The Bible in Hungarian, in Basic English and in Greek

By Gary D. Rose

1 Kezdetben teremté Isten az eget és a földet.
At the first God made the heaven and the earth.
ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν

2 A föld pedig kietlen és puszta vala, és setétség vala a mélység színén, és az Isten Lelke lebeg vala a vizek felett.
And the earth was waste and without form; and it was dark on the face of the deep: and the Spirit of God was moving on the face of the waters.
ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος

3 És monda Isten: Legyen világosság: és lõn világosság.
And God said, Let there be light: and there was light.
καὶ εἶπεν ὁ θεός γενηθήτω φῶς καὶ ἐγένετο φῶς

4 És látá Isten, hogy jó a világosság; és elválasztá Isten a világosságot a setétségtõl.
And God, looking on the light, saw that it was good: and God made a division between the light and the dark,
καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ὅτι καλόν καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους

5 És nevezé Isten a világosságot nappalnak, és a setétséget nevezé éjszakának: és lõn este és lõn reggel, elsõ nap.
Naming the light, Day, and the dark, Night. And there was evening and there was morning, the first day.
καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσεν νύκτα καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί ἡμέρα μία

6 És monda Isten: Legyen mennyezet a víz között, a mely elválaszsza a vizeket a vizektõl.
And God said, Let there be a solid arch stretching over the waters, parting the waters from the waters.
καὶ εἶπεν ὁ θεός γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος καὶ ἐγένετο οὕτως

7 Teremté tehát Isten a mennyezetet, és elválasztá a mennyezet alatt való vizeket, a mennyezet felett való vizektõl. És úgy lõn.
And God made the arch for a division between the waters which were under the arch and those which were over it: and it was so.
καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος

8 És nevezé Isten a mennyezetet égnek: és lõn este, és lõn reggel, második nap.
And God gave the arch the name of Heaven. And there was evening and there was morning, the second day.
καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανόν καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί ἡμέρα δευτέρα

9 És monda Isten: Gyûljenek egybe az ég alatt való vizek egy helyre, hogy tessék meg a száraz. És úgy lõn.
And God said, Let the waters under the heaven come together in one place, and let the dry land be seen: and it was so.
καὶ εἶπεν ὁ θεός συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά καὶ ἐγένετο οὕτως καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν καὶ ὤφθη ἡ ξηρά

10 És nevezé Isten a szárazat földnek; az egybegyûlt vizeket pedig tengernek nevezé. És látá Isten, hogy jó.
And God gave the dry land the name of Earth; and the waters together in their place were named Seas: and God saw that it was good.
καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσεν θαλάσσας καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν

11 Azután monda Isten: Hajtson a föld gyenge fûvet, maghozó fûvet, gyümölcsfát, a mely gyümölcsöt hozzon az õ neme szerint, a melyben legyen néki magva e földön. És úgy lõn.
And God said, Let grass come up on the earth, and plants producing seed, and fruit-trees giving fruit, in which is their seed, after their sort: and it was so.
καὶ εἶπεν ὁ θεός βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπόν οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐγένετο οὕτως

12 Hajta tehát a föld gyenge fûvet, maghozó fûvet az õ neme szerint, és gyümölcstermõ fát, a melynek gyümölcsében mag van az õ neme szerint. És látá Isten, hogy jó.
And grass came up on the earth, and every plant producing seed of its sort, and every tree producing fruit, in which is its seed, of its sort: and God saw that it was good.
καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπόν οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν

13 És lõn este és lõn reggel, harmadik nap.
And there was evening and there was morning, the third day.
καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί ἡμέρα τρίτη

14 És monda Isten: Legyenek világító testek az ég mennyezetén, hogy elválaszszák a nappalt az éjszakától, és legyenek jelek, és meghatározói ünnepeknek, napoknak és esztendõknek.
And God said, Let there be lights in the arch of heaven, for a division between the day and the night, and let them be for signs, and for marking the changes of the year, and for days and for years:
καὶ εἶπεν ὁ θεός γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν τῆς γῆς τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτὸς καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα καὶ εἰς καιροὺς καὶ εἰς ἡμέρας καὶ εἰς ἐνιαυτούς

15 És legyenek világítókul az ég mennyezetén hogy világítsanak a földre. És úgy lõn.
And let them be for lights in the arch of heaven to give light on the earth: and it was so.
καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐγένετο οὕτως

16 Teremté tehát Isten a két nagy világító testet: a nagyobbik világító testet, hogy uralkodjék nappal és a kisebbik világító testet, hogy uralkodjék éjjel; és a csillagokat.
And God made the two great lights: the greater light to be the ruler of the day, and the smaller light to be the ruler of the night: and he made the stars.
καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτός καὶ τοὺς ἀστέρας

17 És helyezteté Isten azokat az ég mennyezetére, hogy világítsanak a földre;
And God put them in the arch of heaven, to give light on the earth;
καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς

18 És hogy uralkodjanak a nappalon és az éjszakán, és elválaszszák a világosságot a setétségtõl. És látá Isten, hogy jó.
To have rule over the day and the night, and for a division between the light and the dark: and God saw that it was good.
καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν

19 És lõn este és lõn reggel, negyedik nap.
And there was evening and there was morning, the fourth day.
καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί ἡμέρα τετάρτη

20 És monda Isten: Pezsdûljenek a vizek élõ állatok nyüzsgésétõl; és madarak repdessenek a föld felett, az ég mennyezetének színén.
And God said, Let the waters be full of living things, and let birds be in flight over the earth under the arch of heaven.
καὶ εἶπεν ὁ θεός ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐγένετο οὕτως

21 És teremté Isten a nagy vízi állatokat, és mindazokat a csúszó-mászó állatokat, a melyek nyüzsögnek a vizekben az õ nemök szerint, és mindenféle szárnyas repdesõt az õ neme szerint. És látá Isten, hogy jó.
And God made great sea-beasts, and every sort of living and moving thing with which the waters were full, and every sort of winged bird: and God saw that it was good.
καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ κήτη τὰ μεγάλα καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζῴων ἑρπετῶν ἃ ἐξήγαγεν τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλά

22 És megáldá azokat Isten, mondván: Szaporodjatok, és sokasodjatok, és töltsétek be a tenger vizeit; a madár is sokasodjék a földön.
And God gave them his blessing, saying, Be fertile and have increase, making all the waters of the seas full, and let the birds be increased in the earth.
καὶ ηὐλόγησεν αὐτὰ ὁ θεὸς λέγων αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς

23 És lõn este és lõn reggel, ötödik nap.
And there was evening and there was morning, the fifth day.
καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί ἡμέρα πέμπτη

24 Azután monda az Isten: Hozzon a föld élõ állatokat nemök szerint: barmokat, csúszó-mászó állatokat és szárazföldi vadakat nemök szerint. És úgy lõn.
And God said, Let the earth give birth to all sorts of living things, cattle and all things moving on the earth, and beasts of the earth after their sort: and it was so.
καὶ εἶπεν ὁ θεός ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος τετράποδα καὶ ἑρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος καὶ ἐγένετο οὕτως

25 Teremté tehát Isten a szárazföldi vadakat nemök szerint, a barmokat nemök szerint, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokat nemök szerint. És látá Isten, hogy jó.
And God made the beast of the earth after its sort, and the cattle after their sort, and everything moving on the face of the earth after its sort: and God saw that it was good.
καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλά

26 És monda Isten: Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra; és uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, a barmokon, mind az egész földön, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon.
And God said, Let us make man in our image, like us: and let him have rule over the fish of the sea and over the birds of the air and over the cattle and over all the earth and over every living thing which goes flat on the earth.
καὶ εἶπεν ὁ θεός ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν κτηνῶν καὶ πάσης τῆς γῆς καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς

27 Teremté tehát az Isten az embert az õ képére, Isten képére teremté õt: férfiúvá és asszonynyá teremté õket.
And God made man in his image, in the image of God he made him: male and female he made them.
καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς

28 És megáldá Isten õket, és monda nékik Isten: Szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet és hajtsátok birodalmatok alá; és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon.
And God gave them his blessing and said to them, Be fertile and have increase, and make the earth full and be masters of it; be rulers over the fish of the sea and over the birds of the air and over every living thing moving on the earth.
καὶ ηὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς λέγων αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ πάσης τῆς γῆς καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς

29 És monda Isten: Ímé néktek adok minden maghozó fûvet az egész föld színén, és minden fát, a melyen maghozó gyümölcs van; az legyen néktek eledelül.
And God said, See, I have given you every plant producing seed, on the face of all the earth, and every tree which has fruit producing seed: they will be for your food:
καὶ εἶπεν ὁ θεός ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πᾶν χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα ὅ ἐστιν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς καὶ πᾶν ξύλον ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν

30 A föld minden vadainak pedig, és az ég minden madarainak, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatoknak, a melyekben élõ lélek van, a zöld fûveket [adom] eledelûl. És úgy lõn.
And to every beast of the earth and to every bird of the air and every living thing moving on the face of the earth I have given every green plant for food: and it was so.
καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ παντὶ ἑρπετῷ τῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρῶσιν καὶ ἐγένετο οὕτως

31 És látá Isten, hogy minden a mit teremtett vala, ímé igen jó. És lõn este és lõn reggel, hatodik nap.
And God saw everything which he had made and it was very good. And there was evening and there was morning, the sixth day.
καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί ἡμέρα ἕκτη

1 És elvégezteték az ég és a föld, és azoknak minden serege.
And the heaven and the earth and all things in them were complete.
καὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν

2 Mikor pedig elvégezé Isten hetednapon az õ munkáját, a melyet alkotott vala, megszûnék a hetedik napon minden munkájától, a melyet alkotott vala.
And on the seventh day God came to the end of all his work; and on the seventh day he took his rest from all the work which he had done.
καὶ συνετέλεσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἃ ἐποίησεν καὶ κατέπαυσεν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ ὧν ἐποίησεν

3 És megáldá Isten a hetedik napot, és megszentelé azt; mivelhogy azon szûnt vala meg minden munkájától, melyet teremtve szerzett vala Isten.
And God gave his blessing to the seventh day and made it holy: because on that day he took his rest from all the work which he had made and done.
καὶ ηὐλόγησεν ὁ θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην καὶ ἡγίασεν αὐτήν ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ ὧν ἤρξατο ὁ θεὸς ποιῆσαι

4 Ez az égnek és a földnek eredete, a mikor teremtettek. Mikor az Úr Isten a földet és az eget teremté,
These are the generations of the heaven and the earth when they were made.
αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς ὅτε ἐγένετο ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν

5 Még semmiféle mezei növény sem vala a földön, s még semmiféle mezei fû sem hajtott ki, mert az Úr Isten [még] nem bocsátott vala esõt a földre; és ember sem vala, ki a földet mívelje;
In the day when the Lord God made earth and heaven there were no plants of the field on the earth, and no grass had come up: for the Lord God had not sent rain on the earth and there was no man to do work on the land.
καὶ πᾶν χλωρὸν ἀγροῦ πρὸ τοῦ γενέσθαι ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντα χόρτον ἀγροῦ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι οὐ γὰρ ἔβρεξεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἦν ἐργάζεσθαι τὴν γῆν

6 Azonban pára szállott vala fel a földrõl, és megnedvesíté a föld egész színét.
But a mist went up from the earth, watering all the face of the land.
πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς καὶ ἐπότιζεν πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς

7 És formálta vala az Úr Isten az embert a földnek porából, és lehellett vala az õ orrába életnek lehelletét. Így lõn az ember élõ lélekké.
And the Lord God made man from the dust of the earth, breathing into him the breath of life: and man became a living soul.
καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν

8 És ültete az Úr Isten egy kertet Édenben, napkelet felõl, és abba helyezteté az embert, a kit formált vala.
And the Lord God made a garden in the east, in Eden; and there he put the man whom he had made.
καὶ ἐφύτευσεν κύριος ὁ θεὸς παράδεισον ἐν εδεμ κατὰ ἀνατολὰς καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασεν

9 És nevele az Úr Isten a földbõl mindenféle fát, tekintetre kedvest és eledelre jót, az élet fáját is, a kertnek közepette, és a jó és gonosz tudásának fáját.
And out of the earth the Lord made every tree to come, delighting the eye and good for food; and in the middle of the garden, the tree of life and the tree of the knowledge of good and evil.
καὶ ἐξανέτειλεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὡραῖον εἰς ὅρασιν καὶ καλὸν εἰς βρῶσιν καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τῷ παραδείσῳ καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ

10 Folyóvíz jõ vala pedig ki Édenbõl a kert megöntözésére; és onnét elágazik és négy fõágra szakad vala.
And a river went out of Eden giving water to the garden; and from there it was parted and became four streams.
ποταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ εδεμ ποτίζειν τὸν παράδεισον ἐκεῖθεν ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχάς

11 Az elsõnek neve Pison, ez az, a mely megkerüli Havilah egész földét, a hol az arany [terem.]
The name of the first is Pishon, which goes round about all the land of Havilah where there is gold.
ὄνομα τῷ ἑνὶ φισων οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν ευιλατ ἐκεῖ οὗ ἐστιν τὸ χρυσίον

12 És annak a földnek aranya igen jó; ott van a Bdelliom és az Onix-kõ.
And the gold of that land is good: there is bdellium and the onyx stone.
τὸ δὲ χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης καλόν καὶ ἐκεῖ ἐστιν ὁ ἄνθραξ καὶ ὁ λίθος ὁ πράσινος

13 A második folyóvíz neve pedig Gihon; ez az, a mely megkerüli az egész Khús földét.
And the name of the second river is Gihon: this river goes round all the land of Cush.
καὶ ὄνομα τῷ ποταμῷ τῷ δευτέρῳ γηων οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν αἰθιοπίας

14 És a harmadik folyóvíz neve Hiddekel; ez az, a mely Assiria hosszában foly. A negyedik folyóvíz pedig az Eufrátes.
And the name of the third river is Tigris, which goes to the east of Assyria. And the fourth river is Euphrates.
καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος τίγρις οὗτος ὁ πορευόμενος κατέναντι ἀσσυρίων ὁ δὲ ποταμὸς ὁ τέταρτος οὗτος εὐφράτης

15 És vevé az Úr Isten az embert, és helyezteté õt az Éden kertjébe, hogy mívelje és õrizze azt.
And the Lord God took the man and put him in the garden of Eden to do work in it and take care of it.
καὶ ἔλαβεν κύριος ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασεν καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν

16 És parancsola az Úr Isten az embernek, mondván: A kert minden fájáról bátran egyél.
And the Lord God gave the man orders, saying, You may freely take of the fruit of every tree of the garden:
καὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς τῷ αδαμ λέγων ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φάγῃ

17 De a jó és gonosz tudásának fájáról, arról ne egyél; mert a mely napon ejéndel arról, bizony meghalsz.
But of the fruit of the tree of the knowledge of good and evil you may not take; for on the day when you take of it, death will certainly come to you.
ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε

18 És monda az Úr Isten: Nem jó az embernek egyedül lenni; szerzek néki segítõ társat, hozzá illõt.
And the Lord God said, It is not good for the man to be by himself: I will make one like himself as a help to him
καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν

19 És formált vala az Úr Isten a földbõl mindenféle mezei vadat, és mindenféle égi madarat, és elvivé az emberhez, hogy lássa, minek nevezze azokat; mert a mely nevet adott az ember az élõ állatnak, az annak neve.
And from the earth the Lord God made every beast of the field and every bird of the air, and took them to the man to see what names he would give them: and whatever name he gave to any living thing, that was its name.
καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν αδαμ ἰδεῖν τί καλέσει αὐτά καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἐκάλεσεν αὐτὸ αδαμ ψυχὴν ζῶσαν τοῦτο ὄνομα αὐτοῦ

20 És nevet ada az ember minden baromnak, az ég madarainak, és minden mezei vadnak; de az embernek hozzá illõ segítõ társat nem talált vala.
And the man gave names to all cattle and to the birds of the air and to every beast of the field; but Adam had no one like himself as a help.
καὶ ἐκάλεσεν αδαμ ὀνόματα πᾶσιν τοῖς κτήνεσιν καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ τῷ δὲ αδαμ οὐχ εὑρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ

21 Bocsáta tehát az Úr Isten mély álmot az emberre, és ez elaluvék. Akkor kivõn egyet annak oldalbordái közûl, és hússal tölté be annak helyét.
And the Lord God sent a deep sleep on the man, and took one of the bones from his side while he was sleeping, joining up the flesh again in its place:
καὶ ἐπέβαλεν ὁ θεὸς ἔκστασιν ἐπὶ τὸν αδαμ καὶ ὕπνωσεν καὶ ἔλαβεν μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ καὶ ἀνεπλήρωσεν σάρκα ἀντ' αὐτῆς

22 És alkotá az Úr Isten azt az oldalbordát, a melyet kivett vala az emberbõl, asszonynyá, és vivé az emberhez.
And the bone which the Lord God had taken from the man he made into a woman, and took her to the man.
καὶ ᾠκοδόμησεν κύριος ὁ θεὸς τὴν πλευράν ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ αδαμ εἰς γυναῖκα καὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν αδαμ

23 És monda az ember: Ez már csontomból való csont, és testembõl való test: ez asszonyembernek neveztessék, mert emberbõl vétetett.
And the man said, This is now bone of my bone and flesh of my flesh: let her name be Woman because she was taken out of Man.
καὶ εἶπεν αδαμ τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου αὕτη κληθήσεται γυνή ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήμφθη αὕτη

24 Annakokáért elhagyja a férfiú az õ atyját és az õ anyját, és ragaszkodik feleségéhez: és lesznek egy testté.
For this cause will a man go away from his father and his mother and be joined to his wife; and they will be one flesh.
ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν

25 Valának pedig mindketten mezítelenek, az ember és az õ felesége, és nem szégyenlik vala.
And the man and his wife were without clothing, and they had no sense of shame.
καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοί ὅ τε αδαμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οὐκ ᾐσχύνοντο

1 A kígyó pedig ravaszabb vala minden mezei vadnál, melyet az Úr Isten teremtett vala, és monda az asszonynak: Csakugyan azt mondta az Isten, hogy a kertnek egy fájáról se egyetek?
Now the snake was wiser than any beast of the field which the Lord God had made. And he said to the woman, Has God truly said that you may not take of the fruit of any tree in the garden?
ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὧν ἐποίησεν κύριος ὁ θεός καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί τί ὅτι εἶπεν ὁ θεός οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ

2 És monda az asszony a kígyónak: A kert fáinak gyümölcsébõl ehetünk;
And the woman said, We may take of the fruit of the trees in the garden:
καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει ἀπὸ καρποῦ ξύλου τοῦ παραδείσου φαγόμεθα

3 De annak a fának gyümölcsébõl, mely a kertnek közepette van, azt mondá Isten: abból ne egyetek, azt meg se illessétek, hogy meg ne haljatok.
But of the fruit of the tree in the middle of the garden, God has said, If you take of it or put your hands on it, death will come to you.
ἀπὸ δὲ καρποῦ τοῦ ξύλου ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου εἶπεν ὁ θεός οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲ μὴ ἅψησθε αὐτοῦ ἵνα μὴ ἀποθάνητε

4 És monda a kígyó az asszonynak: Bizony nem haltok meg;
And the snake said, Death will not certainly come to you:
καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε

5 Hanem tudja az Isten, hogy a mely napon ejéndetek abból, megnyilatkoznak a ti szemeitek, és olyanok lésztek mint az Isten: jónak és gonosznak tudói.
For God sees that on the day when you take of its fruit, your eyes will be open, and you will be as gods, having knowledge of good and evil.
ᾔδει γὰρ ὁ θεὸς ὅτι ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί καὶ ἔσεσθε ὡς θεοὶ γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν

6 És látá az asszony, hogy jó az a fa eledelre s hogy kedves a szemnek, és kivánatos az a fa a bölcseségért: szakaszta azért annak gyümölcsébõl, és evék, és ada vele levõ férjének is, és az is evék.
And when the woman saw that the tree was good for food, and a delight to the eyes, and to be desired to make one wise, she took of its fruit, and gave it to her husband.
καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρῶσιν καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν καὶ ὡραῖόν ἐστιν τοῦ κατανοῆσαι καὶ λαβοῦσα τοῦ καρποῦ αὐτοῦ ἔφαγεν καὶ ἔδωκεν καὶ τ ῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μετ' αὐτῆς καὶ ἔφαγον

7 És megnyilatkozának mindkettõjöknek szemei s észrevevék, hogy mezítelenek; figefa levelet aggatának azért össze, és körülkötõket csinálának magoknak.
And their eyes were open and they were conscious that they had no clothing and they made themselves coats of leaves stitched together.
καὶ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν καὶ ἔρραψαν φύλλα συκῆς καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα

8 És meghallák az Úr Isten szavát, a ki hûvös alkonyatkor a kertben jár vala; és elrejtõzék az ember és az õ felesége az Úr Isten elõl a kert fái között.
And there came to them the sound of the Lord God walking in the garden in the evening wind: and the man and his wife went to a secret place among the trees of the garden, away from the eyes of the Lord God.
καὶ ἤκουσαν τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινόν καὶ ἐκρύβησαν ὅ τε αδαμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ξ ύλου τοῦ παραδείσου

9 Szólítá ugyanis az Úr Isten az embert és monda néki: Hol vagy?
And the voice of the Lord God came to the man, saying, Where are you?
καὶ ἐκάλεσεν κύριος ὁ θεὸς τὸν αδαμ καὶ εἶπεν αὐτῷ αδαμ ποῦ εἶ

10 És monda: Szavadat hallám a kertben, és megfélemlém, mivelhogy mezítelen vagyok, és elrejtezém.
And he said, Hearing your voice in the garden I was full of fear, because I was without clothing: and I kept myself from your eyes.
καὶ εἶπεν αὐτῷ τὴν φωνήν σου ἤκουσα περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ καὶ ἐφοβήθην ὅτι γυμνός εἰμι καὶ ἐκρύβην

11 És monda Õ: Ki mondá néked, hogy mezítelen vagy? Avagy talán ettél a fáról, melytõl tiltottalak, hogy arról ne egyél?
And he said, Who gave you the knowledge that you were without clothing? Have you taken of the fruit of the tree which I said you were not to take?
καὶ εἶπεν αὐτῷ τίς ἀνήγγειλέν σοι ὅτι γυμνὸς εἶ μὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες

12 És monda az ember: Az asszony, a kit mellém adtál vala, õ ada nékem arról a fáról, úgy evém.
And the man said, The woman whom you gave to be with me, she gave me the fruit of the tree and I took it.
καὶ εἶπεν ὁ αδαμ ἡ γυνή ἣν ἔδωκας μετ' ἐμοῦ αὕτη μοι ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύλου καὶ ἔφαγον

13 És monda az Úr Isten az asszonynak: Mit cselekedtél? Az asszony pedig monda: A kígyó ámított el engem, úgy evém.
And the Lord God said to the woman, What have you done? And the woman said, I was tricked by the deceit of the snake and I took it.
καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῇ γυναικί τί τοῦτο ἐποίησας καὶ εἶπεν ἡ γυνή ὁ ὄφις ἠπάτησέν με καὶ ἔφαγον

14 És monda az Úr Isten a kígyónak: Mivelhogy ezt cselekedted, átkozott légy minden barom és minden mezei vad között; hasadon járj, és port egyél életed minden napjaiban.
And the Lord God said to the snake, Because you have done this you are cursed more than all cattle and every beast of the field; you will go flat on the earth, and dust will be your food all the days of your life:
καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ ὄφει ὅτι ἐποίησας τοῦτο ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων τῆς γῆς ἐπὶ τῷ στήθει σου καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ καὶ γῆν φάγῃ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου

15 És ellenségeskedést szerzek közötted és az asszony között, a te magod között, és az õ magva között: az neked fejedre tapos, te pedig annak sarkát mardosod.
And there will be war between you and the woman and between your seed and her seed: by him will your head be crushed and by you his foot will be wounded.
καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς αὐτός σου τηρήσει κεφαλήν καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν

16 Az asszonynak monda: Felette igen megsokasítom viselõsséged fájdalmait, fájdalommal szûlsz magzatokat; és epekedel a te férjed után, õ pedig uralkodik te rajtad.
To the woman he said, Great will be your pain in childbirth; in sorrow will your children come to birth; still your desire will be for your husband, but he will be your master.
καὶ τῇ γυναικὶ εἶπεν πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου καὶ τὸν στεναγμόν σου ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου καὶ αὐτός σου κυριεύσει

17 Az embernek pedig monda: Mivelhogy hallgattál a te feleséged szavára, és ettél arról a fáról, a melyrõl azt parancsoltam, hogy ne egyél arról: Átkozott legyen a föld te miattad, fáradságos munkával élj belõle életednek minden napjaiban.
And to Adam he said, Because you gave ear to the voice of your wife and took of the fruit of the tree which I said you were not to take, the earth is cursed on your account; in pain you will get your food from it all your life.
τῷ δὲ αδαμ εἶπεν ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικός σου καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου ἐν λύπαις φάγῃ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου

18 Töviset és bogácskórót teremjen tenéked; s egyed a mezõnek fûvét.
Thorns and waste plants will come up, and the plants of the field will be your food;
ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι καὶ φάγῃ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ

19 Orczád verítékével egyed a te kenyeredet, míglen visszatérsz a földbe, mert abból vétettél: mert por vagy te s ismét porrá leszesz.
With the hard work of your hands you will get your bread till you go back to the earth from which you were taken: for dust you are and to the dust you will go back.
ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου σου φάγῃ τὸν ἄρτον σου ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήμφθης ὅτι γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ

20 Nevezte vala pedig Ádám az õ feleségét Évának, mivelhogy õ lett anyja minden élõnek.
And the man gave his wife the name of Eve because she was the mother of all who have life.
καὶ ἐκάλεσεν αδαμ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ζωή ὅτι αὕτη μήτηρ πάντων τῶν ζώντων

21 És csinála az Úr Isten Ádámnak és az õ feleségének bõr ruhákat, és felöltözteté õket.
And the Lord God made for Adam and for his wife coats of skins for their clothing.
καὶ ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς τῷ αδαμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ χιτῶνας δερματίνους καὶ ἐνέδυσεν αὐτούς

22 És monda az Úr Isten: Ímé az ember olyanná lett, mint mi közûlünk egy, jót és gonoszt tudván. Most tehát, hogy ki ne nyújtsa kezét, hogy szakaszszon az élet fájáról is, hogy egyék, s örökké éljen:
And the Lord God said, Now the man has become like one of us, having knowledge of good and evil; and now if he puts out his hand and takes of the fruit of the tree of life, he will go on living for ever.
καὶ εἶπεν ὁ θεός ἰδοὺ αδαμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν καὶ νῦν μήποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα καὶ λάβῃ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ φάγῃ καὶ ζήσεται εἰς τὸ ν αἰῶνα

23 Kiküldé õt az Úr Isten az Éden kertjébõl, hogy mívelje a földet, a melybõl vétetett vala.
So the Lord God sent him out of the garden of Eden to be a worker on the earth from which he was taken.
καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήμφθη

24 És kiûzé az embert, és oda helyezteté az Éden kertjének keleti oldala felõl a Kerúbokat és a villogó pallos lángját, hogy õrizzék az élet fájának útját.
So he sent the man out; and at the east of the garden of Eden he put winged ones and a flaming sword turning every way to keep the way to the tree of life.
καὶ ἐξέβαλεν τὸν αδαμ καὶ κατῴκισεν αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς καὶ ἔταξεν τὰ χερουβιμ καὶ τὴν φλογίνην ῥομφαίαν τὴν στρεφομένην φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς

1 Azután ismeré Ádám az õ feleségét Évát, a ki fogad vala méhében és szûli vala Kaint, és monda: Nyertem férfiat az Úrtól.
And the man had connection with Eve his wife, and she became with child and gave birth to Cain, and said, I have got a man from the Lord.
αδαμ δὲ ἔγνω ευαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τὸν καιν καὶ εἶπεν ἐκτησάμην ἄνθρωπον διὰ τοῦ θεοῦ

2 És ismét szûlé annak atyjafiát, Ábelt. És Ábel juhok pásztora lõn, Kain pedig földmívelõ.
Then again she became with child and gave birth to Abel, his brother. And Abel was a keeper of sheep, but Cain was a farmer.
καὶ προσέθηκεν τεκεῖν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν αβελ καὶ ἐγένετο αβελ ποιμὴν προβάτων καιν δὲ ἦν ἐργαζόμενος τὴν γῆν

3 Lõn pedig idõ multával, hogy Kain ajándékot vive az Úrnak a föld gyümölcsébõl.
And after a time, Cain gave to the Lord an offering of the fruits of the earth.
καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἤνεγκεν καιν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς θυσίαν τῷ κυρίῳ

4 És Ábel is vive az õ juhainak elsõ fajzásából és azoknak kövérségébõl. És tekinte az Úr Ábelre és az õ ajándékára.
And Abel gave an offering of the young lambs of his flock and of their fat. And the Lord was pleased with Abel's offering;
καὶ αβελ ἤνεγκεν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν προβάτων αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν στεάτων αὐτῶν καὶ ἐπεῖδεν ὁ θεὸς ἐπὶ αβελ καὶ ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ

5 Kainra pedig és az õ ajándékára nem tekinte, miért is Kain haragra gerjede és fejét lecsüggeszté.
But in Cain and his offering he had no pleasure. And Cain was angry and his face became sad.
ἐπὶ δὲ καιν καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις αὐτοῦ οὐ προσέσχεν καὶ ἐλύπησεν τὸν καιν λίαν καὶ συνέπεσεν τῷ προσώπῳ

6 És monda az Úr Kainnak: Miért gerjedtél haragra? és miért csüggesztéd le fejedet?
And the Lord said to Cain, Why are you angry? and why is your face sad?
καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ καιν ἵνα τί περίλυπος ἐγένου καὶ ἵνα τί συνέπεσεν τὸ πρόσωπόν σου

7 Hiszen, ha jól cselekszel, emelt fõvel járhatsz; ha pedig nem jól cselekszel, a bûn az ajtó elõtt leselkedik, és reád van vágyódása; de te uralkodjál rajta.
If you do well, will you not have honour? and if you do wrong, sin is waiting at the door, desiring to have you, but do not let it be your master.
οὐκ ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς ἥμαρτες ἡσύχασον πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφὴ αὐτοῦ καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ

8 És szól s beszél vala Kain Ábellel, az õ atyjafiával. És lõn, mikor a mezõn valának, támada Kain Ábelre az õ atyjafiára, és megölé õt.
And Cain said to his brother, Let us go into the field: and when they were in the field, Cain made an attack on his brother Abel and put him to death.
καὶ εἶπεν καιν πρὸς αβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ καὶ ἀνέστη καιν ἐπὶ αβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν

9 És monda az Úr Kainnak: Hol van Ábel a te atyádfia? Õ pedig monda: Nem tudom, avagy õrizõje vagyok-é én az én atyámfiának?
And the Lord said to Cain, Where is your brother Abel? And he said, I have no idea: am I my brother's keeper?
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς καιν ποῦ ἐστιν αβελ ὁ ἀδελφός σου ὁ δὲ εἶπεν οὐ γινώσκω μὴ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μού εἰμι ἐγώ

10 Monda pedig [az Úr]: Mit cselekedtél? A te atyádfiának vére kiált én hozzám a földrõl.
And he said, What have you done? the voice of your brother's blood is crying to me from the earth.
καὶ εἶπεν ὁ θεός τί ἐποίησας φωνὴ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρός με ἐκ τῆς γῆς

11 Mostan azért átkozott légy e földön, mely megnyitotta az õ száját, hogy befogadja a te atyádfiának vérét, a te kezedbõl.
And now you are cursed from the earth, whose mouth is open to take your brother's blood from your hand;
καὶ νῦν ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἣ ἔχανεν τὸ στόμα αὐτῆς δέξασθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου

12 Mikor a földet míveled, ne adja az többé néked az õ termõ erejét, bujdosó és vándorló légy a földön.
No longer will the earth give you her fruit as the reward of your work; you will be a wanderer in flight over the earth.
ὅτι ἐργᾷ τὴν γῆν καὶ οὐ προσθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς δοῦναί σοι στένων καὶ τρέμων ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς

13 Akkor monda Kain az Úrnak: Nagyobb az én büntetésem, hogysem elhordozhatnám.
And Cain said, My punishment is greater than my strength.
καὶ εἶπεν καιν πρὸς τὸν κύριον μείζων ἡ αἰτία μου τοῦ ἀφεθῆναί με

14 Ímé elûzöl engem ma e földnek színérõl, és a te színed elõl el kell rejtõznöm; bujdosó és vándorló leszek a földön, és akkor akárki talál reám, megöl engemet.
You have sent me out this day from the face of the earth and from before your face; I will be a wanderer in flight over the earth, and whoever sees me will put me to death.
εἰ ἐκβάλλεις με σήμερον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσομαι καὶ ἔσομαι στένων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἔσται πᾶς ὁ εὑρίσκων με ἀποκτενεῖ με

15 És monda néki az Úr: Sõt inkább, aki megöléndi Kaint, hétszerte megbüntettetik. És megbélyegzé az Úr Kaint, hogy senki meg ne ölje, a ki rátalál.
And the Lord said, Truly, if Cain is put to death, seven lives will be taken for his. And the Lord put a mark on Cain so that no one might put him to death.
καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεός οὐχ οὕτως πᾶς ὁ ἀποκτείνας καιν ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύσει καὶ ἔθετο κύριος ὁ θεὸς σημεῖον τῷ καιν τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν πάντα τὸν εὑρίσκον τα αὐτόν

16 És elméne Kain az Úr színe elõl, és letelepedék Nód földén, Édentõl keletre.
And Cain went away from before the face of the Lord, and made his living-place in the land of Nod on the east of Eden.
ἐξῆλθεν δὲ καιν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ ναιδ κατέναντι εδεμ

17 És ismeré Kain az õ feleségét, az pedig fogada méhében, és szûlé Hánókhot. És építe várost, és nevezé azt az õ fiának nevérõl Hánókhnak.
And Cain had connection with his wife and she became with child and gave birth to Enoch: and he made a town, and gave the town the name of Enoch after his son.
καὶ ἔγνω καιν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τὸν ενωχ καὶ ἦν οἰκοδομῶν πόλιν καὶ ἐπωνόμασεν τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ενωχ

18 És lett Hánókhnak fia, Irád: És Irád nemzé Mekhujáelt: Mekhujáel pedig nemzé Methusáelt, és Methusáel nemzé Lámekhet.
And Enoch had a son Irad: and Irad became the father of Mehujael: and Mehujael became the father of Methushael: and Methushael became the father of Lamech.
ἐγενήθη δὲ τῷ ενωχ γαιδαδ καὶ γαιδαδ ἐγέννησεν τὸν μαιηλ καὶ μαιηλ ἐγέννησεν τὸν μαθουσαλα καὶ μαθουσαλα ἐγέννησεν τὸν λαμεχ

19 Lámekh pedig vett magának két feleséget: az egyiknek neve Háda, a másiknak neve Czilla.
And Lamech had two wives; the name of the one was Adah, and the name of the other Zillah.
καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ λαμεχ δύο γυναῖκας ὄνομα τῇ μιᾷ αδα καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ σελλα

20 És szûlé Háda Jábált. Ez volt atyjok a sátorban-lakóknak, és a barompásztoroknak.
And Adah gave birth to Jabal: he was the father of such as are living in tents and keep cattle.
καὶ ἔτεκεν αδα τὸν ιωβελ οὗτος ἦν ὁ πατὴρ οἰκούντων ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφων

21 Az õ atyjafiának pedig Jubál vala neve: ez volt atyja minden lantosnak és síposnak.
And his brother's name was Jubal: he was the father of all players on instruments of music.
καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ιουβαλ οὗτος ἦν ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ κιθάραν

22 Czilla pedig szûlé Tubálkaint, mindenféle réz- és vasszerszámok kovácsolóját: és Tubálkain hugát, Nahamát.
And Zillah gave birth to Tubal-cain, who is the father of every maker of cutting instruments of brass and iron: and the sister of Tubal-cain was Naamah.
σελλα δὲ ἔτεκεν καὶ αὐτὴ τὸν θοβελ καὶ ἦν σφυροκόπος χαλκεὺς χαλκοῦ καὶ σιδήρου ἀδελφὴ δὲ θοβελ νοεμα

23 Akkor monda Lámekh az õ feleségeinek: Oh Háda és Czilla, hallgassatok szómra, Lámekh feleségei, halljátok beszédem: embert öltem, mert megsebzett; ifjat öltem, mert megütött.
And Lamech said to his wives, Adah and Zillah, give ear to my voice; you wives of Lamech, give attention to my words, for I would put a man to death for a wound, and a young man for a blow;
εἶπεν δὲ λαμεχ ταῖς ἑαυτοῦ γυναιξίν αδα καὶ σελλα ἀκούσατέ μου τῆς φωνῆς γυναῖκες λαμεχ ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους ὅτι ἄνδρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοὶ καὶ νεανίσκον εἰ ς μώλωπα ἐμοί

24 Ha hétszeres a bosszú Kainért, hetvenhétszeres az Lámekhért.
If seven lives are to be taken as punishment for Cain's death, seventy-seven will be taken for Lamech's.
ὅτι ἑπτάκις ἐκδεδίκηται ἐκ καιν ἐκ δὲ λαμεχ ἑβδομηκοντάκις ἑπτά

25 Ádám pedig ismét ismeré az õ feleségét, és az szûle néki fiat, és nevezé annak nevét Séthnek: mert adott [úgymond,] énnékem az Isten más magot Ábel helyett, kit megöle Kain.
And Adam had connection with his wife again, and she gave birth to a son to whom she gave the name of Seth: for she said, God has given me another seed in place of Abel, whom Cain put to death.
ἔγνω δὲ αδαμ ευαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σηθ λέγουσα ἐξανέστησεν γάρ μοι ὁ θεὸς σπέρμα ἕτερον ἀντὶ αβελ ὃν ἀπέκτ εινεν καιν

26 Séthnek is született fia, és nevezé annak nevét Énósnak. Akkor kezdték segítségül hívni az Úrnak nevét.
And Seth had a son, and he gave him the name of Enosh: at this time men first made use of the name of the Lord in worship.
καὶ τῷ σηθ ἐγένετο υἱός ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ενως οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ

1 Ez az Ádám nemzetségének könyve. A mely napon teremté Isten az embert, Isten hasonlatosságára teremté azt.
This is the book of the generations of Adam. In the day when God made man, he made him in the image of God;
αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν αδαμ κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν

2 Férfiúvá és asszonynyá teremté õket, és megáldá õket és nevezé az õ nevöket Ádámnak, a mely napon teremtetének.
Male and female he made them, naming them Man, and giving them his blessing on the day when they were made.
ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς καὶ εὐλόγησεν αὐτούς καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτῶν αδαμ ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν αὐτούς

3 Élt vala pedig Ádám száz harmincz esztendõt, és nemze [fiat] az õ képére és hasonlatosságára és nevezé annak nevét Séthnek.
Adam had been living for a hundred and thirty years when he had a son like himself, after his image, and gave him the name of Seth:
ἔζησεν δὲ αδαμ διακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σηθ

4 És telének Ádám napjai, minekutánna Séthet nemzette, nyolczszáz esztendõre, és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Seth, Adam went on living for eight hundred years, and had sons and daughters:
ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι αδαμ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν σηθ ἑπτακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας

5 És lõn Ádám egész életének ideje kilenczszáz harmincz esztendõ; és meghala.
And all the years of Adam's life were nine hundred and thirty: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι αδαμ ἃς ἔζησεν ἐννακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἀπέθανεν

6 Éle pedig Séth száz öt esztendõt, és nemzé Énóst.
And Seth was a hundred and five years old when he became the father of Enosh:
ἔζησεν δὲ σηθ διακόσια καὶ πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν ενως

7 És éle Séth, minekutánna Énóst nemzette, nyolczszáz hét esztendeig; és nemze fiakat és leányokat.
And he went on living after the birth of Enosh for eight hundred and seven years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν σηθ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν ενως ἑπτακόσια καὶ ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας

8 És lõn Séth egész életének ideje kilenczszáz tizenkét esztendõ; és meghala.
And all the years of Seth's life were nine hundred and twelve: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι σηθ ἐννακόσια καὶ δώδεκα ἔτη καὶ ἀπέθανεν

9 Éle pedig Énós kilenczven esztendõt, és nemzé Kénánt.
And Enosh was ninety years old when he became the father of Kenan:
καὶ ἔζησεν ενως ἑκατὸν ἐνενήκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν καιναν

10 És éle Énós, minekutánna Kénánt nemzette, nyolczszáz tizenöt esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Kenan, Enosh went on living for eight hundred and fifteen years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν ενως μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν καιναν ἑπτακόσια καὶ δέκα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας

11 És lõn Énós egész életének ideje kilenczszáz öt esztendõ; és meghala.
And all the years of Enosh were nine hundred and five: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ενως ἐννακόσια καὶ πέντε ἔτη καὶ ἀπέθανεν

12 Éle pedig Kénán hetven esztendõt, és nemzé Mahalálélt.
And Kenan was seventy years old when he became the father of Mahalalel:
καὶ ἔζησεν καιναν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν μαλελεηλ

13 És éle Kénán, minekutánna Mahalálélt nemzette, nyolczszáz negyven esztendeig; és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Mahalalel, Kenan went on living for eight hundred and forty years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν καιναν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν μαλελεηλ ἑπτακόσια καὶ τεσσαράκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας

14 És lõn Kénán egész életének ideje kilenczszáz tíz esztendõ; és meghala.
And all the years of Kenan's life were nine hundred and ten; and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι καιναν ἐννακόσια καὶ δέκα ἔτη καὶ ἀπέθανεν

15 Éle pedig Mahalálél hatvanöt esztendõt, és nemzé Járedet.
And Mahalalel was sixty-five years old when he became the father of Jared:
καὶ ἔζησεν μαλελεηλ ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν ιαρεδ

16 És éle Mahalálél, minekutánna Járedet nemzette, nyolczszáz harmincz esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Jared, Mahalalel went on living for eight hundred and thirty years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν μαλελεηλ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν ιαρεδ ἑπτακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας

17 És lõn Mahalálél egész életének ideje nyolczszáz kilenczvenöt esztendõ; és meghala.
And all the years of Mahalalel's life were eight hundred and ninety-five: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι μαλελεηλ ὀκτακόσια καὶ ἐνενήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἀπέθανεν

18 Éle pedig Járed száz hatvankét esztendõt, és nemzé Énókhot.
And Jared was a hundred and sixty-two years old when he became the father of Enoch:
καὶ ἔζησεν ιαρεδ ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα δύο ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν ενωχ

19 És éle Járed, minekutánna Énókhot nemzette, nyolczszáz esztendõt; és nemze fiakat és leányokat.
And Jared went on living after the birth of Enoch for eight hundred years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν ιαρεδ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν ενωχ ὀκτακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας

20 És lõn Járed egész életének ideje kilenczszáz hatvankét esztendõ; és meghala.
And all the years of Jared's life were nine hundred and sixty-two: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ιαρεδ ἐννακόσια καὶ ἑξήκοντα δύο ἔτη καὶ ἀπέθανεν

21 Éle pedig Énókh hatvanöt esztendõt, és nemzé Methuséláht.
And Enoch was sixty-five years old when he became the father of Methuselah:
καὶ ἔζησεν ενωχ ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν μαθουσαλα

22 És járt Énókh az Istennel, minekutánna Methuséláht nemzette, háromszáz esztendeig; és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Methuselah, Enoch went on in God's ways for three hundred years, and had sons and daughters:
εὐηρέστησεν δὲ ενωχ τῷ θεῷ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν μαθουσαλα διακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας

23 És lõn Énókh egész életének ideje háromszáz hatvanöt esztendõ.
And all the years of Enoch's life were three hundred and sixty-five:
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ενωχ τριακόσια ἑξήκοντα πέντε ἔτη

24 És mivel Énókh Istennel járt vala; eltûnék, mert Isten magához vevé.
And Enoch went on in God's ways: and he was not seen again, for God took him.
καὶ εὐηρέστησεν ενωχ τῷ θεῷ καὶ οὐχ ηὑρίσκετο ὅτι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός

25 Éle pedig Methusélah száz nyolczvanhét esztendõt és nemzé Lámekhet.
And Methuselah was a hundred and eighty-seven years old when he became the father of Lamech:
καὶ ἔζησεν μαθουσαλα ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν λαμεχ

26 És éle Methusélah, minekutánna Lámekhet nemzette, hétszáz nyolczvankét esztendõt; és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Lamech, Methuselah went on living for seven hundred and eighty-two years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν μαθουσαλα μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν λαμεχ ὀκτακόσια δύο ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας

27 És lõn Methusélah egész életének ideje kilenczszáz hatvankilencz esztendõ; és meghala.
And all the years of Methuselah's life were nine hundred and sixty-nine: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι μαθουσαλα ἃς ἔζησεν ἐννακόσια καὶ ἑξήκοντα ἐννέα ἔτη καὶ ἀπέθανεν

28 Éle pedig Lámekh száz nyolczvankét esztendõt, és nemze fiat.
And Lamech was a hundred and eighty-two years old when he had a son:
καὶ ἔζησεν λαμεχ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ὀκτὼ ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱὸν

29 És nevezé azt Noénak, mondván: Ez vígasztal meg minket munkálkodásunkban s kezünk terhes fáradozásában e földön, melyet megátkozott az Úr.
And he gave him the name of Noah, saying, Truly, he will give us rest from our trouble and the hard work of our hands, because of the earth which was cursed by God.
καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ νωε λέγων οὗτος διαναπαύσει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν τῶν χειρῶν ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς κατηράσατο κύριος ὁ θεός

30 És éle Lámekh, minekutánna Noét nemzette, ötszáz kilenczvenöt esztendõt; és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Noah, Lamech went on living for five hundred and ninety-five years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν λαμεχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν νωε πεντακόσια καὶ ἑξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας

31 És lõn Lámekh egész életének ideje hétszázhetvenhét esztendõ; és meghala.
And all the years of Lamech's life were seven hundred and seventy-seven: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι λαμεχ ἑπτακόσια καὶ πεντήκοντα τρία ἔτη καὶ ἀπέθανεν

32 És mikor Noé ötszáz esztendõs volt, nemzé Noé Sémet, Khámot és Jáfetet.
And when Noah was five hundred years old, he became the father of Shem, Ham, and Japheth.
καὶ ἦν νωε ἐτῶν πεντακοσίων καὶ ἐγέννησεν νωε τρεῖς υἱούς τὸν σημ τὸν χαμ τὸν ιαφεθ

1 Lõn pedig, hogy az emberek sokasodni kezdének a föld színén, és leányaik születének.
And after a time, when men were increasing on the earth, and had daughters,
καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς καὶ θυγατέρες ἐγενήθησαν αὐτοῖς

2 És láták az Istennek fiai az emberek leányait, hogy szépek azok, és vevének magoknak feleségeket mind azok közûl, kiket megkedvelnek vala.
The sons of God saw that the daughters of men were fair; and they took wives for themselves from those who were pleasing to them.
ἰδόντες δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων ὅτι καλαί εἰσιν ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν ὧν ἐξελέξαντο

3 És monda az Úr: Ne maradjon az én lelkem örökké az emberben, mivelhogy õ test; legyen életének ideje száz húsz esztendõ.
And the Lord said, My spirit will not be in man for ever, for he is only flesh; so the days of his life will be a hundred and twenty years.
καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν ἑκατὸν εἴκοσι ἔτη

4 Az óriások valának a földön abban az idõben, sõt még azután is, mikor az Isten fiai bémenének az emberek leányaihoz, és azok [gyermekeket] szûlének nékik. Ezek ama hatalmasok, kik eleitõl fogva híres-neves emberek voltak.
There were men of great strength and size on the earth in those days; and after that, when the sons of God had connection with the daughters of men, they gave birth to children: these were the great men of old days, the men of great name.
οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ μετ' ἐκεῖνο ὡς ἂν εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐγεννῶσαν ἑαυτοῖς ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ' αἰῶνος οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί

5 És látá az Úr, hogy megsokasult az ember gonoszsága a földön, és hogy szíve gondolatának minden alkotása szüntelen csak gonosz.
And the Lord saw that the sin of man was great on the earth, and that all the thoughts of his heart were evil.
ἰδὼν δὲ κύριος ὁ θεὸς ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας

6 Megbáná azért az Úr, hogy teremtette az embert a földön, és bánkódék az õ szívében.
And the Lord had sorrow because he had made man on the earth, and grief was in his heart.
καὶ ἐνεθυμήθη ὁ θεὸς ὅτι ἐποίησεν τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ διενοήθη

7 És monda az Úr: Eltörlöm az embert, a kit teremtettem, a földnek színérõl; az embert, a barmot, a csúszó-mászó állatokat, és az ég madarait; mert bánom, hogy azokat teremtettem.
And the Lord said, I will take away man, whom I have made, from the face of the earth, even man and beast and that which goes on the earth and every bird of the air; for I have sorrow for having made them.
καὶ εἶπεν ὁ θεός ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἀπὸ ἑρπετῶν ἕως τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ὅτι ἐθυμώθην ὅτι ἐποίησα αὐτούς

8 De Noé kegyelmet talála az Úr elõtt.
But Noah had grace in the eyes of God.
νωε δὲ εὗρεν χάριν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ

9 Noénak pedig ez a története: Noé igaz, tökéletes férfiú vala a vele egykorúak között. Istennel jár vala Noé.
These are the generations of Noah. Noah was an upright man and without sin in his generation: he went in the ways of God.
αὗται δὲ αἱ γενέσεις νωε νωε ἄνθρωπος δίκαιος τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ τῷ θεῷ εὐηρέστησεν νωε

10 És nemze Noé három fiat: Sémet, Khámot és Jáfetet.
And Noah had three sons, Shem, Ham, and Japheth.
ἐγέννησεν δὲ νωε τρεῖς υἱούς τὸν σημ τὸν χαμ τὸν ιαφεθ

11 A föld pedig romlott vala Isten elõtt és megtelék a föld erõszakoskodással.
And the earth was evil in God's eyes and full of violent ways.
ἐφθάρη δὲ ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας

12 Tekinte azért Isten a földre, és ímé meg vala romolva, mert minden test megrontotta vala az õ útát a földön.
And God, looking on the earth, saw that it was evil: for the way of all flesh had become evil on the earth.
καὶ εἶδεν κύριος ὁ θεὸς τὴν γῆν καὶ ἦν κατεφθαρμένη ὅτι κατέφθειρεν πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς

13 Monda azért Isten Noénak: Minden testnek vége elérkezett elõttem, mivelhogy a föld erõszakoskodással telt meg általok: és ímé elvesztem õket a földdel egybe.
And God said to Noah, The end of all flesh has come; the earth is full of their violent doings, and now I will put an end to them with the earth.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς νωε καιρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἥκει ἐναντίον μου ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας ἀπ' αὐτῶν καὶ ἰδοὺ ἐγὼ καταφθείρω αὐτοὺς καὶ τὴν γῆν

14 Csinálj magadnak bárkát gófer fából, rekesztékeket csinálj a bárkában, és szurkozd meg belõl és kivûl szurokkal.
Make for yourself an ark of gopher wood with rooms in it, and make it safe from the water inside and out.
ποίησον οὖν σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων νοσσιὰς ποιήσεις τὴν κιβωτὸν καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ

15 Ekképen csináld pedig azt: A bárka hoszsza háromszáz sing legyen, a szélessége ötven sing, és a magassága harmincz sing.
And this is the way you are to make it: it is to be three hundred cubits long, fifty cubits wide, and thirty cubits high.
καὶ οὕτως ποιήσεις τὴν κιβωτόν τριακοσίων πήχεων τὸ μῆκος τῆς κιβωτοῦ καὶ πεντήκοντα πήχεων τὸ πλάτος καὶ τριάκοντα πήχεων τὸ ὕψος αὐτῆς

16 Ablakot csinálj a bárkán, és egy singnyire hagyd azt felülrõl; a bárka ajtaját pedig oldalt csináld; alsó, közép, és harmad padlásúvá csináld azt.
You are to put a window in the ark, a cubit from the roof, and a door in the side of it, and you are to make it with a lower and second and third floors.
ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτὸν καὶ εἰς πῆχυν συντελέσεις αὐτὴν ἄνωθεν τὴν δὲ θύραν τῆς κιβωτοῦ ποιήσεις ἐκ πλαγίων κατάγαια διώροφα καὶ τριώροφα ποιήσεις αὐτήν

17 Én pedig ímé özönvizet hozok a földre, hogy elveszessek minden testet, a melyben élõ lélek van az ég alatt; valami a földön van, elvész.
For truly, I will send a great flow of waters over the earth, for the destruction from under the heaven of all flesh in which is the breath of life; everything on the earth will come to an end.
ἐγὼ δὲ ἰδοὺ ἐπάγω τὸν κατακλυσμὸν ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα ἐν ᾗ ἐστιν πνεῦμα ζωῆς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅσα ἐὰν ᾖ ἐπὶ τῆς γῆς τελευτήσει

18 De te veled szövetséget kötök, és bemégy a bárkába, te és a te fiaid, feleséged és a te fiaidnak feleségei teveled.
But with you I will make an agreement; and you will come into the ark, you and your sons and your wife and your sons' wives with you.
καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς σέ εἰσελεύσῃ δὲ εἰς τὴν κιβωτόν σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ ἡ γυνή σου καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ

19 És minden élõbõl, s minden testbõl, mindenbõl kettõt-kettõt vígy be a bárkába, hogy veled együtt életben maradjanak: hímek és nõstények legyenek.
And you will take with you into the ark two of every sort of living thing, and keep them safe with you; they will be male and female.
καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων καὶ ἀπὸ πάσης σαρκός δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτόν ἵνα τρέφῃς μετὰ σε αυτοῦ ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔσονται

20 A madarak közûl az õ nemök szerint, a barmok közûl az õ nemök szerint és a földnek minden csúszó-mászó állatjai közûl az õ nemök szerint; mindenbõl kettõ-kettõ menjen be hozzád, hogy életben maradjanak.
Two of every sort of bird and cattle and of every sort of living thing which goes on the earth will you take with you to keep them from destruction.
ἀπὸ πάντων τῶν ὀρνέων τῶν πετεινῶν κατὰ γένος καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν κατὰ γένος καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν δύο δύο ἀ πὸ πάντων εἰσελεύσονται πρὸς σὲ τρέφεσθαι μετὰ σοῦ ἄρσεν καὶ θῆλυ

21 Te pedig szerezz magadnak mindenféle eledelt, mely megehetõ, és takarítsd be magadhoz, hogy neked is, azoknak is legyen eledelûl.
And make a store of every sort of food for yourself and them.
σὺ δὲ λήμψῃ σεαυτῷ ἀπὸ πάντων τῶν βρωμάτων ἃ ἔδεσθε καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτόν καὶ ἔσται σοὶ καὶ ἐκείνοις φαγεῖν

22 És úgy cselekedék Noé; a mint parancsolta vala néki Isten, mindent akképen cselekedék.
And all these things Noah did; as God said, so he did.
καὶ ἐποίησεν νωε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεός οὕτως ἐποίησεν

1 Monda az Úr Noénak: Menj be te, és egész házadnépe a bárkába: mert téged láttalak igaznak elõttem ebben a nemzedékben.
And the Lord said to Noah, Take all your family and go into the ark, for you only in this generation have I seen to be upright.
καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς πρὸς νωε εἴσελθε σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου εἰς τὴν κιβωτόν ὅτι σὲ εἶδον δίκαιον ἐναντίον μου ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ

2 Minden tiszta baromból hetet-hetet vígy be, hímet és nõstényét; azokból a barmokból pedig, a melyek nem tiszták, kettõt-kettõt, hímet és nõstényét.
Of every clean beast you will take seven males and seven females, and of the beasts which are not clean, two, the male and his female;
ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν εἰσάγαγε πρὸς σὲ ἑπτὰ ἑπτά ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ

3 Az égi madarakból is hetet-hetet, hímet és nõstényét, hogy magvok maradjon az egész föld színén.
And of the birds of the air, seven males and seven females, so that their seed may still be living on the face of the earth.
καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ τῶν καθαρῶν ἑπτὰ ἑπτά ἄρσεν καὶ θῆλυ καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ διαθρέψαι σπέρμα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν

4 Mert hét nap múlva esõt bocsátok a földre negyven nap és negyven éjjel; és eltörlök a föld színérõl minden állatot, melyet teremtettem.
For after seven days I will send rain on the earth for forty days and forty nights, for the destruction of every living thing which I have made on the face of the earth.
ἔτι γὰρ ἡμερῶν ἑπτὰ ἐγὼ ἐπάγω ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας καὶ ἐξαλείψω πᾶσαν τὴν ἐξανάστασιν ἣν ἐποίησα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς

5 Cselekedék azért Noé mind a szerint, a mint az Úr néki megparancsolta vala.
And Noah did everything which the Lord said he was to do.
καὶ ἐποίησεν νωε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεός

6 Noé pedig hatszáz esztendõs vala, mikor az özönvíz volt a földön.
And Noah was six hundred years old when the waters came flowing over all the earth.
νωε δὲ ἦν ἐτῶν ἑξακοσίων καὶ ὁ κατακλυσμὸς ἐγένετο ὕδατος ἐπὶ τῆς γῆς

7 Beméne azért Noé és az õ fiai, az õ felesége, és fiainak feleségei õ vele a bárkába, az özönvíz elõl.
And Noah, with his sons and his wife and his sons' wives, went into the ark because of the flowing of the waters.
εἰσῆλθεν δὲ νωε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ

8 A tiszta barmok közûl, és a tisztátalan barmok közûl, a madarak közûl, és minden földön csúszó-mászó állat közûl,
Of clean beasts, and of beasts which are not clean, and of birds, and of everything which goes on the earth,
καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς

9 Kettõ-kettõ méne be Noéhoz a bárkába, hím és nõstény: a mint Isten megparancsolta vala Noénak.
In twos, male and female, they went into the ark with Noah, as God had said.
δύο δύο εἰσῆλθον πρὸς νωε εἰς τὴν κιβωτόν ἄρσεν καὶ θῆλυ καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός

10 Lõn pedig hetednapra, hogy megjöve az özönvíz a földre.
And after the seven days, the waters came over all the earth.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς

11 Noé életének hatszázadik esztendejében, a második hónapban, e hónap tizenhetedik napján, felfakadának ezen a napon a nagy mélység minden forrásai, és az ég csatornái megnyilatkozának.
In the six hundredth year of Noah's life, in the second month, on the seventeenth day of the month, all the fountains of the great deep came bursting through, and the windows of heaven were open;
ἐν τῷ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ νωε τοῦ δευτέρου μηνός ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐρράγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου καὶ οἱ καταρράκται τοῦ ο ὐρανοῦ ἠνεῴχθησαν

12 És esék az esõ a földre negyven nap és negyven éjjel.
And rain came down on the earth for forty days and forty nights.
καὶ ἐγένετο ὁ ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας

13 Ugyanezen a napon ment vala be Noé és Sém és Khám és Jáfet, Noénak fiai, és Noé felesége és az õ fiainak három felesége velök együtt a bárkába.
On the same day Noah, with Shem, Ham, and Japheth, his sons, and his wife and his sons' wives, went into the ark;
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰσῆλθεν νωε σημ χαμ ιαφεθ υἱοὶ νωε καὶ ἡ γυνὴ νωε καὶ αἱ τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτόν

14 Õk, és minden vad az õ neme szerint és minden barom az õ neme szerint és minden csúszó-mászó állat, mely csúsz-mász a földön, az õ neme szerint és minden repdesõ állat az õ neme szerint, minden madár, minden szárnyas állat.
And with them, every sort of beast and cattle, and every sort of thing which goes on the earth, and every sort of bird.
καὶ πάντα τὰ θηρία κατὰ γένος καὶ πάντα τὰ κτήνη κατὰ γένος καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος καὶ πᾶν πετεινὸν κατὰ γένος

15 Kettõ-kettõ méne be Noéhoz a bárkába minden testbõl, melyben élõ lélek vala.
They went with Noah into the ark, two and two of all flesh in which is the breath of life.
εἰσῆλθον πρὸς νωε εἰς τὴν κιβωτόν δύο δύο ἀπὸ πάσης σαρκός ἐν ᾧ ἐστιν πνεῦμα ζωῆς

16 A melyek pedig bemenének, hím és nõstény méne be minden testbõl, a mint parancsolta vala Isten õnéki: és az Úr bezára utána [az] [ajtót].
Male and female of all flesh went in, as God had said, and the ark was shut by the Lord.
καὶ τὰ εἰσπορευόμενα ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκὸς εἰσῆλθεν καθὰ ἐνετείλατο ὁ θεὸς τῷ νωε καὶ ἔκλεισεν κύριος ὁ θεὸς ἔξωθεν αὐτοῦ τὴν κιβωτόν

17 Mikor az özönvíz negyven napig volt a földön, annyira nevekedének a vizek, hogy felveheték a bárkát, és az felemelkedék a földrõl.
And for forty days the waters were over all the earth; and the waters were increased so that the ark was lifted up high over the earth.
καὶ ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπληθύνθη τὸ ὕδωρ καὶ ἐπῆρεν τὴν κιβωτόν καὶ ὑψώθη ἀπὸ τῆς γῆς

18 A vizek pedig áradának és egyre nevekedének a földön, és a bárka jár vala a víz színén.
And the waters overcame everything and were increased greatly on the earth, and the ark was resting on the face of the waters.
καὶ ἐπεκράτει τὸ ὕδωρ καὶ ἐπληθύνετο σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπεφέρετο ἡ κιβωτὸς ἐπάνω τοῦ ὕδατος

19 Azután a vizek felette igen nagy erõt vevének a földön, és a legmagasabb hegyek is mind elboríttatának, melyek az egész ég alatt valának.
And the waters overcame everything on the earth; and all the mountains under heaven were covered.
τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεκράτει σφόδρα σφοδρῶς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπεκάλυψεν πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά ἃ ἦν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ

20 Tizenöt singgel nevekedének a vizek feljebb, minekutánna a hegyek elboríttattak vala.
The waters went fifteen cubits higher, till all the mountains were covered.
δέκα πέντε πήχεις ἐπάνω ὑψώθη τὸ ὕδωρ καὶ ἐπεκάλυψεν πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά

21 És oda vesze minden földön járó test, madár, barom, vad, és a földön nyüzsgõ minden csúszó-mászó állat; és minden ember.
And destruction came on every living thing moving on the earth, birds and cattle and beasts and everything which went on the earth, and every man.
καὶ ἀπέθανεν πᾶσα σὰρξ κινουμένη ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πετεινῶν καὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν θηρίων καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶς ἄνθρωπος

22 Mindaz, a minek orrában élõ lélek lehellete vala, a szárazon valók közûl mind meghala.
Everything on the dry land, in which was the breath of life, came to its end.
καὶ πάντα ὅσα ἔχει πνοὴν ζωῆς καὶ πᾶς ὃς ἦν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἀπέθανεν

23 És eltörle [az Isten] minden állatot, a mely a föld színén vala, az embertõl a baromig, a csúszó-mászó állatig, és az égi madárig; mindenek eltörölteténekа földrõl; és csak Noé marada meg, és azok a kik vele valának a bárkában.
Every living thing on the face of all the earth, man and cattle and things moving on the face of the earth, and birds of the air, came to destruction: only Noah and those who were with him in the ark, were kept from death.
καὶ ἐξήλειψεν πᾶν τὸ ἀνάστημα ὃ ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἑρπετῶν καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐξηλείφθησαν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ κ ατελείφθη μόνος νωε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ

24 És erõt vevének a vizek a földön, száz ötven napig.
And the waters were over the earth a hundred and fifty days.
καὶ ὑψώθη τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς ἡμέρας ἑκατὸν πεντήκοντα

1 Megemlékezék pedig az Isten Noéról, és minden vadról, minden baromról, mely õ vele a bárkában vala: és szelet bocsáta az Isten a földre, és a vizek megapadának.
And God kept Noah in mind, and all the living things and the cattle which were with him in the ark: and God sent a wind over the earth, and the waters went down.
καὶ ἐμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ νωε καὶ πάντων τῶν θηρίων καὶ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ πάντων τῶν πετεινῶν καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν ὅσα ἦν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ καὶ ἐπήγαγεν ὁ θεὸς πνεῦμα ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐκόπασεν τὸ ὕδωρ

2 És bezárulának a mélység forrásai s az ég csatornái; és megszûnt az esõ az égbõl.
And the fountains of the deep and the windows of heaven were shut, and the rain from heaven was stopped.
καὶ ἐπεκαλύφθησαν αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ καὶ συνεσχέθη ὁ ὑετὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ

3 És elmenének a vizek a földrõl folyton fogyván, és száz ötven nap mulva megfogyatkozának a vizek.
And the waters went slowly back from the earth, and at the end of a hundred and fifty days the waters were lower.
καὶ ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ πορευόμενον ἀπὸ τῆς γῆς ἐνεδίδου καὶ ἠλαττονοῦτο τὸ ὕδωρ μετὰ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας

4 A bárka pedig a hetedik hónapban, a hónak tizenhetedik napján, megfeneklett az Ararát hegyén.
And on the seventeenth day of the seventh month the ark came to rest on the mountains of Ararat.
καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ αραρατ

5 A vizek pedig folyton fogyának a tizedik hónapig; a tizedikben, a hó elsõ napján meglátszának a hegyek csúcsai.
And still the waters went on falling, till on the first day of the tenth month the tops of the mountains were seen.
τὸ δὲ ὕδωρ πορευόμενον ἠλαττονοῦτο ἕως τοῦ δεκάτου μηνός ἐν δὲ τῷ ἑνδεκάτῳ μηνί τῇ πρώτῃ τοῦ μηνός ὤφθησαν αἱ κεφαλαὶ τῶν ὀρέων

6 És lõn negyven nap múlva, kinyitá Noé a bárka ablakát, melyet csinált vala.
Then, after forty days, through the open window of the ark which he had made,
καὶ ἐγένετο μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἠνέῳξεν νωε τὴν θυρίδα τῆς κιβωτοῦ ἣν ἐποίησεν

7 És kibocsátá a hollót, és az elrepûlt, meg visszaszállt, míg a vizek a földrõl felszáradának.
Noah sent out a raven, which went this way and that till the waters were gone from the earth.
καὶ ἀπέστειλεν τὸν κόρακα τοῦ ἰδεῖν εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ καὶ ἐξελθὼν οὐχ ὑπέστρεψεν ἕως τοῦ ξηρανθῆναι τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς

8 Kibocsátá a galambot is, hogy meglássa, vajjon elfogytak-é a vizek a föld színérõl.
And he sent out a dove, to see if the waters had gone from the face of the earth;
καὶ ἀπέστειλεν τὴν περιστερὰν ὀπίσω αὐτοῦ ἰδεῖν εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς

9 De a galamb nem talála lábainak nyugvóhelyet és visszatére õ hozzá a bárkába, mert víz vala az egész föld színén; õ pedig kezét kinyujtá, megfogá, és bévevé azt magához a bárkába.

But the dove saw no resting-place for her foot, and came back to the ark, for the waters were still over all the earth; and he put out his hand, and took her into the ark.

καὶ οὐχ εὑροῦσα ἡ περιστερὰ ἀνάπαυσιν τοῖς ποσὶν αὐτῆς ὑπέστρεψεν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κιβωτόν ὅτι ὕδωρ ἦν ἐπὶ παντὶ προσώπῳ πάσης τῆς γῆς καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν κιβωτόν

10 És várakozék még másik hét napig, és ismét kibocsátá a galambot a bárkából.

And after waiting another seven days, he sent the dove out again;

καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας πάλιν ἐξαπέστειλεν τὴν περιστερὰν ἐκ τῆς κιβωτοῦ

11 És megjöve õ hozzá a galamb estennen, és ímé leszakasztott olajfalevél vala annak szájában. És megtudá Noé, hogy elapadt a víz a földrõl.

And the dove came back at evening, and in her mouth was an olive-leaf broken off: so Noah was certain that the waters had gone down on the earth.

καὶ ἀνέστρεψεν πρὸς αὐτὸν ἡ περιστερὰ τὸ πρὸς ἑσπέραν καὶ εἶχεν φύλλον ἐλαίας κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς καὶ ἔγνω νωε ὅτι κεκόπακεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς

12 És ismét várakozék még másik hét napig, és kibocsátá a galambot, és az nem téré többé õ hozzá vissza.

And after seven days more, he sent the dove out again, but she did not come back to him.

καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας πάλιν ἐξαπέστειλεν τὴν περιστεράν καὶ οὐ προσέθετο τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς αὐτὸν ἔτι

13 És lõn a hatszáz egyedik esztendõben, az elsõ hónak elsõ napján, felszáradának a vizek a földrõl, és elfordítá Noé a bárka fedelét, és látá, hogy ímé megszikkadt a földnek színe.

And in the six hundred and first year, on the first day of the first month, the waters were dry on the earth: and Noah took the cover off the ark and saw that the face of the earth was dry.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνὶ καὶ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ νωε τοῦ πρώτου μηνός μιᾷ τοῦ μηνός ἐξέλιπεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἀπεκάλυψεν νωε τὴν στέγην τῆς κιβωτοῦ ἣν ἐ ποίησεν καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς

14 A második hónapban pedig, a hónak huszonhetedik napján megszárada a föld.

And on the twenty-seventh day of the second month the earth was dry.

ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός ἐξηράνθη ἡ γῆ

15 És szóla az Isten Noénak, mondván:

And God said to Noah,

καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ νωε λέγων

16 Menj ki a bárkából te és a te feleséged, a te fiaid, és a te fiaid feleségei te veled.

Go out of the ark, you and your wife and your sons and your sons' wives.

ἔξελθε ἐκ τῆς κιβωτοῦ σὺ καὶ ἡ γυνή σου καὶ οἱ υἱοί σου καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ

17 Minden vadat, mely veled van, minden testbõl, madarat, barmot, és minden földön csúszó-mászó állatot vígy ki magaddal, hogy nyüzsögjenek a földön, szaporodjanak és sokasodjanak a földön.

Take out with you every living thing which is with you, birds and cattle and everything which goes on the earth, so that they may have offspring and be fertile and be increased on the earth.

καὶ πάντα τὰ θηρία ὅσα ἐστὶν μετὰ σοῦ καὶ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ πετεινῶν ἕως κτηνῶν καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἐξάγαγε μετὰ σεαυτοῦ καὶ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε ἐπὶ τῆς γῆς

18 Kiméne azért Noé és az õ fiai, az õ felesége, és az õ fiainak feleségei õ vele.

And Noah went out with his sons and his wife and his sons' wives;

καὶ ἐξῆλθεν νωε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ

19 Minden állat, minden csúszó-mászó, minden madár, minden a mi mozog a földön, kijöve a bárkából az õ neme szerint.
And every beast and bird and every living thing of every sort which goes on the earth, went out of the ark.
καὶ πάντα τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ πᾶν πετεινὸν καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν ἐξήλθοσαν ἐκ τῆς κιβωτοῦ

20 És oltárt építe Noé az Úrnak, és võn minden tiszta állatból és minden tiszta madárból, és áldozék égõáldozattal az oltáron.
And Noah made an altar to the Lord, and from every clean beast and bird he made burned offerings on the altar.
καὶ ᾠκοδόμησεν νωε θυσιαστήριον τῷ θεῷ καὶ ἔλαβεν ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαρπώσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

21 És megérezé az Úr a kedves illatot, és monda az Úr az õ szívében: Nem átkozom meg többé a földet az emberért, mert az ember szívének gondolatja gonosz az õ ifjúságától fogva; és többé nem vesztem el mind az élõ állatot, mint cselekedtem.
And when the sweet smell came up to the Lord, he said in his heart, I will not again put a curse on the earth because of man, for the thoughts of man's heart are evil from his earliest days; never again will I send destruction on all living things as I have done.
καὶ ὠσφράνθη κύριος ὁ θεὸς ὀσμὴν εὐωδίας καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς διανοηθείς οὐ προσθήσω ἔτι τοῦ καταράσασθαι τὴν γῆν διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων ὅτι ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος οὐ προσθήσω οὖν ἔτι πατάξαι πᾶσαν σάρκα ζῶσαν καθὼς ἐποίησα

22 Ennekutánna míg a föld lészen, vetés és aratás, hideg és meleg, nyár és tél, nap és éjszaka meg nem szünnek.
While the earth goes on, seed time and the getting in of the grain, cold and heat, summer and winter, day and night, will not come to an end.
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς σπέρμα καὶ θερισμός ψῦχος καὶ καῦμα θέρος καὶ ἔαρ ἡμέραν καὶ νύκτα οὐ καταπαύσουσιν

1 Azután megáldá Isten Noét és az õ fiait, és azt mondá nékik: Szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet.
And God gave his blessing to Noah and his sons, and said, Be fertile, and have increase, and make the earth full.
καὶ ηὐλόγησεν ὁ θεὸς τὸν νωε καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς

2 És féljen és rettegjen tõletek a földnek minden állatja az égnek minden madara: minden a mi nyüzsög a földön, és a tengernek minden hala kezetekbe adatott;
And the fear of you will be strong in every beast of the earth and every bird of the air; everything which goes on the land, and all the fishes of the sea, are given into your hands.
καὶ ὁ τρόμος ὑμῶν καὶ ὁ φόβος ἔσται ἐπὶ πᾶσιν τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης ὑπὸ χεῖρας ὑμῖν δέδωκα

3 Minden mozgó állat, a mely él legyen nektek eledelûl; a mint a zöld fûvet, nektek adtam mindazokat.
Every living and moving thing will be food for you; I give them all to you as before I gave you all green things.
καὶ πᾶν ἑρπετόν ὅ ἐστιν ζῶν ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν ὡς λάχανα χόρτου δέδωκα ὑμῖν τὰ πάντα

4 Csak a húst az õt elevenítõ vérrel meg ne egyétek.
But flesh with the life-blood in it you may not take for food.
πλὴν κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε

5 De a ti véreteket, a melyben van a ti éltetek, számon kérem; számon kérem minden állattól, azonképen az embertõl, kinek-kinek atyjafiától számon kérem az ember életét.
And for your blood, which is your life, will I take payment; from every beast I will take it, and from every man will I take payment for the blood of his brother-man.
καὶ γὰρ τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἐκζητήσω ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτὸ καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἀδελφοῦ ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου

6 A ki ember-vért ont, annak vére ember által ontassék ki; mert Isten a maga képére teremté az embert.
Whoever takes a man's life, by man will his life be taken; because God made man in his image.
ὁ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται ὅτι ἐν εἰκόνι θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον

7 Ti pedig szaporodjatok és sokasodjatok, nyüzsögjetek a földön és sokasodjatok azon.
And now, be fertile and have increase; have offspring on the earth and become great in number.
ὑμεῖς δὲ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ πληθύνεσθε ἐπ' αὐτῆς

8 És szóla az Isten Noénak és vele az õ fiainak, mondván:
And God said to Noah and to his sons,
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ νωε καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ λέγων

9 Én pedig ímé szövetséget szerzek ti veletek és a ti magvatokkal ti utánnatok.
Truly, I will make my agreement with you and with your seed after you,
ἐγὼ ἰδοὺ ἀνίστημι τὴν διαθήκην μου ὑμῖν καὶ τῷ σπέρματι ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς

10 És minden élõ állattal, mely veletek van: madárral, barommal, minden mezei vaddal, mely veletek van; mindattól kezdve a mi a bárkából kijött, a földnek minden vadjáig.
And with every living thing with you, all birds and cattle and every beast of the earth which comes out of the ark with you.
καὶ πάσῃ ψυχῇ τῇ ζώσῃ μεθ' ὑμῶν ἀπὸ ὀρνέων καὶ ἀπὸ κτηνῶν καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς ὅσα μεθ' ὑμῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐξελθόντων ἐκ τῆς κιβωτοῦ

11 Szövetséget kötök ti veletek, hogy soha ezután el nem vész özönvíz miatt minden test; és soha sem lesz többé özönvíz a földnek elvesztésére.
And I will make my agreement with you; never again will all flesh be cut off by the waters; never again will the waters come over all the earth for its destruction.
καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀποθανεῖται πᾶσα σὰρξ ἔτι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ οὐκ ἔσται ἔτι κατακλυσμὸς ὕδατος τοῦ καταφθεῖραι πᾶσαν τ ὴν γῆν

12 És monda az Isten: Ez a jele a szövetségnek, melyet én örök idõkre szerzek közöttem és ti köztetek, és minden élõ állat között, mely ti veletek van:
And God said, This is the sign of the agreement which I make between me and you and every living thing with you, for all future generations:
καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς πρὸς νωε τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἥ ἐστιν μεθ' ὑμῶν εἰς γενεὰς αἰωνίο υς

13 Az én ívemet helyeztetem a felhõkbe, s ez lesz jele a szövetségnek közöttem és a föld között.
I will put my bow in the cloud and it will be for a sign of the agreement between me and the earth.
τὸ τόξον μου τίθημι ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς

14 És lészen, hogy mikor felhõvel borítom be a földet, meglátszik az ív a felhõben.
And whenever I make a cloud come over the earth, the bow will be seen in the cloud,
καὶ ἔσται ἐν τῷ συννεφεῖν με νεφέλας ἐπὶ τὴν γῆν ὀφθήσεται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέλῃ

15 És megemlékezem az én szövetségemrõl, mely van én közöttem és ti közöttetek, és minden testbõl való élõ állat között; és nem lesz többé a víz özönné minden testnek elvesztésére.
And I will keep in mind the agreement between me and you and every living thing; and never again will there be a great flow of waters causing destruction to all flesh.
καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης μου ἥ ἐστιν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί καὶ οὐκ ἔσται ἔτι τὸ ὕδωρ εἰς κατακλυσμὸν ὥστε ἐξαλε ῖψαι πᾶσαν σάρκα

16 Azért legyen tehát az ív a felhõben, hogy lássam azt és megemlékezzem az örökkévaló szövetségrõl Isten között és minden testbõl való élõ állat között, mely a földön van.
And the bow will be in the cloud, and looking on it, I will keep in mind the eternal agreement between God and every living thing on the earth.
καὶ ἔσται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ὄψομαι τοῦ μνησθῆναι διαθήκην αἰώνιον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί ἥ ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς

17 És monda Isten Noénak: Ez ama szövetségnek jele, melyet szerzettem én közöttem és minden test között, mely a földön van.
And God said to Noah, This is the sign of the agreement which I have made between me and all flesh on the earth.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ νωε τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης ἧς διεθέμην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον πάσης σαρκός ἥ ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς

18 Valának pedig Noé fiai, kik a bárkából kijöttek vala: Sém és Khám és Jáfet. Khám pedig Kanaánnak atyja.
And the sons of Noah who went out of the ark were Shem, Ham, and Japheth; and Ham is the father of Canaan.
ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ νωε οἱ ἐξελθόντες ἐκ τῆς κιβωτοῦ σημ χαμ ιαφεθ χαμ ἦν πατὴρ χανααν

19 Ezek hárman a Noé fiai s ezektõl népesedék meg az egész föld.
These three were the sons of Noah and from them all the earth was peopled.
τρεῖς οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ νωε ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν

20 Noé pedig földmívelõ kezde lenni, és szõlõt ültete.
In those days Noah became a farmer, and he made a vine-garden.
καὶ ἤρξατο νωε ἄνθρωπος γεωργὸς γῆς καὶ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα

21 És ivék a borból, s megrészegedék, és meztelenen vala sátra közepén.
And he took of the wine of it and was overcome by drink; and he was uncovered in his tent.
καὶ ἔπιεν ἐκ τοῦ οἴνου καὶ ἐμεθύσθη καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ

22 Khám pedig, Kanaánnak atyja, meglátá az õ atyjának mezítelenségét, és hírûl adá künnlevõ két testvérének.
And Ham, the father of Canaan, saw his father unclothed, and gave news of it to his two brothers outside.
καὶ εἶδεν χαμ ὁ πατὴρ χανααν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐξελθὼν ἀνήγγειλεν τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἔξω

23 Akkor Sém és Jáfet ruhát ragadván, azt mindketten vállokra veték, és háttal menve takarák be atyjok mezítelenségét; s arczczal hátra meg sem láták atyjok mezítelenségét.
And Shem and Japheth took a robe, and putting it on their backs went in with their faces turned away, and put it over their father so that they might not see him unclothed.
καὶ λαβόντες σημ καὶ ιαφεθ τὸ ἱμάτιον ἐπέθεντο ἐπὶ τὰ δύο νῶτα αὐτῶν καὶ ἐπορεύθησαν ὀπισθοφανῶς καὶ συνεκάλυψαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν καὶ τὸ πρόσωπον αὐ τῶν ὀπισθοφανές καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶδον

24 Hogy felserkene Noé mámorából, és megtudá a mit vele az õ kisebbik fia cselekedett vala:
And, awaking from his wine, Noah saw what his youngest son had done to him, and he said,
ἐξένηψεν δὲ νωε ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ ἔγνω ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος

25 Monda: Átkozott Kanaán! Szolgák szolgája legyen atyjafiai közt.
Cursed be Canaan; let him be a servant of servants to his brothers.
καὶ εἶπεν ἐπικατάρατος χανααν παῖς οἰκέτης ἔσται τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ

26 Azután monda: Áldott az Úr, Sémnek Istene, néki légyen szolgája Kanaán!
And he said, Praise to the Lord, the God of Shem; let Canaan be his servant.
καὶ εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ σημ καὶ ἔσται χανααν παῖς αὐτοῦ

27 Terjeszsze ki Isten Jáfetet, lakozzék Sémnek sátraiban; légyen néki szolgája a Kanaán!
May God make Japheth great, and let his living-place be in the tents of Shem, and let Canaan be his servant.
πλατύναι ὁ θεὸς τῷ ιαφεθ καὶ κατοικησάτω ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ σημ καὶ γενηθήτω χανααν παῖς αὐτῶν

28 Éle pedig Noé az özönvíz után háromszáz ötven esztendeig.
And Noah went on living three hundred and fifty years after the great flow of waters;
ἔζησεν δὲ νωε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τριακόσια πεντήκοντα ἔτη

29 És vala Noé egész életének ideje kilenczszáz ötven esztendõ; és meghala.
all the years of his life were nine hundred and fifty: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι νωε ἐννακόσια πεντήκοντα ἔτη καὶ ἀπέθανεν

1 Ez pedig a Noé fiainak, Sémnek, Khámnak és Jáfetnek nemzetsége; és fiaik születének az özönvíz után.
Now these are the generations of the sons of Noah, Shem, Ham, and Japheth: these are the sons which they had after the great flow of waters
αὗται δὲ αἱ γενέσεις τῶν υἱῶν νωε σημ χαμ ιαφεθ καὶ ἐγενήθησαν αὐτοῖς υἱοὶ μετὰ τὸν κατακλυσμόν

2 Jáfetnek fiai: Gómer, Mágog, Madai, Jáván, Thubál, Mésekh és Thirász.
The sons of Japheth: Gomer and Magog and Madai and Javan and Tubal and Meshech and Tiras.
υἱοὶ ιαφεθ γαμερ καὶ μαγωγ καὶ μαδαι καὶ ιωυαν καὶ ελισα καὶ θοβελ καὶ μοσοχ καὶ θιρας

3 A Gómer fiai pedig: Askhenáz, Rifáth, és Tógármah.
And the sons of Gomer: Ashkenaz and Riphath and Togarmah.
καὶ υἱοὶ γαμερ ασχαναζ καὶ ριφαθ καὶ θοργαμα

4 Jávánnak pedig fiai: Elisah, Thársis, Kitthim és Dodánim.
And the sons of Javan: Elishah and Tarshish, the Kittim and the Dodanim.
καὶ υἱοὶ ιωυαν ελισα καὶ θαρσις κίτιοι ῥόδιοι

5 Ezekbõl váltak ki a szigetlakó népek az õ országaikban, mindenik a maga nyelve, családja és nemzetsége szerint.
From these came the nations of the sea-lands, with their different families and languages.
ἐκ τούτων ἀφωρίσθησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν ἕκαστος κατὰ γλῶσσαν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν

6 Khámnak pedig fiai: Khús, Miczráim, Pút és Kanaán.
And the sons of Ham: Cush and Mizraim and Put and Canaan.
υἱοὶ δὲ χαμ χους καὶ μεσραιμ φουδ καὶ χανααν

7 Khúsnak pedig fiai: Széba, Hávilah, Szábthah, Rahmáh, Szabthékah. Rahmáhnak pedig fiai: Séba és Dédán.
And the sons of Cush: Seba and Havilah and Sabtah and Raamah and Sabteca; and the sons of Raamah: Sheba and Dedan.
υἱοὶ δὲ χους σαβα καὶ ευιλα καὶ σαβαθα καὶ ρεγμα καὶ σαβακαθα υἱοὶ δὲ ρεγμα σαβα καὶ δαδαν

8 Khús nemzé Nimródot is; ez kezde hatalmassá lenni a földön.
And Cush was the father of Nimrod, who was the first of the great men of the earth.
χους δὲ ἐγέννησεν τὸν νεβρωδ οὗτος ἤρξατο εἶναι γίγας ἐπὶ τῆς γῆς

9 Ez hatalmas vadász vala az Úr elõtt, azért mondják: Hatalmas vadász az Úr elõtt, mint Nimród.
He was a very great bowman, so that there is a saying, Like Nimrod, a very great bowman.
οὗτος ἦν γίγας κυνηγὸς ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ διὰ τοῦτο ἐροῦσιν ὡς νεβρωδ γίγας κυνηγὸς ἐναντίον κυρίου

10 Az õ birodalmának kezdete volt Bábel, Erekh, Akkád és Kálnéh a Sineár földén.
And at the first, his kingdom was Babel and Erech and Accad and Calneh, in the land of Shinar.
καὶ ἐγένετο ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ βαβυλὼν καὶ ορεχ καὶ αρχαδ καὶ χαλαννη ἐν τῇ γῇ σεννααρ

11 E földrõl ment aztán Assiriába, és épité Ninivét, Rekhoboth városát, és Kaláht.
From that land he went out into Assyria, building Nineveh with its wide streets and Calah,
ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ἐξῆλθεν ασσουρ καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν νινευη καὶ τὴν ροωβωθ πόλιν καὶ τὴν χαλαχ

12 És Reszent Ninivé között és Kaláh között: ez az a nagy város.
And Resen between Nineveh and Calah, which is a very great town.
καὶ τὴν δασεμ ἀνὰ μέσον νινευη καὶ ἀνὰ μέσον χαλαχ αὕτη ἡ πόλις ἡ μεγάλη

13 Miczráim pedig nemzé: Lúdimot, Anámimot, Lehábimot és Naftukhimot.
And Mizraim was the father of the Ludim and Anamim and Lehabim and Naphtuhim;
καὶ μεσραιμ ἐγέννησεν τοὺς λουδιμ καὶ τοὺς ενεμετιμ καὶ τοὺς λαβιμ καὶ τοὺς νεφθαλιμ

14 Pathruszimot és Kaszlukhimot, a honnan a Filiszteusok származtak, és Kafthorimot.
And Pathrusim and Casluhim and Caphtorim, from whom came the Philistines.
καὶ τοὺς πατροσωνιμ καὶ τοὺς χασλωνιμ ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν φυλιστιμ καὶ τοὺς καφθοριμ

15 Kanaán pedig nemzé Czídont, az õ elsõszülöttét, és Khétet.
And Canaan was the father of Zidon, who was his oldest son, and Heth,
χανααν δὲ ἐγέννησεν τὸν σιδῶνα πρωτότοκον καὶ τὸν χετταῖον

16 Jebuzeust, Emorreust, és Girgazeust.
And the Jebusite and the Amorite and the Girgashite,
καὶ τὸν ιεβουσαῖον καὶ τὸν αμορραῖον καὶ τὸν γεργεσαῖον

17 Khivveust, Harkeust, és Szineust.
And the Hivite and the Arkite and the Sinite,
καὶ τὸν ευαῖον καὶ τὸν αρουκαῖον καὶ τὸν ασενναῖον

18 Arvadeust, Czemareust, Hamatheust. És azután elszéledének a Kananeusok nemzetségei.
And the Arvadite and the Zemarite and the Hamathite; after that the families of the Canaanites went far and wide in all directions;
καὶ τὸν ἀράδιον καὶ τὸν σαμαραῖον καὶ τὸν αμαθι καὶ μετὰ τοῦτο διεσπάρησαν αἱ φυλαὶ τῶν χαναναίων

19 Vala pedig a Kananeusok határa, Czídonból Gérár felé menve Gázáig; Sodoma, Gomora, Ádmáh, és Czeboim felé menve Lésáig.
Their country stretching from Zidon to Gaza, in the direction of Gerar; and to Lasha, in the direction of Sodom and Gomorrah and Admah and Zeboiim.
καὶ ἐγένοντο τὰ ὅρια τῶν χαναναίων ἀπὸ σιδῶνος ἕως ἐλθεῖν εἰς γεραρα καὶ γάζαν ἕως ἐλθεῖν σοδομων καὶ γομορρας αδαμα καὶ σεβωιμ ἕως λασα

20 Ezek a Khám fiai családjok, nyelvök, földjök s nemzetségök szerint.
All these, with their different families, languages, lands, and nations, are the offspring of Ham.
οὗτοι υἱοὶ χαμ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ γλώσσας αὐτῶν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν

21 Sémnek is lettek gyermekei; a ki Héber minden fiainak atyja, Jáfetnek testvérbátyja vala.
And Shem, the older brother of Japheth, the father of the children of Eber, had other sons in addition.
καὶ τῷ σημ ἐγενήθη καὶ αὐτῷ πατρὶ πάντων τῶν υἱῶν εβερ ἀδελφῷ ιαφεθ τοῦ μείζονος

22 Sém fiai: Élám, Assur, Arpaksád, Lúd és Arám.
These are the sons of Shem: Elam and Asshur and Arpachshad and Lud and Aram.
υἱοὶ σημ αιλαμ καὶ ασσουρ καὶ αρφαξαδ καὶ λουδ καὶ αραμ καὶ καιναν

23 Arámnak fiai pedig: Úcz, Húl, Gether és Más.
And the sons of Aram: Uz and Hul and Gether and Mash.
καὶ υἱοὶ αραμ ως καὶ ουλ καὶ γαθερ καὶ μοσοχ

24 Arpaksád pedig nemzé Sélát, Séláh pedig Hébert.
And Arpachshad became the father of Shelah; and Shelah became the father of Eber.
καὶ αρφαξαδ ἐγέννησεν τὸν καιναν καὶ καιναν ἐγέννησεν τὸν σαλα σαλα δὲ ἐγέννησεν τὸν εβερ

25 Hébernek is lett két fia: Az egyiknek neve Péleg, mivelhogy az õ idejében osztatott el a föld; testvérének pedig neve Joktán.
And Eber had two sons: the name of the one was Peleg, because in his time the peoples of the earth became separate; and his brother's name was Joktan.
καὶ τῷ εβερ ἐγενήθησαν δύο υἱοί ὄνομα τῷ ἑνὶ φαλεκ ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ιεκταν

26 Joktán pedig nemzé Almodádot, Sélefet, Haczarmávethet és Jerákhot.
And Joktan was the father of Almodad and Sheleph and Hazarmaveth and Jerah
ιεκταν δὲ ἐγέννησεν τὸν ελμωδαδ καὶ τὸν σαλεφ καὶ ασαρμωθ καὶ ιαραχ

27 Hadórámot, Úzált és Dikláth.
And Hadoram and Uzal and Diklah
καὶ οδορρα καὶ αιζηλ καὶ δεκλα

28 Obált, Abimáélt és Sébát.
And Obal and Abimael and Sheba
και αβιμεηλ και σαβευ

29 Ofirt, Havilát és Jóbábot. Ezek mind a Joktán fiai.
And Ophir and Havilah and Jobab; all these were the sons of Joktan.
και ουφιρ και ευιλα και ιωβαβ πάντες οὗτοι υἱοὶ ιεκταν

30 És vala ezeknek lakása, Mésától fogva Séfárba menve a napkeleti hegyekig.
And their country was from Mesha, in the direction of Sephar, the mountain of the east.
και ἐγένετο ἡ κατοίκησις αὐτῶν ἀπὸ μασση ἕως ἐλθεῖν εἰς σωφηρα ὄρος ἀνατολῶν

31 Ezek a Sém fiai családjok, nyelvök, földjök és nemzetségök szerint.
These, with their families and their languages and their lands and their nations, are the offspring of Shem.
οὗτοι υἱοὶ σημ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ γλώσσας αὐτῶν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν

32 Ezek a Noé fiainak családjai az õ nemzetségeik szerint, az õ népeik között, és ezektõl szaporodának el a népek a földön, az özönvíz után.
These are the families of the sons of Noah, in the order of their generations and their nations: from these came all the nations of the earth after the great flow of waters.
αὗται αἱ φυλαὶ υἱῶν νωε κατὰ γενέσεις αὐτῶν κατὰ τὰ ἔθνη αὐτῶν ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τὸν κατακλυσμόν

1 Mind az egész földnek pedig egy nyelve és egyféle beszéde vala.
And all the earth had one language and one tongue.
καὶ ἦν πᾶσα ἡ γῆ χεῖλος ἕν καὶ φωνὴ μία πᾶσιν

2 És lõn mikor kelet felõl elindultak vala, Sineár földén egy síkságot találának és ott letelepedének.
And it came about that in their wandering from the east, they came to a stretch of flat country in the land of Shinar, and there they made their living-place.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κινῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν εὗρον πεδίον ἐν γῇ σεννααρ καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ

3 És mondának egymásnak: Jertek, vessünk téglát és égessük ki jól; és lõn nékik a tégla kõ gyanánt, a szurok pedig ragasztó gyanánt.
And they said one to another, Come, let us make bricks, burning them well. And they had bricks for stone, putting them together with sticky earth.
καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον δεῦτε πλινθεύσωμεν πλίνθους καὶ ὀπτήσωμεν αὐτὰς πυρί καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς λίθον καὶ ἄσφαλτος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός

4 És mondának: Jertek, építsünk magunknak várost és tornyot, melynek teteje az eget érje, és szerezzünk magunknak nevet, hogy el ne széledjünk az egész földnek színén.
And they said, Come, let us make a town, and a tower whose top will go up as high as heaven; and let us make a great name for ourselves, so that we may not be wanderers over the face of the earth.
καὶ εἶπαν δεῦτε οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πόλιν καὶ πύργον οὗ ἡ κεφαλὴ ἔσται ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ὄνομα πρὸ τοῦ διασπαρῆναι ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς

5 Az Úr pedig leszálla, hogy lássa a várost és a tornyot, melyet építenek vala az emberek fiai.
And the Lord came down to see the town and the tower which the children of men were building.
καὶ κατέβη κύριος ἰδεῖν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον ὃν ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων

6 És monda az Úr: Ímé e nép egy, s az egésznek egy a nyelve, és munkájának ez a kezdete; és bizony semmi sem gátolja, hogy véghez ne vigyenek mindent, a mit elgondolnak magukban.
And the Lord said, See, they are all one people and have all one language; and this is only the start of what they may do: and now it will not be possible to keep them from any purpose of theirs.
καὶ εἶπεν κύριος ἰδοὺ γένος ἓν καὶ χεῖλος ἓν πάντων καὶ τοῦτο ἤρξαντο ποιῆσαι καὶ νῦν οὐκ ἐκλείψει ἐξ αὐτῶν πάντα ὅσα ἂν ἐπιθῶνται ποιεῖν

7 Nosza szálljunk alá, és zavarjuk ott össze nyelvöket, hogy meg ne értsék egymás beszédét.
Come, let us go down and take away the sense of their language, so that they will not be able to make themselves clear to one another.
δεῦτε καὶ καταβάντες συγχέωμεν ἐκεῖ αὐτῶν τὴν γλῶσσαν ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος τὴν φωνὴν τοῦ πλησίον

8 És elszéleszté õket onnan az Úr az egész földnek színére; és megszûnének építeni a várost.
So the Lord God sent them away into every part of the earth: and they gave up building their town.
καὶ διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον

9 Ezért nevezék annak nevét Bábelnek; mert ott zavará össze az Úr az egész föld nyelvét, és onnan széleszté el õket az Úr az egész földnek színére.
So it was named Babel, because there the Lord took away the sense of all languages and from there the Lord sent them away over all the face of the earth.
διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς σύγχυσις ὅτι ἐκεῖ συνέχεεν κύριος τὰ χείλη πάσης τῆς γῆς καὶ ἐκεῖθεν διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς

10 Ez a Sém nemzetsége: Sém száz esztendõs korában nemzé Arpaksádot, két esztendõvel az özönvíz után.
These are the generations of Shem. Shem was a hundred years old when he became the father of Arpachshad, two years after the great flow of waters;
καὶ αὗται αἱ γενέσεις σημ σημ υἱὸς ἑκατὸν ἐτῶν ὅτε ἐγέννησεν τὸν αρφαξαδ δευτέρου ἔτους μετὰ τὸν κατακλυσμόν

11 És éle Sém, minekutánna nemzette Arpaksádot, ötszáz esztendeig és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Arpachshad, Shem went on living for five hundred years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν σημ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν αρφαξαδ πεντακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν

12 Arpaksád pedig harminczöt esztendõs vala, és nemzé Sélát.
And Arpachshad was thirty-five years old when he became the father of Shelah:
καὶ ἔζησεν αρφαξαδ ἑκατὸν τριάκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν καιναν

13 És éle Arpaksád, minekutánna nemzette Sélát, négyszáz három esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Shelah, Arpachshad went on living for four hundred and three years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν αρφαξαδ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν καιναν ἔτη τετρακόσια τριάκοντα καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν καὶ ἔζησεν καιναν ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη κ αὶ ἐγέννησεν τὸν σαλα καὶ ἔζησεν καιναν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν σαλα ἔτη τριακόσια τριάκοντα καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν

14 Sélah pedig harmincz esztendõs vala, és nemzé Hébert.
And Shelah was thirty years old when he became the father of Eber:
καὶ ἔζησεν σαλα ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν εβερ

15 És éle Sélah, minekutánna nemzé Hébert, négyszáz három esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Eber, Shelah went on living for four hundred and three years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν σαλα μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν εβερ τριακόσια τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν

16 Héber pedig harmincznégy esztendõs vala és nemzé Péleget.
And Eber was thirty-four years old when he became the father of Peleg:
καὶ ἔζησεν εβερ ἑκατὸν τριάκοντα τέσσαρα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν φαλεκ

17 És éle Héber, minekutánna nemzé Péleget, négyszáz harmincz esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Peleg, Eber went on living for four hundred and thirty years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν εβερ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν φαλεκ ἔτη τριακόσια ἑβδομήκοντα καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν

18 Péleg pedig harmincz esztendõs vala, és nemzé Réut.
And Peleg was thirty years old when he became the father of Reu:
καὶ ἔζησεν φαλεκ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν ραγαυ

19 És éle Péleg, minekutánna nemzé Réut, kétszáz kilencz esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Reu, Peleg went on living for two hundred and nine years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν φαλεκ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν ραγαυ διακόσια ἐννέα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν

20 Réu pedig harminczkét esztendõs vala, és nemzé Sérugot.
And Reu was thirty-two years old when he became the father of Serug:
καὶ ἔζησεν ραγαυ ἑκατὸν τριάκοντα δύο ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν σερουχ

21 És éle Réu, minekutánna nemzé Sérugot, kétszáz hét esztendeig és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Serug, Reu went on living for two hundred and seven years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν ραγαυ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν σερουχ διακόσια ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν

22 Sérug pedig harmincz esztendõs vala, és nemzé Nákhort.
And Serug was thirty years old when he became the father of Nahor:
καὶ ἔζησεν σερουχ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν ναχωρ

23 És éle Sérug, minekutánna nemzé Nákhort, kétszáz esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Nahor, Serug went on living for two hundred years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν σερουχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν ναχωρ ἔτη διακόσια καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν

24 Nákhor pedig huszonkilencz esztendõs vala, és nemzé Thárét.
And Nahor was twenty-nine years old when he became the father of Terah:
καὶ ἔζησεν ναχωρ ἔτη ἑβδομήκοντα ἐννέα καὶ ἐγέννησεν τὸν θαρα

25 És éle Nákhor, minekutánna nemzé Thárét, száz tizenkilencz esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
And after the birth of Terah, Nahor went on living for a hundred and nineteen years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν ναχωρ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν θαρα ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι ἐννέα καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν

26 Tháré pedig hetven esztendõs vala, és nemzé Ábrámot, Nákhort, Hárántot.
And Terah was seventy years old when he became the father of Abram, Nahor, and Haran.
καὶ ἔζησεν θαρα ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν αβραμ καὶ τὸν ναχωρ καὶ τὸν αρραν

27 Ez a Tháré nemzetsége: Tháré nemzé Ábrámot, Nákhort és Hárántot. Hárán pedig nemzé Lótot.
These are the generations of Terah: Terah was the father of Abram, Nahor, and Haran; and Haran was the father of Lot.
αὗται δὲ αἱ γενέσεις θαρα θαρα ἐγέννησεν τὸν αβραμ καὶ τὸν ναχωρ καὶ τὸν αρραν καὶ αρραν ἐγέννησεν τὸν λωτ

28 Meghala pedig Hárán, az õ atyjának Thárénak szemei elõtt, az õ születésének földjén, Úr-Kaszdimban.
And death came to Haran when he was with his father Terah in the land of his birth, Ur of the Chaldees.
καὶ ἀπέθανεν αρραν ἐνώπιον θαρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ᾗ ἐγενήθη ἐν τῇ χώρᾳ τῶν χαλδαίων

29 Ábrám pedig és Nákhor võnek magoknak feleséget: az Ábrám feleségének neve Szárai; a Nákhor feleségének neve Milkhah, Háránnak Milkhah atyjának és Jiszkáh atyjának leánya.
And Abram and Nahor took wives for themselves: the name of Abram's wife was Sarai, and the name of Nahor's wife was Milcah, the daughter of Haran, the father of Milcah and Iscah.
καὶ ἔλαβον αβραμ καὶ ναχωρ ἑαυτοῖς γυναῖκας ὄνομα τῇ γυναικὶ αβραμ σαρα καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ ναχωρ μελχα θυγάτηρ αρραν πατὴρ μελχα καὶ πατὴρ ιεσχα

30 Szárai pedig magtalan vala; nem vala néki gyermeke.
And Sarai had no child.
καὶ ἦν σαρα στεῖρα καὶ οὐκ ἐτεκνοποίει

31 És felvevé Tháré Ábrámot az õ fiát, és Lótot, Háránnak fiát, az õ unokáját, és Szárait, az õ menyét, Ábrámnak az õ fiának feleségét, és kiindulának együtt Úr-Kaszdimból, hogy Kanaán földére menjenek. És eljutának Háránig, és ott letelepedének.

And Terah took Abram, his son, and Lot, the son of Haran, and Sarai, his daughter-in-law, the wife of his son Abram and they went out from Ur of the Chaldees, to go to the land of Canaan; and they came to Haran, and were there for some time.

καὶ ἔλαβεν θαρα τὸν αβραμ υἱὸν αὐτοῦ καὶ τὸν λωτ υἱὸν αρραν υἱὸν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τὴν σαραν τὴν νύμφην αὐτοῦ γυναῖκα αβραμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ τῆ ς χώρας τῶν χαλδαίων πορευθῆναι εἰς τὴν γῆν χανααν καὶ ἦλθεν ἕως χαρραν καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ

32 Vala pedig Tháré kétszáz öt esztendõs, és meghala Tháré Háránban.

And all the years of Terah's life were two hundred and five: and Terah came to his end in Haran.

καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι θαρα ἐν χαρραν διακόσια πέντε ἔτη καὶ ἀπέθανεν θαρα ἐν χαρραν

1 És monda az Úr Ábrámnak: Eredj ki a te földedbõl, és a te rokonságod közül, és a te atyádnak házából, a földre, a melyet én mutatok néked.

Now the Lord said to Abram, Go out from your country and from your family and from your father's house, into the land to which I will be your guide:

καὶ εἶπεν κύριος τῷ αβραμ ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου εἰς τὴν γῆν ἣν ἄν σοι δείξω

2 És nagy nemzetté tészlek, és megáldalak téged, és felmagasztalom a te nevedet, és áldás leszesz.

And I will make of you a great nation, blessing you and making your name great; and you will be a blessing:

καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ εὐλογήσω σε καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου καὶ ἔσῃ εὐλογητός

3 És megáldom azokat, a kik téged áldanak, és a ki téged átkoz, megátkozom azt: és megáldatnak te benned a föld minden nemzetségei.

To them who are good to you will I give blessing, and on him who does you wrong will I put my curse: and you will become a name of blessing to all the families of the earth.

καὶ εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε καὶ τοὺς καταρωμένους σε καταράσομαι καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς

4 És kiméne Ábrám, a mint az Úr mondotta vala néki, és Lót is kiméne õ vele: Ábrám pedig hetvenöt esztendõs vala, mikor kiméne Háránból.

So Abram went as the Lord had said to him, and Lot went with him: Abram was seventy-five years old when he went away from Haran.

καὶ ἐπορεύθη αβραμ καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος καὶ ᾤχετο μετ' αὐτοῦ λωτ αβραμ δὲ ἦν ἐτῶν ἑβδομήκοντα πέντε ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ χαρραν

5 És felvevé Ábrám az õ feleségét Szárait, és Lótot, az õ atyjafiának fiát, és minden szerzeményöket, a melyet szereztek vala, és a cselédeket, a kikre Háránban tettek vala szert, és elindulának, hogy Kanaán földére menjenek, és el is jutának a Kanaán földére.

And Abram took Sarai, his wife, and Lot, his brother's son, and all their goods and the servants which they had got in Haran, and they went out to go to the land of Canaan.

καὶ ἔλαβεν αβραμ τὴν σαραν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὸν λωτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν ὅσα ἐκτήσαντο καὶ πᾶσαν ψυχὴν ἣν ἐκτήσαντο ἐν χαρραν καὶ ἐξῆλθοσαν πορευθῆναι εἰς γῆν χανααν καὶ ἦλθον εἰς γῆν χανααν

6 És általméne Ábrám a földön mind Sikhem vidékéig, Móréh tölgyeséig. Akkor Kananeusok valának azon a földön.

And Abram went through the land till he came to Shechem, to the holy tree of Moreh. At that time, the Canaanites were still living in the land.

καὶ διώδευσεν αβραμ τὴν γῆν εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς ἕως τοῦ τόπου συχεμ ἐπὶ τὴν δρῦν τὴν ὑψηλήν οἱ δὲ χαναναῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν

7 És megjelenék az Úr Ábrámnak, és monda néki: A te magodnak adom ezt a földet. És [Ábrám] oltárt építe ott az Úrnak; a ki megjelent vala néki.

And the Lord came to Abram, and said, I will give all this land to your seed; then Abram made an altar there to the Lord who had let himself be seen by him.

καὶ ὤφθη κύριος τῷ αβραμ καὶ εἶπεν αὐτῷ τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ αβραμ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ ὀφθέντι αὐτῷ

8 Onnan azután a hegység felé méne Bétheltõl keletre és felüté sátorát: Béthel vala nyugatra, Hái pedig keletre, és ott oltárt építe az Úrnak, és segítségûl hívá az Úr nevét.

And moving on from there to the mountain on the east of Beth-el, he put up his tent, having Beth-el on the west and Ai on the east: and there he made an altar and gave worship to the name of the Lord.

καὶ ἀπέστη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος κατ' ἀνατολὰς βαιθηλ καὶ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ βαιθηλ κατὰ θάλασσαν καὶ αγγαι κατ' ἀνατολάς καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τ ῷ κυρίῳ καὶ ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου

9 És tovább költözék Ábrám; folyton délfelé húzódván.

And he went on, journeying still to the South.

καὶ ἀπῆρεν αβραμ καὶ πορευθεὶς ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ

10 Azonban éhség lõn az országban, és Ábrám alláméne Égyiptomba, hogy ott tartózkodjék, mert nagy vala az éhség az országban.
And because there was little food to be had in that land, he went down into Egypt.
καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ κατέβη αβραμ εἰς αἴγυπτον παροικῆσαι ἐκεῖ ὅτι ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς

11 És lõn mikor közel vala, hogy bemenjen Égyiptomba, monda feleségének Szárainak: Ímé tudom, hogy szép ábrázatú asszony vagy.
Now when he came near to Egypt, he said to Sarai, his wife, Truly, you are a fair woman and beautiful to the eye;
ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν αβραμ εἰσελθεῖν εἰς αἴγυπτον εἶπεν αβραμ σαρα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ γινώσκω ἐγὼ ὅτι γυνὴ εὐπρόσωπος εἶ

12 Azért mikor meglátnak téged az égyiptomiak, majd azt mondják: felesége ez; és engem megölnek, téged pedig életben tartanak.
And I am certain that when the men of Egypt see you, they will say, This is his wife: and they will put me to death and keep you.
ἔσται οὖν ὡς ἂν ἴδωσίν σε οἱ αἰγύπτιοι ἐροῦσιν ὅτι γυνὴ αὐτοῦ αὕτη καὶ ἀποκτενοῦσίν με σὲ δὲ περιποιήσονται

13 Mondd [azért,] kérlek, [hogy] húgom vagy; hogy jól legyen dolgom miattad, s életben maradjak te éretted.
Say, then, that you are my sister, and so it will be well with me because of you, and my life will be kept safe on your account.
εἰπὸν οὖν ὅτι ἀδελφὴ αὐτοῦ εἰμι ὅπως ἂν εὖ μοι γένηται διὰ σέ καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου ἕνεκεν σοῦ

14 És lõn mikor Ábrám Égyiptomba érkezék, láták az égyiptomiak az asszonyt, hogy az nagyon szép.
And so it was that when Abram came into Egypt, the men of Egypt, looking on the woman, saw that she was fair.
ἐγένετο δὲ ἡνίκα εἰσῆλθεν αβραμ εἰς αἴγυπτον ἰδόντες οἱ αἰγύπτιοι τὴν γυναῖκα ὅτι καλὴ ἦν σφόδρα

15 Mikor megláták õt a Faraó fõemberei, magasztalák a Faraó elõtt és elvivék az asszonyt a Faraó udvarába.
And Pharaoh's great men, having seen her, said words in praise of her to Pharaoh, and she was taken into Pharaoh's house.
καὶ εἶδον αὐτὴν οἱ ἄρχοντες φαραω καὶ ἐπῄνεσαν αὐτὴν πρὸς φαραω καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον φαραω

16 És jól tõn érette Ábrámmal, és valának juhai, ökrei, szamarai, szolgái, szolgálói, nõstényszamarai és tevéi.
And because of her, he was good to Abram, and he had sheep and oxen and asses, and men-servants and women-servants, and camels.
καὶ τῷ αβραμ εὖ ἐχρήσαντο δι' αὐτήν καὶ ἐγένοντο αὐτῷ πρόβατα καὶ μόσχοι καὶ ὄνοι παῖδες καὶ παιδίσκαι ἡμίονοι καὶ κάμηλοι

17 De megveré az Úr a Faraót és az õ házát nagy csapásokkal, Száraiért, Ábrám feleségéért.
And the Lord sent great troubles on Pharaoh's house because of Sarai, Abram's wife.
καὶ ἤτασεν ὁ θεὸς τὸν φαραω ἐτασμοῖς μεγάλοις καὶ πονηροῖς καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ περὶ σαρας τῆς γυναικὸς αβραμ

18 Hívatá azért a Faraó Ábrámot és monda: Miért mívelted ezt velem? Miért nem mondottad meg énnékem, hogy ez néked feleséged?
Then Pharaoh sent for Abram, and said, What have you done to me? why did you not say that she was your wife?
καλέσας δὲ φαραω τὸν αβραμ εἶπεν τί τοῦτο ἐποίησάς μοι ὅτι οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ὅτι γυνή σού ἐστιν

19 Miért mondottad: Húgom õ; azért vevém magamnak feleségûl. Most már imhol a te feleséged, vedd magadhoz és menj el.
Why did you say that she was your sister? so that I took her for my wife: now, take your wife and go on your way.
ἵνα τί εἶπας ὅτι ἀδελφή μού ἐστιν καὶ ἔλαβον αὐτὴν ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα καὶ νῦν ἰδοὺ ἡ γυνή σου ἐναντίον σου λαβὼν ἀπότρεχε

20 És parancsola felõle a Faraó némely embereknek, a kik elbocsáták õtet és az õ feleségét, és mindenét a mije vala.
And Pharaoh gave orders to his men, and they sent him on his way, with his wife and all he had.
καὶ ἐνετείλατο φαραω ἀνδράσιν περὶ αβραμ συμπροπέμψαι αὐτὸν καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ καὶ λωτ μετ' αὐτοῦ

1 Feljöve azért Ábrám Égyiptomból, õ és az õ felesége, és mindene valamije vala, és Lót is õ vele, a déli tartományba.
And Abram went up out of Egypt with his wife and all he had, and Lot with him, and they came in to the South.
ἀνέβη δὲ αβραμ ἐξ αἰγύπτου αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ καὶ λωτ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον

2 Ábrám pedig igen gazdag vala barmokkal, ezüsttel és aranynyal.
Now Abram had great wealth of cattle and silver and gold.
αβραμ δὲ ἦν πλούσιος σφόδρα κτήνεσιν καὶ ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ

3 És méne helyrõl helyre délfelõl mind Béthelig, oda a hol elõször vala az õ sátora, Béthel és Hái között.
And travelling on from the South, he came to Beth-el, to the place where his tent had been before, between Beth-el and Ai;
καὶ ἐπορεύθη ὅθεν ἦλθεν εἰς τὴν ἔρημον ἕως βαιθηλ ἕως τοῦ τόπου οὗ ἦν ἡ σκηνὴ αὐτοῦ τὸ πρότερον ἀνὰ μέσον βαιθηλ καὶ ἀνὰ μέσον αγγαι

4 Annak az oltárnak helyére, melyet ott elsõben készített vala: és segítségûl hívá ott Ábrám az Úrnak nevét.
To the place where he had made his first altar, and there Abram gave worship to the name of the Lord.
εἰς τὸν τόπον τοῦ θυσιαστηρίου οὗ ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ἀρχήν καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ αβραμ τὸ ὄνομα κυρίου

5 Lótnak is pedig, a ki Ábrámmal jár vala, valának juhai, ökrei és sátorai.
And Lot, who went with him, had flocks and herds and tents;
καὶ λωτ τῷ συμπορευομένῳ μετὰ αβραμ ἦν πρόβατα καὶ βόες καὶ σκηναί

6 És nem bírá meg õket az a föld, hogy együtt lakjanak, mert sok jószáguk vala, és nem lakhatának együtt.
So that the land was not wide enough for the two of them: their property was so great that there was not room for them together.
καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα ὅτι ἦν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν πολλά καὶ οὐκ ἐδύναντο κατοικεῖν ἅμα

7 Versengés is támada az Ábrám barompásztorai között, és a Lót barompásztorai között; és a Kananeusok és a Perizeusok is ott laknak vala akkor azon a földön.
And there was an argument between the keepers of Abram's cattle and the keepers of Lot's cattle: at that time the Canaanites and Perizzites were still living in the land.
καὶ ἐγένετο μάχη ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ αβραμ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ λωτ οἱ δὲ χαναναῖοι καὶ οἱ φερεζαῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν

8 Monda azért Ábrám Lótnak: Ne legyen versengés közöttem és közötted, se az én pásztoraim között és a te pásztoraid között: hiszen atyafiak vagyunk.
Then Abram said to Lot, Let there be no argument between me and you, and between my herdmen and your herdmen, for we are brothers.
εἶπεν δὲ αβραμ τῷ λωτ μὴ ἔστω μάχη ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων μου καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων σου ὅτι ἄνθρωποι ἀδελφοὶ ἡμεῖς ἐσμεν

9 Avagy nincsen-é elõtted mind az egész föld? Válj el kérlek, tõlem; ha te balra tartasz, én jobbra megyek; ha te jobbra menéndesz, én balra térek.
Is not all the land before you? then let us go our separate ways: if you go to the left, I will go to the right; or if you take the right, I will go to the left.
οὐκ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐναντίον σού ἐστιν διαχωρίσθητι ἀπ' ἐμοῦ εἰ σὺ εἰς ἀριστερά ἐγὼ εἰς δεξιά εἰ δὲ σὺ εἰς δεξιά ἐγὼ εἰς ἀριστερά

10 Felemelé azért Lót az õ szemeit, és látá, hogy a Jordán egész melléke bõvizû föld; mert minekelõtte elvesztette volna az Úr Sodomát és Gomorát, mind Czoárig olyan vala az, mint az Úr kertje, mint Égyiptom földe.
And Lot, lifting up his eyes and looking an the valley of Jordan, saw that it was well watered everywhere, before the Lord had sent destruction on Sodom and Gomorrah; it was like the garden of the Lord, like the land of Egypt, on the way to Zoar.
καὶ ἐπάρας λωτ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἶδεν πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ ιορδάνου ὅτι πᾶσα ἦν ποτιζομένη πρὸ τοῦ καταστρέψαι τὸν θεὸν σοδομα καὶ γομορρα ὡς ὁ παράδεισος τ οῦ θεοῦ καὶ ὡς ἡ γῆ αἰγύπτου ἕως ἐλθεῖν εἰς ζογορα

11 És választá Lót magának a Jordán egész mellékét, és elköltözék Lót kelet felé: és elválának egymástól.
So Lot took for himself all the valley of Jordan, and went to the east, and they were parted from one another.
καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ λωτ πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ ιορδάνου καὶ ἀπῆρεν λωτ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ διεχωρίσθησαν ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ

12 Ábrám lakozik vala a Kanaán földén, Lót pedig lakozik vala a [Jordán-]melléki városokban, és sátoroz vala Sodomáig.
Abram went on living in the land of Canaan, and Lot went to the lowland towns, moving his tent as far as Sodom.
αβραμ δὲ κατῴκησεν ἐν γῇ χανααν λωτ δὲ κατῴκησεν ἐν πόλει τῶν περιχώρων καὶ ἐσκήνωσεν ἐν σοδομοις

13 Sodoma lakosai pedig nagyon gonoszok és bûnösök valának az Úr elõtt.
Now the men of Sodom were evil, and great sinners before the Lord.
οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ἐν σοδομοις πονηροὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐναντίον τοῦ θεοῦ σφόδρα

14 Az Úr pedig monda Ábrámnak, minekutánna elválék tõle Lót: Emeld fel szemeidet és tekints arról a helyrõl, a hol vagy, északra, délre, keletre és nyugotra.
And the Lord had said to Abram, after Lot was parted from him, From this place where you are take a look to the north and to the south, to the east and to the west:
ὁ δὲ θεὸς εἶπεν τῷ αβραμ μετὰ τὸ διαχωρισθῆναι τὸν λωτ ἀπ' αὐτοῦ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἰδὲ ἀπὸ τοῦ τόπου οὗ νῦν σὺ εἶ πρὸς βορρᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν

15 Mert mind az egész földet, a melyet látsz, néked adom, és a te magodnak örökre.
For all the land which you see I will give to you and to your seed for ever.
ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν ἣν σὺ ὁρᾷς σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος

16 És olyanná tészem a te magodat, mint a földnek pora, hogyha valaki megszámlálhatja a földnek porát, a te magod is megszámlálható lesz.
And I will make your children like the dust of the earth, so that if the dust of the earth may be numbered, then will your children be numbered.
καὶ ποιήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς εἰ δύναταί τις ἐξαριθμῆσαι τὴν ἄμμον τῆς γῆς καὶ τὸ σπέρμα σου ἐξαριθμηθήσεται

17 Kelj fel, járd be ez országot hosszában és széltében: mert néked adom azt.
Come, go through all the land from one end to the other for I will give it to you.
ἀναστὰς διόδευσον τὴν γῆν εἴς τε τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ εἰς τὸ πλάτος ὅτι σοὶ δώσω αὐτήν

18 Elébb mozdítá azért sátorát Ábrám, és elméne, és lakozék Mamré tölgyesében, mely Hebronban van, és oltárt építe ott az Úrnak.
And Abram, moving his tent, came and made his living-place by the holy tree of Mamre, which is in Hebron, and made an altar there to the Lord.
καὶ ἀποσκηνώσας αβραμ ἐλθὼν κατῴκησεν παρὰ τὴν δρῦν τὴν μαμβρη ἣ ἦν ἐν χεβρων καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον κυρίῳ

1 Lõn pedig Amrafelnek, Sineár királyának és Ariókhnak, Elászár királyának, Khédorlaomernek, Élám királyának, és Thidálnak, a Góim királyának napjaiban:
Now in the days of Amraphel, king of Shinar, Arioch, king of Ellasar, Chedorlaomer, king of Elam, and Tidal, king of Goiim,
ἐγένετο δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῇ αμαρφαλ βασιλέως σεννααρ αριωχ βασιλεὺς ελλασαρ καὶ χοδολλογομορ βασιλεὺς αιλαμ καὶ θαργαλ βασιλεὺς ἐθνῶν

2 Hadat indítának [ezek] Bera, Sodoma királya ellen, Birsa, Gomora királya ellen, Sináb, Admáh királya ellen, Seméber, Czeboim királya ellen és Bélah, azaz Czoár királya ellen.
They made war with Bera, king of Sodom, and with Birsha, king of Gomorrah, Shinab, king of Admah, and Shemeber, king of Zeboiim, and the king of Bela (which is Zoar).
ἐποίησαν πόλεμον μετὰ βαλλα βασιλέως σοδομων καὶ μετὰ βαρσα βασιλέως γομορρας καὶ σεννααρ βασιλέως αδαμα καὶ συμοβορ βασιλέως σεβωιμ καὶ βασιλέως βαλακ αὕτη ἐστὶν σηγωρ

3 Mind ezek a Sziddim völgyében egyesûlének; ez a Sóstenger.
All these came together in the valley of Siddim (which is the Salt Sea).
πάντες οὗτοι συνεφώνησαν ἐπὶ τὴν φάραγγα τὴν ἁλυκήν αὕτη ἡ θάλασσα τῶν ἁλῶν

4 Tizenkét esztendeig szolgálták vala Khédorlaomert, és a tizenharmadik esztendõben ellene támadtak vala.
For twelve years they were under the rule of Chedorlaomer, but in the thirteenth year they put off his control.
δώδεκα ἔτη ἐδούλευον τῷ χοδολλογομορ τῷ δὲ τρισκαιδεκάτῳ ἔτει ἀπέστησαν

5 A tizennegyedik esztendõben pedig eljöve Khédorlaomer, és a királyok, a kik õ vele [valának], és megverék a Refeusokat Asztheroth Kárnajimban, és a Zuzeusokat Hámban, és az Emeusokat Sávé- Kirjáthajimban.
And in the fourteenth year, Chedorlaomer and the kings who were on his side, overcame the Rephaim in Ashteroth-karnaim, and the Zuzim in Ham, and the Emim in Shaveh-kiriathaim,
ἐν δὲ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει ἦλθεν χοδολλογομορ καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτοῦ καὶ κατέκοψαν τοὺς γίγαντας τοὺς ἐν ασταρωθ καρναιν καὶ ἔθνη ἰσχυρὰ ἅμα αὐτοῖς καὶ τοὺς ομμαίους τοὺς ἐν σαυη τῇ πόλει

6 És a Horeusokat az õ hegyökön, a Seiren, egész Él- Páránig, mely a puszta mellett van.
And the Horites in their mountain Seir, driving them as far as El-paran, which is near the waste land.
καὶ τοὺς χορραίους τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν σηιρ ἕως τῆς τερεμίνθου τῆς φαραν ἥ ἐστιν ἐν τῇ ἐρήμῳ

7 És megtérének s menének Hén Mispátba, azaz Kádesbe, és elpusztíták az Amálekiták egész mezõségét, és az Emoreusokat is, kik laknak vala Háczaczon-Thámárban.
Then they came back to En-mishpat (which is Kadesh), making waste all the country of the Amalekites and of the Amorites living in Hazazon-tamar.
καὶ ἀναστρέψαντες ἦλθοσαν ἐπὶ τὴν πηγὴν τῆς κρίσεως αὕτη ἐστὶν καδης καὶ κατέκοψαν πάντας τοὺς ἄρχοντας αμαληκ καὶ τοὺς αμορραίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν ασασανθα μαρ

8 Kiméne tehát Sodoma királya, Gomora királya, Admáh királya, Czeboim királya, és Bélah, azaz Czoár királya, és megütközének azokkal a Sziddim völgyében:
And the king of Sodom with the king of Gomorrah and the king of Admah and the king of Zeboiim and the king of Bela (that is Zoar), went out, and put their forces in position in the valley of Siddim,
ἐξῆλθεν δὲ βασιλεὺς σοδομων καὶ βασιλεὺς γομορρας καὶ βασιλεὺς αδαμα καὶ βασιλεὺς σεβωιμ καὶ βασιλεὺς βαλακ αὕτη ἐστὶν σηγωρ καὶ παρετάξαντο αὐτοῖς εἰς πόλεμον ἐν τ ῇ κοιλάδι τῇ ἁλυκῇ

9 Khédorlaomerrel, Élám királyával, és Thidállal, Gójim királyával, Amráfellel, Sineár királyával, és Ariókhkal, Elászár királyával: négy király öt ellen.
Against Chedorlaomer, king of Elam, and Tidal, king of Goiim, and Amraphel, king of Shinar, and Arioch, king of Ellasar: four kings against the five.
πρὸς χοδολλογομορ βασιλέα αιλαμ καὶ θαργαλ βασιλέα ἐθνῶν καὶ αμαρφαλ βασιλέα σεννααρ καὶ αριωχ βασιλέα ελλασαρ οἱ τέσσαρες βασιλεῖς πρὸς τοὺς πέντε

10 A Siddim völgye pedig tele vala szurok-forrásokkal. És megfutamodának Sodoma és Gomora királyai, és azokba esének: a megmaradottak pedig a hegységbe futának.
Now the valley of Siddim was full of holes of sticky earth; and the kings of Sodom and Gomorrah were put to flight and came to their end there, but the rest got away to the mountain.
ἡ δὲ κοιλὰς ἡ ἁλυκὴ φρέατα φρέατα ἀσφάλτου ἔφυγεν δὲ βασιλεὺς σοδομων καὶ βασιλεὺς γομορρας καὶ ἐνέπεσαν ἐκεῖ οἱ δὲ καταλειφθέντες εἰς τὴν ὀρεινὴν ἔφυγον

11 És elvivék Sodomának és Gomorának minden jószágát és minden eleségét; és elmenének.
And the four kings took all the goods and food from Sodom and Gomorrah and went on their way.
ἔλαβον δὲ τὴν ἵππον πᾶσαν τὴν σοδομων καὶ γομορρας καὶ πάντα τὰ βρώματα αὐτῶν καὶ ἀπῆλθον

12 Elvivék Lótot is az Ábrám atyjafiának fiát jószágostól együtt, és elmenének; mert Lót Sodomában lakik vala.
And in addition they took Lot, Abram's brother's son, who was living in Sodom, and all his goods.
ἔλαβον δὲ καὶ τὸν λωτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αβραμ καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ καὶ ἀπῴχοντο ἦν γὰρ κατοικῶν ἐν σοδομοις

13 Eljöve pedig egy menekûlt és hírûl hozá a héber Ábrámnak, a ki lakik vala az Emoreus Mamrénak, Eskol atyjafiának és Áner atyjafiának tölgyesében, a kik meg Ábrámnak szövetségesei valának.
And one who had got away from the fight came and gave word of it to Abram the Hebrew, who was living by the holy tree of Mamre, the Amorite, the brother of Eshcol and Aner, who were friends of Abram.
παραγενόμενος δὲ τῶν ἀνασωθέντων τις ἀπήγγειλεν αβραμ τῷ περάτῃ αὐτὸς δὲ κατῴκει πρὸς τῇ δρυῖ τῇ μαμβρη ὁ αμορις τοῦ ἀδελφοῦ εσχωλ καὶ ἀδελφοῦ αυναν οἳ ἦσαν συν ωμόται τοῦ αβραμ

14 A mint meghallá Ábrám, hogy az õ atyjafia fogságba esett, felfegyverzé házában nevekedett háromszáz tizennyolcz próbált legényét és üldözve nyomula Dánig.
And Abram, hearing that his brother's son had been made a prisoner, took a band of his trained men, three hundred and eighteen of them, sons of his house, and went after them as far as Dan.
ἀκούσας δὲ αβραμ ὅτι ᾐχμαλώτευται λωτ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἠρίθμησεν τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς αὐτοῦ τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτώ καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν ἕως δαν

15 És csapatokra oszolván ellenök éjszaka õ és szolgái, megveré õket, és ûzé õket mind Hóbáig, a mely Damaskustól balra esik.
And separating his forces by night, he overcame them, putting them to flight and going after them as far as Hobah, which is on the north side of Damascus.
καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ ἐδίωξεν αὐτοὺς ἕως χωβα ἥ ἐστιν ἐν ἀριστερᾷ δαμασκοῦ

16 És visszahozá mind a jószágot; Lótot is, az õ atyjafiát jószágával egybe visszahozá, meg az asszonyokat és a népet.
And he got back all the goods, and Lot, his brother's son, with his goods and the women and the people.
καὶ ἀπέστρεψεν πᾶσαν τὴν ἵππον σοδομων καὶ λωτ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀπέστρεψεν καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν λαόν

17 Minekutánna pedig visszatért Khédorlaomernek és a vele volt királyoknak megverésébõl, kiméne õ elébe Sodomának királya a Sáve völgyébe, azaz a király völgyébe.
And when he was coming back after putting to flight Chedorlaomer and the other kings, he had a meeting with the king of Sodom in the valley of Shaveh, that is, the King's Valley.
ἐξῆλθεν δὲ βασιλεὺς σοδομων εἰς συνάντησιν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς κοπῆς τοῦ χοδολλογομορ καὶ τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλάδα τὴν σαυη το ὕτο ἦν τὸ πεδίον βασιλέως

18 Melkhisédek pedig Sálem királya, kenyeret és bort hoza; õ pedig a Magasságos Istennek papja vala.
And Melchizedek, king of Salem, the priest of the Most High God, took bread and wine,
καὶ μελχισεδεκ βασιλεὺς σαλημ ἐξήνεγκεν ἄρτους καὶ οἶνον ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου

19 És megáldá õt, és monda: Áldott legyen Ábrám a Magasságos Istentõl, ég és föld teremtõjétõl.
And blessing him, said, May the blessing of the Most High God, maker of heaven and earth, be on Abram:
καὶ ηὐλόγησεν τὸν αβραμ καὶ εἶπεν εὐλογημένος αβραμ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν

20 Áldott a Magasságos Isten, a ki kezedbe adta ellenségeidet. És tizedet ada néki mindenbõl.
And let the Most High God be praised, who has given into your hands those who were against you. Then Abram gave him a tenth of all the goods he had taken.
καὶ εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος ὃς παρέδωκεν τοὺς ἐχθρούς σου ὑποχειρίους σοι καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δεκάτην ἀπὸ πάντων

21 És monda Sodoma királya Ábrámnak: Add nékem a népet, a jószágot pedig vedd magadnak.
And the king of Sodom said to Abram, Give me the prisoners and take the goods for yourself.
εἶπεν δὲ βασιλεὺς σοδομων πρὸς αβραμ δός μοι τοὺς ἄνδρας τὴν δὲ ἵππον λαβὲ σεαυτῷ

22 És monda Ábrám Sodoma királyának: Felemeltem az én kezemet az Úrhoz, a Magasságos Istenhez, ég és föld teremtõjéhez:
But Abram said to the king of Sodom, I have taken an oath to the Lord, the Most High God, maker of heaven and earth,
εἶπεν δὲ αβραμ πρὸς βασιλέα σοδομων ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου πρὸς τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν

23 Hogy én egy fonalszálat, vagy egy sarukötõt sem veszek el mindabból, a mi a tiéd, hogy ne mondjad: Én gazdagítottam meg Ábrámot.
That I will not take so much as a thread or the cord of a shoe of yours; so that you may not say, I have given wealth to Abram:
εἰ ἀπὸ σπαρτίου ἕως σφαιρωτῆρος ὑποδήματος λήμψομαι ἀπὸ πάντων τῶν σῶν ἵνα μὴ εἴπῃς ὅτι ἐγὼ ἐπλούτισα τὸν αβραμ

24 Semmi egyebet, csupán a legények élelmét, és ama férfiak részét, kik én velem eljöttek volt: Áner, Eskhol, Mamré, õk vegyék ki az õ részöket.
Give me nothing but the food which the fighting-men who went with me have had; but let Aner and Eshcol and Mamre have their part of the goods.
πλὴν ὧν ἔφαγον οἱ νεανίσκοι καὶ τῆς μερίδος τῶν ἀνδρῶν τῶν συμπορευθέντων μετ' ἐμοῦ εσχωλ αυναν μαμβρη οὗτοι λήμψονται μερίδα

1 E dolgok után lõn az Úr beszéde Ábrámhoz látomásban, mondván: Ne félj Ábrám: én paizsod vagyok tenéked, a te jutalmad felette igen bõséges.
After these things, the word of the Lord came to Abram in a vision, saying, Have no fear, Abram: I will keep you safe, and great will be your reward.
μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐγενήθη ῥῆμα κυρίου πρὸς αβραμ ἐν ὁράματι λέγων μὴ φοβοῦ αβραμ ἐγὼ ὑπερασπίζω σου ὁ μισθός σου πολὺς ἔσται σφόδρα

2 És monda Ábrám: Uram Isten, mit adnál énnékem, holott én magzatok nélkûl járok, és az, a kire az én házam száll, a Damaskusbeli Eliézer?
And Abram said, What will you give me? for I have no child and this Eliezer of Damascus will have all my wealth after me.
λέγει δὲ αβραμ δέσποτα τί μοι δώσεις ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος ὁ δὲ υἱὸς μασεκ τῆς οἰκογενοῦς μου οὗτος δαμασκὸς ελιεζερ

3 És monda Ábrám: Ímé énnékem nem adtál magot, és ímé az én házam szolgaszülöttje lesz az én örökösöm.
And Abram said, You have given me no child, and a servant in my house will get the heritage.
καὶ εἶπεν αβραμ ἐπειδὴ ἐμοὶ οὐκ ἔδωκας σπέρμα ὁ δὲ οἰκογενής μου κληρονομήσει με

4 És ímé szóla az Úr õ hozzá, mondván: Nem ez lesz a te örökösöd: hanem a ki a te ágyékodból származik, az lesz a te örökösöd.
Then said the Lord, This man will not get the heritage, but a son of your body will have your property after you.
καὶ εὐθὺς φωνὴ κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν λέγων οὐ κληρονομήσει σε οὗτος ἀλλ' ὃς ἐξελεύσεται ἐκ σοῦ οὗτος κληρονομήσει σε

5 És kivivé õt, és monda: Tekints fel az égre, és számláld meg a csillagokat, ha azokat megszámlálhatod; - és monda nékie: Így lészen a te magod.
And he took him out into the open air, and said to him, Let your eyes be lifted to heaven, and see if the stars may be numbered; even so will your seed be.
ἐξήγαγεν δὲ αὐτὸν ἔξω καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀνάβλεψον δὴ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας εἰ δυνήσῃ ἐξαριθμῆσαι αὐτούς καὶ εἶπεν οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου

6 És hitt az Úrnak és tulajdoníttaték az õnéki igazságul.
And he had faith in the Lord, and it was put to his account as righteousness.
καὶ ἐπίστευσεν αβραμ τῷ θεῷ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην

7 És monda néki: Én vagyok az Úr, ki téged kihoztalak Úr-Kaszdimból, hogy néked adjam e földet, örökségedûl.
And he said to him, I am the Lord, who took you from Ur of the Chaldees, to give you this land for your heritage.
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν ἐγὼ ὁ θεὸς ὁ ἐξαγαγών σε ἐκ χώρας χαλδαίων ὥστε δοῦναί σοι τὴν γῆν ταύτην κληρονομῆσαι

8 És monda: Uram Isten, mirõl tudhatom meg, hogy öröklöm azt?
And he said, O Lord God, how may I be certain that it will be mine?
εἶπεν δέ δέσποτα κύριε κατὰ τί γνώσομαι ὅτι κληρονομήσω αὐτήν

9 És felele néki: Hozz nékem egy három esztendõs üszõt, egy három esztendõs kecskét, és egy három esztendõs kost, egy gerliczét és egy galambfiat.
And he said, Take a young cow of three years old, and a she-goat of three years old, and a sheep of three years old, and a dove and a young pigeon.
εἶπεν δὲ αὐτῷ λαβέ μοι δάμαλιν τριετίζουσαν καὶ αἶγα τριετίζουσαν καὶ κριὸν τριετίζοντα καὶ τρυγόνα καὶ περιστεράν

10 Elhozá azért mind ezeket, és kétfelé hasítá azokat, és mindeniknek fele [részét] a másik fele [része] átellenébe helyezteté; de a madarakat nem hasította vala kétfelé.
All these he took, cutting them in two and putting one half opposite the other, but not cutting the birds in two.
ἔλαβεν δὲ αὐτῷ πάντα ταῦτα καὶ διεῖλεν αὐτὰ μέσα καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἀντιπρόσωπα ἀλλήλοις τὰ δὲ ὄρνεα οὐ διεῖλεν

11 És ragadozó madarak szállának e húsdarabokra, de Ábrám elûzi vala azokat.
And evil birds came down on the bodies, but Abram sent them away.
κατέβη δὲ ὄρνεα ἐπὶ τὰ σώματα τὰ διχοτομήματα αὐτῶν καὶ συνεκάθισεν αὐτοῖς αβραμ

12 És lõn naplementekor, mély álom lepé meg Ábrámot, és ímé rémülés és nagy setétség szálla õ reá.
Now when the sun was going down, a deep sleep came on Abram, and a dark cloud of fear.
περὶ δὲ ἡλίου δυσμὰς ἔκστασις ἐπέπεσεν τῷ αβραμ καὶ ἰδοὺ φόβος σκοτεινὸς μέγας ἐπιπίπτει αὐτῷ

13 És monda [az] [Úr] Ábrámnak: Tudván tudjad, hogy a te magod jövevény lesz a földön, mely nem övé, és szolgálatra szorítják, és nyomorgatják õket négyszáz esztendeig.
And he said to Abram, Truly, your seed will be living in a land which is not theirs, as servants to a people who will be cruel to them for four hundred years;
καὶ ἐρρέθη πρὸς αβραμ γινώσκων γνώσῃ ὅτι πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ καὶ δουλώσουσιν αὐτοὺς καὶ κακώσουσιν αὐτοὺς καὶ ταπεινώσουσιν αὐτοὺς τετρακόσια ἔτη

14 De azt a népet, melyet szolgálnak, szintén megítélem én, és annakutánna kijõnek nagy gazdagsággal.
But I will be the judge of that nation whose servants they are, and they will come out from among them with great wealth.
τὸ δὲ ἔθνος ᾧ ἐὰν δουλεύσωσιν κρινῶ ἐγώ μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελεύσονται ὧδε μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς

15 Te pedig elmégy a te atyáidhoz békességgel, eltemettetel jó vénségben.
As for you, you will go to your fathers in peace; at the end of a long life you will be put in your last resting-place.
σὺ δὲ ἀπελεύσῃ πρὸς τοὺς πατέρας σου μετ' εἰρήνης ταφεὶς ἐν γήρει καλῷ

16 Csak a negyedik nemzedék tér meg ide; mert az Emoreusok gonoszsága még nem tölt be.
And in the fourth generation they will come back here; for at present the sin of the Amorite is not full.
τετάρτη δὲ γενεὰ ἀποστραφήσονται ὧδε οὔπω γὰρ ἀναπεπλήρωνται αἱ ἁμαρτίαι τῶν αμορραίων ἕως τοῦ νῦν

17 És mikor a nap leméne és setétség lõn, ímé egy füstölgõ kemencze, és tüzes fáklya, mely általmegyen vala a húsdarabok között.
Then when the sun went down and it was dark, he saw a smoking fire and a flaming light which went between the parts of the bodies.
ἐπεὶ δὲ ἐγίνετο ὁ ἥλιος πρὸς δυσμαῖς φλὸξ ἐγένετο καὶ ἰδοὺ κλίβανος καπνιζόμενος καὶ λαμπάδες πυρός αἳ διῆλθον ἀνὰ μέσον τῶν διχοτομημάτων τούτων

18 E napon kötött az Úr szövetséget Ábrámmal, mondván: A te magodnak adom ezt a földet Égyiptomnak folyóvizétõl fogva, a nagy folyóig, az Eufrátes folyóvízig.
In that day the Lord made an agreement with Abram, and said, To your seed have I given this land from the river of Egypt to the great river, the river Euphrates:
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διέθετο κύριος τῷ αβραμ διαθήκην λέγων τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ εὐφράτου

19 A Keneusokat, Kenizeusokat, és a Kadmoneusokat.
The Kenite, the Kenizzite, and the Kadmonite,
τοὺς καιναίους καὶ τοὺς κενεζαίους καὶ τοὺς κεδμωναίους

20 A Hittheusokat, Perizeusokat, és a Refeusokat.
And the Hittite, and the Perizzite, and the Rephaim,
καὶ τοὺς χετταίους καὶ τοὺς φερεζαίους καὶ τοὺς ραφαϊν

21 Az Emoreusokat, Kananeusokat, Girgazeusokat, és a Jebuzeusokat.
And the Amorite, and the Canaanite, and the Girgashite, and the Jebusite.
καὶ τοὺς αμορραίους καὶ τοὺς χαναναίους καὶ τοὺς ευαίους καὶ τοὺς γεργεσαίους καὶ τοὺς ιεβουσαίους

1 És Szárai, az Ábrám felesége nem szûle néki; de vala néki egy Égyiptomból való szolgálója, kinek neve Hágár vala.
Now Sarai, Abram's wife, had given him no children; and she had a servant, a woman of Egypt whose name was Hagar.
σαρα δὲ ἡ γυνὴ αβραμ οὐκ ἔτικτεν αὐτῷ ἦν δὲ αὐτῇ παιδίσκη αἰγυπτία ᾗ ὄνομα αγαρ

2 Monda azért Szárai Ábrámnak: Ímé az Úr bezárolta az én méhemet, hogy ne szûljek: kérlek, menj be az én szolgálómhoz, talán az által megépülök; és engede Ábrám a Szárai szavának.
And Sarai said to Abram, See, the Lord has not let me have children; go in to my servant, for I may get a family through her. And Abram did as Sarai said.
εἶπεν δὲ σαρα πρὸς αβραμ ἰδοὺ συνέκλεισέν με κύριος τοῦ μὴ τίκτειν εἴσελθε οὖν πρὸς τὴν παιδίσκην μου ἵνα τεκνοποιήσῃς ἐξ αὐτῆς ὑπήκουσεν δὲ αβραμ τῆς φωνῆς σαρας

3 Vevé tehát Szárai, Ábrám felesége az Égyiptombeli Hágárt, az õ szolgálóját, tíz esztendõvel azután, hogy Ábrám a Kanaán földén letelepedék, és adá azt Ábrámnak az õ férjének feleségül.
So after Abram had been living for ten years in the land of Canaan, Sarai took Hagar, her Egyptian servant, and gave her to Abram for his wife.
καὶ λαβοῦσα σαρα ἡ γυνὴ αβραμ αγαρ τὴν αἰγυπτίαν τὴν ἑαυτῆς παιδίσκην μετὰ δέκα ἔτη τοῦ οἰκῆσαι αβραμ ἐν γῇ χανααν καὶ ἔδωκεν αὐτὴν αβραμ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα

4 És béméne Hágárhoz, és az fogada az õ méhében; ez pedig a mint látta, hogy terhes, nem vala becsülete az õ asszonyának õ elõtte.
And he went in to Hagar and she became with child, and when she saw that she was with child, she no longer had any respect for her master's wife.
καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αγαρ καὶ συνέλαβεν καὶ εἶδεν ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει καὶ ἠτιμάσθη ἡ κυρία ἐναντίον αὐτῆς

5 Monda azért Szárai Ábrámnak: Bántódásom van miattad. Én adtam öledbe szolgálómat, és mivelhogy látja, hogy teherbe esett, nincsen elõtte becsületem. Tegyen ítéletet az Úr én közöttem és te közötted.
And Sarai said to Abram, May my wrong be on you: I gave you my servant for your wife and when she saw that she was with child, she no longer had any respect for me: may the Lord be judge between you and me.
εἶπεν δὲ σαρα πρὸς αβραμ ἀδικοῦμαι ἐκ σοῦ ἐγὼ δέδωκα τὴν παιδίσκην μου εἰς τὸν κόλπον σου ἰδοῦσα δὲ ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει ἠτιμάσθην ἐναντίον αὐτῆς κρίναι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ

6 És monda Ábrám Szárainak: Ímé a te szolgálód kezedben van, azt tedd vele a mit jónak látsz. Nyomorgatja vala azért Szárai, és az elfuta õ elõle.
And Abram said, The woman is in your power; do with her whatever seems good to you. And Sarai was cruel to her, so that she went running away from her.
εἶπεν δὲ αβραμ πρὸς σαραν ἰδοὺ ἡ παιδίσκη σου ἐν ταῖς χερσίν σου χρῶ αὐτῇ ὡς ἄν σοι ἀρεστὸν ᾖ καὶ ἐκάκωσεν αὐτὴν σαρα καὶ ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου αὐτῆς

7 És találá õt az Úrnak angyala egy forrásnál a pusztában, annál a forrásnál, a mely a Súrba menõ úton van.
And an angel of the Lord came to her by a fountain of water in the waste land, by the fountain on the way to Shur.
εὗρεν δὲ αὐτὴν ἄγγελος κυρίου ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ σουρ

8 És monda: Hágár, Szárai szolgálója! honnan jössz és hová mégy? És az monda: Az én asszonyomnak, Szárainak színe elõl futok én.
And he said, Hagar, Sarai's servant, where have you come from and where are you going? And she said, I am running away from Sarai, my master's wife.
καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου αγαρ παιδίσκη σαρας πόθεν ἔρχῃ καὶ ποῦ πορεύῃ καὶ εἶπεν ἀπὸ προσώπου σαρας τῆς κυρίας μου ἐγὼ ἀποδιδράσκω

9 Akkor monda néki az Úr angyala: Térj meg a te asszonyodhoz, és alázd meg magad az õ kezei alatt.
And the angel said to her, Go back, and put yourself under her authority.
εἶπεν δὲ αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου ἀποστράφητι πρὸς τὴν κυρίαν σου καὶ ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς

10 És monda néki az Úrnak angyala: Felettébb megsokasítom a te magodat, hogy sokasága miatt megszámlálható se legyen.
And the angel of the Lord said, Your seed will be greatly increased so that it may not be numbered.
καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου καὶ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους

11 És monda néki az Úrnak angyala: Ímé te terhes vagy, és szûlsz fiat; és nevezd nevét Ismáelnek, mivelhogy meghallá Isten a te nyomorúságodat.
And the angel of the Lord said, See, you are with child and will give birth to a son, to whom you will give the name Ishmael, because the ears of the Lord were open to your sorrow.
καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ισμαηλ ὅτι ἐπήκουσεν κύριος τῇ ταπεινώσει σου

12 Az pedig vadtermészetû ember lesz: az õ keze mindenek ellen, és mindenek keze õ ellene; és minden õ atyjafiának ellenébe üti fel sátorát.
And he will be like a mountain ass among men; his hand will be against every man and every man's hand against him, and he will keep his place against all his brothers.
οὗτος ἔσται ἄγροικος ἄνθρωπος αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ πάντας καὶ αἱ χεῖρες πάντων ἐπ' αὐτόν καὶ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατοικήσει

13 És nevezé Hágár az Úrnak nevét, a ki õ vele szólott vala: Te vagy a látomás Istene. Mert monda: Avagy nem e helyen láttam a látomás után?
And to the Lord who was talking with her she gave this name, You are a God who is seen; for she said, Have I not even here in the waste land had a vision of God and am still living?
καὶ ἐκάλεσεν αγαρ τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ λαλοῦντος πρὸς αὐτήν σὺ ὁ θεὸς ὁ ἐπιδών με ὅτι εἶπεν καὶ γὰρ ἐνώπιον εἶδον ὀφθέντα μοι

14 Annakokáért nevezé azt a forrást Lakhai Rói forrásának; ott van Kádes és Béred között.
So that fountain was named, Fountain of Life and Vision: it is between Kadesh and Bered.
ἕνεκεν τούτου ἐκάλεσεν τὸ φρέαρ φρέαρ οὗ ἐνώπιον εἶδον ἰδοὺ ἀνὰ μέσον καδης καὶ ἀνὰ μέσον βαραδ

15 És fiat szûle Hágár Ábrámnak, és nevezé Ábrám az õ fiának nevét, a kit Hágár szûl vala néki, Ismáelnek.
And Hagar gave birth to a child, the son of Abram, to whom Abram gave the name of Ishmael.
καὶ ἔτεκεν αγαρ τῷ αβραμ υἱόν καὶ ἐκάλεσεν αβραμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὃν ἔτεκεν αὐτῷ αγαρ ισμαηλ

16 Ábrám pedig nyolczvanhat esztendõs vala, a mikor Hágár Ismáelt szûlé Ábrámnak.
Abram was eighty-six years old when Hagar gave birth to Ishmael.
αβραμ δὲ ἦν ὀγδοήκοντα ἓξ ἐτῶν ἡνίκα ἔτεκεν αγαρ τὸν ισμαηλ τῷ αβραμ

1 Mikor Ábrám kilenczvenkilencz esztendõs vala, megjelenék az Úr Ábrámnak, és monda néki: Én a mindenható Isten vagyok, járj én elõttem, és légy tökéletes.
When Abram was ninety-nine years old, the Lord came to him, and said, I am God, Ruler of all; go in my ways and be upright in all things,
ἐγένετο δὲ αβραμ ἐτῶν ἐνενήκοντα ἐννέα καὶ ὤφθη κύριος τῷ αβραμ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐγώ εἰμι ὁ θεός σου εὐαρέστει ἐναντίον ἐμοῦ καὶ γίνου ἄμεμπτος

2 És megkötöm az én szövetségemet én közöttem és te közötted: és felette igen megsokasítlak téged.
And I will make an agreement between you and me, and your offspring will be greatly increased.
καὶ θήσομαι τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ πληθυνῶ σε σφόδρα

3 És arczára borúla Ábrám; az Isten pedig szóla õnéki, mondván:
And Abram went down on his face on the earth, and the Lord God went on talking with him, and said,
καὶ ἔπεσεν αβραμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων

4 A mi engem illet, imhol az én szövetségem te veled, hogy népek sokaságának atyjává leszesz.
As for me, my agreement is made with you, and you will be the father of nations without end.
καὶ ἐγὼ ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου μετὰ σοῦ καὶ ἔσῃ πατὴρ πλήθους ἐθνῶν

5 És ne neveztessék ezután a te neved Ábrámnak, hanem legyen a te neved Ábrahám, mert népek sokaságának atyjává teszlek téged.
No longer will your name be Abram, but Abraham, for I have made you the father of a number of nations.
καὶ οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου αβραμ ἀλλ' ἔσται τὸ ὄνομά σου αβρααμ ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε

6 És felette igen megsokasítalak téged; és népekké teszlek, és királyok is származnak tõled.
I will make you very fertile, so that nations will come from you and kings will be your offspring.
καὶ αὐξανῶ σε σφόδρα σφόδρα καὶ θήσω σε εἰς ἔθνη καὶ βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται

7 És megállapítom az én szövetségemet én közöttem és te közötted, és te utánad a te magod között annak nemzedékei szerint örök szövetségûl, hogy legyek tenéked Istened, és a te magodnak te utánad.
And I will make between me and you and your seed after you through all generations, an eternal agreement to be a God to you and to your seed after you.
καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς γενεὰς αὐτῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον εἶναί σου θεὸς καὶ τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ

8 És adom tenéked és a te magodnak te utánnad a te bujdosásod földét, Kanaánnak egész földét, örök birtokul; és Istenök lészek nékik.
And to you and to your seed after you, I will give the land in which you are living, all the land of Canaan for an eternal heritage; and I will be their God.
καὶ δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ τὴν γῆν ἣν παροικεῖς πᾶσαν τὴν γῆν χανααν εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός

9 Annakfelette monda Isten Ábrahámnak: Te pedig az én szövetségemet megõrizzed, te és a te magod te utánad az õ nemzedékei szerint.
And God said to Abraham, On your side, you are to keep the agreement, you and your seed after you through all generations.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς αβρααμ σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου διατηρήσεις σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν

10 Ez [pedig] az én szövetségem, melyet meg kell tartanotok én közöttem és ti közöttetek, és a te utánnad való magod között: minden férfi körûlmetéltessék nálatok.
And this is the agreement which you are to keep with me, you and your seed after you: every male among you is to undergo circumcision.
καὶ αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διατηρήσεις ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν περιτμηθήσεται ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν

11 És metéljétek körûl a ti férfitestetek bõrének elejét, és az lesz az én közöttem és ti közöttetek való szövetségnek jele.
In the flesh of your private parts you are to undergo it, as a mark of the agreement between me and you.
καὶ περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν καὶ ἔσται ἐν σημείῳ διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν

12 Nyolcznapos korában körûlmetéltessék nálatok minden férfigyermek nemzedékeiteknél; akár háznál született, akár pénzen vásároltatott valamely idegentõl, a ki nem a te magodból való.
Every male among you, from one generation to another, is to undergo circumcision when he is eight days old, with every servant whose birth takes place in your house, or for whom you gave money to someone of another country, and not of your seed.
καὶ παιδίον ὀκτὼ ἡμερῶν περιτμηθήσεται ὑμῖν πᾶν ἀρσενικὸν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου καὶ ὁ ἀργυρώνητος ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματός σου

13 Körûlmetéltetvén körûlmetéltessék a házadban született és a pénzeden vett; és örökkévaló szövetségûl lesz az én szövetségem a ti testeteken.
He who comes to birth in your house and he who is made yours for a price, all are to undergo circumcision; so that my agreement may be marked in your flesh, an agreement for all time.
περιτομῇ περιτμηθήσεται ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου καὶ ὁ ἀργυρώνητος καὶ ἔσται ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον

14 A körûlmetéletlen férfi pedig, a ki körûl nem metélteti az õ férfitestének bõrét, az ilyen lélek kivágattatik az õ népe közûl, [mert] felbontotta az én szövetségemet.
And any male who does not undergo circumcision will be cut off from his people: my agreement has been broken by him.
καὶ ἀπερίτμητος ἄρσην ὃς οὐ περιτμηθήσεται τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς ὅτι τὴν διαθήκην μου διεσκέδασεν

15 És monda Isten Ábrahámnak: Szárainak, a te feleségednek nevét ne nevezd Szárainak, mert Sára az õ neve.
And God said, As for Sarai, your wife, from now her name will be not Sarai, but Sarah.
εἶπεν δὲ ὁ θεὸς τῷ αβρααμ σαρα ἡ γυνή σου οὐ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτῆς σαρα ἀλλὰ σαρρα ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς

16 És megáldom õt, és fiat is adok õ tõle néked, és megáldom, hogy legyen népekké; nemzetek királyai származnak õ tõle.
And I will give her a blessing so that you will have a son by her: truly my blessing will be on her, and she will be the mother of nations: kings of peoples will be her offspring.
εὐλογήσω δὲ αὐτὴν καὶ δώσω σοι ἐξ αὐτῆς τέκνον καὶ εὐλογήσω αὐτόν καὶ ἔσται εἰς ἔθνη καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐξ αὐτοῦ ἔσονται

17 Ekkor arczára borúla Ábrahám, és nevete és gondolá az õ szívében: vajjon száz esztendõs embernek lesz-é gyermeke? avagy Sára kilenczven esztendõs lévén, szûlhet-é?
Then Abraham went down on his face, and laughing, said in his heart, May a man a hundred years old have a child? will Sarah, at ninety years old, give birth?
καὶ ἔπεσεν αβρααμ ἐπὶ πρόσωπον καὶ ἐγέλασεν καὶ εἶπεν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ λέγων εἰ τῷ ἑκατονταετεῖ γενήσεται καὶ εἰ σαρρα ἐνενήκοντα ἐτῶν οὖσα τέξεται

18 És monda Ábrahám az Istennek: Vajha Ismáel élne te elõtted.
And Abraham said to God, If only Ishmael's life might be your care!
εἶπεν δὲ αβρααμ πρὸς τὸν θεόν ισμαηλ οὗτος ζήτω ἐναντίον σου

19 Az Isten pedig monda: Kétségnélkûl a te feleséged Sára szûl néked fiat, és nevezed annak nevét Izsáknak, és megerõsítem az én szövetségemet õ vele örökkévaló szövetségûl az õ magvának õ utánna.
And God said, Not so; but Sarah, your wife, will have a son, and you will give him the name Isaac, and I will make my agreement with him for ever and with his seed after him.
εἶπεν δὲ ὁ θεὸς τῷ αβρααμ ναί ἰδοὺ σαρρα ἡ γυνή σου τέξεταί σοι υἱόν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ισαακ καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτὸν εἰς διαθήκην αἰώνιον καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν

20 Ismáel felõl is meghallgattalak: Ímé megáldom õt, és megszaporítom õt és megsokasítom õt felette nagyon; tizenkét fejedelmet nemz, és nagy néppé teszem õt.
As for Ishmael, I have given ear to your prayer: truly I have given him my blessing and I will make him fertile and give him great increase; he will be the father of twelve chiefs, and I will make him a great nation.
περὶ δὲ ισμαηλ ἰδοὺ ἐπήκουσά σου ἰδοὺ εὐλόγησα αὐτὸν καὶ αὐξανῶ αὐτὸν καὶ πληθυνῶ αὐτὸν σφόδρα δώδεκα ἔθνη γεννήσει καὶ δώσω αὐτὸν εἰς ἔθνος μέγα

21 Az én szövetségemet pedig megerõsítem Izsákkal, kit néked szûl Sára ez idõkorban a következõ esztendõben.
But my agreement will be with Isaac, to whom Sarah will give birth a year from this time.
τὴν δὲ διαθήκην μου στήσω πρὸς ισαακ ὃν τέξεταί σοι σαρρα εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑτέρῳ

22 És elvégezé vele való beszédét, és felméne az Isten Ábrahámtól.
And having said these words, God went up from Abraham.
συνετέλεσεν δὲ λαλῶν πρὸς αὐτὸν καὶ ἀνέβη ὁ θεὸς ἀπὸ αβρααμ

23 Vevé azért Ábrahám Ismáelt az õ fiát, és háza minden szülöttét, és mind a pénzén vetteket, minden férfiat Ábrahám házanépe közûl és körûlmetélé férfitestöknek bõrét ugyanazon napon, a mikor szólott vala vele az Isten.
And Abraham took Ishmael, his son, and all whose birth had taken place in his house, and all his servants whom he had made his for a price, every male of his house, and on that very day he gave them circumcision in the flesh of their private parts as God had said to him.
καὶ ἔλαβεν αβρααμ ισμαηλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς οἰκογενεῖς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀργυρωνήτους καὶ πᾶν ἄρσεν τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ αβρααμ καὶ περιέτεμεν τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ θεός

24 Ábrahám pedig kilenczvenkilencz esztendõs vala, mikor körûlmetélé az õ férfitestének bõrét.
Abraham was ninety-nine years old when he underwent circumcision.
αβρααμ δὲ ἦν ἐνενήκοντα ἐννέα ἐτῶν ἡνίκα περιέτεμεν τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ

25 Ismáel pedig az õ fia tizenhárom esztendõs vala, mikor körûlmetélék az õ férfitestének bõrét.
And Ishmael, his son, was thirteen years old when he underwent circumcision.
ισμαηλ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐτῶν δέκα τριῶν ἦν ἡνίκα περιετμήθη τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ

26 Ugyanazon napon metéltetett körûl Ábrahám és Ismáel az õ fia.
Abraham and Ishmael, his son, underwent circumcision on that very day.
ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης περιετμήθη αβρααμ καὶ ισμαηλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ

27 És házának minden férfi tagja, háza szülöttei és kik idegen embertõl pénzen vásároltattak, vele együtt körûlmetéltetének.
And all the men of his house, those whose birth had taken place in the house and those whom he had got for money from men of other lands, underwent circumcision with him.
καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ οἱ οἰκογενεῖς καὶ οἱ ἀργυρώνητοι ἐξ ἀλλογενῶν ἐθνῶν περιέτεμεν αὐτούς

1 Megjelenék pedig õ néki az Úr a Mamré tölgyesében, és õ ûl vala a sátor ajtajában, a hõ napon.
Now the Lord came to him by the holy tree of Mamre, when he was seated in the doorway of his tent in the middle of the day;
ὤφθη δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς πρὸς τῇ δρυῒ τῇ μαμβρη καθημένου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ μεσημβρίας

2 És felemelé az õ szemeit, és látá, hogy ímé három férfiú áll õ elõtte. És látván, eléjök siete a sátor ajtajából, és földig meghajtá magát.
And lifting up his eyes, he saw three men before him; and seeing them, he went quickly to them from the door of the tent, and went down on his face to the earth;
ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδεν καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες εἱστήκεισαν ἐπάνω αὐτοῦ καὶ ἰδὼν προσέδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν

3 És monda: Jó Uram, ha kedves vagyok te elõtted, kérlek, ne kerüld el a te szolgádat.
And said, My Lord, if now I have grace in your eyes, do not go away from your servant:
καὶ εἶπεν κύριε εἰ ἄρα εὗρον χάριν ἐναντίον σου μὴ παρέλθῃς τὸν παῖδά σου

4 Hadd hozzanak, kérlek, egy kevés vizet, és mossátok meg a ti lábaitokat, és dõljetek le a fa alatt.
Let me get water for washing your feet, and take your rest under the tree:
ληµφθήτω δὴ ὕδωρ καὶ νιψάτωσαν τοὺς πόδας ὑμῶν καὶ καταψύξατε ὑπὸ τὸ δένδρον

5 Én pedig hozok egy falat kenyeret, hogy erõsítsétek meg a ti szíveteket, azután menjetek tovább, mert azért tértetek be a ti szolgátokhoz. És mondának: Cselekedjél, a mint szólál.
And let me get a bit of bread to keep up your strength, and after that you may go on your way: for this is why you have come to your servant. And they said, Let it be so.
καὶ λήμψομαι ἄρτον καὶ φάγεσθε καὶ μετὰ τοῦτο παρελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν οὗ εἵνεκεν ἐξεκλίνατε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν καὶ εἶπαν οὕτως ποίησον καθὼς εἴρηκας

6 És besiete Ábrahám a sátorba Sárához, és monda: Siess, gyúrj meg három mérték lisztlángot, és csinálj pogácsát.
Then Abraham went quickly into the tent, and said to Sarah, Get three measures of meal straight away and make cakes.
καὶ ἔσπευσεν αβρααμ ἐπὶ τὴν σκηνὴν πρὸς σαρραν καὶ εἶπεν αὐτῇ σπεῦσον καὶ φύρασον τρία μέτρα σεμιδάλεως καὶ ποίησον ἐγκρυφίας

7 A baromhoz is elfuta Ábrahám, és hoza egy gyenge kövér borjút, és adá a szolgának, az pedig siete azt elkészíteni.
And running to the herd, he took a young ox, soft and fat, and gave it to the servant and he quickly made it ready;
καὶ εἰς τὰς βόας ἔδραμεν αβρααμ καὶ ἔλαβεν μοσχάριον ἁπαλὸν καὶ καλὸν καὶ ἔδωκεν τῷ παιδί καὶ ἐτάχυνεν τοῦ ποιῆσαι αὐτό

8 És võn vajat és tejet, és a borjút, melyet elkészített vala, és eléjök tevé: és õ mellettök áll vala a fa alatt, azok pedig evének.
And he took butter and milk and the young ox which he had made ready and put it before them, waiting by them under the tree while they took food.
ἔλαβεν δὲ βούτυρον καὶ γάλα καὶ τὸ μοσχάριον ὃ ἐποίησεν καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς καὶ ἐφάγοσαν αὐτὸς δὲ παρειστήκει αὐτοῖς ὑπὸ τὸ δένδρον

9 És mondának néki: Hol van Sára a te feleséged? Õ pedig felele: Ímhol van a sátorban.
And they said to him, Where is Sarah your wife? And he said, She is in the tent.
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν ποῦ σαρρα ἡ γυνή σου ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἰδοὺ ἐν τῇ σκηνῇ

10 És monda: Esztendõre ilyenkor bizonynyal megtérek hozzád és ímé akkor a te feleségednek Sárának fia lesz. Sára pedig hallgatózik vala a sátor ajtajában, mely annak háta megett vala.
And he said, I will certainly come back to you in the spring, and Sarah your wife will have a son. And his words came to the ears of Sarah who was at the back of the tent-door.
εἶπεν δέ ἐπαναστρέφων ἥξω πρὸς σὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας καὶ ἕξει υἱὸν σαρρα ἡ γυνή σου σαρρα δὲ ἤκουσεν πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς οὖσα ὄπισθεν αὐτοῦ

11 Ábrahám pedig és Sára élemedett korú öregek valának; megszünt vala Sáránál az asszonyi természet.
Now Abraham and Sarah were very old, and Sarah was past the time for giving birth.
αβρααμ δὲ καὶ σαρρα πρεσβύτεροι προβεβηκότες ἡμερῶν ἐξέλιπεν δὲ σαρρα γίνεσθαι τὰ γυναικεῖα

12 Nevete azért Sára õ magában, mondván: Vénségemre lenne-é gyönyörûségem? meg az én uram is öreg!
And Sarah, laughing to herself, said, Now that I am used up am I still to have pleasure, my husband himself being old?
ἐγέλασεν δὲ σαρρα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα οὔπω μέν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν ὁ δὲ κύριός μου πρεσβύτερος

13 És monda az Úr Ábrahámnak: Miért nevetett Sára, ezt mondván: Vajjon csakugyan szûlhetek-é, holott én megvénhedtem?
And the Lord said, Why was Sarah laughing and saying, Is it possible for me, being old, to give birth to a child?
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αβρααμ τί ὅτι ἐγέλασεν σαρρα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα ἆρά γε ἀληθῶς τέξομαι ἐγὼ δὲ γεγήρακα

14 Avagy az Úrnak lehetetlen-é valami? Annak idején, esztendõre ilyenkor visszatérek hozzád, és fia lesz Sárának.
Is there any wonder which the Lord is not able to do? At the time I said, in the spring, I will come back to you, and Sarah will have a child.
μὴ ἀδυνατεῖ παρὰ τῷ θεῷ ῥῆμα εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἀναστρέψω πρὸς σὲ εἰς ὥρας καὶ ἔσται τῇ σαρρα υἱός

15 Sára pedig megtagadá, mondván: Nem nevettem én; mivelhogy fél vala. De monda az [Úr:] Nem úgy van, mert bizony nevettél.
Then Sarah said, I was not laughing; for she was full of fear. And he said, No, but you were laughing.
ἠρνήσατο δὲ σαρρα λέγουσα οὐκ ἐγέλασα ἐφοβήθη γάρ καὶ εἶπεν οὐχί ἀλλὰ ἐγέλασας

16 Azután felkelvén onnan azok a férfiak, Sodoma felé tartanak vala. Ábrahám is velök méne, hogy elkisérje õket.
And the men went on from there in the direction of Sodom; and Abraham went with them on their way.
ἐξαναστάντες δὲ ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες κατέβλεψαν ἐπὶ πρόσωπον σοδομων καὶ γομορρας αβρααμ δὲ συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν συμπροπέμπων αὐτούς

17 És monda az Úr: Eltitkoljam-é én Ábrahámtól, a mit tenni akarok?
And the Lord said, Am I to keep back from Abraham the knowledge of what I do;
ὁ δὲ κύριος εἶπεν μὴ κρύψω ἐγὼ ἀπὸ αβρααμ τοῦ παιδός μου ἃ ἐγὼ ποιῶ

18 Holott Ábrahám nagy és hatalmas néppé lesz; és benne megáldatnak a földnek minden nemzetségei.
Seeing that Abraham will certainly become a great and strong nation, and his name will be used by all the nations of the earth as a blessing?
αβρααμ δὲ γινόμενος ἔσται εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολύ καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς

19 Mert tudom róla, hogy megparancsolja az õ fiainak és az õ házanépének õ utánna, hogy megõrizzék az Úrnak útát, igazságot és törvényt tévén, hogy beteljesítse az Úr Ábrahámon, a mit szólott felõle.
For I have made him mine so that he may give orders to his children and those of his line after him, to keep the ways of the Lord, to do what is good and right: so that the Lord may do to Abraham as he has said.
ᾔδειν γὰρ ὅτι συντάξει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτόν καὶ φυλάξουσιν τὰς ὁδοὺς κυρίου ποιεῖν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ κύριος ἐπὶ αβρααμ πάντα ὅσα ἐλάλησεν πρὸς αὐτόν

20 Monda azután az Úr: Mivelhogy Sodomának és Gomorának kiáltása megsokasodott, és mivelhogy az õ bûnök felettébb megnehezedett:
And the Lord said, Because the outcry against Sodom and Gomorrah is very great, and their sin is very evil,
εἶπεν δὲ κύριος κραυγὴ σοδομων καὶ γομορρας πεπλήθυνται καὶ αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν μεγάλαι σφόδρα

21 Alámegyek azért és meglátom, vajjon teljességgel a hozzám felhatott kiáltás szerint cselekedtek-é vagy nem? tudni akarom.
I will go down now, and see if their acts are as bad as they seem from the outcry which has come to me; and if they are not, I will see.
καταβὰς οὖν ὄψομαι εἰ κατὰ τὴν κραυγὴν αὐτῶν τὴν ἐρχομένην πρός με συντελοῦνται εἰ δὲ μή ἵνα γνῶ

22 És elfordulának onnan a férfiak, és menének Sodomába: Ábrahám pedig még az Úr elõtt áll vala.
And the men, turning from that place, went on to Sodom: but Abraham was still waiting before the Lord.
καὶ ἀποστρέψαντες ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες ἦλθον εἰς σοδομα αβρααμ δὲ ἦν ἑστηκὼς ἐναντίον κυρίου

23 És hozzá járula Ábrahám és monda: Avagy elveszted-é az igazat is a gonoszszal egybe?
And Abraham came near, and said, Will you let destruction come on the upright with the sinners?
καὶ ἐγγίσας αβρααμ εἶπεν μὴ συναπολέσῃς δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής

24 Talán van ötven igaz abban a városban, avagy elveszted-é, és nem kedvezel-é a helynek az ötven igazért, a kik abban vannak?
If by chance there are fifty upright men in the town, will you give the place to destruction and not have mercy on it because of the fifty upright men?
ἐὰν ὦσιν πεντήκοντα δίκαιοι ἐν τῇ πόλει ἀπολεῖς αὐτούς οὐκ ἀνήσεις πάντα τὸν τόπον ἕνεκεν τῶν πεντήκοντα δικαίων ἐὰν ὦσιν ἐν αὐτῇ

25 Távol legyen tõled, hogy ilyen dolgot cselekedjél, hogy megöld az igazat a gonoszszal, és úgy járjon az igaz mint a gonosz: Távol legyen tõled! Avagy az egész föld bírája nem szolgáltatna-é igazságot?
Let such a thing be far from you, to put the upright to death with the sinner: will not the judge of all the earth do right?
μηδαμῶς σὺ ποιήσεις ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο τοῦ ἀποκτεῖναι δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής μηδαμῶς ὁ κρίνων πᾶσαν τὴν γῆν οὐ ποιήσεις κρίσιν

26 És monda az Úr: Ha találok Sodomában a városon belõl ötven igazat, mind az egész helynek megkegyelmezek azokért.
And the Lord said, If there are fifty upright men in the town, I will have mercy on it because of them.
εἶπεν δὲ κύριος ἐὰν εὕρω ἐν σοδομοις πεντήκοντα δικαίους ἐν τῇ πόλει ἀφήσω πάντα τὸν τόπον δι' αὐτούς

27 És felele Ábrahám, és monda: Immár merészkedtem szólani az én Uramnak, noha én por és hamu vagyok.
And Abraham answering said, Truly, I who am only dust, have undertaken to put my thoughts before the Lord:
καὶ ἀποκριθεὶς αβρααμ εἶπεν νῦν ἠρξάμην λαλῆσαι πρὸς τὸν κύριον ἐγὼ δέ εἰμι γῆ καὶ σποδός

28 Ha az ötven igaznak talán öt híja lesz, elveszted-é az öt miatt az egész várost? És monda: Nem vesztem el, ha találok ott negyvenötöt.
If by chance there are five less than fifty upright men, will you give up all the town to destruction because of these five? And he said, I will not give it to destruction if there are forty-five.
ἐὰν δὲ ἐλαττονωθῶσιν οἱ πεντήκοντα δίκαιοι πέντε ἀπολεῖς ἕνεκεν τῶν πέντε πᾶσαν τὴν πόλιν καὶ εἶπεν οὐ μὴ ἀπολέσω ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τεσσαράκοντα πέντε

29 És ismét szóla hozzá és monda: Hátha találtatnak ott negyvenen? És monda Õ: Nem teszem meg a negyvenért.
And again he said to him, By chance there may be forty there. And he said, I will not do it if there are forty.
καὶ προσέθηκεν ἔτι λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τεσσαράκοντα καὶ εἶπεν οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν τεσσαράκοντα

30 Mégis monda: Kérlek, ne haragudjék meg az én Uram ha szólok: Hátha találtatnak ott harminczan? És Õ felele: Nem teszem meg, ha találok ott harminczat.
And he said, Let not the Lord be angry with me if I say, What if there are thirty there? And he said, I will not do it if there are thirty.
καὶ εἶπεν μή τι κύριε ἐὰν λαλήσω ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα καὶ εἶπεν οὐ μὴ ἀπολέσω ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τριάκοντα

31 És õ monda: Immár merészkedtem szólani az én Uramnak: Hátha találtatnak ott húszan? Felele: Nem vesztem el a húszért.
And he said, See now, I have undertaken to put my thoughts before the Lord: what if there are twenty there? And he said, I will have mercy because of the twenty.
καὶ εἶπεν ἐπειδὴ ἔχω λαλῆσαι πρὸς τὸν κύριον ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ εἴκοσι καὶ εἶπεν οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν εἴκοσι

32 És monda: Ne haragudjék kérlek az én Uram ha szólok még ez egyszer: Hátha találtatnak ott tízen? És Õ monda: Nem vesztem el a tízért.
And he said, O let not the Lord be angry and I will say only one word more: by chance there may be ten there. And he said, I will have mercy because of the ten.
καὶ εἶπεν μή τι κύριε ἐὰν λαλήσω ἔτι ἅπαξ ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ δέκα καὶ εἶπεν οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν δέκα

33 És elméne az Úr, minekutánna elvégezte Ábrahámmal való beszélgetését; Ábrahám pedig megtére az õ helyére.
And the Lord went on his way when his talk with Abraham was ended, and Abraham went back to his place.
ἀπῆλθεν δὲ κύριος ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τῷ αβρααμ καὶ αβρααμ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ

1 Mikor a két angyal estére Sodomába jutott, Lót Sodoma kapujában ûl vala, és a mint meglátá õket Lót, felkele eléjök, és arczczal a földre borúla.
And at nightfall the two angels came to Sodom; and Lot was seated at the way into the town: and when he saw them he got up and came before them, falling down on his face to the earth.
ἦλθον δὲ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς σοδομα ἑσπέρας λωτ δὲ ἐκάθητο παρὰ τὴν πύλην σοδομων ἰδὼν δὲ λωτ ἐξανέστη εἰς συνάντησιν αὐτοῖς καὶ προσεκύνησεν τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν

2 És monda: Ímé én Uraim kérlek, térjetek be a ti szolgátok házához, és háljatok ott, és mossátok meg lábaitokat; reggel korán felkelhettek és indulhattok útatokra. Azok pedig mondának: Nem, hanem az utczán hálunk meg.
And he said, My masters, come now into your servant's house and take your rest there for the night, and let your feet be washed; and early in the morning you may go on your way. And they said, Not so, but we will take our night's rest in the street.
καὶ εἶπεν ἰδού κύριοι ἐκκλίνατε εἰς τὸν οἶκον τοῦ παιδὸς ὑμῶν καὶ καταλύσατε καὶ νίψασθε τοὺς πόδας ὑμῶν καὶ ὀρθρίσαντες ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν εἶπαν δέ οὐχί ἀλλ ' ἐν τῇ πλατείᾳ καταλύσομεν

3 De nagyon unszolá õket, és betérének hozzá, és bemenének az õ házába; õ pedig szerze nékik vendégséget, és pogácsát is süte, és evének.
But he made his request more strongly, so they went with him into his house; and he got food ready for them, and made unleavened bread, of which they took.
καὶ κατεβιάζετο αὐτούς καὶ ἐξέκλιναν πρὸς αὐτὸν καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον καὶ ἀζύμους ἔπεψεν αὐτοῖς καὶ ἔφαγον

4 Lefekvésök elõtt a város férfiai, Sodoma férfiai körûlvevék a házat, ifja, örege, mind az egész község egytõl egyig.
But before they had gone to bed, the men of the town, all the men of Sodom, came round the house, young and old, from every part of the town;
πρὸ τοῦ κοιμηθῆναι καὶ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως οἱ σοδομῖται περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν ἀπὸ νεανίσκου ἕως πρεσβυτέρου ἅπας ὁ λαὸς ἅμα

5 És szólíták Lótot, mondván néki: Hol vannak a férfiak, a kik te hozzád jövének az éjjel? Hozd ki azokat mi hozzánk, hadd ismerjük õket.
And crying out to Lot, they said, Where are the men who came to your house this night? Send them out to us, so that we may take our pleasure with them.
καὶ ἐξεκαλοῦντο τὸν λωτ καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν ποῦ εἰσιν οἱ ἄνδρες οἱ εἰσελθόντες πρὸς σὲ τὴν νύκτα ἐξάγαγε αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς ἵνα συγγενώμεθα αὐτοῖς

6 És kiméne Lót õ hozzájok az ajtó eleibe, és bezárá maga után az ajtót.
And Lot went out to them in the doorway, shutting the door after him.
ἐξῆλθεν δὲ λωτ πρὸς αὐτοὺς πρὸς τὸ πρόθυρον τὴν δὲ θύραν προσέῳξεν ὀπίσω αὐτοῦ

7 És monda: Kérlek atyámfiai, ne cselekedjetek gonoszságot.
And he said, My brothers, do not this evil.
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς μηδαμῶς ἀδελφοί μὴ πονηρεύσησθε

8 Ímé van énnékem két leányom, a kik még nem ismertek férfiat, kihozom azokat ti hozzátok, és cselekedjetek velök a mint néktek tetszik, csakhogy ezekkel az emberekkel ne csináljatok semmit, mivelhogy az én hajlékom árnyéka alá jöttenek.
See now, I have two unmarried daughters; I will send them out to you so that you may do to them whatever seems good to you: only do nothing to these men, for this is why they have come under the shade of my roof.
εἰσὶν δέ μοι δύο θυγατέρες αἳ οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα ἐξάξω αὐτὰς πρὸς ὑμᾶς καὶ χρήσασθε αὐταῖς καθὰ ἂν ἀρέσκῃ ὑμῖν μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους μὴ ποιήσητε μηδὲν ἄδικον οὗ εἵνεκεν εἰσῆλθον ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν δοκῶν μου

9 Azok pedig mondának: Eredj el innen. Ismét mondának: Ez egy maga nálunk a jövevény s õ szabja a törvényt? Majd gonoszbul cselekszünk veled, hogy nem azokkal. És reá rohanának a férfiúra, Lótra, felette igen, és azon valának, hogy betörik az ajtót.

And they said, Give way there. This one man, they said, came here from a strange country, and will he now be our judge? now we will do worse to you than to them; and pushing violently against Lot, they came near to get the door broken in.

εἶπαν δέ ἀπόστα ἐκεῖ εἷς ἦλθες παροικεῖν μὴ καὶ κρίσιν κρίνειν νῦν οὖν σὲ κακώσομεν μᾶλλον ἢ ἐκείνους καὶ παρεβιάζοντο τὸν ἄνδρα τὸν λωτ σφόδρα καὶ ἤγγισαν συντρῖψαι τ ὴν θύραν

10 De kinyújták azok a férfiak kezeiket, és bevonák Lótot magokhoz a házba és bezárák az ajtót.

But the men put out their hands and took Lot into the house to them, shutting the door again.

ἐκτείναντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰς χεῖρας εἰσεσπάσαντο τὸν λωτ πρὸς ἑαυτοὺς εἰς τὸν οἶκον καὶ τὴν θύραν τοῦ οἴκου ἀπέκλεισαν

11 Az embereket pedig, kik a ház ajtaja elõtt valának, vaksággal verék meg kicsinytõl nagyig, annyira, hogy elfáradának az ajtó keresésében.

But the men who were outside the door they made blind, all of them, small and great, so that they were tired out with looking for the door.

τοὺς δὲ ἄνδρας τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ οἴκου ἐπάταξαν ἀορασίᾳ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ παρελύθησαν ζητοῦντες τὴν θύραν

12 És mondának a férfiak Lótnak: Ki van még itt hozzád tartozó? võdet, fiaidat és leányaidat, és mindenedet, a mi a tied a városban, vidd ki e helybõl.

Then the men said to Lot, Are there any others of your family here? sons-in-law or sons or daughters, take them all out of this place;

εἶπαν δὲ οἱ ἄνδρες πρὸς λωτ ἔστιν τίς σοι ὧδε γαμβροὶ ἢ υἱοὶ ἢ θυγατέρες ἢ εἴ τίς σοι ἄλλος ἔστιν ἐν τῇ πόλει ἐξάγαγε ἐκ τοῦ τόπου τούτου

13 Mert mi elvesztjük e helyet, mivelhogy ezek kiáltása nagyra nõtt az Úr elõtt; és az Úr küldött minket, hogy elveszítsük ezt.

For we are about to send destruction on this place, because a great outcry against them has come to the ears of the Lord; and the Lord has sent us to put an end to the town.

ὅτι ἀπόλλυμεν ἡμεῖς τὸν τόπον τοῦτον ὅτι ὑψώθη ἡ κραυγὴ αὐτῶν ἐναντίον κυρίου καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς κύριος ἐκτρῖψαι αὐτήν

14 Kiméne azért Lót, és szóla az õ võinek, kik az õ leányait elvették vala, és monda: Keljetek fel, menjetek ki e helybõl, mert elveszti az Úr e várost; de az õ võinek úgy tetszék, mintha tréfálna.

And Lot went out and said to his sons-in-law, who were married to his daughters, Come, let us go out of this place, for the Lord is about to send destruction on the town. But his sons-in-law did not take him seriously.

ἐξῆλθεν δὲ λωτ καὶ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς γαμβροὺς αὐτοῦ τοὺς εἰληφότας τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἀνάστητε καὶ ἐξέλθατε ἐκ τοῦ τόπου τούτου ὅτι ἐκτρίβει κύριος τὴν πό λιν ἔδοξεν δὲ γελοιάζειν ἐναντίον τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ

15 És mikor a hajnal feljött, sürgetik vala az Angyalok Lótot, mondván: Kelj fel, vedd a te feleségedet és jelenlevõ két leányodat, hogy el ne veszsz a városnak bûne miatt.

And when morning came, the angels did all in their power to make Lot go, saying, Get up quickly and take your wife and your two daughters who are here, and go, for fear that you come to destruction in the punishment of the town.

ἡνίκα δὲ ὄρθρος ἐγίνετο ἐπεσπούδαζον οἱ ἄγγελοι τὸν λωτ λέγοντες ἀναστὰς λαβὲ τὴν γυναῖκά σου καὶ τὰς δύο θυγατέρας σου ἃς ἔχεις καὶ ἔξελθε ἵνα μὴ συναπόλῃ ταῖς ἀνομίαι ς τῆς πόλεως

16 Mikor pedig késedelmeskedék, megragadák a férfiak az õ kezét és az õ feleségének kezét és két leánya kezét, az Úrnak iránta való irgalmából, és kivivék õt: és ott hagyák a városon kívül.

But while he was waiting, the men took him and his wife and his daughters by the hand, for the Lord had mercy on them, and put them outside the town.

καὶ ἐταράχθησαν καὶ ἐκράτησαν οἱ ἄγγελοι τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ τῆς χειρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν χειρῶν τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ φείσασθαι κύριον αὐτοῦ

17 És lõn mikor kivivék õket, monda az [egyik:] Mentsd meg a te életedet, hátra ne tekints, és meg ne állj a környéken; a hegyre menekülj, hogy el ne veszsz.

And when they had put them out, he said, Go for your life, without looking back or waiting in the lowland; go quickly to the mountain or you will come to destruction.

καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω καὶ εἶπαν σῴζων σῷζε τὴν σεαυτοῦ ψυχήν μὴ περιβλέψῃς εἰς τὰ ὀπίσω μηδὲ στῇς ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ εἰς τὸ ὄρος σῴζου μήποτε συμπ αραλημφθῇς

18 És monda Lót nékik: Ne oh Uram!

And Lot said to them, Not so, O my Lord;

εἶπεν δὲ λωτ πρὸς αὐτούς δέομαι κύριε

19 Ímé a te szolgád kegyelmet talált te elõtted, és nagy a te irgalmasságod, melyet mutattál irántam, hogy életemet megtartotta: de én nem menekûlhetek a hegyre, nehogy utólérjen a veszedelem, és meghaljak.
See now, your servant has had grace in your eyes and great is your mercy in keeping my life from destruction, but I am not able to get as far as the mountain before evil overtakes me and death;
ἐπειδὴ εὗρεν ὁ παῖς σου ἔλεος ἐναντίον σου καὶ ἐμεγάλυνας τὴν δικαιοσύνην σου ὃ ποιεῖς ἐπ' ἐμέ τοῦ ζῆν τὴν ψυχήν μου ἐγὼ δὲ οὐ δυνήσομαι διασωθῆναι εἰς τὸ ὄρος μὴ καταλ άβῃ με τὰ κακὰ καὶ ἀποθάνω

20 Ímhol az a város közel van, hogy oda fussak, kicsiny is, hadd menekûljek kérlek oda, lám kicsiny az; és én életben maradok.
This town, now, is near, and it is a little one: O, let me go there (is it not a little one?) so that my life may be safe.
ἰδοὺ ἡ πόλις αὕτη ἐγγὺς τοῦ καταφυγεῖν με ἐκεῖ ἥ ἐστιν μικρά ἐκεῖ σωθήσομαι οὐ μικρά ἐστιν καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου

21 Monda azért néki: Ím tekintek rád e dologban is, és nem pusztítom el a várost, a melyrõl szólottál.
And he said, See, I have given you your request in this one thing more: I will not send destruction on this town.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰδοὺ ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον καὶ ἐπὶ τῷ ῥήματι τούτῳ τοῦ μὴ καταστρέψαι τὴν πόλιν περὶ ἧς ἐλάλησας

22 Siess, menekülj oda, mert semmit sem tehetek addig, míg oda nem érsz. Azért nevezték annak a városnak nevét Czóárnak.
Go there quickly, for I am not able to do anything till you have come there. For this reason, the town was named Zoar.
σπεῦσον οὖν τοῦ σωθῆναι ἐκεῖ οὐ γὰρ δυνήσομαι ποιῆσαι πρᾶγμα ἕως τοῦ σε εἰσελθεῖν ἐκεῖ διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἐκείνης σηγωρ

23 A nap feljött vala a földre, mikor Lót Czóárba ére.
The sun was up when Lot came to Zoar.
ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ λωτ εἰσῆλθεν εἰς σηγωρ

24 És bocsáta az Úr Sodomára és Gomorára kénköves és tüzes esõt az Úrtól az égbõl.
Then the Lord sent fire and flaming smoke raining down from heaven on Sodom and Gomorrah.
καὶ κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ σοδομα καὶ γομορρα θεῖον καὶ πῦρ παρὰ κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ

25 És elsûlyeszté ama városokat, és azt az egész vidéket, és a városok minden lakosait, és a föld növényeit is.
And he sent destruction on those towns, with all the lowland and all the people of those towns and every green thing in the land.
καὶ κατέστρεψεν τὰς πόλεις ταύτας καὶ πᾶσαν τὴν περίοικον καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσιν καὶ πάντα τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς

26 És hátra tekinte az õ felesége, és sóbálványnyá lõn.
But Lot's wife, looking back, became a pillar of salt.
καὶ ἐπέβλεψεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐγένετο στήλη ἁλός

27 Ábrahám pedig reggel arra a helyre indúla, a hol az Úr színe elõtt állott vala.
And Abraham got up early in the morning and went to the place where he had been talking with the Lord:
ὤρθρισεν δὲ αβρααμ τὸ πρωὶ εἰς τὸν τόπον οὗ εἱστήκει ἐναντίον κυρίου

28 És tekinte Sodoma és Gomora felé, és az egész környék földje felé; és látá, és ímé felszálla a földnek füstje, mint a kemencze füstje.
And looking in the direction of Sodom and Gomorrah and the lowland, he saw the smoke of the land going up like the smoke of an oven.
καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πρόσωπον σοδομων καὶ γομορρας καὶ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς τῆς περιχώρου καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ ἀνέβαινεν φλὸξ τῆς γῆς ὡσεὶ ἀτμὶς καμίνου

29 És lõn mikor elveszté Isten annak a környéknek városait, megemlékezék az Isten Ábrahámról, és kiküldé Lótot a veszedelembõl, mikor elsûlyeszté a városokat, a melyekben lakott vala Lót.
So it came about that when God sent destruction on the towns of the lowland, he kept his word to Abraham, and sent Lot safely away when he put an end to the towns where he was living.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐκτρῖψαι κύριον πάσας τὰς πόλεις τῆς περιοίκου ἐμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ αβρααμ καὶ ἐξαπέστειλεν τὸν λωτ ἐκ μέσου τῆς καταστροφῆς ἐν τῷ καταστρέψαι κύριον τὰς πόλεις ἐν αἷς κατῴκει ἐν αὐταῖς λωτ

30 Lót pedig felméne Czóárból, és letelepedék a hegyen, és vele együtt az õ két leánya is, mert fél vala Czóárban lakni; lakozék tehát egy barlangban õ és az õ két leánya.
Then Lot went up out of Zoar to the mountain, and was living there with his two daughters, for fear kept him from living in Zoar: and he and his daughters made their living-place in a hole in the rock.
ἀνέβη δὲ λωτ ἐκ σηγωρ καὶ ἐκάθητο ἐν τῷ ὄρει καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐφοβήθη γὰρ κατοικῆσαι ἐν σηγωρ καὶ ᾤκησεν ἐν τῷ σπηλαίῳ αὐτὸς καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ

31 És monda a nagyobbik a kisebbiknek: A mi atyánk megvénhedett, és nincsen a földön férfiú, a ki mi hozzánk bejöhetne az egész föld szokása szerint.
And the older daughter said to her sister, Our father is old, and there is no man to be a husband to us in the natural way:
εἶπεν δὲ ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν ὁ πατὴρ ἡμῶν πρεσβύτερος καὶ οὐδείς ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς ὃς εἰσελεύσεται πρὸς ἡμᾶς ὡς καθήκει πάσῃ τῇ γῇ

32 Jer, adjunk bort inni a mi atyánknak, és háljunk õ vele, és támaszszunk magot a mi atyánktól.
Come, let us give our father much wine, and we will go into his bed, so that we may have offspring by our father,
δεῦρο καὶ ποτίσωμεν τὸν πατέρα ἡμῶν οἶνον καὶ κοιμηθῶμεν μετ' αὐτοῦ καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα

33 Adának azért inni bort az õ atyjoknak azon éjszaka, és beméne a nagyobbik, és hála az õ atyjával, ez pedig semmit sem tuda annak sem lefekvésérõl, sem fölkelésérõl.
And that night they made their father take much wine; and the older daughter went into his bed; and he had no knowledge of when she went in or when she went away.
ἐπότισαν δὲ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ καὶ εἰσελθοῦσα ἡ πρεσβυτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὴν καὶ ἀναστῆναι

34 És lõn másodnapon, monda a nagyobbik a kisebbiknek: Ímé a mult éjjel én háltam atyámmal, adjunk néki bort inni ez éjjel is, és menj be te, hálj vele, és támaszszunk magot a mi atyánktól.
And on the day after, the older daughter said to the younger, Last night I was with my father; let us make him take much wine this night again, and do you go to him, so that we may have offspring by our father.
ἐγένετο δὲ τῇ ἐπαύριον καὶ εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν ἰδοὺ ἐκοιμήθην ἐχθὲς μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ποτίσωμεν αὐτὸν οἶνον καὶ τὴν νύκτα ταύτην καὶ εἰσελθοῦσα κοιμήθητι μετ' αὐτοῦ καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα

35 Adának azért azon éjszaka is az õ atyjoknak bort inni, és felkele a kisebbik is és vele hála; õ pedig semmit sem tuda annak sem lefekvésérõl, sem fölkelésérõl.
And that night again they made their father take much wine; and the younger daughter went into his bed; and he had no knowledge of when she went in or when she went away.
ἐπότισαν δὲ καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον καὶ εἰσελθοῦσα ἡ νεωτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὴν καὶ ἀναστῆναι

36 És teherbe esének Lót leányai mindketten az õ atyjoktól.
And so the two daughters of Lot were with child by their father.
καὶ συνέλαβον αἱ δύο θυγατέρες λωτ ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν

37 És szûle a nagyobbik fiat, és nevezé annak nevét Moábnak; ez a Moábiták atyja mind e mai napig.
And the older daughter had a son, and she gave him the name Moab: he is the father of the Moabites to this day.
καὶ ἔτεκεν ἡ πρεσβυτέρα υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ μωαβ λέγουσα ἐκ τοῦ πατρός μου οὗτος πατὴρ μωαβιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας

38 A kisebbik is fiat szûle és nevezé annak nevét Benamminak. Ez az Ammoniták atyja mind a mai napig.
And the younger had a son and gave him the name Ben-ammi: from him come the children of Ammon to this day.
ἔτεκεν δὲ καὶ ἡ νεωτέρα υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ αμμαν υἱὸς τοῦ γένους μου οὗτος πατὴρ αμμανιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας

1 És elköltözék onnan Ábrahám a déli tartományba, és letelepedék Kádes és Súr között, és tartózkodék Gérárban.
And Abraham went on his way from there to the land of the South, and was living between Kadesh and Shur, in Gerar.
καὶ ἐκίνησεν ἐκεῖθεν αβρααμ εἰς γῆν πρὸς λίβα καὶ ᾤκησεν ἀνὰ μέσον καδης καὶ ἀνὰ μέσον σουρ καὶ παρῴκησεν ἐν γεραροις

2 És monda Ábrahám Sáráról az õ feleségérõl: Én húgom õ. Elkülde azért Abimélek Gérárnak királya, és elviteté Sárát.

And Abraham said of Sarah, his wife, She is my sister: and Abimelech, king of Gerar, sent and took Sarah.

εἶπεν δὲ αβρααμ περὶ σαρρας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ὅτι ἀδελφή μού ἐστιν ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι γυνή μού ἐστιν μήποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως δι' αὐτήν ἀπέστειλεν δὲ αβιμελεχ βασιλεὺς γεραρων καὶ ἔλαβεν τὴν σαρραν

3 De Isten Abimélekhez jöve éjjeli álomban, és monda néki: Ímé meghalsz az asszonyért, a kit elvettél, holott férjnél van.

But God came to Abimelech in a dream in the night, and said to him, Truly you are a dead man because of the woman whom you have taken; for she is a man's wife.

καὶ εἰσῆλθεν ὁ θεὸς πρὸς αβιμελεχ ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα καὶ εἶπεν ἰδοὺ σὺ ἀποθνῄσκεις περὶ τῆς γυναικός ἣς ἔλαβες αὕτη δέ ἐστιν συνῳκηκυῖα ἀνδρί

4 Abimélek pedig nem illette vala õt, és monda: Uram, az ártatlan népet is megölöd-é?

Now Abimelech had not come near her; and he said, Lord, will you put to death an upright nation?

αβιμελεχ δὲ οὐχ ἥψατο αὐτῆς καὶ εἶπεν κύριε ἔθνος ἀγνοοῦν καὶ δίκαιον ἀπολεῖς

5 Avagy nem õ mondotta-é nékem: én húgom õ; s ez is azt mondotta: én bátyám õ. Szívem ártatlanságában, és kezeim tisztaságában cselekedtem ezt.

Did he not say to me himself, She is my sister? and she herself said, He is my brother: with an upright heart and clean hands have I done this.

οὐκ αὐτός μοι εἶπεν ἀδελφή μού ἐστιν καὶ αὐτή μοι εἶπεν ἀδελφός μού ἐστιν ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ χειρῶν ἐποίησα τοῦτο

6 És monda az Isten néki álomban: Én is tudom, hogy szívednek ártatlanságában mívelted ezt, azért tartóztattalak én is, hogy ne vétkezzél ellenem, azért nem engedtem, hogy illessed azt.

And God said to him in the dream, I see that you have done this with an upright heart, and I have kept you from sinning against me: for this reason I did not let you come near her.

εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς καθ' ὕπνον κἀγὼ ἔγνων ὅτι ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ ἐποίησας τοῦτο καὶ ἐφεισάμην ἐγώ σου τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν σε εἰς ἐμέ ἕνεκεν τούτου οὐκ ἀφῆκά σε ἅψασθαι αὐτῆς

7 Mostan azért add vissza az embernek az õ feleségét, mert Próféta õ: és imádkozik te éretted, és élsz; hogyha pedig vissza nem adod: tudd meg, hogy halállal halsz meg te, és minden hozzád tartozó.

So now, give the man back his wife, for he is a prophet, and let him say a prayer for you, so your life may be safe: but if you do not give her back, be certain that death will come to you and all your house.

νῦν δὲ ἀπόδος τὴν γυναῖκα τῷ ἀνθρώπῳ ὅτι προφήτης ἐστὶν καὶ προσεύξεται περὶ σοῦ καὶ ζήσῃ εἰ δὲ μὴ ἀποδίδως γνῶθι ὅτι ἀποθανῇ σὺ καὶ πάντα τὰ σά

8 Felkele azért Abimélek reggel, és elõhívatá minden szolgáját, s fülök hallatára mindezeket elbeszélé és az emberek igen megfélemlének.

So Abimelech got up early in the morning and sent for all his servants and gave them word of these things, and they were full of fear.

καὶ ὤρθρισεν αβιμελεχ τὸ πρωὶ καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν ἐφοβήθησαν δὲ πάντες οἱ ἄνθρωποι σφόδρα

9 És hívatá Abimélek Ábrahámot, és monda néki: Mit cselekedtél mi velünk? És mit vétettem te ellened, hogy én reám és az én országomra ilyen nagy bûnt hoztál? A miket cselekedni nem szabad, olyan dolgokat cselekedtél ellenem.

Then Abimelech sent for Abraham, and said, What have you done to us? what wrong have I done you that you have put on me and on my kingdom so great a sin? You have done to me things which are not to be done.

καὶ ἐκάλεσεν αβιμελεχ τὸν αβρααμ καὶ εἶπεν αὐτῷ τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν μή τι ἡμάρτομεν εἰς σέ ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἁμαρτίαν μεγάλην ἔργον ὃ οὐδεὶς ποιήσει πεποίηκάς μοι

10 És monda Abimélek Ábrahámnak: Mit láttál, hogy ezt a dolgot cselekedted?

And Abimelech said to Abraham, Why did you do this thing?

εἶπεν δὲ αβιμελεχ τῷ αβρααμ τί ἐνιδὼν ἐποίησας τοῦτο

11 Felele Ábrahám: Bizony azt gondoltam: nincsen istenfélelem e helyen, és megölnek engem az én feleségemért.

And Abraham said, Because it seemed to me that there was no fear of God in this place, and that they might put me to death because of my wife.

εἶπεν δὲ αβρααμ εἶπα γάρ ἄρα οὐκ ἔστιν θεοσέβεια ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐμέ τε ἀποκτενοῦσιν ἕνεκεν τῆς γυναικός μου

12 De valósággal húgom is, az én atyámnak leánya õ, csakhogy nem az én anyámnak leánya; és így lõn feleségemmé.
And, in fact, she is my sister, the daughter of my father, but not the daughter of my mother; and she became my wife:
καὶ γὰρ ἀληθῶς ἀδελφή μού ἐστιν ἐκ πατρός ἀλλ' οὐκ ἐκ μητρός ἐγενήθη δέ μοι εἰς γυναῖκα

13 És lõn hogy a mikor kibujdostata engem az Isten az én atyámnak házából, azt mondám néki: Ilyen kegyességet cselekedjél én velem, mindenütt valahová megyünk, azt mondjad én felõlem: én bátyám ez.
And when God sent me wandering from my father's house, I said to her, Let this be the sign of your love for me; wherever we go, say of me, He is my brother.
ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐξήγαγέν με ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου καὶ εἶπα αὐτῇ ταύτην τὴν δικαιοσύνην ποιήσεις ἐπ' ἐμέ εἰς πάντα τόπον οὗ ἐὰν εἰσέλθωμεν ἐκεῖ εἰπὸν ἐμὲ ὅτι ἀδελφός μού ἐστιν

14 Akkor Abimélek vett juhokat, ökröket, szolgákat és szolgálókat, és adá Ábrahámnak, és vissza adá néki Sárát is az õ feleségét.
Then Abimelech gave to Abraham sheep and oxen and men-servants and women-servants, and gave him back his wife Sarah.
ἔλαβεν δὲ αβιμελεχ χίλια δίδραχμα πρόβατα καὶ μόσχους καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας καὶ ἔδωκεν τῷ αβρααμ καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ

15 És monda Abimélek: Ímé elõtted van az én országom, a hol tenéked jónak tetszik, ott lakjál.
And Abimelech said, See, all my land is before you; take whatever place seems good to you.
καὶ εἶπεν αβιμελεχ τῷ αβρααμ ἰδοὺ ἡ γῆ μου ἐναντίον σου οὗ ἐάν σοι ἀρέσκῃ κατοίκει

16 Sárának pedig monda: Ímé ezer ezüst pénzt adtam a te bátyádnak, ímé az neked a szemek befedezõje mindazok elõtt, a kik veled vannak; és így mindenképen igazolva vagy.
And he said to Sarah, See, I have given to your brother a thousand bits of silver so that your wrong may be put right; now your honour is clear in the eyes of all.
τῇ δὲ σαρρα εἶπεν ἰδοὺ δέδωκα χίλια δίδραχμα τῷ ἀδελφῷ σου ταῦτα ἔσται σοι εἰς τιμὴν τοῦ προσώπου σου καὶ πάσαις ταῖς μετὰ σοῦ καὶ πάντα ἀλήθευσον

17 Könyörge azért Ábrahám az Istennek, és meggyógyítá Isten Abiméleket, és az õ feleségét, és az õ szolgálóit, és szûlének.
Then Abraham made prayer to God, and God made Abimelech well again, and his wife and his women-servants, so that they had children.
προσηύξατο δὲ αβρααμ πρὸς τὸν θεόν καὶ ἰάσατο ὁ θεὸς τὸν αβιμελεχ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰς παιδίσκας αὐτοῦ καὶ ἔτεκον

18 Mert az Úr erõsen bezárta vala az Abimélek háza népének méhét, Sáráért az Ábrahám feleségéért.
For the Lord had kept all the women of the house of Abimelech from having children, because of Sarah, Abraham's wife.
ὅτι συγκλείων συνέκλεισεν κύριος ἔξωθεν πᾶσαν μήτραν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ αβιμελεχ ἕνεκεν σαρρας τῆς γυναικὸς αβρααμ

1 Az Úr pedig meglátogatá Sárát, a mint mondotta vala, és akképen cselekedék az Úr Sárával, a miképen szólott vala.
And the Lord came to Sarah as he had said and did to her as he had undertaken.
καὶ κύριος ἐπεσκέψατο τὴν σαρραν καθὰ εἶπεν καὶ ἐποίησεν κύριος τῇ σαρρα καθὰ ἐλάλησεν

2 Mert fogada Sára az õ méhében, és szûle fiat Ábrahámnak az õ vénségében, abban az idõben, melyet mondott vala néki az Isten.
And Sarah became with child, and gave Abraham a son when he was old, at the time named by God.
καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν σαρρα τῷ αβρααμ υἱὸν εἰς τὸ γῆρας εἰς τὸν καιρόν καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος

3 És nevezé Ábrahám az õ fiának nevét, a ki néki született vala, a kit szûlt vala néki Sára, Izsáknak:
And Abraham gave to his son, to whom Sarah had given birth, the name Isaac.
καὶ ἐκάλεσεν αβρααμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου αὐτῷ ὃν ἔτεκεν αὐτῷ σαρρα ισαακ

4 És körûlmetélé Ábrahám az õ fiát Izsákot, nyolcznapos korában, a mint parancsolta vala néki az Isten.
And when his son Isaac was eight days old, Abraham made him undergo circumcision, as God had said to him.
περιέτεμεν δὲ αβρααμ τὸν ισαακ τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός

5 Ábrahám pedig száz esztendõs [vala], mikor születék néki az õ fia Izsák.
Now Abraham was a hundred years old when the birth of Isaac took place.
αβρααμ δὲ ἦν ἑκατὸν ἐτῶν ἡνίκα ἐγένετο αὐτῷ ισαακ ὁ υἱὸς αὐτοῦ

6 És monda Sára: Nevetést szerzett az Isten, énnékem; a ki csak hallja, nevet rajtam.
And Sarah said, God has given me cause for laughing, and everyone who has news of it will be laughing with me.
εἶπεν δὲ σαρρα γέλωτά μοι ἐποίησεν κύριος ὃς γὰρ ἂν ἀκούσῃ συγχαρεῖταί μοι

7 Ismét monda: Ki mondotta volna Ábrahámnak, hogy Sára fiakat szoptat? s ímé fiat szûltem vénségére.
And she said, Who would have said to Abraham that Sarah would have a child at her breast? for see, I have given him a son now when he is old.
καὶ εἶπεν τίς ἀναγγελεῖ τῷ αβρααμ ὅτι θηλάζει παιδίον σαρρα ὅτι ἔτεκον υἱὸν ἐν τῷ γήρει μου

8 És felnevekedék a gyermek, és elválasztaték; Ábrahám pedig nagy vendégséget szerze azon a napon, a melyen Izsák elválasztaték.
And when the child was old enough to be taken from the breast, Abraham made a great feast.
καὶ ηὐξήθη τὸ παιδίον καὶ ἀπεγαλακτίσθη καὶ ἐποίησεν αβρααμ δοχὴν μεγάλην ᾗ ἡμέρᾳ ἀπεγαλακτίσθη ισαακ ὁ υἱὸς αὐτοῦ

9 Mikor pedig Sára nevetgélni látá az Égyiptombéli Hágárnak fiát, kit Ábrahámnak szûlt vala,
And Sarah saw the son of Hagar the Egyptian playing with Isaac.
ἰδοῦσα δὲ σαρρα τὸν υἱὸν αγαρ τῆς αἰγυπτίας ὃς ἐγένετο τῷ αβρααμ παίζοντα μετὰ ισαακ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς

10 Monda Ábrahámnak: Kergesd el ezt a szolgálót az õ fiával egybe, mert nem lesz örökös e szolgáló fia az én fiammal, Izsákkal.
So she said to Abraham, Send away that woman and her son: for the son of that woman is not to have a part in the heritage with my son Isaac.
καὶ εἶπεν τῷ αβρααμ ἔκβαλε τὴν παιδίσκην ταύτην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς οὐ γὰρ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης ταύτης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου ισαακ

11 Ábrahámnak pedig igen nehéznek látszék e dolog, az õ fiáért.
And this was a great grief to Abraham because of his son.
σκληρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐναντίον αβρααμ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ

12 De monda az Isten Ábrahámnak: Ne lássék elõtted nehéznek a gyermeknek és a szolgálónak dolga; valamit mond néked Sára, engedj az õ szavának, mert Izsákról neveztetik a te magod.
But God said, Let it not be a grief to you because of the boy and Hagar his mother; give ear to whatever Sarah says to you, because it is from Isaac that your seed will take its name.
εἶπεν δὲ ὁ θεὸς τῷ αβρααμ μὴ σκληρὸν ἔστω τὸ ῥῆμα ἐναντίον σου περὶ τοῦ παιδίου καὶ περὶ τῆς παιδίσκης πάντα ὅσα ἐὰν εἴπῃ σοι σαρρα ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῆς ὅτι ἐν ισαακ κληθήσεταί σοι σπέρμα

13 Mindazáltal a szolgálóleány fiát is néppé teszem, mivelhogy a te magod õ.
And I will make a nation of the son of your servant-woman, because he is your seed.
καὶ τὸν υἱὸν δὲ τῆς παιδίσκης ταύτης εἰς ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτόν ὅτι σπέρμα σόν ἐστιν

14 Felkele azért Ábrahám jó reggel, és võn kenyeret és egy tömlõ vizet, és adá Hágárnak, és feltevé azt és a gyermeket annak vállára s elbocsátá. Az pedig elméne, és bujdosék a Beérseba pusztájában.
And early in the morning Abraham got up, and gave Hagar some bread and a water-skin, and put the boy on her back, and sent her away: and she went, wandering in the waste land of Beer-sheba.
ἀνέστη δὲ αβρααμ τὸ πρωὶ καὶ ἔλαβεν ἄρτους καὶ ἀσκὸν ὕδατος καὶ ἔδωκεν αγαρ καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν ὦμον καὶ τὸ παιδίον καὶ ἀπέστειλεν αὐτήν ἀπελθοῦσα δὲ ἐπλανᾶτο τὴν ἔ ρημον κατὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου

15 Hogy elfogyott a víz a tömlõbõl, letevé a gyermeket egy bokor alá.
And when all the water in the skin was used up, she put the child down under a tree.
ἐξέλιπεν δὲ τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἀσκοῦ καὶ ἔρριψεν τὸ παιδίον ὑποκάτω μιᾶς ἐλάτης

16 És elméne s leûle által ellenébe mintegy nyillövésnyi távolságra; mert azt mondja vala: Ne lássam mikor a gyermek meghal. Leûle tehát által ellenébe, és fölemelé szavát és síra.

And she went some distance away, about an arrow flight, and seating herself on the earth, she gave way to bitter weeping, saying, Let me not see the death of my child.

ἀπελθοῦσα δὲ ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν ὡσεὶ τόξου βολήν εἶπεν γάρ οὐ μὴ ἴδω τὸν θάνατον τοῦ παιδίου μου καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι αὐτοῦ ἀναβοῆσαν δὲ τὸ παιδίον ἔκ λαυσεν

17 Meghallá pedig Isten a gyermeknek szavát, és kiálta az Isten angyala az égbõl Hágárnak, és monda néki: Mi lelt téged Hágár? ne félj, mert az Isten meghallotta a gyermeknek szavát, ott a hol van.

And the boy's cry came to the ears of God; and the angel of God said to Hagar from heaven, Hagar, why are you weeping? have no fear, for the child's cry has come to the ears of God.

εἰσήκουσεν δὲ ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἦν καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν αγαρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶπεν αὐτῇ τί ἐστιν αγαρ μὴ φοβοῦ ἐπακήκοεν γὰρ ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου σου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἐστιν

18 Kelj fel, vedd fel a gyermeket, és viseld gondját, mert nagy néppé teszem õt.

Come, take your child in your arms, for I will make of him a great nation.

ἀνάστηθι λαβὲ τὸ παιδίον καὶ κράτησον τῇ χειρί σου αὐτό εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτόν

19 És megnyitá Isten az õ szemeit, és láta egy vízforrást, oda méne azért, és megtölté a tömlõt vízzel, és inni ada a gyermeknek.

Then God made her eyes open, and she saw a water-spring, and she got water in the skin and gave the boy a drink.

καὶ ἀνέῳξεν ὁ θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς καὶ εἶδεν φρέαρ ὕδατος ζῶντος καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔπλησεν τὸν ἀσκὸν ὕδατος καὶ ἐπότισεν τὸ παιδίον

20 És vala Isten a gyermekkel, s az felnövekedék, és lakik vala a pusztában, és lõn íjászszá.

And God was with the boy, and he became tall and strong, and he became a bowman, living in the waste land.

καὶ ἦν ὁ θεὸς μετὰ τοῦ παιδίου καὶ ηὐξήθη καὶ κατῴκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐγένετο δὲ τοξότης

21 Lakozék pedig Párán pusztájában, és võn néki anyja feleséget Égyiptom földérõl.

And while he was in the waste land of Paran, his mother got him a wife from the land of Egypt.

καὶ κατῴκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ φαραν καὶ ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ γυναῖκα ἐκ γῆς αἰγύπτου

22 És lõn abban az idõben, hogy Abimélek és Pikhól annak hadvezére megszólíták Ábrahámot mondván: Az Isten van te veled mindenben, a mit cselekszel.

Now at that time, Abimelech and Phicol, the captain of his army, said to Abraham, I see that God is with you in all you do.

ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ εἶπεν αβιμελεχ καὶ οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ καὶ φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ πρὸς αβρααμ λέγων ὁ θεὸς μετὰ σοῦ ἐν πᾶσι ν οἷς ἐὰν ποιῇς

23 Mostan azért esküdj meg énnékem az Istenre itt, hogy sem én ellenem, sem fiam, sem unokám ellen álnokságot nem cselekszel, hanem azzal a szeretettel, a melylyel én te irántad viseltettem, viseltetel te is én irántam és az ország iránt, a melyben jövevény voltál.

Now, then, give me your oath, in the name of God, that you will not be false to me or to my sons after me, but that as I have been good to you, so you will be to me and to this land where you have been living.

νῦν οὖν ὄμοσόν μοι τὸν θεὸν μὴ ἀδικήσειν με μηδὲ τὸ σπέρμα μου μηδὲ τὸ ὄνομά μου ἀλλὰ κατὰ τὴν δικαιοσύνην ἣν ἐποίησα μετὰ σοῦ ποιήσεις μετ' ἐμοῦ καὶ τῇ γῇ ᾗ σὺ παρῴ κησας ἐν αὐτῇ

24 És monda Ábrahám: Én megesküszöm.

And Abraham said, I will give you my oath.

καὶ εἶπεν αβρααμ ἐγὼ ὀμοῦμαι

25 Megdorgálá pedig Ábrahám Abiméleket a kútért, melyet erõvel elvettek vala az Abimélek szolgái.

But Abraham made a protest to Abimelech because of a water-hole which Abimelech's servants had taken by force.

καὶ ἤλεγξεν αβρααμ τὸν αβιμελεχ περὶ τῶν φρεάτων τοῦ ὕδατος ὧν ἀφείλαντο οἱ παῖδες τοῦ αβιμελεχ

26 És monda Abimélek: Nem tudom kicsoda mívelte e dolgot; te sem jelentetted nekem, s én sem hallottam, hanem csak ma.
But Abimelech said, I have no idea who has done this thing; you never gave me word of it, and I had no knowledge of it till this day.
καὶ εἶπεν αὐτῷ αβιμελεχ οὐκ ἔγνων τίς ἐποίησεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο οὐδὲ σύ μοι ἀπήγγειλας οὐδὲ ἐγὼ ἤκουσα ἀλλ' ἢ σήμερον

27 Vett azért Ábrahám juhokat, barmokat és adá Abiméleknek; és egymással szövetséget kötének.
And Abraham took sheep and oxen and gave them to Abimelech, and the two of them made an agreement together.
καὶ ἔλαβεν αβρααμ πρόβατα καὶ μόσχους καὶ ἔδωκεν τῷ αβιμελεχ καὶ διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην

28 És külön állíta Ábrahám a nyájból hét juhot.
And Abraham put seven young lambs of the flock on one side by themselves.
καὶ ἔστησεν αβρααμ ἑπτὰ ἀμνάδας προβάτων μόνας

29 És monda Abimélek Ábrahámnak: Mire való e hét juh, melyet külön állítál?
Then Abimelech said, What are these seven lambs which you have put on one side?
καὶ εἶπεν αβιμελεχ τῷ αβρααμ τί εἰσιν αἱ ἑπτὰ ἀμνάδες τῶν προβάτων τούτων ἃς ἔστησας μόνας

30 És felele [Ábrahám]: Ezt a hét juhot vedd tõlem, hogy bizonyságul legyenek nékem, hogy én ástam ezt a kútat.
And he said, Take these seven lambs from me as a witness that I have made this water-hole.
καὶ εἶπεν αβρααμ ὅτι τὰς ἑπτὰ ἀμνάδας ταύτας λήμψῃ παρ' ἐμοῦ ἵνα ὦσίν μοι εἰς μαρτύριον ὅτι ἐγὼ ὤρυξα τὸ φρέαρ τοῦτο

31 Azért nevezék azt a helyet Beérsebának, mivelhogy ott esküdtek vala meg mind a ketten.
So he gave that place the name Beer-sheba, because there the two of them had given their oaths.
διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου φρέαρ ὁρκισμοῦ ὅτι ἐκεῖ ὤμοσαν ἀμφότεροι

32 Megköték tehát a szövetséget Beérsebában, és felkele Abimélek és Pikhól annak hadvezére és visszatérének a Filiszteusok földére.
So they made an agreement at Beer-sheba, and Abimelech and Phicol, the captain of his army, went back to the land of the Philistines.
καὶ διέθεντο διαθήκην ἐν τῷ φρέατι τοῦ ὅρκου ἀνέστη δὲ αβιμελεχ καὶ οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ καὶ φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν τῶν φυλιστιμ

33 [Ábrahám] pedig tamariskusfákat ültete Beérsebában, és segítségûl hívá ott az örökkévaló Úr Istennek nevét.
And Abraham, after planting a holy tree in Beer-sheba, gave worship to the name of the Lord, the Eternal God.
καὶ ἐφύτευσεν αβρααμ ἄρουραν ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὅρκου καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ τὸ ὄνομα κυρίου θεὸς αἰώνιος

34 És sok ideig tartózkodék Ábrahám a Filiszteusok földén.
And Abraham went on living in the land of the Philistines as in a strange country.
παρῴκησεν δὲ αβρααμ ἐν τῇ γῇ τῶν φυλιστιμ ἡμέρας πολλάς

1 És lõn ezeknek utána, az Isten megkisérté Ábrahámot, és monda néki: Ábrahám! S az felele: Ímhol vagyok.
Now after these things, God put Abraham to the test, and said to him, Abraham; and he said, Here am I.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ὁ θεὸς ἐπείραζεν τὸν αβρααμ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν αβρααμ αβρααμ ὁ δὲ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ

2 És monda: Vedd a te fiadat, ama te egyetlenegyedet, a kit szeretsz, Izsákot, és menj el Mórijának földére, és áldozd meg ott égõ áldozatul a hegyek közûl egyen, a melyet mondándok néked.
And he said to him, Take your son, your dearly loved only son Isaac, and go to the land of Moriah and give him as a burned offering on one of the mountains of which I will give you knowledge.
καὶ εἶπεν λαβὲ τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν ὃν ἠγάπησας τὸν ισαακ καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλὴν καὶ ἀνένεγκον αὐτὸν ἐκεῖ εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων ὧν ἄν σοι εἴπω

3 Felkele azért Ábrahám jó reggel, és megnyergelé az õ szamarát, és maga mellé vevé két szolgáját, és az õ fiát Izsákot, és fát hasogatott az égõ áldozathoz. Akkor felkele és elindula a helyre, melyet néki az Isten mondott vala.

And Abraham got up early in the morning, and made ready his ass, and took with him two of his young men and Isaac, his son, and after the wood for the burned offering had been cut, he went on his way to the place of which God had given him word.

ἀναστὰς δὲ αβρααμ τὸ πρωὶ ἐπέσαξεν τὴν ὄνον αὐτοῦ παρέλαβεν δὲ μεθ' ἑαυτοῦ δύο παῖδας καὶ ισαακ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ σχίσας ξύλα εἰς ὁλοκάρπωσιν ἀναστὰς ἐπορεύθη καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός

4 Harmadnapon felemelé az õ szemeit Ábrahám, és látá a helyet messzirõl.

And on the third day, Abraham, lifting up his eyes, saw the place a long way off.

τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἀναβλέψας αβρααμ τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν τὸν τόπον μακρόθεν

5 És monda Ábrahám az õ szolgáinak: Maradjatok itt a szamárral, én pedig és ez a gyermek elmegyünk amoda és imádkozunk, azután visszatérünk hozzátok.

Then he said to his young men, Keep here with the ass; and I and the boy will go on and give worship and come back again to you.

καὶ εἶπεν αβρααμ τοῖς παισὶν αὐτοῦ καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παιδάριον διελευσόμεθα ἕως ὧδε καὶ προσκυνήσαντες ἀναστρέψωμεν πρὸς ὑμᾶς

6 Vevé azért Ábrahám az égõ áldozathoz való fákat, és feltevé az õ fiára Izsákra, õ maga pedig kezébe vevé a tüzet, és a kést, és mennek vala ketten együtt.

And Abraham put the wood for the burned offering on his son's back, and he himself took the fire and the knife in his hand, and the two of them went on together.

ἔλαβεν δὲ αβρααμ τὰ ξύλα τῆς ὁλοκαρπώσεως καὶ ἐπέθηκεν ισαακ τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἔλαβεν δὲ καὶ τὸ πῦρ μετὰ χεῖρα καὶ τὴν μάχαιραν καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα

7 És szóla Izsák Ábrahámhoz az õ atyjához, és monda: Atyám! Az pedig monda: Ímhol vagyok, fiam. És monda [Izsák:] Ímhol van a tûz és a fa; de hol van az égõ áldozatra való bárány?

Then Isaac said to Abraham, My father; and he said, Here am I, my son. And he said, We have wood and fire here, but where is the lamb for the burned offering?

εἶπεν δὲ ισαακ πρὸς αβρααμ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἶπας πάτερ ὁ δὲ εἶπεν τί ἐστιν τέκνον λέγων ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα ποῦ ἐστιν τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὁλοκάρπωσιν

8 És monda Ábrahám: Az Isten majd gondoskodik az égõ áldozatra való bárányról, fiam; és mennek vala ketten együtt.

And Abraham said, God himself will give the lamb for the burned offering: so they went on together.

εἶπεν δὲ αβρααμ ὁ θεὸς ὄψεται ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὁλοκάρπωσιν τέκνον πορευθέντες δὲ ἀμφότεροι ἅμα

9 Hogy pedig eljutának arra a helyre, melyet Isten néki mondott vala, megépíté ott Ábrahám az oltárt, és reá raká a fát, és megkötözé Izsákot az õ fiát, és feltevé az oltárra, a fa-rakás tetejére.

And they came to the place of which God had given him knowledge; and there Abraham made the altar and put the wood in place on it, and having made tight the bands round Isaac his son, he put him on the wood on the altar.

ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ αβρααμ θυσιαστήριον καὶ ἐπέθηκεν τὰ ξύλα καὶ συμποδίσας ισαακ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω τῶν ξύλων

10 És kinyújtá Ábrahám az õ kezét és vevé a kést, hogy levágja az õ fiát.

And stretching out his hand, Abraham took the knife to put his son to death.

καὶ ἐξέτεινεν αβρααμ τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν τὴν μάχαιραν σφάξαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ

11 Akkor kiálta néki az Úrnak Angyala az égbõl, és monda: Ábrahám! Ábrahám! Õ pedig felele: Ímhol vagyok.

But the voice of the angel of the Lord came from heaven, saying, Abraham, Abraham: and he said, Here am I.

καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ αβρααμ αβρααμ ὁ δὲ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ

12 És monda: Ne nyujtsd ki a te kezedet a gyermekre, és ne bántsd õt: mert most már tudom, hogy istenfélõ vagy, és nem kedvezél a te fiadnak, a te egyetlenegyednek én érettem.

And he said, Let not your hand be stretched out against the boy to do anything to him; for now I am certain that the fear of God is in your heart, because you have not kept back your son, your only son, from me.

καὶ εἶπεν μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον μηδὲ ποιήσῃς αὐτῷ μηδέν νῦν γὰρ ἔγνων ὅτι φοβῇ τὸν θεὸν σὺ καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ

13 És felemelé Ábrahám az õ szemeit, és látá hogy ímé háta megett egy kos akadt meg szarvánál fogva a szövevényben. Oda méne tehát Ábrahám, és elhozá a kost, és azt áldozá meg égõ áldozatul az õ fia helyett.
And lifting up his eyes, Abraham saw a sheep fixed by its horns in the brushwood: and Abraham took the sheep and made a burned offering of it in place of his son.
καὶ ἀναβλέψας αβρααμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδεν καὶ ἰδοὺ κριὸς εἷς κατεχόμενος ἐν φυτῷ σαβεκ τῶν κεράτων καὶ ἐπορεύθη αβρααμ καὶ ἔλαβεν τὸν κριὸν καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸ ν εἰς ὁλοκάρπωσιν ἀντὶ ισαακ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ

14 És nevezé Ábrahám annak a helynek nevét Jehova-jire-nek. Azért mondják ma is: Az Úr hegyén a gondviselés.
And Abraham gave that place the name Yahweh-yireh: as it is said to this day, In the mountain the Lord is seen.
καὶ ἐκάλεσεν αβρααμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου κύριος εἶδεν ἵνα εἴπωσιν σήμερον ἐν τῷ ὄρει κύριος ὤφθη

15 És kiálta az Úrnak Angyala Ábrahámnak másodszor is az égbõl.
And the voice of the angel of the Lord came to Abraham a second time from heaven,
καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος κυρίου τὸν αβρααμ δεύτερον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ

16 És monda: Én magamra esküszöm azt mondja az Úr: mivelhogy e dolgot cselekedéd, és nem kedvezél a te fiadnak, a te egyetlenegyednek:
Saying, I have taken an oath by my name, says the Lord, because you have done this and have not kept back from me your dearly loved only son,
λέγων κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα λέγει κύριος οὗ εἵνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ

17 Hogy megáldván megáldalak tégedet, és bõségesen megsokasítom a te magodat mint az ég csillagait, és mint a fövényt, mely a tenger partján van, és a te magod örökség szerint fogja bírni az õ ellenségeinek kapuját.
That I will certainly give you my blessing, and your seed will be increased like the stars of heaven and the sand by the seaside; your seed will take the land of those who are against them;
ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης καὶ κληρονομήσει τὸ σπέ ρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων

18 És megáldatnak a te magodban a földnek minden nemzetségei, mivelhogy engedtél az én beszédemnek.
And your seed will be a blessing to all the nations of the earth, because you have done what I gave you orders to do.
καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς

19 Megtére azért Ábrahám az õ szolgáihoz, és felkelének és együtt elmenének Beérsebába, mert lakozék Ábrahám Beérsebában.
Then Abraham went back to his young men and they went together to Beer-sheba, the place where Abraham was living.
ἀπεστράφη δὲ αβρααμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ ἀναστάντες ἐπορεύθησαν ἅμα ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου καὶ κατῴκησεν αβρααμ ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὅρκου

20 És lõn ezeknek utánna, hírt hozának Ábrahámnak mondván: Ímé Milkha is szûlt fiakat Nákhornak, a te atyádfiának:
After these things, Abraham had news that Milcah, the wife of his brother Nahor, had given birth to children;
ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἀνηγγέλη τῷ αβρααμ λέγοντες ἰδοὺ τέτοκεν μελχα καὶ αὐτὴ υἱοὺς ναχωρ τῷ ἀδελφῷ σου

21 Úzt az õ elsõszülöttét, és Búzt annak testvérét, és Kemuélt Arámnak atyját.
Uz the oldest, and Buz his brother, and Kemuel, the father of Aram,
τὸν ωξ πρωτότοκον καὶ τὸν βαυξ ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ τὸν καμουηλ πατέρα σύρων

22 És Keszedet, Házót, Pildást, Jidláfot és Bethuélt.
And Chesed and Hazo and Pildash and Jidlaph and Bethuel.
καὶ τὸν χασαδ καὶ τὸν αζαυ καὶ τὸν φαλδας καὶ τὸν ιεδλαφ καὶ τὸν βαθουηλ

23 Bethuél pedig nemzé Rebekát. Ezt a nyolczat szûlé Milkha Nákhornak az Ábrahám atyjafiának.
Bethuel was the father of Rebekah: these eight were the children of Milcah and Nahor, Abraham's brother.
καὶ βαθουηλ ἐγέννησεν τὴν ρεβεκκαν ὀκτὼ οὗτοι υἱοί οὓς ἔτεκεν μελχα τῷ ναχωρ τῷ ἀδελφῷ αβρααμ

24 Az õ ágyasa is, kinek neve Reuma [vala], szûlé néki Tebáhot, Gakhámot, Thakhást és Mahákhát.
And his servant Reumah gave birth to Tebah and Gaham and Tahash and Maacah.
καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ᾗ ὄνομα ρεημα ἔτεκεν καὶ αὐτὴ τὸν ταβεκ καὶ τὸν γααμ καὶ τὸν τοχος καὶ τὸν μωχα

1 Vala pedig Sárának élete száz huszonhét esztendõ. [Ezek] Sára életének esztendei.
Now the years of Sarah's life were a hundred and twenty-seven.
ἐγένετο δὲ ἡ ζωὴ σαρρας ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτά

2 És meghala Sára Kirját-Arbában azaz Hebronban a Kanaán földén, és beméne Ábrahám, hogy gyászolja Sárát és sirassa õt.
And Sarah's death took place in Kiriath-arba, that is, Hebron, in the land of Canaan: and Abraham went into his house, weeping and sorrowing for Sarah.
καὶ ἀπέθανεν σαρρα ἐν πόλει αρβοκ ἥ ἐστιν ἐν τῷ κοιλώματι αὕτη ἐστὶν χεβρων ἐν γῇ χανααν ἦλθεν δὲ αβρααμ κόψασθαι σαρραν καὶ πενθῆσαι

3 Felkele azután Ábrahám az õ halottja elõl, és szóla a Khéth fiainak, mondván:
And Abraham came from his dead and said to the children of Heth,
καὶ ἀνέστη αβρααμ ἀπὸ τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς χετ λέγων

4 Idegen és jövevény vagyok közöttetek: Adjatok nékem temetésre való örökséget ti nálatok, hadd temessem el az én halottamat én elõlem.
I am living among you as one from a strange country: give me some land here as my property, so that I may put my dead to rest.
πάροικος καὶ παρεπίδημος ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν δότε οὖν μοι κτῆσιν τάφου μεθ' ὑμῶν καὶ θάψω τὸν νεκρόν μου ἀπ' ἐμοῦ

5 Felelének pedig a Khéth fiai Ábrahámnak, mondván õnéki:
And in answer the children of Heth said to Abraham,
ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ χετ πρὸς αβρααμ λέγοντες

6 Hallgass meg minket uram: Istentõl való fejedelem vagy te mi közöttünk, a mi temetõhelyeink közûl a mely legtisztességesebb, abba temesd el a te halottadat, közûlünk senki sem tiltja meg tõled az õ temetõhelyét, hogy eltemethesd a te halottadat.
My lord, truly you are a great chief among us; take the best of our resting-places for your dead; not one of us will keep back from you a place where you may put your dead to rest.
μή κύριε ἄκουσον δὲ ἡμῶν βασιλεὺς παρὰ θεοῦ εἶ σὺ ἐν ἡμῖν ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς μνημείοις ἡμῶν θάψον τὸν νεκρόν σου οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν τὸ μνημεῖον αὐτοῦ κωλύσει ἀπὸ σοῦ τοῦ θάψαι τὸν νεκρόν σου ἐκεῖ

7 És felkele Ábrahám, és meghajtá magát a földnek népe elõtt, a Khéth fiai elõtt.
And Abraham got up and gave honour to the children of Heth, the people of that land.
ἀναστὰς δὲ αβρααμ προσεκύνησεν τῷ λαῷ τῆς γῆς τοῖς υἱοῖς χετ

8 És szóla õ velök mondván: Ha azt akarjátok, hogy eltemessem az én halottamat én elõlem: hallgassatok meg engemet, és esedezzetek én érettem Efron elõtt, Czohár fia elõtt.
And he said to them, If you will let me put my dead to rest here, make a request for me to Ephron, the son of Zohar,
καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς αβρααμ λέγων εἰ ἔχετε τῇ ψυχῇ ὑμῶν ὥστε θάψαι τὸν νεκρόν μου ἀπὸ προσώπου μου ἀκούσατέ μου καὶ λαλήσατε περὶ ἐμοῦ εφρων τῷ τοῦ σααρ

9 Hogy adja nékem Makpelá barlangját, mely az övé, mely az õ mezejének szélében van: igaz árán adja nékem azt, ti köztetek temetésre való örökségûl.
That he will give me the hollow in the rock named Machpelah, which is his property at the end of his field; let him give it to me for its full price as a resting-place for my dead among you.
καὶ δότω μοι τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν ὅ ἐστιν αὐτῷ τὸ ὂν ἐν μέρει τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ ἀργυρίου τοῦ ἀξίου δότω μοι αὐτὸ ἐν ὑμῖν εἰς κτῆσιν μνημείου

10 Efron pedig ûl vala a Khéth fiai között. Felele azért Efron a Khitteus, Ábrahámnak, a Khéth fiainak és mindazoknak hallatára, a kik bemennek vala az õ városának kapuján, mondván:
Now Ephron was seated among the children of Heth: and Ephron the Hittite gave Abraham his answer in the hearing of the children of Heth, and of all those who came into his town, saying,
εφρων δὲ ἐκάθητο ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν χετ ἀποκριθεὶς δὲ εφρων ὁ χετταῖος πρὸς αβρααμ εἶπεν ἀκουόντων τῶν υἱῶν χετ καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν λέγων

11 Nem úgy uram, hallgass meg engem: azt a mezõt néked adom, s a barlangot, mely abban van, azt is néked adom, népem fiainak szeme láttára adom azt néked, temesd el halottadat.
No, my lord, I will give you the field with the hollow in the rock; before all the children of my people will I give it to you for a resting-place for your dead.
παρ' ἐμοὶ γενοῦ κύριε καὶ ἄκουσόν μου τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον τὸ ἐν αὐτῷ σοι δίδωμι ἐναντίον πάντων τῶν πολιτῶν μου δέδωκά σοι θάψον τὸν νεκρόν σου

12 És meghajtá magát Ábrahám a földnek népe elõtt.
And Abraham went down on his face before the people of the land.
καὶ προσεκύνησεν αβρααμ ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς

13 És szóla Efronhoz a föld népének hallatára, mondván: Ha mégis meghallgatnál engem! megadom a mezõnek árát, fogadd el tõlem; [azután] eltemetem ott az én halottamat.
And Abraham said to Ephron, in the hearing of the people of the land, If only you will give ear to me, I will give you the price of the field; take it, and let me put my dead to rest there.
καὶ εἶπεν τῷ εφρων εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ τῆς γῆς ἐπειδὴ πρὸς ἐμοῦ εἶ ἄκουσόν μου τὸ ἀργύριον τοῦ ἀγροῦ λαβὲ παρ' ἐμοῦ καὶ θάψω τὸν νεκρόν μου ἐκεῖ

14 És felele Efron Ábrahámnak, mondván néki:
So Ephron said to Abraham,
ἀπεκρίθη δὲ εφρων τῷ αβραμ λέγων

15 Uram! hallgass meg engemet; négyszáz ezüst siklusos föld, micsoda az én köztem és te közötted? Csak temesd el a te halottadat.
My lord, give ear to me: the value of the land is four hundred shekels; what is that between me and you? so put your dead to rest there.
οὐχί κύριε ἀκήκοα γῆ τετρακοσίων διδράχμων ἀργυρίου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ τί ἂν εἴη τοῦτο σὺ δὲ τὸν νεκρόν σου θάψον

16 Engede azért Ábrahám Efronnak és odamérte Ábrahám Efronnak az ezüstöt, a melyet mondott vala a Khéth fiainak hallatára; kalmároknál kelendõ négyszáz ezüst siklust.
And Abraham took note of the price fixed by Ephron in the hearing of the children of Heth, and gave him four hundred shekels in current money.
καὶ ἤκουσεν αβραμ τοῦ εφρων καὶ ἀπεκατέστησεν αβραμ τῷ εφρων τὸ ἀργύριον ὃ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα τῶν υἱῶν χετ τετρακόσια δίδραχμα ἀργυρίου δοκίμου ἐμπόροις

17 Így lett Efronnak Makpelában levõ mezeje, mely Mamré átellenében van, a mezõ a benne levõ barlanggal, és minden a mezõben levõ fa az egész határban körüskörûl
So Ephron's field at Machpelah near Mamre, with the hollow in the rock and all the trees in the field and round it,
καὶ ἔστη ὁ ἀγρὸς εφρων ὃς ἦν ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ ὅς ἐστιν κατὰ πρόσωπον μαμβρη ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἦν ἐν αὐτῷ καὶ πᾶν δένδρον ὃ ἦν ἐν τῷ ἀγρῷ ὅ ἐστιν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κύκλῳ

18 Ábrahámnak birtoka, a Khéth fiainak, mind azoknak szeme elõtt, a kik az õ városának kapuján bemennek vala.
Became the property of Abraham before the eyes of the children of Heth and of all who came into the town.
τῷ αβραμ εἰς κτῆσιν ἐναντίον τῶν υἱῶν χετ καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν

19 Azután eltemeté Ábrahám az õ feleségét Sárát a Makpelá mezejének barlangjába Mamréval szemben. Ez Hebron a Kanaán földén.
Then Abraham put Sarah his wife to rest in the hollow rock in the field of Machpelah near Mamre, that is, Hebron in the land of Canaan.
μετὰ ταῦτα ἔθαψεν αβραμ σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀγροῦ τῷ διπλῷ ὅ ἐστιν ἀπέναντι μαμβρη αὕτη ἐστὶν χεβρων ἐν τῇ γῇ χανααν

20 Így erõsítteték meg a mezõ és a benne lévõ barlang Ábrahámnak temetésre való örökségûl a Khéth fiaitól.
And the field and the hollow rock were handed over to Abraham as his property by the children of Heth.
καὶ ἐκυρώθη ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἦν ἐν αὐτῷ τῷ αβραμ εἰς κτῆσιν τάφου παρὰ τῶν υἱῶν χετ

1 Ábrahám pedig vén élemedett [ember] vala, és az Úr mindenben megáldotta vala Ábrahámot.
Now Abraham was old and far on in years: and the Lord had given him everything in full measure.
καὶ αβραμ ἦν πρεσβύτερος προβεβηκὼς ἡμερῶν καὶ κύριος εὐλόγησεν τὸν αβραμ κατὰ πάντα

2 Monda azért Ábrahám az õ háza öregebb szolgájának, a ki õnéki mindenében gazda vala: Tedd a kezed tomporom alá!
And Abraham said to his chief servant, the manager of all his property, Come now, put your hand under my leg:
καὶ εἶπεν αβραμ τῷ παιδὶ αὐτοῦ τῷ πρεσβυτέρῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ τῷ ἄρχοντι πάντων τῶν αὐτοῦ θὲς τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου

3 Hogy megeskesselek téged az Úrra, a mennynek Istenére, és a földnek Istenére, hogy nem vészesz feleséget az én fiamnak a Kananeusok leányai közûl, a kik között lakom.
And take an oath by the Lord, the God of heaven and the God of the earth, that you will not get a wife for my son Isaac from the daughters of the Canaanites among whom I am living;
καὶ ἐξορκιῶ σε κύριον τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν θεὸν τῆς γῆς ἵνα μὴ λάβῃς γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ισαακ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν χαναναίων μεθ' ὧν ἐγὼ οἰκῶ ἐν αὐτοῖς

4 Hanem elmégysz az én hazámba, és az én rokonságim közé és [onnan] vészesz feleséget az én fiamnak Izsáknak.
But that you will go into my country and to my relations and get a wife there for my son Isaac.
ἀλλὰ εἰς τὴν γῆν μου οὗ ἐγενόμην πορεύσῃ καὶ εἰς τὴν φυλήν μου καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ισαακ ἐκεῖθεν

5 Monda pedig õnéki a szolga: Hátha az a leányzó nem akar velem eljõni e földre, ugyan vissza vigyem-é a te fiadat arra a földre, a honnan kijöttél vala?
And the servant said, If by chance the woman will not come with me into this land, am I to take your son back again to the land from which you came?
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς μήποτε οὐ βούλεται ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετ' ἐμοῦ ὀπίσω εἰς τὴν γῆν ταύτην ἀποστρέψω τὸν υἱόν σου εἰς τὴν γῆν ὅθεν ἐξῆλθες ἐκεῖθεν

6 Felele néki Ábrahám: Vigyázz, az én fiamat oda vissza ne vidd.
And Abraham said, Take care that you do not let my son go back to that land.
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν αβρααμ πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἀποστρέψῃς τὸν υἱόν μου ἐκεῖ

7 Az Úr az égnek Istene, ki engemet kihozott az én atyámnak házából, és az én rokonságimnak földérõl, a ki szólt nékem, és megesküdött nékem mondván: A te magodnak adom ezt a földet; elbocsátja az õ Angyalát te elõtted, hogy onnan végy az én fiamnak feleséget.
The Lord God of heaven, who took me from my father's house and from the land of my birth, and made an oath to me, saying, To your seed I will give this land: he will send his angel before you and give you a wife for my son in that land.
κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ θεὸς τῆς γῆς ὃς ἔλαβέν με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου καὶ ἐκ τῆς γῆς ἧς ἐγενήθην ὃς ἐλάλησέν μοι καὶ ὤμοσέν μοι λέγων σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου αὐτὸς ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ἔμπροσθέν σου καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ισαακ ἐκεῖθεν

8 Hogyha pedig nem akar a leányzó teveled eljõni, ment lészesz az én esketésem alól; csakhogy az én fiamat oda vissza ne vidd.
And if the woman will not come with you, then you are free from this oath; only do not take my son back there.
ἐὰν δὲ μὴ θέλῃ ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετὰ σοῦ εἰς τὴν γῆν ταύτην καθαρὸς ἔσῃ ἀπὸ τοῦ ὅρκου τούτου μόνον τὸν υἱόν μου μὴ ἀποστρέψῃς ἐκεῖ

9 Veté azért a szolga az õ kezét az õ urának Ábrahámnak tompora alá, és megesküvék néki e dolog felõl.
And the servant put his hand under Abraham's leg, and gave him his oath about this thing.
καὶ ἔθηκεν ὁ παῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπὸ τὸν μηρὸν αβρααμ τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ὤμοσεν αὐτῷ περὶ τοῦ ῥήματος τούτου

10 És võn a szolga tíz tevét az õ urának tevéi közûl, és elindula; (mert az urának minden gazdagsága az õ kezében vala). Felkele tehát és elméne Mésopotámiába, a Nákhor városába.
And the servant took ten of his master's camels, and all sorts of good things of his master's, and went to Mesopotamia, to the town of Nahor.
καὶ ἔλαβεν ὁ παῖς δέκα καμήλους ἀπὸ τῶν καμήλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς τὴν μεσοποταμίαν εἰς τὴν πόλιν ναχωρ

11 És megpihenteté a tevéket a városon kivûl egy kútfõnél, este felé, mikor a [leányok] vizet meríteni járnak.
And he made the camels take their rest outside the town by the water-spring in the evening, at the time when the women came to get water.
καὶ ἐκοίμισεν τὰς καμήλους ἔξω τῆς πόλεως παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὕδατος τὸ πρὸς ὀψέ ἡνίκα ἐκπορεύονται αἱ ὑδρευόμεναι

12 És monda: Uram! én uramnak Ábrahámnak Istene, hozd elém [még] ma, és légy kegyelmes az én uram Ábrahám iránt.
And he said, O Lord, the God of my master Abraham, let me do well in what I have undertaken this day, and give your mercy to my master Abraham.
καὶ εἶπεν κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου αβρααμ εὐόδωσον ἐναντίον ἐμοῦ σήμερον καὶ ποίησον ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου αβρααμ

13 Ímé én a víz forrása mellé állok és e város lakosainak leányai kijõnek vizet meríteni.
See, I am waiting here by the water-spring; and the daughters of the town are coming out to get water:
ἰδοὺ ἐγὼ ἕστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος αἱ δὲ θυγατέρες τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι ὕδωρ

14 Legyen azért, hogy a mely leánynak ezt mondom: Hajtsd meg a te vedredet, hogy igyam, és az azt mondándja: igyál, sõt a te tevéidet is megitatom: hogy azt rendelted légyen a te szolgádnak Izsáknak, és errõl ismerjem meg, hogy irgalmasságot cselekedtél az én urammal.
Now, may the girl to whom I say, Let down your vessel and give me a drink, and who says in answer, Here is a drink for you and let me give water to your camels: may she be the one marked out by you for your servant Isaac: so may I be certain that you have been good to my master Abraham.
καὶ ἔσται ἡ παρθένος ᾗ ἂν ἐγὼ εἴπω ἐπίκλινον τὴν ὑδρίαν σου ἵνα πίω καὶ εἴπῃ μοι πίε καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ ἕως ἂν παύσωνται πίνουσαι ταύτην ἡτοίμασας τῷ παιδί σου ισαακ καὶ ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι ἐποίησας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου αβρααμ

15 És lõn, minekelõtte elvégezte volna a beszédet, ímé jõ vala Rebeka, Bethuélnek leánya, a ki Milkhának, az Ábrahám testvérének Nákhor feleségének vala fia, és pedig vedrével a vállán.
And even before his words were ended, Rebekah, the daughter of Bethuel, the son of Milcah, who was the wife of Nahor, Abraham's brother, came out with her water-vessel on her arm.
καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ ἰδοὺ ρεβεκκα ἐξεπορεύετο ἡ τεχθεῖσα βαθουηλ υἱῷ μελχας τῆς γυναικὸς ναχωρ ἀδελφοῦ δὲ αβρααμ ἔχουσα τ ὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς

16 A leányzó pedig felette szép ábrázatú vala; szûz, és férfi még nem ismeré õt, és aláméne a forrásra, és megtölté vedrét, és feljöve.
She was a very beautiful girl, a virgin, who had never been touched by a man: and she went down to the spring to get water in her vessel.
ἡ δὲ παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα παρθένος ἦν ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν καταβᾶσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν ἔπλησεν τὴν ὑδρίαν καὶ ἀνέβη

17 Akkor a szolga eleibe futamodék és monda: Kérlek, adj innom nékem egy kevés vizet a te vedredbõl.
And the servant came running to her and said, Give me a little water from your vessel.
ἐπέδραμεν δὲ ὁ παῖς εἰς συνάντησιν αὐτῆς καὶ εἶπεν πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου

18 Az pedig monda: Igyál uram! és sietve leereszté a vedret az õ kezére, és inni ada néki.
And she said, Take a drink, my lord: and quickly letting down her vessel onto her hand, she gave him a drink.
ἡ δὲ εἶπεν πίε κύριε καὶ ἔσπευσεν καὶ καθεῖλεν τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς καὶ ἐπότισεν αὐτόν

19 És minekutána eleget adott néki innia, monda: A te tevéidnek is merítek, míg eleget nem isznak.
And having done so, she said, I will get water for your camels till they have had enough.
ἕως ἐπαύσατο πίνων καὶ εἶπεν καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι ἕως ἂν πᾶσαι πίωσιν

20 És sietett és kiüríté vedrét a válúba és ismét elfuta a forrásra meríteni, és meríte mind az õ tevéinek.
And after putting the water from her vessel into the animals' drinking-place, she went quickly back to the spring and got water for all the camels.
καὶ ἔσπευσεν καὶ ἐξεκένωσεν τὴν ὑδρίαν εἰς τὸ ποτιστήριον καὶ ἔδραμεν ἔτι ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλῆσαι καὶ ὑδρεύσατο πάσαις ταῖς καμήλοις

21 Az ember pedig álmélkodva néz vala reá, és veszteg hallgat vala, tudni akarván: vajjon szerencséssé teszi-é az Úr az õ útját, vagy nem.
And the man, looking at her, said nothing, waiting to see if the Lord had given his journey a good outcome.
ὁ δὲ ἄνθρωπος κατεμάνθανεν αὐτὴν καὶ παρεσιώπα τοῦ γνῶναι εἰ εὐόδωκεν κύριος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἢ οὔ

22 És lõn, mikor a tevék már eleget ittak, elévõn az ember egy aranyfüggõt, a melynek súlya fél siklus, és két karpereczet, a melynek súlya tíz arany.
And when the camels had had enough, the man took a gold nose-ring, half a shekel in weight, and two ornaments for her arms of ten shekels weight of gold;
ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐπαύσαντο πᾶσαι αἱ κάμηλοι πίνουσαι ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος ἐνώτια χρυσᾶ ἀνὰ δραχμὴν ὁλκῆς καὶ δύο ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς δέκα χρυσῶν ὁλκὴ αὐτῶν

23 És monda: Kinek a leánya [vagy] te? kérlek mondd meg nékem: van-é a te atyádnak házában hálásra való helyünk?
And said to her, Whose daughter are you? is there room in your father's house for us?
καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὴν καὶ εἶπεν θυγάτηρ τίνος εἶ ἀνάγγειλόν μοι εἰ ἔστιν παρὰ τῷ πατρί σου τόπος ἡμῖν καταλῦσαι

24 Az pedig felele néki: Bethuél leánya vagyok a Milkha fiáé, a kit õ Nákhornak szûlt.
And she said to him, I am the daughter of Bethuel, the son of Milcah, Nahor's wife.
καὶ εἶπεν αὐτῷ θυγάτηρ βαθουηλ εἰμὶ ἐγὼ τοῦ μελχας ὃν ἔτεκεν τῷ ναχωρ

25 Azt is mondá: Szalma is, abrak is bõven van minálunk, és hálásra való hely is van.
And she said, We have a great store of dry grass and cattle-food, and there is room for you.
καὶ εἶπεν αὐτῷ καὶ ἄχυρα καὶ χορτάσματα πολλὰ παρ' ἡμῖν καὶ τόπος τοῦ καταλῦσαι

26 Meghajtá azért magát az ember, és imádá az Urat.
And with bent head the man gave worship to the Lord;
καὶ εὐδοκήσας ὁ ἄνθρωπος προσεκύνησεν κυρίῳ

27 És monda: Áldott az Úr az én uramnak Ábrahámnak Istene, ki nem vonta meg az õ irgalmasságát és hûségét az én uramtól. Az Úr vezérlett engem ez útamban az én uram atyjafiainak házához.
And said, Praise be to the Lord, the God of my master Abraham, who has given a sign that he is good and true to my master, by guiding me straight to the house of my master's family.
καὶ εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου αβρααμ ὃς οὐκ ἐγκατέλιπεν τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ κυρίου μου ἐμὲ εὐόδωκεν κύριος εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου

28 Elfuta azonközben a leányzó, és elbeszélé az õ anyja házában, a mint ezek [történtek].
So the girl went running and took the news of these things to her mother's house
καὶ δραμοῦσα ἡ παῖς ἀπήγγειλεν εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα

29 Vala pedig Rebekának egy bátyja, kinek neve Lábán vala. És kifutamodék Lábán ahhoz az emberhez a forráshoz.
Now Rebekah had a brother named Laban, and he came out quickly to the man at the water-spring.
τῇ δὲ ρεβεκκα ἀδελφὸς ἦν ᾧ ὄνομα λαβαν καὶ ἔδραμεν λαβαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἔξω ἐπὶ τὴν πηγήν

30 Mert mikor látta a függõt, és a pereczeket az õ húgának karjain, és hallotta húgának Rebekának beszédét, a ki ezt mondja vala: Így szóla nékem az a férfiú; akkor méne ki a férfiúhoz; és ímé ez ott áll vala a tevék mellett a forrásnál.
And when he saw the nose-ring and the ornaments on his sister's hands, and when she gave him word of what the man had said to her, then he went out to the man who was waiting with the camels by the water-spring.
καὶ ἐγένετο ἡνίκα εἶδεν τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ καὶ ὅτε ἤκουσεν τὰ ῥήματα ρεβεκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ λεγούσης οὕτως λελάληκέν μοι ὁ ἄνθρωπος καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἑστηκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν καμήλων ἐπὶ τῆς πηγῆς

31 És monda: Jõjj be Istennek áldott embere; mit állasz ide kinn? holott én elkészítettem a házat, és a tevéknek is van hely.
And he said to him, Come in, you on whom is the blessing of the Lord; why are you waiting outside? for I have made the house ready for you, and a place for the camels.
καὶ εἶπεν αὐτῷ δεῦρο εἴσελθε εὐλογητὸς κύριος ἵνα τί ἕστηκας ἔξω ἐγὼ δὲ ἡτοίμακα τὴν οἰκίαν καὶ τόπον ταῖς καμήλοις

32 Beméne azért a férfiú a házhoz, õ pedig lenyergelé a tevéket, és ada a tevéknek szalmát és abrakot; és vizet az õ lábai megmosására és az emberek lábainak, kik õ vele valának.
Then the man came into the house, and Laban took their cords off the camels and gave them dry grass and food, and he gave to him and the men who were with him water for washing their feet.
εἰσῆλθεν δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἀπέσαξεν τὰς καμήλους καὶ ἔδωκεν ἄχυρα καὶ χορτάσματα ταῖς καμήλοις καὶ ὕδωρ νίψασθαι τοῖς ποσὶν αὐτοῦ καὶ τοῖς ποσὶν τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ' αὐτοῦ

33 És enni valót tevének eleibe, de õ monda: Nem eszem, míg el nem mondom az én beszédemet. És szóla: Mondd el.
And meat was put before him, but he said, I will not take food till I have made my business clear to you. And they said, Do so.
καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς ἄρτους φαγεῖν καὶ εἶπεν οὐ μὴ φάγω ἕως τοῦ λαλῆσαί με τὰ ῥήματά μου καὶ εἶπαν λάλησον

34 Monda azért: Én az Ábrahám szolgája vagyok.
And he said, I am Abraham's servant.
καὶ εἶπεν παῖς αβρααμ ἐγώ εἰμι

35 Az Úr pedig igen megáldotta az én uramat, úgy hogy nagygyá lett: mert adott néki juhokat, barmokat, ezüstöt, aranyat, szolgákat, szolgálóleányokat, tevéket, szamarakat.
The Lord has given my master every blessing, and he has become great: he has given him flocks and herds and silver and gold, and men-servants and women-servants and camels and asses.
κύριος δὲ εὐλόγησεν τὸν κύριόν μου σφόδρα καὶ ὑψώθη καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πρόβατα καὶ μόσχους ἀργύριον καὶ χρυσίον παῖδας καὶ παιδίσκας καμήλους καὶ ὄνους

36 És Sára az én uramnak felesége fiat szûlt az én uramnak, az õ vénségében, és annak adá mindenét, a mije van.
And when Sarah, my master's wife, was old, she gave birth to a son, to whom he has given all he has.
καὶ ἔτεκεν σαρρα ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου μου υἱὸν ἕνα τῷ κυρίῳ μου μετὰ τὸ γηρᾶσαι αὐτόν καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὅσα ἦν αὐτῷ

37 Engem pedig megesküdtetett az én uram, mondván: Ne végy feleséget az én fiamnak a Kananeusok leányai közûl, a kiknek földjén én lakom.
And my master made me take an oath, saying, Do not get a wife for my son from the daughters of the Canaanites among whom I am living;
καὶ ὥρκισέν με ὁ κύριός μου λέγων οὐ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν χαναναίων ἐν οἷς ἐγὼ παροικῶ ἐν τῇ γῇ αὐτῶν

38 Hanem menj el az én atyámnak házához, és az én rokonságom közé, hogy [onnan] végy feleséget az én fiamnak.
But go to my father's house and to my relations for a wife for my son.
ἀλλ' ἢ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου πορεύσῃ καὶ εἰς τὴν φυλήν μου καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν

39 Mikor pedig azt mondám az én uramnak: Hátha nem akarna velem az a leányzó eljõni?
And I said to my master, What if the woman will not come with me?
εἶπα δὲ τῷ κυρίῳ μου μήποτε οὐ πορεύσεται ἡ γυνὴ μετ' ἐμοῦ

40 Monda nékem: Az Úr, a kinek én színe elõtt jártam, elbocsátja az õ angyalát veled, és szerencséssé teszi a te útadat, hogy feleséget vehess az én fiamnak az én nemzetségem közûl, és az én atyám házából.
And he said, The Lord, whom I have ever kept before me, will send his angel with you, who will make it possible for you to get a wife for my son from my relations and my father's house;
καὶ εἶπέν μοι κύριος ᾧ εὐηρέστησα ἐναντίον αὐτοῦ αὐτὸς ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ μετὰ σοῦ καὶ εὐοδώσει τὴν ὁδόν σου καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκ τῆς φυλῆς μου κ αὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου

41 Csak akkor leszesz fölmentve esketésem alól, ha elmenéndesz az én nemzetségem közé; és ha nem adják oda: ment leszesz az én esketésem alól.
And you will be free from your oath to me when you come to my people; and if they will not give her to you, you will be free from your oath.
τότε ἀθῷος ἔσῃ ἀπὸ τῆς ἀρᾶς μου ἡνίκα γὰρ ἐὰν ἔλθῃς εἰς τὴν ἐμὴν φυλὴν καὶ μή σοι δῶσιν καὶ ἔσῃ ἀθῷος ἀπὸ τοῦ ὁρκισμοῦ μου

42 Mikor ma a forráshoz érkezém, mondék: Uram, én uramnak, Ábrahámnak Istene, vajha szerencséssé tennéd az én útamat, melyen járok:
And I came today to the water-spring, and I said, O Lord, the God of my master Abraham, if it is your purpose to give a good outcome to my journey,
καὶ ἐλθὼν σήμερον ἐπὶ τὴν πηγὴν εἶπα κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου αβρααμ εἰ σὺ εὐοδοῖς τὴν ὁδόν μου ἣν νῦν ἐγὼ πορεύομαι ἐπ' αὐτήν

43 Ímé én e forrás mellett állok; és legyen, hogy az a hajadon, a ki kijön vizet meríteni, s a kinek azt mondom: Adj innom nékem egy kevés vizet a te vedredbõl,
Let it come about that, while I am waiting here by the water-spring, if a girl comes to get water and I say to her, Give me a little water from your vessel, and she says,
ἰδοὺ ἐγὼ ἐφέστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων τῆς πόλεως ἐξελεύσονται ὑδρεύσασθαι ὕδωρ καὶ ἔσται ἡ παρθένος ᾗ ἂν ἐγὼ εἴπω πότισόν με μικ ρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου

44 És az ezt mondja nékem: Te is igyál, és a te tevéidnek is merítek; az legyen a feleség, a kit az Úr az én uram fiának rendelt.
Take a drink, and I will get water for your camels; let her be the woman marked out by the Lord for my master's son.
καὶ εἴπῃ μοι καὶ σὺ πίε καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι αὕτη ἡ γυνή ἣν ἡτοίμασεν κύριος τῷ ἑαυτοῦ θεράποντι ισαακ καὶ ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι πεποίηκας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου αβρααμ

45 Én még el sem végeztem vala az én szívemben a beszédet, és ímé kijõ vala Rebeka, vedrével a vállán, és leméne a forrásra és meríte, én pedig mondék néki: Adj innom kérlek.
And even while I was saying this to myself, Rebekah came out with her vessel on her arm; and she went down to the spring to get water; and I said to her, Give me a drink.
καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι με λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ εὐθὺς ρεβεκκα ἐξεπορεύετο ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν πηγὴν καὶ ὑδρεύσατο εἶπα δὲ αὐτῇ πότισόν με

46 Õ pedig sietett és leereszté az õ vedrét és monda: Igyál, sõt a te tevéidnek is inni adok; és én ivám, s a tevéknek is inni ada.
And straight away she took down her vessel from her arm, and said, Take a drink, and I will get water for your camels.
καὶ σπεύσασα καθεῖλεν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἀφ' ἑαυτῆς καὶ εἶπεν πίε σύ καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ καὶ ἔπιον καὶ τὰς καμήλους μου ἐπότισεν

47 És megkérdezém õt és mondék: Ki leánya vagy? õ pedig felele: Bethuélnek, a Nákhor fiának leánya vagyok, a kit Milkha szûlt vala õnéki. Ekkor a függõt orrába, és e pereczeket karjaira tevém.
And questioning her, I said, Whose daughter are you? And she said, The daughter of Bethuel, the son of Nahor, and Milcah his wife. Then I put the ring on her nose and the ornaments on her hands.
καὶ ἠρώτησα αὐτὴν καὶ εἶπα τίνος εἶ θυγάτηρ ἡ δὲ ἔφη θυγάτηρ βαθουηλ εἰμὶ τοῦ υἱοῦ ναχωρ ὃν ἔτεκεν αὐτῷ μελχα καὶ περιέθηκα αὐτῇ τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέλια περὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς

48 Meghajtván azért magamat, imádám az Urat, és áldám az Urat, az én uramnak Ábrahámnak Istenét, ki engem igaz úton vezérelt, hogy az én uram atyjafiának leányát vegyem az õ fiának [feleségûl.]
And with bent head I gave worship and praise to the Lord, the God of my master Abraham, by whom I had been guided in the right way, to get the daughter of my master's brother for his son.
καὶ εὐδοκήσας προσεκύνησα κυρίῳ καὶ εὐλόγησα κύριον τὸν θεὸν τοῦ κυρίου μου αβρααμ ὃς εὐόδωσέν μοι ἐν ὁδῷ ἀληθείας λαβεῖν τὴν θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου τῷ υἱῷ αὐτοῦ

49 Most azért, ha szeretettel és hûséggel akartok lenni az én uramhoz, mondjátok meg; ha pedig nem, adjátok tudtomra, hogy én vagy jobbra vagy balra forduljak.
And now, say if you will do what is good and right for my master or not, in order that it may be clear to me what I have to do.
εἰ οὖν ποιεῖτε ὑμεῖς ἔλεος καὶ δικαιοσύνην πρὸς τὸν κύριόν μου ἀπαγγείλατέ μοι εἰ δὲ μή ἀπαγγείλατέ μοι ἵνα ἐπιστρέψω εἰς δεξιὰν ἢ εἰς ἀριστεράν

50 És felele Lábán és Bethuél, és mondának: Az Úrtól van e dolog: Nem mondhatunk neked sem jót, sem rosszat.
Then Laban and Bethuel said in answer, This is the Lord's doing: it is not for us to say Yes or No to you.
ἀποκριθεὶς δὲ λαβαν καὶ βαθουηλ εἶπαν παρὰ κυρίου ἐξῆλθεν τὸ πρόσταγμα τοῦτο οὐ δυνησόμεθα οὖν σοι ἀντειπεῖν κακὸν καλῷ

51 Ímé elõtted van Rebeka, vegyed, menj el; és legyen felesége a te urad fiának, a mint az Úr elvégezte.
See, here is Rebekah: take her and go, and let her be your master's son's wife, as the Lord has said.
ἰδοὺ ρεβεκκα ἐνώπιόν σου λαβὼν ἀπότρεχε καὶ ἔστω γυνὴ τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου καθὰ ἐλάλησεν κύριος

52 És lõn, a mint hallja vala az Ábrahám szolgája azoknak beszédét, meghajtá magát a földig az Úr elõtt.
And at these words, Abraham's servant went down on his face and gave praise to the Lord.
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν παῖδα τὸν αβρααμ τῶν ῥημάτων τούτων προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν κυρίῳ

53 És hoza elõ a szolga ezüst edényeket és arany edényeket és ruhákat, és adá azokat Rebekának: drága ajándékokat ada az õ bátyjának is és az õ anyjának.
Then he took jewels of silver and jewels of gold and fair robes and gave them to Rebekah: and he gave things of value to her mother and her brother.
καὶ ἐξενέγκας ὁ παῖς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμὸν ἔδωκεν ρεβεκκα καὶ δῶρα ἔδωκεν τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς καὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς

54 Evének azután és ivának, õ és a férfiak, a kik õ vele valának, és ott hálának. Mikor pedig felkelének reggel, monda: Bocsássatok el engem az én uramhoz.
Then he and the men who were with him had food and drink, and took their rest there that night; and in the morning he got up, and said, Let me now go back to my master.
καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες καὶ ἐκοιμήθησαν καὶ ἀναστὰς πρωὶ εἶπεν ἐκπέμψατέ με ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου

55 Monda pedig a leány bátyja és anyja: Maradjon velünk a leány még vagy tíz napig, azután menjen el.
But her brother and her mother said, Let the girl be with us a week or ten days, and then she may go.
εἶπαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς καὶ ἡ μήτηρ μεινάτω ἡ παρθένος μεθ' ἡμῶν ἡμέρας ὡσεὶ δέκα καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεται

56 A [szolga pedig] monda nékik: Ne késleljetek meg engem, holott az Úr szerencséssé tette az én útamat; bocsássatok el azért engem, hogy menjek az én uramhoz.
And he said, Do not keep me; the Lord has given a good outcome to my journey; let me now go back to my master.
ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς μὴ κατέχετέ με καὶ κύριος εὐόδωσεν τὴν ὁδόν μου ἐκπέμψατέ με ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου

57 Mondának akkor: Hívjuk elõ a leányt, és kérdjük meg õt.
And they said, We will send for the girl, and let her make the decision.
οἱ δὲ εἶπαν καλέσωμεν τὴν παῖδα καὶ ἐρωτήσωμεν τὸ στόμα αὐτῆς

58 Szólíták azért Rebekát, és mondának néki: Akarsz-é elmenni e férfiúval? és monda: Elmegyek.
And they sent for Rebekah and said to her, Are you ready to go with this man? And she said, I am ready.
καὶ ἐκάλεσαν ρεβεκκαν καὶ εἶπαν αὐτῇ πορεύσῃ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἡ δὲ εἶπεν πορεύσομαι

59 Elbocsáták azért Rebekát, az õ húgokat, és az õ dajkáját, és az Ábrahám szolgáját, és az õ embereit.
So they sent their sister Rebekah and her servant with Abraham's servant and his men.
καὶ ἐξέπεμψαν ρεβεκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς καὶ τὸν παῖδα τὸν αβρααμ καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ

60 És megáldák Rebekát, és mondák néki: Te mi húgunk! szaporodjál ezerszer való ezerig. És bírja a te magod az õ ellenségeinek kapuját.
And they gave Rebekah their blessing, saying, O sister, may you be the mother of thousands and ten thousands; and may your seed overcome all those who make war against them.
καὶ εὐλόγησαν ρεβεκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν καὶ εἶπαν αὐτῇ ἀδελφὴ ἡμῶν εἶ γίνου εἰς χιλιάδας μυριάδων καὶ κληρονομησάτω τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων

61 És felkele Rebeka és az õ szolgálóleányai, és felûlének a tevékre, s követék azt a férfiút. Így vevé a szolga Rebekát, és elméne.
So Rebekah and her servant-women went with the man, seated on the camels; and so the servant took Rebekah and went on his way.
ἀναστᾶσα δὲ ρεβεκκα καὶ αἱ ἅβραι αὐτῆς ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς καμήλους καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀναλαβὼν ὁ παῖς τὴν ρεβεκκαν ἀπῆλθεν

62 Izsák pedig visszajõ vala a Lakhai Rói forrástól; és lakik vala a déli tartományban.
Now Isaac had come through the waste land to Beer-lahai-roi; for he was living in the South.
ισαακ δὲ ἐπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως αὐτὸς δὲ κατῴκει ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς λίβα

63 És kiméne Izsák este felé elmélkedni a mezõre, és felemelé szemeit és látá, hogy ímé tevék jõnek.
And when the evening was near, he went wandering out into the fields, and lifting up his eyes he saw camels coming.
καὶ ἐξῆλθεν ισαακ ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδίον τὸ πρὸς δείλης καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν καμήλους ἐρχομένας

64 Rebeka is felemelé szemeit s meglátá Izsákot, és leszálla a tevérõl.
And when Rebekah, looking up, saw Isaac, she got down from her camel,
καὶ ἀναβλέψασα ρεβεκκα τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν τὸν ισαακ καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς καμήλου

65 És monda a szolgának: Kicsoda az a férfiú, a ki a mezõn elõnkbe jõ? A szolga pedig monda: Az én uram õ. Akkor fogta a fátyolt és elfedezé magát.
And said to the servant, Who is that man coming to us through the field? And the servant said, It is my master: then she took her veil, covering her face with it.
καὶ εἶπεν τῷ παιδί τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ πορευόμενος ἐν τῷ πεδίῳ εἰς συνάντησιν ἡμῖν εἶπεν δὲ ὁ παῖς οὗτός ἐστιν ὁ κύριός μου ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ θέριστρον περιεβάλετο

66 Elbeszélé azután a szolga Izsáknak mindazokat a dolgokat, a melyeket cselekedett vala.
Then the servant gave Isaac the story of all he had done.
καὶ διηγήσατο ὁ παῖς τῷ ισαακ πάντα τὰ ῥήματα ἃ ἐποίησεν

67 Izsák pedig bevivé [Rebekát] Sárának az õ anyjának sátorába. És elvevé Rebekát és lõn néki felesége és szereté õt. S megvigasztalódék Izsák az õ anyja [halála] után.
And Isaac took Rebekah into his tent and she became his wife; and in his love for her, Isaac was comforted after his father's death.
εἰσῆλθεν δὲ ισαακ εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὴν ρεβεκκαν καὶ ἐγένετο αὐτοῦ γυνή καὶ ἠγάπησεν αὐτήν καὶ παρεκλήθη ισαακ περὶ σαρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ

1 Ábrahám pedig ismét võn magának feleséget, kinek neve Ketúráh vala.
And Abraham took another wife named Keturah.
προσθέμενος δὲ αβρααμ ἔλαβεν γυναῖκα ᾗ ὄνομα χεττουρα

2 És az szûlé néki Zimránt, Joksánt, Médánt, Midiánt, Isbákot és Suakhot.
She became the mother of Zimran and Jokshan and Medan and Midian and Ishbak and Shuah.
ἔτεκεν δὲ αὐτῷ τὸν ζεμραν καὶ τὸν ιεξαν καὶ τὸν μαδαν καὶ τὸν μαδιαμ καὶ τὸν ιεσβοκ καὶ τὸν σωυε

3 Joksán pedig nemzé Sébát, és Dédánt. Dédánnak pedig fiai valának: Assurim, Letúsim és Leummim.
And Jokshan became the father of Sheba and Dedan. And from Dedan came the Asshurim and Letushim and Leummim.
ιεξαν δὲ ἐγέννησεν τὸν σαβα καὶ τὸν θαιμαν καὶ τὸν δαιδαν υἱοὶ δὲ δαιδαν ἐγένοντο ραγουηλ καὶ ναβδεηλ καὶ ασσουριμ καὶ λατουσιμ καὶ λοωμιμ

4 S Midiánnak fiai: Éfah, Éfer, Hánok, Abida és Eldaah: Mind ezek Ketúráhnak fiai.
And from Midian came Ephah and Epher and Hanoch and Abida and Eldaah. All these were the offspring of Keturah.
υἱοὶ δὲ μαδιαμ γαιφα καὶ αφερ καὶ ενωχ καὶ αβιρα καὶ ελραγα πάντες οὗτοι ἦσαν υἱοὶ χεττουρας

5 Valamije pedig Ábrahámnak vala, mindazt Izsáknak adta vala.
Now Abraham gave all his property to Isaac;
ἔδωκεν δὲ αβρααμ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ισαακ τῷ υἱῷ αὐτοῦ

6 Az ágyasok fiainak pedig, a kik Ábraháméi valának, ada Ábrahám ajándékokat, és elküldé azokat az õ fia mellõl, Izsák mellõl még éltében napkelet felé, napkeleti tartományba.
But to the sons of his other women he gave offerings, and sent them away, while he was still living, into the east country.
καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν παλλακῶν αὐτοῦ ἔδωκεν αβρααμ δόματα καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ ισαακ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἔτι ζῶντος αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς εἰς γῆν ἀνατολῶν

7 S ezek Ábrahám élete esztendeinek napjai, melyeket élt: száz hetvenöt esztendõ.
Now the years of Abraham's life were a hundred and seventy-five.
ταῦτα δὲ τὰ ἔτη ἡμερῶν ζωῆς αβρααμ ὅσα ἔζησεν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα πέντε ἔτη

8 És kimúlék és meghala Ábrahám, jó vénségben, öregen és betelve az [élettel], és takaríttaték az õ népéhez.
And Abraham came to his death, an old man, full of years; and he was put to rest with his people.
καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν αβρααμ ἐν γήρει καλῷ πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ

9 És eltemeték õt Izsák és Ismáel az õ fiai a Makpelá barlangjában, Efronnak, a Khitteus Czohár fiának mezejében, mely Mamré átellenében van.
And Isaac and Ishmael, his sons, put him to rest in the hollow rock of Machpelah, in the field of Ephron, the son of Zohar the Hittite, near Mamre;
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ισαακ καὶ ισμαηλ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν εἰς τὸν ἀγρὸν εφρων τοῦ σααρ τοῦ χετταίου ὅ ἐστιν ἀπέναντι μαμβρη

10 Abban a mezõben, melyet Ábrahám a Khéth fiaitól vett vala: ott temettetett el Ábrahám és az õ felesége Sára.
The same field which Abraham got from the children of Heth: there Abraham was put to rest with Sarah, his wife.
τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἐκτήσατο αβρααμ παρὰ τῶν υἱῶν χετ ἐκεῖ ἔθαψαν αβρααμ καὶ σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ

11 Lõn pedig Ábrahám halála után, megáldá Isten az õ fiát Izsákot; Izsák pedig lakozék a Lakhai Rói forrásánál.
Now after the death of Abraham, the blessing of God was with Isaac, his son.
ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αβρααμ εὐλόγησεν ὁ θεὸς ισαακ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ κατῴκησεν ισαακ παρὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως

12 Ezek pedig Ábrahám fiának Ismáelnek nemzetségei, a kit az Égyiptombeli Hágár a Sára szolgálója szûlt vala Ábrahámnak.
Now these are the generations of Ishmael, the son of Abraham, whose mother was Hagar the Egyptian, the servant of Sarah:
αὗται δὲ αἱ γενέσεις ισμαηλ τοῦ υἱοῦ αβρααμ ὃν ἔτεκεν αγαρ ἡ παιδίσκη σαρρας τῷ αβρααμ

13 Ezek az Ismáel fiainak nevei, nevök s nemzetségök szerint: Ismáelnek elsõszülötte Nebájót, azután Kédar, Adbeél és Mibszám.
These are the names of the sons of Ishmael by their generations: Ishmael's first son was Nebaioth; then Kedar and Adbeel and Mibsam
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ισμαηλ κατ' ὄνομα τῶν γενεῶν αὐτοῦ πρωτότοκος ισμαηλ ναβαιωθ καὶ κηδαρ καὶ ναβδεηλ καὶ μασσαμ

14 És Misma, Dúmah és Massza.
And Mishma and Dumah and Massa,
καὶ μασμα καὶ ιδουμα καὶ μασση

15 Hadar, Théma, Jetúr, Náfis és Kedmah.
Hadad and Tema, Jetur, Naphish, and Kedemah:
καὶ χοδδαδ καὶ θαιμαν καὶ ιετουρ καὶ ναφες καὶ κεδμα

16 Ezek az Ismáel fiai, és ezek azoknak nevei udvaraikban, falvaikban; tizenkét fejedelem az õ nemzetségök szerint.
These are the sons of Ishmael, and these are their names in their towns and their tent-circles; twelve chiefs with their peoples.
οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ ισμαηλ καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν ταῖς σκηναῖς αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν δώδεκα ἄρχοντες κατὰ ἔθνη αὐτῶν

17 Ezek pedig az Ismáel életének esztendei: száz harminczkét esztendõ. És kimúlék és meghala, és takaríttaték az õ népéhez.
And the years of Ishmael's life were a hundred and thirty-seven: and he came to his end, and was put to rest with his people.
καὶ ταῦτα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς ισμαηλ ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν καὶ προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ

18 Lakoztak pedig Havilától fogva Súrig, a mely Égyiptom átellenében van, a merre Assiriába mennek. Minden atyjafiával szemben esett az õ [lakása].
And their country was from Havilah to Shur which is east of Egypt: they took their place to the east of all their brothers.
κατῴκησεν δὲ ἀπὸ ευιλατ ἕως σουρ ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον αἰγύπτου ἕως ἐλθεῖν πρὸς ἀσσυρίους κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατῴκησεν

19 Ezek pedig Izsáknak az Ábrahám fiának nemzetségei: Ábrahám nemzé Izsákot.
Now these are the generations of Abraham's son Isaac:
καὶ αὗται αἱ γενέσεις ισαακ τοῦ υἱοῦ αβρααμ αβρααμ ἐγέννησεν τὸν ισαακ

20 Izsák pedig negyven esztendõs vala, a mikor feleségûl vette Rebekát a Siriából való Bethuélnek leányát, Mésopotámiából, a Siriából való Lábánnak húgát.
Isaac was forty years old when he took Rebekah, the daughter of Bethuel the Aramaean of Paddan-aram, and the sister of Laban the Aramaean, to be his wife.
ἦν δὲ ισαακ ἐτῶν τεσσαράκοντα ὅτε ἔλαβεν τὴν ρεβεκκαν θυγατέρα βαθουηλ τοῦ σύρου ἐκ τῆς μεσοποταμίας ἀδελφὴν λαβαν τοῦ σύρου ἑαυτῷ γυναῖκα

21 És könyörge Izsák az Úrnak az õ feleségéért, mivelhogy magtalan vala, és az Úr meghallgatá õt: és teherbe esék Rebeka, az õ felesége.
Isaac made prayer to the Lord for his wife because she had no children; and the Lord gave ear to his prayer, and Rebekah became with child.
ἐδεῖτο δὲ ισαακ κυρίου περὶ ρεβεκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ὅτι στεῖρα ἦν ἐπήκουσεν δὲ αὐτοῦ ὁ θεός καὶ ἔλαβεν ἐν γαστρὶ ρεβεκκα ἡ γυνὴ αὐτοῦ

22 Tusakodnak vala pedig a fiak az õ méhében. Akkor monda: Ha így van, miért vagyok én így? Elméne azért, hogy megkérdezze az Urat.
And the children were fighting together inside her, and she said, If it is to be so, why am I like this? So she went to put her question to the Lord.
ἐσκίρτων δὲ τὰ παιδία ἐν αὐτῇ εἶπεν δέ εἰ οὕτως μοι μέλλει γίνεσθαι ἵνα τί μοι τοῦτο ἐπορεύθη δὲ πυθέσθαι παρὰ κυρίου

23 És monda az Úr õnéki: Két nemzetség van a te méhedben; és két nép válik ki a te belsõdbõl, egyik nép a másik népnél erõsebb lesz, és a nagyobbik szolgál a kisebbiknek.
And the Lord said to her, Two nations are in your body, and two peoples will come to birth from you: the one will be stronger than the other, and the older will be the servant of the younger.
καὶ εἶπεν κύριος αὐτῇ δύο ἔθνη ἐν τῇ γαστρί σού εἰσιν καὶ δύο λαοὶ ἐκ τῆς κοιλίας σου διασταλήσονται καὶ λαὸς λαοῦ ὑπερέξει καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι

24 És betelének az õ szülésének napjai, és ímé kettõsök valának az õ méhében.
And when the time came for her to give birth, there were two children in her body.
καὶ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν καὶ τῇδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς

25 És kijöve az elsõ; vereses vala, mindenestõl szõrös, mint egy lazsnak; azért nevezék nevét Ézsaúnak.
And the first came out red from head to foot like a robe of hair, and they gave him the name of Esau.
ἐξῆλθεν δὲ ὁ υἱὸς ὁ πρωτότοκος πυρράκης ὅλος ὡσεὶ δορὰ δασύς ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ησαυ

26 Azután kijöve az õ atyjafia, kezével Ézsaú sarkába fogódzva; azért nevezék nevét Jákóbnak. Izsák pedig hatvan esztendõs vala, a mikor ezek születének.
And after him, his brother came out, gripping Esau's foot; and he was named Jacob: Isaac was sixty years old when she gave birth to them.
καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπειλημμένη τῆς πτέρνης ησαυ καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ιακωβ ισαακ δὲ ἦν ἐτῶν ἑξήκοντα ὅτε ἔτεκεν αὐτοὺς ρεβεκκα

27 És felnevekedének a gyermekek, és Ézsaú vadászathoz értõ mezei ember vala; Jákób pedig szelíd ember, sátorban lakozó.
And the boys came to full growth; and Esau became a man of the open country, an expert bowman; but Jacob was a quiet man, living in tents.
ηὐξήθησαν δὲ οἱ νεανίσκοι καὶ ἦν ησαυ ἄνθρωπος εἰδὼς κυνηγεῖν ἄγροικος ιακωβ δὲ ἦν ἄνθρωπος ἄπλαστος οἰκῶν οἰκίαν

28 Szereti vala azért Izsák Ézsaút, mert szájaíze szerint vala a vad; Rebeka pedig szereti vala Jákóbot.
Now Isaac's love was for Esau, because Esau's meat was greatly to his taste: but Rebekah had more love for Jacob.
ἠγάπησεν δὲ ισαακ τὸν ησαυ ὅτι ἡ θήρα αὐτοῦ βρῶσις αὐτῷ ρεβεκκα δὲ ἠγάπα τὸν ιακωβ

29 Jákób egyszer valami fõzeléket fõze, és Ézsaú megjövén elfáradva a mezõrõl,
And one day Jacob was cooking some soup when Esau came in from the fields in great need of food;
ἥψησεν δὲ ιακωβ ἕψεμα ἦλθεν δὲ ησαυ ἐκ τοῦ πεδίου ἐκλείπων

30 Monda Ézsaú Jákóbnak: Engedd, hogy ehessem a veres ételbõl, mert fáradt vagyok. Ezért nevezék nevét Edomnak.
And Esau said to Jacob, Give me a full meal of that red soup, for I am overcome with need for food: for this reason he was named Edom.
καὶ εἶπεν ησαυ τῷ ιακωβ γεῦσόν με ἀπὸ τοῦ ἑψέματος τοῦ πυρροῦ τούτου ὅτι ἐκλείπω διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ εδωμ

31 Jákób pedig monda: Add el hát nékem azonnal a te elsõszülöttségedet.
And Jacob said, First of all give me your birthright.
εἶπεν δὲ ιακωβ τῷ ησαυ ἀπόδου μοι σήμερον τὰ πρωτοτόκιά σου ἐμοί

32 És monda Ézsaú; Ímé én halni járok, mire való hát nékem az én elsõszülöttségem?
And Esau said, Truly, I am at the point of death: what profit is the birthright to me?
εἶπεν δὲ ησαυ ἰδοὺ ἐγὼ πορεύομαι τελευτᾶν καὶ ἵνα τί μοι ταῦτα τὰ πρωτοτόκια

33 És monda Jákób: Esküdjél meg hát nékem azonnal, és megesküvék néki és eladá az õ elsõszülöttségét Jákóbnak.
And Jacob said, First of all give me your oath; and he gave him his oath, handing over his birthright to Jacob.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ιακωβ ὄμοσόν μοι σήμερον καὶ ὤμοσεν αὐτῷ ἀπέδοτο δὲ ησαυ τὰ πρωτοτόκια τῷ ιακωβ

34 S akkor Jákób ada Ézsaúnak kenyeret, és fõtt lencsét, és evék és ivék, és felkele és elméne. Így veté meg Ézsaú az elsõszülöttséget.
Then Jacob gave him bread and soup; and he took food and drink and went away, caring little for his birthright.
ιακωβ δὲ ἔδωκεν τῷ ησαυ ἄρτον καὶ ἕψεμα φακοῦ καὶ ἔφαγεν καὶ ἔπιεν καὶ ἀναστὰς ᾤχετο καὶ ἐφαύλισεν ησαυ τὰ πρωτοτόκια

1 Lõn pedig éhség az országban, amaz elsõ éhség után, mely Ábrahám idejében vala. Elméne azért Izsák Abimélekhez a Filiszteusok királyához Gérárba.
Then came a time of great need in the land, like that which had been before in the days of Abraham. And Isaac went to Abimelech, king of the Philistines, at Gerar.
ἐγένετο δὲ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς χωρὶς τοῦ λιμοῦ τοῦ πρότερον ὃς ἐγένετο ἐν τῷ χρόνῳ τῷ αβρααμ ἐπορεύθη δὲ ισαακ πρὸς αβιμελεχ βασιλέα φυλιστιιμ εἰς γεραρα

2 Mert megjelent vala néki az Úr és ezt mondotta vala: Ne menj alá Égyiptomba! lakjál azon a földön, melyet mondándok tenéked.
And the Lord came to him in a vision and said, Do not go down to Egypt; keep in the land of which I will give you knowledge:
ὤφθη δὲ αὐτῷ κύριος καὶ εἶπεν μὴ καταβῇς εἰς αἴγυπτον κατοίκησον δὲ ἐν τῇ γῇ ᾗ ἄν σοι εἴπω

3 Tartózkodjál ezen a földön, és én veled leszek és megáldalak téged; mert tenéked és a te magodnak adom mind ezeket a földeket, hogy megerõsítsem az esküvést, melylyel megesküdtem Ábrahámnak a te atyádnak.

Keep in this land, and I will be with you and give you my blessing; for to you and to your seed will I give all these lands, giving effect to the oath which I made to your father Abraham;

και παροίκει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ εὐλογήσω σε σοὶ γὰρ καὶ τῷ σπέρματί σου δώσω πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην καὶ στήσω τὸν ὅρκον μου ὃν ὤμοσα αβρααμ τῷ πατρί σου

4 És megsokasítom a te magodat mint az ég csillagait, és a te magodnak adom mind ezeket a földeket: és megáldatnak a te magodban a földnek minden nemzetségei;

I will make your seed like the stars of heaven in number, and will give them all these lands, and your seed will be a blessing to all the nations of the earth;

καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς

5 Mivelhogy hallgata Ábrahám az én szavamra: és megtartotta a megtartandókat, parancsolataimat, rendeléseimet és törvényeimet.

Because Abraham gave ear to my voice and kept my words, my rules, my orders, and my laws.

ἀνθ' ὧν ὑπήκουσεν αβρααμ ὁ πατήρ σου τῆς ἐμῆς φωνῆς καὶ ἐφύλαξεν τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου καὶ τὰ νόμιμά μου

6 Lakozék azért Izsák Gérárban.

So Isaac went on living in Gerar;

καὶ κατῴκησεν ισαακ ἐν γεραροις

7 És mikor annak a helynek lakosai az õ felesége felõl kérdezõsködének, azt mondja vala: én húgom õ. Mert fél vala azt mondani: én feleségem; [gondolván:] nehogy megöljenek engem e helynek lakosai Rebekáért, mivelhogy szép ábrázatú õ.

And when he was questioned by the men of the place about his wife, he said, She is my sister; fearing to say, She is my wife; for, he said, the men of the place may put me to death on account of Rebekah; because she is very beautiful.

ἐπηρώτησαν δὲ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ ρεβεκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἀδελφή μού ἐστιν ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι γυνή μού ἐστιν μήποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ ρεβεκκας ὅτι ὡραία τῇ ὄψει ἦν

8 És lõn idõ multával, hogy Abimélek a Filiszteusok királya kitekintvén az ablakon, látá Izsákot enyelegni Rebekával az õ feleségével.

And when he had been there for some time, Abimelech, king of the Philistines, looking through a window, saw Isaac playing with Rebekah his wife.

ἐγένετο δὲ πολυχρόνιος ἐκεῖ παρακύψας δὲ αβιμελεχ ὁ βασιλεὺς γεραρων διὰ τῆς θυρίδος εἶδεν τὸν ισαακ παίζοντα μετὰ ρεβεκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ

9 Kiálta azért Abimélek Izsáknak, és monda: Ímé bizony feleséged õ; hogyan mondhattad [tehát:] húgom õ!? És monda neki Izsák: Mert azt gondolám, netalán még meg kell halnom miatta.

And he said to Isaac, It is clear that she is your wife: why then did you say, She is my sister? And Isaac said, For fear that I might be put to death because of her.

ἐκάλεσεν δὲ αβιμελεχ τὸν ισαακ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἄρα γε γυνή σού ἐστιν τί ὅτι εἶπας ἀδελφή μού ἐστιν εἶπεν δὲ αὐτῷ ισαακ εἶπα γάρ μήποτε ἀποθάνω δι' αὐτήν

10 És monda Abimélek: Miért mívelted ezt mi velünk? Kevésbe múlt, hogy feleségeddel nem hált valaki a nép közûl, és bûnt hoztál volna mi reánk.

Then Abimelech said, What have you done to us? one of the people might well have had connection with your wife, and the sin would have been ours.

εἶπεν δὲ αὐτῷ αβιμελεχ τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν μικροῦ ἐκοιμήθη τις τοῦ γένους μου μετὰ τῆς γυναικός σου καὶ ἐπήγαγες ἐφ' ἡμᾶς ἄγνοιαν

11 Parancsola azért Abimélek mind az egész népnek, ezt mondván: A ki ezt az embert vagy ennek feleségét illeténdi, bizonynyal meg kell halnia.

And Abimelech gave orders to his people that anyone touching Isaac or his wife was to be put to death.

συνέταξεν δὲ αβιμελεχ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ λέγων πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἢ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ θανάτου ἔνοχος ἔσται

12 És vete Izsák azon a földön, és lett néki abban az esztendõben száz annyia, mert megáldá õt az Úr.

Now Isaac, planting seed in that land, got in the same year fruit a hundred times as much, for the blessing of the Lord was on him.

ἔσπειρεν δὲ ισαακ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ ἑκατοστεύουσαν κριθήν εὐλόγησεν δὲ αὐτὸν κύριος

13 És gyarapodék az a férfiú, és elébb-elébb megy vala a gyarapodásban, mígnem igen nagygyá lõn.

And his wealth became very great, increasing more and more;

καὶ ὑψώθη ὁ ἄνθρωπος καὶ προβαίνων μείζων ἐγίνετο ἕως οὗ μέγας ἐγένετο σφόδρα

14 És vala néki apró és öreg barma és sok cselédje, s irigykedének ezért reá a Filiszteusok.
For he had great wealth of flocks and herds and great numbers of servants; so that the Philistines were full of envy.
ἐγένετο δὲ αὐτῷ κτήνη προβάτων καὶ κτήνη βοῶν καὶ γεώργια πολλά ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ φυλιστιμ

15 És mindazokat a kútakat, melyeket az õ atyjának szolgái Ábrahámnak az õ atyjának idejében ástak vala, behányák a Filiszteusok, és betölték azokat földdel.
Now all the water-holes, which his father's servants had made in the days of Abraham, had been stopped up with earth by the Philistines.
καὶ πάντα τὰ φρέατα ἃ ὤρυξαν οἱ παῖδες τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ φυλιστιμ καὶ ἔπλησαν αὐτὰ γῆς

16 És monda Abimélek Izsáknak: Menj el közûlünk, mert sokkal hatalmasabbá lettél nálunknál.
And Abimelech said to Isaac, Go away from us, for you are stronger than we are.
εἶπεν δὲ αβιμελεχ πρὸς ισαακ ἄπελθε ἀφ' ἡμῶν ὅτι δυνατώτερος ἡμῶν ἐγένου σφόδρα

17 Elméne azért onnan Izsák, és Gérár völgyében voná fel sátrait, és ott lakék.
So Isaac went away from there, and put up his tents in the valley of Gerar, making his living-place there.
καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν ισαακ καὶ κατέλυσεν ἐν τῇ φάραγγι γεραρων καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ

18 És ismét megásá Izsák a kútakat, a melyeket ástak vala az õ atyjának Ábrahámnak idejében, de a melyeket Ábrahám holta után behánytak vala a Filiszteusok, és azokkal a nevekkel nevezé azokat, a mely neveket adott vala azoknak az õ atyja.
And he made again the water-holes which had been made in the days of Abraham his father, and which had been stopped up by the Philistines; and he gave them the names which his father had given them.
καὶ πάλιν ισαακ ὤρυξεν τὰ φρέατα τοῦ ὕδατος ἃ ὤρυξαν οἱ παῖδες αβρααμ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ φυλιστιμ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αβρααμ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἐπωνόμασεν αὐτοῖς ὀνόματα κατὰ τὰ ὀνόματα ἃ ἐπωνόμασεν αβρααμ ὁ πατὴρ αὐτοῦ

19 Izsák szolgái pedig ásnak vala a völgyben, és élõ víznek forrására akadának ott.
Now Isaac's servants made holes in the valley, and came to a spring of flowing water.
καὶ ὤρυξαν οἱ παῖδες ισαακ ἐν τῇ φάραγγι γεραρων καὶ εὗρον ἐκεῖ φρέαρ ὕδατος ζῶντος

20 Gérár pásztorai pedig versengének Izsák pásztoraival, mondván: Miénk a víz. Ezért nevezé a kútnak nevét Észeknek, mivelhogy czivakodtak vala õ vele.
But the herdmen of Gerar had a fight with Isaac's herdmen, for they said, The spring is ours: so he gave the spring the name of Esek, because there was a fight about it.
καὶ ἐμαχέσαντο οἱ ποιμένες γεραρων μετὰ τῶν ποιμένων ισαακ φάσκοντες αὐτῶν εἶναι τὸ ὕδωρ καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ φρέατος ἀδικία ἠδίκησαν γὰρ αὐτόν

21 Más kútat is ásának s azon is versengének, azért annak nevét Szitnának nevezé.
Then they made another water-hole, and there was a fight about that, so he gave it the name of Sitnah.
ἀπάρας δὲ ισαακ ἐκεῖθεν ὤρυξεν φρέαρ ἕτερον ἐκρίνοντο δὲ καὶ περὶ ἐκείνου καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐχθρία

22 És tovább vonula onnan és ása más kútat, a mely miatt nem versengének; azért nevezé nevét Rehobóthnak, és monda: Immár tágas helyet szerzett az Úr minékünk, és szaporodhatunk a földön.
Then he went away from there, and made another water-hole, about which there was no fighting: so he gave it the name of Rehoboth, for he said, Now the Lord has made room for us, and we will have fruit in this land.
ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν ὤρυξεν φρέαρ ἕτερον καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο περὶ αὐτοῦ καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐρυχωρία λέγων διότι νῦν ἐπλάτυνεν κύριος ἡμῖν καὶ ηὔξησεν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς

23 Felméne pedig onnan Beérsebába.
And from there he went on to Beer-sheba.
ἀνέβη δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου

24 És megjelenék néki az Úr azon éjszaka, és monda: Én vagyok Ábrahámnak a te atyádnak Istene: Ne félj, mert te veled vagyok, és megáldalak téged, és megsokasítom a te magodat Ábrahámért, az én szolgámért.
That night the Lord came to him in a vision, and said, I am the God of your father Abraham: have no fear for I am with you, blessing you, and your seed will be increased because of my servant Abraham.
καὶ ὤφθη αὐτῷ κύριος ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς αβρααμ τοῦ πατρός σου μὴ φοβοῦ μετὰ σοῦ γάρ εἰμι καὶ ηὐλόγηκά σε καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου διὰ αβραμ τὸν πατέρα σου

25 Oltárt építe azért ott, és segítségûl hívá az Úrnak nevét, s felvoná ott az õ sátorát; Izsák szolgái pedig kútat ásának ottan.
Then he made an altar there, and gave worship to the name of the Lord, and he put up his tents there, and there his servants made a water-hole.
καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἐπεκαλέσατο τὸ ὄνομα κυρίου καὶ ἔπηξεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ὤρυξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες ισαακ φρέαρ

26 Abimélek pedig elméne õ hozzá Gérárból és Akhuzzáth az õ barátja, meg Pikhól az õ hadvezére.
And Abimelech had come to him from Gerar, with Ahuzzath his friend and Phicol, the captain of his army.
καὶ αβιμελεχ ἐπορεύθη πρὸς αὐτὸν ἀπὸ γεραρων καὶ οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ καὶ φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ

27 És monda nékik Izsák: Miért jöttetek én hozzám, holott gyûlöltök engem s elûztetek magatok közûl?
And Isaac said to them, Why have you come to me, seeing that in your hate for me you sent me away from you?
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ισαακ ἵνα τί ἤλθατε πρός με ὑμεῖς δὲ ἐμισήσατέ με καὶ ἀπεστείλατέ με ἀφ' ὑμῶν

28 Õk pedig mondák: Látván láttuk, hogy az Úr van te veled, és mondánk: legyen esküvés mi közöttünk, köztünk és te közötted; és kössünk frigyet teveled,
And they said, We saw clearly that the Lord was with you: so we said, Let there be an oath between us and you, and let us make an agreement with you;
καὶ εἶπαν ἰδόντες ἑωράκαμεν ὅτι ἦν κύριος μετὰ σοῦ καὶ εἴπαμεν γενέσθω ἀρὰ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ διαθησόμεθα μετὰ σοῦ διαθήκην

29 Hogy minket gonoszszal nem illetsz, valamint mi sem bántottunk téged, és a mint csak jót cselekedtünk veled, és békességgel bocsátottunk el magunktól. Te már az Úr áldott embere vagy.
That you will do us no damage, even as we put no hand on you, and did you nothing but good, and sent you away in peace: and now the blessing of the Lord is on you.
μὴ ποιήσειν μεθ' ἡμῶν κακόν καθότι ἡμεῖς σε οὐκ ἐβδελυξάμεθα καὶ ὃν τρόπον ἐχρησάμεθά σοι καλῶς καὶ ἐξαπεστείλαμέν σε μετ' εἰρήνης καὶ νῦν σὺ εὐλογητὸς ὑπὸ κυρίου

30 Akkor vendégséget szerze nékik és evének és ivának.
Then he made a feast for them, and they all had food and drink.
καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς δοχήν καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον

31 Reggel pedig felkelvén, egymásnak megesküvének, és elbocsátá õket Izsák, és elmenének õ tõle békességgel.
And early in the morning they took an oath one to the other: then Isaac sent them away and they went on their way in peace.
καὶ ἀναστάντες τὸ πρωὶ ὤμοσαν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ισαακ καὶ ἀπῴχοντο ἀπ' αὐτοῦ μετὰ σωτηρίας

32 Ugyanaz nap eljövének az Izsák szolgái, és hírt hozának néki a kút felõl, melyet ástak vala; és mondának néki: Találtunk vizet.
And that day Isaac's servants came to him and gave him word of the water-hole which they had made, and said to him, We have come to water.
ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ παραγενόμενοι οἱ παῖδες ισαακ ἀπήγγειλαν αὐτῷ περὶ τοῦ φρέατος οὗ ὤρυξαν καὶ εἶπαν οὐχ εὕρομεν ὕδωρ

33 S elnevezé azt Sibáhnak: Azokáért annak a városnak neve Beérseba mind e mai napig.
And he gave it the name of Shibah: so the name of that town is Beer-sheba to this day.
καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ ὅρκος διὰ τοῦτο ὄνομα τῇ πόλει φρέαρ ὅρκου ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας

34 És mikor Ézsaú negyven esztendõs vala, feleségûl vevé Jehudithot, a Khitteus Beéri leányát, és Boszmátot a Khitteus Elon leányát.
And when Esau was forty years old, he took as his wives Judith, the daughter of Beeri the Hittite, and Basemath, the daughter of Elon the Hittite:
ἦν δὲ ησαυ ἐτῶν τεσσαράκοντα καὶ ἔλαβεν γυναῖκα ιουδιν τὴν θυγατέρα βεηρ τοῦ χετταίου καὶ τὴν βασεμμαθ θυγατέρα αιλων τοῦ ευαίου

35 És õk valának Izsáknak és Rebekának lelke keserûsége.
And Isaac and Rebekah had grief of mind because of them.
καὶ ἦσαν ἐρίζουσαι τῷ ισαακ καὶ τῇ ρεβεκκα

1 És lõn, a mikor megvénhedett vala Izsák, és szemei annyira meghomályosodtak vala, hogy nem látott, szólítá a nagyobbik fiát Ézsaút, és monda néki: Fiam; és ez monda néki: Imhol vagyok.
Now when Isaac was old and his eyes had become clouded so that he was not able to see, he sent for Esau, his first son, and said to him, My son: and he said, Here am I.
ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ γηρᾶσαι ισαακ καὶ ἠμβλύνθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοῦ ὁρᾶν καὶ ἐκάλεσεν ησαυ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον καὶ εἶπεν αὐτῷ υἱέ μου καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ

2 És monda: Ímé megvénhedtem; nem tudom halálom napját.
And he said, See now, I am old, and my death may take place at any time:
καὶ εἶπεν ἰδοὺ γεγήρακα καὶ οὐ γινώσκω τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς μου

3 Most tehát vedd fel kérlek a te fegyvereidet, tegzedet és kézívedet, és menj ki a mezõre, és vadászsz énnékem vadat.
So take your arrows and your bow and go out to the field and get meat for me;
νῦν οὖν λαβὲ τὸ σκεῦός σου τήν τε φαρέτραν καὶ τὸ τόξον καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδίον καὶ θήρευσόν μοι θήραν

4 És csinálj nékem kedvem szerint való ételt, és hozd el nékem, hogy egyem: hogy megáldjon téged az én lelkem minekelõtte meghalok.
And make me food, good to the taste, such as is pleasing to me, and put it before me, so that I may have a meal and give you my blessing before death comes to me.
καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα ὡς φιλῶ ἐγώ καὶ ἔνεγκέ μοι ἵνα φάγω ὅπως εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου πρὶν ἀποθανεῖν με

5 Rebeka pedig meghallá, a mit Izsák az õ fiának Ézsaúnak monda; s a mint elméne Ézsaú a mezõre, hogy vadat vadászszon és hozzon:
Now Isaac's words to his son were said in Rebekah's hearing. Then Esau went out to get the meat.
ρεβεκκα δὲ ἤκουσεν λαλοῦντος ισαακ πρὸς ησαυ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπορεύθη δὲ ησαυ εἰς τὸ πεδίον θηρεῦσαι θήραν τῷ πατρὶ αὐτοῦ

6 Szóla Rebeka Jákóbnak az õ fiának mondván: Ímé hallám, hogy atyád szóla bátyádnak Ézsaúnak mondván:
And Rebekah said to Jacob, her son, Your father said to your brother Esau in my hearing,
ρεβεκκα δὲ εἶπεν πρὸς ιακωβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν ἐλάσσω ἰδὲ ἐγὼ ἤκουσα τοῦ πατρός σου λαλοῦντος πρὸς ησαυ τὸν ἀδελφόν σου λέγοντος

7 Hozz nékem vadat, és csinálj nékem kedvem szerint való ételt, hogy egyem; és megáldjalak téged az Úr elõtt, minekelõtte meghalok.
Go and get some roe's meat and make me a good meal, so that I may be full, and give you my blessing before the Lord before my death.
ἔνεγκόν μοι θήραν καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα καὶ φαγὼν εὐλογήσω σε ἐναντίον κυρίου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με

8 Most azért fiam, hallgass az én szavamra, a mit én parancsolok néked.
Now, my son, do what I say.
νῦν οὖν υἱέ ἄκουσόν μου καθὰ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι

9 Menj el, kérlek, a nyájhoz, és hozz nékem onnan két kecskegödölyét a javából, hogy csináljak azokból a te atyádnak kedve szerint való ételt, a mint õ szereti.
Go to the flock and get me two fat young goats; and I will make of them a meal to your father's taste:
καὶ πορευθεὶς εἰς τὰ πρόβατα λαβέ μοι ἐκεῖθεν δύο ἐρίφους ἁπαλοὺς καὶ καλούς καὶ ποιήσω αὐτοὺς ἐδέσματα τῷ πατρί σου ὡς φιλεῖ

10 Te pedig beviszed atyádnak, hogy egyék, azért, hogy téged áldjon meg, minekelõtte meghal.
And you will take it to him, so that he may have a good meal and give you his blessing before his death.
καὶ εἰσοίσεις τῷ πατρί σου καὶ φάγεται ὅπως εὐλογήσῃ σε ὁ πατήρ σου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν

11 Jákób pedig monda Rebekának az õ anyjának: Ímé az én bátyám Ézsaú szõrös ember, én pedig sima vagyok.
And Jacob said to Rebekah, his mother, But Esau my brother is covered with hair, while I am smooth:
εἶπεν δὲ ιακωβ πρὸς ρεβεκκαν τὴν μητέρα αὐτοῦ ἔστιν ησαυ ὁ ἀδελφός μου ἀνὴρ δασύς ἐγὼ δὲ ἀνὴρ λεῖος

12 Netalán megtapogat engem az én atyám s olyan leszek elõtte, mint valami csaló, és akkor átkot és nem áldást hozok magamra.
If by chance my father puts his hand on me, it will seem to him that I am tricking him, and he will put a curse on me in place of a blessing.
μήποτε ψηλαφήσῃ με ὁ πατήρ μου καὶ ἔσομαι ἐναντίον αὐτοῦ ὡς καταφρονῶν καὶ ἐπάξω ἐπ' ἐμαυτὸν κατάραν καὶ οὐκ εὐλογίαν

13 És monda néki az õ anyja: Reám szálljon a te átkod fiam, csak hallgass az én szavamra, és menj és hozd el nékem.
And his mother said, Let the curse be on me, my son: only do as I say, and go and get them for me.
εἶπεν δὲ αὐτῷ ἡ μήτηρ ἐπ' ἐμὲ ἡ κατάρα σου τέκνον μόνον ὑπάκουσον τῆς φωνῆς μου καὶ πορευθεὶς ἔνεγκέ μοι

14 Elméne azért, és elhozá, és vivé az õ anyjának; és az õ anyja ételt készíte, a mint szereti vala az õ atyja.
So he went and got them and took them to his mother: and she made a meal to his father's taste.
πορευθεὶς δὲ ἔλαβεν καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρί καὶ ἐποίησεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐδέσματα καθὰ ἐφίλει ὁ πατὴρ αὐτοῦ

15 És vevé Rebeka az õ nagyobbik fiának Ézsaúnak drága ruháit, melyek õ nála otthon valának, és felöltözteté Jákóbot az õ kisebbik fiát.
And Rebekah took the fair robes of her oldest son, which were with her in the house, and put them on Jacob, her younger son:
καὶ λαβοῦσα ρεβεκκα τὴν στολὴν ησαυ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου τὴν καλήν ἣ ἦν παρ' αὐτῇ ἐν τῷ οἴκῳ ἐνέδυσεν ιακωβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον

16 A kecskegödölyék bõrével pedig beborítá az õ kezeit, és nyakának simaságát.
And she put the skins of the young goats on his hands and on the smooth part of his neck:
καὶ τὰ δέρματα τῶν ἐρίφων περιέθηκεν ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰ γυμνὰ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ

17 És az ételt a melyet készített vala, kenyérrel együtt adá Jákóbnak az õ fiának kezébe.
And she gave into the hand of Jacob, her son, the meat and the bread which she had made ready.
καὶ ἔδωκεν τὰ ἐδέσματα καὶ τοὺς ἄρτους οὓς ἐποίησεν εἰς τὰς χεῖρας ιακωβ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς

18 És beméne az õ atyjához és monda: Atyám! és az monda: Ímhol vagyok. Ki vagy te fiam?
And he came to his father, and said, My father: and he said, Here am I: who are you, my son?
καὶ εἰσήνεγκεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἶπεν δέ πάτερ ὁ δὲ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ τίς εἶ σύ τέκνον

19 Monda Jákób az õ atyjának: Én [vagyok] Ézsaú a te elsõszülötted, aképen cselekedtem a mint parancsolád, kelj fel, kérlek, ûlj le és egyél vadászatomból, hogy megáldjon engem a te lelked.
And Jacob said, I am Esau, your oldest son; I have done as you said: come now, be seated and take of my meat, so that you may give me a blessing.
καὶ εἶπεν ιακωβ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐγὼ ησαυ ὁ πρωτότοκός σου ἐποίησα καθὰ ἐλάλησάς μοι ἀναστὰς κάθισον καὶ φάγε τῆς θήρας μου ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου

20 És monda Izsák az õ fiának: Hogy van az, hogy ily hamar találtál, fiam? És felele: Mert az Úr, a te Istened hozta elõmbe.
And Isaac said, How is it that you have got it so quickly, my son? And he said, Because the Lord your God made it come my way.
εἶπεν δὲ ισαακ τῷ υἱῷ αὐτοῦ τί τοῦτο ὃ ταχὺ εὗρες ὦ τέκνον ὁ δὲ εἶπεν ὃ παρέδωκεν κύριος ὁ θεός σου ἐναντίον μου

21 És monda Izsák Jákóbnak: Jer közelebb, kérlek, hadd tapogassalak meg fiam: hogy vajjon te vagy-é az én fiam Ézsaú vagy nem?
And Isaac said, Come near so that I may put my hand on you, my son, and see if you are truly my son Esau or not.
εἶπεν δὲ ισαακ τῷ ιακωβ ἔγγισόν μοι καὶ ψηλαφήσω σε τέκνον εἰ σὺ εἶ ὁ υἱός μου ησαυ ἢ οὔ

22 Oda méne tehát Jákób Izsákhoz az õ atyjához, a ki megtapogatván õt, monda: A szó Jákób szava, de a kezek Ézsaú kezei.
And Jacob went near his father Isaac: and he put his hands on him; and he said, The voice is Jacob's voice, but the hands are the hands of Esau.
ἤγγισεν δὲ ιακωβ πρὸς ισαακ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἐψηλάφησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν ἡ μὲν φωνὴ φωνὴ ιακωβ αἱ δὲ χεῖρες χεῖρες ησαυ

23 És nem ismeré meg õt, mivelhogy kezei szõrösek valának mint Ézsaúnak az õ bátyjának kezei; annakokáért megáldá õt.
And he did not make out who he was, because his hands were covered with hair like his brother Esau's hands: so he gave him a blessing.
καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτόν ἦσαν γὰρ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ὡς αἱ χεῖρες ησαυ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δασεῖαι καὶ ηὐλόγησεν αὐτόν

24 És monda: Te vagy fiam Ézsaú? Felele: Én vagyok.
And he said, Are you truly my son Esau? And he said, I am.
καὶ εἶπεν σὺ εἶ ὁ υἱός μου ησαυ ὁ δὲ εἶπεν ἐγώ

25 Az pedig monda: Hozd ide, hadd egyem az én fiam vadászatából, hogy megáldjon téged az én lelkem; és oda vivé, és evék; bort is vive néki és ivék.
And he said, Put it before me and I will take of my son's meat, so that I may give you a blessing. And he put it before him and he took it; and he gave him wine, and he had a drink.
καὶ εἶπεν προσάγαγέ μοι καὶ φάγομαι ἀπὸ τῆς θήρας σου τέκνον ἵνα εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου καὶ προσήγαγεν αὐτῷ καὶ ἔφαγεν καὶ εἰσήνεγκεν αὐτῷ οἶνον καὶ ἔπιεν

26 Akkor monda néki Izsák az õ atyja: Jer közelebb fiam, és csókolj meg engem.
And his father Isaac said to him, Come near now, my son, and give me a kiss.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ισαακ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔγγισόν μοι καὶ φίλησόν με τέκνον

27 Oda méne azért, és megcsókolá õt: s megérezvén ruháinak szagát, megáldá õt, és monda: Lám az én fiamnak illatja olyan, mint a mezõnek illatja, a melyet megáldott az Úr.
And he came near and gave him a kiss; and smelling the smell of his clothing, he gave him a blessing, and said, See, the smell of my son is like the smell of a field on which the blessing of the Lord has come:
καὶ ἐγγίσας ἐφίλησεν αὐτόν καὶ ὡσφράνθη τὴν ὀσμὴν τῶν ἱματίων αὐτοῦ καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν ἰδοὺ ὀσμὴ τοῦ υἱοῦ μου ὡς ὀσμὴ ἀγροῦ πλήρους ὃν ηὐλόγησεν κύριος

28 Adjon az Isten tenéked az ég harmatából, és a föld kövérségébõl, és gabonának és bornak bõségét.
May God give you the dew of heaven, and the good things of the earth, and grain and wine in full measure:
καὶ δῴη σοι ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς καὶ πλῆθος σίτου καὶ οἴνου

29 Népek szolgáljanak néked és nemzetségek hajoljanak meg elõtted; légy úr a te atyádfiain, és hajoljanak meg elõtted a te anyádnak fiai. Átkozott, a ki téged átkoz, és a ki téged áld, legyen áldott.
Let peoples be your servants, and nations go down before you: be lord over your brothers, and let your mother's sons go down before you: a curse be on everyone by whom you are cursed, and a blessing on those who give you a blessing.
καὶ δουλευσάτωσάν σοι ἔθνη καὶ προσκυνήσουσίν σοι ἄρχοντες καὶ γίνου κύριος τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ προσκυνήσουσίν σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου ὁ καταρώμενός σε ἐπικατάρατος ὁ δὲ εὐλογῶν σε εὐλογημένος

30 És lõn a mint elvégezé Izsák Jákóbnak megáldását; és épen csakhogy kiment vala Jákób az õ atyjának Izsáknak színe elõl; az õ bátyja Ézsaú is megjöve vadászásából.
And when Isaac had come to the end of blessing Jacob, and Jacob had not long gone away from Isaac his father, Esau came in from the field.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ παύσασθαι ισαακ εὐλογοῦντα ιακωβ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθεν ιακωβ ἀπὸ προσώπου ισαακ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ησαυ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦλθεν ἀπὸ τῆς θήρας

31 És készíte õ is ételt, s vivé az õ atyja elé, és mondá az õ atyjának: Keljen fel az én atyám, és egyék az õ fia vadászatából, hogy áldjon meg engem a te lelked.
And he made ready a meal, good to the taste, and took it to his father, and said to him, Let my father get up and take of his son's meat, so that you may give me a blessing.
καὶ ἐποίησεν καὶ αὐτὸς ἐδέσματα καὶ προσήνεγκεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῷ πατρί ἀναστήτω ὁ πατήρ μου καὶ φαγέτω τῆς θήρας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου

32 És monda néki az õ atyja Izsák: Kicsoda vagy te? És monda: Én vagyok a te elsõszülött fiad Ézsaú.
And Isaac his father said to him, Who are you? And he said, I am your oldest son, Esau.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ισαακ ὁ πατὴρ αὐτοῦ τίς εἶ σύ ὁ δὲ εἶπεν ἐγώ εἰμι ὁ υἱός σου ὁ πρωτότοκος ησαυ

33 Akkor Izsák elrémüle igen nagy rémüléssel, és monda: Ki volt hát az, a ki vadat fogott és behozá nékem, és én mindenbõl ettem minekelõtte te megjöttél, és megáldottam õt, és áldott is lészen.
And in great fear Isaac said, Who then is he who got meat and put it before me, and I took it all before you came, and gave him a blessing, and his it will be?
ἐξέστη δὲ ισαακ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα καὶ εἶπεν τίς οὖν ὁ θηρεύσας μοι θήραν καὶ εἰσενέγκας μοι καὶ ἔφαγον ἀπὸ πάντων πρὸ τοῦ σε ἐλθεῖν καὶ ηὐλόγησα αὐτόν καὶ εὐλογημένος ἔστω

34 A mint hallotta vala Ézsaú az õ atyjának beszédét, nagy és igen keserves kiáltással felkiálta, és monda atyjának: Áldj meg engem is atyám.
And hearing the words of his father, Esau gave a great and bitter cry, and said to his father, Give a blessing to me, even to me, O my father!
ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤκουσεν ησαυ τὰ ῥήματα ισαακ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀνεβόησεν φωνὴν μεγάλην καὶ πικρὰν σφόδρα καὶ εἶπεν εὐλόγησον δὴ κἀμέ πάτερ

35 Ez pedig monda: A te öcséd jöve el álnoksággal, és õ vevé el a te áldásodat.
And he said, Your brother came with deceit, and took away your blessing.
εἶπεν δὲ αὐτῷ ἐλθὼν ὁ ἀδελφός σου μετὰ δόλου ἔλαβεν τὴν εὐλογίαν σου

36 Az pedig monda: Nem méltán hívják-é õt Jákóbnak? mert immár két ízben csalt meg engemet; elvevé elsõszülöttségemet, most pedig áldásomat vevé el. És monda: Nem tartottál-é nékem is valami áldást?
And he said, Is it because he is named Jacob that he has twice taken my place? for he took away my birthright, and now he has taken away my blessing. And he said, Have you not kept a blessing for me?
καὶ εἶπεν δικαίως ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ιακωβ ἐπτέρνικεν γάρ με ἤδη δεύτερον τοῦτο τά τε πρωτοτόκιά μου εἴληφεν καὶ νῦν εἴληφεν τὴν εὐλογίαν μου καὶ εἶπεν ησαυ τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐχ ὑπελίπω μοι εὐλογίαν πάτερ

37 Felele Izsák és monda Ézsaúnak: Ímé uraddá tettem õt, és minden atyjafiát szolgául adtam néki, gabonával is borral is õt láttam el; mit míveljek azért immár veled fiam?
And Isaac answering said, But I have made him your master, and have given him all his brothers for servants; I have made him strong with grain and wine: what then am I to do for you, my son?
ἀποκριθεὶς δὲ ισαακ εἶπεν τῷ ησαυ εἰ κύριον αὐτὸν ἐποίησά σου καὶ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐποίησα αὐτοῦ οἰκέτας σίτῳ καὶ οἴνῳ ἐστήρισα αὐτόν σοὶ δὲ τί ποιήσω τέκνον

38 Monda Ézsaú az õ atyjának: Avagy csak az az egy áldásod van-é néked atyám? Áldj meg engem, engem is atyám; és felemelé szavát Ézsaú és sír vala.
And Esau said to his father, Is that the only blessing you have, my father? give a blessing to me, even me! And Esau was overcome with weeping.
εἶπεν δὲ ησαυ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ μὴ εὐλογία μία σοί ἐστιν πάτερ εὐλόγησον δὴ κἀμέ πάτερ κατανυχθέντος δὲ ισαακ ἀνεβόησεν φωνὴν ησαυ καὶ ἔκλαυσεν

39 Felele azért Izsák az õ atyja, és monda néki: Ímé kövér földön lesz lakásod, és [részed lesz] az ég harmatjából onnan felûl;
Then Isaac his father made answer and said to him, Far from the fertile places of the earth, and far from the dew of heaven on high will your living-place be:
ἀποκριθεὶς δὲ ισαακ ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ ἰδοὺ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς ἔσται ἡ κατοίκησίς σου καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν

40 És fegyvered után élsz, és öcsédet szolgálod. De lészen, a mikor ellene támadsz, letöröd igáját nyakadról.
By your sword will you get your living and you will be your brother's servant; but when your power is increased his yoke will be broken from off your neck.
καὶ ἐπὶ τῇ μαχαίρῃ σου ζήσῃ καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις ἔσται δὲ ἡνίκα ἐὰν καθέλῃς καὶ ἐκλύσεις τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τραχήλου σου

41 Gyûlöli vala azért Ézsaú Jákóbot az áldásért, a melylyel megáldotta vala õt az õ atyja, és monda Ézsaú az õ szívében: Közelgetnek az én atyámért való gyásznak napjai, és [akkor] megölöm az én öcsémet Jákóbot.
So Esau was full of hate for Jacob because of his father's blessing; and he said in his heart, The days of weeping for my father are near; then I will put my brother Jacob to death.
καὶ ἐνεκότει ησαυ τῷ ιακωβ περὶ τῆς εὐλογίας ἧς εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἶπεν δὲ ησαυ ἐν τῇ διανοίᾳ ἐγγισάτωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους τοῦ πατρός μου ἵνα ἀποκτείνω ιακωβ τὸν ἀδελφόν μου

42 Mikor pedig hírûl vivék Rebekának, az õ nagyobbik fiának Ézsaúnak beszédit, elkülde és magához hívatá az õ kisebbik fiát Jákóbot, és monda néki: Ímé Ézsaú a te bátyád azzal fenyeget, hogy megöl téged.
Then Rebekah, hearing what Esau had said, sent for Jacob, her younger son, and said to him, It seems that your brother Esau is purposing to put you to death.
ἀπηγγέλη δὲ ρεβεκκα τὰ ῥήματα ησαυ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου καὶ πέμψασα ἐκάλεσεν ιακωβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰδοὺ ησαυ ὁ ἀδελφός σου ἀπειλεῖ σοι τοῦ ἀποκτεῖναί σε

43 Most azért fiam, hallgass az én szavamra, és kelj fel és fuss Lábánhoz az én bátyámhoz Háránba,
So now, my son, do what I say: go quickly to Haran, to my brother Laban;
νῦν οὖν τέκνον ἄκουσόν μου τῆς φωνῆς καὶ ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν μεσοποταμίαν πρὸς λαβαν τὸν ἀδελφόν μου εἰς χαρραν

44 És maradj nála egy kevés ideig, míg a te bátyád haragja elmúlik;
And be there with him for a little time, till your brother's wrath is turned away;
καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τινὰς ἕως τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν

45 Míg elfordul a te bátyád haragja te rólad, és elfelejtkezik arról a mit rajta elkövettél: akkor elküldök és haza hozatlak téged: miért fosztatnám meg mindkettõtöktõl egy napon?
Till the memory of what you have done to him is past and he is no longer angry: then I will send word for you to come back; are the two of you to be taken from me in one day?
καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ σου ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπιλάθηται ἃ πεποίηκας αὐτῷ καὶ ἀποστείλασα μεταπέμψομαί σε ἐκεῖθεν μήποτε ἀτεκνωθῶ ἀπὸ τῶν δύο ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ

46 Izsáknak pedig monda Rebeka: Eluntam életemet a Khitteusok leányai miatt. Ha Jákób a Khitteusok leányai közûl vesz feleséget, a milyenek ezek is, ez ország leányai közûl valók; minek nékem az élet?
Then Rebekah said to Isaac, My life is a weariness to me because of the daughters of Heth: if Jacob takes a wife from among the daughters of Heth, such as these, the women of this land, of what use will my life be to me?
εἶπεν δὲ ρεβεκκα πρὸς ισαακ προσώχθικα τῇ ζωῇ μου διὰ τὰς θυγατέρας τῶν υἱῶν χετ εἰ λήμψεται ιακωβ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης ἵνα τί μοι ζῆν

1 Elõhívatá azért Izsák Jákóbot, és megáldá õt, és megparancsolá néki és mondá: Ne végy feleséget a Kananeusok leányai közûl.
Then Isaac sent for Jacob, and blessing him, said, Do not take a wife from among the women of Canaan;
προσκαλεσάμενος δὲ ισαακ τὸν ιακωβ εὐλόγησεν αὐτὸν καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ λέγων οὐ λήμψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων χανααν

2 Kelj fel, menj el Mésopotámiába, Bethuélnek a te anyád atyjának házához, és onnan végy magadnak feleséget, Lábánnak a te anyád bátyjának leányai közûl.
But go to Paddan-aram, to the house of Bethuel, your mother's father, and there get yourself a wife from the daughters of Laban, your mother's brother.
ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν μεσοποταμίαν εἰς τὸν οἶκον βαθουηλ τοῦ πατρὸς τῆς μητρός σου καὶ λαβὲ σεαυτῷ ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων λαβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρός σου

3 A mindenható Isten pedig áldjon meg, szaporítson és sokasítson meg téged, hogy népek sokaságává légy;
And may God, the Ruler of all, give you his blessing, giving you fruit and increase, so that you may become an army of peoples.
ὁ δὲ θεός μου εὐλογήσαι σε καὶ αὐξήσαι σε καὶ πληθύναι σε καὶ ἔσῃ εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν

4 És adja néked az Ábrahám áldását, tenéked, és a te magodnak te veled egybe; hogy örökség szerint bírjad a földet, melyen jövevény voltál, melyet az Isten adott vala Ábrahámnak.
And may God give you the blessing of Abraham, to you and to your seed, so that the land of your wanderings, which God gave to Abraham, may be your heritage.
καὶ δῴη σοι τὴν εὐλογίαν αβρααμ τοῦ πατρός μου σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ κληρονομῆσαι τὴν γῆν τῆς παροικήσεώς σου ἣν ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ αβρααμ

5 Elbocsátá azért Izsák Jákóbot, hogy menjen Mésopotámiába Lábánhoz a Siriabeli Bethuél fiához, Rebekának, Jákób és Ézsaú anyjának bátyjához.
So Isaac sent Jacob away: and he went to Paddan-aram, to Laban, son of Bethuel the Aramaean, the brother of Rebekah, the mother of Jacob and Esau.
καὶ ἀπέστειλεν ισαακ τὸν ιακωβ καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν μεσοποταμίαν πρὸς λαβαν τὸν υἱὸν βαθουηλ τοῦ σύρου ἀδελφὸν δὲ ρεβεκκας τῆς μητρὸς ιακωβ καὶ ησαυ

6 És látá Ézsaú, hogy Izsák megáldotta Jákóbot, és elbocsátotta õt Mésopotámiába, hogy onnan vegyen magának feleséget; és hogy mikor áldja vala, parancsola néki, és monda: Ne végy feleséget a Kananeusok leányai közûl;
So when Esau saw that Isaac had given Jacob his blessing, and sent him away to Paddan-aram to get a wife for himself there, blessing him and saying to him, Do not take a wife from among the women of Canaan;
εἶδεν δὲ ησαυ ὅτι εὐλόγησεν ισαακ τὸν ιακωβ καὶ ἀπῴχετο εἰς τὴν μεσοποταμίαν συρίας λαβεῖν ἑαυτῷ ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ λέγων οὐ λήμψῃ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων χανααν

7 És hogy Jákób hallgata atyja és anyja szavára, és el is ment Mésopotámiába;
And that Jacob had done as his father and mother said and had gone to Paddan-aram;
καὶ ἤκουσεν ιακωβ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν μεσοποταμίαν συρίας

8 És látá Ézsaú, hogy a Kananeusok leányai nem tetszenek Izsáknak az õ atyjának:
It was clear to Esau that his father had no love for the women of Canaan,
καὶ εἶδεν ησαυ ὅτι πονηραί εἰσιν αἱ θυγατέρες χανααν ἐναντίον ισαακ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ

9 Elméne Ézsaú Ismáelhez, és feleségûl vevé még az õ feleségeihez Ismáelnek az Ábrahám fiának leányát Mahaláthot, Nebajóthnak húgát.
So Esau went to Ishmael and took Mahalath, the daughter of Abraham's son Ishmael, the sister of Nebaioth, to be his wife in addition to the wives he had.
καὶ ἐπορεύθη ησαυ πρὸς ισμαηλ καὶ ἔλαβεν τὴν μαελεθ θυγατέρα ισμαηλ τοῦ υἱοῦ αβρααμ ἀδελφὴν ναβαιωθ πρὸς ταῖς γυναιξὶν αὐτοῦ γυναῖκα

10 Jákób pedig kiindula Beérsebából, és Hárán felé tartott.
So Jacob went out from Beer-sheba to go to Haran.
καὶ ἐξῆλθεν ιακωβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου καὶ ἐπορεύθη εἰς χαρραν

11 És juta egy helyre, holott meghála, mivelhogy a nap lement vala: és võn egyet annak a helynek kövei közûl, és feje alá tevé; és lefeküvék azon a helyen.
And coming to a certain place, he made it his resting-place for the night, for the sun had gone down; and he took one of the stones which were there, and putting it under his head he went to sleep in that place.
καὶ ἀπήντησεν τόπῳ καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ ἔδυ γὰρ ὁ ἥλιος καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου καὶ ἔθηκεν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ

12 És álmot láta: Ímé egy lajtorja vala a földön felállítva, melynek teteje az eget éri vala, és ímé az Istennek Angyalai fel- és alájárnak vala azon.
And he had a dream, and in his dream he saw steps stretching from earth to heaven, and the angels of God were going up and down on them.
καὶ ἐνυπνιάσθη καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἐστηριγμένη ἐν τῇ γῇ ἧς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτῆς

13 És ímé az Úr áll vala azon és szóla: Én [vagyok] az Úr, Ábrahámnak a te atyádnak Istene, és Izsáknak Istene; ezt a földet a melyen fekszel néked adom és a te magodnak.
And he saw the Lord by his side, saying, I am the Lord, the God of Abraham your father, and the God of Isaac: I will give to you and to your seed this land on which you are sleeping.
ὁ δὲ κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῆς καὶ εἶπεν ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς αβρααμ τοῦ πατρός σου καὶ ὁ θεὸς ισαακ μὴ φοβοῦ ἡ γῆ ἐφ' ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου

14 És a te magod olyan lészen mint a földnek pora, és terjeszkedel nyugotra és keletre, északra és délre, és te benned és a te magodban áldatnak meg a föld minden nemzetségei.
Your seed will be like the dust of the earth, covering all the land to the west and to the east, to the north and to the south: you and your seed will be a name of blessing to all the families of the earth.
καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν καὶ ἐπὶ λίβα καὶ ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἐπ' ἀνατολάς καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆ ς καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου

15 És ímé én veled [vagyok], hogy megõrizzelek téged valahova menéndesz, és visszahozzalak e földre; mert el nem hagylak téged, míg be nem teljesítem a mit néked mondtam.
And truly, I will be with you, and will keep you wherever you go, guiding you back again to this land; and I will not give you up till I have done what I have said to you.
καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ διαφυλάσσων σε ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ οὗ ἐὰν πορευθῇς καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην ὅτι οὐ μή σε ἐγκαταλίπω ἕως τοῦ ποιῆσαί με πάντα ὅσα ἐλάλησ ά σοι

16 Jákób pedig fölébredvén álmából, monda: Bizonyára az Úr van e helyen, és én nem tudtam.
And Jacob, awaking from his sleep, said, Truly, the Lord is in this place and I was not conscious of it.
καὶ ἐξηγέρθη ιακωβ ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ καὶ εἶπεν ὅτι ἔστιν κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν

17 Megrémüle annak okáért és monda: Mily rettenetes ez a hely; nem egyéb ez, hanem Istennek háza, és az égnek kapuja.
And fear came on him, and he said, This is a holy place; this is nothing less than the house of God and the doorway of heaven.
καὶ ἐφοβήθη καὶ εἶπεν ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος οὐκ ἔστιν τοῦτο ἀλλ' ἢ οἶκος θεοῦ καὶ αὕτη ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ

18 És felkele Jákób reggel, és vevé azt a követ, melyet feje alá tett vala, és oszlopul állítá fel azt, és olajat önte annak tetejére;
And early in the morning Jacob took the stone which had been under his head, and put it up as a pillar and put oil on it.
καὶ ἀνέστη ιακωβ τὸ πρωὶ καὶ ἔλαβεν τὸν λίθον ὃν ὑπέθηκεν ἐκεῖ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἔστησεν αὐτὸν στήλην καὶ ἐπέχεεν ἔλαιον ἐπὶ τὸ ἄκρον αὐτῆς

19 És nevezé annak a helynek nevét Béthelnek, az elõtt pedig Lúz vala annak a városnak neve.
And he gave that place the name of Beth-el, but before that time the town was named Luz.
καὶ ἐκάλεσεν ιακωβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου οἶκος θεοῦ καὶ ουλαμλους ἦν ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον

20 És fogadást tõn Jákób, mondá: Ha az Isten velem leénd, és megõriz engem ezen az úton, a melyen most járok, és ha ételûl kenyeret s öltözetûl ruhát adánd nékem;
Then Jacob took an oath, and said, If God will be with me, and keep me safe on my journey, and give me food and clothing to put on,
καὶ ηὔξατο ιακωβ εὐχὴν λέγων ἐὰν ᾖ κύριος ὁ θεὸς μετ' ἐμοῦ καὶ διαφυλάξῃ με ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ ᾗ ἐγὼ πορεύομαι καὶ δῷ μοι ἄρτον φαγεῖν καὶ ἱμάτιον περιβαλέσθαι

21 És békességgel térek vissza az én atyámnak házához: akkor az Úr leénd az én Istenem;
So that I come again to my father's house in peace, then I will take the Lord to be my God,
καὶ ἀποστρέψῃ με μετὰ σωτηρίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου καὶ ἔσται μοι κύριος εἰς θεόν

22 És ez a kõ, a melyet oszlopul állítottam fel, Isten háza lészen, és valamit adándasz nékem, annak tizedét néked adom.
And this stone which I have put up for a pillar will be God's house: and of all you give me, I will give a tenth part to you.
καὶ ὁ λίθος οὗτος ὃν ἔστησα στήλην ἔσται μοι οἶκος θεοῦ καὶ πάντων ὧν ἐάν μοι δῷς δεκάτην ἀποδεκατώσω αὐτά σοι .

1 Jákób azután lábára kelvén, elméne a napkeletre lakók földére.
Then Jacob went on his journey till he came to the land of the children of the East.
καὶ ἐξάρας ιακωβ τοὺς πόδας ἐπορεύθη εἰς γῆν ἀνατολῶν πρὸς λαβαν τὸν υἱὸν βαθουηλ τοῦ σύρου ἀδελφὸν δὲ ρεβεκκας μητρὸς ιακωβ καὶ ησαυ

2 És látá, hogy ímé egy kút van a mezõben, és hogy ott három falka juh hever vala. Mert abból a kútból itatják vala a nyájakat; de a kútnak száján nagy kõ vala:
And there he saw a water-hole in a field, and by the side of it three flocks of sheep, for there they got water for the sheep: and on the mouth of the water-hole there was a great stone.
καὶ ὁρᾷ καὶ ἰδοὺ φρέαρ ἐν τῷ πεδίῳ ἦσαν δὲ ἐκεῖ τρία ποίμνια προβάτων ἀναπαυόμενα ἐπ' αὐτοῦ ἐκ γὰρ τοῦ φρέατος ἐκείνου ἐπότιζον τὰ ποίμνια λίθος δὲ ἦν μέγας ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ φρέατος

3 Mikor pedig ott valamennyi nyáj összeverõdik, elgördítik a követ a kút szájáról és megitatják a juhokat s ismét helyére teszik a követ, a kút szájára.
And all the flocks would come together there, and when the stone had been rolled away, they would give the sheep water, and put the stone back again in its place on the mouth of the water-hole.
καὶ συνήγοντο ἐκεῖ πάντα τὰ ποίμνια καὶ ἀπεκύλιον τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος καὶ ἐπότιζον τὰ πρόβατα καὶ ἀπεκαθίστων τὸν λίθον ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ φρέατος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ

4 És monda nékik Jákób: Honnan valók vagytok atyámfiai? És mondának: Háránból valók vagyunk.
Then Jacob said to the herdmen, My brothers, where do you come from? And they said, From Haran.
εἶπεν δὲ αὐτοῖς ιακωβ ἀδελφοί πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς οἱ δὲ εἶπαν ἐκ χαρραν ἐσμέν

5 És monda nékik: Ismeritek-é Lábánt, a Nákhor fiát? s azok felelének: Ismerjük.
And he said to them, Have you any knowledge of Laban, the son of Nahor? And they said, We have.
εἶπεν δὲ αὐτοῖς γινώσκετε λαβαν τὸν υἱὸν ναχωρ οἱ δὲ εἶπαν γινώσκομεν

6 Azután monda nékik: Egészségben van-é? s azok mondának: Egészségben van, és az õ leánya Rákhel ímhol jõ a juhokkal.
And he said to them, Is he well? And they said, He is well, and here is Rachel his daughter coming with the sheep.
εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὑγιαίνει οἱ δὲ εἶπαν ὑγιαίνει καὶ ἰδοὺ ραχηλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων

7 És monda [Jákób:] Ímé még nagy fenn van a nap, nincs ideje hogy betereljék a marhát: itassátok meg a juhokat, és menjetek, legeltessetek.
Then Jacob said, The sun is still high and it is not time to get the cattle together: get water for the sheep and go and give them their food.
καὶ εἶπεν ιακωβ ἔτι ἐστὶν ἡμέρα πολλή οὔπω ὥρα συναχθῆναι τὰ κτήνη ποτίσαντες τὰ πρόβατα ἀπελθόντες βόσκετε

8 Azok pedig felelének: Nem tehetjük míg valamennyi nyáj össze nem verõdik, és el nem gördítik a követ a kút szájáról, hogy megitathassuk a juhokat.
And they said, We are not able to do so till all the flocks have come together and the stone has been rolled away from the mouth of the water-hole; then we will get water for the sheep.
οἱ δὲ εἶπαν οὐ δυνησόμεθα ἕως τοῦ συναχθῆναι πάντας τοὺς ποιμένας καὶ ἀποκυλίσωσιν τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος καὶ ποτιοῦμεν τὰ πρόβατα

9 Még beszélget vala velõk, mikor megérkezék Rákhel az õ atyja juhaival, melyeket legeltet vala.
While he was still talking with them, Rachel came with her father's sheep, for she took care of them.
ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς καὶ ραχηλ ἡ θυγάτηρ λαβαν ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς αὐτὴ γὰρ ἔβοσκεν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῆς

10 S lõn, a mint meglátá Jákób Rákhelt, Lábánnak az õ anyja bátyjának leányát, és Lábánnak az õ anyja bátyjának juhait, odalépett Jákób és elgördíté a követ a kút szájáról, és megitatá Lábánnak az õ anyja bátyjának juhait.
Then when Jacob saw Rachel, the daughter of Laban, his mother's brother, coming with Laban's sheep, he came near, and rolling the stone away from the mouth of the hole, he got water for Laban's flock.
ἐγένετο δὲ ὡς εἶδεν ιακωβ τὴν ραχηλ θυγατέρα λαβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ τὰ πρόβατα λαβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ προσελθὼν ιακωβ ἀπεκύλισεν τὸν λίθο ν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος καὶ ἐπότισεν τὰ πρόβατα λαβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ

11 És megcsókolá Jákób Rákhelt, és nagy felszóval síra.
And weeping for joy, Jacob gave Rachel a kiss.
καὶ ἐφίλησεν ιακωβ τὴν ραχηλ καὶ βοήσας τῇ φωνῇ αὐτοῦ ἔκλαυσεν

12 S elbeszélé Jákób Rákhelnek, hogy õ az õ atyjának rokona és hogy Rebekának fia. Ez pedig elfuta, és megmondá az õ atyjának.
And Rachel, hearing from Jacob that he was her father's relation and that he was the son of Rebekah, went running to give her father news of it.
καὶ ἀνήγγειλεν τῇ ραχηλ ὅτι ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐστιν καὶ ὅτι υἱὸς ρεβεκκας ἐστίν καὶ δραμοῦσα ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα

13 És lõn mikor Lábán Jákóbnak, az õ húga fiának hírét hallá, eleibe futa, megölelé és megcsókolá õt, és bevivé az õ házába, és az mindeneket elbeszéle Lábánnak.
And Laban, hearing news of Jacob, his sister's son, came running, and took Jacob in his arms, and kissing him, made him come into his house. And Jacob gave him news of everything.
ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσεν λαβαν τὸ ὄνομα ιακωβ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ ἔδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησεν καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτο ῦ καὶ διηγήσατο τῷ λαβαν πάντας τοὺς λόγους τούτους

14 És monda néki Lábán: Bizony én csontom és testem vagy te! És nála lakék egy hónapig,
And Laban said to him, Truly, you are my bone and my flesh. And he kept Jacob with him for the space of a month.
καὶ εἶπεν αὐτῷ λαβαν ἐκ τῶν ὀστῶν μου καὶ ἐκ τῆς σαρκός μου εἶ σύ καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ μῆνα ἡμερῶν

15 És monda Lábán Jákóbnak: Avagy ingyen szolgálj-é engem azért, hogy atyámfia vagy? Mondd meg nékem, mi legyen a béred?
Then Laban said to Jacob, Because you are my brother are you to be my servant for nothing? say now, what is your payment to be?
εἶπεν δὲ λαβαν τῷ ιακωβ ὅτι γὰρ ἀδελφός μου εἶ οὐ δουλεύσεις μοι δωρεάν ἀπάγγειλόν μοι τίς ὁ μισθός σού ἐστιν

16 Vala pedig Lábánnak két leánya: a nagyobbiknak neve Lea, a kisebbiknek neve Rákhel.
Now Laban had two daughters: the name of the older was Leah, and the name of the younger was Rachel.
τῷ δὲ λαβαν δύο θυγατέρες ὄνομα τῇ μείζονι λεια καὶ ὄνομα τῇ νεωτέρᾳ ραχηλ

17 Leának pedig gyenge szemei valának, de Rákhel szép termetû és szép tekintetû vala.
And Leah's eyes were clouded, but Rachel was fair in face and form.
οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ λειας ἀσθενεῖς ραχηλ δὲ καλὴ τῷ εἴδει καὶ ὡραία τῇ ὄψει

18 Megszereti vala azért Jákób Rákhelt, és monda: Szolgállak téged hét esztendeig Rákhelért, a te kisebbik leányodért.
And Jacob was in love with Rachel; and he said, I will be your servant seven years for Rachel, your younger daughter.
ἠγάπησεν δὲ ιακωβ τὴν ραχηλ καὶ εἶπεν δουλεύσω σοι ἑπτὰ ἔτη περὶ ραχηλ τῆς θυγατρός σου τῆς νεωτέρας

19 És monda Lábán: Jobb néked adnom õt, hogysem másnak adjam õt, maradj én nálam.
And Laban said, It is better for you to have her than another man: go on living here with me.
εἶπεν δὲ αὐτῷ λαβαν βέλτιον δοῦναί με αὐτὴν σοὶ ἢ δοῦναί με αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ οἴκησον μετ' ἐμοῦ

20 Szolgála tehát Jákób Rákhelért hét esztendeig, s csak néhány napnak tetszék az neki, annyira szereti vala õt.
And Jacob did seven years' work for Rachel; and because of his love for her it seemed to him only a very little time.
καὶ ἐδούλευσεν ιακωβ περὶ ραχηλ ἔτη ἑπτά καὶ ἦσαν ἐναντίον αὐτοῦ ὡς ἡμέραι ὀλίγαι παρὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν αὐτήν

21 És monda Jákób Lábánnak: Add meg nékem az én feleségemet: mert az én idõm kitelt, hadd menjek be hozzá.
Then Jacob said to Laban, Give me my wife so that I may have her, for the days are ended.
εἶπεν δὲ ιακωβ πρὸς λαβαν ἀπόδος τὴν γυναῖκά μου πεπλήρωνται γὰρ αἱ ἡμέραι μου ὅπως εἰσέλθω πρὸς αὐτήν

22 És begyûjté Lábán annak a helynek minden népét, és szerze lakodalmat.
And Laban got together all the men of the place and gave a feast.
συνήγαγεν δὲ λαβαν πάντας τοὺς ἄνδρας τοῦ τόπου καὶ ἐποίησεν γάμον

23 Estve pedig vevé az õ leányát Leát, és bevivé hozzá, a ki beméne õ hozzá.
And in the evening he took Leah, his daughter, and gave her to him, and he went in to her.
καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ λαβὼν λαβαν λειαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰσήγαγεν αὐτὴν πρὸς ιακωβ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὴν ιακωβ

24 És Lábán az õ szolgálóját Zilpát, szolgálóul adá az õ leányának Leának.
And Laban gave Zilpah, his servant-girl, to Leah, to be her waiting-woman.
ἔδωκεν δὲ λαβαν λεια τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ ζελφαν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ αὐτῇ παιδίσκην

25 És reggelre kelve: Ímé ez Lea! Monda azért Lábánnak: Mit cselekedtél én velem? Avagy nem Rákhelért szolgáltalak-é én tégedet? Miért csaltál meg engem?
And in the morning Jacob saw that it was Leah: and he said to Laban, What have you done to me? was I not working for you so that I might have Rachel? why have you been false to me?
ἐγένετο δὲ πρωί καὶ ἰδοὺ ἦν λεια εἶπεν δὲ ιακωβ τῷ λαβαν τί τοῦτο ἐποίησάς μοι οὐ περὶ ραχηλ ἐδούλευσα παρὰ σοί καὶ ἵνα τί παρελογίσω με

26 Lábán pedig monda: Nem szokás nálunk, hogy a kisebbiket oda adják a nagyobbik elõtt.
And Laban said, In our country we do not let the younger daughter be married before the older.
εἶπεν δὲ λαβαν οὐκ ἔστιν οὕτως ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν δοῦναι τὴν νεωτέραν πρὶν ἢ τὴν πρεσβυτέραν

27 Töltsd ki ennek hetét, azután amazt is néked adjuk a szolgálatért, melylyel majd szolgálsz nálam még más hét esztendeig.
Let the week of the bride-feast come to its end and then we will give you the other in addition, if you will be my servant for another seven years.
συντέλεσον οὖν τὰ ἕβδομα ταύτης καὶ δώσω σοι καὶ ταύτην ἀντὶ τῆς ἐργασίας ἧς ἐργᾷ παρ' ἐμοὶ ἔτι ἑπτὰ ἔτη ἕτερα

28 Jákób tehát aképen cselekedék, kitölté azt a hetet; ez pedig néki adá Rákhelt, az õ leányát feleségûl.
And Jacob did so; and when the week was ended, Laban gave him his daughter Rachel for his wife.
ἐποίησεν δὲ ιακωβ οὕτως καὶ ἀνεπλήρωσεν τὰ ἕβδομα ταύτης καὶ ἔδωκεν αὐτῷ λαβαν ραχηλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ γυναῖκα

29 És adá Lábán az õ leányának Rákhelnek, az õ szolgálóját Bilhát, hogy néki szolgálója legyen.
And Laban gave Rachel his servant-girl Bilhah to be her waiting-woman.
ἔδωκεν δὲ λαβαν ραχηλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ βαλλαν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ αὐτῇ παιδίσκην

30 És beméne Rákhelhez is, és inkább szereté Rákhelt, hogysem Leát és szolgála õ nála még más hét esztendeig.
Then Jacob took Rachel as his wife, and his love for her was greater than his love for Leah; and he went on working for Laban for another seven years.
καὶ εἰσῆλθεν πρὸς ραχηλ ἠγάπησεν δὲ ραχηλ μᾶλλον ἢ λειαν καὶ ἐδούλευσεν αὐτῷ ἑπτὰ ἔτη ἕτερα

31 És meglátá az Úr Lea megvetett voltát, és megnyitá annak méhét. Rákhel pedig magtalan vala.
Now the Lord, seeing that Leah was not loved, gave her a child; while Rachel had no children.
ἰδὼν δὲ κύριος ὅτι μισεῖται λεια ἤνοιξεν τὴν μήτραν αὐτῆς ραχηλ δὲ ἦν στεῖρα

32 Fogada azért Lea az õ méhében és szûle fiat, és nevezé nevét Rúbennek, mert azt mondja vala: Meglátta az Úr az én nyomorúságomat; most már szeretni fog engem az én férjem.
And Leah was with child, and gave birth to a son to whom she gave the name Reuben: for she said, The Lord has seen my sorrow; now my husband will have love for me.
καὶ συνέλαβεν λεια καὶ ἔτεκεν υἱὸν τῷ ιακωβ ἐκάλεσεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ρουβην λέγουσα διότι εἶδέν μου κύριος τὴν ταπείνωσιν νῦν με ἀγαπήσει ὁ ἀνήρ μου

33 Azután ismét teherbe esék és szûle fiat, és monda: Mivelhogy meghallotta az Úr megvetett voltomat, azért adta nékem ezt is; és nevezé nevét Simeonnak.
Then she became with child again, and gave birth to a son; and said, Because it has come to the Lord's ears that I am not loved, he has given me this son in addition: and she gave him the name Simeon.
καὶ συνέλαβεν πάλιν λεια καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ ιακωβ καὶ εἶπεν ὅτι ἤκουσεν κύριος ὅτι μισοῦμαι καὶ προσέδωκέν μοι καὶ τοῦτον ἐκάλεσεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ συμεων

34 És megint teherbe esék és szûle fiat, és monda: Most már ragaszkodni fog hozzám az én férjem, mert három fiat szûltem néki; azért nevezé nevét Lévinek.
And she was with child again, and gave birth to a son; and said, Now at last my husband will be united to me, because I have given him three sons: so he was named Levi.
καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν υἱὸν καὶ εἶπεν ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἔσται ὁ ἀνήρ μου ἔτεκον γὰρ αὐτῷ τρεῖς υἱούς διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ λευι

35 És ismét teherbe esék, és fiat szûle és mondá: Most már hálákat adok az Úrnak; azért nevezé nevét Júdának, és megszûnék a szûléstõl.
And she was with child again, and gave birth to a son: and she said, This time I will give praise to the Lord: so he was named Judah; after this she had no more children for a time.
καὶ συλλαβοῦσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ εἶπεν νῦν ἔτι τοῦτο ἐξομολογήσομαι κυρίῳ διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ιουδα καὶ ἔστη τοῦ τίκτειν

1 És látá Rákhel, hogy õ nem szûle Jákóbnak, irigykedni kezde Rákhel az õ nénjére, és monda Jákóbnak: Adj nékem gyermekeket, mert ha nem, meghalok.
Now Rachel, because she had no children, was full of envy of her sister; and she said to Jacob, If you do not give me children I will not go on living.
ἰδοῦσα δὲ ραχηλ ὅτι οὐ τέτοκεν τῷ ιακωβ καὶ ἐζήλωσεν ραχηλ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ εἶπεν τῷ ιακωβ δός μοι τέκνα εἰ δὲ μή τελευτήσω ἐγώ

2 Felgerjede azért Jákób haragja Rákhel ellen, és monda: Avagy Isten [vagyok-é] én, ki megtagadta tõled a méhnek gyümölcsét.
But Jacob was angry with Rachel, and said, Am I in the place of God, who has kept your body from having fruit?
ἐθυμώθη δὲ ιακωβ τῇ ραχηλ καὶ εἶπεν αὐτῇ μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ εἰμι ὃς ἐστέρησέν σε καρπὸν κοιλίας

3 És monda ez: Ímhol az én szolgálóm Bilha, menj be hozzá, hogy szûljön az én térdeimen, és én is megépüljek õ általa.
Then she said, Here is my servant Bilhah, go in to her, so that she may have a child on my knees, and I may have a family by her.
εἶπεν δὲ ραχηλ τῷ ιακωβ ἰδοὺ ἡ παιδίσκη μου βαλλα εἴσελθε πρὸς αὐτήν καὶ τέξεται ἐπὶ τῶν γονάτων μου καὶ τεκνοποιήσομαι κἀγὼ ἐξ αὐτῆς

4 Adá tehát néki az õ szolgálóját Bilhát feleségûl, és beméne ahhoz Jákób.
So she gave him her servant Bilhah as a wife, and Jacob went in to her.
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ βαλλαν τὴν παιδίσκην αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα εἰσῆλθεν δὲ πρὸς αὐτὴν ιακωβ

5 És teherbe esék Bilha és szûle Jákóbnak fiat.
And Bilhah became with child, and gave birth to a son.
καὶ συνέλαβεν βαλλα ἡ παιδίσκη ραχηλ καὶ ἔτεκεν τῷ ιακωβ υἱόν

6 És monda Rákhel: Ítélt felõlem az Isten, és meg is hallgatta szavamat, és adott énnékem fiat: azért nevezé nevét Dánnak.
Then Rachel said, God has been my judge, and has given ear to my voice, and has given me a son; so he was named Dan.
καὶ εἶπεν ραχηλ ἔκρινέν μοι ὁ θεὸς καὶ ἐπήκουσεν τῆς φωνῆς μου καὶ ἔδωκέν μοι υἱόν διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ δαν

7 Ismét fogada az õ méhében, és szûle Bilha, a Rákhel szolgálója más fiat is Jákóbnak.
And again Bilhah, Rachel's servant, was with child, and gave birth to a second son.
καὶ συνέλαβεν ἔτι βαλλα ἡ παιδίσκη ραχηλ καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ ιακωβ

8 És monda Rákhel: Nagy tusakodással tusakodtam az én nénémmel, és gyõztem; azért nevezé nevét Nafthalinak.
And Rachel said, I have had a great fight with my sister, and I have overcome her: and she gave the child the name Naphtali.
καὶ εἶπεν ραχηλ συνελάβετό μοι ὁ θεός καὶ συνανεστράφην τῇ ἀδελφῇ μου καὶ ἠδυνάσθην καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ νεφθαλι

9 Látván pedig Lea hogy õ megszûnt a szûléstõl, vevé az õ szolgálóját Zilpát, és adá azt Jákóbnak feleségûl.
When it was clear to Leah that she would have no more children for a time, she gave Zilpah, her servant, to Jacob as a wife.
εἶδεν δὲ λεια ὅτι ἔστη τοῦ τίκτειν καὶ ἔλαβεν ζελφαν τὴν παιδίσκην αὐτῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ ιακωβ γυναῖκα

10 És szûle Zilpa, Lea szolgálója, fiat Jákóbnak.
And Zilpah, Leah's servant, gave birth to a son.
εἰσῆλθεν δὲ πρὸς αὐτὴν ιακωβ καὶ συνέλαβεν ζελφα ἡ παιδίσκη λειας καὶ ἔτεκεν τῷ ιακωβ υἱόν

11 És monda Lea: Szerencsére! és nevezé nevét Gádnak!
And Leah said, It has gone well for me: and she gave him the name Gad.
καὶ εἶπεν λεια ἐν τύχῃ καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ γαδ

12 És szûle Zilpa, Lea szolgálója, más fiat is Jákóbnak.
And Zilpah, Leah's servant, gave birth to a second son.
καὶ συνέλαβεν ζελφα ἡ παιδίσκη λειας καὶ ἔτεκεν ἔτι τῷ ιακωβ υἱὸν δεύτερον

13 És monda Lea: Oh én boldogságom! bizony boldognak mondanak engem az asszonyok: és nevezé nevét Ásernek.
And Leah said, Happy am I! and all women will give witness to my joy: and she gave him the name Asher.
καὶ εἶπεν λεια μακαρία ἐγώ ὅτι μακαρίζουσίν με αἱ γυναῖκες καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ασηρ

14 És kiméne Rúben búzaaratáskor, és talála a mezõn mandragóra-bogyókat s vivé azokat az õ anyjának, Leának. És monda Rákhel Leának: Adj nékem kérlek a fiad mandragóra-bogyóiból.
Now at the time of the grain-cutting, Reuben saw some love-fruits in the field, and took them to his mother Leah. And Rachel said to her, Let me have some of your son's love-fruits.
ἐπορεύθη δὲ ρουβην ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν καὶ εὗρεν μῆλα μανδραγόρου ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ πρὸς λειαν τὴν μητέρα αὐτοῦ εἶπεν δὲ ραχηλ τῇ λεια δός μοι τῶν μ ανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου

15 Az pedig monda néki: Talán keveselled, hogy elvetted tõlem az én férjemet, s a fiam mandragóra-bogyóit is elvennéd tõlem? És monda Rákhel: Háljon veled hát az éjjel a te fiad mandragóra-bogyóiért.
But Leah said to her, Is it a small thing that you have taken my husband from me? and now would you take my son's love-fruits? Then Rachel said, You may have him tonight in exchange for your son's love-fruits.
εἶπεν δὲ λεια οὐχ ἱκανόν σοι ὅτι ἔλαβες τὸν ἄνδρα μου μὴ καὶ τοὺς μανδραγόρας τοῦ υἱοῦ μου λήμψῃ εἶπεν δὲ ραχηλ οὐχ οὕτως κοιμηθήτω μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου

16 Mikor Jákób este a mezõrõl jöve, eleibe méne Lea, és monda: Én hozzám jõjj be, mert megvettelek a fiam mandragóra-bogyóiért; és nála hála azon éjszaka.
In the evening, when Jacob came in from the field, Leah went out to him and said, Tonight you are to come to me, for I have given my son's love-fruits as a price for you. And he went in to her that night.
εἰσῆλθεν δὲ ιακωβ ἐξ ἀγροῦ ἑσπέρας καὶ ἐξῆλθεν λεια εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ εἶπεν πρός με εἰσελεύσῃ σήμερον μεμίσθωμαι γάρ σε ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ μου καὶ ἐ κοιμήθη μετ' αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην

17 És meghallgatá Isten Leát, mert fogada az õ méhében és szûle Jákóbnak ötödik fiat.
And God gave ear to her and she became with child, and gave Jacob a fifth son.
καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς λειας καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τῷ ιακωβ υἱὸν πέμπτον

18 És monda Lea: Megadta az Isten jutalmamat, a miért szolgálómat férjemnek adtam; azért nevezé nevét Izsakhárnak.
Then Leah said, God has made payment to me for giving my servant-girl to my husband: so she gave her son the name Issachar.
καὶ εἶπεν λεια ἔδωκεν ὁ θεὸς τὸν μισθόν μου ἀνθ' οὗ ἔδωκα τὴν παιδίσκην μου τῷ ἀνδρί μου καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ισσαχαρ ὅ ἐστιν μισθός

19 És ismét fogada az õ méhében Lea, és szûle hatodik fiat Jákóbnak.
And again Leah became with child, and she gave Jacob a sixth son.
καὶ συνέλαβεν ἔτι λεια καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἕκτον τῷ ιακωβ

20 És monda Lea: Megajándékozott az Isten engem jó ajándékkal; most már velem lakik az én férjem, mert hat fiat szûltem néki, és nevezé nevét Zebulonnak.
And she said, God has given me a good bride-price; now at last will I have my husband living with me, for I have given him six sons: and she gave him the name Zebulun.
καὶ εἶπεν λεια δεδώρηταί μοι ὁ θεὸς δῶρον καλόν ἐν τῷ νῦν καιρῷ αἱρετιεῖ με ὁ ἀνήρ μου ἔτεκον γὰρ αὐτῷ υἱοὺς ἕξ καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζαβουλων

21 Annakutána szûle leányt, és nevezé nevét Dínának.
After that she had a daughter, to whom she gave the name Dinah.
καὶ μετὰ τοῦτο ἔτεκεν θυγατέρα καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτῆς δινα

22 Megemlékezék pedig az Isten Rákhelrõl; és meghallgatá õt az Isten és megnyitá az õ méhét.
Then God gave thought to Rachel, and hearing her prayer he made her fertile.
ἐμνήσθη δὲ ὁ θεὸς τῆς ραχηλ καὶ ἐπήκουσεν αὐτῆς ὁ θεὸς καὶ ἀνέῳξεν αὐτῆς τὴν μήτραν

23 És fogada méhében, és szûle fiat, s monda: Elvevé Isten az én gyalázatomat.
And she was with child, and gave birth to a son: and she said, God has taken away my shame.
καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τῷ ιακωβ υἱόν εἶπεν δὲ ραχηλ ἀφεῖλεν ὁ θεός μου τὸ ὄνειδος

24 És nevezé nevét Józsefnek, mondván: Adjon ehhez az Úr nékem más fiat is.
And she gave him the name Joseph, saying, May the Lord give me another son.
καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ιωσηφ λέγουσα προσθέτω ὁ θεός μοι υἱὸν ἕτερον

25 És lõn, a mint szûlte vala Rákhel Józsefet, monda Jákób Lábánnak: Bocsáss el engemet, hadd menjek el az én helyembe, az én hazámba.
Now after the birth of Joseph, Jacob said to Laban, Let me go away to my place and my country.
ἐγένετο δὲ ὡς ἔτεκεν ραχηλ τὸν ιωσηφ εἶπεν ιακωβ τῷ λαβαν ἀπόστειλόν με ἵνα ἀπέλθω εἰς τὸν τόπον μου καὶ εἰς τὴν γῆν μου

26 Add meg nékem az én feleségeimet és magzatimat, a kikért szolgáltalak téged, hadd menjek el, mert te tudod az én szolgálatomat, a melylyel szolgáltalak téged.
Give me my wives and my children, for whom I have been your servant, and let me go: for you have knowledge of all the work I have done for you.
ἀπόδος τὰς γυναῖκάς μου καὶ τὰ παιδία περὶ ὧν δεδούλευκά σοι ἵνα ἀπέλθω σὺ γὰρ γινώσκεις τὴν δουλείαν ἣν δεδούλευκά σοι

27 És monda néki Lábán: Vajha kedvet találtam volna szemeid elõtt! Úgy sejtem, hogy te éretted áldott meg engem az Úr.
And Laban said, If you will let me say so, do not go away; for I have seen by the signs that the Lord has been good to me because of you.
εἶπεν δὲ αὐτῷ λαβαν εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον σου οἰωνισάμην ἄν εὐλόγησεν γάρ με ὁ θεὸς τῇ σῇ εἰσόδῳ

28 És monda: Szabj bért magadnak és én megadom.
Say then what your payment is to be and I will give it.
διάστειλον τὸν μισθόν σου πρός με καὶ δώσω

29 Ez pedig monda: Te tudod mimódon szolgáltalak téged, és hogy mivé lett nálam a te jószágod.
Then Jacob said, You have seen what I have done for you, and how your cattle have done well under my care.
εἶπεν δὲ αὐτῷ ιακωβ σὺ γινώσκεις ἃ δεδούλευκά σοι καὶ ὅσα ἦν κτήνη σου μετ' ἐμοῦ

30 Mert a mi kevesed vala én elõttem, sokra szaporodott, és megáldott az Úr téged az én lábam nyomán. Immár mikor tehetek valamit a magam házáért is?
For before I came you had little, and it has been greatly increased; and the Lord has given you a blessing in everything I have done; but when am I to do something for my family?
μικρὰ γὰρ ἦν ὅσα σοι ἦν ἐναντίον ἐμοῦ καὶ ηὐξήθη εἰς πλῆθος καὶ ηὐλόγησέν σε κύριος ἐπὶ τῷ ποδί μου νῦν οὖν πότε ποιήσω κἀγὼ ἐμαυτῷ οἶκον

31 És monda [Lábán:] Mit adjak néked? Felele Jákób: Ne adj nékem semmit; juhaidat ismét legeltetem és õrizem, ha nekem ezt a dolgot megteszed:
And Laban said, What am I to give you? And Jacob said, Do not give me anything; but I will again take up the care of your flock if you will only do this for me:
καὶ εἶπεν αὐτῷ λαβαν τί σοι δώσω εἶπεν δὲ αὐτῷ ιακωβ οὐ δώσεις μοι οὐθέν ἐὰν ποιήσῃς μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο πάλιν ποιμανῶ τὰ πρόβατά σου καὶ φυλάξω

32 Nyájaidat ma mind végig járom, minden pettyegetett és tarka bárányt kiszaggatok közûlök, és minden fekete bárányt a juhok közûl, s a tarkát és pettyegetettet a kecskék közûl, s legyen [ez] az én bérem.
Let me go through all your flock today, taking out from among them all the sheep which are marked or coloured or black, and all the marked or coloured goats: these will be my payment.
παρελθάτω πάντα τὰ πρόβατά σου σήμερον καὶ διαχώρισον ἐκεῖθεν πᾶν πρόβατον φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνάσιν καὶ πᾶν διάλευκον καὶ ῥαντὸν ἐν ταῖς αἰξίν ἔσται μοι μισθός

33 S a mikor majd bérem iránt eljövéndesz, mi elõtted lesz, becsületességemrõl ez felel: a mi nem pettyegetett vagy tarka a kecskék, s nem fekete a juhok közt, az mind lopott jószág nálam.
And so you will be able to put my honour to the test in time to come; if you see among my flocks any goats which are not marked or coloured, or any sheep which is not black, you may take me for a thief.
καὶ ἐπακούσεταί μοι ἡ δικαιοσύνη μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ αὔριον ὅτι ἐστὶν ὁ μισθός μου ἐνώπιόν σου πᾶν ὃ ἐὰν μὴ ᾖ ῥαντὸν καὶ διάλευκον ἐν ταῖς αἰξὶν καὶ φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνάσιν κ εκλεμμένον ἔσται παρ' ἐμοί

34 És monda Lábán: Ám legyen: Vajha a te beszéded szerint lenne.
And Laban said, Let it be as you say.
εἶπεν δὲ αὐτῷ λαβαν ἔστω κατὰ τὸ ῥῆμά σου

35 Külön választá azért azon a napon a pettyegetett és tarka kosokat, és minden csíkos lábú és tarka kecskét, mind a melyikben valami fehérség vala, és minden feketét a juhok közûl, és adá az õ fiainak keze alá.
So that day he took all the he-goats which were banded or coloured, and all the she-goats which were marked or coloured or had white marks, and all the black sheep, and gave them into the care of his sons;
καὶ διέστειλεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοὺς τράγους τοὺς ῥαντοὺς καὶ τοὺς διαλεύκους καὶ πάσας τὰς αἶγας τὰς ῥαντὰς καὶ τὰς διαλεύκους καὶ πᾶν ὃ ἦν λευκὸν ἐν αὐτοῖς καὶ πᾶν ὃ ἦν φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνάσιν καὶ ἔδωκεν διὰ χειρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ

36 És három napi járó földet vete maga közé és Jákób közé; Jákób pedig legelteti vala Lábán egyéb juhait.
And sent them three days' journey away: and Jacob took care of the rest of Laban's flock.
καὶ ἀπέστησεν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ἀνὰ μέσον αὐτῶν καὶ ἀνὰ μέσον ιακωβ ιακωβ δὲ ἐποίμαινεν τὰ πρόβατα λαβαν τὰ ὑπολειφθέντα

37 És võn Jákób zöld nyár-, mogyoró- és gesztenye-vesszõket, és meghántá azokat fehéresen csíkosra, hogy látható legyen a vesszõk fehére.
Then Jacob took young branches of trees, cutting off the skin so that the white wood was seen in bands.
ἔλαβεν δὲ ἑαυτῷ ιακωβ ῥάβδον στυρακίνην χλωρὰν καὶ καρυίνην καὶ πλατάνου καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς ιακωβ λεπίσματα λευκὰ περισύρων τὸ χλωρόν ἐφαίνετο δὲ ἐπὶ ταῖς ῥάβδοις τὸ λευκόν ὃ ἐλέπισεν ποικίλον

38 És a vesszõket, melyeket meghántott vala, felállítá a csatornákba, az itató válúkba, melyekre a juhok inni járnak vala, szembe a juhokkal, hogy foganjanak, mikor inni jönnek.
And he put the banded sticks in the drinking-places where the flock came to get water; and they became with young when they came to the water.
καὶ παρέθηκεν τὰς ῥάβδους ἃς ἐλέπισεν ἐν ταῖς ληνοῖς τῶν ποτιστηρίων τοῦ ὕδατος ἵνα ὡς ἂν ἔλθωσιν τὰ πρόβατα πιεῖν ἐνώπιον τῶν ῥάβδων ἐλθόντων αὐτῶν εἰς τὸ πιεῖν

39 És a juhok a vesszõk elõtt foganának és ellenek vala csíkos lábúakat, pettyegetetteket és tarkákat.
And because of this, the flock gave birth to young which were marked with bands of colour.
ἐγκισσήσωσιν τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους καὶ ἔτικτον τὰ πρόβατα διάλευκα καὶ ποικίλα καὶ σποδοειδῆ ῥαντά

40 Azután külön szakasztá Jákób ezeket a bárányokat, és a Lábán nyáját arczczal fordítja vala a csíkos lábú és fekete bárányokra; így szerze magának külön falkákat, melyeket nem ereszte a Lábán juhai közé.
These lambs Jacob kept separate; and he put his flock in a place by themselves and not with Laban's flock.
τοὺς δὲ ἀμνοὺς διέστειλεν ιακωβ καὶ ἔστησεν ἐναντίον τῶν προβάτων κριὸν διάλευκον καὶ πᾶν ποικίλον ἐν τοῖς ἀμνοῖς καὶ διεχώρισεν ἑαυτῷ ποίμνια καθ' ἑαυτὸν καὶ οὐκ ἔμιξεν αὐτὰ εἰς τὰ πρόβατα λαβαν

41 És lõn, hogy mikor a nyáj java részének vala párzási ideje, akkor Jákób a vesszõket oda raká a válúkba a juhok eleibe, hogy a vesszõket látva foganjanak.
And whenever the stronger ones of the flock became with young, Jacob put the sticks in front of them in the drinking-places, so that they might become with young when they saw the sticks.
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐνεκίσσησεν τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα ἔθηκεν ιακωβ τὰς ῥάβδους ἐναντίον τῶν προβάτων ἐν ταῖς ληνοῖς τοῦ ἐγκισσῆσαι αὐτὰ κατὰ τὰς ῥάβδους

42 De mikor satnya vala a nyáj, nem rakja vala oda s ily módon Lábánéi lõnek a satnyák, a java pedig Jákóbé.
But when the flocks were feeble, he did not put the sticks before them; so that the feebler flocks were Laban's and the stronger were Jacob's.
ἡνίκα δ' ἂν ἔτεκον τὰ πρόβατα οὐκ ἐτίθει ἐγένετο δὲ τὰ ἄσημα τοῦ λαβαν τὰ δὲ ἐπίσημα τοῦ ιακωβ

43 És felette igen meggazdagodék a férfiú; és vala néki sok juha, szolgálója, szolgája, tevéje és szamara.
So Jacob's wealth was greatly increased; he had great flocks and women-servants and men-servants and camels and asses.
καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἄνθρωπος σφόδρα σφόδρα καὶ ἐγένετο αὐτῷ κτήνη πολλὰ καὶ βόες καὶ παῖδες καὶ παιδίσκαι καὶ κάμηλοι καὶ ὄνοι

1 És meghallá a Lábán fiainak beszédét, kik ezt mondják vala: Valamije volt atyánknak, mind elvette Jákób; és atyánkéból szerezte mind e gazdagságot.
Now it came to the ears of Jacob that Laban's sons were saying, Jacob has taken away all our father's property, and in this way he has got all this wealth.
ἤκουσεν δὲ ιακωβ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν λαβαν λεγόντων εἴληφεν ιακωβ πάντα τὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν πεποίηκεν πᾶσαν τὴν δόξαν ταύτην

2 És látá Jákób a Lábán orczáját, hogy ímé nem olyan õ hozzá mint annakelõtte.
And Jacob saw that Laban's feeling for him was no longer what it had been before.
καὶ εἶδεν ιακωβ τὸ πρόσωπον τοῦ λαβαν καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν

3 Monda pedig az Úr Jákóbnak: Térj meg atyáid földére, a te rokonságod közé, és veled lészek.
Then the Lord said to Jacob, Go back to the land of your fathers, and to your relations, and I will be with you.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς ιακωβ ἀποστρέφου εἰς τὴν γῆν τοῦ πατρός σου καὶ εἰς τὴν γενεάν σου καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ

4 Elkülde tehát Jákób, és kihívatá magához Rákhelt és Leát a mezõre az õ nyájához.
And Jacob sent for Rachel and Leah to come to him in the field among his flock.
ἀποστείλας δὲ ιακωβ ἐκάλεσεν ραχηλ καὶ λειαν εἰς τὸ πεδίον οὗ τὰ ποίμνια

5 És monda nékik: Látom atyátok orczáját, hogy nem olyan hozzám, mint ennekelõtte; de az én atyám Istene velem volt.
And he said to them, It is clear to me that your father's feeling is no longer what it was to me; but the God of my father has been with me
καὶ εἶπεν αὐταῖς ὁρῶ ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς ὑμῶν ὅτι οὐκ ἔστιν πρὸς ἐμοῦ ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν ὁ δὲ θεὸς τοῦ πατρός μου ἦν μετ' ἐμοῦ

6 Ti pedig tudjátok, hogy teljes erõm szerint szolgáltam atyátokat.
And you have seen how I have done all in my power for your father,
καὶ αὐταὶ δὲ οἴδατε ὅτι ἐν πάσῃ τῇ ἰσχύι μου δεδούλευκα τῷ πατρὶ ὑμῶν

7 De atyátok engem megcsalt s tízszer is megváltoztatta béremet; mindazáltal az Isten nem engedte, hogy nékem kárt tehessen.
But your father has not kept faith with me, and ten times he has made changes in my payment; but God has kept him from doing me damage.
ὁ δὲ πατὴρ ὑμῶν παρεκρούσατό με καὶ ἤλλαξεν τὸν μισθόν μου τῶν δέκα ἀμνῶν καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς κακοποιῆσαί με

8 Mikor azt mondotta: A pettyegetettek legyenek a te béred, a juhok mind pettyegetetteket ellenek vala. Ha azt mondotta: A csíkos lábúak legyenek a te béred, a juhok mind csíkos lábúakat ellenek vala.
If he said, All those in the flock which have marks are to be yours, then all the flock gave birth to marked young; and if he said, All the banded ones are to be yours, then all the flock had banded young.
ἐὰν οὕτως εἴπῃ τὰ ποικίλα ἔσται σου μισθός καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα ποικίλα ἐὰν δὲ εἴπῃ τὰ λευκὰ ἔσται σου μισθός καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα λευκά

9 Így vette el Isten atyátok jószágát és nékem adta.
So God has taken away your father's cattle and has given them to me.
καὶ ἀφείλατο ὁ θεὸς πάντα τὰ κτήνη τοῦ πατρὸς ὑμῶν καὶ ἔδωκέν μοι αὐτά

10 Mert lõn a juhok foganásának idejekor, szemeimet felemelém, és látom vala álomban, hogy ímé a juhokat hágó kosok csíkos lábúak, pettyegetettek és tarkák.
And at the time when the flock were with young, I saw in a dream that all the he-goats which were joined with the she-goats were banded and marked and coloured.
καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα καὶ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτὰ ἐν τῷ ὕπνῳ καὶ ἰδοὺ οἱ τράγοι καὶ οἱ κριοὶ ἀναβαίνοντες ἦσαν ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας διάλευκοι καὶ ποικίλοι καὶ σποδοειδεῖς ῥαντοί

11 Akkor monda nékem az Isten Angyala álomban: Jákób. És felelék: Ímhol vagyok.
And in my dream the angel of the Lord said to me, Jacob: and I said, Here am I.
καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ καθ' ὕπνον ιακωβ ἐγὼ δὲ εἶπα τί ἐστιν

12 És õ monda: Emeld fel szemeidet és lásd, hogy a mely kosok a juhokat hágják, azok mind csíkos lábúak, pettyegetettek és tarkák. Mert mindazt láttam, a mit veled Lábán cselekeszik vala.
And he said, See how all the he-goats are banded and marked and coloured: for I have seen what Laban has done to you.
καὶ εἶπεν ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἰδὲ τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας διαλεύκους καὶ ποικίλους καὶ σποδοειδεῖς ῥαντούς ἑ ὥρακα γὰρ ὅσα σοι λαβαν ποιεῖ

13 Én vagyok ama Béthelnek Istene, a hol emlékoszlopot kentél fel, és a hol fogadást tettél nékem. Most kelj fel, menj ki e földrõl, és térj vissza szülõföldedre.
I am the God of Beth-el, where you put oil on the pillar and took an oath to me: now then, come out of this land and go back to the country of your birth.
ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τόπῳ θεοῦ οὗ ἤλειψάς μοι ἐκεῖ στήλην καὶ ηὔξω μοι ἐκεῖ εὐχήν νῦν οὖν ἀνάστηθι καὶ ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς ταύτης καὶ ἄπελθε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσε ώς σου καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ

14 És felele Rákhel és Lea, és mondának néki: Vajjon vagyon-é még nékünk valami részünk és örökségünk a mi atyánk házában?
Then Rachel and Leah said to him in answer, What part or heritage is there for us in our father's house?
καὶ ἀποκριθεῖσα ραχηλ καὶ λεια εἶπαν αὐτῷ μὴ ἔστιν ἡμῖν ἔτι μερὶς ἢ κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν

15 Avagy nem úgy tartott-é minket mint idegeneket? midõn minket eladott, és értékünket is teljesen megemésztette.
Are we not as people from a strange country to him? for he took a price for us and now it is all used up.
οὐχ ὡς αἱ ἀλλότριαι λελογίσμεθα αὐτῷ πέπρακεν γὰρ ἡμᾶς καὶ κατέφαγεν καταβρώσει τὸ ἀργύριον ἡμῶν

16 Mert mind ez a gazdagság, melyet Isten vett el a mi atyánktól, miénk és a mi fiainké. Most azért valamit néked az Isten mondott, [azt] cselekedjed.
For the wealth which God has taken from him is ours and our children's; so now, whatever God has said to you, do.
πάντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν ἣν ἀφείλατο ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἡμῖν ἔσται καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν νῦν οὖν ὅσα εἴρηκέν σοι ὁ θεός ποίει

17 Felkele tehát Jákób, és feltevé gyermekeit és feleségeit a tevékre;
Then Jacob put his wives and his sons on camels;
ἀναστὰς δὲ ιακωβ ἔλαβεν τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰ παιδία αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καμήλους

18 És elvivé minden nyáját, és minden keresményét, melyet keresett vala; minden jószágát, melyet szerzett vala Mésopotámiában, hogy elmenjen az õ atyjához Izsákhoz Kanaán földére.
And sending on before him all his cattle and his property which he had got together in Paddan-aram, he made ready to go to Isaac his father in the land of Canaan.
καὶ ἀπήγαγεν πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ ἣν περιεποιήσατο ἐν τῇ μεσοποταμίᾳ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ ἀπελθεῖν πρὸς ισαακ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς γῆν χανααν

19 Lábán pedig elment vala juhait nyírni; azonközben ellopá Rákhel a házi bálványokat, melyek atyjánál valának.
Now Laban had gone to see to the cutting of the wool of his sheep; so Rachel secretly took the images of the gods of her father's house.
λαβαν δὲ ᾤχετο κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ ἔκλεψεν δὲ ραχηλ τὰ εἴδωλα τοῦ πατρὸς αὐτῆς

20 Jákób pedig meglopá a Siriabeli Lábánnak szívét, mivelhogy nem adá tudtára, hogy szökni akar.
And Jacob went away secretly, without giving news of his flight to Laban the Aramaean.
ἔκρυψεν δὲ ιακωβ λαβαν τὸν σύρον τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ ὅτι ἀποδιδράσκει

21 Megszökék tehát mindenestõl, és felkelvén, általméne a folyóvízen, és Gileád hegye felé tarta.
So he went away with all he had, and went across the River in the direction of the hill-country of Gilead.
καὶ ἀπέδρα αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ καὶ διέβη τὸν ποταμὸν καὶ ὥρμησεν εἰς τὸ ὄρος γαλααδ

22 És mikor harmad napra megmondák Lábánnak, hogy Jákób elszökött;
And on the third day Laban had news of Jacob's flight.
ἀνηγγέλη δὲ λαβαν τῷ σύρῳ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ὅτι ἀπέδρα ιακωβ

23 Maga mellé vévén az õ rokonait, hét napi járó földig ûzé õket; és eléré a Gileád hegyén.
And taking the men of his family with him, he went after him for seven days and overtook him in the hill-country of Gilead.
καὶ παραλαβὼν πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ ὁδὸν ἡμερῶν ἑπτὰ καὶ κατέλαβεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει τῷ γαλααδ

24 Isten pedig megjelenék a Siriabeli Lábánnak éjjel álomban, és monda néki: Vigyázz magadra, Jákóbnak se jót, se rosszat ne szólj.
Then God came to Laban in a dream by night, and said to him, Take care that you say nothing good or bad to Jacob.
ἦλθεν δὲ ὁ θεὸς πρὸς λαβαν τὸν σύρον καθ' ὕπνον τὴν νύκτα καὶ εἶπεν αὐτῷ φύλαξαι σεαυτόν μήποτε λαλήσῃς μετὰ ιακωβ πονηρά

25 Mikor eléré Lábán Jákóbot, s Jákób a hegyen voná fel sátorát; Lábán is a Gileád hegyén voná fel az õ rokonaival egybe.
Now when Laban overtook him, Jacob had put up his tent in the hill-country; and Laban and his brothers put up their tents in the hill-country of Gilead.
καὶ κατέλαβεν λαβαν τὸν ιακωβ ιακωβ δὲ ἔπηξεν τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει λαβαν δὲ ἔστησεν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει γαλααδ

26 És monda Lábán Jákóbnak: Mit cselekedtél, hogy megloptad szívemet, és leányaimat fegyverrel nyert foglyokként vitted el?
And Laban said to Jacob, Why did you go away secretly, taking my daughters away like prisoners of war?
εἶπεν δὲ λαβαν τῷ ιακωβ τί ἐποίησας ἵνα τί κρυφῇ ἀπέδρας καὶ ἐκλοποφόρησάς με καὶ ἀπήγαγες τὰς θυγατέρας μου ὡς αἰχμαλώτιδας μαχαίρᾳ

27 Miért futottál el titkon, s loptál meg engem? miért nem jelentetted nékem, hogy elbocsátottalak volna örömmel, énekszóval, dob- és hegedûszóval?
Why did you make a secret of your flight, not giving me word of it, so that I might have sent you away with joy and songs, with melody and music?
καὶ εἰ ἀνήγγειλάς μοι ἐξαπέστειλα ἄν σε μετ' εὐφροσύνης καὶ μετὰ μουσικῶν τυμπάνων καὶ κιθάρας

28 És nem engedted meg, hogy megcsókoljam fiaimat és leányaimat. Ez egyszer bolondul cselekedtél.
You did not even let me give a kiss to my sons and my daughters. This was a foolish thing to do.
οὐκ ἠξιώθην καταφιλῆσαι τὰ παιδία μου καὶ τὰς θυγατέρας μου νῦν δὲ ἀφρόνως ἔπραξας

29 Volna erõm hozzá, hogy rosszat tegyek veletek, de a ti atyátok Istene tegnap éjszaka megszólíta engem, ezt mondván: Vigyázz magadra, Jákóbnak se jót, se rosszat ne szólj.
It is in my power to do you damage: but the God of your father came to me this night, saying, Take care that you say nothing good or bad to Jacob.
καὶ νῦν ἰσχύει ἡ χείρ μου κακοποιῆσαί σε ὁ δὲ θεὸς τοῦ πατρός σου ἐχθὲς εἶπεν πρός με λέγων φύλαξαι σεαυτόν μήποτε λαλήσῃς μετὰ ιακωβ πονηρά

30 Hogyha pedig immár el akartál menni, mivelhogy nagy kívánsággal kívánkoztál atyád házához: miért loptad el az én isteneimet?
And now, it seems, you are going because your heart's desire is for your father's house; but why have you taken my gods?
νῦν οὖν πεπόρευσαι ἐπιθυμίᾳ γὰρ ἐπεθύμησας ἀπελθεῖν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἵνα τί ἔκλεψας τοὺς θεούς μου

31 Felelvén pedig Jákób, monda Lábánnak: Mert féltem, mert gondolom vala, hogy talán elveszed a te leányaidat én tõlem erõvel.
And Jacob, in answer, said to Laban, My fear was that you might take your daughters from me by force.
ἀποκριθεὶς δὲ ιακωβ εἶπεν τῷ λαβαν εἶπα γάρ μήποτε ἀφέλῃς τὰς θυγατέρας σου ἀπ' ἐμοῦ καὶ πάντα τὰ ἐμά

32 A kinél pedig megtalálod a te isteneidet, ne éljen [az]. Atyánkfiai elõtt vizsgáld meg, mid van nálam, és vidd el. Mert nem tudja vala Jákób, hogy Rákhel lopta el azokat.
As for your gods, if anyone of us has them, let him be put to death: make search before us all for what is yours, and take it. For Jacob had no knowledge that Rachel had taken them.
ἐπίγνωθι τί ἐστιν τῶν σῶν παρ' ἐμοί καὶ λαβέ καὶ οὐκ ἐπέγνω παρ' αὐτῷ οὐθέν καὶ εἶπεν αὐτῷ ιακωβ παρ' ᾧ ἐὰν εὕρῃς τοὺς θεούς σου οὐ ζήσεται ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν οὐκ ᾔδει δὲ ιακωβ ὅτι ραχηλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔκλεψεν αὐτούς

33 Beméne tehát Lábán Jákób sátorába, és Lea sátorába, és a két szolgáló sátorába, és nem találá meg; akkor kiméne Lea sátorából, és méne a Rákhel sátorába.
So Laban went into Jacob's tent and into Leah's tent, and into the tents of the two servant-women, but they were not there; and he came out of Leah's tent and went into Rachel's.
εἰσελθὼν δὲ λαβαν ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον λειας καὶ οὐχ εὗρεν καὶ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ οἴκου λειας ἠρεύνησεν τὸν οἶκον ιακωβ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν δύο παιδισκῶν καὶ οὐχ εὗρεν εἰ σῆλθεν δὲ καὶ εἰς τὸν οἶκον ραχηλ

34 Rákhel pedig vette vala a házi bálványokat, és tette vala azokat egy tevének a nyergébe, és rájok ûle; Lábán pedig felhányá az egész sátort, és nem találta vala meg [azokat.]
Now Rachel had taken the images, and had put them in the camels' basket, and was seated on them. And Laban, searching through all the tent, did not come across them.
ραχηλ δὲ ἔλαβεν τὰ εἴδωλα καὶ ἐνέβαλεν αὐτὰ εἰς τὰ σάγματα τῆς καμήλου καὶ ἐπεκάθισεν αὐτοῖς

35 Akkor monda az õ atyjának: Ne haragudjék az én uram, hogy fel nem kelhetek elõtted, mert asszonyok baja van rajtam. Keresé tehát, de nem találá a házi bálványokat.
And she said to her father, Let not my lord be angry because I do not get up before you, for I am in the common condition of women. And with all his searching, he did not come across the images.
καὶ εἶπεν τῷ πατρὶ αὐτῆς μὴ βαρέως φέρε κύριε οὐ δύναμαι ἀναστῆναι ἐνώπιόν σου ὅτι τὸ κατ' ἐθισμὸν τῶν γυναικῶν μοί ἐστιν ἠρεύνησεν δὲ λαβαν ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ καὶ οὐχ εὗ ρεν τὰ εἴδωλα

36 Jákób pedig haragra gerjede s feddõdék Lábánnal. Megszólala Jákób és monda Lábánnak: Mi a vétkem, és mi a bûnöm, hogy üldözõbe vettél?
Then Jacob was angry with Laban, and said, What crime or sin have I done that you have come after me with such passion?
ὠργίσθη δὲ ιακωβ καὶ ἐμαχέσατο τῷ λαβαν ἀποκριθεὶς δὲ ιακωβ εἶπεν τῷ λαβαν τί τὸ ἀδίκημά μου καὶ τί τὸ ἁμάρτημά μου ὅτι κατεδίωξας ὀπίσω μου

37 Bezzeg minden holmimat felhánytad, mit találtál a magad házi holmija közûl valót? add elõ itt az én rokonaim és a te rokonaid elõtt, hogy tegyenek ítéletet kettõnk között.
Now that you have made search through all my goods, what have you seen which is yours? Make it clear now before my people and your people, so that they may be judges between us.
καὶ ὅτι ἠρεύνησας πάντα τὰ σκεύη μου τί εὗρες ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν τοῦ οἴκου σου θὲς ὧδε ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν ἀδελφῶν σου καὶ ἐλεγξάτωσαν ἀνὰ μέσον τ ῶν δύο ἡμῶν

38 Immár húsz esztendeje vagyok nálad, juhaid és kecskéid nem vetéltek el, és nyájad kosait nem ettem meg.
These twenty years I have been with you; your sheep and your goats have had young without loss, not one of your he-goats have I taken for food.
ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ τὰ πρόβατά σου καὶ αἱ αἶγές σου οὐκ ἠτεκνώθησαν κριοὺς τῶν προβάτων σου οὐ κατέφαγον

39 A mit a [vad] megszaggatott, nem vittem hozzád, én fizettem meg azt; tõlem követelted a nappal lopottat, mint az éjjel lopottat is.
Anything which was wounded by beasts I did not take to you, but myself made up for the loss of it; you made me responsible for whatever was taken by thieves, by day or by night.
θηριάλωτον οὐκ ἀνενήνοχά σοι ἐγὼ ἀπετίννυον παρ' ἐμαυτοῦ κλέμματα ἡμέρας καὶ κλέμματα νυκτός

40 Úgy voltam hogy nappal a hõség emésztett, éjjel pedig a hideg; és az álom távol maradt szemeimtõl.
This was my condition, wasted by heat in the day and by the bitter cold at night; and sleep went from my eyes.
ἐγινόμην τῆς ἡμέρας συγκαιόμενος τῷ καύματι καὶ παγετῷ τῆς νυκτός καὶ ἀφίστατο ὁ ὕπνος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου

41 Immár húsz esztendeje hogy házadnál vagyok; tizennégy esztendeig szolgáltalak két leányodért, és hat esztendeig juhaidért; te pedig béremet tízszer is megváltoztattad.
These twenty years I have been in your house; I was your servant for fourteen years because of your daughters, and for six years I kept your flock, and ten times was my payment changed.
ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγώ εἰμι ἐν τῇ οἰκίᾳ σου ἐδούλευσά σοι δέκα τέσσαρα ἔτη ἀντὶ τῶν δύο θυγατέρων σου καὶ ἓξ ἔτη ἐν τοῖς προβάτοις σου καὶ παρελογίσω τὸν μισθόν μου δέκα ἀμνάσιν

42 Ha az én atyám Istene, Ábrahám Istene, és az Izsák félelme velem nem volt volna, bizony most üresen bocsátanál el engem, [de] megtekintette Isten az én nyomorúságomat és kezeim munkáját, és megfeddett [téged] tegnap éjjel.
If the God of my father, the God of Abraham and the Fear of Isaac, had not been with me, you would have sent me away with nothing in my hands. But God has seen my troubles and the work of my hands, and this night he kept you back.
εἰ μὴ ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου αβρααμ καὶ ὁ φόβος ισαακ ἦν μοι νῦν ἂν κενόν με ἐξαπέστειλας τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον τῶν χειρῶν μου εἶδεν ὁ θεὸς καὶ ἤλεγξέν σε ἐχθές

43 Felele pedig Lábán és monda Jákóbnak: A leányok én leányaim és a fiak én fiaim, és a nyáj az én nyájam, s valamit látsz mind az enyim, de mit tehetek ma ezeknek az én leányaimnak, vagy az õ magzatjaiknak, a kiket szûltek?
Then Laban, answering, said, These women are my daughters and these children my children, the flocks and all you see are mine: what now may I do for my daughters and for their children?
ἀποκριθεὶς δὲ λαβαν εἶπεν τῷ ιακωβ αἱ θυγατέρες θυγατέρες μου καὶ οἱ υἱοὶ υἱοί μου καὶ τὰ κτήνη κτήνη μου καὶ πάντα ὅσα σὺ ὁρᾷς ἐμά ἐστιν καὶ τῶν θυγατέρων μου τί ποιήσω ταύταις σήμερον ἢ τοῖς τέκνοις αὐτῶν οἷς ἔτεκον

44 Most tehát jer, kössünk szövetséget, én meg te, hogy az légyen bizonyságul közöttem és közötted.
Come, let us make an agreement, you and I; and let it be for a witness between us.
νῦν οὖν δεῦρο διαθώμεθα διαθήκην ἐγὼ καὶ σύ καὶ ἔσται εἰς μαρτύριον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ εἶπεν δὲ αὐτῷ ἰδοὺ οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν ἰδὲ ὁ θεὸς μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ

45 És võn Jákób egy követ, és felemelé azt emlékoszlopul.
Then Jacob took a stone and put it up as a pillar.
λαβὼν δὲ ιακωβ λίθον ἔστησεν αὐτὸν στήλην

46 És monda Jákób az õ atyjafiainak: Szedjetek köveket! És gyûjtének köveket, és csinálának rakást; és evének ott a rakáson.
And Jacob said to his people, Get stones together; and they did so; and they had a meal there by the stones.
εἶπεν δὲ ιακωβ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ συλλέγετε λίθους καὶ συνέλεξαν λίθους καὶ ἐποίησαν βουνόν καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ βουνοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ λαβαν ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμερον

47 És nevezé azt Lábán Jegár-Sahaduthának, Jákób pedig nevezé Gálhédnek.
And the name Laban gave it was Jegar-sahadutha: but Jacob gave it the name of Galeed.
καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν λαβαν βουνὸς τῆς μαρτυρίας ιακωβ δὲ ἐκάλεσεν αὐτὸν βουνὸς μάρτυς

48 És mondja vala Lábán: E rakás bizonyság ma, közöttem és közötted, azért nevezék Gálhédnek.
And Laban said, These stones are a witness between you and me today. For this reason its name was Galeed,
εἶπεν δὲ λαβαν τῷ ιακωβ ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη αὕτη ἣν ἔστησα ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ μαρτυρεῖ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ μαρτυρεῖ ἡ στήλη αὕτη διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ βουνὸς μαρτυρεῖ

49 És Miczpának, mivelhogy mondá: Az Úr legyen vigyázó közöttem és te közötted, a mikor egymástól elválunk.
And Mizpah, for he said, May the Lord keep watch on us when we are unable to see one another's doings.
καὶ ἡ ὅρασις ἣν εἶπεν ἐπίδοι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ ὅτι ἀποστησόμεθα ἕτερος ἀπὸ τοῦ ἑτέρου

50 Ha az én leányaimat nyomorgatándod, és ha az én leányaimon kivûl több feleséget veéndesz, senki sincs ugyan velünk; de meglásd: Isten a bizonyság én közöttem és te közötted.
If you are cruel to my daughters, or if you take other wives in addition to my daughters, then though no man is there to see, God will be the witness between us.
εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγατέρας μου εἰ λήμψῃ γυναῖκας ἐπὶ ταῖς θυγατράσιν μου ὅρα οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν

52 Bizonyság legyen e rakás kõ, és bizonyság ez az emlékoszlop, hogy sem én nem megyek el e rakás kõ mellett te hozzád, sem te nem jössz át én hozzám e rakás kõ, és ez emlékoszlop mellett gonosz végre.
They will be witness that I will not go over these stones to you, and you will not go over these stones or this pillar to me, for any evil purpose.
ἐάν τε γὰρ ἐγὼ μὴ διαβῶ πρὸς σὲ μηδὲ σὺ διαβῇς πρός με τὸν βουνὸν τοῦτον καὶ τὴν στήλην ταύτην ἐπὶ κακίᾳ

53 Az Ábrahám Istene, és a Nákhor Istene, és az õ atyjok Istene tegyenek ítéletet közöttünk: És megesküvék Jákób az õ atyjának Izsáknak félelmére.
May the God of Abraham and the God of Nahor, the God of their father, be our judge. Then Jacob took an oath by the Fear of his father Isaac.
ὁ θεὸς αβρααμ καὶ ὁ θεὸς ναχωρ κρινεῖ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ὤμοσεν ιακωβ κατὰ τοῦ φόβου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ισαακ

54 Akkor Jákób áldozatot öle ott a hegyen, és vendégségbe hívá az õ rokonait. És vendégeskedtek vala, s meghálának a hegyen.
And Jacob made an offering on the mountain, and gave orders to his people to take food: so they had a meal and took their rest that night on the mountain.
καὶ ἔθυσεν ιακωβ θυσίαν ἐν τῷ ὄρει καὶ ἐκάλεσεν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν τῷ ὄρει

1 Jákób tovább méne az õ útján, és szembe jövének vele az Isten Angyalai.
And on his way Jacob came face to face with the angels of God.
ἀναστὰς δὲ λαβαν τὸ πρωὶ κατεφίλησεν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν αὐτούς καὶ ἀποστραφεὶς λαβαν ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ

2 És monda Jákób mikor azokat látja vala: Isten tábora ez; és nevezé annak a helynek nevét Mahanáimnak.
And when he saw them he said, This is the army of God: so he gave that place the name of Mahanaim.
καὶ ιακωβ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν καὶ ἀναβλέψας εἶδεν παρεμβολὴν θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ

3 Azután külde Jákób követeket maga elõtt Ézsaúhoz az õ bátyjához, Széir földébe, Edóm mezõségébe,
Now Jacob sent servants before him to Esau, his brother, in the land of Seir, the country of Edom;
εἶπεν δὲ ιακωβ ἡνίκα εἶδεν αὐτούς παρεμβολὴ θεοῦ αὕτη καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου παρεμβολαί

4 És parancsola azoknak mondván: Így szóljatok az én uramnak Ézsaúnak: Ezt mondja a te szolgád Jákób: Lábánnál tartózkodtam és idõztem mind ekkorig.
And he gave them orders to say these words to Esau: Your servant Jacob says, Till now I have been living with Laban:
ἀπέστειλεν δὲ ιακωβ ἀγγέλους ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς ησαυ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰς γῆν σηιρ εἰς χώραν εδωμ

5 Vannak pedig nékem ökreim és szamaraim, juhaim, szolgáim és szolgálóim, azért híradásul követséget küldök az én uramhoz, hogy kedvet találjak szemeid elõtt.
And I have oxen and asses and flocks and men-servants and women-servants: and I have sent to give my lord news of these things so that I may have grace in his eyes.
καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων οὕτως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μου ησαυ οὕτως λέγει ὁ παῖς σου ιακωβ μετὰ λαβαν παρῴκησα καὶ ἐχρόνισα ἕως τοῦ νῦν

6 És megtérének Jákóbhoz a követek, mondván: Elmentünk vala a te atyádfiához Ézsaúhoz, és már jön is elõdbe, és négyszáz férfi van vele.
When the servants came back they said, We have seen your brother Esau and he is coming out to you, and four hundred men with him.
καὶ ἐγένοντό μοι βόες καὶ ὄνοι καὶ πρόβατα καὶ παῖδες καὶ παιδίσκαι καὶ ἀπέστειλα ἀναγγεῖλαι τῷ κυρίῳ μου ησαυ ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου

7 Igen megíjede Jákób és féltében a népet, mely vele vala, a juhokat, a barmokat és a tevéket két seregre osztá.
Then Jacob was in great fear and trouble of mind: and he put all the people and the flocks and the herds and the camels into two groups;
καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς ιακωβ λέγοντες ἤλθομεν πρὸς τὸν ἀδελφόν σου ησαυ καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται εἰς συνάντησίν σοι καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ

8 És monda: Ha eljön Ézsaú az egyik seregre, és azt levágja, a hátramaradt sereg megszabadul.
And said, If Esau, meeting one group, makes an attack on them, the others will get away safely.
ἐφοβήθη δὲ ιακωβ σφόδρα καὶ ἠπορεῖτο καὶ διεῖλεν τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ καὶ τοὺς βόας καὶ τὰ πρόβατα εἰς δύο παρεμβολάς

9 És monda Jákób: Óh én atyámnak Ábrahámnak Istene, és én atyámnak Izsáknak Istene, Jehova! ki azt mondád nékem: Térj vissza hazádba, a te rokonságod közé, s jól tészek veled:
Then Jacob said, O God of my father Abraham, the God of my father Isaac, the Lord who said to me, Go back to your country and your family and I will be good to you:
καὶ εἶπεν ιακωβ ἐὰν ἔλθῃ ησαυ εἰς παρεμβολὴν μίαν καὶ ἐκκόψῃ αὐτήν ἔσται ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα εἰς τὸ σῴζεσθαι

10 Kisebb vagyok minden te jótéteményednél és minden te hûségednél, a melyeket a te szolgáddal cselekedtél; mert csak pálczámmal mentem vala által ezen a Jordánon, most pedig két sereggé lettem.
I am less than nothing in comparison with all your mercies and your faith to me your servant; for with only my stick in my hand I went across Jordan, and now I have become two armies.
εἶπεν δὲ ιακωβ ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου αβρααμ καὶ ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου ισαακ κύριε ὁ εἴπας μοι ἀπότρεχε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου καὶ εὖ σε ποιήσω

11 Szabadíts meg, kérlek, engem az én bátyám kezébõl, Ézsaú kezébõl; mert félek õ tõle, hogy rajtam üt és levág engem, az anyát a fiakkal egybe.
Be my saviour from the hand of Esau, my brother: for my fear is that he will make an attack on me, putting to death mother and child.
ἱκανοῦταί μοι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας ἧς ἐποίησας τῷ παιδί σου ἐν γὰρ τῇ ῥάβδῳ μου διέβην τὸν ιορδάνην τοῦτον νῦν δὲ γέγονα εἰς δύο παρεμβολάς

12 Te pedig azt mondottad: Jól tévén jól tészek te veled, és a te magodat olyanná tészem mint a tenger fövénye, mely meg nem számláltathatik sokasága miatt.
And you said, Truly, I will be good to you, and make your seed like the sand of the sea which may not be numbered.
ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου ησαυ ὅτι φοβοῦμαι ἐγὼ αὐτόν μήποτε ἐλθὼν πατάξῃ με καὶ μητέρα ἐπὶ τέκνοις

13 És ott hála azon éjjel: és választa abból, a mi kezénél vala, ajándékot Ézsaúnak az õ bátyjának:
Then he put up his tent there for the night; and from among his goods he took, as an offering for his brother Esau,
σὺ δὲ εἶπας καλῶς εὖ σε ποιήσω καὶ θήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης ἣ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους

14 Kétszáz kecskét, és húsz bakot; kétszáz juhot, és húsz kost;
Two hundred she-goats and twenty he-goats, two hundred females and twenty males from the sheep,
καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ ἔλαβεν ὧν ἔφερεν δῶρα καὶ ἐξαπέστειλεν ησαυ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ

15 Harmincz szoptatós tevét s azok fiait; negyven tehenet, és tíz tulkot: húsz nõstény szamarat, és tíz szamár vemhet.
Thirty camels with their young ones, forty cows, ten oxen, twenty asses, and ten young asses.
αἶγας διακοσίας τράγους εἴκοσι πρόβατα διακόσια κριοὺς εἴκοσι

16 És szolgái kezébe adá, minden nyájat külön-külön, és monda az õ szolgáinak: Menjetek el én elõttem, és közt hagyjatok nyáj és nyáj között.
These he gave to his servants, every herd by itself, and he said to his servants, Go on before me, and let there be a space between one herd and another.
καμήλους θηλαζούσας καὶ τὰ παιδία αὐτῶν τριάκοντα βόας τεσσαράκοντα ταύρους δέκα ὄνους εἴκοσι καὶ πώλους δέκα

17 És parancsola az elsõnek, mondván: Ha az én bátyám Ézsaú elõtalál és megkérdez téged, mondván: Ki embere vagy? Hová mégy? És kiéi ezek elõtted?
And he gave orders to the first, saying, When my brother Esau comes to you and says, Whose servant are you, and where are you going, and whose are these herds?
καὶ ἔδωκεν διὰ χειρὸς τοῖς παισὶν αὐτοῦ ποίμνιον κατὰ μόνας εἶπεν δὲ τοῖς παισὶν αὐτοῦ προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου καὶ διάστημα ποιεῖτε ἀνὰ μέσον ποίμνης καὶ ποίμνης

18 Akkor azt mondjad: Szolgádé Jákóbé; ajándék az, a melyet küld az én uramnak Ézsaúnak, és ímé õ maga is [jön] utánunk.
Then say to him, These are your servant Jacob's; they are an offering for my lord, for Esau; and he himself is coming after us.
καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ λέγων ἐάν σοι συναντήσῃ ησαυ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἐρωτᾷ σε λέγων τίνος εἶ καὶ ποῦ πορεύῃ καὶ τίνος ταῦτα τὰ προπορευόμενά σου

19 Ugyanazt parancsolá a másiknak, a harmadiknak, és mindazoknak, kik a nyájak után mennek vala, mondván: Ilyen szóval szóljatok Ézsaúnak, mikor vele találkoztok.
And he gave the same orders to the second and the third and to all those who were with the herds, saying, This is what you are to say to Esau when you see him;
ἐρεῖς τοῦ παιδός σου ιακωβ δῶρα ἀπέσταλκεν τῷ κυρίῳ μου ησαυ καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ὀπίσω ἡμῶν

20 Ezt is mondjátok: Ímé Jákób a te szolgád utánunk [jõ]; mert így gondolkodik vala: Megengesztelem õt az ajándékkal, mely elõttem megy, és azután leszek szembe vele, talán kedves lesz személyem elõtte.
And you are to say further, Jacob, your servant, is coming after us. For he said to himself, I will take away his wrath by the offering which I have sent on, and then I will come before him: it may be that I will have grace in his eyes.
καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ καὶ τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ καὶ πᾶσι τοῖς προπορευομένοις ὀπίσω τῶν ποιμνίων τούτων λέγων κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο λαλήσατε ησαυ ἐν τῷ εὑρεῖν ὑμᾶς αὐτὸν

21 Elõlméne tehát az ajándék; õ pedig azon éjjel a seregnél hála.
So the servants with the offerings went on in front, and he himself took his rest that night in the tents with his people.
καὶ ἐρεῖτε ἰδοὺ ὁ παῖς σου ιακωβ παραγίνεται ὀπίσω ἡμῶν εἶπεν γάρ ἐξιλάσομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τοῖς δώροις τοῖς προπορευομένοις αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦτο ὄψομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἴσως γὰρ προσδέξεται τὸ πρόσωπόν μου

22 Felkele pedig õ azon éjszaka és vevé két feleségét, két szolgálóját és tizenegy gyermekét, és általméne a Jabbók révén.
And in the night he got up, and taking with him his two wives and the two servant-women and his eleven children, he went over the river Jabbok.
καὶ παρεπορεύοντο τὰ δῶρα κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ αὐτὸς δὲ ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν τῇ παρεμβολῇ

23 Vevé hát azokat és átköltözteté a vízen, azután átköltözteté mindenét valamije vala.
He took them and sent them over the stream with all he had.
ἀναστὰς δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην ἔλαβεν τὰς δύο γυναῖκας καὶ τὰς δύο παιδίσκας καὶ τὰ ἕνδεκα παιδία αὐτοῦ καὶ διέβη τὴν διάβασιν τοῦ ιαβοκ

24 Jákób pedig egyedûl marada és tusakodik vala õ vele egy férfiú, egész a hajnal feljöveteléig.
Then Jacob was by himself; and a man was fighting with him till dawn.
καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς καὶ διέβη τὸν χειμάρρουν καὶ διεβίβασεν πάντα τὰ αὐτοῦ

25 Aki mikor látá, hogy nem vehet rajta erõt, megilleté csípõjének forgócsontját, és kiméne helyébõl Jákób csípõjének forgócsontja a vele való tusakodás közben.
But when the man saw that he was not able to overcome Jacob, he gave him a blow in the hollow part of his leg, so that his leg was damaged.
ὑπελείφθη δὲ ιακωβ μόνος καὶ ἐπάλαιεν ἄνθρωπος μετ' αὐτοῦ ἕως πρωί

26 És monda: Bocsáss el engem, mert feljött a hajnal. És monda [Jákób]: Nem bocsátlak el téged, míg meg nem áldasz engemet.
And he said to him, Let me go now, for the dawn is near. But Jacob said, I will not let you go till you have given me your blessing.
εἶδεν δὲ ὅτι οὐ δύναται πρὸς αὐτόν καὶ ἥψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ αὐτοῦ καὶ ἐνάρκησεν τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ ιακωβ ἐν τῷ παλαίειν αὐτὸν μετ' αὐτοῦ

27 És monda néki: Mi a te neved? És õ monda: Jákób.
Then he said, What is your name? And he said, Jacob.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀπόστειλόν με ἀνέβη γὰρ ὁ ὄρθρος ὁ δὲ εἶπεν οὐ μή σε ἀποστείλω ἐὰν μή με εὐλογήσῃς

28 Amaz pedig monda: Nem Jákóbnak mondatik ezután a te neved, hanem Izráelnek; mert küzdöttél Istennel és emberekkel, és gyõztél.
And he said, Your name will no longer be Jacob, but Israel: for in your fight with God and with men you have overcome.
εἶπεν δὲ αὐτῷ τί τὸ ὄνομά σού ἐστιν ὁ δὲ εἶπεν ιακωβ

29 És megkérdé Jákób, és monda: Mondd meg, kérlek, a te nevedet. Az pedig monda: Ugyan miért kérded az én nevemet? És megáldá õt ott.
Then Jacob said, What is your name? And he said, What is my name to you? Then he gave him a blessing.
εἶπεν δὲ αὐτῷ οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου ιακωβ ἀλλὰ ισραηλ ἔσται τὸ ὄνομά σου ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ καὶ μετὰ ἀνθρώπων δυνατός

30 Nevezé azért Jákób annak a helynek nevét Peniélnek: mert látám az Istent színrõl színre, és megszabadult az én lelkem.
And Jacob gave that place the name of Peniel, saying, I have seen God face to face, and still I am living.
ἠρώτησεν δὲ ιακωβ καὶ εἶπεν ἀνάγγειλόν μοι τὸ ὄνομά σου καὶ εἶπεν ἵνα τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν ἐκεῖ

31 És a nap felkél vala rajta, amint elméne Peniél mellett, õ pedig sántít vala csípõjére.
And while he was going past Peniel, the sun came up. And he went with unequal steps because of his damaged leg.
καὶ ἐκάλεσεν ιακωβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου εἶδος θεοῦ εἶδον γὰρ θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον καὶ ἐσώθη μου ἡ ψυχή

32 Azért nem eszik Izráel fiai a csípõ forgócsontjának inahúsát mind e mai napig, mivelhogy illetve vala Jákób csípõje forgócsontjának inahúsa.
For this reason the children of Israel, even today, never take that muscle in the hollow of the leg as food, because the hollow of Jacob's leg was touched.
ἀνέτειλεν δὲ αὐτῷ ὁ ἥλιος ἡνίκα παρῆλθεν τὸ εἶδος τοῦ θεοῦ αὐτὸς δὲ ἐπέσκαζεν τῷ μηρῷ αὐτοῦ

1 Jákób pedig felemelé szemeit és látá, hogy ímé Ézsaú jõ vala, és négyszáz férfiú õ vele; megosztá azért a gyermekeket Lea mellé, Rákhel mellé, és két szolgálója mellé.
Then Jacob, lifting up his eyes, saw Esau coming with his four hundred men. So he made a division of the children between Leah and Rachel and the two women-servants.
ἀναβλέψας δὲ ιακωβ εἶδεν καὶ ἰδοὺ ησαυ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐρχόμενος καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπιδιεῖλεν ιακωβ τὰ παιδία ἐπὶ λειαν καὶ ραχηλ καὶ τὰς δύο παιδίσκας

2 És elõreállítá a szolgálókat és azok gyermekeit, ezek után Leát és az õ gyermekeit, Rákhelt pedig és Józsefet leghátul.
He put the servants and their children in front, Leah and her children after them, and Rachel and Joseph at the back.
καὶ ἐποίησεν τὰς δύο παιδίσκας καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πρώτοις καὶ λειαν καὶ τὰ παιδία αὐτῆς ὀπίσω καὶ ραχηλ καὶ ιωσηφ ἐσχάτους

3 Maga pedig elõttök megy vala, és hétszer hajtá meg magát a földig, a míg bátyjához juta.
And he himself, going before them, went down on his face to the earth seven times till he came near his brother.
αὐτὸς δὲ προῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτάκις ἕως τοῦ ἐγγίσαι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ

4 Ézsaú pedig eleibe futamodék és megölelé õt, nyakába borúla, s megcsókolá õt, és sírának.
Then Esau came running up to him, and folding him in his arms, gave him a kiss: and the two of them were overcome with weeping.
καὶ προσέδραμεν ησαυ εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησεν καὶ προσέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσαν ἀμφότεροι

5 És felemelé szemeit s látá az asszonyokat és a gyermekeket, és monda: Kicsodák ezek teveled? Õ pedig monda: A gyermekek, kikkel Isten megajándékozta a te szolgádat.
Then Esau, lifting up his eyes, saw the women and the children, and said, Who are these with you? And he said, The children whom God in his mercy has given to your servant.
καὶ ἀναβλέψας εἶδεν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία καὶ εἶπεν τί ταῦτά σοί ἐστιν ὁ δὲ εἶπεν τὰ παιδία οἷς ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν παῖδά σου

6 És közelítének a szolgálók, õk és gyermekeik és meghajták magokat.
Then the servants and their children came near, and went down on their faces.
καὶ προσήγγισαν αἱ παιδίσκαι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν

7 Elérkezék Lea is az õ gyermekeivel, és meghajták magokat; utoljára érkezék József és Rákhel, és õk is meghajták magokat.
And Leah came near with her children, and then Joseph and Rachel, and they did the same.
καὶ προσήγγισεν λεια καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ προσεκύνησαν καὶ μετὰ ταῦτα προσήγγισεν ραχηλ καὶ ιωσηφ καὶ προσεκύνησαν

8 És monda [Ézsaú:] Mire való ez az egész sereg, melyet elõltalálék? És felele: Hogy kedvet találjak az én uram szemei elõtt.
And he said, What were all those herds which I saw on the way? And Jacob said, They were an offering so that I might have grace in my lord's eyes.
καὶ εἶπεν τί ταῦτά σοί ἐστιν πᾶσαι αἱ παρεμβολαὶ αὗται αἷς ἀπήντηκα ὁ δὲ εἶπεν ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου κύριε

9 És monda Ézsaú: Van nekem elég, jó öcsém, legyen tiéd, a mi a tiéd.
But Esau said, I have enough; keep what is yours, my brother, for yourself.
εἶπεν δὲ ησαυ ἔστιν μοι πολλά ἄδελφε ἔστω σοι τὰ σά

10 Monda pedig Jákób: Ne úgy, kérlek, hanem ha kedvet találtam szemeid elõtt, fogadd el ajándékomat az én kezembõl; mert a te orcádat úgy néztem, mintha az Isten orcáját látnám, és te kegyesen fogadál engem.
And Jacob said, Not so; but if I have grace in your eyes, take them as a sign of my love, for I have seen your face as one may see the face of God, and you have been pleased with me.
εἶπεν δὲ ιακωβ εἰ εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου δέξαι τὰ δῶρα διὰ τῶν ἐμῶν χειρῶν ἕνεκεν τούτου εἶδον τὸ πρόσωπόν σου ὡς ἄν τις ἴδοι πρόσωπον θεοῦ καὶ εὐδοκήσεις με

11 Vedd el kérlek az én ajándékomat, melyet hoztam néked, mivelhogy az Isten kegyelmesen cselekedett én velem, és mindenem van nékem. És unszolá õt, és elvevé.
Take my offering then, with my blessing; for God has been very good to me and I have enough: so at his strong request, he took it.
λαβὲ τὰς εὐλογίας μου ἃς ἤνεγκά σοι ὅτι ἠλέησέν με ὁ θεὸς καὶ ἔστιν μοι πάντα καὶ ἐβιάσατο αὐτόν καὶ ἔλαβεν

12 És monda: Induljunk, menjünk el, és én elõtted megyek.
And he said, Let us go on our journey together, and I will go in front.
καὶ εἶπεν ἀπάραντες πορευσόμεθα ἐπ' εὐθεῖαν

13 Felele néki [Jákób]: Az én uram jól tudja, hogy e gyermekek gyengék, és hogy szoptatós juhokkal és barmokkal vagyok körûl, a melyeket ha csak egy napig zaklatnak is, a nyájak mind elhullanak.
But Jacob said, My lord may see that the children are only small, and there are young ones in my flocks and herds: one day's over-driving will be the destruction of all the flock.
εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριός μου γινώσκει ὅτι τὰ παιδία ἁπαλώτερα καὶ τὰ πρόβατα καὶ αἱ βόες λοχεύονται ἐπ' ἐμέ ἐὰν οὖν καταδιώξω αὐτοὺς ἡμέραν μίαν ἀποθανοῦνται πάντα τὰ κτήνη

14 Menjen el azért az én uram az õ szolgája elõtt, én is elballagok lassan, a jószág lépése szerint, a mely elõttem van, és a gyermekek lépése szerint, míg eljutok az én uramhoz Széirbe.
Do you, my lord, go on before your servant; I will come on slowly, at the rate at which the cattle and the children are able to go, till I come to my lord at Seir.
προελθέτω ὁ κύριός μου ἔμπροσθεν τοῦ παιδός ἐγὼ δὲ ἐνισχύσω ἐν τῇ ὁδῷ κατὰ σχολὴν τῆς πορεύσεως τῆς ἐναντίον μου καὶ κατὰ πόδα τῶν παιδαρίων ἕως τοῦ με ἐλθεῖν πρὸς τὸν κύριόν μου εἰς σηιρ

15 És monda Ézsaú: Hadd rendeljek melléd néhányat a nép közûl, mely velem van. S ez monda: Minek az? csak kedvet találjak az én uram szemei elõtt.
And Esau said, Then keep some of my men with you. And he said, What need is there for that, if my lord is pleased with me?
εἶπεν δὲ ησαυ καταλείψω μετὰ σοῦ ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ ὁ δὲ εἶπεν ἵνα τί τοῦτο ἱκανὸν ὅτι εὗρον χάριν ἐναντίον σου κύριε

16 Visszatére tehát Ézsaú még az nap az õ útján Széir felé.
So Esau, turning back that day, went on his way to Seir.
ἀπέστρεψεν δὲ ησαυ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς σηιρ

17 Jákób pedig méne Szukkóthba és építe magának házat, barmainak pedig hajlékokat csinála, s azért nevezé a hely nevét Szukkóthnak.
And Jacob went on to Succoth, where he made a house for himself and put up tents for his cattle: for this reason the place was named Succoth.
καὶ ιακωβ ἀπαίρει εἰς σκηνάς καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἐκεῖ οἰκίας καὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτοῦ ἐποίησεν σκηνάς διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου σκηναί

18 Annakutána minden bántás nélkül méne Jákób Mésopotámiából jövet Sekhem városába, mely vala a Kanaán földén, és letelepedék a város elõtt.
So Jacob came safely from Paddan-aram to the town of Shechem in the land of Canaan, and put up his tents near the town.
καὶ ἦλθεν ιακωβ εἰς σαλημ πόλιν σικιμων ἥ ἐστιν ἐν γῇ χανααν ὅτε ἦλθεν ἐκ τῆς μεσοποταμίας συρίας καὶ παρενέβαλεν κατὰ πρόσωπον τῆς πόλεως

19 És megvevé a mezõnek azt a részét, a hol sátorát felvonta vala, Khámornak a Sekhem atyjának fiaitól száz pénzen.
And for a hundred bits of money he got from the children of Hamor, the builder of Shechem, the field in which he had put up his tents.
καὶ ἐκτήσατο τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ οὗ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ παρὰ εμμωρ πατρὸς συχεμ ἑκατὸν ἀμνῶν

20 És oltárt állíta ott, és nevezé azt [ily névvel:] Isten, Izráel Istene.
And there he put up an altar, naming it El, the God of Israel.
καὶ ἔστησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν θεὸν ισραηλ

1 Kiméne pedig Dína, Leának leánya, kit Jákóbnak szûlt vala, hogy meglátogassa annak a földnek leányait.
Now Dinah, the daughter whom Leah had by Jacob, went out to see the women of that country.
ἐξῆλθεν δὲ δινα ἡ θυγάτηρ λειας ἣν ἔτεκεν τῷ ιακωβ καταμαθεῖν τὰς θυγατέρας τῶν ἐγχωρίων

2 És meglátá õt Sekhem, a Khivveus Khámornak, az ország fejedelmének fia, és elragadá õt, és vele hála és erõszakot tesz vala rajta.
And when Shechem, the son of Hamor the Hivite who was the chief of that land, saw her, he took her by force and had connection with her.
καὶ εἶδεν αὐτὴν συχεμ ὁ υἱὸς εμμωρ ὁ χορραῖος ὁ ἄρχων τῆς γῆς καὶ λαβὼν αὐτὴν ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς καὶ ἐταπείνωσεν αὐτήν

3 És ragaszkodék az õ lelke Dínához a Jákób leányához, és megszereté a leányt és szívéhez szól vala a leánynak.
Then his heart went out in love to Dinah, the daughter of Jacob, and he said comforting words to her.
καὶ προσέσχεν τῇ ψυχῇ δινας τῆς θυγατρὸς ιακωβ καὶ ἠγάπησεν τὴν παρθένον καὶ ἐλάλησεν κατὰ τὴν διάνοιαν τῆς παρθένου αὐτῇ

4 Szóla pedig Sekhem Khámornak az õ atyjának, mondván: Vedd nékem feleségûl ezt a leányt.
And Shechem said to Hamor, his father, Get me this girl for my wife.
εἶπεν δὲ συχεμ πρὸς εμμωρ τὸν πατέρα αὐτοῦ λέγων λαβέ μοι τὴν παιδίσκην ταύτην εἰς γυναῖκα

5 És meghallá Jákób, hogy megszeplõsítette Dínát, az õ leányát, fiai pedig a mezõn valának a barommal, azért veszteg marada Jákób, míg azok megjövének.
Now Jacob had word of what Shechem had done to his daughter; but his sons were in the fields with the cattle, and Jacob said nothing till they came.
ιακωβ δὲ ἤκουσεν ὅτι ἐμίανεν ὁ υἱὸς εμμωρ δινην τὴν θυγατέρα αὐτοῦ οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν μετὰ τῶν κτηνῶν αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ παρεσιώπησεν δὲ ιακωβ ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτο ύς

6 És kiméne Khámor, Sekhem atyja Jákóbhoz, hogy szóljon vele.
Then Hamor, the father of Shechem, came out to have a talk with Jacob.
ἐξῆλθεν δὲ εμμωρ ὁ πατὴρ συχεμ πρὸς ιακωβ λαλῆσαι αὐτῷ

7 Mikor Jákób fiai megjövének a mezõrõl és meghallák a [dolgot,] elkeseredének s nagyon megharaguvának azok az emberek, azért hogy ocsmányságot cselekedett Izráelben, Jákób leányával hálván, a minek nem kellett volna történni.
Now the sons of Jacob came in from the fields when they had news of it, and they were wounded and very angry because of the shame he had done in Israel by having connection with Jacob's daughter; and they said, Such a thing is not to be done.
οἱ δὲ υἱοὶ ιακωβ ἦλθον ἐκ τοῦ πεδίου ὡς δὲ ἤκουσαν κατενύχθησαν οἱ ἄνδρες καὶ λυπηρὸν ἦν αὐτοῖς σφόδρα ὅτι ἄσχημον ἐποίησεν ἐν ισραηλ κοιμηθεὶς μετὰ τῆς θυγατρὸς ιακ ωβ καὶ οὐχ οὕτως ἔσται

8 És szóla nékik Khámor, mondván: Az én fiam Sekhem, lelkébõl szereti a ti leányotokat, kérlek, adjátok azt néki feleségûl.
But Hamor said to them, Shechem, my son, is full of desire for your daughter: will you then give her to him for a wife?
καὶ ἐλάλησεν εμμωρ αὐτοῖς λέγων συχεμ ὁ υἱός μου προείλατο τῇ ψυχῇ τὴν θυγατέρα ὑμῶν δότε οὖν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα

9 És szerezzetek velünk sógorságot: a ti leányaitokat adjátok nékünk, és a mi leányainkat vegyétek magatoknak,
And let our two peoples be joined together; give your daughters to us, and take our daughters for yourselves.
ἐπιγαμβρεύσασθε ἡμῖν τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἡμῖν καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν

10 És lakjatok velünk; a föld elõttetek van, lakjátok, s kereskedjetek rajta és bírjátok azt.
Go on living with us, and the country will be open to you; do trade and get property there.
καὶ ἐν ἡμῖν κατοικεῖτε καὶ ἡ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον ὑμῶν κατοικεῖτε καὶ ἐμπορεύεσθε ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐγκτήσασθε ἐν αὐτῇ

11 Sekhem is monda a [Dína] atyjának és az õ bátyjainak: Hadd találjak kedvet elõttetek, és valamit mondotok nékem, megadom.
And Shechem said to her father and her brothers, If you will give ear to my request, whatever you say I will give to you.
εἶπεν δὲ συχεμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς εὕροιμι χάριν ἐναντίον ὑμῶν καὶ ὃ ἐὰν εἴπητε δώσομεν

12 Akármily nagy jegyadományt és ajándékot [kivántok,] megadom a mint mondjátok nékem, [csak] adjátok nékem a leányt feleségûl.
However great you make the bride-price and payment, I will give it; only let me have the girl for my wife.
πληθύνατε τὴν φερνὴν σφόδρα καὶ δώσω καθότι ἂν εἴπητέ μοι καὶ δώσετέ μοι τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα

13 A Jákób fiai pedig álnokul felelének Sekhemnek és Khámornak az õ atyjának, és szólának, mivelhogy megszeplõsítette Dínát az õ húgokat,
But the sons of Jacob gave a false answer to Shechem and Hamor his father, because of what had been done to Dinah their sister.
ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ ιακωβ τῷ συχεμ καὶ εμμωρ τῷ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ δόλου καὶ ἐλάλησαν αὐτοῖς ὅτι ἐμίαναν διναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν

14 És mondának nékik: Nem mívelhetjük e dolgot, hogy a mi húgunkat körûlmetélkedetlen férfiúnak adjuk; mert ez nékünk gyalázat volna.
And they said, It is not possible for us to give our sister to one who is without circumcision, for that would be a cause of shame to us:
καὶ εἶπαν αὐτοῖς συμεων καὶ λευι οἱ ἀδελφοὶ δινας υἱοὶ δὲ λειας οὐ δυνησόμεθα ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο δοῦναι τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν ἀνθρώπῳ ὃς ἔχει ἀκροβυστίαν ἔστιν γὰρ ὄνειδ ος ἡμῖν

15 Veletek csak úgy egyezünk, ha hasonlókká lesztek hozzánk, hogy minden férfiú körûlmetélkedjék ti köztetek.
But on this condition only will we come to an agreement with you: if every male among you becomes like us and undergoes circumcision;
ἐν τούτῳ ὁμοιωθησόμεθα ὑμῖν καὶ κατοικήσομεν ἐν ὑμῖν ἐὰν γένησθε ὡς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ περιτμηθῆναι ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν

16 Így a mi leányainkat néktek adjuk, és a ti leányaitokat magunknak vesszük, veletek lakozunk, és egy néppé leszünk;
Then we will give our daughters to you and take your daughters to us and go on living with you as one people.
καὶ δώσομεν τὰς θυγατέρας ἡμῶν ὑμῖν καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων ὑμῶν λημψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας καὶ οἰκήσομεν παρ' ὑμῖν καὶ ἐσόμεθα ὡς γένος ἕν

17 Hogyha pedig nem hallgattok reánk, hogy körûlmetélkedjetek: felveszszük a mi leányunkat és elmegyünk.
But if you will not undergo circumcision as we say, then we will take our daughter and go.
ἐὰν δὲ μὴ εἰσακούσητε ἡμῶν τοῦ περιτέμνεσθαι λαβόντες τὰς θυγατέρας ἡμῶν ἀπελευσόμεθα

18 És tetszék azoknak beszéde Khámornak, és Sekhemnek a Khámor fiának.
And their words were pleasing to Hamor and his son Shechem.
καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι ἐναντίον εμμωρ καὶ ἐναντίον συχεμ τοῦ υἱοῦ εμμωρ

19 Nem is halasztá az ifjú a dolog véghezvitelét, mivelhogy igen szereti vala a Jákób leányát; néki pedig atyja házanépe között mindenkinél nagyobb becsûlete vala.
And without loss of time the young man did as they said, because he had delight in Jacob's daughter, and he was the noblest of his father's house.
καὶ οὐκ ἐχρόνισεν ὁ νεανίσκος τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνέκειτο γὰρ τῇ θυγατρὶ ιακωβ αὐτὸς δὲ ἦν ἐνδοξότατος πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ

20 Elméne azért Khámor és Sekhem az õ fia az õ városuk kapujába; és szólának az õ városuk férfiaival, mondván:
Then Hamor and Shechem, his son, went to the meeting-place of their town, and said to the men of the town,
ἦλθεν δὲ εμμωρ καὶ συχεμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως αὐτῶν λέγοντες

21 Ezek az emberek békességesek velünk, hadd lakjanak e földön, és kereskedjenek benne, mert ímé e föld elég tágas nékik; az õ leányaikat vegyük magunknak feleségûl, és a mi leányainkat adjuk nékik.
It is the desire of these men to be at peace with us; let them then go on living in this country and doing trade here, for the country is wide open before them; let us take their daughters as wives and let us give them our daughters.
οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰρηνικοί εἰσιν μεθ' ἡμῶν οἰκείτωσαν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐμπορευέσθωσαν αὐτήν ἡ δὲ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν τὰς θυγατέρας αὐτῶν λημψόμεθα ἡμῖν γυ ναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν δώσομεν αὐτοῖς

22 De csak úgy egyeznek bele e férfiak, hogy velünk lakjanak és egy néppé legyenek velünk, ha minden férfiú körûlmetélkedik közöttünk, a miképen õk is körûl vannak metélkedve.
But these men will make an agreement with us to go on living with us and to become one people, only on the condition that every male among us undergoes circumcision as they have done.
μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθήσονται ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι τοῦ κατοικεῖν μεθ' ἡμῶν ὥστε εἶναι λαὸν ἕνα ἐν τῷ περιτέμνεσθαι ἡμῶν πᾶν ἀρσενικόν καθὰ καὶ αὐτοὶ περιτέτμηνται

23 Nyájaik, jószáguk, és minden barmuk nemde nem miéink lesznek-é? csak egyezzünk meg velök, akkor velünk laknak.
Then will not their cattle and their goods and all their beasts be ours? so let us come to an agreement with them so that they may go on living with us.
καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν καὶ τὰ τετράποδα οὐχ ἡμῶν ἔσται μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθῶμεν αὐτοῖς καὶ οἰκήσουσιν μεθ' ἡμῶν

24 És engedének Khámornak, és Sekhemnek az õ fiának mindenek, a kik az õ városa kapuján kijárnak vala, és körûlmetélkedék minden férfiú, a ki az õ városa kapuján kijár vala.
Then all the men of the town gave ear to the words of Hamor and Shechem his son; and every male in the town underwent circumcision.
καὶ εἰσήκουσαν εμμωρ καὶ συχεμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πάντες οἱ ἐκπορευόμενοι τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν καὶ περιετέμοντο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν πᾶς ἄρσην

25 És lõn harmadnapon, mikor ezek a seb fájdalmában valának, a Jákób két fia, Simeon és Lévi, Dínának bátyjai, fegyvert ragadának s bátran a városra ütének és minden férfit megölének.
But on the third day after, before the wounds were well, two of the sons of Jacob, Simeon and Levi, Dinah's brothers, took their swords and came into the town by surprise and put all the males to death.
ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόνῳ ἔλαβον οἱ δύο υἱοὶ ιακωβ συμεων καὶ λευι οἱ ἀδελφοὶ δινας ἕκαστος τὴν μάχαιραν αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν ἀσφαλῶς καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν

26 Khámort, és az õ fiát Sekhemet fegyver élére hányák, és elvivék Dínát a Sekhem házából, és kimenének.
And Hamor and his son they put to death with the sword, and they took Dinah from Shechem's house and went away.
τόν τε εμμωρ καὶ συχεμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν στόματι μαχαίρας καὶ ἔλαβον τὴν δινα ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ συχεμ καὶ ἐξῆλθον

27 A Jákób fiai a megölteknek esének és feldúlák a várost, mivelhogy megszeplõsítették vala az õ húgokat.
And the sons of Jacob came on them when they were wounded and made waste the town because of what had been done to their sister;
οἱ δὲ υἱοὶ ιακωβ εἰσῆλθον ἐπὶ τοὺς τραυματίας καὶ διήρπασαν τὴν πόλιν ἐν ᾗ ἐμίαναν δινα τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν

28 Azok juhait, barmait, szamarait, és valami a városban, és a mezõn vala, elvivék.
They took their flocks and their herds and their asses and everything in their town and in their fields,
καὶ τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς βόας αὐτῶν καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει καὶ ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ ἔλαβον

29 És minden gazdagságukat, minden gyermekeiket és feleségeiket fogva vivék és elrablák, és mindent a mi a házban vala.
And all their wealth and all their little ones and their wives; everything in their houses they took and made them waste.
καὶ πάντα τὰ σώματα αὐτῶν καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ᾐχμαλώτευσαν καὶ διήρπασαν ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει καὶ ὅσα ἦν ἐν ταῖς οἰκίαις

30 És monda Jákób Simeonnak és Lévinek: Megháborítottatok engem, [és] utálatossá tettetek e föld lakosai elõtt, a Kananeusok és Perizeusok elõtt; én pedig kevesed magammal vagyok, és ha összegyûlnek ellenem, levágnak, és eltörölnek engem, mind házam népével egybe.
And Jacob said to Simeon and Levi, You have made trouble for me and given me a bad name among the people of this country, among the Canaanites and the Perizzites: and because we are small in number they will come together against me and make war on me; and it will be the end of me and all my people.
εἶπεν δὲ ιακωβ συμεων καὶ λευι μισητόν με πεποιήκατε ὥστε πονηρόν με εἶναι πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν γῆν ἔν τε τοῖς χαναναίοις καὶ τοῖς φερεζαίοις ἐγὼ δὲ ὀλιγοστός εἰμι ἐν ἀριθμῷ καὶ συναχθέντες ἐπ' ἐμὲ συγκόψουσίν με καὶ ἐκτριβήσομαι ἐγὼ καὶ ὁ οἶκός μου

31 Azok pedig mondának: Hát mint tisztátalan személylyel, úgy kellett-é bánni a mi húgunkkal?
But they said, Were we to let him make use of our sister as a loose woman?
οἱ δὲ εἶπαν ἀλλ' ὡσεὶ πόρνῃ χρήσωνται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν

1 Monda pedig az Isten Jákóbnak: Kelj fel, eredj fel Béthelbe és telepedjél le ott; és csinálj ott oltárt amaz Istennek, ki megjelenék néked, mikor a te bátyád Ézsaú elõtt futsz vala.
And God said to Jacob, Go up now to Beth-el and make your living-place there: and put up an altar there to the God who came to you when you were in flight from your brother Esau.
εἶπεν δὲ ὁ θεὸς πρὸς ιακωβ ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς τὸν τόπον βαιθηλ καὶ οἴκει ἐκεῖ καὶ ποίησον ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ τῷ ὀφθέντι σοι ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν σε ἀπὸ προσώπου ησαυ τοῦ ἀδελφοῦ σου

2 Akkor monda Jákób az õ házanépének, és mind azoknak, kik vele valának: Hányjátok el az idegen isteneket, kik köztetek vannak, és tisztítsátok meg magatokat, és változtassátok el öltözeteiteket.
Then Jacob said to all his people, Put away the strange gods which are among you, and make yourselves clean, and put on a change of clothing:
εἶπεν δὲ ιακωβ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ πᾶσιν τοῖς μετ' αὐτοῦ ἄρατε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς μεθ' ὑμῶν ἐκ μέσου ὑμῶν καὶ καθαρίσασθε καὶ ἀλλάξατε τὰς στολὰς ὑμῶν

3 És keljünk fel, és menjünk fel Béthelbe, hogy csináljak ott oltárt annak az Istennek, ki meghallgatott engem az én nyomorúságom napján, és velem volt az úton, a melyen jártam.
And let us go up to Beth-el: and there I will make an altar to God, who gave me an answer in the day of my trouble, and was with me wherever I went.
καὶ ἀναστάντες ἀναβῶμεν εἰς βαιθηλ καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ τῷ ἐπακούσαντί μοι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ὃς ἦν μετ' ἐμοῦ καὶ διέσωσέν με ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθην

4 Átadák azért Jákóbnak mind az idegen isteneket, kik nálok valának, és füleikbõl a függõket, és elásá azokat Jákób a cserfa alatt, mely Sekhem mellett vala.
Then they gave to Jacob all the strange gods which they had, and the rings which were in their ears; and Jacob put them away under the holy tree at Shechem.
καὶ ἔδωκαν τῷ ιακωβ τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους οἳ ἦσαν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ τὰ ἐνώτια τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτῶν καὶ κατέκρυψεν αὐτὰ ιακωβ ὑπὸ τὴν τερέμινθον τὴν ἐν σικιμοις καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας

5 És elindulának. De Istennek rettentése vala a körûltök való városokon, és nem üldözék a Jákób fiait.
So they went on their journey: and the fear of God was on the towns round about, so that they made no attack on the sons of Jacob.
καὶ ἐξῆρεν ισραηλ ἐκ σικιμων καὶ ἐγένετο φόβος θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν καὶ οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν ισραηλ

6 Eljuta azért Jákób Lúzba, mely Kanaán földén van, azaz Béthelbe, õ maga és az egész sokaság, mely õ vele vala.
And Jacob came to Luz in the land of Canaan (which is the same as Beth-el), he and all his people.
ἦλθεν δὲ ιακωβ εἰς λουζα ἥ ἐστιν ἐν γῇ χανααν ἥ ἐστιν βαιθηλ αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαός ὃς ἦν μετ' αὐτοῦ

7 És építe ott oltárt, és nevezé a helyet Él-Béthelnek, mivelhogy ott jelent meg néki az Isten, mikor az õ bátyja elõtt fut vala.
And there he made an altar, naming the place El-beth-el: because it was there he had the vision of God when he was in flight from his brother.
καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου βαιθηλ ἐκεῖ γὰρ ἐπεφάνη αὐτῷ ὁ θεὸς ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου ησαυ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ

8 És meghala Débora, a Rebeka dajkája, és eltemeték Béthelen alól egy cserfa alatt, és nevezék annak nevét Allon-Bákhutnak.
And Deborah, the servant who had taken care of Rebekah from her birth, came to her end, and was put to rest near Beth-el, under the holy tree: and they gave it the name of Allon-bacuth.
ἀπέθανεν δὲ δεββωρα ἡ τροφὸς ρεβεκκας κατώτερον βαιθηλ ὑπὸ τὴν βάλανον καὶ ἐκάλεσεν ιακωβ τὸ ὄνομα αὐτῆς βάλανος πένθους

9 Az Isten pedig ismét megjelenék Jákóbnak, mikor ez jöve Mésopotámiából, és megáldá õt.
Now when Jacob was on his way from Paddan-aram, God came to him again and, blessing him, said,
ὤφθη δὲ ὁ θεὸς ιακωβ ἔτι ἐν λουζα ὅτε παρεγένετο ἐκ μεσοποταμίας τῆς συρίας καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός

10 És monda néki az Isten: A te neved Jákób; de ne neveztessék többé a te neved Jákóbnak, hanem Izráel légyen neved. És nevezé nevét Izráelnek.
Jacob is your name, but it will be so no longer; from now your name will be Israel; so he was named Israel.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός τὸ ὄνομά σου ιακωβ οὐ κληθήσεται ἔτι ιακωβ ἀλλ' ισραηλ ἔσται τὸ ὄνομά σου

11 És monda néki az Isten: Én [vagyok] a mindenható Isten, nevekedjél és sokasodjál, nép és népek sokasága légyen te tõled; és királyok származzanak a te ágyékodból.
And God said to him, I am God, the Ruler of all: be fertile, and have increase; a nation, truly a group of nations, will come from you, and kings will be your offspring;
εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός ἐγὼ ὁ θεός σου αὐξάνου καὶ πληθύνου ἔθνη καὶ συναγωγαὶ ἐθνῶν ἔσονται ἐκ σοῦ καὶ βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσονται

12 És a földet, melyet adtam Ábrahámnak és Izsáknak, néked adom azt, utánad pedig a te magodnak adom a földet.
And the land which I gave to Abraham and Isaac, I will give to you; and to your seed after you I will give the land.
καὶ τὴν γῆν ἣν δέδωκα αβρααμ καὶ ισαακ σοὶ δέδωκα αὐτήν σοὶ ἔσται καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ δώσω τὴν γῆν ταύτην

13 És felméne õ tõle az Isten azon a helyen, a hol vele szólott vala.
Then God went up from him in the place where he had been talking with him.
ἀνέβη δὲ ὁ θεὸς ἀπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ

14 Jákób pedig emlékoszlopot állíta azon a helyen, a hol szólott vele, kõoszlopot; és áldozék azon italáldozattal, és önte arra olajat.
And Jacob put up a pillar in the place where he had been talking with God, and put a drink offering on it, and oil.
καὶ ἔστησεν ιακωβ στήλην ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ στήλην λιθίνην καὶ ἔσπεισεν ἐπ' αὐτὴν σπονδὴν καὶ ἐπέχεεν ἐπ' αὐτὴν ἔλαιον

15 És nevezé Jákób a hely nevét, a hol az Isten szólott vala õ vele, Béthelnek.
And he gave to the place where God had been talking with him, the name of Beth-el.
καὶ ἐκάλεσεν ιακωβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ ἐκεῖ ὁ θεός βαιθηλ

16 És elindúlának Béthelbõl, s mikor Efratától, hogy oda érjenek, már csak egy dûlõföldre valának, szûle Rákhel, és nehéz vala az õ szûlése.
So they went on from Beth-el; and while they were still some distance from Ephrath, the pains of birth came on Rachel and she had a hard time.
ἀπάρας δὲ ιακωβ ἐκ βαιθηλ ἔπηξεν τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου γαδερ ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν χαβραθα εἰς γῆν ἐλθεῖν εφραθα ἔτεκεν ραχηλ καὶ ἐδυστόκησεν ἐν τῷ τοκετῷ

17 S vajudása közben monda néki a bába: Ne félj, mert most is fiad lesz.
And when her pain was very great, the woman who was helping her said, Have no fear; for now you will have another son.
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ σκληρῶς αὐτὴν τίκτειν εἶπεν αὐτῇ ἡ μαῖα θάρσει καὶ γὰρ οὗτός σοί ἐστιν υἱός

18 És mikor lelke kiméne, mert meghala, nevezé nevét Benóninak, az atyja pedig nevezé õt Benjáminnak.
And in the hour when her life went from her (for death came to her), she gave the child the name Ben-oni: but his father gave him the name of Benjamin.
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀφιέναι αὐτὴν τὴν ψυχήν ἀπέθνῃσκεν γάρ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ υἱὸς ὀδύνης μου ὁ δὲ πατὴρ ἐκάλεσεν αὐτὸν βενιαμιν

19 És meghala Rákhel, és eltemették az Efratába (azaz Bethlehembe) vivõ úton.
So Rachel came to her end and was put to rest on the road to Ephrath (which is Beth-lehem).
ἀπέθανεν δὲ ραχηλ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ὁδῷ εφραθα αὕτη ἐστὶν βηθλεεμ

20 És emlékoszlopot állíta Jákób az õ sírja fölött. Rákhel sírjának emlékoszlopa az mind e mai napig.
And Jacob put up a pillar on her resting-place; which is named, The Pillar of the resting-place of Rachel, to this day.
καὶ ἔστησεν ιακωβ στήλην ἐπὶ τοῦ μνημείου αὐτῆς αὕτη ἐστὶν στήλη μνημείου ραχηλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας

22 Lõn pedig, mikor Izráel azon a földön lakozék, elméne Rúben, és hála Bilhával, az õ atyjának ágyasával, s meghallá Izráel. Valának pedig a Jákób fiai tizenketten.
Now while they were living in that country, Reuben had connection with Bilhah, his father's servant-woman: and Israel had news of it.
ἐγένετο δὲ ἡνίκα κατῴκησεν ισραηλ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ ἐπορεύθη ρουβην καὶ ἐκοιμήθη μετὰ βαλλας τῆς παλλακῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἤκουσεν ισραηλ καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ ιακωβ δώδεκα

23 Lea fiai: Jákób elsõszülötte Rúben, azután Simeon, Lévi, Júda, Izsakhár és Zebulon.
Now Jacob had twelve sons: the sons of Leah: Reuben, Jacob's first son, and Simeon and Levi and Judah and Issachar and Zebulun;
υἱοὶ λειας πρωτότοκος ιακωβ ρουβην συμεων λευι ιουδας ισσαχαρ ζαβουλων

24 Rákhel fiai: József és Benjámin.
The sons of Rachel: Joseph and Benjamin;
υἱοὶ δὲ ραχηλ ιωσηφ καὶ βενιαμιν

25 A Rákhel szolgálójának Bilhának fiai: Dán és Nafthali.
The sons of Bilhah, Rachel's servant: Dan and Naphtali;
υἱοὶ δὲ βαλλας παιδίσκης ραχηλ δαν καὶ νεφθαλι

26 A Lea szolgálójának Zilpának fiai: Gád és Áser. Ezek a Jákób fiai, a kik születtek néki Mésopotámiában.
The sons of Zilpah, Leah's servant: Gad and Asher; these are the sons whom Jacob had in Paddan-aram.
υἱοὶ δὲ ζελφας παιδίσκης λειας γαδ καὶ ασηρ οὗτοι υἱοὶ ιακωβ οἳ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν μεσοποταμίᾳ τῆς συρίας

27 És eljuta Jákób Izsákhoz, az õ atyjához Mamréba, Kirját-Arbába, azaz Hebronba, a hol Ábrahám és Izsák tartózkodnak vala.
And Jacob came to his father Isaac at Mamre, at Kiriath-arba, that is, Hebron, where Abraham and Isaac had been living.
ἦλθεν δὲ ιακωβ πρὸς ισαακ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς μαμβρη εἰς πόλιν τοῦ πεδίου αὕτη ἐστὶν χεβρων ἐν γῇ χανααν οὗ παρῴκησεν αβρααμ καὶ ισαακ

28 Valának pedig Izsák napjai száz nyolczvan esztendõ.
And Isaac was a hundred and eighty years old.
ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι ισαακ ἃς ἔζησεν ἔτη ἑκατὸν ὀγδοήκοντα

29 És kimúlék Izsák és meghala, és takaríttaték az õ eleihez vén korban, bételvén az élettel; és eltemeték õt az õ fiai, Ézsaú és Jákób.
Then Isaac came to his end and was put to rest with his father's people, an old man after a long life: and Jacob and Esau, his sons, put him in his last resting-place.
καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν καὶ προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ησαυ καὶ ιακωβ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ

1 Ez Ézsaúnak (azaz Edómnak) nemzetsége.
Now these are the generations of Esau, that is to say, Edom.
αὗται δὲ αἱ γενέσεις ησαυ αὐτός ἐστιν εδωμ

2 Ézsaú a Kananeusok leányai közûl vette vala feleségeit: Adát, a Khitteus Élonnak leányát; és Oholibámát, Anáhnak leányát, a ki Khivveus Czibhón leánya vala.
Esau's wives were women of Canaan: Adah, the daughter of Elon the Hittite, and Oholibamah, the daughter of Anah, the daughter of Zibeon the Hivite,
ησαυ δὲ ἔλαβεν γυναῖκας ἑαυτῷ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν χαναναίων τὴν αδα θυγατέρα αιλων τοῦ χετταίου καὶ τὴν ελιβεμα θυγατέρα ανα τοῦ υἱοῦ σεβεγων τοῦ ευαίου

3 És Boszmáthot, az Ismáel leányát, Nebajóthnak húgát.
And Basemath, Ishmael's daughter, the sister of Nebaioth.
καὶ τὴν βασεμμαθ θυγατέρα ισμαηλ ἀδελφὴν ναβαιωθ

4 Szûlé pedig Adá Ézsaúnak Elifázt; és Boszmáth szûlé Rehuélt.
Adah had a son Eliphaz; and Basemath was the mother of Reuel;
ἔτεκεν δὲ αδα τῷ ησαυ τὸν ελιφας καὶ βασεμμαθ ἔτεκεν τὸν ραγουηλ

5 Oholibáma pedig szûlé Jehúst, Jahlámot és Kórét. Ezek az Ézsaú fiai, kik születtek néki Kanaán földén.
Oholibamah was the mother of Jeush, Jalam, and Korah; these are the sons of Esau, whose birth took place in the land of Canaan.
καὶ ελιβεμα ἔτεκεν τὸν ιεους καὶ τὸν ιεγλομ καὶ τὸν κορε οὗτοι υἱοὶ ησαυ οἳ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν γῇ χανααν

6 És felvevé Ézsaú az õ feleségeit, az õ fiait, és az õ leányait, és minden házabeli lelket, minden juhait, barmait, és minden jószágát, melyet szerzett vala Kanaán földén, és elméne [más] országba, az õ atyjafiának Jákóbnak színe elõl.
Esau took his wives and his sons and his daughters, and all the people of his house, and his beasts and his cattle and all his goods which he had got together in the land of Canaan, and went into the land of Seir, away from his brother Jacob.
ἔλαβεν δὲ ησαυ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας καὶ πάντα τὰ σώματα τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ πάντα ὅσα ἐκτήσ ατο καὶ ὅσα περιεποιήσατο ἐν γῇ χανααν καὶ ἐπορεύθη ἐκ γῆς χανααν ἀπὸ προσώπου ιακωβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ

7 Mert az õ jószáguk több vala, semhogy együtt lakhattak volna, és tartózkodásuk földe nem bírja vala meg õket az õ nyájaik miatt.
For their wealth was so great that the land was not wide enough for the two of them and all their cattle.
ἦν γὰρ αὐτῶν τὰ ὑπάρχοντα πολλὰ τοῦ οἰκεῖν ἅμα καὶ οὐκ ἐδύνατο ἡ γῆ τῆς παροικήσεως αὐτῶν φέρειν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν

8 Letelepedék tehát Ézsaú a Széir hegyén. Ézsaú pedig az Edóm.
So Esau made his living-place in the hill-country of Seir (Esau is Edom).
ᾤκησεν δὲ ησαυ ἐν τῷ ὄρει σηιρ ησαυ αὐτός ἐστιν εδωμ

9 Ez Ézsaúnak az Edomiták atyjának nemzetsége a Széir hegyen.
And these are the generations of Esau, the father of the Edomites in the hill-country of Seir:
αὗται δὲ αἱ γενέσεις ησαυ πατρὸς εδωμ ἐν τῷ ὄρει σηιρ

10 Ezek Ézsaú fiainak nevei: Elifáz, Adának Ézsaú feleségének fia. Rehuél, Boszmáthnak Ézsaú feleségének fia.
These are the names of Esau's sons: Eliphaz, the son of Esau's wife Adah, and Reuel, the son of Esau's wife Basemath.
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ησαυ ελιφας υἱὸς αδας γυναικὸς ησαυ καὶ ραγουηλ υἱὸς βασεμμαθ γυναικὸς ησαυ

11 Elifáznak fiai valának: Thémán, Omár, Czefó, Gahtám és Kenáz.
The sons of Eliphaz were Teman, Omar, Zepho, Gatam, and Kenaz.
ἐγένοντο δὲ υἱοὶ ελιφας θαιμαν ωμαρ σωφαρ γοθομ καὶ κενεζ

12 Thimna pedig Elifáznak, az Ézsaú fiának ágyasa vala, ki Elifáznak szûlé Amáleket. Ezek Adának, Ézsaú feleségének fiai.
And Eliphaz, the son of Esau, had connection with a woman named Timna, who gave birth to Amalek: all these were the children of Esau's wife Adah.
θαμνα δὲ ἦν παλλακὴ ελιφας τοῦ υἱοῦ ησαυ καὶ ἔτεκεν τῷ ελιφας τὸν αμαληκ οὗτοι υἱοὶ αδας γυναικὸς ησαυ

13 Ezek pedig a Rehuél fiai: Nakhath, Zerakh, Sammá, Mizzá. Ezek valának Boszmáthnak, Ézsaú feleségének fiai.
And these are the sons of Reuel: Nahath, Zerah, Shammah, and Mizzah: they were the children of Esau's wife Basemath.
οὗτοι δὲ υἱοὶ ραγουηλ ναχοθ ζαρε σομε καὶ μοζε οὗτοι ἦσαν υἱοὶ βασεμμαθ γυναικὸς ησαυ

14 Oholibámának pedig, Ézsaú feleségének, Anáh leányának, ki Czibhón leánya volt, ezek valának fiai, kiket szûle Ézsaúnak: Jéhus, Jahlám és Korakh.
And these are the sons of Esau's wife Oholibamah, the daughter of Anah, the daughter of Zibeon: she was the mother of Jeush, Jalam, and Korah.
οὗτοι δὲ ἦσαν υἱοὶ ελιβεμας θυγατρὸς ανα τοῦ υἱοῦ σεβεγων γυναικὸς ησαυ ἔτεκεν δὲ τῷ ησαυ τὸν ιεους καὶ τὸν ιεγλομ καὶ τὸν κορε

15 Ezek Ézsaú fiainak fejedelmei: Elifáznak, Ézsaú elsõszülöttének fiai: Thémán fejedelem, Omár fejedelem, Czefó fejedelem, Kenáz fejedelem.
These were the chiefs among the sons of Esau: the sons of Eliphaz, Esau's first son: Teman, Omar, Zepho, Kenaz,
οὗτοι ἡγεμόνες υἱοὶ ησαυ υἱοὶ ελιφας πρωτοτόκου ησαυ ἡγεμὼν θαιμαν ἡγεμὼν ωμαρ ἡγεμὼν σωφαρ ἡγεμὼν κενεζ

16 Korakh fejedelem, Gahtám fejedelem, Amálek fejedelem. Ezek Elifáztól való fejedelmek Edómnak országában; ezek Adá fiai.
Korah, Gatam, Amalek: all these were chiefs in the land of Edom, the offspring of Eliphaz, the seed of Adah.
ἡγεμὼν κορε ἡγεμὼν γοθομ ἡγεμὼν αμαληκ οὗτοι ἡγεμόνες ελιφας ἐν γῇ ιδουμαίᾳ οὗτοι υἱοὶ αδας

17 Rehuélnek pedig, az Ézsaú fiának fiai ezek: Nakhath fejedelem, Zerakh fejedelem, Sammá fejedelem, Mizzá fejedelem. Ezek Rehuéltõl való fejedelmek Edóm országában. Ezek Boszmáthnak, Ézsaú feleségének fiai.
And these are the sons of Esau's son Reuel: Nahath, Zerah, Shammah, Mizzah: these were the chiefs of Reuel in the land of Edom, the children of Esau's wife Basemath.
καὶ οὗτοι υἱοὶ ραγουηλ υἱοῦ ησαυ ἡγεμὼν ναχοθ ἡγεμὼν ζαρε ἡγεμὼν σομε ἡγεμὼν μοζε οὗτοι ἡγεμόνες ραγουηλ ἐν γῇ εδωμ οὗτοι υἱοὶ βασεμμαθ γυναικὸς ησαυ

18 Ezek pedig Oholibámának, Ézsaú feleségének fiai: Jéhus fejedelem, Jahlám fejedelem, Korakh fejedelem. Ezek Oholibámától, Anáh leányától, Ézsaú feleségétõl való fejedelmek.
And these are the sons of Esau's wife Oholibamah: Jeush, Jalam, and Korah: these were the chiefs who came from Esau's wife Oholibamah, daughter of Anah.
οὗτοι δὲ υἱοὶ ελιβεμας γυναικὸς ησαυ ἡγεμὼν ιεους ἡγεμὼν ιεγλομ ἡγεμὼν κορε οὗτοι ἡγεμόνες ελιβεμας

19 Ezek Ézsaú fiai, és ezek azoknak fejedelmei; ez Edóm.
These were the sons of Esau (that is, Edom), and these were their chiefs.
οὗτοι υἱοὶ ησαυ καὶ οὗτοι ἡγεμόνες αὐτῶν οὗτοί εἰσιν υἱοὶ εδωμ

20 A Horeus Széirnek fiai, kik ama földön laknak vala ezek: Lótán, Sóbál, Czibhón, Anáh.
These are the sons of Seir the Horite who were living in that country; Lotan, Shobal, Zibeon, Anah,
οὗτοι δὲ υἱοὶ σηιρ τοῦ χορραίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν λωταν σωβαλ σεβεγων ανα

21 Disón, Eczer, Disán, Ezek a Horeusok fejedelmei, Széirnek fiai Edóm országában.
Dishon, Ezer, and Dishan: these are the chiefs of the Horites, offspring of Seir in the land of Edom.
καὶ δησων καὶ ασαρ καὶ ρισων οὗτοι ἡγεμόνες τοῦ χορραίου τοῦ υἱοῦ σηιρ ἐν τῇ γῇ εδωμ

22 Lótánnak pedig fiai voltak: Hóri, Hémám, és Lótánnak húga, Timna.
The children of Lotan were Hori and Hemam; Lotan's sister was Timna.
ἐγένοντο δὲ υἱοὶ λωταν χορρι καὶ αιμαν ἀδελφὴ δὲ λωταν θαμνα

23 Sóbálnak fiai ezek: Halván, Mánakháth, Hébál, Sefó, Onám.
And these are the children of Shobal: Alvan, Manahath, Ebal, Shepho, and Onam.
οὗτοι δὲ υἱοὶ σωβαλ γωλων καὶ μαναχαθ καὶ γαιβηλ σωφ καὶ ωμαν

24 Czibhónnak pedig fiai ezek: Aja és Anáh, az az Anáh, ki meleg forrásokat talált a pusztában, mikor atyjának Czibhónnak szamarait legelteté.
And these are the children of Zibeon: Aiah and Anah; that same Anah who made the discovery of the water-springs in the waste land, when he was looking after the asses of his father Zibeon.
καὶ οὗτοι υἱοὶ σεβεγων αιε καὶ ωναν οὗτός ἐστιν ὁ ωνας ὃς εὗρεν τὸν ιαμιν ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτε ἔνεμεν τὰ ὑποζύγια σεβεγων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ

25 Anáhnak fiai ezek: Disón és Oholibáma Anáhnak leánya.
And these are the children of Anah: Dishon and Oholibamah his daughter.
οὗτοι δὲ υἱοὶ ανα δησων καὶ ελιβεμα θυγάτηρ ανα

26 Disónnak fiai ezek: Hemdán, Esbán, Ithrán, Kherán.
These are the children of Dishon: Hemdan, Eshban, Ithran, and Keran.
οὗτοι δὲ υἱοὶ δησων αμαδα καὶ ασβαν καὶ ιεθραν καὶ χαρραν

27 Eczernek fiai ezek: Bilhán, Zahaván, Hakán.
These are the children of Ezer: Bilhan, Zaavan, and Akan.
οὗτοι δὲ υἱοὶ ασαρ βαλααν καὶ ζουκαμ καὶ ιωυκαμ καὶ ουκαν

28 Disánnak fiai ezek: Húcz és Arán.
These are the children of Dishan: Uz and Aran.
οὗτοι δὲ υἱοὶ ρισων ως καὶ αραμ

29 A Horeusok közûl való fejedelmek pedig ezek: Lótán fejedelem, Sóbál fejedelem, Czibhón fejedelem, Anáh fejedelem.
These were the Horite chiefs: Lotan, Shobal, Zibeon, Anah,
οὗτοι ἡγεμόνες χορρι ἡγεμὼν λωταν ἡγεμὼν σωβαλ ἡγεμὼν σεβεγων ἡγεμὼν ανα

30 Disón fejedelem, Eczer fejedelem, Disán fejedelem. Ezek a Horeusok közûl való fejedelmek az õ fejedelemségök szerint, Széir tartományában.
Dishon, Ezer, and Dishan. Such were the Horite chiefs in their order in the land of Seir.
ἡγεμὼν δησων ἡγεμὼν ασαρ ἡγεμὼν ρισων οὗτοι ἡγεμόνες χορρι ἐν ταῖς ἡγεμονίαις αὐτῶν ἐν γῇ εδωμ

31 Ezek pedig a királyok, kik uralkodtak Edóm földén minekelõtte Izráel fiai között király uralkodott volna.
And these are the kings who were ruling in the land of Edom before there was any king over the children of Israel.
καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν εδωμ πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν ισραηλ

32 Király vala Edómban Bela, Behor fia, s az õ városának neve Dinhába vala.
Bela, son of Beor, was king in Edom, and the name of his chief town was Dinhabah.
καὶ ἐβασίλευσεν ἐν εδωμ βαλακ υἱὸς τοῦ βεωρ καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ δενναβα

33 És meghala Bela, uralkodék helyette Jóbáb, Zerakh fia, ki Boczrából való volt.
At his death, Jobab, son of Zerah of Bozrah, became king in his place.
ἀπέθανεν δὲ βαλακ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ιωβαβ υἱὸς ζαρα ἐκ βοσορρας

34 És meghala Jóbáb, és uralkodék helyette a Témán földébõl való Khusám.
And at the death of Jobab, Husham, from the country of the Temanites, became king in his place.
ἀπέθανεν δὲ ιωβαβ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ασομ ἐκ τῆς γῆς θαιμανων

35 És meghala Khusám és uralkodék helyette Hadád, a Bédád fia, a ki megveré a Midiánitákat a Moáb mezején; az õ városának neve pedig Hávit vala.
And at the death of Husham, Hadad, son of Bedad, who overcame the Midianites in the field of Moab, became king; his chief town was named Avith.
ἀπέθανεν δὲ ασομ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ αδαδ υἱὸς βαραδ ὁ ἐκκόψας μαδιαμ ἐν τῷ πεδίῳ μωαβ καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ γεθθαιμ

36 És meghala Hadád és uralkodék helyette a Masrekából való Szamlá.
And at the death of Hadad, Samlah of Masrekah became king.
ἀπέθανεν δὲ αδαδ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ σαμαλα ἐκ μασεκκας

37 És meghala Szamlá és uralkodék helyette Saul, a folyóvíz mellett való Rékhobóthból.
And at the death of Samlah, Shaul of Rehoboth by the River became king in his place.
ἀπέθανεν δὲ σαμαλα καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ σαουλ ἐκ ροωβωθ τῆς παρὰ ποταμόν

38 És meghala Saul és uralkodék helyette Báhál-Khanán, Akhbór fia.
And at the death of Shaul, Baal-hanan, son of Achbor, became king.
ἀπέθανεν δὲ σαουλ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ βαλαεννων υἱὸς αχοβωρ

39 És meghala Báhál-Khanán, Akhbór fia, és uralkodék helyette Hadár; és az õ városának neve Pahu, az õ feleségének pedig neve Mehetábéel, a ki Mézaháb leányának Matrédnak leánya vala.
And at the death of Baal-hanan, Hadar became king in his place; his chief town was named Pau, and his wife's name was Mehetabel; she was the daughter of Matred, the daughter of Me-zahab.
ἀπέθανεν δὲ βαλαεννων υἱὸς αχοβωρ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ αραδ υἱὸς βαραδ καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ φογωρ ὄνομα δὲ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ μαιτεβηλ θυγάτηρ ματραιθ υἱοῦ μαιζοοβ

40 Ezek pedig az Ézsaú nemzetségébõl való fejedelmek nevei, az õ családjok, helyök, és nevök szerint: Timná fejedelem, Halvá fejedelem, Jetéth fejedelem.
These are the names of the chiefs of Esau in the order of their families and their places: Timna, Alvah, Jetheth,
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμόνων ησαυ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ τόπον αὐτῶν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν ἡγεμὼν θαμνα ἡγεμὼν γωλα ἡγεμὼν ιεθερ

41 Oholibámá fejedelem, Éla fejedelem, Pinon fejedelem.
Oholibamah, Elah, Pinon,
ἡγεμὼν ελιβεμας ἡγεμὼν ηλας ἡγεμὼν φινων

42 Kenáz fejedelem, Thémán fejedelem, Mibczár fejedelem.
Kenaz, Teman, Mibzar,
ἡγεμὼν κενεζ ἡγεμὼν θαιμαν ἡγεμὼν μαζαρ

43 Magdiél fejedelem, Hirám fejedelem. Ezek Edóm fejedelmei az õ lakások szerint, az õ örökségök földén. Ézsaú az Edómiták atyja.
Magdiel, Iram; these are the Edomite chiefs, in their places in their heritage; this is Esau, the father of the Edomites.
ἡγεμὼν μεγεδιηλ ἡγεμὼν ζαφωιμ οὗτοι ἡγεμόνες εδωμ ἐν ταῖς κατῳκοδομημέναις ἐν τῇ γῇ τῆς κτήσεως αὐτῶν οὗτος ησαυ πατὴρ εδωμ

1 Jákób pedig lakozék az õ atyja bujdosásának földén, Kanaán földén.
Now Jacob was living in the land where his father had made a place for himself, in the land of Canaan.
κατῴκει δὲ ιακωβ ἐν τῇ γῇ οὗ παρῴκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐν γῇ χανααν

2 Ezek a Jákób nemzetségének dolgai: József tizenhét esztendõs korában az õ bátyjaival együtt juhokat õriz vala, bojtár vala Bilhának és Zilpának az õ atyja feleségeinek fiai mellett, és József rossz híreket hord vala felõlük az õ atyjuknak.

These are the generations of Jacob: Joseph, a boy seventeen years old, was looking after the flock, together with his brothers, the sons of Bilhah and Zilpah, his father's wives; and Joseph gave their father a bad account of them.

αὗται δὲ αἱ γενέσεις ιακωβ ιωσηφ δέκα ἑπτὰ ἐτῶν ἦν ποιμαίνων μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὰ πρόβατα ὢν νέος μετὰ τῶν υἱῶν βαλλας καὶ μετὰ τῶν υἱῶν ζελφας τῶν γυναικῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατήνεγκεν δὲ ιωσηφ ψόγον πονηρὸν πρὸς ισραηλ τὸν πατέρα αὐτῶν

3 Izráel pedig minden fiánál inkább szereti vala Józsefet, mivelhogy vén korában nemzette vala õt; és czifra ruhát csináltat vala néki.

Now the love which Israel had for Joseph was greater than his love for all his other children, because he got him when he was an old man: and he had a long coat made for him.

ιακωβ δὲ ἠγάπα τὸν ιωσηφ παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὅτι υἱὸς γήρους ἦν αὐτῷ ἐποίησεν δὲ αὐτῷ χιτῶνα ποικίλον

4 Mikor pedig láták az õ bátyjai, hogy atyjuk minden testvére közt õt szereti legjobban, meggyûlölik vala, és jó szót sem bírnak vala hozzá szólani.

And because his brothers saw that Joseph was dearer to his father than all the others, they were full of hate for him, and would not say a kind word to him.

ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὅτι αὐτὸν ὁ πατὴρ φιλεῖ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐμίσησαν αὐτὸν καὶ οὐκ ἐδύναντο λαλεῖν αὐτῷ οὐδὲν εἰρηνικόν

5 És álmot álmodék József és elbeszélé az õ bátyjainak; és azok annál inkább gyûlölik vala õt.

Now Joseph had a dream, and he gave his brothers an account of it, which made their hate greater than ever.

ἐνυπνιασθεὶς δὲ ιωσηφ ἐνύπνιον ἀπήγγειλεν αὐτὸ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ

6 Mert monda nékik: Hallgassátok meg, kérlek, ezt az álmot, melyet álmodtam.

And he said to them, Let me give you the story of my dream.

καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἀκούσατε τοῦ ἐνυπνίου τούτου οὗ ἐνυπνιάσθην

7 Ímé kévéket kötünk vala a mezõben, és ímé az én kévém felkele és felálla; a ti kévéitek pedig körûlállanak, és az én kévém elõtt meghajolnak vala.

We were in the field, getting the grain stems together, and my grain kept upright, and yours came round and went down on the earth before mine.

ᾤμην ἡμᾶς δεσμεύειν δράγματα ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ καὶ ἀνέστη τὸ ἐμὸν δράγμα καὶ ὠρθώθη περιστραφέντα δὲ τὰ δράγματα ὑμῶν προσεκύνησαν τὸ ἐμὸν δράγμα

8 És mondának néki az õ bátyjai: Avagy király akarsz-é lenni felettünk? Vagy uralkodni akarsz-é rajtunk? S annál is inkább gyûlölik vala õt álmáért és beszédéért.

And his brothers said to him, Are you to be our king? will you have authority over us? And because of his dream and his words, their hate for him became greater than ever.

εἶπαν δὲ αὐτῷ οἱ ἀδελφοί μὴ βασιλεύων βασιλεύσεις ἐφ' ἡμᾶς ἢ κυριεύων κυριεύσεις ἡμῶν καὶ προσέθεντο ἔτι μισεῖν αὐτὸν ἕνεκεν τῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ καὶ ἕνεκεν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ

9 Más álmot is álmodék, és elbeszélé azt az õ bátyjainak, mondván: ímé megint álmot álmodtam; ímé a nap és a hold, és tizenegy csillag meghajol vala én elõttem.

Then he had another dream, and gave his brothers an account of it, saying, I have had another dream: the sun and the moon and eleven stars gave honour to me.

εἶδεν δὲ ἐνύπνιον ἕτερον καὶ διηγήσατο αὐτὸ τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον ἕτερον ὥσπερ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ ἕνδεκα ἀστέρες προσεκύνουν με

10 S elbeszélé atyjának és bátyjainak, és az õ atyja megdorgálá õt, mondván néki: Micsoda álom az a melyet álmodtál? Avagy elmegyünk-é, én és a te anyád és atyádfiai, hogy meghajtsuk magunkat te elõtted a földig?

And he gave word of it to his father and his brothers; but his father protesting said, What sort of a dream is this? am I and your mother and your brothers to go down on our faces to the earth before you?

καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ τί τὸ ἐνύπνιον τοῦτο ὃ ἐνυπνιάσθης ἆρά γε ἐλθόντες ἐλευσόμεθα ἐγώ τε καὶ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου προσκυνῆσαί σοι ἐπὶ τὴν γῆν

11 Irígykednek vala azért reá az õ bátyjai; az õ atyja pedig elméjében tartja vala e dolgot.

And his brothers were full of envy; but his father kept his words in mind.

ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ διετήρησεν τὸ ῥῆμα

12 Mikor pedig az õ bátyjai elmenének Sikhembe, hogy az õ atyjok juhait õrizzék;
Now his brothers went to keep watch over their father's flock in Shechem.
ἐπορεύθησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ βόσκειν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν εἰς συχεμ

13 Monda Izráel Józsefnek: A te bátyáid avagy nem Sikhemben legeltetnek-é? Jöszte, és én hozzájok küldelek téged. Õ pedig monda: Ímhol [vagyok].
And Israel said to Joseph, Are not your brothers with the flock in Shechem? come, I will send you to them. And he said to him, Here am I.
καὶ εἶπεν ισραηλ πρὸς ιωσηφ οὐχ οἱ ἀδελφοί σου ποιμαίνουσιν ἐν συχεμ δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς αὐτούς εἶπεν δὲ αὐτῷ ἰδοὺ ἐγώ

14 És monda néki: Menj el, nézd meg, hogy s mint vagynak a te bátyáid és a juhok, s hozz hírt nékem. Elküldé tehát õt Hebron völgyébõl, és méne Sikhembe.
And he said to him, Go now, and see if your brothers are well and how the flock is; then come back and give me word. So he sent him out of the valley of Hebron, and he came to Shechem.
εἶπεν δὲ αὐτῷ ισραηλ πορευθεὶς ἰδὲ εἰ ὑγιαίνουσιν οἱ ἀδελφοί σου καὶ τὰ πρόβατα καὶ ἀνάγγειλόν μοι καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐκ τῆς κοιλάδος τῆς χεβρων καὶ ἦλθεν εἰς συχεμ

15 Elõtalálá pedig õt egy ember, mikor a mezõben bolyong vala, és megkérdé õt az az ember, mondván: Mit keressz?
And a man saw him wandering in the country, and said to him, What are you looking for?
καὶ εὗρεν αὐτὸν ἄνθρωπος πλανώμενον ἐν τῷ πεδίῳ ἠρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος λέγων τί ζητεῖς

16 És monda: Az én bátyáimat keresem, kérlek, mondd meg nékem, hol legeltetnek?
And he said, I am looking for my brothers; please give me word of where they are keeping their flock.
ὁ δὲ εἶπεν τοὺς ἀδελφούς μου ζητῶ ἀνάγγειλόν μοι ποῦ βόσκουσιν

17 És monda az ember: Elmentek innen, mert hallám, hogy mondák: Menjünk Dóthánba. Elméne azért József az õ bátyjai után, és megtalálá õket Dóthánban.
And the man said, They have gone away from here, for they said in my hearing, Let us go to Dothan. So Joseph went after them and came up with them at Dothan.
εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος ἀπήρκασιν ἐντεῦθεν ἤκουσα γὰρ αὐτῶν λεγόντων πορευθῶμεν εἰς δωθαΐμ καὶ ἐπορεύθη ιωσηφ κατόπισθεν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἐν δωθαΐμ

18 Mikor távolról megláták, minekelõtte közel ért volna hozzájok, összebeszélének, hogy megölik.
But they saw him when he was a long way off, and before he came near them they made a secret design against him to put him to death;
προεῖδον δὲ αὐτὸν μακρόθεν πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐπονηρεύοντο τοῦ ἀποκτεῖναι αὐτόν

19 És szólának egymás között: Ímhol jõ az álomlátó!
Saying to one another, See, here comes this dreamer.
εἶπαν δὲ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἰδοὺ ὁ ἐνυπνιαστὴς ἐκεῖνος ἔρχεται

20 Most hát jertek öljük meg õt, és vessük õt valamelyik kútba; és azt mondjuk, hogy fenevad ette meg, és meglátjuk, mi lesz az õ álmaiból.
Let us now put him to death and put his body into one of these holes, and we will say, An evil beast has put him to death: then we will see what becomes of his dreams.
νῦν οὖν δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ ῥίψωμεν αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν λάκκων καὶ ἐροῦμεν θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν καὶ ὀψόμεθα τί ἔσται τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ

21 Meghallá pedig Rúben és megmenté õt kezökbõl, és mondá: Ne üssük õt agyon.
But Reuben, hearing these words, got him out of their hands, saying, Let us not take his life.
ἀκούσας δὲ ρουβην ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ εἶπεν οὐ πατάξομεν αὐτὸν εἰς ψυχήν

22 És mondá nékik Rúben: Ne ontsatok vért, vessétek õt ebbe a kútba, a mely itt a pusztában van, de kezet ne vessetek reá. Azért, hogy megszabadítsa õt kezökbõl, hogy visszavigye atyjához.
Do not put him to a violent death, but let him be placed in one of the holes; this he said to keep him safe from their hands, with the purpose of taking him back to his father again.
εἶπεν δὲ αὐτοῖς ρουβην μὴ ἐκχέητε αἷμα ἐμβάλετε αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τοῦτον τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ χεῖρα δὲ μὴ ἐπενέγκητε αὐτῷ ὅπως ἐξέληται αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀπ οδῷ αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ

23 És lõn, a mint oda ére József az õ bátyjaihoz, letépték Józsefrõl az õ felsõ ruháját, a czifra ruhát, mely rajta vala.
So when Joseph came to his brothers, they took off his long coat which he had on;
ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἦλθεν ιωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐξέδυσαν τὸν ιωσηφ τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον τὸν περὶ αὐτὸν

24 És megragadák õt és beleveték a kútba; a kút pedig üres vala, nem vala víz benne.
And they took him and put him in the hole: now the hole had no water in it.
καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔρριψαν εἰς τὸν λάκκον ὁ δὲ λάκκος κενός ὕδωρ οὐκ εἶχεν

25 Azután leûlének kenyerezni, és felemelék szemeiket, és láták, hogy ímé egy Ismáelita karaván jõ vala Gileádból, és azoknak tevéi visznek vala fûszerszámot, balzsamot és mirhát, menvén, hogy alávigyék Égyiptomba.
Then seating themselves, they took their meal: and looking up, they saw a travelling band of Ishmaelites, coming from Gilead on their way to Egypt, with spices and perfumes on their camels.
ἐκάθισαν δὲ φαγεῖν ἄρτον καὶ ἀναβλέψαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδον καὶ ἰδοὺ ὁδοιπόροι ισμαηλῖται ἤρχοντο ἐκ γαλααδ καὶ αἱ κάμηλοι αὐτῶν ἔγεμον θυμιαμάτων καὶ ῥητίνης καὶ στακτῆς ἐπορεύοντο δὲ καταγαγεῖν εἰς αἴγυπτον

26 És monda Júda az õ atyjafiainak: Mi haszna, ha megöljük a mi atyánkfiát, és eltitkoljuk az õ vérét?
And Judah said to his brothers, What profit is there in putting our brother to death and covering up his blood?
εἶπεν δὲ ιουδας πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τί χρήσιμον ἐὰν ἀποκτείνωμεν τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ κρύψωμεν τὸ αἷμα αὐτοῦ

27 Jertek adjuk el õt az Ismáelitáknak, és ne tegyük reá kezünket, mert atyánkfia, vérünkbõl való õ. És hallgatának rá az õ atyjafiai.
Let us give him to these Ishmaelites for a price, and let us not put violent hands on him, for he is our brother, our flesh. And his brothers gave ear to him.
δεῦτε ἀποδώμεθα αὐτὸν τοῖς ισμαηλίταις τούτοις αἱ δὲ χεῖρες ἡμῶν μὴ ἔστωσαν ἐπ' αὐτόν ὅτι ἀδελφὸς ἡμῶν καὶ σὰρξ ἡμῶν ἐστιν ἤκουσαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ

28 És menének arra Midiánita kereskedõ férfiak, és kivonák és felhozák Józsefet a kútból, és eladák Józsefet az Ismáelitáknak húsz ezüstpénzen: [azok] pedig elvivék Józsefet Égyiptomba.
And some traders from Midian went by; so pulling Joseph up out of the hole, they gave him to the Ishmaelites for twenty bits of silver, and they took him to Egypt.
καὶ παρεπορεύοντο οἱ ἄνθρωποι οἱ μαδιηναῖοι οἱ ἔμποροι καὶ ἐξείλκυσαν καὶ ἀνεβίβασαν τὸν ιωσηφ ἐκ τοῦ λάκκου καὶ ἀπέδοντο τὸν ιωσηφ τοῖς ισμαηλίταις εἴκοσι χρυσῶν καὶ κατήγαγον τὸν ιωσηφ εἰς αἴγυπτον

29 És visszatére Rúben a kúthoz, és ímé József nem vala a kútban, és megszaggatá ruháit.
Now when Reuben came back to the hole, Joseph was not there; and giving signs of grief,
ἀνέστρεψεν δὲ ρουβην ἐπὶ τὸν λάκκον καὶ οὐχ ὁρᾷ τὸν ιωσηφ ἐν τῷ λάκκῳ καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ

30 És megtére az õ atyjafiaihoz, és monda: Nincsen a gyermek, és én, merre menjek én?
He went back to his brothers, and said, The child is gone; what am I to do?
καὶ ἀνέστρεψεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον οὐκ ἔστιν ἐγὼ δὲ ποῦ πορεύομαι ἔτι

31 Akkor vevék a József felsõ ruháját, és leölének egy kecskebakot, és belemárták a felsõ ruhát a vérbe.
Then they took Joseph's coat, and put on it some of the blood from a young goat which they had put to death,
λαβόντες δὲ τὸν χιτῶνα τοῦ ιωσηφ ἔσφαξαν ἔριφον αἰγῶν καὶ ἐμόλυναν τὸν χιτῶνα τῷ αἵματι

32 És elküldék a czifra ruhát, és elvivék atyjokhoz és mondának: Ezt találtuk, ismerd meg, fiad ruhája-é vagy nem?
And they took the coat to their father, and said, We came across this; is it your son's coat or not?
καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον καὶ εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ αὐτῶν καὶ εἶπαν τοῦτον εὕρομεν ἐπίγνωθι εἰ χιτὼν τοῦ υἱοῦ σού ἐστιν ἢ οὔ

33 És megismeré azt, és monda: Fiam felsõ ruhája ez, fenevad ette meg õt, bizony széllyelszaggatta Józsefet.
And he saw that it was, and said, It is my son's coat; an evil beast has put him to death; without doubt Joseph has come to a cruel end.
καὶ ἐπέγνω αὐτὸν καὶ εἶπεν χιτὼν τοῦ υἱοῦ μού ἐστιν θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν θηρίον ἥρπασεν τὸν ιωσηφ

34 És megszaggatá Jákób ruháit, és zsákba öltözék és gyászolá az õ fiát sokáig.
Then Jacob, giving signs of grief, put on haircloth, and went on weeping for his son day after day.
διέρρηξεν δὲ ιακωβ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐπέθετο σάκκον ἐπὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ἐπένθει τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡμέρας πολλάς

35 Felkelének pedig minden õ fiai, és minden õ leányai, hogy vígasztalják õt, de nem akara vígasztalódni, hanem monda: Sírva megyek fiamhoz a sírba; és siratá õt az atyja.
And all his sons and all his daughters came to give him comfort, but he would not be comforted, saying with weeping, I will go down to the underworld to my son. So great was his father's sorrow for him.
συνήχθησαν δὲ πάντες οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ θυγατέρες καὶ ἦλθον παρακαλέσαι αὐτόν καὶ οὐκ ἤθελεν παρακαλεῖσθαι λέγων ὅτι καταβήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου πενθῶν εἰς ᾅδου καὶ ἔκλαυσεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ

36 A Midiániták pedig eladák õt Égyiptomba Pótifárnak, a Faraó fõemberének, a testõrök fõhadnagyának.
And in Egypt the men of Midian gave him for a price to Potiphar, a captain of high position in Pharaoh's house.
οἱ δὲ μαδιηναῖοι ἀπέδοντο τὸν ιωσηφ εἰς αἴγυπτον τῷ πετεφρη τῷ σπάδοντι φαραω ἀρχιμαγείρῳ

1 És lõn abban az idõben, hogy Júda elméne az õ atyjafiaitól, és betére egy Adullámbeli férfiúhoz, kinek neve Khira vala.
Now at that time, Judah went away from his brothers and became the friend of a man of Adullam named Hirah.
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ κατέβη ιουδας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἀφίκετο ἕως πρὸς ἄνθρωπόν τινα οδολλαμίτην ᾧ ὄνομα ιρας

2 És meglátá ott Júda egy Súah nevû Kanaánbeli férfiúnak leányát, és elvevé azt, és beméne hozzá.
And there he saw the daughter of a certain man of Canaan named Shua, and took her as his wife.
καὶ εἶδεν ἐκεῖ ιουδας θυγατέρα ἀνθρώπου χαναναίου ᾗ ὄνομα σαυα καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν

3 És az fogada méhében és szûle fiat, és nevezé nevét Hérnek.
And she gave birth to a son, and he gave him the name Er.
καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ηρ

4 És ismét fogada méhében, s fiat szûle, és nevezé nevét Ónánnak.
And again she gave birth to a son, and he gave him the name Onan.
καὶ συλλαβοῦσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ασυαν

5 Még egyszer szûle fiat, és nevezé nevét Sélának, és mikor azt szûlé, Khezibben vala.
Then she had another son, to whom she gave the name Shelah; she was at Chezib when the birth took place.
καὶ προσθεῖσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σηλωμ αὐτὴ δὲ ἦν ἐν χασβι ἡνίκα ἔτεκεν αὐτούς

6 És võn Júda az õ elsõszülött fiának Hérnek feleséget, ennek neve Thámár vala.
And Judah took a wife for his first son Er, and her name was Tamar.
καὶ ἔλαβεν ιουδας γυναῖκα ηρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ᾗ ὄνομα θαμαρ

7 De Hér, Júdának elsõszülött fia gonosz vala az Úr szemei elõtt, és megölé õt az Úr.
Now Er, Judah's first son, did evil in the eyes of the Lord, so that he put him to death.
ἐγένετο δὲ ηρ πρωτότοκος ιουδα πονηρὸς ἐναντίον κυρίου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ὁ θεός

8 És monda Júda Ónánnak: Eredj be a te bátyád feleségéhez, és vedd feleségûl mint sógor, és támaszsz magot bátyádnak.
Then Judah said to Onan, Go in to your brother's wife and do what it is right for a husband's brother to do; make her your wife and get offspring for your brother.
εἶπεν δὲ ιουδας τῷ αυναν εἴσελθε πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ γάμβρευσαι αὐτὴν καὶ ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου

9 Ónán pedig tudja vala, hogy a magzat nem lesz az övé, azért valamikor az õ bátyja feleségéhez bemegy vala, földre vesztegeti vala el a [magot,] hogy bátyjának magot ne támaszszon.
But Onan, seeing that the offspring would not be his, went in to his brother's wife, but let his seed go on to the earth, so that he might not get offspring for his brother.
γνοὺς δὲ αυναν ὅτι οὐκ αὐτῷ ἔσται τὸ σπέρμα ἐγίνετο ὅταν εἰσήρχετο πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ μὴ δοῦναι σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ

10 És gonoszságnak tetszék az Úr szemei elõtt, a mit cselekeszik vala, annakokáért megölé õt is.
And what he did was evil in the eyes of the Lord, so that he put him to death, like his brother.
πονηρὸν δὲ ἐφάνη ἐναντίον τοῦ θεοῦ ὅτι ἐποίησεν τοῦτο καὶ ἐθανάτωσεν καὶ τοῦτον

11 És monda Júda Thámárnak, az õ menyének: Maradj özvegyen addig a te atyád házában, míg az én fiam Séla felnevekedik. Mert így gondolkodik vala: Netalán ez is meghal, mint az õ bátyjai. Elméne azért Thámár, és marada az õ atyja házában.
Then Judah said to Tamar, his daughter-in-law, Go back to your father's house and keep yourself as a widow till my son Shelah becomes a man: for he had in his mind the thought that death might come to him as it had come to his brothers. So Tamar went back to her father's house.
εἶπεν δὲ ιουδας θαμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ κάθου χήρα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου ἕως μέγας γένηται σηλωμ ὁ υἱός μου εἶπεν γάρ μήποτε ἀποθάνῃ καὶ οὗτος ὥσπερ οἱ ἀδελφοὶ αὐτ οῦ ἀπελθοῦσα δὲ θαμαρ ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς

12 Sok idõ múlva meghala Súa leánya, a Júda felesége. Júda pedig megvígasztalódék és elméne az õ juhainak nyírõihez, barátjával az Adullámbeli Khirával, Thimnába.
And after a time, Bath-shua, Judah's wife, came to her end; and after Judah was comforted for her loss, he went to Timnah, where they were cutting the wool of his sheep, and his friend Hirah of Adullam went with him.
ἐπληθύνθησαν δὲ αἱ ἡμέραι καὶ ἀπέθανεν σαυα ἡ γυνὴ ιουδα καὶ παρακληθεὶς ιουδας ἀνέβη ἐπὶ τοὺς κείροντας τὰ πρόβατα αὐτοῦ αὐτὸς καὶ ιρας ὁ ποιμὴν αὐτοῦ ὁ οδολλαμίτης εἰς θαμνα

13 Hírûl adák pedig Thámárnak mondván: Ím a te ipad Thimnába megy juhainak nyírésére.
And when Tamar had news that her father-in-law was going up to Timnah to the wool-cutting,
καὶ ἀπηγγέλη θαμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ λέγοντες ἰδοὺ ὁ πενθερός σου ἀναβαίνει εἰς θαμνα κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ

14 Leveté azért magáról özvegyi ruháját, elfátyolozá és beburkolá magát, és leûle Enajim kapujába, mely a Thimnába vezetõ úton van; mert látja vala, hogy felnevekedék Séla, és még sem adák õt annak feleségûl.
She took off her widow's clothing, and covering herself with her veil, she took her seat near Enaim on the road to Timnah; for she saw that Shelah was now a man, but she had not been made his wife.
καὶ περιελομένη τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως ἀφ' ἑαυτῆς περιεβάλετο θέριστρον καὶ ἐκαλλωπίσατο καὶ ἐκάθισεν πρὸς ταῖς πύλαις αιναν ἥ ἐστιν ἐν παρόδῳ θαμνα εἶδεν γὰρ ὅτι μέ γας γέγονεν σηλωμ αὐτὸς δὲ οὐκ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα

15 Meglátá pedig õt Júda, és tisztátalan személynek gondolá, mivelhogy befedezte vala orczáját.
When Judah saw her he took her to be a loose woman of the town, because her face was covered.
καὶ ἰδὼν αὐτὴν ιουδας ἔδοξεν αὐτὴν πόρνην εἶναι κατεκαλύψατο γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτήν

16 És hozzá téré az útra és monda: Engedd meg kérlek, hogy menjek be te hozzád, mert nem tudja vala, hogy az õ menye az. Ez pedig monda: Mit adsz nékem ha bejösz hozzám?
And turning to her by the roadside, he said to her, Let me come in to you; for he had no idea that she was his daughter-in-law. And she said, What will you give me as my price?
ἐξέκλινεν δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν ὁδὸν καὶ εἶπεν αὐτῇ ἔασόν με εἰσελθεῖν πρὸς σέ οὐ γὰρ ἔγνω ὅτι ἡ νύμφη αὐτοῦ ἐστιν ἡ δὲ εἶπεν τί μοι δώσεις ἐὰν εἰσέλθῃς πρός με

17 És felele: Küldök néked az én nyájamból egy kecskefiat. És az monda: Adsz-é zálogot, míg megküldöd?
And he said, I will give you a young goat from the flock. And she said, What will you give me as a sign till you send it?
ὁ δὲ εἶπεν ἐγώ σοι ἀποστελῶ ἔριφον αἰγῶν ἐκ τῶν προβάτων ἡ δὲ εἶπεν ἐὰν δῷς ἀρραβῶνα ἕως τοῦ ἀποστεῖλαί σε

18 És monda: Micsoda zálogot adjak néked? És monda: Gyûrûdet, gyûrûd zsinórját és pálczádat, mely kezedben van. Oda adá azért néki, és beméne hozzá, és teherbe ejté.
And he said, What would you have? And she said, Your ring and its cord and the stick in your hand. So he gave them to her and went in to her, and she became with child by him.
ὁ δὲ εἶπεν τίνα τὸν ἀρραβῶνά σοι δώσω ἡ δὲ εἶπεν τὸν δακτύλιόν σου καὶ τὸν ὁρμίσκον καὶ τὴν ῥάβδον τὴν ἐν τῇ χειρί σου καὶ ἔδωκεν αὐτῇ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν καὶ ἐν γα στρὶ ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ

19 Azután felkele és elméne, és leveté magáról a fátyolt; és felvevé az õ özvegyi ruháját.
Then she got up and went away and took off her veil and put on her widow's clothing.
καὶ ἀναστᾶσα ἀπῆλθεν καὶ περιείλατο τὸ θέριστρον ἀφ' ἑαυτῆς καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως αὐτῆς

20 És megküldé Júda a kecskefiat az õ Adullámbeli barátjától, hogy visszavegye a zálogot az asszonytól, de nem találá azt.
Then Judah sent his friend Hirah with the young goat, to get back the things which he had given as a sign to the woman: but she was not there.
ἀπέστειλεν δὲ ιουδας τὸν ἔριφον ἐξ αἰγῶν ἐν χειρὶ τοῦ ποιμένος αὐτοῦ τοῦ οδολλαμίτου κομίσασθαι τὸν ἀρραβῶνα παρὰ τῆς γυναικός καὶ οὐχ εὗρεν αὐτήν

21 És megkérdé a helység férfiait, mondván: Hol van az a [felavatott] parázna []nõ, a ki Enajim mellett az útfélen vala? És azok mondának: Nem volt erre [felavatott] parázna nõ.
And he put questions to the men of the place, saying, Where is the loose woman who was in Enaim by the wayside? And they said, There was no such woman there.
ἐπηρώτησεν δὲ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκ τοῦ τόπου ποῦ ἐστιν ἡ πόρνη ἡ γενομένη ἐν αιναν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ εἶπαν οὐκ ἦν ἐνταῦθα πόρνη

22 Visszatére tehát Júdához, és monda: Nem találám azt meg, a helység lakosai is azt mondák: Nem volt erre [felavatott] parázna nõ.
So he went back to Judah, and said, I have not seen her, and the men of the place say that there is no such woman there.
καὶ ἀπεστράφη πρὸς ιουδαν καὶ εἶπεν οὐχ εὗρον καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐκ τοῦ τόπου λέγουσιν μὴ εἶναι ὧδε πόρνην

23 És monda Júda: Tartsa magának, hogy csúffá ne legyünk; ímé én megküldöttem volt ezt a kecskefiat, te pedig nem találtad meg õt.
And Judah said, Let her keep the things, so that we may not be shamed; I sent the young goat, but you did not see the woman.
εἶπεν δὲ ιουδας ἐχέτω αὐτά ἀλλὰ μήποτε καταγελασθῶμεν ἐγὼ μὲν ἀπέσταλκα τὸν ἔριφον τοῦτον σὺ δὲ οὐχ εὕρηκας

24 És lõn mintegy három hónap múlva, jelenték Júdának, mondván: Thámár a te menyed paráználkodott, és ímé terhes is a paráznaság miatt. És monda Júda: Vigyétek ki õt, és égettessék meg.
Now about three months after this, word came to Judah that Tamar, his daughter-in-law, had been acting like a loose woman and was with child. And Judah said, Take her out and let her be burned.
ἐγένετο δὲ μετὰ τρίμηνον ἀπηγγέλη τῷ ιουδα λέγοντες ἐκπεπόρνευκεν θαμαρ ἡ νύμφη σου καὶ ἰδοὺ ἐν γαστρὶ ἔχει ἐκ πορνείας εἶπεν δὲ ιουδας ἐξαγάγετε αὐτήν καὶ κατακαυθήτω

25 Mikor pedig kivitetnék, elkülde az õ ipához, mondván: Attól a férfiútól vagyok terhes, a kiéi ezek. És mondá: Ismerd meg, kérlek, kié e gyûrû, e zsinór, és e pálcza.
And while she was being taken out, she sent word to her father-in-law, saying, The man whose property these things are, is the father of my child: say then, whose are this ring and this cord and this stick?
αὐτὴ δὲ ἀγομένη ἀπέστειλεν πρὸς τὸν πενθερὸν αὐτῆς λέγουσα ἐκ τοῦ ἀνθρώπου τίνος ταῦτά ἐστιν ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω καὶ εἶπεν ἐπίγνωθι τίνος ὁ δακτύλιος καὶ ὁ ὁρμίσκος καὶ ἡ ῥάβδος αὕτη

26 És megismeré Júda és monda: Igazabb õ nálamnál, mert bizony nem adám õt az én fiamnak Sélának; de nem ismeré õt [Júda] többé.
Then Judah said openly that they were his, and said, She is more upright than I am, for I did not give her to Shelah my son. And he had no more connection with her.
ἐπέγνω δὲ ιουδας καὶ εἶπεν δεδικαίωται θαμαρ ἢ ἐγώ οὗ εἵνεκεν οὐκ ἔδωκα αὐτὴν σηλωμ τῷ υἱῷ μου καὶ οὐ προσέθετο ἔτι τοῦ γνῶναι αὐτήν

27 És lõn az õ szülésének idején, ímé kettõsök valának az õ méhében.
And when the time came for her to give birth, it was clear that there were two children in her body.
ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἔτικτεν καὶ τῇδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς

28 És lõn, hogy szülése közben az egyik kinyújtá kezét, és fogá a bába és veres fonalat köte reá, mondván: Ez jött ki elõször.
And while she was in the act of giving birth, one of them put out his hand; and the woman who was with her put a red thread round his hand, saying, This one came out first.
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τίκτειν αὐτὴν ὁ εἷς προεξήνεγκεν τὴν χεῖρα λαβοῦσα δὲ ἡ μαῖα ἔδησεν ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ κόκκινον λέγουσα οὗτος ἐξελεύσεται πρότερος

29 De lõn, hogy a mikor visszavoná kezét, ímé az õ testvére jöve ki. És mondá a [bába:] Hogy törtél te magadnak rést? Azért nevezé nevét Pérecznek.
But then he took his hand back again, and his brother came first to birth: and the woman said, What an opening you have made for yourself! So he was named Perez.
ὡς δὲ ἐπισυνήγαγεν τὴν χεῖρα καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἡ δὲ εἶπεν τί διεκόπη διὰ σὲ φραγμός καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ φαρες

30 És utána kijöve az õ testvére kinek veres fonál vala kezén; és nevezé nevét Zerákhnak.
And then his brother came out, with the red thread round his hand, and he was named Zerah.
καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐφ' ᾧ ἦν ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κόκκινον καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζαρα

1 József pedig aláviteték Égyiptomba és megvevé õt az Ismáelitáktól, kik õt oda vitték vala, egy égyiptomi ember Pótifár, a Faraó fõembere, a testõrök fõhadnagya.
Now Joseph was taken down to Egypt; and Potiphar the Egyptian, a captain of high position in Pharaoh's house, got him for a price from the Ishmaelites who had taken him there.
ιωσηφ δὲ κατήχθη εἰς αἴγυπτον καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν πετεφρης ὁ εὐνοῦχος φαραω ἀρχιμάγειρος ἀνὴρ αἰγύπτιος ἐκ χειρὸς ισμαηλιτῶν οἳ κατήγαγον αὐτὸν ἐκεῖ

2 És az Úr Józseffel vala, és szerencsés ember vala és az õ égyiptomi urának házában vala.
And the Lord was with Joseph, and he did well; and he was living in the house of his master the Egyptian.
καὶ ἦν κύριος μετὰ ιωσηφ καὶ ἦν ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων καὶ ἐγένετο ἐν τ�ῳ οἴκῳ παρὰ τῷ κυρίῳ τῷ αἰγυπτίῳ

3 Látá pedig az õ ura, hogy az Úr van õ vele, és hogy valamit cselekszik, az Úr mindent szerencséssé tesz az õ kezében:
And his master saw that the Lord was with him, making everything he did go well.
ᾔδει δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ ὅτι κύριος μετ' αὐτοῦ καὶ ὅσα ἂν ποιῇ κύριος εὐοδοῖ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ

4 Kedvessé lõn azért József az õ ura elõtt, és szolgál vala néki; és háza felvigyázójává tevé, és mindenét, a mije vala, kezére bízá.
And having a high opinion of Joseph as his servant, he made him the overseer of his house and gave him control over all he had.
καὶ εὗρεν ιωσηφ χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ εὐηρέστει δὲ αὐτῷ καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ ἔδωκεν διὰ χειρὸς ιωσηφ

5 És lõn az idõtõl fogva, hogy házának és a mije volt, mindenének gondviselõjévé tevé, megáldá az Úr az égyiptomi embernek házát Józsefért; és az Úr áldása vala mindenen, a mije csak volt a házban és a mezõn.
And from the time when he made him overseer and gave him control of all his property, the blessing of the Lord was with the Egyptian, because of Joseph; the blessing of the Lord was on all he had, in the house and in the field.
ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ κατασταθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ καὶ ηὐλόγησεν κύριος τὸν οἶκον τοῦ αἰγυπτίου διὰ ιωσηφ καὶ ἐγενήθη εὐλογία κυρίου ἐ ν πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῷ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἐν τῷ ἀγρῷ

6 Mindent azért valamije vala József kezére bíza; és semmire sem vala gondja mellette, hanem ha az ételre, melyet megeszik vala. József pedig szép termetû és szép arczú vala.
And he gave Joseph control of all his property, keeping no account of anything, but only the food which was put before him. Now Joseph was very beautiful in form and face.
καὶ ἐπέτρεψεν πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ εἰς χεῖρας ιωσηφ καὶ οὐκ ᾔδει τῶν καθ' ἑαυτὸν οὐδὲν πλὴν τοῦ ἄρτου οὗ ἤσθιεν αὐτός καὶ ἦν ιωσηφ καλὸς τῷ εἴδει καὶ ὡραῖος τῇ ὄψει σφόδ ρα

7 És lõn ezek után, hogy az õ urának felesége Józsefre veté szemeit, és monda: Hálj velem.
And after a time, his master's wife, looking on Joseph with desire, said to him, Be my lover.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἐπέβαλεν ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐπὶ ιωσηφ καὶ εἶπεν κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ

8 Õ azonban vonakodék s monda az õ ura feleségének: Ímé az én uramnak én mellettem semmi gondja nincs az õ háza dolgaira, és a mije van, mindenét az én kezemre bízá.
But he would not, and said to her, You see that my master keeps no account of what I do in his house, and has put all his property in my control;
ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν εἶπεν δὲ τῇ γυναικὶ τοῦ κυρίου αὐτοῦ εἰ ὁ κύριός μου οὐ γινώσκει δι' ἐμὲ οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖράς μου

9 Senki sincs nálamnál nagyobb az õ házában; és tõlem semmit sem tiltott meg, hanem csak téged, mivelhogy te felesége vagy; hogy követhetném hát el ezt a nagy gonoszságot és [hogyan] vétkezném az Isten ellen?
So that no one has more authority in this house than I have; he has kept nothing back from me but you, because you are his wife; how then may I do this great wrong, sinning against God?
καὶ οὐχ ὑπερέχει ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὐθὲν ἐμοῦ οὐδὲ ὑπεξῄρηται ἀπ' ἐμοῦ οὐδὲν πλὴν σοῦ διὰ τὸ σὲ γυναῖκα αὐτοῦ εἶναι καὶ πῶς ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο καὶ ἁμαρτή σομαι ἐναντίον τοῦ θεοῦ

10 És lõn, hogy az asszony mindennap azt mondogatá Józsefnek, de õ nem hallgata reá, hogy vele háljon és vele egyesüljön.
And day after day she went on requesting Joseph to come to her and be her lover, but he would not give ear to her.
ἡνίκα δὲ ἐλάλει τῷ ιωσηφ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας καὶ οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῇ καθεύδειν μετ' αὐτῆς τοῦ συγγενέσθαι αὐτῇ

11 Lõn azért egy napon, hogy valami dolgát végezni a házba beméne, és a háznép közûl senki sem vala ott benn a házban,
Now one day he went into the house to do his work; and not one of the men of the house was inside.
ἐγένετο δὲ τοιαύτη τις ἡμέρα εἰσῆλθεν ιωσηφ εἰς τὴν οἰκίαν ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ οὐθεὶς ἦν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω

12 És megragadá õt ruhájánál fogva, mondván: Hálj velem. Õ pedig ott hagyá ruháját az [asszony] kezében és elfuta és kiméne.
And pulling at his coat, she said, Come to my bed; but slipping out of his coat, he went running away.
καὶ ἐπεσπάσατο αὐτὸν τῶν ἱματίων λέγουσα κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ καὶ καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω

13 És mikor látja vala az [asszony], hogy az a maga ruháját az õ kezében hagyta, és kifutott:
And when she saw that he had got away, letting her keep his coat,
καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ὅτι κατέλιπεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς καὶ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω

14 Összehívá a háznépet és szóla hozzájuk, mondván: Lássátok, héber embert hozott hozzánk, hogy megcsúfoljon bennünket. Bejött hozzám, hogy velem háljon, s én fenszóval kiálték.
She sent for the men of her house and said to them, See, he has let a Hebrew come here and make sport of us; he came to my bed, and I gave a loud cry;
καὶ ἐκάλεσεν τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγουσα ἴδετε εἰσήγαγεν ἡμῖν παῖδα εβραῖον ἐμπαίζειν ἡμῖν εἰσῆλθεν πρός με λέγων κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγάλῃ

15 És lõn, a mint hallja vala, hogy fenszóval kezdék kiáltani, ruháját nálam hagyá és elfuta és kiméne.
And hearing it he went running out without his coat.
ἐν δὲ τῷ ἀκοῦσαι αὐτὸν ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐμοὶ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω

16 Megtartá azért az õ ruháját magánál, míg az õ ura haza jöve.
And she kept his coat by her, till his master came back.
καὶ καταλιμπάνει τὰ ἱμάτια παρ' ἑαυτῇ ἕως ἦλθεν ὁ κύριος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ

17 S ilyen szókkal szóla hozzá, mondván: Bejöve hozzám a héber szolga, a kit ide hoztál, hogy szégyent hozzon reám.
Then she gave him the same story, saying, The Hebrew servant whom you have taken into our house came in to make sport of me;
καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα λέγουσα εἰσῆλθεν πρός με ὁ παῖς ὁ εβραῖος ὃν εἰσήγαγες πρὸς ἡμᾶς ἐμπαῖξαί μοι καὶ εἶπέν μοι κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ

18 És mikor fenszóval kezdtem kiáltani, ruháját nálam hagyá és kifuta.
And when I gave a loud cry he went running out without his coat.
ὡς δὲ ἤκουσεν ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα κατέλιπεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐμοὶ καὶ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω

19 És lõn, a mint hallja az õ ura az õ feleségének beszédeit, melyeket néki beszélt, mondván: Ilyesmiket tett velem a te szolgád; haragra gerjede.
And hearing his wife's account of what his servant had done, he became very angry.
ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσεν ὁ κύριος αὐτοῦ τὰ ῥήματα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ὅσα ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν λέγουσα οὕτως ἐποίησέν μοι ὁ παῖς σου καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ

20 Vevé azért Józsefet az õ ura és veté õt a tömlöczbe, melyben a király foglyai valának fogva, és ott vala a tömlöczben.
And Joseph's master took him and put him in prison, in the place where the king's prisoners were kept in chains, and he was there in the prison-house.
καὶ λαβὼν ὁ κύριος ιωσηφ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὀχύρωμα εἰς τὸν τόπον ἐν ᾧ οἱ δεσμῶται τοῦ βασιλέως κατέχονται ἐκεῖ ἐν τῷ ὀχυρώματι

21 De az Úr Józseffel vala, és kiterjeszté reá az õ kegyelmességét és kedvessé tevé õt a tömlöcztartó elõtt.
But the Lord was with Joseph, and was good to him, and made the keeper of the prison his friend.
καὶ ἦν κύριος μετὰ ιωσηφ καὶ κατέχεεν αὐτοῦ ἔλεος καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρχιδεσμοφύλακος

22 És a tömlöcztartó mind azokat a foglyokat, kik a tömlöczben valának, József kezébe adá, úgyhogy a mi ott történik vala, minden õ általa történék.
And the keeper of the prison put all the prisoners under Joseph's control, and he was responsible for whatever was done there.
καὶ ἔδωκεν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τὸ δεσμωτήριον διὰ χειρὸς ιωσηφ καὶ πάντας τοὺς ἀπηγμένους ὅσοι ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ καὶ πάντα ὅσα ποιοῦσιν ἐκεῖ

23 És semmi gondja nem vala a tömlöcztartónak azokra, a melyek keze alatt valának, mivelhogy az Úr vala [Józseffel], és valamit cselekeszik vala, az Úr szerencséssé teszi vala.
And the keeper of the prison gave no attention to anything which was under his care, because the Lord was with him; and the Lord made everything he did go well.
οὐκ ἦν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τοῦ δεσμωτηρίου γινώσκων δι' αὐτὸν οὐθέν πάντα γὰρ ἦν διὰ χειρὸς ιωσηφ διὰ τὸ τὸν κύριον μετ' αὐτοῦ εἶναι καὶ ὅσα αὐτὸς ἐποίει κύριος εὐώδου ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ

1 És lõn ezekután, hogy az égyiptomi király pohárnoka és sütõmestere vétkezének az õ urok ellen, az égyiptomi király ellen.
Now after these things the chief servant who had the care of the wine, and the chief bread-maker in Pharaoh's house, did something against Pharaoh's orders;
ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἥμαρτεν ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ βασιλέως αἰγύπτου καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς τῷ κυρίῳ αὐτῶν βασιλεῖ αἰγύπτου

2 Megharaguvék azért a Faraó az õ két fõemberére, a fõpohárnokra, és a fõsütõmesterre.
And Pharaoh was angry with his two servants, with the chief wine-servant and the chief bread-maker;
καὶ ὠργίσθη φαραω ἐπὶ τοῖς δυσὶν εὐνούχοις αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀρχιοινοχόῳ καὶ ἐπὶ τῷ ἀρχισιτοποιῷ

3 És fogságba vetteté azokat a testõrök fõhadnagyának házában levõ tömlöczbe, arra a helyre, ahol fogva vala József.
And he put them in prison under the care of the captain of the army, in the same prison where Joseph himself was shut up.
καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ παρὰ τῷ δεσμοφύλακι εἰς τὸ δεσμωτήριον εἰς τὸν τόπον οὗ ιωσηφ ἀπῆκτο ἐκεῖ

4 A testõrök fõhadnagya pedig Józsefet rendelé melléjük és szolgála nékik. És jó ideig valának fogságban.
And the captain put them in Joseph's care, and he did what was needed for them; and they were kept in prison for some time.
καὶ συνέστησεν ὁ ἀρχιδεσμώτης τῷ ιωσηφ αὐτούς καὶ παρέστη αὐτοῖς ἦσαν δὲ ἡμέρας ἐν τῇ φυλακῇ

5 És az égyiptomi király pohárnoka és sütõmestere, a kik a tömlöczben fogva valának, látának álmot mindketten; mindegyik külön álmot, azon egy éjjel, mindegyik az õ álmának értelme szerint.
And these two had a dream on the same night; the chief wine-servant and the chief bread-maker of the king of Egypt, who were in prison, the two of them had dreams with a special sense.
καὶ εἶδον ἀμφότεροι ἐνύπνιον ἑκάτερος ἐνύπνιον ἐν μιᾷ νυκτὶ ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου αὐτοῦ ὁ ἀρχιοινοχόος καὶ ὁ ἀρχισιτοποιός οἳ ἦσαν τῷ βασιλεῖ αἰγύπτου οἱ ὄντες ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ

6 És beméne hozzájok József reggel, látá, hogy ímé bánkódnak vala.
And in the morning when Joseph came to them he saw that they were looking sad.
εἰσῆλθεν δὲ πρὸς αὐτοὺς ιωσηφ τὸ πρωὶ καὶ εἶδεν αὐτούς καὶ ἦσαν τεταραγμένοι

7 És megkérdé a Faraó fõembereit, a kik az õ ura házánál vele együtt fogva valának, mondván: Miért oly komor ma a ti orczátok?
And he said to the servants of Pharaoh who were in prison with him, Why are you looking so sad?
καὶ ἠρώτα τοὺς εὐνούχους φαραω οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ φυλακῇ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ λέγων τί ὅτι τὰ πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπὰ σήμερον

8 És mondának néki: Álmot láttunk és nincsen a ki megfejtse azt. És monda nékik József: A megfejtés nem Isten dolga-é? mondjátok el, kérlek, nékem.
Then they said to him, We have had a dream, and no one is able to give us the sense. And Joseph said, Does not the sense of dreams come from God? what was your dream?
οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ ἐνύπνιον εἴδομεν καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό εἶπεν δὲ αὐτοῖς ιωσηφ οὐχὶ διὰ τοῦ θεοῦ ἡ διασάφησις αὐτῶν ἐστιν διηγήσασθε οὖν μοι

9 Elbeszélé azért a fõpohárnok az õ álmát Józsefnek, és monda néki: Álmomban ímé egy szõlõtõ vala elõttem;
Then the chief wine-servant gave Joseph an account of his dream, and said, In my dream I saw a vine before me;
καὶ διηγήσατο ὁ ἀρχιοινοχόος τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ τῷ ιωσηφ καὶ εἶπεν ἐν τῷ ὕπνῳ μου ἦν ἄμπελος ἐναντίον μου

10 És a szõlõtõn három szál vesszõ vala, s alighogy bimbózék, virágozék, és gerézdjei megérlelék a szõlõszemeket.
And on the vine were three branches; and it seemed as if it put out buds and flowers, and from them came grapes ready for cutting.
ἐν δὲ τῇ ἀμπέλῳ τρεῖς πυθμένες καὶ αὐτὴ θάλλουσα ἀνενηνοχυῖα βλαστούς πέπειροι οἱ βότρυες σταφυλῆς

11 A Faraó pohara pedig az én kezemben vala, és én vevém a szõlõszemeket és facsarám a Faraó poharába, és adom vala a poharat a Faraó kezébe.
And Pharaoh's cup was in my hand, and I took the grapes and crushing them into Pharaoh's cup, gave the cup into Pharaoh's hand.
καὶ τὸ ποτήριον φαραω ἐν τῇ χειρί μου καὶ ἔλαβον τὴν σταφυλὴν καὶ ἐξέθλιψα αὐτὴν εἰς τὸ ποτήριον καὶ ἔδωκα τὸ ποτήριον εἰς τὰς χεῖρας φαραω

12 És monda néki József: Ez annak a megfejtése: a három vesszõszál, három nap.
Then Joseph said, This is the sense of your dream: the three branches are three days;
καὶ εἶπεν αὐτῷ ιωσηφ τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ οἱ τρεῖς πυθμένες τρεῖς ἡμέραι εἰσίν

13 Harmadnap múlva a Faraó felmagasztalja a te fejedet, és visszahelyez téged hivatalodba, és adod a Faraó kezébe az õ poharát, az elébbi tiszted szerint, mikor az õ pohárnokja valál.
After three days Pharaoh will give you honour, and put you back into your place, and you will give him his cup as you did before, when you were his wine-servant.
ἔτι τρεῖς ἡμέραι καὶ μνησθήσεται φαραω τῆς ἀρχῆς σου καὶ ἀποκαταστήσει σε ἐπὶ τὴν ἀρχιοινοχοΐαν σου καὶ δώσεις τὸ ποτήριον φαραω εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀρχήν σου τὴν προτέραν ὡς ἦσθα οἰνοχοῶν

14 Csakhogy azután megemlékezzél rólam, mikor néked jól lesz dolgod, és cselekedjél, kérlek, irgalmasságot velem, emlékezzél meg rólam a Faraó elõtt és szabadíts meg engem e házból.
But keep me in mind when things go well for you, and be good to me and say a good word for me to Pharaoh and get me out of this prison:
ἀλλὰ μνήσθητί μου διὰ σεαυτοῦ ὅταν εὖ σοι γένηται καὶ ποιήσεις ἐν ἐμοὶ ἔλεος καὶ μνησθήσῃ περὶ ἐμοῦ φαραω καὶ ἐξάξεις με ἐκ τοῦ ὀχυρώματος τούτου

15 Mert lopva hoztak el engem a héberek földérõl, és itt sem cselekedtem semmit, hogy a tömlöczbe vessenek.
For truly I was taken by force from the land of the Hebrews; and I have done nothing for which I might be put in prison.
ὅτι κλοπῇ ἐκλάπην ἐκ γῆς εβραίων καὶ ὧδε οὐκ ἐποίησα οὐδέν ἀλλ' ἐνέβαλόν με εἰς τὸν λάκκον τοῦτον

16 És látá a fõsütõmester, hogy jól magyaráz vala és monda Józsefnek: Álmodtam én is, hogy ímé három kosár kalács vala fejemen.
Now when the chief bread-maker saw that the first dream had a good sense, he said to Joseph, I had a dream; and in my dream there were three baskets of white bread on my head;
καὶ εἶδεν ὁ ἀρχισιτοποιὸς ὅτι ὀρθῶς συνέκρινεν καὶ εἶπεν τῷ ιωσηφ κἀγὼ εἶδον ἐνύπνιον καὶ ὤμην τρία κανᾶ χονδριτῶν αἴρειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου

17 A felsõ kosárban pedig valának a Faraónak mindenféle süteményei, és a madarak eszik vala azokat a kosárból, az én fejemrõl.
And in the top basket were all sorts of cooked meats for Pharaoh; and the birds were taking them out of the baskets on my head.
ἐν δὲ τῷ κανῷ τῷ ἐπάνω ἀπὸ πάντων τῶν γενῶν ὧν ὁ βασιλεὺς φαραω ἐσθίει ἔργον σιτοποιοῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατήσθιεν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τοῦ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μου

18 És felele József és monda: Ez annak a magyarázatja: a három kosár, három nap.
Then Joseph said, This is the sense of your dream: the three baskets are three days;
ἀποκριθεὶς δὲ ιωσηφ εἶπεν αὐτῷ αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τὰ τρία κανᾶ τρεῖς ἡμέραι εἰσίν

19 Harmadnap múlva fejedet véteti a Faraó és fára akasztat fel téged, és a madarak leeszik rólad húsodat.
After three days Pharaoh will take you out of prison, hanging you on a tree, so that your flesh will be food for birds.
ἔτι τριῶν ἡμερῶν ἀφελεῖ φαραω τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ καὶ κρεμάσει σε ἐπὶ ξύλου καὶ φάγεται τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ τὰς σάρκας σου ἀπὸ σοῦ

20 S lõn harmadnapon a Faraó születése napja, és vendégséget szerze minden õ szolgáinak, s akkor a fõpohárnokot és a fõsütõmestert is fölvevé szolgái közé.
Now the third day was Pharaoh's birthday, and he gave a feast for all his servants; and he gave honour to the chief wine-servant and the chief bread-maker among the others.
ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἡμέρα γενέσεως ἦν φαραω καὶ ἐποίει πότον πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ καὶ ἐμνήσθη τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀρχιοινοχόου καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀρχισιτοποιοῦ ἐν μέσῳ τῶν παίδων αὐτοῦ

21 És a fõpohárnokot visszahelyezé pohárnokságába, és nyújtotta a poharat a Faraó kezébe.
And he put the chief wine-servant back in his old place; and he gave the cup into Pharaoh's hand.
καὶ ἀπεκατέστησεν τὸν ἀρχιοινοχόον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα φαραω

22 A fõsütõmestert pedig felakasztatá; a miképen magyarázta vala nékik József.
But the chief bread-maker was put to death by hanging, as Joseph had said.
τὸν δὲ ἀρχισιτοποιὸν ἐκρέμασεν καθὰ συνέκρινεν αὐτοῖς ιωσηφ

23 És nem emlékezék meg a fõpohárnok Józsefrõl, hanem elfelejtkezék róla.
But the wine-servant did not keep Joseph in mind or give a thought to him.
οὐκ ἐμνήσθη δὲ ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ ιωσηφ ἀλλὰ ἐπελάθετο αὐτοῦ

1 Lõn pedig két esztendõ múlván, hogy a Faraó álmot láta, s ímé áll vala a folyóvíz mellett.
Now after two years had gone by, Pharaoh had a dream; and in his dream he was by the side of the Nile;
ἐγένετο δὲ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν φαραω εἶδεν ἐνύπνιον ᾧετο ἑστάναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ

2 És ímé a folyóvízbõl hét szép és kövér tehén jõ vala ki, és legel vala a nádasban.
And out of the Nile came seven cows, good-looking and fat, and their food was the river-grass.
καὶ ἰδοὺ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες καλαὶ τῷ εἴδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξὶν καὶ ἐβόσκοντο ἐν τῷ ἄχει

3 S ímé azok után más hét tehén jõ vala ki a folyóvízbõl, rútak és ösztövérek, és oda állanak vala ama tehenek mellé a folyóvíz partján.
And after them seven other cows came out of the Nile, poor-looking and thin; and they were by the side of the other cows.
ἄλλαι δὲ ἑπτὰ βόες ἀνέβαινον μετὰ ταύτας ἐκ τοῦ ποταμοῦ αἰσχραὶ τῷ εἴδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξὶν καὶ ἐνέμοντο παρὰ τὰς βόας παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ

4 És elnyelék a rút és ösztövér tehenek a hét szép és kövér tehenet; és felserkene a Faraó.
And the seven thin cows made a meal of the seven fat cows. Then Pharaoh came out of his sleep.
καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξὶν τὰς ἑπτὰ βόας τὰς καλὰς τῷ εἴδει καὶ τὰς ἐκλεκτάς ἠγέρθη δὲ φαραω

5 És elaluvék és másodszor is álmot láta, és ímé hét gabonafej nevekedik vala egy száron, mind teljes és szép.
But he went to sleep again and had a second dream, in which he saw seven heads of grain, full and good, all on one stem.
καὶ ἐνυπνιάσθη τὸ δεύτερον καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἑνὶ ἐκλεκτοὶ καὶ καλοί

6 És ímé azok után hét vékony s keleti széltõl kiszáradt gabonafej nevekedik vala.
And after them came up seven other heads, thin and wasted by the east wind.
ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύοντο μετ' αὐτούς

7 És elnyelék a vékony gabonafejek a hét kövér és teljes gabonafejet. És felserkene a Faraó, és ímé álom [vala.]
And the seven thin heads made a meal of the good heads. And when Pharaoh was awake he saw it was a dream.
καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχυας τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς πλήρεις ἠγέρθη δὲ φαραω καὶ ἦν ἐνύπνιον

8 Reggelre kelvén, nyugtalankodék lelkében, elkülde azért és egybehívatá Égyiptom minden jövendõmondóját, és minden bölcsét és elbeszélé nékik a Faraó az õ álmát, de senki sem vala, ki azokat megmagyarázta volna a Faraónak.
And in the morning his spirit was troubled; and he sent for all the wise men of Egypt and all the holy men, and put his dream before them, but no one was able to give him the sense of it.
ἐγένετο δὲ πρωὶ καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσεν πάντας τοὺς ἐξηγητὰς αἰγύπτου καὶ πάντας τοὺς σοφοὺς αὐτῆς καὶ διηγήσατο αὐτοῖς φαραω τὸ ἐνύπνιον καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων αὐτὸ τῷ φαραω

9 Szóla azért a fõpohárnok a Faraónak, mondván: Az én bûneimrõl emlékezem e napon.
Then the chief wine-servant said to Pharaoh, The memory of my sin comes back to me now;
καὶ ἐλάλησεν ὁ ἀρχιοινοχόος πρὸς φαραω λέγων τὴν ἁμαρτίαν μου ἀναμιμνήσκω σήμερον

10 A Faraó megharagudt vala az õ szolgáira, és fogságba vettetett vala engem a testõrök fõhadnagyának házába, engem és a fõsütõmestert.
Pharaoh had been angry with his servants, and had put me in prison in the house of the captain of the army, together with the chief bread-maker;
φαραω ὠργίσθη τοῖς παισὶν αὐτοῦ καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀρχιμαγείρου ἐμέ τε καὶ τὸν ἀρχισιτοποιόν

11 És álmot látánk egy éjjel, én is, az is; mindegyikünk a maga álmának értelme szerint álmoda.
And we had a dream on the same night, the two of us, and the dreams had a special sense.
καὶ εἴδομεν ἐνύπνιον ἐν νυκτὶ μιᾷ ἐγώ τε καὶ αὐτός ἕκαστος κατὰ τὸ αὐτοῦ ἐνύπνιον εἴδομεν

12 És [vala] velünk ott egy héber ifjú, a testõrök fõhadnagyának szolgája; elbeszéltük vala néki, és õ megfejté nékünk a mi álmainkat; mindegyikünknek az õ álma szerint fejté meg.
And there was with us a young Hebrew, the captain's servant, and when we put our dreams before him, he gave us the sense of them.
ἦν δὲ ἐκεῖ μεθ' ἡμῶν νεανίσκος παῖς εβραῖος τοῦ ἀρχιμαγείρου καὶ διηγησάμεθα αὐτῷ καὶ συνέκρινεν ἡμῖν

13 És lõn, hogy a miképen megfejté nékünk, úgy lõn: engem visszahelyeze hívatalomba, amazt pedig felakasztatá.
And it came about as he said: I was put back in my place, and the bread-maker was put to death by hanging.
ἐγενήθη δὲ καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν οὕτως καὶ συνέβη ἐμέ τε ἀποκατασταθῆναι ἐπὶ τὴν ἀρχήν μου ἐκεῖνον δὲ κρεμασθῆναι

14 Elkülde azért a Faraó és hívatá Józsefet, és hamarsággal kihozák õt a tömlöczbõl, és megborotválkozék, ruhát vált és a Faraóhoz méne.
Then Pharaoh sent for Joseph, and they took him quickly out of prison; and when his hair had been cut and his dress changed, he came before Pharaoh.
ἀποστείλας δὲ φαραω ἐκάλεσεν τὸν ιωσηφ καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ ὀχυρώματος καὶ ἐξύρησαν αὐτὸν καὶ ἤλλαξαν τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἦλθεν πρὸς φαραω

15 És monda a Faraó Józsefnek: Álmot láttam és nincs a ki megmagyarázza azt: Én pedig azt hallottam rólad beszélni, hogy ha meghallod az álmot, meg is magyarázod azt.
And Pharaoh said to Joseph, I have had a dream, and no one is able to give me the sense of it; now it has come to my ears that you are able to give the sense of a dream when it is put before you.
εἶπεν δὲ φαραω τῷ ιωσηφ ἐνύπνιον ἑώρακα καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό ἐγὼ δὲ ἀκήκοα περὶ σοῦ λεγόντων ἀκούσαντά σε ἐνύπνια συγκρῖναι αὐτά

16 És felele József a Faraónak, mondván: Nem én, Isten jelenti meg, a mi a Faraónak javára van.
Then Joseph said, Without God there will be no answer of peace for Pharaoh.
ἀποκριθεὶς δὲ ιωσηφ τῷ φαραω εἶπεν ἄνευ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον φαραω

17 Monda azért a Faraó Józsefnek: Álmomban ímé állok vala a folyóvíz partján.
Then Pharaoh said, In my dream I was by the side of the Nile:
ἐλάλησεν δὲ φαραω τῷ ιωσηφ λέγων ἐν τῷ ὕπνῳ μου ᾤμην ἑστάναι παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ

18 És ímé a folyóvízbõl hét kövér és szép tehén jõ vala ki, és legel vala a nádasban.
And out of the Nile came seven cows, fat and good-looking, and their food was the river-grass;
καὶ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες καλαὶ τῷ εἴδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξὶν καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ ἄχει

19 S ímé azok után más hét tehén jõ vala ki, nagyon ösztövérek, rútak és hitványak; egész Égyiptom földén nem láttam azokhoz hitványságra hasonlókat.
Then after them came seven other cows, very thin and poor-looking, worse than any I ever saw in the land of Egypt;
καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ βόες ἕτεραι ἀνέβαινον ὀπίσω αὐτῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ πονηραὶ καὶ αἰσχραὶ τῷ εἴδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξίν οἵας οὐκ εἶδον τοιαύτας ἐν ὅλῃ γῇ αἰγύπτῳ αἰσχροτέρας

20 És elnyelék az ösztövér és rút tehenek, az elébbi hét kövér tehenet.
And the thin cows made a meal of the seven fat cows who came up first;
καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταὶ τὰς ἑπτὰ βόας τὰς πρώτας τὰς καλὰς καὶ ἐκλεκτάς

21 És azok gyomrukban valának, de nem tetszik vala meg, hogy gyomrukban volnának, mert külsejök oly rút vala, mint az elõtt. És felserkenék.
And even with the fat cows inside them they seemed as bad as before. And so I came out of my sleep.
καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν καὶ οὐ διάδηλοι ἐγένοντο ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν καὶ αἱ ὄψεις αὐτῶν αἰσχραὶ καθὰ καὶ τὴν ἀρχήν ἐξεγερθεὶς δὲ ἐκοιμήθην

22 És láttam álmomban, és ímé hét gabonafej nevekedik vala egy száron, mind teljes és szép.
And again in a dream I saw seven heads of grain, full and good, coming up on one stem:
καὶ εἶδον πάλιν ἐν τῷ ὕπνῳ μου καὶ ὥσπερ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἑνὶ πλήρεις καὶ καλοί

23 És ímé hét összeaszott, vékony, keleti széltõl kiszáradt gabonafej nevekedik vala azok után,
And then I saw seven other heads, dry, thin, and wasted by the east wind, coming up after them:
ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύοντο ἐχόμενοι αὐτῶν

24 És elnyelék a vékony gabonafejek a hét szép gabonafejet. És elmondám az írástudóknak, de senki sincs, a ki megmagyarázza nékem.
And the seven thin heads made a meal of the seven good heads; and I put this dream before the wise men, but not one of them was able to give me the sense of it.
καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχυας τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς πλήρεις εἶπα οὖν τοῖς ἐξηγηταῖς καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων μοι

25 És monda József a Faraónak: A Faraó álma egy és ugyanaz; a mit Isten cselekedni akar, azt jelentette meg a Faraónak.
Then Joseph said, These two dreams have the same sense: God has made clear to Pharaoh what he is about to do.
καὶ εἶπεν ιωσηφ τῷ φαραω τὸ ἐνύπνιον φαραω ἕν ἐστιν ὅσα ὁ θεὸς ποιεῖ ἔδειξεν τῷ φαραω

26 A hét szép tehén, hét esztendõ, a hét szép gabonafej az is hét esztendõ; az álom egy és ugyanaz.
The seven fat cows are seven years, and the seven good heads of grain are seven years: the two have the same sense.
αἱ ἑπτὰ βόες αἱ καλαὶ ἑπτὰ ἔτη ἐστίν καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ καλοὶ ἑπτὰ ἔτη ἐστίν τὸ ἐνύπνιον φαραω ἕν ἐστιν

27 A hét ösztövér és rút tehén pedig, melyek amazok után jöttek ki, az is hét esztendõ, és a hét vékony, keleti széltõl kiszáradt gabonafej, az az éhségnek hét esztendeje.
The seven thin and poor-looking cows who came up after them are seven years; and the seven heads of grain, dry and wasted by the east wind, are seven years when there will be no food.
καὶ αἱ ἑπτὰ βόες αἱ λεπταὶ αἱ ἀναβαίνουσαι ὀπίσω αὐτῶν ἑπτὰ ἔτη ἐστίν καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἔσονται ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ

28 Ez az a mit mondék a Faraónak, [hogy] a mit Isten cselekedni akar, megmutatta a Faraónak.
As I said to Pharaoh before, God has made clear to him what he is about to do.
τὸ δὲ ῥῆμα ὃ εἴρηκα φαραω ὅσα ὁ θεὸς ποιεῖ ἔδειξεν τῷ φαραω

29 Ímé hét esztendõ jõ, [és] nagy bõség lesz egész Égyiptomban.
Seven years are coming in which there will be great wealth of grain in Egypt;
ἰδοὺ ἑπτὰ ἔτη ἔρχεται εὐθηνία πολλὴ ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτῳ

30 Azok után pedig következik az éhség hét esztendeje, s minden bõséget elfelejtenek Égyiptom földén, és megemészti az éhség a földet.
And after that will come seven years when there will not be enough food; and the memory of the good years will go from men's minds; and the land will be made waste by the bad years;
ἥξει δὲ ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ μετὰ ταῦτα καὶ ἐπιλήσονται τῆς πλησμονῆς ἐν ὅλῃ γῇ αἰγύπτῳ καὶ ἀναλώσει ὁ λιμὸς τὴν γῆν

31 És nem ismerszik meg az elébbi bõség e földön az utána következõ éhség miatt, mert igen nagy lesz.
And men will have no memory of the good time because of the need which will come after, for it will be very bitter.
καὶ οὐκ ἐπιγνωσθήσεται ἡ εὐθηνία ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ λιμοῦ τοῦ ἐσομένου μετὰ ταῦτα ἰσχυρὸς γὰρ ἔσται σφόδρα

32 Hogy pedig a Faraó álma kettõs, kétszeres vala, [onnan van], mert Istennél elvégezett dolog ez, és siet az Isten azt véghez vinni.
And this dream came to Pharaoh twice, because this thing is certain, and God will quickly make it come about.
περὶ δὲ τοῦ δευτερῶσαι τὸ ἐνύπνιον φαραω δίς ὅτι ἀληθὲς ἔσται τὸ ῥῆμα τὸ παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ ταχυνεῖ ὁ θεὸς τοῦ ποιῆσαι αὐτό

33 Most azért szemeljen ki a Faraó egy értelmes és bölcs férfit, és tegye Égyiptom földén gondviselõvé.
And now let Pharaoh make search for a man of wisdom and good sense, and put him in authority over the land of Egypt.
νῦν οὖν σκέψαι ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ συνετὸν καὶ κατάστησον αὐτὸν ἐπὶ γῆς αἰγύπτου

34 Cselekedje [ezt a] Faraó és rendeljen tiszttartókat az országnak, és szedjen ötödöt Égyiptom földén a hét bõ esztendõben.
Let Pharaoh do this, and let him put overseers over the land of Egypt to put in store a fifth part of the produce of the land in the good years.
καὶ ποιησάτω φαραω καὶ καταστησάτω τοπάρχας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀποπεμπτωσάτωσαν πάντα τὰ γενήματα τῆς γῆς αἰγύπτου τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῆς εὐθηνίας

35 És takarítsák be a következõ jó esztendõk minden termését, és gyûjtsenek gabonát a Faraó keze alá, élelmûl a városokban, és tartsák meg,
And let them get together all the food in those good years and make a store of grain under Pharaoh's control for the use of the towns, and let them keep it.
καὶ συναγαγέτωσαν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῶν ἐρχομένων τῶν καλῶν τούτων καὶ συναχθήτω ὁ σῖτος ὑπὸ χεῖρα φαραω βρώματα ἐν ταῖς πόλεσιν φυλαχθήτω

36 És legyen az élelem tartalékban az ország számára az éhség hét esztendejére, melyek elkövetkeznek Égyiptom földére, hogy el ne vesszen e föld az éhség miatt.
And let that food be kept in store for the land till the seven bad years which are to come in Egypt; so that the land may not come to destruction through need of food.
καὶ ἔσται τὰ βρώματα πεφυλαγμένα τῇ γῇ εἰς τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἃ ἔσονται ἐν γῇ αἰγύπτῳ καὶ οὐκ ἐκτριβήσεται ἡ γῆ ἐν τῷ λιμῷ

37 És tetszék e beszéd a Faraónak és minden õ szolgáinak.
And this seemed good to Pharaoh and to all his servants.
ἤρεσεν δὲ τὰ ῥήματα ἐναντίον φαραω καὶ ἐναντίον πάντων τῶν παίδων αὐτοῦ

38 Monda azért a Faraó az õ szolgáinak: Találhatnánk-é ehhez hasonló férfit, a kiben az Isten lelke van?
Then Pharaoh said to his servants, Where may we get such a man as this, a man in whom is the spirit of God?
καὶ εἶπεν φαραω πᾶσιν τοῖς παισὶν αὐτοῦ μὴ εὑρήσομεν ἄνθρωπον τοιοῦτον ὃς ἔχει πνεῦμα θεοῦ ἐν αὐτῷ

39 És monda a Faraó Józsefnek: Mivelhogy Isten mind ezeket néked jelentette meg, nincs hozzád fogható értelmes és bölcs ember.
And Pharaoh said to Joseph, Seeing that God has made all this clear to you, there is no other man of such wisdom and good sense as you:
εἶπεν δὲ φαραω τῷ ιωσηφ ἐπειδὴ ἔδειξεν ὁ θεός σοι πάντα ταῦτα οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος φρονιμώτερος καὶ συνετώτερός σου

40 Te légy az én házamon fõgondviselõ, és minden népem a te szavadra hallgasson, csak a királyiszék tesz engem nálad nagyobbá.
You, then, are to be over my house, and all my people will be ruled by your word: only as king will I be greater than you.
σὺ ἔσῃ ἐπὶ τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐπὶ τῷ στόματί σου ὑπακούσεται πᾶς ὁ λαός μου πλὴν τὸν θρόνον ὑπερέξω σου ἐγώ

41 Monda továbbá a Faraó Józsefnek: Ímé fejedelemmé tettelek az egész Égyiptom földén.
And Pharaoh said to Joseph, See, I have put you over all the land of Egypt.
εἶπεν δὲ φαραω τῷ ιωσηφ ἰδοὺ καθίστημί σε σήμερον ἐπὶ πάσης γῆς αἰγύπτου

42 És levevé a Faraó a maga gyûrûjét kezérõl, és adá azt József kezére; és felöltözteté õt drága gyolcs ruhába, és aranylánczot tõn az õ nyakába.
Then Pharaoh took off his ring from his hand and put it on Joseph's hand, and he had him clothed with the best linen, and put a chain of gold round his neck;
καὶ περιελόμενος φαραω τὸν δακτύλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ περιέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν χεῖρα ιωσηφ καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν στολὴν βυσσίνην καὶ περιέθηκεν κλοιὸν χρυσοῦν περὶ τ ὸν τράχηλον αὐτοῦ

43 És meghordoztatá õt az õ második szekerén, és kiáltják vala õ elõtte: Térdet hajtsatok! Így tevé õt [fejedelemmé] az egész Égyiptom földén.
And he made him take his seat in the second of his carriages; and they went before him crying, Make way! So he made him ruler over all the land of Egypt.
καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δεύτερον τῶν αὐτοῦ καὶ ἐκήρυξεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ κῆρυξ καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐφ' ὅλης γῆς αἰγύπτου

44 És monda a Faraó Józsefnek: Én vagyok a Faraó; de te nálad nélkül senki se kezét, se lábát fel ne emelhesse egész Égyiptom földén.
Then Pharaoh said to Joseph, I am Pharaoh; and without your order no man may do anything in all the land of Egypt.
εἶπεν δὲ φαραω τῷ ιωσηφ ἐγὼ φαραω ἄνευ σοῦ οὐκ ἐξαρεῖ οὐθεὶς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ γῇ αἰγύπτου

45 És nevezé a Faraó József nevét Czafenát-Pahneákhnak, és adá néki feleségûl Aszenáthot, Potiferának On papjának leányát. És kiméne József Égyiptom földére.
And Pharaoh gave Joseph the name of Zaphnath-paaneah; and he gave him Asenath, the daughter of Poti-phera, the priest of On, to be his wife. So Joseph went through all the land of Egypt.
καὶ ἐκάλεσεν φαραω τὸ ὄνομα ιωσηφ ψονθομφανηχ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ασεννεθ θυγατέρα πετεφρη ἱερέως ἡλίου πόλεως αὐτῷ γυναῖκα

46 József pedig harmincz esztendõs vala, mikor a Faraó elõtt, az égyiptomi király elõtt álla. Kiméne tehát József a Faraó elõl, és bejárá az egész Égyiptom földét.
Now Joseph was thirty years old when he came before Pharaoh, king of Egypt. And Joseph went out from before the face of Pharaoh and went through all the land of Egypt.
ιωσηφ δὲ ἦν ἐτῶν τριάκοντα ὅτε ἔστη ἐναντίον φαραω βασιλέως αἰγύπτου ἐξῆλθεν δὲ ιωσηφ ἐκ προσώπου φαραω καὶ διῆλθεν πᾶσαν γῆν αἰγύπτου

47 És a föld a hét bõ esztendõ alatt tele marokkal ontá a termést.
Now in the seven good years the earth gave fruit in masses.
καὶ ἐποίησεν ἡ γῆ ἐν τοῖς ἑπτὰ ἔτεσιν τῆς εὐθηνίας δράγματα

48 És összegyûjté a hét esztendõnek minden eleségét, mely vala Égyiptom földén, és a városokba takarítá az élelmet, [minden] városba a körülte levõ határ élelmét takarítá be.
And Joseph got together all the food of those seven years, and made a store of food in the towns: the produce of the fields round every town was stored up in the town.
καὶ συνήγαγεν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ἐν οἷς ἦν ἡ εὐθηνία ἐν γῇ αἰγύπτου καὶ ἔθηκεν τὰ βρώματα ἐν ταῖς πόλεσιν βρώματα τῶν πεδίων τῆς πόλεως τῶν κύκλῳ αὐτῆ ς ἔθηκεν ἐν αὐτῇ

49 És felhalmozá József a gabonát, mint a tenger fövénye, igen sokat, annyira, hogy megszûntek azt számba venni, mivelhogy száma nem [vala].
So he got together a store of grain like the sand of the sea; so great a store that after a time he gave up measuring it, for it might not be measured.
καὶ συνήγαγεν ιωσηφ σῖτον ὡσεὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης πολὺν σφόδρα ἕως οὐκ ἠδύναντο ἀριθμῆσαι οὐ γὰρ ἦν ἀριθμός

50 Józsefnek pedig születék két fia az éhség esztendejének eljötte elõtt, kiket szûle néki Aszenáth, Potiferának az On papjának leánya.
And before the time of need, Joseph had two sons, to whom Asenath, the daughter of Poti-phera, priest of On, gave birth.
τῷ δὲ ιωσηφ ἐγένοντο υἱοὶ δύο πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ασεννεθ θυγάτηρ πετεφρη ἱερέως ἡλίου πόλεως

51 És nevezé József az elsõszülöttnek nevét Manassénak: mert [úgymond], elfelejteté én velem Isten minden én veszõdségemet, és az én atyámnak egész házát.
And to the first he gave the name Manasseh, for he said, God has taken away from me all memory of my hard life and of my father's house.
ἐκάλεσεν δὲ ιωσηφ τὸ ὄνομα τοῦ πρωτοτόκου μανασση ὅτι ἐπιλαθέσθαι με ἐποίησεν ὁ θεὸς πάντων τῶν πόνων μου καὶ πάντων τῶν τοῦ πατρός μου

52 A másodiknak nevét pedig nevezé Efraimnak: mivel, [úgymond], megszaporított engem Isten az én nyomorúságomnak földén.
And to the second he gave the name Ephraim, for he said, God has given me fruit in the land of my sorrow.
τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν εφραιμ ὅτι ηὔξησέν με ὁ θεὸς ἐν γῇ ταπεινώσεώς μου

53 Eltele tehát a bõség hét esztendeje, a mely vala Égyiptomnak földén.
And so the seven good years in Egypt came to an end.
παρῆλθον δὲ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐθηνίας ἃ ἐγένοντο ἐν γῇ αἰγύπτῳ

54 És elkezdõdék az éhség hét esztendeje, mint megmondotta vala József; és lõn éhség minden országban; de Égyiptom földén mindenütt vala kenyér.
Then came the first of the seven years of need as Joseph had said: and in every other land they were short of food; but in the land of Egypt there was bread.
καὶ ἤρξαντο τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἔρχεσθαι καθὰ εἶπεν ιωσηφ καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ ἐν δὲ πάσῃ γῇ αἰγύπτου ἦσαν ἄρτοι

55 [De] megéhezék egész Égyiptom földe is, és kenyérért kiált vala a nép a Faraóhoz. - Monda pedig a Faraó mind az Égyiptombelieknek: Menjetek Józsefhez, [és] a mit mond néktek, azt míveljétek.
And when all the land of Egypt was in need of food, the people came crying to Pharaoh for bread; and Pharaoh said to the people, Go to Joseph, and whatever he says to you, do it.
καὶ ἐπείνασεν πᾶσα ἡ γῆ αἰγύπτου ἐκέκραξεν δὲ ὁ λαὸς πρὸς φαραω περὶ ἄρτων εἶπεν δὲ φαραω πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις πορεύεσθε πρὸς ιωσηφ καὶ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὑμῖν ποιήσατε

56 És az éhség mind az egész földön vala. Akkor mind megnyitá József a [gabonás házakat], és árulja vala az Égyiptombelieknek; mert nagyobbodik vala az éhség Égyiptom földén.
And everywhere on the earth they were short of food; then Joseph, opening all his store-houses, gave the people of Egypt grain for money; so great was the need of food in the land of Egypt.
καὶ ὁ λιμὸς ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς ἀνέῳξεν δὲ ιωσηφ πάντας τοὺς σιτοβολῶνας καὶ ἐπώλει πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις

57 És mind az egész föld Égyiptomba megy vala Józsefhez gabonát venni; mert nagy vala az éhség az egész földön.
And all lands sent to Egypt, to Joseph, to get grain, for the need was great over all the earth.
καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἦλθον εἰς αἴγυπτον ἀγοράζειν πρὸς ιωσηφ ἐπεκράτησεν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ

1 És látá Jákób, hogy van gabona Égyiptomban és monda Jákób az õ fiainak: Mit néztek egymásra?
Now Jacob, hearing that there was grain in Egypt, said to his sons, Why are you looking at one another?
ἰδὼν δὲ ιακωβ ὅτι ἔστιν πρᾶσις ἐν αἰγύπτῳ εἶπεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἵνα τί ῥᾳθυμεῖτε

2 És monda: Ímé hallom hogy Égyiptomban van gabona; menjetek le oda, és vegyetek onnan nékünk gabonát, hogy éljünk és ne haljunk meg.
And he said, I have had news that there is grain in Egypt: go down there and get grain for us, so that life and not death may be ours.
ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι ἔστιν σῖτος ἐν αἰγύπτῳ κατάβητε ἐκεῖ καὶ πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα ἵνα ζῶμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν

3 Leméne azért Józsefnek tíz bátyja Égyiptomba gabonát venni.
So Joseph's ten brothers went down to get grain from Egypt.
κατέβησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ ιωσηφ οἱ δέκα πρίασθαι σῖτον ἐξ αἰγύπτου

4 De Benjámint a József öcscsét nem bocsátá el Jákób az õ bátyjaival; mert mondá: Netalán veszedelem érhetné.
But Jacob did not send Benjamin, Joseph's brother, with them, for fear, as he said, that some evil might come to him.
τὸν δὲ βενιαμιν τὸν ἀδελφὸν ιωσηφ οὐκ ἀπέστειλεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ εἶπεν γάρ μήποτε συμβῇ αὐτῷ μαλακία

5 Elmenének tehát Izráel fiai gabonát venni az oda menõkkel együtt, mert éhség vala Kanaán földén.
And the sons of Israel came with all the others to get grain: for they were very short of food in the land of Canaan.
ἦλθον δὲ οἱ υἱοὶ ισραηλ ἀγοράζειν μετὰ τῶν ἐρχομένων ἦν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ χανααν

6 József pedig az ország kormányzója vala, és õ árulja vala a gabonát a föld minden népének. Eljutának azért a József bátyjai, és arczczal a földre borúlának õ elõtte.
Now Joseph was ruler over all the land, and it was he who gave out the grain to all the people of the land; and Joseph's brothers came before him and went down on their faces to the earth.
ιωσηφ δὲ ἦν ἄρχων τῆς γῆς οὗτος ἐπώλει παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς ἐλθόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ ιωσηφ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν

7 Amint meglátá József az õ bátyjait, megismeré õket, de idegennek mutatá magát hozzájok, és kemény beszédekkel szóla nékik, mondván: Honnan jöttetek? Azok pedig mondának: Kanaán földérõl jöttünk eleséget venni.
And when Joseph saw his brothers, it was clear to him who they were, but he made himself strange to them, and talking roughly to them, said, Where do you come from? And they said, From the land of Canaan, to get food.
ἰδὼν δὲ ιωσηφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπέγνω καὶ ἠλλοτριοῦτο ἀπ' αὐτῶν καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς σκληρὰ καὶ εἶπεν αὐτοῖς πόθεν ἥκατε οἱ δὲ εἶπαν ἐκ γῆς χανααν ἀγοράσαι βρώματα

8 Megismeré pedig József az õ bátyjait, de azok nem ismerék meg õt.
Now though Joseph saw that these were his brothers, they had no idea who he was.
ἐπέγνω δὲ ιωσηφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν

9 És megemlékezék József az álmokról, a melyeket azok felõl álmodott vala. És monda nékik: Kémek vagytok ti, kik azért jöttetek, hogy az ország védetlen részeit meglássátok.
Then the memory of his dreams about them came back to Joseph, and he said to them, You have come secretly to see how poor the land is.
καὶ ἐμνήσθη ιωσηφ τῶν ἐνυπνίων ὧν εἶδεν αὐτός καὶ εἶπεν αὐτοῖς κατάσκοποί ἐστε κατανοῆσαι τὰ ἴχνη τῆς χώρας ἥκατε

10 És mondának néki: Nem uram, hanem eleséget venni jöttek a te szolgáid.
And they said to him, Not so, my lord: your servants have come with money to get food.
οἱ δὲ εἶπαν οὐχί κύριε οἱ παῖδές σου ἤλθομεν πρίασθαι βρώματα

11 Mi mindnyájan egy ember fiai vagyunk: igaz emberek vagyunk. [Soha] nem voltak kémek a te szolgáid.
We are all one man's sons, we are true men; we have not come with any secret purpose.
πάντες ἐσμὲν υἱοὶ ἑνὸς ἀνθρώπου εἰρηνικοί ἐσμεν οὐκ εἰσὶν οἱ παῖδές σου κατάσκοποι

12 Ismét monda: Nem úgy van, hanem azért jöttetek, hogy az ország védetlen részeit meglássátok.
And he said to them, No, but you have come to see how poor the land is.
εἶπεν δὲ αὐτοῖς οὐχί ἀλλὰ τὰ ἴχνη τῆς γῆς ἦλθατε ἰδεῖν

13 [Amazok] mondának: Mi, te szolgáid, tizenketten vagyunk testvérek, egy embernek fiai, Kanaán földén; és ímé legkisebbikünk most atyánknál van, egyikünk pedig nincsen meg.
Then they said, We your servants are twelve brothers, sons of one man in the land of Canaan; the youngest of us is now with our father, and one is dead.
οἱ δὲ εἶπαν δώδεκά ἐσμεν οἱ παῖδές σου ἀδελφοὶ ἐν γῇ χανααν καὶ ἰδοὺ ὁ νεώτερος μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον ὁ δὲ ἕτερος οὐχ ὑπάρχει

14 József pedig monda nékik: Úgy van a mint néktek mondám: kémek vagytok.
And Joseph said, It is as I said; you have come with some secret purpose;
εἶπεν δὲ αὐτοῖς ιωσηφ τοῦτό ἐστιν ὃ εἴρηκα ὑμῖν λέγων ὅτι κατάσκοποί ἐστε

15 Ezzel lesztek próbára téve: Úgy éljen a Faraó, hogy ki nem mentek innen, míg ide nem jõ a ti legkisebbik atyátokfia.
But in this way will you be put to the test: by the life of Pharaoh, you will not go away from this place till your youngest brother comes here.
ἐν τούτῳ φανεῖσθε νὴ τὴν ὑγίειαν φαραω οὐ μὴ ἐξέλθητε ἐντεῦθεν ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ἔλθῃ ὧδε

16 Küldjetek el közûletek egyet, hogy hozza ide testvérteket; ti pedig fogva lesztek. Így lesz próbára téve beszédetek, hogy igaz járatban vagytok-é vagy nem? Úgy éljen a Faraó, hogy ti kémek vagytok.
Send one of your number to get your brother, and the rest of you will be kept in prison, so that your words may be tested to see if you are true; if not, by the life of Pharaoh, your purpose is certainly secret.
ἀποστείλατε ἐξ ὑμῶν ἕνα καὶ λάβετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν ὑμεῖς δὲ ἀπάχθητε ἕως τοῦ φανερὰ γενέσθαι τὰ ῥήματα ὑμῶν εἰ ἀληθεύετε ἢ οὔ εἰ δὲ μή νὴ τὴν ὑγίειαν φαραω ἦ μὴν κατάσκοποί ἐστε

17 Annakokáért fogságban tartá õket harmadnapig.
So he put them in prison for three days.
καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ ἡμέρας τρεῖς

18 Harmadnap pedig monda nékik József: Ezt cselekedjétek, hogy éljetek; az Istent én is félem.
And on the third day Joseph said to them, Do this, if you would keep your lives: for I am a god-fearing man:
εἶπεν δὲ αὐτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ τοῦτο ποιήσατε καὶ ζήσεσθε τὸν θεὸν γὰρ ἐγὼ φοβοῦμαι

19 Ha igaz emberek vagytok, maradjon fogva egyik testvéretek a ti tömlöczötökben, ti pedig menjetek el, vigyetek gabonát házaitok szükségére.
If you are true men, let one of you be kept in prison, while you go and take grain for the needs of your families;
εἰ εἰρηνικοί ἐστε ἀδελφὸς ὑμῶν εἷς κατασχεθήτω ἐν τῇ φυλακῇ αὐτοὶ δὲ βαδίσατε καὶ ἀπαγάγετε τὸν ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν

20 Legkisebbik atyátokfiát pedig hozzátok én hozzám, akkor igazolva lesznek beszédeitek és nem haltok meg. És aképen cselekedének.
And come back to me with your youngest brother, so that your words may be seen to be true, and you will not be put to death. This is what you are to do.
καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον ἀγάγετε πρός με καὶ πιστευθήσονται τὰ ῥήματα ὑμῶν εἰ δὲ μή ἀποθανεῖσθε ἐποίησαν δὲ οὕτως

21 És mondának egymásnak: Bizony vétkeztünk mi a mi atyánkfia ellen, a kinek láttuk lelki szorongását, mikor nékünk könyörög vala, de nem hallgattunk reá; azért következett reánk ez a nyomorúság.
And they said to one another, Truly, we did wrong to our brother, for we saw his grief of mind, and we did not give ear to his prayers; that is why this trouble has come on us.
καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ναί ἐν ἁμαρτίᾳ γάρ ἐσμεν περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν ὅτι ὑπερείδομεν τὴν θλῖψιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ὅτε κατεδέετο ἡμῶν καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν αὐτοῦ ἕνεκεν τούτου ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ θλῖψις αὕτη

22 Rúben pedig felele nékik, mondván: Avagy nem mondtam-é néktek, hogy ne vétkezzetek a gyermek ellen, de ti nem hallgattatok reám. És ímé vérét is keresik rajtunk!
And Reuben said to them, Did I not say to you, Do the child no wrong? but you gave no attention; so now, punishment has come on us for his blood.
ἀποκριθεὶς δὲ ρουβην εἶπεν αὐτοῖς οὐκ ἐλάλησα ὑμῖν λέγων μὴ ἀδικήσητε τὸ παιδάριον καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου καὶ ἰδοὺ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκζητεῖται

23 És nem tudják vala õk, hogy József érti õket, mert tolmács vala közöttük.
They were not conscious that the sense of their words was clear to Joseph, for he had been talking to them through one who had knowledge of their language.
αὐτοὶ δὲ οὐκ ᾔδεισαν ὅτι ἀκούει ιωσηφ ὁ γὰρ ἑρμηνευτὴς ἀνὰ μέσον αὐτῶν ἦν

24 És elfordula tõlök és síra: Azután hozzájok fordula és szóla nékik, és visszatartá közûlök Simeont, és szemök láttára megkötözteté õt.
And turning away from them, he was overcome with weeping; then he went on talking to them again and took Simeon and put chains on him before their eyes.
ἀποστραφεὶς δὲ ἀπ' αὐτῶν ἔκλαυσεν ιωσηφ καὶ πάλιν προσῆλθεν πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπεν αὐτοῖς καὶ ἔλαβεν τὸν συμεων ἀπ' αὐτῶν καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν

25 És parancsola József, hogy töltsék meg edényeiket gabonával, és tegyék vissza pénzöket mindeniknek az õ zsákjába, és hogy adjanak nékik enni valót az útra; és így cselekedének velök.
Then Joseph gave orders for their bags to be made full of grain, and for every man's money to be put back into his bag, and for food to be given them for the journey: which was done.
ἐνετείλατο δὲ ιωσηφ ἐμπλῆσαι τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν σίτου καὶ ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον ἑκάστου εἰς τὸν σάκκον αὐτοῦ καὶ δοῦναι αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς οὕτως

26 És felveték gabonájokat szamaraikra és elmenének onnan.
Then they put the bags of grain on their asses and went away.
καὶ ἐπιθέντες τὸν σῖτον ἐπὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν ἀπῆλθον ἐκεῖθεν

27 És egyik kioldá zsákját, hogy abrakot adjon szamarának a szálláson és meglátá az õ pénzét, hogy ímé zsákja szájában van az.
Now at their night's resting-place one of them, opening his bag to give his ass some food, saw his money in the mouth of the bag.
λύσας δὲ εἷς τὸν μάρσιππον αὐτοῦ δοῦναι χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτοῦ οὗ κατέλυσαν εἶδεν τὸν δεσμὸν τοῦ ἀργυρίου αὐτοῦ καὶ ἦν ἐπάνω τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου

28 És monda az õ atyjafiainak: Visszatették az én pénzemet, és ímé zsákomban van. Akkor megrettene szívök, és remegve mondának egymásnak: Micsoda ez, a mit Isten cselekedett velünk?
And he said to his brothers, My money has been given back: it is in my bag; then their hearts became full of fear, and turning to one another they said, What is this which God has done to us?
καὶ εἶπεν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἀπεδόθη μοι τὸ ἀργύριον καὶ ἰδοὺ τοῦτο ἐν τῷ μαρσίππῳ μου καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτῶν καὶ ἐταράχθησαν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες τί τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς ἡμῖν

29 És eljutának atyjokhoz Jákóbhoz Kanaán földére és mindazt elbeszélék néki a mi velök történt vala, mondván:
So when they came to Jacob their father, in the land of Canaan, they gave him an account of all their experiences, saying,
ἦλθον δὲ πρὸς ιακωβ τὸν πατέρα αὐτῶν εἰς γῆν χανααν καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς λέγοντες

30 Az a férfiú, annak a földnek ura, keményen szóla nékünk, és úgy bánt velünk, mintha az országot kémleltük volna.
The man who is the ruler of the country was rough with us and put us in prison, saying that we had come with a secret evil purpose.
λελάληκεν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς πρὸς ἡμᾶς σκληρὰ καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ ὡς κατασκοπεύοντας τὴν γῆν

31 És mondánk néki: Igaz emberek vagyunk, [soha] nem voltunk mi kémek.
And we said to him, We are true men, we have no evil designs;
εἴπαμεν δὲ αὐτῷ εἰρηνικοί ἐσμεν οὐκ ἐσμεν κατάσκοποι

32 Tizenketten vagyunk atyafiak, a mi atyánknak fiai, egyikünk nincs meg, legkisebbikünk pedig most atyánkkal [van] Kanaán földén.
We are twelve brothers, sons of our father; one is dead, and the youngest is now with our father in the land of Canaan.
δώδεκα ἀδελφοί ἐσμεν υἱοὶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ὁ εἷς οὐχ ὑπάρχει ὁ δὲ μικρότερος μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον ἐν γῇ χανααν

33 És monda nékünk az a férfiú, annak a földnek ura: Errõl ismerem meg, hogy igaz emberek vagytok: egyik atyátokfiát hagyjátok nálam, a házaitok szükségére valót vigyétek, és menjetek el;

And the ruler of the land said, In this way I may be certain that you are true men; let one of you be kept here with me, while you go and take grain for the needs of your families;

εἶπεν δὲ ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι εἰρηνικοί ἐστε ἀδελφὸν ἕνα ἄφετε ὧδε μετ' ἐμοῦ τὸν δὲ ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας τοῦ οἴκου ὑμῶν λαβόντες ἀπέλθατε

34 És hozzátok hozzám a ti legkisebbik atyátokfiát, akkor megtudom, hogy nem vagytok kémek, hanem igaz emberek; akkor visszaadom néktek a ti atyátokfiát, és ebben az országban kereskedhettek.

And come back to me with your youngest brother: then I will be certain that you are true men, and I will give your brother back to you and let you do trade in the land.

καὶ ἀγάγετε πρός με τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον καὶ γνώσομαι ὅτι οὐ κατάσκοποί ἐστε ἀλλ' ὅτι εἰρηνικοί ἐστε καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν ἀποδώσω ὑμῖν καὶ τῇ γῇ ἐμπορεύεσθε

35 És lõn a mint zsákjaikat kiüresíték, ímé az õ csomó pénze mindeniknek zsákjában vala. A mint látták az õ csomó pénzeiket õk és az õ atyjok, megfélemlének.

And when they took the grain out of their bags, it was seen that every man's parcel of money was in his bag; and when they and their father saw the money, they were full of fear.

ἐγένετο δὲ ἐν τῷ κατακενοῦν αὐτοὺς τοὺς σάκκους αὐτῶν καὶ ἦν ἑκάστου ὁ δεσμὸς τοῦ ἀργυρίου ἐν τῷ σάκκῳ αὐτῶν καὶ εἶδον τοὺς δεσμοὺς τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν αὐτοὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν

36 És monda nékik az õ atyjok Jákób: Megfosztotok engem gyermekeimtõl; József nincsen, Simeon sincsen. Benjámint is elviszitek? mindez engem ér!

And Jacob their father said to them, You have taken my children from me: Joseph is gone and Simeon is gone, and now you would take Benjamin away; all these things have come on me.

εἶπεν δὲ αὐτοῖς ιακωβ ὁ πατὴρ αὐτῶν ἐμὲ ἠτεκνώσατε ιωσηφ οὐκ ἔστιν συμεων οὐκ ἔστιν καὶ τὸν βενιαμιν λήμψεσθε ἐπ' ἐμὲ ἐγένετο πάντα ταῦτα

37 Akkor szóla Rúben az õ atyjának, mondván: az én két fiamat öld meg, ha meg nem hozom õt néked. Bízd az én kezemre õt, és én visszahozom néked.

And Reuben said, Put my two sons to death if I do not come back to you with him; let him be in my care and I will give him safely back to you.

εἶπεν δὲ ρουβην τῷ πατρὶ αὐτοῦ λέγων τοὺς δύο υἱούς μου ἀπόκτεινον ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ δὸς αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρά μου κἀγὼ ἀνάξω αὐτὸν πρὸς σέ

38 Az pedig monda: Nem megy le [oda] az én fiam ti veletek, mert az õ bátyja megholt és õ maga maradt meg; ha veszedelem érné õt az úton, a melyen elmentek, õsz fejemet búba borítva bocsátanátok le a koporsóba.

And he said, I will not let my son go down with you; for his brother is dead and he is all I have: if evil overtakes him on the journey, then through you will my grey head go down to the underworld in sorrow.

ὁ δὲ εἶπεν οὐ καταβήσεται ὁ υἱός μου μεθ' ὑμῶν ὅτι ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν καὶ αὐτὸς μόνος καταλέλειπται καὶ συμβήσεται αὐτὸν μαλακισθῆναι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἂν πορεύησθε καὶ κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου

1 Az éhség pedig elhatalmazott vala az országon.

\43:2\And when the grain which they had got in Egypt was all used up, their father said to them, Go again and get us a little food.

ὁ δὲ λιμὸς ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς

2 És lõn mikor fogytán vala az eleség, melyet Égyiptomból hoztak vala, monda nékik az õ atyjok: Menjetek el ismét, vegyetek nékünk egy kevés eleséget.

\43:3\And Judah said to him, The man said to us with an oath, You are not to come before me again without your brother.

ἐγένετο δὲ ἡνίκα συνετέλεσαν καταφαγεῖν τὸν σῖτον ὃν ἤνεγκαν ἐξ αἰγύπτου καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν πάλιν πορευθέντες πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα

3 És felele néki Júda, mondván: Erõsen fogadkozék az a férfiú, mondván: Színem elé ne kerûljetek, ha veletek nem lesz a ti atyátokfia.

\43:4\If you will let our brother go with us, we will go down and get food:

εἶπεν δὲ αὐτῷ ιουδας λέγων διαμαρτυρίᾳ διαμεμαρτύρηται ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος λέγων οὐκ ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ᾖ

4 Ha azért elbocsátod velünk a mi öcsénket, elmegyünk, és veszünk néked eleséget;

\43:5\But if you will not send him, we will not go down: for the man said to us, You are not to come before me if your brother is not with you.

εἰ μὲν οὖν ἀποστέλλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν καταβησόμεθα καὶ ἀγοράσωμέν σοι βρώματα

5 Ha pedig el nem bocsátod, nem megyünk, mert az a férfiú megmondá nékünk: Színem elé ne kerûljetek, ha a ti atyátokfia veletek nem lesz.

\43:6\And Israel said, Why were you so cruel to me as to say to him that you had a brother?

εἰ δὲ μὴ ἀποστέλλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν οὐ πορευσόμεθα ὁ γὰρ ἄνθρωπος εἶπεν ἡμῖν λέγων οὐκ ὄψεσθέ μου τὸ πρόσωπον ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ᾖ

6 És monda Izráel: Miért cselekedtetek gonoszul velem, hogy megmondtátok annak a férfiúnak, hogy még van egy öcsétek?

\43:7\And they said, The man put a number of questions to us about ourselves and our family, saying, Is your father still living? have you another brother? And we had to give him answers; how were we to have any idea that he would say, Come back with your brother?

εἶπεν δὲ ισραηλ τί ἐκακοποιήσατέ με ἀναγγείλαντες τῷ ἀνθρώπῳ εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός

7 Azok pedig mondának: Nagyon tudakozódék az a férfiú felõlünk és nemzetségünk felõl, mondván: Él-é még atyátok? van-é még testvéretek? És mi kérdéseihez képest feleltünk néki. Avagy tudhattuk-é mi, hogy azt mondja: Hozzátok ide a ti atyátokfiát?

\43:8\Then Judah said to Israel, his father, Send the boy with me, and let us be up and going, so that we and you and our little ones may not come to destruction.

οἱ δὲ εἶπαν ἐρωτῶν ἐπηρώτησεν ἡμᾶς ὁ ἄνθρωπος καὶ τὴν γενεὰν ἡμῶν λέγων εἰ ἔτι ὁ πατὴρ ὑμῶν ζῇ εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός καὶ ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ κατὰ τὴν ἐπερώτησιν ταύτην μὴ ᾔδειμεν εἰ ἐρεῖ ἡμῖν ἀγάγετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν

8 És monda Júda Izráelnek, az õ atyjának: Bocsásd el azt a fiút én velem, és mi azonnal felkelünk és elmegyünk, hogy éljünk és meg ne haljunk se mi, se te, se a mi gyermekeink.

\43:9\Put him into my care and make me responsible for him: if I do not give him safely back to you, let mine be the sin for ever.

εἶπεν δὲ ιουδας πρὸς ισραηλ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀπόστειλον τὸ παιδάριον μετ' ἐμοῦ καὶ ἀναστάντες πορευσόμεθα ἵνα ζῶμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ σὺ καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν

9 Én leszek kezes érette, az én kezembõl kérd elõ. Ha vissza nem hozom õt hozzád, és elõdbe nem állítom õt, mind éltig bûnös legyek elõtted.

\43:10\Truly, if we had not let the time go by, we might have come back again by now.

ἐγὼ δὲ ἐκδέχομαι αὐτόν ἐκ χειρός μου ζήτησον αὐτόν ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σὲ καὶ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου ἡμαρτηκὼς ἔσομαι πρὸς σὲ πάσας τὰς ἡμέρας

10 Bizony ha nem késlekedünk vala, ez ideig már kétszer is megjöhettünk volna.

\43:11\Then their father Israel said to them, If it has to be so, then do this: take of the best fruits of the land in your vessels to give the man, perfumes and honey and spices and nuts:

εἰ μὴ γὰρ ἐβραδύναμεν ἤδη ἂν ὑπεστρέψαμεν δίς

11 És monda nékik Izráel az õ atyjok: Ha csakugyan így [kell lenni,] akkor ezt cselekedjétek: Vegyetek e föld válogatott gyümölcseibõl a ti edényeitekbe, és vigyetek ajándékot annak a férfiúnak; egy kevés balzsamot, egy kevés mézet, fûszerszámokat, mirhát, diót, mandulát.

\43:12\And take twice as much money with you; that is to say, take back the money which was put in your bags, for it may have been an error;

εἶπεν δὲ αὐτοῖς ισραηλ ὁ πατὴρ αὐτῶν εἰ οὕτως ἐστίν τοῦτο ποιήσατε λάβετε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἐν τοῖς ἀγγείοις ὑμῶν καὶ καταγάγετε τῷ ἀνθρώπῳ δῶρα τῆς ῥητίνης καὶ τοῦ μέλιτος θυμίαμα καὶ στακτὴν καὶ τερέμινθον καὶ κάρυα

12 Pénzt pedig két annyit vigyetek magatokkal, sõt a mely pénzt meghoztatok a ti zsákjaitok szájában, azt is vigyétek vissza magatokkal, talán tévedés ez.

\43:13\And take your brother and go back to the man:

καὶ τὸ ἀργύριον δισσὸν λάβετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν ἀποστρέψατε μεθ' ὑμῶν μήποτε ἀγνόημά ἐστιν

13 Öcséteket is vegyétek, keljetek fel és menjetek vissza ahhoz a férfiúhoz.

\43:14\And may God, the Ruler of all, give you mercy before the man, so that he may give you back your other brother and Benjamin. If my children are to be taken from me; there is no help for it.

καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν λάβετε καὶ ἀναστάντες κατάβητε πρὸς τὸν ἄνθρωπον

14 A mindenható Isten pedig engedje, hogy kedvet találjatok annál a férfiúnál, és bocsássa vissza ti veletek a másik atyátokfiát, és Benjámint. Én pedig ha megfosztottnak kell lennem, hadd legyek megfosztva.

\43:15\So they took what their father said for the man, and twice as much money in their hands, and Benjamin, and went on their journey to Egypt, and came before Joseph.

ὁ δὲ θεός μου δῴη ὑμῖν χάριν ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀποστείλαι τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν ἕνα καὶ τὸν βενιαμιν ἐγὼ μὲν γάρ καθὰ ἠτέκνωμαι ἠτέκνωμαι

15 Vevék azért a férfiak azt az ajándékot, és vevének kétannyi pénzt az õ kezökbe, és Benjámint, és felkelének és alámenének Égyiptomba, és megállának József elõtt.

\43:16\And when Joseph saw Benjamin, he said to his chief servant, Take these men into my house, and make ready a meal, for they will take food with me in the middle of the day.

λαβόντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰ δῶρα ταῦτα καὶ τὸ ἀργύριον διπλοῦν ἔλαβον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ τὸν βενιαμιν καὶ ἀναστάντες κατέβησαν εἰς αἴγυπτον καὶ ἔστησαν ἐναντίον ιωσηφ

16 A mint meglátá József õ velök Benjámint, monda az õ háza gondviselõjének: Vidd be azokat az embereket a házba, és ölj barmot, s készítsd el, mert velem ebédelnek ez emberek [ma] délben.

\43:17\And the servant did as Joseph said, and took the men into Joseph's house.

εἶδεν δὲ ιωσηφ αὐτοὺς καὶ τὸν βενιαμιν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον καὶ εἶπεν τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ εἰσάγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν οἰκίαν καὶ σφάξον θύματα καὶ ἑτοίμασον μετ' ἐμοῦ γὰρ φάγονται οἱ ἄνθρωποι ἄρτους τὴν μεσημβρίαν

17 És az a férfiú aképen cselekedék, amint József parancsolta vala, és bevivé az a férfiú azokat az embereket a József házába.

\43:18\Now the men were full of fear because they had been taken into Joseph's house and they said, It is because of the money which was put back in our bags the first time; he is looking for something against us, so that he may come down on us and take us and our asses for his use.

ἐποίησεν δὲ ὁ ἄνθρωπος καθὰ εἶπεν ιωσηφ καὶ εἰσήγαγεν τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν οἶκον ιωσηφ

18 És megfélemlének azok az emberek, a miért bevivék õket a József házába, és mondának: A pénzért hozattatánk ide be, mely elõször a mi zsákjainkba tétetett volt, hogy reánk rohanjon, megtámadjon és minket rabszolgákká tegyen a mi szamarainkkal együtt.

\43:19\So they went up to Joseph's chief servant at the door of the house,

ἰδόντες δὲ οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἰσήχθησαν εἰς τὸν οἶκον ιωσηφ εἶπαν διὰ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν τὴν ἀρχὴν ἡμεῖς εἰσαγόμεθα τοῦ συκοφαντῆσαι ἡμᾶς καὶ ἐπιθέσθαι ἡμῖν τοῦ λαβεῖν ἡμᾶς εἰς παῖδας καὶ τοὺς ὄνους ἡμῶν

19 És járulának József házának gondviselõjéhez, és szólának néki a ház ajtajában.

\43:20\And said, O my lord, we only came down the first time to get food;

προσελθόντες δὲ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου ιωσηφ ἐλάλησαν αὐτῷ ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ οἴκου

20 És mondának: Kérünk uram! Ennekelõtte alájöttünk vala eleséget venni.

\43:21\And when we came to our night's resting-place, on opening our bags we saw that every man's money was in the mouth of his bag, all our money in full weight: and we have it with us to give it back;

λέγοντες δεόμεθα κύριε κατέβημεν τὴν ἀρχὴν πρίασθαι βρώματα

21 És lõn mikor éjjeli szállásra jutánk és kioldjuk vala a mi zsákjainkat: ímé mindenikünknek pénze az õ zsákjának szájában vala, tulajdon pénzünk teljes mértéke szerint; és visszahoztuk azt magunkkal.

\43:22\As well as more money, with which to get food: we have no idea who put our money in our bags.

ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤλθομεν εἰς τὸ καταλῦσαι καὶ ἠνοίξαμεν τοὺς μαρσίππους ἡμῶν καὶ τόδε τὸ ἀργύριον ἑκάστου ἐν τῷ μαρσίππῳ αὐτοῦ τὸ ἀργύριον ἡμῶν ἐν σταθμῷ ἀπεστρέψαμεν νῦν ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν

22 De más pénzt is hoztunk le magunkkal eleséget venni; nem tudjuk ki tette a mi pénzünket zsákjainkba.

\43:23\Then the servant said, Peace be with you: have no fear: your God, even the God of your father, has put wealth in your bags for you: I had your money. Then he let Simeon come out to them.

καὶ ἀργύριον ἕτερον ἠνέγκαμεν μεθ' ἑαυτῶν ἀγοράσαι βρώματα οὐκ οἴδαμεν τίς ἐνέβαλεν τὸ ἀργύριον εἰς τοὺς μαρσίππους ἡμῶν

23 És monda: Legyetek békén, ne féljetek; a ti Istentek és a ti atyátok Istene adta néktek azt a kincset zsákjaitokba; pénzetek az én kezemhez jutott. És kihozá hozzájok Simeont.

\43:24\And the servant took them into Joseph's house, and gave them water for washing their feet; and he gave their asses food.

εἶπεν δὲ αὐτοῖς ἵλεως ὑμῖν μὴ φοβεῖσθε ὁ θεὸς ὑμῶν καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν θησαυροὺς ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν τὸ δὲ ἀργύριον ὑμῶν εὐδοκιμοῦν ἀπέχω καὶ ἐξήγαγεν πρὸς αὐτοὺς τὸν συμεων

24 Bevivé azután a férfiú azokat az embereket a József házába, és vizet hozata, és megmosák lábaikat, és abrakot is ada az õ szamaraiknak.
\43:25\And they got ready the things for Joseph before he came in the middle of the day: for word was given to them that they were to have a meal there.
καὶ ἤνεγκεν ὕδωρ νίψαι τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔδωκεν χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτῶν

25 Õk pedig elkészíték az ajándékot mire József délben megjöve; mert megértették vala, hogy ott ebédelnek.
\43:26\And when Joseph came in, they gave him the things which they had for him, and went down to the earth before him.
ἡτοίμασαν δὲ τὰ δῶρα ἕως τοῦ ἐλθεῖν ιωσηφ μεσημβρίας ἤκουσαν γὰρ ὅτι ἐκεῖ μέλλει ἀριστᾶν

26 Mikor József haza jöve, bevivék néki az ajándékot, mely kezökben vala, a házba, és leborulának elõtte a földig.
\43:27\And he said, How are you? is your father well, the old man of whom you were talking to me? is he still living?
εἰσῆλθεν δὲ ιωσηφ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ τὰ δῶρα ἃ εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν

27 És kérdezõsködék egészségök felõl, s monda: Egészségben van-é a ti vén atyátok, a kirõl nékem szóltatok? él-é még?
\43:28\And they said, Your servant, our father, is well, he is still living. And they went down on their faces before him.
ἠρώτησεν δὲ αὐτούς πῶς ἔχετε καὶ εἶπεν αὐτοῖς εἰ ὑγιαίνει ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ πρεσβύτερος ὃν εἴπατε ἔτι ζῇ

28 Azok pedig mondának: Egészségben van a te szolgád, a mi atyánk, még él. És meghajták magokat és leborulának.
\43:29\Then, lifting up his eyes, he saw Benjamin, his brother, his mother's son, and he said, Is this your youngest brother of whom you gave me word? And he said, God be good to you, my son.
οἱ δὲ εἶπαν ὑγιαίνει ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν ἔτι ζῇ καὶ εἶπεν εὐλογητὸς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ θεῷ καὶ κύψαντες προσεκύνησαν αὐτῷ

29 És felemelé szemeit és látá Benjámint az õ atyjafiát, az õ anyjának fiát, és monda: Ez-é a ti legkisebbik atyátokfia, a ki felõl nékem szóltatok vala? És [ismét] monda: Az Isten légyen hozzád kegyelmes, fiam!
\43:30\Then Joseph's heart went out to his brother, and he went quickly into his room, for he was overcome with weeping.
ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς ιωσηφ εἶδεν βενιαμιν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον καὶ εἶπεν οὗτος ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ὃν εἴπατε πρός με ἀγαγεῖν καὶ εἶπεν ὁ θεὸς ἐλεήσαι σε τέκνον

30 Akkor elsiete onnan József, mert felgerjede szíve az õ öcscse iránt, és erõlteti vala a sírás; beméne azért szobájába, és ott síra.
\43:31\Then, after washing his face, he came out, and controlling his feelings said, Put food before us.
ἐταράχθη δὲ ιωσηφ συνεστρέφετο γὰρ τὰ ἔντερα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ καὶ ἐζήτει κλαῦσαι εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ ταμιεῖον ἔκλαυσεν ἐκεῖ

31 Azután megmosá orczáját, és kiméne, és megtartóztatá magát, és monda: Hozzatok enni valót.
\43:32\And they put a meal ready for him by himself, and for them by themselves, and for the Egyptians who were with him by themselves; because the Egyptians may not take food with the Hebrews, for that would make them unclean.
καὶ νιψάμενος τὸ πρόσωπον ἐξελθὼν ἐνεκρατεύσατο καὶ εἶπεν παράθετε ἄρτους

32 És elhozák néki külön, azoknak is külön, és az Égyiptombelieknek is, kik vele esznek vala, külön: Mert nem ehettek az Égyiptombeliek együtt a héberekkel, mert utálatos az az Égyiptombeliek elõtt.
\43:33\And they were all given their seats before him in order of birth, from the oldest to the youngest: so that they were looking at one another in wonder.
καὶ παρέθηκαν αὐτῷ μόνῳ καὶ αὐτοῖς καθ' ἑαυτοὺς καὶ τοῖς αἰγυπτίοις τοῖς συνδειπνοῦσιν μετ' αὐτοῦ καθ' ἑαυτούς οὐ γὰρ ἐδύναντο οἱ αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν εβραίων ἄρτους βδέλυγμα γάρ ἐστιν τοῖς αἰγυπτίοις

33 Leûlének azért õ elõtte, az elsõszülött az õ elsõszülöttsége szerint, és a fiatalabb az õ fiatalsága szerint. És az emberek álmélkodva nézének egymásra.
\43:34\And Joseph sent food to them from his table, but he sent five times as much to Benjamin as to any of the others. And they took wine freely with him.
ἐκάθισαν δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ὁ πρωτότοκος κατὰ τὰ πρεσβεῖα αὐτοῦ καὶ ὁ νεώτερος κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ ἐξίσταντο δὲ οἱ ἄνθρωποι ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ

1 Azután parancsola [József] az õ háza gondviselõjének, mondván: Töltsd meg ez embereknek zsákjait eleséggel a mennyit elvihetnek; és mindeniknek pénzét tedd zsákja szájába.
Then he gave orders to the servant who was over his house, saying, Put as much food into the men's bags as will go into them, and put every man's money in the mouth of his bag;
καὶ ἐνετείλατο ιωσηφ τῷ ὄντι ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ λέγων πλήσατε τοὺς μαρσίππους τῶν ἀνθρώπων βρωμάτων ὅσα ἐὰν δύνωνται ἆραι καὶ ἐμβάλατε ἑκάστου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τ οῦ στόματος τοῦ μαρσίππου

2 Az én poharamat pedig, az ezüst poharat, tedd a legkisebbik zsákjának szájába gabonájának árával együtt. És az József beszéde szerint cselekedék, a mint beszélt vala.
And put my cup, my silver cup, in the youngest one's bag, with his money. So he did as Joseph said.
καὶ τὸ κόνδυ μου τὸ ἀργυροῦν ἐμβάλατε εἰς τὸν μάρσιππον τοῦ νεωτέρου καὶ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου αὐτοῦ ἐγενήθη δὲ κατὰ τὸ ῥῆμα ιωσηφ καθὼς εἶπεν

3 Reggel virradatkor, elbocsáttatának azok az emberek, szamaraikkal együtt.
And at dawn the men, with their asses, were sent away.
τὸ πρωὶ διέφαυσεν καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπεστάλησαν αὐτοὶ καὶ οἱ ὄνοι αὐτῶν

4 Kimenének a városból, de nem messze haladhatának, a mikor monda József az õ háza gondviselõjének: Kelj fel, siess utánuk azoknak az embereknek és ha eléred õket, mondd nékik: Miért fizettetek gonoszszal a jó helyébe?
And when they had gone only a little way out of the town, Joseph said to the servant who was over his house, Go after them; and when you overtake them, say to them, Why have you done evil in reward for good?
ἐξελθόντων δὲ αὐτῶν τὴν πόλιν οὐκ ἀπέσχον μακράν καὶ ιωσηφ εἶπεν τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἀναστὰς ἐπιδίωξον ὀπίσω τῶν ἀνθρώπων καὶ καταλήμψῃ αὐτοὺς καὶ ἐρεῖς αὐτοῖ ς τί ὅτι ἀνταπεδώκατε πονηρὰ ἀντὶ καλῶν

5 Avagy nem abból iszik-é az én uram? és abból szokott jövendölni! Gonoszul cselekedtétek, a mit cselekedtetek!
Is not this the cup from which my lord takes wine and by which he gets knowledge of the future? Truly, you have done evil.
ἵνα τί ἐκλέψατέ μου τὸ κόνδυ τὸ ἀργυροῦν οὐ τοῦτό ἐστιν ἐν ᾧ πίνει ὁ κύριός μου αὐτὸς δὲ οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ πονηρὰ συντετέλεσθε ἃ πεποιήκατε

6 És utóléré õket, és ilyen szavakkal szóla nékik.
So he overtook them and said these words to them.
εὑρὼν δὲ αὐτοὺς εἶπεν αὐτοῖς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα

7 Azok pedig mondának néki: Miért szól az én uram ilyen szavakkal? Távol legyen szolgáidtól, hogy ilyen dolgot cselekedjenek.
And they said to him, Why does my lord say such words as these? far be it from your servants to do such a thing:
οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ ἵνα τί λαλεῖ ὁ κύριος κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα μὴ γένοιτο τοῖς παισίν σου ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο

8 Ímé a pénzt, melyet zsákjaink szájában találtunk vala, meghoztuk néked Kanaán földérõl; hogy loptunk volna hát urad házából ezüstöt vagy aranyat?
See, the money which was in the mouth of our bags we gave back to you when we came again from Canaan: how then might we take silver or gold from your lord's house?
εἰ τὸ μὲν ἀργύριον ὃ εὕρομεν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν ἀπεστρέψαμεν πρὸς σὲ ἐκ γῆς χανααν πῶς ἂν κλέψαιμεν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου σου ἀργύριον ἢ χρυσίον

9 Akinél megtaláltatik a te szolgáid közûl, haljon meg az; sõt mi is szolgái leszünk uramnak.
If it comes to light that any of your servants has done this, let him be put to death, and we will be your lord's servants.
παρ' ᾧ ἂν εὑρεθῇ τὸ κόνδυ τῶν παίδων σου ἀποθνῃσκέτω καὶ ἡμεῖς δὲ ἐσόμεθα παῖδες τῷ κυρίῳ ἡμῶν

10 És monda: Mostan is legyen beszédetek szerint: a kinél megtaláltatik, [az] légyen nékem szolgám, ti pedig mentek legyetek.
And he said, Let it be as you say: he in whose bag it is seen will become my servant; and you will not be responsible.
ὁ δὲ εἶπεν καὶ νῦν ὡς λέγετε οὕτως ἔσται ὁ ἄνθρωπος παρ' ᾧ ἂν εὑρεθῇ τὸ κόνδυ αὐτὸς ἔσται μου παῖς ὑμεῖς δὲ ἔσεσθε καθαροί

11 És sietének és leraká kiki az õ zsákját a földre, és kioldá kiki az õ zsákját.
Then every man quickly got his bag down and undid it.
καὶ ἔσπευσαν καὶ καθεῖλαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἤνοιξαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ

12 És keresgéle; a legnagyobbikon kezdé s a legkissebbiken végezé, és megtalálá a poharat a Benjámin zsákjában.
And he made a search, starting with the oldest and ending with the youngest; and the cup was in Benjamin's bag.
ἠρεύνα δὲ ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀρξάμενος ἕως ἦλθεν ἐπὶ τὸν νεώτερον καὶ εὗρεν τὸ κόνδυ ἐν τῷ μαρσίππῳ τῷ βενιαμιν

13 Azok pedig meghasogaták ruhájokat, és kiki megterhelé a maga szamarát, és visszatérének a városba.
Then in bitter grief they put the bags on the asses again and went back to the town.
καὶ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐπέθηκαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν

14 És beméne Júda és az õ atyjafiai a József házába, ki még ott vala, és földre esének elõtte.
So Judah and his brothers came to Joseph's house; and he was still there: and they went down on their faces before him.
εἰσῆλθεν δὲ ιουδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς ιωσηφ ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐκεῖ καὶ ἔπεσον ἐναντίον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν

15 És monda nékik József: Mi dolog ez a mit cselekedtetek? Avagy nem tudjátok-é hogy az ilyen magamféle ember jövendölni tud?
And Joseph said, What is this thing which you have done? had you no thought that such a man as I would have power to see what is secret?
εἶπεν δὲ αὐτοῖς ιωσηφ τί τὸ πρᾶγμα τοῦτο ὃ ἐποιήσατε οὐκ οἴδατε ὅτι οἰωνισμῷ οἰωνιεῖται ἄνθρωπος οἷος ἐγώ

16 És monda Júda: Mit mondhatunk az én uramnak? Mit szóljunk és mivel igazoljuk magunkat? Az Isten büntetése utólérte szolgáidat. Ímé mi az én uram szolgái vagyunk, mind mi, mind az, a kinek kezében a pohár találtatott.
And Judah said, What are we to say to my lord? how may we put ourselves right in his eyes? God has made clear the sin of your servants: now we are in your hands, we and the man in whose bag your cup was seen.
εἶπεν δὲ ιουδας τί ἀντεροῦμεν τῷ κυρίῳ ἢ τί λαλήσωμεν ἢ τί δικαιωθῶμεν ὁ δὲ θεὸς εὗρεν τὴν ἀδικίαν τῶν παίδων σου ἰδού ἐσμεν οἰκέται τῷ κυρίῳ ἡμῶν καὶ ἡμεῖς καὶ παρ' ᾧ εὑρέθη τὸ κόνδυ

17 Õ pedig monda: Távol legyen tõlem, hogy azt cselekedjem: az a kinek kezében találtatott a pohár, az legyen nékem szolgám, ti pedig békességgel menjetek el a ti atyátokhoz.
Then he said, Far be it from me to do so: but the man who had my cup will be my servant; and you may go back to your father in peace.
εἶπεν δὲ ιωσηφ μή μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο ὁ ἄνθρωπος παρ' ᾧ εὑρέθη τὸ κόνδυ αὐτὸς ἔσται μου παῖς ὑμεῖς δὲ ἀνάβητε μετὰ σωτηρίας πρὸς τὸν πατέρα ὑμῶν

18 De Júda hozzá járula és monda: Kérlek, uram, hadd szólhasson egy szót uram fülébe a te szolgád, és ne gerjedjen fel haragod a te szolgád ellen; mert hasonló vagy te a Faraóhoz.
Then Judah came near him, and said, Let your servant say a word in my lord's ears, and let not your wrath be burning against your servant: for you are in the place of Pharaoh to us.
ἐγγίσας δὲ αὐτῷ ιουδας εἶπεν δέομαι κύριε λαλησάτω ὁ παῖς σου ῥῆμα ἐναντίον σου καὶ μὴ θυμωθῇς τῷ παιδί σου ὅτι σὺ εἶ μετὰ φαραω

19 Az én uram kérdezte vala az õ szolgáit, mondván: Van-é atyátok, vagy testvéretek?
My lord said to his servants, Have you a father or a brother?
κύριε σὺ ἠρώτησας τοὺς παῖδάς σου λέγων εἰ ἔχετε πατέρα ἢ ἀδελφόν

20 Akkor mi azt felelénk az én uramnak: Van egy vén atyánk, és egy kis gyermek, a ki az õ vénségében lett; és ennek bátyja megholt, és csak õ maga maradt az õ anyjától, és az õ atyja szereti õt.
And we said to my lord, We have an old father and a young child, whom he had when he was old; his brother is dead and he is the only son of his mother, and is very dear to his father.
καὶ εἴπαμεν τῷ κυρίῳ ἔστιν ἡμῖν πατὴρ πρεσβύτερος καὶ παιδίον γήρως νεώτερον αὐτῷ καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν αὐτὸς δὲ μόνος ὑπελείφθη τῇ μητρὶ αὐτοῦ ὁ δὲ πατὴρ α ὐτὸν ἠγάπησεν

21 És azt mondád a te szolgáidnak: Hozzátok én hozzám azt, hogy szemeimet reá vessem.
And you said to your servants, Let him come down to me with you, so that I may see him.
εἶπας δὲ τοῖς παισίν σου καταγάγετε αὐτὸν πρός με καὶ ἐπιμελοῦμαι αὐτοῦ

22 És mondánk az én uramnak: Nem hagyhatja el az a fiú az õ atyját; mert ha elhagyja atyját, meghal [az].
And we said to my lord, His father will not let him go; for if he went away his father would come to his death.
καὶ εἴπαμεν τῷ κυρίῳ οὐ δυνήσεται τὸ παιδίον καταλιπεῖν τὸν πατέρα ἐὰν δὲ καταλίπῃ τὸν πατέρα ἀποθανεῖται

23 És ezt mondád a te szolgáidnak: Ha a ti legkisebbik atyátokfia el nem jõ veletek, színem elé se kerûljetek többé.
But you said to your servants, If your youngest brother does not come with you, you will not see my face again.
σὺ δὲ εἶπας τοῖς παισίν σου ἐὰν μὴ καταβῇ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου

24 Mikor azért felmenénk a te szolgádhoz, az én atyámhoz és tudtul adjuk vala néki az én uramnak beszédét;
And when we went back to your servant, our father, we gave him an account of my lord's words.
ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἀνέβημεν πρὸς τὸν παῖδά σου πατέρα δὲ ἡμῶν ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ τὰ ῥήματα τοῦ κυρίου

25 És monda a mi atyánk: Menjetek vissza, és vegyetek nékünk [egy]kevés eleséget.
And our father said, Go again and get us a little food.
εἶπεν δὲ ἡμῖν ὁ πατὴρ ἡμῶν βαδίσατε πάλιν ἀγοράσατε ἡμῖν μικρὰ βρώματα

26 És mondánk: Nem mehetünk le; ha a mi legkisebbik atyánkfia velünk lesz, akkor lemegyünk; mert nem mehetünk ama férfiú színe elé, ha a mi legkisebbik atyánkfia velünk nem lesz.
And we said, Only if our youngest brother goes with us will we go down; for we may not see the man's face again if our youngest brother is not with us.
ἡμεῖς δὲ εἴπαμεν οὐ δυνησόμεθα καταβῆναι ἀλλ' εἰ μὲν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος καταβαίνει μεθ' ἡμῶν καταβησόμεθα οὐ γὰρ δυνησόμεθα ἰδεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ νεωτέρου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν

27 És monda a te szolgád, az én atyám, nékünk: Ti tudjátok hogy az én feleségem nékem csak két [fiat] szûlt.
And our father said to us, You have knowledge that my wife gave me two sons;
εἶπεν δὲ ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς ὑμεῖς γινώσκετε ὅτι δύο ἔτεκέν μοι ἡ γυνή

28 Az egyik kiméne tõlem, és azt mondom vala: bizonyára [fenevad] szaggatta széllyel és attól fogva nem láttam õt.
The one went away from me, and I said, Truly he has come to a violent death; and from that time I have not seen him,
καὶ ἐξῆλθεν ὁ εἷς ἀπ' ἐμοῦ καὶ εἶπατε ὅτι θηριόβρωτος γέγονεν καὶ οὐκ εἶδον αὐτὸν ἔτι καὶ νῦν

29 Ha ezt is elviszitek szemeim elõl, s veszedelem találja érni, akkor az én õsz fejemet keserûségtõl borítva bocsátjátok alá a koporsóba.
If now you take this one from me, and some evil comes to him, you will make my grey head go down in sorrow to the underworld.
ἐὰν οὖν λάβητε καὶ τοῦτον ἐκ προσώπου μου καὶ συμβῇ αὐτῷ μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ καὶ κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου

30 Ha tehát most visszamenéndek a te szolgádhoz, az én atyámhoz, és e fiú nem lesz velünk, mivelhogy annak lelke ennek lelkéhez van nõve,
If then I go back to your servant, my father, without the boy, because his life and the boy's life are one,
νῦν οὖν ἐὰν εἰσπορεύωμαι πρὸς τὸν παῖδά σου πατέρα δὲ ἡμῶν καὶ τὸ παιδάριον μὴ ᾖ μεθ' ἡμῶν ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκκρέμαται ἐκ τῆς τούτου ψυχῆς

31 Ha meglátja, hogy nincs meg a gyermek, meghal s akkor a te szolgáid, a te szolgádnak, a mi atyánknak õsz fejét búba borítva bocsátják alá a koporsóba.
When he sees that the boy is not with us, he will come to his death, and our father's grey head will go down in sorrow to the underworld.
καὶ ἔσται ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν μὴ ὂν τὸ παιδάριον μεθ' ἡμῶν τελευτήσει καὶ κατάξουσιν οἱ παῖδές σου τὸ γῆρας τοῦ παιδός σου πατρὸς δὲ ἡμῶν μετ' ὀδύνης εἰς ᾅδου

32 Mivel a te szolgád e fiúért az õ atyjánál kezes lett, mondván: Ha vissza nem hozom õt hozzád, mind éltig bûnös legyek az én atyám elõtt.
For I made myself responsible for the boy to my father, saying, If I do not give him safely back to you, let mine be the sin for ever.
ὁ γὰρ παῖς σου ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρὰ τοῦ πατρὸς λέγων ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σὲ καὶ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου ἡμαρτηκὼς ἔσομαι πρὸς τὸν πατέρα πάσας τὰς ἡμέρας

33 Hadd maradjon azért e gyermek helyébe a te szolgád, az én uramnak szolgájául; e gyermek pedig menjen fel az õ bátyjaival.
So now let me be my lord's servant here in place of the boy, and let him go back with his brothers.
νῦν οὖν παραμενῶ σοι παῖς ἀντὶ τοῦ παιδίου οἰκέτης τοῦ κυρίου τὸ δὲ παιδίον ἀναβήτω μετὰ τῶν ἀδελφῶν

34 Mert mimódon mehetnék én fel atyámhoz, ha e gyermek velem nem lenne, a nélkül, hogy ne lássam a nyomorúságot, mely atyámat érné?
For how may I go back to my father without the boy, and see the evil which will come on my father?
πῶς γὰρ ἀναβήσομαι πρὸς τὸν πατέρα τοῦ παιδίου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν ἵνα μὴ ἴδω τὰ κακά ἃ εὑρήσει τὸν πατέρα μου

1 És nem tartóztathatá magát tovább József mindazok elõtt, kik körûlötte állának és felkiálta: Vezessetek ki minden embert mellõlem. És nem marada senki nála, mikor megismerteté magát József az õ atyjafiaival.
Then Joseph, unable to keep back his feelings before those who were with him, gave orders for everyone to be sent away, and no one was present when he made clear to his brothers who he was.
καὶ οὐκ ἠδύνατο ιωσηφ ἀνέχεσθαι πάντων τῶν παρεστηκότων αὐτῷ ἀλλ' εἶπεν ἐξαποστείλατε πάντας ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐ παρειστήκει οὐδεὶς ἔτι τῷ ιωσηφ ἡνίκα ἀνεγνωρίζετο τοῖ ς ἀδελφοῖς αὐτοῦ

2 És hangos sírásra fakada, úgy hogy meghallák az Égyiptombeliek, és meghallá a Faraó háznépe is.
And so loud was his weeping, that it came to the ears of the Egyptians and all Pharaoh's house.
καὶ ἀφῆκεν φωνὴν μετὰ κλαυθμοῦ ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ αἰγύπτιοι καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο εἰς τὸν οἶκον φαραω

3 És monda József az õ atyjafiainak: Én vagyok József, él-e még az én atyám? És nem felelhetének néki az õ atyjafiai, mert megrettentek vala tõle.
And Joseph said to his brothers, I am Joseph: is my father still living? But his brothers were not able to give him an answer for they were troubled before him.
εἶπεν δὲ ιωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐγώ εἰμι ιωσηφ ἔτι ὁ πατήρ μου ζῇ καὶ οὐκ ἐδύναντο οἱ ἀδελφοὶ ἀποκριθῆναι αὐτῷ ἐταράχθησαν γάρ

4 Monda azért József az õ atyjafiainak: Jõjjetek közelebb hozzám! És közelebb menének. Akkor monda: Én [vagyok] József, a ti testvéretek, kit eladtatok vala Égyiptomba.
Then Joseph said to his brothers, Come near to me. And they came near, And he said, I am Joseph your brother, whom you sent into Egypt.
εἶπεν δὲ ιωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐγγίσατε πρός με καὶ ἤγγισαν καὶ εἶπεν ἐγώ εἰμι ιωσηφ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὃν ἀπέδοσθε εἰς αἴγυπτον

5 És most ne bánkódjatok, és ne bosszankodjatok azon, hogy engem ide eladtatok; mert a ti megmaradástokért küldött el engem Isten ti elõttetek.
Now do not be troubled or angry with yourselves for sending me away, because God sent me before you to be the saviour of your lives.
νῦν οὖν μὴ λυπεῖσθε μηδὲ σκληρὸν ὑμῖν φανήτω ὅτι ἀπέδοσθέ με ὧδε εἰς γὰρ ζωὴν ἀπέστειλέν με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν

6 Mert immár két esztendeje, hogy éhség van e földön, de még öt esztendõ van hátra, melyben sem szántás, sem aratás nem lesz.
For these two years have been years of need, and there are still five more years to come in which there will be no ploughing or cutting of grain.
τοῦτο γὰρ δεύτερον ἔτος λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἔτι λοιπὰ πέντε ἔτη ἐν οἷς οὐκ ἔσται ἀροτρίασις οὐδὲ ἄμητος

7 Az Isten küldött el engem ti elõttetek, hogy míveljem a ti megmaradásotokat e földön, és hogy megmenthesselek titeket nagy szabadítással.
God sent me before you to keep you and yours living on earth so that you might become a great nation.
ἀπέστειλεν γάρ με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν ὑπολείπεσθαι ὑμῶν κατάλειμμα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐκθρέψαι ὑμῶν κατάλειψιν μεγάλην

8 Nem ti küldöttetek azért engem ide, hanem az Isten, ki engem a Faraó atyjává tett, és egész házának urává, és Égyiptom egész földének fejedelmévé.
So now it was not you who sent me here, but God: and he has made me as a father to Pharaoh, and lord of all his house, and ruler over all the land of Egypt.
νῦν οὖν οὐχ ὑμεῖς με ἀπεστάλκατε ὧδε ἀλλ' ἢ ὁ θεός καὶ ἐποίησέν με ὡς πατέρα φαραω καὶ κύριον παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἄρχοντα πάσης γῆς αἰγύπτου

9 Siessetek és menjetek fel atyámhoz, és mondjátok néki: Ezt mondja a te fiad József: Az Isten engem egész Égyiptomnak urává tett, jõjj le én hozzám, ne késsél.
Now go quickly to my father, and say to him, Your son Joseph says, God has made me ruler over all the land of Egypt: come down to me straight away:
σπεύσαντες οὖν ἀνάβητε πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ εἴπατε αὐτῷ τάδε λέγει ὁ υἱός σου ιωσηφ ἐποίησέν με ὁ θεὸς κύριον πάσης γῆς αἰγύπτου κατάβηθι οὖν πρός με καὶ μὴ μείνῃς

10 És Gósen földén lakozol, és én hozzám közel leszesz, mind te, mind fiaid, mind fiaidnak fiai, juhaid, barmaid, és mindened, a mid van.
The land of Goshen will be your living-place, and you will be near me; you and your children and your children's children, and your flocks and herds and all you have:
καὶ κατοικήσεις ἐν γῇ γεσεμ ἀραβίας καὶ ἔσῃ ἐγγύς μου σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου τὰ πρόβατά σου καὶ αἱ βόες σου καὶ ὅσα σοί ἐστιν

11 És eltartalak ott téged, mert még öt esztendei éhség lesz, hogy tönkre ne juss te, és házadnépe, és semmi, a mid van.
And there I will take care of you, so that you and your family may not be in need, for there are still five bad years to come.
καὶ ἐκθρέψω σε ἐκεῖ ἔτι γὰρ πέντε ἔτη λιμός ἵνα μὴ ἐκτριβῇς σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σου

12 És ímé a ti szemeitek látják, és az én atyámfiának Benjáminnak szemei, hogy az én szám szól hozzátok.
Now truly, your eyes see, and the eyes of my brother Benjamin see, that it is my mouth which says these things to you.
ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν βλέπουσιν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ βενιαμιν τοῦ ἀδελφοῦ μου ὅτι τὸ στόμα μου τὸ λαλοῦν πρὸς ὑμᾶς

13 Beszéljétek hát el atyámnak minden én dicsõségemet Égyiptomban, és mindazt, a mit láttatok. És siessetek s hozzátok ide az én atyámat.
Give my father word of all my glory in Egypt and of all you have seen; and come back quickly with my father.
ἀπαγγείλατε οὖν τῷ πατρί μου πᾶσαν τὴν δόξαν μου τὴν ἐν αἰγύπτῳ καὶ ὅσα εἴδετε καὶ ταχύναντες καταγάγετε τὸν πατέρα μου ὧδε

14 És nyakába borúla az õ öccsének Benjáminnak és síra; Benjámin is síra az õ nyakán.
Then, weeping, he took Benjamin in his arms, and Benjamin himself was weeping on Joseph's neck.
καὶ ἐπιπεσὼν ἐπὶ τὸν τράχηλον βενιαμιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῷ καὶ βενιαμιν ἔκλαυσεν ἐπὶ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ

15 És megcsókolá mind az õ testvéreit és síra õ rajtok; azután beszédbe ereszkedének vele az õ testvérei.
Then he gave a kiss to all his brothers, weeping over them; and after that his brothers had no fear of talking to him.
καὶ καταφιλήσας πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτοῖς καὶ μετὰ ταῦτα ἐλάλησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν

16 És eljuta a hír a Faraó házába is, mondván: Eljöttek a József atyjafiai; és tetszék e dolog mind a Faraónak, mind az õ szolgáinak.
And news of these things went through Pharaoh's house, and it was said that Joseph's brothers were come; and it seemed good to Pharaoh and his servants.
καὶ διεβοήθη ἡ φωνὴ εἰς τὸν οἶκον φαραω λέγοντες ἥκασιν οἱ ἀδελφοὶ ιωσηφ ἐχάρη δὲ φαραω καὶ ἡ θεραπεία αὐτοῦ

17 És monda a Faraó Józsefnek: Mondd meg a te atyádfiainak: Ezt cselekedjétek: Terheljétek meg a ti barmaitokat, és eredjetek, menjetek el Kanaán földére;
And Pharaoh said to Joseph, Say to your brothers, Put your goods on your beasts and go back to the land of Canaan;
εἶπεν δὲ φαραω πρὸς ιωσηφ εἰπὸν τοῖς ἀδελφοῖς σου τοῦτο ποιήσατε γεμίσατε τὰ πορεῖα ὑμῶν καὶ ἀπέλθατε εἰς γῆν χανααν

18 És vegyétek fel atyátokat és házatok népét, és jõjjetek hozzám; és én néktek adom Égyiptom földének javát, hogy éljétek e földnek zsírját.
And get your father and your families and come back to me: and I will give you all the good things of Egypt, and the fat of the land will be your food.
καὶ παραλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν ἥκετε πρός με καὶ δώσω ὑμῖν πάντων τῶν ἀγαθῶν αἰγύπτου καὶ φάγεσθε τὸν μυελὸν τῆς γῆς

19 Ez is parancsolatúl legyen néked: Ezt míveljétek, vigyetek magatokkal Égyiptom földérõl szekereket gyermekeitek és feleségeitek számára, és vegyétek fel atyátokat és jõjjetek.
And say to them, This you are to do: take carts from the land of Egypt for your little ones and for your wives, and get your father and come back.
σὺ δὲ ἔντειλαι ταῦτα λαβεῖν αὐτοῖς ἁμάξας ἐκ γῆς αἰγύπτου τοῖς παιδίοις ὑμῶν καὶ ταῖς γυναιξίν καὶ ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν παραγίνεσθε

20 A ti házi eszközeitekre pedig ne tekintsetek sóhajtva; mert egész Égyiptom földének a legjava a tiétek.
And take no thought for your goods, for the best of all the land of Egypt is yours.
καὶ μὴ φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν σκευῶν ὑμῶν τὰ γὰρ πάντα ἀγαθὰ αἰγύπτου ὑμῖν ἔσται

21 És aképen cselekedének Izráel fiai; és ada nékik József szekereket a Faraó parancsolatja szerint; és enni valót is ada nékik az útra.
And the children of Israel did as he said; and Joseph gave them carts as had been ordered by Pharaoh, and food for their journey.
ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ ισραηλ ἔδωκεν δὲ ιωσηφ αὐτοῖς ἁμάξας κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ φαραω τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν

22 Valamennyien valának, mindegyiknek ada egy-egy öltözõ ruhát: Benjáminnak pedig ada háromszáz ezüst pénzt és öt öltözõ ruhát.
To every one of them he gave three changes of clothing; but to Benjamin he gave three hundred bits of silver and five changes of clothing.
καὶ πᾶσιν ἔδωκεν διssὰς στολάς τῷ δὲ βενιαμιν ἔδωκεν τριακοσίους χρυσοῦς καὶ πέντε ἐξαλλασσούσας στολάς

23 Atyjának pedig külde ilyenképen: tíz szamarat égyiptomi javakkal terhelve, és tíz nõstény szamarat gabonával, kenyérrel és egyéb élelemmel terhelve, az õ atyjának az útra.
And to his father he sent ten asses with good things from Egypt on their backs, and ten she-asses with grain and bread and food for his father on the journey.
καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἀπέστειλεν κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ δέκα ὄνους αἴροντας ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν αἰγύπτου καὶ δέκα ἡμιόνους αἰρούσας ἄρτους τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἰς ὁδόν

24 És elbocsátá az õ testvéreit, és elmenének, és monda nékik: Ne háborogjatok az úton.
And he sent his brothers on their way, and said to them, See that you have no argument on the road.
ἐξαπέστειλεν δὲ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθησαν καὶ εἶπεν αὐτοῖς μὴ ὀργίζεσθε ἐν τῇ ὁδῷ

25 Feljövének azért Égyiptomból: és eljutának Kanaán földére az õ atyjokhoz, Jákóbhoz.
So they went up from Egypt and came to the land of Canaan, to their father Jacob.
καὶ ἀνέβησαν ἐξ αἰγύπτου καὶ ἦλθον εἰς γῆν χανααν πρὸς ιακωβ τὸν πατέρα αὐτῶν

26 És mikor tudtára adák, mondván: József még él, és hogy uralkodik egész Égyiptom földén; az õ szíve elalélt, mert nem hisz vala nékik.
And they said to him, Joseph is living, and is ruler over all the land of Egypt. And at this word Jacob was quite overcome, for he had no faith in it.
καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες ὅτι ὁ υἱός σου ιωσηφ ζῇ καὶ αὐτὸς ἄρχει πάσης γῆς αἰγύπτου καὶ ἐξέστη ἡ διάνοια ιακωβ οὐ γὰρ ἐπίστευσεν αὐτοῖς

27 Elbeszélék azért néki József minden beszédét, a melyeket velök beszélt vala, és látá a szekereket is, a melyeket József küldött vala, hogy õt elvigyék; akkor fölélede az õ atyjoknak, Jákóbnak lelke.
And they gave him an account of everything Joseph had said to them; and when he saw the carts which Joseph had sent for them, his spirit came back to him:
ἐλάλησαν δὲ αὐτῷ πάντα τὰ ῥηθέντα ὑπὸ ιωσηφ ὅσα εἶπεν αὐτοῖς ἰδὼν δὲ τὰς ἁμάξας ἃς ἀπέστειλεν ιωσηφ ὥστε ἀναλαβεῖν αὐτόν ἀνεζωπύρησεν τὸ πνεῦμα ιακωβ τοῦ πατρὸς αὐτῶν

28 És monda Izráel: Elég nékem, hogy József az én fiam még él: lemegyek hát, hogy meglássam õt minekelõtte meghalok.
And Israel said, It is enough: Joseph my son is still living; I will go and see him before my death.
εἶπεν δὲ ισραηλ μέγα μοί ἐστιν εἰ ἔτι ιωσηφ ὁ υἱός μου ζῇ πορευθεὶς ὄψομαι αὐτὸν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με

1 Elindula azért Izráel minden hozzá tartozóival és méne Beérsebába; és áldozék áldozatokat az õ atyja Izsák Istenének.
And Israel went on his journey with all he had, and came to Beer-sheba, where he made offerings to the God of his father Isaac.
ἀπάρας δὲ ισραηλ αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ ἦλθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου καὶ ἔθυσεν θυσίαν τῷ θεῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ισαακ

2 És szóla Isten Izráelnek éjjeli látomásban, és monda: Jákób, Jákób. Õ pedig monda: Ímhol vagyok.
And God said to Israel in a night-vision, Jacob, Jacob. And he said, Here am I.
εἶπεν δὲ ὁ θεὸς ισραηλ ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς εἴπας ιακωβ ιακωβ ὁ δὲ εἶπεν τί ἐστιν

3 És monda: Én vagyok az Isten, a te atyádnak Istene: Ne félj lemenni Égyiptomba: mert nagy néppé teszlek ott téged.
And he said, I am God, the God of your father: go down to Egypt without fear, for I will make a great nation of you there:
λέγων ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου μὴ φοβοῦ καταβῆναι εἰς αἴγυπτον εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω σε ἐκεῖ

4 Én lemegyek veled Égyiptomba, és én bizonynyal fel is hozlak; és József fogja bé a te szemeidet.
I will go down with you to Egypt, and I will see that you come back again, and at your death Joseph will put his hands on your eyes.
καὶ ἐγὼ καταβήσομαι μετὰ σοῦ εἰς αἴγυπτον καὶ ἐγὼ ἀναβιβάσω σε εἰς τέλος καὶ ιωσηφ ἐπιβαλεῖ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου

5 Felkerekedék azért Jákób Beérsebából, és elvivék Izráel fiai Jákóbot az õ atyjokat, és gyermekeiket és feleségeiket a szekereken, melyeket a Faraó küldött vala érette.
Then Jacob went on from Beer-sheba; and the sons of Jacob took their father and their little ones and their wives in the carts which Pharaoh had sent for them.
ἀνέστη δὲ ιακωβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου καὶ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ ισραηλ τὸν πατέρα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐπὶ τὰς ἁμάξας ἃς ἀπέστειλεν ιωσηφ ἆραι αὐτόν

6 És elvivék nyájaikat és szerzeményeiket, melyeket Kanaán földén szereztek vala, és jutának Égyiptomba Jákób és minden vele levõ magva.
And they took their cattle and all the goods which they had got in the land of Canaan, and came to Egypt, even Jacob and all his seed:
καὶ ἀναλαβόντες τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν καὶ πᾶσαν τὴν κτῆσιν ἣν ἐκτήσαντο ἐν γῇ χανααν εἰσῆλθον εἰς αἴγυπτον ιακωβ καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ

7 Az õ fiait és fiainak fiait, az õ leányait, és fiainak leányait és minden vele levõ magvát elvivé magával Égyiptomba.
His sons and his sons' sons, his daughters and his daughters' sons and all his family he took with him into Egypt.
υἱοὶ καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ θυγατέρες καὶ θυγατέρες τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἤγαγεν εἰς αἴγυπτον

8 Ezek pedig az Izráel fiainak nevei, kik bementek Égyiptomba: Jákób és az õ fiai: Jákóbnak elsõszülötte Rúben.
And these are the names of the children of Israel who came into Egypt, even Jacob and all his sons: Reuben, Jacob's oldest son;
ταῦτα δὲ τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ισραηλ τῶν εἰσελθόντων εἰς αἴγυπτον ιακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πρωτότοκος ιακωβ ρουβην

9 Rúben fiai pedig: Khánokh, Pallu, Kheczrón, Khármi.
And the sons of Reuben: Hanoch and Pallu and Hezron and Carmi;
υἱοὶ δὲ ρουβην ενωχ καὶ φαλλους ασρων καὶ χαρμι

10 Simeon fiai pedig: Jemúel, Jámin, Ohad, Jákhin, Czóhár és Saul a kanaáni asszonynak fia.
And the sons of Simeon: Jemuel and Jamin and Ohad and Jachin and Zohar and Shaul, the son of a woman of Canaan;
υἱοὶ δὲ συμεων ιεμουηλ καὶ ιαμιν καὶ αωδ καὶ ιαχιν καὶ σααρ καὶ σαουλ υἱὸς τῆς χανανίτιδος

11 Lévi fiai pedig: Gerson, Kehát, Mérári.
And the sons of Levi: Gershon, Kohath, and Merari;
υἱοὶ δὲ λευι γηρσων καὰθ καὶ μεραρι

12 Júda fiai pedig: Hér, Ónán, Séla, Perecz, Zerákh; de megholt vala Hér és Ónán a Kanaán földén. Perecznek fiai pedig: Kheczrón és Khámul.
And the sons of Judah: Er and Onan and Shelah and Perez and Zerah: but Er and Onan had come to their death in the land of Canaan; and the sons of Perez were Hezron and Hamul.
υἱοὶ δὲ ιουδα ηρ καὶ αυναν καὶ σηλωμ καὶ φαρες καὶ ζαρα ἀπέθανεν δὲ ηρ καὶ αυναν ἐν γῇ χανααν ἐγένοντο δὲ υἱοὶ φαρες ασρων καὶ ιεμουηλ

13 Izsakhár fiai pedig: Thóla, Puvah, Jób és Simrón.
And the sons of Issachar: Tola and Puah and Job and Shimron;
υἱοὶ δὲ ισσαχαρ θωλα καὶ φουα καὶ ιασουβ καὶ ζαμβραμ

14 Zebulon fiai pedig: Szered, Élon, Jákhleél.
And the sons of Zebulun: Sered and Elon and Jahleel;
υἱοὶ δὲ ζαβουλων σερεδ καὶ αλλων καὶ αλοηλ

15 Ezek Lea fiai, a kiket szûlt vala Jákóbnak Mésopotámiában, Dínával az õ leányával együtt. Fiainak és leányainak összes száma: harminczhárom lélek.
All these, together with his daughter Dinah, were the children of Leah, whom Jacob had by her in Paddan-aram; they were thirty-three in number.
οὗτοι υἱοὶ λειας οὓς ἔτεκεν τῷ ιακωβ ἐν μεσοποταμίᾳ τῆς συρίας καὶ διναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ πᾶσαι αἱ ψυχαί υἱοὶ καὶ θυγατέρες τριάκοντα τρεῖς

16 Gád fiai pedig: Czifjon, Khaggi, Súni, Eczbón, Héri, Aródi és Areéli.
And the sons of Gad: Ziphion and Haggi, Shuni and Ezbon, Eri and Arodi and Areli;
υἱοὶ δὲ γαδ σαφων καὶ αγγις καὶ σαυνις καὶ θασοβαν καὶ αηδις καὶ αροηδις καὶ αροηλις

17 Áser fiai pedig: Jimnáh, Jisváh, Jisvi, Beriha és Szerakh az õ húgok; Berihának fiai pedig: Khéber és Málkhiel.
And the sons of Asher: Jimnah and Ishvah and Ishvi and Beriah, and Sarah, their sister; and the sons of Beriah: Heber and Malchiel.
υἱοὶ δὲ ασηρ ιεμνα καὶ ιεσουα καὶ ιεουλ καὶ βαρια καὶ σαρα ἀδελφὴ αὐτῶν υἱοὶ δὲ βαρια χοβορ καὶ μελχιηλ

18 Ezek Zilpa fiai, kit Lábán adott vala Leának az õ leányának; és õ szûlé ezt a tizenhat lelket Jákóbnak.
These are the children of Zilpah, whom Laban gave to his daughter Leah, and Jacob had these sixteen children by her.
οὗτοι υἱοὶ ζελφας ἣν ἔδωκεν λαβαν λεια τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ ἣ ἔτεκεν τούτους τῷ ιακωβ δέκα ἓξ ψυχάς

19 Rákhelnek, Jákób feleségének fiai: József és Benjámin.
The sons of Jacob's wife Rachel: Joseph and Benjamin.
υἱοὶ δὲ ραχηλ γυναικὸς ιακωβ ιωσηφ καὶ βενιαμιν

20 És születének Józsefnek Égyiptom földén Manasse és Efráim, a kiket Asznáth, Potiferának, On papjának leánya szûlt néki.
And Joseph had Manasseh and Ephraim in the land of Egypt, by Asenath, the daughter of Poti-phera, priest of On.
ἐγένοντο δὲ υἱοὶ ιωσηφ ἐν γῇ αἰγύπτῳ οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ασεννεθ θυγάτηρ πετεφρη ἱερέως ἡλίου πόλεως τὸν μανασση καὶ τὸν εφραιμ ἐγένοντο δὲ υἱοὶ μανασση οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ἡ παλλακὴ ἡ σύρα τὸν μαχιρ μαχιρ δὲ ἐγέννησεν τὸν γαλααδ υἱοὶ δὲ εφραιμ ἀδελφοῦ μανασση σουταλααμ καὶ ταμ υἱοὶ δὲ σουταλααμ εδεμ

21 Benjámin fiai pedig: Bela, Bekher, Asbél, Géra, Nahamán, Ekhi, Rós, Muppim, Khuppim és Ard.
And the sons of Benjamin were Belah and Becher and Ashbel, Gera and Naaman, Ehi and Rosh, Muppim and Huppim and Ard.
υἱοὶ δὲ βενιαμιν βαλα καὶ χοβωρ καὶ ασβηλ ἐγένοντο δὲ υἱοὶ βαλα γηρα καὶ νοεμαν καὶ αγχις καὶ ρως καὶ μαμφιν καὶ οφιμιν γηρα δὲ ἐγέννησεν τὸν αραδ

22 Ezek Rákhel fiai, kik születtek Jákóbnak, mindössze tizennégy lélek.
All these were the children of Rachel whom Jacob had by her, fourteen persons.
οὗτοι υἱοὶ ραχηλ οὓς ἔτεκεν τῷ ιακωβ πᾶσαι ψυχαὶ δέκα ὀκτώ

23 Dán fia pedig: Khusim.
And the son of Dan was Hushim.
υἱοὶ δὲ δαν ασομ

24 Nafthali fiai pedig: Jakhczeél, Gúni, Jéczer és Sillém.
And the sons of Naphtali: Jahzeel and Guni and Jezer and Shillem.
καὶ υἱοὶ νεφθαλι ασιηλ καὶ γωυνι καὶ ισσααρ καὶ συλλημ

25 Ezek Bilha fiai, kit adott vala Lábán Rákhelnek az õ leányának; és ezeket szûlte Jákóbnak, mindössze hét lelket.
These were the children of Bilhah, whom Laban gave to his daughter Rachel, seven persons.
οὗτοι υἱοὶ βαλλας ἣν ἔδωκεν λαβαν ραχηλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ ἣ ἔτεκεν τούτους τῷ ιακωβ πᾶσαι ψυχαὶ ἑπτά

26 Valamennyi Jákóbbal Égyiptomba jött lélek, kik az õ ágyékából származtak, a Jákób fiainak feleségeit nem számítva, mindössze hatvanhat lélek.
All the persons who came with Jacob into Egypt, the offspring of his body, were sixty-six, without taking into account the wives of Jacob's sons.
πᾶσαι δὲ ψυχαὶ αἱ εἰσελθοῦσαι μετὰ ιακωβ εἰς αἴγυπτον οἱ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ χωρὶς τῶν γυναικῶν υἱῶν ιακωβ πᾶσαι ψυχαὶ ἑξήκοντα ἕξ

27 József fiai pedig, kik Égyiptomban születtek, két lélek. Jákób egész házanépe, mely Égyiptomba ment vala, hetven lélek.
And the sons of Joseph whom he had in Egypt were two. Seventy persons of the family of Jacob came into Egypt.
υἱοὶ δὲ ιωσηφ οἱ γενόμενοι αὐτῷ ἐν γῇ αἰγύπτῳ ψυχαὶ ἐννέα πᾶσαι ψυχαὶ οἴκου ιακωβ αἱ εἰσελθοῦσαι εἰς αἴγυπτον ἑβδομήκοντα πέντε

28 Júdát pedig elküldé maga elõtt Józsefhez, hogy útmutatója legyen Gósen felé. És eljutának Gósen földére.
Now he had sent Judah before him to Goshen, to get word from Joseph; and so they came to the land of Goshen.
τὸν δὲ ιουδαν ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς ιωσηφ συναντῆσαι αὐτῷ καθ' ἡρώων πόλιν εἰς γῆν ραμεσση

29 És befogata József az õ szekerébe, és eleibe méne Izráelnek az õ atyjának Gósenbe; s a mint maga elõtt látá, nyakába borula, és síra az õ nyakán sok ideig.
And Joseph got his carriage ready and went to Goshen for the meeting with his father; and when he came before him, he put his arms round his neck, weeping.
ζεύξας δὲ ιωσηφ τὰ ἅρματα αὐτοῦ ἀνέβη εἰς συνάντησιν ισραηλ τῷ πατρὶ αὐτοῦ καθ' ἡρώων πόλιν καὶ ὀφθεὶς αὐτῷ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν κλαυθμῷ π λείονι

30 És monda Izráel Józsefnek: Immár örömest meghalok, minekutána láttam a te orczádat, hogy még élsz.
And Israel said to Joseph, Now that I have seen you living again, I am ready for death.
καὶ εἶπεν ισραηλ πρὸς ιωσηφ ἀποθανοῦμαι ἀπὸ τοῦ νῦν ἐπεὶ ἑώρακα τὸ πρόσωπόν σου ἔτι γὰρ σὺ ζῇς

31 József pedig monda az õ testvéreinek, és az õ atyja házanépének: Felmegyek és tudtára adom a Faraónak, és ezt mondom néki: Az én testvéreim és atyám háznépe, kik Kanaán földén valának, eljöttek én hozzám.
And Joseph said to his brothers and to his father's people, I will go and give the news to Pharaoh, and say to him, My brothers and my father's people, from the land of Canaan, have come to me;
εἶπεν δὲ ιωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἀναβὰς ἀπαγγελῶ τῷ φαραω καὶ ἐρῶ αὐτῷ οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου οἳ ἦσαν ἐν γῇ χανααν ἥκασιν πρός με

32 Azok az emberek pedig juhpásztorok, mert baromtartó nép valának, és juhaikat, barmaikat, és mindenöket valamijök van, elhozták.
And these men are keepers of sheep and owners of cattle, and have with them their flocks and their herds and all they have.
οἱ δὲ ἄνδρες εἰσὶν ποιμένες ἄνδρες γὰρ κτηνοτρόφοι ἦσαν καὶ τὰ κτήνη καὶ τοὺς βόας καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἀγειόχασιν

33 S ha majd a Faraó hivat titeket és azt kérdi: Mi a ti életmódotok?
Now when Pharaoh sends for you and says, What is your business?
ἐὰν οὖν καλέσῃ ὑμᾶς φαραω καὶ εἴπῃ ὑμῖν τί τὸ ἔργον ὑμῶν ἐστιν

34 Azt mondjátok: Baromtartó emberek voltak a te szolgáid gyermekségünktõl fogva mind ez ideig, mi is, mint a mi atyáink, hogy lakhassatok Gósen földén; mert minden juhpásztor utálatos az Égyiptombeliek elõtt.
You are to say, Your servants have been keepers of cattle from our early days up to now, like our fathers; in this way you will be able to have the land of Goshen for yourselves; because keepers of sheep are unclean in the eyes of the Egyptians.
ἐρεῖτε ἄνδρες κτηνοτρόφοι ἐσμὲν οἱ παῖδές σου ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἵνα κατοικήσητε ἐν γῇ γεσεμ ἀραβίᾳ βδέλυγμα γάρ ἐστιν αἰγυπτίοις πᾶς π οιμὴν προβάτων

1 Elméne azért József és tudtára adá a Faraónak, és monda: Az én atyám és atyámfiai, juhaikkal, barmaikkal és mindenökkel valamijök volt, ide jöttek Kanaán földérõl; és most Gósen földén vannak.
Then Joseph went to Pharaoh, and said, My father and my brothers with their flocks and their herds and all they have, are come from Canaan, and are now in the land of Goshen.
ἐλθὼν δὲ ιωσηφ ἀπήγγειλεν τῷ φαραω λέγων ὁ πατήρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ τὰ κτήνη καὶ οἱ βόες αὐτῶν καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἦλθον ἐκ γῆς χανααν καὶ ἰδού εἰσιν ἐν γῇ γεσ εμ

2 És võn ötöt az õ testvérei közûl, és állítá õket a Faraó elé.
And he took five of his brothers to Pharaoh.
ἀπὸ δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ παρέλαβεν πέντε ἄνδρας καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ἐναντίον φαραω

3 És monda a Faraó a [József] testvéreinek: Mi a ti életmódotok? És mondának a Faraónak: Juhpásztorok a te szolgáid, mi is, mint a mi atyáink.
And Pharaoh said to them, What is your business? And they said, Your servants are keepers of sheep, as our fathers were before us.
καὶ εἶπεν φαραω τοῖς ἀδελφοῖς ιωσηφ τί τὸ ἔργον ὑμῶν οἱ δὲ εἶπαν τῷ φαραω ποιμένες προβάτων οἱ παῖδές σου καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν

4 És mondának a Faraónak: Azért jöttünk, hogy e földön tartózkodjunk, mert a te szolgáid barmainak nincs legelõje, mivelhogy elhatalmazott az éhség Kanaán földén: hadd lakjanak azért most a te szolgáid Gósen földén.
And they said to Pharaoh, We have come to make a living in this land, because we have no grass for our flocks in the land of Canaan; so now let your servants make a place for themselves in the land of Goshen.
εἶπαν δὲ τῷ φαραω παροικεῖν ἐν τῇ γῇ ἤκαμεν οὐ γάρ ἐστιν νομὴ τοῖς κτήνεσιν τῶν παίδων σου ἐνίσχυσεν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ χανααν νῦν οὖν κατοικήσομεν οἱ παῖδές σου ἐν γῇ γ εσεμ

5 És szóla a Faraó Józsefnek, mondván: A te atyád és a te atyádfiai jöttek te hozzád.
And Pharaoh said to Joseph, Let them have the land of Goshen; and if there are any able men among them, put them over my cattle.
εἶπεν δὲ φαραω τῷ ιωσφη κατοικείτωσαν ἐν γῇ γεσεμ εἰ δὲ ἐπίστῃ ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἄνδρες δυνατοί κατάστησον αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν ἐμῶν κτηνῶν ἦλθον δὲ εἰς αἴγυπτον πρ ὸς ιωσηφ ιακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἤκουσεν φαραω βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ εἶπεν φαραω πρὸς ιωσηφ λέγων ὁ πατήρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἥκασι πρὸς σέ

6 Égyiptom földe ímé elõtted van; e föld legjobb részében telepítsd le a te atyádat és atyádfiait, lakozzanak a Gósen földén: ha pedig tudod, hogy vannak közöttök arra termett emberek, tedd azokat az én barmaim gondviselõivé.
And Jacob and his sons came to Joseph in Egypt, and when word of it came to the ears of Pharaoh, king of Egypt, he said to Joseph, Your father and brothers have come to you; all the land of Egypt is before you; let your father and your brothers have the best of the land for their resting-place.
ἰδοὺ ἡ γῆ αἰγύπτου ἐναντίον σού ἐστιν ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ κατοίκισον τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἀδελφούς σου

7 Bevivé József Jákóbot is az õ atyját, és állítá õt a Faraó elé. És köszönté Jákób a Faraót.
Then Joseph made his father Jacob come before Pharaoh, and Jacob gave him his blessing.
εἰσήγαγεν δὲ ιωσηφ ιακωβ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον φαραω καὶ εὐλόγησεν ιακωβ τὸν φαραω

8 És monda a Faraó Jákóbnak: Hány esztendõs vagy?

And Pharaoh said to him, How old are you?

εἶπεν δὲ φαραω τῷ ιακωβ πόσα ἔτη ἡμερῶν τῆς ζωῆς σου

9 Monda pedig Jákób a Faraónak: Az én bujdosásom esztendeinek napjai száz harmincz esztendõ; kevesek és nyomorúságosak voltak az én életem esztendeinek napjai, és nem érték el az én atyáim élete esztendeinek napjait, a meddig õk bujdostak.

And Jacob said, The years of my wanderings have been a hundred and thirty; small in number and full of sorrow have been the years of my life, and less than the years of the wanderings of my fathers.

καὶ εἶπεν ιακωβ τῷ φαραω αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου ἃς παροικῶ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη μικραὶ καὶ πονηραὶ γεγόνασιν αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου οὐκ ἀφίκοντο εἰς τὰς ἡμέρας τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς τῶν πατέρων μου ἃς ἡμέρας παρῴκησαν

10 És megáldá Jákób a Faraót, és kiméne a Faraó elõl.

And Jacob gave Pharaoh his blessing, and went out from before him.

καὶ εὐλογήσας ιακωβ τὸν φαραω ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ

11 Megtelepíté tehát József az õ atyját és atyjafiait, és ada nékik birtokot Égyiptom földén, annak a földnek legjobb részében a Rameszesz földén; a mint megparancsolta vala a Faraó.

And Joseph made a place for his father and his brothers, and gave them a heritage in the land of Egypt, in the best of the land, the land of Rameses, as Pharaoh had given orders.

καὶ κατῴκισεν ιωσηφ τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς κατάσχεσιν ἐν γῇ αἰγύπτου ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ ἐν γῇ ραμεσση καθὰ προσέταξεν φαραω

12 És ellátja vala József az õ atyját és atyjafiait, és az õ atyjának egész házanépét kenyérrel, gyermekeik számához képest.

And Joseph took care of his father and his brothers and all his father's people, giving them food for the needs of their families.

καὶ ἐσιτομέτρει ιωσηφ τῷ πατρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ σῖτον κατὰ σῶμα

13 És kenyér nem vala az egész föld kerekségén, mert igen nagy vala az éhség, és elalélt vala Égyiptom földe, és a Kanaán földe az éhség miatt.

Now there was no food to be had in all the land, so that all Egypt and Canaan were wasted from need of food.

σῖτος δὲ οὐκ ἦν ἐν πάσῃ τῇ γῇ ἐνίσχυσεν γὰρ ὁ λιμὸς σφόδρα ἐξέλιπεν δὲ ἡ γῆ αἰγύπτου καὶ ἡ γῆ χανααν ἀπὸ τοῦ λιμοῦ

14 József pedig mind összeszedé a pénzt, a mi találtatik vala Égyiptomnak és Kanaánnak földén a gabonáért, a melyet azok vesznek vala; és bévivé József a pénzt a Faraó házába.

And all the money in Egypt and in the land of Canaan which had been given for grain, came into the hands of Joseph: and he put it in Pharaoh's house.

συνήγαγεν δὲ ιωσηφ πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν γῇ αἰγύπτου καὶ ἐν γῇ χανααν τοῦ σίτου οὗ ἠγόραζον καὶ ἐσιτομέτρει αὐτοῖς καὶ εἰσήνεγκεν ιωσηφ πᾶν τὸ ἀργύριον εἰς τὸν οἶκον φαραω

15 És mikor elfogyott a pénz Égyiptom földérõl is, Kanaán földérõl is, egész Égyiptom Józsefhez méne, mondván: Adj nékünk kenyeret, miért haljunk meg szemed láttára, azért hogy nincs pénz?

And when all the money in Egypt and Canaan was gone, the Egyptians came to Joseph, and said, Give us bread; would you have us come to destruction before your eyes? for we have no more money.

καὶ ἐξέλιπεν πᾶν τὸ ἀργύριον ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ἐκ γῆς χανααν ἦλθον δὲ πάντες οἱ αἰγύπτιοι πρὸς ιωσηφ λέγοντες δὸς ἡμῖν ἄρτους καὶ ἵνα τί ἀποθνήσκομεν ἐναντίον σου ἐκλέλοιπεν γὰρ τὸ ἀργύριον ἡμῶν

16 És monda József: Hozzátok ide barmaitokat, és adok néktek a ti barmaitokért, ha nincs pénz.

And Joseph said, Give me your cattle; I will give you grain in exchange for your cattle if your money is all gone.

εἶπεν δὲ αὐτοῖς ιωσηφ φέρετε τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ δώσω ὑμῖν ἄρτους ἀντὶ τῶν κτηνῶν ὑμῶν εἰ ἐκλέλοιπεν τὸ ἀργύριον

17 És elvivék barmaikat Józsefhez, és ada nékik József kenyeret lovakért, juhokért, ökrökért és szamarakért: és eltartá õket abban az esztendõben kenyérrel az õ barmaik összeségéért.

So they took their cattle to Joseph and he gave them bread in exchange for their horses and flocks and herds and asses, so all that year he gave them food in exchange for their cattle.

ἤγαγον δὲ τὰ κτήνη πρὸς ιωσηφ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ιωσηφ ἄρτους ἀντὶ τῶν ἵππων καὶ ἀντὶ τῶν προβάτων καὶ ἀντὶ τῶν βοῶν καὶ ἀντὶ τῶν ὄνων καὶ ἐξέθρεψεν αὐτοὺς ἐν ἄρτοις ἀντὶ πάντων τῶν κτηνῶν αὐτῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ

18 Mikor pedig elmúlék az esztendõ, menének hozzá a második esztendõben, és mondának néki: Nem titkolhatjuk el uramtól, hogy bizony elfogyott a pénz, és a barom-nyájak mind uramnál vannak, a mint látja az én uram semmi sem maradt, csak testünk és földünk.

And when that year was ended, they came to him in the second year, and said, We may not keep it from our lord's knowledge that all our money is gone, and all the herds of cattle are my lord's; there is nothing more to give my lord but our bodies and our land;

ἐξῆλθεν δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ καὶ εἶπαν αὐτῷ μήποτε ἐκτριβῶμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν εἰ γὰρ ἐκλέλοιπεν τὸ ἀργύριον καὶ τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ κτήνη πρὸς σὲ τὸν κύριον καὶ οὐχ ὑπολείπεται ἡμῖν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν ἀλλ' ἢ τὸ ἴδιον σῶμα καὶ ἡ γῆ ἡμῶν

19 Miért veszszünk el szemed láttára mind magunk, mind földünk? végy meg minket és földünket kenyéren, és mi és a mi földünk szolgái leszünk a Faraónak; csak adj magot, hogy éljünk s ne haljunk meg, és a föld ne pusztuljon el.

Are we to come to destruction before your eyes, we and our land? take us and our land and give us bread; and we and our land will be servants to Pharaoh; and give us seed so that we may have life and the land may not become waste.

ἵνα οὖν μὴ ἀποθάνωμεν ἐναντίον σου καὶ ἡ γῆ ἐρημωθῇ κτῆσαι ἡμᾶς καὶ τὴν γῆν ἡμῶν ἀντὶ ἄρτων καὶ ἐσόμεθα ἡμεῖς καὶ ἡ γῆ ἡμῶν παῖδες φαραω δὸς σπέρμα ἵνα σπείρωμεν καὶ ζῶμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν καὶ ἡ γῆ οὐκ ἐρημωθήσεται

20 Megvevé azért József egész Égyiptom földét a Faraó részére, mert az Égyiptombeliek mind eladák az õ földjöket, mivelhogy erõt vett vala rajtok az éhség. És a föld a Faraóé lõn.

So Joseph got all the land in Egypt for Pharaoh; for every Egyptian gave up his land in exchange for food, because of their great need; so all the land became Pharaoh's.

καὶ ἐκτήσατο ιωσηφ πᾶσαν τὴν γῆν τῶν αἰγυπτίων τῷ φαραω ἀπέδοντο γὰρ οἱ αἰγύπτιοι τὴν γῆν αὐτῶν τῷ φαραω ἐπεκράτησεν γὰρ αὐτῶν ὁ λιμός καὶ ἐγένετο ἡ γῆ φαραω

21 A népet pedig egyik városból a másikba telepíté Égyiptom egyik határszélétõl másik széléig.

And as for the people, he made servants of them, town by town, from one end of Egypt to the other.

καὶ τὸν λαὸν κατεδουλώσατο αὐτῷ εἰς παῖδας ἀπ' ἄκρων ὁρίων αἰγύπτου ἕως τῶν ἄκρων

22 Csak a papok földét nem vevé meg, mert a papoknak szabott részök vala a Faraótól és abból a szabott részbõl élnek vala, a mit nékik a Faraó ád vala; annak okáért, nem adák el az õ földjöket.

Only he did not take the land of the priests, for the priests had their food given them by Pharaoh, and having what Pharaoh gave them, they had no need to give up their land.

χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον οὐκ ἐκτήσατο ταύτην ιωσηφ ἐν δόσει γὰρ ἔδωκεν δόμα τοῖς ἱερεῦσιν φαραω καὶ ἤσθιον τὴν δόσιν ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς φαραω διὰ τοῦτο οὐκ ἀπέδοντο τὴν γῆν αὐτῶν

23 És monda József a népnek: Ímé megvettelek titeket a mai napon, és a ti földeteket a Faraónak. Ímhol számotokra a mag, vessétek be a földet.

Then Joseph said to the people, I have made you and your land this day the property of Pharaoh; here is seed for you to put in your fields.

εἶπεν δὲ ιωσηφ πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις ἰδοὺ κέκτημαι ὑμᾶς καὶ τὴν γῆν ὑμῶν σήμερον τῷ φαραω λάβετε ἑαυτοῖς σπέρμα καὶ σπείρατε τὴν γῆν

24 És takaráskor adjatok a Faraónak egy ötödrészt; négy rész pedig legyen a tiétek, a mezõ bevetésére és éléstekre, mind magatoknak, mind házatok népének, és gyermekeiteknek eledelül.

And when the grain is cut, you are to give a fifth part to Pharaoh, and four parts will be yours for seed and food, and for your families and your little ones.

καὶ ἔσται τὰ γενήματα αὐτῆς δώσετε τὸ πέμπτον μέρος τῷ φαραω τὰ δὲ τέσσαρα μέρη ἔσται ὑμῖν αὐτοῖς εἰς σπέρμα τῇ γῇ καὶ εἰς βρῶσιν ὑμῖν καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν

25 És mondának: Életünket megtartottad; hadd találjunk kegyelmet uram szemei elõtt, és szolgái leszünk a Faraónak.

And they said to him, Truly you have kept us from death; may we have grace in your eyes, and we will be Pharaoh's servants.

καὶ εἶπαν σέσωκας ἡμᾶς εὕρομεν χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ ἐσόμεθα παῖδες φαραω

26 És törvénynyé tevé azt József mind e mai napig Égyiptom földén, hogy a Faraóé az ötödrész, csak a papok földe, egyedûl az nem volt a Faraóé.
Then Joseph made a law which is in force to this day, that Pharaoh was to have the fifth part; only the land of the priests did not become his.
καὶ ἔθετο αὐτοῖς ιωσηφ εἰς πρόσταγμα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐπὶ γῆν αἰγύπτου τῷ φαραω ἀποπεμπτοῦν χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον οὐκ ἦν τῷ φαραω

27 Lakozék azért Izráel Égyiptom földében a Gósen földén, és ott megönködének, s megszaporodának és megsokasodának felette igen.
And so Israel was living among the Egyptians in the land of Goshen; and they got property there, and became very great in numbers and in wealth.
κατῴκησεν δὲ ισραηλ ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἐπὶ τῆς γῆς γεσεμ καὶ ἐκληρονόμησαν ἐπ' αὐτῆς καὶ ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα

28 Jákób pedig tizenhét esztendeig él vala Égyiptom földén, és Jákób élete esztendeinek napjai száz negyvenhét esztendõ.
And Jacob was living in the land of Goshen for seventeen years; so the years of his life were a hundred and forty-seven.
ἐπέζησεν δὲ ιακωβ ἐν γῇ αἰγύπτῳ δέκα ἑπτὰ ἔτη ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι ιακωβ ἐνιαυτῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἔτη

29 És elközelgetének Izráel halálának napjai, és hívatá az õ fiát Józsefet, s monda néki: Ha én te elõtted kedves vagyok, kérlek tedd a kezedet tomporom alá, és légy hozzám szeretettel és hûséggel: Kérlek ne temess el engem Égyiptomban.
And the time of his death came near, and he sent for his son Joseph and said to him, If now I am dear to you, put your hand under my leg and take an oath that you will not put me to rest in Egypt;
ἤγγισαν δὲ αἱ ἡμέραι ισραηλ τοῦ ἀποθανεῖν καὶ ἐκάλεσεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ιωσηφ καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰ εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου ὑπόθες τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου καὶ ποιήσεις ἐπ' ἐμὲ ἐλεημοσύνην καὶ ἀλήθειαν τοῦ μή με θάψαι ἐν αἰγύπτῳ

30 Midõn elaluszom az én atyáimmal, vígy ki engem Égyiptomból és temess el az õ sírjokba. És monda: Én a te beszéded szerint cselekszem.
But when I go to my fathers, you are to take me out of Egypt and put me to rest in their last resting-place. And he said, I will do so.
ἀλλὰ κοιμηθήσομαι μετὰ τῶν πατέρων μου καὶ ἀρεῖς με ἐξ αἰγύπτου καὶ θάψεις με ἐν τῷ τάφῳ αὐτῶν ὁ δὲ εἶπεν ἐγὼ ποιήσω κατὰ τὸ ῥῆμά σου

31 És monda: Esküdjél meg nékem! és megesküvék néki. És leborula Izráel az ágy fejére.
And he said, Take an oath to me; and he took an oath to him: and Israel gave worship on the bed's head.
εἶπεν δέ ὄμοσόν μοι καὶ ὤμοσεν αὐτῷ καὶ προσεκύνησεν ισραηλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ

1 És lõn ezek után, megmondák Józsefnek: Ímé a te atyád beteg; és elvivé magával az õ két fiát Manassét és Efraimot.
Now after these things, word came to Joseph that his father was ill: and he took with him his sons Manasseh and Ephraim.
ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἀπηγγέλη τῷ ιωσηφ ὅτι ὁ πατήρ σου ἐνοχλεῖται καὶ ἀναλαβὼν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ τὸν μανασση καὶ τὸν εφραιμ ἦλθεν πρὸς ιακωβ

2 És tudtára adák Jákóbnak, mondván: Ímé a te fiad József hozzád jõ; és összeszedé erejét Izráel, s felüle az ágyon.
And when they said to Jacob, Your son Joseph is coming to see you: then Israel, getting all his strength together, had himself lifted up in his bed.
ἀπηγγέλη δὲ τῷ ιακωβ λέγοντες ἰδοὺ ὁ υἱός σου ιωσηφ ἔρχεται πρὸς σέ καὶ ἐνισχύσας ισραηλ ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν κλίνην

3 És monda Jákób Józsefnek: A mindenható Isten megjelenék nékem Lúzban, a Kanaán földén, és megálda engem.
And Jacob said to Joseph, God, the Ruler of all, came to me in a vision at Luz in the land of Canaan, and gave me his blessing,
καὶ εἶπεν ιακωβ τῷ ιωσηφ ὁ θεός μου ὤφθη μοι ἐν λουζα ἐν γῇ χανααν καὶ εὐλόγησέν με

4 És monda nékem: Ímé én megszaporítlak és megsokasítlak és népek sokaságává teszlek téged, s ezt a földet te utánnad a te magodnak adom örök birtokul.
And said to me, Truly, I will make you fertile and give you increase and will make of you a great family of nations: and I will give this land to your seed after you to be their heritage for ever.
καὶ εἶπέν μοι ἰδοὺ ἐγὼ αὐξανῶ σε καὶ πληθυνῶ σε καὶ ποιήσω σε εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν καὶ δώσω σοι τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον

5 Most tehát a te két fiad, a kik néked Égyiptom földén annakelõtte születtek, hogy én hozzád jöttem vala Égyiptomba, az enyéim; Efraim és Manasse, akár csak Rúben és Simeon, az enyéim lesznek.
And now your two sons who came to birth in Egypt before I came to you here, are mine; Ephraim and Manasseh will be mine, in the same way as Reuben and Simeon are.
νῦν οὖν οἱ δύο υἱοί σου οἱ γενόμενοί σοι ἐν αἰγύπτῳ πρὸ τοῦ με ἐλθεῖν πρὸς σὲ εἰς αἴγυπτον ἐμοί εἰσιν εφραιμ καὶ μανασση ὡς ρουβην καὶ συμεων ἔσονταί μοι

6 Ama szülötteid pedig, kiket õ utánok nemzettél, tiéid lésznek, és az õ bátyjaik nevérõl neveztessenek az õ örökségökben.
And any other offspring which you have after them, will be yours, and will be named after their brothers in their heritage.
τὰ δὲ ἔκγονα ἃ ἐὰν γεννήσῃς μετὰ ταῦτα σοὶ ἔσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κληθήσονται ἐν τοῖς ἐκείνων κλήροις

7 Mert mikor Mésopotámiából jövék, meghala mellettem Rákhel Kanaán földén az úton, mikor még egy dûlõföldre valék Efratától, és eltemetém õt ott az Efratába (azaz Bethlehembe) vezetõ úton.
And as for me, when I came from Paddan, death overtook Rachel on the way, when we were still some distance from Ephrath; and I put her to rest there on the road to Ephrath, which is Beth-lehem.
ἐγὼ δὲ ἡνίκα ἠρχόμην ἐκ μεσοποταμίας τῆς συρίας ἀπέθανεν ραχηλ ἡ μήτηρ σου ἐν γῇ χανααν ἐγγίζοντός μου κατὰ τὸν ἱππόδρομον χαβραθα τῆς γῆς τοῦ ἐλθεῖν εφραθα καὶ κα τώρυξα αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου αὕτη ἐστὶν βαιθλεεμ

8 És meglátá Izráel a József fiait és monda: Kicsodák ezek?
Then Israel, looking at Joseph's sons, said, Who are these?
ἰδὼν δὲ ισραηλ τοὺς υἱοὺς ιωσηφ εἶπεν τίνες σοι οὗτοι

9 József pedig monda az õ atyjának: Az én fiaim, kiket Isten itt adott nékem. És monda: Hozd ide õket hozzám, hadd áldjam meg.
And Joseph said to his father, They are my sons, whom God has given me in this land. And he said, Let them come near me, and I will give them a blessing.
εἶπεν δὲ ιωσηφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ υἱοί μού εἰσιν οὓς ἔδωκέν μοι ὁ θεὸς ἐνταῦθα καὶ εἶπεν ιακωβ προσάγαγέ μοι αὐτούς ἵνα εὐλογήσω αὐτούς

10 Mert Izráelnek szemei meghomályosodának a vénség miatt, [és] nem láthat vala. Közel vivé tehát õket hozzá, õ pedig megcsókolgatá és megölelgeté õket.
Now because Israel was old, his eyes were no longer clear, and he was not able to see. So he made them come near to him, and he gave them a kiss, folding them in his arms.
οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ ισραηλ ἐβαρυώπησαν ἀπὸ τοῦ γήρους καὶ οὐκ ἠδύνατο βλέπειν καὶ ἤγγισεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν καὶ ἐφίλησεν αὐτοὺς καὶ περιέλαβεν αὐτούς

11 És monda Izráel Józsefnek: Nem gondoltam, hogy orczádat megláthassam, és íme az Isten megengedte látnom magodat is.
And Israel said to Joseph, I had no hope of seeing your face again, but God in his mercy has let me see you and your children.
καὶ εἶπεν ισραηλ πρὸς ιωσηφ ἰδοὺ τοῦ προσώπου σου οὐκ ἐστερήθην καὶ ἰδοὺ ἔδειξέν μοι ὁ θεὸς καὶ τὸ σπέρμα σου

12 Akkor kivevé József azokat az õ a[tyjának] térdei közül, és leborula arczczal a földre.
Then Joseph took them from between his knees, and went down on his face to the earth.
καὶ ἐξήγαγεν ιωσηφ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν γονάτων αὐτοῦ καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς

13 És fogá József mindkettejöket, Efraimot jobbkezével Izráel balkeze felõl; Manassét pedig balkezével Izráelnek jobbkeze felõl és közel vivé õket hozzá.
Then taking Ephraim with his right hand, Joseph put him at Israel's left side, and with his left hand he put Manasseh at Israel's right side, placing them near him.
λαβὼν δὲ ιωσηφ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ τόν τε εφραιμ ἐν τῇ δεξιᾷ ἐξ ἀριστερῶν δὲ ισραηλ τὸν δὲ μανασση ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἐκ δεξιῶν δὲ ισραηλ ἤγγισεν αὐτοὺς αὐτῷ

14 Izráel pedig kinyujtá az õ jobbkezét és rátevé Efraim fejére, pedig õ a kisebbik vala, az õ balkezét pedig Manasse fejére. Tudva tevé így kezeit, mert az elsõszülött Manasse vala.
And Israel, stretching out his right hand, put it on the head of Ephraim, the younger, and his left hand on the head of Manasseh, crossing his hands on purpose, for Manasseh was the older.
ἐκτείνας δὲ ισραηλ τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν εφραιμ οὗτος δὲ ἦν ὁ νεώτερος καὶ τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μανασση ἐναλλὰξ τὰς χεῖρας

15 És megáldá Józsefet s monda: Az Isten, a kinek elõtte jártak az én atyáim Ábrahám és Izsák; az Isten a ki gondomat viselte, a mióta vagyok, mind e napig:
And he gave Joseph a blessing, saying, May the God to whom my fathers, Abraham and Isaac, gave worship, the God who has taken care of me all my life till this day,
καὶ ηὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν ὁ θεός ᾧ εὐηρέστησαν οἱ πατέρες μου ἐναντίον αὐτοῦ αβρααμ καὶ ισαακ ὁ θεὸς ὁ τρέφων με ἐκ νεότητος ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

16 Amaz Angyal, ki megszabadított engem minden gonosztól, áldja meg e gyermekeket, és viseljék az én nevemet és az én atyáimnak Ábrahámnak és Izsáknak nevét, és mint a halak szaporodjanak e földön.

The angel who has been my saviour from all evil, send his blessing on these children: and let my name and the name of my fathers, Abraham and Isaac, be given to them; and let them become a great nation in the earth.

ὁ ἄγγελος ὁ ῥυόμενός με ἐκ πάντων τῶν κακῶν εὐλογήσαι τὰ παιδία ταῦτα καὶ ἐπικληθήσεται ἐν αὐτοῖς τὸ ὄνομά μου καὶ τὸ ὄνομα τῶν πατέρων μου αβρααμ καὶ ισαακ καὶ πληθυνθείησαν εἰς πλῆθος πολὺ ἐπὶ τῆς γῆς

17 Látván pedig József, hogy az õ atyja jobbkezét Efraim fejére tevé, nem tetszék néki, és megfogá atyja kezét, hogy Efraim fejérõl Manasse fejére tegye át.

Now when Joseph saw that his father had put his right hand on the head of Ephraim, it did not seem right to him; and lifting his father's hand he would have put it on the head of Manasseh.

ἰδὼν δὲ ιωσηφ ὅτι ἐπέβαλεν ὁ πατὴρ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν εφραιμ βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη καὶ ἀντελάβετο ιωσηφ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀφελεῖν αὐτὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς εφραιμ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μανασση

18 És monda József az õ atyjának: Nem úgy atyám; mert ez az elsõszülött, ennek fejére tedd jobb kezedet.

And Joseph said to his father, Not so, my father, for this is the older; put your right hand on his head.

εἶπεν δὲ ιωσηφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐχ οὕτως πάτερ οὗτος γὰρ ὁ πρωτότοκος ἐπίθες τὴν δεξιάν σου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ

19 Nem akará pedig az atyja és monda: Tudom fiam, tudom, õ is néppé lesz, õ is megnevekedik; de az õ öccse nálánál inkább megnevekedik, és az õ magja népek sokaságává lesz.

But his father would not, saying, I am doing it on purpose, my son; he will certainly become a nation and a great one; but his younger brother will be greater than he, and his seed will become a great family of nations.

καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἀλλὰ εἶπεν οἶδα τέκνον οἶδα καὶ οὗτος ἔσται εἰς λαόν καὶ οὗτος ὑψωθήσεται ἀλλὰ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος μείζων αὐτοῦ ἔσται καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἔσται εἰς πλῆθος ἐθνῶν

20 És megáldá õket azon a napon, mondván: Ha áld, téged említsen Izráel, mondván: Az Isten téged olyanná tégyen mint Efraimot s Manassét. És Efraimot eleibe tevé Manassénak.

So he gave them his blessing that day, saying, You will be the sign of blessing in Israel, for they will say, May God make you like Ephraim and Manasseh; and he put Ephraim before Manasseh.

καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων ἐν ὑμῖν εὐλογηθήσεται ισραηλ λέγοντες ποιήσαι σε ὁ θεὸς ὡς εφραιμ καὶ ὡς μανασση καὶ ἔθηκεν τὸν εφραιμ ἔμπροσθεν τοῦ μανασση

21 És mondá Izráel Józsefnek: Ímé én meghalok, de az Isten veletek lesz és vissza visz titeket a ti atyáitok földére.

Then Israel said to Joseph, Now my death is near; but God will be with you, guiding you back to the land of your fathers.

εἶπεν δὲ ισραηλ τῷ ιωσηφ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνῄσκω καὶ ἔσται ὁ θεὸς μεθ' ὑμῶν καὶ ἀποστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων ὑμῶν

22 Én pedig adok néked egy osztályrészt a te atyádfiainak része felett, melyet az Emoreustól vettem fegyveremmel és kézívemmel.

And I have given you more than your brothers, even Shechem as your heritage, which I took from the Amorites with my sword and my bow.

ἐγὼ δὲ δίδωμί σοι σικιμα ἐξαίρετον ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου ἣν ἔλαβον ἐκ χειρὸς αμορραίων ἐν μαχαίρᾳ μου καὶ τόξῳ

1 És szólítá Jákób az õ fiait, és monda: Gyûljetek egybe, hadd jelentsem meg néktek, a mi rátok következik a messze jövõben.

And Jacob sent for his sons, and said, Come together, all of you, so that I may give you news of your fate in future times.

ἐκάλεσεν δὲ ιακωβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν συνάχθητε ἵνα ἀναγγείλω ὑμῖν τί ἀπαντήσει ὑμῖν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν

2 Gyûljetek össze s hallgassatok Jákóbnak fiai! hallgassatok Izráelre, a ti atyátokra.

Come near, O sons of Jacob, and give ear to the words of Israel your father.

ἀθροίσθητε καὶ ἀκούσατε υἱοὶ ιακωβ ἀκούσατε ισραηλ τοῦ πατρὸς ὑμῶν

3 Rúben, te elsõszülöttem, erõm, tehetségem zsengéje, elsõ a méltóságban, elsõ a hatalomban.

Reuben, you are my oldest son, the first-fruit of my strength, first in pride and first in power:

ρουβην πρωτότοκός μου σύ ἰσχύς μου καὶ ἀρχὴ τέκνων μου σκληρὸς φέρεσθαι καὶ σκληρὸς αὐθάδης

4 Állhatatlan, mint a víz, nem leszesz elsõ, mivel atyád ágyába léptél fel: akkor megfertõztetted! Nyoszolyámba lépett õ.
But because you were uncontrolled, the first place will not be yours; for you went up to your father's bed, even his bride-bed, and made it unclean.
ἐξύβρισας ὡς ὕδωρ μὴ ἐκζέσῃς ἀνέβης γὰρ ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρός σου τότε ἐμίανας τὴν στρωμνήν οὗ ἀνέβης

5 Simeon és Lévi atyafiak, erõszak eszközei az õ fegyverök.
Simeon and Levi are brothers; deceit and force are their secret designs.
συμεων καὶ λευι ἀδελφοί συνετέλεσαν ἀδικίαν ἐξ αἱρέσεως αὐτῶν

6 Tanácsukban ne légyen részes lelkem, gyûlésükkel ne egyesûljön dicsõségem, mert haragjokban férfit öltek, s kedvök telve inát szegték az ökörnek.
Take no part in their secrets, O my soul; keep far away, O my heart, from their meetings; for in their wrath they put men to death, and for their pleasure even oxen were wounded.
εἰς βουλὴν αὐτῶν μὴ ἔλθοι ἡ ψυχή μου καὶ ἐπὶ τῇ συστάσει αὐτῶν μὴ ἐρείσαι τὰ ἥπατά μου ὅτι ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀπέκτειναν ἀνθρώπους καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν ταῦρον

7 Átkozott haragjok, mert erõszakos, és dühök, mivel kegyetlen; eloszlatom õket Jákóbban, és elszélesztem Izráelben.
A curse on their passion for it was bitter; and on their wrath for it was cruel. I will let their heritage in Jacob be broken up, driving them from their places in Israel.
ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν ὅτι αὐθάδης καὶ ἡ μῆνις αὐτῶν ὅτι ἐσκληρύνθη διαμεριῶ αὐτοὺς ἐν ιακωβ καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν ισραηλ

8 Júda! téged magasztalnak atyádfiai, kezed ellenségeidnek nyakán lesz s meghajolnak elõtted atyáidnak fiai.
To you, Judah, will your brothers give praise: your hand will be on the neck of your haters; your father's sons will go down to the earth before you.
ιουδα σὲ αἰνέσαισαν οἱ ἀδελφοί σου αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν σου προσκυνήσουσίν σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου

9 Oroszlánkölyök Júda; zsákmányt ejtvén, felmentél, fiam! Lehevert, lenyúgodott, mint a hím oroszlán, és mint nõstény oroszlán; ki veri õt fel?
Judah is a young lion; like a lion full of meat you have become great, my son; now he takes his rest like a lion stretched out and like an old lion; by whom will his sleep be broken?
σκύμνος λέοντος ιουδα ἐκ βλαστοῦ υἱέ μου ἀνέβης ἀναπεσὼν ἐκοιμήθης ὡς λέων καὶ ὡς σκύμνος τίς ἐγερεῖ αὐτόν

10 Nem múlik el Júdától a fejedelmi bot, sem a vezéri pálcza térdei közûl; míg eljõ Siló, és a népek néki engednek.
The rod of authority will not be taken from Judah, and he will not be without a law-giver, till he comes who has the right to it, and the peoples will put themselves under his rule.
οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ ιουδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν

11 Szõlõtõhöz köti szamarát, és nemes venyigéhez szamara vemhét, ruháját borban mossa, felöltõjét a szõlõ vérében.
Knotting his ass's cord to the vine, and his young ass to the best vine; washing his robe in wine, and his clothing in the blood of grapes:
δεσμεύων πρὸς ἄμπελον τὸν πῶλον αὐτοῦ καὶ τῇ ἕλικι τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ πλυνεῖ ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ

12 Bortól veresek szemei, tejtõl fehérek fogai.
His eyes will be dark with wine, and his teeth white with milk.
χαροποὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ οἴνου καὶ λευκοὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἢ γάλα

13 Zebulon a tenger partjáig lakozik, azaz a hajók kikötõjéig s határának széle Czídonig ér.
The resting-place of Zebulun will be by the sea, and he will be a harbour for ships; the edge of his land will be by Zidon.
ζαβουλων παράλιος κατοικήσει καὶ αὐτὸς παρ' ὅρμον πλοίων καὶ παρατενεῖ ἕως σιδῶνος

14 Izsakhár erõs csontú szamár, a karámok közt heverész.
Issachar is a strong ass stretched out among the flocks:
ισσαχαρ τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν ἀναπαυόμενος ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων

15 S látja, hogy jó a nyugalom és hogy a föld mily kies: teher alá hajtja hátát, s robotoló szolgává lesz.
And he saw that rest was good and the land was pleasing; so he let them put weights on his back and became a servant.
καὶ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν ὅτι καλή καὶ τὴν γῆν ὅτι πίων ὑπέθηκεν τὸν ὦμον αὐτοῦ εἰς τὸ πονεῖν καὶ ἐγενήθη ἀνὴρ γεωργός

16 Dán ítéli az õ népét, mint Izráel akármelyik nemzetsége.
Dan will be the judge of his people, as one of the tribes of Israel.
δαν κρινεῖ τὸν ἑαυτοῦ λαὸν ὡσεὶ καὶ μία φυλὴ ἐν ισραηλ

17 Dán kígyó lesz az úton, szarvaskígyó az ösvényen, mely a ló körmébe harap, hogy lovagja hanyatt esik.
May Dan be a snake in the way, a horned snake by the road, biting the horse's foot so that the horseman has a fall.
καὶ γενηθήτω δαν ὄφις ἐφ' ὁδοῦ ἐγκαθήμενος ἐπὶ τρίβου δάκνων πτέρναν ἵππου καὶ πεσεῖται ὁ ἱππεὺς εἰς τὰ ὀπίσω

18 Szabadításodra várok Uram!
I have been waiting for your salvation, O Lord.
τὴν σωτηρίαν περιμένω κυρίου

19 Gád! had háborgatja; majd õ hág annak sarkába.
Gad, an army will come against him, but he will come down on them in their flight.
γαδ πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν αὐτὸς δὲ πειρατεύσει αὐτῶν κατὰ πόδας

20 Ásernek kenyere kövér, királyi csemegét szolgáltat.
Asher's bread is fat; he gives delicate food for kings.
ασηρ πίων αὐτοῦ ὁ ἄρτος καὶ αὐτὸς δώσει τρυφὴν ἄρχουσιν

21 Nafthali, gyorslábú szarvas, az õ beszéde kedves.
Naphtali is a roe let loose, giving fair young ones.
νεφθαλι στέλεχος ἀνειμένον ἐπιδιδοὺς ἐν τῷ γενήματι κάλλος

22 Termékeny fa József, termõ ág a forrás mellett, ágazata meghaladja a kõfalat.
Joseph is a young ox, whose steps are turned to the fountain;
υἱὸς ηὐξημένος ιωσηφ υἱὸς ηὐξημένος ζηλωτός υἱός μου νεώτατος πρός με ἀνάστρεψον

23 Keserítik, lövöldözik és üldözik a nyilazók:
He was troubled by the archers; they sent out their arrows against him, cruelly wounding him:
εἰς ὃν διαβουλευόμενοι ἐλοιδόρουν καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων

24 De mereven marad kézíve, feszülten keze karjai, Jákób Hatalmasának kezétõl, onnan, Izráel pásztorától, kõsziklájától.
But their bows were broken by a strong one, and the cords of their arms were cut by the Strength of Jacob, by the name of the Stone of Israel:
καὶ συνετρίβη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν καὶ ἐξελύθη τὰ νεῦρα βραχιόνων χειρῶν αὐτῶν διὰ χεῖρα δυνάστου ιακωβ ἐκεῖθεν ὁ κατισχύσας ισραηλ

25 Atyád Istenétõl, a ki segéljen; a mindenhatótól, a ki megáldjon, az ég áldásaival, onnan felülrõl, a mélység áldásaival, mely alant terül, az emlõk és anyaméh áldásaival.
Even by the God of your father, who will be your help, and by the Ruler of all, who will make you full with blessings from heaven on high, blessings of the deep stretched out under the earth, blessings of the breasts and of the fertile body:
παρὰ θεοῦ τοῦ πατρός σου καὶ ἐβοήθησέν σοι ὁ θεὸς ὁ ἐμὸς καὶ εὐλόγησέν σε εὐλογίαν οὐρανοῦ ἄνωθεν καὶ εὐλογίαν γῆς ἐχούσης πάντα ἔνεκεν εὐλογίας μαστῶν καὶ μήτρας

26 Atyád áldásai meghaladják az õs hegyek áldásait, az örök halmok kiességeit. Szálljanak József fejére, a testvérek közûl kiválasztatottnak koponyájára.
Blessings of sons, old and young, to the father: blessings of the oldest mountains and the fruit of the eternal hills: let them come on the head of Joseph, on the crown of him who was separate from his brothers.
εὐλογίας πατρός σου καὶ μητρός σου ὑπερίσχυσεν ἐπ' εὐλογίαις ὀρέων μονίμων καὶ ἐπ' εὐλογίαις θινῶν ἀενάων ἔσονται ἐπὶ κεφαλὴν ιωσηφ καὶ ἐπὶ κορυφῆς ὧν ἠγήσατο ἀδελφῶν

27 Benjámin ragadozó farkas: reggel ragadományt eszik, este pedig zsákmányt oszt.
Benjamin is a wolf, searching for meat: in the morning he takes his food, and in the evening he makes division of what he has taken.
βενιαμιν λύκος ἅρπαξ τὸ πρωινὸν ἔδεται ἔτι καὶ εἰς τὸ ἑσπέρας διαδώσει τροφήν

28 Mind ezek Izráel nemzetségei, tizenketten, és ez az a mit mondott nékik az õ atyjok, mikor õket megáldá; mindeniket tulajdon áldásával áldá meg.
These are the twelve tribes of Israel: and these are the words their father said to them, blessing them; to every one he gave his blessing.
πάντες οὗτοι υἱοὶ ιακωβ δώδεκα καὶ ταῦτα ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν καὶ εὐλόγησεν αὐτούς ἕκαστον κατὰ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς

29 És parancsola nékik és monda: Én az én népemhez takaríttatom, temessetek engem az én atyáimhoz, ama barlangba, mely a Khitteus Efron mezején van.
And he gave orders to them, saying, Put me to rest with my people and with my fathers, in the hollow of the rock in the field of Ephron the Hittite,
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἐγὼ προστίθεμαι πρὸς τὸν ἐμὸν λαόν θάψατέ με μετὰ τῶν πατέρων μου ἐν τῷ σπηλαίῳ ὅ ἐστιν ἐν τῷ ἀγρῷ εφρων τοῦ χετταίου

30 Abba a barlangba, mely Kanaán földén Mamré átellenében Makpelahnak mezején van, melyet megvett Ábrahám a mezõvel együtt a Khitteus Efrontól, temetésre való örökségül.
In the rock in the field of Machpelah, near Mamre in the land of Canaan, which Abraham got from Ephron the Hittite, to be his resting-place.
ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ τῷ ἀπέναντι μαμβρη ἐν τῇ γῇ χανααν ὃ ἐκτήσατο αβρααμ τὸ σπήλαιον παρὰ εφρων τοῦ χετταίου ἐν κτήσει μνημείου

31 Oda temették el Ábrahámot és Sárát az õ feleségét; oda temették Izsákot és Rebekát az õ feleségét; s oda temettem el Leát is.
There Abraham and Sarah his wife were put to rest, and there they put Isaac and Rebekah his wife, and there I put Leah to rest.
ἐκεῖ ἔθαψαν αβρααμ καὶ σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐκεῖ ἔθαψαν ισαακ καὶ ρεβεκκαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἐκεῖ ἔθαψα λειαν

32 Szerzemény e mezõ és a barlang, mely abban van, a Khéth fiaitól.
In the rock in the field which was got for a price from the people of Heth.
ἐν κτήσει τοῦ ἀγροῦ καὶ τοῦ σπηλαίου τοῦ ὄντος ἐν αὐτῷ παρὰ τῶν υἱῶν χετ

33 És elvégezé Jákób a mit fiainak parancsolt és fölszedé lábait az ágyra, és kimúlék és az õ népéhez takaríttaték.
And when Jacob had come to the end of these words to his sons, stretching himself on his bed, he gave up his spirit, and went the way of his people.
καὶ κατέπαυσεν ιακωβ ἐπιτάσσων τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ ἐξάρας τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κλίνην ἐξέλιπεν καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ

1 József pedig az õ atyja orczájára borúla és siránkozék felette és csókolgatá õt.
And Joseph put his head down on his father's face, weeping and kissing him.
καὶ ἐπιπεσὼν ιωσηφ ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐφίλησεν αὐτόν

2 És megparancsolá József az õ szolgáinak, az orvosoknak, hogy balzsamozzák be az õ atyját; és bebalzsamozák az orvosok Izráelt.
And Joseph gave orders to his servants who had the necessary knowledge, to make his father's body ready, folding it in linen with spices, and they did so.
καὶ προσέταξεν ιωσηφ τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς ἐνταφιασταῖς ἐνταφιάσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἐνεταφίασαν οἱ ἐνταφιασταὶ τὸν ισραηλ

3 Mikor negyven nap eltelék, mert akkorra telnek be a bebalzsamozás napjai, siraták õt az Égyiptombeliek hetven napig.
And the forty days needed for making the body ready went by: and there was weeping for him among the Egyptians for seventy days.
καὶ ἐπλήρωσαν αὐτοῦ τεσσαράκοντα ἡμέρας οὕτως γὰρ καταριθμοῦνται αἱ ἡμέραι τῆς ταφῆς καὶ ἐπένθησεν αὐτὸν αἴγυπτος ἑβδομήκοντα ἡμέρας

4 És elmúlának az õ siratásának napjai, és szóla József a Faraó házanépéhez, mondván: Ha kedves vagyok elõttetek, szóljatok kérlek a Faraónak, mondván:
And when the days of weeping for him were past, Joseph said to the servants of Pharaoh, If now you have love for me, say these words to Pharaoh:
ἐπειδὴ δὲ παρῆλθον αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους ἐλάλησεν ιωσηφ πρὸς τοὺς δυνάστας φαραω λέγων εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον ὑμῶν λαλήσατε περὶ ἐμοῦ εἰς τὰ ὦτα φαραω λέγοντες

5 Az én atyám engem megesketett, mondván: Ímé én meghalok; az én síromba, melyet Kanaán földén ástam magamnak, oda temess el engem. Most hát kérlek, hadd menjek el, és temessem el az én atyámat, azután visszatérek.
My father made me take an oath, saying, When I am dead, put me to rest in the place I have made ready for myself in the land of Canaan. So now let me go and put my father in his last resting-place, and I will come back again.
ὁ πατήρ μου ὥρκισέν με λέγων ἐν τῷ μνημείῳ ᾧ ὤρυξα ἐμαυτῷ ἐν γῇ χανααν ἐκεῖ με θάψεις νῦν οὖν ἀναβὰς θάψω τὸν πατέρα μου καὶ ἐπανελεύσομαι

6 És monda a Faraó: Eredj el és temesd el a te atyádat, a mint megesketett téged.
And Pharaoh said, Go up and put your father to rest, as you gave your oath to him.
καὶ εἶπεν φαραω ἀνάβηθι θάψον τὸν πατέρα σου καθάπερ ὥρκισέν σε

7 Elméne azért József, hogy az õ atyját eltemesse, és vele együtt felmenének mind a Faraó szolgái, az õ házának vénei és Égyiptom földének minden vénei.
So Joseph went up to put his father in his last resting-place; and with him went all the servants of Pharaoh, and the chief men of his house and all the chiefs of the land of Egypt,
καὶ ἀνέβη ιωσηφ θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ παῖδες φαραω καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι τῆς γῆς αἰγύπτο υ

8 Józsefnek is egész háznépe; és az õ bátyjai, és az õ atyjának háznépe; csak gyermekeiket, juhaikat és barmaikat hagyták a Gósen földén.
And all the family of Joseph, and his brothers and his father's people: only their little ones and their flocks and herds they did not take with them from the land of Goshen.
καὶ πᾶσα ἡ πανοικία ιωσηφ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ οἰκία ἡ πατρικὴ αὐτοῦ καὶ τὴν συγγένειαν καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας ὑπελίποντο ἐν γῇ γεσεμ

9 Felmenének annakfelette õ vele szekerek is és lovagok, úgy hogy igen nagy sereg vala.
And carriages went up with him and horsemen, a great army.
καὶ συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ καὶ ἅρματα καὶ ἱππεῖς καὶ ἐγένετο ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα

10 Mikor eljutának Atád szérûjéhez, mely a Jordánon túl van, nagy és keserves sírással sírának ott. József pedig hét napig gyászolá az õ atyját.
And they came to the grain-floor of Atad on the other side of Jordan, and there they gave the last honours to Jacob, with great and bitter sorrow, weeping for their father for seven days.
καὶ παρεγένοντο ἐφ' ἅλωνα αταδ ὅ ἐστιν πέραν τοῦ ιορδάνου καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν κοπετὸν μέγαν καὶ ἰσχυρὸν σφόδρα καὶ ἐποίησεν τὸ πένθος τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας

11 És láták az ország lakosai, a Kanaán népe azt a gyászt Atád szérûjénél, és mondának: Keserves gyásza ez az Égyiptombelieknek. Azért nevezék azt a helyet Ábel Miczrajimnak, mely a Jordánon túl van.
And when the people of the land, the people of Canaan, at the grain-floor of Atad, saw their grief, they said, Great is the grief of the Egyptians: so the place was named Abel-mizraim, on the other side of Jordan.
καὶ εἶδον οἱ κάτοικοι τῆς γῆς χανααν τὸ πένθος ἐν ἅλωνι αταδ καὶ εἶπαν πένθος μέγα τοῦτό ἐστιν τοῖς αἰγυπτίοις διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ πένθος αἰγύπτου ὅ ἐστιν πέ ραν τοῦ ιορδάνου

12 Aképen cselekedének azért [Jákóbbal] az õ fiai, a miképen megparancsolta vala nékik.
So his sons did as he had given them orders to do:
καὶ ἐποίησαν αὐτῷ οὕτως οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ

13 Elvivék ugyanis õt az õ fiai Kanaán földére és eltemeték õt a Makpelah mezõnek barlangjába, melyet vett vala Ábrahám a mezõvel együtt temetésre való örökségnek a Khitteus Efrontól Mamrénak átellenében.
For they took him into the land of Canaan and put him to rest in the hollow rock in the field of Machpelah, which Abraham got with the field, for a resting-place, from Ephron the Hittite at Mamre.
καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς γῆν χανααν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν ὃ ἐκτήσατο αβρααμ τὸ σπήλαιον ἐν κτήσει μνημείου παρὰ εφρων τοῦ χετταίου κ ατέναντι μαμβρη

14 És visszatére József Égyiptomba, õ, és az õ atyjafiai, és mind azok, kik vele fölmentek vala az õ atyjának temetésére, minekutána eltemette az õ atyját.
And when his father had been put to rest, Joseph and his brothers and all who had gone with him, went back to Egypt.
καὶ ἀπέστρεψεν ιωσηφ εἰς αἴγυπτον αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ συναναβάντες θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ

15 A mint láták József bátyjai, hogy az õ atyjok meghalt, ezt mondják vala: Hátha gyûlölni fog minket József, és visszaadja nékünk mindazt a gonoszt, a mit rajta elkövettünk.
Now after the death of their father, Joseph's brothers said to themselves, It may be that Joseph's heart will be turned against us, and he will give us punishment for all the evil which we did to him.
ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ ιωσηφ ὅτι τέθνηκεν ὁ πατὴρ αὐτῶν εἶπαν μήποτε μνησικακήσῃ ἡμῖν ιωσηφ καὶ ἀνταπόδομα ἀνταποδῷ ἡμῖν πάντα τὰ κακά ἃ ἐνεδειξάμεθα αὐτῷ

16 Izenetet küldének azért Józsefhez, mondván: A te atyád megparancsolta nékünk az õ holta elõtt, mondván:
So they sent word to Joseph, saying, Your father, before his death, gave us orders, saying,
καὶ παρεγένοντο πρὸς ιωσηφ λέγοντες ὁ πατήρ σου ὥρκισεν πρὸ τοῦ τελευτῆσαι αὐτὸν λέγων

17 Így szóljatok Józsefhez: Kérünk téged, bocsásd meg a te atyádfiainak vétkét és bûnöket, mert gonoszul cselekedtek te ellened. Most azért bocsásd meg azoknak vétkét, a kik a te atyád Istenét szolgálják. József pedig sír vala, mikor ezt mondák néki.
You are to say to Joseph, Let the wrongdoing of your brothers be overlooked, and the evil they did to you: now, if it is your pleasure, let the sin of the servants of your father's God have forgiveness. And at these words, Joseph was overcome with weeping.
οὕτως εἴπατε ιωσηφ ἄφες αὐτοῖς τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν ὅτι πονηρά σοι ἐνεδείξαντο καὶ νῦν δέξαι τὴν ἀδικίαν τῶν θεραπόντων τοῦ θεοῦ τοῦ πατρός σου καὶ ἔκλα υσεν ιωσηφ λαλούντων αὐτῶν πρὸς αὐτόν

18 Járulának pedig õ hozzá az õ testvérei is, és leborúlának elõtte és mondának: Ímé mi a te szolgáid [vagyunk].
Then his brothers went, and falling at his feet, said, Truly, we are your servants.
καὶ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν εἶπαν οἵδε ἡμεῖς σοι οἰκέται

19 József pedig monda: Ne féljetek: avagy Isten gyanánt [vagyok-é]én?
And Joseph said, Have no fear: am I in the place of God?
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ιωσηφ μὴ φοβεῖσθε τοῦ γὰρ θεοῦ εἰμι ἐγώ

20 Ti gonoszt gondoltatok én ellenem, [de] Isten azt jóra gondolta [fordítani], hogy cselekedjék úgy a mint ma, hogy sok nép életét megtartsa.
As for you, it was in your mind to do me evil, but God has given a happy outcome, the salvation of numbers of people, as you see today.
ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρά ὁ δὲ θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθά ὅπως ἂν γενηθῇ ὡς σήμερον ἵνα διατραφῇ λαὸς πολύς

21 Most annakokáért ne féljetek: Eltartalak én titeket és a ti gyermekeiteket. És megvígasztalá õket és szívökre beszéle.
So now, have no fear: for I will take care of you and your little ones. So he gave them comfort with kind words.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς μὴ φοβεῖσθε ἐγὼ διαθρέψω ὑμᾶς καὶ τὰς οἰκίας ὑμῶν καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς καὶ ἐλάλησεν αὐτῶν εἰς τὴν καρδίαν

22 József pedig Égyiptomban lakozék; mind õ, mind az õ atyjának házanépe. És éle József száz tíz esztendeig.
Now Joseph and all his father's family went on living in Egypt: and the years of Joseph's life were a hundred and ten.
καὶ κατῴκησεν ιωσηφ ἐν αἰγύπτῳ αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ πανοικία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἔζησεν ιωσηφ ἔτη ἑκατὸν δέκα

23 És látá József Efraimtól harmad ízben való fiait. Manasse fiának Mákhirnak is születtek József térdén gyermekei.
And Joseph saw Ephraim's children of the third generation: and the children of Machir, the son of Manasseh, came to birth on Joseph's knees.
καὶ εἶδεν ιωσηφ εφραιμ παιδία ἕως τρίτης γενεᾶς καὶ υἱοὶ μαχιρ τοῦ υἱοῦ μανασση ἐτέχθησαν ἐπὶ μηρῶν ιωσηφ

24 És monda József az õ testvéreinek: Én meghalok, de Isten bizonnyal meglátogat titeket és felvisz titeket e földrõl arra a földre, melyet esküvel ígért meg Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak.
Then Joseph said to his brothers, The time of my death has come; but God will keep you in mind and take you out of this land into the land which he gave by his oath to Abraham and Isaac and Jacob.
καὶ εἶπεν ιωσηφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ λέγων ἐγὼ ἀποθνῄσκω ἐπισκοπῇ δὲ ἐπισκέψεται ὑμᾶς ὁ θεὸς καὶ ἀνάξει ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν ὁ θεὸς τοῖς πατράσ ιν ἡμῶν αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ

25 És megesketé József Izráel fiait, mondván: Mikor az Isten titeket bizonnyal meglátogat, vigyétek fel innen az én tetemeimet magatokkal.
Then Joseph made the children of Israel take an oath, saying, God will certainly give effect to his word, and you are to take my bones away from here.
καὶ ὥρκισεν ιωσηφ τοὺς υἱοὺς ισραηλ λέγων ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ᾗ ἐπισκέψεται ὑμᾶς ὁ θεός καὶ συνανοίσετε τὰ ὀστᾶ μου ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν

26 És meghala József száz tíz esztendõs korában, és bebalzsamozák, és koporsóba tevék Égyiptomban.
So Joseph came to his death, being a hundred and ten years old: and they made his body ready, and he was put in a chest in Egypt.
καὶ ἐτελεύτησεν ιωσηφ ἐτῶν ἑκατὸν δέκα καὶ ἔθαψαν αὐτὸν καὶ ἔθηκαν ἐν τῇ σορῷ ἐν αἰγύπτῳ .

1 Ezek pedig az Izráel fiainak nevei, a kik Jákóbbal Égyiptomba menének; kiki az õ házanépével méne:
Now these are the names of the sons of Israel who came into Egypt; every man and his family came with Jacob.
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ισραηλ τῶν εἰσπεπορευμένων εἰς αἴγυπτον ἅμα ιακωβ τῷ πατρὶ αὐτῶν ἕκαστος πανοικίᾳ αὐτῶν εἰσήλθοσαν

2 Rúben, Simeon, Lévi és Júda;
Reuben, Simeon, Levi, and Judah;
ρουβην συμεων λευι ιουδας

3 Izsakhár, Zebulon és Benjámin;
Issachar, Zebulun, and Benjamin;
ισσαχαρ ζαβουλων καὶ βενιαμιν

4 Dán és Nafthali, Gád és Áser.
Dan and Naphtali, Gad and Asher.
δαν καὶ νεφθαλι γαδ καὶ ασηρ

5 Mindazok a lelkek pedig, a kik Jákób ágyékából származtak vala, hetvenen valának. József pedig Égyiptomban vala.
All the offspring of Jacob were seventy persons: and Joseph had come to Egypt before them.
ιωσηφ δὲ ἦν ἐν αἰγύπτῳ ἦσαν δὲ πᾶσαι ψυχαὶ ἐξ ιακωβ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα

6 És meghala József és minden õ atyjafia és az az egész nemzedék.
Then Joseph came to his end, and all his brothers, and all that generation.
ἐτελεύτησεν δὲ ιωσηφ καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη

7 Izráel fiai pedig szaporák valának, szaporodának és sokasodának és igen-igen elhatalmazának, úgy hogy megtelék velök az ország.
And the children of Israel were fertile, increasing very greatly in numbers and in power; and the land was full of them.
οἱ δὲ υἱοὶ ισραηλ ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν καὶ χυδαῖοι ἐγένοντο καὶ κατίσχυον σφόδρα σφόδρα ἐπλήθυνεν δὲ ἡ γῆ αὐτούς

8 Azonközben új király támada Égyiptomban, a ki Józsefet nem ismerte vala.
Now a new king came to power in Egypt, who had no knowledge of Joseph.
ἀνέστη δὲ βασιλεὺς ἕτερος ἐπ' αἴγυπτον ὃς οὐκ ᾔδει τὸν ιωσηφ

9 És monda az õ népének: Ímé az Izráel fiainak népe több, és hatalmasabb nálunknál.
And he said to his people, See, the people of Israel are greater in number and in power than we are:
εἶπεν δὲ τῷ ἔθνει αὐτοῦ ἰδοὺ τὸ γένος τῶν υἱῶν ισραηλ μέγα πλῆθος καὶ ἰσχύει ὑπὲρ ἡμᾶς

10 Nosza bánjunk okosan vele, hogy el ne sokasodjék és az ne legyen, hogy ha háború támad, õ is ellenségünkhöz adja magát és ellenünk harczoljon és az országból kimenjen.
Let us take care for fear that their numbers may become even greater, and if there is a war, they may be joined with those who are against us, and make an attack on us, and go up out of the land.
δεῦτε οὖν κατασοφισώμεθα αὐτούς μήποτε πληθυνθῇ καί ἡνίκα ἂν συμβῇ ἡμῖν πόλεμος προστεθήσονται καὶ οὗτοι πρὸς τοὺς ὑπεναντίους καὶ ἐκπολεμήσαντες ἡμᾶς ἐξελεύσονται ἐκ τῆς γῆς

11 Rendelének azért föléjök robotmestereket, hogy nehéz munkákkal sanyargassák õket. És építe a Faraónak gabonatartó városokat, Pithomot és Ramszeszt.
So they put overseers of forced work over them, in order to make their strength less by the weight of their work. And they made store-towns for Pharaoh, Pithom and Raamses.
καὶ ἐπέστησεν αὐτοῖς ἐπιστάτας τῶν ἔργων ἵνα κακώσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ᾠκοδόμησαν πόλεις ὀχυρὰς τῷ φαραω τήν τε πιθωμ καὶ ραμεσση καὶ ων ἥ ἐστιν ἡλίου πόλις

12 De minél inkább sanyargatják vala õt, annál inkább sokasodik és annál inkább terjeszkedik vala, s félnek vala az Izráel fiaitól.
But the more cruel they were to them, the more their number increased, till all the land was full of them. And the children of Israel were hated by the Egyptians.
καθότι δὲ αὐτοὺς ἐταπείνουν τοσούτῳ πλείους ἐγίνοντο καὶ ἴσχυον σφόδρα σφόδρα καὶ ἐβδελύσσοντο οἱ αἰγύπτιοι ἀπὸ τῶν υἱῶν ισραηλ

13 Pedig kegyetlenûl dolgoztaták az égyiptomiak az Izráel fiait.
And they gave the children of Israel even harder work to do:
καὶ κατεδυνάστευον οἱ αἰγύπτιοι τοὺς υἱοὺς ισραηλ βίᾳ

14 És kemény munkával keserítéké életöket, sárcsinálással, téglavetéssel és mindenféle mezei munkával, minden munkájokkal, melyeket kegyetlenûl dolgoztatnak vala velök.
And made their lives bitter with hard work, making building-material and bricks, and doing all sorts of work in the fields under the hardest conditions.
καὶ κατωδύνων αὐτῶν τὴν ζωὴν ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς σκληροῖς τῷ πηλῷ καὶ τῇ πλινθείᾳ καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις τοῖς ἐν τοῖς πεδίοις κατὰ πάντα τὰ ἔργα ὧν κατεδουλοῦντο αὐτοὺς μ ετὰ βίας

15 És szóla Égyiptom királya a héber bábáknak, a kik közûl egyiknek Sifra, a másiknak Puá vala neve.
And the king of Egypt said to the Hebrew women who gave help at the time of childbirth (the name of the one was Shiphrah and the name of the other Puah),
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῶν αἰγυπτίων ταῖς μαίαις τῶν εβραίων τῇ μιᾷ αὐτῶν ᾗ ὄνομα σεπφωρα καὶ τὸ ὄνομα τῆς δευτέρας φουα

16 És monda: Mikoron héber asszonyok körûl bábálkodtok, nézzetek a szûlõszékre: ha fiú az, azt öljétek meg, ha pedig leány az, hadd éljen.
When you are looking after the Hebrew women in childbirth, if it is a son you are to put him to death; but if it is a daughter, she may go on living.
καὶ εἶπεν ὅταν μαιοῦσθε τὰς εβραίας καὶ ὦσιν πρὸς τῷ τίκτειν ἐὰν μὲν ἄρσεν ᾖ ἀποκτείνατε αὐτό ἐὰν δὲ θῆλυ περιποιεῖσθε αὐτό

17 De a bábák félék az Istent és nem cselekedének úgy a mint Égyiptom királya parancsolta vala nékik, hanem életben hagyják vala a gyermekeket.
But the women had the fear of God, and did not do as the king of Egypt said, but let the male children go on living.
ἐφοβήθησαν δὲ αἱ μαῖαι τὸν θεὸν καὶ οὐκ ἐποίησαν καθότι συνέταξεν αὐταῖς ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ ἐζωογόνουν τὰ ἄρσενα

18 Hívatá annakokáért Égyiptom királya a bábákat és monda nékik: Miért míveltétek azt, hogy életben hagytátok a gyermekeket?
And the king of Egypt sent for the women, and said to them, Why have you done this, and let the male children go on living?
ἐκάλεσεν δὲ ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου τὰς μαίας καὶ εἶπεν αὐταῖς τί ὅτι ἐποιήσατε τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ ἐζωογονεῖτε τὰ ἄρσενα

19 A bábák pedig mondának a Faraónak: Mert a héber asszonyok nem olyanok, mint az Égyiptombeliek: mert azok élet-erõsek; minekelõtte a bába hozzájok eljutna, már szûlnek.
And they said to Pharaoh, Because the Hebrew women are not like the Egyptian women, for they are strong, and the birth takes place before we come to them.
εἶπαν δὲ αἱ μαῖαι τῷ φαραω οὐχ ὡς γυναῖκες αἰγύπτου αἱ εβραῖαι τίκτουσιν γὰρ πρὶν ἢ εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς τὰς μαίας καὶ ἔτικτον

20 Annakokáért jól tõn Isten a bábákkal, a nép pedig sokasodék és igen elhatalmazék.
And the blessing of God was on these women: and the people were increased in number and became very strong.
εὖ δὲ ἐποίει ὁ θεὸς ταῖς μαίαις καὶ ἐπλήθυνεν ὁ λαὸς καὶ ἴσχυεν σφόδρα

21 És lõn, hogy mivel a bábák félék az Istent: megépíté az õ házukat.
And because the women who took care of the Hebrew mothers had the fear of God, he gave them families.
ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο αἱ μαῖαι τὸν θεόν ἐποίησαν ἑαυταῖς οἰκίας

22 Parancsola azért a Faraó minden õ népének, mondván: Minden fiút, a ki születik, vessetek a folyóvízbe, a leányt pedig hagyjátok mind életben.
And Pharaoh gave orders to all his people, saying, Every son who comes to birth is to be put into the river, but every daughter may go on living.
συνέταξεν δὲ φαραω παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ λέγων πᾶν ἄρσεν ὃ ἐὰν τεχθῇ τοῖς εβραίοις εἰς τὸν ποταμὸν ῥίψατε καὶ πᾶν θῆλυ ζωογονεῖτε αὐτό

1 És elméne egy Lévi nemzetségébõl való férfiú és Lévi-leányt võn feleségûl.
Now a man of the house of Levi took as his wife a daughter of Levi.
ἦν δέ τις ἐκ τῆς φυλῆς λευι ὃς ἔλαβεν τῶν θυγατέρων λευι καὶ ἔσχεν αὐτήν

2 És fogada méhében az asszony és fiat szûle; és látá, hogy szép az és rejtegeté három hónapig.
And she became with child and gave birth to a Son; and when she saw that he was a beautiful child, she kept him secretly for three months.
καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν καὶ ἔτεκεν ἄρσεν ἰδόντες δὲ αὐτὸ ἀστεῖον ἐσκέπασαν αὐτὸ μῆνας τρεῖς

3 De mikor tovább nem rejtegetheté, szerze annak egy gyékény-ládácskát, és bekené azt gyantával és szurokkal s belétevé a gyermeket és letevé a folyóvíz szélén a sás közé.
And when she was no longer able to keep him secret, she made him a basket out of the stems of water-plants, pasting sticky earth over it to keep the water out; and placing the baby in it she put it among the plants by the edge of the Nile.
ἐπεὶ δὲ οὐκ ἠδύναντο αὐτὸ ἔτι κρύπτειν ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θῖβιν καὶ κατέχρισεν αὐτὴν ἀσφαλτοπίσσῃ καὶ ἐνέβαλεν τὸ παιδίον εἰς αὐτὴν καὶ ἔθηκεν αὐτὴν εἰς τὸ ἕλος παρὰ τὸν ποταμόν

4 Az õ nénje pedig megáll vala távolról, hogy megtudja: mi történik vele?
And his sister took her place at a distance to see what would become of him.
καὶ κατεσκόπευεν ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ μακρόθεν μαθεῖν τί τὸ ἀποβησόμενον αὐτῷ

5 És aláméne a Faraó leánya, hogy megfürödjék a folyóvízben, szolgálóleányai pedig járkálnak vala a víz partján. És meglátá a ládácskát a sás között s elküldé az õ szolgálóleányát és kihozatá azt.
Now Pharaoh's daughter came down to the Nile to take a bath, while her women were walking by the riverside; and she saw the basket among the river-plants, and sent her servant-girl to get it.
κατέβη δὲ ἡ θυγάτηρ φαραω λούσασθαι ἐπὶ τὸν ποταμόν καὶ αἱ ἅβραι αὐτῆς παρεπορεύοντο παρὰ τὸν ποταμόν καὶ ἰδοῦσα τὴν θῖβιν ἐν τῷ ἕλει ἀποστείλασα τὴν ἅβραν ἀνείλατο αὐτήν

6 És kinyitá és látá a gyermeket; és ímé egy síró fiú. És könyörûle rajta és monda: A héberek gyermekei közûl való ez.
And opening it, she saw the child, and he was crying. And she had pity on him, and said, This is one of the Hebrews' children.
ἀνοίξασα δὲ ὁρᾷ παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θίβει καὶ ἐφείσατο αὐτοῦ ἡ θυγάτηρ φαραω καὶ ἔφη ἀπὸ τῶν παιδίων τῶν εβραίων τοῦτο

7 Az õ nénje pedig monda a Faraó leányának: Elmenjek-é s hívjak-é egy szoptatós asszonyt a héber asszonyok közûl, hogy szoptassa néked a gyermeket?
Then his sister said to Pharaoh's daughter, May I go and get you one of the Hebrew women to give him the breast?
καὶ εἶπεν ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ φαραω θέλεις καλέσω σοι γυναῖκα τροφεύουσαν ἐκ τῶν εβραίων καὶ θηλάσει σοι τὸ παιδίον

8 És a Faraó leánya monda néki: Eredj el. Elméne azért a leányzó, és elhívá a gyermek anyját.
And Pharaoh's daughter said to her, Go. And the girl went and got the child's mother.
ἡ δὲ εἶπεν αὐτῇ ἡ θυγάτηρ φαραω πορεύου ἐλθοῦσα δὲ ἡ νεᾶνις ἐκάλεσεν τὴν μητέρα τοῦ παιδίου

9 És monda néki a Faraó leánya: Vidd el ezt a gyermeket és szoptasd fel nékem, és én megadom a te jutalmadat. És vevé az asszony a gyermeket és szoptatá azt.
And Pharaoh's daughter said to her, Take the child away and give it milk for me, and I will give you payment. And the woman took the child and gave it milk at her breast.
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὴν ἡ θυγάτηρ φαραω διατήρησόν μοι τὸ παιδίον τοῦτο καὶ θήλασόν μοι αὐτό ἐγὼ δὲ δώσω σοι τὸν μισθόν ἔλαβεν δὲ ἡ γυνὴ τὸ παιδίον καὶ ἐθήλαζεν αὐτό

10 És felnevekedék a gyermek, és vivé õt a Faraó leányához, és fia gyanánt lõn annak, és nevezé nevét Mózesnek, és mondá: Mert a vízbõl húztam ki õt.
And when the child was older, she took him to Pharaoh's daughter and he became her son, and she gave him the name Moses, Because, she said, I took him out of the water.
ἀδρυνθέντος δὲ τοῦ παιδίου εἰσήγαγεν αὐτὸ πρὸς τὴν θυγατέρα φαραω καὶ ἐγενήθη αὐτῇ εἰς υἱόν ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μωυσῆν λέγουσα ἐκ τοῦ ὕδατος αὐτὸν ἀνειλόμην

11 Lõn pedig azokban a napokban, mikor Mózes felnevekedék, kiméne az õ atyjafiaihoz és látá az õ nehéz munkájokat s látá, hogy egy Égyiptombeli férfi üt vala egy héber férfit az õ atyjafiai közûl.
Now when Moses had become a man, one day he went out to his people and saw how hard their work was; and he saw an Egyptian giving blows to a Hebrew, one of his people.
ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πολλαῖς ἐκείναις μέγας γενόμενος μωυσῆς ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς ισραηλ κατανοήσας δὲ τὸν πόνον αὐτῶν ὁρᾷ ἄνθρωπον αἰγύπτιον τύπτοντά τινα εβραῖον τῶν ἑαυτοῦ ἀδελφῶν τῶν υἱῶν ισραηλ

12 Mikor ide-oda tekinte és látá hogy senki sincs, agyonüté az Égyiptombelit és elrejté azt a homokba.
And turning this way and that, and seeing no one, he put the Egyptian to death, covering his body with sand.
περιβλεψάμενος δὲ ὧδε καὶ ὧδε οὐχ ὁρᾷ οὐδένα καὶ πατάξας τὸν αἰγύπτιον ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῇ ἄμμῳ

13 Másnap is kiméne és ímé két héber férfi veszekedik vala. És monda annak a ki bûnös vala: Miért vered a te atyádfiát?
And he went out the day after and saw two of the Hebrews fighting: and he said to him who was in the wrong, Why are you fighting your brother?
ἐξελθὼν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ὁρᾷ δύο ἄνδρας εβραίους διαπληκτιζομένους καὶ λέγει τῷ ἀδικοῦντι διὰ τί σὺ τύπτεις τὸν πλησίον

14 Az pedig monda: Kicsoda tett téged fõ emberré és bíróvá mi rajtunk? Talán engem is meg akarsz ölni, mint megöléd az égyiptomit? Mózes pedig megfélemlék és monda: Bizony kitudódott a dolog.
And he said, Who made you a ruler and a judge over us? are you going to put me to death as you did the Egyptian? And Moses was in fear, and said, It is clear that the thing has come to light.
ὁ δὲ εἶπεν τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμῶν μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις ὃν τρόπον ἀνεῖλες ἐχθὲς τὸν αἰγύπτιον ἐφοβήθη δὲ μωυσῆς καὶ εἶπεν εἰ οὕτως ἐμφανὲς γέγονεν τὸ ῥῆμα τοῦτο

15 A Faraó is meghallá azt a dolgot és Mózest halálra keresteti vala: de elfuta Mózes a Faraó elõl és lakozék Midián földén; leûle pedig [egy] kútnál.
Now when Pharaoh had news of this, he would have put Moses to death. But Moses went in flight from Pharaoh into the land of Midian: and he took his seat by a water-spring.
ἤκουσεν δὲ φαραω τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ ἐζήτει ἀνελεῖν μωυσῆν ἀνεχώρησεν δὲ μωυσῆς ἀπὸ προσώπου φαραω καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ μαδιαμ ἐλθὼν δὲ εἰς γῆν μαδιαμ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ φρέατος

16 Midián papjának pedig hét leánya vala, és oda menének és [vizet] húzának és tele merék a válúkat, hogy megitassák atyjoknak juhait.
Now the priest of Midian had seven daughters: and they came to get water for their father's flock.
τῷ δὲ ἱερεῖ μαδιαμ ἦσαν ἑπτὰ θυγατέρες ποιμαίνουσαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν ιοθορ παραγενόμεναι δὲ ἤντλουν ἕως ἔπλησαν τὰς δεξαμενὰς ποτίσαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν ιοθορ

17 A pásztorok is oda menének és elûzék õket. Mózes pedig felkele és segítséggel lõn nékik és megitatá juhaikat.
And the keepers of the sheep came up and were driving them away; but Moses got up and came to their help, watering their flock for them.
παραγενόμενοι δὲ οἱ ποιμένες ἐξέβαλον αὐτάς ἀναστὰς δὲ μωυσῆς ἐρρύσατο αὐτὰς καὶ ἤντλησεν αὐταῖς καὶ ἐπότισεν τὰ πρόβατα αὐτῶν

18 Mikor atyjokhoz Réhuelhez menének, monda ez: Mi az oka, hogy ma ilyen hamar megjöttetek?
And when they came to Reuel their father, he said, How is it that you have come back so quickly today?
παρεγένοντο δὲ πρὸς ραγουηλ τὸν πατέρα αὐτῶν ὁ δὲ εἶπεν αὐταῖς τί ὅτι ἐταχύνατε τοῦ παραγενέσθαι σήμερον

19 Õk pedig mondának: Egy égyiptombeli férfi oltalmaza minket a pásztorok ellen, annakfelette [vizet] is húzott nékünk, és megitatta a juhokat.
And they said, An Egyptian came to our help against the keepers of sheep and got water for us and gave it to the flock.
αἱ δὲ εἶπαν ἄνθρωπος αἰγύπτιος ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ποιμένων καὶ ἤντλησεν ἡμῖν καὶ ἐπότισεν τὰ πρόβατα ἡμῶν

20 S monda leányainak: És hol van õ? miért hagytátok ott azt a férfit? hívjátok el, hogy egyék kenyeret.
And he said to his daughters, Where is he? why have you let the man go? make him come in and give him a meal.
ὁ δὲ εἶπεν ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ καὶ ποῦ ἐστι καὶ ἵνα τί οὕτως καταλελοίπατε τὸν ἄνθρωπον καλέσατε οὖν αὐτόν ὅπως φάγῃ ἄρτον

21 És tetszék Mózesnek, hogy ott maradjon e férfiúnál, és ez feleségül adá Mózesnek az õ leányát, Czipporát.
And Moses was happy to go on living with the man; and he gave his daughter Zipporah to Moses.
κατῳκίσθη δὲ μωυσῆς παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐξέδοτο σεπφωραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ μωυσῇ γυναῖκα

22 És fiat szûle ez és nevezé nevét Gersomnak, mert mondá: Jövevény voltam az idegen földön.
And she gave birth to a son, to whom he gave the name Gershom: for he said, I have been living in a strange land.
ἐν γαστρὶ δὲ λαβοῦσα ἡ γυνὴ ἔτεκεν υἱόν καὶ ἐπωνόμασεν μωυσῆς τὸ ὄνομα αὐτοῦ γηρσαμ λέγων ὅτι πάροικός εἰμι ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ

23 És lõn ama hosszú idõ alatt, meghala az Égyiptom királya, Izráel fiai pedig fohászkodnak vala a szolgaság miatt, és kiáltnak vala és feljuta a szolgaság miatt való kiáltásuk Istenhez.

Now after a long time the king of Egypt came to his end: and the children of Israel were crying in their grief under the weight of their work, and their cry for help came to the ears of God.

μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας τὰς πολλὰς ἐκείνας ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ κατεστέναξαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἀπὸ τῶν ἔργων καὶ ἀνεβόησαν καὶ ἀνέβη ἡ βοὴ αὐτῶν πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν ἔργων

24 És meghallá Isten az õ fohászkodásukat és megemlékezék Isten az Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal kötött szövetségérõl.

And at the sound of their weeping the agreement which God had made with Abraham and Isaac and Jacob came to his mind.

καὶ εἰσήκουσεν ὁ θεὸς τὸν στεναγμὸν αὐτῶν καὶ ἐμνήσθη ὁ θεὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ

25 És megtekinté Isten az Izráel fiait és gondja vala rájok Istennek.

And God's eyes were turned to the children of Israel and he gave them the knowledge of himself.

καὶ ἐπεῖδεν ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ καὶ ἐγνώσθη αὐτοῖς

1 Mózes pedig õrzi vala az õ ipának, Jethrónak a Midián papjának juhait és hajtá a juhokat a pusztán túl és juta az Isten hegyéhez, Hórebhez.

Now Moses was looking after the flock of Jethro, his father-in-law, the priest of Midian: and he took the flock to the back of the waste land and came to Horeb, the mountain of God.

καὶ μωυσῆς ἦν ποιμαίνων τὰ πρόβατα ιοθορ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ τοῦ ἱερέως μαδιαμ καὶ ἤγαγεν τὰ πρόβατα ὑπὸ τὴν ἔρημον καὶ ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος χωρηβ

2 És megjelenék néki az Úr angyala tûznek lángjában egy csipkebokor közepébõl, és látá, hogy ímé a csipkebokor ég vala; de a csipkebokor meg nem emésztetik vala.

And the angel of the Lord was seen by him in a flame of fire coming out of a thorn-tree: and he saw that the tree was on fire, but it was not burned up.

ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς ἐκ τοῦ βάτου καὶ ὁρᾷ ὅτι ὁ βάτος καίεται πυρί ὁ δὲ βάτος οὐ κατεκαίετο

3 S monda Mózes: Oda megyek, hogy lássam e nagy csudát, miért nem ég el a csipkebokor.

And Moses said, I will go and see this strange thing, why the tree is not burned up,

εἶπεν δὲ μωυσῆς παρελθὼν ὄψομαι τὸ ὅραμα τὸ μέγα τοῦτο τί ὅτι οὐ κατακαίεται ὁ βάτος

4 És látá az Úr, hogy oda méne megnézni, és szólítá õt Isten a csipkebokorból, mondván: Mózes, Mózes. Ez pedig monda: Ímhol vagyok.

And when the Lord saw him turning to one side to see, God said his name out of the tree, crying, Moses, Moses. And he said, Here am I.

ὡς δὲ εἶδεν κύριος ὅτι προσάγει ἰδεῖν ἐκάλεσεν αὐτὸν κύριος ἐκ τοῦ βάτου λέγων μωυσῆ μωυσῆ ὁ δὲ εἶπεν τί ἐστιν

5 És monda: Ne jõjj ide közel, oldd le a te saruidat lábaidról; mert a hely, a melyen állasz, szent föld.

And he said, Do not come near: take off your shoes from your feet, for the place where you are is holy.

καὶ εἶπεν μὴ ἐγγίσῃς ὧδε λῦσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ σὺ ἕστηκας γῆ ἁγία ἐστίν

6 És monda: Én vagyok a te atyádnak Istene, Ábrahámnak Istene, Izsáknak Istene és Jákóbnak Istene. Mózes pedig elrejté az õ orczáját, mert fél vala az Istenre tekinteni.

And he said, I am the God of your fathers, the God of Abraham, the God of Isaac, and the God of Jacob. And Moses kept his face covered for fear of looking on God.

καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς τοῦ πατρός σου θεὸς αβρααμ καὶ θεὸς ισαακ καὶ θεὸς ιακωβ ἀπέστρεψεν δὲ μωυσῆς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εὐλαβεῖτο γὰρ κατεμβλέψαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ

7 Az Úr pedig monda: Látván láttam az én népemnek nyomorúságát, a mely Égyiptomban vagyon és meghallottam az õ sanyargatóik miatt való kiáltásukat; sõt ismerem szenvedéseit.

And God said, Truly, I have seen the grief of my people in Egypt, and their cry because of their cruel masters has come to my ears; for I have knowledge of their sorrows;

εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν αἰγύπτῳ καὶ τῆς κραυγῆς αὐτῶν ἀκήκοα ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν οἶδα γὰρ τὴν ὀδύνην αὐτῶν

8 Le is szállok, hogy megszabadítsam õt az Égyiptombeliek kezébõl és felvigyem õt arról a földrõl, jó és tágas földre, téjjel és mézzel folyó földre, a Kananeusok, Khitteusok, Emoreusok, Perizeusok, Khivveusok és Jebuzeusok lakóhelyére.

And I have come down to take them out of the hands of the Egyptians, guiding them out of that land into a good land and wide, into a land flowing with milk and honey; into the place of the Canaanite and the Hittite and the Amorite and the Perizzite and the Hivite and the Jebusite.

καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς αἰγυπτίων καὶ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι εἰς τὸν τόπον τῶν χαναναίων καὶ χετταίων καὶ αμορραίων καὶ φερεζαίων καὶ γεργεσαίων καὶ ευαίων καὶ ιεβουσαίων

9 Mivel hát ímé feljutott hozzám az Izráel fiainak kiáltása és láttam is a nyomorgatást, a melylyel nyomorgatják õket az Égyiptombeliek:

For now, truly, the cry of the children of Israel has come to me, and I have seen the cruel behaviour of the Egyptians to them.

καὶ νῦν ἰδοὺ κραυγὴ τῶν υἱῶν ισραηλ ἥκει πρός με κἀγὼ ἑώρακα τὸν θλιμμόν ὃν οἱ αἰγύπτιοι θλίβουσιν αὐτούς

10 Most azért eredj, elküldelek téged a Faraóhoz és hozd ki az én népemet, az Izráel fiait Égyiptomból.

Come, then, and I will send you to Pharaoh, so that you may take my people, the children of Israel, out of Egypt.

καὶ νῦν δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς φαραω βασιλέα αἰγύπτου καὶ ἐξάξεις τὸν λαόν μου τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου

11 Mózes pedig monda az Istennek: Kicsoda vagyok én, hogy elmenjek a Faraóhoz és kihozzam az Izráel fiait Égyiptomból?

And Moses said to God, Who am I to go to Pharaoh and take the children of Israel out of Egypt?

καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς τὸν θεόν τίς εἰμι ὅτι πορεύσομαι πρὸς φαραω βασιλέα αἰγύπτου καὶ ὅτι ἐξάξω τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου

12 És felele: Én veled leszek! és ez lesz a jele, hogy én küldöttelek téged, hogy mikor kihozod a népet Égyiptomból, ezen a hegyen fogtok szolgálni az Istennek.

And he said, Truly I will be with you; and this will be the sign to you that I have sent you: when you have taken the children of Israel out of Egypt, you will give worship to God on this mountain.

εἶπεν δὲ ὁ θεὸς μωυσεῖ λέγων ὅτι ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὅτι ἐγώ σε ἐξαποστέλλω ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τὸν λαόν μου ἐξ αἰγύπτου καὶ λατρεύσετε τῷ θεῷ ἐν τῷ ὄρει τούτῳ

13 Mózes pedig monda az Istennek: Ímé én elmegyek az Izráel fiaihoz és ezt mondom nékik: A ti atyáitok Istene küldött engem ti hozzátok; ha azt mondják nékem: Mi a neve? mit mondjak nékik?

And Moses said to God, When I come to the children of Israel and say to them, The God of your fathers has sent me to you: and they say to me, What is his name? what am I to say to them?

καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς τὸν θεόν ἰδοὺ ἐγὼ ἐλεύσομαι πρὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτούς ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς ἐρωτήσουσίν με τί ὄνομα αὐτῷ τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς

14 És monda Isten Mózesnek: VAGYOK A KI VAGYOK. És monda: Így szólj az Izráel fiaihoz: A VAGYOK küldött engem ti hozzátok.

And God said to him, I AM WHAT I AM: and he said, Say to the children of Israel, I AM has sent me to you.

καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς μωυσῆν ἐγώ εἰμι ὁ ὤν καὶ εἶπεν οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς ισραηλ ὁ ὢν ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς

15 És ismét monda Isten Mózesnek: Így szólj az Izráel fiaihoz: Az Úr, a ti atyáitoknak Istene, Ábrahámnak Istene, Izsáknak Istene és Jákóbnak Istene küldött engem ti hozzátok. Ez az én nevem mind örökké és ez az én emlékezetem nemzetségrõl nemzetségre.

And God went on to say to Moses, Say to the children of Israel, The Lord, the God of your fathers, the God of Abraham, of Isaac, and of Jacob, has sent me to you: this is my name for ever, and this is my sign to all generations.

καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πάλιν πρὸς μωυσῆν οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς ισραηλ κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν θεὸς αβρααμ καὶ θεὸς ισαακ καὶ θεὸς ιακωβ ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς τοῦτ ὁ μού ἐστιν ὄνομα αἰώνιον καὶ μνημόσυνον γενεῶν γενεαῖς

16 Menj el és gyûjtsd egybe az Izráel véneit és mondd ezt nékik: Az Úr, a ti atyáitok Istene, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak Istene megjelent nékem, mondván: Megemlékeztem rólatok és arról a mit elkövettek rajtatok Égyiptomban.

Go and get together the chiefs of the children of Israel, and say to them, The Lord, the God of your fathers, the God of Abraham, of Isaac, and of Jacob, has been seen by me, and has said, Truly I have taken up your cause, because of what is done to you in Egypt;

ἐλθὼν οὖν συνάγαγε τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ὤπταί μοι θεὸς αβρααμ καὶ θεὸς ισαακ καὶ θεὸς ιακωβ λέγων ἐπισκοπῇ ἐπέσκεμμαι ὑμᾶς καὶ ὅσα συμβέβηκεν ὑμῖν ἐν αἰγύπτῳ

17 És mondám: Kiviszlek titeket az égyiptomi nyomorúságból a Kananeusok, Khitteusok, Emoreusok, Perizeusok, Khivveusok és Jebuzeusok földére, téjjel és mézzel folyó földre.
And I have said, I will take you up out of the sorrows of Egypt into the land of the Canaanite and the Hittite and the Amorite and the Perizzite and the Hivite and the Jebusite, into a land flowing with milk and honey.
καὶ εἶπον ἀναβιβάσω ὑμᾶς ἐκ τῆς κακώσεως τῶν αἰγυπτίων εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων καὶ χετταίων καὶ αμορραίων καὶ φερεζαίων καὶ γεργεσαίων καὶ ευαίων καὶ ιεβουσαίων εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι

18 És ha hallgatnak szavadra, akkor elmégy te és az Izráel vénei Égyiptom királyához, s így szóltok néki: Az Úr, a héberek Istene megjelent nékünk; most azért hadd menjünk három napi útra a pusztába, hogy áldozzunk az Úrnak a mi Istenünknek.
And they will give ear to your voice: and you, with the chiefs of Israel, will go to Pharaoh, the king of Egypt, and say to him, The Lord, the God of the Hebrews, has come to us: let us then go three days' journey into the waste land to make an offering to the Lord our God.
καὶ εἰσακούσονταί σου τῆς φωνῆς καὶ εἰσελεύσῃ σὺ καὶ ἡ γερουσία ισραηλ πρὸς φαραω βασιλέα αἰγύπτου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν ὁ θεὸς τῶν εβραίων προσκέκληται ἡμᾶς πορευσώμεθα οὖν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον ἵνα θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν

19 Én pedig tudom, hogy az égyiptomi király nem engedi meg néktek, hogy elmenjetek, még erõhatalomra sem.
And I am certain that the king of Egypt will not let you go without being forced.
ἐγὼ δὲ οἶδα ὅτι οὐ προήσεται ὑμᾶς φαραω βασιλεὺς αἰγύπτου πορευθῆναι ἐὰν μὴ μετὰ χειρὸς κραταιᾶς

20 Kinyújtom azért az én kezemet és megverem Égyiptomot mindenféle csudáimmal, melyeket véghez viszek benne; így azután elbocsát titeket.
But I will put out my hand and overcome Egypt with all the wonders which I will do among them: and after that he will let you go.
καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα πατάξω τοὺς αἰγυπτίους ἐν πᾶσι τοῖς θαυμασίοις μου οἷς ποιήσω ἐν αὐτοῖς καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς

21 És kedvessé tészem e népet az Égyiptombeliek elõtt, és lészen, hogy mikor kimentek, nem mentek üresen.
And I will give this people grace in the eyes of the Egyptians, so that when you go out you will go out with your hands full.
καὶ δώσω χάριν τῷ λαῷ τούτῳ ἐναντίον τῶν αἰγυπτίων ὅταν δὲ ἀποτρέχητε οὐκ ἀπελεύσεσθε κενοί

22 Kérjen azért minden asszony az õ szomszédasszonyától és háza lakó asszonyától ezüst edényeket és arany edényeket és ruhákat; és rakjátok azokat fiaitokra és leányaitokra, s így foszszátok ki Égyiptomot.
For every woman will get from her neighbour and from the woman living in her house, ornaments of silver and gold, and clothing; and you will put them on your sons and your daughters; you will take the best of their goods from the Egyptians.
αἰτήσει γυνὴ παρὰ γείτονος καὶ συσκήνου αὐτῆς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν καὶ σκυλεύσετε τοὺς αἰγυπτίους

1 Felele Mózes és monda: De õk nem hisznek nékem s nem hallgatnak szavamra, sõt azt mondják: nem jelent meg néked az Úr.
And Moses, answering, said, It is certain that they will not have faith in me or give ear to my voice; for they will say, You have not seen the Lord.
ἀπεκρίθη δὲ μωυσῆς καὶ εἶπεν ἐὰν οὖν μὴ πιστεύσωσίν μοι μηδὲ εἰσακούσωσιν τῆς φωνῆς μου ἐροῦσιν γὰρ ὅτι οὐκ ὤπταί σοι ὁ θεός τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς

2 Az Úr pedig monda néki: Mi az a kezedben? S õ monda: Vesszõ.
And the Lord said to him, What is that in your hand? And he said, A rod.
εἶπεν δὲ αὐτῷ κύριος τί τοῦτό ἐστιν τὸ ἐν τῇ χειρί σου ὁ δὲ εἶπεν ῥάβδος

3 Vesd azt - úgymond - a földre. És veté azt a földre és lõn kígyóvá; és Mózes elfutamodék elõle.
And he said, Put it down on the earth. And he put it down on the earth and it became a snake; and Moses went running from it.
καὶ εἶπεν ῥῖψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔρριψεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐγένετο ὄφις καὶ ἔφυγεν μωυσῆς ἀπ' αὐτοῦ

4 Monda pedig az Úr Mózesnek: Nyújtsd ki kezedet és fogd meg a farkát! És kinyújtá kezét és megragadá azt, és vesszõvé lõn az õ kezében.
And the Lord said to Moses, Put out your hand and take it by the tail: (and he put out his hand and took a grip of it and it became a rod in his hand:)
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἔκτεινον τὴν χεῖρα καὶ ἐπιλαβοῦ τῆς κέρκου ἐκτείνας οὖν τὴν χεῖρα ἐπελάβετο τῆς κέρκου καὶ ἐγένετο ῥάβδος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ

5 Hogy elhigyjék, hogy megjelent néked az Úr, az õ atyáik Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene.
So that they may be certain that the Lord, the God of their fathers, the God of Abraham, of Isaac, and of Jacob, has been seen by you.
ἵνα πιστεύσωσίν σοι ὅτι ὤπταί σοι κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν θεὸς αβρααμ καὶ θεὸς ισαακ καὶ θεὸς ιακωβ

6 És ismét monda néki az Úr: Nosza dugd kebeledbe a kezed; és kebelébe dugá kezét és kihúzá: ímé az õ keze poklos vala, olyan mint a hó.
Then the Lord said to him again, Put your hand inside your clothing. And he put his hand inside his robe: and when he took it out it was like the hand of a leper, as white as snow.
εἶπεν δὲ αὐτῷ κύριος πάλιν εἰσένεγκε τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν κόλπον σου καὶ εἰσήνεγκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ καὶ ἐξήνεγκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόλπου αὐτ οῦ καὶ ἐγενήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡσεὶ χιών

7 És monda: Dugd vissza kebeledbe a kezed: és visszadugá kezét kebelébe és kivevé azt kebelébõl és ímé ismét olyanná lõn mint teste.
And he said, Put your hand inside your robe again. (And he put his hand into his robe again, and when he took it out he saw that it had become like his other flesh.)
καὶ εἶπεν πάλιν εἰσένεγκε τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν κόλπον σου καὶ εἰσήνεγκεν τὴν χεῖρα εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ καὶ πάλιν ἀπεκατέστη εἰς τὴν χρόαν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ

8 És ha úgy lenne, hogy nem hisznek néked és nem hallgatnak az elsõ jel szavára, majd hisznek a második jel szavának.
And if they do not have faith in you or give ear to the voice of the first sign, they will have faith in the second sign.
ἐὰν δὲ μὴ πιστεύσωσίν σοι μηδὲ εἰσακούσωσιν τῆς φωνῆς τοῦ σημείου τοῦ πρώτου πιστεύσουσίν σοι τῆς φωνῆς τοῦ σημείου τοῦ ἐσχάτου

9 És ha úgy lenne, hogy ennek a két jelnek sem hisznek és nem hallgatnak szavadra: akkor meríts vizet a folyóvízbõl és öntsd a szárazra, és a víz, a mit a folyóvízbõl merítettél, vérré lesz a szárazon.
And if they have no faith even in these two signs and will not give ear to your voice, then you are to take the water of the Nile and put it on the dry land: and the water you take out of the river will become blood on the dry land.
καὶ ἔσται ἐὰν μὴ πιστεύσωσίν σοι τοῖς δυσὶ σημείοις τούτοις μηδὲ εἰσακούσωσιν τῆς φωνῆς σου λήμψῃ ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐκχεεῖς ἐπὶ τὸ ξηρόν καὶ ἔσται τὸ ὕδω ρ ὃ ἐὰν λάβῃς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ αἷμα ἐπὶ τοῦ ξηροῦ

10 És monda Mózes az Úrnak: Kérlek, Uram, nem vagyok én ékesenszóló sem tegnaptól, sem tegnap elõttõl fogva, sem azóta, hogy szólottál a te szolgáddal; mert én nehéz ajkú és nehéz nyelvû vagyok.
And Moses said to the Lord, O Lord, I am not a man of words; I have never been so, and am not now, even after what you have said to your servant: for talking is hard for me, and I am slow of tongue.
εἶπεν δὲ μωυσῆς πρὸς κύριον δέομαι κύριε οὐχ ἱκανός εἰμι πρὸ τῆς ἐχθὲς οὐδὲ πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας οὐδὲ ἀφ' οὗ ἤρξω λαλεῖν τῷ θεράποντί σου ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσσο ς ἐγώ εἰμι

11 Az Úr pedig monda néki: Ki adott szájat az embernek? Avagy ki tesz némává vagy siketté, vagy látóvá vagy vakká? Nemde én, az Úr?
And the Lord said to him, Who has made man's mouth? who takes away a man's voice or hearing, or makes him seeing or blind? Is it not I, the Lord?
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν τίς ἔδωκεν στόμα ἀνθρώπῳ καὶ τίς ἐποίησεν δύσκωφον καὶ κωφόν βλέποντα καὶ τυφλόν οὐκ ἐγὼ ὁ θεός

12 Most hát eredj és én lészek a te száddal, és megtanítlak téged arra, a mit beszélned kell.
So go now, and I will be with your mouth, teaching you what to say.
καὶ νῦν πορεύου καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ συμβιβάσω σε ὃ μέλλεις λαλῆσαι

13 Õ pedig monda: Kérlek, Uram, csak küldd, a kit küldeni akarsz.
And he said, O Lord, send, if you will, by the hand of anyone whom it seems good to you to send.
καὶ εἶπεν μωυσῆς δέομαι κύριε προχείρισαι δυνάμενον ἄλλον ὃν ἀποστελεῖς

14 És felgerjede az Úr haragja Mózes ellen és monda: Nemde atyádfia néked a Lévi nemzetségbõl való Áron? Tudom, hogy õ ékesenszóló és ímé õ ki is jõ elõdbe s mihelyt meglát, örvendezni fog az õ szívében.

And the Lord was angry with Moses, and said, Is there not Aaron, your brother, the Levite? To my knowledge he is good at talking. And now he is coming out to you: and when he sees you he will be glad in his heart.

καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ κύριος ἐπὶ μωυσῆν εἶπεν οὐκ ἰδοὺ ααρων ὁ ἀδελφός σου ὁ λευίτης ἐπίσταμαι ὅτι λαλῶν λαλήσει αὐτός σοι καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται εἰς συνάντησίν σοι καὶ ἰδών σε χαρήσεται ἐν ἑαυτῷ

15 Beszélj azért vele, és add szájába a beszédeket, és én lészek a te száddal és az õ szájával és megtanítlak titeket arra, a mit cselekedjetek.

Let him give ear to your voice, and you will put my words in his mouth; and I will be with your mouth and with his, teaching you what you have to do.

καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν καὶ δώσεις τὰ ῥήματά μου εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ συμβιβάσω ὑμᾶς ἃ ποιήσετε

16 És õ beszél majd helyetted a néphez és õ lesz néked száj gyanánt, te pedig leszesz néki Isten gyanánt.

And he will do the talking for you to the people: he will be to you as a mouth and you will be to him as God.

καὶ αὐτός σοι προσλαλήσει πρὸς τὸν λαόν καὶ αὐτὸς ἔσται σου στόμα σὺ δὲ αὐτῷ ἔσῃ τὰ πρὸς τὸν θεόν

17 Ezt a vesszõt pedig vedd kezedbe, hogy véghez vidd vele ama jeleket.

And take in your hand this rod with which you will do the signs.

καὶ τὴν ῥάβδον ταύτην τὴν στραφεῖσαν εἰς ὄφιν λήμψῃ ἐν τῇ χειρί σου ἐν ᾗ ποιήσεις ἐν αὐτῇ τὰ σημεῖα

18 És méne Mózes és visszatére az õ apához Jethróhoz és monda néki: Hadd menjek és térjek vissza az én atyámfiaihoz Égyiptomba, hogy meglássam, ha élnek-e még? És monda Jethró Mózesnek: Eredj el békességgel.

And Moses went back to Jethro, his father-in-law, and said to him, Let me go back now to my relations in Egypt and see if they are still living. And Jethro said to Moses, Go in peace.

ἐπορεύθη δὲ μωυσῆς καὶ ἀπέστρεψεν πρὸς ιοθορ τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ καὶ λέγει πορεύσομαι καὶ ἀποστρέψω πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου τοὺς ἐν αἰγύπτῳ καὶ ὄψομαι εἰ ἔτι ζῶσιν καὶ εἶπεν ιοθορ μωυσῇ βάδιζε ὑγιαίνων

19 Az Úr pedig monda Mózesnek Midiánban: Eredj, térj vissza Égyiptomba; mert meghaltak mindazok a férfiak, a kik téged halálra kerestek vala.

And the Lord said to Moses in Midian, Go back to Egypt, for all the men are dead who were attempting to take your life.

μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας τὰς πολλὰς ἐκείνας ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν ἐν μαδιαμ βάδιζε ἄπελθε εἰς αἴγυπτον τεθνήκασιν γὰρ πάντες οἱ ζητοῦντ ές σου τὴν ψυχήν

20 És felvevé Mózes az õ feleségét és az õ fiait és felülteté õket a szamárra és visszatére Égyiptom földére. Az Isten vesszejét pedig kezébe vevé Mózes.

And Moses took his wife and his sons and put them on an ass and went back to the land of Egypt: and he took the rod of God in his hand.

ἀναλαβὼν δὲ μωυσῆς τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία ἀνεβίβασεν αὐτὰ ἐπὶ τὰ ὑποζύγια καὶ ἐπέστρεψεν εἰς αἴγυπτον ἔλαβεν δὲ μωυσῆς τὴν ῥάβδον τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐ τοῦ

21 És monda az Úr Mózesnek: Mikor elindulsz, hogy visszatérj Égyiptomba, meglásd, hogy mindazokat a csudákat véghez vidd a Faraó elõtt, melyeket kezedbe adtam; én pedig megkeményítem az õ szívét, és nem bocsátja el a népet.

And the Lord said to Moses, When you go back to Egypt, see that you do before Pharaoh all the wonders which I have given you power to do: but I will make his heart hard and he will not let the people go.

εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν πορευομένου σου καὶ ἀποστρέφοντος εἰς αἴγυπτον ὅρα πάντα τὰ τέρατα ἃ ἔδωκα ἐν ταῖς χερσίν σου ποιήσεις αὐτὰ ἐναντίον φαραω ἐγὼ δὲ σκληρυ νῶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ ἐξαποστείλῃ τὸν λαόν

22 Ezt mondd azért a Faraónak: Így szólt az Úr: Elsõszülött fiam az Izráel.

And you are to say to Pharaoh, The Lord says, Israel is the first of my sons:

σὺ δὲ ἐρεῖς τῷ φαραω τάδε λέγει κύριος υἱὸς πρωτότοκός μου ισραηλ

23 Ha azt mondom néked: Bocsásd el az én fiamat, hogy szolgáljon nékem és te vonakodol elbocsátani: ímé én megölöm a te elsõszülött fiadat.

And I said to you, Let my son go, so that he may give me worship; and you did not let him go: so now I will put the first of your sons to death.

εἶπα δέ σοι ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα μοι λατρεύσῃ εἰ μὲν οὖν μὴ βούλει ἐξαποστεῖλαι αὐτούς ὅρα οὖν ἐγὼ ἀποκτενῶ τὸν υἱόν σου τὸν πρωτότοκον

24 És lõn az úton, egy szálláson, eleibe álla az Úr és meg akarja vala õt ölni.
Now on the journey, at the night's resting-place, the Lord came in his way and would have put him to death.
ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τῷ καταλύματι συνήντησεν αὐτῷ ἄγγελος κυρίου καὶ ἐζήτει αὐτὸν ἀποκτεῖναι

25 De Czippora egy éles követ veve és lemetszé az õ fiának elõbõrét és lába elé veté mondván: Bizony, vérjegyesem vagy te nékem!
Then Zipporah took a sharp stone, and cutting off the skin of her son's private parts, and touching his feet with it, she said, Truly you are a husband of blood to me.
καὶ λαβοῦσα σεπφωρα ψῆφον περιέτεμεν τὴν ἀκροβυστίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς καὶ προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας καὶ εἶπεν ἔστη τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου μου

26 És békét hagya néki. Akkor monda: Vérjegyes a körûlmetélkedésért.
So he let him go. Then she said, You are a husband of blood because of the circumcision.
καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ διότι εἶπεν ἔστη τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου μου

27 Áronnak pedig monda az Úr: Eredj Mózes eleibe a pusztába! És elméne és találkozék vele az Isten hegyénél és megcsókolá õt.
And the Lord said to Aaron, Go into the waste land and you will see Moses. So he went and came across Moses at the mountain of God, and gave him a kiss.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς ααρων πορεύθητι εἰς συνάντησιν μωυσεῖ εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐπορεύθη καὶ συνήντησεν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τοῦ θεοῦ καὶ κατεφίλησαν ἀλλήλους

28 Mózes pedig elbeszélé Áronnak az Úr mindama szavait, melyekkel õt elküldötte vala és mindazokat a jeleket, melyeket reá bízott vala.
And Moses gave Aaron an account of all the words of the Lord which he had sent him to say, and of all the signs which he had given him orders to do.
καὶ ἀνήγγειλεν μωυσῆς τῷ ααρων πάντας τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἀπέστειλεν καὶ πάντα τὰ σημεῖα ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ

29 És méne Mózes és Áron és egybegyûjték Izráel fiainak minden véneit.
Then Moses and Aaron went and got together all the chiefs of the children of Israel:
ἐπορεύθη δὲ μωυσῆς καὶ ααρων καὶ συνήγαγον τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν ισραηλ

30 És elmondá Áron mindazokat a beszédeket, melyeket mondott vala az Úr Mózesnek és megcselekedé a jeleket a nép szemei elõtt.
And Aaron said to them all the words the Lord had said to Moses, and did the signs before all the people.
καὶ ἐλάλησεν ααρων πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἃ ἐλάλησεν ὁ θεὸς πρὸς μωυσῆν καὶ ἐποίησεν τὰ σημεῖα ἐναντίον τοῦ λαοῦ

31 És hitt a nép, és megértette, hogy meglátogatta az Úr Izráel fiait és megtekintette nyomorúságukat. És meghajták magokat és leborulának.
And the people had faith in them; and hearing that the Lord had taken up the cause of the children of Israel and had seen their troubles, with bent heads they gave him worship.
καὶ ἐπίστευσεν ὁ λαὸς καὶ ἐχάρη ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ καὶ ὅτι εἶδεν αὐτῶν τὴν θλῖψιν κύψας δὲ ὁ λαὸς προσεκύνησεν

1 Annakutána pedig elmenének Mózes és Áron és mondának a Faraónak: Ezt mondá az Úr, Izráelnek Istene: Bocsásd el az én népemet, hogy ünnepet üljenek nékem a pusztában.
And after that, Moses and Aaron came to Pharaoh, and said, The Lord, the God of Israel, says, Let my people go so that they may keep a feast to me in the waste land.
καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν μωυσῆς καὶ ααρων πρὸς φαραω καὶ εἶπαν αὐτῷ τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα μοι ἑορτάσωσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ

2 A Faraó pedig mondá: Kicsoda az Úr, hogy szavára hallgassak, és elbocsássam Izráelt? Nem ismerem az Urat és nem is bocsátom el Izráelt.
And Pharaoh said, Who is the Lord, to whose voice I am to give ear and let Israel go? I have no knowledge of the Lord and I will not let Israel go.
καὶ εἶπεν φαραω τίς ἐστιν οὗ εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτοῦ ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς ισραηλ οὐκ οἶδα τὸν κύριον καὶ τὸν ισραηλ οὐκ ἐξαποστέλλω

3 Õk pedig mondának: A héberek Istene megjelent nékünk; hadd mehessünk hát háromnapi útra a pusztába, hogy áldozhassunk az Úrnak a mi Istenünknek, hogy meg ne verjen minket döghalállal vagy fegyverrel.
And they said, The God of the Hebrews has come to us: let us then go three days' journey into the waste land to make an offering to the Lord our God, so that he may not send death on us by disease or the sword.
καὶ λέγουσιν αὐτῷ ὁ θεὸς τῶν εβραίων προσκέκληται ἡμᾶς πορευσόμεθα οὖν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον ὅπως θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν μήποτε συναντήσῃ ἡμῖν θάνατος ἢ φόνος

4 Égyiptom királya pedig monda nékik: Mózes és Áron! miért vonjátok el a népet az õ munkáitól? menjetek dolgotokra.
And the king of Egypt said to them, Why do you, Moses and Aaron, take the people away from their work? get back to your work.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου ἵνα τί μωυσῆ καὶ ααρων διαστρέφετε τὸν λαόν μου ἀπὸ τῶν ἔργων ἀπέλθατε ἕκαστος ὑμῶν πρὸς τὰ ἔργα αὐτοῦ

5 Ezt is mondja vala a Faraó: Ímé a föld népe most sok, és ti elhagyatjátok velök az õ munkáikat.
And Pharaoh said, Truly, the people of the land are increasing in number, and you are keeping them back from their work.
καὶ εἶπεν φαραω ἰδοὺ νῦν πολυπληθεῖ ὁ λαός μὴ οὖν καταπαύσωμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἔργων

6 Parancsolá azért a Faraó azon a napon a nép sarczoltatóinak és felvigyázóinak, mondván:
The same day Pharaoh gave orders to the overseers and those who were responsible for the work, saying,
συνέταξεν δὲ φαραω τοῖς ἐργοδιώκταις τοῦ λαοῦ καὶ τοῖς γραμματεῦσιν λέγων

7 Ne adjatok többé polyvát a népnek a téglavetéshez mint ennekelõtte; hadd menjenek el õk magok és szedjenek magoknak polyvát.
Give these men no more dry stems for their brick-making as you have been doing; let them go and get the material for themselves.
οὐκέτι προστεθήσεται διδόναι ἄχυρον τῷ λαῷ εἰς τὴν πλινθουργίαν καθάπερ ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν αὐτοὶ πορευέσθωσαν καὶ συναγαγέτωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα

8 De a tégla számát, mennyit ennekelõtte csináltak, vessétek ki rájok; azt le ne szállítsátok, mert restek õk és azért kiáltoznak, mondván: Menjünk el, áldozzunk a mi Istenünknek.
But see that they make the same number of bricks as before, and no less: for they have no love for work; and so they are crying out and saying, Let us go and make an offering to our God.
καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἧς αὐτοὶ ποιοῦσιν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπιβαλεῖς αὐτοῖς οὐκ ἀφελεῖς οὐδέν σχολάζουσιν γάρ διὰ τοῦτο κεκράγασιν λέγοντες πορευθῶμεν καὶ θύ σωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν

9 Nehezíttessék meg a szolgálat ezeken az embereken, hogy azzal legyen dolguk és ne hajtsanak hazug szóra.
Give the men harder work, and see that they do it; let them not give attention to false words.
βαρυνέσθω τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ μεριμνάτωσαν ταῦτα καὶ μὴ μεριμνάτωσαν ἐν λόγοις κενοῖς

10 Kimenének azért a nép sarczoltatói és felvigyázói és ezt mondák a népnek mondván: Ezt mondja a Faraó: Nem adok néktek polyvát.
And the overseers of the people and their responsible men went out and said to the people, Pharaoh says, I will give you no more dry stems.
κατέσπευδον δὲ αὐτοὺς οἱ ἐργοδιῶκται καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ ἔλεγον πρὸς τὸν λαὸν λέγοντες τάδε λέγει φαραω οὐκέτι δίδωμι ὑμῖν ἄχυρα

11 Menjetek magatok, szedjetek magatoknak polyvát onnan, a hol találtok; mert semmi sem szállíttatik le szolgálatotokból.
Go yourselves and get dry stems wherever you are able; for your work is not to be any less.
αὐτοὶ ὑμεῖς πορευόμενοι συλλέγετε ἑαυτοῖς ἄχυρα ὅθεν ἐὰν εὕρητε οὐ γὰρ ἀφαιρεῖται ἀπὸ τῆς συντάξεως ὑμῶν οὐθέν

12 És elszélede a nép egész Égyiptom földén, hogy tarlót szedjen polyva helyett.
So the people were sent in all directions through the land of Egypt to get dry grass for stems.
καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς ἐν ὅλῃ αἰγύπτῳ συναγαγεῖν καλάμην εἰς ἄχυρα

13 A sarczoltatók pedig szorítják vala, mondván: Végezzétek el munkátokat, napjában a napi munkát, mint akkor, a mikor polyva volt.
And the overseers went on driving them and saying, Do your full day's work as before when there were dry stems for you.
οἱ δὲ ἐργοδιῶκται κατέσπευδον αὐτοὺς λέγοντες συντελεῖτε τὰ ἔργα τὰ καθήκοντα καθ' ἡμέραν καθάπερ καὶ ὅτε τὸ ἄχυρον ἐδίδοτο ὑμῖν

14 És verettetének az Izráel fiai közül való felvigyázók, a kiket a Faraó sarczoltatói rendeltek vala föléjök, mondván: Miért nem végeztétek el a rátok vetett téglaszámot sem tegnap, sem ma úgy, mint ennekelõtte?
And the responsible men of the children of Israel, whom Pharaoh's overseers had put over them, were given blows, and they said to them, Why have you not done your regular work, in making bricks as before?
καὶ ἐμαστιγώθησαν οἱ γραμματεῖς τοῦ γένους τῶν υἱῶν ισραηλ οἱ κατασταθέντες ἐπ' αὐτοὺς ὑπὸ τῶν ἐπιστατῶν τοῦ φαραω λέγοντες διὰ τί οὐ συνετελέσατε τὰς συντάξεις ὑμῶ ν τῆς πλινθείας καθάπερ ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν καὶ τὸ τῆς σήμερον

15 És elmenének az Izráel fiai közül való felvigyázók és kiáltának a Faraóhoz, mondván: Miért cselekszel így a te szolgáiddal?
Then the responsible men of the children of Israel came to Pharaoh, protesting and saying, Why are you acting in this way to your servants?
εἰσελθόντες δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν ισραηλ κατεβόησαν πρὸς φαραω λέγοντες ἵνα τί οὕτως ποιεῖς τοῖς σοῖς οἰκέταις

16 Polyvát nem adnak a te szolgáidnak és azt mondják nékünk: Csináljatok téglát! És ímé a te szolgáid verettetnek, a te néped pedig vétkezik.
They give us no dry stems and they say to us, Make bricks: and they give your servants blows; but it is your people who are in the wrong.
ἄχυρον οὐ δίδοται τοῖς οἰκέταις σου καὶ τὴν πλίνθον ἡμῖν λέγουσιν ποιεῖν καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδές σου μεμαστίγωνται ἀδικήσεις οὖν τὸν λαόν σου

17 Az pedig monda: Restek vagytok, restek, azért mondjátok: Menjünk el, áldozzunk az Úrnak!
But he said, You have no love for work: that is why you say, Let us go and make an offering to the Lord.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς σχολάζετε σχολασταί ἐστε διὰ τοῦτο λέγετε πορευθῶμεν θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν

18 Most pedig menjetek, dolgozzatok, polyvát ugyan nem adnak néktek, de a rátok vetett tégla-számot be kell adnotok.
Go now, get back to your work; no dry stems will be given to you, but you are to make the full number of bricks.
νῦν οὖν πορευθέντες ἐργάζεσθε τὸ γὰρ ἄχυρον οὐ δοθήσεται ὑμῖν καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἀποδώσετε

19 Akkor látják vala Izráel fiainak felvigyázói, hogy bajban vannak, mivel azt kell mondaniok: a tégla-számot le ne szállítsátok; napjában a napi munka meglegyen.
Then the responsible men of the children of Israel saw that they were purposing evil when they said, The number of bricks which you have to make every day will be no less than before.
ἑώρων δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν ισραηλ ἑαυτοὺς ἐν κακοῖς λέγοντες οὐκ ἀπολείψετε τῆς πλινθείας τὸ καθῆκον τῇ ἡμέρᾳ

20 És mikor kijövének a Faraótól, szembe találkozának Mózessel és Áronnal.
And they came face to face with Moses and Aaron, who were in their way when they came out from Pharaoh:
συνήντησαν δὲ μωυσῇ καὶ ααρων ἐρχομένοις εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ φαραω

21 S mondának nékik: Lásson meg titeket az Úr és ítéljen meg, kik rossz hírbe kevertetek minket a Faraó előtt és az ő szolgái előtt, fegyvert adván azok kezébe, hogy megöljenek minket.
And they said to them, May the Lord take note of you and be your judge; for you have given Pharaoh and his servants a bad opinion of us, putting a sword in their hands for our destruction.
καὶ εἶπαν αὐτοῖς ἴδοι ὁ θεὸς ὑμᾶς καὶ κρίναι ὅτι ἐβδελύξατε τὴν ὀσμὴν ἡμῶν ἐναντίον φαραω καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ δοῦναι ῥομφαίαν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἀποκτ εῖναι ἡμᾶς

22 És visszaméne Mózes az Úrhoz és monda: Uram, miért engedsz rosszul bánni ezzel a néppel! Miért küldél engem ide?
And Moses went back to the Lord and said, Lord, why have you done evil to this people? why have you sent me?
ἐπέστρεψεν δὲ μωυσῆς πρὸς κύριον καὶ εἶπεν κύριε διὰ τί ἐκάκωσας τὸν λαὸν τοῦτον καὶ ἵνα τί ἀπέσταλκάς με

23 Mert attól fogva, hogy bemenék a Faraóhoz, hogy a te nevedben szóljak, rosszabbul bánik e néppel; megszabadítani pedig nem szabadítád meg a te népedet.
For from the time when I came to Pharaoh to put your words before him, he has done evil to this people, and you have given them no help.
καὶ ἀφ' οὗ πεπόρευμαι πρὸς φαραω λαλῆσαι ἐπὶ τῷ σῷ ὀνόματι ἐκάκωσεν τὸν λαὸν τοῦτον καὶ οὐκ ἐρρύσω τὸν λαόν σου

1 Az Úr pedig monda Mózesnek: Majd meglátod mit cselekszem a Faraóval; mert hatalmas kéz miatt kell őket elbocsátani és hatalmas kéz miatt ûzi el őket az ő földéről.
And the Lord said to Moses, Now you will see what I am about to do to Pharaoh; for by a strong hand he will be forced to let them go, driving them out of his land because of my outstretched arm.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἤδη ὄψει ἃ ποιήσω τῷ φαραω ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ ἐκβαλεῖ αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ

2 Az Isten pedig szóla Mózeshez és monda néki: Én vagyok az Úr.
And God said to Moses, I am Yahweh:
ἐλάλησεν δὲ ὁ θεὸς πρὸς μωυσῆν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἐγὼ κύριος

3 Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak úgy jelentem meg mint mindenható Isten, de az én Jehova nevemen nem voltam elõttük ismeretes.
I let myself be seen by Abraham, Isaac, and Jacob, as God, the Ruler of all; but they had no knowledge of my name Yahweh.
καὶ ὤφθην πρὸς αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ θεὸς ὢν αὐτῶν καὶ τὸ ὄνομά μου κύριος οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς

4 Szövetséget is kötöttem velek, hogy nékik adom a Kanaán földét, az õ tartózkodásuk földét, a melyen tartózkodjanak.
And I made an agreement with them, to give them the land of Canaan, the land of their wanderings.
καὶ ἔστησα τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτοὺς ὥστε δοῦναι αὐτοῖς τὴν γῆν τῶν χαναναίων τὴν γῆν ἣν παρῳκήκασιν ἐν ᾗ καὶ παρῴκησαν ἐπ' αὐτῆς

5 Fohászkodását is meghallottam az Izráel fiainak a miatt, hogy az Égyiptombeliek szolgálatra szorítják õket, megemlékeztem az én szövetségemrõl.
And truly my ears are open to the cry of the children of Israel whom the Egyptians keep under their yoke; and I have kept in mind my agreement.
καὶ ἐγὼ εἰσήκουσα τὸν στεναγμὸν τῶν υἱῶν ισραηλ ὃν οἱ αἰγύπτιοι καταδουλοῦνται αὐτούς καὶ ἐμνήσθην τῆς διαθήκης ὑμῶν

6 Annakokáért mondd meg az Izráel fiainak: Én vagyok az Úr és kiviszlek titeket Égyiptom nehéz munkái alól és megszabadítlak titeket az õ szolgálatjoktól és megmentlek titeket kinyújtott karral és nagy büntetõ ítéletek által.
Say then to the children of Israel, I am Yahweh, and I will take you out from under the yoke of the Egyptians, and make you safe from their power, and will make you free by the strength of my arm after great punishments.
βάδιζε εἰπὸν τοῖς υἱοῖς ισραηλ λέγων ἐγὼ κύριος καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς δυναστείας τῶν αἰγυπτίων καὶ ῥύσομαι ὑμᾶς ἐκ τῆς δουλείας καὶ λυτρώσομαι ὑμᾶς ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ κρίσει μεγάλῃ

7 És népemmé fogadlak titeket s Istentekké lészek néktek és megtudjátok, hogy én vagyok a ti Uratok Istentek, a ki kihoztalak titeket Égyiptom nehéz munkái alól.
And I will take you to be my people and I will be your God; and you will be certain that I am the Lord your God, who takes you out from under the yoke of the Egyptians.
καὶ λήμψομαι ἐμαυτῷ ὑμᾶς λαὸν ἐμοὶ καὶ ἔσομαι ὑμῶν θεός καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ τῆς καταδυναστείας τῶν αἰγυπτίων

8 És béviszlek titeket a földre, a mely felõl esküre emeltem fel kezemet, hogy Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak adom azt, és néktek adom azt örökségül, én az Úr.
And I will be your guide into the land which I made an oath to give to Abraham, to Isaac, and to Jacob; and I will give it to you for your heritage: I am Yahweh.
καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου δοῦναι αὐτὴν τῷ αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ καὶ δώσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν κλήρῳ ἐγὼ κύριος

9 Eképen szóla Mózes az Izráel fiaihoz; de nem hallgatának Mózesre, a kislelkûség és a kemény szolgálat miatt.
And Moses said these words to the children of Israel, but they gave no attention to him, because of the grief of their spirit and the cruel weight of their work.
ἐλάλησεν δὲ μωυσῆς οὕτως τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ οὐκ εἰσήκουσαν μωυσῆ ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας καὶ ἀπὸ τῶν ἔργων τῶν σκληρῶν

10 Az Úr pedig szóla Mózeshez mondván:
And the Lord said to Moses,
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

11 Eredj be, szólj a Faraónak, Égyiptom királyának, hogy bocsássa el Izráel fiait az õ földérõl.
Go in and say to Pharaoh, king of Egypt, that he is to let the children of Israel go out of his land.
εἴσελθε λάλησον φαραω βασιλεῖ αἰγύπτου ἵνα ἐξαποστείλῃ τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ

12 Mózes pedig szóla az Úr elõtt, mondván: Ímé Izráel fiai nem hallgatnak reám, hogy hallgatna hát reám a Faraó, holott én nehéz ajkú vagyok?
And Moses, answering the Lord, said, See, the children of Israel will not give ear to me; how then will Pharaoh give ear to me, whose lips are unclean?
ἐλάλησεν δὲ μωυσῆς ἔναντι κυρίου λέγων ἰδοὺ οἱ υἱοὶ ισραηλ οὐκ εἰσήκουσάν μου καὶ πῶς εἰσακούσεταί μου φαραω ἐγὼ δὲ ἄλογός εἰμι

13 És szóla az Úr Mózeshez és Áronhoz és rendelé õket Izráel fiaihoz és a Faraóhoz, Égyiptom királyához, hogy hozzák ki az Izráel fiait Égyiptom földérõl.
And the word of the Lord came to Moses and Aaron, with orders for the children of Israel and for Pharaoh, king of Egypt, to take the children of Israel out of the land of Egypt.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων καὶ συνέταξεν αὐτοῖς πρὸς φαραω βασιλέα αἰγύπτου ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου

14 Ezek atyáik házanépének fejei: Rúbennek, Izráel elsõszülöttének fiai: Khanókh, Pallu, Kheczrón és Karmi. Ezek a Rúben nemzetségei.
These are the heads of their fathers' families: the sons of Reuben the oldest son of Israel: Hanoch and Pallu, Hezron and Carmi: these are the families of Reuben.
καὶ οὗτοι ἀρχηγοὶ οἴκων πατριῶν αὐτῶν υἱοὶ ρουβην πρωτοτόκου ισραηλ ενωχ καὶ φαλλους ασρων καὶ χαρμι αὕτη ἡ συγγένεια ρουβην

15 Simeon fiai pedig: Jemúél, Jámin, Óhad, Jákin, Czohar és Saul, a kanaánbeli asszony fiai. Ezek a Simeon nemzetségei.
And the sons of Simeon: Jemuel and Jamin and Ohad and Jachin and Zohar and Shaul, the son of a woman of Canaan: these are the families of Simeon.
καὶ υἱοὶ συμεων ιεμουηλ καὶ ιαμιν καὶ αωδ καὶ ιαχιν καὶ σααρ καὶ σαουλ ὁ ἐκ τῆς φοινίσσης αὗται αἱ πατριαὶ τῶν υἱῶν συμεων

16 Ezek pedig a Lévi fiainak nevei az õ születésök szerint: Gersón, Kehát és Merári. Lévi életének esztendei pedig: száz harminczhét esztendõ.
And these are the names of the sons of Levi in the order of their generations: Gershon and Kohath and Merari: and the years of Levi's life were a hundred and thirty-seven.
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν λευι κατὰ συγγενείας αὐτῶν γεδσων καααθ καὶ μεραρι καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς λευι ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτά

17 Gersón fiai: Libni, Simhi, az õ nemzetségeik szerint.
The sons of Gershon: Libni and Shimei, in the order of their families.
καὶ οὗτοι υἱοὶ γεδσων λοβενι καὶ σεμεϊ οἶκοι πατριᾶς αὐτῶν

18 Kehát fiai pedig: Amrám, Jiczhár, Khebrón és Huzziél. Kehát életének esztendei pedig: száz harmincznégy esztendõ.
And the sons of Kohath: Amram and Izhar and Hebron and Uzziel: and the years of Kohath's life were a hundred and thirty-three.
καὶ υἱοὶ καααθ αμβραμ καὶ ισσααρ χεβρων καὶ οζιηλ καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς καααθ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη

19 Merári fiai pedig: Makhli és Músi. Ezek a Lévi nemzetségei az õ születésök szerint.
And the sons of Merari: Mahli and Mushi: these are the families of the Levites, in the order of their generations.
καὶ υἱοὶ μεραρι μοολι καὶ ομουσι οὗτοι οἶκοι πατριῶν λευι κατὰ συγγενείας αὐτῶν

20 Amrám pedig feleségûl vevé magának Jókébedet, atyjának húgát s ez szûlé néki Áront és Mózest. Amrám életének esztendei pedig száz harmincznégy esztendõ.
And Amram took Jochebed, his father's sister, as wife; and she gave birth to Aaron and Moses: and the years of Amram's life were a hundred and thirty-seven.
καὶ ἔλαβεν αμβραμ τὴν ιωχαβεδ θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα καὶ ἐγέννησεν αὐτῷ τόν τε ααρων καὶ μωυσῆν καὶ μαριαμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν τὰ δὲ ἔτη τῆς ζωῆς αμβραμ ἑκατὸν τριάκοντα δύο ἔτη

21 Jiczhár fiai pedig: Kórákh, Nefeg és Zikri.
And the sons of Izhar: Korah and Nepheg and Zichri.
καὶ υἱοὶ ισσααρ κορε καὶ ναφεκ καὶ ζεχρι

22 Huzziél fiai pedig: Misáél, Elczáfán és Szithri.
And the sons of Uzziel: Mishael and Elzaphan and Sithri.
καὶ υἱοὶ οζιηλ ελισαφαν καὶ σετρι

23 Áron pedig feleségûl vevé magának Elisebát, Aminádáb leányát, Nakhsón húgát s ez szûlé néki Nádábot, Abíhut, Eleázárt és Ithámárt.
And Aaron took as his wife Elisheba, the daughter of Amminadab, the sister of Nahshon; and she gave birth to Nadab and Abihu, Eleazar and Ithamar.
ἔλαβεν δὲ ααρων τὴν ελισαβεθ θυγατέρα αμιναδαβ ἀδελφὴν ναασσων αὐτῷ γυναῖκα καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τόν τε ναδαβ καὶ αβιουδ καὶ ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ

24 Kórákh fiai pedig: Asszir, Elkánáh és Abiászáf. Ezek a Kórákh nemzetségei.
And the sons of Korah: Assir and Elkanah and Abiasaph: these are the families of the Korahites.
υἱοὶ δὲ κορε ασιρ καὶ ελκανα καὶ αβιασαφ αὗται αἱ γενέσεις κορε

25 Eleázár pedig az Áron fia, a Putiél leányai közûl võn magának feleséget s ez szûlé néki Fineást. Ezek a Léviták atyáinak fejei az õ nemzetségeik szerint.
And Eleazar, Aaron's son, took as his wife one of the daughters of Putiel; and she gave birth to Phinehas. These are the heads of the families of the Levites, in the order of their families.
καὶ ελεαζαρ ὁ τοῦ ααρων ἔλαβεν τῶν θυγατέρων φουτιηλ αὐτῷ γυναῖκα καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν φινεες αὗται αἱ ἀρχαὶ πατριᾶς λευιτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν

26 Ez Áron és Mózes, a kiknek mondá az Úr: Hozzátok ki az Izráel fiait Égyiptom földérõl, az õ seregeik szerint.
These are the same Aaron and Moses to whom the Lord said, Take the children of Israel out of the land of Egypt in their armies.
οὗτος ααρων καὶ μωυσῆς οἷς εἶπεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐξαγαγεῖν τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν

27 Õk azok, a kik szóltak a Faraónak Égyiptom királyának, hogy kihozhassák az Izráel fiait Égyiptomból. Ez Mózes és Áron.
These are the men who gave orders to Pharaoh to let the children of Israel go out of Egypt: these are the same Moses and Aaron.
οὗτοί εἰσιν οἱ διαλεγόμενοι πρὸς φαραω βασιλέα αἰγύπτου καὶ ἐξήγαγον τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐξ αἰγύπτου αὐτὸς ααρων καὶ μωυσῆς

28 És lõn a mikor szóla az Úr Mózesnek Égyiptom földén.
And on the day when the word of the Lord came to Moses in the land of Egypt,
ᾗ ἡμέρᾳ ἐλάλησεν κύριος μωυσῇ ἐν γῇ αἰγύπτῳ

29 Így szóla az Úr Mózesnek, mondván: Én vagyok az Úr: mondd el a Faraónak Égyiptom királyának mindazt, a mit én szólok néked.
The Lord said to Moses, I am the Lord: say to Pharaoh, king of Egypt, everything I am saying to you.
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων ἐγὼ κύριος λάλησον πρὸς φαραω βασιλέα αἰγύπτου ὅσα ἐγὼ λέγω πρὸς σέ

30 Mózes pedig monda az Úr elõtt: Ímé én nehéz ajakú vagyok, hogy hallgatna reám a Faraó?
And Moses said to the Lord, My lips are unclean; how is it possible that Pharaoh will give me a hearing?
καὶ εἶπεν μωυσῆς ἐναντίον κυρίου ἰδοὺ ἐγὼ ἰσχνόφωνός εἰμι καὶ πῶς εἰσακούσεταί μου φαραω

1 Az Úr pedig monda Mózesnek: Lásd, Istenévé teszlek téged a Faraónak, Áron pedig, a te atyádfia, szószólód lészen.
And the Lord said to Moses, See I have made you a god to Pharaoh, and Aaron your brother will be your prophet.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων ἰδοὺ δέδωκά σε θεὸν φαραω καὶ ααρων ὁ ἀδελφός σου ἔσται σου προφήτης

2 Te mondj el mindent, a mit néked parancsolok; Áron pedig, a te atyádfia mondja meg a Faraónak, hogy bocsássa el Izráel fiait az õ földérõl.
Say whatever I give you orders to say: and Aaron your brother will give word to Pharaoh to let the children of Israel go out of his land.
σὺ δὲ λαλήσεις αὐτῷ πάντα ὅσα σοι ἐντέλλομαι ὁ δὲ ααρων ὁ ἀδελφός σου λαλήσει πρὸς φαραω ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ

3 Én pedig megkeményítem a Faraó szívét és megsokasítom az én jeleimet és csudáimat Égyiptom földén.
And I will make Pharaoh's heart hard, and my signs and wonders will be increased in the land of Egypt.
ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν φαραω καὶ πληθυνῶ τὰ σημεῖά μου καὶ τὰ τέρατα ἐν γῇ αἰγύπτῳ

4 És a Faraó nem hallgat reátok; akkor én kezemet Égyiptomra vetem és kihozom az én seregeimet, az én népemet, az Izráel fiait Égyiptom földérõl nagy büntetõ ítéletek által.
But Pharaoh will not give ear to you, and I will put my hand on Egypt, and take my armies, my people, the children of Israel, out of Egypt, after great punishments.
καὶ οὐκ εἰσακούσεται ὑμῶν φαραω καὶ ἐπιβαλῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αἴγυπτον καὶ ἐξάξω σὺν δυνάμει μου τὸν λαόν μου τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου σὺν ἐκδικήσει μεγάλῃ

5 S megtudják az Égyiptombeliek, hogy én vagyok az Úr, a mikor kinyujtándom kezemet Égyiptomra és kihozándom az Izráel fiait õ közülök.
And the Egyptians will see that I am the Lord, when my hand is stretched out over Egypt, and I take the children of Israel out from among them.
καὶ γνώσονται πάντες οἱ αἰγύπτιοι ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐκτείνων τὴν χεῖρα ἐπ' αἴγυπτον καὶ ἐξάξω τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐκ μέσου αὐτῶν

6 És cselekedék Mózes és Áron, a mint parancsolta vala nékik az Úr; úgy cselekedének.
And Moses and Aaron did so: as the Lord gave them orders, so they did.
ἐποίησεν δὲ μωυσῆς καὶ ααρων καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος οὕτως ἐποίησαν

7 Mózes pedig nyolczvan esztendõs és Áron nyolczvanhárom esztendõs vala, a mikor a Faraóval beszéltek.
And Moses was eighty years old, and Aaron eighty-three years old, when they gave the Lord's word to Pharaoh.
μωυσῆς δὲ ἦν ἐτῶν ὀγδοήκοντα ααρων δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐτῶν ὀγδοήκοντα τριῶν ἡνίκα ἐλάλησεν πρὸς φαραω

8 És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak mondván:
And the Lord said to Moses and Aaron,
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων λέγων

9 Ha szól hozzátok a Faraó mondván: tegyetek csudát; akkor mondd Áronnak: Vedd a te vesszõdet és vesd a Faraó elé; kígyóvá lesz.
If Pharaoh says to you, Let me see a wonder: then say to Aaron, Take your rod and put it down on the earth before Pharaoh so that it may become a snake.
καὶ ἐὰν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς φαραω λέγων δότε ἡμῖν σημεῖον ἢ τέρας καὶ ἐρεῖς ααρων τῷ ἀδελφῷ σου λαβὲ τὴν ῥάβδον καὶ ῥῖψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν ἐναντίον φαραω καὶ ἐναντίο ν τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ ἔσται δράκων

10 Beméne azért Mózes és Áron a Faraóhoz, és úgy cselekedének, a mint az Úr parancsolta vala; veté Áron az õ vesszejét a Faraó elé és az õ szolgái elé, és kígyóvá lõn.
Then Moses and Aaron went in to Pharaoh and they did as the Lord had said: and Aaron put his rod down on the earth before Pharaoh and his servants, and it became a snake.
εἰσῆλθεν δὲ μωυσῆς καὶ ααρων ἐναντίον φαραω καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν οὕτως καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος καὶ ἔρριψεν ααρων τὴν ῥάβδον ἐναντίον φα ραω καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ ἐγένετο δράκων

11 És elõhívá a Faraó is a bölcseket és varázslókat, és azok is, Égyiptom írástudói, úgy cselekedének az õ titkos mesterségökkel.
Then Pharaoh sent for the wise men and the wonder-workers, and they, the wonder-workers of Egypt, did the same with their secret arts.
συνεκάλεσεν δὲ φαραω τοὺς σοφιστὰς αἰγύπτου καὶ τοὺς φαρμακούς καὶ ἐποίησαν καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως

12 Elveté ugyanis mindenik az õ vesszejét és kígyókká lõnek; de az Áron vesszeje elnyelé azok vesszejét.
For every one of them put down his rod on the earth, and they became snakes: but Aaron's rod made a meal of their rods.
καὶ ἔρριψαν ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ καὶ ἐγένοντο δράκοντες καὶ κατέπιεν ἡ ῥάβδος ἡ ααρων τὰς ἐκείνων ῥάβδους

13 És megkeményedék a Faraó szíve és nem hallgata reájok, a mint megmondotta vala az Úr.
But Pharaoh's heart was made hard, and he did not give ear to them, as the Lord had said.
καὶ κατίσχυσεν ἡ καρδία φαραω καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν καθάπερ ἐλάλησεν αὐτοῖς κύριος

14 Az Úr pedig monda Mózesnek: Kemény a Faraó szíve, nem akarja a népet elbocsátani.
And the Lord said to Moses and Aaron, Pharaoh's heart is unchanged; he will not let the people go.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν βεβάρηται ἡ καρδία φαραω τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν

15 Eredj a Faraóhoz reggel; ímé õ kimegy a vízhez, és állj eleibe a folyóvíz partján, és a vesszõt, a mely kígyóvá változott vala, vedd kezedbe.
Go to Pharaoh in the morning; when he goes out to the water, you will be waiting for him by the edge of the Nile, with the rod which was turned into a snake in your hand;
βάδισον πρὸς φαραω τὸ πρωί ἰδοὺ αὐτὸς ἐκπορεύεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ καὶ στήσῃ συναντῶν αὐτῷ ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ καὶ τὴν ῥάβδον τὴν στραφεῖσαν εἰς ὄφιν λήμψῃ ἐν τῇ χ ειρί σου

16 És mondd néki: Az Úr, a héberek Istene küldött engem hozzád, mondván: Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem a pusztában; de ímé mindez ideig meg nem hallgattál.
And say to him, The Lord, the God of the Hebrews, has sent me to you, saying, Let my people go so that they may give me worship in the waste land; but up to now you have not given ear to his words.
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν κύριος ὁ θεὸς τῶν εβραίων ἀπέσταλκέν με πρὸς σὲ λέγων ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα μοι λατρεύσῃ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἰδοὺ οὐκ εἰσήκουσας ἕως τούτου

17 Így szólt az Úr: Errõl tudod meg, hogy én vagyok az Úr: Ímé én megsujtom a vesszõvel, a mely kezemben van, a vizet, a mely a folyóban van, és vérré változik.
So the Lord says, By this you may be certain that I am the Lord; see, by the touch of this rod in my hand the waters of the Nile will be turned to blood;
τάδε λέγει κύριος ἐν τούτῳ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος ἰδοὺ ἐγὼ τύπτω τῇ ῥάβδῳ τῇ ἐν τῇ χειρί μου ἐπὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ καὶ μεταβαλεῖ εἰς αἷμα

18 És a hal, a mely a folyóvízben van, meghal, a folyóvíz pedig megbüdösödik és irtózni fognak az Égyiptombeliek vizet inni a folyóból.
And the fish in the Nile will come to destruction, and the river will send up a bad smell, and the Egyptians will not be able, for disgust, to make use of the water of the Nile for drinking.
καὶ οἱ ἰχθύες οἱ ἐν τῷ ποταμῷ τελευτήσουσιν καὶ ἐποζέσει ὁ ποταμός καὶ οὐ δυνήσονται οἱ αἰγύπτιοι πιεῖν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ

19 Monda azért az Úr Mózesnek: Mondd Áronnak: Vedd a te vesszõdet és nyujtsd ki kezedet Égyiptom vizeire; azoknak folyóvizeire, csatornáira, tavaira és minden vízfogóira, hogy vérré legyenek és vér legyen Égyiptom egész földén, mind a fa-, mind a kõedényekben.

And the Lord said, Say to Aaron, Let the rod in your hand be stretched out over the waters of Egypt, and over the rivers and the streams and the pools, and over every stretch of water, so that they may be turned to blood; and there will be blood through all the land of Egypt, in vessels of wood and in vessels of stone.

εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν εἰπὸν ααρων τῷ ἀδελφῷ σου λαβὲ τὴν ῥάβδον σου καὶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὰ ὕδατα αἰγύπτου καὶ ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰς διώρυγας αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἕλη αὐτῶν καὶ ἐπὶ πᾶν συνεστηκὸς ὕδωρ αὐτῶν καὶ ἔσται αἷμα καὶ ἐγένετο αἷμα ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου ἔν τε τοῖς ξύλοις καὶ ἐν τοῖς λίθοις

20 Mózes és Áron pedig úgy cselekedének, a mint az Úr parancsolta vala. És felemelé a vesszõt és megsujtá a vizet, a mely a folyóban vala a Faraó elõtt és az õ szolgái elõtt, és mind vérré változék a víz, a mely a folyóban vala.

And Moses and Aaron did as the Lord had said; and when his rod had been lifted up and stretched out over the waters of the Nile before the eyes of Pharaoh and his servants, all the water in the Nile was turned to blood;

καὶ ἐποίησαν οὕτως μωυσῆς καὶ ααρων καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος καὶ ἐπάρας τῇ ῥάβδῳ αὐτοῦ ἐπάταξεν τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ ἐναντίον φαραω καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ μετέβαλεν πᾶν τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ εἰς αἷμα

21 A hal pedig, a mely a folyóvízben vala, meghala, és megbüdösödék a folyóvíz, és nem ihatának az Égyiptombeliek a folyónak vizébõl; és vér vala az egész Égyiptom földén.

And the fish in the Nile came to destruction, and a bad smell went up from the river, and the Egyptians were not able to make use of the water of the Nile for drinking; and there was blood through all the land of Egypt.

καὶ οἱ ἰχθύες οἱ ἐν τῷ ποταμῷ ἐτελεύτησαν καὶ ἐπώζεσεν ὁ ποταμός καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ αἰγύπτιοι πιεῖν ὕδωρ ἐκ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἦν τὸ αἷμα ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου

22 De úgy cselekedének Égyiptom írástudói is az õ varázslásukkal, és kemény maradt a Faraó szíve és nem hallgata reájok; a mint az Úr megmondotta vala.

And the wonder-workers of Egypt did the same with their secret arts: but Pharaoh's heart was made hard, and he would not give ear to them, as the Lord had said.

ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία φαραω καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν καθάπερ εἶπεν κύριος

23 És elfordula a Faraó és haza méne és ezen sem indula meg az õ szíve.

Then Pharaoh went into his house, and did not take even this to heart.

ἐπιστραφεὶς δὲ φαραω εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐπέστησεν τὸν νοῦν αὐτοῦ οὐδὲ ἐπὶ τούτῳ

24 Az Égyiptombeliek pedig mindnyájan ássák vala a folyóvíz mellékét vízért, hogy ihassanak; mert nem ihatják vala a folyó vizét.

And all the Egyptians made holes round about the Nile to get drinking-water, for they were not able to make use of the Nile water.

ὤρυξαν δὲ πάντες οἱ αἰγύπτιοι κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ ὥστε πιεῖν ὕδωρ καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ

25 És hét nap telék el, a mióta az Úr megsujtotta vala a folyóvizet.

And seven days went past, after the Lord had put his hand on the Nile.

καὶ ἀνεπληρώθησαν ἑπτὰ ἡμέραι μετὰ τὸ πατάξαι κύριον τὸν ποταμόν

1 És monda az Úr Mózesnek: Menj be a Faraóhoz és mondd néki: Azt mondja az Úr: Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem.

And this is what the Lord said to Moses: Go to Pharaoh and say to him, The Lord says, Let my people go so that they may give me worship.

εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν εἰπὸν ααρων τῷ ἀδελφῷ σου ἔκτεινον τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον σου ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ ἐπὶ τὰς διώρυγας καὶ ἐπὶ τὰ ἕλη καὶ ἀνάγαγε τοὺς βατράχους

2 Ha pedig te el nem akarod bocsátani, ímé én egész határodat békákkal verem meg.

And if you will not let them go, see, I will send frogs into every part of your land:

καὶ ἐξέτεινεν ααρων τὴν χεῖρα ἐπὶ τὰ ὕδατα αἰγύπτου καὶ ἀνήγαγεν τοὺς βατράχους καὶ ἀνεβιβάσθη ὁ βάτραχος καὶ ἐκάλυψεν τὴν γῆν αἰγύπτου

3 És a folyóvíz békáktól pozsog és felmennek és bemennek a te házadba és ágyasházadba és ágyadra és a te szolgáid házába és néped közé és a te kemenczéidbe és sütõteknõidbe.

The Nile will be full of frogs, and they will come up into your house and into your bedrooms and on your bed, and into the houses of your servants and your people, and into your ovens and into your bread-basins.

ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν καὶ ἀνήγαγον τοὺς βατράχους ἐπὶ γῆν αἰγύπτου

4 És reád és népedre s minden te szolgáidra felmennek a békák.

The frogs will come up over you and your people and all your servants.

καὶ ἐκάλεσεν φαραω μωυσῆν καὶ ααρων καὶ εἶπεν εὔξασθε περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον καὶ περιελέτω τοὺς βατράχους ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ λαοῦ καὶ ἐξαποστελῶ τὸν λαόν καὶ θύσωσιν κυρίῳ

5 És monda az Úr Mózesnek: Mondd Áronnak: Nyujtsd ki kezedet a te vesszõddel a folyóvizekre, csatornákra és a tavakra, és hozd fel a békákat Égyiptom földére.

And the Lord said to Moses, Say to Aaron, Let the rod in your hand be stretched out over the streams and the waterways and the pools, causing frogs to come up on the land of Egypt.

εἶπεν δὲ μωυσῆς πρὸς φαραω τάξαι πρός με πότε εὔξωμαι περὶ σοῦ καὶ περὶ τῶν θεραπόντων σου καὶ περὶ τοῦ λαοῦ σου ἀφανίσαι τοὺς βατράχους ἀπὸ σοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου καὶ ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν πλὴν ἐν τῷ ποταμῷ ὑπολειφθήσονται

6 És kinyujtá kezét Áron Égyiptom vizeire, és békák jövének fel és ellepék Égyiptom földét.

And when Aaron put out his hand over the waters of Egypt, the frogs came up and all the land of Egypt was covered with them.

ὁ δὲ εἶπεν εἰς αὔριον εἶπεν οὖν ὡς εἴρηκας ἵνα εἰδῇς ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν κυρίου

7 De az írástudók is úgy cselekedének az õ titkos mesterségökkel és felhozák a békákat Égyiptom földére.

And the wonder-workers did the same with their secret arts, making frogs come up over the land of Egypt.

καὶ περιαιρεθήσονται οἱ βάτραχοι ἀπὸ σοῦ καὶ ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν καὶ ἐκ τῶν ἐπαύλεων καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου πλὴν ἐν τῷ ποταμῷ ὑπολειφθήσονται

8 És hívatá a Faraó Mózest és Áront és monda: Könyörögjetek az Úrnak, hogy távolítsa el rólam és az én népemrõl a békákat, és én elbocsátom a népet, hogy áldozzék az Úrnak.

Then Pharaoh sent for Moses and Aaron and said, Make prayer to the Lord that he will take away these frogs from me and my people; and I will let the people go and make their offering to the Lord.

ἐξῆλθεν δὲ μωυσῆς καὶ ααρων ἀπὸ φαραω καὶ ἐβόησεν μωυσῆς πρὸς κύριον περὶ τοῦ ὁρισμοῦ τῶν βατράχων ὡς ἐτάξατο φαραω

9 Mózes pedig monda a Faraónak: Parancsolj velem: mikorra könyörögjek éretted és a te szolgáidért és a te népedért, hogy elpusztuljanak a békák tõled és házaidtól; és csak a folyóvízben maradjanak meg.

And Moses said, I will let you have the honour of saying when I am to make prayer for you and your servants and your people, that the frogs may be sent away from you and your houses, and be only in the Nile.

ἐποίησεν δὲ κύριος καθάπερ εἶπεν μωυσῆς καὶ ἐτελεύτησαν οἱ βάτραχοι ἐκ τῶν οἰκιῶν καὶ ἐκ τῶν ἐπαύλεων καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν

10 Felele a [Faraó:] Holnapra. És monda [Mózes:] A mint kívánod, hogy megtudd, hogy nincs hasonló a mi Urunkhoz Istenünkhöz.

And he said, By tomorrow. And he said, Let it be as you say: so that you may see that there is no other like the Lord our God.

καὶ συνήγαγον αὐτοὺς θιμωνιὰς θιμωνιάς καὶ ὤζεσεν ἡ γῆ

11 És eltávoznak a békák tõled, meg a te házaidtól, szolgáidtól és a te népedtõl; csak a folyóvízben maradnak meg.

And the frogs will be gone from you and from your houses and from your servants and from your people and will be only in the Nile.

ἰδὼν δὲ φαραω ὅτι γέγονεν ἀνάψυξις ἐβαρύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν καθάπερ ἐλάλησεν κύριος

12 És kiméne Mózes és Áron a Faraótól és kiálta Mózes az Úrhoz a békák felõl, a melyeket a Faraóra bocsátott vala.

Then Moses and Aaron went out from Pharaoh; and Moses made prayer to the Lord about the frogs which he had sent on Pharaoh.

εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν εἰπὸν ααρων ἔκτεινον τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον σου καὶ πάταξον τὸ χῶμα τῆς γῆς καὶ ἔσονται σκνῖφες ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν καὶ ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου

13 És az Úr Mózes beszéde szerint cselekedék és kiveszének a békák a házakból, udvarokból és mezõkrõl.

And the Lord did as Moses said; and there was an end of all the frogs in the houses and in the open spaces and in the fields.

ἐξέτεινεν οὖν ααρων τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον καὶ ἐπάταξεν τὸ χῶμα τῆς γῆς καὶ ἐγένοντο οἱ σκνῖφες ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν καὶ ἐν παντὶ χώματι τῆς γῆς ἐγένοντο οἱ σκνῖφες ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου

14 És rakásokba gyûjték azokat össze és a föld megbüszhödék.
And they put them together in masses, and a bad smell went up from the land.
ἐποιήσαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ἐξαγαγεῖν τὸν σκνῖφα καὶ οὐκ ἠδύναντο καὶ ἐγένοντο οἱ σκνῖφες ἐν τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν

15 S a mint látá a Faraó, hogy baja könnyebbûl, megkeményíté az õ szívét, és nem hallgata reájok, a mint megmondotta vala az Úr.
But when Pharaoh saw that there was peace for a time, he made his heart hard and did not give ear to them, as the Lord had said.
εἶπαν οὖν οἱ ἐπαοιδοὶ τῷ φαραω δάκτυλος θεοῦ ἐστιν τοῦτο καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία φαραω καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν καθάπερ ἐλάλησεν κύριος

16 És szóla az Úr Mózesnek: Mondd Áronnak: Nyujtsd ki a te vesszõdet és sujtsd meg a föld porát, hogy tetvekké legyen egész Égyiptom földén.
And the Lord said to Moses, Say to Aaron, Let your rod be stretched out over the dust of the earth so that it may become insects through all the land of Egypt.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν ὄρθρισον τὸ πρωὶ καὶ στῆθι ἐναντίον φαραω καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν τάδε λέγει κύριος ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα μοι λατρεύσωσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ

17 És aképen cselekedének. Áron kinyujtá kezét az õ vesszejével és megsujtá a föld porát, és tetvek lõnek emberen és barmon; a föld minden pora tetvekké lõn egész Égyiptom földén.
And they did so; and Aaron, stretching out the rod in his hand, gave a touch to the dust of the earth, and insects came on man and on beast; all the dust of the earth was changed into insects through all the land of Egypt.
ἐὰν δὲ μὴ βούλῃ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου ἰδοὺ ἐγὼ ἐπαποστέλλω ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν κυνόμυιαν καὶ πλησθήσονται αἱ οἰκίαι τῶν αἰγυπτίων τῆς κυνομυίης καὶ εἰς τὴν γῆν ἐφ' ἧς εἰσιν ἐπ' αὐτῆς

18 És úgy cselekedének az írástudók is az õ varázslásukkal, hogy tetveket hozzanak elõ, de nem teheték; és valának a tetvek emberen és barmon.
And the wonder-workers with their secret arts, attempting to make insects, were unable to do so: and there were insects on man and on beast.
καὶ παραδοξάσω ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν γῆν γεσεμ ἐφ' ἧς ὁ λαός μου ἔπεστιν ἐπ' αὐτῆς ἐφ' ἧς οὐκ ἔσται ἐκεῖ ἡ κυνόμυια ἵνα εἰδῇς ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ κύριος πάσης τῆς γῆς

19 És mondák az írástudók a Faraónak: Az Isten ujja ez. De kemény maradt a Faraó szíve, és nem hallgata reájok; a mint mondotta vala az Úr.
Then the wonder-workers said to Pharaoh, This is the finger of God: but Pharaoh's heart was hard, and he did not give ear to them, as the Lord had said.
καὶ δώσω διαστολὴν ἀνὰ μέσον τοῦ ἐμοῦ λαοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σοῦ λαοῦ ἐν δὲ τῇ αὔριον ἔσται τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς

20 Az Úr pedig monda Mózesnek: Kelj fel reggel és állj a Faraó eleibe; ímé kimegy a vizek felé, és mondd néki: Ezt mondja az Úr: Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem.
And the Lord said to Moses, Get up early in the morning and take your place before Pharaoh when he comes out to the water; and say to him, This is what the Lord says: Let my people go to give me worship.
ἐποίησεν δὲ κύριος οὕτως καὶ παρεγένετο ἡ κυνόμυια πλῆθος εἰς τοὺς οἴκους φαραω καὶ εἰς τοὺς οἴκους τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν αἰγύπτου καὶ ἐξωλεθρεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς κυνομυίης

21 Mert ha el nem bocsátod az én népemet, ímé én bocsátok te reád, a te szolgáidra és a te népedre és a te házaidra ártalmas bogarakat, és megtelnek az Égyiptombeliek házai ártalmas bogarakkal és a föld is, a melyen õk vannak.
For if you do not let my people go, see, I will send clouds of flies on you and on your servants and on your people and into their houses; and the houses of the Egyptians and the land where they are will be full of flies.
ἐκάλεσεν δὲ φαραω μωυσῆν καὶ ααρων λέγων ἐλθόντες θύσατε τῷ θεῷ ὑμῶν ἐν τῇ γῇ

22 De különválasztom azon a napon a Gósen földét, a melyen az én népem lakik, hogy ne legyenek ott ártalmas bogarak, azért, hogy megtudd, hogy én vagyok az Úr ezen a földön.
And at that time I will make a division between your land and the land of Goshen where my people are, and no flies will be there; so that you may see that I am the Lord over all the earth.
καὶ εἶπεν μωυσῆς οὐ δυνατὸν γενέσθαι οὕτως τὰ γὰρ βδελύγματα τῶν αἰγυπτίων θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν ἐὰν γὰρ θύσωμεν τὰ βδελύγματα τῶν αἰγυπτίων ἐναντίον αὐτῶν λιθοβοληθησόμεθα

23 És különbséget tészek az én népem között és a te néped között. Holnap lészen e jelenség.
And I will put a division between my people and your people; tomorrow this sign will be seen.
ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν πορευσόμεθα εἰς τὴν ἔρημον καὶ θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν καθάπερ εἶπεν ἡμῖν

24 És aképen cselekedék az Úr; jövének ugyanis ártalmas bogarak a Faraó házára és az õ szolgái házára, és egész Égyiptom földén pusztává lõn a föld az ártalmas bogarak miatt.
And the Lord did so; and great clouds of flies came into the house of Pharaoh and into his servants' houses, and all the land of Egypt was made waste because of the flies.
καὶ εἶπεν φαραω ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς καὶ θύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀλλ' οὐ μακρὰν ἀποτενεῖτε πορευθῆναι εὔξασθε οὖν περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον

25 És hívatá a Faraó Mózest és Áront és monda: Menjetek, áldozzatok a ti Istenteknek ezen a földön.
And Pharaoh sent for Moses and Aaron and said, Go and make your offering to your God here in the land.
εἶπεν δὲ μωυσῆς ὅδε ἐγὼ ἐξελεύσομαι ἀπὸ σοῦ καὶ εὔξομαι πρὸς τὸν θεόν καὶ ἀπελεύσεται ἡ κυνόμυια ἀπὸ σοῦ καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου καὶ τοῦ λαοῦ σου αὔριον μὴ προσθῇς ἔτι φαραω ἐξαπατῆσαι τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαὸν θῦσαι κυρίῳ

26 Mózes pedig monda: Nincs rendén, hogy úgy cselekedjünk, hogy mi azt áldozzuk az Úrnak a mi Istenünknek, a mi utálatos az Égyiptombeliek elõtt: ímé, ha azt áldozzuk az õ szemeik elõtt, a mi az Égyiptombelieknek utálatos, nem köveznek-é meg minket?
And Moses said, It is not right to do so; for we make our offerings of that to which the Egyptians give worship; and if we do so before their eyes, certainly we will be stoned.
ἐξῆλθεν δὲ μωυσῆς ἀπὸ φαραω καὶ ηὔξατο πρὸς τὸν θεόν

27 Háromnapi járó földre megyünk a pusztába és úgy áldozunk a mi Urunknak Istenünknek, a mint megmondja nékünk.
But we will go three days' journey into the waste land and make an offering to the Lord our God as he may give us orders.
ἐποίησεν δὲ κύριος καθάπερ εἶπεν μωυσῆς καὶ περιεῖλεν τὴν κυνόμυιαν ἀπὸ φαραω καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ οὐ κατελείφθη οὐδεμία

28 És monda a Faraó: Én elbocsátlak titeket, hogy áldozzatok a ti Uratoknak Istenteknek a pusztában, csak nagyon messze ne távozzatok; imádkozzatok érettem.
Then Pharaoh said, I will let you go to make an offering to the Lord your God in the waste land; but do not go very far away, and make prayer for me.
καὶ ἐβάρυνεν φαραω τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ καιροῦ τούτου καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν

1 És monda az Úr Mózesnek: Menj a Faraóhoz és beszélj vele: Ezt mondja az Úr, a héberek Istene: Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem:
Then the Lord said to Moses, Go in to Pharaoh and say to him, This is what the Lord, the God of the Hebrews, says: Let my people go so that they may give me worship.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν εἴσελθε πρὸς φαραω καὶ ἐρεῖς αὐτῷ τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν εβραίων ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα μοι λατρεύσωσιν

2 Mert ha nem akarod elbocsátani és tovább is tartóztatod õket:
For if you will not let them go, but still keep them in your power,
εἰ μὲν οὖν μὴ βούλει ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου ἀλλ' ἔτι ἐγκρατεῖς αὐτοῦ

3 Ímé az Úr keze lészen a te mezei barmaidon, lovakon, szamarakon, tevéken, ökrökön és juhokon; igen nagy döghalál.
Then the hand of the Lord will put on your cattle in the field, on the horses and the asses and the camels, on the herds and the flocks, a very evil disease.
ἰδοὺ χεὶρ κυρίου ἐπέσται ἐν τοῖς κτήνεσίν σου τοῖς ἐν τοῖς πεδίοις ἔν τε τοῖς ἵπποις καὶ ἐν τοῖς ὑποζυγίοις καὶ ταῖς καμήλοις καὶ βουσὶν καὶ προβάτοις θάνατος μέγας σφόδρα

4 De különbséget tesz az Úr az Izráel barmai között és Égyiptom barmai között, és mindabból, a mi Izráel fiaié, egy sem vész el.
And the Lord will make a division between the cattle of Israel and the cattle of Egypt; there will be no loss of any of the cattle of Israel.
καὶ παραδοξάσω ἐγὼ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν αἰγυπτίων καὶ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν ισραηλ οὐ τελευτήσει ἀπὸ πάντων τῶν τοῦ ισραηλ υἱῶν ρ ητόν

5 Idõt is hagya az Úr, mondván: Holnap cselekszi az Úr ezt a dolgot a földön.
And the time was fixed by the Lord, and he said, Tomorrow the Lord will do this thing in the land.
καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς ὅρον λέγων ἐν τῇ αὔριον ποιήσει κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς

6 Meg is cselekedé az Úr ezt a dolgot másodnapon, és elhulla Égyiptomnak minden barma, de az Izráel fiainak barma közül egy sem hullott el.
And on the day after, the Lord did as he had said, causing the death of all the cattle of Egypt, but there was no loss of any of the cattle of Israel.
καὶ ἐποίησεν κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο τῇ ἐπαύριον καὶ ἐτελεύτησεν πάντα τὰ κτήνη τῶν αἰγυπτίων ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν ισραηλ οὐκ ἐτελεύτησεν οὐδέν

7 El is külde a Faraó, és ímé egy sem hullt vala el az Izráeliták barma közül: de a Faraó szíve kemény maradt, és nem bocsátá el a népet.
And Pharaoh sent and got word that there was no loss of any of the cattle of Israel. But the heart of Pharaoh was hard and he did not let the people go.
ἰδὼν δὲ φαραω ὅτι οὐκ ἐτελεύτησεν ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν ισραηλ οὐδέν ἐβαρύνθη ἡ καρδία φαραω καὶ οὐκ ἐξαπέστειλεν τὸν λαόν

8 Az Úr pedig monda Mózesnek és Áronnak: Vegyétek tele markaitokat kemenczehamuval, és szórja azt Mózes az ég felé a Faraó szeme láttára.
And the Lord said to Moses and to Aaron, Take in your hand a little dust from the fire and let Moses send it in a shower up to heaven before the eyes of Pharaoh.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων λέγων λάβετε ὑμεῖς πλήρεις τὰς χεῖρας αἰθάλης καμιναίας καὶ πασάτω μωυσῆς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐναντίον φαραω καὶ ἐναντίον τῶν θερα πόντων αὐτοῦ

9 Hogy porrá legyen Égyiptomnak egész földén, s emberen és barmon hólyagosan fakadó fekéllyé legyen Égyiptomnak egész földén.
And it will become small dust over all the land of Egypt, and will be a skin-disease bursting out in wounds on man and beast through all the land of Egypt.
καὶ γενηθήτω κονιορτὸς ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν αἰγύπτου καὶ ἔσται ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ τετράποδα ἕλκη φλυκτίδες ἀναζέουσαι ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσ ιν καὶ ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου

10 Vevének azért kemenczehamut és a Faraó elé állának, és Mózes az ég felé szórá azt; és lõn az emberen és barmon hólyagosan fakadó fekély.
So they took some dust from the fire, and placing themselves before Pharaoh, Moses sent it out in a shower up to heaven; and it became a skin-disease bursting out on man and on beast.
καὶ ἔλαβεν τὴν αἰθάλην τῆς καμιναίας ἐναντίον φαραω καὶ ἔπασεν αὐτὴν μωυσῆς εἰς τὸν οὐρανόν καὶ ἐγένετο ἕλκη φλυκτίδες ἀναζέουσαι ἐν τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράπ οσιν

11 És az írástudók nem állhatnak vala Mózes elõtt a fekély miatt; mert fekély vala az írástudókon s mind az Égyiptombelieken.
And the wonder-workers were not able to take their places before Moses, because of the disease; for the disease was on the wonder-workers and on all the Egyptians.
καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ φαρμακοὶ στῆναι ἐναντίον μωυσῆ διὰ τὰ ἕλκη ἐγένετο γὰρ τὰ ἕλκη ἐν τοῖς φαρμακοῖς καὶ ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου

12 De az Úr megkeményíté a Faraó szívét, és nem hallgata reájok, a mint megmondotta vala az Úr Mózesnek.
And the Lord made Pharaoh's heart hard, and he would not give ear to them, as the Lord had said.
ἐσκλήρυνεν δὲ κύριος τὴν καρδίαν φαραω καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν καθὰ συνέταξεν κύριος

13 És monda az Úr Mózesnek: Kelj fel reggel és állj a Faraó eleibe és mondd néki: Ezt mondja az Úr, a héberek Istene: Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem.
And the Lord said to Moses, Get up early in the morning and take your place before Pharaoh, and say to him, This is what the Lord, the God of the Hebrews, says: Let my people go so that they may give me worship.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν ὄρθρισον τὸ πρωὶ καὶ στῆθι ἐναντίον φαραω καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν εβραίων ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα λατρεύσω σίν μοι

14 Mert ezúttal minden csapásomat reá bocsátom a te szívedre, a te szolgáidra és a te népedre azért, hogy megtudd, hogy nincs én hozzám hasonló az egész földön.
For this time I will send all my punishments on yourself and on your servants and on your people; so that you may see that there is no other like me in all the earth.
ἐν τῷ γὰρ νῦν καιρῷ ἐγὼ ἐξαποστέλλω πάντα τὰ συναντήματά μου εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ τῶν θεραπόντων σου καὶ τοῦ λαοῦ σου ἵν' εἰδῇς ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ἐγὼ ἄλλος ἐν πάσῃ τῇ γῇ

15 Mert ha most kinyujtanám kezemet és megvernélek téged és a te népedet döghalállal, akkor kivágattatnál a földrõl.
For if I had put the full weight of my hand on you and your people, you would have been cut off from the earth:
νῦν γὰρ ἀποστείλας τὴν χεῖρα πατάξω σε καὶ τὸν λαόν σου θανάτῳ καὶ ἐκτριβήσῃ ἀπὸ τῆς γῆς

16 Ámde azért tartottalak fenn tégedet, hogy megmutassam néked az én hatalmamat, és hogy hirdessék az én nevemet az egész földön.
But, for this very reason, I have kept you from destruction, to make clear to you my power, and so that my name may be honoured through all the earth.
καὶ ἕνεκεν τούτου διετηρήθης ἵνα ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν ἰσχύν μου καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ

17 Ha tovább is feltartóztatod az én népemet és nem bocsátod el õket:
Are you still uplifted in pride against my people so that you will not let them go?
ἔτι οὖν σὺ ἐμποιῇ τοῦ λαοῦ μου τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι αὐτούς

18 Ímé holnap ilyenkor igen nagy jégesõt bocsátok, a melyhez hasonló nem volt Égyiptomban az napságtól fogva hogy fundáltatott, mind ez ideig.
Truly, tomorrow about this time I will send down an ice-storm, such as never was in Egypt from its earliest days till now.
ἰδοὺ ἐγὼ ὔω ταύτην τὴν ὥραν αὔριον χάλαζαν πολλὴν σφόδρα ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονεν ἐν αἰγύπτῳ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔκτισται ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

19 Most annakokáért küldj el, hajtasd be barmaidat és mindenedet, valamid a mezõn van; minden ember és barom, a mely a mezõn találtatik és házba nem hajtatik, - jégesõ szakad arra, és meghal.
Then send quickly and get in your cattle and all you have from the fields; for if any man or beast in the field has not been put under cover, the ice-storm will come down on them with destruction.
νῦν οὖν κατάσπευσον συναγαγεῖν τὰ κτήνη σου καὶ ὅσα σοί ἐστιν ἐν τῷ πεδίῳ πάντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη ὅσα ἂν εὑρεθῇ ἐν τῷ πεδίῳ καὶ μὴ εἰσέλθῃ εἰς οἰκίαν πέσῃ δὲ ἐπ' αὐτὰ ἡ χάλαζα τελευτήσει

20 A ki a Faraó szolgái közûl az Úr beszédétõl megfélemedék, szolgáit és barmait házakba futtatá.
Then everyone among the servants of Pharaoh who had the fear of the Lord, made his servants and his cattle come quickly into the house:
ὁ φοβούμενος τὸ ῥῆμα κυρίου τῶν θεραπόντων φαραω συνήγαγεν τὰ κτήνη αὐτοῦ εἰς τοὺς οἴκους

21 A ki pedig nem törõdék az Úr beszédével, szolgáit és barmát a mezõn hagyá.
And he who gave no attention to the word of the Lord, kept his servants and his cattle in the field.
ὃς δὲ μὴ προσέσχεν τῇ διανοίᾳ εἰς τὸ ῥῆμα κυρίου ἀφῆκεν τὰ κτήνη ἐν τοῖς πεδίοις

22 Az Úr pedig monda Mózesnek: Nyújtsd ki kezedet az égre, hogy legyen jégesõ Égyiptom egész földén az emberre, baromra és a mezõ minden fûvére, Égyiptom földén.
And the Lord said to Moses, Now let your hand be stretched out to heaven so that there may be an ice-storm on all the land of Egypt, on man and on beast and on every plant of the field through all the land of Egypt.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν οὐρανόν καὶ ἔσται χάλαζα ἐπὶ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου ἐπί τε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη καὶ ἐπὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν ἐπὶ τῆς γῆς

23 Kinyujtá azért Mózes az õ vesszejét az égre, az Úr pedig mennydörgést támaszta és jégesõt, és tûz szálla le a földre, és jégesõt bocsáta az Úr Égyiptom földére.
And Moses put out his rod to heaven: and the Lord sent thunder, and an ice-storm, and fire running down on the earth; the Lord sent an ice-storm on the land of Egypt.
ἐξέτεινεν δὲ μωυσῆς τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανόν καὶ κύριος ἔδωκεν φωνὰς καὶ χάλαζαν καὶ διέτρεχεν τὸ πῦρ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἔβρεξεν κύριος χάλαζαν ἐπὶ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου

24 És lõn jégesõ, és a tûz egymást éré az igen nagy jégesõ közt, a melyhez hasonló nem volt az egész Égyiptom földén, mióta nép lakja.
So there was an ice-storm with fire running through it, coming down with great force, such as never was in all the land of Egypt from the time when it became a nation.
ἦν δὲ ἡ χάλαζα καὶ τὸ πῦρ φλογίζον ἐν τῇ χαλάζῃ ἡ δὲ χάλαζα πολλὴ σφόδρα σφόδρα ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονεν ἐν αἰγύπτῳ ἀφ' οὗ γεγένηται ἐπ' αὐτῆς ἔθνος

25 És elveré a jégesõ egész Égyiptom földén mindazt, a mi a mezõn vala, embertõl baromig; a mezõ minden fûvét is elveré a jégesõ és a mezõ minden fáját is egybe rontá.
And through all the land of Egypt the ice-storm came down on everything which was in the fields, on man and on beast; and every green plant was crushed and every tree of the field broken.
ἐπάταξεν δὲ ἡ χάλαζα ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν ἐν τῷ πεδίῳ ἐπάταξεν ἡ χάλαζα καὶ πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τοῖς πεδίοις συνέτριψεν ἡ χάλαζα

26 Csak a Gósen földén, hol Izráel fiai valának, nem volt jégesõ.
Only in the land of Goshen, where the children of Israel were, there was no ice-storm.
πλὴν ἐν γῇ γεσεμ οὗ ἦσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ οὐκ ἐγένετο ἡ χάλαζα

27 A Faraó pedig elkülde és hívatá Mózest és Áront, és monda nékik: Vétkeztem ezúttal; az Úr az igaz; én pedig és az én népem gonoszok vagyunk.
Then Pharaoh sent for Moses and Aaron, and said to them, I have done evil this time: the Lord is upright, and I and my people are sinners.
ἀποστείλας δὲ φαραω ἐκάλεσεν μωυσῆν καὶ ααρων καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡμάρτηκα τὸ νῦν ὁ κύριος δίκαιος ἐγὼ δὲ καὶ ὁ λαός μου ἀσεβεῖς

28 Imádkozzatok az Úrhoz, hogy legyen elég a mennydörgés és jégesõ, és akkor elbocsátlak titeket és nem maradtok tovább.
Make prayer to the Lord; for there has been enough of these thunderings of God and this ice-storm; and I will let you go and will keep you no longer.
εὔξασθε οὖν περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον καὶ παυσάσθω τοῦ γενηθῆναι φωνὰς θεοῦ καὶ χάλαζαν καὶ πῦρ καὶ ἐξαποστελῶ ὑμᾶς καὶ οὐκέτι προσθήσεσθε μένειν

29 Mózes pedig monda néki: Mihelyt kimegyek a városból, felemelem kezeimet az Úrhoz; megszûnnek a mennydörgések és nem lesz többé jégesõ, hogy megtudd, hogy az Úré a föld.
And Moses said, When I am gone outside the town, my hands will be stretched out to the Lord; the thunders and the ice-storm will come to an end, so that you may see that the earth is the Lord's.
εἶπεν δὲ αὐτῷ μωυσῆς ὡς ἂν ἐξέλθω τὴν πόλιν ἐκπετάσω τὰς χεῖράς μου πρὸς κύριον καὶ αἱ φωναὶ παύσονται καὶ ἡ χάλαζα καὶ ὁ ὑετὸς οὐκ ἔσται ἔτι ἵνα γνῷς ὅτι τοῦ κυρίου ἡ γῆ

30 De tudom, hogy te és a te szolgáid még nem féltek az Úr Istentõl.
But as for you and your servants, I am certain that even now the fear of the Lord God will not be in your hearts.
καὶ σὺ καὶ οἱ θεράποντές σου ἐπίσταμαι ὅτι οὐδέπω πεφόβησθε τὸν κύριον

31 A len pedig és az árpa elvereték, mert az árpa kalászos, a len pedig bimbós vala.
And the flax and the barley were damaged, for the barley was almost ready to be cut and the flax was in flower.
τὸ δὲ λίνον καὶ ἡ κριθὴ ἐπλήγη ἡ γὰρ κριθὴ παρεστηκυῖα τὸ δὲ λίνον σπερματίζον

32 De a búza és a tönköly nem vereték el, mert azok késeiek.
But the rest of the grain-plants were undamaged, for they had not come up.
ὁ δὲ πυρὸς καὶ ἡ ὀλύρα οὐκ ἐπλήγη ὄψιμα γὰρ ἦν

33 És kiméne Mózes a Faraótól a városból és felemelé kezeit az Úrhoz, és megszûnének a mennydörgések s a jégesõ és esõ sem ömlik vala a földre.
So Moses went out of the town, and stretching out his hands made prayer to God: and the thunders and the ice-storm came to an end; and the fall of rain was stopped.
ἐξῆλθεν δὲ μωυσῆς ἀπὸ φαραω ἐκτὸς τῆς πόλεως καὶ ἐξεπέτασεν τὰς χεῖρας πρὸς κύριον καὶ αἱ φωναὶ ἐπαύσαντο καὶ ἡ χάλαζα καὶ ὁ ὑετὸς οὐκ ἔσταξεν ἔτι ἐπὶ τὴν γῆν

34 Amint látá a Faraó, hogy megszûnék az esõ, meg a jégesõ és a mennydörgés, ismét vétkezék és megkeményíté szívét õ és az õ szolgái.
But when Pharaoh saw that the rain and the ice-storm and the thunders were ended, he went on sinning, and made his heart hard, he and his servants.
ἰδὼν δὲ φαραω ὅτι πέπαυται ὁ ὑετὸς καὶ ἡ χάλαζα καὶ αἱ φωναί προσέθετο τοῦ ἁμαρτάνειν καὶ ἐβάρυνεν αὐτοῦ τὴν καρδίαν καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ

35 És kemény maradt a Faraó szíve, és nem bocsátá el az Izráel fiait, a mint megmondotta vala az Úr Mózes által.
And the heart of Pharaoh was hard, and he did not let the people go, as the Lord had said by the mouth of Moses.
καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία φαραω καὶ οὐκ ἐξαπέστειλεν τοὺς υἱοὺς ισραηλ καθάπερ ἐλάλησεν κύριος τῷ μωυσῇ

1 És monda az Úr Mózesnek: Menj be a Faraóhoz, mert én keményítettem meg az õ szívét és az õ szolgáinak szívét, azért hogy ezeket az én jeleimet megtegyem közöttök.
And the Lord said to Moses, Go in to Pharaoh: for I have made his heart and the hearts of his servants hard, so that I may let my signs be seen among them:
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων εἴσελθε πρὸς φαραω ἐγὼ γὰρ ἐσκλήρυνα αὐτοῦ τὴν καρδίαν καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ ἵνα ἐξῆς ἐπέλθῃ τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπ' αὐτούς

2 És azért, hogy elbeszéljed azt a te fiadnak és fiad fiának hallatára, a mit Égyiptomban cselekedtem, és jeleimet, a melyeket rajtok tettem, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.
And so that you may be able to give to your son and to your son's son the story of my wonders in Egypt, and the signs which I have done among them; so that you may see that I am the Lord.
ὅπως διηγήσησθε εἰς τὰ ὦτα τῶν τέκνων ὑμῶν καὶ τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων ὑμῶν ὅσα ἐμπέπαιχα τοῖς αἰγυπτίοις καὶ τὰ σημεῖά μου ἃ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κ ύριος

3 És beméne Mózes és Áron a Faraóhoz és mondának néki: Ezt mondja az Úr, a héberek Istene: Meddig nem akarod még magadat megalázni én elõttem? Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem.
Then Moses and Aaron went in to Pharaoh, and said to him, This is what the Lord, the God of the Hebrews, says: How long will you be lifted up in your pride before me? let my people go so that they may give me worship.
εἰσῆλθεν δὲ μωυσῆς καὶ ααρων ἐναντίον φαραω καὶ εἶπαν αὐτῷ τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν εβραίων ἕως τίνος οὐ βούλει ἐντραπῆναί με ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα λατρεύ σωσίν μοι

4 Mert ha te nem akarod az én népemet elbocsátani, ímé én holnap sáskát hozok a te határodra.
For if you will not let my people go, tomorrow I will send locusts into your land:
ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς σὺ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ταύτην τὴν ὥραν ἄυριον ἀκρίδα πολλὴν ἐπὶ πάντα τὰ ὅριά σου

5 És elborítja a földnek színét, úgy hogy nem lesz látható a föld, és megemészti a megmenekedett maradékot, a mi megmaradt néktek a jégesõ után, és megemészt minden fát, mely néktek sarjadzik a mezõn.
And the face of the earth will be covered with them, so that you will not be able to see the earth: and they will be the destruction of everything which up to now has not been damaged, everything which was not crushed by the ice-storm, and every tree still living in your fields.
καὶ καλύψει τὴν ὄψιν τῆς γῆς καὶ οὐ δυνήσῃ κατιδεῖν τὴν γῆν καὶ κατέδεται πᾶν τὸ περισσὸν τῆς γῆς τὸ καταλειφθέν ὃ κατέλιπεν ὑμῖν ἡ χάλαζα καὶ κατέδεται πᾶν ξύλον τὸ φυ όμενον ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς

6 És betöltik a te házaidat, és minden szolgáidnak házát és minden Égyiptombelinek házát, a mit nem láttak a te atyáid, sem a te atyáid atyjai, a mióta e földön vannak mind e mai napig. És megfordula s kiméne a Faraó elõl.
And your houses will be full of them, and the houses of your servants and of all the Egyptians; it will be worse than anything your fathers have seen or their fathers, from the day when they were living on the earth till this day. And so he went out from Pharaoh.
καὶ πλησθήσονταί σου αἱ οἰκίαι καὶ αἱ οἰκίαι τῶν θεραπόντων σου καὶ πᾶσαι αἱ οἰκίαι ἐν πάσῃ γῇ τῶν αἰγυπτίων ἃ οὐδέποτε ἑωράκασιν οἱ πατέρες σου οὐδὲ οἱ πρόπαπποι αὐτ ῶν ἀφ' ἧς ἡμέρας γεγόνασιν ἐπὶ τῆς γῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐκκλίνας μωυσῆς ἐξῆλθεν ἀπὸ φαραω

7 A Faraó szolgái pedig mondának õnéki: Meddig lesz még ez mi nékünk romlásunkra? Bocsásd el azokat az embereket, hogy szolgáljanak az Úrnak az õ Istenöknek. Még sem veszed-é eszedbe, hogy elvész Égyiptom?
And Pharaoh's servants said to him, How long is this man to be the cause of evil to us? let the men go so that they may give worship to the Lord their God: are you not awake to Egypt's danger?
καὶ λέγουσιν οἱ θεράποντες φαραω πρὸς αὐτόν ἕως τίνος ἔσται τοῦτο ἡμῖν σκῶλον ἐξαπόστειλον τοὺς ἀνθρώπους ὅπως λατρεύσωσιν τῷ θεῷ αὐτῶν ἢ εἰδέναι βούλει ὅτι ἀπόλωλ εν αἴγυπτος

8 És visszahozák Mózest és Áront a Faraóhoz s monda ez nékik: Menjetek el, szolgáljatok az Úrnak a ti Istenteknek. Kik s kik azok, a kik elmennek?
Then Moses and Aaron came in again before Pharaoh: and he said to them, Go and give worship to the Lord your God: but which of you are going?
καὶ ἀπέστρεψαν τόν τε μωυσῆν καὶ ααρων πρὸς φαραω καὶ εἶπεν αὐτοῖς πορεύεσθε καὶ λατρεύσατε τῷ θεῷ ὑμῶν τίνες δὲ καὶ τίνες εἰσὶν οἱ πορευόμενοι

9 Mózes pedig monda: A mi gyermekeinkkel és véneinkkel megyünk, a mi fiainkkal és leányainkkal, juhainkkal és barmainkkal megyünk, mert az Úrnak innepet kell szentelnünk.
And Moses said, We will go with our young and our old, with our sons and our daughters, with our flocks and our herds; for we are to keep a feast to the Lord.
καὶ λέγει μωυσῆς σὺν τοῖς νεανίσκοις καὶ πρεσβυτέροις πορευσόμεθα σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ θυγατράσιν καὶ προβάτοις καὶ βουσὶν ἡμῶν ἔστιν γὰρ ἑορτὴ κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν

10 Monda azért nékik: Úgy legyen veletek az Úr, a mint elbocsátlak titeket és gyermekeiteket! Vigyázzatok, mert gonoszra igyekeztek.
And he said to them, May the Lord be with you, if I will let you and your little ones go! take care, for your purpose clearly is evil.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἔστω οὕτως κύριος μεθ' ὑμῶν καθότι ἀποστέλλω ὑμᾶς μὴ καὶ τὴν ἀποσκευὴν ὑμῶν ἴδετε ὅτι πονηρία πρόκειται ὑμῖν

11 Nem úgy! menjetek el ti férfiak és szolgáljatok az Úrnak, mert ti is ezt kívántátok. És elûzék õket a Faraó színe elõl.
Not so; but let your males go and give worship to the Lord, as your desire is. This he said, driving them out from before him.
μὴ οὕτως πορευέσθωσαν δὲ οἱ ἄνδρες καὶ λατρεύσατε τῷ θεῷ τοῦτο γὰρ αὐτοὶ ζητεῖτε ἐξέβαλον δὲ αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου φαραω

12 És monda az Úr Mózesnek: Nyújtsd ki a te kezedet Égyiptom földére a sáskáért, hogy jõjjön fel Égyiptom földére és emészsze meg a földnek minden fûvét; mindazt a mit a jégesõ meghagyott.
And the Lord said to Moses, Let your hand be stretched out over the land of Egypt so that the locusts may come up on the land for the destruction of every green plant in the land, even everything untouched by the ice-storm.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν ἔκτεινον τὴν χεῖρα ἐπὶ γῆν αἰγύπτου καὶ ἀναβήτω ἀκρὶς ἐπὶ τὴν γῆν καὶ κατέδεται πᾶσαν βοτάνην τῆς γῆς καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων ὃν ὑπ ελίπετο ἡ χάλαζα

13 Kinyujtá azért Mózes az õ vesszejét Égyiptom földére, és az Úr egész nap és egész éjjel keleti szelet támaszta a földre. Mire reggel lõn, a keleti szél felhozá a sáskát.
And Moses' rod was stretched out over the land of Egypt, and the Lord sent an east wind over the land all that day and all the night; and in the morning the locusts came up with the east wind.
καὶ ἐπῆρεν μωυσῆς τὴν ῥάβδον εἰς τὸν οὐρανόν καὶ κύριος ἐπήγαγεν ἄνεμον νότον ἐπὶ τὴν γῆν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα τὸ πρωὶ ἐγενήθη καὶ ὁ ἄνεμος ὁ νότ ος ἀνέλαβεν τὴν ἀκρίδα

14 És feljöve a sáska egész Égyiptom földére s nagy sokasággal szálla le Égyiptom egész határára. Annak elõtte sem volt olyan sáska s ezután sem lesz olyan.
And the locusts went up over all the land of Egypt, resting on every part of the land, in very great numbers; such an army of locusts had never been seen before, and never will be again.
καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν ἐπὶ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ πάντα τὰ ὅρια αἰγύπτου πολλὴ σφόδρα προτέρα αὐτῆς οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀκρὶς καὶ μετὰ ταῦτα οὐκ ἔσται οὕτ ως

15 És elborítá az egész föld színét, és a föld elsötétedék, és megemészté a földnek minden fûvét és a fának minden gyümölcsét, a mit a jégesõ meghagyott vala, és semmi zöld sem marada a fán, sem a mezõnek fûvén egész Égyiptom földén.
For all the face of the earth was covered with them, so that the land was black; and every green plant and all the fruit of the trees which was untouched by the ice-storm they took for food: not one green thing, no plant or tree, was to be seen in all the land of Egypt.
καὶ ἐκάλυψεν τὴν ὄψιν τῆς γῆς καὶ ἐφθάρη ἡ γῆ καὶ κατέφαγεν πᾶσαν βοτάνην τῆς γῆς καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων ὃς ὑπελείφθη ἀπὸ τῆς χαλάζης οὐχ ὑπελείφθη χλωρὸν οὐδὲν ἐν τοῖς ξύλοις καὶ ἐν πάσῃ βοτάνῃ τοῦ πεδίου ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου

16 Akkor a Faraó siete hívatni Mózest és Áront és monda: Vétkeztem az Úr ellen, a ti Istenetek ellen és ti ellenetek.
Then Pharaoh quickly sent for Moses and Aaron, and said, I have done evil against the Lord your God and against you.
κατέσπευδεν δὲ φαραω καλέσαι μωυσῆν καὶ ααρων λέγων ἡμάρτηκα ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ εἰς ὑμᾶς

17 Most annakokáért bocsásd meg csak ez egyszer az én vétkemet és imádkozzatok az Úrhoz a ti Istentekhez, hogy csak ezt a halált fordítsa el én tõlem.
Let me now have forgiveness for my sin this time only, and make prayer to the Lord your God that he will take away from me this death only.
προσδέξασθε οὖν μου τὴν ἁμαρτίαν ἔτι νῦν καὶ προσεύξασθε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν καὶ περιελέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸν θάνατον τοῦτον

18 És kiméne a Faraó elõl és imádkozék az Úrhoz.
So he went out from Pharaoh and made prayer to the Lord.
ἐξῆλθεν δὲ μωυσῆς ἀπὸ φαραω καὶ ηὔξατο πρὸς τὸν θεόν

19 És fordíta az Úr igen erõs nyugoti szelet, és felkapá a sáskát és veté azokat a veres tengerbe; egy sáska sem marada egész Égyiptom határán.
And the Lord sent a very strong west wind, which took up the locusts, driving them into the Red Sea; not one locust was to be seen in any part of Egypt.
καὶ μετέβαλεν κύριος ἄνεμον ἀπὸ θαλάσσης σφοδρόν καὶ ἀνέλαβεν τὴν ἀκρίδα καὶ ἐνέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἀκρὶς μία ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου

20 De az Úr megkeményíté a Faraó szívét, és nem bocsátá el az Izráel fiait.
But the Lord made Pharaoh's heart hard, and he did not let the children of Israel go.
καὶ ἐσκλήρυνεν κύριος τὴν καρδίαν φαραω καὶ οὐκ ἐξαπέστειλεν τοὺς υἱοὺς ισραηλ

21 És monda az Úr Mózesnek: Nyujtsd ki a te kezedet az ég felé, hogy legyen setétség Égyiptom földén és pedig tapintható setétség.
And the Lord said to Moses, Let your hand be stretched out to heaven, and all the land of Egypt will be dark, so that men will be feeling their way about in the dark.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν οὐρανόν καὶ γενηθήτω σκότος ἐπὶ γῆν αἰγύπτου ψηλαφητὸν σκότος

22 És kinyujtá Mózes az õ kezét az ég felé, és lõn sûrû setétség egész Égyiptom földén három napig.
And when Moses' hand was stretched out, dark night came over all the land of Egypt for three days;
ἐξέτεινεν δὲ μωυσῆς τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανόν καὶ ἐγένετο σκότος γνόφος θύελλα ἐπὶ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου τρεῖς ἡμέρας

23 Nem látták egymást, és senki sem kelt fel az õ helyébõl három napig; de Izráel minden fiának világosság vala az õ lakhelyében.
They were not able to see one another, and no one got up from his place for three days: but where the children of Israel were living it was light.
καὶ οὐκ εἶδεν οὐδεὶς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας καὶ οὐκ ἐξανέστη οὐδεὶς ἐκ τῆς κοίτης αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας πᾶσι δὲ τοῖς υἱοῖς ισραηλ ἦν φῶς ἐν πᾶσιν οἷς κατεγίνοντο

24 Akkor hívatá a Faraó Mózest és monda: Menjetek el, szolgáljatok az Úrnak, csak juhaitok és barmaitok maradjanak; gyermekeitek is elmehetnek véletek.
Then Pharaoh sent for Moses, and said, Go and give worship to the Lord; only let your flocks and your herds be kept here: your little ones may go with you.
καὶ ἐκάλεσεν φαραω μωυσῆν καὶ ααρων λέγων βαδίζετε λατρεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν πλὴν τῶν προβάτων καὶ τῶν βοῶν ὑπολίπεσθε καὶ ἡ ἀποσκευὴ ὑμῶν ἀποτρεχέτω μεθ ' ὑμῶν

25 Mózes pedig monda: Sõt inkább néked kell kezünkbe adnod véres áldozatra és égõ-áldozatra valókat, hogy megáldozzuk a mi Urunknak Istenünknek.
But Moses said, You will have to let us take burned offerings to put before the Lord our God.
καὶ εἶπεν μωυσῆς ἀλλὰ καὶ σὺ δώσεις ἡμῖν ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας ἃ ποιήσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν

26 És velünk jõnek a mi barmaink is, egy körömnyi sem marad el, mert azokból veszünk, hogy szolgáljunk a mi Urunknak Istenünknek; magunk sem tudjuk, mivel szolgálunk az Úrnak, míg oda nem jutunk.
So our cattle will have to go with us, not one may be kept back; for they are needed for the worship of the Lord our God; we have no knowledge what offering we have to give till we come to the place.
καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν πορεύσεται μεθ' ἡμῶν καὶ οὐχ ὑπολειψόμεθα ὁπλήν ἀπ' αὐτῶν γὰρ λημψόμεθα λατρεῦσαι κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν ἡμεῖς δὲ οὐκ οἴδαμεν τί λατρεύσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἐκεῖ

27 De az Úr megkeményíté a Faraó szívét, és nem akará õket elbocsátani.
But the Lord made Pharaoh's heart hard, and he would not let them go.
ἐσκλήρυνεν δὲ κύριος τὴν καρδίαν φαραω καὶ οὐκ ἐβουλήθη ἐξαποστεῖλαι αὐτούς

28 És monda néki a Faraó: Menj el elõlem; vigyázz magadra, hogy többé az én orczámat ne lásd; mert a mely napon az én orczámat látod, meghalsz.
And Pharaoh said to him, Go away from me, take care that you come not again before me; for the day when you see my face again will be your last.
καὶ λέγει φαραω ἄπελθε ἀπ' ἐμοῦ πρόσεχε σεαυτῷ ἔτι προσθεῖναι ἰδεῖν μου τὸ πρόσωπον ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ ὀφθῇς μοι ἀποθανῇ

29 Mózes pedig monda: Helyesen szólál. Nem látom többé a te orczádat.
And Moses said, You say truly; I will not see your face again.
λέγει δὲ μωυσῆς εἴρηκας οὐκέτι ὀφθήσομαί σοι εἰς πρόσωπον

1 Az Úr pedig monda Mózesnek: Még egy csapást hozok a Faraóra és Égyiptomra; azután elbocsát titeket innen; a mikor mindenestõl elbocsát, ûzve hajt el titeket innen.
And the Lord said to Moses, I will send one more punishment on Pharaoh and on Egypt; after that he will let you go; and when he does let you go, he will not keep one of you back, but will send you out by force.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν ἔτι μίαν πληγὴν ἐπάξω ἐπὶ φαραω καὶ ἐπ' αἴγυπτον καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς ἐντεῦθεν ὅταν δὲ ἐξαποστέλλῃ ὑμᾶς σὺν παντὶ ἐκβαλεῖ ὑμᾶς ἐκβολῇ

2 Szólj azért a népnek füle hallatára, hogy kérjenek a férfi az õ férfitársától, az asszony pedig az õ asszonytársától ezüst edényeket és arany edényeket.
So go now and give orders to the people that every man and every woman is to get from his or her neighbour ornaments of silver and of gold.
λάλησον οὖν κρυφῇ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ καὶ αἰτησάτω ἕκαστος παρὰ τοῦ πλησίον καὶ γυνὴ παρὰ τῆς πλησίον σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν

3 Az Úr pedig kedvessé tevé a népet az Égyiptombeliek elõtt. A férfiú Mózes is igen nagy vala Égyiptom földén a Faraó szolgái elõtt és a nép elõtt.
And the Lord gave the people grace in the eyes of the Egyptians. For the man Moses was highly honoured in the land of Egypt, by Pharaoh's servants and the people.
κύριος δὲ ἔδωκεν τὴν χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν αἰγυπτίων καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς καὶ ὁ ἄνθρωπος μωυσῆς μέγας ἐγενήθη σφόδρα ἐναντίον τῶν αἰγυπτίων καὶ ἐναντίον φα ραω καὶ ἐναντίον πάντων τῶν θεραπόντων αὐτοῦ

4 És monda Mózes: Ezt mondja az Úr: Éjfél körûl kimegyek Égyiptomba.
And Moses said, This is what the Lord says: About the middle of the night I will go out through Egypt:
καὶ εἶπεν μωυσῆς τάδε λέγει κύριος περὶ μέσας νύκτας ἐγὼ εἰσπορεύομαι εἰς μέσον αἰγύπτου

5 És meghal Égyiptom földén minden elsõszülött, a Faraónak elsõszülöttétõl fogva, a ki az õ királyi székében ûl, a szolgálónak elsõ szülöttéig, a ki malmot hajt; a baromnak is minden elsõ fajzása.

And death will come to every mother's first male child in all the land of Egypt, from the child of Pharaoh on his seat of power, to the child of the servant-girl crushing the grain; and the first births of all the cattle.

και τελευτήσει πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἀπὸ πρωτοτόκου φαραω ὃς κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἕως πρωτοτόκου τῆς θεραπαίνης τῆς παρὰ τὸν μύλον καὶ ἕως πρωτοτόκ ου παντὸς κτήνους

6 És nagy jajgatás lesz egész Égyiptom földén, a melyhez hasonló nem volt és hasonló nem lesz többé.

And there will be a great cry through all the land of Egypt, such as never has been or will be again.

καὶ ἔσται κραυγὴ μεγάλη κατὰ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονεν καὶ τοιαύτη οὐκέτι προστεθήσεται

7 De Izráel fiai közûl az eb sem ölti ki nyelvét senkire, az embertõl kezdve a baromig; hogy megtudjátok, hogy különbséget tett az Úr Égyiptom között és Izráel között.

But against the children of Israel, man or beast, not so much as the tongue of a dog will be moved: so that you may see how the Lord makes a division between Israel and the Egyptians.

καὶ ἐν πᾶσι τοῖς υἱοῖς ισραηλ οὐ γρύξει κύων τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ὅπως εἰδῇς ὅσα παραδοξάσει κύριος ἀνὰ μέσον τῶν αἰγυπτίων καὶ τοῦ ισραηλ

8 És mindezek a te szolgáid lejönnek hozzám és leborulnak elõttem, mondván: Eredj ki te és mind a nép, a mely téged követ, és csak azután megyek el. És nagy haraggal méne ki a Faraó elõl.

And all these your servants will come to me, going down on their faces before me and saying, Go out, and all your people with you: and after that I will go out. And he went away from Pharaoh burning with wrath.

καὶ καταβήσονται πάντες οἱ παῖδές σου οὗτοι πρός με καὶ προκυνήσουσίν με λέγοντες ἔξελθε σὺ καὶ πᾶς ὁ λαός σου οὗ σὺ ἀφηγῇ καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσομαι ἐξῆλθεν δὲ μωυσῆ ς ἀπὸ φαραω μετὰ θυμοῦ

9 Az Úr pedig monda Mózesnek: Azért nem hallgat reátok a Faraó, hogy az én csudáim sokasodjanak meg Égyiptom földén.

And the Lord said to Moses, Pharaoh will not give ear to you, so that my wonders may be increased in the land of Egypt.

εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν οὐκ εἰσακούσεται ὑμῶν φαραω ἵνα πληθύνων πληθύνω μου τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἐν γῇ αἰγύπτῳ

10 Mózes pedig és Áron mindezeket a csudákat megtevék a Faraó elõtt; de az Úr megkeményíté a Faraó szívét. És nem bocsátá el Izráel fiait az õ földérõl.

All these wonders Moses and Aaron did before Pharaoh: but the Lord made Pharaoh's heart hard, and he did not let the children of Israel go out of his land.

μωυσῆς δὲ καὶ ααρων ἐποίησαν πάντα τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ταῦτα ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἐναντίον φαραω ἐσκλήρυνεν δὲ κύριος τὴν καρδίαν φαραω καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐξαποστεῖλα ι τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου

1 Szólott vala pedig az Úr Mózesnek és Áronnak Égyiptom földén, mondván:

And the Lord said to Moses and Aaron in the land of Egypt,

εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων ἐν γῇ αἰγύπτου λέγων

2 Ez a hónap legyen néktek a hónapok elseje; elsõ legyen ez néktek az esztendõ hónapjai között.

Let this month be to you the first of months, the first month of the year.

ὁ μὴν οὗτος ὑμῖν ἀρχὴ μηνῶν πρῶτός ἐστιν ὑμῖν ἐν τοῖς μησὶν τοῦ ἐνιαυτοῦ

3 Szóljatok Izráel egész gyûlekezetének, mondván: E hónak tizedikén mindenki vegyen magának egy bárányt az atyáknak háza szerint, házanként egy bárányt.

Say to all the children of Israel when they are come together, In the tenth day of this month every man is to take a lamb, by the number of their fathers' families, a lamb for every family:

λάλησον πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ισραηλ λέγων τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου λαβέτωσαν ἕκαστος πρόβατον κατ' οἴκους πατριῶν ἕκαστος πρόβατον κατ' οἰκίαν

4 Hogyha a háznép kevés a bárányhoz, akkor a házához közel való szomszédjával együtt vegyen a lelkek száma szerint; kit-kit ételéhez képest számítsatok a bárányhoz.

And if the lamb is more than enough for the family, let that family and its nearest neighbour have a lamb between them, taking into account the number of persons and how much food is needed for every man.

ἐὰν δὲ ὀλιγοστοὶ ὦσιν οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ ὥστε μὴ ἱκανοὺς εἶναι εἰς πρόβατον συλλήμψεται μεθ' ἑαυτοῦ τὸν γείτονα τὸν πλησίον αὐτοῦ κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν ἕκαστος τὸ ἀρκοῦν αὐτ ῷ συναριθμήσεται εἰς πρόβατον

5 A bárány ép, hím, egy esztendõs legyen; a juhok közûl vagy a kecskék közûl vegyétek.
Let your lamb be without a mark, a male in its first year: you may take it from among the sheep or the goats:
πρόβατον τέλειον ἄρσεν ἐνιαύσιον ἔσται ὑμῖν ἀπὸ τῶν ἀρνῶν καὶ τῶν ἐρίφων λήμψεσθε

6 És legyen nálatok õrizet alatt e hónap tizennegyedik napjáig, és ölje meg Izráel községének egész gyülekezete estennen.
Keep it till the fourteenth day of the same month, when everyone who is of the children of Israel is to put it to death between sundown and dark.
καὶ ἔσται ὑμῖν διατετηρημένον ἕως τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης τοῦ μηνὸς τούτου καὶ σφάξουσιν αὐτὸ πᾶν τὸ πλῆθος συναγωγῆς υἱῶν ισραηλ πρὸς ἑσπέραν

7 És vegyenek a vérbõl, és azokban a házakban, a hol azt megeszik, hintsenek a két ajtófélre és a szemöldökfára.
Then take some of the blood and put it on the two sides of the door and over the door of the house where the meal is to be taken.
καὶ λήμψονται ἀπὸ τοῦ αἵματος καὶ θήσουσιν ἐπὶ τῶν δύο σταθμῶν καὶ ἐπὶ τὴν φλιὰν ἐν τοῖς οἴκοις ἐν οἷς ἐὰν φάγωσιν αὐτὰ ἐν αὐτοῖς

8 A húst pedig egyék meg azon éjjel, tûzön sütve, kovásztalan kenyérrel és keserû fûvekkel egyék meg azt.
And let your food that night be the flesh of the lamb, cooked with fire in the oven, together with unleavened bread and bitter-tasting plants.
καὶ φάγονται τὰ κρέα τῇ νυκτὶ ταύτῃ ὀπτὰ πυρὶ καὶ ἄζυμα ἐπὶ πικρίδων ἔδονται

9 Ne egyetek abból nyersen, vagy vízben fõtten, hanem tûzön sütve, a fejét, lábszáraival és belsejével együtt.
Do not take it uncooked or cooked with boiling water, but let it be cooked in the oven; its head with its legs and its inside parts.
οὐκ ἔδεσθε ἀπ' αὐτῶν ὠμὸν οὐδὲ ἡψημένον ἐν ὕδατι ἀλλ' ἢ ὀπτὰ πυρί κεφαλὴν σὺν τοῖς ποσὶν καὶ τοῖς ἐνδοσθίοις

10 És ne hagyjatok belõle reggelre, vagy a mi megmarad belõle reggelre, tûzzel égessétek meg.
Do not keep any of it till the morning; anything which is not used is to be burned with fire.
οὐκ ἀπολείψετε ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωὶ καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψετε ἀπ' αὐτοῦ τὰ δὲ καταλειπόμενα ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωὶ ἐν πυρὶ κατακαύσετε

11 És ilyen módon egyétek azt meg: Derekaitokat felövezve, saruitok lábaitokon és pálczáitok kezetekben, és nagy sietséggel egyétek azt; mert az Úr páskhája az.
And take your meal dressed as if for a journey, with your shoes on your feet and your sticks in your hands: take it quickly: it is the Lord's Passover.
οὕτως δὲ φάγεσθε αὐτό αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμέναι καὶ τὰ ὑποδήματα ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν καὶ αἱ βακτηρίαι ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν καὶ ἔδεσθε αὐτὸ μετὰ σπουδῆς πασχα ἐστὶν κυρίῳ

12 Mert általmégyek Égyiptom földén ezen éjszakán és megölök minden elsõszülöttet Égyiptom földén, az embertõl kezdve a baromig, és Égyiptom minden istene felett ítéletet tartok, én, az Úr.
For on that night I will go through the land of Egypt, sending death on every first male child, of man and of beast, and judging all the gods of Egypt: I am the Lord.
καὶ διελεύσομαι ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ καὶ πατάξω πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν αἰγυπτίων ποιήσω τὴν ἐκδ ίκησιν ἐγὼ κύριος

13 És a vér jelül lesz néktek a házakon, a melyekben ti lesztek, s meglátom a vért és elmegyek mellettetek és nem lesz rajtatok a csapás veszedelmetekre, mikor megverem Égyiptom földét.
And the blood will be a sign on the houses where you are: when I see the blood I will go over you, and no evil will come on you for your destruction, when my hand is on the land of Egypt.
καὶ ἔσται τὸ αἷμα ὑμῖν ἐν σημείῳ ἐπὶ τῶν οἰκιῶν ἐν αἷς ὑμεῖς ἐστε ἐκεῖ καὶ ὄψομαι τὸ αἷμα καὶ σκεπάσω ὑμᾶς καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν πληγὴ τοῦ ἐκτριβῆναι ὅταν παίω ἐν γῇ αἰγύ πτῳ

14 És legyen ez a nap néktek emlékezetül, és innepnek szenteljétek azt az Úrnak nemzetségrõl nemzetségre; örök rendtartás szerint ünnepeljétek azt.
And this day is to be kept in your memories: you are to keep it as a feast to the Lord through all your generations, as an order for ever.
καὶ ἔσται ἡ ἡμέρα ὑμῖν αὕτη μνημόσυνον καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν κυρίῳ εἰς πάσας τὰς γενεὰς ὑμῶν νόμιμον αἰώνιον ἑορτάσετε αὐτήν

15 Hét napig egyetek kovásztalan kenyeret; még az elsõ napon takarítsátok el a kovászt házaitokból, mert valaki kovászost ejéndik az elsõ naptól fogva a hetedik napig, az olyan lélek irtassék ki Izráelbõl.

For seven days let your food be unleavened bread; from the first day no leaven is to be seen in your houses: whoever takes bread with leaven in it, from the first till the seventh day, will be cut off from Israel.

ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἀφανιεῖτε ζύμην ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν πᾶς ὃς ἂν φάγῃ ζύμην ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ ισραηλ ἀπὸ τῆς ἡμέρ ας τῆς πρώτης ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδόμης

16 Az elsõ napon pedig szent gyûléstek legyen és a hetedik napon is szent gyûléstek legyen; azokon semmi munkát ne tegyetek, egyedül csak a mi eledelére való minden embernek, azt el lehet készítenetek.

And on the first day there is to be a holy meeting and on the seventh day a holy meeting; no sort of work may be done on those days but only to make ready what is necessary for everyone's food.

καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κληθήσεται ἁγία καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐταῖς πλὴν ὅσα ποιηθήσεται πάσῃ ψυχῇ τοῦτο μόνον ποιηθήσεται ὑμῖν

17 Megtartsátok a kovásztalan kenyér innepét; mert azon a napon hoztam ki a ti seregeiteket Égyiptom földérõl; tartsátok meg hát e napot nemzetségrõl nemzetségre, örök rendtartás szerint.

So keep the feast of unleavened bread; for on this very day I have taken your armies out of the land of Egypt: this day, then, is to be kept through all your generations by an order for ever.

καὶ φυλάξεσθε τὴν ἐντολὴν ταύτην ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξάξω τὴν δύναμιν ὑμῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ποιήσετε τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς γενεὰς ὑμῶν νόμιμον αἰώνιον

18 Az elsõ hónapban, a hónapnak tizennegyedik napján estve egyetek kovásztalan kenyeret, a hónap huszonegyedik napjának estvéjéig.

In the first month, from the evening of the fourteenth day, let your food be unleavened bread till the evening of the twenty-first day of the month.

ἐναρχομένου τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἀφ' ἑσπέρας ἔδεσθε ἄζυμα ἕως ἡμέρας μιᾶς καὶ εἰκάδος τοῦ μηνὸς ἕως ἑσπέρας

19 Hét napon át ne találtassék kovász a ti házaitokban; mert valaki kovászost ejéndik, az a lélek kiirtatik Izráel gyülekezetébõl, akár jövevény, akár az ország szülöttje legyen.

For seven days no leaven is to be seen in your houses: for whoever takes bread which is leavened will be cut off from the people of Israel, if he is from another country or if he is an Israelite by birth.

ἑπτὰ ἡμέρας ζύμη οὐχ εὑρεθήσεται ἐν ταῖς οἰκίαις ὑμῶν πᾶς ὃς ἂν φάγῃ ζυμωτόν ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ συναγωγῆς ισραηλ ἔν τε τοῖς γειώραις καὶ αὐτόχθοσιν τῆς γῆς

20 Semmi kovászost ne egyetek, minden lakóhelyeteken kovásztalan kenyeret egyetek.

Take nothing which has leaven in it; wherever you are living let your food be unleavened cakes.

πᾶν ζυμωτὸν οὐκ ἔδεσθε ἐν παντὶ δὲ κατοικητηρίῳ ὑμῶν ἔδεσθε ἄζυμα

21 Elõhívá tehát Mózes Izráel minden véneit és monda nékik: Fogjatok és vegyetek magatoknak bárányt családaitok szerint és öljétek meg a páskhát.

Then Moses sent for the chiefs of Israel, and said to them, See that lambs are marked out for yourselves and your families, and let the Passover lamb be put to death.

ἐκάλεσεν δὲ μωυσῆς πᾶσαν γερουσίαν υἱῶν ισραηλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἀπελθόντες λάβετε ὑμῖν ἑαυτοῖς πρόβατον κατὰ συγγενείας ὑμῶν καὶ θύσατε τὸ πασχα

22 És vegyetek egy kötés izsópot és mártsátok a vérbe, a mely az edényben van, és hintsétek meg a szemöldökfát és a két ajtófelet abból a vérbõl, a mely az edényben van; ti közûletek pedig senki se menjen ki az õ házának ajtaján reggelig.

And take some hyssop and put it in the blood in the basin, touching the two sides and the top of the doorway with the blood from the basin; and let not one of you go out of his house till the morning.

λήμψεσθε δὲ δέσμην ὑσσώπου καὶ βάψαντες ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ παρὰ τὴν θύραν καθίξετε τῆς φλιᾶς καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν σταθμῶν ἀπὸ τοῦ αἵματος ὅ ἐστιν παρὰ τὴν θύρα ν ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθε ἕκαστος τὴν θύραν τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἕως πρωί

23 Mikor általmegy az Úr, hogy megverje az Égyiptombelieket és meglátja a vért a szemöldökfán és a két ajtófélen: elmegy az Úr az ajtó mellett és nem engedi, hogy a pusztító bemenjen öldökölni a ti házaitokba.

For the Lord will go through the land, sending death on the Egyptians; and when he sees the blood on the two sides and the top of the door, the Lord will go over your door and will not let death come in for your destruction.

καὶ παρελεύσεται κύριος πατάξαι τοὺς αἰγυπτίους καὶ ὄψεται τὸ αἷμα ἐπὶ τῆς φλιᾶς καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν σταθμῶν καὶ παρελεύσεται κύριος τὴν θύραν καὶ οὐκ ἀφήσει τὸν ὀλεθρεύοντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν πατάξαι

24 Megtartsátok azért ezt a dolgot, rendtartás gyanánt, magadnak és fiaidnak mindörökre.

And you are to keep this as an order to you and to your sons for ever.

καὶ φυλάξεσθε τὸ ῥῆμα τοῦτο νόμιμον σεαυτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς σου ἕως αἰῶνος

25 És mikor bementek a földre, melyet az Úr ád néktek, a mint megmondotta vala: akkor tartsátok meg ezt a szertartást.

And when you come into the land which the Lord will make yours, as he gave his word, you are to keep this act of worship.

ἐὰν δὲ εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν ἂν δῷ κύριος ὑμῖν καθότι ἐλάλησεν φυλάξεσθε τὴν λατρείαν ταύτην

26 Mikor pedig a ti fiaitok mondandják néktek: Micsoda ez a ti szertartástok?

And when your children say to you, What is the reason of this act of worship?

καὶ ἔσται ἐὰν λέγωσιν πρὸς ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν τίς ἡ λατρεία αὕτη

27 Akkor mondjátok: Páskha-áldozat ez az Úrnak, a ki elment az Izráel fiainak házai mellett Égyiptomban, mikor megverte az Égyiptombelieket, a mi házainkat pedig megoltalmazta. És a nép meghajtá magát és leborula.

Then you will say, This is the offering of the Lord's Passover; for he went over the houses of the children of Israel in Egypt, when he sent death on the Egyptians, and kept our families safe. And the people gave worship with bent heads.

καὶ ἐρεῖτε αὐτοῖς θυσία τὸ πασχα τοῦτο κυρίῳ ὡς ἐσκέπασεν τοὺς οἴκους τῶν υἱῶν ισραηλ ἐν αἰγύπτῳ ἡνίκα ἐπάταξεν τοὺς αἰγυπτίους τοὺς δὲ οἴκους ἡμῶν ἐρρύσατο καὶ κύψας ὁ λαὸς προσεκύνησεν

28 És menének és úgy cselekedének az Izráel fiai, a mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek és Áronnak; úgy cselekedének.

And the children of Israel went and did so; as the Lord had given orders to Moses and Aaron, so they did.

καὶ ἀπελθόντες ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ καὶ ααρων οὕτως ἐποίησαν

29 Lõn pedig éjfélkor, hogy megöle az Úr minden elsõszülöttet Égyiptomnak földén, a Faraónak elsõszülöttétõl fogva, a ki az õ királyi székiben ûl vala, a tömlöczbeli fogolynak elsõszülöttéig és a baromnak is minden elsõ fajzását.

And in the middle of the night the Lord sent death on every first male child in the land of Egypt, from the child of Pharaoh on his seat of power to the child of the prisoner in the prison; and the first births of all the cattle.

ἐγενήθη δὲ μεσούσης τῆς νυκτὸς καὶ κύριος ἐπάταξεν πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἀπὸ πρωτοτόκου φαραω τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου ἕως πρωτοτόκου τῆς αἰχμαλωτίδος τῆς ἐν τῷ λάκκῳ καὶ ἕως πρωτοτόκου παντὸς κτήνους

30 És fölkele a Faraó azon az éjszakán és mind az õ szolgái és egész Égyiptom, és lõn nagy jajgatás Égyiptomban; mert egy ház sem vala, melyben halott ne lett volna.

Then Pharaoh got up in the night, he and all his servants and all the Egyptians; and a great cry went up from Egypt; for there was not a house where someone was not dead.

καὶ ἀναστὰς φαραω νυκτὸς καὶ πάντες οἱ θεράποντες αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ αἰγύπτιοι καὶ ἐγενήθη κραυγὴ μεγάλη ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτῳ οὐ γὰρ ἦν οἰκία ἐν ᾗ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ τεθνηκώς

31 És hívatá Mózest és Áront éjszaka és monda: Keljetek fel, menjetek ki az én népem közûl, mind ti, mind Izráel fiai és menjetek, szolgáljatok az Úrnak, a mint mondátok.

And he sent for Moses and Aaron by night, and said, Get up and go out from among my people, you and the children of Israel; go and give worship to the Lord as you have said.

καὶ ἐκάλεσεν φαραω μωυσῆν καὶ ααρων νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἀνάστητε καὶ ἐξέλθατε ἐκ τοῦ λαοῦ μου καὶ ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ βαδίζετε καὶ λατρεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν καθὰ λέγετε

32 Juhaitokat is, barmaitokat is vegyétek, a mint mondátok és menjetek el és áldjatok engem is.
And take your flocks and your herds as you have said, and be gone; and give me your blessing.
καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας ὑμῶν ἀναλαβόντες πορεύεσθε εὐλογήσατε δὲ κἀμέ

33 És az Égyiptombeliek erõsen rajta valának, hogy a népet mentül hamarább kiküldhessék az országból; mert [azt] mondják vala: mindnyájan meghalunk.
And the Egyptians were forcing the people on, to get them out of the land quickly; for they said, We are all dead men.
καὶ κατεβιάζοντο οἱ αἰγύπτιοι τὸν λαὸν σπουδῇ ἐκβαλεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς εἶπαν γὰρ ὅτι πάντες ἡμεῖς ἀποθνῄσκομεν

34 És a nép az õ tésztáját, minekelõtte megkelt volna, sütõteknõivel együtt ruhájába kötve, vállára veté.
And the people took their bread-paste before it was leavened, putting their basins in their clothing on their backs.
ἀνέλαβεν δὲ ὁ λαὸς τὸ σταῖς πρὸ τοῦ ζυμωθῆναι τὰ φυράματα αὐτῶν ἐνδεδεμένα ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὤμων

35 Az Izráel fiai pedig Mózes beszéde szerint cselekedének és kérének az Égyiptombeliektõl ezüst edényeket és arany edényeket, meg ruhákat.
And the children of Israel had done as Moses had said; and they got from the Egyptians ornaments of silver and of gold, and clothing:
οἱ δὲ υἱοὶ ισραηλ ἐποίησαν καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς μωυσῆς καὶ ᾔτησαν παρὰ τῶν αἰγυπτίων σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν

36 Az Úr pedig kedvessé tette vala a népet az Égyiptombeliek elõtt, hogy kérésökre hajlának és kifoszták az Égyiptombelieket.
And the Lord had given the people grace in the eyes of the Egyptians so that they gave them whatever was requested. So they took away all their goods from the Egyptians.
καὶ κύριος ἔδωκεν τὴν χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν αἰγυπτίων καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς καὶ ἐσκύλευσαν τοὺς αἰγυπτίους

37 És elindulának Izráel fiai Rameszeszbõl Szukhóthba, mintegy hatszáz ezeren gyalog, csupán férfiak a gyermekeken kívül.
And the children of Israel made the journey from Rameses to Succoth; there were about six hundred thousand men on foot, as well as children.
ἀπάραντες δὲ οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐκ ραμεσση εἰς σοκχωθα εἰς ἑξακοσίας χιλιάδας πεζῶν οἱ ἄνδρες πλὴν τῆς ἀποσκευῆς

38 Sok elegy nép is méne fel velök; juh is, szarvasmarha is, felette sok barom.
And a mixed band of people went with them; and flocks and herds in great numbers.
καὶ ἐπίμικτος πολὺς συνανέβη αὐτοῖς καὶ πρόβατα καὶ βόες καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα

39 És sütének a tésztából, melyet Égyiptomból hoztak vala, kovásztalan pogácsákat, mert meg nem kelhet vala, mivelhogy kiûzetének Égyiptomból és nem késhetének s még eleséget sem készítének magoknak.
And they made unleavened cakes from the paste which they had taken out of Egypt; it was not leavened, for they had been sent out of Egypt so quickly, that they had no time to make any food ready.
καὶ ἔπεψαν τὸ σταῖς ὃ ἐξήνεγκαν ἐξ αἰγύπτου ἐγκρυφίας ἀζύμους οὐ γὰρ ἐζυμώθη ἐξέβαλον γὰρ αὐτοὺς οἱ αἰγύπτιοι καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ἐπιμεῖναι οὐδὲ ἐπισιτισμὸν ἐποίησαν ἑ αυτοῖς εἰς τὴν ὁδόν

40 Az Izráel fiainak lakása pedig, a míg Égyiptomban laknak, négyszáz harmincz esztendõ vala.
Now the children of Israel had been living in Egypt for four hundred and thirty years.
ἡ δὲ κατοίκησις τῶν υἱῶν ισραηλ ἣν κατῴκησαν ἐν γῇ αἰγύπτῳ καὶ ἐν γῇ χανααν ἔτη τετρακόσια τριάκοντα

41 És lõn a négyszáz harmincz esztendõ végén, lõn pedig ugyanazon napon, hogy az Úrnak minden serege kijöve Égyiptomnak földérõl.
And at the end of four hundred and thirty years, to the very day, all the armies of the Lord went out of the land of Egypt.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ τετρακόσια τριάκοντα ἔτη ἐξῆλθεν πᾶσα ἡ δύναμις κυρίου ἐκ γῆς αἰγύπτου

42 Az Úr tiszteletére rendelt éjszaka ez, a melyen kihozta õket Égyiptom földérõl; az Úr tiszteletére rendelt éjszaka Izráel minden fiai elõtt nemzetségrõl nemzetségre.
It is a watch-night before the Lord who took them out of the land of Egypt: this same night is a watch-night to the Lord for all the children of Israel, through all their generations.
νυκτὸς προφυλακή ἐστιν τῷ κυρίῳ ὥστε ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐκείνη ἡ νὺξ αὕτη προφυλακὴ κυρίῳ ὥστε πᾶσι τοῖς υἱοῖς ισραηλ εἶναι εἰς γενεὰς αὐτῶν

43 És monda az Úr Mózesnek és Áronnak: Ez a Páskha rendtartása: Egy idegen származású se egyék abból.
And the Lord said to Moses and Aaron, This is the law of the Passover: no man who is not an Israelite is to take of it:
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων λέγων οὗτος ὁ νόμος τοῦ πασχα πᾶς ἀλλογενὴς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ

44 Akárkinek is pénzen vett szolgája akkor egyék abból, ha körûlmetélted.
But every man's servant, whom he has got for money, may take of it, when he has had circumcision.
καὶ πᾶν οἰκέτην τινὸς ἢ ἀργυρώνητον περιτεμεῖς αὐτόν καὶ τότε φάγεται ἀπ' αὐτοῦ

45 A zsellér és a béres ne egyék abból.
A man from a strange country living among you, and a servant working for payment, may not take part in it.
πάροικος ἢ μισθωτὸς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ

46 Egy házban egyék meg; a házból ki ne vígy a húsból, és csontot se törjetek össze abban.
It is to be taken in one house; not a bit of the flesh is to be taken out of the house, and no bone of it may be broken.
ἐν οἰκίᾳ μιᾷ βρωθήσεται καὶ οὐκ ἐξοίσετε ἐκ τῆς οἰκίας τῶν κρεῶν ἔξω καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψετε ἀπ' αὐτοῦ

47 Izráel egész gyülekezete készítse azt.
All Israel is to keep the feast.
πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν ισραηλ ποιήσει αὐτό

48 És ha jövevény tartózkodik nálad, és páskhát akarna készíteni az Úrnak: metéltessék körûl minden férfia, és úgy foghat annak készítéséhez, és legyen olyan, mint az országnak szülötte. Egy körûlmetéletlen se egyék abból.
And if a man from another country is living with you, and has a desire to keep the Passover to the Lord, let all the males of his family undergo circumcision, and then let him come near and keep it; for he will then be as one of your people; but no one without circumcision may keep it.
ἐὰν δέ τις προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ποιῆσαι τὸ πασχα κυρίῳ περιτεμεῖς αὐτοῦ πᾶν ἀρσενικόν καὶ τότε προσελεύσεται ποιῆσαι αὐτὸ καὶ ἔσται ὥσπερ καὶ ὁ αὐτόχθων τῆ ς γῆς πᾶς ἀπερίτμητος οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ

49 Egy törvénye legyen az ott születettnek és a jövevénynek, a ki közöttetek tartózkodik.
The law is the same for him who is an Israelite by birth and for the man from a strange country who is living with you.
νόμος εἷς ἔσται τῷ ἐγχωρίῳ καὶ τῷ προσελθόντι προσηλύτῳ ἐν ὑμῖν

50 És Izráel fiai mindnyájan megcselekedék; a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek és Áronnak, úgy cselekedének.
So the children of Israel did as the Lord gave orders to Moses and Aaron.
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ καὶ ααρων πρὸς αὐτούς οὕτως ἐποίησαν

51 Ugyanazon napon hozá ki az Úr az Izráel fiait Égyiptomnak földérõl, az õ seregeik szerint.
And on that very day the Lord took the children of Israel out of the land of Egypt by their armies.
καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξήγαγεν κύριος τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν

1 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Nékem szentelj minden elsõszülöttet, valami megnyitja az õ anyjának méhét az Izráel fiai között, akár ember, akár barom, enyim legyen az.
Let the first male child of every mother among the children of Israel be kept holy for me, even the first male birth among man or beast; for it is mine.
ἁγίασόν μοι πᾶν πρωτότοκον πρωτογενὲς διανοῖγον πᾶσαν μήτραν ἐν τοῖς υἱοῖς ισραηλ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ἐμοί ἐστιν

3 És monda Mózes a népnek: Megemlékezzél e napról, melyen kijöttetek Égyiptomból, a szolgálatnak házából; mert hatalmas kézzel hozott ki onnan titeket az Úr; azért ne egyetek kovászost.
And Moses said to the people, Let this day, on which you came out of Egypt, out of your prison-house, be kept for ever in memory; for by the strength of his hand the Lord has taken you out from this place; let no leavened bread be used.
εἶπεν δὲ μωυσῆς πρὸς τὸν λαόν μνημονεύετε τὴν ἡμέραν ταύτην ἐν ᾗ ἐξήλθατε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγεν ὑμᾶς κύριος ἐντεῦθεν καὶ οὐ βρ ωθήσεται ζύμη

4 Ma mentek ki, az Abib hónapban.
On this day, in the month Abib, you are going out.
ἐν γὰρ τῇ σήμερον ὑμεῖς ἐκπορεύεσθε ἐν μηνὶ τῶν νέων

5 És ha majd bevisz téged az Úr a Kananeusok, meg Khittheusok, meg Emoreusok, meg Khivveusok és Jebuzeusok földére, melyrõl megesküdött a ti atyáitoknak, hogy néked adja azt a téjjel és mézzel folyó földet: akkor ebben a hónapban végezd ezt a szertartást.
And it will be that, when the Lord takes you into the land of the Canaanite and the Hittite and the Amorite and the Hivite and the Jebusite, the land which he made an oath to your fathers that he would give you, a land flowing with milk and honey, you will do this act of worship in this month.
καὶ ἔσται ἡνίκα ἐὰν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων καὶ χετταίων καὶ ευαίων καὶ γεργεσαίων καὶ αμορραίων καὶ φερεζαίων καὶ ιεβουσαίων ἣν ὤμοσε ν τοῖς πατράσιν σου δοῦναί σοι γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι καὶ ποιήσεις τὴν λατρείαν ταύτην ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ

6 Hét napon át kovásztalan kenyeret egyél, a hetedik napon pedig innepet ülj az Úrnak.
For seven days let your food be unleavened cakes; and on the seventh day there is to be a feast to the Lord.
ἓξ ἡμέρας ἔδεσθε ἄζυμα τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἑορτὴ κυρίου

7 Kovásztalan kenyeret egyél hét napon át, és ne láttassék nálad kovászos kenyér, se kovász ne láttassék a te egész határodban.
Unleavened cakes are to be your food through all the seven days; let no leavened bread be seen among you, or any leaven, in any part of your land.
ἄζυμα ἔδεσθε τὰς ἑπτὰ ἡμέρας οὐκ ὀφθήσεταί σοι ζυμωτόν οὐδὲ ἔσται σοι ζύμη ἐν πᾶσιν τοῖς ὁρίοις σου

8 És add tudtára a te fiadnak azon a napon, mondván: Ez a miatt van, a mit az Úr cselekedett velem, mikor kijövék Égyiptomból.
And you will say to your son in that day, It is because of what the Lord did for me when I came out of Egypt.
καὶ ἀναγγελεῖς τῷ υἱῷ σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων διὰ τοῦτο ἐποίησεν κύριος ὁ θεός μοι ὡς ἐξεπορευόμην ἐξ αἰγύπτου

9 És legyen az néked jel gyanánt a te kezeden és emlékezetül a te szemeid elõtt azért, hogy az Úr törvénye a te szádban legyen, mert hatalmas kézzel hozott ki téged az Úr Égyiptomból.
And this will be for a sign to you on your hand and for a mark on your brow, so that the law of the Lord may be in your mouth: for with a strong hand the Lord took you out of Egypt.
καὶ ἔσται σοι σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου καὶ μνημόσυνον πρὸ ὀφθαλμῶν σου ὅπως ἂν γένηται ὁ νόμος κυρίου ἐν τῷ στόματί σου ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγέν σε κύριος ὁ θεὸς ἐξ αἰγύπτου

10 Tartsd meg azért ezt a rendelést annak idejében esztendõrõl esztendõre.
So let this order be kept, at the right time, from year to year.
καὶ φυλάξεσθε τὸν νόμον τοῦτον κατὰ καιροὺς ὡρῶν ἀφ' ἡμερῶν εἰς ἡμέρας

11 Ha pedig beviénd téged az Úr a Kananeusok földére, a miképen megesküdött néked és a te atyáidnak, és azt néked adándja:
And when the Lord takes you into the land of Canaan, as he made his oath to you and to your fathers, and gives it to you,
καὶ ἔσται ὡς ἂν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων ὃν τρόπον ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου καὶ δώσει σοι αὐτήν

12 Az Úrnak ajánld fel akkor mindazt, a mi az õ anyjának méhét megnyitja, a baromnak is, a mi néked lesz, minden méhnyitó fajzását; a hímek az Úré.
You are to put on one side for the Lord every mother's first male child, the first-fruit of her body, and the first young one of every beast; every male is holy to the Lord.
καὶ ἀφελεῖς πᾶν διανοῖγον μήτραν τὰ ἀρσενικά τῷ κυρίῳ πᾶν διανοῖγον μήτραν ἐκ τῶν βουκολίων ἢ ἐν τοῖς κτήνεσίν σου ὅσα ἐὰν γένηταί σοι τὰ ἀρσενικά ἁγιάσεις τῷ κυρίῳ

13 De a szamárnak minden elsõ fajzását báránnyal váltsd meg; ha pedig meg nem váltod, szegd meg a nyakát. Az embernek is minden elsõszülöttét megváltsd a te fiaid közül.
And for the young of an ass you may give a lamb in payment, or if you will not make payment for it, its neck is to be broken; but for all the first sons among your children, let payment be made.
πᾶν διανοῖγον μήτραν ὄνου ἀλλάξεις προβάτῳ ἐὰν δὲ μὴ ἀλλάξῃς λυτρώσῃ αὐτό πᾶν πρωτότοκον ἀνθρώπου τῶν υἱῶν σου λυτρώσῃ

14 És ha egykor a te fiad téged megkérdez, mondván: Micsoda ez? akkor mondd néki: Hatalmas kézzel hozott ki minket az Úr Égyiptomból, a szolgálatnak házából.
And when your son says to you in time to come, What is the reason for this? say to him, By the strength of his hand the Lord took us out of Egypt, out of the prison-house:
ἐὰν δὲ ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου μετὰ ταῦτα λέγων τί τοῦτο καὶ ἐρεῖς αὐτῷ ὅτι ἐν χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας

15 És lõn, mikor a Faraó megátalkodottan vonakodék minket elbocsátani: megöle az Úr minden elsõszülöttet Égyiptom földén, az ember elsõszülöttétõl a barom elsõ fajzásáig; azért áldozok én az Úrnak minden hímet, mely anyja méhét megnyitja, és megváltom az én fiaimnak minden elsõszülöttét.
And when Pharaoh made his heart hard and would not let us go, the Lord sent death on all the first sons in Egypt, of man and of beast: and so every first male who comes to birth is offered to the Lord; but for all the first of my sons I give a price.
ἡνίκα δὲ ἐσκλήρυνεν φαραω ἐξαποστεῖλαι ἡμᾶς ἀπέκτεινεν πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἀπὸ πρωτοτόκων ἀνθρώπων ἕως πρωτοτόκων κτηνῶν διὰ τοῦτο ἐγὼ θύω τῷ κυρίῳ πᾶν διανοῖγον μήτραν τὰ ἀρσενικά καὶ πᾶν πρωτότοκον τῶν υἱῶν μου λυτρώσομαι

16 Legyen azért jel gyanánt a te kezeden és homlok-kötõ gyanánt a te szemeid elõtt, mert hatalmas kézzel hozott ki minket az Úr Égyiptomból.
And this will be for a sign on your hand and for a mark on your brow: for by the strength of his hand the Lord took us out of Egypt.
καὶ ἔσται εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου καὶ ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν σου ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγέν σε κύριος ἐξ αἰγύπτου

17 És lõn, a mikor elbocsátá a Faraó a népet, nem vivé õket Isten a Filiszteusok földje felé, noha közel vala az; mert monda az Isten: Netalán mást gondol a nép, ha harczot lát, és visszatér Égyiptomba.
Now after Pharaoh had let the people go, God did not take them through the land of the Philistines, though that was near: for God said, If the people see war, they may have a change of heart and go back to Egypt.
ὡς δὲ ἐξαπέστειλεν φαραω τὸν λαόν οὐχ ὡδήγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ὁδὸν γῆς φυλιστιιμ ὅτι ἐγγὺς ἦν εἶπεν γὰρ ὁ θεός μήποτε μεταμελήσῃ τῷ λαῷ ἰδόντι πόλεμον καὶ ἀποστρέψῃ εἰς αἴγυπτον

18 Kerülõ úton vezeté azért Isten a népet, a veres tenger pusztájának útján; és fölfegyverkezve jövének ki Izráel fiai Égyiptom földérõl.
But God took the people round by the waste land near the Red Sea: and the children of Israel went up in fighting order out of the land of Egypt.
καὶ ἐκύκλωσεν ὁ θεὸς τὸν λαὸν ὁδὸν τὴν εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν πέμπτῃ δὲ γενεὰ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου

19 És Mózes elvivé magával a József tetemeit is, mert megesketvén megeskette vala Izráel fiait, mondván: Meglátogatván meglátogat titeket az Isten, akkor az én tetemeimet felvigyétek innen magatokkal.
And Moses took the bones of Joseph with him, for Joseph had made the children of Israel take an oath, saying, God will certainly keep you in mind; and you are to take my bones away with you.
καὶ ἔλαβεν μωυσῆς τὰ ὀστᾶ ιωσηφ μεθ' ἑαυτοῦ ὅρκῳ γὰρ ὥρκισεν ιωσηφ τοὺς υἱοὺς ισραηλ λέγων ἐπισκοπῇ ἐπισκέψεται ὑμᾶς κύριος καὶ συνανοίσετέ μου τὰ ὀστᾶ ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν

20 És elindulának Szukhótból és táborba szállának Ethámban, a puszta szélén.
Then they went on their journey from Succoth, and put up their tents in Etham at the edge of the waste land.
ἐξάραντες δὲ οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐκ σοκχωθ ἐστρατοπέδευσαν ἐν οθομ παρὰ τὴν ἔρημον

21 Az Úr pedig megy vala elõttök nappal felhõoszlopban, hogy vezérelje õket az úton, éjjel pedig tûzoszlopban, hogy világítson nékik, hogy éjjel és nappal mehessenek.
And the Lord went before them by day in a pillar of cloud, guiding them on their way; and by night in a pillar of fire to give them light: so that they were able to go on day and night:
ὁ δὲ θεὸς ἡγεῖτο αὐτῶν ἡμέρας μὲν ἐν στύλῳ νεφέλης δεῖξαι αὐτοῖς τὴν ὁδόν τὴν δὲ νύκτα ἐν στύλῳ πυρός

22 Nem távozott el a felhõoszlop nappal, sem a tûzoszlop éjjel a nép elõl.
The pillar of cloud went ever before them by day, and the pillar of fire by night.
οὐκ ἐξέλιπεν ὁ στῦλος τῆς νεφέλης ἡμέρας καὶ ὁ στῦλος τοῦ πυρὸς νυκτὸς ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ

1 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Szólj az Izráel fiainak, hogy forduljanak vissza és üssenek tábort Pi- Hahiróth elõtt, Migdol között és a tenger között, Baál-Czefón elõtt; ezzel átellenben üssetek tábort a tenger mellett.
Give orders to the children of Israel to go back and put up their tents before Pi-hahiroth, between Migdol and the sea, in front of Baal-zephon, opposite to which you are to put up your tents by the sea.
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἀποστρέψαντες στρατοπεδευσάτωσαν ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως ἀνὰ μέσον μαγδώλου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς θαλάσσης ἐξ ἐναντίας βεελσεπφων ἐνώπιο ν αὐτῶν στρατοπεδεύσεις ἐπὶ τῆς θαλάσσης

3 Majd azt gondolja a Faraó az Izráel fiai felõl: Eltévelyedtek ezek e földön; körülfogta õket a puszta.
And Pharaoh will say of the children of Israel, They are wandering without direction, they are shut in by the waste land.
καὶ ἐρεῖ φαραω τῷ λαῷ αὐτοῦ οἱ υἱοὶ ισραηλ πλανῶνται οὗτοι ἐν τῇ γῇ συγκέκλεικεν γὰρ αὐτοὺς ἡ ἔρημος

4 Én pedig megkeményítem a Faraó szívét, és ûzõbe veszi õket, hogy megdicsõíttessem a Faraó által és minden õ serege által és megtudják az Égyiptombeliek, hogy én vagyok az Úr. És úgy cselekedének.
And I will make Pharaoh's heart hard, and he will come after them and I will be honoured over Pharaoh and all his army, so that the Egyptians may see that I am the Lord. And they did so.
ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν φαραω καὶ καταδιώξεται ὀπίσω αὐτῶν καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν φαραω καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ καὶ γνώσονται πάντες οἱ αἰγύπτιοι ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος καὶ ἐποίησαν οὕτως

5 És hírül vivék az égyiptomi királynak, hogy elfutott a nép, és megváltozék a Faraónak és az õ szolgáinak szíve a nép iránt és mondának: Mit cselekedtünk, hogy elbocsátottuk Izráelt a mi szolgálatunkból!
And word came to Pharaoh of the flight of the people: and the feeling of Pharaoh and of his servants about the people was changed, and they said, Why have we let Israel go, so that they will do no more work for us?
καὶ ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν αἰγυπτίων ὅτι πέφευγεν ὁ λαός καὶ μετεστράφη ἡ καρδία φαραω καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λαόν καὶ εἶπαν τί τοῦτο ἐποιήσαμεν τοῦ ἐξαπ οστεῖλαι τοὺς υἱοὺς ισραηλ τοῦ μὴ δουλεύειν ἡμῖν

6 Befogata tehát szekerébe és maga mellé vevé az õ népét.
So he had his war-carriage made ready and took his people with him:
ἔζευξεν οὖν φαραω τὰ ἅρματα αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ συναπήγαγεν μεθ' ἑαυτοῦ

7 És võn hatszáz válogatott szekeret és Égyiptom minden egyéb szekerét és hárman-hárman valának mindeniken.
And he took six hundred carriages, all the carriages of Egypt, and captains over all of them.
καὶ λαβὼν ἑξακόσια ἅρματα ἐκλεκτὰ καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον τῶν αἰγυπτίων καὶ τριστάτας ἐπὶ πάντων

8 És megkeményíté az Úr a Faraónak, az égyiptomi királynak szívét, hogy ûzõbe vegye az Izráel fiait; Izráel fiai pedig mennek vala nagy hatalommal.
And the Lord made the heart of Pharaoh hard, and he went after the children of Israel: for the children of Israel had gone out without fear.
καὶ ἐσκλήρυνεν κύριος τὴν καρδίαν φαραω βασιλέως αἰγύπτου καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω τῶν υἱῶν ισραηλ οἱ δὲ υἱοὶ ισραηλ ἐξεπορεύοντο ἐν χειρὶ ὑψη λῇ

9 És az Égyiptombeliek utánok nyomulának és elérék õket a tenger mellett, a hol táboroznak vala, a Faraónak minden lova, szekere, meg lovasai és serege Pi-Hahiróth mellett, Baál-Czefón elõtt.
But the Egyptians went after them, all the horses and carriages of Pharaoh, and his horsemen, and his army, and overtook them in their tents by the sea, by Pihahiroth, before Baal-zephon.
καὶ κατεδίωξαν οἱ αἰγύπτιοι ὀπίσω αὐτῶν καὶ εὗροσαν αὐτοὺς παρεμβεβληκότας παρὰ τὴν θάλασσαν καὶ πᾶσα ἡ ἵππος καὶ τὰ ἅρματα φαραω καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ ἡ στρατιὰ αὐτο ῦ ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως ἐξ ἐναντίας βεελσεπφων

10 A mint közeledék a Faraó, Izráel fiai felemelék szemeiket, és ímé az Égyiptombeliek nyomukban vannak. És nagyon megfélemlének s az Úrhoz kiáltának az Izráel fiai.
And when Pharaoh came near, the children of Israel, lifting up their eyes, saw the Egyptians coming after them, and were full of fear; and their cry went up to God.
καὶ φαραω προσῆγεν καὶ ἀναβλέψαντες οἱ υἱοὶ ισραηλ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρῶσιν καὶ οἱ αἰγύπτιοι ἐστρατοπέδευσαν ὀπίσω αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα ἀνεβόησαν δὲ οἱ υἱοὶ ισραηλ πρὸς κύριον

11 És mondának Mózesnek: Hát nincsenek-é Égyiptomban sírok, hogy ide a pusztába hoztál minket meghalni? Mit cselekedél velünk, hogy kihoztál minket Égyiptomból?
And they said to Moses, Was there no resting-place for the dead in Egypt, that you have taken us away to come to our death in the waste land? why have you taken us out of Egypt?
καὶ εἶπεν πρὸς μωυσῆν παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν μνήματα ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἐξήγαγες ἡμᾶς θανατῶσαι ἐν τῇ ἐρήμῳ τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν ἐξαγαγὼν ἐξ αἰγύπτου

12 Nem ez volt-é a szó, a mit szóltunk vala hozzád Égyiptomban, mondván: Hagyj békét nékünk, hadd szolgáljunk az Égyiptombelieknek, mert jobb volt volna szolgálnunk az Égyiptombelieknek, hogynem mint a pusztában halnunk meg.
Did we not say to you in Egypt, Let us be as we are, working for the Egyptians? for it is better to be the servants of the Egyptians than to come to our death in the waste land.
οὐ τοῦτο ἦν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλαλήσαμεν πρὸς σὲ ἐν αἰγύπτῳ λέγοντες πάρες ἡμᾶς ὅπως δουλεύσωμεν τοῖς αἰγυπτίοις κρεῖσσον γὰρ ἡμᾶς δουλεύειν τοῖς αἰγυπτίοις ἢ ἀποθανεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ

13 Mózes pedig monda a népnek: Ne féljetek, megálljatok! és nézzétek az Úr szabadítását, a melyet ma cselekszik veletek; mert a mely Égyiptombelieket ma láttok, azokat soha többé nem látjátok.
But Moses said, Keep where you are and have no fear; now you will see the salvation of the Lord which he will give you today; for the Egyptians whom you see today you will never see again.
εἶπεν δὲ μωυσῆς πρὸς τὸν λαόν θαρσεῖτε στῆτε καὶ ὁρᾶτε τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἣν ποιήσει ἡμῖν σήμερον ὃν τρόπον γὰρ ἑωράκατε τοὺς αἰγυπτίους σήμερον οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον

14 Az Úr hadakozik ti érettetek; ti pedig veszteg legyetek.
The Lord will make war for you, you have only to keep quiet.
κύριος πολεμήσει περὶ ὑμῶν καὶ ὑμεῖς σιγήσετε

15 És monda az Úr Mózesnek: Mit kiáltasz hozzám? Szólj Izráel fiainak, hogy induljanak el.
And the Lord said to Moses, Why are you crying out to me? give the children of Israel the order to go forward.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν τί βοᾷς πρός με λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἀναζευξάτωσαν

16 Te pedig emeld fel a te pálczádat és nyújtsd ki kezedet a tengerre és válaszd azt kétfelé, hogy Izráel fiai szárazon menjenek át a tenger közepén.
And let your rod be lifted up and your hand stretched out over the sea, and it will be parted in two; and the children of Israel will go through on dry land.
καὶ σὺ ἔπαρον τῇ ῥάβδῳ σου καὶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ ῥῆξον αὐτήν καὶ εἰσελθάτωσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν

17 Én pedig ímé megkeményítem az Égyiptombeliek szívét, hogy bemenjenek utánok, és megdicsõíttetem a Faraó által és az õ egész serege által, szekerei és lovasai által.
And I will make the heart of the Egyptians hard, and they will go in after them: and I will be honoured over Pharaoh and over his army, his war-carriages, and his horsemen.
καὶ ἰδοὺ ἐγὼ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν φαραω καὶ τῶν αἰγυπτίων πάντων καὶ εἰσελεύσονται ὀπίσω αὐτῶν καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν φαραω καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ἅρμασιν καὶ ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ

18 És megtudják az Égyiptombeliek, hogy én vagyok az Úr, ha majd megdicsõíttetem a Faraó által, az õ szekerei és lovasai által.
And the Egyptians will see that I am the Lord, when I get honour over Pharaoh and his war-carriages and his horsemen.
καὶ γνώσονται πάντες οἱ αἰγύπτιοι ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐνδοξαζομένου μου ἐν φαραω καὶ ἐν τοῖς ἅρμασιν καὶ ἵπποις αὐτοῦ

19 Elindula azért az Istennek Angyala, a ki jár vala az Izráel tábora elõtt, és méne mögéjök; a felhõoszlop is elindula elõlök s mögéjök álla.
Then the angel of God, who had been before the tents of Israel, took his place at their back; and the pillar of cloud, moving from before them, came to rest at their back:
ἐξῆρεν δὲ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ὁ προπορευόμενος τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ ἐπορεύθη ἐκ τῶν ὄπισθεν ἐξῆρεν δὲ καὶ ὁ στῦλος τῆς νεφέλης ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ἔστη ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτῶν

20 És oda méne az Égyiptombeliek tábora és az Izráel tábora közé; így lõn a felhõ és a setétség: az éjszakát pedig megvilágosítja vala. És egész éjszaka nem közelítettek egymáshoz.

And it came between the army of Egypt and the army of Israel; and there was a dark cloud between them, and they went on through the night; but the one army came no nearer to the other all the night.

καὶ εἰσῆλθεν ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τῶν αἰγυπτίων καὶ ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς ισραηλ καὶ ἔστη καὶ ἐγένετο σκότος καὶ γνόφος καὶ διῆλθεν ἡ νύξ καὶ οὐ συνέμιξαν ἀλλ ἡλοις ὅλην τὴν νύκτα

21 És kinyújtá Mózes az õ kezét a tengerre, az Úr pedig egész éjjel erõs keleti széllel hajtá a tengert és szárazzá tevé a tengert, és kétfelé válának a vizek.

And when Moses' hand was stretched out over the sea, the Lord with a strong east wind made the sea go back all night, and the waters were parted in two and the sea became dry land.

ἐξέτεινεν δὲ μωυσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ ὑπήγαγεν κύριος τὴν θάλασσαν ἐν ἀνέμῳ νότῳ βιαίῳ ὅλην τὴν νύκτα καὶ ἐποίησεν τὴν θάλασσαν ξηράν καὶ ἐσχίσθη τὸ ὕδ ωρ

22 És szárazon menének az Izráel fiai a tenger közepébe, a vizek pedig kõfal gyanánt valának nékik jobbkezök és balkezök felõl.

And the children of Israel went through the sea on dry land: and the waters were a wall on their right side and on their left.

καὶ εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ ισραηλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων

23 Az Égyiptombeliek pedig utánok nyomulának és bemenének a Faraó minden lovai, szekerei és lovasai a tenger közepébe.

Then the Egyptians went after them into the middle of the sea, all Pharaoh's horses and his war-carriages and his horsemen.

κατεδίωξαν δὲ οἱ αἰγύπτιοι καὶ εἰσῆλθον ὀπίσω αὐτῶν πᾶσα ἡ ἵππος φαραω καὶ τὰ ἅρματα καὶ οἱ ἀναβάται εἰς μέσον τῆς θαλάσσης

24 És lõn hajnalkor, rátekinte az Úr az Égyiptombeliek táborára a tûz- és felhõ-oszlopból és megzavará az Égyiptombeliek táborát.

And in the morning watch, the Lord, looking out on the armies of the Egyptians from the pillar of fire and cloud, sent trouble on the army of the Egyptians;

ἐγενήθη δὲ ἐν τῇ φυλακῇ τῇ ἑωθινῇ καὶ ἐπέβλεψεν κύριος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν αἰγυπτίων ἐν στύλῳ πυρὸς καὶ νεφέλης καὶ συνετάραξεν τὴν παρεμβολὴν τῶν αἰγυπτίων

25 És megállítá szekereik kerekeit és nehezen vonszoltatá azokat. És mondának az Égyiptombeliek: Fussunk az Izráel elõl, mert az Úr hadakozik érettök Égyiptom ellen.

And made the wheels of their war-carriages stiff, so that they had hard work driving them: so the Egyptians said, Let us go in flight from before the face of Israel, for the Lord is fighting for them against the Egyptians.

καὶ συνέδησεν τοὺς ἄξονας τῶν ἁρμάτων αὐτῶν καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς μετὰ βίας καὶ εἶπαν οἱ αἰγύπτιοι φύγωμεν ἀπὸ προσώπου ισραηλ ὁ γὰρ κύριος πολεμεῖ περὶ αὐτῶν τοὺς αἰγυ πτίους

26 És szóla az Úr Mózesnek: Nyújtsd ki kezedet a tengerre, hogy a vizek térjenek vissza az Égyiptombeliekre, az õ szekereikre s lovasaikra.

And the Lord said to Moses, Let your hand be stretched out over the sea, and the waters will come back again on the Egyptians, and on their war-carriages and on their horsemen.

εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ ἀποκαταστήτω τὸ ὕδωρ καὶ ἐπικαλυψάτω τοὺς αἰγυπτίους ἐπί τε τὰ ἅρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας

27 És kinyújtá Mózes az õ kezét a tengerre, és reggel felé visszatére a tenger az õ elébbi állapotjára; az Égyiptombeliek pedig eleibe futnak vala, és az Úr beleveszté az égyiptomiakat a tenger közepébe.

And when Moses' hand was stretched out over the sea, at dawn the sea came flowing back, meeting the Egyptians in their flight, and the Lord sent destruction on the Egyptians in the middle of the sea.

ἐξέτεινεν δὲ μωυσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ ἀπεκατέστη τὸ ὕδωρ πρὸς ἡμέραν ἐπὶ χώρας οἱ δὲ αἰγύπτιοι ἔφυγον ὑπὸ τὸ ὕδωρ καὶ ἐξετίναξεν κύριος τοὺς αἰγυπτίους μέ σον τῆς θαλάσσης

28 Visszatérének tehát a vizek és elboríták a szekereket és a lovasokat, a Faraónak minden seregét, melyek utánok bementek vala a tengerbe; egy sem marada meg közülök.

And the waters came back, covering the war-carriages and the horsemen and all the army of Pharaoh which went after them into the middle of the sea; not one of them was to be seen.

καὶ ἐπαναστραφὲν τὸ ὕδωρ ἐκάλυψεν τὰ ἅρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν φαραω τοὺς εἰσπεπορευμένους ὀπίσω αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ οὐ κατελείφθη ἐ ξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς

29 De Izráel fiai szárazon menének át a tenger közepén; a vizek pedig kõfal gyanánt valának nékik jobb- és balkezök felõl.
But the children of Israel went through the sea walking on dry land, and the waters were a wall on their right side and on their left.
οἱ δὲ υἱοὶ ισραηλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης τὸ δὲ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων

30 És megszabadítá az Úr azon a napon Izráelt az Égyiptombeliek kezébõl; és látá Izráel a megholt Égyiptombelieket a tenger partján.
So that day the Lord gave Israel salvation from the hands of the Egyptians; and Israel saw the Egyptians dead on the sea's edge.
καὶ ἐρρύσατο κύριος τὸν ισραηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρὸς τῶν αἰγυπτίων καὶ εἶδεν ισραηλ τοὺς αἰγυπτίους τεθνηκότας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης

31 És látá Izráel azt a nagy dolgot, a melyet cselekedék az Úr Égyiptomban: félé azért a nép az Urat és hívének az Úrnak és Mózesnek, az õ szolgájának.
And Israel saw the great work which the Lord had done against the Egyptians, and the fear of the Lord came on the people and they had faith in the Lord and in his servant Moses.
εἶδεν δὲ ισραηλ τὴν χεῖρα τὴν μεγάλην ἃ ἐποίησεν κύριος τοῖς αἰγυπτίοις ἐφοβήθη δὲ ὁ λαὸς τὸν κύριον καὶ ἐπίστευσαν τῷ θεῷ καὶ μωυσῇ τῷ θεράποντι αὐτοῦ

1 Akkor éneklé Mózes és az Izráel fiai ezt az éneket az Úrnak, és szólának mondván: Éneklek az Úrnak, mert fenséges õ, lovat lovasával tengerbe vetett.
Then Moses and the children of Israel made this song to the Lord, and said, I will make a song to the Lord, for he is lifted up in glory: the horse and the horseman he has sent down into the sea.
τότε ᾖσεν μωυσῆς καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ τὴν ᾠδὴν ταύτην τῷ θεῷ καὶ εἶπαν λέγοντες ᾄσωμεν τῷ κυρίῳ ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν

2 Erõsségem az Úr és énekem, szabadítómmá lõn nekem; ez az én Istenem, õt dicsérem, atyámnak Istene, õt magasztalom.
The Lord is my strength and my strong helper, he has become my salvation: he is my God and I will give him praise; my father's God and I will give him glory.
βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν οὗτός μου θεός καὶ δοξάσω αὐτόν θεὸς τοῦ πατρός μου καὶ ὑψώσω αὐτόν

3 Vitéz harczos az Úr; az õ neve Jehova.
The Lord is a man of war: the Lord is his name.
κύριος συντρίβων πολέμους κύριος ὄνομα αὐτῷ

4 A Faraónak szekereit és seregét tengerbe vetette, s válogatott harczosai belefúltak a veres tengerbe.
Pharaoh's war-carriages and his army he has sent down into the sea: the best of his captains have gone down into the Red Sea.
ἅρματα φαραω καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἔρριψεν εἰς θάλασσαν ἐπιλέκτους ἀναβάτας τριστάτας κατεπόντισεν ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ

5 Elborították õket a hullámok, kõ módjára merültek a mélységbe.
They were covered by the deep waters: like a stone they went down under the waves.
πόντῳ ἐκάλυψεν αὐτούς κατέδυσαν εἰς βυθὸν ὡσεὶ λίθος

6 Jobbod, Uram, erõ által dicsõül, jobbod, Uram, ellenséget összetör.
Full of glory, O Lord, is the power of your right hand; by your right hand those who came against you are broken.
ἡ δεξιά σου κύριε δεδόξασται ἐν ἰσχύι ἡ δεξιά σου χείρ κύριε ἔθραυσεν ἐχθρούς

7 Fenséged nagyságával zúzod össze támadóid, kibocsátod haragod s megemészti az õket mint tarlót.
When you are lifted up in power, all those who come against you are crushed: when you send out your wrath, they are burned up like dry grass.
καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους ἀπέστειλας τὴν ὀργήν σου καὶ κατέφαγεν αὐτοὺς ὡς καλάμην

8 Orrod lehelletétõl feltorlódtak a vizek. És a futó habok fal módjára megálltak; a mélységes vizek megmerevültek a tenger szívében.
By your breath the waves were massed together, the flowing waters were lifted up like a pillar; the deep waters became solid in the heart of the sea.
καὶ διὰ πνεύματος τοῦ θυμοῦ σου διέστη τὸ ὕδωρ ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ ὕδατα ἐπάγη τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης

9 Az ellenség monda: Ûzöm, utólérem õket, zsákmányt osztok, bosszúm töltöm rajtok. Kardomat kirántom, s kiirtja õket karom.
Egypt said, I will go after them, I will overtake, I will make division of their goods: my desire will have its way with them; my sword will be uncovered, my hand will send destruction on them.
εἶπεν ὁ ἐχθρός διώξας καταλήμψομαι μεριῶ σκῦλα ἐμπλήσω ψυχήν μου ἀνελῶ τῇ μαχαίρῃ μου κυριεύσει ἡ χείρ μου

10 Leheltél lehelleteddel s tenger borítá be õket: elmerültek, mint az ólom a nagy vizekben.
You sent your wind and the sea came over them: they went down like lead into the great waters.
ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου ἐκάλυψεν αὐτοὺς θάλασσα ἔδυσαν ὡσεὶ μόλιβος ἐν ὕδατι σφοδρῷ

11 Kicsoda az istenek közt olyan, mint te Uram? Kicsoda olyan, mint te, szentséggel dicsõ, félelemmel dícsérendõ és csudatévõ?
Who is like you, O Lord, among the gods? who is like you, in holy glory, to be praised with fear, doing wonders?
τίς ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς κύριε τίς ὅμοιός σοι δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις θαυμαστὸς ἐν δόξαις ποιῶν τέρατα

12 Kinyújtottad jobbkezedet, és elnyelé õket a föld.
When your right hand was stretched out, the mouth of the earth was open for them.
ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου κατέπιεν αὐτοὺς γῆ

13 Kegyelmeddel vezérled te megváltott népedet, hatalmaddal viszed be te szent lakóhelyedre.
In your mercy you went before the people whom you have made yours; guiding them in your strength to your holy place.
ὡδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σου τὸν λαόν σου τοῦτον ὃν ἐλυτρώσω παρεκάλεσας τῇ ἰσχύι σου εἰς κατάλυμα ἅγιόν σου

14 Meghallják ezt a népek és megrendülnek; Filisztea lakóit reszketés fogja el.
Hearing of you the peoples were shaking in fear: the people of Philistia were gripped with pain.
ἤκουσαν ἔθνη καὶ ὠργίσθησαν ὠδῖνες ἔλαβον κατοικοῦντας φυλιστιιμ

15 Akkor megháborodának Edom fejedelmei, Moáb hatalmasait rettegés szállja meg, elcsügged a Kanaán egész lakossága.
The chiefs of Edom were troubled in heart; the strong men of Moab were in the grip of fear: all the people of Canaan became like water.
τότε ἔσπευσαν ἡγεμόνες εδωμ καὶ ἄρχοντες μωαβιτῶν ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος ἐτάκησαν πάντες οἱ κατοικοῦντες χανααν

16 Félelem és aggodalom lepi meg õket; karod hatalmától elnémulnak mint a kõ, míg átvonul néped, Uram! Míg átvonul a nép, a te szerzeményed.
Fear and grief came on them; by the strength of your arm they were turned to stone; till your people went over, O Lord, till the people went over whom you have made yours.
ἐπιπέσοι ἐπ' αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος μεγέθει βραχίονός σου ἀπολιθωθήτωσαν ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου κύριε ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου οὗτος ὃν ἐκτήσω

17 Beviszed s megtelepíted õket örökséged hegyén, melyet Uram, lakhelyûl magadnak készítél, szentségedbe Uram, melyet kezed építe.
You will take them in, planting them in the mountain of your heritage, the place, O Lord, where you have made your house, the holy place, O Lord, the building of your hands.
εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὄρος κληρονομίας σου εἰς ἕτοιμον κατοικητήριόν σου ὃ κατειργάσω κύριε ἁγίασμα κύριε ὃ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου

18 Az Úr uralkodik mind örökkön örökké.
The Lord is King for ever and ever.
κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα καὶ ἐπ' αἰῶνα καὶ ἔτι

19 Mert bémenének a Faraó lovai, szekereivel és lovasaival együtt a tengerbe, és az Úr visszafordítá reájok a tenger vizét; Izráel fiai pedig szárazon jártak a tenger közepén.
For the horses of Pharaoh, with his war-carriages and his horsemen, went into the sea, and the Lord sent the waters of the sea back over them; but the children of Israel went through the sea on dry land.
ὅτι εἰσῆλθεν ἵππος φαραω σὺν ἅρμασιν καὶ ἀναβάταις εἰς θάλασσαν καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς κύριος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης οἱ δὲ υἱοὶ ισραηλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τ ῆς θαλάσσης

20 Akkor Miriám prófétaasszony, Áronnak nénje dobot võn kezébe, és kimenének utánna mind az asszonyok dobokkal és tánczolva.
And Miriam, the woman prophet, the sister of Aaron, took an instrument of music in her hand; and all the women went after her with music and dances.
λαβοῦσα δὲ μαριαμ ἡ προφῆτις ἡ ἀδελφὴ ααρων τὸ τύμπανον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς καὶ ἐξῆλθοσαν πᾶσαι αἱ γυναῖκες ὀπίσω αὐτῆς μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν

21 És felele nékik Miriám: Énekeljetek az Úrnak, mert fenséges õ, lovat lovasával tengerbe vetett.
And Miriam, answering, said, Make a song to the Lord, for he is lifted up in glory; the horse and the horseman he has sent into the sea.
ἐξῆρχεν δὲ αὐτῶν μαριαμ λέγουσα ᾄσωμεν τῷ κυρίῳ ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν

22 Ennekutánna elindítá Mózes az Izráelt a veres tengertõl, és menének Súr puszta felé; három napig menének a pusztában és nem találának vizet.

Then Moses took Israel forward from the Red Sea, and they went out into the waste land of Shur; and for three days they were in the waste land where there was no water.

ἐξῆρεν δὲ μωυσῆς τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον σουρ καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ οὐχ ηὕρισκον ὕδωρ ὥστε πιε ῖν

23 És eljutának Márába, de nem ihatják vala a vizet Márában, mivelhogy keserû vala. Azért is nevezék nevét Márának.

And when they came to Marah, the water was no good for drinking, for the waters of Marah were bitter, which is why it was named Marah.

ἦλθον δὲ εἰς μερρα καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ἐκ μερρας πικρὸν γὰρ ἦν διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου πικρία

24 És zúgolódik vala a nép Mózes ellen, mondván: Mit igyunk?

And the people, crying out against Moses, said, What are we to have for drink?

καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς ἐπὶ μωυσῆν λέγοντες τί πιόμεθα

25 Ez pedig az Úrhoz kiálta, és mutata néki az Úr egy fát és beveté azt a vízbe, és a víz megédesedék. Ott ada néki rendtartást és törvényt és ott megkísérté.

And in answer to his prayer, the Lord made him see a tree, and when he put it into the water, the water was made sweet. There he gave them a law and an order, testing them;

ἐβόησεν δὲ μωυσῆς πρὸς κύριον καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος ξύλον καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίσεις καὶ ἐκεῖ ἐπείρα σεν αὐτὸν

26 És monda: Ha a te Uradnak Istenednek szavára hûségesen hallgatsz és azt cselekeszed, a mi kedves az õ szemei elõtt és figyelmezel az õ parancsolataira és megtartod minden rendelését: egyet sem bocsátok reád ama betegségek közül, a melyeket Égyiptomra bocsátottam, mert én vagyok az Úr, a te gyógyítód.

And he said, If with all your heart you will give attention to the voice of the Lord your God, and do what is right in his eyes, giving ear to his orders and keeping his laws, I will not put on you any of the diseases which I put on the Egyptians: for I am the Lord your life-giver.

καὶ εἶπεν ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐναντίον αὐτοῦ ποιήσῃς καὶ ἐνωτίσῃ ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ καὶ φυλάξῃς πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ πᾶσαν νόσον ἣν ἐπήγαγον τοῖς αἰγυπτίοις οὐκ ἐπάξω ἐπὶ σέ ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ ἰώμενός σε

27 És jutának Élimbe, és ott tizenkét forrás vala és hetven pálmafa; és tábort ütének ott a vizek mellett.

And they came to Elim where there were twelve water-springs and seventy palm-trees: and they put up their tents there by the waters.

καὶ ἦλθοσαν εἰς αιλιμ καὶ ἦσαν ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων παρενέβαλον δὲ ἐκεῖ παρὰ τὰ ὕδατα

1 És elindulának Élimbõl és érkezék Izráel fiainak egész gyülekezete a Szin pusztájába, mely Élim között és Sinai között van, a második hónapnak tizenötödik napján, Égyiptom földérõl való kijövetelök után.

And they went on their way from Elim, and all the children of Israel came into the waste land of Sin, which is between Elim and Sinai, on the fifteenth day of the second month after they went out of the land of Egypt.

ἀπῆραν δὲ ἐξ αιλιμ καὶ ἦλθοσαν πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν ισραηλ εἰς τὴν ἔρημον σιν ὅ ἐστιν ἀνὰ μέσον αιλιμ καὶ ἀνὰ μέσον σινα τῇ δὲ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐξεληλυθότων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου

2 És zúgolódék Izráel fiainak egész gyülekezete Mózes és Áron ellen a pusztában.

And all the children of Israel were crying out against Moses and Aaron in the waste land:

διεγόγγυζεν πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν ισραηλ ἐπὶ μωυσῆν καὶ ααρων

3 S mondának nékik Izráel fiai: Bár megholtunk volna az Úr keze által Égyiptom földén, a mikor a húsos fazék mellett ülünk vala, a mikor jól lakhatunk vala kenyérrel; mert azért hoztatok ki minket ebbe a pusztába, hogy mind e sokaságot éhséggel öljétek meg.

And the children of Israel said to them, It would have been better for the Lord to have put us to death in the land of Egypt, where we were seated by the flesh-pots and had bread enough for our needs; for you have taken us out to this waste of sand, to put all this people to death through need of food.

καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς οἱ υἱοὶ ισραηλ ὄφελον ἀπεθάνομεν πληγέντες ὑπὸ κυρίου ἐν γῇ αἰγύπτῳ ὅταν ἐκαθίσαμεν ἐπὶ τῶν λεβήτων τῶν κρεῶν καὶ ἠσθίομεν ἄρτους εἰς πλησμονή ν ὅτι ἐξηγάγετε ἡμᾶς εἰς τὴν ἔρημον ταύτην ἀποκτεῖναι πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ταύτην ἐν λιμῷ

4 És monda az Úr Mózesnek: Ímé én esõképen bocsátok néktek kenyeret az égbõl; menjen ki azért a nép és szedjen naponként arra a napra valót, hogy megkísértsem: akar-é az én törvényem szerint járni, vagy nem?

Then the Lord said to Moses, See, I will send down bread from heaven for you; and the people will go out every day and get enough for the day's needs; so that I may put them to the test to see if they will keep my laws or not.

εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν ἰδοὺ ἐγὼ ὕω ὑμῖν ἄρτους ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐξελεύσεται ὁ λαὸς καὶ συλλέξουσιν τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν ὅπως πειράσω αὐτοὺς εἰ πορεύσονται τῷ νόμῳ μου ἢ οὔ

5 A hatodik napon pedig úgy lesz, hogy mikor elkészítik a mit bevisznek, az kétannyi lesz, mint a mennyit naponként szedegettek.

And on the sixth day they are to make ready what they get in, and it will be twice as much as they get on the other days.

καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ καὶ ἑτοιμάσουσιν ὃ ἐὰν εἰσενέγκωσιν καὶ ἔσται διπλοῦν ὃ ἐὰν συναγάγωσιν τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν

6 És monda Mózes és Áron Izráel minden fiainak: Estve megtudjátok, hogy az Úr hozott ki titeket Égyiptom földérõl;

And Moses and Aaron said to all the children of Israel, This evening it will be clear to you that it is the Lord who has taken you out of the land of Egypt:

καὶ εἶπεν μωυσῆς καὶ ααρων πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ισραηλ ἑσπέρας γνώσεσθε ὅτι κύριος ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου

7 Reggel pedig meglátjátok az Úr dicsõségét; mert meghallotta a ti zúgolódástokat az Úr ellen. De mik vagyunk mi, hogy mi ellenünk zúgolódtok?

And in the morning you will see the glory of the Lord; for your angry words against the Lord have come to his ears: and what are we that you are crying out against us?

καὶ πρωὶ ὄψεσθε τὴν δόξαν κυρίου ἐν τῷ εἰσακοῦσαι τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν ἐπὶ τῷ θεῷ ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν ὅτι διαγογγύζετε καθ' ἡμῶν

8 És monda Mózes: Estve húst ád az Úr ennetek, reggel pedig kenyeret, hogy jól lakjatok; mert hallotta az Úr a ti zúgolódástokat, melylyel ellene zúgolódtatok. De mik vagyunk mi? Nem mi ellenünk van a ti zúgolódástok, hanem az Úr ellen.

And Moses said, The Lord will give you meat for your food at evening, and in the morning bread in full measure; for your outcry against the Lord has come to his ears: for what are we? your outcry is not against us but against the Lord.

καὶ εἶπεν μωυσῆς ἐν τῷ διδόναι κύριον ὑμῖν ἑσπέρας κρέα φαγεῖν καὶ ἄρτους τὸ πρωὶ εἰς πλησμονὴν διὰ τὸ εἰσακοῦσαι κύριον τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν ὃν ὑμεῖς διαγογγύζετε καθ' ἡμῶν ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν οὐ γὰρ καθ' ἡμῶν ὁ γογγυσμὸς ὑμῶν ἐστιν ἀλλ' ἢ κατὰ τοῦ θεοῦ

9 Áronnak pedig monda Mózes: Mondd meg az Izráel fiai egész gyülekezetének: Járuljatok az Úr elé; mert meghallotta a ti zúgolódástokat.

And Moses said to Aaron, Say to all the people of Israel, Come near before the Lord for he has given ear to your outcry.

εἶπεν δὲ μωυσῆς πρὸς ααρων εἰπὸν πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν ισραηλ προσέλθατε ἐναντίον τοῦ θεοῦ εἰσακήκοεν γὰρ ὑμῶν τὸν γογγυσμόν

10 És lõn, mikor beszéle Áron az Izráel fiai egész gyülekezetének, a puszta felé fordulának, és ímé az Úr dicsõsége megjelenék a felhõben.

And while Aaron was talking to the children of Israel, their eyes were turned in the direction of the waste land, and they saw the glory of the Lord shining in the cloud.

ἡνίκα δὲ ἐλάλει ααρων πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν ισραηλ καὶ ἐπεστράφησαν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἡ δόξα κυρίου ὤφθη ἐν νεφέλῃ

11 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

And the Lord said to Moses,

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

12 Hallottam az Izráel fiainak zúgolódását, szólj nékik mondván: Estennen húst esztek, reggel pedig kenyérrel laktok jól és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr a ti Istentek.

The outcry of the children of Israel has come to my ears: say to them now, At nightfall you will have meat for your food, and in the morning bread in full measure; and you will see that I am the Lord your God.

εἰσακήκοα τὸν γογγυσμὸν τῶν υἱῶν ισραηλ λάλησον πρὸς αὐτοὺς λέγων τὸ πρὸς ἑσπέραν ἔδεσθε κρέα καὶ τὸ πρωὶ πλησθήσεσθε ἄρτων καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

13 És lõn, hogy estve fürjek jövének fel és ellepék a tábort, reggel pedig harmatszállás lõn a tábor körûl.

And it came about that in the evening little birds came up and the place was covered with them: and in the morning there was dew all round about the tents.

ἐγένετο δὲ ἑσπέρα καὶ ἀνέβη ὀρτυγομήτρα καὶ ἐκάλυψεν τὴν παρεμβολήν τὸ πρωὶ ἐγένετο καταπαυομένης τῆς δρόσου κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς

14 Mikor pedig a harmatszállás megszûnék, ímé a pusztának színén apró gömbölyegek valának, aprók mint a dara a földön.
And when the dew was gone, on the face of the earth was a small round thing, like small drops of ice on the earth.
καὶ ἰδοὺ ἐπὶ πρόσωπον τῆς ἐρήμου λεπτὸν ὡσεὶ κόριον λευκὸν ὡσεὶ πάγος ἐπὶ τῆς γῆς

15 A mint megláták az Izráel fiai, mondának egymásnak: Mán ez! mert nem tudják vala mi az. Mózes pedig monda nékik: Ez az a kenyér, melyet az Úr adott néktek eledelül.
And when the children of Israel saw it, they said to one another, What is it? for they had no idea what it was. And Moses said to them, It is the bread which the Lord has given you for your food.
ἰδόντες δὲ αὐτὸ οἱ υἱοὶ ισραηλ εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ τί ἐστιν τοῦτο οὐ γὰρ ᾔδεισαν τί ἦν εἶπεν δὲ μωυσῆς πρὸς αὐτούς οὗτος ὁ ἄρτος ὃν ἔδωκεν κύριος ὑμῖν φαγεῖν

16 Az Úr parancsolata pedig ez: Szedjen abból kiki a mennyit megehetik; fejenként egy ómert, a hozzátok tartozók száma szerint szedjen kiki azok részére, a kik az õ sátorában vannak.
This is what the Lord has said, Let every man take up as much as he has need of; at the rate of one omer for every person, let every man take as much as is needed for his family.
τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξεν κύριος συναγάγετε ἀπ' αὐτοῦ ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας γομορ κατὰ κεφαλὴν κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν ὑμῶν ἕκαστος σὺν τοῖς συσκηνίοις ὑμῶν συλλέξατε

17 És aképen cselekedének az Izráel fiai és szedének ki többet, ki kevesebbet.
And the children of Israel did so, and some took more and some less.
ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ συνέλεξαν ὁ τὸ πολὺ καὶ ὁ τὸ ἔλαττον

18 Azután megmérik vala ómerrel, és annak a ki többet szedett, nem vala fölöslege, és annak, a ki kevesebbet szedett, nem vala fogyatkozása: kiki annyit szedett, a mennyit megehetik vala.
And when it was measured, he who had taken up much had nothing over, and he who had little had enough; every man had taken what he was able to make use of.
καὶ μετρήσαντες τῷ γομορ οὐκ ἐπλεόνασεν ὁ τὸ πολύ καὶ ὁ τὸ ἔλαττον οὐκ ἠλαττόνησεν ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας παρ' ἑαυτῷ συνέλεξαν

19 Azt is mondá nékik Mózes: Senki ne hagyjon abból reggelre.
And Moses said to them, Let nothing be kept till the morning.
εἶπεν δὲ μωυσῆς πρὸς αὐτούς μηδεὶς καταλιπέτω ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωί

20 De nem hallgatának Mózesre, mert némelyek hagyának abból reggelre; és megférgesedék s megbüszhödék. Mózes pedig megharagudék reájok.
But they gave no attention to Moses, and some of them kept it till the morning and there were worms in it and it had an evil smell: and Moses was angry with them.
καὶ οὐκ εἰσήκουσαν μωυσῆ ἀλλὰ κατέλιπόν τινες ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωί καὶ ἐξέζεσεν σκώληκας καὶ ἐπώζεσεν καὶ ἐπικράνθη ἐπ' αὐτοῖς μωυσῆς

21 Szedék pedig azt reggelenként, kiki a mennyit megehetik vala, mert ha a nap felmelegedett, elolvad vala.
And they took it up morning by morning, every man as he had need: and when the sun was high it was gone.
καὶ συνέλεξαν αὐτὸ πρωὶ πρωί ἕκαστος τὸ καθῆκον αὐτῷ ἡνίκα δὲ διεθέρμαινεν ὁ ἥλιος ἐτήκετο

22 A hatodik napon pedig két annyi kenyeret szednek vala, két ómerrel egyre-egyre. Eljövének pedig a gyülekezet fejedelmei mindnyájan és tudtára adták azt Mózesnek.
And on the sixth day they took up twice as much of the bread, two omers for every person: and all the rulers of the people gave Moses word of it.
ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ συνέλεξαν τὰ δέοντα διπλᾶ δύο γομορ τῷ ἑνί εἰσήλθοσαν δὲ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς καὶ ἀνήγγειλαν μωυσεῖ

23 Õ pedig monda nékik: Ez az, a mit az Úr mondott: A holnap nyugalom napja, az Úrnak szentelt szombat; a mit sütni akartok, süssétek meg, és a mit fõzni akartok, fõzzétek meg; a mi pedig megmarad, azt mind tegyétek el magatoknak reggelre.
And he said, This is what the Lord has said, Tomorrow is a day of rest, a holy Sabbath to the Lord: what has to be cooked may be cooked; and what is over, put on one side to be kept till the morning.
εἶπεν δὲ μωυσῆς πρὸς αὐτούς τοῦτο τὸ ῥῆμά ἐστιν ὃ ἐλάλησεν κύριος σάββατα ἀνάπαυσις ἁγία τῷ κυρίῳ αὔριον ὅσα ἐὰν πέσσητε πέσσετε καὶ ὅσα ἐὰν ἕψητε ἕψετε καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον καταλίπετε αὐτὸ εἰς ἀποθήκην εἰς τὸ πρωί

24 És eltevék azt reggelre, a szerint a mint Mózes parancsolta vala, és nem büszhödék meg s féreg sem vala benne.
And they kept it till the morning as Moses had said: and no smell came from it, and it had no worms.
καὶ κατελίποσαν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωί καθάπερ συνέταξεν αὐτοῖς μωυσῆς καὶ οὐκ ἐπώζεσεν οὐδὲ σκώληξ ἐγένετο ἐν αὐτῷ

25 És monda Mózes: Ma egyétek azt meg, mert ma az Úrnak szombatja van; ma nem találjátok azt a mezõn.
And Moses said, Make your meal today of what you have, for this day is a Sabbath to the Lord: today you will not get any in the fields.
εἶπεν δὲ μωυσῆς φάγετε σήμερον ἔστιν γὰρ σάββατα σήμερον τῷ κυρίῳ οὐχ εὑρεθήσεται ἐν τῷ πεδίῳ

26 Hat napon szedjétek azt, de a hetedik napon szombat van, akkor nem lesz.
For six days you will get it, but on the seventh day, the Sabbath, there will not be any.
ἓξ ἡμέρας συλλέξετε τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα ὅτι οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ

27 És lõn hetednapon: kimenének a nép közül, hogy szedjenek, de nem találának.
But still on the seventh day some of the people went out to get it, and there was not any.
ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐξῆλθοσάν τινες ἐκ τοῦ λαοῦ συλλέξαι καὶ οὐχ εὗρον

28 És monda az Úr Mózesnek: Meddig nem akarjátok megtartani az én parancsolataimat és törvényeimet?
And the Lord said to Moses, How long will you go against my orders and my laws?
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν ἕως τίνος οὐ βούλεσθε εἰσακούειν τὰς ἐντολάς μου καὶ τὸν νόμον μου

29 Lássátok meg! az Úr adta néktek a szombatot; azért ád õ néktek hatodnapon két napra való kenyeret. Maradjatok veszteg, kiki a maga helyén; senki se menjen ki az õ helyébõl a hetedik napon.
See, because the Lord has given you the Sabbath, he gives you on the sixth day bread enough for two days; let every man keep where he is; let no man go out of his place on the seventh day.
ἴδετε ὁ γὰρ κύριος ἔδωκεν ὑμῖν τὴν ἡμέραν ταύτην τὰ σάββατα διὰ τοῦτο αὐτὸς ἔδωκεν ὑμῖν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ ἄρτους δύο ἡμερῶν καθήσεσθε ἕκαστος εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν μ ηδεὶς ἐκπορευέσθω ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ

30 És nyugoszik vala a nép a hetedik napon.
So the people took their rest on the seventh day.
καὶ ἐσαββάτισεν ὁ λαὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ

31 Az Izráel háza pedig Mánnak nevezé azt; olyan vala az mint a kóriándrom magva, fehér; és íze, mint a mézes pogácsáé.
And this bread was named manna by Israel: it was white, like a grain seed, and its taste was like cakes made with honey.
καὶ ἐπωνόμασαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μαν ἦν δὲ ὡς σπέρμα κορίου λευκόν τὸ δὲ γεῦμα αὐτοῦ ὡς ἐγκρὶς ἐν μέλιτι

32 És monda Mózes: Ezt parancsolja az Úr: Egy teljes ómernyit tartsatok meg abból maradékaitok számára, hogy lássák a kenyeret, a mellyel éltettelek titeket a pusztában, mikor kihoztalak titeket Égyiptom földérõl.
And Moses said, This is the order which the Lord has given: Let one omer of it be kept for future generations, so that they may see the bread which I gave you for your food in the waste land, when I took you out from the land of Egypt.
εἶπεν δὲ μωυσῆς τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξεν κύριος πλήσατε τὸ γομορ τοῦ μαν εἰς ἀποθήκην εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἵνα ἴδωσιν τὸν ἄρτον ὃν ἐφάγετε ὑμεῖς ἐν τῇ ἐρήμῳ ὡς ἐξήγαγε ν ὑμᾶς κύριος ἐκ γῆς αἰγύπτου

33 Áronnak pedig monda Mózes: Végy egy edényt és tégy bele egy teljes ómer Mánt és tedd azt az Úr eleibe, hogy megtartassék maradékaitok számára.
And Moses said to Aaron, Take a pot and put one omer of manna in it, and put it away before the Lord, to be kept for future generations.
καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς ααρων λαβὲ στάμνον χρυσοῦν ἕνα καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν πλῆρες τὸ γομορ τοῦ μαν καὶ ἀποθήσεις αὐτὸ ἐναντίον τοῦ θεοῦ εἰς διατήρησιν εἰς τὰς γενεὰς ὑμ ῶν

34 A mint parancsolta vala az Úr Mózesnek, eltevé azt Áron a bizonyságtétel ládája elé, hogy megtartassék.
So Aaron put it away in front of the holy chest to be kept, as the Lord gave orders to Moses.
ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ καὶ ἀπέθετο ααρων ἐναντίον τοῦ μαρτυρίου εἰς διατήρησιν

35 Az Izráel fiai pedig negyven esztendõn át evék a Mánt, míg lakó földre jutának; Mánt evének mind addig, míg a Kanaán földének határához jutának.
And the children of Israel had manna for their food for forty years, till they came to a land with people in it, till they came to the edge of the land of Canaan.
οἱ δὲ υἱοὶ ισραηλ ἔφαγον τὸ μαν ἔτη τεσσαράκοντα ἕως ἦλθον εἰς γῆν οἰκουμένην τὸ μαν ἐφάγοσαν ἕως παρεγένοντο εἰς μέρος τῆς φοινίκης

36 Az ómer pedig az éfának tizedrésze.
Now an omer is the tenth part of an ephah.
τὸ δὲ γομορ τὸ δέκατον τῶν τριῶν μέτρων ἦν

1 És elindula Izráel fiainak egész gyülekezete a Szin pusztájából, az Úr rendeléséhez képest az õ útjok rendje szerint és tábort ütének Refidimben. De a népnek nem vala inni való vize.
And the children of Israel went on from the waste land of Sin, by stages as the Lord gave them orders, and put up their tents in Rephidim: and there was no drinking-water for the people.
καὶ ἀπῆρεν πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν ισραηλ ἐκ τῆς ἐρήμου σιν κατὰ παρεμβολὰς αὐτῶν διὰ ῥήματος κυρίου καὶ παρενεβάλοσαν ἐν ραφιδιν οὐκ ἦν δὲ ὕδωρ τῷ λαῷ πιεῖν

2 Verseng vala azért a nép Mózessel és mondák: Adjatok nékünk vizet, hogy igyunk. És monda nékik Mózes: Miért versengtek én velem? Miért kísértitek az Urat?
So the people were angry with Moses, and said, Give us water for drinking. And Moses said, Why are you angry with me? and why do you put God to the test?
καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς πρὸς μωυσῆν λέγοντες δὸς ἡμῖν ὕδωρ ἵνα πίωμεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς μωυσῆς τί λοιδορεῖσθέ μοι καὶ τί πειράζετε κύριον

3 És szomjúhozik vala ott a nép a vízre és zúgolódék a nép Mózes ellen és monda: Miért hoztál ki minket Égyiptomból? hogy szomjúsággal ölj meg minket, gyermekeinket és barmainkat?
And the people were in great need of water; and they made an outcry against Moses, and said, Why have you taken us out of Egypt to send death on us and our children and our cattle through need of water?
ἐδίψησεν δὲ ἐκεῖ ὁ λαὸς ὕδατι καὶ ἐγόγγυζεν ἐκεῖ ὁ λαὸς πρὸς μωυσῆν λέγοντες ἵνα τί τοῦτο ἀνεβίβασας ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου ἀποκτεῖναι ἡμᾶς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν καὶ τὰ κτήνη τῷ δίψει

4 Mózes pedig az Úrhoz kiálta mondván: Mit cselekedjem ezzel a néppel? Kevés hijja, hogy meg nem köveznek engemet.
And Moses, crying out to the Lord, said, What am I to do to this people? they are almost ready to put me to death by stoning.
ἐβόησεν δὲ μωυσῆς πρὸς κύριον λέγων τί ποιήσω τῷ λαῷ τούτῳ ἔτι μικρὸν καὶ καταλιθοβολήσουσίν με

5 És az Úr monda Mózesnek: Eredj el a nép elõtt és végy magad mellé Izráel vénei közûl; pálczádat is, melylyel a folyót megsujtottad, vedd kezedbe és indulj el.
And the Lord said to Moses, Go on before the people, and take some of the chiefs of Israel with you, and take in your hand the rod which was stretched out over the Nile, and go.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν προπορεύου τοῦ λαοῦ τούτου λαβὲ δὲ μετὰ σεαυτοῦ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ῥάβδον ἐν ᾗ ἐπάταξας τὸν ποταμόν λαβὲ ἐν τῇ χειρί σου καὶ πορεύσῃ

6 Ímé én oda állok te elõdbe a sziklára a Hóreben, és te sujts a sziklára, és víz jõ ki abból, hogy igyék a nép. És úgy cselekedék Mózes Izráel vénei szeme láttára.
See, I will take my place before you on the rock in Horeb; and when you give the rock a blow, water will come out of it, and the people will have drink. And Moses did so before the eyes of the chiefs of Israel.
ὅδε ἐγὼ ἕστηκα πρὸ τοῦ σὲ ἐκεῖ ἐπὶ τῆς πέτρας ἐν χωρηβ καὶ πατάξεις τὴν πέτραν καὶ ἐξελεύσεται ἐξ αὐτῆς ὕδωρ καὶ πίεται ὁ λαός μου ἐποίησεν δὲ μωυσῆς οὕτως ἐναντίον τῶ ν υἱῶν ισραηλ

7 És nevezé annak a helynek nevét Masszának és Méribának, Izráel fiainak versengéséért, és mert kísértették az Urat, mondván: Vajjon köztünk van- é az Úr vagy nincsen?
And he gave that place the name Massah and Meribah, because the children of Israel were angry, and because they put the Lord to the test, saying, Is the Lord with us or not?
καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου πειρασμὸς καὶ λοιδόρησις διὰ τὴν λοιδορίαν τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ διὰ τὸ πειράζειν κύριον λέγοντας εἰ ἔστιν κύριος ἐν ἡμῖν ἢ οὔ

8 Eljöve pedig Amálek és hadakozék Izráel ellen Refidimben.
Then Amalek came and made war on Israel in Rephidim.
ἦλθεν δὲ αμαληκ καὶ ἐπολέμει ισραηλ ἐν ραφιδιν

9 És monda Mózes Józsuénak: Válaszsz nékünk férfiakat és menj el, ütközzél meg Amálekkel. Holnap én a halom tetejére állok és az Isten pálczája kezemben lesz.

And Moses said to Joshua, Get together a band of men for us and go out, make war on Amalek: tomorrow I will take my place on the top of the hill with the rod of God in my hand.

εἶπεν δὲ μωυσῆς τῷ ἰησοῦ ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας δυνατοὺς καὶ ἐξελθὼν παράταξαι τῷ αμαληκ αὔριον καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἕστηκα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ καὶ ἡ ῥάβδος τοῦ θεο ῦ ἐν τῇ χειρί μου

10 És úgy cselekedék Józsué a mint mondotta vala néki Mózes, megütközék Amálekkel: Mózes, Áron és Húr pedig felmenének a halom tetejére.

So Joshua did as Moses said to him, and went to war with Amalek: and Moses, Aaron, and Hur went up to the top of the hill.

καὶ ἐποίησεν ἰησοῦς καθάπερ εἶπεν αὐτῷ μωυσῆς καὶ ἐξελθὼν παρετάξατο τῷ αμαληκ καὶ μωυσῆς καὶ ααρων καὶ ωρ ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ

11 És lõn, mikor Mózes felemelé kezét, Izráel gyõz vala; mikor pedig leereszté kezét, Amálek gyõz vala.

Now while Moses' hand was lifted up, Israel was the stronger: but when he let his hand go down, Amalek became the stronger.

καὶ ἐγίνετο ὅταν ἐπῆρεν μωυσῆς τὰς χεῖρας κατίσχυεν ισραηλ ὅταν δὲ καθῆκεν τὰς χεῖρας κατίσχυεν αμαληκ

12 Mikor azért Mózes kezei elnehezedének, követ hozának és alája tevék, hogy arra ûljön; Áron pedig és Húr tartják vala az õ kezeit, egy felõl az egyik, más felõl a másik, és felemelve maradának kezei a nap lementéig.

But Moses' hands became tired; so they put a stone under him and he took his seat on it, Aaron and Hur supporting his hands, one on one side and one on the other; so his hands were kept up without falling till the sun went down.

αἱ δὲ χεῖρες μωυσῆ βαρεῖαι καὶ λαβόντες λίθον ὑπέθηκαν ὑπ' αὐτόν καὶ ἐκάθητο ἐπ' αὐτοῦ καὶ ααρων καὶ ωρ ἐστήριζον τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐντεῦθεν εἷς καὶ ἐντεῦθεν εἷς καὶ ἐγέν οντο αἱ χεῖρες μωυσῆ ἐστηριγμέναι ἕως δυσμῶν ἡλίου

13 Józsué pedig leveré Amáleket és az õ népét fegyver élivel.

And Joshua overcame Amalek and his people with the sword.

καὶ ἐτρέψατο ἰησοῦς τὸν αμαληκ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν φόνῳ μαχαίρας

14 És monda az Úr Mózesnek: Írd meg ezt emlékezetül könyvbe és add tudtára Józsuénak, hogy mindenestõl eltörlöm Amálek emlékezetét az ég alól.

And the Lord said to Moses, Make a record of this in a book, so that it may be kept in memory, and say it again in the ears of Joshua: that all memory of Amalek is to be completely uprooted from the earth.

εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν κατάγραψον τοῦτο εἰς μνημόσυνον ἐν βιβλίῳ καὶ δὸς εἰς τὰ ὦτα ἰησοῦ ὅτι ἀλοιφῇ ἐξαλείψω τὸ μνημόσυνον αμαληκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν

15 És építe Mózes oltárt és nevezé nevét Jehova-Niszszi-nek.

Then Moses put up an altar and gave it the name of Yahweh-nissi:

καὶ ᾠκοδόμησεν μωυσῆς θυσιαστήριον κυρίῳ καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ κύριός μου καταφυγή

16 És monda: Megesküdött az Úr, hogy harcza lesz az Úrnak Amálek ellen nemzetségrõl nemzetségre.

For he said, The Lord has taken his oath that there will be war with Amalek from generation to generation.

ὅτι ἐν χειρὶ κρυφαίᾳ πολεμεῖ κύριος ἐπὶ αμαληκ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς

1 És meghallá Jethró, Midián papja, Mózes ipa, mindazt a mit Isten Mózessel és Izráellel az õ népével cselekedett vala, hogy kihozta az Úr Izráelt Égyiptomból.

Now news came to Jethro, the priest of Midian, Moses' father-in-law, of all God had done for Moses and for Israel his people, and how the Lord had taken Israel out of Egypt.

ἤκουσεν δὲ ιοθορ ὁ ἱερεὺς μαδιαμ ὁ γαμβρὸς μωυσῆ πάντα ὅσα ἐποίησεν κύριος ισραηλ τῷ ἑαυτοῦ λαῷ ἐξήγαγεν γὰρ κύριος τὸν ισραηλ ἐξ αἰγύπτου

2 És felvevé Jethró, a Mózes ipa Czipporát, a Mózes feleségét - miután haza bocsátotta õt -

And Jethro, Moses' father-in-law, took Zipporah, Moses' wife, after he had sent her away,

ἔλαβεν δὲ ιοθορ ὁ γαμβρὸς μωυσῆ σεπφωραν τὴν γυναῖκα μωυσῆ μετὰ τὴν ἄφεσιν αὐτῆς

3 És az õ két fiát is, a kik közûl az egyiknek neve Gersom, mert azt mondotta vala: Bujdosó valék az idegen földön;

And her two sons, one of whom was named Gershom, for he said, I have been living in a strange land:

καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ ὄνομα τῷ ἑνὶ αὐτῶν γηρσαμ λέγων πάροικος ἤμην ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ

4 A másiknak neve pedig Eliézer; mert: Az én atyám Istene segítségül volt nékem és megszabadított engem a Faraó fegyverétõl.
And the name of the other was Eliezer, for he said, The God of my father was my help, and kept me safe from the sword of Pharaoh:
καὶ τὸ ὄνομα τοῦ δευτέρου ελιεζερ λέγων ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου βοηθός μου καὶ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς φαραω

5 Eljuta tehát Jethró, a Mózes ipa, az õ fiaival és feleségével Mózeshez a pusztába, a hol õ táborozott vala az Isten hegye mellett.
And Jethro, Moses' father-in-law, came with his sons and his wife to where Moses had put up his tent in the waste land, by the mountain of God.
καὶ ἐξῆλθεν ιοθορ ὁ γαμβρὸς μωυσῆ καὶ οἱ υἱοὶ καὶ ἡ γυνὴ πρὸς μωυσῆν εἰς τὴν ἔρημον οὗ παρενέβαλεν ἐπ' ὄρους τοῦ θεοῦ

6 És megizené Mózesnek: Én Jethró a te ipad megyek te hozzád a te feleségeddel és az õ két fia is õ vele.
And he said to Moses, I, your father-in-law, have come to you, with your wife and your two sons.
ἀνηγγέλη δὲ μωυσεῖ λέγοντες ἰδοὺ ὁ γαμβρός σου ιοθορ παραγίνεται πρὸς σέ καὶ ἡ γυνὴ καὶ οἱ δύο υἱοί σου μετ' αὐτοῦ

7 Kiméne azért Mózes az õ ipa eleibe és meghajtá magát és megcsókolá õt; és megkérdék egymást állapotuk felõl és bemenének a sátorba.
And Moses went out to his father-in-law, and went down on his face before him and gave him a kiss; and they said to one another, Are you well? and they came into the tent.
ἐξῆλθεν δὲ μωυσῆς εἰς συνάντησιν τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ ἐφίλησεν αὐτόν καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν σκηνήν

8 És elbeszélé Mózes az õ ipának mind azt, a mit az Úr a Faraóval és az Égyiptombeliekkel cselekedett vala Izráelért; mindazt a sok bajt, a melyek útközben érték vala õket, és [mimódon] szabadította meg õket az Úr.
And Moses gave his father-in-law an account of all the Lord had done to Pharaoh and to the Egyptians because of Israel, and of all the troubles which had come on them by the way, and how the Lord had given them salvation.
καὶ διηγήσατο μωυσῆς τῷ γαμβρῷ πάντα ὅσα ἐποίησεν κύριος τῷ φαραω καὶ τοῖς αἰγυπτίοις ἕνεκεν τοῦ ισραηλ καὶ πάντα τὸν μόχθον τὸν γενόμενον αὐτοῖς ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὅτι ἐξείλατο αὐτοὺς κύριος ἐκ χειρὸς φαραω καὶ ἐκ χειρὸς τῶν αἰγυπτίων

9 És örvendeze Jethró mindazon a jón, a mit az Úr az Izráellel cselekedett vala, hogy megszabadítá õt az Égyiptombeliek kezébõl.
And Jethro was glad because the Lord had been good to Israel, freeing them from the power of the Egyptians.
ἐξέστη δὲ ιοθορ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησεν αὐτοῖς κύριος ὅτι ἐξείλατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς φαραω

10 És monda Jethró: Áldott legyen az Úr, a ki megszabadított titeket az Égyiptombeliek kezébõl és a Faraó kezébõl; a ki megszabadította a népet az Égyiptombeliek keze alól.
And Jethro said, Praise be to the Lord, who has taken you out of the hand of Pharaoh and out of the hand of the Egyptians; freeing the people from the yoke of the Egyptians.
καὶ εἶπεν ιοθορ εὐλογητὸς κύριος ὅτι ἐξείλατο τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς φαραω

11 Most tudom már, hogy nagyobb az Úr minden istennél; mert az [lett vesztökre], a mivel ellenök vétkeztek.
Now I am certain that the Lord is greater than all gods, for he has overcome them in their pride.
νῦν ἔγνων ὅτι μέγας κύριος παρὰ πάντας τοὺς θεούς ἕνεκεν τούτου ὅτι ἐπέθεντο αὐτοῖς

12 És Jethró, a Mózes ipa égõáldozattal és véresáldozattal áldozék az Istennek; Áron pedig és Izráel minden vénei jövének, hogy kenyeret egyenek a Mózes ipával Isten elõtt.
Then Jethro, Moses' father-in-law, made a burned offering to God: and Aaron came, with the chiefs of Israel, and had a meal with Moses' father-in-law, before God.
καὶ ἔλαβεν ιοθορ ὁ γαμβρὸς μωυσῆ ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας τῷ θεῷ παρεγένετο δὲ ααρων καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι ισραηλ συμφαγεῖν ἄρτον μετὰ τοῦ γαμβροῦ μωυσῆ ἐναντίον τοῦ θεοῦ

13 És lõn másod napon, leûle Mózes törvényt tenni a népnek; a nép pedig áll vala Mózes elõtt reggeltõl estig.
Now on the day after, Moses took his seat to give decisions for the people: and the people were waiting before Moses from morning till evening.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν ἐπαύριον συνεκάθισεν μωυσῆς κρίνειν τὸν λαόν παρειστήκει δὲ πᾶς ὁ λαὸς μωυσεῖ ἀπὸ πρωίθεν ἕως ἑσπέρας

14 S a mikor látja vala Mózes ipa mind azt, a mit õ a néppel cselekedék, monda: Mi dolog az, a mit te a néppel cselekszel; miért ûlsz te egymagad, mind az egész nép pedig elõtted áll reggeltõl estig?
And when Moses' father-in-law saw all he was doing, he said, What is this you are doing for the people? why are you seated here by yourself, with all the people waiting before you from morning till evening?
καὶ ἰδὼν ιοθορ πάντα ὅσα ἐποίει τῷ λαῷ λέγει τί τοῦτο ὃ σὺ ποιεῖς τῷ λαῷ διὰ τί σὺ κάθησαι μόνος πᾶς δὲ ὁ λαὸς παρέστηκέν σοι ἀπὸ πρωίθεν ἕως δείλης

15 És monda Mózes az õ ipának: Mert a nép Isten akaratát tudakolni jön hozzám;
And Moses said to his father-in-law, Because the people come to me to get directions from God:
καὶ λέγει μωυσῆς τῷ γαμβρῷ ὅτι παραγίνεται πρός με ὁ λαὸς ἐκζητῆσαι κρίσιν παρὰ τοῦ θεοῦ

16 Ha ügyök-bajok van, én hozzám jõnek és törvényt teszek az ember között és felebarátja között és tudtára adom az Isten végezéseit és törvényeit.
And if they have any question between themselves, they come to me, and I am judge between a man and his neighbour, and I give them the orders and laws of God.
ὅταν γὰρ γένηται αὐτοῖς ἀντιλογία καὶ ἔλθωσι πρός με διακρίνω ἕκαστον καὶ συμβιβάζω αὐτοὺς τὰ προστάγματα τοῦ θεοῦ καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ

17 Mózes ipa pedig monda néki: Nem jó az, a mit te cselekszel.
And Moses' father-in-law said to him, What you are doing is not good.
εἶπεν δὲ ὁ γαμβρὸς μωυσῆ πρὸς αὐτόν οὐκ ὀρθῶς σὺ ποιεῖς τὸ ῥῆμα τοῦτο

18 Felettébb kifáradsz te is, ez a nép is, a mely veled van; mert erõd felett való dolog ez, nem végezheted azt egymagad.
Your strength and that of the people will be completely used up: this work is more than you are able to do by yourself.
φθορᾷ καταφθαρήσῃ ἀνυπομονήτῳ καὶ σὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος ὅς ἐστιν μετὰ σοῦ βαρύ σοι τὸ ῥῆμα τοῦτο οὐ δυνήσῃ ποιεῖν μόνος

19 Most [azért] hallgass az én szavamra, tanácsot adok néked és az Isten veled lesz. Te légy a népnek szószólója az Isten elõtt, és te vidd az ügyeket Isten eleibe.
Give ear now to my suggestion, and may God be with you: you are to be the people's representative before God, taking their causes to him:
νῦν οὖν ἄκουσόν μου καὶ συμβουλεύσω σοι καὶ ἔσται ὁ θεὸς μετὰ σοῦ γίνου σὺ τῷ λαῷ τὰ πρὸς τὸν θεὸν καὶ ἀνοίσεις τοὺς λόγους αὐτῶν πρὸς τὸν θεὸν

20 És tanítsd õket a rendeletekre és törvényekre és add tudtokra az útat, a melyen járniok kell és a tenni valót, a melyet tenniök kell.
Teaching them his rules and his laws, guiding them in the way they have to go, and making clear to them the work they have to do.
καὶ διαμαρτυρῇ αὐτοῖς τὰ προστάγματα τοῦ θεοῦ καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ καὶ σημανεῖς αὐτοῖς τὰς ὁδούς ἐν αἷς πορεύσονται ἐν αὐταῖς καὶ τὰ ἔργα ἃ ποιήσουσιν

21 És szemelj ki magad az egész nép közûl derék, istenfélõ férfiakat, igazságos férfiakat, a kik gyûlölik a haszonlesést és tedd közöttük elõljárókká, ezeredesekké, századosokká, ötvenedesekké és tizedesekké.
But for the rest, take from among the people able men, such as have the fear of God, true men hating profits wrongly made; and put such men over them, to be captains of thousands, captains of hundreds and of fifties and of tens;
καὶ σὺ σεαυτῷ σκέψαι ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ ἄνδρας δυνατοὺς θεοσεβεῖς ἄνδρας δικαίους μισοῦντας ὑπερηφανίαν καὶ καταστήσεις αὐτοὺς ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους

22 Ezek tegyenek ítéletet a népnek minden idõben, úgy hogy minden nagyobb ügyet te elõdbe hozzanak, minden csekélyebb dologban pedig õk ítéljenek; így könnyítve lesz rajtad, ha azt veled együtt hordozzák.
And let them be judges in the causes of the people at all times: and let them put before you all important questions, but in small things let them give decisions themselves: in this way, it will be less hard for you, and they will take the weight off you.
καὶ κρινοῦσιν τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν τὸ δὲ ῥῆμα τὸ ὑπέρογκον ἀνοίσουσιν ἐπὶ σέ τὰ δὲ βραχέα τῶν κριμάτων κρινοῦσιν αὐτοὶ καὶ κουφιοῦσιν ἀπὸ σοῦ καὶ συναντιλήμψονταί σοι

23 Ha ezt cselekszed és az Isten is parancsolja néked: megállhatsz és az egész nép is helyére jut békességben.
If you do this, and God gives approval, then you will be able to go on without weariness, and all this people will go to their tents in peace.
ἐὰν τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσῃς κατισχύσει σε ὁ θεός καὶ δυνήσῃ παραστῆναι καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον μετ' εἰρήνης ἥξει

24 És hallgata Mózes az õ ipa szavára és mindazt megtevé, a mit mondott vala.
So Moses took note of the words of his father-in-law, and did as he had said.
ἤκουσεν δὲ μωυσῆς τῆς φωνῆς τοῦ γαμβροῦ καὶ ἐποίησεν ὅσα αὐτῷ εἶπεν

25 És választa Mózes az egész Izráelbõl derék férfiakat és a nép fejeivé tevé õket, ezeredesekké, századosokká, ötvenedesekké, és tizedesekké.
And he made selection of able men out of all Israel, and made them heads over the people, captains of thousands, captains of hundreds and of fifties and of tens.
καὶ ἐπέλεξεν μωυσῆς ἄνδρας δυνατοὺς ἀπὸ παντὸς ισραηλ καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους

26 És ítélik vala a népet minden idõben; a nehéz dolgokat Mózes elé viszik vala, minden kisebb dologban pedig õk ítélnek vala.
And they were judges in the causes of the people at all times: the hard questions they put before Moses; but on every small point they gave decisions themselves.
καὶ ἐκρίνοσαν τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν πᾶν δὲ ῥῆμα ὑπέρογκον ἀνεφέροσαν ἐπὶ μωυσῆν πᾶν δὲ ῥῆμα ἐλαφρὸν ἐκρίνοσαν αὐτοί

27 És elbocsátá Mózes az õ ipát, és ez elméne hazájába.
And Moses let his father-in-law go away, and he went back to his land.
ἐξαπέστειλεν δὲ μωυσῆς τὸν ἑαυτοῦ γαμβρόν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ

1 A harmadik hónapban azután hogy kijöttek vala Izráel fiai Égyiptom földérõl, azon a napon érkezének a Sinai pusztába.
In the third month after the children of Israel went out from Egypt, on the same day, they came into the waste land of Sinai.
τοῦ δὲ μηνὸς τοῦ τρίτου τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν ισραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἦλθοσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ σινα

2 Refidimbõl elindulván, érkezének a Sinai pusztába és táborba szállának a pusztában; a hegygyel átellenben szálla pedig ott táborba az Izráel.
And when they had gone away from Rephidim and had come into the waste land of Sinai, they put up their tents in the waste land before the mountain: there Israel put up its tents.
καὶ ἐξῆραν ἐκ ραφιδιν καὶ ἦλθοσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ σινα καὶ παρενέβαλεν ἐκεῖ ισραηλ κατέναντι τοῦ ὄρους

3 Mózes pedig felméne az Istenhez, és szóla hozzá az Úr a hegyrõl, mondván: Ezt mondd a Jákób házanépének és ezt add tudtára az Izráel fiainak.
And Moses went up to God, and the voice of the Lord came to him from the mountain, saying, Say to the family of Jacob, and give word to the children of Israel:
καὶ μωυσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐκ τοῦ ὄρους λέγων τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ ιακωβ καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς ισραηλ

4 Ti láttátok, a mit Égyiptommal cselekedtem, hogy hordoztalak titeket sas szárnyakon és magamhoz bocsátottalak titeket.
You have seen what I did to the Egyptians, and how I took you, as on eagles' wings, guiding you to myself.
αὐτοὶ ἑωράκατε ὅσα πεποίηκα τοῖς αἰγυπτίοις καὶ ἀνέλαβον ὑμᾶς ὡσεὶ ἐπὶ πτερύγων ἀετῶν καὶ προσηγαγόμην ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν

5 Mostan azért ha figyelmesen hallgattok szavamra és megtartjátok az én szövetségemet, úgy ti lesztek nékem valamennyi nép közt az enyéim; mert enyim az egész föld.
If now you will truly give ear to my voice and keep my agreement, you will be my special property out of all the peoples: for all the earth is mine:
καὶ νῦν ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς καὶ φυλάξητε τὴν διαθήκην μου ἔσεσθέ μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν ἐμὴ γάρ ἐστιν πᾶσα ἡ γῆ

6 És lesztek ti nékem papok birodalma és szent nép. Ezek azok az ígék, melyeket el kell mondanod Izráel fiainak.
And you will be a kingdom of priests to me, and a holy nation. These are the words which you are to say to the children of Israel.
ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασίλειον ἱεράτευμα καὶ ἔθνος ἅγιον ταῦτα τὰ ῥήματα ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς ισραηλ

7 Elméne azért Mózes és egybehívá a nép véneit és eleikbe adá mindazokat a beszédeket, melyeket parancsolt vala néki az Úr.
And Moses came and sent for the chiefs of the people and put before them all these words which the Lord had given him orders to say.
ἦλθεν δὲ μωυσῆς καὶ ἐκάλεσεν τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς πάντας τοὺς λόγους τούτους οὓς συνέταξεν αὐτῷ ὁ θεός

8 És az egész nép egy akarattal felele és monda: Valamit rendelt az Úr, mind megteszszük. És megvivé Mózes az Úrnak a nép beszédét.
And all the people, answering together, said, Whatever the Lord has said we will do. And Moses took back to the Lord the words of the people.
ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς ὁμοθυμαδὸν καὶ εἶπαν πάντα ὅσα εἶπεν ὁ θεός ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα ἀνήνεγκεν δὲ μωυσῆς τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν θεόν

9 És monda az Úr Mózesnek: Ímé én hozzád megyek a felhõ homályában, hogy hallja a nép mikor beszélek veled és higyjenek néked mindörökké. És elmondá Mózes az Úrnak a nép beszédét.
And the Lord said to Moses, See, I will come to you in a thick cloud, so that what I say to you may come to the ears of the people and they may have belief in you for ever. And Moses gave the Lord word of what the people had said.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν ἰδοὺ ἐγὼ παραγίνομαι πρὸς σὲ ἐν στύλῳ νεφέλης ἵνα ἀκούσῃ ὁ λαὸς λαλοῦντός μου πρὸς σὲ καὶ σοὶ πιστεύσωσιν εἰς τὸν αἰῶνα ἀνήγγειλεν δὲ μωυσῆς τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ πρὸς κύριον

10 Az Úr pedig monda Mózesnek: Eredj el a néphez és szenteld meg õket ma, meg holnap és hogy mossák ki az õ ruháikat;
And the Lord said to Moses, Go to the people and make them holy today and tomorrow, and let their clothing be washed.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν καταβὰς διαμάρτυραι τῷ λαῷ καὶ ἅγνισον αὐτοὺς σήμερον καὶ αὔριον καὶ πλυνάτωσαν τὰ ἱμάτια

11 És legyenek készek harmadnapra; mert harmadnapon leszáll az Úr az egész nép szeme láttára a Sinai hegyre.
And by the third day let them be ready: for on the third day the Lord will come down on Mount Sinai, before the eyes of all the people.
καὶ ἔστωσαν ἕτοιμοι εἰς τὴν ἡμέραν τὴν τρίτην τῇ γὰρ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καταβήσεται κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σινα ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ

12 És vess határt a népnek köröskörûl, mondván: Vigyázzatok magatokra, hogy a hegyre fel ne menjetek s még a szélét se érintsétek; mindaz, a mi a hegyet érinti, halállal haljon meg.
And let limits be marked out for the people round the mountain, and say to them, Take care not to go up the mountain or near the sides of it: whoever puts his foot on the mountain will certainly come to his death:
καὶ ἀφοριεῖς τὸν λαὸν κύκλῳ λέγων προσέχετε ἑαυτοῖς τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ὄρος καὶ θιγεῖν τι αὐτοῦ πᾶς ὁ ἁψάμενος τοῦ ὄρους θανάτῳ τελευτήσει

13 Ne érintse azt kéz, hanem kõvel köveztessék meg, vagy nyillal nyilaztassék le; akár barom, akár ember, ne éljen. Mikor a kürt hosszan hangzik, akkor felmehetnek a hegyre.
He is not to be touched by a hand, but is to be stoned or have an arrow put through him; man or beast, he is to be put to death: at the long sounding of a horn they may come up to the mountain.
οὐχ ἅψεται αὐτοῦ χείρ ἐν γὰρ λίθοις λιθοβοληθήσεται ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται ἐάν τε κτῆνος ἐάν τε ἄνθρωπος οὐ ζήσεται ὅταν αἱ φωναὶ καὶ αἱ σάλπιγγες καὶ ἡ νεφέλη ἀπέλθῃ ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐκεῖνοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὸ ὄρος

14 Leszálla azért Mózes a hegyrõl a néphez, és megszentelé a népet, és megmosák az õ ruháikat.
Then Moses went down from the mountain to the people, and made the people holy; and their clothing was washed.
κατέβη δὲ μωυσῆς ἐκ τοῦ ὄρους πρὸς τὸν λαὸν καὶ ἡγίασεν αὐτούς καὶ ἔπλυναν τὰ ἱμάτια

15 És monda a népnek: Legyetek készen harmadnapra; asszonyhoz ne közelítsetek.
And he said to the people, Be ready by the third day: do not come near a woman.
καὶ εἶπεν τῷ λαῷ γίνεσθε ἕτοιμοι τρεῖς ἡμέρας μὴ προσέλθητε γυναικί

16 És lõn harmadnapon virradatkor, mennydörgések, villámlások és sûrû felhõ lõn a hegyen és igen erõs kürtzengés; és megrémûle mind az egész táborbeli nép.
And when morning came on the third day, there were thunders and flames and a thick cloud on the mountain, and a horn sounding very loud; and all the people in the tents were shaking with fear.
ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γενηθέντος πρὸς ὄρθρον καὶ ἐγίνοντο φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ νεφέλη γνοφώδης ἐπ' ὄρους σινα φωνὴ τῆς σάλπιγγος ἦχει μέγα καὶ ἐπτοήθη πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐν τῇ παρεμβολῇ

17 És kivezeté Mózes a népet a táborból az Isten eleibe és megállának a hegy alatt.
And Moses made the people come out of their tents and take their places before God; and they came to the foot of the mountain,
καὶ ἐξήγαγεν μωυσῆς τὸν λαὸν εἰς συνάντησιν τοῦ θεοῦ ἐκ τῆς παρεμβολῆς καὶ παρέστησαν ὑπὸ τὸ ὄρος

18 Az egész Sinai hegy pedig füstölög vala, mivelhogy leszállott arra az Úr tûzben és felmegy vala annak füstje, mint a kemenczének füstje; és az egész hegy nagyon reng vala.
And all the mountain of Sinai was smoking, for the Lord had come down on it in fire: and the smoke of it went up like the smoke of a great burning; and all the mountain was shaking.
τὸ δὲ ὄρος τὸ σινα ἐκαπνίζετο ὅλον διὰ τὸ καταβεβηκέναι ἐπ' αὐτὸ τὸν θεὸν ἐν πυρί καὶ ἀνέβαινεν ὁ καπνὸς ὡς καπνὸς καμίνου καὶ ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα

19 És a kürt szava mindinkább erõsödik vala; Mózes beszél vala és az Isten felel vala néki hangosan.
And when the sound of the horn became louder and louder, Moses' words were answered by the voice of God.
ἐγίνοντο δὲ αἱ φωναὶ τῆς σάλπιγγος προβαίνουσαι ἰσχυρότεραι σφόδρα μωυσῆς ἐλάλει ὁ δὲ θεὸς ἀπεκρίνατο αὐτῷ φωνῇ

20 Leszálla tehát az Úr a Sinai hegyre, a hegy tetejére, és felhívá az Úr Mózest a hegy tetejére, Mózes pedig felméne.
Then the Lord came down on to Mount Sinai, to the top of the mountain, and the Lord sent for Moses to come up to the top of the mountain, and Moses went up.
κατέβη δὲ κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σινα ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους καὶ ἐκάλεσεν κύριος μωυσῆν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους καὶ ἀνέβη μωυσῆς

21 És monda az Úr Mózesnek: Menj alá, intsd meg a népet, hogy ne törjön elõre az Urat látni, mert közûlök sokan elhullanak.
And the Lord said to Moses, Go down and give the people orders to keep back, for fear that a great number of them, forcing their way through to see the Lord, may come to destruction.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς μωυσῆν λέγων καταβὰς διαμάρτυραι τῷ λαῷ μήποτε ἐγγίσωσιν πρὸς τὸν θεὸν κατανοῆσαι καὶ πέσωσιν ἐξ αὐτῶν πλῆθος

22 És a papok is, a kik az Úr eleibe járulnak, szenteljék meg magokat, hogy reájok ne rontson az Úr.
And let the priests who come near to the Lord make themselves holy, for fear that the Lord may come on them suddenly.
καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ἐγγίζοντες κυρίῳ τῷ θεῷ ἁγιασθήτωσαν μήποτε ἀπαλλάξῃ ἀπ' αὐτῶν κύριος

23 Mózes pedig monda az Úrnak: Nem jöhet fel a nép a Sinai hegyre, mert te [magad] intettél minket, mondván: Vess határt a hegy körûl, és szenteld meg azt.
And Moses said to the Lord, The people will not be able to come up the mountain, for you gave us orders to put limits round the mountain, marking it out and making it holy.
καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς τὸν θεόν οὐ δυνήσεται ὁ λαὸς προσαναβῆναι πρὸς τὸ ὄρος τὸ σινα σὺ γὰρ διαμεμαρτύρησαι ἡμῖν λέγων ἀφόρισαι τὸ ὄρος καὶ ἁγίασαι αὐτό

24 De az Úr monda néki: Eredj, menj alá, és jõjj fel te és Áron is veled; de a papok és a nép ne törjenek elõre, hogy feljõjjenek az Úrhoz; hogy reájok ne rontson.
And the Lord said to him, Go down, and you and Aaron may come up; but let not the priests and the people make their way through to the Lord, or he will come on them suddenly.
εἶπεν δὲ αὐτῷ κύριος βάδιζε κατάβηθι καὶ ἀνάβηθι σὺ καὶ ααρων μετὰ σοῦ οἱ δὲ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς μὴ βιαζέσθωσαν ἀναβῆναι πρὸς τὸν θεόν μήποτε ἀπολέσῃ ἀπ' αὐτῶν κύριος

25 Aláméne azért Mózes a néphez, és megmondá nékik.
So Moses went down to the people and said this to them.
κατέβη δὲ μωυσῆς πρὸς τὸν λαὸν καὶ εἶπεν αὐτοῖς

1 És szólá Isten mindezeket az igéket, mondván:
And God said all these words:
καὶ ἐλάλησεν κύριος πάντας τοὺς λόγους τούτους λέγων

2 Én, az Úr, vagyok a te Istened, a ki kihoztalak téged Égyiptomnak földérõl, a szolgálat házából.
I am the Lord your God who took you out of the land of Egypt, out of the prison-house.
ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός σου ὅστις ἐξήγαγόν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας

3 Ne legyenek néked idegen isteneid én elõttem.
You are to have no other gods but me.
οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ

4 Ne csinálj magadnak faragott képet, és semmi hasonlót azokhoz, a melyek fenn az égben, vagy a melyek alant a földön, vagy a melyek a vizekben a föld alatt vannak.
You are not to make an image or picture of anything in heaven or on the earth or in the waters under the earth:
οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς

5 Ne imádd és ne tiszteld azokat; mert én, az Úr a te Istened, féltõn- szeretõ Isten vagyok, a ki megbüntetem az atyák vétkét a fiakban, harmad és negyediziglen, a kik engem gyûlölnek.
You may not go down on your faces before them or give them worship: for I, the Lord your God, am a God who will not give his honour to another; and I will send punishment on the children for the wrongdoing of their fathers, to the third and fourth generation of my haters;
οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς οὐδὲ μὴ λατρεύσῃς αὐτοῖς ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου θεὸς ζηλωτὴς ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς τοῖς μι σοῦσίν με

6 De irgalmasságot cselekszem ezeriziglen azokkal, a kik engem szeretnek, és az én parancsolatimat megtartják.
And I will have mercy through a thousand generations on those who have love for me and keep my laws.
καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσίν με καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὰ προστάγματά μου

7 Az Úrnak a te Istenednek nevét hiába fel ne vedd; mert nem hagyja azt az Úr büntetés nélkül, a ki az õ nevét hiába felveszi.
You are not to make use of the name of the Lord your God for an evil purpose; whoever takes the Lord's name on his lips for an evil purpose will be judged a sinner by the Lord
οὐ λήμψῃ τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ κύριος τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ

8 Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszenteljed azt.
Keep in memory the Sabbath and let it be a holy day.
μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἁγιάζειν αὐτήν

9 Hat napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat;
On six days do all your work:
ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου

10 De a hetedik nap az Úrnak a te Istenednek szombatja: semmi dolgot se tégy azon se magad, se fiad, se leányod, [se] szolgád, se szolgálóleányod, se barmod, se jövevényed, a ki a te kapuidon belõl van;
But the seventh day is a Sabbath to the Lord your God; on that day you are to do no work, you or your son or your daughter, your man-servant or your woman-servant, your cattle or the man from a strange country who is living among you:
τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα κυρίῳ τῷ θεῷ σου οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου καὶ πᾶν κτῆνός σου καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν σοί

11 Mert hat napon teremté az Úr az eget és a földet, a tengert és mindent, a mi azokban van, a hetedik napon pedig megnyugovék. Azért megáldá az Úr a szombat napját, és megszentelé azt.
For in six days the Lord made heaven and earth, and the sea, and everything in them, and he took his rest on the seventh day: for this reason the Lord has given his blessing to the seventh day and made it holy.
ἐν γὰρ ἓξ ἡμέραις ἐποίησεν κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς καὶ κατέπαυσεν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ διὰ τοῦτο εὐλόγησεν κύριος τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην καὶ ἡγίασεν αὐτήν

12 Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú ideig élj azon a földön, a melyet az Úr a te Istened ád te néked.
Give honour to your father and to your mother, so that your life may be long in the land which the Lord your God is giving you.
τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι

13 Ne ölj.
Do not put anyone to death without cause.
οὐ μοιχεύσεις

14 Ne paráználkodjál.
Do not be false to the married relation.
οὐ κλέψεις

15 Ne lopj.
Do not take the property of another.
οὐ φονεύσεις

16 Ne tégy a te felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot.
Do not give false witness against your neighbour.
οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ

17 Ne kíváND a te felebarátodnak házát. Ne kíváND a te felebarátodnak feleségét, se szolgáját, se szolgálóleányát, se ökrét, se szamarát, és semmit, a mi a te felebarátodé.
Let not your desire be turned to your neighbour's house, or his wife or his man-servant or his woman-servant or his ox or his ass or anything which is his.
οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σού ἐστιν

18 Az egész nép pedig látja vala a mennydörgéseket, a villámlásokat, a kürt zengését és a hegy füstölgését. És látja vala a nép, és megrémüle, és hátrább álla.
And all the people were watching the thunderings and the flames and the sound of the horn and the mountain smoking; and when they saw it, they kept far off, shaking with fear.
καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἑώρα τὴν φωνὴν καὶ τὰς λαμπάδας καὶ τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος καὶ τὸ ὄρος τὸ καπνίζον φοβηθέντες δὲ πᾶς ὁ λαὸς ἔστησαν μακρόθεν

19 És mondának Mózesnek: Te beszélj velünk, és mi hallgatunk; de az Isten ne beszéljen velünk, hogy meg ne haljunk.
And they said to Moses, To your words we will give ear, but let not the voice of God come to our ears, for fear death may come on us.
καὶ εἶπαν πρὸς μωυσῆν λάλησον σὺ ἡμῖν καὶ μὴ λαλείτω πρὸς ἡμᾶς ὁ θεός μήποτε ἀποθάνωμεν

20 Mózes pedig monda a népnek: Ne féljetek; mert azért jött az Isten, hogy titeket megkísértsen, és hogy az õ félelme legyen elõttetek, hogy ne vétkezzetek.
And Moses said to the people, Have no fear: for God has come to put you to the test, so that fearing him you may be kept from sin.
καὶ λέγει αὐτοῖς μωυσῆς θαρσεῖτε ἕνεκεν γὰρ τοῦ πειράσαι ὑμᾶς παρεγενήθη ὁ θεὸς πρὸς ὑμᾶς ὅπως ἂν γένηται ὁ φόβος αὐτοῦ ἐν ὑμῖν ἵνα μὴ ἁμαρτάνητε

21 Távol álla azért a nép, Mózes pedig közelebb méne a felhõhöz, melyben az Isten vala.
And the people kept their places far off, but Moses went near to the dark cloud where God was.
εἱστήκει δὲ ὁ λαὸς μακρόθεν μωυσῆς δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸν γνόφον οὗ ἦν ὁ θεός

22 És monda az Úr Mózesnek: Ezt mondd az Izráel fiainak: Magatok láttátok, hogy az égbõl beszéltem veletek.
And the Lord said to Moses, Say to the children of Israel, You yourselves have seen that my voice has come to you from heaven
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μωυσῆν τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ ιακωβ καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς ισραηλ ὑμεῖς ἑωράκατε ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λελάληκα πρὸς ὑμᾶς

23 Ne csináljatok én mellém ezüst isteneket, és arany isteneket se csináljatok magatoknak.
Gods of silver and gods of gold you are not to make for yourselves.
οὐ ποιήσετε ἑαυτοῖς θεοὺς ἀργυροῦς καὶ θεοὺς χρυσοῦς οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς

24 Földbõl csinálj nékem oltárt, és azon áldozd a te égõ- és hálaáldozatodat, juhaidat és ökreidet. Valamely helyen akarom, hogy az én nevemrõl megemlékezzetek, elmegyek tehozzád és megáldalak téged.
Make for me an altar of earth, offering on it your burned offerings and your peace-offerings, your sheep and your oxen: in every place where I have put the memory of my name, I will come to you and give you my blessing.
θυσιαστήριον ἐκ γῆς ποιήσετέ μοι καὶ θύσετε ἐπ' αὐτοῦ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν τὰ πρόβατα καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν ἐπονομάσω τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ καὶ ἥξω πρὸς σὲ καὶ εὐλογήσω σε

25 Ha pedig kövekbõl csinálsz nékem oltárt, ne építsd azt faragott [kõ]bõl: mert a mint faragó vasadat rávetetted, megfertõztetted azt.
And if you make me an altar of stone do not make it of cut stones: for the touch of an instrument will make it unclean.
ἐὰν δὲ θυσιαστήριον ἐκ λίθων ποιῇς μοι οὐκ οἰκοδομήσεις αὐτοὺς τμητούς τὸ γὰρ ἐγχειρίδιόν σου ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτούς καὶ μεμίανται

26 Lépcsõkön se menj fel az én oltáromhoz, hogy a te szemérmed fel ne fedeztessék azon.
And do not go up by steps to my altar, for fear that your bodies may be seen uncovered.
οὐκ ἀναβήσῃ ἐν ἀναβαθμίσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου ὅπως ἂν μὴ ἀποκαλύψῃς τὴν ἀσχημοσύνην σου ἐπ' αὐτοῦ

1 Ezek pedig azok a rendeletek, a melyeket eleikbe kell terjesztened:
Now these are the laws which you are to put before them.
καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα ἃ παραθήσεις ἐνώπιον αὐτῶν

2 Ha héber szolgát vásárolsz, hat esztendeig szolgáljon, a hetedikben pedig szabaduljon fel ingyen.
If you get a Hebrew servant for money, he is to be your servant for six years, and in the seventh year you are to let him go free without payment.
ἐὰν κτήσῃ παῖδα εβραῖον ἓξ ἔτη δουλεύσει σοι τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἔτει ἀπελεύσεται ἐλεύθερος δωρεάν

3 Ha egyedûl jött, egyedûl menjen el; ha feleséges ember, menjen el vele a felesége is.
If he comes to you by himself, let him go away by himself: if he is married, let his wife go away with him.
ἐὰν αὐτὸς μόνος εἰσέλθῃ καὶ μόνος ἐξελεύσεται ἐὰν δὲ γυνὴ συνεισέλθῃ μετ' αὐτοῦ ἐξελεύσεται καὶ ἡ γυνὴ μετ' αὐτοῦ

4 Ha az õ ura adott néki feleséget, és [ez] fiakat vagy leányokat szûlt néki: az asszony, gyermekeivel együtt legyen az õ uráé; õ pedig egyedûl menjen el.
If his master gives him a wife, and he gets sons or daughters by her, the wife and her children will be the property of the master, and the servant is to go away by himself.
ἐὰν δὲ ὁ κύριος δῷ αὐτῷ γυναῖκα καὶ τέκῃ αὐτῷ υἱοὺς ἢ θυγατέρας ἡ γυνὴ καὶ τὰ παιδία ἔσται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ αὐτὸς δὲ μόνος ἐξελεύσεται

5 De ha a szolga azt mondaná: Szeretem az én uramat, az én feleségemet és fiaimat, nem akarok felszabadulni:
But if the servant says clearly, My master and my wife and children are dear to me; I have no desire to be free:
ἐὰν δὲ ἀποκριθεὶς εἴπῃ ὁ παῖς ἠγάπηκα τὸν κύριόν μου καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία οὐκ ἀποτρέχω ἐλεύθερος

6 Akkor vigye õt az õ ura a bírák elé, és állítsa az ajtóhoz vagy az ajtófélhez, és az õ ura fúrja által az õ fülét árral; és szolgálja õt mindörökké.
Then his master is to take him to the gods of the house, and at the door, or at its framework, he is to make a hole in his ear with a sharp-pointed instrument; and he will be his servant for ever.
προσάξει αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς τὸ κριτήριον τοῦ θεοῦ καὶ τότε προσάξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θύραν ἐπὶ τὸν σταθμόν καὶ τρυπήσει αὐτοῦ ὁ κύριος τὸ οὖς τῷ ὀπητίῳ καὶ δουλεύσει αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶνα

7 És ha valaki az õ leányát szolgálóul adja el, ne úgy menjen el, mint a szolgák mennek.
And if a man gives his daughter for a price to be a servant, she is not to go away free as the men-servants do.
ἐὰν δέ τις ἀποδῶται τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα οἰκέτιν οὐκ ἀπελεύσεται ὥσπερ ἀποτρέχουσιν αἱ δοῦλαι

8 Ha nem tetszik az õ urának, hogy eljegyezze õt magának, akkor váltassa ki; arra, hogy idegen népnek eladja, nincs hatalma, mivel hûtelen volt hozzá.
If she is not pleasing to her master who has taken her for himself, let a payment be made for her so that she may go free; her master has no power to get a price for her and send her to a strange land, because he has been false to her.
ἐὰν μὴ εὐαρεστήσῃ τῷ κυρίῳ αὐτῆς ἣν αὐτῷ καθωμολογήσατο ἀπολυτρώσει αὐτήν ἔθνει δὲ ἀλλοτρίῳ οὐ κύριός ἐστιν πωλεῖν αὐτήν ὅτι ἠθέτησεν ἐν αὐτῇ

9 Ha pedig a fiának jegyzi el õt: a leányok törvénye szerint cselekedjék vele.
And if he gives her to his son, he is to do everything for her as if she was his daughter.
ἐὰν δὲ τῷ υἱῷ καθομολογήσηται αὐτήν κατὰ τὸ δικαίωμα τῶν θυγατέρων ποιήσει αὐτῇ

10 Ha mást vesz magának: [ennek] ételét, ruházatát és házasságbeli igazát alább ne szállítsa.
And if he takes another woman, her food and clothing and her married rights are not to be less.
ἐὰν δὲ ἄλλην λάβῃ ἑαυτῷ τὰ δέοντα καὶ τὸν ἱματισμὸν καὶ τὴν ὁμιλίαν αὐτῆς οὐκ ἀποστερήσει

11 Ha ezt a hármat nem cselekszi vele: akkor menjen az el ingyen, fizetés nélkûl.
And if he does not do these three things for her, she has the right to go free without payment.
ἐὰν δὲ τὰ τρία ταῦτα μὴ ποιήσῃ αὐτῇ ἐξελεύσεται δωρεὰν ἄνευ ἀργυρίου

12 A ki úgy megver valakit, hogy meghal, halállal lakoljon.
He who gives a man a death-blow is himself to be put to death.
ἐὰν δὲ πατάξῃ τίς τινα καὶ ἀποθάνῃ θανάτῳ θανατούσθω

13 De ha nem leselkedett, hanem Isten ejtette kezébe: úgy helyet rendelek néked, a hova meneküljön.
But if he had no evil purpose against him, and God gave him into his hand, I will give you a place to which he may go in flight.
ὁ δὲ οὐχ ἑκών ἀλλὰ ὁ θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ δώσω σοι τόπον οὗ φεύξεται ἐκεῖ ὁ φονεύσας

14 Ha pedig valaki szándékosan tör felebarátja ellen, hogy azt orvúl megölje, oltáromtól is elvidd azt a halálra.
But if a man makes an attack on his neighbour on purpose, to put him to death by deceit, you are to take him from my altar and put him to death.
ἐὰν δέ τις ἐπιθῆται τῷ πλησίον ἀποκτεῖναι αὐτὸν δόλῳ καὶ καταφύγῃ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου λήμψῃ αὐτὸν θανατῶσαι

15 A ki megveri az õ atyját vagy anyját, halállal lakoljon.
Any man who gives a blow to his father or his mother is certainly to be put to death.
ὃς τύπτει πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ θανάτῳ θανατούσθω

16 A ki embert lop, és eladja azt, vagy kezében kapják, halállal lakoljon.
Any man who gets another into his power in order to get a price for him is to be put to death, if you take him in the act.
ὁ κακολογῶν πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ τελευτήσει θανάτῳ

17 A ki szidalmazza az õ atyját vagy anyját, halállal lakoljon.
Any man cursing his father or his mother is to be put to death.
ὃς ἐὰν κλέψῃ τίς τινα τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδῶται καὶ εὑρεθῇ ἐν αὐτῷ θανάτῳ τελευτάτω

18 És ha férfiak összevesznek, és megüti valaki az õ felebarátját kõvel vagy öklével, és nem hal meg, hanem ágyba esik:
If, in a fight, one man gives another a blow with a stone, or with the shut hand, not causing his death, but making him keep in bed;
ἐὰν δὲ λοιδορῶνται δύο ἄνδρες καὶ πατάξῃ τις τὸν πλησίον λίθῳ ἢ πυγμῇ καὶ μὴ ἀποθάνῃ κατακλιθῇ δὲ ἐπὶ τὴν κοίτην

19 Ha felkél, és mankóján kinn jár: ne legyen büntetve az, a ki megütötte; csupán fekvéséért fizessen és gyógyíttassa meg.
If he is able to get up again and go about with a stick, the other will be let off; only he will have to give him payment for the loss of his time, and see that he is cared for till he is well.
ἐὰν ἐξαναστὰς ὁ ἄνθρωπος περιπατήσῃ ἔξω ἐπὶ ῥάβδου ἀθῷος ἔσται ὁ πατάξας πλὴν τῆς ἀργίας αὐτοῦ ἀποτείσει καὶ τὰ ἰατρεῖα

20 Ha pedig valaki úgy üti meg szolgáját vagy szolgálóját bottal, hogy az meghal keze alatt, büntettessék meg.
If a man gives his man-servant or his woman-servant blows with a rod, causing death, he is certainly to undergo punishment.
ἐὰν δέ τις πατάξῃ τὸν παῖδα αὐτοῦ ἢ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ ἐν ῥάβδῳ καὶ ἀποθάνῃ ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ δίκῃ ἐκδικηθήτω

21 De ha egy vagy két nap életben marad, ne büntettessék meg, mert pénze [ára] az.
But, at the same time, if the servant goes on living for a day or two, the master is not to get punishment, for the servant is his property.
ἐὰν δὲ διαβιώσῃ ἡμέραν μίαν ἢ δύο οὐκ ἐκδικηθήσεται τὸ γὰρ ἀργύριον αὐτοῦ ἐστιν

22 Ha férfiak veszekednek és meglöknek valamely terhes asszonyt, úgy hogy idõ elõtt szûl, de [egyéb] veszedelem nem történik: bírságot fizessen a szerint, a mint az asszony férje azt reá kiveti, de bírák elõtt fizessen.
If men, while fighting, do damage to a woman with child, causing the loss of the child, but no other evil comes to her, the man will have to make payment up to the amount fixed by her husband, in agreement with the decision of the judges.
ἐὰν δὲ μάχωνται δύο ἄνδρες καὶ πατάξωσιν γυναῖκα ἐν γαστρὶ ἔχουσαν καὶ ἐξέλθῃ τὸ παιδίον αὐτῆς μὴ ἐξεικονισμένον ἐπιζήμιον ζημιωθήσεται καθότι ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικός δώσει μετὰ ἀξιώματος

23 De ha veszedelem történik: akkor életért életet adj.
But if damage comes to her, let life be given in payment for life,
ἐὰν δὲ ἐξεικονισμένον ᾖ̈ν δώσει ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς

24 Szemet szemért, fogat fogért, kezet kézért, lábat lábért;
Eye for eye, tooth for tooth, hand for hand, foot for foot,
ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος χεῖρα ἀντὶ χειρός πόδα ἀντὶ ποδός

25 Égetést égetésért, sebet sebért, kéket kékért.
Burning for burning, wound for wound, blow for blow.
κατάκαυμα ἀντὶ κατακαύματος τραῦμα ἀντὶ τραύματος μώλωπα ἀντὶ μώλωπος

26 Ha valaki az õ szolgájának szemét, vagy szolgálójának szemét úgy üti meg, hogy elpusztul, bocsássa azt szabadon az õ szeméért.
If a man gives his man-servant or his woman-servant a blow in the eye, causing its destruction, he is to let him go free on account of the damage to his eye.
ἐὰν δέ τις πατάξῃ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ ἢ τὸν ὀφθαλμὸν τῆς θεραπαίνης αὐτοῦ καὶ ἐκτυφλώσῃ ἐλευθέρους ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτῶν

27 Ha pedig szolgájának fogát, vagy szolgálójának fogát üti ki, bocsássa azt szabadon az õ fogáért.
Or if the loss of a tooth is caused by his blow, he will let him go free on account of his tooth.
ἐὰν δὲ τὸν ὀδόντα τοῦ οἰκέτου ἢ τὸν ὀδόντα τῆς θεραπαίνης αὐτοῦ ἐκκόψῃ ἐλευθέρους ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ ὀδόντος αὐτῶν

28 Ha férfit vagy asszonyt öklel meg egy ökör, úgy hogy meghal: kõvel köveztessék meg az ökör, és húsát meg ne egyék; de az ökörnek ura ártatlan.
If an ox comes to be the cause of death to a man or a woman, the ox is to be stoned, and its flesh may not be used for food; but the owner will not be judged responsible.
ἐὰν δὲ κερατίσῃ ταῦρος ἄνδρα ἢ γυναῖκα καὶ ἀποθάνῃ λίθοις λιθοβοληθήσεται ὁ ταῦρος καὶ οὐ βρωθήσεται τὰ κρέα αὐτοῦ ὁ δὲ κύριος τοῦ ταύρου ἀθῷος ἔσται

29 De ha az ökör azelõtt is öklelõs volt, és annak urát megintették, és még sem õrizte azt, és férfit vagy asszonyt ölt meg: az ökör köveztessék meg, és az ura is halállal lakoljon.
But if the ox has frequently done such damage in the past, and the owner has had word of it and has not kept it under control, so that it has been the cause of the death of a man or woman, not only is the ox to be stoned, but its owner is to be put to death.
ἐὰν δὲ ὁ ταῦρος κερατιστὴς ᾖ πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης καὶ διαμαρτύρωνται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτόν ἀνέλῃ δὲ ἄνδρα ἢ γυναῖκα ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται καὶ ὁ κύριος αὐτοῦ προσαποθανεῖται

30 Ha pénzváltságot vetnek reá, fizessen lelke váltságáért annyit, a mennyit reá kivetnek.
If a price is put on his life, let him make payment of whatever price is fixed.
ἐὰν δὲ λύτρα ἐπιβληθῇ αὐτῷ δώσει λύτρα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ὅσα ἐὰν ἐπιβάλωσιν αὐτῷ

31 Akár fiút ökleljen meg, akár leányt ökleljen meg: e szerint a rendelet szerint kell cselekedni.
If the death of a son or of a daughter has been caused, the punishment is to be in agreement with this rule.
ἐὰν δὲ υἱὸν ἢ θυγατέρα κερατίσῃ κατὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο ποιήσουσιν αὐτῷ

32 Ha szolgát öklel meg az ökör vagy szolgálót: adassék azok urának harmincz ezüst siklus, az ökör pedig köveztessék meg.
If the death of a man-servant or of a woman-servant is caused by the ox, the owner is to give their master thirty shekels of silver, and the ox is to be stoned.
ἐὰν δὲ παῖδα κερατίσῃ ὁ ταῦρος ἢ παιδίσκην ἀργυρίου τριάκοντα δίδραχμα δώσει τῷ κυρίῳ αὐτῶν καὶ ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται

33 Ha pedig valaki vermet nyit meg, vagy ha valaki vermet ás, és nem fedi azt be, és ökör vagy szamár esik bele:
If a man makes a hole in the earth without covering it up, and an ox or an ass dropping into it comes to its death;
ἐὰν δέ τις ἀνοίξῃ λάκκον ἢ λατομήσῃ λάκκον καὶ μὴ καλύψῃ αὐτόν καὶ ἐμπέσῃ ἐκεῖ μόσχος ἢ ὄνος

34 A verem ura fizessen; pénzül térítse meg azok urának, a hulla pedig legyen az övé.
The owner of the hole is responsible; he will have to make payment to their owner, but the dead beast will be his.
ὁ κύριος τοῦ λάκκου ἀποτείσει ἀργύριον δώσει τῷ κυρίῳ αὐτῶν τὸ δὲ τετελευτηκὸς αὐτῷ ἔσται

35 És ha valakinek ökre megdöfi az õ felebarátja ökrét, úgy hogy az elpusztul: adják el az eleven ökröt, és az árát osszák meg, és a hullát is osszák el.
And if one man's ox does damage to another man's ox, causing its death, then the living ox is to be exchanged for money, and division made of the price of it, and of the price of the dead one.
ἐὰν δὲ κερατίσῃ τινὸς ταῦρος τὸν ταῦρον τοῦ πλησίον καὶ τελευτήσῃ ἀποδώσονται τὸν ταῦρον τὸν ζῶντα καὶ διελοῦνται τὸ ἀργύριον αὐτοῦ καὶ τὸν ταῦρον τὸν τεθνηκότα διελοῦνται

36 Vagy ha tudták, hogy az ökör már azelõtt öklelõs volt, és nem õrizte azt annak ura: fizessen ökröt az ökörért, a hulla pedig az övé legyen.

But if it is common knowledge that the ox has frequently done such damage in the past, and its owner has not kept it under control, he will have to give ox for ox; and the dead beast will be his.

ἐὰν δὲ γνωρίζηται ὁ ταῦρος ὅτι κερατιστής ἐστιν πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας καὶ διαμεμαρτυρημένοι ὦσιν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτόν ἀποτείσει ταῦρ ον ἀντὶ ταύρου ὁ δὲ τετελευτηκὼς αὐτῷ ἔσται

1 Ha valaki ökröt vagy bárányt lop, és levágja vagy eladja azt: öt barmot fizessen egy ökörért, és négy juhot egy bárányért.

If a man takes without right another man's ox or his sheep, and puts it to death or gets a price for it, he is to give five oxen for an ox, or four sheep for a sheep, in payment: the thief will have to make payment for what he has taken; if he has no money, he himself will have to be exchanged for money, so that payment may be made.

ἐὰν δὲ ἐν τῷ διορύγματι εὑρεθῇ ὁ κλέπτης καὶ πληγεὶς ἀποθάνῃ οὐκ ἔστιν αὐτῷ φόνος

2 Ha ház-fölverésen kapják a tolvajt, és [úgy] megverik, hogy meghal, nincs vérbûn miatta.

If a thief is taken in the act of forcing his way into a house, and his death is caused by a blow, the owner of the house is not responsible for his blood.

ἐὰν δὲ ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ ἔνοχός ἐστιν ἀνταποθανεῖται ἐὰν δὲ μὴ ὑπάρχῃ αὐτῷ πραθήτω ἀντὶ τοῦ κλέμματος

3 Ha reá sütött a nap, vérbûn van miatta: fizessen; ha nincs néki: adassék el tolvajságáért.

But if it is after dawn, he will be responsible.

ἐὰν δὲ καταλημφθῇ καὶ εὑρεθῇ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κλέμμα ἀπό τε ὄνου ἕως προβάτου ζῶντα διπλᾶ αὐτὰ ἀποτείσει

4 Ha elevenen kapják kezében a lopott jószágot, akár ökör, akár szamár, akár juh: két annyit fizessen érette.

If he still has what he had taken, whatever it is, ox or ass or sheep, he is to give twice its value.

ἐὰν δὲ καταβοσκήσῃ τις ἀγρὸν ἢ ἀμπελῶνα καὶ ἀφῇ τὸ κτῆνος αὐτοῦ καταβοσκῆσαι ἀγρὸν ἕτερον ἀποτείσει ἐκ τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ γένημα αὐτοῦ ἐὰν δὲ πάντα τὸν ἀγρὸν καταβοσκήσῃ τὰ βέλτιστα τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ καὶ τὰ βέλτιστα τοῦ ἀμπελῶνος αὐτοῦ ἀποτείσει

5 Ha valaki mezõt vagy szõlõt étet le, úgy hogy barmát elereszti, és az a más mezején legel: mezejének javából és szõlõjének javából fizesse meg a kárt.

If a man makes a fire in a field or a vine-garden, and lets the fire do damage to another man's field, he is to give of the best produce of his field or his vine-garden to make up for it.

ἐὰν δὲ ἐξελθὸν πῦρ εὕρῃ ἀκάνθας καὶ προσεμπρήσῃ ἅλωνα ἢ στάχυς ἢ πεδίον ἀποτείσει ὁ τὸ πῦρ ἐκκαύσας

6 Ha tûz támad, és tövisbe kap, és megég az asztag, vagy a lábon álló gabona, vagy a mezõ: fizesse meg a kárt, a ki a tüzet gyujtotta.

If there is a fire and the flames get to the thorns at the edge of the field, causing destruction of the cut grain or of the living grain, or of the field, he who made the fire will have to make up for the damage.

ἐὰν δέ τις δῷ τῷ πλησίον ἀργύριον ἢ σκεύη φυλάξαι καὶ κλαπῇ ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀνθρώπου ἐὰν εὑρεθῇ ὁ κλέψας ἀποτείσει διπλοῦν

7 Ha valaki pénzt vagy edényeket ád felebarátjának megõrzés végett, és ellopják annak a férfiúnak házából: ha megtalálják a tolvajt, fizessen kétannyit.

If a man puts money or goods in the care of his neighbour to keep for him, and it is taken from the man's house, if they get the thief, he will have to make payment of twice the value.

ἐὰν δὲ μὴ εὑρεθῇ ὁ κλέψας προσελεύσεται ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ὀμεῖται ἦ μὴν μὴ αὐτὸς πεπονηρεῦσθαι ἐφ' ὅλης τῆς παρακαταθήκης τοῦ πλησίον

8 Ha nem találják meg a tolvajt, a ház urát vigyék a bírák eleibe: hogy nem nyújtotta-é ki kezét az õ felebarátja vagyonára.

If they do not get the thief, let the master of the house come before the judges and take an oath that he has not put his hand on his neighbour's goods.

κατὰ πᾶν ῥητὸν ἀδίκημα περί τε μόσχου καὶ ὑποζυγίου καὶ προβάτου καὶ ἱματίου καὶ πάσης ἀπωλείας τῆς ἐγκαλουμένης ὅ τι οὖν ἂν ᾖ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐλεύσεται ἡ κρίσις ἀμφ οτέρων καὶ ὁ ἁλοὺς διὰ τοῦ θεοῦ ἀποτείσει διπλοῦν τῷ πλησίον

9 Akármi bûn dolgában, akár ökör, akár szamár, akár juh, akár ruha, akármi elveszett jószág az, a mirõl azt mondja: ez az; mindkettõjük ügye a bírák eleibe menjen, és a kit a bírák bûnösnek mondanak, fizessen két annyit az õ felebarátjának.

In any question about an ox or an ass or a sheep or clothing, or about the loss of any property which anyone says is his, let the two sides put their cause before God; and he who is judged to be in the wrong is to make payment to his neighbour of twice the value.

ἐὰν δέ τις δῷ τῷ πλησίον ὑποζύγιον ἢ μόσχον ἢ πρόβατον ἢ πᾶν κτῆνος φυλάξαι καὶ συντριβῇ ἢ τελευτήσῃ ἢ αἰχμάλωτον γένηται καὶ μηδεὶς γνῷ

10 Ha valaki szamarat, vagy ökröt, vagy bárányt, vagy akármiféle barmot ád az õ felebarátja gondviselése alá, és az elhull, vagy megsérül, vagy elhajtatik, úgy hogy senki sem látta:
If a man puts an ass or an ox or a sheep or any beast into the keeping of his neighbour, and it comes to death or is damaged or is taken away, without any person seeing it:
ὅρκος ἔσται τοῦ θεοῦ ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων ἢ μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι καθ' ὅλης τῆς παρακαταθήκης τοῦ πλησίον καὶ οὕτως προσδέξεται ὁ κύριος αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀποτείσει

11 Az Úrra való esküvés legyen kettejök közt, hogy nem nyújtotta-é ki kezét felebarátja vagyonára; és ezt fogadja el annak ura, és az semmit se fizessen.
If he takes his oath before the Lord that he has not put his hand to his neighbour's goods, the owner is to take his word for it and he will not have to make payment for it.
ἐὰν δὲ κλαπῇ παρ' αὐτοῦ ἀποτείσει τῷ κυρίῳ

12 Ha pedig ellopták tõle: megfizesse az urának.
But if it is taken from him by a thief, he is to make up for the loss of it to its owner.
ἐὰν δὲ θηριάλωτον γένηται ἄξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θήραν καὶ οὐκ ἀποτείσει

13 Ha széttépetett, hozza el azt bizonyságul; a széttépettet nem fizeti meg.
But if it has been damaged by a beast, and he is able to make this clear, he will not have to make payment for what was damaged.
ἐὰν δὲ αἰτήσῃ τις παρὰ τοῦ πλησίον καὶ συντριβῇ ἢ ἀποθάνῃ ἢ αἰχμάλωτον γένηται ὁ δὲ κύριος μὴ ᾖ μετ' αὐτοῦ ἀποτείσει

14 Ha pedig valaki kölcsön kér az õ felebarátjától, és az megsérül vagy elhull urának távollétében: fizesse meg a kárt.
If a man gets from his neighbour the use of one of his beasts, and it is damaged or put to death when the owner is not with it, he will certainly have to make payment for the loss.
ἐὰν δὲ ὁ κύριος ᾖ μετ' αὐτοῦ οὐκ ἀποτείσει ἐὰν δὲ μισθωτὸς ᾖ ἔσται αὐτῷ ἀντὶ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ

15 Ha ura vele van, nem fizet; ha bérbe adatott, bérébe megy.
If the owner is with it, he will not have to make payment: if he gave money for the use of it, the loss is covered by the payment.
ἐὰν δὲ ἀπατήσῃ τις παρθένον ἀμνήστευτον καὶ κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς φερνῇ φερνιεῖ αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα

16 Ha valaki hajadont csábít el, a ki nincs eljegyezve, és vele hál: jegyajándékkal jegyezze azt el magának feleségül.
If a man takes a virgin, who has not given her word to another man, and has connection with her, he will have to give a bride-price for her to be his wife.
ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ καὶ μὴ βούληται ὁ πατὴρ αὐτῆς δοῦναι αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα ἀργύριον ἀποτείσει τῷ πατρὶ καθ' ὅσον ἐστὶν ἡ φερνὴ τῶν παρθένων

17 Ha annak atyja nem akarja azt néki adni: annyi pénzt adjon, a mennyi a hajadonok jegyajándéka.
If her father will not give her to him on any account, he will have to give the regular payment for virgins.
φαρμακοὺς οὐ περιποιήσετε

18 Varázsló asszonyt ne hagyj életben.
Any woman using unnatural powers or secret arts is to be put to death.
πᾶν κοιμώμενον μετὰ κτήνους θανάτῳ ἀποκτενεῖτε αὐτούς

19 A ki barommal közösül, halállal lakoljon.
Any man who has sex connection with a beast is to be put to death.
ὁ θυσιάζων θεοῖς θανάτῳ ὀλεθρευθήσεται πλὴν κυρίῳ μόνῳ

20 A ki isteneknek áldozik, nem csupán az Úrnak, megölettessék.
Complete destruction will come on any man who makes offerings to any other god but the Lord.
καὶ προσήλυτον οὐ κακώσετε οὐδὲ μὴ θλίψητε αὐτόν ἦτε γὰρ προσήλυτοι ἐν γῇ αἰγύπτῳ

21 A jövevényen ne hatalmaskodjál, és ne nyomorgasd azt, mert jövevények voltatok Égyiptom földén.
Do no wrong to a man from a strange country, and do not be hard on him; for you yourselves were living in a strange country, in the land of Egypt.
πᾶσαν χήραν καὶ ὀρφανὸν οὐ κακώσετε

22 Egy özvegyet vagy árvát se nyomorítsatok meg.
Do no wrong to a widow, or to a child whose father is dead.
ἐὰν δὲ κακίᾳ κακώσητε αὐτοὺς καὶ κεκράξαντες καταβοήσωσι πρός με ἀκοῇ εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτῶν

23 Ha nyomorgatod azt, és hozzám kiált, meghallgatom az õ kiáltását.
If you are cruel to them in any way, and their cry comes up to me, I will certainly give ear;
καὶ ὀργισθήσομαι θυμῷ καὶ ἀποκτενῶ ὑμᾶς μαχαίρᾳ καὶ ἔσονται αἱ γυναῖκες ὑμῶν χῆραι καὶ τὰ παιδία ὑμῶν ὀρφανά

24 És felgerjed haragom, és megöllek titeket fegyverrel, és a ti feleségeitek özvegyekké lésznek, a ti fiaitok pedig árvákká.
And in the heat of my wrath I will put you to death with the sword, so that your wives will be widows and your children without fathers.
ἐὰν δὲ ἀργύριον ἐκδανείσῃς τῷ ἀδελφῷ τῷ πενιχρῷ παρὰ σοί οὐκ ἔσῃ αὐτὸν κατεπείγων οὐκ ἐπιθήσεις αὐτῷ τόκον

25 Ha pénzt adsz kölcsön az én népemnek, a szegénynek a ki veled van; ne légy hozzá olyan, mint a hitelezõ; ne vessetek reá uzsorát.
If you let any of the poor among my people have the use of your money, do not be a hard creditor to him, and do not take interest.
ἐὰν δὲ ἐνεχύρασμα ἐνεχυράσῃς τὸ ἱμάτιον τοῦ πλησίον πρὸ δυσμῶν ἡλίου ἀποδώσεις αὐτῷ

26 Ha zálogba veszed a te felebarátod felsõ ruháját: naplemente elõtt visszaadd azt néki:
If ever you take your neighbour's clothing in exchange for the use of your money, let him have it back before the sun goes down:
ἔστιν γὰρ τοῦτο περιβόλαιον αὐτοῦ μόνον τοῦτο τὸ ἱμάτιον ἀσχημοσύνης αὐτοῦ ἐν τίνι κοιμηθήσεται ἐὰν οὖν καταβοήσῃ πρός με εἰσακούσομαι αὐτοῦ ἐλεήμων γάρ εἰμι

27 Mert egyetlen takarója, testének ruhája az: miben háljon? Bizony, ha én hozzám kiált, meghallgatom; mert én irgalmas vagyok.
For it is the only thing he has for covering his skin; what is he to go to sleep in? and when his cry comes up to me, I will give ear, for my mercy is great.
θεοὺς οὐ κακολογήσεις καὶ ἄρχοντας τοῦ λαοῦ σου οὐ κακῶς ἐρεῖς

28 A bírákat ne szidalmazd, és néped fejedelmét ne átkozd.
You may not say evil of the judges, or put a curse on the ruler of your people.
ἀπαρχὰς ἅλωνος καὶ ληνοῦ σου οὐ καθυστερήσεις τὰ πρωτότοκα τῶν υἱῶν σου δώσεις ἐμοί

29 Gabonáddal és boroddal ne késlekedjél; fiaid elsõszülöttét nékem add.
Do not keep back your offerings from the wealth of your grain and your vines. The first of your sons you are to give to me.
οὕτως ποιήσεις τὸν μόσχον σου καὶ τὸ πρόβατόν σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου ἑπτὰ ἡμέρας ἔσται ὑπὸ τὴν μητέρα τῇ δὲ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἀποδώσεις μοι αὐτό

30 Hasonlóképen cselekedjél ökröddel, juhoddal; hét napig legyen az õ anyjával, a nyolczadik napon nékem add azt.
In the same way with your oxen and your sheep: for seven days let the young one be with its mother; on the eighth day give it to me.
καὶ ἄνδρες ἅγιοι ἔσεσθέ μοι καὶ κρέας θηριάλωτον οὐκ ἔδεσθε τῷ κυνὶ ἀπορρίψατε αὐτό

1 Hazug hírt ne hordj; ne fogj kezet a gonoszszal, hogy hamis tanú [ne] légy.
Do not let a false statement go further; do not make an agreement with evil-doers to be a false witness.
οὐ παραδέξῃ ἀκοὴν ματαίαν οὐ συγκαταθήσῃ μετὰ τοῦ ἀδίκου γενέσθαι μάρτυς ἄδικος

2 Ne indulj a sokaság után a gonoszra, és peres ügyben ne vallj a sokasággal tartva, annak elfordítására.
Do not be moved to do wrong by the general opinion, or give the support of your words to a wrong decision:
οὐκ ἔσῃ μετὰ πλειόνων ἐπὶ κακίᾳ οὐ προστεθήσῃ μετὰ πλήθους ἐκκλῖναι μετὰ πλειόνων ὥστε ἐκκλῖναι κρίσιν

3 Szegénynek se kedvezz az õ peres ügyében.
But, on the other hand, do not be turned from what is right in order to give support to a poor man's cause.
καὶ πένητα οὐκ ἐλεήσεις ἐν κρίσει

4 Ha elõltalálod ellenséged eltévedt ökrét vagy szamarát: hajtsd vissza néki.
If you come across the ox or the ass of one who is no friend to you wandering from its way, you are to take it back to him.
ἐὰν δὲ συναντήσῃς τῷ βοὶ τοῦ ἐχθροῦ σου ἢ τῷ ὑποζυγίῳ αὐτοῦ πλανωμένοις ἀποστρέψας ἀποδώσεις αὐτῷ

5 Ha látod, hogy annak a szamara, a ki téged gyûlöl, a teher alatt fekszik, vigyázz, rajta ne hagyd; oldd le azt õ vele együtt.
If you see the ass of one who has no love for you bent down to the earth under the weight which is put on it, you are to come to its help, even against your desire.
ἐὰν δὲ ἴδῃς τὸ ὑποζύγιον τοῦ ἐχθροῦ σου πεπτωκὸς ὑπὸ τὸν γόμον αὐτοῦ οὐ παρελεύσῃ αὐτό ἀλλὰ συνεγερεῖς αὐτὸ μετ' αὐτοῦ

6 A te szegényednek igazságát el ne fordítsd az õ perében.
Let no wrong decisions be given in the poor man's cause.
οὐ διαστρέψεις κρίμα πένητος ἐν κρίσει αὐτοῦ

7 A hazug beszédtõl távol tartsd magad, és az ártatlant s az igazat meg ne öld; mert én nem adok igazat a gonosznak.
Keep yourselves far from any false business; never let the upright or him who has done no wrong be put to death: for I will make the evil-doer responsible for his sin.
ἀπὸ παντὸς ῥήματος ἀδίκου ἀποστήσῃ ἀθῷον καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς καὶ οὐ δικαιώσεις τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δώρων

8 Ajándékot el ne végy: mert az ajándék megvakítja a szemeseket, és elfordítja az igazak ügyét.
Take no rewards in a cause: for rewards make blind those who have eyes to see, and make the decisions of the upright false.
καὶ δῶρα οὐ λήμψῃ τὰ γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς βλεπόντων καὶ λυμαίνεται ῥήματα δίκαια

9 A jövevényt ne nyomorgasd; hiszen ti ismeritek a jövevény életét, mivelhogy jövevények voltatok Égyiptom földén.
Do not be hard on the man from a strange country who is living among you; for you have had experience of the feelings of one who is far from the land of his birth, because you yourselves were living in Egypt, in a strange land.
καὶ προσήλυτον οὐ θλίψετε ὑμεῖς γὰρ οἴδατε τὴν ψυχὴν τοῦ προσηλύτου αὐτοὶ γὰρ προσήλυτοι ἦτε ἐν γῇ αἰγύπτῳ

10 Hat esztendeig vesd be a te földedet és takard be annak termését;
For six years put seed into your fields and get in the increase;
ἓξ ἔτη σπερεῖς τὴν γῆν σου καὶ συνάξεις τὰ γενήματα αὐτῆς

11 A hetedikben pedig pihentesd azt, és hagyd úgy, hogy egyék meg a te néped szegényei; a mi pedig ezektõl megmarad, egye meg a mezei vad. E képen cselekedjél szõlõddel és olajfáddal is.
But in the seventh year let the land have a rest and be unplanted; so that the poor may have food from it: and let the beasts of the field take the rest. Do the same with your vine-gardens and your olive-trees.
τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἄφεσιν ποιήσεις καὶ ἀνήσεις αὐτήν καὶ ἔδονται οἱ πτωχοὶ τοῦ ἔθνους σου τὰ δὲ ὑπολειπόμενα ἔδεται τὰ ἄγρια θηρία οὕτως ποιήσεις τὸν ἀμπελῶνά σου καὶ τὸν ἐλαιῶνά σου

12 Hat napon át végezd dolgaidat, a hetedik napon pedig nyúgodjál, hogy nyúgodjék a te ökröd és szamarad, és megpihenjen a te szolgálód fia és a jövevény.
For six days do your work, and on the seventh day keep the Sabbath; so that your ox and your ass may have rest, together with the son of your servant and the man from a strange land living among you.
ἓξ ἡμέρας ποιήσεις τὰ ἔργα σου τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀνάπαυσις ἵνα ἀναπαύσηται ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου καὶ ἵνα ἀναψύξῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου καὶ ὁ προσήλυτος

13 Mindazt, a mit néktek mondtam, megtartsátok, és idegen istenek nevét ne emlegessétek; ne hallassék az a te szádból.
Take note of all these things which I have said to you, and let not the names of other gods come into your minds or from your lips.
πάντα ὅσα εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς φυλάξασθε καὶ ὄνομα θεῶν ἑτέρων οὐκ ἀναμνησθήσεσθε οὐδὲ μὴ ἀκουσθῇ ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν

14 Háromszor szentelj nékem innepet esztendõnként.
Three times in the year you are to keep a feast to me.
τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑορτάσατέ μοι

15 A kovásztalan kenyér innepét tartsd meg; hét nap egyél kovásztalan kenyeret, a mint megparancsoltam néked, az Abib hónap ideje alatt; mert akkor jöttél ki Égyiptomból: és üres [kézzel senki] se jelenjék meg színem elõtt.
You are to keep the feast of unleavened bread; for seven days let your bread be without leaven, as I gave you orders, at the regular time in the month Abib (for in it you came out of Egypt); and let no one come before me without an offering:
τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων φυλάξασθε ποιεῖν ἑπτὰ ἡμέρας ἔδεσθε ἄζυμα καθάπερ ἐνετειλάμην σοι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ μηνὸς τῶν νέων ἐν γὰρ αὐτῷ ἐξῆλθες ἐξ αἰγύπτου οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιόν μου κενός

16 És az aratás innepét, munkád zsengéjét, a melyet elvetettél a mezõn; és a takarodás innepét az esztendõ végén, a mikor termésedet betakarítod a mezõrõl.
And the feast of the grain-cutting, the first-fruits of your planted fields: and the feast at the start of the year, when you have got in all the fruit from your fields.
καὶ ἑορτὴν θερισμοῦ πρωτογενημάτων ποιήσεις τῶν ἔργων σου ὧν ἐὰν σπείρῃς ἐν τῷ ἀγρῷ σου καὶ ἑορτὴν συντελείας ἐπ' ἐξόδου τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν ἔργων σου τῶν ἐκ τοῦ ἀγροῦ σου

17 Esztendõnként háromszor jelenjék meg minden férfiad az Úr Isten színe elõtt.
Three times in the year let all your males come before the Lord God.
τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου

18 Ne ontsd ki az én áldozatom vérét kovászos kenyér mellett, és ünnepi [áldozatom] kövére meg ne maradjon reggelig.
Do not give the blood of my offering with leavened bread; and do not let the fat of my feast be kept all night till the morning.
ὅταν γὰρ ἐκβάλω ἔθνη ἀπὸ προσώπου σου καὶ ἐμπλατύνω τὰ ὅριά σου οὐ θύσεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα θυσιάσματός μου οὐδὲ μὴ κοιμηθῇ στέαρ τῆς ἑορτῆς μου ἕως πρωί

19 A te földed zsengéjének elsejét vidd el a te Uradnak Istenednek házába. Ne fõzd meg a gödölyét az õ anyjának tejében.
The best of the first-fruits of your land are to be taken into the house of the Lord your God. The young goat is not to be cooked in its mother's milk.
τὰς ἀπαρχὰς τῶν πρωτογενημάτων τῆς γῆς σου εἰσοίσεις εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου οὐχ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ

20 Ímé én Angyalt bocsátok el te elõtted, hogy megõrízzen téged az útban, és bevigyen téged arra a helyre, a melyet elkészítettem.
See, I am sending an angel before you, to keep you on your way and to be your guide into the place which I have made ready for you.
καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου ἵνα φυλάξῃ σε ἐν τῇ ὁδῷ ὅπως εἰσαγάγῃ σε εἰς τὴν γῆν ἣν ἡτοίμασά σοι

21 Vigyázz magadra elõtte, és hallgass az õ szavára; meg ne bosszantsd õt, mert nem szenvedi el a ti gonoszságaitokat; mert az én nevem van õ benne.
Give attention to him and give ear to his voice; do not go against him; for your wrongdoing will not be overlooked by him, because my name is in him.
πρόσεχε σεαυτῷ καὶ εἰσάκουε αὐτοῦ καὶ μὴ ἀπείθει αὐτῷ οὐ γὰρ μὴ ὑποστείληταί σε τὸ γὰρ ὄνομά μού ἐστιν ἐπ' αὐτῷ

22 Mert ha hallgatándasz az õ szavára; és mindazt megcselekedénded, a mit mondok: akkor ellensége lészek a te ellenségeidnek, és szorongatom a te szorongatóidat.
But if you truly give ear to his voice, and do whatever I say, then I will be against those who are against you, fighting those who are fighting you.
ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς καὶ ποιήσῃς πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι καὶ φυλάξητε τὴν διαθήκην μου ἔσεσθέ μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν ἐμὴ γάρ ἐστιν πᾶσα ἡ γῆ ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασίλειον ἱεράτευμα καὶ ἔθνος ἅγιον ταῦτα τὰ ῥήματα ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς ισραηλ ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς φωνῆς μου καὶ ποιήσῃς πάντα ὅσα ἂν εἴπω σοι ἐχθρεύσω τοῖς ἐχθροῖς σου καὶ ἀντικείσομαι τοῖς ἀντικειμένοις σοι

23 Mert az én Angyalom te elõtted megyen és beviszen téged az Emoreusok, Khitteusok, Perizeusok, Kananeusok, Khivveusok és Jebuzeusok közé, és kiirtom azokat.
And my angel will go before you, guiding you into the land of the Amorite and the Hittite and the Perizzite and the Canaanite and the Hivite and the Jebusite, and they will be cut off by my hand.
πορεύσεται γὰρ ὁ ἄγγελός μου ἡγούμενός σου καὶ εἰσάξει σε πρὸς τὸν αμορραῖον καὶ χετταῖον καὶ φερεζαῖον καὶ χαναναῖον καὶ γεργεσαῖον καὶ ευαῖον καὶ ιεβουσαῖον καὶ ἐκτρίψω αὐτούς

24 Ne imádd azoknak isteneit és ne tiszteld azokat, és ne cselekedjél az õ cselekedeteik szerint; hanem inkább döntögesd le azokat és tördeld össze bálványaikat.
Do not go down on your faces and give worship to their gods, or do as they do; but overcome them completely, and let their pillars be broken down.
οὐ προσκυνήσεις τοῖς θεοῖς αὐτῶν οὐδὲ μὴ λατρεύσῃς αὐτοῖς οὐ ποιήσεις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν ἀλλὰ καθαιρέσει καθελεῖς καὶ συντρίβων συντρίψεις τὰς στήλας αὐτῶν

25 És szolgáljátok az Urat a ti Istenteket, akkor megáldja a te kenyeredet és vizedet; és eltávolítom ti közûletek a nyavalyát.
And give worship to the Lord your God, who will send his blessing on your bread and on your water; and I will take all disease away from among you.
καὶ λατρεύσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου καὶ εὐλογήσω τὸν ἄρτον σου καὶ τὸν οἶνόν σου καὶ τὸ ὕδωρ σου καὶ ἀποστρέψω μαλακίαν ἀφ' ὑμῶν

26 El sem vetél, meddõ sem lesz a te földeden [semmi]; napjaid számát teljessé teszem.
All your animals will give birth without loss, not one will be without young in all your land; I will give you a full measure of life.
οὐκ ἔσται ἄγονος οὐδὲ στεῖρα ἐπὶ τῆς γῆς σου τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν σου ἀναπληρώσω

27 Az én rettentésemet bocsátom el elõtted, és minden népet megrettentek, a mely közé mégy, és minden ellenségedet elfutamtatom elõtted.
I will send my fear before you, putting to flight all the people to whom you come; all those who are against you will go in flight, turning their backs before you.
καὶ τὸν φόβον ἀποστελῶ ἡγούμενόν σου καὶ ἐκστήσω πάντα τὰ ἔθνη εἰς οὓς σὺ εἰσπορεύῃ εἰς αὐτούς καὶ δώσω πάντας τοὺς ὑπεναντίους σου φυγάδας

28 Darazsat is bocsátok el elõtted, és kiûzi elõled a Khivveust, Kananeust és Khitteust.
I will send hornets before you, driving out the Hivite and the Canaanite and the Hittite before your face.
καὶ ἀποστελῶ τὰς σφηκίας προτέρας σου καὶ ἐκβαλεῖ τοὺς αμορραίους καὶ τοὺς ευαίους καὶ τοὺς χαναναίους καὶ τοὺς χετταίους ἀπὸ σοῦ

29 De nem egy esztendõben ûzöm õt ki elõled, hogy a föld pusztává ne legyen, és meg ne sokasodjék ellened a mezei vad.
I will not send them all out in one year, for fear that their land may become waste, and the beasts of the field be increased overmuch against you.
οὐκ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἐν ἐνιαυτῷ ἑνί ἵνα μὴ γένηται ἡ γῆ ἔρημος καὶ πολλὰ γένηται ἐπὶ σὲ τὰ θηρία τῆς γῆς

30 Lassan-lassan ûzöm õt ki elõled, míg megszaporodol és bírhatod a földet.
Little by little I will send them away before you, till your numbers are increased and you take up your heritage in the land.
κατὰ μικρὸν μικρὸν ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ ἕως ἂν αὐξηθῇς καὶ κληρονομήσῃς τὴν γῆν

31 És határodat a veres tengertõl a Filiszteusok tengeréig vetem, és a pusztától fogva a folyóvízig: mert kezeitekbe adom annak a földnek lakosait, és kiûzöd azokat elõled.
I will let the limits of your land be from the Red Sea to the sea of the Philistines, and from the waste land to the river Euphrates: for I will give the people of those lands into your power; and you will send them out before you.
καὶ θήσω τὰ ὅριά σου ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἕως τῆς θαλάσσης τῆς φυλιστιιμ καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἕως τοῦ μεγάλου ποταμοῦ εὐφράτου καὶ παραδώσω εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν τοὺς ἐγκαθημένους ἐν τῇ γῇ καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ

32 Ne köss szövetséget se azokkal, se az õ isteneikkel.
Make no agreement with them or with their gods.
οὐ συγκαταθήσῃ αὐτοῖς καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν διαθήκην

33 Ne lakjanak a te földeden, hogy bûnbe ne ejtsenek téged ellenem: mert ha az õ isteneiket szolgálnád, vesztedre lenne az néked.
Let them not go on living in your land, or they will make you do evil against me: for if you give worship to their gods, it will certainly be a cause of sin to you.
καὶ οὐκ ἐγκαθήσονται ἐν τῇ γῇ σου ἵνα μὴ ἁμαρτεῖν σε ποιήσωσιν πρός με ἐὰν γὰρ δουλεύσῃς τοῖς θεοῖς αὐτῶν οὗτοι ἔσονταί σοι πρόσκομμα

1 És monda Mózesnek: Jõjj fel az Úrhoz te és Áron, Nádáb és Abihu, és az Izráel vénei közül hetvenen, és hajtsátok meg magatokat [elõtte] távolról.
And he said to Moses, Come up to the Lord, you and Aaron, and Nadab and Abihu and seventy of the chiefs of Israel; and give me worship from a distance.
καὶ μωυσῆ εἶπεν ἀνάβηθι πρὸς κύριον σὺ καὶ ααρων καὶ ναδαβ καὶ αβιουδ καὶ ἑβδομήκοντα τῶν πρεσβυτέρων ισραηλ καὶ προσκυνήσουσιν μακρόθεν τῷ κυρίῳ

2 És csak Mózes közeledjék az Úrhoz, amazok pedig ne közeledjenek, és a nép se jõjjön fel vele.
And Moses only may come near to the Lord; but the others are not to come near, and the people may not come up with them.
καὶ ἐγγιεῖ μωυσῆς μόνος πρὸς τὸν θεόν αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐγγιοῦσιν ὁ δὲ λαὸς οὐ συναναβήσεται μετ' αὐτῶν

3 Elméne azért Mózes, és elbeszélé a népnek az Úr minden beszédét és minden rendelését; az egész nép pedig egyezõ szóval felele, mondván: Mindazokat a dolgokat, a melyeket az Úr parancsolt, megcselekeszszük.
Then Moses came and put before the people all the words of the Lord and his laws: and all the people, answering with one voice, said, Whatever the Lord has said we will do.
εἰσῆλθεν δὲ μωυσῆς καὶ διηγήσατο τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ δικαιώματα ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς φωνῇ μιᾷ λέγοντες πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησεν κύριος ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα

4 Mózes pedig felírá az Úrnak minden beszédét, és felkele reggel és oltárt építe a hegy alatt, és tizenkét oszlopot, az Izráel tizenkét nemzetsége szerint.
Then Moses put down in writing all the words of the Lord, and he got up early in the morning and made an altar at the foot of the mountain, with twelve pillars for the twelve tribes of Israel.
καὶ ἔγραψεν μωυσῆς πάντα τὰ ῥήματα κυρίου ὀρθρίσας δὲ μωυσῆς τὸ πρωὶ ᾠκοδόμησεν θυσιαστήριον ὑπὸ τὸ ὄρος καὶ δώδεκα λίθους εἰς τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ ισραηλ

5 Azután elküldé az Izráel fiainak ifjait, és áldozának égõ áldozatokat, és hálaáldozatul tulkokat ölének az Úrnak.
And he sent some of the young men of the children of Israel to make burned offerings and peace-offerings of oxen to the Lord.
καὶ ἐξαπέστειλεν τοὺς νεανίσκους τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου τῷ θεῷ μοσχάρια

6 Mózes pedig vevé a vérnek felét, és tölté a medenczékbe: a vérnek másik felét pedig az oltárra hinté.
And Moses took half the blood and put it in basins; draining out half of the blood over the altar.
λαβὼν δὲ μωυσῆς τὸ ἥμισυ τοῦ αἵματος ἐνέχεεν εἰς κρατῆρας τὸ δὲ ἥμισυ τοῦ αἵματος προσέχεεν πρὸς τὸ θυσιαστήριον

7 Azután vevé a szövetség könyvét, és elolvasá a nép hallatára; azok pedig mondának: Mindent megteszünk, a mit az Úr parancsolt, és engedelmeskedünk.
And he took the book of the agreement, reading it in the hearing of the people: and they said, Everything which the Lord has said we will do, and we will keep his laws.
καὶ λαβὼν τὸ βιβλίον τῆς διαθήκης ἀνέγνω εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ καὶ εἶπαν πάντα ὅσα ἐλάλησεν κύριος ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα

8 Mózes pedig vevé a vért, és ráhinté a népre, és monda: Ímé a szövetségnek vére, melyet az Úr kötött ti veletek, mindama beszédek szerint.
Then Moses took the blood and let it come on the people, and said, This blood is the sign of the agreement which the Lord has made with you in these words.
λαβὼν δὲ μωυσῆς τὸ αἷμα κατεσκέδασεν τοῦ λαοῦ καὶ εἶπεν ἰδοὺ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς διέθετο κύριος πρὸς ὑμᾶς περὶ πάντων τῶν λόγων τούτων

9 Azután felméne Mózes és Áron, Nádáb és Abihu, és az Izráel vénei közül hetvenen;
Then Moses and Aaron, Nadab, and Abihu, and seventy of the chiefs of Israel went up:
καὶ ἀνέβη μωυσῆς καὶ ααρων καὶ ναδαβ καὶ αβιουδ καὶ ἑβδομήκοντα τῆς γερουσίας ισραηλ

10 És láták az Izráel Istenét, és annak lábai alatt valami zafir fényû tárgy vala, és olyan tiszta, mint maga az ég.
And they saw the God of Israel; and under his feet there was, as it seemed, a jewelled floor, clear as the heavens.
καὶ εἶδον τὸν τόπον οὗ εἱστήκει ἐκεῖ ὁ θεὸς τοῦ ισραηλ καὶ τὰ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡσεὶ ἔργον πλίνθου σαπφείρου καὶ ὥσπερ εἶδος στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ τῇ καθαριότητι

11 És Izráel fiainak [e] választottjaira nem bocsátá kezét: jóllehet látták az Istent, mindazáltal ettek és ittak is.
And he put not his hand on the chiefs of the children of Israel: they saw God, and took food and drink.
καὶ τῶν ἐπιλέκτων τοῦ ισραηλ οὐ διεφώνησεν οὐδὲ εἷς καὶ ὤφθησαν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον

12 És szóla az Úr Mózesnek: Jõjj fel én hozzám a hegyre és maradj ott. És átadom néked a kõtáblákat, és a törvényt és a parancsolatot, a melyeket írtam, hogy azokra megtaníttassanak.
And the Lord said to Moses, Come up to me on the mountain, and take your place there: and I will give you the stones on which I have put in writing the law and the orders, so that you may give the people knowledge of them.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος καὶ ἴσθι ἐκεῖ καὶ δώσω σοι τὰ πυξία τὰ λίθινα τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολάς ἃς ἔγραψα νομοθετῆσαι αὐτοῖς

13 Felkele azért Mózes és az õ szolgája Józsué, és felméne Mózes az Isten hegyére.
Then Moses and Joshua his servant got up; and Moses went up into the mountain of God.
καὶ ἀναστὰς μωυσῆς καὶ ιησοῦς ὁ παρεστηκὼς αὐτῷ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ

14 A véneknek pedig monda: Várjatok itt reánk, míg visszatérünk hozzátok: Ímé Áron és Húr veletek [vannak]; a kinek valami ügye van, õ hozzájok menjen.
And he said to the chiefs, Keep your places here till we come back to you: Aaron and Hur are with you; if anyone has any cause let him go to them.
καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπαν ἡσυχάζετε αὐτοῦ ἕως ἀναστρέψωμεν πρὸς ὑμᾶς καὶ ἰδοὺ ααρων καὶ ωρ μεθ' ὑμῶν ἐάν τινι συμβῇ κρίσις προσπορευέσθωσαν αὐτοῖς

15 Akkor felméne Mózes a hegyre; és felhõ borítá el a hegyet.
And Moses went up into the mountain, and it was covered by the cloud.
καὶ ἀνέβη μωυσῆς καὶ ιησοῦς εἰς τὸ ὄρος καὶ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὸ ὄρος

16 És az Úr dicsõsége szálla alá a Sinai hegyre, és felhõ borítá azt hat napon át; a hetedik napon pedig szólítá Mózest a felhõ közepébõl.
And the glory of the Lord was resting on Mount Sinai, and the cloud was over it for six days; and on the seventh day he said Moses' name out of the cloud.
καὶ κατέβη ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σινα καὶ ἐκάλυψεν αὐτὸ ἡ νεφέλη ἓξ ἡμέρας καὶ ἐκάλεσεν κύριος τὸν μωυσῆν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐκ μέσου τῆς νεφέλης

17 Az Úr dicsõségének jelensége pedig olyan vala az Izráel fiainak szeme elõtt, mint emésztõ tûz, a hegy tetején.
And the glory of the Lord was like a flame on the top of the mountain before the eyes of the children of Israel.
τὸ δὲ εἶδος τῆς δόξης κυρίου ὡσεὶ πῦρ φλέγον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐναντίον τῶν υἱῶν ισραηλ

18 És beméne Mózes a felhõ közepébe, és felméne a hegyre, és negyven nap és negyven éjjel vala Mózes a hegyen.
And Moses went up the mountain, into the cloud, and was there for forty days and forty nights.
καὶ εἰσῆλθεν μωυσῆς εἰς τὸ μέσον τῆς νεφέλης καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας

1 És szóla az Úr Mózeshez, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Szólj az Izráel fiainak, hogy szedjenek nékem ajándékokat; minden embertõl, a kit szíve hajt arra, szedjetek nékem ajándékokat.
Say to the children of Israel that they are to make me an offering; from every man who has the impulse in his heart take an offering for me.
εἰπὸν τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ λάβετέ μοι ἀπαρχὰς παρὰ πάντων οἷς ἂν δόξῃ τῇ καρδίᾳ καὶ λήμψεσθε τὰς ἀπαρχάς μου

3 Ez pedig az az ajándék, a mit tõlök szedjetek: arany és ezüst és réz.
And this is the offering you are to take from them: gold and silver and brass;
καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀπαρχὴ ἣν λήμψεσθε παρ' αὐτῶν χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ χαλκὸν

4 És kék, és bíborpiros, és karmazsinszinû [fonal], meg len [fonal,] és kecskeszõr.
And blue and purple and red, and the best linen, and goats' hair;
καὶ ὑάκινθον καὶ πορφύραν καὶ κόκκινον διπλοῦν καὶ βύσσον κεκλωσμένην καὶ τρίχας αἰγείας

5 És veresre festett kosbõrök, és borzbõrök, és sittim-fa.
And sheepskins coloured red, and leather, and hard wood;
καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα καὶ δέρματα ὑακίνθινα καὶ ξύλα ἄσηπτα

7 Ónix-kövek és foglalni való kövek, az efódhoz és a hósenhez.
Beryls and stones of value to be put on the ephod and on the priest's bag.
καὶ λίθους σαρδίου καὶ λίθους εἰς τὴν γλυφὴν εἰς τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸν ποδήρη

8 És készítsenek nékem szent hajlékot, hogy õ közöttök lakozzam.
And let them make me a holy place, so that I may be ever present among them.
καὶ ποιήσεις μοι ἁγίασμα καὶ ὀφθήσομαι ἐν ὑμῖν

9 Mindenestõl úgy csináljátok, a mint én megmutatom néked a hajléknak formáját, és annak minden edényeinek formáját.
Make the House and everything in it from the designs which I will give you.
καὶ ποιήσεις μοι κατὰ πάντα ὅσα ἐγώ σοι δεικνύω ἐν τῷ ὄρει τὸ παράδειγμα τῆς σκηνῆς καὶ τὸ παράδειγμα πάντων τῶν σκευῶν αὐτῆς οὕτω ποιήσεις

10 És csináljanak egy ládát sittim-fából; harmadfél sing hosszút, másfél sing széleset, és másfél sing magasat.
And they are to make an ark of hard wood; two and a half cubits long, and a cubit and a half wide and high.
καὶ ποιήσεις κιβωτὸν μαρτυρίου ἐκ ξύλων ἀσήπτων δύο πήχεων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος

11 Borítsd meg azt tiszta aranynyal, belõl is kivül is megborítsd azt, és csinálj reá köröskörûl arany pártázatot.
It is to be plated inside and out with the best gold, with an edge of gold all round it
καὶ καταχρυσώσεις αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν χρυσώσεις αὐτήν καὶ ποιήσεις αὐτῇ κυμάτια στρεπτὰ χρυσᾶ κύκλῳ

12 És önts ahhoz négy arany karikát, és illeszd [azokat] a négy szegeletére; egyik oldalára is két karikát, a másik oldalára is két karikát.
And make four rings of gold for it, to be fixed on its four feet, two rings on one side of it and two on the other.
καὶ ἐλάσεις αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἓν καὶ δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον

13 Csinálj rúdakat is sittim-fából, és azokat is megborítsd arannyal.
And make rods of the same wood, plating them with gold.
ποιήσεις δὲ ἀναφορεῖς ξύλα ἄσηπτα καὶ καταχρυσώσεις αὐτὰ χρυσίῳ

14 És a rúdakat dugd a láda oldalain levõ karikákba, hogy azokon hordozzák a ládát.
And put the rods through the rings at the sides of the ark, for lifting it.
καὶ εἰσάξεις τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους τοὺς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ αἴρειν τὴν κιβωτὸν ἐν αὐτοῖς

15 A rúdak álljanak a láda karikáiban; ne vegyék ki azokból.
The rods are to be kept in the rings, and never taken out.
ἐν τοῖς δακτυλίοις τῆς κιβωτοῦ ἔσονται οἱ ἀναφορεῖς ἀκίνητοι

16 És a bizonyságot, a melyet néked adok, tedd a ládába.
Inside the ark you are to put the record which I will give you.
καὶ ἐμβαλεῖς εἰς τὴν κιβωτὸν τὰ μαρτύρια ἃ ἂν δῶ σοι

17 Csinálj fedelet is tiszta aranyból: harmadfél sing hosszút, és másfél sing széleset.
And you are to make a cover of the best gold, two and a half cubits long and a cubit and a half wide.
καὶ ποιήσεις ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσίου καθαροῦ δύο πήχεων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος

18 Csinálj két Kérubot is aranyból, vert [arany]ból csináld azokat a fedélnek két végére.
And at the two ends of the cover you are to make two winged ones of hammered gold,
καὶ ποιήσεις δύο χερουβιμ χρυσᾶ τορευτὰ καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ ἱλαστηρίου

19 Az egyik Kérubot csináld az egyik végére innen, a másik Kérubot a másik végére onnan: a fedélbõl csináljátok ki a Kérubokat annak két végén.
One at one end and one at the other; the winged ones are to be part of the cover.
ποιηθήσονται χερουβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τούτου καὶ χερουβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου τοῦ ἱλαστηρίου καὶ ποιήσεις τοὺς δύο χερουβιμ ἐπὶ τὰ δύο κλίτη

20 A Kérubok pedig terjeszszék ki szárnyaikat fölfelé, betakarva szárnyaikkal a fedelet; arczaik egymásfelé legyenek; a Kérubok arczai a fedél felé forduljanak.
And their wings are to be outstretched over the cover, and the winged ones are to be opposite one another, facing the cover.
ἔσονται οἱ χερουβιμ ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν συσκιάζοντες ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς ἄλληλα εἰς τὸ ἱλαστήριον ἔσονται τὰ πρόσωπα τῶν χερουβιμ

21 A fedelet pedig helyezd a ládára felül, a ládába pedig tedd a bizonyságot, a melyet adok néked.
And put the cover over the ark, and in the ark the record which I will give you.
καὶ ἐπιθήσεις τὸ ἱλαστήριον ἐπὶ τὴν κιβωτὸν ἄνωθεν καὶ εἰς τὴν κιβωτὸν ἐμβαλεῖς τὰ μαρτύρια ἃ ἂν δῶ σοι

22 Ott jelenek meg néked, és szólok hozzád a fedél tetejérõl, a két Kérub közül, melyek a bizonyság ládája felett vannak, mindazokról, a miket általad parancsolok az Izráel fiainak.
And there, between the two winged ones on the cover of the ark, I will come to you, face to face, and make clear to you all the orders I have to give you for the children of Israel.
καὶ γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν καὶ λαλήσω σοι ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου ἀνὰ μέσον τῶν δύο χερουβιμ τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου καὶ κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι πρὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ

23 Csinálj asztalt is sittim-fából, két sing hosszút, egy sing széleset, és másfél sing magasat.
And you are to make a table of the same wood, two cubits long, a cubit wide and a cubit and a half high,
καὶ ποιήσεις τράπεζαν χρυσίου καθαροῦ δύο πήχεων τὸ μῆκος καὶ πήχεος τὸ εὖρος καὶ πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος

24 És borítsd be azt tiszta aranynyal, és csinálj reá köröskörül arany pártázatot.
Plated with the best gold, with a gold edge all round it;
καὶ ποιήσεις αὐτῇ στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ κύκλῳ

25 Csinálj reá köröskörûl egy tenyérnyi karájt, karajára pedig csinálj köröskörûl arany pártázatot.
And make a frame all round it, as wide as a man's hand, with a gold edge to the frame.
καὶ ποιήσεις αὐτῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ καὶ ποιήσεις στρεπτὸν κυμάτιον τῇ στεφάνῃ κύκλῳ

26 Négy arany karikát is csinálj hozzá, és illeszd a karikákat a négy lábának négy szegletére.
And make four gold rings and put them at the four angles, on the four feet of the table;
καὶ ποιήσεις τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς καὶ ἐπιθήσεις τοὺς δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐτῆς

27 A karáj mellett legyenek a karikák rúdtartókul, hogy hordozhassák az asztalt.
The rings are to be fixed under the frame to take the rods with which the table is to be lifted.
ὑπὸ τὴν στεφάνην καὶ ἔσονται οἱ δακτύλιοι εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν ὥστε αἴρειν ἐν αὐτοῖς τὴν τράπεζαν

28 Azokat a rúdakat is sittim-fából csináld és aranynyal borítsd be, és azokon hordozzák az asztalt.
Make rods of the same wood, plated with gold, for lifting the table.
καὶ ποιήσεις τοὺς ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων καὶ καταχρυσώσεις αὐτοὺς χρυσίῳ καθαρῷ καὶ ἀρθήσεται ἐν αὐτοῖς ἡ τράπεζα

29 Készítsd el tálait is, csészéit is, kancsóit is, kelyheit is, a melyekkel italáldozatot áldoznak; tiszta aranyból csináld azokat.
And make the table-vessels, the spoons and the cups and the basins for liquids, all of the best gold.
καὶ ποιήσεις τὰ τρυβλία αὐτῆς καὶ τὰς θυίσκας καὶ τὰ σπονδεῖα καὶ τοὺς κυάθους ἐν οἷς σπείσεις ἐν αὐτοῖς χρυσίου καθαροῦ ποιήσεις αὐτά

30 És tégy az asztalra szent kenyeret, [mely] mindenkor elõttem [legyen].
And on the table at all times you are to keep my holy bread.
καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους ἐνωπίους ἐναντίον μου διὰ παντός

31 Csinálj gyertyatartót is tiszta aranyból; vert [arany]ból készüljön a gyertyatartó; annak szára, ága csészéi, gombjai és virágai ugyanabból legyenek.
And you are to make a support for lights, of the best gold; its base and its pillar are to be of hammered gold; its cups, its buds, and its flowers are to be made of the same metal.
καὶ ποιήσεις λυχνίαν ἐκ χρυσίου καθαροῦ τορευτὴν ποιήσεις τὴν λυχνίαν ὁ καυλὸς αὐτῆς καὶ οἱ καλαμίσκοι καὶ οἱ κρατῆρες καὶ οἱ σφαιρωτῆρες καὶ τὰ κρίνα ἐξ αὐτῆς ἔσται

32 Hat ág jõjjön ki oldalaiból; három gyertyatartó-ág az egyik oldalból, és három gyertyatartó-ág a másik oldalból.
It is to have six branches coming out from its sides; three branches from one side and three from the other.
ἓξ δὲ καλαμίσκοι ἐκπορευόμενοι ἐκ πλαγίων τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους αὐτῆς τοῦ ἑνὸς καὶ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου

33 Mandolavirág formájú három csésze az egyik ágon, gombbal és virággal; és mandolavirág formájú három csésze a másik ágon is, gombbal és virággal; így legyen a gyertyatartóból kijövõ mind a hat ágon.
Every branch having three cups made like almond flowers, every cup with a bud and a flower, on all the branches.
καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυίσκους ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτὴρ καὶ κρίνον οὕτως τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας

34 A gyertyatartón pedig négy mandolavirág formájú csésze legyen, gombjaival és virágaival.
And on the pillar, four cups like almond flowers, every one with its bud and its flower:
καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυίσκους ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ οἱ σφαιρωτῆρες καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς

35 Gomb legyen a belõle [kijövõ] két ág alatt; ismét gomb a belõle [kijövõ] két ág alatt, és ismét gomb a belõle [kijövõ] két ág alatt: [így] a gyertyatartóból kijövõ [mind] a hat ág alatt.
And under every two branches a bud, made with the branch, for all the six branches of it.
ὁ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς καὶ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς τέσσαρας καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς οὕτως τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας

36 Gombjaik és ágaik magából legyenek; egy darab tiszta aranyból legyen verve az egész.
The buds and the branches are to be made of the same metal; all together one complete work of hammered gold.
οἱ σφαιρωτῆρες καὶ οἱ καλαμίσκοι ἐξ αὐτῆς ἔστωσαν ὅλη τορευτὴ ἐξ ἑνὸς χρυσίου καθαροῦ

37 Csinálj hozzá hét mécset is, és úgy rakják fel mécseit, hogy elõre világítsanak.
Then you are to make its seven vessels for the lights, putting them in their place so that they give light in front of it.
καὶ ποιήσεις τοὺς λύχνους αὐτῆς ἑπτά καὶ ἐπιθήσεις τοὺς λύχνους καὶ φανοῦσιν ἐκ τοῦ ἑνὸς προσώπου

38 Hamvvevõi és hamutartói is tiszta aranyból legyenek.
And the instruments and trays for use with it are all to be of the best gold.
καὶ τὸν ἐπαρυστῆρα αὐτῆς καὶ τὰ ὑποθέματα αὐτῆς ἐκ χρυσίου καθαροῦ ποιήσεις

39 Egy tálentom tiszta aranyból csinálják azt, mindezeket az eszközöket.
A talent of gold will be needed for it, with all these vessels.
πάντα τὰ σκεύη ταῦτα τάλαντον χρυσίου καθαροῦ

40 Vigyázz, hogy arra a formára csináld, a mely a hegyen mutattatott néked.
And see that you make them from the design which you saw on the mountain.
ὅρα ποιήσεις κατὰ τὸν τύπον τὸν δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει

1 A hajlékot pedig tíz kárpitból csináld: sodrott lenbõl, és kék, és bíborpiros, és karmazsin színûbõl, Kérubokkal, mestermunkával készítsd azokat.
And you are to make a House for me, with ten curtains of the best linen, blue and purple and red, worked with designs of winged ones by a good workman.
καὶ τὴν σκηνὴν ποιήσεις δέκα αὐλαίας ἐκ βύσσου κεκλωσμένης καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου χερουβιμ ἐργασίᾳ ὑφάντου ποιήσεις αὐτάς

2 Egy-egy kárpit hossza huszonnyolcz sing legyen, egy-egy kárpit szélessége pedig négy sing; egy mértéke legyen mindenik kárpitnak.
Every curtain is to be twenty-eight cubits long and four cubits wide, all of the same measure.
μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ὀκτὼ καὶ εἴκοσι πήχεων καὶ εὖρος τεσσάρων πήχεων ἡ αὐλαία ἡ μία ἔσται μέτρον τὸ αὐτὸ ἔσται πάσαις ταῖς αὐλαίαις

3 Öt kárpit legyen egymással egybefoglalva, ismét öt kárpit egymással egybefoglalva.
Five curtains are to be joined together, and the other five are to be joined together.
πέντε δὲ αὐλαῖαι ἔσονται ἐξ ἀλλήλων ἐχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας καὶ πέντε αὐλαῖαι ἔσονται συνεχόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ

4 És csinálj hurkokat kék lenbõl az egyik kárpit szélén, a mely az egybefoglaltak között szélrõl van; ugyanezt csináld a szélsõ kárpit szélével a másik egybefoglalásban is.
And you are to put twists of blue cord on the edge of the outside curtain of the first group of five, and on the edge of the outside curtain of the second group of five;
καὶ ποιήσεις αὐταῖς ἀγκύλας ὑακινθίνας ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τὴν συμβολὴν καὶ οὕτως ποιήσεις ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς ἐξωτέρας πρὸς τῇ συμβολῇ τῇ δευτέρᾳ

5 Ötven hurkot csinálj az egyik kárpiton; ötven hurkot csinálj ama kárpit szélén is, a mely a másik egybefoglalásban van; egyik hurok a másiknak általellenében legyen.
Fifty twists on one curtain and fifty on the other, the twists to be opposite one another.
πεντήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις ἐκ τοῦ μέρους τῆς αὐλαίας κατὰ τὴν συμβολὴν τῆς δευτέρας ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι ἀλ λήλαις εἰς ἑκάστην

6 Csinálj ötven arany horgocskát is, és e horgocskákkal foglald össze egyik kárpitot a másikkal, hogy a hajlék egygyé legyen.
Then make fifty gold hooks, joining the curtains together by the hooks, and in this way the House will be made.
καὶ ποιήσεις κρίκους πεντήκοντα χρυσοῦς καὶ συνάψεις τὰς αὐλαίας ἑτέραν τῇ ἑτέρᾳ τοῖς κρίκοις καὶ ἔσται ἡ σκηνὴ μία

7 Ezután csinálj kecskeszõr kárpitokat sátorul a hajlék fölé; tizenegy kárpitot csinálj ilyet.
And you are to make curtains of goats' hair for a tent over the House, eleven curtains.
καὶ ποιήσεις δέρρεις τριχίνας σκέπην ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἕνδεκα δέρρεις ποιήσεις αὐτάς

8 Egy kárpit hossza harmincz sing legyen, szélessége pedig egy kárpitnak négy sing; egy mértéke legyen a tizenegy kárpitnak.
Every curtain is to be thirty cubits long and four cubits wide, all of the same measure.
τὸ μῆκος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς ἔσται τριάκοντα πήχεων καὶ τεσσάρων πήχεων τὸ εὖρος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς μέτρον τὸ αὐτὸ ἔσται ταῖς ἕνδεκα δέρρεσι

9 És foglald egybe az öt kárpitot külön, és a hat kárpitot külön; a hatodik kárpitot pedig kétrét hajtsd a sátor elejére.
Five of these curtains are to be joined together, and the other six are to be joined together, the sixth being folded over to make a hanging in front of the tent.
καὶ συνάψεις τὰς πέντε δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ τὰς ἓξ δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτό καὶ ἐπιδιπλώσεις τὴν δέρριν τὴν ἕκτην κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς

10 És csinálj ötven hurkot az egyik kárpit szélén, a mely az egybefoglaltak között szélrõl van; és ötven hurkot a kárpit szélén a másik egybefoglalásban is.
And you are to put fifty twists of cord on the edge of the outside curtain of one group, and fifty twists on the edge of the outside curtain of the other group.
καὶ ποιήσεις ἀγκύλας πεντήκοντα ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς τῆς ἀνὰ μέσον κατὰ συμβολὴν καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεως τῆς συνα πτούσης τῆς δευτέρας

11 Csinálj ötven rézhorgocskát is, és akaszd a horgocskákat a hurkokba, és foglald egybe a sátort, hogy egygyé legyen.
Then make fifty brass hooks and put the hooks into the twists, joining the tent together to make it one.
καὶ ποιήσεις κρίκους χαλκοῦς πεντήκοντα καὶ συνάψεις τοὺς κρίκους ἐκ τῶν ἀγκυλῶν καὶ συνάψεις τὰς δέρρεις καὶ ἔσται ἕν

12 A sátor kárpitjának fölösleges része, a fölösleges kárpitnak fele csüggjön alá a hajlék hátulján.
And the folded part which is over of the curtains of the tent, the half-curtain which is folded back, will be hanging down over the back of the House.
καὶ ὑποθήσεις τὸ πλεονάζον ἐν ταῖς δέρρεσιν τῆς σκηνῆς τὸ ἥμισυ τῆς δέρρεως τὸ ὑπολελειμμένον ὑποκαλύψεις τὸ πλεονάζον τῶν δέρρεων τῆς σκηνῆς ὑποκαλύψεις ὀπίσω τῆς σκηνῆς

13 Egy singnyi pedig egyfelõl, és egy singnyi másfelõl, abból, a mi a sátor kárpitjainak hosszában fölösleges, bocsáttassék alá a hajlék oldalain egyfelõl is, másfelõl is, hogy befedje azt.
And the cubit which is over of the ten curtains at the sides will be hanging over the two sides of the House as a cover.
πῆχυν ἐκ τούτου καὶ πῆχυν ἐκ τούτου ἐκ τοῦ ὑπερέχοντος τῶν δέρρεων ἐκ τοῦ μήκους τῶν δέρρεων τῆς σκηνῆς ἔσται συγκαλύπτον ἐπὶ τὰ πλάγια τῆς σκηνῆς ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἵν α καλύπτῃ

14 Csinálj a sátornak takarót is veresre festett kosbõrökbõl, és e fölé is egy takarót borzbõrökbõl.
And then you are to make a cover for the tent, of sheepskins coloured red, and a cover of leather over that.
καὶ ποιήσεις κατακάλυμμα τῇ σκηνῇ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα καὶ ἐπικαλύμματα δέρματα ὑακίνθινα ἐπάνωθεν

15 Csinálj a hajlékhoz deszkákat is sittim-fából, felállogatva.
And you are to make upright boards of hard wood for the House.
καὶ ποιήσεις στύλους τῇ σκηνῇ ἐκ ξύλων ἀσήπτων

16 A deszka hossza tíz sing legyen; egy-egy deszka szélessége pedig másfél sing.
Every board is to be ten cubits high and a cubit and a half wide.
δέκα πήχεων ποιήσεις τὸν στῦλον τὸν ἕνα καὶ πήχεος ἑνὸς καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός

17 Egy-egy deszkának két csapja legyen, egyik a másiknak megfelelõ; így csináld a hajlék minden deszkáját.
Every board is to be joined to the one nearest to it by two tongues, and so for every board in the House.
δύο ἀγκωνίσκους τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ ἀντιπίπτοντας ἕτερον τῷ ἑτέρῳ οὕτως ποιήσεις πᾶσι τοῖς στύλοις τῆς σκηνῆς

18 A deszkákat pedig így csináld a hajlékhoz: húsz deszkát a déli oldalra, délfelé.
These are the boards needed for the house; twenty boards for the south side,
καὶ ποιήσεις στύλους τῇ σκηνῇ εἴκοσι στύλους ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ πρὸς βορρᾶν

19 A húsz deszka alá pedig negyven ezüst talpat csinálj, két talpat egy-egy deszka alá, annak két csapjához képest; megint két talpat egy-egy deszka alá, a két csapjához képest.
With forty silver bases under the twenty boards, two bases under every board to take its tongues.
καὶ τεσσαράκοντα βάσεις ἀργυρᾶς ποιήσεις τοῖς εἴκοσι στύλοις δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ

20 A hajlék másik oldalául is, észak felõl húsz deszkát.
And twenty boards for the second side of the house on the north,
καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον τὸ πρὸς νότον εἴκοσι στύλους

21 És azokhoz is negyven ezüst talpat; két talpat egy deszka alá, megint két talpat egy deszka alá.
With their forty silver bases, two under every board.
καὶ τεσσαράκοντα βάσεις αὐτῶν ἀργυρᾶς δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ

22 A hajlék nyugoti oldalául pedig csinálj hat deszkát.
And six boards for the back of the House on the west,
καὶ ἐκ τῶν ὀπίσω τῆς σκηνῆς κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν ποιήσεις ἓξ στύλους

23 A hajlék szegleteiül is csinálj két deszkát a két oldalon.
With two boards for the angles of the House at the back.
καὶ δύο στύλους ποιήσεις ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς σκηνῆς ἐκ τῶν ὀπισθίων

24 Kettõsen legyenek alólról kezdve, felül pedig együtt legyenek egy karikába foglalva; ilyen legyen mindkettõ; a két szeglet számára legyenek.
The two are to be joined together at the base and at the top to one ring, forming the two angles.
καὶ ἔσται ἐξ ἴσου κάτωθεν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔσονται ἴσοι ἐκ τῶν κεφαλίδων εἰς σύμβλησιν μίαν οὕτως ποιήσεις ἀμφοτέραις ταῖς δυσὶν γωνίαις ἔστωσαν

25 Legyen azért nyolcz deszka, és azokhoz tizenhat ezüst talp; két talp egy deszka alatt, megint két talp egy deszka alatt.
So there are to be eight boards, with their sixteen silver bases, two bases under every board.
καὶ ἔσονται ὀκτὼ στῦλοι καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν ἀργυραῖ δέκα ἓξ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί

26 Csinálj reteszrúdakat is sittim-fából; ötöt a hajlék egyik oldalának deszkáihoz.
And make rods of the same wood, five for the boards on the one side,
καὶ ποιήσεις μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων πέντε τῷ ἑνὶ στύλῳ ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους τῆς σκηνῆς

27 És öt reteszrúdat a hajlék másik oldalának deszkáihoz; és a hajlék nyugoti oldalának deszkáihoz is öt reteszrúdat hátulról.
And five for the boards on the other side of the House, and five for the west side of the House at the back.
καὶ πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ τῷ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ δευτέρῳ καὶ πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ τῷ ὀπισθίῳ τῷ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ πρὸς θάλασσαν

28 A középsõ reteszrúd pedig a deszkák közepén az egyik végtõl a másik végig érjen.
And the middle rod is to go through the rings of all the boards from end to end.
καὶ ὁ μοχλὸς ὁ μέσος ἀνὰ μέσον τῶν στύλων διικνείσθω ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κλίτους εἰς τὸ ἕτερον κλίτος

29 A deszkákat pedig borítsd meg aranynyal, és karikákat is aranyból csinálj azokhoz a reteszrúdak tartói gyanánt; a reteszrúdakat is megborítsd aranynyal.
And the boards are to be plated with gold, having gold rings for the rods to go through: and the rods are to be plated with gold.
καὶ τοὺς στύλους καταχρυσώσεις χρυσίῳ καὶ τοὺς δακτυλίους ποιήσεις χρυσοῦς εἰς οὓς εἰσάξεις τοὺς μοχλούς καὶ καταχρυσώσεις τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ

30 A hajlékot pedig azon a módon állítsd fel, a mint néked a hegyen mutattatott.
And you are to make the House from the design which you saw on the mountain.
καὶ ἀναστήσεις τὴν σκηνὴν κατὰ τὸ εἶδος τὸ δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει

31 És csinálj függönyt, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínû, és sodrott lenbõl; Kérubokkal, mestermunkával készítsék azt.
And you are to make a veil of the best linen, blue and purple and red, worked with designs of winged ones by a good workman:
καὶ ποιήσεις καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσσου νενησμένης ἔργον ὑφαντὸν ποιήσεις αὐτὸ χερουβιμ

32 És tedd azt sittim-fából való, aranynyal borított négy oszlopra, a melyeknek horgai aranyból legyenek, négy ezüst talpon.
Hanging it by gold hooks from four pillars of wood, plated with gold and fixed in silver bases.
καὶ ἐπιθήσεις αὐτὸ ἐπὶ τεσσάρων στύλων ἀσήπτων κεχρυσωμένων χρυσίῳ καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραῖ

33 És tedd a függönyt a horgok alá, és vidd oda a függöny mögé a bizonyság ládáját és az a függöny válaszsza el néktek a szent helyet a szentek szentjétõl.
And you are to put up the veil under the hooks, and put inside it the ark of the law: the veil is to be a division between the holy place and the most holy.
καὶ θήσεις τὸ καταπέτασμα ἐπὶ τοὺς στύλους καὶ εἰσοίσεις ἐκεῖ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου καὶ διοριεῖ τὸ καταπέτασμα ὑμῖν ἀνὰ μέσον τοῦ ἁγίου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων

34 Azután tedd rá a fedelet a bizonyság ládájára a szentek szentjébe.
You are to put the cover on the ark of the law, inside the most holy place.
καὶ κατακαλύψεις τῷ καταπετάσματι τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων

35 Az asztalt pedig helyezd a függönyön kívül, és a gyertyatartót az asztal ellenébe, a hajlék déli oldalába; az asztalt pedig tedd az északi oldalba.
And outside the veil you are to put the table, and the support for the lights opposite the table on the south side of the House; and the table is to be on the north side.
καὶ θήσεις τὴν τράπεζαν ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος καὶ τὴν λυχνίαν ἀπέναντι τῆς τραπέζης ἐπὶ μέρους τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς νότον καὶ τὴν τράπεζαν θήσεις ἐπὶ μέρους τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς βορρᾶν

36 És csinálj leplet a sátor nyilására is, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínû, és sodrott lenbõl, hímzõmunkával.
And you are to make a curtain for the doorway of the Tent, of the best linen with needlework of blue and purple and red.
καὶ ποιήσεις ἐπίσπαστρον ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης ἔργον ποικιλτοῦ

37 A lepelhez pedig csinálj öt oszlopot sittim-fából, és borítsd meg azokat aranynyal; azoknak horgai aranyból [legyenek], és önts azokhoz öt réztalpat.
And make five pillars for the curtain, of hard wood plated with gold; their hooks are to be of gold and their bases of brass
καὶ ποιήσεις τῷ καταπετάσματι πέντε στύλους καὶ χρυσώσεις αὐτοὺς χρυσίῳ καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ καὶ χωνεύσεις αὐτοῖς πέντε βάσεις χαλκᾶς

1 És csináld az oltárt sittim-fából, öt sing a hossza, és öt sing a szélessége; négyszegû legyen az oltár, és magassága három sing.
And make an altar of hard wood, a square altar, five cubits long, five cubits wide and three cubits high.
καὶ ποιήσεις θυσιαστήριον ἐκ ξύλων ἀσήπτων πέντε πήχεων τὸ μῆκος καὶ πέντε πήχεων τὸ εὖρος τετράγωνον ἔσται τὸ θυσιαστήριον καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτοῦ

2 Szarvakat is csinálj a négy szegletére, szarvai magából legyenek, és borítsd meg azt rézzel.
Put horns at the four angles of it, made of the same, plating it all with brass.
καὶ ποιήσεις τὰ κέρατα ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν ἐξ αὐτοῦ ἔσται τὰ κέρατα καὶ καλύψεις αὐτὰ χαλκῷ

3 Csinálj ahhoz fazekakat is a hamujának, hozzá való lapátokat, medenczéket, villákat és serpenyõket; minden hozzá való edényt rézbõl csinálj.
And make all its vessels, the baskets for taking away the dust of the fire, the spades and basins and meat-hooks and fire-trays, of brass.
καὶ ποιήσεις στεφάνην τῷ θυσιαστηρίῳ καὶ τὸν καλυπτῆρα αὐτοῦ καὶ τὰς φιάλας αὐτοῦ καὶ τὰς κρεάγρας αὐτοῦ καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ποιήσεις χαλκᾶ

4 Csinálj ahhoz háló forma rostélyt is rézbõl, és csinálj a hálóra négy rézkarikát, a négy szegletére.
And make a network of brass, with four brass rings at its four angles.
καὶ ποιήσεις αὐτῷ ἐσχάραν ἔργῳ δικτυωτῷ χαλκῆν καὶ ποιήσεις τῇ ἐσχάρᾳ τέσσαρας δακτυλίους χαλκοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη

5 És tedd azt az oltár párkányzata alá alulról, úgy hogy a háló az oltár közepéig érjen.
And put the network under the shelf round the altar so that the net comes half-way up the altar.
καὶ ὑποθήσεις αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου κάτωθεν ἔσται δὲ ἡ ἐσχάρα ἕως τοῦ ἡμίσους τοῦ θυσιαστηρίου

6 Csinálj az oltárhoz rúdakat is, sittim-fa rúdakat, és borítsd meg azokat rézzel.
And make rods for the altar, of hard wood, plated with brass.
καὶ ποιήσεις τῷ θυσιαστηρίῳ φορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων καὶ περιχαλκώσεις αὐτοὺς χαλκῷ

7 És dugják a rúdakat a karikákba, és legyenek azok a rúdak az oltár két oldalán, mikor azt hordozzák.
And put the rods through the rings at the two opposite sides of the altar, for lifting it.
καὶ εἰσάξεις τοὺς φορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους καὶ ἔστωσαν οἱ φορεῖς κατὰ τὰ πλευρὰ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ αἴρειν αὐτό

8 Üresre csináld azt, deszkákból; a mint néked a hegyen mutattatott, úgy csinálják.
The altar is to be hollow, boarded in with wood; make it from the design which you saw on the mountain.
κοῖλον σανιδωτὸν ποιήσεις αὐτό κατὰ τὸ παραδειχθέν σοι ἐν τῷ ὄρει οὕτως ποιήσεις αὐτό

9 Pitvart is csinálj a hajléknak; a déli oldalon a pitvarhoz szõnyegeket, sodrott lenbõl; száz sing legyen a hossza egy oldalnak.
And let there be an open space round the House, with hangings for its south side of the best linen, a hundred cubits long.
καὶ ποιήσεις αὐλὴν τῇ σκηνῇ εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα ἱστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης μῆκος ἑκατὸν πηχῶν τῷ ἑνὶ κλίτει

10 Ahhoz húsz oszlopot, húsz réz talpat, és az oszlopok horgait és átalkötõit ezüstbõl.
Their twenty pillars and their twenty bases are to be of brass; the hooks of the pillars and their bands are to be of silver.
καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ

11 Épen úgy az északi oldalon, hoszszában, száz sing hosszú szõnyeget; ahhoz húsz oszlopot, ezekhez húsz réztalpat, és az oszlopok horgait és átalkötõit ezüstbõl.
And on the north side in the same way, hangings a hundred cubits long, with twenty pillars of brass on bases of brass; their hooks and their bands are to be of silver.
οὕτως τῷ κλίτει τῷ πρὸς ἀπηλιώτην ἱστία ἑκατὸν πηχῶν μῆκος καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ καὶ οἱ κρίκοι καὶ αἱ ψαλίδες τῶν στύλων καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργύρῳ

12 A pitvar szélességéhez pedig nyugot felõl ötven sing szõnyeget; ahhoz tíz oszlopot és ezekhez tíz talpat.
And for the open space on the west side, the hangings are to be fifty cubits wide, with ten pillars and ten bases;
τὸ δὲ εὖρος τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ θάλασσαν ἱστία πεντήκοντα πηχῶν στῦλοι αὐτῶν δέκα καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα

13 A pitvarnak szélessége kelet felõl is ötven sing.
And on the east side the space is to be fifty cubits wide.
καὶ εὖρος τῆς αὐλῆς τὸ πρὸς νότον ἱστία πεντήκοντα πήχεων στῦλοι αὐτῶν δέκα καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα

14 És tizenöt sing szõnyeg legyen egyik oldalról, ehhez három oszlop, ezekhez pedig három talp.
On the one side of the doorway will be hangings fifteen cubits long, with three pillars and three bases;
καὶ πεντεκαίδεκα πήχεων τὸ ὕψος τῶν ἱστίων τῷ κλίτει τῷ ἑνί στῦλοι αὐτῶν τρεῖς καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς

15 A másik oldalról is tizenöt sing szõnyeg, ehhez három oszlop és ezekhez három talp.
And on the other side, hangings fifteen cubits long, with three pillars and three bases.
καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον δέκα πέντε πηχῶν τῶν ἱστίων τὸ ὕψος στῦλοι αὐτῶν τρεῖς καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς

16 A pitvar kapuján pedig húsz sing lepel legyen, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínû és sodrott lenbõl, himzõmunkával; ehhez négy oszlop, ezekhez pedig négy talp.
And across the doorway, a veil of twenty cubits of the best linen, made of needlework of blue and purple and red, with four pillars and four bases.
καὶ τῇ πύλῃ τῆς αὐλῆς κάλυμμα εἴκοσι πηχῶν τὸ ὕψος ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης τῇ ποικιλίᾳ τοῦ ῥαφιδευτοῦ στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες

17 A pitvar minden oszlopát ezüst átalkötõk vegyék körûl, horgaik ezüstbõl, talpaik pedig rézbõl legyenek.
All the pillars round the open space are to have silver bands, with hooks of silver and bases of brass.
πάντες οἱ στῦλοι τῆς αὐλῆς κύκλῳ κατηργυρωμένοι ἀργυρίῳ καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ

18 A pitvar hossza száz sing, és szélessége ötven-ötven, magassága pedig öt sing; [leplei] sodrott lenbõl, talpai pedig rézbõl legyenek.
The open space is to be a hundred cubits long, fifty cubits wide, with sides five cubits high, curtained with the best linen, with bases of brass.
τὸ δὲ μῆκος τῆς αὐλῆς ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν καὶ εὖρος πεντήκοντα ἐπὶ πεντήκοντα καὶ ὕψος πέντε πηχῶν ἐκ βύσσου κεκλωσμένης καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ

19 A hajlék minden edénye, az ahhoz való mindennemû szolgálatban, és minden szege, és a pitvarnak is minden szege rézbõl legyen.
All the instruments for the work of the House, and all its nails, and the nails of the open space are to be of brass.
καὶ πᾶσα ἡ κατασκευὴ καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα καὶ οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς χαλκοῖ

20 Te pedig parancsold meg az Izráel fiainak, hogy hozzanak néked tiszta faolajat, a melyet a világításhoz sajtoltak, hogy szünet nélkül égõ lámpát gyujthassanak.
Give orders to the children of Israel to give you clear olive oil for the lights, so that a light may be burning there at all times.
καὶ σὺ σύνταξον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ λαβέτωσάν σοι ἔλαιον ἐξ ἐλαίων ἄτρυγον καθαρὸν κεκομμένον εἰς φῶς καῦσαι ἵνα κάηται λύχνος διὰ παντός

21 A gyülekezet sátorában a függönyön kivül, a mely a bizonyság elõtt van, készítsék el azt Áron és az õ fiai, estvétõl fogva reggelig az Úr elõtt. Örök rendtartás [legyen] [ez] az õ nemzetségöknél Izráel fiai között.
Let Aaron and his sons put this in order, evening and morning, before the Lord, inside the Tent of meeting, outside the veil which is before the ark; this is to be an order for ever, from generation to generation, to be kept by the children of Israel.
ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἐπὶ τῆς διαθήκης καύσει αὐτὸ ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἀφ' ἑσπέρας ἕως πρωὶ ἐναντίον κυρίου νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν παρὰ τῶν υἱῶν ισραηλ

1 Te pedig hívasd magadhoz a te atyádfiát Áront, és az õ fiait õ vele az Izráel fiai közûl, hogy papjaim legyenek: Áron, Nádáb, Abihu, Eleázár, Ithamár, Áronnak fiai.
Now let Aaron your brother, and his sons with him, come near from among the children of Israel, so that they may be my priests, even Aaron, and Nadab, Abihu, Eleazar, and Ithamar, his sons.
καὶ σὺ προσαγάγου πρὸς σεαυτὸν τόν τε ααρων τὸν ἀδελφόν σου καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱῶν ισραηλ ἱερατεύειν μοι ααρων καὶ ναδαβ καὶ αβιουδ καὶ ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ υἱοὺς ααρων

2 És csinálj szent ruhákat Áronnak a te atyádfiának, dicsõségére és ékességére.
And make holy robes for Aaron your brother, so that he may be clothed with glory and honour.
καὶ ποιήσεις στολὴν ἁγίαν ααρων τῷ ἀδελφῷ σου εἰς τιμὴν καὶ δόξαν

3 És szólj minden bölcs szívûeknek, a kiket betöltöttem a bölcseség lelkével, hogy csinálják meg az Áron ruháit, az õ felszentelésére, hogy papom legyen.
Give orders to all the wise-hearted workmen, whom I have made full of the spirit of wisdom, to make robes for Aaron, so that he may be made holy as my priest.
καὶ σὺ λάλησον πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῇ διανοίᾳ οὓς ἐνέπλησα πνεύματος αἰσθήσεως καὶ ποιήσουσιν τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν ααρων εἰς τὸ ἅγιον ἐν ᾗ ἱερατεύσει μοι

4 Ezek pedig a ruhák, a melyeket készítsenek: hósen, efód, palást, koczkás köntös, süveg és öv. És csináljanak szent ruhákat Áronnak a te atyádfiának, és az õ fiainak, hogy papjaim legyenek.
This is what they are to make: a priest's bag, an ephod, and a robe, and a coat of coloured needlework, a head-dress, and a linen band; they are to make holy robes for Aaron your brother and for his sons, so that they may do the work of priests for me.
καὶ αὗται αἱ στολαί ἃς ποιήσουσιν τὸ περιστήθιον καὶ τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸν ποδήρη καὶ χιτῶνα κοσυμβωτὸν καὶ κίδαριν καὶ ζώνην καὶ ποιήσουσιν στολὰς ἁγίας ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερατεύειν μοι

5 Vegyék hát õk elõ az aranyat, és a kék, és a bíborpiros, és a karmazsinszínû [fonalat] és a len[fonalat.]
They are to take the gold and blue and purple and red and the best linen,
καὶ αὐτοὶ λήμψονται τὸ χρυσίον καὶ τὴν ὑάκινθον καὶ τὴν πορφύραν καὶ τὸ κόκκινον καὶ τὴν βύσσον

6 És csinálják az efódot aranyból, kék és bíborpiros, karmazsinszínû és sodrott lenbõl, mestermunkával.
And make the ephod of gold and blue and purple and red and the best linen, the work of a designer.
καὶ ποιήσουσιν τὴν ἐπωμίδα ἐκ βύσσου κεκλωσμένης ἔργον ὑφαντὸν ποικιλτοῦ

7 Két vállkötõ is legyen hozzá kapcsolva a két végéhez, hogy összekapcsoltathassék.
It is to have two bands stitched to it at the top of the arms, joining it together.
δύο ἐπωμίδες συνέχουσαι ἔσονται αὐτῷ ἑτέρα τὴν ἑτέραν ἐπὶ τοῖς δυσὶ μέρεσιν ἐξηρτημέναι

8 Átkötõ öve pedig, a mely rajta van, ugyanolyan mívû és abból való legyen; aranyból, kék, és bíborpiros, és karmazsinszinû, és sodrott lenbõl.
And the beautifully worked band, which goes on it, is to be of the same work and the same material, of gold and blue and purple and red and twisted linen-work.
καὶ τὸ ὕφασμα τῶν ἐπωμίδων ὅ ἐστιν ἐπ' αὐτῷ κατὰ τὴν ποίησιν ἐξ αὐτοῦ ἔσται ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου διανενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης

9 Annakutána végy két ónix-követ, és mesd fel azokra az Izráel fiainak neveit.
You are to take two beryl stones, on which the names of the children of Israel are to be cut:
καὶ λήμψῃ τοὺς δύο λίθους λίθους σμαράγδου καὶ γλύψεις ἐν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ισραηλ

10 Hatnak nevét az egyik kõre, a másik hatnak nevét pedig a másik kõre, az õ születésök szerint.
Six names on the one stone and six on the other, in the order of their birth.
ἓξ ὀνόματα ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα καὶ τὰ ἓξ ὀνόματα τὰ λοιπὰ ἐπὶ τὸν λίθον τὸν δεύτερον κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν

11 Kõmetszõ munkával, a mint a pecsétet metszik, [úgy] metszesd e két követ az Izráel fiainak neveire; köröskörûl arany boglárokba csináld azokat.
With the work of a jeweller, like the cutting of a stamp, the names of the children of Israel are to be cut on them, and they are to be fixed in twisted frames of gold.
ἔργον λιθουργικῆς τέχνης γλύμμα σφραγῖδος διαγλύψεις τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τοῖς ὀνόμασιν τῶν υἱῶν ισραηλ

12 És tedd e két követ az efód vállkötõire, az Izráel fiaira való emlékeztetés kövei gyanánt, hogy emlékeztetõül hordozza Áron azoknak neveit az õ két vállán az Úr elõtt.
And the two stones are to be placed on the ephod, over the arm-holes, to be stones of memory for the children of Israel: Aaron will have their names on his arms when he goes in before the Lord, to keep the Lord in mind of them.
καὶ θήσεις τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς ἐπωμίδος λίθοι μνημοσύνου εἰσὶν τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἀναλήμψεται ααρων τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ισραηλ ἔναντι κυρίου ἐπὶ τῶν δ ύο ὤμων αὐτοῦ μνημόσυνον περὶ αὐτῶν

13 Csinálj annakokáért arany boglárokat,
And you are to make twisted frames of gold;
καὶ ποιήσεις ἀσπιδίσκας ἐκ χρυσίου καθαροῦ

14 És két lánczot tiszta aranyból; fonatékosan csináld azokat; sodrott mívûek legyenek, és tedd rá a sodrott lánczokat a boglárokra.
And two chains of the best gold, twisted like cords; and have the chains fixed on to the frames.
καὶ ποιήσεις δύο κροσσωτὰ ἐκ χρυσίου καθαροῦ καταμεμιγμένα ἐν ἄνθεσιν ἔργον πλοκῆς καὶ ἐπιθήσεις τὰ κροσσωτὰ τὰ πεπλεγμένα ἐπὶ τὰς ἀσπιδίσκας κατὰ τὰς παρωμίδας α ὐτῶν ἐκ τῶν ἐμπροσθίων

15 Azután csináld meg az ítéletnek hósenét mestermunkával; úgy csináld mint az efódot csináltad: aranyból, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínû, és sodrott lenbõl csináld azt.
And make a priest's bag for giving decisions, designed like the ephod, made of gold and blue and purple and red and the best linen.
καὶ ποιήσεις λογεῖον τῶν κρίσεων ἔργον ποικιλτοῦ κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῆς ἐπωμίδος ποιήσεις αὐτό ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης ποιήσεις αὐτό

16 Négyszögû legyen, kétrétû, egy arasznyi hosszú és egy arasznyi széles.
It is to be square, folded in two, a hand-stretch long and a hand-stretch wide.
τετράγωνον ἔσται διπλοῦν σπιθαμῆς τὸ μῆκος καὶ σπιθαμῆς τὸ εὖρος

17 És foglalj abba befoglalni való köveket; négy sor követ, ilyen sorban: szárdiusz, topáz és smaragd; ez az elsõ sor.
And on it you are to put four lines of jewels; the first line is to be a cornelian, a chrysolite, and an emerald;
καὶ καθυφανεῖς ἐν αὐτῷ ὕφασμα κατάλιθον τετράστιχον στίχος λίθων ἔσται σάρδιον τοπάζιον καὶ σμάραγδος ὁ στίχος ὁ εἷς

18 A második sor pedig: karbunkulus, zafir és gyémánt.
The second, a ruby, a sapphire, and an onyx;
καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος ἄνθραξ καὶ σάπφειρος καὶ ἴασπις

19 A harmadik sor: jáczint, agát és amethiszt.
The third, a jacinth, an agate, and an amethyst;
καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος λιγύριον ἀχάτης καὶ ἀμέθυστος

20 A negyedik sor: krizolith, ónix és jáspis; arany boglárokba legyenek foglalva.
The fourth, a topaz, a beryl, and a jasper; they are to be fixed in twisted frames of gold.
καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος χρυσόλιθος καὶ βηρύλλιον καὶ ὀνύχιον περικεκαλυμμένα χρυσίῳ συνδεδεμένα ἐν χρυσίῳ ἔστωσαν κατὰ στίχον αὐτῶν

21 A kövek tehát az Izráel fiainak nevei szerint legyenek, tizenkettõ [legyen] az õ nevök szerint; mint a pecsét, úgy legyen metszve, mindenik a reá való névvel, a tizenkét nemzetség szerint.
The jewels are to be twelve in number, for the names of the children of Israel; every jewel having the name of one of the twelve tribes cut on it as on a stamp.
καὶ οἱ λίθοι ἔστωσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν ισραηλ δέκα δύο κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν γλυφαὶ σφραγίδων ἕκαστος κατὰ τὸ ὄνομα ἔστωσαν εἰς δέκα δύο φυλάς

22 A hósenre pedig csinálj fonatékos lánczokat, sodrott mívûeket, tiszta aranyból.
And you are to make two chains of gold, twisted like cords, to be fixed to the priest's bag.
καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον κροσσοὺς συμπεπλεγμένους ἔργον ἁλυσιδωτὸν ἐκ χρυσίου καθαροῦ

29 És viselje Áron az Izráel fiainak neveit az ítélet hósenén, az õ szíve felett, a mikor bemegy a szenthelyre, emlékeztetõûl az Úr elõtt szüntelen.
And so Aaron will have the names of the children of Israel on the priest's bag over his heart whenever he goes into the holy place, to keep the memory of them before the Lord.
καὶ λήμψεται ααρων τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ισραηλ ἐπὶ τοῦ λογείου τῆς κρίσεως ἐπὶ τοῦ στήθους εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον μνημόσυνον ἔναντι τοῦ θεοῦ [29α] καὶ θήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖο ν τῆς κρίσεως τοὺς κροσσούς τὰ ἁλυσιδωτὰ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ λογείου ἐπιθήσεις καὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κατ ὰ πρόσωπον

30 Azután tedd az ítéletnek hósenébe az Urimot és Thummimot, hogy legyenek azok az Áron szíve felett, a mikor bemegy az Úr eleibe, és hordozza Áron az Izráel fiainak ítéletét az õ szívén az Úr színe elõtt szüntelen.
And in the bag you are to put the Urim and Thummim, so that they may be on Aaron's heart whenever he goes in before the Lord; and Aaron may have the power of making decisions for the children of Israel before the Lord at all times.
καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ στήθους ααρων ὅταν εἰσπορεύηται εἰς τὸ ἅγιον ἐναντίον κυρίου καὶ οἴσει ααρων τὰς κρίσεις τῶν υἱῶν ισραηλ ἐπὶ τοῦ στήθους ἐναντίον κυρίου διὰ παντός

31 És csináld az efód palástját egészen kék lenbõl.
The robe which goes with the ephod is to be made all of blue;
καὶ ποιήσεις ὑποδύτην ποδήρη ὅλον ὑακίνθινον

32 Közepén legyen nyílás a fejének; a nyílásnak szegése legyen köröskörûl, takácsmunka, olyan legyen mint a pánczél nyílása, hogy el ne szakadjon.
With a hole at the top, in the middle of it; the hole is to be edged with a band to make it strong like the hole in the coat of a fighting-man, so that it may not be broken open.
καὶ ἔσται τὸ περιστόμιον ἐξ αὐτοῦ μέσον ᾧαν ἔχον κύκλῳ τοῦ περιστομίου ἔργον ὑφάντου τὴν συμβολὴν συνυφασμένην ἐξ αὐτοῦ ἵνα μὴ ῥαγῇ

33 És ennek alsó peremére csinálj gránátalmákat, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínû lenbõl, a peremére köröskörûl, és ezek közé arany csengettyûket is köröskörûl.
And round the skirts of it put fruits in blue and purple and red, with bells of gold between;
καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου κάτωθεν ὡσεὶ ἐξανθούσης ῥόας ῥοίσκους ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου διανενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης ἐπὶ τοῦ λώμ ατος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ τὸ αὐτὸ δὲ εἶδος ῥοίσκους χρυσοῦς καὶ κώδωνας ἀνὰ μέσον τούτων περικύκλῳ

34 Arany csengettyû, meg gránátalma, arany csengettyû, meg gránátalma legyen a palást peremén köröskörül.
A gold bell and a fruit in turn all round the skirts of the robe.
παρὰ ῥοίσκον χρυσοῦν κώδωνα καὶ ἄνθινον ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ

35 És legyen az Áronon, a mikor szolgál, hogy hallassék annak csengése, a mikor bemegy a szenthelybe az Úr eleibe, és mikor kijön, hogy meg ne haljon.
Aaron is to put it on for his holy work; and the sound of it will be clear, when he goes into the holy place before the Lord, and when he comes out, keeping him safe from death.
καὶ ἔσται ααρων ἐν τῷ λειτουργεῖν ἀκουστὴ ἡ φωνὴ αὐτοῦ εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον ἐναντίον κυρίου καὶ ἐξιόντι ἵνα μὴ ἀποθάνῃ

36 Csinálj egy lapot is tiszta aranyból, és mesd ki arra, mint a pecsétet metszik: Szentség az Úrnak.
You are to make a plate of the best gold, cutting on it, as on a stamp, these words: HOLY TO THE LORD.
καὶ ποιήσεις πέταλον χρυσοῦν καθαρὸν καὶ ἐκτυπώσεις ἐν αὐτῷ ἐκτύπωμα σφραγῖδος ἁγίασμα κυρίου

37 És kösd azt kék zsinórra, hogy legyen az a süvegen; a süvegnek elõrészén legyen az.
Put a blue cord on it and put it on the front of the twisted head-dress:
καὶ ἐπιθήσεις αὐτὸ ἐπὶ ὑακίνθου κεκλωσμένης καὶ ἔσται ἐπὶ τῆς μίτρας κατὰ πρόσωπον τῆς μίτρας ἔσται

38 És legyen az az Áronnak homlokán, hogy Áron viselje a szent áldozatok körûl elkövetett vétket, a melyeket az Izráel fiai mindenféle szent adományaikban szentelnek. Legyen azért szüntelen a homlokán, hogy kedvesekké tegye õket az Úr elõtt.
And it will be over Aaron's brow, so that Aaron will be responsible for any error in all the holy offerings made by the children of Israel; it will be on his brow at all times, so that their offerings may be pleasing to the Lord.
καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ μετώπου ααρων καὶ ἐξαρεῖ ααρων τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἁγίων ὅσα ἂν ἁγιάσωσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ παντὸς δόματος τῶν ἁγίων αὐτῶν καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ μετώπου α ρων διὰ παντός δεκτὸν αὐτοῖς ἔναντι κυρίου

39 A lenköntöst pedig koczkásan készítsd, és a süveget lenbõl csináld, az övet meg hímzõ munkával készítsd.
The coat is to be made of the best linen, worked in squares; and you are to make a head-dress of linen, and a linen band worked in needlework.
καὶ οἱ κόσυμβοι τῶν χιτώνων ἐκ βύσσου καὶ ποιήσεις κίδαριν βυσσίνην καὶ ζώνην ποιήσεις ἔργον ποικιλτοῦ

40 Az Áron fiainak is csinálj köntösöket, és csinálj nékik öveket is, meg süvegeket is csinálj nékik, dicsõségökre és ékességökre.
And for Aaron's sons you are to make coats, and bands, and head-dresses, so that they may be clothed with glory and honour.
καὶ τοῖς υἱοῖς ααρων ποιήσεις χιτῶνας καὶ ζώνας καὶ κιδάρεις ποιήσεις αὐτοῖς εἰς τιμὴν καὶ δόξαν

41 És öltöztesd fel azokba Áront a te atyádfiát, és az õ fiait vele együtt, és kend fel õket, iktasd be õket tisztjökbe, és szenteld fel õket, hogy papjaimmá legyenek.
These you are to put on Aaron, your brother, and on his sons, putting oil on them, separating them and making them holy, to do the work of priests to me.
καὶ ἐνδύσεις αὐτὰ ααρων τὸν ἀδελφόν σου καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ χρίσεις αὐτοὺς καὶ ἐμπλήσεις αὐτῶν τὰς χεῖρας καὶ ἁγιάσεις αὐτούς ἵνα ἱερατεύωσίν μοι

42 Csinálj nékik lábravalókat is gyolcsból, hogy befödjék [azoknak]mezítelen testét, és az ágyéktól a tomporig érjenek.
And you are to make them linen trousers, covering their bodies from the middle to the knee;
και ποιήσεις αὐτοῖς περισκελῆ λινᾶ καλύψαι ἀσχημοσύνην χρωτὸς αὐτῶν ἀπὸ ὀσφύος ἕως μηρῶν ἔσται

43 És legyenek azok Áronon és az õ fiain, a mikor bemennek a gyülekezet sátorába, vagy a mikor az oltárhoz járulnak, a szenthelyen való szolgálattételre, hogy bûnt ne vigyenek oda és meg ne haljanak. Örökkévaló rendtartás ez [Áron]nak és az õ magvának õ utána.
Aaron and his sons are to put these on whenever they go into the Tent of meeting or come near the altar, when they are doing the work of the holy place, so that they may be free from any sin causing death: this is to be an order for him and his seed after him for ever.
καὶ ἕξει ααρων αὐτὰ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὡς ἂν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἢ ὅταν προσπορεύωνται λειτουργεῖν πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἁγίου καὶ οὐκ ἐπάξον ται πρὸς ἑαυτοὺς ἁμαρτίαν ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν νόμιμον αἰώνιον αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν

1 Ez az, a mit õ velök cselekedjél, az õ felszentelésökre, hogy az én papjaim legyenek: Végy egy tulkot, fiatal marhát, és hiba nélkül való két kost.
This is what you are to do to make them holy, to do the work of priests to me: Take one young ox and two male sheep, without any mark on them,
καὶ ταῦτά ἐστιν ἃ ποιήσεις αὐτοῖς ἁγιάσαι αὐτοὺς ὥστε ἱερατεύειν μοι αὐτούς λήμψῃ μοσχάριον ἐκ βοῶν ἓν καὶ κριοὺς δύο ἀμώμους

2 És kovásztalan kenyeret, és olajjal elegyített kovásztalan kalácsokat, meg olajjal kent kovásztalan lepényeket is; búzalisztlángból készítsd azokat.
And unleavened bread, and unleavened cakes mixed with oil, and thin unleavened cakes on which oil has been put, made of the best bread-meal;
καὶ ἄρτους ἀζύμους πεφυραμένους ἐν ἐλαίῳ καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ σεμίδαλιν ἐκ πυρῶν ποιήσεις αὐτά

3 És tedd azokat egy kosárba, és vidd fel azokat a kosárban, a tulokkal és a két kossal együtt.
Put these in a basket and take them, with the ox and the two sheep.
καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ ἐπὶ κανοῦν ἓν καὶ προσοίσεις αὐτὰ ἐπὶ τῷ κανῷ καὶ τὸ μοσχάριον καὶ τοὺς δύο κριούς

4 Áront pedig és az õ fiait állítsd a gyülekezet sátorának ajtaja elé, és mosd meg õket vízzel.
And let Aaron and his sons come to the door of the Tent of meeting, and there let them be washed with water.
καὶ ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ λούσεις αὐτοὺς ἐν ὕδατι

5 És vedd a ruhákat, és öltöztesd fel Áront a köntösbe, az efódhoz való palástba, és az efódba, meg a hósenbe és övezd fel õt az efód övével.
Take the robes, and put the coat and the dress and the ephod and the priest's bag on Aaron; put the band of needlework round him,
καὶ λαβὼν τὰς στολὰς ἐνδύσεις ααρων τὸν ἀδελφόν σου καὶ τὸν χιτῶνα τὸν ποδήρη καὶ τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸ λογεῖον καὶ συνάψεις αὐτῷ τὸ λογεῖον πρὸς τὴν ἐπωμίδα

6 Tedd a süveget is fejére, és a szent koronát tedd a süvegre.
And let the head-dress be placed on his head and the holy crown on the head-dress.
καὶ ἐπιθήσεις τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσεις τὸ πέταλον τὸ ἁγίασμα ἐπὶ τὴν μίτραν

7 És vedd a kenetnek olaját, és töltsd az õ fejére, így kend fel õt.
Then take the oil and put it on his head.
καὶ λήμψῃ τοῦ ἐλαίου τοῦ χρίσματος καὶ ἐπιχεεῖς αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ χρίσεις αὐτόν

8 Fiait is állítsd elõ, és öltöztesd fel õket [a] köntösökbe.
And take his sons and put their robes on them;
καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις καὶ ἐνδύσεις αὐτοὺς χιτῶνας

9 És övezd körûl õket övvel, Áront és az õ fiait, és tégy a fejökre süvegeket is, hogy övék legyen a papság örök rendelés szerint. Így iktasd be tisztökbe Áront és fiait.
And put the linen bands round Aaron and his sons, and the head-dresses on them, to make them priests by my order for ever: so you are to make Aaron and his sons holy to me.
καὶ ζώσεις αὐτοὺς ταῖς ζώναις καὶ περιθήσεις αὐτοῖς τὰς κιδάρεις καὶ ἔσται αὐτοῖς ἱερατεία ἐμοὶ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ τελειώσεις τὰς χεῖρας ααρων καὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ

10 Azután állíttasd a tulkot a gyülekezet sátora elé, és Áron és az õ fiai tegyék kezeiket a tulok fejére.
Then let the ox be taken in front of the Tent of meeting: and let Aaron and his sons put their hands on its head.
καὶ προσάξεις τὸν μόσχον ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐπιθήσουσιν ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

11 És vágd le a tulkot az Úr elõtt a gyülekezet sátorának ajtajánál.
And you are to put the ox to death before the Lord at the door of the Tent of meeting.
καὶ σφάξεις τὸν μόσχον ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

12 Azután végy a tulok vérébõl, és hintsd azt ujjaiddal az oltár szarvaira; a [többi] vért pedig töltsd mind az oltár aljára.
Then take some of the blood of the ox, and put it on the horns of the altar with your finger, draining out all the rest of the blood at the base of the altar.
καὶ λήμψῃ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου καὶ θήσεις ἐπὶ τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τῷ δακτύλῳ σου τὸ δὲ λοιπὸν πᾶν αἷμα ἐκχεεῖς παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου

13 És vedd a kövérébõl mindazt, a mi a belet fedi, és a májon lévõ hártyát, és a két vesét a rajtok lévõ kövérrel együtt, és füstölögtesd el az oltáron.
And take all the fat covering the inside of the ox, and the fat joining the liver and the two kidneys with the fat round them, and let them be burned on the altar;
καὶ λήμψῃ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

14 A tulok húsát, bõrét és ganéját pedig égesd el a táboron kívül: bûnért való áldozat az.
But the flesh of the ox and its skin and its waste parts are to be burned outside the circle of the tents, for it is a sin-offering.
τὰ δὲ κρέα τοῦ μόσχου καὶ τὸ δέρμα καὶ τὴν κόπρον κατακαύσεις πυρὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἁμαρτίας γάρ ἐστιν

15 Vedd az egyik kost is, és Áron és az õ fiai tegyék kezeiket a kos fejére.
Then take one of the sheep, and let Aaron and his sons put their hands on its head.
καὶ τὸν κριὸν λήμψῃ τὸν ἕνα καὶ ἐπιθήσουσιν ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ

16 Azután vágd le a kost, és vedd annak vérét, és hintsd azt az oltárra köröskörûl.
Then let it be put to death, so that the sides of the altar are marked with its blood.
καὶ σφάξεις αὐτὸν καὶ λαβὼν τὸ αἷμα προσχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ

17 A kost pedig vagdald tagjaira, és mosd meg a belét és lábszárait, és tedd rá tagjaira és fejére.
Then the sheep is to be cut up into its parts, and after washing its legs and its inside parts, you are to put them with the parts and the head,
καὶ τὸν κριὸν διχοτομήσεις κατὰ μέλη καὶ πλυνεῖς τὰ ἐνδόσθια καὶ τοὺς πόδας ὕδατι καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ διχοτομήματα σὺν τῇ κεφαλῇ

18 Azután füstölögtesd el az egész kost az oltáron: égõáldozat az az Úrnak, kedves illatú tûzáldozat az Úrnak.
And let them all be burned on the altar as a burned offering to the Lord: a sweet smell, an offering made by fire to the Lord.
καὶ ἀνοίσεις ὅλον τὸν κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὁλοκαύτωμα κυρίῳ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας θυσίασμα κυρίῳ ἐστίν

19 Vedd a másik kost is, és Áron és az õ fiai tegyék kezeiket a kos fejére.
Then take the other sheep; and after Aaron and his sons have put their hands on its head,
καὶ λήμψῃ τὸν κριὸν τὸν δεύτερον καὶ ἐπιθήσει ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ

20 Azután vágd le a kost, és végy annak vérébõl, és hintsd meg azzal Áron füle czimpáját és az õ fiai jobb fülének czimpáját, és az õ jobb kezök hüvelykét és jobb lábok hüvelykét; a [többi] vért pedig hintsd az oltárra köröskörül.
You are to put the sheep to death, and take some of its blood and put it on the point of Aaron's right ear, and of the right ears of his sons, and on the thumbs of their right hands and the great toes of their right feet, dropping the rest of the blood on the sides of the altar.
καὶ σφάξεις αὐτὸν καὶ λήμψῃ τοῦ αἵματος αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς ααρων τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν δεξιῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν

21 Azután végy a vérbõl, mely az oltáron van, és a kenetnek olajából, és hintsd Áronra és az õ ruháira, s vele együtt az õ fiaira és az õ fiainak ruháira, hogy szent legyen õ és az õ ruhái, s vele együtt az õ fiai és az õ fiainak ruhái.

Then take some of the blood on the altar, and the oil, and put it on Aaron and his robes and on his sons and on their robes, so that he and his robes and his sons and their robes may be made holy.

καὶ λήμψῃ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως καὶ ῥανεῖς ἐπὶ ααρων καὶ ἐπὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἁγιασθήσεται αὐτὸς καὶ ἡ στολὴ αὐτοῦ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ στολαὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ τὸ δὲ αἷμα τοῦ κριοῦ προσχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ

22 Azután vedd a kosból a kövérét, a farkát s a belet borító kövéret, meg a máj hártyáját, meg a két veséjét a rajtok levõ kövérével, és a jobb lapoczkát; mert felavatási kos ez.

Then take the fat of the sheep, the fat tail, the fat covering the insides, and the fat joining the liver and the two kidneys with the fat round them, and the right leg; for by the offering of this sheep they are to be marked out as priests:

καὶ λήμψῃ ἀπὸ τοῦ κριοῦ τὸ στέαρ αὐτοῦ καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν ἔστιν γὰρ τελείωσις αὕτη

23 Meg egy kenyeret és egy olajos kalácsot és egy lepényt a kovásztalan kenyérnek kosarából, mely az Úr elõtt van;

And take one bit of bread and one cake of oiled bread and one thin cake out of the basket of unleavened bread which is before the Lord:

καὶ ἄρτον ἕνα ἐξ ἐλαίου καὶ λάγανον ἓν ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῶν ἀζύμων τῶν προτεθειμένων ἔναντι κυρίου

24 És rakd mindezeket az Áron kezeire és az Áron fiainak kezeire, és lóbáltasd meg azokat az Úr elõtt.

And put them all on the hands of Aaron and of his sons, to be waved for a wave offering before the Lord.

καὶ ἐπιθήσεις τὰ πάντα ἐπὶ τὰς χεῖρας ααρων καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἀφοριεῖς αὐτοὺς ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου

25 Azután vedd le azokat kezükrõl, és füstölögtesd el az oltáron az égõáldozat felett kedves illatul az Úr elõtt; az Úrnak tûzáldozata az.

Then take them from their hands, and let them be burned on the burned offering on the altar, a sweet smell before the Lord, an offering made by fire to the Lord.

καὶ λήμψῃ αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως εἰς ὀσμὴν εὐωδίας ἔναντι κυρίου κάρπωμά ἐστιν κυρίῳ

26 Vedd az Áron felavatási kosának szegyét is, és lóbbáld meg azt az Úr elõtt; azután legyen az a te részed.

Then take the breast of Aaron's sheep, waving it before the Lord; and it is to be your part of the offering.

καὶ λήμψῃ τὸ στηθύνιον ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως ὅ ἐστιν ααρων καὶ ἀφοριεῖς αὐτὸ ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου καὶ ἔσται σοι ἐν μερίδι

27 Így szenteld meg a meglóbbált szegyet és a felemelt lapoczkát, a melyet meglóbbáltak és a melyet felemeltek, Áronnak és az õ fiainak felavatási kosából.

So you are to make holy the breast of the sheep which is waved and the leg which is lifted up on high, that is, of the sheep which is offered for Aaron and his sons;

καὶ ἁγιάσεις τὸ στηθύνιον ἀφόρισμα καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος ὃς ἀφώρισται καὶ ὃς ἀφῄρηται ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως ἀπὸ τοῦ ααρων καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ

28 És legyen ez Áronnak és az õ fiainak része örökké az Izráel fiaitól: mert felmutatott adomány ez, és felmutatott adomány legyen Izráel fiai részérõl az õ hálaáldozataikból; az Úrnak felmutatott adomány.

And it will be their part as a right for ever from the children of Israel, it is a special offering from the children of Israel, made from their peace-offerings, a special offering lifted up to the Lord.

καὶ ἔσται ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ νόμιμον αἰώνιον παρὰ τῶν υἱῶν ισραηλ ἔστιν γὰρ ἀφαίρεμα τοῦτο καὶ ἀφαίρεμα ἔσται παρὰ τῶν υἱῶν ισραηλ ἀπὸ τῶν θυμάτων τῶν σωτηρίων τῶν υἱῶν ισραηλ ἀφαίρεμα κυρίῳ

29 A szent öltözetek pedig, a melyek az Áronéi, legyenek õ utána az õ fiaié, hogy azokban kenettessenek fel, és azokban állíttassanak tisztökbe.

And Aaron's holy robes will be used by his sons after him; they will put them on when they are made priests.

καὶ ἡ στολὴ τοῦ ἁγίου ἥ ἐστιν ααρων ἔσται τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτόν χρισθῆναι αὐτοὺς ἐν αὐτοῖς καὶ τελειῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν

30 Hét napon öltözzék azokba, a ki az õ fiai közül õ utána pap lesz, a ki bemenendõ lesz a gyülekezet sátorába, hogy a szent helyen szolgáljon.

For seven days the son who becomes priest in his place will put them on when he comes into the Tent of meeting to do the work of the holy place.

ἑπτὰ ἡμέρας ἐνδύσεται αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ὁ ἀντ' αὐτοῦ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὃς εἰσελεύσεται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λειτουργεῖν ἐν τοῖς ἁγίοις

31 A felavatási kost pedig vedd, és fõzd meg annak húsát szent helyen.
Then take the sheep of the wave offering and let its flesh be cooked in water in a holy place.
καὶ τὸν κριὸν τῆς τελειώσεως λήμψῃ καὶ ἑψήσεις τὰ κρέα ἐν τόπῳ ἁγίῳ

32 És a kosnak húsát és a kenyeret, mely a kosárban van, a gyülekezet sátorának ajtajánál egye meg Áron és az õ fiai.
And let Aaron and his sons make a meal of it, with the bread in the basket, at the door of the Tent of meeting.
καὶ ἔδονται ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰ κρέα τοῦ κριοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἐν τῷ κανῷ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

33 Õk egyék meg azokat, a mik által az engesztelés történt, hogy tisztökbe állíttassanak és felszenteltessenek. De idegen ne egyék [azokból], mert szentek azok.
All those things which were used as offerings to take away sin, and to make them holy to be priests, they may have for food: but no one who is not a priest may have them, for they are holy food.
ἔδονται αὐτά ἐν οἷς ἡγιάσθησαν ἐν αὐτοῖς τελειῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἁγιάσαι αὐτούς καὶ ἀλλογενὴς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτῶν ἔστιν γὰρ ἅγια

34 Ha pedig valami megmarad az avatási húsból vagy a kenyérbõl reggelig, tûzzel égesd meg a maradékot; meg ne egyék, mert szent az.
And if any of the flesh of the offering or of the bread is over till the morning, let it be burned with fire; it is not to be used for food, for it is holy.
ἐὰν δὲ καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τῆς τελειώσεως καὶ τῶν ἄρτων ἕως πρωί κατακαύσεις τὰ λοιπὰ πυρί οὐ βρωθήσεται ἁγίασμα γάρ ἐστιν

35 Áronnal tehát és az õ fiaival akképen cselekedjél, a mint megparancsoltam néked; hét napon át állítsd õket tisztökbe.
All these things you are to do to Aaron and his sons as I have given you orders: for seven days the work of making them priests is to go on.
καὶ ποιήσεις ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ οὕτως κατὰ πάντα ὅσα ἐνετειλάμην σοι ἑπτὰ ἡμέρας τελειώσεις αὐτῶν τὰς χεῖρας

36 És naponként készíts bûnáldozati tulkot engesztelésül, és tisztítsd meg az oltárt, mikor engesztelõ áldozatot végzesz rajta, és kend meg azt, hogy megszenteltessék.
Every day an ox is to be offered as a sin-offering, to take away sins: and by this offering on it, you will make the altar clean from sin; and you are to put oil on it and make it holy.
καὶ τὸ μοσχάριον τῆς ἁμαρτίας ποιήσεις τῇ ἡμέρᾳ τοῦ καθαρισμοῦ καὶ καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον ἐν τῷ ἁγιάζειν σε ἐπ' αὐτῷ καὶ χρίσεις αὐτὸ ὥστε ἁγιάσαι αὐτό

37 Hét napon tégy engesztelõ áldozatot az oltáron; és szenteld meg azt, hogy felette igen szentséges legyen az oltár. Valami illeti az oltárt, szent legyen.
For seven days you are to make offerings for the altar and make it holy, so that it may become completely holy, and anything touching it will become holy.
ἑπτὰ ἡμέρας καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἁγιάσεις αὐτό καὶ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον τοῦ ἁγίου πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ θυσιαστηρίου ἁγιασθήσεται

38 Ez pedig az, a mit áldoznod kell az oltáron: Esztendõs két bárányt mindennap szüntelen.
Now this is the offering which you are to make on the altar: two lambs in their first year, every day regularly.
καὶ ταῦτά ἐστιν ἃ ποιήσεις ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους δύο τὴν ἡμέραν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐνδελεχῶς κάρπωμα ἐνδελεχισμοῦ

39 Az egyik bárányt reggel áldozd meg, a másik bárányt pedig áldozd meg estennen.
One lamb is to be offered in the morning and the other in the evening:
τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα ποιήσεις τὸ πρωὶ καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ δειλινόν

40 És az egyik bárányhoz [végy] egy tized lisztlángot, egy negyed hin-nyi sajtolt olajjal vegyítve; italáldozatul pedig egy negyed hin-nyi bort.
And with the one lamb, a tenth part of an ephah of the best meal, mixed with a fourth part of a hin of clear oil; and the fourth part of a hin of wine for a drink offering.
καὶ δέκατον σεμιδάλεως πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ κεκομμένῳ τῷ τετάρτῳ τοῦ ιν καὶ σπονδὴν τὸ τέταρτον τοῦ ιν οἴνου τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί

41 A másik bárányt estennen áldozd meg, ugyanazzal az étel- és italáldozattal készítsd azt, mint reggel; kedves illatul, tûzáldozatul az Úrnak.
And the other lamb is to be offered in the evening, and with it the same meal offering and drink offering, for a sweet smell, an offering made by fire to the Lord.
καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ δειλινὸν κατὰ τὴν θυσίαν τὴν πρωινὴν καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ ποιήσεις εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ

42 Szüntelen égõáldozat legyen az a ti nemzetségeitek között a gyülekezet sátorának ajtajánál az Úr elõtt, a hol megjelenek néktek, hogy veled ott szóljak.
This is to be a regular burned offering made from generation to generation, at the door of the Tent of meeting before the Lord, where I will come face to face with you and have talk with you.
θυσίαν ἐνδελεχισμοῦ εἰς γενεὰς ὑμῶν ἐπὶ θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου ἐν οἷς γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν ὥστε λαλῆσαί σοι

43 Ott jelenek meg az Izráel fiainak, és megszenteltetik az én dicsõségem által.
There I will come face to face with the children of Israel, and the Tent will be made holy by my glory
καὶ τάξομαι ἐκεῖ τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν δόξῃ μου

44 És megszentelem a gyülekezetnek sátorát és az oltárt; Áront és az õ fiait is megszentelem, hogy papjaim legyenek.
I will make holy the Tent of meeting and the altar: and Aaron and his sons I will make holy, to be my priests
καὶ ἁγιάσω τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἁγιάσω ἱερατεύειν μοι

45 És az Izráel fiai között lakozom, és nékik Istenök lészek.
Among the children of Israel I will make my living-place, and I will be their God.
καὶ ἐπικληθήσομαι ἐν τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός

46 És megtudják, hogy én, az Úr vagyok az õ Istenök, a ki kihoztam õket Égyiptom földérõl, hogy közöttök lakozhassam, én, az Úr az õ Istenök.
And they will see that I am the Lord their God, who took them out of the land of Egypt, so that I might be ever with them: I am the Lord their God.
καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ὁ ἐξαγαγὼν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐπικληθῆναι αὐτοῖς καὶ θεὸς εἶναι αὐτῶν

1 Csinálj oltárt a füstölõ szerek füstölgésére is, sittim- fából csináld azt.
And you are to make an altar for the burning of perfume; of hard wood let it be made.
καὶ ποιήσεις θυσιαστήριον θυμιάματος ἐκ ξύλων ἀσήπτων καὶ ποιήσεις αὐτὸ

2 Egy sing hosszú, egy sing széles, négyszögû és két sing magas legyen, ugyanabból legyenek szarvai is.
The altar is to be square, a cubit long and a cubit wide, and two cubits high, and its horns are to be made of the same.
πήχεος τὸ μῆκος καὶ πήχεος τὸ εὖρος τετράγωνον ἔσται καὶ δύο πήχεων τὸ ὕψος ἐξ αὐτοῦ ἔσται τὰ κέρατα αὐτοῦ

3 És borítsd meg azt tiszta aranynyal, a tetejét és oldalait köröskörül, és szarvait is; arany pártázatot is csinálj hozzá köröskörül.
It is to be plated with the best gold, the top of it and the sides and the horns, with an edging of gold all round it.
καὶ καταχρυσώσεις αὐτὰ χρυσίῳ καθαρῷ τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ κύκλῳ καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ καὶ ποιήσεις αὐτῷ στρεπτὴν στεφάνην χρυσῆν κύκλῳ

4 Csinálj hozzá két arany karikát is, pártázata alá a két oldalán, mindkét oldalára csináld, hogy legyenek rúdtartókul, hogy azokon hordozzák azt.
Under the edge on the two opposite sides, you are to make two gold rings, to take the rods for lifting it.
καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς καθαροὺς ποιήσεις ὑπὸ τὴν στρεπτὴν στεφάνην αὐτοῦ εἰς τὰ δύο κλίτη ποιήσεις ἐν τοῖς δυσὶ πλευροῖς καὶ ἔσονται ψαλίδες ταῖς σκυτάλαις ὥστε αἴρειν αὐτὸ ἐν αὐταῖς

5 És a rúdakat csináld sittim-fából, és borítsd meg azokat aranynyal.
And make these rods of the same wood, plating them with gold.
καὶ ποιήσεις σκυτάλας ἐκ ξύλων ἀσήπτων καὶ καταχρυσώσεις αὐτὰς χρυσίῳ

6 És tedd azt a függöny elé, a mely a bizonyság ládája mellett, a bizonyság fedele elõtt van, a hol megjelenek néked.
And let it be placed in front of the veil before the ark of the law, before the cover which is over the law, where I will come face to face with you.
καὶ θήσεις αὐτὸ ἀπέναντι τοῦ καταπετάσματος τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τῶν μαρτυρίων ἐν οἷς γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν

7 Áron pedig füstölögtessen rajta minden reggel jó illatú füstölõ szert; mikor a mécseket rendbe szedi, akkor füstölögtesse azt.
And on this altar sweet spices are to be burned by Aaron every morning when he sees to the lights.
καὶ θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ ααρων θυμίαμα σύνθετον λεπτόν τὸ πρωὶ πρωί ὅταν ἐπισκευάζῃ τοὺς λύχνους θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ

8 És a mikor Áron estennen felrakja a mécseket, füstölögtesse azt. Szüntelen való illattétel legyen ez az Úr elõtt nemzetségrõl nemzetségre.
And every evening, when he puts the lights up in their places, the spices are to be burned, a sweet-smelling smoke going up before the Lord from generation to generation for ever.
καὶ ὅταν ἐξάπτῃ ααρων τοὺς λύχνους ὀψέ θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ θυμίαμα ἐνδελεχισμοῦ διὰ παντὸς ἔναντι κυρίου εἰς γενεὰς αὐτῶν

9 Ne áldozzatok azon idegen füstölõszerekkel, se égõáldozattal, se ételáldozattal; italáldozatot se öntsetek reá.
No strange perfume, no burned offering or meal offering, and no drink offering is to be offered on it.
καὶ οὐκ ἀνοίσεις ἐπ' αὐτοῦ θυμίαμα ἕτερον κάρπωμα θυσίαν καὶ σπονδὴν οὐ σπείσεις ἐπ' αὐτοῦ

10 És egyszer egy esztendõben engesztelést végezzen Áron annak szarvainál az engesztelõ napi áldozat vérébõl; egy esztendõben egyszer végezzen engesztelést azon, nemzetségrõl nemzetségre. Szentségek szentsége ez az Úrnak.
And once every year Aaron is to make its horns clean: with the blood of the sin-offering he is to make it clean once every year from generation to generation: it is most holy to the Lord.
καὶ ἐξιλάσεται ἐπ' αὐτὸ ααρων ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἐξιλασμοῦ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ καθαριεῖ αὐτὸ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν ἅγιον τῶν ἁγίων ἐστὶν κυρίῳ

11 Azután szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

12 Mikor Izráel fiait fejenként számba veszed, adja meg kiki életének váltságát az Úrnak az õ megszámláltatásakor, hogy csapás ne legyen rajtok az õ megszámláltatásuk miatt.
When you are taking the number of the children of Israel, let every man who is numbered give to the Lord a price for his life, so that no disease may come on them when they are numbered.
ἐὰν λάβῃς τὸν συλλογισμὸν τῶν υἱῶν ισραηλ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν καὶ δώσουσιν ἕκαστος λύτρα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἔσται ἐν αὐτοῖς πτῶσις ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐ τῶν

13 Ezt adja mindaz, a ki átesik a számláláson: fél siklust a szent siklus szerint (egy siklus húsz gera); a siklusnak fele áldozat az Úrnak.
And this is what they are to give; let every man who is numbered give half a shekel, by the scale of the holy place: (the shekel being valued at twenty gerahs:) this money is an offering to the Lord.
καὶ τοῦτό ἐστιν ὃ δώσουσιν ὅσοι ἂν παραπορεύωνται τὴν ἐπίσκεψιν τὸ ἥμισυ τοῦ διδράχμου ὃ ἐστιν κατὰ τὸ δίδραχμον τὸ ἅγιον εἴκοσι ὀβολοὶ τὸ δίδραχμον τὸ δὲ ἥμισυ τοῦ διδ ράχμου εἰσφορὰ κυρίῳ

14 Mindaz, a ki átesik a számláláson, húsz esztendõstõl fogva felfelé, adja meg az áldozatot az Úrnak.
Everyone who is numbered, from twenty years old and over, is to give an offering to the Lord.
πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω δώσουσιν τὴν εἰσφορὰν κυρίῳ

15 A gazdag ne adjon többet, és a szegény ne adjon kevesebbet fél siklusnál, a mikor megadják az áldozatot az Úrnak engesztelésül a ti lelketekért.
The man of wealth is to give no more and the poor man no less than the half-shekel of silver, when the offering is made to the Lord as the price for your lives.
ὁ πλουτῶν οὐ προσθήσει καὶ ὁ πενόμενος οὐκ ἐλαττονήσει ἀπὸ τοῦ ἡμίσους τοῦ διδράχμου ἐν τῷ διδόναι τὴν εἰσφορὰν κυρίῳ ἐξιλάσασθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν

16 És szedd be az engesztelési pénzt az Izráel fiaitól, és add azt a gyülekezet sátorának szolgálatjára, hogy az Izráel fiainak emlékezetéül legyen az az Úr elõtt, engesztelésül a ti lelketekért.
And you are to take this money from the children of Israel to be used for the work of the Tent of meeting, to keep the memory of the children of Israel before the Lord and to be the price of your lives.
καὶ λήμψῃ τὸ ἀργύριον τῆς εἰσφορᾶς παρὰ τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ δώσεις αὐτὸ εἰς κάτεργον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἔσται τοῖς υἱοῖς ισραηλ μνημόσυνον ἔναντι κυρίου ἐξι λάσασθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν

17 Azután szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

18 És csinálj rézmedenczét, lábát is rézbõl, mosakodásra; és tedd azt a gyülekezet sátora közé és az oltár közé, és tölts bele vizet;
You are to make a brass washing-vessel, with a brass base; and put it between the Tent of meeting and the altar, with water in it;
ποίησον λουτῆρα χαλκοῦν καὶ βάσιν αὐτῷ χαλκῆν ὥστε νίπτεσθαι καὶ θήσεις αὐτὸν ἀνὰ μέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐκχεεῖς εἰς αὐτὸ ν ὕδωρ

19 Hogy Áron és az õ fiai abból mossák meg kezeiket és lábaikat.
That it may be used by Aaron and his sons for washing their hands and feet;
καὶ νίψεται ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὕδατι

20 A mikor a gyülekezet sátorába mennek, mosakodjanak meg vízben, hogy meg ne haljanak; vagy mikor az oltárhoz járulnak, hogy szolgáljanak és tûzáldozatot füstölögtessenek az Úrnak.
Whenever they go into the Tent of meeting they are to be washed with water, to keep them from death; and whenever they come near to do the work of the altar, or to make an offering by fire to the Lord,
ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου νίψονται ὕδατι καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσιν ἢ ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν καὶ ἀναφέρειν τὰ ὁλοκαυτ ώματα κυρίῳ

21 Kezeiket is, lábaikat is mossák meg, hogy meg ne haljanak. És örökkévaló rendtartásuk lesz ez nékik, néki és az õ magvának nemzetségrõl nemzetségre.
Their hands and feet are to be washed. so that they may be safe from death: this is an order to them for ever; to him and his seed from generation to generation.
νίψονται τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὕδατι ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου νίψονται ὕδατι ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν καὶ ἔσται αὐτοῖς νόμιμον αἰώνιον αὐτῷ καὶ ταῖ ς γενεαῖς αὐτοῦ μετ' αὐτόν

22 Ismét szóla az Úr Mózesnek mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

23 Te pedig végy drága fûszereket, híg mirhát ötszáz [siklusért], jóillatú fahéjat fél ennyit, kétszáz ötvenért, és illatos kalmust is kétszáz ötvenért.
Take the best spices, five hundred shekels' weight of liquid myrrh, and of sweet cinnamon half as much, that is, two hundred and fifty shekels, and two hundred and fifty shekels of sweet calamus,
καὶ σὺ λαβὲ ἡδύσματα τὸ ἄνθος σμύρνης ἐκλεκτῆς πεντακοσίους σίκλους καὶ κινναμώμου εὐώδους τὸ ἥμισυ τούτου διακοσίους πεντήκοντα καὶ καλάμου εὐώδους διακοσίους πεντήκοντα

24 Kásiát pedig ötszázért, a szent siklus szerint, és egy hin faolajt.
And of cassia, five hundred shekels' weight measured by the scale of the holy place, and of olive oil a hin:
καὶ ἴρεως πεντακοσίους σίκλους τοῦ ἁγίου καὶ ἔλαιον ἐξ ἐλαίων ιν

25 És csinálj abból szent kenetnek olaját, elegyített kenetet, a kenetkészítõk mestersége szerint. Legyen az szent kenõ olaj.
And make these into a holy oil, a perfume made by the art of the perfume-maker; it is to be a holy oil.
καὶ ποιήσεις αὐτὸ ἔλαιον χρῖσμα ἅγιον μύρον μυρεψικὸν τέχνῃ μυρεψοῦ ἔλαιον χρῖσμα ἅγιον ἔσται

26 És kend meg azzal a gyülekezet sátorát és a bizonyság ládáját.
This oil is to be put on the Tent of meeting, and on the ark of the law,
καὶ χρίσεις ἐξ αὐτοῦ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου

27 Az asztalt is és annak minden edényét, a gyertyatartót és annak edényeit, és a füstölõ oltárt.
And on the table and all its vessels, and on the support for the lights, with its vessels, and on the altar for burning spices,
καὶ τὴν λυχνίαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος

28 Az egészen égõáldozatnak oltárát is, és annak minden edényit, a mosdómedenczét és annak lábát.
And on the altar of burned offerings with its vessels, and on the washing-vessel and its base.
καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ πάντα αὐτοῦ τὰ σκεύη καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς καὶ τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ

29 Így szenteld meg azokat, hogy szentségek szentségévé legyenek: Valami illeti azokat, szent legyen.
And you are to make them most holy; anything touching them will become holy.
καὶ ἁγιάσεις αὐτά καὶ ἔσται ἅγια τῶν ἁγίων πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῶν ἁγιασθήσεται

30 Kend fel Áront is és az õ fiait is; így szenteld fel õket papjaimmá.
And put the oil on Aaron and his sons, making them holy to do the work of priests to me.
καὶ ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ χρίσεις καὶ ἁγιάσεις αὐτοὺς ἱερατεύειν μοι

31 Az Izráel fiainak pedig így szólj: Szent kenetnek olaja legyen ez nékem, a ti nemzetségeiteknél [is.]
And say to the children of Israel, This is to be the Lord's holy oil, from generation to generation.
καὶ τοῖς υἱοῖς ισραηλ λαλήσεις λέγων ἔλαιον ἄλειμμα χρίσεως ἅγιον ἔσται τοῦτο ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν

32 Ember testét azzal meg ne kenjék, se ahhoz hasonlót, annak mértékei szerint ne csináljatok: szent az; szent legyen elõttetek [is.]
It is not to be used for man's flesh, and no other is to be made like it: holy it is, and you are to keep it holy.
ἐπὶ σάρκα ἀνθρώπου οὐ χρισθήσεται καὶ κατὰ τὴν σύνθεσιν ταύτην οὐ ποιήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς ὡσαύτως ἅγιόν ἐστιν καὶ ἁγίασμα ἔσται ὑμῖν

33 Valaki ahhoz hasonló kenetet csinál, vagy azzal idegent ken meg, kitöröltessék az õ népe közül.
Whoever makes any like it, or puts it on one who is not a priest, will be cut off from his people.
ὃς ἂν ποιήσῃ ὡσαύτως καὶ ὃς ἂν δῷ ἀπ' αὐτοῦ ἀλλογενεῖ ἐξολεθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ

34 Monda ismét az Úr Mózesnek: Végy fûszereket, csepegõ gyantát, onyxot, galbánt, e fûszereket és tiszta temjént, egyenlõ mértékkel.
And the Lord said to Moses, Take sweet spices, stacte and onycha and galbanum, with the best frankincense, in equal weights;
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν λαβὲ σεαυτῷ ἡδύσματα στακτήν ὄνυχα χαλβάνην ἡδυσμοῦ καὶ λίβανον διαφανῆ ἴσον ἴσῳ ἔσται

35 És csinálj belõlök füstölõ szert, a fûszercsináló elegyítése szerint; tiszta és szent legyen az.
And make from them a perfume, such as is made by the art of the perfume-maker, mixed with salt, and clean and holy.
καὶ ποιήσουσιν ἐν αὐτῷ θυμίαμα μυρεψικὸν ἔργον μυρεψοῦ μεμιγμένον καθαρόν ἔργον ἅγιον

36 És abból törj apróra, és tégy belõle a bizonyság ládája elé a gyülekezet sátorában, a hol megjelenek néked. Szentségek szentsége legyen ez elõttetek.
And put some of it, crushed very small, in front of the ark in the Tent of meeting, where I will come face to face with you; it is to be most holy.
καὶ συγκόψεις ἐκ τούτων λεπτὸν καὶ θήσεις ἀπέναντι τῶν μαρτυρίων ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ὅθεν γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν ἅγιον τῶν ἁγίων ἔσται ὑμῖν

37 És a füstölõ szer, a melyet készítesz, az Úrnak szentelt legyen elõtted; annak mértéke szerint magatoknak ne csináljatok.
You are not to make any perfume like it for yourselves: it is to be kept holy to the Lord.
θυμίαμα κατὰ τὴν σύνθεσιν ταύτην οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς ἁγίασμα ἔσται ὑμῖν κυρίῳ

38 Mindaz, a ki hasonló füstölõt csinál ehhez, hogy azt illatoztassa, irtassék ki az õ népe közül.
Whoever makes any like it, for its sweet smell, will be cut off from his people.
ὃς ἂν ποιήσῃ ὡσαύτως ὥστε ὀσφραίνεσθαι ἐν αὐτῷ ἀπολεῖται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ

1 És szóla az Úr Mózesnek mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Ímé, név szerint meghívtam Bésaléelt, a Húr fiának Urinak fiát a Júda nemzetségébõl.
I have made selection of Bezalel, the son of Uri, by name, the son of Hur, of the tribe of Judah:
ἰδοὺ ἀνακέκλημαι ἐξ ὀνόματος τὸν βεσελεηλ τὸν τοῦ ουριου τὸν ωρ τῆς φυλῆς ιουδα

3 És betöltöttem õt Istennek lelkével, bölcsességgel, értelemmel és tudománynyal minden mesterséghez.
And I have given him the spirit of God and made him wise and full of knowledge and expert in every sort of handwork,
καὶ ἐνέπλησα αὐτὸν πνεῦμα θεῖον σοφίας καὶ συνέσεως καὶ ἐπιστήμης ἐν παντὶ ἔργῳ

4 Hogy tudjon kigondolni mindent, a mit aranyból, ezüstbõl, rézbõl kell csinálni.
To do all sorts of delicate work in gold and silver and brass;
διανοεῖσθαι καὶ ἀρχιτεκτονῆσαι ἐργάζεσθαι τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὴν ὑάκινθον καὶ τὴν πορφύραν καὶ τὸ κόκκινον τὸ νηστὸν καὶ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην

5 És foglaló köveket metszeni, fát faragni, [és] mindenféle munkákat végezni.
In cutting stones for framing, and to do every form of woodwork.
καὶ τὰ λιθουργικὰ καὶ εἰς τὰ ἔργα τὰ τεκτονικὰ τῶν ξύλων ἐργάζεσθαι κατὰ πάντα τὰ ἔργα

6 És ímé Aholiábot is, Akhiszamáknak fiát a Dán nemzetségébõl, mellé adtam; és adtam minden értelmesnek szivébe bölcseséget, hogy elkészítsék mind azt, a mit néked megparancsoltam.
And I have made selection of Oholiab with him, the son of Ahisamach, of the tribe of Dan; and in the hearts of all who are wise I have put the knowledge to make whatever I have given you orders to have made;
καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτὸν καὶ τὸν ελιαβ τὸν τοῦ αχισαμαχ ἐκ φυλῆς δαν καὶ παντὶ συνετῷ καρδίᾳ δέδωκα σύνεσιν καὶ ποιήσουσιν πάντα ὅσα σοι συνέταξα

7 A gyülekezet sátorát, a bizonyság ládáját, a fölibe való fedelet, és a sátornak minden edényét.
The Tent of meeting, and the ark of the law, and the cover which is on it, and all the things for the tent,
τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης καὶ τὸ ἱλαστήριον τὸ ἐπ' αὐτῆς καὶ τὴν διασκευὴν τῆς σκηνῆς

8 Az asztalt és annak edényit, a tiszta gyertyatartót, és minden hozzávalót, és a füstölõ oltárt.
And the table with its vessels, and the holy light-support with all its vessels, and the altar for the burning of spices,
καὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς

9 Az egészen égõáldozat oltárát és annak minden edényit, a mosdómedenczét és annak lábát.
And the altar of burned offerings with all its vessels, and the washing-vessel with its base,
καὶ τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ

10 A szolgálathoz való ruhákat, Áron papnak szent öltözetit, és az õ fiainak öltözetit, a papi szolgálatra.
And the robes of needlework, the holy robes for Aaron and for his sons, for their use when acting as priests,
καὶ τὰς στολὰς τὰς λειτουργικὰς ααρων καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἱερατεύειν μοι

11 A kenetnek olaját, és a jó illatú füstölõ szert a szentséghez. Mindent úgy csináljanak, a mint néked parancsoltam.
And the holy oil, and the perfume of sweet spices for the holy place; they will do whatever I have given you orders to have done.
καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως τοῦ ἁγίου κατὰ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐνετειλάμην σοι ποιήσουσιν

12 Azután szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

13 Te szólj az Izráel fiainak, mondván: Az én szombatimat bizony megtartsátok; mert jel az én közöttem és ti köztetek nemzetségrõl nemzetségre, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, a ki titeket megszentellek.
Say to the children of Israel that they are to keep my Sabbaths; for the Sabbath day is a sign between me and you through all your generations; so that you may see that I am the Lord who makes you holy.
καὶ σὺ σύνταξον τοῖς υἱοῖς ισραηλ λέγων ὁρᾶτε καὶ τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε σημεῖόν ἐστιν παρ' ἐμοὶ καὶ ἐν ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἵνα γνῶτε ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς

14 Megtartsátok azért a szombatot; mert szent az ti néktek. A ki azt megrontja, halállal lakoljon. Mert valaki munkát végez azon, annak lelke írtassék ki az õ népe közül.
So you are to keep the Sabbath as a holy day; and anyone not honouring it will certainly be put to death: whoever does any work on that day will be cut off from his people.
καὶ φυλάξεσθε τὰ σάββατα ὅτι ἅγιον τοῦτό ἐστιν κυρίου ὑμῖν ὁ βεβηλῶν αὐτὸ θανάτῳ θανατωθήσεται πᾶς ὃς ποιήσει ἐν αὐτῷ ἔργον ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτοῦ

15 Hat napon munkálkodjanak, a hetedik nap pedig a nyugodalomnak szombatja az Úrnak szentelt [nap]: valaki szombatnapon munkálkodik, megölettessék.
Six days may work be done, but the seventh day is a Sabbath of complete rest, holy to the Lord; whoever does any work on the Sabbath day is to be put to death.
ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα ἀνάπαυσις ἁγία τῷ κυρίῳ πᾶς ὃς ποιήσει ἔργον τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ θανάτῳ θανατωθήσεται

16 Megtartsák azért az Izráel fiai a szombatot, megszentelvén a szombatot nemzetségrõl nemzetségre, örök szövetségül.
And the children of Israel are to keep the Sabbath holy, from generation to generation, by an eternal agreement.
καὶ φυλάξουσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ τὰ σάββατα ποιεῖν αὐτὰ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν διαθήκη αἰώνιος

17 Legyen közöttem és az Izráel fiai között örök jel ez; mert hat napon teremtette az Úr a mennyet és a földet, hetednapon pedig megszünt és megnyugodott.
It is a sign between me and the children of Israel for ever; because in six days the Lord made heaven and earth, and on the seventh day he took his rest and had pleasure in it.
ἐν ἐμοὶ καὶ τοῖς υἱοῖς ισραηλ σημεῖόν ἐστιν αἰώνιον ὅτι ἐν ἓξ ἡμέραις ἐποίησεν κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐπαύσατο καὶ κατέπαυσεν

18 Mikor pedig elvégezte vele való beszédét a Sinai hegyen, által adá Mózesnek a bizonyság két tábláját, az Isten ujjával írt kõtáblákat.
And when his talk with Moses on Mount Sinai was ended, he gave him the two stones of the law, two stones on which was the writing made by the finger of God.
καὶ ἔδωκεν μωυσεῖ ἡνίκα κατέπαυσεν λαλῶν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ σινα τὰς δύο πλάκας τοῦ μαρτυρίου πλάκας λιθίνας γεγραμμένας τῷ δακτύλῳ τοῦ θεοῦ

1 Mikor látá a nép, hogy Mózes késik a hegyrõl leszállani, egybegyûle a nép Áron ellen és mondá néki: Kelj fel, csinálj nékünk isteneket, kik elõttünk járjanak; mert nem tudjuk mint lõn dolga ama férfiúnak Mózesnek, a ki minket Égyiptom földébõl kihozott.
And when the people saw that Moses was a long time coming down from the mountain, they all came to Aaron and said to him, Come, make us a god to go before us: as for this Moses, who took us up out of the land of Egypt, we have no idea what has become of him.
καὶ ἰδὼν ὁ λαὸς ὅτι κεχρόνικεν μωυσῆς καταβῆναι ἐκ τοῦ ὄρους συνέστη ὁ λαὸς ἐπὶ ααρων καὶ λέγουσιν αὐτῷ ἀνάστηθι καὶ ποίησον ἡμῖν θεούς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν ὁ γὰρ μωυσῆς οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ

2 És monda nékik Áron: Szedjétek le az aranyfüggõket, a melyek feleségeitek, fiaitok és leányaitok fülein vannak, és hozzátok én hozzám.
Then Aaron said to them, Take off the gold rings which are in the ears of your wives and your sons and your daughters, and give them to me.
καὶ λέγει αὐτοῖς ααρων περιέλεσθε τὰ ἐνώτια τὰ χρυσᾶ τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν τῶν γυναικῶν ὑμῶν καὶ θυγατέρων καὶ ἐνέγκατε πρός με

3 Leszedé azért mind az egész nép az aranyfüggõket füleirõl, és elvivék Áronhoz.
And all the people took the gold rings from their ears and gave them to Aaron.
καὶ περιείλαντο πᾶς ὁ λαὸς τὰ ἐνώτια τὰ χρυσᾶ τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτῶν καὶ ἤνεγκαν πρὸς ααρων

4 És elvevé kezökbõl, és alakítá azt vésõvel; így csinála abból öntött borjút. És szóltak: Ezek a te isteneid Izráel, a kik kihoztak téged Égyiptom földérõl.
And he took the gold from them and, hammering it with an instrument, he made it into the metal image of a young ox: and they said, This is your god, O Israel, who took you out of the land of Egypt.
καὶ ἐδέξατο ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἔπλασεν αὐτὰ ἐν τῇ γραφίδι καὶ ἐποίησεν αὐτὰ μόσχον χωνευτὸν καὶ εἶπεν οὗτοι οἱ θεοί σου ισραηλ οἵτινες ἀνεβίβασάν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου

5 Mikor látta ezt Áron, oltárt építe az elõtt, és kiálta Áron, mondván: Holnap az Úrnak innepe lesz!
And when Aaron saw this, he made an altar before it, and made a public statement, saying, Tomorrow there will be a feast to the Lord.
καὶ ἰδὼν ααρων ᾠκοδόμησεν θυσιαστήριον κατέναντι αὐτοῦ καὶ ἐκήρυξεν ααρων λέγων ἑορτὴ τοῦ κυρίου αὔριον

6 Felkelvén azért másnapon jó reggel, áldozának égõáldozattal és hálaáldozattal is; azután leüle a nép enni és inni; azután felkelének játszani.
So early on the day after they got up and made burned offerings and peace-offerings; and took their seats at the feast, and then gave themselves to pleasure.
καὶ ὀρθρίσας τῇ ἐπαύριον ἀνεβίβασεν ὁλοκαυτώματα καὶ προσήνεγκεν θυσίαν σωτηρίου καὶ ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἀνέστησαν παίζειν

7 Szóla pedig az Úr Mózesnek: Eredj menj alá; mert megromlott a te néped, a melyet kihoztál Égyiptom földébõl.
And the Lord said to Moses, Go down quickly; for your people, whom you took out of the land of Egypt, are turned to evil ways;
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων βάδιζε τὸ τάχος ἐντεῦθεν κατάβηθι ἠνόμησεν γὰρ ὁ λαός σου οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου

8 Hamar letértek az útról, a melyet parancsoltam nékik, borjúképet öntöttek magoknak, azt tisztelik és annak áldoznak, és azt mondják: Ezek a te isteneid Izráel, a kik téged kihoztak Égyiptom földébõl.

Even now they are turned away from the rule I gave them, and have made themselves a metal ox and given worship to it and offerings, saying, This is your god, O Israel, who took you up out of the land of Egypt.

παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλω αὐτοῖς ἐποίησαν ἑαυτοῖς μόσχον καὶ προσκεκυνήκασιν αὐτῷ καὶ τεθύκασιν αὐτῷ καὶ εἶπαν οὗτοι οἱ θεοί σου ισραηλ οἵτινες ἀνεβίβασ άν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου

10 Azért hagyj békét nékem, hadd gerjedjen fel haragom ellenök, és törûljem el õket: Téged azonban nagy néppé teszlek.

Now do not get in my way, for my wrath is burning against them; I will send destruction on them, but of you I will make a great nation.

καὶ νῦν ἔασόν με καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ εἰς αὐτοὺς ἐκτρίψω αὐτοὺς καὶ ποιήσω σὲ εἰς ἔθνος μέγα

11 De Mózes esedezék az Úrnak, az õ Istenének színe elõtt, mondván: Miért gerjedne Uram a te haragod néped ellen, a melyet nagy erõvel és hatalmas kézzel hoztál vala ki Égyiptomnak földérõl?

But Moses made prayer to God, saying, Lord, why is your wrath burning against your people whom you took out of the land of Egypt, with great power and with the strength of your hand?

καὶ ἐδεήθη μωυσῆς ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν ἵνα τί κύριε θυμοῖ ὀργῇ εἰς τὸν λαόν σου οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐν ἰσχύι μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ

12 Miért mondanák az égyiptomiak, mondván: Vesztökre vivé ki õket, hogy elveszítse a hegyek között, és eltörülje õket a föld színérõl? Múljék el a te haragod tüze, és hagyd abba azt a néped ellen való veszedelmet.

Why let the Egyptians say, He took them out to an evil fate, to put them to death on the mountains, cutting them off from the earth? Let your wrath be turned away from them, and send not this evil on your people.

μήποτε εἴπωσιν οἱ αἰγύπτιοι λέγοντες μετὰ πονηρίας ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἀποκτεῖναι ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς παῦσαι τῆς ὀργῆς τοῦ θυμοῦ σου καὶ ἴλεως γενοῦ ἐπὶ τῇ κακίᾳ τοῦ λαοῦ σου

13 Emlékezzél meg Ábrahámról, Izsákról és Izráelrõl a te szolgáidról, kiknek megesküdtél te magadra, mondván nékik: Megsokasítom a ti magotokat mint az égnek csillagait; és azt az egész földet, melyrõl szóltam, a ti magotoknak adom, és örökségül bírják azt örökké.

Have in mind Abraham, Isaac, and Israel, your servants, to whom you gave your oath, saying, I will make your seed like the stars of heaven in number, and all this land will I give to your seed, as I said, to be their heritage for ever.

μνησθεὶς αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ τῶν σῶν οἰκετῶν οἷς ὤμοσας κατὰ σεαυτοῦ καὶ ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς λέγων πολυπληθυνῶ τὸ σπέρμα ὑμῶν ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανο ῦ τῷ πλήθει καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην ἣν εἶπας δοῦναι τῷ σπέρματι αὐτῶν καὶ καθέξουσιν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα

14 És abba hagyá az Úr azt a veszedelmet, melyet akart vala bocsátani az õ népére.

So the Lord let himself be turned from his purpose of sending punishment on his people.

καὶ ἱλάσθη κύριος περὶ τῆς κακίας ἧς εἶπεν ποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ

15 Megfordula azért és megindula Mózes a hegyrõl, kezében a bizonyság két táblája; mindkét oldalukon beírt táblák, mind egy felõl, mind más felõl beírva.

Then Moses came down the mountain with the two stones of the law in his hand; the stones had writing on their two sides, on the front and on the back.

καὶ ἀποστρέψας μωυσῆς κατέβη ἀπὸ τοῦ ὄρους καὶ αἱ δύο πλάκες τοῦ μαρτυρίου ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ πλάκες λίθιναι καταγεγραμμέναι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἦσαν γεγραμμέναι

16 A táblák pedig Isten kezének csinálmányai valának, az írás is Isten írása vala, kimetszve a táblákra.

The stones were the work of God, and the writing was the writing of God, cut on the stones.

καὶ αἱ πλάκες ἔργον θεοῦ ἦσαν καὶ ἡ γραφὴ γραφὴ θεοῦ ἐστιν κεκολαμμένη ἐν ταῖς πλαξίν

17 Józsué pedig hallván a nép rivalgását, monda Mózesnek: Harczkiáltás van a táborban.

Now when the noise and the voices of the people came to the ears of Joshua, he said to Moses, There is a noise of war in the tents.

καὶ ἀκούσας ἰησοῦς τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ κραζόντων λέγει πρὸς μωυσῆν φωνὴ πολέμου ἐν τῇ παρεμβολῇ

18 Az pedig felele: Nem diadalmasoknak, sem meggyõzetteknek kiáltása ez, éneklés hangját hallom én.
And Moses said, It is not the voice of men who are overcoming in the fight, or the cry of those who have been overcome; it is the sound of songs which comes to my ear.
καὶ λέγει οὐκ ἔστιν φωνὴ ἐξαρχόντων κατ' ἰσχὺν οὐδὲ φωνὴ ἐξαρχόντων τροπῆς ἀλλὰ φωνὴν ἐξαρχόντων οἴνου ἐγὼ ἀκούω

19 És mikor közeledett volna a táborhoz, látá a borjút és a tánczolást, és felgerjede Mózesnek haragja, és elveté kezébõl a táblákat, és összetöré azokat a hegy alatt.
And when he came near the tents he saw the image of the ox, and the people dancing; and in his wrath Moses let the stones go from his hands, and they were broken at the foot of the mountain.
καὶ ἡνίκα ἤγγιζεν τῇ παρεμβολῇ ὁρᾷ τὸν μόσχον καὶ τοὺς χορούς καὶ ὀργισθεὶς θυμῷ μωυσῆς ἔρριψεν ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὰς δύο πλάκας καὶ συνέτριψεν αὐτὰς ὑπὸ τὸ ὄρος

20 Azután fogá a borjút, a melyet csináltak vala, tûzben megégeté, és apróra töré mígnem porrá lett, és a vízbe hintvén, itatá azt az Izráel fiaival.
And he took the ox which they had made, burning it in the fire and crushing it to powder, and he put it in the water and made the children of Israel take a drink of it.
καὶ λαβὼν τὸν μόσχον ὃν ἐποίησαν κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν πυρὶ καὶ κατήλεσεν αὐτὸν λεπτὸν καὶ ἔσπειρεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ὕδωρ καὶ ἐπότισεν αὐτὸ τοὺς υἱοὺς ισραηλ

21 És monda Mózes Áronnak: Mit tett néked e nép, hogy ilyen nagy bûnbe keverted?
And Moses said to Aaron, What did the people do to you that you let this great sin come on them?
καὶ εἶπεν μωυσῆς τῷ ααρων τί ἐποίησέν σοι ὁ λαὸς οὗτος ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' αὐτοὺς ἁμαρτίαν μεγάλην

22 Felele Áron: Ne gerjedjen fel uram haragja: ismered e népet, hogy gonosz.
And Aaron said, Let not my lord be angry; you have seen how the purposes of this people are evil.
καὶ εἶπεν ααρων πρὸς μωυσῆν μὴ ὀργίζου κύριε σὺ γὰρ οἶδας τὸ ὅρμημα τοῦ λαοῦ τούτου

23 Mert [azt] mondák nékem: Csinálj nékünk isteneket, a kik elõttünk járjanak; mert ama férfiúnak Mózesnek, ki minket Égyiptom földérõl kihozott, nem tudjuk mint lõn dolga.
For they said to me, Make us a god to go before us: as for this Moses, who took us up out of the land of Egypt, we have no idea what has come to him.
λέγουσιν γάρ μοι ποίησον ἡμῖν θεούς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν ὁ γὰρ μωυσῆς οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ

24 Én pedig felelék: Kinek van aranya? Szedjétek le; és nékem ide adák, én pedig a tûzbe vetettem, és e borjú formáltaték.
Then I said to them, Whoever has any gold, let him take it off; so they gave it to me, and I put it in the fire, and this image of an ox came out.
καὶ εἶπα αὐτοῖς εἴ τινι ὑπάρχει χρυσία περιέλεσθε καὶ ἔδωκάν μοι καὶ ἔρριψα εἰς τὸ πῦρ καὶ ἐξῆλθεν ὁ μόσχος οὗτος

25 És látván Mózes, hogy a nép megvadula, mert Áron megvadítá vala õket, ellenségeik csúfjára.
And Moses saw that the people were out of control, for Aaron had let them loose to their shame before their haters:
καὶ ἰδὼν μωυσῆς τὸν λαὸν ὅτι διεσκέδασται διεσκέδασεν γὰρ αὐτοὺς ααρων ἐπίχαρμα τοῖς ὑπεναντίοις αὐτῶν

26 Megálla Mózes a tábor kapujában, és monda: A ki az Úré, ide hozzám! és gyûlének õ hozzá mind a Lévi fiai.
Then Moses took his place at the way into the tents, and said, Whoever is on the Lord's side, let him come to me. And all the sons of Levi came together to him.
ἔστη δὲ μωυσῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς παρεμβολῆς καὶ εἶπεν τίς πρὸς κύριον ἴτω πρός με συνῆλθον οὖν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ υἱοὶ λευι

27 És szóla nékik: Ezt mondja az Úr, Izráel Istene: Kössön mindenitek kardot az oldalára, menjetek által és vissza a táboron, egyik kaputól a másik kapuig, és kiki ölje meg az õ attyafiát, barátját és rokonságát.
And he said to them, This is the word of the Lord, the God of Israel: Let every man take his sword at his side, and go from one end of the tents to the other, putting to death his brother and his friend and his neighbour.
καὶ λέγει αὐτοῖς τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ θέσθε ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ῥομφαίαν ἐπὶ τὸν μηρὸν καὶ διέλθατε καὶ ἀνακάμψατε ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην διὰ τῆς παρεμβολῆς κα ὶ ἀποκτείνατε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἔγγιστα αὐτοῦ

28 A Lévi fiai pedig a Mózes beszéde szerint cselekedének, és elhulla azon a napon a népbõl úgymint háromezer férfiú.
And the sons of Levi did as Moses said; and about three thousand of the people were put to death that day.
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ λευι καθὰ ἐλάλησεν αὐτοῖς μωυσῆς καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τρισχιλίους ἄνδρας

29 És mondá Mózes: Ma szenteljétek kezeiteket az Úrnak, kiki az õ fia és attyafia ellen, hogy áldása szálljon ma reátok.
And Moses said, You have made yourselves priests to the Lord this day; for every one of you has made the offering of his son and his brother; the blessing of the Lord is on you this day.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς μωυσῆς ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν σήμερον κυρίῳ ἕκαστος ἐν τῷ υἱῷ ἢ τῷ ἀδελφῷ δοθῆναι ἐφ' ὑμᾶς εὐλογίαν

30 És másnap monda Mózes a népnek: Nagy bûnt követtetek el, most azért felmegyek az Úrhoz, talán kegyelmet nyerhetek a ti bûneiteknek.
And on the day after, Moses said to the people, Great has been your sin: but I will go up to the Lord, and see if I may get forgiveness for your sin.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν αὔριον εἶπεν μωυσῆς πρὸς τὸν λαόν ὑμεῖς ἡμαρτήκατε ἁμαρτίαν μεγάλην καὶ νῦν ἀναβήσομαι πρὸς τὸν θεόν ἵνα ἐξιλάσωμαι περὶ τῆς ἁμαρτίας ὑμῶν

31 Megtére azért Mózes az Úrhoz, és monda: Kérlek! Ez a nép nagy bûnt követett el: mert aranyból csinált magának isteneket.
Then Moses went back to the Lord and said, This people has done a great sin, making themselves a god of gold;
ὑπέστρεψεν δὲ μωυσῆς πρὸς κύριον καὶ εἶπεν δέομαι κύριε ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς οὗτος ἁμαρτίαν μεγάλην καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς θεοὺς χρυσοῦς

32 De most bocsásd meg bûnöket; ha pedig nem: törölj ki engem a te könyvedbõl, a melyet írtál.
But now, if you will give them forgiveness--but if not, let my name be taken out of your book.
καὶ νῦν εἰ μὲν ἀφεῖς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ἄφες εἰ δὲ μή ἐξάλειψόν με ἐκ τῆς βίβλου σου ἧς ἔγραψας

33 És monda az Úr Mózesnek: A ki vétkezett ellenem, azt törlöm ki az én könyvembõl.
And the Lord said to Moses, Whoever has done evil against me will be taken out of my book.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν εἴ τις ἡμάρτηκεν ἐνώπιόν μου ἐξαλείψω αὐτὸν ἐκ τῆς βίβλου μου

34 Most azért eredj: vezesd a népet a hová mondottam néked: Ímé, Angyalom megy elõtted; és az én látogatásom napján ezt az õ bûnöket is meglátogatom.
But now, go, take the people into that place of which I have given you word; see, my angel will go before you: but when the time of my judging has come, I will send punishment on them for their sin.
νυνὶ δὲ βάδιζε κατάβηθι καὶ ὁδήγησον τὸν λαὸν τοῦτον εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπά σοι ἰδοὺ ὁ ἄγγελός μου προπορεύεται πρὸ προσώπου σου ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ ἐπισκέπτωμαι ἐπάξω ἐπ' αὐ τοὺς τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν

35 És megverte az Úr a népet ezért [is], a mit cselekedtek a borjúval, melyet Áron készített vala.
And the Lord sent punishment on the people because they gave worship to the ox which Aaron made.
καὶ ἐπάταξεν κύριος τὸν λαὸν περὶ τῆς ποιήσεως τοῦ μόσχου οὗ ἐποίησεν ααρων

1 Szóla azután az Úr Mózesnek: Eredj, menj fel innen, te és a nép, a melyet kihoztál Égyiptom földérõl, a földre, a melyrõl megesküdtem Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak mondván: A te magodnak adom azt.
And the Lord said to Moses, Go forward from this place, you and the people whom you have taken up out of the land of Egypt, to that land about which I made an oath to Abraham, Isaac, and Jacob, saying, To your seed will I give it.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν πορεύου ἀνάβηθι ἐντεῦθεν σὺ καὶ ὁ λαός σου οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τῷ αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ λέγων τῷ σπέ ρματι ὑμῶν δώσω αὐτήν

2 És bocsátok elõtted Angyalt, és kiûzöm a Kananeusokat, Emoreusokat, Khittheusokat, Perizeusokat, Khivveusokat és Jebuzeusokat:
And I will send an angel before you, driving out the Canaanite and the Amorite and the Hittite and the Perizzite and the Hivite and the Jebusite:
καὶ συναποστελῶ τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου καὶ ἐκβαλεῖ τὸν αμορραῖον καὶ χετταῖον καὶ φερεζαῖον καὶ γεργεσαῖον καὶ ευαῖον καὶ ιεβουσαῖον

3 A tejjel és mézzel folyó földre; de én nem megyek fel köztetek, mert te keménynyakú nép vagy, hogy meg ne emészszelek az úton.
Go up to that land flowing with milk and honey; but I will not go up among you, for you are a stiff-necked people, for fear that I send destruction on you while you are on the way.
καὶ εἰσάξω σε εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι οὐ γὰρ μὴ συναναβῶ μετὰ σοῦ διὰ τὸ λαὸν σκληροτράχηλόν σε εἶναι ἵνα μὴ ἐξαναλώσω σε ἐν τῇ ὁδῷ

4 Mikor meghallá a nép ezt a kemény beszédet, gyászba borula, és senki nem tevé fel az ékszereit.
Hearing this bad news the people were full of grief, and no one put on his ornaments.
καὶ ἀκούσας ὁ λαὸς τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο κατεπένθησαν ἐν πενθικοῖς

5 Megmondotta vala az Úr Mózesnek: Mondd meg az Izráel fiainak: Keménynyakú nép vagy te, egy szempillantásban, ha közéd mennék, megemésztenélek. Azért most vesd le a te ékességeidet magadról, azután meglátom mit cselekedjem veled.

And the Lord said to Moses, Say to the children of Israel, You are a stiff-necked people: if I come among you, even for a minute, I will send destruction on you; so take off all your ornaments, so that I may see what to do with you.

καὶ εἶπεν κύριος τοῖς υἱοῖς ισραηλ ὑμεῖς λαὸς σκληροτράχηλος ὁρᾶτε μὴ πληγὴν ἄλλην ἐπάξω ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐξαναλώσω ὑμᾶς νῦν οὖν ἀφέλεσθε τὰς στολὰς τῶν δοξῶν ὑμῶν καὶ τὸν κόσμον καὶ δείξω σοι ἃ ποιήσω σοι

6 És lerakták magokról az Izráel fiai az õ ékességeket, a Hóreb hegyétõl fogva.

So the children of Israel took off their ornaments at Mount Horeb, and did not put them on again.

καὶ περιείλαντο οἱ υἱοὶ ισραηλ τὸν κόσμον αὐτῶν καὶ τὴν περιστολὴν ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ χωρηβ

7 Mózes pedig vevé a sátort, és felvoná azt a táboron kívül, messze a tábortól, és nevezé azt gyülekezet sátorának, és lõn, hogy mind a ki az Urat keresi, ki kelle mennie a gyülekezet sátorához, a táboron kívül.

Now it was Moses' way to put up the Tent of meeting outside the tent-circle, at some distance away; giving it the name of The Tent of meeting. And everyone desiring to make his prayer to the Lord went to the Tent of meeting outside the tent-circle.

καὶ λαβὼν μωυσῆς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἔπηξεν ἔξω τῆς παρεμβολῆς μακρὰν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐκλήθη σκηνὴ μαρτυρίου καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ζητῶν κύριον ἐξεπορεύετο εἰς τ ὴν σκηνὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς

8 És lõn, hogy mikor Mózes kiméne a sátorhoz, az egész nép felkele, és kiki mind az õ sátorának ajtajában álla; nézvén Mózes után míg a sátorba beméne.

And whenever Moses went out to the Tent of meeting, all the people got up and everyone went to the door of his tent, looking after Moses till he went inside the Tent.

ἡνίκα δ' ἂν εἰσεπορεύετο μωυσῆς εἰς τὴν σκηνὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἱστήκει πᾶς ὁ λαὸς σκοπεύοντες ἕκαστος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ καὶ κατενοοῦσαν ἀπιόντος μ ωυσῆ ἕως τοῦ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν σκηνήν

9 És lõn, mikor Mózes beméne a sátorba, hogy felhõ-oszlop szálla alá, és megálla a sátor ajtajában, és beszéle Mózessel.

And whenever Moses went into the Tent, the pillar of cloud came down, and took its place by the door of the Tent, as long as the Lord was talking with Moses.

ὡς δ' ἂν εἰσῆλθεν μωυσῆς εἰς τὴν σκηνήν κατέβαινεν ὁ στῦλος τῆς νεφέλης καὶ ἵστατο ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς καὶ ἐλάλει μωυσῇ

10 És látá az egész nép, hogy a felhõ-oszlop a sátornak ajtaján áll, és felkele az egész nép, és kiki meghajlék az õ sátorának ajtajában.

And all the people saw the cloud at the door of the Tent, and they went down on their faces, everyone at the door of his tent.

καὶ ἑώρα πᾶς ὁ λαὸς τὸν στῦλον τῆς νεφέλης ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς καὶ στάντες πᾶς ὁ λαὸς προσεκύνησαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ

11 Az Úr pedig beszéle Mózessel színrõl színre, a mint szokott ember szólani barátjával; és [mikor Mózes] a táborba visszatére, az õ szolgája az ifjú Józsué, Núnnak fia, nem távozék el a sátorból.

And the Lord had talk with Moses face to face, as a man may have talk with his friend. And when Moses came back to the tents, his servant, the young man Joshua, the son of Nun, did not come away from the Tent.

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἐνώπιος ἐνωπίῳ ὡς εἴ τις λαλήσει πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον καὶ ἀπελύετο εἰς τὴν παρεμβολήν ὁ δὲ θεράπων ιησοῦς υἱὸς ναυη νέος οὐκ ἐξεπορεύ ετο ἐκ τῆς σκηνῆς

12 És monda Mózes az Úrnak: Lásd, te [azt] mondod nékem, vidd el ezt a népet, de nem mutattad meg nékem kit küldesz velem; pedig [azt] mondtad [nékem:] név szerint ismerlek téged, és kedvet találtál szemeim elõtt.

And Moses said to the Lord, See, you say to me, Be this people's guide on their journey, but you have not made clear to me whom you will send with me. But you have said, I have knowledge of you by name, and you have grace in my eyes.

καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς κύριον ἰδοὺ σύ μοι λέγεις ἀνάγαγε τὸν λαὸν τοῦτον σὺ δὲ οὐκ ἐδήλωσάς μοι ὃν συναποστελεῖς μετ' ἐμοῦ σὺ δέ μοι εἶπας οἶδά σε παρὰ πάντας καὶ χάριν ἔ χεις παρ' ἐμοί

13 Most azért ha kedvet találtam szemeid elõtt, mutasd meg nékem a te útadat, hogy ismerjelek meg téged, hogy kedvet találhassak elõtted. És gondold meg, hogy e nép a te néped.

If then I have grace in your eyes, let me see your ways, so that I may have knowledge of you and be certain of your grace; and my prayer is that you will keep in mind that this nation is your people.

εἰ οὖν εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν γνωστῶς ἴδω σε ὅπως ἂν ὦ εὑρηκὼς χάριν ἐναντίον σου καὶ ἵνα γνῶ ὅτι λαός σου τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο

14 És monda: Az én orczám menjen-é [veletek,] hogy megnyugtassalak?
And he said, I myself will go with you and give you rest.
καὶ λέγει αὐτὸς προπορεύσομαί σου καὶ καταπαύσω σε

15 Monda néki [Mózes:] Ha a te orczád nem jár [velünk], ne vígy ki minket innen.
And Moses said, If you yourself are not going with us, do not send us on from here.
καὶ λέγει πρὸς αὐτόν εἰ μὴ αὐτὸς σὺ πορεύῃ μή με ἀναγάγῃς ἐντεῦθεν

16 Mert mirõl ismerhetjük meg, hogy én és a te néped kedvet találtunk elõtted? Nem arról-é, ha velünk jársz? Így vagyunk megkülönböztetve, én és a te néped minden néptõl, a mely e földnek színén van.
For is not the fact of your going with us the sign that I and this people have grace in your eyes, so that we, that is, I and your people, are separate from all other people on the face of the earth?
καὶ πῶς γνωστὸν ἔσται ἀληθῶς ὅτι εὕρηκα χάριν παρὰ σοί ἐγώ τε καὶ ὁ λαός σου ἀλλ' ἢ συμπορευομένου σου μεθ' ἡμῶν καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐγώ τε καὶ ὁ λαός σου παρὰ πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐπὶ τῆς γῆς ἐστιν

17 Monda azért az Úr Mózesnek: Megteszem ezt is a mit kívántál; mert kedvet találtál szemeim elõtt, és név szerint ismerlek téged.
And the Lord said to Moses, I will do as you say: for you have grace in my eyes, and I have knowledge of you by your name.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ τοῦτόν σοι τὸν λόγον ὃν εἴρηκας ποιήσω εὕρηκας γὰρ χάριν ἐνώπιόν μου καὶ οἶδά σε παρὰ πάντας

18 És mondá [Mózes:] Kérlek, mutasd meg nékem a te dicsõségedet.
And Moses said, O Lord, let me see your glory.
καὶ λέγει δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν

19 És monda az Úr: Megteszem, hogy az én dicsõségem a te orczád elõtt menjen el, és kiáltom elõtted az Úr nevét: És könyörülök, a kin könyörülök, kegyelmezek, a kinek kegyelmezek.
And he said, I will make all the light of my being come before you, and will make clear to you what I am; I will be kind to those to whom I will be kind, and have mercy on those on whom I will have mercy.
καὶ εἶπεν ἐγὼ παρελεύσομαι πρότερός σου τῇ δόξῃ μου καὶ καλέσω ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου κύριος ἐναντίον σου καὶ ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ καὶ οἰκτιρήσω ὃν ἂν οἰκτίρω

20 Orczámat azonban, mondá, nem láthatod; mert nem láthat engem ember, élvén.
But it is not possible for you to see my face, for no man may see me and still go on living.
καὶ εἶπεν οὐ δυνήσῃ ἰδεῖν μου τὸ πρόσωπον οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου καὶ ζήσεται

21 És monda az Úr: Ímé van hely én nálam; állj a kõsziklára.
And the Lord said, See, there is a place near me, and you may take your place on the rock:
καὶ εἶπεν κύριος ἰδοὺ τόπος παρ' ἐμοί στήσῃ ἐπὶ τῆς πέτρας

22 És mikor átmegy elõtted az én dicsõségem, a kõszikla hasadékába állatlak téged, és kezemmel betakarlak téged, míg átvonulok.
And when my glory goes by, I will put you in a hole in the rock, covering you with my hand till I have gone past:
ἡνίκα δ' ἂν παρέλθῃ μου ἡ δόξα καὶ θήσω σε εἰς ὀπὴν τῆς πέτρας καὶ σκεπάσω τῇ χειρί μου ἐπὶ σέ ἕως ἂν παρέλθω

23 Azután kezemet elveszem rólad, és hátulról meglátsz engemet, de orczámat nem láthatod.
Then I will take away my hand, and you will see my back: but my face is not to be seen.
καὶ ἀφελῶ τὴν χεῖρα καὶ τότε ὄψῃ τὰ ὀπίσω μου τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθήσεταί σοι

1 És monda az Úr Mózesnek: Vágj két kõtáblát, hasonlókat az elõbbiekhez, hogy írjam fel azokra azokat a szavakat, a melyek az elõbbi táblákon voltak, a melyeket széttörtél.
And the Lord said to Moses, Make two other stones like the first two; and I will put on them the words which were on the first stones, which were broken by you.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας καθὼς καὶ αἱ πρῶται καὶ ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος καὶ γράψω ἐπὶ τῶν πλακῶν τὰ ῥήματα ἃ ἦν ἐν ταῖς πλαξὶν ταῖς πρώταις αἷς συνέτριψας

2 És légy készen reggelre, és jöjj fel reggel a Sinai hegyre, és állj ott elõmbe a hegy tetején.
And be ready by the morning, and come up on Mount Sinai, and come before me there in the morning, on the top of the mountain.
καὶ γίνου ἕτοιμος εἰς τὸ πρωὶ καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σινα καὶ στήσῃ μοι ἐκεῖ ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους

3 De senki veled fel ne jöjjön, és senki ne mutatkozzék az egész hegyen; juhok és barmok se legeljenek a hegy környékén.
No one is to come up with you, and let no man be seen anywhere on the mountain; let no flocks or herds come near to get their food at its foot.
καὶ μηδεὶς ἀναβήτω μετὰ σοῦ μηδὲ ὀφθήτω ἐν παντὶ τῷ ὄρει καὶ τὰ πρόβατα καὶ αἱ βόες μὴ νεμέσθωσαν πλησίον τοῦ ὄρους ἐκείνου

4 Vágott azért két kõtáblát, az elõbbiekhez hasonlókat, és felkelvén reggel, felméne Mózes a Sinai hegyre, a mint az Úr parancsolta néki, és kezébe vevé a két kõtáblát.
So Moses got two stones cut like the first; and early in the morning he went up Mount Sinai, as the Lord had said, with the two stones in his hand.
καὶ ἐλάξευσεν δύο πλάκας λιθίνας καθάπερ καὶ αἱ πρῶται καὶ ὀρθρίσας μωυσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τὸ σινα καθότι συνέταξεν αὐτῷ κύριος καὶ ἔλαβεν μωυσῆς τὰς δύο πλάκας τ ὰς λιθίνας

5 Az Úr pedig leszálla felhõben, és ott álla õ vele, és nevén kiáltá az Urat:
And the Lord came down in the cloud and took his place by the side of Moses, and Moses gave worship to the name of the Lord.
καὶ κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ καὶ παρέστη αὐτῷ ἐκεῖ καὶ ἐκάλεσεν τῷ ὀνόματι κυρίου

6 És az Úr elvonula õ elõtte és kiálta: Az Úr, az Úr, irgalmas és kegyelmes Isten, késedelmes a haragra, nagy irgalmasságú és igazságú.
And the Lord went past before his eyes, saying, The Lord, the Lord, a God full of pity and grace, slow to wrath and great in mercy and faith;
καὶ παρῆλθεν κύριος πρὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσεν κύριος ὁ θεὸς οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινὸς

7 A ki irgalmas marad ezerízíglen; megbocsát hamisságot, vétket és bûnt: de nem hagyja a [bûnöst] büntetlenül, megbünteti az atyák álnokságát a fiakban, és a fiak fiaiban harmad és negyedíziglen.
Having mercy on thousands, overlooking evil and wrongdoing and sin; he will not let wrongdoers go free, but will send punishment on children for the sins of their fathers, and on their children's children to the third and fourth generation.
καὶ δικαιοσύνην διατηρῶν καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας ἀφαιρῶν ἀνομίας καὶ ἀδικίας καὶ ἁμαρτίας καὶ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον ἐπάγων ἀνομίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἐπὶ τέκν α τέκνων ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν

8 És Mózes nagy sietséggel földre borula, és lehajtá [fejét.]
Then Moses quickly went down on his face in worship.
καὶ σπεύσας μωυσῆς κύψας ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησεν

9 És monda: Uram, ha elõtted kedvet találtam, kérlek járjon az Úr velünk; mert keménynyakú nép ez! Kegyelmezz a mi vétkeinknek és gonoszságunknak, és fogadj minket örökségeddé.
And he said, If now I have grace in your eyes, let the Lord go among us, for this is a stiff-necked people, and give us forgiveness for our wrongdoing and our sin, and take us for your heritage.
καὶ εἶπεν εἰ εὕρηκα χάριν ἐνώπιόν σου συμπορευθήτω ὁ κύριός μου μεθ' ἡμῶν ὁ λαὸς γὰρ σκληροτράχηλός ἐστιν καὶ ἀφελεῖς σὺ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ ἐσόμεθα σοί

10 Õ pedig monda: Ímé szövetséget kötök; a te egész néped elõtt csudákat teszek, a milyenek nem voltak az egész földön, sem a népek között, és meglátja az egész nép, a mely között te vagy, az Úrnak cselekedeteit; mert csudálatos az, a mit én cselekszem veled.
And the Lord said, See, this is what I will undertake: before the eyes of your people I will do wonders, such as have not been done in all the earth or in any nation: and all your people will see the work of the Lord, for what I am about to do for you is greatly to be feared.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἰδοὺ ἐγὼ τίθημί σοι διαθήκην ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ σου ποιήσω ἔνδοξα ἃ οὐ γέγονεν ἐν πάσῃ τῇ γῇ καὶ ἐν παντὶ ἔθνει καὶ ὄψεται πᾶς ὁ λαός ἐ ν οἷς εἶ σύ τὰ ἔργα κυρίου ὅτι θαυμαστά ἐστιν ἃ ἐγὼ ποιήσω σοι

11 Jegyezd meg magadnak a mit ma parancsolok néked. Ímé kiûzöm elõled az Emoreust, Kananeust, Khittheust, Perizeust, Khivveust, Jebuzeust.
Take care to do the orders which I give you today; I will send out from before you the Amorite and the Canaanite and the Hittite and the Perizzite and the Hivite and the Jebusite.
πρόσεχε σὺ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι ἰδοὺ ἐγὼ ἐκβάλλω πρὸ προσώπου ὑμῶν τὸν αμορραῖον καὶ χαναναῖον καὶ χετταῖον καὶ φερεζαῖον καὶ ευαῖον καὶ γεργεσαῖον καὶ ιεβου σαῖον

12 Vigyázz magadra, nehogy szövetséget köss annak a földnek lakosaival, a melybe bemégy, hogy botránkozásra ne legyen közötted.
But take care, and do not make any agreement with the people of the land where you are going, for it will be a cause of sin to you.
πρόσεχε σεαυτῷ μήποτε θῇς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν εἰσπορεύῃ εἰς αὐτήν μή σοι γένηται πρόσκομμα ἐν ὑμῖν

13 Hanem oltáraikat rontsátok el, törjétek össze bálványaikat, és vágjátok ki berkeiket.
But their altars are to be overturned and their pillars broken and their images cut down:
τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε καὶ τὰς στήλας αὐτῶν συντρίψετε καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε ἐν πυρί

14 Mert nem szabad imádnod más istent; mert az Úr, a kinek neve féltõn szeretõ, féltõn szeretõ Isten õ.
For you are to be worshippers of no other god: for the Lord is a God who will not give his honour to another.
οὐ γὰρ μὴ προσκυνήσητε θεῷ ἑτέρῳ ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ζηλωτὸν ὄνομα θεὸς ζηλωτής ἐστιν

15 Hogy valamiképen szövetséget ne köss annak a földnek lakosaival, hogy a mikor isteneiket követvén paráználkodnak, és áldoznak az õ isteneiknek, és meghívnak téged, egyél az õ áldozatukból.
So see that you make no agreement with the people of the land, and do not go after their gods, or take part in their offerings, or be guests at their feasts,
μήποτε θῇς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις πρὸς ἀλλοφύλους ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐκπορνεύσωσιν ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ θύσωσι τοῖς θεοῖς αὐτῶν καὶ καλέσωσίν σε καὶ φάγῃς τῶ ν θυμάτων αὐτῶν

16 És [feleséget] ne végy az õ leányaik közül a te fiaidnak, hogy mikor paráználkodnak az õ leányaik isteneiket követvén, a te fiaidat is paráználkodásra vigyék, az õ isteneiket követvén.
Or take their daughters for your sons; for when their daughters give worship before their gods, they will make your sons take part with them.
καὶ λάβῃς τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοῖς υἱοῖς σου καὶ τῶν θυγατέρων σου δῷς τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ ἐκπορνεύσωσιν αἱ θυγατέρες σου ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ ἐκπορνεύσωσιν τοὺς υἱούς σου ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν

17 Ne csinálj magadnak öntött isteneket.
Make for yourselves no gods of metal.
καὶ θεοὺς χωνευτοὺς οὐ ποιήσεις σεαυτῷ

18 A kovásztalan kenyér innepét megtartsad: hét nap egyél kovásztalan kenyeret, a mint megparancsoltam néked, az Abib hónap ideje alatt; mert Abib hónapban jöttél ki Égyiptomból.
Keep the feast of unleavened bread; for seven days your food is to be bread without leaven, as I gave you orders, at the regular time in the month Abib; for in that month you came out of Egypt.
καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων φυλάξῃ ἑπτὰ ἡμέρας φάγῃ ἄζυμα καθάπερ ἐντέταλμαί σοι εἰς τὸν καιρὸν ἐν μηνὶ τῶν νέων ἐν γὰρ μηνὶ τῶν νέων ἐξῆλθες ἐξ αἰγύπτου

19 Mindaz a mi az anyja méhét megnyitja, enyém legyen, és minden hímbarmod is, a mely a te tehenednek vagy juhodnak elsõ fajzása.
Every first male child is mine; the first male birth of your cattle, the first male of every ox and sheep.
πᾶν διανοῖγον μήτραν ἐμοί τὰ ἀρσενικά πρωτότοκον μόσχου καὶ πρωτότοκον προβάτου

20 De a szamárnak elsõ vemhét juhon váltsd meg; ha pedig nem váltod, szegd nyakát. Fiaid közül minden elsõszülöttet megvált, és ne jöjjön üresen elõmbe senki.
A lamb may be given in payment for the young of an ass, but if you will not make payment for it, its neck will have to be broken. For all the first of your sons you are to make payment. No one is to come before me without an offering.
καὶ πρωτότοκον ὑποζυγίου λυτρώσῃ προβάτῳ ἐὰν δὲ μὴ λυτρώσῃ αὐτό τιμὴν δώσεις πᾶν πρωτότοκον τῶν υἱῶν σου λυτρώσῃ οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιόν μου κενός

21 Hat napon munkálkodjál, a hetedik napon pedig pihenj; szántás és aratás idején is pihenj.
Six days let work be done, but on the seventh day take your rest: at ploughing time and at the grain-cutting you are to have a day for rest.
ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ τῇ δὲ ἑβδόμῃ καταπαύσεις τῷ σπόρῳ καὶ τῷ ἀμήτῳ καταπαύσεις

22 A hetek innepét is megtartsd a búza zsengének aratásakor; meg a betakarás innepét is az esztendõ végén.
And you are to keep the feast of weeks when you get in the first-fruits of the grain, and the feast at the turn of the year when you take in the produce of your fields.
καὶ ἑορτὴν ἑβδομάδων ποιήσεις μοι ἀρχὴν θερισμοῦ πυρῶν καὶ ἑορτὴν συναγωγῆς μεσοῦντος τοῦ ἐνιαυτοῦ

23 Háromszor esztendõnként minden férfiú jelenjen meg az Úrnak, Izráel Ura Istenének színe elõtt.
Three times in the year let all your males come before the Lord, the God of Israel.
τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ ισραηλ

24 Mert kiûzöm a népeket elõled, és kiszélesítem határodat, és senki nem kívánja meg a te földedet, mikor felmégy, hogy a te Urad Istened elõtt megjelenjél, esztendõnként háromszor.
For I will send out the nations before you and make wide the limits of your land; and no man will make an attempt to take your land while you go up to give worship to the Lord, three times in the year.
ὅταν γὰρ ἐκβάλω τὰ ἔθνη πρὸ προσώπου σου καὶ πλατύνω τὰ ὅριά σου οὐκ ἐπιθυμήσει οὐδεὶς τῆς γῆς σου ἡνίκα ἂν ἀναβαίνῃς ὀφθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ

25 Áldozatom vérét ne ontsd ki kovász mellett, és a husvét innepének áldozatja ne maradjon meg reggelig.
No leaven is to be offered with the blood of my offering, and the offering of the Passover feast may not be kept till the morning.
οὐ σφάξεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα θυμιαμάτων μου καὶ οὐ κοιμηθήσεται εἰς τὸ πρωὶ θύματα τῆς ἑορτῆς τοῦ πασχα

26 Földed zsengéibõl az elsõt vidd fel az Úrnak a te Istenednek házába. Ne fõzz gödölyét az anyja tejében.
Take the first-fruits of your land as an offering to the house of the Lord your God. Let not the young goat be cooked in its mother's milk
τὰ πρωτογενήματα τῆς γῆς σου θήσεις εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου οὐ προσοίσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ

27 És monda az Úr Mózesnek: Írd fel ezeket a szavakat; mert ezeknek a szavaknak értelme szerint kötöttem szövetséget veled és Izráellel.
And the Lord said to Moses, Put all these words in writing; for on them is based the agreement which I will make with you.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν γράψον σεαυτῷ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπὶ γὰρ τῶν λόγων τούτων τέθειμαί σοι διαθήκην καὶ τῷ ισραηλ

28 És ott vala az Úrral negyven nap és negyven éjjel: kenyeret nem evett, vizet sem ivott. És felírá a táblákra a szövetség szavait, a tíz parancsolatot.
And for forty days and forty nights Moses was there with the Lord, and in that time he had no food or drink. And he put in writing on the stones the words of the agreement, the ten rules of the law.
καὶ ἦν ἐκεῖ μωυσῆς ἐναντίον κυρίου τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἄρτον οὐκ ἔφαγεν καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιεν καὶ ἔγραψεν τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπὶ τῶν πλακῶν τῆς διαθήκης τοὺς δέκα λόγους

29 És lõn, a mikor Mózes a Sinai hegyrõl leszálla, (a Mózes kezében vala a bizonyság két táblája, mikor a hegyrõl leszálla) Mózes nem tudta, hogy az õ orczájának bõre sugárzik, mivelhogy Õvele szólott.
Now when Moses came down from Mount Sinai, with the two stones in his hand, he was not conscious that his face was shining because of his talk with God.
ὡς δὲ κατέβαινεν μωυσῆς ἐκ τοῦ ὄρους καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ τῶν χειρῶν μωυσῆ καταβαίνοντος δὲ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὄρους μωυσῆς οὐκ ᾔδει ὅτι δεδόξασται ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τ οῦ προσώπου αὐτοῦ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν αὐτῷ

30 És a mint Áron és az Izráel minden fiai megláttak Mózest, hogy az õ orczájának bõre sugárzik: féltek közelíteni hozzá.
But when Aaron and all the children of Israel saw Moses, and the shining of his face, they would not come near him for fear.
καὶ εἶδεν ααρων καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι ισραηλ τὸν μωυσῆν καὶ ἦν δεδοξασμένη ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἐφοβήθησαν ἐγγίσαι αὐτοῦ

31 Mózes pedig megszólítá õket, és Áron és a gyülekezetnek fejei mind hozzá menének, és szóla velök Mózes.
Then Moses sent for them; and Aaron, with the chiefs of the people, came to him; and Moses had talk with them.
καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς μωυσῆς καὶ ἐπεστράφησαν πρὸς αὐτὸν ααρων καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς μωυσῆς

32 Azután az Izráel fiai is mind hozzá járulának, és megparancsolá nékik mind azt, a mit az Úr mondott néki a Sinai hegyen.
And later, all the children of Israel came near, and he gave them all the orders which the Lord had given him on Mount Sinai.
καὶ μετὰ ταῦτα προσῆλθον πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς πάντα ὅσα ἐλάλησεν κύριος πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει σινα

33 Mikor pedig elvégezte Mózes velök a beszédet, leplet tõn orczájára.
And at the end of his talk with them, Moses put a veil over his face.
καὶ ἐπειδὴ κατέπαυσεν λαλῶν πρὸς αὐτούς ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ κάλυμμα

34 És mikor Mózes az Úr elébe méne, hogy vele szóljon, levevé a leplet, míg kijõne. Kijövén pedig, elmondá az Izráel fiainak, a mi parancsot kapott.
But whenever Moses went in before the Lord to have talk with him, he took off the veil till he came out. And whenever he came out he said to the children of Israel what he had been ordered to say;
ἡνίκα δ' ἂν εἰσεπορεύετο μωυσῆς ἔναντι κυρίου λαλεῖν αὐτῷ περιῃρεῖτο τὸ κάλυμμα ἕως τοῦ ἐκπορεύεσθαι καὶ ἐξελθὼν ἐλάλει πᾶσιν τοῖς υἱοῖς ισραηλ ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος

35 És az Izráel fiai láták a Mózes orczáját, hogy sugárzik a Mózes orczájának bõre; és Mózes a leplet ismét orczájára borítá, mígnem beméne, hogy Õvele szóljon.
And the children of Israel saw that the face of Moses was shining: so Moses put the veil over his face again till he went to the Lord.
καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ ισραηλ τὸ πρόσωπον μωυσῆ ὅτι δεδόξασται καὶ περιέθηκεν μωυσῆς κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ ἕως ἂν εἰσέλθῃ συλλαλεῖν αὐτῷ

1 És egybegyûjté Mózes az Izráel fiainak egész gyülekezetét, és monda nékik: Ezek azok a dolgok, a melyeket parancsolt az Úr, hogy cselekedjétek:
And Moses sent for all the children of Israel to come together, and said to them, This is what the Lord has said and these are his orders.
καὶ συνήθροισεν μωυσῆς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ισραηλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς οὗτοι οἱ λόγοι οὓς εἶπεν κύριος ποιῆσαι αὐτούς

2 Hat napon át munkálkodjatok; a hetedik nap pedig szent legyen elõttetek, az Úr nyugodalmának szombatja. Valaki azon munkálkodik, megölettessék.
Six days let work be done, but the seventh day is to be a holy day to you, a Sabbath of rest to the Lord; whoever does any work on that day is to be put to death.
ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ κατάπαυσις ἅγιον σάββατα ἀνάπαυσις κυρίῳ πᾶς ὁ ποιῶν ἔργον ἐν αὐτῇ τελευτάτω

3 Ne gerjeszszetek tüzet a ti házaitokban szombatnapon.
No fire is to be lighted in any of your houses on the Sabbath day.
οὐ καύσετε πῦρ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐγὼ κύριος

4 És szóla Mózes az Izráel fiai egész gyülekezetének, mondván: Ez az, a mit az Úr parancsolt, mondván:
And Moses said to all the meeting of the children of Israel, This is the order which the Lord has given:
καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ισραηλ λέγων τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξεν κύριος λέγων

5 Szedjetek magatok közt ajándékot az Úrnak, mind, a kinek szíve önként hajlandó arra, hozzon ajándékot az Úrnak, aranyat, és ezüstöt, és rezet.
Take from among you an offering to the Lord; everyone who has the impulse in his heart, let him give his offering to the Lord; gold and silver and brass;
λάβετε παρ' ὑμῶν αὐτῶν ἀφαίρεμα κυρίῳ πᾶς ὁ καταδεχόμενος τῇ καρδίᾳ οἴσουσιν τὰς ἀπαρχὰς κυρίῳ χρυσίον ἀργύριον χαλκόν

6 És kék, és bíborpiros, és karmazsinszínû, és [lenfonalat], és kecskeszõrt.
And blue and purple and red and the best linen and goats' hair,
ὑάκινθον πορφύραν κόκκινον διπλοῦν διανενησμένον καὶ βύσσον κεκλωσμένην καὶ τρίχας αἰγείας

7 Veresre festett kosbõröket, és borzbõröket és sittim-fát.
And sheepskins coloured red, and leather, and hard wood,
καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα καὶ δέρματα ὑακίνθινα καὶ ξύλα ἄσηπτα

9 Ónix köveket és foglalni való köveket az efódhoz és a hósenhez.
And beryls and jewels to be cut for the ephod and for the priest's bag.
καὶ λίθους σαρδίου καὶ λίθους εἰς τὴν γλυφὴν εἰς τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸν ποδήρη

10 És a kik ti köztetek ahhoz értõk, jõjjenek elõ, hogy csinálják meg mindazt, a mit az Úr parancsolt:
And let every wise-hearted man among you come and make whatever has been ordered by the Lord;
καὶ πᾶς σοφὸς τῇ καρδίᾳ ἐν ὑμῖν ἐλθὼν ἐργαζέσθω πάντα ὅσα συνέταξεν κύριος

11 A hajlékot, annak sátorát és takaróját, horgait, deszkáit, reteszrúdjait, oszlopait és talpait.
The House and its tent and its cover, its hooks and its boards, its rods and its pillars and its bases;
τὴν σκηνὴν καὶ τὰ παραρρύματα καὶ τὰ καλύμματα καὶ τὰ διατόνια καὶ τοὺς μοχλοὺς καὶ τοὺς στύλους

12 A ládát és annak rúdjait, a fedéllel egybe, és a takaró függönyt.
The ark with its cover and its rods and the veil hanging before it;
καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς καὶ τὸ ἱλαστήριον αὐτῆς καὶ τὸ καταπέτασμα [12α] καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς καὶ τοὺς λίθους τ ῆς σμαράγδου καὶ τὸ θυμίαμα καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος

13 Az asztalt és annak rúdjait, és minden edényét, és a szent kenyerek[hez való]kat.
The table and its rods and all its vessels, and the holy bread;
καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς

14 A világító gyertyatartót és a hozzá való eszközöket, mécseit, és világító olajt.
And the support for the lights, with its vessels and its lights and the oil for the light;
καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς

16 Az egészen égõáldozat oltárát, annak réz rostélyát, rúdjait és minden eszközeit, a mosdómedenczét és annak lábát.
The altar of burned offerings, with its network of brass, its rods, and all its vessels, the washing-vessel and its base;
καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ

19 A szolgálati ruhákat, a szent hajlékban való szolgálathoz, a szent ruhákat Áron papnak, és az õ fiainak ruháit, a papi szolgálatra.
The robes of needlework for the work of the holy place, the holy robes for Aaron the priest, and the robes for his sons when acting as priests.
καὶ τὰς στολὰς τὰς ἁγίας ααρων τοῦ ἱερέως καὶ τὰς στολὰς ἐν αἷς λειτουργήσουσιν ἐν αὐταῖς καὶ τοὺς χιτῶνας τοῖς υἱοῖς ααρων τῆς ἱερατείας καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως

20 Azután kiméne az Izráel fiainak egész gyülekezete Mózes elõl.
And all the children of Israel went away from Moses.
καὶ ἐξῆλθεν πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν ισραηλ ἀπὸ μωυσῆ

21 És eljöve mindenki, a kit a szíve indíta, és a kit lelke hajt vala, és hozának áldozatot az Úrnak, a gyülekezet hajlékának készítéséhez, és annak minden szolgálatához, és a szent ruhákhoz valókat.
And everyone whose heart was moved, everyone who was guided by the impulse of his spirit, came with his offering for the Lord, for whatever was needed for the Tent of meeting and its work and for the holy robes.
καὶ ἤνεγκαν ἕκαστος ὧν ἔφερεν αὐτῶν ἡ καρδία καὶ ὅσοις ἔδοξεν τῇ ψυχῇ αὐτῶν ἤνεγκαν ἀφαίρεμα κυρίῳ εἰς πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ εἰς πάντα τὰ κάτε ργα αὐτῆς καὶ εἰς πάσας τὰς στολὰς τοῦ ἁγίου

22 És jövének férfiak és asszonyok együtt, mind, a kit szíve indított, hozának kapcsokat, függõket, gyûrûket, karpereczet, mindenféle arany eszközöket; a férfiak is, mind a kik aranyból hoztak áldozatot az Úrnak.
They came, men and women, all who were ready to give, and gave pins and nose-rings and finger-rings and neck-ornaments, all of gold; everyone gave an offering of gold to the Lord.
καὶ ἤνεγκαν οἱ ἄνδρες παρὰ τῶν γυναικῶν πᾶς ᾧ ἔδοξεν τῇ διανοίᾳ ἤνεγκαν σφραγῖδας καὶ ἐνώτια καὶ δακτυλίους καὶ ἐμπλόκια καὶ περιδέξια πᾶν σκεῦος χρυσοῦν καὶ πάντες ὅσοι ἤνεγκαν ἀφαιρέματα χρυσίου κυρίῳ

23 És minden ember, kinek a mije vala, hozott kék, bíborpiros, és karmazsinszínû, és [lenfonalat], kecskeszõrt, veresre festett kosbõröket és borzbõröket.
And everyone who had blue and purple and red and the best linen and goats' hair and sheepskins coloured red and leather, gave them.
καὶ παρ' ᾧ εὑρέθη βύσσος καὶ δέρματα ὑακίνθινα καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα ἤνεγκαν

24 Minden, a ki ezüstöt vagy rezet vihetett, felhozá azt áldozatul az Úrnak, és a kiknél sittim-fa találtaték a szolgálat különbözõ szükségeire, felhozák azt.
Everyone who had silver and brass gave an offering of them to the Lord; and everyone who had hard wood, such as was needed for the work, gave it.
καὶ πᾶς ὁ ἀφαιρῶν ἀφαίρεμα ἀργύριον καὶ χαλκὸν ἤνεγκαν τὰ ἀφαιρέματα κυρίῳ καὶ παρ' οἷς εὑρέθη ξύλα ἄσηπτα εἰς πάντα τὰ ἔργα τῆς κατασκευῆς ἤνεγκαν

25 Az asszonyok közûl pedig mind, a kik ahhoz értettek, saját kezeikkel fonának, és felvivék azt a mit fontak, a kék, és a bíborpiros, és a karmazsinszínû, és a [lenfonalat].
And all the women who were expert with their hands, made cloth, and gave the work of their hands, blue and purple and red and the best linen.
καὶ πᾶσα γυνὴ σοφὴ τῇ διανοίᾳ ταῖς χερσὶν νήθειν ἤνεγκαν νενησμένα τὴν ὑάκινθον καὶ τὴν πορφύραν καὶ τὸ κόκκινον καὶ τὴν βύσσον

26 Azok az asszonyok pedig, a kik ahhoz értettek, fonának kecskeszõrt.
And those women who had the knowledge, made the goats' hair into cloth.
καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἷς ἔδοξεν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν ἐν σοφίᾳ ἔνησαν τὰς τρίχας τὰς αἰγείας

27 A fõemberek pedig hozának ónix köveket, foglalni való köveket az efódhoz és a hósenhez.
And the rulers gave the beryls and the cut jewels for the ephod and the priest's bag;
καὶ οἱ ἄρχοντες ἤνεγκαν τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου καὶ τοὺς λίθους τῆς πληρώσεως εἰς τὴν ἐπωμίδα καὶ εἰς τὸ λογεῖον

28 Illatozó szert is és olajat, a mécsbe és a kenethez, és fûszereket a füstöléshez.
And the spice and the oil for the light, and the holy oil and the sweet perfumes.
καὶ τὰς συνθέσεις καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος

29 Minden férfi és asszony, a kit szíve önként indíta, hogy áldozzon az egész munkára, melyet az Úr parancsolt Mózes által, hogy véghez vigyenek: [mind] önként hoztak ajándékot az Úrnak az Izráel fiai.
The children of Israel, every man and woman, from the impulse of their hearts, gave their offerings freely to the Lord for the work which the Lord had given Moses orders to have done.
καὶ πᾶς ἀνὴρ καὶ γυνή ὧν ἔφερεν ἡ διάνοια αὐτῶν εἰσελθόντας ποιεῖν πάντα τὰ ἔργα ὅσα συνέταξεν κύριος ποιῆσαι αὐτὰ διὰ μωυσῆ ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἀφαίρεμα κυρίῳ

30 És monda Mózes az Izráel fiainak: Ímé az Úr név szerint hívta el Bésaléelt, a Húr fiának Urinak fiát, a Júda nemzetségébõl.
And Moses said to the children of Israel, See, the Lord has made selection of Bezalel, the son of Uri, the son of Hur, of the tribe of Judah;
καὶ εἶπεν μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ισραηλ ἰδοὺ ἀνακέκληκεν ὁ θεὸς ἐξ ὀνόματος τὸν βεσελεηλ τὸν τοῦ ουριου τὸν ωρ ἐκ φυλῆς ιουδα

31 És betöltötte õt Istennek lelkével, bölcseséggel, értelemmel és tudománynyal minden mesterségben:
And he has made him full of the spirit of God, in all wisdom and knowledge and art of every sort;
καὶ ἐνέπλησεν αὐτὸν πνεῦμα θεῖον σοφίας καὶ συνέσεως καὶ ἐπιστήμης πάντων

32 Hogy tudjon kigondolni mindent a mit aranyból, ezüstbõl és rézbõl kell csinálni;
As an expert designer of beautiful things, working in gold and silver and brass;
ἀρχιτεκτονεῖν κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς ἀρχιτεκτονίας ποιεῖν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸν χαλκὸν

33 És foglalásra való köveket metszeni, és fát faragni; és minden mesterséges munkát végezni.
Trained in the cutting of stones and the ornamenting of wood and in every sort of handwork.
καὶ λιθουργῆσαι τὸν λίθον καὶ κατεργάζεσθαι τὰ ξύλα καὶ ποιεῖν ἐν παντὶ ἔργῳ σοφίας

34 Azontúl alkalmatossá tette arra is, hogy tanítson, mind õ, mind Aholiáb az Akhiszamák fia, a Dán nemzetségébõl.
And he has given to him, and to Oholiab, the son of Ahisamach, of the tribe of Dan, the power of training others.
καὶ προβιβάσαι γε ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῷ τε καὶ ελιαβ τῷ τοῦ αχισαμακ ἐκ φυλῆς δαν

35 Betöltötte õket bölcseség lelkével, hogy tudjanak mindenféle faragó, és kötõ, és hímzõ munkát készíteni, kék és bíborpiros, karmazsinszínû és lenfonálból, és takácsmunkát, a kik készítenek ilyenféle munkát és kigondolnak mestermûveket.

To them he has given knowledge of all the arts of the handworker, of the designer, and the expert workman; of the maker of needlework in blue and purple and red and the best linen, and of the maker of cloth; in all the arts of the designer and the trained workman they are expert.

ἐνέπλησεν αὐτοὺς σοφίας καὶ συνέσεως διανοίας πάντα συνιέναι ποιῆσαι τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου καὶ τὰ ὑφαντὰ καὶ ποικιλτὰ ὑφᾶναι τῷ κοκκίνῳ καὶ τῇ βύσσῳ ποιεῖν πᾶν ἔργον ἀρχι τεκτονίας ποικιλίας

1 Elhívá azért Mózes Bésaléelt, és Aholiábot, és mindazokat a bölcs férfiakat, a kiknek elméjébe tudományt adott vala az Úr, és mind a kit szíve arra indíta, hogy járuljon annak a munkának végrehajtásához.

So let Bezalel and Oholiab get to work, with every wise-hearted man to whom the Lord has given wisdom and knowledge, to do whatever is necessary for the ordering of the holy place, as the Lord has given orders.

καὶ ἐποίησεν βεσελεηλ καὶ ελιαβ καὶ πᾶς σοφὸς τῇ διανοίᾳ ᾧ ἐδόθη σοφία καὶ ἐπιστήμη ἐν αὐτοῖς συνιέναι ποιεῖν πάντα τὰ ἔργα κατὰ τὰ ἅγια καθήκοντα κατὰ πάντα ὅσα συνέ ταξεν κύριος

2 És átvevék Mózestõl mind azt az ajándékot, a mit az Izráel fiai hoztak vala, a szent [hajlék] felépítésének szolgálatára. Azontúl is minden reggel önkéntes ajándékot is hoztak.

Then Moses sent for Bezalel and Oholiab, and for all the wise-hearted men to whom the Lord had given wisdom, even everyone who was moved by the impulse of his heart to come and take part in the work:

καὶ ἐκάλεσεν μωυσῆς βεσελεηλ καὶ ελιαβ καὶ πάντας τοὺς ἔχοντας τὴν σοφίαν ᾧ ἔδωκεν ὁ θεὸς ἐπιστήμην ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ πάντας τοὺς ἑκουσίως βουλομένους προσπορεύεσθα ι πρὸς τὰ ἔργα ὥστε συντελεῖν αὐτά

3 Eljövének azért mind azok a bölcsek, kik a szent hajlék minden munkáján dolgoztak, kiki a maga munkájától, a melyen dolgozott.

And they took from Moses all the offerings which the children of Israel had given for the building of the holy place. And still they went on giving him more free offerings every morning.

καὶ ἔλαβον παρὰ μωυσῆ πάντα τὰ ἀφαιρέματα ἃ ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ ισραηλ εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου ποιεῖν αὐτά καὶ αὐτοὶ προσεδέχοντο ἔτι τὰ προσφερόμενα παρὰ τῶν φερόν των τὸ πρωὶ πρωί

4 És ezt mondák Mózesnek: Többet hord a nép [ajándékba], mint a mennyi kell a munka elkészítésére, a melyet parancsolt az Úr, hogy csináljunk.

Then the wise men, who were doing all the work of the holy place, came from their work;

καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ σοφοὶ οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου ἕκαστος κατὰ τὸ αὐτοῦ ἔργον ὃ αὐτοὶ ἠργάζοντο

5 Parancsola azért Mózes, és hírré tevék a táborban: Se férfi, se asszony ezután ne készítsen ajándékot a szent munkára. És megszünék a nép hordani.

And said to Moses, The people are giving much more than is needed for the work which the Lord has given us orders to do.

καὶ εἶπαν πρὸς μωυσῆν ὅτι πλῆθος φέρει ὁ λαὸς παρὰ τὰ ἔργα ὅσα συνέταξεν κύριος ποιῆσαι

6 És az egész munka elvégzésére elég volt az adomány, még felesleges is.

So Moses made an order and had it given out through all the tents, saying, Let no man or woman make any more offerings for the holy place. So the people were kept from giving more.

καὶ προσέταξεν μωυσῆς καὶ ἐκήρυξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ λέγων ἀνὴρ καὶ γυνὴ μηκέτι ἐργαζέσθωσαν εἰς τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἁγίου καὶ ἐκωλύθη ὁ λαὸς ἔτι προσφέρειν

7 És mind a bölcs szívû [férfiak], kik munkálkodának, készíték a hajlékot, tíz kárpittal: sodrott lenbõl és kék, és bíborpiros és karmazsinszinûbõl, Kérubokkal, mestermunkával készíték azokat.

For the material they had was enough and more than enough for all the work which had to be done.

καὶ τὰ ἔργα ἦν αὐτοῖς ἱκανὰ εἰς τὴν κατασκευὴν ποιῆσαι καὶ προσκατέλιπον

8 Egy-egy kárpit hossza huszonnyolcz sing, szélessége egy-egy kárpitnak négy sing vala; egy mértéke vala minden kárpitnak.

Then all the expert workmen among them made the House with its ten curtains; of the best linen, blue and purple and red, they made them, with winged ones worked by expert designers.

καὶ ἐποίησεν πᾶς σοφὸς ἐν τοῖς ἐργαζομένοις τὰς στολὰς τῶν ἁγίων αἳ εἰσιν ααρων τῷ ἱερεῖ καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

9 És öt kárpitot foglalának egybe, és ismét a más öt kárpitot is egybefoglalák, egyiket a másikkal.
Every curtain was twenty-eight cubits long and four cubits wide, all of the same measure.
καὶ ἐποίησαν τὴν ἐπωμίδα ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης

10 És csinálának kék hurkokat az elsõ kárpitnak szélére, a mely szélrõl vala az egybefoglalásban; hasonlót csinálának a külsõ kárpit szélére, a másik egybefoglalásban is.
And five curtains were joined together, and the other five curtains were joined together.
καὶ ἐτμήθη τὰ πέταλα τοῦ χρυσίου τρίχες ὥστε συνυφᾶναι σὺν τῇ ὑακίνθῳ καὶ τῇ πορφύρᾳ καὶ σὺν τῷ κοκκίνῳ τῷ διανενησμένῳ καὶ σὺν τῇ βύσσῳ τῇ κεκλωσμένῃ ἔργον ὑφαντόν

11 Az egyik kárpiton ötven hurkot csinálának, és ötven hurkot csinálának a [másik] kárpit szélén is, a mely a második egybefoglalásban vala; a hurkokat egymás ellenébe.
And they put twists of blue cord on the edge of the outside curtain of the first group, and in the same way on the outside curtain of the second group.
ἐποίησαν αὐτὸ ἐπωμίδας συνεχούσας ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν

12 Csinálának ötven arany horgocskát is, és összefoglalák a kárpitokat a horgocskákkal, egyiket a másikkal, és egygyé lõn a hajlék.
Fifty twists on the one curtain and fifty on the edge of the curtain of the other group; the twists being opposite to one another.
ἔργον ὑφαντὸν εἰς ἄλληλα συμπεπλεγμένον καθ' ἑαυτὸ ἐξ αὐτοῦ ἐποίησαν κατὰ τὴν αὐτοῦ ποίησιν ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου διανενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

13 Csinálának kárpitokat kecskeszõrbõl is, sátornak a hajlékra; tizenegy kárpitot csinálának ilyent.
And they made fifty hooks of gold, joining the curtains one to another with the hooks; and so the House was made.
καὶ ἐποίησαν ἀμφοτέρους τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου συμπεπορπημένους καὶ περισεσιαλωμένους χρυσίῳ γεγλυμμένους καὶ ἐκκεκολαμμένους ἐκκόλαμμα σφραγῖδος ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν ισραηλ

14 Egy kárpit hossza harmincz sing, és egy kárpit szélessége négy sing; egy mértéke vala a tizenegy kárpitnak.
And they made curtains of goats' hair for the tent; eleven curtains were made.
καὶ ἐπέθηκεν αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος λίθους μνημοσύνου τῶν υἱῶν ισραηλ καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

15 És egybefoglalák az öt kárpitot külön, és a hat kárpitot külön.
Every curtain was thirty cubits long and four cubits wide, all of the same measure.
καὶ ἐποίησαν λογεῖον ἔργον ὑφαντὸν ποικιλίᾳ κατὰ τὸ ἔργον τῆς ἐπωμίδος ἐκ χρυσίου καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου διανενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης

16 Csinálának ötven hurkot is a kárpit szélére, a mely szélrõl vala az egybefoglalásban; ötven hurkot csinálának a kárpit szélére a másik egybefoglalásban is.
Five curtains were joined together to make one group, and six curtains were joined together to make the other group.
τετράγωνον διπλοῦν ἐποίησαν τὸ λογεῖον σπιθαμῆς τὸ μῆκος καὶ σπιθαμῆς τὸ εὖρος διπλοῦν

17 Csinálának ötven rézhorgocskát is a sátor egybefoglalására, hogy egygyé legyen.
And they put fifty twists of cord on the edge of the outside curtain of the first group, and fifty twists on the edge of the outside curtain of the second group,
καὶ συνυφάνθη ἐν αὐτῷ ὕφασμα κατάλιθον τετράστιχον στίχος λίθων σάρδιον καὶ τοπάζιον καὶ σμάραγδος ὁ στίχος ὁ εἷς

18 Csinálának takarót is a sátorra, veresre festett kosbõrökbõl, és azon felül egy takarót borzbõrökbõl.
And fifty hooks of brass for joining them together to make the tent.
καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος ἄνθραξ καὶ σάπφειρος καὶ ἴασπις

19 És megcsinálák a deszkákat is a hajlékhoz sittim-fából, felállogatva.
And they made a cover of sheepskins coloured red, to go over the tent, and a cover of leather over that.
καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος λιγύριον καὶ ἀχάτης καὶ ἀμέθυστος

20 Tíz sing a deszkának hossza, másfél sing pedig egy deszkának szélessége.
And for the uprights of the House they made boards of hard wood.
καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος χρυσόλιθος καὶ βηρύλλιον καὶ ὀνύχιον περικεκυκλωμένα χρυσίῳ καὶ συνδεδεμένα χρυσίῳ

21 Egy deszkának két csapja vala, egyik a másiknak megfelelõ; így csinálták a hajlék összes deszkáit.
The boards were ten cubits long and one cubit and a half wide.
καὶ οἱ λίθοι ἦσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν ισραηλ δώδεκα ἐκ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἐγγεγραμμένα εἰς σφραγῖδας ἕκαστος ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος εἰς τὰς δώδεκα φυλάς

22 A deszkákat pedig így rendezék a hajlékhoz: húsz deszkát déli oldalon, délfelé.
Every board had two tongues fixed into it; all the boards were made in this way.
καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τὸ λογεῖον κροσσοὺς συμπεπλεγμένους ἔργον ἐμπλοκίου ἐκ χρυσίου καθαροῦ

23 És a húsz deszka alá negyven ezüsttalpat készítének; az egyik deszka alá két talpat, az õ két csapja szerint, a másik deszka alá is két talpat, az õ két csapja szerint.
They made twenty boards for the south side of the House:
καὶ ἐποίησαν δύο ἀσπιδίσκας χρυσᾶς καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς καὶ ἐπέθηκαν τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογείου

24 A hajlék másik oldalául, az északi oldalon, [szintén] húsz deszkát csinálának.
And for these twenty boards, forty silver bases, two bases under every board, to take its tongues.
καὶ ἐπέθηκαν τὰ ἐμπλόκια ἐκ χρυσίου ἐπὶ τοὺς δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ λογείου

25 És negyven ezüsttalpat azok alá, két talpat az egyik deszka alá, a másik deszka alá is két talpat.
And for the second side of the House, on the north, they made twenty boards,
καὶ εἰς τὰς δύο συμβολὰς τὰ δύο ἐμπλόκια καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξ ἐναντίας κατὰ πρόσωπον

26 A hajlék napnyugoti oldalául hat deszkát csinálának.
With their forty silver bases, two bases for every board.
καὶ ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰ δύο πτερύγια ἐπ' ἄκρου τοῦ λογείου ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν

27 A hajlék szegleteiül pedig a két oldalra, két deszkát csinálának.
And for the west side of the House, at the back, they made six boards,
καὶ ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον κατὰ τὴν συμβολὴν ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος

28 És alólról kezdve kettõsök valának, felûl pedig egybe valának foglalva egy karikával; így cselekedének mind a kettõvel, a két szegleten.
And two boards for the angles at the back.
καὶ συνέσφιγξεν τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος συνεχομένους ἐκ τῆς ὑακίνθου συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος ἵνα μὴ χαλᾶται τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

29 Nyolcz deszka vala tehát, és azoknak tizenhat ezüsttalpa, két-két talp egy-egy deszka alatt.
These were joined together at the base and at the top to one ring, so forming the two angles.
καὶ ἐποίησαν τὸν ὑποδύτην ὑπὸ τὴν ἐπωμίδα ἔργον ὑφαντὸν ὅλον ὑακίνθινον

30 Csinálának reteszrúdakat is sittim-fából, ötöt a hajlék egyik oldalának deszkáihoz.
So there were eight boards with sixteen bases of silver, two bases under every board.
τὸ δὲ περιστόμιον τοῦ ὑποδύτου ἐν τῷ μέσῳ διυφασμένον συμπλεκτόν ὥαν ἔχον κύκλῳ τὸ περιστόμιον ἀδιάλυτον

31 És öt reteszrúdat a hajlék másik oldalának deszkáihoz, és öt reteszrúdat a hajlék nyugoti oldalának deszkáihoz hátulról.
And they made rods of hard wood; five for the boards on one side of the House,
καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κάτωθεν ὡς ἐξανθούσης ῥόας ῥοίσκους ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης

32 És megcsinálák a középsõ reteszrúdat is, hogy fusson a deszkák közepén, végtõl-végig.
And five for the boards on the other side of the House, and five for the boards at the back, on the west.
καὶ ἐποίησαν κώδωνας χρυσοῦς καὶ ἐπέθηκαν τοὺς κώδωνας ἐπὶ τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ ἀνὰ μέσον τῶν ῥοίσκων

33 A deszkákat pedig aranynyal boríták be; a karikáikat aranyból csinálák, gyûrûk gyanánt a reteszrúdakhoz, és a reteszrúdakat is beboríták aranynyal.
The middle rod was made to go right through the rings of all the boards from one end to the other.
κώδων χρυσοῦς καὶ ῥοίσκος ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ εἰς τὸ λειτουργεῖν καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

34 Megcsinálák a függönyt is, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínû, és sodrott lenbõl, mestermunkával csinálák azt, Kérubokkal.
All the boards were plated with gold, and the rings through which the rods went were of gold, and the rods were plated with gold.
καὶ ἐποίησαν χιτῶνας βυσσίνους ἔργον ὑφαντὸν ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ

35 És csinálának ahhoz négy oszlopot sittim-fából, és beboríták azokat aranynyal, horgaik aranyból; és öntének azokhoz négy ezüsttalpat.
And he made the veil of the best linen, blue and purple and red, worked with winged ones designed by expert workmen.
καὶ τὰς κιδάρεις ἐκ βύσσου καὶ τὴν μίτραν ἐκ βύσσου καὶ τὰ περισκελῆ ἐκ βύσσου κεκλωσμένης

36 És csinálának a sátor nyílására leplet kék, és bíborpiros, és karmazsinszínû, és sodrott lenbõl, hímzõmunkával.
And they made four pillars for it of hard wood plated with gold: they had hooks of gold and four silver bases.
καὶ τὰς ζώνας αὐτῶν ἐκ βύσσου καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου ἔργον ποικιλτοῦ ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

37 És ahhoz öt oszlopot, horgaikkal együtt; és beboríták azoknak fejeit és átalkötõit aranynyal; öt talpuk pedig rézbõl vala.
And they made a curtain for the door of the tent, of the best linen with needlework of blue and purple and red;
καὶ ἐποίησαν τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν ἀφόρισμα τοῦ ἁγίου χρυσίου καθαροῦ καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ γράμματα ἐκτετυπωμένα σφραγῖδος ἁγίασμα κυρίῳ

1 És megcsinálá Bésaléel a ládát sittim-fából; harmadfél sing a hossza, szélessége másfél sing, magassága is másfél sing.
And Bezalel made the ark of hard wood, two and a half cubits long, a cubit and a half wide and a cubit and a half high;
καὶ ἐποίησαν τῇ σκηνῇ δέκα αὐλαίας

2 És beborítá azt tiszta aranynyal, mind belõl, mind kivül, és csinála reá arany pártázatot köröskörül.
Plating it inside and out with the best gold, and putting an edge of gold all round it.
ὀκτὼ καὶ εἴκοσι πήχεων μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς τὸ αὐτὸ ἦσαν πᾶσαι καὶ τεσσάρων πηχῶν τὸ εὖρος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς

3 És önte annak négy arany karikát a négy szegletére; egyik oldalára is kettõt, másikra is kettõt.
And he made four gold rings for its four angles, two on one side and two on the other,
καὶ ἐποίησαν τὸ καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης ἔργον ὑφάντου χερουβιμ

4 Csinála rúdakat is sittim-fából, és beborítá azokat aranynyal.
And rods of the same wood plated with gold.
καὶ ἐπέθηκαν αὐτὸ ἐπὶ τέσσαρας στύλους ἀσήπτους κατακεχρυσωμένους ἐν χρυσίῳ καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραῖ

5 És betolá a rúdakat a láda oldalán levõ karikákba, hogy a láda hordozható legyen.
These rods he put in the rings at the sides of the ark, for lifting it.
καὶ ἐποίησαν τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης ἔργον ὑφάντου χερουβιμ

6 Csinála fedelet is tiszta aranyból; harmadfél sing a hossza, másfél sing a szélessége.
And he made the cover all of gold, two and a half cubits long and a cubit and a half wide.
καὶ τοὺς στύλους αὐτοῦ πέντε καὶ τοὺς κρίκους καὶ τὰς κεφαλίδας αὐτῶν καὶ τὰς ψαλίδας αὐτῶν κατεχρύσωσαν χρυσίῳ καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκαῖ

7 Csinála két Kérubot is aranyból, vert [aranyból] csinálá azokat, a fedél két végére.
And he made two winged ones, hammered out of one bit of gold, for the two ends of the cover;
καὶ ἐποίησαν τὴν αὐλὴν τὰ πρὸς λίβα ἱστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν

8 Az egyik Kérubot az egyik végére innen, a másik Kérubot a másik végére onnan; a fedélbõl veré ki a Kérubokat, a két végére.
Placing one at one end and one at the other; the winged ones were part of the cover.
καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι

9 A Kérubok pedig kiterjeszték szárnyaikat felfelé, betakarva szárnyaikkal a fedelet, és arczaik egymással szembe valának; a fedél felé valának a Kérubok arczai.
And their wings were stretched out over the cover; the faces of the winged ones were opposite one another and facing the cover.
καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι

10 Megcsinálá az asztalt is sittim-fából: két sing a hossza, a szélessége egy sing, magassága másfél sing.
And he made the table of hard wood, two cubits long, a cubit wide and a cubit and a half high;
καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν αὐλαῖαι πεντήκοντα πήχεων στῦλοι αὐτῶν δέκα καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα

11 És beborítá azt tiszta arannyal, és csinála reá köröskörül arany pártázatot.
Plating it with the best gold and putting a gold edge all round it.
καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς πεντήκοντα πήχεων

12 Csinála egy tenyérnyi széles karájt is köröskörül; és a karájhoz csinála arany pártázatot köröskörül.
And he made a frame all round it about as wide as a man's hand, edged with gold all round.
ἱστία πεντεκαίδεκα πήχεων τὸ κατὰ νώτου καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς

13 Azután önte hozzá négy arany karikát, és a karikákat ráilleszté a négy láb négy szegletére.
And he made four gold rings, and put the rings at the angles of its four feet.
καὶ ἐπὶ τοῦ νώτου τοῦ δευτέρου ἔνθεν καὶ ἔνθεν κατὰ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς αὐλαῖαι πεντεκαίδεκα πήχεων καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς

14 A karikák a karáj mellett valának rúdtartókul, hogy az asztalt hordozhassák.
The rings were fixed under the frame to take the rods with which the table was to be lifted.
πᾶσαι αἱ αὐλαῖαι τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης

15 Megcsinálá a rúdakat is sittim-fából, és azokat beborítá aranynyal, hogy hordozhassák az asztalt.
The rods for lifting the table he made of hard wood plated with gold.
καὶ αἱ βάσεις τῶν στύλων χαλκαῖ καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ καὶ οἱ στῦλοι περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ πάντες οἱ στῦλοι τ ῆς αὐλῆς

16 Megcsinálá az asztalra való edényeket is: tálait, csészéit, kelyheit és kancsóit, a melyekkel italáldozatot áldoznak, tiszta aranyból.
And all the table-vessels, the plates and spoons and basins and the cups for liquids, he made of the best gold.
καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς ἔργον ποικιλτοῦ ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης εἴκοσι πήχεων τὸ μῆκος καὶ τὸ ὕψος καὶ τὸ εὖρος πέντε πήχεων ἐξισούμενον τοῖς ἱστίοις τῆς αὐλῆς

17 Megcsinálá a gyertyatartót is tiszta aranyból, vert [aranyból] csinálá a gyertyatartót; szára, ága, csészéi, gombjai és virágai õ magából valának.
Then he made the support for the lights, all of the best gold; its base and its pillar were of hammered gold; its cups and buds and flowers were all made out of the same metal:
καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες χαλκαῖ καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ

18 És hat ág jöve ki oldalaiból; egyik oldalról is három gyertyatartó-ág, másik oldalról is három gyertyatartó-ág.
It had six branches coming out from its sides, three from one side and three from the other;
καὶ αὐτοὶ περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ καὶ πάντες οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς κύκλῳ χαλκοῖ

19 Három mandolavirágformájú csésze vala az egyik ágon, gombbal és virággal; így a másik ágon is három mandolavirágformájú csésze vala gombbal és virággal; így vala mind a hat ágon, a melyek kijövének a gyertyatartóból.
Every branch having three cups made like almond flowers, every cup with a bud and a flower on all the branches;
καὶ αὕτη ἡ σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καθὰ συνετάγη μωυσῇ τὴν λειτουργίαν εἶναι τῶν λευιτῶν διὰ ιθαμαρ τοῦ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως

20 A gyertyatartón pedig négy mandolavirágformájú csésze vala, gombjaikkal és virágaikkal.
And on its pillar, four cups like almond flowers, every one with its bud and its flower;
καὶ βεσελεηλ ὁ τοῦ ουριου ἐκ φυλῆς ιουδα ἐποίησεν καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

21 És gomb vala a két ág alatt õ magából, és gomb vala a két ág alatt õ magából, és gomb vala a két ág alatt õ magából, a hat ág szerint, a mely belõle jöve ki.
And under every two branches a bud, made with the branch, for all six branches of it.
καὶ ελιαβ ὁ τοῦ αχισαμακ ἐκ τῆς φυλῆς δαν ὃς ἠρχιτεκτόνησεν τὰ ὑφαντὰ καὶ τὰ ῥαφιδευτὰ καὶ ποικιλτικὰ ὑφᾶναι τῷ κοκκίνῳ καὶ τῇ βύσσῳ

1 És megcsinálá azután az egészen égõáldozat oltárát sittim-fából; öt sing a hossza, öt sing a szélessége; négyszögû és három sing magas.
The altar of burned offerings he made of hard wood; a square altar, five cubits long, five cubits wide and three cubits high,
καὶ ἐποίησεν βεσελεηλ τὴν κιβωτὸν

2 És csinála hozzá szarvakat is, a négy szegletére; õ magából voltak a szarvai, és beborítá azt rézzel.
And he put horns at its four angles made of the same, plating it all with brass;
καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν

3 Azután minden edényét is megcsinálá: a fazekakat, a lapátokat, a medenczéket, a villákat és a szenes serpenyõket; minden edényeit rézbõl csinálá.
And brass was used for all the vessels of the altar, the baskets and the spades, the basins and the meat-hooks and the fire-trays; all the vessels he made of brass
καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς δύο ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἓν καὶ δύο ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον

4 Csinála az oltárhoz hálóforma rostélyt is rézbõl, annak párkányzata alá, alulról a közepéig.
And he made a network of brass for the altar, under the frame round it, stretching half-way up;
εὐρεῖς τοῖς διωστῆρσιν ὥστε αἴρειν αὐτὴν ἐν αὐτοῖς

5 Önte négy karikát is rézrostélynak négy szegletére, rúdtartókul.
And four rings for the four angles of this network, to take the rods.
καὶ ἐποίησεν τὸ ἱλαστήριον ἐπάνωθεν τῆς κιβωτοῦ ἐκ χρυσίου

6 A rúdakat sittim-fából csinálá meg, és rézzel borítá be.
The rods he made of hard wood plated with brass.
καὶ τοὺς δύο χερουβιμ χρυσοῦς

7 És a rúdakat betolá az oltár oldalain levõ karikákba, hogy azokon hordozhassák azt; deszkákból, üresre csinálá azt.
He put the rods through the rings at the opposite sides of the altar for lifting it; he made the altar hollow, boarded in with wood.
χερουβ ἕνα ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ἱλαστηρίου τὸ ἓν καὶ χερουβ ἕνα ἐπὶ τὸ ἄκρον τὸ δεύτερον τοῦ ἱλαστηρίου

8 Megcsinálá a mosdómedenczét is rézbõl, és annak lábát is rézbõl, a szolgálattevõ asszonyok tükreibõl, a kik a gyülekezet sátorának nyílása elõtt szolgáltak.
And he made the washing-vessel of brass on a brass base, using the polished brass looking-glasses given by the women who did work at the doors of the Tent of meeting.
σκιάζοντα ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον

9 A pitvart is megcsinálá dél felõl; a déli oldalon a pitvar szõnyege száz singnyi vala sodrott lenbõl.
To make the open space, he put hangings on the south side, of the best linen, a hundred cubits long:
καὶ ἐποίησεν τὴν τράπεζαν τὴν προκειμένην ἐκ χρυσίου καθαροῦ

10 Azoknak húsz oszlopa, és húsz talpa rézbõl vala; az oszlopok horgai, és azoknak általkötõi ezüstbõl.
Their twenty pillars and their twenty bases were brass; and the hooks of the pillars and their bands were of silver.
καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους δύο ἐπὶ τοῦ κλίτους τοῦ ἑνὸς καὶ δύο ἐπὶ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου εὐρεῖς ὥστε αἴρειν τοῖς διωστῆρσιν ἐν αὐτοῖς

11 Észak felõl is száz singnyi. Azoknak húsz oszlopa és húsz talpa rézbõl; az oszlopok horgai és általkötõi ezüstbõl valának.
And for the north side. hangings a hundred cubits long, on twenty brass pillars in brass bases, with silver hooks and bands.
καὶ τοὺς διωστῆρας τῆς κιβωτοῦ καὶ τῆς τραπέζης ἐποίησεν καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ

12 Napnyugot felõl pedig ötven sing szõnyeg vala. Azoknak tíz oszlopa és tíz talpa; az oszlopok horgai és általkötõi ezüstbõl valának.
And on the west side, hangings fifty cubits long, on ten pillars in ten bases, with silver bands.
καὶ ἐποίησεν τὰ σκεύη τῆς τραπέζης τά τε τρυβλία καὶ τὰς θυίσκας καὶ τοὺς κυάθους καὶ τὰ σπονδεῖα ἐν οἷς σπείσει ἐν αὐτοῖς χρυσᾶ

13 A napkeleti oldalon is ötven singnyi.
And on the east side, the open space was fifty cubits long.
καὶ ἐποίησεν τὴν λυχνίαν ἣ φωτίζει χρυσῆν στερεὰν τὸν καυλόν

14 Egy felõl tizenöt sing szõnyeg vala; három oszlopa és azoknak három talpa.
The hangings on one side of the doorway were fifteen cubits long, on three pillars with their three bases;
καὶ τοὺς καλαμίσκους ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτῆς

15 És a másik felõl is: a pitvar kapujától jobbra is, balra is tizenöt sing szõnyeg, és azoknak három oszlopa, három talpa.
And the same on the other side of the doorway; on this side and on that the hangings were fifteen cubits long, on three pillars with their three bases.
ἐκ τῶν καλαμίσκων αὐτῆς οἱ βλαστοὶ ἐξέχοντες τρεῖς ἐκ τούτου καὶ τρεῖς ἐκ τούτου ἐξισούμενοι ἀλλήλοις

16 A pitvarnak minden szõnyege köröskörül sodrott lenbõl vala.
All the hangings were of the best linen.
καὶ τὰ λαμπάδια αὐτῶν ἃ ἐστιν ἐπὶ τῶν ἄκρων καρυωτὰ ἐξ αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθέμια ἐξ αὐτῶν ἵνα ὦσιν ἐπ' αὐτῶν οἱ λύχνοι καὶ τὸ ἐνθέμιον τὸ ἕβδομον ἀπ' ἄκρου τοῦ λαμπαδίου ἐ πὶ τῆς κορυφῆς ἄνωθεν στερεὸν ὅλον χρυσοῦν

17 Az oszlopok talpai rézbõl, az oszlopok horgai és általkötõi pedig ezüstbõl valának, azoknak fejei ezüsttel beborítva. A pitvar oszlopait is mind ezüst általkötõk övezték.
And the bases of the pillars were of brass; their hooks and the bands round the tops of them were of silver; all the pillars were ringed with silver.
καὶ ἑπτὰ λύχνους ἐπ' αὐτῆς χρυσοῦς καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς χρυσᾶς καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῶν χρυσᾶς

18 A pitvar kapujának leple hímzõmunka vala, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínû, és sodrott lenbõl; hossza húsz sing volt, magassága pedig szélességében öt sing, a pitvar szõnyegeinek megfelelõleg.
And the curtain for the doorway of the open space was of the best linen, with designs of blue and purple and red in needlework; it was twenty cubits long and five cubits high, to go with the hangings round the sides.
οὗτος περιηργύρωσεν τοὺς στύλους καὶ ἐχώνευσεν τῷ στύλῳ δακτυλίους χρυσοῦς καὶ ἐχρύσωσεν τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ καὶ κατεχρύσωσεν τοὺς στύλους τοῦ καταπετάσματος χ ρυσίῳ καὶ ἐποίησεν τὰς ἀγκύλας χρυσᾶς

19 Azoknak négy oszlopa és négy talpa rézbõl, horgai ezüstbõl valának; fejeiknek borítása, és általkötõik is ezüstbõl.
There were four pillars with their bases, all of brass, the hooks being of silver, and their tops and their bands being covered with silver.
οὗτος ἐποίησεν καὶ τοὺς κρίκους τῆς σκηνῆς χρυσοῦς καὶ τοὺς κρίκους τῆς αὐλῆς καὶ κρίκους εἰς τὸ ἐκτείνειν τὸ κατακάλυμμα ἄνωθεν χαλκοῦς

20 A hajléknak és a pitvarnak szegei pedig köröskörûl mind rézbõl valának.
All the nails used for the House and the open space round it were of brass.
οὗτος ἐχώνευσεν τὰς κεφαλίδας τὰς ἀργυρᾶς τῆς σκηνῆς καὶ τὰς κεφαλίδας τὰς χαλκᾶς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς καὶ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς καὶ ἀγκύλας ἐποίησεν τοῖς στύλοις ἀργ υρᾶς ἐπὶ τῶν στύλων οὗτος περιηργύρωσεν αὐτάς

21 Ezek a hajléknak, a bizonyság hajlékának részei, a mint megszámláltattak a Mózes meghagyásából, a Léviták szolgálatára, Ithamár, az Áron pap fia által.
This is the price of the making of the House, even the House of witness, as it was valued by the word of Moses, for the work of the Levites under the direction of Ithamar, the son of Aaron the priest.
οὗτος ἐποίησεν καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς χαλκοῦς

22 Bésaléel a Húr fiának, Urinak fia a Júda nemzetségébõl, csinálta mind azt, a mit az Úr parancsolt vala Mózesnek.
Bezalel, the son of Uri, the son of Hur, of the tribe of Judah, made everything as the Lord had given orders to Moses.
οὗτος ἐποίησεν τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἐκ τῶν πυρείων τῶν χαλκῶν ἃ ἦσαν τοῖς ἀνδράσιν τοῖς καταστασιάσασι μετὰ τῆς κορε συναγωγῆς

23 És vele együtt Aholiáb, Akhiszamák fia, Dán nemzetségébõl a ki mester vala a faragásban, a kötõ és hímzõmunkában, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínû, és lenfonállal.
And with him was Oholiab, the son of Ahisamach, of the tribe of Dan; a designer and a trained workman, expert in needlework of blue and purple and red and the best linen.
οὗτος ἐποίησεν πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ καὶ τὴν βάσιν καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς κρεάγρας χαλκᾶς

24 Mind az az arany, a mely a munkára, a szenthelynek összes munkáira feldolgoztaték, ez az áldozati arany: huszonkilencz talentom, és hétszáz harmincz siklus vala, a szent siklus szerint.
The gold used for all the different work done for the holy place, the gold which was given, was twenty-nine talents, and seven hundred and thirty shekels in weight, by the scale of the holy place.
οὗτος ἐποίησεν τῷ θυσιαστηρίῳ παράθεμα ἔργον δικτυωτόν κάτωθεν τοῦ πυρείου ὑπὸ αὐτὸ ἕως τοῦ ἡμίσους αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ τέσσαρας δακτυλίους ἐκ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ παραθέματος τοῦ θυσιαστηρίου χαλκοῦς τοῖς μοχλοῖς εὐρεῖς ὥστε αἴρειν τὸ θυσιαστήριον ἐν αὐτοῖς

25 Az ezüst pedig, a gyülekezet megszámlált [tagjaitól, száz] talentom, és ezer hétszáz hetvenöt siklus, a szent siklus szerint.
And the silver given by those who were numbered of the people was a hundred talents, and a thousand, seven hundred and seventy-five shekels in weight, by the scale of the holy place.
οὗτος ἐποίησεν τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως τὸ ἅγιον καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος καθαρὸν ἔργον μυρεψοῦ

26 Fejenként egy beka, [vagy is] fél siklus, a szent siklus szerint, mindenkitõl, a ki átesett a megszámláltatáson, húsz esztendõstõl fölfelé, a kik hatszáz háromezeren és ötszázötvenen valának.
A beka, that is, half a shekel by the holy scale, for everyone who was numbered; there were six hundred and three thousand, five hundred and fifty men of twenty years old and over.
οὗτος ἐποίησεν τὸν λουτῆρα χαλκοῦν καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ χαλκῆν ἐκ τῶν κατόπτρων τῶν νηστευσασῶν αἳ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἔ πηξεν αὐτήν

27 A száz talentom ezüstbõl megönték a szent helyhez való talpakat, és a függöny [oszlopainak] talpait; száz talpat száz talentomból, egy talentomból egy talpat.
Of this silver, a hundred talents was used for making the bases of the pillars of the holy place and of the veil; a talent for every base.
καὶ ἐποίησεν τὸν λουτῆρα ἵνα νίπτωνται ἐξ αὐτοῦ μωυσῆς καὶ ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας εἰσπορευομένων αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἢ ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν ἐνίπτοντο ἐξ αὐτοῦ καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

1 A kék, és bíborpiros, és karmazsinszínû [fonálból] pedig csinálának szolgálati ruhákat a szenthelyen való szolgálatra. Áronnak is úgy készíték a szent ruhákat, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
And from the needlework of blue and purple and red they made the robes used for the work of the holy place, and the holy robes for Aaron, as the Lord had given orders to Moses.
πᾶν τὸ χρυσίον ὃ κατειργάσθη εἰς τὰ ἔργα κατὰ πᾶσαν τὴν ἐργασίαν τῶν ἁγίων ἐγένετο χρυσίου τοῦ τῆς ἀπαρχῆς ἐννέα καὶ εἴκοσι τάλαντα καὶ ἑπτακόσιοι εἴκοσι σίκλοι κατὰ τ ὸν σίκλον τὸν ἅγιον

2 Az efódot csinálák aranyból, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínû, és sodrott lenbõl.
The ephod he made of gold and blue and purple and red and the best linen;
καὶ ἀργυρίου ἀφαίρεμα παρὰ τῶν ἐπεσκεμμένων ἀνδρῶν τῆς συναγωγῆς ἑκατὸν τάλαντα καὶ χίλιοι ἑπτακόσιοι ἑβδομήκοντα πέντε σίκλοι

3 És aranyból vékony lapokat verének, és azokat fonalakká metélék, hogy feldolgozzák a kék, és a bíborpiros, és a karmazsinszínû, és a lenfonál közé, mestermunkával.
Hammering the gold into thin plates and cutting it into wires to be worked into the blue and the purple and the red and the linen by the designer.
δραχμὴ μία τῇ κεφαλῇ τὸ ἥμισυ τοῦ σίκλου κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον πᾶς ὁ παραπορευόμενος τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰς τὰς ἑξήκοντα μυριάδας καὶ τρισχί λιοι πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα

4 Csinálának hozzá összekötött vállkötõket: a két végükön kapcsolák össze.
And they made two bands for joining its edges together at the top of the arms.
καὶ ἐγενήθη τὰ ἑκατὸν τάλαντα τοῦ ἀργυρίου εἰς τὴν χώνευσιν τῶν ἑκατὸν κεφαλίδων τῆς σκηνῆς καὶ εἰς τὰς κεφαλίδας τοῦ καταπετάσματος ἑκατὸν κεφαλίδες εἰς τὰ ἑκατὸν τ άλαντα τάλαντον τῇ κεφαλίδι

5 Az átkötõ öv is, a mely rajta vala, abból való, ugyanolyan mívû vala, [mint az efód:] aranyból, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínû, és sodrott lenbõl, a mint az Úr parancsolta Mózesnek.
And the beautifully worked band which went on it was of the same design and the same material, worked in gold and blue and purple and red and twisted linen-work, as the Lord gave orders to Moses.
καὶ τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους ἑβδομήκοντα πέντε σίκλους ἐποίησαν εἰς τὰς ἀγκύλας τοῖς στύλοις καὶ κατεχρύσωσεν τὰς κεφαλίδας αὐτῶν καὶ κατεκόσμησεν αὐτούς

6 Megcsinálák azután az ónix köveket is, arany boglárokba foglalva, kimetszve pecsétmetszés módjára, az Izráel fiainak neveire.
Then they made the beryl stones, fixed in twisted frames of gold and cut like the cutting of a stamp, with the names of the children of Israel.
καὶ ὁ χαλκὸς τοῦ ἀφαιρέματος ἑβδομήκοντα τάλαντα καὶ χίλιοι πεντακόσιοι σίκλοι

7 És rátették azokat az efód vállkötõire, az Izráel fiaira való emlékeztetés kövei gyanánt, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
These he put on the ephod, over the arm-holes, to be stones of memory for the children of Israel, as the Lord had said to Moses.
καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτοῦ τὰς βάσεις τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

8 Megcsinálák a hósent is mestermunkával, mint az efódot, aranyból, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínû, és sodrott lenbõl.
The priest's bag was designed like the ephod, of the best linen worked with gold and blue and purple and red.
καὶ τὰς βάσεις τῆς αὐλῆς κύκλῳ καὶ τὰς βάσεις τῆς πύλης τῆς αὐλῆς καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ

9 Négyszögû vala a hósen, és kétrétûre készíték azt; egy arasz vala hossza, egy arasz a szélessége is két rétben.
It was square and folded in two, as long and as wide as the stretch of a man's hand;
καὶ τὸ παράθεμα τὸ χαλκοῦν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

10 És négy sor követ foglalának abba, ily sorban: szárdiusz, topáz, smaragd; az elsõ sor.
And on it they put four lines of stones: in the first line was a carnelian, a chrysolite, and an emerald;
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ οὕτως ἐποίησαν

11 A második sor: karbunkulus, zafir és gyémánt.
In the second, a ruby, a sapphire, and an onyx;
τὸ δὲ λοιπὸν χρυσίον τοῦ ἀφαιρέματος ἐποίησαν σκεύη εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐτοῖς ἔναντι κυρίου

12 A harmadik sor: jáczint, agát és amethiszt.
In the third, a jacinth, an agate, and an amethyst;
καὶ τὴν καταλειφθεῖσαν ὑάκινθον καὶ πορφύραν καὶ τὸ κόκκινον ἐποίησαν στολὰς λειτουργικὰς ααρων ὥστε λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ

13 A negyedik sor: krizolith, ónix és jáspis, a melyek mind arany boglárokba foglaltattak a magok helyén.
In the fourth, a topaz, a beryl, and a jasper; they were fixed in twisted frames of gold.
καὶ ἤνεγκαν τὰς στολὰς πρὸς μωυσῆν καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς καὶ τὰς βάσεις καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς στύλους

14 A kövek pedig Izráel fiainak nevei szerint valának, tizenkettõ vala az õ nevök szerint, és pecsét módjára metszve, mindenik a reá való névvel, a tizenkét nemzetség szerint.
There were twelve stones for the twelve tribes of Israel; on every one the name of one of the tribes of Israel was cut, like the cutting of a stamp.
καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης καὶ τοὺς διωστῆρας αὐτῆς

15 És csinálának a hósenre sodrott mívû fonatékot is tiszta aranyból.
And on the bag they put gold chains, twisted like cords.
καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως

16 Azután csinálának két arany boglárt, és két arany karikát; és a két arany karikát rá tevék a hósen két szegletére.
And they made two gold frames and two gold rings, the rings being fixed to the ends of the priest's bag;
καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς λύχνους τῆς καύσεως καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτὸς

17 A két arany fonatékot pedig a hósen két szegletén levõ két karikába fûzték.
And they put the two twisted chains on the two rings at the ends of the priest's bag;
καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ πάντα τὰ αὐτῆς σκεύη καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς προκειμένους

18 És a két fonaték [másik] két végét oda foglalák a két boglárhoz, és azokat az efód vállkötõihez tûzék, annak elõrészére.
And the other two ends of the chains were joined to the two frames and fixed to the front of the ephod over the arm-holes.
καὶ τὰς στολὰς τοῦ ἁγίου αἳ εἰσιν ααρων καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἱερατείαν

19 Csinálának [más] két arany karikát is, és oda tevék azokat a hósen két szegletére, azon a szélén, a mely befelé vala az efód felõl.
And they made two rings of gold and put them on the two lower ends of the bag, on the inner side nearest to the ephod.
καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς καὶ τοὺς στύλους καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς καὶ τῆς πύλης τῆς αὐλῆς καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα αὐτῆς

20 És csinálának [még] két arany karikát, és azokat az efód két vállkötõjére tevék, alól, annak elõrésze felõl, az összefoglalás mellett, az efód övén felül.
And two other gold rings were put on the front of the ephod, over the arm-holes, at the join, and over the worked band.
καὶ τὰς διφθέρας δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα καὶ τὰ καλύμματα δέρματα ὑακίνθινα καὶ τῶν λοιπῶν τὰ ἐπικαλύμματα

21 És a hósent az õ karikáinál fogva odacsatolák az efód karikáihoz, kék zsinórral, hogy az efódnak öve felett legyen, és el ne váljék a hósen az efódtól; a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
And the rings on the bag were fixed to the rings of the ephod by a blue cord, keeping it in place over the band, so that the bag might not get loose, as the Lord gave orders to Moses.
καὶ τοὺς πασσάλους καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τὰ εἰς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

22 És megcsinálák az efód palástját takácsmunkával, egészen kék lenbõl.
The robe which went with the ephod was made all of blue;
ὅσα συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πᾶσαν τὴν ἀποσκευήν

23 És a palást közepén levõ nyílás olyan vala, mint a pánczélnak nyílása; szegése vala a nyílásnak körüskörül, hogy el ne szakadjon.
With a hole at the top in the middle, like the hole in the coat of a fighting-man, edged with a band to make it strong.
καὶ εἶδεν μωυσῆς πάντα τὰ ἔργα καὶ ἦσαν πεποιηκότες αὐτὰ ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ οὕτως ἐποίησαν αὐτά καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς μωυσῆς

1 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Az elsõ hónapban, a hónap elsõ napján, állítsd fel a gyülekezet sátorának hajlékát.
On the first day of the first month you are to put up the House of the Tent of meeting.
ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου νουμηνίᾳ στήσεις τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου

3 És tedd oda a bizonyság ládáját, és fedd be a ládát a fedéllel.
And inside it put the ark of the law, hanging the veil before it.
καὶ θήσεις τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου καὶ σκεπάσεις τὴν κιβωτὸν τῷ καταπετάσματι

4 Azután vidd be az asztalt, és hozd azt rendbe a reávalókkal. Vidd be a gyertyatartót is, és gyújtsd meg annak mécseit.
And put the table inside, placing all the things on it in order; and put in the support for the lights, and let its lights be burning.
καὶ εἰσοίσεις τὴν τράπεζαν καὶ προθήσεις τὴν πρόθεσιν αὐτῆς καὶ εἰσοίσεις τὴν λυχνίαν καὶ ἐπιθήσεις τοὺς λύχνους αὐτῆς

5 És helyheztesd a füstölõ áldozat arany oltárát a bizonyság ládája elé, tedd fel a leplet a hajlék nyílására.
And put the gold altar for burning perfumes in front of the ark of the law, hanging the curtain over the doorway of the House.
καὶ θήσεις τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν εἰς τὸ θυμιᾶν ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ καὶ ἐπιθήσεις κάλυμμα καταπετάσματος ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

6 Azután helyheztesd az egészen égõáldozat oltárát a gyülekezet sátora hajlékának nyílása elé.
And put the altar of burned offerings before the doorway of the House of the Tent of meeting.
καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων θήσεις παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

8 Azután állítsd fel köröskörül a pitvart, és a pitvar kapujára tedd rá a leplet.
And put up the hangings forming the open space all round it, with the curtain over its doorway.
καὶ περιθήσεις τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ αὐτῆς ἁγιάσεις κύκλῳ

9 Azután vedd a kenetnek olaját, és kend meg a hajlékot és mind azt a mi benne van: így szenteld meg azt, és minden edényét, hogy szent legyen.
And take the holy oil and put it on the House and everything in it, and make it and everything in it holy:
καὶ λήμψῃ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος καὶ χρίσεις τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ καὶ ἁγιάσεις αὐτὴν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς καὶ ἔσται ἁγία

10 Kend meg az egészen égõáldozat oltárát is és annak minden edényét; így szenteld meg az oltárt, hogy az oltár legyen szentséges.
And put oil on the altar of burned offering, and make it and all its vessels holy; this altar is to be most holy.
καὶ χρίσεις τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων καὶ πάντα αὐτοῦ τὰ σκεύη καὶ ἁγιάσεις τὸ θυσιαστήριον καὶ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον τῶν ἁγίων

12 Azután állítsd Áront és az õ fiait a gyülekezet sátorának nyílásához, és mosd meg õket vízzel.
Then let Aaron and his sons come to the door of the Tent of meeting; and after washing them with water,
καὶ προσάξεις ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ λούσεις αὐτοὺς ὕδατι

13 És öltöztesd fel Áront a szent ruhákba, és kend fel õt; így szenteld fel, és legyen papom.
You are to put on Aaron the holy robes; and you are to put oil on him, and make him holy, so that he may be my priest.
καὶ ἐνδύσεις ααρων τὰς στολὰς τὰς ἁγίας καὶ χρίσεις αὐτὸν καὶ ἁγιάσεις αὐτόν καὶ ἱερατεύσει μοι

14 Fiait is állítsd elõ és öltöztesd fel õket köntösökbe;
And take his sons with him and put coats on them;
καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις καὶ ἐνδύσεις αὐτοὺς χιτῶνας

15 És kend fel õket, a mint az õ atyjokat felkenéd, hogy legyenek papjaim, és lészen az õ megkenetésök nékik örökös papság, az õ nemzetségökben.
And put oil on them as you did on their father, so that they may be my priests: the putting on of oil will make them priests for ever, from generation to generation.
καὶ ἀλείψεις αὐτούς ὃν τρόπον ἤλειψας τὸν πατέρα αὐτῶν καὶ ἱερατεύσουσίν μοι καὶ ἔσται ὥστε εἶναι αὐτοῖς χρῖσμα ἱερατείας εἰς τὸν αἰῶνα εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν

16 És egészen úgy cselekedék Mózes, a mint az Úr parancsolta néki, úgy cselekedék.
And Moses did this; as the Lord gave him orders, so he did.
καὶ ἐποίησεν μωυσῆς πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος οὕτως ἐποίησεν

17 Lõn azért a második év elsõ hónapjában, a hónap elsõ napján, hogy felállíták a hajlékot.
So on the first day of the first month in the second year the House was put up.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐκπορευομένων αὐτῶν ἐξ αἰγύπτου νουμηνίᾳ ἐστάθη ἡ σκηνή

18 Mózes tehát felállítá a hajlékot, és letevé annak talpait, a deszkáit is felállítá, beilleszté a reteszrúdakat, és felállítá annak oszlopait.
Moses put up the House; placing its bases in position and lifting up its uprights, putting in the rods and planting the pillars in their places;
καὶ ἔστησεν μωυσῆς τὴν σκηνὴν καὶ ἐπέθηκεν τὰς κεφαλίδας καὶ διενέβαλεν τοὺς μοχλοὺς καὶ ἔστησεν τοὺς στύλους

19 Azután kifeszíté a hajlékra a sátort, és a sátor takaróját is reá teríté felülrõl, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek.
Stretching the outer tent over it, and covering it, as the Lord had given him orders.
καὶ ἐξέτεινεν τὰς αὐλαίας ἐπὶ τὴν σκηνὴν καὶ ἐπέθηκεν τὸ κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς ἐπ' αὐτῆς ἄνωθεν καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

20 És vevé és betevé a bizonyságot is a ládába, a rúdakat pedig a ládára tevé, és a ládára felül helyezteté a fedelet.
And he took the law and put it inside the ark, and put the rods at its side and the cover over it;
καὶ λαβὼν τὰ μαρτύρια ἐνέβαλεν εἰς τὴν κιβωτὸν καὶ ὑπέθηκεν τοὺς διωστῆρας ὑπὸ τὴν κιβωτὸν

21 Azután bevivé a ládát a hajlékba, és feltevé a takaró függönyt, és elfedezé a bizonyság ládáját, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
And he took the ark into the House, hanging up the veil before it as the Lord had given him orders.
καὶ εἰσήνεγκεν τὴν κιβωτὸν εἰς τὴν σκηνὴν καὶ ἐπέθηκεν τὸ κατακάλυμμα τοῦ καταπετάσματος καὶ ἐσκέπασεν τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

22 Az asztalt is bevivé a gyülekezet sátorába, a hajléknak északi oldalába, a függönyön kivül.
And he put the table in the Tent of meeting, on the north side outside the veil.
καὶ ἔθηκεν τὴν τράπεζαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἐπὶ τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὸ πρὸς βορρᾶν ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος τῆς σκηνῆς

23 És rakott arra kenyereket sorban az Úr elõtt, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
And he put the bread on it in order before the Lord, as the Lord had said.
καὶ προέθηκεν ἐπ' αὐτῆς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔναντι κυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

24 És a gyertyatartót helyhezteté a gyülekezet sátorába az asztal ellenébe, a hajléknak déli oldalán.
The support for the lights he put in the Tent of meeting, opposite the table, on the south side:
καὶ ἔθηκεν τὴν λυχνίαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου εἰς τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς νότον

25 És meggyújtá a mécseket az Úr elõtt, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
Lighting the lights before the Lord, as the Lord had given him orders.
καὶ ἐπέθηκεν τοὺς λύχνους αὐτῆς ἔναντι κυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

26 Az arany oltárt pedig helyhezteté a gyülekezet sátorába a függöny elébe.
And he put the gold altar in the Tent of meeting, in front of the veil:
καὶ ἔθηκεν τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἀπέναντι τοῦ καταπετάσματος

27 És füstölögtete rajta fûszerekbõl való füstölõt, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
Burning sweet perfumes on it, as the Lord had given him orders.
καὶ ἐθυμίασεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

29 Az egészen égõáldozat oltárát pedig helyhezteté a gyülekezet sátora hajlékának nyílása elé, és áldozék azon egészen égõáldozattal és ételáldozattal, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek.
And at the door of the House of the Tent of meeting, he put the altar of burned offerings, offering on it the burned offering and the meal offering, as the Lord had given him orders.
καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων ἔθηκεν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς

33 Azután felállítá a pitvart a hajlék és az oltár körül, és a pitvar kapujára feltevé a leplet. Így végezé el Mózes a munkát.
And he put up the hangings forming the open space round the House and the altar, and put the curtain over the doorway. So Moses made the work complete.
καὶ ἔστησεν τὴν αὐλὴν κύκλῳ τῆς σκηνῆς καὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ συνετέλεσεν μωυσῆς πάντα τὰ ἔργα

34 És a felhõ befedezé a gyülekezet sátorát, és az Úrnak dicsõsége betölté a hajlékot.
Then the cloud came down covering the Tent of meeting, and the House was full of the glory of the Lord;
καὶ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ δόξης κυρίου ἐπλήσθη ἡ σκηνή

35 És Mózes nem mehete be a gyülekezet sátorába, mert a felhõ rajta nyugovék, és az Úrnak dicsõsége tölté be a hajlékot.
So that Moses was not able to go into the Tent of meeting, because the cloud was resting on it, and the House was full of the glory of the Lord.
καὶ οὐκ ἠδυνάσθη μωυσῆς εἰσελθεῖν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ὅτι ἐπεσκίαζεν ἐπ' αὐτὴν ἡ νεφέλη καὶ δόξης κυρίου ἐπλήσθη ἡ σκηνή

36 És mikor a felhõ felszáll vala a hajlékról, az Izráel fiai elindulának; [így lõn] egész utazásuk alatt.
And whenever the cloud was taken up from the House, the children of Israel went forward on their journey:
ἡνίκα δ' ἂν ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἀνεζεύγνυσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ σὺν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν

37 Ha pedig a felhõ nem szálla fel, õk sem indulának el, míg csak fel nem szálla.
But while the cloud was there, they made no move till it was taken up.
εἰ δὲ μὴ ἀνέβη ἡ νεφέλη οὐκ ἀνεζεύγνυσαν ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνέβη ἡ νεφέλη

38 Mert az Úrnak felhõje vala a hajlékon nappal, éjjel pedig tûz vala azon, az Izráel egész háznépének láttára, egész utazásuk alatt.
For the cloud of the Lord was resting on the House by day, and at night there was fire in the cloud, before the eyes of all the people of Israel, and so it was through all their journeys.
νεφέλη γὰρ ἦν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμέρας καὶ πῦρ ἦν ἐπ' αὐτῆς νυκτὸς ἐναντίον παντὸς ισραηλ ἐν πάσαις ταῖς ἀναζυγαῖς αὐτῶν .

1 Szólítá Mózest és beszéle vele az Úr a gyülekezet sátorából, mondván:
And the voice of the Lord came to Moses out of the Tent of meeting, saying,
καὶ ἀνεκάλεσεν μωυσῆν καὶ ἐλάλησεν κύριος αὐτῷ ἐκ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου λέγων

2 Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Ha valaki közületek áldozni akar az Úrnak: barmokból, tulok- és juhfélékbõl áldozzatok.
Give these orders to the children of Israel: When anyone of you makes an offering to the Lord, you are to take it from the cattle, from the herd or from the flock.
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἐὰν προσαγάγῃ δῶρα τῷ κυρίῳ ἀπὸ τῶν κτηνῶν ἀπὸ τῶν βοῶν καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων προσοίσετε τὰ δῶρα ὑμῶν

3 Ha tulokféléből áldozik egészen égõáldozattal: hímmel és éppel áldozzék. A gyülekezet sátorának ajtajához vigye azt, hogy kedvessé legyen az Úr elõtt.
If the offering is a burned offering of the herd, let him give a male without a mark: he is to give it at the door of the Tent of meeting so that he may be pleasing to the Lord.
ἐὰν ὁλοκαύτωμα τὸ δῶρον αὐτοῦ ἐκ τῶν βοῶν ἄρσεν ἄμωμον προσάξει πρὸς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου προσοίσει αὐτὸ δεκτὸν ἐναντίον κυρίου

4 És tegye kezét az égõáldozat fejére, hogy kedves legyen õ érette, hogy engesztelést szerezzen az õ számára.
And he is to put his hand on the head of the burned offering and it will be taken for him, to take away his sin.
καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καρπώματος δεκτὸν αὐτῷ ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ

5 És ölje meg a tulkot az Úr elõtt, az Áron fiai pedig, a papok, vigyék fel a vért, és hintsék a vért köröskörûl az oltárra, a mely a gyülekezet sátorának nyílásánál van.
And the ox is to be put to death before the Lord: then Aaron's sons, the priests, are to take the blood and put some of it on and round the altar which is at the door of the Tent of meeting.
καὶ σφάξουσι τὸν μόσχον ἔναντι κυρίου καὶ προσοίσουσιν οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα καὶ προσχεοῦσιν τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ τὸ ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

6 Azután vonja le az égõáldozat bõrét, azt pedig vagdalja el tagjaira.
And the burned offering is to be skinned and cut up into its parts.
καὶ ἐκδείραντες τὸ ὁλοκαύτωμα μελιοῦσιν αὐτὸ κατὰ μέλη

7 És az Áron pap fiai gerjeszszenek tüzet az oltáron, és rakjanak fát a tûzre.
And Aaron's sons, the priests, are to put fire on the altar and put the wood in order on the fire:
καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς πῦρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπιστοιβάσουσιν ξύλα ἐπὶ τὸ πῦρ

8 Azután rakják az Áron fiai, a papok, a tagokat: a fejet és a kövérjét a fára, a mely az oltáron lévõ tûzön van.
And Aaron's sons, the priests, are to put the parts, the head and the fat, in order on the wood which is on the fire on the altar:
καὶ ἐπιστοιβάσουσιν οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς τὰ διχοτομήματα καὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στέαρ ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς τὰ ὄντα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου

9 A belét pedig és lábszárait mossa meg vízben, és füstölögtesse el a pap az egészet az oltáron egészen égõáldozatul. Ez a tûzáldozat kedves illatú az Úrnak.
But its inside parts and its legs are to be washed with water, and it will all be burned on the altar by the priest for a burned offering, an offering made by fire, for a sweet smell to the Lord.
τὰ δὲ ἐγκοίλια καὶ τοὺς πόδας πλυνοῦσιν ὕδατι καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ πάντα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμά ἐστιν θυσία ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ

10 Ha pedig a juhfélékbõl: bárányokból vagy kecskékbõl akar valaki áldozni égõáldozatul, hímmel és éppel áldozzék.
And if his offering is of the flock, a burned offering of sheep or goats, let him give a male without a mark.
ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ ἀπό τε τῶν ἀρνῶν καὶ τῶν ἐρίφων εἰς ὁλοκαύτωμα ἄρσεν ἄμωμον προσάξει αὐτὸ καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ

11 És ölje meg azt az oltár északi oldalánál az Úr elõtt, az Áron fiai pedig, a papok, hintsék annak vérét az oltárra köröskörül.
And he is to put it to death on the north side of the altar before the Lord: and Aaron's sons, the priests, are to put some of the blood on and round the altar.
καὶ σφάξουσιν αὐτὸ ἐκ πλαγίων τοῦ θυσιαστηρίου πρὸς βορρᾶν ἔναντι κυρίου καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ

12 Azután vagdalja el azt tagjaira, a fejével és kövérjével együtt, a pap pedig rakja azokat a fára, a mely az oltáron lévõ tûzön van.
And the offering is to be cut into its parts, with its head and its fat; and the priest is to put them in order on the wood which is on the fire on the altar:
καὶ διελοῦσιν αὐτὸ κατὰ μέλη καὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στέαρ καὶ ἐπιστοιβάσουσιν αὐτὰ οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου

13 A belet és a lábszárakat mossa meg vízben, a pap pedig áldozza meg az egészet és füstölögtesse el az oltáron égõáldozatul. Ez a tûzáldozat kedves illatú az Úrnak.
But the inside parts and the legs are to be washed with water; and the priest will make an offering of all of it, burning it on the altar: it is a burned offering, an offering made by fire, for a sweet smell to the Lord.
καὶ τὰ ἐγκοίλια καὶ τοὺς πόδας πλυνοῦσιν ὕδατι καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς τὰ πάντα καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμά ἐστιν θυσία ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ

14 Ha pedig madárféléből akar áldozni égõáldozatul az Úrnak, gerliczékbõl vagy galambfiakból áldozzék.
And if his offering to the Lord is a burned offering of birds, then he is to make his offering of doves or of young pigeons.
ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν πετεινῶν κάρπωμα προσφέρῃς δῶρον τῷ κυρίῳ καὶ προσοίσει ἀπὸ τῶν τρυγόνων ἢ ἀπὸ τῶν περιστερῶν τὸ δῶρον αὐτοῦ

15 És vigye azt a pap az oltárhoz, és tekerje ki annak a fejét, és füstölögtesse el az oltáron, a vérét pedig bocsássa ki az oltár falára.
And the priest is to take it to the altar, and after its head has been twisted off, it is to be burned on the altar, and its blood drained out on the side of the altar:
καὶ προσοίσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἀποκνίσει τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ στραγγιεῖ τὸ αἷμα πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου

16 A begyét pedig rútságával egyben vegye ki, és vesse azt az oltár keleti oldalára, a hamu helyére.
And he is to take away its stomach, with its feathers, and put it down by the east side of the altar, where the burned waste is put:
καὶ ἀφελεῖ τὸν πρόλοβον σὺν τοῖς πτεροῖς καὶ ἐκβαλεῖ αὐτὸ παρὰ τὸ θυσιαστήριον κατὰ ἀνατολὰς εἰς τὸν τόπον τῆς σποδοῦ

17 És hasítsa meg azt a szárnyain, de el ne szakaszsza egymástól, és füstölögtesse el azt a pap az oltáron a fán, a mely a tûzõn van, égõáldozatul. Tûzáldozat ez, kedves illatú az Úrnak.
And let it be broken open at the wings, but not cut in two; and let it be burned on the altar by the priest on the wood which is on the fire; it is a burned offering; an offering made by fire for a sweet smell to the Lord.
καὶ ἐκκλάσει αὐτὸ ἐκ τῶν πτερύγων καὶ οὐ διελεῖ καὶ ἐπιθήσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρός κάρπωμά ἐστιν θυσία ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ

1 Mikor valaki ételáldozatot akar áldozni az Úrnak, lisztlángból áldozzék, és öntsön arra olajat, és temjént is tegyen arra.
And when anyone makes a meal offering to the Lord, let his offering be of the best meal, with oil on it and perfume:
ἐὰν δὲ ψυχὴ προσφέρῃ δῶρον θυσίαν τῷ κυρίῳ σεμίδαλις ἔσται τὸ δῶρον αὐτοῦ καὶ ἐπιχεεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον καὶ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίβανον θυσία ἐστίν

2 És vigye azt az Áron fiaihoz, a papokhoz, és vegyen ki abból egy tele marokkal; annak lisztlángjából és olajából, az egész temjénével együtt, és füstölögtesse el a pap az oltáron annak emlékeztetõ részéül. Ez a tûzáldozat kedves illatú az Úrnak.
And let him take it to Aaron's sons, the priests; and having taken in his hand some of the meal and of the oil, with all the perfume, let him give it to the priest to be burned on the altar, as a sign, an offering made by fire, for a sweet smell to the Lord.
καὶ οἴσει πρὸς τοὺς υἱοὺς ααρων τοὺς ἱερεῖς καὶ δραξάμενος ἀπ' αὐτῆς πλήρη τὴν δράκα ἀπὸ τῆς σεμιδάλεως σὺν τῷ ἐλαίῳ καὶ πάντα τὸν λίβανον αὐτῆς καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον θυσία ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ

3 A mi pedig megmarad az ételáldozatból, Ároné és az õ fiaié legyen; szentséges [áldozat] ez az Úrnak tûzáldozatai között.
And the rest of the meal offering will be for Aaron and his sons; it is most holy among the Lord's fire offerings.
καὶ τὸ λοιπὸν ἀπὸ τῆς θυσίας ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἅγιον τῶν ἁγίων ἀπὸ τῶν θυσιῶν κυρίου

4 Hogyha pedig ételáldozatot kemenczében sültbõl akar áldozni valaki lisztlángból, olajjal elegyített kovásztalan lepényei, vagy olajjal megkent kovásztalan pogácsái legyenek.
And when you give a meal offering cooked in the oven, let it be of unleavened cakes of the best meal mixed with oil, or thin unleavened cakes covered with oil.
ἐὰν δὲ προσφέρῃ δῶρον θυσίαν πεπεμμένην ἐν κλιβάνῳ δῶρον κυρίῳ ἐκ σεμιδάλεως ἄρτους ἀζύμους πεφυραμένους ἐν ἐλαίῳ καὶ λάγανα ἄζυμα διακεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ

5 Ha pedig a te áldozatod serpenyõben sült ételáldozat, olajjal elegyített kovásztalan lisztlángból legyen.
And if you give a meal offering cooked on a flat plate, let it be of the best meal, unleavened and mixed with oil.
ἐὰν δὲ θυσία ἀπὸ τηγάνου τὸ δῶρόν σου σεμίδαλις πεφυραμένη ἐν ἐλαίῳ ἄζυμα ἔσται

6 Darabold azt el, és önts reá olajat, ételáldozat ez.
Let it be broken into bits, and put oil on it; it is a meal offering.
καὶ διαθρύψεις αὐτὰ κλάσματα καὶ ἐπιχεεῖς ἐπ' αὐτὰ ἔλαιον θυσία ἐστὶν κυρίῳ

7 Ha pedig a te ételáldozatod rostélyon sült, lisztlángból, olajjal készíttessék.
And if your offering is of meal cooked in fat over the fire, let it be made of the best meal mixed with oil.
ἐὰν δὲ θυσία ἀπὸ ἐσχάρας τὸ δῶρόν σου σεμίδαλις ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται

8 És vidd el az ételáldozatot, a mi ezekbõl készült, az Úrnak, és azt a papnak bemutatván, az vigye azt el az oltárhoz.
And you are to give the meal offering made of these things to the Lord, and let the priest take it to the altar.
καὶ προσοίσει τὴν θυσίαν ἣν ἂν ποιῇ ἐκ τούτων τῷ κυρίῳ καὶ προσοίσει πρὸς τὸν ἱερέα καὶ προσεγγίσας πρὸς τὸ θυσιαστήριον

9 És vegyen a pap az ételáldozatból emlékeztetõ részt, és füstölögtesse el az oltáron; tûzáldozat ez, kedves illatú az Úrnak.
And he is to take from the meal offering a part, for a sign, burning it on the altar; an offering made by fire for a sweet smell to the Lord.
ἀφελεῖ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα ὀσμὴ εὐωδίας κυρίῳ

10 A mi pedig megmarad az ételáldozatból, Ároné és az õ fiaié legyen; szentséges áldozat ez az Úrnak tûzáldozatai között.
And the rest of the meal offering will be for Aaron and his sons; it is most holy among the Lord's fire offerings.
τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπὸ τῆς θυσίας ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἅγια τῶν ἁγίων ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου

11 Semmi ételáldozat, a mit az Úrnak áldoztok, kovászszal ne készüljön; mert kovászból és mézbõl semmit se füstölögtethettek az Úrnak a tûzáldozatok között.
No meal offering which you give to the Lord is to be made with leaven; no leaven or honey is to be burned as an offering made by fire to the Lord.
πᾶσαν θυσίαν ἣν ἂν προσφέρητε κυρίῳ οὐ ποιήσετε ζυμωτόν πᾶσαν γὰρ ζύμην καὶ πᾶν μέλι οὐ προσοίσετε ἀπ' αὐτοῦ καρπῶσαι κυρίῳ

12 Zsengeáldozatul felvihetitek azokat az Úrnak, de az oltárra nem juthatnak fel kedves illatul.
You may give them as an offering of first-fruits to the Lord, but they are not to go up as a sweet smell on the altar.
δῶρον ἀπαρχῆς προσοίσετε αὐτὰ κυρίῳ ἐπὶ δὲ τὸ θυσιαστήριον οὐκ ἀναβιβασθήσεται εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ

13 Minden te ételáldozatodat pedig sózd meg sóval, és a te ételáldozatodból soha el ne maradjon a te Istened szövetségének sója; minden te áldozatodhoz sót adj.
And every meal offering is to be salted with salt; your meal offering is not to be without the salt of the agreement of your God: with all your offerings give salt.
καὶ πᾶν δῶρον θυσίας ὑμῶν ἁλὶ ἁλισθήσεται οὐ διαπαύσετε ἅλα διαθήκης κυρίου ἀπὸ θυσιασμάτων ὑμῶν ἐπὶ παντὸς δώρου ὑμῶν προσοίσετε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ἅλας

14 Ha zsengékbõl való ételáldozatot áldozol az Úrnak, tûznél pergelt kalászból, és zsenge gabona-darából áldozzad a te zsengéidnek áldozatát.
And if you give a meal offering of first-fruits to the Lord, give, as your offering of first-fruits, new grain, made dry with fire, crushed new grain.
ἐὰν δὲ προσφέρῃς θυσίαν πρωτογενημάτων τῷ κυρίῳ νέα πεφρυγμένα χίδρα ἐρικτὰ τῷ κυρίῳ καὶ προσοίσεις τὴν θυσίαν τῶν πρωτογενημάτων

15 Adj hozzá olajat, és tégy reá tömjént; ételáldozat ez.
And put oil on it and perfume: it is a meal offering.
καὶ ἐπιχεεῖς ἐπ' αὐτὴν ἔλαιον καὶ ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτὴν λίβανον θυσία ἐστίν

16 A pap pedig füstölögtesse el annak emlékeztetõ részét a darából és olajból, az egész tömjénnel együtt. Tûzáldozat ez az Úrnak.
And part of the meal of the offering and part of the oil and all the perfume is to be burned for a sign by the priest: it is an offering made by fire to the Lord.
καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἀπὸ τῶν χίδρων σὺν τῷ ἐλαίῳ καὶ πάντα τὸν λίβανον αὐτῆς κάρπωμά ἐστιν κυρίῳ

1 Hogyha hálaáldozattal áldozik valaki, ha tulokfélébõl, akár hímmel, akár nõsténynyel áldozik: ép barmot vigyen az Úr elé.
And if his offering is given for a peace-offering; if he gives of the herd, male or female, let him give it without any mark on it, before the Lord.
ἐὰν δὲ θυσία σωτηρίου τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ ἐὰν μὲν ἐκ τῶν βοῶν αὐτοῦ προσαγάγῃ ἐάν τε ἄρσεν ἐάν τε θῆλυ ἄμωμον προσάξει αὐτὸ ἐναντίον κυρίου

2 És tegye a kezét az õ áldozatjának fejére, és ölje meg azt a gyülekezet sátorának nyílásánál, és Áron fiai, a papok, öntsék a vért köröskörül az oltárra.
And he is to put his hand on the head of his offering and put it to death at the door of the Tent of meeting; and Aaron's sons, the priests, are to put some of the blood on and round the altar.
καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου καὶ σφάξει αὐτὸ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων κύκλῳ

3 Azután vigyen a hálaáldozatból tûzáldozatot az Úrnak: a kövérjét, a mely a belet takarja, és mindazt a kövérjét, a mely a belek között van.
And he is to give of the peace-offering, as an offering made by fire to the Lord; the fat covering the inside parts and all the fat on the inside parts,
καὶ προσάξουσιν ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα κυρίῳ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας

4 A két vesét is, és a rajtuk lévõ kövérséget, a mely a véknyaknál van, és a májon lévõ hártyát a vesékkel együtt vegye el.
And the two kidneys, and the fat on them, which is by the top part of the legs, and the fat joining the liver and the kidneys, he is to take away;
καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ

5 És füstölögtessék el azt Áron fiai az oltáron az égõáldozattal együtt a tûzön lévõ fán: tûzáldozat ez, kedves illatú az Úrnak.
That it may be burned by Aaron's sons on the altar, on the burned offering which is on the wood on the fire: it is an offering made by fire of a sweet smell to the Lord.
καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κάρπωμα ὀσμὴ εὐωδίας κυρίῳ

6 Hogyha pedig valaki juhfélébõl áldozik hálaáldozatot az Úrnak, akár hím, akár nõstény legyen az, épekkel áldozzék.
And if what he gives for a peace-offering to the Lord is of the flock, let him give a male or female, without any mark on it.
ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ ἄρσεν ἢ θῆλυ ἄμωμον προσοίσει αὐτό

7 Ha bárányt visz õ az õ áldozatául, vigye azt az Úr elébe.
If his offering is a lamb, then let it be placed before the Lord:
ἐὰν ἄρνα προσαγάγῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ προσάξει αὐτὸ ἔναντι κυρίου

8 És tegye a kezét az õ áldozatjának fejére, azután ölje meg azt a gyülekezet sátora elõtt, és az Áron fiai öntsék a vérét az oltárra köröskörül.
And he is to put his hand on the head of his offering and put it to death before the Tent of meeting; and Aaron's sons are to put some of its blood on and round the altar.
καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου αὐτοῦ καὶ σφάξει αὐτὸ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ

9 Azután áldozzék az Úrnak e hálaáldozatból tûzáldozatot: a kövérjét, a farkát egészen, a melyet a hátagerézdi végénél vágjon el, és a belét takaró kövérjét, és minden kövérjét, a mely a belek közt van.
And of the peace-offering, let him give an offering made by fire to the Lord; the fat of it, all the fat tail, he is to take away near the backbone; and the fat covering the inside parts and all the fat on the inside parts,
καὶ προσοίσει ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα τῷ θεῷ τὸ στέαρ καὶ τὴν ὀσφὺν ἄμωμον σὺν ταῖς ψόαις περιελεῖ αὐτό καὶ τὸ στέαρ τῆς κοιλίας

10 És a két vesét is, és a rajtuk lévõ kövérséget, a mely a véknyaknál van, és a májon lévõ hártyát a vesékkel együtt vegye el.
And the two kidneys, with the fat on them, which is by the top part of the legs, and the fat joining the liver and the kidneys, he is to take away;
καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελῶν

11 És füstölögtesse el azt a pap az oltáron: tûzáldozati eledel ez az Úrnak.
That it may be burned by the priest on the altar; it is the food of the offering made by fire to the Lord.
ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὀσμὴ εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ

12 Hogyha kecskével áldozik valaki, azt is az Úr elé vigye.
And if his offering is a goat, then let it be placed before the Lord,
ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν αἰγῶν τὸ δῶρον αὐτοῦ καὶ προσάξει ἔναντι κυρίου

13 És tegye kezét annak fejére, és ölje meg azt a gyülekezetnek sátora elõtt, és öntsék az Áron fiai annak vérét az oltárra körül.
And let him put his hand on the head of it and put it to death before the Tent of meeting; and the sons of Aaron are to put some of its blood on and round the altar.
καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ σφάξουσιν αὐτὸ ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐ πὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ

14 És áldozzék abból tûzáldozatot az Úrnak: a kövérjét, a mely betakarja a belet, és mindazt a kövérjét, a mely a belek között van.
And of it let him make his offering, an offering made by fire to the Lord; the fat covering the inside parts and all the fat on the inside parts,
καὶ ἀνοίσει ἐπ' αὐτοῦ κάρπωμα κυρίῳ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας

15 A két vesét is, és a rajtuk lévõ kövérséget, a mely a véknyaknál van, és a májon lévõ hártyát a vesékkel együtt vegye el.
And the two kidneys, with the fat on them, which is by the top part of the legs, and the fat joining the liver and the kidneys, let him take away;
καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ

16 És füstölögtesse el azokat a pap az oltáron tûzáldozati eledelül, kedves illatul. A kövérje mind az Úré [legyen].
That it may be burned by the priest on the altar; it is the food of the offering made by fire for a sweet smell: all the fat is the Lord's.
καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ πᾶν τὸ στέαρ τῷ κυρίῳ

17 Örökkévaló rendtartás legyen a ti nemzetségeiteknél minden ti lakhelyeteken: semmi kövért és semmi vért meg ne egyetek!
Let it be an order for ever, through all your generations, in all your houses, that you are not to take fat or blood for food.
νόμιμον εἰς τὸν αἰῶνα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν πᾶν στέαρ καὶ πᾶν αἷμα οὐκ ἔδεσθε

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Szólj az Izráel fiainak, mondván: Ha valaki tévedésbõl vétkezik az Úrnak valamely parancsolata ellen, úgy a mint nem kellene cselekednie, és a [parancsolatok] közül valamelyiknek ellene cselekszik:
Say to the children of Israel: These are the offerings of anyone who does wrong through error, doing any of the things which by the Lord's order are not to be done:
λάλησον πρὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ λέγων ψυχὴ ἐὰν ἁμάρτῃ ἔναντι κυρίου ἀκουσίως ἀπὸ τῶν προσταγμάτων κυρίου ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν καὶ ποιήσῃ ἕν τι ἀπ' αὐτῶν

3 Ha a felkent pap vétkezik, a népnek romlására: hozzon az õ bûnéért, a melyet elkövetett, egy tulkot, fiatal ép marhát az Úrnak bûnáldozatul.
If the chief priest by doing wrong becomes a cause of sin to the people, then let him give to the Lord for the sin which he has done, an ox, without any mark, for a sin-offering.
ἐὰν μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ὁ κεχρισμένος ἁμάρτῃ τοῦ τὸν λαὸν ἁμαρτεῖν καὶ προσάξει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτεν μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον τῷ κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτο ῦ

4 És vigye a tulkot a gyülekezet sátorának nyílásához, az Úr elé, és tegye a kezét a tuloknak fejére, és a tulkot ölje meg az Úr elõtt.
And he is to take the ox to the door of the Tent of meeting before the Lord; and put his hand on its head and put it to death before the Lord.
καὶ προσάξει τὸν μόσχον παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι κυρίου καὶ σφάξει τὸν μόσ χον ἐνώπιον κυρίου

5 És vegyen a felkent pap a tuloknak vérébõl, és vigye be azt a gyülekezet sátorába.
And the chief priest is to take some of its blood and take it to the Tent of meeting;
καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ὁ τετελειωμένος τὰς χεῖρας ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου καὶ εἰσοίσει αὐτὸ ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου

6 És mártsa be a pap az õ újját a vérbe, és hintsen a vérbõl hétszer az Úr elõtt a szent hajléknak függönye felé.
And the priest is to put his finger in the blood, shaking drops of it before the Lord seven times, in front of the veil of the holy place.
καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον εἰς τὸ αἷμα καὶ προσρανεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἑπτάκις ἔναντι κυρίου κατὰ τὸ καταπέτασμα τὸ ἅγιον

7 És tegyen a pap a vérbõl az Úr elõtt a fûszerekbõl való füstölõ oltár szarvaira, a mely ott van a gyülekezet sátorában; a tulok vérét pedig mind öntse az egészen égõáldozat oltárának aljára, a mely a gyülekezet sátorának nyílásánál van.
And the priest is to put some of the blood on the horns of the altar on which perfume is burned before the Lord in the Tent of meeting, draining out all the rest of the blood of the ox at the base of the altar of burned offering which is at the door of the Tent of meeting.
καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος τῆς συνθέσεως τοῦ ἐναντίον κυρίου ὅ ἐστιν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καὶ πᾶν τὸ αἷμα τοῦ μόσχου ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων ὅ ἐστιν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

8 Azután a tuloknak, a mely bûnáldozatra való, minden kövérjét szedje ki belõle: azt a kövérjét, amely betakarja a belet, és mindazt a kövérjét, a mi a belek között van.
And he is to take away all the fat of the ox of the sin-offering; the fat covering the inside parts and all the fat of the inside parts,
καὶ πᾶν τὸ στέαρ τοῦ μόσχου τοῦ τῆς ἁμαρτίας περιελεῖ ἀπ' αὐτοῦ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὰ ἐνδόσθια καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων

9 A két vesét is, és a rajtuk lévõ kövérséget, a mely a véknyaknál van, és a májon lévõ hártyát a vesékkel együtt vegye el,
And the two kidneys, with the fat on them, which is by the top part of the legs, and the fat joining the liver and the kidneys, he is to take away,
καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν μηρίων καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ αὐτό

10 A miképen kiszedik a hálaáldozatra való tulokból; és füstölögtesse el azokat a pap az égõáldozatnak oltárán.
As it is taken from the ox of the peace-offering; and it is to be burned by the priest on the altar of burned offerings.
ὃν τρόπον ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ μόσχου τοῦ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς καρπώσεως

11 A tuloknak pedig bõrét és minden húsát, fejével és lábszáraival együtt, bélit és ganéját,
And the skin of the ox and all its flesh, with its head and its legs and its inside parts and its waste,
καὶ τὸ δέρμα τοῦ μόσχου καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν σάρκα σὺν τῇ κεφαλῇ καὶ τοῖς ἀκρωτηρίοις καὶ τῇ κοιλίᾳ καὶ τῇ κόπρῳ

12 És mind az egész tulkot vigye ki a táboron kivül tiszta helyre, a hová a hamut öntik: és égesse el azt a fán, tûzben; ott égessék meg, a hová a hamut öntik.
All the ox, he is to take away outside the circle of the tents into a clean place where the burned waste is put, and there it is to be burned on wood with fire.
καὶ ἐξοίσουσιν ὅλον τὸν μόσχον ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρόν οὗ ἐκχεοῦσιν τὴν σποδιάν καὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν ἐπὶ ξύλων ἐν πυρί ἐπὶ τῆς ἐκχύσεως τῆς σποδιᾶς κα υθήσεται

13 Hogyha pedig az Izráel fiainak egész közönsége megtéved, és a gyülekezet elõtt rejtve marad e dolog; és valami olyat cselekesznek az Úrnak valamelyik parancsolatja ellen, a mit nem kellett volna cselekedni, és bûnösökké lesznek:
And if all the people of Israel do wrong, without anyone's knowledge; if they have done any of the things which by the Lord's order are not to be done, causing sin to come on them;
ἐὰν δὲ πᾶσα συναγωγὴ ισραηλ ἀγνοήσῃ ἀκουσίως καὶ λάθῃ ῥῆμα ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς καὶ ποιήσωσιν μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου ἣ οὐ ποιηθήσεται καὶ πλημ μελήσωσιν

14 Mikor kitudódik a bûn, a melyet elkövettek: akkor áldozzék a gyülekezet egy tulkot, fiatal marhát a bûnért, és vigye azt a gyülekezetnek sátora elé.
When the sin which they have done comes to light, then let all the people give an ox for a sin-offering, and take it before the Tent of meeting.
καὶ γνωσθῇ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτον ἐν αὐτῇ καὶ προσάξει ἡ συναγωγὴ μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ προσάξει αὐτὸν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μα ρτυρίου

15 És a gyülekezet vénei tegyék kezeiket a tuloknak fejére az Úr elõtt, és ölje meg a tulkot [a] [pap] az Úr elõtt.
And let the chiefs of the people put their hands on its head before the Lord, and put the ox to death before the Lord.
καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι κυρίου καὶ σφάξουσιν τὸν μόσχον ἔναντι κυρίου

16 Azután vigyen be a felkent pap a tulok vérébõl a gyülekezet sátorába.
And the priest is to take some of its blood to the Tent of meeting;
καὶ εἰσοίσει ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου

17 És mártsa be a pap az õ újját a vérbe, és hintsen abból hétszer az Úr elõtt a függöny felé.
And put his finger in the blood, shaking drops of the blood seven times before the Lord in front of the veil.
καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου καὶ ῥανεῖ ἑπτάκις ἔναντι κυρίου κατενώπιον τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἁγίου

18 És tegyen a vérbõl az oltár szarvaira is, a mely az Úr elõtt, a gyülekezet sátorában van; a vért pedig mind öntse az egészen égõáldozat oltárának aljára, a mely a gyülekezet sátorának nyílása elõtt van.
And he is to put some of the blood on the horns of the altar which is before the Lord in the Tent of meeting; and all the rest of the blood is to be drained out at the base of the altar of burned offering at the door of the Tent of meeting.
καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων τῆς συνθέσεως ὅ ἐστιν ἐνώπιον κυρίου ὅ ἐστιν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ πᾶν αἷμα ἐκχεεῖ πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν καρπώσεων τῶν πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

19 Minden kövérjét pedig szedje ki belõle, és füstölögtesse el az oltáron.
And he is to take off all its fat, burning it on the altar.
καὶ τὸ πᾶν στέαρ περιελεῖ ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

20 És úgy cselekedjék azzal a tulokkal, mint a bûnért való tulokkal cselekvék, úgy cselekedjék vele, és engesztelést szerez számukra a pap, és megbocsáttatik nékik.
Let him do with the ox as he did with the ox of the sin-offering; and the priest will take away their sin and they will have forgiveness.
καὶ ποιήσει τὸν μόσχον ὃν τρόπον ἐποίησεν τὸν μόσχον τὸν τῆς ἁμαρτίας οὕτως ποιηθήσεται καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῶν ὁ ἱερεύς καὶ ἀφεθήσεται αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία

21 És vigye ki a tulkot a táboron kivül, és égesse el azt, miképen elégette az elsõ tulkot. A gyülekezet bûnéért való áldozat ez.
Then let the ox be taken away outside the tent-circle, that it may be burned as the other ox was burned; it is the sin-offering for all the people.
καὶ ἐξοίσουσιν τὸν μόσχον ὅλον ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ κατακαύσουσιν τὸν μόσχον ὃν τρόπον κατέκαυσαν τὸν μόσχον τὸν πρότερον ἁμαρτία συναγωγῆς ἐστιν

22 Ha fejedelem vétkezik, és cselekeszik valamit az Úrnak, az õ Istenének parancsolata ellen, a mit nem kellett volna cselekedni, és bûnössé lesz tévedésbõl:
If a ruler does wrong, and in error does any of the things which, by the order of the Lord his God, are not to be done, causing sin to come on him;
ἐὰν δὲ ὁ ἄρχων ἁμάρτῃ καὶ ποιήσῃ μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν ἣ οὐ ποιηθήσεται ἀκουσίως καὶ ἁμάρτῃ καὶ πλημμελήσῃ

23 Ha tudtára esik néki a bûne, a melyet elkövetett, akkor vigyen áldozatul egy ép kecskebakot,
When the sin which he has done is made clear to him, let him give for his offering a goat, a male without any mark.
καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ καὶ προσοίσει τὸ δῶρον αὐτοῦ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἄρσεν ἄμωμον

24 És tegye kezét a baknak fejére, és ölje meg azt azon a helyen, a hol megölik az egészen égõáldozatot, az Úr elõtt; bûnért való áldozat ez.
And he is to put his hand on the head of the goat and put it to death in the place where they put to death the burned offering before the Lord: it is a sin-offering.
καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου καὶ σφάξουσιν αὐτὸν ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσιν τὰ ὁλοκαυτώματα ἐνώπιον κυρίου ἁμαρτία ἐστίν

25 És vegyen a pap a bûnért való áldozatnak vérébõl az õ újjával, és tegyen az égõáldozat oltárának szarvaira; a vérét pedig öntse az égõáldozatok oltárának aljára.
And the priest is to take some of the blood of the offering with his finger and put it on the horns of the altar of burned offering, draining out the rest of the blood at the base of the altar of burned offering.
καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τὸ πᾶν αἷμα αὐτοῦ ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων

26 A kövérjét pedig mind füstölögtesse el az oltáron, mint a hálaáldozatnak kövérjét. Így szerezzen néki a pap engesztelést az õ bûnéért, és megbocsáttatik néki.
And all the fat of it is to be burned on the altar like the fat of the peace-offering; and the priest will take away his sin and he will have forgiveness.
καὶ τὸ πᾶν στέαρ αὐτοῦ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὥσπερ τὸ στέαρ θυσίας σωτηρίου καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ

27 Ha pedig a föld népe közül vétkezik valaki tévedésbõl, mivelhogy az Úrnak valamelyik parancsolatja ellen olyat cselekeszik, a mit nem kellett volna cselekedni, és bûnössé lesz;
And if any one of the common people does wrong in error, doing any of the things which the Lord has given orders are not to be done, causing sin to come on him;
ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμάρτῃ ἀκουσίως ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς ἐν τῷ ποιῆσαι μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου ἢ οὐ ποιηθήσεται καὶ πλημμελήσῃ

28 Ha tudtára esik néki az õ bûne, a melyet elkövetett: vigyen áldozatul az õ bûnéért, a melyet elkövetett, egy ép nõstény kecskét.
When the sin which he has done is made clear to him, then he is to give for his offering a goat, a female without any mark, for the sin which he has done.
καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ καὶ οἴσει χίμαιραν ἐξ αἰγῶν θήλειαν ἄμωμον οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτεν

29 És tegye a kezét a bûnért való áldozat fejére, és ölje meg a bûnért való áldozatot az egészen égõáldozat helyén.
And he is to put his hand on the head of the sin-offering and put it to death in the place where they put to death the burned offering.
καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁμαρτήματος αὐτοῦ καὶ σφάξουσιν τὴν χίμαιραν τὴν τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσιν τὰ ὁλοκαυτώματα

30 És vegyen a pap annak vérébõl az újjával, és tegyen az égõáldozat oltárának szarvaira, a vérét pedig mind öntse az oltárnak aljára.
And the priest is to take some of the blood with his finger, and put it on the horns of the altar of burned offering, and all the rest of its blood is to be drained out at the base of the altar.
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς τῷ δακτύλῳ καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ πᾶν τὸ αἷμα αὐτῆς ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν το ῦ θυσιαστηρίου

31 Azután vegye el minden kövérjét, a mint elveszik a hálaáldozatnak kövérjét: és füstölögtesse el a pap az oltáron, kedves illatul az Úrnak. Ekképen szerezzen néki engesztelést a pap, és megbocsáttatik annak.
And let all its fat be taken away, as the fat is taken away from the peace-offerings, and let it be burned on the altar by the priest for a sweet smell to the Lord; and the priest will take away his sin and he will have forgiveness.
καὶ πᾶν τὸ στέαρ περιελεῖ ὃν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ ἀπὸ θυσίας σωτηρίου καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱε ρεύς καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ

32 Ha pedig bárányt visz az õ bûnért való áldozatául, nõsténYt és épet vigyen.
And if he gives a lamb as his sin-offering, let it be a female without any mark;
ἐὰν δὲ πρόβατον προσενέγκῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ εἰς ἁμαρτίαν θῆλυ ἄμωμον προσοίσει αὐτό

33 És tegye a kezét annak a bûnért való áldozatnak fejére, és ölje meg azt bûnért való áldozatul azon a helyen, a hol megölik az egészen égõáldozatot.
And he is to put his hand on the head of the offering and put it to death for a sin-offering in the place where they put to death the burned offering.
καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ τῆς ἁμαρτίας καὶ σφάξουσιν αὐτὸ ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσιν τὰ ὁλοκαυτώματα

34 És vegyen a pap a bûnért való áldozat vérébõl az újjával, és tegyen az égõáldozat oltárának szarvaira; a vért pedig mind öntse az oltárnak aljára.
And the priest is to take some of the blood of the offering with his finger and put it on the horns of the altar of burned offering, and all the rest of the blood is to be drained out at the base of the altar;
καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ αἷμα ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως

35 Azután vegye el minden kövérjét, a mint elveszik a hálaáldozatra való báránynak kövérjét, és füstölögtesse el azokat a pap az oltáron az Úrnak tûzáldozataival. Ekképen szerezzen néki engesztelést a pap az õ bûnéért, a melyet elkövetett, és megbocsáttatik néki.
And let him take away all its fat, as the fat is taken away from the lamb of the peace-offerings; and let it be burned by the priest on the altar among the offerings made by fire to the Lord: and the priest will take away his sin and he will have forgiveness.
καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ στέαρ περιελεῖ ὃν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ προβάτου ἐκ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου καὶ ἐπιθήσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα κυρίο υ καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτεν καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ

1 Ha azzal vétkezik valaki, hogy hallotta a káromló beszédet, és bizonyság lehetne, hogy látta, vagy tudja: ha meg nem jelenti azt, de hordozza az õ vétségének terhét;
And if anyone does wrong by saying nothing when he is put under oath as a witness of something he has seen or had knowledge of, then he will be responsible:
ἐὰν δὲ ψυχὴ ἁμάρτῃ καὶ ἀκούσῃ φωνὴν ὁρκισμοῦ καὶ οὗτος μάρτυς ἢ ἑώρακεν ἢ σύνοιδεν ἐὰν μὴ ἀπαγγείλῃ λήμψεται τὴν ἁμαρτίαν

2 Vagy ha valaki illet akármely tisztátalan dolgot, akár tisztátalan vadnak, akár tisztátalan baromnak, akár tisztátalan féregnek holttestét, és nem tud arról, hogy tisztátalanná lesz és vétkezik;
If anyone becomes unclean through touching unconsciously some unclean thing, such as the dead body of an unclean beast or of unclean cattle or of any unclean animal which goes flat on the earth, he will be responsible:
ἢ ψυχή ἥτις ἐὰν ἅψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου ἢ θνησιμαίου ἢ θηριαλώτου ἀκαθάρτου ἢ τῶν θνησιμαίων ἢ τῶν βδελυγμάτων τῶν ἀκαθάρτων ἢ τῶν θνησιμαίων κτην ῶν τῶν ἀκαθάρτων

3 Vagy ha illeti az ember tisztátalanságát, akármi tisztátalanságát, a mely tisztátalanná tesz, és nem tudta azt, hanem azután értette meg, hogy vétkezett;
Or if he becomes unclean through touching unconsciously any unclean thing of man, whatever it may be, when it is made clear to him he will be responsible:
ἢ ἅψηται ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας αὐτοῦ ἧς ἂν ἁψάμενος μιανθῇ καὶ ἔλαθεν αὐτόν μετὰ τοῦτο δὲ γνῷ καὶ πλημμελήσῃ

4 Vagy ha valaki hirtelenkedve tesz esküt az õ ajkaival rosszra vagy jóra, vagy akármi az, a mire hirtelenkedve esküszik az ember, ha nem tudott arról, de azután megértette, hogy azok közül valamelyikben vétkezett:
Or if anyone, without thought, takes an oath to do evil or to do good, whatever he says without thought, with an oath, having no knowledge of what he is doing; when it becomes clear to him, he will be responsible for any of these things.
ἢ ψυχή ἡ ἂν ὀμόσῃ διαστέλλουσα τοῖς χείλεσιν κακοποιῆσαι ἢ καλῶς ποιῆσαι κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν διαστείλῃ ὁ ἄνθρωπος μεθ' ὅρκου καὶ λάθῃ αὐτὸν πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ οὗτος γ νῷ καὶ ἁμάρτῃ ἕν τι τούτων

5 Akkor, mivelhogy vétkezett ezek közül valamelyikben, vallja meg, hogy mi az, a miben bûnössé lett;
And whoever is responsible for any such sin, let him make a statement openly of his wrongdoing;
καὶ ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν περὶ ὧν ἡμάρτηκεν κατ' αὐτῆς

6 És vigyen az õ vétkéért az Úrnak, az õ bûnéért, a melyet elkövetett, egy nõstény bárányt vagy kecskét a nyájból, bûnért való áldozatul. Ekképen szerezzen néki engesztelést a pap az õ bûnéért.
And take to the Lord the offering for the wrong which he has done, a female from the flock, a lamb or a goat, for a sin-offering, and the priest will take away his sin.
καὶ οἴσει περὶ ὧν ἐπλημμέλησεν κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτεν θῆλυ ἀπὸ τῶν προβάτων ἀμνάδα ἢ χίμαιραν ἐξ αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς π ερὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτεν καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρτία

7 Ha pedig nincsen egy bárányhoz való módja: vigyen az õ vétkéért való áldozatra két gerliczét vagy két galambfiat az Úrnak, az egyiket bûnért való áldozatul, a másikat egészen égõáldozatul.
And if he has not money enough for a lamb, then let him give, for his offering to the Lord, two doves or two young pigeons; one for a sin-offering and one for a burned offering.
ἐὰν δὲ μὴ ἰσχύσῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τὸ ἱκανὸν εἰς τὸ πρόβατον οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτεν δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν κυρίῳ ἕνα περὶ ἁμαρτίας καὶ ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα

8 És vigye azokat a paphoz; az pedig áldozza meg elõször azt, a mely bûnért való áldozat, és tekerje ki annak fejét nyakcsigájánál, úgy, hogy el ne szakaszsza.
And let him take them to the priest, who will first give the sin-offering, twisting off its head from its neck, but not cutting it in two;
καὶ οἴσει αὐτὰ πρὸς τὸν ἱερέα καὶ προσάξει ὁ ἱερεὺς τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας πρότερον καὶ ἀποκνίσει ὁ ἱερεὺς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ σφονδύλου καὶ οὐ διελεῖ

9 És hintsen a bûnért való áldozat vérébõl az oltár oldalára, a többi vért pedig nyomják ki az oltár aljára; bûnért való áldozat ez.
And he is to put drops of the blood of the offering on the side of the altar, and the rest of the blood is to be drained out at the base of the altar; it is a sin-offering.
καὶ ῥανεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ θυσιαστηρίου τὸ δὲ κατάλοιπον τοῦ αἵματος καταστραγγιεῖ ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου ἁμαρτίας γάρ ἐ στιν

10 A másikat készítse el egészen égõáldozatul, úgy, a mint szokás; ekképen szerez néki engesztelést a pap az õ bûnéért, a melyet elkövetett, és megbocsáttatik néki.
And the second is for a burned offering, in agreement with the law; and the priest will take away his sin and he will have forgiveness.
καὶ τὸ δεύτερον ποιήσει ὁλοκαύτωμα ὡς καθήκει καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτεν καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ

11 Ha pedig nincs módja két gerliczéhez vagy két galambfihoz sem: vigyen áldozatul az, a ki vétkezett, egy efa lánglisztnek tizedrészét bûnért való áldozatul; ne tegyen ahhoz olajat, és ne adjon ahhoz tömjént, mert bûnért való áldozat ez.
But if he has not enough money for two doves or two young pigeons, then let him give, for the sin he has done, the tenth part of an ephah of the best meal, for a sin-offering; let him put no oil on it, and no perfume, for it is a sin-offering.
ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ αὐτοῦ ἡ χεὶρ ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν καὶ οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ περὶ οὗ ἥμαρτεν τὸ δέκατον τοῦ οιφι σεμίδαλιν περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἐπιχεεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίβανον ὅτι περὶ ἁμαρτίας ἐστίν

12 És vigye azt a paphoz, és markolja ki abból a pap teli marokkal az emlékeztetõ részét, és füstölögtesse el az oltáron az Úrnak tûzáldozataival. Bûnért való áldozat az.
And let him come to the priest with it, and the priest will take some of it in his hand, to be burned on the altar as a sign, among the offerings of the Lord made by fire: it is a sin-offering.
καὶ οἴσει αὐτὸ πρὸς τὸν ἱερέα καὶ δραξάμενος ὁ ἱερεὺς ἀπ' αὐτῆς πλήρη τὴν δράκα τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων κυρίῳ ἁμαρτία ἐστίν

13 Így szerezzen néki engesztelést a pap az õ bûnéért, a melyet elkövetett valamivel ama [bûnök] közül, és megbocsáttatik néki. És legyen a papé, mint az ételáldozat.
And the priest will take away his sin and he will have forgiveness: and the rest of the offering will be the priest's, in the same way as the meal offering.
καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτεν ἐφ' ἑνὸς τούτων καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔσται τῷ ἱερεῖ ὡς ἡ θυσία τῆς σεμιδάλεως

14 Azután szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

15 Ha valaki hûtlenséget követ el, és tévedésbõl vétkesen elvesz az Úrnak szentelt dolgokból: vigyen az õ vétkéért való áldozatot az Úrnak, egy ép kost a nyájból, a mint te becsülöd, ezüst siklusokban, a szent siklus szerint, vétekért való áldozatul.
If anyone is untrue, sinning in error in connection with the holy things of the Lord, let him take his offering to the Lord, a male sheep from the flock, without any mark, of the value fixed by you in silver by shekels, by the scale of the holy place.
ψυχὴ ἐὰν λάθῃ αὐτὸν λήθη καὶ ἁμάρτῃ ἀκουσίως ἀπὸ τῶν ἁγίων κυρίου καὶ οἴσει τῆς πλημμελείας αὐτοῦ τῷ κυρίῳ κριὸν ἄμωμον ἐκ τῶν προβάτων τιμῆς ἀργυρίου σίκλων τῷ σίκλῳ τῶν ἁγίων περὶ οὗ ἐπλημμέλησεν

16 És a mit vétkesen elvett a szent dologból, azt fizesse meg, és tegye hozzá az ötödrészét, és adja azt a papnak. Így szerez néki engesztelést a pap a vétekért való áldozat kosával, és megbocsáttatik néki.
And he is to make payment to the priest for what he has done wrong in relation to the holy thing, together with a fifth part of its value in addition; and the priest will take away his sin by the sheep of his offering, and he will have forgiveness.
καὶ ὃ ἥμαρτεν ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀποτείσαι αὐτὸ καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προσθήσει ἐπ' αὐτὸ καὶ δώσει αὐτὸ τῷ ἱερεῖ καὶ ὁ ἱερεὺς ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ κριῷ τῆς πλημμελείας καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ

17 Hogyha vétkezik valaki, és cselekszik valamit az Úrnak valamely parancsolata ellen, a mit nem kell cselekedni, ha nem tudta is: vétkessé lesz, és hordozza az õ vétségének terhét:
And if anyone does wrong, and does any of the things which the Lord has given orders are not to be done, though he has no knowledge of it, still he is in the wrong and he is responsible.
καὶ ἡ ψυχή ἣ ἂν ἁμάρτῃ καὶ ποιήσῃ μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν καὶ οὐκ ἔγνω καὶ πλημμελήσῃ καὶ λάβῃ τὴν ἁμαρτίαν

18 Vigyen azért a nyájból egy ép kost a paphoz, a te becslésed szerint, bûnért való áldozatul, és szerezzen néki engesztelést a pap az õ tévedéséért, a melylyel tudatlanságból tévedett, és megbocsáttatik néki.

Let him come to the priest with a sheep, a male without any mark out of the flock, of the value fixed by you, as an offering for his error; and the priest will take away the sin which he did in error, and he will have forgiveness.

καὶ οἴσει κριὸν ἄμωμον ἐκ τῶν προβάτων τιμῆς ἀργυρίου εἰς πλημμέλειαν πρὸς τὸν ἱερέα καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἀγνοίας αὐτοῦ ἧς ἠγνόησεν καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ

19 Bûnért való áldozat ez, mivelhogy bûnt követett el az Úr ellen.

It is an offering for his error: he is certainly responsible before the Lord.

ἐπλημμέλησεν γὰρ πλημμέλησιν ἔναντι κυρίου

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

\6:8\And the Lord said to Moses,

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Mikor vétkezik valaki, és hûtlenséget követ el az Úr ellen, [tudniillik] eltagadja felebarátjának reábízott vagy kezébe adott holmiját, vagy megrabolja vagy zsarolja felebarátját;

\6:9\Give orders to Aaron and to his sons, saying, This is the law for the burned offering: the offering is to be on the fire-wood on the altar all night till the morning; and the fire of the altar is to be kept burning.

ἔντειλαι ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων οὗτος ὁ νόμος τῆς ὁλοκαυτώσεως αὐτὴ ἡ ὁλοκαύτωσις ἐπὶ τῆς καύσεως αὐτῆς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὅλην τὴν νύκτα ἕως τὸ πρωί καὶ τὸ πῦρ τοῦ θυσιαστηρίου καυθήσεται ἐπ' αὐτοῦ οὐ σβεσθήσεται

3 Vagy ha elveszett holmit talált, és eltagadja, vagy valami miatt hamisan esküszik, akármi is az, a mit az ember úgy cselekszik, hogy vétkezik vele:

\6:10\And the priest is to put on his linen robes and his linen trousers, and take up what is over of the offering after it has been burned on the altar, and put it by the side of the altar.

καὶ ἐνδύσεται ὁ ἱερεὺς χιτῶνα λινοῦν καὶ περισκελὲς λινοῦν ἐνδύσεται περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἀφελεῖ τὴν κατακάρπωσιν ἣν ἂν καταναλώσῃ τὸ πῦρ τὴν ὁλοκαύτωσιν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ παραθήσει αὐτὸ ἐχόμενον τοῦ θυσιαστηρίου

4 Mivelhogy azért bûnössé lett és vétkezett, térítse vissza az elrablottat, a mit rabolt, vagy a zsaroltat, a mit zsarolt, vagy a reá bízottat, a mi reá bízatott, vagy az elveszettet, a mit megtalált;

\6:11\Then having taken off his linen robes and put on other clothing, he is to take it away into a clean place, outside the tent-circle.

καὶ ἐκδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἐνδύσεται στολὴν ἄλλην καὶ ἐξοίσει τὴν κατακάρπωσιν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρόν

5 Vagy akármi legyen, a mire hamisan esküdött, fizesse meg azt teljes értéke szerint, és hozzátoldva az ötödrészét, adja azt annak, a kié volt, bûnbevallásának napján.

\6:12\The fire on the altar is to be kept burning; it is never to go out; every morning the priest is to put wood on it, placing the burned offering in order on it, and there the fat of the peace-offering is to be burned.

καὶ πῦρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καυθήσεται ἀπ' αὐτοῦ καὶ οὐ σβεσθήσεται καὶ καύσει ὁ ἱερεὺς ἐπ' αὐτὸ ξύλα τὸ πρωὶ καὶ στοιβάσει ἐπ' αὐτοῦ τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ τὸ στέαρ τοῦ σωτηρίου

6 Az õ bûnéért pedig vigyen az Úrnak a nyájból egy ép kost a paphoz, a te becslésed szerint, bûnért való áldozatul.

\6:13\Let the fire be kept burning on the altar at all times; it is never to go out.

καὶ πῦρ διὰ παντὸς καυθήσεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον οὐ σβεσθήσεται

7 Így szerezzen néki engesztelést a pap az Úr elõtt, és megbocsáttatik néki mindaz, a mit cselekedett, és a miben vétkezett.

\6:14\And this is the law for the meal offering: it is to be offered to the Lord before the altar by the sons of Aaron.

οὗτος ὁ νόμος τῆς θυσίας ἣν προσάξουσιν αὐτὴν οἱ υἱοὶ ααρων ἔναντι κυρίου ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου

8 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

\6:15\The priest is to take in his hand some of the meal of the meal offering and of the oil of it, and all the perfume on it, burning it on the altar as a sign, for a sweet smell to the Lord.

καὶ ἀφελεῖ ἀπ' αὐτοῦ τῇ δρακὶ ἀπὸ τῆς σεμιδάλεως τῆς θυσίας σὺν τῷ ἐλαίῳ αὐτῆς καὶ σὺν τῷ λιβάνῳ αὐτῆς τὰ ὄντα ἐπὶ τῆς θυσίας καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα ὀσμὴ εὐωδίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς τῷ κυρίῳ

9 Parancsolj Áronnak és az õ fiainak, mondván: Ez az egészen égõáldozat törvénye: Legyen az egészen égõáldozat az oltáron levõ tüzelõhelyen egész éjszaka, mind reggelig, és az oltárnak tüze égve maradjon azon.

\6:16\And whatever is over Aaron and his sons may have for their food, taking it without leaven in a holy place; in the open space of the Tent of meeting they may take a meal of it.

τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπ' αὐτῆς ἔδεται ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἄζυμα βρωθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἐν αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔδονται αὐτήν

10 A pap öltse fel az õ gyolcs ruháját, és a gyolcs lábravalót is öltse fel az õ testére, és szedje el a hamut, a mivé égette a tûz az égõáldozatot az oltáron, és töltse azt az oltár mellé.

\6:17\It is not to be cooked with leaven. I have given it to them as their part of the offerings made by fire to me; it is most holy, as are the sin-offerings and the offerings for error.

οὐ πεφθήσεται ἐξυμωμένη μερίδα αὐτὴν ἔδωκα αὐτοῖς ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου ἅγια ἁγίων ὥσπερ τὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας

11 Azután vesse le azt a ruháját, és öltözzék más ruhába, és vigye ki a hamut a táboron kivül, tiszta helyre.

\6:18\Every male among the children of Aaron may have it for food; it is their right for ever through all your generations, from the offerings made by fire to the Lord: anyone touching them will be holy.

πᾶν ἀρσενικὸν τῶν ἱερέων ἔδονται αὐτὴν νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου πᾶς ὃς ἐὰν ἅψηται αὐτῶν ἁγιασθήσεται

12 Az oltáron lévõ tûz pedig égve maradjon azon, el ne aludjék, hanem égessen fát rajta a pap minden reggel, és rakja reá az egészen égõáldozatot, és azon füstölögtesse el a hálaáldozat kövérjét [is].

\6:19\And the Lord said to Moses,

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

13 A tûz szüntelen égve maradjon az oltáron, és el ne aludjék.

\6:20\This is the offering which Aaron and his sons are to make to the Lord on the day when he is made a priest: the tenth part of an ephah of the best meal for a meal offering for ever; half of it in the morning and half in the evening.

τοῦτο τὸ δῶρον ααρων καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὃ προσοίσουσιν κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν χρίσῃς αὐτόν τὸ δέκατον τοῦ οιφι σεμιδάλεως εἰς θυσίαν διὰ παντός τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὸ πρωὶ καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὸ δειλινόν

14 Ez pedig az ételáldozatnak törvénye: az Áron fiai áldozzák azt az Úr elõtt az oltáron.

\6:21\Let it be made with oil on a flat plate; when it is well mixed and cooked, let it be broken and taken in as a meal offering, for a sweet smell to the Lord.

ἐπὶ τηγάνου ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται πεφυραμένην οἴσει αὐτὴν ἑλικτά θυσίαν ἐκ κλασμάτων θυσίαν ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ

15 És vegyen valaki közülök az ételáldozat lisztlángjából egy marokkal, és annak olajából is, a tömjént pedig, a mely az ételáldozathoz való, mind; és égesse el az oltáron; annak emlékeztetõ része kedves illat az Úr elõtt.

\6:22\And the same offering is to be given by that one of his sons who takes his place as priest; by an order for ever, all of it is to be burned before the Lord.

ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ἀντ' αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ποιήσει αὐτήν νόμος αἰώνιος ἅπαν ἐπιτελεσθήσεται

16 A mi pedig megmarad belõle, egyék meg Áron és az õ fiai, kovásztalanul egyék meg, szenthelyen, a gyülekezet sátorának pitvarában egyék meg azt.

\6:23\Every meal offering offered for the priest is to be completely burned: nothing of it is to be taken for food.

καὶ πᾶσα θυσία ἱερέως ὁλόκαυτος ἔσται καὶ οὐ βρωθήσεται

17 Ne süssék [azt] kovászszal, [mert] nékik adtam azt, részökül az én tûzáldozataimból; igen szentséges az, mint a bûnért és vétekért való áldozat.

\6:24\And the Lord said to Moses,

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

18 Az Áron fiai közül minden férfiú egye azt. Örökkévaló rendtartás legyen ez a ti nemzetségeiteknél az Úrnak tûzáldozatai felõl. Valaki illeti azokat, szent legyen.
\6:25\Say to Aaron and his sons, This is the law for the sin-offering: the sin-offering is to be put to death before the Lord in the same place as the burned offering; it is most holy.
λάλησον ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων οὗτος ὁ νόμος τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσιν τὸ ὁλοκαύτωμα σφάξουσιν τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἔναντι κυρίου ἅγια ἁγίων ἐστίν

19 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
\6:26\The priest by whom it is offered for sin, is to take it for his food in a holy place, in the open space of the Tent of meeting.
ὁ ἱερεὺς ὁ ἀναφέρων αὐτὴν ἔδεται αὐτήν ἐν τόπῳ ἁγίῳ βρωθήσεται ἐν αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

20 Ez Áronnak és az õ fiainak áldozatjok, a melyet az Úrnak áldozzanak, mikor felkenik õket: Egy efa lisztlángnak tizedrésze mindenkor ételáldozatul, fele reggel, fele pedig estve.
\6:27\Anyone touching the flesh of it will be holy: and if any of the blood is dropped on any clothing, the thing on which the blood has been dropped is to be washed in a holy place.
πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν κρεῶν αὐτῆς ἁγιασθήσεται καὶ ᾧ ἐὰν ἐπιρραντισθῇ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς ἐπὶ τὸ ἱμάτιον ὃ ἐὰν ῥαντισθῇ ἐπ' αὐτὸ πλυθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ

21 Serpenyõben készíttessék, olajjal összegyúrva vidd el azt, az ételáldozati süteményeket darabokban áldozd az Úrnak kedves illatul.
\6:28\But the vessel of earth in which the flesh was cooked is to be broken; or if a brass vessel was used, it is to be rubbed clean and washed out with water.
καὶ σκεῦος ὀστράκινον οὗ ἐὰν ἑψηθῇ ἐν αὐτῷ συντριβήσεται ἐὰν δὲ ἐν σκεύει χαλκῷ ἑψηθῇ ἐκτρίψει αὐτὸ καὶ ἐκκλύσει ὕδατι

22 A mely pap az õ helyébe kenetik fel az õ fiai közül, az mívelje ezt. Örökkévaló rendtartás ez, az Úrnak mindenestõl füstölögtessék el.
\6:29\Every male among the priests may take it for his food: it is most holy.
πᾶς ἄρσην ἐν τοῖς ἱερεῦσιν φάγεται αὐτά ἅγια ἁγίων ἐστὶν κυρίου

23 Mert a pap minden ételáldozatának mindenestõl meg kell égettetni, nem kell [abból semmit] megenni.
\6:30\No sin-offering, the blood of which is taken into the Tent of meeting, to take away sin in the holy place, may be used for food: it is to be burned with fire.
καὶ πάντα τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας ὧν ἐὰν εἰσενεχθῇ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ οὐ βρωθήσεται ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται

1 Ez pedig a vétekért való áldozatnak törvénye; igen szentséges az.
And this is the law of the offering for wrongdoing: it is most holy.
καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ κριοῦ τοῦ περὶ τῆς πλημμελείας ἅγια ἁγίων ἐστίν

2 A mely helyen megölik az egészen égõáldozatot, ott öljék meg a vétekért való áldozatot [is], és a vérét hintsék az oltárra köröskörül.
They are to put to death the offering for wrongdoing in the same place as the burned offering; and the priest is to put the blood on and round the altar.
ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσιν τὸ ὁλοκαύτωμα σφάξουσιν τὸν κριὸν τῆς πλημμελείας ἔναντι κυρίου καὶ τὸ αἷμα προσχεεῖ ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ

3 A kövérjét pedig áldozzák meg mind, a farkát is, és a mely kövér a belet takarja.
And all the fat of it, the fat tail and the fat covering the inside parts, is to be given as an offering.
καὶ πᾶν τὸ στέαρ αὐτοῦ προσοίσει ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὴν ὀσφὺν καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὰ ἐνδόσθια καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων

4 A két veséjét és a rajtuk lévõ kövérséget, a mely a véknyaknál van, úgyszintén a májon lévõ hártyát a vesékkel együtt szedje ki.
And the two kidneys, and the fat on them, which is by the top of the legs, and the fat joining the liver and the kidneys, he is to take away:
καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ αὐτά

5 És füstölögtesse el azokat a pap az oltáron tûzáldozatul az Úrnak. Vétekért való áldozat ez.
They are to be burned by the priest on the altar for an offering made by fire to the Lord: it is an offering for wrongdoing.
καὶ ἀνοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα τῷ κυρίῳ περὶ πλημμελείας ἐστίν

6 A papok között minden férfiú eheti azt, szenthelyen egyék meg; igen szentséges az.
Every male among the priests may have it as food in a holy place: it is most holy.
πᾶς ἄρσην ἐκ τῶν ἱερέων ἔδεται αὐτά ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἔδονται αὐτά ἅγια ἁγίων ἐστίν

7 A milyen a bûnért való áldozat, olyan a vétekért való áldozat is, egy törvényök van nékik. Azé a papé az, a ki engesztelést szerez vele.
As is the sin-offering, so is the offering for wrongdoing; there is one law for them: the priest who makes the offering to take away sin, he is to have it.
ὥσπερ τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας οὕτω καὶ τὸ τῆς πλημμελείας νόμος εἷς αὐτῶν ὁ ἱερεύς ὅστις ἐξιλάσεται ἐν αὐτῷ αὐτῷ ἔσται

8 Ha a pap egészen égõáldozatot áldoz valakiért, az égõáldozat bõre, a melyet megáldoz, azé a papé legyen.
And the priest offering any man's burned offering for him, may have the skin of the burned offering which is offered by him.
καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ προσάγων ὁλοκαύτωμα ἀνθρώπου τὸ δέρμα τῆς ὁλοκαυτώσεως ἧς αὐτὸς προσφέρει αὐτῷ ἔσται

9 Minden ételáldozat is, a melyet kemenczében sütnek és minden, a mit rostélyon vagy serpenyõben készítenek, a papé legyen, a ki azt áldozta.
And every meal offering which is cooked in the oven and everything made in a cooking pot or on a flat plate, is for the priest by whom it is offered.
καὶ πᾶσα θυσία ἥτις ποιηθήσεται ἐν τῷ κλιβάνῳ καὶ πᾶσα ἥτις ποιηθήσεται ἐπ' ἐσχάρας ἢ ἐπὶ τηγάνου τοῦ ἱερέως τοῦ προσφέροντος αὐτήν αὐτῷ ἔσται

10 Az olajjal elegyített és száraz ételáldozat is mind az Áron fiaié legyen közösen, egyiké úgy, mint a másiké.
And every meal offering, mixed with oil or dry, is for all the sons of Aaron in equal measure.
καὶ πᾶσα θυσία ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ καὶ μὴ ἀναπεποιημένη πᾶσι τοῖς υἱοῖς ααρων ἔσται ἑκάστῳ τὸ ἴσον

11 Ez pedig a hálaáldozat törvénye, a melyet áldoznak az Úrnak.
And this is the law for the peace-offerings offered to the Lord.
οὗτος ὁ νόμος θυσίας σωτηρίου ἣν προσοίσουσιν κυρίῳ

12 Ha dicsõítésül áldozza azt valaki, a dicsõítés áldozatjával együtt áldozzék olajjal elegyített kovásztalan lepényeket, és olajjal megkent kovásztalan pogácsákat, és lisztlángból gyúrt, olajjal elegyített lepényeket.
If any man gives his offering as a praise-offering, then let him give with the offering, unleavened cakes mixed with oil and thin unleavened cakes covered with oil and cakes of the best meal well mixed with oil.
ἐὰν μὲν περὶ αἰνέσεως προσφέρῃ αὐτήν καὶ προσοίσει ἐπὶ τῆς θυσίας τῆς αἰνέσεως ἄρτους ἐκ σεμιδάλεως ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ λάγανα ἄζυμα διακεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ καὶ σεμίδαλιν πεφυραμένην ἐν ἐλαίῳ

13 A lepényeken kivül kovászos kenyeret is vigyen áldozatául, dicsõítõ hálaáldozatjával együtt.
With his peace-offering let him give cakes of leavened bread, as a praise-offering.
ἐπ' ἄρτοις ζυμίταις προσοίσει τὰ δῶρα αὐτοῦ ἐπὶ θυσίᾳ αἰνέσεως σωτηρίου

14 És mindezekbõl az áldozatokból áldozzék egyet-egyet az Úrnak felmutatott áldozatul; és legyen azé a papé, a ki a hálaáldozatnak vérét elhinti.
And let him give one out of every offering to be lifted up before the Lord; that it may be for the priest who puts the blood of the peace-offering on the altar.
καὶ προσάξει ἓν ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐτοῦ ἀφαίρεμα κυρίῳ τῷ ἱερεῖ τῷ προσχέοντι τὸ αἷμα τοῦ σωτηρίου αὐτῷ ἔσται

15 És az õ dicsõítõ hálaáldozatjának húsát, az õ áldozásának napján egyék meg; ne hagyjon abból reggelig.
And the flesh of the praise-offering is to be taken as food on the day when it is offered; no part of it may be kept till the morning.
καὶ τὰ κρέα θυσίας αἰνέσεως σωτηρίου αὐτῷ ἔσται καὶ ἐν ᾗ ἡμέρᾳ δωρεῖται βρωθήσεται οὐ καταλείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωί

16 Hogyha fogadásból vagy szabadakaratból áldozza valaki az õ áldozatát, a mely napon áldozza azt, azon a napon egyék meg az õ áldozatát; a mi pedig megmarad abból, másnap egyék meg.
But if his offering is made because of an oath or given freely, it may be taken as food on the day when it is offered; and the rest may be used up on the day after:
κἂν εὐχή ἢ ἑκούσιον θυσιάζῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ προσαγάγῃ τὴν θυσίαν αὐτοῦ βρωθήσεται καὶ τῇ αὔριον

17 A mi pedig annak az áldozatnak húsából [tovább is] megmarad, harmadnapon tûzzel égettessék meg.
But if any of the flesh of the offering is still unused on the third day, it is to be burned with fire.
καὶ τὸ καταλειφθὲν ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας ἕως ἡμέρας τρίτης ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται

18 Mert ha az õ hálaadó áldozatának húsából harmadnapon eszik valaki, nem lesz az kedves; a ki áldozta azt, annak nem számíttatik az az õ javára, sõt útálatos lesz; és valaki eszik abból, hordozza az õ vétségének terhét.

And if any of the flesh of the peace-offering is taken as food on the third day, it will not be pleasing to God and will not be put to the account of him who gives it; it will be unclean and a cause of sin to him who takes it as food.

ἐὰν δὲ φαγὼν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ οὐ δεχθήσεται αὐτῷ τῷ προσφέροντι αὐτό οὐ λογισθήσεται αὐτῷ μίασμά ἐστιν ἡ δὲ ψυχή ἥτις ἐὰν φάγῃ ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἁμαρτίαν λήμψεται

19 Azt a húst pedig, a mely valami tisztátalanhoz ér, meg ne egyék, [hanem] tûzzel égessék meg. A mi különben a húst illeti, mindenki ehetik húst, a ki tiszta;

And flesh touched by any unclean thing may not be taken for food: it is to be burned with fire; and as for the flesh of the peace-offerings, everyone who is clean may take it as food:

καὶ κρέα ὅσα ἂν ἅψηται παντὸς ἀκαθάρτου οὐ βρωθήσεται ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται πᾶς καθαρὸς φάγεται κρέα

20 De az, a ki eszik a békeáldozatnak húsából, a mely az Úré, noha az õ tisztátalansága rajta van, az ilyen ember gyomláltassék ki az õ népe közül.

But he who is unclean when he takes as food the flesh of the peace-offerings, which are the Lord's, will be cut off from his people.

ἡ δὲ ψυχή ἥτις ἐὰν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου ὅ ἐστιν κυρίου καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς

21 Ha valaki akármi tisztátalanhoz ér, tisztátalan emberhez, vagy tisztátalan baromhoz, vagy akármihez, a mi tisztátalan útálatosság, és eszik a hálaadó áldozatnak húsából, a mely az Úré, gyomláltassék ki az az ember az õ népe közül.

And anyone who, after touching any unclean thing of man or an unclean beast or any unclean and disgusting thing, takes as food the flesh of the peace-offerings, which are the Lord's, will be cut off from his people.

καὶ ψυχή ἣ ἂν ἅψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου ἢ ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου ἢ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων ἢ παντὸς βδελύγματος ἀκαθάρτου καὶ φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου ὅ ἐστιν κυρίου ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς

22 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

And the Lord said to Moses,

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

23 Szólj az Izráel fiainak, mondván: Az ökörnek, a báránynak és a kecskének semmi kövérjét meg ne egyétek.

Say to the children of Israel: You are not to take any fat, of ox or sheep or goat, for food.

λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ λέγων πᾶν στέαρ βοῶν καὶ προβάτων καὶ αἰγῶν οὐκ ἔδεσθε

24 A hullott állatnak kövérje, és a [vadtól] megszaggatottnak kövérje, akármi munkához felhasználható, de enni meg ne egyétek!

And the fat of that which comes to a natural death, and the fat of that which is attacked by beasts, may be used for other purposes, but not in any way for food.

καὶ στέαρ θνησιμαίων καὶ θηριάλωτον ποιηθήσεται εἰς πᾶν ἔργον καὶ εἰς βρῶσιν οὐ βρωθήσεται

25 Mert akárki egyék is az aféle állatoknak kövérjébõl, a melyekbõl tûzáldozatot visznek az Úrnak, az az ember, a ki [ilyet] eszik, gyomláltassék ki az õ népe közül.

For anyone who takes as food the fat of any beast of which men make an offering by fire to the Lord, will be cut off from his people.

πᾶς ὁ ἔσθων στέαρ ἀπὸ τῶν κτηνῶν ὧν προσάξει αὐτῶν κάρπωμα κυρίῳ ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτῆς

26 És semmi vért se egyetek meg bármely lakhelyeteken: se madárnak, se baromnak vérét.

And you are not to take for food any blood, of bird or of beast, in any of your houses.

πᾶν αἷμα οὐκ ἔδεσθε ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν ἀπό τε τῶν πετεινῶν καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν

27 Valaki megeszik valami féle vért, az az ember gyomláltassék ki az õ népe közül.

Whoever takes any blood for food will be cut off from his people.

πᾶσα ψυχή ἣ ἄν φάγῃ αἷμα ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτῆς

28 Szóla ismét az Úr Mózesnek és monda:

And the Lord said to Moses,

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

29 Szólj az Izráel fiainak, mondván: A ki hálaáldozattal áldozik az Úrnak, maga vigye az Úrnak az õ áldozatát az õ hálaáldozatából.
Say to the children of Israel: He who makes a peace-offering to the Lord, is to give an offering to the Lord out of his peace-offering:
καὶ τοῖς υἱοῖς ισραηλ λαλήσεις λέγων ὁ προσφέρων θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου

30 A maga keze vigye az Úrnak tûzáldozatát: a kövérjét a szegyével együtt vigye el, a szegyét [azért,] hogy meglóbálják azt az Úr elõtt.
He himself is to take to the Lord the offering made by fire, even the fat with the breast, so that the breast may be waved for a wave offering before the Lord.
αἱ χεῖρες αὐτοῦ προσοίσουσιν τὰ καρπώματα κυρίῳ τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος προσοίσει αὐτὰ ὥστε ἐπιθεῖναι δόμα ἔναντι κυρίου

31 A pap pedig füstölögtesse el azt a kövért az oltáron, a szegye pedig legyen Ároné és az õ fiaié.
And the fat is to be burned by the priest on the altar, but the breast is for Aaron and his sons.
καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ στέαρ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἔσται τὸ στηθύνιον ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ

32 A jobblapoczkát is a papnak adjátok a hálaadó áldozatból, hogy azt felmutassa.
And the right leg you are to give to the priest for an offering to be lifted up out of what is given for your peace-offerings.
καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν δώσετε ἀφαίρεμα τῷ ἱερεῖ ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου ὑμῶν

33 A ki Áron fiai közül a hálaáldozat vérét és kövérjét megáldozza, a jobblapoczka annak a része legyen.
That man, among the sons of Aaron, by whom the blood of the peace-offering and the fat are offered, is to have the right leg for his part.
ὁ προσφέρων τὸ αἷμα τοῦ σωτηρίου καὶ τὸ στέαρ ἀπὸ τῶν υἱῶν ααρων αὐτῷ ἔσται ὁ βραχίων ὁ δεξιὸς ἐν μερίδι

34 Mert a meglóbált szegyet és a felmutatott lapoczkát elveszem Izráel fiaitól az õ hálaadó áldozataikból, és adom azokat Áron papnak és az õ fiainak, örökre kiszabott részül, az Izráel fiaitól.
For the breast which is waved and the right leg which is lifted up on high I have taken from the children of Israel, from their peace-offerings, and have given them to Aaron the priest and to his sons as their right for ever from the children of Israel.
τὸ γὰρ στηθύνιον τοῦ ἐπιθέματος καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος εἴληφα παρὰ τῶν υἱῶν ισραηλ ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου ὑμῶν καὶ ἔδωκα αὐτὰ ααρων τῷ ἱερεῖ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ νόμιμον αἰώνιον παρὰ τῶν υἱῶν ισραηλ

35 Ez az Áron felkenetési része, és az õ fiainak felkenetési része az Úrnak tûzáldozataiból, a naptól fogva, a melyen elõállítá õket, hogy papi szolgálatot tegyenek az Úrnak;
This is the holy part given to Aaron and to his sons, out of the offerings made to the Lord by fire, on the day when they were made priests before the Lord;
αὕτη ἡ χρῖσις ααρων καὶ ἡ χρῖσις τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου ἐν ᾗ ἡμέρᾳ προσηγάγετο αὐτοὺς τοῦ ἱερατεύειν τῷ κυρίῳ

36 A melyet parancsolt az Úr, hogy adják nékik az Izráel fiai, a mely napon felkente õket, örökre kiszabott részül az õ nemzetségökben.
Which the Lord said the children of Israel were to give them, on the day when he made them his priests. It is their right for ever from generation to generation.
καθὰ ἐνετείλατο κύριος δοῦναι αὐτοῖς ᾗ ἡμέρᾳ ἔχρισεν αὐτούς παρὰ τῶν υἱῶν ισραηλ νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν

37 Ez az egészen égõáldozatnak, az ételáldozatnak, a bûnért és a vétekért való áldozatnak, a felavatási áldozatnak és a hálaáldozatnak törvénye,
These are the laws for the burned offering, the meal offering, and the offering for wrongdoing; and for the making of priests, and for the giving of peace-offerings;
οὗτος ὁ νόμος τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυσίας καὶ περὶ ἁμαρτίας καὶ τῆς πλημμελείας καὶ τῆς τελειώσεως καὶ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου

38 A melyet parancsolt az Úr Mózesnek a Sinai hegyen, a mely napon parancsolta az Izráel fiainak a Sinai pusztában, hogy áldozzanak az Úrnak.
As they were given by the Lord to Moses on Mount Sinai, on the day when the Lord gave orders to the children of Israel to make their offerings to the Lord, in the waste land of Sinai.
ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ ἐν τῷ ὄρει σινα ᾗ ἡμέρᾳ ἐνετείλατο τοῖς υἱοῖς ισραηλ προσφέρειν τὰ δῶρα αὐτῶν ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα

1 Szóla továbbá az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Vegyed Áront és az õ fiait is vele, és az öltözeteket, a kenetnek olaját, és bûnért való áldozati tulkot, két kost és egy kosár kovásztalan kenyeret.
Take Aaron, and his sons with him, and the robes and the holy oil and the ox of the sin-offering and the two male sheep and the basket of unleavened bread;
λαβὲ ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ τοὺς δύο κριοὺς καὶ τὸ κανοῦν τῶν ἀζύμων

3 És az egész gyülekezetet gyûjtsd egybe a gyülekezet sátorának nyílásához.
And let all the people come together at the door of the Tent of meeting.
καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἐκκλησίασον ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

4 És a képen cselekedék Mózes, a mint az Úr parancsolta vala néki, és egybe gyûle a gyülekezet a gyülekezet sátorának nyílásához.
And Moses did as the Lord said, and all the people came together at the door of the Tent of meeting.
καὶ ἐποίησεν μωυσῆς ὃν τρόπον συνέταξεν αὐτῷ κύριος καὶ ἐξεκκλησίασεν τὴν συναγωγὴν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

5 Akkor monda Mózes a gyülekezetnek: Ez a dolog, a mit az Úr parancsolt cselekedni.
And Moses said to the people, This is what the Lord has given orders to be done.
καὶ εἶπεν μωυσῆς τῇ συναγωγῇ τοῦτό ἐστιν τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο κύριος ποιῆσαι

6 És elõállatá Mózes Áront és az õ fiait, és megmosá õket vízzel.
Then Moses took Aaron and his sons; and after washing them with water,
καὶ προσήνεγκεν μωυσῆς τὸν ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἔλουσεν αὐτοὺς ὕδατι

7 És reá adá [Áronra] a köntöst, és felövezé õt az övvel, és reáveté a palástot, az efódot is reáadá, és felövezé az efód övével, és megerõsíté azt rajta.
He put the coat on him, making it tight with its band, and then the robe, and over it the ephod, with its band of needlework to keep it in place.
καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν χιτῶνα καὶ ἔζωσεν αὐτὸν τὴν ζώνην καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν ὑποδύτην καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὸν τὴν ἐπωμίδα καὶ συνέζωσεν αὐτὸν κατὰ τὴν ποίησιν τῆς ἐ πωμίδος καὶ συνέσφιγξεν αὐτὸν ἐν αὐτῇ

8 És feltevé arra a hósent, és betevé a hósenbe az Urimot és a Thummimot.
And he put the priest's bag on him, and in the bag he put the Urim and Thummim.
καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὴν τὸ λογεῖον καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ λογεῖον τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν

9 Azután feltevé fejére a süveget, és elõl odatevé a süvegre az arany lapot, a szent koronát, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek.
And on his head he put the head-dress, and in front of the head-dress the plate of gold, the holy crown, as the Lord gave orders to Moses.
καὶ ἐπέθηκεν τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν μίτραν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν τὸ καθηγιασμένον ἅγιον ὃν τρόπον συνέταξεν κύριο ς τῷ μωυσῇ

10 Vevé Mózes a kenetnek olaját is, és megkené a hajlékot minden bennevalóval egybe, és felszentelé azokat.
And Moses took the holy oil and put it on the House and on all the things in it, to make them holy.
καὶ ἔλαβεν μωυσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως

11 És hinte abból az oltárra is hétszer, és felkené az oltárt és annak minden edényét, a mosdómedenczét is a lábával együtt, hogy azokat megszentelje.
Seven times he put oil on the altar and on all its vessels, and on the washing-basin and its base, to make them holy.
καὶ ἔρρανεν ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἑπτάκις καὶ ἔχρισεν τὸ θυσιαστήριον καὶ ἡγίασεν αὐτὸ καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ καὶ ἡγίασεν αὐτά καὶ ἔχρισεν τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ καὶ ἡγίασεν αὐτήν

12 Az Áron fejére is tölte a kenetnek olajából, és megkené õt, hogy felszentelje õt.
And some of the oil he put on Aaron's head, to make him holy.
καὶ ἐπέχεεν μωυσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ααρων καὶ ἔχρισεν αὐτὸν καὶ ἡγίασεν αὐτόν

13 És elõállatá Mózes az Áron fiait is, és felöltözteté azokat is az õ köntöseikbe, és felövezé õket övvel, felköté nékik a süvegeket is, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
Then he took Aaron's sons, clothing them with the coats, and putting the bands round them, and the head-dresses on their heads, as the Lord had given him orders.
καὶ προσήγαγεν μωυσῆς τοὺς υἱοὺς ααρων καὶ ἐνέδυσεν αὐτοὺς χιτῶνας καὶ ἔζωσεν αὐτοὺς ζώνας καὶ περιέθηκεν αὐτοῖς κιδάρεις καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

14 Azután elõhoza egy tulkot a bûnért való áldozatra, és Áron az õ fiaival egybe a bûnért való áldozat tulkának fejére tevé az õ kezét.
And he took the ox of the sin-offering: and Aaron and his sons put their hands on the head of the ox,
καὶ προσήγαγεν μωυσῆς τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐπέθηκεν ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου τοῦ τῆς ἁμαρτίας

15 És miután megölték azt, võn Mózes annak vérébõl, és tõn az újjával az oltárnak szarvaira köröskörül, és megtisztítá az oltárt, a többi vért pedig önté az oltárnak aljára; és felszentelte azt, hogy engesztelést szerezzen rajta.
And he put it to death; and Moses took the blood and put it on the horns of the altar and round it with his finger, and made the altar clean, draining out the blood at the base of the altar; so he made it holy, taking away what was unclean.
καὶ ἔσφαξεν αὐτὸν καὶ ἔλαβεν μωυσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ τῷ δακτύλῳ καὶ ἐκαθάρισεν τὸ θυσιαστήριον καὶ τὸ αἷμα ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἡγίασεν αὐτὸ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἐπ' αὐτοῦ

16 Azután vevé mindazt a kövérséget, a mely annak a bélin vala, és a máj hártyáját, és a két veséjét és azoknak kövérségét, és elfüstölögteté Mózes [azokat] az oltáron.
And he took all the fat on the inside parts, and the fat on the liver, and the two kidneys with their fat, to be burned on the altar;
καὶ ἔλαβεν μωυσῆς πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἀνήνεγκεν μωυσῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

17 A tulkot pedig, azaz annak bõrét, húsát és ganéját megégeté tûzzel a táboron kivül, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
But the ox, with its skin and its flesh and its waste, was burned with fire outside the tent-circle, as the Lord gave orders to Moses.
καὶ τὸν μόσχον καὶ τὴν βύρσαν αὐτοῦ καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ καὶ τὴν κόπρον αὐτοῦ καὶ κατέκαυσεν αὐτὰ πυρὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

18 Azután elõállatá az égõáldozatra való kost, és Áron és az õ fiai rátevék kezeiket a kos fejére.
And he put the male sheep of the burned offering before the Lord, and Aaron and his sons put their hands on its head,
καὶ προσήγαγεν μωυσῆς τὸν κριὸν τὸν εἰς ὁλοκαύτωμα καὶ ἐπέθηκεν ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ

19 És megölék [azt]; Mózes pedig elhinté a vért az oltárra köröskörül.
And he put it to death; and Moses put some of the blood on and round the altar.
καὶ ἔσφαξεν μωυσῆς τὸν κριόν καὶ προσέχεεν μωυσῆς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ

20 És a kost tagjaira vagdalák, és Mózes elfüstölögteté annak a fejét, a tagjait és a kövérjét.
And when the sheep had been cut into parts, the head and the parts and the fat were burned by Moses.
καὶ τὸν κριὸν ἐκρεανόμησεν κατὰ μέλη καὶ ἀνήνεγκεν μωυσῆς τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ μέλη καὶ τὸ στέαρ

21 A beleket pedig és a lábszárakat megmosta vízben, és elfüstölögteté Mózes az egész kost az oltáron. Kedves illatú égõáldozat ez, tûzáldozat ez az Úrnak, a mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek.
And the inside parts and the legs were washed with water and all the sheep was burned by Moses on the altar; it was a burned offering for a sweet smell: it was an offering made by fire to the Lord, as the Lord gave orders to Moses.
καὶ τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς πόδας ἔπλυνεν ὕδατι καὶ ἀνήνεγκεν μωυσῆς ὅλον τὸν κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὁλοκαύτωμα ὅ ἐστιν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμά ἐστιν τῷ κυρίῳ καθ ἅπερ ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ

22 Azután elõállatá a másik kost is, a felavatási kost, és rátevék Áron és az õ fiai kezeiket a kos fejére.
And he put the other sheep before the Lord, the sheep with which they were made priests; and Aaron and his sons put their hands on the head of the sheep,
καὶ προσήγαγεν μωυσῆς τὸν κριὸν τὸν δεύτερον κριὸν τελειώσεως καὶ ἐπέθηκεν ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ

23 És megölék azt; Mózes pedig võn annak vérébõl, és tõn abból az Áron jobb fülének czimpájára, és jobb kezének hüvelykére és jobb lábának hüvelykére.
And he put it to death; and Moses took some of the blood and put it on the point of Aaron's right ear and on the thumb of his right hand and on the great toe of his right foot.
καὶ ἔσφαξεν αὐτὸν καὶ ἔλαβεν μωυσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς ααρων τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τ οῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ

24 Elõállatá az Áron fiait is, és tõn Mózes a vérbõl azok jobb fülének czimpájára, és jobb kezöknek hüvelykére és jobb láboknak hüvelykére; azután oda tölté Mózes a vért az oltárra köröskörül.

Then he took Aaron's sons, and Moses put some of the blood on the point of their right ears and on the thumbs of their right hands and on the great toes of their right feet: and Moses put the blood on and round the altar.

καὶ προσήγαγεν μωυσῆς τοὺς υἱοὺς ααρων καὶ ἐπέθηκεν μωυσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων τῶν δεξιῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν καὶ προσέχεεν μωυσῆς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ

25 És vevé a kövérjét és a farkát és mindazt a kövérjét, a mely a bélen van, továbbá a máj hártyáját, és a két vesét azoknak kövérjével egybe, és a jobb lapoczkát;

And he took the fat, and the fat tail, and the fat on the inside parts, and the fat on the liver, and the two kidneys with their fat, and the right leg;

καὶ ἔλαβεν τὸ στέαρ καὶ τὴν ὀσφὺν καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν

26 És a kovásztalan kenyerek kosarából, a mely az Úr elõtt vala, võn egy kovásztalan lepényt, egy olajos kalácsot, és egy pogácsát, és raká [azokat] a kövérségekre és a jobb lapoczkára;

And out of the basket of unleavened bread which was before the Lord he took one unleavened cake, and one cake of bread with oil on it, and one thin cake, and put them on the fat and on the right leg:

καὶ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῆς τελειώσεως τοῦ ὄντος ἔναντι κυρίου ἔλαβεν ἄρτον ἕνα ἄζυμον καὶ ἄρτον ἐξ ἐλαίου ἕνα καὶ λάγανον ἓν καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ στέαρ καὶ τὸν βραχίονα τὸν δε ξιόν

27 És tevé mindezeket az Áron kezeire és az õ fiainak kezeire, és meglóbáltatá azokat az Úr elõtt.

And he put them all on the hands of Aaron and on the hands of his sons, waving them for a wave offering before the Lord.

καὶ ἐπέθηκεν ἅπαντα ἐπὶ τὰς χεῖρας ααρων καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ ἀφαίρεμα ἔναντι κυρίου

28 Azután elvevé azokat Mózes az õ kezeikbõl, és elfüstölögteté az oltáron az egészen égõáldozattal egybe. Felavatási áldozatok ezek, kedves illatú tûzáldozat ez az Úrnak.

And Moses took them from their hands, and they were burned on the altar on the burned offering, as a priest's offering for a sweet smell, an offering made by fire to the Lord.

καὶ ἔλαβεν μωυσῆς ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ μωυσῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τῆς τελειώσεως ὅ ἐστιν ὀσμὴ εὐωδίας κάρπωμά ἐστιν τῷ κυρί ῳ

29 Elvevé pedig Mózes a szegyet, és meglóbálá azt az Úr elõtt; a felavatási kosból a Mózes része lõn ez, a mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek.

And Moses took the breast, waving it for a wave offering before the Lord; it was Moses' part of the sheep of the priest's offering, as the Lord gave orders to Moses.

καὶ λαβὼν μωυσῆς τὸ στηθύνιον ἀφεῖλεν αὐτὸ ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως καὶ ἐγένετο μωυσῇ ἐν μερίδι καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ

30 Azután võn Mózes a kenetnek olajából és a vérbõl, a mely az oltáron vala, és meghinté Áront és az õ ruháit, az õ fiait és az õ fiainak ruháit õ vele együtt, és megszentelé Áront és az õ ruháit, és az õ fiait és az õ fiainak ruháit õ vele együtt.

And Moses took some of the holy oil and of the blood which was on the altar and put it on Aaron and on his robes, and on his sons and on his sons' robes; and made Aaron holy, and his robes and his sons and his sons' robes with him.

καὶ ἔλαβεν μωυσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ προσέρρανεν ἐπὶ ααρων καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἡγίασεν ααρων καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ

31 És monda Mózes Áronnak és az õ fiainak: Fõzzétek meg a húst a gyülekezet sátorának nyílásánál, és ott egyétek meg azt és a kenyeret, a mely a felavatási áldozat kosarában van, a miképen megparancsoltam, mondván: Áron és az õ fiai egyék meg azt.

And Moses said to Aaron and to his sons, The flesh is to be cooked in water at the door of the Tent of meeting, and there you are to take it as food, together with the bread in the basket, as I have given orders, saying, It is the food of Aaron and his sons.

καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἑψήσατε τὰ κρέα ἐν τῇ αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τόπῳ ἁγίῳ καὶ ἐκεῖ φάγεσθε αὐτὰ καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἐν τῷ κ ανῷ τῆς τελειώσεως ὃν τρόπον συντέτακταί μοι λέγων ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ φάγονται αὐτά

32 A mi pedig megmarad a húsból és kenyérbõl, tûzzel égessétek meg.

And that which is over of the flesh and of the bread is to be burned with fire.

καὶ τὸ καταλειφθὲν τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄρτων ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται

33 De a gyülekezet sátorának nyílásán ki ne menjetek hét napig, addig a napig, a melyen betelnek a ti felavatástoknak napjai, mert hét nap avat fel benneteket [az] [Úr.
And you are not to go out from the door of the Tent of meeting for seven days, till the days for making you priest are ended; for this will be the work of seven days.
καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε ἑπτὰ ἡμέρας ἕως ἡμέρα πληρωθῇ ἡμέρα τελειώσεως ὑμῶν ἑπτὰ γὰρ ἡμέρας τελειώσει τὰς χεῖρας ὑμῶν

34 A miképen e napon cselekedett, úgy parancsolta az Úr hogy cselekedjünk, hogy néktek engesztelést szerezzünk.
What has been done this day, has been ordered by the Lord to take away your sin.
καθάπερ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐνετείλατο κύριος τοῦ ποιῆσαι ὥστε ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν

35 A gyülekezet sátorának nyílásánál maradjatok éjjel és nappal hét napig, és tartsátok meg, a mit megtartani rendelt az Úr, hogy meg ne haljatok; mert így parancsolta vala nékem.
And you are to keep watch for the Lord at the door of the Tent of meeting day and night for seven days, so that death may not come to you: for so he has given me orders.
καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καθήσεσθε ἑπτὰ ἡμέρας ἡμέραν καὶ νύκτα φυλάξεσθε τὰ φυλάγματα κυρίου ἵνα μὴ ἀποθάνητε οὕτως γὰρ ἐνετείλατό μοι κύριος ὁ θεός

36 Áron azért és az õ fiai mind akképen cselekedének, a mint megparancsolta vala nékik az Úr Mózes által.
And Aaron and his sons did all the things about which the Lord had given orders through Moses.
καὶ ἐποίησεν ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους οὓς συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

1 És lõn a nyolczadik napon, hogy szólítá Mózes Áront és az õ fiait, és Izráelnek véneit.
And on the eighth day Moses sent for Aaron and his sons and the responsible men of Israel;
καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐκάλεσεν μωυσῆς ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὴν γερουσίαν ισραηλ

2 És monda Áronnak: Végy egy borjút, fiatal bikát bûnért való áldozatul, és egy kost egészen égõáldozatul, épek legyenek, és vidd az Úr elé.
And he said to Aaron, Take a young ox for a sin-offering and a male sheep for a burned offering, without a mark, and make an offering of them before the Lord.
καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς ααρων λαβὲ σεαυτῷ μοσχάριον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας καὶ κριὸν εἰς ὁλοκαύτωμα ἄμωμα καὶ προσένεγκε αὐτὰ ἔναντι κυρίου

3 Szólj Izráel fiainak is, mondván: Vegyetek egy kecskebakot bûnért való áldozatul, és egy esztendõs borjút és bárányt, épek legyenek, egészen égõáldozatul.
And say to the children of Israel: Take a he-goat for a sin-offering, and a young ox and a lamb, in their first year, without any mark on them, for a burned offering;
καὶ τῇ γερουσίᾳ ισραηλ λάλησον λέγων λάβετε χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας καὶ μοσχάριον καὶ ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκάρπωσιν ἄμωμα

4 És egy ökröt és egy kost hálaáldozatul, hogy megáldozzátok az Úr elõtt, és olajjal elegyített ételáldozatot; mert ma az Úr megjelenik néktek.
And an ox and a male sheep for peace-offerings, to be put to death before the Lord; and a meal offering mixed with oil: for this day you are to see the Lord.
καὶ μόσχον καὶ κριὸν εἰς θυσίαν σωτηρίου ἔναντι κυρίου καὶ σεμίδαλιν πεφυραμένην ἐν ἐλαίῳ ὅτι σήμερον κύριος ὀφθήσεται ἐν ὑμῖν

5 Elvivék azért, a miket Mózes parancsolt vala, a gyülekezet sátora elé, és odajárula az egész gyülekezet, és megálla ott az Úr elõtt.
And they took the things ordered by Moses, before the Tent of meeting, and all the people came near, waiting before the Lord.
καὶ ἔλαβον καθὸ ἐνετείλατο μωυσῆς ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ προσῆλθεν πᾶσα συναγωγὴ καὶ ἔστησαν ἔναντι κυρίου

6 És monda Mózes: Ez a dolog, a melyet az Úr parancsolt, cselekedjétek meg; és megjelenik néktek az Úr dicsõsége.
And Moses said, This is what the Lord has said you are to do; and you will see the glory of the Lord.
καὶ εἶπεν μωυσῆς τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ εἶπεν κύριος ποιήσατε καὶ ὀφθήσεται ἐν ὑμῖν δόξα κυρίου

7 Áronnak pedig monda Mózes: Járulj az oltárhoz, és készítsd el a te bûnért való áldozatodat és egészen égõáldozatodat, és végezz engesztelést magadért és a népért. Készítsd el a nép áldozatát is, és végezz engesztelést érettök is, a mint megparancsolta az Úr.
And Moses said to Aaron, Come near to the altar and make your sin-offering and your burned offering to take away your sin and the sin of the people, and make the people's offering to take away their sin; as the Lord has given orders.
καὶ εἶπεν μωυσῆς τῷ ααρων πρόσελθε πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ ποίησον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας σου καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου καὶ ἐξίλασαι περὶ σεαυτοῦ καὶ τοῦ οἴκου σου καὶ ποίησον τὰ δῶρα τοῦ λαοῦ καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν καθάπερ ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ

8 Járula azért Áron az oltárhoz, és megölé a borjút, a mely az övé, bûnért való áldozatul.
So Aaron came near to the altar and put to death the ox for the sin-offering for himself;
καὶ προσῆλθεν ααρων πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἔσφαξεν τὸ μοσχάριον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας

9 Áron fiai pedig odavivék õ hozzá a vért, és õ bemártá az újját a vérbe, és tõn abból az oltár szarvaira, a [többi] vért pedig kiönté az oltár aljához.
And the sons of Aaron gave him the blood and he put his finger in the blood and put it on the horns of the altar, draining out the blood at the base of the altar;
καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ ααρων τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν καὶ ἔβαψεν τὸν δάκτυλον εἰς τὸ αἷμα καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸ αἷμα ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου

10 A kövérjét pedig és a veséket és a máj hártyáját elfüstölögteté a bûnért való áldozatból az oltáron, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
But the fat and the kidneys and the fat on the liver of the sin-offering were burned by him on the altar as the Lord gave orders to Moses.
καὶ τὸ στέαρ καὶ τοὺς νεφροὺς καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ

11 A húst pedig és a bõrt tûzzel égeté meg a táboron kivül.
And the flesh and the skin were burned with fire outside the tent-circle;
καὶ τὰ κρέα καὶ τὴν βύρσαν κατέκαυσεν αὐτὰ πυρὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς

12 Azután megölé az egészen égõáldozatot, Áron fiai pedig odavivék õ hozzá a vért, és õ elhinté azt az oltáron köröskörül.
And he put to death the burned offering; and Aaron's sons gave him the blood and he put some of it on and round the altar;
καὶ ἔσφαξεν τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ ααρων τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν καὶ προσέχεεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ

13 Az egészen égõáldozatot is odavivék hozzá darabonként, a fejével együtt, és elfüstölögteté az oltáron.
And they gave him the parts of the burned offering, in their order, and the head, to be burned on the altar.
καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα προσήνεγκαν αὐτῷ κατὰ μέλη αὐτὰ καὶ τὴν κεφαλήν καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

14 És megmosá a belet és a lábszárakat, és elfüstölögteté az oltáron az egészen égõáldozattal egybe.
And the inside parts and the legs, when they had been washed with water, were burned on the burned offering on the altar.
καὶ ἔπλυνεν τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς πόδας ὕδατι καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

15 Azután megáldozá a nép áldozatát; vevé ugyanis a bûnért való áldozat bakját, a mely a népé, és megölé azt, és megáldozá azt bûnért való áldozatul, mint az elõbbit.
And he made an offering for the people and took the goat of the sin-offering for the people and put it to death, offering it for sin, in the same way as the first.
καὶ προσήνεγκαν τὸ δῶρον τοῦ λαοῦ καὶ ἔλαβεν τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ καὶ ἔσφαξεν αὐτὸ καθὰ καὶ τὸ πρῶτον

16 Azután elõhozá az egészen égõáldozatot, és elkészíté azt szokás szerint.
And he took the burned offering, offering it in the ordered way;
καὶ προσήνεγκεν τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ ἐποίησεν αὐτό ὡς καθήκει

17 Elõhozá az ételáldozatot is, és võn abból egy teli marokkal, és elfüstölögteté az oltáron a reggeli egészen égõáldozaton kivül.
And he put the meal offering before the Lord, and taking some of it in his hand he had it burned on the altar, separately from the burned offering of the morning.
καὶ προσήνεγκεν τὴν θυσίαν καὶ ἔπλησεν τὰς χεῖρας ἀπ' αὐτῆς καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον χωρὶς τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ πρωινοῦ

18 Azután megölé az ökröt és a kost hálaadó áldozatul a népért, és Áron fiai odavivék õ hozzá a vért, és elhinté azt az oltáron köröskörül.
And he put to death the ox and the sheep, which were the peace-offerings for the people; and Aaron's sons gave him the blood and he put some of it on and round the altar;
καὶ ἔσφαξεν τὸν μόσχον καὶ τὸν κριὸν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου τῆς τοῦ λαοῦ καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ ααρων τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν καὶ προσέχεεν πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ

19 Az ökörbõl és a kosból való kövérségeket pedig, a farkat, a béltakarót, a veséket és a máj hártyáját;
And as for the fat of the ox and the fat tail of the sheep and the fat covering the inside parts and the kidneys and the fat on the liver;
καὶ τὸ στέαρ τὸ ἀπὸ τοῦ μόσχου καὶ τοῦ κριοῦ τὴν ὀσφὺν καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον ἐπὶ τῆς κοιλίας καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος

20 Odahelyezték e kövérségeket a szegyekre, és elfüstölögteté e kövérségeket az oltáron.
They put the fat on the breasts, and the fat was burned on the altar.
καὶ ἐπέθηκεν τὰ στέατα ἐπὶ τὰ στηθύνια καὶ ἀνήνεγκαν τὰ στέατα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

21 De a szegyeket és a jobb lapoczkát meglóbálá Áron az Úr elõtt, a mint parancsolta vala Mózes.
And Aaron took the breasts and the right leg, waving them for a wave offering before the Lord, as Moses gave orders.
καὶ τὸ στηθύνιον καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν ἀφεῖλεν ααρων ἀφαίρεμα ἔναντι κυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

22 Azután felemelé kezeit Áron a népre, és megáldá azt és leszálla, miután elvégezte vala a bûnért való áldozatot, az egészen égõáldozatot és a hálaáldozatot.
And Aaron, lifting up his hands to the people, gave them a blessing; and he came down from offering the sin-offering, and the burned offering, and the peace-offerings.
καὶ ἐξάρας ααρων τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν λαὸν εὐλόγησεν αὐτούς καὶ κατέβη ποιήσας τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου

23 És beméne Mózes és Áron a gyülekezetnek sátorába, azután kijövének és megáldák a népet, az Úrnak dicsõsége pedig megjelenék az egész népnek.
And Moses and Aaron went into the Tent of meeting, and came out and gave the people a blessing, and the glory of the Lord was seen by all the people.
καὶ εἰσῆλθεν μωυσῆς καὶ ααρων εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐξελθόντες εὐλόγησαν πάντα τὸν λαόν καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου παντὶ τῷ λαῷ

24 Tûz jöve ugyanis ki az Úr elõl, és megemészté az oltáron az égõáldozatot és a kövérségeket. És látá ezt az egész nép, és ujjongának és arczra esének.
And fire came out from before the Lord, burning up the offering on the altar and the fat: and when all the people saw it, they gave a loud cry, falling down on their faces.
καὶ ἐξῆλθεν πῦρ παρὰ κυρίου καὶ κατέφαγεν τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τά τε ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ στέατα καὶ εἶδεν πᾶς ὁ λαὸς καὶ ἐξέστη καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον

1 Nádáb pedig és Abihu, Áronnak fiai, vevék egyen-egyen az õ temjénezõjöket, és tõnek azokba szenet és rakának arra füstölõ szert, és vivének az Úr elé idegen tüzet, a melyet nem parancsolt vala nékik.
And Nadab and Abihu, the sons of Aaron, took their vessels and put fire in them and perfume, burning strange fire before the Lord, which he had not given them orders to do.
καὶ λαβόντες οἱ δύο υἱοὶ ααρων ναδαβ καὶ αβιουδ ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτὸ πῦρ καὶ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα καὶ προσήνεγκαν ἔναντι κυρίου πῦρ ἀλλότριον ὃ οὐ προσέταξεν κύριος αὐτοῖς

2 Tûz jöve azért ki az Úr elõl, és megemészté õket, és meghalának az Úr elõtt.
And fire came out from before the Lord, burning them up and causing their destruction before the Lord.
καὶ ἐξῆλθεν πῦρ παρὰ κυρίου καὶ κατέφαγεν αὐτούς καὶ ἀπέθανον ἔναντι κυρίου

3 És monda Mózes Áronnak: Ez az, a mit szólt vala az Úr, mondván: A kik hozzám közel vannak, azokban kell megszenteltetnem, és az egész nép elõtt megdicsõíttetnem.
Then Moses said to Aaron, This is what the Lord said, I will be holy in the eyes of all those who come near to me, and I will be honoured before all the people. And Aaron said nothing.
καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς ααρων τοῦτό ἐστιν ὃ εἶπεν κύριος λέγων ἐν τοῖς ἐγγίζουσίν μοι ἁγιασθήσομαι καὶ ἐν πάσῃ τῇ συναγωγῇ δοξασθήσομαι καὶ κατενύχθη ααρων

4 Áron pedig mélyen hallgata. Szólítá azért Mózes Misáelt és Elsafánt, Uzzielnek, az Áron nagybátyjának fiait, és monda nékik: Jertek ide, vigyétek ki atyátokfiait a szenthely elõl, a táboron kivül.
And Moses sent for Mishael and Elzaphan, the sons of Uzziel, the brother of Aaron's father, and said to them, Come near and take your brothers away from before the holy place, outside the tent-circle.
καὶ ἐκάλεσεν μωυσῆς τὸν μισαδαι καὶ τὸν ελισαφαν υἱοὺς οζιηλ υἱοὺς τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς ααρων καὶ εἶπεν αὐτοῖς προσέλθατε καὶ ἄρατε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ προσώπου τῶν ἁγίων ἔξω τῆς παρεμβολῆς

5 És odamenének, és kivivék õket az õ köntöseikben a táboron kivül, a mint szólott vala Mózes.
So they came and took them, in their coats, outside the tent-circle, as Moses had said.
καὶ προσῆλθον καὶ ἦραν ἐν τοῖς χιτῶσιν αὐτῶν ἔξω τῆς παρεμβολῆς ὃν τρόπον εἶπεν μωυσῆς

6 Azután monda Mózes Áronnak és az õ fiainak, Eleázárnak és Ithamárnak: Fejeteket meg ne meztelenítsétek, ruháitokat meg ne szaggassátok, hogy meg ne haljatok és haragra ne gerjedjen [az] [Úr] az egész gyülekezet ellen; a ti atyátokfiai pedig, Izráelnek egész háza sirassák az égést, a melyet égetett az Úr.

And Moses said to Aaron and to Eleazar and Ithamar, his sons, Do not let your hair be loose, and give no signs of grief; so that death may not overtake you, and his wrath come on all the people; but let there be weeping among your brothers and all the house of Israel for this burning of the Lord's fire.

καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς ααρων καὶ ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς καταλελειμμένους τὴν κεφαλὴν ὑμῶν οὐκ ἀποκιδαρώσετε καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν οὐ διαρρήξετε ἵνα μὴ ἀποθάνητε καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἔσται θυμός οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν πᾶς ὁ οἶκος ισραηλ κλαύσονται τὸν ἐμπυρισμόν ὃν ἐνεπυρίσθησαν ὑπὸ κυρίου

7 A gyülekezet sátorának nyílásán se menjetek ki, hogy meg ne haljatok; mert az Úr keneténck olaja van rajtatok. És cselekvének a Mózes beszéde szerint.

And do not go out from the door of the Tent of meeting, or death will come to you; for the holy oil of the Lord is on you. And they did as Moses said.

καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε ἵνα μὴ ἀποθάνητε τὸ γὰρ ἔλαιον τῆς χρίσεως τὸ παρὰ κυρίου ἐφ' ὑμῖν καὶ ἐποίησαν κατὰ τὸ ῥῆμα μωυσῆ

8 Áronnak pedig szóla az Úr, mondván:

And the Lord said to Aaron:

καὶ ἐλάλησεν κύριος τῷ ααρων λέγων

9 Bort és szeszes italt ne igyatok te és a te fiaid veled, mikor bementek a gyülekezet sátorába, hogy meg ne haljatok. Örökkévaló rendtartás legyen ez a ti nemzetségeitekben.

Take no wine, or strong drink, you or your sons with you, when you go into the Tent of meeting, that it may not be the cause of death to you; this is an order for ever through all your generations.

οἶνον καὶ σικερα οὐ πίεσθε σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ ἡνίκα ἂν εἰσπορεύησθε εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἢ προσπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν

10 Hogy különbséget tehessetek a szent és közönséges között, a tiszta és tisztátalan között.

And make a division between the holy and the common, and between the unclean and the clean;

διαστεῖλαι ἀνὰ μέσον τῶν ἁγίων καὶ τῶν βεβήλων καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀκαθάρτων καὶ τῶν καθαρῶν

11 És hogy taníthassátok Izráel fiait mindazokra a rendelésekre, a melyeket az Úr szólott vala nékik Mózes által.

Teaching the children of Israel all the laws which the Lord has given them by the hand of Moses.

καὶ συμβιβάσεις τοὺς υἱοὺς ισραηλ πάντα τὰ νόμιμα ἃ ἐλάλησεν κύριος πρὸς αὐτοὺς διὰ χειρὸς μωυσῆ

12 Mózes pedig szóla Áronnak és az õ megmaradt fiainak, Eleázárnak és Ithamárnak: Vegyétek az ételáldozatot, a mely megmaradt az Úrnak tûzáldozatiból, és egyétek meg azt kovásztalan kenyerekkel az oltár mellett; mert igen szentséges az.

And Moses said to Aaron and to Eleazar and Ithamar, his sons who were still living, Take the rest of the meal offering from the offerings of the Lord made by fire, and take it for your food, without leaven, at the side of the altar, for it is most holy.

καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς ααρων καὶ πρὸς ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ τοὺς υἱοὺς ααρων τοὺς καταλειφθέντας λάβετε τὴν θυσίαν τὴν καταλειφθεῖσαν ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου καὶ φάγεσθε ἄζυμα παρὰ τὸ θυσιαστήριον ἅγια ἁγίων ἐστίν

13 Azért egyétek azt szent helyen, mert kiszabott részed, és fiaidnak is kiszabott része az, az Úrnak tûzáldozatiból; mert így parancsolta nékem.

It is to be for your food in a holy place, because it is your right and your sons' right, from the offerings of the Lord made by fire: for so am I ordered.

καὶ φάγεσθε αὐτὴν ἐν τόπῳ ἁγίῳ νόμιμον γάρ σοί ἐστιν καὶ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σου τοῦτο ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου οὕτω γὰρ ἐντέταλταί μοι

14 A meglóbált szegyet pedig, és a felmutatott lapoczkát egyétek meg tiszta helyen, te, és a te fiaid és leányaid is veled, mert kiszabott részül adattak azok néked s kiszabott részül a te fiaidnak is, Izráel fiainak hálaadó áldozataiból.

And the breast which is waved and the leg which is lifted up on high, you are to take as your food in a clean place; you and your sons and your daughters with you: for they are given to you as your right and your sons' right, from the peace-offerings of the children of Israel.

καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος φάγεσθε ἐν τόπῳ ἁγίῳ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ ὁ οἶκός σου μετὰ σοῦ νόμιμον γὰρ σοὶ καὶ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σου ἐδόθη ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου τῶν υἱῶν ισραηλ

15 A felmutatott lapoczkát és meglóbált szegyet a tûzáldozat kövérségeivel együtt vigyék be, hogy meglóbálják az Úr elõtt, és ez lesz a te kiszabott részed, és veled a te fiaidé örökké, a mint megparancsolta vala az Úr.

Let them take the breast which is waved and the leg which is lifted up on high, with the fat of the burned offering, to be waved for a wave offering before the Lord; and this will be for you and for your sons with you, for a right for ever, as the Lord has given orders.

τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος ἐπὶ τῶν καρπωμάτων τῶν στεάτων προσοίσουσιν ἀφόρισμα ἀφορίσαι ἔναντι κυρίου καὶ ἔσται σοὶ καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσιν σου μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώνιον ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

16 Azután szorgalmatosan tudakozódék Mózes a bûnáldozatra való bak felõl, de ímé elégett vala. Haragra gerjede azért Eleázár és Ithamár ellen, Áronnak megmaradt fiai ellen, mondván:

And Moses was looking for the goat of the sin-offering, but it was burned; and he was angry with Eleazar and Ithamar, the sons of Aaron, who were still living, saying,

καὶ τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας ζητῶν ἐξεζήτησεν μωυσῆς καὶ ὅδε ἐνεπεπύριστο καὶ ἐθυμώθη μωυσῆς ἐπὶ ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ τοὺς υἱοὺς ααρων τοὺς καταλελειμμένους λέγων

17 Miért nem ettétek meg a bûnért való áldozatot a szenthelyen? Hiszen igen szentséges az, és néktek adta azt [az] [Úr a] gyülekezet vétkének hordozásáért, hogy engesztelést szerezzetek annak az Úr elõtt.

Why did you not make a meal of the sin-offering in the holy place? For it is most holy and he has given it to you, so that the sin of the people may be put on it, to take away their sin before the Lord.

διὰ τί οὐκ ἐφάγετε τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ ὅτι γὰρ ἅγια ἁγίων ἐστίν τοῦτο ἔδωκεν ὑμῖν φαγεῖν ἵνα ἀφέλητε τὴν ἁμαρτίαν τῆς συναγωγῆς καὶ ἐξιλάσησθε περὶ αὐτῶν ἔναντι κυρίου

18 Ímé, nem vitetett be annak vére a szenthely belsejébe, meg kellett volna azért ennetek a szenthelyen, a mint megparancsoltam vala.

See, its blood was not taken into the holy place: certainly it was right for you to have taken it as food in the holy place, as I gave orders.

οὐ γὰρ εἰσήχθη τοῦ αἵματος αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον κατὰ πρόσωπον ἔσω φάγεσθε αὐτὸ ἐν τόπῳ ἁγίῳ ὃν τρόπον μοι συνέταξεν κύριος

19 Áron pedig szóla Mózesnek: Ímé ma áldozták meg az õ bûnért való áldozatukat és egészen égõáldozatukat az Úr elõtt, engem pedig ilyen [keserûségek] értek: Ha megettem volna ma a bûnért való áldozatot, vajjon jó lett volna-é az Úr elõtt?

And Aaron said to Moses, You have seen that today they have made their sin-offering and their burned offering before the Lord, and such things as these have come on me. If I had taken the sin-offering as food today, would it have been pleasing to the Lord?

καὶ ἐλάλησεν ααρων πρὸς μωυσῆν λέγων εἰ σήμερον προσαγειόχασιν τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτῶν ἔναντι κυρίου καὶ συμβέβηκέν μοι ταῦτα καὶ φάγομαι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας σήμερον μὴ ἀρεστὸν ἔσται κυρίῳ

20 Mikor ezt hallotta vala Mózes, jónak tetszék ez néki.

And after hearing this, Moses was no longer angry.

καὶ ἤκουσεν μωυσῆς καὶ ἤρεσεν αὐτῷ

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván nékik:

And the Lord said to Moses and Aaron,

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων λέγων

2 Szóljatok Izráel fiainak, mondván: Ezek azok az állatok, a melyeket megehettek minden barmok közül, a melyek vannak e földön:

Say to the children of Israel: These are the living things which you may have for food among all the beasts on the earth.

λαλήσατε τοῖς υἱοῖς ισραηλ λέγοντες ταῦτα τὰ κτήνη ἃ φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς

3 Mindazt, a minek hasadt a körme, és egészen ketté hasadt körme van, és kérõdzõ a barmok közt, megehetitek.

You may have as food any beast which has a division in the horn of its foot, and whose food comes back into its mouth to be crushed again.

πᾶν κτῆνος διχηλοῦν ὁπλὴν καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν καὶ ἀνάγον μηρυκισμὸν ἐν τοῖς κτήνεσιν ταῦτα φάγεσθε

4 De a kérõdzõk és a hasadt körmûek közül ne egyétek meg ezeket: A tevét, mert az kérõdzõ ugyan, de nincs hasadt körme; tisztátalan ez néktek.
But, at the same time, of those beasts, you may not take for food the camel, because its food comes back but the horn of its foot is not parted in two; it is unclean to you.
πλὴν ἀπὸ τούτων οὐ φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἀναγόντων μηρυκισμὸν καὶ ἀπὸ τῶν διχηλούντων τὰς ὁπλὰς καὶ ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας τὸν κάμηλον ὅτι ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο ὁπλὴν δὲ οὐ διχηλεῖ ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν

5 A hörcsököt, mert kérõdzõ ugyan, de nem hasadt a körme; tisztátalan ez néktek.
And the rock-badger, for the same reason, is unclean to you.
καὶ τὸν δασύποδα ὅτι ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλεῖ ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν

6 A nyulat, mert kérõdzõ ugyan, de nem hasadt a körme; tisztátalan ez néktek.
And the hare, because the horn of its foot is not parted in two, is unclean to you.
καὶ τὸν χοιρογρύλλιον ὅτι ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλεῖ ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν

7 És a disznót, mert hasadt körmû ugyan és egészen ketté hasadt körme van, de nem kérõdzik; tisztátalan ez néktek.
And the pig is unclean to you, because though the horn of its foot is parted, its food does not come back.
καὶ τὸν ὗν ὅτι διχηλεῖ ὁπλὴν τοῦτο καὶ ὀνυχίζει ὄνυχας ὁπλῆς καὶ τοῦτο οὐκ ἀνάγει μηρυκισμόν ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν

8 Ezeknek húsából ne egyetek, és holttestöket se illessétek; tisztátalanok ezek néktek.
Their flesh may not be used for food, and their dead bodies may not even be touched; they are unclean to you.
ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ φάγεσθε καὶ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν οὐχ ἅψεσθε ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν

9 Mindazokból, a melyek a vizekben élnek, ezeket ehetitek meg: A minek úszószárnya és pikkelye van a vizekben, tengerekben és folyóvizekben, azokat mind egyétek meg.
These you may have for food of all things living in the water: anything living in the water, in the seas or rivers, which has special parts for swimming and skin formed of thin plates, may be used for food.
καὶ ταῦτα ἃ φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασιν πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες ἐν τοῖς ὕδασιν καὶ ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν τοῖς χειμάρροις ταῦτα φάγεσθε

10 A minek pedig nincsen úszószárnya és pikkelye a tengerekben és folyóvizekben, legyen az akármely vízben nyüzsgõ, és akármely vízben élõ állat; mind útálatos az néktek.
All other things living and moving in the water, in the sea or in the rivers, are a disgusting thing to you;
καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια οὐδὲ λεπίδες ἐν τῷ ὕδατι ἢ ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν τοῖς χειμάρροις ἀπὸ πάντων ὧν ἐρεύγεται τὰ ὕδατα καὶ ἀπὸ πάσης ψυχῆς ζώσης τῆς ἐν τῷ ὕδατι βδέλυγμά ἐστιν

11 De legyenek [is] útálatosak néktek; azoknak húsából ne egyetek, és holttestöket is útáljátok.
They may not be used for food, and their dead bodies are disgusting to you.
καὶ βδελύγματα ἔσονται ὑμῖν ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐκ ἔδεσθε καὶ τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βδελύξεσθε

12 A minek nincs úszószárnya és pikkelye a vizekben, mind útálatos az néktek.
Anything in the water which has no special parts for swimming and no thin plates on its skin is disgusting to you.
καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες τῶν ἐν τῷ ὕδατι βδέλυγμα τοῦτό ἐστιν ὑμῖν

13 A szárnyas állatok közül pedig ezeket útáljátok; meg ne egyétek, útálatosak ezek: a sas, a saskeselyû és a halászó sas.
And among birds these are to be disgusting to you, and not to be used for food: the eagle and the gier-eagle and the ospray;
καὶ ταῦτα βδελύξεσθε ἀπὸ τῶν πετεινῶν καὶ οὐ βρωθήσεται βδέλυγμά ἐστιν τὸν ἀετὸν καὶ τὸν γρύπα καὶ τὸν ἁλιαίετον

14 A sólyom és a héja az õ nemével.
And the kite and the falcon, and birds of that sort;
καὶ τὸν γύπα καὶ ἱκτῖνα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ

15 Minden holló az õ nemével.
Every raven, and birds of that sort;
καὶ κόρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ

16 A strucz, a bagoly, a kakuk és a karvaly az õ nemével.
And the ostrich and the night-hawk and the sea-hawk, and birds of that sort;
καὶ στρουθὸν καὶ γλαῦκα καὶ λάρον καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ καὶ ἱέρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ

17 A kuvik, a hattyú és a füles bagoly.
And the little owl and the cormorant and the great owl;
καὶ νυκτικόρακα καὶ καταρράκτην καὶ ἶβιν

18 A bölömbika, a pelikán és a gém.
And the water-hen and the pelican and the vulture;
καὶ πορφυρίωνα καὶ πελεκᾶνα καὶ κύκνον

19 Az eszterág és a szarka az õ nemével, a büdös banka és a denevér.
The stork and the heron, and birds of that sort, and the hoopoe and the bat.
καὶ γλαῦκα καὶ ἐρωδιὸν καὶ χαραδριὸν καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ καὶ ἔποπα καὶ νυκτερίδα

20 Minden szárnyas féreg, a mely négy lábon jár, útálatos néktek.
Every winged four-footed thing which goes on the earth is disgusting to you;
καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῶν πετεινῶν ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα βδελύγματά ἐστιν ὑμῖν

21 Csak azt ehetitek meg a négylábú szárnyas férgek közül, a melynek lábain felûl [szökõ-]szárai vannak, hogy szökdécselhessen azokkal a földön.
But of the winged four-footed things, those which have long legs for jumping on the earth you may have for food;
ἀλλὰ ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τῶν πετεινῶν ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα ἃ ἔχει σκέλη ἀνώτερον τῶν ποδῶν αὐτοῦ πηδᾶν ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς γῆς

22 Ezeket egyétek meg azok közül: az arbé-sáskát az õ nemével, a szolám- sáskát az õ nemével, a khargol-sáskát az õ nemével és a khagab-sáskát az õ nemével.
Such as all the different sorts of locust.
καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν τὸν βροῦχον καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ καὶ τὸν ἀττάκην καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ καὶ τὴν ἀκρίδα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῇ καὶ τὸν ὀφιομάχην καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ

23 Minden egyéb négylábú szárnyas féreg pedig útálatos legyen néktek.
But all other winged four-footed things which go on the earth are disgusting to you.
πᾶν ἑρπετὸν ἀπὸ τῶν πετεινῶν οἷς ἐστιν τέσσαρες πόδες βδέλυγμά ἐστιν ὑμῖν

24 És ezekkel tisztátalanokká teszitek magatokat; mindaz, a ki illeti holttestüket, tisztátalan legyen estvéig.
By these you will be made unclean; anyone touching their dead bodies will be unclean till evening:
καὶ ἐν τούτοις μιανθήσεσθε πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

25 Mindaz pedig, a ki hordozza azoknak holttestét, mossa meg az õ ruháit, és tisztátalan legyen estvéig.
Whoever takes away the dead body of one of them is to have his clothing washed, and will be unclean till evening.
καὶ πᾶς ὁ αἴρων τῶν θνησιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

26 Minden barom, a melynek hasadt a körme, de nincs egészen ketté hasadva, és nem kérõdzik, tisztátalan legyen néktek; valaki illeti azt, tisztátalan legyen.
Every beast, in the horn of whose foot there is not a complete division, and whose food does not come back, is unclean to you: anyone touching one of these will be unclean.
ἐν πᾶσιν τοῖς κτήνεσιν ὃ ἐστιν διχηλοῦν ὁπλὴν καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζει καὶ μηρυκισμὸν οὐ μαρυκᾶται ἀκάθαρτα ἔσονται ὑμῖν πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

27 Minden állat, a mely a négylábúak között a talpán jár, tisztátalan legyen néktek; mindaz, a ki azoknak holttestét illeti, tisztátalan legyen estvéig.
Any four-footed beast which goes on the ball of its foot, is unclean to you: anyone touching the dead body of one of these will be unclean till evening.
καὶ πᾶς ὃς πορεύεται ἐπὶ χειρῶν ἐν πᾶσι τοῖς θηρίοις ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα ἀκάθαρτα ἔσται ὑμῖν πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

28 A ki pedig hordozza azoknak holttestét, mossa meg az õ ruháit, és tisztátalan legyen estvéig. Tisztátalanok azok néktek.
Anyone who takes away the dead body of one of these is to have his clothing washed and be unclean till evening.
καὶ ὁ αἴρων τῶν θνησιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἐστιν

29 A földön csúszó-mászó állatok között pedig ezek legyenek tisztátalanok: a menyét, az egér és a gyík az õ nemével.
And these are unclean to you among things which go low down on the earth; the weasel and the mouse and the great lizard, and animals of that sort;
καὶ ταῦτα ὑμῖν ἀκάθαρτα ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς ἡ γαλῆ καὶ ὁ μῦς καὶ ὁ κροκόδειλος ὁ χερσαῖος

30 A sündisznó, a kaméleon, a tarka gyík, a csiga és a vakondok.
And the ferret and the land crocodile and the lizard and the sand-lizard and the chameleon.
μυγαλῆ καὶ χαμαιλέων καὶ καλαβώτης καὶ σαύρα καὶ ἀσπάλαξ

31 Ezek tisztátalanok néktek minden csúszó-mászó között; valaki illeti ezeket holtuk után, tisztátalan legyen estvéig.
All these are unclean to you: anyone touching them when they are dead will be unclean till evening.
ταῦτα ἀκάθαρτα ὑμῖν ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῶν τεθνηκότων ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

32 És minden, a mire ezek közül holtuk után esik valamelyik, tisztátalan legyen; akármely faedény, akár ruha, vagy bõr, vagy zsák; akármely eszköz, a mivel dolgozni szoktak, vízbe tétessék, és tisztátalan legyen estvéig, ezután tiszta legyen.
The dead body of any of these, falling on anything, will make that thing unclean; if it is any vessel of wood, or clothing, or skin, or bag, whatever it is, if it is used for any purpose, it will have to be put into water, and will be unclean till evening; after that it will be clean.
καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπιπέσῃ ἀπ' αὐτῶν τεθνηκότων αὐτῶν ἀκάθαρτον ἔσται ἀπὸ παντὸς σκεύους ξυλίνου ἢ ἱματίου ἢ δέρματος ἢ σάκκου πᾶν σκεῦος ὃ ἐὰν ποιηθῇ ἔργον ἐν αὐτῷ ε ἰς ὕδωρ βαφήσεται καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας καὶ καθαρὸν ἔσται

33 Akármely cserépedény pedig, a melybe beleesik [valami] azokból, mindazzal együtt, a mi benne van, tisztátalan legyen, és az [edényt] törjétek el.
And if one of them gets into any vessel of earth, whatever is in the vessel will be unclean and the vessel will have to be broken.
καὶ πᾶν σκεῦος ὀστράκινον εἰς ὃ ἐὰν πέσῃ ἀπὸ τούτων ἔνδον ὅσα ἐὰν ἔνδον ᾖ ἀκάθαρτα ἔσται καὶ αὐτὸ συντριβήσεται

34 Minden megehetõ eledel, a melyhez [az] [ilyen edénybõl] víz jut, tisztátalan, és minden megiható ital is minden [ilyen] edényben tisztátalan legyen.
Any food in it, and anything on which water from it comes, will be unclean: any drink taken from such a vessel will be unclean.
καὶ πᾶν βρῶμα ὃ ἔσθεται εἰς ὃ ἐὰν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸ ὕδωρ ἀκάθαρτον ἔσται καὶ πᾶν ποτόν ὃ πίνεται ἐν παντὶ ἀγγείῳ ἀκάθαρτον ἔσται

35 És minden, a mire azoknak holttestébõl esik [valami], tisztátalan; kemencze és tûzhely lerontassék; tisztátalanok azok és tisztátalanok legyenek néktek.
Any part of the dead body of one of these, falling on anything, will make it unclean; if it is an oven or a cooking-pot it will have to be broken: they are unclean and will be unclean to you.
καὶ πᾶν ὃ ἐὰν πέσῃ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ' αὐτό ἀκάθαρτον ἔσται κλίβανοι καὶ κυθρόποδες καθαιρεθήσονται ἀκάθαρτα ταῦτά ἐστιν καὶ ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἔσονται

36 De a forrás, a kút, az egybegyûlt víz tiszta legyen; de a mi azoknak holttestéhez ér, tisztátalan.
But at the same time a fountain or a place where water is stored for use will be clean; but anyone touching their dead bodies will be unclean.
πλὴν πηγῶν ὑδάτων καὶ λάκκου καὶ συναγωγῆς ὕδατος ἔσται καθαρόν ὁ δὲ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται

37 Hogyha azoknak holttestébõl reáesik is valamely vetõmagra, a mely elvetendõ, tiszta legyen [az.]
If any part of the dead body of one of these gets on to any seed for planting, it is clean;
ἐὰν δὲ ἐπιπέσῃ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπὶ πᾶν σπέρμα σπόριμον ὃ σπαρήσεται καθαρὸν ἔσται

38 De ha vizet töltenek a magra, és úgy esik rá azoknak holttestébõl, tisztátalan az ilyen néktek.
But if water is put on the seed, and any part of the dead body gets on to it, it will be unclean to you.
ἐὰν δὲ ἐπιχυθῇ ὕδωρ ἐπὶ πᾶν σπέρμα καὶ ἐπιπέσῃ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ' αὐτό ἀκάθαρτόν ἐστιν ὑμῖν

39 Hogyha olyan hullik el a barmok közül, a mely eledeletek néktek; a ki annak holttestét illeti, tisztátalan legyen estvéig.
And if any beast which may be used for food comes to a natural death, anyone touching its dead body will be unclean till evening.
ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ τῶν κτηνῶν ὅ ἐστιν ὑμῖν τοῦτο φαγεῖν ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

40 A ki pedig eszik annak holttestébõl, mossa meg az õ ruháit, és tisztátalan legyen estvéig. És mossa meg ruháit az is, a ki hordozta annak holttestét, és tisztátalan legyen estvéig.
And he who makes use of any part of its body for food is to have his clothing washed and be unclean till evening; and anyone taking away its body is to have his clothing washed and be unclean till evening.
καὶ ὁ ἐσθίων ἀπὸ τῶν θνησιμαίων τούτων πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας καὶ ὁ αἴρων ἀπὸ θνησιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

41 Mindaz is, a mi csúszik-mászik a földön, útálatos legyen, meg ne egyétek.
Everything which goes flat on its body on the earth is disgusting, and is not to be used for food.
καὶ πᾶν ἑρπετόν ὃ ἕρπει ἐπὶ τῆς γῆς βδέλυγμα τοῦτο ἔσται ὑμῖν οὐ βρωθήσεται

42 Mindazt, a mi hason csúszik, és mindazt, a mi négy, sõt mindazt, a mi több lábon jár, a földön csúszó-mászó bármely állatot, meg ne egyétek ezeket, mert útálatosak ezek.
Whatever goes on its stomach or on four feet or has a great number of feet, even all those going flat on the earth, may not be used for food, for they are disgusting.
καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ κοιλίας καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ τέσσαρα διὰ παντός ὃ πολυπληθεῖ ποσὶν ἐν πᾶσιν τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς ἕρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς οὐ φάγεσθε αὐτό ὅτι βδέλυγμα ὑμῖν ἐστιν

43 Meg ne fertéztessétek magatokat semmiféle csúszó-mászó állattal, és meg ne tisztátalanítsátok magatokat azokkal, hogy tisztátalanokká legyetek általok.
You are not to make yourselves disgusting with anything which goes about flat on the earth; you may not make yourselves unclean with them, in such a way that you are not holy to me.
καὶ οὐ μὴ βδελύξητε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς ἕρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐ μιανθήσεσθε ἐν τούτοις καὶ οὐκ ἀκάθαρτοι ἔσεσθε ἐν αὐτοῖς

44 Mert én, az Úr, vagyok a ti Istenetek; szenteljétek meg azért magatokat, és szentek legyetek, mert én szent vagyok, és meg ne tisztátalanítsátok magatokat semmiféle állat által, a mely csúszik-mászik a földön.
For I am the Lord your God: for this reason, make and keep yourselves holy, for I am holy; you are not to make yourselves unclean with any sort of thing which goes about flat on the earth.
ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν καὶ ἁγιασθήσεσθε καὶ ἅγιοι ἔσεσθε ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν καὶ οὐ μιανεῖτε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν πᾶσιν τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς κινουμένοις ἐπὶ τῆς γῆς

45 Mert én vagyok az Úr, a ki felhoztalak titeket Égyiptom földébõl, hogy Istenetekké legyek néktek; legyetek azért szentek, mert én szent vagyok.
For I am the Lord, who took you out of the land of Egypt, to be your God; so be you holy, for I am holy.
ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ἀναγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου εἶναι ὑμῶν θεός καὶ ἔσεσθε ἅγιοι ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ κύριος

46 Ez a törvény a baromfélékrõl, a szárnyas állatokról, minden élõ állatról, a mely nyüzsög a vizekben, és minden állatról, a mely csúszik- mászik a földön.
This is the law about beasts and birds and every living thing moving in the waters, and every living thing which goes flat on the earth:
οὗτος ὁ νόμος περὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν πετεινῶν καὶ πάσης ψυχῆς τῆς κινουμένης ἐν τῷ ὕδατι καὶ πάσης ψυχῆς ἑρπούσης ἐπὶ τῆς γῆς

47 Hogy különbséget tehessetek a tisztátalan és tiszta között, az olyan állat között, a mely megehetõ, és az olyan állat között, a mely meg nem ehetõ.
Marking out the unclean from the clean, and the living thing which may be used for food from that which may not.
διαστεῖλαι ἀνὰ μέσον τῶν ἀκαθάρτων καὶ ἀνὰ μέσον τῶν καθαρῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ζωογονούντων τὰ ἐσθιόμενα καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ζωογονούντων τὰ μὴ ἐσθιόμενα

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Szólj Izráel fiainak, mondván: Ha az asszony lebetegszik, és fiat szül, tisztátalan legyen hét napig; az õ havi betegségének ideje szerint legyen tisztátalan.
Say to the children of Israel, If a woman is with child and gives birth to a male child, she will be unclean for seven days, as when she is unwell.
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς γυνή ἥτις ἐὰν σπερματισθῇ καὶ τέκῃ ἄρσεν καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ χωρισμοῦ τῆς ἀφέδρου αὐ τῆς ἀκάθαρτος ἔσται

3 A nyolczadik napon pedig metéljék körül a [fiú] férfitestének bõrét.
And on the eighth day let him be given circumcision.
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ περιτεμεῖ τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ

4 Azután harminczhárom napig maradjon [otthon] a vértõl való tisztulás miatt; semmi szent dolgot ne illessen, a szent helyre se menjen be, míg el nem telnek az õ tisztulásának napjai.
And she will be unclean for thirty-three days till the flow of her blood is stopped; no holy thing may be touched by her, and she may not come into the holy place, till the days for making her clean are ended.
καὶ τριάκοντα ἡμέρας καὶ τρεῖς καθήσεται ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς παντὸς ἁγίου οὐχ ἅψεται καὶ εἰς τὸ ἁγιαστήριον οὐκ εἰσελεύσεται ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσ εως αὐτῆς

5 Ha pedig leányt szül, két hétig legyen tisztátalan, mint havi betegségekor, és hatvanhat napig maradjon [otthon] a vértõl való tisztulása végett.
But if she gives birth to a female child, then she will be unclean for two weeks, as when she is unwell; and she will not be completely clean for sixty-six days.
ἐὰν δὲ θῆλυ τέκῃ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται δὶς ἑπτὰ ἡμέρας κατὰ τὴν ἄφεδρον καὶ ἑξήκοντα ἡμέρας καὶ ἓξ καθεσθήσεται ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς

6 Mikor pedig letelnek az õ tisztulásának napjai, fiú miatt vagy leány miatt, hozzon egészen égõáldozatul esztendõs bárányt, galambfiat vagy gerliczét bûnért való áldozatul, a gyülekezet sátorának nyílása elé a paphoz.
And when the days are ended for making her clean for a son or a daughter, let her take to the priest at the door of the Tent of meeting, a lamb of the first year for a burned offering and a young pigeon or a dove for a sin-offering:
καὶ ὅταν ἀναπληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως αὐτῆς ἐφ' υἱῷ ἢ ἐπὶ θυγατρί προσοίσει ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον εἰς ὁλοκαύτωμα καὶ νεοσσὸν περιστερᾶς ἢ τρυγόνα περὶ ἁμαρτ ίας ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὸν ἱερέα

7 És áldozza meg azt az Úr elõtt; és szerezzen néki engesztelést; így lesz tisztává az õ vérfolyása után. Ez a törvénye a fiút vagy leányt szülõ asszonynak.
And the priest is to make an offering of it before the Lord and take away her sin, and she will be made clean from the flow of her blood. This is the law for a woman who gives birth to a male or a female.
καὶ προσοίσει ἔναντι κυρίου καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς καὶ καθαριεῖ αὐτὴν ἀπὸ τῆς πηγῆς τοῦ αἵματος αὐτῆς οὗτος ὁ νόμος τῆς τικτούσης ἄρσεν ἢ θῆλυ

8 Ha pedig nincs elég módja bárányhoz, vigyen két gerliczét vagy két galambfiat, egyiket egészen égõáldozatul, a másikat bûnért való áldozatul, és szerezzen néki engesztelést a pap, és tiszta lesz.
And if she has not money enough for a lamb, then let her take two doves or two young pigeons, one for a burned offering and the other for a sin-offering, and the priest will take away her sin and she will be clean,
ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ ἡ χεὶρ αὐτῆς τὸ ἱκανὸν εἰς ἀμνόν καὶ λήμψεται δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα καὶ μίαν περὶ ἁμαρτίας καὶ ἐξιλάσεται περὶ α ὐτῆς ὁ ἱερεύς καὶ καθαρισθήσεται

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
And the Lord said to Moses and Aaron,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων λέγων

2 Ha valamely ember testének bõrén daganat, vagy tarjagosság, vagy fehér folt támad, és az õ testének bõrén poklos fakadékká lehet: vigyék el [az] [ilyet] Áronhoz, a paphoz, vagy egyvalamelyikhez az õ papfiai közül.
If a man has on his skin a growth or a mark or a white place, and it becomes the disease of a leper, let him be taken to Aaron the priest, or to one of the priests, his sons;
ἀνθρώπῳ ἐάν τινι γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ οὐλὴ σημασίας τηλαυγὴς καὶ γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ ἀφὴ λέπρας καὶ ἀχθήσεται πρὸς ααρων τὸν ἱερέα ἢ ἕνα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν ἱερέων

3 És nézze meg a pap azt a test bõrén lévõ fakadékot. Ha a szõr a fakadékban fehérré változott, és ha a fakadéknak felülete mélyebben van az õ testének bõrénél: akkor poklos fakadék az. Mihelyt látja ezt a pap, tisztátalannak ítélje azt.

And if, when the priest sees the mark on his skin, the hair on the place is turned white and the mark seems to go deeper than the skin, it is the mark of a leper: and the priest, after looking at him, will say that he is unclean.

καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν ἐν δέρματι τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ καὶ ἡ θρὶξ ἐν τῇ ἀφῇ μεταβάλῃ λευκὴ καὶ ἡ ὄψις τῆς ἀφῆς ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ χρωτός ἀφὴ λέπρας ἐστίν καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ μιανεῖ αὐτόν

4 Ha pedig fehér folt van a teste bõrén, de annak felülete nincs mélyebben a bõrnél, és a szõre sem változott meg fehérré, akkor rekeszsze külön a pap a fakadékos [embert] hét napig.

But if the mark on his skin is white, and does not seem to go deeper than the skin, and the hair on it is not turned white, then the priest will keep him shut up for seven days;

ἐὰν δὲ τηλαυγὴς λευκὴ ᾖ ἐν τῷ δέρματι τοῦ χρωτός καὶ ταπεινὴ μὴ ᾖ ἡ ὄψις αὐτῆς ἀπὸ τοῦ δέρματος καὶ ἡ θρὶξ αὐτοῦ οὐ μετέβαλεν τρίχα λευκήν αὐτὴ δέ ἐστιν ἀμαυρά καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν ἑπτὰ ἡμέρας

5 A hetedik napon pedig nézze meg õt a pap, s ha szerinte a fakadék egy állapotban van, át nem terjedt tovább a fakadék a bõrön, a pap másodszor is rekeszsze õt külön hét napig.

And the priest is to see him on the seventh day; and if, in his opinion, the place on his skin has not become worse and is not increased in size, then the priest will keep him shut up for seven days more:

καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἰδοὺ ἡ ἀφὴ μένει ἐναντίον αὐτοῦ οὐ μετέπεσεν ἡ ἀφὴ ἐν τῷ δέρματι καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον

6 Nézze meg õt azután a pap a hetedik napon másodszor is, és ha a fakadék meghalványodott, és nem terjedt tovább a bõrön a fakadék, tisztának ítélje õt a pap; tarjagosság az, mossa meg azért a ruháit és legyen tiszta.

And the priest is to see him again on the seventh day; and if the mark is less bright and is not increased on his skin, then let the priest say that he is clean: it is only a skin-mark, and after his clothing has been washed he will be clean.

καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ τὸ δεύτερον καὶ ἰδοὺ ἀμαυρὰ ἡ ἀφή οὐ μετέπεσεν ἡ ἀφὴ ἐν τῷ δέρματι καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς σημασία γάρ ἐστιν καὶ πλυνάμενος τὰ ἱμάτια καθαρὸς ἔσται

7 De ha a tarjagosság tovább terjedt a bõrön, miután a papnál az õ megtisztulása végett jelentkezett: akkor másodszor is jelentse magát a papnál.

But if the size of the mark on his skin is increased after he has been seen by the priest, let him go to the priest again:

ἐὰν δὲ μεταβαλοῦσα μεταπέσῃ ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἱερέα τοῦ καθαρίσαι αὐτόν καὶ ὀφθήσεται τὸ δεύτερον τῷ ἱερεῖ

8 És ha látja a pap, hogy ímé tovább terjedt a tarjagosság a bõrön: ítélje azt a pap tisztátalannak, poklosság az.

And if, after looking at him, he sees that the mark is increased in his skin, let the priest say that he is unclean; he is a leper.

καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ μετέπεσεν ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς λέπρα ἐστίν

9 Ha poklos fakadék lesz az emberen, vigyék tehát azt a paphoz.

When the disease of a leper is seen on a man, let him be taken to the priest;

καὶ ἀφὴ λέπρας ἐὰν γένηται ἐν ἀνθρώπῳ καὶ ἥξει πρὸς τὸν ἱερέα

10 És ha látja a pap, hogy ímé fehér daganat van a bõrön, és az a szõrt fehérré változtatta, és vadhús van a daganatban:

And if the priest sees that there is a white growth on the skin, and the hair is turned white, and there is diseased flesh in the growth,

καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ οὐλὴ λευκὴ ἐν τῷ δέρματι καὶ αὕτη μετέβαλεν τρίχα λευκήν καὶ ἀπὸ τοῦ ὑγιοῦς τῆς σαρκὸς τῆς ζώσης ἐν τῇ οὐλῇ

11 Idûlt poklosság az az õ testének bõrén; azért tisztátalannak ítélje azt a pap, ne is rekesztesse külön azt, mert tisztátalan az.

It is an old disease in the skin of his flesh, and the priest will say that he is unclean; he will not have to be shut up, for he is clearly unclean.

λέπρα παλαιουμένη ἐστίν ἐν τῷ δέρματι τοῦ χρωτός ἐστιν καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ἀφοριεῖ αὐτόν ὅτι ἀκάθαρτός ἐστιν

12 Ha pedig folyton fejlõdik a poklosság a bõrön, és a poklos fakadék elborítja a fakadékosnak egész bõrét tetõtõl talpig mindenfelé, a merre a pap szemei látnak;

And if the disease comes out all over his skin, from his head to his feet, as far as the priest is able to see,

ἐὰν δὲ ἐξανθοῦσα ἐξανθήσῃ ἡ λέπρα ἐν τῷ δέρματι καὶ καλύψῃ ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέρμα τῆς ἀφῆς ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν καθ' ὅλην τὴν ὅρασιν τοῦ ἱερέως

13 És ha látja a pap, hogy ímé elborította a poklosság annak egész testét: akkor ítélje tisztának a fakadékot; mivelhogy egészen fehérré változott az, tiszta az.
And if the priest sees that all his flesh is covered with the leper's disease, the priest will say that he is clean: it is all turned white, he is clean.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ ἐκάλυψεν ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέρμα τοῦ χρωτός καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφήν ὅτι πᾶν μετέβαλεν λευκόν καθαρόν ἐστιν

14 De mihelyt vadhús mutatkozik abban, tisztátalan legyen.
But whenever diseased flesh is seen on him, he will be unclean.
καὶ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ὀφθῇ ἐν αὐτῷ χρὼς ζῶν μιανθήσεται

15 Ha meglátja a pap a vadhúst, tisztátalannak ítélje azt; a vadhús tisztátalan legyen, poklosság az.
And when the priest sees the diseased flesh he will say that he is unclean; the diseased flesh is unclean, he is a leper.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὸν χρῶτα τὸν ὑγιῆ καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ χρὼς ὁ ὑγιής ὅτι ἀκάθαρτός ἐστιν λέπρα ἐστίν

16 De ha a vadhús eltûnik, és fehérré változik, akkor menjen a paphoz.
Or if the diseased flesh is turned again and changed to white then he is to come to the priest,
ἐὰν δὲ ἀποκαταστῇ ὁ χρὼς ὁ ὑγιὴς καὶ μεταβάλῃ λευκή καὶ ἐλεύσεται πρὸς τὸν ἱερέα

17 És ha megnézi azt a pap, és a fakadék csakugyan fehérré változott, akkor ítélje a pap a fakadékot tisztának, tiszta az.
And the priest will see him: and if the place is turned white, then the priest will say that he is free from the disease.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ μετέβαλεν ἡ ἀφὴ εἰς τὸ λευκόν καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφήν καθαρός ἐστιν

18 Ha pedig valakinek a teste bõrén kelevény volt, de begyógyult,
And if a bad place has come out on the skin and is well again,
καὶ σὰρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ ἕλκος καὶ ὑγιασθῇ

19 És a kelevény helyén fehér daganat, vagy vörhenyes fehér folt támad, jelentse magát a papnál.
And on the same place there is a white growth of a bright mark, red and white, then let the priest see it;
καὶ γένηται ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἕλκους οὐλὴ λευκὴ ἢ τηλαυγὴς λευκαίνουσα ἢ πυρρίζουσα καὶ ὀφθήσεται τῷ ἱερεῖ

20 És ha látja a pap, hogy íme annak felülete alább esik a bõrnél, és a szõre fehérré változott: akkor ítélje azt a pap tisztátalannak; poklos fakadék az, a mi a kelevényben fakadt.
And after looking at it, if it seems to go deeper than the skin, and the hair on it is turned white, then the priest will say that the man is unclean: it is the leper's disease, it has come out in the bad place.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις ταπεινοτέρα τοῦ δέρματος καὶ ἡ θρὶξ αὐτῆς μετέβαλεν εἰς λευκήν καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς λέπρα ἐστίν ἐν τῷ ἕλκει ἐξήνθησεν

21 Ha pedig megnézi azt a pap, és íme nincs abban fehér szõr, és nem is esett alább a bõrnél, sõt meghalványodott az: akkor rekeszsze külön azt a pap hét napig.
But if, after looking at it, he sees that there are no white hairs on it, and it is not deeper than the skin, and it is not very bright, then let the priest keep him shut up for seven days:
ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ θρὶξ λευκή καὶ ταπεινὸν μὴ ᾖ ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ χρωτός καὶ αὐτὴ ᾖ ἀμαυρά ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας

22 Ha azonban tovább terjed a bõrön; akkor tisztátalannak ítélje azt a pap, [poklos] fakadék az.
And if it is increasing on the skin, the priest will say that he is unclean: it is a disease.
ἐὰν δὲ διαχέηται ἐν τῷ δέρματι καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς ἀφὴ λέπρας ἐστίν ἐν τῷ ἕλκει ἐξήνθησεν

23 De ha elébbi állapotában marad a folt, nem terjedt: a kelevény forradása az, azért tisztának ítélje azt a pap.
But if the bright mark keeps in the same place and gets no greater, it is the mark of the old wound, and the priest will say that he is clean.
ἐὰν δὲ κατὰ χώραν μείνῃ τὸ τηλαύγημα καὶ μὴ διαχέηται οὐλὴ τοῦ ἕλκους ἐστίν καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς

24 Vagy ha valaki testének bõrén égési seb lesz, és a seb helyén vörhenyesfehér folt támad vagy fehér;
Or if there is a burn on the skin of the flesh, and if the diseased flesh in the burn becomes a bright place, red and white or white,
καὶ σὰρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ κατάκαυμα πυρός καὶ γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ τὸ ὑγιασθὲν τοῦ κατακαύματος αὐγάζον τηλαυγὲς λευκὸν ὑποπυρρίζον ἢ ἔκλευκον

25 És megnézi azt a pap, és íme a szõr fehérré változott a foltban, és annak felülete mélyebben van a bõrnél: poklosság az, a mi a seben fakadt, azért ítélje azt a pap tisztátalannak, poklos fakadék az.
The priest is to see it: and if the hair on the bright place is turned white and it seems to go deeper than the skin, he is a leper: it has come out in the burn, and the priest will say that he is unclean: it is the leper's disease.
καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ μετέβαλεν θρὶξ λευκὴ εἰς τὸ αὐγάζον καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος λέπρα ἐστίν ἐν τῷ κατακαύματι ἐξήνθησεν καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς ἀφὴ λέπρας ἐστίν

26 De ha megnézi azt a pap, és ímé nincs a foltban fehér szõr, és nem is esett az alább a bõrnél, sõt meg is halványodott az: akkor rekeszsze azt külön a pap hét napig.
But if, after looking at it, the priest sees that there is no white hair on the bright place, and it is not deeper than the skin, and is not very bright, then let the priest keep him shut up for seven days:
ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ αὐγάζοντι θρὶξ λευκή καὶ ταπεινὸν μὴ ᾖ ἀπὸ τοῦ δέρματος αὐτὸ δὲ ἀμαυρόν καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας

27 És nézze meg azt a pap a hetedik napon; ha tovább terjedt a bõrön, akkor tisztátalannak ítélje azt a pap, poklos fakadék az.
And the priest is to see him again on the seventh day; if it is increased in the skin, then the priest will say that he is unclean: it is the leper's disease.
καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται ἐν τῷ δέρματι καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς ἀφὴ λέπρας ἐστίν ἐν τῷ ἕλκει ἐξήνθησεν

28 Ha pedig elébbi állapotában van a folt, nem terjedt a bõrön, sõt meg is halványodott, égési daganat az; azért tisztának ítélje azt a pap, mert égési seb forradása az.
And if the bright place keeps the same size and gets no greater on the skin, but is less bright, it is the effect of the burn, and the priest will say that he is clean: it is the mark of the burn.
ἐὰν δὲ κατὰ χώραν μείνῃ τὸ αὐγάζον καὶ μὴ διαχυθῇ ἐν τῷ δέρματι αὐτὴ δὲ ᾖ ἀμαυρά ἡ οὐλὴ τοῦ κατακαύματός ἐστιν καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς ὁ γὰρ χαρακτὴρ τοῦ κατακαύματός ἐστιν

29 És ha valamely férfiúnak vagy asszonynak fakadéka támad a fején vagy a szakállában,
And when a man or a woman has a disease on the head, or in the hair of the chin,
καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ ἐὰν γένηται ἐν αὐτοῖς ἀφὴ λέπρας ἐν τῇ κεφαλῇ ἢ ἐν τῷ πώγωνι

30 És a pap megnézi a fakadékot, és íme annak felülete mélyebben van a bõrnél; és abban a szõr sárga és vékony: akkor ítélje azt a pap tisztátalannak, var az, fejnek vagy szakállnak poklossága az.
Then the priest is to see the diseased place: and if it seems to go deeper than the skin, and if there is thin yellow hair in it, then the priest will say that he is unclean: he has the mark of the leper's disease on his head or in the hair of his chin.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις αὐτῆς ἐγκοιλοτέρα τοῦ δέρματος ἐν αὐτῇ δὲ θρὶξ ξανθίζουσα λεπτή καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς θραῦσμά ἐστιν λέπρα τῆς κεφαλῆς ἢ λέπρα τοῦ πώγωνός ἐστιν

31 Ha pedig megnézi a pap a varas fakadékot, és ímé annak felülete nincsen mélyebben a bõrnél, és nincsen abban fekete szõr: akkor rekeszsze külön a pap [azt], [a kinek] varas fakadéka [van,] hét napig.
And after looking at the diseased place, if it does not seem to go deeper than the skin, and there is no black hair in it, then the priest will have him shut up for seven days:
καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν τοῦ θραύσματος καὶ ἰδοὺ οὐχ ἡ ὄψις ἐγκοιλοτέρα τοῦ δέρματος καὶ θρὶξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν τοῦ θραύσματος ἑπτὰ ἡμέρας

32 És nézze meg a pap a fakadékot a hetedik napon, és ha nem terjedt a var, és nem lett benne sárga szõr, és a varnak felülete nem lett mélyebbé a bõrnél:
And on the seventh day the priest will see the place: and if it is not increased, and there is no yellow hair in it, and it does not seem to go deeper than the skin,
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη τὸ θραῦσμα καὶ θρὶξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύσματος οὐκ ἔστιν κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος

33 Akkor borotválkozzék meg, de a varat le ne borotválja; a pap pedig másodszor is rekeszsze külön a varas [embert] hét napig.
Then his hair is to be cut off, but not on the diseased place, and he is to be shut up for seven days more:
καὶ ξυρηθήσεται τὸ δέρμα τὸ δὲ θραῦσμα οὐ ξυρηθήσεται καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦσμα ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον

34 És a pap nézze meg a varat a hetedik napon, és ha nem terjed a var a bõrön, és annak felülete nincsen mélyebben a bõrnél: akkor tisztának ítélje azt a pap és mossa meg a ruháit, és tiszta lesz.
And on the seventh day the priest will see the place: and if it is not increased, and does not seem to go deeper than the skin, the priest will say that he is clean: and after his clothing has been washed he will be clean.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦσμα τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ ξυρηθῆναι αὐτόν καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύσματος οὐκ ἔστιν κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς καὶ πλυνάμενος τὰ ἱμάτια καθαρὸς ἔσται

35 De ha tovább terjed a var a bõrön, miután tisztának ítélte azt,
But if the disease in his skin becomes worse after he has been made clean,
ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτόν

36 És megnézi azt a pap, és csakugyan terjedt a var a bõrön: akkor ne is kutasson a pap a sárga szõr után, tisztátalan az.
Then the priest is to see him: and if the mark is increased, the priest, without looking for the yellow hair, will say that he is unclean.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ διακέχυται τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι οὐκ ἐπισκέψεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς τριχὸς τῆς ξανθῆς ὅτι ἀκάθαρτός ἐστιν

37 De ha a var szerinte egy állapotban van, és fekete szõr indult abban, meggyógyult az a var, tiszta az; tisztának ítélje azt a pap.
But if, in his opinion, the growth is stopped, and black hair has come up on it, the disease has gone; he is clean and the priest will say that he is clean.
ἐὰν δὲ ἐνώπιον μείνῃ τὸ θραῦσμα ἐπὶ χώρας καὶ θριξὶ μέλαινα ἀνατείλῃ ἐν αὐτῷ ὑγίακεν τὸ θραῦσμα καθαρός ἐστιν καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς

38 Ha pedig valamely férfi vagy asszony testének bõrén foltok, fehér foltok támadnak,
And if a man or a woman has bright marks on the skin of their flesh, that is, bright white marks,
καὶ ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ ἐὰν γένηται ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ αὐγάσματα αὐγάζοντα λευκαθίζοντα

39 És megnézi a pap, és ímé a testök bõrén lévõ foltok halvány fehérek: a bõrön fakadt sömör az, tiszta az az [ember].
Then the priest is to see them: and if the white marks on their skin are not very bright, it is a skin disease which has come out on the skin; he is clean.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ αὐγάσματα αὐγάζοντα λευκαθίζοντα ἀλφός ἐστιν καθαρός ἐστιν ἐξανθεῖ ἐν τῷ δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καθαρός ἐστιν

40 Hogyha valamely embernek egészen elhull a haja, kopasz az, [és] tiszta az.
And if a man's hair has come out and he has no hair, still he is clean.
ἐὰν δέ τινι μαδήσῃ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ φαλακρός ἐστιν καθαρός ἐστιν

41 És ha elõlrõl hull el a haja, elõl kopasz az, [és] tiszta az.
And if the hair has gone from the front part of his head, so that he has no hair there, still he is clean.
ἐὰν δὲ κατὰ πρόσωπον μαδήσῃ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀναφάλαντός ἐστιν καθαρός ἐστιν

42 Hogyha pedig az õ egész kopasz, vagy elõl kopasz fején vörhenyes fehér fakadék támad, poklos fakadék az az õ egész kopasz vagy elõl kopasz fején.
But if, on his head or on his brow, where he has no hair, there is a red and white place, it is the disease of the leper coming out on his head or on his brow.
ἐὰν δὲ γένηται ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ ἀφὴ λευκὴ ἢ πυρρίζουσα λέπρα ἐστὶν ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ

43 Ha megnézi azt a pap, és ímé a fakadék daganata vörhenyes fehér az õ egész kopasz vagy elõl kopasz fején, olyanforma, mint a test bõrén való poklosság:
Then if the priest sees that the growth of the disease has become red and white on his head or on his brow where there is no hair, like the mark in the skin of a leper;
καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις τῆς ἀφῆς λευκὴ πυρρίζουσα ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ ὡς εἶδος λέπρας ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ

44 Poklos ember az, tisztátalan az, igen tisztátalannak ítélje azt a pap, mivelhogy fején van a fakadékja.
He is a leper and unclean; the priest is to say that he is most certainly unclean: the disease is in his head.
ἄνθρωπος λεπρός ἐστιν μιάνσει μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἡ ἀφὴ αὐτοῦ

45 A poklos ember pedig, a kin a fakadék van, megszaggatott ruhában és mezítelen fõvel legyen, és a bajuszát fedezze be, és ezt kiáltsa: Tisztátalan, tisztátalan!
And the leper who has the disease on him is to go about with signs of grief, with his hair loose and his mouth covered, crying, Unclean, unclean.
καὶ ὁ λεπρός ἐν ᾧ ἐστιν ἡ ἁφή τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔστω παραλελυμένα καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀκατακάλυπτος καὶ περὶ τὸ στόμα αὐτοῦ περιβαλέσθω καὶ ἀκάθαρτος κεκλήσεται

46 Mindaddig tisztátalan legyen, a míg rajta van a fakadék, tisztátalan az; csak õ maga lakjék, a táboron kivül legyen az õ lakása.
While the disease is on him, he will be unclean. He is unclean: let him keep by himself, living outside the tent-circle.
πάσας τὰς ἡμέρας ὅσας ἂν ᾖ ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἁφή ἀκάθαρτος ὢν ἀκάθαρτος ἔσται κεχωρισμένος καθήσεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἔσται αὐτοῦ ἡ διατριβή

47 Hogyha pedig valami ruhán van a poklos fakadék, gyapjú ruhán vagy len ruhán,
And any clothing of wool or of linen in which is the mark of the disease;
καὶ ἱματίῳ ἐὰν γένηται ἐν αὐτῷ ἁφὴ λέπρας ἐν ἱματίῳ ἐρεῷ ἢ ἐν ἱματίῳ στιππυίνῳ

48 Vagy lenbõl és gyapjúból készült fonadékon vagy szöveten; vagy bõrön, vagy valamely bõrbõl való készítményen;
If it is in the threads of the linen or of the wool, or in leather, or in anything made of skin;
ἢ ἐν στήμονι ἢ ἐν κρόκῃ ἢ ἐν τοῖς λινοῖς ἢ ἐν τοῖς ἐρεοῖς ἢ ἐν δέρματι ἢ ἐν παντὶ ἐργασίμῳ δέρματι

49 És ha az a fakadék zöld vagy vörhenyes színû a ruhán, vagy bõrön, vagy szöveten, vagy fonadékon, vagy akármely bõrbõl való eszközön: poklos fakadék az, mutassák azért meg a papnak.
If there are red or green marks on the clothing, or on the leather, or in the threads of the cloth, or in anything made of skin, it is the leper's disease: let the priest see it.
καὶ γένηται ἡ ἁφὴ χλωρίζουσα ἢ πυρρίζουσα ἐν τῷ δέρματι ἢ ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι ἢ ἐν τῇ κρόκῃ ἢ ἐν παντὶ σκεύει ἐργασίμῳ δέρματος ἁφὴ λέπρας ἐστίν καὶ δείξει τῷ ἱερεῖ

50 És nézze meg a pap a fakadékot és rekeszsze külön [azt a min] a fakadék van, hét napig.
And after it has been seen by the priest, the thing which is so marked is to be shut up for seven days:
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἑπτὰ ἡμέρας

51 A hetedik napon pedig nézze meg a fakadékot. Ha terjed a fakadék a ruhán vagy szöveten, vagy fonadékon vagy bõrön, és akármely készítményen, a mivé a bõr feldolgoztatik: emésztõ poklosság az a fakadék, tisztátalan az.
And he is to see the mark on the seventh day; if the mark is increased in the clothing, or in the threads of the material, or in the leather, whatever the leather is used for, it is the disease biting into it: it is unclean.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐὰν δὲ διαχέηται ἡ ἁφὴ ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι ἢ ἐν τῇ κρόκῃ ἢ ἐν τῷ δέρματι κατὰ πάντα ὅσα ἂν ποιηθῇ δέρματα ἐν τῇ ἐργασίᾳ λέπρα ἔμμονός ἐστιν ἡ ἁφή ἀκάθαρτός ἐστιν

52 Azért égesse meg azt a ruhát, vagy a gyapjúból vagy a lenbõl készült szövetet vagy fonadékot, vagy akármely bõrbõl való eszközt, a melyen a fakadék leend; mert emésztõ poklosság az, tûzön égessék meg [azt.]
And the clothing, or the wool or linen material, or anything of leather in which is the disease, is to be burned: for the disease is biting into it; let it be burned in the fire.
κατακαύσει τὸ ἱμάτιον ἢ τὸν στήμονα ἢ τὴν κρόκην ἐν τοῖς ἐρεοῖς ἢ ἐν τοῖς λινοῖς ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ ἐν ᾧ ἐὰν ᾖ ἐν αὐτῷ ἡ ἁφή ὅτι λέπρα ἔμμονός ἐστιν ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται

53 De ha megnézi a pap, és ímé nem terjedt a fakadék a ruhán, vagy szöveten, vagy fonadékon, vagy akármely bõrbõl való eszközön:
And if the priest sees that the mark is not increased in the clothing or in any part of the material or in the leather,
ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς καὶ μὴ διαχέηται ἡ ἁφὴ ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι ἢ ἐν τῇ κρόκῃ ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ

54 Akkor parancsolja meg a pap, hogy mossák meg azt, a min a fakadék van, és rekeszsze külön azt másodszor is hét napig.
Then the priest will give orders for the thing on which the mark is, to be washed, and to be shut up for seven days more:
καὶ συντάξει ὁ ἱερεύς καὶ πλυνεῖ ἐφ' οὗ ἐὰν ᾖ ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἁφή καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον

55 Ha pedig megnézi azt a pap a mosás után, és ímé a fakadék nem változtatta meg a színét; ha nem terjedt is a fakadék, tisztátalan az, tûzben égesd meg azt; beevõdés az, akár a fonákján, akár a színén legyen az.
And if, after the mark has been washed, the priest sees that the colour of it is not changed and it is not increased, it is to be burned in the fire: the disease is working in it, though the damage may be inside or outside.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τὸ πλυθῆναι αὐτὸ τὴν ἀφήν καὶ ἥδε μὴ μετέβαλεν τὴν ὄψιν ἡ ἀφή καὶ ἡ ἀφὴ οὐ διαχεῖται ἀκάθαρτόν ἐστιν ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται ἐστήρισται ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι ἢ ἐν τῇ κρόκῃ

56 De ha látja a pap, hogy ímé meghalványodék a fakadék a megmosatása után: akkor szakaszsza el azt a ruhától vagy bõrtõl, vagy a szövettõl vagy a fonadéktól.
And if the priest sees that the mark is less bright after the washing, then let him have it cut out of the clothing or the leather or from the threads of the material:
καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς καὶ ᾖ ἀμαυρὰ ἡ ἀφὴ μετὰ τὸ πλυθῆναι αὐτό ἀπορρήξει αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ἱματίου ἢ ἀπὸ τοῦ δέρματος ἢ ἀπὸ τοῦ στήμονος ἢ ἀπὸ τῆς κρόκης

57 És ha mégis mutatkozik a ruhán vagy szöveten, vagy fonadékon, vagy akármely bõrbõl való eszközön: akkor kiújulás az; tûzzel égesd meg azt, a min a fakadék van.
And if the mark is still seen in the clothing or in the threads of the material or in the leather, it is the disease coming out: the thing in which the disease is will have to be burned with fire.
ἐὰν δὲ ὀφθῇ ἔτι ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι ἢ ἐν τῇ κρόκῃ ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ λέπρα ἐξανθοῦσά ἐστιν ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ ἀφή

58 Azt a ruhát pedig, vagy szövetet, vagy fonadékot, vagy akármely bõrbõl való eszközt, a melyet megmostál, ha eltávozik rólok a fakadék, mosd meg másodszor is, és tiszta lesz.
And the material of the clothing, or anything of skin, which has been washed, if the mark has gone out of it, let it be washed a second time and it will be clean.
καὶ τὸ ἱμάτιον ἢ ὁ στήμων ἢ ἡ κρόκη ἢ πᾶν σκεῦος δερμάτινον ὃ πλυθήσεται καὶ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ ἡ ἀφή καὶ πλυθήσεται τὸ δεύτερον καὶ καθαρὸν ἔσται

59 Ez a törvénye a poklos fakadéknak, akár gyapjú-, akár lenruhán, akár szöveten, akár fonadékon, vagy akármely bõrbõl való eszközön legyen, hogy tisztának vagy tisztátalannak ítéltessék.
This is the law about the leper's disease in the thread of wool or linen material, in clothing or in anything of skin, saying how it is to be judged clean or unclean.
οὗτος ὁ νόμος ἀφῆς λέπρας ἱματίου ἐρεοῦ ἢ στιππυίνου ἢ στήμονος ἢ κρόκης ἢ παντὸς σκεύους δερματίνου εἰς τὸ καθαρίσαι αὐτὸ ἢ μιᾶναι αὐτό

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Ez legyen a poklos embernek törvénye az õ megtisztulásának napján, hogy vigyék a paphoz.
This is the law of the leper on the day when he is made clean: he is to be taken to the priest;
οὗτος ὁ νόμος τοῦ λεπροῦ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ καθαρισθῇ καὶ προσαχθήσεται πρὸς τὸν ἱερέα

3 A pap pedig menjen ki a táboron kivül, és nézze meg a pap, és ha meggyógyult a pokloson a poklos fakadék:
And the priest is to go outside the tent-circle; and if, after looking, the priest sees that the mark of the disease has gone from him,
καὶ ἐξελεύσεται ὁ ἱερεὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ ἴαται ἡ ἀφὴ τῆς λέπρας ἀπὸ τοῦ λεπροῦ

4 Akkor parancsolja meg a pap, hogy hozzanak a megtisztulandó emberért két élõ, tiszta madarat, czédrusfát, karmazsint és izsópot;
Then the priest is to give orders to take, for him who is to be made clean, two living clean birds and some cedar wood and red thread and hyssop.
καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς καὶ λήμψονται τῷ κεκαθαρισμένῳ δύο ὀρνίθια ζῶντα καθαρὰ καὶ ξύλον κέδρινον καὶ κεκλωσμένον κόκκινον καὶ ὕσσωπον

5 Azután parancsolja meg a pap, hogy az egyik madarat öljék meg cserépedényben, forrásvíz felett.
And the priest will give orders for one of the birds to be put to death in a vessel made of earth, over flowing water.
καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς καὶ σφάξουσιν τὸ ὀρνίθιον τὸ ἓν εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον ἐφ' ὕδατι ζῶντι

6 Az élõ madarat [pedig,] vegye azt és a czédrusfát, a karmazsint és az izsópot; és mártsa be azokat és az élõ madarat a megölt madárnak vérébe a forrásvíz felett.
And he will take the living bird and the wood and the red thread and the hyssop and put them in the blood of the bird which was put to death over flowing water.
καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν λήμψεται αὐτὸ καὶ τὸ ξύλον τὸ κέδρινον καὶ τὸ κλωστὸν κόκκινον καὶ τὸν ὕσσωπον καὶ βάψει αὐτὰ καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὀρνιθίου τοῦ σφαγέντος ἐφ' ὕδατι ζῶντι

7 És hintse meg a poklosságból megtisztulandó embert hétszer, és ítélje azt tisztának; az élõ madarat pedig bocsássa szabadon a mezõre.
And shaking it seven times over the man who is to be made clean, he will say that he is clean and will let the living bird go free into the open country.
καὶ περιρρανεῖ ἐπὶ τὸν καθαρισθέντα ἀπὸ τῆς λέπρας ἑπτάκις καὶ καθαρὸς ἔσται καὶ ἐξαποστελεῖ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν εἰς τὸ πεδίον

8 Azután a megtisztulandó ember mossa ki az õ ruháit, borotválja le minden szõrét, és mosódjék meg vízben, és tiszta lesz; így menjen be azután a táborba, de a sátorán kivül maradjon hét napig.
And he who is to be made clean will have his clothing washed and his hair cut and have a bath, and he will be clean. And after that he will come back to the tent-circle; but he is to keep outside his tent for seven days.
καὶ πλυνεῖ ὁ καθαρισθεὶς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ξυρηθήσεται αὐτοῦ πᾶσαν τὴν τρίχα καὶ λούσεται ἐν ὕδατι καὶ καθαρὸς ἔσται καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολὴν κ αὶ διατρίψει ἔξω τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας

9 A hetedik napon pedig borotválja le minden szõrét: a haját, szakállát, szemöldökeit és minden [egyéb] szõrét borotválja le, és mossa ki ruháit, és mossa meg a testét vízben, és tiszta lesz.
And on the seventh day he is to have all the hair cut off his head and his chin and over his eyes--all his hair is to be cut off--and he will have his clothing washed and his body bathed in water and he will be clean.
καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ξυρηθήσεται πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὸν πώγωνα καὶ τὰς ὀφρύας καὶ πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ ξυρηθήσεται καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ καθαρὸς ἔσται

10 A nyolczadik napon pedig vegyen két ép bárányt, meg egy ép nõstény bárányt, egy esztendõst, és olajjal elegyített három tized [efa] lisztlángot ételáldozatul, és egy lóg olajt.
And on the eighth day let him take two male lambs, without any marks on them, and one female lamb of the first year, without a mark, and three tenth parts of an ephah of the best meal, mixed with oil, and one log of oil.
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήμψεται δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους καὶ πρόβατον ἐνιαύσιον ἄμωμον καὶ τρία δέκατα σεμιδάλεως εἰς θυσίαν πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ καὶ κοτύλην ἐλαίου μίαν

11 A pap pedig, a ki a tisztítást végzi, állassa a megtisztulandó embert mindezekkel együtt az Úr elébe, a gyülekezet sátorának nyílásához.
And the priest who is making him clean will put the man who is being made clean, together with these things, before the door of the Tent of meeting.
καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς ὁ καθαρίζων τὸν ἄνθρωπον τὸν καθαριζόμενον καὶ ταῦτα ἔναντι κυρίου ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

12 És vegye a pap az egyik bárányt, és áldozza meg azt vétekért való áldozatul a lóg olajjal együtt, és lóbálja meg azokat az Úr elõtt.
And the priest is to take one of the male lambs and give it as an offering for wrongdoing, and the log of oil, waving them for a wave offering before the Lord;
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα καὶ προσάξει αὐτὸν τῆς πλημμελείας καὶ τὴν κοτύλην τοῦ ἐλαίου καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸ ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου

13 A bárányt pedig ott ölje meg, a hol a bûnért való áldozatot és az egészen égõáldozatot ölik meg a szent helyen; mert a miképen a bûnért, azonképen a vétekért való áldozat is a papé; igen szentséges az.
And he is to put the male lamb to death in the place where they put to death the sin-offering and the burned offering, in the holy place; for as the sin-offering is the property of the priest, so is the offering for wrongdoing: it is most holy.
καὶ σφάξουσιν τὸν ἀμνὸν ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσιν τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἔστιν γὰρ τὸ περὶ ἁμαρτίας ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας ἔστιν τῷ ἱερεῖ ἅγι α ἁγίων ἐστίν

14 És vegyen a pap a vétekért való áldozatnak vérébõl, és kenje meg azzal a megtisztulandó ember jobb fülének czimpáját, és az õ jobb kezének hüvelykét, és jobb lábának hüvelykét.
And let the priest take some of the blood of the offering for wrongdoing and put it on the point of the right ear of him who is to be made clean, and on the thumb of his right hand and on the great toe of his right foot;
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ

15 Vegyen a pap a lóg olajból is, és töltsön a papnak a bal tenyerére.
And take some of the oil and put it in the hollow of his left hand;
καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς κοτύλης τοῦ ἐλαίου ἐπιχεεῖ ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως τὴν ἀριστερὰν

16 És mártsa be a pap az õ jobb kezének újját az olajba, mely az õ bal tenyerén van, és hintsen az olajból az újjával hétszer az Úr elõtt.
And let the priest put his right finger in the oil which is in his left hand, shaking it out with his finger seven times before the Lord;
καὶ βάψει τὸν δάκτυλον τὸν δεξιὸν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς ἀριστερᾶς καὶ ῥανεῖ ἑπτάκις τῷ δακτύλῳ ἔναντι κυρίου

17 A maradék olajból pedig, a mely az õ tenyerén van, kenje meg a pap a megtisztulandó ember jobb fülének czimpáját, a jobb kezének hüvelykét és a jobb lábának hüvelykét a vétekért való áldozat vérén felül.
And of the rest of the oil which is in his hand, the priest will put some on the point of the right ear of the man who is to be made clean, and on the thumb of his right hand and on the great toe of his right foot, over the blood of the offering for wrongdoing;
τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔλαιον τὸ ὂν ἐν τῇ χειρὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας

18 És a mi megmarad az olajból, a mely a pap tenyerén van, kenje a megtisztulandó ember fejére; így szerezzen néki engesztelést a pap az Úr elõtt.
And the rest of the oil in the priest's hand he will put on the head of him who is to be made clean; and so the priest will make him free from sin before the Lord.
τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔλαιον τὸ ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καθαρισθέντος καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου

19 Azután készítsen a pap bûnért való áldozatot, és szerezzen engesztelést a tisztátalanságából megtisztulónak; azután ölje meg az égõáldozatot.
And the priest will give the sin-offering, and take away the sin of him who is to be made clean from his unclean condition; and after that he will put the burned offering to death.
καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τοῦ ἀκαθάρτου τοῦ καθαριζομένου ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦτο σφάξει ὁ ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύτωμα

20 És vigye fel a pap az égõáldozatot és az ételáldozatot az oltárra; így szerezzen néki engesztelést a pap, és tiszta lesz.
And the priest is to have the burned offering and the meal offering burned on the altar; and the priest will take away his sin and he will be clean.
καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ τὴν θυσίαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἔναντι κυρίου καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεύς καὶ καθαρισθήσεται

21 Hogyha pedig szegény õ, és nincs módja [azokhoz,] akkor vegyen egy bárányt vétekért való áldozatul meglóbálás végett, hogy engesztelésül legyen érte; meg egy tized [efa] lisztlángot, olajjal elegyítve, ételáldozatul, és egy lóg olajt.
And if he is poor and not able to get so much, then he may take one male lamb as an offering for wrongdoing, to be waved to take away his sin, and one tenth part of an ephah of the best meal mixed with oil for a meal offering, and a log of oil;
ἐὰν δὲ πένηται καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ μὴ εὑρίσκῃ λήμψεται ἀμνὸν ἕνα εἰς ὃ ἐπλημμέλησεν εἰς ἀφαίρεμα ὥστε ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ καὶ δέκατον σεμιδάλεως πεφυραμένης ἐν ἐλαί ῳ εἰς θυσίαν καὶ κοτύλην ἐλαίου μίαν

22 És két gerliczét vagy két galambfiat, a mint a módja engedi, és legyen az egyik bûnért való áldozat, a másik pedig egészen égõáldozat.
And two doves or two young pigeons, such as he is able to get; and one will be for a sin-offering and the other for a burned offering.
καὶ δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν ὅσα εὗρεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ καὶ ἔσται ἡ μία περὶ ἁμαρτίας καὶ ἡ μία εἰς ὁλοκαύτωμα

23 És vigye azokat az õ tisztulásának nyolczadik napján a paphoz, a gyülekezet sátorának nyílásához, az Úr elébe.
And on the eighth day he will take them to the priest, to the door of the Tent of meeting before the Lord, so that he may be made clean.
καὶ προσοίσει αὐτὰ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ εἰς τὸ καθαρίσαι αὐτὸν πρὸς τὸν ἱερέα ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου

24 És vegye a pap a vétekért való áldozat bárányát, és a lóg olajt, és lóbálja meg azokat a pap az Úr elõtt.
And the priest will take the lamb of the offering for wrongdoing and the oil, waving them for a wave offering before the Lord;
καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸν ἀμνὸν τῆς πλημμελείας καὶ τὴν κοτύλην τοῦ ἐλαίου ἐπιθήσει αὐτὰ ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου

25 Azután ölje meg a vétekért való áldozat bárányát, és vegyen a pap a vétekért való áldozat vérébõl, és kenjen a megtisztulandó ember jobb fülének czimpájára, és jobb kezének hüvelykére, és jobb lábának hüvelykére.
And he will put to death the lamb of the offering for wrongdoing and the priest will take some of the blood of the offering for wrongdoing and put it on the point of the right ear of him who is to be made clean, and on the thumb of his right hand and on the great toe of his right foot;
καὶ σφάξει τὸν ἀμνὸν τῆς πλημμελείας καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ

26 Az olajból pedig töltsön a pap a papnak baltenyerére.
And the priest will put out some of the oil in the hollow of his left hand,
καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου ἐπιχεεῖ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως τὴν ἀριστεράν

27 És hintsen a pap az õ jobb kezének újjával az olajból, a mely az õ bal tenyerén van, hétszer az Úr elõtt.
Shaking out drops of oil with his right finger before the Lord seven times:
καὶ ῥανεῖ ὁ ἱερεὺς τῷ δακτύλῳ τῷ δεξιῷ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τῇ ἀριστερᾷ ἑπτάκις ἔναντι κυρίου

28 Azután kenje meg a pap a tenyerén levõ olajból a megtisztulandó jobb fülének czimpáját, a jobb kezének hüvelykét és a jobb lábának hüvelykét a vétekért való áldozat vérének helyén.
And the priest will put some of the oil which is in his hand on the point of the ear of the man who is to be made clean and on the thumb of his right hand and on the great toe of his right foot, on the place where the blood of the offering for wrongdoing was put;
καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκ ρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας

29 A mi pedig megmarad a pap tenyerén levõ olajból, kenje a megtisztulandó fejére, hogy engesztelésül legyen érette az Úr elõtt.
And the rest of the oil which is in the priest's hand he will put on the head of him who is to be made clean, to take away his sin before the Lord.
τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τὸ ὂν ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως ἐπιθήσει ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καθαρισθέντος καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου

30 És készítse el az egyiket a gerliczék közül, vagy galambfiak közül, a melyik az õ módjától telik.
And he will make an offering of one of the doves or the young pigeons, such as he is able to get;
καὶ ποιήσει μίαν τῶν τρυγόνων ἢ ἀπὸ τῶν νεοσσῶν τῶν περιστερῶν καθότι εὗρεν αὐτοῦ ἡ χείρ

31 Azt, a mi kitelik az õ módjától: az egyiket bûnért való áldozatul, a másikat pedig egészen égõáldozatul az ételáldozattal egybe; így szerezzen engesztelést a pap a megtisztulandó embernek az Úr elõtt.
And of these, he will give one for a sin-offering and one for a burned offering, with the meal offering; and the priest will take away the sin of him who is to be made clean before the Lord.
τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας καὶ τὴν μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα σὺν τῇ θυσίᾳ καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τοῦ καθαριζομένου ἔναντι κυρίου

32 Ez a törvénye annak, a kin poklos fakadék van, [de] a kinek nincs módja az õ megtisztulásánál.
This is the law for the man who has the disease of the leper on him, and who is not able to get that which is necessary for making himself clean.
οὗτος ὁ νόμος ἐν ᾧ ἐστιν ἡ ἀφὴ τῆς λέπρας καὶ τοῦ μὴ εὑρίσκοντος τῇ χειρὶ εἰς τὸν καθαρισμὸν αὐτοῦ

33 Szóla ismét az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
And the Lord said to Moses and Aaron,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων λέγων

34 Mikor bementek majd a Kanaán földére, a melyet én adok néktek birtokul, és a ti birtokotokban levõ föld valamelyik házára poklosságot bocsátok:
When you have come into the land of Canaan which I will give you for your heritage, if I put the leper's disease on a house in the land of your heritage,
ὡς ἂν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν ἐν κτήσει καὶ δώσω ἀφὴν λέπρας ἐν ταῖς οἰκίαις τῆς γῆς τῆς ἐγκτήτου ὑμῖν

35 Akkor menjen el az, a kié a ház, és jelentse meg a papnak, mondván: Mint a poklosság, olyan mutatkozik nálam a házban.
Then let the owner of the house come and say to the priest, It seems to me that there is a sort of leper's disease in the house.
καὶ ἥξει τίνος αὐτοῦ ἡ οἰκία καὶ ἀναγγελεῖ τῷ ἱερεῖ λέγων ὥσπερ ἀφὴ ἑώραταί μου ἐν τῇ οἰκίᾳ

36 A pap pedig parancsolja meg, hogy takarítsák ki a házat, mielõtt oda menne a pap a poklosság megnézésére, hogy semmi se legyen tisztátalanná, a mi a házban van; és csak azután menjen be a pap a ház megnézésére.
And the priest will give orders for everything to be taken out of the house, before he goes in to see the disease, so that the things in the house may not become unclean; and then the priest is to go in to see the house;
καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς ἀποσκευάσαι τὴν οἰκίαν πρὸ τοῦ εἰσελθόντα ἰδεῖν τὸν ἱερέα τὴν ἀφὴν καὶ οὐ μὴ ἀκάθαρτα γένηται ὅσα ἐὰν ᾖ ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται ὁ ἱερεὺς καταμαθεῖν τὴν οἰκίαν

37 És ha látja a poklosságot, hogy ímé a poklosság a háznak falain zöld vagy vörhenyes horpadásokban [mutatkozik,] és annak felülete alább esik a falnál:
And if he sees that the walls of the house are marked with hollows of green and red, and if it seems to go deeper than the face of the wall;
καὶ ὄψεται τὴν ἀφὴν ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας κοιλάδας χλωριζούσας ἢ πυρριζούσας καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν ταπεινοτέρα τῶν τοίχων

38 Akkor menjen ki a pap a házból, a háznak ajtaja elé, és zárja be a házat hét napra.
Then the priest will go out of the door of the house, and keep the house shut up for seven days:
καὶ ἐξελθὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τῆς οἰκίας ἐπὶ τὴν θύραν τῆς οἰκίας καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν οἰκίαν ἑπτὰ ἡμέρας

39 A hetedik napon pedig térjen vissza a pap, és ha látja, hogy ímé elterjedt a poklosság a ház falán:
And the priest is to come again on the seventh day and have a look and see if the marks on the walls of the house are increased in size;
καὶ ἐπανήξει ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ὄψεται τὴν οἰκίαν καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη ἡ ἀφὴ ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας

40 Akkor parancsolja meg a pap, hogy szedjék ki a köveket, a melyeken a poklosság van, és vessék azokat a városon kivül tisztátalan helyre;
Then the priest will give orders to them to take out the stones in which the disease is seen, and put them out into an unclean place outside the town:
καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς καὶ ἐξελοῦσιν τοὺς λίθους ἐν οἷς ἐστιν ἡ ἀφή καὶ ἐκβαλοῦσιν αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον

41 A házat pedig vakartassa le belül köröskörül, és a tapasztékot, a melyet levakartak, töltsék a városon kivül tisztátalan helyre.
And he will have the house rubbed all over inside, and the paste which is rubbed off will be put out into an unclean place outside the town:
καὶ ἀποξύσουσιν τὴν οἰκίαν ἔσωθεν κύκλῳ καὶ ἐκχεοῦσιν τὸν χοῦν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον

42 És vegyenek elõ más köveket, és illeszszék be ama kövek helyére; tapasztékot is mást vegyenek, és tapasszák be a házat.
And they will take other stones and put them in place of those stones, and he will take other paste and put it on the walls of the house.
καὶ λήμψονται λίθους ἀπεξυσμένους ἑτέρους καὶ ἀντιθήσουσιν ἀντὶ τῶν λίθων καὶ χοῦν ἕτερον λήμψονται καὶ ἐξαλείψουσιν τὴν οἰκίαν

43 Hogyha a poklosság visszatér, és kiújul a házon, miután kiszedték a köveket, és miután levakarták a házat, és miután be is tapasztották azt:
And if the disease comes out again in the house after he has taken out the stones and after the walls have been rubbed and the new paste put on,
ἐὰν δὲ ἐπέλθῃ πάλιν ἀφὴ καὶ ἀνατείλῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μετὰ τὸ ἐξελεῖν τοὺς λίθους καὶ μετὰ τὸ ἀποξυσθῆναι τὴν οἰκίαν καὶ μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι

44 Akkor menjen be a pap, és nézze meg, és ha ímé tovább terjedt a poklosság a házon: emésztõ poklosság az a házon, tisztátalan az;
Then the priest will come and see it; and if the disease in the house is increased in size, it is the leper's disease working out in the house: it is unclean.
καὶ εἰσελεύσεται ὁ ἱερεὺς καὶ ὄψεται εἰ διακέχυται ἡ ἀφὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ λέπρα ἔμμονός ἐστιν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀκάθαρτός ἐστιν

45 Rontsák azért le a házat köveivel együtt, és a fáit is, a háznak minden tapasztékát is; és vigyék a városon kívül tisztátalan helyre.
And the house will have to be pulled down, the stones of it and the wood and the paste; and everything is to be taken out to an unclean place outside the town.
καὶ καθελοῦσιν τὴν οἰκίαν καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς καὶ τοὺς λίθους αὐτῆς καὶ πάντα τὸν χοῦν ἐξοίσουσιν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον

46 A ki pedig bemegy a házba akármikor, a míg az zárva van, tisztátalan legyen az estvéig.
And, in addition, anyone who goes into the house at any time, while it is shut up, will be unclean till evening.
καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὴν οἰκίαν πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἀφωρισμένη ἐστίν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

47 És a ki meghál abban a házban, mossa meg a ruháit, és a ki eszik abban a házban, az is mossa meg a ruháit.
And anyone who has been sleeping in the house will have to have his clothing washed; and anyone who takes food in that house will have to have his clothing washed.
καὶ ὁ κοιμώμενος ἐν τῇ οἰκίᾳ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας καὶ ὁ ἔσθων ἐν τῇ οἰκίᾳ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

48 Ha pedig bemegy a pap és látja, hogy ímé nem terjedt a poklosság a házon, miután megtapasztották a házat: akkor tisztának ítélje a pap a házat, mert megszûnt a poklosság.
And if the priest comes in, and sees that the disease is not increased after the new paste has been put on the house, then the priest will say that the house is clean, because the disease is gone.
ἐὰν δὲ παραγενόμενος εἰσέλθῃ ὁ ἱερεὺς καὶ ἴδῃ καὶ ἰδοὺ διαχύσει οὐ διαχεῖται ἡ ἁφὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι τὴν οἰκίαν καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν οἰκίαν ὅτι ἰάθη ἡ ἁφή

49 A háznak megtisztítása végett pedig vegyen elõ két madarat, czédrusfát, karmazsint és izsópot.
And in order to make the house clean, let him take two birds and cedar-wood and red thread and hyssop;
καὶ λήμψεται ἀφαγνίσαι τὴν οἰκίαν δύο ὀρνίθια ζῶντα καθαρὰ καὶ ξύλον κέδρινον καὶ κεκλωσμένον κόκκινον καὶ ὕσσωπον

50 És ölje meg az egyik madarat cserépedényben, forrásvíz felett.
And put one of the birds to death in a vessel of earth over flowing water;
καὶ σφάξει τὸ ὀρνίθιον τὸ ἓν εἰς σκεῦος ὀστράκινον ἐφ' ὕδατι ζῶντι

51 Azután vegye a czédrusfát, az izsópot, a karmazsint és az élõ madarat, és mártsa be azokat a megölt madár vérébe és a forrásvízbe, és hintse meg [azzal] a házat hétszer.
And take the cedar-wood and the hyssop and the red thread and the living bird and put them in the blood of the dead bird and in the flowing water, shaking it over the house seven times.
καὶ λήμψεται τὸ ξύλον τὸ κέδρινον καὶ τὸ κεκλωσμένον κόκκινον καὶ τὸν ὕσσωπον καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν καὶ βάψει αὐτὸ εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὀρνιθίου τοῦ ἐσφαγμένου ἐφ' ὕδατι ζῶντι καὶ περιρρανεῖ ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἑπτάκις

52 És tisztítsa meg a házat a madár vérével, a forrásvízzel, az élõ madárral, a czédrusfával, az izsóppal és a karmazsinnal.
And he will make the house clean with the blood of the bird and the flowing water and with the living bird and with the cedar-wood and the hyssop and the red thread.
καὶ ἀφαγνιεῖ τὴν οἰκίαν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ὀρνιθίου καὶ ἐν τῷ ὕδατι τῷ ζῶντι καὶ ἐν τῷ ὀρνιθίῳ τῷ ζῶντι καὶ ἐν τῷ ξύλῳ τῷ κεδρίνῳ καὶ ἐν τῷ ὑσσώπῳ καὶ ἐν τῷ κεκλωσμένῳ κοκκίνῳ

53 Az élõ madarat pedig bocsássa el a városon kivül a mezõre, így szerezzen engesztelést a házért, és tiszta lesz.
But he will let the living bird go out of the town into the open country; so he will take away sin from the house and it will be clean.
καὶ ἐξαποστελεῖ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τὸ πεδίον καὶ ἐξιλάσεται περὶ τῆς οἰκίας καὶ καθαρὰ ἔσται

54 Ez a törvénye mindenféle poklos fakadéknak és varnak.
This is the law for all signs of the leper's disease and for skin diseases;
οὗτος ὁ νόμος κατὰ πᾶσαν ἁφὴν λέπρας καὶ θραύσματος

55 A ruha és a ház poklosságának is.
And for signs of disease in clothing, or in a house;
καὶ τῆς λέπρας ἱματίου καὶ οἰκίας

56 A daganatnak, a tarjagosságnak és a fehér foltnak;
And for a growth or a bad place or a bright mark on the skin;
καὶ οὐλῆς καὶ σημασίας καὶ τοῦ αὐγάζοντος

57 Hogy megtudhassák: mikor tiszta és mikor tisztátalan [valami?]Ez a poklosság törvénye.
To make clear when it is unclean and when it is clean: this is the law about the disease of the leper.
καὶ τοῦ ἐξηγήσασθαι ᾗ ἡμέρᾳ ἀκάθαρτον καὶ ᾗ ἡμέρᾳ καθαρισθήσεται οὗτος ὁ νόμος τῆς λέπρας

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek s Áronnak, mondván:
And the Lord said to Moses and to Aaron,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων λέγων

2 Szóljatok Izráel fiainak és mondjátok meg nékik: Ha valamely férfiúnak magfolyása támad, az õ folyása tisztátalan.
Say to the children of Israel: If a man has an unclean flow from his flesh, it will make him unclean.
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς ἀνδρὶ ἀνδρί ᾧ ἐὰν γένηται ῥύσις ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ ἡ ῥύσις αὐτοῦ ἀκάθαρτός ἐστιν

3 És pedig tisztátalan lesz e folyás miatt: [akár] folytonos az õ magfolyása, akár megreked testében ez a folyás; tisztátalanság ez õ nála.
If the flow goes on or if the part is stopped up, to keep back the flow, he is still unclean.
καὶ οὗτος ὁ νόμος τῆς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ ῥέων γόνον ἐκ σώματος αὐτοῦ ἐκ τῆς ῥύσεως ἧς συνέστηκεν τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς ῥύσεως αὕτη ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ ἡμέραι ῥύσεως σώματος αὐτοῦ ᾗ συνέστηκεν τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς ῥύσεως ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐστιν

4 Minden ágy, a melyen fekszik a magfolyós, tisztátalan, és minden holmi is, a melyre ráül, tisztátalan lesz.
Every bed on which he has been resting will be unclean, and everything on which he has been seated will be unclean.
πᾶσα κοίτη ἐφ' ᾗ ἐὰν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῆς ὁ γονορρυής ἀκάθαρτός ἐστιν καὶ πᾶν σκεῦος ἐφ' ὃ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ ὁ γονορρυής ἀκάθαρτον ἔσται

5 Valaki azért illeti az õ ágyát, mossa meg a ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
And anyone touching his bed is to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν ἅψηται τῆς κοίτης αὐτοῦ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

6 Az is, aki a holmira ül, a melyen a magfolyós ült vala, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
And he who has been seated on anything on which the unclean man has been seated is to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ σκεύους ἐφ' ὃ ἐὰν καθίσῃ ὁ γονορρυής πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

7 Az is, a ki illeti a magfolyósnak testét, mossa meg a ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
And anyone touching the flesh of the unclean man is to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
καὶ ὁ ἁπτόμενος τοῦ χρωτὸς τοῦ γονορρυοῦς πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

8 És ha ráköp a magfolyós a tiszta emberre, mossa meg [ez] a ruháját, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
And if liquid from the mouth of the unclean man comes on to him who is clean, then he is to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
ἐὰν δὲ προσσιελίσῃ ὁ γονορρυὴς ἐπὶ τὸν καθαρόν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

9 És minden nyereg is, a melyre a magfolyós ráült, tisztátalan legyen.
And any leather seat on a horse on which the unclean man has been seated will be unclean.
καὶ πᾶν ἐπίσαγμα ὄνου ἐφ' ὃ ἂν ἐπιβῇ ἐπ' αὐτὸ ὁ γονορρυής ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας

10 És akárki is, a ki illet valamit, a mi annak alatta vala, tisztátalan legyen estvéig, és a ki hordozza azokat, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
And anyone touching anything which was under him will be unclean till the evening; anyone taking up any of these things is to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
καὶ πᾶς ὁ ἁπτόμενος ὅσα ἐὰν ᾖ ὑποκάτω αὐτοῦ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας καὶ ὁ αἴρων αὐτὰ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

11 És mindaz, a kit illet a magfolyós, úgy hogy kezeit le nem öblíti vízzel, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
And anyone on whom the unclean man puts his hands, without washing them in water, is to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
καὶ ὅσων ἐὰν ἅψηται ὁ γονορρυὴς καὶ τὰς χεῖρας οὐ νένιπται πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

12 A cserépedény pedig, a melyet a magfolyós illet, törettessék el, minden faedény pedig öblíttessék ki vízzel.
And any vessel of earth which has been touched by the unclean man will have to be broken and any vessel of wood washed.
καὶ σκεῦος ὀστράκινον οὗ ἂν ἅψηται ὁ γονορρυής συντριβήσεται καὶ σκεῦος ξύλινον νιφήσεται ὕδατι καὶ καθαρὸν ἔσται

13 Mikor pedig megtisztul a magfolyós az õ folyásából, akkor számláljon hét napot az õ tisztulására, és mossa meg ruháit, és a testét is mossa le forrásvízben, és tiszta lesz.
And when a man who has a flow from his body is made clean from it, he is to take seven days to make himself clean, washing his clothing and bathing his body in flowing water, and then he will be clean.
ἐὰν δὲ καθαρισθῇ ὁ γονορρυὴς ἐκ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ καὶ ἐξαριθμήσεται αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὸν καθαρισμὸν καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι καὶ καθαρὸς ἔσται

14 És a nyolczadik napon vegyen elõ két gerliczét vagy két galambfiat, és menjen el az Úr elé, a gyülekezet sátorának nyílásához, és adja azokat a papnak.
And on the eighth day he is to take two doves or two young pigeons and come before the Lord to the door of the Tent of meeting and give them to the priest:
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήμψεται ἑαυτῷ δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν καὶ οἴσει αὐτὰ ἔναντι κυρίου ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ δώσει αὐτὰ τῷ ἱερεῖ

15 És készítse el azokat a pap; az egyiket bûnért való áldozatul, a másikat egészen égõáldozatul; így szerezzen néki engesztelést a pap az Úr elõtt az õ magfolyása miatt.
And they are to be offered by the priest, one for a sin-offering and one for a burned offering, and the priest will take away his sin before the Lord on account of his flow.
καὶ ποιήσει αὐτὰ ὁ ἱερεύς μίαν περὶ ἁμαρτίας καὶ μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου ἀπὸ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ

16 Ha valamely férfiúnak magömlése van, mossa meg az egész testét vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
And if a man's seed goes out from him, then all his body will have to be bathed in water and he will be unclean till evening.
καὶ ἄνθρωπος ᾧ ἐὰν ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος καὶ λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

17 És minden ruha, és minden bõr, a melyre a magömlés kihat, mosattassék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig,
And any clothing or skin on which the seed comes is to be washed with water and be unclean till evening.
καὶ πᾶν ἱμάτιον καὶ πᾶν δέρμα ἐφ' ὃ ἐὰν ᾖ ἐπ' αὐτὸ κοίτη σπέρματος καὶ πλυθήσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας

18 És az asszony is, a kivel férfiú hál magömléssel. Mosódjanak meg vízben, és tisztátalanok legyenek estvéig.
And if a man has sex relations with a woman and his seed goes out from him, the two of them will have to be bathed in water and will be unclean till evening.
καὶ γυνή ἐὰν κοιμηθῇ ἀνὴρ μετ' αὐτῆς κοίτην σπέρματος καὶ λούσονται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτοι ἔσονται ἕως ἑσπέρας

19 Mikor asszony lesz magfolyóssá [és] véressé lesz az õ magfolyása a testén, hét napig legyen az õ havi bajában, és valaki illeti azt, tisztátalan legyen estvéig.
And if a woman has a flow of blood from her body, she will have to be kept separate for seven days, and anyone touching her will be unclean till evening.
καὶ γυνή ἥτις ἐὰν ᾖ ῥέουσα αἵματι ἔσται ἡ ῥύσις αὐτῆς ἐν τῷ σώματι αὐτῆς ἑπτὰ ἡμέρας ἔσται ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

20 Mindaz is, a min hál az õ havi bajában, tisztátalan legyen és mindaz is, a min ül, tisztátalan legyen.
And everything on which she has been resting, while she is kept separate, will be unclean, and everything on which she has been seated will be unclean.
καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν κοιτάζηται ἐπ' αὐτὸ ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς ἀκάθαρτον ἔσται καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπικαθίσῃ ἐπ' αὐτό ἀκάθαρτον ἔσται

21 És mindaz, a ki illeti az õ ágyát, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
And anyone touching her bed will have to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
καὶ πᾶς ὃς ἐὰν ἅψηται τῆς κοίτης αὐτῆς πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

22 És mindaz is, a ki illet bármely holmit, a melyen ült, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
And anyone touching anything on which she has been seated will have to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
καὶ πᾶς ὁ ἁπτόμενος παντὸς σκεύους οὗ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτό πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

23 Sõt ha valaki az õ ágyán, vagy a holmikon illet is valamit, a melyeken õ ült, tisztátalan legyen estvéig.
Anyone touching anything on the bed or on the thing on which she has been seated, will be unclean till evening.
ἐὰν δὲ ἐν τῇ κοίτῃ αὐτῆς οὔσης ἢ ἐπὶ τοῦ σκεύους οὗ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτῷ ἐν τῷ ἅπτεσθαι αὐτὸν αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

24 Ha pedig vele hál valaki, és reá ragad arra az õ havi baja: tisztátalan legyen hét napig, és minden ágy is, a melyen fekszik, tisztátalan legyen.
And if any man has sex relations with her so that her blood comes on him, he will be unclean for seven days and every bed on which he has been resting will be unclean.
ἐὰν δὲ κοίτῃ τις κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς καὶ γένηται ἡ ἀκαθαρσία αὐτῆς ἐπ' αὐτῷ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας καὶ πᾶσα κοίτη ἐφ' ᾗ ἂν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται

25 És hogyha sok napig tart az asszonynak az õ vérfolyása a havi bajának idején kivül, vagy ha a folyás a havi bajon túl tart: valameddig az õ tisztátalanságának folyása tart, úgy legyen, mint havi bajának idején, tisztátalan az.

And if a woman has a flow of blood for a long time, not at the time when she generally has it, or if the flow goes on longer than the normal time, she will be unclean while the flow of blood goes on, as she is at other normal times.

καὶ γυνή ἐὰν ῥέῃ ῥύσει αἵματος ἡμέρας πλείους οὐκ ἐν καιρῷ τῆς ἀφέδρου αὐτῆς ἐὰν καὶ ῥέῃ μετὰ τὴν ἄφεδρον αὐτῆς πᾶσαι αἱ ἡμέραι ῥύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς καθάπερ αἱ ἡμέραι τῆς ἀφέδρου ἀκάθαρτος ἔσται

26 Minden ágy, a melyen fekszik az õ folyásának egész ideje alatt, olyan legyen, mint a havi baja idejében lévõ ágya, és minden holmi is, a melyre ráül, tisztátalan legyen, mint az õ havi bajának tisztátalansága alatt.

Every bed on which she has been resting will be unclean, as at the times when she normally has a flow of blood, and everything on which she has been seated will be unclean, in the same way.

καὶ πᾶσαν κοίτην ἐφ' ἣν ἂν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ῥύσεως κατὰ τὴν κοίτην τῆς ἀφέδρου ἔσται αὐτῇ καὶ πᾶν σκεῦος ἐφ' ὃ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτό ἀκάθαρτον ἔσται κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀφέδρου

27 És mindaz is, a ki illeti azokat, tisztátalan lesz, mossa meg azért a ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.

And anyone touching these things will be unclean, and his clothing will have to be washed and his body bathed in water and he will be unclean till evening.

πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

28 Ha pedig megtisztul az õ folyásából: számláljon hét napot, és azután tiszta legyen.

But when her flow of blood is stopped, after seven days she will be clean.

ἐὰν δὲ καθαρισθῇ ἀπὸ τῆς ῥύσεως καὶ ἐξαριθμήσεται αὐτῇ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ μετὰ ταῦτα καθαρισθήσεται

29 A nyolczadik napon pedig vegyen elõ két gerliczét vagy két galambfiat, és vigye el azokat a papnak, a gyülekezet sátorának nyílásához.

And on the eighth day let her get two doves or two young pigeons and take them to the priest to the door of the Tent of meeting,

καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήμψεται αὐτῇ δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν καὶ οἴσει αὐτὰ πρὸς τὸν ἱερέα ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

30 És készítse el a pap az egyiket bûnért való áldozatul, a másikat pedig egészen égõáldozatul; így szerezzen néki engesztelést a pap az Úr elõtt az õ tisztátalanságának folyása miatt.

To be offered by the priest, one for a sin-offering and one for a burned offering; and the priest will take away her sin before the Lord on account of her unclean condition.

καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας καὶ τὴν μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου ἀπὸ ῥύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς

31 Így tartsátok vissza Izráel fiait az õ tisztátalanságuktól, hogy meg ne haljanak az õ tisztátalanságuk miatt, megfertõztetvén az én hajlékomat, a mely közöttök van.

In this way may the children of Israel be made free from all sorts of unclean conditions, so that death may not overtake them when they are unclean and when they make unclean my holy place which is among them.

καὶ εὐλαβεῖς ποιήσετε τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν καὶ οὐκ ἀποθανοῦνται διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῶν ἐν τῷ μιαίνειν αὐτοὺς τὴν σκηνήν μου τὴν ἐν αὐτοῖς

32 Ez a törvénye a magfolyósnak, és annak, a kinek magömlése van, a mi által tisztátalanná lesz;

This is the law for the man who has a flow from his body, or whose seed goes from him so that he is unclean;

οὗτος ὁ νόμος τοῦ γονορρυοῦς καὶ ἐάν τινι ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος ὥστε μιανθῆναι ἐν αὐτῇ

33 És a havi bajban szenvedõnek és a magfolyásban lévõnek, férfinak és asszonynak, és annak a férfiúnak a ki tisztátalan asszonynyal hál.

And for her who has a flow of blood, and for any man or woman who has an unclean flow, and for him who has sex relations with a woman when she is unclean.

καὶ τῇ αἱμορροούσῃ ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς καὶ ὁ γονορρυὴς ἐν τῇ ῥύσει αὐτοῦ τῷ ἄρσενι ἢ τῇ θηλείᾳ καὶ τῷ ἀνδρί ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ ἀποκαθημένης

1 És szóla az Úr Mózesnek, az Áron két fiának halála után, a kik akkor haltak meg, a mikor az Úrhoz járultak vala.

And the Lord said to Moses, after the death of the two sons of Aaron when they took in strange fire before the Lord and death overtook them;

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν μετὰ τὸ τελευτῆσαι τοὺς δύο υἱοὺς ααρων ἐν τῷ προσάγειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον ἔναντι κυρίου καὶ ἐτελεύτησαν

2 És monda az Úr Mózesnek: Szólj a te atyádfiának, Áronnak, hogy ne menjen be akármikor a szenthelyre a függönyön belül a fedél elé, a mely a láda felett van, hogy meg ne haljon, mert felhõben jelenek meg a fedél felett.

The Lord said to Moses, Say to Aaron, your brother, that he may not come at all times into the holy place inside the veil, before the cover which is on the ark, for fear that death may overtake him; for I will be seen in the cloud on the cover of the ark.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν λάλησον πρὸς ααρων τὸν ἀδελφόν σου καὶ μὴ εἰσπορευέσθω πᾶσαν ὥραν εἰς τὸ ἅγιον ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος εἰς πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου ὃ ἐστιν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου καὶ οὐκ ἀποθανεῖται ἐν γὰρ νεφέλῃ ὀφθήσομαι ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου

3 Ezzel menjen be Áron a szenthelyre: egy fiatal tulokkal bûnért való áldozatul, és egy kossal égõáldozatul.

Let Aaron come into the holy place in this way: with an ox for a sin-offering and a male sheep for a burned offering.

οὕτως εἰσελεύσεται ααρων εἰς τὸ ἅγιον ἐν μόσχῳ ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας καὶ κριὸν εἰς ὁλοκαύτωμα

4 Gyolcsból készült szent köntöst öltsön magára, és gyolcs lábravaló legyen a testén, gyolcs övvel övezze be magát, és gyolcs süveget tegyen fel; szent ruhák ezek; mossa meg azért a testét vízben, és úgy öltse fel ezeket.

Let him put on the holy linen coat, and the linen trousers on his body, and the linen band round him, and the linen head-dress on his head; for this is holy clothing, and before he puts them on his body is to be washed with water.

καὶ χιτῶνα λινοῦν ἡγιασμένον ἐνδύσεται καὶ περισκελὲς λινοῦν ἔσται ἐπὶ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ καὶ ζώνῃ λινῇ ζώσεται καὶ κίδαριν λινῆν περιθήσεται ἱμάτια ἅγιά ἐστιν καὶ λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐνδύσεται αὐτά

5 Izráel fiainak gyülekezetétõl pedig vegyen át két kecskebakot bûnért való áldozatul, és egy kost egészen égõáldozatul.

And let him take from the children of Israel two he-goats for a sin-offering and one male sheep for a burned offering.

καὶ παρὰ τῆς συναγωγῆς τῶν υἱῶν ισραηλ λήμψεται δύο χιμάρους ἐξ αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας καὶ κριὸν ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα

6 És áldozza meg Áron a bûnért való áldozati tulkot, a mely az övé, és végezzen engesztelést magáért és háza népéért.

And Aaron is to give the ox of the sin-offering for himself, to make himself and his house free from sin.

καὶ προσάξει ααρων τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ

7 Azután vegye elõ a két kecskebakot, és állassa azokat az Úr elé a gyülekezet sátorának nyílásához,

And he is to take the two goats and put them before the Lord at the door of the Tent of meeting.

καὶ λήμψεται τοὺς δύο χιμάρους καὶ στήσει αὐτοὺς ἔναντι κυρίου παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

8 És vessen sorsot Áron a két bakra; egyik sorsot az Úrért, a másik sorsot Azázelért.

And Aaron will make selection from the two goats by the decision of the Lord, one goat for the Lord and one for Azazel.

καὶ ἐπιθήσει ααρων ἐπὶ τοὺς δύο χιμάρους κλῆρον ἕνα τῷ κυρίῳ καὶ κλῆρον ἕνα τῷ ἀποπομπαίῳ

9 És áldozza meg Áron azt a bakot, a melyre az Úrért való sors esett, és készítse el azt bûnért való áldozatul.

And the goat which is marked out for the Lord, let Aaron give for a sin-offering.

καὶ προσάξει ααρων τὸν χίμαρον ἐφ' ὃν ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν ὁ κλῆρος τῷ κυρίῳ καὶ προσοίσει περὶ ἁμαρτίας

10 Azt a bakot pedig, a melyre az Azázelért való sors esett, állassa elevenen az Úr elé, hogy engesztelés legyen általa, [és] hogy elküldje azt Azázelnek a pusztába.

But the goat for Azazel is to be placed living before the Lord, for the taking away of sin, that it may be sent away for Azazel into the waste land.

καὶ τὸν χίμαρον ἐφ' ὃν ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν ὁ κλῆρος τοῦ ἀποπομπαίου στήσει αὐτὸν ζῶντα ἔναντι κυρίου τοῦ ἐξιλάσασθαι ἐπ' αὐτοῦ ὥστε ἀποστεῖλαι αὐτὸν εἰς τὴν ἀποπομπήν ἀφήσει αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον

11 Áron pedig úgy áldozza meg a bûnért való áldozati tulkot, a mely az övé, és úgy szerezzen engesztelést magáért és háza népéért, hogy ölje meg a bûnért való áldozati tulkot, a mely az övé.

And Aaron is to give the ox of the sin-offering for himself and take away sin from himself and his house, and put to death the ox of the sin-offering which is for himself.

καὶ προσάξει ααρων τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τὸν αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μόνον καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ σφάξει τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τὸν αὐτοῦ

12 És vegye tele a tömjénezõt eleven szénnel az oltárról, a mely az Úr elõtt van, és vegye tele a két markát a porrá tört fûszerekbõl való füstölõbõl, és vigye be a függönyön belõl.
And he is to take a vessel full of burning coal from the altar before the Lord and in his hand some sweet perfume crushed small, and take it inside the veil;
καὶ λήμψεται τὸ πυρεῖον πλῆρες ἀνθράκων πυρὸς ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἀπέναντι κυρίου καὶ πλήσει τὰς χεῖρας θυμιάματος συνθέσεως λεπτῆς καὶ εἰσοίσει ἐσώτερον τοῦ κ αταπετάσματος

13 És vesse a füstölõt a tûzre az Úr elõtt, hogy befedje a füstölõ felhõje a fedelet, a mely a bizonyság felett van, hogy meg ne haljon.
And let him put the perfume on the fire before the Lord so that the ark may be covered with a cloud of the smoke of the perfume, in order that death may not overtake him.
καὶ ἐπιθήσει τὸ θυμίαμα ἐπὶ τὸ πῦρ ἔναντι κυρίου καὶ καλύψει ἡ ἀτμὶς τοῦ θυμιάματος τὸ ἱλαστήριον τὸ ἐπὶ τῶν μαρτυρίων καὶ οὐκ ἀποθανεῖται

14 Azután vegyen a tuloknak vérébõl és hintsen újjával a fedél felsõ színére napkelet felé; a fedél elõtt pedig hétszer hintsen újjával a vérbõl.
And let him take some of the blood of the ox, shaking drops of it from his finger on the cover of the ark on the east side, and before it, seven times.
καὶ λήμψεται ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου καὶ ῥανεῖ τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον κατὰ ἀνατολάς κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου ῥανεῖ ἑπτάκις ἀπὸ τοῦ αἵματος τῷ δακτύλῳ

15 És ölje meg a bûnért való áldozati bakot, a mely a népé, és vigye be annak vérét a függönyön belõl, és úgy cselekedjék annak vérével, a mint a tuloknak vérével cselekedett: hintse ugyanis azt a fedélre és a fedél elé.
Then let him put to death the goat of the sin-offering for the people, and take its blood inside the veil and do with it as he did with the blood of the ox, shaking drops of it on and before the cover of the ark.
καὶ σφάξει τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τὸν περὶ τοῦ λαοῦ ἔναντι κυρίου καὶ εἰσοίσει ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος καὶ ποιήσει τὸ αἷμα αὐτοῦ ὃν τρόπον ἐποίησεν τὸ αἷμα τοῦ μόσχου καὶ ῥανεῖ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου

16 Így szerezzen engesztelést a szenthelynek Izráel fiainak tisztátalanságai és vétkei miatt; mindenféle bûnei miatt; így cselekedjék a gyülekezet sátorával is, a mely közöttök van, az õ tisztátalanságaik közepette.
And let him make the holy place free from whatever is unclean among the children of Israel and from their wrongdoing in all their sins; and let him do the same for the Tent of meeting, which has its place among an unclean people.
καὶ ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ ἀπὸ τῶν ἀδικημάτων αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ οὕτω ποιήσει τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου τῇ ἐκτισμένῃ ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν

17 Senki se legyen a gyülekezet sátorában, a mikor bemegy a szenthelybe, hogy engesztelést szerezzen, egészen az õ kijöveteléig; és végezzen engesztelést magáért, házanépéért, és Izráelnek egész gyülekezetéért.
And no man may be in the Tent of meeting from the time when Aaron goes in to take away sin in the holy place till he comes out, having made himself and his house and all the people of Israel free from sin.
καὶ πᾶς ἄνθρωπος οὐκ ἔσται ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου εἰσπορευομένου αὐτοῦ ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ ἕως ἂν ἐξέλθῃ καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ περὶ πάσης συναγωγῆς υἱῶν ισραηλ

18 Azután menjen ki az oltárhoz, a mely az Úr elõtt van, és végezzen engesztelést azért is; vegyen ugyanis a tuloknak vérébõl és a baknak vérébõl, és kenje meg az oltárnak szarvait köröskörül.
And he is to go out to the altar which is before the Lord and make it free from sin; and he is to take some of the blood of the ox and the blood of the goat and put it on the horns of the altar and round it;
καὶ ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ὂν ἀπέναντι κυρίου καὶ ἐξιλάσεται ἐπ' αὐτοῦ καὶ λήμψεται ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ χιμάρου καὶ ἐπιθήσει ἐ πὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ

19 És hintsen arra a vérbõl az õ újjával hétszer; így tegye tisztává, és így szentelje meg azt Izráel fiainak tisztátalanságaitól.
Shaking drops of the blood from his finger on it seven times to make it holy and clean from whatever is unclean among the children of Israel.
καὶ ῥανεῖ ἐπ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ αἵματος τῷ δακτύλῳ ἑπτάκις καὶ καθαριεῖ αὐτὸ καὶ ἁγιάσει αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν ισραηλ

20 Miután pedig elvégezi a szenthelyért, a gyülekezet sátoráért és az oltárért való engesztelést; hozza elõ az élõ bakot.
And when he has done whatever is necessary to make the holy place and the Tent of meeting and the altar free from sin, let him put the living goat before the Lord;
καὶ συντελέσει ἐξιλασκόμενος τὸ ἅγιον καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ περὶ τῶν ἱερέων καθαριεῖ καὶ προσάξει τὸν χίμαρον τὸν ζῶντα

21 És tegye Áron mind a két kezét az élõ baknak fejére, és vallja meg felette Izráel fiainak minden hamisságát és minden vétkét, mindenféle bûneit: és rakja azokat a baknak fejére, azután küldje el az arravaló emberrel a pusztába,

And Aaron, placing his two hands on the head of the living goat, will make a public statement over him of all the evil doings of the children of Israel and all their wrongdoing, in all their sins; and he will put them on the head of the goat and send him away, in the care of a man who will be waiting there, into the waste land.

καὶ ἐπιθήσει ααρων τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου τοῦ ζῶντος καὶ ἐξαγορεύσει ἐπ' αὐτοῦ πάσας τὰς ἀνομίας τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ πάσας τὰς ἀδικίας αὐτῶν κα ὶ πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ ἐπιθήσει αὐτὰς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου τοῦ ζῶντος καὶ ἐξαποστελεῖ ἐν χειρὶ ἀνθρώπου ἑτοίμου εἰς τὴν ἔρημον

22 Hogy vigye el magán a bak minden õ hamisságukat kietlen földre, és hogy bocsássa el a bakot a pusztában.

And the goat will take all their sins into a land cut off from men, and he will send the goat away into the waste land.

καὶ λήμψεται ὁ χίμαρος ἐφ' ἑαυτῷ τὰς ἀδικίας αὐτῶν εἰς γῆν ἄβατον καὶ ἐξαποστελεῖ τὸν χίμαρον εἰς τὴν ἔρημον

23 Azután menjen be Áron a gyülekezet sátorába, és vesse le a gyolcs ruhákat, a melyeket felöltött, mikor bement a szenthelybe, és hagyja ott azokat.

Then let Aaron come into the Tent of meeting and take off the linen clothing which he put on when he went into the holy place, and put them down there;

καὶ εἰσελεύσεται ααρων εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐκδύσεται τὴν στολὴν τὴν λινῆν ἣν ἐνεδεδύκει εἰσπορευομένου αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον καὶ ἀποθήσει αὐτὴν ἐκεῖ

24 És mossa meg a testét vízben szent helyen, és öltse fel a maga ruháit, úgy menjen ki, és készítse el a maga egészen égõáldozatát és a nép egészen égõáldozatát, és végezzen engesztelést magáért és a népért.

And after bathing his body in water in a holy place, he is to put on his clothing and come out and give his burned offering and the burned offering of the people, to take away his sin and the sin of the people.

καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ἐν τόπῳ ἁγίῳ καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἐξελθὼν ποιήσει τὸ ὁλοκάρπωμα αὐτοῦ καὶ τὸ ὁλοκάρπωμα τοῦ λαοῦ καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ λαοῦ ὡς περὶ τῶν ἱερέων

25 A bûnért való áldozat kövérjét pedig füstölögtesse el az oltáron.

And the fat of the sin-offering is to be burned by him on the altar.

καὶ τὸ στέαρ τὸ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

26 Az pedig, a ki elvitte az Azázelnek való bakot, mossa meg ruháit, és a testét is mossa le vízben, és azután menjen be a táborba.

And the man who takes away the goat for Azazel is to have his clothing washed and his body bathed in water and then he may come back to the tent-circle.

καὶ ὁ ἐξαποστέλλων τὸν χίμαρον τὸν διεσταλμένον εἰς ἄφεσιν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν

27 A bûnért való áldozati tulkot pedig, és a bûnért való áldozati bakot, a melyeknek vére engesztelés végett bevitetett a szenthelyre, vigye ki a táboron kivül, és égessék meg azoknak bõrét, húsát és ganéját tûzzel.

And the ox of the sin-offering and the goat of the sin-offering, whose blood was taken in to make the holy place free from sin, are to be taken away outside the tent-circle and their skins and their flesh and their waste are to be burned with fire.

καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας ὧν τὸ αἷμα εἰσηνέχθη ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ ἐξοίσουσιν αὐτὰ ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ κατακαύ σουσιν αὐτὰ ἐν πυρί καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν καὶ τὰ κρέα αὐτῶν καὶ τὴν κόπρον αὐτῶν

28 És a ki elégeti ezeket, mossa meg ruháit, és a testét is mossa le vízben, és azután így menjen be a táborba.

And the man by whom they are burned is to have his clothing washed and his body bathed in water, and then he may come back to the tent-circle.

ὁ δὲ κατακαίων αὐτὰ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν

29 Örökkévaló rendtartás legyen ez nálatok: a hetedik hónapban, a hónapnak tizedikén sanyargassátok meg magatokat és semmi munkát ne végezzetek, se a benszülött, se a közöttetek tartózkodó jövevény.

And let this be an order to you for ever: in the seventh month, on the tenth day, you are to keep yourselves from pleasure and do no sort of work, those who are Israelites by birth and those from other lands who are living among you:

καὶ ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ταπεινώσατε τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε ὁ αὐτόχθων καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκ είμενος ἐν ὑμῖν

30 Mert ezen a napon engesztelés lesz értetek, hogy megtisztítson titeket; minden bûnötöktõl megtisztultok az Úr elõtt.
For on this day your sin will be taken away and you will be clean: you will be made free from all your sins before the Lord.
ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξιλάσεται περὶ ὑμῶν καθαρίσαι ὑμᾶς ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν ἔναντι κυρίου καὶ καθαρισθήσεσθε

31 Szombatok szombatja ez néktek, sanyargassátok meg azért magatokat; örökkévaló rendtartás ez.
It is a special Sabbath for you, and you are to keep yourselves from pleasure; it is an order for ever.
σάββατα σαββάτων ἀνάπαυσις αὕτη ἔσται ὑμῖν καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν νόμιμον αἰώνιον

32 És végezzen engesztelést a pap, a kit felkennek, és a kit az õ tisztére felavatnak, hogy paposkodjék az õ atyja helyett, és öltözködjék a gyolcs ruhákba, a szent ruhákba:
And the man on whose head the holy oil has been put, and who has been marked out to be a priest in his father's place, will do what is necessary to take away sin, and will put on the linen clothing, even the holy robes:
ἐξιλάσεται ὁ ἱερεύς ὃν ἂν χρίσωσιν αὐτὸν καὶ ὃν ἂν τελειώσουσιν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἱερατεύειν μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν τὴν λινῆν στολὴν ἁγίαν

33 És végezzen engesztelést a szentek szentjéért, és a gyülekezet sátoráért, és az oltárért is végezzen engesztelést, sõt a papokért és az egész összegyülekezett népért is engesztelést végezzen.
And he will make the holy place and the Tent of meeting and the altar free from sin; he will take away sin from the priests and from all the people.
καὶ ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον τοῦ ἁγίου καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐξιλάσεται καὶ περὶ τῶν ἱερέων καὶ περὶ πάσης συναγωγῆς ἐξιλάσεται

34 És örökkévaló rendtartás legyen ez nálatok, hogy egyszer egy esztendõben engesztelést végezzenek Izráel fiainak minden bûnéért. És úgy cselekedék, a mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek.
And let this be an order for ever for you, so that the sin of the children of Israel may be taken away once every year. And he did as the Lord gave orders to Moses.
καὶ ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν υἱῶν ισραηλ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ποιηθήσεται καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Szólj Áronnak és az õ fiainak és Izráel minden fiának, és mondd nékik: Ez az a dolog, a mit megparancsolt az Úr, mondván:
Say to Aaron and to his sons and to all the children of Israel: This is the order which the Lord has given.
λάλησον πρὸς ααρων καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο κύριος λέγων

3 Ha valaki Izráel házából ökröt, vagy bárányt, vagy kecskét öl le a táborban, vagy a ki öl a táboron kivül,
If any man of Israel puts to death an ox or a lamb or a goat, in or outside the tent-circle;
ἄνθρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν ισραηλ ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν ὃς ἂν σφάξῃ μόσχον ἢ πρόβατον ἢ αἶγα ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω τῆς παρεμβολῆς

4 És nem viszi azt a gyülekezet sátorának nyílásához, hogy áldozattal járuljon az Úrhoz, az Úrnak hajléka elõtt: vérontásul tulajdoníttassék az annak az embernek; vért ontott, töröltessék ki azért az ilyen ember az õ népe közûl:
And has not taken it to the door of the Tent of meeting, to make an offering to the Lord, before the Lord's House, its blood will be on him, for he has taken life, and he will be cut off from among his people:
καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ ὥστε ποιῆσαι αὐτὸ εἰς ὁλοκαύτωμα ἢ σωτήριον κυρίῳ δεκτὸν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ αὐτὸ ὥστε μὴ προσενέγκαι δῶρον κυρίῳ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς κυρίου καὶ λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ αἷμα αἷμα ἐξέχεεν ἐξολεθρεύθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς

5 Azért hogy vigyék el Izráel fiai az õ véres áldozataikat, a melyeket áldoznak vala a mezõn, vigyék el azokat az Úrnak, a gyülekezet sátorának nyílásához, a paphoz, és áldozzák meg azokat hálaáldozatul az Úrnak.
So that the children of Israel may take to the Lord, to the door of the Tent of meeting and to the priest, the offerings which they have put to death in the open country, and that they may make their peace-offerings to the Lord.
ὅπως ἀναφέρωσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ τὰς θυσίας αὐτῶν ὅσας ἂν αὐτοὶ σφάξουσιν ἐν τοῖς πεδίοις καὶ οἴσουσιν τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὸν ἱερέα καὶ θύσουσιν θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ αὐτά

6 És hintse a pap a vért az Úr oltárára, a mely a gyülekezet sátorának nyílásánál van, a kövérjét pedig füstölögtesse el kedves illatul az Úrnak.
And the priest will put blood on the altar of the Lord at the door of the Tent of meeting, burning the fat for a sweet smell to the Lord.
καὶ προσχεεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ ἀπέναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἀνοίσει τὸ στέαρ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ

7 És ne áldozzák többé véres áldozataikat az ördögöknek, a kikkel õk paráználkodnak. Örökkévaló rendtartás legyen ez nékik nemzetségrõl nemzetségre.
And let them make no more offerings to evil spirits, after which they have gone, turning away from the Lord. Let this be a law to them for ever, through all their generations.
καὶ οὐ θύσουσιν ἔτι τὰς θυσίας αὐτῶν τοῖς ματαίοις οἷς αὐτοὶ ἐκπορνεύουσιν ὀπίσω αὐτῶν νόμιμον αἰώνιον ἔσται ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν

8 Mondjad nékik [ezt] is: Valaki az Izráel házából, vagy a köztök tartózkodó jövevények közül, egészen égõáldozatot áldoz vagy véres áldozatot,
And say to them, If any man of Israel, or any other living among them, makes a burned offering or other offering,
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἄνθρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν ὃς ἂν ποιήσῃ ὁλοκαύτωμα ἢ θυσίαν

9 És nem viszi azt a gyülekezet sátorának nyílásához, hogy elkészítse azt az Úrnak: irtassék ki az ilyen ember az õ népe közül.
And does not take it to the door of the Tent of meeting to make an offering to the Lord, that man will be cut off from among his people.
καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ ποιῆσαι αὐτὸ τῷ κυρίῳ ἐξολεθρευθήσεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ

10 És ha valaki Izráel házából, vagy a köztök tartózkodó jövevények közül valamiféle vért megeszik: kiontom haragomat az ellen, a ki a vért megette, és kiirtom azt az õ népei közül.
And if any man of Israel, or any other living among them, takes any sort of blood for food, my wrath will be turned against that man and he will be cut off from among his people.
καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν ισραηλ ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν ὃς ἂν φάγῃ πᾶν αἷμα καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν τὴν ἔσθουσαν τὸ αἷμα καὶ ἀπολῶ αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς

11 Mert a testnek élete a vérben van, én pedig az oltárra adtam azt néktek, hogy engesztelésül legyen a ti életetekért, mert a vér a benne levõ élet által szerez engesztelést.
For the life of the flesh is in its blood; and I have given it to you on the altar to take away your sin: for it is the blood which makes free from sin because of the life in it.
ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστιν καὶ ἐγὼ δέδωκα αὐτὸ ὑμῖν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν τὸ γὰρ αἷμα αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ψυχῆς ἐξιλάσεται

12 Azért mondtam Izráel fiainak: Egy lélek se egyék vért közületek; a köztetek tartózkodó jövevény se egye meg a vért.
For this reason I have said to the children of Israel, No man among you, or any others living with you, may take blood as food.
διὰ τοῦτο εἴρηκα τοῖς υἱοῖς ισραηλ πᾶσα ψυχὴ ἐξ ὑμῶν οὐ φάγεται αἷμα καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκείμενος ἐν ὑμῖν οὐ φάγεται αἷμα

13 És ha valaki Izráel fiai közül, vagy a köztök tartózkodó jövevények közül vadászásban vadat vagy madarat fog, a mely megehetõ: ontsa ki annak vérét, és fedje be azt földdel.
And any man of Israel, or any other living among them, who gets with his bow any beast or bird used for food, is to see that its blood is covered with earth.
καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν ὃς ἂν θηρεύσῃ θήρευμα θηρίον ἢ πετεινόν ὃ ἔσθεται καὶ ἐκχεεῖ τὸ αἷμα καὶ καλύψει αὐτὸ τῇ γῇ

14 Mert minden testnek élete az õ vére a benne levõ élettel. Azért mondom Izráel fiainak: Semmiféle testnek a vérét meg ne egyétek, mert minden testnek élete az õ vére; valaki megeszi azt, irtassék ki.
For the blood is the life of all flesh: and so I have said to the children of Israel, You may not take any sort of blood as food, and any man who does so will be cut of.
ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστιν καὶ εἶπα τοῖς υἱοῖς ισραηλ αἷμα πάσης σαρκὸς οὐ φάγεσθε ὅτι ἡ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστιν πᾶς ὁ ἔσθων αὐτὸ ἐξολεθρευθήσεται

15 Ha pedig valaki elhullott, vagy [vadtól] megszaggatott állatot eszik, akár benszülött, akár jövevény: mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig, azután tiszta.

And anyone who takes as food anything which has come to a natural end, or anything which has been put to death by beasts, if he is one of you by birth, or of another nation, will have to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening, and then he will be clean.

καὶ πᾶσα ψυχή ἥτις φάγεται θνησιμαῖον ἢ θηριάλωτον ἐν τοῖς αὐτόχθοσιν ἢ ἐν τοῖς προσηλύτοις πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας καὶ καθαρὸς ἔσται

16 Hogyha meg nem mossa ruháit, sem a testét le nem mossa: viselje az õ vétségének terhét.

But if his clothing is not washed and his body bathed, his sin will be on him.

ἐὰν δὲ μὴ πλύνῃ τὰ ἱμάτια καὶ τὸ σῶμα μὴ λούσηται ὕδατι καὶ λήμψεται ἀνόμημα αὐτοῦ

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

And the Lord said to Moses,

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Szólj Izráel fiaihoz, és mondd nékik: Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

Say to the children of Israel, I am the Lord your God.

λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

3 Ne cselekedjetek úgy, a mint Égyiptom földén cselekesznek, a hol laktatok; úgy se cselekedjetek, a mint Kanaán földén cselekesznek, a hová beviszlek titeket; se azoknak rendtartásai szerint ne járjatok.

You may not do those things which were done in the land of Egypt where you were living; and you may not do those things which are done in the land of Canaan where I am taking you, or be guided in your behaviour by their rules.

κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα γῆς αἰγύπτου ἐν ᾗ κατῳκήσατε ἐπ' αὐτῇ οὐ ποιήσετε καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα γῆς χανααν εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ οὐ ποιήσετε καὶ τοῖς νομίμοις α ὐτῶν οὐ πορεύσεσθε

4 Az én végzéseim szerint cselekedjetek, és az én rendeleteimet tartsátok meg, azok szerint járván. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

But you are to be guided by my decisions and keep my rules, and be guided by them: I am the Lord your God.

τὰ κρίματά μου ποιήσετε καὶ τὰ προστάγματά μου φυλάξεσθε πορεύεσθαι ἐν αὐτοῖς ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

5 Tartsátok meg azért az én rendeleteimet és az én végzéseimet, a melyeket ha megcselekszik az ember, él azok által. Én vagyok az Úr.

So keep my rules and my decisions, which, if a man does them, will be life to him: I am the Lord.

καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ πάντα τὰ κρίματά μου καὶ ποιήσετε αὐτά ἃ ποιήσας ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

6 Senki se közelgessen valamely vér szerint való rokonához, hogy felfedje annak szemérmét. Én vagyok az Úr.

You may not have sex connection with anyone who is a near relation: I am the Lord.

ἄνθρωπος ἄνθρωπος πρὸς πάντα οἰκεῖα σαρκὸς αὐτοῦ οὐ προσελεύσεται ἀποκαλύψαι ἀσχημοσύνην ἐγὼ κύριος

7 A te atyádnak szemérmét és a te anyádnak szemérmét fel ne fedd; a te anyád õ, fel ne fedd az õ szemérmét.

You may not have sex relations with your father or your mother: she is your mother, you may not take her.

ἀσχημοσύνην πατρός σου καὶ ἀσχημοσύνην μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις μήτηρ γάρ σού ἐστιν καὶ οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς

8 A te atyád feleségének szemérmét fel ne fedd, a te atyádnak szemérme az.

And you may not have sex relations with your father's wife: she is your father's.

ἀσχημοσύνην γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις ἀσχημοσύνη πατρός σού ἐστιν

9 A te atyád leányának, vagy a te anyád leányának, a te leánytestvérednek szemérmét, akár otthon született, akár kivül született legyen; fel ne fedd szemérmöket.

You may not take your sister, the daughter of your father or of your mother, wherever her birth took place, among you or in another country.

ἀσχημοσύνην τῆς ἀδελφῆς σου ἐκ πατρός σου ἢ ἐκ μητρός σου ἐνδογενοῦς ἢ γεγεννημένης ἔξω οὐκ ἀποκαλύψεις ἀσχημοσύνην αὐτῆς

10 A te fiad leányának szemérmét, vagy a te leányod leányáét, ezeknek szemérmét fel ne fedd, mert a te szemérmeid azok.
You may not have sex relations with your son's daughter or your daughter's daughter, for they are part of yourself;
ἀσχημοσύνην θυγατρὸς υἱοῦ σου ἢ θυγατρὸς θυγατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῶν ὅτι σὴ ἀσχημοσύνη ἐστίν

11 A te atyád felesége leányának szemérmét, a ki a te atyádnak magzatja, leánytestvéred õ, fel ne fedd ennek szemérmét.
Or your father's wife's daughter, the child of your father, for she is your sister.
ἀσχημοσύνην θυγατρὸς γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις ὁμοπατρία ἀδελφή σού ἐστιν οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς

12 A te atyád leánytestvérének szemérmét fel ne fedd, a te atyádnak vér szerint való rokona õ.
You may not have sex connection with your father's sister, for she is your father's near relation.
ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις οἰκεία γὰρ πατρός σού ἐστιν

13 A te anyád leánytestvérének szemérmét fel ne fedd, mert a te anyádnak vér szerint való rokona õ.
You may not have sex connection with your mother's sister, for she is your mother's near relation.
ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις οἰκεία γὰρ μητρός σού ἐστιν

14 A te atyád fiútestvérének szemérmét fel ne fedd, annak feleségéhez ne közelgess, nagynénéd õ.
You may not have sex relations with the wife of your father's brother, for she is of your family;
ἀσχημοσύνην ἀδελφοῦ τοῦ πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ οὐκ εἰσελεύσῃ συγγενὴς γάρ σού ἐστιν

15 A te menyednek szemérmét fel ne fedd; a te fiadnak felesége õ: ne fedd fel az õ szemérmét.
Or with your daughter-in-law, for she is your son's wife, and you may not take her.
ἀσχημοσύνην νύμφης σου οὐκ ἀποκαλύψεις γυνὴ γὰρ υἱοῦ σού ἐστιν οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς

16 A te fiútestvéred feleségének szemérmét fel ne fedd; a te fiútestvérednek szemérme az.
You may not have sex relations with your brother's wife, for she is your brother's.
ἀσχημοσύνην γυναικὸς ἀδελφοῦ σου οὐκ ἀποκαλύψεις ἀσχημοσύνη ἀδελφοῦ σού ἐστιν

17 Valamely asszonynak és az õ leányának szemérmét fel ne fedd; az õ fiának leányát, vagy leányának leányát el ne vedd, hogy annak szemérmét felfedjed; mert vér szerint való rokonok õk; fajtalankodás ez.
You may not take as wife a woman and her daughter, or her son's daughter or her daughter's daughter, for they are of one family: it is an act of shame.
ἀσχημοσύνην γυναικὸς καὶ θυγατρὸς αὐτῆς οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν θυγατέρα τοῦ υἱοῦ αὐτῆς καὶ τὴν θυγατέρα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς οὐ λήμψῃ ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτ ῶν οἰκεῖαι γάρ σού εἰσιν ἀσέβημά ἐστιν

18 De feleségül se végy senkit az õ leánytestvére mellé, hogy ellenkezés ne legyen, ha felfeded õ mellette amannak szemérmét az õ életében.
And you may not take as wife a woman and at the same time her sister, to be in competition with her in her life-time.
γυναῖκα ἐπὶ ἀδελφῇ αὐτῆς οὐ λήμψῃ ἀντίζηλον ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς ἐπ' αὐτῇ ἔτι ζώσης αὐτῆς

19 Asszonyhoz ne közelgess, az õ havi tisztátalansága alatt, hogy felfedjed az õ szemérmét.
And you may not go near a woman or have sex relations with her when she is unclean, at her regular time.
καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν χωρισμῷ ἀκαθαρσίας αὐτῆς οὐ προσελεύσῃ ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς

20 És a te felebarátodnak feleségéhez se add magad közösülésre, hogy azzal magadat megfertõztessed.
And you may not have sex relations with your neighbour's wife, making yourself unclean with her.
καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου οὐ δώσεις κοίτην σπέρματός σου ἐκμιανθῆναι πρὸς αὐτήν

21 A te magzatodból ne adj, hogy oda áldozzák a Moloknak, és meg ne szentségtelenítsd a te Istenednek nevét. Én vagyok az Úr.
And you may not make any of your children go through the fire as an offering to Molech, and you may not put shame on the name of your God: I am the Lord.
καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματός σου οὐ δώσεις λατρεύειν ἄρχοντι καὶ οὐ βεβηλώσεις τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον ἐγὼ κύριος

22 Férfiúval ne hálj úgy, a mint asszonynyal hálnak: útálatosság az.
You may not have sex relations with men, as you do with women: it is a disgusting thing.
καὶ μετὰ ἄρσενος οὐ κοιμηθήσῃ κοίτην γυναικός βδέλυγμα γάρ ἐστιν

23 És semmiféle barommal se közösülj, hogy azzal magadat megfertõztessed, és asszony se álljon meg barom elõtt, hogy meghágja õt; fertelmesség az.
And you may not have sex relations with a beast, making yourself unclean with it; and a woman may not give herself to a beast: it is an unnatural act.
καὶ πρὸς πᾶν τετράπουν οὐ δώσεις τὴν κοίτην σου εἰς σπερματισμὸν ἐκμιανθῆναι πρὸς αὐτό καὶ γυνὴ οὐ στήσεται πρὸς πᾶν τετράπουν βιβασθῆναι μυσερὸν γάρ ἐστιν

24 Egyikkel se fertõztessétek meg magatokat ezek közül; mert mindezekkel ama pogányok fertõztették meg magokat, kiket én kiûzök ti elõletek.
Do not make yourself unclean in any of these ways; for so have those nations whom I am driving out from before you made themselves unclean:
μὴ μιαίνεσθε ἐν πᾶσιν τούτοις ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις ἐμιάνθησαν τὰ ἔθνη ἃ ἐγὼ ἐξαποστέλλω πρὸ προσώπου ὑμῶν

25 És fertõzötté lett az a föld, de meglátogatom azon az õ gonoszságát, mert kiokádja az a föld az õ lakosait.
And the land itself has become unclean; so that I have sent on it the reward of its wrongdoing, and the land itself puts out those who are living in it.
καὶ ἐμιάνθη ἡ γῆ καὶ ἀνταπέδωκα ἀδικίαν αὐτοῖς δι' αὐτήν καὶ προσώχθισεν ἡ γῆ τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπ' αὐτῆς

26 Tartsátok meg azért ti az én rendeléseimet és végzéseimet, és ez útálatosságok közül semmit meg ne cselekedjetek, se a benszülött, se a közöttetek tartózkodó jövevény:
So then keep my rules and my decisions, and do not do any of these disgusting things, those of you who are Israelites by birth, or any others who are living with you:
καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ νόμιμά μου καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ οὐ ποιήσετε ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τούτων ὁ ἐγχώριος καὶ ὁ προσγενόμενος προσήλυτος ἐν ὑμῖν

27 (Mert mindezeket az útálatosságokat megcselekedték annak a földnek lakosai, a mely elõttetek van; és fertelmessé lõn az a föld),
(For all these disgusting things were done by the men of this country who were there before you, and the land has been made unclean by them;)
πάντα γὰρ τὰ βδελύγματα ταῦτα ἐποίησαν οἱ ἄνθρωποι τῆς γῆς οἱ ὄντες πρότεροι ὑμῶν καὶ ἐμιάνθη ἡ γῆ

28 Hogy ki ne okádjon titeket az a föld, ha megfertõztetitek azt, a mint kiokádja azt a népet, a mely elõttetek van.
So that the land may not put you out from it, when you make it unclean, as it put out the nations which were there before you.
καὶ ἵνα μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ ἐν τῷ μιαίνειν ὑμᾶς αὐτήν ὃν τρόπον προσώχθισεν τοῖς ἔθνεσιν τοῖς πρὸ ὑμῶν

29 Mert a ki megcselekszik valamit ez útálatosságokból, mind kiirtatik az így cselekvõ ember az õ népe közül.
For all those who do any of these disgusting things will be cut off from among their people.
ὅτι πᾶς ὃς ἂν ποιήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τούτων ἐξολεθρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ποιοῦσαι ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν

30 Tartsátok meg azért a mit én megtartani rendelek, hogy egyet se kövessetek amaz útálatos szokásokból, a melyeket követtek ti elõttetek, és meg ne fertõztessétek magatokat azokkal. Én, az Úr, vagyok a ti Istenetek.
So then, keep my orders, so that you may not do any of these disgusting things which were done before you, or make yourselves unclean through them: I am the Lord your God.
καὶ φυλάξετε τὰ προστάγματά μου ὅπως μὴ ποιήσητε ἀπὸ πάντων τῶν νομίμων τῶν ἐβδελυγμένων ἃ γέγονεν πρὸ τοῦ ὑμᾶς καὶ οὐ μιανθήσεσθε ἐν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Szólj Izráel fiainak egész gyülekezetéhez, és mondd nékik: Szentek legyetek, mert én az Úr, a ti Istenetek szent vagyok.
Say to all the people of Israel, You are to be holy, for I, the Lord your God, am holy.
λάλησον τῇ συναγωγῇ τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἅγιοι ἔσεσθε ὅτι ἐγὼ ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

3 Az õ anyját és atyját minden ember tisztelje, és az én szombatjaimat megtartsátok. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
Let every man give honour to his mother and to his father and keep my Sabbaths: I am the Lord your God.
ἕκαστος πατέρα αὐτοῦ καὶ μητέρα αὐτοῦ φοβείσθω καὶ τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

4 Ne hajoljatok a bálványokhoz, és ne csináljatok magatoknak öntött isteneket. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
Do not go after false gods, and do not make metal images of gods for yourselves: I am the Lord your God.
οὐκ ἐπακολουθήσετε εἰδώλοις καὶ θεοὺς χωνευτοὺς οὐ ποιήσετε ὑμῖν ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

5 Hogyha hálaadó áldozatot áldoztok az Úrnak, úgy áldozzátok, hogy kedvesen fogadtassatok.
And when you give a peace offering to the Lord, do it in the way which is pleasing to the Lord.
καὶ ἐὰν θύσητε θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ δεκτὴν ὑμῶν θύσετε

6 A ti áldozástok napján és a következõn egyétek meg; a mi pedig harmadnapra marad, égessétek meg tûzben.
Let it be used for food on the same day on which it is offered, or on the day after; and whatever is over on the third day is to be burned with fire.
ᾗ ἂν ἡμέρᾳ θύσητε βρωθήσεται καὶ τῇ αὔριον καὶ ἐὰν καταλειφθῇ ἕως ἡμέρας τρίτης ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται

7 Ha pedig harmadnapra eszik valaki abból, útálatos az, nem lehet kedves.
If any of it is used for food on the third day, it is a disgusting thing and will not be pleasing to the Lord.
ἐὰν δὲ βρώσει βρωθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἄθυτόν ἐστιν οὐ δεχθήσεται

8 És a ki eszi azt, viselje az õ álnokságának terhét; mivelhogy megfertõztette az Úrnak szentségét, irtassék ki az ilyen ember az õ népe közül.
And as for anyone who takes it for food, his sin will be on him, for he has put shame on the holy thing of the Lord: he will be cut off from his people.
ὁ δὲ ἔσθων αὐτὸ ἁμαρτίαν λήμψεται ὅτι τὰ ἅγια κυρίου ἐβεβήλωσεν καὶ ἐξολεθρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ἔσθουσαι ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν

9 Mikor a ti földetek termését learatjátok, ne arasd le egészen a te mezõdnek szélét, és az elhullott gabonafejeket fel ne szedd.
And when you get in the grain from your land, do not let all the grain be cut from the edges of the field, or take up what has been dropped on the earth after the getting in of the grain.
καὶ ἐκθεριζόντων ὑμῶν τὸν θερισμὸν τῆς γῆς ὑμῶν οὐ συντελέσετε τὸν θερισμὸν ὑμῶν τοῦ ἀγροῦ ἐκθερίσαι καὶ τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις

10 Szõlõdet se mezgéreld le, és elhullott szemeit se szedd fel szõlõdnek, a szegénynek és a jövevénynek hagyd meg azokat. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
And do not take all the grapes from your vine-garden, or the fruit dropped on the earth; let the poor man, and the man from another country, have these: I am the Lord your God.
καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου οὐκ ἐπανατρυγήσεις οὐδὲ τοὺς ῥῶγας τοῦ ἀμπελῶνός σου συλλέξεις τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ καταλείψεις αὐτά ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

11 Ne orozzatok, se ne hazudjatok és senki meg ne csalja az õ felebarátját.
Do not take anyone's property or be false in act or word to another.
οὐ κλέψετε οὐ ψεύσεσθε οὐ συκοφαντήσει ἕκαστος τὸν πλησίον

12 És ne esküdjetek hamisan az én nevemre, mert megfertõzteted a te Istenednek nevét. Én vagyok az Úr.
And do not take an oath in my name falsely, putting shame on the name of your God: I am the Lord.
καὶ οὐκ ὀμεῖσθε τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἀδίκῳ καὶ οὐ βεβηλώσετε τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

13 A te felebarátodat ne zsarold, se ki ne rabold. A napszámos bére ne maradjon nálad reggelig.
Do not be cruel to your neighbour or take what is his; do not keep back a servant's payment from him all night till the morning.
οὐκ ἀδικήσεις τὸν πλησίον καὶ οὐχ ἁρπάσεις καὶ οὐ μὴ κοιμηθήσεται ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ παρὰ σοὶ ἕως πρωί

14 Siketet ne szidalmazz, és vak elé gáncsot ne vess; hanem félj a te Istenedtõl. Én vagyok az Úr.
Do not put a curse on those who have no hearing, or put a cause of falling in the way of the blind, but keep the fear of your God before you: I am the Lord.
οὐ κακῶς ἐρεῖς κωφὸν καὶ ἀπέναντι τυφλοῦ οὐ προσθήσεις σκάνδαλον καὶ φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

15 Ne kövessetek el igazságtalanságot az ítéletben; ne nézd a szegénynek személyét, se a hatalmas személyét ne becsüld; igazságosan ítélj a te felebarátodnak.
Do no wrong in your judging: do not give thought to the position of the poor, or honour to the position of the great; but be a judge to your neighbour in righteousness.
οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει οὐ λήμψῃ πρόσωπον πτωχοῦ οὐδὲ θαυμάσεις πρόσωπον δυνάστου ἐν δικαιοσύνῃ κρινεῖς τὸν πλησίον σου

16 Ne járj rágalmazóként a te néped között; ne támadj fel a te felebarátodnak vére ellen. Én vagyok az Úr.
Do not go about saying untrue things among your people, or take away the life of your neighbour by false witness: I am the Lord.
οὐ πορεύσῃ δόλῳ ἐν τῷ ἔθνει σου οὐκ ἐπισυστήσῃ ἐφ' αἷμα τοῦ πλησίον σου ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

17 Ne gyûlöld a te atyádfiát szívedben; fedd meg a te felebarátodat nyilván, hogy ne viseljed az õ bûnének terhét.
Let there be no hate in your heart for your brother; but you may make a protest to your neighbour, so that he may be stopped from doing evil.
οὐ μισήσεις τὸν ἀδελφόν σου τῇ διανοίᾳ σου ἐλεγμῷ ἐλέγξεις τὸν πλησίον σου καὶ οὐ λήμψῃ δι' αὐτὸν ἁμαρτίαν

18 Bosszúálló ne légy, és haragot ne tarts a te néped fiai ellen, hanem szeressed felebarátodat, mint magadat. Én vagyok az Úr.
Do not make attempts to get equal with one who has done you wrong, or keep hard feelings against the children of your people, but have love for your neighbour as for yourself: I am the Lord.
καὶ οὐκ ἐκδικᾶταί σου ἡ χείρ καὶ οὐ μνησικακήσεις τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν ἐγώ εἰμι κύριος

19 Az én rendeléseimet megtartsátok: Barmodat másféle állattal ne párosítsd, szántóföldedbe kétféle magot ne vess, és kétféle szövetû ruha ne legyen rajtad.
Keep my laws. Do not let your cattle have offspring by those of a different sort; do not put mixed seed into your field; do not put on a robe made of two sorts of cloth.
τὸν νόμον μου φυλάξεσθε τὰ κτήνη σου οὐ κατοχεύσεις ἑτεροζύγῳ καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου οὐ κατασπερεῖς διάφορον καὶ ἱμάτιον ἐκ δύο ὑφασμένον κίβδηλον οὐκ ἐπιβαλεῖς σεαυτῷ

20 És ha valaki asszonynyal hál és közösül, és az valamely férfi hatalma alatt lévõ rabnõ, és sem ki nem váltatott, sem szabadon nem bocsáttatott: büntetés érje, de meg ne ölettessenek, mert nem volt szabad az asszony.
If any man has sex relations with a servant-woman who has given her word to be married to a man, and has not been made free for a price or in any other way, the thing will be looked into; but they will not be put to death because she was not a free woman.
καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς κοίτην σπέρματος καὶ αὐτὴ οἰκέτις διαπεφυλαγμένη ἀνθρώπῳ καὶ αὐτὴ λύτροις οὐ λελύτρωται ἢ ἐλευθερία οὐκ ἐδόθη αὐτῇ ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτοῖς οὐκ ἀποθανοῦνται ὅτι οὐκ ἀπηλευθερώθη

21 [A férfiú] pedig vigye el az õ vétkéért való áldozatát az Úrnak a gyülekezet sátorának nyílásához: egy kost vétekért való áldozatul.
Let him take his offering for wrongdoing to the Lord, to the door of the Tent of meeting; let him give a male sheep as an offering for wrongdoing.
καὶ προσάξει τῆς πλημμελείας αὐτοῦ τῷ κυρίῳ παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου κριὸν πλημμελείας

22 És a pap szerezzen néki engesztelést, a vétekért való áldozat kosával az Úr elõtt, az õ bûnéért, a melyet elkövetett, és megbocsáttatik néki az õ bûne, a melyet elkövetett.
And the priest will take away his sin before the Lord with the sheep which is offered for his wrongdoing, and he will have forgiveness for the sin which he has done.
καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ κριῷ τῆς πλημμελείας ἔναντι κυρίου περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτεν καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτεν

23 Mikor pedig bementek arra a földre, és plántáltok ott mindenféle gyümölcstermõ fát, annak gyümölcsét körülmetéletlennek tartsátok, három esztendeig legyen az néktek körülmetéletlen: meg ne egyétek.
And when you have come into the land, and have put in all sorts of fruit-trees, their fruit will be as if they had not had circumcision, and for three years their fruit may not be used for food.
ὅταν δὲ εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν καὶ καταφυτεύσετε πᾶν ξύλον βρώσιμον καὶ περικαθαριεῖτε τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ ὁ καρπὸς αὐτοῦ τρία ἔτη ἔσται ὑμῖν ἀπερικάθαρτος οὐ βρωθήσεται

24 A negyedik esztendõben pedig annak minden gyümölcse szent legyen, hálaáldozatul az Úrnak.
And in the fourth year all the fruit will be holy as a praise-offering to the Lord.
καὶ τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἔσται πᾶς ὁ καρπὸς αὐτοῦ ἅγιος αἰνετὸς τῷ κυρίῳ

25 Csak az ötödik esztendõben egyétek meg annak gyümölcsét, és annak termését magatoknak gyüjtsétek. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
But in the fifth year you may take the fruit and the increase of it for your food: I am the Lord your God.
ἐν δὲ τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ φάγεσθε τὸν καρπόν πρόσθεμα ὑμῖν τὰ γενήματα αὐτοῦ ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

26 Ne egyetek vérrel valót, ne varázsoljatok és ne bûvészkedjetek.
Nothing may be used for food with its blood in it; you may not make use of strange arts, or go in search of signs and wonders.
μὴ ἔσθετε ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ οὐκ οἰωνιεῖσθε οὐδὲ ὀρνιθοσκοπήσεσθε

27 A ti hajatokat kerekdedre ne nyírjátok, a szakállad végét se csúfítsd el.
The ends of the hair round your face and on your chin may not be cut off.
οὐ ποιήσετε σισόην ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐδὲ φθερεῖτε τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος ὑμῶν

28 Testeteket a holt emberért meg ne hasogassátok, se égetéssel magatokat meg ne bélyegezzétek. Én vagyok az Úr.
You may not make cuts in your flesh in respect for the dead, or have marks printed on your bodies: I am the Lord.
καὶ ἐντομίδας ἐπὶ ψυχῇ οὐ ποιήσετε ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ γράμματα στικτὰ οὐ ποιήσετε ἐν ὑμῖν ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

29 A te leányodat meg ne becstelenítsd, paráznaságra adván azt; hogy paráznává ne legyen a föld, és be ne teljék a föld fajtalansággal.
Do not make your daughter common by letting her become a loose woman, for fear that the land may become full of shame.
οὐ βεβηλώσεις τὴν θυγατέρα σου ἐκπορνεῦσαι αὐτήν καὶ οὐκ ἐκπορνεύσει ἡ γῆ καὶ ἡ γῆ πλησθήσεται ἀνομίας

30 Az én szombatjaimat megtartsátok; szenthelyemet tiszteljétek. Én vagyok az Úr.
Keep my Sabbaths and have respect for my holy place: I am the Lord.
τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου φοβηθήσεσθε ἐγώ εἰμι κύριος

31 Ne menjetek ígézõkhöz, és a jövendõmondókat ne tudakozzátok, hogy magatokat azokkal megfertõztessétek. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
Do not go after those who make use of spirits, or wonder-workers; do not go in their ways or become unclean through them: I am the Lord your God.
οὐκ ἐπακολουθήσετε ἐγγαστριμύθοις καὶ τοῖς ἐπαοιδοῖς οὐ προσκολληθήσεσθε ἐκμιανθῆναι ἐν αὐτοῖς ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

32 Az õsz ember elõtt kelj fel, és a vén ember orczáját becsüld meg, és félj a te Istenedtõl. Én vagyok az Úr.
Get up from your seats before the white-haired, and give honour to the old, and let the fear of your God be before you: I am the Lord.
ἀπὸ προσώπου πολιοῦ ἐξαναστήσῃ καὶ τιμήσεις πρόσωπον πρεσβυτέρου καὶ φοβηθήσῃ τὸν θεόν σου ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

33 Hogyha jövevény tartózkodik nálad, a ti földeteken, ne nyomorgassátok õt.
And if a man from another country is living in your land with you, do not make life hard for him;
ἐὰν δέ τις προσέλθῃ προσήλυτος ὑμῖν ἐν τῇ γῇ ὑμῶν οὐ θλίψετε αὐτόν

34 Olyan legyen néktek a jövevény, a ki nálatok tartózkodik, mintha közületek való benszülött volna, és szeressed azt mint magadat, mert jövevények voltatok Égyiptom földén. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
Let him be to you as one of your countrymen and have love for him as for yourself; for you were living in a strange land, in the land of Egypt: I am the Lord your God.
ὡς ὁ αὐτόχθων ἐν ὑμῖν ἔσται ὁ προσήλυτος ὁ προσπορευόμενος πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀγαπήσεις αὐτὸν ὡς σεαυτόν ὅτι προσήλυτοι ἐγενήθητε ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

35 Ne kövessetek el igazságtalanságot az ítéletben, a hosszmértékben, súlymértékben és ürmértékben.
Do not make false decisions in questions of yard-sticks and weights and measures.
οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει ἐν μέτροις καὶ ἐν σταθμίοις καὶ ἐν ζυγοῖς

36 Igaz mérték, igaz font, igaz efa, és igaz hin legyen közöttetek. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek, a ki kihoztalak titeket Égyiptom földébõl.
Have true scales, true weights and measures for all things: I am the Lord your God, who took you out of the land of Egypt;
ζυγὰ δίκαια καὶ στάθμια δίκαια καὶ χοῦς δίκαιος ἔσται ὑμῖν ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου

37 Tartsátok meg azért minden rendelésemet és minden végzésemet, és cselekedjetek azok szerint. Én vagyok az Úr.
You are to keep all my rules and my decisions and do them: I am the Lord.
καὶ φυλάξεσθε πάντα τὸν νόμον μου καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ ποιήσετε αὐτά ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Izráel fiainak pedig mondd meg: Valaki Izráel fiai közül és az Izráelben tartózkodó jövevények közül odaadja az õ magzatát a Moloknak, halállal lakoljon, a földnek népe kövezze agyon kõvel.
Again, say to the children of Israel, If any man of the children of Israel, or any other man living in Israel, gives his offspring to Molech, he is certainly to be put to death: he is to be stoned by the people of the land;
καὶ τοῖς υἱοῖς ισραηλ λαλήσεις ἐάν τις ἀπὸ τῶν υἱῶν ισραηλ ἢ ἀπὸ τῶν προσγεγενημένων προσηλύτων ἐν ισραηλ ὃς ἂν δῷ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντι θανάτῳ θανατούσθω τ ὸ ἔθνος τὸ ἐπὶ τῆς γῆς λιθοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις

3 Én is kiontom haragomat az ilyen emberre, és kiirtom azt az õ népe közül, mivelhogy adott az õ magzatából a Moloknak, hogy megfertõztesse az én szentségemet, és megszentségtelenítse az én szent nevemet.
And my face will be turned against that man, and he will be cut off from his people; because he has given his offspring to Molech, making my holy place unclean, and making my holy name common.
καὶ ἐγὼ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ ἀπολῶ αὐτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ὅτι τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἔδωκεν ἄρχοντι ἵνα μιάνῃ τὰ ἅγιά μου καὶ βεβηλώ σῃ τὸ ὄνομα τῶν ἡγιασμένων μοι

4 Ha pedig a föld népe behúnyja szemeit az ilyen ember elõtt, a mikor az oda adja az õ magzatát a Moloknak, és azt meg nem öli:
And if the people of the land do not take note of that man when he gives his offspring to Molech, and do not put him to death,
ἐὰν δὲ ὑπερόψει ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου ἐν τῷ δοῦναι αὐτὸν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντι τοῦ μὴ ἀποκτεῖναι αὐτό ν

5 Akkor én ontom ki haragomat arra az emberre és annak házanépére, és kiirtom azt és mindazokat, a kik õ utána paráználkodnak, hogy a Molokkal paráználkodjanak, az õ népök közül.
Then my face will be turned against him and his family, and he and all those who do evil with him will be cut off from among their people.
καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ καὶ ἀπολῶ αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς ὁμονοοῦντας αὐτῷ ὥστε ἐκπορνεύειν αὐτὸν εἰς τοὺς ἄρχ οντας ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν

6 A mely ember pedig az ígézõkhöz és a jövendõmondókhoz fordul, hogy azok után paráználkodjék, arra is kiontom haragomat, és kiirtom azt az õ népe közül.
And whoever goes after those who make use of spirits and wonder-workers, doing evil with them, against him will my face be turned, and he will be cut off from among his people.
καὶ ψυχή ἣ ἐὰν ἐπακολουθήσῃ ἐγγαστριμύθοις ἢ ἐπαοιδοῖς ὥστε ἐκπορνεῦσαι ὀπίσω αὐτῶν ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἐκείνην καὶ ἀπολῶ αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐ τῆς

7 Szenteljétek meg azért magatokat, és szentek legyetek, mert én, az Úr, vagyok a ti Istenetek.
So make and keep yourselves holy, for I am the Lord your God.
καὶ ἔσεσθε ἅγιοι ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

8 És tartsátok meg az én rendeléseimet, és cselekedjétek azokat. Én vagyok az Úr, a ti megszentelõtök.
And keep my rules and do them: I am the Lord, who make you holy.
καὶ φυλάξεσθε τὰ προστάγματά μου καὶ ποιήσετε αὐτά ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς

9 Mert valaki szidalmazza az õ atyját vagy anyját, halállal lakoljon; atyját és anyját szidalmazta; vére rajta.
Every man cursing his father or his mother is certainly to be put to death; because of his curse on his father or his mother, his blood will be on him.
ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἂν κακῶς εἴπῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ θανάτῳ θανατούσθω πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ κακῶς εἶπεν ἔνοχος ἔσται

10 Ha valaki más ember feleségével paráználkodik, mivelhogy az õ felebarátjának feleségével paráználkodik: halállal lakoljon a parázna férfi és a parázna nõ.
And if a man has sex relations with another man's wife, even the wife of his neighbour, he and she are certainly to be put to death.
ἄνθρωπος ὃς ἂν μοιχεύσηται γυναῖκα ἀνδρὸς ἢ ὃς ἂν μοιχεύσηται γυναῖκα τοῦ πλησίον θανάτῳ θανατούσθωσαν ὁ μοιχεύων καὶ ἡ μοιχευομένη

11 Ha valaki az õ atyjának feleségével hál, az õ atyjának szemérmét fedi fel: halállal lakoljanak mindketten; vérök rajtok.
And the man who has sex relations with his father's wife has put shame on his father: the two of them are to be put to death; their blood will be on them.
ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀσχημοσύνην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι ἔνοχοί εἰσιν

12 Ha valaki az õ menyével hál, halállal lakoljanak mindketten, fertelmességet követtek el; vérök rajtok.
And if a man has sex relations with his son's wife, the two of them are to be put to death: it is unnatural; their blood will be on them.
καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ νύμφης αὐτοῦ θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι ἠσεβήκασιν γάρ ἔνοχοί εἰσιν

13 És ha valaki férfival hál, úgy a mint asszonynyal hálnak: útálatosságot követtek el mindketten, halállal lakoljanak; vérök rajtok.
And if a man has sex relations with a man, the two of them have done a disgusting thing: let them be put to death; their blood will be on them.
καὶ ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ ἄρσενος κοίτην γυναικός βδέλυγμα ἐποίησαν ἀμφότεροι θανατούσθωσαν ἔνοχοί εἰσιν

14 És ha valaki feleségül vesz valamely asszonyt annak anyjával egybe: fajtalankodás ez; tûzzel égessék meg azt és azokat, hogy ne legyen köztetek fajtalankodás.
And if a man takes as wife a woman and her mother, it is an act of shame; let them be burned with fire, all three of them, so that there may be no shame among you.
ὃς ἐὰν λάβῃ γυναῖκα καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς ἀνόμημά ἐστιν ἐν πυρὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν καὶ αὐτάς καὶ οὐκ ἔσται ἀνομία ἐν ὑμῖν

15 Ha pedig valaki barommal közösül, halállal lakoljon, és a barmot is öljétek meg.
And if a man has sex relations with a beast, let him be put to death, and let the beast be put to destruction.
καὶ ὃς ἂν δῷ κοιτασίαν αὐτοῦ ἐν τετράποδι θανάτῳ θανατούσθω καὶ τὸ τετράπουν ἀποκτενεῖτε

16 Ha valamely asszony akármely baromhoz járul, hogy az meghágja õt: öld meg mind az asszonyt, mind a barmot, halállal lakoljanak; vérök rajtok.
And if a woman goes near a beast and has sex relations with it, you will put an end to the woman and the beast: their blood will be on them.
καὶ γυνή ἥτις προσελεύσεται πρὸς πᾶν κτῆνος βιβασθῆναι αὐτὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀποκτενεῖτε τὴν γυναῖκα καὶ τὸ κτῆνος θανάτῳ θανατούσθωσαν ἔνοχοί εἰσιν

17 És ha valaki feleségül veszi az õ leánytestvérét, atyjának leányát, vagy anyjának leányát, és meglátja annak szemérmét, és az is meglátja az õ szemérmét: gyalázatosság ez; azért irtassanak ki népök fiainak láttára, az õ leánytestvérének szemérmét fedte fel: viselje gonoszságának terhét.
And if a man takes his sister, daughter of his father or his mother, and has sex relations with her and she with him, it is an act of shame: they are to be cut off before the children of their people; he has had sex relations with his sister, and his sin will be on him.
ὃς ἐὰν λάβῃ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ἐκ πατρὸς αὐτοῦ ἢ ἐκ μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς καὶ αὕτη ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ ὄνειδός ἐστιν ἐξολεθρευθήσονται ἐν ὠπιον υἱῶν γένους αὐτῶν ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν ἁμαρτίαν κομιοῦνται

18 És ha valaki havi bajos asszonynyal hál, és felfedi annak szemérmét, [és] forrását feltakarja, és az asszony is felfedi az õ vérének forrását: mindketten irtassanak ki az õ népökbõl.
And if a man has sex relations with a woman at the time when she is unwell, he has seen her fountain and she has let the fountain of her blood be uncovered, and the two of them are to be cut off from among their people.
καὶ ἀνήρ ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς ἀποκαθημένης καὶ ἀποκαλύψῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς τὴν πηγὴν αὐτῆς ἀπεκάλυψεν καὶ αὕτη ἀπεκάλυψεν τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος αὐτῆ ς ἐξολεθρευθήσονται ἀμφότεροι ἐκ τοῦ γένους αὐτῶν

19 A te anyád leánytestvérének, vagy az atyád leánytestvérének szemérmét se fedd fel; mivelhogy az õ vérrokonát takarja ki: viseljék gonoszságuk terhét.
And you may not have sex connection with your mother's sister or your father's sister, for they are his near relations: their sin will be on them.
καὶ ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς πατρός σου καὶ ἀδελφῆς μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν γὰρ οἰκειότητα ἀπεκάλυψεν ἁμαρτίαν ἀποίσονται

20 És ha valaki az õ nagynénjével hál, az õ nagybátyjának szemérmét fedte fel: viseljék gonoszságuk terhét, magtalanul haljanak meg.
And if a man has sex relations with the wife of his father's brother, he has put shame on his father's brother: their sin will be on them; till the day of their death they will have no children.
ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ τῆς συγγενοῦς αὐτοῦ ἀσχημοσύνην τῆς συγγενείας αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται

21 Ha pedig elveszi valaki az õ fiútestvérének feleségét: vérfertõzés az; az õ fiútestvérének szemérmét fedte fel; magtalanok legyenek.
And if a man takes his brother's wife, it is an unclean act; he has put shame on his brother; they will have no children.
ὃς ἂν λάβῃ τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἀκαθαρσία ἐστίν ἀσχημοσύνην τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται

22 Tartsátok meg minden rendelésemet és minden végzésemet, és azokat cselekedjétek, hogy ki ne okádjon titeket az a föld, a melybe én viszlek be titeket, hogy ott lakjatok.
So then, keep my rules and my decisions and do them, so that the land which I am giving you as your resting-place may not violently send you out again.
καὶ φυλάξασθε πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ τὰ κρίματά μου καὶ ποιήσετε αὐτά καὶ οὐ μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ κατοικεῖν ἐπ' αὐτῆς

23 És ne járjatok annak a népnek rendtartási szerint, a melyet kiûzök én elõletek. Mivelhogy mindezeket cselekedték, azért megútáltam õket.
And do not keep the rules of the nations which I am driving out before you; for they did all these things, and for that reason my soul was turned against them.
καὶ οὐχὶ πορεύεσθε τοῖς νομίμοις τῶν ἐθνῶν οὓς ἐξαποστέλλω ἀφ' ὑμῶν ὅτι ταῦτα πάντα ἐποίησαν καὶ ἐβδελυξάμην αὐτούς

24 Néktek pedig mondom: Ti örökölni fogjátok az õ földüket, mert én néktek adom azt örökségül, azt a tejjel és mézzel folyó földet. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek, a ki kiválasztottalak titeket a népek közül.
But I have said to you, You will take their land and I will give it to you for your heritage, a land flowing with milk and honey: I am the Lord your God who have made you separate from all other peoples.
καὶ εἶπα ὑμῖν ὑμεῖς κληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν κτήσει γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὃς διώρισα ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν

25 Tegyetek különbséget azért a tiszta és tisztátalan barmok között, a tiszta és tisztátalan szárnyas állatok között, és ne fertõztessétek meg magatokat barommal vagy szárnyas állattal, sem semmiféle földön csúszó állattal, a melyeket megkülönböztettem elõttetek, mint tisztátalanokat.
So then, make division between the clean beast and the unclean, and between the clean bird and the unclean: do not make yourselves disgusting by any beast or bird or anything which goes flat on the earth, which has been marked by me as unclean for you.
καὶ ἀφοριεῖτε αὐτοὺς ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων καὶ ἀνὰ μέσον τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν καὶ τῶν ἀκαθάρτων καὶ οὐ βδελύξετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν τοῖς κτήνεσιν καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς ἃ ἐγὼ ἀφώρισα ὑμῖν ἐν ἀκαθαρσίᾳ

26 És legyetek nékem szentek, mert én, az Úr, szent vagyok, a ki kiválasztottalak titeket a népek közül, hogy enyéim legyetek.
And you are to be holy to me; for I the Lord am holy and have made you separate from the nations, so that you may be my people.
καὶ ἔσεσθέ μοι ἅγιοι ὅτι ἐγὼ ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἀφορίσας ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν εἶναι ἐμοί

27 És akár férfi, akár asszony, hogyha ígézõ vagy jövendõmondó lesz közöttök, halállal lakoljanak; kõvel kövezzétek azokat agyon; vérök rajtok.
Any man or woman who makes use of spirits, or who is a wonder-worker, is to be put to death: they are to be stoned with stones: their blood will be on them.
καὶ ἀνὴρ ἢ γυνή ὃς ἂν γένηται αὐτῶν ἐγγαστρίμυθος ἢ ἐπαοιδός θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι λίθοις λιθοβολήσατε αὐτούς ἔνοχοί εἰσιν

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek: Szólj a papoknak, Áron fiainak, és mondd meg nékik: [Senki közülök] meg ne fertõztesse magát halottal az õ népe között;
And the Lord said to Moses, Say to the priests, the sons of Aaron, Let no man make himself unclean for the dead among his people;
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων εἰπὸν τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς υἱοῖς ααρων καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἐν ταῖς ψυχαῖς οὐ μιανθήσονται ἐν τῷ ἔθνει αὐτῶν

2 Hanem ha a hozzá legközelebb álló vérrokonával: anyjával, atyjával, fiával, leányával és fiútestvérével,
But only for his near relations, for his mother or his father, his son or his daughter, and his brother;
ἀλλ' ἢ ἐν τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγιστα αὐτῶν ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ καὶ υἱοῖς καὶ θυγατράσιν ἐπ' ἀδελφῷ

3 Vagy a hozzá legközelebb álló hajadon leánytestvérével, a ki még nem ment férjhez: ezt megérintheti.
And for his sister, a virgin, for she is his near relation and has had no husband, he may make himself unclean.
καὶ ἐπ' ἀδελφῇ παρθένῳ τῇ ἐγγιζούσῃ αὐτῷ τῇ μὴ ἐκδεδομένῃ ἀνδρί ἐπὶ τούτοις μιανθήσεται

4 Mint fõ-ember ne fertõztesse meg magát az õ népe között, hogy szentségtelenné ne legyen.
But let him, being a chief among his people, not make himself unclean in such a way as to put shame on himself.
οὐ μιανθήσεται ἐξάπινα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ εἰς βεβήλωσιν αὐτοῦ

5 Ne nyírjanak kopaszságot a fejükön, szakálluk szélét le ne messék, és a testükbe vágásokat ne vágjanak.
They are not to have their hair cut off for the dead, or the hair on their chins cut short, or make cuts in their flesh.
καὶ φαλάκρωμα οὐ ξυρηθήσεσθε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ νεκρῷ καὶ τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος οὐ ξυρήσονται καὶ ἐπὶ τὰς σάρκας αὐτῶν οὐ κατατεμοῦσιν ἐντομίδας

6 Szentek legyenek Istenöknek, és az õ Istenöknek nevét meg ne szentségtelenítsék, mert az Úrnak tûzáldozatait, Istenöknek kenyerét õk áldozzák; azért szentek legyenek.
Let them be holy to their God and not make the name of their God common; for the fire offerings of the Lord and the bread of their God are offered by them, and they are to be holy.
ἅγιοι ἔσονται τῷ θεῷ αὐτῶν καὶ οὐ βεβηλώσουσιν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν τὰς γὰρ θυσίας κυρίου δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτῶν αὐτοὶ προσφέρουσιν καὶ ἔσονται ἅγιοι

7 Parázna és megszeplõsített asszonyt el ne vegyenek, se olyan asszonyt, a ki elûzetett az õ férjétõl, el ne vegyenek; mert a [pap] az õ Istenének van szentelve.
They may not take as wife a loose or common woman, or one who has been put away by her husband: for the priest is holy to his God.
γυναῖκα πόρνην καὶ βεβηλωμένην οὐ λήμψονται καὶ γυναῖκα ἐκβεβλημένην ἀπὸ ἀνδρὸς αὐτῆς ἅγιός ἐστιν τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ

8 Te is szentnek tartsad õt, mert Istenednek kenyerét õ áldozza: szent legyen azért elõtted, mert szent vagyok én, az Úr, a ti megszentelõtök.
And he is to be holy in your eyes, for by him the bread of your God is offered; he is to be holy in your eyes, for I the Lord, who make you holy, am holy.
καὶ ἁγιάσει αὐτόν τὰ δῶρα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν οὗτος προσφέρει ἅγιος ἔσται ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς

9 Hogyha valamely papnak leánya vetemedik paráznaságra, megszentségteleníti az õ atyját, azért tûzzel égettessék meg.
And if the daughter of a priest makes herself common and by her loose behaviour puts shame on her father, let her be burned with fire.
καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν βεβηλωθῇ τοῦ ἐκπορνεῦσαι τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτῆς αὐτὴ βεβηλοῖ ἐπὶ πυρὸς κατακαυθήσεται

10 A ki pedig fõpap az õ attyafiai között, a kinek fejére töltötték a kenetnek olaját, és a kit felavattak az õ szolgálatára, hogy a szent ruhákba felöltözzék: fejét meg ne meztelenítse, se ruháit meg ne szaggassa,
And he who is the chief priest among his brothers, on whose head the holy oil has been put, who is marked out to put on the holy robes, may not let his hair go loose or have his clothing out of order as a sign of sorrow.
καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τοῦ ἐπικεχυμένου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐλαίου τοῦ χριστοῦ καὶ τετελειωμένου ἐνδύσασθαι τὰ ἱμάτια τὴν κεφαλὴν οὐκ ἀποκιδαρώσει καὶ τὰ ἱμάτια οὐ διαρρήξει

11 És semmiféle holttesthez be ne menjen: atyjával és anyjával se fertõztesse meg magát.
He may not go near any dead body or make himself unclean for his father or his mother;
καὶ ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰσελεύσεται ἐπὶ πατρὶ αὐτοῦ οὐδὲ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ οὐ μιανθήσεται

12 És a szenthelybõl ki ne menjen, hogy az õ Istenének szenthelyét meg ne szentségtelenítse, mert korona, az õ Istenének kenet-olaja van õ rajta. Én vagyok az Úr.
He may not go out of the holy place or make the holy place of his God common; for the crown of the holy oil of his God is on him: I am the Lord.
καὶ ἐκ τῶν ἁγίων οὐκ ἐξελεύσεται καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ ἡγιασμένον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ὅτι τὸ ἅγιον ἔλαιον τὸ χριστὸν τοῦ θεοῦ ἐπ' αὐτῷ ἐγὼ κύριος

13 Hajadont vegyen feleségül.
And let him take as his wife one who has not had relations with a man.
οὗτος γυναῖκα παρθένον ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ λήμψεται

14 Özvegyet, elûzöttet, megszeplõsítettet, paráznát: ilyeneket el ne vegyen, hanem hajadont vegyen feleségül az õ népe közül,
A widow, or one whose husband has put her away, or a common woman of loose behaviour, may not be the wife of a priest; but let him take a virgin from among his people.
χήραν δὲ καὶ ἐκβεβλημένην καὶ βεβηλωμένην καὶ πόρνην ταύτας οὐ λήμψεται ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ λήμψεται γυναῖκα

15 Hogy meg ne fertõztesse az õ magzatát az õ népe között; mert én, az Úr vagyok az õ megszentelõje.
And he may not make his seed unclean among his people, for I the Lord have made him holy.
καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτόν

16 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

17 Szólj Áronnak, mondván: Ha lesz valaki a te magod közül, az õ nemzetségökben, a kiben fogyatkozás leend, ne áldozza áldozatul az õ Istenének kenyerét.
Say to Aaron, If a man of your family, in any generation, is damaged in body, let him not come near to make the offering of the bread of his God.
εἰπὸν ααρων ἄνθρωπος ἐκ τοῦ γένους σου εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν τίνι ἐὰν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος οὐ προσελεύσεται προσφέρειν τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ

18 Mert senki sem áldozhat, a kiben fogyatkozás van: vagy vak, vagy sánta vagy csonka orrú, vagy hosszú tagú.
For any man whose body is damaged may not come near: one who is blind, or has not the use of his legs, or one who has a broken nose or any unnatural growth,
πᾶς ἄνθρωπος ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος οὐ προσελεύσεται ἄνθρωπος χωλὸς ἢ τυφλὸς ἢ κολοβόρριν ἢ ὠτότμητος

19 Sem az, a ki törött lábú vagy törött kezû,
Or a man with broken feet or hands,
ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ σύντριμμα χειρὸς ἢ σύντριμμα ποδός

20 Vagy púpos, vagy törpe, vagy szemfájós, vagy viszketeges, vagy sömörgös, vagy a ki megszakadott.
Or one whose back is bent, or one who is unnaturally small, or one who has a damaged eye, or whose skin is diseased, or whose sex parts are damaged;
ἢ κυρτὸς ἢ ἔφηλος ἢ πτίλος τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ ψώρα ἀγρία ἢ λιχήν ἢ μόνορχις

21 Senki, a kiben fogyatkozás van, elõ ne álljon Áronnak, a papnak fiai közül, hogy tûzáldozatot vigyen fel az Úrnak; fogyatkozás van õ benne, ne álljon elõ, hogy megáldozza az õ Istenének kenyerét.
No man of the offspring of Aaron whose body is damaged in any way may come near to give the fire offerings of the Lord: he is damaged, he may not come near to make the offerings.
πᾶς ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος ἐκ τοῦ σπέρματος ααρων τοῦ ἱερέως οὐκ ἐγγιεῖ τοῦ προσενεγκεῖν τὰς θυσίας τῷ θεῷ σου ὅτι μῶμος ἐν αὐτῷ τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ οὐ προσελεύσεται προσενεγκεῖν

22 Az õ Istenének kenyerébõl, a legszentségesebbikbõl és a szentségesbõl ehetik.
He may take of the bread of God, the holy and the most holy;
τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων φάγεται

23 Csak a függönyhöz be ne menjen, és az oltárhoz ne közelítsen, mert fogyatkozás van õ benne, hogy meg ne fertõztesse az én szenthelyemet. Én vagyok az Úr, az õ megszentelõjök.
But he may not go inside the veil or come near the altar, because he is damaged; and he may not make my holy places common; for I the Lord have made them holy.
πλὴν πρὸς τὸ καταπέτασμα οὐ προσελεύσεται καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον οὐκ ἐγγιεῖ ὅτι μῶμον ἔχει καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς

24 És elmondá Mózes Áronnak, és az õ fiainak, és Izráelnek minden fiainak.
These are the words which Moses said to Aaron and to his sons and to all the children of Israel.
καὶ ἐλάλησεν μωυσῆς πρὸς ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς ισραηλ

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Szólj Áronnak és az õ fiainak, hogy tartóztassák meg magokat Izráel fiainak szent adományaitól, hogy meg ne fertõztessék az én szent nevemet azokkal, a miket nékem szentelnek. Én vagyok az Úr.
Give orders to Aaron and to his sons to keep themselves separate from the holy things of the children of Israel which they give to me, and not to make my holy name common: I am the Lord,
εἰπὸν ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ προσεχέτωσαν ἀπὸ τῶν ἁγίων τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ οὐ βεβηλώσουσιν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου ὅσα αὐτοὶ ἁγιάζουσίν μοι ἐγὼ κύριος

3 Mondd meg nékik: Ha valaki a ti nemzetségetekbõl, a ti összes magzataitok közül hozzájárul a szent dolgokhoz, a melyeket Izráel fiai szentelnek az Úrnak, mikor rajta van az õ tisztátalansága: az ilyen ember irtassék ki én elõlem. Én vagyok az Úr.
Say to them, If any man of all your seed through all your generations, being unclean, comes near the holy things which the children of Israel make holy to the Lord, he will be cut off from before me: I am the Lord.
εἰπὸν αὐτοῖς εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν προσέλθῃ ἀπὸ παντὸς τοῦ σπέρματος ὑμῶν πρὸς τὰ ἅγια ὅσα ἂν ἁγιάζωσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ τῷ κυρίῳ καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπ' ἐμοῦ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

4 Ha valaki az Áron fiai közül poklos, vagy magfolyós, a szent dolgokból ne egyék, míg meg nem tisztul. A ki pedig valamely halott által megfertõzöttet illet, vagy valakit, a kinek magömlése van,
No man of the seed of Aaron who is a leper, or who has a flow from his body, may take of the holy food till he is clean. And any man touching anything which is unclean because of the dead, or any man whose seed goes from him;
καὶ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος ααρων τοῦ ἱερέως καὶ οὗτος λεπρᾷ ἢ γονορρυής τῶν ἁγίων οὐκ ἔδεται ἕως ἂν καθαρισθῇ καὶ ὁ ἁπτόμενος πάσης ἀκαθαρσίας ψυχῆς ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἂν ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος

5 Vagy ha valaki valamely férget illet, a mely által tisztátalanná lesz, vagy embert, a kitõl tisztátalanná lesz annak valamilyen tisztátalanságához képest:
Or anyone touching any unclean thing which goes flat on the earth, or someone by whom he may be made unclean in any way whatever;
ἢ ὅστις ἂν ἅψηται παντὸς ἑρπετοῦ ἀκαθάρτου ὃ μιανεῖ αὐτόν ἢ ἐπ' ἀνθρώπῳ ἐν ᾧ μιανεῖ αὐτὸν κατὰ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ

6 Az ilyen ember, a ki effélét illet, tisztátalan legyen estvéig, és a szent dolgokból ne egyék, hanem ha megmosta a testét vízzel;
Any person touching any such unclean thing will be unclean till evening, and may not take of the holy food till his flesh has been bathed in water;
ψυχή ἥτις ἂν ἅψηται αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας οὐκ ἔδεται ἀπὸ τῶν ἁγίων ἐὰν μὴ λούσηται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι

7 De mikor lemegy a nap, tiszta lesz, és azután ehetik a szent dolgokból, mert az õ eledele az.
And when the sun has gone down he will be clean; and after that he may take part in the holy food, because it is his bread.
καὶ δύῃ ὁ ἥλιος καὶ καθαρὸς ἔσται καὶ τότε φάγεται τῶν ἁγίων ὅτι ἄρτος ἐστὶν αὐτοῦ

8 Elhullott vagy széttépett állatot ne egyék, hogy tisztátalanná ne legyen általa. Én vagyok az Úr.
That which comes to a natural death, or is attacked by beasts, he may not take as food, for it will make him unclean: I am the Lord.
θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ φάγεται μιανθῆναι αὐτὸν ἐν αὐτοῖς ἐγὼ κύριος

9 Az én rendelésemet pedig megtartsák, hogy bûnbe ne essenek miatta, és meg ne haljanak a miatt, hogy megrontották azt. Én vagyok az Úr, az õ megszentelõjök.
So then, let them keep what I have put into their care, for fear that sin may come on them because of it, so causing their death because they have made it common: I am the Lord, who make them holy.
καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματά μου ἵνα μὴ λάβωσιν δι' αὐτὰ ἁμαρτίαν καὶ ἀποθάνωσιν δι' αὐτά ἐὰν βεβηλώσωσιν αὐτά ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ἁγιάζων αὐτούς

10 Idegen ember ne egyék szenteltet, a papnak zsellére és bérese se egyék szenteltet.
No outside person may take of the holy food, or one living as a guest in the priest's house, or a servant working for payment.
καὶ πᾶς ἀλλογενὴς οὐ φάγεται ἅγια πάροικος ἱερέως ἢ μισθωτὸς οὐ φάγεται ἅγια

11 De ha megvásárol valakit a pap a maga pénzén, az ehetik abból, és a ki házánál született: ezek ehetnek az õ eledelébõl.
But any person for whom the priest has given money, to make him his, may take of it with him; and those who come to birth in his house may take of his bread.
ἐὰν δὲ ἱερεὺς κτήσηται ψυχὴν ἔγκτητον ἀργυρίου οὗτος φάγεται ἐκ τῶν ἄρτων αὐτοῦ καὶ οἱ οἰκογενεῖς αὐτοῦ καὶ οὗτοι φάγονται τῶν ἄρτων αὐτοῦ

12 De a pap leánya, ha idegennek lesz [a felesége,] nem ehetik a szent áldozatból.
And if the daughter of a priest is married to an outside person she may not take of the holy things which are lifted up as offerings.
καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἀλλογενεῖ αὐτὴ τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων οὐ φάγεται

13 Ha azonban a pap leánya özvegygyé lesz vagy elválik, de magzata nincsen, és visszatér az õ atyjának házához, mint leánykorában: akkor ehetik az õ atyjának eledelébõl; de idegen nem ehetik abból.

But if a priest's daughter is a widow, or parted from her husband, and has no child, and has come back to her father's house as when she was a girl, she may take of her father's bread; but no outside person may do so.

καὶ θυγάτηρ ἱερέως ἐὰν γένηται χήρα ἢ ἐκβεβλημένη σπέρμα δὲ μὴ ἦν αὐτῇ ἐπαναστρέψει ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν κατὰ τὴν νεότητα αὐτῆς ἀπὸ τῶν ἄρτων τοῦ πατρὸς αὐτῆ ς φάγεται καὶ πᾶς ἀλλογενὴς οὐ φάγεται ἀπ' αὐτῶν

14 Ha pedig tévedésbõl eszik valaki szenteltet, tegye ahhoz annak ötödrészét; így adja meg a papnak a szenteltet.

And if a man takes the holy food in error, he will have to give the holy thing back to the priest, with the addition of a fifth part.

καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν φάγῃ ἅγια κατὰ ἄγνοιαν καὶ προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸ καὶ δώσει τῷ ἱερεῖ τὸ ἅγιον

15 És meg ne fertõztessék Izráel fiainak szent dolgait, a melyeket áldoznak az Úrnak,

And they may not make common the holy things which the children of Israel give to the Lord,

καὶ οὐ βεβηλώσουσιν τὰ ἅγια τῶν υἱῶν ισραηλ ἃ αὐτοὶ ἀφαιροῦσιν τῷ κυρίῳ

16 Hogy vétkes hamisággal ne terheljék magokat, ha esznek azoknak szent dolgaiból; mert én vagyok az Úr, az õ megszentelõjök.

So causing sin to come on them when they take their holy things for food: I am the Lord who make them holy.

καὶ ἐπάξουσιν ἐφ' ἑαυτοὺς ἀνομίαν πλημμελείας ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς τὰ ἅγια αὐτῶν ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς

17 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

And the Lord said to Moses,

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

18 Szólj Áronnak és az õ fiainak és Izráel minden fiának, és mondd meg nékik: ha valaki Izráel házából, és az Izráelben levõ jövevények közül felviszi a maga áldozatát, akár fogadásból akár szabad akaratból, a miket felvisznek az Úrnak egészen égõáldozatul,

Say to Aaron and to his sons and to all the children of Israel, If any man of the children of Israel, or of another nation living in Israel, makes an offering, given because of an oath or freely given to the Lord for a burned offering;

λάλησον ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ πάσῃ συναγωγῇ ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν υἱῶν ισραηλ ἢ τῶν υἱῶν τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμέν ων πρὸς αὐτοὺς ἐν ισραηλ ὃς ἂν προσενέγκῃ τὰ δῶρα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν ὁμολογίαν αὐτῶν ἢ κατὰ πᾶσαν αἵρεσιν αὐτῶν ὅσα ἂν προσενέγκωσιν τῷ θεῷ εἰς ὁλοκαύτωμα

19 Hogy kedvesen fogadtassanak: épek és hímek legyenek, akár tulkok, akár bárányok, akár kecskék.

So that it may be pleasing to the Lord, let him give a male, without any mark, from among the oxen or the sheep or the goats.

δεκτὰ ὑμῖν ἄμωμα ἄρσενα ἐκ τῶν βουκολίων καὶ ἐκ τῶν προβάτων καὶ ἐκ τῶν αἰγῶν

20 A miben pedig fogyatkozás van, abból semmit se áldozzatok, mert nem lesz kedvessé ti érettetek.

But anything which has a mark you may not give; it will not make you pleasing to the Lord.

πάντα ὅσα ἂν ἔχῃ μῶμον ἐν αὐτῷ οὐ προσάξουσιν κυρίῳ διότι οὐ δεκτὸν ἔσται ὑμῖν

21 És ha valaki hálaáldozattal áldozik az Úrnak, akár fogadásának teljesítésére, akár szabad akaratból, akár tulokfélébõl, akár juhfélébõl: ép legyen, hogy kedves legyen; semmi fogyatkozás ne legyen abban.

And whoever makes a peace-offering to the Lord, in payment of an oath or as a free offering, from the herd or the flock, if it is to be pleasing to the Lord, let it be free from any mark or damage.

καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν προσενέγκῃ θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ διαστείλας εὐχὴν κατὰ αἵρεσιν ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν ἐκ τῶν βουκολίων ἢ ἐκ τῶν προβάτων ἄμωμον ἔσται εἰς δεκ τόν πᾶς μῶμος οὐκ ἔσται ἐν αὐτῷ

22 Vakot, vagy rokkantat, vagy csonkát, vagy fekélyest, vagy viszketegest, vagy varast, ilyeneket ne áldozzatok az Úrnak, és tûzáldozatul ne tegyetek ezekbõl az oltárra az Úrnak.

Anything blind or broken or damaged or having any disease or any mark on it may not be offered to the Lord; you may not make an offering of it by fire on the altar to the Lord.

τυφλὸν ἢ συντετριμμένον ἢ γλωσσότμητον ἢ μυρμηκιῶντα ἢ ψωραγριῶντα ἢ λιχῆνας ἔχοντα οὐ προσάξουσιν ταῦτα τῷ κυρίῳ καὶ εἰς κάρπωσιν οὐ δώσετε ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ τὸ θυ σιαστήριον τῷ κυρίῳ

23 Hosszú, vagy kurta tagú ökröt, vagy bárányt szabad akaratból való áldozatul vihetsz ugyan, de fogadási áldozatul nem lesz kedves.
An ox or a lamb which has more or less than its natural parts, may be given as a free offering; but it will not be taken in payment of an oath.
καὶ μόσχον ἢ πρόβατον ὠτότμητον ἢ κολοβόκερκον σφάγια ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῷ εἰς δὲ εὐχήν σου οὐ δεχθήσεται

24 Szétnyomott, összezúzott, megszakadt, vagy kimetszett heréjût se áldozzatok az Úrnak. Se a ti földeteken ne cselekedjétek ezt,
An animal which has its sex parts damaged or crushed or broken or cut, may not be offered to the Lord; such a thing may not be done anywhere in your land.
θλαδίαν καὶ ἐκτεθλιμμένον καὶ ἐκτομίαν καὶ ἀπεσπασμένον οὐ προσάξεις αὐτὰ τῷ κυρίῳ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν οὐ ποιήσετε

25 Se idegen ember kezébõl ne áldozzatok semmi ilyenbõl a ti Istenetek eledeléül; mert romlás van bennök, fogyatkozás van bennök: nem fogadtatnak kedvesen érettetek.
And from one who is not an Israelite you may not take any of these for an offering to the Lord; for they are unclean, there is a mark on them, and the Lord will not be pleased with them.
καὶ ἐκ χειρὸς ἀλλογενοῦς οὐ προσοίσετε τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀπὸ πάντων τούτων ὅτι φθάρματά ἐστιν ἐν αὐτοῖς μῶμος ἐν αὐτοῖς οὐ δεχθήσεται ταῦτα ὑμῖν

26 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

27 Borjú, bárány és kecske, ha megelletett, legyen az anyja alatt hét napig, a nyolczadik naptól fogva és azon túl kedves lesz az tûzáldozatul az Úrnak.
When an ox or a sheep or a goat is given birth, let it be with its mother for seven days; and after the eighth day it may be taken as an offering made by fire to the Lord.
μόσχον ἢ πρόβατον ἢ αἶγα ὡς ἂν τεχθῇ καὶ ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας ὑπὸ τὴν μητέρα τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐπέκεινα δεχθήσεται εἰς δῶρα κάρπωμα κυρίῳ

28 De tehenet és juhot, azt és annak fiát ne öljétek meg egy napon.
A cow or a sheep may not be put to death with its young on the same day.
καὶ μόσχον ἢ πρόβατον αὐτὴν καὶ τὰ παιδία αὐτῆς οὐ σφάξεις ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ

29 Hogyha dicsõítõ áldozattal áldoztok az Úrnak, úgy áldozzatok, hogy kedvesen fogadtassatok.
And when you make an offering of praise to the Lord, make it in a way which is pleasing to him.
ἐὰν δὲ θύσῃς θυσίαν εὐχὴν χαρμοσύνης κυρίῳ εἰς δεκτὸν ὑμῖν θύσετε αὐτό

30 Azon a napon egyétek meg, ne hagyjatok abból reggelig. Én vagyok az Úr.
Let it be used for food on the same day; do not keep any part of it till the morning: I am the Lord.
αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ βρωθήσεται οὐκ ἀπολείψετε ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς τὸ πρωί ἐγώ εἰμι κύριος

31 Tartsátok meg azért az én parancsolataimat, és azokat cselekedjétek. Én vagyok az Úr.
So then, keep my orders and do them: I am the Lord.
καὶ φυλάξετε τὰς ἐντολάς μου καὶ ποιήσετε αὐτάς

32 És meg ne fertõztessétek az én szent nevemet, hogy megszenteltessem Izráel fiai között. Én vagyok az Úr, a ti megszentelõtök,
And do not make my holy name common; so that it may be kept holy by the children of Israel: I am the Lord who make you holy,
καὶ οὐ βεβηλώσετε τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν ισραηλ ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς

33 A ki kihoztalak titeket Égyiptom földébõl, hogy Istenetek legyek néktek. Én vagyok az Úr.
Who took you out of the land of Egypt that I might be your God: I am the Lord.
ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου ὥστε εἶναι ὑμῶν θεός ἐγὼ κύριος

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik az Úrnak ünnepeit, a melyeken szent gyülekezésekre kell összegyülekeznetek. Ezek azok az én ünnepeim:
Say to the children of Israel, These are the fixed feasts of the Lord, which you will keep for holy meetings: these are my feasts.
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς αἱ ἑορταὶ κυρίου ἃς καλέσετε αὐτὰς κλητὰς ἁγίας αὗταί εἰσιν ἑορταί μου

3 Hat napon át munkálkodjatok, a hetedik napon nyugodalomnak, szent gyülekezésnek szombatja van, semmi dolgot ne végezzetek: az Úrnak szombatja legyen az minden lakhelyeteken.
On six days work may be done; but the seventh day is a special day of rest, a time for worship; you may do no sort of work: it is a Sabbath to the Lord wherever you may be living.
ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα ἀνάπαυσις κλητὴ ἁγία τῷ κυρίῳ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσεις σάββατά ἐστιν τῷ κυρίῳ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν

4 Ezek az Úrnak ünnepei, szent gyülekezések [napjai], a melyekre szabott idejökben kell összegyülekeznetek.
These are the fixed feasts of the Lord, the holy days of worship which you will keep at their regular times.
αὗται αἱ ἑορταὶ τῷ κυρίῳ κληταὶ ἅγιαι ἃς καλέσετε αὐτὰς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν

5 Az elsõ hónapban, a hónapnak tizennegyedikén, estennen az Úrnak páskhája.
In the first month, on the fourteenth day of the month at nightfall, is the Lord's Passover;
ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἀνὰ μέσον τῶν ἑσπερινῶν πάσχα τῷ κυρίῳ

6 E hónapnak tizenötödik napján pedig az Úr kovásztalan kenyerének ünnepe. Hét napig egyetek kovásztalan kenyeret.
And on the fifteenth day of the same month is the feast of unleavened bread; for seven days let your food be unleavened bread.
καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τούτου ἑορτὴ τῶν ἀζύμων τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε

7 Az elsõ napon szent gyülekezéstek legyen, semmi robota munkát ne végezzetek.
On the first day you will have a holy meeting; you may do no sort of field-work.
καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε

8 Hét napon át pedig tûzáldozatot áldozzatok az Úrnak, és a hetedik napon szent gyülekezéstek [is legyen]: semmi robota munkát ne végezzetek.
And every day for seven days you will give a burned offering to the Lord; and on the seventh day there will be a holy meeting; you may do no field-work.
καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἡ ἑβδόμη ἡμέρα κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε

9 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

10 Szólj Izráel fiainak és mondd meg nékik: Mikor bementek a földre, a melyet én adok néktek, és megaratjátok annak vetését: a ti aratástok zsengéjének [elsõ] kévéjét vigyétek a papnak.
Say to the children of Israel, When you have come to the land which I will give you, and have got in the grain from its fields, take some of the first-fruits of the grain to the priest;
εἰπὸν τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν καὶ θερίζητε τὸν θερισμὸν αὐτῆς καὶ οἴσετε δράγμα ἀπαρχὴν τοῦ θερισμοῦ ὑμῶν πρὸς τὸν ἱερέα

11 Az pedig lóbálja meg a kévét az Úr elõtt, hogy kedvesen fogadtassék érettetek; a szombat után való napon lóbálja azt meg a pap.
And let the grain be waved before the Lord, so that you may be pleasing to him; on the day after the Sabbath let it be waved by the priest.
καὶ ἀνοίσει τὸ δράγμα ἔναντι κυρίου δεκτὸν ὑμῖν τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἀνοίσει αὐτὸ ὁ ἱερεύς

12 A mely napon pedig meglóbáltatjátok a kévét, áldozzatok az Úrnak egy ép, esztendõs bárányt egészen égõáldozatul.
And on the day of the waving of the grain, you are to give a male lamb of the first year, without any mark, for a burned offering to the Lord.
καὶ ποιήσετε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐν ᾗ ἂν φέρητε τὸ δράγμα πρόβατον ἄμωμον ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ

13 Ahhoz pedig ételáldozatul két tized [efa] lánglisztet, olajjal elegyítve; tûzáldozatul az Úrnak, kedves illatul; italáldozatul pedig egy hin bornak negyedrészét.
And let the meal offering with it be two tenth parts of an ephah of the best meal mixed with oil, an offering made by fire to the Lord for a sweet smell; and the drink offering with it is to be of wine, the fourth part of a hin.
καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ θυσία τῷ κυρίῳ ὀσμὴ εὐωδίας κυρίῳ καὶ σπονδὴν αὐτοῦ τὸ τέταρτον τοῦ ιν οἴνου

14 [Új] kenyeret pedig és pergelt búzaszemeket és zsenge kalászokat ne egyetek mind a napig, a míg be nem viszitek a ti Isteneteknek áldozatját. Örök rendtartás ez nemzetségrõl nemzetségre minden lakóhelyeteken.
And you may take no bread or dry grain or new grain for food till the very day on which you have given the offering for your God: this is a rule for ever through all your generations wherever you are living.
καὶ ἄρτον καὶ πεφρυγμένα χίδρα νέα οὐ φάγεσθε ἕως εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν ταύτην ἕως ἂν προσενέγκητε ὑμεῖς τὰ δῶρα τῷ θεῷ ὑμῶν νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν π άσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν

15 Számláljatok azután a szombatra következõ naptól, attól a naptól, a melyen beviszitek a meglóbálni való kévét, hét hetet, egészek legyenek azok.
And let seven full weeks be numbered from the day after the Sabbath, the day when you give the grain for the wave offering;
καὶ ἀριθμήσετε ὑμεῖς ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῶν σαββάτων ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἂν προσενέγκητε τὸ δράγμα τοῦ ἐπιθέματος ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους

16 A hetedik hétre következõ napig számláljatok ötven napot, és akkor járuljatok új ételáldozattal az Úrhoz.
Let fifty days be numbered, to the day after the seventh Sabbath; then you are to give a new meal offering to the Lord.
ἕως τῆς ἐπαύριον τῆς ἐσχάτης ἑβδομάδος ἀριθμήσετε πεντήκοντα ἡμέρας καὶ προσοίσετε θυσίαν νέαν τῷ κυρίῳ

17 A ti lakóhelyeitekbõl hozzatok fel két meglóbálni való kenyeret; két tized [efa] lisztlángból legyenek azok, kovászszal sütve, zsengékül az Úrnak.
Take from your houses two cakes of bread, made of a fifth part of an ephah of the best meal, cooked with leaven, to be waved for first-fruits to the Lord.
ἀπὸ τῆς κατοικίας ὑμῶν προσοίσετε ἄρτους ἐπίθεμα δύο ἄρτους ἐκ δύο δεκάτων σεμιδάλεως ἔσονται ἐζυμωμένοι πεφθήσονται πρωτογενημάτων τῷ κυρίῳ

18 A kenyérrel együtt pedig áldozzatok meg hét bárányt, épeket, esztendõsöket, és egy tulkot, fiatal bikát, és két kost; egészen égõáldozatul legyenek ezek az Úrnak, étel- és italáldozatjokkal egybe; kedves illatú tûzáldozat ez az Úrnak.
And with the bread, take seven lambs of the first year, without any marks, and one ox and two male sheep, to be a burned offering to the Lord, with their meal offering and their drink offerings, an offering of a sweet smell made by fire to the Lord.
καὶ προσάξετε μετὰ τῶν ἄρτων ἑπτὰ ἀμνοὺς ἀμώμους ἐνιαυσίους καὶ μόσχον ἕνα ἐκ βουκολίου καὶ κριοὺς δύο ἀμώμους ἔσονται ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν κα ὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν θυσίαν ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ

19 Készítsetek el egy kecskebakot is bûnért való áldozatul, és két bárányt, esztendõsöket, hálaadó áldozatul.
And you are to give one male goat for a sin-offering and two male lambs of the first year for peace-offerings.
καὶ ποιήσουσιν χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας καὶ δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους εἰς θυσίαν σωτηρίου μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογενήματος

20 És lóbálja meg azokat a pap a zsengékbõl való kenyérrel az Úr elõtt való lóbálással a két báránynyal egybe. Szentek legyenek ezek az Úrnak a pap számára.
And these will be waved by the priest, with the bread of the first-fruits, for a wave offering to the Lord, with the two lambs: they will be holy to the Lord for the priest.
καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογενήματος ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου μετὰ τῶν δύο ἀμνῶν ἅγια ἔσονται τῷ κυρίῳ τῷ ἱερεῖ τῷ προσφέροντι αὐτὰ αὐτῷ ἔσται

21 És gyülekezzetek egybe ugyanazon a napon; szent gyülekezéstek legyen néktek, semmi robota munkát ne végezzetek. Örök rendtartás ez minden lakóhelyeteken a ti nemzetségeitek szerint.
And on the same day, let it be given out that there will be a holy meeting for you: you may do no field-work on that day: it is a rule for ever through all your generations wherever you are living.
καὶ καλέσετε ταύτην τὴν ἡμέραν κλητήν ἁγία ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν

22 Mikor pedig földetek termését learatjátok: ne arasd le egészen a mezõdnek széleit, és az elhullott gabonafejeket fel ne szedd; a szegénynek és jövevénynek hagyd azokat. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
And when you get in the grain from your land, do not let all the grain at the edges of the field be cut, and do not take up the grain which has been dropped in the field; let that be for the poor, and for the man from another country: I am the Lord your God.
καὶ ὅταν θερίζητε τὸν θερισμὸν τῆς γῆς ὑμῶν οὐ συντελέσετε τὸ λοιπὸν τοῦ θερισμοῦ τοῦ ἀγροῦ σου ἐν τῷ θερίζειν σε καὶ τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ ὑπολείψῃ αὐτά ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

23 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

24 Szólj Izráel fiaihoz, mondván: A hetedik hónapban, a hónap elsõ napján ünnepetek legyen néktek, emlékeztetõ kürtzengéssel, szent gyülekezéssel.
Say to the children of Israel, In the seventh month, on the first day of the month, let there be a special day of rest for you, a day of memory, marked by the blowing of horns, a meeting for worship.
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ λέγων τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου μιᾷ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν ἀνάπαυσις μνημόσυνον σαλπίγγων κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν

25 Semmi robota munkát ne végezzetek, és tûzáldozattal áldozzatok az Úrnak.
Do no field-work and give to the Lord an offering made by fire.
πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε καὶ προσάξετε ὁλοκαύτωμα κυρίῳ

26 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

27 Ugyanennek a hetedik hónapnak tizedikén az engesztelés napja van: szent gyülekezéstek legyen néktek, és sanyargassátok meg magatokat, és tûzáldozattal áldozzatok az Úrnak.
The tenth day of this seventh month is the day for the taking away of sin; let it be a holy day of worship; you are to keep from pleasure, and give to the Lord an offering made by fire.
καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ἡμέρα ἐξιλασμοῦ κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ προσάξετε ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ

28 Semmi dolgot ne végezzetek azon a napon, mert engesztelésnek napja az, hogy engesztelés legyen érettetek az Úr elõtt, a ti Istenetek elõtt.
And on that day you may do no sort of work, for it is a day of taking away sin, to make you clean before the Lord your God.
πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἔστιν γὰρ ἡμέρα ἐξιλασμοῦ αὕτη ὑμῖν ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν

29 Mert ha valaki nem sanyargatja meg magát ezen a napon, irtassék ki az õ népe közül.
For any person, whoever he may be, who takes his pleasure on that day will be cut off from his people.
πᾶσα ψυχή ἥτις μὴ ταπεινωθήσεται ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξολεθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς

30 És ha valaki valami dolgot végez ezen a napon, elvesztem az ilyent az õ népe közül.
And if any person, whoever he may be, on that day does any sort of work, I will send destruction on him from among his people.
καὶ πᾶσα ψυχή ἥτις ποιήσει ἔργον ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς

31 Semmi dolgot ne végezzetek; örök rendtartás legyen ez nemzetségrõl nemzetségre minden lakhelyeteken.
You may not do any sort of work: this is an order for ever through all your generations wherever you may be living.
πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσαις κατοικίαις ὑμῶν

32 Ünnepek ünnepe ez néktek, sanyargassátok meg azért magatokat. A hónap kilenczedikének estvéjén, egyik estvétõl a másik estvéig ünnepeljétek a ti ünnepeteket.
Let this be a Sabbath of special rest to you, and keep yourselves from all pleasure; on the ninth day of the month at nightfall from evening to evening, let this Sabbath be kept.
σάββατα σαββάτων ἔσται ὑμῖν καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἀπὸ ἐνάτης τοῦ μηνὸς ἀπὸ ἑσπέρας ἕως ἑσπέρας σαββατιεῖτε τὰ σάββατα ὑμῶν

33 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

34 Szólj Izráel fiainak, mondván: Ugyanennek a hetedik hónapnak tizenötödikén a sátorok ünnepe legyen az Úrnak hét napig.
Say to the children of Israel, On the fifteenth day of this seventh month let the feast of tents be kept to the Lord for seven days.
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ λέγων τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ἑορτὴ σκηνῶν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ κυρίῳ

35 Az elsõ napon szent gyülekezés legyen, semmi robota munkát ne végezzetek.
On the first day there will be a holy meeting: do no field-work.
καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε

36 Hét napon áldozzatok az Úrnak tûzáldozatot, a nyolczadik napon pedig szent gyülekezéstek legyen és [újra] tûzáldozattal áldozzatok az Úrnak; berekesztõ ünnep ez, semmi robota munkát ne végezzetek azon.
Every day for seven days give an offering made by fire to the Lord; and on the eighth day there is to be a holy meeting, when you are to give an offering made by fire to the Lord; this is a special holy day: you may do no field-work on that day.
ἑπτὰ ἡμέρας προσάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ὀγδόη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἐξόδιόν ἐστιν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε

37 Ezek az Úrnak ünnepei, a melyeken szent gyülekezésekre kell gyülekeznetek, hogy áldozzatok az Úrnak tûzáldozattal, egészen égõáldozattal, ételáldozattal, véres- és italáldozattal: minden napét a maga napján.
These are the fixed feasts of the Lord, to be kept by you as holy days of worship, for making an offering by fire to the Lord; a burned offering, a meal offering, an offering of beasts, and drink offerings; every one on its special day;
αὗται αἱ ἑορταὶ κυρίῳ ἃς καλέσετε κλητὰς ἁγίας ὥστε προσενέγκαι καρπώματα τῷ κυρίῳ ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας αὐτῶν καὶ σπονδὰς αὐτῶν τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν

38 Az Úrnak szombatjain kivül, adományaitokon kivül, fogadásból és szabad akaratból való minden ajándékaitokon kivül a melyeket adni szoktatok az Úrnak,
In addition to the Sabbaths of the Lord, and in addition to the things you give and the oaths you make and the free offerings to the Lord.
πλὴν τῶν σαββάτων κυρίου καὶ πλὴν τῶν δομάτων ὑμῶν καὶ πλὴν πασῶν τῶν εὐχῶν ὑμῶν καὶ πλὴν τῶν ἑκουσίων ὑμῶν ἃ ἂν δῶτε τῷ κυρίῳ

39 Ugyancsak a hetedik hónapnak tizenötödik napján, a mikor a földnek termését betakarjátok, az Úrnak ünnepét ünnepeljétek hét napig: az elsõ napon nyugodalom napja, és a nyolczadik napon is nyugodalom napja [legyen.]
But on the fifteenth day of the seventh month, when you have got in all the fruits of the land, you will keep the feast of the Lord for seven days: the first day will be a Sabbath, and the eighth day the same.
καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ὅταν συντελέσητε τὰ γενήματα τῆς γῆς ἑορτάσετε τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ ἀνάπαυσις καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἀνάπαυσις

40 És vegyetek magatoknak az elsõ napon szép fának gyümölcsét, pálmafa ágait, sûrû levelû fa lombját, és patak mellett való fûzgalyakat, és örvendezzetek az Úr elõtt, a ti Istenetek elõtt hét napig.
On the first day, take the fruit of fair trees, branches of palm-trees, and branches of thick trees and trees from the riverside, and be glad before the Lord for seven days.
καὶ λήμψεσθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ καρπὸν ξύλου ὡραῖον καὶ κάλλυνθρα φοινίκων καὶ κλάδους ξύλου δασεῖς καὶ ἰτέας καὶ ἄγνου κλάδους ἐκ χειμάρρου εὐφρανθῆναι ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας

41 Így ünnepeljétek meg azt az Úrnak ünnepét minden esztendõben hét napig. Örökkévaló rendtartás legyen ez a ti nemzetségeiteknél; a hetedik hónapban ünnepeljétek azt.
And let this feast be kept before the Lord for seven days in the year: it is a rule for ever from generation to generation; in the seventh month let it be kept.
τοῦ ἐνιαυτοῦ νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἑορτάσετε αὐτήν

42 Sátorokban lakjatok hét napig, minden benszülött sátorokban lakjék Izráelben.
For seven days you will be living in tents; all those who are Israelites by birth are to make tents their living-places:
ἐν σκηναῖς κατοικήσετε ἑπτὰ ἡμέρας πᾶς ὁ αὐτόχθων ἐν ισραηλ κατοικήσει ἐν σκηναῖς

43 Hogy megtudják a ti nemzetségeitek, hogy sátorokban lakattam Izráel fiait, a mikor kihoztam õket Égyiptom földérõl. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
So that future generations may keep in mind how I gave the children of Israel tents as their living-places when I took them out of the land of Egypt: I am the Lord your God.
ὅπως ἴδωσιν αἱ γενεαὶ ὑμῶν ὅτι ἐν σκηναῖς κατῴκισα τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

44 És szóla Mózes Izráel fiainak az Úrnak ünnepei felõl.
And Moses made clear to the children of Israel the orders about the fixed feasts of the Lord.
καὶ ἐλάλησεν μωυσῆς τὰς ἑορτὰς κυρίου τοῖς υἱοῖς ισραηλ

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Parancsold meg Izráel fiainak, hogy hozzanak néked tiszta faolajat, a melyet a világításhoz sajtoltak, hogy szünet nélkül égõ lámpákat gyújthassanak.
Give orders to the children of Israel to give you clean olive oil for the light, so that a light may be burning at all times,
ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ λαβέτωσάν μοι ἔλαιον ἐλάινον καθαρὸν κεκομμένον εἰς φῶς καῦσαι λύχνον διὰ παντός

3 A bizonyság függönyén kivül, a gyülekezet sátorában úgy helyheztesse el [azokat] Áron, hogy estvétõl fogva reggelig az Úr elõtt legye[nek.] Örökkévaló rendtartás legyen ez a ti nemzetségeiteknél.
Outside the veil of the ark in the Tent of meeting; let Aaron see that it is burning from evening till morning at all times before the Lord: it is a rule for ever through all your generations.
ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καύσουσιν αὐτὸν ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἀπὸ ἑσπέρας ἕως πρωὶ ἐνώπιον κυρίου ἐνδελεχῶς νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν

4 A tiszta [arany] gyertyatartóra rakja fel a mécseket; az Úr elõtt legyenek szüntelen.
Let Aaron put the lights in order on the support before the Lord at all times.
ἐπὶ τῆς λυχνίας τῆς καθαρᾶς καύσετε τοὺς λύχνους ἔναντι κυρίου ἕως τὸ πρωί

5 És végy lisztlángot, és süss abból tizenkét lepényt; két tized [efából] legyen egy lepény.
And take the best meal and make twelve cakes of it, a fifth part of an ephah in every cake.
καὶ λήμψεσθε σεμίδαλιν καὶ ποιήσετε αὐτὴν δώδεκα ἄρτους δύο δεκάτων ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς

6 És helyheztesd el azokat két rendben; hatot egy rendbe, a tiszta [arany] asztalra az Úr elé.
And put them in two lines, six in a line, on the holy table before the Lord.
καὶ ἐπιθήσετε αὐτοὺς δύο θέματα ἓξ ἄρτους τὸ ἓν θέμα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν καθαρὰν ἔναντι κυρίου

7 És tégy mindenik rendhez tiszta tömjént, és legyen emlékeztetõül a kenyér mellett, tûzáldozatul az Úrnak.
And on the lines of cakes put clean sweet-smelling spices, for a sign on the bread, an offering made by fire to the Lord.
καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τὸ θέμα λίβανον καθαρὸν καὶ ἅλα καὶ ἔσονται εἰς ἄρτους εἰς ἀνάμνησιν προκείμενα τῷ κυρίῳ

8 Szombat napról szombat napra rakja fel azt [a] [pap] az Úr elé szüntelen; örök szövetség ez Izráel fiaival.
Every Sabbath day regularly, the priest is to put it in order before the Lord: it is offered for the children of Israel, an agreement made for ever.
τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων προθήσεται ἔναντι κυρίου διὰ παντὸς ἐνώπιον τῶν υἱῶν ισραηλ διαθήκην αἰώνιον

9 Azután legyen az Ároné és az õ fiaié, a kik egyék meg azokat szent helyen, mert mint igen szentséges, az övé az, az Úrnak tûzáldozataiból, örök rendelés szerint.
And it will be for Aaron and his sons; they are to take it for food in a holy place: it is the most holy of all the offerings made by fire to the Lord, a rule for ever.
καὶ ἔσται ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ φάγονται αὐτὰ ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἔστιν γὰρ ἅγια τῶν ἁγίων τοῦτο αὐτῷ ἀπὸ τῶν θυσιαζομένων τῷ κυρίῳ νόμιμον αἰώνιον

10 Kiméne pedig egy izráelbeli asszonynak fia, a ki égyiptomi férfiútól való vala, Izráel fiai közé, és versengének a táborban az izráelbeli asszonynak fia és egy izráelbeli férfi.
And a son of an Israelite woman, whose father was an Egyptian, went out among the children of Israel and had a fight with a man of Israel by the tents;
καὶ ἐξῆλθεν υἱὸς γυναικὸς ισραηλίτιδος καὶ οὗτος ἦν υἱὸς αἰγυπτίου ἐν τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐμαχέσαντο ἐν τῇ παρεμβολῇ ὁ ἐκ τῆς ισραηλίτιδος καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ ισραηλίτης

11 És káromlá az izráelbeli asszony fia az [Isten] nevét és átkozódék; elvivék azért azt Mózeshez. Az õ anyjának neve pedig Selomith vala, Dibrinek leánya, Dán nemzetségébõl.
And the son of the Israelite woman said evil against the holy Name, with curses; and they took him to Moses. His mother's name was Shelomith, the daughter of Dibri, of the tribe of Dan.
καὶ ἐπονομάσας ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς ισραηλίτιδος τὸ ὄνομα κατηράσατο καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς μωυσῆν καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ σαλωμιθ θυγάτηρ δαβρι ἐκ τῆς φυλῆς δαν

12 És õrizet alá veték azt, míg kijelentést nyernének az Úr akarata felõl.
And they kept him shut up, till a decision might be given by the mouth of the Lord.
καὶ ἀπέθεντο αὐτὸν εἰς φυλακὴν διακρῖναι αὐτὸν διὰ προστάγματος κυρίου

13 Szóla azért az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

14 Vidd ki az átkozódót a táboron kivül, és mindazok, a kik hallották, tegyék kezeiket annak fejére és kövezze agyon azt az egész gyülekezet.
Take the curser outside the tent-circle; and let all in whose hearing the words were said put their hands on his head, and let him be stoned by all the people.
ἐξάγαγε τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐπιθήσουσιν πάντες οἱ ἀκούσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγή

15 Izráel fiainak pedig szólj, ezt mondván: Ha valaki az õ Istenét átkozza, viselje az õ bûnének terhét.
And say to the children of Israel, As for any man cursing God, his sin will be on his head.
καὶ τοῖς υἱοῖς ισραηλ λάλησον καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καταράσηται θεόν ἁμαρτίαν λήμψεται

16 És a ki szidalmazza az Úrnak nevét, halállal lakoljon, kövezze azt agyon az egész gyülekezet; akár jövevény, akár benszülött, ha szidalmazza az [Úrnak] nevét, halállal lakoljon.
And he who says evil against the name of the Lord will certainly be put to death; he will be stoned by all the people; the man who is not of your nation and one who is an Israelite by birth, whoever says evil against the holy Name is to be put to death.
ὀνομάζων δὲ τὸ ὄνομα κυρίου θανάτῳ θανατούσθω λίθοις λιθοβολείτω αὐτὸν πᾶσα συναγωγὴ ισραηλ ἐάν τε προσήλυτος ἐάν τε αὐτόχθων ἐν τῷ ὀνομάσαι αὐτὸν τὸ ὄνομα κυρίου τελευτάτω

17 Ha valaki agyon üt valamely embert, halállal lakoljon.
And anyone who takes another's life is certainly to be put to death.
καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν πατάξῃ ψυχὴν ἀνθρώπου καὶ ἀποθάνῃ θανάτῳ θανατούσθω

18 Ha pedig barmot üt agyon valaki, fizesse meg azt: barmot baromért.
And anyone wounding a beast and causing its death, will have to make payment for it: a life for a life.
καὶ ὃς ἂν πατάξῃ κτῆνος καὶ ἀποθάνῃ ἀποτεισάτω ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς

19 És ha valaki sérelmet ejt a felebarátján, a mint õ cselekedett, vele is úgy cselekedjenek:
And if a man does damage to his neighbour, as he has done, so let it be done to him;
καὶ ἐάν τις δῷ μῶμον τῷ πλησίον ὡς ἐποίησεν αὐτῷ ὡσαύτως ἀντιποιηθήσεται αὐτῷ

20 Törést törésért, szemet szemért, fogat fogért; a milyen sérelmet õ ejtett máson, olyan ejtessék rajta is.
Wound for wound, eye for eye, tooth for tooth; whatever damage he has done, so let it be done to him.
σύντριμμα ἀντὶ συντρίμματος ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος καθότι ἂν δῷ μῶμον τῷ ἀνθρώπῳ οὕτως δοθήσεται αὐτῷ

21 A ki barmot üt agyon, fizesse meg azt, de a ki embert üt agyon, halállal lakoljon.
He who puts a beast to death will have to make payment for it; he who puts a man to death will himself be put to death.
ὃς ἂν πατάξῃ ἄνθρωπον καὶ ἀποθάνῃ θανάτῳ θανατούσθω

22 Egy törvény legyen nálatok: a jövevény olyan legyen, mint a benszülött, mert én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
You are to have the same law for a man of another nation living among you as for an Israelite; for I am the Lord your God.
δικαίωσις μία ἔσται τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ἐγχωρίῳ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

23 Szóla azért Mózes Izráel fiainak, és kivivék az átkozódót a táboron kivül, és agyonverék azt kõvel. És úgy cselekedének Izráel fiai, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek.
And Moses said these words to the children of Israel, and they took the man who had been cursing outside the tent-circle and had him stoned. The children of Israel did as the Lord gave orders to Moses.
καὶ ἐλάλησεν μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐξήγαγον τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐποίησαν καθὰ συνέταξεν κ ύριος τῷ μωυσῇ

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek a Sinai hegyen, mondván:
And the Lord said to Moses on Mount Sinai,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἐν τῷ ὄρει σινα λέγων

2 Szólj Izráel fiainak és mondd meg nékik: Mikor bementek a földre, a melyet én adok néktek, nyugodjék meg a föld az Úrnak szombatja szerint.
Say to the children of Israel, When you come into the land which I will give you, let the land keep a Sabbath to the Lord.
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἐὰν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν καὶ ἀναπαύσεται ἡ γῆ ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν σάββατα τῷ κυρίῳ

3 Hat esztendõn át vesd a te szántóföldedet, és hat esztendõn át messed a te szõlõdet, és takarítsd be annak termését;
For six years put seed into your land, and for six years give care to your vines and get in the produce of them;
ἓξ ἔτη σπερεῖς τὸν ἀγρόν σου καὶ ἓξ ἔτη τεμεῖς τὴν ἄμπελόν σου καὶ συνάξεις τὸν καρπὸν αὐτῆς

4 A hetedik esztendõben pedig szombati nyugodalma legyen a földnek, az Úrnak szombatja: szántóföldedet ne vesd be, és szõlõdet meg ne mesd.
But let the seventh year be a Sabbath of rest for the land, a Sabbath to the Lord; do not put seed into your land or have your vines cut.
τῷ δὲ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ σάββατα ἀνάπαυσις ἔσται τῇ γῇ σάββατα τῷ κυρίῳ τὸν ἀγρόν σου οὐ σπερεῖς καὶ τὴν ἄμπελόν σου οὐ τεμεῖς

5 A mi a te tarló földeden magától terem, le ne arasd, és a mi a te metszetlen szõlõdön terem, meg ne szedjed; mert nyugalom esztendeje lesz az a földnek.
That which comes to growth of itself may not be cut, and the grapes of your uncared-for vines may not be taken off; let it be a year of rest for the land.
καὶ τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα τοῦ ἀγροῦ σου οὐκ ἐκθερίσεις καὶ τὴν σταφυλὴν τοῦ ἀγιάσματός σου οὐκ ἐκτρυγήσεις ἐνιαυτὸς ἀναπαύσεως ἔσται τῇ γῇ

6 És a mit a föld az õ szombatján terem, legyen az eledelül néktek: néked, szolgádnak, szolgáló leányodnak, béresednek és zsellérednek, a kik nálad tartózkodnak;
And the Sabbath of the land will give food for you and your man-servant and your woman-servant and those working for payment, and for those of another country who are living among you;
καὶ ἔσται τὰ σάββατα τῆς γῆς βρώματά σοι καὶ τῷ παιδί σου καὶ τῇ παιδίσκῃ σου καὶ τῷ μισθωτῷ σου καὶ τῷ παροίκῳ τῷ προσκειμένῳ πρὸς σέ

7 A te barmodnak is és a vadnak, a mely a te földeden van, legyen annak minden termése eledelül.
And for your cattle and the beasts on the land; all the natural increase of the land will be for food.
καὶ τοῖς κτήνεσίν σου καὶ τοῖς θηρίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ σου ἔσται πᾶν τὸ γένημα αὐτοῦ εἰς βρῶσιν

8 Számlálj azután hét szombat-esztendõt, hétszer hét esztendõt, úgy hogy a hét szombat-esztendõnek ideje negyvenkilencz esztendõ legyen:
And let seven Sabbaths of years be numbered to you, seven times seven years; even the days of seven Sabbaths of years, that is forty-nine years;
καὶ ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἀναπαύσεις ἐτῶν ἑπτὰ ἔτη ἑπτάκις καὶ ἔσονταί σοι ἑπτὰ ἑβδομάδες ἐτῶν ἐννέα καὶ τεσσαράκοντα ἔτη

9 Akkor fúvasd végig a riadó kürtöt a hetedik hónapban, a hónap tizedikén; az engesztelés napján fúvasd végig a kürtöt a ti egész földeteken.
Then let the loud horn be sounded far and wide on the tenth day of the seventh month; on the day of taking away sin let the horn be sounded through all your land.
καὶ διαγγελεῖτε σάλπιγγος φωνῇ ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμῶν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνός τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἱλασμοῦ διαγγελεῖτε σάλπιγγι ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμῶν

10 És szenteljétek meg az ötvenedik esztendõt, és hirdessetek szabadságot a földön, annak minden lakójának; kürtölés[nek esztendeje] legyen ez néktek, és kapja vissza kiki az õ birtokát, és térjen vissza kiki az õ nemzetségéhez.
And let this fiftieth year be kept holy, and say publicly that everyone in the land is free from debt: it is the Jubilee, and every man may go back to his heritage and to his family.
καὶ ἁγιάσετε τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστὸν ἐνιαυτὸν καὶ διαβοήσετε ἄφεσιν ἐπὶ τῆς γῆς πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν ἐνιαυτὸς ἀφέσεως σημασία αὕτη ἔσται ὑμῖν καὶ ἀπελεύσεται εἷς ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ καὶ ἕκαστος εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἀπελεύσεσθε

11 Kürtölés[nek] [esztendeje] ez, az legyen néktek az ötvenedik esztendõ; ne vessetek és le se arassátok, a mit önként terem [a föld,] és a metszetlen szõlõjét se szedjétek meg annak.
Let this fiftieth year be the Jubilee: no seed may be planted, and that which comes to growth of itself may not be cut, and the grapes may not be taken from the uncared-for vines.
ἀφέσεως σημασία αὕτη τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστὸν ἐνιαυτὸς ἔσται ὑμῖν οὐ σπερεῖτε οὐδὲ ἀμήσετε τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα αὐτῆς καὶ οὐ τρυγήσετε τὰ ἡγιασμένα αὐτῆς

12 Mert kürtölés[nek esztendeje] ez, szent legyen néktek, a mezõrõl egyétek meg annak termését.
For it is the Jubilee, and it is holy to you; your food will be the natural increase of the field.
ὅτι ἀφέσεως σημασία ἐστίν ἅγιον ἔσται ὑμῖν ἀπὸ τῶν πεδίων φάγεσθε τὰ γενήματα αὐτῆς

13 A kürtölésnek ebben az esztendejében, kapja vissza ismét kiki az õ birtokát.
In this year of Jubilee, let every man go back to his heritage.
ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως σημασίᾳ αὐτῆς ἐπανελεύσεται ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ

14 Ha pedig eladsz valami eladni valót a te felebarátodnak, vagy vásárolsz valamit a te felebarátodtól: egymást meg ne csaljátok.
And in the business of trading goods for money, do no wrong to one another.
ἐὰν δὲ ἀποδῷ πρᾶσιν τῷ πλησίον σου ἐὰν καὶ κτήσῃ παρὰ τοῦ πλησίον σου μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος τὸν πλησίον

15 A kürtölés [esztendejét] követõ esztendõk száma szerint vásárolj a te felebarátodtól; a terméses esztendõk száma szerint adjon el néked.
Let your exchange of goods with your neighbours have relation to the number of years after the year of Jubilee, and the number of times the earth has given her produce.
κατὰ ἀριθμὸν ἐτῶν μετὰ τὴν σημασίαν κτήσῃ παρὰ τοῦ πλησίον κατὰ ἀριθμὸν ἐνιαυτῶν γενημάτων ἀποδώσεταί σοι

16 Az esztendõk nagyobb számához képest nagyobb árt adj azért, a mit veszesz, az esztendõk kisebb számához képest pedig kisebb árt adj azért, a mit veszesz, mert a termések számát adja õ el néked.
If the number of years is great, the price will be increased, and if the number of years is small, the price will be less, for it is the produce of a certain number of years which the man is giving you.
καθότι ἂν πλεῖον τῶν ἐτῶν πληθύνῃ τὴν ἔγκτησιν αὐτοῦ καὶ καθότι ἂν ἔλαττον τῶν ἐτῶν ἐλαττονώσῃ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ ὅτι ἀριθμὸν γενημάτων αὐτοῦ οὕτως ἀποδώσεταί σοι

17 Egymást azért meg ne csaljátok, hanem félj a te Istenedtõl: mert én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
And do no wrong, one to another, but let the fear of your God be before you; for I am the Lord your God.
μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος τὸν πλησίον καὶ φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

18 Ha teljesítitek azért az én rendeléseimet, és megtartjátok végzéseimet, és teljesítitek azokat, bátorságosan lakhattok a földön.
So keep my rules and my decisions and do them, and you will be safe in your land.
καὶ ποιήσετε πάντα τὰ δικαιώματά μου καὶ πάσας τὰς κρίσεις μου καὶ φυλάξασθε καὶ ποιήσετε αὐτὰ καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς πεποιθότες

19 És megtermi a föld az õ gyümölcsét, hogy eleget ehessetek, és bátorságosan lakhattok azon.
And the land will give her fruit, and you will have food in full measure and be safe in the land.
καὶ δώσει ἡ γῆ τὰ ἐκφόρια αὐτῆς καὶ φάγεσθε εἰς πλησμονὴν καὶ κατοικήσετε πεποιθότες ἐπ' αὐτῆς

20 Ha pedig azt mondjátok: Mit eszünk a hetedik esztendõben, ha nem vetünk, és termésünket be nem takarítjuk?
And if you say, Where will our food come from in the seventh year, when we may not put in seed, or get in the increase
ἐὰν δὲ λέγητε τί φαγόμεθα ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ τούτῳ ἐὰν μὴ σπείρωμεν μηδὲ συναγάγωμεν τὰ γενήματα ἡμῶν

21 Én rátok bocsátom majd az én áldásomat a hatodik esztendõben, hogy három esztendõre való termés teremjen.
Then I will send my blessing on you in the sixth year, and the land will give fruit enough for three years.
καὶ ἀποστελῶ τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν ἐν τῷ ἔτει τῷ ἕκτῳ καὶ ποιήσει τὰ γενήματα αὐτῆς εἰς τὰ τρία ἔτη

22 És mikor a nyolczadik esztendõre vettek, akkor is az ó termésbõl esztek egészen a kilenczedik esztendeig; mindaddig ó gabonát esztek, míg ennek termése be nem jön.
And in the eighth year you will put in your seed, and get your food from the old stores, till the fruit of the ninth year is ready.
καὶ σπερεῖτε τὸ ἔτος τὸ ὄγδοον καὶ φάγεσθε ἀπὸ τῶν γενημάτων παλαιά ἕως τοῦ ἔτους τοῦ ἐνάτου ἕως ἂν ἔλθῃ τὸ γένημα αὐτῆς φάγεσθε παλαιὰ παλαιῶν

23 A földet pedig senki el ne adja örökre, mert enyém a föld; csak jövevények és zsellérek vagytok ti nálam.
No exchange of land may be for ever, for the land is mine, and you are as my guests, living with me for a time.
καὶ ἡ γῆ οὐ πραθήσεται εἰς βεβαίωσιν ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ γῆ διότι προσήλυτοι καὶ πάροικοι ὑμεῖς ἐστε ἐναντίον μου

24 Azért a ti birtokotoknak egész földén megengedjétek, hogy a föld kiváltható legyen.
Wherever there is property in land, the owner is to have the right of getting it back.
καὶ κατὰ πᾶσαν γῆν κατασχέσεως ὑμῶν λύτρα δώσετε τῆς γῆς

25 Ha elszegényedik a te atyádfia, és elad valamit az õ birtokából, akkor álljon elõ az õ rokona, a ki közel van õ hozzá, és váltsa ki, a mit eladott az õ atyjafia.
If your brother becomes poor, and has to give up some of his land for money, his nearest relation may come and get back that which his brother has given up.
ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου ὁ μετὰ σοῦ καὶ ἀποδῶται ἀπὸ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ καὶ ἔλθῃ ὁ ἀγχιστεύων ἐγγίζων ἔγγιστα αὐτοῦ καὶ λυτρώσεται τὴν πρᾶσιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτ οῦ

26 Ha pedig nincs valakinek kiváltó rokona, de maga tesz szert annyira, hogy elege van annak megváltásához:
And if he has no one to get it back for him, and later he himself gets wealth and has enough money to get it back;
ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τινι ὁ ἀγχιστεύων καὶ εὐπορηθῇ τῇ χειρὶ καὶ εὑρεθῇ αὐτῷ τὸ ἱκανὸν λύτρα αὐτοῦ

27 Számlálja meg az eladása óta eltelt esztendõket, a felül lévõt pedig térítse meg annak, a kinek eladta volt, és újra övé legyen az õ birtoka.
Then let him take into account the years from the time when he gave it up, and make up the loss for the rest of the years to him who took it, and so get back his property.
καὶ συλλογιεῖται τὰ ἔτη τῆς πράσεως αὐτοῦ καὶ ἀποδώσει ὃ ὑπερέχει τῷ ἀνθρώπῳ ᾧ ἀπέδοτο ἑαυτὸν αὐτῷ καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ

28 Ha pedig nincsen módjában, hogy visszatéríthesse annak, akkor maradjon az õ eladott birtoka annál, a ki megvette azt, [egészen] a kürtölésnek esztendejéig: a kürtölésnek esztendejében pedig szabaduljon fel, és újra övé legyen az õ birtoka.
But if he is not able to get it back for himself, then it will be kept by him who gave a price for it, till the year of Jubilee; and in that year it will go back to its first owner and he will have his property again.
ἐὰν δὲ μὴ εὐπορηθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τὸ ἱκανὸν ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ καὶ ἔσται ἡ πρᾶσις τῷ κτησαμένῳ αὐτὰ ἕως τοῦ ἔκτου ἔτους τῆς ἀφέσεως καὶ ἐξελεύσεται τῇ ἀφέσει καὶ ἀπε λεύσεται εἰς τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ

29 Ha valaki lakó-házat ad el kerített városban, az kiválthatja azt az eladás esztendejének elteléséig; egy esztendõn át válthatja ki azt.
And if a man gives his house in a walled town for money, he has the right to get it back for the space of a full year after he has given it up.
ἐὰν δέ τις ἀποδῶται οἰκίαν οἰκητὴν ἐν πόλει τετειχισμένῃ καὶ ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς ἕως πληρωθῇ ἐνιαυτὸς ἡμερῶν ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς

30 Ha pedig ki nem váltják az esztendõnek teljes elteléséig, akkor a ház, a mely kerített városban van, örökre azé és annak nemzetségeié marad, a ki megvette azt; nem szabadul fel a kürtölésnek esztendejében.
And if he does not get it back by the end of the year, then the house in the town will become the property of him who gave the money for it, and of his children for ever; it will not go from him in the year of Jubilee.
ἐὰν δὲ μὴ λυτρωθῇ ἕως ἂν πληρωθῇ αὐτῆς ἐνιαυτὸς ὅλος κυρωθήσεται ἡ οἰκία ἡ οὖσα ἐν πόλει τῇ ἐχούσῃ τεῖχος βεβαίως τῷ κτησαμένῳ αὐτὴν εἰς τὰς γενεὰς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐξ ελεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει

31 Az olyan falvak házai pedig, a melyek nincsenek körülkerítve, mezei földek gyanánt számíttassanak, kiválthatók legyenek, és a kürtölésnek esztendejében felszabaduljanak.
But houses in small unwalled towns will be the same as property in the country; they may be got back, and they will go back to their owners in the year of Jubilee.
αἱ δὲ οἰκίαι αἱ ἐν ἐπαύλεσιν αἷς οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς τεῖχος κύκλῳ πρὸς τὸν ἀγρὸν τῆς γῆς λογισθήτωσαν λυτρωταὶ διὰ παντὸς ἔσονται καὶ ἐν τῇ ἀφέσει ἐξελεύσονται

32 A mi pedig a léviták városait illeti, az õ birtokukban lévõ városok házai a léviták által mindenkor kiválthatók legyenek,
But the houses in the towns of the Levites may be got back by the Levites at any time.
καὶ αἱ πόλεις τῶν λευιτῶν οἰκίαι τῶν πόλεων αὐτῶν κατασχέσεως λυτρωταὶ διὰ παντὸς ἔσονται τοῖς λευίταις

33 De a mit ki [nem] vált [is] valaki a léviták közül, szabaduljon fel a kürtölésnek esztendejében, az eladott ház, és az õ birtokának városa; mert a léviták városainak házai [tulajdon] birtokuk nékik Izráel fiai között.
And if a Levite does not give money to get back his property, his house in the town which was exchanged for money will come back to him in the year of Jubilee. For the houses of the towns of the Levites are their property among the children of Israel.
καὶ ὃς ἂν λυτρωσάμενος παρὰ τῶν λευιτῶν καὶ ἐξελεύσεται ἡ διάπρασις αὐτῶν οἰκιῶν πόλεως κατασχέσεως αὐτῶν ἐν τῇ ἀφέσει ὅτι οἰκίαι τῶν πόλεων τῶν λευιτῶν κατάσχεσις αὐτῶν ἐν μέσῳ υἱῶν ισραηλ

34 De a városaikhoz tartozó szántóföldeket el ne adják, mert örök birtokuk az nékik.
But the land on the outskirts of their towns may not be exchanged for money, for it is their property for ever.
καὶ οἱ ἀγροὶ οἱ ἀφωρισμένοι ταῖς πόλεσιν αὐτῶν οὐ πραθήσονται ὅτι κατάσχεσις αἰωνία τοῦτο αὐτῶν ἐστιν

35 Ha a te atyádfia elszegényedik, és keze erõtlenné lesz melletted, segítsd meg õt, akár jövevény, akár zsellér, hogy megélhessen melletted.
And if your brother becomes poor and is not able to make a living, then you are to keep him with you, helping him as you would a man from another country who is living among you.
ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου καὶ ἀδυνατήσῃ ταῖς χερσὶν παρὰ σοί ἀντιλήμψῃ αὐτοῦ ὡς προσηλύτου καὶ παροίκου καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ

36 Ne végy õ tõle kamatot vagy uzsorát, hanem félj a te Istenedtõl, hogy megélhessen melletted a te atyádfia.
Take no interest from him, in money or in goods, but have the fear of your God before you, and let your brother make a living among you.
οὐ λήμψῃ παρ' αὐτοῦ τόκον οὐδὲ ἐπὶ πλήθει καὶ φοβηθήσῃ τὸν θεόν σου ἐγὼ κύριος καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ

37 Pénzedet ne add néki kamatra, se uzsoráért ne add a te eleségedet.
Do not take interest on the money which you let him have or on the food which you give him.
τὸ ἀργύριόν σου οὐ δώσεις αὐτῷ ἐπὶ τόκῳ καὶ ἐπὶ πλεονασμὸν οὐ δώσεις αὐτῷ τὰ βρώματά σου

38 Én vagyok az Úr, a ti Istenetek, a ki kihoztalak titeket Égyiptom földérõl, hogy néktek adjam Kanaán földét, [és] Istenetek legyek néktek.
I am the Lord your God, who took you out of the land of Egypt to give you the land of Canaan, that I might be your God.
ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν χανααν ὥστε εἶναι ὑμῶν θεός

39 Ha pedig elszegényedik melletted a te atyádfia, és eladja magát néked: ne szolgáltassad úgy mint rabszolgát.
And if your brother becomes poor and gives himself to you for money, do not make use of him like a servant who is your property;
ἐὰν δὲ ταπεινωθῇ ὁ ἀδελφός σου παρὰ σοὶ καὶ πραθῇ σοι οὐ δουλεύσει σοι δουλείαν οἰκέτου

40 Mint béres, mint zsellér legyen nálad; a kürtölésnek esztendejéig szolgáljon nálad.
But let him be with you as a servant working for payment, till the year of Jubilee;
ὡς μισθωτὸς ἢ πάροικος ἔσται σοι ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως ἐργᾶται παρὰ σοί

41 Azután menjen el tõled õ és vele az õ gyermekei, és térjen vissza az õ nemzetségéhez, és térjen vissza az õ atyáinak örökségébe.
Then he will go out from you, he and his children with him, and go back to his family and to the property of his fathers.
καὶ ἐξελεύσεται τῇ ἀφέσει καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν γενεὰν αὐτοῦ εἰς τὴν κατάσχεσιν τὴν πατρικὴν ἀποδραμεῖται

42 Mert az én szolgáim õk, a kiket kihoztam Égyiptom földérõl: nem adathatnak el, mint rabszolgák.
For they are my servants whom I took out from the land of Egypt; they may not become the property of another.
διότι οἰκέται μού εἰσιν οὗτοι οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς αἰγύπτου οὐ πραθήσεται ἐν πράσει οἰκέτου

43 Ne uralkodjál rajta kegyetlenül, hanem félj a te Istenedtõl.
Do not be a hard master to him, but have the fear of God before you.
οὐ κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ καὶ φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου

44 Mind szolgád, mind szolgálóleányod, a kik lesznek néked, a körületek lévõ népek közül [legyenek:] azokból vásárolj szolgát és szolgálóleányt;
But you may get servants as property from among the nations round about; from them you may take men-servants and women-servants.
καὶ παῖς καὶ παιδίσκη ὅσοι ἂν γένωνταί σοι ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ὅσοι κύκλῳ σού εἰσιν ἀπ' αὐτῶν κτήσεσθε δοῦλον καὶ δούλην

45 Meg a zsellérek gyermekei közül is, a kik nálatok tartózkodnak, azokból is vásárolhattok, és azoknak nemzetségébõl, a kik veletek vannak, a kiket a ti földeteken nemzettek; és legyenek a ti tulajdonotok.
And in addition, you may get, for money, servants from among the children of other nations who are living with you, and from their families which have come to birth in your land; and these will be your property.
καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν παροίκων τῶν ὄντων ἐν ὑμῖν ἀπὸ τούτων κτήσεσθε καὶ ἀπὸ τῶν συγγενῶν αὐτῶν ὅσοι ἂν γένωνται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν ἔστωσαν ὑμῖν εἰς κατάσχεσιν

46 És örökül hagyhatjátok azokat a ti utánnatok való fiaitoknak, hogy örökségül bírják azokat, örökké dolgoztathattok velük; de a ti atyátokfiain, az Izráel fiain, egyik a másikán senki ne uralkodjék kegyetlenül.
And they will be your children's heritage after you, to keep as their property; they will be your servants for ever; but you may not be hard masters to your countrymen, the children of Israel.
καὶ καταμεριεῖτε αὐτοὺς τοῖς τέκνοις ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς καὶ ἔσονται ὑμῖν κατόχιμοι εἰς τὸν αἰῶνα τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν τῶν υἱῶν ισραηλ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐ κατατενεῖ αὐτὸν ἐν τοῖς μόχθοις

47 És ha a jövevény vagy zsellér vagyonra tesz szert melletted, a te atyádfia pedig elszegényedik mellette, és eladja magát a melletted lévõ jövevénynek, zsellérnek, vagy jövevény nemzetségébõl való sarjadéknak:
And if one from another nation living among you gets wealth, and your countryman, at his side, becomes poor and gives himself for money to the man from another nation or to one of his family;
ἐὰν δὲ εὕρῃ ἡ χεὶρ τοῦ προσηλύτου ἢ τοῦ παροίκου τοῦ παρὰ σοὶ καὶ ἀπορηθεὶς ὁ ἀδελφός σου πραθῇ τῷ προσηλύτῳ ἢ τῷ παροίκῳ τῷ παρὰ σοὶ ἐκ γενετῆς προσηλύτῳ

48 Mindamellett is, hogy eladta magát, megváltható legyen; akárki megválthassa azt az õ atyjafiai közül.
After he has given himself he has the right to be made free, for a price, by one of his brothers,
μετὰ τὸ πραθῆναι αὐτῷ λύτρωσις ἔσται αὐτῷ εἷς τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν

49 Vagy nagybátyja, vagy nagybátyjának fia váltsa meg azt, vagy az õ nemzetségébõl való vérrokona váltsa meg azt, vagy, ha módja van hozzá, maga váltsa meg õmagát.
Or his father's brother, or the son of his father's brother, or any near relation; or if he gets money, he may make himself free.
ἀδελφὸς πατρὸς αὐτοῦ ἢ υἱὸς ἀδελφοῦ πατρὸς λυτρώσεται αὐτὸν ἢ ἀπὸ τῶν οἰκείων τῶν σαρκῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν ἐὰν δὲ εὐπορηθεὶς ταῖς χερσὶν λυτρώσηται ἑαυτόν

50 És vessen számot azzal, a ki megvette õt, attól az esztendõtõl kezdve, a melyen eladta magát annak, a kürtölésnek esztendejéig, és az õ eladásának ára az esztendõk száma szerint legyen, a béres ideje szerint legyen nála.
And let the years be numbered from the time when he gave himself to his owner till the year of Jubilee, and the price given for him will be in relation to the number of years, on the scale of the payment of a servant.
καὶ συλλογιεῖται πρὸς τὸν κεκτημένον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους οὗ ἀπέδοτο ἑαυτὸν αὐτῷ ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως καὶ ἔσται τὸ ἀργύριον τῆς πράσεως αὐτοῦ ὡς μισθίου ἔτος ἐξ ἔτους ἔσται μετ' αὐτοῦ

51 Ha még sok esztendõ van [hátra, azokhoz] képest térítse meg annak a váltságot az õ megvásárlásának árából.
If there is still a long time, he will give back, on account of it, a part of the price which was given for him.
ἐὰν δέ τινι πλεῖον τῶν ἐτῶν ᾖ πρὸς ταῦτα ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τῆς πράσεως αὐτοῦ

52 Ha pedig kevés esztendõ van hátra a kürtölésnek esztendejéig, akkor is vessen számot vele, és az évek számához képest fizesse vissza az õ váltságát.
And if there is only a short time, he will take account of it with his master, and in relation to the number of years he will give back the price of making him free.
ἐὰν δὲ ὀλίγον καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν ἐτῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως καὶ συλλογιεῖται αὐτῷ κατὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ καὶ ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐτοῦ

53 Mint esztendõrõl esztendõre fogadott béres legyen nála; ne uralkodjék kegyetlenül rajta te elõtted.
And he will be with him as a servant working for payment year by year; his master is not to be cruel to him before your eyes.
ὡς μισθωτὸς ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνιαυτοῦ ἔσται μετ' αὐτοῦ οὐ κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ ἐνώπιόν σου

54 Ha pedig ilyen módon meg nem váltatik, a kürtölésnek esztendejében szabaduljon fel: õ és vele az õ gyermekei.
And if he is not made free in this way, he will go out in the year of Jubilee, he and his children with him.
ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται κατὰ ταῦτα ἐξελεύσεται ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως αὐτὸς καὶ τὰ παιδία αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ

55 Mert az én szolgáim Izráel fiai, az én szolgáim õk, a kiket kihoztam Égyiptom földérõl. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
For the children of Israel are servants to me; they are my servants whom I took out of the land of Egypt: I am the Lord your God.
ὅτι ἐμοὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ οἰκέται παῖδές μου οὗτοί εἰσιν οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

1 Ne csináljatok magatoknak bálványokat, se faragott képet, se oszlopot ne emeljetek magatoknak, se kõszobrokat ne állítsatok fel a ti földeteken, hogy meghajoljatok elõtte, mert én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
Do not make images of false gods, or put up an image cut in stone or a pillar or any pictured stone in your land, to give worship to it; for I am the Lord your God.
οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς χειροποίητα οὐδὲ γλυπτὰ οὐδὲ στήλην ἀναστήσετε ὑμῖν οὐδὲ λίθον σκοπὸν θήσετε ἐν τῇ γῇ ὑμῶν προσκυνῆσαι αὐτῷ ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

2 Az én szombatjaimat megtartsátok, és az én szenthelyemet tiszteljétek. Én vagyok az Úr.
Keep my Sabbaths and give honour to my holy place: I am the Lord.
τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου φοβηθήσεσθε ἐγώ εἰμι κύριος

3 Ha az én rendeléseim szerint jártok, és az én parancsolataimat megtartjátok, és azokat megcselekszitek:
If you are guided by my rules, and keep my laws and do them,
ἐὰν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύησθε καὶ τὰς ἐντολάς μου φυλάσσησθε καὶ ποιήσητε αὐτάς

4 Esõt adok néktek idejében, és a föld megadja az õ termését, a mezõ fája is megtermi gyümölcsét.
Then I will give you rain at the right time, and the land will give her increase and the trees of the field will give their fruit;
καὶ δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν ἐν καιρῷ αὐτοῦ καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γενήματα αὐτῆς καὶ τὰ ξύλα τῶν πεδίων ἀποδώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν

5 És a ti csépléstek ott éri a szüretet, és a szüret ott éri a vetést, és elégségig ehetitek kenyereteket, és bátorságosan lakhattok a ti földeteken.
And the crushing of the grain will overtake the cutting of the grapes, and the cutting of the grapes will overtake the planting of the seed, and there will be bread in full measure, and you will be living in your land safely.
καὶ καταλήμψεται ὑμῖν ὁ ἀλοητὸς τὸν τρύγητον καὶ ὁ τρύγητος καταλήμψεται τὸν σπόρον καὶ φάγεσθε τὸν ἄρτον ὑμῶν εἰς πλησμονὴν καὶ κατοικήσετε μετὰ ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν

6 Mert békességet adok azon a földön, hogy mikor lefeküsztök, senki fel ne rettentsen; és kipusztítom az ártalmas vadat arról a földrõl, és fegyver sem megy át a ti földeteken.
And I will give you peace in the land, and you will take your rest and no one will give you cause for fear; and I will put an end to all evil beasts in the land, and no sword of war will go through your land.
καὶ πόλεμος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν καὶ δώσω εἰρήνην ἐν τῇ γῇ ὑμῶν καὶ κοιμηθήσεσθε καὶ οὐκ ἔσται ὑμᾶς ὁ ἐκφοβῶν καὶ ἀπολῶ θηρία πονηρὰ ἐκ τῆς γῆς ὑμῶν

7 Sõt elûzitek ellenségeiteket, és elhullanak elõttetek fegyver által.
And you will put to flight those who are against you, and they will be put to death by your swords.
καὶ διώξεσθε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ πεσοῦνται ἐναντίον ὑμῶν φόνῳ

8 És közületek öten százat elûznek, és közületek százan elûznek tízezeret, és elhullanak elõttetek a ti ellenségeitek fegyver által.
Then five of you will put to flight a hundred, and a hundred of you will put to flight ten thousand, and all who are against you will be put to death by your swords.
καὶ διώξονται ἐξ ὑμῶν πέντε ἑκατόν καὶ ἑκατὸν ὑμῶν διώξονται μυριάδας καὶ πεσοῦνται οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν ἐναντίον ὑμῶν μαχαίρᾳ

9 És hozzátok fordulok, és megszaporítlak titeket, és megsokasítlak titeket és szövetségemet megerõsítem veletek.
And I will have pleasure in you and make you fertile and greater in number; and I will keep my agreement with you.
καὶ ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς καὶ αὐξανῶ ὑμᾶς καὶ πληθυνῶ ὑμᾶς καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μεθ' ὑμῶν

10 És réginél régibbet ehettek, és az új elõl is régit kell kihordanotok.
And old stores long kept will be your food, and you will take out the old because of the new;
καὶ φάγεσθε παλαιὰ καὶ παλαιὰ παλαιῶν καὶ παλαιὰ ἐκ προσώπου νέων ἐξοίσετε

11 És az én hajlékomat közétek helyezem, és meg nem útál titeket az én lelkem.
And I will put my holy House among you, and my soul will not be turned away from you in disgust.
καὶ θήσω τὴν διαθήκην μου ἐν ὑμῖν καὶ οὐ βδελύξεται ἡ ψυχή μου ὑμᾶς

12 És közöttetek járok, és a ti Istenetek leszek, ti pedig az én népem lesztek.
And I will be present among you and will be your God and you will be my people.
καὶ ἐμπεριπατήσω ἐν ὑμῖν καὶ ἔσομαι ὑμῶν θεός καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μου λαός

13 Én vagyok az Úr, a ti Istenetek, a ki kihoztalak titeket Égyiptom földérõl, hogy ne legyetek azoknak rabjai, és összetörtem a ti igátok szegeit, és egyenesen járattalak titeket.
I am the Lord your God, who took you out of the land of Egypt so that you might not be servants to them; by me the cords of your yoke were broken and I made you go upright.
ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου ὄντων ὑμῶν δούλων καὶ συνέτριψα τὸν δεσμὸν τοῦ ζυγοῦ ὑμῶν καὶ ἤγαγον ὑμᾶς μετὰ παρρησίας

14 Ha pedig nem hallgattok reám, és mind e parancsolatokat meg nem cselekeszitek;
But if you do not give ear to me, and do not keep all these my laws;
ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσητέ μου μηδὲ ποιήσητε τὰ προστάγματά μου ταῦτα

15 És ha megvetitek rendeléseimet, és ha az én végzéseimet megútálja a ti lelketek, azáltal, hogy nem cselekszitek meg minden én parancsolatomat, hanem felbontjátok az én szövetségemet:
And if you go against my rules and if you have hate in your souls for my decisions and you do not do all my orders, but go against my agreement;
ἀλλὰ ἀπειθήσητε αὐτοῖς καὶ τοῖς κρίμασίν μου προσοχθίσῃ ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὥστε ὑμᾶς μὴ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς μου ὥστε διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου

16 Bizony azt cselekszem én veletek, hogy rettenetességet bocsátok reátok: a száraz betegséget és a forrólázt, a melyek szemeket égetnek és lelket epesztenek, és a ti magotokat hiába vetitek el, mert ellenségeitek emésztik meg azt.
This will I do to you: I will put fear in your hearts, even wasting disease and burning pain, drying up the eyes and making the soul feeble, and you will get no profit from your seed, for your haters will take it for food.
καὶ ἐγὼ ποιήσω οὕτως ὑμῖν καὶ ἐπισυστήσω ἐφ' ὑμᾶς τὴν ἀπορίαν τήν τε ψώραν καὶ τὸν ἵκτερον καὶ σφακελίζοντας τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ τὴν ψυχὴν ὑμῶν ἐκτήκουσαν καὶ σπερεῖτε διὰ κενῆς τὰ σπέρματα ὑμῶν καὶ ἔδονται οἱ ὑπεναντίοι ὑμῶν

17 És kiontom haragomat reátok, hogy elhulljatok a ti ellenségeitek elõtt, és uralkodjanak rajtatok a ti gyûlölõitek, és fussatok, mikor senki nem kerget is titeket.
And my face will be turned from you, and you will be broken before those who are against you, and your haters will become your rulers, and you will go in flight when no man comes after you.
καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ πεσεῖσθε ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν καὶ διώξονται ὑμᾶς οἱ μισοῦντες ὑμᾶς καὶ φεύξεσθε οὐθενὸς διώκοντος ὑμᾶς

18 Ha pedig ezek után sem hallgattok reám, hétszerte keményebben megostorozlak titeket a ti bûneitekért;
And if, even after these things, you will not give ear to me, then I will send you punishment seven times more for your sins.
καὶ ἐὰν ἕως τούτου μὴ ὑπακούσητέ μου καὶ προσθήσω τοῦ παιδεῦσαι ὑμᾶς ἑπτάκις ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν

19 És megtöröm a ti megátalkodott kevélységeteket, és olyanná teszem az eget felettetek, mint a vas, a földeteket pedig olyanná, mint a réz.
And the pride of your strength will be broken, and I will make your heaven as iron and your earth as brass;
καὶ συντρίψω τὴν ὕβριν τῆς ὑπερηφανίας ὑμῶν καὶ θήσω τὸν οὐρανὸν ὑμῖν σιδηροῦν καὶ τὴν γῆν ὑμῶν ὡσεὶ χαλκῆν

20 És hiába fogy a ti erõtök, mert földetek nem adja meg az õ termését, s a föld fája sem adja meg az õ gyümölcsét.
And your strength will be used up without profit; for your land will not give her increase and the trees of the field will not give their fruit.
καὶ ἔσται εἰς κενὸν ἡ ἰσχὺς ὑμῶν καὶ οὐ δώσει ἡ γῆ ὑμῶν τὸν σπόρον αὐτῆς καὶ τὸ ξύλον τοῦ ἀγροῦ ὑμῶν οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτοῦ

21 Ha mégis ellenemre jártok, és nem akartok reám hallgatni: hétszeres csapást borítok reátok a ti bûneitekért.
And if you still go against me and will not give ear to me, I will put seven times more punishments on you because of your sins.
καὶ ἐὰν μετὰ ταῦτα πορεύησθε πλάγιοι καὶ μὴ βούλησθε ὑπακούειν μου προσθήσω ὑμῖν πληγὰς ἑπτὰ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν

22 És reátok bocsátom a mezei vadakat, hogy megfoszszanak titeket gyermekeitektõl, kiirtsák barmaitokat, és elfogyaszszanak titeket, hogy pusztákká legyenek a ti útaitok.
I will let loose the beasts of the field among you, and they will take away your children and send destruction on your cattle, so that your numbers will become small and your roads become waste.
καὶ ἀποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς τὰ θηρία τὰ ἄγρια τῆς γῆς καὶ κατέδεται ὑμᾶς καὶ ἐξαναλώσει τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ ὀλιγοστοὺς ποιήσει ὑμᾶς καὶ ἐρημωθήσονται αἱ ὁδοὶ ὑμῶν

23 És ha ezek által sem jobbultok meg, hanem ellenemre jártok:
And if by these things you will not be turned to me, but still go against me;
καὶ ἐπὶ τούτοις ἐὰν μὴ παιδευθῆτε ἀλλὰ πορεύησθε πρός με πλάγιοι

24 Én is bizony ellenetekre járok, és hétszeresen sújtalak titeket a ti bûneitekért.
Then I will go against you, and I will give you punishment, I myself, seven times for all your sins.
πορεύσομαι κἀγὼ μεθ' ὑμῶν θυμῷ πλαγίῳ καὶ πατάξω ὑμᾶς κἀγὼ ἑπτάκις ἀντὶ τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν

25 És hozok reátok bosszuló fegyvert, a mely bosszút álljon a szövetség [megrontásáért.] Ha városaitokba gyülekeztek össze, akkor döghalált bocsátok reátok, és az ellenség kezébe adattok.
And I will send a sword on you to give effect to the punishment of my agreement; and when you come together into your towns I will send disease among you and you will be given up into the hands of your haters.
καὶ ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς μάχαιραν ἐκδικοῦσαν δίκην διαθήκης καὶ καταφεύξεσθε εἰς τὰς πόλεις ὑμῶν καὶ ἐξαποστελῶ θάνατον εἰς ὑμᾶς καὶ παραδοθήσεσθε εἰς χεῖρας ἐχθρῶν

26 Mikor eltöröm nálatok a kenyérnek botját, tíz asszony süti majd a ti kenyereteket egy kemenczében, és megmérve viszik vissza a ti kenyereiteket, és esztek, de nem elégesztek meg.
When I take away your bread of life, ten women will be cooking bread in one oven, and your bread will be measured out by weight; you will have food but never enough.
ἐν τῷ θλῖψαι ὑμᾶς σιτοδείᾳ ἄρτων καὶ πέψουσιν δέκα γυναῖκες τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν κλιβάνῳ ἑνὶ καὶ ἀποδώσουσιν τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν σταθμῷ καὶ φάγεσθε καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῆτε

27 És ha e mellett sem hallgattok reám, hanem ellenemre jártok:
And if, after all this, you do not give ear to me, but go against me still,
ἐὰν δὲ ἐπὶ τούτοις μὴ ὑπακούσητέ μου καὶ πορεύησθε πρός με πλάγιοι

28 Én is ellenetekre járok búsult haragomban, és bizony hétszeresen megostorozlak titeket a ti bûneitekért.
Then my wrath will be burning against you, and I will give you punishment, I myself, seven times for your sins.
καὶ αὐτὸς πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν ἐν θυμῷ πλαγίῳ καὶ παιδεύσω ὑμᾶς ἐγὼ ἑπτάκις κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν

29 És megeszitek a ti fiaitok húsát, és megeszitek a ti leányaitok húsát.
Then you will take the flesh of your sons and the flesh of your daughters for food;
καὶ φάγεσθε τὰς σάρκας τῶν υἱῶν ὑμῶν καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων ὑμῶν φάγεσθε

30 És lerontom a ti magaslataitokat, és kiirtom a ti nap-oszlopaitokat, és a ti holttesteiteket bálványaitok holttetemeire hányatom, és megútál titeket az én lelkem.
And I will send destruction on your high places, overturning your perfume altars, and will put your dead bodies on your broken images, and my soul will be turned from you in disgust.
καὶ ἐρημώσω τὰς στήλας ὑμῶν καὶ ἐξολεθρεύσω τὰ ξύλινα χειροποίητα ὑμῶν καὶ θήσω τὰ κῶλα ὑμῶν ἐπὶ τὰ κῶλα τῶν εἰδώλων ὑμῶν καὶ προσοχθιεῖ ἡ ψυχή μου ὑμῖν

31 És városaitokat sivataggá teszem; szenthelyeiteket is elpusztítom, és nem lesz kedves nékem a ti jóillatú áldozatotok.
And I will make your towns waste and send destruction on your holy places; I will take no pleasure in the smell of your sweet perfumes;
καὶ θήσω τὰς πόλεις ὑμῶν ἐρήμους καὶ ἐξερημώσω τὰ ἅγια ὑμῶν καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ τῆς ὀσμῆς τῶν θυσιῶν ὑμῶν

32 És elpusztítom [ezt] a földet, hogy álmélkodjanak rajta a ti ellenségeitek, a kik letelepednek ebbe.
And I will make your land a waste, a wonder to your haters living in it.
καὶ ἐξερημώσω ἐγὼ τὴν γῆν ὑμῶν καὶ θαυμάσονται ἐπ' αὐτῇ οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ

33 Titeket pedig elszélesztelek a pogány népek közé, és kivont fegyverrel [ûzetlek] titeket, és pusztasággá lesz a ti földetek, városaitok pedig sivataggá.
And I will send you out in all directions among the nations, and my sword will be uncovered against you, and your land will be without any living thing, and your towns will be made waste.
καὶ διασπερῶ ὑμᾶς εἰς τὰ ἔθνη καὶ ἐξαναλώσει ὑμᾶς ἐπιπορευομένη ἡ μάχαιρα καὶ ἔσται ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος καὶ αἱ πόλεις ὑμῶν ἔσονται ἔρημοι

34 Akkor örül a föld az õ szombatjainak az õ pusztaságának egész ideje alatt, ti pedig a ti ellenségeitek földjén lesztek; akkor nyugodni fog a föld és örül az õ szombatjainak.
Then will the land take pleasure in its Sabbaths while it is waste and you are living in the land of your haters; then will the land have rest.
τότε εὐδοκήσει ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν τότε σαββατιεῖ ἡ γῆ καὶ εὐδοκήσει τὰ σάββατα αὐτῆς

35 Pusztaságának egész ideje alatt nyugodni fog, mivelhogy nem nyugodott a ti szombatjaitokon, mikor rajta laktatok.
All the days while it is waste will the land have rest, such rest as it never had in your Sabbaths, when you were living in it.
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς σαββατιεῖ ἃ οὐκ ἐσαββάτισεν ἐν τοῖς σαββάτοις ὑμῶν ἡνίκα κατῳκεῖτε αὐτήν

36 A kik pedig megmaradnak közületek, azoknak szívébe gyávaságot öntök az õ ellenségeiknek földén, és megkergeti õket a szállongó falevél zörrenése, és futnak, mintha fegyver elõl futnának, és elhullanak, ha senki nem kergeti is õket.
And as for the rest of you, I will make their hearts feeble in the land of their haters, and the sound of a leaf moved by the wind will send them in flight, and they will go in flight as from the sword, falling down when no one comes after them;
καὶ τοῖς καταλειφθεῖσιν ἐξ ὑμῶν ἐπάξω δειλίαν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ διώξεται αὐτοὺς φωνὴ φύλλου φερομένου καὶ φεύξονται ὡς φεύγοντες ἀπὸ πολέμου καὶ πεσοῦνται οὐθενὸς διώκοντος

37 És egymásra hullanak, mint a fegyver elõtt, pedig senki sem kergeti õket, és nem lesz megállásotok a ti ellenségeitek elõtt.
Falling on one another, as before the sword, when no one comes after them; you will give way before your haters.
καὶ ὑπερόψεται ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφὸν ὡσεὶ ἐν πολέμῳ οὐθενὸς κατατρέχοντος καὶ οὐ δυνήσεσθε ἀντιστῆναι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν

38 És elvesztek a pogány népek között, és a ti ellenségeitek földe megemészt titeket.
And death will overtake you among strange nations, and the land of your haters will be your destruction.
καὶ ἀπολεῖσθε ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ κατέδεται ὑμᾶς ἡ γῆ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν

39 A kik pedig megmaradnak közületek, elsenyvednek az õ hamisságuk miatt a ti ellenségeitek földén, sõt az õ atyáiknak hamissága miatt is azokkal együtt elsenyvednek.
And those of you who are still living will be wasting away in their sins in the land of your haters; in the sins of their fathers they will be wasting away.
καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀφ' ὑμῶν καταφθαρήσονται διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τακήσονται

40 Akkor megvallják az õ hamisságukat, és atyáiknak hamisságát az õ hûtelenségökben, a melylyel hûtelenkedtek ellenem, és hogy mivel ellenemre jártak.
And they will have grief for their sins and for the sins of their fathers, when their hearts were untrue to me, and they went against me;
καὶ ἐξαγορεύσουσιν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν ὅτι παρέβησαν καὶ ὑπερεῖδόν με καὶ ὅτι ἐπορεύθησαν ἐναντίον μου πλάγιοι

41 Bizony én is ellenökre járok, és beviszem õket az õ ellenségeik földjére; akkor talán megalázódik az õ körülmetéletlen szívök, és akkor az õ bûnöknek büntetését békével szenvedik:
So that I went against them and sent them away into the land of their haters: if then the pride of their hearts is broken and they take the punishment of their sins,
καὶ ἐγὼ ἐπορεύθην μετ' αὐτῶν ἐν θυμῷ πλαγίῳ καὶ ἀπολῶ αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τότε ἐντραπήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ἡ ἀπερίτμητος καὶ τότε εὐδοκήσουσιν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν

42 Én pedig megemlékezem Jákóbbal kötött szövetségemrõl, Izsákkal kötött szövetségemrõl is, Ábrahámmal kötött szövetségemrõl is megemlékezem, és e földrõl is megemlékezem.
Then I will keep in mind the agreement which I made with Jacob and with Isaac and with Abraham, and I will keep in mind the land.
καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης ιακωβ καὶ τῆς διαθήκης ισαακ καὶ τῆς διαθήκης αβρααμ μνησθήσομαι καὶ τῆς γῆς μνησθήσομαι

43 A föld tehát pusztán hagyatik tõlük, és örül az õ szombatjainak, a míg pusztán marad tõlük, õk pedig békével szenvedik bûnöknek büntetését, azért, mert megvetették az én ítéleteimet, és megútálta lelkök az én rendeléseimet.
And the land, while she is without them, will keep her Sabbaths; and they will undergo the punishment of their sins, because they were turned away from my decisions and in their souls was hate for my laws.
καὶ ἡ γῆ ἐγκαταλειφθήσεται ὑπ' αὐτῶν τότε προσδέξεται ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς ἐν τῷ ἐρημωθῆναι αὐτὴν δι' αὐτούς καὶ αὐτοὶ προσδέξονται τὰς αὐτῶν ἀνομίας ἀνθ' ὧν τὰ κρίματά μου ὑπερεῖδον καὶ τοῖς προστάγμασίν μου προσώχθισαν τῇ ψυχῇ αὐτῶν

44 De mindamellett is, ha az õ ellenségeik földén lesznek is, akkor sem vetem meg õket, és nem útálom meg õket annyira, hogy mindenestõl elveszítsem õket, felbontván velök való szövetségemet, mert én, az Úr, az õ Istenök vagyok.
But for all that, when they are in the land of their haters I will not let them go, or be turned away from them, or give them up completely; my agreement with them will not be broken, for I am the Lord their God.
καὶ οὐδ' ὧς ὄντων αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν οὐχ ὑπερεῖδον αὐτοὺς οὐδὲ προσώχθισα αὐτοῖς ὥστε ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου τὴν πρὸς αὐτούς ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν

45 Sõt megemlékezem érettök az elõdökkel kötött szövetségrõl, a kiket kihoztam Égyiptom földérõl, a pogány népek láttára, hogy Istenök legyek nékik. Én vagyok az Úr.
And because of them I will keep in mind the agreement which I made with their fathers, whom I took out of the land of Egypt before the eyes of the nations, to be their God: I am the Lord.
καὶ μνησθήσομαι αὐτῶν τῆς διαθήκης τῆς προτέρας ὅτε ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας ἔναντι τῶν ἐθνῶν τοῦ εἶναι αὐτῶν θεός ἐγώ εἰμι κύριος

46 Ezek a rendelések, a végzések és a törvények, a melyeket szerzett az Úr õ maga között és Izráel fiai között a Sinai hegyen Mózes által.
These are the rules, decisions, and laws, which the Lord made between himself and the children of Israel in Mount Sinai, by the hand of Moses.
ταῦτα τὰ κρίματα καὶ τὰ προστάγματα καὶ ὁ νόμος ὃν ἔδωκεν κύριος ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν ισραηλ ἐν τῷ ὄρει σινα ἐν χειρὶ μωυσῆ

1 Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Ha valaki fogadásul a te becslésed szerint való személyeket szentel az Úrnak:
Say to the children of Israel, If a man makes a special oath, you will give your decision as to the value of the persons for the Lord.
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν ὥστε τιμὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τῷ κυρίῳ

3 Akkor, ha férfit kell becslened, húsz esztendõstõl hatvan esztendõsig ötven ezüst siklusra becsüljed, a szent siklus szerint.
And you will put the value of a male from twenty years to sixty years old at fifty shekels of silver, by the scale of the holy place.
ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος ἀπὸ εἰκοσαετοῦς ἕως ἑξηκονταετοῦς ἔσται αὐτοῦ ἡ τιμὴ πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου τῷ σταθμῷ τῷ ἁγίῳ

4 Ha pedig asszony-személy az, harmincz siklusra becsüljed.
And if it is a female, the value will be thirty shekels.
τῆς δὲ θηλείας ἔσται ἡ συντίμησις τριάκοντα δίδραχμα

5 Ha pedig öt esztendõstõl húsz esztendõsig való, akkor a fiúgyermeket húsz siklusra becsüljed, a leányt pedig tíz siklusra.
And if the person is from five to twenty years old, the value will be twenty shekels for a male, and ten for a female.
ἐὰν δὲ ἀπὸ πενταετοῦς ἕως εἴκοσι ἐτῶν ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος εἴκοσι δίδραχμα τῆς δὲ θηλείας δέκα δίδραχμα

6 Ha pedig egy hónapostól öt esztendõsig való, akkor a fiút öt ezüst siklusra becsüld, a leányt pedig három ezüst siklusra.
And if the person is from one month to five years old, then the value for a male will be five shekels of silver, and for a female three shekels.
ἀπὸ δὲ μηνιαίου ἕως πενταετοῦς ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος πέντε δίδραχμα ἀργυρίου τῆς δὲ θηλείας τρία δίδραχμα

7 Ha pedig hatvan esztendõs és azon felül való, ha férfi, akkor becsüljed tizenöt siklusra, az asszony-személyt pedig tíz siklusra.
And for sixty years old and over, for a male the value will be fifteen shekels, and for a female, ten.
ἐὰν δὲ ἀπὸ ἑξηκονταετῶν καὶ ἐπάνω ἐὰν μὲν ἄρσεν ᾖ ἔσται ἡ τιμὴ πεντεκαίδεκα δίδραχμα ἀργυρίου ἐὰν δὲ θήλεια δέκα δίδραχμα

8 Ha pedig szegényebb az, mint te becsülted, akkor állassák a pap elé, és becsülje meg azt a pap; a szerint becsülje azt a pap, a milyen módja van a fogadást tevõnek.
But if he is poorer than the value which you have put on him, then let him be taken to the priest, and the priest will put a value on him, such as it is possible for him to give.
ἐὰν δὲ ταπεινὸς ᾖ τῇ τιμῇ στήσεται ἐναντίον τοῦ ἱερέως καὶ τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς καθάπερ ἰσχύει ἡ χεὶρ τοῦ εὐξαμένου τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς

9 Ha pedig [olyan] barom az, a mibõl áldozni szoktak az Úrnak: mindaz, a mit az efélebõl ád [valaki] az Úrnak, szent legyen.
And if it is a beast of which men make offerings to the Lord, whatever any man gives of such to the Lord will be holy.
ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν προσφερομένων ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ κυρίῳ ὃς ἂν δῷ ἀπὸ τούτων τῷ κυρίῳ ἔσται ἅγιον

10 Ne adjon mást helyette, és ki ne cserélje azt: jót hitványért, vagy hitványat jóért; de ha mégis kicserélne barmot barommal: mind ez, mind az, a mivel kicserélte, szent legyen.
It may not be changed in any way, a good given for a bad, or a bad for a good; if one beast is changed for another, the two will be holy.
οὐκ ἀλλάξει αὐτὸ καλὸν πονηρῷ οὐδὲ πονηρὸν καλῷ ἐὰν δὲ ἀλλάσσων ἀλλάξῃ αὐτὸ κτῆνος κτήνει ἔσται αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλαγμα ἅγια

11 Ha pedig valamely tisztátalan barom az, a melybõl nem vihetnek áldozatot az Úrnak: állassák azt a barmot a pap elé.
And if it is any unclean beast, of which offerings are not made to the Lord, then let him take the beast before the priest;
ἐὰν δὲ πᾶν κτῆνος ἀκάθαρτον ἀφ' ὧν οὐ προσφέρεται ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ κυρίῳ στήσει τὸ κτῆνος ἔναντι τοῦ ἱερέως

12 És becsülje meg azt a pap akár jó, akár hitvány, és a mint becsüli a pap, úgy legyen.
And let the priest put a value on it, if it is good or bad; whatever value the priest puts on it, so will it be.
καὶ τιμήσεται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἀνὰ μέσον καλοῦ καὶ ἀνὰ μέσον πονηροῦ καὶ καθότι ἂν τιμήσεται ὁ ἱερεύς οὕτως στήσεται

13 Ha pedig meg akarja váltani, adja hozzá annak ötödrészét a te becsléseden felül.
But if he has a desire to get it back for himself, let him give a fifth more than your value.
ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρώσηται αὐτό προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ

14 És ha valaki az õ házát szenteli az Úrnak szentségül, azt is becsülje meg a pap: akár jó, akár hitvány, és a mennyire a pap becsüli azt, úgy maradjon.
And if a man has given his house as holy to the Lord, then the priest will put a value on it, if it is good or bad; as the priest gives decision so will the value be fixed.
καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν ἁγιάσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἁγίαν τῷ κυρίῳ καὶ τιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς ἀνὰ μέσον καλῆς καὶ ἀνὰ μέσον πονηρᾶς ὡς ἂν τιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεύς οὕτως στα θήσεται

15 Ha pedig az, a ki odaszentelte, megváltja az õ házát: akkor adja ahhoz a te becslésed szerint való árnak ötödrészét, és legyen az övé.
And if the owner has a desire to get back his house, let him give a fifth more than your value, and it will be his.
ἐὰν δὲ ὁ ἁγιάσας αὐτὴν λυτρῶται τὴν οἰκίαν αὐτοῦ προσθήσει ἐπ' αὐτὸ τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου τῆς τιμῆς καὶ ἔσται αὐτῷ

16 És ha valaki az õ mezei birtokából szentel valamit az Úrnak, akkor a mag szerint becsüld meg, a [mely abba megy:] egy hómer árpa-mag után ötven ezüst siklusra.
And if a man gives to the Lord part of the field which is his property, then let your value be in relation to the seed which is planted in it; a measure of barley grain will be valued at fifty shekels of silver.
ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ ἁγιάσῃ ἄνθρωπος τῷ κυρίῳ καὶ ἔσται ἡ τιμὴ κατὰ τὸν σπόρον αὐτοῦ κόρου κριθῶν πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου

17 Ha a kürtölésnek esztendejétõl szenteli oda az õ mezejét, a mint becsülted, úgy maradjon.
If he gives his field from the year of Jubilee, the value will be fixed by your decision.
ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ στήσεται

18 Ha pedig a kürtölés esztendeje után szenteli oda az õ mezejét, a pap számítsa fel néki az árt az esztendõk száma szerint, a melyek hátra vannak a kürtölés esztendejéig, és szállíttassék le a te becslésed.
But if he gives his field after the year of Jubilee, the amount of the money will be worked out by the priest in relation to the number of years till the coming year of Jubilee, and the necessary amount will be taken off your value.
ἐὰν δὲ ἔσχατον μετὰ τὴν ἄφεσιν ἀγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ προσλογιεῖται αὐτῷ ὁ ἱερεὺς τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα ἕως εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως καὶ ἀνθυφαιρεθήσεται ἀπὸ τῆς συντιμήσεως αὐτοῦ

19 És ha meg akarja váltani a mezõt az, a ki odaszentelte, akkor adja ahhoz az általad becsült árnak ötödrészét, és maradjon az övé.
And if the man who has given the field has a desire to get it back, let him give a fifth more than the price at which it was valued and it will be his.
ἐὰν δὲ λυτρῶται τὸν ἀγρὸν ὁ ἁγιάσας αὐτόν προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ καὶ ἔσται αὐτῷ

20 Ha pedig nem váltja meg azt a mezõt, és ha eladja azt a mezõt más valakinek, többé meg nem válthatja azt.
But if he has no desire to get it back, or if he has given it for a price to another man, it may not be got back again.
ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται τὸν ἀγρὸν καὶ ἀποδῶται τὸν ἀγρὸν ἀνθρώπῳ ἑτέρῳ οὐκέτι μὴ λυτρώσηται αὐτόν

21 És az a föld, mikor a kürtölésnek esztendejében felszabadul, az Úrnak szenteltessék, mint valamely [néki] szentelt mezõ, papok birtokává legyen az.
But the field, when it becomes free at the year of Jubilee, will be holy to the Lord, as a field given under oath: it will be the property of the priest.
ἀλλ' ἔσται ὁ ἀγρὸς ἐξεληλυθυίας τῆς ἀφέσεως ἅγιος τῷ κυρίῳ ὥσπερ ἡ γῆ ἡ ἀφωρισμένη τῷ ἱερεῖ ἔσται κατάσχεσις

22 Ha pedig pénzen vett mezejét, a mi nem az õ birtokának mezejébõl való, valaki az Úrnak szenteli:
And if a man gives to the Lord a field which he has got for money from another, which is not part of his heritage;
ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ οὗ κέκτηται ὃς οὐκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ ἁγιάσῃ τῷ κυρίῳ

23 Akkor számolja fel néki a pap a te becslésed szerint való összeget a kürtölés esztendejéig, és adja oda azt, a mire te becsülted, azon a napon szentségül az Úrnak.
Then the value fixed by you up to the year of Jubilee will be worked out for him by the priest, and in that day he will give the amount of your value as holy to the Lord.
λογιεῖται πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὸ τέλος τῆς τιμῆς ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως καὶ ἀποδώσει τὴν τιμὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἅγιον τῷ κυρίῳ

24 A kürtölésnek esztendejében visszaszáll a mezõ arra, a kitõl vette azt, a kinek birtoka volt az a föld.
In the year of Jubilee the field will go back to him from whom he got it, that is, to him whose heritage it was.
καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς ἀφέσεως ἀποδοθήσεται ὁ ἀγρὸς τῷ ἀνθρώπῳ παρ' οὗ κέκτηται αὐτόν οὗ ἦν ἡ κατάσχεσις τῆς γῆς

25 Minden becslésed pedig a szent siklus szerint legyen; húsz géra legyen a siklus.
And let all your values be based on the shekel of the holy place, that is, twenty gerahs to the shekel.
καὶ πᾶσα τιμὴ ἔσται σταθμίοις ἁγίοις εἴκοσι ὀβολοὶ ἔσται τὸ δίδραχμον

26 Csak elsõszülöttet, a mely elsõszülött [úgyis] az Úré, azt ne szenteljen a baromfélébõl senki; akár borjú akár bárány, az Úré az.
But a man may not give by oath to the Lord the first-fruits of cattle which are offered to the Lord: if it is an ox or a sheep it is the Lord's.
καὶ πᾶν πρωτότοκον ὃ ἂν γένηται ἐν τοῖς κτήνεσίν σου ἔσται τῷ κυρίῳ καὶ οὐ καθαγιάσει οὐθεὶς αὐτό ἐάν τε μόσχον ἐάν τε πρόβατον τῷ κυρίῳ ἐστίν

27 Ha pedig tisztátalan baromból való az, váltsa meg a te becslésed szerint, és adja hozzá annak ötödrészét; ha pedig nem váltják meg, adassék el a te becslésed szerint.
And if it is an unclean beast, then the owner of it may give money to get it back, in agreement with the value fixed by you, by giving a fifth more; or if it is not taken back, let it be given for money in agreement with your valuing.
ἐὰν δὲ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων ἀλλάξει κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ καὶ προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον πρὸς αὐτό καὶ ἔσται αὐτῷ ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται πραθήσεται κατὰ τὸ τίμημα αὐτοῦ

28 De semmi, a mit valaki teljesen az Úrnak szentelt, mind abból a mije van, akár ember vagy barom, akár mezei birtokából való, el ne adassék, és meg se váltassék; minden, a mi teljesen [néki] szenteltetett, igen szentséges az Úrnak.
But nothing which a man has given completely to the Lord, out of all his property, of man or beast, or of the land which is his heritage, may be given away or got back in exchange for money; anything completely given is most holy to the Lord.
πᾶν δὲ ἀνάθεμα ὃ ἐὰν ἀναθῇ ἄνθρωπος τῷ κυρίῳ ἀπὸ πάντων ὅσα αὐτῷ ἐστιν ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἀπὸ ἀγροῦ κατασχέσεως αὐτοῦ οὐκ ἀποδώσεται οὐδὲ λυτρώσεται πᾶν ἀνάθεμα ἅγιον ἁγίων ἔσται τῷ κυρίῳ

29 Senki, a ki teljesen az Úrnak szenteltetett az emberek közül, meg ne váltassék, hanem halálra adassék bizonnyal.
Any man given completely to the Lord may not be got back: he is certainly to be put to death.
καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἀνατεθῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων οὐ λυτρωθήσεται ἀλλὰ θανάτῳ θανατωθήσεται

30 A földnek minden tizede, a föld vetésébõl, a fa gyümölcsébõl az Úré; szentség az az Úrnak.
And every tenth part of the land, of the seed planted, or of the fruit of trees, is holy to the Lord.
πᾶσα δεκάτη τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς καὶ τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου τῷ κυρίῳ ἐστίν ἅγιον τῷ κυρίῳ

31 És ha valaki meg akar valamit váltani az õ tizedébõl: adja hozzá annak ötödrészét.
And if a man has a desire to get back any of the tenth part which he has given, let him give a fifth more.
ἐὰν δὲ λυτρῶται λύτρῳ ἄνθρωπος τὴν δεκάτην αὐτοῦ τὸ ἐπίπεμπτον προσθήσει πρὸς αὐτό καὶ ἔσται αὐτῷ

32 És minden tizede a baromnak és juhnak, mindabból, a mi a vesszõ alatt átmegy, a tizedik az Úrnak legyen szentelve.
And a tenth part of the herd and of the flock, whatever goes under the rod of the valuer, will be holy to the Lord.
καὶ πᾶσα δεκάτη βοῶν καὶ προβάτων καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῷ ἀριθμῷ ὑπὸ τὴν ῥάβδον τὸ δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ κυρίῳ

33 Ne tudakozódjék, ha jó-e vagy hitvány, és el se cserélje azt; de ha mégis elcseréli azt, akkor az, és a mit cserébe adott azért, szent legyen, és meg se váltassék.
He may not make search to see if it is good or bad, or make any changes in it; and if he makes exchange of it for another, the two will be holy; he will not get them back again.
οὐκ ἀλλάξεις καλὸν πονηρῷ ἐὰν δὲ ἀλλάσσων ἀλλάξῃς αὐτό καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτοῦ ἔσται ἅγιον οὐ λυτρωθήσεται

34 Ezek azok a parancsolatok, a melyeket Mózes által parancsolt az Úr Izráel fiainak a Sinai hegyen. KÖNYV
These are the orders which the Lord gave to Moses for the children of Israel in Mount Sinai.
αὗταί εἰσιν αἱ ἐντολαί ἃς ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ πρὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐν τῷ ὄρει σινα .

1 Szóla pedig az Úr Mózesnek a Sinai pusztájában, a gyülekezet sátorában, a második hónapnak elsején, az Égyiptom földébõl való kijövetelök után a második esztendõben, mondván:
And the Lord said to Moses in the waste land of Sinai, in the Tent of meeting, on the first day of the second month, in the second year after they came out of the land of Egypt,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ σινα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου ἔτους δευτέρου ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου λέγων

2 Vegyétek számba Izráel fiainak egész gyülekezetét, az õ nemzetségeik szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint, a neveknek száma szerint, minden férfiút fõrõl fõre,
Take the full number of the children of Israel, by their families, and by their fathers' houses, every male by name;
λάβετε ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς υἱῶν ισραηλ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πᾶς ἄρσην

3 Húsz esztendõstõl fogva és feljebb, mindent, a ki hadba mehet Izráelben; számláljátok meg õket az õ seregök szerint, te és Áron.
All those of twenty years old and over, who are able to go to war in Israel, are to be numbered by you and Aaron.
ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν δυνάμει ισραηλ ἐπισκέψασθε αὐτοὺς σὺν δυνάμει αὐτῶν σὺ καὶ ααρων ἐπισκέψασθε αὐτούς

4 És legyen veletek egy-egy férfiú mindenik törzsbõl, mindenik feje legyen az õ atyái házának.
And to give you help, take one man from every tribe, the head of his father's house.
καὶ μεθ' ὑμῶν ἔσονται ἕκαστος κατὰ φυλὴν ἑκάστου ἀρχόντων κατ' οἴκους πατριῶν ἔσονται

5 Ezek pedig a férfiak nevei, a kik veletek legyenek: Rúbenbõl Elisúr, Sedeúrnak fia.
These are the names of those who are to be your helpers: from Reuben, Elizur, the son of Shedeur;
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν οἵτινες παραστήσονται μεθ' ὑμῶν τῶν ρουβην ελισουρ υἱὸς σεδιουρ

6 Simeonból Selúmiel, Surisaddainak fia.
From Simeon, Shelumiel, the son of Zurishaddai;
τῶν συμεων σαλαμιηλ υἱὸς σουρισαδαι

7 Júdából Naasson, Amminádábnak fia.
From Judah, Nahshon, the son of Amminadab;
τῶν ιουδα ναασσων υἱὸς αμιναδαβ

8 Izsakhárból Néthánéel, Suárnak fia.
From Issachar, Nethanel, the son of Zuar;
τῶν ισσαχαρ ναθαναηλ υἱὸς σωγαρ

9 Zebulonból Eliáb, Hélonnak fia.
From Zebulun, Eliab, the son of Helon;
τῶν ζαβουλων ελιαβ υἱὸς χαιλων

10 József fiai közül: Efraimból Elisama, Ammihudnak fia; Manasséból Gámliel, Pédasurnak fia.
Of the children of Joseph: from Ephraim, Elishama, the son of Ammihud; from Manasseh, Gamaliel, the son of Pedahzur,
τῶν υἱῶν ιωσηφ τῶν εφραιμ ελισαμα υἱὸς εμιουδ τῶν μανασση γαμαλιηλ υἱὸς φαδασσουρ

11 Benjáminból Abidán, Gideóni fia.
From Benjamin, Abidan, the son of Gideoni;
τῶν βενιαμιν αβιδαν υἱὸς γαδεωνι

12 Dánból Ahiézer, Ammisaddai fia.
From Dan, Ahiezer, the son of Ammi-shaddai;
τῶν δαν αχιεζερ υἱὸς αμισαδαι

13 Áserbõl Págiel, Okránnak fia.
From Asher, Pagiel, the son of Ochran;
τῶν ασηρ φαγαιηλ υἱὸς εχραν

14 Gádból Eleásaf, Déhuelnek fia.
From Gad, Eliasaph, the son of Reuel;
τῶν γαδ ελισαφ υἱὸς ραγουηλ

15 Nafthaliból Akhira, Enánnak fia.
From Naphtali, Ahira, the son of Enan.
τῶν νεφθαλι αχιρε υἱὸς αιναν

16 Ezek a gyülekezetnek hivatalosai, az õ atyjok törzseinek fejei, Izráel ezereinek [is] fejei õk.
These are the men named out of all the people, chiefs of their fathers' houses, heads of the tribes of Israel.
οὗτοι ἐπίκλητοι τῆς συναγωγῆς ἄρχοντες τῶν φυλῶν κατὰ πατριάς χιλίαρχοι ισραηλ εἰσίν

17 Maga mellé vevé azért Mózes és Áron e férfiakat, a kik név szerint [is] elõszámláltattak vala.
And Moses and Aaron took these men, marked out by name;
καὶ ἔλαβεν μωυσῆς καὶ ααρων τοὺς ἄνδρας τούτους τοὺς ἀνακληθέντας ἐξ ὀνόματος

18 És összegyüjték az egész gyülekezetet a második hónapnak elsõ napján; és vallást tõnek az õ születésökrõl, az õ nemzetségeik szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint, a neveknek száma szerint, húsz esztendõstõl fogva és feljebb fõrõl fõre.

And they got together all the people on the first day of the second month; and everyone made clear his family and his father's house, by the number of the names, from twenty years old and over.

καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν συνήγαγον ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου ἔτους καὶ ἐπηξονοῦσαν κατὰ γενέσεις αὐτῶν κατὰ πατριὰς αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶν ἀρσενικὸν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν

19 A miképen megparancsolta vala az Úr Mózesnek, úgy számlálá meg õket a Sinai pusztájában.

As the Lord had given orders to Moses, so they were numbered by him in the waste place of Sinai.

ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ καὶ ἐπεσκέπησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ σινα

20 Valának pedig Rúbennek, Izráel elsõszülöttének fiai, azoknak szülöttei az õ nemzetségeik szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint, a nevek száma szerint, fõrõl fõre, minden férfiú, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, minden hadba mehetõ;

The generations of the sons of Reuben, the oldest son of Israel, were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over, who was able to go to war;

καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ ρουβην πρωτοτόκου ισραηλ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

21 A kik megszámláltattak a Rúben törzsébõl: negyvenhat ezer és ötszáz.

Forty-six thousand, five hundred of the tribe of Reuben were numbered.

ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ρουβην ἓξ καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι

22 Simeon fiai közül azoknak szülöttei az õ nemzetségeik szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint, az õ megszámláltjai, a neveknek száma szerint, fõrõl fõre, minden férfiú, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, minden hadba mehetõ;

The generations of the sons of Simeon were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over, who was able to go to war;

τοῖς υἱοῖς συμεων κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

23 A kik megszámláltattak Simeon törzsébõl: ötvenkilencz ezer és háromszáz.

Fifty-nine thousand, three hundred of the tribe of Simeon were numbered.

ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς συμεων ἐννέα καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι

24 Gád fiai közül azoknak szülöttei az õ nemzetségeik szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint, a neveknek száma szerint, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, minden hadba mehetõ;

The generations of the sons of Gad were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;

τοῖς υἱοῖς ιουδα κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

25 A kik megszámláltattak Gád törzsébõl: negyvenöt ezer és hatszáz ötven.

Forty-five thousand, six hundred and fifty of the tribe of Gad were numbered.

ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ιουδα τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι

26 Júda fiai közül azoknak szülöttei az õ nemzetségeik szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint, a nevek száma szerint, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, minden hadba mehetõ;

The generations of the sons of Judah were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;

τοῖς υἱοῖς ισσαχαρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

27 A kik megszámláltattak Júda törzsébõl: hetvennégy ezer és hatszáz.

Seventy-four thousand, six hundred of the tribe of Judah were numbered.

ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ισσαχαρ τέσσαρες καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι

28 Izsakhár fiai közül azoknak szülöttei az õ nemzetségeik szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint, a nevek száma szerint, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, minden hadba mehetõ;

The generations of the sons of Issachar were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;

τοῖς υἱοῖς ζαβουλων κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαε τοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

29 A kik megszámláltattak Izsakhár törzsébõl: ötvennégy ezer és négyszáz.

Fifty-four thousand, four hundred of the tribe of Issachar were numbered.

ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ζαβουλων ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι

30 Zebulon fiai közül azoknak szülöttei az õ nemzetségeik szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint, a nevek száma szerint, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, minden hadba mehetõ;

The generations of the sons of Zebulun were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;

τοῖς υἱοῖς ιωσηφ υἱοῖς εφραιμ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπ ὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

31 A kik megszámláltattak Zebulon törzsébõl: ötvenhét ezer és négyszáz.

Fifty-seven thousand, four hundred of the tribe of Zebulun were numbered.

ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς εφραιμ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι

32 József fiaiból Efraim fiai közül azoknak szülöttei az õ nemzetségeik szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint, a neveknek száma szerint, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, minden hadba mehetõ;

The generations of the sons of Joseph were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;

τοῖς υἱοῖς μανασση κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετ οῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

33 A kik megszámláltattak Efraim törzsébõl: negyvenezer és ötszáz.

Forty thousand, five hundred of the tribe of Ephraim were numbered.

ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς μανασση δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι

34 Manasse fiai közül azoknak szülöttei az õ nemzetségeik szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint, a nevek száma szerint, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, minden hadba mehetõ;

The generations of the sons of Manasseh were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;

τοῖς υἱοῖς βενιαμιν κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετ οῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

35 A kik megszámláltattak Manasse törzsébõl: harminczkét ezer és kétszáz.

Thirty-two thousand, two hundred of the tribe of Manasseh were numbered.

ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς βενιαμιν πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι

36 Benjámin fiai közül azoknak szülöttei az õ nemzetségeik szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint, a nevek száma szerint, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, minden hadba mehetõ;

The generations of the sons of Benjamin were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;

τοῖς υἱοῖς γαδ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς κ αὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

37 A kik megszámláltattak Benjámin törzsébõl: harminczöt ezer és négyszáz.

Thirty-five thousand, four hundred of the tribe of Benjamin were numbered.

ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς γαδ πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι καὶ πεντήκοντα

38 Dán fiai közül azoknak szülöttei az õ nemzetségeik szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint, a nevek száma szerint, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, minden hadba mehetõ;
The generations of the sons of Dan were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years and over who was able to go to war;
τοῖς υἱοῖς δαν κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς κ αὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

39 A kik megszámláltattak Dán törzsébõl: hatvankét ezer és hétszáz.
Sixty-two thousand, seven hundred of the tribe of Dan were numbered.
ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς δαν δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι

40 Áser fiai közül azoknak szülöttei az õ nemzetségeik szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint, a neveknek száma szerint, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, minden hadba mehetõ;
The generations of the sons of Asher were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;
τοῖς υἱοῖς ασηρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

41 A kik megszámláltattak Áser törzsébõl: negyvenegy ezer és ötszáz.
Forty-one thousand, five hundred of the tribe of Asher were numbered.
ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ασηρ μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι

42 A Nafthali fiainak szülöttei az õ nemzetségeik szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint, a neveknek száma szerint, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, minden hadba mehetõ;
The generations of the sons of Naphtali were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;
τοῖς υἱοῖς νεφθαλι κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετο ῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

43 A kik megszámláltattak a Nafthali törzsébõl: ötvenhárom ezer és négyszáz.
Fifty-three thousand, four hundred of the tribe of Naphtali were numbered.
ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς νεφθαλι τρεῖς καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι

44 Ezek azok a megszámláltattak, a kiket megszámláltak Mózes és Áron és Izráel fejedelmei, tizenkét férfiú; egy-egy férfiú vala az õ atyáiknak házanépébõl.
These are they who were numbered by Moses and Aaron and by the twelve chiefs of Israel, one from every tribe.
αὕτη ἡ ἐπίσκεψις ἣν ἐπεσκέψαντο μωυσῆς καὶ ααρων καὶ οἱ ἄρχοντες ισραηλ δώδεκα ἄνδρες ἀνὴρ εἷς κατὰ φυλὴν μίαν κατὰ φυλὴν οἴκων πατριᾶς ἦσαν

45 Valának azért mindnyájan, a kik megszámláltattak az Izráel fiai közûl az õ atyáiknak háznépe szerint, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, minden hadba mehetõ az Izráelben;
So all those who were numbered of the children of Israel, by their families, all those of twenty years old and over who were able to go to war,
καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις υἱῶν ισραηλ σὺν δυνάμει αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν ισραηλ

46 Valának mindnyájan a megszámláltattak: hatszáz háromezer és ötszáz ötven.
Were six hundred and three thousand, five hundred and fifty.
ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ τρισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα

47 De a léviták az õ atyáiknak háznépe szerint nem számláltattak közéjök.
But the Levites, of the tribe of their fathers, were not numbered among them.
οἱ δὲ λευῖται ἐκ τῆς φυλῆς πατριᾶς αὐτῶν οὐκ ἐπεσκέπησαν ἐν τοῖς υἱοῖς ισραηλ

48 Mert szólott vala az Úr Mózesnek, mondván:
For the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

49 Csak a Lévi törzsét ne vedd számba, és azokat ne számláld Izráel fiai közé;
Only the tribe of Levi is not to be numbered among the children of Israel,
ὅρα τὴν φυλὴν τὴν λευι οὐ συνεπισκέψῃ καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν οὐ λήμψῃ ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν ισραηλ

50 Hanem a lévitákat rendeld a bizonyság hajlékához, és minden edényéhez, és minden ahhoz valókhoz; õk hordozzák a hajlékot, és annak minden edényét, és õk szolgáljanak mellette, és a hajlék körül táborozzanak.
But to them you are to give the care of the Tent of meeting with its vessels and everything in it: they are to take up the Tent, and be responsible for everything to do with it, and put up their tents round it.
καὶ σὺ ἐπίστησον τοὺς λευίτας ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ αὐτοὶ ἀροῦσιν τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς καὶ αὐτοὶ λειτουργήσουσιν ἐν αὐτῇ καὶ κύκλῳ τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσιν

51 És mikor a hajléknak elébb kell indulni, a léviták szedjék azt szét, mikor pedig megáll a hajlék, a léviták állassák azt fel, az idegen pedig, a ki oda járul, meghaljon.
And when the Tent of meeting goes forward, the Levites are to take it down; and when it is to be put up, they are to do it: any strange person who comes near it is to be put to death.
καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν σκηνὴν καθελοῦσιν αὐτὴν οἱ λευῖται καὶ ἐν τῷ παρεμβάλλειν τὴν σκηνὴν ἀναστήσουσιν καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος ἀποθανέτω

52 És tábort járjanak Izráel fiai kiki az õ táborában, és kiki az õ zászlója alatt, az õ seregeik szerint.
The children of Israel are to put up their tents, every man in his tent-circle round his flag.
καὶ παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἀνὴρ ἐν τῇ ἑαυτοῦ τάξει καὶ ἀνὴρ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἡγεμονίαν σὺν δυνάμει αὐτῶν

53 A léviták pedig tábort járjanak a bizonyság hajléka körül, hogy ne legyen harag Izráel fiainak gyülekezetén; és megtartsák a léviták a bizonyság hajlékának õrizetét.
But the tents of the Levites are to be round the Tent of meeting, so that wrath may not come on the children of Israel: the Tent of meeting is to be in the care of the Levites.
οἱ δὲ λευῖται παρεμβαλέτωσαν ἐναντίον κυρίου κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ οὐκ ἔσται ἁμάρτημα ἐν υἱοῖς ισραηλ καὶ φυλάξουσιν οἱ λευῖται αὐτοὶ τὴν φυλακὴν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

54 Cselekedének azért az Izráel fiai mind a szerint, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek, úgy cselekedének.
So the children of Israel did as the Lord had given orders to Moses.
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ καὶ ααρων οὕτως ἐποίησαν

1 És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
And the Lord said to Moses and Aaron,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων λέγων

2 Az Izráel fiai, kiki az õ zászlója alatt, az õ atyáik háznépének jeleivel járjon tábort, a gyülekezet sátora körül járjon tábort annak oldalai felõl.
The children of Israel are to put up their tents in the order of their families, by the flags of their fathers' houses, facing the Tent of meeting on every side.
ἄνθρωπος ἐχόμενος αὐτοῦ κατὰ τάγμα κατὰ σημέας κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν παρεμβαλέτωσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐναντίοι κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ

3 Így járjanak pedig tábort: Keletre naptámadat felõl Júda táborának zászlója az õ seregeivel; és Júda fiainak fejedelme Naasson, Amminádáb fia.
Those whose tents are on the east side, looking to the dawn, will be round the flag of the children of Judah, with Nahshon, the son of Amminadab, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες πρῶτοι κατ' ἀνατολὰς τάγμα παρεμβολῆς ιουδα σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ιουδα ναασσων υἱὸς αμιναδαβ

4 Az õ serege pedig, vagyis az õ megszámláltjaik: hetvennégy ezer és hatszáz.
The number of his army was seventy-four thousand, six hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι

5 Mellette pedig tábort járjon Izsakhár törzse, és Izsakhár fiainak fejedelme Néthánéel, Suárnak fia.
And nearest to him will be the tribe of Issachar, with Nethanel, the son of Zuar, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς ισσαχαρ καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ισσαχαρ ναθαναηλ υἱὸς σωγαρ

6 Az õ serege pedig, vagyis az õ megszámláltjaik: ötvennégy ezer és négyszáz.
The number of his army was fifty-four thousand, four hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι τέσσαρες καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι

7 Zebulon törzse, és Zebulon fiainak fejedelme Eliáb, Hélon fia.
After him, the tribe of Zebulun, with Eliab, the son of Helon, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς ζαβουλων καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ζαβουλων ελιαβ υἱὸς χαιλων

8 Az õ serege pedig, vagyis az õ megszámláltjaik: ötvenhét ezer és négyszáz.
The number of his army was fifty-seven thousand, four hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι

9 Mindnyájan, a kik megszámlálva voltak Júda táborában: száz nyolcvanhat ezer és négyszáz, az õ seregeik szerint. Ezek induljanak elõre.
The number of all the armies of Judah was a hundred and eighty-six thousand, four hundred. They go forward first.
πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι ἐκ τῆς παρεμβολῆς ιουδα ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι σὺν δυνάμει αὐτῶν πρῶτοι ἐξαροῦσιν

10 Rúben táborának zászlója [legyen] dél felõl az õ seregeivel, és Rúben fiainak fejedelme Elisúr, Sedeúr fia.
On the south side is the flag of the children of Reuben, in the order of their armies, with Elizur, the son of Shedeur, as their chief.
τάγμα παρεμβολῆς ρουβην πρὸς λίβα σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ρουβην ελισουρ υἱὸς σεδιουρ

11 Az õ serege pedig, vagyis az õ megszámláltjaik: negyvenhat ezer és ötszáz.
The number of his army was forty-six thousand, five hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι ἓξ καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι

12 Mellette pedig tábort járjon Simeon törzse, és Simeon fiainak fejedelme: Selúmiel, Surisaddai fia.
And nearest to him, the tribe of Simeon, with Shelumiel, the son of Zurishaddai, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς συμεων καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν συμεων σαλαμιηλ υἱὸς σουρισαδαι

13 Az õ serege pedig, vagyis az õ megszámláltjaik: ötvenkilencz ezer és háromszáz.
The number of his army was fifty-nine thousand, three hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι ἐννέα καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι

14 Azután Gád törzse, és Gád fiainak fejedelme: Eliásáf, a Réuel fia.
Then the tribe of Gad, with Eliasaph, son of Reuel, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς γαδ καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν γαδ ελισαφ υἱὸς ραγουηλ

15 Az õ serege pedig, vagyis az õ megszámláltjaik: negyvenöt ezer és hatszáz ötven.
The number of his army was forty-five thousand, six hundred and fifty.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι καὶ πεντήκοντα

16 Mindnyájan, a kik megszámlálva voltak Rúben táborában: száz ötvenegy ezer és négyszáz ötven az õ seregeik szerint. Ezek másodszorra induljanak.
The number of all the armies of Reuben together came to a hundred and fifty-one thousand, four hundred and fifty. They go forward second.
πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς ρουβην ἑκατὸν πεντήκοντα μία χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι καὶ πεντήκοντα σὺν δυνάμει αὐτῶν δεύτεροι ἐξαροῦσιν

17 Azután induljon a gyülekezet sátora, a léviták tábor[ával], a táboroknak közepette: A miképen tábort járnak, a képen induljanak, kiki az õ helyén, az õ zászlója mellett.
Then the Tent of meeting is to go forward, with the tents of the Levites, in the middle of the armies; in the same order as their tents are placed, they are to go forward, every man under his flag.
καὶ ἀρθήσεται ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου καὶ ἡ παρεμβολὴ τῶν λευιτῶν μέσον τῶν παρεμβολῶν ὡς καὶ παρεμβάλλουσιν οὕτως καὶ ἐξαροῦσιν ἕκαστος ἐχόμενος καθ' ἡγεμονίαν

18 Efraim táborának zászlója az õ seregeivel nyugot felé [legyen], és Efraim fiainak fejedelme: Elisáma, Ammihud fia.
On the west side will be the flag of the children of Ephraim, with Elishama, the son of Ammihud, as their chief.
τάγμα παρεμβολῆς εφραιμ παρὰ θάλασσαν σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν εφραιμ ελισαμα υἱὸς εμιουδ

19 Az õ serege pedig, vagyis az õ megszámláltjaik: negyven ezer és ötszáz.
The number of his army was forty thousand, five hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι

20 És õ mellette [legyen] Manasse törzse, és Manasse fiainak fejedelme Gámliel, Pédasur fia.
And by him the tribe of Manasseh with Gamaliel, the son of Pedahzur, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς μανασση καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν μανασση γαμαλιηλ υἱὸς φαδασσουρ

21 Az õ serege pedig, vagyis az õ megszámláltjaik, harminczkét ezer és hétszáz.
The number of his army was thirty-two thousand, two hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι

22 Azután [legyen] Benjámin törzse és Benjámin fiainak fejedelme: Abidám, Gideóni fia.
Then the tribe of Benjamin, with Abidan, the son of Gideoni, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς βενιαμιν καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν βενιαμιν αβιδαν υἱὸς γαδεωνι

23 Az õ serege pedig, vagyis az õ megszámláltjaik: harminczöt ezer és négyszáz.
The number of his army was thirty-five thousand, four hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι

24 Mindnyájan a kik megszámlálva voltak Efraim táborában, száz nyolczezer és száz az õ seregeik szerint. Ezek harmadszorra induljanak.
The number of all the armies of Ephraim was a hundred and eight thousand, one hundred. They go forward third.
πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς εφραιμ ἑκατὸν χιλιάδες καὶ ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑκατὸν σὺν δυνάμει αὐτῶν τρίτοι ἐξαροῦσιν

25 Dán táborának zászlója [legyen] észak felõl az õ seregeivel, és a Dán fiainak fejedelme: Ahiézer, Ammisaddai fia.
On the north side will be the flag of the children of Dan, with Ahiezer, the son of Ammishaddai, as their chief.
τάγμα παρεμβολῆς δαν πρὸς βορρᾶν σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν δαν αχιεζερ υἱὸς αμισαδαι

26 Az õ serege pedig, vagyis az õ megszámláltjaik: hatvankét ezer és hétszáz.
The number of his army was sixty-two thousand, seven hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι

27 Mellette pedig tábort járjon Áser törzse, és Áser fiainak fejedelme: Págiel, az Okhrán fia.
Nearest to him will be the tribe of Asher, with Pagiel, the son of Ochran, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς ασηρ καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ασηρ φαγαιηλ υἱὸς εχραν

28 Az õ serege pedig, vagyis az õ megszámláltjaik: negyvenegy ezer és ötszáz.
The number of his army was forty-one thousand, five hundred;
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι

29 Azután [legyen] Nafthali törzse, és Nafthali fiainak fejedelme: Akhira, Enán fia.
Then the tribe of Naphtali, with Ahira, the son of Enan, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς νεφθαλι καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν νεφθαλι αχιρε υἱὸς αιναν

30 Az õ serege pedig, vagyis az õ megszámláltjaik: ötvenhárom ezer és négyszáz.
The number of his army was fifty-three thousand, four hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι τρεῖς καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι

31 Mindnyájan, a kik megszámlálva voltak Dán táborában, száz ötvenhét ezer és hatszáz; utóljára induljanak az õ zászlóik szerint.
The number of all the armies in the tents of Dan was a hundred and fifty-seven thousand, six hundred. They will go forward last, by their flags.
πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς δαν ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ἑπτὰ χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι ἕσχατοι ἐξαροῦσιν κατὰ τάγμα αὐτῶν

32 Ezek Izráel fiainak megszámláltjai az õ atyáiknak háznépei szerint; mindnyájan, a kik megszámlálva voltak táboronként, az õ seregeik szerint: hatszáz háromezer ötszáz és ötven.
These are all who were numbered of the children of Israel, in the order of their fathers' families: all the armies in their tents together came to six hundred and three thousand, five hundred and fifty.
αὕτη ἡ ἐπίσκεψις τῶν υἱῶν ισραηλ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν παρεμβολῶν σὺν ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ τρισχίλιοι πεντακόσιοι πεν τήκοντα

33 De a léviták nem voltak számba véve Izráel fiai között, a mint megparancsolta volt az Úr Mózesnek.
But the Levites were not numbered among the children of Israel, as the Lord said to Moses.
οἱ δὲ λευῖται οὐ συνεπεσκέπησαν ἐν αὐτοῖς καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ

34 És cselekedének Izráel fiai mind a szerint, a mint parancsolta volt az Úr Mózesnek: aképen járának tábort, az õ zászlóik szerint, és úgy indulának, kiki az õ nemzetsége szerint, az õ atyáiknak háznépe szerint.
So the children of Israel did as the Lord said to Moses, so they put up their tents by their flags, and they went forward in the same order, by their families, and by their fathers' houses.
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πάντα ὅσα συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ οὕτως παρενέβαλον κατὰ τάγμα αὐτῶν καὶ οὕτως ἐξῆρον ἕκαστος ἐχόμενοι κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν

1 Ezek pedig Áronnak és Mózesnek szülöttei azon a napon, a melyen szólott az Úr Mózesnek a Sinai hegyen;
Now these are the generations of Aaron and Moses, in the day when the word of the Lord came to Moses on Mount Sinai.
καὶ αὗται αἱ γενέσεις ααρων καὶ μωυσῆ ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐλάλησεν κύριος τῷ μωυσῇ ἐν ὄρει σινα

2 Ezek az Áron fiainak nevei: Az elsõszülött Nádáb, azután Abihú, Eleázár és Ithamár.
These are the names of the sons of Aaron: Nadab the oldest, and Abihu, Eleazar, and Ithamar.
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ααρων πρωτότοκος ναδαβ καὶ αβιουδ ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ

3 Ezek Áron fiainak, a felkenetett papoknak nevei, a kiket papi szolgálatra avattak fel.
These are the names of the sons of Aaron, the priests, on whom the holy oil was put, who were marked out as priests.
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ααρων οἱ ἱερεῖς οἱ ἠλειμμένοι οὓς ἐτελείωσαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἱερατεύειν

4 De Nádáb és Abihú meghala az Úr elõtt, mikor idegen tûzzel áldozának az Úr elõtt a Sinai pusztájában, fiaik pedig nem valának nékik. Eleázár és Ithamár viselék azért a papságot, Áronnak, az õ atyjoknak színe elõtt.
And Nadab and Abihu were put to death before the Lord when they made an offering of strange fire before the Lord, in the waste land of Sinai, and they had no children: and Eleazar and Ithamar did the work of priests before Aaron their father.
καὶ ἐτελεύτησεν ναδαβ καὶ αβιουδ ἔναντι κυρίου προσφερόντων αὐτῶν πῦρ ἀλλότριον ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα καὶ παιδία οὐκ ἦν αὐτοῖς καὶ ἱεράτευσεν ελεαζαρ καὶ ιθα μαρ μετ' ααρων τοῦ πατρὸς αὐτῶν

5 Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

6 Hozd elõ Lévi törzsét, és állassad Áron pap elé, hogy szolgáljanak néki.
Make the tribe of Levi come near, and put them before Aaron the priest, to be his helpers,
λαβὲ τὴν φυλὴν λευι καὶ στήσεις αὐτοὺς ἐναντίον ααρων τοῦ ἱερέως καὶ λειτουργήσουσιν αὐτῷ

7 És ügyeljenek az õ ügyére, és az egész gyülekezet ügyére a gyülekezet sátora elõtt, hogy végezhessék a hajlék körül való szolgálatot.
In order that they may be responsible to him and to all Israel for the care of the Tent of meeting, and to do the work of the House;
καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακὰς αὐτοῦ καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν ισραηλ ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς

8 Ügyeljenek pedig a gyülekezet sátorának minden eszközére is, és Izráel fiainak ügyeire is, hogy végezhessék a hajlék körül való szolgálatot.
And they will have the care of all the vessels of the Tent of meeting, and will do for the children of Israel all the necessary work of the House.
καὶ φυλάξουσιν πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν ισραηλ κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς

9 És adjad a lévitákat Áronnak és az õ fiainak; mert valóban néki adattak Izráel fiaitól.
Give the Levites to Aaron and his sons; so that they may be his without question from among the children of Israel.
καὶ δώσεις τοὺς λευίτας ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τοῖς ἱερεῦσιν δόμα δεδομένοι οὗτοί μοί εἰσιν ἀπὸ τῶν υἱῶν ισραηλ

10 Áront pedig és az õ fiait rendeld [föléjök,] hogy õrizzék az õ papságukat; és ha idegen járulna oda, haljon meg.
And give orders that Aaron and his sons are to keep their place as priests; any strange person who comes near is to be put to death.
καὶ ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καταστήσεις ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ φυλάξουσιν τὴν ἱερατείαν αὐτῶν καὶ πάντα τὰ κατὰ τὸν βωμὸν καὶ ἔσω τοῦ καταπετάσματος καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ ἁπτόμενος ἀποθανεῖται

11 Szóla azután az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

12 Ímé én kiválasztottam a lévitákat Izráel fiai közül, minden elsõszülött helyett, a mely az õ anyjának méhét megnyitja Izráel fiai között: azért legyenek a léviták enyéim.
See, I have taken the Levites out of the children of Israel to be mine in place of the first sons of the children of Israel;
καὶ ἐγὼ ἰδοὺ εἴληφα τοὺς λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν ισραηλ ἀντὶ παντὸς πρωτοτόκου διανοίγοντος μήτραν παρὰ τῶν υἱῶν ισραηλ λύτρα αὐτῶν ἔσονται καὶ ἔσονται ἐμοὶ οἱ λευῖται

13 Mert enyém minden elsõszülött; a mikor megöltem minden elsõszülöttet Égyiptom földén, magamnak szenteltem minden elsõszülöttet Izráelben; akár ember, akár barom, enyéim legyenek: én vagyok az Úr.
For all the first sons are mine; on the day when I put to death all the first sons in the land of Egypt, I took for myself every first male birth of man and beast. They are mine; I am the Lord.
ἐμοὶ γὰρ πᾶν πρωτότοκον ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτου ἡγίασα ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν ισραηλ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ἐμοὶ ἔσονται ἐγὼ κύριος

14 Szóla azután az Úr Mózesnek a Sinai pusztájában, mondván:
And the Lord said to Moses in the waste land of Sinai,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα λέγων

15 Számláld meg Lévi fiait az õ atyáiknak háznépe szerint, az õ nemzetségeik szerint; egy hónapostól fogva, és azon felül minden finemût számlálj meg.
Let all the children of Levi be numbered by their families and their fathers' houses; let every male of a month old and over be numbered.
ἐπίσκεψαι τοὺς υἱοὺς λευι κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατὰ συγγενείας αὐτῶν πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ἐπισκέψασθε αὐτούς

16 Megszámlálá azért Mózes õket az Úr szava szerint, a miképen meghagyatott vala néki.
So Moses did as the Lord said, numbering them as he had been ordered.
καὶ ἐπεσκέψαντο αὐτοὺς μωυσῆς καὶ ααρων διὰ φωνῆς κυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν αὐτοῖς κύριος

17 És ezek voltak a Lévi fiai az õ neveik szerint: Gerson, Kéhát és Mérári.
These were the sons of Levi by name: Gershon and Kohath and Merari.
καὶ ἦσαν οὗτοι οἱ υἱοὶ λευι ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν γεδσων καὰθ καὶ μεραρι

18 Ezek pedig a Gerson fiainak nevei az õ nemzetségök szerint: Libni és Simhi.
And these are the names of the sons of Gershon, by their families: Libni and Shimei.
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν γεδσων κατὰ δήμους αὐτῶν λοβενι καὶ σεμεϊ

19 Továbbá a Kéhát fiai az õ nemzetségök szerint: Amrám és Iczhár, Hebron és Uzziél.
And the sons of Kohath, by their families: Amram and Izhar and Hebron and Uzziel.
καὶ υἱοὶ κααθ κατὰ δήμους αὐτῶν αμραμ καὶ ισσααρ χεβρων καὶ οζιηλ

20 A Mérári fiai pedig az õ nemzetségök szerint: Makhli és Músi. Ezek a Lévi nemzetségei, az õ atyáiknak háznépe szerint.
And the sons of Merari by their families: Mahli and Mushi. These are the families of the Levites in the order of their fathers' houses.
καὶ υἱοὶ μεραρι κατὰ δήμους αὐτῶν μοολι καὶ μουσι οὗτοί εἰσιν δῆμοι τῶν λευιτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν

21 Gersontól valók a Libni nemzetsége és a Simhi nemzetsége; ezek a Gersoniták nemzetségei.
From Gershon come the Libnites and the Shimeites; these are the families of the Gershonites.
τῷ γεδσων δῆμος τοῦ λοβενι καὶ δῆμος τοῦ σεμεϊ οὗτοι δῆμοι τοῦ γεδσων

22 Az õ megszámláltjaik, az egy hónapostól fogva és feljebb minden finemûnek száma szerint, az õ megszámláltjaik: hétezer és ötszáz.
Those who were numbered of them, the males from one month old and over, were seven thousand, five hundred.
ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν παντὸς ἀρσενικοῦ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἑπτακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι

23 A Gersoniták nemzetségei a hajlék megett járjanak tábort nyugot felõl.
The tents of the Gershonites are to be placed at the back of the House, to the west.
καὶ υἱοὶ γεδσων ὀπίσω τῆς σκηνῆς παρὰ θάλασσαν παρεμβαλοῦσιν

24 És a Gersoniták atyái háznépének fejedelme legyen Eliásáf, a Láél fia.
The chief of the Gershonites is Eliasaph, the son of Lael.
καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριᾶς τοῦ δήμου τοῦ γεδσων ελισαφ υἱὸς λαηλ

25 A Gerson fiainak [tiszte] pedig: ügyelni a gyülekezet sátorában, a hajlékra, a sátorra, annak takarójára, és a gyülekezet sátora nyílásának leplére.
In the Tent of meeting, the Gershonites are to have the care of the House, and the Tent with its cover, and the veil for the door of the Tent of meeting,
καὶ ἡ φυλακὴ υἱῶν γεδσων ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἡ σκηνὴ καὶ τὸ κάλυμμα καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

26 Továbbá a pitvarnak szõnyegeire, és a pitvar nyílásának leplére, a mely van a hajlékon és az oltáron köröskörül, és annak köteleire, és minden azzal járó szolgálatra.
And the hangings for the open space round the House and the altar, and the curtain for its doorway, and all the cords needed for its use.
καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ τὰ κατάλοιπα πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ

27 Kéháttól való pedig az Amrám nemzetsége, az Iczhár nemzetsége, a Hebron nemzetsége és az Uzziél nemzetsége: Ezek Kéhátnak nemzetségei.
From Kohath come the Amramites and the Izharites and the Hebronites and the Uzzielites; these are the families of the Kohathites.
τῷ κααθ δῆμος ὁ αμραμις καὶ δῆμος ὁ σααρις καὶ δῆμος ὁ χεβρωνις καὶ δῆμος ὁ οζιηλις οὗτοί εἰσιν δῆμοι τοῦ κααθ

28 Minden finemûnek száma szerint, egy hónapostól fogva és feljebb, nyolczezeren és hatszázan valának a szenthelynek õrizõi.
Those who were numbered of them, the males from one month old and over, were eight thousand, six hundred, who were responsible for the care of the holy place.
κατὰ ἀριθμὸν πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων

29 A Kéhát fiainak nemzetségei a hajlék oldala mellett dél felõl járjanak tábort.
The tents of the Kohathites are to be placed on the south side of the House.
οἱ δῆμοι τῶν υἱῶν κααθ παρεμβαλοῦσιν ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς κατὰ λίβα

30 És a Kéhátiták nemzetségének, az õ atyái háznépének fejedelme [legyen] Elisáfán, Uzziélnek fia.
Their chief is Elizaphan, the son of Uzziel.
καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν τῶν δήμων τοῦ κααθ ελισαφαν υἱὸς οζιηλ

31 Az õ [tisztök] pedig, ügyelni a ládára, az asztalra, a gyertyatartóra, az oltárokra és a szenthelynek edényeire, a melyekkel szolgálnak, és a takaróra, és minden azzal járó szolgálatra.
In their care are the ark, and the table, and the lights, and the altars, and all the vessels used in the holy place, and the veil, and all they are used for.
καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἡ κιβωτὸς καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ λυχνία καὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ σκεύη τοῦ ἁγίου ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ κατακάλυμμα καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν

32 Továbbá a léviták fejedelmeinek fejedelme [legyen] Eleázár, Áron pap fia: a szenthelyre ügyelõknek elõljárója.
Eleazar, the son of Aaron the priest, will be head over all the Levites and overseer of those responsible for the care of the holy place.
καὶ ὁ ἄρχων ἐπὶ τῶν ἀρχόντων τῶν λευιτῶν ελεαζαρ ὁ υἱὸς ααρων τοῦ ἱερέως καθεσταμένος φυλάσσειν τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων

33 Mérárítól való a Makhli és Músi nemzetségei; ezek a Mérári nemzetségei.
From Merari come the Mahlites and the Mushites; these are the families of Merari.
τῷ μεραρι δῆμος ὁ μοολι καὶ δῆμος ὁ μουσι οὗτοί εἰσιν δῆμοι μεραρι

34 Az õ megszámláltjaik pedig minden finemûnek száma szerint, egy hónapostól fogva és feljebb: hatezer és kétszáz.
Those who were numbered of them, the males of a month old and over, were six thousand, two hundred.
ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμόν πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ἑξακισχίλιοι καὶ πεντήκοντα

35 És a Mérári nemzetségének, az õ atyái háznépének fejedelme [legyen] Suriel, az Abihail fia; a hajléknak észak felõl való oldala mellett járjanak tábort.
The chief of the families of Merari was Zuriel, the son of Abihail: their tents are to be placed on the north side of the House.
καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν τοῦ δήμου τοῦ μεραρι σουριηλ υἱὸς αβιχαιλ ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσιν πρὸς βορρᾶν

36 A Mérári fiainak pedig tisztök legyen felügyelni: a hajlék deszkáira, annak reteszrúdaira, oszlopaira és annak talpaira, minden edényeire és minden azzal járó szolgálatra;
And in their care are to be all the boards of the Tent, with their rods and pillars and bases, and all the instruments, and all they are used for,
ἡ ἐπίσκεψις ἡ φυλακὴ υἱῶν μεραρι τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν

37 Továbbá a pitvar körül való oszlopokra és azoknak talpaira, szegeire és köteleire.
And the pillars of the open space round it, with their bases and nails and cords.
καὶ τοὺς στύλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν καὶ τοὺς πασσάλους καὶ τοὺς κάλους αὐτῶν

38 A hajlék elõtt keletre, a gyülekezet sátora elõtt naptámadat felõl, Mózes, Áron és az õ fiai járjanak tábort, a kik felügyelnek a szenthely szolgálatára, [és] Izráel fiainak ügyeire; ha pedig idegen járulna oda, haljon meg.
And those whose tents are to be placed on the east side of the House in front of the Tent of meeting, looking to the dawn, are Moses and Aaron and his sons, who will do the work of the holy place for the children of Israel; and any strange person who comes near will be put to death.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἀπ' ἀνατολῆς μωυσῆς καὶ ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τοῦ ἁγίου εἰς τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ ἁπτόμενος ἀποθανεῖται

39 A léviták minden megszámláltja, a kiket Mózes és Áron az Úr rendeletére nemzetségenként számláltak vala meg, minden finemû, az egy hónapostól fogva és feljebb: huszonkét ezer.
All the Levites numbered by Moses and Aaron at the order of the Lord, all the males of one month old and over numbered in the order of their families, were twenty-two thousand.
πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν λευιτῶν οὓς ἐπεσκέψατο μωυσῆς καὶ ααρων διὰ φωνῆς κυρίου κατὰ δήμους αὐτῶν πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες

40 És monda az Úr Mózesnek: Számláld meg Izráel fiainak minden finemû elsõszülöttét, egy hónapostól fogva és feljebb, és pedig névszerint számláld meg õket.
And the Lord said to Moses, Let all the first male children be numbered, and take the number of their names.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων ἐπίσκεψαι πᾶν πρωτότοκον ἄρσεν τῶν υἱῶν ισραηλ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω καὶ λαβὲ τὸν ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος

41 És válaszd a lévitákat nékem (én vagyok az Úr) az Izráel fiai közül való minden elsõszülött helyett; és a léviták barmait, Izráel fiai barmainak minden elsõ fajzása helyett.
And give to me the Levites (I am the Lord) in place of the first sons of the children of Israel; and the cattle of the Levites in place of the first births among the cattle of the children of Israel.
καὶ λήμψῃ τοὺς λευίτας ἐμοί ἐγὼ κύριος ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ τὰ κτήνη τῶν λευιτῶν ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων ἐν τοῖς κτήνεσιν τῶν υἱῶν ισραηλ

42 Megszámlálá azért Mózes, a mint parancsolta vala néki az Úr, Izráel fiainak minden elsõszülöttét.
So Moses had all the first sons among the children of Israel numbered, as the Lord said to him.
καὶ ἐπεσκέψατο μωυσῆς ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος πᾶν πρωτότοκον ἐν τοῖς υἱοῖς ισραηλ

43 És lõn minden finemû elsõszülött a nevek száma szerint, egy hónapostól fogva és feljebb, az õ megszámláltjaik: huszonkét ezer kétszáz és hetvenhárom.
Every first son from a month old and over was numbered by name, and the number came to twenty-two thousand, two hundred and seventy-three.
καὶ ἐγένοντο πάντα τὰ πρωτότοκα τὰ ἀρσενικὰ κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα κα ὶ διακόσιοι

44 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

45 Válaszd a lévitákat az Izráel fiai közül való minden elsõszülött helyett; és a léviták barmait az õ barmaik helyett, és legyenek enyéim a léviták. Én vagyok az Úr.
Take the Levites in place of all the first sons of the children of Israel, and the cattle of the Levites in place of their cattle; the Levites are to be mine; I am the Lord.
λαβὲ τοὺς λευίτας ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ τὰ κτήνη τῶν λευιτῶν ἀντὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν καὶ ἔσονται ἐμοὶ οἱ λευῖται ἐγὼ κύριος

46 A mi pedig a kétszáz és hetvenháromnak megváltását illeti, a kik felül vannak a lévitákon Izráel fiainak elsõszülöttei közül:
And the price you have to give for the two hundred and seventy-three first sons of the children of Israel which are in addition to the number of the Levites,
καὶ τὰ λύτρα τριῶν καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακοσίων οἱ πλεονάζοντες παρὰ τοὺς λευίτας ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν ισραηλ

47 Végy öt-öt siklust fejenként; a szent siklus szerint vedd azt, (húsz géra egy siklus).
Will be five shekels for every one, by the scale of the holy place (the shekel is twenty gerahs);
καὶ λήμψῃ πέντε σίκλους κατὰ κεφαλήν κατὰ τὸ δίδραχμον τὸ ἅγιον λήμψῃ εἴκοσι ὀβολοὺς τοῦ σίκλου

48 És add azt a pénzt Áronnak és az õ fiainak, váltságul a köztök lévõ számfelettiekért.
And this money, the price of those over the number of the Levites, is to be given to Aaron and his sons.
καὶ δώσεις τὸ ἀργύριον ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λύτρα τῶν πλεοναζόντων ἐν αὐτοῖς

49 Bevevé azért Mózes a váltságpénzt azoktól, a kik felül voltak a lévitáktól megváltottakon.
So Moses took the money, the price of those whose place had not been taken by the Levites;
καὶ ἔλαβεν μωυσῆς τὸ ἀργύριον τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων εἰς τὴν ἐκλύτρωσιν τῶν λευιτῶν

50 Izráel fiainak elsõszülöttitõl vevé be e pénzt: ezer háromszáz és hatvanöt siklust, a szent siklus szerint.
From the first sons of Israel he took it, a thousand, three hundred and sixty-five shekels, by the scale of the holy place;
παρὰ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν ισραηλ ἔλαβεν τὸ ἀργύριον χιλίους τριακοσίους ἑξήκοντα πέντε σίκλους κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον

51 És adá Mózes a megváltottaknak pénzét Áronnak és az õ fiainak, az Úr rendelete szerint, a miképen parancsolta az Úr Mózesnek.
And he gave the money to Aaron and his sons, as the Lord had said.
καὶ ἔδωκεν μωυσῆς τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ διὰ φωνῆς κυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

1 És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
And the Lord said to Moses and Aaron,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων λέγων

2 Vedd számba a Kéhát fiait Lévi fiai közül nemzetségenként, az õ atyjoknak háznépe szerint.
Let the sons of Kohath, from among the sons of Levi, be numbered by their families, in the order of their fathers' houses;
λαβὲ τὸ κεφάλαιον τῶν υἱῶν κααθ ἐκ μέσου υἱῶν λευι κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν

3 Harmincz esztendõstõl és azon felül az ötven esztendõsökig mindenkit, a ki szolgálatra való, hogy munkálkodjék a gyülekezet sátorában.
All those from thirty to fifty years old who are able to do the work of the Tent of meeting.
ἀπὸ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν καὶ ἐπάνω καὶ ἕως πεντήκοντα ἐτῶν πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου

4 Ez a tisztök Kéhát fiainak a gyülekezet sátorában: a legszentségesebbekrõl [való gondviselés].
And this is to be the work of the sons of Kohath in connection with the most holy things.
καὶ ταῦτα τὰ ἔργα τῶν υἱῶν κααθ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἅγιον τῶν ἁγίων

5 Áron és az õ fiai pedig, mikor indulni akar a tábor, menje[nek] be, és vegyék le a takaró függönyt, és takarják be azzal a bizonyság ládáját.
When all the people go forward, Aaron is to go in with his sons, and take down the veil of the curtain, covering the ark of witness with it;
καὶ εἰσελεύσεται ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὅταν ἐξαίρῃ ἡ παρεμβολή καὶ καθελοῦσιν τὸ καταπέτασμα τὸ συσκιάζον καὶ κατακαλύψουσιν ἐν αὐτῷ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου

6 És tegyenek arra borzbõrbõl csinált takarót, és borítsák azt be egészen kékszínû ruhával felülrõl, és dugják belé a rúdjait is.
And putting over it the leather cover and over that a blue cloth; and putting its rods in place.
καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ' αὐτὸ κατακάλυμμα δέρμα ὑακίνθινον καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον ὅλον ὑακίνθινον ἄνωθεν καὶ διεμβαλοῦσιν τοὺς ἀναφορεῖς

7 A szent [kenyerek] asztalát is borítsák be kékszínû ruhával, azon felül tegyék rá a tálakat, a csészéket, a kelyheket, és az italáldozathoz való kancsókat, és ama szüntelen való kenyér is rajta legyen.
And on the table of the holy bread they are to put a blue cloth, and on it all the vessels, the spoons and the basins and the cups; and the holy bread with them;
καὶ ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν προκειμένην ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον καὶ τὰ τρυβλία καὶ τὰς θυίσκας καὶ τοὺς κυάθους καὶ τὰ σπονδεῖα ἐν οἷς σπένδει καὶ οἱ ἄρτ οι οἱ διὰ παντὸς ἐπ' αὐτῆς ἔσονται

8 Azután borítsanak azokra karmazsinszínû ruhát, és takarják be azt borzbõrbõl való takaróval, és dugják belé a rúdjait is.
And over them they are to put a red cloth, covering it with a leather cover, and putting its rods in their places.
καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον κόκκινον καὶ καλύψουσιν αὐτὴν καλύμματι δερματίνῳ ὑακινθίνῳ καὶ διεμβαλοῦσιν δι' αὐτῆς τοὺς ἀναφορεῖς

9 Vegyenek azután kékszínû ruhát, és takarják be a világításra való gyertyatartót és annak mécseit, hamvvevõit, hamutartóit és minden olajos edényét, a melyekkel szolgálnak körülte.
And they are to take a blue cloth, covering with it the light-support with its lights and its instruments and its trays and all the oil vessels which are used for it:
καὶ λήμψονται ἱμάτιον ὑακίνθινον καὶ καλύψουσιν τὴν λυχνίαν τὴν φωτίζουσαν καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς καὶ πάντα τὰ ἀγγεῖ α τοῦ ἐλαίου οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς

10 És tegyék azt és minden edényét borzbõrbõl csinált takaróba, és tegyék saroglyára.
All these they are to put in a leather cover, and put it on the frame.
καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὴν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον καὶ ἐπιθήσουσιν αὐτὴν ἐπ' ἀναφορέων

11 Az arany oltárt is borítsák be kékszínû ruhával, és takarják be borzbõrbõl csinált takaróval, és dugják belé a rúdjait [is].
On the gold altar they are to put a blue cloth, covering it with a leather cover; and they are to put its rods in their places.
καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν ἐπικαλύψουσιν ἱμάτιον ὑακίνθινον καὶ καλύψουσιν αὐτὸ καλύμματι δερματίνῳ ὑακινθίνῳ καὶ διεμβαλοῦσιν τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ

12 Vegyék elõ azután a szolgálatnak minden eszközét, a melyekkel szolgálni fognak a szenthelyen, és tegyék kékszínû ruhába, és takarják be azokat borzbõrbõl csinált takaróval, és tegyék a saroglyára.
All the vessels which are used in the holy place they are to put in a blue cloth, covering them with a leather cover, and put them on the frame.
καὶ λήμψονται πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικά ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἁγίοις καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς ἱμάτιον ὑακίνθινον καὶ καλύψουσιν αὐτὰ καλύμματι δερματίνῳ ὑ ακινθίνῳ καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς

13 Azután takarítsák el a hamvat az oltárról, és borítsanak arra bíborpiros színû ruhát.
And they are to take away the burned waste from the altar, and put a purple cloth on it;
καὶ τὸν καλυπτῆρα ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπικαλύψουσιν ἐπ' αὐτὸ ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον

14 És tegyék rá arra minden õ eszközét, a melyekkel szolgálnak azon: a szenes serpenyõket, a villákat, a lapátokat és a medenczéket, az oltárnak minden eszközét; és borítsanak arra borzbõrbõl csinált takarót, és dugják belé a rúdjait [is].
Placing on the cloth all its vessels, the fire-baskets, the meat-hooks, the spades, and the basins; all the vessels of the altar; they are to put a leather cover over all these, and put its rods in their places.
καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ σκεύη ὅσοις λειτουργοῦσιν ἐπ' αὐτὸ ἐν αὐτοῖς καὶ τὰ πυρεῖα καὶ τὰς κρεάγρας καὶ τὰς φιάλας καὶ τὸν καλυπτῆρα καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὸ κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον καὶ διεμβαλοῦσιν τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ καὶ λήμψονται ἱμάτιον πορφυροῦν καὶ συγκαλύψουσιν τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὰ εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς

15 Ha pedig elvégezi Áron és az õ fiai a szenthelynek és a szenthely minden edényének betakarását, mikor el akar indulni a tábor: akkor jöjjenek el Kéhát fiai, hogy elvigyék azokat; de ne illessék a szenthelynek [semmi edényét], hogy meg ne haljanak. Ezek Kéhát fiainak terhei a gyülekezet sátorában.
And after the holy place and all its vessels have been covered up by Aaron and his sons, when the tents of the people go forward, the sons of Kohath are to come and take it up; but the holy things may not be touched by them for fear of death.
καὶ συντελέσουσιν ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καλύπτοντες τὰ ἅγια καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν παρεμβολήν καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσονται υἱοὶ καθ αἴρειν καὶ οὐχ ἅψονται τῶν ἁγίων ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν ταῦτα ἀροῦσιν οἱ υἱοὶ καθ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου

16 Eleázárnak pedig, az Áron pap fiának tiszte: a világító olajra, a füstölõ szerekre, a szüntelen való ételáldozatra és a kenetnek olajára; az egész hajlékra és mindenre, a mi abban van, mind a szenthelyre, mind annak edényeire való gondviselés.
And Eleazar, the son of Aaron the priest, is to be responsible for the oil for the light, and the sweet perfumes for burning, and the regular meal offering, and the holy oil; the House and the holy place and everything in it will be in his care.
ἐπίσκοπος ελεαζαρ υἱὸς ααρων τοῦ ἱερέως τὸ ἔλαιον τοῦ φωτὸς καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως καὶ ἡ θυσία ἡ καθ' ἡμέραν καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως ἡ ἐπισκοπὴ ὅλης τῆς σκηνῆς καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἐν τῷ ἁγίῳ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις

17 Szóla azután az Úr Mózesnek és Áronnak mondván:
And the Lord said to Moses and Aaron,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων λέγων

18 A Kéhátiták nemzetségének törzsét ne [engedjétek] kiirtani a léviták közül;
Do not let the family of the Kohathites be cut off from among the Levites;
μὴ ὀλεθρεύσητε τῆς φυλῆς τὸν δῆμον τὸν καθ ἐκ μέσου τῶν λευιτῶν

19 Hanem ezt míveljétek õ velök, hogy éljenek és meg ne haljanak, mikor járulnak a szentségek szentségéhez: Áron és az õ fiai jöjjenek el, és rendeljék el õket, kit-kit az õ szolgálatára és az õ terhére.
But do this to them, so that life and not death may be theirs when they come near the most holy things; let Aaron and his sons go in and give to every one his work and that which he is to take up;
τοῦτο ποιήσατε αὐτοῖς καὶ ζήσονται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσιν προσπορευομένων αὐτῶν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ προσπορευέσθωσαν καὶ καταστήσουσιν αὐτοὺς ἕκαστον κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ

20 Egy pillanatra se menjenek be, hogy meglássák a szenthelyet, hogy meg ne haljanak.
But they themselves are not to go in to see the holy place, even for a minute, for fear of death.
καὶ οὐ μὴ εἰσέλθωσιν ἰδεῖν ἐξάπινα τὰ ἅγια καὶ ἀποθανοῦνται

21 Szóla ezután az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

22 Vedd számba a Gerson fiait is az õ atyjoknak háznépe szerint, az õ nemzetségök szerint.
Let the sons of Gershon be numbered by families, in the order of their fathers' houses;
λαβὲ τὴν ἀρχὴν τῶν υἱῶν γεδσων καὶ τούτους κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν

23 A harmincz esztendõstõl és azon felül az ötven esztendõsig számláld meg õket; mindenkit, a ki szolgálatot teljesíteni való, hogy szolgáljon a gyülekezet sátorában.
All those from thirty to fifty years old who are able to do the work of the Tent of meeting.
ἀπὸ πεντεκαιεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς ἐπίσκεψαι αὐτούς πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου

24 Ez legyen munkájok a Gersoniták nemzetségeinek a szolgálatban és a teher[hordozás]ban:
This is to be the work of the Gershonites, the things they are to do and take up.
αὕτη ἡ λειτουργία τοῦ δήμου τοῦ γεδσων λειτουργεῖν καὶ αἴρειν

25 Hordozzák a hajlék kárpitjait és a gyülekezet sátorát, annak takaróját és a borzbõrbõl csinált takarót, a mely rajta van felül, és a gyülekezet sátora nyilásának leplét.
They are to take up the curtains of the House, and the Tent of meeting with its cover and the leather cover over it, and the hangings for the door of the Tent of meeting;
καὶ ἀρεῖ τὰς δέρρεις τῆς σκηνῆς καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ κάλυμμα αὐτῆς καὶ τὸ κάλυμμα τὸ ὑακίνθινον τὸ ὂν ἐπ' αὐτῆς ἄνωθεν καὶ τὸ κάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

26 És a pitvar szõnyegeit, és a pitvar kapunyílásának leplét, a melyek a hajlékon és az oltáron köröskörül vannak, azoknak köteleit, és az õ szolgálatjokhoz való minden edényt; és mindazt, a mi tenni való azokkal, õk teljesítsék.
And the hangings for the open space round the House and the altar, and the curtain for its doorway, with the cords and all the things used for them; whatever is necessary for these, they are to do.
καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ τὰ περισσὰ καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικά ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ποιήσουσιν

27 Áronnak és az õ fiainak beszéde szerint legyen a Gersoniták fiainak minden szolgálatjok, minden terhökre és minden szolgálatjokra nézve; minden terhöket pedig az õ õrizetökre bízzátok.
From the mouth of Aaron and his sons the Gershonites will have word about all the things they are to do and take up; you are to give them their orders.
κατὰ στόμα ααρων καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἔσται ἡ λειτουργία τῶν υἱῶν γεδσων κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας αὐτῶν καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀρτὰ δι' αὐτῶν καὶ ἐπισκέψῃ αὐτοὺς ἐξ ὀνο μάτων πάντα τὰ ἀρτὰ ὑπ' αὐτῶν

28 Ez a Gersoniták fiai nemzetségének szolgálata a gyülekezet sátorában; az õ szolgálatuk pedig legyen az Áron pap fiának, Ithamárnak keze alatt.
This is the work of the family of the Gershonites in the Tent of meeting, and they will be under the direction of Ithamar, the son of Aaron the priest.
αὕτη ἡ λειτουργία τῶν υἱῶν γεδσων ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἐν χειρὶ ιθαμαρ τοῦ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως

29 A Mérári fiait is az õ nemzetségeik szerint, az õ atyjoknak háznépei szerint számláld meg.
The sons of Merari are to be numbered by families, in the order of their fathers' houses;
υἱοὶ μεραρι κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν ἐπισκέψασθε αὐτούς

30 A harmincz esztendõstõl és annál feljebb az ötven esztendõsig számláld meg õket; mindenkit, a ki szolgálatra való, hogy szolgálatot végezzen a gyülekezet sátorában.
Every one from thirty to fifty years old who is able to do the work of the Tent of meeting.
ἀπὸ πεντεκαιεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς ἐπισκέψασθε αὐτούς πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

31 Ezek pedig, a mikre ügyelniök kell a továbbvitelnél [és] a gyülekezet sátorában való minden szolgálatuknál: a hajlék deszkái, annak reteszrúdjai, oszlopai és talpai.
And this is their part in the work of the Tent of meeting: the transport of the boards and the rods of the Tent, with the pillars and their bases;
καὶ ταῦτα τὰ φυλάγματα τῶν αἰρομένων ὑπ' αὐτῶν κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς καὶ τοὺς μοχλοὺς καὶ τοὺς στύλους αὐτῆ ς καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς καὶ τὸ κατακάλυμμα καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς

32 A pitvarnak is köröskörül való oszlopai és azok talpai, szegei és kötelei, azoknak minden szerszámai, és minden szolgálatjok[hoz való]. Név szerint is megszámláljátok az edényeket, a mikre a továbbvitelnél ügyelniök kell.
And the pillars of the open space outside it, with their bases and their nails and cords and all the instruments used, and everything which has to be done there; all the instruments for which they are responsible are to be numbered by name.
καὶ τοὺς στύλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν καὶ τοὺς στύλους τοῦ καταπετάσματος τῆς πύλης τῆς αὐλῆς καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῶν καὶ τοὺς κάλους αὐτῶν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν καὶ πάντα τὰ λειτουργήματα αὐτῶν ἐξ ὀνομάτων ἐπισκέψασθε αὐτοὺς καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς φυλακῆς τῶν αἱρομένων ὑπ' αὐτῶν

33 Ez legyen szolgálatuk a Mérári fiai nemzetségeinek, a melylyel szolgáljanak a gyülekezet sátorában, Ithamárnak, az Áron pap fiának vezetése alatt.
This is the work which the sons of Merari are to do in connection with the Tent of meeting, under the direction of Ithamar, the son of Aaron the priest.
αὕτη ἡ λειτουργία δήμου υἱῶν μεραρι ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἐν χειρὶ ιθαμαρ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως

34 És megszámlálá Mózes és Áron és a gyülekezet fejedelmei a Kéhátiták fiait, az õ nemzetségök szerint és az õ atyjoknak háznépe szerint,
So Moses and Aaron and the chiefs of the people took in hand the numbering of the sons of the Kohathites, by families, in the order of their fathers' houses;
καὶ ἐπεσκέψατο μωυσῆς καὶ ααρων καὶ οἱ ἄρχοντες ισραηλ τοὺς υἱοὺς κααθ κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν

35 A harmincz esztendõstõl és annál feljebb, az ötven esztendõsig mindenkit, a ki szolgálatra való, hogy szolgáljon a gyülekezet sátorában.
Numbering all those from thirty to fifty years old who were able to do the work in the Tent of meeting;
ἀπὸ πεντεκαιεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου

36 Vala pedig azoknak száma az õ nemzetségeik szerint: kétezer hétszáz és ötven.
And the number of all these was two thousand, seven hundred and fifty.
καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν δισχίλιοι διακόσιοι πεντήκοντα

37 Ezek a Kéhátiták nemzetségeinek megszámláltjai, mindazok, a kik szolgálnak vala a gyülekezet sátorában, a kiket megszámlált Mózes és Áron az Úrnak parancsolatja szerint, a Mózes keze által.
This is the number of those of the Kohathites who did the work in the Tent of meeting, as they were numbered by Moses and Aaron at the order of the Lord.
αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου κααθ πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καθὰ ἐπεσκέψατο μωυσῆς καὶ ααρων διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ μωυσῆ

38 A Gerson fiainak száma az õ nemzetségeik szerint, és az õ atyáiknak háznépe szerint.
And those of the sons of Gershon who were numbered by families,
καὶ ἐπεσκέπησαν υἱοὶ γεδσων κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν

39 A harmincz esztendõstõl és azon felül az ötven esztendõsig mindazok, a kik szolgálatra valók, hogy szolgáljanak a gyülekezet sátorában.
All those from thirty to fifty years old who were able to do the work in the Tent of meeting,
ἀπὸ πεντεκαιεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου

40 Azoknak száma az õ nemzetségök szerint, az õ atyjoknak háznépe szerint: kétezer hatszáz és harmincz.
Who were numbered by families in the order of their fathers' houses, were two thousand, six hundred and thirty.
καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν δισχίλιοι ἑξακόσιοι τριάκοντα

41 Ezek a Gerson fiai nemzetségeinek megszámláltjai, a kik mindnyájan szolgálnak a gyülekezet sátorában, a kiket megszámlált Mózes és Áron az Úrnak beszéde szerint.
This is the number of the sons of Gershon who did the work in the Tent of meeting, as they were numbered by Moses and Aaron at the order of the Lord.
αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου υἱῶν γεδσων πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου οὓς ἐπεσκέψατο μωυσῆς καὶ ααρων διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ μωυσῆ

42 A Mérári fiai nemzetségeinek száma az õ nemzetségei szerint, az õ atyjoknak háznépe szerint;
And those of the sons of Merari who were numbered by families, in the order of their fathers' houses,
ἐπεσκέπησαν δὲ καὶ δῆμος υἱῶν μεραρι κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν

43 A harmincz esztendõstõl és azon felül az ötven esztendõsig mindazok, a kik szolgálatra valók, hogy szolgáljanak a gyülekezet sátorában;
All those from thirty to fifty years old who did the work in the Tent of meeting,
ἀπὸ πεντεκαιεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν πρὸς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

44 Ezeknek száma az õ nemzetségeik szerint: háromezer és kétszáz.
Who were numbered by families, were three thousand, two hundred.
καὶ ἐγενήθη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν τρισχίλιοι καὶ διακόσιοι

45 Ezek a Mérári fiai nemzetségeinek megszámláltjai, a kiket megszámlált Mózes és Áron az Úrnak beszéde szerint, a Mózes keze által.
This is the number of the sons of Merari, numbered by Moses and Aaron at the order of the Lord.
αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου υἱῶν μεραρι οὓς ἐπεσκέψατο μωυσῆς καὶ ααρων διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ μωυσῆ

46 Mindnyájan a megszámláltatott léviták, a kiket megszámlált Mózes és Áron, és Izráel fejedelmei az õ nemzetségeik és atyjoknak háznépe szerint;
And all the Levites who were numbered by Moses and Aaron and the chiefs of the people, by families, in the order of their fathers' houses,
πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι οὓς ἐπεσκέψατο μωυσῆς καὶ ααρων καὶ οἱ ἄρχοντες ισραηλ τοὺς λευίτας κατὰ δήμους κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν

47 A harmincz esztendõstõl és azon felül az ötven esztendõsig, a kik csak alkalmatosak a szolgálatra, a szolgálatnak gyakorlására, és a továbbvitelnél való szolgálatra a gyülekezetnek sátorában;
Those from thirty to fifty years old who were able to do the work of the Tent of meeting and of its transport,
ἀπὸ πεντεκαιεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἔργων καὶ τὰ ἔργα τὰ αἰρόμενα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου

48 Ezeknek száma lõn nyolczezer ötszáz és nyolczvan.
Came to eight thousand, five hundred and eighty.
καὶ ἐγενήθησαν οἱ ἐπισκεπέντες ὀκτακισχίλιοι πεντακόσιοι ὀγδοήκοντα

49 Az Úrnak beszéde szerint számlálták meg õket a Mózes keze által kit-kit az õ szolgálata szerint, és az õ [vinni való] terhe szerint. Ez az a számlálás, a melyet az Úr parancsolt vala Mózesnek.
At the order of the Lord they were numbered by Moses, every one in relation to his work and to his part in the transport; so they were numbered by Moses at the order of the Lord.
διὰ φωνῆς κυρίου ἐπεσκέψατο αὐτοὺς ἐν χειρὶ μωυσῆ ἄνδρα κατ' ἄνδρα ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν καὶ ἐπὶ ὧν αἴρουσιν αὐτοί καὶ ἐπεσκέπησαν ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῆ

1 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Parancsold meg Izráel fiainak, hogy ûzzenek ki a táborból minden poklost, és minden magfolyóst, és mindenkit, a ki holttest miatt lett tisztátalanná.
Give orders to the children of Israel to put outside the tent-circle every leper, and anyone who has any sort of flow from his body, and anyone who is unclean from the touch of the dead;
πρόσταξον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐξαποστειλάτωσαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς πάντα λεπρὸν καὶ πάντα γονορρυῆ καὶ πάντα ἀκάθαρτον ἐπὶ ψυχῇ

3 Ûzzétek azt ki akár férfi, akár asszony; a táboron kivül ûzzétek õket, hogy tisztátalanná ne tegyék az õ táborukat, mivelhogy én közöttök lakozom.
Male or female they are to be put outside the tent-circle, so that they may not make unclean my resting-place among them.
ἀπὸ ἀρσενικοῦ ἕως θηλυκοῦ ἐξαποστείλατε ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ οὐ μὴ μιανοῦσιν τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν ἐν οἷς ἐγὼ καταγίνομαι ἐν αὐτοῖς

4 És úgy cselekedének Izráel fiai, és kiûzék azokat a táboron kivül; a miképen meghagyta vala az Úr Mózesnek, úgy cselekedtek Izráel fiai.
So the children of Israel did as the Lord had said to Moses, and put them outside the tent-circle.
καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς καθὰ ἐλάλησεν κύριος τῷ μωυσῆ οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ

5 Szóla azután az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

6 Szólj Izráel fiainak: Ha akár férfi, akár asszony, akármi emberi bûnt követ el, a mely által hûtelenné válik az Úrhoz; az a lélek vétkessé lesz.
Say to the children of Israel, If a man or a woman does any of the sins of men, going against the word of the Lord, and is in the wrong;
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ λέγων ἀνὴρ ἢ γυνή ὅστις ἐὰν ποιήσῃ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρωπίνων καὶ παριδὼν παρίδῃ καὶ πλημμελήσῃ ἡ ψυχὴ ἐκείνη

7 Vallja meg azért az õ bûnét, a melyet elkövetett, és fizesse meg a kárt, [a mit okozott,] teljes értékében, azután toldja ahhoz annak ötödrészét, és adja annak, a kinek kárt tett.
Let them say openly what they have done; and make payment for the wrong done, with the addition of a fifth part, and give it to him to whom the wrong was done.
ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν ἣν ἐποίησεν καὶ ἀποδώσει τὴν πλημμέλειαν τὸ κεφάλαιον καὶ τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ προσθήσει ἐπ' αὐτὸ καὶ ἀποδώσει τίνι ἐπλημμέλησεν αὐτῷ

8 Ha pedig nincs az embernek atyjafia, a kinek megfizetné a kárt: a megtérített kár az Úré legyen a pap számára, az engesztelésre való koson kivül, a melylyel engesztelés tétetik érte.
But if the man has no relation to whom the payment may be made, then the payment for sin made to the Lord will be the priest's, in addition to the sheep offered to take away his sin.
ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τῷ ἀνθρώπῳ ὁ ἀγχιστεύων ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ τὸ πλημμέλημα πρὸς αὐτόν τὸ πλημμέλημα τὸ ἀποδιδόμενον κυρίῳ τῷ ἱερεῖ ἔσται πλὴν τοῦ κριοῦ τοῦ ἱλασμοῦ δι ' οὗ ἐξιλάσεται ἐν αὐτῷ περὶ αὐτοῦ

9 Izráel fiainak minden szent dolgaiból minden felmutatott áldozat azé a papé legyen, a kihez viszik azt.
And every offering lifted up of all the holy things which the children of Israel give to the priest, will be his.
καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ κατὰ πάντα τὰ ἁγιαζόμενα ἐν υἱοῖς ισραηλ ὅσα ἂν προσφέρωσιν τῷ κυρίῳ τῷ ἱερεῖ αὐτῷ ἔσται

10 És kinek-kinek az õ szenteltje a magáé legyen; a mit pedig kiki a papnak ád, azé legyen.
And every man's holy things will be his: whatever a man gives to the priest will be his.
καὶ ἑκάστου τὰ ἡγιασμένα αὐτοῦ ἔσται ἀνὴρ ὃς ἐὰν δῷ τῷ ἱερεῖ αὐτῷ ἔσται

11 Szóla azután az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

12 Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Ha elhajol valakinek a felesége, és hûtelenné válik iránta;
Say to the children of Israel, If any man's wife does wrong, sinning against him
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἀνδρὸς ἀνδρὸς ἐὰν παραβῇ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ παρίδῃ αὐτὸν ὑπεριδοῦσα

13 És hál valaki õ vele közösülve, és az õ férje elõtt titok marad, és elrejtetik, hogy õ megfertõztetett; bizonyság pedig nincs ellene, sem a [bûnön] nem kapták;
By taking as her lover another man, and keeps it secret so that her husband has no knowledge of it, and there is no witness against her, and she is not taken in the act;
καὶ κοιμηθῇ τις μετ' αὐτῆς κοίτην σπέρματος καὶ λάθῃ ἐξ ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ κρύψῃ αὐτὴ δὲ ᾖ μεμιαμμένη καὶ μάρτυς μὴ ἦν μετ' αὐτῆς καὶ αὐτὴ μὴ ᾖ συνειλημμένη

14 De felgerjed õ benne a féltékenység lelke, és féltékenykedik a feleségére, mivelhogy az megfertõztetett; vagy felgerjed õ benne a féltékenység lelke, és féltékenykedik a feleségére, jóllehet az meg nem fertõztetett.
If the spirit of doubt comes into her husband's heart, and he has doubts of his wife, with good cause; or if he has doubts of her without cause:
καὶ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ αὐτὴ δὲ μεμίανται ἢ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ αὐτὴ δὲ μὴ ᾖ μεμιαμμένη

15 Akkor vigye a férfiú az õ feleségét a paphoz; és vigye el azzal együtt az érette való áldozatot; egy efa árpalisztnek tizedrészét; [de] ne öntsön arra olajt, és ne tegyen arra temjént, mert féltékenységi ételáldozat ez, emlékeztetõ ételáldozat ez, a mely hamisságra emlékeztet.
Then let him take her to the priest, offering for her the tenth part of an ephah of barley meal, without oil or perfume; for it is a meal offering of a bitter spirit, a meal offering keeping wrongdoing in mind.
καὶ ἄξει ὁ ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ πρὸς τὸν ἱερέα καὶ προσοίσει τὸ δῶρον περὶ αὐτῆς τὸ δέκατον τοῦ οιφι ἄλευρον κρίθινον οὐκ ἐπιχεεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίβανον ἔστιν γὰρ θυσία ζηλοτυπίας θυσία μνημοσύνου ἀναμιμνήσκουσα ἁμαρτίαν

16 A pap pedig léptesse elõ [az asszonyt], és állassa õt az Úr elé.
And the priest will make her come near and put her before the Lord;
καὶ προσάξει αὐτὴν ὁ ἱερεὺς καὶ στήσει αὐτὴν ἔναντι κυρίου

17 És vegyen a pap szent vizet cserépedénybe; a hajlék pádimentomán levõ porból is vegyen a pap, és tegye azt a vízbe.
And the priest will take holy water in a pot and put in it dust from the floor of the House;
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ὕδωρ καθαρὸν ζῶν ἐν ἀγγείῳ ὀστρακίνῳ καὶ τῆς γῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐμβαλεῖ εἰς τὸ ὕδωρ

18 És állassa a pap az asszonyt az Úr elé és fejét meztelenítse meg az asszonynak, és tegye annak kezére az emlékeztetõ ételáldozatot, féltékenységi ételáldozat az; és a papnak kezében legyen átokhozó keserû víz.
And he will make the woman come before the Lord with her hair loose, and will put the meal offering, the offering of a bitter spirit, in her hands; and the priest will take in his hand the bitter water causing the curse;
καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἔναντι κυρίου καὶ ἀποκαλύψει τὴν κεφαλὴν τῆς γυναικὸς καὶ δώσει ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς τὴν θυσίαν τοῦ μνημοσύνου τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ ἱερέως ἔσται τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου

19 És eskesse meg õt a pap, és ezt mondja az asszonynak: Ha nem hált veled senki, és ha el nem hajoltál tisztátalanságra a te férjed mellett, ne ártson néked ez az átokhozó, keserû víz.
And he will make her take an oath, and say to her, If no man has been your lover and you have not been with another in place of your husband, you are free from this bitter water causing the curse;
καὶ ὁρκιεῖ αὐτὴν ὁ ἱερεὺς καὶ ἐρεῖ τῇ γυναικί εἰ μὴ κεκοίμηταί τις μετὰ σοῦ εἰ μὴ παραβέβηκας μιανθῆναι ὑπὸ τὸν ἄνδρα τὸν σεαυτῆς ἀθῴα ἴσθι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐλεγμοῦ το ῦ ἐπικαταρωμένου τούτου

20 Ha pedig elhajoltál a te férjed mellõl, és megfertõztetted magadat, és valaki közösült veled a te férjeden kívül,
But if you have been with another in place of your husband and have made yourself unclean with a lover:
εἰ δὲ σὺ παραβέβηκας ὑπ' ἀνδρὸς οὖσα ἢ μεμίανσαι καὶ ἔδωκέν τις τὴν κοίτην αὐτοῦ ἐν σοὶ πλὴν τοῦ ἀνδρός σου

21 Miután megeskette a pap az asszonyt az átoknak esküjével, ezt mondja az asszonynak: Tegyen tégedet az Úr átokká, és eskü-[példává] a te néped között, megszárasztván az Úr a te tomporodat, és a te méhedet dagadtá tévén.
Then the priest will put the oath of the curse on the woman, and say to her, May the Lord make you a curse and an oath among your people, sending on you wasting of the legs and disease of the stomach;
καὶ ὁρκιεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐν τοῖς ὅρκοις τῆς ἀρᾶς ταύτης καὶ ἐρεῖ ὁ ἱερεὺς τῇ γυναικί δῴη κύριός σε ἐν ἀρᾷ καὶ ἐνόρκιον ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου ἐν τῷ δοῦναι κύριον τὸν μ ηρόν σου διαπεπτωκότα καὶ τὴν κοιλίαν σου πεπρησμένην

22 És menjen be az átokhozó víz a te belsõ részeidbe, hogy megdagadjon a te méhed, és megszáradjon a te tomporod. Az asszony pedig mondja: Ámen! Ámen!
And this water of the curse will go into your body, causing disease of your stomach and wasting of your legs: and the woman will say, So be it.
καὶ εἰσελεύσεται τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο εἰς τὴν κοιλίαν σου πρῆσαι γαστέρα καὶ διαπεσεῖν μηρόν σου καὶ ἐρεῖ ἡ γυνή γένοιτο γένοιτο

23 És írja fel a pap ez átkokat levélre, azután törölje le a keserû vízzel.
And the priest will put these curses in a book, washing out the writing with the bitter water;
καὶ γράψει ὁ ἱερεὺς τὰς ἀρὰς ταύτας εἰς βιβλίον καὶ ἐξαλείψει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου

24 És itassa meg az asszonynyal az átokhozó keserû vizet, hogy bemenjen õ belé az átokhozó víz az õ keserûségére.
And he will give to the woman the bitter water for drink; and the bitter water causing the curse will go into her.
καὶ ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦ ἐλεγμοῦ

25 Azután vegye el a pap az asszony kezébõl a féltékenységi ételáldozatot, és lóbálja meg azt az ételáldozatot az Úr elõtt, és áldozzék azzal az oltáron.
And the priest will take from her hand the meal offering of doubt, waving it before the Lord, and will take it to the altar;
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἐκ χειρὸς τῆς γυναικὸς τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας καὶ ἐπιθήσει τὴν θυσίαν ἔναντι κυρίου καὶ προσοίσει αὐτὴν πρὸς τὸ θυσιαστήριον

26 És vegyen egy marokkal a pap az ételáldozatból emlékeztetõûl, és füstölögtesse el az oltáron, és azután itassa meg az asszonynyal a vizet.
And he will take some of it in his hand, burning it on the altar as a sign, and then he will give the woman the bitter water.
καὶ δράξεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς καὶ ἀνοίσει αὐτὸ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ μετὰ ταῦτα ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ

27 És ha megitatta vele a vizet, akkor lészen, [hogy], ha megfertõztette magát, és hûtelenné lett az õ férjéhez, bemegy az az átokhozó víz õ belé az õ keserûségére, és megdagad az õ méhe, és megszárad az õ tompora, és az az asszony átokká lesz az õ népe között.
And it will be that if the woman has become unclean, sinning against her husband, when she has taken the bitter water it will go into her body, causing disease of the stomach and wasting of the legs, and she will be a curse among her people.
καὶ ἔσται ἐὰν ᾖ μεμιαμμένη καὶ λήθῃ λάθῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τὸ ἐπικαταρώμενον καὶ πρησθήσεται τὴν κοιλίαν καὶ διαπεσεῖται ὁ μηρὸς αὐτῆς καὶ ἔσται ἡ γυνὴ εἰς ἀρὰν ἐν τῷ λαῷ αὐτῆς

28 Ha pedig nem fertõztette meg magát az asszony, hanem tiszta: akkor ártatlan, és termékeny lészen.
But if she is clean she will be free and will have offspring.
ἐὰν δὲ μὴ μιανθῇ ἡ γυνὴ καὶ καθαρὰ ᾖ καὶ ἀθῴα ἔσται καὶ ἐκσπερματιεῖ σπέρμα

29 Ez a féltékenységi törvény, mikor elhajol az asszony az õ férje mellõl, és megfertõzteti magát;
This is the law for testing a wife who goes with another in place of her husband and becomes unclean;
οὗτος ὁ νόμος τῆς ζηλοτυπίας ᾧ ἐὰν παραβῇ ἡ γυνὴ ὑπ' ἀνδρὸς οὗσα καὶ μιανθῇ

30 Vagy mikor valaki, a kiben felgerjed a féltékenység lelke annyira, hogy féltékenykedik a feleségére; az õ feleségét állatja az Úr elé. És cselekedjék vele a pap mind e törvény szerint.
Or for a husband who, in a bitter spirit, has doubts in his heart about his wife; let him take her to the priest, who will put in force this law.
ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἐὰν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα ζηλώσεως καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ στήσει τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔναντι κυρίου καὶ ποιήσει αὐτῇ ὁ ἱερεὺς πάντα τὸν νόμον τ οῦτον

31 És ártatlan lesz a férfi a bûntõl, az asszony pedig viseli az õ bûnének terhét.
Then the man will be free from all wrong, and the woman's sin will be on her.
καὶ ἀθῷος ἔσται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ἁμαρτίας καὶ ἡ γυνὴ ἐκείνη λήμψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτῆς

1 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Mikor férfi vagy asszony külön fogadást tesz, nazireusi fogadást, hogy így az Úrnak szentelje magát:
Say to the children of Israel, If a man or a woman takes an oath to keep himself separate and give himself to the Lord;
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἀνὴρ ἢ γυνή ὃς ἐὰν μεγάλως εὔξηται εὐχὴν ἀφαγνίσασθαι ἁγνείαν κυρίῳ

3 Bortól és részegítõ italtól szakassza el magát; boreczetet és részegítõ italból való eczetet ne igyék, és semmi szõlõbõl csinált italt se igyék, se új, se asszú szõlõt ne egyék.
He is to keep himself from wine and strong drink, and take no mixed wine or strong drink or any drink made from grapes, or any grapes, green or dry.
ἀπὸ οἴνου καὶ σικερα ἁγνισθήσεται ἀπὸ οἴνου καὶ ὄξος ἐξ οἴνου καὶ ὄξος ἐκ σικερα οὐ πίεται καὶ ὅσα κατεργάζεται ἐκ σταφυλῆς οὐ πίεται καὶ σταφυλὴν πρόσφατον καὶ σταφίδ α οὐ φάγεται

4 Az õ nazireusságának egész idején át semmit a félét ne igyék, a mi a szõlõtõrõl kerül, a szõlõ magvától fogva a szõlõ héjáig.
All the time he is separate he may take nothing made from the grape-vine, from its seeds to its skin.
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὅσα γίνεται ἐξ ἀμπέλου οἶνον ἀπὸ στεμφύλων ἕως γιγάρτου οὐ φάγεται

5 Az õ nazireusi fogadásának egész idején, beretva az õ fejét ne járja; míg be nem teljesednek a napok, a melyekre az Úrnak szentelte magát, szent legyen, hagyja növekedni az õ fejének hajfürteit.
All the time he is under his oath let no blade come near his head; till the days while he is separate are ended he is holy and his hair may not be cut.
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς τοῦ ἁγνισμοῦ ξυρὸν οὐκ ἐπελεύσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι ὅσας ηὔξατο κυρίῳ ἅγιος ἔσται τρέφων κόμην τρίχα κεφαλῆς

6 Az egész idõn át, a melyre az Úrnak szentelte magát, megholtnak testéhez be ne menjen.
All the time he is separate he may not come near any dead body.
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς κυρίῳ ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰσελεύσεται

7 Se atyjának, se anyjának, se fiú- se leánytestvéreinek holttestével meg ne fertõztesse magát, mikor meghalnak, mert az õ Istenének nazireussága van az õ fején.
He may not make himself unclean for his father or his mother, his sister or his brother, if death comes to them; because he is under an oath to keep himself separate for God.
ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ μητρὶ καὶ ἐπ' ἀδελφῷ καὶ ἐπ' ἀδελφῇ οὐ μιανθήσεται ἐπ' αὐτοῖς ἀποθανόντων αὐτῶν ὅτι εὐχὴ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ

8 Az õ nazireusságának egész idejében szent legyen az Úrnak.
All the time he is separate he is holy to the Lord.
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἅγιος ἔσται κυρίῳ

9 Ha pedig meghal valaki õ nála hirtelenséggel, és megfertõzteti az õ nazireus fejét: nyírja meg a fejét az õ tisztulásának napján, a hetedik napon nyírja meg azt.
If death comes suddenly to a man at his side, so that he becomes unclean, let his hair be cut off on the day when he is made clean, on the seventh day.
ἐὰν δέ τις ἀποθάνῃ ἐξάπινα ἐπ' αὐτῷ παραχρῆμα μιανθήσεται ἡ κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ καὶ ξυρήσεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ καθαρισθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ξυρηθήσεται

10 A nyolczadik napon pedig vigyen két gerliczét vagy két galambfiat a papnak a gyülekezet sátorának nyílásához.
And on the eighth day let him take to the priest, at the door of the Tent of meeting, two doves or two young pigeons;
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ οἴσει δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν πρὸς τὸν ἱερέα ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

11 És készítse el a pap egyiket bûnért való áldozatul, a másikat pedig egészen égõáldozatul, és szerezzen néki engesztelést, a miért vétkezett a holttest miatt; és szentelje meg annak fejét azon napon.
And the priest will give one for a sin-offering and the other for a burned offering to take away the sin which came on him on account of the dead, and he will make his head holy that same day.
καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας καὶ μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ ὧν ἥμαρτεν περὶ τῆς ψυχῆς καὶ ἁγιάσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ

12 És az õ nazireusságának napjait szentelje [újra] az Úrnak, és vigyen az õ vétkéért való áldozatul egy esztendõs bárányt; az elébbi napok pedig essenek el, mert megfertõztette az õ nazireusságát.
And he will give to the Lord his days of being separate, offering a he-lamb of the first year as an offering for error: but the earlier days will be a loss, because he became unclean.
ᾗ ἡγιάσθη κυρίῳ τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς καὶ προσάξει ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς πλημμέλειαν καὶ αἱ ἡμέραι αἱ πρότεραι ἄλογοι ἔσονται ὅτι ἐμιάνθη κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ

13 Ez pedig a nazireus törvénye: A mely napon betelik az õ nazireusságának ideje, vigyék õt a gyülekezet sátorának nyílásához.
And this is the law for him who is separate, when the necessary days are ended: he is to come to the door of the Tent of meeting,
καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου ᾗ ἂν ἡμέρᾳ πληρώσῃ ἡμέρας εὐχῆς αὐτοῦ προσοίσει αὐτὸς παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

14 Õ pedig vigye fel az õ áldozatját az Úrnak: egy esztendõs, ép hím bárányt egészen égõáldozatul, és egy esztendõs, ép nõstény bárányt bûnért való áldozatul, és egy ép kost hálaáldozatul.
And make his offering to the Lord; one he-lamb of the first year, without a mark, for a burned offering, and one female lamb of the first year, without a mark, for a sin-offering, and one male sheep, without a mark, for peace-offerings,
καὶ προσάξει τὸ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον ἕνα εἰς ὁλοκαύτωσιν καὶ ἀμνάδα ἐνιαυσίαν ἄμωμον μίαν εἰς ἁμαρτίαν καὶ κριὸν ἕνα ἄμωμον εἰς σωτήριον

15 Továbbá egy kosár kovásztalan kenyeret, olajjal elegyített lángliszt̃ől való lepényeket, és olajjal megkent kovásztalan pogácsákat, a hozzájok való étel- és italáldozatokkal.
And a basket of unleavened bread, cakes of the best meal mixed with oil, and thin unleavened cakes covered with oil, with their meal offering and drink offerings.
καὶ κανοῦν ἀζύμων σεμιδάλεως ἄρτους ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ καὶ θυσία αὐτῶν καὶ σπονδὴ αὐτῶν

16 És vigye azokat a pap az Úr elé, és készítse el annak bûnéért való áldozatát és egészen égõáldozatát.
And the priest will take them before the Lord, and make his sin-offering and his burned offering;
καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου καὶ ποιήσει τὸ περὶ ἁμαρτίας αὐτοῦ καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ

17 A kost is készítse el hálaadó áldozatul az Úrnak, a kosárban lévõ kovásztalan kenyerekkel egybe, és készítse el a pap az ahhoz való étel- és italáldozatot is.
Giving the sheep of the peace-offerings, with the basket of unleavened bread; and at the same time, the priest will make his meal offering and his drink offering.
καὶ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ ἐπὶ τῷ κανῷ τῶν ἀζύμων καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ

18 A nazireus pedig nyírja meg az õ nazireus fejét a gyülekezet sátorának nyílásánál, és vegye az õ nazireus fejének haját, és tegye azt a tûzre, a mely van a hálaadó áldozat alatt.
Then let his long hair, the sign of his oath, be cut off at the door of the Tent of meeting, and let him put it on the fire on which the peace-offerings are burning.
καὶ ξυρήσεται ὁ ηὐγμένος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν κεφαλὴν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τὸ πῦρ ὅ ἐστιν ὑπὸ τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου

19 Vegye azután a pap a kosnak megfõtt lapoczkáját, és egy kovásztalan lepényt a kosárból, és egy kovásztalan pogácsát, és tegye a nazireus tenyerére, minekutána megnyirta az õ nazireus [fejét].
And the priest will take the cooked leg of the sheep and one unleavened cake and one thin cake out of the basket, and put them on the hands of the separate one after his hair has been cut,
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς τὸν βραχίονα ἑφθὸν ἀπὸ τοῦ κριοῦ καὶ ἄρτον ἕνα ἄζυμον ἀπὸ τοῦ κανοῦ καὶ λάγανον ἄζυμον ἓν καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ ηὐγμένου μετὰ τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν τὴν εὐχὴν αὐτοῦ

20 És lóbálja meg a pap azokat áldozatul az Úr elõtt; a papnak szenteltetett ez, a meglóbált szegyen és a felemelt lapoczkán felül. Azután igyék bort a nazireus.
Waving them for a wave offering before the Lord; this is holy for the priest, together with the waved breast and the leg which is lifted up; after that, the man may take wine.
καὶ προσοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου ἅγιον ἔσται τῷ ἱερεῖ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου τοῦ ἐπιθέματος καὶ ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἀφαιρέματος καὶ μετὰ ταῦτα πίεται ὁ ηὐγμένος οἶνον

21 Ez a nazireus törvénye, a ki fogadást tett, [és] az õ áldozata az õ nazireusságáért az Úrnak, azonkivül, a mihez módja van. Az õ fogadása szerint, a melyet fogadott, a képen cselekedjék, az õ nazireusságának törvénye szerint.
This is the law for him who takes an oath to keep himself separate, and for his offering to the Lord on that account, in addition to what he may be able to get; this is the law of his oath, which he will have to keep.
οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου ὃς ἂν εὔξηται κυρίῳ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ περὶ τῆς εὐχῆς χωρὶς ὧν ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ κατὰ δύναμιν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἣν ἂν εὔξηται κατὰ νόμον ἁγνείας

22 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

23 Szólj Áronnak és az õ fiainak, mondván: Így áldjátok meg Izráel fiait, mondván nékik:
Say to Aaron and his sons, These are the words of blessing which are to be used by you in blessing the children of Israel; say to them,
λάλησον ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων οὕτως εὐλογήσετε τοὺς υἱοὺς ισραηλ λέγοντες αὐτοῖς καὶ ἐπιθήσουσιν τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ισραηλ καὶ ἐγὼ κύριος εὐλογήσω αὐτούς

24 Áldjon meg tégedet az Úr, és õrizzen meg tégedet.
May the Lord send his blessing on you and keep you:
εὐλογήσαι σε κύριος καὶ φυλάξαι σε

25 Világosítsa meg az Úr az õ orczáját te rajtad, és könyörüljön te rajtad.
May the light of the Lord's face be shining on you in grace:
ἐπιφάναι κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σὲ καὶ ἐλεήσαι σε

26 Fordítsa az Úr az õ orczáját te reád, és adjon békességet néked.
May the Lord's approval be resting on you and may he give you peace.
ἐπάραι κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σὲ καὶ δῴη σοι εἰρήνην

1 És lõn, hogy a mely napon elvégezé Mózes a sátor felállítását, és felkené azt, és megszentelé azt, minden edényével egybe, és az oltárt és annak minden edényét; és felkené és megszentelé azokat:
And when Moses had put up the House completely, and had put oil on it and made it holy, with all the things in it, and had made the altar and all its vessels holy with oil;
καὶ ἐγένετο ᾗ ἡμέρᾳ συνετέλεσεν μωυσῆς ὥστε ἀναστῆσαι τὴν σκηνὴν καὶ ἔχρισεν αὐτὴν καὶ ἡγίασεν αὐτὴν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ πάντα τὰ σκεύ η αὐτοῦ καὶ ἔχρισεν αὐτὰ καὶ ἡγίασεν αὐτά

2 Akkor elõjövének az Izráel fejedelmei, az õ atyjok házának fejei; ezek a törzsek fejedelmei, és ezek a megszámláltattak felügyelõi:
Then the chiefs of Israel, the heads of their fathers' houses, made offerings; these were the chiefs of the tribes, who were over those who were numbered.
καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες ισραηλ δώδεκα ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν οὗτοι ἄρχοντες φυλῶν οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς

3 És vivék az õ áldozatukat az Úr elé: hat borított szekeret, és tizenkét ökröt; egy-egy szekeret két-két fejedelemért, és mindenikért egy-egy ökröt; és odavivék azokat a sátor elébe.
And they came with their offerings before the Lord, six covered carts and twelve oxen; a cart for every two of the chiefs, and for every one an ox.
καὶ ἤνεγκαν τὰ δῶρα αὐτῶν ἔναντι κυρίου ἓξ ἁμάξας λαμπηνικὰς καὶ δώδεκα βόας ἅμαξαν παρὰ δύο ἀρχόντων καὶ μόσχον παρὰ ἑκάστου καὶ προσήγαγον ἐναντίον τῆς σκηνῆς

4 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

5 Vedd el õ tõlök, és legyenek azok felhasználva a gyülekezet sátorának szolgálatában; és add azokat a lévitáknak, mindeniknek az õ szolgálata szerint.
Take the things from them, to be used for the work of the Tent of meeting; and give them to the Levites, to every man what is needed for his work.
λαβὲ παρ' αὐτῶν καὶ ἔσονται πρὸς τὰ ἔργα τὰ λειτουργικὰ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς λευίταις ἑκάστῳ κατὰ τὴν αὐτοῦ λειτουργίαν

6 Elvevé azért Mózes a szekereket és ökröket, és adá azokat a lévitáknak.
So Moses took the carts and the oxen and gave them to the Levites.
καὶ λαβὼν μωυσῆς τὰς ἁμάξας καὶ τοὺς βόας ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς λευίταις

7 Két szekeret és négy ökröt ada a Gerson fiainak, az õ szolgálatuk szerint.
Two carts and four oxen he gave to the sons of Gershon for their work;
τὰς δύο ἁμάξας καὶ τοὺς τέσσαρας βόας ἔδωκεν τοῖς υἱοῖς γεδσων κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν

8 Négy szekeret pedig és nyolcz ökröt ada a Mérári fiainak, az õ szolgálatuk szerint, Ithamárnak, Áron pap fiának keze alá.
And four carts and eight oxen he gave to the sons of Merari for their work, under the direction of Ithamar, the son of Aaron the priest.
καὶ τὰς τέσσαρας ἁμάξας καὶ τοὺς ὀκτὼ βόας ἔδωκεν τοῖς υἱοῖς μεραρι κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν διὰ ιθαμαρ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως

9 A Kéhát fiainak pedig [semmit] nem ada; mert a szentség szolgálata illette vala õket, a melyet vállon hordoznak vala.
But to the sons of Kohath he gave nothing; because they had the care of the holy place, taking it about on their backs.
καὶ τοῖς υἱοῖς καααθ οὐκ ἔδωκεν ὅτι τὰ λειτουργήματα τοῦ ἁγίου ἔχουσιν ἐπ' ὤμων ἀροῦσιν

10 Vivének pedig a fejedelmek az oltár felszentelésére [valókat] azon napon, a melyen az felkenetett, és vivék a fejedelmek az õ áldozatukat az oltár elébe.
And the chiefs gave an offering for the altar on the day when the holy oil was put on it; they made their offering before the altar.
καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἔχρισεν αὐτό καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες τὰ δῶρα αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου

11 És monda az Úr Mózesnek: Egyik napon egyik fejedelem, másik napon másik fejedelem vigye az õ áldozatát az oltár felszentelésére.
And the Lord said to Moses, Let every chief on his day give his offering to make the altar holy.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἄρχων εἷς καθ' ἡμέραν ἄρχων καθ' ἡμέραν προσοίσουσιν τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου

12 És vivé elsõ napon az õ áldozatát Naasson, az Amminádáb fia, Júda nemzetségébõl.
And he who made his offering on the first day was Nahshon, the son of Amminadab, of the tribe of Judah:
καὶ ἦν ὁ προσφέρων τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ ναασσων υἱὸς αμιναδαβ ἄρχων τῆς φυλῆς ιουδα

13 Vala pedig az õ áldozata, egy ezüst tál, száz és harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, és mind a kettõ telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
And his offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
καὶ προσήνεγκεν τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν

14 Egy arany csésze, tíz [siklus súlyú], füstölõ szerekkel telve.
One gold spoon of ten shekels, full of spice for burning;
θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος

15 Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendõs bárány egészen égõáldozatul.
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν κριὸν ἕνα ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα

16 Egy kecskebak bûnért való áldozatul.
One male of the goats for a sin-offering;
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας

17 Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt kecskebak, öt bárány, esztendõsök. Ez Naassonnak, Amminádáb fiának áldozata.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Nahshon, the son of Amminadab.
καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον ναασσων υἱοῦ αμιναδαβ

18 Másodnapon vivé Néthanéel, Suárnak fia, Izsakhár [nemzetségének] fejedelme.
On the second day Nethanel, the son of Zuar, chief of Issachar, made his offering:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ προσήνεγκεν ναθαναηλ υἱὸς σωγαρ ἄρχων τῆς φυλῆς ισσαχαρ

19 Vive az õ áldozatául egy ezüst tálat, száz és harmincz siklus súlyút, egy ezüst medenczét, hetven siklus súlyút, a szent siklus szerint, mind a kettõ telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
He gave one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
καὶ προσήνεγκεν τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν

20 Egy arany csészét, tíz [siklus súlyút], füstölõ szerekkel telve.
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος

21 Egy fiatal tulkot, egy kost, egy esztendõs bárányt egészen égõáldozatul.
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν κριὸν ἕνα ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα

22 Egy kecskebakot bûnért való áldozatul.
One male of the goats for a sin-offering;
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας

23 Hálaadó áldozatul pedig két ökröt, öt kost, öt bakot, öt bárányt, esztendõsöket. Ez Néthanéelnek a Suár fiának áldozata.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Nethanel, the son of Zuar.
καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον ναθαναηλ υἱοῦ σωγαρ

24 Harmadik napon a Zebulon fiainak fejedelme: Eliáb, Hélon fia.
On the third day Eliab, the son of Helon, chief of the children of Zebulun:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν ζαβουλων ελιαβ υἱὸς χαιλων

25 Az õ áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettõ telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀν απεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν

26 Egy arany csésze, tíz [siklus súlyú] füstölõ szerekkel telve.
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος

27 Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendõs bárány, egészen égõáldozatul.
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν κριὸν ἕνα ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα

28 Egy kecskebak, bûnért való áldozatul.
One male of the goats for a sin-offering;
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας

29 Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendõsök. Ez Eliábnak, Hélon fiának áldozata.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Eliab, the son of Helon.
καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον ελιαβ υἱοῦ χαιλων

30 Negyedik napon a Rúben fiainak fejedelme: Elisúr, Sedeúrnak fia.
On the fourth day Elizur, the son of Shedeur, chief of the children of Reuben:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν ρουβην ελισουρ υἱὸς σεδιουρ

31 Az õ áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettõ telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀν απεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν

32 Egy arany csésze, tíz [siklus súlyú], füstölõ szerekkel telve.
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος

33 Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendõs bárány, egészen égõáldozatul.
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν κριὸν ἕνα ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα

34 Egy kecskebak bûnért való áldozatul.
One male of the goats for a sin-offering;
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας

35 Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendõsök. Ez Elisúrnak, Sedeúr fiának áldozata.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Elizur, the son of Shedeur.
καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον ελισουρ υἱοῦ σεδιουρ

36 Ötödnapon a Simeon fiainak fejedelme: Selúmiel, Surisaddai fia.
On the fifth day Shelumiel, the son of Zurishaddai, chief of the children of Simeon:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν συμεων σαλαμιηλ υἱὸς σουρισαδαι

37 Az õ áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettõ telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀν απεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν

38 Egy arany csésze, tíz [siklus súlyú], füstölõ szerekkel telve.
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος

39 Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendõs bárány, egészen égõáldozatul.
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν κριὸν ἕνα ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα

40 Egy kecskebak, bûnért való áldozatul.
One male of the goats for a sin-offering;
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας

41 Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendõsök. Ez Selúmielnek, Surisaddai fiának áldozata.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Shelumiel, the son of Zurishaddai.
καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον σαλαμιηλ υἱοῦ σουρισαδαι

42 Hatodnapon a Gád fiainak fejedelme: Éliásáf, a Dehuél fia.
On the sixth day Eliasaph, the son of Reuel, chief of the children of Gad:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν γαδ ελισαφ υἱὸς ραγουηλ

43 Az õ áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettõ telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀν απεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν

44 Egy arany csésze, tíz [siklus súlyú], füstölõ szerekkel telve.
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος

45 Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendõs bárány, egészen égõáldozatul.
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν κριὸν ἕνα ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα

46 Egy kecskebak bûnért való áldozatul.
One male of the goats for a sin-offering;
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας

47 Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendõsök. Ez Eliásáfnak, Dehuél fiának áldozata.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Eliasaph, the son of Reuel
καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον ελισαφ υἱοῦ ραγουηλ

48 Hetednapon az Efraim fiainak fejedelme: Elisáma, az Ammihúd fia.
On the seventh day Elishama, the son of Ammihud, chief of the children of Ephraim:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἄρχων τῶν υἱῶν εφραιμ ελισαμα υἱὸς εμιουδ

49 Az õ áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettõ telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀν απεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν

50 Egy arany csésze, tíz [siklus súlyú], füstölõ szerekkel telve.
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος

51 Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendõs bárány, egészen égõáldozatul.
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν κριὸν ἕνα ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα

52 Egy kecskebak bûnért való áldozatul.
One male of the goats for a sin-offering;
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας

53 Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendõsök. Ez Elisámának, Ammihúd fiának áldozata.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Elishama, the son of Ammihud.
καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον ελισαμα υἱοῦ εμιουδ

54 Nyolczadnapon a Manasse fiainak fejedelme: Gamliél, Pédasúr fia.
On the eighth day Gamaliel, the son of Pedahzur, chief of the children of Manasseh:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἄρχων τῶν υἱῶν μανασση γαμαλιηλ υἱὸς φαδασσουρ

55 Az õ áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettõ telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀν απεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν

56 Egy arany csésze, tíz [siklus súlyú], füstölõ szerekkel telve.
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος

57 Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendõs bárány egészen égõáldozatul.
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν κριὸν ἕνα ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα

58 Egy kecskebak bûnért való áldozatul.
One male of the goats for a sin-offering;
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας

59 Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendõsök. Ez Gámliélnek, a Pédasúr fiának áldozata.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Gamaliel, the son of Pedahzur.
καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον γαμαλιηλ υἱοῦ φαδασσουρ

60 Kilenczednapon a Benjámin fiainak fejedelme: Abidán, a Gideóni fia.
On the ninth day Abidan, the son of Gideoni, chief of the children of Benjamin:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν βενιαμιν αβιδαν υἱὸς γαδεωνι

61 Az õ áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettõ telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀν απεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν

62 Egy arany csésze, tíz [siklus súlyú], füstölõ szerekkel telve.
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος

63 Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendõs bárány egészen égõáldozatul.
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year for a burned offering;
μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν κριὸν ἕνα ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα

64 Egy kecskebak bûnért való áldozatul.
One male of the goats for a sin-offering;
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας

65 Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendõsök. Ez Abidánnak, Gideóni fiának áldozata.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Abidan, the son of Gideoni.
καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον αβιδαν υἱοῦ γαδεωνι

66 Tizedik napon a Dán fiainak fejedelme: Ahiézer, az Ammisaddai fia.
On the tenth day Ahiezer; the son of Ammishaddai, chief of the children of Dan:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ δεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν δαν αχιεζερ υἱὸς αμισαδαι

67 Az õ áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettõ telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀν απεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν

68 Egy arany csésze, tíz [siklus súlyú], füstölõ szerekkel telve.
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος

69 Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendõs bárány egészen égõáldozatul.
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν κριὸν ἕνα ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα

70 Egy kecskebak bûnért való áldozatul.
One male of the goats for a sin-offering;
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας

71 Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendõsök. Ez Ahiézernek, az Ammisaddai fiának áldozata.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Ahiezer, the son of Ammishaddai.
καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον αχιεζερ υἱοῦ αμισαδαι

72 Tizenegyedik napon az Áser fiainak fejedelme: Págiel, Okrán fia.
On the eleventh day Pagiel, the son of Ochran, chief of the children of Asher:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑνδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν ασηρ φαγαιηλ υἱὸς εχραν

73 Az õ áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettõ telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
His offering was one silver plate; a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀν απεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν

74 Egy arany csésze, tíz [siklus súlyú], füstölõ szerekkel telve.
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος

75 Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendõs bárány egészen égõáldozatul.
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν κριὸν ἕνα ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα

76 Egy kecskebak bûnért való áldozatul.
One male of the goats for a sin-offering;
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας

77 Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendõsök. Ez Págielnek, Okrán fiának áldozata.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Pagiel, the son of Ochran.
καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον φαγαιηλ υἱοῦ εχραν

78 Tizenkettedik napon a Nafthali fiainak fejedelme: Ahira, Enán fia.
On the twelfth day Ahira, the son of Enan, chief of the children of Naphtali:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ δωδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν νεφθαλι αχιρε υἱὸς αιναν

79 Az õ áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettõ telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀν απεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν

80 Egy arany csésze, tíz [siklus súlyú], füstölõ szerekkel telve.
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος

81 Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendõs bárány egészen égõáldozatul.
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν κριὸν ἕνα ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα

82 Egy kecskebak bûnért való áldozatul.
One male of the goats for a sin-offering;
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας

83 Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendõsök. Ez Ahirának, az Enán fiának áldozata.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Ahira, the son of Enan.
καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον αχιρε υἱοῦ αιναν

84 Ez volt [az áldozat] az oltár felszentelésére, a napon, a melyen felkenetett, az Izráelnek fejedelmeitõl. Tizenkét ezüst tál, tizenkét ezüst medencze, tizenkét arany csésze.
These were the offerings given for the altar by the chiefs of Israel, when the holy oil was put on it: twelve silver plates, twelve silver basins, twelve gold spoons;
οὗτος ὁ ἐγκαινισμὸς τοῦ θυσιαστηρίου ᾗ ἡμέρᾳ ἔχρισεν αὐτό παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν υἱῶν ισραηλ τρυβλία ἀργυρᾶ δώδεκα φιάλαι ἀργυραῖ δώδεκα θυίσκαι χρυσαῖ δώδεκα

85 Száz és harmincz siklus súlyú vala egy ezüst tál, egy ezüst medencze pedig hetven siklus súlyú; az edények minden ezüstje: kétezer négyszáz [siklus], a szent siklus szerint;
The weight of every silver plate was a hundred and thirty shekels, and of every basin seventy; the weight of all the silver of the vessels was two thousand and four hundred shekels, by the scale of the holy place;
τριάκοντα καὶ ἑκατὸν σίκλων τὸ τρυβλίον τὸ ἓν καὶ ἑβδομήκοντα σίκλων ἡ φιάλη ἡ μία πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν σκευῶν δισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι σίκλοι ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ

86 Tizenkét arany csésze, füstölõ szerekkel, tíz-tíz [siklus súlyú] vala egy-egy csésze, a szent siklus szerint: A csészéknek minden aranya: száz húsz siklus.
The weight of the twelve gold spoons of spice for burning was ten shekels for every one, by the scale of the holy place; all the gold of the spoons was a hundred and twenty shekels;
θυίσκαι χρυσαῖ δώδεκα πλήρεις θυμιάματος πᾶν τὸ χρυσίον τῶν θυισκῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν χρυσοῖ

87 Az egészen égõáldozatra való minden barom: tizenkét tulok, tizenkét kos, esztendõs bárány tizenkettõ, a hozzájok való ételáldozatokkal, és tizenkét kecskebak bûnért való áldozatul.

All the oxen, for the burned offering were twelve, the male sheep twelve, the he-lambs of the first year twelve, with their meal offering; and the males of the goats for sin-offering twelve;

πᾶσαι αἱ βόες εἰς ὁλοκαύτωσιν μόσχοι δώδεκα κριοὶ δώδεκα ἀμνοὶ ἐνιαύσιοι δώδεκα καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν καὶ χίμαροι ἐξ αἰγῶν δώδεκα περὶ ἁμαρτίας

88 A hálaadó áldozatra való minden barom pedig: huszonnégy tulok, hatvan kos, hatvan bak, esztendõs bárány hatvan. Ez volt az oltár felszentelésére [való áldozat], minekutána felkenetett volt.

And all the oxen for the peace-offerings, twenty-four oxen, the male sheep sixty, and the he-goats sixty, the he-lambs of the first year sixty. This was given for the altar after the holy oil was put on it.

πᾶσαι αἱ βόες εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις εἴκοσι τέσσαρες κριοὶ ἑξήκοντα τράγοι ἑξήκοντα ἀμνάδες ἑξήκοντα ἐνιαύσιαι ἄμωμοι αὕτη ἡ ἐγκαίνωσις τοῦ θυσιαστηρίου μετὰ τ ὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ μετὰ τὸ χρῖσαι αὐτόν

89 Mikor pedig bemegy vala Mózes a gyülekezet sátorába, hogy szóljon õ vele, hallja vala annak szavát, a ki szól vala vele a fedél felõl, amely van a bizonyság ládáján, a két Kérub közûl; és szól vala vele.

And when Moses went into the Tent of meeting to have talk with him, then the Voice came to his ears from over the cover which was on the ark of witness, from between the two winged ones. And he had talk with him.

ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι μωυσῆν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαλῆσαι αὐτῷ καὶ ἤκουσεν τὴν φωνὴν κυρίου λαλοῦντος πρὸς αὐτὸν ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς κιβωτο ῦ τοῦ μαρτυρίου ἀνὰ μέσον τῶν δύο χερουβιμ καὶ ἐλάλει πρὸς αὐτόν

1 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

And the Lord said to Moses,

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Szólj Áronnak és mondd meg néki: Mikor felrakod a mécseket, a gyertyatartó elé világítson a hét mécs.

Say to Aaron, When you put the lights in their places, the seven lights will give light in front of the support.

λάλησον τῷ ααρων καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν ὅταν ἐπιτιθῇς τοὺς λύχνους ἐκ μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας φωτιοῦσιν οἱ ἑπτὰ λύχνοι

3 És úgy cselekedék Áron, és [úgy] raká fel mécseit, [hogy] a gyertyatartónak ellenébe [tegyenek világosságot], a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek.

And Aaron did so; he put the lights in their places so that they gave light in front of the support, as the Lord gave orders to Moses.

καὶ ἐποίησεν οὕτως ααρων ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας ἐξῆψεν τοὺς λύχνους αὐτῆς καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

4 A gyertyatartó pedig ilyen alkotású: vert aranyból vala mind a szára, mind a virága; vert mû az; ama forma szerint, a melyet mutatott volt az Úr Mózesnek, úgy készíték a gyertyatartót.

The support for the lights was of hammered gold work, from its base to its flowers it was of hammered work; from the design which the Lord had given to Moses, he made the support for the lights.

καὶ αὕτη ἡ κατασκευὴ τῆς λυχνίας στερεὰ χρυσῆ ὁ καυλὸς αὐτῆς καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς στερεὰ ὅλη κατὰ τὸ εἶδος ὃ ἔδειξεν κύριος τῷ μωυσῇ οὕτως ἐποίησεν τὴν λυχνίαν

5 Szóla továbbá az Úr Mózesnek, mondván:

And the Lord said to Moses,

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

6 Vedd a lévitákat Izráel fiai közül, és tisztítsd meg õket.

Take the Levites out from among the children of Israel and make them clean.

λαβὲ τοὺς λευίτας ἐκ μέσου υἱῶν ισραηλ καὶ ἀφαγνιεῖς αὐτούς

7 Így cselekedjél pedig velök, hogy megtisztítsad õket: hintsd reájok a tisztulás vizét, és az egész testöket beretválják meg, és mossák meg ruháikat, hogy tiszták legyenek.
And this is how you are to make them clean: let the holy water which takes away sin be put on them, and let the hair all over their bodies be cut off with a sharp blade, and let their clothing be washed and their bodies made clean.
καὶ οὕτως ποιήσεις αὐτοῖς τὸν ἁγνισμὸν αὐτῶν περιρρανεῖς αὐτοὺς ὕδωρ ἁγνισμοῦ καὶ ἐπελεύσεται ξυρὸν ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα αὐτῶν καὶ πλυνοῦσιν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ καθαροὶ ἔσονται

8 Azután vegyenek egy fiatal tulkot és hozzávaló ételáldozatul olajjal elegyített lisztlángot; egy másik fiatal tulkot pedig vegyenek bûnért való áldozatul.
Then let them take a young ox and its meal offering, crushed grain mixed with oil, and take another ox for a sin-offering.
καὶ λήμψονται μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν καὶ τούτου θυσίαν σεμιδάλεως ἀναπεποιημένην ἐν ἐλαίῳ καὶ μόσχον ἐνιαύσιον ἐκ βοῶν λήμψῃ περὶ ἁμαρτίας

9 Akkor vidd a lévitákat a gyülekezet sátora elé, és gyûjtsd egybe Izráel fiainak egész gyülekezetét.
And make the Levites come forward in front of the Tent of meeting, and let all the children of Israel come together:
καὶ προσάξεις τοὺς λευίτας ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ συνάξεις πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ισραηλ

10 Ezután vidd a lévitákat az Úr elé, és Izráel fiai tegyék kezeiket a lévitákra.
And you are to take the Levites before the Lord: and the children of Israel are to put their hands on them:
καὶ προσάξεις τοὺς λευίτας ἔναντι κυρίου καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς λευίτας

11 Áron pedig lóbálja meg a lévitákat, áldozatul az Úr elõtt, Izráel fiai részérõl, hogy szolgáljanak az Úr szolgálatában.
And Aaron is to give the Levites to the Lord as a wave offering from the children of Israel, so that they may do the Lord's work.
καὶ ἀφοριεῖ ααρων τοὺς λευίτας ἀπόδομα ἔναντι κυρίου παρὰ τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ ἔσονται ὥστε ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα κυρίου

12 A léviták pedig tegyék kezeiket a tulkok fejére; azután készítsd el az egyiket bûnért való áldozatul, a másikat pedig egészen égõáldozatul az Úrnak, a lévitákért engesztelésül.
And the Levites are to put their hands on the heads of the oxen, and one of the oxen is to be offered for a sin-offering and the other for a burned offering to the Lord to take away the sin of the Levites.
οἱ δὲ λευῖται ἐπιθήσουσιν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν μόσχων καὶ ποιήσει τὸν ἕνα περὶ ἁμαρτίας καὶ τὸν ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα κυρίῳ ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτῶν

13 És állassad a lévitákat Áron elé, és az õ fiai elé, és lóbáld meg õket áldozatul az Úrnak.
Then the Levites are to be put before Aaron and his sons, to be offered as a wave offering to the Lord.
καὶ στήσεις τοὺς λευίτας ἔναντι κυρίου καὶ ἔναντι ααρων καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἀπόδομα ἔναντι κυρίου

14 És válaszd külön a lévitákat Izráel fiai közül, hogy a léviták legyenek az enyéim.
So you are to make the Levites separate from the children of Israel, and the Levites will be mine.
καὶ διαστελεῖς τοὺς λευίτας ἐκ μέσου υἱῶν ισραηλ καὶ ἔσονται ἐμοί

15 És azután menjenek el a léviták a gyülekezet sátorában való szolgálatra. Így tisztítsd meg õket, és lóbáld meg õket áldozatul.
After that, the Levites will go in to do whatever has to be done in the Tent of meeting; you are to make them clean and give them as a wave offering.
καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσονται οἱ λευῖται ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ καθαριεῖς αὐτοὺς καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἔναντι κυρίου

16 Mert bizony nékem adattak õk Izráel fiai közül; mind azok helyett, a kik az õ anyjok méhét megnyitják; Izráelnek elsõszülöttei [helyett] vettem õket magamnak.
For they have been given to me from among the children of Israel; in place of every mother's first son, the first to come to birth in Israel, I have taken them for myself.
ὅτι ἀπόδομα ἀποδεδομένοι οὗτοί μοί εἰσιν ἐκ μέσου υἱῶν ισραηλ ἀντὶ τῶν διανοιγόντων πᾶσαν μήτραν πρωτοτόκων πάντων ἐκ τῶν υἱῶν ισραηλ εἴληφα αὐτοὺς ἐμοί

17 Mert enyém minden elsõszülött Izráel fiai között, emberbõl és baromból; a naptól fogva, hogy megöltem minden elsõszülöttet Égyiptom földén, magamnak szenteltem azokat.
For every mother's first son among the children of Israel is mine, the first male birth of man or beast: on the day when I sent death on all the first sons in the land of Egypt, I made them mine.
ὅτι ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν υἱοῖς ισραηλ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ᾗ ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἡγίασα αὐτοὺς ἐμοὶ

18 A lévitákat pedig minden elsõszülött helyett vettem magamnak Izráel fiai között.
And in place of the first sons among the children of Israel, I have taken the Levites.
καὶ ἔλαβον τοὺς λευίτας ἀντὶ παντὸς πρωτοτόκου ἐν υἱοῖς ισραηλ

19 És odaadtam a lévitákat adományul Áronnak és az õ fiainak Izráel fiai közül, hogy Izráel fiainak tisztében járjanak a gyülekezet sátorában, és hogy engesztelést végezzenek Izráel fiaiért, és ne legyen Izráel fiai között csapás, ha a szenthelyhez közelednek Izráel fiai.
And I have given them to Aaron and to his sons, from among the children of Israel, to undertake for them all the work of the Tent of meeting, and to take away sin from the children of Israel so that no evil may come on them when they come near the holy place.
καὶ ἀπέδωκα τοὺς λευίτας ἀπόδομα δεδομένους ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐκ μέσου υἱῶν ισραηλ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῶν υἱῶν ισραηλ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ οὐκ ἔσται ἐν τοῖς υἱοῖς ισραηλ προσεγγίζων πρὸς τὰ ἅγια

20 Úgy cselekedék azért Mózes és Áron, és Izráel fiainak egész gyülekezete a lévitákkal; a mint parancsolt vala az Úr Mózesnek a léviták felõl, mindazt úgy cselekedék õ velök Izráel fiai.
All these things Moses and Aaron and the children of Israel did to the Levites; as the Lord gave orders to Moses about the Levites, so the children of Israel did.
καὶ ἐποίησεν μωυσῆς καὶ ααρων καὶ πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν ισραηλ τοῖς λευίταις καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ περὶ τῶν λευιτῶν οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς οἱ υἱοὶ ισραηλ

21 És megtisztíták magokat a léviták, és megmosák ruháikat, és meglóbálá õket Áron áldozatul az Úr elõtt, és engesztelést szerze nékik Áron, hogy tisztákká tegye õket.
And the Levites were made clean from sin, and their clothing was washed, and Aaron gave them for a wave offering before the Lord; and Aaron took away their sin and made them clean.
καὶ ἠγνίσαντο οἱ λευῖται καὶ ἐπλύναντο τὰ ἱμάτια καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς ααρων ἀπόδομα ἔναντι κυρίου καὶ ἐξιλάσατο περὶ αὐτῶν ααρων ἀφαγνίσασθαι αὐτούς

22 Azután pedig bemenének a léviták, hogy végezzék az õ szolgálatukat a gyülekezetnek sátorában Áron elõtt és az õ fiai elõtt; a miképen parancsolt vala az Úr Mózesnek a léviták felõl, akképen cselekedének velök.
And then the Levites went in to do their work in the Tent of meeting before Aaron and his sons: all the orders which the Lord had given Moses about the Levites were put into effect.
καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθον οἱ λευῖται λειτουργεῖν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἔναντι ααρων καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ καθὼς συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ περὶ τῶν λευιτῶν οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς

23 Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

24 Ez [is] a lévitákra tartozik: Huszonöt esztendõs korától fogva és azon felül, menjen be, hogy szolgálatot teljesítsen a gyülekezet sátorának szolgálatában.
This is the rule for the Levites: those of twenty-five years old and over are to go in and do the work of the Tent of meeting;
τοῦτό ἐστιν τὸ περὶ τῶν λευιτῶν ἀπὸ πεντεκαιεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰσελεύσονται ἐνεργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου

25 Ötven esztendõs korától pedig lépjen ki e szolgálatnak sorából, és ne szolgáljon többé.
But after they are fifty years old, they are to give up their work and do no more;
καὶ ἀπὸ πεντηκονταετοῦς ἀποστήσεται ἀπὸ τῆς λειτουργίας καὶ οὐκ ἐργᾶται ἔτι

26 Hanem segítse az õ atyafiait a gyülekezet sátorában, hogy azok az õ tisztökben eljárjanak; de szolgálatot ne teljesítsen. E képen cselekedjél a lévitákkal az õ szolgálatukban.
But be with their brothers in the Tent of meeting, taking care of it but doing no work. This is what you are to do in connection with the Levites and their work.
καὶ λειτουργήσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου φυλάσσειν φυλακάς ἔργα δὲ οὐκ ἐργᾶται οὕτως ποιήσεις τοῖς λευίταις ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν

1 Szóla pedig az Úr Mózesnek, a Sinai pusztájában, az Égyiptom földébõl való kijövetelöknek második esztendejében, az elsõ hónapban, mondván:
And the Lord said to Moses, in the waste land of Sinai, in the first month of the second year after they had come out of the land of Egypt,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ λέγων

2 Izráel fiai pedig készítsék el a páskhát a maga idejében.
Let the children of Israel keep the Passover at its regular time.
εἰπὸν καὶ ποιείτωσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τὸ πασχα καθ' ὥραν αὐτοῦ

3 E hónapnak tizennegyedik napján, estennen készítsék el azt a maga idejében. Minden õ rendtartása szerint, és minden õ szertartása szerint készítsétek el azt.
In the fourteenth day of this month, at evening, you are to keep it at the regular time, and in the way ordered in the law.
τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου πρὸς ἑσπέραν ποιήσεις αὐτὸ κατὰ καιρούς κατὰ τὸν νόμον αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ποιήσεις αὐτό

4 Szóla azért Mózes Izráel fiainak, hogy készítsék el a páskhát.
And Moses gave orders to the children of Israel to keep the Passover.
καὶ ἐλάλησεν μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ισραηλ ποιῆσαι τὸ πασχα

5 És elkészíték a páskhát az elsõ hónapban, a hónapnak tizennegyedik napján estennen, a Sinai pusztájában; mindent úgy cselekedének Izráel fiai, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
So they kept the Passover in the first month, on the fourteenth day of the month, at evening, in the waste land of Sinai: as the Lord gave orders to Moses, so the children of Israel did.
ἐναρχομένου τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ σινα καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ

6 Valának pedig némelyek, a kik tisztátalanok valának holtember [illetése] miatt, és nem készíthették meg a páskhát azon a napon: járulának azért Mózes elé és Áron elé azon a napon.
And there were certain men who were unclean because of a dead body, so that they were not able to keep the Passover on that day; and they came before Moses and before Aaron on that day:
καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες οἳ ἦσαν ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου καὶ οὐκ ἠδύναντο ποιῆσαι τὸ πασχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ προσῆλθον ἐναντίον μωυσῆ καὶ ααρων ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ

7 És mondának azok az emberek néki: Mi tisztátalanok vagyunk holtember [illetése] miatt; miért tiltatunk meg, hogy ne vigyünk áldozatot az Úrnak a maga idejében Izráel fiai között?
And these men said to him, We have been made unclean by the dead body of a man; why may we not make the offering of the Lord at the regular time among the children of Israel?
καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι πρὸς αὐτόν ἡμεῖς ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου μὴ οὖν ὑστερήσωμεν προσενέγκαι τὸ δῶρον κυρίῳ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ ἐν μέσῳ υἱῶν ισραηλ

8 És monda nékik Mózes: Legyetek veszteg, míglen megértem: mit parancsol az Úr ti felõletek?
And Moses said to them, Do nothing till the Lord gives me directions about you.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς μωυσῆς στῆτε αὐτοῦ καὶ ἀκούσομαι τί ἐντελεῖται κύριος περὶ ὑμῶν

9 Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

10 Szólj Izráel fiainak, mondván: Ha valaki holt[ember] illetése miatt tisztátalan, vagy messze úton leend közületek, vagy a ti utódaitok közül, mindazáltal készítsen páskhát az Úrnak.
Say to the children of Israel, If any one of you or of your families is unclean because of a dead body, or is on a journey far away, still he is to keep the Passover to the Lord:
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ λέγων ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἐὰν γένηται ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου ἢ ἐν ὁδῷ μακρὰν ὑμῖν ἢ ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν καὶ ποιήσει τὸ πασχα κυρίῳ

11 A második hónapnak tizennegyedik napján, estennen, készítsék el azt; kovásztalan kenyérrel és keserû füvekkel egyék meg azt.
In the second month, on the fourteenth day, in the evening, they are to keep it, taking it with unleavened bread and bitter-tasting plants;
ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τὸ πρὸς ἑσπέραν ποιήσουσιν αὐτό ἐπ' ἀζύμων καὶ πικρίδων φάγονται αὐτό

12 Ne hagyjanak meg abból [semmit] reggelig, és annak csontját meg ne törjék; a páskhának minden rendtartása szerint készítsék el azt.
Nothing of it is to be kept till the morning, and no bone of it is to be broken: they are to keep it by the rules of the Passover.
οὐ καταλείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωὶ καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψουσιν ἀπ' αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον τοῦ πασχα ποιήσουσιν αὐτό

13 A mely ember pedig tiszta, vagy nincs útban, és elmulasztja a páskhát elkészíteni: irtassék ki az ilyen az õ népe közül; mert az Úrnak áldozatát nem vitte fel annak idejében; viselje az ilyen ember az õ bûnének terhét.
But the man who, not being unclean or on a journey, does not keep the Passover, will be cut off from his people: because he did not make the offering of the Lord at the regular time, his sin will be on him.
καὶ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καθαρὸς ᾖ καὶ ἐν ὁδῷ μακρᾷ οὐκ ἔστιν καὶ ὑστερήσῃ ποιῆσαι τὸ πασχα ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς ὅτι τὸ δῶρον κυρίῳ οὐ προσήνεγκεν κατὰ τὸν καιρὸν αὐτοῦ ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήμψεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος

14 Hogyha pedig jövevény tartózkodik köztetek, és páskhát készít az Úrnak, a páskhának rendtartása szerint és annak szertartásai szerint készítse azt; egy rendtartástok legyen néktek, mind a jövevénynek, mind a föld lakosának.
And if a man from another country is among you and has a desire to keep the Passover to the Lord, let him do as is ordered in the law of the Passover: there is to be the same rule for the man from another nation and for him who had his birth in the land.
ἐὰν δὲ προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ἐν τῇ γῇ ὑμῶν καὶ ποιήσει τὸ πασχα κυρίῳ κατὰ τὸν νόμον τοῦ πασχα καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ποιήσει αὐτό νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ αὐτόχθονι τῆς γῆς

15 A hajlék felállításának napján pedig befedezé a felhõ a hajlékot, a bizonyság sátorát; és estve a hajlék felett vala, tûznek ábrázatjában reggelig.
And on the day when the House was put up, the cloud came down on it, on the Tent of witness; and in the evening there was a light like fire over the House till the morning.
καὶ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐστάθη ἡ σκηνή ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνήν τὸν οἶκον τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ ἑσπέρας ἦν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὡς εἶδος πυρὸς ἕως πρωί

16 Úgy vala szüntelen: A felhõ borítja vala azt; és tûznek ábrázatja éjjel.
And so it was at all times: it was covered by the cloud, and by a light as of fire by night.
οὕτως ἐγίνετο διὰ παντός ἡ νεφέλη ἐκάλυπτεν αὐτὴν ἡμέρας καὶ εἶδος πυρὸς τὴν νύκτα

17 Mihelyt pedig felszáll vala a felhõ a sátorról, azonnal elindulnak vala Izráel fiai; és azon a helyen, a hol a felhõ megáll vala, ott ütnek vala tábort Izráel fiai.
And whenever the cloud was taken up from over the House, then the children of Israel went journeying on; and in the place where the cloud came to rest, there the children of Israel put up their tents.
καὶ ἡνίκα ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆραν οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἂν ἔστη ἡ νεφέλη ἐκεῖ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ ισραηλ

18 Az Úr szava szerint mennek vala Izráel fiai, és az Úr szava szerint táboroznak vala; mind addig, míg a felhõ áll vala a hajlékon, táborban maradnak vala.
At the order of the Lord the children of Israel went forward, and at the order of the Lord they put up their tents: as long as the cloud was resting on the House, they did not go away from that place.
διὰ προστάγματος κυρίου παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσιν πάσας τὰς ἡμέρας ἐν αἷς σκιάζει ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ

19 Még ha a felhõ sok napig nyugszik vala a hajlékon, akkor is megtartják vala Izráel fiai az Úr rendelését, és nem indulának.
When the cloud was resting on the House for a long time the children of Israel, waiting for the order of the Lord, did not go on.
καὶ ὅταν ἐφέλκηται ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμέρας πλείους καὶ φυλάξονται οἱ υἱοὶ ισραηλ τὴν φυλακὴν τοῦ θεοῦ καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσιν

20 Megesék, hogy a felhõ kevés napon át lõn a hajlékon: akkor is az Úr szava szerint maradnak vala táborban, és az Úr szava szerint indulnak vala.
Sometimes the cloud was resting on the House for two or three days; then, by the order of the Lord, they kept their tents in that place, and when the Lord gave the order they went on.
καὶ ἔσται ὅταν σκεπάσῃ ἡ νεφέλη ἡμέρας ἀριθμῷ ἐπὶ τῆς σκηνῆς διὰ φωνῆς κυρίου παρεμβαλοῦσιν καὶ διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσιν

21 Megesék, hogy a felhõ estvétõl fogva ott lõn reggelig; mikor azért reggel a felhõ felszáll vala, akkor indulnak vala el; vagy egy nap és egy éjjel [lõn] [ott]; mikor azért a felhõ felszáll vala, õk is indulának.
And sometimes the cloud was there only from evening to morning; and when the cloud was taken up in the morning they went on their journey again: or if it was resting there by day and by night, whenever the cloud was taken up they went forward.
καὶ ἔσται ὅταν γένηται ἡ νεφέλη ἀφ' ἑσπέρας ἕως πρωὶ καὶ ἀναβῇ ἡ νεφέλη τὸ πρωί καὶ ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ νυκτός

22 Vagy két napig, vagy egy hónapig, vagy hosszabb ideig [lõn] [ott;] a meddig késik vala a felhõ a hajlékon, vesztegelvén azon, táborban maradnak vala Izráel fiai [is], és nem indulnak vala tovább; mikor pedig az felszáll vala, õk is indulnak vala.
Or if the cloud came to rest on the House for two days or a month or a year without moving, the children of Israel went on waiting there and did not go on; but whenever it was taken up they went forward on their journey.
μηνὸς ἡμέρας πλεοναζούσης τῆς νεφέλης σκιαζούσης ἐπ' αὐτῆς παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ οὐ μὴ ἀπάρωσιν

23 Az Úr szava szerint járnak vala tábort, és az Úr szava szerint indulnak vala. Az Úrnak rendelését megtartják vala, az Úrnak Mózes által való szava szerint.
At the word of the Lord they put up their tents, and at the word of the Lord they went forward on their journey: they kept the orders of the Lord as he gave them by Moses.
ὅτι διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσιν τὴν φυλακὴν κυρίου ἐφυλάξαντο διὰ προστάγματος κυρίου ἐν χειρὶ μωυσῆ

1 Ismét szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Csináltass magadnak két kürtöt, vert ezüstbõl csináltasd azokat, és legyenek azok néked a gyülekezet összegyûjtésére, és a táborok megindítására.
Make two silver horns of hammered work, to be used for getting the people together and to give the sign for the moving of the tents.
ποίησον σεαυτῷ δύο σάλπιγγας ἀργυρᾶς ἐλατὰς ποιήσεις αὐτάς καὶ ἔσονταί σοι ἀνακαλεῖν τὴν συναγωγὴν καὶ ἐξαίρειν τὰς παρεμβολάς

3 És mikor megfújják azokat, gyüljön te hozzád az egész gyülekezet, a gyülekezet sátorának nyílása elé.
When they are sounded, all the people are to come together to you at the door of the Tent of meeting.
καὶ σαλπίσεις ἐν αὐταῖς καὶ συναχθήσεται πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

4 Ha csak egyet fújnak meg, akkor gyûljenek hozzád a fejedelmek, Izráel ezereinek fejei.
If only one of them is sounded, then the chiefs, the heads of the thousands of Israel, are to come to you.
ἐὰν δὲ ἐν μιᾷ σαλπίσωσιν προσελεύσονται πρὸς σὲ πάντες οἱ ἄρχοντες ἀρχηγοὶ ισραηλ

5 Ha pedig riadót fújtok, akkor induljon azok tábora, a kik napkelet felõl táboroznak.
When a loud note is sounded, the tents placed on the east side are to go forward.
καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι ἀνατολάς

6 Mikor pedig másodszor fújtok riadót, akkor induljon azok tábora, a kik dél felõl táboroznak. Riadót fújjanak azok indulására.
At the sound of a second loud note, the tents on the south side are to go forward: the loud note will be the sign to go forward.
καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν δευτέραν καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι λίβα καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τρίτην καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι παρὰ θάλασσαν καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τετάρτην καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι πρὸς βορρᾶν σημασίᾳ σαλπιοῦσιν ἐν τῇ ἐξάρσει αὐτῶν

7 Mikor pedig összegyûjtitek a gyülekezetet, [egyszerûen] kürtöljetek, és ne fújjatok riadót.
But when all the people are to come together, the horn is to be sounded but not loudly.
καὶ ὅταν συναγάγητε τὴν συναγωγήν σαλπιεῖτε καὶ οὐ σημασίᾳ

8 A kürtöket pedig Áron fiai, a papok fújják; és legyen ez néktek örökkévaló rendtartás a ti nemzetségeitek között.
The horns are to be sounded by the sons of Aaron, the priests; this is to be a law for you for ever, from generation to generation.
καὶ οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσιν ταῖς σάλπιγξιν καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν

9 És mikor viadalra mentek a ti földetekben, a titeket háborító ellenségetek ellen, akkor is [azokkal] a kürtökkel fújjatok riadót, és emlékezetben lesztek az Úr elõtt, a ti Istenetek elõtt, és megszabadultok a ti ellenségeitektõl.
And if you go to war in your land against any who do you wrong, then let the loud note of the horn be sounded; and the Lord your God will keep you in mind and give you salvation from those who are against you.
ἐὰν δὲ ἐξέλθητε εἰς πόλεμον ἐν τῇ γῇ ὑμῶν πρὸς τοὺς ὑπεναντίους τοὺς ἀνθεστηκότας ὑμῖν καὶ σημανεῖτε ταῖς σάλπιγξιν καὶ ἀναμνησθήσεσθε ἔναντι κυρίου καὶ διασωθήσεσθε ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν

10 A ti vígasságtoknak napján, és a ti ünnepeiteken, és a ti hónapjaitok kezdetén is fújjátok meg a kürtöket, a ti egészen égõáldozataitokra, és a ti hálaáldozatitokra: és lesznek néktek emlékeztetõül a ti Istenetek elõtt. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
And on days of joy and on your regular feasts and on the first day of every month, let the horns be sounded over your burned offerings and your peace-offerings; and they will put the Lord in mind of you: I am the Lord your God.
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς εὐφροσύνης ὑμῶν καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις ὑμῶν σαλπιεῖτε ταῖς σάλπιγξιν ἐπὶ τοῖς ὁλοκαυτώμασιν καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ὑμῶν καὶ ἔσται ὑμῖν ἀνάμνησις ἔναντι τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

11 Vala pedig a második esztendõben a második hónapban, a hónapnak huszadik napján, felszálla a felhõ a bizonyság hajlékáról.
Now in the second year, on the twentieth day of the second month, the cloud was taken up from over the Tent of witness.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

12 És elindulának Izráel fiai az õ menésöknek rendje szerint a Sinai pusztájából; és megállapodék a felhõ Párán pusztájában.
And the children of Israel went on their journey out of the waste land of Sinai; and the cloud came to rest in the waste land of Paran.
καὶ ἐξῆραν οἱ υἱοὶ ισραηλ σὺν ἀπαρτίαις αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα καὶ ἔστη ἡ νεφέλη ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ φαραν

13 Elindulának azért elõször az Úrnak Mózes által való parancsolatja szerint.
They went forward for the first time on their journey as the Lord had given orders by the hand of Moses.
καὶ ἐξῆραν πρῶτοι διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ μωυσῆ

14 Elindula pedig elõször a Júda fiai táborának zászlója az õ seregei szerint; és az õ seregének feje vala Naasson, az Amminádáb fia.
First the flag of the children of Judah went forward with their armies: and at the head of his army was Nahshon, the son of Amminadab.
καὶ ἐξῆραν τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν ιουδα πρῶτοι σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ναασσων υἱὸς αμιναδαβ

15 Az Izsakhár fiai törzsébõl való seregnek feje pedig Néthanéel vala, Suárnak fia.
And at the head of the army of the children of Issachar was Nethanel, the son of Zuar.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν ισσαχαρ ναθαναηλ υἱὸς σωγαρ

16 És a Zebulon fiai törzsébõl való seregnek feje vala Eliáb, Hélonnak fia.
And at the head of the army of the children of Zebulun was Eliab, the son of Helon.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν ζαβουλων ελιαβ υἱὸς χαιλων

17 És elbontatván a hajlék, elindulának Gersonnak és Mérárinak fiai, a hajlék hordozói.
Then the House was taken down; and the sons of Gershon and the sons of Merari, who were responsible for moving the House, went forward.
καὶ καθελοῦσιν τὴν σκηνὴν καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ γεδσων καὶ οἱ υἱοὶ μεραρι αἴροντες τὴν σκηνήν

18 Azután indula a Rúben táborának zászlója az õ seregeik szerint, és az õ seregének feje vala Elisur, Sedeúrnak fia.
Then the flag of the children of Reuben went forward with their armies: and at the head of his army was Elizur, the son of Shedeur.
καὶ ἐξῆραν τάγμα παρεμβολῆς ρουβην σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ελισουρ υἱὸς σεδιουρ

19 A Simeon fiai törzsébõl való seregnek pedig feje vala Selúmiel, Surisaddainak fia.
And at the head of the army of the children of Simeon was Shelumiel, the son of Zurishaddai.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν συμεων σαλαμιηλ υἱὸς σουρισαδαι

20 És a Gád fiai törzsébõl való seregnek feje vala Eliásáf, Dehuélnek fia.
At the head of the army of the children of Gad was Eliasaph, the son of Reuel.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν γαδ ελισαφ ὁ τοῦ ραγουηλ

21 Elindulának a Kéhátiták is, a szentség hordozói, és [amazok] felállíták vala a hajlékot, míg [ezek] oda jutnak vala.
Then the Kohathites went forward with the holy place; the others put up the House ready for their coming.
καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ κααθ αἴροντες τὰ ἅγια καὶ στήσουσιν τὴν σκηνήν ἕως παραγένωνται

22 Azután elindula az Efraim fiai táborának zászlója az õ seregei szerint, és az õ seregének feje vala Elisáma, Ammihúdnak fia.
Then the flag of the children of Ephraim went forward with their armies: and at the head of his army was Elishama, the son of Ammihud.
καὶ ἐξαροῦσιν τάγμα παρεμβολῆς εφραιμ σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ελισαμα υἱὸς εμιουδ

23 A Manasse fiai törzsébõl való seregnek feje vala Gámliél, Pédasúrnak fia.
At the head of the army of the children of Manasseh was Gamaliel, the son of Pedahzur.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν μανασση γαμαλιηλ ὁ τοῦ φαδασσουρ

24 A Benjámin fiai törzsébõl való seregnek feje vala Abidán, Gideóninak fia.
At the head of the army of the children of Benjamin was Abidan, the son of Gideoni.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν βενιαμιν αβιδαν ὁ τοῦ γαδεωνι

25 [Utolszor] indula el a Dán fiai táborának zászlója, mint az egész tábornak utócsapata az õ seregei szerint; és az õ seregének feje vala Ahiézer, az Ammisaddai fia.
And the flag of the children of Dan, whose tents were moved last of all, went forward with their armies: and at the head of his army was Ahiezer, the son of Ammishaddai.
καὶ ἐξαροῦσιν τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν δαν ἔσχατοι πασῶν τῶν παρεμβολῶν σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν αχιεζερ ὁ τοῦ αμισαδαι

26 Az Áser fiai törzsébõl való seregnek pedig feje vala Págiel, Okhránnak fia.
At the head of the army of the children of Asher was Pagiel, the son of Ochran.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν ασηρ φαγαιηλ υἱὸς εχραν

27 És a Nafthali fiai törzsébõl való seregnek feje vala Akhira, az Enán fia.
And at the head of the army of the children of Naphtali was Ahira, the son of Enan.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν νεφθαλι αχιρε υἱὸς αιναν

28 Ilyen vala Izráel fiainak menetele az õ seregeik szerint: ekképen mentek.
This was the order in which the children of Israel were journeying by armies; so they went forward.
αὗται αἱ στρατιαὶ υἱῶν ισραηλ καὶ ἐξῆραν σὺν δυνάμει αὐτῶν

29 Monda pedig Mózes Hóbábnak, a ki fia vala a Midiánból való Reuélnek, a Mózes ipának: Arra a helyre indulunk mi, a mely felõl azt mondta vala az Úr: néktek adom. Jer el velünk, és jól teszünk veled, mert az Úr jót igért Izráelnek.
Then Moses said to Hobab, the son of his father-in-law Reuel the Midianite, We are journeying to that place of which the Lord has said, I will give it to you: so come with us, and it will be for your profit: for the Lord has good things in store for Israel.
καὶ εἶπεν μωυσῆς τῷ ιωβαβ υἱῷ ραγουηλ τῷ μαδιανίτῃ τῷ γαμβρῷ μωυσῆ ἐξαίρομεν ἡμεῖς εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπεν κύριος τοῦτον δώσω ὑμῖν δεῦρο μεθ' ἡμῶν καὶ εὖ σε ποιήσομεν ὅτι κύριος ἐλάλησεν καλὰ περὶ ισραηλ

30 Az pedig felele néki: Nem megyek, hanem az én földemre és az én rokonaim közé megyek.
But he said, I will not go with you, I will go back to the land of my birth and to my relations.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν οὐ πορεύσομαι ἀλλὰ εἰς τὴν γῆν μου καὶ εἰς τὴν γενεάν μου

31 És monda [Mózes]: Kérlek, ne hagyj el minket: mert te tudod, hol kell megszállanunk e pusztában, és légy nékünk szemünk gyanánt.
And he said, Do not go from us; for you will be eyes for us, guiding us to the right places in the waste land to put up our tents.
καὶ εἶπεν μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς οὗ εἵνεκεν ἦσθα μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἔσῃ ἐν ἡμῖν πρεσβύτης

32 És ha eljösz velünk, a mi jót cselekszik velünk az Úr, közöljük azt veled.
And if you come with us, we will give you a part in whatever good the Lord does for us.
καὶ ἔσται ἐὰν πορευθῇς μεθ' ἡμῶν καὶ ἔσται τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα ὅσα ἐὰν ἀγαθοποιήσῃ κύριος ἡμᾶς καὶ εὖ σε ποιήσομεν

33 Elmenének azért az Úr hegyétõl háromnapi járásnyira, és az Úr szövetségének ládája megyen vala õ elõttök háromnapi járásnyira, hogy kiszemelje nékik: hol kelljen megszállaniok.
So they went forward three days' journey from the mountain of the Lord; and the ark of the Lord's agreement went three days' journey before them, looking for a resting-place for them;
καὶ ἐξῆραν ἐκ τοῦ ὄρους κυρίου ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου προεπορεύετο προτέρα αὐτῶν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν κατασκέψασθαι αὐτοῖς ἀνάπαυσιν

34 És az Úr felhõje vala õ rajtok nappal, mikor elindulának a táborból.
And by day the cloud of the Lord went over them, when they went forward from the place where they had put up their tents.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν κιβωτὸν καὶ εἶπεν μωυσῆς ἐξεγέρθητι κύριε διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροί σου φυγέτωσαν πάντες οἱ μισοῦντές σε

35 Mikor pedig el akarták indítani a ládát, ezt mondja vala Mózes: Kelj fel Uram, és széledjenek el a te ellenségeid, és fussanak el elõled a te gyûlölõid.
And when the ark went forward Moses said, Come up, O Lord, and let the armies of those who are against you be broken, and let your haters go in flight before you.
καὶ ἐν τῇ καταπαύσει εἶπεν ἐπίστρεφε κύριε χιλιάδας μυριάδας ἐν τῷ ισραηλ

36 Mikor pedig megáll vala, ezt mondja vala: Fordulj vissza Uram Izráelnek tízezerszer való ezereihez.
And when it came to rest, he said, Take rest, O Lord, and give a blessing to the families of Israel.
καὶ ἡ νεφέλη ἐγένετο σκιάζουσα ἐπ' αὐτοῖς ἡμέρας ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτοὺς ἐκ τῆς παρεμβολῆς

1 És lõn, hogy panaszolkodék a nép az Úr hallására, [hogy] rosszul [van dolga.] És meghallá az Úr, és haragra gerjede, és felgyullada ellenök az Úrnak tüze és megemészté a tábornak szélét.
Now the people were saying evil against the Lord; and the Lord, hearing it, was angry and sent fire on them, burning the outer parts of the tent-circle.
καὶ ἦν ὁ λαὸς γογγύζων πονηρὰ ἔναντι κυρίου καὶ ἤκουσεν κύριος καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ καὶ ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ κυρίου καὶ κατέφαγεν μέρος τι τῆς παρεμβολῆς

2 Kiálta azért a nép Mózeshez, és könyörge Mózes az Úrnak, és megszünék a tûz.
And the people made an outcry to Moses, and Moses made prayer to the Lord, and the fire was stopped.
καὶ ἐκέκραξεν ὁ λαὸς πρὸς μωυσῆν καὶ ηὔξατο μωυσῆς πρὸς κύριον καὶ ἐκόπασεν τὸ πῦρ

3 És nevezé azt a helyet Thaberának; mert felgyulladt vala ellenök az Úrnak tüze.
So that place was named Taberah, because of the fire of the Lord which had been burning among them.
καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου ἐμπυρισμός ὅτι ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ κυρίου

4 De a gyülevész nép, a mely köztök vala, kívánságba esék, és Izráel fiai is újra síránkozni kezdének, és mondának: Kicsoda ád nékünk húst ennünk?
And the mixed band of people who went with them were overcome by desire: and the children of Israel, weeping again, said, Who will give us flesh for our food?
καὶ ὁ ἐπίμικτος ὁ ἐν αὐτοῖς ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν καὶ καθίσαντες ἔκλαιον καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ εἶπαν τίς ἡμᾶς ψωμιεῖ κρέα

5 Visszaemlékezünk a halakra, a melyeket ettünk Égyiptomban ingyen, az ugorkákra és dinnyékre, a párhagymákra, vereshagymákra és a foghagymákra.
Sweet is the memory of the fish we had in Egypt for nothing, and the fruit and green plants of every sort, sharp and pleasing to the taste:
ἐμνήσθημεν τοὺς ἰχθύας οὓς ἠσθίομεν ἐν αἰγύπτῳ δωρεάν καὶ τοὺς σικύας καὶ τοὺς πέπονας καὶ τὰ πράσα καὶ τὰ κρόμμυα καὶ τὰ σκόρδα

6 Most pedig a mi lelkünk eleped, mindennek híjával lévén; szemünk elõtt nincs egyéb mint manna.
But now our soul is wasted away; there is nothing at all: we have nothing but this manna before our eyes.
νυνὶ δὲ ἡ ψυχὴ ἡμῶν κατάξηρος οὐδὲν πλὴν εἰς τὸ μαννα οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν

7 (A manna pedig olyan vala mint a kóriándrum magva, a színe pedig mint a bdelliomnak színe.
Now the manna was like a seed of grain, like small clear drops.
τὸ δὲ μαννα ὡσεὶ σπέρμα κορίου ἐστίν καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ εἶδος κρυστάλλου

8 Kiomol vala pedig a nép, és szedik vala [a mannát], és õrlik vala kézimalmokban, vagy megtörik vala mozsárban, és megfõzik vala fazékban, és csinálnak vala abból pogácsákat: az íze pedig olyan vala, mint az olajos kalácsé.

The people went about taking it up from the earth, crushing it between stones or hammering it to powder, and boiling it in pots, and they made cakes of it: its taste was like the taste of cakes cooked with oil.

καὶ διεπορεύετο ὁ λαὸς καὶ συνέλεγον καὶ ἤλεθον αὐτὸ ἐν τῷ μύλῳ καὶ ἔτριβον ἐν τῇ θυίᾳ καὶ ἥψουν αὐτὸ ἐν τῇ χύτρᾳ καὶ ἐποίουν αὐτὸ ἐγκρυφίας καὶ ἦν ἡ ἡδονὴ αὐτοῦ ὡσεὶ γεῦμα ἐγκρὶς ἐξ ἐλαίου

9 Mikor pedig a harmat leszáll vala a táborra éjjel, a manna is mindjárt leszáll vala arra.)

When the dew came down on the tents at night, the manna came down with it.

καὶ ὅταν κατέβῃ ἡ δρόσος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν νυκτός κατέβαινεν τὸ μαννα ἐπ' αὐτῆς

10 És meghallá Mózes, hogy sír a nép, az õ nemzetsége szerint, kiki az õ sátorának nyílása elõtt; és igen felgerjede az Úr haragja, és nem tetszék az Mózesnek.

And at the sound of the people weeping, every man at his tent-door, the wrath of the Lord was great, and Moses was very angry.

καὶ ἤκουσεν μωυσῆς κλαιόντων αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν ἕκαστον ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος σφόδρα καὶ ἔναντι μωυσῆ ἦν πονηρόν

11 És monda Mózes az Úrnak: Miért nyomorítád meg a te szolgádat? és miért nem találék kegyelmet a te szemeid elõtt, hogy ez egész népnek terhét én reám vetéd?

And Moses said to the Lord, Why have you done me this evil? and why have I not grace in your eyes, that you have put on me the care of all this people?

καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς κύριον ἵνα τί ἐκάκωσας τὸν θεράποντά σου καὶ διὰ τί οὐχ εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου ἐπιθεῖναι τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ τούτου ἐπ' ἐμέ

12 Avagy tõlem fogantatott-e mind ez egész nép? avagy én szûltem-e õt, hogy azt mondod nékem: Hordozd õt a te kebleden, a miképen hordozza a dajka a csecsemõt, arra a földre, a mely felõl megesküdtél az õ atyáinak?

Am I the father of all this people? have I given them birth, that you say to me, Take them in your arms, like a child at the breast, to the land which you gave by an oath to their fathers?

μὴ ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔλαβον πάντα τὸν λαὸν τοῦτον ἢ ἐγὼ ἔτεκον αὐτούς ὅτι λέγεις μοι λαβὲ αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον σου ὡσεὶ ἄραι τιθηνὸς τὸν θηλάζοντα εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν

13 Hol vegyek én húst, hogy adjam azt mind ez egész népnek? mert reám sírnak, mondván: Adj nékünk húst, hadd együnk!

Where am I to get flesh to give to all this people? For they are weeping to me and saying, Give us flesh for our food.

πόθεν μοι κρέα δοῦναι παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ ὅτι κλαίουσιν ἐπ' ἐμοὶ λέγοντες δὸς ἡμῖν κρέα ἵνα φάγωμεν

14 Nem viselhetem én magam mind ez egész népet; mert erõm felett van.

I am not able by myself to take the weight of all this people, for it is more than my strength.

οὐ δυνήσομαι ἐγὼ μόνος φέρειν τὸν λαὸν τοῦτον ὅτι βαρύτερόν μοί ἐστιν τὸ ῥῆμα τοῦτο

15 Ha így cselekszel velem, kérlek ölj meg engemet, ölj meg ha kedves vagyok elõtted, hogy ne lássam az én nyomorúságomat.

If this is to be my fate, put me to death now in answer to my prayer, if I have grace in your eyes; and let me not see my shame.

εἰ δὲ οὕτως σὺ ποιεῖς μοι ἀπόκτεινόν με ἀναιρέσει εἰ εὕρηκα ἔλεος παρὰ σοί ἵνα μὴ ἴδω μου τὴν κάκωσιν

16 Monda azért az Úr Mózesnek: Gyûjts egybe nékem hetven férfiút Izráel vénei közül, a kikrõl tudod, hogy vénei a népnek és annak elõljárói, és vidd õket a gyülekezet sátorához, és álljanak ott veled.

And the Lord said to Moses, Send for seventy of the responsible men of Israel, who are in your opinion men of weight and authority over the people; make them come to the Tent of meeting and be there with you.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν συνάγαγέ μοι ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ισραηλ οὓς αὐτὸς σὺ οἶδας ὅτι οὗτοί εἰσιν πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ ἄξεις αὐτοὺς πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ στήσονται ἐκεῖ μετὰ σοῦ

17 Akkor alá szállok, és szólok ott veled, és elszakasztok abból a lélekbõl, a mely te benned van, és teszem õ beléjök, hogy viseljék te veled a népnek terhét, és ne viseljed te magad.

And I will come down and have talk with you there: and I will take some of the spirit which is on you and put it on them, and they will take part of the weight of the people off you, so that you do not have to take it by yourself.

καὶ καταβήσομαι καὶ λαλήσω ἐκεῖ μετὰ σοῦ καὶ ἀφελῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοὶ καὶ ἐπιθήσω ἐπ' αὐτούς καὶ συναντιλήμψονται μετὰ σοῦ τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ καὶ οὐκ οἶσ εις αὐτοὺς σὺ μόνος

18 A népnek pedig mondd meg: Készítsétek el magatokat holnapra, és húst esztek; mert sírtatok az Úr hallására, mondván: Kicsoda ád nékünk húst ennünk? mert jobban vala nékünk dolgunk Égyiptomban. Azért az Úr ád néktek húst és enni fogtok.

And say to the people, Make yourselves clean before tomorrow and you will have flesh for your food: for in the ears of the Lord you have been weeping and saying, Who will give us flesh for food? for we were well off in Egypt: and so the Lord will give you flesh, and it will be your food;

καὶ τῷ λαῷ ἐρεῖς ἁγνίσασθε εἰς αὔριον καὶ φάγεσθε κρέα ὅτι ἐκλαύσατε ἔναντι κυρίου λέγοντες τίς ἡμᾶς ψωμιεῖ κρέα ὅτι καλὸν ἡμῖν ἐστιν ἐν αἰγύπτῳ καὶ δώσει κύριος ὑμῖν κ ρέα φαγεῖν καὶ φάγεσθε κρέα

19 Nem [csak] egy napon esztek, sem két napon, sem öt napon, sem tíz napon, sem húsz napon;

Not for one day only, or even for five or ten or twenty days;

οὐχ ἡμέραν μίαν φάγεσθε οὐδὲ δύο οὐδὲ πέντε ἡμέρας οὐδὲ δέκα ἡμέρας οὐδὲ εἴκοσι ἡμέρας

20 Hanem egy egész hónapig, míglen kijön az orrotokon, és útálatossá lesz elõttetek; mivelhogy megvetettétek az Urat, a ki közöttetek van; és sírtatok õ elõtte mondván: Miért jöttünk ide ki Égyiptomból?

But every day for a month, till you are tired of it, turning from it in disgust: because you have gone against the Lord who is with you, and have been weeping before him saying, Why did we come out of Egypt?

ἕως μηνὸς ἡμερῶν φάγεσθε ἕως ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν μυκτήρων ὑμῶν καὶ ἔσται ὑμῖν εἰς χολέραν ὅτι ἠπειθήσατε κυρίῳ ὅς ἐστιν ἐν ὑμῖν καὶ ἐκλαύσατε ἐναντίον αὐτοῦ λέγοντες ἵνα τί ἡμῖν ἐξελθεῖν ἐξ αἰγύπτου

21 És monda Mózes: Hatszáz ezer gyalogos e nép, a mely között én vagyok, és te azt mondod: Húst adok nékik, és esznek egy egész hónapig?!

Then Moses said, The people, among whom I am, are six hundred thousand men on foot; and you have said, I will give them flesh to be their food for a month.

καὶ εἶπεν μωυσῆς ἑξακόσιαι χιλιάδες πεζῶν ὁ λαός ἐν οἷς εἰμι ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ εἶπας κρέα δώσω αὐτοῖς φαγεῖν καὶ φάγονται μῆνα ἡμερῶν

22 Nemde juhok és ökrök vágattatnak-é nékik, hogy elég legyen nékik? vagy a tengernek minden hala összegyûjtetik-é nékik, hogy elég legyen nékik?

Are flocks and herds to be put to death for them? or are all the fish in the sea to be got together so that they may be full?

μὴ πρόβατα καὶ βόες σφαγήσονται αὐτοῖς καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς ἢ πᾶν τὸ ὄψος τῆς θαλάσσης συναχθήσεται αὐτοῖς καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς

23 Akkor monda az Úr Mózesnek: Avagy megrövidült-é az Úrnak keze? Majd meglátod: beteljesedik-é néked az én beszédem vagy nem?

And the Lord said to Moses, Has the Lord's hand become short? Now you will see if my word comes true for you or not.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν μὴ χεὶρ κυρίου οὐκ ἐξαρκέσει ἤδη γνώσει εἰ ἐπικαταλήμψεταί σε ὁ λόγος μου ἢ οὔ

24 Kiméne azért Mózes, és elmondá a népnek az Úr beszédét, és összegyûjte hetven férfiút a nép vénei közül, és állatá õket a sátor körül.

And Moses went out and gave the people the words of the Lord: and he took seventy of the responsible men of the people, placing them round the Tent.

καὶ ἐξῆλθεν μωυσῆς καὶ ἐλάλησεν πρὸς τὸν λαὸν τὰ ῥήματα κυρίου καὶ συνήγαγεν ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ ἔστησεν αὐτοὺς κύκλῳ τῆς σκηνῆς

25 Akkor leszálla az Úr felhõben, és szóla néki, és elszakaszta abból a lélekbõl, a mely vala õ benne, és adá a hetven vén férfiúba. Mihelyt pedig megnyugovék õ rajtok a lélek, menten prófétálának, de nem többé.

Then the Lord came down in the cloud and had talk with him, and put on the seventy men some of the spirit which was on him: now when the spirit came to rest on them, they were like prophets, but only at that time.

καὶ κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτόν καὶ παρείλατο ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπ' αὐτῷ καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ἑβδομήκοντα ἄνδρας τοὺς πρεσβυτέρους ὡς δὲ ἐπ ανεπαύσατο τὸ πνεῦμα ἐπ' αὐτούς καὶ ἐπροφήτευσαν καὶ οὐκέτι προσέθεντο

26 Két férfiú azonban elmaradt vala a táborban; egyiknek neve Eldád, a másiknak neve Médád, és ezeken is megnyugodott vala a lélek; mert azok is az összeírottak közül valók, de nem mentek vala el a sátorhoz, és mégis prófétálának a táborban.

But two men were still in the tent-circle one of them named Eldad and the other Medad: and the spirit came to rest on them; they were among those who had been sent for, but they had not gone out to the Tent: and the prophet's power came on them in the tent-circle.

καὶ κατελείφθησαν δύο ἄνδρες ἐν τῇ παρεμβολῇ ὄνομα τῷ ἑνὶ ελδαδ καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ μωδαδ καὶ ἐπανεπαύσατο ἐπ' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα καὶ οὗτοι ἦσαν τῶν καταγεγραμμέν ων καὶ οὐκ ἦλθον πρὸς τὴν σκηνήν καὶ ἐπροφήτευσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ

27 Elfutamodék azért egy ifjú, és megjelenté Mózesnek, és monda: Eldád és Médád prófétálnak a táborban.

And a young man went running to Moses and said, Eldad and Medad are acting as prophets in the tent-circle.

καὶ προσδραμὼν ὁ νεανίσκος ἀπήγγειλεν μωυσῇ καὶ εἶπεν λέγων ελδαδ καὶ μωδαδ προφητεύουσιν ἐν τῇ παρεμβολῇ

28 Akkor felele Józsué, a Nún fia, Mózes szolgája, az õ választottai közül való, és monda: Uram, Mózes, tiltsd meg õket!

Then Joshua, the son of Nun, who had been Moses' servant from the time when he was a child, said, My lord Moses, let them be stopped.

καὶ ἀποκριθεὶς ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη ὁ παρεστηκὼς μωυσῇ ὁ ἐκελεκτὸς εἶπεν κύριε μωυσῆ κώλυσον αὐτούς

29 És felele néki Mózes: Avagy érettem buzgólkodol-é? Vajha az Úrnak minden népe próféta volna, hogy adná az Úr az õ lelkét õ beléjök.

And Moses said to him, Are you moved by envy on my account? If only all the Lord's people were prophets, and the Lord might put his spirit on them!

καὶ εἶπεν αὐτῷ μωυσῆς μὴ ζηλοῖς σύ μοι καὶ τίς δῴη πάντα τὸν λαὸν κυρίου προφήτας ὅταν δῷ κύριος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς

30 Ezután visszatére Mózes a táborba, õ és az Izráel vénei.

Then Moses, with the responsible men of Israel, went back to the tent-circle.

καὶ ἀπῆλθεν μωυσῆς εἰς τὴν παρεμβολήν αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ισραηλ

31 És szél jöve ki az Úrtól, és hoza fürjeket a tengertõl, és bocsátá a táborra egynapi járásnyira egy felõl, és egynapi járásnyira más felõl a tábor körül, és mintegy két sing magasságnyira a földnek színén.

Then the Lord sent a wind, driving little birds from the sea, so that they came down on the tents, and all round the tent-circle, about a day's journey on this side and on that, in masses about two cubits high over the face of the earth.

καὶ πνεῦμα ἐξῆλθεν παρὰ κυρίου καὶ ἐξεπέρασεν ὀρτυγομήτραν ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν ὁδὸν ἡμέρας ἐντεῦθεν καὶ ὁδὸν ἡμέρας ἐντεῦθεν κύκλῳ τῆ ς παρεμβολῆς ὡσεὶ δίπηχυ ἀπὸ τῆς γῆς

32 Akkor felkele a nép [és] azon az egész napon, és egész éjjel, és az egész következõ napon gyûjtének magoknak fürjeket, a ki keveset gyûjtött is, gyûjtött tíz hómert, és kiteregeték azokat magoknak a tábor körül.

And all that day and all night and the day after, the people were taking up the birds; the smallest amount which anyone got was ten homers: and they put them out all round the tents.

καὶ ἀναστὰς ὁ λαὸς ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν ἐπαύριον καὶ συνήγαγον τὴν ὀρτυγομήτραν ὁ τὸ ὀλίγον συνήγαγεν δέκα κόρους καὶ ἔψυξαν ἑ αυτοῖς ψυγμοὺς κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς

33 A hús még foguk között vala, és meg sem emésztették vala, a mikor az Úrnak haragja felgerjede a népre és megveré az Úr a népet igen nagy csapással.

But while the meat was still between their teeth, before it was tasted, the wrath of the Lord was moved against the people and he sent a great outburst of disease on them.

τὰ κρέα ἔτι ἦν ἐν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν πρὶν ἢ ἐκλείπειν καὶ κύριος ἐθυμώθη εἰς τὸν λαόν καὶ ἐπάταξεν κύριος τὸν λαὸν πληγὴν μεγάλην σφόδρα

34 És elnevezék azt a helyet Kibrot-thaavának: mert ott temeték el a mohó népet.

So that place was named Kibroth-hattaavah; because there they put in the earth the bodies of the people who had given way to their desires.

καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου μνήματα τῆς ἐπιθυμίας ὅτι ἐκεῖ ἔθαψαν τὸν λαὸν τὸν ἐπιθυμητήν

35 Kibrot-thaavától elméne a nép Haseróthba; és ott valának Haseróthban.

From Kibroth-hattaavah the people went on to Hazeroth; and there they put up their tents.

ἀπὸ μνημάτων ἐπιθυμίας ἐξῆρεν ὁ λαὸς εἰς ασηρωθ καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς ἐν ασηρωθ

1 Miriám pedig és Áron szólának Mózes ellen a kúsita asszony miatt, a kit feleségül võn, mert kúsita asszonyt vett vala feleségül.
Now Miriam and Aaron said evil against Moses, because of the Cushite woman to whom he was married, for he had taken a Cushite woman as his wife.
καὶ ἐλάλησεν μαριαμ καὶ ααρων κατὰ μωυσῆ ἕνεκεν τῆς γυναικὸς τῆς αἰθιοπίσσης ἣν ἔλαβεν μωυσῆς ὅτι γυναῖκα αἰθιόπισσαν ἔλαβεν

2 És mondának: Avagy csak Mózes által szólott-é az Úr? avagy nem szólott-é mi általunk is? És meghallá az Úr.
And they said, Have the words of the Lord been given to Moses only? have they not come to us? And the Lord took note of it.
καὶ εἶπαν μὴ μωυσῇ μόνῳ λελάληκεν κύριος οὐχὶ καὶ ἡμῖν ἐλάλησεν καὶ ἤκουσεν κύριος

3 (Az az ember pedig, Mózes, igen szelíd vala, minden embernél inkább, a kik e föld színén vannak.)
Now the man Moses was more gentle than any other man on earth.
καὶ ὁ ἄνθρωπος μωυσῆς πραὺς σφόδρα παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς γῆς

4 Mindjárt monda azért az Úr Mózesnak, Áronnak és Miriámnak: Menjetek ki ti hárman a gyülekezetnek sátorába; és kimenének õk hárman.
And suddenly the Lord said to Moses and Aaron and Miriam, Come out, you three, to the Tent of meeting. And the three of them went out.
καὶ εἶπεν κύριος παραχρῆμα πρὸς μωυσῆν καὶ μαριαμ καὶ ααρων ἐξέλθατε ὑμεῖς οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐξῆλθον οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου

5 Akkor leszálla az Úr felhõnek oszlopában, és megálla a sátornak nyílásánál; és szólítá Áront és Miriámot, és kimenének mindketten.
And the Lord came down in a pillar of cloud, taking his place at the door of the Tent, and made Aaron and Miriam come before him.
καὶ κατέβη κύριος ἐν στύλῳ νεφέλης καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐκλήθησαν ααρων καὶ μαριαμ καὶ ἐξῆλθοσαν ἀμφότεροι

6 És monda: Halljátok meg most az én beszédeimet: Ha valaki az Úr prófétája közöttetek, én megjelenek annak látásban, vagy álomban szólok azzal.
And he said, Now give ear to my words: if there is a prophet among you I will give him knowledge of myself in a vision and will let my words come to him in a dream.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἀκούσατε τῶν λόγων μου ἐὰν γένηται προφήτης ὑμῶν κυρίῳ ἐν ὁράματι αὐτῷ γνωσθήσομαι καὶ ἐν ὕπνῳ λαλήσω αὐτῷ

7 Nem így az én szolgámmal, Mózessel, a ki az én egész házamban hív.
My servant Moses is not so; he is true to me in all my house:
οὐχ οὕτως ὁ θεράπων μου μωυσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου πιστός ἐστιν

8 Szemtõl szembe szólok õ vele, és nyilvánvaló látásban; nem homályos beszédek által, hanem az Úrnak hasonlatosságát látja. Miért nem féltetek hát szólani az én szolgám ellen, Mózes ellen?
With him I will have talk mouth to mouth, openly and not in dark sayings; and with his eyes he will see the form of the Lord: why then had you no fear of saying evil against my servant Moses?
στόμα κατὰ στόμα λαλήσω αὐτῷ ἐν εἴδει καὶ οὐ δι' αἰνιγμάτων καὶ τὴν δόξαν κυρίου εἶδεν καὶ διὰ τί οὐκ ἐφοβήθητε καταλαλῆσαι κατὰ τοῦ θεράποντός μου μωυσῆ

9 És felgyullada az Úr haragja õ reájok, és elméne.
And burning with wrath against them, the Lord went away.
καὶ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἀπῆλθεν

10 És a felhõ is eltávozék a sátor felül, és ímé Miriám poklos vala, [fejér] mint a hó; és rátekinte Áron Miriámra, és ímé poklos vala.
And the cloud was moved from over the Tent; and straight away Miriam became a leper, as white as snow: and Aaron, looking at Miriam, saw that she was a leper.
καὶ ἡ νεφέλη ἀπέστη ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ ἰδοὺ μαριαμ λεπρῶσα ὡσεὶ χιών καὶ ἐπέβλεψεν ααρων ἐπὶ μαριαμ καὶ ἰδοὺ λεπρῶσα

11 Monda azért Áron Mózesnek: Kérlek Uram, ne tulajdonítsad nékünk e bûnt; mert bolondul cselekedtünk és vétkeztünk!
Then Aaron said to Moses, O my lord, let not our sin be on our heads, for we have done foolishly and are sinners.
καὶ εἶπεν ααρων πρὸς μωυσῆν δέομαι κύριε μὴ συνεπιθῇ ἡμῖν ἁμαρτίαν διότι ἠγνοήσαμεν καθότι ἡμάρτομεν

12 Kérlek, ne legyen olyan [Miriám] mint a holt, a melynek húsa félig megemésztetik, mikor kijõ az õ anyjának méhébõl.
Let her not be as one dead, whose flesh is half wasted when he comes out from the body of his mother.
μὴ γένηται ὡσεὶ ἴσον θανάτῳ ὡσεὶ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρὸς καὶ κατεσθίει τὸ ἥμισυ τῶν σαρκῶν αὐτῆς

13 Kiálta azért Mózes az Úrhoz, mondván: Isten, kérlek, gyógyítsd meg õt!
And Moses, crying to the Lord, said, Let my prayer come before you, O God, and make her well.
καὶ ἐβόησεν μωυσῆς πρὸς κύριον λέγων ὁ θεός δέομαί σου ἴασαι αὐτήν

14 Az Úr pedig monda Mózesnek: Ha csak az atyja pökött volna is az õ orczájára, avagy nem kellene-é szégyenkeznie hetednapig? Rekesztessék ki hét napig a táboron kívül, és azután hívassék vissza.
And the Lord said to Moses, If her father had put a mark of shame on her, would she not be shamed for seven days? Let her be shut up outside the tent-circle for seven days, and after that she may come in again.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν εἰ ὁ πατὴρ αὐτῆς πτύων ἐνέπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῆς οὐκ ἐντραπήσεται ἑπτὰ ἡμέρας ἀφορισθήτω ἑπτὰ ἡμέρας ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται

15 Kirekeszteték azért Miriám a táboron kivül hét napig. És a nép nem indula tovább, míg vissza [nem] hívaték Miriám.
So Miriam was shut up outside the tent-circle for seven days: and the people did not go forward on their journey till Miriam had come in again.
καὶ ἀφωρίσθη μαριαμ ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἐξῆρεν ἕως ἐκαθαρίσθη μαριαμ

1 Azután pedig elindula a nép Haseróthból, és tábort ütének Párán pusztájában.
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
Send men to get knowledge about the land of Canaan, which I am giving to the children of Israel; from every tribe of their fathers you are to send a man, every one a chief among them.
ἀπόστειλον σεαυτῷ ἄνδρας καὶ κατασκεψάσθωσαν τὴν γῆν τῶν χαναναίων ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς ισραηλ εἰς κατάσχεσιν ἄνδρα ἕνα κατὰ φυλὴν κατὰ δήμους πατριῶν αὐτῶν ἀποστελεῖς αὐτούς πάντα ἀρχηγὸν ἐξ αὐτῶν

3 Küldj férfiakat, hogy kémleljék meg a Kanaán földét, a melyet én adok Izráel fiainak; az õ atyáiknak mindenik törzsébõl egy-egy férfiút küldjetek, mind olyat, a ki fõember közöttök.
And Moses sent them from the waste land of Paran as the Lord gave orders, all of them men who were heads of the children of Israel.
καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς μωυσῆς ἐκ τῆς ἐρήμου φαραν διὰ φωνῆς κυρίου πάντες ἄνδρες ἀρχηγοὶ υἱῶν ισραηλ οὗτοι

4 Elküldé azért õket Mózes Párán pusztájából az Úr rendelése szerint; és azok a férfiak mindnyájan fõemberek valának Izráel fiai között.
And these were their names: of the tribe of Reuben, Shammua, the son of Zaccur.
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῆς φυλῆς ρουβην σαλαμιηλ υἱὸς ζακχουρ

5 Ezek pedig azoknak nevei: A Rúben nemzetségébõl Sámmua, a Zakhúr fia.
Of the tribe of Simeon, Shaphat, the son of Hori.
τῆς φυλῆς συμεων σαφατ υἱὸς σουρι

6 A Simeon nemzetségébõl Safát, a Hóri fia.
Of the tribe of Judah, Caleb, the son of Jephunneh.
τῆς φυλῆς ιουδα χαλεβ υἱὸς ιεφοννη

7 A Júda nemzetségébõl Káleb, a Jefunné fia.
Of the tribe of Issachar, Igal, the son of Joseph.
τῆς φυλῆς ισσαχαρ ιγααλ υἱὸς ιωσηφ

8 Az Izsakhár nemzetségébõl Igál, a József fia.
Of the tribe of Ephraim, Hoshea, the son of Nun.
τῆς φυλῆς εφραιμ αυση υἱὸς ναυη

9 Az Efraim nemzetségébõl Hósea, a Nún fia.
Of the tribe of Benjamin, Palti, the son of Raphu.
τῆς φυλῆς βενιαμιν φαλτι υἱὸς ραφου

10 A Benjámin nemzetségébõl Pálthi, a Rafú fia.
Of the tribe of Zebulun, Gaddiel, the son of Sodi.
τῆς φυλῆς ζαβουλων γουδιηλ υἱὸς σουδι

11 A Zebulon nemzetségébõl Gaddiel, a Szódi fia.
Of the tribe of Joseph, that is of the family of Manasseh, Gaddi, the son of Susi.
τῆς φυλῆς ιωσηφ τῶν υἱῶν μανασση γαδδι υἱὸς σουσι

12 A József nemzetségébõl, a Manasse nemzetségébõl Gaddi, a Szúszi fia.
Of the tribe of Dan, Ammiel, the son of Gemalli.
τῆς φυλῆς δαν αμιηλ υἱὸς γαμαλι

13 A Dán nemzetségébõl Ammiél, a Gemálli fia.
Of the tribe of Asher, Sethur, the son of Michael
τῆς φυλῆς ασηρ σαθουρ υἱὸς μιχαηλ

14 Az Áser nemzetségébõl Szenthúr, a Mikaél fia.
Of the tribe of Naphtali, Nahbi, the son of Vophsi.
τῆς φυλῆς νεφθαλι ναβι υἱὸς ιαβι

15 A Nafthali nemzetségébõl Nahbi, a Vofszi fia.
Of the tribe of Gad, Gevel, the son of Machi.
τῆς φυλῆς γαδ γουδιηλ υἱὸς μακχι

16 A Gád nemzetségébõl Géuel, a Mákhi fia.
These are the names of the men whom Moses sent to get knowledge about the land. And Moses gave to Hoshea, the son of Nun, the name of Joshua.
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν οὓς ἀπέστειλεν μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ ἐπωνόμασεν μωυσῆς τὸν αυση υἱὸν ναυη ἰησοῦν

17 Ezek ama férfiaknak nevei, a kiket elküldött Mózes a földnek megkémlelésére. És nevezé Mózes Hóseát, a Nún fiát Józsuénak.
So Moses sent them to have a look at the land of Canaan, and said to them, Go up into the South and into the hill-country;
καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν χαναν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἀνάβητε ταύτῃ τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀναβήσεσθε εἰς τὸ ὄρος

18 És mikor elküldé õket Mózes a Kanaán földének megkémlelésére, monda nékik: Menjetek fel erre dél felõl, és hágjatok fel a hegyre.
And see what the land is like; and if the people living in it are strong or feeble, small or great in number;
καὶ ὄψεσθε τὴν γῆν τίς ἐστιν καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐγκαθήμενον ἐπ' αὐτῆς εἰ ἰσχυρότερός ἐστιν ἢ ἀσθενής εἰ ὀλίγοι εἰσὶν ἢ πολλοί

19 És nézzétek meg a földet, hogy milyen az; és a népet, a mely lakozik azon: erõs-é az vagy erõtlen, kevés-é az vagy sok?
And what sort of land they are living in, if it is good or bad; and what their living-places are, tent-circles or walled towns;
καὶ τίς ἡ γῆ εἰς ἣν οὗτοι ἐγκάθηνται ἐπ' αὐτῆς εἰ καλή ἐστιν ἢ πονηρά καὶ τίνες αἱ πόλεις εἰς ἃς οὗτοι κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς εἰ ἐν τειχήρεσιν ἢ ἐν ἀτειχίστοις

20 És milyen a föld, a melyben lakozik az: jó-é az vagy hitvány; és milyenek a városok, a melyekben lakozik: táborokban vagy erõsségekben [lakozik-é?]
And if the land is fertile or poor, and if there is wood in it or not. And be of good heart, and come back with some of the produce of the land. Now it was the time when the first grapes were ready.
καὶ τίς ἡ γῆ εἰ πίων ἢ παρειμένη εἰ ἔστιν ἐν αὐτῇ δένδρα ἢ οὔ καὶ προσκαρτερήσαντες λήμψεσθε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ αἱ ἡμέραι ἡμέραι ἔαρος πρόδρομοι σταφυλῆς

21 És milyen a föld: kövér-é az, vagy sovány; van-é abban élõfa vagy nincs? És legyetek bátorságosok, és szakaszszatok a földnek gyümölcsébõl. Azok a napok pedig a szõlõzsendülés napjai valának.

So they went up and got a view of the land, from the waste land of Zin to Rehob, on the way to Hamath.

καὶ ἀναβάντες κατεσκέψαντο τὴν γῆν ἀπὸ τῆς ἐρήμου σιν ἕως ρααβ εἰσπορευομένων εφααθ

22 Felmenének azért, és megkémlelék a földet a Czin pusztájától fogva mind Rehóbig, odáig, a hol Hamáthba mennek.

They went up into the South and came to Hebron; and Ahiman and Sheshai and Talmai, the children of Anak, were living there. (Now the building of Hebron took place seven years before that of Zoan in Egypt.)

καὶ ἀνέβησαν κατὰ τὴν ἔρημον καὶ ἦλθον ἕως χεβρων καὶ ἐκεῖ αχιμαν καὶ σεσσι καὶ θελαμιν γενεαὶ εναχ καὶ χεβρων ἑπτὰ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη πρὸ τοῦ τάνιν αἰγύπτου

23 És felmenének dél felõl, és jutának Hebronig; valának pedig ott Ahimán, Sésai és Thalmai, az Anák fiai: (Hebron pedig hét esztendõvel építtetett elébb, mint az égyiptomi Czoán).

And they came to the valley of Eshcol, and cutting down a vine-branch with its grapes, two of them took it on a rod between them; and they took some pomegranates and figs.

καὶ ἦλθοσαν ἕως φάραγγος βότρυος καὶ κατεσκέψαντο αὐτὴν καὶ ἔκοψαν ἐκεῖθεν κλῆμα καὶ βότρυν σταφυλῆς ἕνα ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἦραν αὐτὸν ἐπ' ἀναφορεῦσιν καὶ ἀπὸ τῶν ῥοῦν καὶ ἀπὸ τῶν συκῶν

24 Mikor pedig eljutának Eskol völgyéig, lemetszének ott egy szõlõvesszõt egy szõlõfürttel, és ketten vivék azt rúdon; és a gránátalmákból és a figékbõl is [szakasztának.]

That place was named the valley of Eshcol because of the grapes which the children of Israel took from there.

τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐπωνόμασαν φάραγξ βότρυος διὰ τὸν βότρυν ὃν ἔκοψαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ ισραηλ

25 Azt a helyet elnevezék Eskol völgyének; a szõlõfürtért, a melyet lemetszettek vala onnét Izráel fiai.

At the end of forty days they came back from viewing the land.

καὶ ἀπέστρεψαν ἐκεῖθεν κατασκεψάμενοι τὴν γῆν μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας

26 És visszatérének a föld megkémleléséből negyven nap mulva.

And they came back to Moses and Aaron and all the children of Israel, to Kadesh in the waste land of Paran; and gave an account to them and to all the people and let them see the produce of the land.

καὶ πορευθέντες ἦλθον πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ισραηλ εἰς τὴν ἔρημον φαραν καδης καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς ῥῆμα καὶ πάσῃ τῇ συναγωγῇ καὶ ἔδειξαν τὸν καρπὸν τῆς γῆς

27 És menének, és jutának Mózeshez és Áronhoz, és Izráel fiainak egész gyülekezetéhez, Párán pusztájába, Kádesbe; és hírt vivének nékik és az egész gyülekezetnek, és megmutaták nékik a földnek gyümölcsét.

And they said, We came to the land where you sent us, and truly it is flowing with milk and honey: and here is some of the produce of it.

καὶ διηγήσαντο αὐτῷ καὶ εἶπαν ἤλθαμεν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἀπέστειλας ἡμᾶς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι καὶ οὗτος ὁ καρπὸς αὐτῆς

28 Így beszélének néki, és ezt mondák: Elmentünk vala arra a földre, a melyre küldöttél vala minket, és bizonyára tejjel és mézzel folyó az, és ez annak gyümölcse!

But the people living in the land are strong, and the towns are walled and very great; further, we saw the children of Anak there.

ἀλλ' ἢ ὅτι θρασὺ τὸ ἔθνος τὸ κατοικοῦν ἐπ' αὐτῆς καὶ αἱ πόλεις ὀχυραὶ τετειχισμέναι καὶ μεγάλαι σφόδρα καὶ τὴν γενεὰν εναχ ἑωράκαμεν ἐκεῖ

29 Csakhogy erõs az a nép, a mely lakja azt a földet, és a városok erõsítve vannak, és felette nagyok; sõt még Anák fiait is láttuk ott.

And the Amalekites are in the South; and the Hittites and the Jebusites and the Amorites are living in the hill-country; and the Canaanites by the sea and by the side of Jordan.

καὶ αμαληκ κατοικεῖ ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς νότον καὶ ὁ χετταῖος καὶ ὁ ευαῖος καὶ ὁ ιεβουσαῖος καὶ ὁ αμορραῖος κατοικεῖ ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ ὁ χαναναῖος κατοικεῖ παρὰ θάλασσαν καὶ παρὰ τὸν ιορδάνην ποταμόν

30 Amálek lakik a dél felõl való földön, és Khitteus, Jebuzeus és Emoreus lakik a hegyeken; a tenger mellett, és a Jordán partján pedig Kananeus lakik.

Then Caleb made signs to the people to keep quiet, and said to Moses, Let us go up straight away and take this land; for we are well able to overcome it.

καὶ κατεσιώπησεν χαλεβ τὸν λαὸν πρὸς μωυσῆν καὶ εἶπεν αὐτῷ οὐχί ἀλλὰ ἀναβάντες ἀναβησόμεθα καὶ κατακληρονομήσομεν αὐτήν ὅτι δυνατοὶ δυνησόμεθα πρὸς αὐτούς

31 És jóllehet Káleb csendesíté a Mózes ellen [háborgó] népet, és azt mondja vala: Bátran felmehetünk, és elfoglalhatjuk azt a [földet], mert kétség nélkül megbírunk azzal;
But the men who had gone up with him said, We are not able to go up against the people, for they are stronger than we.
καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ συναναβάντες μετ' αὐτοῦ εἶπαν οὐκ ἀναβαίνομεν ὅτι οὐ μὴ δυνώμεθα ἀναβῆναι πρὸς τὸ ἔθνος ὅτι ἰσχυρότερόν ἐστιν ἡμῶν μᾶλλον

32 Mindazáltal a férfiak, a kik felmentek vala vele, azt mondják vala: Nem mehetünk fel az ellen a nép ellen, mert erõsebb az nálunknál.
And they gave the children of Israel a bad account of the land they had been to see, saying, This land through which we went is a land causing destruction to those living in it; and all the people we saw there are men of more than common size.
καὶ ἐξήνεγκαν ἔκστασιν τῆς γῆς ἣν κατεσκέψαντο αὐτήν πρὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ λέγοντες τὴν γῆν ἣν παρήλθομεν αὐτὴν κατασκέψασθαι γῆ κατέσθουσα τοὺς κατοικοῦντας ἐπ ' αὐτῆς ἐστιν πᾶς ὁ λαός ὃν ἑωράκαμεν ἐν αὐτῇ ἄνδρες ὑπερμήκεις

33 És rossz hírét vivék annak a földnek, a melyet megkémleltek volt, Izráel fiaihoz, mondván: Az a föld, a melyen általmentünk, hogy megkémleljük azt, olyan föld, a mely megemészti az õ lakóit; az egész nép is, a melyet láttunk azon, szálas emberek[bõl áll].
There we saw those great men, the sons of Anak, offspring of the Nephilim: and we seemed to ourselves no more than insects, and so we seemed to them.
καὶ ἐκεῖ ἑωράκαμεν τοὺς γίγαντας καὶ ἦμεν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ ἀκρίδες ἀλλὰ καὶ οὕτως ἦμεν ἐνώπιον αὐτῶν

1 És felemelé szavát az egész gyülekezet, és síra a nép azon az éjszakán.
Then all the people gave load cries of grief, and all that night they gave themselves up to weeping.
καὶ ἀναλαβοῦσα πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἔδωκεν φωνήν καὶ ἔκλαιεν ὁ λαὸς ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην

2 És mindnyájan zúgolódának Mózes ellen és Áron ellen Izráel fiai, és monda nékik az egész gyülekezet: Vajha megholtunk volna Égyiptom földén! vagy ebben a pusztában vajha meghalnánk!
And all the children of Israel, crying out against Moses and Aaron, said, If only we had come to our death in the land of Egypt, or even in this waste land!
καὶ διεγόγγυζον ἐπὶ μωυσῆν καὶ ααρων πάντες οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς πᾶσα ἡ συναγωγή ὄφελον ἀπεθάνομεν ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἢ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ εἰ ἀπεθάνομεν

3 Miért is visz be minket az Úr arra a földre? hogy fegyver miatt hulljunk el? feleségeink és a kicsinyeink prédára legyenek? Nem jobb volna-é nékünk visszatérnünk Égyiptomba?
Why is the Lord taking us into this land to come to our death by the sword? Our wives and our little ones will get into strange hands: would it not be better for us to go back to Egypt?
καὶ ἵνα τί κύριος εἰσάγει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν ταύτην πεσεῖν ἐν πολέμῳ αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ τὰ παιδία ἔσονται εἰς διαρπαγήν νῦν οὖν βέλτιον ἡμῖν ἐστιν ἀποστραφῆναι εἰς αἴγυπτο ν

4 És mondának egymásnak: Szerezzünk elõttünk járót, és térjünk vissza Égyiptomba.
And they said to one another, Let us make a captain over us, and go back to Egypt.
καὶ εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ δῶμεν ἀρχηγὸν καὶ ἀποστρέψωμεν εἰς αἴγυπτον

5 Akkor arczczal leborulának Mózes és Áron Izráel fiai gyülekezetének egész községe elõtt.
Then Moses and Aaron went down on their faces before the meeting of the people.
καὶ ἔπεσεν μωυσῆς καὶ ααρων ἐπὶ πρόσωπον ἐναντίον πάσης συναγωγῆς υἱῶν ισραηλ

6 Józsué pedig, a Nún fia, és Káleb, a Jefunné fia, a kik a földnek kémlelõi közül valók valának, meghasogaták ruháikat.
And Joshua, the son of Nun, and Caleb, the son of Jephunneh, two of those who had been to see the land, giving signs of grief,
ἰησοῦς δὲ ὁ τοῦ ναυη καὶ χαλεβ ὁ τοῦ ιεφοννη τῶν κατασκεψαμένων τὴν γῆν διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν

7 És szólának Izráel fiai egész gyülekezetének, mondván: A föld, a melyen általmentünk, hogy megkémleljük azt, igen-igen jó föld.
Said to all the children of Israel, This land which we went through to see is a very good land.
καὶ εἶπαν πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ισραηλ λέγοντες ἡ γῆ ἣν κατεσκεψάμεθα αὐτήν ἀγαθή ἐστιν σφόδρα σφόδρα

8 Ha az Úrnak kedve telik bennünk, akkor bevisz minket arra a földre, és nékünk adja azt, mely tejjel és mézzel folyó föld.
And if the Lord has delight in us, he will take us into this land and give it to us, a land flowing with milk and honey.
εἰ αἱρετίζει ἡμᾶς κύριος εἰσάξει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν ταύτην καὶ δώσει αὐτὴν ἡμῖν γῆ ἥτις ἐστὶν ῥέουσα γάλα καὶ μέλι

9 Csakhogy ne lázongjatok az Úr ellen, se ne féljetek annak a földnek népétõl; mert õk nekünk [csak olyanok, mint a] kenyér; eltávozott tõlök az õ oltalmok, de az Úr velünk van: ne féljetek tõlök!

Only, do not go against the Lord or go in fear of the people of the land, for they will be our food; their strength has been taken from them and the Lord is with us: have no fear of them.

ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ κυρίου μὴ ἀποστάται γίνεσθε ὑμεῖς δὲ μὴ φοβηθῆτε τὸν λαὸν τῆς γῆς ὅτι κατάβρωμα ἡμῖν ἐστιν ἀφέστηκεν γὰρ ὁ καιρὸς ἀπ' αὐτῶν ὁ δὲ κύριος ἐν ἡμῖν μὴ φοβηθῆτε αὐτούς

10 Mikor pedig az egész gyülekezet azon tanakodék, hogy megkövezze õket: megjelenék az Úrnak dicsõsége a gyülekezet sátorában Izráel minden fiának.

But all the people said they were to be stoned. Then the glory of the Lord was seen in the Tent of meeting, before the eyes of all the children of Israel.

καὶ εἶπεν πᾶσα ἡ συναγωγὴ καταλιθοβολῆσαι αὐτοὺς ἐν λίθοις καὶ ἡ δόξα κυρίου ὤφθη ἐν νεφέλῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν πᾶσι τοῖς υἱοῖς ισραηλ

11 És monda az Úr Mózesnek: Meddig gyaláz engemet ez a nép? Meddig nem hisznek nékem, mind ama csudatételeim mellett sem, a melyeket cselekedtem közöttök?

And the Lord said to Moses, How long will this people have no respect for me? how long will they be without faith, in the face of all the signs I have done among them?

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἕως τίνος παροξύνει με ὁ λαὸς οὗτος καὶ ἕως τίνος οὐ πιστεύουσίν μοι ἐν πᾶσιν τοῖς σημείοις οἷς ἐποίησα ἐν αὐτοῖς

12 Megverem õket döghalállal, és elvesztem õket; téged pedig nagy néppé teszlek, és õ nálánál erõsebbé.

I will send disease on them for their destruction, and take away their heritage, and I will make of you a nation greater and stronger than they.

πατάξω αὐτοὺς θανάτῳ καὶ ἀπολῶ αὐτοὺς καὶ ποιήσω σὲ καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦτο

13 És monda Mózes az Úrnak: Ha meghallják az égyiptombeliek (mert közülök hoztad fel e népet a te hatalmad által):

And Moses said to the Lord, Then it will come to the ears of the Egyptians; for by your power you took this people out from among them;

καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς κύριον καὶ ἀκούσεται αἴγυπτος ὅτι ἀνήγαγες τῇ ἰσχύι σου τὸν λαὸν τοῦτον ἐξ αὐτῶν

14 Elmondják majd e föld lakosainak, a kik hallották, hogy te Uram e nép között vagy, hogy szemtõl szembe megjelentetted magadat te Uram, és hogy a te felhõd megállott õ rajtok, és felhõoszlopban jársz te õ elõttök nappal, éjjel pedig tûzoszlopban.

And they will give the news to the people of this land: they have had word that you, Lord, are present with this people, letting yourself be seen face to face, and that your cloud is resting over them, and that you go before them in a pillar of cloud by day and in a pillar of fire by night.

ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης ἀκηκόασιν ὅτι σὺ εἶ κύριος ἐν τῷ λαῷ τούτῳ ὅστις ὀφθαλμοῖς κατ' ὀφθαλμοὺς ὀπτάζῃ κύριε καὶ ἡ νεφέλη σου ἐφέστηκεν ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐν στύλῳ νεφέλης σὺ πορεύῃ πρότερος αὐτῶν τὴν ἡμέραν καὶ ἐν στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα

15 Hogyha mind egyig elveszted e népet, így szólanak majd e népek, a melyek hallották a te híredet, mondván:

Now if you put to death all this people as one man, then the nations who have had word of your glory will say,

καὶ ἐκτρίψεις τὸν λαὸν τοῦτον ὡσεὶ ἄνθρωπον ἕνα καὶ ἐροῦσιν τὰ ἔθνη ὅσοι ἀκηκόασιν τὸ ὄνομά σου λέγοντες

16 Mivelhogy nem vihette be az Úr e népet a földre, a mely felõl megesküdött nékik, azért öldöste le õket a pusztában.

Because the Lord was not able to take this people into the land which he made an oath to give them, he sent destruction on them in the waste land.

παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι κύριον εἰσαγαγεῖν τὸν λαὸν τοῦτον εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν αὐτοῖς κατέστρωσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ

17 Most azért hadd magasztaltassék fel az Úrnak ereje, a miképen szólottál, mondván:

So now, may my prayer come before you, and let the power of the Lord be great, as you said:

καὶ νῦν ὑψωθήτω ἡ ἰσχύς σου κύριε ὃν τρόπον εἶπας λέγων

18 Az Úr késedelmes a haragra, nagy irgalmasságú, megbocsát hamisságot és vétket, de [a bûnöst] nem hagyja büntetlenül; megbünteti az atyák álnokságait a fiakban harmad és negyed íziglen.

The Lord is slow to wrath and great in mercy, overlooking wrongdoing and evil, and will not let wrongdoers go free; sending punishment on children for the sins of their fathers, to the third and fourth generation.

κύριος μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός ἀφαιρῶν ἀνομίας καὶ ἀδικίας καὶ ἁμαρτίας καὶ καθαρισμῷ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ τετάρτης

19 Kérlek, kegyelmezz meg e nép hamisságának a te irgalmasságod nagy volta szerint, a miképen megbocsátottál e népnek Égyiptomtól fogva mind eddig.
May the sin of this people have forgiveness, in the measure of your great mercy, as you have had mercy on them from Egypt up till now.
ἄφες τὴν ἁμαρτίαν τῷ λαῷ τούτῳ κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καθάπερ ἵλεως αὐτοῖς ἐγένου ἀπ' αἰγύπτου ἕως τοῦ νῦν

20 És monda az Úr: Megkegyelmeztem a te beszéded szerint.
And the Lord said, I have had mercy, as you say:
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἵλεως αὐτοῖς εἰμι κατὰ τὸ ῥῆμά σου

21 De bizonnyal élek én, és betölti az Úr dicsõsége az egész földet.
But truly, as I am living, and as all the earth will be full of the glory of the Lord;
ἀλλὰ ζῶ ἐγὼ καὶ ζῶν τὸ ὄνομά μου καὶ ἐμπλήσει ἡ δόξα κυρίου πᾶσαν τὴν γῆν

22 Hogy mindazok az emberek, a kik látták az én dicsõségemet és csudáimat, a melyeket cselekedtem Égyiptomban és e pusztában, és megkisértettek engemet immár tízszer, és nem engedtek az én szómnak:
Because all these men, having seen my glory and the signs which I have done in Egypt and in the waste land, still have put me to the test ten times, and have not given ear to my voice;
ὅτι πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ὁρῶντες τὴν δόξαν μου καὶ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίησα ἐν αἰγύπτῳ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ καὶ ἐπείρασάν με τοῦτο δέκατον καὶ οὐκ εἰσήκουσάν μου τῆς φωνῆς

23 Nem látják meg azt a földet, a mely felõl megesküdtem az õ atyáiknak; senki nem látja azt azok közöl, a kik gyaláztak engem.
They will not see the land about which I made an oath to their fathers; not one of these by whom I have not been honoured will see it.
ἦ μὴν οὐκ ὄψονται τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἀλλ' ἢ τὰ τέκνα αὐτῶν ἅ ἐστιν μετ' ἐμοῦ ὧδε ὅσοι οὐκ οἴδασιν ἀγαθὸν οὐδὲ κακόν πᾶς νεώτερος ἄπειρος τούτοις δώσω τὴν γῆν πάντες δὲ οἱ παροξύναντές με οὐκ ὄψονται αὐτήν

24 De az én szolgámat, Kálebet, mivelhogy más lélek volt vele, és tökéletességgel követett engem, beviszem õt arra a földre, a melyre bement vala, és örökségül bírja azt az õ magva.
But my servant Caleb, because he had a different spirit in him, and has been true to me with all his heart, him I will take into that land into which he went, and his seed will have it for their heritage.
ὁ δὲ παῖς μου χαλεβ ὅτι ἐγενήθη πνεῦμα ἕτερον ἐν αὐτῷ καὶ ἐπηκολούθησέν μοι εἰσάξω αὐτὸν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν εἰσῆλθεν ἐκεῖ καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει αὐτήν

25 De Amálek és Kananeus lakik a völgyben; holnap forduljatok meg, és induljatok a pusztába, a veres tenger útján.
Now the Amalekites and the Canaanites are in the valley; tomorrow, turning round, go into the waste land by the way to the Red Sea.
ὁ δὲ αμαληκ καὶ ὁ χαναναῖος κατοικοῦσιν ἐν τῇ κοιλάδι αὔριον ἐπιστράφητε ὑμεῖς καὶ ἀπάρατε εἰς τὴν ἔρημον ὁδὸν θάλασσαν ἐρυθράν

26 Szóla annakfelette az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
Then the Lord said to Moses and Aaron,
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων λέγων

27 Meddig [tûrjek] e gonosz gyülekezetnek, a mely zúgolódik ellenem? Hallottam Izráel fiainak zúgolódásait, a kik zúgolódnak ellenem!
How long am I to put up with this evil people and their outcries against me? The words which they say against me have come to my ears.
ἕως τίνος τὴν συναγωγὴν τὴν πονηρὰν ταύτην ἃ αὐτοὶ γογγύζουσιν ἐναντίον ἐμοῦ τὴν γόγγυσιν τῶν υἱῶν ισραηλ ἣν ἐγόγγυσαν περὶ ὑμῶν ἀκήκοα

28 Mondd meg nékik: Élek én, azt mondja az Úr, hogy épen úgy cselekszem veletek, a miképen szólottatok az én füleim hallására!
Say to them, By my life, says the Lord, as certainly as your words have come to my ears, so certainly will I do this to you:
εἰπὸν αὐτοῖς ζῶ ἐγώ λέγει κύριος ἦ μὴν ὃν τρόπον λελαλήκατε εἰς τὰ ὦτά μου οὕτως ποιήσω ὑμῖν

29 E pusztában hullanak el a ti holttesteitek, és pedig mindazok, a kik megszámláltattak a ti teljes számotok szerint, húsz esztendõstõl fogva és azon felül, a kik zúgolódtatok ellenem.
Your dead bodies will be stretched out in this waste land; and of all your number, all those of twenty years old and over who have been crying out against me,
ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ πεσεῖται τὰ κῶλα ὑμῶν καὶ πᾶσα ἡ ἐπισκοπὴ ὑμῶν καὶ οἱ κατηριθμημένοι ὑμῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ὅσοι ἐγόγγυσαν ἐπ' ἐμοί

30 És nem mentek be arra a földre, a melyre nézve felemeltem az én kezemet, hogy lakosokká teszlek abban titeket; Kálebet, a Jefunné fiát és Józsuét, a Núnfiát kivéve.
Not one will come into the land which I gave my word you would have for your resting-place, but only Caleb, the son of Jephunneh, and Joshua, the son of Nun.
εἰ ὑμεῖς εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν γῆν ἐφ' ἣν ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου κατασκηνῶσαι ὑμᾶς ἐπ' αὐτῆς ἀλλ' ἢ χαλεβ υἱὸς ιεφοννη καὶ ιησοῦς ὁ τοῦ ναυη

31 De kicsinyeiteket, a kik felõl azt mondtátok, hogy prédára lesznek; õket beviszem, és megismerik azt a földet, a melyet megútáltatok.
And your little ones, whom you said would come into strange hands, I will take in, and they will see the land which you would not have.
καὶ τὰ παιδία ἃ εἴπατε ἐν διαρπαγῇ ἔσεσθαι εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν καὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν ἣν ὑμεῖς ἀπέστητε ἀπ' αὐτῆς

32 A ti holttesteitek azért a pusztában hullanak el.
But as for you, your dead bodies will be stretched in this waste land.
καὶ τὰ κῶλα ὑμῶν πεσεῖται ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ

33 A ti fiaitok pedig, mint a pásztorok, bujdosnak e pusztában negyven esztendeig, és viselik a ti paráználkodásitoknak büntetését, míglen megemésztetnek a ti holttesteitek e pusztában.
And your children will be wanderers in the waste land for forty years, undergoing punishment for your false ways, till your bodies become dust in the waste land.
οἱ δὲ υἱοὶ ὑμῶν ἔσονται νεμόμενοι ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη καὶ ἀνοίσουσιν τὴν πορνείαν ὑμῶν ἕως ἂν ἀναλωθῇ τὰ κῶλα ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ

34 A napok száma szerint, a melyeken megkémleltétek a földet, ([tudniillik]negyven napon, egy-egy napért egy-egy esztendõ), negyven esztendeig hordozzátok a ti hamisságotoknak büntetését, és megismeritek az én elfordulásomat.
And as you went through the land viewing it for forty days, so for forty years, a year for every day, you will undergo punishment for your wrongdoing, and you will see that I am against you.
κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν ὅσας κατεσκέψασθε τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμέρας ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ λήμψεσθε τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν τεσσαράκοντα ἔτη καὶ γνώσεσθε τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς μου

35 Én, az Úr, szólottam. Bizonyára ezt mívelem az egész gonosz gyülekezettel, a mely összegyülekezett vala ellenem; ebben a pusztában emésztetnek meg, és ugyanott halnak meg.
I the Lord have said it, and this I will certainly do to all this evil people who have come together against me: in this waste land destruction will come on them, and death will be their fate.
ἐγὼ κύριος ἐλάλησα ἦ μὴν οὕτως ποιήσω τῇ συναγωγῇ τῇ πονηρᾷ ταύτῃ τῇ ἐπισυνεσταμένῃ ἐπ' ἐμέ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἐξαναλωθήσονται καὶ ἐκεῖ ἀποθανοῦνται

36 A férfiak azért, a kiket elküldött vala Mózes a földnek megkémlelésére, és visszatérének és felzúdíták ellene az egész gyülekezetet, rossz hírt terjesztvén arról a földrõl:
And the men whom Moses sent to see the land, and who, by the bad account they gave of the land, were the cause of the outcry the people made against Moses,
καὶ οἱ ἄνθρωποι οὓς ἀπέστειλεν μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ παραγενηθέντες διεγόγγυσαν κατ' αὐτῆς πρὸς τὴν συναγωγὴν ἐξενέγκαι ῥήματα πονηρὰ περὶ τῆς γῆς

37 Azok a férfiak azért, a kik rossz hírt terjesztének a földrõl, meghalának az Úr elõtt csapás által.
Those same men who said evil of the land, came to their death by disease before the Lord.
καὶ ἀπέθανον οἱ ἄνθρωποι οἱ κατείπαντες κατὰ τῆς γῆς πονηρὰ ἐν τῇ πληγῇ ἔναντι κυρίου

38 [Csak] Józsué, a Núnfia, és Káleb, a Jefunné fia, maradának életben ama férfiak közül, a kik mentek vala a földet megkémlelni.
But Joshua, the son of Nun, and Caleb, the son of Jephunneh, of those who went to see the land, were not touched by disease.
καὶ ἰησοῦς υἱὸς ναυη καὶ χαλεβ υἱὸς ιεφοννη ἔζησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν πεπορευμένων κατασκέψασθαι τὴν γῆν

39 A mint pedig elbeszélé Mózes e beszédeket Izráel fiainak, a nép felette igen keserge.
And when Moses put these words before the children of Israel, the people were full of grief.
καὶ ἐλάλησεν μωυσῆς τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς πάντας υἱοὺς ισραηλ καὶ ἐπένθησεν ὁ λαὸς σφόδρα

40 És felkelének reggel, és felmenének a hegy tetejére, mondván: Ímé készek vagyunk elmenni a helyre, a melyrõl szólott az Úr, mert vétkeztünk.
And early in the morning they got up and went to the top of the mountain, saying, We are here and we will go up to the place which the Lord said he would give us: for we have done wrong.
καὶ ὀρθρίσαντες τὸ πρωὶ ἀνέβησαν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους λέγοντες ἰδοὺ οἵδε ἡμεῖς ἀναβησόμεθα εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπεν κύριος ὅτι ἡμάρτομεν

41 És monda Mózes: Miért hágjátok át ilyen módon az Úr akaratát, holott nem sikerülhet az [néktek.]
And Moses said, Why are you now acting against the Lord's order, seeing that no good will come of it?
καὶ εἶπεν μωυσῆς ἵνα τί ὑμεῖς παραβαίνετε τὸ ῥῆμα κυρίου οὐκ εὔοδα ἔσται ὑμῖν

42 Fel ne menjetek, mert nem lesz közöttetek az Úr, hogy el ne hulljatok a ti ellenségeitek elõtt.
Go not up, for the Lord is not with you, and you will be overcome by those who are fighting against you.
μὴ ἀναβαίνετε οὐ γάρ ἐστιν κύριος μεθ' ὑμῶν καὶ πεσεῖσθε πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν

43 Mert az Amálek és a Kananeus van ott elõttetek, és fegyver által hulltok el. Mivelhogy elfordultatok az Úrtól, nem is lesz az Úr veletek.
For the Amalekites and the Canaanites are there before you, and you will be put to death by their swords: because you have gone back from the way of the Lord, the Lord will not be with you.
ὅτι ὁ αμαληκ καὶ ὁ χαναναῖος ἐκεῖ ἔμπροσθεν ὑμῶν καὶ πεσεῖσθε μαχαίρᾳ οὗ εἵνεκεν ἀπεστράφητε ἀπειθοῦντες κυρίῳ καὶ οὐκ ἔσται κύριος ἐν ὑμῖν

44 Mindazáltal merészkedének felmenni a hegy tetejére; de az Úr szövetségének ládája és Mózes meg sem mozdulának a táborból.
But they gave no attention to his words and went to the top of the mountain, though Moses and the ark of the Lord's agreement did not go out of the tent-circle.
καὶ διαβιασάμενοι ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ἡ δὲ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου καὶ μωυσῆς οὐκ ἐκινήθησαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς

45 Alászálla azért az Amálek és a Kananeus, a ki lakik vala azon a hegyen, és megverék õket, és vágák õket mind Hormáig.
Then the Amalekites came down, and the Canaanites who were living in the hill-country, and overcame them completely, driving them back as far as Hormah.
καὶ κατέβη ὁ αμαληκ καὶ ὁ χαναναῖος ὁ ἐγκαθήμενος ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ καὶ ἐτρέψαντο αὐτοὺς καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως ερμαν καὶ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολήν

1 Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Szólj Izráel fiainak, és mondd nékik: Mikor bementek a ti lakó földetekre, a melyet én adok néktek.
Say to the children of Israel, When you have come into the land which I am giving to you for your resting-place,
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν τῆς κατοικήσεως ὑμῶν ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν

3 És tûzáldozatot akartok készíteni az Úrnak, egészen égõ- vagy véres áldozatot, vagy fogadás teljesítése végett, vagy szabadakarat szerint, vagy a ti ünnepiteken, hogy tulok- vagy juhféléből kedves illatot készítsetek az Úrnak:
And are going to make an offering by fire to the Lord, a burned offering or an offering in connection with an oath, or an offering freely given, or at your regular feasts, an offering for a sweet smell to the Lord, from the herd or the flock:
καὶ ποιήσεις ὁλοκαυτώματα κυρίῳ ὁλοκάρπωμα ἢ θυσίαν μεγαλῦναι εὐχὴν ἢ καθ' ἑκούσιον ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν ποιῆσαι ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ εἰ μὲν ἀπὸ τῶν βοῶν ἢ ἀπὸ τ ῶν προβάτων

4 Akkor, a ki áldozza az õ áldozatját, vigyen az Úrnak ételáldozatul egy tizedrész [efa] lisztlángot, egy negyedrész hin olajjal elegyítve.
Then let him who is making his offering, give to the Lord a meal offering of a tenth part of a measure of the best meal mixed with a fourth part of a hin of oil:
καὶ προσοίσει ὁ προσφέρων τὸ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ θυσίαν σεμιδάλεως δέκατον τοῦ οιφι ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἐν τετάρτῳ τοῦ ιν

5 Italáldozatul pedig egy negyedrész hin bort adj az egészen égõ- vagy véres áldozathoz egy-egy bárány mellé.
And for the drink offering, you are to give with the burned offering or other offering, the fourth part of a hin of wine for every lamb.
καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ τέταρτον τοῦ ιν ποιήσετε ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως ἢ ἐπὶ τῆς θυσίας τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ ποιήσεις τοσοῦτο κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ

6 Vagy ha kossal [áldozol,] készíts ételáldozatul két tizedrész [efa] lisztlángot megelegyítve egy hin olajnak harmadrészével;
Or for a male sheep, give as a meal offering two tenth parts of a measure of the best meal mixed with a third part of a hin of oil:
καὶ τῷ κριῷ ὅταν ποιῆτε αὐτὸν ἢ εἰς ὁλοκαύτωμα ἢ εἰς θυσίαν ποιήσεις θυσίαν σεμιδάλεως δύο δέκατα ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τὸ τρίτον τοῦ ιν

7 Italáldozatul pedig egy hin bornak harmadrészét. [Így] viszel az Úrnak jóillatú áldozatot.
And for the drink offering give a third part of a hin of wine, for a sweet smell to the Lord.
καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ τρίτον τοῦ ιν προσοίσετε εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ

8 Hogyha fiatal tulkot akarsz készíteni egészen égõ- vagy véres áldozatul fogadás teljesítése végett, vagy hálaáldozatul az Úrnak:
And when you make ready a young ox for a burned or other offering, or for the effecting of an oath, or for peace-offerings to the Lord:
ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν βοῶν ποιῆτε εἰς ὁλοκαύτωμα ἢ εἰς θυσίαν μεγαλῦναι εὐχὴν ἢ εἰς σωτήριον κυρίῳ

9 Akkor vígy a fiatal tulokkal egyetemben ételáldozatul három tizedrész [efa] lisztlángot, megelegyítve egy hin olajnak felével.
Then with the ox give a meal offering of three tenth parts of a measure of the best meal mixed with half a hin of oil.
καὶ προσοίσει ἐπὶ τοῦ μόσχου θυσίαν σεμιδάλεως τρία δέκατα ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἥμισυ τοῦ ιν

10 Italáldozatul pedig vigy fel fél hin bort; kedves illatú tûzáldozat [ez] az Úrnak.
And for the drink offering: give half a hin of wine, for an offering made by fire for a sweet smell to the Lord.
καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ ἥμισυ τοῦ ιν κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ

11 Eképpen cselekedjetek mindenik ökörnél, mindenik kosnál, mind a juhoknak, mind a kecskéknek bárányainál.
This is to be done for every young ox and for every male sheep or he-lamb or young goat.
οὕτως ποιήσεις τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ ἢ τῷ κριῷ τῷ ἑνὶ ἢ τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ ἐκ τῶν προβάτων ἢ ἐκ τῶν αἰγῶν

12 A [barmok] száma szerint, a melyeket [áldozatra] készítetek: így cselekedjetek mindenikkel, az õ számok szerint.
Whatever number you make ready, so you are to do for every one.
κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὧν ἐὰν ποιήσητε οὕτω ποιήσετε τῷ ἑνὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν

13 Minden benszülött így cselekedjék ezekkel, hogy kedves illatú tûzáldozatot vigyen az Úrnak.
All those who are Israelites by birth are to do these things in this way, when giving an offering made by fire of a sweet smell to the Lord.
πᾶς ὁ αὐτόχθων ποιήσει οὕτως τοιαῦτα προσενέγκαι καρπώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ

14 Ha pedig jövevény tartózkodik nálatok, vagy lesz köztetek a ti nemzetségeitek szerint, és kedves illatú tûzáldozatot készít az Úrnak: a miképen [ti] cselekesztek, a képen cselekedjék [az is.]
And if a man from another country or any other person living among you, through all your generations, has the desire to give an offering made by fire of a sweet smell to the Lord, let him do as you do.
ἐὰν δὲ προσήλυτος ἐν ὑμῖν προσγένηται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν ἢ ὃς ἂν γένηται ἐν ὑμῖν ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν καὶ ποιήσει κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ ὃν τρόπον ποιεῖτε ὑμεῖς οὕτως ποιήσει ἡ συναγωγὴ κυρίῳ

15 Óh, község! néktek és a [köztetek] lakozó jövevénynek egy rendtartástok legyen; örökkévaló törvény legyen a ti nemzetségeiteknél, hogy az Úr elõtt olyan legyen a jövevény, mint ti.
There is to be one law for you and for the man of another country living with you, one law for ever from generation to generation; as you are, so is he to be before the Lord.
νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς προσκειμένοις ἐν ὑμῖν νόμος αἰώνιος εἰς γενεὰς ὑμῶν ὡς ὑμεῖς καὶ ὁ προσήλυτος ἔσται ἔναντι κυρίου

16 Egy törvényetek legyen, és egy szabályotok néktek és a jövevénynek, a mely közöttetek lakik.
The law and the rule are to be the same for you and for those from other lands living with you.
νόμος εἷς ἔσται καὶ δικαίωμα ἓν ἔσται ὑμῖν καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν ὑμῖν

17 Szóla azután az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

18 Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Mikor bementek a földre, a melyre én viszlek be titeket:
Say to the children of Israel, When you come into the land where I am guiding you,
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ

19 Akkor, ha majd esztek a földnek kenyerébõl, adjatok felemelt áldozatot az Úrnak.
Then, when you take for your food the produce of the land, you are to give an offering lifted up before the Lord.
καὶ ἔσται ὅταν ἔσθητε ὑμεῖς ἀπὸ τῶν ἄρτων τῆς γῆς ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα ἀφόρισμα κυρίῳ

20 A ti tésztátok zsengéjét lepényként mutassátok fel áldozatul; mint a szérûrõl felemelt áldozatot, úgy mutassátok fel azt.
Of the first of your rough meal you are to give a cake for a lifted offering, lifting it up before the Lord as the offering of the grain-floor is lifted up.
ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν ἄρτον ἀφαίρεμα ἀφοριεῖτε αὐτό ὡς ἀφαίρεμα ἀπὸ ἅλω οὕτως ἀφελεῖτε αὐτόν

21 A ti tésztátok zsengéjébõl adjatok az Úrnak felemelt áldozatot, a ti nemzetségeitek szerint.
From generation to generation you are to give to the Lord a lifted offering from the first of your rough meal.
ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν καὶ δώσετε κυρίῳ ἀφαίρεμα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν

22 És ha megtévelyedtek, és nem cselekszitek meg mind e parancsolatokat, a melyeket szólott vala az Úr Mózesnek;
And if in error you go against any of these laws which the Lord has given to Moses,
ὅταν δὲ διαμάρτητε καὶ μὴ ποιήσητε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ἃς ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν

23 Mind azokat, a melyeket parancsolt az Úr néktek Mózes által, az naptól fogva, a melyen parancsolta azokat az Úr, és azután a ti nemzetségeiteknek [is:]
All the laws which the Lord has given you by the hand of Moses, from the day when the Lord gave them, and ever after from generation to generation;
καθὰ συνέταξεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν χειρὶ μωυσῆ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς συνέταξεν κύριος πρὸς ὑμᾶς καὶ ἐπέκεινα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν

24 Akkor, hogyha a gyülekezet tudtán kivül esik a tévedés, az egész gyülekezet áldozzék egy fiatal tulkot egészen égõáldozatul, kedves illatul az Úrnak, és étel- és italáldozatot is hozzá szokás szerint, és egy kecskebakot bûnért való áldozatul.
Then, if the wrong is done in error, without the knowledge of the meeting of the people, let all the meeting give a young ox as a burned offering, a sweet smell to the Lord, with its meal offering and its drink offering, as is ordered in the law, together with a he-goat for a sin-offering.
καὶ ἔσται ἐὰν ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς γενηθῇ ἀκουσίως καὶ ποιήσει πᾶσα ἡ συναγωγὴ μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν ἄμωμον εἰς ὁλοκαύτωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ καὶ θυσίαν τ ούτου καὶ σπονδὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν σύνταξιν καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας

25 És végezzen engesztelést a pap Izráel fiainak egész gyülekezetéért, és megbocsáttatik nékik, mert tévedés volt az; õk pedig vigyék be az õ áldozatjokat tûzáldozatul az Úrnak, és a bûnért való áldozatjokat az Úr elé az õ tévedésökért.
So the priest will make the people free from sin, and they will have forgiveness; for it was an error, and they have given their offering made by fire to the Lord, and their sin-offering before the Lord, on account of their error:
καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ πάσης συναγωγῆς υἱῶν ισραηλ καὶ ἀφεθήσεται αὐτοῖς ὅτι ἀκούσιόν ἐστιν καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν τὸ δῶρον αὐτῶν κάρπωμα κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας α ὐτῶν ἔναντι κυρίου περὶ τῶν ἀκουσίων αὐτῶν

26 És megbocsáttatik Izráel fiai egész gyülekezetének, és a közöttök tartózkodó jövevénynek; mert az egész nép tévedésben volt.
And all the meeting of the children of Israel, as well as those from other lands living among them, will have forgiveness; for it was an error on the part of the people.
καὶ ἀφεθήσεται κατὰ πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ισραηλ καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ πρὸς ὑμᾶς ὅτι παντὶ τῷ λαῷ ἀκούσιον

27 Hogyha csak egy ember vétkezik tévedésbõl: áldozzék egy esztendõs kecskét bûnért való áldozatul.
And if one person does wrong, without being conscious of it, then let him give a she-goat of the first year for a sin-offering.
ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμάρτῃ ἀκουσίως προσάξει αἶγα μίαν ἐνιαυσίαν περὶ ἁμαρτίας

28 A pap végezzen engesztelést azért a tévedõ emberért, a ki tévedésbõl vétkezett az Úr elõtt, és ha engesztelést szerez néki, megbocsáttatik néki.
And the priest will take away the sin of the person who has done wrong, if the wrong was done unconsciously, and he will have forgiveness.
καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ψυχῆς τῆς ἀκουσιασθείσης καὶ ἁμαρτούσης ἀκουσίως ἔναντι κυρίου ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ

29 A benszülöttnek Izráel fiai között és a jövevénynek, a ki közöttök tartózkodik: egy törvényetek legyen néktek a felõl, a ki tévedésbõl cselekszik.
The law in connection with wrong done unconsciously is to be the same for him who is an Israelite by birth and for the man from another country who is living among them.
τῷ ἐγχωρίῳ ἐν υἱοῖς ισραηλ καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς νόμος εἷς ἔσται αὐτοῖς ὃς ἂν ποιήσῃ ἀκουσίως

30 De a mely ember felemelt kézzel cselekszik, akár benszülött akár jövevény, az Urat illeti az szidalommal, vágassék ki azért az az õ népe közül;
But the person who does wrong in the pride of his heart, if he is one of you or of another nation by birth, is acting without respect for the Lord, and will be cut off from his people.
καὶ ψυχή ἥτις ποιήσει ἐν χειρὶ ὑπερηφανίας ἀπὸ τῶν αὐτοχθόνων ἢ ἀπὸ τῶν προσηλύτων τὸν θεὸν οὗτος παροξύνει ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς

31 Mivelhogy az Úrnak szavát megvetette, és az õ parancsolatját megszegte, kiirtatván kiirtassék az az ember, az õ hamissága legyen õ rajta.
Because he had no respect for the word of the Lord, and did not keep his law, that man will be cut off without mercy and his sin will be on him.
ὅτι τὸ ῥῆμα κυρίου ἐφαύλισεν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ διεσκέδασεν ἐκτρίψει ἐκτριβήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἡ ἁμαρτία αὐτῆς ἐν αὐτῇ

32 Mikor pedig Izráel fiai a pusztában valának, találának egy férfiat, ki fát szedeget vala szombatnapon.
Now while the children of Israel were in the waste land, they saw a man who was getting sticks on the Sabbath day.
καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ εὗρον ἄνδρα συλλέγοντα ξύλα τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων

33 És elvivék azt, a kik találták vala azt fát szedegetni, Mózeshez és Áronhoz és az egész gyülekezethez.
And those who saw him getting sticks took him before Moses and Aaron and all the people.
καὶ προσήγαγον αὐτὸν οἱ εὑρόντες αὐτὸν συλλέγοντα ξύλα τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ισραηλ

34 És õrizet alá adák azt, mert nem vala kijelentve, mit kelljen vele cselekedni.
And they had him shut up, because they had no directions about what was to be done with him.
καὶ ἀπέθεντο αὐτὸν εἰς φυλακήν οὐ γὰρ συνέκριναν τί ποιήσωσιν αὐτόν

35 És monda az Úr Mózesnek: Halállal lakoljon az a férfi, kövezze õt agyon az egész gyülekezet a táboron kivül.
Then the Lord said to Moses, Certainly the man is to be put to death: let him be stoned by all the people outside the tent-circle.
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων θανάτῳ θανατούσθω ὁ ἄνθρωπος λιθοβολήσατε αὐτὸν λίθοις πᾶσα ἡ συναγωγή

36 Kivivé azért õt az egész gyülekezet a táboron kivül, és agyon kövezék õt, és meghala, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek.
So all the people took him outside the tent-circle and he was stoned to death there, as the Lord gave orders to Moses.
καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ λίθοις ἔξω τῆς παρεμβολῆς καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

37 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

38 Szólj Izráel fiainak, és mondjad nékik, hogy készítsenek magoknak bojtokat az õ ruháik szegleteire az õ nemzetségeik szerint, és tegyenek a szeglet bojtjára kék zsinórt.
Say to the children of Israel that through all their generations they are to put on the edges of their robes an ornament of twisted threads, and in every ornament a blue cord;
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς καὶ ποιησάτωσαν ἑαυτοῖς κράσπεδα ἐπὶ τὰ πτερύγια τῶν ἱματίων αὐτῶν εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τὰ κράσπεδα τῶν πτερυγίων κλῶσμα ὑακίνθινον

39 És arra való legyen néktek a bojt, hogy mikor látjátok azt, megemlékezzetek az Úrnak minden parancsolatjáról, hogy megcselekedjétek azokat; és ne nézzetek a ti szívetek után, és a ti szemeitek után, a melyek után ti paráználkodtok.
So that, looking on these ornaments, you may keep in mind the orders of the Lord and do them; and not be guided by the desires of your hearts and eyes, through which you have been untrue to me:
καὶ ἔσται ὑμῖν ἐν τοῖς κρασπέδοις καὶ ὄψεσθε αὐτὰ καὶ μνησθήσεσθε πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου καὶ ποιήσετε αὐτὰς καὶ οὐ διαστραφήσεσθε ὀπίσω τῶν διανοιῶν ὑμῶν καὶ ὀπίσω τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐν οἷς ὑμεῖς ἐκπορνεύετε ὀπίσω αὐτῶν

40 Hogy megemlegessétek, és megcselekedjétek minden én parancsolatomat, és legyetek szentek a ti Istenetek elõtt.
And that you may keep in mind all my orders and do them and be holy to your God.
ὅπως ἂν μνησθῆτε καὶ ποιήσητε πάσας τὰς ἐντολάς μου καὶ ἔσεσθε ἅγιοι τῷ θεῷ ὑμῶν

41 Én vagyok az Úr, a ti Istenetek, a ki kihoztalak titeket Égyiptom földébõl, hogy legyek néktek Istenetekké. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
I am the Lord your God, who took you out of the land of Egypt, so that I might be your God: I am the Lord your God.
ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγῶν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου εἶναι ὑμῶν θεός ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

1 Kóré pedig az Iczhár fia, a ki a Lévi fiának, Kéhátnak fia vala; és Dáthán és Abirám, Eliábnak fiai; és On, a Péleth fia, a kik Rúben fiai valának, fogták magokat;
Now Korah, the son of Izhar, the son of Kohath, the son of Levi, with Dathan and Abiram, the sons of Eliab, and On, the son of Pallu, the son of Reuben, made themselves ready,
καὶ ἐλάλησεν κορε υἱὸς ισσααρ υἱοῦ κααθ υἱοῦ λευι καὶ δαθαν καὶ αβιρων υἱοὶ ελιαβ καὶ αυν υἱὸς φαλεθ υἱοῦ ρουβην

2 És támadának Mózes ellen, és [velök] Izráel fiai közül kétszáz és ötven ember, a kik a gyülekezetnek fejedelmei valának, tanácsbeli híres neves emberek.
And came before Moses, with certain of the children of Israel, two hundred and fifty chiefs of the people, men of good name who had a place in the meeting of the people.
καὶ ἀνέστησαν ἔναντι μωυσῆ καὶ ἄνδρες τῶν υἱῶν ισραηλ πεντήκοντα καὶ διακόσιοι ἀρχηγοὶ συναγωγῆς σύγκλητοι βουλῆς καὶ ἄνδρες ὀνομαστοί

3 És gyülekezének Mózes ellen és Áron ellen, és mondának nékik: Sokat tulajdonítotok magatoknak, holott az egész gyülekezet, ezek mindnyájan szentek, és közöttök van az Úr: miért emelitek azért fel magatokat az Úr gyülekezete fölé?
They came together against Moses and against Aaron, and said to them, You take overmuch on yourselves, seeing that all the people are holy, every one of them, and the Lord is among them; why then have you put yourselves in authority over the people of the Lord?
συνέστησαν ἐπὶ μωυσῆν καὶ ααρων καὶ εἶπαν ἐχέτω ὑμῖν ὅτι πᾶσα ἡ συναγωγὴ πάντες ἅγιοι καὶ ἐν αὐτοῖς κύριος καὶ διὰ τί κατανίστασθε ἐπὶ τὴν συναγωγὴν κυρίου

4 És mikor hallá ezt Mózes, arczra borula,
And Moses, hearing this, went down on his face;
καὶ ἀκούσας μωυσῆς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον

5 És szóla Kórénak és az õ egész gyülekezetének, mondván: Reggel megmutatja az Úr: ki az övé és ki a szent, és kit fogadott magához; mert a kit magának választott, magához fogadja azt.
And he said to Korah and his band, In the morning the Lord will make clear who are his, and who is holy, and who may come near him: the man of his selection will be caused to come near him.
καὶ ἐλάλησεν πρὸς κορε καὶ πρὸς πᾶσαν αὐτοῦ τὴν συναγωγὴν λέγων ἐπέσκεπται καὶ ἔγνω ὁ θεὸς τοὺς ὄντας αὐτοῦ καὶ τοὺς ἁγίους καὶ προσηγάγετο πρὸς ἑαυτόν καὶ οὓς ἐξελέξατο ἑαυτῷ προσηγάγετο πρὸς ἑαυτόν

6 Ezt cselekedjétek azért: Vegyetek magatoknak temjénezõket, Kóré és az õ egész gyülekezete!
So do this: let Korah and all his band take vessels for burning perfumes;
τοῦτο ποιήσατε λάβετε ὑμῖν αὐτοῖς πυρεῖα κορε καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ

7 És tegyetek azokba tüzet, és rakjatok rá füstölõ szert az Úr elõtt holnap, és az a férfiú legyen szent, a kit kiválaszt az Úr. Sokat tulajdonítotok magatoknak, Lévi fiai!
And put spices on the fire in them before the Lord tomorrow; then the man marked out by the Lord will be holy: you take overmuch on yourselves, you sons of Levi.
καὶ ἐπίθετε ἐπ' αὐτὰ πῦρ καὶ ἐπίθετε ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα ἔναντι κυρίου αὔριον καὶ ἔσται ὁ ἀνήρ ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος οὗτος ἅγιος ἱκανούσθω ὑμῖν υἱοὶ λευι

8 És monda Mózes Kórénak: Halljátok meg, kérlek, Lévi fiai:
And Moses said to Korah, Give ear now, you sons of Levi:
καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς κορε εἰσακούσατέ μου υἱοὶ λευι

9 Avagy keveslitek-é azt, hogy titeket Izráel Istene külön választott Izráel gyülekezetétõl, hogy magához fogadjon titeket, hogy szolgáljatok az Úr sátorának szolgálatában, hogy álljatok e gyülekezet elõtt, és szolgáljatok néki?
Does it seem only a small thing to you that the God of Israel has made you separate from the rest of Israel, letting you come near himself to do the work of the House of the Lord, and to take your place before the people to do what has to be done for them;
μὴ μικρόν ἐστιν τοῦτο ὑμῖν ὅτι διέστειλεν ὁ θεὸς ισραηλ ὑμᾶς ἐκ συναγωγῆς ισραηλ καὶ προσηγάγετο ὑμᾶς πρὸς ἑαυτὸν λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς κυρίου καὶ παρ ίστασθαι ἔναντι τῆς συναγωγῆς λατρεύειν αὐτοῖς

10 És hogy magának fogadott tégedet, és minden atyádfiát, a Lévi fiait te veled; hanem még a papságot is kivánjátok?
Letting you, and all your brothers the sons of Levi, come near to him? and would you now be priests?
καὶ προσηγάγετό σε καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς σου υἱοὺς λευι μετὰ σοῦ καὶ ζητεῖτε ἱερατεύειν

11 Azért hát te és a te egész gyülekezeted az Úr ellen gyülekeztetek össze; mert Áron micsoda, hogy õ ellene zúgolódtok?
So you and all your band have come together against the Lord; and Aaron, who is he, that you are crying out against him?
οὕτως σὺ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἡ συνηθροισμένη πρὸς τὸν θεόν καὶ ααρων τίς ἐστιν ὅτι διαγογγύζετε κατ' αὐτοῦ

12 Elkülde azután Mózes, hogy hívják elõ Dáthánt és Abirámot, az Eliáb fiait. Azok pedig felelének: Nem megyünk fel!
Then Moses sent for Dathan and Abiram, the sons of Eliab: and they said, We will not come up:
καὶ ἀπέστειλεν μωυσῆς καλέσαι δαθαν καὶ αβιρων υἱοὺς ελιαβ καὶ εἶπαν οὐκ ἀναβαίνομεν

13 Avagy kevesled-é azt, hogy felhozál minket a tejjel és mézzel folyó földrõl, hogy megölj minket a pusztában; hanem még uralkodni is akarsz rajtunk?
Is it not enough that you have taken us from a land flowing with milk and honey, to put us to death in the waste land, but now you are desiring to make yourself a chief over us?
μὴ μικρὸν τοῦτο ὅτι ἀνήγαγες ἡμᾶς ἐκ γῆς ῥεούσης γάλα καὶ μέλι ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι κατάρχεις ἡμῶν ἄρχων

14 Éppen nem tejjel és mézzel folyó földre hoztál be minket, sem szántóföldet és szõlõt nem adtál nékünk örökségül! Avagy ki akarod-é szúrni az emberek szemeit? Nem megyünk fel!
And more than this, you have not taken us into a land flowing with milk and honey, or given us a heritage of fields and vine-gardens: will you put out the eyes of these men? We will not come up.
εἰ καὶ εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι εἰσήγαγες ἡμᾶς καὶ ἔδωκας ἡμῖν κλῆρον ἀγροῦ καὶ ἀμπελῶνας τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ἂν ἐξέκοψας οὐκ ἀναβαίνομεν

15 Megharaguvék azért Mózes igen, és monda az Úrnak: Ne tekints az õ áldozatjokra! Egy szamarat sem vettem el tõlök, és egyet sem bántottam közülök.
Then Moses was very angry, and said to the Lord, Give no attention to their offering: not one of their asses have I taken, or done wrong to any of them.
καὶ ἐβαρυθύμησεν μωυσῆς σφόδρα καὶ εἶπεν πρὸς κύριον μὴ προσχῇς εἰς τὴν θυσίαν αὐτῶν οὐκ ἐπιθύμημα οὐδενὸς αὐτῶν εἴληφα οὐδὲ ἐκάκωσα οὐδένα αὐτῶν

16 Azután monda Mózes Kórénak: Te és a te egész gyülekezeted legyetek az Úr elõtt; te és azok és Áron, holnap.
And Moses said to Korah, You and all your band are to come before the Lord tomorrow, you and they and Aaron:
καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς κορε ἁγίασον τὴν συναγωγήν σου καὶ γίνεσθε ἕτοιμοι ἔναντι κυρίου σὺ καὶ αὐτοὶ καὶ ααρων αὔριον

17 És kiki vegye az õ temjénezõjét, és tegyetek abba füstölõ szert, és vigyétek az Úr elé, kiki az õ temjénezõjét; kétszáz és ötven temjénezõt. Te is, és Áron is, kiki az õ temjénezõjét.
And let every man take a vessel for burning perfumes, and put sweet spices in them; let every man take his vessel before the Lord, two hundred and fifty vessels; you and Aaron and everyone with his vessel.
καὶ λάβετε ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσετε ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα καὶ προσάξετε ἔναντι κυρίου ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ πεντήκοντα καὶ διακόσια πυρεῖα καὶ σὺ καὶ ααρ ων ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ

18 Vevé azért kiki az õ temjénezõjét, és tevének abba tüzet, és rakának arra füstölõ szert, és megállának a gyülekezet sátorának nyílása elõtt, Mózes is és Áron.
So every man took his vessel and they put fire in them, with spices, and came to the door of the Tent of meeting with Moses and Aaron.
καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτὰ πῦρ καὶ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μωυσῆς καὶ ααρων

19 Kóré pedig összegyûjtötte vala ellenök az egész gyülekezetet a gyülekezet sátorának nyílásához, és megjelenék az Úrnak dicsõsége az egész gyülekezetnek.
And Korah made all the people come together against them to the door of the Tent of meeting: and the glory of the Lord was seen by all the people.
καὶ ἐπισυνέστησεν ἐπ' αὐτοὺς κορε τὴν πᾶσαν αὐτοῦ συναγωγὴν παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου πάσῃ τῇ συναγωγῇ

20 És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
And the Lord said to Moses and Aaron,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων λέγων

21 Váljatok külön e gyülekezettõl, hogy megemésszem õket egy szempillantásban.
Come out from among this people, so that I may send sudden destruction on them.
ἀποσχίσθητε ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰς ἅπαξ

22 Õk pedig arczukra borulának, és mondának: Isten, minden test lelkének Istene! nem egy férfiú vétkezett-é, és az egész gyülekezetre haragszol-é?
Then falling down on their faces they said, O God, the God of the spirits of all flesh, because of one man's sin will your wrath be moved against all the people?
καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ εἶπαν θεὸς θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός εἰ ἄνθρωπος εἷς ἥμαρτεν ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ὀργὴ κυρίου

23 Akkor szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

24 Szólj a gyülekezetnek, mondván: Menjetek el a Kóré, Dáthán és Abirám hajléka mellõl köröskörül.
Say to the people, Come away from the tent of Korah Dathan, and Abiram.
λάλησον τῇ συναγωγῇ λέγων ἀναχωρήσατε κύκλῳ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς κορε

25 Felkele azért Mózes, és elméne Dáthán és Abirám felé, követék õt Izráel vénei.
So Moses got up and went to Dathan and Abiram, and the responsible men of Israel went with him.
καὶ ἀνέστη μωυσῆς καὶ ἐπορεύθη πρὸς δαθαν καὶ αβιρων καὶ συνεπορεύθησαν μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ πρεσβύτεροι ισραηλ

26 És szóla a gyülekezetnek, mondván: Kérlek, távozzatok el ez istentelen emberek sátorai mellõl, és semmit ne illessetek abból, a mi az övék, hogy el ne veszszetek az õ bûneik miatt.
And he said to the people, Come away now from the tents of these evil men, without touching anything of theirs, or you may be taken in the punishment of their sins.
καὶ ἐλάλησεν πρὸς τὴν συναγωγὴν λέγων ἀποσχίσθητε ἀπὸ τῶν σκηνῶν τῶν ἀνθρώπων τῶν σκληρῶν τούτων καὶ μὴ ἅπτεσθε ἀπὸ πάντων ὧν ἐστιν αὐτοῖς μὴ συναπόλησθε ἐν π άσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτῶν

27 És elmenének a Kóré, Dáthán és Abirám hajlékai mellõl köröskörül; Dáthán pedig és Abirám kimenének, megállván az õ sátoraiknak nyílásánál feleségeikkel, fiaikkal és kisdedeikkel.
So on every side they went away from the tent of Korah Dathan, and Abiram: and Dathan and Abiram came out to the door of their tents, with their wives and their sons and their little ones.
καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς σκηνῆς κορε κύκλῳ καὶ δαθαν καὶ αβιρων ἐξῆλθον καὶ είστήκεισαν παρὰ τὰς θύρας τῶν σκηνῶν αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ ἡ ἀποσκευὴ αὐτῶν

28 Akkor monda Mózes: Ebbõl tudjátok meg, hogy az Úr küldött engemet, hogy cselekedjem mind e dolgokat, hogy nem magamtól [indultam]:
And Moses said, Now you will see that the Lord has sent me to do all these works, and I have not done them of myself.
καὶ εἶπεν μωυσῆς ἐν τούτῳ γνώσεσθε ὅτι κύριος ἀπέστειλέν με ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ταῦτα ὅτι οὐκ ἀπ' ἐμαυτοῦ

29 Ha úgy halnak meg ezek, a mint meghal minden [más] ember, és ha minden [más] ember büntetése szerint büntettetnek meg ezek: akkor nem az Úr küldött engemet.
If these men have the common death of men, or if the natural fate of all men overtakes them, then the Lord has not sent me.
εἰ κατὰ θάνατον πάντων ἀνθρώπων ἀποθανοῦνται οὗτοι εἰ καὶ κατ' ἐπίσκεψιν πάντων ἀνθρώπων ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν οὐχὶ κύριος ἀπέσταλκέν με

30 Ha pedig az Úr valami új dolgot cselekszik, és a föld megnyitja az õ száját, és elnyeli õket, és mindazt, a mi az övék, és elevenen szállanak alá pokolba: akkor megismeritek, hogy gyalázták ezek az emberek az Urat.
But if the Lord does something new, opening the earth to take them in, with everything which is theirs, and they go down living into the underworld, then it will be clear to you that the Lord has not been honoured by these men.
ἀλλ' ἢ ἐν φάσματι δείξει κύριος καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καταπίεται αὐτοὺς καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς καὶ καταβήσονται ζῶντες εἰς ᾅδου καὶ γνώσεσθε ὅτι παρώξυναν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τὸν κύριον

31 És lõn, a mint elvégezé mind e beszédeket, meghasada a föld alattok.
And while these words were on his lips, the earth under them was parted in two;
ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους ἐρράγη ἡ γῆ ὑποκάτω αὐτῶν

32 És megnyitá a föld az õ száját, és elnyelé õket és az õ háznépeiket: és minden embert, a kik Kórééi valának, és minden jószágukat.
And the earth, opening her mouth, took them in, with their families, and all the men who were joined to Korah, and their goods.
καὶ ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιεν αὐτοὺς καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας μετὰ κορε καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν

33 És alászállának azok és mindaz, a mi az övék, elevenen a pokolra: és befedezé õket a föld, és elveszének a község közül.
So they and all theirs went down living into the underworld, and the earth was shut over them, and they were cut off from among the meeting of the people.
καὶ κατέβησαν αὐτοὶ καὶ ὅσα ἐστὶν αὐτῶν ζῶντα εἰς ᾅδου καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς ἡ γῆ καὶ ἀπώλοντο ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς

34 Az Izráeliták pedig, a kik körülöttök valának, mind elfutának azoknak kiáltására; mert azt mondják vala: netalán elnyel minket a föld!
And all Israel round about them went in flight at their cry, For fear, said they, that we go down into the heart of the earth.
καὶ πᾶς ισραηλ οἱ κύκλῳ αὐτῶν ἔφυγον ἀπὸ τῆς φωνῆς αὐτῶν ὅτι λέγοντες μήποτε καταπίῃ ἡμᾶς ἡ γῆ

35 És tûz jöve ki az Úrtól, és megemészté ama kétszáz és ötven férfiút, a kik füstölõ szerekkel áldoznak vala.
Then fire came out from the Lord, burning up the two hundred and fifty men who were offering the perfume.
καὶ πῦρ ἐξῆλθεν παρὰ κυρίου καὶ κατέφαγεν τοὺς πεντήκοντα καὶ διακοσίους ἄνδρας τοὺς προσφέροντας τὸ θυμίαμα

1 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν

2 Szólj Izráel fiainak, és végy tõlök egy-egy vesszõt az õ atyáiknak háza szerint; az õ atyáik házának valamennyi fejedelmétõl tizenkét vesszõt; és kinek-kinek a nevét írd fel az õ vesszejére.
Say to the children of Israel that they are to give you rods, one for every family, for every chief, the head of his father's house, making twelve rods; let every man's name be placed on his rod.
καὶ πρὸς ελεαζαρ τὸν υἱὸν ααρων τὸν ἱερέα ἀνέλεσθε τὰ πυρεῖα τὰ χαλκᾶ ἐκ μέσου τῶν κατακεκαυμένων καὶ τὸ πῦρ τὸ ἀλλότριον τοῦτο σπεῖρον ἐκεῖ ὅτι ἡγίασαν

3 Az Áron nevét pedig írd a Lévi vesszejére: mert egy vesszõ [esik] az õ atyjok házának fejéért.
And let Aaron's name be placed on the rod of Levi: for there is to be one rod for the head of every family.
τὰ πυρεῖα τῶν ἁμαρτωλῶν τούτων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν καὶ ποίησον αὐτὰ λεπίδας ἐλατάς περίθεμα τῷ θυσιαστηρίῳ ὅτι προσηνέχθησαν ἔναντι κυρίου καὶ ἡγιάσθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς σημεῖον τοῖς υἱοῖς ισραηλ

4 És tedd le azokat a gyülekezet sátorában a bizonyság [ládája] elé, a hol megjelenek néktek.
And let them be stored up in the Tent of meeting, in front of the ark of witness where I come to you.
καὶ ἔλαβεν ελεαζαρ υἱὸς ααρων τοῦ ἱερέως τὰ πυρεῖα τὰ χαλκᾶ ὅσα προσήνεγκαν οἱ κατακεκαυμένοι καὶ προσέθηκαν αὐτὰ περίθεμα τῷ θυσιαστηρίῳ

5 És lesz, hogy annak a férfiúnak vesszeje, a kit elválasztok, kihajt; így hárítom el magamról Izráel fiainak zúgolódásait, a melyekkel zúgolódnak ti ellenetek.
And the rod of that man who is marked out by me for myself will have buds on it; so I will put a stop to the outcries which the children of Israel make to me against you.
μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς ισραηλ ὅπως ἂν μὴ προσέλθῃ μηθεὶς ἀλλογενὴς ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματος ααρων ἐπιθεῖναι θυμίαμα ἔναντι κυρίου καὶ οὐκ ἔσται ὥσπερ κορε καὶ ἡ ἐπισύστασις αὐτοῦ καθὰ ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ μωυσῆ

6 Szóla azért Mózes Izráel fiainak, és adának néki mind az õ fejedelmeik egy-egy vesszõt egy-egy fejedelemért; az õ atyáiknak háza szerint tizenkét vesszõt; az Áron vesszeje is azok között a vesszõk között vala.

So Moses gave these orders to the children of Israel, and all their chiefs gave him rods, one for the head of every family, making twelve rods: and Aaron's rod was among them.

καὶ ἐγόγγυσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τῇ ἐπαύριον ἐπὶ μωυσῆν καὶ ααρων λέγοντες ὑμεῖς ἀπεκτάγκατε τὸν λαὸν κυρίου

7 És letevé Mózes a vesszõket az Úr elé a bizonyság sátorában.

And Moses put the rods before the Lord in the Tent of witness.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπισυστρέφεσθαι τὴν συναγωγὴν ἐπὶ μωυσῆν καὶ ααρων καὶ ὥρμησαν ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τήνδε ἐκάλυψεν αὐτὴν ἡ νεφέλη καὶ ὤφθη ἡ δόξα κ υρίου

8 És lõn másnap, hogy beméne Mózes a bizonyság sátorába; és ímé kihajtott vala a Lévi házából való Áronnak vesszeje, és hajtást hajtott, és virágot növelt, és mandolát érlelt.

Now on the day after, Moses went into the Tent of witness; and he saw that Aaron's rod, the rod of the house of Levi, had put out buds, and was covered with buds and flowers and fruit.

καὶ εἰσῆλθεν μωυσῆς καὶ ααρων κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

9 És kihozá Mózes mind azokat a vesszõket az Úr színe elõl mind az Izráel fiai elé, és miután megnézték vala, vevé kiki az õ vesszejét.

Then Moses took out all the rods from before the Lord, and gave them back to the children of Israel: and they saw them, and every man took his rod.

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων λέγων

10 És monda az Úr Mózesnek: Vidd vissza az Áron vesszejét a bizonyság [ládája] elé, hogy õriztessék ott a lázadó fiaknak jegyül, hogy megszünjék az én ellenem való zúgolódások, hogy meg ne haljanak.

And the Lord said to Moses, Put Aaron's rod back in front of the ark of witness, to be kept for a sign against this false-hearted people, so that you may put a stop to their outcries against me, and death may not overtake them.

ἐκχωρήσατε ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰς ἅπαξ καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν

11 És megcselekedé Mózes; a mint parancsolta vala az Úr néki, akképen cselekedék.

This Moses did: as the Lord gave orders, so he did.

καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς ααρων λαβὲ τὸ πυρεῖον καὶ ἐπίθες ἐπ' αὐτὸ πῦρ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐπίβαλε ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα καὶ ἀπένεγκε τὸ τάχος εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ ἐξίλ ασαι περὶ αὐτῶν ἐξῆλθεν γὰρ ὀργὴ ἀπὸ προσώπου κυρίου ἦρκται θραύειν τὸν λαόν

12 És szólának Izráel fiai Mózesnek, mondván: Ímé pusztulunk, veszünk, mi mindnyájan elveszünk!

And the children of Israel said to Moses, Truly, destruction has come on us; an evil fate has overtaken us all.

καὶ ἔλαβεν ααρων καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ μωυσῆς καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν συναγωγήν καὶ ἤδη ἐνῆρκτο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐπέβαλεν τὸ θυμίαμα καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ λαο ῦ

13 Valaki közel járul az Úrnak sátorához, meghal. Avagy mindenestõl elpusztulunk-é?!

Death will overtake everyone who comes near, who comes near the House of the Lord: are we all to come to destruction?

καὶ ἔστη ἀνὰ μέσον τῶν τεθνηκότων καὶ τῶν ζώντων καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις

1 És monda az Úr Áronnak: Te és a te fiaid, és a te atyádnak háza te veled, hordozzátok a szent hajlék körül való hamisság büntetését. Te és a te fiaid te veled, hordozzátok a ti papságtok hamisságának büntetését.

And the Lord said to Aaron, You and your sons and your father's family are to be responsible for all wrongdoing in relation to the holy place: and you and your sons are to be responsible for the errors which come about in your work as priests.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ααρων λέγων σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ ὁ οἶκος πατριᾶς σου λήμψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῶν ἁγίων καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου λήμψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῆς ἱερατείας ὑμῶν

2 A te atyádfiait, Lévinek törzsét, a te atyádnak nemzetségét is vedd magad mellé, melletted legyenek, és néked szolgáljanak; te pedig és a te fiaid veled, [szolgáljatok] a bizonyság sátora elõtt.

Let your brothers, the family of Levi, come near with you, so that they may be joined with you and be your servants: but you and your sons with you are to go in before the ark of witness.

καὶ τοὺς ἀδελφούς σου φυλὴν λευι δῆμον τοῦ πατρός σου προσαγάγου πρὸς σεαυτόν καὶ προστεθήτωσάν σοι καὶ λειτουργείτωσάν σοι καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

3 És ügyeljenek a te ügyedre és az egész sátornak ügyére; de a szenthajlék edényeihez és az oltárhoz ne járuljanak, hogy meg ne haljanak mind õk, mind ti.

They are to do your orders and be responsible for the work of the Tent; but they may not come near the vessels of the holy place or the altar, so that death may not overtake them or you.

καὶ φυλάξονται τὰς φυλακάς σου καὶ τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς πλὴν πρὸς τὰ σκεύη τὰ ἅγια καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον οὐ προσελεύσονται καὶ οὐκ ἀποθανοῦνται καὶ οὗτοι καὶ ὑμεῖς

4 És melletted legyenek, és ügyeljenek a gyülekezet sátorának ügyére, a sátornak minden szolgálatja szerint; de idegen ne járuljon ti hozzátok.

They are to be joined with you in the care of the Tent of meeting, doing whatever is needed for the Tent: and no one of any other family may come near you.

καὶ προστεθήσονται πρὸς σὲ καὶ φυλάξονται τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς καὶ ὁ ἀλλογενὴς οὐ προσελεύσεται πρὸς σέ

5 Ügyeljetek azért a szenthajléknak ügyére, és az oltárnak ügyére, hogy ne legyen ezután harag Izráel fiai ellen.

You are to be responsible for the holy place and the altar, so that wrath may never again come on the children of Israel.

καὶ φυλάξεσθε τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων καὶ τὰς φυλακὰς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ οὐκ ἔσται θυμὸς ἐν τοῖς υἱοῖς ισραηλ

6 Mert íme én választottam a ti atyátokfiait, a lévitákat Izráel fiai közül, mint az Úrnak adottakat, néktek, ajándékul, hogy szolgáljanak a gyülekezet sátorának szolgálatában.

Now, see, I have taken your brothers the Levites from among the children of Israel: they are given to you and to the Lord, to do the work of the Tent of meeting.

καὶ ἐγὼ εἴληφα τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν τοὺς λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν ισραηλ δόμα δεδομένον κυρίῳ λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

7 Te pedig és a te fiaid te veled, ügyeljetek a ti papságotokra mindenben, a mik az oltárhoz tartoznak, és a függönyön belõl vannak, hogy azokban szolgáljatok; a ti papságotoknak tisztét adtam néktek ajándékul, azért az idegen, a ki oda járul, haljon meg.

And you and your sons with you are to be responsible as priests for the altar and everything on it, and everything inside the veil; you are to do the work of priests; I have given you your position as priests; and any other man who comes near will be put to death.

καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ διατηρήσετε τὴν ἱερατείαν ὑμῶν κατὰ πάντα τρόπον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸ ἔνδοθεν τοῦ καταπετάσματος καὶ λειτουργήσετε τὰς λειτουργίας δόμα τῆς ἱερατείας ὑμῶν καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος ἀποθανεῖται

8 Szóla azután az Úr Áronnak: Ímé én néked adtam az én felemelt áldozataimra való ügyelést is, valamit Izráel fiai nékem szentelnek, néked és a te fiaidnak adtam azokat felkenetési [díjul,] örökkévaló rendelés szerint.

And the Lord said to Aaron, See, I have given into your care my lifted offerings; even all the holy things of the children of Israel I have given to you and to your sons as your right for ever, because you have been marked with the holy oil.

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς ααρων καὶ ἐγὼ ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὴν διατήρησιν τῶν ἀπαρχῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἡγιασμένων μοι παρὰ τῶν υἱῶν ισραηλ σοὶ δέδωκα αὐτὰ εἰς γέρας καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ νόμιμον αἰώνιον

9 Ez legyen tiéd a legszentségesebbekbõl, a melyek tûzzel meg nem égettetnek: Minden õ áldozatjok, akár ételáldozatjok, akár bûnért való áldozatjok, akár pedig vétekért való áldozatjok, a miket nékem adnak, mint legszentségesebbek, tiéid legyenek és a te fiaidé.

This is to be yours of the most holy things, out of the fire offerings; every offering of theirs, every meal offering and sin-offering, and every offering which they make on account of error, is to be most holy for you and your sons.

καὶ τοῦτο ἔστω ὑμῖν ἀπὸ τῶν ἡγιασμένων ἁγίων τῶν καρπωμάτων ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐτῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θυσιασμάτων αὐτῶν καὶ ἀπὸ πάσης πλημμελείας αὐτῶν καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὅσα ἀποδιδόασίν μοι ἀπὸ πάντων τῶν ἁγίων σοὶ ἔσται καὶ τοῖς υἱοῖς σου

10 A legszentségesebb helyen egyed meg azt, csak a férfiak egyék azt; szentség legyen tenéked.

As most holy things they are to be your food: let every male have them for food; it is to be holy to you.

ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων φάγεσθε αὐτά πᾶν ἀρσενικὸν φάγεται αὐτά σὺ καὶ οἱ υἱοί σου ἅγια ἔσται σοι

11 Ez is tiéd legyen, mint felemelt áldozat az õ ajándékukból, Izráel fiainak minden meglóbált áldozataival együtt; néked adtam azokat és a te fiaidnak, és a te leányaidnak, a kik veled vannak, örökkévaló rendelés szerint; mindenki, aki tiszta a te házadban, eheti azt:

And this is yours: the lifted offering which they give and all the wave offerings of the children of Israel I have given to you and to your sons and to your daughters as your right for ever: everyone in your house who is clean may have them for food.

καὶ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἀπαρχὴ δομάτων αὐτῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐπιθεμάτων τῶν υἱῶν ισραηλ σοὶ δέδωκα αὐτὰ καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσιν σου μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώνιον πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐτά

12 Az olajnak minden kövérjét, és minden kövérjét a mustnak és gabonának, azoknak zsengéit, a melyeket az Úrnak adnak, tenéked adtam.

All the best of the oil and the wine and the grain, the first-fruits of them which they give to the Lord, to you have I given them.

πᾶσα ἀπαρχὴ ἐλαίου καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ οἴνου καὶ σίτου ἀπαρχὴ αὐτῶν ὅσα ἂν δῶσι τῷ κυρίῳ σοὶ δέδωκα αὐτά

13 Mindennek elsõ gyümölcsei az õ földjökön, a melyeket az Úrnak visznek, tiéid legyenek; mindenki, a ki tiszta a te házadban, egye azokat.

The earliest produce from their land which they take to the Lord is to be yours; everyone in your house who is clean may have it for his food.

τὰ πρωτογενήματα πάντα ὅσα ἐν τῇ γῇ αὐτῶν ὅσα ἂν ἐνέγκωσιν κυρίῳ σοὶ ἔσται πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐτά

14 Minden, a mi teljesen [Istennek] szenteltetik Izráelben, tiéd legyen.

Everything given by oath to the Lord in Israel is to be yours.

πᾶν ἀνατεθεματισμένον ἐν υἱοῖς ισραηλ σοὶ ἔσται

15 Minden, ami az élõ állatok közül az anyaméhet megnyitja, a melyet az Úrnak visznek, mind emberekbõl s mind barmokból a tiéd legyen; csakhogy az embernek elsõszülöttét váltasd meg, és a tisztátalan állatnak elsõszülöttét is megváltassad.

The first birth of every living thing which is offered to the Lord, of man or beast, is to be yours; but for the first sons of man payment is to be made, and for the first young of unclean beasts.

καὶ πᾶν διανοῖγον μήτραν ἀπὸ πάσης σαρκός ἃ προσφέρουσιν κυρίῳ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους σοὶ ἔσται ἀλλ' ἢ λύτροις λυτρωθήσεται τὰ πρωτότοκα τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων λυτρώσῃ

16 A melyek pedig váltságosok, egy hónapostól kezdve váltasd meg a te becslésed szerint, öt ezüst sikluson a szent siklus szerint: húsz géra az.

Payment is to be made for these when they are a month old, at the value fixed by you, a price of five shekels by the scale of the holy place, that is, twenty gerahs to the shekel.

καὶ ἡ λύτρωσις αὐτοῦ ἀπὸ μηνιαίου ἡ συντίμησις πέντε σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον εἴκοσι ὄβολοί εἰσιν

17 De a tehénnek elsõ fajzását, vagy a juhnak elsõ fajzását, vagy a kecskének elsõ fajzását meg ne váltasd; mert szentelni valók azok; a véröket hintsd az oltárra, és azoknak kövérit füstölögtesd el kedves illatú tûzáldozatul az Úrnak.

But no such payment may be made for the first birth of an ox or a sheep or a goat; these are holy: their blood is to be dropped on the altar, and their fat burned for an offering made by fire, a sweet smell to the Lord.

πλὴν πρωτότοκα μόσχων καὶ πρωτότοκα προβάτων καὶ πρωτότοκα αἰγῶν οὐ λυτρώσῃ ἅγιά ἐστιν καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν προσχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ τὸ στέαρ ἀνοίσεις κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ

18 Azoknak húsa pedig tiéd legyen, a miképen a meglóbált szegy, és a mint a jobb lapoczka is tiéd lesz.

Their flesh is to be yours; like the breast of the wave offering and the right leg, it is to be yours.

καὶ τὰ κρέα ἔσται σοί καθὰ καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἐπιθέματος καὶ κατὰ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν σοὶ ἔσται

19 Minden felemelt áldozatot a szent dolgokból, a melyeket az Úrnak áldoznak Izráel fiai, néked adtam örökkévaló rendelés szerint, és a te fiaidnak, és a te leányaidnak, a kik veled vannak; sónak szövetsége ez, örökkévaló az Úr elõtt, néked és a te magodnak veled.

All the lifted offerings of the holy things which the children of Israel give to the Lord, I have given to you and to your sons and to your daughters as a right for ever. This is an agreement made with salt before the Lord, to you and to your seed for ever.

πᾶν ἀφαίρεμα τῶν ἁγίων ὅσα ἂν ἀφέλωσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ κυρίῳ σοὶ δέδωκα καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσιν σου μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώνιον διαθήκη ἁλὸς αἰωνίου ἐστὶν ἔναντι κυρίου σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ

20 Monda pedig az Úr Áronnak: Az õ földjökbõl örökséged nem lesz, sem osztályrészed nem lesz néked õ közöttök: Én vagyok a te osztályrészed és a te örökséged Izráel fiai között.
And the Lord said to Aaron, You will have no heritage in their land, or any part among them; I am your part and your heritage among the children of Israel.
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς ααρων ἐν τῇ γῇ αὐτῶν οὐ κληρονομήσεις καὶ μερὶς οὐκ ἔσται σοι ἐν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ μερίς σου καὶ κληρονομία σου ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν ισραηλ

21 De ímé a Lévi fiainak örökségül adtam minden tizedet Izráelben; az õ szolgálatjokért való osztályrész ez a melylyel teljesítik õk a gyülekezet sátorának szolgálatát.
And to the children of Levi I have given as their heritage all the tenths offered in Israel, as payment for the work they do, the work of the Tent of meeting.
καὶ τοῖς υἱοῖς λευι ἰδοὺ δέδωκα πᾶν ἐπιδέκατον ἐν ισραηλ ἐν κλήρῳ ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν αὐτῶν ὅσα αὐτοὶ λειτουργοῦσιν λειτουργίαν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου

22 És ne járuljanak ezután Izráel fiai a gyülekezetnek sátorához, hogy ne vétkezzenek, és meg ne haljanak.
In future the children of Israel are not to come near the Tent of meeting, so that death may not come to them because of sin.
καὶ οὐ προσελεύσονται ἔτι οἱ υἱοὶ ισραηλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαβεῖν ἁμαρτίαν θανατηφόρον

23 De a léviták teljesítsék a gyülekezet sátorának szolgálatát, és õk viseljék az õ bûnüket; örökkévaló rendelés legyen a ti nemzetségeiteknél, hogy Izráel fiai között ne birjanak örökséget.
But the Levites are to do the work of the Tent of meeting, and be responsible for errors in connection with it: this is a law for ever through all your generations; and among the children of Israel they will have no heritage.
καὶ λειτουργήσει ὁ λευίτης αὐτὸς τὴν λειτουργίαν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ αὐτοὶ λήμψονται τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν καὶ ἐν μέσῳ υἱῶν ισραηλ οὐ κληρονομήσουσιν κληρονομίαν

24 Mivelhogy Izráel fiainak tizedét, a mit felemelt áldozatul visznek fel az Úrnak, adtam a lévitáknak örökségül: azért végeztem õ felõlök, hogy Izráel fiai között ne birjanak örökséget.
For the tenths which the children of Israel give as a lifted offering to the Lord I have given to the Levites as their heritage. and so I have said to them, Among the children of Israel they will have no heritage.
ὅτι τὰ ἐπιδέκατα τῶν υἱῶν ισραηλ ὅσα ἂν ἀφορίσωσιν κυρίῳ ἀφαίρεμα δέδωκα τοῖς λευίταις ἐν κλήρῳ διὰ τοῦτο εἴρηκα αὐτοῖς ἐν μέσῳ υἱῶν ισραηλ οὐ κληρονομήσουσιν κλῆρον

25 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

26 A lévitáknak pedig szólj, és mondd meg nékik: Mikor beszeditek Izráel fiaitól a tizedet, a melyet örökségtekül adtam néktek azoktól, akkor áldozzatok abból felemelt áldozatot az Úrnak; a tizedbõl tizedet.
Say to the Levites, When you take from the children of Israel the tenth which I have given to you from them as your heritage, a tenth part of that tenth is to be offered as an offering lifted up before the Lord.
καὶ τοῖς λευίταις λαλήσεις καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν υἱῶν ισραηλ τὸ ἐπιδέκατον ὃ δέδωκα ὑμῖν παρ' αὐτῶν ἐν κλήρῳ καὶ ἀφελεῖτε ὑμεῖς ἀπ' αὐτοῦ ἀφαίρεμα κυρίῳ ἐπιδέκατον ἀπὸ τοῦ ἐπιδεκάτου

27 És ez a ti felemelt áldozatotok olyanul tulajdoníttatik néktek, mint a szérûrõl való gabona és mint a sajtóból kiömlõ bor.
And this lifted offering is to be put to your credit as if it was grain from the grain-floor and wine from the vines.
καὶ λογισθήσεται ὑμῖν τὰ ἀφαιρέματα ὑμῶν ὡς σῖτος ἀπὸ ἅλω καὶ ἀφαίρεμα ἀπὸ ληνοῦ

28 Így vigyetek ti is felemelt áldozatot az Úrnak minden ti tizedetekbõl, a melyet beszedtek Izráel fiaitól, és adjátok abból az Úrnak felemelt áldozatot Áronnak, a papnak.
So you are to make an offering lifted up to the Lord from all the tenths which you get from the children of Israel, giving out of it the Lord's lifted offering to Aaron the priest.
οὕτως ἀφελεῖτε καὶ ὑμεῖς ἀπὸ τῶν ἀφαιρεμάτων κυρίου ἀπὸ πάντων ἐπιδεκάτων ὑμῶν ὅσα ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ δώσετε ἀπ' αὐτῶν ἀφαίρεμα κυρίῳ ααρων τῷ ἱερεῖ

29 Minden ti ajándékotokból vigyétek a felemelt áldozatokat az Úrnak, mindenbõl a kövérjét, a mi abból szentelni való.
From everything given to you, let the best of it, the holy part of it, be offered as a lifted offering to the Lord.
ἀπὸ πάντων τῶν δομάτων ὑμῶν ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα κυρίῳ ἢ ἀπὸ πάντων τῶν ἀπαρχῶν τὸ ἡγιασμένον ἀπ' αὐτοῦ

30 Mondd meg azt is nékik: Mikor a kövérjét áldozzátok abból, olyanul tulajdoníttatik az a lévitáknak, mintha a szérûrõl és sajtóból adnák.
Say to them, then, When the best of it is lifted up on high, it is to be put to the account of the Levites as the increase of the grain-floor and of the place where the grapes are crushed.
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ὅταν ἀφαιρῆτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ καὶ λογισθήσεται τοῖς λευίταις ὡς γένημα ἀπὸ ἅλω καὶ ὡς γένημα ἀπὸ ληνοῦ

31 Megehetitek pedig azt minden helyen, ti és a ti házatok népe; mert jutalmatok ez néktek a gyülekezet sátorában való szolgálatokért.
It is to be your food, for you and your families in every place: it is your reward for your work in the Tent of meeting.
καὶ ἔδεσθε αὐτὸ ἐν παντὶ τόπῳ ὑμεῖς καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν ὅτι μισθὸς οὗτος ὑμῖν ἐστιν ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν ὑμῶν τῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου

32 És nem lesztek bûnösök a miatt, ha abból a kövérjét áldozzátok: és Izráel fiainak szent dolgait sem fertõztetitek meg, és meg sem haltok.
And no sin will be yours on account of it, when the best of it has been lifted up on high; you are not to make a wrong use of the holy things of the children of Israel, so that death may not overtake you.
καὶ οὐ λήμψεσθε δι' αὐτὸ ἁμαρτίαν ὅτι ἂν ἀφαιρῆτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὰ ἅγια τῶν υἱῶν ισραηλ οὐ βεβηλώσετε ἵνα μὴ ἀποθάνητε

1 Szóla azután az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
And the Lord said to Moses and Aaron,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων λέγων

2 Ez a törvény rendelése, a melyet parancsolt az Úr, mondván: Szólj Izráel fiainak, hogy hozzanak hozzád egy veres tehenet, épet, a melyben ne legyen hiba, a melynek nyakán iga nem volt.
This is the rule of the law which the Lord has made, saying, Give orders to the children of Israel to give you a red cow without any mark on her, and on which the yoke has never been put:
αὕτη ἡ διαστολὴ τοῦ νόμου ὅσα συνέταξεν κύριος λέγων λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ λαβέτωσαν πρὸς σὲ δάμαλιν πυρρὰν ἄμωμον ἥτις οὐκ ἔχει ἐν αὐτῇ μῶμον καὶ ᾗ οὐκ ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτὴν ζυγός

3 És adjátok azt Eleázárnak, a papnak, és õ vitesse ki azt a táboron kivül, és öljék meg azt õ elõtte.
Give her to Eleazar the priest and let him take her outside the tent-circle and have her put to death before him.
καὶ δώσεις αὐτὴν πρὸς ελεαζαρ τὸν ἱερέα καὶ ἐξάξουσιν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν καὶ σφάξουσιν αὐτὴν ἐνώπιον αὐτοῦ

4 És vegyen Eleázár, a pap annak vérébõl az õ újjával, és hintsen a gyülekezet sátorának eleje felé annak vérébõl hétszer.
Then let Eleazar the priest take some of her blood on his finger, shaking the blood seven times in the direction of the front of the Tent of meeting:
καὶ λήμψεται ελεαζαρ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς καὶ ῥανεῖ ἀπέναντι τοῦ προσώπου τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς ἑπτάκις

5 Azután égessék meg azt a tehenet az õ szemei elõtt; annak bõrét, húsát, és vérét a ganéjával együtt égessék meg.
And the cow is to be burned before him, her skin and her flesh and her blood and her waste are to be burned:
καὶ κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐναντίον αὐτοῦ καὶ τὸ δέρμα καὶ τὰ κρέα αὐτῆς καὶ τὸ αἷμα αὐτῆς σὺν τῇ κόπρῳ αὐτῆς κατακαυθήσεται

6 Akkor vegyen a pap czédrusfát, izsópot és karmazsint, és vesse a tehénnek égõ részei közé.
Then let the priest take cedar-wood and hyssop and red thread, and put them into the fire where the cow is burning.
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ξύλον κέδρινον καὶ ὕσσωπον καὶ κόκκινον καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς μέσον τοῦ κατακαύματος τῆς δαμάλεως

7 És mossa meg a pap az õ ruháit, az õ testét is mossa le vízzel, és azután menjen be a táborba, és tisztátalan legyen a pap estvéig.
And the priest, after washing his clothing and bathing his body in water, may come back to the tent-circle, and will be unclean till evening.
καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ὁ ἱερεὺς ἕως ἑσπέρας

8 Az is, a ki megégeti azt, mossa meg az õ ruháit vízzel, és az õ testét is mossa le vízzel, és tisztátalan legyen estvéig.
And he who does the burning is to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
καὶ ὁ κατακαίων αὐτὴν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

9 Valamely tiszta ember pedig szedje fel annak a tehénnek hamvát, és helyezze el azt a táboron kivûl tiszta helyre, hogy legyen az Izráel fiai gyülekezetének szolgálatára a tisztulásnak vizéhez; bûnért való áldozat ez.
Then let a man who is clean take the dust of the burned cow and put it outside the tent-circle in a clean place, where it is to be kept for the children of Israel and used in making the water which takes away what is unclean: it is a sin-offering.
καὶ συνάξει ἄνθρωπος καθαρὸς τὴν σποδὸν τῆς δαμάλεως καὶ ἀποθήσει ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρόν καὶ ἔσται τῇ συναγωγῇ υἱῶν ισραηλ εἰς διατήρησιν ὕδωρ ῥαντισμοῦ ἅγνισμά ἐστιν

10 És az, a ki felszedi a tehénnek hamvát, mossa meg az õ ruháit, és tisztátalan legyen estvéig; és legyen ez Izráel fiainak és a köztök tartózkodó jövevénynek örök rendelésül.
And he who takes up the dust of the burned cow is to have his clothing washed with water and be unclean till evening: this is to be a law for ever, for the children of Israel as well as for the man from another country who is living among them.
καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια ὁ συνάγων τὴν σποδιὰν τῆς δαμάλεως καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας καὶ ἔσται τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ τοῖς προσκειμένοις προσηλύτοις νόμιμον αἰώνιον

11 A ki illeti akármely embernek a holttestét, és tisztátalanná lesz hét napig:
Anyone touching a dead body will be unclean for seven days:
ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεθνηκότος πάσης ψυχῆς ἀνθρώπου ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας

12 Az olyan tisztítsa meg magát azzal a vízzel harmadnapon és hetednapon, [és] tiszta lesz; ha pedig nem tisztítja meg magát harmadnapon és hetednapon, akkor nem lesz tiszta.
On the third day and on the seventh day he is to make himself clean with the water, and so he will be clean: but if he does not do this on the third day and on the seventh day, he will not be clean.
οὗτος ἁγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ καθαρὸς ἔσται ἐὰν δὲ μὴ ἁφαγνισθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ οὐ καθαρὸς ἔσται

13 Valaki holtat illet, bármely embert a ki megholt, és meg nem tisztítja magát, az megfertézteti az Úrnak hajlékát; és irtassék ki az a lélek Izráelbõl mivelhogy tisztulásnak vize nem hintetett õ reá, tisztátalan lesz; még rajta van az õ tisztátalansága.
Anyone touching the body of a dead man without making himself clean in this way, makes the House of the Lord unclean; and that man will be cut off from Israel: because the water was not put on him, he will be unclean; his unclean condition is unchanged.
πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεθνηκότος ἀπὸ ψυχῆς ἀνθρώπου ἐὰν ἀποθάνῃ καὶ μὴ ἁφαγνισθῇ τὴν σκηνὴν κυρίου ἐμίανεν ἐκτριβήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ ισραηλ ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ ο ὐ περιερραντίσθη ἐπ' αὐτόν ἀκάθαρτός ἐστιν ἔτι ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν

14 Ez legyen a törvény, mikor valaki sátorban hal meg. Mindaz, a ki bemegy a sátorba, és mindaz, a ki ott van a sátorban, tisztátalan legyen hét napig.
This is the law when death comes to a man in his tent: everyone who comes into the tent, and everyone who is in the tent, will be unclean for seven days.
καὶ οὗτος ὁ νόμος ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ ἐν οἰκίᾳ πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀκάθαρτα ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας

15 Minden nyitott edény is, a melyen nincs lezárható fedél, tisztátalan.
And every open vessel without a cover fixed on it will be unclean.
καὶ πᾶν σκεῦος ἀνεῳγμένον ὅσα οὐχὶ δεσμὸν καταδέδεται ἐπ' αὐτῷ ἀκάθαρτά ἐστιν

16 És mindaz, a ki illet a mezõn fegyverrel megöletettet, vagy megholtat, vagy emberi csontot, vagy sírt, tisztátalan legyen hét napig.
And anyone touching one who has been put to death with the sword in the open country, or the body of one who has come to his end by a natural death, or a man's bone, or the resting-place of a dead body, will be unclean for seven days.
καὶ πᾶς ὃς ἐὰν ἅψηται ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τραυματίου ἢ νεκροῦ ἢ ὀστέου ἀνθρωπίνου ἢ μνήματος ἑπτὰ ἡμέρας ἀκάθαρτος ἔσται

17 És vegyenek a tisztátalanért a bûnért való megégetett áldozatnak hamvából, és töltse[nek] arra élõ vizet edénybe.
And for the unclean, they are to take the dust of the burning of the sin-offering, and put flowing water on it in a vessel:
καὶ λήμψονται τῷ ἀκαθάρτῳ ἀπὸ τῆς σποδιᾶς τῆς κατακεκαυμένης τοῦ ἁγνισμοῦ καὶ ἐκχεοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ὕδωρ ζῶν εἰς σκεῦος

18 Valamely tiszta ember pedig vegyen izsópot, és mártsa azt vízbe, és hintse meg a sátort és minden edényt, és minden embert, a kik ott lesznek; és azt is, a ki a csontot, vagy a megöltet, vagy a megholtat, vagy a koporsót illette.
And a clean person is to take hyssop and put it in the water, shaking it over the tent, and all the vessels, and the people who were there, and over him by whom the bone, or the body of one who has been put to death with the sword, or the body of one who has come to his end by a natural death, or the resting-place was touched.
καὶ λήμψεται ὕσσωπον καὶ βάψει εἰς τὸ ὕδωρ ἀνὴρ καθαρὸς καὶ περιρρανεῖ ἐπὶ τὸν οἶκον καὶ ἐπὶ τὰ σκεύη καὶ ἐπὶ τὰς ψυχάς ὅσαι ἐὰν ὦσιν ἐκεῖ καὶ ἐπὶ τὸν ἡμμένον τοῦ ὀστέου τοῦ ἀνθρωπίνου ἢ τοῦ τραυματίου ἢ τοῦ τεθνηκότος ἢ τοῦ μνήματος

19 Hintse pedig meg a tiszta a tisztátalant harmadnapon és hetednapon, és tisztítsa meg õt hetednapon; azután mossa meg az õ ruháit, mossa le magát is vízzel, és tiszta lesz estve.
Let the clean person do this to the unclean on the third day and on the seventh day: and on the seventh day he is to make him clean; and after washing his clothing and bathing himself in water, he will be clean in the evening.
καὶ περιρρανεῖ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸν ἀκάθαρτον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἀφαγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

20 Ha pedig valaki tisztátalanná lesz, és nem tisztítja meg magát, az a lélek irtassék ki a község közûl; mivelhogy az Úrnak szenthelyét megfertéztette, a tisztulásnak vize nem hintetett õ reá, tisztátalan az.
But the man who, being unclean, does not make himself clean in this way, will be cut off from the meeting of the people, because he has made the holy place of the Lord unclean: the water has not been put on him, he is unclean.
καὶ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν μιανθῇ καὶ μὴ ἀφαγνισθῇ ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ὅτι τὰ ἅγια κυρίου ἐμίανεν ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ οὐ περιερραντίσθη ἐπ ' αὐτόν ἀκάθαρτός ἐστιν

21 Ez legyen õ nálok örök rendelésül: mind az, a ki hinti a tisztulásnak vizét, mossa meg az õ ruháit; mind az, a ki illeti a tisztulásnak vizét, tisztátalan legyen estvéig.
This is to be a law for them for ever: he who puts the water on the unclean person is to have his clothing washed; and anyone touching the water will be unclean till evening.
καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον καὶ ὁ περιρραίνων ὕδωρ ῥαντισμοῦ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ὁ ἁπτόμενος τοῦ ὕδατος τοῦ ῥαντισμοῦ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

22 És valamit illet a tisztátalan, tisztátalan legyen az; és az a lélek is, a ki illeti azt, tisztátalan legyen estvéig.
Anything touched by the unclean person will be unclean; and any person touching it will be unclean till evening.
καὶ παντός οὗ ἐὰν ἅψηται αὐτοῦ ὁ ἀκάθαρτος ἀκάθαρτον ἔσται καὶ ἡ ψυχὴ ἡ ἁπτομένη ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

1 És eljutának Izráel fiai, az egész gyülekezet Czin pusztájába az elsõ hónapban és megtelepedék a nép Kádesben, és meghala ott Miriám, és eltemetteték ott.
In the first month all the children of Israel came into the waste land of Zin, and put up their tents in Kadesh; there death came to Miriam, and they put her body to rest in the earth.
καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ ισραηλ πᾶσα ἡ συναγωγή εἰς τὴν ἔρημον σιν ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ καὶ κατέμεινεν ὁ λαὸς ἐν καδης καὶ ἐτελεύτησεν ἐκεῖ μαριαμ καὶ ἐτάφη ἐκεῖ

2 De nem vala vize a gyülekezetnek, összegyûlének azért Mózes és Áron ellen.
And there was no water for the people: and they came together against Moses and against Aaron.
καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ συναγωγῇ καὶ ἠθροίσθησαν ἐπὶ μωυσῆν καὶ ααρων

3 És feddõzék a nép Mózessel, és szólának mondván: Vajha holtunk volna meg, mikor megholtak a mi atyánkfiai az Úr elõtt!
And the people were angry with Moses and said, If only death had overtaken us when our brothers came to their death before the Lord!
καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς πρὸς μωυσῆν λέγοντες ὄφελον ἀπεθάνομεν ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἔναντι κυρίου

4 És miért hoztátok az Úrnak gyülekezetét e pusztába, hogy meghaljunk itt mi, és a mi barmaink?
Why have you taken the Lord's people into this waste, for death to come to us and to our cattle there?
καὶ ἵνα τί ἀνηγάγετε τὴν συναγωγὴν κυρίου εἰς τὴν ἔρημον ταύτην ἀποκτεῖναι ἡμᾶς καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν

5 És miért hoztatok fel minket Égyiptomból, hogy e rossz helyre hozzatok minket, hol nincs vetés, sem füge, sem szõlõ, sem gránátalma, és inni való víz sincsen!
Why have you made us come out of Egypt into this evil place? This is no place of seed or figs or vines or other fruits, and there is no water for drinking.
καὶ ἵνα τί τοῦτο ἀνηγάγετε ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου παραγενέσθαι εἰς τὸν τόπον τὸν πονηρὸν τοῦτον τόπος οὗ οὐ σπείρεται οὐδὲ συκαῖ οὐδὲ ἄμπελοι οὐδὲ ῥόαι οὐδὲ ὕδωρ ἐστὶν πιεῖν

6 Elmenének azért Mózes és Áron a gyülekezetnek színe elõl, a gyülekezet sátorának nyílása elé, és arczukra borulának; és megjelenék nékik az Úrnak dicsõsége.
Then Moses and Aaron went away from the people to the door of the Tent of meeting; and, falling on their faces there, they saw the glory of the Lord.
καὶ ἦλθεν μωυσῆς καὶ ααρων ἀπὸ προσώπου τῆς συναγωγῆς ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου πρὸς αὐτούς

7 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

8 Vedd ezt a vesszõt, és gyûjtsd össze a gyülekezetet te, és Áron, a te atyádfia, és szóljatok ím e kõsziklának az õ szemeik elõtt, hogy adjon vizet; és fakaszsz vizet nékik e kõsziklából, és adj inni a gyülekezetnek és az õ barmaiknak.
Take the rod, you and Aaron, your brother, and make all the people come together, and before their eyes give orders to the rock to give out its water; and so make water come out of the rock for them, and give the people and their cattle drink.
λαβὲ τὴν ῥάβδον καὶ ἐκκλησίασον τὴν συναγωγὴν σὺ καὶ ααρων ὁ ἀδελφός σου καὶ λαλήσατε πρὸς τὴν πέτραν ἔναντι αὐτῶν καὶ δώσει τὰ ὕδατα αὐτῆς καὶ ἐξοίσετε αὐτοῖς ὕδωρ ἐκ τῆς πέτρας καὶ ποτιεῖτε τὴν συναγωγὴν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν

9 Vevé azért Mózes azt a vesszõt az Úrnak színe elõl a mint parancsolta vala néki.
And Moses took the rod from before the Lord as he gave him orders.
καὶ ἔλαβεν μωυσῆς τὴν ῥάβδον τὴν ἀπέναντι κυρίου καθὰ συνέταξεν κύριος

10 És összegyûjték Mózes és Áron a gyülekezetet a kõszikla elé, és monda nékik: Halljátok meg most, ti lázadók! Avagy e kõsziklából fakasszunk-é néktek vizet?
Then Moses and Aaron made the people come together in front of the rock, and he said to them, Give ear now, you people whose hearts are turned from the Lord; are we to get water for you out of the rock?
καὶ ἐξεκκλησίασεν μωυσῆς καὶ ααρων τὴν συναγωγὴν ἀπέναντι τῆς πέτρας καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἀκούσατέ μου οἱ ἀπειθεῖς μὴ ἐκ τῆς πέτρας ταύτης ἐξάξομεν ὑμῖν ὕδωρ

11 És felemelé Mózes az õ kezét, és megüté a kõsziklát az õ vesszejével két ízben; és sok víz ömle ki, és ivék a gyülekezet és az õ barmai.
And lifting up his hand, Moses gave the rock two blows with his rod: and water came streaming out, and the people and their cattle had drink enough.
καὶ ἐπάρας μωυσῆς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπάταξεν τὴν πέτραν τῇ ῥάβδῳ δίς καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ πολύ καὶ ἔπιεν ἡ συναγωγὴ καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν

12 És monda az Úr Mózesnek és Áronnak: Mivelhogy nem hittetek nékem, hogy megdicsõítettetek volna engem Izráel fiainak szemei elõtt: azért nem viszitek be e községet a földre, a melyet adtam nékik.
Then the Lord said to Moses and Aaron, Because you had not enough faith in me to keep my name holy before the children of Israel, you will not take this people into the land which I have given them.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων ὅτι οὐκ ἐπιστεύσατε ἁγιάσαι με ἐναντίον υἱῶν ισραηλ διὰ τοῦτο οὐκ εἰσάξετε ὑμεῖς τὴν συναγωγὴν ταύτην εἰς τὴν γῆν ἣν δέδωκα αὐτοῖς

13 Ezek a versengésnek vizei, a melyekért feddõztek Izráel fiai az Úrral; és megdicsõítette magát õ bennök.
These are the waters of Meribah; because the children of Israel went against the Lord, and they saw that he was holy among them.
τοῦτο ὕδωρ ἀντιλογίας ὅτι ἐλοιδορήθησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἔναντι κυρίου καὶ ἡγιάσθη ἐν αὐτοῖς

14 És külde Mózes követeket Kádesbõl Edom királyához, [kik így szólának:] Ezt mondja a te atyádfia az Izráel: Te tudod mindazt a nyomorúságot, a mely mi rajtunk esett:
Then Moses sent men from Kadesh to the king of Edom to say to him, Your brother Israel says, You have knowledge of all the things we have been through;
καὶ ἀπέστειλεν μωυσῆς ἀγγέλους ἐκ καδης πρὸς βασιλέα εδωμ λέγων τάδε λέγει ὁ ἀδελφός σου ισραηλ σὺ ἐπίστῃ πάντα τὸν μόχθον τὸν εὑρόντα ἡμᾶς

15 Hogy a mi atyáink alámentek Égyiptomba, és sok ideig laktunk Égyiptomban, és hogy nyomorgatának minket az égyiptombeliek, és a mi atyáinkat.
How our fathers went down into Egypt, and we were living in Egypt for a long time; and the Egyptians were cruel to us and to our fathers:
καὶ κατέβησαν οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς αἴγυπτον καὶ παρῳκήσαμεν ἐν αἰγύπτῳ ἡμέρας πλείους καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ αἰγύπτιοι καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν

16 És kiáltottunk az Úrhoz, és meghallgatta a mi szónkat, és angyalt külde és kihozott minket Égyiptomból; és ímé Kádesben vagyunk a te határodnak végvárosában.
And the Lord gave ear to the voice of our cry, and sent an angel and took us out of Egypt: and now we are in Kadesh, a town on the edge of your land;
καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον καὶ εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν καὶ ἀποστείλας ἄγγελον ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου καὶ νῦν ἐσμεν ἐν καδης πόλει ἐκ μέρους τῶν ὁρίων σ ου

17 Hadd mehessünk át a te földeden! Nem megyünk át sem mezõn, sem szõlõn, és kútvizet sem iszunk; az országúton megyünk, és nem térünk sem jobbra, sem balra, míg általmegyünk a te határodon.
Let us now go through your land: we will not go into field or vine-garden, or take the water of the springs; we will go by the highway, not turning to the right or to the left, till we have gone past the limits of your land.
παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου οὐ διελευσόμεθα δι' ἀγρῶν οὐδὲ δι' ἀμπελώνων οὐδὲ πιόμεθα ὕδωρ ἐκ λάκκου σου ὁδῷ βασιλικῇ πορευσόμεθα οὐκ ἐκκλινοῦμεν δεξιὰ οὐδὲ εὐ ώνυμα ἕως ἂν παρέλθωμεν τὰ ὅριά σου

18 Felele pedig Edom: Nem mehetsz át az én [földemen], hogy fegyverrel ne menjek ellened!
And Edom said, You are not to go through my land, for if you do I will come out against you with the sword.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν εδωμ οὐ διελεύσῃ δι' ἐμοῦ εἰ δὲ μή ἐν πολέμῳ ἐξελεύσομαι εἰς συνάντησίν σοι

19 És mondának néki Izráel fiai: A járt úton megyünk fel, és ha a te vizedet iszszuk, én és az én barmaim, megadom annak az árát. Nincs egyéb szándék[om] csak hogy gyalog mehessek át.
And the children of Israel said to him, We will go up by the highway: and if we or our cattle take of your water, we will give you a price for it: only let us go through on our feet, nothing more.
καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ υἱοὶ ισραηλ παρὰ τὸ ὄρος παρελευσόμεθα ἐὰν δὲ τοῦ ὕδατός σου πίωμεν ἐγώ τε καὶ τὰ κτήνη δώσω τιμήν σοι ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα οὐδέν ἐστιν παρὰ τὸ ὄρος π αρελευσόμεθα

20 Az pedig monda: Nem mégy át. És kiméne õ ellene Edom sok néppel és nagy erõvel.
But he said, You are not to go through. And Edom came out against them in his strength, with a great army.
ὁ δὲ εἶπεν οὐ διελεύσῃ δι' ἐμοῦ καὶ ἐξῆλθεν εδωμ εἰς συνάντησιν αὐτῷ ἐν ὄχλῳ βαρεῖ καὶ ἐν χειρὶ ἰσχυρᾷ

21 Mivel nem akará Edom megengedni Izráelnek, hogy általmenjen az õ országán: azért eltére Izráel õ tõle.
So Edom would not let Israel go through his land; and Israel went in another direction.
καὶ οὐκ ἠθέλησεν εδωμ δοῦναι τῷ ισραηλ παρελθεῖν διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ καὶ ἐξέκλινεν ισραηλ ἀπ' αὐτοῦ

22 Majd elindulának Kádesbõl, és jutának Izráel fiai, az egész gyülekezet a Hór hegyére.
And they went on from Kadesh, and came, with all their people, to Mount Hor.
καὶ ἀπῆραν ἐκ καδης καὶ παρεγένοντο οἱ υἱοὶ ισραηλ πᾶσα ἡ συναγωγή εἰς ωρ τὸ ὄρος

23 És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak, a Hór hegyénél, Edom földének határán, mondván:
And at Mount Hor, at the edge of the land of Edom, the Lord said to Moses and Aaron,
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ ααρων ἐν ωρ τῷ ὄρει ἐπὶ τῶν ὁρίων γῆς εδωμ λέγων

24 Áron az õ népeihez takaríttatik: mert nem megy be a földre, a melyet Izráel fiainak adtam, mivelhogy ellenszegültetek az én szómnak a versengésnek vizénél.
Aaron will be put to rest with his people; he will not go into the land which I have given to the children of Israel, because you went against my word at the waters of Meribah.
προστεθήτω ααρων πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὅτι οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν δέδωκα τοῖς υἱοῖς ισραηλ διότι παρωξύνατέ με ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῆς λοιδορίας

25 Vedd Áront és Eleázárt, az õ fiát, és vezesd fel õket a Hór hegyére.
So take Aaron and Eleazar, his son, up into Mount Hor;
λαβὲ τὸν ααρων καὶ ελεαζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἀναβίβασον αὐτοὺς εἰς ωρ τὸ ὄρος ἔναντι πάσης τῆς συναγωγῆς

26 És vetkeztesd le Áront az õ ruháiból, és öltöztesd fel azokba Eleázárt, az õ fiát; mert Áron [az õ népéhez] takaríttatik, és meghal ott.
And take Aaron's robes off him and put them on Eleazar, his son: and death will come to Aaron there, and he will be put to rest with his people.
καὶ ἔκδυσον ααρων τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἔνδυσον ελεαζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ααρων προστεθεὶς ἀποθανέτω ἐκεῖ

27 És úgy cselekedék Mózes, a mint parancsolta vala az Úr, és felmenének a Hór hegyére az egész gyülekezet láttára.
So Moses did as the Lord had said, and before the eyes of all the people they went up Mount Hor.
καὶ ἐποίησεν μωυσῆς καθὰ συνέταξεν κύριος καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν εἰς ωρ τὸ ὄρος ἐναντίον πάσης τῆς συναγωγῆς

28 És Mózes levetkezteté Áront az õ ruháiból, és felöltözteté azokba Eleázárt, az õ fiát. És meghala Áron ott a hegynek tetején, Mózes pedig és Eleázár leszálla a hegyrõl.
And Moses took off Aaron's robes, and put them on Eleazar, his son; and there on the top of the mountain death came to Aaron: then Moses and Eleazar came down from the mountain.
καὶ ἐξέδυσεν ααρων τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐνέδυσεν αὐτὰ ελεαζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν ααρων ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους καὶ κατέβη μωυσῆς καὶ ελεαζαρ ἐκ τοῦ ὄρους

29 És látá az egész gyülekezet, hogy meghalt vala Áron, és siratá Áront harmincz napig Izráelnek egész háza.
And when the people saw that Aaron was dead, all the children of Israel gave themselves up to weeping for him for thirty days.
καὶ εἶδεν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ὅτι ἀπελύθη ααρων καὶ ἔκλαυσαν τὸν ααρων τριάκοντα ἡμέρας πᾶς οἶκος ισραηλ

1 Mikor pedig meghallotta a Kananeus, Arad királya, a ki lakozik vala dél felõl, hogy jön Izráel a kémeknek útán: megütközék Izráellel, és foglyokat ejte közülök.
And it came to the ears of the Canaanite, the king of Arad, living in the South, that Israel was coming by the way of Atharim, and he came out against them and took some of them prisoners.
καὶ ἤκουσεν ὁ χανανις βασιλεὺς αραδ ὁ κατοικῶν κατὰ τὴν ἔρημον ἦλθεν γὰρ ισραηλ ὁδὸν αθαριν καὶ ἐπολέμησεν πρὸς ισραηλ καὶ κατεπρονόμευσαν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν

2 Fogadást tõn azért Izráel az Úrnak, és monda: Ha valóban kezembe adod e népet, eltörlöm az õ városait.
Then Israel made an oath to the Lord, and said, If you will give up this people into my hands, then I will send complete destruction on all their towns.
καὶ ηὔξατο ισραηλ εὐχὴν κυρίῳ καὶ εἶπεν ἐάν μοι παραδῷς τὸν λαὸν τοῦτον ὑποχείριον ἀναθεματιῶ αὐτὸν καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ

3 És meghallgatá az Úr Izráelnek szavát, és kézbe adá a Kananeust, és eltörlé õket, és azoknak városait. És nevezé azt a helyet Hormának.
And the Lord, in answer to the voice of Israel, gave the Canaanites up to them; and they put them and their towns completely to destruction: and that place was named Hormah.
καὶ εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς ισραηλ καὶ παρέδωκεν τὸν χανανιν ὑποχείριον αὐτοῦ καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτὸν καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου ἀνάθεμα

4 És elindulának a Hór hegyétõl a veres tengerhez vivõ úton, hogy megkerüljék Edom földét. És a népnek lelke megkeseredék útközben.
Then they went on from Mount Hor by the way to the Red Sea, going round the land of Edom: and the spirit of the people was overcome with weariness on the way.
καὶ ἀπάραντες ἐξ ωρ τοῦ ὄρους ὁδὸν ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθρὰν περιεκύκλωσαν γῆν εδωμ καὶ ὠλιγοψύχησεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ὁδῷ

5 És szóla a nép Isten ellen és Mózes ellen: Miért hoztatok fel minket Égyiptomból, hogy meghaljunk e pusztában? Mert nincsen kenyér, víz sincsen, és e hitvány eledelt útálja a mi lelkünk.
And crying out against God and against Moses, they said, Why have you taken us out of Egypt to come to our death in the waste land? For there is no bread and no water, and this poor bread is disgusting to us.
καὶ κατελάλει ὁ λαὸς πρὸς τὸν θεὸν καὶ κατὰ μωυσῆ λέγοντες ἵνα τί ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι οὐκ ἔστιν ἄρτος οὐδὲ ὕδωρ ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν προσώχθισεν ἐν τῷ ἄρτῳ τῷ διακένῳ

6 Bocsáta azért az Úr a népre tüzes kígyókat, és megmardosák a népet, és sokan meghalának Izráel népébõl.
Then the Lord sent poison-snakes among the people; and their bites were a cause of death to numbers of the people of Israel.
καὶ ἀπέστειλεν κύριος εἰς τὸν λαὸν τοὺς ὄφεις τοὺς θανατοῦντας καὶ ἔδακνον τὸν λαόν καὶ ἀπέθανεν λαὸς πολὺς τῶν υἱῶν ισραηλ

7 Akkor méne a nép Mózeshez, és mondának: Vétkeztünk, mert szólottunk az Úr ellen és te ellened; imádkozzál az Úrhoz, hogy vigye el rólunk a kígyókat. És imádkozék Mózes a népért.
Then the people came to Moses and said, We have done wrong in crying out against the Lord and against you: make prayer to the Lord to take away the snakes from us. So Moses made prayer for the people.
καὶ παραγενόμενος ὁ λαὸς πρὸς μωυσῆν ἔλεγον ὅτι ἡμάρτομεν ὅτι κατελαλήσαμεν κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ σοῦ εὖξαι οὖν πρὸς κύριον καὶ ἀφελέτω ἀφ' ἡμῶν τὸν ὄφιν καὶ ηὔξατο μωυσῆς πρὸς κύριον περὶ τοῦ λαοῦ

8 És monda az Úr Mózesnek: Csinálj magadnak tüzes kígyót, és tûzd fel azt póznára: és ha valaki megmarattatik, és feltekint arra, életben maradjon.
And the Lord said to Moses, Make an image of a snake and put it on a rod, and anyone who has been wounded by the snakes, looking on it will be made well.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν ποίησον σεαυτῷ ὄφιν καὶ θὲς αὐτὸν ἐπὶ σημείου καὶ ἔσται ἐὰν δάκῃ ὄφις ἄνθρωπον πᾶς ὁ δεδηγμένος ἰδὼν αὐτὸν ζήσεται

9 Csinála azért Mózes rézkígyót, és feltûzé azt póznára. És lõn, hogy ha a kígyó valakit megmar vala, és az feltekinte a rézkígyóra, életben marada.
So Moses made a snake of brass and put it on a rod; and anyone who had a snakebite, after looking on the snake of brass, was made well.
καὶ ἐποίησεν μωυσῆς ὄφιν χαλκοῦν καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ σημείου καὶ ἐγένετο ὅταν ἔδακνεν ὄφις ἄνθρωπον καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν καὶ ἔζη

10 Azután elindulának Izráel fiai, és tábort ütének Obóthban.
Then the children of Israel went on and put up their tents in Oboth.
καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ παρενέβαλον ἐν ωβωθ

11 Obóthból is elindulának, és tábort ütének Hije-Abarimban, abban a pusztában, a mely Moáb elõtt vala napkelet felõl.
And journeying on again from Oboth, they put up their tents in Iye-abarim, in the waste land before Moab looking east.
καὶ ἐξάραντες ἐξ ωβωθ παρενέβαλον ἐν αχελγαι ἐκ τοῦ πέραν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον μωαβ κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου

12 Onnét elindulának, és tábort ütének Zéred völgyében.
And moving on from there, they put up their tents in the valley of Zered.
ἐκεῖθεν ἀπῆραν καὶ παρενέβαλον εἰς φάραγγα ζαρετ

13 Onnét elindulának, és tábort ütének az Arnon [vizén] túl, a mely van a pusztában, és kijõ az Emoreus határából. Mert az Arnon Moábnak határa Moáb között és Emoreus között.
From there they went on and put up their tents on the other side of the Arnon, which is on the waste land at the edge of the land of the Amorites; for the Arnon is the line of division between Moab and the Amorites:
καὶ ἐκεῖθεν ἀπάραντες παρενέβαλον εἰς τὸ πέραν αρνων ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ ἐξέχον ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν αμορραίων ἔστιν γὰρ αρνων ὅρια μωαβ ἀνὰ μέσον μωαβ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ αμορραίου

14 Azért van szó az Úr hadainak könyvében: Vahébrõl Szúfában, és a patakokról Arnonnál,
As it says in the book of the Wars of the Lord, Vaheb in Suphah, and the valley of the Amon;
διὰ τοῦτο λέγεται ἐν βιβλίῳ πόλεμος τοῦ κυρίου τὴν ζωοβ ἐφλόγισεν καὶ τοὺς χειμάρρους αρνων

15 És a patakok folyásáról, a mely Ar város felé hajol és Moáb határára dûl.
The slope of the valleys going down to the tents of Ar and touching the edge of Moab.
καὶ τοὺς χειμάρρους κατέστησεν κατοικίσαι ηρ καὶ πρόσκειται τοῖς ὁρίοις μωαβ

16 És onnét Béérbe [menének]. Ez az a kút, a melynél mondotta vala az Úr Mózesnek: Gyûjtsd össze a népet, és adok nékik vizet.
From there they went on to Beer, the water-spring of which the Lord said to Moses, Make the people come together and I will give them water.
καὶ ἐκεῖθεν τὸ φρέαρ τοῦτό ἐστιν τὸ φρέαρ ὃ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν συνάγαγε τὸν λαόν καὶ δώσω αὐτοῖς ὕδωρ πιεῖν

17 Akkor éneklé az Izráel ez éneket: Jõjj fel óh kút! énekeljetek néki!
Then Israel gave voice to this song: Come up, O water-spring, let us make a song to it:
τότε ᾖσεν ισραηλ τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐπὶ τοῦ φρέατος ἐξάρχετε αὐτῷ

18 Kút, a melyet fejedelmek ástak; a nép elõkelõi vájtak, kormánypálczával, vezérbotjaikkal. És a pusztából Mathanába [menének].
The fountain made by the chiefs, made deep by the great ones of the people, with the law-givers' rod, and with their sticks. Then from the waste land they went on to Mattanah:
φρέαρ ὤρυξαν αὐτὸ ἄρχοντες ἐξελατόμησαν αὐτὸ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν ἐν τῷ κυριεῦσαι αὐτῶν καὶ ἀπὸ φρέατος εἰς μανθαναιν

19 És Mathanából Nahaliélbe, és Nahaliélbõl Bámóthba.
And from Mattanah to Nahaliel: and from Nahaliel to Bamoth:
καὶ ἀπὸ μανθαναιν εἰς νααλιηλ καὶ ἀπὸ νααλιηλ εἰς βαμωθ

20 Bámóthból pedig abba a völgybe, a mely Moáb mezején van, [onnan] a Piszga tetejére, a mely a sivatagra néz.
And from Bamoth to the valley in the open country of Moab, and to the top of Pisgah looking over Jeshimon.
καὶ ἀπὸ βαμωθ εἰς νάπην ἥ ἐστιν ἐν τῷ πεδίῳ μωαβ ἀπὸ κορυφῆς τοῦ λελαξευμένου τὸ βλέπον κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου

21 És külde Izráel követeket Szíhonhoz, az Emoreusok királyához, mondván:
And Israel sent men to Sihon, king of the Amorites, saying,
καὶ ἀπέστειλεν μωυσῆς πρέσβεις πρὸς σηων βασιλέα αμορραίων λόγοις εἰρηνικοῖς λέγων

22 Hadd mehessek át a te földeden! Nem hajlunk mezõre, sem szõlõre, kútvizet sem iszunk; az országúton megyünk, míg átmegyünk a te határodon.
Let me go through your land: we will not go into field or vine-garden, or take the water of the springs; we will go by the highway till we have gone past the limits of your land.
παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου τῇ ὁδῷ πορευσόμεθα οὐκ ἐκκλινοῦμεν οὔτε εἰς ἀγρὸν οὔτε εἰς ἀμπελῶνα οὐ πιόμεθα ὕδωρ ἐκ φρέατός σου ὁδῷ βασιλικῇ πορευσόμεθα ἕως παρ έλθωμεν τὰ ὅριά σου

23 De nem engedé Szíhon Izráelnek, hogy átmenjen az õ határán, sõt egybegyûjté Szíhon minden népét, és kiméne Izráel ellen a pusztába, és jöve Jaháczba; és megütközék Izráellel.
And Sihon would not let Israel go through his land; but got all his people together and went out against Israel into the waste land, as far as Jahaz, to make war on Israel.
καὶ οὐκ ἔδωκεν σηων τῷ ισραηλ παρελθεῖν διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ καὶ συνήγαγεν σηων πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν παρατάξασθαι τῷ ισραηλ εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἦλθεν εἰς ιασσα καὶ παρετάξατο τῷ ισραηλ

24 És megveré õt Izráel fegyvernek élivel, és elfoglalá annak földét Arnontól Jabbókig, az Ammon fiaiig; mert erõs vala az Ammon fiainak határa.
But Israel overcame him, and took all his land from the Arnon to the Jabbok, as far as the country of the children of Ammon, for the country of the children of Ammon was strongly armed.
καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ισραηλ φόνῳ μαχαίρης καὶ κατεκυρίευσαν τῆς γῆς αὐτοῦ ἀπὸ αρνων ἕως ιαβοκ ἕως υἱῶν αμμαν ὅτι ιαζηρ ὅρια υἱῶν αμμων ἐστίν

25 És elfoglalá Izráel mind e városokat, és megtelepedék Izráel az Emoreusok minden városában, Hesbonban és annak minden városában;
And Israel took all their towns, living in Heshbon and all the towns and small places of the Amorites.
καὶ ἔλαβεν ισραηλ πάσας τὰς πόλεις ταύτας καὶ κατῴκησεν ισραηλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν τῶν αμορραίων ἐν εσεβων καὶ ἐν πάσαις ταῖς συγκυρούσαις αὐτῇ

26 Mert Hesbon Szíhonnak az Emoreusok királyának városa vala, ki is hadakozott vala Moábnak elõbbi királyával, és elvett vala minden földet annak kezébõl Arnonig.
For Heshbon was the town of Sihon, king of the Amorites, who had made war against an earlier king of Moab and taken from him all his land as far as the Arnon.
ἔστιν γὰρ εσεβων πόλις σηων τοῦ βασιλέως τῶν αμορραίων καὶ οὗτος ἐπολέμησεν βασιλέα μωαβ τὸ πρότερον καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ ἀπὸ αροηρ ἕως αρνων

27 Azért mondják a példabeszédmondók: Jõjjetek Hesbonba! Építtessék és erõsíttessék Szíhon városa!
So the makers of wise sayings say, Come to Heshbon, building up the town of Sihon and making it strong:
διὰ τοῦτο ἐροῦσιν οἱ αἰνιγματισταί ἔλθετε εἰς εσεβων ἵνα οἰκοδομηθῇ καὶ κατασκευασθῇ πόλις σηων

28 Mert tûz jött ki Hesbonból, láng Szíhon városából; megemésztette Art, Moábnak [városát], Arnon magaslatainak urait.
For a fire has gone out of Heshbon, a flame from the town of Sihon: for the destruction of Ar in Moab, and the lords of the high places of the Arnon.
ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν ἐξ εσεβων φλὸξ ἐκ πόλεως σηων καὶ κατέφαγεν ἕως μωαβ καὶ κατέπιεν στήλας αρνων

29 Jaj néked Moáb! Elvesztél Kámosnak népe! Futásra adta õ fiait, leányait fogságra Szíhonnak, az emoreus királynak.
Sorrow is yours, O Moab! Destruction is your fate, O people of Chemosh: his sons have gone in flight, and his daughters are prisoners, in the hands of Sihon, king of the Amorites.
οὐαί σοι μωαβ ἀπώλου λαὸς χαμως ἀπεδόθησαν οἱ υἱοὶ αὐτῶν διασῴζεσθαι καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν αἰχμάλωτοι τῷ βασιλεῖ τῶν αμορραίων σηων

30 De mi lövöldöztük õket, elveszett Hesbon Dibonig, és elpusztítottuk Nofáig, a mely Medebáig ér.
They are wounded with our arrows; destruction has come on Heshbon, even to Dibon; and we have made the land waste as far as Nophah, stretching out to Medeba.
καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολεῖται εσεβων ἕως δαιβων καὶ αἱ γυναῖκες ἔτι προσεξέκαυσαν πῦρ ἐπὶ μωαβ

31 Megtelepedék azért Izráel az Emoreusok földén.
So Israel put up their tents in the land of the Amorites.
κατῴκησεν δὲ ισραηλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν τῶν αμορραίων

32 És elkülde Mózes, hogy megkémleljék Jázert, és bevevék annak városait, és kiûzé az Emoreust, a ki ott vala.
And Moses sent men secretly to Jazer, and they took its towns, driving out the Amorites who were living there.
καὶ ἀπέστειλεν μωυσῆς κατασκέψασθαι τὴν ιαζηρ καὶ κατελάβοντο αὐτὴν καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ ἐξέβαλον τὸν αμορραῖον τὸν κατοικοῦντα ἐκεῖ

33 Majd megfordulának, és felmenének a Básánba vivõ úton. És kijöve Og, Básán királya õ ellenök, õ és egész népe, hogy megütközzenek Hedreiben.
Then turning they went up by the way of Bashan; and Og, king of Bashan, went out against them with all his people, to the fight at Edrei.
καὶ ἐπιστρέψαντες ἀνέβησαν ὁδὸν τὴν εἰς βασαν καὶ ἐξῆλθεν ωγ βασιλεὺς τῆς βασαν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον εἰς εδραϊν

34 Akkor monda az Úr Mózesnek: Ne félj tõle, mert a te kezedbe adtam õt, és egész népét, és az õ földét. És úgy cselekedjél vele, a miképen cselekedtél Szíhonnal az Emoreusok királyával, a ki lakik vala Hesbonban.
And the Lord said to Moses, Have no fear of him: for I have given him up into your hands, with all his people and his land; do to him as you did to Sihon, king of the Amorites, at Heshbon.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν μὴ φοβηθῇς αὐτόν ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτὸν καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ ποιήσεις αὐτῷ καθὼς ἐποίησας τῷ σηων βασιλεῖ τῶν αμορραίων ὃς κατῴκει ἐν εσεβων

35 Megverék azért õt és az õ fiait és egész népét annyira, hogy egy sem marada belõle; és elfoglalák az õ földét.
So they overcame him and his sons and his people, driving them all out: and they took his land for their heritage.
καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ ζωγρείαν καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτῶν

1 És tovább menének Izráel fiai, és tábort ütének Moáb mezõségen a Jordánon túl, Jérikhó ellenében.
Then the children of Israel, journeying on, put up their tents in the lowlands of Moab, on the other side of Jordan at Jericho.
καὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ ισραηλ παρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν μωαβ παρὰ τὸν ιορδάνην κατὰ ιεριχω

2 És mikor látta Bálák, a Czippór fia mind azokat, a melyeket cselekedett vala Izráel az Emoreussal:
Now Balak, the son of Zippor, saw what Israel had done to the Amorites.
καὶ ἰδὼν βαλακ υἱὸς σεπφωρ πάντα ὅσα ἐποίησεν ισραηλ τῷ αμορραίῳ

3 Igen megrémüle Moáb a néptõl, mivelhogy sok vala az, és búsula Moáb Izráel fiai miatt.
And in Moab there was great fear of the people, because their numbers were so great: and the feeling of Moab was bitter against the children of Israel.
καὶ ἐφοβήθη μωαβ τὸν λαὸν σφόδρα ὅτι πολλοὶ ἦσαν καὶ προσώχθισεν μωαβ ἀπὸ προσώπου υἱῶν ισραηλ

4 Monda azért Moáb Midián véneinek: Most elnyalja e sokaság minden mi környékünket, a miképen elnyalja az ökör a mezõnek pázsitját. (Bálák pedig, Czippórnak fia Moáb királya vala abban az idõben.)
Then Moab said to the responsible men of Midian, It is clear that this great people will be the destruction of everything round us, making a meal of us as the ox does of the grass of the field. At that time Balak, the son of Zippor, was king of Moab.
καὶ εἶπεν μωαβ τῇ γερουσίᾳ μαδιαμ νῦν ἐκλείξει ἡ συναγωγὴ αὕτη πάντας τοὺς κύκλῳ ἡμῶν ὡς ἐκλείξαι ὁ μόσχος τὰ χλωρὰ ἐκ τοῦ πεδίου καὶ βαλακ υἱὸς σεπφωρ βασιλεὺς μωαβ ἦν κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον

5 Külde azért követeket Bálámhoz, a Beór fiához Péthorba, a mely vala a folyóvíz mellett, az õ népe fiainak földére, hogy hívják õt, mondván: Ímé nép jött ki Égyiptomból, és ímé ellepte e földnek színét, és megtelepszik én ellenemben.

So he sent men to Balaam, son of Beor, at Pethor by the River in the land of the children of his people, saying to him, See, a people has come out of Egypt, covering all the face of the earth, and they have put up their tents opposite to me:

καὶ ἀπέστειλεν πρέσβεις πρὸς βαλααμ υἱὸν βεωρ φαθουρα ὅ ἐστιν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γῆς υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ καλέσαι αὐτὸν λέγων ἰδοὺ λαὸς ἐξελήλυθεν ἐξ αἰγύπτου καὶ ἰδοὺ κατεκ άλυψεν τὴν ὄψιν τῆς γῆς καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου

6 Most azért kérlek jöjj el, átkozd meg érettem e népet, mert erõsebb nálamnál; talán erõt vehetek rajta, megverjük õt, és kiûzhetem õt e földbõl; mert jól tudom, hogy a kit megáldasz, meg lesz áldva, és a kit megátkozol, átkozott lesz.

Come now, in answer to my prayer, and put a curse on this people, for they are greater than I: and then I may be strong enough to overcome them and send them out of the land: for it is clear that good comes to him who has your blessing, but he on whom you put your curse is cursed.

καὶ νῦν δεῦρο ἄρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον ὅτι ἰσχύει οὗτος ἢ ἡμεῖς ἐὰν δυνώμεθα πατάξαι ἐξ αὐτῶν καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς ὅτι οἶδα οὓς ἐὰν εὐλογήσῃς σύ εὐλόγηνται κ αὶ οὓς ἐὰν καταράσῃ σύ κεκατήρανται

7 Elmenének azért Moábnak vénei és Midiánnak vénei, és a jövendõmondásnak jutalma kezeikben vala, és jutának Bálámhoz, és megmondák néki Bálák izenetét.

So the responsible men of Moab and Midian went away, taking in their hands rewards for the prophet; and they came to Balaam and said to him what Balak had given them orders to say.

καὶ ἐπορεύθη ἡ γερουσία μωαβ καὶ ἡ γερουσία μαδιαμ καὶ τὰ μαντεῖα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ ἦλθον πρὸς βαλααμ καὶ εἶπαν αὐτῷ τὰ ῥήματα βαλακ

8 Õ pedig monda nékik: Háljatok itt ez éjjel, és feleletet adok néktek, a miképen szól nékem az Úr. És Moábnak fejedelmei ott maradának Bálámnál.

And he said to them, Take your rest here tonight, and I will give you an answer after hearing what the Lord says; so the chiefs of Moab kept there with Balaam that night.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς καταλύσατε αὐτοῦ τὴν νύκτα καὶ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν πράγματα ἃ ἐὰν λαλήσῃ κύριος πρός με καὶ κατέμειναν οἱ ἄρχοντες μωαβ παρὰ βαλααμ

9 Eljöve pedig az Isten Bálámhoz, és monda: Kicsodák ezek a férfiak te nálad?

And God came to Balaam and said, Who are these men with you?

καὶ ἦλθεν ὁ θεὸς πρὸς βαλααμ καὶ εἶπεν αὐτῷ τί οἱ ἄνθρωποι οὗτοι παρὰ σοί

10 És monda Bálám az Istennek: Bálák, Czippór fia, Moáb királya, küldött én hozzám, [ezt mondván:]

And Balaam said to God, Balak, the son of Zippor, king of Moab, has sent them to me, saying,

καὶ εἶπεν βαλααμ πρὸς τὸν θεόν βαλακ υἱὸς σεπφωρ βασιλεὺς μωαβ ἀπέστειλεν αὐτοὺς πρός με λέγων

11 Ímé e nép, a mely kijött Égyiptomból, ellepte a földnek színét; most azért jöjj el, átkozd meg azt érettem, talán megharczolhatok vele, és kiûzhetem õt.

See, the people who have come out of Egypt are covering all the earth: now, put a curse on this people for me, so that I may be able to make war on them, driving them out of the land.

ἰδοὺ λαὸς ἐξελήλυθεν ἐξ αἰγύπτου καὶ ἰδοὺ κεκάλυφεν τὴν ὄψιν τῆς γῆς καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου καὶ νῦν δεῦρο ἄρασαί μοι αὐτόν εἰ ἄρα δυνήσομαι πατάξαι αὐτὸν καὶ ἐκβαλῶ αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς

12 És monda Isten Bálámnak: Ne menj el õ velök, ne átkozd meg azt a népet, mert áldott az.

And God said to Balaam, You are not to go with them, or put a curse on this people, for they have my blessing.

καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς βαλααμ οὐ πορεύσῃ μετ' αὐτῶν οὐδὲ καταράσῃ τὸν λαόν ἔστιν γὰρ εὐλογημένος

13 Felkele azért Bálám reggel, és monda a Bálák fejedelmeinek: Menjetek el a ti földetekre; mert nem akarja az Úr megengedni nékem, hogy elmenjek veletek.

In the morning Balaam got up and said to the chiefs of Balak, Go back to your land, for the Lord will not let me go with you.

καὶ ἀναστὰς βαλααμ τὸ πρωὶ εἶπεν τοῖς ἄρχουσιν βαλακ ἀποτρέχετε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν οὐκ ἀφίησίν με ὁ θεὸς πορεύεσθαι μεθ' ὑμῶν

14 És felkelének Moáb fejedelmei, és jutának Bálákhoz, és mondának: Nem akart Bálám eljönni velünk.

So the chiefs of Moab went back to Balak and said, Balaam will not come with us.

καὶ ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες μωαβ ἦλθον πρὸς βαλακ καὶ εἶπαν οὐ θέλει βαλααμ πορευθῆναι μεθ' ἡμῶν

15 Elkülde azért ismét Bálák több fejedelmet, amazoknál elõkelõbbeket.
So Balak sent more chiefs, greater in number and of higher position than the others.
καὶ προσέθετο βαλακ ἔτι ἀποστεῖλαι ἄρχοντας πλείους καὶ ἐντιμοτέρους τούτων

16 És eljutának Bálámhoz, és mondának néki: Ezt mondja Bálák, Czippórnak fia: Kérlek, ne vonakodjál eljönni hozzám!
And they came to Balaam and said, Balak, son of Zippor, says, Let nothing keep you from coming to me:
καὶ ἦλθον πρὸς βαλααμ καὶ λέγουσιν αὐτῷ τάδε λέγει βαλακ ὁ τοῦ σεπφωρ ἀξιῶ σε μὴ ὀκνήσῃς ἐλθεῖν πρός με

17 Mert igen-igen megtisztellek téged, és akármit mondasz nékem, megcselekszem. Jöjj el azért kérlek, és átkozd meg értem e népet!
For I will give you a place of very great honour, and whatever you say to me I will do; so come, in answer to my prayer, and put a curse on this people.
ἐντίμως γὰρ τιμήσω σε καὶ ὅσα ἐὰν εἴπῃς ποιήσω σοι καὶ δεῦρο ἐπικατάρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον

18 Bálám pedig felele és monda a Bálák szolgáinak: Ha Bálák az õ házát aranynyal és ezüsttel tele adná is nékem, nem hághatom át az Úrnak, az én Istenemnek szavát, hogy valamit míveljek; kicsinyt vagy nagyot.
But Balaam, in answer; said to the servants of Balak, Even if Balak gave me his house full of silver and gold, it would not be possible for me to do anything more or less than the orders of the Lord my God.
καὶ ἀπεκρίθη βαλααμ καὶ εἶπεν τοῖς ἄρχουσιν βαλακ ἐὰν δῷ μοι βαλακ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου οὐ δυνήσομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου τοῦ θεοῦ ποιῆσα ι αὐτὸ μικρὸν ἢ μέγα ἐν τῇ διανοίᾳ μου

19 Most mindazonáltal maradjatok itt kérlek ti is ez éjjel, hadd tudjam meg, mit szól ismét az Úr nékem?
So take your rest here this night, till I have knowledge what more the Lord has to say to me.
καὶ νῦν ὑπομείνατε αὐτοῦ καὶ ὑμεῖς τὴν νύκτα ταύτην καὶ γνώσομαι τί προσθήσει κύριος λαλῆσαι πρός με

20 És eljöve Isten Bálámhoz éjjel, és monda néki: Ha azért jöttek e férfiak, hogy elhívjanak téged: kelj fel, menj el velök; de mindazáltal azt cselekedjed, a mit mondok majd néked.
And that night God came to Balaam and said to him, If these men have come for you, go with them: but do only what I say to you.
καὶ ἦλθεν ὁ θεὸς πρὸς βαλααμ νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰ καλέσαι σε πάρεισιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀναστὰς ἀκολούθησον αὐτοῖς ἀλλὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἂν λαλήσω πρὸς σέ τοῦτο ποιήσει ς

21 Felkele azért Bálám reggel, és megnyergelé az õ szamarát, és elméne a Moáb fejedelmeivel.
So in the morning Balaam got up and, making his ass ready, went with the chiefs of Moab.
καὶ ἀναστὰς βαλααμ τὸ πρωὶ ἐπέσαξεν τὴν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη μετὰ τῶν ἀρχόντων μωαβ

22 De megharaguvék Isten, hogy elmegy vala õ. És megálla az Úrnak angyala az útban, hogy ellenkezzék vele; õ pedig üget vala az õ szamarán, és két szolgája vala vele.
But God was moved to wrath because he went: and the angel of the Lord took up a position in the road to keep him from his purpose. Now he was seated on his ass, and his two servants were with him.
καὶ ὠργίσθη θυμῷ ὁ θεὸς ὅτι ἐπορεύθη αὐτός καὶ ἀνέστη ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἐνδιαβάλλειν αὐτόν καὶ αὐτὸς ἐπιβεβήκει ἐπὶ τῆς ὄνου αὐτοῦ καὶ δύο παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ

23 És meglátá a szamár az Úrnak angyalát, a mint áll vala az úton, és mezítelen fegyvere a kezében; letére azért a szamár az útról, és méne a mezõre; Bálám pedig veré az õ szamarát, hogy visszatérítse azt az útra.
And the ass saw the angel of the Lord waiting in the road with his sword in his hand; and turning from the road, the ass went into the field; and Balaam gave the ass blows, to get her back on to the road.
καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ καὶ τὴν ῥομφαίαν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐξέκλινεν ἡ ὄνος ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον κ αὶ ἐπάταξεν τὴν ὄνον τῇ ῥάβδῳ τοῦ εὐθῦναι αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ

24 Azután megálla az Úrnak angyala a szõlõk ösvényén, holott innen is garád, onnan is garád vala.
Then the angel of the Lord took up his position in a narrow road through the vine-gardens, with a wall on this side and on that.
καὶ ἔστη ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς αὐλαξιν τῶν ἀμπέλων φραγμὸς ἐντεῦθεν καὶ φραγμὸς ἐντεῦθεν

25 A mint meglátá a szamár az Úrnak angyalát, a falhoz szorula, és a Bálám lábát is oda szorítá a falhoz; ezért ismét megveré azt.
And the ass saw the angel of the Lord, and went near the wall, crushing Balaam's foot against the wall; and he gave her more blows.
καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ προσέθλιψεν ἑαυτὴν πρὸς τὸν τοῖχον καὶ ἀπέθλιψεν τὸν πόδα βαλααμ καὶ προσέθετο ἔτι μαστίξαι αὐτήν

26 Az Úr angyala pedig ismét tovább méne, és megálla szoros helyen, hol nem volt út a kitérésre, sem jobbra, sem balra.
Then the angel of the Lord went further, stopping in a narrow place where there was no room for turning to the right or to the left.
καὶ προσέθετο ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ καὶ ἀπελθὼν ὑπέστη ἐν τόπῳ στενῷ εἰς ὃν οὐκ ἦν ἐκκλῖναι δεξιὰν οὐδὲ ἀριστεράν

27 A mint meglátá a szamár az Úrnak angyalát, lefeküvék Bálám alatt, azért megharaguvék Bálám, és megveré a szamarat bottal.
And the ass saw the angel of the Lord and went down on the earth under Balaam; and full of wrath, Balaam gave her hard blows with his stick.
καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ συνεκάθισεν ὑποκάτω βαλααμ καὶ ἐθυμώθη βαλααμ καὶ ἔτυπτεν τὴν ὄνον τῇ ῥάβδῳ

28 És megnyitá az Úr a szamárnak száját, és monda a szamár Bálámnak: Mit vétettem néked, hogy immár háromszor vertél meg engem?
Then the Lord gave the ass the power of talking, and opening her mouth she said to Balaam, What have I done to you that you have given me blows these three times?
καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ στόμα τῆς ὄνου καὶ λέγει τῷ βαλααμ τί ἐποίησά σοι ὅτι πέπαικάς με τοῦτο τρίτον

29 Bálám pedig monda a szamárnak: Mert megcsúfoltál engem! Vajha volna fegyver a kezemben, nyilván megölnélek most téged.
And Balaam said to the ass, You have made me seem foolish: if only I had a sword in my hand I would put you to death.
καὶ εἶπεν βαλααμ τῇ ὄνῳ ὅτι ἐμπέπαιχάς μοι καὶ εἰ εἶχον μάχαιραν ἐν τῇ χειρί μου ἤδη ἂν ἐξεκέντησά σε

30 És monda a szamár Bálámnak: Avagy nem te szamarad vagyok-é, a melyen járni szoktál, a mióta megvagy, mind e napig? Avagy szoktam volt-é veled e képen cselekedni? Az pedig felele: Nem.
And the ass said to Balaam, Am I not your ass upon which you have gone all your life till this day? and have I ever done this to you before? And he said, No.
καὶ λέγει ἡ ὄνος τῷ βαλααμ οὐκ ἐγὼ ἡ ὄνος σου ἐφ' ἧς ἐπέβαινες ἀπὸ νεότητός σου ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας μὴ ὑπεροράσει ὑπεριδοῦσα ἐποίησά σοι οὕτως ὁ δὲ εἶπεν οὐχί

31 És megnyitá az Úr a Bálám szemeit, és látá az Úr angyalát, a mint áll vala az útban, és mezítelen fegyverét az õ kezében; akkor meghajtá magát és arczra borula.
Then the Lord made Balaam's eyes open, and he saw the angel of the Lord in the way with his sword in his hand: and he went down on his face to the earth.
ἀπεκάλυψεν δὲ ὁ θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς βαλααμ καὶ ὁρᾷ τὸν ἄγγελον κυρίου ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ καὶ τὴν μάχαιραν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ κύψας προσεκύνησεν τ ῷ προσώπῳ αὐτοῦ

32 Az Úrnak angyala pedig monda néki: Miért verted meg a te szamaradat immár három ízben? Ímé én jöttem ki, hogy ellenkezzem veled, mert veszedelmes ez az út én elõttem.
And the angel of the Lord said to him, Why have you given your ass blows these three times? See, I have come out against you to keep you back, because your purpose is not pleasing to me.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ διὰ τί ἐπάταξας τὴν ὄνον σου τοῦτο τρίτον καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξῆλθον εἰς διαβολήν σου ὅτι οὐκ ἀστεία ἡ ὁδός σου ἐναντίον μου

33 És meglátott engem a szamár, és kitért én elõttem immár három ízben; ha ki nem tért volna elõlem, most meg is öltelek volna téged, õt pedig életben hagytam volna.
And the ass saw me, turning to one side from me three times: if she had not gone to one side, I would certainly have put you to death and kept her safe.
καὶ ἰδοῦσά με ἡ ὄνος ἐξέκλινεν ἀπ' ἐμοῦ τρίτον τοῦτο καὶ εἰ μὴ ἐξέκλινεν νῦν οὖν σὲ μὲν ἀπέκτεινα ἐκείνην δὲ περιεποιησάμην

34 Monda azért Bálám az Úr angyalának: Vétkeztem, mert nem tudtam, hogy te állasz elõttem az útban. Most azért, ha nem tetszik [ez] néked, visszatérek.
And Balaam said to the angel of the Lord, I have done wrong, for I did not see that you were in the way against me: but now, if it is evil in your eyes, I will go back again.
καὶ εἶπεν βαλααμ τῷ ἀγγέλῳ κυρίου ἡμάρτηκα οὐ γὰρ ἠπιστάμην ὅτι σύ μοι ἀνθέστηκας ἐν τῇ ὁδῷ εἰς συνάντησιν καὶ νῦν εἰ μή σοι ἀρέσκει ἀποστραφήσομαι

35 Az Úrnak angyala pedig monda Bálámnak: Menj el e férfiakkal; mindazáltal a mit én mondok majd néked, azt mondjad. Elméne azért Bálám a Bálák fejedelmeivel.
And the angel of the Lord said to Balaam, Go with the men; but say only what I give you to say. Then Balaam went on with the chiefs of Balak.
καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ πρὸς βαλααμ συμπορεύθητι μετὰ τῶν ἀνθρώπων πλὴν τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν εἴπω πρὸς σέ τοῦτο φυλάξῃ λαλῆσαι καὶ ἐπορεύθη βαλααμ μετὰ τῶν ἀρχόντω ν βαλακ

36 Mikor pedig meghallá Bálák, hogy jön Bálám, kiméne elébe Moábnak [egyik] városába, a mely az Arnon vidékén, a határ szélén vala.
Now Balak, hearing that Balaam had come, went to the chief town of Moab, on the edge of the Arnon, in the farthest part of the land, for the purpose of meeting him.
καὶ ἀκούσας βαλακ ὅτι ἥκει βαλααμ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ εἰς πόλιν μωαβ ἥ ἐστιν ἐπὶ τῶν ὁρίων αρνων ὅ ἐστιν ἐκ μέρους τῶν ὁρίων

37 És monda Bálák Bálámnak: Avagy nem küldözgettem-é hozzád, hogy hívjanak téged? Miért nem jösz vala én hozzám? Avagy valóban nem tisztelhetnélek meg téged?
And Balak said to Balaam, Did I not send to you, requesting you with all my heart to come to me? why did you not come? am I not able to give you a place of honour?
καὶ εἶπεν βαλακ πρὸς βαλααμ οὐχὶ ἀπέστειλα πρὸς σὲ καλέσαι σε διὰ τί οὐκ ἤρχου πρός με ὄντως οὐ δυνήσομαι τιμῆσαί σε

38 Bálám pedig monda Bláknak: Ímé eljöttem hozzád. Most pedig szólhatok-é [magamtól] valamit? A mi mondani valót Isten ád az én számba, azt mondom.
Then Balaam said to Balak, Now I have come to you; but have I power to say anything? Only what God puts into my mouth may I say.
καὶ εἶπεν βαλααμ πρὸς βαλακ ἰδοὺ ἥκω πρὸς σέ νῦν δυνατὸς ἔσομαι λαλῆσαί τι τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν βάλῃ ὁ θεὸς εἰς τὸ στόμα μου τοῦτο λαλήσω

39 És elméne Bálám Bálákkal, és eljutának Kirjat-Husótba.
And Balaam went with Balak to Kiriath-huzoth.
καὶ ἐπορεύθη βαλααμ μετὰ βαλακ καὶ ἦλθον εἰς πόλεις ἐπαύλεων

40 És vágata Bálák ökröket és juhokat, és küldé Bálámnak és a fejedelmeknek, a kik vele valának.
And Balak made offerings of oxen and sheep, and sent to Balaam and the chiefs who were with him.
καὶ ἔθυσεν βαλακ πρόβατα καὶ μόσχους καὶ ἀπέστειλεν τῷ βαλααμ καὶ τοῖς ἄρχουσι τοῖς μετ' αὐτοῦ

41 Reggel pedig magához vevé Bálák Bálámot és felvivé õt a Baál magas hegyére, hogy meglássa onnét a népnek valami részét.
And in the morning Balak took Balaam up to the high places of Baal, and from there he was able to see the outer limits of the people.
καὶ ἐγενήθη πρωὶ καὶ παραλαβὼν βαλακ τὸν βαλααμ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν στήλην τοῦ βααλ καὶ ἔδειξεν αὐτῷ ἐκεῖθεν μέρος τι τοῦ λαοῦ

1 És monda Bálám Bláknak: Építs itt nékem hét oltárt, és készíts el ide nékem hét tulkot és hét kost.
And Balaam said to Balak, Make me here seven altars and get ready seven oxen and seven male sheep.
καὶ εἶπεν βαλααμ τῷ βαλακ οἰκοδόμησόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ βωμοὺς καὶ ἑτοίμασόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριούς

2 És úgy cselekedék Bálák a miképen mondotta vala Bálám. És áldozék Bálák és Bálám mindenik oltáron egy-egy tulkot és egy-egy kost.
And Balak did as Balaam had said; and Balak and Balaam made an offering on every altar of an ox and a male sheep.
καὶ ἐποίησεν βαλακ ὃν τρόπον εἶπεν αὐτῷ βαλααμ καὶ ἀνήνεγκεν μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν

3 És monda Bálám Bláknak: Állj meg a te égõáldozatod mellett, én pedig elmegyek; talán elõmbe jõ az Úr nékem, és a mit mutat majd nékem, megjelentem néked. Elméne azért egy kopasz oromra.
Then Balaam said to Balak, Take your place by your burned offering, and I will go and see if the Lord comes to me: and I will give you word of whatever he says to me. And he went to an open place on a hill.
καὶ εἶπεν βαλααμ πρὸς βαλακ παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου καὶ πορεύσομαι εἴ μοι φανεῖται ὁ θεὸς ἐν συναντήσει καὶ ῥῆμα ὃ ἐάν μοι δείξῃ ἀναγγελῶ σοι καὶ παρέστη βαλακ ἐπὶ τῆς θυσίας αὐτοῦ καὶ βαλααμ ἐπορεύθη ἐπερωτῆσαι τὸν θεὸν καὶ ἐπορεύθη εὐθεῖαν

4 És elébe méne Isten Bálámnak, és monda néki [Bálám]: A hét oltárt elrendeztem, és áldoztam mindenik oltáron egy-egy tulkot és egy-egy kost.
And God came to Balaam, and Balaam said to him, I have made ready seven altars, offering an ox and a male sheep on every altar.
καὶ ἐφάνη ὁ θεὸς τῷ βαλααμ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν βαλααμ τοὺς ἑπτὰ βωμοὺς ἡτοίμασα καὶ ἀνεβίβασα μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν

5 Az Úr pedig ígét ada Bálámnak szájába, és monda néki: Térj vissza Bálákhoz, és így szólj.
And the Lord put words in Balaam's mouth, and said, Go back to Balak, and this is what you are to say.
καὶ ἐνέβαλεν ὁ θεὸς ῥῆμα εἰς τὸ στόμα βαλααμ καὶ εἶπεν ἐπιστραφεὶς πρὸς βαλακ οὕτως λαλήσεις

6 És visszatére õ hozzá, és ímé áll vala az õ égõáldozata mellett; õ maga és Moábnak minden fejedelme.
So he went back to him where he was waiting by his burned offering with all the chiefs of Moab.
καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν καὶ ὅδε ἐφειστήκει ἐπὶ τῶν ὁλοκαυτωμάτων αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες μωαβ μετ' αὐτοῦ

7 És elkezdé az õ példázó beszédét, és monda: Siriából hozatott engem Bálák, Moábnak királya kelet hegyeirõl, [mondván:] Jöjj, átkozd meg nékem Jákóbot, és jöjj, szidalmazd meg Izráelt;
And in the words which the Lord had given him he said, From Aram Balak has sent for me, the king of Moab from the mountains of the East: come, put curses on Jacob for me and be angry with Israel.
καὶ ἐγενήθη πνεῦμα θεοῦ ἐπ' αὐτῷ καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν ἐκ μεσοποταμίας μετεπέμψατό με βαλακ βασιλεὺς μωαβ ἐξ ὀρέων ἀπ' ἀνατολῶν λέγων δεῦρο ἄρα σαί μοι τὸν ιακωβ καὶ δεῦρο ἐπικατάρασαί μοι τὸν ισραηλ

8 Mit átkozzam azt, a kit Isten nem átkoz, és mit szidalmazzam azt, a kit az Úr nem szidalmaz?
How may I put curses on him who is not cursed by God? how may I be angry with him with whom the Lord is not angry?
τί ἀράσωμαι ὃν μὴ καταρᾶται κύριος ἢ τί καταράσωμαι ὃν μὴ καταρᾶται ὁ θεός

9 Mert sziklák tetejérõl nézem õt, és halmokról tekintem õt; ímé oly nép, a mely maga fog lakni, és nem számláltatik a nemzetek közé.
From the top of the rocks I see him, looking down on him from the hills: it is a people made separate, not to be numbered among the nations.
ὅτι ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων ὄψομαι αὐτὸν καὶ ἀπὸ βουνῶν προσνοήσω αὐτόν ἰδοὺ λαὸς μόνος κατοικήσει καὶ ἐν ἔθνεσιν οὐ συλλογισθήσεται

10 Ki számlálhatja meg a Jákób porát, és Izráel negyedrészének számát? Haljon meg az én lelkem az igazak halálával, és legyen az én utolsó napom, mint az övé!
Who is able to take the measure of the dust of Jacob or the number of the thousands of Israel? May my death be the death of the upright and my last end like his!
τίς ἐξηκριβάσατο τὸ σπέρμα ιακωβ καὶ τίς ἐξαριθμήσεται δήμους ισραηλ ἀποθάνοι ἡ ψυχή μου ἐν ψυχαῖς δικαίων καὶ γένοιτο τὸ σπέρμα μου ὡς τὸ σπέρμα τούτων

11 És monda Bálák Bálámnak: Mit cselekeszel én velem? Hogy megátkozzad ellenségeimet, azért hoztalak téged, és ímé igen megáldád õket.
Then Balak said to Balaam, What have you done to me? I sent for you so that my haters might be cursed, and see, you have given them a blessing.
καὶ εἶπεν βαλακ πρὸς βαλααμ τί πεποίηκάς μοι εἰς κατάρασιν ἐχθρῶν μου κέκληκά σε καὶ ἰδοὺ εὐλόγηκας εὐλογίαν

12 Ez pedig felele és monda: Avagy nem arra kell-é vigyáznom, hogy azt szóljam, a mit az Úr adott az én számba?
And in answer he said, Am I not ordered to say only what the Lord puts into my mouth?
καὶ εἶπεν βαλααμ πρὸς βαλακ οὐχὶ ὅσα ἐὰν ἐμβάλῃ ὁ θεὸς εἰς τὸ στόμα μου τοῦτο φυλάξω λαλῆσαι

13 Monda azután néki Bálák: Kérlek, jöjj velem más helyre, honnét meglássad õt, de csak valamely részét látod annak, és õt mindenestõl nem látod, és átkozd meg õt onnét nékem.
And Balak said to him, Come with me now into another place from which you will not be able to see them all, but only the outskirts of them; and you will send curses on them from there.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν βαλακ δεῦρο ἔτι μετ' ἐμοῦ εἰς τόπον ἄλλον ἐξ ὧν οὐκ ὄψῃ αὐτὸν ἐκεῖθεν ἀλλ' ἢ μέρος τι αὐτοῦ ὄψῃ πάντας δὲ οὐ μὴ ἴδῃς καὶ κατάρασαί μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν

14 És vivé õt az õrállók helyére, a Piszga tetejére, és építe hét oltárt, és áldozék egy-egy tulkot és egy-egy kost mindenik oltáron.
So he took him into the country of Zophim, to the top of Pisgah, and there they made seven altars, offering an ox and a male sheep on every altar.
καὶ παρέλαβεν αὐτὸν εἰς ἀγροῦ σκοπιὰν ἐπὶ κορυφὴν λελαξευμένου καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ ἑπτὰ βωμοὺς καὶ ἀνεβίβασεν μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν

15 És monda Bláknak: Állj meg itt a te égõáldozatod mellett, én pedig elébe megyek amoda.
Then he said to Balak, Take your place here by your burned offering, while I go over there to the Lord.
καὶ εἶπεν βαλααμ πρὸς βαλακ παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου ἐγὼ δὲ πορεύσομαι ἐπερωτῆσαι τὸν θεόν

16 Elébe méne azért az Úr Bálámnak, és ígét ada az õ szájába, és monda: Térj vissza Bálákhoz, és így szólj.
And the Lord came to Balaam, and put words in his mouth, and said, Go back to Balak, and this is what you are to say.
καὶ συνήντησεν ὁ θεὸς τῷ βαλααμ καὶ ἐνέβαλεν ῥῆμα εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἀποστράφητι πρὸς βαλακ καὶ τάδε λαλήσεις

17 Méne azért õ hozzá, és ímé õ áll vala az õ égõáldozata mellett, és Moáb fejedelmei is õ vele. És monda néki Bálák: Mit szóla az Úr?
So he came to him where he was waiting by his burned offering with the chiefs of Moab by his side. And Balak said to him, What has the Lord said?
καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν καὶ ὅδε ἐφειστήκει ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες μωαβ μετ' αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ βαλακ τί ἐλάλησεν κύριος

18 Akkor elkezdé az õ példázó beszédét, és monda: Kelj fel Bálák, és halljad; figyelj reám Czippórnak fia!
And in the words which the Lord had given him he said, Up! Balak, and give ear; give attention to me, O son of Zippor:
καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν ἀνάστηθι βαλακ καὶ ἄκουε ἐνώτισαι μάρτυς υἱὸς σεπφωρ

19 Nem ember az Isten, hogy hazudjék és nem embernek fia, hogy megváltozzék. Mond-é õ valamit, hogy meg ne tenné? Igér-é valamit, hogy azt ne teljesítené?
God is not a man, to say what is false; or the son of man, that his purpose may be changed: what he has said, will he not do? and will he not give effect to the words of his mouth?
οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ θεὸς διαρτηθῆναι οὐδὲ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἀπειληθῆναι αὐτὸς εἶπας οὐχὶ ποιήσει λαλήσει καὶ οὐχὶ ἐμμενεῖ

20 Ímé [parancsolatot] vettem, hogy áldjak; ha õ áld, én azt meg nem fordíthatom.
See, I have had orders to give blessing: and he has given a blessing which I have no power to take away.
ἰδοὺ εὐλογεῖν παρείλημμαι εὐλογήσω καὶ οὐ μὴ ἀποστρέψω

21 Nem vett észre Jákóbban hamisságot, és nem látott gonoszságot Izráelben. Az Úr, az õ Istene van õ vele; és királynak szóló rivalgás hangzik õ benne.
He has seen no evil in Jacob or wrongdoing in Israel: the Lord his God is with him, and the glad cry of a king is among them.
οὐκ ἔσται μόχθος ἐν ιακωβ οὐδὲ ὀφθήσεται πόνος ἐν ισραηλ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ τὰ ἔνδοξα ἀρχόντων ἐν αὐτῷ

22 Isten hozta ki õket Égyiptomból, az õ ereje mint a vad bivalyé.
It is God who has taken them out of Egypt; his horns are like those of the mountain ox.
θεὸς ὁ ἐξαγαγὼν αὐτοὺς ἐξ αἰγύπτου ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ

23 Mert nem fog varázslás Jákóbon, sem jövendõmondás Izráelen. Idején adatik tudtára Jákóbnak és Izráelnek: mit mívelt Isten!
No evil power has effect against Jacob, no secret arts against Israel; at the right time it will be said of Jacob and of Israel, See what God has done!
οὐ γάρ ἐστιν οἰωνισμὸς ἐν ιακωβ οὐδὲ μαντεία ἐν ισραηλ κατὰ καιρὸν ῥηθήσεται ιακωβ καὶ τῷ ισραηλ τί ἐπιτελέσει ὁ θεός

24 Ímé e nép felkél mint nõstény oroszlán, és feltámad mint hím oroszlán; nem nyugszik, míg prédát nem eszik, és elejtettek vérét nem iszsza.
See, Israel comes up like a she-lion, lifting himself up like a lion: he will take no rest till he has made a meal of those he has overcome, drinking the blood of those he has put to death.
ἰδοὺ λαὸς ὡς σκύμνος ἀναστήσεται καὶ ὡς λέων γαυριωθήσεται οὐ κοιμηθήσεται ἕως φάγῃ θήραν καὶ αἷμα τραυματιῶν πίεται

25 Akkor monda Bálák Bálámnak: Se ne átkozzad, se ne áldjad õt.
Then Balak said to Balaam, If you will not put a curse on them, at all events do not give them a blessing.
καὶ εἶπεν βαλακ πρὸς βαλααμ οὔτε κατάραις καταράσῃ μοι αὐτὸν οὔτε εὐλογῶν μὴ εὐλογήσῃς αὐτόν

26 Felele pedig Bálám, és monda Bláknak: Avagy nem szólottam volt-é néked, mondván: Valamit mond nékem az Úr, azt mívelem?
But Balaam in answer said to Balak, Did I not say to you, I may only do what the Lord says?
καὶ ἀποκριθεὶς βαλααμ εἶπεν τῷ βαλακ οὐκ ἐλάλησά σοι λέγων τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν λαλήσῃ ὁ θεός τοῦτο ποιήσω

27 És monda Bálák Bálámnak: Jöjj, kérlek, elviszlek téged más helyre: talán tetszeni fog az Istennek, hogy megátkozzad onnét [e népet]én érettem.
Then Balak said to Balaam, Come now, I will take you to another place; it may be that God will let you put a curse on them from there.
καὶ εἶπεν βαλακ πρὸς βαλααμ δεῦρο παραλάβω σε εἰς τόπον ἄλλον εἰ ἀρέσει τῷ θεῷ καὶ καταρᾶσαί μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν

28 Elvivé azért Bálák Bálámot a Peór tetejére, a mely a puszta felé néz.
So Balak took Balaam to the top of Peor, looking down over the waste land.
καὶ παρέλαβεν βαλακ τὸν βαλααμ ἐπὶ κορυφὴν τοῦ φογωρ τὸ παρατεῖνον εἰς τὴν ἔρημον

29 És monda Bálám Bláknak: Építtess itt nékem hét oltárt, és készíts el ide nékem hét tulkot és hét kost.
And Balaam said to Balak, Make me seven altars here and get seven oxen and seven male sheep ready for me.
καὶ εἶπεν βαλααμ πρὸς βαλακ οἰκοδόμησόν μοι ὧδε ἑπτὰ βωμοὺς καὶ ἑτοίμασόν μοι ὧδε ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριούς

30 Úgy cselekedék azért Bálák, a mint mondotta volt Bálám, és áldozék minden oltáron egy-egy tulkot és egy-egy kost.
And Balak did as Balaam said, offering an ox and a male sheep on every altar.
καὶ ἐποίησεν βαλακ καθάπερ εἶπεν αὐτῷ βαλααμ καὶ ἀνήνεγκεν μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν

1 Mikor pedig látta Bálám, hogy tetszik az Úrnak, hogy megáldja Izráelt, nem indula, mint az elõtt, varázslatok után, hanem fordítá az õ orczáját a puszta felé.
Now when Balaam saw that it was the Lord's pleasure to give his blessing to Israel, he did not, as at other times, make use of secret arts, but turning his face to the waste land,
καὶ ἰδὼν βαλααμ ὅτι καλόν ἐστιν ἔναντι κυρίου εὐλογεῖν τὸν ισραηλ οὐκ ἐπορεύθη κατὰ τὸ εἰωθὸς εἰς συνάντησιν τοῖς οἰωνοῖς καὶ ἀπέστρεψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον

2 És mikor felemelte Bálám az õ szemeit, látá Izráelt, a mint letelepedett az õ nemzetségei szerint; és Istennek lelke vala õ rajta.
And lifting up his eyes, he saw Israel there, with their tents in the order of their tribes: and the spirit of God came on him.
καὶ ἐξάρας βαλααμ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καθορᾷ τὸν ισραηλ ἐστρατοπεδευκότα κατὰ φυλάς καὶ ἐγένετο πνεῦμα θεοῦ ἐν αὐτῷ

3 Akkor elkezdé az õ példázó beszédét és monda: Bálámnak, Beór fiának szózata, a megnyílt szemû embernek szózata.
And moved by the spirit, he said, These are the words of Balaam, son of Beor, the words of the man whose eyes are open:
καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν φησὶν βαλααμ υἱὸς βεωρ φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινῶς ὁρῶν

4 Annak szózata, a ki hallja Istennek beszédét, a ki látja a Mindenhatónak látását, leborulva, de nyitott szemekkel:
He says, whose ears are open to the words of God, who has seen the vision of the Ruler of all, falling down, but having his eyes open:
φησὶν ἀκούων λόγια θεοῦ ὅστις ὅρασιν θεοῦ εἶδεν ἐν ὕπνῳ ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ

5 Mily szépek a te sátoraid óh Jákób! a te hajlékaid óh Izráel!
How fair are your tents, O Jacob, your houses, O Israel!
ὡς καλοί σου οἱ οἶκοι ιακωβ αἱ σκηναί σου ισραηλ

6 Mint kiterjesztett völgyek, mint kertek a folyóvíz mellett, mint az Úr plántálta áloék, mint czédrusfák a vizek mellett!
They are stretched out like valleys, like gardens by the riverside, like flowering trees planted by the Lord, like cedar-trees by the waters.
ὡσεὶ νάπαι σκιάζουσαι καὶ ὡσεὶ παράδεισοι ἐπὶ ποταμῶν καὶ ὡσεὶ σκηναί ἃς ἔπηξεν κύριος ὡσεὶ κέδροι παρ' ὕδατα

7 Víz ömledez az õ vedreibõl, vetését bõ víz [öntözi;] királya nagyobb Agágnál, és felmagasztaltatik az õ országa.
Peoples will be in fear before his strength, his arm will be on great nations: his king will be higher than Agag, and his kingdom made great in honour.
ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ καὶ κυριεύσει ἐθνῶν πολλῶν καὶ ὑψωθήσεται ἢ γωγ βασιλεία αὐτοῦ καὶ αὐξηθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ

8 Isten hozta ki Égyiptomból, az õ ereje mint a vad bivalyé: megemészti a pogányokat, az õ ellenségeit; csontjaikat megtöri, és nyilaival által veri.
It is God who has taken him out of Egypt; his horns are like those of the mountain ox; the nations warring against him will be his food, their bones will be broken, they will be wounded with his arrows.
θεὸς ὡδήγησεν αὐτὸν ἐξ αἰγύπτου ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ ἔδεται ἔθνη ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ τὰ πάχη αὐτῶν ἐκμυελιεῖ καὶ ταῖς βολίσιν αὐτοῦ κατατοξεύσει ἐχθρόν

9 Lehever, nyugszik mint hím oroszlán, és mint nõstény oroszlán; ki serkenti fel õt? A ki áld téged, áldott lészen, és ki átkoz téged, átkozott lészen.
He took his sleep stretched out like a lion, and like a she-lion: by whom will his rest be broken? May a blessing be on everyone who gives you blessing, and a curse on everyone by whom you are cursed.
κατακλιθεὶς ἀνεπαύσατο ὡς λέων καὶ ὡς σκύμνος τίς ἀναστήσει αὐτόν οἱ εὐλογοῦντές σε εὐλόγηνται καὶ οἱ καταρώμενοί σε κεκατήρανται

10 És felgerjede Bláknak haragja Bálám ellen, és egybeüté kezeit, és monda Bálák Bálámnak: Azért hívtalak téged, hogy átkozd meg ellenségeimet; és ímé igen megáldottad immár három ízben.
Then Balak was full of wrath against Balaam, and angrily waving his hands he said to Balaam, I sent for you so that those who are against me might be cursed, but now, see, three times you have given them a blessing.
καὶ ἐθυμώθη βαλακ ἐπὶ βαλααμ καὶ συνεκρότησεν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ καὶ εἶπεν βαλακ πρὸς βαλααμ καταρᾶσθαι τὸν ἐχθρόν μου κέκληκά σε καὶ ἰδοὺ εὐλογῶν εὐλόγησας τρίτον τοῦτο

11 Most azért fuss a te helyedre. Mondottam vala, hogy igen megtisztellek téged; de ímé megfosztott téged az Úr a tisztességtõl.
Go back quickly to the place you came from: it was my purpose to give you a place of honour, but now the Lord has kept you back from honour.
νῦν οὖν φεῦγε εἰς τὸν τόπον σου εἶπα τιμήσω σε καὶ νῦν ἐστέρησέν σε κύριος τῆς δόξης

12 És monda Bálám Báláknak: A te követeidnek is, a kiket küldöttél volt hozzám, nem így szólottam-é, mondván:
Then Balaam said to Balak, Did I not say to the men you sent to me,
καὶ εἶπεν βαλααμ πρὸς βαλακ οὐχὶ καὶ τοῖς ἀγγέλοις σου οὓς ἀπέστειλας πρός με ἐλάλησα λέγων

13 Ha Bálák az õ házát ezüsttel és aranynyal tele adná is nékem, az Úrnak beszédét által nem hághatom, hogy magamtól jót, vagy rosszat cselekedjem. A mit az Úr szól, azt szólom.
Even if Balak gave me his house full of silver and gold, it would not be possible for me to go outside the orders of the Lord, doing good or evil at the impulse of my mind; whatever the Lord says I will say?
ἐάν μοι δῷ βαλακ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου οὐ δυνήσομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου ποιῆσαι αὐτὸ πονηρὸν ἢ καλὸν παρ' ἐμαυτοῦ ὅσα ἐὰν εἴπῃ ὁ θεός ταῦτα ἐρῶ

14 Most pedig én elmegyek ímé az én népemhez; jõjj, hadd jelentsem ki néked, mit fog cselekedni e nép a te népeddel, a következõ idõben.
So now I will go back to my people: but first let me make clear to you what this people will do to your people in days to come.
καὶ νῦν ἰδοὺ ἀποτρέχω εἰς τὸν τόπον μου δεῦρο συμβουλεύσω σοι τί ποιήσει ὁ λαὸς οὗτος τὸν λαόν σου ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν

15 És elkezdé az õ példázó beszédét, és monda: Bálámnak, Beór fiának szózata, a megnyilt szemû ember szózata,
Then he went on with his story and said, These are the words of Balaam, the son of Beor, the words of him whose eyes are open:
καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν φησὶν βαλααμ υἱὸς βεωρ φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινῶς ὁρῶν

16 Annak szózata, a ki hallja Istennek beszédét, és a ki tudja a Magasságosnak tudományát, és a ki látja a Mindenhatónak látását, leborulva, de nyitott szemekkel.
He says, whose ear is open to the words of God, who has knowledge of the Most High, who has seen the vision of the Ruler of all, falling down and having his eyes open:
ἀκούων λόγια θεοῦ ἐπιστάμενος ἐπιστήμην παρὰ ὑψίστου καὶ ὅρασιν θεοῦ ἰδὼν ἐν ὕπνῳ ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ

17 Látom õt, de nem most; nézem õt, de nem közel. Csillag származik Jákóbból, és királyi pálcza támad Izráelbõl; és általveri Moábnak oldalait, és összetöri Sethnek minden fiait.
I see him, but not now: looking on him, but not near: a star will come out of Jacob, and a rod of authority out of Israel, sending destruction to the farthest limits of Moab and on the head of all the sons of Sheth.
δείξω αὐτῷ καὶ οὐχὶ νῦν μακαρίζω καὶ οὐκ ἐγγίζει ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ ιακωβ καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος ἐξ ισραηλ καὶ θραύσει τοὺς ἀρχηγοὺς μωαβ καὶ προνομεύσει πάντας υἱοὺς σηθ

18 És Edom [más] birtoka lesz, Szeir az õ ellensége is [másnak] birtoka lesz; de hatalmasan cselekszik Izráel.
Edom will be his heritage, and he will put an end to the last of the people of Seir.
καὶ ἔσται εδωμ κληρονομία καὶ ἔσται κληρονομία ησαυ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ καὶ ισραηλ ἐποίησεν ἐν ἰσχύι

19 És uralkodik a Jákóbtól való, és elveszti a városból a megmaradtat.
And Israel will go on in strength, and Jacob will have rule over his haters.
καὶ ἐξεγερθήσεται ἐξ ιακωβ καὶ ἀπολεῖ σῳζόμενον ἐκ πόλεως

20 És mikor látja vala Amáleket, elkezdé az õ példázó beszédét, és monda: Amálek elsõ a nemzetek között, de végezetre mindenestõl elvész.
Then, turning his eyes to Amalek, he went on with his story and said, Amalek was the first of the nations, but his part will be destruction for ever.
καὶ ἰδὼν τὸν αμαληκ καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν ἀρχὴ ἐθνῶν αμαληκ καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολεῖται

21 És mikor látja vala a Keneust, elkezdé példázó beszédét, és monda: Erõs a te lakhelyed, és sziklára raktad fészkedet;
And looking on the Kenites he went on with his story and said, Strong is your living-place, and your secret place is safe in the rock.
καὶ ἰδὼν τὸν καιναῖον καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν ἰσχυρὰ ἡ κατοικία σου καὶ ἐὰν θῇς ἐν πέτρᾳ τὴν νοσσιάν σου

22 Mégis el fog pusztulni Kain; a míg Assur téged fogva viszen.
But still the Kenites will be wasted, till Asshur takes you away prisoner.
καὶ ἐὰν γένηται τῷ βεωρ νεοσσιὰ πανουργίας ἀσσύριοί σε αἰχμαλωτεύσουσιν

23 Újra kezdé az õ példázó beszédét, és monda: Óh, ki fog élni még, a mikor véghez viszi ezt az Isten?
Then he went on with his story and said, But who may keep his life when God does this?
καὶ ἰδὼν τὸν ωγ καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν ὦ ὦ τίς ζήσεται ὅταν θῇ ταῦτα ὁ θεός

24 És Kittim partjairól hajók [jõnek,] és nyomorgatják Assúrt, nyomorgatják Ébert is, és ez is mindenestõl elvész.
But ships will come from the direction of Kittim, troubling Asshur and troubling Eber, and like the others their fate will be destruction.
καὶ ἐξελεύσεται ἐκ χειρὸς κιτιαίων καὶ κακώσουσιν ασσουρ καὶ κακώσουσιν εβραίους καὶ αὐτοὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπολοῦνται

25 Felkele azért Bálám, és elméne, hogy visszatérjen az õ helyére. És Bálák is elméne az õ útján.
Then Balaam got up and went back to his place: and Balak went away.
καὶ ἀναστὰς βαλααμ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ βαλακ ἀπῆλθεν πρὸς ἑαυτόν

1 Mikor pedig Sittimben lakozik vala Izráel, kezde a nép paráználkodni Moáb leányaival.
Now when Israel was living in Shittim the people became false to the Lord, doing evil with the daughters of Moab:
καὶ κατέλυσεν ισραηλ ἐν σαττιν καὶ ἐβεβηλώθη ὁ λαὸς ἐκπορνεῦσαι εἰς τὰς θυγατέρας μωαβ

2 Mert hívogaták a népet az õ isteneik áldozataira; és evék a nép, és imádá azoknak isteneit.
For they sent for the people to be present at the offerings made to their gods; and the people took part in their feasts and gave honour to their gods.
καὶ ἐκάλεσαν αὐτοὺς ἐπὶ ταῖς θυσίαις τῶν εἰδώλων αὐτῶν καὶ ἔφαγεν ὁ λαὸς τῶν θυσιῶν αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν

3 És odaszegõdék Izráel Bál-Peórhoz; az Úr haragja pedig felgerjede Izráel ellen.
So Israel had relations with the women of Moab in honour of the Baal of Peor: and the Lord was moved to wrath against Israel.
καὶ ἐτελέσθη ισραηλ τῷ βεελφεγωρ καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος τῷ ισραηλ

4 És monda az Úr Mózesnek: Vedd elõ e népnek minden fõemberét, és akasztasd fel õket az Úrnak fényes nappal; hogy elforduljon az Úr haragjának gerjedezése Izráeltõl.
Then the Lord said to Moses, Take all the chiefs of the people, hanging them up in the sun before the Lord, so that the wrath of the Lord may be turned from Israel.
καὶ εἶπεν κύριος τῷ μωυσῇ λαβὲ πάντας τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ λαοῦ καὶ παραδειγμάτισον αὐτοὺς κυρίῳ ἀπέναντι τοῦ ἡλίου καὶ ἀποστραφήσεται ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἀπὸ ισραηλ

5 Monda azért Mózes Izráel bíráinak: Kiki ölje meg az õ embereit, a kik odaszegõdtek Bál-Peórhoz.
So Moses said to the judges of Israel, Let everyone put to death those of his men who have had relations with the women of Moab in honour of the Baal of Peor.
καὶ εἶπεν μωυσῆς ταῖς φυλαῖς ισραηλ ἀποκτείνατε ἕκαστος τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ τὸν τετελεσμένον τῷ βεελφεγωρ

6 És ímé eljöve valaki Izráel fiai közül, és hoza az õ atyjafiai felé egy midiánbeli asszonyt, Mózes szeme láttára, és Izráel fiai egész gyülekezetének láttára; õk pedig sírnak vala a gyülekezet sátorának nyilásánál.
Then one of the children of Israel came to his brothers, taking with him a woman of Midian, before the eyes of Moses and all the meeting of the people, while they were weeping at the door of the Tent of meeting.
καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τῶν υἱῶν ισραηλ ἐλθὼν προσήγαγεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν μαδιανῖτιν ἐναντίον μωυσῆ καὶ ἔναντι πάσης συναγωγῆς υἱῶν ισραηλ αὐτοὶ δὲ ἔκλαιον παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

7 És mikor látta vala Fineás, Eleázár fia, Áron papnak unokája, felkele a gyülekezet közül, és dárdáját vevé kezébe.
And Phinehas, the son of Eleazar, the son of Aaron the priest, seeing it, got up from among the people and took a spear in his hand,
καὶ ἰδὼν φινεες υἱὸς ελεαζαρ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως ἐξανέστη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς καὶ λαβὼν σειρομάστην ἐν τῇ χειρὶ

8 És beméne az izráelita férfi után a sátorba, és általdöfé mindkettõjöket, mind az izráelita férfit, mind az asszonyt hason. És megszünék a csapás Izráel fiai között.
And went after the man of Israel into the tent, driving the spear through the two of them, through the man of Israel and through the stomach of the woman. So the disease was stopped among the children of Israel.
εἰσῆλθεν ὀπίσω τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ισραηλίτου εἰς τὴν κάμινον καὶ ἀπεκέντησεν ἀμφοτέρους τόν τε ἄνθρωπον τὸν ισραηλίτην καὶ τὴν γυναῖκα διὰ τῆς μήτρας αὐτῆς καὶ ἐπαύσατο ἡ πληγὴ ἀπὸ υἱῶν ισραηλ

9 De meghaltak vala a csapás miatt huszonnégy ezeren.
But twenty-four thousand of them had come to their death by the disease.
καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες ἐν τῇ πληγῇ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες

10 Akkor szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

11 Fineás, Eleázár fia, Áron pap unokája, elfordította az én haragomat Izráel fiaitól, mivelhogy az én bosszúmat megállotta õ közöttök; ezért nem pusztítom ki bosszúmban Izráel fiait.
Through Phinehas, and because of his passion for my honour, my wrath has been turned away from the children of Israel, so that I have not sent destruction on them all in my wrath.
φινεες υἱὸς ελεαζαρ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως κατέπαυσεν τὸν θυμόν μου ἀπὸ υἱῶν ισραηλ ἐν τῷ ζηλῶσαί μου τὸν ζῆλον ἐν αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐξανήλωσα τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐν τῷ ζήλῳ μου

12 Mondd azért: Ímé én az én szövetségemet, a békesség [szövetségét] adom õ néki.
So say to them that I will make with him an agreement of peace:
οὕτως εἰπόν ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτῷ διαθήκην εἰρήνης

13 És lészen õ nála és az õ magvánál õ utána az örökkévaló papságnak szövetsége; mivelhogy bosszút állott az õ Istenéért, és engesztelést végze Izráel fiaiért.
And by this agreement, he and his sons after him have the right to be priests for ever; because, by his care for the honour of his God, he took away the sin of the children of Israel.
καὶ ἔσται αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτὸν διαθήκη ἱερατείας αἰωνία ἀνθ' ὧν ἐζήλωσεν τῷ θεῷ αὐτοῦ καὶ ἐξιλάσατο περὶ τῶν υἱῶν ισραηλ

14 A megöletett izráelita férfinak neve pedig, a ki a midiánbeli asszonynyal együtt öletett meg, Zimri, a Szálu fia vala, a Simeon- nemzetség háznépének fejedelme.
Now the man of Israel who was put to death with the woman of Midian was Zimri, the son of Salu, a chief of one of the families of the Simeonites.
τὸ δὲ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ισραηλίτου τοῦ πεπληγότος ὃς ἐπλήγη μετὰ τῆς μαδιανίτιδος ζαμβρι υἱὸς σαλω ἄρχων οἴκου πατριᾶς τῶν συμεων

15 A megöletett midiánbeli asszony neve pedig Kozbi, Czúr leánya, a ki a Midiániták között az õ atyja háza nemzetségeinek fejedelme vala.
And the woman of Midian who was put to death was Cozbi, the daughter of Zur; he was the head of a family in Midian.
καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ τῇ μαδιανίτιδι τῇ πεπληγυίᾳ χασβι θυγάτηρ σουρ ἄρχοντος ἔθνους ομμωθ οἴκου πατριᾶς ἐστιν τῶν μαδιαν

16 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
Then the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ λέγων

17 Támadjátok meg a Midiánitákat, és verjétek meg õket,
Take up arms against the Midianites and overcome them;
ἐχθραίνετε τοῖς μαδιηναίοις καὶ πατάξατε αὐτούς

18 Mert õk megtámadtak titeket az õ cselszövéseikkel, a melyeket Peórért és az õ hugokért Kozbiért, a midián fejedelem leányáért szõttek ellenetek, a ki megöletett a Peór miatt való csapásnak napján.
For they are a danger to you with their false ways, causing sin to come on you in the question of Peor, and because of Cozbi, their sister, the daughter of the chief of Midian, who was put to death at the time of the disease which came on you because of Peor.
ὅτι ἐχθραίνουσιν αὐτοὶ ὑμῖν ἐν δολιότητι ὅσα δολιοῦσιν ὑμᾶς διὰ φογωρ καὶ διὰ χασβι θυγατέρα ἄρχοντος μαδιαν ἀδελφὴν αὐτῶν τὴν πεπληγυῖαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πληγῆς διὰ φογωρ

1 És lõn a csapás után, szóla az Úr Mózesnek és Eleázárnak, az Áron pap fiának, mondván:
Now after the disease was over, the Lord said to Moses and Eleazar, the son of Aaron the priest,
καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν πληγὴν καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν καὶ πρὸς ελεαζαρ τὸν ἱερέα λέγων

2 Vegyétek számba Izráel fiainak egész gyülekezetét, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, az õ atyáiknak háznépe szerint; mindenkit, a ki hadba mehet Izráelben.
Let all the children of Israel be numbered, by the names of their fathers' families, all those of twenty years old and over who are able to go to war in Israel.
λαβὲ τὴν ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς υἱῶν ισραηλ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν ισραηλ

3 Szóla azért velök Mózes és Eleázár, a pap, a Moáb mezõségében a Jordán mellett, Jérikhó ellenében, mondván:
So Moses and Eleazar the priest gave them the order in the lowlands of Moab by Jordan at Jericho, saying,
καὶ ἐλάλησεν μωυσῆς καὶ ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς ἐν αραβωθ μωαβ ἐπὶ τοῦ ιορδάνου κατὰ ιεριχω λέγων

4 [Vegyétek] [számba] [a népet,] húsz esztendõstõl fogva és feljebb, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek és Izráel fiainak, a kik kijöttek volt Égyiptom földébõl.
Let all the people of twenty years old and over be numbered, as the Lord has given orders to Moses and the children of Israel who have come out of Egypt.
ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ οἱ ἐξελθόντες ἐξ αἰγύπτου

5 Rúben elsõszülötte Izráelnek. Rúben fiai [ezek:] Hánoktól a Hánokiták, Pallutól a Palluiták nemzetsége.
Reuben, the first son of Israel: the sons of Reuben by their families: of Hanoch, the family of the Hanochites: of Pallu, the family of the Palluites:
ρουβην πρωτότοκος ισραηλ υἱοὶ δὲ ρουβην ενωχ καὶ δῆμος τοῦ ενωχ τῷ φαλλου δῆμος τοῦ φαλλουι

6 Heczrontól a Heczroniták nemzetsége, Kármitól a Kármiták nemzetsége.
Of Hezron, the family of the Hezronites: of Carmi, the family of the Carmites.
τῷ ασρων δῆμος τοῦ ασρωνι τῷ χαρμι δῆμος τοῦ χαρμι

7 Ezek a Rúbeniták nemzetségei. És lõn az õ számok negyvenhárom ezer, hétszáz és harmincz.
These are the families of the Reubenites: their number was forty-three thousand, seven hundred and thirty.
οὗτοι δῆμοι ρουβην καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα

8 És a Pallu fiai [valának:] Eliáb.
And the sons of Pallu, Eliab
καὶ υἱοὶ φαλλου ελιαβ

9 Eliáb fiai pedig, Nemuél, Dáthán és Abirám. Ez a Dáthán és Abirám a gyülekezet elõljárói valának, a kik feltámadtak vala Mózes ellen és Áron ellen.
And the sons of Eliab: Nemuel and Dathan and Abiram. These are the same Dathan and Abiram who had a place in the meeting of the people, who together with Korah made an outcry against Moses and Aaron and against the Lord:
καὶ υἱοὶ ελιαβ ναμουηλ καὶ δαθαν καὶ αβιρων οὗτοι ἐπίκλητοι τῆς συναγωγῆς οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπισυστάντες ἐπὶ μωυσῆν καὶ ααρων ἐν τῇ συναγωγῇ κορε ἐν τῇ ἐπισυστάσει κυρίου

10 És megnyitá a föld az õ száját, és elnyelé õket és Kórét, meghalván az a gyülekezet, mivelhogy megemészte a tûz kétszáz és ötven férfiút, a kik intõpéldául lõnek.
And they went down into the open mouth of the earth, together with Korah, when death overtook him and all his band; at the time when two hundred and fifty men were burned in the fire, and they became a sign.
καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπιεν αὐτοὺς καὶ κορε ἐν τῷ θανάτῳ τῆς συναγωγῆς αὐτοῦ ὅτε κατέφαγεν τὸ πῦρ τοὺς πεντήκοντα καὶ διακοσίους καὶ ἐγενήθησαν ἐν σημείῳ

11 Kóré fiai pedig nem halának meg.
But death did not overtake the sons of Korah.
οἱ δὲ υἱοὶ κορε οὐκ ἀπέθανον

12 Simeon fiai az õ nemzetségeik szerint [ezek:] Nemuéltõl a Nemuéliták nemzetsége, Jámintól a Jáminiták nemzetsége, Jákintól a Jákiniták nemzetsége.
The sons of Simeon by their families: of Nemuel, the family of the Nemuelites: of Jamin, the family of the Jaminites: of Jachin, the family of the Jachinites:
καὶ οἱ υἱοὶ συμεων ὁ δῆμος τῶν υἱῶν συμεων τῷ ναμουηλ δῆμος ὁ ναμουηλι τῷ ιαμιν δῆμος ὁ ιαμινι τῷ ιαχιν δῆμος ὁ ιαχινι

13 Zerákhtól a Zerákhiták nemzetsége. Saultól a Sauliták nemzetsége.
Of Zerah, the family of the Zerahites: of Shaul, the family of the Shaulites.
τῷ ζαρα δῆμος ὁ ζαραϊ τῷ σαουλ δῆμος ὁ σαουλι

14 Ezek a Simeoniták nemzetségei: huszonkét ezer és kétszáz.
These are the families of the Simeonites, twenty-two thousand, two hundred.
οὗτοι δῆμοι συμεων ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι

15 Gád fiai az õ nemzetségeik szerint [ezek:] Sefontól a Sefoniták nemzetsége, Haggitól a Haggiták nemzetsége, Súnitól a Súniták nemzetsége.
The sons of Gad by their families: of Zephon, the family of the Zephonites: of Haggi, the family of the Haggites: of Shuni, the family of the Shunites:
υἱοὶ δὲ ιουδα ηρ καὶ αυναν καὶ ἀπέθανεν ηρ καὶ αυναν ἐν γῇ χανααν

16 Oznitól az Ozniták nemzetsége, Éritõl az Ériták nemzetsége.
Of Ozni, the family of the Oznites: of Eri, the family of the Erites:
ἐγένοντο δὲ οἱ υἱοὶ ιουδα κατὰ δήμους αὐτῶν τῷ σηλων δῆμος ὁ σηλωνι τῷ φαρες δῆμος ὁ φαρες τῷ ζαρα δῆμος ὁ ζαραϊ

17 Arodtól az Aroditák nemzetsége, Arélitõl az Aréliták nemzetsége.
Of Arod, the family of the Arodites: of Areli, the family of the Arelites.
καὶ ἐγένοντο υἱοὶ φαρες τῷ ασρων δῆμος ὁ ασρωνι τῷ ιαμουν δῆμος ὁ ιαμουνι

18 Ezek Gád fiainak nemzetségei; az õ számok szerint negyven ezer és ötszáz.
These are the families of the sons of Gad as they were numbered, forty thousand, five hundred.
οὗτοι δῆμοι τῷ ιουδα κατὰ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτῶν ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι

19 Júda fiai: Ér és Onán. És meghala Ér és Onán a Kanaán földén.
The sons of Judah, Er and Onan: and Er and Onan had come to their death in the land of Canaan.
καὶ υἱοὶ ισσαχαρ κατὰ δήμους αὐτῶν τῷ θωλα δῆμος ὁ θωλαϊ τῷ φουα δῆμος ὁ φουαϊ

20 Júda fiai pedig az õ nemzetségeik szerint [ezek] valának: Séláhtól a Séláhiták nemzetsége, Pérecztõl a Pérecziták nemzetsége, Zerákhtól a Zerákhiták nemzetsége.
And the sons of Judah by their families were: of Shelah, the family of the Shelahites: of Perez, the family of the Perezites: of Zerah, the family of the Zerahites.
τῷ ιασουβ δῆμος ὁ ιασουβι τῷ σαμαραν δῆμος ὁ σαμαρανι

21 Pérecz fiai valának pedig: Heczrontól a Heczroniták nemzetsége; Hámultól a Hámuliták nemzetsége.
And the sons of Perez were: of Hezron, the family of the Hezronites: of Hamul, the family of the Hamulites.
οὗτοι δῆμοι ισσαχαρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι

22 Ezek Júda nemzetségei az õ számok szerint: hetvenhat ezer ötszáz.
These are the families of Judah as they were numbered, seventy-six thousand, five hundred.
υἱοὶ ζαβουλων κατὰ δήμους αὐτῶν τῷ σαρεδ δῆμος ὁ σαρεδι τῷ αλλων δῆμος ὁ αλλωνι τῷ αλληλ δῆμος ὁ αλληλι

23 Izsakhár fiai az õ nemzetségeik szerint [ezek:] Thólától a Thóláiták nemzetsége; Puvától a Puviták nemzetsége;
The sons of Issachar by their families: of Tola, the family of the Tolaites: of Puvah, the family of the Punites:
οὗτοι δῆμοι ζαβουλων ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι

24 Jásubtól a Jásubiták nemzetsége; Simrontól a Simroniták nemzetsége.
Of Jashub, the family of the Jashubites: of Shimron, the family of the Shimronites.
υἱοὶ γαδ κατὰ δήμους αὐτῶν τῷ σαφων δῆμος ὁ σαφωνι τῷ αγγι δῆμος ὁ αγγι τῷ σουνι δῆμος ὁ σουνι

25 Ezek Izsakhár nemzetségei az õ számok szerint: hatvannégy ezer háromszáz.
These are the families of Issachar, as they were numbered, sixty-four thousand, three hundred.
τῷ αζενι δῆμος ὁ αζενι τῷ αδδι δῆμος ὁ αδδι

26 Zebulon fiai az õ nemzetségeik szerint [ezek:] Szeredtõl a Szerediták nemzetsége, Élontól az Éloniták nemzetsége, Jahleéltõl a Jahleéliták nemzetsége.
The sons of Zebulun by their families: of Sered, the family of the Seredites: of Elon, the family of the Elonites: of Jahleel, the family of the Jahleelites.
τῷ αροαδι δῆμος ὁ αροαδι τῷ αριηλ δῆμος ὁ αριηλι

27 Ezek a Zebuloniták nemzetségei az õ számok szerint: hatvan ezer ötszáz.
These are the families of the Zebulunites as they were numbered, sixty thousand, five hundred.
οὗτοι δῆμοι υἱῶν γαδ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι

28 József fiai az õ nemzetségeik szerint [ezek:] Manasse és Efraim.
The sons of Joseph by their families: Manasseh and Ephraim.
υἱοὶ ασηρ κατὰ δήμους αὐτῶν τῷ ιαμιν δῆμος ὁ ιαμινι τῷ ιεσου δῆμος ὁ ιεσουι τῷ βαρια δῆμος ὁ βαριαϊ

29 Manasse fiai: Mákirtól a Mákiriták nemzetsége. Mákir nemzé Gileádot; Gileádtól a Gileáditák nemzetsége.
The sons of Manasseh: of Machir, the family of the Machirites: and Machir was the father of Gilead: of Gilead, the family of the Gileadites.
τῷ χοβερ δῆμος ὁ χοβερι τῷ μελχιηλ δῆμος ὁ μελχιηλι

30 Ezek Gileád fiai: Jezertõl a Jezeriták nemzetsége, Hélektõl a Hélekiták nemzetsége.
These are the sons of Gilead: of Iezer, the family of the Iezerites: of Helek, the family of the Helekites:
καὶ τὸ ὄνομα θυγατρὸς ασηρ σαρα

31 És Aszriéltõl az Aszriéliták nemzetsége; Sekemtõl a Sekemiták nemzetsége.
And of Asriel, the family of the Asrielites: and of Shechem, the family of the Shechemites:
οὗτοι δῆμοι ασηρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν τρεῖς καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι

32 És Semidától a Semidáták nemzetsége és Héfertõl a Héferiták nemzetsége.
And of Shemida, the family of the Shemidaites: and of Hepher, the family of the Hepherites.
υἱοὶ ιωσηφ κατὰ δήμους αὐτῶν μανασση καὶ εφραιμ

33 Czélofhádnak pedig, a Héfer fiának nem voltak fiai, hanem leányai; és a Czélofhád leányainak nevei ezek: Makhla, Nóa, Hogla, Milkha és Thircza.
And Zelophehad, the son of Hepher, had no sons, but only daughters, and the names of the daughters of Zelophehad were Mahlah, and Noah, Hoglah, Milcah, and Tirzah.
υἱοὶ μανασση τῷ μαχιρ δῆμος ὁ μαχιρι καὶ μαχιρ ἐγέννησεν τὸν γαλααδ τῷ γαλααδ δῆμος ὁ γαλααδι

34 Ezek Manasse nemzetségei, és az õ számok ötvenkét ezer és hétszáz.
These are the families of Manasseh; and those who were numbered of them were fifty-two thousand, seven hundred.
καὶ οὗτοι υἱοὶ γαλααδ τῷ αχιεζερ δῆμος ὁ αχιεζερι τῷ χελεγ δῆμος ὁ χελεγι

35 Ezek Efraim fiai az õ nemzetségeik szerint: Suthelákhtól a Suthelákhiták nemzetsége, Békertõl a Békeriták nemzetsége, Tahántól a Tahániták nemzetsége.
These are the sons of Ephraim by their families: of Shuthelah, the family of the Shuthelahites: of Becher, the family of the Becherites: of Tahan, the family of the Tahanites.
τῷ εσριηλ δῆμος ὁ εσριηλι τῷ συχεμ δῆμος ὁ συχεμι

36 Ezek pedig a Suthelákh fiai: Érántól az Érániták nemzetsége.
And these are the sons of Shuthelah: of Eran, the family of the Eranites:
τῷ συμαερ δῆμος ὁ συμαερι καὶ τῷ οφερ δῆμος ὁ οφερι

37 Ezek Efraim fiainak nemzetségei az õ számok szerint: harminczkét ezer és ötszáz. Ezek József fiai az õ nemzetségeik szerint.
These are the families of Ephraim as they were numbered, thirty-two thousand, five hundred. These are the sons of Joseph by their families.
καὶ τῷ σαλπααδ υἱῷ οφερ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ υἱοί ἀλλ' ἢ θυγατέρες καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων σαλπααδ μαλα καὶ νουα καὶ εγλα καὶ μελχα καὶ θερσα

38 Benjámin fiai az õ nemzetségeik szerint [ezek:] Belától a Belaiták nemzetsége; Asbéltõl az Asbéliták nemzetsége; Ahirámtól az Ahirámiták nemzetsége.
The sons of Benjamin by their families: of Bela, the family of the Belaites: of Ashbel, the family of the Ashbelites: of Ahiram, the family of the Ahiramites:
οὗτοι δῆμοι μανασση ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν δύο καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι

39 Sefufámtól a Sefufámiták nemzetsége; Hufámtól a Hufámiták nemzetsége.
Of Shephupham, the family of the Shuphamites: and of Hupham, the family of the Huphamites.
καὶ οὗτοι υἱοὶ εφραιμ τῷ σουταλα δῆμος ὁ σουταλαϊ τῷ ταναχ δῆμος ὁ ταναχι

40 Bela fiai pedig valának: Ard és Naamán: Ardtól az Arditák nemzetsége; Naamántól a Naamániták nemzetsége.
And the sons of Bela were Ard and Naaman: of Ard, the family of the Ardites: of Naaman, the family of the Naamites.
οὗτοι υἱοὶ σουταλα τῷ εδεν δῆμος ὁ εδενι

41 Ezek Benjámin fiai az õ nemzetségeik szerint, és számok: negyvenöt ezer és hatszáz.
These are the sons of Benjamin by their families: and those who were numbered of them were forty-five thousand, six hundred.
οὗτοι δῆμοι εφραιμ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι οὗτοι δῆμοι υἱῶν ιωσηφ κατὰ δήμους αὐτῶν

42 Ezek Dán fiai az õ nemzetségeik szerint: Suhámtól a Suhámiták nemzetsége. Ezek Dán nemzetségei, az õ nemzetségeik szerint.
These are the sons of Dan by their families: of Shuham, the family of the Shuhamites. These are the families of Dan by their families.
υἱοὶ βενιαμιν κατὰ δήμους αὐτῶν τῷ βαλε δῆμος ὁ βαλεϊ τῷ ασυβηρ δῆμος ὁ ασυβηρι τῷ ιαχιραν δῆμος ὁ ιαχιρανι

43 A Suhamiták minden nemzetsége az õ számok szerint: hatvannégy ezer és négyszáz.
All the families of the Shuhamites, as they were numbered, were sixty-four thousand, four hundred.
τῷ σωφαν δῆμος ὁ σωφανι

44 Áser fiai az õ nemzetségeik szerint [ezek:] Jimnától a Jimnaiták nemzetsége; Jisvitõl a Jisviták nemzetsége; Bériától a Bérihiták nemzetsége.
The sons of Asher by their families: of Imnah, the family of the Imnites: of Ishvi, the family of the Ishvites: of Beriah, the family of the Beriites.
καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ βαλε αδαρ καὶ νοεμαν τῷ αδαρ δῆμος ὁ αδαρι τῷ νοεμαν δῆμος ὁ νοεμανι

45 A Béria fiaitól: Khébertõl a Khébériták nemzetsége, Malkiéltõl a Malkiéliták nemzetsége.
Of the sons of Beriah: of Heber, the family of the Heberites: of Malchiel, the family of the Malchielites:
οὗτοι υἱοὶ βενιαμιν κατὰ δήμους αὐτῶν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι

46 Áser leányának pedig neve vala Sérah.
And the name of the daughter of Asher was Serah.
καὶ υἱοὶ δαν κατὰ δήμους αὐτῶν τῷ σαμι δῆμος ὁ σαμι οὗτοι δῆμοι δαν κατὰ δήμους αὐτῶν

47 Ezek Áser fiainak nemzetségei az õ számok szerint: ötvenhárom ezer és négyszáz.
These are the families of the sons of Asher as they were numbered, fifty-three thousand, four hundred.
πάντες οἱ δῆμοι σαμι κατ' ἐπισκοπὴν αὐτῶν τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι

48 Nafthali fiai az õ nemzetségeik szerint [ezek:] Jakhczeéltõl a Jakhczeéliták nemzetsége, Gúnitól a Gúniták nemzetsége.
The sons of Naphtali by their families: of Jahzeel, the family of the Jahzeelites: of Guni, the family of the Gunites:
υἱοὶ νεφθαλι κατὰ δήμους αὐτῶν τῷ ασιηλ δῆμος ὁ ασιηλι τῷ γαυνι δῆμος ὁ γαυνι

49 Jéczertõl a Jéczeriták nemzetsége; Sillémtõl a Sillémiták nemzetsége.
Of Jezer, the family of the Jezerites: of Shillem, the family of the Shillemites.
τῷ ιεσερ δῆμος ὁ ιεσερι τῷ σελλημ δῆμος ὁ σελλημι

50 Ezek Nafthali nemzetségei az õ nemzetségeik szerint: az õ számok pedig negyvenöt ezer és négyszáz.
These are the families of Naphtali by their families: and those who were numbered of them were forty-five thousand, four hundred.
οὗτοι δῆμοι νεφθαλι ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι

51 Ezek Izráel fiainak megszámláltjai: hatszáz egyezer hétszáz harmincz.
Those who were numbered of the children of Israel were six hundred and one thousand, seven hundred and thirty.
αὕτη ἡ ἐπίσκεψις υἱῶν ισραηλ ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα

52 Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

53 Ezeknek osztassék el az a föld örökségül, az õ neveiknek száma szerint.
Let there be a division of the land among these, for their heritage, in relation to the number of names.
τούτοις μερισθήσεται ἡ γῆ κληρονομεῖν ἐξ ἀριθμοῦ ὀνομάτων

54 A nagyobb számúnak adj nagyobb örökséget, a kisebb számúnak pedig tedd kisebbé az õ örökségét; mindeniknek az õ száma szerint adattassék az õ öröksége.
To those families who are more in number, give a greater heritage; to those who are less in number, a smaller part: to every one let the heritage be given in relation to the number in his family.
τοῖς πλείοσιν πλεονάσεις τὴν κληρονομίαν καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσεις τὴν κληρονομίαν αὐτῶν ἑκάστῳ καθὼς ἐπεσκέπησαν δοθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν

55 De sorssal osztassék el a föld; az õ atyjok törzseinek nevei szerint örököljenek.
But let the distribution of the land be made by the decision of the Lord: by the names of the tribes of their fathers let their heritage be given them.
διὰ κλήρων μερισθήσεται ἡ γῆ τοῖς ὀνόμασιν κατὰ φυλὰς πατριῶν αὐτῶν κληρονομήσουσιν

56 A sors szerint osztassék el az örökség, mind a sok és mind a kevés között.
As it is ordered by the decision of the Lord, let distribution be made between those who are more in number and those who are less.
ἐκ τοῦ κλήρου μεριεῖς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν ἀνὰ μέσον πολλῶν καὶ ὀλίγων

57 Ezek pedig Lévi megszámláltjai az õ nemzetségeik szerint: Gérsontól a Gérsoniták nemzetsége; Kéháttól a Kéhátiták nemzetsége; Méráritól a Mérárita nemzetsége.
These were those of the Levites who were numbered by their families: of Gershon, the family of the Gershonites: of Kohath, the family of the Kohathites: of Merari, the family of the Merarites.
καὶ υἱοὶ λευι κατὰ δήμους αὐτῶν τῷ γεδσων δῆμος ὁ γεδσωνι τῷ κααθ δῆμος ὁ κααθι τῷ μεραρι δῆμος ὁ μεραρι

58 Ezek Lévi nemzetségei: a Libniták nemzetsége, a Hébroniták nemzetsége, a Makhliták nemzetsége, a Músiták nemzetsége, a Kórahiták nemzetsége. Kéhát pedig nemzé Amrámot.
These are the families of Levi: the family of the Libnites, the family of the Hebronites, the family of the Mahlites, the family of the Mushites, the family of the Korahites. And Kohath was the father of Amram.
οὗτοι δῆμοι υἱῶν λευι δῆμος ὁ λοβενι δῆμος ὁ χεβρωνι δῆμος ὁ κορε καὶ δῆμος ὁ μουσι καὶ κααθ ἐγέννησεν τὸν αμραμ

59 Amrám feleségének neve pedig Jókebed, a Lévi leánya, a ki Égyiptomban született Lévinek; és õ szülte Amrámnak Áront, Mózest, és Miriámot, az õ leánytestvéröket.
Amram's wife was Jochebed, the daughter of Levi, whom he had in Egypt: by Amram she had Moses and Aaron and their sister Miriam.
καὶ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ιωχαβεδ θυγάτηρ λευι ἣ ἔτεκεν τούτους τῷ λευι ἐν αἰγύπτῳ καὶ ἔτεκεν τῷ αμραμ τὸν ααρων καὶ μωυσῆν καὶ μαριαμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν

60 És születének Áronnak: Nádáb és Abihu, Eleázár és Ithamár.
Aaron's sons were Nadab and Abihu, Eleazar and Ithamar.
καὶ ἐγεννήθησαν τῷ ααρων ὅ τε ναδαβ καὶ αβιουδ καὶ ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ

61 És meghalának Nádáb és Abihu, mikor idegen tûzzel áldozának az Úr elõtt.
Death overtook Nadab and Abihu when they made an offering of strange fire before the Lord.
καὶ ἀπέθανεν ναδαβ καὶ αβιουδ ἐν τῷ προσφέρειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα

62 És vala azoknak száma: huszonhárom ezer, mind férfiak, egy hónapostól fogva és feljebb; mert nem voltak beszámlálva az Izráel fiai közé, mivel nem adatott nékik örökség Izráel fiai között.
Of these, twenty-three thousand males, from one month old and over, were numbered: they were not numbered with the rest of the children of Israel, for they had no heritage among the children of Israel.
καὶ ἐγενήθησαν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν τρεῖς καὶ εἴκοσι χιλιάδες πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω οὐ γὰρ συνεπεσκέπησαν ἐν μέσῳ υἱῶν ισραηλ ὅτι οὐ δίδοται αὐτοῖς κλῆρος ἐν μέσῳ υἱῶν ισραηλ

63 Ezek Mózesnek és Eleázárnak, a papnak megszámláltjai, a kik megszámlálák Izráel fiait a Moáb mezõségében, Jérikhó átellenében a Jordán mellett.
All these were numbered by Moses and Eleazar the priest when the children of Israel were numbered in the lowlands of Moab by the Jordan at Jericho.
καὶ αὕτη ἡ ἐπίσκεψις μωυσῆ καὶ ελεαζαρ τοῦ ἱερέως οἳ ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐν αραβωθ μωαβ ἐπὶ τοῦ ιορδάνου κατὰ ιεριχω

64 Ezek között pedig nem volt senki a Mózestõl és Áron paptól megszámláltattak közûl, mikor megszámlálták vala Izráel fiait a Sinai pusztájában.
But among all these was not one of those numbered by Moses and Aaron the priest when the children of Israel were numbered in the waste land of Sinai.
καὶ ἐν τούτοις οὐκ ἦν ἄνθρωπος τῶν ἐπεσκεμμένων ὑπὸ μωυσῆ καὶ ααρων οὓς ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα

65 Mert az Úr mondotta vala nékik: Bizonynyal meghalnak a pusztában; és senki nem maradt meg azok közül, hanem csak Káleb, a Jefunné fia, és Józsué, a Nún fia.
For the Lord had said of them, Death will certainly overtake them in the waste land. And of them all, only Caleb, the son of Jephunneh, and Joshua, the son of Nun, were still living.
ὅτι εἶπεν κύριος αὐτοῖς θανάτῳ ἀποθανοῦνται ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς πλὴν χαλεβ υἱὸς ιεφοννη καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη

1 Elõállának pedig a Czélofhád leányai, a ki Héfer fia vala, a ki Gileád fia, a ki Mákir fia, a ki Manasse fia vala, József fiának, Manassénak nemzetségei közül. Ezek pedig az õ leányainak neveik: Makhla, Nóa, Hogla, Milkha és Thircza.
Then the daughters of Zelophehad, the son of Hepher, the son of Gilead, the son of Machir, the son of Manasseh, of the families of Manasseh, the son of Joseph, came forward: their names are Mahlah, Noah, and Hoglah, and Milcah, and Tirzah.
καὶ προσελθοῦσαι αἱ θυγατέρες σαλπααδ υἱοῦ οφερ υἱοῦ γαλααδ υἱοῦ μαχιρ τοῦ δήμου μανασση τῶν υἱῶν ιωσηφ καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν μαλα καὶ νουα καὶ εγλα καὶ μελχα καὶ θερσα

2 És megállának Mózes elõtt, és Eleázár pap elõtt, és a fejedelmek elõtt, és az egész gyülekezet elõtt a gyülekezet sátorának nyilásánál, mondván:
They came before Moses and Eleazar the priest and the chiefs and all the people at the door of the Tent of meeting, and said,
καὶ στᾶσαι ἔναντι μωυσῆ καὶ ἔναντι ελεαζαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἔναντι τῶν ἀρχόντων καὶ ἔναντι πάσης συναγωγῆς ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου λέγουσιν

3 A mi atyánk meghalt a pusztában, de õ nem volt azoknak seregében, a kik összeseregeltek volt az Úr ellen a Kóré seregében; hanem az õ bûnéért holt meg, és fiai nem voltak néki.
Death overtook our father in the waste land; he was not among those who were banded together with Korah against the Lord; but death came to him in his sin; and he had no sons.
ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ αὐτὸς οὐκ ἦν ἐν μέσῳ τῆς συναγωγῆς τῆς ἐπισυστάσης ἔναντι κυρίου ἐν τῇ συναγωγῇ κορε ὅτι διὰ ἁμαρτίαν αὐτοῦ ἀπέθανεν καὶ υἱοὶ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ

4 Miért töröltetnék el a mi atyánknak neve az õ nemzetsége közül, azért, hogy nincsen õnéki fia? Adj örökséget nékünk a mi atyánknak atyjafiai között.
Why is the name of our father to be taken away from among his family, because he had no son? Give us a heritage among our father's brothers.
μὴ ἐξαλειφθήτω τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἐκ μέσου τοῦ δήμου αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱός δότε ἡμῖν κατάσχεσιν ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς ἡμῶν

5 Mózes pedig vivé ezeknek ügyét az Úr elé.
So Moses put their cause before the Lord.
καὶ προσήγαγεν μωυσῆς τὴν κρίσιν αὐτῶν ἔναντι κυρίου

6 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

7 Igazat szólnak a Célofhád leányai: Adj nékik örökségi birtokot az õ atyjoknak atyjafiai között, és szállítsd rájok az õ atyjoknak örökségét.
What the daughters of Zelophehad say is right: certainly you are to give them a heritage among their father's brothers: and let the property which would have been their father's go to them.
ὀρθῶς θυγατέρες σαλπααδ λελαλήκασιν δόμα δώσεις αὐταῖς κατάσχεσιν κληρονομίας ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς αὐτῶν καὶ περιθήσεις τὸν κλῆρον τοῦ πατρὸς αὐτῶν αὐταῖς

8 Izráel fiainak pedig szólj, mondván: Mikor valaki meghal, és fia nem leend annak, akkor adjátok annak örökségét az õ leányának.
And say to the children of Israel, If a man has no son at the time of his death, let his heritage go to his daughter.
καὶ τοῖς υἱοῖς ισραηλ λαλήσεις λέγων ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ καὶ υἱὸς μὴ ᾖ αὐτῷ περιθήσετε τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ

9 Ha pedig nem leend néki leánya, akkor adjátok az õ örökségét az õ testvéreinek.
And if he has no daughter, then give his heritage to his brothers.
ἐὰν δὲ μὴ ᾖ θυγάτηρ αὐτῷ δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ

10 Ha pedig nem leendenek néki testvérei, akkor adjátok az õ örökségét az õ atyja testvéreinek.
And if he has no brothers, then give his heritage to his father's brothers.
ἐὰν δὲ μὴ ὦσιν αὐτῷ ἀδελφοί δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἀδελφῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ

11 Ha pedig nem leendenek az õ atyjának testvérei, akkor adjátok az õ örökségét annak, a ki legközelebbi atyjafia az õ nemzetségébõl, és bírja azt. Legyen pedig az Izráel fiainak végezett törvényök, a miképen megparancsolta az Úr Mózesnek.
And if his father has no brothers, then give it to his nearest relation in the family, as his heritage: this is to be a decision made by law for the children of Israel, as the Lord gave orders to Moses.
ἐὰν δὲ μὴ ὦσιν ἀδελφοὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγιστα αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ κληρονομήσει τὰ αὐτοῦ καὶ ἔσται τοῦτο τοῖς υἱοῖς ισραηλ δικαίωμα κρίσεως καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

12 Monda azután az Úr Mózesnek: Menj fel az Abarim hegyére, és lásd meg a földet, a melyet Izráel fiainak adtam.
And the Lord said to Moses, Go up into this mountain of Abarim so that you may see the land which I have given to the children of Israel.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ ἐν τῷ πέραν τοῦτο ὄρος ναβαυ καὶ ἰδὲ τὴν γῆν χανααν ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς ισραηλ ἐν κατασχέσει

13 Miután pedig megláttad azt, takaríttatol te is a te népedhez, a miképen oda takaríttatott Áron, a te testvéred;
And when you have seen it, you will be put to rest with your people, as your brother Aaron was:
καὶ ὄψει αὐτὴν καὶ προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σου καὶ σύ καθὰ προσετέθη ααρων ὁ ἀδελφός σου ἐν ωρ τῷ ὄρει

14 Mivelhogy nem engedétek az én beszédemnek a Czin pusztájában, a gyülekezet versengésének idején, hogy megdicsõítettetek volna engemet ama vizeknél az õ szemeik elõtt. Ezek a versengésnek vizei Kádesnél a Czin pusztájában.
Because in the waste land of Zin, when the people were angry, you and he went against my word and did not keep my name holy before their eyes, at the waters. (These are the waters of Meribah in Kadesh in the waste land of Zin.)
διότι παρέβητε τὸ ῥῆμά μου ἐν τῇ ἐρήμῳ σιν ἐν τῷ ἀντιπίπτειν τὴν συναγωγὴν ἁγιάσαι με οὐχ ἡγιάσατέ με ἐπὶ τῷ ὕδατι ἔναντι αὐτῶν τοῦτό ἐστιν ὕδωρ ἀντιλογίας καδης ἐν τῇ ἐρήμῳ σιν

15 Szóla azért Mózes az Úrnak, mondván:
Then Moses said to the Lord,
καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς κύριον

16 Az Úr, a minden test lelkének Istene, rendeljen férfiút a gyülekezet fölé.
Let the Lord, the God of the spirits of all flesh, put a man at the head of this people,
ἐπισκεψάσθω κύριος ὁ θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς συναγωγῆς ταύτης

17 A ki kimenjen õ elõttök, és a ki bemenjen õ elõttök; a ki kivigye õket, és a ki bevigye õket, hogy ne legyen az Úr gyülekezete olyan mint a juhok, a melyeknek nincsen pásztoruk.
To go out and come in before them and be their guide; so that the people of the Lord may not be like sheep without a keeper.
ὅστις ἐξελεύσεται πρὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ὅστις εἰσελεύσεται πρὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ὅστις ἐξάξει αὐτοὺς καὶ ὅστις εἰσάξει αὐτούς καὶ οὐκ ἔσται ἡ συναγωγὴ κυρίου ὡσεὶ πρόβατα οἷς οὐκ ἔστιν ποιμήν

18 Az Úr pedig monda Mózesnek: Vedd melléd Józsuét a Nún fiát, a férfiút, a kiben lélek van, és tedd õ reá a te kezedet.
And the Lord said to Moses, Take Joshua, the son of Nun, a man in whom is the spirit, and put your hand on him;
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων λαβὲ πρὸς σεαυτὸν τὸν ἰησοῦν υἱὸν ναυη ἄνθρωπον ὃς ἔχει πνεῦμα ἐν ἑαυτῷ καὶ ἐπιθήσεις τὰς χεῖράς σου ἐπ' αὐτὸν

19 És állasd õt Eleázár pap elé, és az egész gyülekezet elé, és adj néki parancsolatokat az õ szemeik elõtt.
And take him before Eleazar the priest and all the meeting of the people, and give him his orders before their eyes.
καὶ στήσεις αὐτὸν ἔναντι ελεαζαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἐντελῇ αὐτῷ ἔναντι πάσης συναγωγῆς καὶ ἐντελῇ περὶ αὐτοῦ ἐναντίον αὐτῶν

20 És a te dicsõségedet közöld õ vele, hogy hallgassa õt Izráel fiainak egész gyülekezete.
And put your honour on him, so that all the children of Israel may be under his authority.
καὶ δώσεις τῆς δόξης σου ἐπ' αὐτόν ὅπως ἂν εἰσακούσωσιν αὐτοῦ οἱ υἱοὶ ισραηλ

21 Azután pedig álljon Eleázár pap elé, és kérdje meg õt az Urimnak ítélete felõl az Úr elõtt. Az õ szava szerint menjenek ki, és az õ szava szerint menjenek be, õ és Izráel minden fia õ vele, és az egész gyülekezet.
He will take his place before Eleazar the priest, so that he may get directions from the Lord for him, with the Urim: at his word they will go out, and at his word they will come in, he and all the children of Israel.
καὶ ἔναντι ελεαζαρ τοῦ ἱερέως στήσεται καὶ ἐπερωτήσουσιν αὐτὸν τὴν κρίσιν τῶν δήλων ἔναντι κυρίου ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ ἐξελεύσονται καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ εἰσελεύσονται αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ ὁμοθυμαδὸν καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή

22 Úgy cselekedék azért Mózes, a miképen parancsolta vala az Úr néki; mert vevé Józsuét, és állatá õt Eleázár pap elé, és az egész gyülekezet elé.
So Moses did as the Lord said: he took Joshua and put him before Eleazar the priest and the meeting of the people:
καὶ ἐποίησεν μωυσῆς καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος καὶ λαβὼν τὸν ἰησοῦν ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον ελεαζαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἔναντι πάσης συναγωγῆς

23 És tevé az õ kezét õ reá, és ada néki parancsolatokat, a miképen szólott vala az Úr Mózes által.
And he put his hands on him and gave him his orders, as the Lord had said by Moses.
καὶ ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν καὶ συνέστησεν αὐτόν καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῆ

1 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Parancsold meg Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Ügyeljetek, hogy az én áldozatomat, kenyeremet kedves illatú tûzáldozatul a maga idejében áldozzátok nékem.
Give orders to the children of Israel and say to them, Let it be your care to give me my offerings at their regular times, the food of the offerings made by fire to me for a sweet smell.
ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς λέγων τὰ δῶρά μου δόματά μου καρπώματά μου εἰς ὀσμὴν εὐωδίας διατηρήσετε προσφέρειν ἐμοὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς μου

3 És mondd meg nékik: Ez a tûzáldozat, a melyet áldozzatok az Úrnak: egy esztendõs, ép bárányokat, naponként kettõt, szüntelen való egészen égõáldozatul.
Say to them, This is the offering made by fire which you are to give to the Lord; he-lambs of the first year without any mark, two every day as a regular burned offering.
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ταῦτα τὰ καρπώματα ὅσα προσάξετε κυρίῳ ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους δύο τὴν ἡμέραν εἰς ὁλοκαύτωσιν ἐνδελεχῶς

4 Egyik bárányt reggel készítsd el, a másik bárányt pedig estennen készítsd el.
Let one be offered in the morning, and the other at evening;
τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα ποιήσεις τὸ πρωὶ καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν

5 És egy efa lánglisztnek tizedrészét ételáldozatul, megelegyítve egy hin sajtolt olajnak negyedrészével.
And the tenth part of an ephah of the best meal for a meal offering mixed with the fourth part of a hin of clear oil.
καὶ ποιήσεις τὸ δέκατον τοῦ οιφι σεμίδαλιν εἰς θυσίαν ἀναπεποιημένην ἐν ἐλαίῳ ἐν τετάρτῳ τοῦ ιν

6 [Ez] a szüntelen való egészen égõáldozat, a mely Sinai hegyen szereztetett kedves illatú tûzáldozatul az Úrnak.
It is a regular burned offering, as it was ordered in Mount Sinai, for a sweet smell, an offering made by fire to the Lord.
ὁλοκαύτωμα ἐνδελεχισμοῦ ἡ γενομένη ἐν τῷ ὄρει σινα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ

7 Annak italáldozatja pedig egy hinnek negyedrésze egy-egy bárányhoz. A szenthelyen adj italáldozatot, jó borból az Úrnak.
And for its drink offering take the fourth part of a hin for one lamb: in the holy place let the wine be drained out for a drink offering for the Lord.
καὶ σπονδὴν αὐτοῦ τὸ τέταρτον τοῦ ιν τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί ἐν τῷ ἁγίῳ σπείσεις σπονδὴν σικερα κυρίῳ

8 A másik bárányt készítsd el estennen, a reggeli ételáldozat és annak italáldozatja szerint készítsd el azt, jóillatú tûzáldozatul az Úrnak.
Let the other lamb be offered at evening; like the meal offering of the morning and its drink offering, let it be offered as an offering made by fire for a sweet smell to the Lord.
καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν κατὰ τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ ποιήσετε εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ

9 Szombatnapon pedig áldozz két ép bárányt, esztendõsöket, és két tized [efa] lisztlángot olajjal elegyített ételáldozatul, annak italáldozatjával egybe.
And on the Sabbath day, two he-lambs of the first year, without any mark, and two tenth parts of the best meal for a meal offering mixed with oil, and its drink offering:
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων προσάξετε δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους καὶ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν καὶ σπονδὴν

10 Ez a szombati egészen égõáldozat szombatonként, a szüntelen való egészen égõáldozaton és annak italáldozatján kivül.
This is the burned offering for every Sabbath day, in addition to the regular burned offering, and its drink offering.
ὁλοκαύτωμα σαββάτων ἐν τοῖς σαββάτοις ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντὸς καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ

11 A ti hónapjaitok kezdetén is áldozzatok az Úrnak egészen égõáldozatul két fiatal tulkot, egy kost, és hét egyesztendõs, ép bárányt.
And on the first day of every month you are to give a burned offering to the Lord; two oxen, one male sheep, and seven he-lambs of the first year, without any mark;
καὶ ἐν ταῖς νεομηνίαις προσάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ μόσχους ἐκ βοῶν δύο καὶ κριὸν ἕνα ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους

12 És egy-egy tulok mellé olajjal elegyített három tized efa lánglisztet ételáldozatul, egy-egy kos mellé pedig olajjal elegyített két tized efa lánglisztet ételáldozatul.
And three tenth parts of the best meal for a meal offering mixed with oil, for every ox; and two tenth parts of the best meal for a meal offering mixed with oil, for the one sheep;
τρία δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ καὶ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ κριῷ τῷ ἑνί

13 És egy-egy bárány mellé egy-egy tized efa lisztlángot olajjal elegyítve ételáldozatul; égõáldozat ez, kedves illatú tûzáldozat ez az Úrnak.
And a separate tenth part of the best meal mixed with oil for a meal offering for every lamb; for a burned offering of a sweet smell, an offering made by fire to the Lord.
δέκατον σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί θυσίαν ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ

14 Az azokhoz való italáldozat pedig legyen fél hin bor egy tulok mellé, egy harmad hin egy kos mellé, és egy negyed hin egy bárány mellé. Ez a hónapos egészen égõáldozat [minden] hónap [kezdetén], az esztendõnek hónapjai szerint.
And their drink offerings are to be half a hin of wine for an ox, and the third part of a hin for a male sheep, and the fourth part of a hin for a lamb: this is the burned offering for every month through all the months of the year.
ἡ σπονδὴ αὐτῶν τὸ ἥμισυ τοῦ ιν ἔσται τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί καὶ τὸ τρίτον τοῦ ιν ἔσται τῷ κριῷ τῷ ἑνί καὶ τὸ τέταρτον τοῦ ιν ἔσται τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ οἴνου τοῦτο ὁλοκαύτωμα μῆνα ἐ κ μηνὸς εἰς τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ

15 És egy kecskebakot is készítsetek el bûnért való áldozatul az Úrnak, a szüntelen való egészen égõáldozaton kívül, annak italáldozatával egyben.
And one he-goat for a sin-offering to the Lord; it is to be offered in addition to the regular burned offering and its drink offering.
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας κυρίῳ ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντὸς ποιηθήσεται καὶ ἡ σπονδὴ αὐτοῦ

16 Az elsõ hónapban pedig, a hónapnak tizennegyedik napján az Úrnak páskhája van.
And in the first month, on the fourteenth day of the month, is the Lord's Passover.
καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς πασχα κυρίῳ

17 És e hónapnak tizenötödik napján is ünnep van; hét napon át kovásztalan kenyeret egyetek.
On the fifteenth day of this month there is to be a feast; for seven days let your food be unleavened cakes.
καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τούτου ἑορτή ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε

18 Elsõ napon legyen szent gyülekezés; semmi robota munkát ne végezzetek,
On the first day there is to be a holy meeting: you may do no sort of field-work:
καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε

19 Hanem tûzáldozatul egészen égõáldozatot vigyetek az Úrnak: két fiatal tulkot, egy kost, egy esztendõs bárányt hetet, a melyek épek legyenek.
And you are to give an offering made by fire, a burned offering to the Lord; two oxen, one male sheep, and seven he-lambs of the first year, without any mark:
καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα καρπώματα κυρίῳ μόσχους ἐκ βοῶν δύο κριὸν ἕνα ἑπτὰ ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν

20 És azoknak ételáldozata olajjal elegyített lisztláng legyen; három tizedrész [efát] tegyetek egy tulok mellé, és két tizedrészt egy kos mellé.
And their meal offering, the best meal mixed with oil: let three tenth parts of an ephah be offered for an ox and two tenth parts for a male sheep;
καὶ ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί

21 Egy-egy bárány mellé egy-egy tizedrészt tegyetek, a hét bárány szerint.
And a separate tenth part for every one of the seven lambs;
δέκατον δέκατον ποιήσεις τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς

22 És bûnért való áldozatul egy bakot, hogy engesztelés legyen értetek.
And one he-goat for a sin-offering to take away your sin.
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν

23 A reggeli egészen égõáldozaton kívül, (a mely szüntelen való égõáldozat) készítsétek el ezeket.
These are to be offered in addition to the morning burned offering, which is a regular burned offering at all times.
πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντὸς τῆς πρωινῆς ὅ ἐστιν ὁλοκαύτωμα ἐνδελεχισμοῦ

24 Ezek szerint készítsetek naponként hét napon át kenyeret, kedves illatú tûzáldozatul az Úrnak; a szüntelen való egészen égõáldozaton kívül készíttessék az, annak italáldozatjával egyben.
In this way, every day for seven days, give the food of the offering made by fire, a sweet smell to the Lord: it is to be offered in addition to the regular burned offering, and its drink offering.
ταῦτα κατὰ ταῦτα ποιήσετε τὴν ἡμέραν εἰς τὰς ἑπτὰ ἡμέρας δῶρον κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ ἐπὶ τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ διὰ παντὸς ποιήσεις τὴν σπονδὴν αὐτοῦ

25 A hetedik napon is legyen néktek szent gyülekezésetek; semmi robota munkát ne végezzetek.
Then on the seventh day there will be a holy meeting; you may do no field-work.
καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ

26 A zsengék napján is, a mikor új ételáldozatot visztek az Úrnak a ti hetes ünnepeteken: szent gyülekezésetek legyen néktek; semmi robota munkát ne végezzetek.
And at the time of the first-fruits, when you give an offering of new meal to the Lord at your feast of weeks, there is to be a holy meeting: you may do no field-work:
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν νέων ὅταν προσφέρητε θυσίαν νέαν κυρίῳ τῶν ἑβδομάδων ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε

27 Hanem vigyetek kedves illatul egészen égõáldozatot az Úrnak: két fiatal tulkot, egy kost, és esztendõs bárányt hetet.
And give a burned offering for a sweet smell to the Lord; two oxen, one male sheep, and seven he-lambs of the first year;
καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ μόσχους ἐκ βοῶν δύο κριὸν ἕνα ἑπτὰ ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους

28 És azokhoz való ételáldozatul olajjal elegyített háromtized [efa] lisztlángot egy tulok mellé, két tizedet egy kos mellé.
And their meal offering, the best meal mixed with oil, three tenth parts for an ox, two tenth parts for a male sheep,
ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί

29 Egy-egy bárány mellé egy-egy tizedrészt, a hét bárány szerint.
And a separate tenth part for every one of the seven lambs;
δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς

30 Egy kecskebakot is, hogy engesztelés legyen értetek.
And one he-goat to take away your sin.
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν

31 A szüntelen való egészen égõáldozaton és annak ételáldozatján kivül készítsétek [ezeket:] épek legyenek, azoknak italáldozatjokkal egyben.
These are in addition to the regular burned offering and its meal offering; take care that they are without any mark, and let them be offered with their drink offerings.
πλὴν τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ διὰ παντός καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν ποιήσετέ μοι ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν

1 A hetedik hónapban pedig a hónapnak elsõ napján szent gyülekezésetek legyen néktek. Semmi robota munkát ne végezzetek; kürt zengésének napja legyen az néktek.
In the seventh month, on the first day of the month, let there be a holy meeting; on it you may do no field-work; let the day be marked by the blowing of horns;
καὶ τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἡμέρα σημασίας ἔσται ὑμῖν

2 És készítsetek el kedves illatul egészen égõáldozatot az Úrnak, egy fiatal tulkot, egy kost, esztendõs ép bárányt hetet.
And give to the Lord a burned offering for a sweet smell; one ox, one male sheep, seven he-lambs of the first year, without any mark on them:
καὶ ποιήσετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν κριὸν ἕνα ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους

3 És azokhoz ételáldozatul olajjal elegyített három tized [efa] lisztlángot a tulok mellé, két tizedrészt a kos mellé;
And their meal offering, the best meal mixed with oil, three tenth parts for an ox, two tenth parts for a male sheep,
ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί

4 És egy-egy tizedrészt egy-egy bárány mellé, a hét bárány szerint;
And a separate tenth part for every one of the seven lambs;
δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς

5 És egy kecskebakot bûnért való áldozatul, hogy engesztelés legyen értetek,
And one he-goat for a sin-offering, to take away your sin:
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν

6 az újhold egészen égõáldozatján és annak ételáldozatján kivül, és a szüntelen való egészen égõáldozaton és annak ételáldozatján, és azoknak italáldozatjokon kivül, az õ rendjök szerint, kedves illatú tûzáldozatul az Úrnak.
In addition to the burned offering of the new moon, and its meal offering, and the regular burned offering and its meal offering, and their drink offerings, as they are ordered, for a sweet smell, an offering made by fire to the Lord.
πλὴν τῶν ὁλοκαυτωμάτων τῆς νουμηνίας καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τὸ διὰ παντὸς καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν κατὰ τὴν σύγ κρισιν αὐτῶν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ

7 E hetedik hónapnak tizedik napján is szent gyülekezésetek legyen néktek; és sanyargassátok meg magatokat, semmi munkát ne végezzetek;
And on the tenth day of this seventh month there will be a holy meeting; keep yourselves from pleasure, and do no sort of work;
καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν καὶ κακώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε

8 És vigyetek az Úrnak kedves illatú egészen égõáldozatul: egy fiatal tulkot, egy kost, esztendõs bárányt hetet, épek legyenek;
And give to the Lord a burned offering for a sweet smell; one ox, one male sheep, seven he-lambs of the first year: only those without any mark on them may be used:
καὶ προσοίσετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας καρπώματα κυρίῳ μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν κριὸν ἕνα ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτά ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν

9 És azoknak ételáldozatául olajjal elegyített három tized [efa] lisztlángot a tulok mellé; két tizedrészt az egy kos mellé;
And their meal offering, the best meal mixed with oil, three tenth parts for an ox, two tenth parts for a male sheep,
ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί

10 Egy-egy tizedrészt egy-egy bárány mellé, a hét bárány szerint.
A separate tenth part for every one of the seven lambs;
δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ εἰς τοὺς ἑπτὰ ἀμνούς

11 Egy kecskebakot bûnért való áldozatul, az engesztelésre való bûnáldozaton kivül, és a szüntelen való egészen égõáldozaton, annak ételáldozatán és azoknak italáldozatjokon kivül.
One he-goat for a sin-offering; in addition to the offering for taking away your sin, and the regular burned offering and its meal offering, and their drink offerings.
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν πλὴν τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας τῆς ἐξιλάσεως καὶ ἡ ὁλοκαύτωσις ἡ διὰ παντός ἡ θυσία αὐτῆς καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῆς κατὰ τὴν σύγκρισιν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ

12 A hetedik hónapnak tizenötödik napján is szent gyülekezésetek legyen néktek; semmi robota munkát ne végezzetek, és az Úrnak ünnepét hét napon ünnepeljétek.
And on the fifteenth day of the seventh month let there be a holy meeting; do no field-work, and keep a feast to the Lord for seven days;
καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας

13 És vigyetek az Úrnak egészen égõáldozatot, kedves illatú tûzáldozatul: tizenhárom fiatal tulkot, két kost, esztendõs bárányt tizennégyet, épek legyenek.
And give a burned offering, an offering made by fire of a sweet smell to the Lord, thirteen oxen, two male sheep, fourteen he-lambs of the first year, all without any mark on them;
καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα καρπώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ μόσχους ἐκ βοῶν τρεῖς καὶ δέκα κριοὺς δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους δέκα τέσσαρας ἄμωμοι ἔσονται

14 És azoknak ételáldozatául olajjal elegyített lisztlángból három tizedrész [efát] egy-egy tulok mellé, a tizenhárom tulok szerint, két tizedrészt egy-egy kos mellé, a két kos szerint.
And their meal offering, the best meal mixed with oil, three tenth parts for every one of the thirteen oxen, two tenth parts for every male sheep,
αἱ θυσίαι αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ τοῖς τρισκαίδεκα μόσχοις καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνὶ ἐπὶ τοὺς δύο κριούς

15 És egy-egy tizedrészt minden bárány mellé, a tizennégy bárány szerint.
And a separate tenth part for every one of the fourteen lambs;
δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ ἐπὶ τοὺς τέσσαρας καὶ δέκα ἀμνούς

16 És egy kecskebakot bûnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égõáldozaton, annak ételáldozatján és italáldozatján kívül.
And one he-goat for a sin-offering; in addition to the regular burned offering, and its meal offering, and its drink offering.
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν

17 Másodnapon pedig tizenkét fiatal tulkot, két kost, tizennégy ép bárányt, esztendõsöket.
On the second day of the feast give an offering of twelve oxen, two male sheep, fourteen he-lambs of the first year, without any mark on them;
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ μόσχους δώδεκα κριοὺς δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους

18 És azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat, a tulkok mellé, a kosok mellé, a bárányok mellé, az õ számok szerint, a szokás szerint.
And their meal offering and their drink offerings for the oxen and the sheep and the lambs, in relation to their number, as it is ordered:
ἡ θυσία αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν

19 És egy kecskebakot bûnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égõáldozaton, annak ételáldozatján és azoknak italáldozatjokon kivül.
And one he-goat for a sin-offering in addition to the regular burned offering, and its meal offering, and their drink offerings.
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν

20 Harmadnap pedig tizenegy fiatal tulkot, két kost, tizennégy ép bárányt, esztendõsöket.
And on the third day eleven oxen, two male sheep, fourteen he-lambs of the first year, without any mark;
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ μόσχους ἕνδεκα κριοὺς δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους

21 És azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat, a tulkok mellé, a kosok mellé és a bárányok mellé, az õ számok szerint, a szokás szerint;
And their meal offering and drink offerings for the oxen, for the male sheep, and for the lambs, in relation to their number, as it is ordered:
ἡ θυσία αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν

22 És egy kecskebakot bûnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égõáldozaton és annak ételáldozatján és italáldozatján kivül.
And one he-goat for a sin-offering; in addition to the regular burned offering, and its meal offering, and its drink offering.
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν

23 Negyednapon pedig tíz fiatal tulkot, két kost, tizennégy ép bárányt, esztendõsöket.
And on the fourth day ten oxen, two male sheep, fourteen he-lambs of the first year, without any mark:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ μόσχους δέκα κριοὺς δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους

24 Azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat a tulkok mellé, a kosok mellé és a bárányok mellé, az õ számok szerint, a szokás szerint;
And their meal offering and their drink offerings for the oxen, for the male sheep, and for the lambs, in relation to their number, as it is ordered.
αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν

25 És egy kecskebakot bûnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égõáldozaton, annak ételáldozatján és italáldozatján kívül.
And one he-goat for a sin-offering; in addition to the regular burned offering, and its meal offering, and its drink offering.
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν

26 És ötödnapon kilencz fiatal tulkot, két kost, tizennégy ép bárányt, esztendõsöket:
And on the fifth day nine oxen, two male sheep, fourteen he-lambs of the first year, without any mark:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ μόσχους ἐννέα κριοὺς δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους

27 És azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat, a tulkok mellé, a kosok mellé és a bárányok mellé, azoknak számok szerint, a szokás szerint.
And their meal offering and their drink offerings for the oxen, for the male sheep, and for the lambs, in relation to their number, as it is ordered:
αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν

28 És egy bakot bûnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égõáldozaton, annak ételáldozatján és italáldozatján kívül.
And one he-goat for a sin-offering; in addition to the regular burned offering, and its meal offering, and its drink offering.
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν

29 És hatodnapon nyolcz tulkot, két kost, tizennégy ép bárányt, esztendõsöket.
And on the sixth day eight oxen, two male sheep, fourteen he-lambs of the first year, without any mark:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ μόσχους ὀκτὼ κριοὺς δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους δέκα τέσσαρας ἀμώμους

30 És azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat a tulkok mellé, a kosok mellé és a bárányok mellé, az õ számok szerint, a szokás szerint;
And their meal offering and their drink offerings for the oxen, for the male sheep, and for the lambs, in relation to their number, as it is ordered:
αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν

31 És egy bakot bûnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égõáldozaton kívül, annak ételáldozatján és italáldozatján kívül.
And one he-goat for a sin-offering; in addition to the regular burned offering, its meal offering, and its drink offerings.
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν

32 És hetedik napon hét tulkot, két kost, tizennégy ép bárányt, esztendõsöket;
And on the seventh day seven oxen, two male sheep, fourteen he-lambs of the first year, without any mark:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ μόσχους ἑπτὰ κριοὺς δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους

33 És azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat a tulkok mellé, a kosok mellé és a bárányok mellé, az õ számok szerint, a szokás szerint;
And their meal offering and their drink offerings for the oxen, for the male sheep, and for the lambs, in relation to their number, as it is ordered:
αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν

34 És egy bakot bûnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égõáldozaton kívül, annak ételáldozatján és italáldozatján kívül.
And one he-goat for a sin-offering; in addition to the regular burned offering, its meal offering, and its drink offering.
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν

35 Nyolczadnapon bezáró ünnepetek legyen néktek, semmi robota munkát ne végezzetek;
On the eighth day let there be a holy meeting: you may do no field-work;
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ

36 Hanem vigyetek az Úrnak egészen égõáldozatot, kedves illatú tûzáldozatul: egy tulkot, egy kost, hét ép bárányt, esztendõsöket;
And give a burned offering, an offering made by fire of a sweet smell to the Lord: one ox, one male sheep, seven he-lambs of the first year, without any mark:
καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας καρπώματα κυρίῳ μόσχον ἕνα κριὸν ἕνα ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους

37 Azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat, a tulok mellé, a kos mellé, és a bárányok mellé, az õ számok szerint, a szokás szerint;
With the meal offering and the drink offerings for the ox, the male sheep, and the lambs, in relation to their number, as it is ordered:
αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τῷ μόσχῳ καὶ τῷ κριῷ καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν

38 És egy bakot bûnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égõáldozaton, annak ételáldozatján és italáldozatján kívül.
And one he-goat for a sin-offering; in addition to the regular burned offering, and its meal offering, and its drink offering.
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν

39 Ezeket áldozzátok az Úrnak a ti ünnepeiteken, azokon kívül, a miket fogadásból, és szabad akaratból áldoztok, a ti egészen égõáldozataitokul, ételáldozataitokul, italáldozataitokul, és hálaáldozataitokul.
These are the offerings which you are to give to the Lord at your regular feasts, in addition to the offerings for an oath, and the free offerings you give, for your burned offerings and your drink offerings and your peace-offerings.
ταῦτα ποιήσετε κυρίῳ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν πλὴν τῶν εὐχῶν ὑμῶν καὶ τὰ ἑκούσια ὑμῶν καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰς θυσίας ὑμῶν καὶ τὰς σπονδὰς ὑμῶν καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν

1 És szóla Mózes az Izráel fiai közt lévõ törzsek fejeinek, mondván: Ez az a beszéd, a melyet parancsolt az Úr:
\29:40\So Moses gave the children of Israel all these directions as the Lord had given him orders.
καὶ ἐλάλησεν μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ισραηλ κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ

2 Ha valamely férfi fogadást fogad az Úrnak, vagy esküt tesz, hogy lekötelezze magát valami kötésre: meg ne szegje az õ szavát; a mint az õ szájából kijött, egészen úgy cselekedjék.
\30:1\And Moses said to the heads of the tribes of the children of Israel, This is the order of the Lord.
καὶ ἐλάλησεν μωυσῆς πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν ισραηλ λέγων τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξεν κύριος

3 Ha pedig asszony fogad fogadást az Úrnak, és kötésre kötelezi le magát az õ atyjának házában az õ fiatalságában;
\30:2\When a man takes an oath to the Lord, or gives an undertaking having the force of an oath, let him not go back from his word, but let him do whatever he has said he will do.
ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν κυρίῳ ἢ ὀμόσῃ ὅρκον ἢ ὁρίσηται ὁρισμῷ περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ οὐ βεβηλώσει τὸ ῥῆμα αὐτοῦ πάντα ὅσα ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ποιήσει

4 És hallja az õ atyja az õ fogadását, vagy kötelezését, a melylyel lekötelezte magát, és nem szól arra az õ atyja: akkor megáll minden õ fogadása, és minden kötelezés is, a melylyel lekötelezte magát, megálljon.
\30:3\If a woman, being young and under the authority of her father, takes an oath to the Lord or gives an undertaking;
ἐὰν δὲ γυνὴ εὔξηται εὐχὴν κυρίῳ ἢ ὁρίσηται ὁρισμὸν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν τῇ νεότητι αὐτῆς

5 Ha pedig megtiltja azt az õ atyja azon a napon, a melyen hallotta: nem áll meg semmi fogadása és kötelezése, a melylyel lekötelezte magát, és az Úr is megbocsát néki, mert az õ atyja tiltotta meg azt.

\30:4\If her father, hearing of her oath or the undertaking she has given, says nothing to her, then all her oaths and every undertaking she has given will have force.

καὶ ἀκούσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς τὰς εὐχὰς αὐτῆς καὶ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῆς ὁ πατήρ καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς καὶ πάντες οἱ ὁρισμοί οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς μενοῦσιν αὐτῇ

6 Ha pedig férjhez megy, és így terhelik õt az õ fogadásai vagy ajkán kiszalasztott szava, a melylyel lekötelezte magát;

\30:5\But if her father, hearing of it, makes her take back her word, then the oaths or the undertakings she has given will have no force; and she will have forgiveness from the Lord, because her oath was broken by her father.

ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ πάσας τὰς εὐχὰς αὐτῆς καὶ τοὺς ὁρισμούς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς οὐ στήσονται καὶ κύριος καθαριεῖ αὐτήν ὅτι ἀνένευσεν ὁ πατὴρ αὐτῆς

7 És hallja az õ férje, és nem szól néki azon a napon, a melyen hallotta azt: akkor megállanak az õ fogadásai, és az õ kötelezései is, a melyekkel lekötelezte magát, megálljanak.

\30:6\And if she is married to a husband at the time when she is under an oath or an undertaking given without thought;

ἐὰν δὲ γενομένη γένηται ἀνδρὶ καὶ αἱ εὐχαὶ αὐτῆς ἐπ' αὐτῇ κατὰ τὴν διαστολὴν τῶν χειλέων αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς

8 Ha pedig azon a napon, a melyen hallja a férje, megtiltja azt: akkor erõtlenné teszi annak fogadását, a melyet magára vett, és az õ ajakinak kiszalasztott szavát, a melylyel lekötelezte magát; és az Úr is megbocsát néki.

\30:7\If her husband, hearing of it, says nothing to her at the time, then the oaths she made and the undertakings she gave will have force.

καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῇ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ καὶ οὕτως στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς καὶ οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς στήσονται

9 Az özvegy asszonynak pedig és az elváltnak minden fogadása, a melylyel lekötelezi magát, megáll.

\30:8\But if her husband, hearing of it, makes her take it back, then the oath she made and the undertaking she gave without thought will have no force or effect, and she will have the Lord's forgiveness.

ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς καὶ οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς οὐ μενοῦσιν ὅτι ὁ ἀνὴρ ἀνένευσεν ἀπ' αὐτῆς καὶ κύριος καθαριεῖ αὐτήν

10 Ha pedig az õ férjének házában tesz fogadást, vagy esküvéssel kötelezi magát valami kötésre:

\30:9\But an oath made by a widow or one who is no longer married to her husband, and every undertaking she has given, will have force.

καὶ εὐχὴ χήρας καὶ ἐκβεβλημένης ὅσα ἂν εὔξηται κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς μενοῦσιν αὐτῇ

11 Ha hallotta az õ férje és nem szólt arra, nem tiltotta meg azt: akkor annak minden fogadása megáll, és minden kötelezése, a melylyel lekötelezte magát, megálljon.

\30:10\If she made an oath while she was under the authority of her husband,

ἐὰν δὲ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἡ εὐχὴ αὐτῆς ἢ ὁ ὁρισμὸς κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς μεθ' ὅρκου

12 De ha a férje teljesen erõtlenné teszi azokat azon a napon, a melyen hallotta: nem áll meg semmi, a mi az õ ajakin kijött, sem fogadása, sem az õ maga lekötelezése; az õ férje erõtlenné tette azokat, és az Úr megbocsát néki.

\30:11\And her husband, hearing of it, said nothing to her and did not put a stop to it, then all her oaths and every undertaking she gave will have force.

καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῇ καὶ μὴ ἀνανεύσῃ αὐτῇ καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς καὶ πάντες οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς στήσονται κατ' αὐτῆς

13 Minden fogadását, és minden esküvéssel való kötelezését a maga megsanyargattatására, a férje teszi erõssé, és a férje teszi azt erõtlenné.

\30:12\But if her husband, on hearing of it, made them without force or effect, then whatever she has said about her oaths or her undertaking has no force: her husband has made them without effect, and she will have the Lord's forgiveness.

ἐὰν δὲ περιελὼν περιέλῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ πάντα ὅσα ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν χειλέων αὐτῆς κατὰ τὰς εὐχὰς αὐτῆς καὶ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς οὐ μενεῖ αὐτῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιεῖλεν καὶ κύριος καθαρίσει αὐτήν

14 Hogyha nem szólván nem szól néki a férje egy naptól fogva más napig, akkor megerõsíti minden fogadását, vagy minden kötelezését, a melyeket magára vett; megerõsíti azokat, mert nem szól néki azon a napon, a melyen hallotta azt.

\30:13\Every oath, and every undertaking which she gives, to keep herself from pleasure, may be supported or broken by her husband.

πᾶσα εὐχὴ καὶ πᾶς ὅρκος δεσμοῦ κακῶσαι ψυχήν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς στήσει αὐτῇ καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιελεῖ

15 Ha pedig azután teszi erõtelenekké azokat, minekutána hallotta vala: õ hordozza az õ bûnének terhét.

\30:14\But if the days go on, and her husband says nothing whatever to her, then he is giving the support of his authority to her oaths and undertakings, because at the time of hearing them he said nothing to her.

ἐὰν δὲ σιωπῶν παρασιωπήσῃ αὐτῇ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας καὶ στήσει αὐτῇ πάσας τὰς εὐχὰς αὐτῆς καὶ τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς ἐπ' αὐτῆς στήσει αὐτῇ ὅτι ἐσιώπησεν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἤ κουσεν

16 Ezek azok a rendelések, a melyeket parancsolt az Úr Mózesnek, a férj és az õ felesége között, az atya és leánya között, mikor még fiatalságában az õ atyjának házában [van.]

\30:15\But if at some time after hearing of them, he makes them without force, then he is responsible for her wrongdoing.

ἐὰν δὲ περιελὼν περιέλῃ αὐτῆς μετὰ τὴν ἡμέραν ἣν ἤκουσεν καὶ λήμψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ

1 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

Then the Lord said to Moses,

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Állj bosszút Izráel fiaiért a Midiánitákon, azután a te népeidhez takaríttatol.

Give the Midianites punishment for the wrong they did to the children of Israel: and after that you will go to rest with your people.

ἐκδίκει τὴν ἐκδίκησιν υἱῶν ισραηλ ἐκ τῶν μαδιανιτῶν καὶ ἔσχατον προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σου

3 Szóla azért Mózes a népnek, mondván: Készítsétek fel magatok közül a viadalra való embereket, és induljanak Midián ellen, hogy bosszút álljanak az Úrért Midiánon.

So Moses said to the people, Let men from among you be armed for war to put into effect against Midian the Lord's punishment on them.

καὶ ἐλάλησεν μωυσῆς πρὸς τὸν λαὸν λέγων ἐξοπλίσατε ἐξ ὑμῶν ἄνδρας παρατάξασθαι ἔναντι κυρίου ἐπὶ μαδιαν ἀποδοῦναι ἐκδίκησιν παρὰ τοῦ κυρίου τῇ μαδιαν

4 Ezret-ezret egy-egy törzsbõl, Izráelnek minden törzsébõl küldjetek a hadba.

From every tribe of Israel send a thousand to the war.

χιλίους ἐκ φυλῆς χιλίους ἐκ φυλῆς ἐκ πασῶν φυλῶν ισραηλ ἀποστείλατε παρατάξασθαι

5 Kiválogatának azért Izráel ezereibõl, ezeret törzsenként, tizenkét ezeret, viadalra készet.

So from the thousands of Israel a thousand were taken from every tribe, twelve thousand men armed for war.

καὶ ἐξηρίθμησαν ἐκ τῶν χιλιάδων ισραηλ χιλίους ἐκ φυλῆς δώδεκα χιλιάδες ἐνωπλισμένοι εἰς παράταξιν

6 És elküldé õket Mózes, törzsenként ezeret-ezeret a hadba, és velök Fineást, Eleázár papnak fiát is a hadba; és a szent edények és a riadó kürtök valának az õ keze alatt.

And Moses sent them out to war, a thousand from every tribe, and with them Phinehas, the son of Eleazar the priest, taking in his hands the vessels of the holy place and the horns for sounding the note of war.

καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς μωυσῆς χιλίους ἐκ φυλῆς χιλίους ἐκ φυλῆς σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ φινεες υἱὸν ελεαζαρ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια καὶ αἱ σάλπιγγες τῶ ν σημασιῶν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν

7 És harczolának Midián ellen, a miképen megparancsolta vala az Úr Mózesnek, és minden férfiút megölének.

And they made war on Midian, as the Lord gave orders to Moses; and they put to death every male.

καὶ παρετάξαντο ἐπὶ μαδιαν καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν

8 A Midián királyait is megölék, azoknak levágott népeivel egybe: Evit, Rékemet, Czúrt, Húrt, és Rebát, Midiánnak öt királyát; és Bálámot a Beór fiát is megölék fegyverrel.

They put the kings of Midian to death with the rest, Evi and Reken and Zur and Hur and Reba, the five kings of Midian: and Balaam, the son of Beor, they put to death with the sword.

καὶ τοὺς βασιλεῖς μαδιαν ἀπέκτειναν ἅμα τοῖς τραυματίαις αὐτῶν καὶ τὸν ευιν καὶ τὸν σουρ καὶ τὸν ροκομ καὶ τὸν ουρ καὶ τὸν ροβοκ πέντε βασιλεῖς μαδιαν καὶ τὸν βαλααμ υἱὸ ν βεωρ ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ σὺν τοῖς τραυματίαις αὐτῶν

9 És fogságba vivék Izráel fiai a Midiániták feleségeit és azoknak kisdedeit, és azoknak minden barmát és minden nyáját, és minden vagyonát prédára veték.
The women of Midian with their little ones the children of Israel took prisoner; and all their cattle and flocks and all their goods they took for themselves;
καὶ ἐπρονόμευσαν τὰς γυναῖκας μαδιαν καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ πάντα τὰ ἔγκτητα αὐτῶν καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐπρονόμευσαν

10 Minden városukat pedig az õ lakhelyeik szerint, és minden falvaikat tûzzel megégeték.
And after burning all their towns and all their tent-circles,
καὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν καὶ τὰς ἐπαύλεις αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν πυρί

11 És elvivének minden ragadományt és minden prédát mind emberekbõl, mind barmokból.
They went away with the goods they had taken, man and beast.
καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν προνομὴν καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους

12 És vivék Mózeshez és Eleázár paphoz, és Izráel fiainak gyülekezetéhez a foglyokat, a prédát és a ragadományokat a táborba, a mely a Moáb mezõségén vala a Jordán mellett, Jérikhó átellenében.
And the prisoners and the goods and everything they had taken, they took to Moses and Eleazar the priest and the people of Israel, to the tent-circle in the lowlands of Moab by the Jordan at Jericho.
καὶ ἤγαγον πρὸς μωυσῆν καὶ πρὸς ελεαζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς ισραηλ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὰ σκῦλα καὶ τὴν προνομὴν εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς αραβωθ μωαβ ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ ιορδάνου κατὰ ιεριχω

13 Kimenének azért Mózes és Eleázár pap, és a gyülekezetnek minden fejedelme õ eléjök a táboron kívül.
Then Moses and Eleazar the priest and the chiefs of the people went out to them before they had come into the tent-circle.
καὶ ἐξῆλθεν μωυσῆς καὶ ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἔξω τῆς παρεμβολῆς

14 És megharaguvék Mózes a hadnak vezetõire, az ezredesekre és századosokra, a kik megjöttek vala a harczról.
And Moses was angry with the chiefs of the army, the captains of thousands and the captains of hundreds who had come back from the war.
καὶ ὠργίσθη μωυσῆς ἐπὶ τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως χιλιάρχοις καὶ ἑκατοντάρχοις τοῖς ἐρχομένοις ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου

15 És monda nékik Mózes: Megtartottátok-é életben mind az asszonyokat?
And Moses said to them, Why have you kept all the women safe?
καὶ εἶπεν αὐτοῖς μωυσῆς ἵνα τί ἐζωγρήσατε πᾶν θῆλυ

16 Ímé õk voltak, a kik Izráel fiait Bálám tanácsából hûtlenségre bírták az Úr ellen a Peór dolgában; és lõn csapás az Úr gyülekezetén.
It was these who, moved by Balaam, were the cause of Israel's sin against the Lord in the question of Peor, because of which disease came on the people of the Lord.
αὗται γὰρ ἦσαν τοῖς υἱοῖς ισραηλ κατὰ τὸ ῥῆμα βαλααμ τοῦ ἀποστῆσαι καὶ ὑπεριδεῖν τὸ ῥῆμα κυρίου ἕνεκεν φογωρ καὶ ἐγένετο ἡ πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυρίου

17 Most azért öljetek meg a kisdedek közül minden finemût; és minden asszonyt is, a ki férfit ismert azzal való hálás végett, megöljetek.
So now put every male child to death, and every woman who has had sex relations with a man.
καὶ νῦν ἀποκτείνατε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν πάσῃ τῇ ἀπαρτίᾳ καὶ πᾶσαν γυναῖκα ἥτις ἔγνωκεν κοίτην ἄρσενος ἀποκτείνατε

18 Minden leánygyermeket pedig, a kik nem háltak férfiúval, tartsatok életben magatoknak.
But all the female children who have had no sex relations with men, you may keep for yourselves.
πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν τῶν γυναικῶν ἥτις οὐκ οἶδεν κοίτην ἄρσενος ζωγρήσατε αὐτάς

19 Ti pedig maradjatok a táboron kivül hét napig; a ki megölt valakit, és a ki hullát érintett, mind tisztítsátok meg magatokat harmad és hetednapon, magatokat és foglyaitokat.
You yourselves will have to keep outside the tent-circle for seven days, anyone of you who has put any person to death or come near a dead body; and on the third day and on the seventh day make yourselves and your prisoners clean.
καὶ ὑμεῖς παρεμβάλετε ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας πᾶς ὁ ἀνελὼν καὶ ὁ ἁπτόμενος τοῦ τετρωμένου ἀγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ὑμεῖς καὶ ἡ α ἰχμαλωσία ὑμῶν

20 Minden ruhát, minden bõrbõl való eszközt, minden kecskeszõrbõl való készítményt és minden faedényt; tisztítsátok meg magatokat.
And every bit of clothing, and anything made of leather or goats' hair or wood, you are to make clean.
καὶ πᾶν περίβλημα καὶ πᾶν σκεῦος δερμάτινον καὶ πᾶσαν ἐργασίαν ἐξ αἰγείας καὶ πᾶν σκεῦος ξύλινον ἀφαγνιεῖτε

21 És monda Eleázár pap a vitézeknek, a kik elmentek vala a hadba: Ez a törvény rendelése, a melyet parancsolt vala az Úr Mózesnek:
Then Eleazar the priest said to the men of war who had been to the fight, This is the rule of the law which the Lord has given to Moses:
καὶ εἶπεν ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοὺς ἐρχομένους ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου ὃ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

22 Az aranyat, ezüstöt, rezet, vasat, az ónt és ólmot bizonyára;
But gold and silver and brass and iron and tin and lead,
πλὴν τοῦ χρυσίου καὶ τοῦ ἀργυρίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μολίβου καὶ κασσιτέρου

23 Minden egyebet [is], a mi állja a tüzet, vigyetek át a tûzön, és megtisztíttatik, de a tisztító vízzel is tisztíttassék meg; mindazt pedig, a mi nem állja a tûzet, vízen vigyétek át.
And anything which may be heated, is to go through the fire and be made clean; but in addition it is to be put in the water of cleaning: and anything which may not go through the fire is to be put in the water.
πᾶν πρᾶγμα ὃ διελεύσεται ἐν πυρί καὶ καθαρισθήσεται ἀλλ' ἢ τῷ ὕδατι τοῦ ἁγνισμοῦ ἁγνισθήσεται καὶ πάντα ὅσα ἐὰν μὴ διαπορεύηται διὰ πυρός διελεύσεται δι' ὕδατος

24 Ruháitokat pedig mossátok meg a hetedik napon, és tiszták lesztek: és azután bemehettek a táborba.
And on the seventh day, after washing your clothing, you will be clean, and then you may come into the tent-circle.
καὶ πλυνεῖσθε τὰ ἱμάτια τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ καθαρισθήσεσθε καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν παρεμβολήν

25 Újra szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

26 Vedd számba az elfoglalt prédát, mind emberben, mind baromban, te és Eleázár, a pap, és a gyülekezet atyáinak fejei.
Get an account of everything which was taken in the war, of man and of beast, you and Eleazar the priest and the heads of families of the people:
λαβὲ τὸ κεφάλαιον τῶν σκύλων τῆς αἰχμαλωσίας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους σὺ καὶ ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῆς συναγωγῆς

27 És oszszad a prédát két részre: a hadakozók között, a kik hadba mentek, és az egész gyülekezet között.
And let division be made of it into two parts, one for the men of war who went out to the fight, and one for all the people:
καὶ διελεῖτε τὰ σκῦλα ἀνὰ μέσον τῶν πολεμιστῶν τῶν ἐκπορευομένων εἰς τὴν παράταξιν καὶ ἀνὰ μέσον πάσης συναγωγῆς

28 És végy részt az Úrnak a hadakozó férfiaktól, akik hadba mentek: ötszázból egy lelket, az emberek közül, az ökrök közül, a szamarak közül, és a juhok közül.
And from the men of war who went out let there be offered to the Lord one out of every five hundred, from the persons, and from the oxen and asses and sheep:
καὶ ἀφελεῖτε τέλος κυρίῳ παρὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν πολεμιστῶν τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὴν παράταξιν μίαν ψυχὴν ἀπὸ πεντακοσίων ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων καὶ ἀπὸ τῶν αἰγῶν

29 Azoknak fele részébõl vegyétek, és adjad Eleázárnak, a papnak, felemelt áldozatul az Úrnak.
Take this from their part and give it to Eleazar the priest as an offering to be lifted up to the Lord.
καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους αὐτῶν λήμψεσθε καὶ δώσεις ελεαζαρ τῷ ἱερεῖ τὰς ἀπαρχὰς κυρίου

30 Az Izráel fiainak járó fele részbõl pedig egy elfogottat végy ötvenbõl: emberekbõl, ökrökbõl, szamarakból, juhokból, és minden baromból; és adjad azokat a lévitáknak, a kik ügyelnek az Úr hajlékának ügyére.
And from the part given to the children of Israel, take one out of every fifty, from the persons, and from the oxen and asses and sheep, and give it to the Levites who have the care of the House of the Lord.
καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους τοῦ τῶν υἱῶν ισραηλ λήμψῃ ἕνα ἀπὸ τῶν πεντήκοντα ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς λευίταις τοῖς φυλάσσουσιν τὰς φυλακὰς ἐν τῇ σκηνῇ κυρίου

31 És úgy cselekedék Mózes és Eleázár, a pap, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek.
So Eleazar and Moses did as the Lord had given orders to Moses.
καὶ ἐποίησεν μωυσῆς καὶ ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

32 És vala az a préda, [azaz] annak a zsákmánynak maradéka, a mit a hadakozó nép zsákmányolt: hatszáz hetvenöt ezer juh.
Now the beasts taken, in addition to what the fighting-men took for themselves, were six hundred and seventy-five thousand sheep,
καὶ ἐγενήθη τὸ πλεόνασμα τῆς προνομῆς ὃ ἐπρονόμευσαν οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταί ἀπὸ τῶν προβάτων ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ ἑβδομήκοντα καὶ πέντε χιλιάδες

33 És hetvenhét ezer ökör.
And seventy-two thousand oxen,
καὶ βόες δύο καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες

34 És hatvanegy ezer szamár.
And sixty-one thousand asses;
καὶ ὄνοι μία καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες

35 Emberi lélek pedig: a leányok közül, a kik nem ismertek vala férfival való egyesülést, ilyen lélek összesen harminczkét ezer.
And thirty-two thousand persons, that is, women who had never had sex relations with a man.
καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων ἀπὸ τῶν γυναικῶν αἳ οὐκ ἔγνωσαν κοίτην ἀνδρός πᾶσαι ψυχαὶ δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες

36 Vala pedig az [egyik] fele, azoknak része, a kik hadba mentek vala: számszerint háromszáz harminczhét ezer és ötszáz juh.
And the half given as their part to the men who went to the war, was three hundred and thirty-seven thousand, five hundred sheep,
καὶ ἐγενήθη τὸ ἡμίσευμα ἡ μερὶς τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὸν πόλεμον ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προβάτων τριακόσιαι καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλια καὶ πεντακόσια

37 Vala pedig az Úrnak része a juhokból: hatszáz és hetvenöt.
Of which the Lord's part was six hundred and seventy-five.
καὶ ἐγένετο τὸ τέλος κυρίῳ ἀπὸ τῶν προβάτων ἑξακόσια ἑβδομήκοντα πέντε

38 Az ökör pedig: harminczhat ezer; és azokból az Úrnak része: hetvenkettő.
The number of oxen was thirty-six thousand, of which the Lord's part was seventy-two;
καὶ βόες ἓξ καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τὸ τέλος κυρίῳ δύο καὶ ἑβδομήκοντα

39 És a szamár: harmincz ezer és ötszáz; azokból az Úrnak része: hatvanegy.
The number of asses was thirty thousand, five hundred, of which the Lord's part was sixty-one.
καὶ ὄνοι τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι καὶ τὸ τέλος κυρίῳ εἷς καὶ ἑξήκοντα

40 Emberi lélek pedig tizenhat ezer; és azokból az Úrnak része: harminczhét lélek.
And the number of persons was sixteen thousand, of which the Lord's part was thirty-two persons.
καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων ἑκκαίδεκα χιλιάδες καὶ τὸ τέλος αὐτῶν κυρίῳ δύο καὶ τριάκοντα ψυχαί

41 És adá Mózes az Úrnak részét felemelt áldozatul Eleázárnak, a papnak, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek.
And Moses gave the Lord's part, lifted up as an offering, to Eleazar the priest, as the Lord had given orders to Moses.
καὶ ἔδωκεν μωυσῆς τὸ τέλος κυρίῳ τὸ ἀφαίρεμα τοῦ θεοῦ ελεαζαρ τῷ ἱερεῖ καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

42 Az Izráel fiainak esõ [másik] fele részbõl pedig, a melyet elválasztott Mózes a hadakozó férfiakétól.
And from the half given to the children of Israel, which Moses had kept separate from that given to the fighting-men,
ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἱῶν ισραηλ οὓς διεῖλεν μωυσῆς ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν

43 (Vala pedig a gyülekezetre esõ felerész juhokból: háromszáz harminczhét ezer és ötszáz;
(Now the people's half was three hundred and thirty-seven thousand, five hundred sheep,
καὶ ἐγένετο τὸ ἡμίσευμα τὸ τῆς συναγωγῆς ἀπὸ τῶν προβάτων τριακόσιαι χιλιάδες καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλια καὶ πεντακόσια

44 Ökör: harminczhat ezer;
And thirty-six thousand oxen,
καὶ βόες ἓξ καὶ τριάκοντα χιλιάδες

45 Szamár: harmincz ezer és ötszáz:
And thirty thousand, five hundred asses,
ὄνοι τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι

46 Emberi lélek: tizenhat ezer.)
And sixteen thousand persons;)
καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων ἓξ καὶ δέκα χιλιάδες

47 Az Izráel fiainak esõ fele részbõl pedig egy elfogottat vett Mózes ötvenbõl, az emberekbõl és a barmokból; és adá azokat a lévitáknak, a kik ügyelnek az Úr hajlékának ügyére, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek.
Even from the children of Israel's half, Moses took one out of every fifty, men and beasts, and gave them to the Levites who had the care of the House of the Lord; as the Lord gave orders to Moses.
καὶ ἔλαβεν μωυσῆς ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἱῶν ισραηλ τὸ ἓν ἀπὸ τῶν πεντήκοντα ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν καὶ ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς λευίταις τοῖς φυλάσσουσιν τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς κυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ

48 És járulának Mózeshez a had ezereinek vezetõi, az ezredesek és századosok.
Then the men in authority over the thousands of the army, the captains of thousands and captains of hundreds, came to Moses,
καὶ προσῆλθον πρὸς μωυσῆν πάντες οἱ καθεσταμένοι εἰς τὰς χιλιαρχίας τῆς δυνάμεως χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι

49 És mondának Mózesnek: Szolgáid megszámlálták a hadakozó férfiakat, a kik a mi kezünk alatt voltak, és senki közülünk el nem veszett.
And said to him, Your servants have taken note of the number of all the fighting-men under our orders, and every one is present;
καὶ εἶπαν πρὸς μωυσῆν οἱ παῖδές σου εἰλήφασιν τὸ κεφάλαιον τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν παρ' ἡμῶν καὶ οὐ διαπεφώνηκεν ἀπ' αὐτῶν οὐδὲ εἷς

50 Hoztunk azért az Úrnak való áldozatul kiki a mit talált: aranyeszközöket, karlánczokat, karpereczeket, gyûrûket, fülönfüggõket, nyaklánczokat, hogy engesztelést végezzünk a mi lelkünkért az Úr elõtt.
And we have here an offering for the Lord from what every man took in the war, ornaments of gold, leg-chains and arm-rings, finger-rings, ear-rings, and neck-ornaments, to make our souls free from sin before the Lord.
καὶ προσενηνόχαμεν τὸ δῶρον κυρίῳ ἀνὴρ ὃ εὗρεν σκεῦος χρυσοῦν χλιδῶνα καὶ ψέλιον καὶ δακτύλιον καὶ περιδέξιον καὶ ἐμπλόκιον ἐξιλάσασθαι περὶ ἡμῶν ἔναντι κυρίου

51 És elvevé Mózes és Eleázár, a pap, az aranyat õ tõlök, [és] a megkészített eszközöket [is] mind.
So Moses and Eleazar the priest took the gold from them, even all the worked ornaments.
καὶ ἔλαβεν μωυσῆς καὶ ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρ' αὐτῶν πᾶν σκεῦος εἰργασμένον

52 És mindaz az arany, a melyet felemelt áldozatul vivének az Úrnak, tizenhat ezer hétszáz és ötven siklus vala az ezeredesektõl és századosoktól.
And the gold which the captains of thousands and captains of hundreds gave, as an offering to be lifted up before the Lord, came to sixteen thousand, seven hundred and fifty shekels.
καὶ ἐγένετο πᾶν τὸ χρυσίον τὸ ἀφαίρεμα ὃ ἀφεῖλον κυρίῳ ἓξ καὶ δέκα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ πεντήκοντα σίκλοι παρὰ τῶν χιλιάρχων καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων

53 A hadakozó férfiak közül kiki magának zsákmányolt.
(For every man of the army had taken goods for himself in the war.)
καὶ οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἐπρονόμευσαν ἕκαστος ἑαυτῷ

54 Miután elvette vala Mózes és Eleázár, a pap, az aranyat az ezeredesektõl és századosoktól, bevivék azt a gyülekezetnek sátorába, Izráel fiaira való emlékeztetõül az Úr elé.
Then Moses and Eleazar the priest took the gold given by the captains of thousands and captains of hundreds, and took it into the Tent of meeting, to be a sign in memory of the children of Israel before the Lord.
καὶ ἔλαβεν μωυσῆς καὶ ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρὰ τῶν χιλιάρχων καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὰ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου μνημόσυνον τῶν υἱῶν ισραηλ ἔναντι κυρίου

1 Rúben fiainak pedig és Gád fiainak igen sok barmok vala. Mikor látták a Józér földét és a Gileád földét, hogy ímé az a hely marhatartani való hely:
Now the children of Reuben and the children of Gad had a great number of cattle: and when they saw that the land of Jazer and the land of Gilead was a good place for cattle;
καὶ κτήνη πλῆθος ἦν τοῖς υἱοῖς ρουβην καὶ τοῖς υἱοῖς γαδ πλῆθος σφόδρα καὶ εἶδον τὴν χώραν ιαζηρ καὶ τὴν χώραν γαλααδ καὶ ἦν ὁ τόπος τόπος κτήνεσιν

2 Eljövének Gád fiai és Rúben fiai, és szólának Mózesnek és Eleázárnak, a papnak, és a gyülekezet fejedelmeinek, mondván:
The children of Gad and the children of Reuben came and said to Moses and to Eleazar the priest and to the chiefs of the meeting,
καὶ προσελθόντες οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ εἶπαν πρὸς μωυσῆν καὶ πρὸς ελεαζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς συναγωγῆς λέγοντες

3 Atárót, Díbon, Józér, Nimra, Hesbon, Elealé, Sebám, Nébó és Béon:
Ataroth, and Dibon, and Jazer, and Nimrah, and Heshbon, and Elealeh, and Sebam, and Nebo, and Beon,
αταρωθ καὶ δαιβων καὶ ιαζηρ καὶ ναμβρα καὶ εσεβων καὶ ελεαλη καὶ σεβαμα καὶ ναβαυ καὶ βαιαν

4 A föld, a melyet megvert az Úr az Izráel fiainak gyülekezete elõtt, baromtartó föld az; a te szolgáidnak pedig [sok] marhájok van.
The land which the Lord gave into the hands of the children of Israel, is a land for cattle, and your servants have cattle.
τὴν γῆν ἣν παρέδωκεν κύριος ἐνώπιον τῶν υἱῶν ισραηλ γῆ κτηνοτρόφος ἐστίν καὶ τοῖς παισίν σου κτήνη ὑπάρχει

5 És mondának: Hogyha kedvet találtunk a te szemeid elõtt, adassék ez a föld a te szolgáidnak örökségül, ne vígy minket át a Jordánon.
And they said, With your approval, let this land be given to your servants as their heritage: do not take us over Jordan.
καὶ ἔλεγον εἰ εὕρομεν χάριν ἐνώπιόν σου δοθήτω ἡ γῆ αὕτη τοῖς οἰκέταις σου ἐν κατασχέσει καὶ μὴ διαβιβάσῃς ἡμᾶς τὸν ιορδάνην

6 Mózes pedig monda a Gád fiainak és Rúben fiainak: Avagy a ti atyátokfiai hadakozni menjenek, ti pedig itt maradjatok?
And Moses said to the children of Gad and the children of Reuben, Are your brothers to go to the war, while you take your rest here?
καὶ εἶπεν μωυσῆς τοῖς υἱοῖς γαδ καὶ τοῖς υἱοῖς ρουβην οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν πορεύονται εἰς πόλεμον καὶ ὑμεῖς καθήσεσθε αὐτοῦ

7 És miért idegenítitek el Izráel fiainak szívét, hogy által ne menjenek a földre, a melyet adott nékik az Úr?
Why would you take from the children of Israel the desire to go over into the land which the Lord has given them?
καὶ ἵνα τί διαστρέφετε τὰς διανοίας τῶν υἱῶν ισραηλ μὴ διαβῆναι εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος δίδωσιν αὐτοῖς

8 A ti atyáitok cselekedtek így, mikor elbocsátám õket Kádes-Bárneából, hogy nézzék meg azt a földet;
So did your fathers, when I sent them from Kadesh-barnea to see the land.
οὐχ οὕτως ἐποίησαν οἱ πατέρες ὑμῶν ὅτε ἀπέστειλα αὐτοὺς ἐκ καδης βαρνη κατανοῆσαι τὴν γῆν

9 Mert felmentek az Eskól völgyéig, és megnézék a földet, és elidegeníték Izráel fiainak szívét, hogy be ne menjenek arra a földre, a melyet adott vala nékik az Úr.
For when they went up to the valley of Eshcol, and saw the land, they took from the children of Israel the desire to go into the land which the Lord had given them.
καὶ ἀνέβησαν φάραγγα βότρυος καὶ κατενόησαν τὴν γῆν καὶ ἀπέστησαν τὴν καρδίαν τῶν υἱῶν ισραηλ ὅπως μὴ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκεν κύριος αὐτοῖς

10 Azért megharaguvék az Úr azon a napon, és megesküvék, mondván:
And at that time the Lord was moved to wrath, and made an oath, saying,
καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ὤμοσεν λέγων

11 Nem látják meg azok az emberek, a kik feljöttek Égyiptomból, húsz esztendõstõl fogva és feljebb, azt a földet, a mely felõl megesküdtem Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, mivelhogy nem tökéletesen jártak én utánam;
Truly, not one of the men of twenty years old and over who came out of Egypt will see the land which I gave by oath to Abraham, Isaac, and Jacob; because they have not been true to me with all their heart;
εἰ ὄψονται οἱ ἄνθρωποι οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἐξ αἰγύπτου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω οἱ ἐπιστάμενοι τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τῷ αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ ο ὐ γὰρ συνεπηκολούθησαν ὀπίσω μου

12 Kivéve a Kenizeus Kálebet, a Jefunné fiát és Józsuét, a Nún fiát, mivelhogy tökéletesen jártak az Úr után.
But only Caleb, the son of Jephunneh the Kenizzite, and Joshua, the son of Nun: because they have been true to the Lord.
πλὴν χαλεβ υἱὸς ιεφοννη ὁ διακεχωρισμένος καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη ὅτι συνεπηκολούθησεν ὀπίσω κυρίου

13 És megharaguvék az Úr Izráelre, és bujdostatá õket a pusztában negyven esztendeig; míg megemészteték az egész nemzetség, a mely gonoszt cselekedett vala az Úr szemei elõtt.
Then the Lord was angry with Israel, and he made them wanderers in the waste land for forty years? till all that generation who had done evil in the eyes of the Lord was dead.
καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν ισραηλ καὶ κατερρόμβευσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη ἕως ἐξανηλώθη πᾶσα ἡ γενεὰ οἱ ποιοῦντες τὰ πονηρὰ ἔναντι κυρίου

14 És ímé feltámadtatok a ti atyáitok helyett, bûnös emberek maradékai, hogy az Úr haragjának tüzét még öregbítsétek Izráel ellen.
And now you have come to take the place of your fathers, another generation of sinners, increasing the wrath of the Lord against Israel.
ἰδοὺ ἀνέστητε ἀντὶ τῶν πατέρων ὑμῶν σύστρεμμα ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν προσθεῖναι ἔτι ἐπὶ τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς κυρίου ἐπὶ ισραηλ

15 Hogyha elfordultok az õ utaitól, még tovább is otthagyja õt a pusztában, és elvesztitek mind az egész népet.
For if you are turned away from him, he will send them wandering again in the waste land; and you will be the cause of the destruction of all this people.
ὅτι ἀποστραφήσεσθε ἀπ' αὐτοῦ προσθεῖναι ἔτι καταλιπεῖν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀνομήσετε εἰς ὅλην τὴν συναγωγὴν ταύτην

16 És járulának közelebb õ hozzá, és mondának: Barmainknak juhaklokat építünk itt, és a mi kicsinyeinknek városokat;
Then they came to him, and said, We will make safe places for our cattle here, and towns for our little ones;
καὶ προσῆλθον αὐτῷ καὶ ἔλεγον ἐπαύλεις προβάτων οἰκοδομήσωμεν ὧδε τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν καὶ πόλεις ταῖς ἀποσκευαῖς ἡμῶν

17 Magunk pedig felfegyverkezve, készséggel megyünk Izráel fiai elõtt, míg beviszszük õket az õ helyökre; gyermekeink pedig a kerített városokban maradnak e földnek lakosai miatt.
But we ourselves will be ready armed to go before the children of Israel till we have taken them to their place: but our little ones will be safe in the walled towns against the people of the land.
καὶ ἡμεῖς ἐνοπλισάμενοι προφυλακὴ πρότεροι τῶν υἱῶν ισραηλ ἕως ἂν ἀγάγωμεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἑαυτῶν τόπον καὶ κατοικήσει ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν ἐν πόλεσιν τετειχισμέναις διὰ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν

18 Vissza nem térünk addig a mi házainkhoz, a míg Izráel fiai közül meg nem kapja kiki az õ örökségét.
We will not come back to our houses till every one of the children of Israel has come into his heritage.
οὐ μὴ ἀποστραφῶμεν εἰς τὰς οἰκίας ἡμῶν ἕως ἂν καταμερισθῶσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ

19 Mert nem veszünk mi részt az örökségben õ velök a Jordánon túl és tovább, mivelhogy meg van nékünk a mi örökségünk a Jordánon innen napkelet felõl.
For we will not have our heritage with them on the other side of Jordan and forward; because our heritage has come to us on this side of Jordan to the east.
καὶ οὐκέτι κληρονομήσωμεν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ ιορδάνου καὶ ἐπέκεινα ὅτι ἀπέχομεν τοὺς κλήρους ἡμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου ἐν ἀνατολαῖς

20 És monda nékik Mózes: Ha azt cselekszitek, a mit szóltok; ha az Úr elõtt készültök fel a hadra;
Then Moses said to them, If you will do this, arming yourselves to go before the Lord to the war,
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς μωυσῆς ἐὰν ποιήσητε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐὰν ἐξοπλίσησθε ἔναντι κυρίου εἰς πόλεμον

21 És átmegy közületek minden fegyveres a Jordánon az Úr elõtt, míg kiûzi az õ ellenségeit maga elõtt;
Every armed man of you going across Jordan before the Lord till he has overcome and sent in flight all who are against him,
καὶ παρελεύσεται ὑμῶν πᾶς ὁπλίτης τὸν ιορδάνην ἔναντι κυρίου ἕως ἂν ἐκτριβῇ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ

22 És csak azután tértek vissza, ha az a föld meghódol az Úr elõtt: akkor ártatlanok lesztek az Úr elõtt, és Izráel elõtt, és az a föld birtokotokká lesz néktek az Úr elõtt.
And the land is under the rule of the Lord: then after that you may come back, having done no wrong to the Lord and to Israel; and this land will be yours for your heritage before the Lord.
καὶ κατακυριευθῇ ἡ γῆ ἔναντι κυρίου καὶ μετὰ ταῦτα ἀποστραφήσεσθε καὶ ἔσεσθε ἀθῷοι ἔναντι κυρίου καὶ ἀπὸ ισραηλ καὶ ἔσται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κατασχέσει ἔναντι κυρίου

23 Hogyha nem így cselekesztek, ímé vétkeztek az Úr ellen; és gondoljátok meg, hogy a ti bûnötök[nek] [büntetése] utólér benneteket!
But if you do not do this, then you are sinners against the Lord; and you may be certain that your sin will have its reward.
ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε οὕτως ἁμαρτήσεσθε ἔναντι κυρίου καὶ γνώσεσθε τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν ὅταν ὑμᾶς καταλάβῃ τὰ κακά

24 Építsetek magatoknak városokat a ti kicsinyeitek számára, és a ti juhaitoknak aklokat; de a mit fogadtatok, azt megcselekedjétek.
So get to work building your towns for your little ones, and safe places for your sheep; and do as you have said.
καὶ οἰκοδομήσετε ὑμῖν αὐτοῖς πόλεις τῇ ἀποσκευῇ ὑμῶν καὶ ἐπαύλεις τοῖς κτήνεσιν ὑμῶν καὶ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν ποιήσετε

25 És szólának Gád fiai és Rúben fiai Mózesnek, mondván: A te szolgáid úgy cselekesznek, a mint az én Uram parancsolja.
And the children of Gad and the children of Reuben said to Moses, Your servants will do as my lord says.
καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ πρὸς μωυσῆν λέγοντες οἱ παῖδές σου ποιήσουσιν καθὰ ὁ κύριος ἡμῶν ἐντέλλεται

26 A mi kicsinyeink, feleségeink, juhaink és mindenféle barmaink ott lesznek Gileád városaiban;
Our little ones, our wives, and our flocks, and all our cattle, will be there in the towns of Gilead;
ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ πάντα τὰ κτήνη ἡμῶν ἔσονται ἐν ταῖς πόλεσιν γαλααδ

27 A te szolgáid pedig átmennek mindnyájan hadra felkészülve, harczolni az Úr elõtt, a miképen az én Uram szól.
But your servants will go over, every man armed for war, before the Lord to the fight, as my lord says.
οἱ δὲ παῖδές σου παρελεύσονται πάντες ἐνωπλισμένοι καὶ ἐκτεταγμένοι ἔναντι κυρίου εἰς τὸν πόλεμον ὃν τρόπον ὁ κύριος λέγει

28 Parancsot ada azért õ felõlök Mózes Eleázárnak, a papnak, és Józsuénak a Nún fiának, és az Izráel fiai törzseibõl való atyák fejeinek,
So Moses gave orders about them to Eleazar the priest and to Joshua, the son of Nun, and to the heads of families of the tribes of the children of Israel.
καὶ συνέστησεν αὐτοῖς μωυσῆς ελεαζαρ τὸν ἱερέα καὶ ἰησοῦν υἱὸν ναυη καὶ τοὺς ἄρχοντας πατριῶν τῶν φυλῶν ισραηλ

29 És monda nékik Mózes: Ha átmennek a Gád fiai és a Rúben fiai veletek a Jordánon, mindnyájan hadakozni készen az Úr elõtt, és meghódol a föld ti elõttetek: akkor adjátok nékik a Gileád földét birtokul.
And Moses said to them, If the children of Gad and the children of Reuben go with you over Jordan, every man armed for the fight before the Lord, and all the land is given into your hands, then let them have the land of Gilead for a heritage:
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς μωυσῆς ἐὰν διαβῶσιν οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ μεθ' ὑμῶν τὸν ιορδάνην πᾶς ἐνωπλισμένος εἰς πόλεμον ἔναντι κυρίου καὶ κατακυριεύσητε τῆς γῆς ἀπ ἐναντι ὑμῶν καὶ δώσετε αὐτοῖς τὴν γῆν γαλααδ ἐν κατασχέσει

30 Ha pedig nem mennek át fegyveresen veletek, akkor veletek kapjanak birtokot a Kanaán földén.
But if they do not go over with you armed, they will have to take their heritage with you in the land of Canaan.
ἐὰν δὲ μὴ διαβῶσιν ἐνωπλισμένοι μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν πόλεμον ἔναντι κυρίου καὶ διαβιβάσετε τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν πρότερα ὑμῶν ε ἰς γῆν χανααν καὶ συγκατακληρονομηθήσονταινξ ἐν ὑμῖν ἐν τῇ γῇ χανααν

31 És felelének a Gád fiai és a Rúben fiai, mondván: A mit mondott az Úr a te szolgáidnak, akképen cselekeszünk.
Then the children of Gad and the children of Reuben said, As the Lord has said to your servants, so will we do.
καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ λέγοντες ὅσα ὁ κύριος λέγει τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ οὕτως ποιήσομεν

32 Mi átmegyünk fegyveresen az Úr elõtt a Kanaán földére, de miénk legyen a mi örökségünknek birtoka a Jordánon innen.
We will go over armed before the Lord into the land of Canaan, and you will give us our heritage on this side of Jordan.
ἡμεῖς διαβησόμεθα ἐνωπλισμένοι ἔναντι κυρίου εἰς γῆν χανααν καὶ δώσετε τὴν κατάσχεσιν ἡμῖν ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου

33 Nékik adá azért Mózes, [tudniillik] a Gád fiainak, a Rúben fiainak és a József fiának, Manasse féltörzsének, Szihonnak, az Emoreusok királyának országát, és Ógnak, Básán királyának országát; azt a földet az õ városaival, határaival, annak a földnek városait köröskörül.
So Moses gave to them, even to the children of Gad and the children of Reuben and to the half-tribe of Manasseh, the son of Joseph, the kingdom of Sihon, king of the Amorites and Og, king of Bashan, all the land with its towns and the country round them.
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς μωυσῆς τοῖς υἱοῖς γαδ καὶ τοῖς υἱοῖς ρουβην καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση υἱῶν ιωσηφ τὴν βασιλείαν σηων βασιλέως αμορραίων καὶ τὴν βασιλείαν ωγ βασι λέως τῆς βασαν τὴν γῆν καὶ τὰς πόλεις σὺν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς πόλεις τῆς γῆς κύκλῳ

34 És megépíték a Gád fiai Dibont, Ataróthot, Aroért,
And the children of Gad were the builders of Dibon and Ataroth and Aroer;
καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ γαδ τὴν δαιβων καὶ τὴν αταρωθ καὶ τὴν αροηρ

35 Atróth-Sofánt, Jázért, Jogbehát,
And Atroth-shophan and Jazer and Jogbehah;
καὶ τὴν σωφαρ καὶ τὴν ιαζηρ καὶ ὕψωσαν αὐτὰς

36 Beth-Nimrát, és Beth-Haránt, kerített városokat juhaklokkal egyben.
And Beth-nimrah and Beth-haran: walled towns and shut-in places for sheep.
καὶ τὴν ναμβραν καὶ τὴν βαιθαραν πόλεις ὀχυρὰς καὶ ἐπαύλεις προβάτων

37 A Rúben fiai pedig megépíték Hesbont, Elealét, Kirjáthaimot,
And the children of Reuben were the builders of Heshbon and Elealeh and Kiriathaim;
καὶ οἱ υἱοὶ ρουβην ᾠκοδόμησαν τὴν εσεβων καὶ ελεαλη καὶ καριαθαιμ

38 Nébót, Baál-Meont, (változtatott néven nevezve) és Sibmát. És [új] neveket adának a városoknak, a melyeket építének.
And Nebo and Baal-meon, (their names being changed,) and Sibmah: and they gave other names to the towns they made.
καὶ τὴν βεελμεων περικεκυκλωμένας καὶ τὴν σεβαμα καὶ ἐπωνόμασαν κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων ἃς ᾠκοδόμησαν

39 Mákirnak, a Manasse fiának fiai pedig Gileádba vonulának, és bevevék azt, és kiûzék az Emoreust, a ki ott vala.
And the children of Machir, the son of Manasseh, went to Gilead and took it, driving out the Amorites who were living there.
καὶ ἐπορεύθη υἱὸς μαχιρ υἱοῦ μανασση εἰς γαλααδ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἀπώλεσεν τὸν αμορραῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ

40 Adá azért Mózes Gileádot Mákirnak, a Manasse fiának, és lakozék abban.
And Moses gave Gilead to Machir, the son of Manasseh; and he made it his living-place.
καὶ ἔδωκεν μωυσῆς τὴν γαλααδ τῷ μαχιρ υἱῷ μανασση καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ

41 Jáir pedig, a Manasse fia elméne, és bevevé azoknak falvait, és hívá azokat Jáir falvainak.
And Jair, the son of Manasseh, went and took the towns of Gilead, naming them Havvoth-Jair.
καὶ ιαϊρ ὁ τοῦ μανασση ἐπορεύθη καὶ ἔλαβεν τὰς ἐπαύλεις αὐτῶν καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰς ἐπαύλεις ιαϊρ

42 Nóbah is elméne, és bevevé Kenáthot és annak városait, és hívá azt Nóbáhnak, a maga nevérõl.
And Nobah went and took Kenath and its small towns, naming it Nobah, after himself.
καὶ ναβαυ ἐπορεύθη καὶ ἔλαβεν τὴν καναα θ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰς ναβωθ ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ

1 Ezek Izráel fiainak szállásai, a kik kijövének Égyiptom földébõl az õ seregeik szerint Mózes és Áron vezetése alatt.
These are the journeys of the children of Israel, when they went out of the land of Egypt in their armies, under the direction of Moses and Aaron.
καὶ οὗτοι σταθμοὶ τῶν υἱῶν ισραηλ ὡς ἐξῆλθον ἐκ γῆς αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν ἐν χειρὶ μωυσῆ καὶ ααρων

2 (Megírá pedig Mózes az õ kijövetelöket az õ szállásaik szerint, az Úrnak rendeletére.) Ezek az õ szállásaik, az õ kijövetelök szerint.
And the stages of their journey on their way out were put down in writing by Moses at the order of the Lord: these are the stages of their journey and the way they went.
καὶ ἔγραψεν μωυσῆς τὰς ἀπάρσεις αὐτῶν καὶ τοὺς σταθμοὺς αὐτῶν διὰ ῥήματος κυρίου καὶ οὗτοι σταθμοὶ τῆς πορείας αὐτῶν

3 Elindulának Rameszeszbõl az elsõ hónapban, az elsõ hónap tizenötödik napján. A páskha után való napon jövének ki Izráel fiai felemelt kézzel, az egész Égyiptom láttára.
On the fifteenth day of the first month they went out from Rameses; on the day after the Passover the children of Israel went out by the power of the Lord before the eyes of all the Egyptians,
ἀπῆραν ἐκ ραμεσση τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου τῇ ἐπαύριον τοῦ πασχα ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐν χειρὶ ὑψηλῇ ἐναντίον πάντων τῶν αἰ γυπτίων

4 (Az égyiptombeliek pedig temetik vala [azokat] a kiket megölt vala az Úr õ közöttök, minden elsõszülött[jö]ket; az isteneiken is ítéletet tartott vala az Úr.)
While the Egyptians were placing in the earth the bodies of their sons on whom the Lord had sent destruction: and their gods had been judged by him.
καὶ οἱ αἰγύπτιοι ἔθαπτον ἐξ αὐτῶν τοὺς τεθνηκότας πάντας οὓς ἐπάταξεν κύριος πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτῳ καὶ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐποίησεν τὴν ἐκδίκησιν κύριος

5 És elindulának Izráel fiai Rameszeszbõl, és tábort ütének Szukkótban.
So the children of Israel went from Rameses and put up their tents in Succoth.
καὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐκ ραμεσση παρενέβαλον εἰς σοκχωθ

6 És elindulának Szukkótból, és tábort ütének Ethámban, a mely van a pusztának szélén.
And they went on from Succoth and put up their tents in Etham on the edge of the waste land.
καὶ ἀπῆραν ἐκ σοκχωθ καὶ παρενέβαλον εἰς βουθαν ὅ ἐστιν μέρος τι τῆς ἐρήμου

7 És elindulának Ethámból, és fordulának Pihahiróth felé, a mely van Baál-Czefon elõtt, és tábort ütének Migdol elõtt,
And from Etham, turning back to Pi-hahiroth which is before Baal-zephon, they put up their tents before Migdol.
καὶ ἀπῆραν ἐκ βουθαν καὶ παρενέβαλον ἐπὶ στόμα εἱρωθ ὅ ἐστιν ἀπέναντι βεελσεπφων καὶ παρενέβαλον ἀπέναντι μαγδώλου

8 És elindulának Pihahiróthból, és átmenének a tenger közepén a pusztába; és menének három napi járásnyira az Ethám pusztáján; és tábort ütének Márában.
And journeying on from before Hahiroth, they went through the sea into the waste land: they went three days' journey through the waste land of Etham and put up their tents in Marah.
καὶ ἀπῆραν ἀπέναντι εἱρωθ καὶ διέβησαν μέσον τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν διὰ τῆς ἐρήμου αὐτοὶ καὶ παρενέβαλον ἐν πικρίαις

9 És elindulának Márából, és jutának Élimbe; Élimben pedig vala tizenkét kútfõ és hetven pálmafa; és tábort ütének ott.
And from Marah they went on to Elim: and in Elim there were twelve water-springs and seventy palm-trees; and they put up their tents there.
καὶ ἀπῆραν ἐκ πικριῶν καὶ ἦλθον εἰς αιλιμ καὶ ἐν αιλιμ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ παρὰ τὸ ὕδωρ

10 És elindulának Élimbõl, és tábort ütének a Veres tenger mellett.
And they went on from Elim and put up their tents by the Red Sea.
καὶ ἀπῆραν ἐξ αιλιμ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθράν

11 És elindulának a Veres tengertõl, és tábort ütének a Szin pusztájában.
Then from the Red Sea they went on and put up their tents in the waste land of Sin.
καὶ ἀπῆραν ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον σιν

12 És elindulának a Szin pusztájából, és tábort ütének Dofkában.
And they went on from the waste land of Sin, and put up their tents in Dophkah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου σιν καὶ παρενέβαλον εἰς ραφακα

13 És elindulának Dofkából, és tábort ütének Álúsban.
And they went on from Dophkah, and put up their tents in Alush.
καὶ ἀπῆραν ἐκ ραφακα καὶ παρενέβαλον ἐν αιλους

14 És elindulának Álúsból, és tábort ütének Refidimben, de nem vala ott a népnek inni való vize.
And they went on from Alush, and put up their tents in Rephidim, where there was no drinking-water for the people.
καὶ ἀπῆραν ἐξ αιλους καὶ παρενέβαλον ἐν ραφιδιν καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῷ λαῷ πιεῖν ἐκεῖ

15 És elindulának Refidimbõl, és tábort ütének a Sinai pusztájában.
And they went on from Rephidim, and put up their tents in the waste land of Sinai.
καὶ ἀπῆραν ἐκ ραφιδιν καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα

16 És elindulának a Sinai pusztájából, és tábort ütének Kibrót-Thaavában.
And they went on from the waste land of Sinai and put up their tents in Kibroth-hattaavah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου σινα καὶ παρενέβαλον ἐν μνήμασιν τῆς ἐπιθυμίας

17 És elindulának Kibrót-Thaavából, és tábort ütének Haserótban.
And they went on from Kibroth-hattaavah, and put up their tents in Hazeroth.
καὶ ἀπῆραν ἐκ μνημάτων ἐπιθυμίας καὶ παρενέβαλον ἐν ασηρωθ

18 És elindulának Haserótból, és tábort ütének Rithmában.
And they went on from Hazeroth, and put up their tents in Rithmah.
καὶ ἀπῆραν ἐξ ασηρωθ καὶ παρενέβαλον ἐν ραθαμα

19 És elindulának Rithmából, és tábort ütének Rimmon-Péreczben.
And they went on from Rithmah, and put up their tents in Rimmon-perez.
καὶ ἀπῆραν ἐκ ραθαμα καὶ παρενέβαλον ἐν ρεμμων φαρες

20 És elindulának Rimmon-Péreczbõl, és tábort ütének Libnában.
And they went on from Rimmon-perez, and put up their tents in Libnah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ ρεμμων φαρες καὶ παρενέβαλον ἐν λεμωνα

21 És elindulának Libnából, és tábort ütének Risszában.
And they went on from Libnah, and put up their tents in Rissah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ λεμωνα καὶ παρενέβαλον εἰς δεσσα

22 És elindulának Risszából, és tábort ütének Kehélátban.
And they went on from Rissah, and put up their tents in Kehelathah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ δεσσα καὶ παρενέβαλον εἰς μακελλαθ

23 És elindulának Kehélátból, és tábort ütének a Séfer hegyénél.
And they went on from Kehelathah, and put up their tents in Mount Shepher.
καὶ ἀπῆραν ἐκ μακελλαθ καὶ παρενέβαλον εἰς σαφαρ

24 És elindulának a Séfer hegyétõl és tábort ütének Haradában.
And they went on from Mount Shepher, and put up their tents in Haradah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ σαφαρ καὶ παρενέβαλον εἰς χαραδαθ

25 És elindulának Haradából, és tábort ütének Makhélótban.
And they went on from Haradah, and put up their tents in Makheloth.
καὶ ἀπῆραν ἐκ χαραδαθ καὶ παρενέβαλον εἰς μακηλωθ

26 És elindulának Makhélótból, és tábort ütének Tháhátban.
And they went on from Makheloth, and put up their tents in Tahath.
καὶ ἀπῆραν ἐκ μακηλωθ καὶ παρενέβαλον εἰς καταθ

27 És elindulának Tháhátból, és tábort ütének Thárakhban.
And they went on from Tahath, and put up their tents in Terah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ καταθ καὶ παρενέβαλον εἰς ταραθ

28 És elindulának Thárakhból, és tábort ütének Mitkában.
And they went on from Terah, and put up their tents in Mithkah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ ταραθ καὶ παρενέβαλον εἰς ματεκκα

29 És elindulának Mitkából, és tábort ütének Hasmonában.
And they went on from Mithkah, and put up their tents in Hashmonah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ ματεκκα καὶ παρενέβαλον εἰς σελμωνα

30 És elindulának Hasmonából, és tábort ütének Moszérótban.
And they went on from Hashmonah, and put up their tents in Moseroth.
καὶ ἀπῆραν ἐκ σελμωνα καὶ παρενέβαλον εἰς μασσουρουθ

31 És elindulának Moszérótból, és tábort ütének Bené-Jaakánban.
And they went on from Moseroth, and put up their tents in Bene-jaakan.
καὶ ἀπῆραν ἐκ μασσουρουθ καὶ παρενέβαλον εἰς βαναια

32 És elindulának Bené-Jaakánból, és tábort ütének Hór-Hagidgádban.
And they went on from Bene-jaakan, and put up their tents in Hor-haggidgad.
καὶ ἀπῆραν ἐκ βαναια καὶ παρενέβαλον εἰς τὸ ὄρος γαδγαδ

33 És elindulának Hór-Hagidgádból, és tábort ütének Jotbathában.
And they went on from Hor-haggidgad, and put up their tents in Jotbathah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ τοῦ ὄρους γαδγαδ καὶ παρενέβαλον εἰς ετεβαθα

34 És elindulának Jotbathából, és tábort ütének Abronában.
And they went on from Jotbathah, and put up their tents in Abronah.
καὶ ἀπῆραν ἐξ ετεβαθα καὶ παρενέβαλον εἰς εβρωνα

35 És elindulának Abronából, és tábort ütének Eczjon-Geberben.
And they went on from Abronah, and put up their tents in Ezion-geber.
καὶ ἀπῆραν ἐξ εβρωνα καὶ παρενέβαλον εἰς γεσιωνγαβερ

36 És elindulának Eczjon-Geberbõl, és tábort ütének Czin pusztájában; ez Kádes.
And they went on from Ezion-geber, and put up their tents in the waste land of Zin (which is Kadesh).
καὶ ἀπῆραν ἐκ γεσιωνγαβερ καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ σιν καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου σιν καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον φαραν αὕτη ἐστὶν καδης

37 És elindulának Kádesbõl, és tábort ütének a Hór hegyénél, az Edom földének szélén.
And they went on from Kadesh, and put up their tents in Mount Hor, on the edge of the land of Edom.
καὶ ἀπῆραν ἐκ καδης καὶ παρενέβαλον εἰς ωρ τὸ ὄρος πλησίον γῆς εδωμ

38 Felméne pedig Áron, a pap, a Hór hegyére az Úr rendelése szerint, és meghala ott a negyvenedik esztendõben, Izráel fiainak Égyiptom földébõl való kijövetelök után, az ötödik hónapban, a hónap elsején.
And Aaron the priest went up into the mountain at the order of the Lord, and came to his death there, in the fortieth year after the children of Israel had come out of the land of Egypt, in the fifth month, on the first day of the month.
καὶ ἀνέβη ααρων ὁ ἱερεὺς διὰ προστάγματος κυρίου καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν ισραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ μιᾷ τοῦ μηνός

39 Áron pedig száz és huszonhárom esztendõs vala, mikor meghala a Hór hegyén.
Aaron was a hundred and twenty-three years old at the time of his death in Mount Hor.
καὶ ααρων ἦν τριῶν καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἐτῶν ὅτε ἀπέθνῃσκεν ἐν ωρ τῷ ὄρει

40 Hallott pedig a Kananeus, Arad királya (ez pedig dél felõl lakozik vala a Kanaán földén) Izráel fiainak jövetele felõl.
And news of the coming of the children of Israel came to the king of Arad, the Canaanite, who was living in the South in the land of Canaan.
καὶ ἀκούσας ὁ χανανις βασιλεὺς αραδ καὶ οὗτος κατῴκει ἐν γῇ χανααν ὅτε εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ ισραηλ

41 És elindulának a Hór hegyétõl, és tábort ütének Czalmonában.
And from Mount Hor they went on, and put up their tents in Zalmonah.
καὶ ἀπῆραν ἐξ ωρ τοῦ ὄρους καὶ παρενέβαλον εἰς σελμωνα

42 És elindulának Czalmonából, és tábort ütének Púnonban.
And they went on from Zalmonah, and put up their tents in Punon.
καὶ ἀπῆραν ἐκ σελμωνα καὶ παρενέβαλον εἰς φινω

43 És elindulának Púnonból, és tábort ütének Obothban.
And they went on from Punon, and put up their tents in Oboth.
καὶ ἀπῆραν ἐκ φινω καὶ παρενέβαλον εἰς ωβωθ

44 És elindulának Obothból, és tábort ütének Ijé- Abárimban, a Moáb határán.
And they went on from Oboth, and put up their tents in Iye-abarim at the edge of Moab.
καὶ ἀπῆραν ἐξ ωβωθ καὶ παρενέβαλον ἐν γαι ἐν τῷ πέραν ἐπὶ τῶν ὁρίων μωαβ

45 És elindulának Ijé-[Abárim]ból, és tábort ütének Dibon-Gádban.
And they went on from Iyim, and put up their tents in Dibon-gad.
καὶ ἀπῆραν ἐκ γαι καὶ παρενέβαλον εἰς δαιβων γαδ

46 És elindulának Dibon-Gádból, és tábort ütének Almon-Diblathaimban.
And from Dibon-gad they went on, and put up their tents in Almon-diblathaim.
καὶ ἀπῆραν ἐκ δαιβων γαδ καὶ παρενέβαλον ἐν γελμων δεβλαθαιμ

47 És elindulának Almon-Diblathaimból, és tábort ütének az Abarim hegységnél, Nébó ellenében.
And from Almon-diblathaim they went on, and put up their tents in the mountains of Abarim, before Nebo.
καὶ ἀπῆραν ἐκ γελμων δεβλαθαιμ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ αβαριμ ἀπέναντι ναβαυ

48 És elindulának az Abarim hegységétõl, és tábort ütének a Moáb mezõségén, a Jordán mellett, Jérikhó ellenében.
And they went on from the mountains of Abarim, and put up their tents in the lowlands of Moab by Jordan at Jericho;
καὶ ἀπῆραν ἀπὸ ὀρέων αβαριμ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν μωαβ ἐπὶ τοῦ ιορδάνου κατὰ ιεριχω

49 Tábort ütének pedig a Jordán mellett, Beth-Hajjesimóthtól Abel- Hassittimig, a Moáb mezõségén.
Planting their tents by the side of Jordan from Beth-jeshimoth as far as Abel-shittim in the lowlands of Moab.
καὶ παρενέβαλον παρὰ τὸν ιορδάνην ἀνὰ μέσον αισιμωθ ἕως βελσαττιμ κατὰ δυσμὰς μωαβ

50 És szóla az Úr Mózesnek a Moáb mezõségén, a Jordán mellett, Jerikhó ellenében, mondván:
And in the lowlands of Moab by Jordan at Jericho, the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἐπὶ δυσμῶν μωαβ παρὰ τὸν ιορδάνην κατὰ ιεριχω λέγων

51 Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Mikor átmentek ti a Jordánon a Kanaán földére:
Say to the children of Israel, When you go over Jordan into the land of Canaan,
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ιορδάνην εἰς γῆν χανααν

52 Ûzzétek ki akkor a földnek minden lakosát a ti színetek elõl, és veszessétek el minden írott képeiket, és minden õ öntött bálványképeiket is elveszessétek, és minden magaslataikat rontsátok el!

See that all the people of the land are forced out from before you, and put to destruction all their pictured stones, and all their metal images, and all their high places:

καὶ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ πρὸ προσώπου ὑμῶν καὶ ἐξαρεῖτε τὰς σκοπιὰς αὐτῶν καὶ πάντα τὰ εἴδωλα τὰ χωνευτὰ αὐτῶν ἀπολεῖτε αὐτὰ καὶ πάσας τὰς στ ήλας αὐτῶν ἐξαρεῖτε

53 Ûzzétek ki a földnek [lakóit,] és lakozzatok abban; mert néktek adtam azt a földet, hogy bírjátok azt.

And take the land for yourselves, for your resting-place: for to you I have given the land as your heritage.

καὶ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ ὑμῖν γὰρ δέδωκα τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ

54 Azt a földet pedig sorsvetés által vegyétek birtokotokba a ti nemzetségeitek szerint. A nagyobb számúnak nagyobbítsátok az õ örökségét, a kisebb számúnak kisebbítsd az õ örökségét. A hová a sors esik valaki számára, az legyen az övé. A ti atyáitoknak törzsei szerint vegyétek át birtokotokat.

And you will take up your heritage in the land by the decision of the Lord, to every family its part; the greater the family the greater its heritage, and the smaller the family the smaller will be its heritage; wherever the decision of the Lord gives to any man his part, that will be his; distribution will be made to you by your fathers' tribes.

καὶ κατακληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ κατὰ φυλὰς ὑμῶν τοῖς πλείοσιν πληθυνεῖτε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσετε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν εἰς ὃ ἐὰν ἐξέλθῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ αὐτοῦ ἔσται κατὰ φυλὰς πατριῶν ὑμῶν κληρονομήσετε

55 Ha pedig nem ûzitek ki annak a földnek lakosait a ti színetek elõl, akkor, a kiket meghagytok közülök, szálkákká lesznek a ti szemeitekben, és tövisekké a ti oldalaitokban, és ellenségeitek lesznek néktek a földön, a melyen lakoztok.

But if you are slow in driving out the people of the land, then those of them who are still there will be like pin-points in your eyes and like thorns in your sides, troubling you in the land where you are living.

ἐὰν δὲ μὴ ἀπολέσητε τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν καὶ ἔσται οὓς ἐὰν καταλίπητε ἐξ αὐτῶν σκόλοπες ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν καὶ βολίδες ἐν ταῖς πλευραῖ ς ὑμῶν καὶ ἐχθρεύσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἐφ' ἣν ὑμεῖς κατοικήσετε

56 És akkor a miképen gondoltam, hogy cselekszem azokkal, úgy cselekszem majd veletek.

And it will come about that as it was my purpose to do to them, so I will do to you.

καὶ ἔσται καθότι διεγνώκειν ποιῆσαι αὐτούς ποιήσω ὑμῖν

1 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

And the Lord said to Moses,

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

2 Parancsold meg Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Hogyha bementek ti a Kanaán földére; (ez a föld, a mely örökségûl esik néktek, [tudniillik] a Kanaán földe az õ határai szerint),

Give orders to the children of Israel and say to them, When you come into the land of Canaan; (this is the land which is to be your heritage, the land of Canaan inside these limits,)

ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε εἰς τὴν γῆν χανααν αὕτη ἔσται ὑμῖν εἰς κληρονομίαν γῆ χανααν σὺν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς

3 Akkor legyen a ti déli oldalatok a Czin pusztájától fogva Edom határáig, és legyen a ti déli határotok a Sós tenger végétõl napkelet felé.

Then your south quarter will be from the waste land of Zin by the side of Edom, and your limit on the south will be from the east end of the Salt Sea,

καὶ ἔσται ὑμῖν τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ ἐρήμου σιν ἕως ἐχόμενον εδωμ καὶ ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους τῆς θαλάσσης τῆς ἁλυκῆς ἀπὸ ἀνατολῶν

4 És kerüljön a határ dél felõl az Akrabbim hágójáig, és menjen át Czinig, és a vége legyen Kádes-Barneától délre; és menjen tova Haczár-Adárig, és menjen át Aczmonig.

And round to the south of the slope of Akrabbim, and on to Zin: and its direction will be south of Kadesh-barnea, and it will go as far as Hazar-addar and on to Azmon:

καὶ κυκλώσει ὑμᾶς τὰ ὅρια ἀπὸ λιβὸς πρὸς ἀνάβασιν ακραβιν καὶ παρελεύσεται σεννα καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ πρὸς λίβα καδης τοῦ βαρνη καὶ ἐξελεύσεται εἰς ἔπαυλιν αραδ καὶ παρελεύσεται ασεμωνα

5 Azután kerüljön a határ Aczmontól Égyiptom patakáig, a vége pedig a tengernél legyen.

And from Azmon it will go round to the stream of Egypt as far as the sea.

καὶ κυκλώσει τὰ ὅρια ἀπὸ ασεμωνα χειμάρρουν αἰγύπτου καὶ ἔσται ἡ διέξοδος ἡ θάλασσα

6 A napnyugoti határotok pedig legyen néktek a nagy tenger; ez legyen néktek a napnyugoti határotok.
And for your limit on the west you will have the Great Sea and its edge: this will be your limit on the west.
καὶ τὰ ὅρια τῆς θαλάσσης ἔσται ὑμῖν ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ τοῦτο ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια τῆς θαλάσσης

7 Ez legyen pedig a ti északi határotok: a nagy tengertõl fogva vonjatok határt a Hór hegyének.
And your limit on the north will be the line from the Great Sea to Mount Hor:
καὶ τοῦτο ἔσται τὰ ὅρια ὑμῖν πρὸς βορρᾶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης καταμετρήσετε ὑμῖν αὐτοῖς παρὰ τὸ ὄρος τὸ ὄρος

8 A Hór hegyétõl vonjatok határt a Hamáthba való bejárásig; a határnak vége pedig Czedádnál legyen.
And from Mount Hor the line will go in the direction of Hamath; the farthest point of it will be at Zedad:
καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους τὸ ὄρος καταμετρήσετε αὐτοῖς εἰσπορευομένων εἰς εμαθ καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ τὰ ὅρια σαραδα

9 És tovamenjen a határ Zifronig, a vége pedig Haczar-Enán legyen. Ez legyen néktek az északi határotok.
And the limit will go on to Ziphron, with its farthest point at Hazar-enan: this will be your limit on the north.
καὶ ἐξελεύσεται τὰ ὅρια δεφρωνα καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ ασερναιν τοῦτο ἔσται ὑμῖν ὅρια ἀπὸ βορρᾶ

10 A napkeleti határt pedig vonjátok Haczar-Enántól Sefámig.
And on the east, your limit will be marked out from Hazar-enan to Shepham,
καὶ καταμετρήσετε ὑμῖν αὐτοῖς τὰ ὅρια ἀνατολῶν ἀπὸ ασερναιν σεπφαμα

11 És hajoljon le a határ Sefámtól Ribláig, Aintól napkeletre; és [újra] hajoljon le a határ, és érje a Kinnéreth tenger partját napkelet felé.
Going down from Shepham to Riblah on the east side of Ain, and on as far as the east side of the sea of Chinnereth:
καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἀπὸ σεπφαμ αρβηλα ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ πηγάς καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια βηλα ἐπὶ νώτου θαλάσσης χεναρα ἀπὸ ἀνατολῶν

12 Azután hajoljon le a határ a Jordán felé, a vége pedig a Sós tenger legyen. Ez legyen a ti földetek az õ határai szerint köröskörül.
And so down to Jordan, stretching to the Salt Sea: all the land inside these limits will be yours.
καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ τὸν ιορδάνην καὶ ἔσται ἡ διέξοδος θάλασσα ἡ ἁλυκή αὕτη ἔσται ὑμῖν ἡ γῆ καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς κύκλῳ

13 És parancsot ada Mózes Izráel fiainak, mondván: Ez az a föld, a melyet sors által vesztek birtokotokba, a mely felõl parancsot ada az Úr, hogy adjam azt kilencz törzsnek, és fél törzsnek;
And Moses gave orders to the children of Israel saying, This is the land which is to be your heritage, by the decision of the Lord, which by the Lord's order is to be given to the nine tribes and the half-tribe:
καὶ ἐνετείλατο μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ισραηλ λέγων αὕτη ἡ γῆ ἣν κατακληρονομήσετε αὐτὴν μετὰ κλήρου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ δοῦναι αὐτὴν ταῖς ἐννέα φυλαῖς κ αὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση

14 Mert megkapták a Rúbeniták fiainak törzse az õ atyáiknak háza szerint, a Gáditák fiainak törzse, az õ atyáiknak háza szerint, és a Manasse fél törzse is, megkapták az õ örökségöket.
For the tribe of the children of Reuben, by their fathers' families, and the tribe of the children of Gad, by their fathers' families, and the half-tribe of Manasseh, have been given their heritage:
ὅτι ἔλαβεν φυλὴ υἱῶν ρουβην καὶ φυλὴ υἱῶν γαδ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασση ἀπέλαβον τοὺς κλήρους αὐτῶν

15 Két törzs és egy fél törzs megkapta az õ örökségét a Jordánon túl, Jérikhó ellenében napkelet felõl.
The two tribes and the half-tribe have been given their heritage on the other side of Jordan at Jericho, on the east looking to the dawn.
δύο φυλαὶ καὶ ἥμισυ φυλῆς ἔλαβον τοὺς κλήρους αὐτῶν πέραν τοῦ ιορδάνου κατὰ ιεριχω ἀπὸ νότου κατ' ἀνατολάς

16 Szóla azután az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

17 Ezek azoknak a férfiaknak nevei, a kik örökségül fogják néktek elosztani azt a földet: Eleázár, a pap, és Józsué, a Nún fia.
These are the names of the men who are to make the distribution of the land among you: Eleazar the priest and Joshua, the son of Nun.
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν οἳ κληρονομήσουσιν ὑμῖν τὴν γῆν ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη

18 És törzsenként egy-egy fejedelmet vegyetek mellétek a földnek örökségül való elosztására.
And you are to take one chief from every tribe to make the distribution of the land.
καὶ ἄρχοντα ἕνα ἐκ φυλῆς λήμψεσθε κατακληρονομῆσαι ὑμῖν τὴν γῆν

19 Ezek a férfiaknak nevei: a Júda törzsébõl Káleb, a Jefunné fia.
And these are the names of the men: of the tribe of Judah, Caleb, the son of Jephunneh.
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῆς φυλῆς ιουδα χαλεβ υἱὸς ιεφοννη

20 A Simeon fiainak törzsébõl Sámuel, az Ammihúd fia.
And of the tribe of the children of Simeon, Shemuel, the son of Ammihud.
τῆς φυλῆς συμεων σαλαμιηλ υἱὸς εμιουδ

21 A Benjámin törzsébõl Elidád, a Kiszlon fia.
Of the tribe of Benjamin, Elidad, the son of Chislon.
τῆς φυλῆς βενιαμιν ελδαδ υἱὸς χασλων

22 A Dán fiainak törzsébõl Bukki fejedelem, a Jógli fia.
And of the tribe of the children of Dan, a chief, Bukki, the son of Jogli.
τῆς φυλῆς δαν ἄρχων βακχιρ υἱὸς εγλι

23 A József fia közül, a Manasse fiainak törzsébõl Hanniél fejedelem, az Efód fia.
Of the children of Joseph: of the tribe of the children of Manasseh, a chief, Hanniel, the son of Ephod:
τῶν υἱῶν ιωσηφ φυλῆς υἱῶν μανασση ἄρχων ανιηλ υἱὸς ουφι

24 Az Efraim fiainak törzsébõl Kemuél fejedelem, a Siftán fia.
And of the tribe of the children of Ephraim, a chief, Kemuel, the son of Shiphtan.
τῆς φυλῆς υἱῶν εφραιμ ἄρχων καμουηλ υἱὸς σαβαθα

25 És a Zebulon fiainak törzsébõl Eliczáfán fejedelem, a Parnák fia.
And of the tribe of the children of Zebulun, a chief, Elizaphan, the son of Parnach.
τῆς φυλῆς ζαβουλων ἄρχων ελισαφαν υἱὸς φαρναχ

26 És az Izsakhár fiainak törzsébõl Paltiél fejedelem, az Azzán fia.
And of the tribe of the children of Issachar, a chief, Paltiel, the son of Azzan.
τῆς φυλῆς υἱῶν ισσαχαρ ἄρχων φαλτιηλ υἱὸς οζα

27 És az Áser fiainak törzsébõl Akhihúd fejedelem, a Selómi fia.
And of the tribe of the children of Asher, a chief, Ahihud, the son of Shelomi.
τῆς φυλῆς υἱῶν ασηρ ἄρχων αχιωρ υἱὸς σελεμι

28 És a Nafthali fiainak törzsébõl Pédahél fejedelem, az Ammihúd fia.
And of the tribe of the children of Naphtali, a chief, Pedahel, the son of Ammihud.
τῆς φυλῆς νεφθαλι ἄρχων φαδαηλ υἱὸς βεναμιουδ

29 Ezek azok, a kiknek megparancsolá az Úr, hogy örökséget oszszanak Izráel fiainak a Kanaán földén.
These are they to whom the Lord gave orders to make the distribution of the heritage among the children of Israel in the land of Canaan.
οὗτοι οἷς ἐνετείλατο κύριος καταμερίσαι τοῖς υἱοῖς ισραηλ ἐν γῇ χανααν

1 És szóla az Úr Mózesnek a Moáb mezõségén a Jordán mellett, Jérikhó ellenében, mondván:
And the Lord said to Moses in the lowlands of Moab by Jordan at Jericho,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἐπὶ δυσμῶν μωαβ παρὰ τὸν ιορδάνην κατὰ ιεριχω λέγων

2 Parancsold meg Izráel fiainak, hogy adjanak a lévitáknak az õ örökségi birtokukból lakásra való városokat; a városokhoz pedig adjatok azok környékén legelõt is a lévitáknak;
Give orders to the children of Israel to give to the Levites, from the heritage which is theirs, towns for themselves, with land on the outskirts of the towns.
σύνταξον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ δώσουσιν τοῖς λευίταις ἀπὸ τῶν κλήρων κατασχέσεως αὐτῶν πόλεις κατοικεῖν καὶ τὰ προάστεια τῶν πόλεων κύκλῳ αὐτῶν δώσουσιν τοῖς λευίτ αις

3 Hogy legyenek nékik a városok lakóhelyekül, a legelõk pedig legyenek az õ barmaiknak, jószágaiknak és mindenféle állatjoknak.
These towns are to be their living-places, with land round them for their cattle and their food and all their beasts,
καὶ ἔσονται αὐτοῖς αἱ πόλεις κατοικεῖν καὶ τὰ ἀφορίσματα αὐτῶν ἔσται τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν καὶ πᾶσι τοῖς τετράποσιν αὐτῶν

4 És azoknak a városoknak legelõi, a melyeket a lévitáknak adtok, a város falától és azon kivül, ezer singnyire legyenek körösköröl.
Stretching from the wall of the towns a distance of a thousand cubits all round.
καὶ τὰ συγκυροῦντα τῶν πόλεων ἃς δώσετε τοῖς λευίταις ἀπὸ τείχους τῆς πόλεως καὶ ἔξω δισχιλίους πήχεις κύκλῳ

5 Mérjetek azért a városon kivül, napkelet felõl két ezer singet, dél felõl is kétezer singet, napnyugot felõl kétezer singet, és észak felõl kétezer singet; és a város legyen középben. Ez legyen számukra a városok legelõje.
The measure of this space of land is to be two thousand cubits outside the town on the east, and two thousand cubits on the south and on the west and on the north, the town being in the middle. This space will be the outskirts of their towns.
καὶ μετρήσεις ἔξω τῆς πόλεως τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς δισχιλίους πήχεις καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα δισχιλίους πήχεις καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν δισχιλίους πήχεις καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν δισχιλίους πήχεις καὶ ἡ πόλις μέσον τούτου ἔσται ὑμῖν καὶ τὰ ὅμορα τῶν πόλεων

6 A városok közül pedig, a melyeket a lévitáknak adtok, hat legyen menedékváros, a melyeket azért adjatok, hogy oda szaladjon a gyilkos; és azokon kivül adjatok negyvenkét várost.
And the towns which you give the Levites are to be the six safe places to which the taker of life may go in flight; and in addition you are to give them forty-two towns.
καὶ τὰς πόλεις δώσετε τοῖς λευίταις τὰς ἓξ πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων ἃς δώσετε φεύγειν ἐκεῖ τῷ φονεύσαντι καὶ πρὸς ταύταις τεσσαράκοντα καὶ δύο πόλεις

7 Mind a városok, a melyeket adnotok kell a lévitáknak, negyvennyolc város, azoknak legelõivel egyben.
Forty-eight towns are to be given to the Levites, all with land round them.
πάσας τὰς πόλεις δώσετε τοῖς λευίταις τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ πόλεις ταύτας καὶ τὰ προάστεια αὐτῶν

8 A mely városokat pedig Izráel fiainak örökségébõl adtok, [azokhoz] attól, a kinek több van, többet vegyetek, és attól, a kinek kevesebb van, kevesebbet vegyetek; mindenik az õ örökségéhez képest, a melyet örökül kapott, adjon az õ városaiból a lévitáknak.
And these towns are to be given out of the heritage of the children of Israel, taking the greater number from those who have much, and a smaller number from those who have little: everyone, in the measure of his heritage, is to give of his property to the Levites.
καὶ τὰς πόλεις ἃς δώσετε ἀπὸ τῆς κατασχέσεως υἱῶν ισραηλ ἀπὸ τῶν τὰ πολλὰ πολλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ἐλαττόνων ἐλάττω ἕκαστος κατὰ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ἣν κληρονομήσουσ ιν δώσουσιν ἀπὸ τῶν πόλεων τοῖς λευίταις

9 És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν λέγων

10 Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Mikor átmentek ti a Jordánon a Kanaán földére:
Say to the children of Israel, when you have gone over Jordan into the land of Canaan;
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ιορδάνην εἰς γῆν χανααν

11 Válaszszatok ki magatoknak városokat, a melyek menedékvárosaitok legyenek, hogy oda szaladjon a gyilkos, a ki történetbõl öl meg valakit.
Then let certain towns be marked out as safe places to which anyone who takes the life of another in error may go in flight.
καὶ διαστελεῖτε ὑμῖν αὐτοῖς πόλεις φυγαδευτήρια ἔσται ὑμῖν φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονευτὴν πᾶς ὁ πατάξας ψυχὴν ἀκουσίως

12 És legyenek azok a ti városaitok menedékül a vérbosszuló ellen, és ne haljon meg a gyilkos, míg ítéletre nem áll a gyülekezet elé.
In these towns you may be safe from him who has the right of punishment; so that death may not overtake the taker of life till he has been judged by the meeting of the people.
καὶ ἔσονται αἱ πόλεις ὑμῖν φυγαδευτήρια ἀπὸ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ ὁ φονεύων ἕως ἂν στῇ ἔναντι τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν

13 A mely városokat pedig oda adtok, [azok] [közül] hat legyen néktek menedékvárosul.
Six of the towns which you give will be such safe places;
καὶ αἱ πόλεις ἃς δώσετε τὰς ἓξ πόλεις φυγαδευτήρια ἔσονται ὑμῖν

14 Három várost adjatok a Jordánon túl, és három várost adjatok a Kanaán földén; menedékvárosok legyenek [azok.]
Three on the other side of Jordan and three in the land of Canaan, to be safe places for flight.
τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου καὶ τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε ἐν γῇ χανααν

15 Izráel fiainak és a jövevénynek, és az õ közöttök lakozónak menedékül legyen az a hat város, hogy oda szaladjon az, a ki történetbõl öl meg valakit.
For the children of Israel and for the man from another country who is living among them, these six towns are to be safe places, where anyone causing the death of another through error may go in flight.
φυγάδιον ἔσται τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ παροίκῳ τῷ ἐν ὑμῖν ἔσονται αἱ πόλεις αὗται εἰς φυγαδευτήριον φυγεῖν ἐκεῖ παντὶ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως

16 De ha valaki vaseszközzel úgy üt meg valakit, hogy meghal, gyilkos az; halállal lakoljon a gyilkos.
But if a man gives another man a blow with an iron instrument, causing his death, he is a taker of life and is certainly to be put to death.
ἐὰν δὲ ἐν σκεύει σιδήρου πατάξῃ αὐτόν καὶ τελευτήσῃ φονευτής ἐστιν θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής

17 És ha kézben levõ kõvel, a melytõl meghalhat, üti meg úgy, hogy meghal, gyilkos az; halállal lakoljon a gyilkos.
Or if he gives him a blow with a stone in his hand, causing his death, he is a taker of life and is certainly to be put to death.
ἐὰν δὲ ἐν λίθῳ ἐκ χειρός ἐν ᾧ ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ πατάξῃ αὐτόν καὶ ἀποθάνῃ φονευτής ἐστιν θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής

18 Vagy ha kézben lévõ faeszközzel, a melytõl meghalhat, üti meg úgy, hogy meghal, gyilkos az; halállal lakoljon a gyilkos.
Or if he gave him blows with a wood instrument in his hands, causing his death, he is a taker of life and is certainly to be put to death.
ἐὰν δὲ ἐν σκεύει ξυλίνῳ ἐκ χειρός ἐξ οὗ ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ πατάξῃ αὐτόν καὶ ἀποθάνῃ φονευτής ἐστιν θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής

19 A vérbosszuló rokon ölje meg a gyilkost; mihelyt találkozik vele, ölje meg azt.
He whose right it is to give punishment for blood, may himself put to death the taker of life when he comes face to face with him.
ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα οὗτος ἀποκτενεῖ τὸν φονεύσαντα ὅταν συναντήσῃ αὐτῷ οὗτος ἀποκτενεῖ αὐτόν

20 Hogyha gyûlölségbõl taszítja meg õt, vagy szántszándékkal úgy hajít [valamit] reá, hogy meghal;
If in his hate he put a sword through him, or waiting secretly for him sent a spear or stone at him, causing his death;
ἐὰν δὲ δι' ἔχθραν ὥσῃ αὐτὸν καὶ ἐπιρρίψῃ ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος ἐξ ἐνέδρου καὶ ἀποθάνῃ

21 Vagy ellenségeskedésbõl kezével üti meg azt úgy, hogy meghal: halállal lakoljon az, a ki ütötte; gyilkos az; a vérbosszuló rokon ölje meg azt a gyilkost, mihelyt találkozik vele.
Or in hate gave him blows with his hand, causing death; he who gave the death-blow is to be put to death; he is a taker of life: he whose right it is to give punishment for blood may put to death the taker of life when he comes face to face with him.
ἢ διὰ μῆνιν ἐπάταξεν αὐτὸν τῇ χειρί καὶ ἀποθάνῃ θανάτῳ θανατούσθω ὁ πατάξας φονευτής ἐστιν θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονεύων ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ἀποκτενεῖ τὸν φονεύσα ντα ἐν τῷ συναντῆσαι αὐτῷ

22 Ha pedig hirtelenségbõl, ellenségeskedés nélkül taszítja meg õt; vagy nem szántszándékból hajít reá akármiféle eszközt;
But if a man has given a wound to another suddenly and not in hate, or without design has sent something against him,
ἐὰν δὲ ἐξάπινα οὐ δι' ἔχθραν ὥσῃ αὐτὸν ἢ ἐπιρρίψῃ ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος οὐκ ἐξ ἐνέδρου

23 Vagy akármiféle követ, a melytõl meghalhat, úgy ejt valakire, a kit nem látott, hogy meghal, holott nem volt õ annak ellensége, sem nem kereste annak vesztét:
Or has given him a blow with a stone, without seeing him, so causing his death, though he had nothing against him and no desire to do him evil:
ἢ παντὶ λίθῳ ἐν ᾧ ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ οὐκ εἰδώς καὶ ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτόν καὶ ἀποθάνῃ αὐτὸς δὲ οὐκ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἦν οὐδὲ ζητῶν κακοποιῆσαι αὐτόν

24 Akkor ítéljen a gyülekezet az agyonütõ között és a vérbosszuló rokon között e törvények szerint.
Then let the meeting of the people be judge between the man responsible for the death and him who has the right of punishment for blood, acting by these rules:
καὶ κρινεῖ ἡ συναγωγὴ ἀνὰ μέσον τοῦ πατάξαντος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα κατὰ τὰ κρίματα ταῦτα

25 És mentse ki a gyülekezet a gyilkost a vérbosszuló rokonnak kezébõl, és küldje vissza azt a gyülekezet az õ menedékvárosába, a melybe szaladott vala, és lakozzék abban, míg meghal a fõpap, a ki felkenetett a szent olajjal.
And let the people keep the man responsible for the death safe from the hands of him who has the right of punishment for blood, and send him back to his safe town where he had gone in flight: there let him be till the death of the high priest who was marked with the holy oil.
καὶ ἐξελεῖται ἡ συναγωγὴ τὸν φονεύσαντα ἀπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα καὶ ἀποκαταστήσουσιν αὐτὸν ἡ συναγωγὴ εἰς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου αὐτοῦ οὗ κατέφυγεν καὶ κατοικήσει ἐκεῖ ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ὃν ἔχρισαν αὐτὸν τῷ ἐλαίῳ τῷ ἁγίῳ

26 Ha pedig kimegy a gyilkos az õ menedékvárosának határából, a melybe szaladott vala;
But if ever he goes outside the walls of the safe town where he had gone in flight,
ἐὰν δὲ ἐξόδῳ ἐξέλθῃ ὁ φονεύσας τὰ ὅρια τῆς πόλεως εἰς ἣν κατέφυγεν ἐκεῖ

27 És találja õt a vérbosszuló rokon az õ menedékvárosának határán kivül, és megöli az a vérbosszuló rokon a gyilkost: nem lesz [annak] vére õ rajta;
And the giver of punishment, meeting him outside the walls of the town, puts him to death, he will not be responsible for his blood:
καὶ εὕρῃ αὐτὸν ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ἔξω τῶν ὁρίων τῆς πόλεως καταφυγῆς αὐτοῦ καὶ φονεύσῃ ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα τὸν φονεύσαντα οὐκ ἔνοχός ἐστιν

28 Mert az õ menedékvárosában kell laknia a fõpap haláláig; a fõpap halála után pedig visszatérhet a gyilkos az õ örökségének földére.
Because he had been ordered to keep inside the safe town till the death of the high priest: but after the death of the high priest the taker of life may come back to the place of his heritage.
ἐν γὰρ τῇ πόλει τῆς καταφυγῆς κατοικείτω ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν ἐπαναστραφήσεται ὁ φονεύσας εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ

29 És legyenek ezek néktek ítéletre való rendelések a ti nemzetségeitek szerint, minden lakhelyeteken.
These rules are to be your guide in judging through all your generations wherever you may be living.
καὶ ἔσται ταῦτα ὑμῖν εἰς δικαίωμα κρίματος εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς κατοικίαις ὑμῶν

30 Ha valaki megöl valakit, tanúk szavára gyilkolják meg a gyilkost; de egy tanú nem lehet elég tanú senki ellen, hogy meghaljon.
Anyone causing the death of another is himself to be put to death on the word of witnesses: but the word of one witness is not enough.
πᾶς πατάξας ψυχήν διὰ μαρτύρων φονεύσεις τὸν φονεύσαντα καὶ μάρτυς εἷς οὐ μαρτυρήσει ἐπὶ ψυχὴν ἀποθανεῖν

31 Az olyan gyilkos életéért pedig ne vegyetek el váltságot, a ki halálra való gonosz, hanem halállal lakoljon.
Further, no price may be given for the life of one who has taken life and whose right reward is death: he is certainly to be put to death.
καὶ οὐ λήμψεσθε λύτρα περὶ ψυχῆς παρὰ τοῦ φονεύσαντος τοῦ ἐνόχου ὄντος ἀναιρεθῆναι θανάτῳ γὰρ θανατωθήσεται

32 Attól se vegyetek váltságot, a ki az õ menedékvárosába szaladt, hogy visszamehessen és otthon lakozzék a fõpap haláláig.
And no price may be offered for one who has gone in flight to a safe town, for the purpose of letting him come back to his place before the death of the high priest.
οὐ λήμψεσθε λύτρα τοῦ φυγεῖν εἰς πόλιν τῶν φυγαδευτηρίων τοῦ πάλιν κατοικεῖν ἐπὶ τῆς γῆς ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας

33 És meg ne fertõztessétek a földet, a melyben lesztek; mert a vér, az megfertézteti a földet, és a földnek nem szerezhetõ engesztelés a vér miatt, a mely kiontatott azon, csak annak vére által, a ki kiontotta azt.

So do not make the land where you are living unholy: for blood makes the land unholy: and there is no way of making the land free from the blood which has come on it, but only by the death of him who was the cause of it.

καὶ οὐ μὴ φονοκτονήσητε τὴν γῆν εἰς ἣν ὑμεῖς κατοικεῖτε τὸ γὰρ αἷμα τοῦτο φονοκτονεῖ τὴν γῆν καὶ οὐκ ἐξιλασθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχυθέντος ἐπ' αὐτῆς ἀλλ' ἐπὶ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχέοντος

34 Ne tisztátalanítsd meg azért azt a földet, a melyben laktok, a melyben én [is] lakozom; mert én, az Úr, Izráel fiai között lakozom.

Do not make unclean the land where you are living and in which is my House: for I the Lord am present among the children of Israel.

καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν ἐφ' ἧς κατοικεῖτε ἐπ' αὐτῆς ἐφ' ἧς ἐγὼ κατασκηνώσω ἐν ὑμῖν ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος κατασκηνῶν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν ισραηλ

1 Járulának pedig Mózeshez az atyák fejei a Gileád fiainak nemzetségébõl, a ki Mákirnak, Manasse fiának fia vala, a József fiainak nemzetségébõl, és szólának Mózes elõtt és Izráel fiai atyáinak fejedelmei elõtt.

Now the heads of the families of the children of Gilead, the son of Machir, the son of Manasseh, of the families of the sons of Joseph, came to Moses, the chiefs and the heads of families of the children of Israel being present,

καὶ προσῆλθον οἱ ἄρχοντες φυλῆς υἱῶν γαλααδ υἱοῦ μαχιρ υἱοῦ μανασση ἐκ τῆς φυλῆς υἱῶν ιωσηφ καὶ ἐλάλησαν ἔναντι μωυσῆ καὶ ἔναντι ελεαζαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἔναντι τῶν ἀρχόντων οἴκων πατριῶν υἱῶν ισραηλ

2 És mondának: Az én uramnak megparancsolta az Úr, hogy sors által adja ezt a földet örökségül Izráel fiainak; de azt is megparancsolta az Úr az én Uramnak, hogy a mi atyánkfiának, Célofhádnak örökségét adja oda az õ leányainak.

And said, The Lord gave orders to my lord to make distribution of the land as their heritage to the children of Israel: and my lord was ordered by the Lord to give the heritage of Zelophehad, our brother, to his daughters.

καὶ εἶπαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἐνετείλατο κύριος ἀποδοῦναι τὴν γῆν τῆς κληρονομίας ἐν κλήρῳ τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ τῷ κυρίῳ συνέταξεν κύριος δοῦναι τὴν κληρονομίαν σαλπααδ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ

3 És ha Izráel fiai közül valamely más törzs fiaihoz mennek feleségül: elszakasztatik az õ örökségök a mi atyáink örökségétõl, és oda csatoltatik az annak a törzsnek örökségéhez, a melynél [feleségül] lesznek; a mi örökségünk pedig megkisebbedik.

Now if they get married to any of the sons of other tribes of the children of Israel, then their property will be taken away from the heritage of our fathers, and become part of the heritage of the tribe into which they get married: and their heritage will be taken away from the heritage of our tribe.

καὶ ἔσονται ἐνὶ τῶν φυλῶν υἱῶν ισραηλ γυναῖκες καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ κλῆρος αὐτῶν ἐκ τῆς κατασχέσεως τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ προστεθήσεται εἰς κληρονομίαν τῆς φυλῆς οἷς ἂν γένωνται γυναῖκες καὶ ἐκ τοῦ κλήρου τῆς κληρονομίας ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται

4 És mikor Izráel fiainál a kürtzengés ünnepe lesz, az õ örökségök akkor is annak a törzsnek örökségéhez csatoltatik, a melynél [feleségül] lesznek. Eképen a mi atyáink törzseinek örökségébõl vétetik el azok öröksége.

And at the time of the Jubilee of the children of Israel, their property will be joined to the heritage of the tribe of which they are part and will be taken away from the heritage of the tribe of our fathers.

ἐὰν δὲ γένηται ἡ ἄφεσις τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ προστεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν ἐπὶ τὴν κληρονομίαν τῆς φυλῆς οἷς ἂν γένωνται γυναῖκες καὶ ἀπὸ τῆς κληρονομίας φυλῆς πατριᾶς ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν

5 Parancsot ada azért Mózes Izráel fiainak az Úr rendelése szerint, mondván: A József fiainak törzse igazat szól.

So by the direction of the Lord, Moses gave orders to the children of Israel, saying, What the tribe of the sons of Joseph have said is right.

καὶ ἐνετείλατο μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ισραηλ διὰ προστάγματος κυρίου λέγων οὕτως φυλὴ υἱῶν ιωσηφ λέγουσιν

6 Ez az, a mit parancsolt az Úr a Célofhád leányai felõl, mondván: A kihez jónak látják, ahhoz menjenek feleségül, de csak az õ atyjok törzsének háznépébõl valóhoz menjenek feleségül,

This is the order of the Lord about the daughters of Zelophehad: The Lord says, Let them take as their husbands whoever is most pleasing to them, but only among the family of their father's tribe.

τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξεν κύριος ταῖς θυγατράσιν σαλπααδ λέγων οὗ ἀρέσκει ἐναντίον αὐτῶν ἔστωσαν γυναῖκες πλὴν ἐκ τοῦ δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἔστωσαν γυναῖκες

7 Hogy át ne szálljon Izráel fiainak öröksége egyik törzsrõl a másik törzsre; hanem Izráel fiai közül kiki ragaszkodjék az õ atyái törzsének örökségéhez.
And so no property will be handed from tribe to tribe among the children of Israel; but every one of the children of Israel will keep the heritage of his father's tribe.
καὶ οὐχὶ περιστραφήσεται κληρονομία τοῖς υἱοῖς ισραηλ ἀπὸ φυλῆς ἐπὶ φυλὴν ὅτι ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ τῆς φυλῆς τῆς πατριᾶς αὐτοῦ προσκολληθήσονται οἱ υἱοὶ ισραηλ

8 És minden leányzó, a ki örökséget kap Izráel fiainak törzsei közül, az õ atyja törzsebeli háznépbõl valóhoz menjen feleségül, hogy Izráel fiai közül kiki megtartsa az õ atyáinak örökségét.
And every daughter owning property in any tribe of the children of Israel is to be married to one of the family of her father's tribe, so that every man of the children of Israel may keep the heritage of his fathers.
καὶ πᾶσα θυγάτηρ ἀγχιστεύουσα κληρονομίαν ἐκ τῶν φυλῶν υἱῶν ισραηλ ἐνὶ τῶν ἐκ τοῦ δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἔσονται γυναῖκες ἵνα ἀγχιστεύσωσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἕκαστος τ ὴν κληρονομίαν τὴν πατρικὴν αὐτοῦ

9 És ne szálljon az örökség egyik törzsrõl a másik törzsre, hanem Izráel fiainak törzsei közül kiki ragaszkodjék az õ örökségéhez.
And no property will be handed from one tribe to another, but every tribe of the children of Israel will keep its heritage.
καὶ οὐ περιστραφήσεται κλῆρος ἐκ φυλῆς ἐπὶ φυλὴν ἑτέραν ἀλλὰ ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ προσκολληθήσονται οἱ υἱοὶ ισραηλ

10 A miképen megparancsolta vala az Úr Mózesnek, a képen cselekedtek vala a Célofhád leányai.
So the daughters of Zelophehad did as the Lord gave orders to Moses:
ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος μωυσῇ οὕτως ἐποίησαν θυγατέρες σαλπααδ

11 Mert Makhla, Thircza, Hogla, Milkha és Nóa, a Célofhád leányai, az õ nagybátyjok fiaihoz mentek vala feleségül;
For Mahlah, Tirzah, and Hoglah, and Milcah, and Noah, the daughters of Zelophehad, took as their husbands the sons of their father's brothers:
καὶ ἐγένοντο θερσα καὶ εγλα καὶ μελχα καὶ νουα καὶ μααλα θυγατέρες σαλπααδ τοῖς ἀνεψιοῖς αὐτῶν

12 A József fiának, Manassé fiainak nemzetségébõl valókhoz mentek vala feleségül; és lõn azoknak öröksége az õ atyjok nemzetségének törzsénél.
And were married into the families of the sons of Manasseh, the son of Joseph, and their property was kept in the tribe of their father's family
ἐκ τοῦ δήμου τοῦ μανασση υἱῶν ιωσηφ ἐγενήθησαν γυναῖκες καὶ ἐγένετο ἡ κληρονομία αὐτῶν ἐπὶ τὴν φυλὴν δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῶν

13 Ezek a parancsolatok és végzések, a melyeket Mózes által parancsolt az Úr Izráel fiainak, Moáb mezõségén a Jordán mellett, Jérikhó ellenében.
These are the laws and the orders which the Lord gave to the children of Israel by Moses, in the lowlands of Moab by Jordan at Jericho.
αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλατο κύριος ἐν χειρὶ μωυσῆ ἐπὶ δυσμῶν μωαβ ἐπὶ τοῦ ιορδάνου κατὰ ιεριχω .

1 Ezek az igék, a melyeket szólott Mózes az egész Izráelnek, a Jordánon túl a pusztában, a mezõségen, a Veres tenger ellenében, Párán és Tófel, és Lábán és Haczéróth, és Dizaháb között.
These are the words which Moses said to all Israel on the far side of Jordan, in the waste land in the Arabah opposite Suph, between Paran on the one side, and Tophel, Laban, Hazeroth, and Dizahab on the other.
οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησεν μωυσῆς παντὶ ισραηλ πέραν τοῦ ιορδάνου ἐν τῇ ἐρήμῳ πρὸς δυσμαῖς πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς ἀνὰ μέσον φαραν τοφολ καὶ λοβον καὶ αυλων καὶ καταχ ρύσεα

2 Tizenegy napi járóföldön Hórebtõl fogva, a Szeir hegyének menve, Kádes-Barneáig.
It is eleven days' journey from Horeb by the way of Mount Seir to Kadesh-barnea.
ἕνδεκα ἡμερῶν ἐν χωρηβ ὁδὸς ἐπ' ὄρος σηιρ ἕως καδης βαρνη

3 Lõn pedig a negyvenedik esztendõben, a tizenegyedik hónapban, a hónapnak elsõ napján, szóla Mózes az Izráel fiainak mind a szerint, a mint parancsolt vala az Úr néki azok felõl.
Now in the fortieth year, on the first day of the eleventh month, Moses gave to the children of Israel all the orders which the Lord had given him for them;
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐλάλησεν μωυσῆς πρὸς πάντας υἱοὺς ισραηλ κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος αὐτῷ πρὸς αὐτούς

4 Minekutána megverte vala Szihont az Emoreusok királyát, a ki lakik vala Hesbonban, és Ógot, Básánnak királyát Edreiben, a ki lakik vala Asthárótban:
After he had overcome Sihon, king of the Amorites, ruling in Heshbon, and Og, king of Bashan, ruling in Ashtaroth, at Edrei:
μετὰ τὸ πατάξαι σηων βασιλέα αμορραίων τὸν κατοικήσαντα ἐν εσεβων καὶ ωγ βασιλέα τῆς βασαν τὸν κατοικήσαντα ἐν ασταρωθ καὶ ἐν εδραϊν

5 A Jordánon túl, a Moáb földén, kezdé Mózes magyarázni ezt a törvényt, mondván:
On the far side of Jordan in the land of Moab, Moses gave the people this law, saying,
ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου ἐν γῇ μωαβ ἤρξατο μωυσῆς διασαφῆσαι τὸν νόμον τοῦτον λέγων

6 Az Úr, a mi Istenünk szólott nékünk a Hóreben, ezt mondván: Elég ideig laktatok e hegy alatt;
The Lord our God said to us in Horeb, You have been long enough in this mountain:
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν χωρηβ λέγων ικανούσθω ὑμῖν κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ

7 Forduljatok meg, és induljatok, és menjetek az Emoreusok hegyére, és annak minden szomszéd vidékére, a mezõségen, és a hegyes-völgyes földön, és dél felé, és a tengernek partján, a Kananeusok földére és a Libánusra, a nagy folyóvízig, az Eufrates folyóig.
Make a move now, and go on your way into the hill-country of the Amorites and the places near it, in the Arabah and the hill-country and in the lowlands and in the South and by the seaside, all the land of the Canaanites, and Lebanon, as far as the great river, the river Euphrates.
ἐπιστράφητε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς ὄρος αμορραίων καὶ πρὸς πάντας τοὺς περιοίκους αραβα εἰς ὄρος καὶ πεδίον καὶ πρὸς λίβα καὶ παραλίαν γῆν χαναναίων κ αὶ ἀντιλίβανον ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου εὐφράτου

8 Ímé elõtökbe adtam a földet; menjetek be, és bírjátok azt a földet, a mely felõl megesküdt az Úr a ti atyáitoknak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, hogy nékik adja, és õ utánok az õ magvoknak.
See, all the land is before you: go in and take for yourselves the land which the Lord gave by an oath to your fathers, Abraham, Isaac, and Jacob, and to their seed after them.
ἴδετε παραδέδωκα ἐνώπιον ὑμῶν τὴν γῆν εἰσπορευθέντες κληρονομήσατε τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν τῷ αβραμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ δοῦναι αὐτοῖς καὶ τῷ σπέρμα τι αὐτῶν μετ' αὐτούς

9 És szólottam vala néktek abban az idõben, ezt mondván: Nem viselhetlek egymagam titeket;
At that time I said to you, I am not able to undertake the care of you by myself;
καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων οὐ δυνήσομαι μόνος φέρειν ὑμᾶς

10 Az Úr, a ti Istenetek megsokasított titeket elannyira, hogy oly sokan vagytok ti most, mint az égnek csillagai.
The Lord your God has given you increase, and now you are like the stars of heaven in number.
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπλήθυνεν ὑμᾶς καὶ ἰδού ἐστε σήμερον ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει

11 Az Úr, a ti atyáitoknak Istene szaporítson meg titeket ezerszerte is inkább mint most vagytok, és áldjon meg titeket, a miképen igérte néktek!
May the Lord, the God of your fathers, make you a thousand times greater in number than you are, and give you his blessing as he has said!
κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν προσθείη ὑμῖν ὡς ἐστὲ χιλιοπλασίως καὶ εὐλογήσαι ὑμᾶς καθότι ἐλάλησεν ὑμῖν

12 Miképen viselhetném én egymagam a terheiteket és a ti bajaitokat és a ti pereiteket?
How is it possible for me by myself to be responsible for you, and undertake the weight of all your troubles and your arguments?
πῶς δυνήσομαι μόνος φέρειν τὸν κόπον ὑμῶν καὶ τὴν ὑπόστασιν ὑμῶν καὶ τὰς ἀντιλογίας ὑμῶν

13 Válaszszatok magatoknak bölcs, értelmes és a ti törzseitekben ismeretes férfiakat, és én azokat elõljáróitokká teszem.
Take for yourselves men who are wise, far-seeing, and respected among you, from your tribes, and I will make them rulers over you.
δότε ἑαυτοῖς ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν καὶ καταστήσω ἐφ' ὑμῶν ἡγουμένους ὑμῶν

14 És felelétek nékem, és mondátok: Jó dolog, a mit mondál, hogy míveled azt.
And you made answer and said to me, It is good for us to do as you say.
καὶ ἀπεκρίθητέ μοι καὶ εἴπατε καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας ποιῆσαι

15 Vevém azért a ti törzseiteknek fõbbjeit, a bölcs és ismeretes férfiakat, és tevém õket elõljáróitokká: ezredesekké, századosokká, ötvenedesekké, tizedesekké és tiszttartókká, a ti törzseitek szerint.

So I took the heads of your tribes, wise men and respected, and made them rulers over you, captains of thousands and captains of hundreds and captains of fifties and captains of tens, and overseers of your tribes.

καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς καὶ κατέστησα αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ἐφ' ὑμῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους καὶ γραμματοεισαγωγεῖς τοῖς κριταῖς ὑμῶν

16 És megparancsolám abban az idõben a ti biráitoknak, mondván: Hallgassátok ki atyátokfiait, és ítéljetek igazságosan mindenkit, az õ atyjafiaival és jövevényeivel egyben.

And at that time I gave orders to your judges, saying, Let all questions between your brothers come before you for hearing, and give decisions uprightly between a man and his brother or one from another nation who is with him.

καὶ ἐνετειλάμην τοῖς κριταῖς ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων διακούετε ἀνὰ μέσον τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν καὶ κρίνατε δικαίως ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον ἀδελφοῦ καὶ ἀνὰ μέσον προσηλύτου αὐτοῦ

17 Ne legyetek személyválogatók az ítéletben: kicsinyt úgy, mint nagyot hallgassatok ki; ne féljetek senkitõl, mert az ítélet az Istené; a mi pedig nehéznek tetszik néktek, én elõmbe hozzátok, és én meghallgatom azt.

In judging, do not let a man's position have any weight with you; give hearing equally to small and great; have no fear of any man, for it is God who is judge: and any cause in which you are not able to give a decision, you are to put before me and I will give it a hearing.

οὐκ ἐπιγνώσῃ πρόσωπον ἐν κρίσει κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κρινεῖς οὐ μὴ ὑποστείλῃ πρόσωπον ἀνθρώπου ὅτι ἡ κρίσις τοῦ θεοῦ ἐστιν καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν σκληρὸν ᾖ ἀφ' ὑμῶν ἀνοίσετε αὐτὸ ἐπ' ἐμέ καὶ ἀκούσομαι αὐτό

18 És megparancsoltam néktek abban az idõben mindent, a mit cselekedjetek.

And at that time I gave you all the orders which you were to do.

καὶ ἐνετειλάμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ πάντας τοὺς λόγους οὓς ποιήσετε

19 Azután elindulánk a Hórebtõl, és bejártuk ama nagy és rettenetes pusztát, a melyet láttatok, az Emoreusok hegyének menve, a miképen parancsolta volt az Úr, a mi Istenünk nékünk; és eljutánk Kádes-Barneához.

Then we went on from Horeb, through all that great and cruel waste which you saw, on our way to the hill-country of the Amorites, as the Lord gave us orders; and we came to Kadesh-barnea.

καὶ ἀπάραντες ἐκ χωρηβ ἐπορεύθημεν πᾶσαν τὴν ἔρημον τὴν μεγάλην καὶ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἣν εἴδετε ὁδὸν ὄρους τοῦ αμορραίου καθότι ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν καὶ ἤλθομεν ἕως καδης βαρνη

20 És mondám néktek: Eljutottatok az Emoreusok hegyéig, a melyet az Úr, a mi Istenünk ád nékünk.

And I said to you, You have come to the hill-country of the Amorites, which the Lord our God is giving us.

καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς ἤλθατε ἕως τοῦ ὄρους τοῦ αμορραίου ὃ ὁ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ὑμῖν

21 Ímé elõdbe adta az Úr, a te Istened ezt a földet: menj fel, bírjad azt, a miképen megmondotta az Úr, a te atyáidnak Istene néked; ne félj, és meg ne rettenj!

See now, the Lord your God has put the land into your hands: go up and take it, as the Lord, the God of your fathers, has said to you; have no fear and do not be troubled.

ἴδετε παραδέδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν γῆν ἀναβάντες κληρονομήσατε ὃν τρόπον εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμῖν μὴ φοβεῖσθε μηδὲ δειλιάσητε

22 Ti pedig mindnyájan hozzám járulátok és mondátok: Küldjünk embereket elõre, hogy kémleljék meg nékünk azt a földet, és hozzanak nékünk hírt az út felõl, a melyen felmenjünk, és a városok felõl, a melyekbe bevonuljunk.

And you came near to me, every one of you, and said, Let us send men before us to go through the land with care and give us an account of the way we are to go and the towns to which we will come.

καὶ προσήλθατέ μοι πάντες καὶ εἴπατε ἀποστείλωμεν ἄνδρας προτέρους ἡμῶν καὶ ἐφοδευσάτωσαν ἡμῖν τὴν γῆν καὶ ἀναγγειλάτωσαν ἡμῖν ἀπόκρισιν τὴν ὁδόν δι' ἧς ἀναβησόμεθα ἐν αὐτῇ καὶ τὰς πόλεις εἰς ἃς εἰσπορευσόμεθα εἰς αὐτάς

23 És tetszék nékem ez a beszéd, és vevék közületek tizenkét férfiút, minden törzsbõl egyet-egyet.

And what you said seemed good to me, and I took twelve men from among you, one from every tribe;

καὶ ἤρεσεν ἐναντίον μου τὸ ῥῆμα καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν δώδεκα ἄνδρας ἄνδρα ἕνα κατὰ φυλήν

24 És fordulának és felmenének a hegyre, és eljutának az Eskól völgyéig, és kikémlelék azt.
And they went up into the hill-country and came to the valley of Eshcol, and saw what was there.
καὶ ἐπιστραφέντες ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος καὶ ἦλθοσαν ἕως φάραγγος βότρυος καὶ κατεσκόπευσαν αὐτήν

25 És võnek kezeikbe annak a földnek gyümölcsébõl, és alá hozák hozzánk, és hírt hozának nékünk és mondának: Jó az a föld, a melyet az Úr, a mi Istenünk ád nékünk.
And taking in their hands some of the fruit of the land, they came down again to us, and gave us their account, saying, It is a good land which the Lord our God is giving us.
καὶ ἐλάβοσαν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῆς γῆς καὶ κατήνεγκαν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἔλεγον ἀγαθὴ ἡ γῆ ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν

26 De ti nem akartatok felmenni; hanem pártot ütétek az Úrnak, a ti Isteneteknek parancsa ellen.
But going against the order of the Lord your God, you would not go up:
καὶ οὐκ ἠθελήσατε ἀναβῆναι καὶ ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν

27 És zúgolódátok a ti sátoraitokban, és mondátok: mivelhogy gyûlöl minket az Úr, azért hozott ki minket Égyiptom földébõl, hogy adjon minket az Emoreus kezébe, és elpusztítson minket.
And you made an angry outcry in your tents, and said, In his hate for us the Lord has taken us out of the land of Egypt, to give us up into the hands of the Amorites for our destruction.
καὶ διεγογγύζετε ἐν ταῖς σκηναῖς ὑμῶν καὶ εἴπατε διὰ τὸ μισεῖν κύριον ἡμᾶς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου παραδοῦναι ἡμᾶς εἰς χεῖρας αμορραίων ἐξολεθρεῦσαι ἡμᾶς

28 Hová mennénk fel mi? A mi atyánkfiai megrettentték a mi szíveinket, mondván: Az a nép nagyobb és szálasabb nálunknál; a városok nagyok és megerõsíttettek az égig; még Anák fiakat is láttunk ott!
Where are we going up? Our brothers have made our hearts feeble with fear by saying, The people are greater and taller than we are, and the towns are great and walled up to heaven; and more than this, we have seen the sons of the Anakim there.
ποῦ ἡμεῖς ἀναβαίνομεν οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν ἀπέστησαν ὑμῶν τὴν καρδίαν λέγοντες ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ δυνατώτερον ἡμῶν καὶ πόλεις μεγάλαι καὶ τετειχισμέναι ἕως τοῦ οὐρανοῦ ἀλλὰ καὶ υἱοὺς γιγάντων ἑωράκαμεν ἐκεῖ

29 Akkor mondám néktek: Ne rettegjetek és ne féljetek azoktól;
Then I said to you, Have no fear of them.
καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς μὴ πτήξητε μηδὲ φοβηθῆτε ἀπ' αὐτῶν

30 Az Úr, a ti Istenetek, a ki elõttetek megy, õ hadakozik ti érettetek mind a szerint, a mint cselekedett vala veletek Égyiptomban a ti szemeitek elõtt;
The Lord your God who goes before you will be fighting for you, and will do such wonders as he did for you in Egypt before your eyes;
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου ὑμῶν αὐτὸς συνεκπολεμήσει αὐτοὺς μεθ' ὑμῶν κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν γῇ αἰγύπτῳ

31 És a pusztában, a hol láttad, hogy úgy hordozott téged az Úr, a te Istened, a miképen hordozza az ember az õ fiát, mind az egész úton, a melyen jártatok, míg jutátok e helyre.
And in the waste land, where you have seen how the Lord was supporting you, as a man does his son, in all your journeying till you came to this place.
καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἣν εἴδετε ὡς ἐτροφοφόρησέν σε κύριος ὁ θεός σου ὡς εἴ τις τροφοφορήσει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν ἐπορεύθητε ἕως ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον

32 Mindazáltal nem hivétek az Úrnak, a ti Isteneteknek.
But for all this, you had no faith in the Lord your God,
καὶ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ οὐκ ἐνεπιστεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν

33 A ki elõttetek jár vala az úton, hogy helyet szemeljen ki néktek, a hol táborozzatok, éjjel tûzben, hogy megmutassa néktek az útat, a melyen járjatok, és felhõben nappal.
Who goes before you on your way, looking for a place where you may put up your tents, in fire by night, lighting up the way you are to go, and in a cloud by day.
ὃς προπορεύεται πρότερος ὑμῶν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκλέγεσθαι ὑμῖν τόπον ὁδηγῶν ὑμᾶς ἐν πυρὶ νυκτὸς δεικνύων ὑμῖν τὴν ὁδὸν καθ' ἣν πορεύεσθε ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐν νεφέλῃ ἡμέρας

34 Meghallá pedig az Úr beszédetek szavát, és megharaguvék, és megesküvék, mondván:
And the Lord, hearing your words, was angry, and said with an oath,
καὶ ἤκουσεν κύριος τὴν φωνὴν τῶν λόγων ὑμῶν καὶ παροξυνθεὶς ὤμοσεν λέγων

35 E gonosz nemzetségbõl való emberek közül egy sem látja meg azt a jó földet, a mely felõl megesküdtem, hogy a ti atyáitoknak adom;
Truly, not one of this evil generation will see that good land which I said I would give to your fathers,
εἰ ὄψεταί τις τῶν ἀνδρῶν τούτων τὴν ἀγαθὴν ταύτην γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν

36 Kivéve Kálebet, a Jefunné fiát; õ meglátja azt, és õ néki adom azt a földet, a melyet tapodott, és az õ fiainak, mert tökéletességgel követte az Urat.
But only Caleb, the son of Jephunneh, he will see it; and to him and to his children I will give the land over which his feet have gone, because he has been true to the Lord with all his heart.
πλὴν χαλεβ υἱὸς ιεφοννη οὗτος ὄψεται αὐτήν καὶ τούτῳ δώσω τὴν γῆν ἐφ' ἣν ἐπέβη καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ διὰ τὸ προσκεῖσθαι αὐτὸν τὰ πρὸς κύριον

37 Még én reám is megharaguvék az Úr miattatok, mondván: Te sem mégy oda be!
And, in addition, the Lord was angry with me because of you, saying, You yourself will not go into it:
καὶ ἐμοὶ ἐθυμώθη κύριος δι' ὑμᾶς λέγων οὐδὲ σὺ οὐ μὴ εἰσέλθῃς ἐκεῖ

38 Józsué, a Nún fia, a ki áll te elõtted, õ megy be oda; azért biztassad õt, mert õ osztja el az örökséget Izráelnek.
Joshua, the son of Nun, your servant, he will go into the land: say to him that he is to be strong, for he will be Israel's guide into their heritage.
ἰησοῦς υἱὸς ναυη ὁ παρεστηκώς σοι οὗτος εἰσελεύσεται ἐκεῖ αὐτὸν κατίσχυσον ὅτι αὐτὸς κατακληρονομήσει αὐτὴν τῷ ισραηλ

39 És a ti kicsinyeitek, a kikrõl szólátok hogy prédául lesznek, és a ti fiaitok, a kik nem tudnak most sem jót, sem gonoszt, azok mennek be oda, mert nékik adom azt, és õk bírják azt.
And your little ones, who, you said, would come into strange hands, your children, who now have no knowledge of good or evil, they will go into that land, and to them I will give it and it will be theirs.
καὶ πᾶν παιδίον νέον ὅστις οὐκ οἶδεν σήμερον ἀγαθὸν ἢ κακόν οὗτοι εἰσελεύσονται ἐκεῖ καὶ τούτοις δώσω αὐτήν καὶ αὐτοὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν

40 Ti pedig forduljatok vissza, és induljatok a pusztába, a Veres tenger felé.
But as for you, go back, journeying into the waste land by the way of the Red Sea.
καὶ ὑμεῖς ἐπιστραφέντες ἐστρατοπεδεύσατε εἰς τὴν ἔρημον ὁδὸν τὴν ἐπὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης

41 És azt felelétek, és azt mondátok nékem: Vétkeztünk az Úr ellen, mi felmegyünk és hadakozunk mind a szerint, a mint parancsolta nékünk az Úr, a mi Istenünk! És felövezétek magatokat, kiki az õ harczi eszközeivel, és készek valátok felmenni a hegyre.
Then you said to me, We have done evil against the Lord, we will go up to the attack, as the Lord our God has given us orders. And arming yourselves every one, you made ready to go up without care into the hill-country.
καὶ ἀπεκρίθητέ μοι καὶ εἴπατε ἡμάρτομεν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμεῖς ἀναβάντες πολεμήσομεν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν καὶ ἀναλαβόντες ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ καὶ συναθροισθέντες ἀνεβαίνετε εἰς τὸ ὄρος

42 Monda pedig az Úr nékem: Mondd meg nékik: Ne menjetek fel, és ne harczoljatok, mert nem vagyok közöttetek: hogy meg ne verettessetek a ti ellenségeitektõl.
And the Lord said to me, Say to them, Do not go up to the attack; for I am not among you, and you will be overcome by those who are against you.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με εἰπὸν αὐτοῖς οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ μὴ πολεμήσετε οὐ γάρ εἰμι μεθ' ὑμῶν καὶ οὐ μὴ συντριβῆτε ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν

43 És megmondám néktek, de nem hallgattatok [rám], hanem pártot ütöttetek az Úr parancsolata ellen, és vakmerõsködétek, és felmenétek a hegyre.
This I said to you, but you gave no attention and went against the orders of the Lord, and in your pride went up into the hill-country.
καὶ ἐλάλησα ὑμῖν καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου καὶ παρέβητε τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ παραβιασάμενοι ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος

44 De kijöve az Emoreus, a ki lakik vala azon a hegyen, ti ellenetek, és megkergetének titeket, mint a méhek szokták cselekedni, és vagdaltak vala titeket Szeirtõl Hormáig.
And the Amorites who were in the hill-country came out against you and put you to flight, rushing after you like bees, and overcame you in Seir, driving you even as far as Hormah.
καὶ ἐξῆλθεν ὁ αμορραῖος ὁ κατοικῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ εἰς συνάντησιν ὑμῖν καὶ κατεδίωξαν ὑμᾶς ὡς εἰ ποιήσαισαν αἱ μέλισσαι καὶ ἐτίτρωσκον ὑμᾶς ἀπὸ σηιρ ἕως ερμα

45 És visszatérétek onnét, és sírátok az Úr elõtt, de nem hallgatá meg az Úr a ti szavatokat, és nem figyele rátok.
And you came back, weeping before the Lord; but the Lord gave no attention to your cries and did not give ear to you.
καὶ καθίσαντες ἐκλαίετε ἔναντι κυρίου καὶ οὐκ εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς ὑμῶν οὐδὲ προσέσχεν ὑμῖν

46 És sok idõn át lakozátok Kádesben, a meddig ott lakozátok.
So you were kept waiting in Kadesh for a long time.
καὶ ἐνεκάθησθε ἐν καδης ἡμέρας πολλάς ὅσας ποτὲ ἡμέρας ἐνεκάθησθε

1 Annakutána megfordulánk, és indulánk a pusztába a Veres tenger felé, a miképen szólott vala nékem az Úr, és kerülgettük a Szeir hegyét sok ideig.
Then we went back, journeying into the waste land by the way to the Red Sea, as the Lord had said to me: and we were a long time going round Mount Seir.
καὶ ἐπιστραφέντες ἀπήραμεν εἰς τὴν ἔρημον ὁδὸν θάλασσαν ἐρυθράν ὃν τρόπον ἐλάλησεν κύριος πρός με καὶ ἐκυκλώσαμεν τὸ ὄρος τὸ σηιρ ἡμέρας πολλάς

2 De szóla az Úr nékem, mondván:
And the Lord said to me,
καὶ εἶπεν κύριος πρός με

3 Elég már e hegyet kerülgetnetek, forduljatok észak felé.
You have been journeying round this mountain long enough: now go to the north;
ἱκανούσθω ὑμῖν κυκλοῦν τὸ ὄρος τοῦτο ἐπιστράφητε οὖν ἐπὶ βορρᾶν

4 Parancsolj azért a népnek, mondván: Mikor általmentek a ti atyátokfiainak, az Ézsaú fiainak határán, a kik Szeirben lakoznak: jóllehet félnek tõletek, mindazáltal igen vigyázzatok!
And give the people orders, saying, You are about to go through the land of your brothers, the children of Esau, who are living in Seir; and they will have fear of you; so take care what you do:
καὶ τῷ λαῷ ἔντειλαι λέγων ὑμεῖς παραπορεύεσθε διὰ τῶν ὁρίων τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν ησαυ οἳ κατοικοῦσιν ἐν σηιρ καὶ φοβηθήσονται ὑμᾶς καὶ εὐλαβηθήσονται ὑμᾶς σφόδρα

5 Ne ingereljétek õket, mert nem adok az õ földjükbõl néktek egy talpalatnyit sem; mert Ézsaúnak adtam a Szeir hegyét örökségül.
Make no attack on them, for I will not give you any of their land, not even space enough for a man's foot: because I have given Mount Seir to Esau for his heritage.
μὴ συνάψητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον οὐ γὰρ μὴ δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν οὐδὲ βῆμα ποδός ὅτι ἐν κλήρῳ δέδωκα τοῖς υἱοῖς ησαυ τὸ ὄρος τὸ σηιρ

6 Pénzen vásároljatok tõlük enni valót, hogy egyetek, és vizet is pénzen vegyetek tõlük, hogy igyatok,
You may get food for your needs from them for a price, and water for drinking.
βρώματα ἀργυρίου ἀγοράσατε παρ' αὐτῶν καὶ φάγεσθε καὶ ὕδωρ μέτρῳ λήμψεσθε παρ' αὐτῶν ἀργυρίου καὶ πίεσθε

7 Mert az Úr, a te Istened megáldott téged a te kezednek minden munkájában; tudja, hogy e nagy pusztaságon jársz; immár negyven esztendeje veled van az Úr, a te Istened; nem szûkölködtél semmiben.
For the blessing of the Lord your God has been on you in all the work of your hands: he has knowledge of your wanderings through this great waste: these forty years the Lord your God has been with you, and you have been short of nothing.
ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εὐλόγησέν σε ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου διάγνωθι πῶς διῆλθες τὴν ἔρημον τὴν μεγάλην καὶ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἰδοὺ τεσσαράκοντα ἔτη κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ οὐκ ἐπεδεήθης ῥήματος

8 És általmenénk a mi atyánkfiai között, az Ézsaú fiai között, a kik lakoznak vala Szeirben, a síkság útján Eláthtól és Éczjon-Gebertõl fogva. Azután megfordulánk és általmenénk a Moáb pusztájának útjára.
So we went on past our brothers, the children of Esau, living in Seir, by the road through the Arabah, from Elath and Ezion-geber. And turning, we went by the road through the waste land of Moab.
καὶ παρήλθομεν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν υἱοὺς ησαυ τοὺς κατοικοῦντας ἐν σηιρ παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν αραβα ἀπὸ αιλων καὶ ἀπὸ γασιωνγαβερ καὶ ἐπιστρέψαντες παρήλθομεν ὁδὸν ἔρημον μωαβ

9 És monda az Úr nékem: Ne hadakozzál Moáb ellen, és ne ingereld azt hadra, mert nem adok az õ földébõl néked semmi örökséget; mert a Lót fiainak adtam Art örökségül.
And the Lord said to me, Make no attack on Moab and do not go to war with them, for I will not give you any of his land: because I have given Ar to the children of Lot for their heritage.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με μὴ ἐχθραίνετε τοῖς μωαβίταις καὶ μὴ συνάψητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον οὐ γὰρ μὴ δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν κλήρῳ τοῖς γὰρ υἱοῖς λωτ δέδωκα τὴν σηιρ κληρονομεῖν

10 (Az Emeusok laktak abban annak elõtte, nagy nép, sok és szálas, mint az Anákok.
(In the past the Emim were living there; a great people, equal in numbers to the Anakim and as tall;
οἱ ομμιν πρότεροι ἐνεκάθηντο ἐπ' αὐτῆς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ ἰσχύοντες ὥσπερ οἱ ενακιμ

11 Óriásoknak állíttatnak vala azok is, mint az Anákok, és a Moábiták Emeknek hívták õket.
They are numbered among the Rephaim, like the Anakim; but are named Emim by the Moabites.
ραφαΐν λογισθήσονται καὶ οὗτοι ὥσπερ οἱ ενακιμ καὶ οἱ μωαβῖται ἐπονομάζουσιν αὐτοὺς ομμιν

12 Szeirben pedig Horeusok laktak az elõtt, a kiket az Ézsaú fiai kiûztek, és kiirtottak színök elõl, és azoknak helyén laktak, a miképen cselekedék Izráel is az õ örökségének földén, a melyet adott néki az Úr.)
And the Horites in earlier times were living in Seir, but the children of Esau took their place; they sent destruction on them and took their land for themselves, as Israel did to the land of his heritage which the Lord gave them.)
καὶ ἐν σηιρ ἐνεκάθητο ὁ χορραῖος πρότερον καὶ υἱοὶ ησαυ ἀπώλεσαν αὐτοὺς καὶ ἐξέτριψαν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν ὃν τρόπον ἐποίησεν ισραηλ τὴν γῆν τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἣν δέδωκεν κύριος αὐτοῖς

13 Most keljetek fel, és menjetek át a Záred patakán; és átkelénk a Záred patakán.
Get up now, and go over the stream Zered. So we went over the stream Zered.
νῦν οὖν ἀνάστητε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς καὶ παραπορεύεσθε τὴν φάραγγα ζαρετ καὶ παρήλθομεν τὴν φάραγγα ζαρετ

14 Az idõ pedig, a melyet eljáránk Kádes-Barneától, míg általmenénk a Záred patakán, harmincznyolcz esztendõ, a mely alatt kiveszett a hadra való férfiak egész nemzetsége a táborból, a mint megesküdt vala az Úr nékik.
Thirty-eight years had gone by from the time when we came away from Kadesh-barnea till we went over the stream Zered; by that time all the generation of the men of war among us were dead, as the Lord had said.
καὶ αἱ ἡμέραι ἃς παρεπορεύθημεν ἀπὸ καδης βαρνη ἕως οὗ παρήλθομεν τὴν φάραγγα ζαρετ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἕως οὗ διέπεσεν πᾶσα γενεὰ ἀνδρῶν πολεμιστῶν ἀποθνήσκοντες ἐκ τῆς παρεμβολῆς καθότι ὤμοσεν αὐτοῖς ὁ θεός

15 E felett az Úrnak keze is vala õ rajtok, hogy elveszítse õket a táborból az õ kipusztulásukig.
For the hand of the Lord was against them, working their destruction, till all were dead.
καὶ ἡ χεὶρ τοῦ θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτοῖς ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἕως οὗ διέπεσαν

16 És lõn, hogy a mint a hadakozó férfiak mind elpusztulának, kihalván a nép közül.
So when death had overtaken all the men of war among the people,
καὶ ἐγενήθη ἐπεὶ διέπεσαν πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἀποθνήσκοντες ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ

17 [Így] szóla az Úr nékem, mondván:
The word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρός με λέγων

18 Ma te általmégy a Moáb határán Ar felé,
You are about to go by Ar, the limit of the country of Moab;
σὺ παραπορεύσῃ σήμερον τὰ ὅρια μωαβ τὴν σηιρ

19 És mikor közel jutsz az Ammon fiaihoz, ne háborgasd õket, ne is ingereld õket, mert nem adok néked az Ammon fiainak földjébõl örökséget, mert a Lót fiainak adtam azt örökségül.
And when you come near the land of the children of Ammon, give them no cause of trouble and do not make war on them, for I will not give you any of the land of the children of Ammon for your heritage: because I have given it to the children of Lot.
καὶ προσάξετε ἐγγὺς υἱῶν αμμαν μὴ ἐχθραίνετε αὐτοῖς καὶ μὴ συνάψητε αὐτοῖς εἰς πόλεμον οὐ γὰρ μὴ δῶ ἀπὸ τῆς γῆς υἱῶν αμμαν σοὶ ἐν κλήρῳ ὅτι τοῖς υἱοῖς λωτ δέδωκα αὐτὴν ἐν κλήρῳ

20 (Óriások földének tartották azt is; óriások laktak azon régenten, a kiket az Ammoniták Zanzummoknak hívtak.
(That land is said to have been a land of the Rephaim, for Rephaim had been living there in earlier times, but they were named Zamzummim by the Ammonites;
γῆ ραφαΐν λογισθήσεται καὶ γὰρ ἐπ' αὐτῆς κατῴκουν οἱ ραφαΐν τὸ πρότερον καὶ οἱ αμμανῖται ὀνομάζουσιν αὐτοὺς ζομζομμιν

21 [Ez] a nép nagy, sok és szálas volt, valamint az Anákok, de kivesztette õket az Úr azok színe elõl, hogy bírják azoknak örökségét, és lakjanak azoknak helyén;
They were a great people, tall as the Anakim, and equal to them in number; but the Lord sent destruction on them and the children of Ammon took their place, living in their land;
ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ δυνατώτερον ὑμῶν ὥσπερ οἱ ενακιμ καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς κύριος πρὸ προσώπου αὐτῶν καὶ κατεκληρονόμησαν καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

22 A miképen cselekedett az Ézsaú fiaival is, a kik Szeir [hegyén] laknak, a mikor kiveszté elõlök a Horeusokat, hogy bírják azoknak örökségét, és lakjanak azoknak helyén mind e mai napig.
As he did for the children of Esau living in Seir, when he sent destruction on the Horites before them, and they took their land where they are living to this day:
ὥσπερ ἐποίησαν τοῖς υἱοῖς ησαυ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν σηιρ ὃν τρόπον ἐξέτριψαν τὸν χορραῖον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ κατεκληρονόμησαν καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

23 Az Avveusokat is, a kik falvakban laknak vala Gázáig, kiirtották a Káftoreusok a kik kijöttek volt Káftorból, és lakának azoknak helyén.)
And the Avvim, living in the small towns as far as Gaza, came to destruction by the hands of the Caphtorim who came out from Caphtor and took their land.)
καὶ οἱ ευαῖοι οἱ κατοικοῦντες ἐν ασηρωθ ἕως γάζης καὶ οἱ καππάδοκες οἱ ἐξελθόντες ἐκ καππαδοκίας ἐξέτριψαν αὐτοὺς καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν

24 Keljetek fel azért, induljatok, menjetek át az Arnon patakán; lásd: kezedbe adtam Szihont, Hesbonnak királyát: az Emoreust, és annak földét; kezdj hozzá, foglald el [azt], és hadakozzál õ ellene.
Get up now, and go on your journey, crossing over the valley of the Arnon: see, I have given into your hands Sihon, the Amorite, king of Heshbon, and all his land: go forward to make it yours, and make war on him,
νῦν οὖν ἀνάστητε καὶ ἀπάρατε καὶ παρέλθατε ὑμεῖς τὴν φάραγγα αρνων ἰδοὺ παραδέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν σηων βασιλέα εσεβων τὸν αμορραῖον καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ ἐνάρχ ου κληρονομεῖν σύναπτε πρὸς αὐτὸν πόλεμον

25 E napon kezdem rábocsátani a népekre, hogy féljenek és rettegjenek tõled az egész ég alatt, és a kik híredet hallják, rendüljenek meg és reszkessenek te elõtted.
From now on I will put the fear of you in all peoples under heaven, who, hearing of you, will be shaking with fear and grief of heart because of you.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐνάρχου δοῦναι τὸν τρόμον σου καὶ τὸν φόβον σου ἐπὶ πρόσωπον πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ οἵτινες ἀκούσαντες τὸ ὄνομά σου ταραχθήσο νται καὶ ὠδῖνας ἕξουσιν ἀπὸ προσώπου σου

26 És követeket küldék a Kedemót pusztából Szihonhoz, Hesbon királyához békességes beszéddel [ezt] izenvén:
Then from the waste land of Kedemoth I sent representatives to Sihon, king of Heshbon, with words of peace, saying,
καὶ ἀπέστειλα πρέσβεις ἐκ τῆς ἐρήμου κεδαμωθ πρὸς σηων βασιλέα εσεβων λόγοις εἰρηνικοῖς λέγων

27 Hadd menjek át a te földeden! Útról-útra megyek, nem térek le [se] jobbra, se balra.
Let me go through your land: I will keep to the highway, not turning to the right or to the left;
παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου ἐν τῇ ὁδῷ παρελεύσομαι οὐχὶ ἐκκλινῶ δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά

28 Eleséget pénzen adj nékem, hogy egyem; vizet is pénzen adj nékem, hogy igyam; csak gyalog hadd megyek át:
Let me have food, at a price, for my needs, and water for drinking: only let me go through on foot;
βρώματα ἀργυρίου ἀποδώσῃ μοι καὶ φάγομαι καὶ ὕδωρ ἀργυρίου ἀποδώσῃ μοι καὶ πίομαι πλὴν ὅτι παρελεύσομαι τοῖς ποσίν

29 A miképen cselekedtek én velem az Ézsaú fiai, a kik Szeirben laknak; és a Moábiták, a kik Arban laknak; míglen átmegyek a Jordánon arra a földre, a melyet az Úr, a mi Istenünk ád nékünk!
As the children of Esau did for me in Seir and the Moabites in Ar; till I have gone over Jordan into the land which the Lord our God is giving us.
καθὼς ἐποίησάν μοι οἱ υἱοὶ ησαυ οἱ κατοικοῦντες ἐν σηιρ καὶ οἱ μωαβῖται οἱ κατοικοῦντες ἐν αροηρ ἕως παρέλθω τὸν ιορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν

30 De nem akarta Szihon, Hesbon királya, hogy átmenjünk õ rajta, mert megkeményítette volt az Úr, a te Istened az õ lelkét, és engedetlenné tette az Õ szívét, hogy a te kezedbe adja õt, a mint [nyilván van]e mai napon.
But Sihon, king of Heshbon, would not let us go through; for the Lord your God made his spirit hard and his heart strong, so that he might give him up into your hands as at this day.
καὶ οὐκ ἠθέλησεν σηων βασιλεὺς εσεβων παρελθεῖν ἡμᾶς δι' αὐτοῦ ὅτι ἐσκλήρυνεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ κατίσχυσεν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἵνα παραδοθῇ εἰς τ ὰς χεῖράς σου ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ

31 Monda pedig az Úr nékem: Lásd: elkezdem átadni néked Szihont és az õ földét; kezdj hozzá, foglald el azt, hogy az õ földe örököd legyen.
And the Lord said to me, See, from now on I have given Sihon and his land into your hands: go forward now to take his land and make it yours.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἰδοὺ ἤργμαι παραδοῦναι πρὸ προσώπου σου τὸν σηων βασιλέα εσεβων τὸν αμορραῖον καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ ἔναρξαι κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτοῦ

32 És kijöve Szihon mi elõnkbe minden népével, hogy megvívjon velünk Jahácznál.
Then Sihon came out against us with all his people, to make an attack on us at Jahaz.
καὶ ἐξῆλθεν σηων βασιλεὺς εσεβων εἰς συνάντησιν ἡμῖν αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον ιασσα

33 De az Úr, a mi Istenünk kezünkbe adá õt, és levertük õt és az õ fiait és minden õ népét.
And the Lord our God gave him into our hands; and we overcame him and his sons and all his people.
καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πρὸ προσώπου ἡμῶν καὶ ἐπατάξαμεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ

34 És elfoglaltuk minden õ városát abban az idõben, és fegyverre hánytuk az egész várost: férfiakat, asszonyokat, és kisdedeket; nem hagytunk menekülni senkit.
At that time we took all his towns, and gave them over to complete destruction, together with men, women, and children; we had no mercy on any:
καὶ ἐκρατήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ ἐξωλεθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν ἐξῆς καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν οὐ κατελίπομεν ζωγρείαν

35 De a barmokat prédára vetettük közöttünk, és a városokból való ragadományokat, a melyeket elfoglaltunk volt.
Only the cattle we took for ourselves, with the goods from the towns we had taken.
πλὴν τὰ κτήνη ἐπρονομεύσαμεν καὶ τὰ σκῦλα τῶν πόλεων ἐλάβομεν

36 Aróertõl fogva, a mely van az Arnon patakának partján, [és] a völgyben lévõ várostól fogva Gileádig, egy város sem volt, a melylyel ne bírtunk volna. Mind azokat az Úr, a mi Istenünk adta a mi kezünkbe.
From Aroer on the edge of the valley of the Arnon and from the town in the valley as far as Gilead, no town was strong enough to keep us out; the Lord our God gave them all into our hands:
ἐξ αροηρ ἥ ἐστιν παρὰ τὸ χεῖλος χειμάρρου αρνων καὶ τὴν πόλιν τὴν οὖσαν ἐν τῇ φάραγγι καὶ ἕως ὄρους τοῦ γαλααδ οὐκ ἐγενήθη πόλις ἥτις διέφυγεν ἡμᾶς τὰς πάσας παρέδωκ εν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν

37 De az Ammon fiainak földéhez nem közeledtél, [sem] a Jabbók patak egész oldalához, sem a hegyen lévõ városokhoz, sem semmi olyanhoz, a melyektõl eltiltott téged az Úr, a mi Istenünk.
But you did not go near the land of the children of Ammon, that is, all the side of the river Jabbok or the towns of the hill-country, wherever the Lord our God had said we were not to go.
πλὴν εἰς γῆν υἱῶν αμμων οὐ προσήλθομεν πάντα τὰ συγκυροῦντα χειμάρρου ιαβοκ καὶ τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ ὀρεινῇ καθότι ἐνετείλατο ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν

1 És megfordulánk, és felmenénk Básán felé, és kijöve elõnkbe Óg, Básánnak királya, õ és minden népe, hogy megvívjon velünk Edreiben.
Then turning we took the road to Bashan: and Og, king of Bashan, came out against us with all his people, and made an attack on us at Edrei.
καὶ ἐπιστραφέντες ἀνέβημεν ὁδὸν τὴν εἰς βασαν καὶ ἐξῆλθεν ωγ βασιλεὺς τῆς βασαν εἰς συνάντησιν ἡμῖν αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον εἰς εδραΐν

2 De az Úr monda nékem: Ne félj tõle, mert a te kezedbe adtam õt és minden õ népét és földjét; és úgy cselekedjél vele, a mint cselekedtél Szihonnal, az Emoreusok királyával, a ki Hesbonban lakik vala.
And the Lord said to me, Have no fear of him: for I have given him and all his people and his land into your hands; do to him as you did to Sihon, king of the Amorites, who was ruling in Heshbon.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με μὴ φοβηθῇς αὐτόν ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτὸν καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὥσπερ ἐποίησας σ ηων βασιλεῖ τῶν αμορραίων ὃς κατῴκει ἐν εσεβων

3 És kezünkbe adá az Úr, a mi Istenünk Ógot is, Básánnak királyát és minden õ népét, és úgy megvertük õt, hogy menekülni való sem maradt belõle.
So the Lord our God gave up Og, king of Bashan, and all his people into our hands; and we overcame him so completely that all his people came to their end in the fight.
καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν καὶ τὸν ωγ βασιλέα τῆς βασαν καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπατάξαμεν αὐτὸν ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ σπ έρμα

4 És abban az idõben elfoglaltuk minden városát; nem volt város, a melyet el nem vettünk volna tõlök: hatvan várost, Argóbnak egész vidékét, a Básenbeli Ógnak országát.
At that time we took all his towns; there was not one town of the sixty towns, all the country of Argob, the kingdom of Og in Bashan, which we did not take.
καὶ ἐκρατήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ οὐκ ἦν πόλις ἣν οὐκ ἐλάβομεν παρ' αὐτῶν ἑξήκοντα πόλεις πάντα τὰ περίχωρα αργοβ βασιλείας ωγ ἐν βασαν

5 Ezek a városok mind meg valának erõsítve magas kõfalakkal, kapukkal és zárokkal, kivévén igen sok kerítetlen várost.
All these towns had high walls round them with doors and locks; and in addition we took a great number of unwalled towns.
πᾶσαι πόλεις ὀχυραί τείχη ὑψηλά πύλαι καὶ μοχλοί πλὴν τῶν πόλεων τῶν φερεζαίων τῶν πολλῶν σφόδρα

6 És fegyverre hánytuk azokat, a mint cselekedtünk vala Szihonnal, Hesbon királyával, fegyverre hányván az egész várost: férfiakat, asszonyokat és a kisdedeket is.
And we put them to the curse, every town together with men, women, and children.
ἐξωλεθρεύσαμεν αὐτούς ὥσπερ ἐποιήσαμεν τὸν σηων βασιλέα εσεβων καὶ ἐξωλεθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν ἐξῆς καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία

7 De a barmokat és a városokból való ragadományokat mind magunk közt vetettük prédára.
But we took for ourselves all the cattle and the stored wealth of the towns.
καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ τὰ σκῦλα τῶν πόλεων ἐπρονομεύσαμεν ἑαυτοῖς

8 És elvettük abban az idõben az Emoreusok két királyának kezébõl azt a földet, a mely a Jordánon túl vala, az Arnon pataktól fogva a Hermon hegyéig.
At that time we took their land from the two kings of the Amorites on the far side of Jordan, from the valley of the Arnon to Mount Hermon;
καὶ ἐλάβομεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν γῆν ἐκ χειρῶν δύο βασιλέων τῶν αμορραίων οἳ ἦσαν πέραν τοῦ ιορδάνου ἀπὸ τοῦ χειμάρρου αρνων καὶ ἕως αερμων

9 (A Sidoniak a Hermont Szirjonnak, az Emoreusok pedig Szenirnek hívják.)
(By the Sidonians, Hermon is named Sirion, and by the Amorites Shenir;)
οἱ φοίνικες ἐπονομάζουσιν τὸ αερμων σανιωρ καὶ ὁ αμορραῖος ἐπωνόμασεν αὐτὸ σανιρ

10 A síkságnak minden városát, és az egész Gileádot, meg az egész Básánt Szalkáig és Edreig, a melyek a Básánbeli Óg országának városai voltak.
All the towns of the table-land and all Gilead and Bashan as far as Salecah and Edrei, towns of the kingdom of Og in Bashan.
πᾶσαι πόλεις μισωρ καὶ πᾶσα γαλααδ καὶ πᾶσα βασαν ἕως σελχα καὶ εδραϊν πόλεις βασιλείας τοῦ ωγ ἐν τῇ βασαν

11 Mert egyedül Óg, Básánnak királya maradt meg az óriások maradéka közül. Ímé az õ ágya vas-ágy, nemde Rabbátban az Ammon fiainál van-é? Kilencz sing a hosszasága és négy sing a szélessége, férfi könyök szerint.
(For Og, king of Bashan, was the last of all the Rephaim; his bed was made of iron; is it not in Rabbah, in the land of the children of Ammon? It was nine cubits long and four cubits wide, measured by the common cubit.)
ὅτι πλὴν ωγ βασιλεὺς βασαν κατελείφθη ἀπὸ τῶν ραφαϊν ἰδοὺ ἡ κλίνη αὐτοῦ κλίνη σιδηρᾶ ἰδοὺ αὕτη ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν υἱῶν αμμων ἐννέα πηχῶν τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ τεσσάρων π ηχῶν τὸ εὖρος αὐτῆς ἐν πήχει ἀνδρός

12 Ezt a földet pedig, a [melyet] abban az idõben örökségünkké tettünk, Aróertõl fogva, a mely az Arnon patak mellett van, és a Gileád hegyének felét, és annak városait odaadtam a Rúbenitáknak és Gáditáknak.
And this land which we took at that time, from Aroer by the valley of the Arnon, and half the hill-country of Gilead with its towns, I gave to the Reubenites and the Gadites.
καὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐκληρονομήσαμεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπὸ αροηρ ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου αρνων καὶ τὸ ἥμισυ ὄρους γαλααδ καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ ἔδωκα τῷ ρου βην καὶ τῷ γαδ

13 A Gileád többi részét pedig, és az egész Básánt, az Óg országát odaadtam a Manassé fél törzsének, Argóbnak egész vidékét. Ezt az egész Básánt óriások földének hívták.
The rest of Gilead and all Bashan, the kingdom of Og, all the land of Argob, together with Bashan, I gave to the half-tribe of Manasseh. (This land is named the land of the Rephaim.
και τὸ κατάλοιπον τοῦ γαλααδ καὶ πᾶσαν τὴν βασαν βασιλείαν ωγ ἔδωκα τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση καὶ πᾶσαν περίχωρον αργοβ πᾶσαν τὴν βασαν ἐκείνην γῆ ραφαϊν λογισθήσε ται

14 Jair, Manassénak fia, kapta Argóbnak egész vidékét, a Gessuriták és Maakátiták határáig; és azokat a Básánnal együtt az õ nevérõl Jair faluinak hívják mind e mai napig.
Jair, the son of Manasseh, took all the land of Argob, as far as the country of the Geshurites and the Maacathites, naming it, Bashan, Havvoth-Jair after himself, as it is to this day.)
καὶ ιαϊρ υἱὸς μανασση ἔλαβεν πᾶσαν τὴν περίχωρον αργοβ ἕως τῶν ὁρίων γαργασι καὶ ομαχαθι ἐπωνόμασεν αὐτὰς ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ τὴν βασαν αυωθ ιαϊρ ἕως τῆς ἡμέρας τ αύτης

15 Mákirnak pedig adtam Gileádot.
And Gilead I gave to Machir.
καὶ τῷ μαχιρ ἔδωκα τὴν γαλααδ

16 A Rúbenitáknak és a Gáditáknak pedig adtam Gileádtól fogva Arnonnak patakáig (a határ pedig a patak közepe) és a Jabbók patakáig, a [mely] az Ammon fiainak határa;
And the land from Gilead to the valley of the Arnon, with the middle of the valley as a limit, as far as the river Jabbok which is the limit of the country of the children of Ammon, I gave to the Reubenites and the Gadites;
καὶ τῷ ρουβην καὶ τῷ γαδ δέδωκα ἀπὸ τῆς γαλααδ ἕως χειμάρρου αρνων μέσον τοῦ χειμάρρου ὅριον καὶ ἕως τοῦ ιαβοκ ὁ χειμάρρους ὅριον τοῖς υἱοῖς αμμαν

17 És a síkságot és határul a Jordánt, a Kinnerettõl a Síkság tengeréig, a Sóstengerig, a mely a Piszga-[hegy] lába alatt van napkelet felõl.
As well as the Arabah, with the river Jordan as their limit, from Chinnereth to the Salt Sea, under the slopes of Pisgah to the east.
καὶ ἡ αραβα καὶ ὁ ιορδάνης ὅριον μαχαναρεθ καὶ ἕως θαλάσσης αραβα θαλάσσης ἁλυκῆς ὑπὸ ασηδωθ τὴν φασγα ἀνατολῶν

18 És parancsolék abban az idõben néktek, mondván: Az Úr, a ti Istenetek adta néktek ezt a földet, hogy bírjátok azt; felfegyverkezvén, menjetek át a ti atyátok fiai, Izráel fiai elõtt mind, a kik hadakozásra valók vagytok.
At that time I gave you orders, saying, The Lord has given you this land for your heritage: all the men of war are to go over armed before your brothers the children of Israel.
καὶ ἐνετειλάμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην ἐν κλήρῳ ἐνοπλισάμενοι προπορεύεσθε πρὸ προσώπου τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶ ν ισραηλ πᾶς δυνατός

19 Csak feleségeitek, kicsinyeitek és barmaitok ([mert] tudom, hogy sok barmotok van) maradjanak a ti városaitokban, a melyeket én adtam néktek.
But your wives and your little ones and your cattle (for it is clear that you have much cattle) may go on living in the towns I have given you;
πλὴν αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν οἶδα ὅτι πολλὰ κτήνη ὑμῖν κατοικείτωσαν ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν αἷς ἔδωκα ὑμῖν

20 Mindaddig, a míg nyugodalmat ád az Úr a ti atyátokfiainak, mint néktek, és azok is bírhatják a földet, a melyet az Úr, a ti Istenetek ád nékik a Jordánon túl. Azután térjetek vissza, kiki az õ örökségébe, a melyet adtam néktek.
Till the Lord has given rest to your brothers as to you, and till they have taken for themselves the land which the Lord your God is giving them on the other side of Jordan: then you may go back, every man of you, to the heritage which I have given you.
ἕως ἂν καταπαύσῃ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ὥσπερ καὶ ὑμᾶς καὶ κατακληρονομήσουσιν καὶ οὗτοι τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν αὐτοῖς ἐν τῷ πέραν τ οῦ ιορδάνου καὶ ἐπαναστραφήσεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ἣν ἔδωκα ὑμῖν

21 Józsuénak is parancsolék abban az idõben, mondván: Szemeiddel láttad mindazt, a mit cselekedett az Úr, a ti Istenetek ama két királylyal; így cselekszik az Úr minden országgal, a melyen átmégy.
And I gave orders to Joshua at that time, saying, Your eyes have seen what the Lord your God has done to these two kings: so will the Lord do to all the kingdoms into which you come.
καὶ τῷ ἰησοῖ ἐνετειλάμην ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑωράκασιν πάντα ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τούτοις οὕτως ποιήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πάσας τὰς βασιλείας ἐφ' ἃς σὺ διαβαίνεις ἐκεῖ

22 Ne féljetek tõlök, mert az Úr, a ti Istenetek, maga hadakozik ti érettetek!
Have no fear of them, for the Lord your God will be fighting for you.
οὐ φοβηθήσεσθε ὅτι κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν αὐτὸς πολεμήσει περὶ ὑμῶν

23 Könyörgék is az Úrnak abban az idõben, mondván:
And at that time I made request to the Lord, saying,
καὶ ἐδεήθην κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων

24 Uram, Isten, te elkezdetted megmutatni a te szolgádnak a te nagyságodat és hatalmas kezedet! Mert kicsoda olyan Isten mennyben és földön, a ki cselekedhetnék a te cselekedeteid és hatalmad szerint?
O Lord God, you have now for the first time let your servant see your great power and the strength of your hand; for what god is there in heaven or on earth able to do such great works and such acts of power?
κύριε κύριε σὺ ἤρξω δεῖξαι τῷ σῷ θεράποντι τὴν ἰσχύν σου καὶ τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν τίς γάρ ἐστιν θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ ἐπὶ τῆς γῆς ὅστις ποιήσει καθὰ σὺ ἐποίησας καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου

25 Hadd menjek át kérlek, és hadd lássam meg azt a jó földet, a mely a Jordánon túl van, és azt a jó hegyet, és a Libanont!
Let me go over, O Lord, and see the good land on the other side of Jordan, and that fair mountain country, even Lebanon.
διαβὰς οὖν ὄψομαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην τὴν οὖσαν πέραν τοῦ ιορδάνου τὸ ὄρος τοῦτο τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸν ἀντιλίβανον

26 De megharaguvék az Úr én reám ti miattatok, és nem hallgatott meg engem; hanem ezt mondá az Úr nékem: Elég ez néked, ne szólj többet már nékem e dolog felõl!
But the Lord was angry with me because of you and would not give ear to my prayer; and the Lord said to me, Let it be enough, say no more about this thing.
καὶ ὑπερεῖδεν κύριος ἐμὲ ἕνεκεν ὑμῶν καὶ οὐκ εἰσήκουσέν μου καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἱκανούσθω σοι μὴ προσθῇς ἔτι λαλῆσαι τὸν λόγον τοῦτον

27 Menj fel a Piszga tetejére, és emeld fel a te szemeidet napnyugot felé és észak felé, dél felé és napkelet felé, és nézz szét a te szemeiddel, mert nem mégy át ezen a Jordánon.
Go up to the top of Pisgah, and turning your eyes to the west and the north, to the south and the east, see the land with your eyes: for you are not to go over Jordan.
ἀνάβηθι ἐπὶ κορυφὴν λελαξευμένου καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς κατὰ θάλασσαν καὶ βορρᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς καὶ ἰδὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ὅτι οὐ διαβήσῃ τὸν ιορδάνην τοῦτον

28 Józsuénak pedig parancsolj, és bátorítsd õt, és erõsítsd õt, mert õ megy át e nép elõtt, és õ teszi õket örököseivé annak a földnek, a melyet meglátsz.
But give my orders to Joshua, comforting him and making him strong; for he is to go over Jordan at the head of this people, and he will give them this land which you will see for their heritage.
καὶ ἔντειλαι ιησοῖ καὶ κατίσχυσον αὐτὸν καὶ παρακάλεσον αὐτόν ὅτι οὗτος διαβήσεται πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου καὶ αὐτὸς κατακληρονομήσει αὐτοῖς τὴν γῆν ἣν ἑώρακας

29 És ott maradánk a völgyben, Beth-Peórral szemben.
So we were waiting in the valley facing Beth-peor.
καὶ ἐνεκαθήμεθα ἐν νάπῃ σύνεγγυς οἴκου φογωρ

1 Most pedig hallgass ó Izráel a rendelésekre és végzésekre, a melyekre én tanítlak titeket, hogy azok szerint cselekedjetek, hogy élhessetek, és bemehessetek, és bírhassátok a földet, a melyet az Úr, a ti atyáitoknak Istene ád néktek.
And now give ear, O Israel, to the laws and the decisions which I am teaching you, and do them; so that life may be yours, and you may go in and take for yourselves the land which the Lord, the God of your fathers, is giving you.
καὶ νῦν ισραηλ ἄκουε τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν κριμάτων ὅσα ἐγὼ διδάσκω ὑμᾶς σήμερον ποιεῖν ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασιασθῆτε καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν

2 Semmit se tegyetek az ígéhez, a melyet én parancsolok néktek, se el ne vegyetek abból, hogy megtarthassátok az Úrnak, a ti Isteneteknek parancsolatait, a melyeket én parancsolok néktek.
Make no addition to the orders which I give you, and take nothing from them, but keep the orders of the Lord your God which I give you.
οὐ προσθήσετε πρὸς τὸ ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν καὶ οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ' αὐτοῦ φυλάσσεσθε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον

3 Szemeitekkel láttátok, a mit cselekedett az Úr Baal-Peór miatt; hogy minden embert, a ki Baal-Peór után járt, kipusztított az Úr, a te Istened te közüled.

Your eyes have seen what the Lord did because of Baal-peor: for destruction came from the Lord on all those among you who went after Baal-peor.

οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑωράκασιν πάντα ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τῷ βεελφεγωρ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὅστις ἐπορεύθη ὀπίσω βεελφεγωρ ἐξέτριψεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐ ξ ὑμῶν

4 Ti pedig, a kik ragaszkodtatok az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mindnyájan éltek e napig.

But you who kept faith with the Lord are living, every one of you, today.

ὑμεῖς δὲ οἱ προσκείμενοι κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ζῆτε πάντες ἐν τῇ σήμερον

5 Lássátok, tanítottalak titeket rendelésekre és végzésekre, a mint megparancsolta nékem az Úr, az én Istenem, hogy azok szerint cselekedjetek azon a földön, a melybe bementek, hogy bírjátok azt.

I have been teaching you laws and decisions, as I was ordered to do by the Lord my God, so that you might keep them in the land to which you are going to take it for your heritage.

ἴδετε δέδειχα ὑμῖν δικαιώματα καὶ κρίσεις καθὰ ἐνετείλατό μοι κύριος ποιῆσαι οὕτως ἐν τῇ γῇ εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομεῖν αὐτήν

6 Megtartsátok azért és megcselekedjétek! Mert ez lesz a ti bölcseségtek és értelmetek a népek elõtt, a kik meghallják majd mind e rendeléseket, és ezt mondják: Bizony bölcs és értelmes nép ez a nagy nemzet!

So keep these laws and do them; for so will your wisdom and good sense be clear in the eyes of the peoples, who hearing all these laws will say, Truly, this great nation is a wise and far-seeing people.

καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιήσετε ὅτι αὕτη ἡ σοφία ὑμῶν καὶ ἡ σύνεσις ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν ὅσοι ἐὰν ἀκούσωσιν πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα καὶ ἐροῦσιν ἰδοὺ λαὸς σοφὸς κα ὶ ἐπιστήμων τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο

7 Mert melyik nagy nemzet az, a melyhez olyan közel volna az õ Istene, mint [mi hozzánk] az Úr, a mi Istenünk, valahányszor hozzá kiáltunk?

For what great nation has a god so near to them as the Lord our God is, whenever we are turned to him in prayer?

ὅτι ποῖον ἔθνος μέγα ᾧ ἐστιν αὐτῷ θεὸς ἐγγίζων αὐτοῖς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν αὐτὸν ἐπικαλεσώμεθα

8 És melyik nagy nemzet az, a melynek olyan rendelései és igazságos végzései volnának, mint ez az egész törvény, a melyet én ma adok elétek?!

And what great nation has laws and decisions so right as all this law which I put before you today?

καὶ ποῖον ἔθνος μέγα ᾧ ἐστιν αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίματα δίκαια κατὰ πάντα τὸν νόμον τοῦτον ὃν ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον

9 Csak vigyázz magadra, és õrizd jól a te lelkedet, hogy el ne felejtkezzél azokról, a melyeket láttak a te szemeid, és hogy el ne távozzanak a te szívedtõl teljes életedben, hanem ismertesd meg azokat a te fiaiddal és fiaidnak fiaival.

Only take care, and keep watch on your soul, for fear that the things which your eyes have seen go from your memory and from your heart all the days of your life; but let the knowledge of them be given to your children and to your children's children;

πρόσεχε σεαυτῷ καὶ φύλαξον τὴν ψυχήν σου σφόδρα μὴ ἐπιλάθῃ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου καὶ μὴ ἀποστήτωσαν ἀπὸ τῆς καρδίας σου πάσας τὰς ἡμέ ρας τῆς ζωῆς σου καὶ συμβιβάσεις τοὺς υἱούς σου καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν σου

10 [El ne felejtkezzél] a napról, a melyen az Úr elõtt, a te Istened elõtt állottál a Hóreben, a mikor azt mondta nékem az Úr: Gyûjtsd egybe nékem a népet, hogy hallassam véle beszédeimet, hogy tanuljanak félni engem, minden idõben, a míg e földön élnek, és tanítsák meg fiaikat is.

That day when you were waiting before the Lord your God in Horeb, and the Lord said to me, Make all the people come together, so that hearing my words they may go in fear of me all the days of their life on earth and give this teaching to their children.

ἡμέραν ἣν ἔστητε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἐν χωρηβ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας ὅτε εἶπεν κύριος πρός με ἐκκλησίασον πρός με τὸν λαόν καὶ ἀκουσάτωσαν τὰ ῥήματά μου ὅπως μάθωσιν φοβεῖσθαί με πάσας τὰς ἡμέρας ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν διδάξωσιν

11 És elõjárultátok, és megállátok a hegy alatt; a hegy pedig tûzben ég vala mind az ég közepéig, [mindamellett] sötétség, köd és homályosság vala.

And you came near, waiting at the foot of the mountain; and flames of fire went up from the mountain to the heart of heaven, with dark clouds, and all was black as night.

καὶ προσήλθετε καὶ ἔστητε ὑπὸ τὸ ὄρος καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ ἕως τοῦ οὐρανοῦ σκότος γνόφος θύελλα φωνὴ μεγάλη

12 És szóla az Úr néktek a tûz közepébõl. A szavak hangját ti [is] halljátok vala, de csak a hangot; alakot azonban nem láttok vala.
And the voice of the Lord came to you out of the fire: the sound of his words came to your ears but you saw no form; there was nothing but a voice.
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐκ μέσου τοῦ πυρός φωνὴν ῥημάτων ὑμεῖς ἠκούσατε καὶ ὁμοίωμα οὐκ εἴδετε ἀλλ' ἢ φωνήν

13 És kijelenté néktek az õ szövetségét, a melyre nézve utasított titeket a tíz ige teljesítésére, és felírá azokat két kõtáblára.
And he gave you his agreement with you, the ten rules which you were to keep, which he put in writing on the two stones of the law.
καὶ ἀνήγγειλεν ὑμῖν τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἣν ἐνετείλατο ὑμῖν ποιεῖν τὰ δέκα ῥήματα καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλάκας λιθίνας

14 Engem is utasított az Úr abban az idõben, hogy tanítsalak meg titeket a rendelésekre és végzésekre, hogy azok szerint cselekedjetek azon a földön, a melyre átmentek, hogy bírjátok azt.
And the Lord gave me orders at that time to make clear to you these laws and decisions, so that you might do them in the land to which you are going, and which is to be your heritage.
καὶ ἐμοὶ ἐνετείλατο κύριος ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ διδάξαι ὑμᾶς δικαιώματα καὶ κρίσεις ποιεῖν αὐτὰ ὑμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομεῖν αὐτήν

15 Õrizzétek meg azért jól a ti lelketeket, mert semmi alakot nem láttatok akkor, a mikor a tûznek közepébõl szólott hozzátok az Úr a Hóreben;
So keep watch on yourselves with care; for you saw no form of any sort on the day when the voice of the Lord came to you in Horeb out of the heart of the fire:
καὶ φυλάξεσθε σφόδρα τὰς ψυχὰς ὑμῶν ὅτι οὐκ εἴδετε ὁμοίωμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν χωρηβ ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός

16 Hogy el ne vetemedjetek, és faragott képet, valamely bálványféle alakot ne csináljatok magatoknak, férfi vagy asszony képére;
So that you may not be turned to evil ways and make for yourselves an image in the form of any living thing, male or female,
μὴ ἀνομήσητε καὶ ποιήσητε ὑμῖν ἑαυτοῖς γλυπτὸν ὁμοίωμα πᾶσαν εἰκόνα ὁμοίωμα ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ

17 Képére valamely baromnak, a mely van a földön; képére valamely repdesõ madárnak, a mely röpköd a levegõben;
Or any beast of the earth, or winged bird of the air,
ὁμοίωμα παντὸς κτήνους τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς γῆς ὁμοίωμα παντὸς ὀρνέου πτερωτοῦ ὃ πέταται ὑπὸ τὸν οὐρανόν

18 Képére valamely földön csúszó-mászó állatnak; képére valamely halnak, a mely van a föld alatt lévõ vizekben.
Or of anything which goes flat on the earth, or any fish in the water under the earth.
ὁμοίωμα παντὸς ἑρπετοῦ ὃ ἕρπει ἐπὶ τῆς γῆς ὁμοίωμα παντὸς ἰχθύος ὅσα ἐστὶν ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς

19 Se szemeidet fel ne emeld az égre, hogy meglásd a napot, a holdat és a csillagokat, az égnek minden seregét, hogy meg ne tántorodjál, és le ne borulj azok elõtt, és ne tiszteljed azokat, a melyeket az Úr, a te Istened minden néppel közlött, az egész ég alatt.
And when your eyes are lifted up to heaven, and you see the sun and the moon and the stars, all the army of heaven, do not let yourselves be moved to give them worship, or become the servants of what the Lord has given equally to all peoples under heaven.
καὶ μὴ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἰδὼν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας καὶ πάντα τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ πλανηθεὶς προσκυνήσῃς αὐτοῖς καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς ἃ ἀπένειμεν κύριος ὁ θεός σου αὐτὰ πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν τοῖς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ

20 Titeket pedig [kézen] fogott az Úr, és kihozott titeket a vas kemenczébõl, Égyiptomból, hogy legyetek néki örökös népe, miképen e mai napon [vagytok.]
But the Lord has taken you out of the flaming fire, out of Egypt, to be to him the people of his heritage, as you are today.
ὑμᾶς δὲ ἔλαβεν ὁ θεὸς καὶ ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τῆς σιδηρᾶς ἐξ αἰγύπτου εἶναι αὐτῷ λαὸν ἔγκληρον ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ

21 De én reám megharaguvék az Úr ti miattatok, és megesküvék, hogy nem megyek át a Jordánon, és hogy nem megyek be arra a jó földre, a melyet az Úr, a te Istened, ád néked örökségül.
And the Lord was angry with me because of you, and made an oath that I was not to go over Jordan into the good land which the Lord is giving you for your heritage:
καὶ κύριος ἐθυμώθη μοι περὶ τῶν λεγομένων ὑφ' ὑμῶν καὶ ὤμοσεν ἵνα μὴ διαβῶ τὸν ιορδάνην τοῦτον καὶ ἵνα μὴ εἰσέλθω εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ

22 Miután én meghalok e földön, nem megyek át a Jordánon; ti pedig átmentek, és bírjátok azt a jó földet;
But death is to come to me in this land, I may not go over Jordan: but you will go over and take that good land for your heritage.
ἐγὼ γὰρ ἀποθνήσκω ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ οὐ διαβαίνω τὸν ιορδάνην τοῦτον ὑμεῖς δὲ διαβαίνετε καὶ κληρονομήσετε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην

23 Vigyázzatok, hogy az Úrnak, a ti Isteneteknek szövetségérõl, a melyet kötött veletek, el ne felejtkezzetek, és ne csináljatok magatoknak faragott képet, akármihez is hasonlót, a miképen megparancsolta az Úr, a te Istened.
Take care that you do not let the agreement of the Lord your God, which he has made with you, go out of your mind, or make for yourselves images of any sort, against the orders which the Lord your God has given you.
προσέχετε ὑμεῖς μὴ ἐπιλάθησθε τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἣν διέθετο πρὸς ὑμᾶς καὶ ποιήσητε ὑμῖν ἑαυτοῖς γλυπτὸν ὁμοίωμα πάντων ὧν συνέταξεν κύριος ὁ θεός σου

24 Mert az Úr, a te Istened emésztõ tûz, féltõn szeretõ Isten õ.
For the Lord your God is an all-burning fire, and he will not let the honour which is his be given to any other.
ὅτι κύριος ὁ θεός σου πῦρ καταναλίσκον ἐστίν θεὸς ζηλωτής

25 Hogyha majd fiakat és unokákat nemzesz, és megvénhedtek azon a földön, és elvetemedtek, és csináltok magatoknak faragott képet, akármihez is hasonlót, és gonoszt cselekesztek az Úrnak, a te Istenednek szemei elõtt, haragra ingerelvén õt:
If, when you have had children and children's children, and have been living a long time in the land, you are turned to evil ways, and make an image of any sort, and do evil in the eyes of the Lord your God, moving him to wrath:
ἐὰν δὲ γεννήσῃς υἱοὺς καὶ υἱοὺς τῶν υἱῶν σου καὶ χρονίσητε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀνομήσητε καὶ ποιήσητε γλυπτὸν ὁμοίωμα παντὸς καὶ ποιήσητε τὰ πονηρὰ ἐναντίον κυρίου τοῦ θε οῦ ὑμῶν παροργίσαι αὐτόν

26 Bizonyságul hívom ti ellenetek e mai napon a mennyet és a földet, hogy elveszvén hamarsággal elvesztek a földrõl, a melyre átmentek a Jordánon, hogy bírjátok azt; nem laktok sok ideig azon, hanem pusztára kipusztultok róla.
May heaven and earth be my witnesses against you today, that destruction will quickly overtake you, cutting you off from that land which you are going over Jordan to take; your days will not be long in that land, but you will come to a complete end.
διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ιορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν οὐχὶ πολυχρονιεῖτε ἡμέρας ἐπ' αὐτῆς ἀλλ' ἢ ἐκτριβῇ ἐκτριβήσεσθε

27 És az Úr szétszór titeket a népek közé, és szám szerint kevesen maradtok meg a népek között, a kik közé visz titeket az Úr.
And the Lord will send you wandering among the peoples; only a small band of you will be kept from death among the nations where the Lord will send you.
καὶ διασπερεῖ κύριος ὑμᾶς ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν καὶ καταλειφθήσεσθε ὀλίγοι ἀριθμῷ ἐν τοῖς ἔθνεσιν εἰς οὓς εἰσάξει κύριος ὑμᾶς ἐκεῖ

28 És szolgáltok ott emberi kéz által csinált isteneknek: fának és kõnek, a melyek nem látnak, nem is hallanak, nem is esznek, nem is szagolnak.
There you will be the servants of gods, made by men's hands, of wood and stone, having no power of seeing or hearing or taking food or smelling.
καὶ λατρεύσετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις ἔργοις χειρῶν ἀνθρώπων ξύλοις καὶ λίθοις οἳ οὐκ ὄψονται οὐδὲ μὴ ἀκούσωσιν οὔτε μὴ φάγωσιν οὔτε μὴ ὀσφρανθῶσιν

29 De ha onnan keresed meg az Urat, a te Istenedet, akkor is megtalálod, hogyha teljes szívedbõl és teljes lelkedbõl keresed õt.
But if in those lands you are turned again to the Lord your God, searching for him with all your heart and soul, he will not keep himself from you.
καὶ ζητήσετε ἐκεῖ κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν καὶ εὑρήσετε ὅταν ἐκζητήσητε αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου ἐν τῇ θλίψει σου

30 Mikor nyomorúságban leéndesz, és utólérnek téged mindezek az utolsó idõkben, és megtérsz az Úrhoz, a te Istenedhez, és hallgatsz az õ szavára:
When you are in trouble and all these things have come on you, if, in the future, you are turned again to the Lord your God, and give ear to his voice:
καὶ εὑρήσουσίν σε πάντες οἱ λόγοι οὗτοι ἐπ' ἐσχάτῳ τῶν ἡμερῶν καὶ ἐπιστραφήσῃ πρὸς κύριον τὸν θεόν σου καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ

31 (Mert irgalmas Isten az Úr, a te Istened), nem hágy el téged, sem el nem veszít, sem el nem felejtkezik a te atyáidnak szövetségérõl, a mely felõl megesküdt nékik.
Because the Lord your God is a God of mercy, he will not take away his help from you or let destruction overtake you, or be false to the agreement which he made by an oath with your fathers.
ὅτι θεὸς οἰκτίρμων κύριος ὁ θεός σου οὐκ ἐγκαταλείψει σε οὐδὲ μὴ ἐκτρίψει σε οὐκ ἐπιλήσεται τὴν διαθήκην τῶν πατέρων σου ἣν ὤμοσεν αὐτοῖς

32 Mert tudakozzál csak a régi idõkrõl, a melyek te elõtted voltak, ama naptól fogva, a melyen az Isten embert teremtett e földre, és pedig az égnek [egyik] szélétõl az égnek [másik] széléig, ha történt-é e nagy dologhoz hasonló, vagy hallatszott-é ehhez fogható?
Give thought now to the days which are past, before your time, from the day when God first gave life to man on the earth, and searching from one end of heaven to the other, see if such a great thing as this has ever been, or if anything like it has been talked of in story.
ἐπερωτήσατε ἡμέρας προτέρας τὰς γενομένας προτέρας σου ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἔκτισεν ὁ θεὸς ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ εἰ γέγονεν κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο εἰ ἤκουσται τοιοῦτο

33 Hallotta-é valamely nép a tûz közepébõl szóló Istennek szavát, a miképen hallottad te, hogy életben maradt volna?
Has any people ever gone on living after hearing the voice of God out of the heart of the fire as you did?
εἰ ἀκήκοεν ἔθνος φωνὴν θεοῦ ζῶντος λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρός ὃν τρόπον ἀκήκοας σὺ καὶ ἔζησας

34 Avagy próbálta-é azt Isten, hogy elmenjen [és] válaszszon magának népet [valamely] nemzetség közül, kisértésekkel: jelekkel, csudákkal, haddal, hatalmas kézzel, kinyújtott karral, és nagy rettenetességek által, a miképen cselekedte mind ezeket ti érettetek az Úr, a ti Istenetek Égyiptomban, szemeitek láttára?
Has God ever before taken a nation for himself from out of another nation, by punishments and signs and wonders, by war and by a strong hand and a stretched-out arm and great acts of wonder and fear, as the Lord your God did for you in Egypt, before your very eyes?
εἰ ἐπείρασεν ὁ θεὸς εἰσελθὼν λαβεῖν ἑαυτῷ ἔθνος ἐκ μέσου ἔθνους ἐν πειρασμῷ καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν ὁράμασιν μεγάλοις κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν αἰγύπτῳ ἐνώπιόν σου βλέποντος

35 [Csak] néked adatott láthatóan tudnod, hogy az Úr az Isten [és] nincsen kivüle több!
All this he let you see, so that you might be certain that the Lord is God and there is no other.
ὥστε εἰδῆσαί σε ὅτι κύριος ὁ θεός σου οὗτος θεός ἐστιν καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ

36 Az égbõl hallatta veled az õ szavát, hogy tanítson téged, a földön pedig mutatta néked amaz õ nagy tüzét, és hallottad beszédét a tûz közepébõl.
Out of heaven itself his voice came to you, teaching you; and on earth he let you see his great fire; and his words came to your ears out of the heart of the fire.
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀκουστὴ ἐγένετο ἡ φωνὴ αὐτοῦ παιδεῦσαί σε καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἔδειξέν σοι τὸ πῦρ αὐτοῦ τὸ μέγα καὶ τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἤκουσας ἐκ μέσου τοῦ πυρός

37 És mivel szerette a te atyáidat, és kiválasztotta az õ magvokat [is] õ utánok, és kihozott téged az õ orczájával Égyiptomból, az õ nagy erejével:
And because of his love for your fathers, he took their seed and made it his, and he himself, present among you, took you out of Egypt by his great power;
διὰ τὸ ἀγαπῆσαι αὐτὸν τοὺς πατέρας σου καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοὺς ὑμᾶς καὶ ἐξήγαγέν σε αὐτὸς ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ ἐξ αἰγύπτου

38 Hogy kiûzzön náladnál nagyobb és erõsebb népeket elõled, hogy bevigyen téged, és adja néked az õ földjöket örökségül, mint a mai napon van:
Driving out before you nations greater and stronger than you, to take you into their land and give it to you for your heritage, as at this day.
ἐξολεθρεῦσαι ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρότερά σου πρὸ προσώπου σου εἰσαγαγεῖν σε δοῦναί σοι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομεῖν καθὼς ἔχεις σήμερον

39 Tudd meg azért e mai napon, és vedd szívedre, hogy az Úr az Isten, fent a mennyben, és alant e földön, és nincsen több!
So today be certain, and keep the knowledge deep in your hearts, that the Lord is God, in heaven on high and here on earth; there is no other God.
καὶ γνώσῃ σήμερον καὶ ἐπιστραφήσῃ τῇ διανοίᾳ ὅτι κύριος ὁ θεός σου οὗτος θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ

40 Tartsd meg azért az õ rendeléseit és parancsolatait, a melyeket én parancsolok ma néked, hogy jól legyen dolgod és a te fiaidnak te utánad, és hogy mindenkor hosszú ideig élj azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ád néked.
Then keep his laws and his orders which I give you today, so that it may be well for you and for your children after you, and that your lives may be long in the land which the Lord your God is giving you for ever.
καὶ φυλάξῃ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ ὅπως μακροήμεροι γένησθε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι πάσας τὰς ἡμέρας

41 Akkor választa Mózes három várost a Jordánon túl napkelet felé;
Then Moses had three towns marked out on the far side of Jordan looking to the east;
τότε ἀφώρισεν μωυσῆς τρεῖς πόλεις πέραν τοῦ ιορδάνου ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου

42 Hogy oda fusson a gyilkos, a ki nem akarva gyilkolta meg az õ felebarátját, a ki az elõtt nem gyûlölte vala, és hogy életben maradjon, ha befutott valamelyikbe e városok közül.
To which anyone causing the death of his neighbour in error and not through hate, might go in flight; so that in one of these towns he might be kept from death:
φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονευτήν ὃς ἂν φονεύσῃ τὸν πλησίον οὐκ εἰδὼς καὶ οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ τρίτης καὶ καταφεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων καὶ ζήσεται

43 Tudniillik Beczert a pusztában, a sík földön a Ruben [fiainak,] Rámótot Gileádban a Gád [fiai]nak, és Gólánt Básánban a Manassé [fiainak.
The names of the towns were Bezer in the waste land, in the table-land, for the Reubenites; and Ramoth in Gilead for the Gadites; and Golan in Bashan for Manasseh.
τὴν βοσορ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ τῷ ρουβην καὶ τὴν ραμωθ ἐν γαλααδ τῷ γαδδι καὶ τὴν γαυλων ἐν βασαν τῷ μανασση

44 Ez pedig a törvény, a melyet Mózes adott az Izráel fiai elé.
This is the law which Moses put before the children of Israel:
οὗτος ὁ νόμος ὃν παρέθετο μωυσῆς ἐνώπιον υἱῶν ισραηλ

45 Ezek a bizonyságtételek, a rendelések és a végzések, a melyeket szóla Mózes Izráel fiainak, mikor Égyiptomból kijöttek vala.
These are the rules and the laws and the decisions which Moses gave to the children of Israel after they came out of Egypt;
ταῦτα τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐλάλησεν μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου

46 A Jordánon túl a völgyben, Beth-Peórnak átellenében, Szihonnak, az Emoreusok királyának földjén, a ki lakozik vala Hesbonban, a kit megvert vala Mózes, az Izráel fiaival egyben, mikor Égyiptomból kijöttek vala.
On the far side of Jordan, in the valley facing Beth-peor, in the land of Sihon, king of the Amorites, who was ruling in Heshbon, whom Moses and the children of Israel overcame after they had come out of Egypt:
ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου ἐν φάραγγι ἐγγὺς οἴκου φογωρ ἐν γῇ σηων βασιλέως τῶν αμορραίων ὃς κατῴκει ἐν εσεβων οὓς ἐπάταξεν μωυσῆς καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐξελθόντων αὐτῶ ν ἐκ γῆς αἰγύπτου

47 És elfoglalák az õ földét, és Ógnak, Básán királyának földét, az Emoreusok két királyáét, a kik a Jordánon túl [laknak vala] napkelet felõl.
And they took his land for a heritage, and the land of Og, king of Bashan, the two kings of the Amorites, whose lands were on the other side of Jordan to the east;
καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ τὴν γῆν ωγ βασιλέως τῆς βασαν δύο βασιλέων τῶν αμορραίων οἳ ἦσαν πέραν τοῦ ιορδάνου κατ' ἀνατολὰς ἡλίου

48 Aróertõl fogva, mely az Arnon patakának partján van, a Sion hegyéig, a mely a Hermon;
From Aroer on the edge of the valley of the Arnon as far as Mount Sion, which is Hermon,
ἀπὸ αροηρ ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου αρνων καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ σηων ὅ ἐστιν αερμων

49 És az egész síkságot a Jordánon túl napkelet felé, a síkság tengeréig, a Piszga [hegy] aljáig.
And all the Arabah on the far side of Jordan to the east, as far as the sea of the Arabah under the slopes of Pisgah.
πᾶσαν τὴν αραβα πέραν τοῦ ιορδάνου κατ' ἀνατολὰς ἡλίου ὑπὸ ασηδωθ τὴν λαξευτήν

1 És szólítá Mózes az egész Izráelt, és monda nékik: Hallgasd meg Izráel a rendeléseket és a végzéseket, a melyeket elmondok én ma fületek hallására, és tanuljátok meg azokat, és ügyeljetek azokra, megcselekedvén azokat!
And Moses sent for all Israel, and said to them, Give ear, O Israel, to the laws and the decisions which I give you today, and give attention to them so that you may keep and do them.
καὶ ἐκάλεσεν μωυσῆς πάντα ισραηλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἄκουε ισραηλ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐγὼ λαλῶ ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ μαθήσεσθε αὐ τὰ καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν αὐτά

2 Az Úr, a mi Istenünk szövetséget kötött velünk a Hóreben.
The Lord our God made an agreement with us in Horeb.
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν διέθετο πρὸς ὑμᾶς διαθήκην ἐν χωρηβ

3 Nem a mi atyáinkkal kötötte az Úr e szövetséget, hanem mi velünk, a kik íme itt vagyunk e mai napon mindnyájan [és] élünk.
The Lord did not make this agreement with our fathers but with us, who are all living and present here today.
οὐχὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν διέθετο κύριος τὴν διαθήκην ταύτην ἀλλ' ἢ πρὸς ὑμᾶς ὑμεῖς ὧδε πάντες ζῶντες σήμερον

4 Színrõl színre szólott veletek az Úr a hegyen, a tûz közepébõl.
The word of the Lord came to you face to face on the mountain, out of the heart of the fire,
πρόσωπον κατὰ πρόσωπον ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός

5 (Én pedig az Úr között és ti közöttetek állok vala abban az idõben, hogy megjelentsem néktek az Úr beszédét; mert ti a tûztõl féltek vala, és nem menétek fel a hegyre) mondván:
(I was between the Lord and you at that time, to make clear to you the word of the Lord: because, through fear of the fire, you did not go up the mountain;) saying,
κἀγὼ εἱστήκειν ἀνὰ μέσον κυρίου καὶ ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν τὰ ῥήματα κυρίου ὅτι ἐφοβήθητε ἀπὸ προσώπου τοῦ πυρὸς καὶ οὐκ ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος λέγων

6 Én, az Úr, [vagyok] a te Istened, a ki kihoztalak téged Égyiptomnak földébõl, a szolgálatnak házából.
I am the Lord your God, who took you out of the land of Egypt, out of the prison-house.
ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου ὁ ἐξαγαγών σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας

7 Ne legyenek néked idegen isteneid én elõttem.
You are to have no other gods but me.
οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πρὸ προσώπου μου

8 Ne csinálj magadnak faragott képet, és semmi hasonlót azokhoz, a melyek fenn az égben, vagy a melyek alant a földön, vagy a melyek a vizekben a föld alatt vannak.
You may not make for yourselves an image in the form of anything in heaven or on earth or in the waters under the earth:
οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς

9 Ne imádd és ne tiszteld azokat; mert én, az Úr, a te Istened, féltõn szeretõ Isten vagyok, a ki megbüntetem az atyák vétkét a fiakban, harmad és negyedíziglen, a kik engem gyûlölnek;
You may not go down on your faces before them or give them worship: for I, the Lord your God, am a God who will not give his honour to another; and I will send punishment on the children for the wrongdoing of their fathers, to the third and fourth generation of my haters;
οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς οὐδὲ μὴ λατρεύσῃς αὐτοῖς ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός σου θεὸς ζηλωτὴς ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεὰν τοῖς μισοῦσίν με

10 De irgalmasságot cselekeszem ezeríziglen azokkal, a kik engem szeretnek, és az én parancsolataimat megtartják.
And I will have mercy through a thousand generations on those who have love for me and keep my laws.
καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσίν με καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὰ προστάγματά μου

11 Az Úrnak, a te Istenednek nevét hiába fel ne vedd; mert nem hagyja azt az Úr büntetés nélkül, a ki az õ nevét hiába felveszi.
You are not to make use of the name of the Lord your God for an evil purpose; whoever takes the Lord's name on his lips for an evil purpose will be judged as a sinner by the Lord.
οὐ λήμψῃ τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ κύριος τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ

12 Vigyázz a szombatnak napjára, hogy megszenteld azt, a miképen megparancsolta néked az Úr, a te Istened.
Keep the Sabbath day as a holy day, as you have been ordered by the Lord your God.
φύλαξαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἁγιάζειν αὐτήν ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου

13 Hat napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat.
On six days do all your work:
ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου

14 De a hetedik nap az Úrnak, a te Istenednek szombatja: semmi dolgot se tégy azon, [se] magad, se fiad, se leányod, se szolgád, se szolgálóleányod, se ökröd, se szamarad, és semminémû barmod, se jövevényed, a ki a te kapuidon belõl van, hogy megnyugodjék a te szolgád és szolgálóleányod, mint te magad;

But the seventh day is a Sabbath to the Lord your God; on that day do no work, you or your son or your daughter, or your man-servant or your woman-servant, or your ox or your ass or any of your cattle, or the man from a strange country who is living among you; so that your man-servant and your woman-servant may have rest as well as you.

τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα κυρίῳ τῷ θεῷ σου οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου καὶ πᾶν κτῆνός σου καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν σοί ἵνα ἀναπαύσηται ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου ὥσπερ καὶ σύ

15 És megemlékezzél róla, hogy szolga voltál Égyiptom földén, és kihozott onnan téged az Úr, a te Istened erõs kézzel és kinyújtott karral. Azért parancsolta néked az Úr, a te Istened, hogy a szombat napját megtartsad.

And keep in mind that you were a servant in the land of Egypt, and that the Lord your God took you out of that land by his strong hand and his stretched-out arm: for this reason the Lord has given you orders to keep the Sabbath day.

καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτῳ καὶ ἐξήγαγέν σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ διὰ τοῦτο συνέταξέν σοι κύριος ὁ θεός σου ὥστε φυλάσσεσθαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων καὶ ἁγιάζειν αὐτήν

16 Tiszteld atyádat és anyádat, a mint megparancsolta néked az Úr, a te Istened; hogy hosszú ideig élj, és hogy jól legyen dolgod azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ád te néked.

Give honour to your father and your mother, as you have been ordered by the Lord your God; so that your life may be long and all may be well for you in the land which the Lord your God is giving you.

τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι

17 Ne ölj.

Do not put anyone to death without cause.

οὐ μοιχεύσεις

18 És ne paráználkodjál.

Do not be false to the married relation.

οὐ φονεύσεις

19 És ne lopj.

Do not take the property of another.

οὐ κλέψεις

20 És ne tégy a te felebarátod ellen hamis tanubizonyságot.

Do not give false witness against your neighbour;

οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ

21 És ne kívánd a te felebarátodnak feleségét; és ne áhítsd a te felebarátodnak házát, szántóföldét; se szolgáját, se szolgálóleányát, se ökrét, se szamarát és semmit, a mi a te felebarátodé.

Or let your desire be turned to your neighbour's wife, or his house or his field or his man-servant or his woman-servant or his ox or his ass or anything which is your neighbour's.

οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σού ἐστιν

22 Ez ígéket szólá az Úr a ti egész gyülekezeteteknek a hegyen a tûz, a felhõ és a homályosság közepébõl nagy felszóval, és nem többet; és felírá azokat két kõtáblára, és adá azokat nékem.

These words the Lord said to all of you together on the mountain, out of the heart of the fire, out of the cloud and the dark, with a great voice: and he said no more; he put them in writing on the two stones of the law and gave them to me.

τὰ ῥήματα ταῦτα ἐλάλησεν κύριος πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν ὑμῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός σκότος γνόφος θύελλα φωνὴ μεγάλη καὶ οὐ προσέθηκεν καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλάκας λιθίνας καὶ ἔδωκέν μοι

23 És lõn, mikor a szót a setétség közepébõl halljátok vala, és a hegy tûzzel ég [vala], hozzám jövétek a ti törzseiteknek minden fejedelmével és vénjével;
And after hearing the voice which came out of the dark while the mountain was burning with fire, all the heads of your tribes and your chiefs came to me,
καὶ ἐγένετο ὡς ἠκούσατε τὴν φωνὴν ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρί καὶ προσήλθετε πρός με πάντες οἱ ἡγούμενοι τῶν φυλῶν ὑμῶν καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν

24 És mondátok: Ímé az Úr, a mi Istenünk megmutatta nékünk az õ dicsõségét és nagyságát; és az õ szavát hallottuk a tûznek közepébõl; e mai napon pedig láttuk, hogy az Isten emberrel szól, és ez mégis él.
And said, The Lord has let us see his glory and his power, and his voice has come to us out of the fire: today we have seen that a man may go on living even after hearing the voice of God.
καὶ ἐλέγετε ἰδοὺ ἔδειξεν ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἠκούσαμεν ἐκ μέσου τοῦ πυρός ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἴδομεν ὅτι λαλήσει ὁ θεὸς πρὸς ἄνθρωπον καὶ ζήσεται

25 Most hát miért haljunk meg? Mert megemészt e nagy tûz minket. Ha még tovább halljuk az Úrnak, a mi Istenünknek szavát, meghalunk!
Why then is death to be our fate? For if the voice of the Lord our God comes to us any more, death will overtake us, and we will be burned up in this great fire.
καὶ νῦν μὴ ἀποθάνωμεν ὅτι ἐξαναλώσει ἡμᾶς τὸ πῦρ τὸ μέγα τοῦτο ἐὰν προσθώμεθα ἡμεῖς ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἔτι καὶ ἀποθανούμεθα

26 Mert kicsoda az, az összes halandók közül, a ki a tûznek közepébõl szóló élõ Istennek szavát hallotta, mint mi, hogy megélt volna?
For what man is there in all the earth, who, hearing the voice of the living God as we have, out of the heart of the fire, has been kept from death?
τίς γὰρ σάρξ ἥτις ἤκουσεν φωνὴν θεοῦ ζῶντος λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς ὡς ἡμεῖς καὶ ζήσεται

27 Járulj oda te, és hallgasd meg mind azt, a mit mond az Úr, a mi Istenünk, és te majd beszéld el nékünk mind, a mit néked mond az Úr, a mi Istenünk, és mi meghallgatjuk, és megcselekeszszük.
Do you go near: and after hearing everything which the Lord our God has to say, give us an account of all he has said to you, and we will give ear, and do it.
πρόσελθε σὺ καὶ ἄκουσον ὅσα ἐὰν εἴπῃ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ σὺ λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πρὸς σέ καὶ ἀκουσόμεθα καὶ ποιήσομεν

28 És meghallá az Úr a ti beszédetek szavát, a mikor beszéltek vala velem, és monda nékem az Úr: Hallottam e nép beszédének szavát, a mint beszéltek vala hozzád; mind jó, a mit beszéltek vala.
Then the Lord, hearing your words to me, said to me, The words which this people have said to you have come to my ears: what they have said is well said.
καὶ ἤκουσεν κύριος τὴν φωνὴν τῶν λόγων ὑμῶν λαλούντων πρός με καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν λόγων τοῦ λαοῦ τούτου ὅσα ἐλάλησαν πρὸς σέ ὀρθῶς πάντα ὅσα ἐλάλησαν

29 Vajha így maradna az õ szívök, hogy félnének engem, és megtartanák minden parancsolatomat minden idõben, hogy jól legyen dolguk nékik és az õ gyermekeiknek mindörökké!
If only they had such a heart in them at all times, so that they might go in fear of me and keep my orders and that it might be well for them and for their children for ever!
τίς δώσει οὕτως εἶναι τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ὥστε φοβεῖσθαί με καὶ φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολάς μου πάσας τὰς ἡμέρας ἵνα εὖ ᾖ αὐτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν δι' αἰῶνος

30 Menj el, és mondd meg nékik: Térjetek vissza a ti sátoraitokba.
Now say to them, Go back to your tents.
βάδισον εἰπὸν αὐτοῖς ἀποστράφητε ὑμεῖς εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν

31 Te pedig állj ide mellém, hogy elmondjam néked minden parancsolatomat, rendelésemet és végzésemet, a melyekre tanítsd meg õket, hogy cselekedjék azon a földön, a melyet én adok néktek örökségül.
But as for you, keep your place here by me, and I will give you all the orders and the laws and the decisions which you are to make clear to them, so that they may do them in the land which I am giving them for their heritage.
σὺ δὲ αὐτοῦ στῆθι μετ' ἐμοῦ καὶ λαλήσω πρὸς σὲ τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα διδάξεις αὐτούς καὶ ποιείτωσαν ἐν τῇ γῇ ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς ἐν κλήρῳ

32 Vigyázzatok azért, hogy úgy cselekedjetek, a mint az Úr, a ti Istenetek parancsolta néktek; ne térjetek se jobbra, se balra.
Take care, then, to do whatever the Lord your God has given you orders to do; let there be no turning away to the right hand or to the left.
καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου οὐκ ἐκκλινεῖτε εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερὰ

33 Mindig azon az úton járjatok, a melyet az Úr, a ti Istenetek parancsolt néktek, hogy éljetek, és jó legyen dolgotok, és hosszú ideig élhessetek a földön, a melyet bírni fogtok.
Go on walking in the way ordered for you by the Lord your God, so that life may be yours and it may be well for you, and your days may be long in the land of your heritage.
κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδόν ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ ὅπως καταπαύσῃ σε καὶ εὖ σοι ᾖ καὶ μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κληρονομήσετε

1 Ezek pedig a parancsolatok, a rendelések és a végzések, a melyek felõl parancsolta az Úr, a ti Istenetek, hogy megtanítsam azokat néktek, hogy azok szerint cselekedjetek azon a földön, a melyre átmenõben vagytok, hogy bírjátok azt;
Now these are the orders and the laws and the decisions which the Lord your God gave me for your teaching, so that you might do them in the land of your heritage to which you are going:
καὶ αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν διδάξαι ὑμᾶς ποιεῖν οὕτως ἐν τῇ γῇ εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομῆσαι α ὐτήν

2 Hogy féljed az Urat, a te Istenedet, és megtartsad minden õ rendelését és parancsolatát, a melyeket én parancsolok néked: te és a te fiad, és a te unokád, teljes életedben, és hogy hosszú ideig élhess.
So that living in the fear of the Lord your God, you may keep all his laws and his orders, which I give you: you and your son and your son's son, all the days of your life; and so that your life may be long.
ἵνα φοβῆσθε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν φυλάσσεσθαι πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σ ου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου ἵνα μακροημερεύσητε

3 Halld meg azért Izráel, és vigyázz, hogy megcselekedjed, hogy jól legyen dolgod, és hogy igen megsokasodjál a tejjel és mézzel folyó földön, a miképen megigérte az Úr, a te atyáidnak Istene néked.
So give ear, O Israel, and take care to do this; so that it may be well for you, and you may be greatly increased, as the Lord the God of your fathers has given you his word, in a land flowing with milk and honey.
καὶ ἄκουσον ισραηλ καὶ φύλαξαι ποιεῖν ὅπως εὖ σοι ᾖ καὶ ἵνα πληθυνθῆτε σφόδρα καθάπερ ἐλάλησεν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου δοῦναί σοι γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι

4 Halld Izráel: az Úr, a mi Istenünk, egy Úr!
Give ear, O Israel: the Lord our God is one Lord:
καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐνετείλατο κύριος τοῖς υἱοῖς ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου ἄκουε ισραηλ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς ἐστιν

5 Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedbõl, teljes lelkedbõl és teljes erõdbõl.
And the Lord your God is to be loved with all your heart and with all your soul and with all your strength.
καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου

6 És ez ígék, a melyeket e mai napon parancsolok néked, legyenek a te szívedben.
Keep these words, which I say to you this day, deep in your hearts;
καὶ ἔσται τὰ ῥήματα ταῦτα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου

7 És gyakoroljad ezekben a te fiaidat, és szólj ezekrõl, mikor a te házadban ülsz, vagy mikor úton jársz, és mikor lefekszel, és mikor felkelsz.
Teaching them to your children with all care, talking of them when you are at rest in your house or walking by the way, when you go to sleep and when you get up.
καὶ προβιβάσεις αὐτὰ τοὺς υἱούς σου καὶ λαλήσεις ἐν αὐτοῖς καθήμενος ἐν οἴκῳ καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ καὶ κοιταζόμενος καὶ διανιστάμενος

8 És kössed azokat a te kezedre jegyül, és legyenek homlokkötõül a te szemeid között.
Let them be fixed as a sign on your hand, and marked on your brow;
καὶ ἀφάψεις αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου καὶ ἔσται ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν σου

9 És írd fel azokat a te házadnak ajtófeleire, és a te kapuidra.
Have them lettered on the pillars of your houses and over the doors of your towns.
καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν

10 És mikor bevisz téged az Úr, a te Istened a földre, a mely felõl megesküdt a te atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, hogy ad néked nagy és szép városokat, a melyeket nem építettél;
And when the Lord your God has taken you into the land which he gave his oath to your fathers, to Abraham, to Isaac, and to Jacob, that he would give you; with great and fair towns which were not of your building;
καὶ ἔσται ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου τῷ αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ δοῦναί σοι πόλεις μεγάλας καὶ καλάς ἃς οὐκ ᾠκοδόμησας

11 És minden jóval telt házakat, a melyeket nem te töltöttél meg, és ásott kutakat, a melyeket nem te ástál, szõlõ- és olajfakerteket, a melyeket nem te plántáltál; és eszel és megelégszel:
And houses full of good things not stored up by you, and places for storing water which you did not make, and vine-gardens and olive-trees not of your planting; and you have taken food and are full;
οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν ἃς οὐκ ἐνέπλησας λάκκους λελατομημένους οὓς οὐκ ἐξελατόμησας ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας οὓς οὐ κατεφύτευσας καὶ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς

12 Vigyázz magadra, hogy el ne felejtkezzél az Úrról, a ki kihozott téged Égyiptom földérõl, a szolgaságnak házából!
Then take care that you keep your hearts true to the Lord, who took you out of the land of Egypt, out of the prison-house.
πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας

13 Féljed az Urat, a te Istenedet, õ néki szolgálj, és az õ nevére esküdjél.
Let the fear of the Lord your God be in your hearts, and be his servants, taking your oaths by his name.
κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ καὶ αὐτῷ λατρεύσεις καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ

14 Ne járjatok idegen istenek után, azoknak a népeknek istenei közül, a kik körültetek vannak;
Do not go after other gods, the gods of the peoples round about you;
οὐ πορεύσεσθε ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν

15 (Mert az Úr, a te Istened féltõn szeretõ Isten te közötted), hogy az Úrnak, a te Istenednek haragja fel ne gerjedjen reád, és el ne törüljön téged a föld színérõl.
For the Lord your God who is with you is a God who will not let his honour be given to another; or the wrath of the Lord will be burning against you, causing your destruction from the face of the earth.
ὅτι θεὸς ζηλωτὴς κύριος ὁ θεός σου ἐν σοί μὴ ὀργισθεὶς θυμωθῇ κύριος ὁ θεός σου ἐν σοὶ καὶ ἐξολεθρεύσῃ σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς

16 Meg ne kísértsétek az Urat, a ti Isteneteket, miképen megkísértettétek Maszszában!
Do not put the Lord your God to the test as you did in Massah.
οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου ὃν τρόπον ἐξεπειράσασθε ἐν τῷ πειρασμῷ

17 Szorosan megtartsátok az Úrnak, a ti Isteneteknek parancsolatait, az õ bizonyságait és rendeléseit, a melyeket parancsolt néked.
Keep with care the orders of the Lord your God, and his rules and his laws which he has given you;
φυλάσσων φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα ὅσα ἐνετείλατό σοι

18 És azt cselekedjed, a mi igaz és jó az Úrnak szemei elõtt, hogy jól legyen dolgod, és bemehess és bírhasd azt a jó földet, a mely felõl megesküdött az Úr a te atyáidnak.
And do what is upright and good in the eyes of the Lord your God, so that it may be well for you and you may go in and take for your heritage that good land from which the Lord undertook by an oath to your fathers,
καὶ ποιήσεις τὸ ἀρεστὸν καὶ τὸ καλὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ εἰσέλθῃς καὶ κληρονομήσῃς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν ἣν ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν

19 Hogy elûzzed minden ellenségedet a te színed elõl, a mint megmondotta az Úr.
To send out from before you all those who are against you.
ἐκδιῶξαι πάντας τοὺς ἐχθρούς σου πρὸ προσώπου σου καθὰ ἐλάλησεν

20 Ha a te fiad megkérdez téged ezután, mondván: Mire [valók] e bizonyságtételek, rendelések és végzések, a melyeket az Úr, a mi Istenünk parancsolt néktek:
And when your son says to you in time to come, What is the reason for these rules and laws and decisions which the Lord our God has given you?
καὶ ἔσται ὅταν ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου αὔριον λέγων τί ἐστιν τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν

21 Akkor azt mondjad a te fiadnak: Szolgái voltunk Égyiptomban a Faraónak; de kihozott minket az Úr Égyiptomból hatalmas kézzel.
Then you will say to your son, We were servants under Pharaoh's yoke in Egypt; and the Lord took us out of Egypt with a strong hand:
καὶ ἐρεῖς τῷ υἱῷ σου οἰκέται ἦμεν τῷ φαραω ἐν γῇ αἰγύπτῳ καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐκεῖθεν ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ

22 És tõn az Úr Égyiptomban nagy és veszedelmes jeleket és csudákat a Faraón és az õ egész háznépén, a mi szemeink láttára.
And the Lord did great signs and wonders against Egypt, and against Pharaoh and all his house, before our eyes:
καὶ ἔδωκεν κύριος σημεῖα καὶ τέρατα μεγάλα καὶ πονηρὰ ἐν αἰγύπτῳ ἐν φαραω καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐνώπιον ἡμῶν

23 Minket pedig kihoza onnét, hogy bevigyen minket, és nékünk adja azt a földet, a mely felõl megesküdött a mi atyáinknak.
And he took us out from that place, guiding us here to give us this land, as he said in his oath to our fathers.
καὶ ἡμᾶς ἐξήγαγεν ἐκεῖθεν ἵνα εἰσαγάγῃ ἡμᾶς δοῦναι ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην ἣν ὤμοσεν δοῦναι τοῖς πατράσιν ἡμῶν

24 És megparancsolta nékünk az Úr, hogy cselekedjünk mind e rendelések szerint, hogy féljük az Urat, a mi Istenünket, hogy jó dolgunk legyen teljes életünkben, hogy megtartson minket az életben, mint e mai napon.
And the Lord gave us orders to keep all these laws, in the fear of the Lord our God, so that it might be well for us for ever, and that he might keep us from death, as he has done to this day.
καὶ ἐνετείλατο ἡμῖν κύριος ποιεῖν πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν ἵνα εὖ ᾖ ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας ἵνα ζῶμεν ὥσπερ καὶ σήμερον

25 És ez lesz nékünk igazságunk, ha vigyázunk arra, hogy megtartsuk mind e parancsolatokat, az Úr elõtt, a mi Istenünk elõtt, a miképen megparancsolta nékünk.
And it will be our righteousness if we take care to keep all this order before the Lord our God as he has given it to us.
καὶ ἐλεημοσύνη ἔσται ἡμῖν ἐὰν φυλασσώμεθα ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν καθὰ ἐνετείλατο ἡμῖν κύριος

1 Mikor bevisz téged az Úr, a te Istened a földre, a melyre te bemenendõ vagy, hogy bírjad azt; és sok népet kiûz te elõled a Khitteust, a Girgazeust, az Emoreust, a Kananeust, a Perizeust, a Khivveust, és a Jebuzeust: hétféle népet, náladnál nagyobbakat és erõsebbeket;
When the Lord your God takes you into the land where you are going, which is to be your heritage, and has sent out the nations before you, the Hittites and the Girgashites and the Amorites and the Canaanites and the Perizzites and the Hivites and the Jebusites, seven nations greater and stronger than you;
ἐὰν δὲ εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι καὶ ἐξαρεῖ ἔθνη μεγάλα ἀπὸ προσώπου σου τὸν χετταῖον καὶ γεργεσαῖον καὶ αμορραῖον καὶ χαναναῖον καὶ φερεζαῖον καὶ ευαῖον καὶ ιεβουσαῖον ἑπτὰ ἔθνη πολλὰ καὶ ἰσχυρότερα ὑμῶν

2 És adja õket az Úr, a te Istened a te hatalmadba, és megvered õket: mindenestõl veszítsd ki õket; ne köss velök szövetséget, és ne könyörülj rajtok.
And when the Lord has given them up into your hands and you have overcome them, give them up to complete destruction: make no agreement with them, and have no mercy on them:
καὶ παραδώσει αὐτοὺς κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ πατάξεις αὐτούς ἀφανισμῷ ἀφανιεῖς αὐτούς οὐ διαθήσῃ πρὸς αὐτοὺς διαθήκην οὐδὲ μὴ ἐλεήσητε αὐτούς

3 Sógorságot se szerezz õ velök, a leányodat se adjad az õ fioknak, és az õ leányukat se vegyed a te fiadnak;
Do not take wives or husbands from among them; do not give your daughters to their sons, or take their daughters for your sons.
οὐδὲ μὴ γαμβρεύσητε πρὸς αὐτούς τὴν θυγατέρα σου οὐ δώσεις τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ οὐ λήμψῃ τῷ υἱῷ σου

4 Mert elpártoltatja a te fiadat én tõlem, és idegen isteneknek szolgálnak; és felgerjed az Úrnak haragja reátok, és hamar kipusztít titeket.
For through them your sons will be turned from me to the worship of other gods: and the Lord will be moved to wrath against you and send destruction on you quickly.
ἀποστήσει γὰρ τὸν υἱόν σου ἀπ' ἐμοῦ καὶ λατρεύσει θεοῖς ἑτέροις καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος εἰς ὑμᾶς καὶ ἐξολεθρεύσει σε τὸ τάχος

5 Hanem így cselekedjetek velök: Oltáraikat rontsátok le, oszlopaikat törjétek össze, berkeiket vágjátok ki, faragott képeiket pedig tûzzel égessétek meg.
But this is what you are to do to them: their altars are to be pulled down and their pillars broken, and their holy trees cut down and their images burned with fire.
ἀλλ' οὕτως ποιήσετε αὐτοῖς τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε καὶ τὰς στήλας αὐτῶν συντρίψετε καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρί

6 Mert az Úrnak, a te Istenednek szent népe [vagy] te; téged választott az Úr, a te Istened, hogy saját népe légy néki, minden nép közül e föld színén.
For you are a holy people to the Lord your God: marked out by the Lord your God to be his special people out of all the nations on the face of the earth.
ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου καὶ σὲ προείλατο κύριος ὁ θεός σου εἶναί σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον παρὰ πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς

7 Nem azért szeretett titeket az Úr, sem nem azért választott titeket, hogy minden népnél többen volnátok; mert ti minden népnél kevesebben vagytok;
The Lord did not give you his love or take you for himself because you were more in number than any other people; for you were the smallest of the nations:
οὐχ ὅτι πολυπληθεῖτε παρὰ πάντα τὰ ἔθνη προείλατο κύριος ὑμᾶς καὶ ἐξελέξατο ὑμᾶς ὑμεῖς γάρ ἐστε ὀλιγοστοὶ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη

8 Hanem mivel szeretett titeket az Úr, és hogy megtartsa az esküt, a melylyel megesküdt volt a ti atyáitoknak; [azért] hozott ki titeket az Úr hatalmas kézzel, és szabadított meg téged a szolgaságnak házából, az égyiptombeli Faraó királynak kezéből.
But because of his love for you, and in order to keep his oath to your fathers, the Lord took you out with the strength of his hand, making you free from the prison-house and from the hand of Pharaoh, king of Egypt.
ἀλλὰ παρὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον ὑμᾶς καὶ διατηρῶν τὸν ὅρκον ὃν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐξήγαγεν κύριος ὑμᾶς ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐλυτρώσατο ἐξ οἴ κου δουλείας ἐκ χειρὸς φαραω βασιλέως αἰγύπτου

9 És [hogy] megtudjad, hogy az Úr, a te Istened, ő az Isten, a hívséges Isten, a ki megtartja a szövetséget és az irgalmasságot ezerízíglen azok iránt, a kik őt szeretik, és az ő parancsolatait megtartják.
Be certain, then, that the Lord your God is God; whose faith and mercy are unchanging, who keeps his word through a thousand generations to those who have love for him and keep his laws;
καὶ γνώσῃ ὅτι κύριος ὁ θεός σου οὗτος θεός θεὸς πιστός ὁ φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ εἰς χιλίας γενεὰς

10 De megfizet azoknak személy szerint, a kik őt gyûlölik, elvesztvén őket; nem késlekedik az ellen, a ki gyûlöli őt, megfizet annak személy szerint.
Rewarding his haters to their face with destruction; he will have no mercy on his hater, but will give him open punishment.
καὶ ἀποδιδοὺς τοῖς μισοῦσιν κατὰ πρόσωπον ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς καὶ οὐχὶ βραδυνεῖ τοῖς μισοῦσιν κατὰ πρόσωπον ἀποδώσει αὐτοῖς

11 Tartsd meg azért a parancsolatot, a rendeléseket és végzéseket, a melyeket én e mai napon parancsolok néked, hogy azokat cselekedjed.
So keep the orders and the laws and the decisions which I give you today and do them.
καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ταῦτα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ποιεῖν

12 Ha pedig engedelmeskedtek e végzéseknek, és megtartjátok, és teljesítitek azokat: az Úr, a te Istened is megtartja néked a szövetséget és irgalmasságot, a mely felõl megesküdött a te atyáidnak.
And it will be, that if you give attention to these decisions and keep and do them, then the Lord will keep his agreement with you and his mercy, as he said in his oath to your fathers.
καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν ἀκούσητε πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα καὶ φυλάξητε καὶ ποιήσητε αὐτά καὶ διαφυλάξει κύριος ὁ θεός σού σοι τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος ὃ ὤμοσεν τοῖς πατ ράσιν ὑμῶν

13 És szeretni fog téged, és megáld téged, és megsokasít téged; és megáldja a te méhednek gyümölcsét, a te földednek gyümölcsét: gabonádat, mustodat és olajodat; teheneid fajzását és juhaidnak ellését azon a földön, a mely felõl megesküdt a te atyáidnak, hogy néked adja azt.
And he will give you his love, blessing you and increasing you: he will send his blessing on the offspring of your body and the fruit of your land, your grain and your wine and your oil, the increase of your cattle and the young of your flock, in the land which by his oath to your fathers he undertook to give you.
καὶ ἀγαπήσει σε καὶ εὐλογήσει σε καὶ πληθυνεῖ σε καὶ εὐλογήσει τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου καὶ τὸν καρπὸν τῆς γῆς σου τὸν σῖτόν σου καὶ τὸν οἶνόν σου καὶ τὸ ἔλαιόν σου τὰ βο υκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν σου δοῦναί σοι

14 Áldottabb lészesz minden népnél; nem lészen közötted magtalan férfi és asszony, sem barmaid között [meddõ.]
You will have greater blessings than any other people: no male or female among you or among your cattle will be without offspring.
εὐλογητὸς ἔσῃ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ἄγονος οὐδὲ στεῖρα καὶ ἐν τοῖς κτήνεσίν σου

15 És távol tart az Úr te tõled minden betegséget, és Égyiptomnak minden gonosz nyavalyáját, a melyeket ismersz; nem veti azokat te reád, hanem mind azokra, a kik gyûlölnek téged.
And the Lord will take away from you all disease, and will not put on you any of the evil diseases of Egypt which you have seen, but will put them on your haters.
καὶ περιελεῖ κύριος ἀπὸ σοῦ πᾶσαν μαλακίαν καὶ πάσας νόσους αἰγύπτου τὰς πονηράς ἃς ἑώρακας καὶ ὅσα ἔγνως οὐκ ἐπιθήσει ἐπὶ σὲ καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ἐπὶ πάντας τοὺς μισοῦν τάς σε

16 És megemészted mind a népeket, a melyeket néked ád az Úr, a te Istened; ne kedvezzen a te szemed nékik, és ne tiszteld az õ isteneit; mert tõr gyanánt [volna] az néked.
And you are to send destruction on all the peoples which the Lord your God gives into your hands; have no pity on them, and do not give worship to their gods; for that will be a cause of sin to you.
καὶ φάγῃ πάντα τὰ σκῦλα τῶν ἐθνῶν ἃ κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτοῖς καὶ οὐ λατρεύσεις τοῖς θεοῖς αὐτῶν ὅτι σκῶλον τοῦτό ἐστίν σοι

17 Ha azt mondod a te szívedben: Többen vannak e népek, mint én, miképen ûzhetem én ki õket?
If you say in your hearts, These nations are greater in number than we are: how are we to take their land from them?
ἐὰν δὲ λέγῃς ἐν τῇ διανοίᾳ σου ὅτι πολὺ τὸ ἔθνος τοῦτο ἢ ἐγώ πῶς δυνήσομαι ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς

18 Ne félj tõlök; emlékezzél meg csak azokról, a miket cselekedett az Úr, a te Istened a Faraóval és mind az égyiptombeliekkel:
Have no fear of them, but keep well in mind what the Lord your God did to Pharaoh and to all Egypt;
οὐ φοβηθήσῃ αὐτούς μνείᾳ μνησθήσῃ ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεός σου τῷ φαραω καὶ πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις

19 A nagy kisértésekrõl, a melyeket láttak a te szemeid, és a jelekrõl és csudákról; az erõs kézrõl, és a kinyujtott karról, a melylyel kihozott téged az Úr, a te Istened! Így cselekeszik az Úr, a te Istened minden néppel, a melytõl te félsz.
The great punishments which your eyes saw, and the signs and the wonders and the strong hand and the stretched-out arm, by which the Lord your God took you out: so will the Lord your God do to all the peoples who are the cause of your fears.
τοὺς πειρασμοὺς τοὺς μεγάλους οὓς εἶδοσαν οἱ ὀφθαλμοί σου τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν ὡς ἐξήγαγέν σε κ ύριος ὁ θεός σου οὕτως ποιήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν οὓς σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν

20 Sõt még a darázsokat is rájok bocsátja az Úr, a te Istened mind addig, míglen elvesznek azok is, a kik megmaradtak, és a kik elrejtõztek te elõled.
And the Lord will send a hornet among them, till all the rest who have kept themselves safe from you in secret places have been cut off.
καὶ τὰς σφηκίας ἀποστελεῖ κύριος ὁ θεός σου εἰς αὐτούς ἕως ἂν ἐκτριβῶσιν οἱ καταλελειμμένοι καὶ οἱ κεκρυμμένοι ἀπὸ σοῦ

21 Ne rettenj meg azok elõtt, mert közötted van az Úr, a te Istened, nagy és rettenetes Isten!
Have no fear of them: for the Lord your God is with you, a great God greatly to be feared.
οὐ τρωθήσῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ὅτι κύριος ὁ θεός σου ἐν σοί θεὸς μέγας καὶ κραταιός

22 És lassan-lassan kiûzi az Úr, a te Istened e népeket te elõled. Nem lehet õket hirtelen kipusztítanod, hogy a mezei vadak meg ne sokasodjanak ellened!
The Lord your God will send out the nations before you little by little; they are not to be rooted out quickly, for fear that the beasts of the field may be increased overmuch against you.
καὶ καταναλώσει κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου κατὰ μικρὸν μικρόν οὐ δυνήσῃ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς τὸ τάχος ἵνα μὴ γένηται ἡ γῆ ἔρημος καὶ πληθυνθῇ ἐπ ὶ σὲ τὰ θηρία τὰ ἄγρια

23 De az Úr, a te Istened elõdbe veti õket, és nagy romlással rontja meg õket, míglen elvesznek.
But the Lord your God will give them up into your hands, overpowering them till their destruction is complete.
καὶ παραδώσει αὐτοὺς κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ ἀπολέσει αὐτοὺς ἀπωλείᾳ μεγάλῃ ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ αὐτούς

24 Az õ királyaikat is kezedbe adja, hogy eltöröljed az õ nevöket az ég alól; senki ellened nem állhat, míglen elveszted õket.
He will give their kings into your hands, and you will put their names out of existence under heaven; there is not one of them who will not give way before you, till their destruction is complete.
καὶ παραδώσει τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου οὐκ ἀντιστήσεται οὐδεὶς κατὰ πρόσωπόν σου ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ ς αὐτούς

25 Az õ isteneiknek faragott képeit tûzzel égesd meg; az azokon lévõ ezüstöt és aranyat meg ne kíván̈d, és magadnak el ne vedd, hogy tõrbe ne essél miatta; mert útálatosság az az Úr elõtt, a te Istened elõtt.

The images of their gods are to be burned with fire: have no desire for the gold and silver on them, and do not take it for yourselves, for it will be a danger to you: it is a thing disgusting to the Lord your God:

τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρί οὐκ ἐπιθυμήσεις ἀργύριον οὐδὲ χρυσίον ἀπ' αὐτῶν καὶ οὐ λήμψῃ σεαυτῷ μὴ πταίσῃς δι' αὐτό ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σού ἐστιν

26 Útálatosságot pedig ne vígy be a te házadba, hogy átokká [ne] légy, mint az, [hanem] megvetvén vesd meg azt, és útálván útáld meg azt, mert átkozott.

And you may not take a disgusting thing into your house, and so become cursed with its curse: but keep yourselves from it, turning from it with fear and hate, for it is a cursed thing.

καὶ οὐκ εἰσοίσεις βδέλυγμα εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ ἔσῃ ἀνάθημα ὥσπερ τοῦτο προσοχθίσματι προσοχθιεῖς καὶ βδελύγματι βδελύξῃ ὅτι ἀνάθημά ἐστιν

1 Mind azt a parancsolatot, a melyet én e mai napon parancsolok néked, tartsátok meg és teljesítsétek, hogy élhessetek és megsokasodhassatok, bemehessetek és bírhassátok a földet, a mely felõl megesküdött az Úr a ti atyáitoknak.

Take care to keep all the orders which I give you today, so that you may have life and be increased and go in and take as a heritage the land which the Lord, by his oath to your fathers, undertook to give you.

πάσας τὰς ἐντολάς ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον φυλάξεσθε ποιεῖν ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασιασθῆτε καὶ εἰσέλθητε καὶ κληρονομήσητε τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν ὑμῶν

2 És emlékezzél meg az egész útról, a melyen hordozott téged az Úr, a te Istened immár negyven esztendeig a pusztában, hogy megsanyargasson és megpróbáljon téged, hogy nyilvánvaló legyen, mi van a te szívedben; vajjon megtartod-é az õ parancsolatait vagy nem?

And keep in mind the way by which the Lord your God has taken you through the waste land these forty years, so that he might make low your pride and put you to the test, to see what was in your heart and if you would keep his orders or not.

καὶ μνησθήσῃ πᾶσαν τὴν ὁδόν ἣν ἤγαγέν σε κύριος ὁ θεός σου ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅπως ἂν κακώσῃ σε καὶ ἐκπειράσῃ σε καὶ διαγνωσθῇ τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου εἰ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς αὐ τοῦ ἢ οὔ

3 És megsanyargata téged, és megéheztete, azután pedig enned adá a mannát, a melyet nem ismertél, sem a te atyáid nem ismertek, hogy tudtodra adja néked, hogy az ember nem csak kenyérrel él, hanem mind azzal él az ember, a mi az Úrnak szájából származik.

And he made low your pride and let you be without food and gave you manna for your food, a thing new to you, which your fathers never saw; so that he might make it clear to you that bread is not man's only need, but his life is in every word which comes out of the mouth of the Lord.

καὶ ἐκάκωσέν σε καὶ ἐλιμαγχόνησέν σε καὶ ἐψώμισέν σε τὸ μαννα ὃ οὐκ εἴδησαν οἱ πατέρες σου ἵνα ἀναγγείλῃ σοι ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥή ματι τῷ ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος

4 A te ruházatod le nem kopott rólad, sem a te lábad meg nem dagadott immár negyven esztendõtõl fogva.

Through all these forty years your clothing did not get old or your feet become tired.

τὰ ἱμάτιά σου οὐ κατετρίβη ἀπὸ σοῦ οἱ πόδες σου οὐκ ἐτυλώθησαν ἰδοὺ τεσσαράκοντα ἔτη

5 Gondold meg azért a te szívedben, hogy a miképen megfenyíti az ember az õ gyermekét, úgy fenyít meg téged az Úr, a te Istened;

Keep in mind this thought, that as a son is trained by his father, so you have been trained by the Lord your God.

καὶ γνώσῃ τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὡς εἴ τις παιδεύσαι ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ οὕτως κύριος ὁ θεός σου παιδεύσει σε

6 És õrizd meg az Úrnak, a te Istenednek parancsolatait, hogy az õ útján járj, és õt féljed.

Then keep the orders of the Lord your God, fearing him and walking in his ways.

καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ φοβεῖσθαι αὐτόν

7 Mert az Úr, a te Istened jó földre visz be téged; [bõ]vizû patakoknak, forrásoknak és mély vizeknek földére, a melyek a völgyekben és a hegyeken fakadnak.

For the Lord your God is guiding you into a good land, a land of water-springs, of fountains, and deep streams flowing out from the valleys and the hills;

ὁ γὰρ κύριος ὁ θεός σου εἰσάγει σε εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν οὗ χείμαρροι ὑδάτων καὶ πηγαὶ ἀβύσσων ἐκπορευόμεναι διὰ τῶν πεδίων καὶ διὰ τῶν ὀρέων

8 Búza-, árpa-, szõlõtõ- fige- és gránátalma-[termõ] földre, faolaj- és méz-[termõ] földre.
A land of grain and vines and fig-trees and fair fruits; a land of oil-giving olive-trees and honey;
γῆ πυροῦ καὶ κριθῆς ἄμπελοι συκαῖ ῥόαι γῆ ἐλαίας ἐλαίου καὶ μέλιτος

9 [Oly] földre, a melyen nem nyomorogva eszed kenyeredet, és a hol semmiben sem szûkölködöl; [oly] földre, a melynek kövei vas, és a melynek hegyeibõl rezet vághatsz!
Where there will be bread for you in full measure and you will be in need of nothing; a land where the very stones are iron and from whose hills you may get copper.
γῆ ἐφ' ἧς οὐ μετὰ πτωχείας φάγῃ τὸν ἄρτον σου καὶ οὐκ ἐνδεηθήσῃ οὐδὲν ἐπ' αὐτῆς γῆ ἧς οἱ λίθοι σίδηρος καὶ ἐκ τῶν ὀρέων αὐτῆς μεταλλεύσεις χαλκόν

10 Ha azért eszel majd és megelégszel : dícsérjed az Urat, a te Istenedet azért a jó földért, a melyet néked adott.
And you will have food enough and be full, praising the Lord your God for the good land he has given you.
καὶ φάγῃ καὶ ἐμπλησθήσῃ καὶ εὐλογήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἧς ἔδωκέν σοι

11 Vigyázz magadra, hogy el ne felejtkezzél az Úrról, a te Istenedrõl, meg nem tartván az õ parancsolatait, végzéseit, rendeléseit, a melyeket én parancsolok néked e mai napon;
Then take care that you are not turned away from the Lord your God and from keeping his orders and decisions and laws which I give you this day:
πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ μὴ φυλάξαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον

12 Hogy mikor eszel és jól lakol, és szép házakat építesz, és lakozol azokban;
And when you have taken food and are full, and have made fair houses for yourselves and are living in them;
μὴ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς καὶ οἰκίας καλὰς οἰκοδομήσας καὶ κατοικήσας ἐν αὐταῖς

13 És mikor a te barmaid és juhaid megsokasodnak, és ezüstöd és aranyad is megsokasodik, és minden jószágod megszaporodik:
And when your herds and your flocks are increased, and your stores of silver and gold, and you have wealth of every sort;
καὶ τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου πληθυνθέντων σοι ἀργυρίου καὶ χρυσίου πληθυνθέντος σοι καὶ πάντων ὅσων σοι ἔσται πληθυνθέντων σοι

14 Fel ne fuvalkodjék akkor a te szíved, és el ne felejtkezzél az Úrról, a te Istenedrõl, a ki kihozott téged Égyiptom földébõl, a szolgaságnak házából;
Take care that your hearts are not lifted up in pride, giving no thought to the Lord your God who took you out of the land of Egypt, out of the prison-house;
ὑψωθῇς τῇ καρδίᾳ καὶ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας

15 A ki vezérlett téged a tüzes kígyóknak, skorpióknak, és szomjúságnak nagy és rettenetes pusztáján, a melyben víz nem vala; a ki vizet ada néked a kemény kõsziklából;
Who was your guide through that great and cruel waste, where there were poison-snakes and scorpions and a dry land without water; who made water come out of the hard rock for you;
τοῦ ἀγαγόντος σε διὰ τῆς ἐρήμου τῆς μεγάλης καὶ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης οὗ ὄφις δάκνων καὶ σκορπίος καὶ δίψα οὗ οὐκ ἦν ὕδωρ τοῦ ἐξαγαγόντος σοι ἐκ πέτρας ἀκροτόμου πηγὴ ν ὕδατος

16 A ki mannával étete téged a pusztában, a mit nem ismertek a te atyáid, hogy megsanyargasson és hogy megpróbáljon téged, és jól tegyen veled azután:
Who gave you manna for your food in the waste land, a food which your fathers had never seen; so that your pride might be broken and your hearts tested for your good in the end;
τοῦ ψωμίσαντός σε τὸ μαννα ἐν τῇ ἐρήμῳ ὃ οὐκ εἴδησαν οἱ πατέρες σου ἵνα κακώσῃ σε καὶ ἐκπειράσῃ σε καὶ εὖ σε ποιήσῃ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν σου

17 És ne mondjad ezt a te szívedben: Az én hatalmam, és az én kezemnek ereje szerzette nékem e gazdagságot!
Say not then, in your hearts, My power and the strength of my hands have got me this wealth.
μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἡ ἰσχύς μου καὶ τὸ κράτος τῆς χειρός μου ἐποίησέν μοι τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην

18 Hanem emlékezzél meg az Úrról, a te Istenedrõl, mert õ az, a ki erõt ád néked a gazdagságnak megszerzésére, hogy megerõsítse az õ szövetségét, a mely felõl megesküdt a te atyáidnak, miképen e mai napon van.
But keep in mind the Lord your God: for it is he who gives you the power to get wealth, so that he may give effect to the agreement which he made by his oath with your fathers, as at this day.
καὶ μνησθήσῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ὅτι αὐτός σοι δίδωσιν ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι δύναμιν καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἣν ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν σου ὡς σήμερον

19 Ha pedig teljesen megfelejtkezel az Úrról, a te Istenedrõl, és idegen istenek után jársz, és azoknak szolgálsz, és meghajtod magadat azoknak; bizonyságot tészek e mai napon ti ellenetek, hogy végképen elvesztek.

And it is certain that if at any time you are turned away from the Lord your God, and go after other gods, to be their servants and to give them worship, destruction will overtake you.

καὶ ἔσται ἐὰν λήθῃ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ πορευθῇς ὀπίσω θεῶν ἑτέρων καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς καὶ προσκυνήσῃς αὐτοῖς διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε

20 Mint azok a nemzetek, a kiket az Úr elveszt elõletek, azonképen vesztek el; azért mert nem hallgattok az Úrnak, a ti Isteneteknek szavára.

Like the nations which the Lord is cutting off before you, so you will be cut off; because you would not give ear to the voice of the Lord your God.

καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη ὅσα κύριος ἀπολλύει πρὸ προσώπου ὑμῶν οὕτως ἀπολεῖσθε ἀνθ' ὧν οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν

1 Halljad Izráel, te általmégy ma a Jordánon, hogy bemenvén, örökségül bírj náladnál nagyobb és erõsebb népeket, nagy és az égig megerõsített városokat;

Give ear, O Israel: today you are to go over Jordan, to take the heritage of nations greater and stronger than yourselves, and towns of great size with walls as high as heaven;

ἄκουε ισραηλ σὺ διαβαίνεις σήμερον τὸν ιορδάνην εἰσελθεῖν κληρονομῆσαι ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρότερα μᾶλλον ἢ ὑμεῖς πόλεις μεγάλας καὶ τειχήρεις ἕως τοῦ οὐρανοῦ

2 Nagy és szálas népet, Anák-fiakat, a kikrõl magad is tudod és magad is hallottad: kicsoda állhat meg Anák fiai elõtt?

A people great and tall, the sons of the Anakim, of whom you have knowledge and of whom it has been said, All are forced to give way before the sons of Anak.

λαὸν μέγαν καὶ πολὺν καὶ εὐμήκη υἱοὺς ενακ οὓς σὺ οἶσθα καὶ σὺ ἀκήκοας τίς ἀντιστήσεται κατὰ πρόσωπον υἱῶν ενακ

3 Tudd meg azért e mai napon, hogy az Úr, a te Istened az, a ki átmegy elõtted mint emésztõ tûz, õ törli el azokat, és õ alázza meg azokat te elõtted; és kiûzöd, és hamar elveszted õket, a miképen az Úr megmondotta néked.

Be certain then today that it is the Lord your God who goes over before you like an all-burning fire; he will send destruction on them, crushing them before you; and you will send them in flight, putting an end to them quickly, as the Lord has said.

καὶ γνώσῃ σήμερον ὅτι κύριος ὁ θεός σου οὗτος προπορεύεται πρὸ προσώπου σου πῦρ καταναλίσκον ἐστίν οὗτος ἐξολεθρεύσει αὐτούς καὶ οὗτος ἀποστρέψει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου καὶ ἀπολεῖς αὐτούς καθάπερ εἶπέν σοι κύριος

4 Mikor azért kiûzi az Úr, a te Istened azokat te elõled, ne szólj a te szívedben, mondván: Az én igazságomért hozott be engem az Úr, hogy örökségül bírjam ezt a földet; holott e népeket az õ istentelenségökért ûzi ki te elõled az Úr;

And after the Lord has sent them in flight from before you, say not in your heart, Because of my righteousness the Lord has given me this land; when it is because of their evil-doing that the Lord is driving these nations out before you.

μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἐν τῷ ἐξαναλῶσαι κύριον τὸν θεόν σου τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου λέγων διὰ τὰς δικαιοσύνας μου εἰσήγαγέν με κύριος κληρονομῆσαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων κύριος ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς πρὸ προσώπου σου

5 Nem a te igazságodért, sem a te szívednek igaz voltáért mégy te be az õ földük bírására; hanem az Úr, a te Istened e népeknek istentelenségéért ûzi ki õket elõled, hogy megerõsítse az ígéretet, a mely felõl megesküdt az Úr a te atyáidnak: Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak.

Not for your righteousness or because your hearts are upright are you going in to take their land; but because of the evil-doing of these nations the Lord your God is driving them out from before you, and to give effect to his oath to your fathers, Abraham, Isaac, and Jacob.

οὐχὶ διὰ τὴν δικαιοσύνην σου οὐδὲ διὰ τὴν ὁσιότητα τῆς καρδίας σου σὺ εἰσπορεύῃ κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων κύριος ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἣν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν ὑμῶν τῷ αβρααμ καὶ τῷ ισαακ καὶ τῷ ιακωβ

6 Tudd meg azért, hogy az Úr, a te Istened nem a te igazságodért adja néked ezt a jó földet birtokul, mert kemény nyakú nép vagy te!

Be certain then that the Lord your God is not giving you this good land as a reward for your righteousness; for you are a stiff-necked people.

καὶ γνώσῃ σήμερον ὅτι οὐχὶ διὰ τὰς δικαιοσύνας σου κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην κληρονομῆσαι ὅτι λαὸς σκληροτράχηλος εἶ

7 Emlékezzél meg róla, és el ne felejtsed azokat, a mikkel haragra indítottad az Urat, a te Istenedet a pusztában! A naptól fogva, a melyen kijöttél Égyiptom földébõl, mind addig, míglen e helyre jutottatok, az Úr ellen tusakodtatok vala.

Keep well in mind how you made the Lord your God angry in the waste land; from the day when you went out of Egypt till you came to this place, you have gone against the orders of the Lord.

μνήσθητι μὴ ἐπιλάθῃ ὅσα παρώξυνας κύριον τὸν θεόν σου ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξῆλθετε ἐξ αἰγύπτου ἕως ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἀπειθοῦντες διετελεῖτε τὰ πρὸς κύριον

8 Már a Hóreben haragra indítátok az Urat, és annyira megharaguvék reátok az Úr, hogy el akara veszteni titeket.
Again in Horeb you made the Lord angry, and in his wrath he would have put an end to you.
καὶ ἐν χωρηβ παρωξύνατε κύριον καὶ ἐθυμώθη κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολεθρεῦσαι ὑμᾶς

9 Mikor felmegyek vala a hegyre, hogy átvegyem a kõtáblákat, a szövetségnek tábláit, a melyet az Úr kötött vala veletek, és a hegyen maradtam vala negyven nap és negyven éjjel: kenyeret nem ettem, sem vizet nem ittam vala.
When I had gone up into the mountain to be given the stones on which was recorded the agreement which the Lord made with you, I was on the mountain for forty days and forty nights without taking food or drinking water.
ἀναβαίνοντός μου εἰς τὸ ὄρος λαβεῖν τὰς πλάκας τὰς λιθίνας πλάκας διαθήκης ἃς διέθετο κύριος πρὸς ὑμᾶς καὶ κατεγινόμην ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον

10 Akkor átadá nékem az Úr a két kõtáblát, a melyek az Isten ujjával valának beírva, és rajtok valának mind amaz ígék, a melyeket mondott vala az Úr néktek a hegyen a tûz közepébõl, a gyülekezésnek napján.
And the Lord gave me the two stones with writing on them done by the finger of God: on them were recorded all the words which the Lord said to you on the mountain out of the heart of the fire, on the day of the great meeting.
καὶ ἔδωκεν κύριος ἐμοὶ τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας γεγραμμένας ἐν τῷ δακτύλῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐπ' αὐταῖς ἐγέγραπτο πάντες οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἡ μέρᾳ ἐκκλησίας

11 És mikor a negyven nap és negyven éj elmultával átadá az Úr nékem a két kõtáblát, a szövetségnek tábláit;
Then at the end of forty days and forty nights the Lord gave me those stones, the stones of the agreement.
καὶ ἐγένετο διὰ τεσσαράκοντα ἡμερῶν καὶ τεσσαράκοντα νυκτῶν ἔδωκεν κύριος ἐμοὶ τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας πλάκας διαθήκης

12 Akkor monda az Úr nékem: Kelj fel, hamar menj innen alá; mert elvetemedett a te néped, a kit kihoztál Égyiptomból; hamar eltértek az útról, a melyet parancsoltam vala nékik, öntött bálványt készítettek magoknak.
And the Lord said to me, Get up now, and go down quickly from this place; for the people you have taken out of Egypt have given themselves over to evil; they have quickly been turned from the way in which I gave them orders to go; they have made themselves a metal image.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἀνάστηθι κατάβηθι τὸ τάχος ἐντεῦθεν ὅτι ἠνόμησεν ὁ λαός σου οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλω αὐτοῖς ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα

13 Ismét szóla nékem az Úr, mondván: Láttam e népet, és bizony kemény nyakú nép ez!
And then the Lord said to me, I have seen that this people is stiff-necked:
καὶ εἶπεν κύριος πρός με λελάληκα πρὸς σὲ ἅπαξ καὶ δὶς λέγων ἑώρακα τὸν λαὸν τοῦτον καὶ ἰδοὺ λαὸς σκληροτράχηλός ἐστιν

14 Hagyj békét nékem, hadd pusztítsam el õket, és töröljem el az õ nevöket az ég alól, és teszlek téged ennél nagyobb és erõsebb néppé!
Let me send destruction on them till their very name is cut off; and I will make of you a nation greater and stronger than they.
ἔασόν με ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς καὶ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτῶν ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσω σὲ εἰς ἔθνος μέγα καὶ ἰσχυρὸν καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦτο

15 Megfordulék azért, és alájövék a hegyrõl, a hegy pedig tûzzel ég vala, és a szövetségnek két táblája az én két kezemben vala.
So turning round I came down from the mountain, and the mountain was burning with fire; and the two stones of the agreement were in my hands.
καὶ ἐπιστρέψας κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρί καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ ταῖς δυσὶ χερσίν μου

16 És mikor látám, hogy ímé vétkeztetek vala az Úr ellen, a ti Istenetek ellen; öntött borjút csináltatok vala magatoknak; hamar letértetek vala az útról, a melyet az Úr parancsolt vala néktek:
And I saw that you had done evil against the Lord, and had made for yourselves a metal image of a young ox: you had quickly been turned from the way in which the Lord had given you orders to go.
καὶ ἰδὼν ὅτι ἡμάρτετε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ ἐποιήσατε ὑμῖν ἑαυτοῖς χωνευτὸν καὶ παρέβητε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλατο ὑμῖν κύριος

17 Akkor megragadám a két táblát, és elhajítám a két kezembõl, és összetörém azokat a ti szemeitek láttára.
And I let the stones go from my hands, and they were broken before your eyes.
καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν δύο πλακῶν ἔρριψα αὐτὰς ἀπὸ τῶν δύο χειρῶν μου καὶ συνέτριψα ἐναντίον ὑμῶν

18 És leborulék az Úr elõtt, mint annakelõtte, negyven nap és negyven éjjel, kenyeret nem ettem és vizet sem ittam; minden ti bûnötökért, a melyeket elkövettetek vala, azt cselekedvén, a mi gonosz az Úr elõtt, hogy ingereljétek õt.

And I went down on my face before the Lord, as at the first, for forty days and forty nights, without taking food or drinking water, because of all your sin, in doing evil in the eyes of the Lord and moving him to wrath.

καὶ ἐδεήθην ἐναντίον κυρίου δεύτερον καθάπερ καὶ τὸ πρότερον τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτ ιῶν ὑμῶν ὧν ἡμάρτετε ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν παροξῦναι αὐτόν

19 Mert félek vala a haragtól és búsulástól, a melylyel ti reátok úgy megharagudt vala az Úr, hogy el akart vala pusztítani titeket. És meghallgata az Úr engem akkor is.

For I was full of fear because of the wrath of the Lord which was burning against you, with your destruction in view. But again the Lord's ear was open to my prayer.

καὶ ἔκφοβός εἰμι διὰ τὴν ὀργὴν καὶ τὸν θυμόν ὅτι παρωξύνθη κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολεθρεῦσαι ὑμᾶς καὶ εἰσήκουσεν κύριος ἐμοῦ καὶ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ

20 Áronra is igen megharagudt vala az Úr, és el akará õt is pusztítani; de ugyanakkor imádkozám Áronért is.

And the Lord, in his wrath, would have put Aaron to death: and I made prayer for Aaron at the same time.

καὶ ἐπὶ ααρων ἐθυμώθη κύριος σφόδρα ἐξολεθρεῦσαι αὐτόν καὶ ηὐξάμην καὶ περὶ ααρων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ

21 A ti bûnötöket pedig, a borjút, a melyet készítettetek, megragadám, és megégetém azt tûzzel; és összetörém azt, jól megõrölvén, mígnem porrá morzsolódék, azután bevetém annak porát a patakba, a mely a hegyrõl foly vala alá.

And I took your sin, the image which you had made, and put it in the fire and had it hammered and crushed very small till it was only dust: and the dust I put in the stream flowing down from the mountain.

καὶ τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν ἣν ἐποιήσατε τὸν μόσχον ἔλαβον αὐτὸν καὶ κατέκαυσα αὐτὸν ἐν πυρὶ καὶ συνέκοψα αὐτὸν καταλέσας σφόδρα ἕως οὗ ἐγένετο λεπτόν καὶ ἐγενήθη ὡσεὶ κ ονιορτός καὶ ἔρριψα τὸν κονιορτὸν εἰς τὸν χειμάρρουν τὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ ὄρους

22 És Thaberában, Massában, és Kibrot- Taavában is haragra indítátok az Urat.

Again at Taberah and at Massah and at Kibroth-hattaavah you made the Lord angry.

καὶ ἐν τῷ ἐμπυρισμῷ καὶ ἐν τῷ πειρασμῷ καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν τῆς ἐπιθυμίας παροξύνοντες ἦτε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν

23 És mikor az Úr elküldött vala titeket Kádes-Barneából, mondván: Menjetek fel, és bírjátok örökségül a földet, a melyet néktek adtam: akkor is tusakodtatok vala az Úrnak, a ti Isteneteknek beszéde ellen, nem hittetek néki, és nem hallgattatok az õ szavára.

And when the Lord sent you from Kadesh-barnea, saying, Go up and take the land which I have given you; you went against the orders of the Lord your God, and had no faith in him, and would not give ear to his voice.

καὶ ὅτε ἐξαπέστειλεν κύριος ὑμᾶς ἐκ καδης βαρνη λέγων ἀνάβητε καὶ κληρονομήσατε τὴν γῆν ἣν δίδωμι ὑμῖν καὶ ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ οὐκ ἐπιστε ύσατε αὐτῷ καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς αὐτοῦ

24 Tusakodók voltatok az Úr ellen, a mióta ismerlek titeket.

From the day when I first had knowledge of you, you have gone against the word of the Lord.

ἀπειθοῦντες ἦτε τὰ πρὸς κύριον ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐγνώσθη ὑμῖν

25 És leborulék az Úr elõtt azon a negyven napon és negyven éjjel, a melyeken leborultam vala; mert azt mondotta vala az Úr, hogy elveszt titeket.

So I went down on my face in prayer before the Lord for forty days and forty nights as I did at first; because the Lord had said that he would put an end to you.

καὶ ἐδεήθην ἐναντίον κυρίου τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ὅσας ἐδεήθην εἶπεν γὰρ κύριος ἐξολεθρεῦσαι ὑμᾶς

26 Akkor imádkozám az Úrhoz, és mondék: Uram, Isten! ne rontsd meg a te népedet, és a te örökségedet, a kit a te nagyságoddal szabadítottál meg, a kit erõs kézzel hoztál ki Égyiptomból.

And I made prayer to the Lord and said, O Lord God, do not send destruction on your people and your heritage, to whom, by your great power, you have given salvation, whom you have taken out of Egypt by the strength of your hand.

καὶ εὐξάμην πρὸς τὸν θεὸν καὶ εἶπα κύριε κύριε βασιλεῦ τῶν θεῶν μὴ ἐξολεθρεύσῃς τὸν λαόν σου καὶ τὴν μερίδα σου ἣν ἐλυτρώσω ἐν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ οὓς ἐξήγαγες ἐκ γ ῆς αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ

27 Emlékezzél meg a te szolgáidról: Ábrahámról, Izsákról és Jákóbról; ne nézzed e népnek keménységét, istentelenségét és bûnét!
Keep in mind your servants, Abraham, Isaac, and Jacob, not looking at the hard heart of this people, or their evil-doing and their sin:
μνήσθητι αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ τῶν θεραπόντων σου οἷς ὤμοσας κατὰ σεαυτοῦ μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν σκληρότητα τοῦ λαοῦ τούτου καὶ τὰ ἀσεβήματα καὶ τὰ ἁμαρτήμα τα αὐτῶν

28 Hogy ne mondja a föld [népe], a honnét kihoztál minket: mivelhogy az Úr nem vihette be õket a földre, a melyet igért volt nékik, és mivelhogy gyûlölte õket, azért hozta ki õket, hogy megölje õket a pusztában.
Or it may be said in the land from which you have taken them, Because the Lord was not able to take them into the land which he said he would give them, and because of his hate for them, he has taken them out to put them to death in the waste land.
μὴ εἴπωσιν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὅθεν ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐκεῖθεν λέγοντες παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι κύριον εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶπεν αὐτοῖς καὶ παρὰ τὸ μισῆσαι αὐτο ὺς ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἀποκτεῖναι ἐν τῇ ἐρήμῳ

29 Pedig õk a te néped és a te örökséged, a melyet kihoztál a te nagy erõddel, és a te kinyujtott karoddal!
But still they are your people and your heritage, whom you took out by your great power and by your stretched-out arm.
καὶ οὗτοι λαός σου καὶ κλῆρός σου οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ

1 Abban az idõben monda az Úr nékem: Faragj magadnak két kõtáblát, az elõbbiekhez hasonlókat, és jöjj fel hozzám a hegyre, és csinálj faládát.
At that time the Lord said to me, Make two other stones, cut like the first two, and come up to me on the mountain, and make an ark of wood.
ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ εἶπεν κύριος πρός με λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας ὥσπερ τὰς πρώτας καὶ ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος καὶ ποιήσεις σεαυτῷ κιβωτὸν ξυλίνην

2 És felírom a táblákra azokat az ígéket, a melyek az elõbbi táblákon valának, a melyeket széttörtél; és tedd azokat a ládába.
And I will put on the stones the words which were on the first stones which were broken by you, and you are to put them into the ark.
καὶ γράψω ἐπὶ τὰς πλάκας τὰ ῥήματα ἃ ἦν ἐν ταῖς πλαξὶν ταῖς πρώταις ἃς συνέτριψας καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰς εἰς τὴν κιβωτόν

3 Csinálék azért ládát sittim-fából, és faragék két kõtáblát is, az elõbbiekhez hasonlókat; és felmenék a hegyre, és a két kõtábla kezemben vala.
So I made an ark of hard wood, and had two stones cut like the others, and went up the mountain with the stones in my hands.
καὶ ἐποίησα κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσήπτων καὶ ἐλάξευσα τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας ὡς αἱ πρῶται καὶ ἀνέβην εἰς τὸ ὄρος καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ ταῖς χερσίν μου

4 És felírá a táblákra az elõbbi írás szerint a tíz ígét, a melyeket szólott vala az Úr ti hozzátok a hegyen, a tûznek közepébõl a gyülekezésnek napján, és átadá az Úr azokat nékem.
And he put on the stones, as in the first writing, the ten rules which the Lord gave you on the mountain out of the fire on the day of the great meeting: and the Lord gave the stones to me.
καὶ ἔγραψεν ἐπὶ τὰς πλάκας κατὰ τὴν γραφὴν τὴν πρώτην τοὺς δέκα λόγους οὓς ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός καὶ ἔδωκεν αὐτὰς κύριος ἐμοί

5 Akkor megfordulék és alájövék a hegyrõl, és betevém a táblákat a ládába, a melyet csináltam vala, hogy ott legyenek, a miképen az Úr parancsolta vala nékem.
And turning round I came down from the mountain and put the stones in the ark which I had made; and there they are as the Lord gave me orders.
καὶ ἐπιστρέψας κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ἐνέβαλον τὰς πλάκας εἰς τὴν κιβωτόν ἣν ἐποίησα καὶ ἦσαν ἐκεῖ καθὰ ἐνετείλατό μοι κύριος

6 Izráel fiai pedig elindulának Beeróthból, a mely a Jákán fiaié, Moszérába. Ott halt meg Áron, és ugyanott el is temették, és Eleázár, az õ fia lõn pappá helyette.
(And the children of Israel went on from Beeroth Bene-jaakan to Moserah: there death came to Aaron and he was put to rest in the earth; and Eleazar, his son, took his place as priest.
καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ ἀπῆραν ἐκ βηρωθ υἱῶν ιακιμ μισαδαι ἐκεῖ ἀπέθανεν ααρων καὶ ἐτάφη ἐκεῖ καὶ ἱεράτευσεν ελεαζαρ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

7 Innét indulának Gudgódba, Gudgódból pedig Jotbatába, [bõ]vízû patakok földére.
From there they went on to Gudgodah, and from Gudgodah to Jotbathah, a land of streams of water.
ἐκεῖθεν ἀπῆραν εἰς γαδγαδ καὶ ἀπὸ γαδγαδ εἰς ετεβαθα γῆ χείμαρροι ὑδάτων

8 Abban az idõben választá ki az Úr a Lévi törzsét, hogy hordozza az Úr szövetségének ládáját, [és] hogy az Úr elõtt álljon, és néki szolgáljon, és hogy áldjon az õ nevében mind e napig.
At that time the Lord had the tribe of Levi marked out to take up the ark of the Lord's agreement, to be before the Lord and to do his work and to give blessings in his name, to this day.
ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ διέστειλεν κύριος τὴν φυλὴν τὴν λευι αἴρειν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου παρεστάναι ἔναντι κυρίου λειτουργεῖν καὶ ἐπεύχεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

9 Ezért nem volt része és öröksége a Lévinek az õ atyafiaival; az Úr az õ öröksége, a miképen megmondotta vala néki az Úr, a te Istened.
For this reason Levi has no part or heritage for himself among his brothers: the Lord is his heritage, as the Lord your God said to him.)
διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν τοῖς λευίταις μερὶς καὶ κλῆρος ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κύριος αὐτὸς κλῆρος αὐτοῦ καθὰ εἶπεν αὐτῷ

10 Én pedig ott állottam a hegyen, mint az elõbbi napokban, negyven nap és negyven éjjel: és meghallgata engem az Úr akkor is, és nem akara téged elveszteni az Úr.
And I was in the mountain, as at the first time, for forty days and forty nights; and again the ears of the Lord were open to my prayer, and he did not send destruction on you.
κἀγὼ εἱστήκειν ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας καὶ εἰσήκουσεν κύριος ἐμοῦ καὶ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος ἐξολεθρεῦσαι ὑμᾶς

11 És monda az Úr nékem: Kelj fel, menj és járj a nép elõtt, hogy bemenjenek és bírják a földet, a mely felõl megesküdtem az õ atyáiknak, hogy nékik adom.
Then the Lord said to me, Get up and go on your journey before the people, so that they may go in and take the land which I said in my oath to their fathers that I would give them.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με βάδιζε ἄπαρον ἐναντίον τοῦ λαοῦ τούτου καὶ εἰσπορευέσθωσαν καὶ κληρονομείτωσαν τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι αὐτοῖς

12 Most pedig, óh Izráel! mit kíván az Úr, a te Istened tõled? Csak azt, hogy féljed az Urat, a te Istenedet; hogy minden õ utain járj, és szeresd õt, és tiszteljed az Urat, a te Istenedet teljes szívedbõl, és teljes lelkedbõl,
And now, Israel, what would the Lord your God have you do, but to go in the fear of the Lord your God, walking in all his ways and loving him and doing his pleasure with all your heart and all your soul,
καὶ νῦν ισραηλ τί κύριος ὁ θεός σου αἰτεῖται παρὰ σοῦ ἀλλ' ἢ φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν σου πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ ἀγαπᾶν αὐτὸν καὶ λατρεύειν κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου

13 Megtartván az Úrnak parancsolatait és rendeléseit, a melyeket én ma parancsolok néked, hogy jól legyen dolgod!
Doing the orders of the Lord and keeping his laws which I give you this day for your good?
φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ἵνα εὖ σοι ᾖ

14 Ímé az Úréi, a te Istenedéi az egek, és az egeknek egei, a föld, és minden, a mi rajta van!
The Lord your God is ruler of heaven, of the heaven of heavens, and of the earth with everything in it.
ἰδοὺ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ ἡ γῆ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ

15 De egyedül a ti atyáitokat kedvelte az Úr, hogy szeresse õket, és az õ magvokat: titeket választott ki õ utánok minden nép közül, a mint e mai napon [is látszik].
But the Lord had delight in your fathers and love for them, marking out for himself their seed after them, even you, from all peoples, as at this day.
πλὴν τοὺς πατέρας ὑμῶν προείλατο κύριος ἀγαπᾶν αὐτοὺς καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοὺς ὑμᾶς παρὰ πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην

16 Metéljétek azért körül a ti szíveteket, és ne legyetek ezután keménynyakúak;
Let your circumcision be of the heart, and put away your pride.
καὶ περιτεμεῖσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν καὶ τὸν τράχηλον ὑμῶν οὐ σκληρυνεῖτε ἔτι

17 Mert az Úr, a ti Istenetek, isteneknek Istene, és uraknak Ura; nagy, hatalmas és rettenetes Isten, a ki nem személyválogató, sem ajándékot el nem fogad.
For the Lord your God is God of gods and Lord of lords, the great God, strong in power and greatly to be feared, who has no respect for any man's position and takes no rewards:
ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν οὗτος θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ ἰσχυρὸς καὶ ὁ φοβερός ὅστις οὐ θαυμάζει πρόσωπον οὐδ' οὐ μὴ λάβῃ δῶρον

18 Igazságot szolgáltat az árvának és az özvegynek; szereti a jövevényt, adván néki kenyeret és ruházatot.
Judging uprightly in the cause of the widow and of the child who has no father, and giving food and clothing in his mercy to the man from a strange country.
ποιῶν κρίσιν προσηλύτῳ καὶ ὀρφανῷ καὶ χήρᾳ καὶ ἀγαπᾷ τὸν προσήλυτον δοῦναι αὐτῷ ἄρτον καὶ ἱμάτιον

19 Szeressétek azért a jövevényt; mert [ti is] jövevények voltatok Égyiptom földén.
So be kind to the man from a strange country who is living among you, for you yourselves were living in a strange country in the land of Egypt.
καὶ ἀγαπήσετε τὸν προσήλυτον προσήλυτοι γὰρ ἦτε ἐν γῇ αἰγύπτῳ

20 Az Urat, a te Istenedet féljed, õt tiszteljed, õ hozzá ragaszkodjál, és az õ nevére esküdjél.
Let the fear of the Lord your God be before you, give him worship and be true to him at all times, taking your oaths in his name.
κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ καὶ αὐτῷ λατρεύσεις καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ

21 Õ a te dícséreted, és a te Istened, a ki azokat a nagy és rettenetes dolgokat cselekedte veled, a melyeket láttak a te szemeid.
He is your God, the God of your praise, your God who has done for you all these works of power which your eyes have seen.
οὗτος καύχημά σου καὶ οὗτος θεός σου ὅστις ἐποίησεν ἐν σοὶ τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἔνδοξα ταῦτα ἃ εἶδοσαν οἱ ὀφθαλμοί σου

22 A te atyáid hetvenen mentek vala alá Égyiptomba; most pedig az Úr, a te Istened megsokasított téged, mint az égnek csillagait!
Your fathers went down into Egypt with seventy persons; and now the Lord your God has made you like the stars of heaven in number.
ἐν ἑβδομήκοντα ψυχαῖς κατέβησαν οἱ πατέρες σου εἰς αἴγυπτον νυνὶ δὲ ἐποίησέν σε κύριος ὁ θεός σου ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει

1 Szeresd azért az Urat, a te Istenedet, tartsd meg az õ megtartani valóit: rendeléseit, végzéseit és parancsolatait minden idõben.
So have love for the Lord your God, and give him worship, and keep his laws and his decisions and his orders at all times.
καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου καὶ φυλάξῃ τὰ φυλάγματα αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας

2 És tudjátok meg ma (mert nem a ti fiaitokkal [szólok], a kik nem tudják és nem látták) az Úrnak, a te Isteneteknek fenyítését, nagyságát, erõs kezét és kinyújtott karját,
And be certain in your minds this day; for these words are not said to your children, who have had no experience of the training of the Lord your God, and who have not seen his great power or his strong hand and his stretched-out arm,
καὶ γνώσεσθε σήμερον ὅτι οὐχὶ τὰ παιδία ὑμῶν ὅσοι οὐκ οἴδασιν οὐδὲ εἶδοσαν τὴν παιδείαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλὸν

3 Jeleit és cselekedeteit, a melyeket Égyiptomban cselekedett a Faraóval, az égyiptombeliek királyával, és az õ egész földével;
Or his signs and wonders which he did in Egypt, to Pharaoh, king of Egypt, and all his land;
καὶ τὰ σημεῖα αὐτοῦ καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν ἐν μέσῳ αἰγύπτου φαραω βασιλεῖ αἰγύπτου καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ

4 És a melyeket cselekedett az égyiptombeliek seregével, lovaival és szekereivel, mivelhogy reájok árasztá a Veres tenger vizeit, mikor üldözének titeket, és elveszté õket az Úr mind e mai napig;
And what he did to the army of Egypt, to their horses and their war-carriages; how he made the waters of the Red Sea come up over them when they went after you, and how the Lord put an end to them even to this day;
καὶ ὅσα ἐποίησεν τὴν δύναμιν τῶν αἰγυπτίων τὰ ἅρματα αὐτῶν καὶ τὴν ἵππον αὐτῶν ὡς ἐπέκλυσεν τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης τῆς ἐρυθρᾶς ἐπὶ προσώπου αὐτῶν καταδιωκόντων αὐτῶν ἐκ τῶν ὀπίσω ὑμῶν καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς κύριος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας

5 És a melyeket cselekedett veletek a pusztában, a míg e helyre jutátok;
And what he did for you in the waste land, till you came to this place;
καὶ ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον

6 És a melyeket cselekedett Dáthánnal és Abirámmal, Eliábnak a Rúben fiának fiaival, mikor a föld megnyitá az õ száját, és elnyelé õket háznépeikkel, sátoraikkal, és minden marhájokkal egyetemben, a mely az övék vala, az egész Izráel között.

And what he did to Dathan and Abiram, the sons of Eliab, the son of Reuben; when they went down into the open mouth of the earth, with their families and their tents and every living thing which was theirs, before the eyes of all Israel:

καὶ ὅσα ἐποίησεν τῷ δαθαν καὶ αβιρων υἱοῖς ελιαβ υἱοῦ ρουβην οὓς ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπιεν αὐτοὺς καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν καὶ πᾶσαν αὐ τῶν τὴν ὑπόστασιν τὴν μετ' αὐτῶν ἐν μέσῳ παντὸς ισραηλ

7 Mert saját szemeitekkel láttátok az Úrnak minden nagy cselekedetét, a melyeket cselekedett.

But your eyes have seen all the great works of the Lord which he has done.

ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑώρακαν πάντα τὰ ἔργα κυρίου τὰ μεγάλα ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν σήμερον

8 Tartsátok meg azért mind a parancsolatokat, a melyeket én ma parancsolok néked, hogy megerõsödjetek, bemenjetek és bírjátok a földet, a melyre átmentek, hogy bírjátok azt.

So keep all the orders which I give you today, so that you may be strong, and go in and take the land which is to be your heritage;

καὶ φυλάξεσθε πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασιασθῆτε καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ι ορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν

9 És hogy sok ideig élhessetek a földön, a mely felõl megesküdt az Úr a ti atyáitoknak, hogy nékik és az õ magvoknak adja [azt a] tejjel és mézzel folyó földet.

And that your days may be long in the land which the Lord gave by an oath to your fathers and to their seed after them, a land flowing with milk and honey.

ἵνα μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ' αὐτούς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι

10 Mert a föld, a melyre te bemégy, hogy bírjad azt, nem olyan az, mint Égyiptomnak földe, a honnan kijöttetek; a melyben elveted vala a te magodat és a te lábaddal kell vala megöntözned, mint egy veteményes kertet;

For the land where you are going is not like the land of Egypt from which you have come, where you put in your seeds, watering them with your foot, like a planted garden:

ἔστιν γὰρ ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν οὐχ ὥσπερ ἡ γῆ αἰγύπτου ἐστίν ὅθεν ἐκπεπόρευσθε ἐκεῖθεν ὅταν σπείρωσιν τὸν σπόρον καὶ ποτίζωσιν τοῖς ποσὶν ὡσεὶ κῆπον λαχανείας

11 Hanem az a föld, a melyre átmentek, hogy bírjátok azt, hegyes-völgyes föld, az égnek esõjébõl iszik vizet.

But the land where you are going is a land of hills and valleys, drinking in the rain of heaven:

ἡ δὲ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν γῆ ὀρεινὴ καὶ πεδινή ἐκ τοῦ ὑετοῦ τοῦ οὐρανοῦ πίεται ὕδωρ

12 [Oly] föld [az], a melyre az Úr, a te Istened visel gondot; mindenkor rajta [függenek] az Úrnak, a te Istenednek szemei az esztendõ kezdetétõl az esztendõ végéig.

A land cared for by the Lord your God: the eyes of the Lord your God are on it at all times from one end of the year to the other.

γῆ ἣν κύριος ὁ θεός σου ἐπισκοπεῖται αὐτήν διὰ παντὸς οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπ' αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ ἕως συντελείας τοῦ ἐνιαυτοῦ

13 Lészen azért, hogyha valóban engedelmeskedtek az én parancsolataimnak, a melyeket én ma parancsolok néktek, úgy hogy az Urat, a ti Istenteket szeretitek, és néki szolgáltok teljes szívetekbõl és teljes lelketekbõl:

And it will be that if you truly give ear to the orders which I put before you this day, loving the Lord your God and worshipping him with all your heart and all your soul,

ἐὰν δὲ ἀκοῇ εἰσακούσητε πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου

14 Esõt adok a ti földetekre alkalmatos idõben: korai és kései [esõt], hogy betakaríthasd a te gabonádat, borodat és olajodat;

Then I will send rain on your land at the right time, the early rains and the late rains, so that you may get in your grain and your wine and your oil.

καὶ δώσει τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου καθ' ὥραν πρόιμον καὶ ὄψιμον καὶ εἰσοίσεις τὸν σῖτόν σου καὶ τὸν οἶνόν σου καὶ τὸ ἔλαιόν σου

15 Füvet is adok a te mezõdre a te barmaidnak; te pedig eszel és megelégszel.

And I will give grass in your fields for your cattle, so that you may have food in full measure.

καὶ δώσει χορτάσματα ἐν τοῖς ἀγροῖς σου τοῖς κτήνεσίν σου καὶ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς

16 Vigyázzatok azért, hogy a ti szívetek meg ne csalattassék, és el ne térjetek, és ne tiszteljetek idegen isteneket, és ne boruljatok le elõttök.
But take care that your hearts are not turned to false ways so that you become servants and worshippers of other gods;
πρόσεχε σεαυτῷ μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σου καὶ παραβῆτε καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς

17 Különben az Úrnak haragja felgerjed reátok, és bezárja az eget, hogy esõ ne legyen, és a föld az õ gyümölcsét meg ne teremje; és hamarsággal elvesztek a jó földrõl, a melyet az Úr ád néktek.
For if you do so, the wrath of the Lord will be burning against you, and the heaven will be shut up so that there is no rain and the land will give no fruit; and in a very little time you will be cut off from the good land which the Lord is giving you.
καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ κύριος ἐφ' ὑμῖν καὶ συσχῇ τὸν οὐρανόν καὶ οὐκ ἔσται ὑετός καὶ ἡ γῆ οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς καὶ ἀπολεῖσθε ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἧς ἔδωκεν ὁ κύριος ὑμῖν

18 Vegyétek azért szívetekre és lelketekre e szavaimat, és kössétek azokat jegyül a ti kezetekre, és homlokkötõkül legyenek a ti szemeitek között;
So keep these words deep in your heart and in your soul, and have them fixed on your hand for a sign and marked on your brow;
καὶ ἐμβαλεῖτε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν καὶ ἀφάψετε αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς ὑμῶν καὶ ἔσται ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῶν

19 És tanítsátok meg azokra a ti fiaitokat, szólván azokról, mikor házadban ülsz, mikor úton jársz, mikor fekszel és mikor felkelsz.
Teaching them to your children, and talking of them when you are at rest in your house or walking by the way, when you go to sleep and when you get up:
καὶ διδάξετε αὐτὰ τὰ τέκνα ὑμῶν λαλεῖν αὐτὰ καθημένους ἐν οἴκῳ καὶ πορευομένους ἐν ὁδῷ καὶ κοιταζομένους καὶ διανισταμένους

20 És írd fel azokat a te házadnak ajtófeleire és a te kapuidra;
Writing them on the pillars of your houses and over the doors of your towns:
καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν

21 Hogy megsokasodjanak a ti napjaitok és fiaitoknak napjai azon a földön, a mely felõl megesküdt az Úr a ti atyáitoknak, hogy nékik adja mindaddig, a míg az ég a föld felett lészen.
So that your days, and the days of your children, may be long in the land which the Lord by his oath to your fathers said he would give them, like the days of the eternal heavens.
ἵνα πολυημερεύσητε καὶ αἱ ἡμέραι τῶν υἱῶν ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς

22 Mert ha szorosan megtartjátok mind e parancsolatot, a melyet én parancsolok néktek, hogy a szerint cselekedjetek; ha szeretitek az Urat, a ti Istenteket, ha minden õ útain jártok, és õ hozzá ragaszkodtok:
For if you take care to keep all the orders which I give you, and to do them; loving the Lord your God and walking in all his ways and being true to him:
καὶ ἔσται ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ποιεῖν ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ προσκολλᾶσθαι αὐτῷ

23 Akkor kiûzi az Úr mind azokat a nemzeteket ti elõletek, és úrrá lesztek nálatoknál nagyobb és erõsebb nemzeteken.
Then the Lord will send these nations in flight before you, and you will take the lands of nations greater and stronger than yourselves.
καὶ ἐκβαλεῖ κύριος πάντα τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν καὶ κληρονομήσετε ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρότερα μᾶλλον ἢ ὑμεῖς

24 Minden hely, a melyet lábatok talpa megnyom, tiétek lesz, a pusztától a Libanonig, és a folyóvíztõl, az Eufrátes folyóvizétõl a nyugoti tengerig lesz a ti határotok.
Every place where you put your foot will be yours: from the waste land and Lebanon, from the river, the river Euphrates as far as the Great Sea, will be the limits of your land.
πάντα τὸν τόπον οὗ ἐὰν πατήσῃ τὸ ἴχνος τοῦ ποδὸς ὑμῶν ὑμῖν ἔσται ἀπὸ τῆς ἐρήμου καὶ ἀντιλιβάνου καὶ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ εὐφράτου καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐπὶ δυσμῶν ἔσται τὰ ὅριά σου

25 Nem állhat meg senki elõttetek; azt míveli az Úr, a ti Istenetek, hogy féljenek és rettegjenek titeket az egész föld színén, a melyre rátapostok, a mint megmondotta néktek.
All people will give way before you: for the Lord your God will put the fear of you on all the land through which you go, as he has said.
οὐκ ἀντιστήσεται οὐδεὶς κατὰ πρόσωπον ὑμῶν τὸν τρόμον ὑμῶν καὶ τὸν φόβον ὑμῶν ἐπιθήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς ἐφ' ἧς ἐὰν ἐπιβῆτε ἐπ' αὐτῆς ὃν τρόπον ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς

26 Lásd, én adok ma elõtökbe áldást és átkot!
Today I put before you a blessing and a curse:
ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον εὐλογίαν καὶ κατάραν

27 Az áldást, ha engedelmeskedtek az Úrnak, a ti Istenetek parancsolatainak, a melyeket én e mai napon parancsolok néktek;
The blessing if you give ear to the orders of the Lord your God, which I give you this day:
τὴν εὐλογίαν ἐὰν ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον

28 Az átkot pedig, ha nem engedelmeskedtek az Úrnak, a ti Istenetek parancsolatainak, és letértek az útról, a melyet én ma parancsolok néktek, és idegen istenek után jártok, a kiket nem ismertetek.
And the curse if you do not give ear to the orders of the Lord your God, but let yourselves be turned from the way which I have put before you this day, and go after other gods which are not yours.
καὶ τὰς κατάρας ἐὰν μὴ ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον καὶ πλανηθῆτε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετειλάμην ὑμῖν πορευθέντες λατρεύε ιν θεοῖς ἑτέροις οὓς οὐκ οἴδατε

29 És mikor bevisz téged az Úr, a te Istened arra a földre, a melyre te bemégy, hogy bírjad azt: akkor mondd el az áldást a Garizim hegyén, az átkot pedig az Ebál hegyén.
And when the Lord your God has taken you into the land of your heritage, you are to put the blessing on Mount Gerizim and the curse on Mount Ebal.
καὶ ἔσται ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν διαβαίνεις ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν καὶ δώσεις τὴν εὐλογίαν ἐπ' ὄρος γαριζιν καὶ τὴν κατάραν ἐπ' ὄρος γαιβαλ

30 Nemde azok túl vannak a Jordánon, a napnyugoti út megett, a Kananeusok földén, a kik a síkságon laknak Gilgálnak átellenében, a Móré tölgyei mellett?!
Are they not on the other side of Jordan, looking west, in the land of the Canaanites living in the Arabah, opposite Gilgal, by the holy tree of Moreh?
οὐκ ἰδοὺ ταῦτα πέραν τοῦ ιορδάνου ὀπίσω ὁδὸν δυσμῶν ἡλίου ἐν γῇ χανααν τὸ κατοικοῦν ἐπὶ δυσμῶν ἐχόμενον τοῦ γολγολ πλησίον τῆς δρυὸς τῆς ὑψηλῆς

31 Mert ti átmentek a Jordánon, hogy bemenvén bírhassátok a földet, a melyet az Úr, a ti Istenetek ád néktek. Ha bírni fogjátok azt, és lakni fogtok abban:
For you are about to go over Jordan to take the heritage which the Lord your God is giving you, and it will be your resting-place.
ὑμεῖς γὰρ διαβαίνετε τὸν ιορδάνην εἰσελθόντες κληρονομῆσαι τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας καὶ κληρονομήσετε αὐτὴν καὶ κατοικήσ ετε ἐν αὐτῇ

32 Vigyázzatok, hogy mind e rendelések és végzések szerint cselekedjetek, a melyeket én ma adok ti elõtökbe.
And you are to take care to keep all the laws and the decisions which I put before you today.
καὶ φυλάξεσθε τοῦ ποιεῖν πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις ταύτας ὅσας ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον

1 Ezek a rendelések és a végzések, a melyeket meg kell tartanotok, azok szerint cselekedvén azon a földön, a melyet az Úr, a te atyáidnak Istene ád néked, hogy bírjad azt minden idõben a míg éltek a földön:
These are the laws and the decisions which you are to keep with care in the land which the Lord, the God of your fathers, has given you to be your heritage all the days of your life on earth.
καὶ ταῦτα τὰ προστάγματα καὶ αἱ κρίσεις ἃς φυλάξετε τοῦ ποιεῖν ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ὑμεῖς ζῆτε ἐπὶ τ ῆς γῆς

2 Pusztára pusztítsátok el mind azokat a helyeket, a hol azok a nemzetek, a kiknek ti urai lesztek, szolgáltak az õ isteneiknek a magas hegyeken, a halmokon, és minden zöldelõ fa alatt.
You are to give up to the curse all those places where the nations, whom you are driving out, gave worship to their gods, on the high mountains and the hills and under every green tree:
ἀπωλείᾳ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς τόπους ἐν οἷς ἐλάτρευσαν ἐκεῖ τοῖς θεοῖς αὐτῶν οὓς ὑμεῖς κληρονομεῖτε αὐτούς ἐπὶ τῶν ὀρέων τῶν ὑψηλῶν καὶ ἐπὶ τῶν θινῶν καὶ ὑποκάτω δένδ ρου δασέος

3 És rontsátok el azoknak oltárait, törjétek össze oszlopaikat, tûzzel égessétek meg berkeiket, és vagdaljátok szét az õ isteneiknek faragott képeit, a nevöket is pusztítsátok ki arról a helyrõl.
Their altars and their pillars are to be broken down, and their holy trees burned with fire, and the images of their gods cut down; you are to take away their names out of that place.
καὶ κατασκάψετε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καὶ συντρίψετε τὰς στήλας αὐτῶν καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρί καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομ α αὐτῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου

4 Ne cselekedjetek így az Úrral, a ti Istenetekkel;
Do not so to the Lord your God.
οὐ ποιήσετε οὕτως κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν

5 Hanem azt a helyet, a melyet kiválaszt az Úr, a ti Istenetek minden ti törzsetek közül, hogy az õ nevét oda helyezze [és] ott lakozzék, [azt] gyakoroljátok és oda menjetek.
But let your hearts be turned to the place which will be marked out by the Lord your God, among your tribes, to put his name there;
ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν ὑμῶν ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐπικληθῆναι καὶ ἐκζητήσετε καὶ εἰσελεύσεσθε ἐκεῖ

6 És oda vigyétek egészen égõáldozataitokat, véres áldozataitokat, tizedeiteket, kezeiteknek felemelt áldozatát, mind fogadásból, mind szabad akaratból való adományaitokat, és a ti barmaitoknak és juhaitoknak elsõ fajzását.
And there you are to take your burned offerings and other offerings, and the tenth part of your goods, and the offerings to be lifted up to the Lord, and the offerings of your oaths, and those which you give freely from the impulse of your hearts, and the first births among your herds and your flocks;
καὶ οἴσετε ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν καὶ τὰς εὐχὰς ὑμῶν καὶ τὰ ἑκούσια ὑμῶν καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν ὑμῶν καὶ τῶν π ροβάτων ὑμῶν

7 És ott egyetek az Úrnak, a ti Isteneteknek színe elõtt, és örvendezzetek ti és a ti házatok minden népe, kezetek minden keresményének, a melyekkel megáld téged az Úr, a te Istened.
There you and all your families are to make a feast before the Lord your God, with joy in everything to which you put your hand, because the Lord has given you his blessing.
καὶ φάγεσθε ἐκεῖ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ εὐφρανθήσεσθε ἐπὶ πᾶσιν οὗ ἂν τὴν χεῖρα ἐπιβάλητε ὑμεῖς καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν καθότι εὐλόγησέν σε κύριος ὁ θεός σου

8 Ne cselekedjetek ott mind a szerint, a mint mi cselekszünk itt most, mindenik [azt,] a mi jónak látszik néki.
You are not to do things then in the way in which we now do them here, every man as it seems right to him:
οὐ ποιήσετε πάντα ἃ ἡμεῖς ποιοῦμεν ὧδε σήμερον ἕκαστος τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ

9 Mert még ez ideig nem mentetek be a nyugodalmas helyre, és az örökségbe, a melyet az Úr, a te Istened ád néked.
For you have not come to the rest and the heritage which the Lord your God is giving you.
οὐ γὰρ ἥκατε ἕως τοῦ νῦν εἰς τὴν κατάπαυσιν καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν

10 Mikor pedig átmentek a Jordánon, és lakozni fogtok azon a földön, a melyet az Úr, a ti Istenetek ád néktek örökségül, és megnyugtat titeket minden ellenségetektõl, a kik körületek vannak, és bátorsággal fogtok lakozni:
But when you have gone over Jordan and are living in the land which the Lord your God is giving you as your heritage, and when he has given you rest from all those on every side who are fighting against you, and you are living there safely;
καὶ διαβήσεσθε τὸν ιορδάνην καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν κατακληρονομεῖ ὑμῖν καὶ καταπαύσει ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν τῶν κύκλῳ καὶ κατ οικήσετε μετὰ ἀσφαλείας

11 Akkor arra a helyre, a melyet kiválaszt az Úr, a ti Istenetek, hogy ott lakozzék az õ neve, oda vigyetek mindent, a mit én parancsolok néktek: egészen égõáldozataitokat, véres áldozataitokat, tizedeiteket és kezeiteknek felemelt áldozatát, és minden megkülönböztetett fogadástokat, a melyeket fogadtok az Úrnak.
Then there will be a place marked out by the Lord your God as the resting-place for his name, and there you will take all the things which I give you orders to take: your burned offerings and other offerings, and the tenth part of your goods, and the offerings to be lifted up, and the offerings of your oaths which you make to the Lord;
καὶ ἔσται ὁ τόπος ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκεῖ οἴσετε πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ θυ σιάσματα ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν καὶ τὰ δόματα ὑμῶν καὶ πᾶν ἐκλεκτὸν τῶν δώρων ὑμῶν ὅσα ἐὰν εὔξησθε τῷ θεῷ ὑμῶν

12 És örvendezzetek az Úrnak, a ti Isteneteknek színe elõtt, mind ti, mind a ti fiaitok, és leányaitok, mind a ti szolgáitok és szolgálóleányaitok, mind a lévita, a ki a ti kapuitokon belõl lészen; mert nincs néki része vagy öröksége ti veletek.

And you will be glad before the Lord your God, you and your sons and your daughters, and your men-servants and your women-servants, and the Levite who is with you in your house, because he has no part or heritage among you.

καὶ εὐφρανθήσεσθε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν οἱ παῖδες ὑμῶν καὶ αἱ παιδίσκαι ὑμῶν καὶ ὁ λευίτης ὁ ἐπὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μεθ' ὑμῶν

13 Vigyázz, hogy a te egészen égõáldozataidat ne áldozzad minden helyen, a melyet meglátsz;

Take care that you do not make your burned offerings in any place you see:

πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἀνενέγκῃς τὰ ὁλοκαυτώματά σου ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν ἴδῃς

14 Hanem azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr a te törzseid közül valamelyikben: ott áldozzad a te egészen égõáldozatidat, és ott cselekedjél mindent, a mit én parancsolok néked.

But in the place marked out by the Lord in one of your tribes, there let your burned offerings be offered, and there do what I have given you orders to do.

ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν σου ἐκεῖ ἀνοίσεις τὰ ὁλοκαυτώματά σου καὶ ἐκεῖ ποιήσεις πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον

15 Mindazáltal a te lelkednek teljes kívánsága szerint vághatsz barmot és ehetel húst, minden te kapuidon belõl, az Úrnak, a te Istenednek áldásához képest, a melyet ád néked; mind a tisztátalan, mind a tiszta eheti azt, ép úgy mint az õzet és a szarvast.

Only you may put to death animals, such as the gazelle or the roe, for your food in any of your towns, at the desire of your soul, in keeping with the blessing of the Lord your God which he has given you: the unclean and the clean may take of it.

ἀλλ' ἢ ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ σου θύσεις καὶ φάγῃ κρέα κατὰ τὴν εὐλογίαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἣν ἔδωκέν σοι ἐν πάσῃ πόλει ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸ αὐτὸ φάγεται αὐτὸ ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον

16 Csakhogy a vért meg ne egyétek; a földre öntsd azt, mint a vizet.

But you may not take the blood for food, it is to be drained out on the earth like water.

πλὴν τὸ αἷμα οὐ φάγεσθε ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε αὐτὸ ὡς ὕδωρ

17 Nem eheted meg a te kapuidon belõl sem gabonádnak, sem mustodnak, sem olajodnak tizedét, sem barmaidnak és juhaidnak elsõ fajzását; sem semmi fogadási [áldozatodat,] a melyet fogadsz, sem szabad akarat szerint való adományaidat, sem a te kezednek felemelt áldozatát;

In your towns you are not to take as food the tenth part of your grain, or of your wine or your oil, or the first births of your herds or of your flocks, or anything offered under an oath, or freely offered to the Lord, or given as a lifted offering;

οὐ δυνήσῃ φαγεῖν ἐν ταῖς πόλεσίν σου τὸ ἐπιδέκατον τοῦ σίτου σου καὶ τοῦ οἴνου σου καὶ τοῦ ἐλαίου σου τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου καὶ πάσας εὐχάς ὅσας ἂν εὔξησθε καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν

18 Hanem az Úrnak a te Istenednek színe elõtt egyed azokat azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr a te Istened: te és a te fiad, leányod, szolgád, szolgálóleányod és a lévita, a ki a te kapuidon belõl van; és örvendezzél az Úrnak, a te Istenednek színe elõtt mindenben, a mire kezedet veted.

But they will be your food before the Lord your God in the place of his selection, where you may make a feast of them, with your son and your daughter, and your man-servant and your woman-servant, and the Levite who is living with you: and you will have joy before the Lord your God in everything to which you put your hand.

ἀλλ' ἢ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου φάγῃ αὐτὰ ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτῷ σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ πάντα οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου

19 Vigyázz, hogy el ne hagyjad a lévitát valameddig élsz a te földeden.

See that you do not give up caring for the Levite as long as you are living in your land.

πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐγκαταλίπῃς τὸν λευίτην πάντα τὸν χρόνον ὅσον ἐὰν ζῇς ἐπὶ τῆς γῆς

20 Mikor az Úr, a te Istened kiszélesíti a te határodat, a miképen igérte vala néked, és ezt mondod: Húst ehetném! mivelhogy a te lelked húst kíván enni: egyél húst a te lelkednek teljes kívánsága szerint.

When the Lord your God makes wide the limit of your land, as he has said, and you say, I will take flesh for my food, because you have a desire for it; then you may take whatever flesh you have a desire for.

ἐὰν δὲ ἐμπλατύνῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ὅριά σου καθάπερ ἐλάλησέν σοι καὶ ἐρεῖς φάγομαι κρέα ἐὰν ἐπιθυμήσῃ ἡ ψυχή σου ὥστε φαγεῖν κρέα ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ τῆς ψυχῆς σου φάγῃ κρέα

21 Ha messze van tõled a hely, a melyet az Úr, a te Istened választ, hogy oda helyezze az õ nevét, és leölsz, a mint parancsoltam néked, a te barmaidból és juhaidból, a melyeket az Úr ád majd néked: akkor egyél [azokból] a te kapuidban a te lelkednek teljes kívánsága szerint.

If the place marked out by the Lord your God as the resting-place for his name is far away from you, then take from your herds and from your flocks which the Lord has given you, as I have said, and have a meal of it in the towns where you may be living.

ἐὰν δὲ μακρότερον ἀπέχῃ σου ὁ τόπος ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ καὶ θύσεις ἀπὸ τῶν βοῶν σου καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων σου ὧν ἂν δῷ ὁ θεός σοι ὃν τρόπον ἐνετειλάμην σοι καὶ φάγῃ ἐν ταῖς πόλεσίν σου κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς σου

22 De, a mint az õzet és a szarvast eszik, úgy egyed azokat; a tisztátalan és a tiszta egyaránt ehetik abból.

It will be your food, like the gazelle and the roe; the unclean and the clean may take of it.

ὡς ἔσθεται ἡ δορκὰς καὶ ἡ ἔλαφος οὕτως φάγῃ αὐτό ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύτως ἔδεται

23 Csakhogy abban állhatatos légy, hogy a vért meg ne egyed; mert a vér, az a lélek: azért a lelket a hússal együtt meg ne egyed!

But see that you do not take the blood for food; for the blood is the life; and you may not make use of the life as food with the flesh.

πρόσεχε ἰσχυρῶς τοῦ μὴ φαγεῖν αἷμα ὅτι τὸ αἷμα αὐτοῦ ψυχή οὐ βρωθήσεται ἡ ψυχὴ μετὰ τῶν κρεῶν

24 Meg ne egyed azt, a földre öntsd azt, mint a vizet.

Do not take it for food but let it be drained out on the earth like water.

οὐ φάγεσθε ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε αὐτὸ ὡς ὕδωρ

25 Meg ne egyed azt, hogy jól legyen dolgod néked és a te gyermekeidnek is utánad, mivelhogy azt cselekszed, a mi igaz az Úr szemei elõtt.

Do not take it for food; so that it may be well for you and for your children after you, while you do what is right in the eyes of the Lord.

οὐ φάγῃ αὐτό ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ ἐὰν ποιήσῃς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου

26 De ha valamit megszentelsz a tiéidbõl, vagy fogadást teszesz: vedd fel, és vidd [azt] arra a helyre, a melyet kiválaszt az Úr.

But the holy things which you have, and the offerings of your oaths, you are to take to the place which will be marked out by the Lord:

πλὴν τὰ ἅγιά σου ἐὰν γένηταί σοι καὶ τὰς εὐχάς σου λαβὼν ἥξεις εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ

27 És az Úrnak, a te Istenednek oltárán áldozd meg a te egészen égõáldozataidat, azoknak húsát és vérét; [egyéb] áldozataidnak vérét azonban öntsd az Úrnak, a te Istenednek oltárára, a húsát pedig megeheted.

Offering the flesh and the blood of your burned offerings on the altar of the Lord your God; and the blood of your offerings is to be drained out on the altar of the Lord your God, and the flesh will be your food.

καὶ ποιήσεις τὰ ὁλοκαυτώματά σου τὰ κρέα ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ σου τὸ δὲ αἷμα τῶν θυσιῶν σου προσχεεῖς πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ σου τὰ δὲ κρέα φάγῃ

28 Vigyázz és hallgasd meg mindezeket az ígéket, a melyeket én parancsolok néked, hogy jól legyen dolgod, néked és a te gyermekeidnek utánad mind örökké; mivelhogy azt cselekszed, a mi jó és igaz az Úrnak, a te Istenednek szemei elõtt.

Take note of all these orders I am giving you and give attention to them, so that it may be well for you and for your children after you for ever, while you do what is good and right in the eyes of the Lord your God.

φυλάσσου καὶ ἄκουε καὶ ποιήσεις πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου δι' αἰῶνος ἐὰν ποιήσῃς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου

29 Mikor kiirtja elõled az Úr, a te Istened a nemzeteket, a kikhez bemégy, hogy bírjad õket, és bírni fogod õket, és lakozol majd az õ földükön:
When the people of the land where you are going have been cut off before you by the Lord your God, and you have taken their land and are living in it;
ἐὰν δὲ ἐξολεθρεύσῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη εἰς οὓς σὺ εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν ἀπὸ προσώπου σου καὶ κατακληρονομήσῃς αὐτοὺς καὶ κατοικήσῃς ἐν τῇ γῇ αὐτῶν

30 Vigyázz magadra, hogy õket követvén tõrbe ne essél, miután már kivesztek elõled; és ne tudakozzál az õ isteneik felõl, mondván: Miképen tisztelik e nemzetek az õ isteneiket? én is akképen cselekszem.
After their destruction take care that you do not go in their ways, and that you do not give thought to their gods, saying, How did these nations give worship to their gods? I will do as they did.
πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐκζητήσῃς ἐπακολουθῆσαι αὐτοῖς μετὰ τὸ ἐξολεθρευθῆναι αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου οὐ μὴ ἐκζητήσῃς τοὺς θεοὺς αὐτῶν λέγων πῶς ποιοῦσιν τὰ ἔθνη ταῦτα τοῖς θεοῖς αὐτῶν ποιήσω κἀγώ

31 Ne cselekedjél így az Úrral, a te Isteneddel, mert mind azt az útálatosságot, a mit gyûlöl az Úr, megcselekedték az õ isteneikkel; mert még fiaikat és leányaikat is megégetik vala tûzzel az õ isteneiknek.
Do not so to the Lord your God: for everything which is disgusting to the Lord and hated by him they have done in honour of their gods: even burning their sons and daughters in the fire to their gods.
οὐ ποιήσεις οὕτως κυρίῳ τῷ θεῷ σου τὰ γὰρ βδελύγματα ἃ κύριος ἐμίσησεν ἐποίησαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν ὅτι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν κατακαίουσιν ἐν πυρὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν

1 Mikor te közötted jövendõmondó, vagy álomlátó támad és jelt vagy csodát ád néked;
If ever you have among you a prophet or a dreamer of dreams and he gives you a sign or a wonder,
πᾶν ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον τοῦτο φυλάξῃ ποιεῖν οὐ προσθήσεις ἐπ' αὐτὸ οὐδὲ ἀφελεῖς ἀπ' αὐτοῦ

2 Ha bekövetkezik is az a jel vagy a csoda, a melyrõl szólott vala néked, mondván: Kövessünk idegen isteneket, a kiket te nem ismersz, és tiszteljük azokat:
And the sign or the wonder takes place, and he says to you, Let us go after other gods, which are strange to you, and give them worship;
ἐὰν δὲ ἀναστῇ ἐν σοὶ προφήτης ἢ ἐνυπνιαζόμενος ἐνύπνιον καὶ δῷ σοι σημεῖον ἢ τέρας

3 Ne hallgass efféle jövendõmondónak beszédeire, vagy az efféle álomlátóra; mert az Úr, a ti Istenetek kísért titeket, hogy megtudja, ha szeretitek-é az Urat, a ti Isteneteket teljes szívetekbõl, és teljes lelketekbõl?
Then give no attention to the words of that prophet or that dreamer of dreams: for the Lord your God is testing you, to see if all the love of your heart and soul is given to him.
καὶ ἔλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας ὃ ἐλάλησεν πρὸς σὲ λέγων πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις οὓς οὐκ οἴδατε

4 Az Urat, a ti Isteneteket kövessétek, és õt féljétek, és az õ parancsolatait tartsátok meg, és az õ szavára hallgassatok, õt tiszteljétek, és õ hozzá ragaszkodjatok.
But keep on in the ways of the Lord your God, fearing him and keeping his orders and hearing his voice, worshipping him and being true to him.
οὐκ ἀκούσεσθε τῶν λόγων τοῦ προφήτου ἐκείνου ἢ τοῦ ἐνυπνιαζομένου τὸ ἐνύπνιον ἐκεῖνο ὅτι πειράζει κύριος ὁ θεὸς ὑμᾶς εἰδέναι εἰ ἀγαπᾶτε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν

5 Az a jövendõmondó pedig vagy álomlátó ölettessék meg; mert pártütést hirdetett az Úr ellen, a ti Istenetek ellen, a ki kihozott titeket Égyiptom földébõl, és megszabadított téged a szolgaságnak házából; hogy elfordítson téged arról az útról, a melyet parancsolt néked az Úr, a te Istened, hogy azon járj. Gyomláld ki azért a gonoszt magad közül.
And that prophet or that dreamer of dreams is to be put to death; for his words were said with the purpose of turning you away from the Lord your God, who took you out of the land of Egypt and made you free from the prison-house; and of forcing you out of the way in which the Lord your God has given you orders to go. So you are to put away the evil from among you.
ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν πορεύεσθε καὶ αὐτὸν φοβηθήσεσθε καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φυλάξεσθε καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσεσθε καὶ αὐτῷ προστεθήσεσθε

6 Ha testvéred, a te anyádnak fia, vagy a te fiad vagy leányod, vagy a kebleden lévõ feleség, vagy lelki-testi barátod titkon csalogat, mondván: Nosza menjünk és tiszteljünk idegen isteneket, a kiket nem ismertetek sem te, sem atyáid.

If your brother, the son of your mother, or your son or your daughter or the wife of your heart, or the friend who is as dear to you as your life, working on you secretly says to you, Let us go and give worship to other gods, strange to you and to your fathers;

καὶ ὁ προφήτης ἐκεῖνος ἢ ὁ τὸ ἐνύπνιον ἐνυπνιαζόμενος ἐκεῖνος ἀποθανεῖται ἐλάλησεν γὰρ πλανῆσαί σε ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς αἰγύπτου τοῦ λυτρωσαμένου σε ἐκ τῆς δουλείας ἐξῶσαί σε ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ καὶ ἀφανιεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν

7 Ama népek istenei közül, a kik körültetek vannak, közel hozzád vagy távol tõled, a földnek [egyik] végétõl a [másik] végéig:

Gods of the peoples round about you, near or far, from one end of the earth to the other;

ἐὰν δὲ παρακαλέσῃ σε ὁ ἀδελφός σου ἐκ πατρός σου ἢ ἐκ μητρός σου ἢ ὁ υἱός σου ἢ ἡ θυγάτηρ σου ἢ ἡ γυνὴ ἡ ἐν κόλπῳ σου ἢ ὁ φίλος ὁ ἴσος τῆς ψυχῆς σου λάθρᾳ λέγων βαδίσωμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις οὓς οὐκ ᾔδεις σὺ καὶ οἱ πατέρες σου

8 Ne engedj néki, és ne hallgass reá, ne nézz reá szánalommal, ne kíméld és ne rejtegesd õt;

Do not be guided by him or give attention to him; have no pity on him or mercy, and give him no cover;

ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν τῶν ἐγγιζόντων σοι ἢ τῶν μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς

9 Hanem megölvén megöljed õt; a te kezed legyen elõször rajta az õ megölésére, azután pedig az egész népnek keze.

But put him to death without question; let your hand be the first stretched out against him to put him to death, and then the hands of all the people.

οὐ συνθελήσεις αὐτῷ καὶ οὐκ εἰσακούσῃ αὐτοῦ καὶ οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἐπιποθήσεις ἐπ' αὐτῷ οὐδ' οὐ μὴ σκεπάσῃς αὐτόν

10 Kövekkel kövezd meg õt, hogy meghaljon; mert azon igyekezett, hogy elfordítson téged az Úrtól, a te Istenedtõl, a ki kihozott téged Égyiptomnak földébõl, a szolgaságnak házából;

Let him be stoned with stones till he is dead; because it was his purpose to make you false to the Lord your God, who took you out of the land of Egypt, out of the prison-house.

ἀναγγέλλων ἀναγγελεῖς περὶ αὐτοῦ αἱ χεῖρές σου ἔσονται ἐπ' αὐτὸν ἐν πρώτοις ἀποκτεῖναι αὐτόν καὶ αἱ χεῖρες παντὸς τοῦ λαοῦ ἐπ' ἐσχάτῳ

11 És hallja meg az egész Izráel, és féljenek és ne cselekedjenek többé ahhoz hasonló gonoszt te közötted.

And all Israel, hearing of it, will be full of fear, and no one will again do such evil as this among you.

καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις καὶ ἀποθανεῖται ὅτι ἐζήτησεν ἀποστῆσαί σε ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας

12 Ha valamelyikben a te városaid közül, a melyeket az Úr, a te Istened ád néked, hogy ott lakjál, ezt hallod mondani:

And if word comes to you, in one of the towns which the Lord your God is giving you for your resting-place,

καὶ πᾶς ισραηλ ἀκούσας φοβηθήσεται καὶ οὐ προσθήσουσιν ἔτι ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν

13 Emberek jöttek ki közüled, istentelenségnek fiai, és elfordítják városuk lakosait, mondván: Nosza, menjünk és tiszteljünk idegen isteneket, a kiket nem ismertetek:

That good-for-nothing persons have gone out from among you, turning the people of their town from the right way and saying, Let us go and give worship to other gods, of whom you have no knowledge;

ἐὰν δὲ ἀκούσῃς ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι κατοικεῖν σε ἐκεῖ λεγόντων

14 Akkor keress, kutass és szorgalmatosan tudakozódjál, és ha igaz, és bizonyos a dolog, és megtörtént az efféle útálatosság közötted:

Then let a full search be made, and let questions be put with care; and if it is true and certain that such a disgusting thing has been done among you;

ἐξῆλθοσαν ἄνδρες παράνομοι ἐξ ὑμῶν καὶ ἀπέστησαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν πόλιν αὐτῶν λέγοντες πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις οὓς οὐκ ᾔδειτε

15 Hányd kard élére annak a városnak lakosait; áldozd fel azt mindenestõl, a mi benne van; a barmát is kard élére [hányd.]

Then take up arms against the people of that town and give it up to the curse, with all its cattle and everything in it.

καὶ ἐρωτήσεις καὶ ἐραυνήσεις σφόδρα καὶ ἰδοὺ ἀληθὴς σαφῶς ὁ λόγος γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν ὑμῖν

16 És a mi préda van benne, hordd mind együvé az õ piaczának közepére, és égesd meg a várost tûzzel és annak minden prédáját is teljes áldozatul az Úrnak, a te Istenednek, és legyen rom mind örökké, [és] soha többé fel ne építtessék.

And take all the goods into the middle of its open space, burning the town and all its property with fire as an offering to the Lord your God; it is to be a waste for ever; there is to be no more building there.

ἀναιρῶν ἀνελεῖς πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτὴν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ

17 Ne ragadjon semmi a te kezedhez abból az átokra valóból, hogy szûnjék meg az Úr haragjának búsulása, és könyörületes legyen hozzád, és könyörüljön rajtad, és megszaporítson téged, a miképen megesküdt a te atyáidnak,

Keep not a thing of what is cursed for yourselves: so the Lord may be turned away from the heat of his wrath, and have mercy on you, and give you increase as he said in his oath to your fathers:

καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς συνάξεις εἰς τὰς διόδους αὐτῆς καὶ ἐμπρήσεις τὴν πόλιν ἐν πυρὶ καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς πανδημεὶ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ ἔσται ἀοίκητος εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἀνοικοδομηθήσεται ἔτι

18 Ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, megtartván minden õ parancsolatát, a melyeket én ma parancsolok néked, hogy azt cselekedjed, a mi igaz az Úrnak, a te Istenednek szemei elõtt.

So long as you give ear to the voice of the Lord your God, and keep all his orders which I give you today, and do what is right in the eyes of the Lord your God.

οὐ προσκολληθήσεται ἐν τῇ χειρί σου οὐδὲν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ἵνα ἀποστραφῇ κύριος ἀπὸ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ καὶ δώσει σοι ἔλεος καὶ ἐλεήσει σε καὶ πληθυνεῖ σε ὃν τρόπον ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν σου

1 Ti az Úrnak, a ti Isteneteknek fiai vagytok; ne vagdaljátok meg magatokat, se szemeitek között ne csináljatok kopaszságot, a halottért,

You are the children of the Lord your God: you are not to make cuts on your bodies or take off the hair on your brows in honour of the dead;

υἱοί ἐστε κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν οὐ φοιβήσετε οὐκ ἐπιθήσετε φαλάκρωμα ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐπὶ νεκρῷ

2 Mert szent népe vagy te az Úrnak, a te Istenednek, és az Úr választott téged, hogy légy néki tulajdon népe minden nép közül, a melyek a föld színén vannak.

For you are a holy people to the Lord your God, and the Lord has taken you to be his special people out of all the nations on the face of the earth.

ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου καὶ σὲ ἐξελέξατο κύριος ὁ θεός σου γενέσθαι σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς

3 Semmi útálatosságot meg ne egyél.

No disgusting thing may be your food.

οὐ φάγεσθε πᾶν βδέλυγμα

4 Ezek azok az állatok, a melyeket megehettek: az ökör, juh, kecske,

These are the beasts which you may have for food: the ox, the sheep, and the goat;

ταῦτα τὰ κτήνη ἃ φάγεσθε μόσχον ἐκ βοῶν καὶ ἀμνὸν ἐκ προβάτων καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν

5 Szarvas, õz, bival, vadkecske, zerge, vad bika és jávor.

The hart, the gazelle, and the roe, the mountain goat and the pygarg and the antelope and the mountain sheep.

ἔλαφον καὶ δορκάδα καὶ βούβαλον καὶ τραγέλαφον καὶ πύγαργον ὄρυγα καὶ καμηλοπάρδαλιν

6 És mindazt az állatot, a melynek hasadt a körme és egészen ketté hasadt körme van, és kérõdzõ az állatok között, megehetitek.

Any beast which has a division in the horn of its foot and whose food comes back into its mouth to be crushed again, may be used for food.

πᾶν κτῆνος διχηλοῦν ὁπλὴν καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν καὶ ἀνάγον μηρυκισμὸν ἐν τοῖς κτήνεσιν ταῦτα φάγεσθε

7 De a kérõdzõk és hasadt körmûek közül ne egyétek meg ezeket: a tevét, a nyulat és hörcsököt, mert kérõdznek ugyan, de körmük nem hasadt; tisztátalanok legyenek ezek néktek.

But even among these, there are some which may not be used for food: such as the camel, the hare, and the coney, which are unclean to you, because, though their food comes back, the horn of their feet is not parted in two.

καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἀναγόντων μηρυκισμὸν καὶ ἀπὸ τῶν διχηλούντων τὰς ὁπλὰς καὶ ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας τὸν κάμηλον καὶ δασύποδα καὶ χοιρογρύλλιον ὅτι ἀνάγουσιν μηρυκισμὸν καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλοῦσιν ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἐστιν

8 És a disznót, mert hasadt ugyan a körme, de nem kérõdzik; tisztátalan legyen ez néktek. Ezeknek húsából ne egyetek, holttestöket se illessétek.
And the pig is unclean to you, because though it has a division in the horn of its foot, its food does not come back; their flesh may not be used for food or their dead bodies touched by you.
καὶ τὸν ὗν ὅτι διχηλεῖ ὁπλὴν τοῦτο καὶ ὀνυχίζει ὄνυχας ὁπλῆς καὶ τοῦτο μηρυκισμὸν οὐ μαρυκᾶται ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ φάγεσθε καὶ τῶν θνησιμαίω ν αὐτῶν οὐχ ἅψεσθε

9 Ezeket ehetitek meg mindazokból, melyek vízben [élnek:] a minek úszó szárnya és pikkelye van, mind megegyétek;
And of the things living in the waters, you may take all those who have wings for swimming with and skins formed of thin plates.
καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασιν πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες φάγεσθε

10 Valaminek pedig nincsen úszó szárnya és pikkelye, meg ne egyétek; tisztátalan az néktek.
But any which have no skin-plates or wings for swimming, you may not take; they are unclean for you.
καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες οὐ φάγεσθε ἀκάθαρτα ὑμῖν ἐστιν

11 Minden tiszta madarat megehettek.
All clean birds may be used for food.
πᾶν ὄρνεον καθαρὸν φάγεσθε

12 Ezek pedig, a melyeket meg ne egyetek közülök: a sas, a saskeselyû és a halászó sas.
But these birds you may not take: the eagle and the gier-eagle and the ospray;
καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν τὸν ἀετὸν καὶ τὸν γρύπα καὶ τὸν ἁλιαίετον

13 A keselyû, a héja és a sólyom az õ nemével.
The falcon and the kite, and birds of that sort;
καὶ τὸν γύπα καὶ τὸν ἰκτῖνα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ

14 Minden holló az õ nemével.
Every raven, and all birds of that sort;
καὶ πάντα κόρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ

15 A strucz, a bagoly, a kakuk és a karvaly az õ nemével.
And the ostrich and the night-hawk and the sea-hawk and birds of that sort;
καὶ στρουθὸν καὶ γλαῦκα καὶ λάρον

16 A kuvik, a fülesbagoly és a bölömbika.
The little owl and the great owl and the water-hen;
καὶ ἐρωδιὸν καὶ κύκνον καὶ ἶβιν

17 A pelikán, a gém és a hattyú.
And the pelican and the vulture and the cormorant;
καὶ καταράκτην καὶ ἱέρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ καὶ ἔποπα καὶ νυκτικόρακα

18 Az eszterág és a szarka az õ nemével; a büdösbanka és a denevér.
The stork and the heron and birds of that sort, and the hoopoe and the bat.
καὶ πελεκᾶνα καὶ χαραδριὸν καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ καὶ πορφυρίωνα καὶ νυκτερίδα

19 Minden szárnyas féreg is tisztátalan legyen néktek; meg ne egyétek.
Every winged thing which goes flat on the earth is unclean to you and may not be used as food.
πάντα τὰ ἑρπετὰ τῶν πετεινῶν ἀκάθαρτα ταῦτά ἐστιν ὑμῖν οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν

20 Minden tiszta szárnyast megehettek.
But all clean birds you may take.
πᾶν πετεινὸν καθαρὸν φάγεσθε

21 Semmi holttestet meg ne egyetek; a jövevénynek, a ki a te kapuidon belõl [van], adjad azt, hogy egye meg azt, vagy add el az idegennek, mert szent népe vagy te az Úrnak, a te Istenednek. Ne fõzd a gödölyét az õ anyja tejében.
You may not have as food anything which has come to a natural death; the man from another country who is living with you may take it for food, or you may get a price for it from one of another nation; for you are a holy people to the Lord your God. The young goat is not to be cooked in its mother's milk.
πᾶν θνησιμαῖον οὐ φάγεσθε τῷ παροίκῳ τῷ ἐν ταῖς πόλεσίν σου δοθήσεται καὶ φάγεται ἢ ἀποδώσῃ τῷ ἀλλοτρίῳ ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου οὐχ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλα κτι μητρὸς αὐτοῦ

22 Esztendõrõl esztendõre tizedet végy a te magodnak minden terméséből, a mely a te mezõdön terem.
Put on one side a tenth of all the increase of your seed, produced year by year.
δεκάτην ἀποδεκατώσεις παντὸς γενήματος τοῦ σπέρματός σου τὸ γένημα τοῦ ἀγροῦ σου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτόν

23 És egyed az Úrnak, a te Istenednek színe elõtt azon a helyen, a melyet kiválaszt, hogy ott lakozzék az õ neve, gabonádnak, mustodnak, olajodnak tizedét, a te barmaidnak és juhaidnak elsõ fajzását; hogy tanuljad félni az Urat, a te Istenedet minden idõben.
And make a feast before the Lord your God, in the place which is to be marked out, where his name will be for ever, of the tenth part of your grain and your wine and your oil, and the first births of your herds and your flocks; so that you may have the fear of the Lord your God in your hearts at all times.
καὶ φάγῃ αὐτὸ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ οἴσετε τὰ ἐπιδέκατα τοῦ σίτου σου καὶ τοῦ οἴνου σου καὶ τοῦ ἐλαίου σου τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου ἵνα μάθῃς φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν σου πάσας τὰς ἡμέρας

24 Ha pedig hosszabb néked az út, hogysem oda vihetnéd azokat, mivelhogy távol esik tõled az a hely, a melyet az Úr, a te Istened választ, hogy oda helyezze az õ nevét, téged pedig megáldott az Úr, a te Istened:
And if the way is so long that you are not able to take these things to the place marked out by the Lord your God for his name, when he has given you his blessing, because it is far away from you;
ἐὰν δὲ μακρὰν γένηται ἀπὸ σοῦ ἡ ὁδὸς καὶ μὴ δύνῃ ἀναφέρειν αὐτά ὅτι μακρὰν ἀπὸ σοῦ ὁ τόπος ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ὅτι εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου

25 Akkor add el pénzen, és kösd a kezedbe a pénzt, és menj el arra a helyre, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened;
Then let these things be exchanged for money, and, taking the money in your hand, go to the place marked out by the Lord your God for himself;
καὶ ἀποδώσῃ αὐτὰ ἀργυρίου καὶ λήμψῃ τὸ ἀργύριον ἐν ταῖς χερσίν σου καὶ πορεύσῃ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν

26 És adjad a pénzt mind azért, a mit kíván a te lelked: ökrökért, juhokért, borért és vidámító italért és mindenért, a mit megáhít néked a te lelked, és egyél ott az Úrnak, a te Istenednek színe elõtt, és örvendezzél te és a te házadnak népe.
And with the money get whatever you have a desire for, oxen or sheep or wine or strong drink, whatever your soul's desire may be: and make a feast there before the Lord your God, and be glad, you and all your house;
καὶ δώσεις τὸ ἀργύριον ἐπὶ παντός οὗ ἐὰν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχή σου ἐπὶ βουσὶ ἢ ἐπὶ προβάτοις ἐπὶ οἴνῳ ἢ ἐπὶ σικερα ἢ ἐπὶ παντός οὗ ἐὰν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχή σου καὶ φάγῃ ἐκεῖ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ εὐφρανθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου

27 A lévitát pedig, a ki a te kapuidon belõl van, ne hagyd el, mert nincsen néki része, sem öröksége veled.
And give a thought to the Levite who is living among you, for he has no part or heritage in the land.
καὶ ὁ λευίτης ὁ ἐν ταῖς πόλεσίν σου ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ σοῦ

28 A harmadik esztendõ végén vidd ki annak az esztendõ termésének minden tizedét, és rakd le a te kapuidba.
At the end of every three years take a tenth part of all your increase for that year, and put it in store inside your walls:
μετὰ τρία ἔτη ἐξοίσεις πᾶν τὸ ἐπιδέκατον τῶν γενημάτων σου ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ θήσεις αὐτὸ ἐν ταῖς πόλεσίν σου

29 És eljön a lévita (a kinek nincsen része és öröksége te veled), és a jövevény, árva és özvegy, a kik a te kapuidon belõl [vannak], és esznek és megelégesznek, hogy megáldjon téged az Úr, a te Istened a te kezednek minden munkájában, a melyet végzesz.

And the Levite, because he has no part or heritage in the land, and the man from a strange country, and the child who has no father, and the widow, who are living among you, will come and take food and have enough; and so the blessing of the Lord your God will be on you in everything you do.

καὶ ἐλεύσεται ὁ λευίτης ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ σοῦ καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ ὀρφανὸς καὶ ἡ χήρα ἡ ἐν ταῖς πόλεσίν σου καὶ φάγονται καὶ ἐμπλησθήσονται ἵν α εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις οἷς ἐὰν ποιῇς

1 A hetedik esztendõ végén elengedést mívelj.

At the end of every seven years there is to be a general forgiveness of debt.

δι' ἑπτὰ ἐτῶν ποιήσεις ἄφεσιν

2 Ez pedig az elengedésnek módja: Minden kölcsönadó ember engedje el, a mit kölcsönadott az õ felebarátjának; ne hajtsa be az õ felebarátján és atyjafián; mert elengedés hirdettetett az Úrért.

This is how it is to be done: every creditor is to give up his right to whatever he has let his neighbour have; he is not to make his neighbour, his countryman, give it back; because a general forgiveness has been ordered by the Lord.

καὶ οὕτως τὸ πρόσταγμα τῆς ἀφέσεως ἀφήσεις πᾶν χρέος ἴδιον ὃ ὀφείλει σοι ὁ πλησίον καὶ τὸν ἀδελφόν σου οὐκ ἀπαιτήσεις ὅτι ἐπικέκληται ἄφεσις κυρίῳ τῷ θεῷ σου

3 Az idegenen hajtsd be; de a mid a te atyádfiánál lesz, engedje el [néki] a te kezed.

A man of another nation may be forced to make payment of his debt, but if your brother has anything of yours, let it go;

τὸν ἀλλότριον ἀπαιτήσεις ὅσα ἐὰν ᾖ σοι παρ' αὐτῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου ἄφεσιν ποιήσεις τοῦ χρέους σου

4 De nem is lesz közötted szegény, mert igen megáld téged az Úr azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ád néked örökségül, hogy bírjad azt.

But there will be no poor among you; for the Lord will certainly give you his blessing in the land which the Lord your God is giving you for your heritage;

ὅτι οὐκ ἔσται ἐν σοὶ ἐνδεής ὅτι εὐλογῶν εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν τῇ γῇ ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ κατακληρονομῆσαι αὐτήν

5 De csak úgy [lesz] [ez], ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, megtartván és teljesítvén mind azt a parancsolatot, a melyet én ma parancsolok néked.

If only you give ear to the voice of the Lord your God, and take care to keep all these orders which I give you today.

ἐὰν δὲ ἀκοῇ εἰσακούσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον

6 Mert az Úr, a te Istened megáld téged, a miképen megmondotta néked; és sok népnek adsz zálogos kölcsönt, te pedig nem kérsz kölcsönt, és sok népen fogsz uralkodni, és te rajtad nem uralkodnak.

For the Lord your God will give you his blessing as he has said: you will let other nations have the use of your money, but you will not make use of theirs; you will be rulers over a number of nations, but they will not be your rulers.

ὅτι κύριος ὁ θεός σου εὐλόγησέν σε ὃν τρόπον ἐλάλησέν σοι καὶ δανιεῖς ἔθνεσιν πολλοῖς σὺ δὲ οὐ δανιῇ καὶ ἄρξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν σοῦ δὲ οὐκ ἄρξουσιν

7 Ha [mégis] szegénynyé lesz valaki a te atyádfiai közül valamelyikben a te kapuid közül a te földeden, a melyet az Úr, a te Istened ád néked: ne keményítsd meg a te szívedet, be se zárjad kezedet a te szegény atyádfia elõtt;

If in any of your towns in the land which the Lord your God is giving you, there is a poor man, one of your countrymen, do not let your heart be hard or your hand shut to him;

ἐὰν δὲ γένηται ἐν σοὶ ἐνδεὴς τῶν ἀδελφῶν σου ἐν μιᾷ τῶν πόλεων σου ἐν τῇ γῇ ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι οὐκ ἀποστέρξεις τὴν καρδίαν σου οὐδ' οὐ μὴ συσφίγξῃς τὴν χεῖ ρά σου ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ σου τοῦ ἐπιδεομένου

8 Hanem örömest nyisd meg a te kezedet néki, és örömest adj kölcsön néki, a mennyi elég az õ szükségére, a mi nélkül szûkölködik.

But let your hand be open to give him the use of whatever he is in need of.

ἀνοίγων ἀνοίξεις τὰς χεῖράς σου αὐτῷ δάνειον δανιεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται καθ' ὅσον ἐνδεεῖται

9 Vigyázz magadra, hogy ne legyen a te szívedben valami istentelenség, mondván: Közelget a hetedik esztendõ, az elengedésnek esztendeje; és elfordítsd szemedet a te szegény atyádfiától, hogy ne adj néki; mert õ ellened kiált az Úrhoz, és bûn lesz benned.

And see that there is no evil thought in your heart, moving you to say to yourself, The seventh year, the year of forgiveness is near; and so looking coldly on your poor countryman you give him nothing; and he will make an outcry to the Lord against you, and it will be judged as sin in you.

πρόσεχε σεαυτῷ μὴ γένηται ῥῆμα κρυπτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀνόμημα λέγων ἐγγίζει τὸ ἔτος τὸ ἕβδομον ἔτος τῆς ἀφέσεως καὶ πονηρεύσηται ὁ ὀφθαλμός σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ ἐπιδεομένῳ καὶ οὐ δώσεις αὐτῷ καὶ βοήσεται κατὰ σοῦ πρὸς κύριον καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία μεγάλη

10 Bizonyára adj néki, és meg ne háborodjék azon a te szíved, mikor adsz néki; mert az ilyen dologért áld meg téged az Úr, a te Istened minden munkádban, és mindenben, a mire kezedet veted.

But it is right for you to give to him, without grief of heart: for because of this, the blessing of the Lord your God will be on all your work and on everything to which you put your hand.

διδοὺς δώσεις αὐτῷ καὶ δάνειον δανιεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται καὶ οὐ λυπηθήσῃ τῇ καρδίᾳ σου διδόντος σου αὐτῷ ὅτι διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι ν τοῖς ἔργοις καὶ ἐν πᾶσιν οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου

11 Mert a szegény nem fogy ki a földrõl, azért én parancsolom néked, mondván: Örömest nyisd meg kezedet a te szûkölködõ és szegény atyádfiának a te földeden.

For there will never be a time when there are no poor in the land; and so I give orders to you, Let your hand be open to your countrymen, to those who are poor and in need in your land.

οὐ γὰρ μὴ ἐκλίπῃ ἐνδεὴς ἀπὸ τῆς γῆς διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο λέγων ἀνοίγων ἀνοίξεις τὰς χεῖράς σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ πένητι καὶ τῷ ἐπιδεομένῳ τ ῷ ἐπὶ τῆς γῆς σου

12 Hogyha eladja magát néked a te atyádfia, a zsidó férfi és zsidó asszony, és szolgál téged hat esztendeig: a hetedik esztendõben bocsássad õt szabadon mellõled.

If one of your countrymen, a Hebrew man or woman, becomes your servant for a price and does work for you six years, in the seventh year let him go free.

ἐὰν δὲ πραθῇ σοι ὁ ἀδελφός σου ὁ εβραῖος ἢ ἡ εβραία δουλεύσει σοι ἓξ ἔτη καὶ τῷ ἑβδόμῳ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ

13 És mikor szabadon bocsátod õt mellõled, ne bocsásd el õt üresen;

And when you make him free, do not let him go away with nothing in his hands:

ὅταν δὲ ἐξαποστέλλῃς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ οὐκ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν κενόν

14 [Hanem] terheld meg õt bõven a te juhaidból, a te szérûdrõl, és a te sajtódból; a mivel megáldott téged az Úr, a te Istened, adj néki abból.

But give him freely from your flock and from your grain and your wine: in the measure of the wealth which the Lord your God has given you, you are to give to him.

ἐφόδιον ἐφοδιάσεις αὐτὸν ἀπὸ τῶν προβάτων σου καὶ ἀπὸ τοῦ σίτου σου καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ σου καθὰ εὐλόγησέν σε κύριος ὁ θεός σου δώσεις αὐτῷ

15 És emlékezzél meg róla, hogy [te is] szolga voltál Égyiptom földén, és megszabadított téged az Úr, a te Istened; azért parancsolom én ma ezt néked.

And keep in mind that you yourself were a servant in the land of Egypt, and the Lord your God made you free: so I give you this order today.

καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτου καὶ ἐλυτρώσατό σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο

16 Ha pedig ezt mondja néked: Nem megyek el tõled, mert szeret téged és a te házadat, mivelhogy jól van néki te nálad dolga:

But if he says to you, I have no desire to go away from you; because you and your family are dear to him and he is happy with you;

ἐὰν δὲ λέγῃ πρὸς σέ οὐκ ἐξελεύσομαι ἀπὸ σοῦ ὅτι ἠγάπηκέν σε καὶ τὴν οἰκίαν σου ὅτι εὖ αὐτῷ ἐστιν παρὰ σοί

17 Akkor vedd az árat, és fúrd a fülébe és az ajtóba; és legyen szolgáddá mindvégig; így cselekedjél szolgálóleányoddal is.

Then take a sharp-pointed instrument, driving it through his ear into the door, and he will be your servant for ever. And you may do the same for your servant-girl.

καὶ λήμψῃ τὸ ὀπήτιον καὶ τρυπήσεις τὸ ὠτίον αὐτοῦ πρὸς τὴν θύραν καὶ ἔσται σοι οἰκέτης εἰς τὸν αἰῶνα καὶ τὴν παιδίσκην σου ποιήσεις ὡσαύτως

18 Ne essék nehezedre, hogy szabadon bocsátod õt mellõled; (hiszen két annyi bérre valót szolgált néked hat éven át, mint a béres-munkás) és megáld téged az Úr, a te Istened mindenben, a mit cselekszel.

Let it not seem hard to you that you have to send him away free; for he has been working for you for six years, which is twice the regular time for a servant: and the blessing of the Lord your God will be on you in everything you do.

οὐ σκληρὸν ἔσται ἐναντίον σου ἐξαποστελλομένων αὐτῶν ἐλευθέρων ἀπὸ σοῦ ὅτι ἐφέτιον μισθὸν τοῦ μισθωτοῦ ἐδούλευσέν σοι ἓξ ἔτη καὶ εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσ ιν οἷς ἐὰν ποιῇς

19 Barmaid és juhaid elsõ fajzásának minden hímjét az Úrnak, a te Istenednek szenteljed. Ne munkálkodjál a te tehenednek elsõ fajzásán, és meg ne nyírjad a te juhaidnak elsõ fajzását.
All the first males to come to birth in your herd and your flock are to be holy to the Lord your God: the first birth of your ox is not to be used for work, the wool of your first lamb is not to be cut.
πᾶν πρωτότοκον ὃ ἐὰν τεχθῇ ἐν τοῖς βουσίν σου καὶ ἐν τοῖς προβάτοις σου τὰ ἀρσενικά ἁγιάσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου οὐκ ἐργᾷ ἐν τῷ πρωτοτόκῳ μόσχῳ σου καὶ οὐ μὴ κείρῃς τὸ πρωτότοκον τῶν προβάτων σου

20 Az Úrnak, a te Istenednek színe elõtt edd meg azt esztendõrõl esztendõre, te és a házad népe, azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr.
But year by year you and all your house are to take a meal of it before the Lord, in the place of his selection.
ἔναντι κυρίου φάγῃ αὐτὸ ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνιαυτοῦ ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου σὺ καὶ ὁ οἶκός σου

21 Hogyha valami fogyatkozás lesz benne; sánta vagy vak lesz, [vagy] akármely fogyatkozásban szenvedõ: meg ne áldozd azt az Úrnak, a te Istenednek.
But if it has any mark on it, if it is blind or has damaged legs, or if there is anything wrong with it, it may not be offered to the Lord your God.
ἐὰν δὲ ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος χωλὸν ἢ τυφλὸν ἢ καὶ πᾶς μῶμος πονηρός οὐ θύσεις αὐτὸ κυρίῳ τῷ θεῷ σου

22 A te kapuidon belõl edd meg azt; a tisztátalan és a tiszta egyaránt, mintha õz volna az vagy szarvas.
It may be used for food in your houses: the unclean and the clean may take of it, as of the gazelle and the roe.
ἐν ταῖς πόλεσίν σου φάγῃ αὐτό ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύτως ἔδεται ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον

23 Csakhogy a vérét meg ne edd, hanem a földre öntsd azt, mint a vizet.
Only do not take its blood for food, but let it be drained out on the earth like water.
πλὴν τὸ αἷμα οὐ φάγεσθε ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖς αὐτὸ ὡς ὕδωρ

1 Ügyelj az Abib hónapra, és készíts az Úrnak, a te Istenednek páskhát; mert az Abib hónapban hozott ki téged az Úr, a te Istened Égyiptomból éjjel.
Take note of the month of Abib and keep the Passover to the Lord your God: for in the month of Abib the Lord your God took you out of Egypt by night.
φύλαξαι τὸν μῆνα τῶν νέων καὶ ποιήσεις τὸ πασχα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ὅτι ἐν τῷ μηνὶ τῶν νέων ἐξῆλθες ἐξ αἰγύπτου νυκτός

2 Páskha gyanánt pedig ölj az Úrnak, a te Istenednek juhot és ökröt azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened, hogy oda helyezze az õ nevét.
The Passover offering, from your flock or your herd, is to be given to the Lord your God in the place marked out by him as the resting-place of his name.
καὶ θύσεις τὸ πασχα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πρόβατα καὶ βόας ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτὸν ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ

3 Ne egyél azzal semmi kovászost, [hanem] hét napon át egyél azzal kovásztalan lepényeket, nyomorúságnak kenyerét, (mert sietséggel jöttél ki Égyiptom földérõl) hogy megemlékezzél arról a napról életednek minden idejében, a melyen kijöttél Égyiptom földérõl.
Take no leavened bread with it; for seven days let your food be unleavened bread, that is, the bread of sorrow; for you came out of the land of Egypt quickly: so the memory of that day, when you came out of the land of Egypt, will be with you all your life.
οὐ φάγῃ ἐπ' αὐτοῦ ζύμην ἑπτὰ ἡμέρας φάγῃ ἐπ' αὐτοῦ ἄζυμα ἄρτον κακώσεως ὅτι ἐν σπουδῇ ἐξῆλθετε ἐξ αἰγύπτου ἵνα μνησθῆτε τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοδίας ὑμῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν

4 És ne lásson senki kovászt hét napon át sehol a te határodban; és a húsból, a melyet az elsõ napon estve megáldozol, semmi ne maradjon reggelig.
For seven days let no leaven be used through all your land; and nothing of the flesh which is put to death in the evening of the first day is to be kept through the night till morning.
οὐκ ὀφθήσεταί σοι ζύμη ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου ἑπτὰ ἡμέρας καὶ οὐ κοιμηθήσεται ἀπὸ τῶν κρεῶν ὧν ἐὰν θύσῃς τὸ ἑσπέρας τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ εἰς τὸ πρωί

5 Nem ölheted le a páskhát akármelyikben a te városaid közül, a melyeket az Úr, a te Istened ád néked;
The Passover offering is not to be put to death in any of the towns which the Lord your God gives you:
οὐ δυνήσῃ θῦσαι τὸ πασχα ἐν οὐδεμιᾷ τῶν πόλεών σου ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι

6 Hanem azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened, hogy az õ nevét oda helyezze: ott öld le a páskhát estve, napnyugtakor, abban az idõben, a mikor kijöttél Égyiptomból.
But in the place marked out by the Lord your God as the resting-place of his name, there you are to put the Passover to death in the evening, at sundown, at that time of the year when you came out of Egypt.
ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον ὃν ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ θύσεις τὸ πασχα ἑσπέρας πρὸς δυσμὰς ἡλίου ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐξῆλθες ἐξ αἰγύπτου

7 Azon a helyen süsd és edd is meg, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened; reggel pedig fordulj vissza és menj haza a te hajlékodba.
It is to be cooked and taken as food in the place marked out by the Lord: and in the morning you are to go back to your tents.
καὶ ἑψήσεις καὶ ὀπτήσεις καὶ φάγῃ ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν καὶ ἀποστραφήσῃ τὸ πρωὶ καὶ ἀπελεύσῃ εἰς τοὺς οἴκους σου

8 Hat napon át egyél kovásztalant; hetednapon pedig az Úrnak, a te Istenednek berekesztõ ünnepe lévén, ne munkálkodjál [azon.]
For six days let your food be unleavened bread; and on the seventh day there is to be a holy meeting to the Lord your God; no work is to be done.
ἓξ ἡμέρας φάγῃ ἄζυμα καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐξόδιον ἑορτὴ κυρίῳ τῷ θεῷ σου οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον πλὴν ὅσα ποιηθήσεται ψυχῇ

9 Számlálj [azután] magadnak hét hetet; attól fogva kezdjed számlálni a hét hetet, hogy sarlódat a vetésbe bocsátod.
Let seven weeks be numbered from the first day when the grain is cut.
ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ ἀρξαμένου σου δρέπανον ἐπ' ἀμητὸν ἄρξῃ ἐξαριθμῆσαι ἑπτὰ ἑβδομάδας

10 És tarts hetek ünnepét az Úrnak, a te Istenednek, a te kezednek szabad akarat szerint való adományával, a melyet ahhoz képest adj, a mint megáldott téged az Úr, a te Istened.
Then keep the feast of weeks to the Lord your God, with an offering freely given to him from the wealth he has given you:
καὶ ποιήσεις ἑορτὴν ἑβδομάδων κυρίῳ τῷ θεῷ σου καθότι ἡ χείρ σου ἰσχύει ὅσα ἂν δῷ σοι καθότι ηὐλόγησέν σε κύριος ὁ θεός σου

11 És örvendezz az Úrnak, a te Istenednek színe elõtt, te és a te fiad, és leányod, szolgád, szolgálóleányod, és a lévita, a ki a te kapuidon belõl van, és a jövevény, az árva és az özvegy, a kik te közötted vannak, azon a helyen, a melyet kiválasztott az Úr, a te Istened, hogy oda helyezze az õ nevét.
Then you are to be glad before the Lord your God, you and your son and your daughter, your man-servant and your woman-servant, and the Levite who is with you, and the man from a strange country, and the child without a father, and the widow, who are living among you, in the place marked out by the Lord your God as a resting-place for his name.
καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου καὶ ὁ λευίτης ὁ ἐν ταῖς πόλεσίν σου καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ ὀρφανὸς καὶ ἡ χήρα ἡ ἐν ὑμῖν ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ

12 És emlékezzél meg róla, hogy te [is] szolga voltál Égyiptomban; és tartsd meg, és teljesítsd e rendeléseket.
And you will keep in mind that you were a servant in the land of Egypt: and you will take care to keep all these laws.
καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτῳ καὶ φυλάξῃ καὶ ποιήσεις τὰς ἐντολὰς ταύτας

13 A sátorok ünnepét hét napig tartsd, mikor begyûjtöd [a termést] a te szérûdrõl és sajtódról.
You are to keep the feast of tents for seven days after you have got in all your grain and made your wine:
ἑορτὴν σκηνῶν ποιήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἡμέρας ἐν τῷ συναγαγεῖν σε ἐκ τοῦ ἅλωνός σου καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ σου

14 És örvendezz a te ünnepeden, te és a te fiad, a te leányod, szolgád és szolgálóleányod, a lévita, a jövevény, az árva és az özvegy, a kik belõl vannak a te kapuidon.
You are to keep the feast with joy, you and your son and your daughter, your man-servant and your woman-servant, and the Levite, and the man from a strange country, and the child without a father, and the widow, who are living among you.
καὶ εὐφρανθήσῃ ἐν τῇ ἑορτῇ σου σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου καὶ ὁ λευίτης καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ ὀρφανὸς καὶ ἡ χήρα ἡ οὖσα ἐν ταῖς πόλεσίν σου

15 Hét napig ünnepelj az Úrnak, a te Istenednek azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr; mert megáld téged az Úr, a te Istened minden termésedben, és kezeidnek minden munkájában; azért örvendezz igen!

Keep the feast to the Lord your God for seven days, in the place marked out by the Lord: because the blessing of the Lord your God will be on all the produce of your land and all the work of your hands, and you will have nothing but joy.

ἑπτὰ ἡμέρας ἑορτάσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτῷ ἐὰν δὲ εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσιν τοῖς γενήμασίν σου καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου καὶ ἔσῃ εὐφραινόμενος

16 Minden esztendõben háromszor jelenjen meg közüled minden férfiú az Úrnak, a te Istenednek színe elõtt azon a helyen, a melyet kiválaszt; a kovásztalan kenyerek ünnepén, a hetek ünnepén, és a sátorok ünnepén. De üres kézzel senki se jelenjen meg az Úr elõtt!

Three times in the year let all your males come before the Lord your God in the place named by him; at the feast of unleavened bread, the feast of weeks, and the feast of tents: and they are not to come before the Lord with nothing in their hands;

τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται αὐτὸν κύριος ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς σκηνοπηγίας οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου κενός

17 Kiki az õ képessége szerint [adjon,] az Úrnak, a te Istenednek áldása szerint, a melyet ád néked.

Every man is to give as he is able, in the measure of the blessing which the Lord your God has given you.

ἕκαστος κατὰ δύναμιν τῶν χειρῶν ὑμῶν κατὰ τὴν εὐλογίαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἣν ἔδωκέν σοι

18 Bírákat és felügyelõket állíts minden kapudba, a melyeket az Úr, a te Istened ád néked, a te törzseid szerint, hogy ítéljék a népet igaz ítélettel.

You are to make judges and overseers in all your towns which the Lord your God gives you, for every tribe: and they are to be upright men, judging the people in righteousness.

κριτὰς καὶ γραμματοεισαγωγεῖς καταστήσεις σεαυτῷ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου αἷς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι κατὰ φυλάς καὶ κρινοῦσιν τὸν λαὸν κρίσιν δικαίαν

19 El ne fordítsd az itéletet; személyt se válogass; ajándékot se végy; mert az ajándék megvakítja a bölcsek szemeit, és elfordítja az igazak beszédét.

You are not to be moved in your judging by a man's position, you are not to take rewards; for rewards make the eyes of the wise man blind, and the decisions of the upright false.

οὐκ ἐκκλινοῦσιν κρίσιν οὐκ ἐπιγνώσονται πρόσωπον οὐδὲ λήμψονται δῶρον τὰ γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν καὶ ἐξαίρει λόγους δικαίων

20 Igazságot, igazságot kövess, hogy élhess, és örökségül bírhasd azt a földet, a melyet az Úr, a te Istened ád néked.

Let righteousness be your guide, so that you may have life, and take for your heritage the land which the Lord your God is giving you.

δικαίως τὸ δίκαιον διώξῃ ἵνα ζῆτε καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι

21 Ne plántálj magadnak berket semmiféle fából, az Úrnak, a te Istenednek oltára mellé, a melyet készítesz magadnak.

Let no holy tree of any sort be planted by the altar of the Lord your God which you will make.

οὐ φυτεύσεις σεαυτῷ ἄλσος πᾶν ξύλον παρὰ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ὃ ποιήσεις σεαυτῷ

22 Oszlopot se emelj magadnak, a mit gyûlöl az Úr, a te Istened.

You are not to put up stone pillars, for they are hated by the Lord your God.

οὐ στήσεις σεαυτῷ στήλην ἃ ἐμίσησεν κύριος ὁ θεός σου

1 Ne áldozzál az Úrnak, a te Istenednek olyan ökröt és juhot, a melyen valami fogyatkozás van, akármi hiba; mert útálatosság az az Úrnak, a te Istenednek.

No ox or sheep which has a mark on it or is damaged in any way may be offered to the Lord your God: for that is disgusting to the Lord your God.

οὐ θύσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου μόσχον ἢ πρόβατον ἐν ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος πᾶν ῥῆμα πονηρόν ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σού ἐστιν

2 Hogyha találtatik közötted valamelyikben a te kapuid közül, a melyeket az Úr, a te Istened ád néked, vagy férfiú vagy asszony, a ki gonoszt cselekszik az Úrnak, a te Istenednek szemei elõtt, megszegvén az õ szövetségét;

If there is any man or woman among you, in any of the towns which the Lord your God gives you, who does evil in the eyes of the Lord your God, sinning against his agreement,

ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἀνὴρ ἢ γυνή ὅστις ποιήσει τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου παρελθεῖν τὴν διαθήκην αὐτ οῦ

3 És elmegy és szolgál idegen isteneket, és imádja azokat, akár a napot, akár a holdat, vagy akármelyet az égnek seregei közül, a melyet nem parancsoltam;
By becoming a servant of other gods and worshipping them or the sun or the moon or all the stars of heaven, against my orders;
καὶ ἐλθόντες λατρεύσωσιν θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσωσιν αὐτοῖς τῷ ἡλίῳ ἢ τῇ σελήνῃ ἢ παντὶ τῶν ἐκ τοῦ κόσμου τοῦ οὐρανοῦ ἃ οὐ προσέταξεν

4 És megjelentetik néked, és meghallod: jól megtudakozd; és hogyha igaz, és bizonyos a dolog, [és] megtörtént ez az útálatosság Izráelben:
If word of this comes to your ears, then let this thing be looked into with care, and if there is no doubt that it is true, and such evil has been done in Israel;
καὶ ἀναγγελῇ σοι καὶ ἐκζητήσεις σφόδρα καὶ ἰδοὺ ἀληθῶς γέγονεν τὸ ῥῆμα γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν ισραηλ

5 Akkor vidd ki azt a férfiút vagy azt az asszonyt, a ki azt a gonoszságot mívelte, a te kapuidba, (a férfiút vagy az asszonyt) és kövezd agyon õket, hogy meghaljanak.
Then you are to take the man or woman who has done the evil to the public place of your town, and they are to be stoned with stones till they are dead.
καὶ ἐξάξεις τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον ἢ τὴν γυναῖκα ἐκείνην καὶ λιθοβολήσετε αὐτοὺς ἐν λίθοις καὶ τελευτήσουσιν

6 Két tanú vagy három tanú szavára halállal lakoljon a halálra való; [de] egy tanú szavára meg ne haljon.
On the word of two or three witnesses, a man may be given the punishment of death; but he is not to be put to death on the word of one witness.
ἐπὶ δυσὶν μάρτυσιν ἢ ἐπὶ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθανεῖται ὁ ἀποθνῄσκων οὐκ ἀποθανεῖται ἐφ' ἑνὶ μάρτυρι

7 A tanúk keze legyen elsõ rajta, hogy megölettessék, és azután mind az egész nép keze. Így tisztítsd ki magad közül a gonoszt.
The hands of the witnesses will be the first to put him to death, and after them the hands of all the people. So you are to put away the evil from among you.
καὶ ἡ χεὶρ τῶν μαρτύρων ἔσται ἐπ' αὐτῷ ἐν πρώτοις θανατῶσαι αὐτόν καὶ ἡ χεὶρ παντὸς τοῦ λαοῦ ἐπ' ἐσχάτων καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν

8 Ha megfoghatatlan valami elõtted, a mikor ítélned kell vér és vér között, ügy és ügy között, sérelem és sérelem között, vagy egyéb versengések között a te kapuidban: akkor kelj fel, és menj el arra a helyre, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened.
If you are not able to give a decision as to who is responsible for a death, or who is right in a cause, or who gave the first blow in a fight, and there is a division of opinion about it in your town: then go to the place marked out by the Lord your God;
ἐὰν δὲ ἀδυνατήσῃ ἀπὸ σοῦ ῥῆμα ἐν κρίσει ἀνὰ μέσον αἷμα αἵματος καὶ ἀνὰ μέσον κρίσις κρίσεως καὶ ἀνὰ μέσον ἁφὴ ἁφῆς καὶ ἀνὰ μέσον ἀντιλογία ἀντιλογίας ῥήματα κρίσεως ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν καὶ ἀναστὰς ἀναβήσῃ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ

9 És menj be a Lévita-papokhoz és a bíróhoz, a ki lesz majd abban az idõben; és kérdezd meg õket, és õk tudtul adják néked az ítéletmondást.
And come before the priests, the Levites, or before him who is judge at the time: and they will go into the question and give you a decision:
καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς λευίτας καὶ πρὸς τὸν κριτὴν ὃς ἂν γένηται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐκζητήσαντες ἀναγγελοῦσίν σοι τὴν κρίσιν

10 És annak a mondásnak értelme szerint cselekedjél, a melyet tudtul adnak néked azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr; és vigyázz, hogy mind a szerint cselekedjél, a mint tanítanak téged.
And you are to be guided by the decision they give in the place named by the Lord, and do whatever they say:
καὶ ποιήσεις κατὰ τὸ πρᾶγμα ὃ ἐὰν ἀναγγείλωσίν σοι ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ καὶ φυλάξῃ σφόδρα ποιῆσαι κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν νομοθετηθῇ σοι

11 A törvény szerint cselekedjél, a melyre tanítanak téged, és az ítélet szerint, a melyet mondanak néked; el ne hajolj attól a mondástól, a melyet tudtul adnak néked, se jobbra, se balra.
Acting in agreement with their teaching and the decision they give: not turning to one side or the other from the word they have given you.
κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν ἣν ἂν εἴπωσίν σοι ποιήσεις οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπὸ τοῦ ῥήματος οὗ ἐὰν ἀναγγείλωσίν σοι δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά

12 Ha pedig elbizakodottságból azt cselekszi valaki, hogy nem hallgat a papra, a ki ott áll, szolgálván az Urat, a te Istenedet, vagy a bíróra: haljon meg az ilyen ember. Így tisztítsd ki a gonoszt Izráelbõl.
And any man who, in his pride, will not give ear to the priest whose place is there before the Lord your God, or to the judge, is to be put to death: you are to put away the evil from Israel.
καὶ ὁ ἄνθρωπος ὃς ἂν ποιήσῃ ἐν ὑπερηφανίᾳ τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι τοῦ ἱερέως τοῦ παρεστηκότος λειτουργεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἢ τοῦ κριτοῦ ὃς ἂν ᾖ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἀποθανεῖται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ισραηλ

13 És mind az egész nép hallja, és féljen, hogy elbizakodottan senki ne cselekedjék többé.
And all the people, hearing of it, will be full of fear and put away their pride.
καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας φοβηθήσεται καὶ οὐκ ἀσεβήσει ἔτι

14 Mikor bemégy arra a földre, a melyet az Úr, a te Istened ád néked, és bírod azt, és lakozol abban, és ezt mondod: Királyt teszek magam fölé, miképen egyéb népek, a melyek körültem vannak:
When you have come into the land which the Lord your God is giving you, and have taken it for a heritage and are living in it, if it is your desire to have a king over you, like the other nations round about you;
ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ καὶ κληρονομήσῃς αὐτὴν καὶ κατοικήσῃς ἐπ' αὐτῆς καὶ εἴπῃς καταστήσω ἐπ' ἐμαυτὸν ἄρχοντα καθὰ κα ὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ μου

15 Azt emeld magad fölé királyul, a kit az Úr, a te Istened választ. A te atyádfiai közül emelj magad fölé királyt; nem tehetsz magad fölé idegent, a ki nem atyádfia.
Then see that you take as your king the man named by the Lord your God: let your king be one of your countrymen, not a man of another nation who is not one of yourselves.
καθιστῶν καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα οὐ δυνήσῃ καταστῆσαι ἐπὶ σεαυτ ὸν ἄνθρωπον ἀλλότριον ὅτι οὐκ ἀδελφός σού ἐστιν

16 Csak sok lovat ne tartson, és a népet vissza ne vigye Égyiptomba, hogy lovat sokasítson, mivelhogy az Úr megmondta néktek: Ne térjetek többé vissza azon az úton!
And he is not to get together a great army of horses for himself, or make the people go back to Egypt to get horses for him: because the Lord has said, You will never again go back that way.
διότι οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ ἵππον οὐδὲ μὴ ἀποστρέψῃ τὸν λαὸν εἰς αἴγυπτον ὅπως πληθύνῃ ἑαυτῷ ἵππον ὁ δὲ κύριος εἶπεν οὐ προσθήσετε ἀποστρέψαι τῇ ὁδῷ ταύτῃ ἔτι

17 Sok feleséget se tartson, hogy a szíve el ne hajoljon; se ezüstjét, se aranyát felettébb meg ne sokasítsa.
And he is not to have a great number of wives, for fear that his heart may be turned away; or great wealth of silver and gold.
καὶ οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ γυναῖκας οὐδὲ μεταστήσεται αὐτοῦ ἡ καρδία καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ σφόδρα

18 És mikor az õ országának királyi székére ül, írja le magának könyvbe e törvénynek mását a Lévita-papokéból.
And when he has taken his place on the seat of his kingdom, he is to make in a book a copy of this law, from that which the priests, the Levites, have in their care:
καὶ ἔσται ὅταν καθίσῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ καὶ γράψει ἑαυτῷ τὸ δευτερονόμιον τοῦτο εἰς βιβλίον παρὰ τῶν ἱερέων τῶν λευιτῶν

19 És legyen az õ nála, és olvassa azt életének minden idejében, hogy tanulja félni az Urat, a te Istenedet, hogy megtartsa e törvénynek minden ígéjét, és e rendeléseket, hogy azokat cselekedje.
And it is to be with him for his reading all the days of his life, so that he may be trained in the fear of the Lord his God to keep and do all the words of this teaching and these laws:
καὶ ἔσται μετ' αὐτοῦ καὶ ἀναγνώσεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἵνα μάθῃ φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ φυλάσσεσθαι πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας καὶ τὰ δι καιώματα ταῦτα ποιεῖν

20 Fel ne fuvalkodjék az õ szíve az õ atyjafiai ellen, se el ne hajoljon a parancsolattól jobbra vagy balra, hogy hosszú ideig éljen az õ országában õ és az õ fiai Izráelben.
So that his heart may not be lifted up over his countrymen, and he may not be turned away from the orders, to one side or the other: but that his life and the lives of his children may be long in his kingdom in Israel.
ἵνα μὴ ὑψωθῇ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἵνα μὴ παραβῇ ἀπὸ τῶν ἐντολῶν δεξιὰ ἢ ἀριστερά ὅπως ἂν μακροχρονίσῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐ ν τοῖς υἱοῖς ισραηλ

1 A Lévita-papoknak, a Lévi egész nemzetségének ne legyen se része, se öröksége Izráellel, hanem éljenek az Úrnak tüzes áldozatjaiból és örökségébõl.
The priests, the Levites, that is, all the tribe of Levi, will have no part or heritage with Israel: their food and their heritage will be the offerings of the Lord made by fire.
οὐκ ἔσται τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς λευίταις ὅλῃ φυλῇ λευι μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ ισραηλ καρπώματα κυρίου ὁ κλῆρος αὐτῶν φάγονται αὐτά

2 Annakokáért ne legyen néki öröksége az õ atyjafiai között: Az Úr az õ öröksége, a mint megmondotta néki.
And they will have no heritage among their countrymen: the Lord is their heritage, as he has said to them.
κλῆρος δὲ οὐκ ἔσται αὐτοῖς ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κύριος αὐτὸς κλῆρος αὐτοῦ καθότι εἶπεν αὐτῷ

3 És ez legyen a papoknak törvényes része a néptõl, azoktól, a kik áldoznak akár ökörrel, akár juhval, hogy a papnak adják a lapoczkát, a két állat és a gyomrot.
And this is to be the priests' right: those who make an offering of a sheep or an ox are to give to the priest the top part of the leg and the two sides of the head and the stomach.
καὶ αὕτη ἡ κρίσις τῶν ἱερέων τὰ παρὰ τοῦ λαοῦ παρὰ τῶν θυόντων τὰ θύματα ἐάν τε μόσχον ἐάν τε πρόβατον καὶ δώσει τῷ ἱερεῖ τὸν βραχίονα καὶ τὰ σιαγόνια καὶ τὸ ἔνυστρον

4 A te gabonád, mustod és olajod zsengéjét, és a te juhaid gyapjának zsengéjét néki adjad;
And in addition you are to give him the first of your grain and wine and oil, and the first wool cut from your sheep.
καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου σου καὶ τοῦ οἴνου σου καὶ τοῦ ἐλαίου σου καὶ τὴν ἀπαρχὴν τῶν κουρῶν τῶν προβάτων σου δώσεις αὐτῷ

5 Mert õt választotta ki az Úr, a te Istened minden te nemzetséged közül, hogy álljon szolgálatra az Úrnak nevében, õ és az õ fiai minden idõben.
For he, and his sons after him for ever, have been marked out by the Lord your God from all your tribes, to do the work of priests in the name of the Lord.
ὅτι αὐτὸν ἐξελέξατο κύριος ὁ θεός σου ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν σου παρεστάναι ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου λειτουργεῖν καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς υἱοῖς ισραηλ

6 Mikor pedig eljön a Lévita valamelyikbõl a te egész Izráelben lévõ kapuid közül, a hol õ lakik, és bemegy az õ lelkének teljes kívánsága szerint arra a helyre, a melyet kiválaszt az Úr:
And if a Levite, moved by a strong desire, comes from any town in all Israel where he is living to the place marked out by the Lord;
ἐὰν δὲ παραγένηται ὁ λευίτης ἐκ μιᾶς τῶν πόλεων ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν υἱῶν ισραηλ οὗ αὐτὸς παροικεῖ καθότι ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος

7 Szolgáljon az Úrnak az õ Istenének nevében, mint az õ többi atyjafiai, a Léviták, a kik ott állanak az Úr elõtt.
Then he will do the work of a priest in the name of the Lord his God, with all his brothers the Levites who are there before the Lord.
καὶ λειτουργήσει τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ὥσπερ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ λευῖται οἱ παρεστηκότες ἐκεῖ ἔναντι κυρίου

8 Az eledelekben egyenlõképen részesedjenek, kivéve azt, a mit eladott valaki az õ atyai örökségébõl.
His food will be the same as theirs, in addition to what has come to him as the price of his property.
μερίδα μεμερισμένην φάγεται πλὴν τῆς πράσεως τῆς κατὰ πατριάν

9 Mikor te bemégy arra a földre, a melyet az Úr, a te Istened ád néked: ne tanulj cselekedni azoknak a népeknek útálatosságai szerint.
When you have come into the land which the Lord your God is giving you, do not take as your example the disgusting ways of those nations.
ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι οὐ μαθήσῃ ποιεῖν κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ἐκείνων

10 Ne találtassék te közötted, a ki az õ fiát vagy leányát átvigye a tûzön, se jövendõmondó, se igézõ, se jegymagyarázó, se varázsló;
Let there not be seen among you anyone who makes his son or his daughter go through the fire, or anyone using secret arts, or a maker of strange sounds, or a reader of signs, or any wonder-worker,
οὐχ εὑρεθήσεται ἐν σοὶ περικαθαίρων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἢ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐν πυρί μαντευόμενος μαντείαν κληδονιζόμενος καὶ οἰωνιζόμενος φαρμακός

11 Se bûbájos, se ördöngõsöktõl tudakozó, se titok-fejtõ, se halottidézõ;
Or anyone using secret force on people, or putting questions to a spirit, or having secret knowledge, or going to the dead for directions.
ἐπαείδων ἐπαοιδήν ἐγγαστρίμυθος καὶ τερατοσκόπος ἐπερωτῶν τοὺς νεκρούς

12 Mert mind útálja az Úr, a ki ezeket míveli, és ez ilyen útálatosságokért ûzi ki õket az Úr, a te Istened te elõled.
For all who do such things are disgusting to the Lord; and because of these disgusting things the Lord your God is driving them out before you.
ἔστιν γὰρ βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦτα ἕνεκεν γὰρ τῶν βδελυγμάτων τούτων κύριος ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ

13 Tökéletes légy az Úrral, a te Isteneddel.
You are to be upright in heart before the Lord your God.
τέλειος ἔσῃ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου

14 Mert ezek a nemzetek, a kiket te elûzesz, igézõkre és jövendõmondókra hallgatnak; de tenéked nem engedett ilyet az Úr, a te Istened.
For these nations, whose land you are taking, give attention to readers of signs and to those using secret arts: but the Lord your God will not let you do so.
τὰ γὰρ ἔθνη ταῦτα οὓς σὺ κατακληρονομεῖς αὐτούς οὗτοι κληδόνων καὶ μαντειῶν ἀκούσονται σοὶ δὲ οὐχ οὕτως ἔδωκεν κύριος ὁ θεός σου

15 Prófétát támaszt néked az Úr, a te Istened te közüled, a te atyádfiai közül, olyat mint én: azt hallgassátok!
The Lord your God will give you a prophet from among your people, like me; you will give ear to him;
προφήτην ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου ὡς ἐμὲ ἀναστήσει σοι κύριος ὁ θεός σου αὐτοῦ ἀκούσεσθε

16 Mind a szerint, amint kérted az Úrtól, a te Istenedtõl a Hóreben a gyülekezésnek napján mondván: Ne halljam többé az Úrnak, az én Istenemnek szavát, és ne lássam többé ezt a nagy tüzet, hogy meg ne haljak!
In answer to the request you made to the Lord your God in Horeb on the day of the great meeting, when you said, Let not the voice of the Lord my God come to my ears again, and let me not see this great fire any more, or death will overtake me.
κατὰ πάντα ὅσα ᾐτήσω παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν χωρηβ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας λέγοντες οὐ προσθήσομεν ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ τὸ πῦρ τὸ μέγα τ οῦτο οὐκ ὀψόμεθα ἔτι οὐδὲ μὴ ἀποθάνωμεν

17 Az Úr pedig monda nékem: Jól mondták a mit mondtak.
Then the Lord said to me, What they have said is well said.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με ὀρθῶς πάντα ὅσα ἐλάλησαν

18 Prófétát támasztok nékik az õ atyjokfiai közül, olyat mint te, és az én ígéimet adom annak szájába, és megmond nékik mindent, a mit parancsolok néki.
I will give them a prophet from among themselves, like you, and I will put my words in his mouth, and he will say to them whatever I give him orders to say.
προφήτην ἀναστήσω αὐτοῖς ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ὥσπερ σὲ καὶ δώσω τὸ ῥῆμά μου ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ λαλήσει αὐτοῖς καθότι ἂν ἐντείλωμαι αὐτῷ

19 És ha valaki nem hallgat az én ígéimre, a melyeket az én nevemben szól, én megkeresem azon!
And whoever does not give ear to my words which he will say in my name, will be responsible to me.
καὶ ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν μὴ ἀκούσῃ ὅσα ἐὰν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ αὐτοῦ

20 De az a próféta, a ki olyat mer szólani az én nevemben, a mit én nem parancsoltam néki szólani, és a ki idegen istenek nevében szól: haljon meg az a próféta.
But the prophet who takes it on himself to say words in my name which I have not given him orders to say, or who says anything in the name of other gods, will come to his death.
πλὴν ὁ προφήτης ὃς ἂν ἀσεβήσῃ λαλῆσαι ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ῥῆμα ὃ οὐ προσέταξα λαλῆσαι καὶ ὃς ἂν λαλήσῃ ἐπ' ὀνόματι θεῶν ἑτέρων ἀποθανεῖται ὁ προφήτης ἐκεῖνος

21 Ha pedig azt mondod a te szívedben: miképen ismerhetjük meg az ígét, a melyet nem mondott az Úr?
And if you say in your hearts, How are we to be certain that the word does not come from the Lord?
ἐὰν δὲ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου πῶς γνωσόμεθα τὸ ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλάλησεν κύριος

22 Ha a próféta az Úr nevében szól, és nem lesz meg, és nem teljesedik be a dolog: ez az a szó, a melyet nem az Úr szólott; elbizakodottságból mondotta azt a próféta; ne félj attól!
When a prophet makes a statement in the name of the Lord, if what he says does not take place and his words do not come true, then his word is not the word of the Lord: the words of the prophet were said in the pride of his heart, and you are to have no fear of him.
ὅσα ἐὰν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου καὶ μὴ γένηται τὸ ῥῆμα καὶ μὴ συμβῇ τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλάλησεν κύριος ἐν ἀσεβείᾳ ἐλάλησεν ὁ προφήτης ἐκεῖνος οὐκ ἀ φέξεσθε αὐτοῦ

1 Mikor kiírtja az Úr, a te Istened a nemzeteket, a kiknek földjét néked adja az Úr, a te Istened, és bírni fogod õket, és lakozol az õ városaikban és az õ házaikban:
When the nations, whose land the Lord your God is giving you, have been cut off by him, and you have taken their place and are living in their towns and in their houses;
ἐὰν δὲ ἀφανίσῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη ἃ ὁ θεός σου δίδωσίν σοι τὴν γῆν αὐτῶν καὶ κατακληρονομήσητε αὐτοὺς καὶ κατοικήσητε ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς οἴκοις α ὐτῶν

2 Válaszsz ki magadnak három várost a te földeden, a melyet az Úr, a te Istened ád néked, hogy örököljed azt.
You are to have three towns marked out in the land which the Lord your God is giving you for your heritage.
τρεῖς πόλεις διαστελεῖς σεαυτῷ ἐν μέσῳ τῆς γῆς σου ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι

3 Készítsd meg magadnak az utat [azokhoz], és oszszad három részre a te országod határát, a melyet az Úr, a te Istened ád néked örökségül; azok arra valók legyenek, hogy minden gyilkos oda meneküljön.

You are to make ready a way, and see that the land which the Lord your God is giving you for your heritage, is marked out into three parts, to which any taker of life may go in flight.

στόχασαί σοι τὴν ὁδὸν καὶ τριμεριεῖς τὰ ὅρια τῆς γῆς σου ἣν καταμερίζει σοι κύριος ὁ θεός σου καὶ ἔσται καταφυγὴ ἐκεῖ παντὶ φονευτῇ

4 Ez pedig a gyilkos törvénye, a ki oda menekül, hogy élve maradjon: A ki nem szándékosan öli meg az õ felebarátját, és nem gyûlöli vala azt azelõtt;

This is to be the rule for anyone who goes in flight there, after causing the death of his neighbour in error and not through hate;

τοῦτο δὲ ἔσται τὸ πρόσταγμα τοῦ φονευτοῦ ὃς ἂν φύγῃ ἐκεῖ καὶ ζήσεται ὃς ἂν πατάξῃ τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀκουσίως καὶ οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης

5 A ki [például] elmegy az õ felebarátjával az erdõre fát vágni, és meglódul a keze a fejszével, hogy levágja a fát, és leesik a vas a nyelérõl, és úgy találja az õ felebarátját, hogy az meghal: az ilyen meneküljön e városok egyikébe, hogy élve maradjon.

For example, if a man goes into the woods with his neighbour for the purpose of cutting down trees, and when he takes his axe to give a blow to the tree, the head of the axe comes off, and falling on to his neighbour gives him a wound causing his death; then the man may go in flight to one of these towns and be safe:

καὶ ὃς ἂν εἰσέλθῃ μετὰ τοῦ πλησίον εἰς τὸν δρυμὸν συναγαγεῖν ξύλα καὶ ἐκκρουσθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τῇ ἀξίνῃ κόπτοντος τὸ ξύλον καὶ ἐκπεσὸν τὸ σιδήριον ἀπὸ τοῦ ξύλου τύχῃ τοῦ πλησίον καὶ ἀποθάνῃ οὗτος καταφεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων καὶ ζήσεται

6 Különben a vérbosszuló rokon ûzõbe veszi az õ szívének búsulásában, és eléri, ha az út hosszú leend, és agyon üti õt, holott nem méltó a halálra, mivel azelõtt nem gyûlölte azt.

For if not, he who has the right of punishment may go running after the taker of life in the heat of his wrath, and overtake him because the way is long, and give him a death-blow; though it is not right for him to be put to death because he was not moved by hate.

ἵνα μὴ διώξας ὁ ἀγχιστεύων τοῦ αἵματος ὀπίσω τοῦ φονεύσαντος ὅτι παρατεθέρμανται τῇ καρδίᾳ καὶ καταλάβῃ αὐτόν ἐὰν μακροτέρα ᾖ ἡ ὁδός καὶ πατάξῃ αὐτοῦ τὴν ψυχήν καὶ ἀποθάνῃ καὶ τούτῳ οὐκ ἔστιν κρίσις θανάτου ὅτι οὐ μισῶν ἦν αὐτὸν πρὸ τῆς ἐχθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης

7 Azért én parancsolom néked, mondván: Három várost válaszsz magadnak.

And so I am ordering you to see that three towns are marked out for this purpose.

διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι τὸ ῥῆμα τοῦτο λέγων τρεῖς πόλεις διαστελεῖς σεαυτῷ

8 Ha pedig az Úr, a te Istened kiterjeszti a te határodat, a mint megesküdt a te atyáidnak, és néked adja mind az egész földet, a melynek megadását megígérte volt a te atyáidnak;

And if the Lord your God makes wide the limits of your land, as he said in his oath to your fathers, and gives you all the land which he undertook to give to your fathers;

ἐὰν δὲ ἐμπλατύνῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ὅριά σου ὃν τρόπον ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου καὶ δῷ σοι κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἣν εἶπεν δοῦναι τοῖς πατράσιν σου

9 (Hogyha megtartod mind e parancsolatot, megtévén azt, a mit én ma parancsolok néked, [tudniillik], hogy szeressed az Urat, a te Istenedet, és járj az õ utain minden idõben): akkor e háromhoz szerezz még három várost.

If you keep and do all these orders which I give you today, loving the Lord your God and walking ever in his ways; then let three more towns, in addition to these three, be marked out for you:

ἐὰν ἀκούσῃς ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας καὶ προσθήσεις σεαυτῷ ἔτι τρεῖς πόλεις πρὸς τὰς τρεῖς ταύτας

10 Hogy ártatlan vér ne ontassék ki a te földeden, a melyet az Úr, a te Istened ád néked örökségül, és hogy a vér ne legyen rajtad.

So that in all your land, which the Lord your God is giving you for your heritage, no man may be wrongly put to death, for which you will be responsible.

καὶ οὐκ ἐκχυθήσεται αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ γῇ σου ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ καὶ οὐκ ἔσται ἐν σοὶ αἵματι ἔνοχος

11 De hogyha lesz valaki, a ki gyûlöli az õ felebarátját, és meglesi azt, és reá támad és úgy üti meg, hogy meghal, és bemenekül valamelyikbe e városok közül:

But if any man has hate for his neighbour, and waiting for him secretly makes an attack on him and gives him a blow causing his death, and then goes in flight to one of these towns;

ἐὰν δὲ γένηται ἄνθρωπος μισῶν τὸν πλησίον καὶ ἐνεδρεύσῃ αὐτὸν καὶ ἐπαναστῇ ἐπ' αὐτὸν καὶ πατάξῃ αὐτοῦ ψυχήν καὶ ἀπεθάνῃ καὶ φύγῃ εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων

12 Akkor az õ városának vénei küldjenek [embereket], és vonják ki azt onnét, és adják azt a vérbosszúló rokon kezébe, hogy meghaljon.
The responsible men of his town are to send and take him, and give him up to the one who has the right of punishment to be put to death.
καὶ ἀποστελοῦσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως αὐτοῦ καὶ λήμψονται αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν εἰς χεῖρας τῷ ἀγχιστεύοντι τοῦ αἵματος καὶ ἀποθανεῖται

13 Ne nézz reá szánalommal, hanem tisztítsd ki az ártatlan vérontást Izráelbõl, hogy jól legyen dolgod.
Have no pity on him, so that Israel may be clear from the crime of putting a man to death without cause, and it will be well for you.
οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ καὶ καθαριεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ ισραηλ καὶ εὖ σοι ἔσται

14 A te felebarátodnak határát el ne told, a mely határt az õsök vetettek a te örökségedben, a melyet örökölni fogsz azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ád néked, hogy bírjad azt.
Your neighbour's landmark, which was put in its place by the men of old times, is not to be moved or taken away in the land of your heritage which the Lord your God is giving you.
οὐ μετακινήσεις ὅρια τοῦ πλησίον σου ἃ ἔστησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ κληρονομίᾳ σου ᾗ κατεκληρονομήθης ἐν τῇ γῇ ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ

15 Ne álljon elõ egy tanú senki ellen semmiféle hamisság és semmiféle bûn miatt; akármilyen bûnben bûnös valaki, két tanú szavára vagy három tanú szavára álljon a dolog.
One witness may not make a statement against a man in relation to any sin or wrongdoing which he has done: on the word of two or three witnesses a question is to be judged.
οὐκ ἐμμενεῖ μάρτυς εἷς μαρτυρῆσαι κατὰ ἀνθρώπου κατὰ πᾶσαν ἀδικίαν καὶ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα καὶ κατὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν ἣν ἂν ἁμάρτῃ ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ ἐπὶ στόματος τριῶν μαρτύρων σταθήσεται πᾶν ῥῆμα

16 Ha valaki ellen gonosz tanú áll elõ, hogy pártütéssel vádolja õt:
If a false witness makes a statement against a man, saying that he has done wrong,
ἐὰν δὲ καταστῇ μάρτυς ἄδικος κατὰ ἀνθρώπου καταλέγων αὐτοῦ ἀσέβειαν

17 Akkor álljon az a két ember, a kiknek ilyen perök van, az Úr elé, a papok és a bírák elé, a kik abban az idõben lesznek;
Then the two men, between whom the argument has taken place, are to come before the Lord, before the priests and judges who are then in power;
καὶ στήσονται οἱ δύο ἄνθρωποι οἷς ἐστιν αὐτοῖς ἡ ἀντιλογία ἔναντι κυρίου καὶ ἔναντι τῶν ἱερέων καὶ ἔναντι τῶν κριτῶν οἳ ἐὰν ὦσιν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις

18 És a bírák vizsgálják meg jól [a dolgot], és ha hazug tanú lesz a tanú, a ki hazugságot szólott az õ atyjafia ellen:
And the judges will have the question looked into with care: and if the witness is seen to be false and to have made a false statement against his brother,
καὶ ἐξετάσωσιν οἱ κριταὶ ἀκριβῶς καὶ ἰδοὺ μάρτυς ἄδικος ἐμαρτύρησεν ἄδικα ἀντέστη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ

19 Úgy cselekedjetek azzal, a mint õ szándékozott cselekedni az õ atyjafiával. Így tisztítsd ki közüled a gonoszt;
Then do to him what it was his purpose to do to his brother: and so put away the evil from among you.
καὶ ποιήσετε αὐτῷ ὃν τρόπον ἐπονηρεύσατο ποιῆσαι κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν

20 Hogy a kik megmaradnak, hallják meg, és féljenek, és többször ne cselekedjenek te közötted ilyen gonosz dolgot.
And the rest of the people, hearing of it, will be full of fear, and never again do such evil among you.
καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται καὶ οὐ προσθήσουσιν ἔτι ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν

21 Ne nézz reá szánalommal; lelket lélekért, szemet szemért, fogat fogért, kezet kézért, lábat lábért.
Have no pity; let life be given for life, eye for eye, tooth for tooth, hand for hand, foot for foot.
οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος χεῖρα ἀντὶ χειρός πόδα ἀντὶ ποδός

1 Mikor hadba mégy ellenséged ellen, és látsz lovakat, szekereket, náladnál nagyobb számú népet: ne félj tõlök, mert veled van az Úr, a te Istened, a ki felhozott téged Égyiptom földérõl.
When you go out to war against other nations, and come face to face with horses and war-carriages and armies greater in number than yourselves, have no fear of them: for the Lord your God is with you, who took you up out of the land of Egypt.
ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ ἴδῃς ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ λαὸν πλείονά σου οὐ φοβηθήσῃ ἀπ' αὐτῶν ὅτι κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ ὁ ἀναβιβάσας σε ἐκ γῆς αἰγύπτου

2 És mikor az ütközethez készültök, álljon elõ a pap, és szóljon a népnek;
And when you are on the point of attacking, let the priest come forward and say to the people,
καὶ ἔσται ὅταν ἐγγίσῃς τῷ πολέμῳ καὶ προσεγγίσας ὁ ἱερεὺς λαλήσει τῷ λαῷ

3 És ezt mondja nékik: Hallgasd meg Izráel! Ti ma készültök megütközni ellenségeitekkel: A ti szívetek meg ne lágyuljon, ne féljetek, és meg ne rettenjetek, se meg ne rémüljetek elõttök;
Give ear, O Israel: today you are going forward to the fight; let your heart be strong; do not let uncontrolled fear overcome you because of those who are against you;
καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτούς ἄκουε ισραηλ ὑμεῖς προσπορεύεσθε σήμερον εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν μὴ ἐκλυέσθω ἡ καρδία ὑμῶν μὴ φοβεῖσθε μηδὲ θραύεσθε μηδὲ ἐκκλίνητε ἀπὸ προσώπου αὐτῶν

4 Mert az Úr, a ti Istenetek veletek megy, hogy harczoljon érettetek a ti ellenségeitekkel, hogy megtartson titeket.
For the Lord your God goes with you, fighting for you to give you salvation from those who are against you.
ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ προπορευόμενος μεθ' ὑμῶν συνεκπολεμῆσαι ὑμῖν τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν διασῶσαι ὑμᾶς

5 Az elõljárók pedig szóljanak a népnek, mondván: Kicsoda az olyan férfi, a ki új házat épített, de még fel nem avatta azt? Menjen el, és térjen vissza az õ házába, hogy meg ne haljon a harczban, és más valaki avassa fel azt.
And let the overseers say to the people, If there is any man who has made for himself a new house and has not gone into it, let him go back to his house, so that in the event of his death in the fight, another may not take his house for himself.
καὶ λαλήσουσιν οἱ γραμματεῖς πρὸς τὸν λαὸν λέγοντες τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ οἰκοδομήσας οἰκίαν καινὴν καὶ οὐκ ἐνεκαίνισεν αὐτήν πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτ οῦ μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἄνθρωπος ἕτερος ἐγκαινιεῖ αὐτήν

6 És kicsoda olyan férfi, a ki szõlõt ültetett és nem vette el annak hasznát? Menjen el, és térjen vissza az õ házába, hogy meg ne haljon a harczban, és más valaki vegye el annak hasznát.
Or if any man has made a vine-garden without taking the first-fruits of it, let him go back to his house, so that in the event of his death in the fight, another may not be the first to make use of the fruit.
καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ οὐκ εὐφράνθη ἐξ αὐτοῦ πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἄνθρωπος ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐξ αὐτοῦ

7 És kicsoda olyan férfi, a ki feleséget jegyzett el magának, de még el nem vette? Menjen el, és térjen vissza házába, hogy meg ne haljon a harczban, és más valaki vegye azt el.
Or if any man is newly married and has had no sex relations with his wife, let him go back to his house, so that in the event of his death in the fight, another man may not take her.
καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις μεμνήστευται γυναῖκα καὶ οὐκ ἔλαβεν αὐτήν πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἄνθρωπος ἕτερος λήμ ψεται αὐτήν

8 Még tovább is szóljanak az elõljárók a néphez, és ezt mondják: Kicsoda olyan férfi, a ki félénk és lágy szívû? Menjen el, és térjen vissza az õ házába, hogy az õ atyjafiainak szíve úgy meg ne olvadjon, mint az õ szíve.
And let the overseers go on to say to the people, If there is any man whose heart is feeble with fear, let him go back to his house before he makes the hearts of his countrymen feeble.
καὶ προσθήσουσιν οἱ γραμματεῖς λαλῆσαι πρὸς τὸν λαὸν καὶ ἐροῦσιν τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἵνα μὴ δειλιάνῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ὥσπερ ἡ αὐτοῦ

9 És mikor elvégzik az elõljárók beszédöket a néphez, állítsanak seregvezéreket a nép élére.
Then, after saying these words to the people, let the overseers put captains over the army.
καὶ ἔσται ὅταν παύσωνται οἱ γραμματεῖς λαλοῦντες πρὸς τὸν λαόν καὶ καταστήσουσιν ἄρχοντας τῆς στρατιᾶς προηγουμένους τοῦ λαοῦ

10 Mikor valamely város alá mégy, hogy azt megostromold, békességgel kínáld meg azt.
When you come to a town, before attacking it, make an offer of peace.
ἐὰν δὲ προσέλθῃς πρὸς πόλιν ἐκπολεμῆσαι αὐτήν καὶ ἐκκαλέσῃ αὐτοὺς μετ' εἰρήνης

11 És ha békességgel felel néked, és kaput nyit, akkor az egész nép, a mely találtatik abban, adófizetõd legyen, és szolgáljon néked.
And if it gives you back an answer of peace, opening its doors to you, then all the people in it may be put to forced work as your servants.
ἐὰν μὲν εἰρηνικὰ ἀποκριθῶσίν σοι καὶ ἀνοίξωσίν σοι ἔσται πᾶς ὁ λαὸς οἱ εὑρεθέντες ἐν αὐτῇ ἔσονταί σοι φορολόγητοι καὶ ὑπήκοοί σου

12 Ha pedig nem köt békességet veled, hanem harczra kél veled, akkor zárd azt körül;
If however it will not make peace with you, but war, then let it be shut in on all sides:
ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσωσίν σοι καὶ ποιήσωσιν πρὸς σὲ πόλεμον περικαθιεῖς αὐτήν

13 És [ha] az Úr, a te Istened kezedbe adja azt: vágj le abban minden finemût fegyver élével;
And when the Lord your God has given it into your hands, let every male in it be put to death without mercy.
καὶ παραδώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ πατάξεις πᾶν ἀρσενικὸν αὐτῆς ἐν φόνῳ μαχαίρας

14 De az asszonyokat, a kis gyermekeket, a barmokat és mind azt, a mi lesz a városban, az egész zsákmányolni valót magadnak prédáljad; és fogyaszd el a te ellenségeidtõl való zsákmányt, a kiket kezedbe ad néked az Úr, a te Istened.
But the women and the children and the cattle and everything in the town and all its wealth, you may take for yourselves: the wealth of your haters, which the Lord your God has given you, will be your food.
πλὴν τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀποσκευῆς καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ πάντα ὅσα ἂν ὑπάρχῃ ἐν τῇ πόλει καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν προνομεύσεις σεαυτῷ καὶ φάγῃ πᾶσαν τὴν προνομὴν τῶν ἐχθρῶν σου ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι

15 Így cselekedjél mindazokkal a városokkal, a melyek igen messze esnek tõled, a melyek nem e nemzetek városai közül valók.
So you are to do to all the towns far away, which are not the towns of these nations.
οὕτως ποιήσεις πάσας τὰς πόλεις τὰς μακρὰν οὔσας ἀπὸ σοῦ σφόδρα αἳ οὐχὶ ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων

16 De e népek városaiban, a melyeket örökségül ad néked az Úr, a te Istened, ne hagyj élni csak egy lelket is;
But in the towns of these peoples whose land the Lord your God is giving you for your heritage, let no living thing be kept from death:
ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι κληρονομεῖν τὴν γῆν αὐτῶν οὐ ζωγρήσετε ἀπ' αὐτῶν πᾶν ἐμπνέον

17 Hanem mindenestõl veszítsd el õket: a Khittheust, az Emoreust, a Kananeust, a Perizeust, a Khivveust és a Jebuzeust, a mint megparancsolta néked az Úr, a te Istened;
Give them up to the curse; the Hittite, the Amorite, the Canaanite, the Perizzite, the Hivite, and the Jebusite, as the Lord your God has given you orders:
ἀλλ' ἢ ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτούς τὸν χετταῖον καὶ αμορραῖον καὶ χαναναῖον καὶ φερεζαῖον καὶ ευαῖον καὶ ιεβουσαῖον καὶ γεργεσαῖον ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου

18 Azért, hogy meg ne tanítsanak titeket az õ mindenféle útálatosságaik szerint cselekedni, a melyeket õk cselekesznek az õ isteneiknek, és hogy ne vétkezzetek az Úr ellen, a ti Istenetek ellen.
So that you may not take them as your example and do all the disgusting things which they do in the worship of their gods, so sinning against the Lord your God.
ἵνα μὴ διδάξωσιν ὑμᾶς ποιεῖν πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν ὅσα ἐποίησαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν καὶ ἁμαρτήσεσθε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν

19 Mikor valamely várost hosszabb ideig tartasz körülzárva, hadakozván az ellen, hogy bevegyed azt: ki ne veszítsd annak egy élõfáját sem, fejszével vágván azt; hanem egyél arról, és azt magát ki ne irtsad; mert ember-é a mezõnek fája, hogy ostrom alá jusson miattad?
If in war a town is shut in by your armies for a long time, do not let its trees be cut down and made waste; for their fruit will be your food; are the trees of the countryside men for you to take up arms against them?
ἐὰν δὲ περικαθίσῃς περὶ πόλιν ἡμέρας πλείους ἐκπολεμῆσαι αὐτὴν εἰς κατάλημψιν αὐτῆς οὐχὶ ἐξολεθρεύσεις τὰ δένδρα αὐτῆς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὰ σίδηρον ἀλλ' ἢ ἀπ' αὐτοῦ φάγῃ αὐτὸ δὲ οὐκ ἐκκόψεις μὴ ἄνθρωπος τὸ ξύλον τὸ ἐν τῷ ἀγρῷ εἰσελθεῖν ἀπὸ προσώπου σου εἰς τὸν χάρακα

20 Csak a mely fáról tudod, hogy nem gyümölcstermõ, azt veszítsd el és irtsd ki, és abból építs erõsséget az ellen a város ellen, a mely te ellened hadakozik, mind addig, a míg leomlik az.
Only those trees which you are certain are not used for food may be cut down and put to destruction: and you are to make walls of attack against the town till it is taken.
ἀλλὰ ξύλον ὃ ἐπίστασαι ὅτι οὐ καρπόβρωτόν ἐστιν τοῦτο ἐξολεθρεύσεις καὶ ἐκκόψεις καὶ οἰκοδομήσεις χαράκωσιν ἐπὶ τὴν πόλιν ἥτις ποιεῖ πρὸς σὲ τὸν πόλεμον ἕως ἂν παραδοθῇ

1 Hogyha agyonütöttet találnak azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ád néked birtokul, és az a mezõn fekszik, és nem tudható: ki ölte meg azt;
If, in the land which the Lord your God is giving you, you come across the dead body of a man in the open country, and you have no idea who has put him to death:
ἐὰν δὲ εὑρεθῇ τραυματίας ἐν τῇ γῇ ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι κληρονομῆσαι πεπτωκὼς ἐν τῷ πεδίῳ καὶ οὐκ οἴδασιν τὸν πατάξαντα

2 Akkor a te véneid és a te bíráid menjenek ki, és mérjék meg [a földet] a városokig, a melyek az agyonütött körül vannak;
Then your responsible men and your judges are to come out, and give orders for the distance from the dead body to the towns round about it to be measured;
ἐξελεύσεται ἡ γερουσία σου καὶ οἱ κριταί σου καὶ ἐκμετρήσουσιν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ τοῦ τραυματίου

3 És a mely város legközelebb esik az agyonütötthöz, annak a városnak vénei vegyenek egy üszõtinót, a melylyel még nem dolgoztattak, és a mely nem vont még jármot;
And whichever town is nearest to the body, the responsible men of that town are to take from the herd a young cow which has never been used for work or put under the yoke;
καὶ ἔσται ἡ πόλις ἡ ἐγγίζουσα τῷ τραυματίᾳ καὶ λήμψεται ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης δάμαλιν ἐκ βοῶν ἥτις οὐκ εἴργασται καὶ ἥτις οὐχ εἵλκυσεν ζυγόν

4 És annak a városnak vénei vigyék az üszõt valamely folyóvíz völgyébe, a melyet nem szántanak és nem vetnek, és szegjék nyakát az üszõnek ott a völgyben.
And they are to take the cow into a valley where there is flowing water, and which is not ploughed or planted, and there the neck of the cow is to be broken:
καὶ καταβιβάσουσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης τὴν δάμαλιν εἰς φάραγγα τραχεῖαν ἥτις οὐκ εἴργασται οὐδὲ σπείρεται καὶ νευροκοπήσουσιν τὴν δάμαλιν ἐν τῇ φάραγγι

5 És járuljanak oda a papok, Lévi fiai; (mert õket választotta az Úr, a te Istened, hogy szolgáljanak néki, és hogy áldjanak az Úr nevében, és az õ ítéletök szerint legyen minden per és minden sérelem).
Then the priests, the sons of Levi, are to come near; for they have been marked out by the Lord your God to be his servants and to give blessings in the name of the Lord; and by their decision every argument and every blow is to be judged:
καὶ προσελεύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται ὅτι αὐτοὺς ἐπέλεξεν κύριος ὁ θεός σου παρεστηκέναι αὐτῷ καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτῶν ἔσται πᾶσα ἀντιλογία καὶ πᾶσα ἀφή

6 És mindnyájan annak a városnak vénei, a kik legközelebb esnek az agyonütötthöz, mossák meg kezeiket a nyakaszegett üszõ felett a völgyben;
And all the responsible men of that town which is nearest to the dead man, washing their hands over the cow whose neck was broken in the valley,
καὶ πᾶσα ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης οἱ ἐγγίζοντες τῷ τραυματίᾳ νίψονται τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς δαμάλεως τῆς νενευροκοπημένης ἐν τῇ φάραγγι

7 És szóljanak és mondják: A mi kezeink nem ontották ki ezt a vért, sem a mi szemeink nem látták.
Will say, This death is not the work of our hands and our eyes have not seen it.
καὶ ἀποκριθέντες ἐροῦσιν αἱ χεῖρες ἡμῶν οὐκ ἐξέχεαν τὸ αἷμα τοῦτο καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν οὐχ ἑωράκασιν

8 Bocsáss meg a te népednek, Izráelnek, a melyet megváltottál, Uram, és ne engedd, hogy ártatlan vér ontása legyen Izráel között, a te néped között! És bocsánatot nyernek a vérért.
Have mercy, O Lord, on your people Israel whom you have made free, and take away from your people the crime of a death without cause. Then they will no longer be responsible for the man's death.
ἵλεως γενοῦ τῷ λαῷ σου ισραηλ οὓς ἐλυτρώσω κύριε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἵνα μὴ γένηται αἷμα ἀναίτιον ἐν τῷ λαῷ σου ισραηλ καὶ ἐξιλασθήσεται αὐτοῖς τὸ αἷμα

9 Te azért tisztítsd ki közüled az ártatlan vérnek kiontását, mert így cselekszed azt, a mi igaz az Úr elõtt.
So you will take away the crime of a death without cause from among you, when you do what is right in the eyes of the Lord.
σὺ δὲ ἐξαρεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἐὰν ποιήσῃς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου

10 Mikor hadba mégy ellenségeid ellen, és kezedbe adja õket az Úr, a te Istened, és azok közül foglyokat ejtesz;
When you go out to war against other nations, and the Lord your God gives them up into your hands and you take them as prisoners;
ἐὰν δὲ ἐξελθὼν εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ παραδῷ σοι κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ προνομεύσεις τὴν προνομὴν αὐτῶν

11 És meglátsz a foglyok között egy szép ábrázatú asszonyt, és megszereted azt, úgy hogy elvennéd feleségül:
If among the prisoners you see a beautiful woman and it is your desire to make her your wife;
καὶ ἴδῃς ἐν τῇ προνομῇ γυναῖκα καλὴν τῷ εἴδει καὶ ἐνθυμηθῇς αὐτῆς καὶ λάβῃς αὐτὴν σαυτῷ γυναῖκα

12 Vidd be õt a te házadba, hogy nyirja meg a fejét, és messe le körmeit.
Then take her back to your house; and let her hair and her nails be cut;
καὶ εἰσάξεις αὐτὴν ἔνδον εἰς τὴν οἰκίαν σου καὶ ξυρήσεις τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ περιονυχιεῖς αὐτὴν

13 És az õ fogoly ruháját vesse le magáról, és maradjon a te házadban, hogy sirassa az õ atyját és anyját egész hónapig; és csak azután menj be hozzá, és légy az õ férje, és legyen õ a te feleséged.
And let her take off the dress in which she was made prisoner and go on living in your house and weeping for her father and mother for a full month: and after that you may go in to her and be her husband and she will be your wife.
καὶ περιελεῖς τὰ ἱμάτια τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῆς ἀπ' αὐτῆς καὶ καθίεται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου καὶ κλαύσεται τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα μηνὸς ἡμέρας καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ πρὸς αὐτὴν καὶ συνοικισθήσῃ αὐτῇ καὶ ἔσται σου γυνή

14 Hogyha pedig nem tetszik néked, bocsásd el õt az õ kivánsága szerint; de pénzért semmiképen el ne add õt; ne hatalmaskodjál rajta, miután megrontottad õt.
But if you have no delight in her, you are to let her go wherever she will; you may not take a price for her as if she was your property, for you have made use of her for your pleasure.
καὶ ἔσται ἐὰν μὴ θέλῃς αὐτήν ἐξαποστελεῖς αὐτὴν ἐλευθέραν καὶ πράσει οὐ πραθήσεται ἀργυρίου οὐκ ἀθετήσεις αὐτήν διότι ἐταπείνωσας αὐτήν

15 Ha valakinek két felesége van, az egyik szeretett, a másik gyûlölt, és szülnek néki fiakat, mind a szeretett, mind a gyûlölt, és a gyûlöltnek fia lesz az elsõszülött:
If a man has two wives, one greatly loved and the other hated, and the two of them have had children by him; and if the first son is the child of the hated wife:
ἐὰν δὲ γένωνται ἀνθρώπῳ δύο γυναῖκες μία αὐτῶν ἠγαπημένη καὶ μία αὐτῶν μισουμένη καὶ τέκωσιν αὐτῷ ἡ ἠγαπημένη καὶ ἡ μισουμένη καὶ γένηται υἱὸς πρωτότοκος τῆς μισουμένης

16 Azon a napon, a melyen az õ fiait örökösökké teszi a maga jószágában, nem teheti elsõszülötté a szeretettnek fiát a gyûlöltnek fia felett, a ki elsõszülött;
Then when he gives his property to his sons for their heritage, he is not to put the son of his loved one in the place of the first son, the son of the hated wife:
καὶ ἔσται ᾗ ἂν ἡμέρᾳ κατακληροδοτῇ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ οὐ δυνήσεται πρωτοτοκεῦσαι τῷ υἱῷ τῆς ἠγαπημένης ὑπεριδὼν τὸν υἱὸν τῆς μισουμένης τὸν πρωτότοκον

17 Hanem az elsõszülöttet, a gyûlöltnek fiát ismerje el, két részt adván néki mindenbõl, a mije van; mert az az õ erejének zsengéje, övé az elsõszülöttség joga.
But he is to give his first son his birthright, and twice as great a part of his property: for he is the first-fruits of his strength and the right of the first son is his.
ἀλλὰ τὸν πρωτότοκον υἱὸν τῆς μισουμένης ἐπιγνώσεται δοῦναι αὐτῷ διπλᾶ ἀπὸ πάντων ὧν ἂν εὑρεθῇ αὐτῷ ὅτι οὗτός ἐστιν ἀρχὴ τέκνων αὐτοῦ καὶ τούτῳ καθήκει τὰ πρωτοτόκια

18 Ha valakinek pártütõ és makacs fia van, a ki az õ atyja szavára és anyja szavára nem hallgat, és ha megfenyítik, sem engedelmeskedik nékik:
If a man has a son who is hard-hearted and uncontrolled, who gives no attention to the voice of his father and mother, and will not be ruled by them, though they give him punishment:
ἐὰν δέ τινι ᾖ υἱὸς ἀπειθὴς καὶ ἐρεθιστὴς οὐχ ὑπακούων φωνὴν πατρὸς καὶ φωνὴν μητρὸς καὶ παιδεύσωσιν αὐτὸν καὶ μὴ εἰσακούῃ αὐτῶν

19 Az ilyet fogja meg az õ atyja és anyja, és vigyék azt az õ városának véneihez és az õ helységének kapujába,
Then let his father and mother take him to the responsible men of the town, to the public place;
καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἐξάξουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γερουσίαν τῆς πόλεως αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ τόπου αὐτοῦ

20 És ezt mondják a város véneinek: Ez a mi fiunk pártütõ és makacs, nem hallgat a mi szónkra, tobzódó és részeges:
And say to them, This son of ours is hard-hearted and uncontrolled, he will not give attention to us; he gives himself up to pleasure and strong drink.
καὶ ἐροῦσιν τοῖς ἀνδράσιν τῆς πόλεως αὐτῶν ὁ υἱὸς ἡμῶν οὗτος ἀπειθεῖ καὶ ἐρεθίζει οὐχ ὑπακούει τῆς φωνῆς ἡμῶν συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεῖ

21 Akkor az õ városának minden embere kövekkel kövezze meg azt, hogy meghaljon. Így tisztítsd ki közüled a gonoszt, és az egész Izráel hallja meg, és féljen!
Then he is to be stoned to death by all the men of the town: so you are to put away the evil from among you; and all Israel, hearing of it, will be full of fear.
καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ ἐν λίθοις καὶ ἀποθανεῖται καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται

22 Ha valakiben halálos ítéletre való bûn van, és megölik, és felakasztatod azt fára:
If a man does a crime for which the punishment is death, and he is put to death by hanging him on a tree;
ἐὰν δὲ γένηται ἔν τινι ἁμαρτία κρίμα θανάτου καὶ ἀποθάνῃ καὶ κρεμάσητε αὐτὸν ἐπὶ ξύλου

23 Ne maradjon éjjel az õ holtteste a fán, hanem temesd el azt még azon a napon; mert átkozott Isten elõtt a ki fán függ; és meg ne fertéztessed azt a földet, a melyet az Úr, a te Istened ád néked örökségül.
Do not let his body be on the tree all night, but put it to rest in the earth the same day; for the man who undergoes hanging is cursed by God; so do not make unclean the land which the Lord your God is giving you for your heritage.
οὐκ ἐπικοιμηθήσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου ἀλλὰ ταφῇ θάψετε αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι κεκατηραμένος ὑπὸ θεοῦ πᾶς κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ

1 Ne nézd el, ha a te atyádfiának ökre vagy juha tévelyeg, és ne fordulj el azoktól, hanem bizony tereld vissza azokat a te atyádfiához.
If you see your brother's ox or his sheep wandering, do not go by without helping, but take them back to your brother.
μὴ ἰδὼν τὸν μόσχον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ τὸ πρόβατον αὐτοῦ πλανώμενα ἐν τῇ ὁδῷ ὑπερίδῃς αὐτά ἀποστροφῇ ἀποστρέψεις αὐτὰ τῷ ἀδελφῷ σου καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ

2 Hogyha pedig nincs közel hozzád a te atyádfia, vagy nem is ismered õt: hajtsd a [barmot] a magad házához, és legyen nálad, míg keresi azt a te atyádfia, és akkor add vissza néki.
If their owner is not near, or if you are not certain who he is, then take the beast to your house and keep it till its owner comes in search of it, and then you are to give it back to him.
ἐὰν δὲ μὴ ἐγγίζῃ ὁ ἀδελφός σου πρὸς σὲ μηδὲ ἐπίστῃ αὐτόν συνάξεις αὐτὰ ἔνδον εἰς τὴν οἰκίαν σου καὶ ἔσται μετὰ σοῦ ἕως ἂν ζητήσῃ αὐτὰ ὁ ἀδελφός σου καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ

3 És ekképen cselekedjél szamarával, ekképen cselekedjél ruhájával és ekképen cselekedjél a te atyádfiának minden elveszett holmijával, a mi elveszett tõle és te megtaláltad; nem szabad félrevonulnod.
Do the same with his ass or his robe or anything which has gone from your brother's keeping and which you have come across: do not keep it to yourself.
οὕτως ποιήσεις τὸν ὄνον αὐτοῦ καὶ οὕτως ποιήσεις τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ οὕτως ποιήσεις κατὰ πᾶσαν ἀπώλειαν τοῦ ἀδελφοῦ σου ὅσα ἐὰν ἀπόληται παρ' αὐτοῦ καὶ εὕρῃς οὐ δυνήσῃ ὑπεριδεῖν

4 Ha látod, hogy a te atyádfiának szamara vagy ökre az úton eldûlve fekszik, ne fordulj el azoktól, hanem vele együtt emeld fel [azokat.]
If you see your brother's ox or his ass falling down on the road, do not go by without giving him help in lifting it up again.
οὐκ ὄψῃ τὸν ὄνον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ τὸν μόσχον αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῇ ὁδῷ μὴ ὑπερίδῃς αὐτούς ἀνιστῶν ἀναστήσεις μετ' αὐτοῦ

5 Asszony ne viseljen férfiruházatot, se férfi ne öltözzék asszonyruhába; mert mind útálatos az Úr elõtt, a te Istened elõtt, a ki ezt míveli.
It is not right for a woman to be dressed in man's clothing, or for a man to put on a woman's robe: whoever does such things is disgusting to the Lord your God.
οὐκ ἔσται σκεύη ἀνδρὸς ἐπὶ γυναικί οὐδὲ μὴ ἐνδύσηται ἀνὴρ στολὴν γυναικείαν ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σού ἐστιν πᾶς ποιῶν ταῦτα

6 Ha madárfészek akad elédbe az úton valamely fán vagy a földön, madárfiakkal vagy tojásokkal, és az anya rajta ül a fiakon vagy a tojásokon: meg ne fogd az anyát a fiakkal egyben;
If by chance you see a place which a bird has made for itself in a tree or on the earth, with young ones or eggs, and the mother bird seated on the young ones or on the eggs, do not take the mother bird with the young:
ἐὰν δὲ συναντήσῃς νοσσιᾷ ὀρνέων πρὸ προσώπου σου ἐν τῇ ὁδῷ ἢ ἐπὶ παντὶ δένδρει ἢ ἐπὶ τῆς γῆς νεοσσοῖς ἢ ᾠοῖς καὶ ἡ μήτηρ θάλπῃ ἐπὶ τῶν νεοσσῶν ἢ ἐπὶ τῶν ᾠῶν οὐ λήμψῃ τὴν μητέρα μετὰ τῶν τέκνων

7 Hanem bizony bocsásd el az anyát, és a fiakat fogd el magadnak, hogy jól legyen dolgod, és hosszú ideig élj.
See that you let the mother bird go, but the young ones you may take; so it will be well for you and your life will be long.
ἀποστολῇ ἀποστελεῖς τὴν μητέρα τὰ δὲ παιδία λήμψῃ σεαυτῷ ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ πολυήμερος ἔσῃ

8 Ha új házat építesz, házfedeledre korlátot csinálj, hogy vérrel ne terheld a te házadat, ha valaki leesik arról.
If you are building a house, make a railing for the roof, so that the blood of any man falling from it will not come on your house.
ἐὰν δὲ οἰκοδομήσῃς οἰκίαν καινήν καὶ ποιήσεις στεφάνην τῷ δώματί σου καὶ οὐ ποιήσεις φόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ σου ἐὰν πέσῃ ὁ πεσὼν ἀπ' αὐτοῦ

9 Ne vess a te szõlõdbe kétféle magot, hogy fertõzötté ne legyen az egész: a mag, a melyet elvetsz és a szõlõnek termése.
Do not have your vine-garden planted with two sorts of seed: or all of it may become a loss, the seed you have put in as well as the increase.
οὐ κατασπερεῖς τὸν ἀμπελῶνά σου διάφορον ἵνα μὴ ἁγιασθῇ τὸ γένημα καὶ τὸ σπέρμα ὃ ἐὰν σπείρῃς μετὰ τοῦ γενήματος τοῦ ἀμπελῶνός σου

10 Ne szánts ökrön és szamáron együtt.
Do not do your ploughing with an ox and an ass yoked together.
οὐκ ἀροτριάσεις ἐν μόσχῳ καὶ ὄνῳ ἐπὶ τὸ αὐτό

11 Ne öltözzél vegyes szövésû azaz gyapjúból és lenbõl szõtt ruhába.
Do not have clothing made of two sorts of thread, wool and linen together.
οὐκ ἐνδύσῃ κίβδηλον ἔρια καὶ λίνον ἐν τῷ αὐτῷ

12 A te felsõruhádnak négy szegletére, a melyet felülre öltesz, bojtokat csinálj magadnak.
On the four edges of your robe, with which your body is covered, put ornaments of twisted threads.
στρεπτὰ ποιήσεις σεαυτῷ ἐπὶ τῶν τεσσάρων κρασπέδων τῶν περιβολαίων σου ἃ ἐὰν περιβάλῃ ἐν αὐτοῖς

13 Ha valaki feleséget vesz, és bemegy hozzá, és meggyûlöli azt,
If any man takes a wife, and having had connection with her, has no delight in her,
ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ καὶ μισήσῃ αὐτὴν

14 És szégyenletes dolgokkal vádolja, és rossz hírbe keveri azt, mert ezt mondja: E feleséget vettem magamnak, és hozzá mentem, de nem találtam õ benne szûzességet:
And says evil things about her and gives her a bad name, saying, I took this woman, and when I had connection with her it was clear to me that she was not a virgin:
καὶ ἐπιθῇ αὐτῇ προφασιστικοὺς λόγους καὶ κατενέγκῃ αὐτῆς ὄνομα πονηρὸν καὶ λέγῃ τὴν γυναῖκα ταύτην εἴληφα καὶ προσελθὼν αὐτῇ οὐχ εὕρηκα αὐτῆς παρθένια

15 Akkor vegye azt a leánynak atyja és anyja, és vigyék a leány szûzességének [jeleit] a város vénei elé a kapuba;
Then let the girl's father and mother put before the responsible men of the town, in the public place, signs that the girl was a virgin:
καὶ λαβὼν ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς καὶ ἡ μήτηρ ἐξοίσουσιν τὰ παρθένια τῆς παιδὸς πρὸς τὴν γερουσίαν ἐπὶ τὴν πύλην

16 És mondja a leánynak atyja a véneknek: Leányomat feleségül adtam e férfiúnak, de gyûlöli õt;
And let the girl's father say to the responsible men, I gave my daughter to this man for his wife, but he has no love for her;
καὶ ἐρεῖ ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς τῇ γερουσίᾳ τὴν θυγατέρα μου ταύτην δέδωκα τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ γυναῖκα καὶ μισήσας αὐτὴν

17 És íme szégyenletes dolgokkal vádol[ja], mondván: Nem találtam a te leányodban szûzességet; pedig ímhol vannak az én leányom szûzességének [jelei!] És terítsék ki a ruhát a város vénei elé.
And now he has put shame on her, saying that she is not a virgin; but here is the sign that she is a virgin. Then they are to put her clothing before the responsible men of the town.
αὐτὸς νῦν ἐπιτίθησιν αὐτῇ προφασιστικοὺς λόγους λέγων οὐχ εὕρηκα τῇ θυγατρί σου παρθένια καὶ ταῦτα τὰ παρθένια τῆς θυγατρός μου καὶ ἀναπτύξουσιν τὸ ἱμάτιον ἐναντίον τῆς γερουσίας τῆς πόλεως

18 Akkor a város vénei fogják meg azt a férfit, és ostorozzák meg õt;
Then the responsible men of the town are to give the man his punishment;
καὶ λήμψεται ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ παιδεύσουσιν αὐτὸν

19 És bírságolják meg száz ezüst [siklusra,] és adják ezt a leány atyjának; mert rossz hírbe kevert egy izráelita szûzet; és legyen annak felesége, [és] el nem bocsáthatja azt teljes életében.
They will take from him a hundred shekels of silver, which are to be given to the father of the girl, because he has given an evil name to a virgin of Israel: she will go on being his wife, he may never put her away all his life.
καὶ ζημιώσουσιν αὐτὸν ἑκατὸν σίκλους καὶ δώσουσιν τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος ὅτι ἐξήνεγκεν ὄνομα πονηρὸν ἐπὶ παρθένον ισραηλῖτιν καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνή οὐ δυνήσεται ἐξαποστ εῖλαι αὐτὴν τὸν ἅπαντα χρόνον

20 Ha pedig igaz lesz a vádolás, és nem találtatik szûzesség a leányban:
But if what he has said is true, and she is seen to be not a virgin,
ἐὰν δὲ ἐπ' ἀληθείας γένηται ὁ λόγος οὗτος καὶ μὴ εὑρεθῇ παρθένια τῇ νεάνιδι

21 Akkor vigyék ki a leányt az õ atyjának háza elé, és az õ városának emberei kövezzék meg kõvel, hogy meghaljon; mert gyalázatosságot cselekedett Izráelben, paráználkodván az az õ atyjának házánál. Így tisztítsd ki közüled a gonoszt.
Then they are to make the girl come to the door of her father's house and she will be stoned to death by the men of the town, because she has done evil and put shame on Israel, by acting as a loose woman in her father's house: so you are to put away evil from among you.
καὶ ἐξάξουσιν τὴν νεᾶνιν ἐπὶ τὰς θύρας οἴκου πατρὸς αὐτῆς καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὴν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς ἐν λίθοις καὶ ἀποθανεῖται ὅτι ἐποίησεν ἀφροσύνην ἐν υἱοῖς ισραηλ ἐκπορνεῦσαι τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν

22 Ha rajtakapnak valamely férfit, hogy férjes asszonynyal hál, õk mindketten is meghaljanak: a férfi, a ki az asszonynyal hált, és az asszony is. Így tisztítsd ki a gonoszt Izráelbõl.
If a man is taken in the act of going in to a married woman, the two of them, the man as well as the woman, are to be put to death: so you are to put away the evil from Israel.
ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἄνθρωπος κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς συνῳκισμένης ἀνδρί ἀποκτενεῖτε ἀμφοτέρους τὸν ἄνδρα τὸν κοιμώμενον μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαρεῖς τὸ ν πονηρὸν ἐξ ισραηλ

23 Ha szûz leány van jegyben egy férfiúval, és megtalálja azt valaki a városban, és vele hál:
If a young virgin has given her word to be married to a man, and another man meeting her in the town, has connection with her;
ἐὰν δὲ γένηται παῖς παρθένος μεμνηστευμένη ἀνδρὶ καὶ εὑρὼν αὐτὴν ἄνθρωπος ἐν πόλει κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς

24 Vigyétek ki mindkettõjöket annak a városnak kapuja elé, és kövezzétek meg õket kõvel, hogy meghaljanak. A leányt azért, hogy nem kiáltott a városban, a férfit pedig azért, hogy meggyalázta az õ felebarátjának feleségét. Így tisztítsd ki a gonoszt Izráelbõl.
Then you are to take the two of them to the doorway of the town, and have them stoned to death; the young virgin, because she gave no cry for help, though it was in the town, and the man, because he has put shame on his neighbour's wife: so you are to put away evil from among you.
ἐξάξετε ἀμφοτέρους ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν καὶ λιθοβοληθήσονται ἐν λίθοις καὶ ἀποθανοῦνται τὴν νεᾶνιν ὅτι οὐκ ἐβόησεν ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἄνθρωπον ὅτι ἐταπείνω σεν τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν

25 De hogyha mezõn találja a férfi a jegyben járó leányt, és erõszakoskodik rajta a férfi és vele hál: csak maga a férfi haljon meg, a ki azzal hált;
But if the man, meeting such a virgin in the open country, takes her by force, then only the man is to be put to death;
ἐὰν δὲ ἐν πεδίῳ εὕρῃ ἄνθρωπος τὴν παῖδα τὴν μεμνηστευμένην καὶ βιασάμενος κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς ἀποκτενεῖτε τὸν ἄνθρωπον τὸν κοιμώμενον μετ' αὐτῆς μόνον

26 A leányt pedig ne bántsd, mert a leánynak nincsen halálos bûne, mivel olyan ez a dolog, mint a mikor valaki felebarátjára támad és azt agyonüti.
Nothing is to be done to the virgin, because there is no cause of death in her: it is the same as if a man made an attack on his neighbour and put him to death:
καὶ τῇ νεάνιδι οὐ ποιήσετε οὐδέν οὐκ ἔστιν τῇ νεάνιδι ἁμάρτημα θανάτου ὅτι ὡς εἴ τις ἐπαναστῇ ἄνθρωπος ἐπὶ τὸν πλησίον καὶ φονεύσῃ αὐτοῦ ψυχήν οὕτως τὸ πρᾶγμα τοῦτο

27 Mert a mezõn találta õt; kiálthatott a jegyben járó leány, de nem volt a ki megoltalmazza õt.
For he came across her in the open country, and there was no one to come to the help of the virgin in answer to her cry.
ὅτι ἐν τῷ ἀγρῷ εὗρεν αὐτήν ἐβόησεν ἡ νεᾶνις ἡ μεμνηστευμένη καὶ ὁ βοηθήσων οὐκ ἦν αὐτῇ

28 Ha valaki el nem jegyzett szûz leánynyal találkozik, és megragadja azt, és vele hál, és rajta kapják õket:
If a man sees a young virgin, who has not given her word to be married to anyone, and he takes her by force and has connection with her, and discovery is made of it;
ἐὰν δέ τις εὕρῃ τὴν παῖδα τὴν παρθένον ἥτις οὐ μεμνήστευται καὶ βιασάμενος κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς καὶ εὑρεθῇ

29 Akkor a férfi, a ki vele hált, adjon a leány atyjának ötven ezüst [siklust], a leány pedig legyen feleségévé. Mivelhogy meggyalázta azt, nem bocsáthatja el azt teljes életében.
Then the man will have to give the virgin's father fifty shekels of silver and make her his wife, because he has put shame on her; he may never put her away all his life.
δώσει ὁ ἄνθρωπος ὁ κοιμηθεὶς μετ' αὐτῆς τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνή ἀνθ' ὧν ἐταπείνωσεν αὐτήν οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὸν ἅπαντα χρόνον

1 Akinek szeméremteste zúzott vagy megcsonkított, ne menjen be az Úrnak községébe.
No man whose private parts have been wounded or cut off may come into the meeting of the Lord's people.
οὐ λήμψεται ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀποκαλύψει συγκάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ

2 A fattyú se menjen be az Úrnak községébe; még tizedízig se menjen be az Úrnak községébe.
One whose father and mother are not married may not come into the meeting of the Lord's people, or any of his family to the tenth generation.
οὐκ εἰσελεύσεται θλαδίας καὶ ἀποκεκομμένος εἰς ἐκκλησίαν κυρίου

3 Az Ammoniták és Moábiták se menjenek be az Úrnak községébe; még tizedízig se menjenek be az Úrnak községébe, soha örökké:
No Ammonite or Moabite or any of their people to the tenth generation may come into the meeting of the Lord's people:
οὐκ εἰσελεύσεται ἐκ πόρνης εἰς ἐκκλησίαν κυρίου

4 Azért, mert nem jöttek elõtökbe kenyérrel és vízzel az úton, mikor kijöttetek Égyiptomból; és mivelhogy felbérlette ellened Bálámot, a Beór fiát, a mesopotámiabeli Péthorból valót, hogy megátkozzon téged.
Because they gave you no bread or water on your way, when you came out of Egypt: and they got Balaam, the son of Peor, from Pethor in Aram-naharaim to put curses on you.
οὐκ εἰσελεύσεται αμμανίτης καὶ μωαβίτης εἰς ἐκκλησίαν κυρίου καὶ ἕως δεκάτης γενεᾶς οὐκ εἰσελεύσεται εἰς ἐκκλησίαν κυρίου καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα

5 De az Úr, a te Istened nem akarta meghallgatni Bálámot; hanem fordította az Úr, a te Istened az átkot néked áldásodra, mivelhogy szeretett téged az Úr, a te Istened.
But the Lord your God would not give ear to Balaam, but let the curse be changed into a blessing to you, because of his love for you.
παρὰ τὸ μὴ συναντῆσαι αὐτοὺς ὑμῖν μετὰ ἄρτων καὶ ὕδατος ἐν τῇ ὁδῷ ἐκπορευομένων ὑμῶν ἐξ αἰγύπτου καὶ ὅτι ἐμισθώσαντο ἐπὶ σὲ τὸν βαλααμ υἱὸν βεωρ ἐκ τῆς μεσοποταμίας καταράσασθαί σε

6 Ne keresd az õ békességöket és az õ javokat teljes életedben, soha.
Do nothing for their peace or well-being for ever.
καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος ὁ θεός σου εἰσακοῦσαι τοῦ βαλααμ καὶ μετέστρεψεν κύριος ὁ θεός σου τὰς κατάρας εἰς εὐλογίαν ὅτι ἠγάπησέν σε κύριος ὁ θεός σου

7 Ne útáld az Edomitát; mert atyádfia az; ne útáld az égyiptombelit, mert jövevény voltál az õ földén.
But have no hate for an Edomite, because he is your brother, or for an Egyptian, for you were living in his land.
οὐ προσαγορεύσεις εἰρηνικὰ αὐτοῖς καὶ συμφέροντα αὐτοῖς πάσας τὰς ἡμέρας σου εἰς τὸν αἰῶνα

8 Az olyan fiak, a kik harmadízen születnek nékik, bemehetnek az Úrnak községébe.
Their children in the third generation may come into the meeting of the Lord's people.
οὐ βδελύξῃ ιδουμαῖον ὅτι ἀδελφός σού ἐστιν οὐ βδελύξῃ αἰγύπτιον ὅτι πάροικος ἐγένου ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ

9 Ha táborba szállsz a te ellenséged ellen: õrizkedjél minden gonosztól.
When you go out to war and put your tents in position, keep from every evil thing.
υἱοὶ ἐὰν γενηθῶσιν αὐτοῖς γενεὰ τρίτη εἰσελεύσονται εἰς ἐκκλησίαν κυρίου

10 Ha volna valaki közötted, a ki nem volna tiszta valami éjszakai véletlenség miatt: menjen ki a táborból, és ne menjen vissza a táborba;
If any man among you becomes unclean through anything which has taken place in the night, he is to go out from the tent-circle and keep outside it:
ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς παρεμβαλεῖν ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ φυλάξῃ ἀπὸ παντὸς ῥήματος πονηροῦ

11 És mikor eljõ az estve, mossa meg magát vízzel, és a nap lementével menjen be a táborba.
But when evening comes near, let him take a bath: and after sundown he may come back to the tents.
ἐὰν ᾖ ἐν σοὶ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἔσται καθαρὸς ἐκ ῥύσεως αὐτοῦ νυκτός καὶ ἐξελεύσεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν

12 A táboron kívül valami helyed is legyen, hogy kimehess oda.
Let there be a place outside the tent-circle to which you may go;
καὶ ἔσται τὸ πρὸς ἑσπέραν λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ δεδυκότος ἡλίου εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν

13 És legyen ásócskád a fegyvered mellett, hogy mikor leülsz kivül, [gödröt] áss azzal és ha felkelsz, betakarhassad azt, a mi elment tõled;
And have among your arms a spade; and when you have been to that place, let that which comes from you be covered up with earth:
καὶ τόπος ἔσται σοι ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐξελεύσῃ ἐκεῖ ἔξω

14 Mert az Úr, a te Istened, a te táborodban jár, hogy megszabadítson téged, és elõdbe vesse a te ellenségeidet: legyen azért a te táborod szent, hogy ne lásson te közted valami rútságot, és el ne forduljon tõled.
For the Lord your God is walking among your tents, to keep you safe and to give up into your hands those who are fighting against you; then let your tents be holy, so that he may see no unclean thing among you, and be turned away from you.
καὶ πάσσαλος ἔσται σοι ἐπὶ τῆς ζώνης σου καὶ ἔσται ὅταν διακαθιζάνῃς ἔξω καὶ ὀρύξεις ἐν αὐτῷ καὶ ἐπαγαγὼν καλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην σου ἐν αὐτῷ

15 Ne add ki a szolgát az õ urának, a ki az õ urától hozzád menekült.
Do not give back to his master a servant who has gone in flight from his master and come to you:
ὅτι κύριος ὁ θεός σου ἐμπεριπατεῖ ἐν τῇ παρεμβολῇ σου ἐξελέσθαι σε καὶ παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν σου πρὸ προσώπου σου καὶ ἔσται ἡ παρεμβολή σου ἁγία καὶ οὐκ ὀφθήσεται ἐν σοὶ ἀσχημοσύνη πράγματος καὶ ἀποστρέψει ἀπὸ σοῦ

16 Veled lakjék, te közötted, azon a helyen, a melyet választ valamelyikben a te városaid közül, a hol néki tetszik; ne nyomorgasd õt.
Let him go on living among you in whatever place is most pleasing to him: do not be hard on him.
οὐ παραδώσεις παῖδα τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ὃς προστέθειταί σοι παρὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ

17 Ne legyen [felavatott] paráznanõ Izráel leányai közûl; se [felavatott] paráznaférfi ne legyen Izráel fiai közül.
No daughter of Israel is to let herself be used as a loose woman for a strange god, and no son of Israel is to give himself to a man.
μετὰ σοῦ κατοικήσει ἐν ὑμῖν κατοικήσει ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν ἀρέσῃ αὐτῷ οὐ θλίψεις αὐτόν

18 Ne vidd be a paráznanõ bérét és az eb-bért az Úrnak, a te Istenednek házába akárminémû fogadás fejében; mert mind a kettõt útálja az Úr, a te Istened.
Do not take into the house of the Lord your God, as an offering for an oath, the price of a loose woman or the money given to one used for sex purposes in the worship of the gods: for these two things are disgusting to the Lord your God.
οὐκ ἔσται πόρνη ἀπὸ θυγατέρων ισραηλ καὶ οὐκ ἔσται πορνεύων ἀπὸ υἱῶν ισραηλ οὐκ ἔσται τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων ισραηλ καὶ οὐκ ἔσται τελισκόμενος ἀπὸ υἱῶν ισραηλ

19 A te atyádfiától ne végy kamatot: [se] pénznek kamatját, [se] eleségnek kamatját, se semmi egyébnek kamatját, a mit kamatra szokás adni.
Do not take interest from an Israelite on anything, money or food or any other goods, which you let him have:
οὐ προσοίσεις μίσθωμα πόρνης οὐδὲ ἄλλαγμα κυνὸς εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου πρὸς πᾶσαν εὐχήν ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σού ἐστιν καὶ ἀμφότερα

20 Az idegentõl vehetsz kamatot, de a te atyádfiától ne végy kamatot, hogy megáldjon téged az Úr, a te Istened mindenben, a mire kinyujtod kezedet, azon a földön, a melyre bemégy, hogy bírjad azt.
From men of other nations you may take interest, but not from an Israelite: so that the blessing of the Lord your God may be on everything to which you put your hand, in the land which you are about to take as your heritage.
οὐκ ἐκτοκιεῖς τῷ ἀδελφῷ σου τόκον ἀργυρίου καὶ τόκον βρωμάτων καὶ τόκον παντὸς πράγματος οὗ ἂν ἐκδανείσῃς

21 Ha fogadással ígérsz valamit az Úrnak, a te Istenednek: ne halogasd annak megadását; mert bizony megkeresi azt rajtad az Úr, a te Istened, és bûnül tulajdoníttatik az néked.
When you take an oath to the Lord, do not be slow to give effect to it: for without doubt the Lord your God will make you responsible, and will put it to your account as sin.
τῷ ἀλλοτρίῳ ἐκτοκιεῖς τῷ δὲ ἀδελφῷ σου οὐκ ἐκτοκιεῖς ἵνα εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν

22 Ha pedig nem teszesz fogadást, bûn sem tulajdoníttatik néked.
But if you take no oath, there will be no sin.
ἐὰν δὲ εὔξῃ εὐχὴν κυρίῳ τῷ θεῷ σου οὐ χρονιεῖς ἀποδοῦναι αὐτήν ὅτι ἐκζητῶν ἐκζητήσει κύριος ὁ θεός σου παρὰ σοῦ καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρία

23 Ügyelj arra, a mi ajkaidon kijön, és úgy teljesítsd, a mit száddal ígérsz, mint mikor szabad akaratból teszesz fogadást az Úrnak, a te Istenednek.
Whatever your lips have said, see that you do it; for you gave your word freely to the Lord your God.
ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς εὔξασθαι οὐκ ἔστιν ἐν σοὶ ἁμαρτία

24 Ha bemégy a te felebarátodnak szõlõjébe, egyél szõlõt kívánságod szerint jóllakásodig, de edényedbe ne rakj.
When you go into your neighbour's vine-garden, you may take of his grapes at your pleasure, but you may not take them away in your vessel.
τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων σου φυλάξῃ καὶ ποιήσεις ὃν τρόπον εὔξω κυρίῳ τῷ θεῷ σου δόμα ὃ ἐλάλησας τῷ στόματί σου

25 Ha bemégy a te felebarátod vetésébe, kezeddel szaggass kalászokat, de sarlóval ne vágj be a te felebarátod vetésébe.
When you go into your neighbour's field, you may take the heads of grain with your hand; but you may not put your blade to his grain.
ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς ἀμητὸν τοῦ πλησίον σου καὶ συλλέξεις ἐν ταῖς χερσίν σου στάχυς καὶ δρέπανον οὐ μὴ ἐπιβάλῃς ἐπὶ τὸν ἀμητὸν τοῦ πλησίον σου

1 Ha valaki asszonyt vesz magához, és feleségévé teszi azt, és ha azután nem találja azt kedvére valónak, mivelhogy valami illetlenséget talál benne, és ír néki váló levelet, és kezébe adja azt annak, és elküldi õt házától;
If a man takes a wife, and after they are married she is unpleasing to him because of some bad quality in her, let him give her a statement in writing and send her away from his house.
ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εὕρῃ χάριν ἐναντίον αὐτοῦ ὅτι εὗρεν ἐν αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα καὶ γράψει αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου καὶ δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς καὶ ἐξαποστελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ

2 És kimegy az õ házából, és elmegy és más férfiúé lesz;
And when she has gone away from him, she may become another man's wife.
καὶ ἀπελθοῦσα γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ

3 És a második férfiú [is] meggyûlöli õt, és ír néki váló levelet, és kezébe adja azt, és elküldi õt házától; vagy ha meghal az a második férfi, a ki elvette azt magának feleségül;
And if the second husband has no love for her and, giving her a statement in writing, sends her away; or if death comes to the second husband to whom she was married;
καὶ μισήσῃ αὐτὴν ὁ ἀνὴρ ὁ ἔσχατος καὶ γράψει αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου καὶ δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς καὶ ἐξαποστελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἢ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ ὁ ἔσχατος ὃς ἔλαβεν αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα

4 Az elsõ férje, a ki elküldte õt, nem veheti õt másodszor is magához, hogy feleségévé legyen, minekutána megfertéztetett; mert útálatosság ez az Úr elõtt; te pedig ne tedd bûnössé a földet, a melyet az Úr, a te Istened ád néked örökségül.
Her first husband, who had sent her away, may not take her back after she has been wife to another; for that is disgusting to the Lord: and you are not to be a cause of sin in the land which the Lord your God is giving you for your heritage.
οὐ δυνήσεται ὁ ἀνὴρ ὁ πρότερος ὁ ἐξαποστείλας αὐτὴν ἐπαναστρέψας λαβεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα μετὰ τὸ μιανθῆναι αὐτήν ὅτι βδέλυγμά ἐστιν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ

5 Hogyha valaki újonnan vesz feleséget, ne menjen hadba, és ne vessenek reá semmiféle terhet; egy esztendeig szabad legyen az õ házában, és vidámítsa a feleségét, a kit elvett.
A newly married man will not have to go out with the army or undertake any business, but may be free for one year, living in his house for the comfort of his wife.
ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα προσφάτως οὐκ ἐξελεύσεται εἰς τὸν πόλεμον καὶ οὐκ ἐπιβληθήσεται αὐτῷ οὐδὲν πρᾶγμα ἀθῷος ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ἐνιαυτὸν ἕνα εὐφρανεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἣν ἔλαβεν

6 Zálogba senki ne vegyen kézimalmot vagy malomkövet, mert életet venne zálogba.
No one is to take, on account of a debt, the stones with which grain is crushed: for in doing so he takes a man's living.
οὐκ ἐνεχυράσεις μύλον οὐδὲ ἐπιμύλιον ὅτι ψυχὴν οὗτος ἐνεχυράζει

7 Hogyha rajtakapnak valakit, a ki embert lop az õ atyjafiai közül, Izráel fiai közül, és hatalmaskodik rajta, vagy eladja azt: haljon meg az a tolvaj. Így tisztítsd ki a gonoszt te közüled.
If a man takes by force one of his countrymen, the children of Israel, using him as his property or getting a price for him, that thief is to be put to death: so you are to put away evil from among you.
ἐὰν δὲ ἁλῷ ἄνθρωπος κλέπτων ψυχὴν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδῶται ἀποθανεῖται ὁ κλέπτης ἐκεῖνος καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν

8 A poklosság csapásában vigyázz, hogy szorgalmatosan megtartsad és megcselekedjed mindazt, a mire a Lévita-papok tanítanak titeket; vigyázzatok, hogy a miképen megparancsoltam nékik, a képen cselekedjetek.
In connection with the leper's disease, take care to keep and do every detail of the teaching of the priests, the Levites: as I gave them orders, so you are to do.
πρόσεχε σεαυτῷ ἐν τῇ ἁφῇ τῆς λέπρας φυλάξῃ σφόδρα ποιεῖν κατὰ πάντα τὸν νόμον ὃν ἐὰν ἀναγγείλωσιν ὑμῖν οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται ὃν τρόπον ἐνετειλάμην ὑμῖν φυλάξασθε ποιεῖν

9 Emlékezzél meg arról, a mit cselekedett az Úr, a te Istened Miriámmal az úton, mikor kijöttetek Égyiptomból.
Keep in mind what the Lord your God did to Miriam on the way, when you came out of Egypt.
μνήσθητι ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεός σου τῇ μαριαμ ἐν τῇ ὁδῷ ἐκπορευομένων ὑμῶν ἐξ αἰγύπτου

10 Ha kölcsön adsz valamit a te felebarátodnak: ne menj be az õ házába, hogy magad végy zálogot tõle;
If you let your brother have the use of anything which is yours, do not go into his house and take anything of his as a sign of his debt;
ἐὰν ὀφείλημα ᾖ ἐν τῷ πλησίον σου ὀφείλημα ὁτιοῦν οὐκ εἰσελεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐνεχυράσαι τὸ ἐνέχυρον

11 Kivül állj meg, és az ember, a kinek kölcsönt adsz, maga vigye ki hozzád az õ zálogát.
But keep outside till he comes out and gives it to you.
ἔξω στήσῃ καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗ τὸ δάνειόν σού ἐστιν ἐν αὐτῷ ἐξοίσει σοι τὸ ἐνέχυρον ἔξω

12 Hogyha szegény ember az, ne feküdjél le az õ zálogával;
If he is a poor man, do not keep his property all night;
ἐὰν δὲ ὁ ἄνθρωπος πένηται οὐ κοιμηθήσῃ ἐν τῷ ἐνεχύρῳ αὐτοῦ

13 Bizony add vissza néki azt a zálogot napnyugtakor, hogy az õ ruhájában feküdjék le, és áldjon téged. És igazságul lesz ez néked az Úr elõtt, a te Istened elõtt.
But be certain to give it back to him when the sun goes down, so that he may have his clothing for sleeping in, and will give you his blessing: and this will be put to your account as righteousness before the Lord your God.
ἀποδόσει ἀποδώσεις τὸ ἐνέχυρον αὐτοῦ περὶ δυσμὰς ἡλίου καὶ κοιμηθήσεται ἐν τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ καὶ εὐλογήσει σε καὶ ἔσται σοι ἐλεημοσύνη ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου

14 A szegény és szûkölködõ napszámoson ne erõszakoskodjál, akár atyádfiai, akár a te jövevényeid azok, a kik a te földeden a te kapuid között vannak.
Do not be hard on a servant who is poor and in need, if he is one of your countrymen or a man from another nation living with you in your land.
οὐκ ἀπαδικήσεις μισθὸν πένητος καὶ ἐνδεοῦς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου ἢ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν ἐν ταῖς πόλεσίν σου

15 Azon a napon add meg az õ bérét, és le se menjen felette a nap; mert szegény õ, és kivánkozik az után az õ lelke, hogy ellened ne kiáltson az Úrhoz, és bûn ne legyen rajtad.
Give him his payment day by day, not keeping it back over night; for he is poor and his living is dependent on it; and if his cry against you comes to the ears of the Lord, it will be judged as sin in you.
αὐθημερὸν ἀποδώσεις τὸν μισθὸν αὐτοῦ οὐκ ἐπιδύσεται ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ ὅτι πένης ἐστὶν καὶ ἐν αὐτῷ ἔχει τὴν ἐλπίδα καὶ οὐ καταβοήσεται κατὰ σοῦ πρὸς κύριον καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία

16 Meg ne ölettessenek az atyák a fiakért, se a fiak meg ne ölettessenek az atyákért; kiki az õ bûnéért haljon meg.
Fathers are not to be put to death for their children or children for their fathers: every man is to be put to death for the sin which he himself has done.
οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων ἕκαστος τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθανεῖται

17 A jövevénynek [és] az árvának igazságát el ne csavard; és az özvegynek ruháját ne vedd zálogba.
Be upright in judging the cause of the man from a strange country and of him who has no father; do not take a widow's clothing on account of a debt:
οὐκ ἐκκλινεῖς κρίσιν προσηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας καὶ οὐκ ἐνεχυράσεις ἱμάτιον χήρας

18 Hanem emlékezzél vissza, hogy szolga voltál Égyiptomban, és megváltott téged az Úr, a te Istened, onnét. Azért parancsolom én néked, hogy így cselekedjél.
But keep in mind that you were a servant in the land of Egypt, and the Lord your God made you free: for this is why I give you orders to do this.
καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτῳ καὶ ἐλυτρώσατό σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο

19 Mikor learatod aratni valódat a te mezõdön, és kévét felejtesz a mezõn, ne térj vissza annak felvételére; a jövevényé, az árváé és az özvegyé legyen az, hogy megáldjon téged az Úr, a te Istened, kezeidnek minden munkájában.

When you get in the grain from your field, if some of the grain has been dropped by chance in the field, do not go back and get it, but let it be for the man from a strange land, the child without a father, and the widow: so that the blessing of the Lord your God may be on all the work of your hands.

ἐὰν δὲ ἀμήσῃς ἀμητὸν ἐν τῷ ἀγρῷ σου καὶ ἐπιλάθῃ δράγμα ἐν τῷ ἀγρῷ σου οὐκ ἐπαναστραφήσῃ λαβεῖν αὐτό τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται ἵ να εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου

20 Ha olajfád [termését] lerázod, ne szedd le, a mi még utánad marad; a jövevényé, árváé és az özvegyé legyen az.

When you are shaking the fruit from your olive-trees, do not go over the branches a second time: let some be for the man from a strange land, the child without a father, and the widow.

ἐὰν δὲ ἐλαιαλογήσῃς οὐκ ἐπαναστρέψεις καλαμήσασθαι τὰ ὀπίσω σου τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτῳ διὰ τοῦ το ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο

21 Ha szõlõdet megszeded, ne mezgeréld le, a mi utánad marad; a jövevényé, árváé és az özvegyé legyen az.

When you are pulling the grapes from your vines, do not take up those which have been dropped; let them be for the man from a strange land, the child without a father, and the widow.

ἐὰν δὲ τρυγήσῃς τὸν ἀμπελῶνά σου οὐκ ἐπανατρυγήσεις αὐτὸν τὰ ὀπίσω σου τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται

22 És emlékezzél vissza, hogy szolga voltál Égyiptomnak földén. Azért parancsolom néked, hogy így cselekedjél.

Keep in mind that you were a servant in the land of Egypt: for this is why I give you orders to do this.

καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτῳ διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο

1 Ha per támad férfiak között, és törvény elé mennek, és megítélik õket, és igazat adnak az igaznak és bûnösnek mondják a bûnöst:

If there is an argument between men and they go to law with one another, let the judges give their decision for the upright, and against the wrongdoer.

ἐὰν δὲ γένηται ἀντιλογία ἀνὰ μέσον ἀνθρώπων καὶ προσέλθωσιν εἰς κρίσιν καὶ κρίνωσιν καὶ δικαιώσωσιν τὸν δίκαιον καὶ καταγνῶσιν τοῦ ἀσεβοῦς

2 Akkor, ha a bûnös ütleget érdemel, vonassa le azt a bíró, és üttessen arra maga elõtt annak bûnössége szerint való számban.

And if the wrongdoer is to undergo punishment by whipping, the judge will give orders for him to go down on his face and be whipped before him, the number of the blows being in relation to his crime.

καὶ ἔσται ἐὰν ἄξιος ᾖ πληγῶν ὁ ἀσεβῶν καὶ καθιεῖς αὐτὸν ἔναντι τῶν κριτῶν καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν κατὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ ἀριθμῷ

3 Negyvenet üttessen rá, ne többet, hogy netalán, ha ennél több ütést üttet reá, alávalóvá legyen elõtted a te atyádfia.

He may be given forty blows, not more; for if more are given, your brother may be shamed before you.

τεσσαράκοντα μαστιγώσουσιν αὐτόν οὐ προσθήσουσιν ἐὰν δὲ προσθῶσιν μαστιγῶσαι αὐτὸν ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς πλείους ἀσχημονήσει ὁ ἀδελφός σου ἐναντίον σου

4 Ne kösd be az ökörnek száját, mikor nyomtat!

Do not keep the ox from taking the grain when he is crushing it.

οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα

5 Ha testvérek laknak együtt, és meghal egy közülök, és nincs annak fia: a megholtnak felesége ne menjen ki a háztól idegen férfiúhoz; [hanem] a sógora menjen be hozzá, és vegye el õt magának feleségül, és éljen vele sógorsági házasságban.

If brothers are living together and one of them, at his death, has no son, the wife of the dead man is not to be married outside the family to another man: let her husband's brother go in to her and make her his wife, doing as it is right for a brother-in-law to do.

ἐὰν δὲ κατοικῶσιν ἀδελφοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἀποθάνῃ εἷς ἐξ αὐτῶν σπέρμα δὲ μὴ ᾖ αὐτῷ οὐκ ἔσται ἡ γυνὴ τοῦ τεθνηκότος ἔξω ἀνδρὶ μὴ ἐγγίζοντι ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς εἰ σελεύσεται πρὸς αὐτὴν καὶ λήμψεται αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα καὶ συνοικήσει αὐτῇ

6 És majd az elsõszülött, a kit szülni fog, a megholt testvér nevét kapja, hogy annak neve ki ne töröltessék Izráelbõl.

Then the first male child she has will take the rights of the brother who is dead, so that his name may not come to an end in Israel.

καὶ ἔσται τὸ παιδίον ὃ ἐὰν τέκῃ κατασταθήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ τετελευτηκότος καὶ οὐκ ἐξαλειφθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξ ισραηλ

7 Hogyha a férfinak nincs kedve elvenni az õ ángyát, menjen el az õ ángya a kapuba a vénekhez, és mondja: Sógorom vonakodik fentartani az õ testvérének nevét Izráelben, nem akar velem sógorsági házasságban élni.

But if the man says he will not take his brother's wife, then let the wife go to the responsible men of the town, and say, My husband's brother will not keep his brother's name living in Israel; he will not do what it is right for a husband's brother to do.

ἐὰν δὲ μὴ βούληται ὁ ἄνθρωπος λαβεῖν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ ἀναβήσεται ἡ γυνὴ ἐπὶ τὴν πύλην ἐπὶ τὴν γερουσίαν καὶ ἐρεῖ οὐ θέλει ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου ἀνα στῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν ισραηλ οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου

8 Akkor hívják azt az õ városának vénei, és beszéljenek vele; és ha megáll és ezt mondja: nincs kedvem õt elvenni:

Then the responsible men of the town will send for the man, and have talk with him: and if he still says, I will not take her;

καὶ καλέσουσιν αὐτὸν ἡ γερουσία τῆς πόλεως αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν αὐτῷ καὶ στὰς εἴπῃ οὐ βούλομαι λαβεῖν αὐτήν

9 Akkor járuljon hozzá az õ ángya a vének szemei elõtt, és húzza le saruját annak lábáról, és köpjön az arczába, és szóljon, és ezt mondja: Így kell cselekedni azzal a férfival, a ki nem építi az õ testvérének házát.

Then his brother's wife is to come to him, before the responsible men of the town, and take his shoe off his foot, and put shame on him, and say, So let it be done to the man who will not take care of his brother's name.

καὶ προσελθοῦσα ἡ γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἔναντι τῆς γερουσίας καὶ ὑπολύσει τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ καὶ ἐμπτύσεται εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἀποκρ ιθεῖσα ἐρεῖ οὕτως ποιήσουσιν τῷ ἀνθρώπῳ ὃς οὐκ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ

10 És "lehúzott sarujú háznép"-nek nevezzék az õ nevét Izráelben.

And his family will be named in Israel, The house of him whose shoe has been taken off.

καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν ισραηλ οἶκος τοῦ ὑπολυθέντος τὸ ὑπόδημα

11 Ha két férfi összevesz egymással, és az egyiknek felesége oda járul, hogy megszabadítsa az õ férjét annak kezébõl, a ki veri azt, és kinyujtja kezét, és megfogja annak szeméremtestét:

If two men are fighting, and the wife of one of them, coming to the help of her husband, takes the other by the private parts;

ἐὰν δὲ μάχωνται ἄνθρωποι ἐπὶ τὸ αὐτό ἄνθρωπος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ προσέλθῃ γυνὴ ἑνὸς αὐτῶν ἐξελέσθαι τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐκ χειρὸς τοῦ τύπτοντος αὐτὸν καὶ ἐκτείν ασα τὴν χεῖρα ἐπιλάβηται τῶν διδύμων αὐτοῦ

12 Vágd el annak kezét, meg ne szánja szemed.

Her hand is to be cut off; have no pity on her.

ἀποκόψεις τὴν χεῖρα αὐτῆς οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῇ

13 Ne legyen a te zsákodban kétféle font: nagyobb és kisebb.

Do not have in your bag different weights, a great and a small;

οὐκ ἔσται ἐν τῷ μαρσίππῳ σου στάθμιον καὶ στάθμιον μέγα ἢ μικρόν

14 Ne legyen a te házadban kétféle éfa: nagyobb és kisebb.

Or in your house different measures, a great and a small.

οὐκ ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου μέτρον καὶ μέτρον μέγα ἢ μικρόν

15 Teljes és igaz fontod legyen néked; teljes és igaz éfád legyen néked; hogy hosszú ideig élj azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ád néked.

But have a true weight and a true measure: so that your life may be long in the land which the Lord your God is giving you.

στάθμιον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι καὶ μέτρον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι ἵνα πολυήμερος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ

16 Mert az Úr elõtt, a te Istened elõtt útálni való mindaz, a ki ezeket cselekszi; [és] mindaz, a ki hamisságot mível.

For all who do such things, and all whose ways are not upright, are disgusting to the Lord your God.

ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦτα πᾶς ποιῶν ἄδικον

17 Megemlékezzél arról, a mit Amálek cselekedett rajtad az úton, a mikor Égyiptomból kijöttetek:
Keep in mind what Amalek did to you on your way from Egypt;
μνήσθητι ὅσα ἐποίησέν σοι αμαληκ ἐν τῇ ὁδῷ ἐκπορευομένου σου ἐξ αἰγύπτου

18 Hogy reád támadt az úton, és megverte a seregnek utolsó részét, mind az erõtleneket, a kik hátul valának, a mikor magad is fáradt és lankadt voltál, és nem félte az Istent.
How, meeting you on the way, he made an attack on you when you were tired and without strength, cutting off all the feeble ones at the end of your line; and the fear of God was not in him.
πῶς ἀντέστη σοι ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἔκοψέν σου τὴν οὐραγίαν τοὺς κοπιῶντας ὀπίσω σου σὺ δὲ ἐπείνας καὶ ἐκοπίας καὶ οὐκ ἐφοβήθη τὸν θεόν

19 Mikor azért megnyugtat majd téged az Úr, a te Istened, minden te köröskörül lévõ ellenségedtõl azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ád néked örökségül, hogy bírjad azt: töröld el Amálek emlékezetét az ég alól; el ne felejtsd!
So when the Lord your God has given you rest from all who are against you on every side, in the land which the Lord your God is giving you for your heritage, see to it that the memory of Amalek is cut off from the earth; keep this in mind.
καὶ ἔσται ἡνίκα ἐὰν καταπαύσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου τῶν κύκλῳ σου ἐν τῇ γῇ ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ κατακληρονομῆσαι ἐξαλε ίψεις τὸ ὄνομα αμαληκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ οὐ μὴ ἐπιλάθῃ

1 Mikor pedig bemégy arra a földre, a melyet az Úr, a te Istened ád néked örökségül, és bírni fogod azt, és lakozol abban:
Now when you have come into the land which the Lord is giving you for your heritage, and you have made it yours and are living in it;
καὶ ἔσται ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ καὶ κατακληρονομήσῃς αὐτὴν καὶ κατοικήσῃς ἐπ' αὐτῆς

2 Akkor végy a föld minden gyümölcsének zsengéjébõl, a melyet szerezz a te földedbõl, a melyet az Úr, a te Istened ád néked; és tedd kosárba és menj oda a helyre, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened, hogy ott lakozzék az õ neve;
You are to take a part of the first-fruits of the earth, which you get from the land which the Lord your God is giving you, and put it in a basket, and go to the place marked out by the Lord your God, as the resting-place of his name.
καὶ λήμψῃ ἀπὸ τῆς ἀπαρχῆς τῶν καρπῶν τῆς γῆς σου ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι καὶ ἐμβαλεῖς εἰς κάρταλλον καὶ πορεύσῃ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σο υ ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ

3 És menj be a paphoz, a ki abban az idõben lesz, és mondjad néki: Vallást teszek ma az Úr elõtt, a te Istened elõtt, hogy bejöttem a földre, a mely felõl megesküdt az Úr a mi atyáinknak, hogy nékünk adja.
And you are to come to him who is priest at that time, and say to him, I give witness today before the Lord your God, that I have come into the land which the Lord made an oath to our fathers to give us.
καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἱερέα ὃς ἐὰν ᾖ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν ἀναγγέλλω σήμερον κυρίῳ τῷ θεῷ μου ὅτι εἰσελήλυθα εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν κύριος τοῖς πατ ράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν

4 És a pap vegye el a kosarat kezedbõl, és tegye azt az Úrnak, a te Istenednek oltára elé.
Then the priest will take the basket from your hand and put it down in front of the altar of the Lord your God.
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς τὸν κάρταλλον ἐκ τῶν χειρῶν σου καὶ θήσει αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ σου

5 És szólj, és mondjad az Úr elõtt, a te Istened elõtt: Veszendõ mesopotámiai vala az atyám, és alámént vala Égyiptomba, és jövevény volt ott kevesed magával; nagy, erõs és temérdek néppé lõn ottan.
And these are the words which you will say before the Lord your God: My father was a wandering Aramaean, and he went down with a small number of people into Egypt; there he became a great and strong nation:
καὶ ἀποκριθήσῃ καὶ ἐρεῖς ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου συρίαν ἀπέβαλεν ὁ πατήρ μου καὶ κατέβη εἰς αἴγυπτον καὶ παρῴκησεν ἐκεῖ ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ καὶ ἐγένετο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μ έγα καὶ πλῆθος πολὺ καὶ μέγα

6 Bosszúsággal illetének pedig minket az Égyiptombeliek, és nyomorgatának minket, és vetének reánk kemény szolgálatot.
And the Egyptians were cruel to us, crushing us under a hard yoke:
καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ αἰγύπτιοι καὶ ἐταπείνωσαν ἡμᾶς καὶ ἐπέθηκαν ἡμῖν ἔργα σκληρά

7 Kiáltánk azért az Úrhoz, a mi atyáink Istenéhez, és meghallgatta az Úr a mi szónkat, és megtekintette a mi nyomorúságunkat, kínunkat és szorongattatásunkat;
And our cry went up to the Lord, the God of our fathers, and the Lord's ear was open to the voice of our cry, and his eyes took note of our grief and the crushing weight of our work:
καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν καὶ εἶδεν τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον ἡμῶν καὶ τὸν θλιμμὸν ἡμῶν

8 És kihozott minket az Úr Égyiptomból erõs kézzel, kinyújtott karral, nagy rettentéssel, jelekkel és csudákkal;
And the Lord took us out of Egypt with a strong hand and a stretched-out arm, with works of power and signs and wonders:
καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐξ αἰγύπτου αὐτὸς ἐν ἰσχύι μεγάλῃ καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι αὐτοῦ τῷ ὑψηλῷ καὶ ἐν ὁράμασιν μεγάλοις καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν

9 És behozott minket e helyre, és adta nékünk ezt a földet, a tejjel és mézzel folyó földet.
And he has been our guide to this place, and has given us this land, a land flowing with milk and honey.
καὶ εἰσήγαγεν ἡμᾶς εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἔδωκεν ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι

10 Most azért ímé elhoztam ama föld gyümölcsének zsengéjét, a melyet nékem adtál Uram. És rakd le azt az Úr elõtt, a te Istened elõtt, és imádkozzál az Úr elõtt, a te Istened elõtt;
So now, I have come here with the first of the fruits of the earth which you, O Lord, have given me. Then you will put it down before the Lord your God and give him worship:
καὶ νῦν ἰδοὺ ἐνήνοχα τὴν ἀπαρχὴν τῶν γενημάτων τῆς γῆς ἧς ἔδωκάς μοι κύριε γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι καὶ ἀφήσεις αὐτὰ ἀπέναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ προσκυνήσεις ἐ κεῖ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου

11 És örömet találj mindabban a jóban, a melyet ád néked az Úr, a te Istened, és a te házadnépének; te és a lévita, és a jövevény, a ki te közötted van.
And you will have joy in every good thing which the Lord your God has given to you and to your family; and the Levite, and the man from a strange land who is with you, will take part in your joy.
καὶ εὐφρανθήσῃ ἐν πᾶσιν τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἔδωκέν σοι κύριος ὁ θεός σου καὶ τῇ οἰκίᾳ σου σὺ καὶ ὁ λευίτης καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν σοί

12 Ha a harmadik esztendõben, a tizednek esztendejében, minden termésedbõl egészen megadod a tizedet, és adod a lévitának, a jövevénynek, az árvának és özvegynek, hogy egyenek a te kapuid között, és jól lakjanak:
When you have taken out a tenth from the tenth of all your produce in the third year, which is the year when this has to be done, give it to the Levite, and the man from a strange land, and the child without a father, and the widow, so that they may have food in your towns and be full;
ἐὰν δὲ συντελέσῃς ἀποδεκατῶσαι πᾶν τὸ ἐπιδέκατον τῶν γενημάτων τῆς γῆς σου ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ τὸ δεύτερον ἐπιδέκατον δώσεις τῷ λευίτῃ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφ ανῷ καὶ τῇ χήρᾳ καὶ φάγονται ἐν ταῖς πόλεσίν σου καὶ ἐμπλησθήσονται

13 Akkor ezt mondjad az Úr elõtt, a te Istened elõtt: Kitakarítottam a szent részt a házból, és oda adtam azt a lévitának, a jövevénynek, az árvának és az özvegynek minden te parancsolatod szerint, a melyet parancsoltál nékem; nem hágtam át egyet sem a te parancsolataidból, sem el nem felejtettem!
And say before the Lord your God, I have taken all the holy things out of my house and have given them to the Levite, and the man from a strange land, and him who has no father, and the widow, as you have given me orders: I have kept in mind all your orders, in nothing have I gone against them:
καὶ ἐρεῖς ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐξεκάθαρα τὰ ἅγια ἐκ τῆς οἰκίας μου καὶ ἔδωκα αὐτὰ τῷ λευίτῃ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ κατὰ πάσας τὰς ἐντολά ς ἃς ἐνετείλω μοι οὐ παρῆλθον τὴν ἐντολήν σου καὶ οὐκ ἐπελαθόμην

14 Nem ettem belõle gyászomban, nem pusztítottam belõle tisztátalanul, és halottra sem adtam belõle. Hallgattam az Úrnak, az én Istenemnek szavára; a szerint cselekedtem, a mint parancsoltad nékem.
No part of these things has been used for food in a time of weeping, or put away when I was unclean, or given for the dead: I have given ear to the voice of the Lord my God, and have done all you have given me orders to do.
καὶ οὐκ ἔφαγον ἐν ὀδύνῃ μου ἀπ' αὐτῶν οὐκ ἐκάρπωσα ἀπ' αὐτῶν εἰς ἀκάθαρτον οὐκ ἔδωκα ἀπ' αὐτῶν τῷ τεθνηκότι ὑπήκουσα τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ μου ἐποίησα καθὰ ἐνετείλω μοι

15 Tekints alá a te szentségednek lakóhelyéből a mennyekből, és áldd meg Izráelt, a te népedet, és a földet, a melyet nékünk adtál, a mint megesküdtél vala a mi atyáinknak, a tejjel és mézzel folyó földet.
So, looking down from your holy place in heaven, send your blessing on your people Israel and on the land which you have given us, as you said in your oath to our fathers, a land flowing with milk and honey.
κάτιδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ εὐλόγησον τὸν λαόν σου τὸν ισραηλ καὶ τὴν γῆν ἣν ἔδωκας αὐτοῖς καθὰ ὤμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέ ουσαν γάλα καὶ μέλι

16 E mai napon az Úr, a te Istened parancsolja néked, hogy e rendelések és végzések szerint cselekedjél: tartsd meg azért és cselekedjed azokat teljes szívedből és teljes lelkedből!
Today the Lord your God gives you orders to keep all these laws and decisions: so then keep and do them with all your heart and all your soul.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ κύριος ὁ θεός σου ἐνετείλατό σοι ποιῆσαι πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα καὶ τὰ κρίματα καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιήσετε αὐτὰ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλ ης τῆς ψυχῆς ὑμῶν

17 Azt kívántad ma kimondatni az Úrral, hogy Isteneddé lesz néked, hogy járhass az õ útain, megtudhassad az õ rendeléseit, parancsolatait és végzéseit, és engedhess az õ szavának;
Today you have given witness that the Lord is your God, and that you will go in his ways and keep his laws and his orders and his decisions and give ear to his voice:
τὸν θεὸν εἶλου σήμερον εἶναί σου θεὸν καὶ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ φυλάσσεσθαι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ καὶ ὑπακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ

18 Az Úr pedig azt kívánja ma kimondatni veled, hogy az õ tulajdon népévé leszesz, a miképen szólott néked, és minden õ parancsolatát megtartod,
And the Lord has made it clear this day that you are a special people to him, as he gave you his word; and that you are to keep all his orders;
καὶ κύριος εἵλατό σε σήμερον γενέσθαι σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον καθάπερ εἶπέν σοι φυλάσσειν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ

19 Hogy feljebb valóvá tegyen téged minden nemzetnél, a melyeket teremtett, dícséretben, névben és dicsõségben, és hogy szent népévé lehess az Úrnak, a te Istenednek, a mint megmondta vala.
And that he will make you high over all the nations he has made, in praise, in name, and in honour, and that you are to be a holy people to the Lord your God as he has said.
καὶ εἶναί σε ὑπεράνω πάντων τῶν ἐθνῶν ὡς ἐποίησέν σε ὀνομαστὸν καὶ καύχημα καὶ δόξαστόν εἶναί σε λαὸν ἅγιον κυρίῳ τῷ θεῷ σου καθὼς ἐλάλησεν

1 Mózes pedig és Izráel vénei parancsot adának a népnek, mondván: Tartsátok meg mind e parancsolatot, a melyet én parancsolok ma néktek.
Then Moses and the responsible men of Israel gave the people these orders: Keep all the orders which I have given you this day;
καὶ προσέταξεν μωυσῆς καὶ ἡ γερουσία ισραηλ λέγων φυλάσσεσθε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον

2 És a mely napon általmentek a Jordánon arra a földre, a melyet az Úr, a te Istened ád néktek: nagy köveket állíts fel, és meszeld be azokat mészszel.
And on the day when you go over Jordan into the land which the Lord your God is giving you, put up great stones, coating them with building-paste,
καὶ ἔσται ᾗ ἂν ἡμέρᾳ διαβῆτε τὸν ιορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι καὶ στήσεις σεαυτῷ λίθους μεγάλους καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονίᾳ

3 És mihelyt általmégy, írd fel azokra e törvénynek minden ígéjét, hogy bemehess arra a földre, a melyet az Úr, a te Istened ád néked, a tejjel és mézzel folyó földre, a miképen megígérte néked az Úr, a te atyáidnak Istene.
And writing on them all the words of this law, after you have gone over; so that you may take the heritage which the Lord your God is giving you, a land flowing with milk and honey, as the Lord, the God of your fathers, has said.
καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου ὡς ἂν διαβῆτε τὸν ιορδάνην ἡνίκα ἐὰν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου δίδωσίν σοι γ ῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι ὃν τρόπον εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων σού σοι

4 Mihelyt azért általmentek a Jordánon, állítsátok fel azokat a köveket, a melyeket én e mai napon parancsolok néktek, az Ebál hegyén; és meszeld be azokat mészszel.
And when you have gone over Jordan, you are to put up these stones, as I have said to you today, in Mount Ebal, and have them coated with building-paste.
καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν ιορδάνην στήσετε τοὺς λίθους τούτους οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ἐν ὄρει γαιβαλ καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονίᾳ

5 És építs ott oltárt az Úrnak, a te Istenednek; olyan kövekből való oltárt, a melyeket vassal meg ne faragj.
There you are to make an altar to the Lord your God, of stones on which no iron instrument has been used.
καὶ οἰκοδομήσεις ἐκεῖ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου θυσιαστήριον ἐκ λίθων οὐκ ἐπιβαλεῖς ἐπ' αὐτοὺς σίδηρον

6 Ép kövekbõl építsd az Úrnak, a te Istenednek oltárát; és áldozzál azon egészen égõáldozatokat az Úrnak, a te Istenednek.
You are to make the altar of the Lord your God of uncut stones; offering on it burned offerings to the Lord your God:
λίθους ὁλοκλήρους οἰκοδομήσεις θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου καὶ ἀνοίσεις ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαυτώματα κυρίῳ τῷ θεῷ σου

7 Áldozzál hálaáldozatokat is, és egyél ott, és vigadozzál az Úr elõtt, a te Istened elõtt.
And you are to make your peace-offerings, feasting there with joy before the Lord your God.
καὶ θύσεις ἐκεῖ θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ τῷ θεῷ σου καὶ φάγῃ καὶ ἐμπλησθήσῃ καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου

8 És írd fel a kövekre e törvénynek minden ígéjét igen világosan!
And put on the stones all the words of this law, writing them very clearly.
καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων πάντα τὸν νόμον τοῦτον σαφῶς σφόδρα

9 És szóla Mózes és a Lévi nemzetségébõl való papok az egész Izráelnek, mondván: Figyelj és hallgass Izráel! E mai napon lettél az Úrnak, a te Istenednek népévé.
Then Moses and the priests, the Levites, said to all Israel, Be quiet and give ear, O Israel; today you have become the people of the Lord your God.
καὶ ἐλάλησεν μωυσῆς καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται παντὶ ισραηλ λέγοντες σιώπα καὶ ἄκουε ισραηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ γέγονας εἰς λαὸν κυρίῳ τῷ θεῷ σου

10 Hallgass azért az Úrnak, a te Istenednek szavára, és cselekedjél az õ parancsolatai és rendelései szerint, a melyeket, én parancsolok ma néked.
For this cause you are to give ear to the voice of the Lord your God, and do his orders and his laws which I give you this day.
καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ ποιήσεις πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον

11 És parancsola Mózes azon a napon a népnek, mondván:
That same day Moses said to the people,
καὶ ἐνετείλατο μωυσῆς τῷ λαῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων

12 Ezek álljanak fel a népnek megáldására a Garizim hegyén, mikor általmentek a Jordánon: Simeon, Lévi, Júda, Izsakhár, József és Benjámin.
These are to take their places on Mount Gerizim for blessing the people when you have gone over Jordan: Simeon and Levi and Judah and Issachar and Joseph and Benjamin;
οὗτοι στήσονται εὐλογεῖν τὸν λαὸν ἐν ὄρει γαριζιν διαβάντες τὸν ιορδάνην συμεων λευι ιουδας ισσαχαρ ιωσηφ καὶ βενιαμιν

13 Ezek pedig az átkozásra álljanak fel az Ebál hegyén: Rúben, Gád, Áser, Zebulon, Dán és Nafthali.
And these are to be on Mount Ebal for the curse: Reuben, Gad, and Asher, and Zebulun, Dan, and Naphtali.
καὶ οὗτοι στήσονται ἐπὶ τῆς κατάρας ἐν ὄρει γαιβαλ ρουβην γαδ καὶ ασηρ ζαβουλων δαν καὶ νεφθαλι

14 Szóljanak pedig a léviták, és ezt mondják az egész Izráel népének felszóval:
Then the Levites are to say in a loud voice to all the men of Israel,
καὶ ἀποκριθέντες οἱ λευῖται ἐροῦσιν παντὶ ισραηλ φωνῇ μεγάλῃ

15 Átkozott az ember, a ki faragott és öntött képet csinál, útálatára az Úrnak, mesterember kezének munkáját, és rejtve tartja [azt]! És feleljen az egész nép és mondja: Ámen!
Cursed is the man who makes any image of wood or stone or metal, disgusting to the Lord, the work of man's hands, and puts it up in secret. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ἄνθρωπος ὅστις ποιήσει γλυπτὸν καὶ χωνευτόν βδέλυγμα κυρίῳ ἔργον χειρῶν τεχνίτου καὶ θήσει αὐτὸ ἐν ἀποκρύφῳ καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς ἐροῦσιν γένοιτο

16 Átkozott a ki kevésre becsüli az õ atyját vagy anyját! És mondja az egész nép: Ámen!
Cursed is he who does not give honour to his father or mother. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ ἀτιμάζων πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο

17 Átkozott, a ki elmozdítja az õ felebarátjának határát! És mondja az egész nép: Ámen!
Cursed is he who takes his neighbour's landmark from its place. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ μετατιθεὶς ὅρια τοῦ πλησίον καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο

18 Átkozott, a ki félrevezeti a vakot az úton! És mondja az egész nép: Ámen!
Cursed is he by whom the blind are turned out of the way. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ πλανῶν τυφλὸν ἐν ὁδῷ καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο

19 Átkozott, a ki elfordítja a jövevénynek, árvának és özvegynek igazságát! És mondja az egész nép: Ámen!
Cursed is he who gives a wrong decision in the cause of a man from a strange land, or of one without a father, or of a widow. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὃς ἂν ἐκκλίνῃ κρίσιν προσηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο

20 Átkozott, a ki az õ atyjának feleségével hál, mert feltakarja az õ atyjának takaróját! És mondja az egész nép: Ámen!
Cursed is he who has sex relations with his father's wife, for he has put shame on his father. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὅτι ἀπεκάλυψεν συγκάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο

21 Átkozott, a ki közösül valamely barommal! És mondja az egész nép: Ámen!
Cursed is he who has sex relations with any sort of beast. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ παντὸς κτήνους καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο

22 Átkozott, a ki az õ leánytestvérével hál, az õ atyjának leányával vagy az õ anyjának leányával! És mondja az egész nép: Ámen!
Cursed is he who has sex relations with his sister, the daughter of his father or of his mother. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ ἀδελφῆς ἐκ πατρὸς ἢ ἐκ μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο

23 Átkozott, a ki az õ napával hál! És mondja az egész nép: Ámen!
Cursed is he who has sex relations with his mother-in-law. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ πενθερᾶς αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ ἀδελφῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο

24 Átkozott, a ki megöli az õ felebarátját titkon! És mondja az egész nép: Ámen!
Cursed is he who takes his neighbour's life secretly. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ τύπτων τὸν πλησίον αὐτοῦ δόλῳ καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο

25 Átkozott, a ki ajándékot fogad el, hogy ártatlan lélek vérét ontsa! És mondja az egész nép: Ámen!
Cursed is he who for a reward puts to death one who has done no wrong. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὃς ἂν λάβῃ δῶρα πατάξαι ψυχὴν αἵματος ἀθῴου καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο

26 Átkozott, a ki meg nem tartja e törvénynek ígéit, hogy cselekedje azokat! És mondja az egész nép: Ámen!
Cursed is he who does not take this law to heart to do it. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος πᾶς ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἐμμενεῖ ἐν πᾶσιν τοῖς λόγοις τοῦ νόμου τούτου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο

1 Ha pedig szorgalmatosan hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, és megtartod és teljesíted minden õ parancsolatát, a melyeket én parancsolok ma néked: akkor e földnek minden népénél feljebbvalóvá tesz téged az Úr, a te Istened;
Now if you give ear to the voice of the Lord your God, and keep with care all these orders which I have given you today, then the Lord your God will put you high over all the nations of the earth:
καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν ιορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐὰν ἀκοῇ εἰσακούσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον καὶ δώσει σε κύριος ὁ θεός σου ὑπεράνω πάντων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς

2 És reád szállanak mind ez áldások, és megteljesednek rajtad, ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára.
And all these blessings will come on you and overtake you, if your ears are open to the voice of the Lord your God.
καὶ ἥξουσιν ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ εὐλογίαι αὗται καὶ εὑρήσουσίν σε ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου

3 Áldott leszesz a városban, és áldott leszesz a mezõben.
A blessing will be on you in the town, and a blessing in the field.
εὐλογημένος σὺ ἐν πόλει καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν ἀγρῷ

4 Áldott [lesz] a te méhednek gyümölcse és a te földednek gyümölcse, és a te barmodnak gyümölcse, a te teheneidnek fajzása és a te juhaidnak ellése.
A blessing will be on the fruit of your body, and on the fruit of your land, on the fruit of your cattle, the increase of your herd, and the young of your flock.
εὐλογημένα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου

5 Áldott [lesz] a te kosarad és a te sütõ tekenõd.
A blessing will be on your basket and on your bread-basin.
εὐλογημέναι αἱ ἀποθῆκαί σου καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου

6 Áldott leszesz bejöttödben, és áldott leszesz kimentedben.
A blessing will be on your coming in and on your going out.
εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαί σε καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε

7 Az Úr megszalasztja elõtted a te ellenségeidet, a kik reád támadnak; egy úton jõnek ki reád, és hét úton futnak elõled.
By the power of the Lord, those who take arms against you will be overcome before you: they will come out against you one way, and will go in flight from you seven ways.
παραδῷ κύριος ὁ θεός σου τοὺς ἐχθρούς σου τοὺς ἀνθεστηκότας σοι συντετριμμένους πρὸ προσώπου σου ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσονται πρὸς σὲ καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξονται ἀπὸ προσώπου σου

8 Áldást parancsol melléd az Úr a te csûreidben és mindenben, a mire ráteszed kezedet; és megáld téged azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ád néked.
The Lord will send his blessing on your store-houses and on everything to which you put your hand: his blessing will be on you in the land which the Lord your God is giving you.
ἀποστείλαι κύριος ἐπὶ σὲ τὴν εὐλογίαν ἐν τοῖς ταμιείοις σου καὶ ἐν πᾶσιν οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι

9 Az Úr felkészít téged magának szent néppé, a miképen megesküdt néked, ha megtartod az Úrnak, a te Istenednek parancsolatait, és az õ útain jársz.
The Lord will keep you as a people holy to himself, as he has said to you in his oath, if you keep the orders of the Lord your God and go on walking in his ways.
ἀναστήσαι σε κύριος ὁ θεός σου ἑαυτῷ λαὸν ἅγιον ὃν τρόπον ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου ἐὰν εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ πορευθῇς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ

10 És megérti majd a földnek minden népe, hogy az Úrnak nevérõl neveztetel, és félnek tõled.
And all the peoples of the earth will see that the name of the Lord is on you, and they will go in fear of you.
καὶ ὄψονταί σε πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου ἐπικέκληταί σοι καὶ φοβηθήσονταί σε

11 És bõvölködõvé tesz téged az Úr [minden] jóban: a te méhednek gyümölcsében, a te barmodnak gyümölcsében és a te földednek gyümölcsében, azon a földön, a mely felõl megesküdt az Úr a te atyáidnak, hogy néked adja azt.
And the Lord will make you fertile in every good thing, in the fruit of your body, and the fruit of your cattle, and the fruit of your fields, in the land which the Lord, by his oath to your fathers, said he would give you.
καὶ πληθυνεῖ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς ἀγαθὰ ἐπὶ τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου καὶ ἐπὶ τοῖς γενήμασιν τῆς γῆς σου καὶ ἐπὶ τοῖς ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν σου ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν σου δοῦναί σοι

12 Megnyitja néked az Úr az õ drága kincsesházát, az eget, hogy esõt adjon a te földednek alkalmas idõben, és megáldja kezednek minden munkáját, és kölcsönt adsz sok népnek, te pedig nem veszesz kölcsönt.
Opening his store-house in heaven, the Lord will send rain on your land at the right time, blessing all the work of your hands: other nations will make use of your wealth, and you will have no need of theirs.
ἀνοίξαι σοι κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαθόν τὸν οὐρανόν δοῦναι τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου ἐπὶ καιροῦ αὐτοῦ εὐλογῆσαι πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου καὶ δανιεῖς ἔθνεσιν πολλοῖς σὺ δὲ οὐ δανιῇ καὶ ἄρξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν σοῦ δὲ οὐκ ἄρξουσιν

13 És fejjé tesz téged az Úr és nem farkká, és mindinkább feljebbvaló leszesz és nem alábbvaló, ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek parancsolataira, a melyeket én parancsolok ma néked, hogy tartsd meg és teljesítsd azokat;
The Lord will make you the head and not the tail; and you will ever have the highest place, if you give ear to the orders of the Lord your God which I give you today, to keep and to do them;
καταστήσαι σε κύριος ὁ θεός σου εἰς κεφαλὴν καὶ μὴ εἰς οὐράν καὶ ἔσῃ τότε ἐπάνω καὶ οὐκ ἔσῃ ὑποκάτω ἐὰν ἀκούσῃς τῶν ἐντολῶν κυρίου τοῦ θεοῦ σου ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον φυλάσσειν καὶ ποιεῖν

14 És ha el nem térsz egyetlen ígétõl sem, a melyeket én parancsolok néktek, se jobbra, se balra, járván idegen istenek után, hogy azokat tiszteljétek.
Not turning away from any of the orders which I give you today, to the right hand or to the left, or going after any other gods to give them worship.
οὐ παραβήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν λόγων ὧν ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερὰ πορεύεσθαι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων λατρεύειν αὐτοῖς

15 Ha pedig nem hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, hogy megtartsad és teljesítsed minden parancsolatát és rendelését, a melyeket én parancsolok ma néked: reád jõnek mind ez átkok, és megteljesednek rajtad:
But if you do not give ear to the voice of the Lord your God, and take care to do all his orders and his laws which I give you today, then all these curses will come on you and overtake you:
καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὗται καὶ καταλήμψονταί σε

16 Átkozott leszesz a városban, és átkozott a mezõn.
You will be cursed in the town and cursed in the field.
ἐπικατάρατος σὺ ἐν πόλει καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν ἀγρῷ

17 Átkozott [lesz] a te kosarad és a te sütõ tekenõd.
A curse will be on your basket and on your bread-basin.
ἐπικατάρατοι αἱ ἀποθῆκαί σου καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου

18 Átkozott lesz a te méhednek gyümölcse és a te földednek gyümölcse, a te teheneidnek fajzása és a te juhaidnak ellése.
A curse will be on the fruit of your body, and on the fruit of your land, on the increase of your cattle, and the young of your flock.
ἐπικατάρατα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου

19 Átkozott leszesz bejöttödben, és átkozott leszesz kimentedben.
You will be cursed when you come in and cursed when you go out.
ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαί σε

20 Bocsát az Úr te reád átkot, bomlást és romlást mindenben, a mit kezdesz vagy cselekszel; mígnem eltöröltetel és mígnem gyorsasággal elveszesz a te cselekedeteidnek gonoszsága miatt, a melyekkel elhagytál engem.
The Lord will send on you cursing and trouble and punishment in everything to which you put your hand, till sudden destruction overtakes you; because of your evil ways in which you have been false to me.
ἐξαποστείλαι κύριός σοι τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν ἐκλιμίαν καὶ τὴν ἀνάλωσιν ἐπὶ πάντα οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ὅσα ἐὰν ποιήσῃς ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ σε καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ἐν τάχει διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματά σου διότι ἐγκατέλιπές με

21 Hozzád ragasztja az Úr a döghalált, mígnem elemészt téged arról a földrõl, a melyre bemégy, hogy bírjad azt.
The Lord will send disease after disease on you, till you have been cut off by death from the land to which you are going.
προσκολλήσαι κύριος εἰς σὲ τὸν θάνατον ἕως ἂν ἐξαναλώσῃ σε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν σὺ εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν

22 Megver téged az Úr szárazbetegséggel hidegleléssel, gyulasztó és izzasztó betegséggel, aszálylyal, szárazsággal és ragyával; és üldöznek téged, mígnem elveszesz.
The Lord will send wasting disease, and burning pain, and flaming heat against you, keeping back the rain till your land is waste and dead; so will it be till your destruction is complete.
πατάξαι σε κύριος ἀπορίᾳ καὶ πυρετῷ καὶ ῥίγει καὶ ἐρεθισμῷ καὶ φόνῳ καὶ ἀνεμοφθορίᾳ καὶ τῇ ὤχρᾳ καὶ καταδιώξονταί σε ἕως ἂν ἀπολέσωσίν σε

23 Eged, a mely fejed felett van, rézzé, a föld pedig, a mely lábad alatt van, vassá válik.
And the heaven over your heads will be brass, and the earth under you hard as iron.
καὶ ἔσται σοι ὁ οὐρανὸς ὁ ὑπὲρ κεφαλῆς σου χαλκοῦς καὶ ἡ γῆ ἡ ὑποκάτω σου σιδηρᾶ

24 Az Úr esõ helyett port és hamut ád a te földedre; az égbõl száll reád, mígnem elpusztulsz.
The Lord will make the rain of your land powder and dust, sending it down on you from heaven till your destruction is complete.
δῴη κύριος τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου κονιορτόν καὶ χοῦς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβήσεται ἐπὶ σέ ἕως ἂν ἐκτρίψῃ σε καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε

25 Az Úr megszalaszt téged a te ellenségeid elõtt; egy úton mégy ki õ reá, és hét úton futsz elõtte, és a föld minden országának rettentésére leszel.
The Lord will let you be overcome by your haters: you will go out against them one way, and you will go in flight before them seven ways: you will be the cause of fear among all the kingdoms of the earth.
δῴη σε κύριος ἐπικοπὴν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν σου ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσῃ πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ἔσῃ ἐν διασπορᾷ ἐν πάσαις ταῖς βασιλεία ις τῆς γῆς

26 És eledelévé lesz a te holttested az ég minden madarának és a föld vadainak, és nem lesz, a ki elûzze [azokat.
Your bodies will be meat for all the birds of the air and the beasts of the earth; there will be no one to send them away.
καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ ὑμῶν κατάβρωμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποσοβῶν

27 Megver téged az Isten Égyiptomnak fekélyével, és sülylyel, varral és viszketegséggel, a melyekbõl ki nem gyógyíttathatol.
The Lord will send on you the disease of Egypt, and other sorts of skin diseases which nothing will make well.
πατάξαι σε κύριος ἐν ἕλκει αἰγυπτίῳ ἐν ταῖς ἕδραις καὶ ψώρᾳ ἀγρίᾳ καὶ κνήφῃ ὥστε μὴ δύνασθαί σε ἰαθῆναι

28 Megver téged az Úr tébolyodással, vaksággal és elme- zavarodással;
He will make your minds diseased, and your eyes blind, and your hearts wasted with fear:
πατάξαι σε κύριος παραπληξίᾳ καὶ ἀορασίᾳ καὶ ἐκστάσει διανοίας

29 És tapogatni fogsz délben, a mint tapogat a vak a setétségben; és szerencsétlen leszel a te útaidban, sõt elnyomott és kifosztott leszel minden idõben, és nem lesz, a ki megszabadítson.
You will go feeling your way when the sun is high, like a blind man for whom all is dark, and nothing will go well for you: you will be crushed and made poor for ever, and you will have no saviour.
καὶ ἔσῃ ψηλαφῶν μεσημβρίας ὡσεὶ ψηλαφήσαι ὁ τυφλὸς ἐν τῷ σκότει καὶ οὐκ εὐοδώσει τὰς ὁδούς σου καὶ ἔσῃ τότε ἀδικούμενος καὶ διαρπαζόμενος πάσας τὰς ἡμέρας καὶ οὐκ ἔσται σοι ὁ βοηθῶν

30 Feleséget jegyzesz magadnak, de más férfi hál azzal; házat építesz, de nem lakol benne; szõlõt ültetsz, de nem veszed annak hasznát.
You will take a wife, but another man will have the use of her: the house which your hands have made will never be your resting-place: you will make a vine-garden, and never take the fruit of it.
γυναῖκα λήμψῃ καὶ ἀνὴρ ἕτερος ἕξει αὐτήν οἰκίαν οἰκοδομήσεις καὶ οὐκ οἰκήσεις ἐν αὐτῇ ἀμπελῶνα φυτεύσεις καὶ οὐ τρυγήσεις αὐτόν

31 A te ökröd szemed elõtt vágatik le, és nem eszel abból; a te szamarad elragadtatik elõled, és nem tér vissza hozzád; a te juhaid ellenségeidnek adatnak, és nem lesz, a ki megszabadítson.
Your ox will be put to death before your eyes, but its flesh will not be your food: your ass will be violently taken away before your face, and will not be given back to you: your sheep will be given to your haters, and there will be no saviour for you.
ὁ μόσχος σου ἐσφαγμένος ἐναντίον σου καὶ οὐ φάγῃ ἐξ αὐτοῦ ὁ ὄνος σου ἡρπασμένος ἀπὸ σοῦ καὶ οὐκ ἀποδοθήσεταί σοι τὰ πρόβατά σου δεδομένα τοῖς ἐχθροῖς σου καὶ οὐκ ἔστ αι σοι ὁ βοηθῶν

32 A te fiaid és leányaid más népnek adatnak, és a te szemeid néznek és epekednek utánok egész napon, és nem lesz erõ a te kezedben.
Your sons and your daughters will be given to another people, and your eyes will be wasted away with looking and weeping for them all the day: and you will have no power to do anything.
οἱ υἱοί σου καὶ αἱ θυγατέρες σου δεδομέναι ἔθνει ἑτέρῳ καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου βλέψονται σφακελίζοντες εἰς αὐτά καὶ οὐκ ἰσχύσει ἡ χείρ σου

33 A te földednek gyümölcsét, és minden fáradságos szerzeményedet oly nép emészti fel, a melyet nem ismertél, sõt elnyomott és megnyomorított leszel minden idõben.
The fruit of your land and all the work of your hands will be food for a nation which is strange to you and to your fathers; you will only be crushed down and kept under for ever:
τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς σου καὶ πάντας τοὺς πόνους σου φάγεται ἔθνος ὃ οὐκ ἐπίστασαι καὶ ἔσῃ ἀδικούμενος καὶ τεθραυσμένος πάσας τὰς ἡμέρας

34 És megtébolyodol a látványtól, a melyet látni fognak a te szemeid.
So that the things which your eyes have to see will send you out of your minds.
καὶ ἔσῃ παράπληκτος διὰ τὰ ὁράματα τῶν ὀφθαλμῶν σου ἃ βλέψῃ

35 Megver téged az Úr gonosz kelésekkel a te térdeiden és czombjaidon, a melyekbõl ki nem gyógyíttathatol, talpadtól fogva a koponyádig.
The Lord will send a skin disease, attacking your knees and your legs, bursting out from your feet to the top of your head, so that nothing will make you well.
πατάξαι σε κύριος ἐν ἕλκει πονηρῷ ἐπὶ τὰ γόνατα καὶ ἐπὶ τὰς κνήμας ὥστε μὴ δύνασθαί σε ἰαθῆναι ἀπὸ ἴχνους τῶν ποδῶν σου ἕως τῆς κορυφῆς σου

36 Az Úr elvisz téged és a te királyodat, a kit magad fölé emelsz, oly nép közé, a melyet nem ismertél sem te, sem a te atyáid; és szolgálni fogsz ott idegen isteneket: fát és követ.
And you, and the king whom you have put over you, will the Lord take away to a nation strange to you and to your fathers; there you will be servants to other gods of wood and stone.
ἀπαγάγοι κύριός σε καὶ τοὺς ἄρχοντάς σου οὓς ἐὰν καταστήσῃς ἐπὶ σεαυτόν εἰς ἔθνος ὃ οὐκ ἐπίστασαι σὺ καὶ οἱ πατέρες σου καὶ λατρεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις ξύλοις καὶ λίθοις

37 És iszonyattá, példabeszéddé és gúnynyá leszel minden népnél, a melyek közé elûz téged az Úr.
And you will become a wonder and a name of shame among all the nations where the Lord will take you.
καὶ ἔσῃ ἐκεῖ ἐν αἰνίγματι καὶ παραβολῇ καὶ διηγήματι ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν εἰς οὓς ἂν ἀπαγάγῃ σε κύριος ἐκεῖ

38 Sok magot viszel ki a mezõre, de keveset takarsz be, mert felemészti azt a sáska.
You will take much seed out into the field, and get little in; for the locust will get it.
σπέρμα πολὺ ἐξοίσεις εἰς τὸ πεδίον καὶ ὀλίγα εἰσοίσεις ὅτι κατέδεται αὐτὰ ἡ ἀκρίς

39 Szõlõket ültetsz és míveled [azokat], de bort nem iszol, meg sem szeded, mert elemészti azokat a féreg.
You will put in vines and take care of them, but you will get no wine or grapes from them; for they will be food for worms.
ἀμπελῶνα φυτεύσεις καὶ κατεργᾷ καὶ οἶνον οὐ πίεσαι οὐδὲ εὐφρανθήσῃ ἐξ αὐτοῦ ὅτι καταφάγεται αὐτὰ ὁ σκώληξ

40 Olajfáid lesznek minden határodban, de nem kened magadat olajjal, mert olajfádnak gyümölcse lehull.
Your land will be full of olive-trees, but there will be no oil for the comfort of your body; for your olive-tree will give no fruit.
ἐλαῖαι ἔσονταί σοι ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου καὶ ἔλαιον οὐ χρίσῃ ὅτι ἐκρυήσεται ἡ ἐλαία σου

41 Fiakat és leányokat nemzesz, de nem lesznek tiéid; mert fogságra jutnak.
You will have sons and daughters, but they will not be yours; for they will go away prisoners into a strange land.
υἱοὺς καὶ θυγατέρας γεννήσεις καὶ οὐκ ἔσονταί σοι ἀπελεύσονται γὰρ ἐν αἰχμαλωσίᾳ

42 Minden fádat és földednek minden gyümölcsét megemészti a sáska.
All your trees and the fruit of your land will be the locust's.
πάντα τὰ ξύλινά σου καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου ἐξαναλώσει ἡ ἐρυσίβη

43 A jövevény, a ki közötted van, feljebb-feljebb emelkedik feletted, te pedig alább-alább szállasz.
The man from a strange land who is living among you will be lifted up higher and higher over you, while you go down lower and lower.
ὁ προσήλυτος ὅς ἐστιν ἐν σοί ἀναβήσεται ἐπὶ σὲ ἄνω ἄνω σὺ δὲ καταβήσῃ κάτω κάτω

44 Õ fog néked kölcsönt adni, és nem te kölcsönzöl néki; õ fej lesz, te pedig fark leszel.
He will let you have his wealth at interest, and will have no need of yours: he will be the head and you the tail.
οὗτος δανιεῖ σοι σὺ δὲ τούτῳ οὐ δανιεῖς οὗτος ἔσται κεφαλή σὺ δὲ ἔσῃ οὐρά

45 És ez átkok mind reád szállanak, és üldöznek téged és megteljesednek rajtad, míglen elpusztulsz; mert nem hallgattál az Úrnak, a te Istenednek szavára, hogy megtartottad volna az õ parancsolatait és rendeléseit, a melyeket parancsolt néked;
And all these curses will come after you and overtake you, till your destruction is complete; because you did not give ear to the voice of the Lord your God, or keep his laws and his orders which he gave you:
καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὗται καὶ καταδιώξονταί σε καὶ καταλήμψονταί σε ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ σε καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ὅτι οὐκ εἰσήκουσας τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου φυλάξαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὅσα ἐνετείλατό σοι

46 És rajtad lesznek jelül és csudául, és a te magodon mind örökké.
These things will come on you and on your seed, to be a sign and a wonder for ever;
καὶ ἔσται ἐν σοὶ σημεῖα καὶ τέρατα καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος

47 A miatt, hogy nem szolgáltad az Urat, a te Istenedet örömmel és jó szívvel, mindennel bõvölködvén:
Because you did not give honour to the Lord your God, worshipping him gladly, with joy in your hearts on account of all your wealth of good things;
ἀνθ' ὧν οὐκ ἐλάτρευσας κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ διὰ τὸ πλῆθος πάντων

48 Szolgálod majd a te ellenségeidet, a kiket reád bocsát az Úr, éhen és szomjan, mezítelen és mindennek szûkiben; és vasigát vet a te nyakadra, míglen elpusztít téged.
For this cause you will become servants to those whom the Lord your God will send against you, without food and drink and clothing, and in need of all things: and he will put a yoke of iron on your neck till he has put an end to you.
καὶ λατρεύσεις τοῖς ἐχθροῖς σου οὓς ἐπαποστελεῖ κύριος ἐπὶ σέ ἐν λιμῷ καὶ ἐν δίψει καὶ ἐν γυμνότητι καὶ ἐν ἐκλείψει πάντων καὶ ἐπιθήσει κλοιὸν σιδηροῦν ἐπὶ τὸν τράχηλόν σου ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ σε

49 Hoz az Úr ellened népet meszszünnen, a földnek szélérõl, nem különben, a mint repül a sas; oly népet, a melynek nyelvét nem érted;
The Lord will send a nation against you from the farthest ends of the earth, coming with the flight of an eagle; a nation whose language is strange to you;
ἐπάξει κύριος ἐπὶ σὲ ἔθνος μακρόθεν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ὡσεὶ ὅρμημα ἀετοῦ ἔθνος ὃ οὐκ ἀκούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ

50 Vad tekintetû népet, a mely nem tiszteli a vén embert, és a gyermeknek nem kedvez:
A hard-faced nation, who will have no respect for the old or mercy for the young:
ἔθνος ἀναιδὲς προσώπῳ ὅστις οὐ θαυμάσει πρόσωπον πρεσβύτου καὶ νέον οὐκ ἐλεήσει

51 És felemészti a te barmodnak tenyészését és a te földednek gyümölcsét, mígnem kipusztulsz; a mely nem hágy néked a te gabonádból, borodból, olajodból, és a te teheneidnek fajzásából, juhaidnak ellésébõl, mígnem kiveszít téged.
He will take the fruit of your cattle and of your land till death puts an end to you: he will let you have nothing of your grain or wine or oil or any of the increase of your cattle or the young of your flock, till he has made your destruction complete.
καὶ κατέδεται τὰ ἔκγονα τῶν κτηνῶν σου καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου ὥστε μὴ καταλιπεῖν σοι σῖτον οἶνον ἔλαιον τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε

52 És megszáll téged minden városodban, míglen leomolnak a te magas és erõs kõfalaid, a melyekben bízol, minden te földeden: megszáll téged minden városodban, minden te földeden, a melyet az Úr, a te Istened ád néked.
Your towns will be shut in by his armies, till your high walls, in which you put your faith, have come down: his armies will be round your towns, through all your land which the Lord your God has given you.
καὶ ἐκτρίψῃ σε ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου ἕως ἂν καθαιρεθῶσιν τὰ τείχη σου τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ὀχυρά ἐφ' οἷς σὺ πέποιθας ἐπ' αὐτοῖς ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου καὶ θλίψει σε ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου αἷς ἔδωκέν σοι κύριος ὁ θεός σου

53 És megeszed a te méhednek gyümölcsét, a te fiaidnak és leányidnak húsát, a kiket ád néked az Úr, a te Istened - a megszállás és szorongattatás alatt, a melylyel megszorongat téged a te ellenséged.
And your food will be the fruit of your body, the flesh of the sons and daughters which the Lord your God has given you; because of your bitter need and the cruel grip of your haters.
καὶ φάγῃ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου κρέα υἱῶν σου καὶ θυγατέρων σου ὅσα ἔδωκέν σοι κύριος ὁ θεός σου ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου ᾗ θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου

54 A te közötted való finnyás és igen kedvére nevekedett férfi is irígy szemmel tekint az õ atyjafiára, az õ szeretett feleségére és fiainak maradékrészére, a kik megmaradtak [még].
That man among you who is soft and used to comfort will be hard and cruel to his brother, and to his dear wife, and to of those his children who are still living;
ὁ ἁπαλὸς ἐν σοὶ καὶ ὁ τρυφερὸς σφόδρα βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ τὸν ἀδελφὸν καὶ τὴν γυναῖκα τὴν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ καὶ τὰ καταλελειμμένα τέκνα ἃ ἂν καταλειφθῇ

55 Hogy ne kelljen adnia azok közül senkinek az õ fiainak húsából, a mit eszik, mivelhogy semmi egyebe nem marad a megszállás és szorongattatás alatt, a melylyel megszorongat téged a te ellenséged minden városodban.

And will not give to any of them the flesh of his children which will be his food because he has no other; in the cruel grip of your haters on all your towns.

ὥστε δοῦναι ἐνὶ αὐτῶν ἀπὸ τῶν σαρκῶν τῶν τέκνων αὐτοῦ ὧν ἂν κατέσθῃ διὰ τὸ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῷ μηθὲν ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου ᾗ ἂν θλίψωσίν σε ο ἱ ἐχθροί σου ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου

56 A közötted való finnyás és kedvére nevekedett asszony (a ki meg se próbálta talpát a földre bocsátani az elkényesedés és finnyásság miatt) irígy szemmel tekint az õ szeretett férjére, fiára, leányára.

The most soft and delicate of your women, who would not so much as put her foot on the earth, so delicate is she, will be hard-hearted to her husband and to her son and to her daughter;

καὶ ἡ ἁπαλὴ ἐν ὑμῖν καὶ ἡ τρυφερὰ σφόδρα ἧς οὐχὶ πεῖραν ἔλαβεν ὁ ποὺς αὐτῆς βαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὴν τρυφερότητα καὶ διὰ τὴν ἁπαλότητα βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτῆς τ ὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς

57 Az õ mássa miatt, a mely elmegy tõle és gyermekei miatt, a kiket megszül; mert megeszi ezeket titkon, mikor mindenbõl kifogy, a megszállás és szorongattatás alatt, a melylyel megszorongat téged a te ellenséged a te városaidban.

And to her baby newly come to birth, and to the children of her body; for having no other food, she will make a meal of them secretly, because of her bitter need and the cruel grip of your haters on all your towns.

καὶ τὸ χόριον αὐτῆς τὸ ἐξελθὸν διὰ τῶν μηρῶν αὐτῆς καὶ τὸ τέκνον ὃ ἂν τέκῃ καταφάγεται γὰρ αὐτὰ διὰ τὴν ἔνδειαν πάντων κρυφῇ ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου ᾗ θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου

58 Hogyha meg nem tartod [és] nem teljesíted e törvény minden ígéjét, a melyek meg vannak írva e könyvben, hogy féljed e dicsõséges és rettenetes nevet, az Úrét, a te Istenedét:

If you will not take care to do all the words of this law, recorded in this book, honouring that name of glory and of fear, THE LORD YOUR GOD;

ἐὰν μὴ εἰσακούσητε ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομα τὸ ἔντιμον καὶ τὸ θαυμαστὸν τοῦτο κύριον τὸν θεόν σου

59 Csudálatosakká teszi az Úr a te csapásaidat, és a te magodnak csapásait: nagy és maradandó csapásokká, gonosz és maradandó betegségekké.

Then the Lord your God will make your punishment, and the punishment of your seed, a thing to be wondered at; great punishments and cruel diseases stretching on through long years.

καὶ παραδοξάσει κύριος τὰς πληγάς σου καὶ τὰς πληγὰς τοῦ σπέρματός σου πληγὰς μεγάλας καὶ θαυμαστάς καὶ νόσους πονηρὰς καὶ πιστὰς

60 És reád fordítja Égyiptomnak minden nyavalyáját, a melyektõl irtóztál vala, és hozzád ragadnak [azok.]

He will send on you again all the diseases of Egypt, which were a cause of fear to you, and they will take you in their grip.

καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ σὲ πᾶσαν τὴν ὀδύνην αἰγύπτου τὴν πονηράν ἣν διευλαβοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ κολληθήσονται ἐν σοί

61 Mindazt a betegséget és mindazt a csapást is, a melyek nincsenek megírva e törvénynek könyvében, reád rakja az Úr, míglen kipusztulsz.

And all the diseases and the pains not recorded in the book of this law will the Lord send on you till your destruction is complete.

καὶ πᾶσαν μαλακίαν καὶ πᾶσαν πληγὴν τὴν μὴ γεγραμμένην ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου ἐπάξει κύριος ἐπὶ σέ ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ σε

62 És kevesen maradtok meg, a kik annak elõtte oly sokan voltatok, mint az égnek csillagai; mivelhogy nem hallgattál az Úrnak, a te Istenednek szavára.

And you will become a very small band, though your numbers were like the stars of heaven; because you did not give ear to the voice of the Lord your God.

καὶ καταλειφθήσεσθε ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ ἀνθ' ὧν ὅτι ἦτε ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει ὅτι οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν

63 És a miképen örvendezett az Úr rajtatok, hogy jót tett veletek és megsokasított titeket: akképen fog örvendezni az Úr rajtatok, hogy kiveszt és kipusztít titeket; és ki fogtok gyomláltatni arról a földrõl, a melyre te bemégy, hogy bírjad azt.

And as the Lord took delight in doing you good and increasing you, so the Lord will take pleasure in cutting you off and causing your destruction, and you will be uprooted from the land which you are about to take as your heritage.

καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφράνθη κύριος ἐφ' ὑμῖν εὖ ποιῆσαι ὑμᾶς καὶ πληθῦναι ὑμᾶς οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολεθρεῦσαι ὑμᾶς καὶ ἐξαρθήσεσθε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣ ν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν

64 És szétszór téged az Úr minden nép közé, a földnek [egyik] végétõl a földnek [másik] végéig; és szolgálni fogsz ott idegen isteneket, a kiket sem te nem ismertél, sem a te atyáid: fát és követ.

And the Lord will send you wandering among all peoples, from one end of the earth to the other: there you will be servants to other gods, of wood and stone, gods of which you and your fathers had no knowledge.

καὶ διασπερεῖ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς καὶ δουλεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις ξύλοις καὶ λίθοις οὓς οὐκ ἠπίστω σὺ καὶ οἱ πατέρες σου

65 De e nemzetek között sem pihensz meg, és nem lesz a te talpadnak nyugodalma; mert rettegõ szívet, epedõ szemeket és sóvárgó lelket ád ott néked az Úr.

And even among these nations there will be no peace for you, and no rest for your feet: but the Lord will give you there a shaking heart and wasting eyes and weariness of soul:

ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις οὐκ ἀναπαύσει σε οὐδ' οὐ μὴ γένηται στάσις τῷ ἴχνει τοῦ ποδός σου καὶ δώσει σοι κύριος ἐκεῖ καρδίαν ἀθυμοῦσαν καὶ ἐκλείποντας ὀφθαλμοὺς καὶ τηκομένην ψυχήν

66 És a te életed kétséges lesz majd elõtted: és rettegni fogsz éjjel és nappal, és nem bízol életedben.

Your very life will be hanging in doubt before you, and day and night will be dark with fears, and nothing in life will be certain:

καὶ ἔσται ἡ ζωή σου κρεμαμένη ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου καὶ φοβηθήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτὸς καὶ οὐ πιστεύσεις τῇ ζωῇ σου

67 Reggel azt mondod: Bárcsak estve volna! estve pedig azt mondod: Bárcsak reggel volna! - a te szívednek rettegései miatt, a melylyel rettegsz, és a te szemeidnek látása miatt, a melyet látsz.

In the morning you will say, If only it was evening! And at evening you will say, If only morning would come! Because of the fear in your hearts and the things which your eyes will see.

τὸ πρωὶ ἐρεῖς πῶς ἂν γένοιτο ἑσπέρα καὶ τὸ ἑσπέρας ἐρεῖς πῶς ἂν γένοιτο πρωί ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς καρδίας σου ᾧ φοβηθήσῃ καὶ ἀπὸ τῶν ὁραμάτων τῶν ὀφθαλμῶν σου ὧν ὄψῃ

68 És visszavisz téged az Úr Égyiptomba hajókon, azon az úton, a melyrõl azt mondtam néked, hogy nem fogod azt többé meglátni! És áruljátok ott magatokat a ti ellenségeiteknek szolgákul és szolgálóleányokul, de nem lesz, a ki megvegyen.

And the Lord will take you back to Egypt again in ships, by the way of which I said to you, You will never see it again: there you will be offering yourselves as men-servants and women-servants to your haters for a price, and no man will take you.

καὶ ἀποστρέψει σε κύριος εἰς αἴγυπτον ἐν πλοίοις καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ εἶπα οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν αὐτὴν καὶ πραθήσεσθε ἐκεῖ τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας καὶ οὐκ ἔσται ὁ κτώμενος

1 Ezek annak a szövetségnek ígéi, a mely felõl megparancsolta az Úr Mózesnek, hogy kösse meg azt Izráel fiaival Moábnak földén, azon a szövetségen kivül, a melyet kötött vala velök a Hóreben.

These are the words of the agreement which Moses was ordered by the Lord to make with the children of Israel in the land of Moab, in addition to the agreement which he made with them in Horeb.

καὶ ἐκάλεσεν μωυσῆς πάντας τοὺς υἱοὺς ισραηλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ὑμεῖς ἑωράκατε πάντα ὅσα ἐποίησεν κύριος ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἐνώπιον ὑμῶν φαραω καὶ τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ

2 És elõhivatá Mózes az egész Izráelt, és monda nékik: Ti láttátok mind azt, a mit szemeitek elõtt cselekedett az Úr Égyiptom földén a Faraóval és minden õ szolgájával, és egész földével:

And Moses said in the hearing of all Israel, You have seen all the Lord did before your eyes in the land of Egypt to Pharaoh and to all his servants and all his land;

τοὺς πειρασμοὺς τοὺς μεγάλους οὓς ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα

3 A nagy kísértéseket, a melyeket láttak a te szemeid, a jeleket és ama nagy csudákat.

The great tests which your eyes saw, and the signs and wonders:

καὶ οὐκ ἔδωκεν κύριος ὁ θεὸς ὑμῖν καρδίαν εἰδέναι καὶ ὀφθαλμοὺς βλέπειν καὶ ὦτα ἀκούειν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

4 De nem adott az Úr néktek szívet, hogy [jól]értsetek, szemeket, hogy lássatok, és füleket, hogy halljatok, mind e mai napig.

But even to this day the Lord has not given you a mind open to knowledge, or seeing eyes or hearing ears.

καὶ ἤγαγεν ὑμᾶς τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ οὐκ ἐπαλαιώθη τὰ ἱμάτια ὑμῶν καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν οὐ κατετρίβη ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν

5 Mindamellett is vezérlettelek titeket a pusztában negyven esztendeig; nem koptak le a ti ruháitok rólatok, és a te sarud sem kopott le lábadról.
For forty years I have been your guide through the waste land: your clothing has not become old on your backs, or your shoes on your feet.
ἄρτον οὐκ ἐφάγετε οἶνον καὶ σικερα οὐκ ἐπίετε ἵνα γνῶτε ὅτι οὗτος κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

6 Kenyeret nem ettetek, sem bort, sem részegítõ italt nem ittatok, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
You have had no bread, or wine, or strong drink: so that you might see that I am the Lord your God.
καὶ ἤλθετε ἕως τοῦ τόπου τούτου καὶ ἐξῆλθεν σηων βασιλεὺς εσεβων καὶ ωγ βασιλεὺς τῆς βασαν εἰς συνάντησιν ἡμῖν ἐν πολέμῳ καὶ ἐπατάξαμεν αὐτοὺς

7 És eljutottatok e helyre, és kijöve elõnkbe Szíhon, Hesbonnak királya, és Óg, Básánnak királya, hogy megütközzenek velünk, de megvertük õket.
When you came to this place, Sihon, king of Heshbon, and Og, king of Bashan, came out to make war against us and we overcame them:
καὶ ἐλάβομεν τὴν γῆν αὐτῶν καὶ ἔδωκα αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ ρουβην καὶ τῷ γαδδι καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση

8 És elvettük az õ földjöket, és odaadtuk örökségül a Rubenitáknak, Gáditáknak és a Manassé-törzs felének.
And we took their land and gave it to the Reubenites and the Gadites and the half-tribe of Manasseh, for their heritage.
καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν πάντας τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης ἵνα συνῆτε πάντα ὅσα ποιήσετε

9 Tartsátok meg azért e szövetségnek ígéit, és a szerint cselekedjetek, hogy szerencsések legyetek mindenben, a mit cselekesztek.
So keep the words of this agreement and do them, so that it may be well for you in everything you do.
ὑμεῖς ἑστήκατε πάντες σήμερον ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν οἱ ἀρχίφυλοι ὑμῶν καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν καὶ οἱ κριταὶ ὑμῶν καὶ οἱ γραμματοεισαγωγεῖς ὑμῶν πᾶς ἀνὴρ ισραηλ

10 Ti e napon mindnyájan az Úr elõtt, a ti Istenetek elõtt álltok: a ti fõembereitek, törzseitek, véneitek és a ti tiszttartóitok, Izráelnek minden férfia;
You have come here today, all of you, before the Lord your God; the heads of your tribes, the overseers, and those who are in authority over you, with all the men of Israel,
αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ ἔκγονα ὑμῶν καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς ὑμῶν ἀπὸ ξυλοκόπου ὑμῶν καὶ ἕως ὑδροφόρου ὑμῶν

11 A ti kicsinyeitek, feleségeitek és a te jövevényed, a ki a te táborodban van, sõt favágóid és vízmerítõid is;
And your little ones, your wives, and the men of other lands who are with you in your tents, down to the wood-cutter and the servant who gets water for you:
παρελθεῖν ἐν τῇ διαθήκῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ ἐν ταῖς ἀραῖς αὐτοῦ ὅσα κύριος ὁ θεός σου διατίθεται πρὸς σὲ σήμερον

12 Hogy szövetségre lépj[etek] az Úrral, a ti Istenetekkel, és pedig az õ esküjével [erõsített kötésre], a melyet ma köt meg veled az Úr, a te Istened;
With the purpose of taking part in the agreement of the Lord your God, and his oath which he makes with you today:
ἵνα στήσῃ σε αὐτῷ εἰς λαόν καὶ αὐτὸς ἔσται σου θεός ὃν τρόπον εἶπέν σοι καὶ ὃν τρόπον ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ

13 Hogy az õ népévé emeljen ma téged, õ pedig legyen néked Istened, a miképen szólott néked, és a miképen megesküdt a te atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak.
And so that he may make you his people today, and be your God, as he has said to you, and as he made an oath to your fathers, Abraham, Isaac, and Jacob.
καὶ οὐχ ὑμῖν μόνοις ἐγὼ διατίθεμαι τὴν διαθήκην ταύτην καὶ τὴν ἀρὰν ταύτην

14 És nem csak ti veletek kötöm én e szövetséges, és ez esküvéses kötést,
And not with you only do I make this agreement and this oath;
ἀλλὰ καὶ τοῖς ὧδε οὖσι μεθ' ἡμῶν σήμερον ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ τοῖς μὴ οὖσιν μεθ' ἡμῶν ὧδε σήμερον

15 Hanem azzal, a ki itt van velünk, [és] itt áll e mai napon az Úr elõtt, a mi Istenünk elõtt, és azzal is, a ki nincsen e mai napon itt velünk.
But with everyone who is here with us today before the Lord our God, as well as with those who are not here:
ὅτι ὑμεῖς οἴδατε ὡς κατῳκήσαμεν ἐν γῇ αἰγύπτῳ καὶ παρήλθομεν ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν οὓς παρήλθετε

16 (Mert ti tudjátok miképen laktunk Égyiptomnak földén, és miképen jöttünk által a nemzetek között, a kiken általjöttetek.
(For you have in mind how we were living in the land of Egypt; and how we came through all the nations which were on your way;
καὶ εἴδετε τὰ βδελύγματα αὐτῶν καὶ τὰ εἴδωλα αὐτῶν ξύλον καὶ λίθον ἀργύριον καὶ χρυσίον ἅ ἐστιν παρ' αὐτοῖς

17 És láttátok az õ undokságaikat és bálványaikat: fát és követ, ezüstöt és aranyat, a melyek nálok vannak.)

And you have seen their disgusting doings, and the images of wood and stone and silver and gold which were among them:)

μή τίς ἐστιν ἐν ὑμῖν ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἢ πατριὰ ἢ φυλή τίνος ἡ διάνοια ἐξέκλινεν ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν πορεύεσθαι λατρεύειν τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν ἐκείνων μή τίς ἐστιν ἐν ὑμῖν ῥίζα ἄνω φύουσα ἐν χολῇ καὶ πικρίᾳ

18 Vajha ne lenne közöttetek férfi vagy asszony, nemzetség vagy törzs, a kinek szíve elforduljon e napon az Úrtól, a mi Istenünktõl, hogy elmenjen és szolgáljon e nemzetek isteneinek; vajha ne lenne köztetek méreg- és ürömtermõ gyökér!

So that there may not be among you any man or woman or family or tribe whose heart is turned away from the Lord our God today, to go after other gods and give them worship; or any root among you whose fruit is poison and bitter sorrow;

καὶ ἔσται ἐὰν ἀκούσῃ τὰ ῥήματα τῆς ἀρᾶς ταύτης καὶ ἐπιφημίσηται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ λέγων ὅσιά μοι γένοιτο ὅτι ἐν τῇ ἀποπλανήσει τῆς καρδίας μου πορεύσομαι ἵνα μὴ συν απολέσῃ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν ἀναμάρτητον

19 És ha lesz, a ki hallja ez esküvéses kötésnek ígéit, és boldognak állítja magát az õ szívében, ezt mondván: Békességem lesz nékem, ha a szívem gondolata szerint járok is, (hogy a részeg és a szomjas együtt veszszenek):

If such a man, hearing the words of this oath, takes comfort in the thought that he will have peace even if he goes on in the pride of his heart, taking whatever chance may give him:

οὐ μὴ θελήσῃ ὁ θεὸς εὐιλατεῦσαι αὐτῷ ἀλλ' ἢ τότε ἐκκαυθήσεται ὀργὴ κυρίου καὶ ὁ ζῆλος αὐτοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ καὶ κολληθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ ἀραὶ τῆς διαθήκ ης ταύτης αἱ γεγραμμέναι ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐξαλείψει κύριος τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν

20 Nem akar majd az Úr annak megbocsátani, sõt felgerjed akkor az Úrnak haragja és búsulása az ilyen ember ellen, és rászáll arra minden átok, a mely meg van írva e könyvben, és eltörli az Úr annak nevét az ég alól.

The Lord will have no mercy on him, but the wrath of the Lord will be burning against that man, and all the curses recorded in this book will be waiting for him, and the Lord will take away his name completely from the earth.

καὶ διαστελεῖ αὐτὸν κύριος εἰς κακὰ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν ισραηλ κατὰ πάσας τὰς ἀρὰς τῆς διαθήκης τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου

21 És kiválasztja azt az Úr veszedelemre, Izráelnek minden törzse közül, a szövetségnek minden átka szerint, a melyek meg vannak írva e törvénykönyvben.

He will be marked out by the Lord, from all the tribes of Israel, for an evil fate, in keeping with all the curses of the agreement recorded in this book of the law.

καὶ ἐροῦσιν ἡ γενεὰ ἡ ἑτέρα οἱ υἱοὶ ὑμῶν οἳ ἀναστήσονται μεθ' ὑμᾶς καὶ ὁ ἀλλότριος ὃς ἂν ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν καὶ ὄψονται τὰς πληγὰς τῆς γῆς ἐκείνης καὶ τὰς νόσους αὐτῆς ἃς ἀπέστειλεν κύριος ἐπ' αὐτήν

22 És ezt fogja mondani a következõ nemzedék, a ti fiaitok, a kik ti utánatok támadnak, és az idegen, a ki messze földrõl jön el, ha látni fogják e földnek csapásait és nyomorúságait, a melyekkel megnyomorította azt az Úr:

And future generations, your children coming after you, and travellers from far countries, will say, when they see the punishments of that land and the diseases which the Lord has sent on it;

θεῖον καὶ ἅλα κατακεκαυμένον πᾶσα ἡ γῆ αὐτῆς οὐ σπαρήσεται οὐδὲ ἀνατελεῖ οὐδὲ μὴ ἀναβῇ ἐπ' αὐτὴν πᾶν χλωρόν ὥσπερ κατεστράφη σοδομα καὶ γομορρα αδαμα καὶ σεβωι μ ἃς κατέστρεψεν κύριος ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ

23 Kénkõ és só égette ki egész földjét, be sem vethetõ, semmit nem terem, és semmi fû sem nevekedik rajta; olyan, mint Sodomának, Gomorának, Ádmának és Czeboimnak elsülyesztett helye, a melyeket elsülyesztett az Úr haragjában és búsulásában.

And that all the land is a salt and smoking waste, not planted or giving fruit or clothed with grass, but wasted like Sodom and Gomorrah, Admah and Zeboiim, on which the Lord sent destruction in the heat of his wrath:

καὶ ἐροῦσιν πάντα τὰ ἔθνη διὰ τί ἐποίησεν κύριος οὕτως τῇ γῇ ταύτῃ τίς ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς ὁ μέγας οὗτος

24 Azt fogják majd kérdezni mind a nemzetek: Miért cselekedett az Úr így ezzel a földdel? Micsoda nagy felgerjedése ez a haragnak?

Truly all the nations will say, Why has the Lord done so to this land? what is the reason for this great and burning wrath?

καὶ ἐροῦσιν ὅτι κατελίποσαν τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν ἃ διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου

25 És ezt mondják majd: Azért, mert elhagyták az Úrnak, az õ atyáik Istenének szövetségét, a melyet akkor kötött velök, a mikor kihozta õket Égyiptom földérõl;

Then men will say, Because they gave up the agreement of the Lord, the God of their fathers, which he made with them when he took them out of the land of Egypt:

καὶ πορευθέντες ἐλάτρευσαν θεοῖς ἑτέροις καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς οἷς οὐκ ἠπίσταντο οὐδὲ διένειμεν αὐτοῖς

26 És elmentek, és szolgáltak idegen isteneket, és imádták azokat; [olyan] isteneket, a kiket nem ismertek volt és nem adott nékik [az Isten.]
And they went after other gods and gave them worship, gods who were strange to them, and whom he had not given them:
καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτὴν κατὰ πάσας τὰς κατάρας τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου

27 És felgerjedett az Úrnak haragja e föld ellen, hogy reá hozza mindazt az átkot, a mely meg van írva e könyvben.
And so the wrath of the Lord was moved against this land, to send on it all the curse recorded in this book:
καὶ ἐξῆρεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ καὶ παροξυσμῷ μεγάλῳ σφόδρα καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς εἰς γῆν ἑτέραν ὡσεὶ νῦν

28 És kigyomlálta õket az Úr az õ földjökrõl haragjában, búsulásában és nagy indulatjában; és vetette õket más földre, a mint mai nap [is]van.
Rooting them out of their land, in the heat of his wrath and passion, and driving them out into another land, as at this day.
τὰ κρυπτὰ κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν τὰ δὲ φανερὰ ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου

1 És ha majd elkövetkeznek reád mind ezek: az áldás és az átok, a melyet elõdbe adtam néked; és szívedre veszed azt ama nemzetek között, a kik közé oda taszított téged az Úr, a te Istened;
Now when all these things have come on you, the blessing and the curse which I have put before you, if the thought of them comes back to your minds, when you are living among the nations where the Lord your God has sent you,
καὶ ἔσται ὡς ἂν ἔλθωσιν ἐπὶ σὲ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἡ εὐλογία καὶ ἡ κατάρα ἣν ἔδωκα πρὸ προσώπου σου καὶ δέξῃ εἰς τὴν καρδίαν σου ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν οὗ ἐάν σε διασκορπίσῃ κύριος ἐκεῖ

2 És megtérsz az Úrhoz, a te Istenedhez, és hallgatsz az õ szavára mind a szerint, a mint én parancsolom néked e napon, te és a te fiaid teljes szívedbõl és teljes lelkedbõl:
And your hearts are turned again to the Lord your God, and you give ear to his word which I give you today, you and your children, with all your heart and with all your soul:
καὶ ἐπιστραφήσῃ ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου καὶ ὑπακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ κατὰ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου

3 Akkor visszahozza az Úr, a te Istened a te foglyaidat, és könyörül rajtad, és visszahozván, összegyûjt majd téged minden nép közül, a kik közé oda szórt téged az Úr, a te Istened.
Then the Lord will have pity on you, changing your fate, and taking you back again from among all the nations where you have been forced to go.
καὶ ἰάσεται κύριος τὰς ἁμαρτίας σου καὶ ἐλεήσει σε καὶ πάλιν συνάξει σε ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν εἰς οὓς διεσκόρπισέν σε κύριος ἐκεῖ

4 Ha az ég szélére volnál is taszítva, onnét is összegyûjt téged az Úr, a te Istened, és onnét is felvesz téged;
Even if those who have been forced out are living in the farthest part of heaven, the Lord your God will go in search of you, and take you back;
ἐὰν ᾖ ἡ διασπορά σου ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἐκεῖθεν συνάξει σε κύριος ὁ θεός σου καὶ ἐκεῖθεν λήμψεταί σε κύριος ὁ θεός σου

5 És elhoz téged az Úr, a te Istened a földre, a melyet bírtak a te atyáid, és bírni fogod azt; és jól tesz veled, és inkább megsokasít téged, mint a te atyáidat.
Placing you again in the land of your fathers as your heritage; and he will do you good, increasing you till you are more in number than your fathers were.
καὶ εἰσάξει σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν ἣν ἐκληρονόμησαν οἱ πατέρες σου καὶ κληρονομήσεις αὐτήν καὶ εὖ σε ποιήσει καὶ πλεοναστόν σε ποιήσει ὑπὲρ τοὺς πατέρας σου

6 És körülmetéli az Úr, a te Istened a te szívedet, és a te magodnak szívét, hogy szeressed az Urat, a te Istenedet teljes szívedbõl és teljes lelkedbõl, hogy élj.
And the Lord your God will give to you and to your seed a circumcision of the heart, so that, loving him with all your heart and all your soul, you may have life.
καὶ περικαθαριεῖ κύριος τὴν καρδίαν σου καὶ τὴν καρδίαν τοῦ σπέρματός σου ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου ἵνα ζῇς σύ

7 Mind ez átkokat pedig rábocsátja az Úr, a te Istened a te ellenségeidre és gyûlölõidre, a kik üldöztek téged.
And the Lord your God will put all these curses on those who are against you, and on your haters who put a cruel yoke on you.
καὶ δώσει κύριος ὁ θεός σου τὰς ἀρὰς ταύτας ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ ἐπὶ τοὺς μισοῦντάς σε οἳ ἐδίωξάν σε

8 Te azért térj meg, és hallgass az Úr szavára, és teljesítsd minden parancsolatát, a melyeket én e mai napon parancsolok néked.
And you will again give ear to the voice of the Lord, and do all his orders which I have given you today.
καὶ σὺ ἐπιστραφήσῃ καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ ποιήσεις τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον

9 És bõvölködõvé tesz téged az Úr, a te Istened kezeidnek minden munkájában, a te méhednek gyümölcsében, a te barmodnak gyümölcsében és a te földednek gyümölcsében, a [te] jódra. Mert [hozzád] fordul az Úr és öröme lesz benned a [te] jódra, a miképen öröme volt a te atyáidban.

And the Lord your God will make you fertile in all good things, blessing the work of your hands, and the fruit of your body, and the fruit of your cattle, and the fruit of your land: for the Lord will have joy in you, as he had in your fathers:

καὶ πολυωρήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου καὶ ἐν τοῖς γενήμασιν τῆς γῆς σου καὶ ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν σου ὅτι ἐπιστρέψει κύριος ὁ θεός σου εὐφρανθῆναι ἐπὶ σὲ εἰς ἀγαθά καθότι ηὐφράνθη ἐπὶ τοῖς πατράσιν σου

10 Hogyha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, megtartván az õ parancsolatait és rendeléseit, a melyek meg vannak írva e törvénykönyvben, és ha teljes szívedbõl és teljes lelkedbõl megtérsz az Úrhoz, a te Istenedhez.

If you give ear to the voice of the Lord your God, keeping his orders and his laws which are recorded in this book of the law, and turning to the Lord your God with all your heart and with all your soul.

ἐὰν εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου ἐὰν ἐπιστραφῇς ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου

11 Mert e parancsolat, a melyet én e mai napon parancsolok néked, nem megfoghatatlan elõtted; sem távol nincs tõled.

For these orders which I have given you today are not strange and secret, and are not far away.

ὅτι ἡ ἐντολὴ αὕτη ἣν ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον οὐχ ὑπέρογκός ἐστιν οὐδὲ μακρὰν ἀπὸ σοῦ

12 Nem a mennyben van, hogy azt mondanád: Kicsoda hág fel érettünk a mennybe, hogy elhozza azt nékünk, és hallassa azt velünk, hogy teljesítsük azt?

They are not in heaven, for you to say, Who will go up to heaven for us and give us knowledge of them so that we may do them?

οὐκ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω ἐστὶν λέγων τίς ἀναβήσεται ἡμῖν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ λήμψεται αὐτὴν ἡμῖν καὶ ἀκούσαντες αὐτὴν ποιήσομεν

13 Sem a tengeren túl nincsen az, hogy azt mondanád: Kicsoda megy át érettünk a tengeren, hogy elhozza azt nékünk és hallassa azt velünk, hogy teljesítsük azt?

And they are not across the sea, for you to say, Who will go over the sea for us and give us news of them so that we may do them?

οὐδὲ πέραν τῆς θαλάσσης ἐστὶν λέγων τίς διαπεράσει ἡμῖν εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης καὶ λήμψεται ἡμῖν αὐτὴν καὶ ἀκουστὴν ἡμῖν ποιήσει αὐτήν καὶ ποιήσομεν

14 Sõt felette közel van hozzád ez íge: a te szádban és szívedben van, hogy teljesítsed azt.

But the word is very near you, in your mouth and in your heart, so that you may do it.

ἔστιν σου ἐγγὺς τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ταῖς χερσίν σου αὐτὸ ποιεῖν

15 Lám elõdbe adtam ma néked az életet és a jót: a halált és a gonoszt.

See, I have put before you today, life and good, and death and evil;

ἰδοὺ δέδωκα πρὸ προσώπου σου σήμερον τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν

16 Mikor én azt parancsolom néked ma, hogy szeressed az Urat, a te Istenedet, hogy járj az õ útain, és tartsd meg az õ parancsolatait, rendeléseit és végzéseit, hogy élj és szaporodjál, és megáldjon téged az Úr, a te Istened a földön, a melyre bemégy, hogy bírjad azt.

In giving you orders today to have love for the Lord your God, to go in his ways and keep his laws and his orders and his decisions, so that you may have life and be increased, and that the blessing of the Lord your God may be with you in the land where you are going, the land of your heritage.

ἐὰν εἰσακούσῃς τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ φυλάσσεσθαι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ καὶ ζήσεσθε καὶ πολλοὶ ἔσεσθε καὶ εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν

17 Ha pedig elfordul a te szíved, és nem hallgatsz meg, sõt elhajolsz és idegen isteneket imádsz, és azoknak szolgálsz;

But if your heart is turned away and your ear is shut, and you go after those who would make you servants and worshippers of other gods:

καὶ ἐὰν μεταστῇ ἡ καρδία σου καὶ μὴ εἰσακούσῃς καὶ πλανηθεὶς προσκυνήσῃς θεοῖς ἑτέροις καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς

18 Tudtotokra adom ma néktek, hogy bizony elvesztek: nem éltek sok ideig azon a földön, a melyre a Jordánon általkelvén, bemégy, hogy bírjad azt.

I give witness against you this day that destruction will certainly be your fate, and your days will be cut short in the land where you are going, the land of your heritage on the other side of Jordan.

ἀναγγέλλω σοι σήμερον ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε καὶ οὐ μὴ πολυήμεροι γένησθε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ιορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν

19 Bizonyságul hívom ellenetek ma a mennyet és a földet, hogy az életet és a halált adtam elõtökbe, az áldást és az átkot: válaszd azért az életet, hogy élhess mind te, mind a te magod;

Let heaven and earth be my witnesses against you this day that I have put before you life and death, a blessing and a curse: so take life for yourselves and for your seed:

διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον δέδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν ἔκλεξαι τὴν ζωήν ἵνα ζῇς σὺ κα ὶ τὸ σπέρμα σου

20 Hogy szeressed az Urat, a te Istenedet, és hogy hallgass az õ szavára, és ragaszkodjál hozzá; mert õ a te életed és a te életednek hosszúsága; hogy lakozzál azon a földön, a mely felõl megesküdt az Úr a te atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, hogy nékik adja azt.

In loving the Lord your God, hearing his voice and being true to him: for he is your life and by him will your days be long: so that you may go on living in the land which the Lord gave by an oath to your fathers, Abraham, Isaac and Jacob.

ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου εἰσακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ ἔχεσθαι αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἡ ζωή σου καὶ ἡ μακρότης τῶν ἡμερῶν σου κατοικεῖν σε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσεν κύριος τ οῖς πατράσιν σου αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ δοῦναι αὐτοῖς

1 És méne Mózes, és ez ígéket mondotta vala az egész Izráelnek;

So Moses said all these things to Israel.

καὶ συνετέλεσεν μωυσῆς λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους πρὸς πάντας υἱοὺς ισραηλ

2 Monda pedig nékik: Száz és húsz esztendõs vagyok ma, nem járhatok többé ki és be: az Úr pedig azt mondá nékem: Nem mégy át ezen a Jordánon.

Then he said to them, I am now a hundred and twenty years old; I am no longer able to go out and come in: and the Lord has said to me, You are not to go over Jordan.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον οὐ δυνήσομαι ἔτι εἰσπορεύεσθαι καὶ ἐκπορεύεσθαι κύριος δὲ εἶπεν πρός με οὐ διαβήσῃ τὸν ιορδάνην τοῦτον

3 Az Úr, a te Istened maga megy át elõtted, õ pusztítja el e nemzeteket elõtted, hogy bírjad õket; Józsué az, a ki átmegy elõtted, a mint megmondotta az Úr.

The Lord your God, he will go over before you; he will send destruction on all those nations, and you will take their land as your heritage: and Joshua will go over at your head as the Lord has said.

κύριος ὁ θεός σου ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου σου αὐτὸς ἐξολεθρεύσει τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου καὶ κατακληρονομήσεις αὐτούς καὶ ἰησοῦς ὁ προπορευόμενος πρ ὸ προσώπου σου καθὰ ἐλάλησεν κύριος

4 És akképen cselekeszik azokkal az Úr, a miképen cselekedett Szíhonnal és Óggal az Emoreusok királyaival, és azoknak földjökkel, a melyeket elpusztított vala.

The Lord will do to them as he did to Sihon and to Og, the kings of the Amorites, and to their land, whom he put to destruction.

καὶ ποιήσει κύριος αὐτοῖς καθὰ ἐποίησεν σηων καὶ ωγ τοῖς δυσὶ βασιλεῦσιν τῶν αμορραίων οἳ ἦσαν πέραν τοῦ ιορδάνου καὶ τῇ γῇ αὐτῶν καθότι ἐξωλέθρευσεν αὐτούς

5 Ha azért elõtökbe adja õket az Úr, egészen a szerint a parancsolat szerint cselekedjetek velök, a mint parancsoltam néktek.

The Lord will give them up into your hands, and you are to do to them as I have given you orders.

καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ὑμῖν καὶ ποιήσετε αὐτοῖς καθότι ἐνετειλάμην ὑμῖν

6 Legyetek erõsek és bátrak, ne féljetek és ne rettegjetek tõlök, mert az Úr, a te Istened maga megy veled; nem marad el tõled, sem el nem hágy téged.

Be strong and take heart, and have no fear of them: for it is the Lord your God who is going with you; he will not take away his help from you.

ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε μὴ φοβοῦ μηδὲ δειλία μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ὅτι κύριος ὁ θεός σου ὁ προπορευόμενος μεθ' ὑμῶν ἐν ὑμῖν οὐ μή σε ἀνῇ οὔτε μή σε ἐγκαταλίπῃ

7 Szólítá azért Mózes Józsuét, és monda néki az egész Izráel szemei elõtt: Légy erõs és bátor, mert te mégy be e néppel a földre, a mely felõl megesküdt az Úr az õ atyáiknak, hogy nékik adja, és te osztod el azt nékik örökségül.

Then Moses sent for Joshua, and before the eyes of all Israel said to him, Be strong and take heart: for you are to go with this people into the land which the Lord, by his oath to their fathers, has given them; by your help they will take it for their heritage.

καὶ ἐκάλεσεν μωυσῆς ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ ἔναντι παντὸς ισραηλ ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε σὺ γὰρ εἰσελεύσῃ πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν κύριος τοῖς πατ ράσιν ἡμῶν δοῦναι αὐτοῖς καὶ σὺ κατακληρονομήσεις αὐτὴν αὐτοῖς

8 Az Úr, õ az, a ki elõtted megy, õ lesz te veled; el nem marad tõled, sem el nem hágy téged: ne félj és ne rettegj!

It is the Lord who goes before you; he will be with you, he will not take away his help from you or give you up: so have no fear.

καὶ κύριος ὁ συμπορευόμενος μετὰ σοῦ οὐκ ἀνήσει σε οὐδὲ μὴ ἐγκαταλίπῃ σε μὴ φοβοῦ μηδὲ δειλία

9 És megírá Mózes e törvényt, és adá azt a papoknak, a Lévi fiainak, a kik hordozzák az Úr szövetségének ládáját, és Izráel minden vénjének.
Then Moses put all this law in writing, and gave it to the priests, the sons of Levi, who take up the ark of the Lord's agreement, and to all the responsible men of Israel.
καὶ ἔγραψεν μωυσῆς τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον καὶ ἔδωκεν τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς υἱοῖς λευι τοῖς αἴρουσιν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου καὶ τοῖς πρεσβυτέροις τῶ
ν υἱῶν ισραηλ

10 És megparancsolá nékik Mózes, mondván: A hetedik esztendõ végén, az elengedés esztendejének idejében, a sátorok innepén;
And Moses said to them, At the end of every seven years, at the time fixed for the ending of debts, at the feast of tents,
καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς μωυσῆς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων μετὰ ἑπτὰ ἔτη ἐν καιρῷ ἐνιαυτοῦ ἀφέσεως ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας

11 Mikor eljön az egész Izráel, hogy megjelenjék az Úr elõtt, a te Istened elõtt azon a helyen, a melyet kiválaszt: olvasd fel e törvényt az egész Izráel elõtt fülök hallására.
When all Israel has come before the Lord your God in the place named by him, let a reading be given of this law in the hearing of all Israel.
ἐν τῷ συμπορεύεσθαι πάντα ισραηλ ὀφθῆναι ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξηται κύριος ἀναγνώσεσθε τὸν νόμον τοῦτον ἐναντίον παντὸς ισραηλ εἰς τὰ ὦτ
α αὐτῶν

12 Gyûjtsd egybe a népet, a férfiakat, az asszonyokat, a kicsinyeket és a te jövevényedet, a ki a te kapuidon belõl van, hogy hallják és tanuljanak, és féljék az Urat, a ti Isteneteket, és tartsák meg és teljesítsék e törvénynek minden ígéjét.
Make all the people come together, men and women and children, and anyone from another country who is with you, so that hearing they may become wise in the fear of the Lord your God, and take care to do all the words of this law;
ἐκκλησιάσας τὸν λαόν τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ ἔκγονα καὶ τὸν προσήλυτον τὸν ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν ἵνα ἀκούσωσιν καὶ ἵνα μάθωσιν φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν ὑμ
ῶν καὶ ἀκούσονται ποιεῖν πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου

13 És az õ fiaik is, a kik nem tudják [még], hallják és tanulják meg, hogy az Urat, a ti Isteneteket kell félni mind addig, a míg éltek azon a földön, a melyre általkeltek a Jordánon, hogy bírjátok azt.
And so that your children, to whom it is new, may give ear and be trained in the fear of the Lord your God, while you are living in the land which you are going over Jordan to take for your heritage.
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν οἳ οὐκ οἴδασιν ἀκούσονται καὶ μαθήσονται φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ιορδά
νην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν

14 Monda azután az Úr Mózesnek: Ímé elközelgettek a te napjaid, hogy meghalj; hívd elõ Józsuét, és álljatok fel a gyülekezetnek sátorában, hogy parancsolatokat adjak néki. Elméne azért Mózes és Józsué, és felállának a gyülekezet sátorában.
At that time the Lord said to Moses, The day of your death is near: send for Joshua, and come to the Tent of meeting so that I may give him his orders. So Moses and Joshua went to the Tent of meeting.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἰδοὺ ἠγγίκασιν αἱ ἡμέραι τοῦ θανάτου σου κάλεσον ιησοῦν καὶ στῆτε παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐντελοῦμαι αὐτῷ καὶ ἐπορε
ύθη μωυσῆς καὶ ιησοῦς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

15 És megjelenék az Úr a sátorban, felhõoszlopban, és megálla a felhõoszlop a sátor nyílása felett,
And the Lord was seen in the Tent in a pillar of cloud resting by the door of the Tent.
καὶ κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ καὶ ἔστη παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἔστη ὁ στῦλος τῆς νεφέλης παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς

16 És monda az Úr Mózesnek: Ímé te elaluszol a te atyáiddal, és ez a nép felkél, és idegen istenek után [jár és] paráználkodik azon a földön, a melyre bemegy, hogy [lakozzék] azon; és elhágy engem, és felbontja az én szövetségemet, a melyet én õ vele kötöttem.
And the Lord said to Moses, Now you are going to rest with your fathers; and this people will be false to me, uniting themselves to the strange gods of the land where they are going; they will be turned away from me and will not keep the agreement I have made with them.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἰδοὺ σὺ κοιμᾷ μετὰ τῶν πατέρων σου καὶ ἀναστὰς ὁ λαὸς οὗτος ἐκπορνεύσει ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τῆς γῆς εἰς ἣν οὗτος εἰσπορεύεται ἐκεῖ εἰς α
ὐτήν καὶ ἐγκαταλείψουσίν με καὶ διασκεδάσουσιν τὴν διαθήκην μου ἣν διεθέμην αὐτοῖς

17 De felgerjed az én haragom õ ellene azon a napon, és elhagyom õt, és elrejtem az én orczámat õ elõle, hogy megemésztessék. És mikor utóléri a sok baj és nyomorúság, mondani fogja azon a napon: Avagy nem azért értek-é engem ezek a bajok, hogy nincsen az én Istenem én közöttem?

In that day my wrath will be moved against them, and I will be turned away from them, veiling my face from them, and destruction will overtake them, and unnumbered evils and troubles will come on them; so that in that day they will say, Have not these evils come on us because our God is not with us?

καὶ ὀργισθήσομαι θυμῷ εἰς αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ καταλείψω αὐτοὺς καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν καὶ ἔσται κατάβρωμα καὶ εὑρήσουσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ καὶ θλίψεις καὶ ἐρεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διότι οὐκ ἔστιν κύριος ὁ θεός μου ἐν ἐμοί εὗροσάν με τὰ κακὰ ταῦτα

18 Én pedig valóban elrejtem az én orczámat azon a napon az õ minden gonoszsága miatt, a melyet cselekedett, mivelhogy más istenekhez fordult.

Truly, my face will be turned away from them in that day, because of all the evil they have done in going after other gods.

ἐγὼ δὲ ἀποστροφῇ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διὰ πάσας τὰς κακίας ἃς ἐποίησαν ὅτι ἐπέστρεψαν ἐπὶ θεοὺς ἀλλοτρίους

19 Most pedig írjátok fel magatoknak ez éneket, és tanítsd meg arra Izráel fiait; adjad azt szájokba, hogy legyen nékem ez ének bizonyságul Izráel fiai ellen.

Make then this song for yourselves, teaching it to the children of Israel: put it in their mouths, so that this song may be a witness for me against the children of Israel.

καὶ νῦν γράψατε τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς ταύτης καὶ διδάξετε αὐτὴν τοὺς υἱοὺς ισραηλ καὶ ἐμβαλεῖτε αὐτὴν εἰς τὸ στόμα αὐτῶν ἵνα γένηταί μοι ἡ ᾠδὴ αὕτη εἰς μαρτύριον ἐν υἱοῖς ισραηλ

20 Mert beviszem õt arra a földre, a mely felõl megesküdtem az õ atyáinak, a tejjel és mézzel folyó földre; és eszik, jóllakik és meghízik, azután pedig más istenekhez fordul, és azoknak szolgál, és meggyaláz engem, és felbontja az én szövetségemet.

For when I have taken them into the land named in my oath to their fathers, a land flowing with milk and honey, and they have made themselves full of food and are fat, then they will be turned to other gods and will give them worship, no longer honouring me or keeping my agreement.

εἰσάξω γὰρ αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι καὶ φάγονται καὶ ἐμπλησθέντες κορήσουσιν καὶ ἐπιστραφήσονται ἐπὶ θεοὺς ἀλλοτρίους καὶ λατρεύσουσιν αὐτοῖς καὶ παροξυνοῦσίν με καὶ διασκεδάσουσιν τὴν διαθήκην μου

21 Mikor pedig utóléri õt a sok baj és nyomorúság: akkor szóljon ez az ének elõtte bizonyságképen (mert nem megy feledésbe az õ maradékának szájából), mert tudom az õ gondolatát, a mely szerint cselekszik már most is, minekelõtte bevinném õt arra a földre, a mely felõl megesküdtem vala.

Then when evils and troubles without number have overtaken them, this song will be a witness to them, for the words of it will be clear in the memories of their children: for I see the thoughts which are moving in their hearts even now, before I have taken them into the land of my oath.

καὶ ἀντικαταστήσεται ἡ ᾠδὴ αὕτη κατὰ πρόσωπον μαρτυροῦσα οὐ γὰρ μὴ ἐπιλησθῇ ἀπὸ στόματος αὐτῶν καὶ ἀπὸ στόματος τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐγὼ γὰρ οἶδα τὴν πονηρίαν αὐτῶν ὅσα ποιοῦσιν ὧδε σήμερον πρὸ τοῦ εἰσαγαγεῖν με αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν

22 Megírá azért Mózes ezt az éneket azon a napon, és megtanítá arra Izráel fiait.

So that same day Moses made this song, teaching it to the children of Israel.

καὶ ἔγραψεν μωυσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς ισραηλ

23 Azután parancsola [az Úr] Józsuénak, a Nún fiának, és monda: Légy erõs és bátor, mert te viszed be Izráel fiait arra a földre, a mely felõl megesküdtem nékik; és én veled leszek.

Then he gave orders to Joshua, the son of Nun, saying to him, Be strong and take heart: for you are to go at the head of the children of Israel into the land which I made an oath to give them; and I will be with you.

καὶ ἐνετείλατο μωυσῆς ἰησοῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε σὺ γὰρ εἰσάξεις τοὺς υἱοὺς ισραηλ εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν κύριος αὐτοῖς καὶ αὐτὸς ἔσται μετὰ σοῦ

24 Mikor pedig teljesen és mind végig beírta Mózes e törvény ígéit könyvbe:

Now after writing all the words of this law in a book till the record of them was complete,

ἡνίκα δὲ συνετέλεσεν μωυσῆς γράφων πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον ἕως εἰς τέλος

25 Parancsola Mózes a lévitáknak, a kik hordozzák vala az Úr szövetségének ládáját, mondván:

Moses said to the Levites who were responsible for taking up the ark of the Lord's agreement,

καὶ ἐνετείλατο τοῖς λευίταις τοῖς αἴρουσιν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου λέγων

26 Vegyétek e törvénykönyvet, és tegyétek ezt az Úrnak, a ti Isteneteknek szövetségládája oldalához, és legyen ott ellened bizonyságul;
Take this book of the law and put it by the ark of the Lord's agreement, so that it may be a witness against you.
λαβόντες τὸ βιβλίον τοῦ νόμου τούτου θήσετε αὐτὸ ἐκ πλαγίων τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ ἔσται ἐκεῖ ἐν σοὶ εἰς μαρτύριον

27 Mert én ismerem a te pártos voltodat, és kemény nyakadat. Ímé most is, holott még köztetek élek, pártot ütöttetek az Úr ellen; mennyivel inkább halálom után?
For I have knowledge of your hard and uncontrolled hearts: even now, while I am still living, you will not be ruled by the Lord; how much less after my death?
ὅτι ἐγὼ ἐπίσταμαι τὸν ἐρεθισμόν σου καὶ τὸν τράχηλόν σου τὸν σκληρόν ἔτι γὰρ ἐμοῦ ζῶντος μεθ' ὑμῶν σήμερον παραπικραίνοντες ἦτε τὰ πρὸς τὸν θεόν πῶς οὐχὶ καὶ ἔσχατον τοῦ θανάτου μου

28 Gyûjtsétek én hozzám a ti törzseiteknek minden vénjét és a ti elõljáróitokat, hadd mondjam el ez ígéket az õ füleik hallására, és hadd hívjam bizonyságul ellenök a mennyet és földet.
Get together before me all those who are in authority in your tribes, and your overseers, so that I may say these things in their hearing, and make heaven and earth my witnesses against them.
ἐκκλησιάσατε πρός με τοὺς φυλάρχους ὑμῶν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν καὶ τοὺς κριτὰς ὑμῶν καὶ τοὺς γραμματοεισαγωγεῖς ὑμῶν ἵνα λαλήσω εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ διαμαρτύρωμαι αὐτοῖς τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν

29 Mert tudom, hogy halálom után mind inkább-inkább megromoltok és eltértek az útról, a melyet parancsoltam néktek; és utólér majd titeket a veszedelem a késõbbi idõben, mivelhogy gonoszt cselekesztek az Úrnak szemei elõtt, bosszantván õt kezeiteknek csinálmányával.
For I am certain that after my death you will give yourselves up to sin, wandering from the way which I have given you; and evil will overtake you in the end, because you will do evil in the eyes of the Lord, moving him to wrath by the work of your hands.
οἶδα γὰρ ὅτι ἔσχατον τῆς τελευτῆς μου ἀνομίᾳ ἀνομήσετε καὶ ἐκκλινεῖτε ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετειλάμην ὑμῖν καὶ συναντήσεται ὑμῖν τὰ κακὰ ἔσχατον τῶν ἡμερῶν ὅτι ποιήσετε τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν

30 Azután elmondá Mózes Izráel egész gyülekezetének füle hallására ez éneknek ígéit, mind végig.
Then in the hearing of all the meeting of Israel, Moses said the words of this song, to the end.
καὶ ἐλάλησεν μωυσῆς εἰς τὰ ὦτα πάσης ἐκκλησίας ισραηλ τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς ταύτης ἕως εἰς τέλος

1 Figyeljetek egek, hadd szóljak! Hallgassa a föld is számnak beszédeit!
Give ear, O heavens, to my voice; let the earth take note of the words of my mouth:
πρόσεχε οὐρανέ καὶ λαλήσω καὶ ἀκουέτω γῆ ῥήματα ἐκ στόματός μου

2 Csepegjen tanításom, mint esõ; hulljon mint harmat a beszédem; mint langyos zápor a gyenge fûre, s mint permetezés a pázsitra!
My teaching is dropping like rain, coming down like dew on the fields; like rain on the young grass and showers on the garden plants:
προσδοκάσθω ὡς ὑετὸς τὸ ἀπόφθεγμά μου καὶ καταβήτω ὡς δρόσος τὰ ῥήματά μου ὡσεὶ ὄμβρος ἐπ' ἄγρωστιν καὶ ὡσεὶ νιφετὸς ἐπὶ χόρτον

3 Mert az Úr nevét hirdetem: magasztaljátok Istenünket!
For I will give honour to the name of the Lord: let our God be named great.
ὅτι ὄνομα κυρίου ἐκάλεσα δότε μεγαλωσύνην τῷ θεῷ ἡμῶν

4 Kõszikla! Cselekedete tökéletes, mert minden õ úta igazság! Hûséges Isten és nem csalárd; igaz és egyenes õ!
He is the Rock, complete is his work; for all his ways are righteousness: a God without evil who keeps faith, true and upright is he.
θεός ἀληθινὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κρίσεις θεὸς πιστός καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία δίκαιος καὶ ὅσιος κύριος

5 Gonoszak voltak hozzá, nem fiai, a magok gyalázatja; romlott és elvetemült nemzedék.
They have become false, they are not his children, the mark of sin is on them; they are an evil and hard-hearted generation.
ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη

6 Így fizettek-é az Úrnak: balga és értelmetlen nép?! Nem atyád-é õ, a ki teremtett? Õ alkotott és erõsített meg.
Is this your answer to the Lord, O foolish people and unwise? Is he not your father who has given you life? He has made you and given you your place.
ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδοτε οὕτω λαὸς μωρὸς καὶ οὐχὶ σοφός οὐκ αὐτὸς οὗτός σου πατὴρ ἐκτήσατό σε καὶ ἐποίησέν σε καὶ ἔκτισέν σε

7 Emlékezzél meg az õs idõkrõl; gondoljátok el annyi nemzedék éveit! Kérdezd meg atyádat és megjelenti néked, a te véneidet és megmondják néked!
Keep in mind the days of the past, give thought to the years of generations gone by: go to your father and he will make it clear to you, to the old men and they will give you the story.
μνήσθητε ἡμέρας αἰῶνος σύνετε ἔτη γενεᾶς γενεῶν ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου καὶ ἀναγγελεῖ σοι τοὺς πρεσβυτέρους σου καὶ ἐροῦσίν σοι

8 Mikor a Felséges örökséget osztott a népeknek; mikor szétválasztá az ember fiait: megszabta a népek határait, Izráel fiainak száma szerint,
When the Most High gave the nations their heritage, separating into groups the children of men, he had the limits of the peoples marked out, keeping in mind the number of the children of Israel.
ὅτε διεμέριζεν ὁ ὕψιστος ἔθνη ὡς διέσπειρεν υἱοὺς αδαμ ἔστησεν ὅρια ἐθνῶν κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ

9 Mert az Úrnak része az õ népe, Jákób néki sorssal jutott öröksége.
For the Lord's wealth is his people; Jacob is the land of his heritage.
καὶ ἐγενήθη μερὶς κυρίου λαὸς αὐτοῦ ιακωβ σχοίνισμα κληρονομίας αὐτοῦ ισραηλ

10 Puszta földön találta vala õt, zordon, sivatag vadonban; körülvette õt, gondja volt reá, õrizte, mint a szeme fényét;
He came to him in the waste land, in the unpeopled waste of sand: putting his arms round him and caring for him, he kept him as the light of his eye.
αὐτάρκησεν αὐτὸν ἐν γῇ ἐρήμῳ ἐν δίψει καύματος ἐν ἀνύδρῳ ἐκύκλωσεν αὐτὸν καὶ ἐπαίδευσεν αὐτὸν καὶ διεφύλαξεν αὐτὸν ὡς κόραν ὀφθαλμοῦ

11 Mint a fészkén felrebbenõ sas, fiai felett lebeg, kiterjeszti felettök szárnyait, felveszi õket, [és] tollain emeli õket:
As an eagle, teaching her young to make their flight, with her wings outstretched over them, takes them up on her strong feathers:
ὡς ἀετὸς σκεπάσαι νοσσιὰν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῖς νεοσσοῖς αὐτοῦ ἐπεπόθησεν διεὶς τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐδέξατο αὐτοὺς καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν μεταφρένων αὐτοῦ

12 Egymaga vezette õt az Úr; idegen Isten nem volt õ vele.
So the Lord only was his guide, no other god was with him.
κύριος μόνος ἦγεν αὐτούς καὶ οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν θεὸς ἀλλότριος

13 A föld magaslatain járatta õt, mezõk terméseivel étette, kõsziklából is mézet szopatott vele, kovaszirtbõl is olajat;
He put him on the high places of the earth, his food was the increase of the field; honey he gave him out of the rock and oil out of the hard rock;
ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς ἐψώμισεν αὐτοὺς γενήματα ἀγρῶν ἐθήλασαν μέλι ἐκ πέτρας καὶ ἔλαιον ἐκ στερεᾶς πέτρας

14 Tehenek vaját, és juhok tejét bárányok kövérjével, básáni kosokat és bakkecskéket a buza java kövérjével; és szõlõ vérét, bort ittál.
Butter from his cows and milk from his sheep, with fat of lambs and sheep of Bashan, and goats, and the heart of the grain; and for your drink, wine from the blood of the grape.
βούτυρον βοῶν καὶ γάλα προβάτων μετὰ στέατος ἀρνῶν καὶ κριῶν υἱῶν ταύρων καὶ τράγων μετὰ στέατος νεφρῶν πυροῦ καὶ αἷμα σταφυλῆς ἔπιον οἶνον

15 És meghízott Jesurun, és rúgódozott. Meghíztál, megkövéredtél, elhájasodtál. És elhagyá Istent, teremtõjét, és megveté az õ üdvösségének kõzikláját.
But Jeshurun became fat and would not be controlled: you have become fat, you are thick and full of food: then he was untrue to the God who made him, giving no honour to the Rock of his salvation.
καὶ ἔφαγεν ιακωβ καὶ ἐνεπλήσθη καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος ἐλιπάνθη ἐπαχύνθη ἐπλατύνθη καὶ ἐγκατέλιπεν θεὸν τὸν ποιήσαντα αὐτὸν καὶ ἀπέστη ἀπὸ θεοῦ σωτῆρος αὐτο ῦ

16 Idegen [istenek]kel ingerelték, útálatosságokkal bosszantották.
The honour which was his they gave to strange gods; by their disgusting ways he was moved to wrath.
παρώξυνάν με ἐπ' ἀλλοτρίοις ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν ἐξεπίκρανάν με

17 Ördögöknek áldoztak, nem Istennek; isteneknek, a kiket nem ismertek; újaknak, a kik csak most támadtak, a kiket nem rettegtek a ti atyáitok.
They made offerings to evil spirits which were not God, to gods who were strange to them, which had newly come up, not feared by your fathers.
ἔθυσαν δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ θεοῖς οἷς οὐκ ᾔδεισαν καινοὶ πρόσφατοι ἥκασιν οὓς οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες αὐτῶν

18 A Kõsziklát, a ki szült téged, elfeledted; megfelejtkeztél Istenrõl, a ki nemzett téged.
You have no thought for the Rock, your father, you have no memory of the God who gave you birth.
θεὸν τὸν γεννήσαντά σε ἐγκατέλιπες καὶ ἐπελάθου θεοῦ τοῦ τρέφοντός σε

19 Látta ezt az Úr és megútálta bosszúságában az õ fiait és leányait.
And the Lord saw with disgust the evil-doing of his sons and daughters.
καὶ εἶδεν κύριος καὶ ἐζήλωσεν καὶ παρωξύνθη δι' ὀργὴν υἱῶν αὐτοῦ καὶ θυγατέρων

20 És monda: Elrejtem orczámat elõlök, hadd látom, mi lesz a végök? Mert elzüllött nemzetség ez, fiak, a kikben nincs hûség!
And he said, My face will be veiled from them, I will see what their end will be: for they are an uncontrolled generation, children in whom is no faith.
καὶ εἶπεν ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν καὶ δείξω τί ἔσται αὐτοῖς ἐπ' ἐσχάτων ὅτι γενεὰ ἐξεστραμμένη ἐστίν υἱοί οἷς οὐκ ἔστιν πίστις ἐν αὐτοῖς

21 Azzal ingereltek õk, a mi nem isten; hiábavalóságaikkal bosszantottak engem; én pedig azzal ingerlem õket, a mi nem népem: bolond nemzettel bosszantom õket.
They have given my honour to that which is not God, moving me to wrath with their false worship: I will give their honour to those who are not a people, moving them to wrath by a foolish nation,
αὐτοὶ παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ θεῷ παρώργισάν με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν κἀγὼ παραζηλώσω αὐτοὺς ἐπ' οὐκ ἔθνει ἐπ' ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ αὐτούς

22 Mert tûz lobban fel haragomban és leég a Seol fenekéig; megemészti a földet és gyümölcsét, és felgyújtja a hegyek alapjait.
For my wrath is a flaming fire, burning to the deep parts of the underworld, burning up the earth with her increase, and firing the deep roots of the mountains.
ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου καυθήσεται ἕως ᾅδου κάτω καταφάγεται γῆν καὶ τὰ γενήματα αὐτῆς φλέξει θεμέλια ὀρέων

23 Veszedelmeket halmozok reájok, nyilaimat mind rájok fogyasztom.
I will send a rain of troubles on them, my arrows will be showered on them.
συνάξω εἰς αὐτοὺς κακὰ καὶ τὰ βέλη μου συντελέσω εἰς αὐτούς

24 Éhségtõl aszottan, láztól emésztetten és keserû dögvésztõl - a vadak fogait is rájok bocsátom, a porban csúszók mérgével együtt.
They will be wasted from need of food, and overcome by burning heat and bitter destruction; and the teeth of beasts I will send on them, with the poison of the worms of the dust.
τηκόμενοι λιμῷ καὶ βρώσει ὀρνέων καὶ ὀπισθότονος ἀνίατος ὀδόντας θηρίων ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς μετὰ θυμοῦ συρόντων ἐπὶ γῆς

25 Kivül fegyver pusztít, az ágyasházakban rettegés: ifjat és szûzet, csecsszopót a vén emberrel együtt.
Outside they will be cut off by the sword, and in the inner rooms by fear; death will take the young man and the virgin, the baby at the breast and the grey-haired man.
ἔξωθεν ἀτεκνώσει αὐτοὺς μάχαιρα καὶ ἐκ τῶν ταμιείων φόβος νεανίσκος σὺν παρθένῳ θηλάζων μετὰ καθεστηκότος πρεσβύτου

26 Mondom: Elfuvom õket, eltörlöm emlékezetöket az emberek közül.
I said I would send them wandering far away, I would make all memory of them go from the minds of men:
εἶπα διασπερῶ αὐτούς παύσω δὴ ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν

27 Ha nem tartanék az ellenség bosszantásától, hogy szorongatóik a dolgot félremagyarázzák, és hogy ezt mondják: A mi kezünk a hatalmas, és nem az Úr cselekedte mind ezt! -
But for the fear that their haters, uplifted in their pride, might say, Our hand is strong, the Lord has not done all this.
εἰ μὴ δι' ὀργὴν ἐχθρῶν ἵνα μὴ μακροχρονίσωσιν καὶ ἵνα μὴ συνεπιθῶνται οἱ ὑπεναντίοι μὴ εἴπωσιν ἡ χεὶρ ἡμῶν ἡ ὑψηλὴ καὶ οὐχὶ κύριος ἐποίησεν ταῦτα πάντα

28 Mert tanács-vesztett nép ez, és nincs bennök értelem.
For they are a nation without wisdom; there is no sense in them.
ὅτι ἔθνος ἀπολωλεκὸς βουλήν ἐστιν καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμη

29 Vajha eszesek volnának, megértenék ezt, meggondolnák, hogy mi lesz a végök!
If only they were wise, if only this was clear to them, and they would give thought to their future!
οὐκ ἐφρόνησαν συνιέναι ταῦτα καταδεξάσθωσαν εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον

30 Miképen kergethetne egy ezeret, és kettõ hogyan ûzhetne tízezeret, ha az õ Kõsziklájok el nem adja õket, és ha az Úr kézbe nem adja õket?!
How would it be possible for one to overcome a thousand, and two to send ten thousand in flight, if their rock had not let them go, if the Lord had not given them up?
πῶς διώξεται εἷς χιλίους καὶ δύο μετακινήσουσιν μυριάδας εἰ μὴ ὁ θεὸς ἀπέδοτο αὐτοὺς καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτούς

31 Mert a mi Kõsziklánk nem olyan, mint az õ kõsziklájok; ellenségeink is megítélhetik!
For their rock is not like our Rock, even our haters themselves being judges.
ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν οἱ θεοὶ αὐτῶν οἱ δὲ ἐχθροὶ ἡμῶν ἀνόητοι

32 Mert az õ szõlõjök Sodoma szõlõje és Gomora mezõsége; bogyóik mérges bogyók, keserûek a gerézdjeik.
For their vine is the vine of Sodom, from the fields of Gomorrah: their grapes are the grapes of evil, and the berries are bitter:
ἐκ γὰρ ἀμπέλου σοδομων ἡ ἄμπελος αὐτῶν καὶ ἡ κληματὶς αὐτῶν ἐκ γομορρας ἡ σταφυλὴ αὐτῶν σταφυλὴ χολῆς βότρυς πικρίας αὐτοῖς

33 Sárkányok mérge az õ boruk, áspiskígyóknak kegyetlen epéje.
Their wine is the poison of dragons, the cruel poison of snakes.
θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνίατος

34 Nincsen-é ez elrejtve nálam, lepecsételve az én kincseim között?
Is not this among my secrets, kept safe in my store-house?
οὐκ ἰδοὺ ταῦτα συνῆκται παρ' ἐμοὶ καὶ ἐσφράγισται ἐν τοῖς θησαυροῖς μου

35 Enyém a bosszúállás és megfizetés, a mikor lábuk megtántorodik; mert közel van az õ veszedelmök napja, és siet, a mi rájok vár!
Punishment is mine and reward, at the time of the slipping of their feet: for the day of their downfall is near, sudden will be their fate.
ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω ἐν καιρῷ ὅταν σφαλῇ ὁ ποὺς αὐτῶν ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα ἀπωλείας αὐτῶν καὶ πάρεστιν ἕτοιμα ὑμῖν

36 Mert megítéli az Úr az õ népét, és megkönyörül az õ szolgáin, ha látja, hogy elfogyott az erõ, s védett és védtelen oda van.
For the Lord will be judge of his people, he will have pity for his servants; when he sees that their power is gone, there is no one, shut up or free.
ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται εἶδεν γὰρ παραλελυμένους αὐτοὺς καὶ ἐκλελοιπότας ἐν ἐπαγωγῇ καὶ παρειμένους

37 És ezt mondja: Hol az õ istenök? a Kõszikla, a melyben bizakodtak?
And he will say, Where are their gods, the rock in which they put their faith?
καὶ εἶπεν κύριος ποῦ εἰσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν ἐφ' οἷς ἐπεποίθεισαν ἐπ' αὐτοῖς

38 A kik megették az õ véres áldozataik kövérjét, megitták az õ italáldozatuk borát: keljenek fel és segítsenek meg titeket, és oltalmazzanak meg titeket!
Who took the fat of their offerings, and the wine of their drink offering? Let them now come to your help, let them be your salvation.
ὧν τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἠσθίετε καὶ ἐπίνετε τὸν οἶνον τῶν σπονδῶν αὐτῶν ἀναστήτωσαν καὶ βοηθησάτωσαν ὑμῖν καὶ γενηθήτωσαν ὑμῖν σκεπασταί

39 Most lássátok meg, hogy én vagyok, és nincs Isten kivülem! Én ölök és elevenítek, én sebesítek és én gyógyítok, és nincs, a ki kezembõl megszabadítson.
See now, I myself am he; there is no other god but me: giver of death and life, wounding and making well: and no one has power to make you free from my hand.
ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγώ εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν ἐμοῦ ἐγὼ ἀποκτενῶ καὶ ζῆν ποιήσω πατάξω κἀγὼ ἰάσομαι καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου

40 Mert felemelem kezemet az égre, és ezt mondom: Örökké élek én!
For lifting up my hand to heaven I say, By my unending life,
ὅτι ἀρῶ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρά μου καὶ ὀμοῦμαι τῇ δεξιᾷ μου καὶ ἐρῶ ζῶ ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα

41 Ha megélesítem fényes kardomat és ítélethez fog kezem: bosszút állok ellenségeimen és megfizetek gyûlölõimnek.
If I make sharp my shining sword, and my hand is outstretched for judging, I will give punishment to those who are against me, and their right reward to my haters.
ὅτι παροξυνῶ ὡς ἀστραπὴν τὴν μάχαιράν μου καὶ ἀνθέξεται κρίματος ἡ χείρ μου καὶ ἀνταποδώσω δίκην τοῖς ἐχθροῖς καὶ τοῖς μισοῦσίν με ἀνταποδώσω

42 Megrészegítem nyilaimat vérrel, és kardom jól lakik hússal: a legyilkoltak és foglyok vérével, az ellenség vezéreinek fejébõl!
I will make my arrows red with blood, my sword will be feasting on flesh, with the blood of the dead and the prisoners, of the long-haired heads of my haters.
μεθύσω τὰ βέλη μου ἀφ' αἵματος καὶ ἡ μάχαιρά μου καταφάγεται κρέα ἀφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ αἰχμαλωσίας ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ἐχθρῶν

43 Ujjongjatok ti nemzetek, õ népe! Mert õ megtorolja az õ szolgáinak vérét, bosszút áll az õ ellenségein, földjének és népének megbocsát!

Be glad, O you his people, over the nations; for he will take payment for the blood of his servants, and will give punishment to his haters, and take away the sin of his land, for his people.

εὐφράνθητε οὐρανοί ἅμα αὐτῷ καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες υἱοὶ θεοῦ εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ ὅτι τὸ αἷμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκδικᾶται καὶ ἐκδικήσει καὶ ἀνταποδώσει δίκην τοῖς ἐχθροῖς καὶ τοῖς μισοῦσιν ἀνταποδώσει καὶ ἐκκαθαριεῖ κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ

44 Elméne azért Mózes és elmondá ez éneknek minden ígéjét a nép füle hallására, õ és Józsué a Nún fia.

So Moses said all the words of this song in the hearing of the people, he and Hoshea, the son of Nun.

καὶ ἔγραψεν μωυσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς ισραηλ καὶ εἰσῆλθεν μωυσῆς καὶ ἐλάλησεν πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς τ ὰ ὦτα τοῦ λαοῦ αὐτὸς καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη

45 És mikor végig elmondá Mózes mind ez ígéket az egész Izráelnek,

And after saying all this to the people,

καὶ συνετέλεσεν μωυσῆς λαλῶν παντὶ ισραηλ

46 Monda nékik: Vegyétek szívetekre mind ezeket az ígéket, a melyekkel én bizonyságot teszek ellenetek e mai napon; és parancsoljátok meg fiaitoknak, hogy tartsák meg és teljesítsék e törvénynek minden ígéjét;

Moses said to them, Let the words which I have said to you today go deep into your hearts, and give orders to your children to do every word of this law.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς προσέχετε τῇ καρδίᾳ ἐπὶ πάντας τοὺς λόγους τούτους οὓς ἐγὼ διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον ἃ ἐντελεῖσθε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάντας το ὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου

47 Mert nem hiábavaló íge ez néktek; hanem ez a ti életetek, és ez íge által hosszabbítjátok meg napjaitokat azon a földön, a melyre általmentek a Jordánon, hogy bírjátok azt.

And this is no small thing for you, but it is your life, and through this you may make your days long in the land which you are going over Jordan to take for your heritage.

ὅτι οὐχὶ λόγος κενὸς οὗτος ὑμῖν ὅτι αὕτη ἡ ζωὴ ὑμῶν καὶ ἕνεκεν τοῦ λόγου τούτου μακροημερεύσετε ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ιορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν

48 És ugyanezen a napon szóla az Úr Mózesnek, mondván:

That same day the Lord said to Moses,

καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ λέγων

49 Menj fel ebbe az Abarim hegységbe, a Nébó hegyére, a mely Moáb földén van és pedig Jérikhóval átellenben; és nézd meg a Kanaán földét, a melyet én Izráel fiainak adok örökségül.

Go up into this mountain of Abarim, to Mount Nebo in the land of Moab opposite Jericho; there you may see the land of Canaan, which I am giving to the children of Israel for their heritage:

ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ αβαριν τοῦτο ὄρος ναβαυ ὅ ἐστιν ἐν γῇ μωαβ κατὰ πρόσωπον ιεριχω καὶ ἰδὲ τὴν γῆν χανααν ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς ισραηλ εἰς κατάσχεσιν

50 És halj meg a hegyen, a melyre felmégy, és takaríttassál a te népedhez, a miképen meghalt Áron, a te testvéred a Hór hegyén, és takaríttatott az õ népeihez;

And let death come to you on the mountain where you are going, and be put to rest with your people; as death came to Aaron, your brother, on Mount Hor, where he was put to rest with his people:

καὶ τελεύτα ἐν τῷ ὄρει εἰς ὃ ἀναβαίνεις ἐκεῖ καὶ προστέθητι πρὸς τὸν λαόν σου ὃν τρόπον ἀπέθανεν ααρων ὁ ἀδελφός σου ἐν ωρ τῷ ὄρει καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ

51 Mivelhogy vétkeztetek ellenem Izráel fiai között a versengésnek vizénél, a Czin pusztájában Kádesnél: mert nem szenteltetek meg engem Izráel fiai között.

Because of your sin against me before the children of Israel at the waters of Meribath Kadesh in the waste land of Zin; because you did not keep my name holy among the children of Israel.

διότι ἠπειθήσατε τῷ ῥήματί μου ἐν τοῖς υἱοῖς ισραηλ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἀντιλογίας καδης ἐν τῇ ἐρήμῳ σιν διότι οὐχ ἡγιάσατέ με ἐν τοῖς υἱοῖς ισραηλ

52 Mert szemközt látod a földet; de arra a földre, a melyet én adok Izráel fiainak, oda nem mégy be.

So you will see the land before you, but you will not go into the land which I am giving to the children of Israel.

ὅτι ἀπέναντι ὄψῃ τὴν γῆν καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ

1 Ez pedig az áldás, a melylyel megáldá Mózes, az Istennek embere, Izráel fiait az õ halála elõtt.
Now this is the blessing which Moses, the man of God, gave to the children of Israel before his death.
καὶ αὕτη ἡ εὐλογία ἣν εὐλόγησεν μωυσῆς ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τοὺς υἱοὺς ισραηλ πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ

2 Monda ugyanis: Az Úr a Sinai [hegyrõl] jött, és Szeirbõl támadt fel nékik; Párán hegyérõl ragyogott elõ, tízezer szent közül jelent meg, jobbja felõl tüzes törvény vala számukra.
He said, The Lord came from Sinai, dawning on them from Seir; shining out from Mount Paran, coming from Meribath Kadesh: from his right hand went flames of fire: his wrath made waste the peoples.
καὶ εἶπεν κύριος ἐκ σινα ἥκει καὶ ἐπέφανεν ἐκ σηιρ ἡμῖν καὶ κατέσπευσεν ἐξ ὄρους φαραν σὺν μυριάσιν καδης ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ

3 Bizony szereti õ a népeket! Mind kezednél vannak az õ szentjei, oda szegõdnek, a te lábaidhoz, és hallgatják a te beszédeidet.
All his holy ones are at his hand; they go at his feet; they are lifted up on his wings.
καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἡγιασμένοι ὑπὸ τὰς χεῖράς σου καὶ οὗτοι ὑπὸ σέ εἰσιν καὶ ἐδέξατο ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ

4 Törvényt parancsolt nékünk Mózes, örökségül Jákób községének.
Moses gave us a law, a heritage for the people of Jacob.
νόμον ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν μωυσῆς κληρονομίαν συναγωγαῖς ιακωβ

5 És király lõn Jesurunban, mikor összegyûltek a népnek fejei, és együtt voltak Izráel törzsei.
And there was a king in Jeshurun, when the heads of the people and the tribes of Israel came together.
καὶ ἔσται ἐν τῷ ἠγαπημένῳ ἄρχων συναχθέντων ἀρχόντων λαῶν ἅμα φυλαῖς ισραηλ

6 Éljen Rúben és meg ne haljon; és száma legyen embereinek.
Let life not death be Reuben's, let not the number of his men be small.
ζήτω ρουβην καὶ μὴ ἀποθανέτω καὶ ἔστω πολὺς ἐν ἀριθμῷ

7 Ez pedig a Júda [áldása]; és monda: Hallgasd meg Uram a Júda szavát, és vidd be õt az õ népéhez. Az õ keze elégséges legyen néki, de légy segítsége az õ szorongatói ellen.
And this is the blessing of Judah: he said, Give ear, O Lord, to the voice of Judah and make him one with his people: let your hands take up his cause, and be his help against his attackers.
καὶ αὕτη ιουδα εἰσάκουσον κύριε φωνῆς ιουδα καὶ εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰσέλθοισαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ διακρινοῦσιν αὐτῷ καὶ βοηθὸς ἐκ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ἔσῃ

8 Lévirõl pedig monda: A te Thummimod és Urimod a te kegyes férfiadé, a kit megkísértél Masszában, a kivel perbe szálltál Méribа vizeinél.
And of Levi he said, Give your Thummim to Levi and let the Urim be with your loved one, whom you put to the test at Massah, with whom you were angry at the waters of Meribah;
καὶ τῷ λευι εἶπεν δότε λευι δήλους αὐτοῦ καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ ὃν ἐπείρασαν αὐτὸν ἐν πείρᾳ ἐλοιδόρησαν αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας

9 A ki azt mondta az õ atyjáról és anyjáról: Nem láttam õt; és az õ atyjafiait nem ismerte, fiaival sem gondolt; mert megtartották a te beszédedet, és ragaszkodtak szövetségedhez.
Who said of his father, Who is he? and of his mother, I have not seen her; he kept himself separate from his brothers and had no knowledge of his children: for they have given ear to your word and kept your agreement.
ὁ λέγων τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρί οὐχ ἑόρακά σε καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνω καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἀπέγνω ἐφύλαξεν τὰ λόγιά σου καὶ τὴν διαθήκην σου διετήρησεν

10 Tanítják a te végzéseidre Jákóbot, és a te törvényedre Izráelt; füstölõt tesznek a te orczád elé, és égõáldozatot a te oltárodra.
They will be the teachers of your decisions to Jacob and of your law to Israel: the burning of perfumes before you will be their right, and the ordering of burned offerings on your altar.
δηλώσουσιν τὰ δικαιώματά σου τῷ ιακωβ καὶ τὸν νόμον σου τῷ ισραηλ ἐπιθήσουσιν θυμίαμα ἐν ὀργῇ σου διὰ παντὸς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου

11 Áldd meg Uram az õ erejét, és az õ kezének munkája legyen kedves elõtted! Törd meg derekukat a reá támadóknak és az õ gyûlölõinek, hogy fel ne kelhessenek!
Let your blessing, O Lord, be on his substance, may the work of his hands be pleasing to you: may those who take up arms against him and all who have hate for him, be wounded through the heart, never to be lifted up again.
εὐλόγησον κύριε τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ δέξαι κάταξον ὀσφὺν ἐχθρῶν ἐπανεστηκότων αὐτῷ καὶ οἱ μισοῦντες αὐτὸν μὴ ἀναστήτωσαν

12 Benjáminról monda: Az Úrnak kedveltje! Bátorságban lakozik mellette, fedezi õt minden idõben, és az õ vállai között lakik.
And of Benjamin he said, Benjamin is the loved one of the Lord, he will be kept safe at all times; he will be covered by the Most High, resting between his arms.
καὶ τῷ βενιαμιν εἶπεν ἠγαπημένος ὑπὸ κυρίου κατασκηνώσει πεποιθώς καὶ ὁ θεὸς σκιάζει ἐπ' αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ κατέπαυσεν

13 Józsefrõl pedig monda: Áldott az Úrtól az õ földe az égnek kincseivel, a harmattal és az alant elterülõ mélységes vizekkel;
And of Joseph he said, Let the blessing of the Lord be on his land; for the good things of heaven on high, and the deep waters flowing under the earth,
καὶ τῷ ιωσηφ εἶπεν ἀπ' εὐλογίας κυρίου ἡ γῆ αὐτοῦ ἀπὸ ὡρῶν οὐρανοῦ καὶ δρόσου καὶ ἀπὸ ἀβύσσων πηγῶν κάτωθεν

14 A nap érlelte drága terméssel, és a hold sarjasztotta drágaságokkal;
And the good things of the fruits of the sun, and the good things of the growth of the moons,
καὶ καθ' ὥραν γενημάτων ἡλίου τροπῶν καὶ ἀπὸ συνόδων μηνῶν

15 És az õs hegyek javaival, és az örök halmok drágaságaival;
And the chief things of the oldest mountains, and the good things of the eternal hills,
καὶ ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων ἀρχῆς καὶ ἀπὸ κορυφῆς βουνῶν ἀενάων

16 A földnek drágaságaival és bõségével. A csipkebokorban lakozónak jó kedve szálljon Józsefnek fejére, az õ atyjafiai közül kiválasztottnak koponyájára!
The good things of the earth and all its wealth, the good pleasure of him who was seen in the burning tree: may they come on the head of Joseph, on the head of him who was prince among his brothers.
καὶ καθ' ὥραν γῆς πληρώσεως καὶ τὰ δεκτὰ τῷ ὀφθέντι ἐν τῷ βάτῳ ἔλθοισαν ἐπὶ κεφαλὴν ιωσηφ καὶ ἐπὶ κορυφῆς δοξασθεὶς ἐν ἀδελφοῖς

17 Tehenének elsõ fajzása dicsõségére van; szarvai bivalyszarvak; népeket öklel azokkal mindenfelé a földnek széléig. És ezek Efraim tízezrei és Manassé ezrei.
He is a young ox, glory is his; his horns are the horns of the mountain ox, with which all peoples will be wounded, even to the ends of the earth: they are the ten thousands of Ephraim and the thousands of Manasseh.
πρωτότοκος ταύρου τὸ κάλλος αὐτοῦ κέρατα μονοκέρωτος τὰ κέρατα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς ἔθνη κερατιεῖ ἅμα ἕως ἐπ' ἄκρου γῆς αὗται μυριάδες εφραιμ καὶ αὗται χιλιάδες μανασση

18 És Zebulonról monda: Örvendj Zebulon a te kimentedben, és te Izsakhár a te sátraidban.
And of Zebulun he said, Be glad, Zebulun, in your going out; and, Issachar, in your tents.
καὶ τῷ ζαβουλων εἶπεν εὐφράνθητι ζαβουλων ἐν ἐξοδίᾳ σου καί ισσαχαρ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτοῦ

19 Népeket hívogatnak a hegyre, igaz áldozattal áldoznak ott; mert a tengerek bõségét szopják, és a fövénynek rejtett kincseit.
They will send out the word for the people to come to the mountain, taking there the offerings of righteousness: for the store of the seas will be theirs, and the secret wealth of the sand.
ἔθνη ἐξολεθρεύσουσιν καὶ ἐπικαλέσεσθε ἐκεῖ καὶ θύσετε θυσίαν δικαιοσύνης ὅτι πλοῦτος θαλάσσης θηλάσει σε καὶ ἐμπόρια παράλιον κατοικούντων

20 És Gádról monda: Áldott az, a ki kiterjeszti Gádot! Mint nõstény oroszlán, úgy lakik, és szétszaggat kart és koponyát.
Of Gad he said, A blessing be on him who makes wide the limits of Gad: he takes his rest like a she-lion, taking for himself the arm and the crown of the head.
καὶ τῷ γαδ εἶπεν εὐλογημένος ἐμπλατύνων γαδ ὡς λέων ἀνεπαύσατο συντρίψας βραχίονα καὶ ἄρχοντα

21 Az elejét nézte ki magának, mert ott volt elrejtve a törvényadó osztályrésze. De elméne a népnek fejedelmeivel, az Úrnak igazságát cselekedte, és az õ végzését Izráellel együtt.
He kept for himself the first part, for his was the ruler's right: he put in force the righteousness of the Lord, and his decisions for Israel.
καὶ εἶδεν ἀπαρχὴν αὐτοῦ ὅτι ἐκεῖ ἐμερίσθη γῆ ἀρχόντων συνηγμένων ἅμα ἀρχηγοῖς λαῶν δικαιοσύνην κύριος ἐποίησεν καὶ κρίσιν αὐτοῦ μετὰ ισραηλ

22 És Dánról monda: Dán oroszlánnak kölyke, a mely Básánból szökik ki.
And of Dan he said, Dan is a young lion, springing out from Bashan.
καὶ τῷ δαν εἶπεν δαν σκύμνος λέοντος καὶ ἐκπηδήσεται ἐκ τοῦ βασαν

23 És Nafthaliról monda: Ó Nafthali, a ki az Úrnak jó kedvével bõvölködöl és áldásával vagy teljes! Vedd birtokba a tengert és a délt.
And of Naphtali he said, O Naphtali, made glad with grace and full of the blessing of the Lord: the sea and its fishes will be his.
καὶ τῷ νεφθαλι εἶπεν νεφθαλι πλησμονὴ δεκτῶν καὶ ἐμπλησθήτω εὐλογίαν παρὰ κυρίου θάλασσαν καὶ λίβα κληρονομήσει

24 És Áserrõl monda: Áldott a többi fiak felett Áser! Legyen az õ atyjafiai elõtt kedves, és áztassa lábát olajban.
And of Asher he said, Let Asher have the blessing of children; may he be pleasing to his brothers, and let his foot be wet with oil.
καὶ τῷ ασηρ εἶπεν εὐλογητὸς ἀπὸ τέκνων ασηρ καὶ ἔσται δεκτὸς τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ βάψει ἐν ἐλαίῳ τὸν πόδα αὐτοῦ

25 Vas és réz legyenek a te záraid; és élteden át tartson erõd.
Your shoes will be iron and brass; and as your days, so may your work be.
σίδηρος καὶ χαλκὸς τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ ἔσται καὶ ὡς αἱ ἡμέραι σου ἡ ἰσχύς σου

26 Nincs olyan, mint a Jesurun Istene! Az egeken száguld segítségedre, és fenségében a felhõkön.
No other is like the God of Jeshurun, coming on the heavens to your help, and letting his glory be seen in the skies.
οὐκ ἔστιν ὥσπερ ὁ θεὸς τοῦ ἠγαπημένου ὁ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὸν οὐρανὸν βοηθός σου καὶ ὁ μεγαλοπρεπὴς τοῦ στερεώματος

27 Hajlék az örökkévaló Isten, alant vannak örökkévaló karjai; elûzi elõled az ellenséget, és ezt mondja: Pusztítsd!
The God of your fathers is your safe resting-place, and under you are his eternal arms: driving out the forces of your haters from before you, he said, Let destruction overtake them.
καὶ σκέπασις θεοῦ ἀρχῆς καὶ ὑπὸ ἰσχὺν βραχιόνων ἀενάων καὶ ἐκβαλεῖ ἀπὸ προσώπου σου ἐχθρὸν λέγων ἀπόλοιο

28 És bátorságban lakozik Izráel, egymaga lesz Jákób forrása a gabona és a bor földén, és az õ egei harmatot csepegnek.
And Israel is living in peace, the fountain of Jacob by himself, in a land of grain and wine, with dew dropping from the heavens.
καὶ κατασκηνώσει ισραηλ πεποιθὼς μόνος ἐπὶ γῆς ιακωβ ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτῷ συννεφὴς δρόσῳ

29 @Boldog vagy Izráel!] @Kicsoda olyan mint] @te? Nép, a kit az Úr véd, a te segítségednek pajzsa, és a ki a te dicsõségednek fegyvere! Hízelegnek majd néked a te ellenségeid, és te azoknak magaslatait taposod.
Happy are you, O Israel: who is like you, a people whose saviour is the Lord, whose help is your cover, whose sword is your strength! All those who are against you will put themselves under your rule, and your feet will be planted on their high places.
μακάριος σύ ισραηλ τίς ὅμοιός σοι λαὸς σῳζόμενος ὑπὸ κυρίου ὑπερασπιεῖ ὁ βοηθός σου καὶ ἡ μάχαιρα καύχημά σου καὶ ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου καὶ σὺ ἐπὶ τὸν τράχηλον α ὐτῶν ἐπιβήσῃ

1 És felméne Mózes a Moáb mezõségérõl a Nébó hegyére, a Piszga tetejére, a mely átellenben van Jérikhóval; és megmutatá néki az Úr az egész földet, a Gileádot Dánig;
And Moses went up from the table-lands of Moab to Mount Nebo, to the top of Pisgah which is facing Jericho. And the Lord let him see all the land, the land of Gilead as far as Dan;
καὶ ἀνέβη μωυσῆς ἀπὸ αραβωθ μωαβ ἐπὶ τὸ ὄρος ναβαυ ἐπὶ κορυφὴν φασγα ἥ ἐστιν ἐπὶ προσώπου ιεριχω καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσαν τὴν γῆν γαλααδ ἕως δαν

2 És az egész Nafthalit, Efraim és Manassé földét, az egész Júda földét a túlsó tengerig;
And all Naphtali and the land of Ephraim and Manasseh, and all the land of Judah, as far as the Great Sea of the west;
καὶ πᾶσαν τὴν γῆν νεφθαλι καὶ πᾶσαν τὴν γῆν εφραιμ καὶ μανασση καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ιουδα ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης

3 És a déli tartományt, és Jérikhónak, a pálmafák városa völgyének környékét, Czoárig.
And the South, and the circle of the valley of Jericho, the town of palm-trees, as far as Zoar.
καὶ τὴν ἔρημον καὶ τὰ περίχωρα ιεριχω πόλιν φοινίκων ἕως σηγωρ

4 És monda néki az Úr: Ez a föld az, a mely felõl megesküdtem Ábrahámnak, Izsáknak, Jákóbnak, mondván: a te magodnak adom azt. Megengedtem néked, hogy szemeiddel lásd, de oda nem mégy át.

And the Lord said to him, This is the land about which I made an oath to Abraham, Isaac, and Jacob, saying, I will give it to your seed: now I have let you see it with your eyes, but you will not go in there.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωυσῆν αὕτη ἡ γῆ ἣν ὤμοσα αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ λέγων τῷ σπέρματι ὑμῶν δώσω αὐτήν καὶ ἔδειξα αὐτὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσελ εύσῃ

5 És meghala ott Mózes, az Úrnak szolgája a Moáb földén, az Úr szava szerint.

So death came to Moses, the servant of the Lord, there in the land of Moab, as the Lord had said.

καὶ ἐτελεύτησεν μωυσῆς οἰκέτης κυρίου ἐν γῇ μωαβ διὰ ῥήματος κυρίου

6 És eltemeték õt a völgyben, a Moáb földén, Béth-Peórral átellenben; és senki sem tudja az õ temetésének helyét e mai napig.

And the Lord put him to rest in the valley in the land of Moab opposite Beth-peor: but no man has knowledge of his resting-place to this day.

καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν γαι ἐν γῇ μωαβ ἐγγὺς οἴκου φογωρ καὶ οὐκ οἶδεν οὐδεὶς τὴν ταφὴν αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

7 Mózes pedig száz és húsz esztendõs volt, mikor meghalt; nem homályosodott vala meg az õ szeme, sem el nem fogyatkozott vala az õ ereje.

And Moses at his death was a hundred and twenty years old: his eye had not become clouded, or his natural force become feeble.

μωυσῆς δὲ ἦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐν τῷ τελευτᾶν αὐτόν οὐκ ἠμαυρώθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ οὐδὲ ἐφθάρησαν τὰ χελύνια αὐτοῦ

8 És siratá Izráel fiai Mózest a Moáb mezõségén harmincz napig; és eltelének a Mózes siratásának, [azaz] gyászolásának napjai.

For thirty days the children of Israel were weeping for Moses in the table-lands of Moab, till the days of weeping and sorrow for Moses were ended.

καὶ ἔκλαυσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τὸν μωυσῆν ἐν αραβωθ μωαβ ἐπὶ τοῦ ιορδάνου κατὰ ιεριχω τριάκοντα ἡμέρας καὶ συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι πένθους κλαυθμοῦ μωυσῆ

9 Józsué, a Nún fia pedig beteljesedék bölcseségnek lelkével; mert Mózes tette vala õ reá kezeit; és hallgatának reá Izráel fiai, és úgy cselekedének, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek.

And Joshua, the son of Nun, was full of the spirit of wisdom; for Moses had put his hands on him: and the children of Israel gave ear to him, and did as the Lord had given orders to Moses.

καὶ ἰησοῦς υἱὸς ναυη ἐνεπλήσθη πνεύματος συνέσεως ἐπέθηκεν γὰρ μωυσῆς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν καὶ εἰσήκουσαν αὐτοῦ οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ ἐποίησαν καθότι ἐνετείλατο κ ύριος τῷ μωυσῇ

10 És nem támadott többé Izráelben olyan próféta, mint Mózes, a kit ismert volna az Úr színrõl-színre:

There has never been another prophet in Israel like Moses, whom the Lord had knowledge of face to face;

καὶ οὐκ ἀνέστη ἔτι προφήτης ἐν ισραηλ ὡς μωυσῆς ὃν ἔγνω κύριος αὐτὸν πρόσωπον κατὰ πρόσωπον

11 Mindazokban a jelekben és csudákban, a melyekért küldötte vala õt az Úr, hogy véghez vigye [azokat] Égyiptom földén, a Faraón, minden õ szolgáján, és az õ egész földén;

In all the signs and wonders which the Lord sent him to do in the land of Egypt, to Pharaoh and to all his servants and all his land;

ἐν πᾶσι τοῖς σημείοις καὶ τέρασιν ὃν ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος ποιῆσαι αὐτὰ ἐν γῇ αἰγύπτῳ φαραω καὶ τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ

12 És mindama hatalmas erõben, és mindama nagy rettenetességben, a melyeket véghez vitt Mózes az egész Izráel szemei elõtt.

And in all the acts of power and fear which Moses did before the eyes of all Israel.

τὰ θαυμάσια τὰ μεγάλα καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιάν ἃ ἐποίησεν μωυσῆς ἔναντι παντὸς ισραηλ .

1 És lõn Mózesnek, az Úr szolgájának halála után, szóla az Úr Józsuénak, a Nún fiának, Mózes szolgájának, mondván:

Now after the death of Moses, the servant of the Lord, the word of the Lord came to Joshua, the son of Nun, Moses' helper, saying,

καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν μωυσῆ εἶπεν κύριος τῷ ἰησοῦ υἱῷ ναυη τῷ ὑπουργῷ μωυσῆ λέγων

2 Mózes, az én szolgám meghalt; most azért kelj fel, menj át ezen a Jordánon, te és mind ez a nép arra a földre, a melyet én adok nékik, az Izráel fiainak.

Moses my servant is dead; so now get up! Go over Jordan, you and all this people, into the land which I am giving to them, to the children of Israel.

μωυσῆς ὁ θεράπων μου τετελεύτηκεν νῦν οὖν ἀναστὰς διάβηθι τὸν ιορδάνην σὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς

3 Minden helyet, a melyet talpatok érint, néktek adtam, a miképen szólottam Mózesnek.
Every place on which you put your foot I have given to you, as I said to Moses.
πᾶς ὁ τόπος ἐφ' ὃν ἂν ἐπιβῆτε τῷ ἴχνει τῶν ποδῶν ὑμῶν ὑμῖν δώσω αὐτόν ὃν τρόπον εἴρηκα τῷ μωυσῇ

4 A pusztától és a Libánontól fogva a nagy folyóvízig, az Eufrates folyóvízig, a Khitteusoknak egész földe és a nagy tengerig napnyugat felé lesz a ti határotok.
From the waste land and this mountain Lebanon, as far as the great river, the river Euphrates, and all the land of the Hittites to the Great Sea, in the west, will be your country.
τὴν ἔρημον καὶ τὸν ἀντιλίβανον ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ εὐφράτου καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης ἀφ' ἡλίου δυσμῶν ἔσται τὰ ὅρια ὑμῶν

5 Meg nem áll senki elõtted életednek minden idejében; a miképen Mózessel vele voltam, teveled is veled leszek; el nem hagylak téged, sem el nem maradok tõled.
While you are living, all will give way before you: as I was with Moses, so I will be with you; I will not take away my help from you or give you up.
οὐκ ἀντιστήσεται ἄνθρωπος κατενώπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου καὶ ὥσπερ ἤμην μετὰ μωυσῆ οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω σε οὐδὲ ὑπερόψομαί σε

6 Légy bátor és erõs, mert te teszed majd e népet annak a földnek örökösévé, a mely felõl megesküdtem az õ atyáiknak, hogy nékik adom azt.
Take heart and be strong; for you will give to this people for their heritage the land which I gave by an oath to their fathers.
ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου σὺ γὰρ ἀποδιαστελεῖς τῷ λαῷ τούτῳ τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς

7 Csak légy bátor és igen erõs, hogy vigyázz és mindent ama törvény szerint cselekedjél, a melyet Mózes, az én szolgám szabott elõdbe; attól se jobbra, se balra ne hajolj, hogy jó szerencsés lehess mindenben, a miben jársz!
Only take heart and be very strong; take care to do all the law which Moses my servant gave you, not turning from it to the right hand or to the left, so that you may do well in all your undertakings.
ἴσχυε οὖν καὶ ἀνδρίζου φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν καθότι ἐνετείλατό σοι μωυσῆς ὁ παῖς μου καὶ οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπ' αὐτῶν εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερά ἵνα συνῇς ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν πράσσῃς

8 El ne távozzék e törvénynek könyve a te szádtól, hanem gondolkodjál arról éjjel és nappal, hogy vigyázz és mindent úgy cselekedjél, a mint írva van abban, mert akkor leszel jó szerencsés a te utaidon és akkor boldogulsz.
Let this book of the law be ever on your lips and in your thoughts day and night, so that you may keep with care everything in it; then a blessing will be on all your way, and you will do well.
καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἡ βίβλος τοῦ νόμου τούτου ἐκ τοῦ στόματός σου καὶ μελετήσεις ἐν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός ἵνα συνῇς ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα τότε εὐοδωθήσῃ καὶ εὐοδώσεις τὰς ὁδούς σου καὶ τότε συνήσεις

9 Avagy nem parancsoltam-é meg néked: légy bátor és erõs? Ne félj, és ne rettegj, mert veled lesz az Úr, a te Istened mindenben, a miben jársz.
Have I not given you your orders? Take heart and be strong; have no fear and do not be troubled; for the Lord your God is with you wherever you go,
ἰδοὺ ἐντέταλμαί σοι ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου μὴ δειλιάσῃς μηδὲ φοβηθῇς ὅτι μετὰ σοῦ κύριος ὁ θεός σου εἰς πάντα οὗ ἐὰν πορεύῃ

10 Parancsola azért Józsué a nép elõljáróinak, mondván:
Then Joshua gave their orders to those who were in authority over the people, saying,
καὶ ἐνετείλατο ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσιν τοῦ λαοῦ λέγων

11 Menjetek által a táboron, és parancsoljátok meg a népnek, mondván: Készítsetek magatoknak útravalót, mert harmadnap mulva átmentek ti ezen a Jordánon, hogy bemenjetek és bírjátok azt a földet, a melyet az Úr, a ti Istenetek ád néktek birtokul.
Go through the tents and give orders to the people, saying, Get ready a store of food; for in three days you are to go over this river Jordan and take for your heritage the land which the Lord your God is giving you.
εἰσέλθατε κατὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τοῦ λαοῦ καὶ ἐντείλασθε τῷ λαῷ λέγοντες ἑτοιμάζεσθε ἐπισιτισμόν ὅτι ἔτι τρεῖς ἡμέραι καὶ ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ιορδάνην τοῦτον εἰσελθόντες κατασχεῖν τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν

12 A Rúben és Gád nemzetségének pedig, és a Manassé nemzetség felének szóla Józsué, mondván:
And to the Reubenites and the Gadites and the half-tribe of Manasseh, Joshua said,
καὶ τῷ ρουβην καὶ τῷ γαδ καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση εἶπεν ἰησοῦς

13 Emlékezzetek meg a dologról, a mit megparancsolt néktek Mózes, az Úrnak szolgája, mondván: Az Úr, a ti Istenetek megnyugtatott titeket, és néktek adta ezt a földet.
Keep in mind what Moses, the servant of the Lord, said to you, The Lord your God is sending you rest and will give you this land.
μνήσθητε τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐνετείλατο ὑμῖν μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου λέγων κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν κατέπαυσεν ὑμᾶς καὶ ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην

14 Feleségeitek, gyermekeitek és barmaitok maradjanak e földön, a melyet adott néktek Mózes a Jordánon túl; ti pedig fegyveres kézzel menjetek át atyátokfiai elõtt, mindnyájan, a kik közületek erõs vitézek, és segéljétek meg õket;
Your wives, your little ones, and your cattle will be kept here in the land which Moses gave you on this side of Jordan; but you, the fighting-men, are to go over before your brothers, armed, to give them help;
αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ παιδία ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν κατοικείτωσαν ἐν τῇ γῇ ᾗ ἔδωκεν ὑμῖν ὑμεῖς δὲ διαβήσεσθε εὔζωνοι πρότεροι τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν πᾶς ὁ ἰσχύων καὶ συμμαχήσετε αὐτοῖς

15 A míg megnyugosztja az Úr a ti atyátokfiait is, mint titeket, és bírják õk is a földet, a melyet az Úr, a ti Istenetek ád nékik: akkor aztán térjetek vissza a ti örökségtek földére és bírjátok azt, a melyet Mózes, az Úr szolgája adott néktek a Jordánon túl, napkelet felõl.
Till the Lord has given your brothers rest, as he has given it to you, and they have taken their heritage in the land which the Lord your God is giving them: then you will go back to the land of your heritage which Moses, the servant of the Lord, gave you on the east side of Jordan.
ἕως ἂν καταπαύσῃ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ὥσπερ καὶ ὑμᾶς καὶ κληρονομήσωσιν καὶ οὗτοι τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν αὐτοῖς καὶ ἀπελεύσεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ἣν δέδωκεν ὑμῖν μωυσῆς εἰς τὸ πέραν τοῦ ιορδάνου ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου

16 Azok pedig felelének Józsuénak, mondván: Mindent megcselekszünk, a mit parancsoltál nékünk, és a hová küldesz minket, oda megyünk.
Then they said to Joshua in answer, Whatever you say to us we will do, and wherever you send us we will go.
καὶ ἀποκριθέντες τῷ ἰησοῦ εἶπαν πάντα ὅσα ἂν ἐντείλῃ ἡμῖν ποιήσομεν καὶ εἰς πάντα τόπον οὗ ἐὰν ἀποστείλῃς ἡμᾶς πορευσόμεθα

17 A mint Mózesre hallgattunk, épen úgy hallgatunk majd te reád, csak legyen veled az Úr, a te Istened, a miképen vele volt Mózessel.
As we gave attention to Moses in all things, so we will give attention to you: and may the Lord your God be with you as he was with Moses.
κατὰ πάντα ὅσα ἠκούσαμεν μωυσῆ ἀκουσόμεθα σοῦ πλὴν ἔστω κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν μετὰ σοῦ ὃν τρόπον ἦν μετὰ μωυσῆ

18 Mindenki, a ki ellene szegül a te szódnak, és nem hallgat a te beszédedre mindabban, a mit parancsolsz néki, megölettessék. Csak bátor légy és erõs!
Whoever goes against your orders, and does not give attention to all your words, will be put to death: only take heart and be strong.
ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἀπειθήσῃ σοι καὶ ὅστις μὴ ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων σου καθότι ἂν αὐτῷ ἐντείλῃ ἀποθανέτω ἀλλὰ ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου

1 És Józsué, a Nún fia, elkülde Sittimbõl titkon két férfiút kémekül, mondván: Menjetek el, tekintsétek meg azt a földet és Jérikhót. Azok pedig elmenének, és bemenének egy parázna asszonynak házába, a kinek Ráháb vala neve, és ott hálának.
Then Joshua, the son of Nun, sent two men from Shittim secretly, with the purpose of searching out the land, and Jericho. So they went and came to the house of a loose woman of the town, named Rahab, where they took their rest for the night.
καὶ ἀπέστειλεν ἰησοῦς υἱὸς ναυη ἐκ σαττιν δύο νεανίσκους κατασκοπεῦσαι λέγων ἀνάβητε καὶ ἴδετε τὴν γῆν καὶ τὴν ιεριχω καὶ πορευθέντες εἰσήλθοσαν οἱ δύο νεανίσκοι εἰς ιεριχω καὶ εἰσήλθοσαν εἰς οἰκίαν γυναικὸς πόρνης ᾗ ὄνομα ρααβ καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ

2 Mikor pedig megjelentették ezt Jérikhó királyának, mondván: Íme, férfiak jöttek ide ez éjszaka az Izráel fiai közül e földnek kémlelésére;
And it was said to the king of Jericho, See, some men have come here tonight from the children of Israel with the purpose of searching out the land.
καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ ιεριχω λέγοντες εἰσπεπόρευνται ὧδε ἄνδρες τῶν υἱῶν ισραηλ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν

3 Akkor külde Jérikhó királya Ráhábhoz, mondván: Hozd ki a férfiakat, a kik bementek hozzád, a kik házadba mentek, mert azért jöttek, hogy kikémleljék az egész földet.
Then the king of Jericho sent to Rahab, saying, Send out the men who have come to you and are in your house; for they have come with the purpose of searching out all the land.
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ιεριχω καὶ εἶπεν πρὸς ρααβ λέγων ἐξάγαγε τοὺς ἄνδρας τοὺς εἰσπεπορευμένους εἰς τὴν οἰκίαν σου τὴν νύκτα κατασκοπεῦσαι γὰρ τὴν γῆν ἥκασιν

4 Az asszony pedig fogá a két férfiút, és elrejté vala õket, és monda: Úgy van! Bejöttek hozzám a férfiak, de azt sem tudom, honnan valók voltak.
And the woman took the two men and put them in a secret place; then she said, Yes, the men came to me, but I had no idea where they came from;
καὶ λαβοῦσα ἡ γυνὴ τοὺς ἄνδρας ἔκρυψεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγουσα εἰσεληλύθασιν πρός με οἱ ἄνδρες

5 És kimentek e férfiak kapuzáráskor a setétben; nem tudom, hová mentek a férfiak; siessetek gyorsan utánok, mert utólérhetitek õket.
And when it was the time for shutting the doors at dark, they went out; I have no idea where the men went: but if you go after them quickly, you will overtake them.
ὡς δὲ ἡ πύλη ἐκλείετο ἐν τῷ σκότει καὶ οἱ ἄνδρες ἐξῆλθον οὐκ ἐπίσταμαι ποῦ πεπόρευνται καταδιώξατε ὀπίσω αὐτῶν εἰ καταλήμψεσθε αὐτούς

6 Pedig õ felhágatta õket a házhéjára, és elbujtatta õket a száras len közé, a mely néki a házhéjára volt kirakva.
But she had taken them up to the roof, covering them with the stems of flax which she had put out in order there.
αὐτὴ δὲ ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα καὶ ἔκρυψεν αὐτοὺς ἐν τῇ λινοκαλάμῃ τῇ ἐστοιβασμένῃ αὐτῇ ἐπὶ τοῦ δώματος

7 És utánok sietének a férfiak a Jordánhoz vivõ úton a rév felé; a kaput pedig bezárták, azután, hogy kimenének azok, a kik õket üldözik vala.
So the men went after them on the road to Jordan as far as the river-crossing: and when they had gone out after them, the door into the town was shut.
καὶ οἱ ἄνδρες κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τοῦ ιορδάνου ἐπὶ τὰς διαβάσεις καὶ ἡ πύλη ἐκλείσθη καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθοσαν οἱ διώκοντες ὀπίσω αὐτῶν

8 Õk pedig még le sem feküvének, a mikor felméne õ hozzájok [az asszony] a házhéjára,
And before the men went to rest, she came up to them on the roof,
καὶ αὐτοὶ δὲ πρὶν ἢ κοιμηθῆναι αὐτούς καὶ αὐτὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸ δῶμα πρὸς αὐτοὺς

9 És monda a férfiaknak: Tudom, hogy az Úr néktek adta ezt a földet, és hogy megszállt minket a félelem miattatok, és hogy e földnek minden lakosa megolvad elõttetek.
And said to them, It is clear to me that the Lord has given you the land, and that the fear of you has come on us;
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἐπίσταμαι ὅτι δέδωκεν ὑμῖν κύριος τὴν γῆν ἐπιπέπτωκεν γὰρ ὁ φόβος ὑμῶν ἐφ' ἡμᾶς

10 Mert hallottuk, hogy megszárította az Úr a Veres tenger vizét elõttetek, a mikor kijöttetek Égyiptomból, és hogy mit cselekedtetek az Emoreusok két királyával, a kik túl voltak a Jordánon, Szíhonnal és Óggal, a kiket megöltetek.
For we have had news of how the Lord made the Red Sea dry before you when you came out of Egypt; and what you did to the two kings of the Amorites, on the other side of Jordan, to Sihon and Og, whom you gave up to the curse.
ἀκηκόαμεν γὰρ ὅτι κατεξήρανεν κύριος ὁ θεὸς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν ὅτε ἐξεπορεύεσθε ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ὅσα ἐποίησεν τοῖς δυσὶ βασιλεῦσιν τῶν αμορραίων οἳ ἦσαν πέραν τοῦ ιορδάνου τῷ σηων καὶ ωγ οὓς ἐξωλεθρεύσατε αὐτούς

11 És a mint hallottuk, megolvadott a mi szívünk, és nem támadt többé bátorság senkiben sem miattatok. Bizony az Úr, a ti Istenetek az Isten fenn az égben és alant a földön!
And because of this news, our hearts became like water, and there was no more spirit in any of us because of you; for the Lord your God is God in heaven on high and here on earth.
καὶ ἀκούσαντες ἡμεῖς ἐξέστημεν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν καὶ οὐκ ἔστη ἔτι πνεῦμα ἐν οὐδενὶ ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω

12 Most azért esküdjetek meg kérlek, nékem az Úrra, hogy a mint én irgalmasságot cselekedtem veletek, ti is irgalmasságot cselekesztek majd az én atyámnak házával, és igaz jelt adtok nékem,
So now, will you give me your oath by the Lord, that, because I have been kind to you, you will be kind to my father's house,
καὶ νῦν ὀμόσατέ μοι κύριον τὸν θεόν ὅτι ποιῶ ὑμῖν ἔλεος καὶ ποιήσετε καὶ ὑμεῖς ἔλεος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου

13 Hogy életben hagyjátok az én atyámat és anyámat, férfi és nõtestvéreimet, és mindent, a mi az övék, és megmentitek a mi lelkünket a haláltól.
And that you will keep safe my father and mother and my brothers and sisters and all they have, so that death may not come on us?
καὶ ζωγρήσετε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου καὶ τὴν μητέρα μου καὶ τοὺς ἀδελφούς μου καὶ πάντα τὸν οἶκόν μου καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς καὶ ἐξελεῖσθε τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου

14 És mondának néki a férfiak: A mi lelkünket érje helyettetek a halál, ha meg nem jelentitek ezt a mi dolgunkat. És ha nékünk adja az Úr ezt a földet, irgalmasságot és igazságot cselekszünk veled.
And the men said to her, Our life for yours if you keep our business secret; and when the Lord has given us the land, we will keep faith and be kind to you.
καὶ εἶπαν αὐτῇ οἱ ἄνδρες ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀνθ' ὑμῶν εἰς θάνατον καὶ αὐτὴ εἶπεν ὡς ἂν παραδῷ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν ποιήσετε εἰς ἐμὲ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν

15 Alábocsátá azért õket kötélen az ablakon (mert az õ háza a kõkerítés falán vala, és õ a kõkerítésen lakik vala).
Then she let them down from the window by a cord, for the house where she was living was on the town wall.
καὶ κατεχάλασεν αὐτοὺς διὰ τῆς θυρίδος

16 És monda nékik: A hegyre menjetek, hogy rátok ne találjanak az üldözõk, és ott rejtõzködjetek három napig, a míg visszatérnek az üldözõk; azután pedig menjetek a magatok útján.
And she said to them, Get away into the hill-country, or the men who have gone after you will overtake you; keep yourselves safe there for three days, till the searchers have come back, and then go on your way.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς εἰς τὴν ὀρεινὴν ἀπέλθετε μὴ συναντήσωσιν ὑμῖν οἱ καταδιώκοντες καὶ κρυβήσεσθε ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας ἕως ἂν ἀποστρέψωσιν οἱ καταδιώκοντες ὀπίσω ὑμῶν καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν

17 A férfiak pedig mondának néki: Ártatlanok leszünk ezen te esketésedtõl, a melylyel te megeskettél minket!
And the men said to her, We will only be responsible for this oath which you have made us take,
καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες πρὸς αὐτήν ἀθῷοί ἐσμεν τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ

18 Ha bejövünk mi erre a földre, kösd e veres fonalú zsinórt ahhoz az ablakhoz, a melyen alábocsátottál minket; atyádat, anyádat és atyádfiait pedig, és atyádnak egész háznépét gyûjtsd be magadhoz a házba.
If, when we come into the land, you put this cord of bright red thread in the window from which you let us down; and get your father and mother and your brothers and all your family into the house;
ἰδοὺ ἡμεῖς εἰσπορευόμεθα εἰς μέρος τῆς πόλεως καὶ θήσεις τὸ σημεῖον τὸ σπαρτίον τὸ κόκκινον τοῦτο ἐκδήσεις εἰς τὴν θυρίδα δι' ἧς κατεβίβασας ἡμᾶς δι' αὐτῆς τὸν δὲ πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ τοὺς ἀδελφούς σου καὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου συνάξεις πρὸς σεαυτὴν εἰς τὴν οἰκίαν σου

19 És akkor, ha akárki kijön a te házadnak ajtain, annak vére az õ fején lesz, mi pedig ártatlanok leszünk; mindannak vére pedig, a ki te veled lesz a házban, a mi fejünkön legyen, ha valakinek keze lenne azon.
Then if anyone goes out of your house into the street, his blood will be on his head, we will not be responsible; but if any damage comes to anyone in the house, his blood will be on our heads.
καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐξέλθῃ τὴν θύραν τῆς οἰκίας σου ἔξω ἔνοχος ἑαυτῷ ἔσται ἡμεῖς δὲ ἀθῷοι τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ καὶ ὅσοι ἐὰν γένωνται μετὰ σοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ σου ἡμεῖς ἔνοχοι ἐσόμεθα

20 Ha pedig megjelented ezt a mi dolgunkat, akkor mi fel leszünk oldva az eskü alól, a melylyel te megeskettél minket.
But if you say anything about our business here, then we will be free from the oath you have made us take.
ἐὰν δέ τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ ἢ καὶ ἀποκαλύψῃ τοὺς λόγους ἡμῶν τούτους ἐσόμεθα ἀθῷοι τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ

21 Monda pedig amaz: A mint szólottatok, úgy legyen! Ekkor elbocsátá õket, és elmenének; a veres zsinórt pedig reáköté az ablakra.
And she said, Let it be as you say. Then she sent them away, and they went; and she put the bright red cord in the window.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς κατὰ τὸ ῥῆμα ὑμῶν οὕτως ἔστω καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς

22 És elmenének és eljutának a hegyre, és ott maradának három nap, mígnem visszatérének az üldözõk. Keresék ugyanis õket az üldözõk minden úton, de nem találták vala.
And they went into the hill-country and were there three days, till the men who had gone after them had come back; and those who went after them were searching for them everywhere without coming across them.
καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἦλθοσαν εἰς τὴν ὀρεινὴν καὶ κατέμειναν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἐξεζήτησαν οἱ καταδιώκοντες πάσας τὰς ὁδοὺς καὶ οὐχ εὗροσαν

23 Akkor a két férfiú visszatére, és leszállának a hegyrõl, és átmenének a [Jordánon], és eljutának Józsuéhoz, a Nún fiához, és elbeszélének néki mindent, a mi történt vala velök.
Then the two men came down from the hill-country and went over and came back to Joshua, the son of Nun; and they gave him a complete account of what had taken place.
καὶ ὑπέστρεψαν οἱ δύο νεανίσκοι καὶ κατέβησαν ἐκ τοῦ ὄρους καὶ διέβησαν πρὸς ἰησοῦν υἱὸν ναυη καὶ διηγήσαντο αὐτῷ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς

24 És mondának Józsuénak: Bizony kezünkbe adta az Úr azt az egész földet; meg is olvadt már a földnek minden lakosa miattunk.
And they said to Joshua, Truly, the Lord has given all the land into our hands; and all the people of the land have become like water because of us.
καὶ εἶπαν πρὸς ἰησοῦν ὅτι παρέδωκεν κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἐν χειρὶ ἡμῶν καὶ κατέπτηκεν πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν γῆν ἐκείνην ἀφ' ἡμῶν

1 Felkele azért Józsué jó reggel, és elindulának Sittimbõl, és eljutának a Jordánhoz, õ és Izráel fiai mindnyájan, és meghálának ott, mielõtt általmentek volna.
Then Joshua got up early in the morning, and, moving on from Shittim, he and all the children of Israel came to Jordan and were there for the night before going over.
καὶ ὤρθρισεν ἰησοῦς τὸ πρωί καὶ ἀπῆραν ἐκ σαττιν καὶ ἦλθοσαν ἕως τοῦ ιορδάνου καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ πρὸ τοῦ διαβῆναι

2 Lõn pedig három nap mulva, hogy általmenének a vezérek a táboron;
And at the end of three days, the men in authority over the people went through the tents,
καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας διῆλθον οἱ γραμματεῖς διὰ τῆς παρεμβολῆς

3 És parancsolának a népnek, mondván: Mihelyt meglátjátok az Úrnak, a ti Isteneteknek frigyládáját és a Lévi [nemzetségébõl való] papokat, a kik hordozzák azt, ti is induljatok meg a ti helyetekrõl és menjetek utána.
Giving the people their orders, and saying, When you see the ark of the agreement of the Lord your God lifted up by the priests, the Levites, then get up from your places and go after it;
καὶ ἐνετείλαντο τῷ λαῷ λέγοντες ὅταν ἴδητε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν καὶ τοὺς λευίτας αἴροντας αὐτὴν ἀπαρεῖτε ἀπὸ τῶν τόπων ὑμῶν καὶ πορεύεσθε ὀπίσω αὐτῆς

4 Csakhogy legyen köztetek és a között mintegy kétezer singnyi távolság; közel ne menjetek ahhoz, hogy megismerhessétek az útat, a melyen mennetek kell, mert nem jártatok ezen az úton soha ez elõtt.
But let there be a space between you and it of about two thousand cubits: come no nearer to it, so that you may see the way you have to go, for you have not been over this way before.
ἀλλὰ μακρὰν ἔστω ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ ἐκείνης ὅσον δισχιλίους πήχεις στήσεσθε μὴ προσεγγίσητε αὐτῇ ἵν' ἐπίστησθε τὴν ὁδόν ἣν πορεύεσθε αὐτήν οὐ γὰρ πεπόρευσθε τὴν ὁδὸν ἀπ' ἐχθὲς καὶ τρίτης ἡμέρας

5 Józsué pedig monda a népnek: Tisztítsátok meg magatokat, mert holnap az Úr csudákat cselekszik köztetek.
And Joshua said to the people, Make yourselves holy, for tomorrow the Lord will do works of wonder among you.
καὶ εἶπεν ἰησοῦς τῷ λαῷ ἁγνίσασθε εἰς αὔριον ὅτι αὔριον ποιήσει ἐν ὑμῖν κύριος θαυμαστά

6 A papoknak is szóla Józsué, mondván: Vegyétek fel a frigyládát, és menjetek át a nép elõtt. Felvevék azért a frigyládát, és mennek vala a nép elõtt.
Then Joshua said to the priests, Take up the ark of the agreement and go over in front of the people. So they took up the ark of the agreement and went in front of the people.
καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν ἄρατε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου καὶ προπορεύεσθε τοῦ λαοῦ καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου καὶ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ

7 Az Úr pedig monda Józsuénak: E napon kezdelek téged felmagasztalni az egész Izráel szemei elõtt, hogy megtudják, hogy a miképen vele voltam Mózessel, te veled is veled leszek.
And the Lord said to Joshua, From now on I will give you glory in the eyes of all Israel, so that they may see that, as I was with Moses, so I will be with you.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἄρχομαι ὑψῶσαί σε κατενώπιον πάντων υἱῶν ισραηλ ἵνα γνῶσιν καθότι ἤμην μετὰ μωυσῆ οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ

8 Te azért parancsolj a papoknak, a kik a frigyládát hordozzák, mondván: Mikor bementek a Jordán vizének szélébe, álljatok meg a Jordánban.
And you are to give orders to the priests who take up the ark of the agreement, and say, When you come to the edge of the waters of Jordan, go no further.
καὶ νῦν ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς αἴρουσιν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης λέγων ὡς ἂν εἰσέλθητε ἐπὶ μέρους τοῦ ὕδατος τοῦ ιορδάνου καὶ ἐν τῷ ιορδάνῃ στήσεσθε

9 Ekkor monda Józsué Izráel fiainak: Járuljatok ide, és halljátok meg az Úrnak, a ti Isteneteknek szavait!
And Joshua said to the children of Israel, Come to me here: and give ear to the words of the Lord your God.
καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς ισραηλ προσαγάγετε ὧδε καὶ ἀκούσατε τὸ ῥῆμα κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν

10 És monda Józsué: Ebbõl tudjátok meg, hogy az élõ Isten van köztetek, és hogy kétség nélkül elûzi elõletek a Kananeust, a Khittheust, a Khivveust, a Perizeust, a Girgazeust, az Emoreust és a Jebuzeust:
And Joshua said, By this you will see that the living God is among you, and that he will certainly send out from before you the Canaanite and the Hittite and the Hivite and the Perizzite and the Girgashite and the Amorite and the Jebusite.
ἐν τούτῳ γνώσεσθε ὅτι θεὸς ζῶν ἐν ὑμῖν καὶ ὀλεθρεύων ὀλεθρεύσει ἀπὸ προσώπου ἡμῶν τὸν χαναναῖον καὶ τὸν χετταῖον καὶ τὸν φερεζαῖον καὶ τὸν ευαῖον καὶ τὸν αμορραῖον καὶ τὸν γεργεσαῖον καὶ τὸν ιεβουσαῖον

11 Íme az egész föld Urának frigyládája elõttetek megy át a Jordánon!
See, the ark of the agreement of the Lord of all the earth is going over before you into Jordan.
ἰδοὺ ἡ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς διαβαίνει τὸν ιορδάνην

12 Most azért válaszszatok magatoknak tizenkét férfiút Izráel nemzetségeibõl, egy-egy férfiút egy-egy nemzetségbõl.
So take twelve men out of the tribes of Israel, a man from every tribe.
προχειρίσασθε ὑμῖν δώδεκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν υἱῶν ισραηλ ἕνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς

13 És mihelyt megnyugosznak majd a Jordán vizében a papok talpai, a kik az Úrnak, az egész föld Urának ládáját hordozzák: a Jordán vize ketté szakad, és a felülrõl aláfolyó víz megáll egy rakásban.
And when the feet of the priests who take up the ark of the Lord, the Lord of all the earth, come to rest in the waters of Jordan, the waters of Jordan will be cut off, all the waters flowing down from higher up, and will come together in a mass.
καὶ ἔσται ὡς ἂν καταπαύσωσιν οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς ἐν τῷ ὕδατι τοῦ ιορδάνου τὸ ὕδωρ τοῦ ιορδάνου ἐκλείψει τ ὸ δὲ ὕδωρ τὸ καταβαῖνον στήσεται

14 És lõn, hogy a mint megindula a nép az õ sátraiból, hogy általmenjen a Jordánon, és a papok, a frigyládának hordozói, a nép elõtt:
So when the people went out from their tents to go over Jordan, the priests who took up the ark of the agreement were in front of the people;
καὶ ἀπῆρεν ὁ λαὸς ἐκ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν διαβῆναι τὸν ιορδάνην οἱ δὲ ἱερεῖς ἤροσαν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου πρότεροι τοῦ λαοῦ

15 És a mint a láda hordozói a Jordánhoz jutának, és a ládahordozó papok bemárták lábaikat a víznek szélébe (a Jordán pedig az egész aratási idõ alatt telve vala minden õ partja felett):
And when those who took up the ark came to Jordan, and the feet of the priests who took up the ark were touching the edge of the water (for the waters of Jordan are overflowing all through the time of the grain-cutting),
ὡς δὲ εἰσεπορεύοντο οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐπὶ τὸν ιορδάνην καὶ οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐβάφησαν εἰς μέ ρος τοῦ ὕδατος τοῦ ιορδάνου ὁ δὲ ιορδάνης ἐπλήρου καθ' ὅλην τὴν κρηπῖδα αὐτοῦ ὡσεὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν

16 Megálla a víz, a mely felülrõl foly vala alá, és álla egy rakásban, nagy messzire Ádám városánál, a mely Czarthan mellett vala; a puszta tengere, a Sóstenger felé aláfolyó [víz] pedig egészen elfuta, és általméne a nép Jérikhó elõtt.
Then the waters flowing down from higher up were stopped and came together in a mass a long way back at Adam, a town near Zarethan; and the waters flowing down to the sea of the Arabah, the Salt Sea, were cut off: and the people went across opposite Jericho.
καὶ ἔστη τὰ ὕδατα τὰ καταβαίνοντα ἄνωθεν ἔστη πῆγμα ἓν ἀφεστηκὸς μακρὰν σφόδρα σφοδρῶς ἕως μέρους καριαθιαριμ τὸ δὲ καταβαῖνον κατέβη εἰς τὴν θάλασσαν αραβα θά λασσαν ἁλός ἕως εἰς τὸ τέλος ἐξέλιπεν καὶ ὁ λαὸς εἱστήκει ἀπέναντι ιεριχω

17 A papok pedig, az Úr frigyládájának hordozói, ott állának a szárazon a Jordán közepében bátorsággal, és az egész Izráel szárazon megy vala át, mindaddig, míg az egész nép teljesen általméne a Jordánon.
And the priests who took up the ark of the agreement of the Lord kept their places, with their feet on dry land in the middle of Jordan, while all Israel went over on dry land, till all the nation had gone over Jordan.
καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ ιορδάνου καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ισραηλ διέβαινον διὰ ξηρᾶς ἕως συνετέλεσεν πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν ιορδάνην

1 Mikor pedig az egész nép teljesen általment vala a Jordánon, szóla az Úr Józsuénak, mondván:
Now when all the nation had come to the other side of Jordan, the Lord said to Joshua,
καὶ ἐπεὶ συνετέλεσεν πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν ιορδάνην καὶ εἶπεν κύριος τῷ ἰησοῦ λέγων

2 Vegyetek magatokhoz a népbõl tizenkét férfiút, egy-egy férfiút egy-egy nemzetségbõl.
Take twelve men from the people, a man for every tribe,
παραλαβὼν ἄνδρας ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἕνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς

3 És parancsoljátok nékik, mondván: Vegyetek fel innét a Jordán közepébõl, arról a helyrõl, a hol bátorsággal állanak a papok lábai, tizenkét követ, és vigyétek át azokat magatokkal, és tegyétek le a szálláson, a hol megháltok ez éjszaka.

And say to them, Take up from the middle of Jordan, from the place where the feet of the priests were resting, twelve stones, and take them over with you and put them down in the place where you take your rest tonight.

σύνταξον αὐτοῖς λέγων ἀνέλεσθε ἐκ μέσου τοῦ ιορδάνου ἑτοίμους δώδεκα λίθους καὶ τούτους διακομίσαντες ἅμα ὑμῖν αὐτοῖς θέτε αὐτοὺς ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ ὑμῶν οὗ ἐὰν παρεμβάλητε ἐκεῖ τὴν νύκτα

4 Elõhivá azért Józsué a tizenkét férfiút, a kiket az Izráel fiai közül rendelt vala, egy-egy férfiút egy-egy nemzetségbõl;

So Joshua sent for the twelve men, whom he had ready, one man out of every tribe of the children of Israel,

καὶ ἀνακαλεσάμενος ἰησοῦς δώδεκα ἄνδρας τῶν ἐνδόξων ἀπὸ τῶν υἱῶν ισραηλ ἕνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς

5 És monda nékik Józsué: Menjetek át az Úrnak, a ti Isteneteknek frigyládája elõtt a Jordán közepébe, s vegyen fel mindegyikõtök egy-egy követ az õ vállára, az Izráel fiai nemzetségeinek száma szerint,

And he said to them, Go over before the ark of the Lord your God into the middle of Jordan, and let every one of you take up a stone on his back, one for every tribe of the children of Israel:

εἶπεν αὐτοῖς προσαγάγετε ἔμπροσθέν μου πρὸ προσώπου κυρίου εἰς μέσον τοῦ ιορδάνου καὶ ἀνελόμενος ἐκεῖθεν ἕκαστος λίθον ἀράτω ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ ισραηλ

6 Hogy legyen ez jelül köztetek. Ha kérdezik majd ezután a ti fiaitok, mondván: Mire valók néktek ezek a kövek?

So that this may be a sign among you; when your children say to you in time to come, What is the reason for these stones?

ἵνα ὑπάρχωσιν ὑμῖν οὗτοι εἰς σημεῖον κείμενον διὰ παντός ἵνα ὅταν ἐρωτᾷ σε ὁ υἱός σου αὔριον λέγων τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι ὑμῖν

7 Mondjátok meg nékik, hogy kétfelé vált a Jordánnak vize az Úr frigyládája elõtt, mikor általment a Jordánon; ketté vált a Jordánnak vize, és ezek a kövek emlékeztetõül lesznek az Izráel fiainak mindörökre.

Then you will say to them, Because the waters of Jordan were cut off before the ark of the Lord's agreement; when it went over Jordan the waters of Jordan were cut off: and these stones will be a sign for the children of Israel, keeping it in their memory for ever.

καὶ σὺ δηλώσεις τῷ υἱῷ σου λέγων ὅτι ἐξέλιπεν ὁ ιορδάνης ποταμὸς ἀπὸ προσώπου κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς ὡς διέβαινεν αὐτόν καὶ ἔσονται οἱ λίθοι οὗτοι ὑμῖν μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς ισραηλ ἕως τοῦ αἰῶνος

8 És úgy cselekedének Izráel fiai, a mint megparancsolta vala Józsué, és felvevének a Jordán közepébõl tizenkét követ, a mint megmondotta vala az Úr Józsuénak, az Izráel fiai nemzetségeinek száma szerint, és általhozák magokkal az éjjeli szállásra és ott letevék azokat.

So the children of Israel did as Joshua gave them orders, and took twelve stones from the middle of Jordan, as the Lord had said to Joshua, one for every tribe of the children of Israel; these they took across with them to their night's resting-place and put them down there.

καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ ισραηλ καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ ἰησοῖ καὶ λαβόντες δώδεκα λίθους ἐκ μέσου τοῦ ιορδάνου καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ ἰησοῖ ἐν τῇ συντελείᾳ τῆς διαβάσεως τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ διεκόμισαν ἅμα ἑαυτοῖς εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ ἀπέθηκαν ἐκεῖ

9 Tizenkét követ állíta fel Józsué a Jordán közepén is, azon a helyen, a hol állottak vala a frigyládát vivõ papok lábai; ott is vannak mind e mai napig.

And Joshua put up twelve stones in the middle of Jordan, where the feet of the priests who took up the ark of the agreement had been placed: and there they are to this day.

ἔστησεν δὲ ἰησοῦς καὶ ἄλλους δώδεκα λίθους ἐν αὐτῷ τῷ ιορδάνῃ ἐν τῷ γενομένῳ τόπῳ ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου καί εἰσιν ἐ κεῖ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας

10 A papok pedig, a ládának hordozói, állanak vala a Jordán közepén, a míg végbe mene mind az a dolog, a mit parancsolt vala az Úr Józsuénak, hogy mondja meg a népnek, egészen úgy, a mint Mózes parancsolta vala Józsuénak. A nép pedig sietett és általméne.

For the priests who took up the ark kept there in the middle of Jordan till all the orders given to Joshua by Moses from the Lord had been done: then the people went over quickly.

εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐν τῷ ιορδάνῃ ἕως οὗ συνετέλεσεν ἰησοῦς πάντα ἃ ἐνετείλατο κύριος ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ καὶ ἔσπευσεν ὁ λαὸς καὶ διέβησαν

11 És a mint véget ére az egész nép általmenetele, általméne az Úr ládája is és a papok is, a nép elõtt.
And when all the people had come to the other side, the ark of the Lord went over, and the priests, before the eyes of the people.
καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν πᾶς ὁ λαὸς διαβῆναι καὶ διέβη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου καὶ οἱ λίθοι ἔμπροσθεν αὐτῶν

12 Általmentek vala a Rúben fiai, a Gád fiai és Manassé félnemzetsége is felfegyverkezve az Izráel fiai elõtt, a miképen szólt vala nékik Mózes.
And the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh went over armed before the children of Israel as Moses had said to them:
καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς μανασση διεσκευασμένοι ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν ισραηλ καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς μωυσῆς

13 Mintegy negyven ezernyi fegyveres vitéz ment vala át az Úr elõtt a harczra, Jérikhónak sík mezejére.
About forty thousand armed for war went over before the Lord to the fight, to the lowlands of Jericho.
τετρακισμύριοι εὔζωνοι εἰς μάχην διέβησαν ἐναντίον κυρίου εἰς πόλεμον πρὸς τὴν ιεριχω πόλιν

14 Azon a napon felmagasztalá az Úr Józsuét az egész Izráel szemei elõtt, és félék õt, a mint félték vala Mózest, életének minden napjaiban.
That day the Lord made Joshua great in the eyes of all Israel; and all the days of his life they went in fear of him, as they had gone in fear of Moses.
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ηὔξησεν κύριος τὸν ἰησοῦν ἐναντίον παντὸς τοῦ γένους ισραηλ καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ὥσπερ μωυσῆν ὅσον χρόνον ἔζη

15 Mert szólt vala az Úr Józsuénak, mondván:
Then the Lord said to Joshua,
καὶ εἶπεν κύριος τῷ ἰησοῖ λέγων

16 Parancsold meg a papoknak, a kik a bizonyság ládáját hordozzák, hogy jõjjenek fel a Jordánból.
Give orders to the priests who take up the ark of witness, to come up out of Jordan.
ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς αἴρουσιν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου κυρίου ἐκβῆναι ἐκ τοῦ ιορδάνου

17 És parancsola Józsué a papoknak, mondván: Jõjjetek fel a Jordánból!
So Joshua gave orders to the priests, saying, Come up now out of Jordan.
καὶ ἐνετείλατο ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν λέγων ἔκβητε ἐκ τοῦ ιορδάνου

18 És lõn, hogy a mint a papok, az Úr frigyládájának hordozói, feljöttek vala a Jordán közepébõl, és érintik vala a papok talpai a szárazt: visszatére a Jordán vize az õ helyére, és folyt vala, mint az elõtt, minden partja felett.
And when the priests who took up the ark of the Lord's agreement came up out of Jordan and their feet came out on to dry land, the waters of Jordan went back to their place, overflowing its edges as before.
καὶ ἐγένετο ὡς ἐξέβησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐκ τοῦ ιορδάνου καὶ ἔθηκαν τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς γῆς ὥρμησεν τὸ ὕδωρ τοῦ ιορδάνου κατὰ χώραν καὶ ἐπορεύετο καθὰ ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν δι' ὅλης τῆς κρηπῖδος

19 A nép pedig az elsõ hónak tizedik napján jöve fel a Jordánból, és tábort üte Gilgálban, Jérikhónak keleti határán.
So on the tenth day of the first month the people came up out of Jordan, and put up their tents in Gilgal, on the east side of Jericho.
καὶ ὁ λαὸς ἀνέβη ἐκ τοῦ ιορδάνου δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου καὶ κατεστρατοπέδευσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐν γαλγαλοις κατὰ μέρος τὸ πρὸς ἡλίου ἀνατολὰς ἀπὸ τῆς ιεριχω

20 Azt a tizenkét követ is, a melyeket a Jordánból hoztak vala, Gilgálban állatá fel Józsué.
And the twelve stones which they took out of Jordan, Joshua put up in Gilgal.
καὶ τοὺς δώδεκα λίθους τούτους οὓς ἔλαβεν ἐκ τοῦ ιορδάνου ἔστησεν ἰησοῦς ἐν γαλγαλοις

21 És szóla Izráel fiainak, mondván: Ha fiaitok kérdezik majd apáiktól, mondván: Mire valók ezek a kövek?
And he said to the children of Israel, When your children say to their fathers in time to come, What is the reason for these stones?
λέγων ὅταν ἐρωτῶσιν ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν λέγοντες τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι

22 Tudassátok majd a ti fiaitokkal, mondván: Szárazon jött át Izráel ezen a Jordánon.
Then give your children the story, and say, Israel came over this river Jordan on dry land.
ἀναγγείλατε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν ὅτι ἐπὶ ξηρᾶς διέβη ισραηλ τὸν ιορδάνην

23 Mert kiszárította az Úr, a ti Istenetek a Jordán vizét ti elõttetek, míg általjövétek rajta, a miképen cselekedett vala az Úr, a ti Istenetek a Veres tengerrel, a melyet megszárított elõttünk; míg általjövénk rajta.

For the Lord your God made the waters of Jordan dry before you till you had gone across, as he did to the Red Sea, drying it up before us till we had gone across:

ἀποξηράναντος κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τοῦ ιορδάνου ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν αὐτῶν μέχρι οὗ διέβησαν καθάπερ ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἣν ἀπεξήρανεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἔμπροσθεν ἡμῶν ἕως παρήλθομεν

24 Hogy megismerje a földnek minden népe az Úrnak kezét, hogy bizony erõs az; hogy féljétek az Urat, a ti Isteneteket minden idõben.

So that all the peoples of the earth may see that the hand of the Lord is strong; and that they may go in fear of the Lord your God for ever.

ὅπως γνῶσιν πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ὅτι ἡ δύναμις τοῦ κυρίου ἰσχυρά ἐστιν καὶ ἵνα ὑμεῖς σέβησθε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν ἐν παντὶ χρόνῳ

1 Lõn pedig, a mint meghallák az Emoreusok minden királyai, a kik a Jordánon túl laknak napnyugot felé, és a Kananeusok minden királyai, a kik a tenger mellett laknak vala, hogy kiszáraztotta az Úr a Jordánnak vizét az Izráel fiai elõtt, a míg általjöttünk vala; megolvada az õ szívök, és nem vala többé bátorság bennök Izráel fiai miatt.

Now when the news came to all the kings of the Amorites on the west side of Jordan, and all the kings of the Canaanites living by the sea, how the Lord had made the waters of Jordan dry before the children of Israel, till they had gone across, their hearts became like water, and there was no more spirit in them, because of the children of Israel.

καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν αμορραίων οἳ ἦσαν πέραν τοῦ ιορδάνου καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς φοινίκης οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν ὅτι ἀπεξήρανεν κύριος ὁ θεὸς τὸν ιορδάνην ποταμὸν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν ισραηλ ἐν τῷ διαβαίνειν αὐτούς καὶ ἐτάκησαν αὐτῶν αἱ διάνοιαι καὶ κατεπλάγησαν καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς φρόνησις οὐδεμία ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ισραηλ

2 Ez idõben monda az Úr Józsuénak: Csinálj magadnak kõkéseket, és másodszor is metéld körül az Izráel fiait.

At that time the Lord said to Joshua, Make yourself stone knives and give the children of Israel circumcision a second time.

ὑπὸ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν εἶπεν κύριος τῷ ἰησοῦ ποίησον σεαυτῷ μαχαίρας πετρίνας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου καὶ καθίσας περίτεμε τοὺς υἱοὺς ισραηλ

3 És csinála Józsué magának kõkéseket, és körülmetélé Izráel fiait a körülmetéletlenség halmán.

So Joshua made stone knives and gave the children of Israel circumcision at Gibeath-ha-araloth.

καὶ ἐποίησεν ἰησοῦς μαχαίρας πετρίνας ἀκροτόμους καὶ περιέτεμεν τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐπὶ τοῦ καλουμένου τόπου βουνὸς τῶν ἀκροβυστιῶν

4 Az ok pedig, a miért körülmetélé õket Józsué, ez: Mindaz a nép, a mely kijött vala Égyiptomból; a férfiak, a hadakozó emberek mindnyájan meghaltak vala a pusztában, útközben, a míg jöttek vala Égyiptomból.

And this is the reason why Joshua did so: all the males of the people who came out of Egypt, all the fighting-men, had been overtaken by death in the waste land on the way, after they came out of Egypt.

ὃν δὲ τρόπον περιεκάθαρεν ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς ισραηλ ὅσοι ποτὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὅσοι ποτὲ ἀπερίτμητοι ἦσαν τῶν ἐξεληλυθότων ἐξ αἰγύπτου

5 Mert körül volt ugyan metélve mindaz a nép, a mely kijött vala; de azt a népet, a mely a pusztában született, útközben, a míg jöttek vala Égyiptomból, nem metélték vala körül;

All the people who came out had undergone circumcision; but all the people whose birth had taken place in the waste land on their journey from Egypt had not.

πάντας τούτους περιέτεμεν ἰησοῦς

6 Mert negyven esztendeig jártak Izráel fiai a pusztában, mialatt elemészteték a hadakozó férfiaknak egész népsége, a kik Égyiptomból jöttek vala ki, mivelhogy nem hallgattak vala az Úr szavára; a kiknek megesküdt az Úr, hogy nem láttatja meg velök a földet, a mely felõl megesküdt vala az Úr az õ atyáiknak, hogy nékünk adja azt a tejjel és mézzel folyó földet.

For the children of Israel were wandering in the waste land for forty years, till all the nation, that is, all the fighting-men, who had come out of Egypt, were dead, because they did not give ear to the voice of the Lord: to whom the Lord said, with an oath, that he would not let them see the land which the Lord had given his word to their fathers to give us, a land flowing with milk and honey.

τεσσαράκοντα γὰρ καὶ δύο ἔτη ἀνέστραπται ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ μαδβαρίτιδι διὸ ἀπερίτμητοι ἦσαν οἱ πλεῖστοι αὐτῶν τῶν μαχίμων τῶν ἐξεληλυθότων ἐκ γῆς αἰγύπτου οἱ ἀπειθήσαντες τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ οἷς καὶ διώρισεν μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι

7 Fiaikat állította vala azért helyökbe, ezeket metélé körül Józsué, mert körülmetéletlenek valának, mivelhogy nem metélék vala körül õket az útban.

And their children, who came up in their place, now underwent circumcision by the hands of Joshua, not having had it before: for there had been no circumcision on the journey.

ἀντὶ δὲ τούτων ἀντικατέστησεν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν οὓς ἰησοῦς περιέτεμεν διὰ τὸ αὐτοὺς γεγενῆσθαι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπεριτμήτους

8 Miután pedig mind az egész nép körülmetéltetett vala, veszteg lõnek az õ helyökön a táborban, míglen meggyógyulának.
So when all the nation had undergone circumcision, they kept in their tents till they were well again.
περιτμηθέντες δὲ ἡσυχίαν εἶχον αὐτόθι καθήμενοι ἐν τῇ παρεμβολῇ ἕως ὑγιάσθησαν

9 És monda az Úr Józsuénak: Ma fordítottam el rólatok Égyiptom gyalázatát; ezért hívják e hely nevét Gilgálnak mind a mai napig.
And the Lord said to Joshua, Today the shame of Egypt has been rolled away from you. So that place was named Gilgal, to this day.
καὶ εἶπεν κύριος τῷ ἰησοῖ υἱῷ ναυη ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀφεῖλον τὸν ὀνειδισμὸν αἰγύπτου ἀφ' ὑμῶν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου γαλγαλα

10 És Gilgálban táborozának Izráel fiai, és megkészíték a páskhát a hónapnak tizennegyedik napján, estve, Jérikhónak mezején.
So the children of Israel put up their tents in Gilgal; and they kept the Passover on the fourteenth day of the month, in the evening, in the lowlands of Jericho.
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τὸ πασχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἀπὸ ἑσπέρας ἐπὶ δυσμῶν ιεριχω ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ

11 És evének a föld terméséből a páskhának másodnapján kovásztalan kenyeret és pörkölt gabonát, ugyanezen a napon.
And on the day after the Passover, they had for their food the produce of the land, unleavened cakes and dry grain on the same day.
καὶ ἐφάγοσαν ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς ἄζυμα καὶ νέα ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ

12 És másnaptól kezdve, hogy ettek vala a föld terméséből, megszûnék a manna, és nem volt többé mannájok az Izráel fiainak; hanem Kanaán földének gyümölcséből evének abban az esztendõben.
And there was no more manna from the day after they had for their food the produce of the land; the children of Israel had manna no longer, but that year the produce of the land of Canaan was their food.
ἐξέλιπεν τὸ μαννα μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς καὶ οὐκέτι ὑπῆρχεν τοῖς υἱοῖς ισραηλ μαννα ἐκαρπίσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν φοινίκων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ

13 Lõn pedig, a mikor Józsué Jérikhónál vala, felemelé az õ szemeit, és látá, hogy íme egy férfiú áll vala elõtte meztelen karddal kezében. És hozzá méne Józsué, és monda néki: Közülünk való vagy-é te, vagy ellenségeink közül?
Now when Joshua was near Jericho, lifting up his eyes he saw a man in front of him, with his sword uncovered in his hand: and Joshua went up to him and said, Are you for us or against us?
καὶ ἐγένετο ὡς ἦν ἰησοῦς ἐν ιεριχω καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν ἄνθρωπον ἑστηκότα ἐναντίον αὐτοῦ καὶ ἡ ῥομφαία ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ προσελθὼν ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ἡμέτερος εἶ ἢ τῶν ὑπεναντίων

14 Az pedig monda: Nem, mert én az Úr seregének fejedelme vagyok, most jöttem. És leborula Józsué a földre arczczal, és meghajtá magát, és monda néki: Mit szól az én Uram az õ szolgájának?
And he said, No; but I have come as captain of the armies of the Lord. Then Joshua, falling down with his face to the earth in worship, said, What has my lord to say to his servant?
ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως κυρίου νυνὶ παραγέγονα καὶ ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εἶπεν αὐτῷ δέσποτα τί προστάσσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ

15 És monda az Úr seregének fejedelme Józsuénak: Oldd le a te saruidat lábaidról, mert szent a hely, a melyen állasz. És úgy cselekedék Józsué.
And the captain of the Lord's army said to Joshua, Take off your shoes from your feet, for the place where you are is holy. And Joshua did so.
καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος κυρίου πρὸς ἰησοῦν λῦσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ σὺ ἕστηκας ἅγιός ἐστιν

1 Jérikhó pedig be- és elzárkózott vala az Izráel fiai miatt, se ki nem jöhetett, se be nem mehetett senki.
(Now Jericho was all shut up because of the children of Israel: there was no going out or coming in.)
καὶ ιεριχω συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη καὶ οὐθεὶς ἐξεπορεύετο ἐξ αὐτῆς οὐδὲ εἰσεπορεύετο

2 És monda az Úr Józsuénak: Lásd! kezedbe adtam Jérikhót és királyát a sereg vitézeivel [együtt.]
And the Lord said to Joshua, See, I have given into your hands Jericho with its king and all its men of war.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑποχείριόν σου τὴν ιεριχω καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῇ δυνατοὺς ὄντας ἐν ἰσχύι

3 Azért járjátok körül a várost mind ti hadakozó emberek, megkerülvén egyszer a várost. Így cselekedjél hat napon át.
Now let all your fighting-men make a circle round the town, going all round it once. Do this for six days.
σὺ δὲ περίστησον αὐτῇ τοὺς μαχίμους κύκλῳ

5 És ha majd belefúnak a kos-szarvba, mihelyt meghalljátok a kürtnek szavát, kiáltson fel az egész nép nagy kiáltással, és leszakad a város kõfala magától, és felmegy arra a nép, kiki az elõtte való helyen.
And at the sound of a long note on the horns, let all the people give a loud cry; and the wall of the town will come down flat, and all the people are to go straight forward.
καὶ ἔσται ὡς ἂν σαλπίσητε τῇ σάλπιγγι ἀνακραγέτω πᾶς ὁ λαὸς ἅμα καὶ ἀνακραγόντων αὐτῶν πεσεῖται αὐτόματα τὰ τείχη τῆς πόλεως καὶ εἰσελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς ὁρμήσας ἕκ αστος κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν πόλιν

6 Elõhívá azért Józsué, a Nún fia, a papokat és monda nékik: Vegyétek fel a frigyládát, hét pap pedig vigyen hét kos-szarvból való kürtöt az Úr ládája elõtt.
Then Joshua, the son of Nun, sent for the priests and said to them, Take up the ark of the agreement, and let seven priests take seven horns in their hands and go before the ark of the Lord.
καὶ εἰσῆλθεν ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη πρὸς τοὺς ἱερεῖς

7 A népnek pedig monda: Menjetek el, és kerüljétek meg a várost, a fegyveresek pedig menjenek az Úr ládája elõtt.
And he said to the people, Go forward, circling the town, and let the armed men go before the ark of the Lord.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγων παραγγείλατε τῷ λαῷ περιελθεῖν καὶ κυκλῶσαι τὴν πόλιν καὶ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἐνωπλισμένοι ἐναντίον κυρίου

8 És úgy lõn, a mint mondotta vala Józsué a népnek. A hét pap ugyanis, a kik a kos-szarvból való hét kürtöt vivék, az Úr elõtt megy vala, és kürtölt vala a kürtökkel, az Úrnak frigyládája pedig utánok megy vala.
So after Joshua had said this to the people, the seven priests with their seven horns went forward before the Lord, blowing on their horns: and the ark of the Lord's agreement went after them.
καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς παρελθέτωσαν ὡσαύτως ἐναντίον τοῦ κυρίου καὶ σημαινέτωσαν εὐτόνως καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου ἐπακολουθείτω

9 A fegyveresek pedig elõttök mennek vala a kürtölõ papoknak, és a köznép követi vala a ládát, menvén és kürtölvén kürtökkel.
And the armed men went before the priests who were blowing the horns, and the mass of the people went after the ark, blowing their horns.
οἱ δὲ μάχιμοι ἔμπροσθεν παραπορευέσθωσαν καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ οὐραγοῦντες ὀπίσω τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου πορευόμενοι καὶ σαλπίζοντες

10 A népnek pedig parancsolt vala Józsué, mondván: Ne kiáltsatok, hangotokat se hallassátok, és szó se jõjjön ki szátokból addig a napig, a míg azt mondom néktek: Kiáltsatok; és akkor kiáltsatok.
And to the people Joshua gave an order, saying, You will give no cry, and make no sound, and let no word go out of your mouth till the day when I say, Give a loud cry; then give a loud cry.
τῷ δὲ λαῷ ἐνετείλατο ἰησοῦς λέγων μὴ βοᾶτε μηδὲ ἀκουσάτω μηθεὶς ὑμῶν τὴν φωνὴν ἕως ἂν ἡμέραν αὐτὸς διαγγείλῃ ἀναβοῆσαι καὶ τότε ἀναβοήσετε

11 Körüljárák azért az Úrnak ládájával a várost, egyszer megkerülvén; azután visszatérének a táborba, és az éjszakát a táborban tölték.
So he made the ark of the Lord go all round the town once: then they went back to the tents for the night.
καὶ περιελθοῦσα ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ τὴν πόλιν εὐθέως ἀπῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ

12 Józsué pedig felkele jó reggel, és felvevék a papok az Úrnak ládáját.
And early in the morning Joshua got up, and the priests took up the ark of the Lord.
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἀνέστη ἰησοῦς τὸ πρωί καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου

13 És a hét pap, a kik a kos-szarvból való hét kürtöt vivék, az Úr ládája elõtt megy vala folyton, és kürtöl vala a kürtökkel, a fegyveresek pedig elõttök mennek vala, és a köznép követi az Úrnak ládáját, menvén és kürtökkel kürtölvén.
And the seven priests with their seven horns went on before the ark of the Lord, blowing their horns: the armed men went before them, and the mass of the people went after the ark of the Lord, blowing their horns.
καὶ οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς οἱ φέροντες τὰς σάλπιγγας τὰς ἑπτὰ προεπορεύοντο ἐναντίον κυρίου καὶ μετὰ ταῦτα εἰσεπορεύοντο οἱ μάχιμοι καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ὄπισθε τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθ ήκης κυρίου καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας περιεκύκλωσε τὴν πόλιν ἐγγύθεν

14 A második napon is egyszer kerülék meg a várost, azután visszatérének a táborba. Így cselekedének hat napon át.
The second day they went all round the town once, and then went back to their tents: and so they did for six days.
καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν παρεμβολήν οὕτως ἐποίει ἐπὶ ἓξ ἡμέρας

15 És lõn a hetedik napon, hogy felkelének, mihelyt a hajnal feljöve, és megkerülék a várost a szokott módon hétszer; csak ezen a napon kerülék meg a várost hétszer.
Then on the seventh day they got up early, at the dawn of the day, and went round the town in the same way, but that day they went round it seven times.
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀνέστησαν ὄρθρου καὶ περιῆλθοσαν τὴν πόλιν ἑξάκις

16 És lõn, hogy a hetedik forduláskor kürtölnek vala a papok a kürtökkel, Józsué pedig monda a népnek: Kiáltsatok, mert néktek adta az Úr a várost!
And the seventh time, at the sound of the priests' horns, Joshua said to the people, Now give a loud cry; for the Lord has given you the town.
καὶ τῇ περιόδῳ τῇ ἑβδόμῃ ἐσάλπισαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς ισραηλ κεκράξατε παρέδωκεν γὰρ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν

17 És legyen a város maga, és minden, a mi benne van, teljesen az Úrnak szentelve; csak a parázna Ráháb maradjon életben, õ és mindazok, a kik vele vannak a házban, mert elrejtette a követeket, a kiket küldöttünk volt.
And the town will be put to the curse, and everything in it will be given to the Lord: only Rahab, the loose woman, and all who are in the house with her, will be kept safe, because she kept secret the men we sent.
καὶ ἔσται ἡ πόλις ἀνάθεμα αὐτὴ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ κυρίῳ σαβαωθ πλὴν ρααβ τὴν πόρνην περιποιήσασθε αὐτὴν καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς

18 Mindazáltal ti óvjátok meg magatokat a teljesen [Istennek] szentelt dolgoktól, hogy miután [néki] szentelitek, el ne vegyetek a teljesen [néki] szentelt dolgokból, hogy Izráel táborát átkozottá ne tegyétek, és bajba ne keverjétek azt.
And as for you, keep yourselves from the cursed thing, for fear that you may get a desire for it and take some of it for yourselves, and so be the cause of a curse and great trouble on the tents of Israel.
ἀλλὰ ὑμεῖς φυλάξασθε σφόδρα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος μήποτε ἐνθυμηθέντες ὑμεῖς αὐτοὶ λάβητε ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος καὶ ποιήσητε τὴν παρεμβολὴν τῶν υἱῶν ισραηλ ἀνάθεμα καὶ ἐκτρίψητε ἡμᾶς

19 Hanem mivel minden ezüst- és arany-, meg réz- és vasedény az Úrnak van szentelve, az Úrnak kincse közé jusson.
But all the silver and gold and the vessels of brass and iron are holy to the Lord: they are to come into the store-house of the Lord.
καὶ πᾶν ἀργύριον ἢ χρυσίον ἢ χαλκὸς ἢ σίδηρος ἅγιον ἔσται τῷ κυρίῳ εἰς θησαυρὸν κυρίου εἰσενεχθήσεται

20 Kiálta azért a nép, mihelyt kürtölének a kürtökkel. Lõn ugyanis, a mint meghallá a nép a kürtnek szavát, kiálta a nép nagy kiáltással, és leszakada a kõfal magától, és felméne a nép a városba, kiki az elõtte való helyen, és bevevék a várost.
So the people gave a loud cry, and the horns were sounded; and on hearing the horns the people gave a loud cry, and the wall came down flat, so that the people went up into the town, every man going straight before him, and they took the town.
καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν οἱ ἱερεῖς ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν τῶν σαλπίγγων ἠλάλαξεν πᾶς ὁ λαὸς ἅμα ἀλαλαγμῷ μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ καὶ ἔπεσεν ἅπαν τὸ τεῖχος κύκλῳ καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὴν πόλιν

21 És teljesen kipusztítának mindent, a mi csak vala a városban, a férfitól az asszonyig, a gyermektõl az öregig, sõt az ökörig, juhig és a szamárig, fegyver élivel.
And they put everything in the town to the curse; men and women, young and old, ox and sheep and ass, they put to death without mercy.
καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτὴν ἰησοῦς καὶ ὅσα ἦν ἐν τῇ πόλει ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικός ἀπὸ νεανίσκου καὶ ἕως πρεσβύτου καὶ ἕως μόσχου καὶ ὑποζυγίου ἐν στόματι ῥομφαίας

22 A két férfiúnak pedig, a kik megkémlelték vala a földet, monda Józsué: Menjetek be a parázna asszonynak házába és hozzátok ki onnét az asszonyt és mindazt, a mije van, a miképen megesküdtetek néki.
Then Joshua said to the two men who had been sent to make a search through the land, Go into the house of the loose woman, and get her out, and all who are with her, as you gave her your oath.
καὶ τοῖς δυσὶν νεανίσκοις τοῖς κατασκοπεύσασιν εἶπεν ἰησοῦς εἰσέλθατε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς καὶ ἐξαγάγετε αὐτὴν ἐκεῖθεν καὶ ὅσα ἐστὶν αὐτῇ

23 Bemenének azért a kémlõ ifjak, és kihozák Ráhábot, és az õ atyját, anyját és az õ atyjafiait, és mindazt, a mije vala, és minden cselédjét is kihozák, és helyezék õket Izráel táborán kivül.
So the searchers went in and got out Rahab and her father and mother and her brothers and all she had, and they got out all her family; and they took them outside the tents of Israel.
καὶ εἰσῆλθον οἱ δύο νεανίσκοι οἱ κατασκοπεύσαντες τὴν πόλιν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς καὶ ἐξηγάγοσαν ρααβ τὴν πόρνην καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῇ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτῆς καὶ κατέστησαν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς ισραηλ

24 A várost pedig megégeték tûzzel, és mind azt, a mi benne vala; csakis az ezüstöt és aranyat és a réz- és vasedényeket rakták az Úr házának kincsei közé.
Then, after burning up the town and everything in it, they put the silver and gold and the vessels of brass and iron into the store-house of the Lord's house.
καὶ ἡ πόλις ἐνεπρήσθη ἐμπυρισμῷ σὺν πᾶσιν τοῖς ἐν αὐτῇ πλὴν ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου ἔδωκαν εἰς θησαυρὸν κυρίου εἰσενεχθῆναι

25 A parázna Ráhábot pedig, és az õ atyjának háznépét és mindenét, a mije vala, élni hagyta vala Józsué, és ott lakik az Izráel között mind e mai napig; mert elrejtette vala a követeket, a kiket küldött volt Józsué, hogy kikémleljék Jérikhót.
But Joshua kept Rahab, the loose woman, and her father's family and all she had, from death, and so she got a living-place among the children of Israel to this day; because she kept safe the men whom Joshua had sent to make a search through the land.
καὶ ρααβ τὴν πόρνην καὶ πάντα τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτῆς ἐζώγρησεν ἰησοῦς καὶ κατῴκησεν ἐν τῷ ισραηλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας διότι ἔκρυψεν τοὺς κατασκοπεύσαντας οὓς ἀπέστειλεν ἰησοῦς κατασκοπεῦσαι τὴν ιεριχω

26 És átkot szóla Józsué azon a napon, mondván: Átkozott legyen az Úr elõtt az a férfiú, a ki felkél, hogy megépítse e várost, Jérikhót! Az õ elsõ szülöttjére rakja le annak alapját s legifjabb fiára állítsa fel annak kapuit!
Then Joshua gave the people orders with an oath, saying, Let that man be cursed before the Lord who puts his hand to the building up of this town: with the loss of his first son will he put the first stone of it in place, and with the loss of his youngest son he will put up its doors.
καὶ ὥρκισεν ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐναντίον κυρίου λέγων ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς οἰκοδομήσει τὴν πόλιν ἐκείνην ἐν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ θεμελιώσει αὐτὴν καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ αὐτοῦ ἐπιστήσει τὰς πύλας αὐτῆς καὶ οὕτως ἐποίησεν οζαν ὁ ἐκ βαιθηλ ἐν τῷ αβιρων τῷ πρωτοτόκῳ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ διασωθέντι ἐπέστησεν τὰς πύλας αὐτῆς

27 És vala az Úr Józsuéval, és lõn híre az egész földön.
So the Lord was with Joshua; and news of him went through all the land.
καὶ ἦν κύριος μετὰ ἰησοῦ καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν

1 De az Izráel fiai hûtlenül bántak vala a teljesen [Istennek]szentelt dolgokkal, mert elvõn a teljesen [Istennek] szentelt dolgokból Ákán, Kárminak fia (ki a Zabdi fia, ki a Zéra fia a Júda nemzetségébõl); felgerjede azért az Úrnak haragja Izráel fiai ellen.
But the children of Israel did wrong about the cursed thing: for Achan, the son of Carmi, the son of Zabdi, the son of Zerah, of the family of Judah, took of the cursed thing, moving the Lord to wrath against the children of Israel.
καὶ ἐπλημμέλησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πλημμέλειαν μεγάλην καὶ ἐνοσφίσαντο ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος καὶ ἔλαβεν αχαρ υἱὸς χαρμι υἱοῦ ζαμβρι υἱοῦ ζαρα ἐκ τῆς φυλῆς ιουδα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος τοῖς υἱοῖς ισραηλ

2 Külde ugyanis Józsué férfiakat Jérikhóból, Aiba, a mely Bethaven mellett van, Bétheltõl napkelet felé, és szóla nékik, mondván: Menjetek fel és kémleljétek ki azt a földet. És felmenének a férfiak és kikémlelék Ait.
Now Joshua sent men from Jericho to Ai, which is by the side of Beth-aven, on the east side of Beth-el, and said to them, Go up and make a search through the land. And the men went up and saw how Ai was placed.
καὶ ἀπέστειλεν ἰησοῦς ἄνδρας εἰς γαι ἥ ἐστιν κατὰ βαιθηλ λέγων κατασκέψασθε τὴν γαι καὶ ἀνέβησαν οἱ ἄνδρες καὶ κατεσκέψαντο τὴν γαι

3 Majd visszatérének Józsuéhoz, és mondának néki: Ne menjen fel az egész nép; mintegy kétezer férfi, vagy mintegy háromezer férfi menjen fel, és megverik Ait. Ne fáraszd oda az egész népet, hiszen kevesen vannak azok!
Then they came back to Joshua and said to him, Do not send all the people up, but let about two or three thousand men go up and make an attack on Ai; there is no need for all the people to be tired with the journey there, for it is only a small town.
καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς ἰησοῦν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν μὴ ἀναβήτω πᾶς ὁ λαός ἀλλ' ὡς δισχίλιοι ἢ τρισχίλιοι ἄνδρες ἀναβήτωσαν καὶ ἐκπολιορκησάτωσαν τὴν πόλιν μὴ ἀναγάγῃς ἐ κεῖ τὸν λαὸν πάντα ὀλίγοι γάρ εἰσιν

4 Felméne azért oda a népbõl mintegy háromezer férfi; de elfutának Ai férfiai elõl.
So about three thousand of the people went up, and were sent in flight by the men of Ai.
καὶ ἀνέβησαν ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου τῶν ἀνδρῶν γαι

5 És megölének közülök Ai férfiai mintegy harminczhat férfit, és üldözék õket a kaputól kezdve egész Sébarimig, és levágták õket a lejtõn. Azért megolvada a népnek szíve, és lõn olyanná, mint a víz.

The men of Ai put to death about thirty-six of them, driving them from before the town as far as the stoneworks, and overcoming them on the way down: and the hearts of the people became like water.

καὶ ἀπέκτειναν ἀπ' αὐτῶν ἄνδρες γαι εἰς τριάκοντα καὶ ἓξ ἄνδρας καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης καὶ συνέτριψαν αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ καταφεροῦς καὶ ἐπτοήθη ἡ καρδία τοῦ λαοῦ καὶ ἐγένετο ὥσπερ ὕδωρ

6 Józsué pedig megszaggatá az õ ruháit, és földre borula arczczal az Úrnak ládája elõtt mind estvéig, õ és Izráel vénei, és port hintének a fejökre.

Then Joshua, in great grief, went down on the earth before the ark of the Lord till the evening, and all the chiefs of Israel with him, and they put dust on their heads.

καὶ διέρρηξεν ἰησοῦς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἔπεσεν ἰησοῦς ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον ἐναντίον κυρίου ἕως ἑσπέρας αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ισραηλ καὶ ἐπεβάλοντο χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν

7 És monda Józsué: Ah Uram Istenem! Miért is hozád által ezt a népet a Jordánon, hogyha az Emoreus kezébe adsz minket, hogy elveszítsen? Vajha úgy akartuk volna, hogy maradtunk volna túl a Jordánon!

And Joshua said, O Lord God, why have you taken us over Jordan only to give us up into the hands of the Amorites for our destruction? If only it had been enough for us to keep on the other side of Jordan!

καὶ εἶπεν ἰησοῦς δέομαι κύριε ἵνα τί διεβίβασεν ὁ παῖς σου τὸν λαὸν τοῦτον τὸν ιορδάνην παραδοῦναι αὐτὸν τῷ αμορραίῳ ἀπολέσαι ἡμᾶς καὶ εἰ κατεμείναμεν καὶ κατωκίσθημεν παρὰ τὸν ιορδάνην

8 Óh Uram! mit mondjak, miután meghátrált Izráel az õ ellenségei elõtt!

O Lord, what am I to say now that Israel have given way before their attackers?

καὶ τί ἐρῶ ἐπεὶ μετέβαλεν ισραηλ αὐχένα ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ

9 Ha meghallják a Kananeusok és e földnek minden lakói, és ellenünk fordulnak, és kiirtják nevünket e földrõl: mit cselekszel majd a te nagy nevedért?

For when the news comes to the Canaanites and all the people of the land, they will come up, shutting us in and cutting off our name from the earth: and what will you do for the honour of your great name?

καὶ ἀκούσας ὁ χαναναῖος καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν περικυκλώσουσιν ἡμᾶς καὶ ἐκτρίψουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τί ποιήσεις τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα

10 És monda az Úr Józsuénak: Kelj fel! Miért is borulsz te arczra?

Then the Lord said to Joshua, Get up; what are you doing with your face to the earth?

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν ἀνάστηθι ἵνα τί τοῦτο σὺ πέπτωκας ἐπὶ πρόσωπόν σου

11 Vétkezett Izráel, és általhágták szövetségemet is, a melyet rendeltem nékik, mert elvettek a teljesen [nékem] szentelt dolgokból is, és loptak is és hazudtak is, és edényeik közé is dugdostak.

Israel has done wrong, sinning against the agreement which I made with them: they have even taken of the cursed thing; acting falsely like thieves they have put it among their goods.

ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς καὶ παρέβη τὴν διαθήκην ἣν διεθέμην πρὸς αὐτούς καὶ κλέψαντες ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ἐνέβαλον εἰς τὰ σκεύη αὐτῶν

12 Ezért nem bírtak megállni Izráel fiai az õ ellenségeik elõtt, hátat fordítottak ellenségeiknek, mert átkozottakká lettek. Nem leszek többé veletek, ha ki nem vesztitek magatok közül azt a [nékem] szentelt dolgot.

For this reason the children of Israel have given way, turning their backs in flight before their attackers, because they are cursed: I will no longer be with you, if you do not put the cursed thing away from among you.

οὐ μὴ δύνωνται οἱ υἱοὶ ισραηλ ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν αὐχένα ἐπιστρέψουσιν ἔναντι τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὅτι ἐγενήθησαν ἀνάθεμα οὐ προσθήσω ἔτι εἶναι μεθ' ὑμῶν ἐὰν μὴ ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν αὐτῶν

13 Kelj fel, és tisztítsd meg a népet, és mondjad: Tisztítsátok meg magatokat holnapra, mert ezt mondá az Úr, Izráelnek Istene: [Istennek] szentelt dolog van közötted, Izráel! Nem állhatsz meg a te ellenségeid elõtt, míg el nem távolítjátok közületek az [Istennek] szentelt dolgot.

Up! make the people holy; say to them, Make yourselves holy before tomorrow, for the Lord, the God of Israel, has said, There is a cursed thing among you, O Israel, and you will give way before your attackers in the fight till the cursed thing has been taken away from among you.

ἀναστὰς ἁγίασον τὸν λαὸν καὶ εἰπὸν ἁγιασθῆναι εἰς αὔριον τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ τὸ ἀνάθεμα ἐν ὑμῖν ἐστιν οὐ δυνήσεσθε ἀντιστῆναι ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν ἕως ἂν ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν

14 Azért jõjjetek elõ reggel nemzetségeitek szerint; a nemzetség pedig, a melyet bûnösnek jelent az Úr, jõjjön elõ családonként; a család pedig, a melyet bûnösnek jelent az Úr, jõjjön elõ házanként, a ház pedig, a melyet bûnösnek jelent az Úr, jõjjön elõ férfianként.

So in the morning you are to come near, tribe by tribe; and the tribe marked out by the Lord is to come near, family by family; and the family marked out by the Lord is to come near, house by house; and the house marked out by the Lord is to come near, man by man.

καὶ συναχθήσεσθε πάντες τὸ πρωὶ κατὰ φυλάς καὶ ἔσται ἡ φυλή ἣν ἂν δείξῃ κύριος προσάξετε κατὰ δήμους καὶ τὸν δῆμον ὃν ἐὰν δείξῃ κύριος προσάξετε κατ' οἶκον καὶ τὸν οἶ κον ὃν ἐὰν δείξῃ κύριος προσάξετε κατ' ἄνδρα

15 És lészen, hogy a ki az [Istennek] szentelt dologban bûnösnek találtatik, tûzzel égettessék meg, õ és mindene, a mije van, mivelhogy megszegte az Úrnak szövetségét, és mivel alávaló dolgot cselekedett Izráelben.

Then the man who is taken with the cursed thing is to be burned, with everything which is his; because he has gone against the agreement of the Lord and has done an act of shame in Israel.

καὶ ὃς ἂν ἐνδειχθῇ κατακαυθήσεται ἐν πυρὶ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ ὅτι παρέβη τὴν διαθήκην κυρίου καὶ ἐποίησεν ἀνόμημα ἐν ισραηλ

16 Felkele azért Józsué és jó reggel elõállítá Izráelt az õ nemzetségei szerint, és bûnösnek jelenteték a Júda nemzetsége.

So Joshua got up early in the morning, and made Israel come before him by their tribes; and the tribe of Judah was taken;

καὶ ὤρθρισεν ἰησοῦς καὶ προσήγαγεν τὸν λαὸν κατὰ φυλάς καὶ ἐνεδείχθη ἡ φυλὴ ιουδα

17 Ekkor elõállítá a Júda családjait, és bûnösnek jelenteték a Zéra családja; azután elõállítá a Zéra családját férfianként, és bûnösnek jelenteték a Zabdi [háza.]

Then he made Judah come forward, and the family of the Zerahites was taken; and he made the family of the Zerahites come forward man by man; and Zabdi was taken;

καὶ προσήχθη κατὰ δήμους καὶ ἐνεδείχθη δῆμος ὁ ζαραϊ καὶ προσήχθη κατὰ ἄνδρα

18 És elõállítá az õ házát férfianként, és bûnösnek találtaték Ákán, Kárminak fia, a ki Zabdi fia, a ki a Júda nemzetségébõl való Zérának fia.

Then the house of Zabdi came forward man by man, and Achan, the son of Carmi, the son of Zabdi, the son of Zerah, of the tribe of Judah, was taken.

καὶ ἐνεδείχθη αχαρ υἱὸς ζαμβρι υἱοῦ ζαρα

19 Monda azért Józsué Ákánnak: Fiam, adj dicsõséget, kérlek, az Úrnak, Izráel Istenének, és tégy néki vallást, és add tudtomra, kérlek, nékem, mit cselekedtél, és el ne titkoljad tõlem!

And Joshua said to Achan, My son, give glory and praise to the Lord, the God of Israel; give me word now of what you have done, and keep nothing back from me.

καὶ εἶπεν ἰησοῦς τῷ αχαρ δὸς δόξαν σήμερον τῷ κυρίῳ θεῷ ισραηλ καὶ δὸς τὴν ἐξομολόγησιν καὶ ἀνάγγειλόν μοι τί ἐποίησας καὶ μὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ

20 Ákán pedig felele Józsuénak, és monda: Bizony én vétkeztem az Úr ellen, Izráel Istene ellen, és ezt s ezt cselekedtem!

And Achan, answering, said to Joshua, Truly I have done wrong against the Lord, the God of Israel, and this is what I have done:

καὶ ἀπεκρίθη αχαρ τῷ ἰησοῖ καὶ εἶπεν ἀληθῶς ἥμαρτον ἐναντίον κυρίου θεοῦ ισραηλ οὕτως καὶ οὕτως ἐποίησα

21 Láték ugyanis a zsákmány közt egy jó babiloni köntöst, kétszáz siklus ezüstöt és egy arany vesszõt, a melynek súlya ötven siklus vala, és megkivántam ezeket, és elvevém ezeket, és ímé elrejtve vannak a földben, a sátoromnak közepében, az ezüst pedig alatta van.

When I saw among their goods a fair robe of Babylon and two hundred shekels of silver, and a mass of gold, fifty shekels in weight, I was overcome by desire and took them; and they are put away in the earth in my tent, and the silver is under it.

εἶδον ἐν τῇ προνομῇ ψιλὴν ποικίλην καλὴν καὶ διακόσια δίδραχμα ἀργυρίου καὶ γλῶσσαν μίαν χρυσῆν πεντήκοντα διδράχμων καὶ ἐνθυμηθεὶς αὐτῶν ἔλαβον καὶ ἰδοὺ αὐτὰ ἐγκέ κρυπται ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ σκηνῇ μου καὶ τὸ ἀργύριον κέκρυπται ὑποκάτω αὐτῶν

22 Ekkor követeket külde Józsué s ezek a sátorba futának, és ímé, elrejtve vala az az õ sátorában, és az ezüst is alatta vala.
So Joshua sent men quickly, and looking in his tent, they saw where the robe had been put away secretly with the silver under it.
καὶ ἀπέστειλεν ἰησοῦς ἀγγέλους καὶ ἔδραμον εἰς τὴν σκηνὴν εἰς τὴν παρεμβολήν καὶ ταῦτα ἦν ἐγκεκρυμμένα εἰς τὴν σκηνήν καὶ τὸ ἀργύριον ὑποκάτω αὐτῶν

23 Kivivék azért azokat a sátor közepébõl, és vivék Józsuéhoz és Izráelnek minden fiához, és lerakák azokat az Úr elõtt.
And they took them from the tent and came back with them to Joshua and the children of Israel, and put them before the Lord.
καὶ ἐξήνεγκαν αὐτὰ ἐκ τῆς σκηνῆς καὶ ἤνεγκαν πρὸς ἰησοῦν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ισραηλ καὶ ἔθηκαν αὐτὰ ἔναντι κυρίου

24 Józsué pedig fogá Ákánt, a Zéra fiát, az ezüstöt, a köntöst és az aranyvesszõt, az õ fiait és leányait, az õ ökreit, szamarait és juhait, sátorát és mindent, a mije vala, és vele lévén az egész Izráel is, vivék azokat Akor völgyébe.
Then Joshua and all Israel took Achan, the son of Zerah, and the silver and the robe and the mass of gold, and his sons and his daughters and his oxen and his asses and his sheep and his tent and everything he had; and they took them up into the valley of Achor.
καὶ ἔλαβεν ἰησοῦς τὸν αχαρ υἱὸν ζαρα καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς φάραγγα αχωρ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ τοὺς μόσχους αὐτοῦ καὶ τὰ ὑποζύγια αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ πρόβατα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς εἰς εμεκαχωρ

25 És monda Józsué: Miért rontottál meg minket? Rontson meg téged e napon az Úr! És elborítá õt egész Izráel kövekkel, és megégeték õket tûzzel, miután megkövezték vala õket.
And Joshua said, Why have you been a cause of trouble to us? Today the Lord will send trouble on you. And all Israel took part in stoning him; they had him stoned to death and then burned with fire.
καὶ εἶπεν ἰησοῦς τῷ αχαρ τί ὠλέθρευσας ἡμᾶς ἐξολεθρεύσαι σε κύριος καθὰ καὶ σήμερον καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν λίθοις πᾶς ισραηλ

26 És nagy kõhalmot rakának feléje; [megvan]mind e napig. És megszûnék az Úr haragjának gerjedezése. Ezért nevezik ezt a helyet Akor völgyének mind e napig.
And over him they put a great mass of stones, which is there to this day; then the heat of the Lord's wrath was turned away. So that place was named, The Valley of Achor, to this day.
καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων μέγαν καὶ ἐπαύσατο κύριος τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν αὐτὸ εμεκαχωρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

1 És monda az Úr Józsuénak: Ne félj és ne rettegj! Vedd magadhoz mind a fegyverfogható népet, és kelj fel és menj fel Aiba, meglásd: kezedbe adom Ainak királyát és az õ népét, városát és földét.
Then the Lord said to Joshua, Have no fear and do not be troubled: take with you all the fighting-men and go up against Ai: for I have given into your hands the king of Ai and his people and his town and his land:
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν μὴ φοβηθῇς μηδὲ δειλιάσῃς λαβὲ μετὰ σοῦ τοὺς ἄνδρας πάντας τοὺς πολεμιστὰς καὶ ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς γαι ἰδοὺ δέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν βασιλέα γαι καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ

2 Úgy cselekedjél Aival és az õ királyával, a mint cselekedtél Jérikhóval és az õ királyával; de zsákmányolni valóját és barmait magatoknak zsákmányolhatjátok! Vess lest a városnak, annak háta megett!
And you are to do to Ai and its king as you did to Jericho and its king: but their goods and their cattle you may take for yourselves: let a secret force be stationed to make a surprise attack on the town from the back.
καὶ ποιήσεις τὴν γαι ὃν τρόπον ἐποίησας τὴν ιεριχω καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τὴν προνομὴν τῶν κτηνῶν προνομεύσεις σεαυτῷ κατάστησον δὲ σεαυτῷ ἔνεδρα τῇ πόλει εἰς τὰ ὀπίσω

3 Felkele azért Józsué és az egész fegyverfogható nép, hogy felmenjenek Aiba, és kiválaszta Józsué harminczezer erõs férfiút és elküldé õket éjjel.
So Joshua and the fighting-men got ready to go up against Ai; and Joshua took thirty thousand men of war, and sent them out by night.
καὶ ἀνέστη ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς ὥστε ἀναβῆναι εἰς γαι ἐπέλεξεν δὲ ἰησοῦς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατοὺς ἐν ἰσχύι καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς νυκτός

4 És parancsola nékik, mondván: Vigyázzatok! Ti lest vettek a városnak, a város háta megett; igen messzire ne menjetek a várostól, és mindnyájan készen legyetek!
And he gave them their orders, saying, Go and take up your position secretly at the back of the town: do not go very far away, and let all of you be ready:
καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων ὑμεῖς ἐνεδρεύσατε ὀπίσω τῆς πόλεως μὴ μακρὰν γίνεσθε ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ ἔσεσθε πάντες ἕτοιμοι

5 Én pedig és az egész nép, a mely velem van, megközelítjük a várost. És ha kijönnek ellenünk, mint elõször, akkor megfutamodunk elõttök.
And I and all the people with me will come near the town, and when they come out against us as they did before, we will go in flight from them;
καὶ ἐγὼ καὶ πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ προσάξομεν πρὸς τὴν πόλιν καὶ ἔσται ὡς ἂν ἐξέλθωσιν οἱ κατοικοῦντες γαι εἰς συνάντησιν ἡμῖν καθάπερ καὶ πρώην καὶ φευξόμεθα ἀπὸ προσώπ ου αὐτῶν

6 És utánunk jönnek, mígnem elszakasztjuk õket a várostól, mert azt fogják mondani: Futnak elõlünk, mint elõször. És a míg futunk elõttök,
And they will come out after us, till we have got them away from the town; for they will say, They have gone in flight from us as before; so we will go in flight before them;
καὶ ὡς ἂν ἐξέλθωσιν ὀπίσω ἡμῶν ἀποσπάσομεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ ἐροῦσιν φεύγουσιν οὗτοι ἀπὸ προσώπου ἡμῶν ὃν τρόπον καὶ ἔμπροσθεν

7 Ti támadjatok elõ a leshelybõl, és foglaljátok el a várost, mert az Úr, a ti Istenetek adja azt a ti kezetekbe.
Then you will get up from your secret position and take the town, for the Lord your God will give it up into your hands.
ὑμεῖς δὲ ἐξαναστήσεσθε ἐκ τῆς ἐνέδρας καὶ πορεύσεσθε εἰς τὴν πόλιν

8 És ha majd beveszitek a várost, gyújtsátok fel a várost tûzzel. Az Úrnak szava szerint cselekedjetek, vigyázzatok, megparancsoltam néktek!
And when you have taken the town, put fire to it, as the Lord has said: see, I have given you your orders.
κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσετε ἰδοὺ ἐντέταλμαι ὑμῖν

9 Elküldé azért õket Józsué, és elmenének a leshelyre, és megszállának Béthel és Ai között, Aitól napnyugat felé; Józsué pedig ez éjszakán a nép között hála.
So Joshua sent them out: and they took up a secret position between Beth-el and Ai, on the west side of Ai: but Joshua kept with the people that night.
καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἰησοῦς καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν ἐνέδραν καὶ ἐνεκάθισαν ἀνὰ μέσον βαιθηλ καὶ ἀνὰ μέσον γαι ἀπὸ θαλάσσης τῆς γαι

10 És felkele Józsué, jó reggel, és megszemlélé a népet, és felméne õ és Izráelnek vénei a nép elõtt Aiba.
And early in the morning Joshua got up, and put the people in order, and he and the chiefs of Israel went up before the people to Ai.
καὶ ὀρθρίσας ἰησοῦς τὸ πρωὶ ἐπεσκέψατο τὸν λαόν καὶ ἀνέβησαν αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι κατὰ πρόσωπον τοῦ λαοῦ ἐπὶ γαι

11 És felméne a fegyverfogható nép is mind, a mely vele vala, és elközelítének és jutának a város elé, és táborba szállának Aitól északra, a völgy pedig köztök és Ai közt vala.
And all the fighting-men who were with him went up and came near the town, and took up a position on the north side of Ai facing the town, with a valley between him and the town.
καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ ἀνέβησαν καὶ πορευόμενοι ἦλθον ἐξ ἐναντίας τῆς πόλεως ἀπ' ἀνατολῶν

12 És võn mintegy ötezer férfiút, és lesbe állítá õket Béthel és Ai között a városnak nyugati részén.
And taking about five thousand men, he put them in position for a surprise attack on the west side of Ai, between Beth-el and Ai.
καὶ τὰ ἔνεδρα τῆς πόλεως ἀπὸ θαλάσσης

14 És lõn, hogy mikor meglátta vala Ainak királya, sietve felkelének, és kijövének a város férfiai Izráel ellen a harczra; õ és egész népe a megszabott helyre, a síkság elejére, mert nem tudja vala, hogy lest vetének néki a város háta mögött.
Now when the king of Ai saw it, he got up quickly and went out to war against Israel, he and all his people, to the slope going down to the valley; but he had no idea that a secret force was waiting at the back of the town.
καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν βασιλεὺς γαι ἔσπευσεν καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἐπ' εὐθείας εἰς τὸν πόλεμον αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει ὅτι ἔνεδρα αὐτ ῷ ἐστιν ὀπίσω τῆς πόλεως

15 Józsué pedig és az egész Izráel mintha megverettek volna elõttök futnak vala a puszta felé [vivõ] úton.
Then Joshua and all Israel, acting as if they were overcome before them, went in flight by way of the waste land.
καὶ εἶδεν καὶ ἀνεχώρησεν ἰησοῦς καὶ ισραηλ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν

16 És felriasztaték az egész nép, a mely a városban vala, hogy üldözze õket. És üldözék Józsuét, és elszakadának a várostól.
And all the people in Ai came together to go after them; and they went after Joshua, moving away from the town.
καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ αὐτοὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς πόλεως

17 És nem marada ember Aiban, sem Béthelben, a ki nem jött volna Izráel után, és ott hagyák a várost kinyitva, és üldözék Izráelt.
There was not a man in Ai and Beth-el who did not go out after Israel; and the town was open and unwatched while they went after Israel.
οὐ κατελείφθη οὐθεὶς ἐν τῇ γαι ὃς οὐ κατεδίωξεν ὀπίσω ισραηλ καὶ κατέλιπον τὴν πόλιν ἀνεῳγμένην καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω ισραηλ

18 Az Úr pedig monda Józsuénak: Emeld fel a kopját, a mely kezedben van, Ai felé, mert kezedbe adom azt. És felemelé Józsué a kopját, a mely kezében vala, a város felé.
And the Lord said to Joshua, Let your spear be stretched out against Ai; for I will give it into your hands. So Joshua took up his spear, stretching it out in the direction of the town.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐν τῷ γαίσῳ τῷ ἐν τῇ χειρί σου ἐπὶ τὴν πόλιν εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτήν καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξαναστήσονται ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν καὶ ἐξέτεινεν ἰησοῦς τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὸν γαῖσον ἐπὶ τὴν πόλιν

19 A lesben levõk pedig nagy hamarsággal felkelének helyökrõl, és a mint felemelte vala kezét, futásnak eredének, és bemenének a városba, és bevevék azt, és nagy hamarsággal tûzbe boríták a várost.
Then the secret force came quickly from their place, and running forward when they saw his hand stretched out, went into the town and took it, and put fire to it straight away.
καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν καὶ ἐξῆλθοσαν ὅτε ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα καὶ ἦλθοσαν ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ κατελάβοντο αὐτὴν καὶ σπεύσαντες ἐνέπρησαν τὴν πόλιν ἐν πυρί

20 Ai férfiai pedig hátratekintének, és láták, hogy ímé a városnak füstje felszáll vala az ég felé, és hogy nincsen módjukban imide vagy amoda elfutni, mert a nép, a mely fut vala a pusztának, visszafordul vala az üldözõ felé.
Then the men of Ai, looking back, saw the smoke of the town going up to heaven, and were unable to go this way or that: and the people who had gone in flight to the waste land were turned back on those who were coming after them.
καὶ περιβλέψαντες οἱ κάτοικοι γαι εἰς τὰ ὀπίσω αὐτῶν καὶ ἐθεώρουν καπνὸν ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν καὶ οὐκέτι εἶχον ποῦ φύγωσιν ὧδε ἢ ὧδε

21 Józsué ugyanis és az egész Izráel látták vala, hogy a lesben levõk bevették a várost, és hogy a városnak füstje felszállott vala: visszafordulának azért és vágák Ainak férfiait.
And when Joshua and all Israel saw that the town had been taken by the surprise attack, and that the smoke of the town had gone up, turning round they overcame the men of Ai.
καὶ ἰησοῦς καὶ πᾶς ισραηλ εἶδον ὅτι ἔλαβον τὰ ἔνεδρα τὴν πόλιν καὶ ὅτι ἀνέβη ὁ καπνὸς τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν καὶ μεταβαλόμενοι ἐπάταξαν τοὺς ἄνδρας τῆς γαι

22 Amazok pedig a városból jövének ki ellenök, és így közben valának Izráelnek: ezek innen, amazok meg amonnan, és vágák õket mindaddig, a míg egy sem marada közülök élve, vagy a ki elszaladt volna.
Then the other force came out of the town against them, so that they were being attacked on this side and on that: and Israel overcame them and let not one of them get away with his life.
καὶ οὗτοι ἐξῆλθοσαν ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντησιν καὶ ἐγενήθησαν ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς οὗτοι ἐντεῦθεν καὶ οὗτοι ἐντεῦθεν καὶ ἐπάταξαν ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν σεσωσμένον καὶ διαπεφευγότα

23 Ainak királyát is elfogák élve, és elvivék õt Józsué elé.
But the king of Ai they made prisoner, and took him to Joshua.
καὶ τὸν βασιλέα τῆς γαι συνέλαβον ζῶντα καὶ προσήγαγον αὐτὸν πρὸς ἰησοῦν

24 Mikor pedig leöldösé Izráel Ainak minden lakosát a mezõn, a pusztában, a hol üldözték vala õket, és mikor mindnyájan elhullottak vala az utolsóig fegyver éle alatt: visszafordula az egész Izráel Ai ellen, és vágá azt fegyver élével.
Then, after the destruction of all the people of Ai in the field and in the waste land where they went after them, and when all the people had been put to death without mercy, all Israel went back to Ai, and put to death all who were in it without mercy.
καὶ ὡς ἐπαύσαντο οἱ υἱοὶ ισραηλ ἀποκτέννοντες πάντας τοὺς ἐν τῇ γαι τοὺς ἐν τοῖς πεδίοις καὶ ἐν τῷ ὄρει ἐπὶ τῆς καταβάσεως οὗ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς εἰς τέλος καὶ ἀπέστρεψεν ἰησοῦς εἰς γαι καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας

25 Mindazok pedig, a kik e napon elhullottak, férfiak és asszonyok együtt, tizenkét ezeren valának; Ainak minden embere.
On that day twelve thousand were put to death, men and women, all the people of Ai.
καὶ ἐγενήθησαν οἱ πεσόντες ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς δώδεκα χιλιάδες πάντας τοὺς κατοικοῦντας γαι

27 A barmot azonban és a mi zsákmányolni valója volt ennek a városnak, magának zsákmányolá el Izráel az Úr rendelete szerint. A mint utasította vala Józsuét.
But the cattle and the goods from that town, Israel took for themselves, as the Lord had given orders to Joshua.
πλὴν τῶν κτηνῶν καὶ τῶν σκύλων τῶν ἐν τῇ πόλει πάντα ἃ ἐπρονόμευσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ κατὰ πρόσταγμα κυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ ἰησοῖ

28 Ait pedig felgyujtatá Józsué és tevé örökkévaló kõhalommá, pusztasággá mind e napig.
So Joshua gave Ai to the flames, and made it a waste mass of stones for ever, as it is to this day.
καὶ ἐνεπύρισεν ἰησοῦς τὴν πόλιν ἐν πυρί χῶμα ἀοίκητον εἰς τὸν αἰῶνα ἔθηκεν αὐτὴν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

29 Ainak királyát pedig felakasztá fára [és ott vala] estvéig; de naplementekor parancsolt Józsué, és levevék annak holttestét a fáról, és veték a város kapujának bejáratához, és nagy rakás követ hordának fölébe, mind e napig.
And he put the king of Ai to death, hanging him on a tree till evening: and when the sun went down, Joshua gave them orders to take his body down from the tree, and put it in the public place of the town, covering it with a great mass of stones, which is there to this day.
καὶ τὸν βασιλέα τῆς γαι ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου καὶ ἦν ἐπὶ τοῦ ξύλου ἕως ἑσπέρας καὶ ἐπιδύνοντος τοῦ ἡλίου συνέταξεν ἰησοῦς καὶ καθείλοσαν αὐτοῦ τὸ σῶμα ἀπὸ τοῦ ξύ λου καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὸν βόθρον καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

1 Lõn pedig, hogy mikor [ezt] meghallották mind ama királyok, a kik a Jordánon túl a hegyeken és síkon és a nagy tengernek egész partja-mentén valának a Libánon ellenében: a Khittheus, az Emoreus, a Kananeus, a Perizeus, a Khivveus és a Jebuzeus:
Now on hearing the news of these things, all the kings on the west side of Jordan, in the hill-country and the lowlands and by the Great Sea in front of Lebanon, the Hittites and the Amorites, the Canaanites, the Perizzites, the Hivites, and the Jebusites,
ὡς δ' ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν αμορραίων οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου οἱ ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ οἱ ἐν τῇ πεδινῇ καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ παραλίᾳ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης καὶ οἱ πρὸς τῷ ἀντιλιβάνῳ καὶ οἱ χετταῖοι καὶ οἱ χαναναῖοι καὶ οἱ φερεζαῖοι καὶ οἱ ευαῖοι καὶ οἱ αμορραῖοι καὶ οἱ γεργεσαῖοι καὶ οἱ ιεβουσαῖοι

2 Egybegyülekezének, hogy megvívjanak Józsuéval és Izráellel egy akarattal.
Came together with one purpose, to make war against Joshua and Israel.
συνήλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐκπολεμῆσαι ἰησοῦν καὶ ισραηλ ἅμα πάντες [2α] τότε ᾠκοδόμησεν ἰησοῦς θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ ισραηλ ἐν ὄρει γαιβαλ [2β] καθότι ἐνετείλατο μ ωυσῆς ὁ θεράπων κυρίου τοῖς υἱοῖς ισραηλ καθὰ γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ μωυσῆ θυσιαστήριον λίθων ὁλοκλήρων ἐφ' οὓς οὐκ ἐπεβλήθη σίδηρος καὶ ἀνεβίβασεν ἐκεῖ ὁλοκαυτώμ ατα κυρίῳ καὶ θυσίαν σωτηρίου [2ξ] καὶ ἔγραψεν ἰησοῦς ἐπὶ τῶν λίθων τὸ δευτερονόμιον νόμον μωυσῆ ὃν ἔγραψεν ἐνώπιον υἱῶν ισραηλ [2δ] καὶ πᾶς ισραηλ καὶ οἱ πρεσβύτερο ι αὐτῶν καὶ οἱ δικασταὶ καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν παρεπορεύοντο ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς κιβωτοῦ ἀπέναντι καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται ἦραν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ αὐτόχθων οἳ ἦσαν ἥμισυ πλησίον ὄρους γαριζιν καὶ οἳ ἦσαν ἥμισυ πλησίον ὄρους γαιβαλ καθότι ἐνετείλατο μωυσῆς ὁ θεράπων κυρίου εὐλογῆσαι τὸν λαὸν ἐ ν πρώτοις [2ε] καὶ μετὰ ταῦτα οὕτως ἀνέγνω ἰησοῦς πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου τὰς εὐλογίας καὶ τὰς κατάρας κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ μωυσῆ [2φ] οὐκ ἦν ῥῆμα ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο μωυσῆς τῷ ἰησοῖ ὃ οὐκ ἀνέγνω ἰησοῦς εἰς τὰ ὦτα πάσης ἐκκλησίας υἱῶν ισραηλ τοῖς ἀνδράσιν καὶ ταῖς γυναιξὶν καὶ τοῖς παιδίοις καὶ τοῖς π ροσηλύτοις τοῖς προσπορευομένοις τῷ ισραηλ

3 De meghallák Gibeon lakosai is, a mit Józsué Jérikhóval és Aival cselekedett vala.
And the men of Gibeon, hearing what Joshua had done to Jericho and Ai,
καὶ οἱ κατοικοῦντες γαβαων ἤκουσαν πάντα ὅσα ἐποίησεν κύριος τῇ ιεριχω καὶ τῇ γαι

4 És õk is ravaszul cselekedének. Elmenének ugyanis és követekül adák ki magokat. Szerzének azért szamaraikra ócska zsákokat, és ócska, megrepedezett és összekötözött boros tömlõket;
Acting with deceit, got food together as if for a long journey; and took old food-bags for their asses, and old and cracked wine-skins kept together with cord;
καὶ ἐποίησαν καί γε αὐτοὶ μετὰ πανουργίας καὶ ἐλθόντες ἐπεσιτίσαντο καὶ ἡτοιμάσαντο καὶ λαβόντες σάκκους παλαιοὺς ἐπὶ τῶν ὄνων αὐτῶν καὶ ἀσκοὺς οἴνου παλαιοὺς καὶ κα τερρωγότας ἀποδεδεμένους

5 És ócska, megfoltozott sarukat lábaikra, és ócska ruhákat magokra; az útravaló kenyerök is mind száraz és penészes vala.
And put old stitched-up shoes on their feet, and old clothing on their backs; and all the food they had with them was dry and broken up.
καὶ τὰ κοῖλα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν καὶ τὰ σανδάλια αὐτῶν παλαιὰ καὶ καταπεπελματωμένα ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν πεπαλαιωμένα ἐπάνω αὐτῶν καὶ ὁ ἄρτ ος αὐτῶν τοῦ ἐπισιτισμοῦ ξηρὸς καὶ εὐρωτιῶν καὶ βεβρωμένος

6 Így menének el Józsuéhoz a táborba Gilgálba, és mondának néki, és Izráel férfiainak: Messze földrõl jöttünk, most azért kössetek frigyet mi velünk.
And they came to Joshua to the tent-circle at Gilgal, and said to him and to the men of Israel, We have come from a far country: so now make an agreement with us.
καὶ ἦλθοσαν πρὸς ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν ισραηλ εἰς γαλγαλα καὶ εἶπαν πρὸς ἰησοῦν καὶ ισραηλ ἐκ γῆς μακρόθεν ἥκαμεν καὶ νῦν διάθεσθε ἡμῖν διαθήκην

7 Izráel férfiai pedig mondának a Khivveusnak: Hátha közöttem lakol te; hogyan kössek azért frigyet te veled?
And the men of Israel said to the Hivites, It may be that you are living among us; how then may we make an agreement with you?
καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πρὸς τὸν χορραῖον ὅρα μὴ ἐν ἐμοὶ κατοικεῖς καὶ πῶς σοι διαθῶμαι διαθήκην

8 Azok pedig mondának Józsuénak: Szolgáid vagyunk mi! És monda nékik Józsué: Kik vagytok, és honnan jöttetek?
And they said to Joshua, We are your servants. Then Joshua said to them, Who are you and where do you come from?
καὶ εἶπαν πρὸς ἰησοῦν οἰκέται σού ἐσμεν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἰησοῦς πόθεν ἐστὲ καὶ πόθεν παραγεγόνατε

9 És mondának néki: Igen messze földrõl jöttek a te szolgáid, az Úrnak, a te Istenednek nevéért, mert hallottuk az õ hírét és mindazt, a mit Égyiptomban cselekedett;
And they said to him, Your servants have come from a very far country, because of the name of the Lord your God: for the story of his great name, and of all he did in Egypt has come to our ears,
καὶ εἶπαν ἐκ γῆς μακρόθεν σφόδρα ἥκασιν οἱ παῖδές σου ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἀκηκόαμεν γὰρ τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ὅσα ἐποίησεν ἐν αἰγύπτῳ

10 Mindazt is, a mit cselekedett az Emoreusok két királyával, a kik valának túl a Jordánon, Szíhonnal, Hesbon királyával és Óggal, Básán királyával, a ki Astarótban vala.
And what he did to the two kings of the Amorites east of Jordan, to Sihon, king of Heshbon, and to Og, king of Bashan, at Ashtaroth.
καὶ ὅσα ἐποίησεν τοῖς βασιλεῦσιν τῶν αμορραίων οἳ ἦσαν πέραν τοῦ ιορδάνου τῷ σηων βασιλεῖ εσεβων καὶ τῷ ωγ βασιλεῖ τῆς βασαν ὃς κατῴκει ἐν ασταρωθ καὶ ἐν εδραϊν

11 Ezért szólának nékünk a mi véneink és földünk lakosai is mind, mondván: szerezzetek magatoknak eledelt az útra, és menjetek eléjök, és mondjátok nékik: Szolgáitok vagyunk mi, most azért kössetek frigyet mi velünk!
So the responsible men and all the people of our country said to us, Take food with you for the journey and go to them, and say to them, We are your servants: so now make an agreement with us.
καὶ ἀκούσαντες εἶπαν πρὸς ἡμᾶς οἱ πρεσβύτεροι ἡμῶν καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἡμῶν λέγοντες λάβετε ἑαυτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδὸν καὶ πορεύθητε εἰς συνάντησι ν αὐτῶν καὶ ἐρεῖτε πρὸς αὐτούς οἰκέται σού ἐσμεν καὶ νῦν διάθεσθε ἡμῖν διαθήκην

12 Ez a mi kenyerünk meleg volt, a mikor eleségül elhoztuk a mi házainkból elindulván, hogy hozzátok jõjjünk; most ímé, száraz és penészes lett.
This bread which we have with us for our food, we took warm and new from our houses when starting on our journey to you; but now see, it has become dry and broken up.
οὗτοι οἱ ἄρτοι θερμοὺς ἐφωδιάσθημεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήλθομεν παραγενέσθαι πρὸς ὑμᾶς νῦν δὲ ἐξηράνθησαν καὶ γεγόνασιν βεβρωμένοι

13 Ezek a boros tömlõk is, a melyeket új korukban töltöttünk vala meg, íme, de megszakadoztak; e mi ruháink és saruink pedig megavultak az útnak igen hosszú volta miatt!
And these wine-skins were new when we put the wine in them, and now they are cracked as you see; and our clothing and our shoes have become old because of our very long journey here.
καὶ οὗτοι οἱ ἀσκοὶ τοῦ οἴνου οὓς ἐπλήσαμεν καινούς καὶ οὗτοι ἐρρώγασιν καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν καὶ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν πεπαλαίωται ἀπὸ τῆς πολλῆς ὁδοῦ σφόδρα

14 És võnek a férfiak azoknak eledelébõl, az Úr tanácsát pedig nem kérték vala.
And the men took some of their food, without requesting directions from the Lord.
καὶ ἔλαβον οἱ ἄρχοντες τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν καὶ κύριον οὐκ ἐπηρώτησαν

15 És békességesen bánt velök Józsué, és frigyet köte velök, hogy életben hagyja õket, a gyülekezet fejedelmei pedig megesküdének nékik.
So Joshua made peace with them, and made an agreement with them that they were not to be put to death: and the chiefs of the people took an oath to them.
καὶ ἐποίησεν ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς εἰρήνην καὶ διέθετο πρὸς αὐτοὺς διαθήκην τοῦ διασῶσαι αὐτούς καὶ ὤμοσαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς

16 De harmadnap múlva azután, hogy frigyet kötöttek vala velök, meghallják, hogy közel valók azok hozzájok, sõt közöttök lakoznak azok.
Now three days after, when they had made this agreement with them, they had word that these men were their neighbours, living near them.
καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸ διαθέσθαι πρὸς αὐτοὺς διαθήκην ἤκουσαν ὅτι ἐγγύθεν αὐτῶν εἰσιν καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς κατοικοῦσιν

17 Elindulának azért Izráel fiai, és eljutának azoknak városaihoz harmadnapon. Városaik pedig valának: Gibeon, Kefira, Beéróth és Kirjáth- Jeárim.
And the children of Israel went forward on their journey, and on the third day came to their towns. Now their towns were Gibeon and Chephirah and Beeroth and Kiriath-jearim.
καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ ἦλθον εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν αἱ δὲ πόλεις αὐτῶν γαβαων καὶ κεφιρα καὶ βηρωθ καὶ πόλις ιαριν

18 De nem bánták õket Izráel fiai, mivelhogy megesküdtek vala nékik a gyülekezet fõemberei az Úrra, Izráel Istenére, és zúgolódék az egész gyülekezet a fõemberek ellen.
And the children of Israel did not put them to death, because the chiefs of the people had taken an oath to them by the Lord, the God of Israel. And all the people made an outcry against the chiefs.
καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο αὐτοῖς οἱ υἱοὶ ισραηλ ὅτι ὤμοσαν αὐτοῖς πάντες οἱ ἄρχοντες κύριον τὸν θεὸν ισραηλ καὶ διεγόγγυσαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τοῖς ἄρχουσιν

19 Mondának azért mind a fõemberek az egész gyülekezetnek: Mi megesküdtünk nékik az Úrra, Izráel Istenére, most hát nem bánthatjuk õket.
But all the chiefs said to the people, We have taken an oath to them by the Lord, the God of Israel, and so we may not put our hands on them.
καὶ εἶπαν οἱ ἄρχοντες πάσῃ τῇ συναγωγῇ ἡμεῖς ὠμόσαμεν αὐτοῖς κύριον τὸν θεὸν ισραηλ καὶ νῦν οὐ δυνησόμεθα ἅψασθαι αὐτῶν

20 Ezt cselekedjük velök, hogy életben hagyjuk õket, és így nem lesz harag ellenünk az esküvésért, a melylyel megesküdtünk nékik.
This is what we will do to them: we will not put them to death, for fear that wrath may come on us because of our oath to them.
τοῦτο ποιήσομεν ζωγρῆσαι αὐτούς καὶ περιποιησόμεθα αὐτούς καὶ οὐκ ἔσται καθ' ἡμῶν ὀργὴ διὰ τὸν ὅρκον ὃν ὠμόσαμεν αὐτοῖς

21 Mondának azért a fõemberek nékik: Ám éljenek! És lõnek favágóivá és vízhordozóivá az egész gyülekezetnek, a mint szólottak vala nékik a fõemberek.
Keep them living, and let them be servants, cutting wood and getting water for all the people. And all the people did as the chiefs had said to them.
ζήσονται καὶ ἔσονται ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι πάσῃ τῇ συναγωγῇ καθάπερ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες

22 Hívatá ugyanis õket Józsué, és szóla nékik, mondván: Miért csaltatok meg minket, ezt mondván: Igen messzirõl valók vagyunk mi tõletek, holott ti közöttünk laktok?
Then Joshua sent for them, and said to them, Why have you been false to us, saying, We are very far from you, when you are living among us?
καὶ συνεκάλεσεν αὐτοὺς ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς διὰ τί παρελογίσασθέ με λέγοντες μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἐσμεν σφόδρα ὑμεῖς δὲ ἐγχώριοί ἐστε τῶν κατοικούντων ἐν ἡμῖν

23 Most azért átkozottak legyetek, és ne fogyjon ki közületek a szolga, a favágó és vízhordó az én Istenemnek házába.
Now because of this you are cursed, and you will for ever be our servants, cutting wood and getting water for the house of my God.
καὶ νῦν ἐπικατάρατοί ἐστε οὐ μὴ ἐκλίπῃ ἐξ ὑμῶν δοῦλος οὐδὲ ξυλοκόπος ἐμοὶ καὶ τῷ θεῷ μου

24 Azok pedig felelének Józsuénak, és mondának: Mivelhogy nyilván tudtokra esett a te szolgáidnak az, a mit az Úr, a ti Istenetek parancsolt vala Mózesnek, az õ szolgájának, hogy néktek adja ezt az egész földet, és hogy kiirtja elõletek a földnek minden lakosát: igen féltettük tõletek a mi életünket, ezért cselekedtük ezt a dolgot.
And, answering Joshua, they said, Because it came to the ears of your servants that the Lord your God had given orders to his servant Moses to give you all this land, and to send destruction on all the people living in it, because of you; so, fearing greatly for our lives because of you, we have done this.
καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἰησοῖ λέγοντες ἀνηγγέλη ἡμῖν ὅσα συνέταξεν κύριος ὁ θεός σου μωυσῇ τῷ παιδὶ αὐτοῦ δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην καὶ ἐξολεθρεῦσαι ἡμᾶς καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν καὶ ἐφοβήθημεν σφόδρα περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν καὶ ἐποιήσαμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο

25 És most ímé, a te kezedben vagyunk, a mint cselekedni jónak és igaznak tetszik elõtted, úgy cselekedjél mivelünk!
And now we are in your hands: do to us whatever seems good and right to you.
καὶ νῦν ἰδοὺ ἡμεῖς ὑποχείριοι ὑμῖν ὡς ἀρέσκει ὑμῖν καὶ ὡς δοκεῖ ὑμῖν ποιήσατε ἡμῖν

26 És úgy cselekedék velök, és kiszabadítá õket Izráel fiainak kezébõl, és nem ölék meg õket.
So he kept them safe from the children of Israel, and did not let them be put to death.
καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς οὕτως καὶ ἐξείλατο αὐτοὺς ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρῶν υἱῶν ισραηλ καὶ οὐκ ἀνεῖλον αὐτούς

27 És tevé õket Józsué azon a napon favágókká és vízhordókká a gyülekezethez és az Úr oltárához, mind e napig, azon a helyen, a melyet választand.
And that day Joshua made them servants, cutting wood and getting water for the people and for the altar of the Lord, in the place marked out by him, to this day.
καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυλοκόπους καὶ ὑδροφόρους πάσῃ τῇ συναγωγῇ καὶ τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ θεοῦ διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες γαβαων ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θεοῦ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ εἰς τὸν τόπον ὃν ἐὰν ἐκλέξηται κύριος

1 Lõn pedig, hogy a mikor meghallá Adonisédek, Jeruzsálemnek királya, hogy bevette vala Józsué Ait, és elpusztította azt, [és] hogy a mint cselekedett vala Jérikhóval és annak királyával, úgy cselekedett Aival és annak királyával, és hogy békességre léptek Gibeon lakói Izráellel, és közöttük vannak:

Now when it came to the ears of Adoni-zedek, king of Jerusalem, that Joshua had taken Ai, and had given it up to the curse (for as he had done to Jericho and its king, so he had done to Ai and its king); and that the people of Gibeon had made peace with Israel and were living among them;

ὡς δὲ ἤκουσεν αδωνιβεζεκ βασιλεὺς ιερουσαλημ ὅτι ἔλαβεν ἰησοῦς τὴν γαι καὶ ἐξωλέθρευσεν αὐτήν ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν ιεριχω καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς οὕτως ἐποίησαν τὴν γαι καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ ὅτι αὐτομόλησαν οἱ κατοικοῦντες γαβαων πρὸς ἰησοῦν καὶ πρὸς ισραηλ

2 Igen megijedének, mivelhogy nagy város vala Gibeon, olyan mint egy a királyi városok közül, sõt nagyobb vala az Ainál, férfiai pedig mind vitézek valának.

He was in great fear, because Gibeon was a great town, like one of the king's towns, greater than Ai, and all the men in it were men of war.

καὶ ἐφοβήθησαν ἐν αὐτοῖς σφόδρα ᾔδει γὰρ ὅτι μεγάλη πόλις γαβαων ὡσεὶ μία τῶν μητροπόλεων καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτῆς ἰσχυροί

3 Külde azért Adonisédek, Jeruzsálemnek királya Hohámhoz, Hebronnak királyához és Pireámhoz Jármutnak királyához és Jáfiához, Lákisnak királyához és Debirhez, Eglonnak királyához, mondván:

So Adoni-zedek, king of Jerusalem, sent to Hoham, king of Hebron, and to Piram, king of Jarmuth, and to Japhia, king of Lachish, and to Debir, king of Eglon, saying,

καὶ ἀπέστειλεν αδωνιβεζεκ βασιλεὺς ιερουσαλημ πρὸς αιλαμ βασιλέα χεβρων καὶ πρὸς φιδων βασιλέα ιεριμουθ καὶ πρὸς ιεφθα βασιλέα λαχις καὶ πρὸς δαβιρ βασιλέα οδολλαμ λέγων

4 Jõjjetek fel hozzám, és segéljetek meg engem, és verjük meg Gibeont, mert békességre lépett Józsuéval és Izráel fiaival!

Come up to me and give me help, and let us make an attack on Gibeon: for they have made peace with Joshua and the children of Israel.

δεῦτε ἀνάβητε πρός με καὶ βοηθήσατέ μοι καὶ ἐκπολεμήσωμεν γαβαων αὐτομόλησαν γὰρ πρὸς ἰησοῦν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ

5 Összegyülének azért, és felméne az Emoreusoknak öt királya: Jeruzsálemnek királya, Hebronnak királya, Jármutnak királya, Lákisnak királya, Eglonnak királya, õk magok és minden seregök, és tábort ütének Gibeonnál, és hadakozának ellene.

So the five kings of the Amorites, the king of Jerusalem, the king of Hebron, the king of Jarmuth, the king of Lachish, and the king of Eglon, were banded together, and went up with all their armies and took up their position before Gibeon and made war against it.

καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε βασιλεῖς τῶν ιεβουσαίων βασιλεὺς ιερουσαλημ καὶ βασιλεὺς χεβρων καὶ βασιλεὺς ιεριμουθ καὶ βασιλεὺς λαχις καὶ βασιλεὺς οδολλαμ αὐτοὶ καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτῶν καὶ περιεκάθισαν τὴν γαβαων καὶ ἐξεπολιόρκουν αὐτήν

6 Küldének azért Gibeon férfiai Józsuéhoz a táborba, Gilgálba, mondván: Ne vond meg kezeidet a te szolgáidtól! Jõjj fel hozzánk hamar és ments meg minket, és segíts rajtunk, mert mind felgyûltek ellenünk az Emoreusok királyai, a kik a hegyen lakoznak.

And the men of Gibeon sent to Joshua to the tent-circle at Gilgal, saying, Be not slow to send help to your servants; come up quickly to our support and keep us safe: for all the kings of the Amorites from the hill-country have come together against us.

καὶ ἀπέστειλαν οἱ κατοικοῦντες γαβαων πρὸς ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν ισραηλ εἰς γαλγαλα λέγοντες μὴ ἐκλύσῃς τὰς χεῖράς σου ἀπὸ τῶν παίδων σου ἀνάβηθι πρὸς ἡμᾶς τὸ τάχος καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς καὶ βοήθησον ἡμῖν ὅτι συνηγμένοι εἰσὶν ἐφ' ἡμᾶς πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν αμορραίων οἱ κατοικοῦντες τὴν ὀρεινήν

7 Felméne azért Józsué Gilgálból, õ maga és az egész hadakozó nép vele, és a seregnek minden vitéze.

So Joshua went up from Gilgal with all his army and all his men of war.

καὶ ἀνέβη ἰησοῦς ἐκ γαλγαλων αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ πᾶς δυνατὸς ἐν ἰσχύι

8 Monda pedig az Úr Józsuénak: Ne félj tõlök, mert kezedbe adtam õket; senki sem áll meg közülök elõtted.

And the Lord said to Joshua, Have no fear of them, for I have given them into your hands; they will all give way before you.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν μὴ φοβηθῇς αὐτούς εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτούς οὐχ ὑπολειφθήσεται ἐξ αὐτῶν οὐθεὶς ἐνώπιον ὑμῶν

9 És rájok töre Józsué nagy hirtelen, [miután] egész éjszaka ment vala Gilgálból.

So Joshua, having come up from Gilgal all night, made a sudden attack on them.

καὶ ἐπιπαρεγένετο ἐπ' αὐτοὺς ἰησοῦς ἄφνω ὅλην τὴν νύκτα εἰσεπορεύθη ἐκ γαλγαλων

10 És megrettenté õket az Úr Izráel elõtt, és megveré õket Gibeonnál nagy vereséggel, és ûzé õket a Bethoronba vivõ úton, és vágá õket egészen Azekáig és Makkedáig.

And the Lord made them full of fear before Israel, and they put great numbers of them to death at Gibeon, and went after them by the way going up to Beth-horon, driving them back to Azekah and Makkedah

και ἐξέστησεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ συνέτριψεν αὐτοὺς κύριος σύντριψιν μεγάλην ἐν γαβαων καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ὁδὸν ἀναβάσεως ωρωνιν καὶ κατέκοπτον αὐτοὺς ἕως αζηκα καὶ ἕως μακηδα

11 Mikor pedig futnak vala õk Izráel elõtt a bethoroni lejtõn, az Úr nagy köveket hullata rájok az égbõl egész Azekáig, és meghalának. Többen valának, a kik a jégesõ kövei miatt haltak vala meg, mint azok, a kiket fegyverrel öltek meg Izráel fiai.

And in their flight before Israel, on the way down from Beth-horon, the Lord sent down great stones from heaven on them all the way to Azekah, causing their death: those whose death was caused by the stones were more than those whom the children of Israel put to death with the sword.

ἐν τῷ δὲ φεύγειν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ισραηλ ἐπὶ τῆς καταβάσεως ωρωνιν καὶ κύριος ἐπέρριψεν αὐτοῖς λίθους χαλάζης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕως αζηκα καὶ ἐγένοντο πλείους οἱ ἀποθανόντες διὰ τοὺς λίθους τῆς χαλάζης ἢ οὓς ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ ισραηλ μαχαίρᾳ ἐν τῷ πολέμῳ

12 Akkor szóla Józsué az Úrnak azon a napon, a melyen odavetette az Úr az Emoreust Izráel fiai elé; ezt mondotta vala pedig Izráel szemei elõtt: Állj meg nap, Gibeonban, és hold az Ajalon völgyében!

It was on the day when the Lord gave up the Amorites into the hands of the children of Israel that Joshua said to the Lord, before the eyes of Israel, Sun, be at rest over Gibeon; and you, O moon, in the valley of Aijalon.

τότε ἐλάλησεν ἰησοῦς πρὸς κύριον ᾗ ἡμέρᾳ παρέδωκεν ὁ θεὸς τὸν αμορραῖον ὑποχείριον ισραηλ ἡνίκα συνέτριψεν αὐτοὺς ἐν γαβαων καὶ συνετρίβησαν ἀπὸ προσώπου υἱῶν ισραηλ καὶ εἶπεν ἰησοῦς στήτω ὁ ἥλιος κατὰ γαβαων καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα αιλων

13 És megálla a nap, és vesztegle a hold is, a míg bosszút álla a nép az õ ellenségein. Avagy nincsen-é ez megírva a Jásár könyvében? És megálla a nap az égnek közepén és nem sietett lenyugodni majdnem teljes egy napig.

And the sun was at rest and the moon kept its place till the nation had given punishment to their attackers. (Is it not recorded in the book of Jashar?) So the sun kept its place in the middle of the heavens, and was waiting, and did not go down, for the space of a day.

καὶ ἔστη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν στάσει ἕως ἠμύνατο ὁ θεὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν καὶ ἔστη ὁ ἥλιος κατὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ οὐ προεπορεύετο εἰς δυσμὰς εἰς τέλος ἡμέρας μιᾶς

14 És nem volt olyan nap, mint ez, sem annakelõtte, sem annakutána, hogy ember szavának engedett volna az Úr, mert az Úr hadakozik vala Izráelért.

And there was no day like that, before it or after it, when the Lord gave ear to the voice of a man; for the Lord was fighting for Israel.

καὶ οὐκ ἐγένετο ἡμέρα τοιαύτη οὐδὲ τὸ πρότερον οὐδὲ τὸ ἔσχατον ὥστε ἐπακοῦσαι θεὸν ἀνθρώπου ὅτι κύριος συνεπολέμησεν τῷ ισραηλ

16 Ez az öt király pedig elfutott vala, és elrejtõzék Makkedában a barlangban.

But these five kings went in flight secretly to a hole in the rock at Makkedah.

καὶ ἔφυγον οἱ πέντε βασιλεῖς οὗτοι καὶ κατεκρύβησαν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ ἐν μακηδα

17 És megizenék ezt Józsuénak, mondván: Megtaláltatott az öt király, elrejtõzve a makkedai barlangban.

And word was given to Joshua that the five kings had been taken in a hole in the rock at Makkedah.

καὶ ἀπηγγέλη τῷ ἰησοῦ λέγοντες εὕρηνται οἱ πέντε βασιλεῖς κεκρυμμένοι ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ ἐν μακηδα

18 És monda Józsué: Hengergessetek nagy köveket a barlang szájához és rendeljetek mellé férfiakat, hogy õrizzék õket.

And Joshua said, Let great stones be rolled against the mouth of the hole, and let men keep watch by it:

καὶ εἶπεν ἰησοῦς κυλίσατε λίθους ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ σπηλαίου καὶ καταστήσατε ἄνδρας φυλάσσειν ἐπ' αὐτούς

19 Ti pedig meg ne álljatok, nyomuljatok ellenségeitek után és vágjátok utócsapataikat, és ne engedjétek õket bejutni az õ városaikba, mert kezetekbe adta õket az Úr, a ti Istenetek.

But do you, without waiting, go after their army, attacking them from the back; do not let them get into their towns, for the Lord your God has given them into your hands.

ὑμεῖς δὲ μὴ ἑστήκατε καταδιώκοντες ὀπίσω τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν καὶ καταλάβετε τὴν οὐραγίαν αὐτῶν καὶ μὴ ἀφῆτε εἰσελθεῖν εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν παρέδωκεν γὰρ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν

20 Minekutána pedig elvégezték Józsué és Izráelnek fiai azoknak igen nagy vereséggel való verését, egészen azok megsemmisítéséig, és az élvemaradtak a megerõsített városokba vonultak:

Now when Joshua and the children of Israel had come to the end of their war of complete destruction, and had put to death all but a small band who had got safely into the walled towns,

καὶ ἐγένετο ὡς κατέπαυσεν ἰησοῦς καὶ πᾶς υἱὸς ισραηλ κόπτοντες αὐτοὺς κοπὴν μεγάλην σφόδρα ἕως εἰς τέλος καὶ οἱ διασῳζόμενοι διεσώθησαν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς

21 Visszatére az egész nép Józsuéhoz a táborba, Makkedába békességgel; nyelvét se mozdította senki Izráel fiai ellen.

All the people went back to Joshua to the tent-circle at Makkedah in peace: and no one said a word against the children of Israel.

καὶ ἀπεστράφη πᾶς ὁ λαὸς πρὸς ἰησοῦν εἰς μακηδα ὑγιεῖς καὶ οὐκ ἔγρυξεν οὐθεὶς τῶν υἱῶν ισραηλ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ

22 És monda Józsué: Nyissátok fel a barlang száját, és hozzátok ki hozzám ezt az öt királyt a barlangból!

Then Joshua said, Take away the stones from the mouth of the hole in the rock, and make those five kings come out to me.

καὶ εἶπεν ἰησοῦς ἀνοίξατε τὸ σπήλαιον καὶ ἐξαγάγετε τοὺς πέντε βασιλεῖς τούτους ἐκ τοῦ σπηλαίου

23 És akképen cselekedének, és kihozák hozzá a barlangból ezt az öt királyt: Jeruzsálem királyát, Hebron királyát, Jármut királyát, Lákis királyát, Eglon királyát.

And they did so, and made those five kings come out of the hole to him, the king of Jerusalem, the king of Hebron, the king of Jarmuth, the king of Lachish, and the king of Eglon.

καὶ ἐξηγάγοσαν τοὺς πέντε βασιλεῖς ἐκ τοῦ σπηλαίου τὸν βασιλέα ιερουσαλημ καὶ τὸν βασιλέα χεβρων καὶ τὸν βασιλέα ιεριμουθ καὶ τὸν βασιλέα λαχις καὶ τὸν βασιλέα οδολλαμ

24 Mikor pedig kihozták vala ezt az öt királyt Józsuéhoz, elõhívatá Józsué Izráelnek minden férfiát, és monda a hadakozó nép vezéreinek, a kik vele mentek vala: Jõjjetek elõ, tegyétek lábaitokat e királyoknak nyakára. Eljövének azért és tevék lábaikat azoknak nyakára.

And when they had made those kings come out to Joshua, Joshua sent for all the men of Israel, and said to the chiefs of the men of war who had gone with him, Come near and put your feet on the necks of these kings. So they came near and put their feet on their necks.

καὶ ἐπεὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς πρὸς ἰησοῦν καὶ συνεκάλεσεν ἰησοῦς πάντα ισραηλ καὶ τοὺς ἐναρχομένους τοῦ πολέμου τοὺς συμπορευομένους αὐτῷ λέγων αὐτοῖς προπορεύεσθε καὶ ἐπίθετε τοὺς πόδας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν καὶ προσελθόντες ἐπέθηκαν τοὺς πόδας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν

25 És monda nékik Józsué: Ne féljetek, és meg ne rettenjetek; legyetek bátrak és erõsek, mert ekképen cselekszik az Úr minden ellenségetekkel, a kik ellen ti hadakoztok.

And Joshua said to them, Have no fear and do not be troubled; be strong and take heart: for so will the Lord do to all against whom you make war.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἰησοῦς μὴ φοβηθῆτε αὐτοὺς μηδὲ δειλιάσητε ἀνδρίζεσθε καὶ ἰσχύετε ὅτι οὕτως ποιήσει κύριος πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν οὓς ὑμεῖς καταπολεμεῖτε αὐτούς

26 Azután pedig megveré õket Józsué, és megölé õket, és felakasztatá õket öt fára, és felakasztva maradtak a fákon mind estvéig.

Then Joshua had them put to death, hanging them on five trees, where they were till evening.

καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἰησοῦς καὶ ἐκρέμασεν αὐτοὺς ἐπὶ πέντε ξύλων καὶ ἦσαν κρεμάμενοι ἐπὶ τῶν ξύλων ἕως ἑσπέρας

27 Lõn pedig a nap lementének idején, parancsola Józsué, és levevék õket a fákról, és behányák õket a barlangba, a melyben elbújtak vala, és nagy köveket rakának a barlang szája elé, mind e napig.

And when the sun went down, they were taken down from the trees, by Joshua's orders, and put into the hole where they had gone to be safe; and great stones were placed at the mouth of the hole, where they are to this day.

καὶ ἐγενήθη πρὸς ἡλίου δυσμὰς ἐνετείλατο ἰησοῦς καὶ καθεῖλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ξύλων καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τὸ σπήλαιον εἰς ὃ κατεφύγοσαν ἐκεῖ καὶ ἐπεκύλισαν λίθους ἐπὶ τ ὸ σπήλαιον ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας

28 Makkedát is bevevé Józsué ugyanazon a napon, és fegyver élére hányá azt és annak királyát, és megölé õket és egy lelket sem engedett menekülni azokból, a melyek benne valának. Úgy cselekedék Makkedának királyával, a mint cselekedett vala Jérikhónak királyával.

That day Joshua took Makkedah, and put it and its king to the sword; every soul in it he gave up to the curse without mercy: and he did to the king of Makkedah as he had done to the king of Jericho.

καὶ τὴν μακηδα ἐλάβοσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ ἐξωλέθρευσαν πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ οὐδεὶς διασεσῳσμένος καὶ διαπεφευγώς καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ μακηδα ὃν τρόπον ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ ιεριχω

29 Általméne annakutána Józsué és vele az egész Izráel Makkedából Libnába, és hadakozék Libnával.
Then Joshua and all Israel with him went on from Makkedah and came to Libnah, and made an attack on it;
καὶ ἀπῆλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ισραηλ μετ' αὐτοῦ ἐκ μακηδα εἰς λεβνα καὶ ἐπολιόρκει λεβνα

30 És kezébe adá az Úr azt is Izráelnek, és annak királyát; és fegyver élére hányá azt, és egy lelket sem engede menekülni azokból a melyek benne valának. És úgy cselekedék annak királyával, a mint cselekedett vala Jérikhónak királyával.
And again the Lord gave it and its king into the hands of Israel; and he put it and every person in it to the sword, till their destruction was complete; and he did to its king as he had done to the king of Jericho.
καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος εἰς χεῖρας ισραηλ καὶ ἔλαβον αὐτὴν καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἷς διασεσῳσμένος καὶ διαπεφευγώς καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ αὐτῆς ὃν τρόπον ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ ιεριχω

31 Libnából pedig általméne Józsué és vele az egész Izráel Lákisba, és táborba szálla mellette, és hadakozék ellene.
Then Joshua and all Israel with him went on from Libnah to Lachish, and took up their position against it and made an attack on it,
καὶ ἀπῆλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ισραηλ μετ' αὐτοῦ ἐκ λεβνα εἰς λαχις καὶ περιεκάθισεν αὐτὴν καὶ ἐπολιόρκει αὐτήν

32 És kezébe adá az Úr Izráelnek Lákist és bevevé azt másodnapon, és fegyver élére hányá azt, és minden lelket, a mely benne vala, egészen úgy, amint cselekedett vala Libnával.
And the Lord gave Lachish into the hands of Israel, and on the second day he took it, putting it and every person in it to the sword without mercy, as he had done to Libnah.
καὶ παρέδωκεν κύριος τὴν λαχις εἰς τὰς χεῖρας ισραηλ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτήν ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν λεβνα

33 Akkor feljöve Hórám, Gézernek királya, hogy megsegélje Lákist, de megveré Józsué õt és az õ népét annyira, hogy egy menekülõt sem hagya meg néki.
Then Horam, king of Gezer, came up to the help of Lachish; and Joshua overcame him and his people, putting all of them to death.
τότε ἀνέβη αιλαμ βασιλεὺς γαζερ βοηθήσων τῇ λαχις καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἰησοῦς ἐν στόματι ξίφους καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν σεσῳσμένον καὶ διαπεφευγότα

34 Lákisból pedig általméne Józsué és vele az egész Izráel Eglonba, és táborba szállának ellene, és hadakozának ellene.
And Joshua and all Israel with him went on from Lachish to Eglon: and they took up their position against it and made an attack on it;
καὶ ἀπῆλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ισραηλ μετ' αὐτοῦ ἐκ λαχις εἰς οδολλαμ καὶ περιεκάθισεν αὐτὴν καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτήν

35 És bevevék azt ugyanazon a napon, és fegyver élére hányák azt; és megöle minden lelket, a mely benne vala, ugyanazon a napon, egészen úgy, amint cselekedett vala Lákissal.
And that day they took it, putting it and every person in it to the sword, as he had done to Lachish.
καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος ἐν χειρὶ ισραηλ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἐφόνευσεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ ἐφόνευσαν ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ λαχις

36 Felméne azután Józsué Eglonból és õ vele az egész Izráel Hebronba, és hadakozának az ellen.
And Joshua and all Israel with him went up from Eglon to Hebron, and made an attack on it;
καὶ ἀπῆλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ισραηλ μετ' αὐτοῦ εἰς χεβρων καὶ περιεκάθισεν αὐτήν

37 És bevevék azt, és fegyver élére hányák azt, és annak királyát és minden városát, és egy lelket sem engede menekülni azokból, a melyek benne valának, egészen úgy, a mint cselekedett vala Eglonnal, elvesztvén azt és minden lelket, a mely benne vala.
And took it, overcoming it and putting it and its king and its towns and every person in it to the sword: as he had done to Eglon, he put them all to death, and gave it up to the curse with every person in it.
καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ πᾶν ἐμπνέον ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ οὐκ ἦν διασεσῳσμένος ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν οδολλαμ ἐξωλέθρευσαν αὐτὴν καὶ ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ

38 Fordula azután Józsué, és vele az egész Izráel Debirnek, és hadakozék az ellen.
And Joshua and all Israel with him went on to make an attack on Debir;
καὶ ἀπέστρεψεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ισραηλ εἰς δαβιρ καὶ περικαθίσαντες αὐτὴν

39 És bevevé azt és annak királyát és minden városát, és fegyver élére hányá õket, és megölének minden lelket, a mely benne vala, nem hagyott menekülni valót. A miképen cselekedett vala Hebronnal, úgy cselekedék Debirrel és annak királyával, avagy a miképen Libnával és annak királyával cselekedett vala.

And he took it, with its king and all its towns: and he put them to the sword, giving every person in it to the curse; all were put to death: as he had done to Hebron, so he did to Debir and its king.

ἔλαβον αὐτὴν καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτὴν καὶ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ καὶ οὐ κατέλιπον αὐτῇ οὐδ ἕνα διασεσῳσμένον ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν χεβρων καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς οὕτως ἐποίησαν τῇ δαβιρ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς

40 Megveré azért Józsué az egész földet; a hegységet és a déli vidéket, a síkságot és a lejtõket és mindazoknak királyait, menekülni valót sem hagyott; és megöle minden élõt, a mint megparancsolta vala az Úr, az Izráelnek Istene.

So Joshua overcame all the land, the hill-country and the South and the lowland and the mountain slopes, and all their kings; all were put to death: and every living thing he gave up to the curse, as the Lord, the God of Israel, had given him orders.

καὶ ἐπάταξεν ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τῆς ὀρεινῆς καὶ τὴν ναγεβ καὶ τὴν πεδινὴν καὶ τὴν ασηδωθ καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς οὐ κατέλιπον αὐτῶν σεσῳσμένον καὶ πᾶν ἐμπνέον ζωῆς ἐξωλέθρευσεν ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ισραηλ

41 Megveré pedig õket Józsué Kádes Barneától fogva egész Gázáig, a Gósennek is minden földét, egész Gibeonig.

Joshua overcame them from Kadesh-barnea to Gaza, and all the land of Goshen as far as Gibeon.

ἀπὸ καδης βαρνη ἕως γάζης πᾶσαν τὴν γοσομ ἕως τῆς γαβαων

42 És mindezeket a királyokat és azoknak földjét egy útban hódítá meg Józsué, mivelhogy az Úr, Izráelnek Istene hadakozott vala Izráelért.

And all these kings and their land Joshua took at the same time, because the Lord, the God of Israel, was fighting for Israel.

καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν καὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπάταξεν ἰησοῦς εἰς ἅπαξ ὅτι κύριος ὁ θεὸς ισραηλ συνεπολέμει τῷ ισραηλ

1 Mikor pedig meghallotta [ezt] Jábin, Hásornak királya, külde Jobábhoz, Mádonnak királyához, és Simronnak királyához, és Aksáfnak királyához,

Now Jabin, king of Hazor, hearing of these things, sent to Jobab, king of Madon, and to the king of Shimron, and to the king of Achshaph,

ὡς δὲ ἤκουσεν ιαβιν βασιλεὺς ασωρ ἀπέστειλεν πρὸς ιωβαβ βασιλέα μαρρων καὶ πρὸς βασιλέα συμοων καὶ πρὸς βασιλέα αζιφ

2 És azokhoz a királyokhoz, a kik [laknak vala] észak felé a hegységben, és a pusztában Kinneróttól délre, és a síkságon, és Dór magaslatain a tenger felé;

And to the kings on the north in the hill-country, and in the Arabah south of Chinneroth, and in the lowland, and in the highlands of Dor on the west,

καὶ πρὸς τοὺς βασιλεῖς τοὺς κατὰ σιδῶνα τὴν μεγάλην εἰς τὴν ὀρεινὴν καὶ εἰς τὴν ραβα ἀπέναντι κενερωθ καὶ εἰς τὸ πεδίον καὶ εἰς ναφεδδωρ

3 A Kananeushoz napkelet és napnyugat felé, és az Emoreushoz, a Khittheushoz, a Perizeushoz, a Jebuzeushoz a hegyek közé, és a Khivveushoz a Hermon alá, Mispának földére.

And to the Canaanites on the east and on the west, and to the Amorites and the Hittites and the Perizzites, and the Jebusites in the hill-country, and the Hivites under Hermon in the land of Mizpah.

καὶ εἰς τοὺς παραλίους χαναναίους ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ εἰς τοὺς παραλίους αμορραίους καὶ ευαίους καὶ ιεβουσαίους καὶ φερεζαίους τοὺς ἐν τῷ ὄρει καὶ τοὺς χετταίους τοὺς ὑπὸ τ ὴν αερμων εἰς γῆν μασσηφα

4 És kijövének õk és velök az õ egész táboruk, sok nép, olyan sok, mint a fövény, a mely a tenger partján van, és igen sok ló és szekér.

And they went out, they and all their armies with them, a great people, in number like the sand on the seaside, with horses and war-carriages in great number.

καὶ ἐξῆλθον αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν μετ' αὐτῶν ὥσπερ ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης τῷ πλήθει καὶ ἵπποι καὶ ἅρματα πολλὰ σφόδρα

5 És összegyülének mindezek a királyok, és megindulának, és táborba szállának együttesen Méromnak vizeinél, hogy hadakozzanak Izráel ellen.

And all these kings came together, and put their forces in position at the waters of Merom, to make war on Israel.

καὶ συνῆλθον πάντες οἱ βασιλεῖς οὗτοι καὶ παρεγένοντο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τοῦ ὕδατος μαρρων πολεμῆσαι τὸν ισραηλ

6 Ekkor monda az Úr Józsuénak: Ne félj tõlök, mert holnap ilyenkorra mindnyájokat átdöfötten vetem az Izráel elé; lovaikat bénítsd meg, szekereiket pedig égesd meg tûzzel.

And the Lord said to Joshua, Have no fear of them: for tomorrow at this time I will give them all up dead before Israel; you are to have the leg-muscles of their horses cut and their war-carriages burned with fire.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ὅτι αὔριον ταύτην τὴν ὥραν ἐγὼ παραδίδωμι τετροπωμένους αὐτοὺς ἐναντίον τοῦ ισραηλ τοὺς ἵππους αὐτῶν ν ευροκοπήσεις καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν κατακαύσεις ἐν πυρί

7 Elméne azért Józsué és vele az egész hadakozó nép azok ellen a Mérom vizeihez nagy hirtelen, és reájok rohanának.

So Joshua and all the men of war with him came against them suddenly at the waters of Merom, and made an attack on them.

καὶ ἦλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς ἐπ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ὕδωρ μαρρων ἐξάπινα καὶ ἐπέπεσαν ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ὀρεινῇ

8 És adá õket az Úr Izráelnek kezébe, és verék õket és ûzék õket egészen a nagy Sidonig és Miszrefót-Majimig, és Mispának völgyéig napkelet felé, és leverék õket annyira, hogy senki sem maradt közülök életben.

And the Lord gave them up into the hands of Israel, and they overcame them driving them back to great Zidon and to Misrephoth-maim and into the valley of Mizpeh to the east; and they put them all to death, no man got away safely.

καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ὑποχειρίους ισραηλ καὶ κόπτοντες αὐτοὺς κατεδίωκον ἕως σιδῶνος τῆς μεγάλης καὶ ἕως μασερων καὶ ἕως τῶν πεδίων μασσωχ κατ' ἀνατολὰς κα ὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν διασεσῳσμένον

9 És úgy cselekedék velök Józsué, a mint megmondotta vala néki az Úr: az õ lovaikat megbénítá, szekereiket pedig tûzzel égeté el.

And Joshua did to them as the Lord had said to him; he had the leg-muscles of their horses cut and their war-carriages burned with fire.

καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς ἰησοῦς ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος τοὺς ἵππους αὐτῶν ἐνευροκόπησεν καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν ἐνέπρησεν ἐν πυρί

10 Majd visszafordula Józsué ugyanazon idõben és bevevé Hásort, királyát pedig fegyverrel megölé (Hásor ugyanis mindezeknek az országoknak feje volt az elõtt);

At that time, Joshua went on to take Hazor and put its king to the sword: for in earlier times Hazor was the chief of all those kingdoms.

καὶ ἀπεστράφη ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ κατελάβετο ασωρ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς ἦν δὲ ασωρ τὸ πρότερον ἄρχουσα πασῶν τῶν βασιλειῶν τούτων

11 És levágának minden lelket, a mely benne vala, megölvén õket fegyver élével; nem maradt meg egy élõ sem; Hásort pedig tûzzel égeté meg.

And they put every person in it to death without mercy, giving every living thing up to the curse, and burning Hazor.

καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ ἐν ξίφει καὶ ἐξωλέθρευσαν πάντας καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ ἐμπνέον καὶ τὴν ασωρ ἐνέπρησαν ἐν πυρί

12 És e királyoknak minden városát és minden királyukat is meghódoltatá Józsué, és megölé õket fegyver élével, kipusztítván õket, a mint megparancsolta vala Mózes, az Úrnak szolgája.

And all the towns of these kings, and all the kings, Joshua took, and put them to the sword: he gave them up to the curse, as Moses, the servant of the Lord, had said.

καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν βασιλέων καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβεν ἰησοῦς καὶ ἀνεῖλεν αὐτοὺς ἐν στόματι ξίφους καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτούς ὃν τρόπον συνέταξεν μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου

13 Csak épen azokat a városokat nem égeté meg Izráel, a melyek halmokon állottak vala, kivéve Hásort, egyedül ezt égeté meg Józsué.

As for the towns made on hills of earth, not one was burned by Israel but Hazor, which was burned by Joshua.

ἀλλὰ πάσας τὰς πόλεις τὰς κεχωματισμένας οὐκ ἐνέπρησεν ισραηλ πλὴν ασωρ μόνην ἐνέπρησεν ἰησοῦς

14 És e városoknak minden zsákmányolni valóját, és a barmokat is magoknak zsákmányolák el Izráel fiai; csak az embereket hányák mind fegyver élére, míglen kipusztíták õket. Nem hagytak meg egy élõt sem.

And all the goods taken from these towns, and their cattle, the children of Israel kept for themselves; but every man they put to death without mercy, till their destruction was complete, and there was no one living.

καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς ἐπρονόμευσαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ ισραηλ αὐτοὺς δὲ πάντας ἐξωλέθρευσαν ἐν στόματι ξίφους ἕως ἀπώλεσεν αὐτούς οὐ κατέλιπον ἐξ αὐτῶν οὐδὲ ἓν ἐμπνέ ον

15 A mint parancsolt az Úr Mózesnek, az õ szolgájának, úgy parancsolt Mózes Józsuénak, és úgy cselekedék Józsué, semmit el nem hagyott mindabból, a mit az Úr parancsolt vala Mózesnek.

As the Lord had given orders to Moses his servant, so Moses gave orders to Joshua, and so Joshua did; every order which the Lord had given to Moses was done.

ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ τῷ παιδὶ αὐτοῦ καὶ μωυσῆς ὡσαύτως ἐνετείλατο τῷ ἰησοῖ καὶ οὕτως ἐποίησεν ἰησοῦς οὐ παρέβη οὐδὲν ἀπὸ πάντων ὧν συνέταξεν αὐτῷ μωυσῆς

16 És elfoglalá Józsué mindazt a földet, a hegységet, az egész déli vidéket, az egész Gósen földét, úgy a síkságot, mint a pusztát, és Izráel hegyét és annak síkságát.

So Joshua took all that land, the hill-country and all the South, and all the land of Goshen, and the lowland and the Arabah, the hill-country of Israel and its lowland;

καὶ ἔλαβεν ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τὴν ὀρεινὴν καὶ πᾶσαν τὴν ναγεβ καὶ πᾶσαν τὴν γῆν γοσομ καὶ τὴν πεδινὴν καὶ τὴν πρὸς δυσμαῖς καὶ τὸ ὄρος ισραηλ καὶ τὰ ταπεινά

17 A kopasz hegytõl fogva, a mely Szeír felé emelkedik, egészen Baál-Gádig, a Libanon völgyében, a Hermon hegye alatt; királyaikat pedig mind elfogá és megveré és megölé õket.

From Mount Halak, which goes up to Seir, as far as Baal-gad in the valley of Lebanon under Mount Hermon: and all their kings he overcame and put to death.

τὰ πρὸς τῷ ὄρει ἀπὸ ὄρους αχελ καὶ ὃ προσαναβαίνει εἰς σηιρ καὶ ἕως βααλγαδ καὶ τὰ πεδία τοῦ λιβάνου ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ αερμων καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβεν καὶ ἀν εῖλεν αὐτοὺς καὶ ἀπέκτεινεν

18 Sok napon át viselt hadat Józsué mindezekkel a királyokkal.

For a long time Joshua made war on all those kings.

καὶ πλείους ἡμέρας ἐποίησεν ἰησοῦς πρὸς τοὺς βασιλεῖς τούτους τὸν πόλεμον

19 Nem volt város, a mely békességre lépett volna Izráel fiaival, kivéve a Gibeonban lakó Khivveusokat; haddal vették azt meg mind.

Not one town made peace with the children of Israel, but only the Hivites of Gibeon: they took them all in war.

καὶ οὐκ ἦν πόλις ἣν οὐκ ἔλαβεν ισραηλ πάντα ἐλάβοσαν ἐν πολέμῳ

20 Mert az Úrtól volt az, hogy megkeményítvén szíveiket, haddal menjenek Izráel ellen, hogy eltörölje õket; hogy ne legyen nékik irgalom, hanem hogy elpusztítsa õket, a mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek.

For the Lord made them strong in heart to go to war against Israel, so that he might give them up to the curse without mercy, and that destruction might come on them, as the Lord had given orders to Moses.

ὅτι διὰ κυρίου ἐγένετο κατισχῦσαι αὐτῶν τὴν καρδίαν συναντᾶν εἰς πόλεμον πρὸς ισραηλ ἵνα ἐξολεθρευθῶσιν ὅπως μὴ δοθῇ αὐτοῖς ἔλεος ἀλλ' ἵνα ἐξολεθρευθῶσιν ὃν τρόπον εἶ πεν κύριος πρὸς μωυσῆν

21 Majd elméne Józsué ez idõben, és kiirtá az Anákokat a hegyek közül Hebronból, Debirbõl, Anábból és Júdának minden hegyébõl, és Izráelnek minden hegyébõl; városaikkal együtt törlé el õket Józsué.

And Joshua came at that time and put an end to the Anakim in the hill-country, in Hebron, in Debir, in Anab, and in all the hill-country of Judah and Israel: Joshua gave them and their towns to the curse.

καὶ ἦλθεν ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ ἐξωλέθρευσεν τοὺς ενακιμ ἐκ τῆς ὀρεινῆς ἐκ χεβρων καὶ ἐκ δαβιρ καὶ ἐξ αναβωθ καὶ ἐκ παντὸς γένους ισραηλ καὶ ἐκ παντὸς ὄρους ιο υδα σὺν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν καὶ ἐξωλέθρευσεν αὐτοὺς ἰησοῦς

22 Nem maradtak Anákok Izráel fiainak földén, csak Gázában, Gáthban és Asdódban hagyattak meg.

Not one of the Anakim was to be seen in the land of the children of Israel: only in Gaza, in Gath, and in Ashdod, some were still living.

οὐ κατελείφθη τῶν ενακιμ ἀπὸ τῶν υἱῶν ισραηλ ἀλλὰ πλὴν ἐν γάζῃ καὶ ἐν γεθ καὶ ἐν ασεδωθ κατελείφθη

23 Elfoglalá azért Józsué az egész földet egészen úgy, a mint az Úr mondotta vala Mózesnek, és adá azt Józsué örökségül Izráelnek, osztályrészeikhez képest, nemzetségeik szerint. A föld pedig megnyugovék a harcztól.

So Joshua took all the land, as the Lord had said to Moses; and Joshua gave it to the children of Israel as their heritage, making division of it among them by their tribes. And the land had rest from war.

καὶ ἔλαβεν ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῆ καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἰησοῦς ἐν κληρονομίᾳ ισραηλ ἐν μερισμῷ κατὰ φυλὰς αὐτῶν καὶ ἡ γῆ κατέπαυσεν πο λεμουμένη

1 Ezek pedig ama földnek királyai, a kiket levertek Izráelnek fiai, és a kiknek földjét birtokba vették a Jordánon túl, napkelet felé, az Arnon pataktól fogva a Hermon hegyéig, és az egész mezõséget kelet felõl:

Now these are the kings of the land whom the children of Israel overcame, taking as their heritage their land on the east side of Jordan, from the valley of the Arnon to Mount Hermon, and all the Arabah to the east:

καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οὓς ἀνεῖλον οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ κατεκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτῶν πέραν τοῦ ιορδάνου ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν ἀπὸ φάραγγος αρνων ἕως τοῦ ὄρους αε ρμων καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αραβα ἀπ' ἀνατολῶν

2 Szíhon, az Emoreusok királya, a ki lakik vala Hesbonban, a ki uralkodik vala Aróertõl fogva, a mely van az Arnon patak partján, és a patak közepétõl és a Gileád felétõl a Jabbok patakig, az Ammon fiainak határáig.
Sihon, king of the Amorites, who was living in Heshbon, ruling from Aroer, which is on the edge of the valley of the Arnon, and the town in the middle of the valley, and half Gilead, as far as the river Jabbok, the limits of the children of Ammon;
σηων τὸν βασιλέα τῶν αμορραίων ὃς κατῴκει ἐν εσεβων κυριεύων ἀπὸ αροηρ ἥ ἐστιν ἐν τῇ φάραγγι κατὰ μέρος τῆς φάραγγος καὶ τὸ ἥμισυ τῆς γαλααδ ἕως ιαβοκ ὅρια υἱῶν α μμων

3 És a mezõségtõl a Kinneróth tengerig napkelet felé, és a puszta tengeréig, a Sóstengerig napkelet felé, a Béth-Jesimothi útig, és délfelé a Piszga hegyoldalainak aljáig.
And the Arabah to the sea of Chinneroth, to the east, and to the sea of the Arabah, that is the Salt Sea, to the east, the way to Beth-jeshimoth; and on the south, under the slopes of Pisgah:
καὶ αραβα ἕως τῆς θαλάσσης χενερεθ κατ' ἀνατολὰς καὶ ἕως τῆς θαλάσσης αραβα θάλασσαν τῶν ἁλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ὁδὸν τὴν κατὰ ασιμωθ ἀπὸ θαιμαν τὴν ὑπὸ ασηδωθ φασγ α

4 És Ógnak, a Básán királyának tartománya, a ki Refaim maradékai közül való, a ki Astarotban és Edreiben lakozik vala.
And the land of Og, king of Bashan, of the rest of the Rephaim, who was living at Ashtaroth and at Edrei,
καὶ ωγ βασιλεὺς βασαν ὑπελείφθη ἐκ τῶν γιγάντων ὁ κατοικῶν ἐν ασταρωθ καὶ ἐν εδραϊν

5 És uralkodik vala Hermon hegyén, Szalkhában és az egész Básánban, a Gesurnak és Maakhátnak határáig, és a fél Gileádon, Szíhonnak, Hesbon királyának határáig.
Ruling in the mountain of Hermon, and in Salecah, and in all Bashan, as far as the limits of the Geshurites and the Maacathites, and half Gilead, to the land of Sihon, king of Heshbon.
ἄρχων ἀπὸ ὄρους αερμων καὶ ἀπὸ σελχα καὶ πᾶσαν τὴν βασαν ἕως ὁρίων γεσουρι καὶ τὴν μαχατι καὶ τὸ ἥμισυ γαλααδ ὁρίων σηων βασιλέως εσεβων

6 Mózes, az Úrnak szolgája és Izráelnek fiai verték le õket, és oda adta azt [a földet] Mózes, az Úrnak szolgája örökségül a Rúben és Gád [nemzetségeknek] és a Manassé nemzetség felének.
Moses, the servant of the Lord, and the children of Israel overcame them; and Moses, the servant of the Lord, gave their land for a heritage to the Reubenites, and the Gadites, and the half-tribe of Manasseh.
μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐπάταξαν αὐτούς καὶ ἔδωκεν αὐτὴν μωυσῆς ἐν κληρονομίᾳ ρουβην καὶ γαδ καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση

7 Ezek pedig ama földnek királyai, a kiket levertek vala Józsué és az Izráelnek fiai a Jordán másik oldalán napnyugat felé, Baál-Gádtól fogva, a mely van a Libánon völgyében, egészen a kopasz hegyig, a mely Szeír felé emelkedik. És oda adá azt Józsué örökségül az Izráel nemzetségeinek, az õ osztályrészeik szerint:
And these are the kings of the land whom Joshua and the children of Israel overcame on the west side of Jordan, from Baal-gad in the valley of Lebanon to Mount Halak, which goes up to Seir; and Joshua gave the land to the tribes of Israel for a heritage, in keeping with their divisions;
καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῶν αμορραίων οὓς ἀνεῖλεν ἰησοῦς καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου παρὰ θάλασσαν βααλγαδ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ λιβάνου καὶ ἕως τοῦ ὄρους χελχ α ἀναβαινόντων εἰς σηιρ καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἰησοῦς ταῖς φυλαῖς ισραηλ κληρονομεῖν κατὰ κλῆρον αὐτῶν

8 A hegységben és a síkságon, a mezõségen és a hegyoldalakon, a pusztán és a déli vidéken, a Khittheus, Emoreus, Kananeus, Perizeus, Khivveus és Jebuzeusok [földjét.]
In the hill-country, and in the lowland, and in the Arabah, and on the mountain slopes, and in the waste land, and in the South; the Hittites, the Amorites, and the Canaanites, the Perizzites, the Hivites, and the Jebusites.
ἐν τῷ ὄρει καὶ ἐν τῷ πεδίῳ καὶ ἐν αραβα καὶ ἐν ασηδωθ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐν ναγεβ τὸν χετταῖον καὶ τὸν αμορραῖον καὶ τὸν χαναναῖον καὶ τὸν φερεζαῖον καὶ τὸν ευαῖον καὶ τ ὸν ιεβουσαῖον

9 Jérikhónak királya egy; Ainak, a mely oldalra vala Béthel felé, királya egy;
The king of Jericho, one; the king of Ai, which is near Beth-el, one;
τὸν βασιλέα ιεριχω καὶ τὸν βασιλέα τῆς γαι ἥ ἐστιν πλησίον βαιθηλ

10 Jeruzsálemnek királya egy, Hebronnak királya egy;
The king of Jerusalem, one; the king of Hebron, one;
βασιλέα ιερουσαλημ βασιλέα χεβρων

11 Jármutnak királya egy, Lákisnak királya egy;
The king of Jarmuth, one; the king of Lachish, one;
βασιλέα ιεριμουθ βασιλέα λαχις

12 Eglonnak királya egy, Gézernek királya egy;
The king of Eglon, one; the king of Gezer, one;
βασιλέα αιλαμ βασιλέα γαζερ

13 Debirnek királya egy, Gédernek királya egy;
The king of Debir, one; the king of Geder, one;
βασιλέα δαβιρ βασιλέα γαδερ

14 Hormáhnak királya egy, Aradnak királya egy;
The king of Hormah, one; the king of Arad, one;
βασιλέα ερμαθ βασιλέα αραθ

15 Libnának királya egy; Adullámnak királya egy;
The king of Libnah, one; the king of Adullam, one;
βασιλέα λεβνα βασιλέα οδολλαμ

16 Makkedának királya egy, Béthelnek királya egy;
The king of Makkedah, one; the king of Beth-el, one;
βασιλέα μακηδα

17 Tappuáhnak királya egy, Héfernek királya egy;
The king of Tappuah, one; the king of Hepher, one;
βασιλέα ταφουγ βασιλέα οφερ

18 Afeknek királya egy, Lassáronnak királya egy;
The king of Aphek, one; the king of Lassharon, one;
βασιλέα αφεκ τῆς σαρων

19 Mádonnak királya egy, Hásornak királya egy;
The king of Madon, one; the king of Hazor, one;
βασιλέα ασωρ

20 Simron Meronnak királya egy, Aksáfnak királya egy;
The king of Shimron-meron, one; the king of Achshaph, one;
βασιλέα συμοων βασιλέα μαρρων βασιλέα αζιφ

21 Taanáknak királya egy, Megiddónak királya egy;
The king of Taanach, one; the king of Megiddo, one;
βασιλέα καδης βασιλέα ταναχ

22 Kedesnek királya egy, a Kármelen levõ Jokneámnak királya egy;
The king of Kedesh, one; the king of Jokneam in Carmel, one;
βασιλέα μαγεδων βασιλέα ιεκοναμ τοῦ χερμελ

23 A Dór magaslatán levõ Dórnak királya egy, a Gilgál népeinek királya egy;
The king of Dor on the hill of Dor, one; the king of Goiim in Gilgal, one;
βασιλέα δωρ τοῦ ναφεδδωρ βασιλέα γωιμ τῆς γαλιλαίας

24 Tirczának királya egy; összesen harminczegy király.
The king of Tirzah, one; all the kings together were thirty-one.
βασιλέα θαρσα πάντες οὗτοι βασιλεῖς εἴκοσι ἐννέα

1 Mikor Józsué megvénhedett és igen megidõsödött vala, monda az Úr néki: Te megvénhedtél, igen megidõsödtél, pedig még igen sok föld maradt elfoglalni való.
Now Joshua was old and full of years; and the Lord said to him, You are old and full of years, and there is still very much land to be taken.
καὶ ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὼς τῶν ἡμερῶν καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν σὺ προβέβηκας τῶν ἡμερῶν καὶ ἡ γῆ ὑπολέλειπται πολλὴ εἰς κληρονομίαν

2 Ez az a föld, a mi fennmaradt: A Filiszteusoknak minden tartománya és az egész Gesur.
This is the land which is still to be taken: all the country of the Philistines, and all the Geshurites;
καὶ αὕτη ἡ γῆ ἡ καταλελειμμένη ὅρια φυλιστιιμ ὁ γεσιρι καὶ ὁ χαναναῖος

3 A Sikhórtól fogva, a mely Égyiptom felett [foly], egészen Ekronnak határáig északra, [mely] a Kananeushoz számíttatik; a Filiszteusok öt fejedelemsége: a Gázáé, Asdódé, Askelóné, Gáthé, Ekroné és az Avveusoké.
From the Shihor, which is before Egypt, to the edge of Ekron to the north, which is taken to be Canaanite property: the five chiefs of the Philistines; the Gazites, and the Ashdodites, the Ashkelonites, the Gittites, and the Ekronites, as well as the Avvim;
ἀπὸ τῆς ἀοικήτου τῆς κατὰ πρόσωπον αἰγύπτου ἕως τῶν ὁρίων ακκαρων ἐξ εὐωνύμων τῶν χαναναίων προσλογίζεται ταῖς πέντε σατραπείαις τῶν φυλιστιιμ τῷ γαζαίῳ καὶ τῷ ἀζωτίῳ καὶ τῷ ἀσκαλωνίτῃ καὶ τῷ γεθθαίῳ καὶ τῷ ακκαρωνίτῃ καὶ τῷ ευαίῳ

4 Délrõl a Kananeusnak egész földe és Meára, a mely a Sídonbelieké, Afékáig, az Emoreusok határáig.
On the south: all the land of the Canaanites, and Mearah which is the property of the Zidonians, to Aphek, as far as the limit of the Amorites:
ἐκ θαιμαν καὶ πάσῃ γῇ χανααν ἐναντίον γάζης καὶ οἱ σιδώνιοι ἕως αφεκ ἕως τῶν ὁρίων τῶν αμορραίων

5 Továbbá a Gibli földe és az egész Libanon napkelet felé, Baál-Gádtól fogva, a mely a Hermon hegy alatt van, egészen addig, a hol Hamáthba mennek.
And the land of the Gebalites, and all Lebanon, looking east, from Baal-gad under Mount Hermon as far as Hamath:
καὶ πᾶσαν τὴν γῆν γαβλι φυλιστιιμ καὶ πάντα τὸν λίβανον ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ἀπὸ γαλγαλ ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ αερμων ἕως τῆς εἰσόδου εμαθ

6 A hegységnek minden lakosát a Libanontól Miszrefóth-Majimig, a Sídoniakat mind, magam ûzöm ki õket Izráel fiai elõl, csak sorsold ki Izráelnek örökségül, a mint megparancsoltam néked.
All the people of the hill-country from Lebanon to Misrephoth-maim, all the Zidonians; them will I send out from before the children of Israel: only make division of it to Israel for a heritage, as I have given you orders to do.
πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν ὀρεινὴν ἀπὸ τοῦ λιβάνου ἕως τῆς μασερεφωθμαιμ πάντας τοὺς σιδωνίους ἐγὼ αὐτοὺς ἐξολεθρεύσω ἀπὸ προσώπου ισραηλ ἀλλὰ διάδος αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ ισραηλ ὃν τρόπον σοι ἐνετειλάμην

7 Mostan azért oszd el ezt a földet örökségül kilencz nemzetségnek, és a Manassé nemzetség felének.
So now make division of this land for a heritage to the nine tribes, and the half-tribe of Manasseh.
καὶ νῦν μέρισον τὴν γῆν ταύτην ἐν κληρονομίᾳ ταῖς ἐννέα φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση ἀπὸ τοῦ ιορδάνου ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης κατὰ δυσμὰς ἡλίου δώσεις αὐτήν ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ

8 Õ vele együtt a Rúben és Gád [nemzetségek] elvették örökségöket, a melyet adott vala nékik Mózes, túl a Jordánon, napkelet felé, a miképen adta vala nékik Mózes, az Úrnak szolgája.
With him the Reubenites and the Gadites have been given their heritage, which Moses gave them, on the east side of Jordan, as Moses, the servant of the Lord, gave them;
ταῖς δὲ δύο φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση τῷ ρουβην καὶ τῷ γαδ ἔδωκεν μωυσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου κατ' ἀνατολὰς ἡλίου δέδωκεν αὐτὴν μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου

9 Aróertõl fogva, a mely az Arnon patak partján van, úgy a várost, a mely a völgynek közepette van, mint Medebának minden sík földét Dibonig.
From Aroer, on the edge of the valley of the Arnon, and the town in the middle of the valley, and all the table-land from Medeba to Dibon;
ἀπὸ αροηρ ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου αρνων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος καὶ πᾶσαν τὴν μισωρ ἀπὸ μαιδαβα ἕως δαιβαν

10 És minden városát Szíhonnak, az Emoreusok királyának, a ki uralkodik vala Hesbonban, az Ammon fiainak határáig.
And all the towns of Sihon, king of the Amorites, who was ruling in Heshbon, to the limits of the children of Ammon;
πάσας τὰς πόλεις σηων βασιλέως αμορραίων ὃς ἐβασίλευσεν ἐν εσεβων ἕως τῶν ὁρίων υἱῶν αμμων

11 És Gileádot és Gesurnak és Maakátnak határát, az egész Hermon hegyet és az egész Básánt Szalkáig.
And Gilead, and the land of the Geshurites and the Maacathites, and all Mount Hermon, and all Bashan to Salecah;
καὶ τὴν γαλααδίτιδα καὶ τὰ ὅρια γεσιρι καὶ τοῦ μαχατι πᾶν ὄρος αερμων καὶ πᾶσαν τὴν βασανῖτιν ἕως σελχα

12 Básánban Ógnak egész országát, a ki uralkodik vala Astarótban és Edreiben. Ez maradt vala meg a Refaim maradékai közül, de leveré és kiûzé õket Mózes.
All the kingdom of Og in Bashan, who was ruling in Ashtaroth and in Edrei (he was one of the last of the Rephaim); these did Moses overcome, driving them out of their country.
πᾶσαν τὴν βασιλείαν ωγ ἐν τῇ βασανίτιδι ὃς ἐβασίλευσεν ἐν ασταρωθ καὶ ἐν εδραϊν οὗτος κατελείφθη ἀπὸ τῶν γιγάντων καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν μωυσῆς καὶ ἐξωλέθρευσεν

13 De Izráel fiai nem ûzék ki a Gesurit és a Maakhátit, és ott is lakik a Gesuri és Maakháti az Izráel között mind e mai napig.
However, the people of Israel did not send out the Geshurites, or the Maacathites: but Geshur and Maacath are living among Israel to this day.
καὶ οὐκ ἐξωλέθρευσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τὸν γεσιρι καὶ τὸν μαχατι καὶ τὸν χαναναῖον καὶ κατῴκει βασιλεὺς γεσιρι καὶ ὁ μαχατι ἐν τοῖς υἱοῖς ισραηλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας

14 Csak Lévi nemzetségének nem adott örökséget; az Úrnak, Izráel Istenének tüzes áldozatai az õ öröksége, a mint szólott vala néki.
Only to the tribe of Levi he gave no heritage; the offerings of the Lord, the God of Israel, made by fire are his heritage, as he said to him.
πλὴν τῆς φυλῆς λευι οὐκ ἐδόθη κληρονομία κύριος ὁ θεὸς ισραηλ οὗτος αὐτῶν κληρονομία καθὰ εἶπεν αὐτοῖς κύριος καὶ οὗτος ὁ καταμερισμός ὃν κατεμέρισεν μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ισραηλ ἐν αραβωθ μωαβ ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου κατὰ ιεριχω

15 Adott vala pedig Mózes [örökséget] a Rúben fiai nemzetségének az õ családjaik szerint.
And Moses gave their heritage to the tribe of Reuben by their families.
καὶ ἔδωκεν μωυσῆς τῇ φυλῇ ρουβην κατὰ δήμους αὐτῶν

16 És lõn az õ határuk Aróertõl fogva, a mely az Arnon folyó partján van, úgy a város, a mely a völgy közepette van, mint az egész sík föld Medeba mellett;
Their limit was from Aroer, on the edge of the valley of the Arnon, and the town in the middle of the valley, and all the table-land by Medeba;
καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ αροηρ ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον φάραγγος αρνων καὶ ἡ πόλις ἡ ἐν τῇ φάραγγι αρνων καὶ πᾶσαν τὴν μισωρ

17 Hesbon és annak minden városa, a melyek a sík földön vannak; Dibon, Bámoth-Baal és Béth-Baál-Meon;
Heshbon and all her towns in the table-land; Dibon, and Bamoth-baal, and Beth-baal-meon;
ἕως εσεβων καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς οὔσας ἐν τῇ μισωρ καὶ δαιβων καὶ βαμωθβααλ καὶ οἴκου βεελμων

18 És Jahcza, Kedemót és Méfaát;
And Jahaz, and Kedemoth, and Mephaath;
καὶ ιασσα καὶ κεδημωθ καὶ μεφααθ

19 És Kirjáthaim, Szibma és Czeret-Sáhár a völgy mellett való hegyen:
And Kiriathaim, and Sibmah, and Zereth-shahar in the mountain of the valley;
καὶ καριαθαιμ καὶ σεβαμα καὶ σεραδα καὶ σιωρ ἐν τῷ ὄρει εμακ

20 És Béth-Peór, a Piszga hegyoldalai, és Béth-Jesimóth.
And Beth-peor, and the slopes of Pisgah, and Beth-jeshimoth;
καὶ βαιθφογωρ καὶ ασηδωθ φασγα καὶ βαιθασιμωθ

21 És a sík föld minden városa és Szíhonnak, az Emoreusok királyának egész országa, a ki uralkodik vala Hesbonban, a kit megvert vala Mózes, õt és a Midiánnak fejedelmeit: Evit és Rékemet, Czúrt és Húrt és Rébát, Szíhonnak fejedelmeit, a kik e földön laktak vala.
And all the towns of the table-land, and all the kingdom of Sihon, king of the Amorites, who was ruling in Heshbon, whom Moses overcame, together with the chiefs of Midian, Evi, and Rekem, and Zur, and Hur, and Reba, the chiefs of Sihon, who were living in the land.
καὶ πάσας τὰς πόλεις τοῦ μισωρ καὶ πᾶσαν τὴν βασιλείαν τοῦ σηων βασιλέως τῶν αμορραίων ὃν ἐπάταξεν μωυσῆς αὐτὸν καὶ τοὺς ἡγουμένους μαδιαμ καὶ τὸν ευι καὶ τὸν ροκομ καὶ τὸν σουρ καὶ τὸν ουρ καὶ τὸν ροβε ἄρχοντας παρὰ σηων καὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν

22 A jövendõmondó Bálámot is, Beórnak fiát, megölék Izráel fiai fegyverrel, azokkal együtt, a kiket levágtak vala.
And Balaam, the son of Beor, the prophet, the children of Israel put to death with the sword.
καὶ τὸν βαλααμ τὸν τοῦ βεωρ τὸν μάντιν ἀπέκτειναν ἐν τῇ ῥοπῇ

23 Vala tehát a Rúben fiainak határa a Jordán és melléke. Ez a Rúben fiainak öröksége az õ családjaik szerint, a városok és azoknak falui.
And the limit of the children of Reuben was the edge of Jordan. This was the heritage of the children of Reuben by their families, with its towns and its unwalled places.
ἐγένετο δὲ τὰ ὅρια ρουβην ιορδάνης ὅριον αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν ρουβην κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν

24 A Gád nemzetségének, a Gád fiainak is adott vala [örökséget] Mózes, az õ családjaik szerint.
And Moses gave their heritage to the tribe of Gad by their families.
ἔδωκεν δὲ μωυσῆς τοῖς υἱοῖς γαδ κατὰ δήμους αὐτῶν

25 És lõn az õ határuk Jaázer és Gileádnak minden városa és az Ammon fiai földjének fele Aróerig, a mely Rabba felett van.
And their limit was Jazer, and all the towns of Gilead, and half the land of the children of Ammon, to Aroer before Rabbah;
καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν ιαζηρ πᾶσαι αἱ πόλεις γαλααδ καὶ τὸ ἥμισυ γῆς υἱῶν αμμων ἕως αροηρ ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον ραββα

26 És Hesbontól fogva Ramath-Miczpéig és Betónimig, meg Mahanáimtól Debir határáig.
And from Heshbon to Ramath-mizpeh, and Betonim; and from Mahanaim to the edge of Debir;
καὶ ἀπὸ εσεβων ἕως ραμωθ κατὰ τὴν μασσηφα καὶ βοτανιν καὶ μααναιν ἕως τῶν ὁρίων δαβιρ

27 A völgyben pedig Béth-Harám, Béth-Nimra, Szukkóth és Czáfon, Szíhonnak, Hesbon királyának maradék országa, a Jordán és melléke, a Kinnereth tenger széléig a Jordánon túl napkelet felé.
And in the valley, Beth-haram, and Beth-nimrah, and Succoth, and Zaphon, the rest of the kingdom of Sihon, king of Heshbon, having Jordan for its limit, to the end of the sea of Chinnereth on the east side of Jordan.
καὶ ἐν εμεκ βαιθαραμ καὶ βαιθαναβρα καὶ σοκχωθα καὶ σαφαν καὶ τὴν λοιπὴν βασιλείαν σηων βασιλέως εσεβων καὶ ὁ ιορδάνης ὁριεῖ ἕως μέρους τῆς θαλάσσης χενερεθ πέραν τοῦ ιορδάνου ἀπ' ἀνατολῶν

28 Ez a Gád fiainak örökségök, az õ családjaik szerint, a városok és azoknak falui.
This is the heritage of the children of Gad by their families, with its towns and its unwalled places
αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν γαδ κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν

29 A Manassé nemzetség felének is adott vala Mózes [örökséget]. És lõn a Manassé fiainak félágáé, az õ családjaik szerint;
And Moses gave their heritage to the half-tribe of Manasseh by their families.
καὶ ἔδωκεν μωυσῆς τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση κατὰ δήμους αὐτῶν

30 És lõn az õ határuk: Mahanáimtól fogva az egész Básán, Ógnak, Básán királyának egész országa és Jairnak minden faluja, a melyek Básánban vannak, hatvan város.
And their limit was from Mahanaim, all Bashan, all the kingdom of Og, king of Bashan, and all Havvoth-Jair, in Bashan, sixty towns;
καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ μααναιμ καὶ πᾶσα βασιλεία βασανι καὶ πᾶσα βασιλεία ωγ βασιλέως βασαν καὶ πάσας τὰς κώμας ιαϊρ αἳ εἰσιν ἐν τῇ βασανίτιδι ἑξήκοντα πόλεις

31 És pedig Gileádnak fele és Astarót és Edrei, Óg országának városai Básánban, a Manassé fiának, Mákirnak fiaié, Mákir feléé, az õ családjaik szerint.

And half Gilead, and Ashtaroth, and Edrei, towns of the kingdom of Og in Bashan, were for the children of Machir, the son of Manasseh, for half of the children of Machir by their families.

καὶ τὸ ἥμισυ τῆς γαλααδ καὶ ἐν ασταρωθ καὶ ἐν εδραϊν πόλεις βασιλείας ωγ ἐν βασανίτιδι καὶ ἐδόθησαν τοῖς υἱοῖς μαχιρ υἱοῦ μανασση καὶ τοῖς ἡμίσεσιν υἱοῖς μαχιρ υἱοῦ μανασση κατὰ δήμους αὐτῶν

32 Ezek azok, a miket örökségül adott vala Mózes a Moáb mezõségén, a Jordánon túl Jérikhótól napkelet felé.

These are the heritages of which Moses made distribution in the lowlands of Moab, on the other side of Jordan in Jericho, to the east.

οὗτοι οὓς κατεκληρονόμησεν μωυσῆς πέραν τοῦ ιορδάνου ἐν αραβωθ μωαβ ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου κατὰ ιεριχω ἀπὸ ἀνατολῶν

1 Ezek pedig azok, a miket örökségül võnek el Izráel fiai a Kanaán földén, a miket örökségül adtak nékik Eleázár, a pap, Józsué, a Nún fia és az atyai fejedelmek, a kik valának Izráel fiainak nemzetségei felett;

And these are the heritages which the children of Israel took in the land of Canaan, which Eleazar, the priest, and Joshua, the son of Nun, and the heads of the tribes of the children of Israel, gave out to them;

καὶ οὗτοι οἱ κατακληρονομήσαντες υἱῶν ισραηλ ἐν τῇ γῇ χανααν οἷς κατεκληρονόμησεν αὐτοῖς ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη καὶ οἱ ἄρχοντες πατριῶν φυλῶν τῶν υἱῶν ισραηλ

2 Sorsvetés által való örökségökül, (a mint megparancsolta vala az Úr Mózes által) a kilencz nemzetségnek és a félnemzetségnek:

Their heritage by the Lord's decision, as he gave orders by Moses, for the nine tribes and the half-tribe.

κατὰ κλήρους ἐκληρονόμησαν ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος ἐν χειρὶ ἰησοῦ ταῖς ἐννέα φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς

3 Mert két nemzetségnek és fél nemzetségnek a Jordánon túl adott vala Mózes örökséget, a Lévitáknak pedig nem adott vala örökséget õ közöttök.

For Moses had given their heritage to the two tribes and the half-tribe on the other side of Jordan, but to the Levites he gave no heritage among them.

ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ ιορδάνου καὶ τοῖς λευίταις οὐκ ἔδωκεν κλῆρον ἐν αὐτοῖς

4 Mert a József fiai két nemzetség voltak: Manassé és Efraim; a Lévitáknak pedig nem adtak osztályrészt a földbõl, hanem csak városokat lakásul és az azokhoz való legelõket barmaik és marháik számára.

Because the children of Joseph were two tribes, Manasseh and Ephraim; and they gave the Levites no part in the land, only towns for their living-places, with the grass-lands for their cattle and for their property.

ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ ιωσηφ δύο φυλαί μανασση καὶ εφραιμ καὶ οὐκ ἐδόθη μερὶς ἐν τῇ γῇ τοῖς λευίταις ἀλλ' ἢ πόλεις κατοικεῖν καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῶν τοῖς κτήνεσιν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν

5 A mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek, úgy cselekedének az Izráel fiai, és úgy oszták fel a földet.

As the Lord had given orders to Moses, so the people of Israel did, and they made division of the land.

ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ ἐμέρισαν τὴν γῆν

6 Hozzámenének pedig Józsuéhoz Júdának fiai Gilgálba és monda néki a Kenizeus Káleb, Jefunné fia: Te tudod azt a dolgot, a melyet beszélt vala az Úr Mózesnek, az Isten emberének én felõlem és te felõled Kádes-Barneában.

Then the children of Judah went to Joshua in Gilgal; and Caleb, the son of Jephunneh the Kenizzite, said to him, You have knowledge of what the Lord said to Moses, the man of God, about me and about you in Kadesh-barnea.

καὶ προσήλθοσαν οἱ υἱοὶ ιουδα πρὸς ἰησοῦν ἐν γαλγαλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν χαλεβ ὁ τοῦ ιεφοννη ὁ κενεζαῖος σὺ ἐπίστῃ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ περὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ ἐν καδης βαρνη

7 Negyven esztendõs valék én, mikor elküldött engem Mózes az Úrnak szolgája Kádes-Barneából, hogy kikémleljem a földet, és úgy hoztam néki hírt, a mint az én szívemben vala.

I was forty years old when Moses, the servant of the Lord, sent me from Kadesh-barnea to make a search through the land; and the account which I gave him was in keeping with his desire.

τεσσαράκοντα γὰρ ἐτῶν ἦμην ὅτε ἀπέστειλέν με μωυσῆς ὁ παῖς τοῦ θεοῦ ἐκ καδης βαρνη κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν καὶ ἀπεκρίθην αὐτῷ λόγον κατὰ τὸν νοῦν αὐτοῦ

8 Atyámfiai pedig, a kik feljöttek vala velem, elrémítették a népnek szívét, de én tökéletesen követtem az Urat, az én Istenemet.
My brothers, however, who went up with me, made the heart of the people like water: but I was true to the Lord with all my heart.
οἱ δὲ ἀδελφοί μου οἱ ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ μετέστησαν τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ ἐγὼ δὲ προσετέθην ἐπακολουθῆσαι κυρίῳ τῷ θεῷ μου

9 És megesküvék Mózes azon a napon, mondván: Bizony a föld, a melyet megtapodott a te lábad, tiéd lesz örökségül, és a te fiaidé mind örökké, mivelhogy tökéletesen követted az Urat, az én Istenemet.
And on that day Moses took an oath, saying, Truly the land where your feet have been placed will become a heritage for you and your children for ever, because you have been true to the Lord your God with all your heart.
καὶ ὤμοσεν μωυσῆς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγων ἡ γῆ ἐφ' ἣν ἐπέβης σοὶ ἔσται ἐν κλήρῳ καὶ τοῖς τέκνοις σου εἰς τὸν αἰῶνα ὅτι προσετέθης ἐπακολουθῆσαι ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν

10 Most pedig, ímé megtartott engem az Úr életben, a mint szólott vala; most negyvenöt esztendeje, a mióta szólott vala az Úr e dologról Mózesnek, a mi alatt Izráel a pusztában bolyongott vala; és most ímé, nyolczvanöt esztendõs vagyok!
And now, as you see, the Lord has kept me safe these forty-five years, from the time when the Lord said this to Moses, while Israel was wandering in the waste land: and now I am eighty-five years old.
καὶ νῦν διέθρεψέν με κύριος ὃν τρόπον εἶπεν τοῦτο τεσσαρακοστὸν καὶ πέμπτον ἔτος ἀφ' οὗ ἐλάλησεν κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο πρὸς μωυσῆν καὶ ἐπορεύθη ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ κα ὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ σήμερον ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν

11 Még ma is olyan erõs vagyok, a milyen azon a napon voltam, a mikor elküldött engem Mózes; a milyen akkor volt az én erõm, most is olyan az én erõm a harczoláshoz és járásra-kelésre.
And still, I am as strong today as I was when Moses sent me out: as my strength was then, so is it now, for war and for all the business of life.
ἔτι εἰμὶ σήμερον ἰσχύων ὡσεὶ ὅτε ἀπέστειλέν με μωυσῆς ὡσαύτως ἰσχύω νῦν ἐξελθεῖν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὸν πόλεμον

12 Most azért add nékem ezt a hegyet, a melyrõl szólt vala az Úr azon a napon; mert magad is hallottad azon a napon, hogy Anákok vannak ott, és nagy, erõsített városok; hátha velem lesz az Úr, és kiûzöm õket, a mint megmondotta az Úr.
So now, give me this hill-country named by the Lord at that time; for you had an account of it then, how the Anakim were there, and great walled towns: it may be that the Lord will be with me, and I will be able to take their land, as the Lord said.
καὶ νῦν αἰτοῦμαί σε τὸ ὄρος τοῦτο καθὰ εἶπεν κύριος τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι σὺ ἀκήκοας τὸ ῥῆμα τοῦτο τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ νυνὶ δὲ οἱ ενακιμ ἐκεῖ εἰσιν πόλεις ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι ἐὰν οὖν κύριος μετ' ἐμοῦ ᾖ ἐξολεθρεύσω αὐτούς ὃν τρόπον εἶπέν μοι κύριος

13 És megáldá õt Józsué, és odaadá Hebront Kálebnek, a Jefunné fiának örökségül.
And Joshua gave him his blessing; and he gave Hebron to Caleb, the son of Jephunneh, for his heritage.
καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ἰησοῦς καὶ ἔδωκεν τὴν χεβρων τῷ χαλεβ υἱῷ ιεφοννη υἱοῦ κενεζ ἐν κλήρῳ

14 Azért lõn Hebron a Kenizeus Kálebé, a Jefunné fiáé, örökségül mind e mai napig, a miért hogy tökéletesen követte vala az Urat, Izráelnek Istenét.
So Hebron became the heritage of Caleb, the son of Jephunneh the Kenizzite, to this day, because with all his heart he was true to the Lord, the God of Israel.
διὰ τοῦτο ἐγενήθη ἡ χεβρων τῷ χαλεβ τῷ τοῦ ιεφοννη τοῦ κενεζαίου ἐν κλήρῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης διὰ τὸ αὐτὸν ἐπακολουθῆσαι τῷ προστάγματι κυρίου θεοῦ ισραηλ

15 A Hebron neve pedig annakelõtte Kirjáth-Arba volt; a ki a legnagyobb ember volt az Anákok között. A föld pedig megnyugodott a harcztól.
In earlier times the name of Hebron had been Kiriath-arba, named after Arba, the greatest of the Anakim. And the land had rest from war.
τὸ δὲ ὄνομα τῆς χεβρων ἦν τὸ πρότερον πόλις αρβοκ μητρόπολις τῶν ενακιμ αὕτη καὶ ἡ γῆ ἐκόπασεν τοῦ πολέμου

1 A Júda fiai nemzetségének sors által való része pedig az õ családjaik szerint [ez] vala: Edomnak határa felé a Czin pusztája délre, a déli határnak végén.
Now the part of the land marked out for the children of Judah by families, went up to the edge of Edom, as far as the waste land of Zin to the south, to the farthest point of it on the south.
καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς ιουδα κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς ιδουμαίας ἀπὸ τῆς ἐρήμου σιν ἕως καδης πρὸς λίβα

2 Vala pedig az õ déli határuk a Sóstengernek szélétõl, a tengernyelvtõl fogva, a mely délfelé fordul.
Their south limit was from the farthest part of the Salt Sea, from the inlet looking to the south:
καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ λιβὸς ἕως μέρους τῆς θαλάσσης τῆς ἁλυκῆς ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς φερούσης ἐπὶ λίβα

3 És halad délre az Akrabbim hágónak, majd átmegy Czin felé, és felmegy délrõl Kádes-Barneának, átmegy Hesronnak, felmegy Adárnak és kerül Karka felé;
From there it goes south of the slope up to Akrabbim, and on to Zin, then south past Kadesh-barnea, and on by Hezron and up to Addar, turning in the direction of Karka:
καὶ διαπορεύεται ἀπέναντι τῆς προσαναβάσεως ακραβιν καὶ ἐκπεριπορεύεται σεννα καὶ ἀναβαίνει ἀπὸ λιβὸς ἐπὶ καδης βαρνη καὶ ἐκπορεύεται ασωρων καὶ προσαναβαίνει εἰς α δδαρα καὶ περιπορεύεται τὴν κατὰ δυσμὰς καδης

4 Majd átmegy Asmonnak és halad Égyiptom patakának. A határ szélei pedig a tengernél vannak. Ez a ti határotok délre.
Then on to Azmon, ending at the stream of Egypt: and the end of the limit is at the sea; this will be your limit on the south.
καὶ πορεύεται ἐπὶ ασεμωνα καὶ διεκβαλεῖ ἕως φάραγγος αἰγύπτου καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ τὴν θάλασσαν τοῦτό ἐστιν αὐτῶν ὅρια ἀπὸ λιβός

5 Napkelet felé pedig a Sóstenger a határ a Jordán végéig; az északi rész határa pedig a tengernyelvtõl, a Jordán végétõl [kezdõdik.]
And the east limit is the Salt Sea as far as the end of Jordan. And the limit of the north part of the land is from the inlet of the sea at the end of Jordan:
καὶ τὰ ὅρια ἀπὸ ἀνατολῶν πᾶσα ἡ θάλασσα ἡ ἁλυκὴ ἕως τοῦ ιορδάνου καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς θαλάσσης καὶ ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ ιορδάνου

6 És felmegy ez a határ Béth-Hoglának, és átmegy északra Béth-Arabán majd felmegy ez a határ Rúben fiának, Bohánnak kövéhez.
Then the line goes up to Beth-hoglah, past the north of Beth-arabah, and up to the stone of Bohan, the son of Reuben;
ἐπιβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ βαιθαγλα καὶ παραπορεύεται ἀπὸ βορρᾶ ἐπὶ βαιθαραβα καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ λίθον βαιων υἱοῦ ρουβην

7 És felmegy ez a határ Debirbe is az Akor völgyébõl, és északnak fordul Gilgál felé, a mely átellenében van az Adummim hágójának, a mely a pataktól délfelé esik. És átmegy a határ az Én-semes vizeire és tova halad a Rógel forrása felé.
Then the line goes up to Debir from the valley of Achor, and so to the north, in the direction of Gilgal, which is opposite the slope up to Adummim, on the south side of the river: and the line goes on to the waters of En-shemesh, ending at En-rogel:
καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς φάραγγος αχωρ καὶ καταβαίνει ἐπὶ γαλγαλ ἥ ἐστιν ἀπέναντι τῆς προσβάσεως αδδαμιν ἥ ἐστιν κατὰ λίβα τῇ φάραγγι καὶ διεκβαλ εῖ ἐπὶ τὸ ὕδωρ πηγῆς ἡλίου καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος πηγὴ ρωγηλ

8 Azután felmegy a határ a Hinnom fiának völgyén, Jebuzeusnak, azaz Jeruzsálemnek déli oldala felé; felmegy továbbá e határ a hegynek tetejére, a mely átellenben van a Hinnom völgyével napnyugat felé, a mely északra van a Refaim völgyének szélén.
Then the line goes up by the valley of the son of Hinnom to the south side of the Jebusite (which is Jerusalem): then up to the top of the mountain in front of the valley of Hinnom to the west, which is at the farthest point of the valley of Rephaim on the north:
καὶ ἀναβαίνει τὰ ὅρια εἰς φάραγγα ονομ ἐπὶ νώτου ιεβους ἀπὸ λιβός αὕτη ἐστὶν ιερουσαλημ καὶ διεκβάλλει τὰ ὅρια ἐπὶ κορυφὴν ὄρους ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον φάραγγος ονομ π ρὸς θαλάσσης ἥ ἐστιν ἐκ μέρους γῆς ραφαϊν ἐπὶ βορρᾶ

9 És hajlik e határ a hegynek tetejétõl a Neftoáh víznek kútfejéhez és kimegy az Efron hegyének városai felé; majd hajlik e határ Baalának, azaz Kirjáth-Jeárimnak.
And the limit is marked out from the top of the mountain to the fountain of the waters of Nephtoah, and out to the towns of Mount Ephron, as far as Baalah (which is Kiriath-jearim):
καὶ διεκβάλλει τὸ ὅριον ἀπὸ κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐπὶ πηγὴν ὕδατος ναφθω καὶ διεκβάλλει εἰς τὸ ὄρος εφρων καὶ ἐξάξει τὸ ὅριον εἰς βααλ αὕτη ἐστὶν πόλις ιαριμ

10 Baalától pedig fordul e határ napnyugotnak a Szeír-hegy felé, és átmegy északnak a Jeárim-hegy oldala felé, azaz Kesalon felé és alámegy Béth- Semesnek és átmegy Timnának.
Then turning west, the line goes from Baalah to Mount Seir, and on to the side of Mount Jearim (which is Chesalon) on the north, then down to Beth-shemesh, and on past Timnah:
καὶ περιελεύσεται ὅριον ἀπὸ βααλ ἐπὶ θάλασσαν καὶ παρελεύσεται εἰς ὄρος ασσαρες ἐπὶ νώτου πόλιν ιαριμ ἀπὸ βορρᾶ αὕτη ἐστὶν χασλων καὶ καταβήσεται ἐπὶ πόλιν ἡλίου καὶ π αρελεύσεται ἐπὶ λίβα

11 Majd tova megy e határ Ekron északi oldala felé, és hajlik e határ Sikkeronnak, és átmegy a Baala hegynek, és tova megy Jabnéel felé. A határ szélei pedig a tengernél vannak.
And out to the side of Ekron to the north: then it is marked out to Shikkeron and on to Mount Baalah, ending at Jabneel; the end of the line is at the sea.
καὶ διεκβαλεῖ τὸ ὅριον κατὰ νώτου ακκαρων ἐπὶ βορρᾶν καὶ διεκβαλεῖ τὰ ὅρια εἰς σακχαρωνα καὶ παρελεύσεται ὄρος τῆς βαλα καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ ιαβνηλ καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τ ῶν ὁρίων ἐπὶ θάλασσαν

12 A napnyugati határ pedig a nagy tenger és melléke. Ez Júda fiainak határa köröskörül az õ házoknépe szerint.
And the limit on the west is the edge of the Great Sea. This is the line going round the land marked out for the children of Judah, by their families.
καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ ταῦτα τὰ ὅρια υἱῶν ιουδα κύκλῳ κατὰ δήμους αὐτῶν

13 Kálebnek, a Jefunné fiának pedig a Júda fiai között ada részt, az Úrnak Józsuéhoz való szavai szerint; Kirjáth-Arbának, Anák atyjának [városát], azaz Hebront.
And to Caleb, the son of Jephunneh, he gave a part among the children of Judah, as the Lord had given orders to Joshua, that is, Kiriath-arba, named after Arba, the father of Anak which is Hebron.
καὶ τῷ χαλεβ υἱῷ ιεφοννη ἔδωκεν μερίδα ἐν μέσῳ υἱῶν ιουδα διὰ προστάγματος τοῦ θεοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἰησοῦς τὴν πόλιν αρβοκ μητρόπολιν ενακ αὕτη ἐστὶν χεβρων

14 És kiûzé onnan Káleb Anáknak három fiát: Sésait, Ahimánt és Tálmait, Anák gyermekeit.
And the three sons of Anak, Sheshai and Ahiman and Talmai, the children of Anak, were forced out from there by Caleb.
καὶ ἐξωλέθρευσεν ἐκεῖθεν χαλεβ υἱὸς ιεφοννη τοὺς τρεῖς υἱοὺς ενακ τὸν σουσι καὶ τὸν θολμι καὶ τὸν αχιμα

15 És felméne innét Debir lakói ellen, Debirnek neve pedig azelõtt Kirjáth- Széfer volt.
From there he went up against the people of Debir: (now the name of Debir before that was Kiriath-sepher.)
καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν χαλεβ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας δαβιρ τὸ δὲ ὄνομα δαβιρ ἦν τὸ πρότερον πόλις γραμμάτων

16 És monda Káleb: A ki megveri Kirjáth-Széfert és elfoglalja azt, néki adom Akszát, az én leányomat feleségül.
And Caleb said, I will give Achsah, my daughter, as wife to the man who overcomes Kiriath-sepher and takes it.
καὶ εἶπεν χαλεβ ὃς ἐὰν λάβῃ καὶ ἐκκόψῃ τὴν πόλιν τῶν γραμμάτων καὶ κυριεύσῃ αὐτῆς δώσω αὐτῷ τὴν αχσαν θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα

17 Elfoglala pedig azt Othniél, Kénáznak, a Káleb testvérének fia; és néki adá Akszát, az õ leányát feleségül.
And Othniel, the son of Kenaz, Caleb's brother, took it: so he gave him his daughter Achsah for his wife.
καὶ ἔλαβεν αὐτὴν γοθονιηλ υἱὸς κενεζ ἀδελφὸς χαλεβ ὁ νεώτερος καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν αχσαν θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ γυναῖκα

18 És lõn, hogy a mikor eljöve az, biztatá õt, hogy kérjen az õ atyjától mezõt. Leszálla azért a szamárról; Káleb pedig monda néki: Mi bajod?
Now when she came to him, he put into her mind the idea of requesting a field from her father: and she got down from her ass; and Caleb said to her, What is it?
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὴν καὶ συνεβουλεύσατο αὐτῷ λέγουσα αἰτήσομαι τὸν πατέρα μου ἀγρόν καὶ ἐβόησεν ἐκ τοῦ ὄνου καὶ εἶπεν αὐτῇ χαλεβ τί ἐστίν σοι

19 Õ pedig monda: Adj áldást nékem! Mivelhogy száraz földre helyeztél engem, adj azért nékem vízforrásokat is. És néki adá a felsõ forrást és az alsó forrást.
And she said, Give me a blessing; because you have put me in dry south-land, now give me springs of water. So he gave her the higher spring and the lower spring.
καὶ εἶπεν αὐτῷ δός μοι εὐλογίαν ὅτι εἰς γῆν ναγεβ δέδωκάς με δός μοι τὴν γολαθμαιν καὶ ἔδωκεν αὐτῇ χαλεβ τὴν γολαθμαιν τὴν ἄνω καὶ τὴν γολαθμαιν τὴν κάτω

20 Ez a Júda fiai nemzetségének öröksége az õ családjaik szerint.
This is the heritage of the tribe of Judah, by their families.
αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν ιουδα

21 A Júda fiai nemzetségének városai pedig a déli végtõl kezdve Edom határa felé valának: Kabseél, Éder és Jágur;
The farthest towns of the tribe of Judah in the direction of the limits of Edom to the south, were Kabzeel, and Eder, and Jagur;
ἐγενήθησαν δὲ αἱ πόλεις αὐτῶν πόλις πρώτη φυλῆς υἱῶν ιουδα ἐφ' ὁρίων εδωμ ἐπὶ τῆς ἐρήμου καιβαισελεηλ καὶ αρα καὶ ασωρ

22 Kina, Dimóna és Adada;
And Kinah, and Dimonah, and Adadah;
καὶ ικαμ καὶ ρεγμα καὶ αρουηλ

23 Kedes, Hásor és Ithnán;
And Kedesh, and Hazor, and Ithnan;
καὶ καδης καὶ ασοριωναιν

24 Zif, Télem és Bealóth;
Ziph, and Telem, and Bealoth;
καὶ μαιναμ καὶ βαλμαιναν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

25 Hásor-Hadatha és Kerioth-Hesron, azaz Hásor;
And Hazor-hadattah, and Kerioth-hezron (which is Hazor);
καὶ αἱ πόλεις ασερων αὕτη ασωρ

26 Amam, Séma és Móláda;
Amam, and Shema, and Moladah;
καὶ σην καὶ σαλμαα καὶ μωλαδα

27 Hasar-Gaddah, Hesmón és Béth-Pelet;
And Hazar-gaddah, and Heshmon, and Beth-pelet;
καὶ σερι καὶ βαιφαλαδ

28 Hasar-Suál, Beer-Seba és Bizjotheja;
And Hazar-shual, and Beer-sheba, and Biziothiah;
καὶ χολασεωλα καὶ βηρσαβεε καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν

29 Baála, Ijjim és Eczem;
Baalah, and Iim, and Ezem;
βαλα καὶ βακωκ καὶ ασομ

30 Elthólád, Keszil és Hormah;
And Eltolad, and Chesil, and Hormah;
καὶ ελβωυδαδ καὶ βαιθηλ καὶ ερμα

31 Siklág, Madmanna és Szanszanna;
And Ziklag, and Madmannah, and Sansannah;
καὶ σεκελακ καὶ μαχαριμ καὶ σεθεννακ

32 Lebaóth, Silhim, Ain és Rimmon. Összesen huszonkilencz város és ezek falui.
And Lebaoth, and Shilhim, and Ain, and Rimmon; all the towns are twenty-nine, with their unwalled places.
καὶ λαβως καὶ σαλη καὶ ερωμωθ πόλεις κθ# καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

33 A síkságon: Esthaól, Czórah és Asnáh;
In the lowland, Eshtaol, and Zorah, and Ashnah;
ἐν τῇ πεδινῇ ασταωλ καὶ ραα καὶ ασσα

34 Zanoah, Én-Gannim, Tappuáh és Énám;
And Zanoah, and En-gannim, Tappuah, and Enam;
καὶ ραμεν καὶ τανω καὶ ιλουθωθ καὶ μαιανι

35 Jármut, Adullám, Szókó és Azéka;
Jarmuth, and Adullam, Socoh, and Azekah;
καὶ ιερμουθ καὶ οδολλαμ καὶ μεμβρα καὶ σαωχω καὶ αζηκα

36 Saáraim, Adithaim, Gedéra és Gederóthaim. Tizennégy város és azok falui.
And Shaaraim, and Adithaim, and Gederah, and Gederothaim; fourteen towns with their unwalled places.
καὶ σακαριμ καὶ γαδηρα καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς πόλεις δέκα τέσσαρες καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

37 Senán, Hadása és Migdal-Gad;
Zenan, and Hadashah, and Migdal-gad;
σεννα καὶ αδασαν καὶ μαγαδαγαδ

38 Dilán, Miczpe és Jokteél;
And Dilan, and Mizpeh, and Joktheel;
καὶ δαλαλ καὶ μασφα καὶ ιακαρεηλ

39 Lákis, Boczkát és Eglon;
Lachish, and Bozkath, and Eglon;
καὶ λαχης καὶ βασηδωθ καὶ ιδεαδαλεα

40 Kabbon, Lahmász és Kitlis;
And Cabbon, and Lahmas, and Chithlish;
καὶ χαβρα καὶ μαχες καὶ μααχως

41 Gedéróth, Béth-Dágon, Naama és Makkéda. Tizenhat város és ezeknek falui.
And Gederoth, Beth-dagon, and Naamah, and Makkedah; sixteen towns with their unwalled places.
καὶ γεδδωρ καὶ βαγαδιηλ καὶ νωμαν καὶ μακηδαν πόλεις δεκαὲξ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

42 Libna, Ether és Asán;
Libnah, and Ether, and Ashan;
λεμνα καὶ ιθακ

43 Jifta, Asná és Neczib;
And Iphtah, and Ashnah, and Nezib;
καὶ ανωχ καὶ ιανα καὶ νασιβ

44 Keila, Akzib és Marésa. Kilencz város és ezeknek falui.
And Keilah, and Achzib, and Mareshah; nine towns with their unwalled places.
καὶ κεϊλαμ καὶ ακιεζι καὶ κεζιβ καὶ βαθησαρ καὶ αιλων πόλεις δέκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

45 Ekron, ennek mezővárosai és falui.
Ekron, with her daughter-towns and her unwalled places;
ακκαρων καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν

46 Ekrontól fogva egész a tengerig mind azok, a melyek Asdód mellett vannak, és azoknak falui.
From Ekron to the sea, all the towns by the side of Ashdod, with their unwalled places.
ἀπὸ ακκαρων γεμνα καὶ πᾶσαι ὅσαι εἰσὶν πλησίον ασηδωθ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

47 Asdód, ennek mezővárosai és falui; Gáza, ennek mezővárosai és falui; Égyiptom patakjáig, és a nagy tenger és melléke.
Ashdod, with her daughter-towns and her unwalled places; Gaza, with her daughter-towns and her unwalled places, to the stream of Egypt, with the Great Sea as a limit.
ασιεδωθ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς γάζα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς ἕως τοῦ χειμάρρου αἰγύπτου καὶ ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη διορίζει

48 A hegységen pedig: Sámír, Jathír és Szókó;
And in the hill-country, Shamir, and Jattir, and Socoh;
καὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ σαμιρ καὶ ιεθερ καὶ σωχα

49 Danna, Kirjáth-Szanna, azaz Debir;
And Dannah, and Kiriath-sannah (which is Debir);
καὶ ρεννα καὶ πόλις γραμμάτων αὕτη δαβιρ

50 Anáb, Estemót és Anim;
And Anab, and Eshtemoh, and Anim;
και ανων και εσκαιμαν και αισαμ

51 Gósen, Hólon és Giló. Tizenegy város és ezeknek falui.
And Goshen, and Holon, and Giloh; eleven towns with their unwalled places.
και γοσομ και χαλου και χαννα πόλεις ἕνδεκα και αἱ κῶμαι αὐτῶν

52 Aráb, Dúma és Esán;
Arab, and Dumah, and Eshan;
αιρεμ και ρεμνα και σομα

53 Janum, Béth-Tappuah és Aféka;
And Janim, and Beth-tappuah, and Aphekah;
και ιεμαϊν και βαιθαχου και φακουα

54 Humta, Kirjáth-Arba, azaz Hebron és Czihor. Kilencz város és ezeknek falui.
And Humtah, and Kiriath-arba (which is Hebron), and Zior; nine towns with their unwalled places.
και ευμα και πόλις αρβοκ αὕτη ἐστὶν χεβρων και σωρθ πόλεις ἐννέα και αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν

55 Maón, Karmel, Zif és Júta;
Maon, Carmel, and Ziph, and Jutah;
μαωρ και χερμελ και οζιβ και ιταν

56 Jezréel, Jokdeám és Zánoah;
And Jezreel, and Jokdeam, and Zanoah;
και ιαριηλ και ιαρικαμ και ζακαναϊμ

57 Kajin, Gibea és Timna. Tíz város és ezeknek falui.
Kain, Gibeah, and Timnah; ten towns with their unwalled places.
και γαβαα και θαμναθα πόλεις ἐννέα και αἱ κῶμαι αὐτῶν

58 Halhul, Béth-Czúr és Gedor;
Halhul, Beth-zur, and Gedor;
αλουα και βαιθσουρ και γεδδων

59 Maarát, Béth-Anóth és Elthekon. Hat város és ezeknek falui.
And Maarath, and Beth-anoth, and Eltekon; six towns with their unwalled places.
και μαγαρωθ και βαιθαναμ και θεκουμ πόλεις ἓξ και αἱ κῶμαι αὐτῶν [59α] θεκω και εφραθα αὕτη ἐστὶν βαιθλεεμ και φαγωρ και αιταν και κουλον και ταταμ και εωβης και καρεμ και γαλεμ και θεθηρ και μανοχω πόλεις ἕνδεκα και αἱ κῶμαι αὐτῶν

60 Kirjáth-Baál, azaz Kirjáth-Jeárim, és Rabba. Két város és ezeknek falui.
Kiriath-baal (which is Kiriath-jearim), and Rabbah; two towns with their unwalled places.
καριαθβααλ αὕτη ἡ πόλις ιαριμ και σωθηβα πόλεις δύο και αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν

61 A pusztában: Béth-Arábá, Middin és Szekáka;
In the waste land, Beth-arabah, Middin, and Secacah;
και βαδδαργις και θαραβααμ και αινων και αιχιοζα

62 Nibsán, Ir-Melah és Én-Gedi. Hat város és ezeknek falui.
And Nibshan, and the Town of Salt, and En-gedi; six towns with their unwalled places.
καὶ ναφλαζων καὶ αἱ πόλεις σαδωμ καὶ ανκαδης πόλεις ἑπτὰ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

63 De a Jebuzeusokat, Jeruzsálemnek lakóit, Júda fiai nem bírták kiûzni, azért laknak ott a Jebuzeusok Júda fiaival együtt Jeruzsálemben, mind e mai napig.
And as for the Jebusites living in Jerusalem, the children of Judah were unable to make them go out; but the Jebusites are living with the children of Judah at Jerusalem, to this day.
καὶ ὁ ιεβουσαῖος κατῴκει ἐν ιερουσαλημ καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν οἱ υἱοὶ ιουδα ἀπολέσαι αὐτούς καὶ κατῴκησαν οἱ ιεβουσαῖοι ἐν ιερουσαλημ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης

1 A József fiainak sors által való része pedig juta a jérikhói Jordántól fogva, Jérikhó vizei felé napkeletnek a pusztára, a mely felmegy Jérikhótól a Béthel hegyének.
And the limit of the land marked out for the children of Joseph went out from Jordan at Jericho, at the waters of Jericho on the east, in the waste land, going up from Jericho through the hill-country to Beth-el;
καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια υἱῶν ιωσηφ ἀπὸ τοῦ ιορδάνου τοῦ κατὰ ιεριχω ἀπ' ἀνατολῶν καὶ ἀναβήσεται ἀπὸ ιεριχω εἰς τὴν ὀρεινὴν τὴν ἔρημον εἰς βαιθηλ λουζα

2 És tovamegy Béthelbõl Lúzba, és átmegy az Arkiták határára, Ataróthra.
And it goes out from Beth-el to Luz, and on as far as the limit of the Archites to Ataroth;
καὶ ἐξελεύσεται εἰς βαιθηλ καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια τοῦ χαταρωθι

3 Majd lemegy a tenger felé a Jafleteus határának, az alsó Bethoronnak határáig és Gézerig, a szélei pedig a tengernél vannak.
And it goes down to the west to the limit of the Japhletites, to the limit of Beth-horon the lower, as far as Gezer; ending at the sea.
καὶ διελεύσεται ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὰ ὅρια απταλιμ ἕως τῶν ὁρίων βαιθωρων τὴν κάτω καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν

4 Elvevék azért az õ örökségöket Józsefnek fiai: Manassé és Efraim.
And the children of Joseph, Manasseh and Ephraim, took their heritage.
καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ ιωσηφ εφραιμ καὶ μανασση

5 Efraim fiainak határa is az õ családjaik szerint vala, és pedig az õ örökségöknek határa napkelet felé, Atróth-Adártól felsõ Bethoronig vala.
And the limit of the land of the children of Ephraim by their families was marked out in this way: the limit of their heritage to the east was Ataroth-addar, to Beth-horon the higher;
καὶ ἐγενήθη ὅρια υἱῶν εφραιμ κατὰ δήμους αὐτῶν καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν ἀπὸ ἀνατολῶν αταρωθ καὶ εροκ ἕως βαιθωρων τὴν ἄνω καὶ γαζαρα

6 És kimegy a határ a tengerre; Mikhmethattól észak felé, és fordul a határ kelet felé Thaanath-Silónak és átmegy azon napkelet felé Janoáhnak.
The line goes out to the west at Michmethath on the north; then turning to the east to Taanath-shiloh, going past it on the east of Janoah;
καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ τὴν θάλασσαν εἰς ικασμων ἀπὸ βορρᾶ θερμα περιελεύσεται ἐπὶ ἀνατολὰς εἰς θηνασα καὶ σελλησα καὶ παρελεύσεται ἀπ' ἀνατολῶν εἰς ιανωκα

7 Janoáhtól pedig lemegy Ataróthba és Naaróthba, és éri Jérikhót, és kimegy a Jordánnak.
And from Janoah down to Ataroth, and to Naarah, and touching Jericho, it goes on to Jordan.
καὶ εἰς μαχω καὶ αταρωθ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ ἐλεύσεται ἐπὶ ιεριχω καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ τὸν ιορδάνην

8 Tappuahtól tovamegy a határ a tenger felé a Kána patakjának, a szélei pedig a tengernél vannak. Ez az Efraim fiai nemzetségének öröksége az õ családjaik szerint.
From Tappuah the line goes on to the west to the river of Kanah; ending at the sea. This is the heritage of the children of Ephraim by their families;
καὶ ἀπὸ ταφου πορεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν ἐπὶ χελκανα καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ θάλασσαν αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς εφραιμ κατὰ δήμους αὐτῶν

9 És a városok, a melyek kiválasztattak Efraim fiai számára a Manassé fiai örökségének közepette, mind e városok és ezeknek falui.
Together with the towns marked out for the children of Ephraim in the heritage of Manasseh, all the towns with their unwalled places.
καὶ αἱ πόλεις αἱ ἀφορισθεῖσαι τοῖς υἱοῖς εφραιμ ἀνὰ μέσον τῆς κληρονομίας υἱῶν μανασση πᾶσαι αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

10 De ki nem ûzék a Kananeust, a ki lakik vala Gézerben; azért ott lakik a Kananeus az Efraim között mind e napig, és lõn robotos szolgává.

And the Canaanites who were living in Gezer were not forced out; but the Canaanites have been living among Ephraim, to this day, as servants, doing forced work.

καὶ οὐκ ἀπώλεσεν εφραιμ τὸν χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν γαζερ καὶ κατῴκει ὁ χαναναῖος ἐν τῷ εφραιμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἕως ἀνέβη φαραω βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρί καὶ τοὺς χαναναίους καὶ τοὺς φερεζαίους καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν γαζερ ἐξεκέντησαν καὶ ἔδωκεν αὐτὴν φαραω ἐν φερνῇ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ

1 Lõn sors által való része Manassé nemzetségének is, mert õ vala elsõszülötte Józsefnek, Mákirnak, a Manassé elsõszülöttének, Gileád atyjának, mivelhogy hadakozó férfiú vala, juta néki Gileád és Básán.

And this was the part marked out for the tribe of Manasseh, because he was the oldest son of Joseph. As for Machir, the oldest son of Manasseh, the father of Gilead, because he was a man of war he had Gilead and Bashan.

καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς υἱῶν μανασση ὅτι οὗτος πρωτότοκος τῷ ιωσηφ τῷ μαχιρ πρωτοτόκῳ μανασση πατρὶ γαλααδ ἀνὴρ γὰρ πολεμιστὴς ἦν ἐν τῇ γαλααδίτιδι καὶ ἐν τῇ βασανίτιδι

2 Manassé többi fiainak is juta az õ családjaik szerint: Abiézer fiainak, Hélek fiainak, Aszriél fiainak, Sekem fiainak, Héfer fiainak és Sémida fiainak. Ezek Manassénak a József fiának fiúgyermekei, az õ családjaik szerint.

And as for the rest of the children of Manasseh, their heritage was given to them by families; for the children of Abiezer, and for the children of Helek, and for the children of Asriel, and for the children of Shechem, and for the children of Hepher, and for the children of Shemida: these were the male children of Manasseh, the son of Joseph, by their families.

καὶ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς μανασση τοῖς λοιποῖς κατὰ δήμους αὐτῶν τοῖς υἱοῖς ιεζερ καὶ τοῖς υἱοῖς κελεζ καὶ τοῖς υἱοῖς ιεζιηλ καὶ τοῖς υἱοῖς συχεμ καὶ τοῖς υἱοῖς συμαριμ καὶ τοῖς υἱοῖς οφερ οὗτοι οἱ ἄρσενες κατὰ δήμους αὐτῶν

3 De Czélofhádnak, Héfer fiának (ez Gileád fia, [ez] Mákir fia, [ez] Manassé fia) nem valának fiai, hanem csak leányai. Ezek valának pedig leányainak nevei: Makhla, Nóa, Khogla, Milkha és Thircza.

But Zelophehad, the son of Hepher, the son of Gilead, the son of Machir, the son of Manasseh, had no sons, but only daughters; and these are the names of his daughters: Mahlah, and Noah, Hoglah, Milcah, and Tirzah.

καὶ τῷ σαλπααδ υἱῷ οφερ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ ἀλλ' ἢ θυγατέρες καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων σαλπααδ μαala καὶ νουα καὶ εγλα καὶ μελχα καὶ θερσα

4 Ezek odajárulának Eleázár pap elé, Józsuénak, a Nún fiának eleibe és a fejedelmek elé, mondván: Az Úr megparancsolta Mózesnek, hogy örökséget adjon nékünk a mi atyánkfiai között. Adott vala azért nékik örökséget az Úr beszéde szerint, az õ atyjoknak bátyjai között.

And they came before Eleazar the priest, and Joshua, the son of Nun, and before the chiefs, saying, The Lord gave orders to Moses to give us a heritage among our brothers: so in agreement with the orders of the Lord he gave them a heritage among their father's brothers.

καὶ ἔστησαν ἐναντίον ελεαζαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἐναντίον ἰησοῦ καὶ ἐναντίον τῶν ἀρχόντων λέγουσαι ὁ θεὸς ἐνετείλατο διὰ χειρὸς μωυσῆ δοῦναι ἡμῖν κληρονομίαν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ ἐδόθη αὐταῖς διὰ προστάγματος κυρίου κλῆρος ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τοῦ πατρὸς αὐτῶν

5 Tíz rész esék azért Manassénak, Gileád és Básán földén kívül, a melyek túl vannak a Jordánon.

And ten parts were given to Manasseh, in addition to the land of Gilead and Bashan, which is on the other side of Jordan;

καὶ ἔπεσεν ὁ σχοινισμὸς αὐτῶν ἀπὸ ανασσα καὶ πεδίον λαβεκ ἐκ τῆς γαλααδ ἥ ἐστιν πέραν τοῦ ιορδάνου

6 Mert a Manassé leányai örökséget kaptak az õ fiai között; Gileád földe pedig a Manassé többi fiaié lõn.

Because the daughters of Manasseh had a heritage among his sons, and the land of Gilead was the property of the other sons of Manasseh.

ὅτι θυγατέρες υἱῶν μανασση ἐκληρονόμησαν κλῆρον ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἡ δὲ γῆ γαλααδ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς μανασση τοῖς καταλελειμμένοις

7 A Manassé határa pedig Ásertõl Mikmetháth felé vala, a mely Sikem elõtt van. És méne a határ jobbkéz felé, Én-Tappuahnak lakói felé.

And the limit of Manasseh's land was from Asher to Michmethath, which is before Shechem; the line goes on to the right hand, to the people of En-tappuah.

καὶ ἐγενήθη ὅρια υἱῶν μανασση δηλαναθ ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον υἱῶν αναθ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ ιαμιν καὶ ιασσιβ ἐπὶ πηγὴν θαφθωθ

8 Manasséé volt Tappuah földe, de Tappuah a Manassé határa felé az Efraim fiaié vala.

The land of Tappuah was the property of Manasseh; but Tappuah on the edge of Manasseh was the property of the children of Ephraim.

τῷ μανασση ἔσται καὶ θαφεθ ἐπὶ τῶν ὁρίων μανασση τοῖς υἱοῖς εφραιμ

9 És alámegy a határ a Kána patakjára, a pataknak déli részére. Ezek a városok Efraiméi a Manassé városai között. Manassé határa pedig a pataktól észak felé és a széle a tengernél vala.

And the limit goes down to the stream Kanah, to the south of the stream: these towns were Ephraim's among the towns of Manasseh; Manasseh's limit was on the north side of the stream, ending at the sea:

και καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ φάραγγα καρανα ἐπὶ λίβα κατὰ φάραγγα ιαριηλ τερέμινθος τῷ εφραιμ ἀνὰ μέσον πόλεως μανασση καὶ ὅρια μανασση ἐπὶ τὸν βορρᾶν εἰς τὸν χειμάρρουν καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος θάλασσα

10 Délrõl Efraimé, északról pedig Manasséé, és ennek határa a tenger vala. De észak felõl Áserbe ütköznek, napkelet felõl pedig Issakhárba.

To the south it is Ephraim's, and to the north it is Manasseh's, and the sea is his limit; and they are touching Asher on the north, and Issachar on the east.

ἀπὸ λιβὸς τῷ εφραιμ καὶ ἐπὶ βορρᾶν μανασση καὶ ἔσται ἡ θάλασσα ὅρια αὐτοῖς καὶ ἐπὶ ασηρ συνάψουσιν ἐπὶ βορρᾶν καὶ τῷ ισσαχαρ ἀπ' ἀνατολῶν

11 És a Manasséé vala Issakhárban és Áserben: Béth-Seán és mezõvárosai, Jibleám és mezõvárosai, Dórnak lakosai és mezõvárosai, Én-Dórnak lakosai és mezõvárosai, Thaanaknak lakosai és mezõvárosai, és Megiddó lakosai és mezõvárosai, három hegyi tartomány.

In Issachar and Asher, Manasseh had Beth-shean and its daughter-towns, and Ibleam and its daughter-towns, and the people of Dor and its daughter-towns, and the people of En-dor and its daughter-towns, and the people of Taanach and its daughter-towns, and the people of Megiddo and its daughter-towns, that is, the three hills.

καὶ ἔσται μανασση ἐν ισσαχαρ καὶ ἐν ασηρ βαιθσαν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ τοὺς κατοικοῦντας δωρ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ τοὺς κατοικοῦντας μαγεδδω καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ τὸ τρίτον τῆς ναφετα καὶ τὰς κώμας αὐτῆς

12 De nem bírták elfoglalni Manassénak fiai ezeket a városokat, és sikerült a Kananeusnak ott maradni azon a földön.

But the children of Manasseh were not able to make the people of those towns go out; but the Canaanites would go on living in that land.

καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν οἱ υἱοὶ μανασση ἐξολεθρεῦσαι τὰς πόλεις ταύτας καὶ ἤρχετο ὁ χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ

13 De mihelyt megerõsödtek vala Izráel fiai, robot alá veték a Kananeust, de teljességgel nem ûzék ki õket.

And when the children of Israel had become strong, they put the Canaanites to forced work, in place of driving them out.

καὶ ἐγενήθη καὶ ἐπεὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ ἐποίησαν τοὺς χαναναίους ὑπηκόους ἐξολεθρεῦσαι δὲ αὐτοὺς οὐκ ἐξωλέθρευσαν

14 József fiai pedig szóltak vala Józsuéval, mondván: Miért adtál nékem egy sors szerint való örökséget és egy osztályrészt, holott én sok nép vagyok, mivelhogy ez ideig megáldott engem az Úr?!

Then the children of Joseph said to Joshua, Why have you given me only one part and one stretch of land for my heritage? For through the blessing given to me by the Lord up to now, I am a great people.

ἀντεῖπαν δὲ οἱ υἱοὶ ιωσηφ τῷ ἰησοῦ λέγοντες διὰ τί ἐκληρονόμησας ἡμᾶς κλῆρον ἕνα καὶ σχοίνισμα ἕν ἐγὼ δὲ λαὸς πολύς εἰμι καὶ ὁ θεὸς εὐλόγησέν με

15 Józsué pedig monda nékik: Ha sok nép vagy te, menj fel az erdõre, és írts ott magadnak a Perizzeusoknak és Refaimnak földén, ha szoros néked az Efraim hegye.

Then Joshua said to them, If you are such a great people, go up into the woodlands, clearing a place there for yourselves in the land of the Perizzites and the Rephaim, if the hill-country of Ephraim is not wide enough for you.

καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰησοῦς εἰ λαὸς πολὺς εἶ ἀνάβηθι εἰς τὸν δρυμὸν καὶ ἐκκάθαρον σεαυτῷ εἰ στενοχωρεῖ σε τὸ ὄρος τὸ εφραιμ

16 És mondának a József fiai: Nem elegendõ nékünk ez a hegy, a Kananeusoknak pedig, a kik a völgyi síkon laknak, mindnek vas-szekerök van ; úgy azoknak, a kik Béth-Seanban és mezõvárosaiban, mint azoknak, a kik a Jezréel völgyében vannak.

And the children of Joseph said, The hill-country is not enough for us: and all the Canaanites living in the valley have iron war-carriages, those in Beth-shean and its towns as well as those in the valley of Jezreel.

καὶ εἶπαν οὐκ ἀρκέσει ἡμῖν τὸ ὄρος τὸ εφραιμ καὶ ἵππος ἐπίλεκτος καὶ σίδηρος τῷ χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν αὐτῷ ἐν βαιθσαν καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῆς ἐν τῇ κοιλάδι ιεζραελ

17 Szóla pedig Józsué a József házának, Efraimnak és Manassénak, mondván: Sok nép vagy te és nagy erõd van néked, nem lesz néked [csak] egy sors szerint való részed;

Then Joshua said to the children of Joseph, to Ephraim and Manasseh, You are a great people, and have great power: you are not to have one property only,

καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς ιωσηφ εἰ λαὸς πολὺς εἶ καὶ ἰσχὺν μεγάλην ἔχεις οὐκ ἔσται σοι κλῆρος εἷς

18 Mert hegyed lesz néked. Ha erdõ az, úgy írtsd ki azt, és annak szélei is a tieid lésznek; mert kiûzöd a Kananeust, noha vas-szekere van néki, [s] noha erõs az.
For the hill-country of Gilead will be yours ... the woodland and cut down ... its outskirts will be yours ... get the Canaanites out, for they have iron war-carriages ... strong.
ὁ γὰρ δρυμὸς ἔσται σοι ὅτι δρυμός ἐστιν καὶ ἐκκαθαριεῖς αὐτὸν καὶ ἔσται σοι καὶ ὅταν ἐξολεθρεύσῃς τὸν χαναναῖον ὅτι ἵππος ἐπίλεκτός ἐστιν αὐτῷ σὺ γὰρ ὑπερισχύεις αὐτοῦ

1 Izráel fiainak egész gyülekezete pedig összegyülekezék Silóban és oda helyhezteték a gyülekezetnek sátorát, minekutána meghódola elõttök a föld.
And all the meeting of the children of Israel came together at Shiloh and put up the Tent of meeting there: and the land was crushed before them.
καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν ισραηλ εἰς σηλω καὶ ἔπηξαν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἡ γῆ ἐκρατήθη ὑπ' αὐτῶν

2 De maradtak vala még Izráel fiai között, akiknek nem osztották vala ki az õ örökségöket: hét nemzetség.
But there were still seven tribes among the children of Israel who had not taken up their heritage.
καὶ κατελείφθησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ οἳ οὐκ ἐκληρονόμησαν ἑπτὰ φυλαί

3 Monda azért Józsué Izráel fiainak: Meddig vonakodtok még elmenni, hogy elfoglaljátok a földet, a melyet néktek adott az Úr, a ti atyáitoknak Istene?
Then Joshua said to the children of Israel, Why are you so slow to go in and take up your heritage in the land which the Lord, the God of your fathers, has given you?
καὶ εἶπεν ιησοῦς τοῖς υἱοῖς ισραηλ ἕως τίνος ἐκλυθήσεσθε κληρονομῆσαι τὴν γῆν ἣν ἔδωκεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν

4 Hozzatok elõ három-három férfiút nemzetségenként, és elküldöm õket, hogy keljenek fel és járják el a földet, és írják fel azt az õ örökségük szerint, és térjenek vissza hozzám;
Take from among you three men from every tribe; and I will send them to go through the land and make a record of it for distribution as their heritage; then let them come back to me.
δότε ἐξ ὑμῶν τρεῖς ἄνδρας ἐκ φυλῆς καὶ ἀναστάντες διελθέτωσαν τὴν γῆν καὶ διαγραψάτωσαν αὐτὴν ἐναντίον μου καθὰ δεήσει διελεῖν αὐτήν καὶ ἦλθοσαν πρὸς αὐτόν

5 Azután oszszák fel azt magok közt hét részre. Júda maradjon meg a maga határaiban dél felõl, József háza pedig maradjon meg a maga határaiban észak felõl.
And let them make division of it into seven parts: let Judah keep inside his limit on the south, and let the children of Joseph keep inside their limit on the north.
καὶ διεῖλεν αὐτοῖς ἑπτὰ μερίδας ιουδας στήσεται αὐτοῖς ὅριον ἀπὸ λιβός καὶ οἱ υἱοὶ ιωσηφ στήσονται αὐτοῖς ἀπὸ βορρᾶ

6 És ti írjátok le a földet hét részre, és hozzátok ide hozzám, hogy sorsot vessek itt néktek az Úr elõtt, a mi Istenünk elõtt.
And you are to have the land marked out in seven parts, and come back to me with the record; and I will make the distribution for you here by the decision of the Lord our God.
ὑμεῖς δὲ μερίσατε τὴν γῆν ἑπτὰ μερίδας καὶ ἐνέγκατε πρός με ὧδε καὶ ἐξοίσω ὑμῖν κλῆρον ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν

7 Mert a Lévitáknak nincs részök ti közöttetek; mivelhogy az Úrnak papsága az õ örökségök; Gád pedig és Rúben és Manassé fél nemzetsége megkapták az õ örökségöket a Jordánon túl napkelet felé, a mit Mózes, az Úrnak szolgája adott vala nékik.
For the Levites have no part among you; to be the Lord's priests is their heritage; and Gad and Reuben and the half-tribe of Manasseh have had their heritage on the east side of Jordan, given to them by Moses, the servant of the Lord.
οὐ γάρ ἐστιν μερὶς τοῖς υἱοῖς λευι ἐν ὑμῖν ἱερατεία γὰρ κυρίου μερὶς αὐτοῦ καὶ γαδ καὶ ρουβην καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασση ἐλάβοσαν τὴν κληρονομίαν αὐτῶν πέραν τοῦ ιορδάνου ἐπ' ἀνατολάς ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου

8 És felkelének azok a férfiak, és elmenének. Parancsola pedig Józsué azoknak, a kik elmenének, hogy leírják a földet, mondván: Menjetek el és járjátok el a földet, és írjátok le azt, azután térjetek vissza hozzám, és itt vetek néktek sorsot Silóban, az Úr elõtt.
So the men got up and went; and Joshua gave orders to those who went, to make a record of the land, saying, Go up and down through the land, and make a record of it and come back here to me, and I will make the distribution for you here by the decision of the Lord in Shiloh.
καὶ ἀναστάντες οἱ ἄνδρες ἐπορεύθησαν καὶ ἐνετείλατο ιησοῦς τοῖς ἀνδράσιν τοῖς πορευομένοις χωροβατῆσαι τὴν γῆν λέγων πορεύεσθε καὶ χωροβατήσατε τὴν γῆν καὶ παραγένησθε πρός με καὶ ὧδε ἐξοίσω ὑμῖν κλῆρον ἔναντι κυρίου ἐν σηλω

9 Elmenének azért a férfiak, és által menének a földön, és leírák azt városonként hét részre, könyvben, azután visszatérének Józsuéhoz a táborba, Silóba.
So the men went, travelling through the land, and made a record of it by towns in seven parts in a book, and came back to Joshua to the tent-circle at Shiloh.
καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐχωροβάτησαν τὴν γῆν καὶ εἶδοσαν αὐτὴν καὶ ἔγραψαν αὐτὴν κατὰ πόλεις αὐτῆς ἑπτὰ μερίδας εἰς βιβλίον καὶ ἤνεγκαν πρὸς ιησοῦν

10 És sorsot vete nékik Józsué Silóban az Úr elõtt, és elosztá ott Józsué a földet Izráel fiai között az õ osztályrészeik szerint.
And Joshua made the distribution for them in Shiloh by the decision of the Lord, marking out the land for the children of Israel by their divisions.
καὶ ἐνέβαλεν αὐτοῖς ἰησοῦς κλῆρον ἐν σηλω ἔναντι κυρίου

11 És kijöve a Benjámin fiai nemzetségének sors szerint való része az õ családjaik szerint; és pedig esék az õ sors szerint való részöknek határa a Júda fiai és a József fiai közé.
And the first heritage came out for the tribe of Benjamin by their families: and the limit of their heritage went between the children of Judah and the children of Joseph.
καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος φυλῆς βενιαμιν πρῶτος κατὰ δήμους αὐτῶν καὶ ἐξῆλθεν ὅρια τοῦ κλήρου αὐτῶν ἀνὰ μέσον ιουδα καὶ ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν ιωσηφ

12 Vala pedig az õ határok az északi oldalon a Jordántól fogva, és felméne a határ Jérikhó háta mögé észak felé, azután felméne a hegyre napnyugat felé, a szélei pedig Béth-Aven pusztájánál valának.
And their limit on the north was from the Jordan, and the line goes up to the side of Jericho on the north and through the hill-country to the west, ending at the waste land of Beth-aven.
καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ βορρᾶ ἀπὸ τοῦ ιορδάνου προσαναβήσεται τὰ ὅρια κατὰ νώτου ιεριχω ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ ὄρος ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος ἡ μαδβαρῖτις βαιθων

13 Onnan pedig átmegy a határ Luz-felé, Lúznak azaz Béthelnek háta mögé dél felõl; azután alámegy a határ Ataroth-Adárnak a hegyen, a mely dél felõl van alsó Béth-Horontól.
And from there the line goes south to Luz, to the side of Luz (which is Beth-el), then down to Ataroth-addar, by the mountain to the south of Beth-horon the lower.
καὶ διελεύσεται ἐκεῖθεν τὰ ὅρια λουζα ἐπὶ νώτου λουζα ἀπὸ λιβός αὕτη ἐστὶν βαιθηλ καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια μααταρωθορεχ ἐπὶ τὴν ὀρεινήν ἥ ἐστιν πρὸς λίβα βαιθωρων ἡ κά τω

14 Majd tovább megy a határ, és kerül a nyugoti oldalnak dél felé, attól a hegytõl, a mely átellenben van Béth-Horonnal délrõl; a szélei pedig Kirjáth-Baál, azaz Kirjáth-Jeárim felé, a Júda fiainak városa felé vannak. Ez a napnyugoti határ.
And the limit is marked as coming round to the south on the west side from the mountain which is south of Beth-horon, and ending at Kiriath-baal (which is Kiriath-jearim), a town of the children of Judah: this is the west part.
καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια καὶ περιελεύσεται ἐπὶ τὸ μέρος τὸ βλέπον παρὰ θάλασσαν ἀπὸ λιβὸς ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐπὶ πρόσωπον βαιθωρων λίβα καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος εἰς καριαθ βααλ αὕτη ἐστὶν καριαθιαριν πόλις υἱῶν ιουδα τοῦτό ἐστιν τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν

15 A déli oldala pedig van Kirjáth-Jeárim szélétõl kezdve, és megy a határ napnyugot felé, megy a Nefthoa vizének kútfejéhez.
And the south part is from the farthest point of Kiriath-jearim, and the line goes out to the west to the fountain of the waters of Nephtoah:
καὶ μέρος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους καριαθβααλ καὶ διελεύσεται ὅρια εἰς γασιν ἐπὶ πηγὴν ὕδατος ναφθω

16 Azután alámegy a határ a hegynek széléhez, a mely átellenben van a Hinnom fiának völgyével, a mely észak felé van a Refaim völgyében; alámegy a Hinnom völgyébe is a Jebuzeus mellett dél felé, és alámegy a Rógel forrásához.
And the line goes down to the farthest part of the mountain facing the valley of the son of Hinnom, which is on the north of the valley of Rephaim: from there it goes down to the valley of Hinnom, to the side of the Jebusite on the south as far as En-rogel;
καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ μέρους τοῦ ὄρους ὅ ἐστιν κατὰ πρόσωπον νάπης ονναμ ὅ ἐστιν ἐκ μέρους εμεκραφαϊν ἀπὸ βορρᾶ καὶ καταβήσεται γαιεννα ἐπὶ νώτου ιεβουσαι ἀπὸ λιβὸς καὶ καταβήσεται ἐπὶ πηγὴν ρωγηλ

17 És kerül észak felõl, és megy Én-Semesnek, azután megy Gelilothnak, a mely átellenben van az Adummimba felvivõ úttal; majd alámegy Bohánnak, a Rúben fiának kövéhez.
And it goes to En-shemesh and on to Geliloth, opposite the way up to Adummim, and it goes down to the stone of Bohan, the son of Reuben;
καὶ διελεύσεται ἐπὶ πηγὴν βαιθσαμυς καὶ παρελεύσεται ἐπὶ γαλιλωθ ἥ ἐστιν ἀπέναντι πρὸς ἀνάβασιν αιθαμιν καὶ καταβήσεται ἐπὶ λίθον βαιων υἱῶν ρουβην

18 És átmegy az Arabával átellenben levõ oldalra észak felé, és alámegy Arabába is.
And it goes on to the side facing the Arabah to the north, and down to the Arabah;
καὶ διελεύσεται κατὰ νώτου βαιθαραβα ἀπὸ βορρᾶ καὶ καταβήσεται

19 Átmegy a határ azután Béth-Hogla oldalára észak felé; a határ szélei pedig északnak a Sóstenger csúcsánál, délnek a Jordán végénél vannak. Ez a dél felé való határ.
And on to the north side of Beth-hoglah, ending at the north inlet of the Salt Sea at the south end of Jordan; this is their limit on the south.
ἐπὶ τὰ ὅρια ἐπὶ νώτου βαιθαγλα ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ λοφιὰν τῆς θαλάσσης τῶν ἁλῶν ἐπὶ βορρᾶν εἰς μέρος τοῦ ιορδάνου ἀπὸ λιβός ταῦτα τὰ ὅριά ἐστιν ἀπὸ λιβός

20 A Jordán pedig határolja azt a napkelet felõl való oldalról. Ez a Benjámin fiainak öröksége az õ határaik szerint köröskörül, az õ családjaik szerint.
And the limit of the east part is the Jordan. This is the heritage of the children of Benjamin, marked out for their families by these limits on all sides.
καὶ ὁ ιορδάνης ὁριεῖ ἀπὸ μέρους ἀνατολῶν αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν βενιαμιν τὰ ὅρια αὐτῆς κύκλῳ κατὰ δήμους

21 A Benjámin fiai nemzetségének városai pedig az õ családjaik szerint [ezek]: Jérikhó, Béth-Hogla, és Emek-Keczicz;
And the towns of the children of Benjamin, given to them in the order of their families, are Jericho and Beth-hoglah and Emek-kezziz
καὶ ἐγενήθησαν αἱ πόλεις τῶν υἱῶν βενιαμιν κατὰ δήμους αὐτῶν ιεριχω καὶ βαιθεγλιω καὶ αμεκασις

22 Béth-Arábá, Czemaraim és Béthel;
And Beth-arabah and Zemaraim and Beth-el
καὶ βαιθαβαρα καὶ σαρα καὶ βησανα

23 Avvim, Pára és Ofra;
And Avvim and Parah and Ophrah
καὶ αιν καὶ φαρα καὶ εφραθα

24 Kefár-Amóni, Ofni és Gába. Tizenkét város és azoknak falui.
And Chephar-Ammoni and Ophni and Geba; twelve towns with their unwalled places;
καὶ καραφα καὶ κεφιρα καὶ μονι καὶ γαβαα πόλεις δέκα δύο καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

25 Gibeon, Ráma és Beéroth;
Gibeon and Ramah and Beeroth
γαβαων καὶ ραμα καὶ βεηρωθα

26 Miczpe, Kefira és Mócza;
And Mizpeh and Chephirah and Mozah
καὶ μασσημα καὶ μιρων καὶ αμωκη

27 Rekem, Jirpeél és Thareala;
And Rekem and Irpeel and Taralah
καὶ φιρα καὶ καφαν καὶ νακαν καὶ σεληκαν καὶ θαρεηλα

28 Czéla, Elef és Jebuzeus, azaz Jeruzsálem, Gibeath, Kirjáth. Tizennégy város és ezeknek falui. Ez a Benjámin fiainak öröksége az õ családjaik szerint.
And Zela, Eleph and the Jebusite (which is Jerusalem), Gibeath and Kiriath; fourteen towns with their unwalled places. This is the heritage of the children of Benjamin by their families.
καὶ ιεβους αὕτη ἐστὶν ιερουσαλημ καὶ πόλεις καὶ γαβαωθιαριμ πόλεις τρεῖς καὶ δέκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν βενιαμιν κατὰ δήμους αὐτῶν

1 A sors által való második rész juta Simeonnak, a Simeon fiai nemzetségének az õ családjaik szerint, és lõn az õ örökségök a Júda fiainak öröksége között.
And the second heritage came out for the tribe of Simeon by their families; and their heritage was in the middle of the heritage of the children of Judah.
καὶ ἐξῆλθεν ὁ δεύτερος κλῆρος τῶν υἱῶν συμεων καὶ ἐγενήθη ἡ κληρονομία αὐτῶν ἀνὰ μέσον κλήρων υἱῶν ιουδα

2 És lõn az övék az õ örökségökül: Beer-Seba, Seba és Móláda;
And they had for their heritage Beer-sheba and Shema and Moladah
καὶ ἐγενήθη ὁ κλῆρος αὐτῶν βηρσαβεε καὶ σαμαα καὶ κωλαδαμ

3 Haczar-Sual, Bála és Eczem;
And Hazar-shual and Balah and Ezem
καὶ αρσωλα καὶ βωλα καὶ ασομ

4 Eltolád, Bethul és Horma;
And Eltolad and Bethul and Hormah
καὶ ελθουλα καὶ βουλα καὶ ερμα

5 Cziklág, Béth-Markaboth és Haczar-Szusza;
And Ziklag and Beth-marcaboth and Hazar-susah
καὶ σικελακ καὶ βαιθμαχερεβ καὶ σαρσουσιν

6 Béth-Lebaoth és Sarúhen. Tizenhárom város és ezeknek falui.
And Beth-lebaoth and Sharuhen; thirteen towns with their unwalled places;
καὶ βαθαρωθ καὶ οἱ ἀγροὶ αὐτῶν πόλεις δέκα τρεῖς καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

7 Ain, Rimmon, Ether és Asán. Négy város és ezeknek falui;
Ain, Rimmon, and Ether and Ashan; four towns with their unwalled places;
ερεμμων καὶ θαλχα καὶ εθερ καὶ ασαν πόλεις τέσσαρες καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

8 És mindazok a faluk, a melyek e városok körül valának Baalath-Beérig, délen Rámatig. Ez a Simeon fiai nemzetségének öröksége az õ családjaik szerint.
And all the unwalled places round about these towns as far as Baalath-beer-ramah to the south. This is the heritage of the tribe of Simeon by their families.
κύκλῳ τῶν πόλεων αὐτῶν ἕως βαρεκ πορευομένων βαμεθ κατὰ λίβα αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν συμεων κατὰ δήμους αὐτῶν

9 A Júda fiainak osztályrészéből lõn a Simeon fiainak örökségök, mert a Júda fiainak osztályrésze nagyobb vala mint illett volna nékik; ezért öröklének Simeon fiai azoknak öröksége között.
The heritage of Simeon was taken out of Judah's stretch of land, for Judah's part was more than they had need of, so the heritage of the children of Simeon was inside their heritage.
ἀπὸ τοῦ κλήρου ιουδα ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν συμεων ὅτι ἐγενήθη ἡ μερὶς υἱῶν ιουδα μείζων τῆς αὐτῶν καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ συμεων ἐν μέσῳ τοῦ κλήρου αὐτῶν

10 A sors által való harmadik rész juta a Zebulon fiainak az õ családjaik szerint, és lõn az õ örökségöknek határa Száridig.
And the third heritage came out for Zebulun by their families; the limit of their heritage was as far as Sarid;
καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τρίτος τῷ ζαβουλων κατὰ δήμους αὐτῶν ἔσται τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν εσεδεκ

11 És felmegy az õ határuk nyugotnak, Mareala felé, és éri Dabbasethet, és éri a folyóvizet is, a mely átellenben van Jokneámmal.
And their limit goes up to the west to Maralah, stretching to Dabbesheth, and to the stream in front of Jokneam;
γωλα ὅρια αὐτῶν ἡ θάλασσα καὶ μαραγελλα καὶ συνάψει ἐπὶ βαιθαραβα εἰς τὴν φάραγγα ἥ ἐστιν κατὰ πρόσωπον ιεκμαν

12 Száridtól pedig napkelet felé fordul Kiszloth-Tábor határára, és tova megy Daberáthnak, és felmegy Jafiának.
Then turning east from Sarid to the limit of Chisloth-tabor, it goes out to Daberath, and up to Japhia;
καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ σεδδουκ ἐξ ἐναντίας ἀπ' ἀνατολῶν βαιθσαμυς ἐπὶ τὰ ὅρια χασελωθαιθ καὶ διελεύσεται ἐπὶ δαβιρωθ καὶ προσαναβήσεται ἐπὶ φαγγαι

13 Innen pedig átmegy kelet felé Gittha-Héfernek és Ittha-Kaczinnak, és tova megy Rimmonnak, kerülvén Néa felé:
And from there it goes on east to Gath-hepher, to Eth-kazin; ending at Rimmon which goes as far as Neah;
καὶ ἐκεῖθεν περιελεύσεται ἐξ ἐναντίας ἐπ' ἀνατολὰς ἐπὶ γεβερε ἐπὶ πόλιν κατασεμ καὶ διελεύσεται ἐπὶ ρεμμωνα αμαθαρ αοζα

14 És ennél kerül a határ északról Hannathonnak; a széle pedig a Jiftah-Él völgye.
And the line goes round it on the north to Hannathon, ending at the valley of Iphtah-el;
καὶ περιελεύσεται ὅρια ἐπὶ βορρᾶν ἐπὶ αμωθ καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ γαιφαηλ

15 Továbbá Kattáth, Nahalál, Simron, Jidealá és Bethlehem. Tizenkét város és azoknak falui.
And Kattath and Nahalal and Shimron and Idalah and Beth-lehem; twelve towns with their unwalled places.
καὶ καταναθ καὶ ναβααλ καὶ συμοων καὶ ιεριχω καὶ βαιθμαν

16 Ez a Zebulon fiainak öröksége az õ családjaik szerint; ezek a városok és ezeknek falui.
This is the heritage of the children of Zebulun by their families, these towns with their unwalled places.
αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν ζαβουλων κατὰ δήμους αὐτῶν πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

17 A sors által való negyedik rész Issakhárnak, az Issakhár fiainak juta, az õ családjaik szerint.
For Issachar the fourth heritage came out, for the children of Issachar by their families;
καὶ τῷ ισσαχαρ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τέταρτος

18 És lõn az õ határuk: Jezréel, Keszuloth és Súnem:
And their limit was to Jezreel and Chesulloth and Shunem
καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν ιαζηλ καὶ χασαλωθ καὶ σουναν

19 Hafaráim, Sion és Anaharath;
And Hapharaim and Shion and Anaharath
καὶ αγιν καὶ σιωνα καὶ ρεηρωθ καὶ αναχερεθ

20 Rabbith, Kisjon és Ébecz;
And Rabbith and Kishion and Ebez
καὶ δαβιρων καὶ κισων καὶ ρεβες

21 Remeth, Én-Gannim, Én-Hadda és Béth-Paczczécz.
And Remeth and En-gannim and En-haddah and Beth-pazzez;
καὶ ρεμμας καὶ ιεων καὶ τομμαν καὶ αιμαρεκ καὶ βηρσαφης

22 És éri a határ Tábort, Sahaczimát és Béth-Semest, a határuknak széle pedig a Jordán. Tizenhat város és ezeknek falui.
And their limit goes as far as Tabor and Shahazimah and Beth-shemesh, ending at Jordan; sixteen towns with their unwalled places.
καὶ συνάψει τὰ ὅρια ἐπὶ γαιθβωρ καὶ ἐπὶ σαλιμ κατὰ θάλασσαν καὶ βαιθσαμυς καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ὁ ιορδάνης

23 Ez az Izsakhár fiai nemzetségének öröksége, az õ családjaik szerint: a városok és ezeknek falui.
This is the heritage of the tribe of the children of Issachar by their families, these towns with their unwalled places.
αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν ισσαχαρ κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

24 A sors által való ötödik rész pedig juta az Áser fiai nemzetségének az õ családjaik szerint.
And the fifth heritage came out for the tribe of Asher by their families.
καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πέμπτος ασηρ

25 És lõn az õ határuk: Helkath, Háli, Beten és Aksáf;
And their limit was Helkath and Hali and Beten and Achshaph
καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν ἐξ ελεκεθ καὶ αλεφ καὶ βαιθοκ καὶ κεαφ

26 Alammelek, Ameád és Misál, és éri Karmelt nyugot felé és Sihór- Libnáthot.
And Alammelech and Amad and Mishal, stretching to Carmel on the west and Shihor-libnath;
καὶ ελιμελεκ καὶ αμιηλ καὶ μαασα καὶ συνάψει τῷ καρμήλῳ κατὰ θάλασσαν καὶ τῷ σιων καὶ λαβαναθ

27 Azután visszafordul napkelet felé Béth-Dágonnak, és éri Zebulont és a Jiftah-Él völgyét észak felõl, Béth-Émeket és Neiélt, és tovamegy Kabulnak balkéz felõl;
Turning to the east to Beth-dagon and stretching to Zebulun and the valley of Iphtah-el as far as Beth-emek and Neiel to the north; on the left it goes as far as Cabul
καὶ ἐπιστρέψει ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου καὶ βαιθεγενεθ καὶ συνάψει τῷ ζαβουλων καὶ ἐκ γαι καὶ φθαιηλ κατὰ βορρᾶν καὶ εἰσελεύσεται ὅρια σαφθαιβαιθμε καὶ ιναηλ καὶ διελεύσεται εἰς χωβα μασομελ

28 És Ebronnak, Rehobnak, Hammonnak és Kánának a nagy Czidonig.
And Ebron and Rehob and Hammon and Kanah, to great Zidon;
καὶ ελβων καὶ ρααβ καὶ εμεμαων καὶ κανθαν ἕως σιδῶνος τῆς μεγάλης

29 Azután visszafordul a határ Rámának, Tyrusnak erõs városáig; és újra fordul a határ Hósznak, a szélei pedig a tengernél vannak Akzib oldala felõl;
And the limit goes round to Ramah and the walled town of Tyre and Hosah, ending at the sea by Heleb and Achzib;
καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια εἰς ραμα καὶ ἕως πηγῆς μασφασσατ καὶ τῶν τυρίων καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ ιασιφ καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ ἡ θάλασσα καὶ ἀπὸ λεβ καὶ εχοζοβ

30 És Umma, Afék és Rehób. Huszonkét város és ezeknek falui.
And Ummah and Aphek and Rehob; twenty-two towns with their unwalled places.
καὶ αρχωβ καὶ αφεκ καὶ ραου

31 Ez az Áser fiai nemzetségének öröksége az õ családjaik szerint: ezek a városok és ezeknek falui.
This is the heritage of the tribe of the children of Asher by their families, these towns with their unwalled places.
αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν ασηρ κατὰ δήμους αὐτῶν πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

32 A sors által való hatodik rész juta a Nafthali fiainak, a Nafthali fiainak az õ családjaik szerint.
For the children of Naphtali the sixth heritage came out, for the children of Naphtali by their families;
καὶ τῷ νεφθαλι ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕκτος

33 Lõn pedig a határuk: Heleftõl, Elontól fogva Czaananninmnál Adámi-Nekebig és Jabneél-Lakkumig; a széle pedig a Jordán vala.
And their limit was from Heleph, from the oak-tree in Zaanannim, and Adami-hannekeb and Jabneel, as far as Lakkum, ending at Jordan;
καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν μοολαμ καὶ μωλα καὶ βεσεμιν καὶ αρμε καὶ ναβωκ καὶ ιεφθαμαι ἕως δωδαμ καὶ ἐγενήθησαν αἱ διέξοδοι αὐτοῦ ὁ ιορδάνης

34 Azután fordul a határ nyugot felé Aznoth-Tábornak; innen pedig tovamegy Hukkóknak, és éri Zebulont dél felõl, Ásert pedig éri nyugot felõl, és a Júdát is; a Jordán napkelet felé vala.
And turning west to Aznoth-tabor, the limit goes out from there to Hukkok, stretching to Zebulun on the south, and Asher on the west, and Judah at Jordan on the east.
καὶ ἐπιστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν εναθ θαβωρ καὶ διελεύσεται ἐκεῖθεν ιακανα καὶ συνάψει τῷ ζαβουλων ἀπὸ νότου καὶ ασηρ συνάψει κατὰ θάλασσαν καὶ ὁ ιορδάνης ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου

35 Erõsített városok [ezek]: Cziddim, Czér, Hammath, Rakkath és Kinnereth;
And the walled towns are Ziddim, Zer, and Hammath, Rakkath, and Chinnereth
καὶ αἱ πόλεις τειχήρεις τῶν τυρίων τύρος καὶ ωμαθα δακεθ καὶ κενερεθ

36 Adáma, Ráma és Hásor;
And Adamah and Ramah and Hazor
καὶ αρμαιθ καὶ αραηλ καὶ ασωρ

37 Kedes, Edrei és Én-Hásor;
And Kedesh and Edrei and En-Hazor
καὶ καδες καὶ ασσαρι καὶ πηγὴ ασορ

38 Jireon, Migdal-Él, Horem, Béth-Anath és Béth-Semes. Tizenkilencz város és ezeknek falui.
And Iron and Migdal-el, Horem and Beth-anath and Beth-shemesh; nineteen towns with their unwalled places.
καὶ κερωε καὶ μεγαλα αριμ καὶ βαιθθαμε καὶ θεσσαμυς

39 Ez a Nafthali fiai nemzetségének öröksége az õ családjaik szerint: a városok és ezeknek falui.
This is the heritage of the tribe of the children of Naphtali by their families, these towns with their unwalled places.
αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν νεφθαλι

40 A sors által való hetedik rész juta a Dán fiai nemzetségének az õ családjaik szerint.
For the tribe of Dan by their families the seventh heritage came out;
καὶ τῷ δαν ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕβδομος

41 És lõn az õ örökségüknek határa: Czóra, Estháol és Ir-Semes;
And the limit of their heritage was Zorah and Eshtaol and Ir-shemesh
καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν σαραθ καὶ ασα πόλεις σαμμαυς

42 Saalabbin, Ajjálon és Jithla;
And Shaalabbin and Aijalon and Ithlah
καὶ σαλαβιν καὶ αμμων καὶ σιλαθα

43 Élon, Timnatha és Ekrón;
And Elon and Timnah and Ekron
καὶ αιλων καὶ θαμναθα καὶ ακκαρων

44 Eltheké, Gibbethon és Baaláth;
And Eltekeh and Gibbethon and Baalath
καὶ αλκαθα καὶ βεγεθων καὶ γεβεελαν

45 Jehud, Bené-Bárak és Gath-Rimmon;
And Jehud and Bene-berak and Gath-rimmon;
καὶ αζωρ καὶ βαναιβακατ καὶ γεθρεμμων

46 Mé-Jarkon és Rakkon, a Jáfó átellenében levõ határral.
And on the west was ... opposite Joppa.
καὶ ἀπὸ θαλάσσης ιερακων ὅριον πλησίον ιόππης

47 De tovább méne ezeknél a Dán fiainak határa. Felmenének ugyanis a Dán fiai, és hadakozának Lesem ellen, és el is foglalák azt, és veték azt fegyver élére, és birtokba vevék azt, és lakozának benne, és nevezék Lesemet Dánnak, az õ atyjoknak Dánnak nevére.
(But the limit of the children of Dan was not wide enough for them; so the children of Dan went up and made war on Leshem and took it, putting it to the sword without mercy, and they took it for their heritage and made a place for themselves there, giving it the name of Leshem-dan, after the name of their father, Dan.)
αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν δαν κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν [47α] καὶ οὐκ ἐξέθλιψαν οἱ υἱοὶ δαν τὸν αμορραῖον τὸν θλίβοντα αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρε ι καὶ οὐκ εἴων αὐτοὺς οἱ αμορραῖοι καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα καὶ ἔθλιψαν ἀπ' αὐτῶν τὸ ὅριον τῆς μερίδος αὐτῶν

48 Ez a Dán fiai nemzetségének öröksége az õ családjaik szerint: ezek a városok és ezeknek falui.
This is the heritage of the tribe of the children of Dan by their families, these towns with their unwalled places.
καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ ιουδα καὶ ἐπολέμησαν τὴν λαχις καὶ κατελάβοντο αὐτὴν καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι μαχαίρας καὶ κατῴκησαν αὐτὴν καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτῆς λασενδακ [48α] καὶ ὁ αμορραῖος ὑπέμεινεν τοῦ κατοικεῖν ἐν ελωμ καὶ ἐν σαλαμιν καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ τοῦ εφραιμ ἐπ' αὐτούς καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον

49 Mikor pedig elvégezték vala a földnek örökbe vételét annak határai szerint, akkor adának Izráel fiai örökséget Józsuénak, a Nún fiának õ közöttök.
So the distribution of the land and its limits was complete; and the children of Israel gave Joshua, the son of Nun, a heritage among them;
καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν κατὰ τὸ ὅριον αὐτῶν καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ ισραηλ κλῆρον ἰησοῖ τῷ υἱῷ ναυη ἐν αὐτοῖς

50 Az Úr rendelése szerint adák néki azt a várost, a melyet kért vala: Timnath-Szerához az Efraim hegyén, és megépíté azt a várost, és abban lakozék.
By the orders of the Lord they gave him the town for which he made request, Timnath-serah in the hill-country of Ephraim: there, after building the town, he made his living-place.
διὰ προστάγματος τοῦ θεοῦ καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν ἣν ᾐτήσατο θαμνασαραχ ἥ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει εφραιμ καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν πόλιν καὶ κατῴκει ἐν αὐτῇ

51 Ezek azok az örökségek, a melyeket örökül adának Eleázár, a pap és Józsué, a Nún fia és az atyáknak fejei az Izráel fiai nemzetségeinek sors szerint, Silóban, az Úr elõtt, a gyülekezet sátorának nyílásánál. Így végezék el a földnek felosztását.
These are the heritages which Eleazar the priest and Joshua, the son of Nun, and the heads of families of the tribes of the children of Israel gave out at Shiloh, by the decision of the Lord, at the door of the Tent of meeting. So the distribution of the land was complete.
αὗται αἱ διαιρέσεις ἃς κατεκληρονόμησεν ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἐν ταῖς φυλαῖς ισραηλ κατὰ κλήρους ἐν σηλω ἐναντίον κυρίου π αρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν

1 Majd szóla az Úr Józsuénak, mondván:
And the Lord said to Joshua,
καὶ ἐλάλησεν κύριος τῷ ἰησοῖ λέγων

2 Szólj az Izráel fiainak, mondván: Válaszszatok magatoknak menekülésre való városokat, a melyekrõl szóltam néktek Mózes által,
Say to the children of Israel, Let certain towns be marked out as safe places, as I said to you by the mouth of Moses,
λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ λέγων δότε τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων ἃς εἶπα πρὸς ὑμᾶς διὰ μωυσῆ

3 Hogy oda szaladjon a gyilkos, a ki megöl valakit tévedésbõl, nem szándékosan, és legyenek azok menedékül nékik a vérbosszúló elõl.
So that any man who in error and without design has taken the life of another, may go in flight to them: and they will be safe places for you from him who has the right of punishment for blood.
φυγαδευτήριον τῷ φονευτῇ τῷ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως καὶ ἔσονται ὑμῖν αἱ πόλεις φυγαδευτήριον καὶ οὐκ ἀποθανεῖται ὁ φονευτὴς ὑπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα ἕως ἂν κα ταστῇ ἐναντίον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν

7 És kiválaszták Kedest Galileában a Nafthali hegyén, Sikemet az Efraim hegyén és Kirjáth-Arbát, azaz Hebront a Júda hegyén.
So they made selection of Kedesh in Galilee in the hill-country of Naphtali, and Shechem in the hill-country of Ephraim, and Kiriath-arba (which is Hebron) in the hill-country of Judah.
καὶ διέστειλεν τὴν καδης ἐν τῇ γαλιλαίᾳ ἐν τῷ ὄρει τῷ νεφθαλι καὶ συχεμ ἐν τῷ ὄρει τῷ εφραιμ καὶ τὴν πόλιν αρβοκ αὕτη ἐστὶν χεβρων ἐν τῷ ὄρει τῷ ιουδα

8 Túl a Jordánon pedig Jérikhótól napkelet felé választák Beczert a pusztában, a sík földön Rúben nemzetségébõl; Rámothot Gileádban, a Gád nemzetségébõl, és Gólánt Básánban a Manassé nemzetségébõl.
And on the east side of Jordan at Jericho, they made selection of Bezer in the waste land, in the table-land, out of the tribe of Reuben, and Ramoth in Gilead out of the tribe of Gad, and Golan in Bashan out of the tribe of Manasseh.
καὶ ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου ἔδωκεν βοσορ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ πεδίῳ ἀπὸ τῆς φυλῆς ρουβην καὶ αρημωθ ἐν τῇ γαλααδ ἐκ τῆς φυλῆς γαδ καὶ τὴν γαυλων ἐν τῇ βασανίτιδι ἐκ τ ῆς φυλῆς μανασση

9 Ezek voltak a meghatározott városok mind az Izráel fiainak, mind a jövevénynek, a ki közöttük tartózkodik vala, hogy oda szaladjon mindaz, a ki megöl valakit tévedésbõl, és meg ne haljon a vérbosszúlónak keze által, míg oda nem áll a gyülekezet elé.
These were the towns marked out for all the children of Israel and for the man from a strange country living among them, so that anyone causing the death of another in error, might go in flight there, and not be put to death by him who has the right of punishment for blood till he had come before the meeting of the people.
αὗται αἱ πόλεις αἱ ἐπίκλητοι τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς καταφυγεῖν ἐκεῖ παντὶ παίοντι ψυχὴν ἀκουσίως ἵνα μὴ ἀποθάνῃ ἐν χειρὶ τοῦ ἀγχιστ εύοντος τὸ αἷμα ἕως ἂν καταστῇ ἔναντι τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν

1 És hozzámenének a Léviták atyai fejedelmei Eleázárhoz, a paphoz, és Józsuéhoz, a Nún fiához és az atyai fejedelmekhez, a kik valának Izráel fiainak nemzetségei felett,
Then the heads of the families of the Levites came to Eleazar the priest and Joshua, the son of Nun, and to the heads of families of the tribes of the children of Israel;
καὶ προσήλθοσαν οἱ ἀρχιπατριῶται τῶν υἱῶν λευι πρὸς ελεαζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς ἰησοῦν τὸν τοῦ ναυη καὶ πρὸς τοὺς ἀρχιφύλους πατριῶν ἐκ τῶν φυλῶν ισραηλ

2 És szólának nékik Silóban, a Kanaán földén, mondván: Az Úr megparancsolta Mózes által, hogy adjatok nékünk városokat lakóhelyül, és azokhoz való legelõket barmaink részére.
And said to them in Shiloh in the land of Canaan, The Lord gave orders by Moses that we were to have towns for living in, with their grass-lands for our cattle.
καὶ εἶπον πρὸς αὐτοὺς ἐν σηλω ἐν γῇ χανααν λέγοντες ἐνετείλατο κύριος ἐν χειρὶ μωυσῆ δοῦναι ἡμῖν πόλεις κατοικεῖν καὶ τὰ περισπόρια τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν

3 Adák azért Izráel fiai a Lévitáknak az õ örökségökbõl, az Úrnak rendelése szerint, ezeket a városokat és azoknak legelõit.
And the children of Israel out of their heritage gave to the Levites these towns with their grass-lands, by the order of the Lord.
καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τοῖς λευίταις ἐν τῷ κατακληρονομεῖν διὰ προστάγματος κυρίου τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν

4 Esék pedig a sors a Kehátiták családjaira, és juta a Léviták közül való Áron pap fiainak a Júda nemzetségétõl, a Simeon nemzetségétõl és a Benjámin nemzetségétõl sors szerint tizenhárom város;
And the heritage came out for the families of the Kohathites: the children of Aaron the priest, who were of the Levites, were given thirteen towns from the tribes of Judah, Simeon, and Benjamin.
καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος τῷ δήμῳ κααθ καὶ ἐγένετο τοῖς υἱοῖς ααρων τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς λευίταις ἀπὸ φυλῆς ιουδα καὶ ἀπὸ φυλῆς συμεων καὶ ἀπὸ φυλῆς βενιαμιν κληρωτὶ πόλεις δ ἑκα τρεῖς

5 Kehát többi fiainak pedig az Efraim nemzetségének családjaitól, Dán nemzetségétõl és Manassé fél nemzetségétõl sors szerint tíz város.
The rest of the children of Kohath by their families were given ten towns from the tribes of Ephraim and Dan and the half-tribe of Manasseh.
καὶ τοῖς υἱοῖς κααθ τοῖς καταλελειμμένοις ἐκ τῆς φυλῆς εφραιμ καὶ ἐκ τῆς φυλῆς δαν καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασση κληρωτὶ πόλεις δέκα

6 A Gerson fiainak pedig az Issakhár nemzetségének családjaitól, az Áser nemzetségétõl, a Nafthali nemzetségétõl és Manassénak Básánban levõ fél nemzetségétõl sors szerint tizenhárom város;
The children of Gershon by their families were given thirteen towns from the tribes of Issachar and Asher and Naphtali and the half-tribe of Manasseh which was in Bashan.
καὶ τοῖς υἱοῖς γεδσων ἀπὸ τῆς φυλῆς ισσαχαρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς ασηρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς νεφθαλι καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασση ἐν τῷ βασαν πόλεις δέκα τρεῖς

7 Mérári fiainak az õ családjaik szerint a Rúben nemzetségétõl, Gád nemzetségétõl és Zebulon nemzetségétõl tizenkét város.
The children of Merari by their families were given twelve towns from the tribes of Reuben and Gad and Zebulun.
καὶ τοῖς υἱοῖς μεραρι κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς ρουβην καὶ ἀπὸ φυλῆς γαδ καὶ ἀπὸ φυλῆς ζαβουλων κληρωτὶ πόλεις δώδεκα

8 Adák azért Izráel fiai e városokat és ezeknek legelõit a Lévitáknak, a miképen megparancsolta vala az Úr Mózes által, sors szerint.
All these towns with their grass-lands the children of Israel gave by the decision of the Lord to the Levites, as the Lord had given orders by Moses.
καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τοῖς λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ κληρωτί

9 Adák pedig a Júda fiainak nemzetségébõl és Simeon fiainak nemzetségébõl ezeket a városokat, a melyek névszerint olvashatók.
From the tribes of the children of Judah and the children of Simeon they gave these towns, listed here by name:
καὶ ἔδωκεν ἡ φυλὴ υἱῶν ιουδα καὶ ἡ φυλὴ υἱῶν συμεων καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν βενιαμιν τὰς πόλεις καὶ ἐπεκλήθησαν

10 És lõn, hogy esék a sors elõször a Lévi fiai közül való Kehátnak családjaiból az Áron fiaira.
These were for the children of Aaron among the families of the Kohathites, of the children of Levi: for they came first in the distribution.
τοῖς υἱοῖς ααρων ἀπὸ τοῦ δήμου τοῦ κααθ τῶν υἱῶν λευι ὅτι τούτοις ἐγενήθη ὁ κλῆρος

11 És adák nékik az Anák atyjának [városát], Kirjáth-Arbát, azaz Hebront a Júda hegyén, és annak körülötte levõ legelõit;
They gave them Kiriath-arba, the town of Arba, the father of Anak, (which is Hebron) in the hill-country of Judah, with its grass-lands.
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν καριαθαρβοκ μητρόπολιν τῶν ενακ αὕτη ἐστὶν χεβρων ἐν τῷ ὄρει ιουδα τὰ δὲ περισπόρια κύκλῳ αὐτῆς

12 A városnak szántóföldjét és faluit pedig Kálebnek, a Jefunné fiának adák birtokául.
But the open country round the town, and its unwalled places, they gave to Caleb, the son of Jephunneh, as his property.
καὶ τοὺς ἀγροὺς τῆς πόλεως καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἔδωκεν ιησοῦς τοῖς υἱοῖς χαλεβ υἱοῦ ιεφοννη ἐν κατασχέσει

13 Az Áron pap fiainak pedig adák a gyilkosok menekülésének városát, Hebront és annak legelõjét, Libnát és annak legelõjét.
And to the children of Aaron the priest they gave Hebron with its grass-lands, the town where the taker of life might be safe, and Libnah with its grass-lands;
καὶ τοῖς υἱοῖς ααρων τὴν πόλιν φυγαδευτήριον τῷ φονεύσαντι τὴν χεβρων καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ σὺν αὐτῇ καὶ τὴν λεμνα καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ

14 Jatthirt és annak legelõjét; Estemoát és annak legelõjét;
And Jattir with its grass-lands, and Eshtemoa with its grass-lands;
καὶ τὴν αιλωμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν τεμα καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ

15 Holont és annak legelõjét, és Debirt és annak legelõjét;
And Holon with its grass-lands, and Debir with its grass-lands;
καὶ τὴν γελλα καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν δαβιρ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ

16 Aint és annak legelõjét, Juttát és annak legelõjét, Béth-Semest és annak legelõjét. Kilencz várost e két nemzetségbõl.
And Ain, and Juttah, and Beth-shemesh, with their grass-lands; nine towns from those two tribes.
καὶ ασα καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τανυ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ βαιθσαμυς καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ πόλεις ἐννέα παρὰ τῶν δύο φυλῶν τούτων

17 A Benjámin nemzetségébõl pedig Gibeont és annak legelõjét, Gébát és annak legelõjét;
And from the tribe of Benjamin they gave Gibeon and Geba with their grass-lands;
καὶ παρὰ τῆς φυλῆς βενιαμιν τὴν γαβαων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ γαθεθ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ

18 Anathótot és annak legelõjét, Almont és annak legelõjét: négy várost.
Anathoth and Almon with their grass-lands, four towns.
καὶ αναθωθ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ γαμαλα καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ πόλεις τέσσαρες

19 Az Áron fiainak, a papoknak városai összesen tizenhárom város és azoknak legelõi.
Thirteen towns with their grass-lands were given to the children of Aaron, the priests.
πᾶσαι αἱ πόλεις υἱῶν ααρων τῶν ἱερέων δέκα τρεῖς

20 A Kehát fiai családjainak pedig, [s] a Kehát fiai közül való többi Lévitáknak városai, az õ sorsuk szerint, az Efraim nemzetségébõl valának.
The rest of the families of the children of Kohath, the Levites, were given towns from the tribe of Ephraim.
καὶ τοῖς δήμοις υἱοῖς κααθ τοῖς λευίταις τοῖς καταλελειμμένοις ἀπὸ τῶν υἱῶν κααθ καὶ ἐγενήθη πόλις τῶν ὁρίων αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς εφραιμ

21 Nékik adák ugyanis a gyilkosok menekülésének városát, Sikemet és annak legelõjét az Efraim hegyén, és Gezert és annak legelõjét;
And they gave them Shechem with its grass-lands in the hill-country of Ephraim, the town where the taker of life might be safe, and Gezer with its grass-lands;
καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου τὴν τοῦ φονεύσαντος τὴν συχεμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ γαζαρα καὶ τὰ πρὸς αὐτὴν καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ

22 Kibczaimot és annak legelõjét, Béth-Horont és annak legelõjét: négy várost.
And Kibzaim and Beth-horon with their grass-lands, four towns.
καὶ τὴν καβσαϊμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ καὶ τὴν ἄνω βαιθωρων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ πόλεις τέσσαρες

23 A Dán nemzetségébõl pedig Elthekét és annak legelõjét, Gibbethont és annak legelõjét;
And from the tribe of Dan, Elteke and Gibbethon with their grass-lands;
καὶ ἐκ τῆς φυλῆς δαν τὴν ελκωθαιμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν γεθεδαν καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ

24 Ajjálont és annak legelõjét; Gath-Rimmont és annak legelõjét; négy várost.
Aijalon and Gath-rimmon with their grass-lands, four towns.
καὶ αιλων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ γεθερεμμων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ πόλεις τέσσαρες

25 A Manassé fél nemzetségébõl pedig: Taanákot és annak legelõjét, Gath- Rimmont és annak legelõjét: két várost.
And from the half-tribe of Manasseh, Taanach and Gath-rimmon with their grass-lands, two towns.
καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασση τὴν ταναχ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν ιεβαθα καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ πόλεις δύο

26 Összesen tíz várost és azoknak legelõit a Kehát fiai többi családjainak.
All the towns of the rest of the families of the children of Kohath were ten with their grass-lands.
πᾶσαι πόλεις δέκα καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐταῖς τοῖς δήμοις υἱῶν καὰθ τοῖς ὑπολελειμμένοις

27 A Gerson fiainak pedig, a kik a Léviták családjaiból valának, [adák] a Manassé fél nemzetségébõl a gyilkosok menekülésének városát, Gólánt Básánban és annak legelõjét, és Beesterát és annak legelõjét: két várost.
And to the children of Gershon, of the families of the Levites, they gave from the half-tribe of Manasseh, Golan in Bashan with its grass-lands, the town where the taker of life might be safe, and Ashtaroth with its grass-lands, two towns.
καὶ τοῖς υἱοῖς γεδσων τοῖς λευίταις ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασση τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμένας τοῖς φονεύσασι τὴν γαυλων ἐν τῇ βασανίτιδι καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν β οσοραν καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ πόλεις δύο

28 Az Issakhár nemzetségébõl pedig: Kisjont és annak legelõjét, Dobráthot, és annak legelõjét,
And from the tribe of Issachar, Kishion and Daberath with their grass-lands;
καὶ ἐκ τῆς φυλῆς ισσαχαρ τὴν κισων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ δεββα καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ

29 Jármutot és annak legelõjét, és Én-Gannimot és annak legelõjét: négy várost.
Jarmuth and En-gannim with their grass-lands, four towns.
καὶ τὴν ρεμμαθ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ πηγὴν γραμμάτων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ πόλεις τέσσαρες

30 Az Áser nemzetségébõl pedig: Misált és annak legelõjét, Abdont és annak legelõjét,
And from the tribe of Asher, Mishal and Abdon, with their grass-lands:
καὶ ἐκ τῆς φυλῆς ασηρ τὴν βασελλαν καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ δαββων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ

31 Helkathot és annak legelõjét, és Rehobot és annak legelõjét: négy várost.
Helkath and Rehob with their grass-lands, four towns.
καὶ χελκατ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ ρααβ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ πόλεις τέσσαρες

32 A Nafthali nemzetségébõl pedig: a gyilkosok menekülésének városát, Kedest Galileában és annak legelõjét, Hammoth-Dórt és annak legelõjét, és Karthant és annak legelõjét: három várost.
And from the tribe of Naphtali, Kedesh in Galilee with its grass-lands, the town where the taker of life might be safe, and Hammoth-dor and Kartan with their grass-lands, three towns.
καὶ ἐκ τῆς φυλῆς νεφθαλι τὴν πόλιν τὴν ἀφωρισμένην τῷ φονεύσαντι τὴν καδες ἐν τῇ γαλιλαίᾳ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν εμμαθ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ θεμμων κ αὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ πόλεις τρεῖς

33 A Gersoniták összes városai, az õ családjaik szerint, tizenhárom város és azoknak legelõi.
All the towns of the Gershonites with their families were thirteen with their grass-lands.
πᾶσαι αἱ πόλεις τοῦ γεδσων κατὰ δήμους αὐτῶν πόλεις δέκα τρεῖς

34 A Mérári fiai családjainak pedig, e még hátralevõ Lévitáknak, [adák] a Zebulon nemzetségébõl: Jokneámot és annak legelõjét, Karthát és annak legelõjét,
And to the rest of the Levites, that is, the families of the children of Merari, they gave from the tribe of Zebulun, Jokneam and Kartah with their grass-lands;
καὶ τῷ δήμῳ υἱῶν μεραρι τοῖς λευίταις τοῖς λοιποῖς ἐκ τῆς φυλῆς υἱῶν ζαβουλων τὴν μααν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν καδης καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

35 Dimnát és annak legelõjét, Nahalált és annak legelõjét; négy várost.
Dimnah and Nahalal with their grass-lands, four towns.
καὶ δεμνα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ σελλα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς πόλεις τέσσαρες

36 A Rúben nemzetségébõl pedig: Béczert és annak legelõjét, Jahczát és annak legelõjét,
And from the tribe of Reuben, Bezer and Jahaz with their grass-lands;
καὶ πέραν τοῦ ιορδάνου τοῦ κατὰ ιεριχω ἐκ τῆς φυλῆς ρουβην τὴν πόλιν τὸ φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος τὴν βοσορ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ μισωρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ιαζηρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

37 Kedémothot és annak legelõjét, és Méfaathot és annak legelõjét: négy várost.
Kedemoth and Mephaath with their grass-lands, four towns.
καὶ τὴν δεκμων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν μαφα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς πόλεις τέσσαρες

38 A Gád nemzetségébõl pedig: a gyilkosok menekülésének városát, Rámothot Gileádban és annak legelõjét, Mahanaimot és annak legelõjét,
And from the tribe of Gad, Ramoth in Gilead, the town where the taker of life might be safe, and Mahanaim with their grass-lands;
καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς γαδ τὴν πόλιν τὸ φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος τὴν ραμωθ ἐν τῇ γαλααδ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν καμιν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

39 Hesbont és annak legelõjét; Jaézert és annak legelõjét: összesen négy várost.
Heshbon and Jazer with their grass-lands, four towns.
καὶ τὴν εσεβων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ιαζηρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς αἱ πᾶσαι πόλεις τέσσαρες

40 A Mérári fiainak városai az õ családjaik szerint, a kik a Léviták családjai közül maradtak fel, valának az õ sorsuk szerint összesen tizenkét város.
All these towns were given to the children of Merari by their families, that is, the rest of the families of the Levites; and their heritage was twelve towns.
πᾶσαι πόλεις τοῖς υἱοῖς μεραρι κατὰ δήμους αὐτῶν τῶν καταλελειμμένων ἀπὸ τῆς φυλῆς λευι καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια πόλεις δέκα δύο

41 A Lévitáknak összes városai az Izráel fiainak birtoka között: negyvennyolcz város azoknak legelõivel.
All the towns of the Levites, among the heritage of the children of Israel, were forty-eight towns with their grass-lands.
πᾶσαι αἱ πόλεις τῶν λευιτῶν ἐν μέσῳ κατασχέσεως υἱῶν ισραηλ τεσσαράκοντα ὀκτὼ πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν

42 Valának ezek a városok a [tulajdonképeni] város és körülöttök azoknak legelõi. Így vala ez mind e városoknál.
Every one of these towns had grass-lands round it.
κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων πόλις καὶ τὰ περισπόρια κύκλῳ τῆς πόλεως πάσαις ταῖς πόλεσιν ταύταις [42α] καὶ συνετέλεσεν ἰησοῦς διαμερίσας τὴν γῆν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν [42β] καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ ισραηλ μερίδα τῷ ἰησοῖ κατὰ πρόσταγμα κυρίου ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν ἣν ᾐτήσατο τὴν θαμνασαραχ ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει εφραιμ [42ξ] καὶ ᾠκοδόμη σεν ἰησοῦς τὴν πόλιν καὶ ᾤκησεν ἐν αὐτῇ [42δ] καὶ ἔλαβεν ἰησοῦς τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας ἐν αἷς περιέτεμεν τοὺς υἱοὺς ισραηλ τοὺς γενομένους ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἔ θηκεν αὐτὰς ἐν θαμνασαραχ

43 Megadá azért az Úr Izráelnek mindazt a földet, a mely felõl megesküdött vala, hogy odaadja azt az õ atyáiknak. És bírák azt, és lakozának abban.
So the Lord gave to Israel all the land which he gave by oath to their fathers; so it became their heritage and their living-place.
καὶ ἔδωκεν κύριος τῷ ισραηλ πᾶσαν τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτὴν καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ

44 Nyugodalmat is ada nékik az Úr mindenfelõl, szintén úgy, a mint megesküdött vala az õ atyáiknak. És senki nem állott meg ellenökben valamennyi ellenségeik közül; minden ellenségöket kezökbe adá az Úr.
And the Lord gave them peace on every side, as he had said to their fathers: all those who were against them gave way before them, for the Lord gave them all up into their hands.
καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κύριος κυκλόθεν καθότι ὤμοσεν τοῖς πατράσιν αὐτῶν οὐκ ἀνέστη οὐθεὶς κατενώπιον αὐτῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶ ν παρέδωκεν κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν

45 Nem esett el csak egy szó is mindama jó szóból, a melyet szólott vala az Úr az Izráel házának. Mindaz betelt.
The Lord kept faith with the house of Israel about all the good which he said he would do for them, and all his words came true.
οὐ διέπεσεν ἀπὸ πάντων τῶν ῥημάτων τῶν καλῶν ὧν ἐλάλησεν κύριος τοῖς υἱοῖς ισραηλ πάντα παρεγένετο

1 Akkor hivatá Józsué a Rúbenitákat, a Gáditákat és a Manassé fél nemzetségét,
Then Joshua sent for the Reubenites and the Gadites and the half-tribe of Manasseh,
τότε συνεκάλεσεν ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς ρουβην καὶ τοὺς υἱοὺς γαδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασση

2 És monda nékik: Ti megtartottátok mindazt, a mit Mózes, az Úrnak szolgája parancsolt néktek, és hallgattatok az én szómra mindenben, a mit parancsoltam néktek;
And said to them, You have kept all the orders of Moses, the Lord's servant, and have done everything I gave you orders to do:
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς ἀκηκόατε πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὑμῖν μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου καὶ ἐπηκούσατε τῆς φωνῆς μου κατὰ πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν

3 Nem hagytátok el a ti atyátokfiait immár sok nap óta mind e mai napig, és megtartottátok a megtartandókat, az Úrnak, a ti Isteneteknek parancsolatját.
You have now been with your brothers for a long time; till this day you have been doing the orders of the Lord your God.
οὐκ ἐγκαταλελοίπατε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ταύτας τὰς ἡμέρας καὶ πλείους ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας ἐφυλάξασθε τὴν ἐντολὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν

4 Most pedig nyugodalmat adott az Úr, a ti Istenetek a ti atyátokfiainak, a mint megmondta vala nékik; most azért térjetek vissza, és menjetek a ti sátraitokba, a ti örökségteknek földére, a melyet Mózes, az Úrnak szolgája adott vala néktek túl a Jordánon.
And now the Lord your God has given your brothers rest, as he said: so now you may go back to your tents, to the land of your heritage, which Moses, the Lord's servant, gave to you on the other side of Jordan.
νῦν δὲ κατέπαυσεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν ὃν τρόπον εἶπεν αὐτοῖς νῦν οὖν ἀποστραφέντες ἀπέλθατε εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν καὶ εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως ὑμῶν ἣν ἔδωκεν ὑμῖν μωυσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου

5 Csak igen vigyázzatok, hogy teljesítsétek a parancsolatot és a törvényt, a melyet parancsolt néktek Mózes, az Úrnak szolgája, hogy szeressétek az Urat, a ti Isteneteket, és járjatok minden õ útján, és tartsátok meg az õ parancsolatait, és ragaszkodjatok hozzá, és szolgáljatok néki teljes szívetekbõl és teljes lelketekbõl.
Only take great care to do the orders and the law which Moses, the Lord's servant, gave you; to have love for the Lord your God and to go in all his ways; and to keep his laws and to be true to him and to be his servants with all your heart and with all your soul.
ἀλλὰ φυλάξασθε ποιεῖν σφόδρα τὰς ἐντολὰς καὶ τὸν νόμον ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν ποιεῖν μωυσῆς ὁ παῖς κυρίου ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν πορεύεσθαι πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ προσκεῖσθαι αὐτῷ καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν

6 És megáldá õket Józsué, azután elbocsátá õket, és elmenének az õ sátraikba.
Then Joshua gave them his blessing and sent them away: and they went back to their tents.
καὶ ηὐλόγησεν αὐτοὺς ἰησοῦς καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν

7 Mert a Manassé nemzetsége felének Mózes adott vala [örökséget] Básánban; a másik felének pedig Józsué adott az õ atyjafiaival a Jordánon innen napnyugot felõl. És a mikor elbocsátá is õket Józsué az õ sátraikba, akkor is megáldá õket,
Now to the one half of the tribe of Manasseh, Moses had given a heritage in Bashan; but to the other half, Joshua gave a heritage among their brothers on the west side of Jordan. Now when Joshua sent them away to their tents, he gave them his blessing,
καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση ἔδωκεν μωυσῆς ἐν τῇ βασανίτιδι καὶ τῷ ἡμίσει ἔδωκεν ἰησοῦς μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου παρὰ θάλασσαν καὶ ἡνίκα ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἰησοῦς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ εὐλόγησεν αὐτούς

8 És szóla nékik, mondván: Nagy gazdagsággal térjetek vissza sátraitokba, és igen sok barommal, ezüsttel, arannyal, rézzel, vassal és igen sok ruhával. Az ellenségeitektõl vett zsákmányt oszszátok meg a ti atyátokfiaival.
And said to them, Go back with much wealth to your tents, and with very much cattle, with silver and gold and brass and iron, and with a very great store of clothing; give your brothers a part of the goods taken in the war.
καὶ ἐν χρήμασιν πολλοῖς ἀπήλθοσαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σίδηρον καὶ ἱματισμὸν πολύν καὶ διείλαντο τὴν προνομὴν τῶν ἐχθρῶν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν

9 Visszatérének azért, és elmenének a Rúben fiai, a Gád fiai és a Manassé fél nemzetsége Izráel fiaitól, Silóból, a mely Kanaán földén van, hogy menjenek Gileád földére, az õ örökségüknek földébe, a melyben örökséget võnek az Úr rendelése szerint Mózes által.
So Reuben and Gad and the half-tribe of Manasseh went back, parting from the children of Israel at Shiloh in the land of Canaan, to go to the land of Gilead, to the land of their heritage which had been given to them by the Lord's order to Moses.
καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς υἱῶν μανασση ἀπὸ τῶν υἱῶν ισραηλ ἐκ σηλω ἐν γῇ χανααν ἀπελθεῖν εἰς γὴν γαλααδ εἰς γῆν κατασχέσεως αὐτῶν ἣν ἐκληρονόμησαν αὐτὴν διὰ προστάγματος κυρίου ἐν χειρὶ μωυσῆ

10 Mikor a Jordán mellékére értek, a mely még Kanaán földén van, építének a Rúben fiai, Gád fiai és Manassé fél nemzetsége ott a Jordán mellett oltárt, nagy, láttatós oltárt.
Now when they came to the country by Jordan in the land of Canaan, the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh put up there, by Jordan, a great altar, seen from far.
καὶ ἦλθον εἰς γαλγαλα τοῦ ιορδάνου ἥ ἐστιν ἐν γῇ χανααν καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ γαδ καὶ οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασση ἐκεῖ βωμὸν ἐπὶ τοῦ ιορδάνου βωμὸν μέγαν τοῦ ἰδεῖν

11 Meghallák pedig Izráel fiai, hogy ezt mondják vala: Ímé a Rúben fiai, Gád fiai és Manassé fél nemzetsége oltárt építettek átellenben a Kanaán földével, a Jordán mellékén, Izráel fiainak oldala felõl.

And news came to the children of Israel, See, the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh have put up an altar opposite the land of Canaan, in the country by Jordan on the side which is Israel's.

και ἤκουσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ λεγόντων ἰδοὺ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ γαδ καὶ οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασση βωμὸν ἐφ' ὁρίων γῆς χαναν ἐπὶ τοῦ γαλααδ τοῦ ιορδάνου ἐ ν τῷ πέραν υἱῶν ισραηλ

12 A mint meghallák Izráel fiai, egybegyûle Izráel fiainak egész gyülekezete Silóban, hogy hadakozni induljanak fel ellenök.

Then all the meeting of the children of Israel, hearing this, came together at Shiloh to go up against them to war.

καὶ συνηθροίσθησαν πάντες οἱ υἱοὶ ισραηλ εἰς σηλω ὥστε ἀναβάντες ἐκπολεμῆσαι αὐτούς

13 Küldék pedig Izráel fiai a Rúben fiaihoz, Gád fiaihoz és a Manassé fél nemzetségéhez Gileád földére Fineást, Eleázárnak, a papnak fiát;

And the children of Israel sent Phinehas, the son of Eleazar the priest, to the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh, to the land of Gilead,

καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πρὸς τοὺς υἱοὺς ρουβην καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς γαδ καὶ πρὸς τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασση εἰς γῆν γαλααδ τόν τε φινεες υἱὸν ελεαζαρ υἱοῦ ααρων τοῦ ἀρ χιερέως

14 Tíz fejedelmet is vele, egy-egy fejedelmet az õsök háza szerint Izráelnek minden nemzetségébõl. Ezek mind fejedelmei valának az õ õseik házának, Izráelnek ezerei között.

And with him they sent ten chiefs, one for every tribe of the children of Israel, every one of them the head of his house among the families of Israel.

καὶ δέκα τῶν ἀρχόντων μετ' αὐτοῦ ἄρχων εἷς ἀπὸ οἴκου πατριᾶς ἀπὸ πασῶν φυλῶν ισραηλ ἄρχοντες οἴκων πατριῶν εἰσιν χιλίαρχοι ισραηλ

15 És eljutának a Rúben fiaihoz, a Gád fiaihoz és a Manassé fél nemzetségéhez a Gileád földére, és szólának õ velök, mondván:

And they came to the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh, to the land of Gilead, and said to them,

καὶ παρεγένοντο πρὸς τοὺς υἱοὺς γαδ καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς ρουβην καὶ πρὸς τοὺς ἡμίσεις φυλῆς μανασση εἰς γῆν γαλααδ καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτοὺς λέγοντες

16 Így szól az Úrnak egész gyülekezete: Micsoda vétek ez, a melylyel vétkeztetek Izráelnek Istene ellen, hogy immár elfordultatok az Úrtól, építvén magatoknak oltárt, hogy pártot üssetek immár az Úr ellen?!

This is what all the meeting of the people of the Lord has said, What is this wrong which you have done against the God of Israel, turning back this day from the Lord and building an altar for yourselves, and being false to the Lord?

τάδε λέγει πᾶσα ἡ συναγωγὴ κυρίου τίς ἡ πλημμέλεια αὕτη ἣν ἐπλημμελήσατε ἐναντίον τοῦ θεοῦ ισραηλ ἀποστραφῆναι σήμερον ἀπὸ κυρίου οἰκοδομήσαντες ὑμῖν ἑαυτοῖς βωμ ὸν ἀποστάτας ὑμᾶς γενέσθαι ἀπὸ κυρίου

17 Avagy kevés-é nékünk a Peór miatt való hamisságunk, a mibõl ki sem tisztultunk még mind e napig, és a miért csapás lõn az Úrnak gyülekezetén?

Was not the sin of Baal-peor great enough, from which we are not clear even to this day, though punishment came on the people of the Lord,

μὴ μικρὸν ἡμῖν τὸ ἁμάρτημα φογωρ ὅτι οὐκ ἐκαθαρίσθημεν ἀπ' αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐγενήθη πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυρίου

18 És ti elfordultatok immár az Úrtól; pedig ha ti pártot üttök ma az Úr ellen: holnap majd Izráelnek egész gyülekezetére haragszik meg.

That now you are turned back from the Lord? and, because you are false to him today, tomorrow his wrath will be let loose on all the people of Israel.

καὶ ὑμεῖς ἀποστραφήσεσθε σήμερον ἀπὸ κυρίου καὶ ἔσται ἐὰν ἀποστῆτε σήμερον ἀπὸ κυρίου καὶ αὔριον ἐπὶ πάντα ισραηλ ἔσται ἡ ὀργή

19 Ha pedig tisztátalan[nak tetszik elõttetek] a ti örökségeteknek földje: úgy jõjjetek át az Úr örökségének földjére, a hol ott áll az Úrnak sátora, és legyetek örökösökké mi közöttünk; de az Úr ellen ne üssetek pártot, és ellenünk se üssetek pártot, építvén magatoknak oltárt, az Úrnak, a mi Istenünknek oltárán kivül.

But if the land you now have is unclean, come over into the Lord's land where his House is, and take up your heritage among us: but do not be false to the Lord and to us by building yourselves an altar in addition to the altar of the Lord our God.

καὶ νῦν εἰ μικρὰ ὑμῖν ἡ γῆ τῆς κατασχέσεως ὑμῶν διάβητε εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως κυρίου οὗ κατασκηνοῖ ἐκεῖ ἡ σκηνὴ κυρίου καὶ κατακληρονομήσατε ἐν ἡμῖν καὶ μὴ ἀπ οστάται ἀπὸ θεοῦ γενήθητε καὶ μὴ ἀπόστητε ἀπὸ κυρίου διὰ τὸ οἰκοδομῆσαι ὑμᾶς βωμὸν ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν

20 Avagy nem Ákán, a Zéra fia vétkezék-é nagy vétekkel az [Istennek] szentelt dolog ellen; mégis az Izráelnek egész gyülekezete ellen lõn a harag! És az a férfiú nem egymaga halt meg az õ bûnéért!

Did not Achan, the son of Zerah, do wrong about the cursed thing, causing wrath to come on all the people of Israel? And not on him only came the punishment of death.

οὐκ ἰδοὺ αχαρ ὁ τοῦ ζαρα πλημμελείᾳ ἐπλημμέλησεν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος καὶ ἐπὶ πᾶσαν συναγωγὴν ισραηλ ἐγενήθη ὀργή καὶ οὗτος εἷς μόνος ἦν μὴ μόνος οὗτος ἀπέθανεν τῇ ἐα υτοῦ ἁμαρτίᾳ

21 Felelének pedig a Rúben fiai, a Gád fiai és a Manassé fél nemzetsége, és szólának az Izráel ezereinek fejeihez:

Then the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh said in answer to the heads of the families of Israel,

καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασση καὶ ἐλάλησαν τοῖς χιλιάρχοις ισραηλ λέγοντες

22 Az Istenek Istene az Úr, az Istenek Istene az Úr: õ tudja, és az Izráel is megtudja. Ha pártütésbõl és ha az Úr ellen való vétekbõl van ez: ne tartson meg minket e napon!

God, even God the Lord, God, even God the Lord, he sees, and Israel will see--if it is in pride or in sin against the Lord,

ὁ θεὸς θεός ἐστιν κύριος καὶ ὁ θεὸς θεὸς κύριος αὐτὸς οἶδεν καὶ ισραηλ αὐτὸς γνώσεται εἰ ἐν ἀποστασίᾳ ἐπλημμελήσαμεν ἔναντι τοῦ κυρίου μὴ ῥύσαιτο ἡμᾶς ἐν ταύτῃ

23 Ha azért építettünk magunknak oltárt, hogy elforduljunk az Úrtól, vagy pedig hogy áldozzunk azon egészen égõáldozatot és ételáldozatot; vagy hogy tegyünk arra hálaadásnak áldozatját: - lássa meg [ezt]õ maga az Úr!

That we have made ourselves an altar, being false to the Lord, keep us not safe from death this day; and if for the purpose of offering burned offerings on it and meal offerings, or peace-offerings, let the Lord himself send punishment for it;

καὶ εἰ ᾠκοδομήσαμεν αὐτοῖς βωμὸν ὥστε ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ὥστε ἀναβιβάσαι ἐπ' αὐτὸν θυσίαν ὁλοκαυτωμάτων ἢ ὥστε ποιῆσαι ἐπ' αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίο υ κύριος ἐκζητήσει

24 Hát nem inkább a miatt való féltünkben cselekedtük-é ezt, hogy így gondolkoztunk: Maholnap így szólhatnak a ti fiaitok a mi fiainkhoz, mondván: Mi közötök van néktek az Úrhoz, Izráel Istenéhez?

And if we have not, in fact, done this designedly and with purpose, having in our minds the fear that in time to come your children might say to our children, What have you to do with the Lord, the God of Israel?

ἀλλ' ἕνεκεν εὐλαβείας ῥήματος ἐποιήσαμεν τοῦτο λέγοντες ἵνα μὴ εἴπωσιν αὔριον τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ἡμῶν τί ὑμῖν κυρίῳ τῷ θεῷ ισραηλ

25 Hiszen határt vetett az Úr mi közöttünk és ti közöttetek Rúben fiai és Gád fiai - a Jordánt; nincsen néktek részetek az Úrban! És elidegeníthetnék a ti fiaitok a mi fiainkat, hogy ne féljék az Urat!

For the Lord has made Jordan a line of division between us and you, the children of Reuben and the children of Gad; you have no part in the Lord: so your children will make our children give up fearing the Lord.

καὶ ὅρια ἔθηκεν κύριος ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν τὸν ιορδάνην καὶ οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου καὶ ἀπαλλοτριώσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν τοὺς υἱοὺς ἡμῶν ἵνα μὴ σέβωνται κύριον

26 Mondottuk azért: Nosza fogjunk hozzá, hogy építsünk oltárt, se nem egészen égõáldozatra, se nem véres áldozatra;

So we said, Let us now make an altar for ourselves, not for burned offerings or for the offerings of beasts:

καὶ εἴπαμεν ποιῆσαι οὕτως τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν βωμὸν τοῦτον οὐχ ἕνεκεν καρπωμάτων οὐδὲ ἕνεκεν θυσιῶν

27 Hanem hogy bizonyság legyen az mi közöttünk és ti közöttetek, és a mi utánunk való nemzetségeink között, hogy szolgálni akarjuk az Urat õ elõtte a mi egészen égõáldozatainkkal, véres áldozatainkkal és hálaáldozatainkkal, és hogy ne mondhassák a ti fiaitok maholnap a mi fiainknak: Nincs néktek részetek az Úrban.

But to be a witness between us and you, and between the future generations, that we have the right of worshipping the Lord with our burned offerings and our offerings of beasts and our peace-offerings; so that your children will not be able to say to our children in time to come, You have no part in the Lord.

ἀλλ' ἵνα ᾖ τοῦτο μαρτύριον ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν γενεῶν ἡμῶν μεθ' ἡμᾶς τοῦ λατρεύειν λατρείαν κυρίῳ ἐναντίον αὐτοῦ ἐν τοῖς καρπώμασιν ἡμῶν καὶ ἐ ν ταῖς θυσίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν καὶ οὐκ ἐροῦσιν τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ἡμῶν αὔριον οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου

28 Mondottuk azért: Ha így szólanának maholnap nékünk vagy a mi nemzetségeinknek, ezt mondjuk majd: Lássátok az Úr oltárának mássát, a melyet a mi atyáink készítettek, nem egészen égõáldozatra, sem nem véres áldozatra, hanem hogy bizonyság legyen mi közöttünk és ti közöttetek!

For we said to ourselves, If they say this to us or to future generations, then we will say, See this copy of the Lord's altar which our fathers made, not for burned offerings or offerings of beasts, but for a witness between us and you.

καὶ εἴπαμεν ἐὰν γένηταί ποτε καὶ λαλήσωσιν πρὸς ἡμᾶς καὶ ταῖς γενεαῖς ἡμῶν αὔριον καὶ ἐροῦσιν ἴδετε ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ὃ ἐποίησαν οἱ πατέρες ἡμῶν οὐχ ἕνε κεν καρπωμάτων οὐδὲ ἕνεκεν θυσιῶν ἀλλὰ μαρτύριόν ἐστιν ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν ἡμῶν

29 Távol legyen tõlünk, hogy pártot üssünk az Úr ellen, és elforduljunk immár az Úrtól, építvén oltárt égõáldozatra, ételáldozatra és véres áldozatra az Úrnak, a mi Istenünknek oltárán kivül, a mely az õ sátora elõtt van!

Never let it be said that we were false to the Lord, turning back this day from him and building an altar for burned offerings and meal offerings and offerings of beasts, in addition to the altar of the Lord our God which is before his House.

μὴ γένοιτο οὖν ἡμᾶς ἀποστραφῆναι ἀπὸ κυρίου ἐν ταῖς σήμερον ἡμέραις ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου ὥστε οἰκοδομῆσαι ἡμᾶς θυσιαστήριον τοῖς καρπώμασιν καὶ ταῖς θυσίαις σαλαμ ιν καὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ σωτηρίου πλὴν τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ὅ ἐστιν ἐναντίον τῆς σκηνῆς αὐτοῦ

30 Hallván pedig Fineás, a pap és a gyülekezetnek fejedelmei és Izráel ezereinek fejei, a kik vele valának, a beszédeket, a melyeket szólottak vala a Rúben fiai, a Gád fiai és a Manassé fiai; tetszésre találtak vala elõttök.

Then Phinehas the priest and the chiefs of the meeting and the heads of the families of Israel who were with him, hearing what the children of Reuben and the children of Gad and the children of Manasseh said, were pleased.

καὶ ἀκούσας φινεες ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς ισραηλ οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησαν οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μαν ασση καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς

31 És monda Fineás, az Eleázár pap fia a Rúben fiainak, Gád fiainak és a Manassé fiainak: Ma tudtuk meg, hogy köztünk van az Úr, mivelhogy nem vétkeztetek e vétekkel az Úr ellen. Most megszabadítottátok Izráel fiait az Úr kezébõl.

And Phinehas, the son of Eleazar the priest, said to the children of Reuben and the children of Gad and the children of Manasseh, Now we are certain that the Lord is among us, because you have not done this wrong against the Lord: and you have kept us from falling into the hands of the Lord.

καὶ εἶπεν φινεες ὁ ἱερεὺς τοῖς υἱοῖς ρουβην καὶ τοῖς υἱοῖς γαδ καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση σήμερον ἐγνώκαμεν ὅτι μεθ' ἡμῶν κύριος διότι οὐκ ἐπλημμελήσατε ἐναντίον κυρίου πλημμέλειαν καὶ ὅτι ἐρρύσασθε τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐκ χειρὸς κυρίου

32 Visszatére azért Fineás, az Eleázár pap fia és a fejedelmek a Rúben fiaitól, a Gád fiaitól a Gileád földérõl a Kanaán földére Izráelnek fiaihoz, és megbeszélék nékik e dolgot.

Then Phinehas, the son of Eleazar the priest, and the chiefs went back from the land of Gilead, from the children of Reuben and the children of Gad, and came to the children of Israel in Canaan and gave them the news.

καὶ ἀπέστρεψεν φινεες ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν ρουβην καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν γαδ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασση ἐκ γῆς γαλααδ εἰς γῆν χανααν πρὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς τοὺς λόγους

33 És tetszésre talált e dolog Izráel fiai elõtt [is], és áldák az Istent Izráel fiai, és nem mondák, hogy hadakozni menjenek fel ellenök, hogy elveszessék a földet, a melyben lakoznak a Rúben fiai és a Gád fiai.

And the children of Israel were pleased about this; and they gave praise to God, and had no more thought of going to war against the children of Reuben and the children of Gad for the destruction of their land.

καὶ ἤρεσεν τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ καὶ εὐλόγησαν τὸν θεὸν υἱῶν ισραηλ καὶ εἶπαν μηκέτι ἀναβῆναι πρὸς αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἐξολεθρεῦσαι τὴν γ ῆν τῶν υἱῶν ρουβην καὶ τῶν υἱῶν γαδ καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασση καὶ κατῴκησαν ἐπ' αὐτῆς

34 Az oltárt pedig így nevezék Rúben fiai és a Gád fiai: "Bizonyság ez közöttünk, hogy az Úr az Isten."

And the children of Reuben and the children of Gad gave to that altar the name of Ed. For, they said, It is a witness between us that the Lord is God.

καὶ ἐπωνόμασεν ἰησοῦς τὸν βωμὸν τῶν ρουβην καὶ τῶν γαδ καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασση καὶ εἶπεν ὅτι μαρτύριόν ἐστιν ἀνὰ μέσον αὐτῶν ὅτι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἐστιν

1 Lõn pedig sok nappal azután, hogy nyugodalmat adott vala az Úr Izráelnek minden õ körülötte lévõ ellenségeitõl: megvénhedék Józsué és megidõsödék.

Now after a long time, when the Lord had given Israel rest from wars on every side, and Joshua was old and full of years,

καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πλείους μετὰ τὸ καταπαῦσαι κύριον τὸν ισραηλ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν καὶ ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὼς ταῖς ἡμέραις

2 Elõhívá ekkor Józsué az egész Izráelt, annak véneit, fejeit, biráit és felügyelõit, és monda nékik: Én megvénhedtem és megidõsödtem.

Joshua sent for all Israel, for their responsible men and their chiefs and their judges and their overseers, and said to them, I am old, and full of years:

καὶ συνεκάλεσεν ἰησοῦς πάντας τοὺς υἱοὺς ισραηλ καὶ τὴν γερουσίαν αὐτῶν καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτ ούς ἐγὼ γεγήρακα καὶ προβέβηκα ταῖς ἡμέραις

3 Magatok is láttatok mindent, a mit az Úr, a ti Istenetek mind eme népekkel cselekedett ti elõttetek; mivelhogy maga az Úr, a ti Istenetek harczolt érettetek.

You have seen everything the Lord your God has done to all these nations because of you; for it is the Lord your God who has been fighting for you.

ὑμεῖς δὲ ἑωράκατε ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν τούτοις ἀπὸ προσώπου ὑμῶν ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐκπολεμήσας ὑμῖν

4 Ímé elosztám néktek sors által a fennmaradt népeket örökségül a ti nemzetségeitek szerint, a Jordántól kezdve, és mindazokat a népeket, a melyeket kipusztítottam, és a nagy tengert is napnyugat felõl.

Now I have given to you, as the heritage of your tribes, all these nations which are still in the land, together with those cut off by me, from Jordan as far as the Great Sea on the west.

ἴδετε ὅτι ἐπέρριφα ὑμῖν τὰ ἔθνη τὰ καταλελειμμένα ὑμῖν ταῦτα ἐν τοῖς κλήροις εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν ἀπὸ τοῦ ιορδάνου πάντα τὰ ἔθνη ἃ ἐξωλέθρευσα καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης ὁριεῖ ἐπὶ δυσμὰς ἡλίου

5 Az Úr pedig, a ti Istenetek kiûzi õket a ti orczátok elõl, és kiûzi õket ti elõletek, hogy örököseivé legyetek az õ földüknek, a mint megmondotta vala néktek az Úr, a ti Istenetek.

The Lord your God will send them away by force, driving them out before you; and you are to take their land for your heritage, as the Lord your God said to you.

κύριος δὲ ὁ θεὸς ὑμῶν οὗτος ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν ἕως ἂν ἀπόλωνται καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς τὰ θηρία τὰ ἄγρια ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ αὐτοὺς καὶ τοὺς βασιλεῖ ς αὐτῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν καὶ κατακληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν καθὰ ἐλάλησεν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὑμῖν

6 Legyetek azért igen erõsek, hogy megtartsátok és megcselekedjétek mind azt, a mi meg van írva a Mózes törvényének könyvében; hogy el ne távozzatok attól se jobbkézre, se balkézre;

So be very strong to keep and do whatever is recorded in the book of the law of Moses, not turning away from it to the right or to the left;

κατισχύσατε οὖν σφόδρα φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου μωυσῆ ἵνα μὴ ἐκκλίνητε εἰς δεξιὰν ἢ εὐώνυμα

7 Hogy össze ne elegyedjetek ezekkel a népekkel, azokkal, a melyek fenmaradtak közöttetek; isteneiknek nevét ki se ejtsétek, azokra ne esküdjetek, se ne szolgáljatok nékik, se elõttök meg ne hajoljatok;

Have nothing to do with these nations who still are living among you; let not their gods be named by you or used in your oaths; do not be their servants or give them worship:

ὅπως μὴ εἰσέλθητε εἰς τὰ ἔθνη τὰ καταλελειμμένα ταῦτα καὶ τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν αὐτῶν οὐκ ὀνομασθήσεται ἐν ὑμῖν οὐδὲ μὴ προσκυνήσητε αὐτοῖς οὐδὲ μὴ λατρεύσητε αὐτοῖ ς

8 Hanem ragaszkodjatok az Úrhoz, a ti Istenetekhez, a miképen e mai napig cselekedtetek!

But be true to the Lord your God as you have been till this day.

ἀλλὰ κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν προσκολληθήσεσθε καθάπερ ἐποιήσατε ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

9 Ezért ûzött ki az Úr elõletek nagy és erõs népeket: a mi pedig titeket illet, senki meg nem állhatott ellenetekben mind e napig.

For the Lord has sent out from before you nations great and strong: and they have all given way before you till this day.

καὶ ἐξωλέθρευσεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ προσώπου ὑμῶν ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρά καὶ ὑμῖν οὐθεὶς ἀντέστη κατενώπιον ὑμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

10 Egy férfiú közületek elûz ezeret, mert az Úr, a ti Istenetek az, a ki harczol érettetek, a miképen megmondta vala néktek.

One man of you is able to put to flight a thousand; for it is the Lord your God who is fighting for you, as he has said to you.

εἷς ὑμῶν ἐδίωξεν χιλίους ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐξεπολέμει ὑμῖν καθάπερ εἶπεν ὑμῖν

11 Azért igen vigyázzatok magatokra, hogy szeressétek az Urat, a ti Isteneteket!

So keep watch on yourselves, and see that you have love for the Lord your God.

καὶ φυλάξασθε σφόδρα τοῦ ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν

12 Mert ha elfordulván elfordultok [tõle] és ragaszkodtok e népek maradékaihoz, a melyek itt maradtak ti közöttetek; és sógorságot köttök õ velök és összeelegyedtek velök és õk veletek:

For if you go back, joining yourselves to the rest of these nations who are still among you, getting married to them and living with them and they with you:

ἐὰν γὰρ ἀποστραφῆτε καὶ προσθῆσθε τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἔθνεσιν τούτοις τοῖς μεθ' ὑμῶν καὶ ἐπιγαμίας ποιήσητε πρὸς αὐτοὺς καὶ συγκαταμιγῆτε αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ ὑμῖν

13 Bizonynyal megtudjátok majd, hogy az Úr, a ti Istenetek ki nem ûzi többé e népeket ti elõletek; sõt inkább lésznek ti néktek tõrré és hurokká, oldalaitokban ostorrá, szemeitekben pedig tövisekké, míglen kivesztek errõl a jó földrõl, a melyet az Úr, a ti Istenetek adott ti néktek.

Then you may be certain that the Lord your God will not go on driving these nations out from before you; but they will become a danger and a cause of sin to you, a whip for your sides and thorns in your eyes, till you are cut off from this good land which the Lord your God has given you.

γινώσκετε ὅτι οὐ μὴ προσθῇ κύριος τοῦ ἐξολεθρεῦσαι τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς παγίδας καὶ εἰς σκάνδαλα καὶ εἰς ἥλους ἐν ταῖς πτέρναις ὑμῶν κ αὶ εἰς βολίδας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ἕως ἂν ἀπόλησθε ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ταύτης ἣν ἔδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

14 Én pedig ímé megyek már a minden földinek útján: Tudjátok meg azért teljes szívetek és teljes lelketek szerint, hogy egy szó sem esett el mindama jó szóból, a melyeket az Úr, a ti Istenetek szólott vala felõletek. Minden betelt rajtatok, egy szó sem esett el azokból!

Now I am about to go the way of all the earth: and you have seen and are certain, all of you, in your hearts and souls, that in all the good things which the Lord said about you, he has kept faith with you; everything has come true for you.

ἐγὼ δὲ ἀποτρέχω τὴν ὁδὸν καθὰ καὶ πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ γνώσεσθε τῇ καρδίᾳ ὑμῶν καὶ τῇ ψυχῇ ὑμῶν διότι οὐ διέπεσεν εἷς λόγος ἀπὸ πάντων τῶν λόγων ὧν εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πρὸς πάντα τὰ ἀνήκοντα ὑμῖν οὐ διεφώνησεν ἐξ αὐτῶν

15 De a miképen betelt rajtatok mind az a jó szó, a melyeket az Úr, a ti Istenetek szólott vala felõletek: akképen teljesíti majd rajtatok mind a gonosz szót [is] az Úr, míglen kipusztít titeket e jó földrõl, a melyet az Úr, a ti Istenetek adott ti néktek.

And you will see that, as all the good things which the Lord your God undertook to do for you, have come to you, so the Lord will send down on you all the evil things till he has made your destruction complete, and you are cut off from the good land which the Lord your God has given you.

καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἥκει ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ καλά ἃ ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς οὕτως ἐπάξει κύριος ὁ θεὸς ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ πονηρά ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ταύτης ἧς ἔδωκεν κύριος ὑμῖν

16 Ha általhágjátok az Úrnak, a ti Isteneteknek szövetségét, a melyet parancsolt néktek, és elmentek és szolgáltok idegen isteneknek, és meghajoltok azok elõtt: akkor felgerjed ellenetek az Úrnak haragja, és hamar kivesztek e jó földrõl, a melyet õ adott néktek.

If the agreement of the Lord your God, which was given to you by his orders, is broken, and you become the servants of other gods and give them worship, then the wrath of the Lord will be burning against you, and you will quickly be cut off from the good land which he has given you.

ἐν τῷ παραβῆναι ὑμᾶς τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἣν ἐνετείλατο ὑμῖν καὶ πορευθέντες λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς

1 Józsué pedig összegyûjté Izráelnek minden nemzetségét Síkembe, és elõhívá Izráelnek véneit, fejeit, biráit és felügyelõit, és oda állának az Úr elébe,

Then Joshua got all the tribes of Israel together at Shechem; and he sent for the responsible men of Israel and their chiefs and their judges and their overseers; and they took their place before God.

καὶ συνήγαγεν ἰησοῦς πάσας φυλὰς ισραηλ εἰς σηλω καὶ συνεκάλεσεν τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ἀπέναντι τοῦ θεοῦ

2 És monda Józsué az egész népnek: Ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene: A folyóvizen túl lakoztak régenten a ti atyáitok: Tháré, Ábrahámnak atyja és Nákhórnak atyja, és idegen isteneknek szolgáltak vala.

And Joshua said to all the people, These are the words of the Lord, the God of Israel: In the past your fathers, Terah, the father of Abraham, and the father of Nahor, were living on the other side of the River: and they were worshipping other gods.

καὶ εἶπεν ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν λαόν τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ πέραν τοῦ ποταμοῦ κατῴκησαν οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ ἀπ' ἀρχῆς θαρα ὁ πατὴρ αβρααμ καὶ ὁ πατὴρ ναχωρ καὶ ἐλάτρευσαν θεοῖς ἑτέροις

3 De áthozám a ti atyátokat, Ábrahámot a folyóvíz túlsó oldaláról, és elhordozám õt az egész Kanaán földén, és megsokasítám az õ magvát; és adám néki Izsákot.

And I took your father Abraham from the other side of the River, guiding him through all the land of Canaan; I made his offspring great in number, and gave him Isaac.

καὶ ἔλαβον τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν αβρααμ ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ὡδήγησα αὐτὸν ἐν πάσῃ τῇ γῇ καὶ ἐπλήθυνα αὐτοῦ σπέρμα καὶ ἔδωκα αὐτῷ τὸν ισαακ

4 Izsáknak pedig adám Jákóbot és Ézsaut. És Ézsaunak a Szeír hegyét adám birtokul, Jákób pedig és az õ fiai alámenének Égyiptomba.

And to Isaac I gave Jacob and Esau: to Esau I gave Mount Seir, as his heritage; but Jacob and his children went down to Egypt.

καὶ τῷ ισαακ τὸν ιακωβ καὶ τὸν ησαυ καὶ ἔδωκα τῷ ησαυ τὸ ὄρος τὸ σηιρ κληρονομῆσαι αὐτῷ καὶ ιακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ κατέβησαν εἰς αἴγυπτον καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ κραταιόν

5 Majd elküldém Mózest és Áront, és megverém Égyiptomot úgy, a hogy cselekedtem vala közöttök; azután pedig kihoztalak vala titeket.

And I sent Moses and Aaron, troubling Egypt by all the signs I did among them: and after that I took you out.

καὶ ἐκάκωσαν αὐτοὺς οἱ αἰγύπτιοι καὶ ἐπάταξεν κύριος τὴν αἴγυπτον ἐν οἷς ἐποίησεν αὐτοῖς καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγεν ὑμᾶς

6 És kihoztam a ti atyáitokat Égyiptomból, és jutátok a tengerhez, és ûzék az égyiptomiak a ti atyáitokat szekerekkel és lovasokkal a Veres tengerig.

I took your fathers out of Egypt: and you came to the Red Sea; and the Egyptians came after your fathers to the Red Sea, with their war-carriages and their horsemen.

ἐξ αἰγύπτου καὶ εἰσήλθατε εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν καὶ κατεδίωξαν οἱ αἰγύπτιοι ὀπίσω τῶν πατέρων ὑμῶν ἐν ἅρμασιν καὶ ἐν ἵπποις εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν

7 Akkor az Úrhoz kiáltának, és homályt vete ti közétek és az égyiptomiak közé, és rájok vivé a tengert és elborítá õket. Szemeitek is látták azt, a mit cselekedtem vala az égyiptomiakkal; ti pedig sok ideig lakoztatok a pusztában.

And at their cry, the Lord made it dark between you and the Egyptians, and made the sea go over them, covering them with its waters; your eyes have seen what I did in Egypt: then for a long time you were living in the waste land.

καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον καὶ ἔδωκεν νεφέλην καὶ γνόφον ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν αἰγυπτίων καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκάλυψεν αὐτούς καὶ εἶδοσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὅσα ἐποίησεν κύριος ἐν γῇ αἰγύπτῳ καὶ ἦτε ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας πλείους

8 Majd elhozálak titeket az Emoreusok földére, a kik túl laktak vala a Jordánon, és hadakozának ellenetek; de kezetekbe adám õket, és bírátok az õ földüket, õket pedig eltörlém a ti orczátok elõl.

And I took you into the lands of the Amorites on the other side of Jordan; and they made war on you, and I gave them into your hands and you took their land; and I sent destruction on them before you.

καὶ ἤγαγεν ὑμᾶς εἰς γῆν αμορραίων τῶν κατοικούντων πέραν τοῦ ιορδάνου καὶ παρετάξαντο ὑμῖν καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν καὶ κατεκληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν καὶ ἐξωλεθρεύσατε αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν

9 Majd felkele Bálák, a Czippor fia, Moábnak királya, és hadakozék Izráellel, és elkülde és hivatá Bálámot, a Beór fiát, hogy átkozzon meg titeket.

Then Balak, the son of Zippor, king of Moab, went up to war against Israel; and he sent for Balaam, the son of Beor, to put a curse on you:

καὶ ἀνέστη βαλακ ὁ τοῦ σεπφωρ βασιλεὺς μωαβ καὶ παρετάξατο τῷ ισραηλ καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσεν τὸν βαλααμ ἀράσασθαι ὑμῖν

10 De nem akarám meghallgatni Bálámot, ezért áldva áldott vala titeket, és megszabadítálak titeket az õ kezébõl.

But I did not give ear to Balaam; and so he went on blessing you; and I kept you safe from him.

καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος ὁ θεός σου ἀπολέσαι σε καὶ εὐλογίαν εὐλόγησεν ὑμᾶς καὶ ἐξείλατο ὑμᾶς ἐκ χειρῶν αὐτῶν καὶ παρέδωκεν αὐτούς

11 Majd általjövétek a Jordánon, és jutátok Jérikhóba, és hadakozának veletek Jérikhónak urai: az Emoreus, Perizeus, Kananeus, Khittheus, Girgazeus, Khivveus és Jebuzeus; de kezetekbe adám õket.

Then you went over Jordan and came to Jericho: and the men of Jericho made war on you, the Amorites and the Perizzites and the Canaanites and the Hittites and the Girgashites and the Hivites and the Jebusites: and I gave them up into your hands.

καὶ διέβητε τὸν ιορδάνην καὶ παρεγενήθητε εἰς ιεριχω καὶ ἐπολέμησαν πρὸς ὑμᾶς οἱ κατοικοῦντες ιεριχω ὁ αμορραῖος καὶ ὁ χαναναῖος καὶ ὁ φερεζαῖος καὶ ὁ ευαῖος καὶ ὁ ιεβουσαῖος καὶ ὁ χετταῖος καὶ ὁ γεργεσαῖος καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν

12 Mert elbocsátám elõttetek a darázsokat, és ûzék azokat elõletek: az Emoreusok két királyát, de nem a te fegyvered által, de nem a te kézíved által!

And I sent the hornet before you, driving out the two kings of the Amorites before you, not with your sword and your bow.

καὶ ἐξαπέστειλεν προτέραν ὑμῶν τὴν σφηκιάν καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν δώδεκα βασιλεῖς τῶν αμορραίων οὐκ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ σου οὐδὲ ἐν τῷ τόξῳ σου

13 És adék néktek földet, a melyben nem munkálkodtál, és városokat, a melyeket nem építettetek vala, mégis bennök laktok; szõlõket és olajfákat, a melyeket nem ti ültettetek, de esztek [azokról.

And I gave you a land on which you had done no work, and towns not of your building, and you are now living in them; and your food comes from vine-gardens and olive-gardens not of your planting.

καὶ ἔδωκεν ὑμῖν γῆν ἐφ' ἣν οὐκ ἐκοπιάσατε ἐπ' αὐτῆς καὶ πόλεις ἃς οὐκ ᾠκοδομήσατε καὶ κατῳκίσθητε ἐν αὐταῖς καὶ ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας οὓς οὐκ ἐφυτεύσατε ὑμεῖς ἔδεσθε

14 Azért hát féljétek az Urat, és szolgáljatok néki tökéletességgel és hûséggel; és hányjátok el az isteneket, a kiknek szolgáltak a ti atyáitok túl a folyóvizen és Égyiptomban, szolgáljatok az Úrnak.

So now, go in fear of the Lord, and be his servants with true hearts: put away the gods worshipped by your fathers across the River and in Egypt, and be servants of the Lord.

καὶ νῦν φοβήθητε κύριον καὶ λατρεύσατε αὐτῷ ἐν εὐθύτητι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους οἷς ἐλάτρευσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν αἰγύπτῳ καὶ λατρεύετε κυρίῳ

15 Hogyha pedig rossznak látjátok azt, hogy szolgáljatok az Úrnak: válaszszatok magatoknak még ma, a kit szolgáljatok; akár azokat az isteneket, a kiknek a ti atyáitok szolgáltak, a míg túl valának a folyóvizen, akár az Emoreusok isteneit, a kiknek földjén lakoztok: én azonban és az én házam az Úrnak szolgálunk.
And if it seems evil to you to be the servants of the Lord, make the decision this day whose servants you will be: of the gods whose servants your fathers were across the River, or of the gods of the Amorites in whose land you are living: but I and my house will be the servants of the Lord.
εἰ δὲ μὴ ἀρέσκει ὑμῖν λατρεύειν κυρίῳ ἔλεσθε ὑμῖν ἑαυτοῖς σήμερον τίνι λατρεύσητε εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων ὑμῶν τοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν αμορραίων ἐν οἷς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐγὼ δὲ καὶ ἡ οἰκία μου λατρεύσομεν κυρίῳ ὅτι ἅγιός ἐστιν

16 A nép pedig felele, és monda: Távol legyen tõlünk, hogy elhagyjuk az Urat, szolgálván idegen isteneknek!
Then the people in answer said, Never will we give up the Lord to be the servants of other gods;
καὶ ἀποκριθεὶς ὁ λαὸς εἶπεν μὴ γένοιτο ἡμῖν καταλιπεῖν κύριον ὥστε λατρεύειν θεοῖς ἑτέροις

17 Sõt inkább az Úr, a mi Istenünk az, a ki felhozott minket és atyáinkat Égyiptom földébõl, a szolgák házából, és a ki ezeket a nagy jeleket tette a mi szemeink elõtt, és megtartott minket minden útunkban, a melyen jártunk, és mind ama népek között, a melyek között általjöttünk;
For it is the Lord our God who has taken us and our fathers out of the land of Egypt, out of the prison-house, and who did all those great signs before our eyes, and kept us safe on all our journeys, and among all the peoples through whom we went:
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν αὐτὸς θεός ἐστιν αὐτὸς ἀνήγαγεν ἡμᾶς καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ αἰγύπτου καὶ διεφύλαξεν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθημεν ἐν αὐτῇ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν οὓς παρήλθομεν δι' αὐτῶν

18 És kiûzött az Úr minden népet, az Emoreust is, e földnek lakóját, a mi orczánk elõl: Mi is szolgálunk az Úrnak, mert õ a mi Istenünk!
And the Lord sent out from before us all the peoples, the Amorites living in the land: so we will be the servants of the Lord, for he is our God.
καὶ ἐξέβαλεν κύριος τὸν αμορραῖον καὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου ἡμῶν ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς λατρεύσομεν κυρίῳ οὗτος γὰρ θεὸς ἡμῶν ἐστιν

19 Józsué pedig monda a népnek: Nem szolgálhattok az Úrnak, mert szent Isten õ, féltõn szeretõ Isten õ; nem bocsátja meg a ti vétkeiteket és bûneiteket;
And Joshua said to the people, You are not able to be the servants of the Lord, for he is a holy God, a God who will not let his honour be given to another: he will have no mercy on your wrongdoing or your sins.
καὶ εἶπεν ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν οὐ μὴ δύνησθε λατρεύειν κυρίῳ ὅτι θεὸς ἅγιός ἐστιν καὶ ζηλώσας οὗτος οὐκ ἀνήσει ὑμῶν τὰ ἁμαρτήματα καὶ τὰ ἀνομήματα ὑμῶν

20 Hogyha elhagyjátok az Urat, és szolgáltok idegen isteneknek: akkor elfordul és roszszal illet benneteket, és megemészt titeket, minekutána jól cselekedett veletek.
If you are turned away from the Lord and become the servants of strange gods, then turning against you he will do you evil, cutting you off, after he has done you good.
ἡνίκα ἐὰν ἐγκαταλίπητε κύριον καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ ἐπελθὼν κακώσει ὑμᾶς καὶ ἐξαναλώσει ὑμᾶς ἀνθ' ὧν εὖ ἐποίησεν ὑμᾶς

21 Akkor monda a nép Józsuénak: Nem, mert mi az Úrnak szolgálunk!
And the people said to Joshua, No! But we will be the servants of the Lord.
καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς ἰησοῦν οὐχί ἀλλὰ κυρίῳ λατρεύσομεν

22 Józsué pedig monda a népnek: Bizonyságok vagytok magatok ellen, hogy ti választottátok magatoknak az Urat, hogy néki szolgáljatok. És mondának: Bizonyságok!
And Joshua said to the people, You are witnesses against yourselves that you have made the decision to be the servants of the Lord. And they said, We are witnesses.
καὶ εἶπεν ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν μάρτυρες ὑμεῖς καθ' ὑμῶν ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε κύριον λατρεύειν αὐτῷ

23 Most azért hányjátok el az idegen isteneket, a kik köztetek vannak, és hajtsátok sziveteket az Úrhoz, Izráelnek Istenéhez.
Then, he said, put away the strange gods among you, turning your hearts to the Lord, the God of Israel.
καὶ νῦν περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς ἐν ὑμῖν καὶ εὐθύνατε τὴν καρδίαν ὑμῶν πρὸς κύριον θεὸν ισραηλ

24 És monda a nép Józsuénak: Az Úrnak, a mi Istenünknek szolgálunk, és az õ szavára hallgatunk.
And the people said to Joshua, We will be the servants of the Lord our God, and we will give ear to his voice.
καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς ἰησοῦν κυρίῳ λατρεύσομεν καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκουσόμεθα

25 Szerze azért Józsué szövetséget a néppel e napon, és ada eleibe rendelést és végzést Síkemben.
So Joshua made an agreement with the people that day, and gave them a rule and a law in Shechem.
καὶ διέθετο ἰησοῦς διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ νόμον καὶ κρίσιν ἐν σηλω ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ θεοῦ ισραηλ

26 És beírá Józsué e dolgokat az Isten törvényének könyvébe, és võn egy nagy követ, és oda helyhezteté azt a cserfa alá, a mely vala az Úrnak szent házában.

And Joshua put these words on record, writing them in the book of the law of God; and he took a great stone, and put it up there under the oak-tree which was in the holy place of the Lord.

καὶ ἔγραψεν τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς βιβλίον νόμον τοῦ θεοῦ καὶ ἔλαβεν λίθον μέγαν καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἰησοῦς ὑπὸ τὴν τερέμινθον ἀπέναντι κυρίου

27 És monda Józsué az egész népnek: Ímé ez a kõ lesz ellenünk bizonyságul; mert ez hallotta az Úrnak minden beszédét, a melyet szólott vala nékünk; és lesz ellenetek bizonyságul, hogy ne hazudjatok a ti Istenetek ellen.

And Joshua said to all the people, See now, this stone is to be a witness against us; for all the words of the Lord have been said to us in its hearing: so it will be a witness against you if you are false to the Lord your God.

καὶ εἶπεν ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν ἰδοὺ ὁ λίθος οὗτος ἔσται ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον ὅτι αὐτὸς ἀκήκοεν πάντα τὰ λεχθέντα αὐτῷ ὑπὸ κυρίου ὅ τι ἐλάλησεν πρὸς ἡμᾶς σήμερον καὶ ἔστ αι οὗτος ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἡνίκα ἐὰν ψεύσησθε κυρίῳ τῷ θεῷ μου

28 És elbocsátá Józsué a népet, kit-kit a maga örökségébe.

Then Joshua let the people go away, every man to his heritage.

καὶ ἀπέστειλεν ἰησοῦς τὸν λαόν καὶ ἐπορεύθησαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ

29 És lõn e dolgok után, hogy meghala Józsué, a Nún fia, az Úrnak szolgája, száztíz esztendõs korában,

Now after these things, the death of Joshua, the son of Nun, the servant of the Lord, took place, he being then a hundred and ten years old.

καὶ ἐλάτρευσεν ισραηλ τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων ὅσοι ἐφείλκυσαν τὸν χρόνον μετὰ ἰησοῦ καὶ ὅσοι εἴδοσαν πάντα τὰ ἔργα κυρ ίου ὅσα ἐποίησεν τῷ ισραηλ

30 És eltemeték õt az õ örökségének határában Timnat-Szerában, a mely az Efraim hegyén van, a Gaas hegytõl észak felé.

And they put his body in the earth in the land of his heritage in Timnath-serah, in the hill-country of Ephraim, to the north of Mount Gaash.

καὶ ἐγένετο μετ' ἐκεῖνα καὶ ἀπέθανεν ἰησοῦς υἱὸς ναυη δοῦλος κυρίου ἑκατὸν δέκα ἐτῶν

31 Izráel pedig az Urat szolgálta vala Józsuénak minden idejében, és a véneknek is minden idejökben, a kik hosszú ideig éltek Józsué után, és a kik tudják vala minden cselekedetét az Úrnak, a melyet cselekedett vala Izráellel.

And Israel was true to the Lord all the days of Joshua, and all the days of the older men who were still living after Joshua's death, and had seen what the Lord had done for Israel.

καὶ ἔθαψαν αὐτὸν πρὸς τοῖς ὁρίοις τοῦ κλήρου αὐτοῦ ἐν θαμναθασαχαρα ἐν τῷ ὄρει τῷ εφραιμ ἀπὸ βορρᾶ τοῦ ὄρους γαας [31α] ἐκεῖ ἔθηκαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ μνῆμα εἰς ὃ ἔθαψ αν αὐτὸν ἐκεῖ τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας ἐν αἷς περιέτεμεν τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐν γαλγαλοις ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αἰγύπτου καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς κύριος καὶ ἐκεῖ εἰσιν ἕως τῆ ς σήμερον ἡμέρας

32 A József csontjait pedig, a melyeket felhoztak vala Izráel fiai Égyiptomból, eltemették Síkemben, a mezõnek abban a részében, a melyet szerzett vala Jákób Hámornak, a Síkem atyjának fiaitól száz pénzén; és lõnek a József fiainak örökségévé.

And the bones of Joseph, which the children of Israel had taken up from Egypt, they put in the earth in Shechem, in the property which Jacob had got from the sons of Hamor, the father of Shechem, for a hundred shekels: and they became the heritage of the children of Joseph.

καὶ τὰ ὀστᾶ ιωσηφ ἀνήγαγον οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐξ αἰγύπτου καὶ κατώρυξαν ἐν σικιμοις ἐν τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ οὗ ἐκτήσατο ιακωβ παρὰ τῶν αμορραίων τῶν κατοικούντων ἐν σικι μοις ἀμνάδων ἑκατὸν καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ιωσηφ ἐν μερίδι

33 Meghala Eleázár is, Áronnak fia, és eltemeték õt Gibeathban, az õ fiának Fineásnak [városában], a mely néki adatott az Efraim hegyén.

Then the death of Eleazar, the son of Aaron, took place; and his body was put in the earth in the hill of Phinehas his son, which had been given to him in the hill-country of Ephraim.

καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ελεαζαρ υἱὸς ααρων ὁ ἀρχιερεὺς ἐτελεύτησεν καὶ ἐτάφη ἐν γαβααθ φινεες τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ εφραιμ [33α] ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λαβόντες οἱ υἱοὶ ισραηλ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ περιεφέροσαν ἐν ἑαυτοῖς καὶ φινεες ἱεράτευσεν ἀντὶ ελεαζαρ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἕως ἀπέθανεν καὶ κατωρύγη ἐν γαβααθ τῇ ἑαυτοῦ [33β] οἱ δὲ υἱοὶ ισραηλ ἀπῆλθοσαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἑαυτῶν πόλιν καὶ ἐσέβοντο οἱ υἱοὶ ισραηλ τὴν ἀστάρτην καὶ ασταρωθ καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ἐθ νῶν τῶν κύκλῳ αὐτῶν καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς χεῖρας εγλωμ τῷ βασιλεῖ μωαβ καὶ ἐκυρίευσεν αὐτῶν ἔτη δέκα ὀκτώ .

1 És lõn Józsué halála után, hogy megkérdék az Izráel fiai az Urat,
Now after the death of Joshua, the children of Israel made request to the Lord, saying, Who is to go up first to make war for us against the Canaanites?
καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν ἰησοῦ καὶ ἐπηρώτων οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐν κυρίῳ λέγοντες τίς ἀναβήσεται ἡμῖν πρὸς τὸν χαναναῖον ἀφηγούμενος τοῦ πολεμῆσαι ἐν αὐτῷ

2 És monda az Úr: Júda menjen! Ímé az õ kezébe adtam [azt] a földet.
And the Lord said, Judah is to go up: see, I have given the land into his hands.
καὶ εἶπεν κύριος ιουδας ἀναβήσεται ἰδοὺ δέδωκα τὴν γῆν ἐν χειρὶ αὐτοῦ

3 Ekkor monda Júda az õ atyjafiának Simeonnak: Jer velem együtt a nékem
Then Judah said to Simeon his brother, Come up with me into my heritage, so that we may make war against the Canaanites; and I will then go with you into your heritage. So Simeon went with him.
καὶ εἶπεν ιουδας πρὸς συμεων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνάβηθι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ κλήρῳ μου καὶ πολεμήσωμεν ἐν τῷ χαναναίῳ καὶ πορεύσομαι καί γε ἐγὼ μετὰ σοῦ ἐν τῷ κλήρῳ σου καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτοῦ συμεων

4 És felméne Júda, és kezökbe adá az Úr a Kananeust és a Perizeust, és
And Judah went up; and the Lord gave the Canaanites and the Perizzites into their hands; and they overcame ten thousand of them in Bezek.
καὶ ἀνέβη ιουδας καὶ ἔδωκεν κύριος τὸν χαναναῖον καὶ τὸν φερεζαῖον ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐν βεζεκ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν

5 És találák Adonibézeket Bézekben, és hadakozának õ ellene, és megverék a
And they came across Adoni-zedek, and made war on him; and they overcame the Canaanites and the Perizzites.
καὶ εὗρον τὸν αδωνιβεζεκ ἐν βεζεκ καὶ ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ καὶ ἐπάταξαν τὸν χαναναῖον καὶ τὸν φερεζαῖον

6 És megfutamodott Adonibézek, de ûzõbe vevék, és elfogván õt, elvágták
But Adoni-zedek went in flight; and they went after him and overtook him, and had his thumbs and his great toes cut off.
καὶ ἔφυγεν αδωνιβεζεκ καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἔλαβον αὐτὸν καὶ ἀπέκοψαν τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ

7 Ekkor monda Adonibézek: Hetven király szedeget vala asztalom alatt, a
And Adoni-zedek said, Seventy kings, whose thumbs and great toes had been cut off, got broken meat under my table: as I have done, so has God done to me in full. And they took him to Jerusalem, and he came to his end there.
καὶ εἶπεν αδωνιβεζεκ ἑβδομήκοντα βασιλεῖς τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν ἀποκεκομμένοι ἦσαν συλλέγοντες τὰ ὑποκάτω τῆς τραπέζης μου καθὼς οὕν ἐποί ησα οὕτως ἀνταπέδωκέν μοι ὁ θεός καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς ιερουσαλημ καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ

8 Azután Jeruzsálem ellen hadakoztak a Júda fiai, és elfoglalván azt,
Then the children of Judah made an attack on Jerusalem, and took it, burning down the town after they had put its people to the sword without mercy.
καὶ ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ ιουδα ἐν ιερουσαλημ καὶ κατελάβοντο αὐτὴν καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρησαν ἐν πυρί

9 Azután pedig alámenének a Júda fiai, hogy harczoljanak a hegységen, a
After that the children of Judah went down to make war on the Canaanites living in the hill-country and in the south and in the lowlands.
καὶ μετὰ ταῦτα κατέβησαν οἱ υἱοὶ ιουδα πολεμῆσαι ἐν τῷ χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι τὴν ὀρεινὴν καὶ τὸν νότον καὶ τὴν πεδινήν

10 És elment Júda a Hebronban lakó Kananeus ellen, - Hebron neve azelõtt
And Caleb went against the Canaanites of Hebron: (now in earlier times Hebron was named Kiriath-arba:) and he put Sheshai and Ahiman and Talmai to the sword.
καὶ ἐπορεύθη ιουδας πρὸς τὸν χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν χεβρων καὶ ἐξῆλθεν χεβρων ἐξ ἐναντίας τὸ δὲ ὄνομα χεβρων ἦν ἔμπροσθεν καριαθαρβοκσεφερ καὶ ἐπάταξεν τὸν σε σι καὶ τὸν αχιμαν καὶ τὸν θολμι γεννήματα τοῦ ενακ

11 Onnan pedig méne Debir lakói ellen. Debir neve pedig azelõtt Kirjáth-
And from there he went up against the people of Debir. (Now the name of Debir in earlier times was Kiriath-sepher.)
καὶ ἐπορεύθησαν ἐκεῖθεν πρὸς τοὺς κατοικοῦντας δαβιρ καὶ τὸ ὄνομα δαβιρ ἦν ἔμπροσθεν πόλις γραμμάτων

12 És monda Káleb: A ki Kirjáth-Széfert megveri és elfoglalja, annak
And Caleb said, I will give Achsah, my daughter, as wife to the man who overcomes Kiriath-sepher and takes it.
καὶ εἶπεν χαλεβ ὃς ἂν πατάξῃ τὴν πόλιν τῶν γραμμάτων καὶ προκαταλάβηται αὐτήν δώσω αὐτῷ τὴν ασχαν θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα

13 És elfoglalá azt Othniel, Kénáz fia, Káleb öcscse, és néki adá Akszát,
And Othniel, the son of Kenaz, Caleb's younger brother, took it; so he gave him his daughter Achsah for his wife.
καὶ προκατελάβετο αὐτὴν γοθονιηλ υἱὸς κενεζ ἀδελφὸς χαλεβ ὁ νεώτερος καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ασχαν θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γυναῖκα

14 És lõn, hogy a mikor eljöve az, biztatá õt, hogy kérjen mezõt az õ
Now when she came to him, he put into her mind the idea of requesting a field from her father: and she got down from her ass; and Caleb said to her, What is it?
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὴν καὶ ἐπέσεισεν αὐτὴν αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὸν ἀγρόν καὶ ἐγόγγυζεν ἐπάνω τοῦ ὑποζυγίου καὶ ἔκραξεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου εἰς γ ῆν νότου ἐκδέδοσαί με καὶ εἶπεν αὐτῇ χαλεβ τί ἐστίν σοι

15 Õ pedig monda néki: Adj áldást nékem: mert déli vidékre helyheztettél
And she said to him, Give me a blessing; because you have put me in a dry south-land, now give me springs of water. So Caleb gave her the higher spring and the lower spring.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ασχα δός μοι εὐλογίαν ὅτι εἰς γῆν νότου ἐκδέδοσαί με καὶ δώσεις μοι λύτρωσιν ὕδατος καὶ ἔδωκεν αὐτῇ χαλεβ κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῆς τὴν λύτρωσιν μετεώρων καὶ τὴν λύτρωσιν ταπεινῶν

16 És Keneusnak, a Mózes ipának fiai is felmentek a pálmák
Now Hobab the Kenite, Moses' father-in-law, had come up out of the town of palm-trees, with the children of Judah, into the waste land of Arad; and he went and was living among the Amalekites;
καὶ οἱ υἱοὶ ιωβαβ τοῦ κιναίου πενθεροῦ μωυσῆ ἀνέβησαν ἐκ τῆς πόλεως τῶν φοινίκων πρὸς τοὺς υἱοὺς ιουδα εἰς τὴν ἔρημον τὴν οὖσαν ἐν τῷ νότῳ ἐπὶ καταβάσεως αραδ καὶ ἐπ ορεύθη καὶ κατῴκησεν μετὰ τοῦ λαοῦ

17 És elment Júda az õ atyjafiával, Simeonnal, és megverék a Czéfátban lakó
And Judah went with Simeon, his brother, and overcame the Canaanites living in Zephath, and put it under the curse; and he gave the town the name of Hormah.
καὶ ἐπορεύθη ιουδας μετὰ συμεων τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπάταξαν τὸν χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα σεφεθ καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτὴν καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτὴν καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄ νομα τῆς πόλεως ἐξολέθρευσις

18 Azután elfoglalta Júda Gázát és annak határát, Askelont és annak
Then Judah took Gaza and its limit, and Ashkelon and its limit, and Ekron and its limit.
καὶ οὐκ ἐκληρονόμησεν ιουδας τὴν γάζαν καὶ τὸ ὅριον αὐτῆς καὶ τὴν ἀσκαλῶνα καὶ τὸ ὅριον αὐτῆς καὶ τὴν ακκαρων καὶ τὸ ὅριον αὐτῆς καὶ τὴν ἄζωτον καὶ τὰ περισπόρια αὐτ ῆς

19 Vala pedig az Úr Júdával, és kiûzé a hegység [lakóit]; de a völgy lakóit
And the Lord was with Judah; and he took the hill-country for his heritage; but he was unable to make the people of the valley go out, for they had war-carriages of iron.
καὶ ἦν κύριος μετὰ ιουδα καὶ ἐκληρονόμησεν τὸ ὄρος ὅτι οὐκ ἐδύνατο κληρονομῆσαι τοὺς κατοικοῦντας τὴν κοιλάδα ὅτι ρηχαβ διεστείλατο αὐτήν

20 És Kálebnek adták Hebront, a mint meghagyta volt Mózes, és kiûzé onnan Anák három fiát.
And they gave Hebron to Caleb, as Moses had said; and he took the land of the three sons of Anak, driving them out from there.
καὶ ἔδωκεν τῷ χαλεβ τὴν χεβρων καθὰ ἐλάλησεν μωυσῆς καὶ ἐκληρονόμησεν ἐκεῖθεν τὰς τρεῖς πόλεις καὶ ἐξῆρεν ἐκεῖθεν τοὺς τρεῖς υἱοὺς ενακ

21 De a Jebuzeust, Jeruzsálemnek lakóját nem ûzték el a Benjámin fiai, és
And the children of Judah did not make the Jebusites who were living in Jerusalem go out; the Jebusites are still living with the children of Benjamin in Jerusalem.
καὶ τὸν ιεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν ιερουσαλημ οὐκ ἐξῆραν οἱ υἱοὶ βενιαμιν καὶ κατῴκησεν ὁ ιεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν βενιαμιν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

22 És felméne a József háza is, Béthel ellen, és az Úr volt õ vele.
And the family of Joseph went up against Beth-el, and the Lord was with them.
καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ ιωσηφ καί γε αὐτοὶ εἰς βαιθηλ καὶ ιουδας μετ' αὐτῶν

23 És kikémlelteté a József háza Béthelt. A város neve pedig régenten Lúz
So they sent men to make a search round Beth-el. (Now the name of the town in earlier times was Luz.)
καὶ παρενέβαλον οἶκος ισραηλ κατὰ βαιθηλ τὸ δὲ ὄνομα τῆς πόλεως ἦν ἔμπροσθεν λουζα

24 És látának a kémek egy férfiút, a ki a városból jött vala, és mondának
And the watchers saw a man coming out of the town, and said to him, If you will make clear to us the way into the town, we will be kind to you.
καὶ εἶδον οἱ φυλάσσοντες ἄνδρα ἐκπορευόμενον ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἔλαβαν αὐτὸν καὶ εἶπον αὐτῷ δεῖξον ἡμῖν τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως καὶ ποιήσομεν μετὰ σοῦ ἔλεος

25 És mikor ez megmutatta nékik a város bejárását, a várost fegyver élére
So he made clear to them the way into the town, and they put it to the sword; but they let the man and all his family get away safe.
καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας τὸν δὲ ἄνδρα καὶ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐξαπέστειλαν

26 És elment az a férfiú a Khitteusok földére, és várost épített, és
And he went into the land of the Hittites, building a town there and naming it Luz: which is its name to this day.
καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἀνὴρ εἰς γῆν χεττιμ καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ πόλιν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτῆς λουζα τοῦτο ὄνομα αὐτῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

27 És nem ûzte el Manassé [a lakosokat] sem Béthseánból
And Manasseh did not take away the land of the people of Beth-shean and its daughter-towns, or of Taanach and its daughter-towns, or of the people of Dor and its daughter-towns, or of the people of Ibleam and its daughter-towns, or of the people of Megiddo and its daughter-towns, driving them out; but the Canaanites would go on living in that land.
καὶ οὐκ ἐκληρονόμησεν μανασσης τὴν βαιθσαν ἥ ἐστιν σκυθῶν πόλις οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ τὰ περισπόρια αὐτῆς οὐδὲ τὴν εκθανααδ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ τ οὺς κατοικοῦντας δωρ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς καὶ τοὺς κατοικοῦντας βαλααμ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς καὶ τοὺς κατοικοῦντας μαγεδων καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας ιεβλααμ οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς καὶ ἤρξατο ὁ χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ

28 És mikor Izráel megerõsödött, adófizetõjévé tette a Kananeust; de elûzni
And whenever Israel became strong, they put the Canaanites to forced work, without driving them out completely.
καὶ ἐγένετο ὅτε ἐνίσχυσεν ισραηλ καὶ ἔθετο τὸν χαναναῖον εἰς φόρον καὶ ἐξαίρων οὐκ ἐξῆρεν αὐτόν

29 És Efraim sem ûzte ki a Kananeust, a ki Gézerben lakott;
And Ephraim did not make the Canaanites who were living in Gezer go out; but the Canaanites went on living in Gezer among them.
καὶ εφραιμ οὐκ ἐξῆρεν τὸν χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν γαζερ καὶ κατῴκει ὁ χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐτοῦ ἐν γαζερ καὶ ἐγένετο εἰς φόρον

30 Zebulon sem ûzte el sem Kitron lakosait, sem Nahalólnak lakóit, hanem
Zebulun did not make the people of Kitron or the people of Nahalol go out; but the Canaanites went on living among them and were put to forced work.
καὶ ζαβουλων οὐκ ἐξῆρεν τοὺς κατοικοῦντας κεδρων καὶ τοὺς κατοικοῦντας εναλα καὶ κατῴκησεν ὁ χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐτοῦ καὶ ἐγένετο εἰς φόρον

31 Áser sem ûzte el sem Akkó, sem Sidon, sem Akhláb, sem Akzib, sem Helba,
And Asher did not take the land of the people of Acco, or Zidon, or Ahlab, or Achzib, or Helbah, or Aphik, or Rehob, driving them out;
καὶ ασηρ οὐκ ἐξῆρεν τοὺς κατοικοῦντας ακχω καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον καὶ τοὺς κατοικοῦντας δωρ καὶ τοὺς κατοικοῦντας σιδῶνα καὶ τοὺς κατοικοῦντας ααλαφ καὶ τὸν αχ αζιβ καὶ τὴν χελβα καὶ τὴν αφεκ καὶ τὴν ροωβ

32 És ott lakott Áser a Kananeusok, a föld lakói között, mert nem ûzte el
But the Asherites went on living among the Canaanites, the people of the land, without driving them out.
καὶ κατῴκησεν ασηρ ἐν μέσῳ τοῦ χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν ὅτι οὐκ ἐδυνάσθη ἐξᾶραι αὐτόν

33 Nafthali sem ûzte el sem Béth-Semes lakosait, sem Béth-Anath lakóit,
Naphtali did not take the land of the people of Beth-shemesh or of Beth-anath, driving them out; but he was living among the Canaanites in the land; however, the people of Beth-shemesh and Beth-anath were put to forced work.
καὶ νεφθαλι οὐκ ἐξῆρεν τοὺς κατοικοῦντας βαιθσαμυς οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας βαιθενεθ καὶ κατῴκησεν ισραηλ ἐν μέσῳ τοῦ χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν οἱ δὲ κατοικο ῦντες βαιθσαμυς καὶ τὴν βαιθενεθ ἐγενήθησαν αὐτοῖς εἰς φόρον

34 Az Emoreusok pedig felszorították a Dán fiait a hegységbe, mert nem
And the children of Dan were forced into the hill-country by the Amorites, who would not let them come down into the valley;
καὶ ἐξέθλιψεν ὁ αμορραῖος τοὺς υἱοὺς δαν εἰς τὸ ὄρος ὅτι οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα

35 És az Emoreusoknak tetszett ott lakni a Héresz hegységen, Ajalonban és
For the Amorites would go on living in Mount Heres, in Aijalon, and in Shaalbim; but the children of Joseph became stronger than they, and put them to forced work.
καὶ ἤρξατο ὁ αμορραῖος κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τοῦ μυρσινῶνος οὗ αἱ ἄρκοι καὶ αἱ ἀλώπεκες καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ οἴκου ιωσηφ ἐπὶ τὸν αμορραῖον καὶ ἐγένετο εἰς φόρον

36 Az Emoreusok határa pedig az Akrabbim hágójától és Sélától fölfelé volt.
And the limit of the Edomites went from the slope of Akrabbim from Sela and up.
καὶ τὸ ὅριον τοῦ αμορραίου ὁ ιδουμαῖος ἐπάνω ακραβιν ἐπὶ τῆς πέτρας καὶ ἐπάνω

1 Felméne pedig az Úrnak angyala Gilgálból Bókimba, és monda: Én
Now the angel of the Lord came up from Gilgal to Bochim. And he said, *** I took you out of Egypt, guiding you into the land which I gave by an oath to your fathers; and I said, My agreement with you will never be broken by me:
καὶ ἀνέβη ἄγγελος κυρίου ἀπὸ γαλγαλ ἐπὶ τὸν κλαυθμῶνα καὶ ἐπὶ βαιθηλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον ισραηλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς κύριος κύριος ἀνεβίβασεν ὑμᾶς ἐξ αἰγύπτου καὶ εἰσήγαγεν ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν ὑμῶν τοῦ δοῦναι ὑμῖν καὶ εἶπεν ὑμῖν οὐ διασκεδάσω τὴν διαθήκην μου τὴν μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα

2 Csakhogy ti se kössetek frigyet ennek a földnek lakosival, rontsátok le az õ oltáraikat; de ti
And you are to make no agreement with the people of this land; you are to see that their altars are broken down: but you have not given ear to my voice: what have you done?
καὶ ὑμεῖς οὐ διαθήσεσθε διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις εἰς τὴν γῆν ταύτην οὐδὲ τοῖς θεοῖς αὐτῶν οὐ μὴ προσκυνήσητε ἀλλὰ τὰ γλυπτὰ αὐτῶν συντρίψετε καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν κατασκάψετε καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου ὅτε ταῦτα ἐποιήσατε

3 Annakokáért azt mondom: Nem ûzöm el õket elõletek, hanem legyenek néktek
And so I have said, I will not send them out from before you; but they will be a danger to you, and their gods will be a cause of falling to you.
καὶ ἐγὼ εἶπα οὐ προσθήσω τοῦ μετοικίσαι τὸν λαόν ὃν εἶπα τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς συνοχάς καὶ οἱ θεοὶ αὐτῶν ἔσονται ὑμῖν εἰς σκάνδαλον

4 És lõn, hogy mikor az Úrnak angyala ezeket mondá az Izráel minden
Now on hearing these words which the angel of the Lord said to all the children of Israel, the people gave themselves up to loud crying and weeping.
καὶ ἐγένετο ὡς ἐλάλησεν ὁ ἄγγελος κυρίου τοὺς λόγους τούτους πρὸς πάντα ισραηλ καὶ ἐπῆρεν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν

5 És elnevezték azt a helyet Bókimnak, és áldozának ott az Úrnak.
And they gave that place the name of Bochim, and made offerings there to the Lord.
διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου κλαυθμών καὶ ἔθυσαν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ

6 És elbocsátá Józsué a népet, és elmenének az Izráel fiai,
And Joshua let the people go away, and the children of Israel went, every man to his heritage, to take the land for themselves.
καὶ ἐξαπέστειλεν ιησοῦς τὸν λαόν καὶ ἀπῆλθαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ τοῦ κατακληρονομῆσαι τὴν γῆν

7 És a nép az Urat szolgálta Józsuénak egész életében, és a
And the people were true to the Lord all the days of Joshua, and all the days of the responsible men who were still living after the death of Joshua, and had seen all the great work of the Lord which he had done for Israel.
καὶ ἐδούλευσεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας ιησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων ὅσοι ἐμακροημέρευσαν μετὰ ιησοῦν ὅσοι ἔγνωσαν πᾶν τὸ ἔργον κυρίου τὸ μέγα ὃ ἐποίησεν τῷ ισραηλ

8 És meghalt Józsué, a Nún fia, az Úr szolgája, száztíz
And death came to Joshua, the son of Nun, the servant of the Lord, he being a hundred and ten years old.
καὶ ἐτελεύτησεν ιησοῦς υἱὸς ναυη δοῦλος κυρίου υἱὸς ἑκατὸν δέκα ἐτῶν

9 És eltemeték õt örökségének határában, Timnat-Héreszben,
And they put his body in the earth in the land of his heritage in Timnath-heres, in the hill-country of Ephraim to the north of Mount Gaash.
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ὁρίῳ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν θαμναθαρες ἐν ὄρει εφραιμ ἀπὸ βορρᾶ τοῦ ὄρους γαας

10 És az az egész nemzetség gyûjteték az õ atyáihoz, és támadott más
And in time death overtook all that generation; and another generation came after them, having no knowledge of the Lord or of the things which he had done for Israel.
καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη προσετέθησαν πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν καὶ ἀνέστη γενεὰ ἑτέρα μετ' αὐτούς ὅσοι οὐκ ἔγνωσαν τὸν κύριον καὶ τὸ ἔργον ὃ ἐποίησεν τῷ ισραηλ

11 És gonoszul cselekedtek az Izráel fiai az Úrnak szemei elõtt, mert a
And the children of Israel did evil in the eyes of the Lord and became servants to the Baals;
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου καὶ ἐλάτρευον τοῖς βααλιμ

12 És elhagyák az Urat, atyáik Istenét, a ki kihozta õket Égyiptom
And they gave up the Lord, the God of their fathers, who had taken them out of the land of Egypt, and went after other gods, the gods of the peoples round about them, worshipping them and moving the Lord to wrath.
καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν λαῶν τῶν περικύκλῳ αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ παρώργισαν τὸν κύριον

13 És elhagyták az Urat, és szolgáltak Baálnak és Astarótnak.
And they gave up the Lord, and became the servants of Baal and the Astartes.
καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον καὶ ἐλάτρευσαν τῇ βααλ καὶ ταῖς ἀστάρταις

14 És felgerjedett az Úrnak haragja Izráel ellen, és adá õket a ragadozók
And the wrath of the Lord was burning against Israel, and he gave them up into the hands of those who violently took their property, and into the hands of their haters all round them, so that they were forced to give way before them.
καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος τῷ ισραηλ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ προνομευόντων καὶ ἐπρονόμευσαν αὐτούς καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν

15 A hova csak kivonultak, mindenütt ellenök volt az Úr keze rontásukra, a
Wherever they went out, the hand of the Lord was against them for evil, as the Lord had taken his oath it would be; and things became very hard for them.
ἐν πᾶσιν οἷς ἐπόρνευον καὶ χεὶρ κυρίου ἦν αὐτοῖς εἰς κακά καθὼς ἐλάλησεν κύριος καὶ καθὼς ὤμοσεν κύριος καὶ ἐξέθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα

16 És támasztott az Úr bírákat, a kik megszabadíták õket szorongatóiknak
Then the Lord gave them judges, as their saviours from the hands of those who were cruel to them.
καὶ ἤγειρεν αὐτοῖς κύριος κριτὰς καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν προνομευόντων αὐτούς

17 De bíráikra sem hallgattak, hanem más istenekkel paráználkodtak, és
But still they would not give ear to their judges, but went after other gods and gave them worship; quickly turning from the way in which their fathers had gone, keeping the orders of the Lord; but they did not do so.
καί γε τῶν κριτῶν αὐτῶν οὐκ ἐπήκουσαν ὅτι ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ παρώργισαν τὸν κύριον καὶ ἐξέκλιναν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐπορεύθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ εἰσακούειν ἐντολὰς κυρίου οὐκ ἐποίησαν οὕτως

18 Mert mikor bírákat támasztott az Úr nékik, az Úr maga volt a bíróval, és
And whenever the Lord gave them judges, then the Lord was with the judge, and was their saviour from the hands of their haters all the days of the judge; for the Lord was moved by their cries of grief because of those who were cruel to them.
καὶ ὅτι ἤγειρεν αὐτοῖς κύριος κριτάς καὶ ἦν κύριος μετὰ τοῦ κριτοῦ καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ κριτοῦ ὅτι παρεκλήθη κύριος ἀπὸ τ οῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἀπὸ προσώπου τῶν πολιορκούντων αὐτοὺς καὶ κακούντων αὐτούς

19 De [mihelyt] a bíró meghalt, visszatértek, és jobban megromlottak, mint
But whenever the judge was dead, they went back and did more evil than their fathers, going after other gods, to be their servants and their worshippers; giving up nothing of their sins and their hard-hearted ways.
καὶ ἐγένετο ὡς ἀπέθνῃσκεν ὁ κριτής καὶ ἀπέστρεψαν καὶ πάλιν διέφθειραν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων λατρεύειν αὐτοῖς καὶ προσκυνεῖν αὐτοῖς ο ὐκ ἀπέρριψαν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς σκληρᾶς

20 Ezért felgerjedett az Úrnak haragja Izráel ellen, és monda: Mivelhogy
And the wrath of the Lord was burning against Israel, and he said, Because this nation has not been true to my agreement which I made with their fathers, and has not given ear to my voice;
καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ ισραηλ καὶ εἶπεν ἀνθ' ὧν ὅσα ἐγκατέλιπαν τὸ ἔθνος τοῦτο τὴν διαθήκην μου ἣν ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν αὐτῶν καὶ οὐχ ὑπήκουσαν τῆς φωνῆ ς μου

21 Én sem ûzök ki többé senkit sem elõlük azon pogányok közül, a kiket
From now on I will not go on driving out from before them any of the nations which at the death of Joshua were still living in this land;
καὶ ἐγὼ οὐ προσθήσω τοῦ ἐξᾶραι ἄνδρα ἐκ προσώπου αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ὧν κατέλιπεν ἰησοῦς καὶ ἀφῆκεν

22 Hanem azok által kísértem Izráelt, ha [vajjon] megtartják-é az Úrnak
In order to put Israel to the test, and see if they will keep the way of the Lord, walking in it as their fathers did, or not.
τοῦ πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν ισραηλ εἰ φυλάσσονται τὴν ὁδὸν κυρίου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ ὃν τρόπον ἐφυλάξαντο οἱ πατέρες αὐτῶν ἢ οὔ

23 Ezért hagyta meg az Úr ezeket a pogányokat, és nem [is] ûzte ki hamar,
So the Lord let those nations go on living in the land, not driving them out quickly, and did not give them up into the hands of Joshua.
καὶ ἀφῆκεν κύριος τὰ ἔθνη ταῦτα τοῦ μὴ ἐξᾶραι αὐτὰ τὸ τάχος καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὰ ἐν χειρὶ ἰησοῦ

1 Ezek pedig a pogányok, a kiket meghagyott az Úr, hogy azok által
Now these are the nations which the Lord kept in the land for the purpose of testing Israel by them, all those who had had no experience of all the wars of Canaan;
καὶ ταῦτα τὰ ἔθνη ἀφῆκεν ἰησοῦς ὥστε πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν ισραηλ πάντας τοὺς μὴ ἐγνωκότας πάντας τοὺς πολέμους χανααν

2 Csak azért, hogy az Izráel fiainak nemzetségei megismerjék, hogy tanítsa
Only because of the generations of the children of Israel, for the purpose of teaching them war--only those who up till then had no experience of it;
πλὴν διὰ τὰς γενεὰς τῶν υἱῶν ισραηλ τοῦ διδάξαι αὐτοὺς πόλεμον πλὴν οἱ ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν αὐτά

3 A Filiszteusok öt fejedelemsége, a Kananeusok mindnyájan, és a
The five chiefs of the Philistines, and all the Canaanites and the Zidonians and the Hivites living in Mount Lebanon, from the mountain Baal-hermon as far as Hamath:
τὰς πέντε σατραπείας τῶν ἀλλοφύλων καὶ πάντα τὸν χαναναῖον καὶ τὸν σιδώνιον καὶ τὸν ευαῖον τὸν κατοικοῦντα τὸν λίβανον ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ βαλαερμων ἕως λοβωημαθ

4 Kik azért hagyattak meg, hogy megkísértse általok az Úr Izráelt, hogy
For the purpose of testing Israel by them, to see if they would give ear to the orders of the Lord, which he had given to their fathers by the hand of Moses.
καὶ ἐγένετο ὥστε πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν ισραηλ γνῶναι εἰ ἀκούσονται τὰς ἐντολὰς κυρίου ἃς ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν χειρὶ μωυσῆ

5 Így az Izráel fiai a Kananeusok, Khitteusok, Emoreusok, Perizeusok,
Now the children of Israel were living among the Canaanites, the Hittites, and the Amorites, and the Perizzites, and the Hivites, and the Jebusites:
καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ κατῴκησαν ἐν μέσῳ τοῦ χαναναίου καὶ τοῦ χετταίου καὶ τοῦ αμορραίου καὶ τοῦ φερεζαίου καὶ τοῦ ευαίου καὶ τοῦ ιεβουσαίου

6 És azok leányait vették magoknak feleségül, a saját leányaikat pedig oda
And they took as wives the daughters of these nations and gave their daughters to their sons, and became servants to their gods.
καὶ ἔλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἔδωκαν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν

7 És gonoszul cselekedtek az Izráel fiai az Úr szemei elõtt, és

And the children of Israel did evil in the eyes of the Lord, and put out of their minds the Lord their God, and became servants to the Baals and the Astartes.

καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου καὶ ἐπελάθοντο κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ ἐλάτρευσαν ταῖς βααλιμ καὶ τοῖς ἄλσεσιν

8 Ezért felgerjedett az Úrnak haragja az Izráel ellen, és adá õket Kusán-

So the wrath of the Lord was burning against Israel, and he gave them up into the hands of Cushan-rishathaim, king of Mesopotamia; and the children of Israel were his servants for eight years.

καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ ισραηλ καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς εἰς χεῖρας χουσαρσαθωμ βασιλέως συρίας ποταμῶν καὶ ἐδούλευσαν αὐτῷ ὀκτὼ ἔτη

9 Ekkor az Úrhoz kiáltának az Izráel fiai, és az Úr szabadítót támasztott

And when the children of Israel made prayer to the Lord, he gave them a saviour, Othniel, the son of Kenaz, Caleb's younger brother.

καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πρὸς κύριον καὶ ἤγειρεν κύριος σωτῆρα τῷ ισραηλ καὶ ἔσωσεν αὐτούς τὸν γοθονιηλ υἱὸν κενεζ ἀδελφὸν χαλεβ τὸν νεώτερον αὐτοῦ καὶ εἰσήκουσεν αὐτοῦ

10 És az Úrnak lelke vala õ rajta, és biráskodott Izráelben, és a mint

And the spirit of the Lord came on him and he became judge of Israel, and went out to war, and the Lord gave up Cushan-rishathaim, king of Mesopotamia, into his hands and he overcame him.

καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου καὶ ἔκρινεν τὸν ισραηλ καὶ ἐξῆλθεν ἐπὶ τὸν πόλεμον καὶ παρέδωκεν κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν χουσαρσαθωμ βασιλέα συρίας καὶ ἐκραταιώθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν χουσαρσαθωμ

11 És megnyugovék a föld negyven esztendeig, és meghalt Othniel, a Kénáz

Then for forty years the land had peace, till the death of Othniel, the son of Kenaz.

καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἔτη πεντήκοντα καὶ ἀπέθανεν γοθονιηλ υἱὸς κενεζ

12 De az Izráel fiai ismét gonoszul cselekedének az Úr szemei elõtt, és

Then the children of Israel again did evil in the eyes of the Lord; and the Lord made Eglon, king of Moab, strong against Israel, because they had done evil in the Lord's eyes.

καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ ισραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου καὶ ἐνίσχυσεν κύριος τὸν εγλωμ βασιλέα μωαβ ἐπὶ τὸν ισραηλ διὰ τὸ πεποιηκέναι αὐτοὺς τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου

13 Ez magához gyûjtötte Ammonnak és Amáleknek fiait, és elment, és megverte

And Eglon got together the people of Ammon and Amalek, and they went and overcame Israel and took the town of palm-trees.

καὶ προσήγαγεν πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς υἱοὺς αμμων καὶ αμαληκ καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξεν τὸν ισραηλ καὶ ἐκληρονόμησεν τὴν πόλιν τῶν φοινίκων

14 És szolgálák az Izráel fiai Eglont, a Moáb királyát tizennyolcz

And the children of Israel were servants to Eglon, king of Moab, for eighteen years.

καὶ ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τῷ εγλωμ βασιλεῖ μωαβ ἔτη δέκα ὀκτώ

15 Ekkor [megint] az Úrhoz kiáltottak Izráel fiai, és az Úr szabadítót

Then when the children of Israel made prayer to the Lord, he gave them a saviour, Ehud, the son of Gera, the Benjamite, a left-handed man; and the children of Israel sent an offering by him to Eglon, king of Moab.

καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πρὸς κύριον καὶ ἤγειρεν αὐτοῖς κύριος σωτῆρα τὸν αωδ υἱὸν γηρα υἱοῦ τοῦ ιεμενι ἄνδρα ἀμφοτεροδέξιον καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ ισραηλ δῶρα ἐν χειρὶ αὐτοῦ τῷ εγλωμ βασιλεῖ μωαβ

16 Ehud szerze magának egy kétélû kardot, egy singnyi hosszút, és azt az õ

So Ehud made himself a two-edged sword, a cubit long, which he put on at his right side under his robe.

καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ αωδ μάχαιραν δίστομον σπιθαμῆς τὸ μῆκος καὶ περιεζώσατο αὐτὴν ὑπὸ τὸν μανδύαν ἐπὶ τὸν μηρὸν τὸν δεξιὸν αὐτοῦ

17 És bemutatá az ajándékot Eglonnak, Moáb királyának. Eglon pedig igen

And he took the offering to Eglon, king of Moab, who was a very fat man.

καὶ προσήνεγκεν τὰ δῶρα τῷ εγλωμ βασιλεῖ μωαβ καὶ εγλωμ ἀνὴρ ἀστεῖος σφόδρα

18 És lõn, hogy mikor elvégezé az ajándék bemutatását, elbocsátá az
And after giving the offering, he sent away the people who had come with the offering.
καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν αωδ προσφέρων τὰ δῶρα καὶ ἐξαπέστειλεν τοὺς αἴροντας τὰ δῶρα

19 Õ maga pedig visszatért a Gilgál közelében lévõ kõbányáktól és monda:
But he himself, turning back from the stone images at Gilgal, said, I have something to say to you in secret, O king. And he said, Let there be quiet. Then all those who were waiting before him went out.
καὶ εγλωμ ἀνέστρεψεν ἀπὸ τῶν γλυπτῶν μετὰ τῆς γαλγαλ καὶ εἶπεν αωδ λόγος μοι κρύφιος πρὸς σέ βασιλεῦ καὶ εἶπεν εγλωμ πᾶσιν ἐκ μέσου καὶ ἐξῆλθον ἀπ' αὐτοῦ πάντες οἱ παραστήκοντες αὐτῷ

20 És Ehud akkor ment be hozzá, mikor épen az õ hûsölõ felházában ült
Then Ehud came in to him while he was seated by himself in his summer-house. And Ehud said, I have a word from God for you. And he got up from his seat.
καὶ αωδ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν τῷ ὑπερῴῳ τῷ θερινῷ αὐτοῦ μονώτατος καὶ εἶπεν αωδ λόγος θεοῦ μοι πρὸς σέ βασιλεῦ καὶ ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου εγλωμ ἐγγὺς αὐτοῦ

21 Akkor kinyújtá Ehud az õ balkezét, és kirántá kardját a jobb tomporáról,
And Ehud put out his left hand, and took the sword from his right side, and sent it into his stomach;
καὶ ἐγένετο ἅμα τοῦ ἀναστῆναι ἐξέτεινεν αωδ τὴν χεῖρα τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὴν μάχαιραν ἀπὸ τοῦ μηροῦ τοῦ δεξιοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνέπηξεν αὐτὴν εἰς τὴν κοιλίαν εγλωμ

22 És beméne még a markolatja is a vasa után és berekeszté a háj a fegyver
And the hand-part went in after the blade, and the fat was joined up over the blade; for he did not take the sword out of his stomach. And he went out into the ...
καὶ ἐπεισήνεγκεν καί γε τὴν λαβὴν ὀπίσω τῆς φλογός καὶ ἀπέκλεισεν τὸ στέαρ κατὰ τῆς φλογός ὅτι οὐκ ἐξέσπασεν τὴν μάχαιραν ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ

23 Általméne pedig Ehud a csarnokon, minekutána bevonta maga után a felház
Then Ehud went out into the covered way, shutting the doors of the summer-house on him and locking them.
καὶ ἐξῆλθεν αωδ εἰς τὴν προστάδα καὶ ἀπέκλεισεν τὰς θύρας τοῦ ὑπερῴου ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐσφήνωσεν

24 A mint õ kiméne, jövének annak szolgái, és láták, hogy ímé a felház
Now when he had gone, the king's servants came, and saw that the doors of the summer-house were locked; and they said, It may be that he is in his summer-house for a private purpose.
καὶ αὐτὸς ἐξῆλθεν καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ εἰσῆλθον καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ ὑπερῴου ἀποκεκλεισμέναι καὶ εἶπαν μήποτε πρὸς δίφρους κάθηται ἐν τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κοιτῶνος

25 De mikor váltig várakoztak és ímé nem nyitotta meg a felház ajtaját,
And they went on waiting till they were shamed, but the doors were still shut; so they took the key, and, opening them, saw their lord stretched out dead on the floor.
καὶ προσέμειναν αἰσχυνόμενοι καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων τὰς θύρας τοῦ ὑπερῴου καὶ ἔλαβον τὴν κλεῖδα καὶ ἤνοιξαν καὶ ἰδοὺ ὁ κύριος αὐτῶν πεπτωκὼς ἐπὶ τὴν γῆν τεθνηκώς

26 Ehud pedig elmenekült vala, míg azok késedelmezének, és elhaladván a
But Ehud had got away while they were waiting and had gone past the stone images and got away to Seirah.
καὶ αωδ διεσώθη ἕως ἐθορυβοῦντο καὶ οὐκ ἦν ὁ προσνοῶν αὐτῷ καὶ αὐτὸς παρῆλθεν τὰ γλυπτὰ καὶ διεσώθη εἰς σεϊρωθα

27 És a mikor [oda] megérkezett, kürtjébe fújt az Efraim hegyén, és
And when he came there, he had a horn sounded in the hill-country of Ephraim, and all the children of Israel went down with him from the hill-country, and he at their head.
καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἦλθεν καὶ ἐσάλπισεν κερατίνῃ ἐν ὄρει εφραιμ καὶ κατέβησαν σὺν αὐτῷ οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν αὐτῶν

28 És monda nékik: Jertek utánam, mert kezetekbe adta az Úr a ti

And he said to them, Come after me; for the Lord has given the Moabites, your haters, into your hands. So they went down after him and took the crossing-places of Jordan against Moab, and let no one go across.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς καταβαίνετε ὀπίσω μου ὅτι παρέδωκεν κύριος ὁ θεὸς τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν τὴν μωαβ ἐν χειρὶ ὑμῶν καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ προκατελάβοντο τὰς διαβάσεις τοῦ ιορδάνου τῆς μωαβ καὶ οὐκ ἀφῆκαν ἄνδρα διαβῆναι

29 És leöltek a Moábiták közül akkor mintegy tízezer embert, mind erõs és

At that time they put about ten thousand men of Moab to the sword, every strong man and every man of war; not a man got away.

καὶ ἐπάταξαν τὴν μωαβ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὡσεὶ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν πάντας τοὺς μαχητὰς τοὺς ἐν αὐτοῖς καὶ πάντα ἄνδρα δυνάμεως καὶ οὐ διεσώθη ἀνήρ

30 Így aláztatott meg Moáb abban az idõben Izráel keze alatt. És

So Moab was broken that day under the hand of Israel. And for eighty years the land had peace.

καὶ ἐνετράπη μωαβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπὸ τὴν χεῖρα ισραηλ καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ὀγδοήκοντα ἔτη καὶ ἔκρινεν αὐτοὺς αωδ ἕως οὗ ἀπέθανεν

31 Õ utána pedig Sámgár, Anáthnak fia volt [bíró], a ki hatszáz Filiszteus

And after him came Shamgar, the son of Anath, who put to death six hundred Philistines with an ox-stick; and he was another saviour of Israel.

καὶ μετὰ τοῦτον ἀνέστη σαμεγαρ υἱὸς αναθ καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύλους εἰς ἑξακοσίους ἄνδρας ἐκτὸς μόσχων τῶν βοῶν καὶ ἔσωσεν αὐτὸς τὸν ισραηλ

1 De az Izráel fiai azután is gonoszul cselekedének az Úrnak szemei elõtt,

And the children of Israel again did evil in the eyes of the Lord when Ehud was dead.

καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ ισραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου

2 Azért adá õket az Úr Jábinnak, a Kanaán királyának kezébe, a ki Hásorban

And the Lord gave them up into the hands of Jabin, king of Canaan, who was ruling in Hazor; the captain of his army was Sisera, who was living in Harosheth of the Gentiles.

καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ ιαβιν βασιλέως χανααν ὃς ἐβασίλευσεν ἐν ασωρ καὶ ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως αὐτοῦ σισαρα καὶ αὐτὸς κατῴκει ἐν αρισωθ τῶν ἐθνῶν

3 És kiáltának az Izráel fiai az Úrhoz, mert kilenczszáz vas-szekere volt,

Then the children of Israel made prayer to the Lord; for he had nine hundred iron war-carriages, and for twenty years he was very cruel to the children of Israel.

καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πρὸς κύριον ὅτι ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἔθλιψεν τὸν ισραηλ κατὰ κράτος εἴκοσι ἔτη

4 Ebben az idõben Debora, a prófétanõ, a Lappidoth felesége volt biró

Now Deborah, a woman prophet, the wife of Lapidoth, was judge of Israel at that time.

καὶ δεββωρα γυνὴ προφῆτις γυνὴ λαφιδωθ αὐτὴ ἔκρινεν τὸν ισραηλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ

5 És õ a Debora-pálmája alatt lakott Ráma és Béthel között, az Efraim

(And she had her seat under the palm-tree of Deborah between Ramah and Beth-el in the hill-country of Ephraim; and the children of Israel came up to her to be judged.)

καὶ αὐτὴ ἐκάθητο ὑπὸ φοίνικα δεββωρα ἀνὰ μέσον ραμα καὶ ἀνὰ μέσον βαιθηλ ἐν ὄρει εφραιμ καὶ ἀνέβαινον πρὸς αὐτὴν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐκεῖ τοῦ κρίνεσθαι

6 És elkülde és hivatá Bárákot, az Abinoám fiát, Kedes-

And she sent for Barak, the son of Abinoam, from Kedesh-naphtali, and said to him, Has not the Lord, the God of Israel, given orders saying, Go and get your force into line in Mount Tabor, and take with you ten thousand men of the children of Naphtali and of the children of Zebulun?

καὶ ἀπέστειλεν δεββωρα καὶ ἐκάλεσεν τὸν βαρακ υἱὸν αβινεεμ ἐκ κεδες νεφθαλι καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν οὐχὶ σοὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ισραηλ καὶ ἀπελεύσῃ εἰς ὄρος θαβωρ καὶ λήμψῃ μετὰ σεαυτοῦ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν νεφθαλι καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν ζαβουλων

7 És te ellened kihozom a Kison patakjához Siserát,

And I will make Sisera, the captain of Jabin's army, with his war-carriages and his forces, come against you at the river Kishon, where I will give him into your hands.

καὶ ἀπάξω πρὸς σὲ εἰς τὸν χειμάρρουν κισων τὸν σισαρα ἄρχοντα τῆς δυνάμεως ιαβιν καὶ τὰ ἅρματα αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος αὐτοῦ καὶ παραδώσω αὐτὸν ἐν τῇ χειρί σου

8 És monda néki Bárák: Ha velem jösz, elmegyek; de ha nem jösz el velem,

And Barak said to her, If you will go with me then I will go; but if you will not go with me I will not go.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν βαρακ ἐὰν πορευθῇς μετ' ἐμοῦ πορεύσομαι καὶ ἐὰν μὴ πορευθῇς μετ' ἐμοῦ οὐ πορεύσομαι ὅτι οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ εὐοδοῖ κύριος τὸν ἄγγελον μετ' ἐμ οῦ

9 Ki felele: Elmenvén elmegyek te veled, csakhogy nem a tied lesz a

And she said, I will certainly go with you: though you will get no honour in your undertaking, for the Lord will give Sisera into the hands of a woman. So Deborah got up and went with Barak to Kedesh.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν δεββωρα πορευομένη πορεύσομαι μετὰ σοῦ πλὴν γίνωσκε ὅτι οὐκ ἔσται τὸ προτέρημά σου εἰς τὴν ὁδόν ἣν σὺ πορεύῃ ὅτι ἐν χειρὶ γυναικὸς ἀποδώσεται κύ ριος τὸν σισαρα καὶ ἀνέστη δεββωρα καὶ ἐπορεύθη μετὰ τοῦ βαρακ εἰς κεδες

10 Összegyûjté annakokáért Bárák Zebulont és Nafthalit Kedesbe, és elvive

Then Barak sent for Zebulun and Naphtali to come to Kedesh; and ten thousand men went up after him, and Deborah went up with him.

καὶ παρήγγειλεν βαρακ τῷ ζαβουλων καὶ τῷ νεφθαλι εἰς κεδες καὶ ἀνέβησαν κατὰ πόδας αὐτοῦ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν καὶ δεββωρα ἀνέβη μετ' αὐτοῦ

11 A Keneus Héber pedig elvált a Keneusoktól, Hobábnak, a

Now Heber the Kenite, separating himself from the rest of the Kenites, from the children of Hobab, the brother-in-law of Moses, had put up his tent as far away as the oak-tree in Zaanannim, by Kedesh.

καὶ οἱ πλησίον τοῦ κιναίου ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν ιωβαβ γαμβροῦ μωυσῆ καὶ ἔπηξεν τὴν σκηνὴν αὐτοῦ πρὸς δρῦν ἀναπαυομένων ἥ ἐστιν ἐχόμενα κεδες

12 Hírül vivék pedig Siserának, hogy Bárák, az Abinoám fia felvonult a

And word was given to Sisera that Barak, the son of Abinoam, had gone up to Mount Tabor.

καὶ ἀνήγγειλαν τῷ σισαρα ὅτι ἀνέβη βαρακ υἱὸς αβινεεμ ἐπ' ὄρος θαβωρ

13 Egybegyûjté azért Sisera minden szekereit, a kilenczszáz vas-szekeret,

So Sisera got together all his war-carriages, nine hundred war-carriages of iron, and all the people who were with him, from Harosheth of the Gentiles as far as the river Kishon.

καὶ ἐκάλεσεν σισαρα πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ ὅτι ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ ἀπὸ αρισωθ τῶν ἐθνῶν εἰς τὸν χειμάρρουν κισων

14 És monda Debora Báráknak: Kelj fel, mert ez a nap az, a melyen kezedbe

Then Deborah said to Barak, Up! for today the Lord has given Sisera into your hands: has not the Lord gone out before you? So Barak went down from Mount Tabor and ten thousand men after him.

καὶ εἶπεν δεββωρα πρὸς βαρακ ἀνάστηθι ὅτι αὕτη ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ παρέδωκεν κύριος τὸν σισαρα ἐν χειρί σου οὐκ ἰδοὺ κύριος ἐλεύσεται ἔμπροσθέν σου καὶ κατέβη βαρακ ἀπὸ το ῦ ὄρους θαβωρ καὶ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ὀπίσω αὐτοῦ

15 És megrettenté az Úr Siserát minden szekereivel és egész táborával

And the Lord sent fear on Sisera and all his war-carriages and all his army before Barak; and Sisera got down from his war-carriage and went in flight on foot.

καὶ ἐξέστησεν κύριος τὸν σισαρα καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐν στόματι ῥομφαίας ἐνώπιον βαρακ καὶ κατέβη σισαρα ἀπὸ τοῦ ἅρματος αὐτο ῦ καὶ ἔφυγεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ

16 Bárák pedig a szekereket és a tábort egész Harósethig, a pogányok

But Barak went after the war-carriages and the army as far as Harosheth of the Gentiles; and all Sisera's army was put to the sword; not a man got away.

καὶ βαρακ διώκων ὀπίσω τῶν ἁρμάτων καὶ ὀπίσω τῆς παρεμβολῆς ἕως δρυμοῦ τῶν ἐθνῶν καὶ ἔπεσεν πᾶσα ἡ παρεμβολὴ σισαρα ἐν στόματι ῥομφαίας οὐ κατελείφθη ἕως ἑνός

17 Sisera pedig gyalog futott Jáhelnek, a Keneus Héber feleségének

But Sisera went in flight on foot to the tent of Jael, the wife of Heber the Kenite; for there was peace between Jabin, king of Hazor, and the family of Heber the Kenite.

καὶ σισαρα ἀνεχώρησεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ εἰς σκηνὴν ιαηλ γυναικὸς χαβερ τοῦ κιναίου ὅτι εἰρήνη ἀνὰ μέσον ιαβιν βασιλέως ασωρ καὶ ἀνὰ μέσον οἴκου χαβερ τοῦ κιναίου

18 És kiméne Jáhel Sisera elé, és monda néki: Jõjj be Uram, jõjj be hozzám,
And Jael went out to Sisera, and said to him, Come in, my lord, come in to me without fear. So he went into her tent, and she put a cover over him.
καὶ ἐξῆλθεν ιαηλ εἰς ἀπάντησιν σισαρα καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἔκνευσον κύριέ μου ἔκνευσον πρός με μὴ φοβοῦ καὶ ἐξένευσεν πρὸς αὐτὴν εἰς τὴν σκηνήν καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς

19 [Az] pedig monda néki: Adj kérlek innom egy kis vizet, mert
Then he said to her, Give me now a little water, for I have need of a drink. And opening a skin of milk, she gave him drink, and put the cover over him again.
καὶ εἶπεν σισαρα πρὸς αὐτήν πότισόν με δὴ μικρὸν ὕδωρ ὅτι ἐδίψησα καὶ ἤνοιξεν τὸν ἀσκὸν τοῦ γάλακτος καὶ ἐπότισεν αὐτὸν καὶ συνεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ

20 És [az annakfelette] monda néki: Állj a sátor ajtajába, és ha valaki
And he said to her, Take your place at the door of the tent, and if anyone comes and says to you, Is there any man here, say, No.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν στῆθι ἐν τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς καὶ ἔσται ἐάν τις ἔλθῃ πρὸς σὲ καὶ ἐρωτήσῃ σε καὶ εἴπῃ σοι ἔστιν ἐνταῦθα ἀνήρ καὶ ἐρεῖς οὐκ ἔστιν καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς

21 Ekkor Jáhel, a Héber felesége vevé a sátorszöget, és põrölyt võn kezébe,
Then Jael, Heber's wife, took a tent-pin and a hammer and went up to him quietly, driving the pin into his head, and it went through his head into the earth, for he was in a deep sleep from weariness; and so he came to his end.
καὶ ἔλαβεν ιαηλ γυνὴ χαβερ τὸν πάσσαλον τῆς σκηνῆς καὶ ἔθηκεν τὴν σφῦραν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν ἡσυχῇ καὶ ἐνέκρουσεν τὸν πάσσαλον ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ καὶ διήλασεν ἐν τῇ γῇ καὶ αὐτὸς ἀπεσκάρισεν ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων αὐτῆς καὶ ἐξέψυξεν καὶ ἀπέθανεν

22 És ímé, a mint Bárák ûzve [keresné] Siserát, Jáhel kiméne elébe, és
Then Jael went out, and meeting Barak going after Sisera, said to him, Come, and I will let you see the man you are searching for. So he came into her tent and saw, and there was Sisera stretched out dead with the tent-pin in his head.
καὶ ἰδοὺ βαρακ διώκων τὸν σισαρα καὶ ἐξῆλθεν ιαηλ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ δεῦρο καὶ δείξω σοι τὸν ἄνδρα ὃν σὺ ζητεῖς καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν καὶ ἰδοὺ σισαρα πεπτωκὼς νεκρός καὶ ὁ πάσσαλος ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ

23 Így alázá meg Isten azon a napon Jábint, a Kanaán királyát az Izráel
So that day God overcame Jabin, king of Canaan, before the children of Israel.
καὶ ἐταπείνωσεν κύριος ὁ θεὸς τὸν ιαβιν βασιλέα χαναανἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον υἱῶν ισραηλ

24 Az Izráel fiainak keze pedig mind jobban ránehezedék Jábinra, a Kanaán
And the power of the children of Israel went on increasing against Jabin, king of Canaan, till he was cut off.
καὶ ἐπορεύθη χεὶρ τῶν υἱῶν ισραηλ πορευομένη καὶ σκληρυνομένη ἐπὶ ιαβιν βασιλέα χαναανἕως ἐξωλέθρευσαν αὐτόν

1 Énekelt pedig Debora és Bárák, az Abinoám fia azon a napon, mondván:
At that time Deborah and Barak, the son of Abinoam, made this song, saying:
καὶ ᾖσεν δεββωρα καὶ βαρακ υἱὸς αβινεεμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν

2 Hogy a vezérek vezettek Izráelben, &Hogy a nép önként kele föl: áldjátok
Because of the flowing hair of the fighters in Israel, because the people gave themselves freely, give praise to the Lord.
ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀρχηγοὺς ἐν ισραηλ ἐν προαιρέσει λαοῦ εὐλογεῖτε τὸν κύριον

3 Halljátok meg királyok, figyeljetek fejedelmek! &Én, én az Úrnak éneket
Give attention, O kings; give ear, O rulers; I, even I, will make a song to the Lord; I will make melody to the Lord, the God of Israel.
ἀκούσατε βασιλεῖς ἐνωτίζεσθε σατράπαι δυνατοί ἐγὼ τῷ κυρίῳ ᾄσομαι ψαλῶ τῷ θεῷ ισραηλ

4 Uram, mikor Szeirbõl kijövél, Mikor lépdelél Edom mezejérõl: &Megrendült
Lord, when you went out from Seir, moving like an army from the field of Edom, the earth was shaking and the heavens were troubled, and the clouds were dropping water.
κύριε ἐν τῇ ἐξόδῳ σου ἐκ σηιρ ἐν τῷ ἀπαίρειν σε ἐξ ἀγροῦ εδωμ γῆ ἐσείσθη καὶ ὁ οὐρανὸς ἐξεστάθη καὶ αἱ νεφέλαι ἔσταξαν ὕδωρ

5 A hegyek megrendültek az Úrnak orczája elõtt, &Még ez a Sinai is, az
The mountains were shaking before the Lord, before the Lord, the God of Israel.
ὄρη ἐσαλεύθησαν ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦτο σινα ἀπὸ προσώπου κυρίου θεοῦ ισραηλ

6 Sámgárnak, az Anath fiának napjaiban, &Jáhel idejében pihentek az utak,
In the days of Shamgar, the son of Anath, in the days of Jael, the highways were not used, and travellers went by side roads.
ἐν ἡμέραις σαμεγαρ υἱοῦ αναθ ἐν ἡμέραις ιαηλ ἐξέλιπον βασιλεῖς καὶ ἐπορεύθησαν τρίβους ἐπορεύθησαν ὁδοὺς διεστραμμένας

7 Megszüntek a kerítetlen helyek Izráelben, megszüntek végképen, &Mígnem
Country towns were no more in Israel, *** were no more, till you, Deborah, came up, till you came up as a mother in Israel.
ἐξέλιπεν φραζων ἐν τῷ ισραηλ ἐξέλιπεν ἕως οὗ ἐξανέστη δεββωρα ὅτι ἀνέστη μήτηρ ἐν τῷ ισραηλ

8 Új isteneket ha választott [a nép,] &Mindjárt [kigyúlt] a harcz a kapuk
They had no one to make arms, there were no more armed men in the towns; was there a body-cover or a spear to be seen among forty thousand in Israel?
ᾑρέτισαν θεοὺς καινοὺς ὡς ἄρτον κρίθινον σκέπην ἐὰν ἴδω σιρομαστῶν ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν

9 Szívem azoké, kik parancsolnak Izráelben, &Kik a nép közül önként
Come, you rulers of Israel, you who gave yourselves freely among the people: give praise to the Lord.
ἡ καρδία μου ἐπὶ τὰ διατεταγμένα τῷ ισραηλ οἱ δυνάσται τοῦ λαοῦ εὐλογεῖτε τὸν κύριον

10 Kik ültök fehér szamarakon, &Kik ültök a szõnyegeken &És a kik gyalog
Let them give thought to it, who go on white asses, and those who are walking on the road.
ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ὑποζυγίων καθήμενοι ἐπὶ λαμπηνῶν

11 Az íjászok szavával a vízmerítõk között, &Ott beszéljék az Úrnak
Give ear to the women laughing by the water-springs; there they will give again the story of the upright acts of the Lord, all the upright acts of his arm in Israel.
φθέγξασθε φωνὴν ἀνακρουομένων ἀνὰ μέσον εὐφραινομένων ἐκεῖ δώσουσιν δικαιοσύνην κυρίῳ δίκαιοι ἐνίσχυσαν ἐν τῷ ισραηλ τότε κατέβη εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ ὁ λαὸς κυρίου

12 Kelj fel, kelj fel Debora! &Serkenj fel, serkenj fel, mondj éneket!
Awake! awake! Deborah: awake! awake! give a song: Up! Barak, and take prisoner those who took you prisoner, O son of Abinoam.
ἐξεγείρου ἐξεγείρου δεββωρα ἐξέγειρον μυριάδας μετὰ λαοῦ ἐξεγείρου ἐξεγείρου λάλει μετ' ᾠδῆς ἐνισχύων ἐξανίστασο βαρακ καὶ ἐνίσχυσον δεββωρα τὸν βαρακ αἰχμαλώτιζε αἰχμαλωσίαν σου υἱὸς αβινεεμ

13 Akkor lejött a hõsök maradéka; &Az Úrnak népe lejött hozzám a hatalmasok
Then the chiefs went down to the doors; the Lord's people went down among the strong ones.
πότε ἐμεγαλύνθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ κύριε ταπείνωσόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου

14 Efraimból, kiknek gyökere Amálekben, &Utánad Benjámin, a te néped közé;
Out of Ephraim they came down into the valley; after you, Benjamin, among your tribesmen; from Machir came down the captains, and from Zebulun those in whose hand is the ruler's rod.
λαὸς εφραιμ ἐτιμωρήσατο αὐτοὺς ἐν κοιλάδι ἀδελφοῦ σου βενιαμιν ἐν λαοῖς σου ἐξ ἐμοῦ μαχιρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες καὶ ἐκ ζαβουλων κύριος ἐπολέμει μοι ἐν δυνατοῖς ἐκεῖθεν ἐν σκήπτρῳ ἐνισχύοντος ἡγήσεως

15 És Issakhár fejedelmei Deborával, &És mint Issakhár, úgy Bárák &A
Your chiefs, Issachar, were with Deborah; and Naphtali was true to Barak; into the valley they went rushing out at his feet. In Reuben there were divisions, and great searchings of heart.
ἐν ισσαχαρ μετὰ δεββωρας ἐξαπέστειλεν πεζοὺς αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλάδα ἵνα τί σὺ κατοικεῖς ἐν μέσῳ χειλέων ἐξέτεινεν ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ ἐν διαιρέσεσιν ρουβην μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας

16 Miért [maradtál] ülve a hodályban? &Hogy hallgasd nyájad bégetéseit?!
Why did you keep quiet among the sheep, hearing nothing but the watchers piping to the flocks?
ἵνα τί μοι κάθησαι ἀνὰ μέσον τῶν μοσφαθαιμ τοῦ εἰσακούειν συρισμοὺς ἐξεγειρόντων τοῦ διελθεῖν εἰς τὰ τοῦ ρουβην μεγάλοι ἐξιχνιασμοὶ καρδίας

17 Gileád a Jordánon túl pihen. &Hát Dán miért idõzik hajóinál? &Áser a
Gilead was living over Jordan; and Dan was waiting in his ships; Asher kept in his place by the sea's edge, living by his inlets.
γαλααδ ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου κατεσκήνωσεν καὶ δαν ἵνα τί παροικεῖ πλοίοις ασηρ παρῴκησεν παρ' αἰγιαλὸν θαλασσῶν καὶ ἐπὶ τὰς διακοπὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσεν

18 [De] Zebulon, az halálra elszánt lelkû nép, &És Nafthali, a mezõség
It was the people of Zebulun who put their lives in danger, even to death, with Naphtali on the high places of the field.
ζαβουλων λαὸς ὀνειδίσας ψυχὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον καὶ νεφθαλιμ ἐπὶ ὕψη ἀγροῦ

19 Királyok jöttek, harczoltanak; &Akkor harczoltak a Kanaán királyai
The kings came on to the fight, the kings of Canaan were warring; in Taanach by the waters of Megiddo: they took no profit in money.
ἦλθον βασιλεῖς καὶ παρετάξαντο τότε ἐπολέμησαν βασιλεῖς χανααν ἐν θενναχ ἐπὶ ὕδατος μαγεδδω πλεονεξίαν ἀργυρίου οὐκ ἔλαβον

20 Az égbõl harczoltak, &A csillagok az õ helyökbõl vívtak Siserával!
The stars from heaven were fighting; from their highways they were fighting against Sisera.
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπολέμησαν ἀστέρες ἐκ τῆς τάξεως αὐτῶν ἐπολέμησαν μετὰ σισαρα

21 A Kison patakja seprette el õket; &Az õs patak, a Kison patakja! &Végy
The river Kishon took them violently away, stopping their flight, the river Kishon. Give praise, O my soul, to the strength of the Lord!
χειμάρρους κισων ἐξέβαλεν αὐτούς χειμάρρους καδημιμ χειμάρρους κισων καταπατήσει αὐτοὺς ψυχή μου δυνατή

22 Akkor csattogtak a lovak körmei &A futás miatt, lovagjaik futásai miatt.
Then loudly the feet of the horses were sounding with the stamping, the stamping of their war-horses.
τότε ἀπεκόπησαν πτέρναι ἵππου αμαδαρωθ δυνατῶν αὐτοῦ

23 Átkozzátok Mérozt - mond az Úr követje, - &Átkozva-átkozzátok annak
A curse, a curse on Meroz! said the angel of the Lord. A bitter curse on her townspeople! Because they came not to the help of the Lord, to the help of the Lord among the strong ones.
καταράσασθε μαρωζ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου καταράσει καταράσασθε τοὺς ἐνοίκους αὐτῆς ὅτι οὐκ ἦλθοσαν εἰς τὴν βοήθειαν κυρίου βοηθὸς ἡμῶν κύριος ἐν μαχηταῖς δυνατός

24 De áldott legyen az asszonyok felett Jáhel, &A Keneus Héber felesége, &A
Blessings be on Jael, more than on all women! Blessings greater than on any in the tents!
εὐλογηθείη ἐκ γυναικῶν ιαηλ γυνὴ χαβερ τοῦ κιναίου ἐκ γυναικῶν ἐν σκηνῇ εὐλογηθείη

25 [Az] vizet kért, õ tejet adott, &Fejedelmi csészében nyújtott tejszínét.
His request was for water, she gave him milk; she put butter before him on a fair plate.
ὕδωρ ᾔτησεν αὐτήν καὶ γάλα ἔδωκεν αὐτῷ ἐν λακάνῃ ἰσχυρῶν προσήγγισεν βούτυρον

26 Baljáát a szegre, &Jobbját pedig a munkások pörölyére nyújtotta, &És
She put out her hand to the tent-pin, and her right hand to the workman's hammer; and she gave Sisera a blow, crushing his head, wounding and driving through his brow.
τὴν χεῖρα αὐτῆς τὴν ἀριστερὰν εἰς πάσσαλον ἐξέτεινεν τὴν δεξιὰν αὐτῆς εἰς ἀποτομὰς κατακόπων καὶ ἀπέτεμεν σισαρα ἀπέτριψεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ συνέθλασεν καὶ διήλασεν τὴν γνάθον αὐτοῦ

27 Lábainál leroskadt, elesett, feküdt, &Lábai között leroskadt, elesett;
Bent at her feet he went down, he was stretched out; bent at her feet he went down; where he was bent down, there he went down in death.
ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς συγκάμψας ἔπεσεν ἐκοιμήθη μεταξὺ ποδῶν αὐτῆς ἐν ᾧ ἔκαμψεν ἐκεῖ ἔπεσεν ταλαίπωρος

28 Kinézett az ablakon, és jajgatott &Siserának anyja a rostélyzat mögül:
Looking out from the window she gave a cry, the mother of Sisera was crying out through the window, Why is his carriage so long in coming? When will the noise of his wheels be sounding?
διὰ τῆς θυρίδος διέκυπτεν ἡ μήτηρ σισαρα διὰ τῆς δικτυωτῆς ἐπιβλέπουσα ἐπὶ τοὺς μεταστρέφοντας μετὰ σισαρα διὰ τί ἠσχάτισεν τὸ ἅρμα αὐτοῦ παραγενέσθαι διὰ τί ἐχρόνισαν ἴχνη ἁρμάτων αὐτοῦ

29 Fejedelemasszonyinak legokosabbjai válaszolnak néki; &Õ egyre csak azok
Her wise women gave answer to her, yes, she made answer again to herself,
σοφαὶ ἀρχουσῶν αὐτῆς ἀνταπεκρίναντο πρὸς αὐτήν καὶ αὐτὴ ἀπεκρίνατο ἐν ῥήμασιν αὐτῆς

30 "Vajjon nem zsákmányra találtak-é, s mostan osztozkodnak? &Egy-két
Are they not getting, are they not parting the goods among them: a young girl or two to every man; and to Sisera robes of coloured needlework, worked in fair colours on this side and on that, for the neck of the queen?
οὐχὶ εὑρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα φιλιάζων φίλοις εἰς κεφαλὴν δυνατοῦ σκῦλα βαμμάτων σισαρα σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας βαφὴ ποικίλων περὶ τράχηλον αὐτοῦ σκῦλον

31 Így veszszenek el minden te ellenségid, Uram! &De a kik téged szeretnek,
So may destruction come on all your haters, O Lord; but let your lovers be like the sun going out in his strength. And for forty years the land had peace.
οὕτως ἀπόλοιντο πάντες οἱ ἐχθροί σου κύριε καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἐν δυναστείαις αὐτοῦ καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη

1 És gonoszul cselekedének az Izráel fiai az Úrnak szemei elõtt, azért adá
And the children of Israel did evil in the eyes of the Lord; and the Lord gave them up into the hand of Midian for seven years.
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ μαδιαμ ἔτη ἑπτά

2 És hatalmat võn a Midiániták keze az Izráelen, és a Midiánitáktól [való
And Midian was stronger than Israel; and because of the Midianites, the children of Israel made holes for themselves in the mountains, and hollows in the rocks, and strong places.
καὶ κατίσχυσεν χεὶρ μαδιαμ ἐπὶ ισραηλ καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ ισραηλ ἀπὸ προσώπου μαδιαμ μάνδρας ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς σπηλαίοις καὶ τοῖς ὀχυρώμασιν

3 Mert ha vetett Izráel, [mindjárt ott] termettek a Midiániták, az
And whenever Israel's grain was planted, the Midianites and the Amalekites and the people of the east came up against them;
καὶ ἐγένετο ὅταν ἔσπειρεν ἀνὴρ ισραηλ καὶ ἀνέβαινεν μαδιαμ καὶ αμαληκ καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν

4 És táborba szálltak ellenök, és pusztították a földnek termését egész
And put their army in position against them; and they took all the produce of the earth as far as Gaza, till there was no food in Israel, or any sheep or oxen or asses.
καὶ παρενέβαλλον ἐπ' αὐτοὺς καὶ διέφθειραν τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς γάζαν καὶ οὐχ ὑπελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς ἐν ισραηλ καὶ ποίμνιον καὶ μόσχον καὶ ὄνον

5 Mert barmaikkal és sátoraikkal vonultak föl; csapatosan jöttek, mint a
For they came up regularly with their oxen and their tents; they came like the locusts in number; they and their camels were without number; and they came into the land for its destruction.
ὅτι αὐτοὶ καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν ἀνέβαινον καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν παρέφερον καὶ παρεγίνοντο ὡς ἀκρὶς εἰς πλῆθος καὶ αὐτοῖς καὶ ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός καὶ παρεγίνοντο ἐν τῇ γῇ ισραηλ τοῦ διαφθείρειν αὐτήν

6 Mikor azért igen megnyomorodott az Izráel a Midiániták miatt, az Úrhoz
And Israel was in great need because of Midian; and the cry of the children of Israel went up to the Lord.
καὶ ἐπτώχευσεν ισραηλ σφόδρα ἀπὸ προσώπου μαδιαμ καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πρὸς κύριον

7 Mikor pedig kiáltottak vala az Izráel fiai az Úrhoz Midián miatt:
And when the cry of the children of Israel, because of Midian, came before the Lord,
καὶ ἐγένετο ἐπεὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πρὸς κύριον διὰ μαδιαμ

8 Prófétát külde az Úr az Izráel fiaihoz, és monda nékik: Azt mondja az
The Lord sent a prophet to the children of Israel, who said to them, The Lord the God of Israel, has said, I took you up from Egypt, out of the prison-house;
καὶ ἐξαπέστειλεν κύριος ἄνδρα προφήτην πρὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ καὶ εἶπεν αὐτοῖς τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἐγώ εἰμι ὁ ἀναβιβάσας ὑμᾶς ἐξ αἰγύπτου καὶ ἐξήγαγον ὑμᾶς ἐξ οἴκου δουλείας

9 És én mentettelek meg benneteket az Égyiptombeliek kezébõl, és minden
And I took you out of the hands of the Egyptians and out of the hands of all who were cruel to you, and I sent them out by force from before you and gave you their land;
καὶ ἐξειλάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αἰγύπτου καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν καὶ ἔδωκα ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν

10 És mondék néktek: Én, az Úr, vagyok a ti Istenetek; ne féljétek az Emoreusok isteneit, kiknek földén laktok;
And I said to you, I am the Lord your God; you are not to give worship to the gods of the Amorites in whose land you are living, but you did not give ear to my voice.
καὶ εἶπα ὑμῖν ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ φοβηθήσεσθε τοὺς θεοὺς τοῦ αμορραίου ἐν οἷς ὑμεῖς ἐνοικεῖτε ἐν τῇ γῇ αὐτῶν καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου

11 És eljöve az Úrnak angyala, és leüle ama cserfa alatt, a mely Ofrában
Now the angel of the Lord came and took his seat under the oak-tree in Ophrah, in the field of Joash the Abiezrite; and his son Gideon was crushing grain in the place where the grapes were crushed, so that the Midianites might not see it.
καὶ ἦλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἐκάθισεν ὑπὸ τὴν δρῦν τὴν οὖσαν ἐν εφραθα τὴν τοῦ ιωας πατρὸς αβιεζρι καὶ γεδεων ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐρράβδιζεν πυροὺς ἐν ληνῷ τοῦ ἐκφυγεῖν ἐκ προσώπου μαδιαμ

12 Ekkor megjelenék néki az Úrnak angyala, és monda néki: Az Úr veled, erõs
And the angel of the Lord came before his eyes, and said to him, The Lord is with you, O man of war.
καὶ ὤφθη αὐτῷ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν κύριος μετὰ σοῦ δυνατὸς τῇ ἰσχύι

13 Gedeon pedig monda néki: Kérlek uram, ha velünk van az Úr, miért ért
Then Gideon said to him, O my lord, if the Lord is with us why has all this come on us? And where are all his works of power, of which our fathers have given us word, saying, Did not the Lord take us out of Egypt? But now he has given us up, handing us over to the power of Midian.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν γεδεων ἐν ἐμοί κύριε καὶ εἰ ἔστιν κύριος μεθ' ἡμῶν ἵνα τί εὗρεν ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα καὶ ποῦ ἐστιν πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ὅσα διηγήσαντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν λέγοντες οὐχὶ ἐξ αἰγύπτου ἀνήγαγεν ἡμᾶς κύριος καὶ νῦν ἀπώσατο ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ μαδιαμ

14 És az Úr hozzá fordula, és monda: Menj el ezzel a te
And the Lord, turning to him, said, Go in the strength you have and be Israel's saviour from Midian: have I not sent you?
καὶ ἐπέβλεψεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπεν αὐτῷ πορεύου ἐν τῇ ἰσχύι σου καὶ σώσεις τὸν ισραηλ καὶ ἰδοὺ ἐξαπέστειλά σε

15 És monda néki: Kérlek uram, miképen szabadítsam én meg Izráelt? Ímé az
And he said to him, O Lord, how may I be the saviour of Israel? See, my family is the poorest in Manasseh, and I am the least in my father's house.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν γεδεων ἐν ἐμοί κύριε ἐν τίνι σώσω τὸν ισραηλ ἰδοὺ ἡ χιλιάς μου ταπεινοτέρα ἐν μανασση καὶ ἐγώ εἰμι μικρὸς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου

16 És monda néki az Úr: Én leszek veled, és megvered Midiánt, mint egy
Then the Lord said to him, Truly, I will be with you, and you will overcome the Midianites as if they were one man.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου κύριος ἔσται μετὰ σοῦ καὶ πατάξεις τὴν μαδιαμ ὡσεὶ ἄνδρα ἕνα

17 Õ pedig monda néki: Ha kegyelmet találtam a te szemeid elõtt, kérlek,
So he said to him, If now I have grace in your eyes, then give me a sign that it is you who are talking to me.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν γεδεων καὶ εἰ εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ ποιήσεις μοι σημεῖον ὅτι σὺ λαλεῖς μετ' ἐμοῦ

18 El ne menj kérlek innen, míg vissza nem jövök hozzád, és ki nem hozom az
Do not go away till I come with my offering and put it before you. And he said, I will not go away before you come back.
μὴ κινηθῇς ἐντεῦθεν ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σέ καὶ οἴσω τὴν θυσίαν μου καὶ θήσω ἐνώπιόν σου καὶ εἶπεν ἐγώ εἰμι καθήσομαι ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι σε

19 Gedeon pedig elméne, és elkészíte egy kecskegödölyét és egy efa lisztbõl

Then Gideon went in and made ready a young goat, and with an ephah of meal he made unleavened cakes: he put the meat in a basket and the soup in which it had been cooked he put in a pot, and he took it out to him under the oak-tree and gave it to him there.

και γεδεων εισῆλθεν και ἐποίησεν ἔριφον αἰγῶν και οιφι ἀλεύρου ἄζυμα και τὰ κρέα ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ κανοῦν και τὸν ζωμὸν ἐνέχεεν εἰς χύτραν και ἐξήνεγκεν πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τὴν δρῦν και προσεκύνησεν

20 És monda néki az Isten angyala: Vegyed a húst és a kovásztalan

And the angel of God said to him, Take the meat and the unleavened cakes and put them down on the rock over there, draining out the soup over them. And he did so.

και εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου λαβὲ τὰ κρέα και τοὺς ἄρτους τοὺς ἀζύμους και θὲς πρὸς τὴν πέτραν ἐκείνην και τὸν ζωμὸν ἔκχεον και ἐποίησεν οὕτως

21 Ekkor kinyújtá az Úrnak angyala pálczájának végét, mely kezében vala, és

Then the angel of the Lord put out the stick which was in his hand, touching the meat and the cakes with the end of it; and a flame came up out of the rock, burning up the meat and the cakes: and the angel of the Lord was seen no longer.

και ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος κυρίου τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου τῆς ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ και ἥψατο τῶν κρεῶν και τῶν ἀζύμων και ἀνήφθη πῦρ ἐκ τῆς πέτρας και κατέφαγεν τὰ κρέα και τοὺς ἀζύμους και ὁ ἄγγελος κυρίου ἀπῆλθεν ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ

22 Látván pedig Gedeon, hogy az Úrnak angyala volt az, monda Gedeon: Jaj

Then Gideon was certain that he was the angel of the Lord; and Gideon said, I am in fear, O Lord God! for I have seen the angel of the Lord face to face.

και εἶδεν γεδεων ὅτι ἄγγελος κυρίου ἐστίν και εἶπεν γεδεων ἆ ἆ κύριε κύριε ὅτι εἶδον τὸν ἄγγελον κυρίου πρόσωπον πρὸς πρόσωπον

23 És monda néki az Úr: Békesség néked! ne félj, nem halsz meg!

But the Lord said to him, Peace be with you; have no fear: you are in no danger of death.

και εἶπεν αὐτῷ κύριος εἰρήνη σοι μὴ φοβοῦ μὴ ἀποθάνῃς

24 És építe ott Gedeon oltárt az Úrnak, és nevezé azt Jehova-Salomnak

Then Gideon made an altar there to the Lord, and gave it the name Yahweh-shalom; to this day it is in Ophrah of the Abiezrites.

και ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ γεδεων θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ και ἐκάλεσεν αὐτὸ εἰρήνη κυρίου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐν εφραθα πατρὸς τοῦ εζρι

25 És lõn ugyanazon éjjel, hogy monda az Úr néki: Végy egy tulkot atyádnak

The same night the Lord said to him, Take ten men of your servants and an ox seven years old, and after pulling down the altar of Baal which is your father's, and cutting down the holy tree by its side,

και ἐγενήθη τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ και εἶπεν αὐτῷ κύριος λαβὲ τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν τοῦ πατρός σου μόσχον τὸν ἑπταετῆ και καθελεῖς τὸ θυσιαστήριον τοῦ βααλ ὅ ἐστιν τοῦ πατρός σου και τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐκκόψεις

26 És építs oltárt az Úrnak, a te Istenednek, ennek a megerõsített helynek

Make an altar to the Lord your God on the top of this rock, in the ordered way and take the ox and make a burned offering with the wood of the holy tree which has been cut down.

και οἰκοδομήσεις θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου τῷ ὀφθέντι σοι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους μαωζ τούτου ἐν τῇ παρατάξει και λήμψῃ τὸν μόσχον και ἀνοίσεις ὁλοκαύτωμα ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ἄλσους οὗ ἐκκόψεις

27 Ekkor Gedeon tíz férfiút võn [maga mellé] az õ szolgái közül, és a képen

Then Gideon took ten of his servants and did as the Lord had said to him; but fearing to do it by day, because of his father's people and the men of the town, he did it by night.

και ἔλαβεν γεδεων τρεῖς και δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν δούλων αὐτοῦ και ἐποίησεν καθὰ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν κύριος και ἐγένετο ὡς ἐφοβήθη τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ και τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως μὴ ποιῆσαι ἡμέρας και ἐποίησεν νυκτός

28 Mikor aztán felkeltek reggel a városnak férfiai, íme [már] össze volt

And the men of the town got up early in the morning, and they saw the altar of Baal broken down, and the holy tree which was by it cut down, and the ox offered on the altar which had been put up there.

καὶ ὤρθρισαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως τὸ πρωί καὶ ἰδοὺ κατεσκαμμένον τὸ θυσιαστήριον τοῦ βααλ καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐκκεκομμένον καὶ ὁ μόσχος ὁ σιτευτὸς ἀνηνεγμένος εἰ ς ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ᾠκοδομημένον

29 És mondának egyik a másikának: Ki cselekedte ezt? És [mikor] utána

And they said to one another, Who has done this thing? And after searching with care, they said, Gideon, the son of Joash, has done this thing.

καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ τίς ἐποίησεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ ἀνήταζον καὶ ἐξεζήτουν καὶ εἶπαν γεδεων ὁ υἱὸς ιωας ἐποίησεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο

30 Akkor mondának a városnak férfiai Joásnak: Add ki fiadat, meg kell

Then the men of the town said to Joash, Make your son come out to be put to death, for pulling down the altar of Baal and cutting down the holy tree which was by it.

καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς ιωας ἐξάγαγε τὸν υἱόν σου καὶ ἀποθανέτω ὅτι κατέσκαψεν τὸ θυσιαστήριον τοῦ βααλ καὶ ὅτι ἔκοψεν τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ

31 Joás pedig monda mindazoknak, a kik körülötte állának: Baálért pereltek

But Joash said to all those who were attacking him, Will you take up the cause of Baal? will you be his saviour? Let anyone who will take up his cause be put to death while it is still morning: if he is a god, let him take up his cause himself because of the pulling down of his altar.

καὶ εἶπεν ιωας πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἑσταμένους ἐπ' αὐτόν μὴ ὑμεῖς νῦν δικάζεσθε περὶ τοῦ βααλ ἢ ὑμεῖς σῴζετε αὐτόν ὃς ἀντεδίκησεν αὐτόν ἀποθανεῖται ἕως πρωί εἰ ἔστιν θε ός αὐτὸς ἐκδικήσει αὐτόν ὅτι κατέσκαψεν τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ

32 És azon a napon elnevezték õt Jerubbaálnak, mondván: Pereljen õ vele

So that day he gave him the name of Jerubbaal, saying, Let Baal take up his cause against him because his altar has been broken down.

καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δικαστήριον τοῦ βααλ ὅτι κατέσκαψεν τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ

33 És mikor az egész Midián és Amálek és a Napkeletiek egybegyûlének, és

Then all the Midianites and the Amalekites and the people of the east, banding themselves together, went over and put up their tents in the valley of Jezreel.

καὶ πᾶσα μαδιαμ καὶ αμαληκ καὶ υἱοὶ ἀνατολῶν συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ διέβησαν καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ κοιλάδι ιεζραελ

34 Az Úrnak lelke megszállotta Gedeont, és megfúván a harsonákat, egybehívá

But the spirit of the Lord came on Gideon; and at the sound of his horn all Abiezer came together after him.

καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐνέδυσεν τὸν γεδεων καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίνῃ καὶ ἐβόησεν αβιεζερ ὀπίσω αὐτοῦ

35 És követeket külde egész Manasséba, és egybegyûle az is õ utána; és

And he sent through all Manasseh, and they came after him; and he sent to Asher and Zebulun and Naphtali, and they came up and were joined to the others.

καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν ἐν παντὶ μανασση καὶ ἐβόησεν καὶ αὐτὸς ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους ἐν ασηρ καὶ ἐν ζαβουλων καὶ ἐν νεφθαλι καὶ ἀνέβησαν εἰς συνάντη σιν αὐτοῦ

36 És monda Gedeon az Istennek: Ha [csakugyan] az én kezem által akarod

Then Gideon said to God, If you are going to give Israel salvation by my hand, as you have said,

καὶ εἶπεν γεδεων πρὸς τὸν θεόν εἰ σῴζεις ἐν τῇ χειρί μου τὸν ισραηλ ὃν τρόπον ἐλάλησας

37 Íme egy fürt gyapjat teszek a szérûre, [és] ha csak maga a gyapjú lesz

See, I will put the wool of a sheep on the grain-floor; if there is dew on the wool only, while all the earth is dry, then I will be certain that it is your purpose to give Israel salvation by my hand as you have said.

ἰδοὺ ἐγὼ ἀπερείδομαι τὸν πόκον τῶν ἐρίων ἐν τῷ ἅλωνι καὶ ἐὰν δρόσος γένηται ἐπὶ τὸν πόκον μόνον καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ξηρασία καὶ γνώσομαι ὅτι σῴζεις ἐν τῇ χειρί μου τὸν ισραηλ ὃν τρόπον ἐλάλησας

38 És úgy lõn. Mert mikor másnap reggel felkelt, és megszorítá a gyapjat,

And it was so: for he got up early on the morning after, and twisting the wool in his hands, he got a basin full of water from the dew on the wool.

καὶ ἐγένετο οὕτως καὶ ὤρθρισεν γεδεων τῇ ἐπαύριον καὶ ἀπεπίασεν τὸν πόκον καὶ ἀπερρύη ἡ δρόσος ἐκ τοῦ πόκου πλήρης λεκάνη ὕδατος

39 És monda Gedeon az Istennek: Ne gerjedjen fel a te haragod én ellenem,

Then Gideon said to God, Do not be moved to wrath against me if I say only this: let me make one more test with the wool; let the wool now be dry, while the earth is covered with dew.

καὶ εἶπεν γεδεων πρὸς τὸν θεόν μὴ ὀργισθήτω ὁ θυμός σου ἐν ἐμοί καὶ λαλήσω ἔτι ἅπαξ καὶ πειράσω ἔτι ἅπαξ ἐν τῷ πόκῳ καὶ γενηθήτω ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον ἐπὶ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν γενηθήτω δρόσος

40 És úgy cselekedék Isten azon az éjszakán, és lõn szárazság csak magán a

And that night God did so; for the wool was dry, and there was dew on all the earth round it.

καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς οὕτως ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ ἐγένετο ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον ἐπὶ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν ἐγένετο δρόσος

1 Felkele pedig jó reggel Jerubbaál - ez Gedeon - és az egész nép, mely

Then Jerubbaal, that is, Gideon, and all the people with him, got up early and put up their tents by the side of the water-spring of Harod; the tents of Midian were on the north side of him, under the hill of Moreh in the valley.

καὶ ὤρθρισεν ιεροβααλ αὐτός ἐστιν γεδεων καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὴν γῆν αρωεδ καὶ παρεμβολὴ μαδιαμ καὶ αμαληκ ἦν αὐτῷ ἀπὸ βορρᾶ ἀπὸ τοῦ βουνοῦ τοῦ αβωρ ἐν τῇ κοιλάδι

2 És monda az Úr Gedeonnak: Több ez a nép, mely veled van, hogysem kezébe

And the Lord said to Gideon, So great is the number of your people, that if I give the Midianites into their hands they will be uplifted in pride over me and will say, I myself have been my saviour.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς γεδεων πολὺς ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ ὥστε μὴ παραδοῦναί με τὴν μαδιαμ ἐν χειρὶ αὐτῶν μήποτε καυχήσηται ισραηλ ἐπ' ἐμὲ λέγων ἡ χείρ μου ἔσωσέν με

3 Azért kiálts a népnek füle hallatára, mondván: A ki fél és retteg,

So now, let it be given out to the people that anyone who is shaking with fear is to go back from Mount Galud. So twenty-two thousand of the people went back, but there were still ten thousand.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν λάλησον δὴ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ λέγων τίς δειλὸς καὶ φοβούμενος ἀποστραφήτω καὶ ἐξώρμησαν ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ γαλααδ καὶ ἀπεστράφησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ δέκα χιλιάδες ὑπελείφθησαν

4 És monda az Úr Gedeonnak: Még ez a nép is sok; vezesd õket le a vízhez,

Then the Lord said to Gideon, There are still more people than is necessary; take them down to the water so that I may put them to the test for you there; then whoever I say is to go with you will go, and whoever I say is not to go will not go.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς γεδεων ἔτι ὁ λαὸς πολύς κατάγαγε αὐτοὺς εἰς τὸ ὕδωρ καὶ δοκιμῶ αὐτούς σοι ἐκεῖ καὶ ἔσται ὃν ἐὰν εἴπω πρὸς σέ οὗτος πορεύσεται μετὰ σοῦ αὐτὸς πορεύσεται μετὰ σοῦ καὶ ὃν ἐὰν εἴπω σοι ὅτι οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ αὐτὸς οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ

5 És levezette a népet a vízhez, és monda az Úr Gedeonnak: Mindazokat, a

So he took the people down to the water; and the Lord said to Gideon, Put on one side by themselves all those drinking up the water with their tongues like a dog; and in the same way, all those who go down on their knees to the water while drinking.

καὶ κατεβίβασεν τὸν λαὸν εἰς τὸ ὕδωρ καὶ εἶπεν κύριος πρὸς γεδεων πᾶς ὃς ἂν λάψῃ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὕδατος ὡς ἐὰν λάψῃ ὁ κύων στήσεις αὐτὸν κατὰ μόνας καὶ πᾶς ὃς ἂν κάμψῃ ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ τοῦ πιεῖν μεταστήσεις αὐτὸν καθ' αὑτόν

6 És lõn azoknak száma, a kik kezökkel szájokhoz [véve] nyaldosák a

Now the number of those who took up the water with their tongues was three hundred; all the rest of the people went down on their knees to the water.

καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν λαψάντων ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν τριακόσιοι ἄνδρες καὶ πᾶς ὁ ἐπίλοιπος τοῦ λαοῦ ἔκαμψαν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῶν τοῦ πιεῖν ὕδωρ

7 És monda az Úr Gedeonnak: E háromszáz férfiú által

And the Lord said to Gideon, By those three hundred who were drinking with their tongues I will give you salvation and give the Midianites into your hands; let the rest of the people go away, every man to his place.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς γεδεων ἐν τοῖς τριακοσίοις ἀνδράσιν τοῖς λάψασιν σώσω ὑμᾶς καὶ παραδώσω τὴν μαδιαμ ἐν χειρί σου καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀποτρεχέτω ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ

8 És õk kezökbe vevék a népnek útravalóját és kürtjeit. Az Izráel [többi]

So they took the vessels of the people, and their horns from their hands, and he sent them away, every man to his tent, keeping only the three hundred; and the tents of Midian were lower down in the valley.

καὶ ἔλαβον τὸν ἐπισιτισμὸν τοῦ λαοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν καὶ τὰς κερατίνας αὐτῶν καὶ πάντα ἄνδρα ισραηλ ἐξαπέστειλεν ἄνδρα εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ τῶν δὲ τριακοσίων ἀνδρῶ ν ἐκράτησεν ἡ δὲ παρεμβολὴ μαδιαμ ἦν ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἐν τῇ κοιλάδι

9 És monda néki az Úr azon az éjszakán: Kelj fel, menj alá a táborba, mert

The same night the Lord said to him, Up! go down now against their army, for I have given them into your hands.

καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν κύριος ἀνάστα κατάβηθι τὸ τάχος ἐντεῦθεν εἰς τὴν παρεμβολήν ὅτι παρέδωκα αὐτὴν ἐν τῇ χειρί σου

10 Ha pedig félsz lemenni, menj le te és Púra, a te szolgád a táborba.

But if you have fear of going down, take your servant Purah with you and go down to the tents;

εἰ δὲ φοβῇ σὺ καταβῆναι κατάβηθι σὺ καὶ φαρα τὸ παιδάριόν σου εἰς τὴν παρεμβολὴν

11 És hallgasd meg, mit beszélnek, hogy annakutána megerõsödjenek a te

And after hearing what they are saying, you will get strength to go down against the army. So he went down with his servant Purah to the outer line of the tents of the armed men.

καὶ ἀκούσῃ τί λαλοῦσιν καὶ μετὰ ταῦτα ἰσχύσουσιν αἱ χεῖρές σου καὶ καταβήσῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ κατέβη αὐτὸς καὶ φαρα τὸ παιδάριον αὐτοῦ εἰς μέρος τῶν πεντήκοντα τῶ ν ἐν τῇ παρεμβολῇ

12 És a Midiániták és az Amálekiták és a Napkeletiek minden fiai [úgy]

Now the Midianites and the Amalekites and all the people of the east were covering the valley like locusts; and their camels were like the sand by the seaside, without number.

καὶ μαδιαμ καὶ αμαληκ καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν παρεμβεβλήκεισαν ἐν τῇ κοιλάδι ὡς ἀκρὶς εἰς πλῆθος καὶ ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός ἀλλ' ἦσαν ὥσπερ ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος

13 Mikor pedig Gedeon [oda] ment, ímé az egyik férfiú [épen] álmát beszélte

When Gideon came there, a man was giving his friend an account of his dream, saying, See, I had a dream about a cake of barley bread which, falling into the tents of Midian, came on to the tent, overturning it so that it was stretched out flat on the earth.

καὶ εἰσῆλθεν γεδεων καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐξηγεῖτο τῷ πλησίον αὐτοῦ τὸ ἐνύπνιον καὶ εἶπεν ἰδοὺ τὸ ἐνύπνιον ὃ ἠνυπνιάσθην καὶ ἰδοὺ μαγὶς ἄρτου κριθίνου κυλιομένη ἐν τῇ παρεμβολῇ μαδιαμ καὶ ἦλθεν ἕως τῆς σκηνῆς μαδιαμ καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν καὶ κατέστρεψεν αὐτήν καὶ ἔπεσεν ἡ σκηνή

14 A másik aztán felele és monda: Nem egyéb ez, mint Gedeonnak, a Joás

And his friend in answer said, This is certainly the sword of Gideon, the son of Joash, the men of Israel: into their hands God has given up all the army of Midian.

καὶ ἀπεκρίθη ὁ πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶπεν οὐκ ἔστιν αὕτη ἀλλ' ἢ ῥομφαία γεδεων υἱοῦ ιωας ἀνδρὸς ισραηλ παρέδωκεν κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὴν μαδιαμ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολ ήν

15 És mikor hallotta Gedeon az álomnak elbeszélését és annak magyarázatát,

Then Gideon, hearing the story of the dream and the sense in which they took it, gave worship; then he went back to the tents of Israel, and said, Up! for the Lord has given the army of Midian into your hands.

καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν γεδεων τὴν διήγησιν τοῦ ἐνυπνίου καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν κύριον καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν παρεμβολὴν ισραηλ καὶ εἶπεν ἀνάστητε ὅ τι παρέδωκεν κύριος ἐν χερσὶν ὑμῶν τὴν παρεμβολὴν μαδιαμ

16 És a háromszáz embert három csapatba osztá el, és mindeniknek kezébe

Then separating the three hundred men into three bands, he gave every man a horn, and a vessel in which was a flaming branch.

καὶ διεῖλεν τοὺς τριακοσίους ἄνδρας τρεῖς ἀρχὰς καὶ ἔδωκεν κερατίνας ἐν χειρὶ πάντων καὶ ὑδρίας κενὰς καὶ λαμπάδας ἐν μέσῳ τῶν ὑδριῶν

17 És monda nékik: Én reám vigyázzatok, és úgy cselekedjetek. És ímé én

And he said to them, Keep your eyes on me, and do what I do; when I come to the outer line of tents, whatever I do, you are to do the same.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἀπ' ἐμοῦ ὄψεσθε καὶ οὕτως ποιήσετε καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰσπορεύομαι ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἔσται ὡς ἐὰν ποιήσω οὕτως ποιήσετε

18 Ha én a kürtbe fúvok és mindazok, a kik velem vannak, akkor ti is

At the sound of my horn, and the horns of those who are with me, let your horns be sounded all round the tents, and say, For the Lord and for Gideon.

καὶ σαλπιῶ τῇ κερατίνῃ ἐγὼ καὶ πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ καὶ σαλπιεῖτε ταῖς κερατίναις καὶ ὑμεῖς κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ καὶ τῷ γεδεων

19 És leméne Gedeon, és az a száz férfiú, a ki vele volt, a tábor széléhez

So Gideon and the three hundred men who were with him came to the outer line of tents, at the start of the middle watch, when the watchmen had only then taken their stations; and the horns were sounded and the vessels broken.

καὶ εἰσῆλθεν γεδεων καὶ ἑκατὸν ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ἐν μέρει τῆς παρεμβολῆς ἀρχομένης τῆς φυλακῆς τῆς μεσούσης πλὴν ἐγέρσει ἤγειρεν τοὺς φυλάσσοντας καὶ ἐσάλπισαν ταῖς κερατίναις καὶ ἐξετίναξαν τὰς ὑδρίας τὰς ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν

20 És kürtölt [mind] a három csapat a kürtökkel, és összetörték a korsókat,

So the three bands all gave a loud note on their horns, and when the vessels had been broken, they took the flaming branches in their left hands, and the horns in their right hands ready for blowing, crying out, For the Lord and for Gideon.

καὶ ἐσάλπισαν αἱ τρεῖς ἀρχαὶ ἐν ταῖς κερατίναις καὶ συνέτριψαν τὰς ὑδρίας καὶ ἐλάβοντο ἐν τῇ χειρὶ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῶν τῶν λαμπάδων καὶ ἐν τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ αὐτῶν αἱ κερατ ίναι τοῦ σαλπίζειν καὶ ἀνέκραξαν ῥομφαία τῷ κυρίῳ καὶ τῷ γεδεων

21 És mindenik ott állott a maga helyén a tábor körül. Erre az egész tábor

Then they made a line round the tents, every man in his place; and all the army, awaking from sleep, came running out, and with loud cries went in flight.

καὶ ἔστησαν ἕκαστος καθ' ἑαυτὸν κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἔδραμον πᾶσα ἡ παρεμβολὴ καὶ ἐσήμαναν καὶ ἔφυγον

22 És mikor a háromszáz [ember] belefújt kürtjébe, fordítá az Úr kinek-

And the three hundred gave a loud note on their horns, and every man's sword was turned by the Lord against his brother all through the army; and the army went in flight as far as Beth-shittah in the direction of Zeredah, to the edge of Abel-meholah by Tabbath.

καὶ ἐσάλπισαν αἱ τριακόσιαι κερατίναι καὶ ἔθετο κύριος μάχαιραν ἀνδρὸς ἐν τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ παρεμβολῇ καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ ἕως τῆς βαιθασεττα καὶ συνη γμένη ἕως χείλους αβελμεουλα καὶ ἐπὶ ταβαθ

23 És egybegyûjtettek az Izráel férfiai Nafthaliból, Áserbõl és az egész

And the men of Israel came together from Naphtali and from Asher and all Manasseh, and went after Midian.

καὶ ἐβόησεν ἀνὴρ ισραηλ ἐκ νεφθαλιμ καὶ ἐξ ασηρ καὶ ἐκ παντὸς μανασση καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω μαδιαμ

24 És követeket külde Gedeon az egész Efraim hegységbe, [ezt]izenvén:

Then Gideon sent through all the hill-country of Ephraim saying, Come down against Midian, and keep the ways across Jordan before they come. So all the men of Ephraim, massing themselves together, kept the ways across Jordan.

καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν γεδεων ἐν παντὶ ὄρίῳ εφραιμ λέγων κατάβητε εἰς συνάντησιν μαδιαμ καὶ καταλάβετε ἑαυτοῖς τὸ ὕδωρ ἕως βαιθβηρα καὶ τὸν ιορδάνην καὶ ἐβόησεν πᾶς ἀνὴρ εφραιμ καὶ προκατελάβοντο τὸ ὕδωρ ἕως βαιθβηρα καὶ τὸν ιορδάνην

25 És elfogák Midiánnak két fejedelmét, Orebet

And they took the two chiefs of Midian, Oreb and Zeeb; and they put Oreb to death at the rock of Oreb, and Zeeb they put to death at the place of the grape-crushing in Zeeb, and they went after Midian; but the heads of Oreb and Zeeb they took across Jordan to Gideon.

καὶ συνέλαβον τοὺς δύο ἄρχοντας μαδιαμ τὸν ωρηβ καὶ τὸν ζηβ καὶ ἀπέκτειναν τὸν ωρηβ ἐν σουριν καὶ τὸν ζηβ ἀπέκτειναν ἐν ιακεφζηβ καὶ κατεδίωξαν μαδιαμ καὶ τὴν κεφαλ ὴν ωρηβ καὶ ζηβ ἤνεγκαν πρὸς γεδεων ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ιορδάνου

1 És mondának az Efraim férfiai néki: Miért cselekedted azt mi velünk,

And the men of Ephraim came and said to him, Why did you not send for us when you went to war against Midian? And they said sharp and angry words to him.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἀνὴρ εφραιμ τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν τοῦ μὴ καλέσαι ἡμᾶς ὅτε ἐξεπορεύου πολεμῆσαι ἐν τῇ μαδιαμ καὶ ἐκρίνοντο μετ' αὐτοῦ κραταιῶς

2 Õ pedig monda nékik: Vajjon cselekedtem-é én olyan dolgot, mint ti? Nem

And he said to them, What have I done in comparison with you? Is not that which Ephraim took up after the grape-cutting better than all the grapes which Abiezer got in from the grape-cutting?

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς τί ἐποίησα νῦν καθὼς ὑμεῖς οὐχὶ κρείττω ἐπιφυλλίδες εφραιμ ἢ τρυγητὸς αβιεζερ

3 Kezetekbe adta az Isten Midiánnak fejedelmeit, Orebet és Zéebet; hát mit
God has given into your hands the chiefs of Midian, Oreb and Zeeb; what have I been able to do in comparison with you? And when he said this, their feeling about him became kinder.
ἐν χειρὶ ὑμῶν παρέδωκεν κύριος τοὺς ἄρχοντας μαδιαμ τὸν ωρηβ καὶ τὸν ζηβ καὶ τί ἠδυνάσθην ποιῆσαι καθὼς ὑμεῖς καὶ κατέπαυσαν τότε ἀνῆκε τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ ἐ ν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν τὸν λόγον τοῦτον

4 Mikor pedig Gedeon a Jordánhoz ére, átkele azzal a háromszáz férfiúval,
Then Gideon came to Jordan and went over it with his three hundred, overcome with weariness and in need of food.
καὶ ἦλθεν γεδεων ἐπὶ τὸν ιορδάνην καὶ διέβη αὐτὸς καὶ οἱ τριακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ὀλιγοψυχοῦντες καὶ πεινῶντες

5 És monda a Sukkót férfiainak: Adjatok, kérlek, e népnek, mely engem
And he said to the men of Succoth, Give bread cakes to my people, for they are overcome with weariness, and I am going on after Zebah and Zalmunna, the kings of Midian.
καὶ εἶπεν τοῖς ἀνδράσιν σοκχωθ δότε δὴ ἄρτους τῷ λαῷ τῷ μετ' ἐμοῦ ὅτι πεινῶσιν ἐγὼ δὲ διώκω ὀπίσω ζεβεε καὶ σαλμανα βασιλέων μαδιαμ

6 És mondának Sukkót elöljárói: Zébának és Sálmunáhnak öklét már kezedben
But the chiefs of Succoth said, Are the hands of Zebah and Zalmunna even now in your hand that we are to give bread to your army?
καὶ εἶπαν οἱ ἄρχοντες σοκχωθ μὴ χεὶρ ζεβεε καὶ σαλμανα νῦν ἐν τῇ χειρί σου ὅτι δώσομεν τῇ στρατιᾷ σου ἄρτους

7 Gedeon pedig monda: Ha kezembe adja az Úr Zébát és Sálmunáht, a
Then Gideon said, Because of this, when the Lord has given Zebah and Zalmunna into my hands, I will have you stretched on a bed of thorns of the waste land and on sharp stems, and have you crushed as grain is crushed on a grain-floor.
καὶ εἶπεν γεδεων οὐχ οὕτως ἐν τῷ δοῦναι κύριον τὸν ζεβεε καὶ σαλμανα ἐν τῇ χειρί μου καὶ καταξανῶ τὰς σάρκας ὑμῶν ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ἐν ταῖς βαρκοννιμ

8 És felmenvén onnan Pénuelbe, hasonlóképen szóla azoknak is, és Pénuel
So he went up from there to Penuel and made the same request to the men of Penuel; but they gave him the same answer as the men of Succoth had given.
καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς φανουηλ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς κατὰ ταῦτα καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες φανουηλ ὃν τρόπον ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες σοκχωθ

9 És szóla a Pénuel férfiainak is, mondván: Mikor békességben visszatérek,
So he said to the men of Penuel, When I come back in peace, I will have this tower broken down.
καὶ εἶπεν τοῖς ἀνδράσιν φανουηλ λέγων ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με μετ' εἰρήνης κατασκάψω τὸν πύργον τοῦτον

10 Zéba pedig és Sálmunáh Kárkorban valának, és az õ seregök velök, mintegy
Now Zebah and Zalmunna were in Karkor and their armies with them, about fifteen thousand men, those of all the army of the children of the east who were still living; for a hundred and twenty thousand of their swordsmen had been put to death.
καὶ ζεβεε καὶ σαλμανα ἐν καρκαρ καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῶν μετ' αὐτῶν ὡσεὶ πεντεκαίδεκα χιλιάδες οἱ καταλειφθέντες ἐν πάσῃ παρεμβολῇ υἱῶν ἀνατολῶν καὶ οἱ πεπτωκότες ἦσ αν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων ῥομφαίαν

11 És felméne Gedeon a sátorban lakók útján keletre Nobahtól és Jogbehától,
And Gideon went up by the way used by the people living in tents on the east of Nobah and Jogbehah, and made an attack on the army when they had no thought of danger.
καὶ ἀνέβη γεδεων ὁδὸν κατοικούντων ἐν σκηναῖς ἀνατολῶν τῆς ναβεθ ἐξ ἐναντίας ζεβεε καὶ ἐπάταξεν τὴν παρεμβολήν ἡ δὲ παρεμβολὴ ἦν πεποιθυῖα

12 És Zéba és Sálmunáh elfutottak; de õ utánok ment, és elfogta a Midián
And Zebah and Zalmunna went in flight; and he went after them, and took the two kings of Midian, Zebah and Zalmunna, and put all the army to the curse.
καὶ ἔφυγεν ζεβεε καὶ σαλμανα καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν καὶ ἐκράτησεν τοὺς δύο βασιλεῖς μαδιαμ τὸν ζεβεε καὶ τὸν σαλμανα καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν ἐξέτριψεν

13 Mikor pedig Gedeon, a Joás fia, visszatért a harczból a Heresz
Then Gideon, the son of Joash, went back from the fight:
καὶ ἀνέστρεψεν γεδεων υἱὸς ιωας ἐκ τοῦ πολέμου ἀπὸ ἀναβάσεως ares

14 Megfogott egy gyermeket a sukkótbeliek közül, és tudakozódott tõle. Ez

And taking prisoner a young man of the people of Succoth, he got from him, in answer to his questions, a list of the chiefs of Succoth and the responsible men, seventy-seven men.

καὶ συνέλαβον παιδάριον ἐκ τῶν ἀνδρῶν σοκχωθ καὶ ἐπηρώτησεν αὐτόν καὶ ἀπεγράψατο πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας σοκχωθ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῆς ἑβδομήκοντα ἑπτὰ ἄνδρας

15 Mikor aztán a Sukkót férfiaihoz ment vala, monda: Ímhol Zéba és

So he came to the men of Succoth and said, Here are Zebah and Zalmunna, on account of whom you made sport of me, saying, Are the hands of Zebah and Zalmunna even now in your hand, that we are to give bread to your army who are overcome with weariness?

καὶ παρεγένετο γεδεων πρὸς τοὺς ἄρχοντας σοκχωθ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰδοὺ ζεβεε καὶ σαλμανα δι' οὓς ὠνειδίσατέ με λέγοντες μὴ χεὶρ ζεβεε καὶ σαλμανα νῦν ἐν τῇ χειρί σου ὅτι δ ὡσομεν τοῖς ἀνδράσιν σου τοῖς ἐκλελυμένοις ἄρτους

16 És elõfogá a város véneit, és a pusztának töviseit és csalánjait

Then he took the responsible men of the town and had them crushed on a bed of thorns and sharp stems.

καὶ ἔλαβεν τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως καὶ κατέξανεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ταῖς βαρακηνιμ καὶ κατέξανεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρας σοκχωθ

17 Azután Pénuel tornyát rontá le, és a város férfiait ölte meg.

And he had the tower of Penuel broken down and the men of the town put to death.

καὶ τὸν πύργον φανουηλ κατέσκαψεν καὶ ἀπέκτεινεν τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως

18 És monda Zébának és Sálmunáhnak: Milyenek voltak azok a férfiak, a kiket

Then he said to Zebah and Zalmunna, Where are the men whom you put to death at Tabor? And they gave answer, As you are, so were they; every one of them was like a king's son.

καὶ εἶπεν πρὸς ζεβεε καὶ σαλμανα ποῦ οἱ ἄνδρες οὓς ἀπεκτείνατε ἐν θαβωρ καὶ εἶπαν ὡσεὶ σύ ὅμοιος σοί ὅμοιος αὐτῶν ὡς εἶδος μορφὴ υἱῶν βασιλέων

19 És monda: Az én atyámfiai, az én anyámnak fiai voltak azok. Él az Úr! ha

And he said, They were my brothers, my mother's sons: by the life of the Lord, if you had kept them safe, I would not put you to death.

καὶ εἶπεν γεδεων ἀδελφοί μου καὶ υἱοὶ τῆς μητρός μού εἰσιν καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς ζῇ κύριος εἰ ἐζωογονήσατε αὐτούς οὐκ ἂν ἀπέκτεινα ὑμᾶς

20 És monda Jéthernek, az õ elsõszülöttjének: Kelj fel, öld meg õket. De a

Then he said to Jether, his oldest son, Up! Put them to death. But the boy did not take out his sword, fearing because he was still a boy.

καὶ εἶπεν τῷ ιεθερ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἀναστὰς ἀπόκτεινον αὐτούς καὶ οὐκ ἔσπασεν τὸ παιδάριον αὐτοῦ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ὅτι ἐφοβήθη ὅτι ἦν νεώτερος

21 És monda Zéba és Sálmunáh: Kelj fel te és [te] ölj meg minket, mert a

Then Zebah and Zalmunna said, Up! Put an end to us yourself: for you have a man's strength. Then Gideon got up and put Zebah and Zalmunna to death and took the ornaments which were on their camels' necks.

καὶ εἶπεν ζεβεε καὶ σαλμανα ἀνάστα δὴ σὺ καὶ ἀπάντησον ἡμῖν ὅτι ὡς ἀνὴρ ἡ δύναμις αὐτοῦ καὶ ἀνέστη γεδεων καὶ ἀνεῖλεν τὸν ζεβεε καὶ τὸν σαλμανα καὶ ἔλαβεν τοὺς μηνίσκο υς τοὺς ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν

22 És mondának az Izráel férfiai Gedeonnak: Uralkodjál felettünk te és a te

Then the men of Israel said to Gideon, Be our ruler, you and your son and your son's son after him; for you have been our saviour from the hands of Midian.

καὶ εἶπεν ἀνὴρ ισραηλ πρὸς γεδεων ἄρχε ἐν ἡμῖν σὺ καὶ οἱ υἱοί σου ὅτι σέσωκας ἡμᾶς ἐκ χειρὸς μαδιαμ

23 És monda nékik Gedeon: Én nem uralkodom felettetek, sem az én fiam nem

But Gideon said to them, I will not be a ruler over you, and my son will not be a ruler over you: it is the Lord who will be ruler over you.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς γεδεων οὐκ ἄρξω ἐγὼ ὑμῶν καὶ οὐκ ἄρξει ὁ υἱός μου ὑμῶν κύριος ἄρξει ὑμῶν

24 Azután monda nékik Gedeon: Egyet kívánok [csak] tõletek, hogy adja nékem

Then Gideon said to them, I have a request to make to you; let every man give me the ear-rings he has taken. (For they had gold ear-rings, because they were Ishmaelites.)

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς γεδεων αἰτήσομαι παρ' ὑμῶν αἴτησιν καὶ δότε μοι ἀνὴρ ἐνώτιον τῶν σκύλων αὐτοῦ ὅτι ἐνώτια χρυσᾶ πολλὰ ἦν αὐτοῖς ὅτι ισμαηλῖται ἦσαν

25 És mondának: Örömest néked adjuk. És leterítettek egy ruhát, és mindenki
And they gave answer, We will gladly give them. So they put down a robe, every man dropping into it the ear-rings he had taken.
καὶ εἶπαν διδόντες δώσομεν καὶ ἀνέπτυξεν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ ἀνὴρ ἐνώτιον χρυσοῦν τῶν σκύλων αὐτοῦ

26 Az arany fülön függõknek pedig, a melyeket elkért, súlya ezerhétszáz
The weight of the gold ear-rings which he got from them was one thousand, seven hundred shekels of gold; in addition to the moon-ornaments and jewels and the purple robes which were on the kings of Midian, and the chains on their camels' necks.
καὶ ἐγενήθη ὁ σταθμὸς τῶν ἐνωτίων τῶν χρυσῶν ὧν ᾐτήσατο σίκλοι χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι χρυσοῦ πλὴν τῶν σιρώνων καὶ τῶν ὁρμίσκων ενφωθ καὶ τῶν περιβολαίων τῶν πορφ υρῶν τῶν ἐπὶ τοῖς βασιλεῦσιν μαδιαμ καὶ πλὴν τῶν κλοιῶν τῶν χρυσῶν τῶν ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν

27 És készíte abból Gedeon efódot, és helyhezteté azt a maga városában,
And Gideon made an ephod from them and put it up in his town Ophrah; and all Israel went after it there and were false to the Lord; and it became a cause of sin to Gideon and his house.
καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γεδεων εἰς εφουδ καὶ ἔστησεν αὐτὸ ἐν πόλει αὐτοῦ ἐν εφραθα καὶ ἐξεπόρνευσεν πᾶς ισραηλ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκεῖ καὶ ἐγένετο τῷ γεδεων καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς σ κάνδαλον

28 Így aláztattak meg a Midiániták az Izráel fiai elõtt, és nem is emelték
So Midian was broken before the children of Israel and the Midianites never got back their strength. And the land had peace for forty years, in the days of Gideon.
καὶ ἐνετράπη μαδιαμ ἐνώπιον υἱῶν ισραηλ καὶ οὐ προσέθεντο ἆραι κεφαλὴν αὐτῶν καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἔτη τεσσαράκοντα ἐν ἡμέραις γεδεων

29 És [haza]tért Jerubbaál, a Joás fia, és megtelepedett otthon.
And Jerubbaal, the son of Joash, went back to his house and was living there.
καὶ ἐπορεύθη ιεροβααλ υἱὸς ιωας καὶ κατῴκησεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ

30 És Gedeonnak volt hetven fia, kik az õ ágyékából származtak, mert sok
Gideon had seventy sons, the offspring of his body; for he had a number of wives.
καὶ τῷ γεδεων ἦσαν ἑβδομήκοντα υἱοὶ ἐκπορευόμενοι ἐκ μηρῶν αὐτοῦ ὅτι γυναῖκες πολλαὶ ἦσαν αὐτῷ

31 És az õ ágyasa is, a ki Sikemben volt, szült néki egy fiat, és nevezé
And the servant-wife he had in Shechem had a son by him, to whom he gave the name Abimelech.
καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἡ ἐν σικιμοις ἔτεκεν αὐτῷ καί γε αὐτὴ υἱόν καὶ ἐπέθηκεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ αβιμελεχ

32 És meghala Gedeon, a Joás fia, késõ vénségében, és eltemették
And Gideon, the son of Joash, came to his end when he was very old, and his body was put in the resting-place of Joash his father, in Ophrah of the Abiezrites.
καὶ ἀπέθανεν γεδεων υἱὸς ιωας ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ ιωας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν εφραθα πατρὸς αβιεζρι

33 Lõn pedig, hogy mikor meghalt Gedeon, elfordulának az Izráel fiai [az
And after the death of Gideon, the children of Israel again went after the gods of Canaan and were false to the Lord, and made Baal-berith their god.
καὶ ἐγενήθη ὡς ἀπέθανεν γεδεων καὶ ἀπεστράφησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω τῶν βααλιμ καὶ ἔθεντο αὐτοῖς τὸν βααλβεριθ εἰς διαθήκην τοῦ εἶναι αὐτοῖς αὐτὸν ε ἰς θεόν

34 És nem emlékezének meg az Izráel fiai az Úrról, az õ Istenökrõl, a ki
And the children of Israel did not keep in their minds the Lord their God, who had been their saviour from all their haters on every side;
καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν τοῦ ῥυσαμένου αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν

35 És nem cselekedének irgalmasságot a Jerubbaál Gedeon házával mind ama
And they were not kind to the house of Jerubbaal, that is, Gideon, in reward for all the good he had done to Israel.
καὶ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου ιεροβααλ γεδεων κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθωσύνην ἣν ἐποίησεν μετὰ ισραηλ

1 És elméne Abimélek, a Jerubbaál fia Sikembe, az õ anyjának atyjafiaihoz,

Now Abimelech, the son of Jerubbaal, went to Shechem to his mother's family, and said to them and to all the family of his mother's father,

καὶ ἐπορεύθη αβιμελεχ υἱὸς ιεροβααλ εἰς σικιμα πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν συγγένειαν τοῦ οἴκου τῆς μητρὸς αὐτοῦ λ έγων

2 Mondjátok meg, kérlek, Sikem minden férfiának hallatára, melyik jobb

Say now in the ears of all the townsmen of Shechem, Is it better for you to be ruled by all the seventy sons of Jerubbaal or by one man only? And keep in mind that I am your bone and your flesh.

λαλήσατε δὴ ἐν ὠσὶν τῶν ἀνδρῶν σικιμων ποῖον βέλτιόν ἐστιν τὸ ἄρχειν ὑμῶν ἑβδομήκοντα ἄνδρας πάντας υἱοὺς ιεροβααλ ἢ κυριεύειν ὑμῶν ἄνδρα ἕνα καὶ μνήσθητε ὅτι σὰρξ ὑμῶν καὶ ὀστοῦν ὑμῶν ἐγώ εἰμι

3 És elmondották anyjának testvérei róla mind e beszédeket Sikem minden

So his mother's family said all this about him in the ears of all the townsmen of Shechem: and their hearts were turned to Abimelech, for they said, He is our brother.

καὶ ἐλάλησαν περὶ αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τοῖς ὠσὶν πάντων τῶν ἀνδρῶν σικιμων πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ ἔκλινεν καρδία αὐτῶν ὀπίσω αβιμελεχ ὅτι εἶπ αν ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστιν

4 És adának néki hetven ezüst [pénzt] a Baál-Beritnek házából, és ezzel

And they gave him seventy shekels of silver from the house of Baal-berith, with which Abimelech got the support of a number of uncontrolled and good-for-nothing persons.

καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἑβδομήκοντα ἀργυρίου ἐκ τοῦ οἴκου βααλ διαθήκης καὶ ἐμισθώσατο ἐν αὐτοῖς αβιμελεχ ἄνδρας κενοὺς καὶ θαμβουμένους καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτοῦ

5 És elméne atyjának házához Ofrába, és megölé testvéreit, Jerubbaál

Then he went to his father's house at Ophrah, and put his brothers, the seventy sons of Jerubbaal, to death on the same stone; however, Jotham, the youngest, kept himself safe by going away to a secret place.

καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς εφραθα καὶ ἀπέκτεινεν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ υἱοὺς ιεροβααλ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα καὶ ἀπελείφθη ιωαθαμ υἱὸς ιερ οβααλ ὁ νεώτερος ὅτι ἐκρύβη

6 És összegyülekezék Sikemnek egész polgársága, és Millónak egész háza, és

And all the townsmen of Shechem and all Beth-millo came together and went and made Abimelech their king, by the oak of the pillar in Shechem.

καὶ συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες σικιμων καὶ πᾶς ὁ οἶκος μααλλων καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐβασίλευσαν τὸν αβιμελεχ εἰς βασιλέα πρὸς τῇ βαλάνῳ τῆς στάσεως ἐν σικιμοις

7 Mikor pedig [ezt] elbeszélték vala Jóthámnak, elment és megállott a

Now Jotham, on hearing of it, went to the top of Mount Gerizim, and crying out with a loud voice said to them, Give ear to me, you townsmen of Shechem, so that God may give ear to you.

καὶ ἀνήγγειλαν τῷ ιωαθαμ καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους γαριζιν καὶ ἐπῆρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἀκούσατέ μου ἄνδρες σικιμων καὶ ἀκούσαι ὑμῶν ὁ θεός

8 [Egyszer] elmenvén elmentek a fák, hogy királyt válaszszanak magoknak,

One day the trees went out to make a king for themselves; and they said to the olive-tree, Be king over us.

πορευόμενα ἐπορεύθησαν τὰ ξύλα τοῦ χρῖσαι ἑαυτοῖς βασιλέα καὶ εἶπον τῇ ἐλαίᾳ βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν

9 De az olajfa [így] felelt nékik: Elhagyjam az én kövérségemet, a

But the olive-tree said to them, Am I to give up my wealth of oil, by which men give honour to God, and go waving over the trees?

καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἐλαία ἀφεῖσα τὴν πιότητά μου ἣν ἐν ἐμοὶ ἐδόξασεν ὁ θεὸς καὶ ἄνθρωποι πορευθῶ ἄρχειν τῶν ξύλων

10 Akkor a fügefának szólottak a fák: Jer el te, [és] uralkodjál rajtunk!

Then the trees said to the fig-tree, You come and be king over us.

καὶ εἶπαν τὰ ξύλα τῇ συκῇ δεῦρο βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν

11 De a fügefa [is] azt mondta nékik: Elhagyjam-é édességemet és jó
But the fig-tree said to them, Am I to give up my sweet taste and my good fruit and go waving over the trees?
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ συκῆ ἀφεῖσα τὴν γλυκύτητά μου καὶ τὸ γένημά μου τὸ ἀγαθὸν πορευθῶ ἄρχειν ἐπὶ ξύλων

12 Azután a szõlõtõnek mondák a fák: Jer el te, uralkodjál rajtunk.
Then the trees said to the vine, You come and be king over us.
καὶ εἶπαν τὰ ξύλα τῇ ἀμπέλῳ δεῦρο βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν

13 Azonban a szõlõtõ [is] azt mondta nékik: Elhagyjam-é mustomat, a mely
But the vine said to them, Am I to give up my wine, which makes glad God and men, to go waving over the trees?
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἄμπελος ἀφεῖσα τὸν οἶνόν μου τὴν εὐφροσύνην τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ τῶν ἀνθρώπων πορευθῶ ἄρχειν ξύλων

14 Mondának végre a fák mindnyájan a galagonyabokornak: Jer el te,
Then all the trees said to the thorn, You come and be king over us.
καὶ εἶπαν τὰ ξύλα πρὸς τὴν ῥάμνον δεῦρο σὺ βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν

15 És monda a galagonyabokor a fáknak: Ha igazán királylyá kentek engem
And the thorn said to the trees, If it is truly your desire to make me your king, then come and put your faith in my shade; and if not, may fire come out of the thorn, burning up the cedars of Lebanon.
καὶ εἶπεν ἡ ῥάμνος πρὸς τὰ ξύλα εἰ ἐν ἀληθείᾳ ὑμεῖς χρίετέ με εἰς βασιλέα ἐφ' ὑμῶν δεῦτε πεποίθατε ἐν τῇ σκέπῃ μου καὶ εἰ μή ἐξέλθοι πῦρ ἐκ τῆς ῥάμνου καὶ καταφάγοι τὰς κέδρους τοῦ λιβάνου

16 Hát ti is most igazán és becsületesen cselekedtetek-é, hogy Abiméleket
So now, if you have done truly and uprightly in making Abimelech king, and if you have done well to Jerubbaal and his house in reward for the work of his hands;
καὶ νῦν εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν τελειότητι ἐποιήσατε καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν αβιμελεχ καὶ εἰ καλῶς ἐποιήσατε μετὰ ιεροβααλ καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ εἰ κατὰ τὸ ἀνταπόδομα τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐποιήσατε αὐτῷ

17 Mert érettetek harczolt atyám, és még életével [is] semmit nem
(For my father made war for you, and put his life in danger, and made you free from the hands of Midian;
ὡς ἐπολέμησεν ὁ πατήρ μου ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἔρριψεν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξ ἐναντίας καὶ ἐξείλατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς μαδιαμ

18 Ti pedig most felkeltetek az én atyámnak háza ellen, és megöltétek
And you have gone against my father's family this day, and have put to death his sons, even seventy men on one stone, and have made Abimelech, the son of his servant-wife, king over the townsmen of Shechem because he is your brother;)
καὶ ὑμεῖς ἐπανέστητε ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου σήμερον καὶ ἀπεκτείνατε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν αβιμελεχ υἱὸν τῆς παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας σικιμων ὅτι ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστιν

19 Ha igazán és becsületesen cselekedtetek Jerubbaállal és az õ házával a
If then you have done what is true and upright to Jerubbaal and his family this day, may you have joy in Abimelech, and may he have joy in you;
καὶ εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελειότητι ἐποιήσατε μετὰ ιεροβααλ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εὐλογηθείητε ὑμεῖς καὶ εὐφρανθείητε ἐν αβιμελεχ καὶ εὐφρανθείη καὶ αὐτὸς ἐν ὑμῖν

20 De hogyha nem, jõjjön tûz ki Abimélekbõl, és emészsze meg Sikem férfiait
But if not, may fire come out from Abimelech, burning up the townsmen of Shechem and Beth-millo; and may fire come out from the townsmen of Shechem and Beth-millo, for the destruction of Abimelech.
καὶ εἰ μή ἐξέλθοι πῦρ ἐξ αβιμελεχ καὶ καταφάγοι τοὺς ἄνδρας σικιμων καὶ τὸν οἶκον μααλλων καὶ εἰ μή ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ ἀνδρῶν σικιμων καὶ ἐκ τοῦ οἴκου μααλλων καὶ καταφάγοι τὸν αβιμελεχ

21 És elfutott Jóthám, és elmenekült, és elment Beérbe az õ atyjafia,
Then Jotham straight away went in flight to Beer, and was living there for fear of his brother Abimelech.
καὶ ἀπέδρα ιωαθαμ καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ καὶ ἔφυγεν εἰς ραρα καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προσώπου αβιμελεχ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ

22 Mikor pedig uralkodék Abimélek Izráel felett három esztendeig:
So Abimelech was chief over Israel for three years.
καὶ ἦρξεν αβιμελεχ ἐπὶ ισραηλ τρία ἔτη

23 Egy gonosz lelket bocsátott Isten Abimélek és Sikem férfiai közé, és
And God sent an evil spirit between Abimelech and the townsmen of Shechem; and the townsmen of Shechem were false to Abimelech;
καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀνὰ μέσον αβιμελεχ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀνδρῶν σικιμων καὶ ἠθέτησαν οἱ ἄνδρες σικιμων ἐν τῷ οἴκῳ αβιμελεχ

24 Hogy eljõjjön a Jerubbaál hetven fián elkövetett kegyetlenség
So that punishment for the violent attack made on the seventy sons of Jerubbaal, and for their blood, might come on Abimelech, their brother, who put them to death, and on the townsmen of Shechem who gave him their help in putting his brothers to death.
τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἑβδομήκοντα υἱῶν ιεροβααλ καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν ἐπιθεῖναι ἐπὶ αβιμελεχ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν τὸν ἀποκτείναντα αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας σικιμω ν τοὺς κατισχύσαντας τὰς χεῖρας αὐτοῦ ὥστε ἀποκτεῖναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ

25 És lest vetének néki a Sikem férfiai a hegyeknek tetején, és kiraboltak
And the townsmen of Shechem put secret watchers on the tops of the mountains, and they made attacks on all who went by on the road and took their goods; and word of this came to Abimelech.
καὶ ἔθεντο αὐτῷ οἱ ἄνδρες σικιμων ἔνεδρα ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ὀρέων καὶ ἀνήρπαζον πάντας τοὺς διαπορευομένους ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἀπηγγέλη τῷ αβιμελεχ

26 És eljött Gaál, Ebed fia és az õ atyjafiai, és bementek Sikembe, és
Then Gaal, the son of Ebed, came with his brothers, and went over to Shechem; and the men of Shechem put their faith in him.
καὶ ἦλθεν γααλ υἱὸς αβεδ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς σικιμα καὶ ἐπεποίθησαν ἐν αὐτῷ οἱ ἄνδρες σικιμων

27 Annyira, hogy kimenvén a mezõre, leszüretelték szõlõiket, [mindjárt] ki
And they went out into their fields and got in the fruit of their vines, and when the grapes had been crushed, they made a holy feast and went into the house of their god, and over their food and drink they were cursing Abimelech.
καὶ ἦλθον εἰς ἀγρὸν καὶ ἐτρύγησαν τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν καὶ κατεπάτουν καὶ ἐποίησαν χοροὺς καὶ εἰσῆλθον εἰς οἶκον θεοῦ αὐτῶν καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ κατηρῶντο τὸν αβ ιμελεχ

28 És monda Gaál, Ebed fia: Kicsoda Abimélek és kicsoda Sekem, hogy
And Gaal, the son of Ebed, said, Who is Abimelech and who is Shechem, that we are to be his servants? Is it not right for the son of Jerubbaal and Zebul his captain to be servants to the men of Hamor, the father of Shechem? But why are we to be his servants?
καὶ εἶπεν γααλ υἱὸς αβεδ τί ἐστιν αβιμελεχ καὶ τίς ἐστιν ὁ υἱὸς συχεμ ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ οὐχ οὗτος υἱὸς ιεροβααλ καὶ ζεβουλ ἐπίσκοπος αὐτοῦ δοῦλος αὐτοῦ σὺν τοῖς ἀνδράσ ιν εμμωρ πατρὸς συχεμ καὶ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ ἡμεῖς

29 Csak volna az én kezemben e nép, [majd] elûzném Abiméleket. És monda
If only I had authority over this people! I would put Abimelech out of the way, and I would say to Abimelech, Make your army strong, and come out.
καὶ τίς δῴη τὸν λαὸν τοῦτον ἐν χειρί μου καὶ μεταστήσω τὸν αβιμελεχ καὶ ἐρῶ τῷ αβιμελεχ πλήθυνον τὴν δύναμίν σου καὶ ἔξελθε

30 Mikor pedig meghallotta Zebul, a városnak kormányzója, Gaálnak, az Ebed
Now Zebul, the ruler of the town, hearing what Gaal, the son of Ebed, had said, was moved to wrath.
καὶ ἤκουσεν ζεβουλ ὁ ἄρχων τῆς πόλεως τοὺς λόγους γααλ υἱοῦ αβεδ καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ

31 És követeket küldött Abimélekhez Thormába, [ezt] izenvén: Ímé Gaál, az
And he sent to Abimelech at Arumah, saying, See, Gaal, the son of Ebed, and his brothers have come to Shechem, and they are working up the town against you.
καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς αβιμελεχ μετὰ δώρων λέγων ἰδοὺ γααλ υἱὸς αβεδ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ παραγεγόνασιν εἰς σικιμα καὶ οἵδε πολιορκοῦσιν τὴν πόλιν ἐπὶ σέ

32 Most azért készülj fel éjszaka, te és a te néped, mely veled van, és
So now, get up by night, you and your people, and keep watch in the field secretly;
καὶ νῦν ἀνάστηθι νυκτὸς σὺ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ καὶ ἐνέδρευσον ἐν τῷ ἀγρῷ

33 És reggel, napfelköltekor korán kelj fel, és törj a városra, és mikor õ
And in the morning, when the sun is up, get up early and make a rush on the town; and when he and his people come out against you, do to them whatever you have a chance to do.
καὶ ἔσται τὸ πρωὶ ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον καὶ ὀρθρίσεις καὶ ἐκτενεῖς ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ ἰδοὺ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκπορεύονται πρὸς σέ καὶ ποιήσεις αὐτῷ καθάπερ ἐὰν εὕρῃ ἡ χείρ σου

34 És felkelt Abimélek és az egész nép, a mely vele volt, éjszaka, és lesbe
So Abimelech and the people with him got up by night, in four bands, to make a surprise attack on Shechem.
καὶ ἀνέστη αβιμελεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἐνήδρευσαν ἐπὶ σικιμα τέσσαρας ἀρχάς

35 És kijött Gaál, az Ebed fia és megállott a város kapujának nyílásában.
And Gaal, the son of Ebed, went out, and took his place at the doorway into the town; then Abimelech and his people got up from the place where they had been waiting.
καὶ ἐγένετο πρωὶ καὶ ἐξῆλθεν γααλ υἱὸς αβεδ καὶ ἔστη πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς πύλης τῆς πόλεως καὶ ἀνέστη αβιμελεχ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐνέδρων

36 És a mint meglátta Gaál a csapatot, monda Zebulnak: Ímé nép jõ alá a
And when Gaal saw the people, he said to Zebul, See! people are coming down from the tops of the mountains. And Zebul said to him, You see the shade of the mountains like men.
καὶ εἶδεν γααλ υἱὸς αβεδ τὸν λαὸν καὶ εἶπεν πρὸς ζεβουλ ἰδοὺ λαὸς καταβαίνων ἀπὸ τῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ζεβουλ τὴν σκιὰν τῶν ὀρέων σὺ ὁρᾶς ὡς ἄνδρας

37 De Gaál [csak] folytatta beszédét, és monda: Ímé [egy másik] csapat meg
And Gaal said again, See! people are coming down from the middle of the land, and one band is coming by way of the oak-tree of the Seers.
καὶ προσέθετο ἔτι γααλ τοῦ λαλῆσαι καὶ εἶπεν ἰδοὺ λαὸς καταβαίνων κατὰ θάλασσαν ἀπὸ τοῦ ἐχόμενα τοῦ ὀμφαλοῦ τῆς γῆς καὶ ἀρχὴ μία παραγίνεται ἀπὸ ὁδοῦ δρυὸς ἀποβλεπόντων

38 Ekkor monda néki Zebul: Hol van most szád, melylyel mondád: Kicsoda
Then Zebul said to him, Now where is your loud talk when you said, Who is Abimelech that we are to be his servants? Is this not the people whom you were rating so low? Go out now, and make war on them.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ζεβουλ ποῦ ἐστιν νῦν τὸ στόμα σου τὸ λέγον τίς ἐστιν αβιμελεχ ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ οὐκ ἰδοὺ οὗτός ἐστιν ὁ λαός ὃν ἐξουδένωσας ἔξελθε νῦν καὶ πολέμει πρὸς αὐτόν

39 És kivonult Gaál Sikem polgárainak élén, és megütközött Abimélekkel.
So Gaal went out at the head of the townsmen of Shechem and made war on Abimelech.
καὶ ἐξῆλθεν γααλ ἀπὸ προσώπου τῶν ἀνδρῶν σικιμων καὶ ἐπολέμησεν ἐν αβιμελεχ

40 De Abimélek megfutamította, úgy hogy elmenekült elõle, és sok sebesült
And Abimelech went after him and he went in flight before him; and a great number were falling by the sword all the way up to the town.
καὶ κατεδίωξεν αὐτὸν αβιμελεχ καὶ ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ ἕως θυρῶν τῆς πόλεως

41 Abimélek pedig Arumában maradt, és Zebul elûzte Gaált és atyjafiait,
Then Abimelech went back to Arumah; and Zebul sent Gaal and his brothers away and would not let them go on living in Shechem.
καὶ ἐκάθισεν αβιμελεχ ἐν αριμα καὶ ἐξέβαλεν ζεβουλ τὸν γααλ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοῦ μὴ οἰκεῖν ἐν σικιμοις

42 És lõn, hogy másnap kiméne a nép a mezõre, és megmondák Abiméleknek.
Now the day after, the people went out into the fields; and news of it came to Abimelech.
καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸ πεδίον καὶ ἀπηγγέλη τῷ αβιμελεχ

43 És az vette az õ népét, és három csapatra osztotta el, és lesbe állott a

And he took his people, separating them into three bands, and was waiting secretly in the field; and when he saw the people coming out of the town, he went up and made an attack on them.

καὶ παρέλαβεν τὸν λαὸν καὶ διεῖλεν αὐτὸν τρεῖς ἀρχὰς καὶ ἐνήδρευσεν ἐν αὐτῷ καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ λαὸς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐπανέστη αὐτοῖς καὶ ἐπάταξεν αὐτούς

44 És Abimélek és az a csapat, a mely vele volt, megtámadta és megszállotta

And Abimelech with his band made a rush, and took up their position at the doorway into the town; and the other two bands made a rush on all those who were in the fields, and overcame them.

καὶ αβιμελεχ καὶ αἱ ἀρχαὶ αἱ μετ' αὐτοῦ ἐξετάθησαν καὶ ἔστησαν παρὰ τὴν πύλην τῆς πόλεως καὶ αἱ δύο ἀρχαὶ ἐξεχύθησαν ἐπὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἐπάταξεν αὐτούς

45 És Abimélek egész nap vívta a várost, mígnem bevette a várost, és a

And all that day Abimelech was fighting against the town; and he took it, and put to death the people who were in it, and had the town pulled down and covered with salt.

καὶ αβιμελεχ ἐπολέμει ἐν τῇ πόλει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ κατελάβοντο τὴν πόλιν καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ ἀνεῖλεν καὶ τὴν πόλιν καθεῖλεν καὶ ἔσπειρεν αὐτὴν ἅλας

46 Mikor pedig [ezt] meghallották Sikem tornyának minden férfiai, az El-

Then all the townsmen of the tower of Shechem, hearing of it, went into the inner room of the house of El-berith.

καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄνδρες πύργου σικιμων καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ὀχύρωμα οἴκου τοῦ βααλ διαθήκης

47 És mikor Abiméleknek elmondották, hogy Sikem tornyának minden férfiai

And word was given to Abimelech that all the men of the tower of Shechem were there together.

καὶ ἀπηγγέλη τῷ αβιμελεχ ὅτι συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πύργου σικιμων

48 Felment Abimélek a Sálmon hegyére, õ és az egész nép, mely vele volt, és

Then Abimelech went up to Mount Zalmon, with all his people; and Abimelech took an axe in his hand and, cutting down branches of trees, took them and put them on his back. And he said to the people who were with him, Be quick and do as you have seen me do.

καὶ ἀνέβη αβιμελεχ εἰς ὄρος σελμων αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αβιμελεχ ἀξίνην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἔκοψεν φορτίον ξύλων καὶ ἔλαβεν αὐτὸ καὶ ἐπέθηκεν ἐ πὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ τί εἴδετέ με ποιοῦντα ταχέως ποιήσατε ὡς καὶ ἐγώ

49 Erre az egész népbõl kiki vágott magának ágakat, és követték Abiméleket,

So all the people got branches, every man cutting down a branch, and they went with Abimelech at their head and, massing the branches against the inner room, put fire to the room over them; so all those who were in the tower of Shechem, about a thousand men and women, were burned to death with it.

καὶ ἔκοψαν καὶ αὐτοὶ ἕκαστος φορτίον καὶ ἦραν καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αβιμελεχ καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ ὀχύρωμα καὶ ἐνέπρησαν ἐπ' αὐτοὺς τὸ ὀχύρωμα ἐν πυρί καὶ ἀπέθανον π άντες οἱ ἄνδρες πύργου σικιμων ὡσεὶ χίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες

50 Abimélek pedig elment Thébesbe, és táborba szállott Thébes ellen, és

Then Abimelech went to Thebez, and put his army in position against Thebez and took it.

καὶ ἐπορεύθη αβιμελεχ εἰς θεβες καὶ περιεκάθισεν ἐπ' αὐτὴν καὶ προκατελάβετο αὐτήν

51 De egy erõs torony volt a város közepén, és oda menekült minden férfi és

But in the middle of the town there was a strong tower, to which all the men and women of the town went in flight and, shutting themselves in, went up to the roof of the tower.

καὶ πύργος ἦν ὀχυρὸς ἐν μέσῳ τῆς πόλεως καὶ ἔφυγον ἐκεῖ πάντες οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τῆς πόλεως καὶ ἀπέκλεισαν ἐφ' ἑαυτοὺς καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τ ὸ δῶμα τοῦ πύργου

52 És Abimélek oda ment a toronyig, és ostrom alá vette azt, és egészen a

And Abimelech came to the tower and made an attack on it, and got near to the door of the tower for the purpose of firing it.

καὶ ἦλθεν αβιμελεχ ἕως τοῦ πύργου καὶ ἐξεπολέμησαν αὐτόν καὶ ἤγγισεν αβιμελεχ ἕως τῆς θύρας τοῦ πύργου ἐμπρῆσαι αὐτὸν ἐν πυρί

53 Akkor egy asszony egy malomkõdarabot gördített le
But a certain woman sent a great stone, such as is used for crushing grain, on to the head of Abimelech, cracking the bone.
καὶ ἔρριψεν γυνὴ μία κλάσμα μύλου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αβιμελεχ καὶ συνέθλασεν τὸ κρανίον αὐτοῦ

54 Ki mindjárt oda hívta fegyverhordozó apródját, és monda néki: Vond ki
Then quickly crying out to his body-servant, he said to him, Take out your sword and put an end to me straight away, so that men may not say of me, His death was the work of a woman. So the young man put his sword through him, causing his death.
καὶ ἐβόησεν τὸ τάχος πρὸς τὸ παιδάριον τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ σπάσαι τὴν μάχαιράν σου καὶ θανάτωσόν με μήποτε εἴπωσιν γυνὴ ἀπέκτεινεν αὐτόν καὶ ἐξ εκέντησεν αὐτὸν τὸ παιδάριον αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν αβιμελεχ

55 Mikor pedig az Izráel férfiai látták, hogy Abimélek meghalt, kiki
And when the men of Israel saw that Abimelech was dead, they went away, every man to his place.
καὶ εἶδεν ἀνὴρ ισραηλ ὅτι ἀπέθανεν αβιμελεχ καὶ ἀπῆλθον ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ

56 Így fizetett meg Isten Abiméleknek azért a gonoszságért, melyet atyja
In this way Abimelech was rewarded by God for the evil he had done to his father in putting his seventy brothers to death;
καὶ ἀπέστρεψεν ὁ θεὸς τὴν κακίαν αβιμελεχ ἣν ἐποίησεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἀποκτεῖναι τοὺς ἑβδομήκοντα ἀδελφοὺς αὐτοῦ

57 És a Sikem férfiainak fejére is visszahárított Isten minden rosszat, és
And God sent back on to the heads of the men of Shechem all the evil they had done, and the curse of Jotham, the son of Jerubbaal, came on them.
καὶ πᾶσαν κακίαν ἀνδρῶν σικιμων ἐπέστρεψεν ὁ θεὸς εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτῶν καὶ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ κατάρα ιωαθαμ τοῦ υἱοῦ ιεροβααλ

1 Támada pedig Abimélek után az Izráel megszabadítására Thóla, Puának, a
Now after Abimelech, Tola, the son of Puah, the son of Dodo, a man of Issachar, became the saviour of Israel; he was living in Shamir in the hill-country of Ephraim.
καὶ ἀνέστη μετὰ αβιμελεχ τοῦ σῶσαι τὸν ισραηλ θωλα υἱὸς φουα υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ ἀνὴρ ισσαχαρ καὶ αὐτὸς κατῴκει ἐν σαμαρείᾳ ἐν ὄρει εφραιμ

2 És bíráskodék Izráelben huszonhárom esztendeig, és meghala, és
He was judge over Israel for twenty-three years; and at his death his body was put to rest in the earth in Shamir.
καὶ ἔκρινεν τὸν ισραηλ εἴκοσι καὶ τρία ἔτη καὶ ἀπέθανεν καὶ ἐτάφη ἐν σαμαρείᾳ

3 Õ utána következett Jáir, a gileádbeli, és
And after him came Jair the Gileadite, who was judge over Israel for twenty-two years.
καὶ ἀνέστη μετ' αὐτὸν ιαϊρ ὁ γαλααδίτης καὶ ἔκρινεν τὸν ισραηλ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη

4 Ennek harmincz fia volt, kik harmincz szamárcsikón nyargaltak, és volt
And he had thirty sons, who went on thirty young asses; and they had thirty towns in the land of Gilead, which are named Havvoth-Jair to this day.
καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τριάκοντα καὶ δύο υἱοὶ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ τριάκοντα καὶ δύο πώλους καὶ τριάκοντα καὶ δύο πόλεις αὐτοῖς καὶ ἐκάλεσεν αὐτὰς ἐπαύλεις ιαϊρ ἕως τῆς ἡμέρας τ αύτης αἵ εἰσιν ἐν τῇ γῇ γαλααδ

5 És meghalt Jáir, és eltemették Kámonban.
And at the death of Jair his body was put to rest in the earth in Kamon.
καὶ ἀπέθανεν ιαϊρ καὶ ἐτάφη ἐν ραμμω

6 De az Izráel fiai újra gonoszul cselekedtek az Úrnak szemei elõtt, mert
And again the children of Israel did evil in the eyes of the Lord, worshipping the Baals and Astartes, and the gods of Aram and the gods of Zidon and the gods of Moab and the gods of the children of Ammon and the gods of the Philistines; they gave up the Lord and were servants to him no longer.
καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ ισραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου καὶ ἐλάτρευσαν ταῖς βααλιμ καὶ ταῖς ασταρωθ καὶ τοῖς θεοῖς σιδῶνος καὶ τοῖς θεοῖς μωαβ καὶ τοῖς θεοῖς υἱῶν αμμων καὶ τοῖς θεοῖς τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον καὶ οὐκ ἐδούλευσαν αὐτῷ

7 Felgerjedett azért az Úrnak haragja Izráel ellen, és adá õket a
And the wrath of the Lord was burning against Israel, and he gave them up into the hands of the Philistines and into the hands of the children of Ammon.
καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος ἐν τῷ ισραηλ καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων καὶ ἐν χειρὶ υἱῶν αμμων

8 És [ezek] szorongatták és nyomorgatták az Izráel fiait attól az évtõl
And that year the children of Israel were crushed under their yoke; for eighteen years all the children of Israel on the other side of Jordan, in the land of the Amorites which is in Gilead, were cruelly crushed down.
καὶ ἐσάθρωσαν καὶ ἔθλασαν τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ ὀκτωκαίδεκα ἔτη πάντας τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου ἐν τῇ γῇ τοῦ αμορραίου ἐν τῇ γαλααδίτιδι

9 És átkeltek az Ammon fiai a Jordánon, hogy hadakozzanak Júda és Benjámin
And the children of Ammon went over Jordan, to make war against Judah and Benjamin and the house of Ephraim; and Israel was in great trouble.
καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ αμμων τὸν ιορδάνην ἐκπολεμῆσαι καὶ ἐν τῷ ιουδα καὶ βενιαμιν καὶ ἐν τῷ οἴκῳ εφραιμ καὶ ἐθλίβησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ σφόδρα

10 Akkor az Úrhoz kiáltottak az Izráel fiai, mondván: Vétkeztünk te
Then the children of Israel, crying out to the Lord, said, Great is our sin against you, for we have given up our God and have been servants to the Baals.
καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πρὸς κύριον λέγοντες ἡμάρτομέν σοι ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ ἐλατρεύσαμεν ταῖς βααλιμ

11 Az Úr pedig monda az Izráel fiainak: Nemde én szabadítottalak-é meg
And the Lord said to the children of Israel, Were not the Egyptians and the Amorites and the children of Ammon and the Philistines
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ οὐχὶ οἱ αἰγύπτιοι καὶ οἱ αμορραῖοι καὶ οἱ υἱοὶ αμμων καὶ μωαβ καὶ οἱ ἀλλόφυλοι

12 És a Sidonbeliektõl, az Amálekitáktól és a Maonitáktól, mikor titeket szorongattak, és ti én hozzám kiáltottatok,
And the Zidonians and Amalek and Midian crushing you down, and in answer to your cry did I not give you salvation from their hands?
καὶ σιδώνιοι καὶ μαδιαμ καὶ αμαληκ ἐξέθλιψαν ὑμᾶς καὶ ἐκεκράξατε πρός με καὶ ἔσωσα ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν

13 És ti [mégis] elhagytatok engem, és idegen isteneknek szolgáltatok;
But, for all this, you have given me up and have been servants to other gods: so I will be your saviour no longer.
καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετέ με καὶ ἐλατρεύσατε θεοῖς ἑτέροις διὰ τοῦτο οὐ προσθήσω τοῦ σῶσαι ὑμᾶς

14 Menjetek és kiáltsatok azokhoz az istenekhez, a kiket választottatok,
Go, send up your cry for help to the gods of your selection; let them be your saviours in the time of your trouble.
βαδίζετε καὶ βοᾶτε πρὸς τοὺς θεούς οὓς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς καὶ αὐτοὶ σωσάτωσαν ὑμᾶς ἐν καιρῷ θλίψεως ὑμῶν

15 Felelének pedig az Izráel fiai az Úrnak: Vétkeztünk, cselekedjél úgy
And the children of Israel said to the Lord, We are sinners; do to us whatever seems good to you: only give us salvation this day.
καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πρὸς κύριον ἡμάρτομεν ποίησον σὺ ἡμῖν κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἀρέσκῃ ἐνώπιόν σου πλήν κύριε ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ

16 És elvetették maguktól az idegen isteneket, és szolgáltak az Úrnak. És
So they put away the strange gods from among them, and became the Lord's servants; and his soul was angry because of the sorrows of Israel.
καὶ μετέστησαν τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἐλάτρευσαν τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ εὐηρέστησεν ἐν τῷ λαῷ καὶ ὠλιγοψύχησεν ἐν τῷ κόπῳ ισραηλ

17 És összegyülekeztek az Ammon fiai, és táborba szállottak Gileádban, és
Then the children of Ammon came together and put their army in position in Gilead. And the children of Israel came together and put their army in position in Mizpah.
καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ αμμων καὶ παρενέβαλον ἐν γαλααδ καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ μασσηφα

18 És Gileád népe és fejedelmei egyik a másikától kérdezgették: Ki az a
And the people of Israel said to one another, Who will be the first to make an attack on the children of Ammon? We will make him head over all Gilead.
καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ γαλααδ ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ τίς ἀνήρ ὃς ἄρξεται πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς αμμων καὶ ἔσται εἰς κεφαλὴν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν γαλααδ

1 A Gileádból való Jefte pedig nagy hõs volt, és [egy]
Now Jephthah the Gileadite was a great man of war; he was the son of a loose woman, and Gilead was his father.
καὶ ιεφθαε ὁ γαλααδίτης δυνατὸς ἐν ἰσχύι καὶ αὐτὸς ἦν υἱὸς γυναικὸς πόρνης καὶ ἔτεκεν τῷ γαλααδ τὸν ιεφθαε

2 De [mikor] Gileádnak a felesége [is] szült néki fiakat, és megnõttek az
And Gilead's wife gave birth to sons, and when her sons became men, they sent Jephthah away, saying, You have no part in the heritage of our father's house, for you are the son of another woman.
καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ γαλααδ αὐτῷ υἱούς καὶ ἠδρύνθησαν οἱ υἱοὶ τῆς γυναικὸς καὶ ἐξέβαλον τὸν ιεφθαε καὶ εἶπον αὐτῷ οὐ κληρονομήσεις ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ὅτι γυναικὸς υἱὸς ἑταίρας εἶ σύ

3 És elfutott Jefte az õ atyjafiai elõl, és Tób földén
So Jephthah went in flight from his brothers and was living in the land of Tob, where a number of good-for-nothing men, joining Jephthah, went out with him on his undertakings.
καὶ ἀπέδρα ιεφθαε ἐκ προσώπου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ κατῴκησεν ἐν γῇ τωβ καὶ συνελέγοντο πρὸς τὸν ιεφθαε ἄνδρες λιτοὶ καὶ συνεξεπορεύοντο μετ' αὐτοῦ

4 És történt napok mulva, hogy az Ammon fiai harczba keveredtek Izráellel.
Now after a time the children of Ammon made war against Israel.
καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας καὶ ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ αμμων μετὰ ισραηλ

5 És lõn, hogy a mint harczolni [kezdtek] az Ammon fiai Izráellel, Gileád
And when the children of Ammon made war against Israel, the responsible men of Gilead went to get Jephthah back from the land of Tob;
καὶ ἐγενήθη ἡνίκα ἐπολέμουν οἱ υἱοὶ αμμων μετὰ ισραηλ καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πρεσβύτεροι γαλααδ παραλαβεῖν τὸν ιεφθαε ἐν γῇ τωβ

6 És mondának Jeftének: Jer el, és légy nékünk fejedelmünk, és harczoljunk
And they said to Jephthah, Come and be our chief so that we may make war against the children of Ammon.
καὶ εἶπαν πρὸς ιεφθαε δεῦρο καὶ ἔσῃ ἡμῖν εἰς ἡγούμενον καὶ πολεμήσωμεν ἐν τοῖς υἱοῖς αμμων

7 Jefte pedig monda Gileád véneinek: Avagy nem ti vagytok-é, a kik engem
But Jephthah said to the responsible men of Gilead, Did you not, in your hate for me, send me away from my father's house? Why do you come to me now when you are in trouble?
καὶ εἶπεν ιεφθαε τοῖς πρεσβυτέροις γαλααδ οὐχ ὑμεῖς ἐμισήσατέ με καὶ ἐξεβάλετέ με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου καὶ ἐξαπεστείλατέ με ἀφ' ὑμῶν καὶ τί ὅτι ἤλθατε πρός με ἡνίκα ἐθλίβητε

8 És mondának Gileád vénei Jeftének: Azért fordultunk most hozzád, hogy
And the responsible men of Gilead said to Jephthah, That is the reason we have come back to you; so go with us and make war against the children of Ammon, and we will make you our head over all the people of Gilead.
καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι γαλααδ πρὸς ιεφθαε οὐχ οὕτως νῦν ἤλθομεν πρὸς σέ καὶ συμπορεύσῃ ἡμῖν καὶ πολεμήσομεν ἐν τοῖς υἱοῖς αμμων καὶ ἔσῃ ἡμῖν εἰς κεφαλὴν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν γαλααδ

9 És monda Jefte Gileád véneinek: Ha visszavisztek engem, hogy hadakozzam
Then Jephthah said to the responsible men of Gilead, If you take me back to make war against the children of Ammon, and if with the help of the Lord I overcome them, will you make me your head?
καὶ εἶπεν ιεφθαε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους γαλααδ εἰ ἐπιστρέφετέ με ὑμεῖς πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς αμμων καὶ παραδῷ κύριος αὐτοὺς ἐνώπιον ἐμοῦ ἐγὼ ὑμῖν ἔσομαι εἰς κεφαλήν

10 Akkor mondának Gileád vénei Jeftének: Az Úr a tanúnk, ha a te beszéded
And the responsible men of Gilead said to Jephthah, May the Lord be our witness: we will certainly do as you say.
καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι γαλααδ πρὸς ιεφθαε κύριος ἔσται ὁ ἀκούων ἀνὰ μέσον ἡμῶν εἰ μὴ κατὰ τὸ ῥῆμά σου οὕτως ποιήσομεν

11 És elment Jefte Gileád véneivel, és a nép a maga fejévé és fejedelmévé

So Jephthah went with the responsible men of Gilead, and the people made him head and chief over them; and Jephthah said all these things before the Lord in Mizpah.

καὶ ἐπορεύθη ιεφθαε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων γαλααδ καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἐπ' αὐτῶν εἰς κεφαλὴν εἰς ἡγούμενον καὶ ἐλάλησεν ιεφθαε πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐνώπιον κυρίο υ ἐν μασσηφα

12 És követeket küldött Jefte az Ammon fiainak királyához, [ezt] izenvén:

Then Jephthah sent men to the king of the children of Ammon, saying, What have you against me that you have come to make war against my land?

καὶ ἀπέστειλεν ιεφθαε ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν αμμων λέγων τί ἐμοὶ καὶ σοί ὅτι ἥκεις πρός με σὺ πολεμῆσαί με ἐν τῇ γῇ μου

13 És monda az Ammon fiainak királya Jefte követeinek: Mert elvette Izráel

And the king of the children of Ammon said to the men sent by Jephthah, Because Israel, when he came up out of Egypt, took away my land, from the Arnon as far as the Jabbok and as far as Jordan: so now, give me back those lands quietly.

καὶ εἶπεν βασιλεὺς υἱῶν αμμων πρὸς τοὺς ἀγγέλους ιεφθαε διότι ἔλαβεν ισραηλ τὴν γῆν μου ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτοῦ ἐξ αἰγύπτου ἀπὸ αρνων ἕως ισβοκ καὶ ἕως τοῦ ιορδάνου καὶ ν ῦν ἐπίστρεψον αὐτὰς μετ' εἰρήνης

14 Ismét külde pedig Jefte követeket az Ammon fiainak királyához;

And Jephthah sent again to the king of the children of Ammon,

καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς ιεφθαε καὶ ἀπέστειλεν ιεφθαε ἀγγέλους πρὸς τὸν βασιλέα υἱῶν αμμων

15 És monda néki: Ezt izeni Jefte: Nem vette el Izráel sem a Moáb földét,

And said to him, This is the word of Jephthah: Israel did not take away the land of Moab or the land of the children of Ammon;

λέγων τάδε λέγει ιεφθαε οὐκ ἔλαβεν ισραηλ τὴν γῆν μωαβ καὶ τὴν γῆν υἱῶν αμμων

16 Mert mikor kijött Égyiptomból, a pusztában bolyongott Izráel egész a

But when they came up from Egypt, Israel went through the waste land to the Red Sea and came to Kadesh;

ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτῶν ἐξ αἰγύπτου ἀλλ' ἐπορεύθη ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως θαλάσσης ἐρυθρᾶς καὶ ἦλθεν ἕως καδης

17 Követeket küldött Izráel Edom királyához, mondván:

Then Israel sent men to the king of Edom saying, Let me now go through your land; but the king of Edom did not give ear to them. And in the same way he sent to the king of Moab, but he would not; so Israel went on living in Kadesh.

καὶ ἐξαπέστειλεν ισραηλ ἀγγέλους πρὸς βασιλέα εδωμ λέγων παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου καὶ οὐκ ἤκουσεν βασιλεὺς εδωμ καί γε πρὸς βασιλέα μωαβ ἀπέστειλεν καὶ οὐκ ἠθέλ ησεν καὶ ἐκάθισεν ισραηλ ἐν καδης

18 És mikor [tovább] vándorolt a pusztában, megkerülte Edom földét és Moáb földét, és napkelet felõl érkezett a Moáb földéhez, és

Then he went on through the waste land and round the land of Edom and the land of Moab, and came by the east side of the land of Moab, and put up their tents on the other side of the Arnon; they did not come inside the limit of Moab, for the Arnon was the limit of Moab.

καὶ διῆλθεν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐκύκλωσεν τὴν γῆν εδωμ καὶ τὴν γῆν μωαβ καὶ παρεγένετο κατ' ἀνατολὰς ἡλίου τῆς γῆς μωαβ καὶ παρενέβαλον ἐν τῷ πέραν αρνων καὶ οὐκ εἰσῆλ θον εἰς τὸ ὅριον μωαβ ὅτι αρνων ἦν ὅριον μωαβ

19 Ekkor követeket küldött Izráel Szihonhoz,

And Israel sent men to Sihon, king of the Amorites, the king of Heshbon; and Israel said to him, Let me now go through your land to my place.

καὶ ἀπέστειλεν ισραηλ ἀγγέλους πρὸς σηων βασιλέα εσεβων τὸν αμορραῖον καὶ εἶπεν αὐτῷ ισραηλ παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου ἕως τοῦ τόπου μου

20 De Szihon nem hitt Izráelnek, hogy átvonul az õ határán, hanem

But Sihon would not give way and let Israel go through his land; and Sihon got together all his people, and put his army in position in Jahaz, and made war on Israel.

καὶ οὐκ ἠθέλησεν σηων διελθεῖν τὸν ισραηλ διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ καὶ συνήγαγεν σηων πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ παρενέβαλεν εἰς ιασσα καὶ ἐπολέμησεν μετὰ ισραηλ

21 Az Úr, az Izráel Istene pedig Szihont és egész népét Izráel kezébe adta,
And the Lord, the God of Israel, gave Sihon and all his people into the hands of Israel, and they overcame them; so all the land of the Amorites, the people of that land, became Israel's.
καὶ παρέδωκεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ τὸν σηων καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν χειρὶ ισραηλ καὶ ἐπάταξεν αὐτούς καὶ ἐκληρονόμησεν ισραηλ πᾶσαν τὴν γῆν τοῦ αμορραίου τοῦ κα τοικοῦντος ἐν τῇ γῇ

22 És birtokába vette az Emoreusok egész határát, az Arnontól fogva
All the limit of the Amorites was theirs, from the Arnon as far as the Jabbok and from the waste land even to Jordan.
καὶ ἐκληρονόμησεν πᾶν τὸ ὅριον τοῦ αμορραίου ἀπὸ αρνων καὶ ἕως τοῦ ιαβοκ καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου καὶ ἕως τοῦ ιορδάνου

23 És mikor az Úr, az Izráel Istene [maga] ûzte ki az Emoreusokat az õ
So now the Lord, the God of Israel, has taken away their land from the Amorites and given it to his people Israel; are you then to have it?
καὶ νῦν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἐξῆρεν τὸν αμορραῖον ἐκ προσώπου τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ισραηλ καὶ σὺ κληρονομήσεις αὐτὸν ἐπὶ σοῦ

24 Hát nem úgy van-é, hogy a mit bírnod adott néked Kámos,
Do you not keep the lands of those whom Chemosh your god sends out from before you? So we will keep all the lands of those whom the Lord our God sends out from before us.
οὐχὶ ὅσα κατεκληρονόμησέν σοι χαμως ὁ θεός σου αὐτὰ κληρονομήσεις καὶ πάντα ὅσα κατεκληρονόμησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ἡμῶν αὐτὰ κληρονομήσομεν

25 És most vajjon mennyivel vagy te különb Báláknál,
What! are you any better than Balak, the son of Zippor, king of Moab? Did he ever take up a cause against Israel or make war against them?
καὶ νῦν μὴ κρείσσων εἶ σὺ τοῦ βαλακ υἱοῦ σεπφωρ βασιλέως μωαβ μὴ μάχῃ ἐμαχέσατο μετὰ ισραηλ ἢ πολεμῶν ἐπολέμησεν αὐτοῖς

26 Míg Izráel Hesbonban és annak mezõvárosaiban, Aroerben és ennek
While Israel was living in Heshbon and its daughter-towns and in Aroer and its daughter-towns and in all the towns which are by the side of the Arnon, for three hundred years, why did you not get them back at that time?
ἐν τῷ οἴκῳ ισραηλ ἐν εσεβων καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς καὶ ἐν ιαζηρ καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ταῖς παρὰ τὸν ιορδάνην τριακόσια ἔτη τί ὅτι οὐκ ἐρρύσαντο αὐτοὺς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ

27 Én nem vétettem te ellened, hanem te cselekszel velem gonoszt, hogy
So I have done no wrong against you, but you are doing wrong to me in fighting against me: may the Lord, who is Judge this day, be judge between the children of Israel and the children of Ammon.
καὶ ἐγὼ οὐχ ἥμαρτόν σοι καὶ σὺ ποιεῖς μετ' ἐμοῦ πονηρίαν τοῦ πολεμῆσαι ἐν ἐμοί κρίναι κύριος ὁ κρίνων σήμερον ἀνὰ μέσον υἱῶν ισραηλ καὶ ἀνὰ μέσον υἱῶν αμμων

28 De az Ammon fiainak királya nem hallgatott Jefte szavaira, a melyeket
The king of the children of Ammon, however, did not give ear to the words which Jephthah sent to him.
καὶ οὐκ εἰσήκουσεν βασιλεὺς υἱῶν αμμων καὶ οὐκ εἰσήκουσεν τῶν λόγων ιεφθαε ὧν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτόν

29 Jeftén pedig lõn az Úrnak lelke, és általméne Gileádon és Manassén, és
Then the spirit of the Lord came on Jephthah, and he went through Gilead and Manasseh, and came to Mizpeh of Gilead; and from Mizpeh of Gilead he went over to the children of Ammon.
καὶ ἐγενήθη ἐπὶ ιεφθαε πνεῦμα κυρίου καὶ διέβη τὴν γῆν γαλααδ καὶ τὸν μανασση καὶ διέβη τὴν σκοπιὰν γαλααδ καὶ ἀπὸ σκοπιᾶς γαλααδ εἰς τὸ πέραν υἱῶν αμμων

30 És fogadást tõn Jefte az Úrnak, és monda: Ha mindenestõl kezembe adod az
And Jephthah took an oath to the Lord, and said, If you will give the children of Ammon into my hands,
καὶ ηὔξατο ιεφθαε εὐχὴν τῷ κυρίῳ καὶ εἶπεν ἐὰν παραδῶσει παραδῷς μοι τοὺς υἱοὺς αμμων ἐν χειρί μου

31 Akkor valami kijövénd az én házamnak ajtaján elõmbe, mikor békével
Then whoever comes out from the door of my house, meeting me when I come back in peace from the children of Ammon, will be the Lord's and I will give him as a burned offering.
καὶ ἔσται ὃς ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν θυρῶν τοῦ οἴκου μου εἰς ἀπάντησίν μου ἐν τῷ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ τῶν υἱῶν αμμων καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ καὶ ἀνοίσω αὐτὸν ὁλοκαύτωμα

32 És kivonult Jefte az Ammon fiai ellen, hogy hadakozzék velök, és kezébe
So Jephthah went over to the children of Ammon to make war on them; and the Lord gave them into his hands.
καὶ διέβη ιεφθαε πρὸς τοὺς υἱοὺς αμμων τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐτούς καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ

33 És veré õket Aroertõl fogva mindaddig, míg mennél Minnithbe, húsz
And he made an attack on them from Aroer all the way to Minnith, overrunning twenty towns, as far as Abel-cheramim, and put great numbers to the sword. So the children of Ammon were crushed before the children of Israel.
καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ αροηρ καὶ ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς σεμωιθ εἴκοσι πόλεις ἕως αβελ ἀμπελώνων πληγὴν μεγάλην σφόδρα καὶ ἐνετράπησαν οἱ υἱοὶ αμμων ἀπὸ προσώπου υἱῶν ισραηλ

34 Mikor pedig méne Jefte Mispába az õ házához: ímé az õ leánya jött ki
Then Jephthah came back to his house in Mizpah, and his daughter came out, meeting him on his way with music and with dances; she was his only child; he had no other sons or daughters.
καὶ ἦλθεν ιεφθαε εἰς μασσηφα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐξεπορεύετο εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ ἐν τυμπάνοις καὶ χοροῖς καὶ αὕτη μονογενὴς αὐτῷ ἀγαπητή καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῷ πλὴν αὐτῆς υἱὸς ἢ θυγάτηρ

35 És mikor meglátta õt, megszaggatá ruháit, és monda: Óh leányom, de
And when he saw her he was overcome with grief, and said, Ah! my daughter! I am crushed with sorrow, and it is you who are the chief cause of my trouble; for I have made an oath to the Lord and I may not take it back.
καὶ ἐγενήθη ἡνίκα εἶδεν αὐτήν καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ εἶπεν οἴμμοι θύγατέρ μου ἐμπεποδοστάτηκάς με εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου ἐγὼ δὲ ἤνοιξα τὸ στόμα μου περὶ σοῦ πρὸς κύριον καὶ οὐ δυνήσομαι ἀποστρέψαι

36 Az pedig monda néki: Atyám, ha fogadást tettél az Úrnak, úgy cselekedjél
And she said to him, My father, you have made an oath to the Lord; do then to me whatever you have said; for the Lord has sent a full reward on your haters, on the children of Ammon.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν πάτερ μου εἰ ἐν ἐμοὶ ἤνοιξας τὸ στόμα σου πρὸς κύριον ποίει μοι ὃν τρόπον ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στόματός σου ἀνθ' ὧν ἐποίησέν σοι κύριος ἐκδικήσεις ἐκ τῶν ἐχ θρῶν σου ἐκ τῶν υἱῶν αμμων

37 És monda az õ atyjának: Csak azt az egyet tedd meg nékem; ereszsz el
Then she said to her father, Only do this for me: let me have two months to go away into the mountains with my friends, weeping for my sad fate.
καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς καὶ ποίησόν μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο ἔασόν με δύο μῆνας καὶ πορεύσομαι καὶ καταβήσομαι ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ κλαύσομαι ἐπὶ τὰ παρθένιά μου καὶ ἐγὼ κ αὶ αἱ συνεταιρίδες μου

38 És õ monda: Menj el. És elbocsátá õt két hónapra. Az pedig elment és az
And he said, Go then. So he sent her away for two months; and she went with her friends to the mountains, weeping for her sad fate.
καὶ εἶπεν πορεύου καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὴν δύο μῆνας καὶ ἐπορεύθη αὐτὴ καὶ αἱ συνεταιρίδες αὐτῆς καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τὰ παρθένια αὐτῆς ἐπὶ τὰ ὄρη

39 És a két hónap elteltével visszatért atyjához, és betöltötte az õ felõle
And at the end of two months she went back to her father, who did with her as he had said in his oath: and she had never been touched by a man. So it became a rule in Israel,
καὶ ἐγένετο μετὰ τέλος δύο μηνῶν καὶ ἀνέκαμψεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς καὶ ἐπετέλεσεν ιεφθαε τὴν εὐχὴν αὐτοῦ ἣν ηὔξατο καὶ αὐτὴ οὐκ ἔγνω ἄνδρα καὶ ἐγενήθη εἰς πρόσταγ μα ἐν ισραηλ

40 Hogy esztendõnként elmentek az Izráel leányai, hogy dicsõítsék a
For the women to go year by year sorrowing for the daughter of Jephthah the Gileadite, four days in every year.
ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας συνεπορεύοντο αἱ θυγατέρες ισραηλ θρηνεῖν τὴν θυγατέρα ιεφθαε τοῦ γαλααδίτου τέσσαρας ἡμέρας ἐν τῷ ἐνιαυτῷ

1 Összegyûlének pedig az Efraim férfiai, és általmenének északra, és
Now the men of Ephraim came together and took up arms and went over to Zaphon; and they said to Jephthah, Why did you go over to make war against the children of Ammon without sending for us to go with you? Now we will put your house on fire over you.
καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ εφραιμ καὶ ἦλθον εἰς σεφινα καὶ εἶπον πρὸς ιεφθαε τί ὅτι ἐπορεύθης πολεμεῖν ἐν τοῖς υἱοῖς αμμων καὶ ἡμᾶς οὐ κέκληκας πορευθῆναι μετὰ σοῦ τὸν οἶκόν σου ἐμπρήσομεν ἐν πυρί

2 És monda Jefte nékik: Nagy háborúságunk volt, nékem és az én népemnek,
And Jephthah said to them, I and my people were in danger, and the children of Ammon were very cruel to us, and when I sent for you, you gave me no help against them.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ιεφθαε ἀνὴρ ἀντιδικῶν ἤμην ἐγὼ καὶ ὁ λαός μου καὶ οἱ υἱοὶ αμμων ἐταπείνουν με σφόδρα καὶ ἐβόησα πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἐσώσατέ με ἐκ χειρὸς αὐτῶν

3 És a mikor láttam, hogy ti nem [akartok] segíteni, koczkára vetém saját
So when I saw that there was no help to be had from you, I put my life in my hand and went over against the children of Ammon, and the Lord gave them into my hands: why then have you come up to me this day to make war on me?
καὶ εἶδον ὅτι οὐκ ἦν ὁ σῴζων καὶ ἐθέμην τὴν ψυχήν μου ἐν τῇ χειρί μου καὶ διέβην πρὸς τοὺς υἱοὺς αμμων καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρί μου καὶ ἵνα τί ἀνέβητε πρός με τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τοῦ πολεμεῖν ἐν ἐμοί

4 És [ekkor] egybegyûjté Jefte Gileádnak minden férfiait, és megtámadta
Then Jephthah got together all the men of Gilead and made war on Ephraim; and the men of Gilead overcame Ephraim.
καὶ συνήθροισεν ιεφθαε πάντας τοὺς ἄνδρας γαλααδ καὶ ἐπολέμει τὸν εφραιμ καὶ ἐπάταξαν ἄνδρες γαλααδ τὸν εφραιμ ὅτι εἶπαν οἱ διασεσῳσμένοι τοῦ εφραιμ ὑμεῖς γαλααδ ἐν μέσῳ εφραιμ καὶ ἐν μέσῳ μανασση

5 És elfoglalák a Gileádbeliek Efraim elõtt a Jordán réveit, és lõn, hogy
And the Gileadites took the crossing-places of Jordan against the Ephraimites; and when any of the men of Ephraim who had gone in flight said, let me go over; the men of Gilead said to him, Are you an Ephraimite? And if he said, No;
καὶ προκατελάβοντο ἄνδρες γαλααδ τὰς διαβάσεις τοῦ ιορδάνου τοῦ εφραιμ καὶ ἐγενήθη ὅτι εἶπαν οἱ διασεσῳσμένοι τοῦ εφραιμ διαβῶμεν καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄνδρες γαλααδ μὴ ὑμεῖς ἐκ τοῦ εφραιμ καὶ εἶπαν οὔκ ἐσμεν

6 Akkor azt mondák néki: Mondd: Sibboleth! És ha Szibbolethet mondott,
Then they said to him, Now say Shibboleth; and he said Sibboleth, and was not able to say it in the right way; then they took him and put him to death at the crossing-places of Jordan; and at that time forty-two thousand Ephraimites were put to death.
καὶ εἶπαν αὐτοῖς εἴπατε δὴ σύνθημα καὶ οὐ κατηύθυναν τοῦ λαλῆσαι οὕτως καὶ ἐπελάβοντο αὐτῶν καὶ ἔσφαξαν αὐτοὺς ἐπὶ τὰς διαβάσεις τοῦ ιορδάνου καὶ ἔπεσαν ἐξ εφραιμ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ δύο τεσσαράκοντα χιλιάδες

7 Ítélé pedig Jefte Izráelt hat esztendeig, és meghalt Jefte, a
Now Jephthah was judge of Israel for six years. And Jephthah the Gileadite came to his death, and his body was put to rest in his town, Mizpeh of Gilead.
καὶ ἔκρινεν ιεφθαε τὸν ισραηλ ἓξ ἔτη καὶ ἀπέθανεν ιεφθαε ὁ γαλααδίτης καὶ ἐτάφη ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ γαλααδ

8 És ítélé õ utána az Izráelt Ibsán, ki Bethlehemõl való volt.
And after him, Ibzan of Beth-lehem was judge of Israel.
καὶ ἔκρινεν μετ' αὐτὸν τὸν ισραηλ εσεβων ἐκ βαιθλεεμ

9 Ennek harmincz fia volt és harmincz leányt házasított ki, és harmincz
He had thirty sons, and thirty daughters whom he sent to other places, and he got thirty wives from other places for his sons. And he was judge of Israel for seven years.
καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τριάκοντα υἱοὶ καὶ τριάκοντα θυγατέρες ἐξαπεσταλμέναι ἔξω καὶ τριάκοντα γυναῖκας εἰσήγαγεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔξωθεν καὶ ἔκρινεν τὸν ισραηλ ἑπτὰ ἔτη

10 És meghala Ibsán, és eltemetteték Bethlehemben.
And Ibzan came to his death and his body was put to rest at Beth-lehem.
καὶ ἀπέθανεν εσεβων καὶ ἐτάφη ἐν βηθλεεμ

11 És bíráskodék õ utána Élon Izráelben, ki a Zebulon nemzetségébõl való
And after him, Elon the Zebulonite was judge of Israel; and he was judge of Israel for ten years.
καὶ ἔκρινεν μετ' αὐτὸν τὸν ισραηλ αιλων ὁ ζαβουλωνίτης καὶ ἔκρινεν τὸν ισραηλ δέκα ἔτη

12 És meghalt Élon, a Zebulonbeli, és eltemetteték Ajalonban, Zebulon
And Elon the Zebulonite came to his death, and his body was put to rest in Aijalon in the land of Zebulun.
καὶ ἀπέθανεν αιλων ὁ ζαβουλωνίτης ἐν αιλιμ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν γῇ ζαβουλων

13 Õ utána pedig Abdon bíráskodott Izráelben, a Pireathonita Hillel fia.
And after him, Abdon, the son of Hillel, the Pirathonite, was judge of Israel.
καὶ ἔκρινεν μετ' αὐτὸν τὸν ισραηλ λαβδων υἱὸς σελλημ ὁ φρααθωνίτης

14 Ennek negyven fia és harmincz unokája volt, kik hetven szamárcsikón
He had forty sons and thirty sons' sons who went on seventy young asses; and he was judge of Israel for eight years.
καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τεσσαράκοντα υἱοὶ καὶ τριάκοντα υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ἑβδομήκοντα πώλους καὶ ἔκρινεν τὸν ισραηλ ὀκτὼ ἔτη

15 És meghalt Abdon, a Pireathonita Hillel fia, és eltemetteték
And Abdon, the son of Hillel, came to his death, and his body was put to rest in Pirathon in the land of Ephraim, in the hill-country of the Amalekites.
καὶ ἀπέθανεν λαβδων υἱὸς σελλημ ὁ φρααθωνίτης καὶ ἐτάφη ἐν φρααθων ἐν γῇ εφραιμ ἐν ὄρει λανακ

1 Az Izráel fiai pedig újra gonoszul cselekedtek az Úrnak szemei elõtt,
And the children of Israel again did evil in the eyes of the Lord; and the Lord gave them into the hands of the Philistines for forty years.
καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ ισραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων τεσσαράκοντα ἔτη

2 És élt [ebben az idõben] egy férfiú Czórából, a Dán nemzetségébõl való,
Now there was a certain man of Zorah of the family of the Danites, and his name was Manoah; and his wife had never given birth to a child.
καὶ ἐγένετο ἀνὴρ ἐκ σαραα ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ δαν καὶ ὄνομα αὐτῷ μανωε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ στεῖρα καὶ οὐκ ἔτικτεν

3 És megjelent az Úrnak angyala az asszonynak, és monda néki: Ímé most
And the angel of the Lord came to the woman, and said to her, See now! though you have never given birth to children, you will be with child and give birth to a son.
καὶ ὤφθη ἄγγελος κυρίου πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν ἰδοὺ δὴ σὺ στεῖρα καὶ οὐ τέτοκας καὶ ἐν γαστρὶ ἕξεις καὶ τέξῃ υἱόν

4 Azért most megójjad magad, és ne igyál se
Now then take care to have no wine or strong drink and to take no unclean thing for food;
καὶ νῦν φύλαξαι καὶ μὴ πίῃς οἶνον καὶ σικερα καὶ μὴ φάγῃς πᾶν ἀκάθαρτον

5 Mert íme terhes leszesz, és fiat szülsz, és beretva ne érintse annak fejét, mert Istennek szenteltetett lesz [az] a
For you are with child and will give birth to a son; his hair is never to be cut, for the child is to be separate to God from his birth; and he will take up the work of freeing Israel from the hands of the Philistines.
ὅτι ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἕξεις καὶ τέξῃ υἱόν καὶ οὐκ ἀναβήσεται σίδηρος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὅτι ἡγιασμένον ναζιραῖον ἔσται τῷ θεῷ τὸ παιδάριον ἐκ τῆς γαστρός καὶ αὐτὸς ἄρξεται σῴζειν τὸν ισραηλ ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων

6 És elment az asszony, és elbeszélte [ezt] férjének, mondván: Istennek

Then the woman came in, and said to her husband, A man came to me, and his form was like the form of a god, causing great fear; I put no question to him about where he came from, and he did not give me his name;

καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς λέγουσα ὅτι ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἦλθεν πρός με καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἀγγέλου τοῦ θεοῦ ἐπιφανὴς σφόδρα καὶ ἠρώτων πόθεν ἐστίν καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλέν μοι

7 És monda nékem: Íme terhes leszesz, és fiat fogsz szülni; azért most se

But he said to me, You are with child and will give birth to a son; and now do not take any wine or strong drink or let anything unclean be your food; for the child will be separate to God from his birth to the day of his death.

καὶ εἶπέν μοι ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἕξεις καὶ τέξῃ υἱόν καὶ νῦν μὴ πίῃς οἶνον καὶ σικερα καὶ μὴ φάγῃς πᾶσαν ἀκαθαρσίαν ὅτι ναζιραῖον θεοῦ ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς γαστρὸς ἕω ς ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ

8 Manoah pedig az Úrhoz könyörgött, és monda: Kérlek, Uram! az Istennek

Then Manoah made prayer to the Lord, and said, O Lord, let the man of God whom you sent come to us again and make clear to us what we are to do for the child who is to come.

καὶ ἐδεήθη μανωε τοῦ κυρίου καὶ εἶπεν ἐν ἐμοί κύριε ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὃν ἀπέστειλας πρὸς ἡμᾶς ἐλθέτω δὴ πρὸς ἡμᾶς καὶ φωτισάτω ἡμᾶς τί ποιήσωμεν τῷ παιδαρίῳ τῷ τικ τομένῳ

9 És meghallgatá az Isten Manoah kérését, mert az Istennek angyala megint

And God gave ear to the voice of Manoah; and the angel of God came to the woman again when she was seated in the field; but her husband Manoah was not with her.

καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς τῆς φωνῆς μανωε καὶ παρεγένετο ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἔτι πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτῆς καθημένης ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ μανωε ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὐκ ἦν μετ' αὐτῆς

10 Akkor az asszony elsietett, és elfutott, és elbeszélé férjének, és monda

So the woman, running quickly, gave her husband the news, saying, I have seen the man who came to me the other day.

καὶ ἐτάχυνεν ἡ γυνὴ καὶ ἐξέδραμεν καὶ ἀπήγγειλεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἰδοὺ ὤπταί μοι ὁ ἀνὴρ ὁ ἐλθὼν πρός με τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ

11 És felkelt, és elment Manoah az õ felesége után, és mikor odaért [ahhoz]

And Manoah got up and went after his wife, and came up to the man and said to him, Are you the man who was talking to this woman? And he said, I am.

καὶ ἀνέστη μανωε καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω τῆς γυναικὸς αὐτοῦ πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰ σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ λαλήσας πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος ἐγώ

12 És monda Manoah: Ha beteljesedik ígéreted, miként bánjunk a gyermekkel,

And Manoah said, Now when your words come true, what is to be the rule for the child and what will be his work?

καὶ εἶπεν μανωε νῦν δὴ ἐλθόντος τοῦ ῥήματός σου τί ἔσται τὸ κρίμα τοῦ παιδαρίου καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ

13 Az Úrnak angyala pedig monda Manoáhnak: Mindentõl, a mit [csak]

And the angel of the Lord said to Manoah, Let the woman take note of what I have said to her.

καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς μανωε ἀπὸ πάντων ὧν εἶπα πρὸς τὴν γυναῖκα φυλαξάσθω

14 Mindabból, a mi csak a bor[termõ] szõlõbõl származik, ne egyék, és bort

She is to have nothing which comes from the vine for her food, and let her take no wine or strong drink or anything which is unclean; let her take care to do all I have given her orders to do.

ἀπὸ πάντων ὅσα ἐκπορεύεται ἐξ ἀμπέλου οὐ φάγεται καὶ οἶνον καὶ σικερα μὴ πιέτω καὶ πᾶν ἀκάθαρτον μὴ φαγέτω πάντα ὅσα ἐνετειλάμην αὐτῇ φυλαξάσθω

15 És monda Manoah az Úr angyalának: Kérlek, hadd tartóztassunk meg téged,

And Manoah said to the angel of the Lord, Now let us keep you while we make ready a young goat for you.

καὶ εἶπεν μανωε πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου βιασώμεθα δή σε καὶ ποιήσομεν ἐνώπιόν σου ἔριφον αἰγῶν

16 De az Úrnak angyala így szólt Manoáhhoz: Ha megmarasztasz [is,]nem

And the angel of the Lord said to Manoah, Though you keep me I will not take of your food; but if you will make a burned offering, let it be offered to the Lord. For it had not come into Manoah's mind that he was the angel of the Lord.

καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς μανωε ἐὰν βιάσῃ με οὐ φάγομαι τῶν ἄρτων σου καὶ ἐὰν ποιήσῃς ὁλοκαύτωμα κυρίῳ ἀνοίσεις αὐτό ὅτι οὐκ ἔγνω μανωε ὅτι ἄγγελος κυρίου ἐστίν

17 És monda Manoah az Úr angyalának: Kicsoda a te neved, hogy ha [majd]

Then Manoah said to the angel of the Lord, What is your name, so that when your words come true we may give you honour?

καὶ εἶπεν μανωε πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου τί ὄνομά σοι ἵνα ὅταν ἔλθῃ τὸ ῥῆμά σου δοξάσωμέν σε

18 És monda néki az Úrnak angyala: Miért kérdezõsködöl nevem után, a mely

But the angel of the Lord said to him, Why are you questioning me about my name, seeing that it is a wonder?

καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου ἵνα τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου καὶ αὐτό ἐστιν θαυμαστόν

19 Mikor aztán Manoah a kecskegödölyét és ételáldozatot vette, és megáldozá

So Manoah took the young goat with its meal offering, offering it on the rock to the Lord, who did strange things.

καὶ ἔλαβεν μανωε τὸν ἔριφον τῶν αἰγῶν καὶ τὴν θυσίαν καὶ ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὴν πέτραν τῷ κυρίῳ τῷ θαυμαστὰ ποιοῦντι κυρίῳ καὶ μανωε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐθεώρουν

20 Tudniillik, mikor a láng felcsapott az oltárról az ég felé, az oltár

And when the flame went up to heaven from the altar, the angel of the Lord went up in the flame of the altar, while Manoah and his wife were looking on; and they went down on their faces to the earth.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀναβῆναι τὴν φλόγα ἐπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀνέβη ὁ ἄγγελος κυρίου ἐν τῇ φλογί καὶ μανωε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐθεώρουν καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν ἐπὶ τὴν γῆν

21 És többé nem jelent meg az Úrnak angyala Manoáhnak és feleségének. Ekkor

But the angel of the Lord was seen no more by Manoah and his wife. Then it was clear to Manoah that he was the angel of the Lord.

καὶ οὐ προσέθηκεν ἔτι ὁ ἄγγελος κυρίου ὀφθῆναι πρὸς μανωε καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τότε ἔγνω μανωε ὅτι ἄγγελος κυρίου ἐστίν

22 És monda Manoah az õ feleségének: Meghalván meghalunk, mert az Istent láttuk.

And Manoah said to his wife, Death will certainly be our fate, for it is a god whom we have seen.

καὶ εἶπεν μανωε πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ θανάτῳ ἀποθανούμεθα ὅτι θεὸν ἑωράκαμεν

23 Akkor monda néki az õ felesége: Ha meg akart volna ölni az Úr minket,

But his wife said to him, If the Lord was purposing our death, he would not have taken our burned offering and our meal offering, or have given us such orders about the child.

καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰ ἐβούλετο κύριος θανατῶσαι ἡμᾶς οὐκ ἂν ἐδέξατο ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ὁλοκαύτωμα καὶ θυσίαν καὶ οὐκ ἂν ἐφώτισεν ἡμᾶς πάντα ταῦτα καὶ οὐκ ἂν ἀκουστὰ ἐποίησεν ἡμῖν ταῦτα

24 És szült az asszony fiat, és nevezé annak nevét Sámsonnak, és felnevekedék a gyermek, és megáldá õt az Úr.

So the woman gave birth to a son, and gave him the name Samson; and he became a man and the blessing of the Lord was on him.

καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σαμψων καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν κύριος καὶ ηὐξήθη τὸ παιδάριον

25 És kezdé az Úrnak lelke õt indítani a Dán táborában, Czóra és Esthaól

And the spirit of the Lord first came on him in Mahaneh-dan, between Zorah and Eshtaol.

καὶ ἤρξατο πνεῦμα κυρίου συμπορεύεσθαι αὐτῷ ἐν παρεμβολῇ δαν ἀνὰ μέσον σαραα καὶ ἀνὰ μέσον εσθαολ

1 És lement Sámson Timnátba, és meglátott egy nõt Timnátban a Filiszteusok

Now Samson went down to Timnah, and saw a woman in Timnah, of the daughters of the Philistines;

καὶ κατέβη σαμψων εἰς θαμναθα καὶ εἶδεν γυναῖκα ἐν θαμναθα ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ

2 És mikor [haza]ment, elbeszélte [ezt] atyjának és anyjának, és monda:

And when he came back he said to his father and mother, I have seen a woman in Timnah, of the daughters of the Philistines: get her now for me for my wife.

καὶ ἀνέβη καὶ ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν γυναῖκα ἑώρακα ἐν θαμναθα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀλλοφύλων καὶ νῦν λάβετέ μοι αὐτὴν εἰς γυναῖκα

3 És monda néki az õ atyja és anyja: Hát nincsen a te atyádfiainak és az

Then his father and mother said to him, Is there no woman among the daughters of your relations or among all my people, that you have to go for your wife to the Philistines, who are without circumcision? But Samson said to his father, Get her for me, for she is pleasing to me.

καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ μὴ οὐκ ἔστιν ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀδελφῶν σου καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ μου γυνή ὅτι σὺ πορεύῃ λαβεῖν γυναῖκα ἐκ τῶν ἀλλο φύλων τῶν ἀπεριτμήτων καὶ εἶπεν σαμψων πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ ταύτην λαβέ μοι ὅτι ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς μου

4 Az õ atyja és anyja pedig nem tudják vala, hogy ez az Úrtól van, hogy õ

Now his father and mother had no knowledge that this was the purpose of the Lord, who had the destruction of the Philistines in mind. Now the Philistines at that time were ruling over Israel.

καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ κυρίου ἐστίν ὅτι ἀνταπόδομα αὐτὸς ἐκζητεῖ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀλλόφυλοι ἐκυρίευον τῶν υἱῶν ισραηλ

5 És lement Sámson az õ atyjával és anyjával Timnátba, és mikor Timnátnak

Then Samson went down to Timnah (and his father and his mother,) and came to the vine-gardens of Timnah; and a young lion came rushing out at him.

καὶ κατέβη σαμψων καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς θαμναθα καὶ ἐξέκλινεν εἰς ἀμπελῶνα θαμναθα καὶ ἰδοὺ σκύμνος λεόντων ὠρυόμενος εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ

6 És felindítá õt az Úrnak lelke, és [úgy] kettészakasztá azt, mint a

And the spirit of the Lord came on him with power, and, unarmed as he was, pulling the lion in two as one might do to a young goat, he put him to death; (but he said nothing to his father and mother of what he had done.)

καὶ κατηύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεύμα κυρίου καὶ διέσπασεν αὐτόν ὡσεὶ διασπάσαι ἔριφον αἰγῶν καὶ οὐδὲν ἦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐδὲ τῇ μητρὶ ἃ ἐποίησεν

7 És mikor leérkezett, beszélt a nõvel, a ki kedves volt Sámson szemei

So he went down and had talk with the woman; and she was pleasing to Samson.

καὶ κατέβησαν καὶ ἐλάλησαν τῇ γυναικί καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον σαμψων

8 Mikor pedig egynéhány nappal azután visszatért, hogy õt hazavigye,

Then after a time he went back to take her; and turning from the road to see the dead body of the lion, he saw a mass of bees in the body of the lion, and honey there.

καὶ ἐπέστρεψεν μεθ' ἡμέρας λαβεῖν αὐτὴν καὶ ἐξέκλινεν ἰδεῖν τὸ πτῶμα τοῦ λέοντος καὶ ἰδοὺ συστροφὴ μελισσῶν ἐν τῷ στόματι τοῦ λέοντος καὶ μέλι ἦν

9 És kiszedte azt markaiba, és a mint ment-mendegélt, eszegetett belõle,

And he took the honey in his hand, and went on, tasting it on the way; and when he came to his father and mother he gave some to them; but did not say that he had taken the honey from the body of the lion.

καὶ ἐξεῖλεν αὐτὸ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη πορευόμενος καὶ ἔσθων καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἔφαγον καὶ ο ὐκ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἐκ τῆς ἕξεως τοῦ λέοντος ἐξεῖλεν τὸ μέλι

10 És azután lement az õ atyja [ahhoz] a nõhöz, és Sámson lakodalmat

Then Samson went down to the woman, and made a feast there, as was the way among young men.

καὶ κατέβη ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ ἐποίησεν ἐκεῖ σαμψων πότον ἡμέρας ἑπτά ὅτι οὕτως ἐποίουν οἱ νεανίσκοι

11 Mikor pedig megláták õt a [Filiszteusok,] harmincz társat adtak mellé,

And he took thirty friends, and they were with him.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ φοβεῖσθαι αὐτοὺς αὐτὸν προσκατέστησαν αὐτῷ ἑταίρους τριάκοντα καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ

12 És monda nékik Sámson: Hadd vessek elõtökbe egy találós mesét, ha azt
And Samson said, Now I have a hard question for you: if you are able to give me the answer before the seven days of the feast are over, I will give you thirty linen robes and thirty changes of clothing;
καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψων προβαλῶ ὑμῖν πρόβλημα καὶ ἐὰν ἀπαγγείλητέ μοι τὸ πρόβλημα ἐν ταῖς ἑπτὰ ἡμέραις τοῦ πότου δώσω ὑμῖν τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολάς

13 De ha nem tudjátok megfejteni, ti adtok nékem harmincz inget és harmincz
But if you are not able to give me the answer, then you will have to give me thirty linen robes and thirty changes of clothing. And they said to him, Put your hard question and let us see what it is.
καὶ ἐὰν μὴ δυνασθῆτε ἀπαγγεῖλαί μοι καὶ δώσετε ὑμεῖς ἐμοὶ τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολὰς ἱματίων καὶ εἶπαν αὐτῷ προβαλοῦ τὸ πρόβλημά σου καὶ ἀκουσόμεθα αὐ τοῦ

14 Õ pedig monda nékik: &Az evõbõl étek jött ki &S az erõsbõl édes jött ki.
And he said, Out of the taker of food came food, and out of the strong came the sweet. And at the end of three days they were still not able to give the answer.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλθεν βρῶσις καὶ ἐξ ἰσχυροῦ ἐξῆλθεν γλυκύ καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν ἀπαγγεῖλαι τὸ πρόβλημα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας

15 Lõn annakokáért heted napon, mondának Sámson feleségének: Vedd reá
So on the fourth day they said to Samson's wife, Get from your husband the answer to his question by some trick or other, or we will have you and your father's house burned with fire; did you get us here to take all we have?
καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ εἶπαν τῇ γυναικὶ σαμψων ἀπάτησον δὴ τὸν ἄνδρα σου καὶ ἀπαγγειλάτω σοι τὸ πρόβλημα μήποτε ἐμπυρίσωμέν σε καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατ ρός σου ἐν πυρί ἢ πτωχεῦσαι ἐκαλέσατε ἡμᾶς

16 És sírt a Sámson felesége õ elõtte, és monda: Bizony te gyûlölsz engem,
Then Samson's wife, weeping over him, said, Truly you have no love for me but only hate; you have put a hard question to the children of my people and have not given me the answer. And he said to her, See, I have not given the answer even to my father or my mother; am I to give it to you?
καὶ ἔκλαυσεν ἡ γυνὴ σαμψων ἐπ' αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ μεμίσηκάς με καὶ οὐκ ἠγάπηκάς με ὅτι τὸ πρόβλημα ὃ προεβάλου τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ μου κἀμοὶ οὐκ ἀπήγγειλας αὐτό κ αὶ εἶπεν αὐτῇ σαμψων ἰδοὺ τῷ πατρί μου καὶ τῇ μητρί μου οὐκ ἀπήγγειλα αὐτό καὶ σοὶ ἀπαγγελῶ

17 Az pedig hét napon át sírdogált elõtte, a meddig a lakodalom tartott.
And all the seven days of the feast she went on weeping over him; and on the seventh day he gave her the answer, because she gave him no peace; and she sent word of it to the children of her people.
καὶ ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας ἐν αἷς ἦν ἐν αὐταῖς ὁ πότος καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ ὅτι παρηνώχλησεν αὐτόν καὶ αὐτὴ ἀπήγγειλεν τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ αὐτῆς

18 És mondának néki a város férfiai a hetedik napon, mielõtt még a nap
Then on the seventh day, before he went into the bride's room, the men of the town said to him, What is sweeter than honey? and what is stronger than a lion? And he said to them, If you had not been ploughing with my cow you would not have got the answer to my question.
καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ πρὶν δῦναι τὸν ἥλιον τί γλυκύτερον μέλιτος καὶ τί ἰσχυρότερον λέοντος καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψων εἰ μὴ κατεδαμάσ ατέ μου τὴν δάμαλιν οὐκ ἂν εὕρετε τὸ πρόβλημά μου

19 Ekkor felindítá õt az Úrnak lelke, és elment Askelonba, és megölt
And the spirit of the Lord came rushing on him, and he went down to Ashkelon and, attacking thirty men there, took their clothing from them, and gave it to the men who had given the answer to his hard question. Then, full of wrath, he went back to his father's house.
καὶ κατεύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου καὶ κατέβη εἰς ἀσκαλῶνα καὶ ἔπαισεν ἐκεῖθεν τριάκοντα ἄνδρας καὶ ἔλαβεν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἔδωκεν τοῖς ἀπαγγείλασιν τὸ πρόβλ ημα καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ σαμψων καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ

20 A Sámson felesége pedig férjhez ment az õ egyik társához, a kit
But Samson's wife was given to the friend who had been his best man.
καὶ συνῴκησεν ἡ γυνὴ σαμψων τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ ὃς ἦν ἑταῖρος αὐτοῦ

1 Lõn pedig néhány nap múlva, a búzaaratásnak idejében, meglátogatta

Now a short time after, at the time of the grain-cutting, Samson, taking with him a young goat, went to see his wife; and he said, I will go in to my wife into the bride's room. But her father would not let him go in.

καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν καὶ ἐπεσκέψατο σαμψων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ φέρων ἔριφον αἰγῶν καὶ εἶπεν εἰσελεύσομαι πρὸς τὴν γυναῖκά μου εἰς τὸν κοιτ ῶνα καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτῆς εἰσελθεῖν πρὸς αὐτήν

2 És monda annak atyja: Azt gondoltam, hogy gyûlölve gyûlölöd õt, azért

And her father said, It seemed to me that you had only hate for her; so I gave her to your friend: but is not her younger sister fairer than she? so please take her in place of the other.

καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ αὐτῆς εἶπας εἶπα ὅτι μισῶν ἐμίσησας αὐτήν καὶ ἔδωκα αὐτὴν τῷ συνεταίρῳ σου οὐκ ἰδοὺ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς ἡ νεωτέρα κρείσσων αὐτῆς ἐστιν ἔστω δή σοι ἀντὶ αὐτῆς

3 És monda néki Sámson: Teljesen igazam lesz most a Filiszteusokkal

Then Samson said to them, This time I will give payment in full to the Philistines, for I am going to do them great evil.

καὶ εἶπεν αὐτῷ σαμψων ἀθῷός εἰμι τὸ ἅπαξ ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων ὅτι ἐγὼ ποιῶ μεθ' ὑμῶν κακά

4 És elment Sámson, és összefogdosott háromszáz rókát, és csóvákat vévén,

So Samson went and got three hundred foxes and some sticks of fire-wood; and he put the foxes tail to tail with a stick between every two tails;

καὶ ἐπορεύθη σαμψων καὶ συνέλαβεν τριακοσίας ἀλώπεκας καὶ ἔλαβεν λαμπάδας καὶ συνέδησεν κέρκον πρὸς κέρκον καὶ ἔθηκεν λαμπάδα μίαν ἀνὰ μέσον τῶν δύο κέρκων ἐν τ ῷ μέσῳ

5 És meggyújtá tûzzel a csóvákat, és beeresztette azokat a Filiszteusok

Then firing the sticks, he let the foxes loose among the uncut grain of the Philistines, and all the corded stems as well as the living grain and the vine-gardens and the olives went up in flames.

καὶ ἐξῆψεν πῦρ ἐν ταῖς λαμπάσιν καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς τὰ δράγματα τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐνεπύρισεν τοὺς στάχυας καὶ τὰ προτεθερισμένα ἀπὸ στοιβῆς καὶ ἕως ἑστῶτος καὶ ἕως ἀμπελῶνος καὶ ἐλαίας

6 Akkor mondának a Filiszteusok: Ki cselekedte ezt? És mondák: Sámson,

Then the Philistines said, Who has done this? And they said, Samson, the son-in-law of the Timnite, because he took his wife and gave her to his friend. So the Philistines came up and had her and her father's house burned.

καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι τίς ἐποίησεν ταῦτα καὶ εἶπαν σαμψων ὁ γαμβρὸς τοῦ θαμναθαίου ὅτι ἔλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ συνεταίρῳ αὐτοῦ καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ ἐνεπύρισαν τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ αὐτὴν καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς ἐν πυρί

7 Sámson pedig monda nékik: Bátor ezt cselekedtétek, mégis addig nem

And Samson said to them, If you go on like this, truly I will take my full payment from you; and that will be the end of it.

καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψων ἐὰν ποιήσητε οὕτως οὐκ εὐδοκήσω ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησίν μου ἐξ ἑνὸς καὶ ἑκάστου ὑμῶν ποιήσομαι

8 És megverte õket keményen válluktól tomporukig, és lement és lakott

And he made an attack on them, driving them in uncontrolled flight, and causing great destruction; then he went away to his safe place in the crack of the rock at Etam.

καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐπὶ μηρὸν πληγὴν μεγάλην καὶ κατέβη καὶ κατῴκει παρὰ τῷ χειμάρρῳ ἐν τῷ σπηλαίῳ ηταμ

9 A Filiszteusok pedig felmentek, és megszállották Júdát, és Lehiben

Then the Philistines went and put up their tents in Judah, all round Lehi.

καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ παρενεβάλοσαν ἐπὶ τὸν ιουδαν καὶ ἐξερρίφησαν ἐν λεχι

10 Akkor mondának a Júda férfiai: Miért jöttetek fel ellenünk? Azok pedig

And the men of Judah said, Why have you come up against us? And they said, We have come up to take Samson, and to do to him as he has done to us.

καὶ εἶπαν αὐτοῖς πᾶς ἀνὴρ ιουδα ἵνα τί ἀνέβητε ἐφ' ἡμᾶς καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι δῆσαι τὸν σαμψων καὶ ποιῆσαι αὐτῷ ὃν τρόπον ἐποίησεν ἡμῖν

11 Ekkor háromezer ember ment le Júdából Ethamba, a sziklabarlanghoz, és

Then three thousand of the men of Judah went down to the crack of the rock of Etam, and said to Samson, Is it not clear to you that the Philistines are our rulers? What is this you have done to us? And he said to them, I only did to them as they did to me.

καὶ κατέβησαν τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν ἐξ ιουδα ἐπὶ τὴν ὀπὴν τῆς πέτρας ηταμ καὶ εἶπαν πρὸς σαμψων οὐκ οἶδας ὅτι ἄρχουσιν ἡμῶν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ ἵνα τί ταῦτα ἐποίησας ἡμῖν καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψων καθὼς ἐποίησαν ἡμῖν οὕτως ἐποίησα αὐτοῖς

12 És mondának néki: [Azért] jöttünk le, hogy megkötözzünk, és hogy a

Then they said to him, We have come down to take you and give you up into the hands of the Philistines. And Samson said to them, Give me your oath that you will not make an attack on me yourselves.

καὶ εἶπαν αὐτῷ τοῦ δῆσαί σε κατέβημεν καὶ παραδοῦναί σε εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψων ὀμόσατέ μοι μὴ ἀποκτεῖναί με ὑμεῖς καὶ παράδοτέ με αὐτοῖς μήποτε ἀπαντήσητε ὑμεῖς ἐν ἐμοί

13 És azok felelének néki, mondván: Nem! csak megkötözvén megkötözünk, és

And they said, No; we will take you and give you up into their hands, but truly we will not put you to death. So knotting two new cords round him they took him up from the rock.

καὶ ὤμοσαν αὐτῷ λέγοντες οὐχί ἀλλὰ δεσμῷ δήσομέν σε καὶ παραδώσομέν σε εἰς χεῖρας αὐτῶν θανάτῳ δὲ οὐ θανατώσομέν σε καὶ ἔδησαν αὐτὸν δύο καλωδίοις καινοῖς καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τῆς πέτρας

14 És mikor Lehi felé közeledett, és a Filiszteusok [már] ujjongtak elébe:

And when he came to Lehi, the Philistines came out, meeting him with loud cries; then the spirit of the Lord came rushing on him, and the cords on his arms became like grass which has been burned with fire, and the bands came falling off his hands.

καὶ αὐτὸς ἦλθεν ἕως σιαγόνος καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἠλάλαξαν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ καὶ ἔδραμον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ καὶ κατηύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου καὶ ἐγένοντο τὰ καλώδια τὰ ἐν τοῖς βραχίοσιν αὐτοῦ ὡσεὶ στιππύον ἡνίκα ἂν ὀσφρανθῇ πυρός καὶ διελύθησαν οἱ δεσμοὶ ἀπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ

15 És egy nyers szamárállcsontot talála, és kinyújtván kezét, felvevé azt,

And taking up the mouth-bone of an ass newly dead, which he saw by chance on the earth, he put to death a thousand men with it.

καὶ εὗρεν σιαγόνα ὄνου ἐρριμμένην ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῇ χιλίους ἄνδρας

16 És monda Sámson: &Szamár állcsontjával seregeket seregre, &Szamár

And Samson said, With a red ass's mouth-bone I have made them red with blood, with a red ass's mouth-bone I have sent destruction on a thousand men.

καὶ εἶπεν σαμψων ἐν σιαγόνι ὄνου ἐξαλείφων ἐξήλειψα αὐτούς ὅτι ἐν σιαγόνι ὄνου ἐπάταξα χιλίους ἄνδρας

17 És mikor ezt elmondotta, elvetette kezéből az állcsontot, és elnevezé

And having said these words, he let the mouth-bone go out of his hand; so that place was named Ramath-lehi.

καὶ ἐγένετο ἡνίκα συνετέλεσεν λαλῶν καὶ ἔρριψεν τὴν σιαγόνα ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσεν τὸν τόπον ἐκεῖνον ἀναίρεσις σιαγόνος

18 Azután megszomjúhozék felette igen és felkiáltott az Úrhoz, és monda: Te

After this, he was in great need of water, and crying out to the Lord, he said, You have given this great salvation by the hand of your servant, and now need of water will be my death; and I will be given into the hands of this people who are without circumcision.

καὶ ἐδίψησεν σφόδρα καὶ ἐβόησεν πρὸς κύριον καὶ εἶπεν σὺ ἔδωκας ἐν χειρὶ τοῦ δούλου σου τὴν σωτηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην καὶ νῦν ἀποθανοῦμαι ἐν δίψει καὶ ἐμπεσοῦμαι ἐν χειρὶ τῶν ἀπεριτμήτων

19 Akkor meghasítá Isten a zápfogat, mely az állcsontban volt, és víz

Then God made a crack in the hollow rock in Lehi and water came out of it; and after drinking, his spirit came back to him and he was strong again; so that place was named En-hakkore; it is in Lehi to this day.

καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ τραῦμα τῆς σιαγόνος καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ ὕδατα καὶ ἔπιεν καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ καὶ ἀνέψυξεν διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς πηγὴ ἐπίκλητος σιαγόνος ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

20 És ítélé [Sámson] Izráelt a Filiszteusok idejében húsz esztendeig.
And he was judge of Israel in the days of the Philistines for twenty years.
καὶ ἔκρινεν τὸν ισραηλ ἐν ἡμέραις ἀλλοφύλων ἔτη εἴκοσι

1 És elment Sámson Gázába, és meglátott ott egy parázna asszonyt, és
Now Samson went to Gaza, and there he saw a loose woman and went in to her.
καὶ ἐπορεύθη σαμψων ἐκεῖθεν εἰς γάζαν καὶ εἶδεν ἐκεῖ γυναῖκα πόρνην καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν

2 A gázabelieknek pedig [mikor] [megmondották,] mondván: Ide jött Sámson!
And it was said to the Gazites, Samson is here. So they went round, watching for him all day at the doorway of the town, but at night they kept quiet, saying, When daylight comes we will put him to death.
καὶ ἀπηγγέλη τοῖς γαζαίοις λέγοντες ἥκει σαμψων ἐνταῦθα καὶ ἐκύκλωσαν καὶ ἐνήδρευσαν αὐτὸν ὅλην τὴν νύκτα ἐπὶ τῆς πύλης τῆς πόλεως καὶ ἐκώφευσαν ὅλην τὴν νύκτα λέγοντες ἕως φωτὸς πρωὶ μείνωμεν καὶ ἀποκτείνωμεν αὐτόν

3 És aluvék Sámson éjfélig. Éjfélkor pedig felkelt, és megfogván a város
And Samson was there till the middle of the night; then he got up, and took a grip on the doors of the town, pulling them up, together with their two supports and their locks, and put them on his back and took them up to the top of the hill in front of Hebron.
καὶ ἐκοιμήθη σαμψων ἕως τοῦ μεσονυκτίου καὶ ἀνέστη περὶ τὸ μεσονύκτιον καὶ ἐπελάβετο τῶν θυρῶν τῆς πύλης τῆς πόλεως καὶ τῶν δύο σταθμῶν καὶ ἀνεβάστασεν αὐτὰς σὺν τῷ μοχλῷ καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῷ ὤμῳ αὐτοῦ καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ὅ ἐστιν ἐπὶ πρόσωπον χεβρων καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ

4 És történt azután, hogy megszeretett egy asszonyt a Sórek völgyében, a
Now after this, he was in love with a woman in the valley of Sorek, named Delilah.
καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἠγάπησεν γυναῖκα ἐπὶ τοῦ χειμάρρου σωρηχ καὶ ὄνομα αὐτῇ δαλιλα

5 És felmenének õ hozzá a Filiszteusok fejedelmei, és mondának néki:
And the chiefs of the Philistines came up to her, and said to her, Make use of your power over him and see what is the secret of his great strength, and how we may get the better of him, and put bands on him, so that we may make him feeble; and every one of us will give you eleven hundred shekels of silver.
καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων καὶ εἶπαν αὐτῇ ἀπάτησον αὐτὸν καὶ ἰδὲ ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐστιν ἡ μεγάλη καὶ ἐν τίνι δυνησόμεθα πρὸς αὐτὸν καὶ δήσομεν αὐτὸν ὥστε ταπεινῶσαι αὐτόν καὶ ἡμεῖς δώσομέν σοι ἀνὴρ χιλίους καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου

6 És monda Delila Sámsonnak: Mondd meg nékem, miben van a te nagy erõd és
So Delilah said to Samson, Make clear to me now what is the secret of your great strength, and how you may be put in bands and made feeble.
καὶ εἶπεν δαλιλα πρὸς σαμψων ἀνάγγειλόν μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου ἡ μεγάλη καὶ ἐν τίνι δεθήσῃ τοῦ ταπεινωθῆναί σε

7 És felele néki Sámson: Ha megkötöznek hét nyers gúzszsal, melyek még meg
And Samson said to her, If seven new bow-cords which have never been made dry are knotted round me, I will become feeble and will be like any other man.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν σαμψων ἐὰν δήσωσίν με ἐν ἑπτὰ νευραῖς ὑγραῖς μὴ ἠρημωμέναις καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων

8 Akkor hoztak néki a Filiszteusok fejedelmei hét nyers gúzst, a mely még
So the chiefs of the Philistines gave her seven new bow-cords which had never been made dry, and she had them tightly knotted round him.
καὶ ἀνήνεγκαν αὐτῇ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ νευρὰς ὑγρὰς μὴ ἠρημωμένας καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐταῖς

9 A lesben állók pedig ott vártak annál a hálókamarában. És monda néki:
Now she had men waiting secretly in the inner room; and she said to him, The Philistines are on you, Samson. And the cords were broken by him as a twist of thread is broken when touched by a flame. So the secret of his strength did not come to light.
καὶ τὸ ἔνεδρον αὐτοῦ ἐκάθητο ἐν τῷ ταμιείῳ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ σαμψων καὶ διέρρηξεν τὰς νευράς ὃν τρόπον διασπᾶται κλῶσμα τοῦ ἀποτινάγματος ἐν τῷ ὀσφρανθῆναι πυρός καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ

10 És monda Delila Sámsonnak: Ímé rászedtél, és hazugságot szóltál nékem,
Then Delilah said to Samson, See, you have been making sport of me with false words; now, say truly how may you be put in bands?
καὶ εἶπεν δαλιλα πρὸς σαμψων ἰδοὺ παρελογίσω με καὶ ἐλάλησας πρός με ψευδῆ νῦν οὖν ἀνάγγειλον δή μοι ἐν τίνι δεθήσῃ

11 Õ pedig monda néki: Ha erõsen megkötöznek új kötelekkel, melyekkel még
And he said to her, If they only put round me new thick cords which have never been used, then I will become feeble and will be like any other man.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν ἐὰν δεσμῷ δήσωσίν με ἐν ἑπτὰ καλωδίοις καινοῖς ἐν οἷς οὐκ ἐγενήθη ἔργον καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων

12 És vett Delila új köteleket, és megkötözte õt velük, és monda néki:
So Delilah took new thick cords, knotting them tightly round him, and said to him, The Philistines are on you, Samson. And men were waiting secretly in the inner room. And the cords were broken off his arms like threads.
καὶ ἔλαβεν αὐτῷ δαλιλα καλώδια καινὰ καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐτοῖς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ σαμψων καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκάθητο ἐν τῷ ταμιείῳ καὶ διέσπασεν αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ ὡς ῥάμμα

13 És monda Delila Sámsonnak: Meddig fogsz még rászedni engem és hazudni
Then Delilah said to Samson, Up to now you have made sport of me with false words; now say truly, how may you be put in bands? And he said to her, If you get the seven twists of my hair worked into the cloth you are making and fixed with the pin, I will become feeble and will be like any other man.
καὶ εἶπεν δαλιλα πρὸς σαμψων ἕως νῦν παρελογίσω με καὶ ἐλάλησας πρός με ψευδῆ ἀνάγγειλον δή μοι ἐν τίνι δεθήσῃ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν ἐὰν ὑφάνῃς τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς μου μετὰ τοῦ διάσματος καὶ ἐγκρούσῃς ἐν τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον καὶ ἔσομαι ἀσθενὴς ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων

14 És szeggel megerõsítvén a [zugolyt,] monda: Rajtad a Filiszteusok,
So while he was sleeping she got the seven twists of his hair worked into her cloth and fixed with the pin, and said to him, The Philistines are on you, Samson. Then awaking from his sleep, he got up quickly, pulling up cloth and machine together.
καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν δαλιλα καὶ ἐδιάσατο τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐκτάσεως καὶ κατέκρουσεν ἐν τοῖς πασσάλοις εἰς τὸν τοῖχον καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ σαμψων καὶ ἐξηγέρθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ καὶ ἐξέσπασεν τοὺς πασσάλους σὺν τῷ ὑφάσματι ἐκ τοῦ τοίχου καὶ τὸ δίασμα καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ

15 Ekkor monda néki [Delila:] Miképen mondhatod: Szeretlek téged, ha szíved
And she said to him, Why do you say you are my lover when your heart is not mine? Three times you have made sport of me, and have not made clear to me the secret of your great strength.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν δαλιλα πῶς ἐρεῖς ἠγάπηκά σε καὶ ἡ καρδία σου οὐκ ἔστιν μετ' ἐμοῦ τοῦτο τρίτον παρελογίσω με καὶ οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου ἡ μεγάλη

16 Mikor aztán õt minden nap zaklatta szavaival, és gyötörte õt: halálosan
So day after day she gave him no peace, for ever questioning him till his soul was troubled to death.
καὶ ἐγένετο ὅτε κατειργάσατο αὐτὸν τοῖς λόγοις αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα καὶ παρηνώχλησεν αὐτόν καὶ ὠλιγοψύχησεν ἕως εἰς θάνατον

17 És kitárta elõtte egész szívét, és monda néki: Borotva nem volt soha az
And opening all his heart to her, he said to her, My head has never been touched by a blade, for I have been separate to God from the day of my birth: if my hair is cut off, then my strength will go from me and I will become feeble, and will be like any other man.
καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῇ ξυρὸν οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ὅτι ναζιραῖος θεοῦ ἐγώ εἰμι ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ ἐὰν ξυρήσωμαι ἀποστήσεται ἀπ' ἐμοῦ ἡ ἰσχύς μου καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι κατὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους

18 És mikor látta Delila, hogy kitárta volna elõtte egész szívét,
And when Delilah saw that he had let her see into his heart, she sent word to the chiefs of the Philistines saying, Come up this time, for he has let out all his heart to me. Then the chiefs of the Philistines came to her, with the money in their hands.
καὶ εἶδεν δαλιλα ὅτι ἀνήγγειλεν αὐτῇ πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων λέγουσα ἀνάβητε τὸ ἅπαξ ὅτι ἀνήγγειλέν μοι πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν πᾶσαι αἱ σατραπίαι τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἤνεγκαν τὸ ἀργύριον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν

19 És elaltatta õt az õ térdein, és elõhívott egy férfiút, és lenyíratta az

And she made him go to sleep on her knees; and she sent for a man and had his seven twists of hair cut off; and while it was being done he became feeble and his strength went from him.

καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων αὐτῆς καὶ ἐκάλεσεν τὸν κουρέα καὶ ἐξύρησεν τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἤρξατο ταπεινοῦσθαι καὶ ἀπέστη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ

20 És monda: Rajtad a Filiszteusok, Sámson! Mikor pedig az az õ álmából

Then she said, The Philistines are on you, Samson. And awaking from his sleep, he said, I will go out as at other times, shaking myself free. But he was not conscious that the Lord had gone from him.

καὶ εἶπεν αὐτῷ δαλιλα οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ σαμψων καὶ ἐξηγέρθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἐξελεύσομαι καὶ ποιήσω καθὼς ἀεὶ καὶ ἀποτινάξομαι καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνω ὅτι κύριος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ

21 De a Filiszteusok megfogták õt, és kiszúrták szemeit, és

So the Philistines took him and put out his eyes; then they took him down to Gaza, and, chaining him with bands of brass, put him to work crushing grain in the prison-house.

καὶ ἐπελάβοντο αὐτοῦ οἱ ἀλλόφυλοι καὶ ἐξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς γάζαν καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις χαλκαῖς καὶ ἦν ἀλήθων ἐν οἴκῳ τῆς φυλακῆς

22 De az õ fejének haja újra kezdett nõni, miután megnyíretett.

But the growth of his hair was starting again after it had been cut off.

καὶ ἤρξατο ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀνατεῖλαι ἡνίκα ἐξυρήθη

23 És mikor a Filiszteusok fejedelmei összegyûltek, hogy az õ istenüknek,

And the chiefs of the Philistines came together to make a great offering to Dagon their god, and to be glad; for they said, Our god has given into our hands Samson our hater.

καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων συνήχθησαν τοῦ θῦσαι θυσίαν μεγάλην δαγων τῷ θεῷ αὐτῶν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ εἶπαν παρέδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν σαμψων τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν

24 És [mikor] látta õt a nép, dícsérték az õ istenöket, mert - mondának -

And when the people saw him, they gave praise to their god; for they said, Our god has given into our hands the one who was fighting against us, who made our country waste, and who put great numbers of us to death.

καὶ εἶδεν αὐτὸν ὁ λαὸς καὶ ᾔνεσαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ εἶπαν παρέδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν καὶ τὸν ἐξερημοῦντα τὴν γῆν ἡμῶν ὅστις ἐπλήθυνεν τοὺς τραυματίας ἡμῶν

25 Lõn pedig, hogy mikor megvídámult az õ szívök, mondának: Hívjátok

Now when their hearts were full of joy, they said, Send for Samson to make sport for us. And they sent for Samson out of the prison-house, and he made sport before them; and they put him between the pillars.

καὶ ἐγένετο ὅτε ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτῶν καὶ εἶπαν καλέσατε τὸν σαμψων ἐξ οἴκου φυλακῆς καὶ παιξάτω ἐνώπιον ἡμῶν καὶ ἐκάλεσαν τὸν σαμψων ἐξ οἴκου τῆς φυλακῆς καὶ ἐνέπαιζον αὐτῷ καὶ ἔστησαν αὐτὸν ἀνὰ μέσον τῶν δύο στύλων

26 Sámson pedig monda a fiúnak, a ki õt kézenfogva vezette: Ereszsz el,

And Samson said to the boy who took him by the hand, Let me put my hand on the pillars supporting the house, so that I may put my back against them.

καὶ εἶπεν σαμψων πρὸς τὸ παιδάριον τὸν χειραγωγοῦντα αὐτόν ἐπανάπαυσόν με δὴ καὶ ποίησον ψηλαφῆσαί με ἐπὶ τοὺς στύλους ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικται ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπιστηρίσομαι ἐπ' αὐτούς ὁ δὲ παῖς ἐποίησεν οὕτως

27 A ház pedig tele volt férfiakkal és asszonyokkal, és ott voltak a

Now the house was full of men and women; and all the lords of the Philistines were there; and about three thousand men and women were on the roof, looking on while Samson made sport.

ὁ δὲ οἶκος ἦν πλήρης ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ ἐκεῖ πάντες οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐπὶ τοῦ δώματος ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐμβλέποντες ἐμπαιζόμενον τὸν σαμψων

28 Ekkor Sámson az Úrhoz kiáltott, és monda: Uram, Isten, emlékezzél meg,

And Samson, crying out to the Lord, said, O Lord God, do have me now in mind, and do make me strong only this once, O God, so that I may take one last payment from the Philistines for my two eyes.

καὶ ἐβόησεν σαμψων πρὸς κύριον καὶ εἶπεν κύριε κύριε μνήσθητί μου καὶ ἐνίσχυσόν με δὴ πλὴν ἔτι τὸ ἅπαξ τοῦτο καὶ ἐκδικήσω ἐκδίκησιν μίαν ἀντὶ τῶν δύο ὀφθαλμῶν μου ἐκ τῶν ἀλλοφύλων

29 És átfogta Sámson a két középsõ oszlopot, melyeken a ház nyugodott, az

Then Samson put his arms round the two middle pillars supporting the house, putting his weight on them, on one with his right hand and on the other with his left.

καὶ περιέλαβεν σαμψων τοὺς δύο στύλους τοὺς μέσους ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπεστηρίσατο ἐπ' αὐτοῖς ἕνα ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ καὶ ἕνα ἐν τῇ ἀριστερᾷ αὐτοῦ

30 És monda Sámson: Hadd veszszek el én is a Filiszteusokkal! És nagy

And Samson said, Let death overtake me with the Philistines. And he put out all his strength, and the house came down on the chiefs and on all the people who were in it. So the dead whom he sent to destruction by his death were more than all those on whom he had sent destruction in his life.

καὶ εἶπεν σαμψων ἀποθανέτω ἡ ψυχή μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἔκλινεν ἐν ἰσχύι καὶ ἔπεσεν ὁ οἶκος ἐπὶ τοὺς σατράπας καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῷ καὶ ἐγένοντο οἱ τ εθνηκότες οὓς ἐθανάτωσεν σαμψων ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ πλείους ὑπὲρ οὓς ἐθανάτωσεν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ

31 És lementek az õ testvérei és atyjának egész háza, és elvivék õt, és

Then his brothers and his father's people came down and took him up and put his body to rest in the earth between Zorah and Eshtaol in the resting-place of Manoah his father. And he had been judge of Israel for twenty years.

καὶ κατέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἔλαβον αὐτὸν καὶ ἀνέβησαν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἀνὰ μέσον σαραα καὶ ἀνὰ μέσον εσθαολ ἐν τῷ τάφῳ μαν ωε τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἔκρινεν τὸν ισραηλ εἴκοσι ἔτη

1 Vala pedig egy férfiú Efraimnak hegyérõl való, kinek neve Míka vala;

Now there was a man of the hill-country of Ephraim named Micah.

καὶ ἐγένετο ἀνὴρ ἐξ ὄρους εφραιμ καὶ ὄνομα αὐτῷ μιχα

2 És monda az õ anyjának: Az az ezerszáz ezüst, mely tõled elvétetett, és

And he said to his mother, The eleven hundred shekels of silver which were taken from you, about which you took an oath and said in my hearing, I have given this silver to the Lord from my hand for myself, to make a pictured image and a metal image: see, I have the silver, for I took it: so now I will give it back to you. And his mother said, May the blessing of the Lord be on my son.

καὶ εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτοῦ χιλίους καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου τοὺς λημφθέντας σοι καὶ ἐξώρκισας καὶ εἶπας ἐν τοῖς ὠσίν μου ἰδοὺ τὸ ἀργύριον παρ' ἐμοί ἐγὼ ἔλαβον αὐτό καὶ εἶπεν ἡ μ ήτηρ αὐτοῦ εὐλογημένος ὁ υἱός μου τῷ κυρίῳ

3 És visszaadta az ezerszáz ezüst[pénzt] az õ anyjának. És monda az õ

And he gave back the eleven hundred shekels of silver to his mother, and his mother said, I have made the silver holy to the Lord from me for my son, to make a pictured image and a metal image.

καὶ ἀπέδωκεν τοὺς χιλίους καὶ ἑκατὸν τοῦ ἀργυρίου τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἁγιασμῷ ἡγίασα τὸ ἀργύριον τῷ κυρίῳ ἐκ τῆς χειρός μου κατὰ μόνας τοῦ ποιῆσαι γλυπτὸν καὶ χωνευτόν καὶ νῦν ἐπιστρέψω αὐτά σοι καὶ ἀποδώσω σοι αὐτό

4 De õ [megint] visszaadá a pénzt anyjának, és võn az õ anyja kétszáz

So he gave the silver back to his mother. Then his mother took two hundred shekels of silver and gave them to a metal-worker who made a pictured image and a metal image from them: and it was in the house of Micah.

καὶ ἀπέδωκεν τὸ ἀργύριον τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ διακοσίους τοῦ ἀργυρίου καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τῷ χωνευτῇ καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν καὶ χωνευτόν καὶ ἐγένε το ἐν τῷ οἴκῳ μιχα

5 És a férfiúnak, Míkának volt [egy] temploma, és

And the man Micah had a house of gods; and he made an ephod and family gods and put one of his sons in the position of priest.

καὶ ὁ ἀνὴρ μιχα αὐτῷ οἶκος θεοῦ καὶ ἐποίησεν εφουδ καὶ θεραφιν καὶ ἐνέπλησεν τὴν χεῖρα ἑνὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς ἱερέα

6 Ebben az idõben nem volt király Izráelben, hanem kiki azt cselekedte, a
In those days there was no king in Israel: every man did as seemed right to him.
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν ισραηλ ἀνὴρ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει

7 Vala pedig egy ifjú, Júdának Bethleheméből, a Júda nemzetségéből való,
Now there was a young man living in Beth-lehem-judah, of the family of Judah and a Levite, who was not a townsman of the place.
καὶ ἐγένετο παιδάριον ἐκ βηθλεεμ δήμου ιουδα ἐκ τῆς συγγενείας ιουδα καὶ αὐτὸς λευίτης καὶ αὐτὸς παρῴκει ἐκεῖ

8 És elméne ez a férfiú Júdának Bethlehem városából, hogy ott
And he went away from the town of Beth-lehem-judah, looking for somewhere to make his living-place; and on his journey he came to the hill-country of Ephraim, to the house of Micah.
καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ ἐκ τῆς πόλεως ιουδα ἐκ βηθλεεμ παροικεῖν οὗ ἐὰν εὕρῃ καὶ ἐγενήθη εἰς ὄρος εφραιμ ἕως οἴκου μιχα τοῦ ποιῆσαι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ

9 És monda néki Míka: Honnan jössz? És monda: Lévita vagyok Júdának
And Micah said to him, Where do you come from? And he said to him, I am a Levite from Beth-lehem-judah, and I am looking for a living-place.
καὶ εἶπεν αὐτῷ μιχα πόθεν ἔρχῃ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν λευίτης ἐγώ εἰμι ἐκ βηθλεεμ ιουδα καὶ ἐγὼ πορεύομαι παροικεῖν οὗ ἐὰν εὕρω

10 És monda néki Míka: Maradj nálam, és légy nékem atyám és papom, és én
Then Micah said to him, Make your living-place with me, and be a father and a priest to me, and I will give you ten shekels of silver a year and your clothing and food.
καὶ εἶπεν αὐτῷ μιχα κάθου μετ' ἐμοῦ καὶ γενοῦ μοι εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα καὶ ἐγὼ δώσω σοι δέκα ἀργυρίου εἰς ἡμέρας καὶ ζεῦγος ἱματίων καὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν σου καὶ ἐπορεύθη ὁ λευίτης

11 És tetszék a Lévitának, hogy megmaradjon annál a férfiúnál; és olyan lõn
And the Levite said he would make his living-place with the man, and he became to him as one of his sons.
καὶ ἤρξατο παροικεῖν παρὰ τῷ ἀνδρί καὶ ἐγενήθη αὐτῷ τὸ παιδάριον ὡς εἷς τῶν υἱῶν αὐτοῦ

12 És felszentelte Míka a Lévitát; így lett papjává az ifjú, és maradt Míka
And Micah gave the position to the Levite, and the young man became his priest, and was in the house of Micah.
καὶ ἐνέπλησεν μιχα τὴν χεῖρα τοῦ λευίτου καὶ ἐγενήθη αὐτῷ τὸ παιδάριον εἰς ἱερέα καὶ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ μιχα

13 És monda Míka: Most tudom, hogy jól fog velem tenni az Úr, mert e Lévita
Then Micah said, Now I am certain that the Lord will do me good, seeing that the Levite has become my priest.
καὶ εἶπεν μιχα νῦν ἔγνων ὅτι ἠγαθοποίησέν με κύριος ὅτι ἐγενήθη μοι ὁ λευίτης εἰς ἱερέα

1 Ebben az idõben nem volt király Izráelben, és ezekben a napokban
In those days there was no king in Israel, and in those days the Danites were looking for a heritage for themselves, to be their living-place; for up to that time no distribution of land had been made to them among the tribes of Israel.
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν ισραηλ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐζήτει ἡ φυλὴ τοῦ δαν ἑαυτῇ κληρονομίαν τοῦ κατοικεῖν ὅτι οὐκ ἔπεσεν αὐτῇ ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἐν μέσῳ φυλῶν ισραηλ κληρονομία

2 És elküldöttek a Dán fiai az õ házoknépe közül öt férfiút, vitéz
So the children of Dan sent five men from among their number, strong men, from Zorah and from Eshtaol, to take a look at the land and make a search through it; and they said to them, Go and make a search through the land; and they came to the hill-country of Ephraim, to the house of Micah, where they made a stop for the night.
καὶ ἐξαπέστειλαν οἱ υἱοὶ δαν ἐκ τῶν συγγενειῶν αὐτῶν πέντε ἄνδρας ἀπὸ μέρους αὐτῶν υἱοὺς δυνάμεως ἐκ σαραα καὶ εσθαολ τοῦ κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ ἐξιχνιάσαι αὐτὴν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς πορεύεσθε καὶ ἐξεραυνήσατε τὴν γῆν καὶ παρεγένοντο εἰς ὄρος εφραιμ ἕως οἴκου μιχα καὶ κατέπαυσαν ἐκεῖ

3 Mikor a Míka házánál voltak, megismerték az ifjú Lévitának hangját, és

When they were near the house of Micah, hearing a voice which was not strange to them, that of the young Levite, they went out of their road to his place, and said to him, How did you come here? and what are you doing in this place? and why are you here?

αὐτῶν ὄντων παρὰ τῷ οἴκῳ μιχα καὶ αὐτοὶ ἐπέγνωσαν τὴν φωνὴν τοῦ παιδαρίου τοῦ νεωτέρου τοῦ λευίτου καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ καὶ εἶπαν αὐτῷ τίς ἤγαγέν σε ὧδε καὶ τί ποιεῖς ἐν ταῦθα καὶ τί σοί ἐστιν ὧδε

4 Õ pedig monda nékik: Ezt meg ezt cselekedte velem Míka, és megfogadott

And he said to them, This is what Micah did for me, and he gave me payment and I became his priest.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς οὕτως καὶ οὕτως ἐποίησέν μοι μιχα καὶ ἐμισθώσατό με καὶ ἐγενήθην αὐτῷ εἰς ἱερέα

5 És mondának néki: Kérdezd meg Istentõl, hogy hadd tudjuk meg, ha

Then they said, Do get directions from God for us, to see if the journey on which we are going will have a good outcome.

καὶ εἶπαν αὐτῷ ἐπερώτησον δὴ ἐν τῷ θεῷ καὶ γνωσόμεθα εἰ κατευοδοῖ ἡ ὁδὸς ἡμῶν ἣν ἡμεῖς πορευόμεθα ἐπ' αὐτήν

6 És monda nékik a pap: Menjetek el békességgel; a ti útatok, a melyen

And the priest said to them, Go in peace: your way is guided by the Lord.

καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἱερεύς πορεύεσθε εἰς εἰρήνην ἐνώπιον κυρίου ἡ ὁδὸς ὑμῶν καθ' ἣν ὑμεῖς πορεύεσθε ἐν αὐτῇ

7 És elment az öt férfiú, és Laisba jutott, és látták a népet, a mely

Then the five men went on their way and came to Laish and saw the people who were there, living without thought of danger, like the Zidonians, quiet and safe; for they had everything on earth for their needs, and they were far from the Zidonians and had no business with Aram.

καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες καὶ παρεγένοντο εἰς λαισα καὶ εἶδον τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ καθήμενον ἐν ἐλπίδι κατὰ τὴν σύγκρισιν τῶν σιδωνίων ἡσυχάζοντας ἐν ἐλπίδι καὶ μὴ δυναμένους λαλῆσαι ῥῆμα ὅτι μακράν εἰσιν ἀπὸ σιδῶνος καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ συρίας

8 És mikor visszatértek atyjokfiaihoz Czórába és Estháolba, és kérdezték

So they came back to their brothers in Zorah and Eshtaol, and their brothers said to them, What news have you?

καὶ παρεγένοντο οἱ πέντε ἄνδρες πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν εἰς σαραα καὶ εσθαολ καὶ ἔλεγον αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν τί ὑμεῖς κάθησθε

9 Mondának: Keljetek fel, és menjünk fel ellenök, mert láttuk a földet,

And they said, Up! and let us go against Laish; for we have seen the land, and it is very good: why are you doing nothing? Do not be slow to go in and take the land for your heritage.

καὶ εἶπαν ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς ὅτι εἰσήλθαμεν καὶ ἐνεπεριεπατήσαμεν ἐν τῇ γῇ ἕως λαισα καὶ εἴδομεν τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐν ἐλπίδι κατὰ τὸ σύγκρ ιμα τῶν σιδωνίων καὶ μακρὰν ἀπέχοντες ἐκ σιδῶνος καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ συρίας ἀλλὰ ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς ὅτι εὑρήκαμεν τὴν γῆν καὶ ἰδοὺ ἀγαθὴ σφόδ ρα καὶ ὑμεῖς σιωπᾶτε μὴ ὀκνήσητε τοῦ πορευθῆναι τοῦ ἐλθεῖν καὶ κατακληρονομῆσαι τὴν γῆν

10 Ha elmentek, biztonságban élõ néphez mentek, és a tartomány tágas; mert

When you come there you will come to a people living without thought of danger; and the land is wide, and God has given it into your hands: a place where there is everything on earth for man's needs.

ἡνίκα ἂν εἰσέλθητε ἥξετε πρὸς λαὸν πεποιθότα καὶ ἡ γῆ εὐρύχωρος ὅτι παρέδωκεν αὐτὴν ὁ θεὸς ἐν χειρὶ ὑμῶν τόπος οὗ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ὑστέρημα παντὸς ῥήματος ὅσα ἐν τῇ γῇ

11 És elment onnét a Dán nemzetségébõl, Czórából és Estháolból, hatszáz

So six hundred men of the Danites from Zorah and Eshtaol went out armed with instruments of war.

καὶ ἀπῆραν ἐκ συγγενείας τοῦ δαν ἐκ σαραα καὶ εσθαολ ἑξακόσιοι ἄνδρες περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά

12 És felvonultak, és táborba szállottak Kirjáth-Jeárimban, Júdában. Ezért

And they went up and put up their tents in Kiriath-jearim in Judah: so that place is named Mahaneh-dan to this day. It is to the west of Kiriath-jearim.

καὶ ἀνέβησαν καὶ παρενεβάλοσαν ἐν καριαθιαριμ ἐν ιουδα διὰ τοῦτο ἐκλήθη τῷ τόπῳ ἐκείνῳ παρεμβολὴ δαν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἰδοὺ κατόπισθεν καριαθιαριμ

13 És onnan felvonultak az Efraim hegyére, és Míka házába mentek.
From there they went on to the hill-country of Ephraim and came to the house of Micah.
παρῆλθαν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθαν ἕως τοῦ ὄρους εφραιμ καὶ ἦλθον ἕως οἴκου μιχα

14 És szólott az az öt férfiú, a ki elment kikémlelni Lais földét és monda
Then the five men who had gone to make a search through the country of Laish, said to their brothers, Have you knowledge that in these houses there is an ephod and family gods and a pictured image and a metal image? So now you see what to do.
καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ εἶπαν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν εἰ οἴδατε ὅτι ἐν τοῖς οἴκοις τούτοις εφουδ καὶ θεραφιν καὶ γλυπτὸν καὶ χωνευτόν καὶ νῦν γνῶτε τί ποιήσετε

15 És betértek oda, és az ifjú Lévitához mentek a Míka házába, és
And turning from their road they came to the house of the young Levite, the house of Micah, and said to him, Is it well with you?
καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ καὶ εἰσήλθοσαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ παιδαρίου τοῦ λευίτου εἰς τὸν οἶκον μιχα καὶ ἠσπάσαντο αὐτόν

16 A hadiszerszámokkal felkészült hatszáz férfiú pedig, kik a Dán fiai
And the six hundred armed men of the Danites took their places by the doorway.
καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικὰ ἐστηλωμένοι παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος οἱ ἐκ τῶν υἱῶν δαν

17 És az az öt férfiú, a ki a föld kikémlelésére ment volt el, mikor
Then the five men who had gone to make a search through the land, went in and took the pictured image and the ephod and the family gods and the metal image; and the priest was by the doorway with the six hundred armed men.
καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν ἐπελθόντες ἐκεῖ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ εφουδ καὶ τὸ θεραφιν καὶ τὸ χωνευτόν καὶ ὁ ἱερεὺς ἐστηλωμένος παρὰ τῇ θύρᾳ τοῦ πυλῶνος καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά

18 Mikor pedig ezek a Míka házához bementek és elvették a faragott képet,
And when they went into Micah's house and took out the pictured image and the ephod and the family gods and the metal image, the priest said to them, What are you doing?
καὶ οὗτοι εἰσῆλθον εἰς οἶκον μιχα καὶ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ εφουδ καὶ τὸ θεραφιν καὶ τὸ χωνευτόν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὁ ἱερεύς τί ὑμεῖς ποιεῖτε

19 Azok pedig mondának néki: Hallgass, tedd kezed ajakadra, és jöjj el
And they said to him, Be quiet; say nothing, and come with us and be our father and priest; is it better for you to be priest to one man's house or to be priest to a tribe and a family in Israel?
καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν κώφευσον ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ στόμα σου καὶ ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν καὶ ἔσῃ ἡμῖν εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα μὴ βέλτιον εἶναί σε ἱερέα οἴκου ἀνδρὸς ἑνὸς ἢ γίνεσθαί σε ἱερέα φυλῆς καὶ συγγενείας ἐν ισραηλ

20 És örvendett ezen a papnak szíve, és elvitte az efódot és a teráfot és a
Then the priest's heart was glad, and he took the ephod and the family gods and the pictured image and went with the people.
καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία τοῦ ἱερέως καὶ ἔλαβεν τὸ εφουδ καὶ τὸ θεραφιν καὶ τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ εἰσῆλθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ

21 És megfordulván elvonultak, magok elõtt küldve a gyermekeket, a barmokat
So they went on their way again, putting the little ones and the oxen and the goods in front of them.
καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀπῆλθαν καὶ ἔταξαν τὴν πανοικίαν καὶ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν ἔνδοξον ἔμπροσθεν αὐτῶν

22 Mikor pedig már messze jártak a Míka házától, a férfiak, a kik a Míka
When they had gone some way from the house of Micah, the men from the houses near Micah's house came together and overtook the children of Dan,
αὐτῶν δὲ μεμακρυγκότων ἀπὸ τοῦ οἴκου μιχα καὶ ἰδοὺ μιχα καὶ οἱ ἄνδρες οἱ σὺν τῷ οἴκῳ μετὰ μιχα ἔκραζον κατοπίσω υἱῶν δαν

23 És utánok kiáltoztak a Dán fiainak. Azok pedig visszafordulván mondának
Crying out to them. And the Danites, turning round, said to Micah, What is your trouble, that you have taken up arms?
καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ δαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ εἶπαν πρὸς μιχα τί ἐστίν σοι ὅτι ἔκραξας

24 És monda: Isteneimet vettétek el, a melyeket

And he said, You have taken my gods which I made, and my priest, and have gone away; what is there for me now? Why then do you say to me, What is your trouble?

καὶ εἶπεν μιχα ὅτι τὸ γλυπτόν μου ὃ ἐποίησα ἐμαυτῷ ἐλάβετε καὶ τὸν ἱερέα καὶ ἀπήλθατε καὶ τί ἐμοὶ ἔτι καὶ τί τοῦτο λέγετέ μοι τί τοῦτο κράζεις

25 És mondának néki a Dán fiai: Ne hallasd többé hangodat, hogy rátok ne

And the children of Dan said to him, Say no more, or men of bitter spirit may make an attack on you, causing loss of your life and the lives of your people.

καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν οἱ υἱοὶ δαν μὴ ἀκουσθήτω δὴ ἡ φωνή σου μεθ' ἡμῶν μήποτε ἀπαντήσωσιν ὑμῖν ἄνδρες κατώδυνοι ψυχῇ καὶ προσθήσεις τὴν ψυχήν σου καὶ τὴν ψυχὴν το ῦ οἴκου σου

26 És elmentek a Dán fiai a magok útján, és mikor Míka látta, hogy azok

Then the children of Dan went on their way; and when Micah saw that they were stronger than he, he went back to his house.

καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ δαν εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ εἶδεν μιχα ὅτι ἰσχυρότεροί εἰσιν αὐτοῦ καὶ ἐξένευσεν καὶ ἀνέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ

27 Õk pedig elvitték, a mit Míka készíttetett, és a papot, a ki nála volt,

And they took that which Micah had made, and his priest, and came to Laish, to a people living quietly and without thought of danger, and they put them to the sword without mercy, burning down their town.

καὶ αὐτοὶ ἔλαβον ὅσα ἐποίησεν μιχα καὶ τὸν ἱερέα ὃς ἦν αὐτῷ καὶ ἦλθον ἕως λαισα ἐπὶ λαὸν ἡσυχάζοντα καὶ πεποιθότα καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρησαν

28 És nem volt senki, a ki õket megszabadította volna, mert messze volt

And they had no saviour, because it was far from Zidon, and they had no business with Aram; and it was in the valley which is the property of Beth-rehob. And building up the town again they took it for their living-place.

καὶ οὐκ ἔστιν ἐξαιρούμενος ὅτι μακράν ἐστιν ἀπὸ σιδωνίων καὶ λόγος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὰ ἀνθρώπων καὶ αὐτὴ ἐν κοιλάδι ἥ ἐστιν τοῦ οἴκου ροωβ καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πόλιν καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ

29 És elnevezték a város nevét Dánnak, atyjoknak Dánnak

And they gave the town the name of Dan, after Dan their father, who was the son of Israel: though the town had been named Laish at first.

καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως δαν κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὃς ἐγενήθη τῷ ισραηλ καὶ ἦν λαις ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον

30 És felállították magoknak a Dán fiai a faragott képet,

(And the children of Dan put up the pictured image for themselves; and Jonathan, the son of Gershom, the son of Moses, and his sons were priests for the tribe of the Danites till the day when the ark was taken prisoner.)

καὶ ἀνέστησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ τοῦ δαν τὸ γλυπτὸν μιχα καὶ ιωναθαν υἱὸς γηρσωμ υἱοῦ μωυσῆ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ἱερεῖς τῇ φυλῇ δαν ἕως τῆς ἡμέρας τῆς μετοικεσίας τῆς γῆς

31 És felállítva tarták a Míka faragott képét, a melyet az készíttetett,

And they put up for themselves the image which Micah had made, and it was there all the time that the house of God was in Shiloh.

καὶ ἔταξαν ἑαυτοῖς τὸ γλυπτὸν μιχα ὃ ἐποίησεν πάσας τὰς ἡμέρας ὅσας ἦν ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐν σηλω

1 Ugyanebben az idõben, a mikor nem volt király Izráelben, mint jövevény

Now in those days, when there was no king in Israel, a certain Levite was living in the inmost parts of the hill-country of Ephraim, and he got for himself a servant-wife from Beth-lehem-judah.

καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν ισραηλ καὶ ἐγένετο ἀνὴρ λευίτης παροικῶν ἐν μηροῖς ὄρους εφραιμ καὶ ἔλαβεν ὁ ἀνὴρ ἑαυτῷ γυναῖκα παλλακὴν ἐκ βηθλεεμ ιουδα

2 Paráználkodék pedig nála az õ ágyasa és elméne tõle atyjának házához,

And his servant-wife was angry with him, and went away from him to her father's house at Beth-lehem-judah, and was there for four months.

καὶ ὠργίσθη αὐτῷ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς εἰς βηθλεεμ ιουδα καὶ ἐγένετο ἐκεῖ ἡμέρας τετράμηνον

3 Ekkor felkelvén az õ férje, utána ment, hogy lelkére beszéljen, [és]

Then her husband got up and went after her, with the purpose of talking kindly to her, and taking her back with him; he had with him his young man and two asses: and she took him into her father's house, and her father, when he saw him, came forward to him with joy.

καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν αὐτῆς τοῦ λαλῆσαι ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς τοῦ διαλλάξαι αὐτὴν ἑαυτῷ καὶ ἀπαγαγεῖν αὐτὴν πάλιν πρὸς αὐτόν καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ζεῦγος ὑποζυγίων καὶ ἐπορεύθη ἕως οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος καὶ παρῆν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ

4 És ott tartóztatá õt ipa, a leánynak atyja, és õ ott maradt nála három

And his father-in-law, the girl's father, kept him there for three days; and they had food and drink and took their rest there.

καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος καὶ ἐκάθισεν μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τρεῖς καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ὕπνωσαν ἐκεῖ

5 És mikor a negyedik napon reggel korán felkeltek, és õ felkészült, hogy

Now on the fourth day they got up early in the morning and he made ready to go away; but the girl's father said to his son-in-law, Take a little food to keep up your strength, and then go on your way.

καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ ὤρθρισαν τὸ πρωί καὶ ἀνέστη τοῦ ἀπελθεῖν καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ στήρισον τὴν καρδίαν σου κλάσματι ἄρτου καὶ μετὰ τοῦτο πορεύεσθε

6 És leültek, és mindketten együtt ettek és ittak, és monda a leány atyja

So seating themselves they had food and drink, the two of them together; and the girl's father said to the man, If it is your pleasure, take your rest here tonight, and let your heart be glad.

καὶ ἐκάθισαν καὶ ἔφαγον ἀμφότεροι ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἔπιον καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν ἄνδρα ἀρξάμενος αὐλίσθητι καὶ ἀγαθυνθήτω ἡ καρδία σου

7 Mikor pedig felkelt az a férfiú, hogy elmenjen, addig marasztá õt az

And the man got up to go away, but his father-in-law would not let him go, so he took his rest there again for the night.

καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ ἀπελθεῖν καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ καὶ πάλιν ηὐλίσθη ἐκεῖ

8 És felkelt azután az ötödik napon jókor reggel, hogy elmenjen, és monda

Then early on the morning of the fifth day he got up to go away; but the girl's father said, Keep up your strength; so the two of them had a meal, and the man and his woman and his servant did not go till after the middle of the day.

καὶ ὤρθρισεν τὸ πρωὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ τοῦ ἀπελθεῖν καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος στήρισον τὴν καρδίαν σου ἄρτῳ καὶ στρατεύθητι ἕως κλίνῃ ἡ ἡμέρα καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἀμφότεροι

9 Ekkor felkele az a férfiú, hogy elmenjen ágyasával és szolgájával; de

And when they got up to go away, his father-in-law, the girl's father, said to him, Now evening is coming on, so do not go tonight; see, the day is almost gone; take your rest here and let your heart be glad, and tomorrow early, go on your way back to your house.

καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ τοῦ ἀπελθεῖν αὐτὸς καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος ἰδοὺ δὴ εἰς ἑσπέραν κέκλικεν ἡ ἡμέρα κατάλυσον ὧδε ἔτι σήμερον καὶ ἀγαθυνθήτω ἡ καρδία σου καὶ ὀρθριεῖτε αὔριον εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν καὶ ἀπελεύσῃ εἰς τὸ σκήνωμά σου

10 De a férfiú nem akart [ott] meghálni, és felkelt és elment, és egész

But the man would not be kept there that night, and he got up and went away and came opposite to Jebus (which is Jerusalem); and he had with him the two asses, ready for travelling, and his woman.

καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἀνὴρ αὐλισθῆναι καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν καὶ παρεγένοντο ἕως κατέναντι ιεβους αὕτη ἐστὶν ιερουσαλημ καὶ μετ' αὐτοῦ ζεῦγος ὑποζυγίων ἐπισεσαγμένων καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ

11 Mikor pedig Jebus mellett voltak, a nap már igen alászállott, és monda a

When they got near Jebus the day was far gone; and the servant said to his master, Now let us go from our road into this town of the Jebusites and take our night's rest there.

ἔτι αὐτῶν ὄντων κατὰ ιεβους καὶ ἡ ἡμέρα κεκλικυῖα σφόδρα καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ δεῦρο δὴ καὶ ἐκκλίνωμεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ ιεβουσαίου ταύτην καὶ αὐλισθῶμεν ἐν αὐτῇ

12 És monda néki az õ ura: Ne térjünk be az idegenek városába, a hol senki

But his master said to him, We will not go out of our way into a strange town, whose people are not of the children of Israel; but we will go on to Gibeah.

καὶ εἶπεν ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς αὐτόν οὐ μὴ ἐκκλίνω εἰς πόλιν ἀλλοτρίου ἣ οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ παρελευσόμεθα ἕως γαβαα

13 És monda az õ szolgájának: Siess, és menjünk e két hely valamelyikébe,

And he said to his servant, Come, let us go on to one of these places, stopping for the night in Gibeah or Ramah.

καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ δεῦρο καὶ εἰσέλθωμεν εἰς ἕνα τῶν τόπων καὶ αὐλισθῶμεν ἐν γαβαα ἢ ἐν ραμα

14 És tovább vonultak, és elmenének, és a nap Gibea mellett ment le

So they went on their way; and the sun went down when they were near Gibeah in the land of Benjamin.

καὶ παρῆλθον καὶ ἀπῆλθον ἔδυ γὰρ ὁ ἥλιος ἐχόμενα τῆς γαβαα ἥ ἐστιν τοῦ βενιαμιν

15 És oda tértek, hogy bemenjenek és megháljanak Gibeában. Mikor pedig oda

And they went off the road there with the purpose of stopping for the night in Gibeah: and he went in, seating himself in the street of the town, for no one took them into his house for the night.

καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ τοῦ εἰσελθεῖν καταλῦσαι ἐν γαβαα καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐκάθισαν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως καὶ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ὁ συνάγων αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον καταλῦσαι

16 És ímé egy öreg ember jöve a munkából a mezõrõl [késõ] estve. Ez a

Now when it was evening they saw an old man coming back from his work in the fields; he was from the hill-country of Ephraim and was living in Gibeah: but the men of the place were Benjamites.

καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πρεσβύτης εἰσῆλθεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἑσπέρας καὶ ὁ ἀνὴρ ἐξ ὄρους εφραιμ καὶ αὐτὸς παρῴκει ἐν γαβαα καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου υἱοὶ βενιαμιν

17 És mikor felemelte szemeit, és meglátta azt az utas embert a város

And when he saw the traveller in the street of the town, the old man said, Where are you going? and where do you come from?

καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν τὸν ἄνδρα τὸν ὁδοιπόρον ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης ποῦ πορεύῃ καὶ πόθεν ἔρχῃ

18 Ez pedig monda néki: Megyünk Júda Bethleheméből az Efraim hegység

And he said to him, We are on our way from Beth-lehem-judah to the inmost parts of the hill-country of Ephraim: I came from there and went to Beth-lehem-judah: now I am on my way back to my house, but no man will take me into his house.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν διαβαίνομεν ἡμεῖς ἐκ βηθλεεμ τῆς ιουδα ἕως μηρῶν ὄρους τοῦ εφραιμ ἐγὼ δὲ ἐκεῖθέν εἰμι καὶ ἐπορεύθην ἕως βηθλεεμ ιουδα καὶ εἰς τὸν οἶκόν μου ἐγὼ ἀπο τρέχω καὶ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ συνάγων με εἰς τὴν οἰκίαν

19 Pedig szalmánk és abrakunk is van szamaraink számára, és kenyerem és

But we have dry grass and food for our asses, as well as bread and wine for me, and for the woman, and for the young man with us: we have no need of anything.

καί γε ἄχυρα καὶ χορτάσματα ὑπάρχει τοῖς ὄνοις ἡμῶν καί γε ἄρτος καὶ οἶνος ὑπάρχει μοι καὶ τῇ δούλῃ σου καὶ τῷ παιδαρίῳ τοῖς δούλοις σου οὐκ ἔστιν ὑστέρημα παντὸς πράγ ματος

20 Ekkor monda a vén ember: Békesség néked! Mindarra, a mi nélkül csak

And the old man said, Peace be with you; let all your needs be my care; only do not take your rest in the street.

καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης εἰρήνη σοι πλὴν πᾶν τὸ ὑστέρημά σου ἐπ' ἐμέ πλὴν ἐν τῇ πλατείᾳ μὴ καταλύσῃς

21 És elvezette õt az õ házához és abrakot adott az õ szamarainak. Azután

So he took them into his house and gave the asses food; and after washing their feet they took food and drink.

καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ παρέβαλεν τοῖς ὑποζυγίοις αὐτοῦ καὶ ἐνίψαντο τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον

22 És mikor vígan laknának, ímé a város férfiai, a Béliál fiainak emberei,

While they were taking their pleasure at the meal, the good-for-nothing men of the town came round the house, giving blows on the door; and they said to the old man, the master of the house, Send out that man who came to your house, so that we may take our pleasure with him.

αὐτῶν δὲ ἀγαθυνθέντων τῇ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἰδοὺ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως υἱοὶ παρανόμων περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν καὶ ἔκρουσαν τὴν θύραν καὶ εἶπαν πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν κύρ ιον τῆς οἰκίας τὸν πρεσβύτην λέγοντες ἐξάγαγε τὸν ἄνδρα τὸν εἰσελθόντα εἰς τὴν οἰκίαν σου ἵνα γνῶμεν αὐτόν

23 És kiment hozzájuk az a férfiú, a háznak ura és monda nékik: Ne,

So the man, the master of the house, went out to them, and said, No, my brothers, do not this evil thing; this man has come into my house, and you are not to do him this wrong.

καὶ ἐξῆλθεν πρὸς αὐτοὺς ὁ ἀνὴρ ὁ κύριος τῆς οἰκίας καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς μηδαμῶς ἀδελφοί μὴ πονηρεύσησθε δή μετὰ τὸ εἰσεληλυθέναι τὸν ἄνδρα τοῦτον εἰς τὴν οἰκίαν μου μὴ ποιήσητε τὴν ἀφροσύνην ταύτην

24 Ímé itt van hajadon leányom és az õ ágyasa, ezeket hozom ki néktek, és

See, here is my daughter, a virgin, and his servant-wife: I will send them out for you to take them and do with them whatever you will. But do no such thing of shame to this man.

ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ μου ἡ παρθένος καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἐξάξω δὴ αὐτάς καὶ ταπεινώσατε αὐτὰς καὶ ποιήσατε αὐταῖς τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν καὶ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ μὴ ποιήσητε τὸ ῥῆμα τῆς ἀφροσύνης ταύτης

25 A férfiak azonban nem akartak reá se hallgatni. Ekkor [kézen] fogta az a

But the men would not give ear to him: so the man took his woman and sent her out to them; and they took her by force, using her for their pleasure all night till the morning; and when dawn came they let her go.

καὶ οὐκ ἠθέλησαν οἱ ἄνδρες ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἐπελάβετο ὁ ἀνὴρ τῆς παλλακῆς αὐτοῦ καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν πρὸς αὐτοὺς ἔξω καὶ ἔγνωσαν αὐτὴν καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῇ ὅλην τὴν νύκτα ἕως τὸ πρωί καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὴν ἅμα τῷ ἀναβαίνειν τὸν ὄρθρον

26 És elment az asszony virradat elõtt és reggel ott rogyott össze annak a

Then at the dawn of day the woman came, and, falling down at the door of the man's house where her master was, was stretched there till it was light.

καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ τὸ πρὸς πρωὶ καὶ ἔπεσεν παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος τοῦ οἴκου τοῦ ἀνδρός οὗ ἦν ὁ κύριος αὐτῆς ἐκεῖ ἕως οὗ διέφαυσεν

27 Mikor pedig felkelt az õ ura reggel, és kinyitotta a ház ajtaját, és

In the morning her master got up, and opening the door of the house went out to go on his way; and he saw his servant-wife stretched on the earth at the door of the house with her hands on the step.

καὶ ἀνέστη ὁ κύριος αὐτῆς τὸ πρωὶ καὶ ἤνοιξεν τὰς θύρας τοῦ οἴκου καὶ ἐξῆλθεν τοῦ ἀπελθεῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ πεπτωκυῖα παρὰ τὴν θύραν καὶ αἱ χεῖρες αὐτῆς ἐπὶ τὸ πρόθυρον

28 És monda néki: Kelj fel és menjünk el. De az nem felelt néki. Ekkor

And he said to her, Get up and let us be going; but there was no answer; so he took her up and put her on the ass, and went on his way and came to his house.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν ἀνάστηθι καὶ ἀπέλθωμεν καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἀλλὰ τεθνήκει καὶ ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ ὑποζύγιον καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ

29 És mikor hazaért, kést vett elõ, és megfogta ágyasát, és tagról-tagra

And when he had come to his house, he got his knife, and took the woman, cutting her up bone by bone into twelve parts, which he sent through all Israel.

καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὴν μάχαιραν καὶ ἐπελάβετο τῆς παλλακῆς αὐτοῦ καὶ ἐμέλισεν αὐτὴν κατὰ τὰ ὀστᾶ αὐτῆς εἰς δώδεκα μερίδας καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὰς εἰς πάσας τὰς φυλὰς ισραηλ

30 Lõn pedig, hogy mindenki, a ki ezt látta, azt mondotta: Nem történt és

And he gave orders to the men whom he sent, saying, This is what you are to say to all the men of Israel, Has ever an act like this been done from the day when the children of Israel came out of Egypt to this day? Give thought to it, turning it over in your minds, and give your opinion of it.

καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ὁρῶν ἔλεγεν οὔτε ἐγενήθη οὔτε ὤφθη οὕτως ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀναβάσεως υἱῶν ισραηλ ἐξ αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐνετείλατο τοῖς ἀνδράσιν οἷς ἐξαπέστειλεν λέγων τάδε ἐρεῖτε πρὸς πάντα ἄνδρα ισραηλ εἰ γέγονεν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀναβάσεως υἱῶν ισραηλ ἐξ αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης θέσθε δὴ ἑαυτοῖς βουλὴν περὶ αὐτῆς καὶ λαλήσατε

1 Erre kivonultak az Izráel minden fiai és összegyülekezett a nép, mint

Then all the children of Israel took up arms, and the people came together like one man, from Dan to Beer-sheba, and the land of Gilead, before the Lord at Mizpah.

καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶσα ἡ συναγωγὴ ὡς ἀνὴρ εἷς ἀπὸ δαν καὶ ἕως βηρσαβεε καὶ γῆ γαλααδ πρὸς κύριον εἰς μασσηφα

2 És megjelentek az egész népnek főfő emberei, az Izráelnek minden
And the chiefs of the people, out of all the tribes of Israel, took their places in the meeting of the people of God, four hundred thousand footmen armed with swords.
καὶ ἔστη τὸ κλίμα παντὸς τοῦ λαοῦ πᾶσαι αἱ φυλαὶ ισραηλ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν πεζῶν σπωμένων ῥομφαίαν

3 De meghallották a Benjámin fiai [is,] hogy felmentek az Izráel fiai
(Now the children of Benjamin had word that the children of Israel had gone up to Mizpah.) And the children of Israel said, Make clear how this evil thing took place.
καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ βενιαμιν ὅτι ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πρὸς κύριον εἰς μασσηφα καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ισραηλ λαλήσατε ποῦ ἐγένετο ἡ κακία αὕτη

4 És felele a Lévita, a megöletett asszonynak férje, és monda: Gibeába,
Then the Levite, the husband of the dead woman, said in answer, I came to Gibeah in the land of Benjamin, I and my servant-wife, for the purpose of stopping there for the night.
καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ λευίτης ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς τῆς πεφονευμένης καὶ εἶπεν εἰς γαβαα τῆς βενιαμιν ἦλθον ἐγὼ καὶ ἡ παλλακή μου καταλῦσαι

5 És ellenem támadtak Gibeának férfiai, és körülvették miattam a házat
And the townsmen of Gibeah came together against me, going round the house on all sides by night; it was their purpose to put me to death, and my servant-wife was violently used by them and is dead.
καὶ ἀνέστησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ἄνδρες οἱ παρὰ τῆς γαβαα καὶ περιεκύκλωσαν ἐπ' ἐμὲ τὴν οἰκίαν νυκτὸς καὶ ἐμὲ ἠθέλησαν ἀποκτεῖναι καὶ τὴν παλλακήν μου ἐταπείνωσαν καὶ ἐνέπαιξ αν αὐτῇ καὶ ἀπέθανεν

6 Ekkor fogtam ágyasomat, és szétvagdaltam őt, és szétküldöztem az Izráel
So I took her, cutting her into parts which I sent through all the country of the heritage of Israel: for they have done an act of shame in Israel.
καὶ ἐπελαβόμην τῆς παλλακῆς μου καὶ ἐμέλισα αὐτὴν καὶ ἐξαπέστειλα ἐν παντὶ ὁρίῳ κληρονομίας ισραηλ ὅτι ἐποίησαν ἀφροσύνην ἐν τῷ ισραηλ

7 Ímé mindnyájan, kik itt vagytok Izráel fiai, szóljatok errõl és
Here you all are, you children of Israel; give now your suggestions about what is to be done.
ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς οἱ υἱοὶ ισραηλ δότε ἑαυτοῖς λόγον καὶ βουλήν

8 Ekkor felállott az egész nép, mint egy ember, mondván: Senki közülünk
Then all the people got up as one man and said, Not one of us will go to his tent or go back to his house:
καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς λέγων οὐκ εἰσελευσόμεθα ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐκκλινοῦμεν ἀνὴρ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ

9 Mert most Gibea ellen ezt cselekedéndjük: sorsot vetünk rá.
But this is what we will do to Gibeah: we will go up against it by the decision of the Lord;
καὶ νῦν τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ποιήσομεν τῇ γαβαα ἀναβησόμεθα ἐπ' αὐτὴν ἐν κλήρῳ

10 És választunk tíz férfiút száz közül, és százat ezer közül, és ezeret
And we will take ten men out of every hundred, through all the tribes of Israel, a hundred out of every thousand, a thousand out of every ten thousand, to get food for the people, so that they may give to Gibeah of Benjamin the right punishment for the act of shame they have done in Israel.
καὶ λημψόμεθα δέκα ἄνδρας τοῖς ἑκατὸν καὶ ἑκατὸν τοῖς χιλίοις καὶ χιλίους τοῖς μυρίοις λαβεῖν ἐπισιτισμὸν τῷ λαῷ τοῖς εἰσπορευομένοις ἐπιτελέσαι τῇ γαβαα τοῦ βενιαμιν κατ ὰ πᾶσαν τὴν ἀφροσύνην ἣν ἐποίησαν ἐν ισραηλ

11 És összegyülekezett Izráel minden férfia a város ellen, mint egy ember,
So all the men of Israel were banded together against the town, united like one man.
καὶ συνήχθη πᾶς ἀνὴρ ισραηλ ἐκ τῶν πόλεων ὡς ἀνὴρ εἷς ἐρχόμενοι

12 És követeket küldöttek az Izráel nemzetségei Benjámin minden törzseihez,
And the tribes of Israel sent men through all the tribe of Benjamin saying, What is this evil which has been done among you?
καὶ ἐξαπέστειλαν αἱ φυλαὶ ισραηλ ἄνδρας ἐν πάσῃ φυλῇ βενιαμιν λέγοντες τίς ἡ κακία αὕτη ἡ γενομένη ἐν ὑμῖν

13 Most adjátok ki azokat a férfiakat, a Béliál fiait, a kik Gibeában

Now give up those good-for-nothing persons in Gibeah so that we may put them to death, clearing away the evil from Israel. But the children of Benjamin would not give ear to the voice of their brothers, the children of Israel.

και νῦν δότε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀσεβεῖς τοὺς ἐν γαβαα τοὺς υἱοὺς βελιαλ καὶ θανατώσομεν αὐτοὺς καὶ ἐξαροῦμεν κακίαν ἐξ ισραηλ καὶ οὐκ ἠθέλησαν οἱ υἱοὶ βενιαμιν εἰσακοῦσα ι τῆς φωνῆς τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τῶν υἱῶν ισραηλ

14 Hanem egybegyûltek a Benjámin fiai a városokból Gibeába, hogy kimenjenek

And the children of Benjamin came together from all their towns to Gibeah, to go to war with the children of Israel.

καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ βενιαμιν ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν εἰς γαβαα ἐξελθεῖν τοῦ πολεμῆσαι μετὰ υἱῶν ισραηλ

15 És azon a napon a Benjámin fiai, a kik a városokból [jöttek fel,]

And the children of Benjamin who came that day from the towns were twenty-six thousand men armed with swords, in addition to the people of Gibeah, numbering seven hundred of the best fighting-men,

καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ υἱοὶ βενιαμιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τῶν πόλεων εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν χωρὶς τῶν κατοικούντων τὴν γαβαα οὗτοι ἐπεσκέπη σαν ἑπτακόσιοι ἄνδρες νεανίσκοι ἐκλεκτοὶ

16 Ebbõl az egész népbõl volt hétszáz válogatott férfiú, a kik suták

Who were left-handed, able to send a stone at a hair without error.

ἀμφοτεροδέξιοι πάντες οὗτοι σφενδονῆται βάλλοντες λίθους πρὸς τὴν τρίχα καὶ οὐ διαμαρτάνοντες

17 Az Izráel fiai pedig szám szerint, a Benjámin fiain kivül,

And the men of Israel, other than Benjamin, were four hundred thousand in number, all armed with swords; they were all men of war.

καὶ πᾶς ἀνὴρ ισραηλ ἐπεσκέπησαν χωρὶς τῶν υἱῶν βενιαμιν τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν πάντες οὗτοι ἄνδρες πολεμισταί

18 Ekkor felkeltek, és felmentek Béthelbe, és megkérdék az Istent, és

And they got up and went up to Beth-el to get directions from God, and the children of Israel said, Who is to be the first to go up to the fight against the children of Benjamin? And the Lord said, Judah is to go up first.

καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀνέβησαν εἰς βαιθηλ καὶ ἐπηρώτησαν ἐν τῷ θεῷ καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τίς ἀναβήσεται ἡμῖν ἀφηγούμενος πολεμῆσαι μετὰ βενιαμιν καὶ εἶπεν κύριος ιουδα ς ἀναβήσεται ἀφηγούμενος

19 Felkeltek azért az Izráel fiai reggel, és táborba szállottak Gibea

So the children of Israel got up in the morning and put themselves in position against Gibeah.

καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὴν γαβαα

20 És kimentek Izráel emberei harczolni Benjámin ellen, és csatarendbe

And the men of Israel went out to war against Benjamin (and the men of Israel put their forces in fighting order against them at Gibeah).

καὶ ἐξῆλθεν πᾶς ἀνὴρ ισραηλ εἰς πόλεμον μετὰ βενιαμιν καὶ παρετάξαντο μετ' αὐτῶν εἰς πόλεμον ἀνὴρ ισραηλ πρὸς τὴν γαβαα

21 És kivonultak a Benjámin fiai [is] Gibeából, és levertek az Izráel fiai

Then the children of Benjamin came out from Gibeah, cutting down twenty-two thousand of the Israelites that day.

καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ βενιαμιν ἐκ τῆς πόλεως καὶ διέφθειραν ἐν ισραηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν

22 De a nép, Izráel férfiai, megbátorították magukat, és újra csatarendbe

But the people, the men of Israel, taking heart again, put their forces in order and took up the same position as on the first day.

καὶ ἐνίσχυσεν ἀνὴρ ισραηλ καὶ προσέθεντο παρατάξασθαι πόλεμον ἐν τῷ τόπῳ ᾧ παρετάξαντο ἐκεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ

23 És felmenének az Izráel fiai, és [ott] sírtak, az Úr elõtt egész estig,

Now the children of Israel went up, weeping before the Lord till evening, requesting the Lord and saying, Am I to go forward again to the fight against the children of Benjamin my brother? And the Lord said, Go up against him.

καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ ἔκλαυσαν ἐνώπιον κυρίου ἕως ἑσπέρας καὶ ἐπηρώτησαν ἐν κυρίῳ λέγοντες εἰ προσθῶ προσεγγίσαι εἰς πόλεμον μετὰ βενιαμιν τοῦ ἀδελφοῦ μου καὶ εἶπεν κύριος ἀνάβητε πρὸς αὐτόν

24 És mikor az Izráel fiai másnap a Benjámin fiai ellen felvonultak,

So the children of Israel went forward against the children of Benjamin the second day.

καὶ προσήλθοσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πρὸς βενιαμιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ

25 Kijött elébük Benjámin Gibeából másnap, és levert az Izráel fiai közül

And the second day Benjamin went out against them from Gibeah, cutting down eighteen thousand men of the children of Israel, all swordsmen.

καὶ ἐξῆλθεν βενιαμιν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν ἐκ τῆς γαβαα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ καὶ διέφθειρεν ἐκ τοῦ λαοῦ ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν πάντες οὗτοι ἐσπασμένοι ῥομφαίαν

26 Ekkor felment Izráel minden fia és az egész nép, és elmenvén Béthelbe,

Then all the children of Israel, and all the people, went up to Beth-el, weeping and waiting there before the Lord, going without food all day till evening, and offering burned offerings and peace-offerings before the Lord.

καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς καὶ ἦλθοσαν εἰς βαιθηλ καὶ ἔκλαυσαν ἔναντι κυρίου καὶ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα σωτηρίου ἔναντι κυρίου

27 És megkérdezék az Izráel fiai az Urat, - mert ott volt abban az idõben

And the children of Israel made request to the Lord, (for the ark of the agreement of the Lord was there in those days,

καὶ ἐπηρώτησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐν κυρίῳ καὶ ἐκεῖ ἡ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις

28 És Fineás, az Áron fiának Eleázárnak fia szolgált körülötte abban az

And Phinehas, the son of Eleazar, the son of Aaron, was in his place before it,) and said, Am I still to go on with the fight against the children of Benjamin my brother, or am I to give it up? And the Lord said, Go on; for tomorrow I will give him into your hands.

καὶ φινεες υἱὸς ελεαζαρ υἱοῦ ααρων παρεστηκὼς ἐνώπιον αὐτῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις λέγων εἰ προσθῶ ἔτι ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον μετὰ υἱῶν βενιαμιν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἢ κοπάσω καὶ εἶπεν κύριος ἀνάβητε ὅτι αὔριον παραδώσω αὐτὸν ἐν χειρί σου

29 És leseket vetett Izráel Gibea ellen körösközül.

So Israel put men secretly all round Gibeah to make a surprise attack on it.

καὶ ἔθηκαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἔνεδρα ἐν τῇ γαβαα κύκλῳ

30 És felvonultak az Izráel fiai a Benjámin fiai ellen harmadnapon, és

And the children of Israel went up against the children of Benjamin on the third day, and put themselves in fighting order against Gibeah as before.

καὶ ἔταξεν ισραηλ πρὸς τὸν βενιαμιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ παρετάξαντο πρὸς γαβαα καθὼς ἅπαξ καὶ ἅπαξ

31 Ekkor kijöttek a Benjámin fiai a nép ellen, elszakasztatának a várostól,

And the children of Benjamin went out against the people, moving away from the town; and as before, at their first attack, they put to death about thirty men of Israel on the highways, of which one goes up to Beth-el and the other to Gibeah, and in the open country.

καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ βενιαμιν εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ καὶ ἐξειλκύσθησαν ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρξαντο τύπτειν ἐκ τοῦ λαοῦ καθὼς ἅπαξ καὶ ἅπαξ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἥ ἐστιν μία ἀναβαίνουσα εἰς βαιθηλ καὶ μία ἀναβαίνουσα εἰς γαβαα ἐν τῷ ἀγρῷ ὡσεὶ τριάκοντα ἄνδρας ἐν τῷ ισραηλ

32 És mondának a Benjámin fiai: Megverettetnek ezek elõttünk [megint,] mint

And the children of Benjamin said, They are giving way before us as at first. But the children of Israel said, Let us go in flight and get them away from the town, into the highways.

καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ βενιαμιν προσκόπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν καθὼς ἔμπροσθεν καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ εἶπαν φύγωμεν καὶ ἐκσπάσωμεν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὰς ὁδούς

33 És az Izráel minden fia elhagyta helyét és Baál-Thámárnál állott fel.

So all the men of Israel got up and put themselves in fighting order at Baal-tamar: and those who had been waiting secretly to make a surprise attack came rushing out of their place on the west of Geba.

καὶ πᾶς ἀνὴρ ισραηλ ἀνέστη ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ παρετάξαντο ἐν βααλθαμαρ καὶ τὸ ἔνεδρον ισραηλ ἐπάλαιεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ ἀπὸ δυσμῶν τῆς γαβαα

34 Ekkor az egész Izráelbõl tízezer válogatott férfiú tört Gibea ellen, és

And they came in front of Gibeah, ten thousand of the best men in all Israel, and the fighting became more violent; but the children of Benjamin were not conscious that evil was coming on them.

καὶ παρεγένοντο ἐξ ἐναντίας τῆς γαβαα δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἐκ παντὸς ισραηλ καὶ ὁ πόλεμος ἐβαρύνθη καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἀφῆπται αὐτῶν ἡ κακία

35 Így verte le az Úr Izráel elõtt Benjámint, és elpusztítottak az Izráel

Then the Lord sent sudden fear on Benjamin before Israel; and that day the children of Israel put to death twenty-five thousand, one hundred men of Benjamin, all of them swordsmen.

καὶ ἐτρόπωσεν κύριος τὸν βενιαμιν κατὰ πρόσωπον ισραηλ καὶ διέφθειραν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐν τῷ βενιαμιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας καὶ ἑκατὸν ἄνδρας πάντες οὗτοι σπώμενοι ῥομφαίαν

36 Benjámin fiai tehát látták, hogy megveretnek, mivel Izráel férfiai

So the children of Benjamin saw that they were overcome: and the men of Israel had given way before Benjamin, putting their faith in the watchers who were to make the surprise attack on Gibeah.

καὶ εἶδεν βενιαμιν ὅτι τετρόπωται καὶ ἔδωκεν ἀνὴρ ισραηλ τῷ βενιαμιν τόπον ὅτι ἤλπισαν ἐπὶ τὸ ἔνεδρον ὃ ἔταξαν πρὸς τὴν γαβαα

37 És a les elõsietett és elõtört Gibea ellen, és a les bevonult, és leölte

And the watchers, rushing on Gibeah and overrunning it, put all the town to the sword without mercy.

καὶ τὸ ἔνεδρον ὥρμησεν καὶ ἐξεχύθησαν πρὸς τὴν γαβαα καὶ ἐπορεύθη τὸ ἔνεδρον καὶ ἐπάταξαν ὅλην τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας

38 És abban egyeztek meg Izráel férfiai a les-csapatokkal, hogy erõs

Now the sign fixed between the men of Israel and those making the surprise attack was that when they made a pillar of smoke go up from the town,

καὶ ἡ συνταγὴ ἦν ἀνδρὶ ισραηλ πρὸς τὸ ἔνεδρον τοῦ ἀνενέγκαι αὐτοὺς πυρσὸν τοῦ καπνοῦ τῆς πόλεως

39 Mikor aztán az Izráel férfiai visszafordultak a harcz közben, és

The men of Israel were to make a turn about in the fight. And Benjamin had overcome and put to death about thirty of the men of Israel, and were saying, Certainly they are falling back before us as in the first fight.

καὶ ἀνέστρεψαν ἀνὴρ ισραηλ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ βενιαμιν ἦρκται τοῦ τύπτειν τραυματίας ἐν τῷ ἀνδρὶ ισραηλ ὡσεὶ τριάκοντα ἄνδρας ὅτι εἶπαν πλὴν τροπούμενος τροποῦται ἐναντίον ἡμῶν καθὼς ὁ πόλεμος ὁ ἔμπροσθεν

40 Épen akkor kezdett a felhõ felemelkedni a városból, mint egy füstoszlop.

Then the sign went up out of the town in the pillar of smoke, and the Benjamites, turning back, saw all the town going up in smoke to heaven.

καὶ ὁ πυρσὸς ἤρξατο ἀναβαίνειν ἐκ τῆς πόλεως στῦλος καπνοῦ καὶ ἐπέβλεψεν βενιαμιν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ ἀνέβη συντέλεια τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν

41 És az Izráel fiai megfordultak, és megijedének a Benjámin fiai, a kik

And the men of Israel had made a turn about, and the men of Benjamin were overcome with fear, for they saw that evil had overtaken them.

καὶ ἀνὴρ ισραηλ ἀπέστρεψεν καὶ ἔσπευσεν ἀνὴρ βενιαμιν καὶ εἶδεν ὅτι ἦπται αὐτοῦ ἡ κακία

42 És elfutottak az Izráel férfiai elõl a pusztába [vivõ] útra; de a harcz

So turning their backs on the men of Israel, they went in the direction of the waste land; but the fight overtook them; and those who came out of the town were heading them off and putting them to the sword.

καὶ ἔκλιναν ἐνώπιον ἀνδρὸς ισραηλ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐρήμου καὶ ὁ πόλεμος κατέφθασεν αὐτόν καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων διέφθειραν αὐτὸν ἐν μέσῳ αὐτῶν

43 Körülvették Benjámint, üldözték õt, letiporták a pihenõ helyen, egészen
And crushing Benjamin down, they went after them, driving them from Nohah as far as the east side of Gibeah.
καὶ ἔκοψαν τὸν βενιαμιν καταπαῦσαι αὐτὸν κατάπαυσιν καὶ κατεπάτησαν αὐτὸν ἕως ἐξ ἐναντίας τῆς γαβαα ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου

44 És elesett Benjámin közül tizennyolcezer ember, mindnyájan vitéz
Eighteen thousand men of Benjamin came to their death, all strong men of war.
καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ βενιαμιν ὀκτωκαίδεκα χιλιάδες ἀνδρῶν σὺν πᾶσιν τούτοις ἄνδρες δυνατοί

45 Ekkor megfordultak, és a pusztába menekültek, a Rimmon sziklájához; de
And turning, they went in flight to the rock of Rimmon in the waste land: and on the highways five thousand of them were cut off by the men of Israel, who, pushing on hard after them to Geba, put to death two thousand more.
καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν τὴν ρεμμων καὶ ἐκαλαμήσαντο ἐν ταῖς ὁδοῖς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ προσεκολλήθησαν ὀπίσω αὐτοῦ ἕως γαδααμ καὶ ἐπάταξαν ἐξ αὐτῶν δισχιλίους ἄνδρας

46 Azok tehát, akik elestek Benjámin közül, összesen huszonötezeren voltak,
So twenty-five thousand of the swordsmen of Benjamin came to their end that day, all strong men of war.
καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ πεπτωκότες ἐν τῷ βενιαμιν εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ σὺν πᾶσι τούτοις ἄνδρες δυνατοί

47 De hatszáz férfiú megfordult, és elmenekült a pusztába a
But six hundred men, turning back, went in flight to the rock of Rimmon in the waste land, and were living on the rock of Rimmon for four months.
καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν τὴν ρεμμων ἑξακόσιοι ἄνδρες καὶ ἐκάθισαν ἐν τῇ πέτρᾳ ρεμμων τετράμηνον

48 Az Izráel férfiai pedig visszatértek a Benjámin fiaira, és megölték õket
And the men of Israel, turning again against the children of Benjamin, put to the sword without mercy all the towns and the cattle and everything there was, burning every town which came into their hands.
καὶ ἀνὴρ ισραηλ ἀπέκλεισεν τοὺς υἱοὺς βενιαμιν καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπὸ πόλεως ἑξῆς ἕως κτήνους ἕως παντὸς τοῦ εὑρεθέντος εἰς πάσας τὰς πόλεις καὶ τὰς πόλεις τὰς εὑρεθείσας ἐξαπέστειλαν ἐν πυρί

1 És az Izráel fiai megesküdtek Mispában, mondván: Senki mi közülünk nem
Now the men of Israel had taken an oath in Mizpah, saying, Not one of us will give his daughter as a wife to Benjamin.
καὶ ἀνὴρ ισραηλ ὤμοσεν ἐν μασσηφα λέγων ἀνὴρ ἐξ ἡμῶν οὐ δώσει τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ βενιαμιν εἰς γυναῖκα

2 És a nép elment Béthelbe, és ott volt egész estvéig az Isten elõtt, és
And the people came to Beth-el, waiting there till evening before God, and gave themselves up to bitter weeping.
καὶ παρεγένοντο πᾶς ὁ λαὸς εἰς μασσηφα καὶ βαιθηλ καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἕως ἑσπέρας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν

3 És mondának: Oh Uram! Izráelnek Istene! Miért történt ez Izráelben, hogy
And they said, O Lord, the God of Israel, why has this fate come on Israel, that today one tribe has been cut off from Israel?
καὶ εἶπαν ἵνα τί κύριε ὁ θεὸς ισραηλ ἐγενήθη αὕτη ἐν τῷ ισραηλ τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμερον ἐν τῷ ισραηλ φυλὴν μίαν

4 És lõn másnap reggel, felkele a nép és ott oltárt épített, és egészen
Then on the day after, the people got up early and made an altar there, offering burned offerings and peace-offerings.
καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἐπαύριον καὶ ὤρθρισεν ὁ λαὸς καὶ ᾠκοδόμησαν ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα σωτηρίου

5 És mondának az Izráel fiai: Kicsoda az, a ki nem jött fel a gyülekezetbe
And the children of Israel said, Who is there among all the tribes of Israel, who did not come up to the Lord at the meeting of all Israel? For they had taken a great oath that whoever did not come up to Mizpah to the Lord was to be put to death.
καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τίς ὁ μὴ ἀναβὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκ πασῶν φυλῶν ισραηλ πρὸς κύριον ὅτι ὅρκος μέγας ἦν τῷ μὴ ἀναβάντι πρὸς κύριον εἰς μασσηφα λέγοντες θανάτῳ ἀποθανεῖται

6 És megszánák az Izráel fiai Benjámint, az õ atyjokfiát, és mondának:
And the children of Israel were moved with pity for Benjamin their brother, saying, Today one tribe has been cut off from Israel.
καὶ παρεκλήθησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ περὶ βενιαμιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν καὶ εἶπαν ἀφῄρηται σήμερον φυλὴ μία ἐξ ισραηλ

7 Mit cselekedjünk azokkal, a kik megmaradtak, hogy feleséget
What are we to do about wives for those who are still living? For we have taken an oath by the Lord that we will not give them our daughters for wives.
τί ποιήσωμεν αὐτοῖς τοῖς ὑπολειφθεῖσιν εἰς γυναῖκας καὶ ἡμεῖς ὠμόσαμεν ἐν κυρίῳ τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν εἰς γυναῖκας

8 És mondának: Van-é valaki az Izráel nemzetségei közül, a ki nem jött fel
And they said, Which one of the tribes of Israel did not come up to Mizpah to the Lord? And it was seen that no one had come from Jabesh-gilead to the meeting.
καὶ εἶπαν τίς μία τῶν φυλῶν ισραηλ ἥτις οὐκ ἀνέβη πρὸς κύριον εἰς μασσηφα καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπὸ ιαβις γαλααδ εἰς τὴν ἐκκλησίαν

9 Mert megszámlálá magát a nép, és ímé nem vala ott senki a Jábes-Gileád
For when the people were numbered, not one man of the people of Jabesh-gilead was present.
καὶ ἐπεσκέπη ὁ λαός καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ἀνὴρ ἀπὸ τῶν κατοικούντων ιαβις γαλααδ

10 Ekkor elküldött a gyülekezet oda tizenkétezer harczban edzett férfiút,
So they (the meeting) sent twelve thousand of the best fighting-men, and gave them orders, saying, Go and put the people of Jabesh-gilead to the sword without mercy, with their women and their little ones.
καὶ ἀπέστειλαν ἐκεῖ ἡ συναγωγὴ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐνετείλαντο αὐτοῖς λέγοντες πορεύθητε καὶ πατάξατε πάντας τοὺς κατοικοῦντας ιαβ ις γαλααδ ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν λαόν

11 És ezt [kell] cselekednetek, hogy minden férfiút és minden asszonyt, a
And this is what you are to do: every male, and every woman who has had sex relations with a man, you are to put to the curse, but you are to keep safe the virgins. And they did so.
καὶ οὗτος ὁ λόγος ὃν ποιήσετε πᾶν ἀρσενικὸν καὶ πᾶσαν γυναῖκα γινώσκουσαν κοίτην ἄρσενος ἀναθεματιεῖτε

12 Találának pedig a Jábes-Gileád lakói között négyszáz szûz leányt, a kik
Now there were among the people of Jabesh-gilead four hundred young virgins who had never had sex relations with a man; these they took to their tents in Shiloh in the land of Canaan.
καὶ εὗρον ἀπὸ τῶν κατοικούντων ιαβις γαλααδ τετρακοσίας νεάνιδας παρθένους αἳ οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα εἰς κοίτην ἄρσενος καὶ ἦγον αὐτὰς εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς σηλω ἥ ἐστιν ἐν γῇ χανααν

13 És elküldött az egész gyülekezet, és izent a Benjámin fiainak, kik a
And all the meeting sent to the men of Benjamin who were in the rock of Rimmon, offering them peace.
καὶ ἀπέστειλεν πᾶσα ἡ συναγωγὴ καὶ ἐλάλησαν πρὸς βενιαμιν τὸν ἐν τῇ πέτρᾳ ρεμμων καὶ ἐκάλεσαν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην

14 Így tért vissza abban az idõben Benjámin, és nékik adták azokat
Then Benjamin came back; and they gave them the women whom they had kept from death among the women of Jabesh-gilead: but still there were not enough for them.
καὶ ἀπέστρεψεν βενιαμιν πρὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὰς γυναῖκας αἵτινες ἦσαν ἐκ τῶν γυναικῶν ιαβις γαλααδ καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς οὕτως

15 És bánkódék a nép Benjámin miatt, hogy az Úr [ilyen] rést csinált az
And the people were moved with pity for Benjamin, because the Lord had let his wrath loose on the tribes of Israel.
καὶ ὁ λαὸς παρεκλήθη τῷ βενιαμιν ὅτι ἐποίησεν κύριος διακοπὴν ἐν ταῖς φυλαῖς ισραηλ

16 Mondának azért a gyülekezet vénei: Mit tegyünk, hogy a többiek is
Then the responsible men of the meeting said, What are we to do about wives for the rest of them, seeing that the women of Benjamin are dead?
καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς τί ποιήσωμεν τοῖς ἐπιλοίποις εἰς γυναῖκας ὅτι ἠφάνισται ἐκ τοῦ βενιαμιν γυνή

17 És mondának: A Benjáminiták birtoka örökség szerint ezeké, a kik

And they said, How is the rest of Benjamin to be given offspring so that one tribe of Israel may not be put out of existence,

καὶ εἶπαν κληρονομία διασεσῳσμένη τῷ βενιαμιν καὶ οὐ μὴ ἐξαλειφθῇ φυλὴ ἐξ ισραηλ

18 De mi nem adhatunk nékik feleségeket leányaink közül, mert megesküdtek

Seeing that we may not give them our daughters as wives? For the children of Israel had taken an oath, saying, Cursed is he who gives a wife to Benjamin.

καὶ ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα δοῦναι αὐτοῖς γυναῖκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν ὅτι ὠμόσαμεν οἱ υἱοὶ ισραηλ λέγοντες ἐπικατάρατος ὁ διδοὺς γυναῖκα τῷ βενιαμιν

19 És mondának: Ímé az Úrnak esztendõnként [való] ünnepnapja lesz most

And they said, See, every year there is a feast of the Lord in Shiloh, which is to the north of Beth-el, on the east side of the highway which goes up from Beth-el to Shechem, and on the south of Lebonah.

καὶ εἶπαν ἑορτὴ τῷ κυρίῳ ἐν σηλω ἀφ' ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἥ ἐστιν ἀπὸ βορρᾶ τῆς βαιθηλ κατ' ἀνατολὰς ἡλίου ἐν τῇ ὁδῷ τῇ ἀναβαινούσῃ ἐκ βαιθηλ εἰς σικιμα καὶ ἀπὸ νότου το ῦ λιβάνου τῆς λεβωνα

20 [Ezt] parancsolák azért a Benjámin fiainak: Menjetek el, és

And they said to the men of Benjamin, Go into the vine-gardens, waiting there secretly,

καὶ ἐνετείλαντο τοῖς υἱοῖς βενιαμιν λέγοντες διέλθατε καὶ ἐνεδρεύσατε ἐν τοῖς ἀμπελῶσιν

21 És ha látjátok, hogy jõnek Siló leányai a körtánczban tánczolni, akkor

And watching; and if the daughters of Shiloh come out to take part in the dances, then come from the vine-gardens and take a wife for every one of you from among the daughters of Shiloh, and go back to the land of Benjamin.

καὶ ὄψεσθε καὶ ἰδοὺ ὡς ἂν ἐξέλθωσιν αἱ θυγατέρες τῶν κατοικούντων σηλω ἐν σηλω χορεῦσαι ἐν χοροῖς καὶ ἐξελεύσεσθε ἀπὸ τῶν ἀμπελώνων καὶ ἁρπάσετε ἀνὴρ ἑαυτῷ γυναῖκ α ἀπὸ τῶν θυγατέρων σηλω καὶ ἀπελεύσεσθε εἰς γῆν βενιαμιν

22 Ha aztán atyjaik vagy testvéreik hozzánk jõnek perlõdni, akkor azt

And when their fathers or their brothers come and make trouble, you are to say to them, Give them to us as an act of grace; for we did not take them as wives for ourselves in war; and if you yourselves had given them to us you would have been responsible for the broken oath.

καὶ ἔσται ὅταν ἔλθωσιν οἱ πατέρες αὐτῶν ἢ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κρίνεσθαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἐροῦμεν πρὸς αὐτούς ἐλεήσατε αὐτούς ὅτι οὐκ ἔλαβον ἀνὴρ γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμ ῳ οὐ γὰρ ὑμεῖς δεδώκατε αὐτοῖς κατὰ τὸν καιρὸν ἐπλημμελήσατε

23 És ekképen cselekedtek a Benjámin fiai, és võnek feleségeket az õ számuk

So the men of Benjamin did this, and got wives for themselves for every one of their number, taking them away by force from the dance; then they went back to their heritage, building up their towns and living in them.

καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ βενιαμιν καὶ ἔλαβον γυναῖκας κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν χορευουσῶν ἃς διήρπασαν καὶ ἀπῆλθον καὶ ἀπέστρεψαν ἐπὶ τὴν κληρονομίαν αὐτῶ ν καὶ ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς πόλεις καὶ κατῴκησαν ἐν αὐταῖς

24 Az Izráel fiai pedig eltávoztak onnét abban az idõben, mindegyik a maga

Then the children of Israel went away from there, every man to his tribe and his family, every man went back to his heritage.

καὶ περιεπάτησαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνὴρ εἰς τὴν φυλὴν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν συγγένειαν αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθον ἐκεῖθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ

25 Ebben az idõben nem volt király Izráelben; azért mindenki azt

In those days there was no king in Israel: every man did what seemed right to him.

ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν ισραηλ ἀνὴρ ἕκαστος τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει .

1 És lõn azon napokban, a mikor a bírák bíráskodának, éhség lõn a földön. És elméne egy férfi a Júda Bethleheméből, hogy Moáb mezején tartózkodjék; õ meg a felesége, és a két fia.

Now there came a time, in the days of the judges, when there was no food in the land. And a certain man went from Beth-lehem-judah, he and his wife and his two sons, to make a living-place in the country of Moab.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κρίνειν τοὺς κριτὰς καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν τῇ γῇ καὶ ἐπορεύθη ἀνὴρ ἀπὸ βαιθλεεμ τῆς ιουδα τοῦ παροικῆσαι ἐν ἀγρῷ μωαβ αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ

2 A férfi neve Elimélek és felesége neve Naómi; két fiok neve pedig Mahlon és Kiljon; efrataiak, a Júda Bethleheméből valók. És eljutának Moáb mezejére, és ott valának.
And the name of the man was Elimelech, and the name of his wife Naomi, and the name of his two sons Mahlon and Chilion, Ephrathites of Beth-lehem-judah. And they came into the country of Moab, and were there for some time.
καὶ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ αβιμελεχ καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ νωεμιν καὶ ὄνομα τοῖς δυσὶν υἱοῖς αὐτοῦ μααλων καὶ χελαιων εφραθαῖοι ἐκ βαιθλεεμ τῆς ιουδα καὶ ἦλθοσαν εἰς ἀγρὸν μωαβ καὶ ἦσαν ἐκεῖ

3 Meghala pedig Elimélek a Naómi férje, és marada õ és az õ két fia.
And Elimelech, Naomi's husband, came to his end; and only her two sons were with her.
καὶ ἀπέθανεν αβιμελεχ ὁ ἀνὴρ τῆς νωεμιν καὶ κατελείφθη αὐτὴ καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτῆς

4 A kik Moábita leányokat võnek feleségül; az egyiknek neve Orpa, és a másiknak neve Ruth. És ott lakozának közel tíz esztendeig.
And they took two women of Moab as their wives: the name of the one was Orpah, and the name of the other Ruth; and they went on living there for about ten years.
καὶ ἐλάβοσαν ἑαυτοῖς γυναῖκας μωαβίτιδας ὄνομα τῇ μιᾷ ορφα καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ ρουθ καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ὡς δέκα ἔτη

5 Meghalának õk is mind a ketten, Mahlon is, Kiljon is, és marada az asszony az õ két fia és férje nélkül.
And Mahlon and Chilion came to their end; and the woman was without her two sons and her husband.
καὶ ἀπέθανον καί γε ἀμφότεροι μααλων καὶ χελαιων καὶ κατελείφθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἀπὸ τῶν δύο υἱῶν αὐτῆς

6 Felkele azért õ és az õ menyei, és õ visszatére Moáb mezejéről; mert hallotta vala Moáb mezején, hogy meglátogatta az Úr az õ népét, hogy adjon nékik kenyeret.
So she and her daughters-in-law got ready to go back from the country of Moab, for news had come to her in the country of Moab that the Lord, in mercy for his people, had given them food.
καὶ ἀνέστη αὐτὴ καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς καὶ ἀπέστρεψαν ἐξ ἀγροῦ μωαβ ὅτι ἤκουσαν ἐν ἀγρῷ μωαβ ὅτι ἐπέσκεπται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ δοῦναι αὐτοῖς ἄρτους

7 És kiméne arról a helyrõl, a hol volt, és vele a két menye. És menének az úton, hogy visszatérjenek Júda földére,
And she went out of the place where she was, and her two daughters-in-law with her; and they went on their way to go back to the land of Judah.
καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἦν ἐκεῖ καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς μετ' αὐτῆς καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς τὴν γῆν ιουδα

8 És monda Naómi az õ két menyének: Menjetek, térjetek vissza, kiki az õ anyjának házához. Cselekedjék az Úr irgalmasságot veletek, a miképen ti cselekedtetek a megholtakkal és én velem!
And Naomi said to her two daughters-in-law, Go back to your mothers' houses: may the Lord be good to you as you have been good to the dead and to me:
καὶ εἶπεν νωεμιν ταῖς νύμφαις αὐτῆς πορεύεσθε δὴ ἀποστράφητε ἑκάστη εἰς οἶκον μητρὸς αὐτῆς ποιήσαι κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος καθὼς ἐποιήσατε μετὰ τῶν τεθνηκότων καὶ μετ' ἐμοῦ

9 Adja az Úr tinéktek, hogy találjatok nyugodalmat, kiki az õ férje házában. És megcsókolá õket; és õk nagy felszóval sírának.
May the Lord give you rest in the houses of your husbands. Then she gave them a kiss; and they were weeping bitterly.
δῴη κύριος ὑμῖν καὶ εὕροιτε ἀνάπαυσιν ἑκάστη ἐν οἴκῳ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ κατεφίλησεν αὐτάς καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν

10 És mondák néki: Bizony mi veled együtt térünk a te népedhez!
And they said to her, No, but we will go back with you to your people.
καὶ εἶπαν αὐτῇ μετὰ σοῦ ἐπιστρέφομεν εἰς τὸν λαόν σου

11 Naómi pedig mondá: Térjetek vissza leányaim! Miért jönnétek én velem? Hát ugyan vannak-é még fiak az én méhemben, a kik férjeitek lehetnének?
But Naomi said, Go back, my daughters; why will you come with me? Have I more sons in my body, to become your husbands?
καὶ εἶπεν νωεμιν ἐπιστράφητε δή θυγατέρες μου καὶ ἵνα τί πορεύεσθε μετ' ἐμοῦ μὴ ἔτι μοι υἱοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ μου καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς ἄνδρας

12 Térjetek vissza leányaim! menjetek, mert én már vénebb vagyok, semhogy férjhez mehetnék. Még ha azt mondanám is, hogy van reménységem; még ha ez éjjel férjhez mennék is és szülnék is fiakat:
Go back, my daughters, and go on your way; I am so old now that I may not have another husband. If I said, I have hopes, if I had a husband tonight, and might have sons,
ἐπιστράφητε δή θυγατέρες μου διότι γεγήρακα τοῦ μὴ εἶναι ἀνδρί ὅτι εἶπα ὅτι ἔστιν μοι ὑπόστασις τοῦ γενηθῆναί με ἀνδρὶ καὶ τέξομαι υἱούς

13 Ugyan megvárhatnátok-é õket, a míg felnõnek? Ugyan megtartóztatnátok-é magatokat miattok, hogy férjhez ne menjetek? Ne, édes leányaim! Mert nagyobb az én keserüségem, mint a tietek, mert engem talált az Úrnak keze.

Would you keep yourselves till they were old enough? would you keep from having husbands for them? No, my daughters; but I am very sad for you that the hand of the Lord is against me.

μὴ αὐτοὺς προσδέξεσθε ἕως οὗ ἀδρυνθῶσιν ἢ αὐτοῖς κατασχεθήσεσθε τοῦ μὴ γενέσθαι ἀνδρί μὴ δή θυγατέρες μου ὅτι ἐπικράνθη μοι ὑπὲρ ὑμᾶς ὅτι ἐξῆλθεν ἐν ἐμοὶ χεὶρ κυρίου

14 Azok pedig nagy felszóval tovább sírának. És Orpa megcsókolá az õ napát; Ruth azonban ragaszkodék hozzá.

Then again they were weeping; and Orpah gave her mother-in-law a kiss, but Ruth would not be parted from her.

καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν ἔτι καὶ κατεφίλησεν ορφα τὴν πενθερὰν αὐτῆς καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν λαὸν αὐτῆς ρουθ δὲ ἠκολούθησεν αὐτῇ

15 Õ pedig monda: Ímé a te sógorasszonyod visszatért az õ népéhez, és az õ isteneihez, térj vissza te is a te sógorasszonyod után.

And Naomi said, See, your sister-in-law has gone back to her people and to her gods: go back after your sister-in-law.

καὶ εἶπεν νωεμιν πρὸς ρουθ ἰδοὺ ἀνέστρεψεν ἡ σύννυμφός σου πρὸς λαὸν αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς αὐτῆς ἐπιστράφητι δὴ καὶ σὺ ὀπίσω τῆς συννύμφου σου

16 Ruth pedig monda: Ne unszolj, hogy elhagyjalak, hogy visszaforduljak tõled. Mert a hova te mégy, oda megyek, és a hol te megszállsz, ott szállok meg; néped az én népem, és Istened az én Istenem.

But Ruth said, Give up requesting me to go away from you, or to go back without you: for where you go I will go; and where you take your rest I will take my rest; your people will be my people, and your God my God.

εἶπεν δὲ ρουθ μὴ ἀπαντήσαι ἐμοὶ τοῦ καταλιπεῖν σε ἢ ἀποστρέψαι ὄπισθέν σου ὅτι σὺ ὅπου ἐὰν πορευθῇς πορεύσομαι καὶ οὗ ἐὰν αὐλισθῇς αὐλισθήσομαι ὁ λαός σου λαός μου κ αὶ ὁ θεός σου θεός μου

17 A hol te meghalsz, ott halok meg, ott temessenek el engem is. Úgy tegyen velem az Úr akármit, hogy csak a halál választ el engem tõled.

Wherever death comes to you, death will come to me, and there will be my last resting-place; the Lord do so to me and more if we are parted by anything but death.

καὶ οὗ ἐὰν ἀποθάνῃς ἀποθανοῦμαι κἀκεῖ ταφήσομαι τάδε ποιήσαι μοι κύριος καὶ τάδε προσθείη ὅτι θάνατος διαστελεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ

18 Mikor pedig látá, hogy erõsködik vele menni, nem szóla néki többet.

And when she saw that Ruth was strong in her purpose to go with her she said no more.

ἰδοῦσα δὲ νωεμιν ὅτι κραταιοῦται αὐτὴ τοῦ πορεύεσθαι μετ' αὐτῆς ἐκόπασεν τοῦ λαλῆσαι πρὸς αὐτὴν ἔτι

19 És menének mind a ketten, míglen Bethlehembe érkezének. És lõn, hogy mikor Bethlehembe érkezének, megmozdult az egész város miattok, és mondák: Nemde nem Naómi ez?

So the two of them went on till they came to Beth-lehem. And when they came to Beth-lehem all the town was moved about them, and they said, Is this Naomi?

ἐπορεύθησαν δὲ ἀμφότεραι ἕως τοῦ παραγενέσθαι αὐτὰς εἰς βαιθλεεμ καὶ ἦχησεν πᾶσα ἡ πόλις ἐπ' αὐταῖς καὶ εἶπον αὕτη ἐστὶν νωεμιν

20 És õ monda nékik: Ne hívjatok engem Naóminak, hívjatok inkább Márának, mert nagy keserûséggel illetett engem a Mindenható.

And she said to them, Do not let my name be Naomi, but Mara, for the Ruler of all has given me a bitter fate.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτάς μὴ δὴ καλεῖτέ με νωεμιν καλέσατέ με πικράν ὅτι ἐπικράνθη ἐν ἐμοὶ ὁ ἱκανὸς σφόδρα

21 Többed magammal mentem el, és elárvultan hozott vissza engemet az Úr; miért hívnátok hát engem Naóminak, holott az Úr ellenem fordult, és a Mindenható nyomorúsággal illetett engemet?

I went out full, and the Lord has sent me back again with nothing; why do you give me the name Naomi, seeing that the Lord has given witness against me, and the Ruler of all has sent sorrow on me?

ἐγὼ πλήρης ἐπορεύθην καὶ κενὴν ἀπέστρεψέν με ὁ κύριος καὶ ἵνα τί καλεῖτέ με νωεμιν καὶ κύριος ἐταπείνωσέν με καὶ ὁ ἱκανὸς ἐκάκωσέν με

22 Így tért vissza Naómi, és vele a Moábita Ruth, az õ menye, a ki hazatért Moáb mezejérõl. Megérkezének pedig Bethlehembe az árpaaratás kezdetén.

So Naomi came back out of the country of Moab, and Ruth the Moabitess, her daughter-in-law, with her; and they came to Beth-lehem in the first days of the grain-cutting.

καὶ ἐπέστρεψεν νωεμιν καὶ ρουθ ἡ μωαβῖτις ἡ νύμφη αὐτῆς ἐπιστρέφουσα ἐξ ἀγροῦ μωαβ αὐταὶ δὲ παρεγενήθησαν εἰς βαιθλεεμ ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν

1 Vala pedig Naóminak egy rokona az õ férje után, elõkelõ derék ember Elimélek nemzetségébõl; neve Boáz.
And Naomi had a relation of her husband, a man of wealth, of the family of Elimelech; and his name was Boaz.
καὶ τῇ νωεμιν ἀνὴρ γνώριμος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ὁ δὲ ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύι ἐκ τῆς συγγενείας αβιμελεχ καὶ ὄνομα αὐτῷ βοος

2 És monda a Moábita Ruth Naóminak: Hadd menjek, kérlek, a mezõre, hogy kalászokat szedegessek az után, a kinek szemei elõtt kedvességet találok. És az monda: Menj édes leányom.
And Ruth the Moabitess said to Naomi, Now let me go into the field and take up the heads of grain after him in whose eyes I may have grace. And she said to her, Go, my daughter.
καὶ εἶπεν ρουθ ἡ μωαβῖτις πρὸς νωεμιν πορευθῶ δὴ εἰς ἀγρὸν καὶ συνάξω ἐν τοῖς στάχυσιν κατόπισθεν οὗ ἐὰν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶπεν δὲ αὐτῇ πορεύου θύγατερ

3 Elméne azért és odaérkezék, szedegete a mezõn az aratók után, és történetesen oda talált a Boáz szántóföldjére, a ki Elimélek nemzetségébõl való volt.
And she went, and came and took up the heads of grain in the field after the cutters; and by chance she went into that part of the field which was the property of Boaz, who was of the family of Elimelech.
καὶ ἐπορεύθη καὶ συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ κατόπισθεν τῶν θεριζόντων καὶ περιέπεσεν περιπτώματι τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ βοος τοῦ ἐκ συγγενείας αβιμελεχ

4 És ímé Boáz kijöve Bethlehembõl, és monda az aratóknak: Az Úr legyen veletek! És õk mondának néki: Áldjon meg téged az Úr!
And Boaz came from Beth-lehem, and said to the grain-cutters, The Lord be with you. And they made answer, The Lord give you his blessing.
καὶ ἰδοὺ βοος ἦλθεν ἐκ βαιθλεεμ καὶ εἶπεν τοῖς θερίζουσιν κύριος μεθ' ὑμῶν καὶ εἶπον αὐτῷ εὐλογήσαι σε κύριος

5 És monda Boáz az õ szolgájának, a ki az aratók felügyelõje volt: Kié ez a leányzó?
Then Boaz said to his servant who was in authority over the cutters, Whose girl is this?
καὶ εἶπεν βοος τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ ἐφεστῶτι ἐπὶ τοὺς θερίζοντας τίνος ἡ νεᾶνις αὕτη

6 És felele a szolga, az aratók felügyelõje, és monda: Az a Moábita leányzó ez, a ki Naómival jött a Moáb mezejérõl.
And the servant who was in authority over the cutters said, It is a Moabite girl who came back with Naomi out of the country of Moab;
καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον τὸ ἐφεστὸς ἐπὶ τοὺς θερίζοντας καὶ εἶπεν ἡ παῖς ἡ μωαβῖτίς ἐστιν ἡ ἀποστραφεῖσα μετὰ νωεμιν ἐξ ἀγροῦ μωαβ

7 A ki mondá: Hadd szedegessek, kérlek, és hadd tarlózgassak a kévék közt az aratók után. És ide jöve, és itt marada reggeltõl fogva mind mostanig: és csak épen most pihent egy keveset a házban.
And she said to me, Let me come into the grain-field and take up the grain after the cutters. So she came, and has been here from morning till now, without resting even for a minute.
καὶ εἶπεν συλλέξω δὴ καὶ συνάξω ἐν τοῖς δράγμασιν ὄπισθεν τῶν θεριζόντων καὶ ἦλθεν καὶ ἔστη ἀπὸ πρωίθεν καὶ ἕως ἑσπέρας οὐ κατέπαυσεν ἐν τῷ ἀγρῷ μικρόν

8 És mondá Boáz Ruthnak: Ugyan hallod-é édes leányom! Ne menj szedegetni más mezõre és el ne menj innen; hanem menj [mindenütt] szolgálóim után.
Then said Boaz to Ruth, Give ear to me, my daughter: do not go to take up the grain in another field, or go away from here, but keep here by my young women:
καὶ εἶπεν βοος πρὸς ρουθ οὐκ ἤκουσας θύγατερ μὴ πορευθῇς ἐν ἀγρῷ συλλέξαι ἑτέρῳ καὶ σὺ οὐ πορεύσῃ ἐντεῦθεν ὧδε κολλήθητι μετὰ τῶν κορασίων μου

9 Szemeid legyenek a mezõn, a melyet aratnak, és járj utánok. Ímé meghagytam a szolgáknak, hogy ne bántsanak téged, és ha megszomjúhozol, menj az edényekhez és igyál abból, a mit a szolgák merítenek.
Keep your eyes on the field they are cutting, and go after them; have I not given orders to the young men not to put a hand on you? And when you are in need of drink go to the vessels and take of what the young men have put there.
οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς τὸν ἀγρόν οὗ ἐὰν θερίζωσιν καὶ πορεύσῃ κατόπισθεν αὐτῶν ἰδοὺ ἐνετειλάμην τοῖς παιδαρίοις τοῦ μὴ ἅψασθαί σου καὶ ὅ τι διψήσεις καὶ πορευθήσῃ εἰς τὰ σ κεύη καὶ πίεσαι ὅθεν ἂν ὑδρεύωνται τὰ παιδάρια

10 Akkor ez arczra borula és meghajtá magát a földig, és monda néki: Hogy- hogy találtam [ilyen] kedvességet a te szemeid elõtt, hogy rám tekintettél, holott én idegen vagyok?
Then she went down on her face to the earth, and said to him, Why have I grace in your eyes, that you give attention to me, seeing I am from a strange people?
καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν τί ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ ἐπιγνῶναί με καὶ ἐγώ εἰμι ξένη

11 Boáz pedig felele, és monda néki: Bizony elmondtak nékem mindent, amit cselekedtél a te napaddal, férjed halála után, hogy elhagytad a te atyádat és a te anyádat és a te születésednek földét, és jöttél ahhoz a néphez, a melyet nem ismertél azelõtt.

And Boaz answering said to her, I have had news of everything you have done for your mother-in-law after the death of your husband; how you went away from your father and mother and the land of your birth, and came to a people who are strange to you.

καὶ ἀπεκρίθη βοος καὶ εἶπεν αὐτῇ ἀπαγγελίᾳ ἀπηγγέλη μοι ὅσα πεποίηκας μετὰ τῆς πενθερᾶς σου μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἄνδρα σου καὶ πῶς κατέλιπες τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ τὴν γῆν γενέσεώς σου καὶ ἐπορεύθης πρὸς λαὸν ὃν οὐκ ᾔδεις ἐχθὲς καὶ τρίτης

12 Fizessen meg az Úr a te cselekedetedért, és legyen teljes a te jutalmad az Úrtól, Izráelnek Istenétõl, a kinek szárnyai alatt oltalmat keresni jöttél.

The Lord give you a reward for what you have done, and may a full reward be given to you by the Lord, the God of Israel, under whose wings you have come to take cover.

ἀποτείσαι κύριος τὴν ἐργασίαν σου καὶ γένοιτο ὁ μισθός σου πλήρης παρὰ κυρίου θεοῦ ισραηλ πρὸς ὃν ἦλθες πεποιθέναι ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ

13 Ez pedig monda: Találjak kedvességet a te szemeid elõtt uram, mert megvigasztaltál engem, és mert a te szolgálódnak szívéhez szóltál, holott én nem vagyok a te szolgálóleányaid közül.

Then she said, May I have grace in your eyes, my lord, for you have given me comfort, and you have said kind words to your servant, though I am not like one of your servants.

ἡ δὲ εἶπεν εὕροιμι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριε ὅτι παρεκάλεσάς με καὶ ὅτι ἐλάλησας ἐπὶ καρδίαν τῆς δούλης σου καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἔσομαι ὡς μία τῶν παιδισκῶν σου

14 És az evésnek idejekor szóla néki Boáz: Jer ide, és egyél a kenyérbõl, és mártsd be a te falatodat az eczetes [lébe]. És õ leüle az aratók mellé. És pergelt gabonát nyújtott néki, és evett, s jóllakott, sõt még hagyott is.

And at meal-time Boaz said to her, Come here, and take some of the bread, and put your bit into the wine. And she took her seat among the grain-cutters: and he gave her dry grain, and she took it, and there was more than enough for her meal.

καὶ εἶπεν αὐτῇ βοος ἤδη ὥρᾳ τοῦ φαγεῖν πρόσελθε ὧδε καὶ φάγεσαι τῶν ἄρτων καὶ βάψεις τὸν ψωμόν σου ἐν τῷ ὄξει καὶ ἐκάθισεν ρουθ ἐκ πλαγίων τῶν θεριζόντων καὶ ἐβούνισεν αὐτῇ βοος ἄλφιτον καὶ ἔφαγεν καὶ ἐνεπλήσθη καὶ κατέλιπεν

15 Azután felállott, hogy szedegessen és Boáz megparancsolta az õ szolgáinak, mondván: A kévék között is hadd szedegessen, és meg ne pirongassátok õt.

And when she got ready to take up the grain, Boaz gave his young men orders, saying, Let her take it even from among the cut grain, and say nothing to her.

καὶ ἀνέστη τοῦ συλλέγειν καὶ ἐνετείλατο βοος τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ λέγων καί γε ἀνὰ μέσον τῶν δραγμάτων συλλεγέτω καὶ μὴ καταισχύνητε αὐτήν

16 Sõt húzogassatok ki néki a kévékbõl is, és hagyogassatok el, hogy szedje fel, és meg ne dorgáljátok õt.

And let some heads of grain be pulled out of what has been corded up, and dropped for her to take, and let no sharp word be said to her.

καὶ βαστάζοντες βαστάξατε αὐτῇ καί γε παραβάλλοντες παραβαλεῖτε αὐτῇ ἐκ τῶν βεβουνισμένων καὶ ἄφετε καὶ συλλέξει καὶ οὐκ ἐπιτιμήσετε αὐτῇ

17 És õ szedegete a mezõn mind estiglen, és kicsépelé, a mit szedegetett, és lett abból szinte egy efa árpa.

So she went on getting together the heads of grain till evening; and after crushing out the seed it came to about an ephah of grain.

καὶ συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ ἕως ἑσπέρας καὶ ἐρράβδισεν ἃ συνέλεξεν καὶ ἐγενήθη ὡς οιφι κριθῶν

18 És felvevé és beméne a városba, és napaasszonya látá, a mit õ szedegetett. Aztán elõvevé és odaadá néki, a mit meghagyott, minekutána jóllakott vala.

And she took it up and went into the town; and she let her mother-in-law see what she had got, and after taking enough for herself she gave her the rest.

καὶ ἦρεν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἶδεν ἡ πενθερὰ αὐτῆς ἃ συνέλεξεν καὶ ἐξενέγκασα ρουθ ἔδωκεν αὐτῇ ἃ κατέλιπεν ἐξ ὧν ἐνεπλήσθη

19 És monda néki az õ napaasszonya: Hol szedegettél ma, és hol munkálkodtál? Áldott legyen, a ki rád tekintett. És elbeszélte az õ napaasszonyának, hogy kinél munkálkodott, és monda: Annak a férfiúnak a neve, a kinél ma munkálkodtam: Boáz.

And her mother-in-law said to her, Where did you take up the grain today, and where were you working? May a blessing be on him who gave such attention to you. And she gave her mother-in-law an account of where she had been working, and said, The name of the man with whom I was working today is Boaz.

καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς ποῦ συνέλεξας σήμερον καὶ ποῦ ἐποίησας εἴη ὁ ἐπιγνούς σε εὐλογημένος καὶ ἀπήγγειλεν ρουθ τῇ πενθερᾷ αὐτῆς ποῦ ἐποίησεν καὶ εἶπεν τὸ ὄνομ α τοῦ ἀνδρός μεθ' οὗ ἐποίησα σήμερον βοος

20 És monda Naómi az õ menyének: Áldott legyen õ az Úrtól, a ki nem vonta meg irgalmasságát az élõktõl és a megholtaktól! És Naómi monda néki: Közel valónk nékünk az a férfiú; legközelebbi rokonaink közül való õ.

And Naomi said to her daughter-in-law, May the blessing of the Lord, who has at all times been kind to the living and to the dead, be on him. And Naomi said to her, The man is of our family, one of our near relations.

και εἶπεν νωεμιν τῇ νύμφῃ αὐτῆς εὐλογητός ἐστιν τῷ κυρίῳ ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπεν τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετὰ τῶν ζώντων καὶ μετὰ τῶν τεθνηκότων καὶ εἶπεν αὐτῇ νωεμιν ἐγγίζει ἡμῖν ὁ ἀνὴρ ἐκ τῶν ἀγχιστευόντων ἡμᾶς ἐστιν

21 És szóla a Moábita Ruth: Még azt is mondta õ nékem: Menj [mindenütt] az én munkásaim után, a míg csak el nem végzik az én egész aratásomat.

And Ruth the Moabitess said, Truly, he said to me, Keep near my young men till all my grain is cut.

καὶ εἶπεν ρουθ πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς καί γε ὅτι εἶπεν πρός με μετὰ τῶν παιδαρίων μου προσκολλήθητι ἕως ἂν τελέσωσιν ὅλον τὸν ἀμητόν ὃς ὑπάρχει μοι

22 És monda Naómi Ruthnak, az õ menyének: Jó, édes leányom, hogy az õ szolgálóival járs, ne is találjanak téged más mezõn.

And Naomi said to Ruth, her daughter-in-law, It is better, my daughter, for you to go out with his servant-girls, so that no danger may come to you in another field.

καὶ εἶπεν νωεμιν πρὸς ρουθ τὴν νύμφην αὐτῆς ἀγαθόν θύγατερ ὅτι ἐπορεύθης μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀπαντήσονταί σοι ἐν ἀγρῷ ἑτέρῳ

23 Így járt õ [mindenütt] a Boáz szolgálói után, szedegetve, míg az árpaaratás és búzaaratás bevégzõdött; és az õ napaasszonyával lakott.

So she kept near the servant-girls of Boaz to take up the grain till the cutting of the early grain and the cutting of the late grain were ended; and she went on living with her mother-in-law.

καὶ προσεκολλήθη ρουθ τοῖς κορασίοις βοος συλλέγειν ἕως οὗ συνετέλεσεν τὸν θερισμὸν τῶν κριθῶν καὶ τῶν πυρῶν καὶ ἐκάθισεν μετὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς

1 És monda néki Naómi, az õ napaasszonya: Édes leányom! ne keressek-é néked nyugalmat, hogy jól legyen dolgod?

And Naomi, her mother-in-law, said to her, My daughter, am I not to get you a resting-place where you may be in comfort?

εἶπεν δὲ αὐτῇ νωεμιν ἡ πενθερὰ αὐτῆς θύγατερ οὐ μὴ ζητήσω σοι ἀνάπαυσιν ἵνα εὖ γένηταί σοι

2 Avagy nem rokonunk-é Boáz, a kinek szolgálóival voltál? Ímé õ az éjjel árpát szór a szérûn.

And now, is there not Boaz, our relation, with whose young women you were? See, tonight he is separating the grain from the waste in his grain-floor.

καὶ νῦν οὐχὶ βοος γνώριμος ἡμῶν οὗ ἦς μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ ἰδοὺ αὐτὸς λικμᾷ τὸν ἅλωνα τῶν κριθῶν ταύτῃ τῇ νυκτί

3 Annakokáért fürödjél meg, és kend meg magadat, és vedd magadra ruháidat, és menj le a szérûre; észre ne vétesd magadat a férfiúval, a míg el nem végezi ételét és italát.

So take a bath, and, after rubbing your body with sweet oil, put on your best robe, and go down to the grain-floor; but do not let him see you till he has come to the end of his meal.

σὺ δὲ λούσῃ καὶ ἀλείψῃ καὶ περιθήσεις τὸν ἱματισμόν σου ἐπὶ σεαυτῇ καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν ἅλω μὴ γνωρισθῇς τῷ ἀνδρὶ ἕως οὗ συντελέσαι αὐτὸν πιεῖν καὶ φαγεῖν

4 És majd ha lefekszik, jegyezd meg a helyet, a hol fekszik, és menj oda, és hajtsd fel a leplet lábánál, és feküdjél oda. Õ majd megmondja néked, mit cselekedjél.

But see to it, when he goes to rest, that you take note of the place where he is sleeping, and go in there, and, uncovering his feet, take your place by him; and he will say what you are to do.

καὶ ἔσται ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτόν καὶ γνώσῃ τὸν τόπον ὅπου κοιμᾶται ἐκεῖ καὶ ἐλεύσῃ καὶ ἀποκαλύψεις τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ καὶ κοιμηθήσῃ καὶ αὐτὸς ἀπαγγελεῖ σοι ἃ ποιήσεις

5 És õ monda néki: Mindazt, a mit mondasz, megcselekszem.

And she said, I will do all you say.

εἶπεν δὲ ρουθ πρὸς αὐτήν πάντα ὅσα ἐὰν εἴπῃς ποιήσω

6 És lement a szérûre, és mindent úgy cselekedett, a mint napaasszonya parancsolta.

So she went down to the grain-floor and did all her mother-in-law had said to her.

καὶ κατέβη εἰς τὸν ἅλω καὶ ἐποίησεν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς

7 És Boáz evett és ivott, és felvidámult az õ szíve. És elment, hogy lefeküdjék a garmada szélén; és az eljött titkon, és felhajtá lába felõl a leplet, és lefeküvék.
Now when Boaz had taken meat and drink, and his heart was glad, he went to take his rest at the end of the mass of grain; then she came softly and, uncovering his feet, went to rest.
καὶ ἔφαγεν βοος καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ καὶ ἦλθεν κοιμηθῆναι ἐν μερίδι τῆς στοιβῆς ἡ δὲ ἦλθεν κρυφῇ καὶ ἀπεκάλυψεν τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ

8 Történt pedig éjfél tájon, hogy felrettent a férfiú, és odafordult. És ímé: asszony fekszik az õ lábainál.
Now in the middle of the night, the man awaking from his sleep in fear, and lifting himself up, saw a woman stretched at his feet.
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ μεσονυκτίῳ καὶ ἐξέστη ὁ ἀνὴρ καὶ ἐταράχθη καὶ ἰδοὺ γυνὴ κοιμᾶται πρὸς ποδῶν αὐτοῦ

9 És monda: Kicsoda vagy te? És az monda: Én Ruth vagyok, a te szolgálód; terjeszszed ki hát takaródat a te szolgálódra, mert te vagy a legközelebbi rokon.
And he said, Who are you? And she answering said, I am your servant Ruth: take your servant as wife, for you are a near relation.
εἶπεν δέ τίς εἶ σύ ἡ δὲ εἶπεν ἐγώ εἰμι ρουθ ἡ δούλη σου καὶ περιβαλεῖς τὸ πτερύγιόν σου ἐπὶ τὴν δούλην σου ὅτι ἀγχιστεὺς εἶ σύ

10 És õ monda: Az Úrnak áldotta vagy te, édes leányom! Utóbbi szereteteddel jobbat cselekedtél, mint az elsõvel: hogy nem jártál az ifjak után, sem szegény, sem gazdag után.
And he said, May the Lord give you his blessing, my daughter: even better than what you did at the first is this last kind act you have done, in not going after young men, with or without wealth.
καὶ εἶπεν βοος εὐλογημένη σὺ τῷ κυρίῳ θεῷ θύγατερ ὅτι ἠγάθυνας τὸ ἔλεός σου τὸ ἔσχατον ὑπὲρ τὸ πρῶτον τὸ μὴ πορευθῆναί σε ὀπίσω νεανιῶν εἴτοι πτωχὸς εἴτοι πλούσιος

11 Most hát, édes leányom, ne félj! Mindent, a mit mondasz, megteszek néked; mert tudja az én népemnek egész kapuja, hogy derék asszony vagy.
And now, my daughter, have no fear; I will do for you whatever you say: for it is clear to all my townspeople that you are a woman of virtue.
καὶ νῦν θύγατερ μὴ φοβοῦ πάντα ὅσα ἐὰν εἴπῃς ποιήσω σοι οἶδεν γὰρ πᾶσα φυλὴ λαοῦ μου ὅτι γυνὴ δυνάμεως εἶ σύ

12 És most: bizony igaz, hogy közel rokon vagyok: de van nálamnál még közelebbi rokon is.
Now it is true that I am a near relation: but there is a relation nearer than I.
καὶ ὅτι ἀληθῶς ἀγχιστεὺς ἐγώ εἰμι καί γε ἔστιν ἀγχιστεὺς ἐγγίων ὑπὲρ ἐμέ

13 Ez éjszakán hálj [itt]; s majd reggel, ha az megvált téged, jó: váltson meg; ha pedig nem akar téged megváltani, akkor én váltalak meg. Él az Úr! Feküdj [itt] reggelig.
Take your rest here tonight; and in the morning, if he will do for you what it is right for a relation to do, very well, let him do so: but if he will not, then by the living Lord I myself will do so.
αὐλίσθητι τὴν νύκτα καὶ ἔσται τὸ πρωί ἐὰν ἀγχιστεύσῃ σε ἀγαθόν ἀγχιστευέτω ἐὰν δὲ μὴ βούληται ἀγχιστεῦσαί σε ἀγχιστεύσω σε ἐγώ ζῇ κύριος κοιμήθητι ἕως πρωί

14 És feküvék az õ lábainál reggelig, és felkele, mielõtt valaki az õ felebarátját megismerheté, mert mondá: Meg ne tudja senki, hogy ez az asszony a szérûre jött.
And she took her rest at his feet till the morning: and she got up before it was light enough for one to see another. And he said, Let it not come to anyone's knowledge that the woman came to the grain-floor.
καὶ ἐκοιμήθη πρὸς ποδῶν αὐτοῦ ἕως πρωί ἡ δὲ ἀνέστη πρὸ τοῦ ἐπιγνῶναι ἄνδρα τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶπεν βοος μὴ γνωσθήτω ὅτι ἦλθεν γυνὴ εἰς τὸν ἅλωνα

15 És monda: Add ide a nagy kendõdet, a mely rajtad van, és tartsd. És õ oda tartotta azt. Boáz pedig mért hat [mérték] árpát, és feladta néki, maga pedig bement a városba.
And he said, Take your robe, stretching it out in your hands: and she did so, and he took six measures of grain and put them into it, and gave it her to take: and she went back to the town.
καὶ εἶπεν αὐτῇ φέρε τὸ περίζωμα τὸ ἐπάνω σου καὶ ἐκράτησεν αὐτό καὶ ἐμέτρησεν ἓξ κριθῶν καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτήν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν

16 És elméne az õ napaasszonyához, és az monda: Hogy vagy édes leányom? És õ elbeszélt néki mindent, a mit cselekedett vele az a férfi.
And when she came back her mother-in-law said to her, How did it go with you, my daughter? And she gave her an account of all the man had done to her.
καὶ ρουθ εἰσῆλθεν πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς ἡ δὲ εἶπεν τίς εἶ θύγατερ καὶ εἶπεν αὐτῇ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῇ ὁ ἀνήρ

17 És monda: Ezt a hat [mérték] árpát adá nékem, mert monda: Ne menj üresen a te napadhoz.
And she said, He gave me these six measures of grain, saying, Do not go back to your mother-in-law with nothing in your hands.
καὶ εἶπεν αὐτῇ τὰ ἓξ τῶν κριθῶν ταῦτα ἔδωκέν μοι ὅτι εἶπεν πρός με μὴ εἰσέλθῃς κενὴ πρὸς τὴν πενθεράν σου

18 És monda [Naómi:] Légy veszteg leányom, míg megtudod, hova dõl el a dolog; mert nem nyugszik az a férfiú, míg véghez nem viszi a dolgot még ma.
Then she said, Do nothing now, my daughter, till you see what will come of this; for the man will take no rest till he has put this thing through.
ἡ δὲ εἶπεν κάθου θύγατερ ἕως τοῦ ἐπιγνῶναί σε πῶς οὐ πεσεῖται ῥῆμα οὐ γὰρ μὴ ἡσυχάσῃ ὁ ἀνήρ ἕως ἂν τελέσῃ τὸ ῥῆμα σήμερον

1 Boáz pedig felment a kapuba, és ott leült. És ímé arra ment az a legközelebbi rokon, a kirõl Boáz beszélt vala, és monda néki: Jer csak, ülj ide atyafi. És az oda ment és leüle.
And Boaz went up to the public place of the town, and took his seat there: and the near relation of whom he had been talking came by; and Boaz, crying out to him by name, said, Come and be seated here. And he came and was seated.
καὶ βοος ἀνέβη ἐπὶ τὴν πύλην καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ καὶ ἰδοὺ ὁ ἀγχιστευτὴς παρεπορεύετο ὃν εἶπεν βοος καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν βοος ἐκκλίνας κάθισον ὧδε κρύφιε καὶ ἐξέκλινεν καὶ ἐκάθισεν

2 Ekkor õ maga mellé vett tíz férfiút a város vénei közül és monda: Üljetek ide! És azok leülének.
Then he got ten of the responsible men of the town, and said, Be seated here. And they took their seats.
καὶ ἔλαβεν βοος δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως καὶ εἶπεν καθίσατε ὧδε καὶ ἐκάθισαν

3 És õ monda a legközelebbi rokonnak: Azt a darab szántóföldet, mely a mi atyánkfiáé, Eliméleké volt, eladja Naómi, a ki haza jött a Moáb mezejérõl.
Then he said to the near relation, Naomi, who has come back from the country of Moab, is offering for a price that bit of land which was our brother Elimelech's:
καὶ εἶπεν βοος τῷ ἀγχιστεῖ τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ ἥ ἐστιν τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ αβιμελεχ ἣ δέδοται νωεμιν τῇ ἐπιστρεφούσῃ ἐξ ἀγροῦ μωαβ

4 Én pedig gondoltam, hogy füledbe juttatom, mondván: Vedd meg az itt ülõk elõtt és az én népemnek vénei elõtt. Ha megváltod: váltsd meg; és ha nem váltod meg: jelentsd ki elõttem, hogy tudjam; mert rajtad kívül nincs, a ki megváltaná, és én vagyok utánad. És az monda: Én megváltom.
And it was in my mind to give you the chance of taking it, with the approval of those seated here and of the responsible men of my people. If you are ready to do what it is right for a relation to do, then do it: but if you will not do it, say so to me now; for there is no one who has the right to do it but you, and after you myself. And he said, I will do it.
κἀγὼ εἶπα ἀποκαλύψω τὸ οὖς σου λέγων κτῆσαι ἐναντίον τῶν καθημένων καὶ ἐναντίον τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ μου εἰ ἀγχιστεύεις ἀγχίστευε εἰ δὲ μὴ ἀγχιστεύεις ἀνάγγειλόν μοι καὶ γνώσομαι ὅτι οὐκ ἔστιν πάρεξ σοῦ τοῦ ἀγχιστεῦσαι κἀγώ εἰμι μετὰ σέ ὁ δὲ εἶπεν ἐγώ εἰμι ἀγχιστεύσω

5 És monda Boáz: A mely napon megveszed a szántóföldet Naómi kezébõl, akkor a Moábita Ruthtól, a megholtnak feleségétõl veszed meg, hogy nevet támaszsz a megholtnak, az õ örökségében.
Then Boaz said, On the day when you take this field, you will have to take with it Ruth, the Moabitess, the wife of the dead, so that you may keep the name of the dead living in his heritage.
καὶ εἶπεν βοος ἐν ἡμέρᾳ τοῦ κτήσασθαί σε τὸν ἀγρὸν ἐκ χειρὸς νωεμιν καὶ παρὰ ρουθ τῆς μωαβίτιδος γυναικὸς τοῦ τεθνηκότος καὶ αὐτὴν κτήσασθαί σε δεῖ ὥστε ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ

6 A legközelebbi rokon pedig monda: Nem válthatom meg magamnak, hogy el ne veszessem a magam örökségét; váltsd meg te magadnak az én rokoni részemet, mert én nem válthatom meg.
And the near relation said, I am not able to do the relation's part, for fear of damaging the heritage I have: you may do it in my place, for I am not able to do it myself.
καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεύς οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεῦσαι ἐμαυτῷ μήποτε διαφθείρω τὴν κληρονομίαν μου ἀγχίστευσον σεαυτῷ τὴν ἀγχιστείαν μου ὅτι οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεῦσαι

7 Ez vala pedig [a szokás] régen Izráelben, a megváltás és cserélés alkalmával, minden dolognak megerõsítésére: A férfi lehúzta az õ saruját és oda adta felebarátjának, és ez volt a bizonyság Izráelben.
Now, in earlier times this was the way in Israel when property was taken over by a near relation, or when there was a change of owner. To make the exchange certain one man took off his shoe and gave it to the other; and this was a witness in Israel.
καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα ἔμπροσθεν ἐν τῷ ισραηλ ἐπὶ τὴν ἀγχιστείαν καὶ ἐπὶ τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ στῆσαι πᾶν λόγον καὶ ὑπελύετο ὁ ἀνὴρ τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ καὶ ἐδίδου τῷ πλησίον αὐτοῦ τῷ ἀγχιστεύοντι τὴν ἀγχιστείαν αὐτοῦ καὶ τοῦτο ἦν μαρτύριον ἐν ισραηλ

8 Monda annakokáért a legközelebbi rokon Boáznak: Vedd meg magadnak! És lehúzta a saruját.
So the near relation said to Boaz, Take it for yourself. And he took off his shoe.
καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεὺς τῷ βοος κτῆσαι σεαυτῷ τὴν ἀγχιστείαν μου καὶ ὑπελύσατο τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ

9 És monda Boáz a véneknek és az egész népnek: Ti vagytok tanui ma, hogy megvettem mindent, a mi Eliméleké volt, és mindent, a mi Kiljoné és Mahloné volt, Naómi kezéből;
Then Boaz said to the responsible men and to all the people, You are witnesses today that I have taken at a price from Naomi all the property which was Elimelech's, and everything which was Chilion's and Mahlon's.
καὶ εἶπεν βοος τοῖς πρεσβυτέροις καὶ παντὶ τῷ λαῷ μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον ὅτι κέκτημαι πάντα τὰ τοῦ αβιμελεχ καὶ πάντα ὅσα ὑπάρχει τῷ χελαιων καὶ τῷ μααλων ἐκ χειρὸς ν ωεμιν

10 [Sõt] a Moábita Ruthot is, Mahlonnak feleségét feleségül vettem, hogy nevet támaszszak a megholtnak az õ örökségében, és ki ne veszszen a megholtnak neve az õ atyjafiai közül és az õ helységének kapujából. Tanuk vagytok ma.
And, further, I have taken Ruth, the Moabitess, who was the wife of Mahlon, to be my wife, to keep the name of the dead man living in his heritage, so that his name may not be cut off from among his countrymen, and from the memory of his town: you are witnesses this day.
καί γε ρουθ τὴν μωαβῖτιν τὴν γυναῖκα μααλων κέκτημαι ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα τοῦ ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐξολεθρευθήσεται τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς φυλῆς λαοῦ αὐτοῦ μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον

11 És monda az egész nép, mely a kapuban vala és a vének: Tanuk vagyunk! Tegye az Úr az asszonyt, a ki a te házadba megy, olyanná, mint Rákhel és Lea, a kik ketten építették fel Izráel házát, és gyûjts vagyont Efratában és szerezz nevet Bethlehemben.
And all the people who were in the public place, and the responsible men, said, We are witnesses. May the Lord make this woman, who is about to come into your house, like Rachel and Leah, which two were the builders of the house of Israel: and may you have wealth in Ephrathah, and be great in Beth-lehem;
καὶ εἶποσαν πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐν τῇ πύλῃ μάρτυρες καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶποσαν δῴη κύριος τὴν γυναῖκά σου τὴν εἰσπορευομένην εἰς τὸν οἶκόν σου ὡς ραχηλ καὶ ὡς λειαν αἳ ᾠκοδόμησαν ἀμφότεραι τὸν οἶκον ισραηλ καὶ ἐποίησαν δύναμιν ἐν εφραθα καὶ ἔσται ὄνομα ἐν βαιθλεεμ

12 És a te házad legyen, miként a Pérecz háza - a kit Thámár szült Júdának - abból a magzatból, a melyet az Úr adánd néked ettõl az asszonytól.
May your family be like the family of Perez, the son whom Tamar gave to Judah, from the offspring which the Lord may give you by this young woman.
καὶ γένοιτο ὁ οἶκός σου ὡς ὁ οἶκος φαρες ὃν ἔτεκεν θαμαρ τῷ ιουδα ἐκ τοῦ σπέρματος οὗ δώσει κύριός σοι ἐκ τῆς παιδίσκης ταύτης

13 Elvevé annakokáért Boáz Ruthot, és lõn az néki felesége, és beméne hozzá, és megadá az Úr, hogy az fogana az õ méhében, és szült fiút.
So Boaz took Ruth and she became his wife; and he went in to her, and the Lord made her with child and she gave birth to a son.
καὶ ἔλαβεν βοος τὴν ρουθ καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν καὶ ἔδωκεν αὐτῇ κύριος κύησιν καὶ ἔτεκεν υἱόν

14 És mondák az asszonyok Naóminak: Áldott az Úr, a ki ma nem engedte meg, hogy rokon nélkül maradj; emlegessék az õ nevét Izráelben!
And the women said to Naomi, A blessing on the Lord, who has not let you be this day without a near relation, and may his name be great in Israel.
καὶ εἶπαν αἱ γυναῖκες πρὸς νωεμιν εὐλογητὸς κύριος ὃς οὐ κατέλυσέ σοι σήμερον τὸν ἀγχιστέα καὶ καλέσαι τὸ ὄνομά σου ἐν ισραηλ

15 És legyen õ a te lelkednek megvidámítója, és vénségednek istápolója, mert menyed szülte õt, az, a ki téged szeret, és a ki többet ér néked hét fiúnál.
He will be a giver of new life to you, and your comforter when you are old, for your daughter-in-law, who, in her love for you, is better than seven sons, has given birth to him.
καὶ ἔσται σοι εἰς ἐπιστρέφοντα ψυχὴν καὶ τοῦ διαθρέψαι τὴν πολιάν σου ὅτι ἡ νύμφη σου ἡ ἀγαπήσασά σε ἔτεκεν αὐτόν ἥ ἐστιν ἀγαθή σοι ὑπὲρ ἑπτὰ υἱούς

16 Ekkor megfogá Naómi a gyermeket, és ölébe vevé, és dajkája lõn annak.
And Naomi took the child and put her arms round it, and she took care of it.
καὶ ἔλαβεν νωεμιν τὸ παιδίον καὶ ἔθηκεν εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς τιθηνόν

17 A szomszédasszonyok pedig nevet adának néki, mondván: Fia született Naóminak, és nevezték az õ nevét Obednek. Ez az apja Isainak, a Dávid atyjának.
And the women who were her neighbours gave it a name, saying, Naomi has a child; and they gave him the name of Obed: he is the father of Jesse, the father of David.
καὶ ἐκάλεσαν αὐτοῦ αἱ γείτονες ὄνομα λέγουσαι ἐτέχθη υἱὸς τῇ νωεμιν καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ωβηδ οὗτος πατὴρ ιεσσαι πατρὸς δαυιδ

18 És a Pérecz nemzetségei ezek: Pérecz nemzé Hesront;
Now these are the generations of Perez: Perez became the father of Hezron;
καὶ αὗται αἱ γενέσεις φαρες φαρες ἐγέννησεν τὸν εσρων

19 Hesron pedig nemzé Rámot, és Rám nemzé Amminádábot;
And Hezron became the father of Ram, and Ram became the father of Amminadab;
εσρων δὲ ἐγέννησεν τὸν αρραν καὶ αρραν ἐγέννησεν τὸν αμιναδαβ

20 Amminádáb pedig nemzé Naássont, és Naásson nemzé Sálmónt;
And Amminadab became the father of Nahshon, and Nahshon became the father of Salmon;
καὶ αμιναδαβ ἐγέννησεν τὸν ναασσων καὶ ναασσων ἐγέννησεν τὸν σαλμαν

21 Sálmón pedig nemzé Boázt, és Boáz nemzé Obedet;
And Salmon became the father of Boaz, and Boaz became the father of Obed;
καὶ σαλμαν ἐγέννησεν τὸν βοος καὶ βοος ἐγέννησεν τὸν ωβηδ

22 És Obed nemzé Isait, Isai pedig nemzé Dávidot.
And Obed became the father of Jesse, and Jesse became the father of David.
καὶ ωβηδ ἐγέννησεν τὸν ιεσσαι καὶ ιεσσαι ἐγέννησεν τὸν δαυιδ .

1 Volt egy ember, Ramataim-Czofimból, az Efraim hegységérõl való, és az õ neve Elkána vala, Jerohámnak fia, ki Elihu fia, ki Tohu fia, ki Sof fia volt; Efraimita vala.
Now there was a certain man of Ramathaim, a Zuphite of the hill-country of Ephraim, named Elkanah; he was the son of Jeroham, the son of Elihu, the son of Tohu, the son of Zuph, an Ephraimite:
ἄνθρωπος ἦν ἐξ αρμαθαιμ σιφα ἐξ ὄρους εφραιμ καὶ ὄνομα αὐτῷ ελκανα υἱὸς ιερεμεηλ υἱοῦ ηλιου υἱοῦ θοκε ἐν νασιβ εφραιμ

2 És két felesége volt néki; az egyiket Annának, a másikat pedig Peninnának hívták. Peninnának gyermekei valának, de Annának nem valának gyermekei.
And he had two wives, one named Hannah and the other Peninnah: and Peninnah was the mother of children, but Hannah had no children.
καὶ τούτῳ δύο γυναῖκες ὄνομα τῇ μιᾷ αννα καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ φεννανα καὶ ἦν τῇ φεννανα παιδία καὶ τῇ αννα οὐκ ἦν παιδίον

3 És ez az ember felmegy vala esztendõnként az õ városából, hogy imádkozzék és áldozatot tegyen a Seregek Urának Silóban. Ott pedig Éli két fia, Hofni és Fineás valának az Úrnak papjai.
Now this man went up from his town every year to give worship and to make offerings to the Lord of armies in Shiloh. And the two sons of Eli, Hophni and Phinehas, the priests of the Lord, were there.
καὶ ἀνέβαινεν ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐκ πόλεως αὐτοῦ ἐξ αρμαθαιμ προσκυνεῖν καὶ θύειν τῷ κυρίῳ θεῷ σαβαωθ εἰς σηλω καὶ ἐκεῖ ηλι καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ οφνι καὶ φινεες ἱερεῖς τοῦ κυρίου

4 És azon a napon, melyen Elkána áldozni szokott, Peninnának, az õ feleségének, és minden fiának és leányának [áldozati] részt ád vala;
And when the day came for Elkanah to make his offering, he gave to Peninnah his wife, and to all her sons and daughters, their part of the feast:
καὶ ἐγενήθη ἡμέρᾳ καὶ ἔθυσεν ελκανα καὶ ἔδωκεν τῇ φεννανα γυναικὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς μερίδας

5 Annának pedig kétakkora részt ád vala, mivel Annát [igen] szerette; de az Úr bezárá az õ méhét.
But to Hannah he gave one part, though Hannah was very dear to him, but the Lord had not let her have children.
καὶ τῇ αννα ἔδωκεν μερίδα μίαν ὅτι οὐκ ἦν αὐτῇ παιδίον πλὴν ὅτι τὴν ανναν ἠγάπα ελκανα ὑπὲρ ταύτην καὶ κύριος ἀπέκλεισεν τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς

6 Igen bosszantja vala pedig [Annát] vetélkedõ társa, hogy felingerelje, mivel az Úr bezárá az õ méhét.
And the other wife did everything possible to make her unhappy, because the Lord had not let her have children;
ὅτι οὐκ ἔδωκεν αὐτῇ κύριος παιδίον κατὰ τὴν θλῖψιν αὐτῆς καὶ κατὰ τὴν ἀθυμίαν τῆς θλίψεως αὐτῆς καὶ ἠθύμει διὰ τοῦτο ὅτι συνέκλεισεν κύριος τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς τοῦ μὴ δοῦναι αὐτῇ παιδίον

7 És így történt ez esztendõrõl esztendõre; valahányszor felment az Úrnak házába, ekképen bosszantá õt, õ pedig sír vala és semmit sem evék.
And year by year, whenever she went up to the house of the Lord, she kept on attacking her, so that Hannah gave herself up to weeping and would take no food.
οὕτως ἐποίει ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἠθύμει καὶ ἔκλαιεν καὶ οὐκ ἤσθιεν

8 És monda néki Elkána, az õ férje: Anna, miért sírsz, és miért nem eszel? Mi felett bánkódol szívedben? Avagy nem többet érek-é én néked tíz fiúnál?
Then her husband Elkanah said to her, Hannah, why are you weeping? and why are you taking no food? why is your heart troubled? am I not more to you than ten sons?
καὶ εἶπεν αὐτῇ ελκανα ὁ ἀνὴρ αὐτῆς αννα καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰδοὺ ἐγώ κύριε καὶ εἶπεν αὐτῇ τί ἐστίν σοι ὅτι κλαίεις καὶ ἵνα τί οὐκ ἐσθίεις καὶ ἵνα τί τύπτει σε ἡ καρδία σου οὐκ ἀγαθὸς ἐγώ σοι ὑπὲρ δέκα τέκνα

9 És felkele Anna, minekutána evének Silóban és minekutána ivának, (Éli pap pedig az Úrnak templomában az ajtófélnél ül vala székében),
So after they had taken food and wine in the guest room, Hannah got up. Now Eli the priest was seated by the pillars of the doorway of the Temple of the Lord.
καὶ ἀνέστη αννα μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτοὺς ἐν σηλω καὶ κατέστη ἐνώπιον κυρίου καὶ ηλι ὁ ἱερεὺς ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ δίφρου ἐπὶ τῶν φλιῶν ναοῦ κυρίου

10 És lelkében elkeseredve, könyörge az Úrnak, és igen sír vala.
And with grief in her soul, weeping bitterly, she made her prayer to the Lord.
καὶ αὐτὴ κατώδυνος ψυχῇ καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον καὶ κλαίουσα ἔκλαυσεν

11 És fogadást tõn, mondván: Seregeknek Ura! ha megtekinted a te szolgáló leányodnak nyomorúságát, és megemlékezel rólam, és nem feledkezel el szolgáló leányodról, hanem fiúmagzatot adsz szolgáló leányodnak: én õt egész életére az Úrnak ajánlom, és borotva nem érinti az õ fejét soha!
And she made an oath, and said, O Lord of armies, if you will truly take note of the sorrow of your servant, not turning away from me but keeping me in mind, and will give me a man-child, then I will give him to the Lord all the days of his life, and his hair will never be cut.
καὶ ηὔξατο εὐχὴν κυρίῳ λέγουσα αδωναι κύριε ελωαι σαβαωθ ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης σου καὶ μνησθῇς μου καὶ δῷς τῇ δούλῃ σου σπέρμα ἀνδρῶν καὶ δώσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου δοτὸν ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πίεται καὶ σίδηρος οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ

12 Mivelhogy pedig hosszasan imádkozék az Úr elõtt: Éli figyel vala az õ szájára;
Now while she was a long time in prayer before the Lord, Eli was watching her mouth.
καὶ ἐγενήθη ὅτε ἐπλήθυνεν προσευχομένη ἐνώπιον κυρίου καὶ ηλι ὁ ἱερεὺς ἐφύλαξεν τὸ στόμα αὐτῆς

13 És mivel Anna szívében könyörge (csak ajka mozgott, szava pedig nem volt hallható): Éli gondolá, hogy részeg.
For Hannah's prayer came from her heart, and though her lips were moving she made no sound: so it seemed to Eli that she was overcome with wine.
καὶ αὐτὴ ἐλάλει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς καὶ τὰ χείλη αὐτῆς ἐκινεῖτο καὶ φωνὴ αὐτῆς οὐκ ἠκούετο καὶ ἐλογίσατο αὐτὴν ηλι εἰς μεθύουσαν

14 Monda azért néki Éli: Meddig leszel részeg? Távolítsd el mámorodat magadtól.
And Eli said to her, How long are you going to be the worse for drink? Put away the effects of your wine from you.
καὶ εἶπεν αὐτῇ τὸ παιδάριον ηλι ἕως πότε μεθυσθήσῃ περιελοῦ τὸν οἶνόν σου καὶ πορεύου ἐκ προσώπου κυρίου

15 Anna pedig felele, és monda néki: Nem, Uram! bánatos lelkû asszony vagyok én; sem bort, sem részegítõ italt nem ittam, csak szívemet öntöttem ki az Úr elõtt.
And Hannah, answering him, said, No, my lord, I am a woman whose spirit is broken with sorrow: I have not taken wine or strong drink, but I have been opening my heart before the Lord.
καὶ ἀπεκρίθη αννα καὶ εἶπεν οὐχί κύριε γυνὴ ᾗ σκληρὰ ἡμέρα ἐγώ εἰμι καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πέπωκα καὶ ἐκχέω τὴν ψυχήν μου ἐνώπιον κυρίου

16 Ne tartsd a te szolgáló leányodat rossz asszonynak, mert az én bánatomnak és szomorúságomnak teljességébõl szólottam eddig.
Do not take your servant to be a good-for-nothing woman: for my words have come from my stored-up sorrow and pain.
μὴ δῷς τὴν δούλην σου εἰς θυγατέρα λοιμήν ὅτι ἐκ πλήθους ἀδολεσχίας μου ἐκτέτακα ἕως νῦν

17 És felele Éli, és monda: Eredj el békességgel, és Izráelnek Istene adja meg a te kérésedet, a melyet kértél tõle.
Then Eli said to her, Go in peace: and may the God of Israel give you an answer to the prayer you have made to him.
καὶ ἀπεκρίθη ηλι καὶ εἶπεν αὐτῇ πορεύου εἰς εἰρήνην ὁ θεὸς ισραηλ δῴη σοι πᾶν αἴτημά σου ὃ ᾐτήσω παρ' αὐτοῦ

18 Õ pedig monda: Legyen kedves elõtted a te szolgáló leányod! És elméne az asszony az õ útjára és evék, és arcza nem vala többé [szomorú.]
And she said, May your servant have grace in your eyes. So the woman went away, and took part in the feast, and her face was no longer sad.
καὶ εἶπεν εὗρεν ἡ δούλη σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῆς καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κατάλυμα αὐτῆς καὶ ἔφαγεν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἔπιεν καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς οὐ συνέπεσεν ἔτι

19 És reggel felkelének, és minekutána imádkozának az Úr elõtt, visszatértek, és elmenének haza Rámába. És ismeré Elkána az õ feleségét, Annát, és az Úr megemlékezék róla.
And early in the morning they got up, and after worshipping before the Lord they went back to Ramah, to their house: and Elkanah had connection with his wife; and the Lord kept her in mind.
καὶ ὀρθρίζουσιν τὸ πρωὶ καὶ προσκυνοῦσιν τῷ κυρίῳ καὶ πορεύονται τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ εἰσῆλθεν ελκανα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ αρμαθαιμ καὶ ἔγνω τὴν ανναν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἐμνήσθη αὐτῆς κύριος

20 És történt idõ multával, hogy terhes lõn Anna, és szüle fiat és nevezé õt Sámuelnek, mert [úgymond] az Úrtól kértem õt.
Now the time came when Hannah, being with child, gave birth to a son; and she gave him the name Samuel, Because, she said, I made a prayer to the Lord for him.
καὶ συνέλαβεν καὶ ἐγενήθη τῷ καιρῷ τῶν ἡμερῶν καὶ ἔτεκεν υἱόν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σαμουηλ καὶ εἶπεν ὅτι παρὰ κυρίου θεοῦ σαβαωθ ᾐτησάμην αὐτόν

21 És mikor felméne a férfi, Elkána és az õ egész háznépe, hogy bemutassa az Úrnak esztendõnként való áldozatát és fogadását:
And the man Elkanah with all his family went up to make the year's offering to the Lord, and to give effect to his oath.
καὶ ἀνέβη ὁ ἄνθρωπος ελκανα καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ θῦσαι ἐν σηλωμ τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν καὶ τὰς εὐχὰς αὐτοῦ καὶ πάσας τὰς δεκάτας τῆς γῆς αὐτοῦ

22 Anna nem ment fel, hanem monda férjének: Mihelyt a gyermeket elválasztándom, felviszem õt, hogy az Úr elõtt megjelenjen, és ott maradjon örökké.
But Hannah did not go, for she said to her husband, I will not go till the child has been taken from the breast, and then I will take him with me and put him before the Lord, where he may be for ever.
καὶ αννα οὐκ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ ὅτι εἶπεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ἕως τοῦ ἀναβῆναι τὸ παιδάριον ἐὰν ἀπογαλακτίσω αὐτό καὶ ὀφθήσεται τῷ προσώπῳ κυρίου καὶ καθήσεται ἐκεῖ ἕως αἰῶνος

23 És monda néki Elkána, az õ férje: Cselekedjél úgy, a mint néked tetszik, maradj [itthon], míg elválasztod; csakhogy az Úr teljesítse be az õ beszédét! [Otthon] marada azért az asszony és szoptatta gyermekét, a míg elválasztá.
And her husband Elkanah said to her, Do whatever seems right to you, but not till you have taken him from the breast; only may the Lord do as he has said. So the woman, waiting there, gave her son milk till he was old enough to be taken from the breast.
καὶ εἶπεν αὐτῇ ελκανα ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ποίει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου κάθου ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃς αὐτό ἀλλὰ στήσαι κύριος τὸ ἐξελθὸν ἐκ τοῦ στόματός σου καὶ ἐκάθισεν ἡ γυνὴ καὶ ἐθήλασεν τὸν υἱὸν αὐτῆς ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃ αὐτόν

24 És minekutána elválasztotta, felvivé magával; három tulokkal, egy efa liszttel és egy tömlõ borral, és bevivé õt az Úrnak házába, Silóban. A gyermek pedig [még igen] kicsiny vala.
Then when she had done so, she took him with her, with a three-year old ox and an ephah of meal and a skin full of wine, and took him to the house of the Lord at Shiloh: now the child was still very young.
καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ εἰς σηλωμ ἐν μόσχῳ τριετίζοντι καὶ ἄρτοις καὶ οιφι σεμιδάλεως καὶ νεβελ οἴνου καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον κυρίου ἐν σηλωμ καὶ τὸ παιδάριον μετ' αὐτῶν

25 És levágták a tulkot, és a gyermeket Élihez vitték.
And when they had made an offering of the ox, they took the child to Eli.
καὶ προσήγαγον ἐνώπιον κυρίου καὶ ἔσφαξεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὴν θυσίαν ἣν ἐποίει ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας τῷ κυρίῳ καὶ προσήγαγεν τὸ παιδάριον καὶ ἔσφαξεν τὸν μόσχον καὶ προσήγαγεν αννα ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου πρὸς ηλι

26 Õ pedig monda: Óh Uram! Él a te lelked, Uram, hogy én vagyok az az asszony, a ki itt állott melletted, és könyörgött az Úrnak.
And she said, O my lord, as your soul is living, my lord, I am that woman who was making a prayer to the Lord here by your side:
καὶ εἶπεν ἐν ἐμοί κύριε ζῇ ἡ ψυχή σου ἐγὼ ἡ γυνὴ ἡ καταστᾶσα ἐνώπιόν σου ἐν τῷ προσεύξασθαι πρὸς κύριον

27 Ezért a fiúért könyörögtem, és az Úr megadta kérésemet, a melyet tõle kértem.
My prayer was for this child; and the Lord has given him to me in answer to my request:
ὑπὲρ τοῦ παιδαρίου τούτου προσηυξάμην καὶ ἔδωκέν μοι κύριος τὸ αἴτημά μου ὃ ᾐτησάμην παρ' αὐτοῦ

28 Most azért én is az Úrnak szentelem; teljes életére az Úrnak legyen szentelve! És imádkozának ott az Úrhoz.
So I have given him to the Lord; for all his life he is the Lord's. Then he gave the Lord worship there.
κἀγὼ κιχρῶ αὐτὸν τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ζῇ αὐτός χρῆσιν τῷ κυρίῳ

1 És imádkozék Anna, és monda: Örvendez az én szívem az Úrban, &Felmagasztaltatott az én szarvam az Úrban. &Az én szám felnyílt ellenségeim ellen, &Mert szabadításodnak örvendezek én!

And Hannah, in prayer before the Lord, said, My heart is glad in the Lord, my horn is lifted up in the Lord: my mouth is open wide over my haters; because my joy is in your salvation.

καὶ εἶπεν ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν κυρίῳ ὑψώθη κέρας μου ἐν θεῷ μου ἐπλατύνθη ἐπὶ ἐχθροὺς τὸ στόμα μου εὐφράνθην ἐν σωτηρίᾳ σου

2 Senki sincs olyan szent, mint az Úr, &Sõt rajtad kivül senki sincs. &Nincsen olyan kõszál, mint a mi Istenünk.

No other is holy as the Lord, for there is no other God but you: there is no Rock like our God.

ὅτι οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς κύριος καὶ οὐκ ἔστιν δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν οὐκ ἔστιν ἅγιος πλὴν σοῦ

3 Ne szóljatok oly kevélyen, oly nagyon kevélyen; &Szátokból ne jõjjön kérkedõ szó, &Mert mindentudó Isten az Úr, &És a cselekedeteket õ ítéli meg.

Say no more words of pride; let not uncontrolled sayings come out of your mouths: for the Lord is a God of knowledge, by him acts are judged.

μὴ καυχᾶσθε καὶ μὴ λαλεῖτε ὑψηλά μὴ ἐξελθάτω μεγαλορρημοσύνη ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν ὅτι θεὸς γνώσεων κύριος καὶ θεὸς ἑτοιμάζων ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ

4 Az erõs kézíjjasokat megrontja, &És a roskadozókat erõvel övedzi fel,

The bows of the men of war are broken, and the feeble are clothed with strength.

τόξον δυνατῶν ἠσθένησεν καὶ ἀσθενοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν

5 A megelégedettek bérért szegõdnek el, &Éhezõk pedig nem lesznek; &S míg a magtalan hét gyermeket szül, &A sok gyermekû megfogyatkozik.

Those who were full are offering themselves as servants for bread; those who were in need are at rest; truly, she who had no children has become the mother of seven; and she who had a family is wasted with sorrow.

πλήρεις ἄρτων ἠλαττώθησαν καὶ οἱ πεινῶντες παρῆκαν γῆν ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτά καὶ ἡ πολλὴ ἐν τέκνοις ἠσθένησεν

6 Az Úr öl és elevenít, &Sírba visz és visszahoz.

The Lord is the giver of death and life: sending men down to the underworld and lifting them up.

κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ κατάγει εἰς ᾅδου καὶ ἀνάγει

7 Az Úr szegénynyé tesz és gazdagít, &Megaláz s fel is magasztal;

The Lord gives wealth and takes a man's goods from him: crushing men down and again lifting them up;

κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει ταπεινοῖ καὶ ἀνυψοῖ

8 Felemeli a porból a szegényt, &És a sárból kihozza a szûkölködõt, &Hogy ültesse hatalmasok mellé, &És a dicsõségnek székét adja nékik; &Mert az Úré a földnek oszlopai, &És azokra helyezé a föld kerekségét.

Lifting the poor out of the dust, and him who is in need out of the lowest place, to give them their place among rulers, and for their heritage the seat of glory: for the pillars of the earth are the Lord's and he has made them the base of the world.

ἀνιστᾷ ἀπὸ γῆς πένητα καὶ ἀπὸ κοπρίας ἐγείρει πτωχὸν καθίσαι μετὰ δυναστῶν λαῶν καὶ θρόνον δόξης κατακληρονομῶν αὐτοῖς

9 Híveinek lábait megoltalmazza, &De az istentelenek setétségben némulnak el, &Mert nem az erõ teszi hatalmassá az embert.

He will keep the feet of his holy ones, but the evil-doers will come to their end in the dark night, for by strength no man will overcome.

διδοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ καὶ εὐλόγησεν ἔτη δικαίου ὅτι οὐκ ἐν ἰσχύι δυνατὸς ἀνήρ

10 Az Úr, a kik vele versengenek, megrontja, &Mennydörög felettök az égben, &Az Úr megítéli a földnek határait, &Királyának pedig hatalmat ad, &És felemeli felkentjének szarvát!

Those who make war against the Lord will be broken; against them he will send his thunder from heaven: the Lord will be judge of the ends of the earth, he will give strength to his king, lifting up the horn of him on whom the holy oil has been put.

κύριος ἀσθενῆ ποιήσει ἀντίδικον αὐτοῦ κύριος ἅγιος μὴ καυχάσθω ὁ φρόνιμος ἐν τῇ φρονήσει αὐτοῦ καὶ μὴ καυχάσθω ὁ δυνατὸς ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος συνίειν καὶ γινώσκειν τὸν κύριον καὶ ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν μέσῳ τῆς γῆς κύριος ἀνέβη εἰς οὐραν οὺς καὶ ἐβρόντησεν αὐτὸς κρινεῖ ἄκρα γῆς καὶ δίδωσιν ἰσχὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ ὑψώσει κέρας χριστοῦ αὐτοῦ

11 Elméne ezután Elkána Rámába az õ házához; a gyermek pedig az Úrnak szolgája lett Éli pap elõtt.
Then Elkanah went to Ramah to his house. And the child became the servant of the Lord under the direction of Eli the priest.
καὶ κατέλιπον αὐτὸν ἐκεῖ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀπῆλθον εἰς αρμαθαιμ καὶ τὸ παιδάριον ἦν λειτουργῶν τῷ προσώπῳ κυρίου ἐνώπιον ηλι τοῦ ἱερέως

12 Éli fiai azonban Béliál fiai valának, nem ismerék az Urat.
Now the sons of Eli were evil and good-for-nothing men, having no knowledge of the Lord.
καὶ οἱ υἱοὶ ηλι τοῦ ἱερέως υἱοὶ λοιμοὶ οὐκ εἰδότες τὸν κύριον

13 És a papoknak ez vala szokásuk a néppel szemben: Ha mikor valaki áldozatot tesz vala, eljött a papnak szolgája, midõn a húst fõzték, és a háromágú villácska az õ kezében vala;
And the priests' way with the people was this: when any man made an offering, the priest's servant came while the flesh was being cooked, having in his hand a meat-hook with three teeth;
καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἱερέως παρὰ τοῦ λαοῦ παντὸς τοῦ θύοντος καὶ ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως ὡς ἂν ἡψήθη τὸ κρέας καὶ κρεάγρα τριόδους ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ

14 És beüti vala a serpenyõbe, vagy üstbe, vagy fazékba, vagy edénybe, és mindent, a mit a villácskával kihúz, magának veszi el a pap. Így cselekesznek egész Izráellel, kik oda mennek Silóba.
This he put into the pot, and everything which came up on the hook the priest took for himself. This they did in Shiloh to all the Israelites who came there.
καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν εἰς τὸν λέβητα τὸν μέγαν ἢ εἰς τὸ χαλκίον ἢ εἰς τὴν κύθραν πᾶν ὃ ἐὰν ἀνέβῃ ἐν τῇ κρεάγρᾳ ἐλάμβανεν ἑαυτῷ ὁ ἱερεύς κατὰ τάδε ἐποίουν παντὶ ισραηλ τοῖς ἐρχομένοις θῦσαι κυρίῳ ἐν σηλωμ

15 És minekelõtte a kövérét megáldoznák, eljön a papnak szolgája és azt mondja az áldozó embernek: Adj a papnak sütni való húst, mert nem fogad el tõled fõtt húst, hanem csak nyerset.
And more than this, before the fat was burned, the priest's servant would come and say to the man who was making the offering, Give me some of the flesh to be cooked for the priest; he has no taste for meat cooked in water, but would have you give it uncooked.
καὶ πρὶν θυμιαθῆναι τὸ στέαρ ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως καὶ ἔλεγεν τῷ ἀνδρὶ τῷ θύοντι δὸς κρέας ὀπτῆσαι τῷ ἱερεῖ καὶ οὐ μὴ λάβω παρὰ σοῦ ἐφθὸν ἐκ τοῦ λέβητος

16 És ha az ember [azt] mondja néki: Hadd gyújtsák meg most a kövérét, azután vedd el, a mint lelked kívánja: akkor azt mondják vala: [Semmiképen] nem, hanem most adjad, mert ha nem, erõvel elveszem.
And if the man said to him, First let the fat be burned, then take as much as you will; then the servant would say, No, you are to give it to me now, or I will take it by force.
καὶ ἔλεγεν ὁ ἀνὴρ ὁ θύων θυμιαθήτω πρῶτον ὡς καθήκει τὸ στέαρ καὶ λαβὲ σεαυτῷ ἐκ πάντων ὧν ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου καὶ εἶπεν οὐχί ὅτι νῦν δώσεις καὶ ἐὰν μή λήμψομαι κραταιῶς

17 Igen nagy volt azért az ifjaknak bûne az Úr elõtt, mert az emberek megútálják vala az Úrnak áldozatát.
And the sin of these young men was very great before the Lord; for they gave no honour to the Lord's offerings.
καὶ ἦν ἡ ἁμαρτία τῶν παιδαρίων ἐνώπιον κυρίου μεγάλη σφόδρα ὅτι ἠθέτουν τὴν θυσίαν κυρίου

18 Sámuel pedig szolgál vala az Úrnak, mint gyermek, gyolcs efóddal körül övezve.
But Samuel did the work of the Lord's house, while he was a child, dressed in a linen ephod.
καὶ σαμουηλ ἦν λειτουργῶν ἐνώπιον κυρίου παιδάριον περιεζωσμένον εφουδ βαρ

19 És anyja kicsiny felsõ ruhát csinált vala néki, és felvivé néki esztendõnként, mikor férjével felment az esztendõnként való áldozat bemutatására.
And his mother made him a little robe and took it to him every year when she came with her husband for the year's offering.
καὶ διπλοΐδα μικρὰν ἐποίησεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἀνέφερεν αὐτῷ ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θῦσαι τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν

20 És megáldá Éli Elkánát és az õ feleségét, és monda: Adjon az Úr néked magzatot ez asszonytól a helyett, a kiért könyörgött, és a kit az Úrnak kért. És haza menének.
And every year Eli gave Elkanah and his wife a blessing, saying, May the Lord give you offspring by this woman in exchange for the child you have given to the Lord. And they went back to their house.
καὶ εὐλόγησεν ηλι τὸν ελκανα καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ λέγων ἀποτείσαι σοι κύριος σπέρμα ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης ἀντὶ τοῦ χρέους οὗ ἔχρησας τῷ κυρίῳ καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ

21 És meglátogatá az Úr Annát, ki az õ méhében fogada, és szült három fiút és két leányt. És a gyermek Sámuel felnevekedék az Úrnál.
And the Lord had mercy on Hannah and she gave birth to three sons and two daughters. And the young Samuel became older before the Lord.
καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὴν ανναν καὶ ἔτεκεν ἔτι τρεῖς υἱοὺς καὶ δύο θυγατέρας καὶ ἐμεγαλύνθη τὸ παιδάριον σαμουηλ ἐνώπιον κυρίου

22 Éli pedig igen vén vala, és meghallá mindazt, a mit fiai cselekesznek egész Izráellel, és hogy az asszonyokkal hálnak, kik a gyülekezet sátorának nyílása elõtt szolgálnak.
Now Eli was very old; and he had news from time to time of what his sons were doing to all Israel.
καὶ ηλι πρεσβύτης σφόδρα καὶ ἤκουσεν ἃ ἐποίουν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς ισραηλ

23 Monda azért nékik: Miért cselekesztek ilyen dolgot? Mert hallom a ti gonosz cselekedeteiteket mind az egész néptõl.
And he said to them, Why are you doing such things? for from all this people I get accounts of your evil ways.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἵνα τί ποιεῖτε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ἐγὼ ἀκούω ἐκ στόματος παντὸς τοῦ λαοῦ κυρίου

24 Ne [tegyétek] fiaim! mert nem jó hír az, melyet hallok; vétkessé teszitek az Úrnak népét.
No, my sons, the account which is given me, which the Lord's people are sending about, is not good.
μή τέκνα ὅτι οὐκ ἀγαθὴ ἡ ἀκοή ἣν ἐγὼ ἀκούω μὴ ποιεῖτε οὕτως ὅτι οὐκ ἀγαθαὶ αἱ ἀκοαί ἃς ἐγὼ ἀκούω τοῦ μὴ δουλεύειν λαὸν θεῷ

25 Ha ember embertársa ellen vétkezik, megítéli az Isten; de ha az Úr ellen vétkezik az ember, ki lehetne érette közbenjáró? De nem hallgatának atyjok szavára, mert az Úr meg akará õket ölni.
If one man does wrong to another, God will be his judge: but if a man's sin is against the Lord, who will take up his cause? But they gave no attention to the voice of their father, for it was the Lord's purpose to send destruction on them.
ἐὰν ἁμαρτάνων ἁμάρτῃ ἀνὴρ εἰς ἄνδρα καὶ προσεύξονται ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς κύριον καὶ ἐὰν τῷ κυρίῳ ἁμάρτῃ τίς προσεύξεται ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἤκουον τῆς φωνῆς τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὅτι βουλόμενος ἐβούλετο κύριος διαφθεῖραι αὐτούς

26 A gyermek Sámuel pedig folytonosan növekedék és kedves volt mind az Úr, mind az emberek elõtt.
And the young Samuel, becoming older, had the approval of the Lord and of men.
καὶ τὸ παιδάριον σαμουηλ ἐπορεύετο καὶ ἐμεγαλύνετο καὶ ἀγαθὸν καὶ μετὰ κυρίου καὶ μετὰ ἀνθρώπων

27 És eljöve Istennek embere Élihez, és monda néki: Így szól az Úr: Nem jelentettem-é ki magamat atyád házának, midõn Égyiptomban a Faraó házában valának?
And a man of God came to Eli and said to him, The Lord says, Did I let myself be seen by your father's people when they were in Egypt, servants in Pharaoh's house?
καὶ ἦλθεν ἄνθρωπος θεοῦ πρὸς ηλι καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ἀποκαλυφθεὶς ἀπεκαλύφθην πρὸς οἶκον πατρός σου ὄντων αὐτῶν ἐν γῇ αἰγύπτῳ δούλων τῷ οἴκῳ φαραω

28 És kiválasztám õt papnak Izráel minden nemzetségei közül magamnak, hogy áldozzon az én oltáromon; hogy füstölõ szert füstölögtessen, hogy az efódot elõttem viselje; és atyád házára bíztam Izráel fiainak minden tüzes áldozatait.
Did I take him out of all the tribes of Israel to be my priest and to go up to my altar to make the smoke of the offerings go up and to take up the ephod? Did I give to your father's family all the offerings made by fire by the children of Israel?
καὶ ἐξελεξάμην τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἐκ πάντων τῶν σκήπτρων ισραηλ ἐμοὶ ἱερατεύειν καὶ ἀναβαίνειν ἐπὶ θυσιαστήριόν μου καὶ θυμιᾶν θυμίαμα καὶ αἴρειν εφουδ καὶ ἔδω κα τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου τὰ πάντα τοῦ πυρὸς υἱῶν ισραηλ εἰς βρῶσιν

29 Miért tapossátok meg az én véres áldozatomat és ételáldozatomat, melyet rendeltem [e] hajlékban? És te többre becsülöd fiaidat, mint engem, hogy magatokat hízlaljátok az én népem Izráel minden áldozatának elejével.
Why then are you looking with envy on my offerings of meat and of meal which were ordered by my word, honouring your sons before me, and making yourselves fat with all the best of the offerings of Israel, my people?
καὶ ἵνα τί ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸ θυμίαμά μου καὶ εἰς τὴν θυσίαν μου ἀναιδεῖ ὀφθαλμῷ καὶ ἐδόξασας τοὺς υἱούς σου ὑπὲρ ἐμὲ ἐνευλογεῖσθαι ἀπαρχῆς πάσης θυσίας ισραηλ ἔμπροσθέ ν μου

30 Azért így szól az Úr, Izráelnek Istene, jóllehet megmondottam, hogy a te házad és atyádnak háza mindörökké én elõttem jár; de most, [azt] mondja az Úr, távol legyen tõlem, mert a kik engem tisztelnek, azoknak tisztességet szerzek, a kik azonban engem megutálnak, megutáltatnak.

For this reason the Lord God of Israel has said, Truly I did say that your family and your father's people would have their place before me for ever: but now the Lord says, Let it not be so; I will give honour to those by whom I am honoured, and those who have no respect for me will be of small value in my eyes.

διὰ τοῦτο τάδε εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ εἶπα ὁ οἶκός σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου διελεύσεται ἐνώπιόν μου ἕως αἰῶνος καὶ νῦν φησιν κύριος μηδαμῶς ἐμοί ὅτι ἀλλ' ἢ τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω καὶ ὁ ἐξουθενῶν με ἀτιμωθήσεται

31 Ímé, napok jõnek, és levágom a te karodat és atyád házának karját, hogy ne legyen vén [ember] a te házadban.

See, the days are coming when your arm and the arm of your father's people will be cut off;

ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται καὶ ἐξολεθρεύσω τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ σπέρμα οἴκου πατρός σου

32 És meglátod az [Isten] hajlékának szorongattatását, mind a helyett, a mi jót cselekedett volna Izráellel; és nem lészen vén [ember] a te házadban soha.

And never again will there be an old man in your family.

καὶ οὐκ ἔσται σου πρεσβύτης ἐν οἴκῳ μου πάσας τὰς ἡμέρας

33 Mindazonáltal nem fogok mindenkit kiirtani oltárom mellõl, te éretted, hogy szemeidet emészszem és lelkedet gyötörjem; de egész házadnépe férfikorban hal meg.

But one man of your family will not be cut off by my hand, and his eyes will be made dark, and grief will be in his heart: and all the offspring of your family will come to their end by the sword of men.

καὶ ἄνδρα οὐκ ἐξολεθρεύσω σοι ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου ἐκλιπεῖν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ καταρρεῖν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ πᾶς περισσεύων οἴκου σου πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ ἀνδρῶν

34 És az legyen elõtted a jel, a mi következik két fiadra, Hofnira és Fineásra, hogy egy napon halnak meg mind a ketten.

And this will be the sign to you, which will come on Hophni and Phinehas, your sons; death will overtake them on the same day.

καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὃ ἥξει ἐπὶ τοὺς δύο υἱούς σου τούτους οφνι καὶ φινεες ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἀποθανοῦνται ἀμφότεροι

35 Támasztok azonban magamnak hûséges papot, ki kedvem és akaratom szerint cselekszik; és építek néki állandó házat, és az én felkentem elõtt fog járni mindenkor.

And I will make a true priest for myself, one who will do what is in my heart and in my mind: and I will make for him a family which will not come to an end; and his place will be before my holy one for ever.

καὶ ἀναστήσω ἐμαυτῷ ἱερέα πιστόν ὃς πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ τὰ ἐν τῇ ψυχῇ μου ποιήσει καὶ οἰκοδομήσω αὐτῷ οἶκον πιστόν καὶ διελεύσεται ἐνώπιον χριστοῦ μου πάσας τὰς ἡμέρας

36 És lészen, hogy mind az, a ki megmarad a te házadból, eljön, hogy leboruljon elõtte [egy] ezüst pénzecskéért és [egy] darab kenyérért, [és ezt] mondja: ugyan helyezz el engem a papi tisztségek egyikébe, hogy ehessem [egy] falat kenyeret.

Then it will be that the rest of your family, anyone who has not been cut off, will go down on his knees to him for a bit of silver or a bit of bread, and say, Be pleased to put me into one of the priest's places so that I may have a little food.

καὶ ἔσται ὁ περισσεύων ἐν οἴκῳ σου ἥξει προσκυνεῖν αὐτῷ ὀβολοῦ ἀργυρίου λέγων παράρριψόν με ἐπὶ μίαν τῶν ἱερατειῶν σου φαγεῖν ἄρτον

1 És a gyermek Sámuel szolgál vala az Úrnak Éli elõtt. És abban az idõben [igen] ritkán volt az Úrnak kijelentése, nem vala nyilván való látomás.

Now the young Samuel was the servant of the Lord before Eli. In those days the Lord kept his word secret from men; there was no open vision.

καὶ τὸ παιδάριον σαμουηλ ἦν λειτουργῶν τῷ κυρίῳ ἐνώπιον ηλι τοῦ ἱερέως καὶ ῥῆμα κυρίου ἦν τίμιον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν ὅρασις διαστέλλουσα

2 És történt egyszer, mikor Éli az õ [szokott] helyén aludt, (szemei pedig homályosodni kezdének, hogy látni sem tudott),

And at that time, when Eli was resting in his place, (now his eyes were becoming clouded so that he was not able to see,)

καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ηλι ἐκάθευδεν ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἤρξαντο βαρύνεσθαι καὶ οὐκ ἠδύνατο βλέπειν

3 És az Istennek szövétneke még nem oltatott el, és Sámuel az Úrnak templomában feküdt, hol az Istennek ládája volt:

And the light of God was still burning, while Samuel was sleeping in the Temple of the Lord where the ark of God was,

καὶ ὁ λύχνος τοῦ θεοῦ πρὶν ἐπισκευασθῆναι καὶ σαμουηλ ἐκάθευδεν ἐν τῷ ναῷ οὗ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ

4 Szólott az Úr Sámuelnek, õ pedig felele: Ímhol vagyok!
The voice of the Lord said Samuel's name; and he said, Here am I.
καὶ ἐκάλεσεν κύριος σαμουηλ σαμουηλ καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ

5 És Élihez szalada, és monda: Ímhol vagyok, mert hívtál engem; õ pedig felele: Nem hívtalak, menj vissza, feküdjél le. Elméne azért és lefeküvék.
And running to Eli he said, Here am I, for you said my name. And Eli said, I did not say your name; go to your rest again. So he went back to his bed.
καὶ ἔδραμεν πρὸς ηλι καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ ὅτι κέκληκάς με καὶ εἶπεν οὐ κέκληκά σε ἀνάστρεφε κάθευδε καὶ ἀνέστρεψεν καὶ ἐκάθευδεν

6 És szólítá az Úr ismét: Sámuel! Sámuel pedig felkelvén, Élihez ment, és monda: Ímhol vagyok, mert hívtál engem. És õ felele: Nem hívtalak fiam, menj vissza, feküdjél le.
And again the Lord said, Samuel. And Samuel got up and went to Eli and said, Here am I; for you certainly said my name. But he said in answer, I said nothing, my son; go to your rest again.
καὶ προσέθετο κύριος καὶ ἐκάλεσεν σαμουηλ σαμουηλ καὶ ἐπορεύθη πρὸς ηλι τὸ δεύτερον καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ ὅτι κέκληκάς με καὶ εἶπεν οὐ κέκληκά σε ἀνάστρεφε κάθευδε

7 Sámuel pedig még nem ismerte az Urat, [mert] még nem jelentetett ki néki az Úrnak ígéje.
Now at that time Samuel had no knowledge of the Lord, and the revelation of the word of the Lord had not come to him.
καὶ σαμουηλ πρὶν ἢ γνῶναι θεὸν καὶ ἀποκαλυφθῆναι αὐτῷ ῥῆμα κυρίου

8 És szólítá az Úr harmadszor is Sámuelt; õ pedig felkelvén, Élihez ment és monda: Ímhol vagyok, mert hívtál engem. Akkor eszébe jutott Élinek, hogy az Úr hívja a gyermeket.
And for the third time the Lord said Samuel's name. And he got up and went to Eli and said, Here am I; for you certainly said my name. Then it was clear to Eli that the voice which had said the child's name was the Lord's.
καὶ προσέθετο κύριος καλέσαι σαμουηλ ἐν τρίτῳ καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη πρὸς ηλι καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ ὅτι κέκληκάς με καὶ ἐσοφίσατο ηλι ὅτι κύριος κέκληκεν τὸ παιδάριον

9 Monda azért Éli Sámuelnek: Menj el, feküdjél le, és ha szólítanak téged, [ezt] mondjad: Szólj Uram, mert hallja a te szolgád. Elméne azért Sámuel, és lefeküvék az õ helyére.
So Eli said to Samuel, Go back: and if the voice comes again, let your answer be, Say on, Lord; for the ears of your servant are open. So Samuel went back to his bed.
καὶ εἶπεν ἀνάστρεφε κάθευδε τέκνον καὶ ἔσται ἐὰν καλέσῃ σε καὶ ἐρεῖς λάλει κύριε ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου καὶ ἐπορεύθη σαμουηλ καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ

10 Akkor eljövén az Úr, oda állott és szólítá, mint annak elõtte: Sámuel, Sámuel! És monda Sámuel: Szólj, mert hallja a te szolgád!
Then the Lord came and said as before, Samuel, Samuel. Then Samuel made answer, Say on, Lord; for the ears of your servant are open.
καὶ ἦλθεν κύριος καὶ κατέστη καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ καὶ εἶπεν σαμουηλ λάλει ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου

11 És monda az Úr Sámuelnek: Ímé én [oly] dolgot cselekszem Izráelben, melyet valakik hallanak, mind a két fülök megcsendül bele.
And the Lord said to Samuel, See, I will do a thing in Israel at which the ears of everyone hearing of it will be burning.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σαμουηλ ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ τὰ ῥήματά μου ἐν ισραηλ ὥστε παντὸς ἀκούοντος αὐτὰ ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐτοῦ

12 Azon a napon véghez viszem Élin mind azt, a mit kijelentettem háza ellen; megkezdem és elvégezem.
In that day I will do to Eli everything which I have said about his family, from first to last.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπεγερῶ ἐπὶ ηλι πάντα ὅσα ἐλάλησα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἄρξομαι καὶ ἐπιτελέσω

13 Mert megjelentettem néki, hogy elítélem az õ házát mind örökre, az álnokság miatt, a melyet [jól] tudott, hogy miként teszik vala útálatosokká magokat az õ fiai, és õ nem akadályozta meg õket.
And you are to say to him that I will send punishment on his family for ever, for the sin which he had knowledge of; because his sons have been cursing God and he had no control over them.
καὶ ἀνήγγελκα αὐτῷ ὅτι ἐκδικῶ ἐγὼ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐν ἀδικίαις υἱῶν αὐτοῦ ὅτι κακολογοῦντες θεὸν υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐνουθέτει αὐτοὺς καὶ οὐδ' οὕτως

14 Annakokáért megesküdtem az Éli háza ellen, hogy sohasem töröltetik el Éli házának álnoksága, sem véres áldozattal, sem ételáldozattal.
So I have made an oath to the family of Eli that no offering of meat or of meal which they may make will ever take away the sin of his family.
ὤμοσα τῷ οἴκῳ ηλι εἰ ἐξιλασθήσεται ἀδικία οἴκου ηλι ἐν θυμιάματι καὶ ἐν θυσίαις ἕως αἰῶνος

15 Aluvék azért Sámuel mind reggelig, és [akkor] kinyitá az Úr házának ajtait. És Sámuel nem meri vala megjelenteni Élinek a látomást.
And Samuel kept where he was, not moving till the time came for opening the doors of the house of God in the morning. And fear kept him from giving Eli an account of his vision.
καὶ κοιμᾶται σαμουηλ ἕως πρωὶ καὶ ὤρθρισεν τὸ πρωὶ καὶ ἤνοιξεν τὰς θύρας οἴκου κυρίου καὶ σαμουηλ ἐφοβήθη ἀπαγγεῖλαι τὴν ὅρασιν τῷ ηλι

16 Szólítá azért Éli Sámuelt, és monda: Fiam, Sámuel! Õ pedig felele: Ímhol vagyok.
Then Eli said, Samuel, my son. And Samuel answering said, Here am I.
καὶ εἶπεν ηλι πρὸς σαμουηλ σαμουηλ τέκνον καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ

17 És monda: Mi az a dolog, melyet mondott néked [az Úr?] El ne titkold elõttem! Úgy cselekedjék veled az Isten [most] és azután is, ha te valamit elhallgatsz elõttem mind abból, a mit mondott néked!
And he said, What did the Lord say to you? Do not keep it from me: may God's punishment be on you if you keep from me anything he said to you.
καὶ εἶπεν τί τὸ ῥῆμα τὸ λαληθὲν πρὸς σέ μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τάδε ποιήσαι σοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη ἐὰν κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα ἐκ πάντων τῶν λόγων τῶν λαληθέντων σοι ἐν τοῖς ὠσίν σου

18 Megmondott azért Sámuel néki mindent, és semmit sem hallgatott el elõtte. Õ pedig monda: Õ az Úr, cselekedjék úgy, a mint néki jónak tetszik.
Then Samuel gave him an account of everything, keeping nothing back. And he said, It is the Lord; let him do what seems good to him.
καὶ ἀπήγγειλεν σαμουηλ πάντας τοὺς λόγους καὶ οὐκ ἔκρυψεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ εἶπεν ηλι κύριος αὐτός τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσει

19 Sámuel pedig fölnevekedék, és az Úr vala õ vele, és semmit az õ ígéibõl a földre nem hagy vala esni.
And Samuel became older, and the Lord was with him and let not one of his words be without effect.
καὶ ἐμεγαλύνθη σαμουηλ καὶ ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ πάντων τῶν λόγων αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν

20 És megtudá egész Izráel Dántól Bersebáig, hogy Sámuel az Úr prófétájául rendeltetett.
And it was clear to all Israel from Dan to Beer-sheba that Samuel had been made a prophet of the Lord.
καὶ ἔγνωσαν πᾶς ισραηλ ἀπὸ δαν καὶ ἕως βηρσαβεε ὅτι πιστὸς σαμουηλ εἰς προφήτην τῷ κυρίῳ

21 És az Úr kezde ismét megjelenni Silóban, mert kijelentette magát az Úr Sámuelnek Silóban, az Úrnak beszéde által.
And the Lord was seen again in Shiloh; for the Lord gave to Samuel in Shiloh the revelation of his word.
καὶ προσέθετο κύριος δηλωθῆναι ἐν σηλωμ ὅτι ἀπεκαλύφθη κύριος πρὸς σαμουηλ καὶ ἐπιστεύθη σαμουηλ προφήτης γενέσθαι τῷ κυρίῳ εἰς πάντα ισραηλ ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς κ αὶ ἕως ἄκρων καὶ ηλι πρεσβύτης σφόδρα καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πορευόμενοι ἐπορεύοντο καὶ πονηρὰ ἡ ὁδὸς αὐτῶν ἐνώπιον κυρίου

1 És [ismeretessé] lett Sámuel beszéde egész Izráelben. És kiméne Izráel a Filiszteusok ellen harczolni, és tábort járának Ében-Ézernél, a Filiszteusok pedig tábort járának Áfekben.
Now at that time the Philistines came together to make war against Israel, and the men of Israel went out to war against the Philistines and took up their position at the side of Eben-ezer: and the Philistines put their forces in position in Aphek.
καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ συναθροίζονται ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ ισραηλ καὶ ἐξῆλθεν ισραηλ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς εἰς πόλεμον καὶ παρεμβάλλουσιν ἐπὶ αβενε ζερ καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβάλλουσιν ἐν αφεκ

2 És [csata]rendbe állának a Filiszteusok Izráel ellen, és megütközének, és megveretteték Izráel a Filiszteusok által, és levágának a harczmezõn mintegy négyezer embert.
And the Philistines put their forces in order against Israel, and the fighting was hard, and Israel was overcome by the Philistines, who put to the sword about four thousand of their army in the field.
καὶ παρατάσσονται οἱ ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ ισραηλ καὶ ἔκλινεν ὁ πόλεμος καὶ ἔπταισεν ἀνὴρ ισραηλ ἐνώπιον ἀλλοφύλων καὶ ἐπλήγησαν ἐν τῇ παρατάξει ἐν ἀγρῷ τέσσαρε ς χιλιάδες ἀνδρῶν

3 És mikor a nép a táborba [visszatért,] mondának Izráel vénei: [Vajjon] miért vert meg minket ma az Úr a Filiszteusok elõtt?! Hozzuk el magunkhoz az Úr frigyládáját Silóból, hogy jõjjön közénk [az Úr], és szabadítson meg ellenségeink kezébõl.

And when the people came back to their tents, the responsible men of Israel said, Why has the Lord let the Philistines overcome us today? Let us get the ark of the Lord's agreement here from Shiloh, so that it may be with us and give us salvation from the hands of those who are against us.

καὶ ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς τὴν παρεμβολήν καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι ισραηλ κατὰ τί ἔπταισεν ἡμᾶς κύριος σήμερον ἐνώπιον ἀλλοφύλων λάβωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐκ σηλ ωμ καὶ ἐξελθέτω ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν

4 Elkülde azért a nép Silóba, és elhozák onnan a Seregek Urának frigyládáját, a ki ül a Khérubok felett. Ott volt Éli két fia is az Isten frigyládájával, Hofni és Fineás.

So the people sent to Shiloh and got the ark of the agreement of the Lord of armies whose resting-place is between the winged ones; and Hophni and Phinehas, the two sons of Eli, were there with the ark of God's agreement.

καὶ ἀπέστειλεν ὁ λαὸς εἰς σηλωμ καὶ αἴρουσιν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν κυρίου καθημένου χερουβιμ καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ ηλι μετὰ τῆς κιβωτοῦ οφνι καὶ φινεες

5 És mikor az Úr frigyládája a táborba érkezék, rivalgott az egész Izráel nagy rivalgással, hogy megrendüle a föld.

And when the ark of the Lord's agreement came into the tent-circle, all Israel gave a great cry, so that the earth was sounding with it.

καὶ ἐγενήθη ὡς ἦλθεν κιβωτὸς κυρίου εἰς τὴν παρεμβολήν καὶ ἀνέκραξεν πᾶς ισραηλ φωνῇ μεγάλῃ καὶ ἤχησεν ἡ γῆ

6 Mikor pedig meghallották a Filiszteusok a rivalgás hangját, mondának: Micsoda nagy rivalgás hangja ez a zsidók táborában? És mikor megtudták, hogy az Úrnak ládája érkezett a táborba,

And the Philistines, hearing the noise of their cry, said, What is this great cry among the tents of the Hebrews? Then it became clear to them that the ark of the Lord had come to the tent-circle.

καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι τῆς κραυγῆς καὶ εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι τίς ἡ κραυγὴ ἡ μεγάλη αὕτη ἐν παρεμβολῇ τῶν εβραίων καὶ ἔγνωσαν ὅτι κιβωτὸς κυρίου ἥκει εἰς τὴν παρεμβολ ήν

7 Megfélemlének a Filiszteusok, mert mondának: Isten a táborba jött! És mondának: Jaj nékünk! mert nem történt ilyen soha az elõtt.

And the Philistines, full of fear, said, God has come into their tents. And they said, Trouble is ours! for never before has such a thing been seen.

καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ εἶπον οὗτοι οἱ θεοὶ ἥκασιν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν παρεμβολήν οὐαὶ ἡμῖν ἐξελοῦ ἡμᾶς κύριε σήμερον ὅτι οὐ γέγονεν τοιαύτη ἐχθὲς καὶ τρίτην

8 Jaj nékünk! Kicsoda szabadít meg minket ennek a hatalmas Istennek kezébõl? Ez az az Isten, a ki Égyiptomot mindenféle csapással sújtotta a pusztában.

Trouble is ours! Who will give us salvation from the hands of these great gods? These are the gods who sent all sorts of blows on the Egyptians in the waste land.

οὐαὶ ἡμῖν τίς ἐξελεῖται ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν θεῶν τῶν στερεῶν τούτων οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ πατάξαντες τὴν αἴγυπτον ἐν πάσῃ πληγῇ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ

9 Legyetek bátrak és legyetek férfiak, Filiszteusok! hogy ne kelljen szolgálnotok a zsidóknak, mint a hogy õk szolgáltak néktek. Azért legyetek férfiak, és harczoljatok!

Be strong, O Philistines, be men! Do not be servants to the Hebrews as they have been to you: go forward to the fight without fear.

κραταιοῦσθε καὶ γίνεσθε εἰς ἄνδρας ἀλλόφυλοι μήποτε δουλεύσητε τοῖς εβραίοις καθὼς ἐδούλευσαν ἡμῖν καὶ ἔσεσθε εἰς ἄνδρας καὶ πολεμήσατε αὐτούς

10 Megütközének azért a Filiszteusok, és megveretett Izráel, és kiki az õ sátorába menekült; és a vereség oly nagy volt, hogy Izráel közül harminczezer gyalog hullott el.

So the Philistines went to the fight, and Israel was overcome, and every man went in flight to his tent: and great was the destruction, for thirty thousand footmen of Israel were put to the sword.

καὶ ἐπολέμησαν αὐτούς καὶ πταίει ἀνὴρ ισραηλ καὶ ἔφυγεν ἕκαστος εἰς σκήνωμα αὐτοῦ καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη σφόδρα καὶ ἔπεσαν ἐξ ισραηλ τριάκοντα χιλιάδες ταγμάτων

11 És az Isten ládája [is] elvétetett, és meghala Élinek mindkét fia, Hofni és Fineás.

And the ark of God was taken; and Hophni and Phinehas, the sons of Eli, were put to the sword.

καὶ κιβωτὸς θεοῦ ἐλήμφθη καὶ ἀμφότεροι υἱοὶ ηλι ἀπέθανον οφνι καὶ φινεες

12 Akkor elszalada a harczból egy ember a Benjámin [nemzetségébõl,] és Silóba ment azon a napon, ruháit megszaggatván és port [hintvén] a fejére.

And a man of Benjamin went running from the fight and came to Shiloh the same day with his clothing out of order and earth on his head.

καὶ ἔδραμεν ἀνὴρ ιεμιναῖος ἐκ τῆς παρατάξεως καὶ ἦλθεν εἰς σηλωμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ διερρηγότα καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ

13 És ímé mikor oda ért, Éli az õ székében ült, az útfélen várakozván; mert szíve rettegésben volt az Isten ládája miatt. És [mihelyt] odaért az ember, hogy hírt mondjon a városban, jajveszékelt az egész város.

And when he came, Eli was seated by the wayside watching: and in his heart was fear for the ark of God. And when the man came into the town and gave the news, there was a great outcry.

καὶ ἦλθεν καὶ ἰδοὺ ηλι ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ δίφρου παρὰ τὴν πύλην σκοπεύων τὴν ὁδόν ὅτι ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ ἐξεστηκυῖα περὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ὁ ἄνθρωπος εἰσῆλθεν εἰς τ ὴν πόλιν ἀπαγγεῖλαι καὶ ἀνεβόησεν ἡ πόλις

14 És meghallotta Éli a kiáltás hangját, és monda: Micsoda nagy zajongás ez? Az az ember pedig sietve eljöve, és megmondotta Élinek.

And Eli, hearing the noise and the cries, said, What is the reason of this outcry? And the man came quickly and gave the news to Eli.

καὶ ἤκουσεν ηλι τὴν φωνὴν τῆς βοῆς καὶ εἶπεν τίς ἡ βοὴ τῆς φωνῆς ταύτης καὶ ὁ ἄνθρωπος σπεύσας εἰσῆλθεν καὶ ἀπήγγειλεν τῷ ηλι

15 Éli pedig kilenczvennyolcz esztendõs volt, és szemei [annyira] meghomályosodtak, hogy már nem is látott.

Now Eli was ninety-eight years old, and his eyes were fixed so that he was not able to see.

καὶ ηλι υἱὸς ἐνενήκοντα ἐτῶν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπανέστησαν καὶ οὐκ ἔβλεπεν καὶ εἶπεν ηλὶ τοῖς ἀνδράσιν τοῖς περιεστηκόσιν αὐτῷ τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἤχους τούτου

16 És monda az ember Élinek: Én a harczból jövök, én a harczból menekültem ma. És monda: Mi dolog történt, fiam?

And the man said to Eli, I have come from the army and have come in flight today from the fight. And he said, How did it go, my son?

καὶ ὁ ἀνὴρ σπεύσας προσῆλθεν πρὸς ηλι καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐγώ εἰμι ὁ ἥκων ἐκ τῆς παρεμβολῆς κἀγὼ πέφευγα ἐκ τῆς παρατάξεως σήμερον καὶ εἶπεν τί τὸ γεγονὸς ῥῆμα τέκνον

17 Felele a követ, és monda: Megfutamodék Izráel a Filiszteusok elõtt, és [igen] nagy veszteség lõn a népben, és a te két fiad is meghalt, Hofni és Fineás, és az Isten ládáját is elvették.

And the man said, Israel went in flight from the Philistines, and there has been great destruction among the people, and your two sons, Hophni and Phinehas, are dead, and the ark of God has been taken.

καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον καὶ εἶπεν πέφευγεν ἀνὴρ ισραηλ ἐκ προσώπου ἀλλοφύλων καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοί σου τεθνήκασιν καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐλήμφθη

18 És lõn, hogy midõn az Isten ládáját említé, hátraesék a székrõl a kapufélhez, és nyakát szegte és meghala, mert [immár] vén és nehéz ember vala. És õ negyven esztendeig ítélt Izráel felett.

And at these words about the ark of God, Eli, falling back off his seat by the side of the doorway into the town, came down on the earth so that his neck was broken and death overtook him, for he was an old man and of great weight. He had been judging Israel for forty years.

καὶ ἐγένετο ὡς ἐμνήσθη τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ δίφρου ὀπισθίως ἐχόμενος τῆς πύλης καὶ συνετρίβη ὁ νῶτος αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν ὅτι πρεσβύτης ὁ ἄνθρωπος κ αὶ βαρύς καὶ αὐτὸς ἔκρινεν τὸν ισραηλ εἴκοσι ἔτη

19 És az õ menye, Fineásnak felesége, várandós vala; és a mikor meghallá a hírt, hogy az Isten ládája elvétetett és az õ ipa és férje meghalának, térdre esék és szûle, mert a fájdalmak meglepték.

And his daughter-in-law, the wife of Phinehas, was with child and near the time when she would give birth; and when she had the news that the ark of God had been taken and that her father-in-law and her husband were dead, her pains came on her suddenly and she gave birth.

καὶ νύμφη αὐτοῦ γυνὴ φινεες συνειληφυῖα τοῦ τεκεῖν καὶ ἤκουσεν τὴν ἀγγελίαν ὅτι ἐλήμφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ καὶ ὅτι τέθνηκεν ὁ πενθερὸς αὐτῆς καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ ὤκλα σεν καὶ ἔτεκεν ὅτι ἐπεστράφησαν ἐπ' αὐτὴν ὠδῖνες αὐτῆς

20 És mikor elalélt, mondának azok, akik mellette állanak vala: Ne félj, mert fiút szültél; de õ nem felelt és nem figyelt [arra.]

And when she was very near death the women who were with her said, Have no fear, for you have given birth to a son. But she made no answer and gave no attention to it.

καὶ ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς ἀποθνήσκει καὶ εἶπον αὐτῇ αἱ γυναῖκες αἱ παρεστηκυῖαι αὐτῇ μὴ φοβοῦ ὅτι υἱὸν τέτοκας καὶ οὐκ ἀπεκρίθη καὶ οὐκ ἐνόησεν ἡ καρδία αὐτῆς

21 És nevezé a gyermeket Ikábódnak, mondván: "Oda van Izráel dicsõsége", mert elvétetett az Isten ládája, és az õ ipa és az õ férje.

And she gave the child the name of Ichabod, saying, The glory has gone from Israel: because the ark of God was taken and because of her father-in-law and her husband.

καὶ ἐκάλεσεν τὸ παιδάριον οὐαὶ βαρχαβωθ ὑπὲρ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ πενθεροῦ αὐτῆς καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς

22 És monda [ismét]: Oda van Izráel dicsõsége, mert elvétetett az Isten ládája.
And she said, The glory is gone from Israel, for the ark of God has been taken.
καὶ εἶπαν ἀπῴκισται δόξα ισραηλ ἐν τῷ ληφθῆναι τὴν κιβωτὸν κυρίου

1 A Filiszteusok pedig vevék az Isten ládáját és elvitték Ében-Ézerbõl Asdódba.
Now the Philistines, having taken the ark of God, took it with them from Eben-ezer to Ashdod.
καὶ ἀλλόφυλοι ἔλαβον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ καὶ εἰσήνεγκαν αὐτὴν ἐξ αβεννεζερ εἰς ἄζωτον

2 És megfogták a Filiszteusok az Isten ládáját, és bevivén azt a Dágon templomába, Dágon mellé helyezték el.
They took the ark of God into the house of Dagon and put it by the side of Dagon.
καὶ ἔλαβον ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν κυρίου καὶ εἰσήνεγκαν αὐτὴν εἰς οἶκον δαγων καὶ παρέστησαν αὐτὴν παρὰ δαγων

3 És mikor az Asdódbeliek másnap korán felkelének, ímé Dágon leesett arczczal a földre az Úr ládája elõtt. És felvevék Dágont, és ismét helyreállíták.
And when the people of Ashdod got up early on the morning after, they saw that Dagon had come down to the earth on his face before the ark of the Lord. And they took Dagon up and put him in his place again.
καὶ ὤρθρισαν οἱ ἀζώτιοι καὶ εἰσῆλθον εἰς οἶκον δαγων καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ δαγων πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ἤγειραν τὸν δαγων καὶ κατέστη σαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ ἐβαρύνθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀζωτίους καὶ ἐβασάνισεν αὐτοὺς καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν τὴν ἄζωτον καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς

4 Mikor pedig másnap korán reggel felkelének, ímé Dágon [ismét]leesett arczczal a földre az Úr ládája elõtt; és Dágonnak feje és két kezefeje letörve a küszöbön valának, csak Dágon [dereka]maradt meg.
And when they got up early on the morning after, Dagon had come down to the earth on his face before the ark of the Lord; and his head and his hands were broken off on the doorstep; only the base was in its place.
καὶ ἐγένετο ὅτε ὤρθρισαν τὸ πρωί καὶ ἰδοὺ δαγων πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου καὶ ἡ κεφαλὴ δαγων καὶ ἀμφότερα τὰ ἴχνη χειρῶν αὐτοῦ ἀφῃρημένα ἐπὶ τὰ ἐμπρόσθια αμαφεθ ἕκαστον καὶ ἀμφότεροι οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πεπτωκότες ἐπὶ τὸ πρόθυρον πλὴν ἡ ῥάχις δαγων ὑπελείφθη

5 Annakokáért a Dágon papjai és mind azok, akik a Dágon templomába járnak, nem lépnek a Dágon küszöbére Asdódban mind e mai napig.
So to this day no priest of Dagon, or any who come into Dagon's house, will put his foot on the doorstep of the house of Dagon in Ashdod.
διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιβαίνουσιν οἱ ἱερεῖς δαγων καὶ πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς οἶκον δαγων ἐπὶ βαθμὸν οἴκου δαγων ἐν ἀζώτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ὅτι ὑπερβαίνοντες ὑπερβαίνου σιν

6 És az Úrnak keze az Asdódbeliekre nehezedék, és pusztítja vala õket; és megveré õket fekélyekkel, Asdódot és határait.
But the hand of the Lord was hard on the people of Ashdod and he sent disease on them through all the country of Ashdod.
καὶ ἐβαρύνθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ ἄζωτον καὶ ἐπήγαγεν αὐτοῖς καὶ ἐξέζεσεν αὐτοῖς εἰς τὰς ναῦς καὶ μέσον τῆς χώρας αὐτῆς ἀνεφύησαν μύες καὶ ἐγένετο σύγχυσις θανάτου μεγάλη ἐ ν τῇ πόλει

7 Mikor azért látták az Asdódbeliek, hogy így van a [dolog,] mondának: Ne maradjon nálunk Izráel Istenének ládája, mert reánk nehezedett az õ keze, és Dágonra, a mi istenünkre.
And when the men of Ashdod saw how it was, they said, Let not the ark of the God of Israel be with us, for his hand is hard on us and on Dagon our god.
καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες ἀζώτου ὅτι οὕτως καὶ λέγουσιν ὅτι οὐ καθήσεται κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ισραηλ μεθ' ἡμῶν ὅτι σκληρὰ χεὶρ αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ δαγων θεὸν ἡμῶν

8 Elküldének tehát, és összegyûjték a Filiszteusoknak minden fejedelmeit, és mondának: Mit csináljunk Izráel Istenének ládájával? Azok pedig felelének: Vigyék Gáthba az Izráel Istenének ládáját. És elvivék Izráel Istenének ládáját.
So they sent for all the lords of the Philistines to come together there, and said, What are we to do with the ark of the God of Israel? And their answer was, Let the ark of the God of Israel be taken away to Gath. So they took the ark of the God of Israel away.
καὶ ἀποστέλλουσιν καὶ συνάγουσιν τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων πρὸς αὐτοὺς καὶ λέγουσιν τί ποιήσωμεν κιβωτῷ θεοῦ ισραηλ καὶ λέγουσιν οἱ γεθθαῖοι μετελθέτω κιβωτὸς το ῦ θεοῦ πρὸς ἡμᾶς καὶ μετῆλθεν κιβωτὸς τοῦ θεοῦ εἰς γεθθα

9 És történt azután, hogy elvitték, az Úrnak kezе igen nagy rémületére lõn a városnak; és megveré a városnak lakosait kicsinytõl fogva nagyig, és fekélyek támadának rajtok.

But after they had taken it away, the hand of the Lord was stretched out against the town for its destruction: and the signs of disease came out on all the men of the town, small and great.

καὶ ἐγενήθη μετὰ τὸ μετελθεῖν αὐτὴν καὶ γίνεται χεὶρ κυρίου ἐν τῇ πόλει τάραχος μέγας σφόδρα καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ ἐπάταξεν α ὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ γεθθαῖοι ἕδρας

10 Elküldék azért az Istennek ládáját Ekronba. És lõn, hogy a mikor Ekronba jutott az Istennek ládája, felzúdulának az Ekronbeliek, mondván: Reám hozták Izráel Istenének ládáját, hogy megöljön engem és az én népemet.

So they sent the ark of God to Ekron. And when the ark of God came to Ekron, the people of the town made an outcry, saying, They have sent the ark of the God of Israel to us for the destruction of us and of our people.

καὶ ἐξαποστέλλουσιν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς ἀσκαλῶνα καὶ ἐγενήθη ὡς εἰσῆλθεν κιβωτὸς θεοῦ εἰς ἀσκαλῶνα καὶ ἐβόησαν οἱ ἀσκαλωνῖται λέγοντες τί ἀπεστρέψατε πρὸς ἡμᾶ ς τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ισραηλ θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν

11 Annakokáért elküldének, és összegyûjték a Filiszteusoknak minden fejedelmeit, és mondának: Küldjétek el Izráel Istenének ládáját, hogy térjen vissza helyére, és ne öljön meg engem és az én népemet. Mert halálos rémület volt az egész városban; igen súlyos volt ott Istennek keze.

So they sent and got together all the lords of the Philistines, and they said, Send away the ark of the God of Israel, and let it go back to its place, so that it may not be the cause of death to us and to our people: for there was a great fear of death through all the town; the hand of God was very hard on them there.

καὶ ἐξαποστέλλουσιν καὶ συνάγουσιν τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων καὶ εἶπον ἐξαποστείλατε τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ισραηλ καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς καὶ οὐ μὴ θανατ ώσῃ ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν ὅτι ἐγενήθη σύγχυσις θανάτου ἐν ὅλῃ τῇ πόλει βαρεῖα σφόδρα ὡς εἰσῆλθεν κιβωτὸς θεοῦ ισραηλ ἐκεῖ

12 És azok az emberek, a kik nem haltak meg, fekélyekkel sújtattak [annyira], hogy a város jajkiáltása felhatott az égig.

And those men who were not overtaken by death were cruelly diseased: and the cry of the town went up to heaven.

καὶ οἱ ζῶντες καὶ οὐκ ἀποθανόντες ἐπλήγησαν εἰς τὰς ἕδρας καὶ ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν

1 És az Úrnak ládája hét hónapig volt a Filiszteusok földén.

Now the ark of the Lord was in the country of the Philistines for seven months.

καὶ ἦν ἡ κιβωτὸς ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ μῆνας καὶ ἐξέζεσεν ἡ γῆ αὐτῶν μύας

2 Akkor szólíták a Filiszteusok a papokat és jövendõmondókat, mondván: Mit tegyünk az Úrnak ládájával? Mondjátok meg nékünk, mi módon küldjük haza?

And the Philistines sent for the priests and those who were wise in secret arts, and said to them, What are we to do with the ark of the Lord? How are we to send it away to its place?

καὶ καλοῦσιν ἀλλόφυλοι τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς μάντεις καὶ τοὺς ἐπαοιδοὺς αὐτῶν λέγοντες τί ποιήσωμεν τῇ κιβωτῷ κυρίου γνωρίσατε ἡμῖν ἐν τίνι ἀποστελοῦμεν αὐτὴν εἰς τὸν τό πον αὐτῆς

3 Azok pedig felelének: Ha elküldítek Izráel Istenének ládáját, ne küldjétek azt üresen, hanem hozzatok néki vétekért való áldozatot; akkor meggyógyultok, és megtudjátok, miért nem távozik el az õ keze rólatok.

And they said, If you send away the ark of the God of Israel, do not send it without an offering, but send him a sin-offering with it: then you will have peace again, and it will be clear to you why the weight of his hand has not been lifted from you.

καὶ εἶπαν εἰ ἐξαπεστέλλετε ὑμεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου θεοῦ ισραηλ μὴ δὴ ἐξαποστείλητε αὐτὴν κενήν ἀλλὰ ἀποδιδόντες ἀπόδοτε αὐτῇ τῆς βασάνου καὶ τότε ἰαθήσεσθ ε καὶ ἐξιλασθήσεται ὑμῖν μὴ οὐκ ἀποστῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν

4 És mondának: Micsoda az a vétekért való áldozat, melyet hoznunk kell néki? Azok pedig felelének: A Filiszteusok fejedelmeinek száma szerint öt fekélyforma arany és öt arany egér, mert ugyanazon csapás van mindeneken, a ti fejedelmeiteken is.

Then they said, What sin-offering are we to send to him? And they said, Five gold images of the growths caused by your disease and five gold mice, one for every lord of the Philistines: for the same disease came on you and on your lords.

καὶ λέγουσιν τί τὸ τῆς βασάνου ἀποδώσομεν αὐτῇ καὶ εἶπαν κατ' ἀριθμὸν τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων πέντε ἕδρας χρυσᾶς ὅτι πταῖσμα ἓν ὑμῖν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ὑμῶν καὶ τ ῷ λαῷ

5 Csináljátok meg azért fekélyeiteknek képmását és egereiteknek képmását, melyek pusztítják a földet, és [így] adjatok Izráel Istenének dicsõséget, talán megkönnyebbedik az õ keze rajtatok, és a ti isteneteken és földeteken.

So make images of the growths caused by your disease and of the mice which are damaging your land; and give glory to the God of Israel: it may be that the weight of his hand will be lifted from you and from your gods and from your land.

καὶ μῦς χρυσοῦς ὁμοίωμα τῶν μυῶν ὑμῶν τῶν διαφθειρόντων τὴν γῆν καὶ δώσετε τῷ κυρίῳ δόξαν ὅπως κουφίσῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν ὑμῶν καὶ ἀπὸ τ ῆς γῆς ὑμῶν

6 Miért keményítenétek meg szíveiteket, mint megkeményítették szívöket Égyiptom és a Faraó? Avagy nem úgy volt-é, hogy a mint hatalmát megmutatta rajtok, elbocsátá õket, hogy elmenjenek?

Why do you make your hearts hard, like the hearts of Pharaoh and the Egyptians? When he had made sport of them, did they not let the people go, and they went away?

καὶ ἵνα τί βαρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐβάρυνεν αἴγυπτος καὶ φαραω τὴν καρδίαν αὐτῶν οὐχὶ ὅτε ἐνέπαιξεν αὐτοῖς ἐξαπέστειλαν αὐτούς καὶ ἀπῆλθον

7 Most azért vegyetek és készítsetek egy új szekeret és két borjas tehenet, melyeken még nem volt járom; és fogjátok be a szekérbe a teheneket, borjaikat pedig vigyétek el tõlök haza;

So now, take and make ready a new cart, and two cows which have never come under the yoke, and have the cows yoked to the cart, and take their young ones away from them:

καὶ νῦν λάβετε καὶ ποιήσατε ἅμαξαν καινὴν καὶ δύο βόας πρωτοτοκούσας ἄνευ τῶν τέκνων καὶ ζεύξατε τὰς βόας ἐν τῇ ἁμάξῃ καὶ ἀπαγάγετε τὰ τέκνα ἀπὸ ὄπισθεν αὐτῶν εἰς οἶ κον

8 És vegyétek az Úrnak ládáját, és tegyétek a szekérre; az aranyszerszámokat pedig, melyeket vétekért való áldozatul hoztok néki, tegyétek egy táskába az oldalára, és bocsássátok el, hadd menjen el.

And put the ark of the Lord on the cart, and the gold images which you are sending as a sin-offering in a chest by its side; and send it away so that it may go.

καὶ λήμψεσθε τὴν κιβωτὸν καὶ θήσετε αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἅμαξαν καὶ τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ ἀποδώσετε αὐτῇ τῆς βασάνου καὶ θήσετε ἐν θέματι βερσεχθαν ἐκ μέρους αὐτῆς καὶ ἐξαποσ τελεῖτε αὐτὴν καὶ ἀπελάσατε αὐτήν καὶ ἀπελεύσεται

9 És nézzetek [utána], hogy ha az õ határának útján Béth-Semes felé tart, akkor õ szerezte nékünk ezt a nagy bajt; ha pedig nem, [akkor] megtudjuk, hogy nem az õ keze sújtott minket, hanem csak véletlen volt az, a mi velünk történt.

If it goes by the land of Israel to Beth-shemesh, then this great evil is his work; but if not, then we may be certain that the evil was not his doing, but was the working of chance.

καὶ ὄψεσθε εἰ εἰς ὁδὸν ὁρίων αὐτῆς πορεύσεται κατὰ βαιθσαμυς αὐτὸς πεποίηκεν ἡμῖν τὴν κακίαν ταύτην τὴν μεγάλην καὶ ἐὰν μή καὶ γνωσόμεθα ὅτι οὐ χεὶρ αὐτοῦ ἥπται ἡμῶν ἀλλὰ σύμπτωμα τοῦτο γέγονεν ἡμῖν

10 Úgy cselekedének azért az emberek; és vettek két borjas tehenet, és befogták a szekérbe, borjaikat pedig berekeszték otthon.

And the men did so; they took two cows, yoking them to the cart and shutting up their young ones in their living-place:

καὶ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι οὕτως καὶ ἔλαβον δύο βόας πρωτοτοκούσας καὶ ἔζευξαν αὐτὰς ἐν τῇ ἁμάξῃ καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπεκώλυσαν εἰς οἶκον

11 És feltették az Úrnak ládáját a szekérre és a táskát az arany egerekkel és fekélyeiknek képmásával.

And they put the ark of the Lord on the cart and the chest with the gold images.

καὶ ἔθεντο τὴν κιβωτὸν ἐπὶ τὴν ἅμαξαν καὶ τὸ θέμα εργαβ καὶ τοὺς μῦς τοὺς χρυσοῦς

12 A tehenek pedig egyenesen a Béth-Semes felé [vivõ] úton menének; egy úton mentek, folytonosan bõgve, és sem jobbra, sem balra nem térének le. És a Filiszteusok fejedelmei utánok menének Béth-Semes határáig.

And the cows took the straight way, by the road to Beth-shemesh; they went by the highway, not turning to the right or to the left, and the sound of their voices was clear on the road; and the lords of the Philistines went after them as far as the edge of Beth-shemesh.

καὶ κατεύθυναν αἱ βόες ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ὁδὸν βαιθσαμυς ἐν τρίβῳ ἑνὶ ἐπορεύοντο καὶ ἐκοπίων καὶ οὐ μεθίσταντο δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτῆς ἕως ὁρίων βαιθσαμυς

13 A Béth-Semesbeliek pedig búzaaratással foglalkozának a völgyben, és felemelvén szemeiket, megláták a ládát: és örvendezének, hogy látták.

And the people of Beth-shemesh were cutting their grain in the valley, and lifting up their eyes they saw the ark and were full of joy when they saw it.

καὶ οἱ ἐν βαιθσαμυς ἐθέριζον θερισμὸν πυρῶν ἐν κοιλάδι καὶ ἦραν ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ εἶδον κιβωτὸν κυρίου καὶ ηὐφράνθησαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς

14 A szekér pedig eljutott a Béth-Semesbõl való Józsua mezejére, és ott megállott. Vala pedig ott egy nagy kõ, és felvagdalták a szekér fáit és a teheneket megáldozták az Úrnak egészen égõáldozatul.

And the cart came into the field of Joshua the Beth-shemite, and came to a stop there by a great stone: and cutting up the wood of the cart they made a burned offering of the cows to the Lord.

καὶ ἡ ἅμαξα εἰσῆλθεν εἰς ἀγρὸν ωσηε τὸν ἐν βαιθσαμυς καὶ ἔστησαν ἐκεῖ παρ' αὐτῇ λίθον μέγαν καὶ σχίζουσιν τὰ ξύλα τῆς ἁμάξης καὶ τὰς βόας ἀνήνεγκαν εἰς ὁλοκαύτωσιν τῷ κυρίῳ

15 Akkor a Léviták levették az Úrnak ládáját és a táskát, mely mellette volt, melyben az aranyszerszámok valának, és a nagy kõre helyezték. A Béth-Semesbeli emberek pedig azon a napon egészen égõáldozatot és véres áldozatot áldoztak az Úrnak.

Then the Levites took down the ark of the Lord and the chest in which were the gold images, and put them on the great stone: and the men of Beth-shemesh made burned offerings and gave worship that day before the Lord.

καὶ οἱ λευῖται ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου καὶ τὸ θέμα εργαβ μετ' αὐτῆς καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ ἔθεντο ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ μεγάλου καὶ οἱ ἄνδρες βαιθσαμυς ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις καὶ θυσίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῷ κυρίῳ

16 És mikor a Filiszteusok öt fejedelme [ezt] látta, visszatére azon napon Ekronba.

And the five lords of the Philistines, having seen it, went back to Ekron the same day.

καὶ οἱ πέντε σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἑώρων καὶ ἀνέστρεψαν εἰς ἀσκαλῶνα τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ

17 Az arany fekélyek pedig, melyeket a Filiszteusok vétekért való áldozatul hoztak az Úrnak, ezek: egyet Asdódért, egyet Gázáért, egyet Askelonért, egyet Gáthért, egyet Ekronért.

Now these are the gold images which the Philistines sent as a sin-offering to the Lord; one for Ashdod, one for Gaza, one for Ashkelon, one for Gath, one for Ekron;

καὶ αὗται αἱ ἕδραι αἱ χρυσαῖ ἃς ἀπέδωκαν οἱ ἀλλόφυλοι τῆς βασάνου τῷ κυρίῳ τῆς ἀζώτου μίαν τῆς γάζης μίαν τῆς ἀσκαλῶνος μίαν τῆς γεθ μίαν τῆς ακκαρων μίαν

18 Az arany egerek pedig a Filiszteusok minden városainak száma szerint valának, melyek az öt fejedelem alá [tartoztak,] a kerített városoktól a kerítetlen helységekig. És bizonyság az a nagy kõ, a melyre az Úrnak ládáját helyezték, mind a mai napig, a Béth-Semesbõl való Józsua mezején.

And the gold mice, one for every town of the Philistines, the property of the five lords, walled towns as well as country places: and the great stone where they put the ark of the Lord is still in the field of Joshua the Beth-shemite to this day.

καὶ μῦς οἱ χρυσοῖ κατ' ἀριθμὸν πασῶν πόλεων τῶν ἀλλοφύλων τῶν πέντε σατραπῶν ἐκ πόλεως ἐστερεωμένης καὶ ἕως κώμης τοῦ φερεζαίου καὶ ἕως λίθου τοῦ μεγάλου οὗ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου τοῦ ἐν ἀγρῷ ωσηε τοῦ βαιθσαμυσίτου

19 És megvere [az Úr] a Béth-Semesbeliek közül némelyeket, mivel az Úrnak ládájába tekintének. Megvere pedig a nép közül ötvenezer és hetven embert. És a nép szomorkodott, hogy az Úr [ily] nagy csapással sújtotta vala a népet.

But the Lord sent destruction on seventy men of the people of Beth-shemesh for looking into the ark of the Lord; and great was the sorrow of the people for the destruction which the Lord had sent on them.

καὶ οὐκ ἠσμένισαν οἱ υἱοὶ ιεχονιου ἐν τοῖς ἀνδράσιν βαιθσαμυς ὅτι εἶδαν κιβωτὸν κυρίου καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἄνδρας καὶ πεντήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ἐπένθησεν ὁ λαός ὅτι ἐπάταξεν κύριος ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην σφόδρα

20 Mondának azért a Béth-Semesbeliek: Kicsoda állhat meg az Úr elõtt, e szent Isten elõtt? És kihez megy el mi tõlünk?

And the men of Beth-shemesh said, Who is able to keep his place before the Lord, this holy God? and to whom may he go from us?

καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες οἱ ἐκ βαιθσαμυς τίς δυνήσεται διελθεῖν ἐνώπιον κυρίου τοῦ ἁγίου τούτου καὶ πρὸς τίνα ἀναβήσεται κιβωτὸς κυρίου ἀφ' ἡμῶν

21 Követeket küldének akkor Kirjáth-Jeárim lakosaihoz, mondván: A Filiszteusok visszahozták az Úrnak ládáját, jõjjetek el, és vigyétek el azt magatokhoz.

And they sent men to the people living in Kiriath-jearim, saying, The Philistines have sent back the ark of the Lord; come and take it up to your country.

καὶ ἀποστέλλουσιν ἀγγέλους πρὸς τοὺς κατοικοῦντας καριαθιαριμ λέγοντες ἀπεστρόφασιν ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν κυρίου κατάβητε καὶ ἀναγάγετε αὐτὴν πρὸς ἑαυτούς

1 És eljövének a Kirjáth-Jeárimbeliek, és felvitték az Úrnak ládáját, és bevivék Abinádáb házába, [mely] a dombon vala; és Eleázárt, az õ fiát az Úr ládájának õrizésére rendelék.

So the men of Kiriath-jearim came and took the ark of the Lord to the house of Abinadab in Gibeah, and they made his son Eleazar holy and put the ark in his care.

καὶ ἔρχονται οἱ ἄνδρες καριαθιαριμ καὶ ἀνάγουσιν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου καὶ εἰσάγουσιν αὐτὴν εἰς οἶκον αμιναδαβ τὸν ἐν τῷ βουνῷ καὶ τὸν ελεαζαρ υἱὸν αὐτοῦ ἡγίασαν φυλάσσειν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου

2 És lõn, hogy attól a naptól fogva, a [melyen] Kirjáth-Jeárimban hagyták a ládát, sok idõ eltelék, tudniillik húsz esztendõ. És Izráelnek egész háza síránkozék az Úr után.

And the ark was in Kiriath-jearim for a long time, as much as twenty years: and all Israel was searching after the Lord with weeping.

καὶ ἐγενήθη ἀφ' ἧς ἡμέρας ἦν ἡ κιβωτὸς ἐν καριαθιαριμ ἐπλήθυναν αἱ ἡμέραι καὶ ἐγένοντο εἴκοσι ἔτη καὶ ἐπέβλεψεν πᾶς οἶκος ισραηλ ὀπίσω κυρίου

3 Sámuel pedig szóla Izráel egész házához, mondván: Ha ti teljes szívetekbõl megtértek az Úrhoz, és eltávolítjátok magatok közül az idegen isteneket és Astarótot, és szíveiteket elkészítitek az Úrnak, és csak néki szolgáltok: akkor megszabadít titeket a Filiszteusok kezébõl.

Then Samuel said to all Israel, If with all your hearts you would come back to the Lord, then put away all the strange gods and the Astartes from among you, and let your hearts be turned to the Lord, and be servants to him only: and he will make you safe from the hands of the Philistines.

καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς πάντα οἶκον ισραηλ λέγων εἰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν ὑμεῖς ἐπιστρέφετε πρὸς κύριον περιέλετε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν καὶ τὰ ἄλση καὶ ἑτοιμάσατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς κύριον καὶ δουλεύσατε αὐτῷ μόνῳ καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων

4 Elhányák azért Izráel fiai a bálványokat és Astarótot, és csak az Úrnak szolgálának.

So the children of Israel gave up the worship of Baal and Astarte, and became worshippers of the Lord only.

καὶ περιεῖλον οἱ υἱοὶ ισραηλ τὰς βααλιμ καὶ τὰ ἄλση ασταρωθ καὶ ἐδούλευσαν κυρίῳ μόνῳ

5 Akkor Sámuel mondá: Gyûjtsétek össze egész Izráelt Mispába, hogy imádkozzam értetek az Úrhoz.

Then Samuel said, Let all Israel come to Mizpah and I will make prayer to the Lord for you.

καὶ εἶπεν σαμουηλ ἀθροίσατε πάντα ισραηλ εἰς μασσηφαθ καὶ προσεύξομαι περὶ ὑμῶν πρὸς κύριον

6 Összegyûlének azért Mispában, és vizet merítvén, kiönték az Úr elõtt; és bõjtölének azon a napon, és [így] szólának ott: Vétkeztünk az Úr ellen. És ekképen ítélé Sámuel Izráel fiait Mispában.

So they came together to Mizpah, and got water, draining it out before the Lord, and they took no food that day, and they said, We have done evil against the Lord. And Samuel was judge of the children of Israel in Mizpah.

καὶ συνήχθησαν εἰς μασσηφαθ καὶ ὑδρεύονται ὕδωρ καὶ ἐξέχεαν ἐνώπιον κυρίου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ εἶπαν ἡμαρτήκαμεν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐδί καζεν σαμουηλ τοὺς υἱοὺς ισραηλ εἰς μασσηφαθ

7 Mikor pedig a Filiszteusok meghallották, hogy Izráel fiai összegyûlének Mispában, feljöttek a Filiszteusok fejedelmei Izráel ellen. És mikor [ezt] meghallották Izráel fiai, megrémülének a Filiszteusoktól.

Now when the Philistines had news that the children of Israel had come together at Mizpah, the lords of the Philistines went up against Israel. And the children of Israel, hearing of it, were full of fear.

καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι συνηθροίσθησαν πάντες οἱ υἱοὶ ισραηλ εἰς μασσηφαθ καὶ ἀνέβησαν σατράπαι ἀλλοφύλων ἐπὶ ισραηλ καὶ ἀκούουσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ ἐφοβήθησ αν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων

8 És mondának Izráel fiai Sámuelnek: Ne szünjél meg érettünk könyörögni az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, hogy szabadítson meg minket a Filiszteusok kezébõl.

And the children of Israel said to Samuel, Go on crying to the Lord our God for us to make us safe from the hands of the Philistines.

καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ισραηλ πρὸς σαμουηλ μὴ παρασιωπήσῃς ἀφ' ἡμῶν τοῦ μὴ βοᾶν πρὸς κύριον θεόν σου καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων

9 Vett azért Sámuel egy szopós bárányt, és megáldozá azt egészen égõáldozatul az Úrnak. És fohászkodék Sámuel Izráelért az Úrhoz, és az Úr meghallgatá õt.

And Samuel took a young lamb, offering all of it as a burned offering to the Lord; and Samuel made prayers to the Lord for Israel and the Lord gave him an answer.

καὶ ἔλαβεν σαμουηλ ἄρνα γαλαθηνὸν ἕνα καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύτωσιν σὺν παντὶ τῷ λαῷ τῷ κυρίῳ καὶ ἐβόησεν σαμουηλ πρὸς κύριον περὶ ισραηλ καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κ ύριος

10 És lõn, hogy a mikor Sámuel az égõáldozatot végezé, eljövének a Filiszteusok, hogy Izráel ellen harczoljanak. Az Úr pedig mennydörge nagy hangon azon a napon a Filiszteusok felett és [annyira] megzavarta õket, hogy megverettetének Izráel elõtt.

And while Samuel was offering the burned offering, the Philistines came near for the attack on Israel; but at the thunder of the Lord's voice that day the Philistines were overcome with fear, and they gave way before Israel.

καὶ ἦν σαμουηλ ἀναφέρων τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ ἀλλόφυλοι προσῆγον εἰς πόλεμον ἐπὶ ισραηλ καὶ ἐβρόντησεν κύριος ἐν φωνῇ μεγάλῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους κ αὶ συνεχύθησαν καὶ ἔπταισαν ἐνώπιον ισραηλ

11 Akkor kijövének Izráel emberei Mispából, és üldözték a Filiszteusokat és verték õket egészen Bethkáron alól.
And the men of Israel went out from Mizpah and went after the Philistines, attacking them till they came under Beth-car.
και ἐξῆλθαν ἄνδρες ισραηλ ἐκ μασσηφαθ και κατεδίωξαν τοὺς ἀλλοφύλους και ἐπάταξαν αὐτοὺς ἕως ὑποκάτω τοῦ βαιθχορ

12 Sámuel pedig vett egy követ, és felállítá Mispa és Sén között, és Ében- Háézernek nevezte el, mert mondá: Mindeddig megsegített minket az Úr!
Then Samuel took a stone and put it up between Mizpah and Jeshanah, naming it Eben-ezer, and saying, Up to now the Lord has been our help.
και ἔλαβεν σαμουηλ λίθον ἕνα και ἔστησεν αὐτὸν ἀνὰ μέσον μασσηφαθ και ἀνὰ μέσον τῆς παλαιᾶς και ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ αβενεζερ λίθος τοῦ βοηθοῦ και εἶπεν ἕως ἐνταῦθα ἐβοήθησεν ἡμῖν κύριος

13 És megaláztatának a Filiszteusok, és nem menének többé Izráel határára. És az Úrnak keze a Filiszteusok ellen volt Sámuelnek teljes életében.
So the Philistines were overcome, and did not come into the country of Israel again: and all the days of Samuel the hand of the Lord was against the Philistines.
και ἐταπείνωσεν κύριος τοὺς ἀλλοφύλους και οὐ προσέθεντο ἔτι προσελθεῖν εἰς ὅριον ισραηλ και ἐγενήθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ σαμουηλ

14 És visszavevé [Izráel] a városokat, a melyeket a Filiszteusok Izráeltõl elvettek vala, Ekrontól fogva Gáthig, és az õ határukat megszabadítá Izráel a Filiszteusok kezébõl. És békesség lõn Izráel és az Emoreusok között.
And the towns which the Philistines had taken were given back to Israel, from Ekron to Gath, and all the country round them Israel made free from the power of the Philistines. And there was peace between Israel and the Amorites.
και ἀπεδόθησαν αἱ πόλεις ἃς ἔλαβον οἱ ἀλλόφυλοι παρὰ τῶν υἱῶν ισραηλ και ἀπέδωκαν αὐτὰς τῷ ισραηλ ἀπὸ ἀσκαλῶνος ἕως αζοβ και τὸ ὅριον ισραηλ ἀφείλαντο ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων και ἦν εἰρήνη ἀνὰ μέσον ισραηλ και ἀνὰ μέσον τοῦ αμορραίου

15 Sámuel pedig életének minden napjaiban ítéle Izráel felett.
And Samuel was judge of Israel all the days of his life.
και ἐδίκαζεν σαμουηλ τὸν ισραηλ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ

16 És elmegy vala esztendõnként, és bejárá Béthelt, Gilgált és Mispát, és ítéletet hozott vala Izráel felett mind e helyeken.
From year to year he went in turn to Beth-el and Gilgal and Mizpah, judging Israel in all those places.
και ἐπορεύετο κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτὸν και ἐκύκλου βαιθηλ και τὴν γαλγαλα και τὴν μασσηφαθ και ἐδίκαζεν τὸν ισραηλ ἐν πᾶσι τοῖς ἡγιασμένοις τούτοις

17 Annakutána visszatére Rámába, mert ott vala az õ háza, és ott [is] ítéletet hoza Izráel felett; és oltárt építe ott az Úrnak.
And his base was at Ramah, where his house was; there he was judge of Israel and there he made an altar to the Lord.
ἡ δὲ ἀποστροφὴ αὐτοῦ εἰς αρμαθαιμ ὅτι ἐκεῖ ἦν ὁ οἶκος αὐτοῦ και ἐδίκαζεν ἐκεῖ τὸν ισραηλ και ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ

1 És lõn, hogy a mikor Sámuel megvénhedett, az õ fiait tevé bírákká Izráel felett.
Now when Samuel was old, he made his sons judges over Israel.
και ἐγένετο ὡς ἐγήρασεν σαμουηλ και κατέστησεν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ δικαστὰς τῷ ισραηλ

2 Elsõszülött fiának pedig Joel volt a neve és a másodiknak Abia, kik Beérsebában bíráskodtak.
The name of his first son was Joel and the name of his second Abijah: they were judges in Beer-sheba.
και ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ πρωτότοκος ιωηλ και ὄνομα τοῦ δευτέρου αβια δικασταὶ ἐν βηρσαβεε

3 De fiai nem járának az õ útjain, hanem a telhetetlenség után indulának, és ajándékot fogadának el, és elfordíták az igaz ítéletet.
And his sons did not go in his ways, but moved by the love of money took rewards, and were not upright in judging.
και οὐκ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν ὁδῷ αὐτοῦ και ἐξέκλιναν ὀπίσω τῆς συντελείας και ἐλάμβανον δῶρα και ἐξέκλινον δικαιώματα

4 Összegyûlének azért Izráelnek minden vénei, és elmentek Sámuelhez Rámába.
Then all the responsible men of Israel got together and went to Samuel at Ramah,
και συναθροίζονται ἄνδρες ισραηλ και παραγίνονται εἰς αρμαθαιμ πρὸς σαμουηλ

5 És mondának néki: Ímé te megvénhedtél, és fiaid nem járnak útaidon; most azért válaszsz nékünk királyt, a ki ítéljen felettünk, mint minden népnél [szokás].
And said to him, See now, you are old, and your sons do not go in your ways: give us a king now to be our judge, so that we may be like the other nations.
καὶ εἶπαν αὐτῷ ἰδοὺ σὺ γεγήρακας καὶ οἱ υἱοί σου οὐ πορεύονται ἐν τῇ ὁδῷ σου καὶ νῦν κατάστησον ἐφ' ἡμᾶς βασιλέα δικάζειν ἡμᾶς καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη

6 Azonban Sámuelnek nem tetszék a beszéd, hogy azt mondák: Adj nékünk királyt, a ki ítéljen felettünk. És könyörge Sámuel az Úrhoz.
But Samuel was not pleased when they said to him, Give us a king to be our judge. And Samuel made prayer to the Lord.
καὶ ἦν πονηρὸν τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς σαμουηλ ὡς εἶπαν δὸς ἡμῖν βασιλέα δικάζειν ἡμᾶς καὶ προσηύξατο σαμουηλ πρὸς κύριον

7 És monda az Úr Sámuelnek: Fogadd meg a nép szavát mindenben, a mit mondanak néked, mert nem téged útáltak meg, hanem engem útáltak meg, hogy ne uralkodjam felettök.
And the Lord said to Samuel, Give ear to the voice of the people and what they say to you: they have not been turned away from you, but they have been turned away from me, not desiring me to be king over them.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σαμουηλ ἄκουε τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ καθὰ ἂν λαλήσωσίν σοι ὅτι οὐ σὲ ἐξουθενήκασιν ἀλλ' ἢ ἐμὲ ἐξουδενώκασιν τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐπ' αὐτῶν

8 Mindama cselekedetek szerint, a melyeket véghez vittek attól a naptól kezdve, a melyen kihoztam õket Égyiptomból, egészen a mai napig (hogy elhagytak engem, és idegen isteneknek szolgáltak): veled is a szerint cselekesznek.
As they have done from the first, from the day when I took them out of Egypt till this day, turning away from me and worshipping other gods, so now they are acting in the same way to you.
κατὰ πάντα τὰ ποιήματα ἃ ἐποίησάν μοι ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐξ αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐγκατέλιπόν με καὶ ἐδούλευον θεοῖς ἑτέροις οὕτως αὐτοὶ ποιοῦσιν καὶ σοί

9 Most azért hallgass szavukra; mindazáltal tégy ellenök bizonyságot, és add tudtokra a király hatalmát, a ki uralkodni fog felettök.
Give ear now to their voice: but make a serious protest to them, and give them a picture of the sort of king who will be their ruler.
καὶ νῦν ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῶν πλὴν ὅτι διαμαρτυρόμενος διαμαρτύρῃ αὐτοῖς καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως ὃς βασιλεύσει ἐπ' αὐτούς

10 És Sámuel megmondá az Úrnak minden beszédeit a népnek, mely tõle királyt kért.
And Samuel said all these words of the Lord to the people who were desiring a king.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πᾶν τὸ ῥῆμα κυρίου πρὸς τὸν λαὸν τοὺς αἰτοῦντας παρ' αὐτοῦ βασιλέα

11 És monda: A királynak, a ki uralkodni fog felettetek, ez lesz a hatalma: fiaitokat elveszi és szekér vezetõivé és lovasaivá teszi õket, és szekere elõtt futnak.
And he said, This is the sort of king who will be your ruler: he will take your sons and make them his servants, his horsemen, and drivers of his war-carriages, and they will go running before his war-carriages;
καὶ εἶπεν τοῦτο ἔσται τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως ὃς βασιλεύσει ἐφ' ὑμᾶς τοὺς υἱοὺς ὑμῶν λήμψεται καὶ θήσεται αὐτοὺς ἐν ἅρμασιν αὐτοῦ καὶ ἱππεῦσιν αὐτοῦ καὶ προτρέχοντας τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ

12 Ezredesekké teendi õket, és hadnagyokká ötven ember felett; velök szántatja meg barázdáit, és velök végezteti aratását, készítteti hadi szerszámait és harczi szekereihez az eszközöket.
And he will make them captains of thousands and of fifties; some he will put to work ploughing and cutting his grain and making his instruments of war and building his war-carriages.
καὶ θέσθαι αὐτοὺς ἑαυτῷ χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ θερίζειν θερισμὸν αὐτοῦ καὶ τρυγᾶν τρυγητὸν αὐτοῦ καὶ ποιεῖν σκεύη πολεμικὰ αὐτοῦ καὶ σκεύη ἁρμάτων αὐτοῦ

13 Leányaitokat pedig elviszi kenõcskészítõknek, szakácsnéknak és sütõknek.
Your daughters he will take to be makers of perfumes and cooks and bread-makers.
καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν λήμψεται εἰς μυρεψοὺς καὶ εἰς μαγειρίσσας καὶ εἰς πεσσούσας

14 Elveszi legjobb szántóföldeiteket, szõlõhegyeiteket és olajfás kerteiteket, és szolgáinak adja.
He will take your fields and your vine-gardens and your olive-gardens, all the best of them, and give them to his servants.
καὶ τοὺς ἀγροὺς ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν τοὺς ἀγαθοὺς λήμψεται καὶ δώσει τοῖς δούλοις αὐτοῦ

15 Veteményeiteket és szõlõiteket megdézsmálja, és fõbb embereinek és szolgáinak adja.
He will take a tenth of your seed and of the fruit of your vines and give it to his servants.
καὶ τὰ σπέρματα ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν ἀποδεκατώσει καὶ δώσει τοῖς εὐνούχοις αὐτοῦ καὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ

16 Elveszi szolgáitokat, szolgálóitokat, legszebb ifjaitokat és szamaraitokat, és a maga dolgát végezteti azokkal.
He will take your men-servants and your servant-girls, and the best of your oxen and your asses and put them to his work.
καὶ τοὺς δούλους ὑμῶν καὶ τὰς δούλας ὑμῶν καὶ τὰ βουκόλια ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ καὶ τοὺς ὄνους ὑμῶν λήμψεται καὶ ἀποδεκατώσει εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ

17 Barmaitokat megdézsmálja, és ti szolgái lesztek néki.
He will take a tenth of your sheep: and you will be his servants.
καὶ τὰ ποίμνια ὑμῶν ἀποδεκατώσει καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε αὐτῷ δοῦλοι

18 És panaszkodni fogtok annak idejében királyotok miatt, kit magatok választottatok, de az Úr nem fog meghallgatni akkor titeket.
Then you will be crying out because of your king whom you have taken for yourselves; but the Lord will not give you an answer in that day.
καὶ βοήσεσθε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου βασιλέως ὑμῶν οὗ ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς καὶ οὐκ ἐπακούσεται κύριος ὑμῶν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς βασιλέα

19 A nép azonban nem akart Sámuel szavára hallgatni, és mondának: Nem! hanem király legyen felettünk.
But the people gave no attention to the voice of Samuel; and they said, No, but we will have a king over us,
καὶ οὐκ ἠβούλετο ὁ λαὸς ἀκοῦσαι τοῦ σαμουηλ καὶ εἶπαν αὐτῷ οὐχί ἀλλ' ἢ βασιλεὺς ἔσται ἐφ' ἡμᾶς

20 És mi is úgy legyünk, mint a többi népek, hogy királyunk ítéljen minket is, és elõttünk járjon, és vezesse a mi harczainkat.
So that we may be like the other nations, and so that our king may be our judge and go out before us to war.
καὶ ἐσόμεθα καὶ ἡμεῖς κατὰ πάντα τὰ ἔθνη καὶ δικάσει ἡμᾶς βασιλεὺς ἡμῶν καὶ ἐξελεύσεται ἔμπροσθεν ἡμῶν καὶ πολεμήσει τὸν πόλεμον ἡμῶν

21 És miután Sámuel meghallgatta a népnek minden szavát, megmondta azokat az Úrnak.
Then Samuel, after hearing all the people had to say, went and gave an account of it to the Lord.
καὶ ἤκουσεν σαμουηλ πάντας τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ καὶ ἐλάλησεν αὐτοὺς εἰς τὰ ὦτα κυρίου

22 És monda az Úr Sámuelnek: Hallgass szavokra, és adj nékik királyt. És Sámuel monda Izráel férfiainak: Menjetek el haza, ki-ki az õ városába.
And the Lord said to Samuel, Give ear to their voice and make a king for them. Then Samuel said to the men of Israel, Let every man go back to his town.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σαμουηλ ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῶν καὶ βασίλευσον αὐτοῖς βασιλέα καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς ἄνδρας ισραηλ ἀποτρεχέτω ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ

1 És volt egy ember a Benjámin [nemzetségébõl,] kinek neve vala Kis, Abielnek fia, ki Sérornak fia, ki Bekoráthnak fia, ki Afiákhnak fia, ki Benjámin [házából] való volt; igen tehetõs ember vala.
Now there was a man of Benjamin named Kish, the son of Abiel, the son of Zeror, the son of Becorath, the son of Aphiah, a Benjamite, a man of wealth.
καὶ ἦν ἀνὴρ ἐξ υἱῶν βενιαμιν καὶ ὄνομα αὐτῷ κις υἱὸς αβιηλ υἱοῦ σαρεδ υἱοῦ βαχιρ υἱοῦ αφεκ υἱοῦ ἀνδρὸς ιεμιναίου ἀνὴρ δυνατός

2 És volt néki egy Saul nevû fia, ifjú és szép; õ nála Izráel fiai közül senki sem volt szebb; vállától felfelé magasabb vala az egész népnél.
He had a son named Saul, a specially good-looking young man; there was no one better-looking among the children of Israel: he was taller by a head than any other of the people.
καὶ τούτῳ υἱός καὶ ὄνομα αὐτῷ σαουλ εὐμεγέθης ἀνὴρ ἀγαθός καὶ οὐκ ἦν ἐν υἱοῖς ισραηλ ἀγαθὸς ὑπὲρ αὐτόν ὑπὲρ ὠμίαν καὶ ἐπάνω ὑψηλὸς ὑπὲρ πᾶσαν τὴν γῆν

3 És elvesztek vala Kisnek, a Saul atyjának szamarai, és monda Kis Saulnak, az õ fiának: Végy magad mellé egyet a szolgák közül, és kelj fel, menj el, keresd meg a szamarakat.
Now the asses of Saul's father Kish had gone wandering away. And Kish said to his son Saul, Take one of the servants with you, and get up and go in search of the asses.
καὶ ἀπώλοντο αἱ ὄνοι κις πατρὸς σαουλ καὶ εἶπεν κις πρὸς σαουλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ λαβὲ μετὰ σεαυτοῦ ἓν τῶν παιδαρίων καὶ ἀνάστητε καὶ πορεύθητε καὶ ζητήσατε τὰς ὄνους

4 És bejárá az Efraim hegységét, és bejárta Salisa földét, de nem találták meg; és bejárták Sáálim földét, de nem voltak ott; és bejárá Benjámin földét, de nem találták meg.
So they went through the hill-country of Ephraim and through the land of Shalishah, but they saw no sign of them: then they went through the land of Shaalim, but they were not there: and they went through the land of the Benjamites, but they did not come across them.
καὶ διῆλθον δι' ὄρους εφραιμ καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς σελχα καὶ οὐχ εὗρον καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς εασακεμ καὶ οὐκ ἦν καὶ διῆλθον διὰ τῆς γῆς ιακιμ καὶ οὐχ εὗρον

5 Mikor pedig a Suf földére jutottak, monda Saul az õ szolgájának, a ki vele volt: Jer, térjünk vissza, nehogy atyám elvetve a szamarak gondját, miattunk aggódjék.
And when they had come to the land of Zuph, Saul said to the servant who was with him, Come, let us go back, or my father may give up caring about the asses and be troubled about us.
αὐτῶν ἐλθόντων εἰς τὴν σιφ καὶ σαουλ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ δεῦρο καὶ ἀναστρέψωμεν μὴ ἀνεὶς ὁ πατήρ μου τὰς ὄνους φροντίζῃ περὶ ἡμῶν

6 Az pedig monda néki: Ímé az Istennek embere most e városban van, és az az ember tiszteletben áll; mind az, a mit mond, beteljesedik. Most azért menjünk el oda, talán megmondja nékünk is a mi útunkat, hogy merre menjünk.
But the servant said to him, See now, in this town there is a man of God, who is highly honoured, and everything he says comes true: let us go there now; it may be that he will give us directions about our journey.
καὶ εἶπεν αὐτῷ τὸ παιδάριον ἰδοὺ δὴ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔνδοξος πᾶν ὃ ἐὰν λαλήσῃ παραγινόμενον παρέσται καὶ νῦν πορευθῶμεν ὅπως ἀπαγγείλῃ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν ἐφ' ἣν ἐπορεύθημεν ἐπ' αὐτήν

7 És monda Saul az õ szolgájának: Elmehetünk oda, de mit vigyünk ez embernek? mert a kenyér elfogyott tarisznyánkból, és nincsen mit vigyünk ajándékba az Isten emberének; mi van nálunk?
Then Saul said to his servant, But if we go, what are we to take the man? all our bread is gone, and we have no offering to take to the man of God: what are we to do?
καὶ εἶπεν σαουλ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ πορευσόμεθα καὶ τί οἴσομεν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ ὅτι οἱ ἄρτοι ἐκλελοίπασιν ἐκ τῶν ἀγγείων ἡμῶν καὶ πλεῖον οὐκ ἔστιν μεθ' ἡμῶν εἰσενεγκεῖν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ τὸ ὑπάρχον ἡμῖν

8 A szolga pedig felele ismét Saulnak, és monda: Ímé van nálam egy ezüst siklusnak negyedrésze, oda adom ezt az Isten emberének, hogy megmondja nékünk a mi útunkat.
But the servant said in answer, I have here a fourth part of a shekel of silver: I will give that to the man of God, and he will give us directions about our way.
καὶ προσέθετο τὸ παιδάριον ἀποκριθῆναι τῷ σαουλ καὶ εἶπεν ἰδοὺ εὕρηται ἐν τῇ χειρί μου τέταρτον σίκλου ἀργυρίου καὶ δώσεις τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἀπαγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν

9 Régen Izráelben azt mondák, mikor valaki elment Istent megkérdezni: Jertek, menjünk el a nézõhöz; mert a kit most prófétának neveznek, régen nézõnek hívták.
(In the past in Israel, when a man went to get directions from God, he said, Come let us go to the Seer, for he who now is named Prophet was in those days given the name of Seer.)
καὶ ἔμπροσθεν ἐν ισραηλ τάδε ἔλεγεν ἕκαστος ἐν τῷ πορεύεσθαι ἐπερωτᾶν τὸν θεόν δεῦρο πορευθῶμεν πρὸς τὸν βλέποντα ὅτι τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς ἔμπροσθεν ὁ βλέπων

10 És Saul monda az õ szolgájának: Helyesen beszélsz; jer, menjünk el. Elmenének azért a városba, hol az Istennek embere volt.
Then Saul said to his servant, You have said well; come, let us go. So they went to the town where the man of God was.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα δεῦρο καὶ πορευθῶμεν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν πόλιν οὗ ἦν ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ

11 A mint pedig a város felhágóján menének, leányokkal találkozának, a kik vizet meríteni jöttek ki, és mondának nékik: Itt van-é a nézõ?
And when they were on the way up to the town, they saw some young girls going out to get water and said to them, Is the seer here?
αὐτῶν ἀναβαινόντων τὴν ἀνάβασιν τῆς πόλεως καὶ αὐτοὶ εὑρίσκουσιν τὰ κοράσια ἐξεληλυθότα ὑδρεύσασθαι ὕδωρ καὶ λέγουσιν αὐταῖς εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὁ βλέπων

12 És azok felelének nékik, és mondának: Igen, amott van elõtted, siess azért, mert ma jött a városba, mivel ma lesz a népnek véres áldozata ím e hegyen.
And they said, He is; in fact he is before you: go quickly now, for he has come into the town today, for the people are making an offering in the high place today:
καὶ ἀπεκρίθη τὰ κοράσια αὐτοῖς καὶ λέγουσιν αὐτοῖς ἔστιν ἰδοὺ κατὰ πρόσωπον ὑμῶν νῦν διὰ τὴν ἡμέραν ἥκει εἰς τὴν πόλιν ὅτι θυσία σήμερον τῷ λαῷ ἐν βαμα

13 A mint a városba mentek, azonnal megtaláljátok, mielõtt felmenne a hegyre, hogy egyék; mert a nép nem eszik addig, míg õ el nem jön, mivel a véres áldozatot õ áldja meg, és azután esznek a meghívottak. Azért most menjetek fel, mert épen most fogjátok õt megtalálni.

When you come into the town you will see him straight away, before he goes up to the high place for the feast: the people are waiting for his blessing before starting the feast, and after that the guests will take part in it. So go up now and you will see him.

ὡς ἂν εἰσέλθητε τὴν πόλιν οὕτως εὑρήσετε αὐτὸν ἐν τῇ πόλει πρὶν ἀναβῆναι αὐτὸν εἰς βαμα τοῦ φαγεῖν ὅτι οὐ μὴ φάγῃ ὁ λαὸς ἕως τοῦ εἰσελθεῖν αὐτόν ὅτι οὗτος εὐλογεῖ τὴν θυσίαν καὶ μετὰ ταῦτα ἐσθίουσιν οἱ ξένοι καὶ νῦν ἀνάβητε ὅτι διὰ τὴν ἡμέραν εὑρήσετε αὐτόν

14 Felmenének azért a városba. És mikor a városban menének, ímé akkor jöve ki Sámuel velök szemben, hogy a hegyre felmenjen.

So they went up to the town, and when they came inside the town, Samuel came face to face with them on his way to the high place.

καὶ ἀναβαίνουσιν τὴν πόλιν αὐτῶν εἰσπορευομένων εἰς μέσον τῆς πόλεως καὶ ἰδοὺ σαμουηλ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν τοῦ ἀναβῆναι εἰς βαμα

15 És az Úr kijelentette Sámuelnek füleibe, egy nappal az elõtt, hogy Saul eljött, mondván:

Now the day before Saul came, the word of God had come to Samuel, saying,

καὶ κύριος ἀπεκάλυψεν τὸ ὠτίον σαμουηλ ἡμέρᾳ μιᾷ ἔμπροσθεν τοῦ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν σαουλ λέγων

16 Holnap ilyenkor küldök hozzád egy embert a Benjámin földérõl, és kend fel õt fejedelmül az én népem, Izráel felett, hogy megszabadítsa az én népemet a Filiszteusok kezébõl; mert megtekintém az én népemet, mivel felhatott az õ kiáltása hozzám.

Tomorrow about this time I will send you a man from the land of Benjamin, and on him you are to put the holy oil, making him ruler over my people Israel, and he will make my people safe from the hands of the Philistines: for I have seen the sorrow of my people, whose cry has come up to me.

ὡς ὁ καιρὸς αὔριον ἀποστελῶ πρὸς σὲ ἄνδρα ἐκ γῆς βενιαμιν καὶ χρίσεις αὐτὸν εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαόν μου ισραηλ καὶ σώσει τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων ὅτι ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τοῦ λαοῦ μου ὅτι ἦλθεν βοὴ αὐτῶν πρός με

17 Mikor pedig Sámuel meglátta Sault, szóla néki az Úr: Ímé ez az az ember, a kirõl szólottam néked, õ uralkodjék az én népem felett.

And when Samuel saw Saul, the Lord said to him, This is the man of whom I gave you word! he it is who is to have authority over my people.

καὶ σαμουηλ εἶδεν τὸν σαουλ καὶ κύριος ἀπεκρίθη αὐτῷ ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος ὃν εἶπά σοι οὗτος ἄρξει ἐν τῷ λαῷ μου

18 Akkor Saul a kapu alatt Sámuelhez közeledék és monda: Ugyan mondd meg nékem, hol van itt a nézõ háza?

Then Saul came up to Samuel in the doorway of the town and said, Give me directions, if you will be so good, to the house of the seer.

καὶ προσήγαγεν σαουλ πρὸς σαμουηλ εἰς μέσον τῆς πόλεως καὶ εἶπεν ἀπάγγειλον δὴ ποῖος ὁ οἶκος τοῦ βλέποντος

19 Sámuel pedig felele Saulnak, és monda: Én vagyok az a nézõ; menj fel elõttem a hegyre, és egyetek ma én velem, reggel pedig elbocsátlak téged, és megmondom néked mind azt, a mi szívedben van.

Then Samuel said to Saul, I am the seer; go up before me to the high place and take food with me today: and in the morning I will let you go, after opening to you all the secrets of your heart.

καὶ ἀπεκρίθη σαμουηλ τῷ σαουλ καὶ εἶπεν ἐγώ εἰμι αὐτός ἀνάβηθι ἔμπροσθέν μου εἰς βαμα καὶ φάγε μετ' ἐμοῦ σήμερον καὶ ἐξαποστελῶ σε πρωὶ καὶ πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀπαγγελῶ σοι

20 A szamarak miatt pedig, melyek tõled ezelõtt három nappal elvesztek, ne aggódjál, mert megtaláltattak. És kié leend mind az, a mi Izráelben becses? Avagy nem a tiéd és a te atyádnak egész házáé?

As for your asses which have been wandering for three days, give no thought to them, for they have come back. And for whom are all the desired things in Israel? are they not for you and your father's family?

καὶ περὶ τῶν ὄνων σου τῶν ἀπολωλυιῶν σήμερον τριταίων μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου αὐταῖς ὅτι εὕρηνται καὶ τίνι τὰ ὡραῖα τοῦ ισραηλ οὐ σοὶ καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου

21 És Saul felele, és monda: Avagy nem Benjáminita vagyok-é én, Izráelnek legkisebb törzsébõl való? És az én nemzetségem nem legkisebb-é Benjámin törzsének nemzetségei között? Miért szólasz tehát hozzám ilyen módon?

And Saul said, Am I not a man of Benjamin, the smallest of all the tribes of Israel? and my family the least of the families of Benjamin? why then do you say these words to me?

καὶ ἀπεκρίθη σαουλ καὶ εἶπεν οὐχὶ ἀνδρὸς υἱὸς ιεμιναίου ἐγώ εἰμι τοῦ μικροῦ σκήπτρου φυλῆς ισραηλ καὶ τῆς φυλῆς τῆς ἐλαχίστης ἐξ ὅλου σκήπτρου βενιαμιν καὶ ἵνα τί ἐλάλησας πρὸς ἐμὲ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο

22 Akkor Sámuel megfogta Sault és az õ szolgáját, és bevezette õket az étkezõ helyre; és nékik adta a fõhelyet a meghívottak között, kik mintegy harminczan valának.
Then Samuel took Saul and his servant into the guest room, and made them take the chief place among all the guests who were there, about thirty persons.
καὶ ἔλαβεν σαμουηλ τὸν σαουλ καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ κατάλυμα καὶ ἔθετο αὐτοῖς τόπον ἐν πρώτοις τῶν κεκλημένων ὡσεὶ ἑβδομήκοντα ἀνδρῶν

23 És monda Sámuel a szakácsnak: Hozd elõ azt a darabot, melyet odaadtam néked, és a melyrõl azt mondám, hogy tartsd magadnál.
And Samuel said to the cook, Give me that part which I gave you orders to keep by you.
καὶ εἶπεν σαμουηλ τῷ μαγείρῳ δός μοι τὴν μερίδα ἣν ἔδωκά σοι ἣν εἶπά σοι θεῖναι αὐτὴν παρὰ σοί

24 Akkor a szakács felhozta a czombot és a mi rajta volt, és Saul elé tevé. És õ monda: Ímhol a megmaradt rész, vedd magad elé és egyél, mert erre az idõre tétetett az el számodra, mikor mondám: Meghívtam a népet. Evék azért Saul azon a napon Sámuellel.
And the cook took up the leg with the fat tail on it, and put it before Saul. And Samuel said, This is the part which has been kept for you: take it as your part of the feast; because it has been kept for you till the right time came and till the guests were present. So that day Saul took food with Samuel.
καὶ ὕψωσεν ὁ μάγειρος τὴν κωλέαν καὶ παρέθηκεν αὐτὴν ἐνώπιον σαουλ καὶ εἶπεν σαμουηλ τῷ σαουλ ἰδοὺ ὑπόλειμμα παράθες αὐτὸ ἐνώπιόν σου καὶ φάγε ὅτι εἰς μαρτύριον τέθειταί σοι παρὰ τοὺς ἄλλους ἀπόκνιζε καὶ ἔφαγεν σαουλ μετὰ σαμουηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ

25 És miután lejöttek a hegyrõl a városba, a felházban beszélgetett Saullal.
And when they had come down from the high place into the town, where a bed was made ready for Saul, he went to rest.
καὶ κατέβη ἐκ τῆς βαμα ἐν τῇ πόλει καὶ διέστρωσαν τῷ σαουλ ἐπὶ τῷ δώματι

26 És korán felkelének. Történt ugyanis, hogy hajnalhasadtakor kiálta Sámuel Saulnak a felházba, mondván: Kelj fel, hogy elbocsássalak téged. És felkelt Saul, és kimenének ketten, õ és Sámuel az utczára.
And about dawn Samuel said to Saul on the roof, Get up so that I may send you away. So Saul got up, and he and Samuel went out together.
καὶ ἐκοιμήθη καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέβαινεν ὁ ὄρθρος καὶ ἐκάλεσεν σαμουηλ τὸν σαουλ ἐπὶ τῷ δώματι λέγων ἀνάστα καὶ ἐξαποστελῶ σε καὶ ἀνέστη σαουλ καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ σαμουηλ ἕως ἔξω

27 Mikor pedig lemenének a város végére, Sámuel monda Saulnak: Mondd meg a szolgának, hogy menjen elõre elõttünk - és elõre ment -, te pedig most állj meg, hogy megmondjam néked az Istennek beszédét.
And on their way down to the end of the town, Samuel said to Saul, Give your servant orders to go on in front of us, (so he went on,) but you keep here, so that I may give you the word of God.
αὐτῶν καταβαινόντων εἰς μέρος τῆς πόλεως καὶ σαμουηλ εἶπεν τῷ σαουλ εἰπὸν τῷ νεανίσκῳ καὶ διελθέτω ἔμπροσθεν ἡμῶν καὶ σὺ στῆθι ὡς σήμερον καὶ ἄκουσον ῥῆμα θεοῦ

1 Akkor elõvevé Sámuel az olajos szelenczét, és az õ fejére tölté, és megcsókolá õt, és monda: Nem úgy van-é, hogy fejedelemmé kent fel az Úr téged az õ öröksége felett?
Then Samuel took the bottle of oil, and put the oil on his head and gave him a kiss and said, Is not the Lord with the holy oil making you ruler over Israel, his people? and you will have authority over the people of the Lord, and you will make them safe from the hands of their attackers round about them, and this will be the sign for you:
καὶ ἔλαβεν σαμουηλ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου καὶ ἐπέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ οὐχὶ κέχρικέν σε κύριος εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ ισραηλ καὶ σὺ ἄρξεις ἐν λαῷ κυρίου καὶ σὺ σώσεις αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὅτι ἔχρισέν σε κύριος ἐπὶ κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς ἄρχοντα

2 Mikor azért te most elmégy tõlem, találkozni fogsz két emberrel a Rákhel sírja mellett, Benjámin határában, Selsáhnál, a kik azt mondják néked: Megtalálták a szamarakat, melyeknek keresésére indultál vala; és ímé, a te atyád felhagyott már a szamarakkal, és miattatok aggódik, mondván: Mit tegyek a fiamért?
When you have gone away from me today, you will see two men by the resting-place of Rachel's body, in the land of Benjamin at Zelzah; and they will say to you, The asses which you went in search of have come back, and now your father, caring no longer for the asses, is troubled about you, saying, What am I to do about my son?
ὡς ἂν ἀπέλθῃς σήμερον ἀπ' ἐμοῦ καὶ εὑρήσεις δύο ἄνδρας πρὸς τοῖς τάφοις ραχηλ ἐν τῷ ὁρίῳ βενιαμιν ἁλλομένους μεγάλα καὶ ἐροῦσίν σοι εὕρηνται αἱ ὄνοι ἃς ἐπορεύθητε ζητεῖν καὶ ἰδοὺ ὁ πατήρ σου ἀποτετίνακται τὸ ῥῆμα τῶν ὄνων καὶ ἐδαψιλεύσατο δι' ὑμᾶς λέγων τί ποιήσω ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ μου

3 És mikor onnan tovább mégy, és a Thábor tölgyfájához jutsz, három ember fog téged ott találni, kik Béthelbe mennek fel Istenhez; az egyik három gödölyét visz, a másik visz három egész kenyeret, és a harmadik visz egy tömlõ bort.
Then you are to go on from there, and when you come to the oak-tree of Tabor, you will see three men going up to God to Beth-el, one having with him three young goats and another three cakes of bread and another a skin full of wine:
καὶ ἀπελεύσει ἐκεῖθεν καὶ ἐπέκεινα ἥξεις ἕως τῆς δρυὸς θαβωρ καὶ εὑρήσεις ἐκεῖ τρεῖς ἄνδρας ἀναβαίνοντας πρὸς τὸν θεὸν εἰς βαιθηλ ἕνα αἴροντα τρία αἰγίδια καὶ ἕνα αἴροντα τρία ἀγγεῖα ἄρτων καὶ ἕνα αἴροντα ἀσκὸν οἴνου

4 És azok békességesen köszöntenek téged, és két kenyeret adnak néked; te pedig vedd el azokat kezökbõl.
They will say, Peace be with you, and will give you two cakes of bread, which you are to take from them.
καὶ ἐρωτήσουσίν σε τὰ εἰς εἰρήνην καὶ δώσουσίν σοι δύο ἀπαρχὰς ἄρτων καὶ λήμψῃ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν

5 Azután eljutsz az Isten hegyére, hol a Filiszteusok elõõrsei vannak. Mikor pedig bemégy oda a városba, a próféták seregével fogsz találkozni, kik a hegyrõl jõnek le, elõttök lant, dob, síp és hárfa lesz, és õk magok prófétálnak.
After that you will come to Gibeah, the hill of God, where an armed force of the Philistines is stationed: and when you come to the town, you will see a band of prophets coming down from the high place with instruments of music before them; and they will be acting like prophets:
καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ εἰς τὸν βουνὸν τοῦ θεοῦ οὗ ἐστιν ἐκεῖ τὸ ἀνάστημα τῶν ἀλλοφύλων ἐκεῖ νασιβ ὁ ἀλλόφυλος καὶ ἔσται ὡς ἂν εἰσέλθητε ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀπαντήσ εις χορῷ προφητῶν καταβαινόντων ἐκ τῆς βαμα καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν νάβλα καὶ τύμπανον καὶ αὐλὸς καὶ κινύρα καὶ αὐτοὶ προφητεύοντες

6 Akkor az Úrnak lelke reád fog szállani, és velök együtt prófétálni fogsz, és más emberré leszesz.
And the spirit of the Lord will come on you with power, and you will be acting like a prophet with them, and will be changed into another man.
καὶ ἐφαλεῖται ἐπὶ σὲ πνεῦμα κυρίου καὶ προφητεύσεις μετ' αὐτῶν καὶ στραφήσῃ εἰς ἄνδρα ἄλλον

7 Mikor pedig [mind] e jelek beteljesednek rajtad, tedd meg magadért mind azt, a mi csak kezed ügyébe esik, mert az Isten veled van.
And when these signs come to you, see that you take the chance which is offered you; for God is with you.
καὶ ἔσται ὅταν ἥξει τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπὶ σέ ποίει πάντα ὅσα ἐὰν εὕρῃ ἡ χείρ σου ὅτι θεὸς μετὰ σοῦ

8 Most azért menj le én elõttem Gilgálba, és ímé én lemegyek te hozzád, hogy égõáldozatot áldozzam és hálaáldozatot hozzak. Hét napig várakozzál, míg hozzád megyek, és [akkor] tudtodra adom, hogy mit cselekedjél.
Then you are to go down before me to Gilgal, where I will come to you, for the offering of burned offerings and peace-offerings: go on waiting there for seven days till I come to you and make clear to you what you have to do.
καὶ καταβήσῃ ἔμπροσθεν τῆς γαλγαλα καὶ ἰδοὺ καταβαίνω πρὸς σὲ ἀνενεγκεῖν ὁλοκαύτωσιν καὶ θυσίας εἰρηνικάς ἑπτὰ ἡμέρας διαλείψεις ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σέ καὶ γνωρίσ ω σοι ἃ ποιήσεις

9 És lõn, a mint hátra fordult, hogy Sámueltõl eltávozzék, elváltoztatá Isten az õ szívét, és azon a napon beteljesedének mind azok a jelek.
And it came about, that when he went away from Samuel, God gave him a changed heart: and all those signs took place that day.
καὶ ἐγενήθη ὥστε ἐπιστραφῆναι τῷ ὤμῳ αὐτοῦ ἀπελθεῖν ἀπὸ σαμουηλ μετέστρεψεν αὐτῷ ὁ θεὸς καρδίαν ἄλλην καὶ ἦλθεν πάντα τὰ σημεῖα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ

10 És mikor elmenének ama hegyre, ímé a prófétáknak serege vele szembe jöve, és az Istennek lelke õ reá szálla, és prófétála õ közöttök.
And when they came to Gibeah, a band of prophets came face to face with him; and the spirit of God came on him with power and he took his place among them as a prophet.
καὶ ἔρχεται ἐκεῖθεν εἰς τὸν βουνόν καὶ ἰδοὺ χορὸς προφητῶν ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ καὶ ἥλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα θεοῦ καὶ ἐπροφήτευσεν ἐν μέσῳ αὐτῶν

11 És lõn, hogy mind azok, kik ismerték õt annakelõtte, mikor látták, hogy ímé a prófétákkal együtt prófétál, monda a nép egymás közt: Mi lelte Kisnek fiát? Avagy Saul is a próféták közt van?
Now when Saul's old friends saw him among the band of prophets, the people said to one another, What has come to Saul, the son of Kish? Is even Saul among the prophets?
καὶ ἐγενήθησαν πάντες οἱ εἰδότες αὐτὸν ἐχθὲς καὶ τρίτην καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐν μέσῳ τῶν προφητῶν καὶ εἶπεν ὁ λαὸς ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ τί τοῦτο τὸ γεγονὸς τῷ υἱῷ κις ἦ καὶ σαουλ ἐν προφήταις

12 És felele egy közülök, és monda: Ugyan kicsoda az õ atyjuk? Azért lõn példabeszéddé: Avagy Saul is a próféták közt van?
And one of the people of that place said in answer, And who is their father? So it became a common saying, Is even Saul among the prophets?
καὶ ἀπεκρίθη τις αὐτῶν καὶ εἶπεν καὶ τίς πατὴρ αὐτοῦ διὰ τοῦτο ἐγενήθη εἰς παραβολήν ἦ καὶ σαουλ ἐν προφήταις

13 És mikor elvégezé a prófétálást, felment a hegyre.
Then going away from the prophets, he came to the house.
καὶ συνετέλεσεν προφητεύων καὶ ἔρχεται εἰς τὸν βουνόν

14 Saulnak nagybátyja pedig monda néki és a szolgájának: Hol jártatok? És õ monda: A szamarakat kerestük, de mivel sehol sem láttuk, Sámuelhez menénk.
And Saul's father's brother said to him and his servant, Where have you been? And he said, Searching for the asses: and when we saw no sign of them, we came to Samuel.
καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ ποῦ ἐπορεύθητε καὶ εἶπαν ζητεῖν τὰς ὄνους καὶ εἴδαμεν ὅτι οὐκ εἰσίν καὶ εἰσήλθομεν πρὸς σαμουηλ

15 Akkor monda Saulnak a nagybátyja: Ugyan mondd meg nékem, mit mondott néktek Sámuel?
Then he said, And what did Samuel say to you?
καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος πρὸς σαουλ ἀπάγγειλον δή μοι τί εἶπέν σοι σαμουηλ

16 És monda Saul a nagybátyjának: Nyilván megmondotta nékünk, hogy a szamarakat megtalálták. De a mit Sámuel a királyságról mondott, nem beszélte el néki.
And Saul, answering him, said, He gave us word that the asses had come back. But he said nothing to him of Samuel's words about the kingdom.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ ἀπήγγειλεν ἀπαγγέλλων μοι ὅτι εὕρηνται αἱ ὄνοι τὸ δὲ ῥῆμα τῆς βασιλείας οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ

17 És összehívta Sámuel a népet Mispába az Úrhoz.
Then Samuel sent for the people to come together before the Lord at Mizpah;
καὶ παρήγγειλεν σαμουηλ παντὶ τῷ λαῷ πρὸς κύριον εἰς μασσηφα

18 És monda Izráel fiainak: Így szól az Úr, Izráelnek Istene: Én hoztam ki Izráelt Égyiptomból, és én szabadítottalak meg titeket az égyiptombeliek kezébõl és mind amaz országok kezébõl, melyek sanyargatának titeket.
And he said to the children of Israel, The Lord, the God of Israel, has said, I took Israel out of Egypt, and made you free from the hands of the Egyptians and from all the kingdoms which kept you down:
καὶ εἶπεν πρὸς υἱοὺς ισραηλ τάδε εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ λέγων ἐγὼ ἀνήγαγον τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐξ αἰγύπτου καὶ ἐξειλάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς φαραω βασιλέως αἰγύπτου καὶ ἐ κ πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν θλιβουσῶν ὑμᾶς

19 Ti pedig most megvetettétek a ti Isteneteket, a ki megszabadított titeket minden bajaitokból és nyomorúságaitokból; és azt mondottátok néki: Adj királyt nékünk. Most azért álljatok az Úr elé a ti nemzetségeitek és ezreitek szerint.
But today you are turned away from your God, who himself has been your saviour from all your troubles and sorrows; and you have said to him, Put a king over us. So now, take your places before the Lord by your tribes and by your thousands.
καὶ ὑμεῖς σήμερον ἐξουθενήκατε τὸν θεόν ὃς αὐτός ἐστιν ὑμῶν σωτὴρ ἐκ πάντων τῶν κακῶν ὑμῶν καὶ θλίψεων ὑμῶν καὶ εἴπατε οὐχί ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλέα στήσεις ἐφ' ἡμῶν καὶ νῦν κατάστητε ἐνώπιον κυρίου κατὰ τὰ σκῆπτρα ὑμῶν καὶ κατὰ τὰς φυλὰς ὑμῶν

20 És mikor elõállatá Sámuel Izráelnek minden nemzetségét, kiválasztaték [sors] [által] a Benjámin nemzetsége.
So Samuel made all the tribes of Israel come near, and the tribe of Benjamin was taken.
καὶ προσήγαγεν σαμουηλ πάντα τὰ σκῆπτρα ισραηλ καὶ κατακληροῦται σκῆπτρον βενιαμιν

21 Akkor elõállatá a Benjámin nemzetségét az õ házanépei szerint, és kiválasztaték a Mátri házanépe, [azután] kiválasztaték Saul, Kisnek fia; és keresék õt, de nem találták meg.
Then he made the tribe of Benjamin come near by families, and the family of the Matrites was taken: and from them, Saul, the son of Kish, was taken: but when they went in search of him he was nowhere to be seen.
καὶ προσάγει σκῆπτρον βενιαμιν εἰς φυλάς καὶ κατακληροῦται φυλὴ ματταρι καὶ προσάγουσιν τὴν φυλὴν ματταρι εἰς ἄνδρας καὶ κατακληροῦται σαουλ υἱὸς κις καὶ ἐζήτει αὐτ όν καὶ οὐχ εὑρίσκετο

22 Megkérdezték azért ismét az Urat: Vajjon eljön-é ide az az ember? És az Úr monda: Ímé õ a holmik közé rejtõzék el.
So they put another question to the Lord, Is the man present here? And the answer of the Lord was, He is keeping himself from view among the goods.
καὶ ἐπηρώτησεν σαμουηλ ἔτι ἐν κυρίῳ εἰ ἔρχεται ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα καὶ εἶπεν κύριος ἰδοὺ αὐτὸς κέκρυπται ἐν τοῖς σκεύεσιν

23 Akkor elfutának, és elõhozták õt onnan. És mikor a nép közé álla, kimagaslék az egész nép közül vállától kezdve felfelé;
So they went quickly and made him come out; and when he took his place among the people, he was taller by a head than any of the people.
καὶ ἔδραμεν καὶ λαμβάνει αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ κατέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ καὶ ὑψώθη ὑπὲρ πάντα τὸν λαὸν ὑπὲρ ὠμίαν καὶ ἐπάνω

24 És Sámuel monda az egész népnek: Látjátok-é, a kit választott az Úr? hogy nincsen hozzá hasonló az egész nép között! Akkor felkiálta az egész nép, és monda: Éljen a király!
And Samuel said to all the people, Do you see the man of the Lord's selection, how there is no other like him among all the people? And all the people with loud cries said, Long life to the king!
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς πάντα τὸν λαόν εἰ ἑοράκατε ὃν ἐκλέλεκται ἑαυτῷ κύριος ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ ὅμοιος ἐν πᾶσιν ὑμῖν καὶ ἔγνωσαν πᾶς ὁ λαὸς καὶ εἶπαν ζήτω ὁ βασιλεύς

25 Sámuel pedig elõadá a nép elõtt a királyság jogát, és beírá egy könyvbe, és letevé az Úr elé. És elbocsátá Sámuel az egész népet, mindenkit a maga házához.
Then Samuel gave the people the laws of the kingdom, writing them in a book which he put in a safe place before the Lord. And Samuel sent all the people away, every man to his house.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς τὸν λαὸν τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως καὶ ἔγραψεν ἐν βιβλίῳ καὶ ἔθηκεν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐξαπέστειλεν σαμουηλ πάντα τὸν λαόν καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ

26 Azután Saul is elment haza Gibeába és vele ment a sokaság, a kiknek szívét Isten megindította vala.
And Saul went to Gibeah, to his house; and with him went the men of war whose hearts had been touched by God.
καὶ σαουλ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς γαβαα καὶ ἐπορεύθησαν υἱοὶ δυνάμεων ὧν ἥψατο κύριος καρδίας αὐτῶν μετὰ σαουλ

27 [Némely] kaján emberek azonban [azt] mondák: Mit segíthet ez rajtunk? és megvetették õt és ajándékot nem vivének néki. Õ pedig olyan volt, mintha [semmit] [sem] hallott volna.
But certain good-for-nothing persons said, How is this man to be our saviour? And having no respect for him, they gave him no offering.
καὶ υἱοὶ λοιμοὶ εἶπαν τί σώσει ἡμᾶς οὗτος καὶ ἠτίμασαν αὐτὸν καὶ οὐκ ἤνεγκαν αὐτῷ δῶρα

1 És feljöve az Ammonita Náhás, és tábort jára Jábes Gileád ellen. A Jábesbeliek pedig mondának mindnyájan Náhásnak: Köss velünk szövetséget, és mi szolgálni fogunk néked.
Then about a month after this, Nahash the Ammonite came up and put his forces in position for attacking Jabesh-gilead: and all the men of Jabesh said to Nahash, Make an agreement with us and we will be your servants.
καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα καὶ ἀνέβη ναας ὁ αμμανίτης καὶ παρεμβάλλει ἐπὶ ιαβις γαλααδ καὶ εἶπον πάντες οἱ ἄνδρες ιαβις πρὸς ναας τὸν αμμανίτην διάθου ἡμῖν διαθήκην καὶ δουλεύσομέν σοι

2 És monda nékik az Ammonita Náhás: Úgy szövetséget kötök veletek, ha kivágatom mindnyájatoknak jobb szemét, és tehetem ezt egész Izráelnek gyalázatára.
And Nahash the Ammonite said to them, I will make an agreement with you on this condition, that all your right eyes are put out; so that I may make it a cause of shame to all Israel.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ναας ὁ αμμανίτης ἐν ταύτῃ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην ἐν τῷ ἐξορύξαι ὑμῶν πάντα ὀφθαλμὸν δεξιόν καὶ θήσομαι ὄνειδος ἐπὶ ισραηλ

3 Jábes vénei pedig mondának néki: Engedj nékünk hét napot, hogy követeket küldjünk Izráelnek minden határára; és ha senki sem segít meg minket, akkor kimegyünk hozzád.
Then the responsible men of Jabesh said to him, Give us seven days, so that we may send men to every part of Israel: and then, if no one comes to our help, we will come out to you.
καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ ἄνδρες ιαβις ἄνες ἡμῖν ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἀποστελοῦμεν ἀγγέλους εἰς πᾶν ὅριον ισραηλ ἐὰν μὴ ᾖ ὁ σῴζων ἡμᾶς ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς

4 Elmenének azért a követek Saulhoz Gibeába, és elmondták [e] beszédeket a nép füle hallatára. És felemelé az egész község az õ szavát, és sírának.
So they sent representatives to Saul's town Gibeah, and these gave the news to the people: and all the people gave themselves to weeping.
καὶ ἔρχονται οἱ ἄγγελοι εἰς γαβαα πρὸς σαουλ καὶ λαλοῦσιν τοὺς λόγους εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ καὶ ἦραν πᾶς ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν

5 Saul pedig épen a mezõrõl jött vala a barmok után; és monda Saul: Mi történt a néppel, hogy sírnak? És elmondták néki a Jábesbeliek beszédeit.
Now Saul came from the field, driving the oxen before him; and he said, Why are the people weeping? And they gave him word of what the men of Jabesh had said.
καὶ ἰδοὺ σαουλ ἤρχετο μετὰ τὸ πρωὶ ἐξ ἀγροῦ καὶ εἶπεν σαουλ τί ὅτι κλαίει ὁ λαός καὶ διηγοῦνται αὐτῷ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν ιαβις

6 És mikor hallotta e beszédeket, az Úrnak lelke Saulra szálla, és az õ haragja nagyon felgerjede.
And at their words, the spirit of God came on Saul with power, and he became very angry.
καὶ ἐφήλατο πνεῦμα κυρίου ἐπὶ σαουλ ὡς ἤκουσεν τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἐθυμώθη ἐπ' αὐτοὺς ὀργὴ αὐτοῦ σφόδρα

7 És vett egy pár ökröt, és feldarabolá azokat, és a követektõl elküldé Izráelnek minden határára, mondván: A ki nem vonul Saul után és Sámuel után, annak ökreivel így cselekesznek. És az Úrnak félelme szálla a népre, és kivonulának mind egy szálig.

And he took two oxen and, cutting them up, sent them through all the land of Israel by the hand of runners, saying, If any man does not come out after Saul and Samuel, this will be done to his oxen. And the fear of the Lord came on the people and they came out like one man.

καὶ ἔλαβεν δύο βόας καὶ ἐμέλισεν αὐτὰς καὶ ἀπέστειλεν εἰς πᾶν ὅριον ισραηλ ἐν χειρὶ ἀγγέλων λέγων ὃς οὐκ ἔστιν ἐκπορευόμενος ὀπίσω σαουλ καὶ ὀπίσω σαμουηλ κατὰ τάδε ποιήσουσιν τοῖς βουσὶν αὐτοῦ καὶ ἐπῆλθεν ἔκστασις κυρίου ἐπὶ τὸν λαὸν ισραηλ καὶ ἐβόησαν ὡς ἀνὴρ εἷς

8 És megszámlálá õket Bézekben. És Izráel fiai háromszázezeren valának, a Júdabeliek pedig harminczezeren.

And he had them numbered in Bezek: the children of Israel were three hundred thousand, and the men of Judah thirty thousand.

καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς αβιεζεκ ἐν βαμα πᾶν ἄνδρα ισραηλ ἑξακοσίας χιλιάδας καὶ ἄνδρας ιουδα ἑβδομήκοντα χιλιάδας

9 És mondának a követeknek, kik [oda] menének: Így szóljatok a Jábes- Gileádbelieknek: Holnap, mikor a nap felmelegszik, megszabadultok. És elmenének a követek, és megmondák a Jábesbelieknek, és õk örvendezének.

Then he said to the representatives who had come, Say to the men of Jabesh-gilead, Tomorrow, by the time the sun is high, you will be made safe. And the representatives came and gave the news to the men of Jabesh; and they were glad.

καὶ εἶπεν τοῖς ἀγγέλοις τοῖς ἐρχομένοις τάδε ἐρεῖτε τοῖς ἀνδράσιν ιαβις αὔριον ὑμῖν ἡ σωτηρία διαθερμάναντος τοῦ ἡλίου καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀπαγγέλλουσιν τοῖς ἀνδράσιν ιαβις καὶ εὐφράνθησαν

10 Mondának azért a Jábesbeliek: Holnap kimegyünk hozzátok, hogy egészen úgy cselekedjetek velünk, a mint néktek jónak tetszik.

So the men of Jabesh said, Tomorrow we will come out to you, and you may do to us whatever seems good to you.

καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες ιαβις πρὸς ναας τὸν αμμανίτην αὔριον ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς καὶ ποιήσετε ἡμῖν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον ὑμῶν

11 Másodnapon pedig Saul a népet három seregre osztá, és kora hajnalban a táborra ütének, és verték Ammont mindaddig, míg a nap felmelegedék; a kik pedig megmaradtak, úgy szétszórattak, hogy kettõ sem maradt közülök együtt.

Now on the day after, Saul put the people into three bands, and in the morning watch they came to the tents of the Ammonites, and they went on attacking them till the heat of the day: and those who were not put to death were put to flight in every direction, so that no two of them were together.

καὶ ἐγενήθη μετὰ τὴν αὔριον καὶ ἔθετο σαουλ τὸν λαὸν εἰς τρεῖς ἀρχάς καὶ εἰσπορεύονται μέσον τῆς παρεμβολῆς ἐν φυλακῇ τῇ πρωινῇ καὶ ἔτυπτον τοὺς υἱοὺς αμμων ἕως διεθερμάνθη ἡ ἡμέρα καὶ ἐγενήθησαν οἱ ὑπολελειμμένοι διεσπάρησαν καὶ οὐχ ὑπελείφθησαν ἐν αὐτοῖς δύο κατὰ τὸ αὐτό

12 Akkor a nép monda Sámuelnek: Kicsoda volt az, a ki mondá: Saul fog-é rajtunk uralkodni? Adjátok elõ a férfiakat, hogy megöljük õket!

And the people said to Samuel, Who was it who said, Is Saul to be our king? give the men up, so that we may put them to death.

καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς σαμουηλ τίς ὁ εἴπας ὅτι σαουλ οὐ βασιλεύσει ἡμῶν παράδος τοὺς ἄνδρας καὶ θανατώσομεν αὐτούς

13 Saul azonban azt mondá: Senkit se öljetek meg a mai napon, mert ma szerzett szabadulást az Úr Izráelnek.

And Saul said, Not a man is to be put to death today: for today the Lord has made Israel safe.

καὶ εἶπεν σαουλ οὐκ ἀποθανεῖται οὐδεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ὅτι σήμερον κύριος ἐποίησεν σωτηρίαν ἐν ισραηλ

14 Sámuel pedig monda a népnek: Jertek, menjünk el Gilgálba, és újítsuk meg ott a királyságot.

Then Samuel said to the people, Come, let us go to Gilgal and there make the kingdom strong in the hands of Saul.

καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς τὸν λαὸν λέγων πορευθῶμεν εἰς γαλγαλα καὶ ἐγκαινίσωμεν ἐκεῖ τὴν βασιλείαν

15 Elméne azért az egész nép Gilgálba, és ott az Úr elõtt Gilgálban királylyá tették Sault; és áldoztak ott hálaáldozatot az Úr elõtt, és felette örvendezének ott, Saul és Izráelnek minden férfiai.

So all the people went to Gilgal; and there in Gilgal they made Saul king before the Lord; and peace-offerings were offered before the Lord; and there Saul and all the men of Israel were glad with great joy.

καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς εἰς γαλγαλα καὶ ἔχρισεν σαμουηλ ἐκεῖ τὸν σαουλ εἰς βασιλέα ἐνώπιον κυρίου ἐν γαλγαλοις καὶ ἔθυσεν ἐκεῖ θυσίας καὶ εἰρηνικὰς ἐνώπιον κυρίου καὶ εὐφράνθη σαμουηλ καὶ πᾶς ισραηλ ὥστε λίαν

1 És monda Sámuel az egész Izráelnek: Ímé meghallgattam szavaitokat mindenben, valamit nékem mondottatok, és királyt választottam néktek.
And Samuel said to all Israel, You see that I have given ear to everything you said to me, and have made a king over you.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς πάντα ἄνδρα ισραηλ ἰδοὺ ἤκουσα φωνῆς ὑμῶν εἰς πάντα ὅσα εἴπατέ μοι καὶ ἐβασίλευσα ἐφ' ὑμᾶς βασιλέα

2 És most ímé a király elõttetek jár. Én pedig megvénhedtem és megõszültem, és az én fiaim ímé ti köztetek vannak, és én is elõttetek jártam ifjúságomtól fogva mind a mai napig.
And now, see, the king is before you: and I am old and grey-headed, and my sons are with you: I have been living before your eyes from my early days till now.
καὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς διαπορεύεται ἐνώπιον ὑμῶν κἀγὼ γεγήρακα καὶ καθήσομαι καὶ οἱ υἱοί μου ἰδοὺ ἐν ὑμῖν κἀγὼ ἰδοὺ διελήλυθα ἐνώπιον ὑμῶν ἐκ νεότητός μου καὶ ἕως τ ῆς ἡμέρας ταύτης

3 Itt vagyok, tegyetek bizonyságot ellenem az Úr elõtt és az õ felkentje elõtt: kinek vettem el az ökrét, és kinek vettem el a szamarát, és kit csaltam meg, kit sanyargattam, és kitõl fogadtam el ajándékot, hogy a miatt szemet hunyjak? és visszaadom néktek.
Here I am: give witness against me before the Lord and before the man on whom he has put the holy oil: whose ox or ass have I taken? to whom have I been untrue? who has been crushed down by me? from whose hand have I taken a price for the blinding of my eyes? I will give it all back to you.
ἰδοὺ ἐγώ ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐνώπιον χριστοῦ αὐτοῦ μόσχον τίνος εἴληφα ἢ ὄνον τίνος εἴληφα ἢ τίνα κατεδυνάστευσα ὑμῶν ἢ τίνα ἐξεπίεσα ἢ ἐκ χειρὸς τ ίνος εἴληφα ἐξίλασμα καὶ ὑπόδημα ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ καὶ ἀποδώσω ὑμῖν

4 Õk pedig felelének: Nem csaltál meg minket, nem sanyargattál minket, és senkitõl semmit el nem fogadtál.
And they said, You have never been untrue to us or cruel to us; you have taken nothing from any man.
καὶ εἶπαν πρὸς σαμουηλ οὐκ ἠδίκησας ἡμᾶς καὶ οὐ κατεδυνάστευσας καὶ οὐκ ἔθλασας ἡμᾶς καὶ οὐκ εἴληφας ἐκ χειρὸς οὐδενὸς οὐδέν

5 És õ monda nékik: Legyen bizonyság az Úr ti ellenetek, és bizonyság az õ felkentje ezen a napon, hogy semmit sem találtatok kezemben! Õk pedig mondának: Legyen bizonyságul.
Then he said, The Lord is witness against you, and the man on whom he has put the holy oil is witness this day that you have seen no wrong in me. And they said, He is witness.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς τὸν λαόν μάρτυς κύριος ἐν ὑμῖν καὶ μάρτυς χριστὸς αὐτοῦ σήμερον ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ὅτι οὐχ εὑρήκατε ἐν χειρί μου οὐθέν καὶ εἶπαν μάρτυς

6 És monda Sámuel a népnek: [Igen,] az Úr, a ki rendelte Mózest és Áront, és a ki kihozta atyáitokat Égyiptom földérõl!
And Samuel said to the people, The Lord is witness, who gave authority to Moses and Aaron, and who took your fathers up out of the land of Egypt.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς τὸν λαὸν λέγων μάρτυς κύριος ὁ ποιήσας τὸν μωυσῆν καὶ τὸν ααρων ὁ ἀναγαγὼν τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ αἰγύπτου

7 Most azért álljatok elõ, hadd perlekedjem veletek az Úr elõtt az Úrnak minden jótetéményei felett, a melyeket cselekedett veletek és a ti atyáitokkal.
Keep your places now, while I take up the argument with you before the Lord, and give you the story of the righteousness of the Lord, which he has made clear by his acts to you and to your fathers.
καὶ νῦν κατάστητε καὶ δικάσω ὑμᾶς ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀπαγγελῶ ὑμῖν τὴν πᾶσαν δικαιοσύνην κυρίου ἃ ἐποίησεν ἐν ὑμῖν καὶ ἐν τοῖς πατράσιν ὑμῶν

8 Miután Jákób Égyiptomba ment vala, atyáitok az Úrhoz kiáltának, és az Úr elküldé Mózest és Áront, a kik kihozták atyáitokat Égyiptomból, és letelepíték erre a helyre.
When Jacob and his sons had come into Egypt, and were crushed by the Egyptians, the prayers of your fathers came up to the Lord, and the Lord sent Moses and Aaron, who took your fathers out of Egypt, and he put them into this place.
ὡς εἰσῆλθεν ιακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς αἴγυπτον καὶ ἐταπείνωσεν αὐτοὺς αἴγυπτος καὶ ἐβόησαν οἱ πατέρες ἡμῶν πρὸς κύριον καὶ ἀπέστειλεν κύριος τὸν μωυσῆν καὶ τὸν ααρω ν καὶ ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ αἰγύπτου καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ

9 De õk elfeledték az Urat, az õ Istenöket, azért adá õket Siserának, a Hásor serege vezérének kezébe, és a Filiszteusok kezébe és Moáb királyának kezébe, és azok harczolának ellenök.
But they were false to the Lord their God, and he gave them up into the hands of Sisera, captain of the army of Jabin, king of Hazor, and into the hands of the Philistines, and into the hands of the king of Moab, who made war against them.
καὶ ἐπελάθοντο κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς εἰς χεῖρας σισαρα ἀρχιστρατήγου ιαβιν βασιλέως ασωρ καὶ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων καὶ εἰς χεῖρας βασιλέως μωαβ καὶ ἐπολέμησαν ἐν αὐτοῖς

10 Akkor kiáltának az Úrhoz, és mondák: Vétkeztünk, mert elhagytuk az Urat, és szolgáltunk a Baáloknak és Astarótnak; most azért szabadíts meg minket ellenségeinknek kezébõl, hogy néked szolgáljunk.

Then crying out to the Lord, they said, We have done evil, because we have been turned away from the Lord, worshipping the Baals and the Astartes: but now, make us safe from those who are against us and we will be your servants.

καὶ ἐβόησαν πρὸς κύριον καὶ ἔλεγον ἡμάρτομεν ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν κύριον καὶ ἐδουλεύσαμεν τοῖς βααλιμ καὶ τοῖς ἄλσεσιν καὶ νῦν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ δ ουλεύσομέν σοι

11 És elküldé az Úr Jerubbaált és Bédánt és Jeftét és Sámuelt, és megszabadíta titeket mindenfelõl ellenségeitek kezébõl, és biztonságban laktatok.

So the Lord sent Jerubbaal and Barak and Jephthah and Samuel and took you out of the power of those who were fighting against you on every side, and made you safe.

καὶ ἀπέστειλεν κύριος τὸν ιεροβααλ καὶ τὸν βαρακ καὶ τὸν ιεφθαε καὶ τὸν σαμουηλ καὶ ἐξείλατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν τῶν κυκλόθεν καὶ κατῳκεῖτε πεποιθότες

12 Mikor pedig láttátok, hogy Náhás, az Ammon fiainak királya ellenetek jöve, azt mondátok nékem: Semmiképen nem, hanem király uralkodjék felettünk, holott csak a ti Istenetek, az Úr a ti királyotok.

And when you saw that Nahash, the king of the Ammonites, was coming against you, you said to me, No more of this; we will have a king for our ruler: when the Lord your God was your king.

καὶ εἴδετε ὅτι ναας βασιλεὺς υἱῶν αμμων ἦλθεν ἐφ' ὑμᾶς καὶ εἴπατε οὐχί ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλεὺς βασιλεύσει ἐφ' ἡμῶν καὶ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν βασιλεὺς ἡμῶν

13 Most azért, ímhol a király, a kit választottatok, a kit kértetek. Ímé, az Úr királyt adott néktek.

Here, then, is the king marked out by you: the Lord has put a king over you.

καὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεύς ὃν ἐξελέξασθε καὶ ἰδοὺ δέδωκεν κύριος ἐφ' ὑμᾶς βασιλέα

14 Hogyha az Urat félitek, és néki szolgáltok; szavára hallgattok és az Úr szája ellen engedetlenek nem lesztek; és mind ti, mind pedig a király, a ki felettetek uralkodik, az Urat, a ti Isteneteket követitek: [megtartattok.]

If in the fear of the Lord you are his servants, hearing his voice and not going against the orders of the Lord, but being true to the Lord your God, you and the king ruling over you, then all will be well:

ἐὰν φοβηθῆτε τὸν κύριον καὶ δουλεύσητε αὐτῷ καὶ ἀκούσητε τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ μὴ ἐρίσητε τῷ στόματι κυρίου καὶ ἦτε καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύων ἐφ' ὑμῶν ὀπίσ ω κυρίου πορευόμενοι

15 Ha pedig az Úr szavára nem hallgattok, és az Úr szava ellen engedetlenek lesztek: az Úrnak keze ellenetek leend, miként a ti atyáitok ellen.

But if you do not give ear to the voice of the Lord, but go against his orders, then the hand of the Lord will be against you and against your king for your destruction, as it was against your fathers.

ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου καὶ ἐρίσητε τῷ στόματι κυρίου καὶ ἔσται χεὶρ κυρίου ἐπὶ ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμῶν

16 Most is azért álljatok meg, és lássátok meg azt a nagy dolgot, a melyet az Úr visz véghez szemeitek elõtt.

Now keep where you are and see this great thing which the Lord will do before your eyes.

καὶ νῦν κατάστητε καὶ ἴδετε τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο ὃ ὁ κύριος ποιήσει ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν

17 Avagy nem búzaaratás van-é most? Kiáltani fogok az Úrhoz, és õ mennydörgést és esõt ád, hogy megtudjátok és meglássátok, mily nagy a ti gonoszságtok, melyet cselekedtetek az Úr szemei elõtt, mikor királyt kértetek magatoknak.

Is it not now the time of the grain cutting? My cry will go up to the Lord and he will send thunder and rain: so that you may see and be conscious of your great sin which you have done in the eyes of the Lord in desiring a king for yourselves.

οὐχὶ θερισμὸς πυρῶν σήμερον ἐπικαλέσομαι κύριον καὶ δώσει φωνὰς καὶ ὑετόν καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε ὅτι ἡ κακία ὑμῶν μεγάλη ἣν ἐποιήσατε ἐνώπιον κυρίου αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα

18 Kiálta azért Sámuel az Úrhoz, és az Úr mennydörgést és esõt adott azon a napon. És az egész nép nagyon megrettene az Úrtól és Sámueltõl.

So Samuel made prayer to the Lord; and the Lord sent thunder and rain that day: and all the people were in fear of the Lord and of Samuel.

καὶ ἐπεκαλέσατο σαμουηλ τὸν κύριον καὶ ἔδωκεν κύριος φωνὰς καὶ ὑετὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἐφοβήθησαν πᾶς ὁ λαὸς τὸν κύριον σφόδρα καὶ τὸν σαμουηλ

19 És monda az egész nép Sámuelnek: Könyörögj szolgáidért az Úrhoz, a te Istenedhez, hogy meg ne haljunk, mert minden bûneinket csak öregbítettük azzal a bûnnel, hogy királyt kértünk magunknak.
And all the people said to Samuel, Make prayer for us to the Lord your God so that death may not overtake us: for in addition to all our sins we have done this evil, in desiring a king.
καὶ εἶπαν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς σαμουηλ πρόσευξαι ὑπὲρ τῶν δούλων σου πρὸς κύριον θεόν σου καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν ὅτι προστεθείκαμεν πρὸς πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν κακίαν α ἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα

20 És monda Sámuel a népnek: Ne féljetek! Ha már mind e gonoszságot véghez vittétek, most ne távozzatok el az Úrtól, hanem az Úrnak szolgáljatok teljes szívetekbõl.
Then Samuel said to the people, Have no fear: truly you have done evil, but do not be turned away from the Lord; be his servants with all your heart;
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς τὸν λαόν μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς πεποιήκατε τὴν πᾶσαν κακίαν ταύτην πλὴν μὴ ἐκκλίνητε ἀπὸ ὄπισθεν κυρίου καὶ δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶ ν

21 Ne térjetek el a hiábavalóságok után, a melyek nem használnak, meg sem szabadíthatnak, mert hiábavalóságok azok.
And do not go from the right way turning to those false gods in which there is no profit and no salvation, for they are false.
καὶ μὴ παραβῆτε ὀπίσω τῶν μηθὲν ὄντων οἳ οὐ περανοῦσιν οὐθὲν καὶ οἳ οὐκ ἐξελοῦνται ὅτι οὐθέν εἰσιν

22 Mert nem hagyja el az Úr az õ népét, az õ nagy nevéért; mert tetszett az Úrnak, hogy titeket a maga népévé válaszszon.
For the Lord will not give his people up, because of the honour of his name; for it was the Lord's pleasure to make of you a people for himself.
ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ μέγα ὅτι ἐπιεικέως κύριος προσελάβετο ὑμᾶς αὐτῷ εἰς λαόν

23 Sõt tõlem is távol legyen, hogy az Úr ellen vétkezzem és felhagyjak az érettetek való könyörgéssel; hanem inkább tanítani foglak titeket a jó és igaz útra.
And as for me, never will I go against the orders of the Lord by giving up my prayers for you: but I will go on teaching you the good and right way.
καὶ ἐμοὶ μηδαμῶς τοῦ ἁμαρτεῖν τῷ κυρίῳ ἀνιέναι τοῦ προσεύχεσθαι περὶ ὑμῶν καὶ δουλεύσω τῷ κυρίῳ καὶ δείξω ὑμῖν τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν καὶ τὴν εὐθεῖαν

24 Csak féljétek az Urat, és szolgáljatok néki hûségesen, teljes szívetekbõl; mert látjátok; mily nagy dolgot cselekedett veletek.
Only go in the fear of the Lord, and be his true servants with all your heart, keeping in mind what great things he has done for you.
πλὴν φοβεῖσθε τὸν κύριον καὶ δουλεύσατε αὐτῷ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν ὅτι εἴδετε ἃ ἐμεγάλυνεν μεθ' ὑμῶν

25 Ha pedig folytonos rosszat cselekesztek: mind ti, mind királyotok elvesztek.
But if you still do evil, destruction will overtake you and your king.
καὶ ἐὰν κακίᾳ κακοποιήσητε καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν προστεθήσεσθε

2 Választa Saul magának az Izráel közül háromezer [embert,] és kétezer Saullal vala Mikmásban és Béthel hegységén, ezer pedig Jonathánnal volt Gibeában, a Benjámin [városában;] a népnek többi részét pedig elbocsátá, kit-kit a maga hajlékába.
And Saul took for himself three thousand men of Israel, of whom he kept two thousand with him in Michmash and in the mountain of Beth-el, and a thousand were with Jonathan in Gibeah in the land of Benjamin: the rest of the people he sent back to their tents.
καὶ ἐκλέγεται σαουλ ἑαυτῷ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ τῶν ἀνδρῶν ισραηλ καὶ ἦσαν μετὰ σαουλ δισχίλιοι ἐν μαχεμας καὶ ἐν τῷ ὄρει βαιθηλ χίλιοι ἦσαν μετὰ ιωναθαν ἐν γαβεε τ οῦ βενιαμιν καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἐξαπέστειλεν ἕκαστον εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ

3 És Jonathán megveré a Filiszteusoknak elõõrsét, mely Gébában vala, és meghallották ezt a Filiszteusok; Saul pedig megfúvatta a trombitát az egész országban, mondván: Hallják meg a zsidók!
And Jonathan made an attack on the armed force of the Philistines stationed at Gibeah; and news was given to the Philistines that the Hebrews were turned against them. And Saul had a horn sounded through all the land,
καὶ ἐπάταξεν ιωναθαν τὸν νασιβ τὸν ἀλλόφυλον τὸν ἐν τῷ βουνῷ καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ σαουλ σάλπιγγι σαλπίζει εἰς πᾶσαν τὴν γῆν λέγων ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι

4 És meghallotta egész Izráel, [hogy] [azt] mondák: Megverte Saul a Filiszteusok elõõrsét, és gyûlöletessé vált Izráel a Filiszteusok elõtt. A nép pedig egybegyûle Saul mellé Gilgálba.
And all Israel had the news that Saul had made an attack on the Philistines, and that Israel was bitterly hated by the Philistines. And the people came together after Saul to Gilgal.
καὶ πᾶς ισραηλ ἤκουσεν λεγόντων πέπαικεν σαουλ τὸν νασιβ τὸν ἀλλόφυλον καὶ ᾐσχύνθησαν ισραηλ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις καὶ ἀνεβόησαν ὁ λαὸς ὀπίσω σαουλ ἐν γαλγαλοις

5 Összegyûlének a Filiszteusok is, hogy harczoljanak Izráel ellen; harminczezer szekér és hatezer lovas volt, a nép pedig [oly] sok volt, mint a tenger partján lévõ föveny; és feljövének és tábort ütének Mikmásnál, Béth-Aventõl keletre.

And the Philistines came together to make war on Israel, three thousand war-carriages and six thousand horsemen and an army of people like the sands of the sea in number: they came up and took up their position in Michmash, to the east of Beth-aven.

καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνάγονται εἰς πόλεμον ἐπὶ ισραηλ καὶ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ ισραηλ τριάκοντα χιλιάδες ἁρμάτων καὶ ἓξ χιλιάδες ἱππέων καὶ λαὸς ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν τῷ πλήθει καὶ ἀναβαίνουσιν καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν μαχεμας ἐξ ἐναντίας βαιθων κατὰ νότου

6 Mikor pedig Izráel férfiai látták, hogy bajban vannak - mert a nép szorongattatott -: elrejtõzék a nép a barlangokba, a bokrok és kõsziklák közé, sziklahasadékokba és vermekbe.

When the men of Israel saw the danger they were in, (for the people were troubled,) they took cover in cracks in the hillsides and in the woods and in rocks and holes and hollows.

καὶ ἀνὴρ ισραηλ εἶδεν ὅτι στενῶς αὐτῷ μὴ προσάγειν αὐτόν καὶ ἐκρύβη ὁ λαὸς ἐν τοῖς σπηλαίοις καὶ ἐν ταῖς μάνδραις καὶ ἐν ταῖς πέτραις καὶ ἐν τοῖς βόθροις καὶ ἐν τοῖς λάκκοις

7 És a zsidók közül [némelyek] általmenének a Jordánon, Gád és Gileád földére. Saul pedig még Gilgálban volt, és az egész nép, mely mellette vala, rettegett.

And a great number of the people had gone over Jordan to the land of Gad and Gilead; but Saul was still in Gilgal, and all the people went after him shaking in fear.

καὶ οἱ διαβαίνοντες διέβησαν τὸν ιορδάνην εἰς γῆν γαδ καὶ γαλααδ καὶ σαουλ ἔτι ἦν ἐν γαλγαλοις καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξέστη ὀπίσω αὐτοῦ

8 És várakozék hét napig, a Sámuel által meghagyott ideig, de Sámuel nem jött el Gilgálba, a nép pedig elszélede mellõle.

And he went on waiting there for seven days, the time fixed by Samuel: but Samuel did not come to Gilgal; and the people were starting to go away from him.

καὶ διέλιπεν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ μαρτυρίῳ ὡς εἶπεν σαμουηλ καὶ οὐ παρεγένετο σαμουηλ εἰς γαλγαλα καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ

9 Akkor monda Saul: Hozzátok ide az égõáldozatot és a hálaáldozatokat. És égõáldozatot tõn.

Then Saul said, Come here and give me the burned offering and the peace-offerings. And he made a burned offering to the Lord.

καὶ εἶπεν σαουλ προσαγάγετε ὅπως ποιήσω ὁλοκαύτωσιν καὶ εἰρηνικάς καὶ ἀνήνεγκεν τὴν ὁλοκαύτωσιν

10 És mikor elvégezte az égõáldozatot; ímé megérkezék Sámuel, és Saul eleibe ment, hogy köszöntse õt.

And when the burned offering was ended, Samuel came; and Saul went out to see him and to give him a blessing.

καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν ἀναφέρων τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ σαμουηλ παραγίνεται καὶ ἐξῆλθεν σαουλ εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ εὐλογῆσαι αὐτόν

11 És monda Sámuel: Mit cselekedtél?! Saul pedig felele: Mikor láttam, hogy a nép elszélede mellõlem, és te nem jöttél el a meghagyott idõre, a Filiszteusok pedig összegyûlének [már] Mikmásban,

And Samuel said, What have you done? And Saul said, Because I saw that the people were going away from me, and you had not come at the time which had been fixed, and the Philistines had come together at Michmash;

καὶ εἶπεν σαμουηλ τί πεποίηκας καὶ εἶπεν σαουλ ὅτι εἶδον ὡς διεσπάρη ὁ λαὸς ἀπ' ἐμοῦ καὶ σὺ οὐ παρεγένου ὡς διετάξω ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῶν ἡμερῶν καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν εἰς μαχεμας

12 Azt mondám: Mindjárt reám törnek a Filiszteusok Gilgálban, és én az Úrnak színe elõtt még nem imádkozám; bátorságot vevék azért magamnak és megáldozám az égõáldozatot.

I said, Now the Philistines will come down on me at Gilgal, and I have made no prayer for help to the Lord: and so, forcing myself to do it, I made a burned offering.

καὶ εἶπα νῦν καταβήσονται οἱ ἀλλόφυλοι πρός με εἰς γαλγαλα καὶ τοῦ προσώπου τοῦ κυρίου οὐκ ἐδεήθην καὶ ἐνεκρατευσάμην καὶ ἀνήνεγκα τὴν ὁλοκαύτωσιν

13 Akkor monda Sámuel Saulnak: Esztelenül cselekedtél; nem tartottad meg az Úrnak, a te Istenednek parancsolatját, melyet parancsolt néked, pedig most mindörökre megerõsítette volna az Úr a te királyságodat Izráel felett.

And Samuel said to Saul, You have done a foolish thing: you have not kept the rules which the Lord your God gave you; it was the purpose of the Lord to make your authority over Israel safe for ever.

καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς σαουλ μεματαίωταί σοι ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολήν μου ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος ὡς νῦν ἡτοίμασεν κύριος τὴν βασιλείαν σου ἕως αἰῶνος ἐπὶ ισραηλ

14 Most azonban a te királyságod nem lesz állandó. Keresett az Úr magának szíve szerint való embert, a kit az õ népe fölé fejedelmül rendelt, mert te nem tartottad meg, a mit az Úr parancsolt néked.
But now, your authority will not go on: the Lord, searching for a man who is pleasing to him in every way, has given him the place of ruler over his people, because you have not done what the Lord gave you orders to do.
καὶ νῦν ἡ βασιλεία σου οὐ στήσεται καὶ ζητήσει κύριος ἑαυτῷ ἄνθρωπον κατὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ ἐντελεῖται κύριος αὐτῷ εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἐφύλαξας ὅσα ἐνετείλατό σοι κύριος

15 Felkele ezután Sámuel, és elment Gilgálból Benjámin [városába,] Gibeába. És Saul megszámlálta a népet, mely körülötte található volt, mintegy hatszáz embert.
Then Samuel went up from Gilgal and the rest of the people went up after Saul against the men of war, and they came from Gilgal to Gibeah in the land of Benjamin: and Saul took the number of the people who were with him, about six hundred men.
καὶ ἀνέστη σαμουηλ καὶ ἀπῆλθεν ἐκ γαλγαλων εἰς ὁδὸν αὐτοῦ καὶ τὸ κατάλειμμα τοῦ λαοῦ ἀνέβη ὀπίσω σαουλ εἰς ἀπάντησιν ὀπίσω τοῦ λαοῦ τοῦ πολεμιστοῦ αὐτῶν παραγενομ ένων ἐκ γαλγαλων εἰς γαβαα βενιαμιν καὶ ἐπεσκέψατο σαουλ τὸν λαὸν τὸν εὑρεθέντα μετ' αὐτοῦ ὡς ἑξακοσίους ἄνδρας

16 Saul pedig és az õ fia, Jonathán és a nép, mely körülöttök található vala, Benjámin [városában], Gébában tartózkodának, és a Filiszteusok Mikmásnál táborozának.
And Saul, with Jonathan his son and the people who were with them, was waiting in Geba in the land of Benjamin: but the tents of the Philistines were in Michmash.
καὶ σαουλ καὶ ιωναθαν υἱὸς αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς οἱ εὑρεθέντες μετ' αὐτῶν ἐκάθισαν ἐν γαβεε βενιαμιν καὶ ἔκλαιον καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβεβλήκεισαν εἰς μαχεμας

17 Akkor a Filiszteusok táborából egy dúló sereg vált ki három csapatban; az egyik csapat az Ofra felé [vivõ] útra fordult Suál földének;
And three bands of men came out from the Philistines to make an attack; one band went by the road which goes to Ophrah, into the land of Shual:
καὶ ἐξῆλθεν διαφθείρων ἐξ ἀγροῦ ἀλλοφύλων τρισὶν ἀρχαῖς ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν γοφερα ἐπὶ γῆν σωγαλ

18 A másik csapat a Bethoron felé [vivõ] útra fordula; a harmadik csapat pedig a határ felé [vivõ] útra fordult, mely a Sebóim völgyén át a pusztáig terjed.
And another went in the direction of Beth-horon: and another went by the hill looking down on the valley of Zeboiim, in the direction of the waste land.
καὶ ἡ μία ἀρχὴ ἐπιβλέπουσα ὁδὸν βαιθωρων καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν γαβεε τὴν εἰσκύπτουσαν ἐπὶ γαι τὴν σαβιν

19 És kovácsot egész Izráel földén nem lehetett találni, mert a Filiszteusok azt mondák: Ne csinálhassanak a zsidók szablyát vagy dárdát.
Now there was no iron-worker in all the land of Israel: for the Philistines said, For fear the Hebrews make themselves swords or spears:
καὶ τέκτων σιδήρου οὐχ εὑρίσκετο ἐν πάσῃ γῇ ισραηλ ὅτι εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι μὴ ποιήσωσιν οἱ εβραῖοι ῥομφαίαν καὶ δόρυ

20 És egész Izráelnek a Filiszteusokhoz kellett lemenni, hogy megélesítse ki-ki a maga kapáját, szántóvasát, fejszéjét és sarlóját,
But all the Israelites had to go to the Philistines to get their ploughs and blades and axes and hooks made sharp;
καὶ κατέβαινον πᾶς ισραηλ εἰς γῆν ἀλλοφύλων χαλκεύειν ἕκαστος τὸ θέριστρον αὐτοῦ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὴν ἀξίνην αὐτοῦ καὶ τὸ δρέπανον αὐτοῦ

21 (Minthogy megtompulának a kapák, szántóvasak, a háromágú villa és a fejszék) és hogy az ösztökét kiegyenesítsék.
For they had instruments for putting an edge on their ploughs and blades and forks and axes, and for putting iron points on their ox-driving rods.
καὶ ἦν ὁ τρυγητὸς ἕτοιμος τοῦ θερίζειν τὰ δὲ σκεύη ἦν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα καὶ τῇ ἀξίνῃ καὶ τῷ δρεπάνῳ ὑπόστασις ἦν ἡ αὐτή

22 Azért az ütközet napján az egész népnél, mely Saullal és Jonathánnal vala, sem szablya, sem dárda nem találtaték, hanem csak Saulnál és az õ fiánál Jonathánnál volt található.
So on the day of the fight at Michmash, not a sword or a spear was to be seen in the hands of any of the people with Saul and Jonathan: only Saul and his son Jonathan had them.
καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πολέμου μαχεμας καὶ οὐχ εὑρέθη ῥομφαία καὶ δόρυ ἐν χειρὶ παντὸς τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ σαουλ καὶ μετὰ ιωναθαν καὶ εὑρέθη τῷ σαουλ καὶ τῷ ιω ναθαν υἱῷ αὐτοῦ

23 És a Filiszteusok elõõrse kijöve Mikmás szorosához.
And the armed force of the Philistines went out to the narrow way of Michmash.
καὶ ἐξῆλθεν ἐξ ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν μαχεμας

1 És történt egy napon, hogy Jonathán, a Saul fia azt mondá szolgájának, a ki az õ fegyverét hordozza vala: Jer, menjünk át a Filiszteusok elõõrséhez, mely amott túl van; de atyjának nem mondá meg.

Now one day Jonathan, the son of Saul, said to the young man who was with him, looking after his arms, Come, let us go over to the Philistine force over there. But he said nothing to his father.

καὶ γίνεται ἡμέρα καὶ εἶπεν ιωναθαν υἱὸς σαουλ τῷ παιδαρίῳ τῷ αἴροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ δεῦρο καὶ διαβῶμεν εἰς μεσσαβ τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν ἐκείνῳ καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλεν

2 Saul pedig Gibea határában, a gránátfa alatt tartózkodék, mely Migron [nevû mezõn] van; és a nép, mely vele volt, mintegy hatszáz ember vala.

And Saul was still waiting in the farthest part of Geba, under the fruit-tree in Migron: there were about six hundred men with him;

καὶ σαουλ ἐκάθητο ἐπ' ἄκρου τοῦ βουνοῦ ὑπὸ τὴν ῥόαν τὴν ἐν μαγδων καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ὡς ἑξακόσιοι ἄνδρες

3 És Ahija [is,] ki Silóban az efódot viseli, fia Akhitobnak, az Ikábód testvérének, Fineás fiának, a ki az Úr papjának, Élinek fia vala. És a nép nem tudta, hogy Jonathán eltávozék.

And Ahijah, the son of Ahitub, brother of Ichabod, the son of Phinehas, the son of Eli, the priest of the Lord in Shiloh, who had the ephod. And the people had no idea that Jonathan had gone.

καὶ αχια υἱὸς αχιτωβ ἀδελφοῦ ιωχαβηδ υἱοῦ φινεες υἱοῦ ηλι ἱερεὺς τοῦ θεοῦ ἐν σηλωμ αἴρων εφουδ καὶ ὁ λαὸς οὐκ ᾔδει ὅτι πεπόρευται ιωναθαν

4 A szorosok között pedig, melyeken keresztül akara menni Jonathán a Filiszteusok elõõrséhez, volt egy hegyes kõszikla innen, és volt egy hegyes kõszikla túlfelõl. Az egyiknek Boczécz, a másiknak pedig Sené volt a neve.

Now between the narrow roads over the mountains by which Jonathan was making his way to the Philistines' forces, there was a sharp overhanging rock on one side, and a sharp rock on the other side: one was named Bozez and the other Seneh.

καὶ ἀνὰ μέσον τῆς διαβάσεως οὗ ἐζήτει ιωναθαν διαβῆναι εἰς τὴν ὑπόστασιν τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἀκρωτήριον πέτρας ἔνθεν καὶ ἀκρωτήριον πέτρας ἔνθεν ὄνομα τῷ ἑνὶ βαζες καὶ ὄνομα τῷ ἄλλῳ σεννα

5 Az egyik sziklacsúcs északra volt, Mikmás átellenében, és a másik délre, Géba átellenében.

The one rock went up on the north in front of Michmash and the other on the south in front of Geba.

ἡ ὁδὸς ἡ μία ἀπὸ βορρᾶ ἐρχομένῳ μαχμας καὶ ἡ ὁδὸς ἡ ἄλλη ἀπὸ νότου ἐρχομένῳ γαβεε

6 És monda Jonathán a szolgának, a ki az õ fegyverét hordozá: Jer, menjünk át ezeknek a körülmetéletleneknek elõõrséhez, talán tenni fog az Úr érettünk [valamit,] mert az Úr elõtt nincs akadály, hogy sok vagy pedig kevés által szerezzen szabadulást.

And Jonathan said to his young servant who had his arms, Come, let us go over to the armies of these men who have no circumcision: it may be that the Lord will give us help, for there is no limit to his power; the Lord is able to give salvation by a great army or by a small band.

καὶ εἶπεν ιωναθαν πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἶρον τὰ σκεύη αὐτοῦ δεῦρο διαβῶμεν εἰς μεσσαβ τῶν ἀπεριτμήτων τούτων εἴ τι ποιήσαι ἡμῖν κύριος ὅτι οὐκ ἔστιν τῷ κυρίῳ συνεχόμενον σῴζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις

7 És fegyverhordozója felele néki: Tégy mindent a te szíved szerint; indulj néki, ímé én veled leszek kívánságod szerint.

And his servant said to him, Do whatever is in your mind: see, I am with you in every impulse of your heart.

καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ποίει πᾶν ὃ ἐὰν ἡ καρδία σου ἐκκλίνῃ ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ ὡς ἡ καρδία σοῦ καρδία μοῦ

8 Jonathán pedig monda: Nosza menjünk fel ez emberekhez, és mutassuk meg magunkat nékik.

Then Jonathan said, Now we will go over to these men and let them see us.

καὶ εἶπεν ιωναθαν ἰδοὺ ἡμεῖς διαβαίνομεν πρὸς τοὺς ἄνδρας καὶ κατακυλισθησόμεθα πρὸς αὐτούς

9 Ha azt mondják nékünk: Várjatok meg, míg oda érkezünk ti hozzátok, akkor álljunk meg helyünkön, és ne menjünk fel hozzájok;

If they say to us, Keep quiet where you are till we come to you; then we will keep our places and not go up to them.

ἐὰν τάδε εἴπωσιν πρὸς ἡμᾶς ἀπόστητε ἐκεῖ ἕως ἂν ἀπαγγείλωμεν ὑμῖν καὶ στησόμεθα ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ οὐ μὴ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς

10 Ha pedig azt mondják: Jertek fel mihozzánk, akkor menjünk fel, mert az Úr kezünkbe adta õket. És ez legyen nékünk a jel.

But if they say, Come up to us; then we will go up, for the Lord has given them into our hands: and this will be the sign to us.

καὶ ἐὰν τάδε εἴπωσιν πρὸς ἡμᾶς ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς καὶ ἀναβησόμεθα ὅτι παραδέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν τοῦτο ἡμῖν τὸ σημεῖον

11 Mikor pedig megmutatták magokat mind ketten a Filiszteusok elõõrsének, mondának a Filiszteusok: Ímé a zsidók kijõdögélnek a barlangokból, a hova rejtõzének.
And they let the Philistine force see the two of them: and the Philistines said, Look! the Hebrews are coming out of the holes where they have taken cover.
καὶ εἰσῆλθον ἀμφότεροι εἰς μεσσαβ τῶν ἀλλοφύλων καὶ λέγουσιν οἱ ἀλλόφυλοι ἰδοὺ οἱ εβραῖοι ἐκπορεύονται ἐκ τῶν τρωγλῶν αὐτῶν οὗ ἐκρύβησαν ἐκεῖ

12 És szólának némelyek az elõõrs emberei közül Jonathánnak és az õ fegyverhordozójának, és mondák: Jertek fel mi hozzánk, és valamit mondunk néktek. Akkor monda Jonathán az õ fegyverhordozójának: Jõjj fel utánam, mert az Úr Izráel kezébe adta õket.
And the armed men of the force gave Jonathan and his servant their answer, saying, Come up here to us, and we will let you see something. Then Jonathan said to his servant, Come up after me: for the Lord has given them up into the hands of Israel.
καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἄνδρες μεσσαβ πρὸς ιωναθαν καὶ πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ λέγουσιν ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς καὶ γνωριοῦμεν ὑμῖν ῥῆμα καὶ εἶπεν ιωναθαν πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀνάβηθι ὀπίσω μου ὅτι παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς χεῖρας ισραηλ

13 És felmászott Jonathán négykézláb, és utána az õ fegyverhordozója. És hullanak vala Jonathán elõtt, és fegyverhordozója is öldököl utána.
And Jonathan went up, gripping with his hands and his feet, his servant going up after him; and the Philistines gave way before Jonathan when he made an attack on them, and his servant put them to death after him.
καὶ ἀνέβη ιωναθαν ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπέβλεψαν κατὰ πρόσωπον ιωναθαν καὶ ἐπάταξεν αὐτούς καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπεδίδου ὀπίσω αὐτοῦ

14 És az elsõ ütközet, melyben Jonathán és fegyverhordozója mintegy húsz embert ölének meg, egy hold földön egy fél barázda hosszányin volt.
And at their first attack, Jonathan and his servant put to the sword about twenty men, all inside the space of half an acre of land.
καὶ ἐγενήθη ἡ πληγὴ ἡ πρώτη ἣν ἐπάταξεν ιωναθαν καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὡς εἴκοσι ἄνδρες ἐν βολίσι καὶ ἐν πετροβόλοις καὶ ἐν κόχλαξιν τοῦ πεδίου

15 És félelem támada a táborban, a mezõn és az egész nép között; az elõõrs és a dúló sereg - azok is megrémülének - és a föld megrendüle; és Istentõl való rettegés lõn.
And there was great fear in the tents and in the field and among all the men of the armed force, and the attackers were shaking with fear; even the earth was moved with a great shaking and there was a fear as from God.
καὶ ἐγενήθη ἔκστασις ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ ἐν ἀγρῷ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐν μεσσαβ καὶ οἱ διαφθείροντες ἐξέστησαν καὶ αὐτοὶ οὐκ ἤθελον ποιεῖν καὶ ἐθάμβησεν ἡ γῆ καὶ ἐγενήθη ἔκστασις παρὰ κυρίου

16 És megláták a Saul õrei Benjámin [városában,] Gibeában, hogy a sokaság elszéledett és ide-oda elszóratott.
And the watchmen of Saul, looking out from Geba in the land of Benjamin, saw all the army flowing away and running here and there.
καὶ εἶδον οἱ σκοποὶ τοῦ σαουλ ἐν γαβεε βενιαμιν καὶ ἰδοὺ ἡ παρεμβολὴ τεταραγμένη ἔνθεν καὶ ἔνθεν

17 Akkor monda Saul a népnek, mely vele volt: Nosza vegyétek számba [a népet], és vizsgáljátok meg, ki ment el mi közülünk; és a mikor számba vették, ímé Jonathán és az õ fegyverhordozója nem valának ott.
Then Saul said to the people who were with him, Let everyone be numbered and let us see who has gone from us. And when they had been numbered, it was seen that Jonathan and his servant were not there.
καὶ εἶπεν σαουλ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ ἐπισκέψασθε δὴ καὶ ἴδετε τίς πεπόρευται ἐξ ὑμῶν καὶ ἐπεσκέψαντο καὶ ἰδοὺ οὐχ εὑρίσκετο ιωναθαν καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ

18 És monda Saul Ahijának: Hozd elõ az Isten ládáját; mert az Isten ládája akkor Izráel fiainál vala.
And Saul said to Ahijah, Let the ephod come here. For he went before Israel with the ephod at that time.
καὶ εἶπεν σαουλ τῷ αχια προσάγαγε τὸ εφουδ ὅτι αὐτὸς ἦρεν τὸ εφουδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον ισραηλ

19 És történt, hogy a míg Saul a pappal beszéle, a Filiszteusok táborában mind nagyobb lõn a zsibongás. Monda azért Saul a papnak: Hagyd abba, a mit kezdettél.
Now while Saul was talking to the priest, the noise in the tents of the Philistines became louder and louder; and Saul said to the priest, Take back your hand.
καὶ ἐγενήθη ὡς ἐλάλει σαουλ πρὸς τὸν ἱερέα καὶ ὁ ἦχος ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐπλήθυνεν καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς τὸν ἱερέα συνάγαγε τὰς χεῖράς σου

20 És felkiálta Saul és a nép, mely vele volt, és elmenének az ütközetre. Ott pedig egyik a másik ellen harczola, [és] igen nagy zûrzavar lõn.
And Saul and all the people with him came together and went forward to the fight: and every man's sword was turned against the man at his side, and there was a very great noise.
καὶ ἀνεβόησεν σαουλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ ἔρχονται ἕως τοῦ πολέμου καὶ ἰδοὺ ἐγένετο ῥομφαία ἀνδρὸς ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ σύγχυσις μεγάλη σφόδρα

21 És azok a zsidók [is, kik,] mint azelõtt is, a Filiszteusokkal valának, s velök együtt feljövének a táborba és a körül valának, azok is Izráel népéhez [csatlakozának,] mely Saul és Jonathán mellett vala.

Then the Hebrews who had been with the Philistines for some time, and had gone up with them to their tents, turning round were joined to those who were with Saul and Jonathan.

καὶ οἱ δοῦλοι οἱ ὄντες ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων οἱ ἀναβάντες εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐπεστράφησαν καὶ αὐτοὶ εἶναι μετὰ ισραηλ τῶν μετὰ σαουλ καὶ ιωναθαν

22 És Izráelnek mindazon férfiai, kik elrejtõzének Efraim hegységében, mikor meghallották, hogy a Filiszteusok menekültek, azok is üldözni kezdék õket a harczban.

And all the men of Israel who had taken cover in the hill-country of Ephraim, hearing that the Philistines had been put to flight, went after them, attacking them.

καὶ πᾶς ισραηλ οἱ κρυπτόμενοι ἐν τῷ ὄρει εφραιμ καὶ ἤκουσαν ὅτι πεφεύγασιν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ συνάπτουσιν καὶ αὐτοὶ ὀπίσω αὐτῶν εἰς πόλεμον

23 És megsegíté az Úr azon a napon Izráelt. És a harcz Béth-Avenen túl terjede.

So the Lord made Israel safe that day: and the fight went over to Beth-aven.

καὶ ἔσωσεν κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὸν ισραηλ καὶ ὁ πόλεμος διῆλθεν τὴν βαιθων καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἦν μετὰ σαουλ ὡς δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν καὶ ἦν ὁ πόλεμος διεσπαρμένος εἰς ὅλην τὴν πόλιν ἐν τῷ ὄρει εφραιμ

24 És Izráel népe igen elepedett vala azon a napon, mert Saul esküvel kényszerité a népet, mondván: Átkozott az, a ki kenyeret eszik estvéig, míg bosszút állok ellenségeimen, azért az egész nép semmit sem evék.

And all the people were with Saul, about twenty thousand men, and the fight was general through all the hill-country of Ephraim; but Saul made a great error that day, by putting the people under an oath, saying, Let that man be cursed who takes food before evening comes and I have given punishment to those who are against me. So the people had not a taste of food.

καὶ σαουλ ἠγνόησεν ἄγνοιαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἀρᾶται τῷ λαῷ λέγων ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον ἕως ἑσπέρας καὶ ἐκδικήσω τὸν ἐχθρόν μου καὶ οὐκ ἐγεύσατο πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου

25 És az egész föld népe eljuta az erdõbe, hol méz vala a föld szinén.

And there was honey on the face of the field, and all the people came to the honey, the bees having gone from it;

καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἠρίστα καὶ ιααρ δρυμὸς ἦν μελισσῶνος κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀγροῦ

26 Mikor pedig a nép beméne az erdõbe, jóllehet folyt a méz, [mindazáltal] senki sem érteté kezét szájához, mert félt a nép az eskü miatt.

But not a man put his hand to his mouth for fear of the curse.

καὶ εἰσῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν μελισσῶνα καὶ ἰδοὺ ἐπορεύετο λαλῶν καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἐπιστρέφων τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ ὅτι ἐφοβήθη ὁ λαὸς τὸν ὅρκον κυρίου

27 Jonathán azonban nem hallotta vala, hogy atyja megesketé a népet, és kinyújtá a vesszõ végét, mely kezében vala, és bemártá azt a lépesmézbe, és kezét szájához vivé; és felvidulának az õ szemei.

But Jonathan, having no knowledge of the oath his father had put on the people, stretching out the rod which was in his hand, put the end of it in the honey, and put it to his mouth; then his eyes were made bright.

καὶ ιωναθαν οὐκ ἀκηκόει ἐν τῷ ὁρκίζειν τὸν πατέρα αὐτοῦ τὸν λαόν καὶ ἐξέτεινεν τὸ ἄκρον τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἔβαψεν αὐτὸ εἰς τὸ κηρίον τοῦ μέλιτος καὶ ἐπέστρεψεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀνέβλεψαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ

28 Szóla pedig valaki a nép közül, és mondá: Atyád ünnepélyesen megesketé a népet, mondván: Átkozott az, a ki csak kenyeret is eszik ma, és e miatt a nép kimerüle.

Then one of the people said to him, Your father put the people under an oath, saying, Let that man be cursed who takes any food this day. And the people were feeble, needing food.

καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ εἶπεν ὁρκίσας ὥρκισεν ὁ πατήρ σου τὸν λαὸν λέγων ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον σήμερον καὶ ἐξελύθη ὁ λαός

29 És monda Jonathán: Atyám bajba vitte az országot; lássátok [mennyire] felvidulának szemeim, hogy ízlelék egy keveset ebbõl a mézbõl.

Then Jonathan said, My father has made trouble come on the land: now see how bright my eyes have become because I have taken a little of this honey.

καὶ ἔγνω ιωναθαν καὶ εἶπεν ἀπήλλαχεν ὁ πατήρ μου τὴν γῆν ἰδὲ δὴ ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου ὅτι ἐγευσάμην βραχὺ τοῦ μέλιτος τούτου

30 Hátha még a nép jól evett volna ma ellenségeinek zsákmányából, melyet talált! Vajjon nem nagyobb lett volna-é akkor a Filiszteusok veresége?!
How much more if the people had freely taken their food from the goods of those who were fighting against them! would there not have been much greater destruction among the Philistines?
ἀλλ' ὅτι εἰ ἔφαγεν ἔσθων ὁ λαὸς σήμερον τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὧν εὗρεν ὅτι νῦν ἂν μείζων ἦν ἡ πληγὴ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις

31 És megverék azon a napon a Filiszteusokat Mikmástól Ajálonig. És a nép nagyon kimerüle.
That day they overcame the Philistines from Michmash to Aijalon: and the people were feeble from need of food.
καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν μαχεμας καὶ ἐκοπίασεν ὁ λαὸς σφόδρα

32 Akkor a nép a prédának esék, és fogának juhot, ökröt és borjúkat, és megölék a földön, és megevé a nép vérestõl.
And rushing at the goods taken in the fight, the people took oxen and sheep and young oxen, and put them to death there on the earth, and had a meal, taking the flesh with the blood in it.
καὶ ἐκλίθη ὁ λαὸς εἰς τὰ σκῦλα καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς ποίμνια καὶ βουκόλια καὶ τέκνα βοῶν καὶ ἔσφαξεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἤσθιεν ὁ λαὸς σὺν τῷ αἵματι

33 Megjelenték azért Saulnak, és mondának: Ímé a nép vétkezik az Úr ellen, mert vérrel [elegy] eszik. Õ pedig monda: Hûtlenül cselekedtetek, gördítsetek azért most hozzám egy nagy követ.
Then it was said to Saul, See, the people are sinning against the Lord, taking the blood with the flesh. And he said to those who gave him the news, Now let a great stone be rolled to me here.
καὶ ἀπηγγέλη τῷ σαουλ λέγοντες ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ φαγὼν σὺν τῷ αἵματι καὶ εἶπεν σαουλ ἐν γεθθεμ κυλίσατέ μοι λίθον ἐνταῦθα μέγαν

34 Monda továbbá Saul: Menjetek el [mindenfelé] a nép között, és mondjátok meg nékik, hogy mindenki a maga ökrét és mindenki a maga juhát hozza én hozzám, és itt öljétek meg és egyétek meg, és nem fogtok vétkezni az Úr ellen, vérrel elegy evén. Akkor elhozta az egész nép, kézzel fogván ki- ki a maga ökrét azon éjjel, és ott megölék.
And Saul said, Go about among the people and say to them, Let every man come here to me with his ox and his sheep, and put them to death here, and take his meal: do no sin against the Lord by taking the blood with the flesh. So all the people took their oxen with them that night and put them to death there.
καὶ εἶπεν σαουλ διασπάρητε ἐν τῷ λαῷ καὶ εἴπατε αὐτοῖς προσαγαγεῖν ἐνταῦθα ἕκαστος τὸν μόσχον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸ πρόβατον αὐτοῦ καὶ σφαζέτω ἐπὶ τούτου καὶ οὐ μὴ ἁμάρτητε τῷ κυρίῳ τοῦ ἐσθίειν σὺν τῷ αἵματι καὶ προσῆγεν πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἔσφαζον ἐκεῖ

35 Saul pedig oltárt épített az Úrnak; azt az oltárt építé elõször az Úrnak.
And Saul put up an altar to the Lord: this was the first altar which he put up to the Lord.
καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ σαουλ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ τοῦτο ἤρξατο σαουλ οἰκοδομῆσαι θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ

36 És monda Saul: Menjünk le [ez] éjjel a Filiszteusok után, és foszszuk ki õket virradatig, és senkit se hagyjunk meg közülök. Azok pedig mondának: A [mint] néked tetszik, [úgy] cselekedjél mindent. De a pap [azt] mondá: Járuljunk ide az Istenhez.
And Saul said, Let us go down after the Philistines by night, attacking them till the morning, till there is not a man of them living. And they said, Do whatever seems right to you. Then the priest said, Let us come near to God.
καὶ εἶπεν σαουλ καταβῶμεν ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων τὴν νύκτα καὶ διαρπάσωμεν ἐν αὐτοῖς ἕως διαφαύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ μὴ ὑπολίπωμεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρα καὶ εἶπαν πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποίει καὶ εἶπεν ὁ ἱερεύς προσέλθωμεν ἐνταῦθα πρὸς τὸν θεόν

37 És megkérdezé Saul az Istent: Lemenjek-é a Filiszteusok után? Izráelnek kezébe adod-é õket? De õ nem felelt néki azon a napon.
And Saul, desiring directions from God, said, Am I to go down after the Philistines? will you give them up into the hands of Israel? But he gave him no answer that day.
καὶ ἐπηρώτησεν σαουλ τὸν θεόν εἰ καταβῶ ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων εἰ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς χεῖρας ισραηλ καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ

38 Monda azért Saul: Jertek ide mindnyájan, a népnek oszlopai, hogy megtudjátok és meglássátok, kiben volt ez a bûn ma?
And Saul said, Come near, all you chiefs of the people, and let us get word from God and see in whom is this sin today.
καὶ εἶπεν σαουλ προσαγάγετε ἐνταῦθα πάσας τὰς γωνίας τοῦ ισραηλ καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε ἐν τίνι γέγονεν ἡ ἁμαρτία αὕτη σήμερον

39 Mert él az Úr, a ki Izráelt oltalmazza, hogy ha fiamban, Jonathánban volna is, meg kell halnia; és az egész nép közül senki sem felele néki.
For, by the living Lord, the saviour of Israel, even if the sinner is Jonathan, my son, death will certainly be his fate. But not a man among all the people gave him any answer.
ὅτι ζῇ κύριος ὁ σώσας τὸν ισραηλ ὅτι ἐὰν ἀποκριθῇ κατὰ ιωναθαν τοῦ υἱοῦ μου θανάτῳ ἀποθανεῖται καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀποκρινόμενος ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ

40 És monda egész Izráelnek: Ti legyetek az egyik oldalon, én pedig és az én fiam, Jonathán legyünk a másik oldalon. És válaszola a nép Saulnak: A mint néked tetszik, úgy cselekedjél.

Then he said to all Israel, You be on one side, and I with Jonathan my son will be on the other side. And the people said to Saul, Do whatever seems good to you.

καὶ εἶπεν παντὶ ισραηλ ὑμεῖς ἔσεσθε εἰς δουλείαν καὶ ἐγὼ καὶ ιωναθαν ὁ υἱός μου ἐσόμεθα εἰς δουλείαν καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς σαουλ τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποίει

41 Akkor szóla Saul az Úrnak, Izráel Istenének: Szolgáltass igazságot! És kiválasztaték Jonathán és Saul, a nép pedig megmeneküle.

Then Saul said to the Lord, the God of Israel, Why have you not given me an answer today? If the sin is in me or in Jonathan my son, O Lord God of Israel, give Urim, and if it is in your people Israel, give Thummim. And by the decision of the Lord, Saul and Jonathan were marked out, and the people went free.

καὶ εἶπεν σαουλ κύριε ὁ θεὸς ισραηλ τί ὅτι οὐκ ἀπεκρίθης τῷ δούλῳ σου σήμερον εἰ ἐν ἐμοὶ ἢ ἐν ιωναθαν τῷ υἱῷ μου ἡ ἀδικία κύριε ὁ θεὸς ισραηλ δὸς δήλους καὶ ἐὰν τάδε εἴπῃς ἐν τῷ λαῷ σου ισραηλ δὸς δὴ ὁσιότητα καὶ κληροῦται ιωναθαν καὶ σαουλ καὶ ὁ λαὸς ἐξῆλθεν

42 És monda Saul: Vessetek sorsot közöttem és fiam, Jonathán között. És kiválasztaték Jonathán.

And Saul said, Give your decision between my son Jonathan and me. And Jonathan was taken.

καὶ εἶπεν σαουλ βάλετε ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον ιωναθαν τοῦ υἱοῦ μου ὃν ἂν κατακληρώσηται κύριος ἀποθανέτω καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς σαουλ οὐκ ἔστιν τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ κατεκράτησεν σαουλ τοῦ λαοῦ καὶ βάλλουσιν ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ ἀνὰ μέσον ιωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ κατακληροῦται ιωναθαν

43 Akkor monda Saul Jonathánnak: Mondd meg nékem, mit cselekedtél? Jonathán pedig elbeszélte néki, és monda: A pálcza végével, mely kezembe vala, ízlelék egy keveset a mézbõl; itt vagyok, haljak meg!

Then Saul said to Jonathan, Give me an account of what you have done. And Jonathan gave him the story and said, Certainly I took a little honey on the end of my rod; and now death is to be my fate.

καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς ιωναθαν ἀπάγγειλόν μοι τί πεποίηκας καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ιωναθαν καὶ εἶπεν γευσάμενος ἐγευσάμην ἐν ἄκρῳ τῷ σκήπτρῳ τῷ ἐν τῇ χειρί μου βραχὺ μέλι ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω

44 És Saul monda: Úgy cselekedjék az Úr most és ezután is, hogy meg kell halnod Jonathán.

And Saul said, May God's punishment be on me if death is not your fate, Jonathan.

καὶ εἶπεν αὐτῷ σαουλ τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ σήμερον

45 A nép azonban monda Saulnak: Jonathán haljon-é meg, a ki ezt a nagy szabadulást szerezte Izráelben? Távol legyen! Él az Úr, hogy egyetlen hajszála sem esik le fejérõl a földre, mert Istennek [segedelmével] cselekedte ezt ma. Megváltá azért a nép Jonathánt, és nem hala meg.

And the people said to Saul, Is death to come to Jonathan, the worker of this great salvation for Israel? Let it not be so: by the living Lord, not one hair of his head is to be touched, for he has been working with God today. So the people kept Jonathan from death.

καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς σαουλ εἰ σήμερον θανατωθήσεται ὁ ποιήσας τὴν σωτηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην ἐν ισραηλ ζῇ κύριος εἰ πεσεῖται τῆς τριχὸς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ὅτι ὁ λαὸς τοῦ θεοῦ ἐποίησεν τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ προσηύξατο ὁ λαὸς περὶ ιωναθαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐκ ἀπέθανεν

46 Akkor Saul megtére a Filiszteusok üldözésébõl; a Filiszteusok pedig az õ helyökre haza menének.

Then Saul, turning back, went after the Philistines no longer: and the Philistines went back to their place.

καὶ ἀνέβη σαουλ ἀπὸ ὄπισθεν τῶν ἀλλοφύλων καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀπῆλθον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν

47 Miután tehát Saul átvette a királyságot Izráel felett, hadakozék minden ellenségivel mindenfelé: Moáb ellen és Ammon fiai ellen és Edom ellen és a Czobeusok királyai ellen és a Filiszteusok ellen; és mindenütt, a hol megfordula, keményen cselekedék.

Now when Saul had taken his place as ruler of Israel, he made war on those who were against him on every side, Moab and the Ammonites and Edom and the kings of Zobah and the Philistines: and whichever way he went, he overcame them.

καὶ σαουλ κατακληροῦται ἔργον ἐπὶ ισραηλ καὶ ἐπολέμει κύκλῳ πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὸν μωαβ καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς αμμων καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς εδωμ καὶ εἰς τὸν βαιθεωρ καὶ εἰς βασιλέα σουβα καὶ εἰς τοὺς ἀλλοφύλους οὗ ἂν ἐστράφη ἐσῴζετο

48 És sereget gyûjtvén, megverte Amáleket, és megszabadítá Izráelt fosztogatóinak kezébõl.

And he did great things, and overcame the Amalekites, and made Israel safe from the hands of their attackers.

καὶ ἐποίησεν δύναμιν καὶ ἐπάταξεν τὸν αμαληκ καὶ ἐξείλατο τὸν ισραηλ ἐκ χειρὸς τῶν καταπατούντων αὐτόν

49 Valának pedig Saul fiai: Jonathán, Jisvi és Málkisua; és két leányának neve: az idõsebbiknek Mérább, és a kisebbiknek neve Mikál.
Now the sons of Saul were Jonathan and Ishvi and Malchi-shua; and these are the names of his daughters: the older was named Merab and the younger Michal;
καὶ ἦσαν υἱοὶ σαουλ ιωναθαν καὶ ιεσσιου καὶ μελχισα καὶ ὀνόματα τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ ὄνομα τῇ πρωτοτόκῳ μεροβ καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ μελχολ

50 És Saul feleségét Akhinóámnak hívták, a ki Akhimaás leánya volt. Seregének vezetõjét pedig Abnernek hívták, a ki Saul nagybátyjának, Nérnek volt a fia;
The name of Saul's wife was Ahinoam, the daughter of Ahimaaz; the captain of his army was Abner, the son of Ner, brother of Saul's father.
καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ αχινοομ θυγάτηρ αχιμαας καὶ ὄνομα τῷ ἀρχιστρατήγῳ αβεννηρ υἱὸς νηρ υἱοῦ οἰκείου σαουλ

51 Mert Kis, a Saul atyja és Nér, az Abner atyja, Abiel fiai valának.
Kish, the father of Saul, and Ner, the father of Abner, were sons of Abiel.
καὶ κις πατὴρ σαουλ καὶ νηρ πατὴρ αβεννηρ υἱὸς ιαμιν υἱοῦ αβιηλ

52 A Filiszteusok elleni háború pedig igen heves volt Saulnak egész életében; azért, a hol csak látott Saul egy-egy erõs vagy egy-egy bátor férfit, azt magához fogadta.
All through the life of Saul there was bitter war against the Philistines; and whenever Saul saw any strong man or any good fighting man, he kept him near himself.
καὶ ἦν ὁ πόλεμος κραταιὸς ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας σαουλ καὶ ἰδὼν σαουλ πάντα ἄνδρα δυνατὸν καὶ πάντα ἄνδρα υἱὸν δυνάμεως καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν

1 És monda Sámuel Saulnak: Engem küldött el az Úr, hogy királylyá kenjelek fel téged az õ népe, az Izráel felett; most azért figyelj az Úr beszédének szavára.
And Samuel said to Saul, The Lord sent me to put the holy oil on you and to make you king over his people, over Israel: so give ear now to the words of the Lord.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς σαουλ ἐμὲ ἀπέστειλεν κύριος χρῖσαί σε εἰς βασιλέα ἐπὶ ισραηλ καὶ νῦν ἄκουε τῆς φωνῆς κυρίου

2 Így szól a Seregek Ura: Megemlékeztem arról, a mit cselekedett Amálek Izráellel, hogy útját állta néki, mikor feljöve Égyiptomból.
The Lord of armies says, I will give punishment to Amalek for what he did to Israel, fighting against him on the way when Israel came out of Egypt.
τάδε εἶπεν κύριος σαβαωθ νῦν ἐκδικήσω ἃ ἐποίησεν αμαληκ τῷ ισραηλ ὡς ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐξ αἰγύπτου

3 Most azért menj el és verd meg Amáleket, és pusztítsátok el mindenét; és ne kedvezz néki, hanem öld meg mind a férfit, mind az asszonyt; mind a gyermeket, mind a csecsemõt; mind az ökröt, mind a juhot; mind a tevét, mind a szamarat.
Go now and put Amalek to the sword, putting to the curse all they have, without mercy: put to death every man and woman, every child and baby at the breast, every ox and sheep, camel and ass.
καὶ νῦν πορεύου καὶ πατάξεις τὸν αμαληκ καὶ ιεριμ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ καὶ οὐ περιποιήσῃ ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐξολεθρεύσεις αὐτὸν καὶ ἀναθεματιεῖς αὐτὸν καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ καὶ οὐ φείσῃ ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀποκτενεῖς ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς καὶ ἀπὸ νηπίου ἕως θηλάζοντος καὶ ἀπὸ μόσχου ἕως προβάτου καὶ ἀπὸ καμήλου ἕως ὄνου

4 És összehívá Saul a népet, és megszámlálá õket Thélaimban, kétszázezer gyalogost, és Júdából tízezer embert.
And Saul sent for the people and had them numbered in Telaim, two hundred thousand footmen and ten thousand men of Judah.
καὶ παρήγγειλεν σαουλ τῷ λαῷ καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς ἐν γαλγαλοις τετρακοσίας χιλιάδας ταγμάτων καὶ τὸν ιουδαν τριάκοντα χιλιάδας ταγμάτων

5 És elméne Saul Amálek városáig, és megütközék ott egy völgyben.
And Saul came to the town of Amalek, and took up his position in the valley secretly.
καὶ ἦλθεν σαουλ ἕως τῶν πόλεων αμαληκ καὶ ἐνήδρευσεν ἐν τῷ χειμάρρῳ

6 És monda Saul a Kéneusnak: Menjetek, távozzatok el, menjetek ki az Amálekiták közül, hogy velök együtt téged is el ne veszesselek, mert te irgalmasságot cselekedtél Izráel minden fiaival, mikor Égyiptomból feljövének. És eltávozék Kéneus az Amálekiták közül.
And Saul said to the Kenites, Go away, take yourselves out from among the Amalekites, or destruction will overtake you with them: for you were kind to the children of Israel when they came out of Egypt. So the Kenites went away from among the Amalekites.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς τὸν κιναῖον ἄπελθε καὶ ἔκκλινον ἐκ μέσου τοῦ αμαληκίτου μὴ προσθῶ σε μετ' αὐτοῦ καὶ σὺ ἐποίησας ἔλεος μετὰ τῶν υἱῶν ισραηλ ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς ἐξ αἰγύπτου καὶ ἐξέκλινεν ὁ κιναῖος ἐκ μέσου αμαληκ

7 Saul pedig megveré Amáleket Havilától fogva egészen addig, a merre Súrba mennek, mely Égyiptom átellenében van.
And Saul made an attack on the Amalekites from Havilah on the road to Shur, which is before Egypt.
καὶ ἐπάταξεν σαουλ τὸν αμαληκ ἀπὸ ευιλατ ἕως σουρ ἐπὶ προσώπου αἰγύπτου

8 És Agágot, az Amálekiták királyát elfogta élve, a népet pedig mind kardélre hányatá.
He took Agag, king of the Amalekites, prisoner, and put all the people to the sword without mercy.
καὶ συνέλαβεν τὸν αγαγ βασιλέα αμαληκ ζῶντα καὶ πάντα τὸν λαὸν ιεριμ ἀπέκτεινεν ἐν στόματι ῥομφαίας

9 Saul és a nép azonban megkímélte Agágot és a juhoknak, barmoknak és másodszülötteknek javát; a bárányokat és mindazt, a mi jó vala, nem akarták azokat elpusztítani, hanem a mi megvetett és értéktelen dolog volt, mindazt elpusztíták.
But Saul and the people did not put Agag to death, and they kept the best of the sheep and the oxen and the fat beasts and the lambs, and whatever was good, not desiring to put them to the curse: but everything which was bad and of no use they put to the curse.
καὶ περιεποιήσατο σαουλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς τὸν αγαγ ζῶντα καὶ τὰ ἀγαθὰ τῶν ποιμνίων καὶ τῶν βουκολίων καὶ τῶν ἐδεσμάτων καὶ τῶν ἀμπελώνων καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν καὶ οὐκ ἐβούλετο αὐτὰ ἐξολεθρεῦσαι καὶ πᾶν ἔργον ἠτιμωμένον καὶ ἐξουδενωμένον ἐξωλέθρευσαν

10 Akkor szóla az Úr Sámuelnek, mondván:
Then the Lord said to Samuel,
καὶ ἐγενήθη ῥῆμα κυρίου πρὸς σαμουηλ λέγων

11 Megbántam, hogy Sault királylyá tettem, mert eltávozott tõlem, és beszédeimet nem tartotta meg. Sámuel pedig felháborodék és kiálta az Úrhoz egész éjszaka.
It is no longer my pleasure for Saul to be king; for he is turned back from going in my ways, and has not done my orders. And Samuel was very sad, crying to the Lord in prayer all night.
παρακέκλημαι ὅτι ἐβασίλευσα τὸν σαουλ εἰς βασιλέα ὅτι ἀπέστρεψεν ἀπὸ ὄπισθέν μου καὶ τοὺς λόγους μου οὐκ ἐτήρησεν καὶ ἠθύμησεν σαμουηλ καὶ ἐβόησεν πρὸς κύριον ὅλην τὴν νύκτα

12 És korán felkele Sámuel, hogy találkozzék Saullal reggel; és hírül adák Sámuelnek, [ezt] mondván: Saul Kármelbe ment, és ímé emlékoszlopot állított magának; azután megfordula, és tovább ment és lement Gilgálba,
And early in the morning he got up and went to Saul; and word was given to Samuel that Saul had come to Carmel and put up a pillar, and had gone from there down to Gilgal.
καὶ ὤρθρισεν σαμουηλ καὶ ἐπορεύθη εἰς ἀπάντησιν ισραηλ πρωί καὶ ἀπηγγέλη τῷ σαμουηλ λέγοντες ἥκει σαουλ εἰς κάρμηλον καὶ ἀνέστακεν αὐτῷ χεῖρα καὶ ἐπέστρεψεν τὸ ἅρμα καὶ κατέβη εἰς γαλγαλα πρὸς σαουλ καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἀνέφερεν ὁλοκαύτωσιν τῷ κυρίῳ τὰ πρῶτα τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκεν ἐξ αμαληκ

13 És a mint Sámuel Saulhoz érkezék, monda néki Saul: Áldott vagy te az Úrtól! Én végrehajtám az Úrnak parancsolatját.
And Samuel came to Saul; and Saul said to him, May the blessing of the Lord be with you: I have done what was ordered by the Lord.
καὶ παρεγένετο σαμουηλ πρὸς σαουλ καὶ εἶπεν αὐτῷ σαουλ εὐλογητὸς σὺ τῷ κυρίῳ ἔστησα πάντα ὅσα ἐλάλησεν κύριος

14 Sámuel azonban monda: Micsoda az a juhbégetés, [mely] füleimbe [hat] és az az ökörbõgés, melyet hallok?
And Samuel said, What then is this sound of the crying of sheep and the noise of oxen which comes to my ears?
καὶ εἶπεν σαμουηλ καὶ τίς ἡ φωνὴ τοῦ ποιμνίου τούτου ἐν τοῖς ὠσίν μου καὶ φωνὴ τῶν βοῶν ὧν ἐγὼ ἀκούω

15 És monda Saul: Az Amálekitáktól hozták azokat, mert a nép megkímélte a juhoknak és ökröknek javát, hogy megáldozza az Úrnak, a te Istenednek; a többit pedig elpusztítottuk.
And Saul said, They have taken them from the Amalekites: for the people have kept the best of the sheep and of the oxen as an offering to the Lord your God; all the rest we have given up to destruction.
καὶ εἶπεν σαουλ ἐξ αμαληκ ἤνεγκα αὐτά ἃ περιεποιήσατο ὁ λαός τὰ κράτιστα τοῦ ποιμνίου καὶ τῶν βοῶν ὅπως τυθῇ τῷ κυρίῳ θεῷ σου καὶ τὰ λοιπὰ ἐξωλέθρευσα

16 Akkor monda Sámuel Saulnak: Engedd meg, hogy megmondjam néked, a mit az Úr mondott nékem ez éjjel. Õ pedig monda néki: Beszélj.
Then Samuel said to Saul, Say no more! Let me give you word of what the Lord has said to me this night. And he said to him, Say on.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς σαουλ ἄνες καὶ ἀπαγγελῶ σοι ἃ ἐλάλησεν κύριος πρός με τὴν νύκτα καὶ εἶπεν αὐτῷ λάλησον

17 Monda azért Sámuel: Nemde kicsiny valál te a magad szemei elõtt is, mindazáltal Izráel törzseinek fejévé lettél, és az Úr királylyá kent fel téged Izráel felett?!
And Samuel said, Though you may seem little to yourself, are you not head of the tribes of Israel? for the Lord with the holy oil made you king over Israel,
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς σαουλ οὐχὶ μικρὸς σὺ εἶ ἐνώπιον αὐτοῦ ἡγούμενος σκήπτρου φυλῆς ισραηλ καὶ ἔχρισέν σε κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ ισραηλ

18 És elkülde az Úr téged az úton, és azt mondá: Menj el, és pusztítsd el az Amálekitákat, kik vétkezének; és hadakozzál ellenök, míg megsemmisíted õket.
And the Lord sent you on a journey and said, Go and put to the curse those sinners, the Amalekites, fighting against them till every one is dead.
καὶ ἀπέστειλέν σε κύριος ἐν ὁδῷ καὶ εἶπέν σοι πορεύθητι καὶ ἐξολέθρευσον τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς ἐμέ τὸν αμαληκ καὶ πολεμήσεις αὐτούς ἕως συντελέσῃς αὐτούς

19 Miért nem hallgattál az Úrnak szavára, és [miért] estél néki a prédának, és cselekedted azt, a mi bûnös az Úr szemei elõtt?
Why then did you not do the orders of the Lord, but by violently taking their goods did evil in the eyes of the Lord?
καὶ ἵνα τί οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς κυρίου ἀλλ' ὥρμησας τοῦ θέσθαι ἐπὶ τὰ σκῦλα καὶ ἐποίησας τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου

20 És felele Saul Sámuelnek: Én bizonyára hallgattam az Úr szavára, és azon az úton jártam, a melyre engem az Úr elküldött; és elhoztam Agágot, az Amálekiták királyát, és az Amálekitákat elpusztítottam.
And Saul said, Truly, I have done the orders of the Lord and have gone the way the Lord sent me; I have taken Agag, the king of Amalek, and have given the Amalekites up to destruction.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς σαμουηλ διὰ τὸ ἀκοῦσαί με τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ καὶ ἐπορεύθην ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἀπέστειλέν με κύριος καὶ ἤγαγον τὸν αγαγ βασιλέα αμαληκ καὶ τὸν αμαληκ ἐξ ωλέθρευσα

21 A nép azonban elvette a prédából a megsemmisítésre [rendelt] juhoknak és ökröknek javát, hogy megáldozza az Úrnak, a te Istenednek Gilgálban.
But the people took some of their goods, sheep and oxen, the chief of the things which were put to the curse, to make an offering of them to the Lord your God in Gilgal.
καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῶν σκύλων ποίμνια καὶ βουκόλια τὰ πρῶτα τοῦ ἐξολεθρεύματος θῦσαι ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἐν γαλγαλοις

22 Sámuel pedig monda: Vajjon kedvesebb-é az Úr elõtt az égõ- és véres áldozat, mint az Úr szava iránt való engedelmesség? Ímé, jobb az engedelmesség a véres áldozatnál és a szófogadás a kosok kövérénél!
And Samuel said, Has the Lord as much delight in offerings and burned offerings as in the doing of his orders? Truly, to do his pleasure is better than to make offerings, and to give ear to him than the fat of sheep.
καὶ εἶπεν σαμουηλ εἰ θελητὸν τῷ κυρίῳ ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίαι ὡς τὸ ἀκοῦσαι φωνῆς κυρίου ἰδοὺ ἀκοὴ ὑπὲρ θυσίαν ἀγαθὴ καὶ ἡ ἐπακρόασις ὑπὲρ στέαρ κριῶν

23 Mert, [mint] a varázslásnak bûne, [olyan] az engedetlenség; és bálványozás és bálványimádás az ellenszegülés. Mivel te megvetetted az Úrnak beszédét, õ is megvetett téged, hogy ne légy király.
For to go against his orders is like the sin of those who make use of secret arts, and pride is like giving worship to images. Because you have put away from you the word of the Lord, he has put you from your place as king.
ὅτι ἁμαρτία οἰώνισμά ἐστιν ὀδύνην καὶ πόνους θεραφιν ἐπάγουσιν ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ ἐξουδενώσει σε κύριος μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ ισραηλ

24 Akkor monda Saul Sámuelnek: Vétkeztem, mert megszegtem az Úrnak szavát és a te beszédedet; [de] mivel féltem a néptõl, azért hallgattam szavokra.
And Saul said to Samuel, Great is my sin: for I have gone against the orders of the Lord and against your words: because, fearing the people, I did what they said.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς σαμουηλ ἡμάρτηκα ὅτι παρέβην τὸν λόγον κυρίου καὶ τὸ ῥῆμά σου ὅτι ἐφοβήθην τὸν λαὸν καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς αὐτῶν

25 Most azért bocsásd meg az én vétkemet, és térj vissza velem, hogy könyörögjek az Úrnak.
So now, let my sin have forgiveness, and go back with me to give worship to the Lord.
καὶ νῦν ἆρον δὴ τὸ ἁμάρτημά μου καὶ ἀνάστρεψον μετ' ἐμοῦ καὶ προσκυνήσω κυρίῳ τῷ θεῷ σου

26 Sámuel pedig monda Saulnak: Nem térek vissza veled, mert megvetetted az Úrnak beszédét, és az Úr is megvetett téged, hogy ne légy király Izráel felett.
And Samuel said to Saul, I will not go back with you: for you have put away from you the word of the Lord, and the Lord has put you from your place as king over Israel.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς σαουλ οὐκ ἀναστρέφω μετὰ σοῦ ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ ἐξουδενώσει σε κύριος τοῦ μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ τὸν ισραηλ

27 És mikor megfordula Sámuel, hogy elmenjen, megragadta felsõ ruhájának szárnyát, és leszakada.
And when Samuel was turning round to go away, Saul took the skirt of his robe in his hand, and the cloth came away.
καὶ ἀπέστρεψεν σαμουηλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ ἀπελθεῖν καὶ ἐκράτησεν σαουλ τοῦ πτερυγίου τῆς διπλοΐδος αὐτοῦ καὶ διέρρηξεν αὐτό

28 Akkor monda néki Sámuel: Elszakítá tõled az Úr a mai napon Izráelnek királyságát, és adta azt felebarátodnak, a ki jobb náladnál.
And Samuel said to him, The Lord has taken away the kingdom of Israel from you this day by force, and has given it to a neighbour of yours who is better than you.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν σαμουηλ διέρρηξεν κύριος τὴν βασιλείαν ισραηλ ἐκ χειρός σου σήμερον καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ ἀγαθῷ ὑπὲρ σέ

29 Izráelnek erõssége pedig nem hazudik, és semmit meg nem bán, mert nem ember õ, hogy valamit megbánjon.
And further, the Glory of Israel will not say what is false, and his purpose may not be changed: for he is not a man, whose purpose may be changed.
καὶ διαιρεθήσεται ισραηλ εἰς δύο καὶ οὐκ ἀποστρέψει οὐδὲ μετανοήσει ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπός ἐστιν τοῦ μετανοῆσαι αὐτός

30 És õ monda: Vétkeztem, mindazáltal becsülj meg engem népemnek vénei elõtt és Izráel elõtt, és velem térj vissza, hogy könyörögjek az Úrnak, a te Istenednek.
Then he said, Great is my sin: but still, give me honour now before the heads of my people and before Israel, and come back with me so that I may give worship to the Lord your God.
καὶ εἶπεν σαουλ ἡμάρτηκα ἀλλὰ δόξασόν με δὴ ἐνώπιον πρεσβυτέρων ισραηλ καὶ ἐνώπιον λαοῦ μου καὶ ἀνάστρεψον μετ' ἐμοῦ καὶ προσκυνήσω τῷ κυρίῳ θεῷ σου

31 Visszatére azért Sámuel Saullal, és könyörgött Saul az Úrnak.
So Samuel went back after Saul, and Saul gave worship to the Lord.
καὶ ἀνέστρεψεν σαμουηλ ὀπίσω σαουλ καὶ προσεκύνησεν τῷ κυρίῳ

32 Sámuel pedig monda: Hozzátok ide elõmbe Agágot, Amálek királyát. És elméne Agág kényesen õ hozzá, és monda Agág: Bizonyára eltávozék a halál keserûsége.
Then Samuel said, Make Agag, the king of the Amalekites, come here to me. And Agag came to him shaking with fear. And Agag said, Truly the pain of death is past.
καὶ εἶπεν σαμουηλ προσαγάγετέ μοι τὸν αγαγ βασιλέα αμαληκ καὶ προσῆλθεν πρὸς αὐτὸν αγαγ τρέμων καὶ εἶπεν αγαγ εἰ οὕτως πικρὸς ὁ θάνατος

33 És monda Sámuel: Miként a te kardod asszonyokat tett gyermektelenekké, úgy legyen gyermektelenné [minden] asszonyok felett a te anyád! És darabokra vagdalá Sámuel Agágot az Úr elõtt Gilgálban.
And Samuel said, As your sword has made women without children, so now your mother will be without children among women. And Agag was cut up by Samuel, bone from bone, before the Lord in Gilgal.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς αγαγ καθότι ἠτέκνωσεν γυναῖκας ἡ ῥομφαία σου οὕτως ἀτεκνωθήσεται ἐκ γυναικῶν ἡ μήτηρ σου καὶ ἔσφαξεν σαμουηλ τὸν αγαγ ἐνώπιον κυρίου ἐν γα λγαλ

34 Ezután Sámuel elment Rámába, Saul pedig felment az õ házához Gibeába, Saul [városába.]
Then Samuel went to Ramah; and Saul went up to his house in Gibeah, in the land of Saul.
καὶ ἀπῆλθεν σαμουηλ εἰς αρμαθαιμ καὶ σαουλ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς γαβαα

35 És Sámuel nem látogatá meg többé Sault egész halálának idejéig; de bánkódék Sámuel Saul miatt. Az Úr pedig megbánta, hogy királylyá tette Sault Izráel felett.
And Samuel never saw Saul again till the day of his death; but Samuel was sorrowing for Saul: and it was no longer the Lord's pleasure for Saul to be king over Israel.
καὶ οὐ προσέθετο σαμουηλ ἔτι ἰδεῖν τὸν σαουλ ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ ὅτι ἐπένθει σαμουηλ ἐπὶ σαουλ καὶ κύριος μετεμελήθη ὅτι ἐβασίλευσεν τὸν σαουλ ἐπὶ ισραηλ

1 És monda az Úr Sámuelnek: Ugyan meddig bánkódol még Saul miatt, holott én megvetettem õt, hogy ne uralkodjék Izráel felett? Töltsd meg a te szarudat olajjal, és eredj el; én elküldelek téged a Bethlehemben [lakó] Isaihoz, mert fiai közül választottam magamnak királyt.
And the Lord said to Samuel, How long will you go on sorrowing for Saul, seeing that I have put him from his place as king over Israel? Take oil in your vessel and go; I will send you to Jesse, the Beth-lehemite: for I have got a king for myself among his sons.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σαμουηλ ἕως πότε σὺ πενθεῖς ἐπὶ σαουλ κἀγὼ ἐξουδένωκα αὐτὸν μὴ βασιλεύειν ἐπὶ ισραηλ πλῆσον τὸ κέρας σου ἐλαίου καὶ δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς ιεσσαι ἕως εἰς βηθλεεμ ὅτι ἑόρακα ἐν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐμοὶ βασιλεύειν

2 Sámuel pedig monda: Hogyan menjek el!? Ha meghallja Saul, megöl engemet. És monda az Úr: Vígy magaddal egy üszõt, és azt mondjad: Azért jöttem, hogy az Úrnak áldozzam.
And Samuel said, How is it possible for me to go? If Saul gets news of it he will put me to death. And the Lord said, Take a young cow with you and say, I have come to make an offering to the Lord.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πῶς πορευθῶ καὶ ἀκούσεται σαουλ καὶ ἀποκτενεῖ με καὶ εἶπεν κύριος δάμαλιν βοῶν λαβὲ ἐν τῇ χειρί σου καὶ ἐρεῖς θῦσαι τῷ κυρίῳ ἥκω

3 És hívd meg Isait az áldozatra, és én tudtodra adom, hogy mit cselekedjél, és kend fel számomra azt, a kit mondándok néked.
And send for Jesse to be present at the offering, and I will make clear to you what you are to do: and you are to put the holy oil on him whose name I give you.
καὶ καλέσεις τὸν ιεσσαι εἰς τὴν θυσίαν καὶ γνωριῶ σοι ἃ ποιήσεις καὶ χρίσεις ὃν ἐὰν εἴπω πρὸς σέ

4 És Sámuel megcselekedé, a mit az Úr mondott néki, és elment Bethlehembe. A város vénei pedig megijedének, [és] eleibe [menvén,] mondának: Békességes-é a te jöveteled?
And Samuel did as the Lord said and came to Beth-lehem. And the responsible men of the town came out to him in fear and said, Do you come in peace?
καὶ ἐποίησεν σαμουηλ πάντα ἃ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος καὶ ἦλθεν εἰς βηθλεεμ καὶ ἐξέστησαν οἱ πρεσβύτεροι τῆς πόλεως τῇ ἀπαντήσει αὐτοῦ καὶ εἶπαν εἰρήνη ἡ εἴσοδός σου ὁ βλ έπων

5 Õ pedig felele: Békességes; azért jöttem, hogy áldozzam az Úrnak. Szenteljétek meg azért magatokat, és jertek el velem az áldozatra. Isait és az õ fiait pedig megszentelé, és elhívá õket az áldozatra.
And he said, In peace: I have come to make an offering to the Lord: make yourselves clean and come with me to make the offering. And he made Jesse and his sons clean, and sent for them to be present at the offering.
καὶ εἶπεν εἰρήνη θῦσαι τῷ κυρίῳ ἥκω ἁγιάσθητε καὶ εὐφράνθητε μετ' ἐμοῦ σήμερον καὶ ἡγίασεν τὸν ιεσσαι καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς τὴν θυσίαν

6 Mikor pedig bemenének, meglátta Eliábot, és gondolá: Bizony az Úr elõtt van az õ felkentje!
Now when they came, looking at Eliab, he said, Clearly the man of the Lord's selection is before him.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ αὐτοὺς εἰσιέναι καὶ εἶδεν τὸν ελιαβ καὶ εἶπεν ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον κυρίου χριστὸς αὐτοῦ

7 Az Úr azonban monda Sámuelnek: Ne nézd az õ külsõjét, se termetének nagyságát, mert megvetettem õt. Mert az [Úr] nem azt nézi, a mit az ember; mert az ember azt nézi, a mi szeme elõtt van, de az Úr azt nézi, mi a szívben van.
But the Lord said to Samuel, Do not take note of his face or how tall he is, because I will not have him: for the Lord's view is not man's; man takes note of the outer form, but the Lord sees the heart.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σαμουηλ μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ μηδὲ εἰς τὴν ἕξιν μεγέθους αὐτοῦ ὅτι ἐξουδένωκα αὐτόν ὅτι οὐχ ὡς ἐμβλέψεται ἄνθρωπος ὄψεται ὁ θεός ὅτι ἄν θρωπος ὄψεται εἰς πρόσωπον ὁ δὲ θεὸς ὄψεται εἰς καρδίαν

8 Szólítá azért Isai Abinádábot, és elvezeté õt Sámuel elõtt; õ pedig monda: Ez sem az, kit az Úr választa.
Then Jesse sent for Abinadab and made him come before Samuel. And he said, The Lord has not taken this one.
καὶ ἐκάλεσεν ιεσσαι τὸν αμιναδαβ καὶ παρῆλθεν κατὰ πρόσωπον σαμουηλ καὶ εἶπεν οὐδὲ τοῦτον ἐξελέξατο κύριος

9 Elvezeté azután elõtte Isai Sammát; õ pedig monda: Ez sem az, a kit az Úr választa.
Then Jesse made Shammah come before him. And he said, The Lord has not taken this one.
καὶ παρήγαγεν ιεσσαι τὸν σαμα καὶ εἶπεν καὶ ἐν τούτῳ οὐκ ἐξελέξατο κύριος

10 És így elvezeté Isai Sámuel elõtt [mind] a hét fiát; Sámuel pedig mondá Isainak: Nem ezek közül választott az Úr.
And Jesse made his seven sons come before Samuel. And Samuel said to Jesse, The Lord has not taken any of these.
καὶ παρήγαγεν ιεσσαι τοὺς ἑπτὰ υἱοὺς αὐτοῦ ἐνώπιον σαμουηλ καὶ εἶπεν σαμουηλ οὐκ ἐξελέξατο κύριος ἐν τούτοις

11 Akkor monda Sámuel Isainak: Mind itt vannak-é már az ifjak? Õ pedig felele: Hátra van még a kisebbik, és ímé õ a juhokat õrzi. És monda Sámuel Isainak: Küldj el, és hozasd ide õt, mert addig nem fogunk leülni, míg õ ide nem jön.
Then Samuel said to Jesse, Are all your children here? And he said, There is still the youngest, and he is looking after the sheep. And Samuel said to Jesse, Send and make him come here: for we will not take our seats till he is here.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς ιεσσαι ἐκλελοίπασιν τὰ παιδάρια καὶ εἶπεν ἔτι ὁ μικρὸς ἰδοὺ ποιμαίνει ἐν τῷ ποιμνίῳ καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς ιεσσαι ἀπόστειλον καὶ λαβὲ αὐτόν ὅτι οὐ μὴ κατακλιθῶμεν ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτόν

12 Elkülde azért, és elhozatá õt. (Õ pedig piros vala, szép szemû és kedves tekintetû.) És monda az Úr: Kelj fel és kend fel, mert õ az.
So he sent and made him come in. Now he had red hair and beautiful eyes and pleasing looks. And the Lord said, Come, put the oil on him, for this is he.
καὶ ἀπέστειλεν καὶ εἰσήγαγεν αὐτόν καὶ οὗτος πυρράκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν καὶ ἀγαθὸς ὁράσει κυρίῳ καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σαμουηλ ἀνάστα καὶ χρῖσον τὸν δαυιδ ὅτι οὗ τος ἀγαθός ἐστιν

13 Vevé azért Sámuel, az olajos szarut, és felkené õt testvérei között. És attól a naptól fogva az Úrnak lelke Dávidra szálla, és azután is. Felkele azután Sámuel és elméne Rámába.

Then Samuel took the bottle of oil, and put the oil on him there among his brothers: and from that day the spirit of the Lord came on David with power. So Samuel went back to Ramah.

καὶ ἔλαβεν σαμουηλ τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἐφήλατο πνεῦμα κυρίου ἐπὶ δαυιδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπάνω καὶ ἀνέστη σ αμουηλ καὶ ἀπῆλθεν εἰς αρμαθαιμ

14 És az Úrnak lelke eltávozék Saultól, és gonosz lélek kezdé gyötörni õt, [mely] az Úrtól [küldetett].

Now the spirit of the Lord had gone from Saul, and an evil spirit from the Lord was troubling him.

καὶ πνεῦμα κυρίου ἀπέστη ἀπὸ σαουλ καὶ ἔπνιγεν αὐτὸν πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου

15 És mondának Saul szolgái néki: Ímé most az Istentõl [küldött] gonosz lélek gyötör téged!

And Saul's servants said to him, See now, an evil spirit from God is troubling you.

καὶ εἶπαν οἱ παῖδες σαουλ πρὸς αὐτόν ἰδοὺ δὴ πνεῦμα κυρίου πονηρὸν πνίγει σε

16 Parancsoljon azért a mi urunk szolgáidnak, kik körülötted vannak, hogy keressenek [olyan] embert, a ki tudja a hárfát pengetni, és mikor az Istentõl [küldött] gonosz lélek reád jön, pengesse kezével, hogy te megkönnyebbülj.

Now give orders to your servants who are here before you to go in search of a man who is an expert player on a corded instrument: and it will be that when the evil spirit from God is on you, he will make music for you on his instrument, and you will get well.

εἰπάτωσαν δὴ οἱ δοῦλοί σου ἐνώπιόν σου καὶ ζητησάτωσαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἄνδρα εἰδότα ψάλλειν ἐν κινύρᾳ καὶ ἔσται ἐν τῷ εἶναι πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ σοὶ καὶ ψαλεῖ ἐν τῇ κινύρ ᾳ αὐτοῦ καὶ ἀγαθόν σοι ἔσται καὶ ἀναπαύσει σε

17 És monda Saul az õ szolgáinak: Keressetek tehát számomra [olyan]embert, a ki jól tud hárfázni, és hozzátok el hozzám.

And Saul said to his servants, Then get me a man who is an expert player, and make him come to me.

καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἴδετε δή μοι ἄνδρα ὀρθῶς ψάλλοντα καὶ εἰσαγάγετε αὐτὸν πρὸς ἐμέ

18 Akkor felele egy a szolgák közül, és monda: Ímé én láttam a Bethlehemben [lakó] Isainak [egyik] fiát, a ki tud hárfázni, a ki erõs vitéz és hadakozó férfiú, értelmes és szép ember, és az Úr vele van.

Then one of the servants in answer said, I have seen a son of Jesse, the Beth-lehemite, who is expert at playing, and a strong man and a man of war; and he is wise in his words, and pleasing in looks, and the Lord is with him.

καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παιδαρίων αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἑόρακα υἱὸν τῷ ιεσσαι βηθλεεμίτην καὶ αὐτὸν εἰδότα ψαλμόν καὶ ὁ ἀνὴρ συνετός καὶ ὁ ἀνὴρ πολεμιστὴς καὶ σοφὸς λόγῳ καὶ ἀνὴρ ἀγαθὸς τῷ εἴδει καὶ κύριος μετ' αὐτοῦ

19 Követeket külde azért Saul Isaihoz, és monda: Küldd hozzám a fiadat, Dávidot, ki a juhok mellett van.

So Saul sent his servants to Jesse and said, Send me your son David who is with the sheep.

καὶ ἀπέστειλεν σαουλ ἀγγέλους πρὸς ιεσσαι λέγων ἀπόστειλον πρός με τὸν υἱόν σου δαυιδ τὸν ἐν τῷ ποιμνίῳ σου

20 Isai pedig võn egy szamarat, egy kenyeret, egy tömlõ bort és egy kecskegödölyét, és elküldé Saulnak az õ fiától, Dávidtól.

And Jesse took five cakes of bread and a skin of wine and a young goat and sent them to Saul by David.

καὶ ἔλαβεν ιεσσαι γομορ ἄρτων καὶ ἀσκὸν οἴνου καὶ ἔριφον αἰγῶν ἕνα καὶ ἐξαπέστειλεν ἐν χειρὶ δαυιδ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πρὸς σαουλ

21 Mikor pedig Dávid elméne Saulhoz és megálla elõtte, az igen megszerette õt, és fegyverhordozója lõn néki.

And David came to Saul, waiting before him: and he became very dear to Saul, who made him his servant, giving him the care of his arms.

καὶ εἰσῆλθεν δαυιδ πρὸς σαουλ καὶ παρειστήκει ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν σφόδρα καὶ ἐγενήθη αὐτῷ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ

22 És elkülde Saul Isaihoz, mondván: Maradjon Dávid én nálam, mert igen megkedveltem õt.

And Saul sent to Jesse saying, Let David be with me, for he is pleasing to me.

καὶ ἀπέστειλεν σαουλ πρὸς ιεσσαι λέγων παριστάσθω δὴ δαυιδ ἐνώπιον ἐμοῦ ὅτι εὗρεν χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς μου

23 És lõn, hogy a mikor Istennek lelke Saulon vala, vette Dávid a hárfát és kezével pengeté; Saul pedig megkönnyebbüle és jobban lõn, és a gonosz lélek eltávozék tõle.
And whenever the evil spirit from God came on Saul, David took his instrument and made music: so new life came to Saul, and he got well, and the evil spirit went away from him.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἶναι πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ σαουλ καὶ ἐλάμβανεν δαυιδ τὴν κινύραν καὶ ἔψαλλεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἀνέψυχεν σαουλ καὶ ἀγαθὸν αὐτῷ καὶ ἀφίστατο ἀπ' αὐτ οῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν

1 És összegyûjték a Filiszteusok seregeiket a harczra, és összegyûlének Sokónál, mely Júdában van, és táborozának Sokó és Azéka között, Efes-Dammimnál.
Now the Philistines got their armies together for war, and came together at Socoh in the land of Judah, and took up their position between Socoh and Azekah in Ephes-dammim.
καὶ συνάγουσιν ἀλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς πόλεμον καὶ συνάγονται εἰς σοκχωθ τῆς ιουδαίας καὶ παρεμβάλλουσιν ἀνὰ μέσον σοκχωθ καὶ ἀνὰ μέσον αζηκα ἐν εφερμε μ

2 Saul és az Izráeliták pedig összegyûlének, és tábort ütének az Elah völgyében; és csatarendbe állának a Filiszteusok ellen.
And Saul and the men of Israel came together and took up their position in the valley of Elah, and put their forces in order against the Philistines.
καὶ σαουλ καὶ οἱ ἄνδρες ισραηλ συνάγονται καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν τῇ κοιλάδι αὐτοὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον ἐξ ἐναντίας ἀλλοφύλων

3 És a Filiszteusok a hegyen állottak innen, az Izráeliták pedig a hegyen állottak túlfelõl, úgy hogy a völgy közöttük vala.
The Philistines were stationed on the mountain on one side and Israel on the mountain on the other side: and there was a valley between them.
καὶ ἀλλόφυλοι ἵστανται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐνταῦθα καὶ ισραηλ ἵσταται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐνταῦθα καὶ ὁ αὐλὼν ἀνὰ μέσον αὐτῶν

4 És kijöve a Filiszteusok táborából egy bajnok férfiú, a kit Góliáthnak hívtak, Gáth [városából való,] kinek magassága hat sing és egy arasz vala.
And a fighter came out from the tents of the Philistines, named Goliath of Gath; he was more than six cubits tall.
καὶ ἐξῆλθεν ἀνὴρ δυνατὸς ἐκ τῆς παρατάξεως τῶν ἀλλοφύλων γολιαθ ὄνομα αὐτῷ ἐκ γεθ ὕψος αὐτοῦ τεσσάρων πήχεων καὶ σπιθαμῆς

5 Fején rézsisak vala és pikkelyes pánczélba volt öltözve; a pánczél súlya pedig ötezer rézsiklusnyi vala.
And he had a head-dress of brass on his head, and he was dressed in a coat of metal, the weight of which was five thousand shekels of brass.
καὶ περικεφαλαία ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ θώρακα ἁλυσιδωτὸν αὐτὸς ἐνδεδυκώς καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ θώρακος αὐτοῦ πέντε χιλιάδες σίκλων χαλκοῦ καὶ σιδήρου

6 Lábán réz lábpánczél és vállain rézpaizs volt.
His legs were covered with plates of brass and hanging on his back was a javelin of brass.
καὶ κνημῖδες χαλκαῖ ἐπάνω τῶν σκελῶν αὐτοῦ καὶ ἀσπὶς χαλκῆ ἀνὰ μέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ

7 És dárdájának nyele olyan volt, mint a takácsok zugolyfája, dárdájának hegye pedig hatszáz siklusnyi vasból volt; és elõtte megy vala, ki a paizst hordozza vala.
The stem of his spear was as long as a cloth-worker's rod, and its head was made of six hundred shekels' weight of iron: and one went before him with his body-cover.
καὶ ὁ κοντὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡσεὶ μέσακλον ὑφαινόντων καὶ ἡ λόγχη αὐτοῦ ἑξακοσίων σίκλων σιδήρου καὶ ὁ αἴρων τὰ ὅπλα αὐτοῦ προεπορεύετο αὐτοῦ

8 És megállván, kiálta Izráel csatarendjeinek, és monda nékik: Miért jöttetek ki, hogy harczra készüljetek? Avagy nem Filiszteus vagyok-é én és ti Saul szolgái? Válaszszatok azért magatok közül egy embert, és jõjjön le hozzám.
He took up his position and in a loud voice said to the armies of Israel, Why have you come out to make war? Am I not a Philistine and you servants of Saul? Send out a man for yourselves and let him come down to me.
καὶ ἔστη καὶ ἀνεβόησεν εἰς τὴν παράταξιν ισραηλ καὶ εἶπεν αὐτοῖς τί ἐκπορεύεσθε παρατάξασθαι πολέμῳ ἐξ ἐναντίας ἡμῶν οὐκ ἐγώ εἰμι ἀλλόφυλος καὶ ὑμεῖς εβραῖοι τοῦ σαου λ ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς ἄνδρα καὶ καταβήτω πρός με

9 Ha azután meg bír velem vívni és engem legyõz: akkor mi a ti szolgáitok leszünk; ha pedig én gyõzöm le õt és megölöm: akkor ti legyetek a mi szolgáink, hogy szolgáljatok nékünk.
If he is able to have a fight with me and overcome me, then we will be your servants: but if I am able to overcome him, then you will be our servants and do work for us.
καὶ ἐὰν δυνηθῇ πρὸς ἐμὲ πολεμῆσαι καὶ ἐὰν πατάξῃ με καὶ ἐσόμεθα ὑμῖν εἰς δούλους ἐὰν δὲ ἐγὼ δυνηθῶ καὶ πατάξω αὐτόν ἔσεσθε ἡμῖν εἰς δούλους καὶ δουλεύσετε ἡμῖν

10 Monda továbbá a Filiszteus: Én gyalázattal illetém a mai napon Izráel seregét, állítsatok azért ki ellenem egy embert, hogy megvívjunk egymással.
And the Philistine said, I have put to shame the armies of Israel this day; give me a man so that we may have a fight together.
καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος ἰδοὺ ἐγὼ ὠνείδισα τὴν παράταξιν ισραηλ σήμερον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ δότε μοι ἄνδρα καὶ μονομαχήσομεν ἀμφότεροι

11 Mikor pedig meghallotta Saul és az egész Izráel a Filiszteusnak ezt a beszédét, megrettenének és igen félnek vala.
And Saul and all Israel, hearing those words of the Philistine, were troubled and full of fear.
καὶ ἤκουσεν σαουλ καὶ πᾶς ισραηλ τὰ ῥήματα τοῦ ἀλλοφύλου ταῦτα καὶ ἐξέστησαν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα

32 És monda Dávid Saulnak: Senki se csüggedjen el e miatt; elmegy a te szolgád és megvív ezzel a Filiszteussal.
And David said to Saul, Let no man's heart become feeble because of him; I, your servant, will go out and have a fight with this Philistine.
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς σαουλ μὴ δὴ συμπεσέτω ἡ καρδία τοῦ κυρίου μου ἐπ' αὐτόν ὁ δοῦλός σου πορεύσεται καὶ πολεμήσει μετὰ τοῦ ἀλλοφύλου τούτου

33 Saul pedig monda Dávidnak: Nem mehetsz te e Filiszteus ellen, hogy vele megvívj, mert te gyermek vagy, õ pedig ifjúságától fogva hadakozó férfi vala.
And Saul said to David, You are not able to go out against this Philistine and have a fight with him: for you are only a boy, and he has been a man of war from his earliest days.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς δαυιδ οὐ μὴ δυνήσῃ πορευθῆναι πρὸς τὸν ἀλλόφυλον τοῦ πολεμεῖν μετ' αὐτοῦ ὅτι παιδάριον εἶ σύ καὶ αὐτὸς ἀνὴρ πολεμιστὴς ἐκ νεότητος αὐτοῦ

34 És felele Dávid Saulnak: Pásztor volt a te szolgád, atyjának juhai mellett; és ha eljött az oroszlán és a medve, és elragadott egy bárányt a nyáj közül:
And David said to Saul, Your servant has been keeper of his father's sheep; and if a lion or a bear came and took a lamb from the flock,
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς σαουλ ποιμαίνων ἦν ὁ δοῦλός σου τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ποιμνίῳ καὶ ὅταν ἤρχετο ὁ λέων καὶ ἡ ἄρκος καὶ ἐλάμβανεν πρόβατον ἐκ τῆς ἀγέλης

35 Elmentem utána és levágtam, és kiszabadítám szájából; ha pedig ellenem támadott: megragadtam szakálánál fogva, és levágtam és megöltem õt.
I went out after him, and overcame him, and took it out of his mouth: and if, turning on me, he came at me, I took him by the hair and overcame him and put him to death.
καὶ ἐξεπορευόμην ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐπάταξα αὐτὸν καὶ ἐξέσπασα ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ εἰ ἐπανίστατο ἐπ' ἐμέ καὶ ἐκράτησα τοῦ φάρυγγος αὐτοῦ καὶ ἐπάταξα καὶ ἐθανάτωσα αὐτόν

36 A te szolgád mind az oroszlánt, mind a medvét megölte: Úgy lesz azért e körülmetéletlen Filiszteus is, mint azok közül egy, mert gyalázattal illeté az élõ Istennek seregét.
Your servant has overcome lion and bear: and the fate of this Philistine, who is without circumcision, will be like theirs, seeing that he has put shame on the armies of the living God.
καὶ τὴν ἄρκον ἔτυπτεν ὁ δοῦλός σου καὶ τὸν λέοντα καὶ ἔσται ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος ὡς ἓν τούτων οὐχὶ πορεύσομαι καὶ πατάξω αὐτὸν καὶ ἀφελῶ σήμερον ὄνειδος ἐξ ισραηλ διότι τίς ὁ ἀπερίτμητος οὗτος ὃς ὠνείδισεν παράταξιν θεοῦ ζῶντος

37 És monda Dávid: Az Úr, a ki megszabadított engem az oroszlánnak és a medvének kezébõl, meg fog szabadítani engem e Filiszteusnak kezébõl is. Akkor monda Saul Dávidnak: Eredj el, és az Úr legyen veled!
And David said, The Lord, who kept me safe from the grip of the lion and the bear, will be my saviour from the hands of this Philistine. And Saul said to David, Go! and may the Lord be with you.
κύριος ὃς ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς τοῦ λέοντος καὶ ἐκ χειρὸς τῆς ἄρκου αὐτὸς ἐξελεῖταί με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀλλοφύλου τοῦ ἀπεριτμήτου τούτου καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς δαυιδ πορεύου καὶ ἔσται κύριος μετὰ σοῦ

38 És felöltözteté Saul Dávidot a maga harczi ruhájába; rézsisakot tett a fejére, és felöltözteté õt pánczélba.
Then Saul gave David his clothing of war, and put a head-dress of brass on his head and had him clothed with a coat of metal.
καὶ ἐνέδυσεν σαουλ τὸν δαυιδ μανδύαν καὶ περικεφαλαίαν χαλκῆν περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ

39 Akkor Dávid felköté kardját harczi ruhája fölé, és járni akart, mert még nem próbálta. És monda Dávid Saulnak: Nem bírok ezekben járni, mert még nem próbáltam; és leveté azokat Dávid magáról.
And David took Saul's sword and put the band round him over the metal coat, and was unable to go forward; for he was not used to them. Then David said to Saul, It is not possible for me to go out with these, for I am not used to them. So David took them off.
καὶ ἔζωσεν τὸν δαυιδ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπάνω τοῦ μανδύου αὐτοῦ καὶ ἐκοπίασεν περιπατήσας ἅπαξ καὶ δίς καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς σαουλ οὐ μὴ δύνωμαι πορευθῆναι ἐν τούτοις ὅτι οὐ πεπείραμαι καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτὰ ἀπ' αὐτοῦ

40 És kezébe vette botját, és kiválasztván magának a patakból öt síma kövecskét, eltevé azokat pásztori szerszámába, mely vele volt, tudniillik tarisznyájába, és parittyájával kezében közeledék a Filiszteushoz.

Then he took his stick in his hand, and got five smooth stones from the bed of the stream and put them in a bag such as is used by sheep-keepers; and in his hand was a leather band used for sending stones: and so he went in the direction of the Philistine.

καὶ ἔλαβεν τὴν βακτηρίαν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ πέντε λίθους λείους ἐκ τοῦ χειμάρρου καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῷ καδίῳ τῷ ποιμενικῷ τῷ ὄντι αὐτῷ εἰς συλλογὴν καὶ σφενδόνην αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ προσῆλθεν πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἀλλόφυλον

42 Mikor pedig oda tekinte a Filiszteus, és meglátta Dávidot, megvetette õt, mert ifjú volt és piros, egyszersmind szép tekintetû.

And when the Philistine, taking note, saw David, he had a poor opinion of him: for he was only a boy, red-haired and good-looking.

καὶ εἶδεν γολιαδ τὸν δαυιδ καὶ ἠτίμασεν αὐτόν ὅτι αὐτὸς ἦν παιδάριον καὶ αὐτὸς πυρράκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν

43 És monda a Filiszteus Dávidnak: Eb vagyok-é én, hogy te bottal jössz reám? És szidalmazá a Filiszteus Dávidot Istenével [együtt.]

And the Philistine said to David, Am I a dog, that you come out to me with sticks? And the Philistine put curses on David by all his gods.

καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς δαυιδ ὡσεὶ κύων ἐγώ εἰμι ὅτι σὺ ἔρχῃ ἐπ' ἐμὲ ἐν ῥάβδῳ καὶ λίθοις καὶ εἶπεν δαυιδ οὐχί ἀλλ' ἢ χείρω κυνός καὶ κατηράσατο ὁ ἀλλόφυλος τὸν δαυιδ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτοῦ

44 Monda továbbá a Filiszteus Dávidnak: Jõjj ide hozzám, hogy testedet az égi madaraknak és a mezei vadaknak adjam.

And the Philistine said to David, Come here to me, and I will give your flesh to the birds of the air and the beasts of the field.

καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς δαυιδ δεῦρο πρός με καὶ δώσω τὰς σάρκας σου τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς κτήνεσιν τῆς γῆς

45 Dávid pedig monda a Filiszteusnak: Te karddal, dárdával és paizszsal jössz ellenem, én pedig a Seregek Urának, Izráel seregei Istenének nevében megyek ellened, a kit te gyalázattal illetél.

Then David said to the Philistine, You come to me with a sword and a spear and a javelin: but I come to you in the name of the Lord of armies, the God of the armies of Israel on which you have put shame.

καὶ εἰπεν δαυιδ πρὸς τὸν ἀλλόφυλον σὺ ἔρχῃ πρός με ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι καὶ ἐν ἀσπίδι κἀγὼ πορεύομαι πρὸς σὲ ἐν ὀνόματι κυρίου σαβαωθ θεοῦ παρατάξεως ισραηλ ἣν ὠνείδισας σήμερον

46 A mai napon kezembe ad téged az Úr, és megöllek téged, és fejedet levágom rólad. A Filiszteusok seregének tetemét pedig az égi madaraknak és a mezei vadaknak fogom adni a mai napon, hogy tudja meg az egész föld, hogy van Izráelnek Istene.

This day the Lord will give you up into my hands, and I will overcome you, and take your head off you; and I will give the bodies of the Philistine army to the birds of the air and the beasts of the earth today, so that all the earth may see that Israel has a God;

καὶ ἀποκλείσει σε κύριος σήμερον εἰς τὴν χεῖρά μου καὶ ἀποκτενῶ σε καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ καὶ δώσω τὰ κῶλά σου καὶ τὰ κῶλα παρεμβολῆς ἀλλοφύλων ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ γνώσεται πᾶσα ἡ γῆ ὅτι ἔστιν θεὸς ἐν ισραηλ

47 És tudja meg ez az egész sokaság, hogy nem kard által és nem dárda által tart meg az Úr, mert az Úré a had, és õ titeket kezünkbe fog adni.

And all these people who are here today may see that the Lord does not give salvation by sword and spear: for the fight is the Lord's, and he will give you up into our hands.

καὶ γνώσεται πᾶσα ἡ ἐκκλησία αὕτη ὅτι οὐκ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ δόρατι σῴζει κύριος ὅτι τοῦ κυρίου ὁ πόλεμος καὶ παραδώσει κύριος ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν

48 És mikor a Filiszteus felkészült, és elindult, és Dávid felé közeledék: Dávid is sietett és futott a viadalra a Filiszteus elé.

Now when the Philistine made a move and came near to David, David quickly went at a run in the direction of the army, meeting the Philistine face to face.

καὶ ἀνέστη ὁ ἀλλόφυλος καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν δαυιδ

49 És Dávid benyúlt kezével a tarisznyába és kivett onnan egy követ, és elhajítván, homlokán találta a Filiszteust, úgy, hogy a kõ homlokába mélyede, és arczczal a földre esék.

And David put his hand in his bag and took out a stone and sent it from his leather band straight at the Philistine, and the stone went deep into his brow, and he went down to the earth, falling on his face.

καὶ ἐξέτεινεν δαυιδ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ κάδιον καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν λίθον ἕνα καὶ ἐσφενδόνησεν καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ διέδυ ὁ λίθος διὰ τῆς περικεφαλαίας εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν

51 És oda futott Dávid, és reá állott a Filiszteusra, és vevé annak kardját, kirántotta hüvelyéből, és megölé őt, és fejét azzal levágta. A Filiszteusok pedig a mint meglátták, hogy az õ hõsük meghalt, megfutamodának.

So running up to the Philistine and putting his foot on him, David took his sword out of its cover, and put him to death, cutting off his head with it. And when the Philistines saw that their fighter was dead, they went in flight.

καὶ ἔδραμεν δαυιδ καὶ ἐπέστη ἐπ' αὐτὸν καὶ ἔλαβεν τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἀφεῖλεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἶδον οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι τέθνηκεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν καὶ ἔφυγον

52 És felkelének Izráel és Júda férfiai és felkiáltának, és üldözék a Filiszteusokat egészen Gáthig és Ekron kapujáig. És hullának a Filiszteusok sebesültjei a Saraim felé [vezetõ] úton Gáthig és Ekronig.

And the men of Israel and of Judah got up, and gave a cry, and went after the Philistines as far as Gath and the town doors of Ekron. And the wounded of the Philistines were falling down by the road from Shaaraim all the way to Gath and Ekron.

καὶ ἀνίστανται ἄνδρες ισραηλ καὶ ιουδα καὶ ἠλάλαξαν καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως εἰσόδου γεθ καὶ ἕως τῆς πύλης ἀσκαλῶνος καὶ ἔπεσαν τραυματίαι τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ὁδῷ τῶν πυλῶν καὶ ἕως γεθ καὶ ἕως ακκαρων

53 Visszatérének azután Izráel fiai a Filiszteusok üldözéséből, és feldúlták azoknak táborát.

Then the children of Israel came back from going after the Philistines, and took their goods from the tents.

καὶ ἀνέστρεψαν ἄνδρες ισραηλ ἐκκλίνοντες ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων καὶ κατεπάτουν τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν

54 Dávid pedig felvevé a Filiszteusnak fejét, és elvitte Jeruzsálembe, fegyvereit pedig a maga sátorába rakta le.

And David took the head of the Philistine to Jerusalem, but the metal war-dress and the arms he put in his tent.

καὶ ἔλαβεν δαυιδ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀλλοφύλου καὶ ἤνεγκεν αὐτὴν εἰς ιερουσαλημ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἔθηκεν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτοῦ

6 És a mint [hazafelé] jövének, mikor Dávid visszatért, miután a Filiszteusokat leverte, kimentek az asszonyok Saul király elé Izráelnek minden városaiból, hogy énekeljenek és körben tánczoljanak, dobokkal, vígassággal és tomborákkal.

Now on their way, when David came back after the destruction of the Philistine, the women came out of all the towns of Israel, with songs and dances, meeting David with melody and joy and instruments of music.

καὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν δαυιδ ἐκ πασῶν πόλεων ισραηλ ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν χαρμοσύνῃ καὶ ἐν κυμβάλοις

7 És énekelni kezdének az asszonyok, kik vígadozának és mondának: Megverte Saul az õ ezerét és Dávid is az õ tízezerét.

And the women, answering one another in their song, said, Saul has put to death his thousands and David his tens of thousands.

καὶ ἐξῆρχον αἱ γυναῖκες καὶ ἔλεγον ἐπάταξεν σαουλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ καὶ δαυιδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ

8 Saul pedig igen megharaguvék, és gonosznak tetszék az õ szemei elõtt ez a beszéd, és monda: Dávidnak tízezeret tulajdonítanak és nékem tulajdonítják az ezeret, így hát már csak a királyság [hiányzik] néki.

And Saul was very angry and this saying was unpleasing to him; and he said, They have given David credit for tens of thousands, and to me for only thousands: what more is there for him but the kingdom?

καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς σαουλ περὶ τοῦ λόγου τούτου καὶ εἶπεν τῷ δαυιδ ἔδωκαν τὰς μυριάδας καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς χιλιάδας

9 Saul azért attól a naptól kezdve rossz szemmel néz vala Dávidra, sõt azután is.

And from that day Saul was looking with envy on David.

καὶ ἦν σαουλ ὑποβλεπόμενος τὸν δαυιδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα

12 És félni kezde Saul Dávidtól, mert az Úr vele volt, Saultól pedig eltávozék.

And Saul went in fear of David, because the Lord was with David and had gone away from Saul.

καὶ ἐφοβήθη σαουλ ἀπὸ προσώπου δαυιδ

13 És Saul elbocsátá õt magától és ezredesévé tevé; és kimegy vala és bejõ vala a nép elõtt.

So Saul sent him away, and made him a captain over a thousand; and he went about his business before the people.

καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἑαυτῷ χιλίαρχον καὶ ἐξεπορεύετο καὶ εἰσεπορεύετο ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ

14 És Dávid minden útjában magát eszesen viseli vala, mert az Úr vele volt.
And in all his undertakings David did wisely; and the Lord was with him.
καὶ ἦν δαυιδ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ συνίων καὶ κύριος μετ' αὐτοῦ

15 Mikor pedig látta Saul, hogy õ igen eszesen viseli magát, félni kezde tõle.
And when Saul saw how wisely he did, he was in fear of him.
καὶ εἶδεν σαουλ ὡς αὐτὸς συνίει σφόδρα καὶ εὐλαβεῖτο ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ

16 De az egész Izráel és Júda szereté Dávidot, mert õ elõttük méne ki és jöve be.
But David was loved by all Israel and Judah, for he went out and came in before them.
καὶ πᾶς ισραηλ καὶ ιουδας ἠγάπα τὸν δαυιδ ὅτι αὐτὸς ἐξεπορεύετο καὶ εἰσεπορεύετο πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ

20 Mikál, a Saul leánya azonban megszereté Dávidot, és mikor ezt megmondák Saulnak, tetszék néki a dolog.
And Saul's daughter Michal was in love with David: and Saul had word of it and was pleased.
καὶ ἠγάπησεν μελχολ ἡ θυγάτηρ σαουλ τὸν δαυιδ καὶ ἀπηγγέλη σαουλ καὶ ηὐθύνθη ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ

21 És monda Saul: Néki adom õt, hogy õ legyen veszedelmére és a Filiszteusok keze legyen ellene. Monda azért Saul Dávidnak másodízben: Légy [tehát] most az én võm.
And Saul said, I will give her to him, so that she may be a cause of danger to him, and so that the hands of the Philistines may be against him. So Saul said to David, Today you are to become my son-in-law for the second time.
καὶ εἶπεν σαουλ δώσω αὐτὴν αὐτῷ καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς σκάνδαλον καὶ ἦν ἐπὶ σαουλ χεὶρ ἀλλοφύλων

22 És megparancsolá Saul az õ szolgáinak: Beszéljetek Dáviddal titokban, mondván: Ímé a király jóindulattal van irántad, és szolgái is mind szeretnek téged, légy azért veje a királynak.
And Saul gave his servants orders saying, Have talk with David secretly and say to him, See how the king has delight in you, and how you are loved by all his servants: then be the king's son-in-law.
καὶ ἐνετείλατο σαουλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ λέγων λαλήσατε ὑμεῖς λάθρᾳ τῷ δαυιδ λέγοντες ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς θέλει ἐν σοί καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀγαπῶσίν σε καὶ σὺ ἐπιγάμβρευσον τῷ βασιλεῖ

23 És elmondák a szolgák Dávid elõtt e beszédeket. Dávid pedig monda: Olyan kicsiny dolog elõttetek, hogy a király vejévé legyen [valaki,] holott én szegény és megvetett ember vagyok?
And Saul's servants said these things to David. And David said, Does it seem to you a small thing to be the king's son-in-law, seeing that I am a poor man, of no great name?
καὶ ἐλάλησαν οἱ παῖδες σαουλ εἰς τὰ ὦτα δαυιδ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ εἶπεν δαυιδ εἰ κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ἐπιγαμβρεῦσαι βασιλεῖ κἀγὼ ἀνὴρ ταπεινὸς καὶ οὐχὶ ἔνδοξος

24 És megmondák Saulnak az õ szolgái, mondván: Ezt meg ezt mondta Dávid.
And the servants of Saul gave him an account of what David had said.
καὶ ἀπήγγειλαν οἱ παῖδες σαουλ αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἃ ἐλάλησεν δαυιδ

25 Saul pedig monda: Mondjátok meg Dávidnak: Nem kiván a király [más] jegyajándékot, hanem csak száz Filiszteus elõbõrét, hogy bosszút álljon a király ellenségein; mert Saul a Filiszteusok keze által akará Dávidot elpusztítani.
And Saul said, Then say to David, The king has no desire for any bride-price, but only for the private parts of a hundred Philistines so that the king may get the better of his haters. But it was in Saul's mind that David might come to his end by the hands of the Philistines.
καὶ εἶπεν σαουλ τάδε ἐρεῖτε τῷ δαυιδ οὐ βούλεται ὁ βασιλεὺς ἐν δόματι ἀλλ' ἢ ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαις ἀλλοφύλων ἐκδικῆσαι εἰς ἐχθροὺς τοῦ βασιλέως καὶ σαουλ ἐλογίσατο αὐτὸν ἐμβαλεῖν εἰς χεῖρας τῶν ἀλλοφύλων

26 Megmondák azért az õ szolgái Dávidnak e beszédeket; és tetszék ez a dolog Dávidnak, hogy a király veje legyen. A [kitûzött] napok még el sem telének,
And when his servants said these words to David, he was well pleased to be the son-in-law of the king. And the days were still not past.
καὶ ἀπαγγέλλουσιν οἱ παῖδες σαουλ τῷ δαυιδ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ εὐθύνθη ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς δαυιδ ἐπιγαμβρεῦσαι τῷ βασιλεῖ

27 Mikor Dávid felkelt, és elment embereivel együtt, és levágott a Filiszteusok közül kétszáz férfit; és elhozá Dávid elõbõreiket, és mind beadta azokat a királynak, hogy a királynak veje lehessen. És néki adá Saul az õ leányát, Mikált, feleségül.

So David and his men got up and went, and put to death two hundred of the Philistines; and David took their private parts and gave the full number of them to the king, so that he might be the king's son-in-law. And Saul gave him his daughter Michal for his wife.

καὶ ἀνέστη δαυιδ καὶ ἐπορεύθη αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις ἑκατὸν ἄνδρας καὶ ἀνήνεγκεν τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν τῷ βασιλεῖ καὶ ἐπιγαμβρεύεται τῷ βασιλεῖ καὶ δίδωσιν αὐτῷ τὴν μελχολ θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα

28 Mikor pedig Saul látta és megtudta, hogy az Úr Dáviddal van, és Mikál, a Saul leánya szereti õt:

And it was clear to Saul that the Lord was with David; and he was loved by all Israel.

καὶ εἶδεν σαουλ ὅτι κύριος μετὰ δαυιδ καὶ πᾶς ισραηλ ἠγάπα αὐτόν

29 Akkor Saul még inkább félni kezde Dávidtól. És Saul ellensége lõn Dávidnak teljes életében.

And Saul's fear of David became all the greater, and he went on hating him, day by day.

καὶ προσέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ δαυιδ ἔτι

1 És szóla Saul fiának, Jonathánnak, és a többi szolgáinak, hogy öljék meg Dávidot; de Jonathán, a Saul fia nagyon szereté õt.

And Saul gave orders to his son Jonathan and to all his servants to put David to death. But Saul's son Jonathan had great delight in David.

καὶ ἐλάλησεν σαουλ πρὸς ιωναθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ θανατῶσαι τὸν δαυιδ καὶ ιωναθαν υἱὸς σαουλ ἠρεῖτο τὸν δαυιδ σφόδρα

2 Megmondá azért Jonathán Dávidnak, mondván: Az én atyám, Saul azon van, hogy téged megöljön, azért vigyázz magadra reggel; titkos helyen tartózkodjál és rejtsd el magad.

And Jonathan said to David, Saul, my father, is purposing your death: so now, take care in the morning, and keep yourself safe in a secret place:

καὶ ἀπήγγειλεν ιωναθαν τῷ δαυιδ λέγων σαουλ ζητεῖ θανατῶσαί σε φύλαξαι οὖν αὔριον πρωὶ καὶ κρύβηθι καὶ κάθισον κρυβῇ

3 Én pedig kimegyek, és atyám mellett megállok a mezõn, a hol te leszesz, és beszélni fogok atyámmal felõled, és meglátom, mint [lesz], és tudtodra adom néked.

And I will go out and take my place by my father's side in the field near where you are; and I will get into talk with my father about you, and when I see how things are, I will give you word.

καὶ ἐγὼ ἐξελεύσομαι καὶ στήσομαι ἐχόμενος τοῦ πατρός μου ἐν ἀγρῷ οὗ ἐὰν ᾖς ἐκεῖ καὶ ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ὄψομαι ὅ τι ἐὰν ᾖ καὶ ἀπαγγελῶ σοι

4 És Jonathán kedvezõen nyilatkozék Dávid felõl az õ atyja, Saul elõtt, és monda néki: Ne vétkezzék a király Dávid ellen, az õ szolgája ellen, mert õ nem vétett néked, sõt szolgálata felette hasznos volt néked.

And Jonathan gave his father Saul a good account of David, and said to him, Let not the king do wrong against his servant, against David; because he has done you no wrong, and all his acts have had a good outcome for you:

καὶ ἐλάλησεν ιωναθαν περὶ δαυιδ ἀγαθὰ πρὸς σαουλ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν μὴ ἁμαρτησάτω ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν δοῦλόν σου δαυιδ ὅτι οὐχ ἡμάρτηκεν εἰς σέ καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ ἀγαθὰ σφόδρα

5 Mert õ koczkára tette életét és megverte a Filiszteust, és az Úr nagy szabadulást szerze az egész Izráelnek. Te láttad [azt] és örültél [rajta;] miért vétkeznél azért az ártatlan vér ellen, megölvén Dávidot ok nélkül.

For he put his life in danger and overcame the Philistine, and the Lord gave all Israel salvation: you saw it and were glad: why then are you sinning against him who has done no wrong, desiring the death of David without cause?

καὶ ἔθετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐποίησεν κύριος σωτηρίαν μεγάλην καὶ πᾶς ισραηλ εἶδον καὶ ἐχάρησαν καὶ ἵνα τί ἁμαρτάνεις εἰς αἷμα ἀθῷον θανατῶσαι τὸν δαυιδ δωρεάν

6 És hallgatott Saul Jonathán szavára, és megesküvék Saul: Él az Úr, hogy nem fog megöletni!

And Saul gave ear to the voice of Jonathan, and said with an oath, By the living Lord, he is not to be put to death.

καὶ ἤκουσεν σαουλ τῆς φωνῆς ιωναθαν καὶ ὤμοσεν σαουλ λέγων ζῇ κύριος εἰ ἀποθανεῖται

7 Akkor szólítá Jonathán Dávidot, és megmondá néki Jonathán mind e beszédeket; és Saulhoz vezeté Jonathán Dávidot, a ki ismét olyan lõn elõtte, mint annakelõtte.
Then Jonathan sent for David and gave him word of all these things. And Jonathan took David to Saul, who kept him by his side as in the past.
καὶ ἐκάλεσεν ιωναθαν τὸν δαυιδ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ εἰσήγαγεν ιωναθαν τὸν δαυιδ πρὸς σαουλ καὶ ἦν ἐνώπιον αὐτοῦ ὡσεὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέρα ν

8 A háború pedig ismét megkezdõdék, és Dávid kivonula, és harczola a Filiszteusok ellen, és nagy vereséget okozott nékik, és azok elfutának elõle.
And there was war again: and David went out fighting the Philistines, causing great destruction among them; and they went in flight before him.
καὶ προσέθετο ὁ πόλεμος γενέσθαι πρὸς σαουλ καὶ κατίσχυσεν δαυιδ καὶ ἐπολέμησεν τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην σφόδρα καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου αὐτοῦ

9 Az Istentõl [küldött] gonosz lélek azonban megszállta Sault, mikor házában ült és dárdája kezében vala; Dávid pedig pengeté [a hárfát kezével.
And an evil spirit from the Lord came on Saul, when he was seated in his house with his spear in his hand; and David made music for him.
καὶ ἐγένετο πνεῦμα θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ σαουλ καὶ αὐτὸς ἐν οἴκῳ καθεύδων καὶ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ δαυιδ ἔψαλλεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ

10 Akkor Saul a dárdával Dávidot a falhoz akará szegezni, de félrehajolt Saul elõl, és a dárda a falba verõdött. Dávid pedig elszalada, és elmenekült azon éjjel.
And Saul would have sent his spear through him, pinning him to the wall, but he got away and the spear went into the wall: and that night David went in flight and got away.
καὶ ἐζήτει σαουλ πατάξαι τὸ δόρυ εἰς δαυιδ καὶ ἀπέστη δαυιδ ἐκ προσώπου σαουλ καὶ ἐπάταξεν τὸ δόρυ εἰς τὸν τοῖχον καὶ δαυιδ ἀνεχώρησεν καὶ διεσώθη

11 És követeket külde Saul a Dávid házához, hogy reá lessenek és reggel megöljék õt. De tudtára adá Dávidnak Mikál, az õ felesége, mondván: Ha meg nem mented életedet ez éjjel, holnap megölnek.
Then in that night Saul sent men to David's house to keep watch on him so as to put him to death in the morning: and David's wife Michal said to him, If you do not go away to a safe place tonight you will be put to death in the morning.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ ἀπέστειλεν σαουλ ἀγγέλους εἰς οἶκον δαυιδ φυλάξαι αὐτὸν τοῦ θανατῶσαι αὐτὸν πρωί καὶ ἀπήγγειλεν τῷ δαυιδ μελχολ ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα ἐὰν μὴ σὺ σώσῃς τὴν ψυχὴν σαυτοῦ τὴν νύκτα ταύτην αὔριον θανατωθήσῃ

12 És lebocsátá Mikál Dávidot az ablakon; õ pedig elment és elszalada, és megmenté magát.
So Michal let David down through the window, and he went in flight and got away.
καὶ κατάγει ἡ μελχολ τὸν δαυιδ διὰ τῆς θυρίδος καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἔφυγεν καὶ σῴζεται

13 És vevé Mikál a theráfot és az ágyba fekteté azt, és feje alá kecskeszõrbõl készült párnát tett, és betakará lepedõvel.
Then Michal took the image and put it in the bed, with a cushion of goat's hair at its head, and she put clothing over it.
καὶ ἔλαβεν ἡ μελχολ τὰ κενοτάφια καὶ ἔθετο ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ ἦπαρ τῶν αἰγῶν ἔθετο πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἐκάλυψεν αὐτὰ ἱματίῳ

14 Mikor pedig Saul elküldé a követeket, hogy Dávidot megfogják, [azt] mondá: [Dávid] beteg.
And when Saul sent men to take David, she said, He is ill.
καὶ ἀπέστειλεν σαουλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν δαυιδ καὶ λέγουσιν ἐνοχλεῖσθαι αὐτόν

15 És Saul elküldé [ismét] a követeket, hogy megnézzék Dávidot, mondván: Ágyastól [is] hozzátok õt elõmbe, hogy megöljem õt.
And Saul sent his men to see David, saying, Do not come back without him, take him in his bed, so that I may put him to death.
καὶ ἀποστέλλει ἐπὶ τὸν δαυιδ λέγων ἀγάγετε αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης πρός με τοῦ θανατῶσαι αὐτόν

16 És mikor a követek oda menének: ímé, a theráf volt az ágyban, és feje alatt a kecskeszõrbõl készült párna volt.
And when the men came in, there was the image in the bed, with the cushion of goat's hair at its head
καὶ ἔρχονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἰδοὺ τὰ κενοτάφια ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ἦπαρ τῶν αἰγῶν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ

17 Akkor monda Saul Mikálnak: Mi dolog, hogy engem úgy megcsaltál? - elbocsátád az én ellenségemet, és õ elmenekült. És felele Mikál Saulnak: Õ mondá nékem, bocsáss el engem, vagy megöllek téged.

And Saul said to Michal, why have you been false to me, letting my hater go and get safely away? And in answer Michal said to Saul, He said to me, Let me go, or I will put you to death.

καὶ εἶπεν σαουλ τῇ μελχολ ἵνα τί οὕτως παρελογίσω με καὶ ἐξαπέστειλας τὸν ἐχθρόν μου καὶ διεσώθη καὶ εἶπεν μελχολ τῷ σαουλ αὐτὸς εἶπεν ἐξαπόστειλόν με εἰ δὲ μή θανατώσω σε

18 Dávid pedig elfutván, megszabadula; és elment Sámuelhez Rámába, és elbeszélte néki mindazt, a mit Saul vele cselekedett. Elméne ezután õ és Sámuel, és Nájóthban tartózkodának.

So David went in flight and got away and came to Ramah, to Samuel, and gave him an account of all Saul had done to him. And he and Samuel went and were living in Naioth.

καὶ δαυιδ ἔφυγεν καὶ διεσώθη καὶ παραγίνεται πρὸς σαμουηλ εἰς αρμαθαιμ καὶ ἀπαγγέλλει αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ σαουλ καὶ ἐπορεύθη δαυιδ καὶ σαμουηλ καὶ ἐκάθισαν ἐν ναυαθ ἐν ραμα

19 És tudtára adák Saulnak, mondván: Ímé Dávid Nájóthban van, Rámában.

And word was given to Saul that David was at Naioth in Ramah.

καὶ ἀπηγγέλη τῷ σαουλ λέγοντες ἰδοὺ δαυιδ ἐν ναυαθ ἐν ραμα

20 Követeket külde azért Saul, hogy Dávidot fogják meg. A mint azonban meglátták a prófétáknak seregét, a kik prófétálának, és Sámuelt, a ki ott állott, mint az õ elõljárójuk; akkor az Istennek lelke Saul követeire szállott, és azok is prófétálának.

And Saul sent men to take David; and when they saw the band of prophets at work, with Samuel in his place at their head, the spirit of God came on Saul's men, and they became like prophets.

καὶ ἀπέστειλεν σαουλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν δαυιδ καὶ εἶδαν τὴν ἐκκλησίαν τῶν προφητῶν καὶ σαμουηλ εἰστήκει καθεστηκὼς ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐγενήθη ἐπὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ σαουλ πνεῦμα θεοῦ καὶ προφητεύουσιν

21 Mikor pedig megmondták Saulnak, más követeket külde, és azok is prófétálának. Akkor harmadízben is követeket külde Saul, de azok is prófétálának.

And Saul, having news of this, sent other men, who in the same way became like prophets. And a third time Saul sent men, and they like the others became like prophets.

καὶ ἀπηγγέλη τῷ σαουλ καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἑτέρους καὶ ἐπροφήτευσαν καὶ αὐτοί καὶ προσέθετο σαουλ ἀποστεῖλαι ἀγγέλους τρίτους καὶ ἐπροφήτευσαν καὶ αὐτοί

22 Elméne azért õ maga is Rámába. És a mint a nagy kúthoz érkezék, mely Székuban van, megkérdezé, mondván: Hol van Sámuel és Dávid? És felelének: Ímé Nájóthban, Rámában.

Then he himself went to Ramah, and came to the great water-spring in Secu; and questioning the people he said, Where are Samuel and David? And one said, They are at Naioth in Ramah.

καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ σαουλ καὶ ἐπορεύθη καὶ αὐτὸς εἰς αρμαθαιμ καὶ ἔρχεται ἕως τοῦ φρέατος τοῦ ἅλω τοῦ ἐν τῷ σεφι καὶ ἠρώτησεν καὶ εἶπεν ποῦ σαμουηλ καὶ δαυιδ καὶ εἶπαν ἰδοὺ ἐν ναυαθ ἐν ραμα

23 És elméne oda Nájóthba, Rámában. És az Istennek lelke szálla õ reá is, és folytonosan prófétála, míg eljutott Nájóthba, Rámában.

And he went on from there to Naioth in Ramah: and the spirit of God came on him, and he went on, acting like a prophet, till he came to Naioth in Ramah.

καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς ναυαθ ἐν ραμα καὶ ἐγενήθη καὶ ἐπ' αὐτῷ πνεῦμα θεοῦ καὶ ἐπορεύετο προφητεύων ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς ναυαθ ἐν ραμα

24 És leveté õ is ruháit, és prófétála, õ is Sámuel elõtt és ott feküvék meztelenül azon az egész napon és egész éjszakán. Azért mondják: Avagy Saul is a próféták közt van-é?

And he took off his clothing, acting like a prophet before Samuel, and falling down he was stretched out, without his clothing, all that day and all that night. This is the reason for the saying, Is even Saul among the prophets?

καὶ ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐπροφήτευσεν ἐνώπιον αὐτῶν καὶ ἔπεσεν γυμνὸς ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα διὰ τοῦτο ἔλεγον εἰ καὶ σαουλ ἐν προφήταις

1 Elfuta azért Dávid Nájóthból, mely Rámában van, és elméne és monda Jonathánnak: Mit cselekedtem? Mi vétkem van és mi bûnöm atyád elõtt, hogy életemre tör?

And David went in flight from Naioth in Ramah and came to Jonathan and said, What have I done? What is my crime and my sin against your father that he is attempting to take my life?

καὶ ἀπέδρα δαυιδ ἐκ ναυαθ ἐν ραμα καὶ ἔρχεται ἐνώπιον ιωναθαν καὶ εἶπεν τί πεποίηκα καὶ τί τὸ ἀδίκημά μου καὶ τί ἡμάρτηκα ἐνώπιον τοῦ πατρός σου ὅτι ἐπιζητεῖ τὴν ψυχήν μου

2 Õ pedig monda néki: Távol legyen! Te nem fogsz meghalni. Ímé az én atyám nem cselekszik sem nagy, sem kicsiny dolgot, hogy nékem meg ne mondaná. Miért titkolná el azért atyám elõlem ezt a dolgot? Nem úgy van!

And he said to him, Far be the thought: you will not be put to death: see, my father does nothing, great or small, without giving me word of it: would he keep this secret from me? It is not so.

καὶ εἶπεν αὐτῷ ιωναθαν μηδαμῶς σοι οὐ μὴ ἀποθάνῃς ἰδοὺ οὐ μὴ ποιήσῃ ὁ πατήρ μου ῥῆμα μέγα ἢ μικρὸν καὶ οὐκ ἀποκαλύψει τὸ ὠτίον μου καὶ τί ὅτι κρύψει ὁ πατήρ μου τὸ ῥῆμα τοῦτο οὐκ ἔστιν τοῦτο

3 Mindazáltal Dávid még megesküvék, és monda: Bizonyára tudja a te atyád, hogy te kedvelsz engem, azért [azt] gondolá: Ne tudja ezt Jonathán, hogy valamikép meg ne szomorodjék. De bizonyára él az Úr és él a te lelked, hogy alig egy lépés van köztem és a halál között.

But David took his oath again and said, Your father sees that I am dear to you; so he says to himself, Let Jonathan have no idea of this, for it will be a grief to him; but as the Lord is living, and as your soul is living, there is only a step between me and death.

καὶ ἀπεκρίθη δαυιδ τῷ ιωναθαν καὶ εἶπεν γινώσκων οἶδεν ὁ πατήρ σου ὅτι εὕρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ εἶπεν μὴ γνώτω τοῦτο ιωναθαν μὴ οὐ βούληται ἀλλὰ ζῇ κύριος κ αὶ ζῇ ἡ ψυχή σου ὅτι καθὼς εἶπον ἐμπέπλησται ἀνὰ μέσον μου καὶ τοῦ θανάτου

4 És felele Jonathán Dávidnak: A mit lelked kiván, megteszem éretted.

Then Jonathan said to David, Whatever your desire is, I will do it for you.

καὶ εἶπεν ιωναθαν πρὸς δαυιδ τί ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου καὶ τί ποιήσω σοι

5 És monda Dávid Jonathánnak: Ímé holnap újhold lesz, mikor a királylyal kellene leülnöm, hogy egyem, de te bocsáss el engem, hogy elrejtõzzem a mezõn a harmadik [nap] estvéjéig.

And David said to Jonathan, Tomorrow is the new moon, and I will not be seated with the king at his table: but let me go to a safe place in the country till the evening.

καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς ιωναθαν ἰδοὺ δὴ νεομηνία αὔριον καὶ ἐγὼ καθίσας οὐ καθήσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως φαγεῖν καὶ ἐξαποστελεῖς με καὶ κρυβήσομαι ἐν τῷ πεδίῳ ἕως δείλης

6 Ha kérdezõsködnék atyád utánam, [ezt] mondjad: Sürgõsen kéredzett Dávid tõlem, hogy elmehessen Bethlehembe, az õ városába, mert ott az egész nemzetségnek esztendõnként való áldozatja van [most.]

And if your father takes note of the fact that I am away, say, David made a request to me for himself that he might go to Beth-lehem, to his town: for it is the time when his family make their offering year by year.

ἐὰν ἐπισκεπτόμενος ἐπισκέψηταί με ὁ πατήρ σου καὶ ἐρεῖς παραιτούμενος παρητήσατο ἀπ' ἐμοῦ δαυιδ δραμεῖν ἕως εἰς βηθλεεμ τὴν πόλιν αὐτοῦ ὅτι θυσία τῶν ἡμερῶν ἐκεῖ ὅλη τῇ φυλῇ

7 Ha azt fogja mondani: Jól van, úgy békessége van a te szolgádnak; ha pedig nagyon megharagudnék, úgy tudd meg, hogy a gonosz tettre elhatározta magát.

If he says, It is well, your servant will be at peace: but if he is angry, then it will be clear to you that he has an evil purpose in mind against me.

ἐὰν τάδε εἴπῃ ἀγαθῶς εἰρήνη τῷ δούλῳ σου καὶ ἐὰν σκληρῶς ἀποκριθῇ σοι γνῶθι ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία παρ' αὐτοῦ

8 Cselekedjél azért irgalmasságot a te szolgáddal, mert az Úr elõtt szövetséget kötöttél én velem, a te szolgáddal. Ha azonban gonoszság van bennem, ölj meg te; miért vinnél atyádhoz engemet?

So, then, be kind to your servant; for you have been united with your servant in an agreement made before the Lord: but if there is any wrongdoing in me, put me to death yourself; why take me to your father?

καὶ ποιήσεις ἔλεος μετὰ τοῦ δούλου σου ὅτι εἰσήγαγες εἰς διαθήκην κυρίου τὸν δοῦλόν σου μετὰ σεαυτοῦ καὶ εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν τῷ δούλῳ σου θανάτωσόν με σύ καὶ ἕως τοῦ πατ ρός σου ἵνα τί οὕτως εἰσάγεις με

9 Jonathán pedig felelé: Távol legyen az tõled! Ha bizonyosan megtudom, hogy atyám elhatározta magát [arra,] hogy a gonosz tettet rajtad végrehajtsa, avagy nem mondanám-é meg azt néked?

And Jonathan said, Do not have such a thought: for if I saw that my father was designing evil against you, would I not give you word of it?

καὶ εἶπεν ιωναθαν μηδαμῶς σοι ὅτι ἐὰν γινώσκων γνῶ ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σέ καὶ ἐὰν μή εἰς τὰς πόλεις σου ἐγὼ ἀπαγγελῶ σοι

10 És monda Dávid Jonathánnak: Kicsoda adja nékem tudtomra, hogy a mit atyád felelni fog néked, szigorú-é?

Then David said to Jonathan, Who will give me word if your father gives you a rough answer?

καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς ιωναθαν τίς ἀπαγγελεῖ μοι ἐὰν ἀποκριθῇ ὁ πατήρ σου σκληρῶς

11 És monda Jonathán Dávidnak: Jer, menjünk ki a mezõre; és kimenének mindketten a mezõre.
And Jonathan said to David, Come, let us go out into the country. And the two of them went out together into the open country.
καὶ εἶπεν ιωναθαν πρὸς δαυιδ πορεύου καὶ μένε εἰς ἀγρόν καὶ ἐκπορεύονται ἀμφότεροι εἰς ἀγρόν

12 Akkor monda Jonathán Dávidnak: Az Úr az Izráelnek Istene; ha kipuhatolhatom atyámtól holnap ilyenkorig [vagy] holnapután, hogy ímé Dávid iránt jó [akarattal] van, tehát nem küldök-é ki akkor hozzád és jelentem-é meg néked?
And Jonathan said to David, May the Lord, the God of Israel, be witness; when I have had a chance of talking to my father, about this time tomorrow, if his feelings to David are good, will I not send and give you the news?
καὶ εἶπεν ιωναθαν πρὸς δαυιδ κύριος ὁ θεὸς ισραηλ οἶδεν ὅτι ἀνακρινῶ τὸν πατέρα μου ὡς ἂν ὁ καιρὸς τρισσῶς καὶ ἰδοὺ ἀγαθὸν ᾖ περὶ δαυιδ καὶ οὐ μὴ ἀποστείλω πρὸς σὲ εἰς ἀγρόν

13 Úgy cselekedjék az Úr Jonathánnal [most] és azután is, ha atyámnak az tetszenék, hogy gonoszszal illessen téged: hogy tudtodra adom néked, és elküldelek téged, hogy békében elmehess. És az Úr legyen veled, mint volt az én atyámmal!
May the Lord's punishment be on Jonathan, if it is my father's pleasure to do you evil and I do not give you word of it and send you away so that you may go in peace: and may the Lord be with you, as he has been with my father.
τάδε ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ ιωναθαν καὶ τάδε προσθείη ὅτι ἀνοίσω τὰ κακὰ ἐπὶ σὲ καὶ ἀποκαλύψω τὸ ὠτίον σου καὶ ἐξαποστελῶ σε καὶ ἀπελεύσῃ εἰς εἰρήνην καὶ ἔσται κύριος μετὰ σοῦ καθὼς ἦν μετὰ τοῦ πατρός μου

14 És ne [csak] a míg én élek, és ne [csak] magammal cselekedjél az Úrnak irgalmassága szerint, hogy meg ne haljak;
And may you, while I am still living, O may you be kind to me, as the Lord is kind, and keep me from death!
καὶ μὲν ἔτι μου ζῶντος καὶ ποιήσεις ἔλεος μετ' ἐμοῦ καὶ ἐὰν θανάτῳ ἀποθάνω

15 Hanem meg ne vond irgalmasságodat az én házamtól soha, még akkor se, hogyha az Úr kiirtja Dávid ellenségeit, mindegyiket a földnek színérõl!
And let not your mercy ever be cut off from my family, even when the Lord has sent destruction on all David's haters, cutting them off from the face of the earth.
οὐκ ἐξαρεῖς ἔλεός σου ἀπὸ τοῦ οἴκου μου ἕως τοῦ αἰῶνος καὶ εἰ μὴ ἐν τῷ ἐξαίρειν κύριον τοὺς ἐχθροὺς δαυιδ ἕκαστον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς

16 Így szerze szövetséget Jonathán a Dávid házával; [mondván:] vegyen számot az Úr a Dávid ellenségeitõl.
And if it comes about that the name of Jonathan is cut off from the family of David, the Lord will make David responsible.
ἐξαρθῆναι τὸ ὄνομα τοῦ ιωναθαν ἀπὸ τοῦ οἴκου δαυιδ καὶ ἐκζητήσαι κύριος ἐχθροὺς τοῦ δαυιδ

17 És Jonathán még egyszer megesketé Dávidot, iránta való szeretetébõl; mert úgy szerette õt, mint a saját lelkét.
And Jonathan again took an oath to David, because of his love for him: for David was as dear to him as his very soul.
καὶ προσέθετο ἔτι ιωναθαν ὀμόσαι τῷ δαυιδ ὅτι ἠγάπησεν ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν

18 Monda pedig néki Jonathán: Holnap újhold lesz, és kérdezõsködni fognak utánad, mert helyed üres leend.
Then Jonathan said to him, Tomorrow is the new moon: and it will be seen that you are not present, for there will be no one in your seat.
καὶ εἶπεν ιωναθαν αὔριον νουμηνία καὶ ἐπισκεπήσῃ ὅτι ἐπισκεπήσεται καθέδρα σου

19 A harmadik napon pedig jõjj alá gyorsan, és eredj arra a helyre, a hol elrejtõzél amaz esemény napján, és maradj ott az útmutató kõ mellett.
And on the third day it will be specially noted, and you will go to the place where you took cover when the other business was in hand, waiting by the hill over there.
καὶ τρισσεύσεις καὶ ἐπισκέψῃ καὶ ἥξεις εἰς τὸν τόπον σου οὗ ἐκρύβης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐργασίμῃ καὶ καθήσῃ παρὰ τὸ εργαβ ἐκεῖνο

20 És én három nyilat lövök oldalához, mintha magamtól czélba lõnék.
And on the third day I will send arrows from my bow against its side as if at a mark.
καὶ ἐγὼ τρισσεύσω ταῖς σχίζαις ἀκοντίζων ἐκπέμπων εἰς τὴν αματταρι

21 És ímé [utánuk] küldöm a gyermeket: Eredj, keresd meg a nyilakat. Ha azt mondom a gyermeknek: Ímé mögötted vannak emerre: hozd el azokat és jõjj elõ, mert békességed van néked, és nincs baj, él az Úr!

And I will send my boy to have a look for the arrow. And if I say to him, See, the arrow is on this side of you; take it up! then you may come; for there is peace for you and no evil, by the living Lord.

καὶ ἰδοὺ ἀποστελῶ τὸ παιδάριον λέγων δεῦρο εὑρέ μοι τὴν σχίζαν ἐὰν εἴπω λέγων τῷ παιδαρίῳ ὧδε ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ὧδε λαβὲ αὐτήν παραγίνου ὅτι εἰρήνη σοι καὶ οὐκ ἔστιν λόγος ζῇ κύριος

22 Ha pedig azt mondom a gyermeknek: Ímé elõtted vannak a nyilak amarra: [akkor] menj el, mert elküldött téged az Úr.

But if I say to the boy, See, the arrow has gone past you: then go on your way, for the Lord has sent you away.

ἐὰν τάδε εἴπω τῷ νεανίσκῳ ὧδε ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα πορεύου ὅτι ἐξαπέσταλκέν σε κύριος

23 És erre a dologra nézve, a melyet megbeszéltünk egymás közt, ímé az Úr [legyen bizonyság] közöttem és közötted mind örökké!

As for what you and I were talking of, the Lord is between you and me for ever.

καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλαλήσαμεν ἐγὼ καὶ σύ ἰδοὺ κύριος μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ ἕως αἰῶνος

24 Elrejtõzék azért Dávid a mezõn. És mikor az újhold eljött, leült a király az ebédhez, hogy egyék.

So David went to a secret place in the country: and when the new moon came, the king took his place at the feast.

καὶ κρύπτεται δαυιδ ἐν ἀγρῷ καὶ παραγίνεται ὁ μήν καὶ ἔρχεται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ φαγεῖν

25 És mikor leült a király a maga székébe, most is [úgy], mint máskor, a fal mellett levõ székbe: Jonathán felkele, és Abner ült Saul mellé; a Dávid helye pedig üres vala.

And the king took his seat, as at other times, by the wall: and Jonathan was in front, and Abner was seated by Saul's side, but there was no one in David's seat.

καὶ ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καθέδραν αὐτοῦ ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ ἐπὶ τῆς καθέδρας παρὰ τοῖχον καὶ προέφθασεν τὸν ιωναθαν καὶ ἐκάθισεν αβεννηρ ἐκ πλαγίων σαουλ καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος δαυιδ

26 És Saul semmit sem szólott azon a napon, mert azt gondolá: Valami történt vele; nem tiszta, bizonyosan nem tiszta.

But Saul said nothing that day, for his thought was, Something has taken place making him unclean; it is clear that he is not clean.

καὶ οὐκ ἐλάλησεν σαουλ οὐδὲν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι εἶπεν σύμπτωμα φαίνεται μὴ καθαρὸς εἶναι ὅτι οὐ κεκαθάρισται

27 És lõn az újhold után következõ napon, a második [napon,] mikor [ismét] üres volt a Dávid helye, monda Saul az õ fiának, Jonathánnak: Isainak fia miért nem jött el az ebédre sem tegnap, sem ma?

And on the day after the new moon, that is, the second day, there was still no one in David's seat: and Saul said to his son Jonathan, Why has the son of Jesse not come to the feast yesterday or today?

καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον τοῦ μηνὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος τοῦ δαυιδ καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς ιωναθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τί ὅτι οὐ παραγέγονεν ὁ υἱὸς ιεσσαι καὶ ἐχθὲς καὶ σήμερον ἐπὶ τὴν τράπεζαν

28 Jonathán pedig felele Saulnak: Elkéredzék tõlem Dávid Bethlehembe;

And answering Saul, Jonathan said, He made a request to me that he might go to Beth-lehem,

καὶ ἀπεκρίθη ιωναθαν τῷ σαουλ καὶ εἶπεν αὐτῷ παρῄτηται δαυιδ παρ' ἐμοῦ ἕως εἰς βηθλεεμ τὴν πόλιν αὐτοῦ πορευθῆναι

29 És monda: Ugyan bocsáss el engem, mert nemzetségünknek áldozata van most a városban, és [ezt] parancsolta nékem bátyám; azért, ha kedvelsz engem, kérlek, hadd menjek el, hogy megnézzem testvéreimet. Ezért nem jött el a király asztalához.

Saying, Our family is making an offering in the town, and my brothers have given me orders to be there: so now, if I have grace in your eyes, let me go away and see my brothers. This is why he has not come to the king's table.

καὶ εἶπεν ἐξαπόστειλον δή με ὅτι θυσία τῆς φυλῆς ἡμῖν ἐν τῇ πόλει καὶ ἐνετείλαντο πρός με οἱ ἀδελφοί μου καὶ νῦν εἰ εὕρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου διασωθήσομαι δὴ καὶ ὄψομαι τοὺς ἀδελφούς μου διὰ τοῦτο οὐ παραγέγονεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως

30 Akkor felgerjede Saulnak haragja Jonathán ellen és monda néki: Te elfajult, engedetlen gyermek! Jól tudom, hogy kiválasztottad az Isainak fiát a magad gyalázatára és anyád szemérmének gyalázatára!
Then Saul was moved to wrath against Jonathan, and he said to him, You son of an evil and uncontrolled woman, have I not seen how you have given your love to the son of Jesse, to your shame and the shame of your mother?
καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ σαουλ ἐπὶ ιωναθαν σφόδρα καὶ εἶπεν αὐτῷ υἱὲ κορασίων αὐτομολούντων οὐ γὰρ οἶδα ὅτι μέτοχος εἶ σὺ τῷ υἱῷ ιεσσαι εἰς αἰσχύνην σου καὶ εἰς αἰσχύνην ἀπο καλύψεως μητρός σου

31 Mert mindaddig, míg Isainak fia él a földön, nem állhatsz fenn sem te, sem a te királyságod; most azért küldj érette, és hozasd ide õt hozzám, mert õ a halál fia.
For while the son of Jesse is living on the earth, your position is unsafe and your kingdom is in danger. So make him come here to me, for it is certainly right for him to be put to death.
ὅτι πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ὁ υἱὸς ιεσσαι ζῇ ἐπὶ τῆς γῆς οὐχ ἑτοιμασθήσεται ἡ βασιλεία σου νῦν οὖν ἀποστείλας λαβὲ τὸν νεανίαν ὅτι υἱὸς θανάτου οὗτος

32 Jonathán pedig felele Saulnak, az õ atyjának, és monda néki: Miért kell meghalnia, mit vétett?
And Jonathan, answering his father Saul, said to him, Why is he to be put to death? What has he done?
καὶ ἀπεκρίθη ιωναθαν τῷ σαουλ ἵνα τί ἀποθνήσκει τί πεποίηκεν

33 Akkor Saul utána dobta dárdáját, hogy általüsse õt. És megérté Jonathán, hogy atyja elvégezé, hogy megölje Dávidot.
And Saul, pointing his spear at him, made an attempt to give him a wound: from which it was clear to Jonathan that his father's purpose was to put David to death.
καὶ ἐπῆρεν σαουλ τὸ δόρυ ἐπὶ ιωναθαν τοῦ θανατῶσαι αὐτόν καὶ ἔγνω ιωναθαν ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία αὕτη παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θανατῶσαι τὸν δαυιδ

34 És felkele Jonathán az asztaltól nagy haraggal, és semmit sem evék az újholdnak második napján, mert bánkódott Dávid miatt, mivel atyja gyalázattal illeté õt.
So Jonathan got up from the table, burning with wrath, and took no part in the feast the second day of the month, being full of grief for David because his father had put shame on him.
καὶ ἀνεπήδησεν ιωναθαν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἐν ὀργῇ θυμοῦ καὶ οὐκ ἔφαγεν ἐν τῇ δευτέρᾳ τοῦ μηνὸς ἄρτον ὅτι ἐθραύσθη ἐπὶ τὸν δαυιδ ὅτι συνετέλεσεν ἐπ' αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ

35 És reggel kiméne Jonathán a mezõre a Dáviddal együtt meghatározott idõben, és egy kis gyermek volt vele.
Now in the morning, Jonathan went out into the fields at the time he had said to David, and he had a little boy with him.
καὶ ἐγενήθη πρωὶ καὶ ἐξῆλθεν ιωναθαν εἰς ἀγρόν καθὼς ἐτάξατο εἰς τὸ μαρτύριον δαυιδ καὶ παιδάριον μικρὸν μετ' αὐτοῦ

36 És monda a gyermeknek: Eredj, keresd meg a nyilakat, a melyeket ellövök. És mikor a gyermek elfutott, ellövé a nyilat, úgy hogy rajta túl méne.
And he said to the boy, Go and get the arrow I let loose from my bow. And while the boy was running, he sent an arrow past him.
καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ δράμε εὑρέ μοι τὰς σχίζας ἐν αἷς ἐγὼ ἀκοντίζω καὶ τὸ παιδάριον ἔδραμε καὶ αὐτὸς ἠκόντιζε τῇ σχίζῃ καὶ παρήγαγεν αὐτήν

37 És mikor a gyermek arra a helyre érkezék, a hol a nyíl vala, melyet Jonathán ellõtt, a gyermek után kiálta Jonathán, és monda: Avagy nem tovább van-é a nyíl elõtted?
And when the boy came to the place where the arrow was, Jonathan, crying out after the boy, said, Has it not gone past you?
καὶ ἦλθεν τὸ παιδάριον ἕως τοῦ τόπου τῆς σχίζης οὗ ἠκόντιζεν ιωναθαν καὶ ἀνεβόησεν ιωναθαν ὀπίσω τοῦ νεανίου καὶ εἶπεν ἐκεῖ ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα

38 És kiálta Jonathán a gyermek után: Gyorsan siess, meg ne állj! És a gyermek, ki Jonathánnal vala, felszedé a nyilat és urához ment.
And Jonathan went on crying out after the boy, Be quick, do not keep waiting about, go quickly. And Jonathan's boy got the arrow and came back to his master.
καὶ ἀνεβόησεν ιωναθαν ὀπίσω τοῦ παιδαρίου αὐτοῦ λέγων ταχύνας σπεῦσον καὶ μὴ στῇς καὶ ἀνέλεξεν τὸ παιδάριον ιωναθαν τὰς σχίζας πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ

39 A gyermek pedig semmit sem értett, hanem csak Jonathán és Dávid értették e dolgot.
But the boy had no idea what was going on; only Jonathan and David had knowledge of it.
καὶ τὸ παιδάριον οὐκ ἔγνω οὐθέν πάρεξ ιωναθαν καὶ δαυιδ ἔγνωσαν τὸ ῥῆμα

40 Átadá azután Jonathán fegyverét a gyermeknek, a ki vele volt, és monda néki: Eredj el, vidd be a városba.
And Jonathan gave his bow and arrows to the boy, and said to him, Take these and go back to the town.
καὶ ιωναθαν ἔδωκεν τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ πορεύου εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν

41 Mikor pedig elment a gyermek, felkele Dávid a [kõ] déli oldala mellõl és arczczal a földre borula, és háromszor meghajtotta magát; és megcsókolták egymást, és együtt sírtak, mígnem Dávid hangosan zokogott.

And when the boy had gone, David came from his secret place by the hill, and falling to the earth went down on his face three times: and they gave one another a kiss, weeping together, till David's grief was the greater.

και ὡς εἰσῆλθεν τὸ παιδάριον καὶ δαυιδ ἀνέστη ἀπὸ τοῦ εργαβ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ τρίς καὶ κατεφίλησεν ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἔκ λαυσεν ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ ἕως συντελείας μεγάλης

42 Akkor monda Jonathán Dávidnak: Eredj el békességgel! Mivelhogy megesküdtünk mind a ketten az Úrnak nevére, mondván: Az Úr legyen köztem és közted, az én magom között és a te magod között örökre.

And Jonathan said to David, Go in peace, for we two have taken an oath, in the name of the Lord, saying, The Lord will be between me and you, and between my seed and your seed for ever.\

καὶ εἶπεν ιωναθαν πορεύου εἰς εἰρήνην καὶ ὡς ὀμωμόκαμεν ἡμεῖς ἀμφότεροι ἐν ὀνόματι κυρίου λέγοντες κύριος ἔσται μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρμ ατός μου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου ἕως αἰῶνος

1 És Dávid elméne Nóbba Akhimélek paphoz. Akhimélek pedig megrettenve ment Dávid elé, és monda néki: Mi dolog, hogy csak egyedül vagy, és senki sincs veled?

Then David came to Nob, to Ahimelech the priest: and Ahimelech was full of fear at meeting David, and said to him, Why are you by yourself, having no man with you?

καὶ ἀνέστη δαυιδ καὶ ἀπῆλθεν καὶ ιωναθαν εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν

2 És monda Dávid Akhimélek papnak: A király bízott reám valamit, és monda nékem: Senki se tudja meg azt a dolgot, a miért elküldélek téged, és a mit parancsoltam néked; azért a szolgákat elküldém erre és erre a helyre.

And David said to Ahimelech the priest, The king has given me orders and has said to me, Say nothing to anyone about the business on which I am sending you and the orders I have given you: and a certain place has been fixed to which the young men are to go.

καὶ ἔρχεται δαυιδ εἰς νομβα πρὸς αβιμελεχ τὸν ἱερέα καὶ ἐξέστη αβιμελεχ τῇ ἀπαντήσει αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ τί ὅτι σὺ μόνος καὶ οὐθεὶς μετὰ σοῦ

3 Most azért, mi van kezednél? Adj öt kenyeret nékem, vagy [egyebet,] a mi van.

So now, if you have here five cakes of bread, give them into my hand, or whatever you have.

καὶ εἶπεν δαυιδ τῷ ἱερεῖ ὁ βασιλεὺς ἐντέταλταί μοι ῥῆμα σήμερον καὶ εἶπέν μοι μηδεὶς γνώτω τὸ ῥῆμα περὶ οὗ ἐγὼ ἀποστέλλω σε καὶ ὑπὲρ οὗ ἐντέταλμαί σοι καὶ τοῖς παιδαρίοι ς διαμεμαρτύρημαι ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ θεοῦ πίστις φελλανι αλεμωνι

4 És felele a pap Dávidnak, és monda: Nincs közönséges kenyér kezemnél, hanem csak szentelt kenyér van, ha ugyan a szolgák tisztán tartották magokat, legalább az asszonytól.

And the priest, answering David, said, I have no common bread here but there is holy bread; if only the young men have kept themselves from women.

καὶ νῦν εἰ εἰσὶν ὑπὸ τὴν χεῖρά σου πέντε ἄρτοι δὸς εἰς χεῖρά μου τὸ εὑρεθέν

5 Dávid pedig felele a papnak, és monda néki: Bizonyára el volt tiltva mi tõlünk az asszony mind tegnap, mind azelõtt, mikor elindulék, és a szolgák holmija is tiszta vala (jóllehet az út közönséges): azért bizonyára megtartatik ma szentnek az edényekben.

And David in answer said to the priest, Certainly women have been kept from us; and as has been done before when I have gone out the arms of the young men were made holy, even though it was a common journey; how much more today will their arms be made holy.

καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἱερεὺς τῷ δαυιδ καὶ εἶπεν οὐκ εἰσὶν ἄρτοι βέβηλοι ὑπὸ τὴν χεῖρά μου ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτοι ἅγιοι εἰσίν εἰ πεφυλαγμένα τὰ παιδάριά ἐστιν ἀπὸ γυναικός καὶ φάγεται

6 Adott azért a pap néki szentelt [kenyeret], mert nem volt ott [más] kenyér, hanem csak szent kenyér, melyeket elvettek az Úrnak színe elõl, hogy meleg kenyeret tegyenek a helyett azon a napon, a melyen az [elõbbit] elvevék.

So the priest gave him the holy bread: there was no other, only the holy bread which had been taken from before the Lord, so that new bread might be put in its place on the day when it was taken away.

καὶ ἀπεκρίθη δαυιδ τῷ ἱερεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀλλὰ ἀπὸ γυναικὸς ἀπεσχήμεθα ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν ἐν τῷ ἐξελθεῖν με εἰς ὁδὸν γέγονε πάντα τὰ παιδάρια ἡγνισμένα καὶ αὐτὴ ἡ ὁδὸς βέβηλος διότι ἁγιασθήσεται σήμερον διὰ τὰ σκεύη μου

7 Vala pedig ott azon a napon Saul szolgái közül egy ember, ott tartózkodva az Úr elõtt, a kit Doégnak hívtak, a [ki] Edomita volt, Saul pásztorainak számadója.
Now a certain man of the servants of Saul was there that day, kept back before the Lord; his name was Doeg, an Edomite, the strongest of Saul's runners.
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ αβιμελεχ ὁ ἱερεὺς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ὅτι οὐκ ἦν ἐκεῖ ἄρτος ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτοι τοῦ προσώπου οἱ ἀφῃρημένοι ἐκ προσώπου κυρίου παρατεθῆναι ἄρτον θ ερμὸν ᾗ ἡμέρᾳ ἔλαβεν αὐτούς

8 És monda Dávid Akhiméleknek: Nincsen-é kezednél egy dárda vagy valami fegyver? mert sem kardomat, sem fegyverzetemet nem hoztam magammal, mivel a király dolga sürgõs vala.
And David said to Ahimelech, Have you no sword or spear with you here? for I have come without my sword and other arms, because the king's business had to be done quickly.
καὶ ἐκεῖ ἦν ἐν τῶν παιδαρίων τοῦ σαουλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συνεχόμενος νεεσσαραν ἐνώπιον κυρίου καὶ ὄνομα αὐτῷ δωηκ ὁ σύρος νέμων τὰς ἡμιόνους σαουλ

9 És monda a pap: A Filiszteus Góliáthnak a kardja, a kit te megöltél az Elah völgyében, ímhol van posztóba betakarva az efód mögött; ha azt el akarod vinni, vidd el, mert azonkivül más nincsen itt. És monda Dávid: Nincs ahhoz hasonló, add ide azt nékem.
And the priest said, The sword of Goliath the Philistine, whom you put to death in the valley of Elah, is here folded in a cloth at the back of the ephod: take that, if you will, for there is no other sword here. And David said, there is no other sword like that; give it to me.
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς αβιμελεχ ἰδὲ εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν χεῖρά σου δόρυ ἢ ῥομφαία ὅτι τὴν ῥομφαίαν μου καὶ τὰ σκεύη οὐκ εἴληφα ἐν τῇ χειρί μου ὅτι ἦν τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέ ως κατὰ σπουδήν

10 És felkele Dávid, és elfutott azon a napon Saul elõl, és elment Ákhishoz, Gáthnak királyához.
Then David got up and went in flight that day for fear of Saul, and went to Achish, the king of Gath.
καὶ εἶπεν ὁ ἱερεύς ἰδοὺ ἡ ῥομφαία γολιαθ τοῦ ἀλλοφύλου ὃν ἐπάταξας ἐν τῇ κοιλάδι ηλα καὶ αὐτὴ ἐνειλημένη ἐν ἱματίῳ εἰ ταύτην λήμψῃ σεαυτῷ λαβέ ὅτι οὐκ ἔστιν ἑτέρα πάρε ξ ταύτης ἐνταῦθα καὶ εἶπεν δαυιδ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ὥσπερ αὐτή δός μοι αὐτήν

11 És mondának Ákhis szolgái néki: Vajjon nem ez-é Dávid, annak az országnak királya? Vajjon nem errõl énekelték-é a körtánczban, mondván: Saul megverte az õ ezerét, Dávid is az õ tízezerét?
And the servants of Achish said to him, Is not this David, the king of the land? did they not make songs about him in their dances, saying, Saul has put to death thousands, and David tens of thousands?
καὶ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ καὶ ἀνέστη δαυιδ καὶ ἔφυγεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου σαουλ καὶ ἦλθεν δαυιδ πρὸς αγχους βασιλέα γεθ

12 És mikor eszébe vevé Dávid ezeket a beszédeket, igen megrémüle Ákhistól, Gáthnak királyától.
And David took these words to heart, fearing Achish, the king of Gath.
καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αγχους πρὸς αὐτόν οὐχὶ οὗτος δαυιδ ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς οὐχὶ τούτῳ ἐξῆρχον αἱ χορεύουσαι λέγουσαι ἐπάταξεν σαουλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ καὶ δαυιδ ἐν μυριάσι ν αὐτοῦ

13 És megváltoztatá magaviseletét õ elõttük, és õrjönge kezeik között, és irkál vala a kapuknak ajtain, nyálát pedig szakállán folyatja alá.
So changing his behaviour before them, he made it seem as if he was off his head, hammering on the doors of the town, and letting the water from his mouth go down his chin.
καὶ ἔθετο δαυιδ τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου αγχους βασιλέως γεθ

14 És monda Ákhis az õ szolgáinak: Ímé látjátok, hogy ez az ember megõrült, miért hoztátok õt hozzám?
Then Achish said to his servants, Look! the man is clearly off his head; why have you let him come before me?
καὶ ἠλλοίωσεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ προσεποιήσατο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἐτυμπάνιζεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως καὶ παρεφέρετο ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ τὰς θύρας τῆς πύλης καὶ τὰ σίελα αὐτοῦ κατέρρει ἐπὶ τὸν πώγωνα αὐτοῦ

15 Szûkölködöm-e õrültekben, hogy ide hoztátok ezt, hogy bolondoskodjék elõttem? Ez jõjjön-e be házamba?
Are there not enough unbalanced men about me, that you have let this person come and do such tricks before me? is such a man to come into my house?
καὶ εἶπεν αγχους πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἰδοὺ ἴδετε ἄνδρα ἐπίλημπτον ἵνα τί εἰσηγάγετε αὐτὸν πρός με

1 Elméne azért onnan Dávid, és elfutott Adullám barlangjába. És mikor meghallották testvérei és atyjának egész háza [népe], oda menének hozzá.

So David went away from there and took cover in a strong place at Adullam; and his brothers and all his father's people, hearing of it, went down to him there.

καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν δαυιδ καὶ διεσώθη καὶ ἔρχεται εἰς τὸ σπήλαιον τὸ οδολλαμ καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ καταβαίνουσιν πρὸς αὐτὸν ἐ κεῖ

2 És hozzá gyûlének mindazok, a kik nyomorúságban valának, és mindazok, a kiknek hitelezõik voltak, és minden elkeseredett ember, õ pedig vezérük lett azoknak; és mintegy négyszázan valának õ vele.

And everyone who was in trouble, and everyone who was in debt, and everyone who was bitter in soul, came together to him, and he became captain over them: about four hundred men were joined to him.

καὶ συνήγοντο πρὸς αὐτὸν πᾶς ἐν ἀνάγκῃ καὶ πᾶς ὑπόχρεως καὶ πᾶς κατώδυνος ψυχῇ καὶ ἦν ἐπ' αὐτῶν ἡγούμενος καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ὡς τετρακόσιοι ἄνδρες

3 És elméne onnan Dávid Miczpába, Moáb [földére,] és monda Moáb királyának: Hadd jõjjön ide hozzátok az én atyám és anyám, míg megtudom, hogy mit fog cselekedni velem az Isten.

And from there David went to Mizpeh in the land of Moab: and he said to the king of Moab, Let my father and mother come and make their living-place with you till it is clear to me what God will do for me.

καὶ ἀπῆλθεν δαυιδ ἐκεῖθεν εἰς μασσηφα τῆς μωαβ καὶ εἶπεν πρὸς βασιλέα μωαβ γινέσθωσαν δὴ ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου παρὰ σοί ἕως ὅτου γνῶ τί ποιήσει μοι ὁ θεός

4 És vivé õket Moáb királya elé, és ott maradának vele mindaddig, míg Dávid a várban volt.

And he took them to the king of Moab and they went on living with him while David was in his safe place.

καὶ παρεκάλεσεν τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως μωαβ καὶ κατῴκουν μετ' αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ὄντος τοῦ δαυιδ ἐν τῇ περιοχῇ

5 Gád próféta pedig monda Dávidnak: Ne maradj a várban, [hanem] eredj és menj el Júda földére. Elméne azért Dávid, és Héreth erdejébe ment.

And the prophet Gad said to David, Do not go on living in this place but go into the land of Judah. Then David went away and came to the woodland of Hereth.

καὶ εἶπεν γαδ ὁ προφήτης πρὸς δαυιδ μὴ κάθου ἐν τῇ περιοχῇ πορεύου καὶ ἥξεις εἰς γῆν ιουδα καὶ ἐπορεύθη δαυιδ καὶ ἦλθεν καὶ ἐκάθισεν ἐν πόλει σαριχ

6 És meghallotta Saul, hogy elõtûnt Dávid és azok az emberek, a kik vele valának; (Saul pedig Gibeában tartózkodék a hegyen a fa alatt és dárdája a kezében vala és szolgái mindnyájan mellette állának).

And news was given to Saul that David had been seen, and the men who were with him: now Saul was in Gibeah, seated under the tree in the high place, with his spear in his hand, and all his servants were in their places before him.

καὶ ἤκουσεν σαουλ ὅτι ἔγνωσται δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ καὶ σαουλ ἐκάθητο ἐν τῷ βουνῷ ὑπὸ τὴν ἄρουραν τὴν ἐν ραμα καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ π αῖδες αὐτοῦ παρειστήκεισαν αὐτῷ

7 Monda azért Saul az õ szolgáinak, a kik mellette állottak: Halljátok meg Benjáminnak fiai! Isainak fia adni fog-é néktek mindnyájatoknak szántóföldeket és szõlõ[hegyeket,] és mindnyájatokat ezredesekké és századosokká fog-é tenni,

Then Saul said to his servants who were there about him, Give ear now, you Benjamites; will the son of Jesse give to every one of you fields and vine-gardens, will he make you all captains of hundreds and captains of thousands;

καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς παρεστηκότας αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἀκούσατε δή υἱοὶ βενιαμιν εἰ ἀληθῶς πᾶσιν ὑμῖν δώσει ὁ υἱὸς ιεσσαι ἀγροὺς καὶ ἀμπελῶνας καὶ πάντας ὑμᾶς τάξει ἑκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους

8 Hogy mindnyájan összeesküdtetek ellenem? És senki sincs, a ki tudósítana engem, hogy fiam szövetséget kötött Isai fiával? És senki sincs közöttetek, a ki szánakoznék felettem, és megmondaná nékem, hogy fiam fellázította szolgámat ellenem, hogy leselkedjék utánam, mint a hogy e mai napon megtetszik?

That all of you have made designs against me, and not one of you gave me word when my son made an agreement with the son of Jesse, and not one of you has pity for me or has made my eyes open to the fact that my servant has been moved by my son against me, as at this day?

ὅτι σύγκεισθε πάντες ὑμεῖς ἐπ' ἐμέ καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀποκαλύπτων τὸ ὠτίον μου ἐν τῷ διαθέσθαι τὸν υἱόν μου διαθήκην μετὰ τοῦ υἱοῦ ιεσσαι καὶ οὐκ ἔστιν πονῶν περὶ ἐμοῦ ἐξ ὑ μῶν καὶ ἀποκαλύπτων τὸ ὠτίον μου ὅτι ἐπήγειρεν ὁ υἱός μου τὸν δοῦλόν μου ἐπ' ἐμὲ εἰς ἐχθρὸν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη

9 Akkor felele az Edomita Doég, a ki Saul szolgái közt állott: Én láttam, hogy az Isai fia Nóbba ment vala az Akhitób fiához, Akhimélek paphoz.

Then Doeg, the Edomite, who was by the side of the servants of Saul, in answer said, I saw the son of Jesse coming to Nob, to Ahimelech, the son of Ahitub.

καὶ ἀποκρίνεται δωηκ ὁ σύρος ὁ καθεστηκὼς ἐπὶ τὰς ἡμιόνους σαουλ καὶ εἶπεν ἑόρακα τὸν υἱὸν ιεσσαι παραγινόμενον εἰς νομβα πρὸς αβιμελεχ υἱὸν αχιτωβ τὸν ἱερέα

10 A ki õ érette megkérdé az Urat, és eleséget adott néki, sõt a Filiszteus Góliáth kardját is néki adá.
And he got directions from the Lord for him, and gave him food, and put in his hand the sword of Goliath the Philistine.
καὶ ἠρώτα αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ καὶ ἐπισιτισμὸν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ τὴν ῥομφαίαν γολιαδ τοῦ ἀλλοφύλου ἔδωκεν αὐτῷ

11 Akkor elkülde a király, hogy elhívják Akhimélek papot, az Akhitób fiát és atyjának egész háza[népét], a papokat, a kik Nóbban valának; és eljövének mindnyájan a királyhoz.
Then the king sent for Ahimelech the priest, the son of Ahitub, and for all the men of his father's family who were priests in Nob: and they all came to the king.
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καλέσαι τὸν αβιμελεχ υἱὸν αχιτωβ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν νομβα καὶ παρεγένοντο πάντες πρὸς τὸν βασιλέα

12 És monda Saul: Halld meg most te, Akhitóbnak fia! Õ pedig monda: Ímhol vagyok uram.
And Saul said, Give ear now, O son of Ahitub. And answering he said, Here I am, my lord.
καὶ εἶπεν σαουλ ἄκουε δή υἱὲ αχιτωβ καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ λάλει κύριε

13 És monda néki Saul: Miért ütöttetek pártot ellenem, te és Isainak fia, hogy kenyeret és kardot adtál néki, és õ érette megkérdezéd az Istent, hogy fellázadjon ellenem, hogy leselkedjék, mint a hogy most történik?
And Saul said to him, Why have you made designs against me with the son of Jesse, giving him food and a sword and getting directions from the Lord for him, and helping him to take up arms against me, and to be on the watch to make a secret attack on me as he is doing now?
καὶ εἶπεν αὐτῷ σαουλ ἵνα τί συνέθου κατ' ἐμοῦ σὺ καὶ ὁ υἱὸς ιεσσαι δοῦναί σε αὐτῷ ἄρτον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἐρωτᾶν αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ θέσθαι αὐτὸν ἐπ' ἐμὲ εἰς ἐχθρὸν ὡς ἡ ἡμ έρα αὕτη

14 És felele Akhimélek a királynak, és monda: Minden szolgáid között kicsoda hûségesebb Dávidnál, a ki a királynak veje, és a ki akaratod szerint jár, és tisztelt [ember] a te házadban?
Then Ahimelech answering said to the king, Who among all your servants is so true to you as David, who is the king's son-in-law, and is a captain of your armed men, and has a place of honour in your house?
καὶ ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν καὶ τίς ἐν πᾶσιν τοῖς δούλοις σου ὡς δαυιδ πιστὸς καὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως καὶ ἄρχων παντὸς παραγγέλματός σου καὶ ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ σου

15 Vajjon csak ma kezdém-e az Istent õ érette megkérdezni? Távol legyen tõlem! Ne tulajdonítson olyat a király szolgájának, sem atyám egész háza[népének,] mert errõl a dologról semmit sem tud a te szolgád, sem kicsinyt, sem nagyot.
Is this the first time I have got directions from God for him? Far be the thought! let the king make no such statement against his servant or my father's family, for your servant has no knowledge, great or small, of this thing.
ἦ σήμερον ἤργμαι ἐρωτᾶν αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ μηδαμῶς μὴ δότω ὁ βασιλεὺς κατὰ τοῦ δούλου αὐτοῦ λόγον καὶ ἐφ' ὅλον τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου ὅτι οὐκ ᾔδει ὁ δοῦλος ὁ σὸς ἐν πᾶσιν τούτοις ῥῆμα μικρὸν ἢ μέγα

16 A király pedig monda: Meg kell halnod Akhimélek, néked és a te atyád egész háza[népének!
And the king said, You will certainly be put to death, Ahimelech, you and all your father's family.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς σαουλ θανάτῳ ἀποθανῇ αβιμελεχ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου

17 És monda a király a poroszlóknak, a kik mellette állának: Vegyétek körül és öljétek le az Úrnak papjait, mert az õ kezök is Dávid mellett vala, mert tudták, hogy õ menekül, és még sem mondták meg nékem. A király szolgái azonban nem akarták kezeiket felemelni, hogy az Úrnak papjaira rohanjanak.
Then the king said to the runners who were waiting near him, Put the priests of the Lord to death; because they are on David's side, and having knowledge of his flight, did not give me word of it. But the king's servants would not put out their hands to make an attack on the Lord's priests.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παρατρέχουσιν τοῖς ἐφεστηκόσιν ἐπ' αὐτόν προσαγάγετε καὶ θανατοῦτε τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου ὅτι ἡ χεὶρ αὐτῶν μετὰ δαυιδ καὶ ὅτι ἔγνωσαν ὅτι φεύγει αὐτός καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν τὸ ὠτίον μου καὶ οὐκ ἐβουλήθησαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως ἐπενεγκεῖν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἁπαντῆσαι εἰς τοὺς ἱερεῖς κυρίου

18 Akkor monda a király Doégnak: Fordulj [nékik] te, és rohanj a papokra. És ellenük fordula az Edomita Doég, és õ rohana a papokra. És azon a napon nyolczvanöt embert ölt meg, a kik gyolcs efódot viselének.
Then the king said to Doeg, You are to put the priests to death. And Doeg the Edomite, turning on the priests and attacking them, put to death that day eighty-five men who took up the ephod.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ δωηκ ἐπιστρέφου σὺ καὶ ἀπάντα εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ ἐπεστράφη δωηκ ὁ σύρος καὶ ἐθανάτωσεν τοὺς ἱερεῖς κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τριακοσίους καὶ π έντε ἄνδρας πάντας αἴροντας εφουδ

19 És Nóbot [is,] a papok városát fegyvernek élével vágatá le, mind a férfit, mind az asszonyt, mind a gyermeket, mind a csecsemõt; az ökröt és szamarat és bárányt, fegyvernek élével.
And Nob, the town of the priests, he put to the sword, all the men and women, children and babies at the breast, and oxen and asses and sheep.
καὶ τὴν νομβα τὴν πόλιν τῶν ἱερέων ἐπάταξεν ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικός ἀπὸ νηπίου ἕως θηλάζοντος καὶ μόσχου καὶ ὄνου καὶ προβάτου

20 Akhitób fiának, Akhiméleknek egy fia azonban, a kit Abjáthárnak hívtak, elmenekült, és Dávid után futott.
And Abiathar, one of the sons of Ahimelech, the son of Ahitub, got away and went in flight after David;
καὶ διασῴζεται υἱὸς εἷς τῷ αβιμελεχ υἱῷ αχιτωβ καὶ ὄνομα αὐτῷ αβιαθαρ καὶ ἔφυγεν ὀπίσω δαυιδ

21 És megmondá Abjáthár Dávidnak, hogy megölette Saul az Úrnak papjait.
And gave him the news of how Saul had put to death the Lord's priests.
καὶ ἀπήγγειλεν αβιαθαρ τῷ δαυιδ ὅτι ἐθανάτωσεν σαουλ πάντας τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου

22 Dávid pedig monda Abjáthárnak: Tudtam én azt [már] aznap, mert ott volt az Edomita Doég, hogy bizonyosan megmondja Saulnak. Én adtam okot atyád egész háza[népének] halálára.
And David said to Abiathar, I was certain that day, when Doeg the Edomite was there, that he would take the news to Saul: I am responsible for the lives of all your father's family.
καὶ εἶπεν δαυιδ τῷ αβιαθαρ ἤιδειν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι δωηκ ὁ σύρος ὅτι ἀπαγγέλλων ἀπαγγελεῖ τῷ σαουλ ἐγώ εἰμι αἴτιος τῶν ψυχῶν οἴκου τοῦ πατρός σου

23 Maradj nálam, ne félj; mert a ki az én életemet halálra keresi, az keresi a te életedet is, azért te bátorságosan lehetsz mellettem.
Keep here with me and have no fear; for he who has designs on my life has designs on yours: but with me you will be safe.
κάθου μετ' ἐμοῦ μὴ φοβοῦ ὅτι οὗ ἐὰν ζητῶ τῇ ψυχῇ μου τόπον ζητήσω καὶ τῇ ψυχῇ σου ὅτι πεφύλαξαι σὺ παρ' ἐμοί

1 Értesíték pedig Dávidot, mondván: Ímé a Filiszteusok hadakoznak Kehilla ellen, és dúlják a szérûket.
And they sent word to David, saying, The Philistines are fighting against Keilah and taking the grain from the grain-floors.
καὶ ἀπηγγέλη τῷ δαυιδ λέγοντες ἰδοὺ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν τῇ κεϊλα καὶ αὐτοὶ διαρπάζουσιν καταπατοῦσιν τοὺς ἅλω

2 Akkor megkérdezé Dávid az Urat, mondván: Elmenjek és leverjem-é ezeket a Filiszteusokat? És monda az Úr Dávidnak: Eredj el, és verd le a Filiszteusokat, és szabadítsd meg Kehillát.
So David, questioning the Lord, said, Am I to go and make an attack on these Philistines? And the Lord said to David, Go and make an attack on the Philistines so that Keilah may be kept from falling into their hands.
καὶ ἐπηρώτησεν δαυιδ διὰ τοῦ κυρίου λέγων εἰ πορευθῶ καὶ πατάξω τοὺς ἀλλοφύλους τούτους καὶ εἶπεν κύριος πορεύου καὶ πατάξεις ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις τούτοις καὶ σώσεις τὴν κεϊλα

3 A Dávid emberei azonban mondának néki: Ímé, mi itt Júdában [is] félünk, mennyivel inkább, ha Kehillába megyünk a Filiszteusok táborára.
And David's men said to him, Even here in Judah we are full of fear: how much more then if we go to Keilah against the armies of the Philistines?
καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες τοῦ δαυιδ πρὸς αὐτόν ἰδοὺ ἡμεῖς ἐνταῦθα ἐν τῇ ιουδαίᾳ φοβούμεθα καὶ πῶς ἔσται ἐὰν πορευθῶμεν εἰς κεϊλα εἰς τὰ σκῦλα τῶν ἀλλοφύλων εἰσπορευσόμεθα

4 Akkor Dávid ismét megkérdezé az Urat, az Úr pedig válaszola néki, és monda: Kelj fel, és menj el Kehillába, mert én a Filiszteusokat kezedbe adom.
Then David put the question to the Lord again, and the Lord answering said, Up! go down to Keilah; for I will give the Philistines into your hands.
καὶ προσέθετο δαυιδ ἐρωτῆσαι ἔτι διὰ τοῦ κυρίου καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς κεϊλα ὅτι ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀλλοφύλους εἰς χεῖράς σου

5 Elméne azért Dávid és az õ emberei Kehillába, és harczola a Filiszteusok ellen, és elhajtá marhájokat, és felette igen megveré õket. És megszabadítá Dávid Kehilla lakosait.
So David and his men went to Keilah, and had a fight with the Philistines, and took away their cattle, and put them to the sword with great destruction. So David was the saviour of the people of Keilah.
καὶ ἐπορεύθη δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς κεϊλα καὶ ἐπολέμησεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἀπήγαγεν τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην καὶ ἔσωσεν δαυιδ τοὺς κατοικοῦντας κεϊλα

6 Lõn pedig, hogy a mikor Abjáthár, az Akhimélek fia Dávidhoz menekült, az efódot is magával vitte.
Now when Abiathar, the son of Ahimelech, went in flight to David, he came down to Keilah with the ephod in his hand.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ φυγεῖν αβιαθαρ υἱὸν αβιμελεχ πρὸς δαυιδ καὶ αὐτὸς μετὰ δαυιδ εἰς κεῖλα κατέβη ἔχων εφουδ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ

7 Megmondák akkor Saulnak, hogy Dávid Kehillába ment; és monda Saul: Kezembe adta õt az Isten, mert ott szorult, mivel kulcsos és záros városba méne.
And news was given to Saul that David had come to Keilah. And Saul said, Now God has given him into my hands; for by going into a walled town with locked doors, he has let himself be shut in.
καὶ ἀπηγγέλη τῷ σαουλ ὅτι ἥκει δαυιδ εἰς κεῖλα καὶ εἶπεν σαουλ πέπρακεν αὐτὸν ὁ θεὸς εἰς χεῖράς μου ὅτι ἀποκέκλεισται εἰσελθὼν εἰς πόλιν θυρῶν καὶ μοχλῶν

8 És összegyûjté Saul a harczra az egész népet, hogy Kehillába menjen, és körülfogja Dávidot és az õ embereit.
And Saul sent for all the people to come to the fight, and go down to Keilah to make an attack on David and his men.
καὶ παρήγγειλεν σαουλ παντὶ τῷ λαῷ εἰς πόλεμον καταβαίνειν εἰς κεῖλα συνέχειν τὸν δαυιδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ

9 Mikor pedig Dávid megtudta, hogy Saul õ ellene gonoszt forral, mondá Abjáthár papnak: Hozd elõ az efódot.
And it was clear to David that Saul had evil designs against him, and he said to Abiathar the priest, Come here with the ephod.
καὶ ἔγνω δαυιδ ὅτι οὐ παρασιωπᾷ σαουλ περὶ αὐτοῦ τὴν κακίαν καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς αβιαθαρ τὸν ἱερέα προσάγαγε τὸ εφουδ κυρίου

10 És monda Dávid: Uram, Izráel Istene! bizonynyal meghallotta a te szolgád, hogy Saul ide akar jõni Kehillába, hogy elpusztítsa a várost miattam.
Then David said, O Lord, the God of Israel, news has been given to your servant that it is Saul's purpose to come to Keilah and send destruction on the town because of me.
καὶ εἶπεν δαυιδ κύριε ὁ θεὸς ισραηλ ἀκούων ἀκήκοεν ὁ δοῦλός σου ὅτι ζητεῖ σαουλ ἐλθεῖν ἐπὶ κεῖλα διαφθεῖραι τὴν πόλιν δι' ἐμέ

11 Vajjon kezébe adnak-é engem Kehilla lakosai? Vajjon lejön-é Saul, a mint hallotta a te szolgád? Óh Uram, Izráel Istene, mondd meg a te szolgádnak! És monda az Úr: Lejön.
And now, is it true, as they have said to me, that Saul is coming? O Lord, the God of Israel, give ear to your servant, and say if these things are so. And the Lord said, He is coming down.
εἰ ἀποκλεισθήσεται καὶ νῦν εἰ καταβήσεται σαουλ καθὼς ἤκουσεν ὁ δοῦλός σου κύριε ὁ θεὸς ισραηλ ἀπάγγειλον τῷ δούλῳ σου καὶ εἶπεν κύριος ἀποκλεισθήσεται

13 Felkele azért Dávid és az õ emberei, mintegy hatszázan, és kimenének Kehillából, és ide s tova járnak vala, a hol csak járhatának. Midõn pedig Saulnak megmondák, hogy elmenekült Dávid Kehillából, felhagyott az elmenetellel.
Then David and his men, about six hundred of them, went out of Keilah, and got away wherever they were able to go. And Saul, hearing that David had got away from Keilah, did not go there.
καὶ ἀνέστη δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὡς τετρακόσιοι καὶ ἐξῆλθον ἐκ κεῖλα καὶ ἐπορεύοντο οὗ ἐὰν ἐπορεύθησαν καὶ τῷ σαουλ ἀπηγγέλη ὅτι διασέσωται δαυιδ ἐκ κεῖλα καὶ ἀνῆκεν τοῦ ἐξελθεῖν

14 És Dávid a pusztában tartózkodék az erõs helyeken, és a Zif pusztájában levõ hegységen marada. És Saul mindennap keresé, de az Isten nem adá õt kezébe.
And David kept in the waste land, in safe places, waiting in the hill-country in the waste land of Ziph. And Saul was searching for him every day, but God did not give him up into his hands.
καὶ ἐκάθισεν δαυιδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν μασερεμ ἐν τοῖς στενοῖς καὶ ἐκάθητο ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ ὄρει ζιφ ἐν τῇ γῇ τῇ αὐχμώδει καὶ ἐζήτει αὐτὸν σαουλ πάσας τὰς ἡμέρας καὶ οὐ παρ έδωκεν αὐτὸν κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ

15 Mikor pedig Dávid látta, hogy Saul kiment, hogy élete ellen törjön; és mikor Dávid a Zif pusztájában, az erdõben vala:
And David was full of fear, in the knowledge that Saul had come out to take his life; and David was in the waste land of Ziph, in Horesh.
καὶ εἶδεν δαυιδ ὅτι ἐξέρχεται σαουλ τοῦ ζητεῖν τὸν δαυιδ καὶ δαυιδ ἐν τῷ ὄρει τῷ αὐχμώδει ἐν τῇ καινῇ ζιφ

16 Felkele Jonathán, a Saul fia, és elment Dávidhoz az erdõbe, és megerõsíté az õ kezét az Istenben.
And Saul's son Jonathan went to David in Horesh, and made his hands strong in God;
καὶ ἀνέστη ιωναθαν υἱὸς σαουλ καὶ ἐπορεύθη πρὸς δαυιδ εἰς καινὴν καὶ ἐκραταίωσεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν κυρίῳ

17 És monda néki: Ne félj, mert Saulnak, az én atyámnak keze nem fog utólérni téged, és te király leszesz Izráel felett, és én második leszek te utánad, és Saul is, az én atyám, tudja, hogy így lesz.
And said to him, Have no fear, for Saul my father will not get you into his power; and you will be king of Israel, and I will be by your side, and my father Saul is certain of this.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν μὴ φοβοῦ ὅτι οὐ μὴ εὕρῃ σε ἡ χεὶρ σαουλ τοῦ πατρός μου καὶ σὺ βασιλεύσεις ἐπὶ ισραηλ καὶ ἐγὼ ἔσομαί σοι εἰς δεύτερον καὶ σαουλ ὁ πατήρ μου οἶδεν οὕτ ως

18 És szövetséget kötének ketten az Úr elõtt. És Dávid az erdõben marada, Jonathán pedig haza ment.
And the two of them made an agreement before the Lord: and David went on living in Horesh, and Jonathan went back to his house.
καὶ διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐκάθητο δαυιδ ἐν καινῇ καὶ ιωναθαν ἀπῆλθεν εἰς οἶκον αὐτοῦ

19 És felmenének a Zifeusok Saulhoz Gibeába, mondván: Avagy nem nálunk lappang-é Dávid az erõs helyeken az erdõben, Hakila halmán, mely a sivatagtól jobbkézre van?!
Then the Ziphites came up to Gibeah to see Saul, and said, Is not David living secretly among us in the strong places in Horesh, in the hill of Hachilah to the south of the waste land?
καὶ ἀνέβησαν οἱ ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμώδους πρὸς σαουλ ἐπὶ τὸν βουνὸν λέγοντες οὐκ ἰδοὺ δαυιδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν ἐν μεσσαρα ἐν τοῖς στενοῖς ἐν τῇ καινῇ ἐν τῷ βουνῷ τοῦ εχε λα τοῦ ἐκ δεξιῶν τοῦ ιεσσαιμουν

20 Most azért minthogy lelkednek fõkivánsága az, hogy lejõjj, óh király, jõjj le; és a mi [gondunk] lesz, hogy a királynak kezébe adjuk õt.
So now, O king, have your soul's desire and come down, and we, for our part, will give him up into the king's hands.
καὶ νῦν πᾶν τὸ πρὸς ψυχὴν τοῦ βασιλέως εἰς κατάβασιν καταβαινέτω πρὸς ἡμᾶς κεκλείκασιν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως

21 És monda Saul: Legyetek megáldva az Úrtól, hogy szánakoztok rajtam!
And Saul said, The Lord's blessing will be yours, for you have had pity on me.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαουλ εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ ὅτι ἐπονέσατε περὶ ἐμοῦ

22 Menjetek azért el, és vigyázzatok ezután is, hogy megtudjátok és meglássátok az õ tartózkodási helyét, és hogy ki látta õt ott, mert [azt] mondották nékem, [hogy] igen ravasz õ.
Go now, and take more steps, and see where he is living: for they say that he is expert in deceit.
πορεύθητε δὴ καὶ ἑτοιμάσατε ἔτι καὶ γνῶτε τὸν τόπον αὐτοῦ οὗ ἔσται ὁ ποὺς αὐτοῦ ἐν τάχει ἐκεῖ οὗ εἴπατε μήποτε πανουργεύσηται

23 Annakokáért nézzetek meg és tudjatok meg minden búvóhelyet, a hol õ lappang és minden bizonynyal térjetek vissza hozzám, hogy elmenjek veletek; és ha az országban van, kikutatom õt Júdának minden ezrei között.
So take care to get knowledge of all the secret places where he is taking cover, and be certain to come back to me, and I will go with you: and without doubt, if he is anywhere in the land, I will get him, among all the families of Judah.
καὶ ἴδετε καὶ γνῶτε καὶ πορευσόμεθα μεθ' ὑμῶν καὶ ἔσται εἰ ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐξερευνήσω αὐτὸν ἐν πάσαις χιλιάσιν ιουδα

24 Azok pedig felkelének, és elmenének Zifbe Saul elõtt. Dávid pedig és az õ emberei Máon pusztájában valának a mezõségen, a mely a sivatagtól jobbkézre van.
And they went back and came to Ziph before Saul: but David and his men were in the waste land of Maon, in the dry land south of the waste land.
καὶ ἀνέστησαν οἱ ζιφαῖοι καὶ ἐπορεύθησαν ἔμπροσθεν σαουλ καὶ δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ μααν καθ' ἑσπέραν ἐκ δεξιῶν τοῦ ιεσσαιμουν

25 És elméne Saul az õ embereivel együtt, hogy megkeresse [õt.] Dávidnak azonban megizenték, és õ leszállott a kõszikláról, és Máon pusztájában tartózkodék. Mikor pedig meghallotta Saul, üldözé Dávidot Máon pusztájában.
And Saul and his men went in search of him. And David had word of it, so he came down to the rock in the waste land of Maon. And Saul, hearing of this, went after David into the waste land of Maon.
καὶ ἐπορεύθη σαουλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ζητεῖν αὐτόν καὶ ἀπήγγειλαν τῷ δαυιδ καὶ κατέβη εἰς τὴν πέτραν τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ μααν καὶ ἤκουσεν σαουλ καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω δαυ ιδ εἰς τὴν ἔρημον μααν

26 És Saul a hegynek egyik oldalán méne, Dávid és az õ emberei pedig a hegynek másik oldalán. És [épen], mikor Dávid nagyon sietett, hogy elmenekülhessen Saul elõl, és Saul és az õ emberei [már] körül is kerítették Dávidot és az õ embereit, hogy megfogják,

And Saul and his men went on one side of the mountain, and David and his men went on the other: and David's purpose was to get away as quickly as possible, for fear of Saul; for Saul and his men were making a circle round David and his men in order to take them.

καὶ πορεύονται σαουλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὄρους τούτου καὶ ἦν δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὄρους τούτου καὶ ἦν δαυιδ σκεπαζόμενος πορεύεσθαι ἀπὸ προσώπου σαουλ καὶ σαουλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ δαυιδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ συλλαβεῖν αὐτούς

27 Akkor érkezék egy követ Saulhoz, mondván: Siess és jõjj! mert a Filiszteusok betörtek az országba.

But a man came to Saul saying, Be quick and come; for the Philistines have made an attack on the land.

καὶ ἄγγελος πρὸς σαουλ ἦλθεν λέγων σπεῦδε καὶ δεῦρο ὅτι ἐπέθεντο οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ τὴν γῆν

28 Akkor megtére Saul Dávid üldözéséből, és a Filiszteusok ellen ment. Azért hívják azt a hegyet a menekülés kõsziklájának.

So turning back from going after David, Saul went against the Philistines: so that place was named Sela-hammah-lekoth.

καὶ ἀνέστρεψεν σαουλ μὴ καταδιώκειν ὀπίσω δαυιδ καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν τῶν ἀλλοφύλων διὰ τοῦτο ἐπεκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος πέτρα ἡ μερισθεῖσα

1 És Dávid elméne onnan, és Engedi erõsségei közt tartózkodék.

\23:29\And from there, David went up and took cover in the safe place of En-gedi.

καὶ ἀνέβη δαυιδ ἐκεῖθεν καὶ ἐκάθισεν ἐν τοῖς στενοῖς εγγαδδι

2 Lõn pedig, hogy a mikor visszatért Saul a Filiszteusok [üldözéséből,] megizenték néki, mondván: Ímé Dávid az Engedi pusztájában van.

\24:1\Now when Saul came back from fighting the Philistines, news was given him that David was in the waste land of En-gedi.

καὶ ἐγενήθη ὡς ἀνέστρεψεν σαουλ ἀπὸ ὄπισθεν τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ λεγόντων ὅτι δαυιδ ἐν τῇ ἐρήμῳ εγγαδδι

3 Maga mellé võn azért Saul az egész Izráel közül háromezer válogatott embert, és elment, hogy megkeresse Dávidot és az õ embereit a vadkecskék kõszikláin.

\24:2\Then Saul took three thousand of the best men out of all Israel, and went in search of David and his men on the rocks of the mountain goats.

καὶ ἔλαβεν μεθ' ἑαυτοῦ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκλεκτοὺς ἐκ παντὸς ισραηλ καὶ ἐπορεύθη ζητεῖν τὸν δαυιδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον σαδαιεμ

4 És eljutott a juhaklokhoz, a [melyek] az útfélen [vannak], hol egy barlang volt; és beméne Saul, hogy [ott] szükségét végezze; Dávid pedig és az õ emberei a barlang rejtekeiben valának.

\24:3\And on the way he came to a place where sheep were kept, where there was a hollow in the rock; and Saul went in for a private purpose. Now David and his men were in the deepest part of the hollow.

καὶ ἦλθεν εἰς τὰς ἀγέλας τῶν ποιμνίων τὰς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ ἦν ἐκεῖ σπήλαιον καὶ σαουλ εἰσῆλθεν παρασκευάσασθαι καὶ δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ σπηλαίου ἐκάθηντο

5 Akkor mondák Dávidnak az õ emberei: Ímé ez az a nap, a melyrõl azt mondotta az Úr néked: Ímé kezedbe adom ellenségedet, hogy úgy cselekedjél vele, a mint néked tetszik. Felkele azért Dávid, és elmetszé orozva Saul ruhájának szárnyát.

\24:4\And David's men said to him, Now is the time when the Lord says to you, I will give up your hater into your hands to do with him whatever seems good to you. Then David, getting up, took the skirt of Saul's robe in his hand, cutting off the end of it without his knowledge.

καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες δαυιδ πρὸς αὐτόν ἰδοὺ ἡ ἡμέρα αὕτη ἣν εἶπεν κύριος πρὸς σὲ παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν σου εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὡς ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἀνέστη δαυιδ καὶ ἀφεῖλεν τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος τῆς σαουλ λαθραίως

6 Lõn pedig ezután, hogy megesett a Dávid szíve rajta, hogy elmetszé Saul ruhájának szárnyát;

\24:5\And later, David was full of regret for cutting off Saul's skirt.

καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα καὶ ἐπάταξεν καρδία δαυιδ αὐτόν ὅτι ἀφεῖλεν τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος αὐτοῦ

7 És monda az õ embereinek: Oltalmazzon meg engem az Úr attól, hogy ily dolgot cselekedjem az én urammal, az Úrnak felkentjével, hogy kezemet felemeljem ellene, mert az Úrnak felkentje õ.

\24:6\And David said to his men, Before the Lord, never let it be said that my hand was lifted up against my lord, the man of the Lord's selection, for the Lord's holy oil has been put on him.

καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ μηδαμῶς μοι παρὰ κυρίου εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο τῷ κυρίῳ μου τῷ χριστῷ κυρίου ἐπενέγκαι χεῖρά μου ἐπ' αὐτόν ὅτι χριστὸς κυρίου ἐστὶν οὗτος

8 És megfeddé Dávid [kemény] szókkal embereit, és nem engedte meg nékik, hogy Saul ellen támadjanak. Mikor pedig Saul felkelt a barlangból, és elment az úton:

\24:7\So with these words David kept his servants back, and did not let them make an attack on Saul. And Saul got up and went on his way.

καὶ ἔπεισεν δαυιδ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἐν λόγοις καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀναστάντας θανατῶσαι τὸν σαουλ καὶ ἀνέστη σαουλ καὶ κατέβη εἰς τὴν ὁδόν

9 Dávid is felkelt ezután, és kiment a barlangból, és Saul után kiálta, mondván: Uram király! Mikor pedig Saul hátratekinte, Dávid arczczal a földre hajolt, és tisztességet tõn néki.

\24:8\And after that David came out of the hollow rock, and crying after Saul said, My lord the king. And when Saul gave a look back, David went down on his face and gave him honour.

καὶ ἀνέστη δαυιδ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκ τοῦ σπηλαίου καὶ ἐβόησεν δαυιδ ὀπίσω σαουλ λέγων κύριε βασιλεῦ καὶ ἐπέβλεψεν σαουλ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἔκυψεν δαυιδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ

10 És monda Dávid Saulnak: Miért hallgatsz az olyan ember szavaira, a ki azt mondja: Ímé Dávid romlásodra tör?!

\24:9\And David said to Saul, Why do you give any attention to those who say that it is my desire to do you wrong?

καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς σαουλ ἵνα τί ἀκούεις τῶν λόγων τοῦ λαοῦ λεγόντων ἰδοὺ δαυιδ ζητεῖ τὴν ψυχήν σου

11 Ímé a mai napon látták a te szemeid, hogy az Úr téged kezembe adott ma a barlangban, és azt mondották, hogy öljelek meg téged, de én kedvezék néked, és azt mondám: Nem emelem fel kezemet az én uram ellen, mert az Úrnak felkentje õ.

\24:10\Look! you have seen today how the Lord gave you up into my hands even now in the hollow of the rocks: and some would have had me put you to death, but I had pity on you: for I said, Never will my hand be lifted up against my lord, who has been marked with the holy oil.

ἰδοὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἑοράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου ὡς παρέδωκέν σε κύριος σήμερον εἰς χεῖρά μου ἐν τῷ σπηλαίῳ καὶ οὐκ ἠβουλήθην ἀποκτεῖναί σε καὶ ἐφεισάμην σου καὶ εἶπα οὐκ ἐποίσω χεῖρά μου ἐπὶ κύριόν μου ὅτι χριστὸς κυρίου οὗτός ἐστιν

12 Azért atyám! nézd, ugyan nézd felsõ ruhádnak szárnyát kezemben, mert mikor levágtam felsõ ruhádnak szárnyát, nem öltelek meg téged! Azért tudd meg és lássad, hogy nincsen az én kezemben hamisság és semmi gonoszság és nem vétkeztem ellened, de te mégis életem után leselkedel, hogy elveszessed azt.

\24:11\And see, my father, see the skirt of your robe in my hand: for the fact that I took off the skirt of your robe and did not put you to death is witness that I have no evil purpose, and I have done you no wrong, though you are waiting for my life to take it.

καὶ ἰδοὺ τὸ πτερύγιον τῆς διπλοΐδος σου ἐν τῇ χειρί μου ἐγὼ ἀφῆρηκα τὸ πτερύγιον καὶ οὐκ ἀπέκταγκά σε καὶ γνῶθι καὶ ἰδὲ σήμερον ὅτι οὐκ ἔστιν κακία ἐν τῇ χειρί μου οὐδὲ ἀσέβεια καὶ ἀθέτησις καὶ οὐχ ἡμάρτηκα εἰς σέ καὶ σὺ δεσμεύεις τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν

13 Az Úr tegyen ítéletet közöttem és közötted, és álljon bosszút az Úr érettem rajtad, de az én kezem nem lesz ellened.

\24:12\May the Lord be judge between me and you, and may the Lord give me my rights against you, but my hand will never be lifted up against you.

δικάσαι κύριος ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ ἐκδικήσαι με κύριος ἐκ σοῦ καὶ ἡ χείρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σοί

14 A mint a régi példabeszéd mondja: A gonoszoktól származik a gonoszság; de az én kezem nem lesz ellened.

\24:13\There is an old saying, From the evil-doer comes evil: but my hand will never be lifted up against you.

καθὼς λέγεται ἡ παραβολὴ ἡ ἀρχαία ἐξ ἀνόμων ἐξελεύσεται πλημμέλεια καὶ ἡ χείρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σέ

15 Ki ellen jött ki Izráelnek királya? Kit kergetsz? Egy holt ebet, vagy egy bolhát?

\24:14\After whom has the king of Israel come out? for whom are you searching? for a dead dog, an insect.

καὶ νῦν ὀπίσω τίνος σὺ ἐκπορεύῃ βασιλεῦ ισραηλ ὀπίσω τίνος καταδιώκεις σύ ὀπίσω κυνὸς τεθνηκότος καὶ ὀπίσω ψύλλου ἑνός

16 Legyen azért az Úr ítélõbiró, és tegyen ítéletet közöttem és közötted, és lássa meg; õ forgassa az én ügyemet, és szabadítson meg engem kezedbõl.
\24:15\So let the Lord be judge, and give a decision between me and you, and see and give support to my cause, and keep me from falling into your hands.
γένοιτο κύριος εἰς κριτὴν καὶ δικαστὴν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ ἴδοι κύριος καὶ κρίναι τὴν κρίσιν μου καὶ δικάσαι μοι ἐκ χειρός σου

17 És lõn, hogy a mikor elmondotta Dávid e szókat Saul elõtt, monda Saul: A te szavad-é ez, fiam, Dávid? És felkiálta Saul, és síra.
\24:16\Now when David had said these words to Saul, Saul said, Is this your voice, David, my son? And Saul was overcome with weeping.
καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν δαυιδ τὰ ῥήματα ταῦτα λαλῶν πρὸς σαουλ καὶ εἶπεν σαουλ ᾗ φωνή σου αὕτη τέκνον δαυιδ καὶ ἦρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ σαουλ καὶ ἔκλαυσεν

18 És monda Dávidnak: Te igazságosabb vagy én nálamnál, mert te jót cselekedtél velem, én pedig rosszal fizettem néked.
\24:17\And he said to David, You are right and I am wrong: for you have given me back good, but I have given you evil.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς δαυιδ δίκαιος σὺ ὑπὲρ ἐμέ ὅτι σὺ ἀνταπέδωκάς μοι ἀγαθά ἐγὼ δὲ ἀνταπέδωκά σοι κακά

19 És te megmondottad nékem a mai napon, minémû jót cselekedtél velem, hogy az Úr kezedbe adott engem, és te még sem öltél meg engem.
\24:18\And you have made clear to me how good you have been to me today: because, when the Lord gave me up into your hands, you did not put me to death.
καὶ σὺ ἀπήγγειλάς μοι σήμερον ἃ ἐποίησάς μοι ἀγαθά ὡς ἀπέκλεισέν με κύριος σήμερον εἰς χεῖράς σου καὶ οὐκ ἀπέκτεινάς με

20 Mert ha valaki megtalálja ellenségét, elbocsátja-é õt békében az úton? Annakokáért fizessen az Úr néked jóval azért, a mit velem ma cselekedtél.
\24:19\If a man comes across his hater, will he let him get away safe? so may you be rewarded by the Lord for what you have done for me today.
καὶ ὅτι εἰ εὕροιτό τις τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ ἐν θλίψει καὶ ἐκπέμψαι αὐτὸν ἐν ὁδῷ ἀγαθῇ καὶ κύριος ἀνταποτείσει αὐτῷ ἀγαθά καθὼς πεποίηκας σήμερον

21 Most pedig, mivel tudom, hogy te király leszesz, és Izráelnek királysága a te kezedben állandó lesz:
\24:20\And now I am certain that you will be king, and that the kingdom of Israel will be made strong under your authority.
καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ γινώσκω ὅτι βασιλεύων βασιλεύσεις καὶ στήσεται ἐν χερσίν σου βασιλεία ισραηλ

22 Esküdjél meg nékem most az Úrra, hogy én utánam nem fogod kiirtani maradékomat és nevemet nem fogod kitörölni atyám házából!
\24:21\So give me your oath by the Lord, that you will not put an end to my seed after me or let my name be cut off from my father's family.
καὶ νῦν ὄμοσόν μοι ἐν κυρίῳ ὅτι οὐκ ἐξολεθρεύσεις τὸ σπέρμα μου ὀπίσω μου καὶ οὐκ ἀφανιεῖς τὸ ὄνομά μου ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου

23 És Dávid megesküvék Saulnak. És Saul elméne haza, Dávid pedig és az õ emberei felmenének az õ erõsségökbe.
\24:22\And David gave Saul his oath. And Saul went back to his house; but David and his men went up to their safe place.
καὶ ὤμοσεν δαυιδ τῷ σαουλ καὶ ἀπῆλθεν σαουλ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀνέβησαν εἰς τὴν μεσσαρα στενήν

1 Meghala pedig Sámuel, és egybegyûle az egész Izráel, és siratták õt, és eltemették az õ házában Rámában. Dávid pedig felkelt és elment Párán pusztájába.
And death came to Samuel; and all Israel came together, weeping for him, and put his body in its resting-place in his house at Ramah. Then David went down to the waste land of Maon.
καὶ ἀπέθανεν σαμουηλ καὶ συναθροίζονται πᾶς ισραηλ καὶ κόπτονται αὐτὸν καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ἐν αρμαθαιμ καὶ ἀνέστη δαυιδ καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον μααν

2 És volt egy ember Máonban, a kinek jószága Kármelben vala, és ez igen tehetõs ember volt: háromezer juha és ezer kecskéje volt néki. És Kármelben épen juhait nyírta.
Now there was a man in Maon whose business was in Carmel; he was a great man and had three thousand sheep and a thousand goats: and he was cutting the wool of his sheep in Carmel.
καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐν τῇ μααν καὶ τὰ ποίμνια αὐτοῦ ἐν τῷ καρμήλῳ καὶ ὁ ἄνθρωπος μέγας σφόδρα καὶ τούτῳ ποίμνια τρισχίλια καὶ αἶγες χίλιαι καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ κείρειν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν τῷ καρμήλῳ

3 (Azt az embert pedig Nábálnak, és feleségét Abigailnak hívták, a ki igen eszes és szép termetû asszony volt; a férfi azonban durva és rossz erkölcsû vala, a Káleb nemzetségébõl való volt.)
Now this man was named Nabal, and his wife's name was Abigail: she was a woman of good sense and pleasing looks: but the man was cruel and evil in his ways; he was of the family of Caleb.
καὶ ὄνομα τῷ ἀνθρώπῳ ναβαλ καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ αβιγαια καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀγαθὴ συνέσει καὶ καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα καὶ ὁ ἄνθρωπος σκληρὸς καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασιν καὶ ὁ ἄνθρωπος κυνικός

4 És meghallotta Dávid a pusztában, hogy Nábál a juhait nyírja.
And David had word in the waste land that Nabal was cutting the wool of his sheep.
καὶ ἤκουσεν δαυιδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι κείρει ναβαλ ὁ καρμήλιος τὸ ποίμνιον αὐτοῦ

5 Elkülde azért Dávid tíz ifjút, és monda Dávid az ifjaknak: Menjetek fel Kármelbe, és mikor Nábálhoz érkeztek, köszöntsétek õt nevemben békességesen.
And David sent ten young men, and said to them, Go up to Carmel and go to Nabal, and say kind words to him in my name;
καὶ δαυιδ ἀπέστειλεν δέκα παιδάρια καὶ εἶπεν τοῖς παιδαρίοις ἀνάβητε εἰς κάρμηλον καὶ ἀπέλθατε πρὸς ναβαλ καὶ ἐρωτήσατε αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου εἰς εἰρήνην

6 És így szóljatok: Légy békességben az életben, legyen békességben a te házad[népe] és legyen békességben mindened, a mid van!
And say this to my brother, May all be well for you: peace be to you and your house and all you have.
καὶ ἐρεῖτε τάδε εἰς ὥρας καὶ σὺ ὑγιαίνων καὶ ὁ οἶκός σου καὶ πάντα τὰ σὰ ὑγιαίνοντα

7 Most hallottam, hogy juhaidat nyiratod. A te pásztoraid pedig velünk valának, nem bántottuk õket, és semmijök sem hibázott az alatt az egész idõ alatt, míg Kármelben valának.
I have had word that you have wool-cutters: now the keepers of your sheep have been with us, and we have done them no evil, and taken nothing of theirs while they were in Carmel.
καὶ νῦν ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι κείρουσίν σοι νῦν οἱ ποιμένες σου οἳ ἦσαν μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ οὐκ ἀπεκωλύσαμεν αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα αὐτοῖς οὐθὲν πάσας τὰς ἡμέρας ὄντων αὐτῶν ἐν καρμήλῳ

8 Kérdezd meg szolgáidat, õk meg fogják mondani néked. Legyenek azért ez ifjak kedvesek elõtted, mert alkalmas idõben jöttünk. Adj kérlek abból, a mi kezed közt van, szolgáidnak, és a te fiadnak, Dávidnak.
If your young men are questioned they will say the same thing. So now, let my young men have grace in your eyes, for we are come at a good time; please give anything you may have by you to your servants and to your son David.
ἐρώτησον τὰ παιδάριά σου καὶ ἀπαγγελοῦσίν σοι καὶ εὑρέτωσαν τὰ παιδάρια χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ὅτι ἐφ' ἡμέραν ἀγαθὴν ἥκομεν δὸς δὴ ὃ ἐὰν εὕρῃ ἡ χείρ σου τῷ υἱῷ σου τῷ δαυιδ

9 Elmenének azért a Dávid szolgái, és szólának Nábálnak mind e beszédek szerint a Dávid nevében, és várakozának.
And when David's young men came, they said all this to Nabal, in David's name, and said nothing more.
καὶ ἔρχονται τὰ παιδάρια καὶ λαλοῦσιν τοὺς λόγους τούτους πρὸς ναβαλ κατὰ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῷ ὀνόματι δαυιδ καὶ ἀνεπήδησεν

10 Nábál pedig felele a Dávid szolgáinak, és monda: Kicsoda Dávid és kicsoda Isainak fia? Mai napság sok [olyan] szolga van, a kik elszöknek uraiktól.
And Nabal gave them his answer and said, Who is David? who is the son of Jesse? there are a number of servants in these days running away from their masters.
καὶ ἀπεκρίθη ναβαλ τοῖς παισὶν δαυιδ καὶ εἶπεν τίς ὁ δαυιδ καὶ τίς ὁ υἱὸς ιεσσαι σήμερον πεπληθυμμένοι εἰσὶν οἱ δοῦλοι ἀναχωροῦντες ἕκαστος ἐκ προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ

11 Vegyem azért kenyeremet és vizemet és az én levágott marhámat, a melyet nyíróimnak levágattam, hogy olyan embereknek adjam, a kikrõl azt sem tudom, hova valók?
Am I to take my bread and my wine and the meat I have got ready for my wool-cutters and give it to men coming from I have no idea where?
καὶ λήμψομαι τοὺς ἄρτους μου καὶ τὸν οἶνόν μου καὶ τὰ θύματά μου ἃ τέθυκα τοῖς κείρουσίν μου τὰ πρόβατα καὶ δώσω αὐτὰ ἀνδράσιν οἷς οὐκ οἶδα πόθεν εἰσίν

12 Akkor megfordulának a Dávid szolgái az õ útjokra, és visszatérének; és mikor megérkezének, értesítették õt mind e beszédek felõl.
So David's young men, turning away, went back and gave him an account of everything he had said.
καὶ ἀπεστράφησαν τὰ παιδάρια δαυιδ εἰς ὁδὸν αὐτῶν καὶ ἀνέστρεψαν καὶ ἦλθον καὶ ἀνήγγειλαν τῷ δαυιδ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα

13 És monda Dávid az õ embereinek: Kösse fel mindenki kardját! És felköté mindenki a kardját, Dávid is felköté az õ kardját; és felment Dávid után mintegy négyszáz ember; kétszáz pedig ott maradt a podgyásznál.
And David said to his men, Put on your swords, every one of you. And every man put on his sword; and David did the same; and about four hundred men went up with David, and two hundred kept watch over their goods.
καὶ εἶπεν δαυιδ τοῖς ἀνδράσιν αὐτοῦ ζώσασθε ἕκαστος τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἀνέβησαν ὀπίσω δαυιδ ὡς τετρακόσιοι ἄνδρες καὶ οἱ διακόσιοι ἐκάθισαν μετὰ τῶν σκευῶν

14 Abigailt pedig, a Nábál feleségét értesíté a szolgák közül egy ifjú, mondván: Ímé Dávid követeket küldött a pusztából, hogy köszöntsék a mi urunkat, de õ elûzé õket.
But one of the young men said to Nabal's wife Abigail, David sent men from the waste land to say kind words to our master, and he gave them a rough answer.
καὶ τῇ αβιγαια γυναικὶ ναβαλ ἀπήγγειλεν ἓν τῶν παιδαρίων λέγων ἰδοὺ δαυιδ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἐκ τῆς ἐρήμου εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῶν

15 Azok az emberek pedig igen jók voltak mi hozzánk; és nem volt bántódásunk, és semmink nem hibázott az alatt az egész idõ alatt, míg velök jártunk, mikor a mezõn voltunk.
But these men have been very good to us; they did us no wrong and nothing of ours was touched while we were with them in the fields:
καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαθοὶ ἡμῖν σφόδρα οὐκ ἀπεκώλυσαν ἡμᾶς οὐδὲ ἐνετείλαντο ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἦμεν παρ' αὐτοῖς καὶ ἐν τῷ εἶναι ἡμᾶς ἐν ἀγρῷ

16 Olyanok voltak reánk nézve, mint a kõfal, mind éjjel, mind nappal, az alatt az egész idõ alatt, míg velök valánk, mikor a juhokat õriztük.
But day and night they were like a wall round us while we were with them, looking after the sheep.
ὡς τεῖχος ἦσαν περὶ ἡμᾶς καὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἤμεθα παρ' αὐτοῖς ποιμαίνοντες τὸ ποίμνιον

17 Most azért értsd meg és lássad, hogy mit kelljen cselekedned, mert jelen van a veszedelem a mi urunk és az õ egész háza ellen, õ pedig oly kegyetlen ember, hogy senki sem szólhat néki.
So now, give thought to what you are going to do; for evil is in store for our master and all his house: for he is such a good-for-nothing person that it is not possible to say anything to him.
καὶ νῦν γνῶθι καὶ ἰδὲ τί σὺ ποιήσεις ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία εἰς τὸν κύριον ἡμῶν καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ οὗτος υἱὸς λοιμός καὶ οὐκ ἔστιν λαλῆσαι πρὸς αὐτόν

18 Akkor Abigail sietve võn kétszáz kenyeret, két tömlõ bort, öt juhot elkészítve, öt mérték pergelt búzát, száz kötés aszúszõlõt és kétszáz kötés száraz fügét, és a szamarakra rakta.
Then Abigail quickly took two hundred cakes of bread and two skins full of wine and five sheep ready for cooking and five measures of dry grain and a hundred parcels of dry grapes and two hundred cakes of figs, and put them on asses.
καὶ ἔσπευσεν αβιγαια καὶ ἔλαβεν διακοσίους ἄρτους καὶ δύο ἀγγεῖα οἴνου καὶ πέντε πρόβατα πεποιημένα καὶ πέντε οιφι ἀλφίτου καὶ γομορ ἓν σταφίδος καὶ διακοσίας παλάθας καὶ ἔθετο ἐπὶ τοὺς ὄνους

19 És monda az õ szolgáinak: Menjetek el elõttem, ímé én utánatok megyek; de férjének, Nábálnak nem mondá meg.
And she said to her young men, Go on in front of me and I will come after you. But she said nothing to her husband Nabal.
καὶ εἶπεν τοῖς παιδαρίοις αὐτῆς προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὀπίσω ὑμῶν παραγίνομαι καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς οὐκ ἀπήγγειλεν

20 És történt, hogy a mint a szamáron megy vala, és leereszkedék a hegynek [egyik] mellékösvényén: ímé Dávid és az õ emberei lejövének eleibe, és õ összetalálkozék velök.
Now while she was going down under cover of the mountain on her ass, David and his men came down against her, and suddenly she came face to face with them.
καὶ ἐγενήθη αὐτῆς ἐπιβεβηκυίης ἐπὶ τὴν ὄνον καὶ καταβαινούσης ἐν σκέπῃ τοῦ ὄρους καὶ ἰδοὺ δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ κατέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτῆς καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς

21 Dávid pedig [azt] mondotta volt: Bizony hiába õriztem ennek mindenét, a mije van a pusztában, hogy semmi híjja nem lett mindannak, a mi az övé, mert õ a jó helyett roszszal fizet nékem.
Now David had said, What was the use of my taking care of this man's goods in the waste land, so that there was no loss of anything which was his? he has only given me back evil for good.
καὶ δαυιδ εἶπεν ἴσως εἰς ἄδικον πεφύλακα πάντα τὰ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα λαβεῖν ἐκ πάντων τῶν αὐτοῦ οὐθέν καὶ ἀνταπέδωκέν μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν

22 Úgy cselekedjék az Isten Dávid ellenségeivel [most] és ezután is, hogy reggelig meg nem hagyok mindabból, a mi az övé, még egy ebet sem.
May God's punishment be on David, if when morning comes there is so much as one male of his people still living.
τάδε ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ δαυιδ καὶ τάδε προσθείη εἰ ὑπολείψομαι ἐκ πάντων τῶν τοῦ ναβαλ ἕως πρωὶ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον

23 Mikor pedig meglátta Abigail Dávidot, sietve leszállott a szamárról, és arczczal leborula Dávid elõtt, és meghajtá magát a földig.
And when Abigail saw David, she quickly got off her ass, falling down on her face before him.
καὶ εἶδεν αβιγαια τὸν δαυιδ καὶ ἔσπευσεν καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς ὄνου καὶ ἔπεσεν ἐνώπιον δαυιδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν

24 És az õ lábaihoz borula, és monda: Óh uram! én magam vagyok a bûnös, mindazáltal hadd beszéljen a te szolgálóleányod te elõtted, és hallgasd meg szolgálóleányodnak szavait.

And falling at his feet she said, May the wrong be on me, my lord, on me: let your servant say a word to you, and give ear to the words of your servant.

ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἐν ἐμοί κύριέ μου ἡ ἀδικία λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου εἰς τὰ ὦτά σου καὶ ἄκουσον τῆς δούλης σου λόγον

25 Kérlek, ne törõdjék az én uram Nábállal, ezzel a kegyetlen emberrel, mert a milyen a neve, olyan õ maga is; bolond az õ neve és bolondság van benne. Én azonban, a te szolgálóleányod, nem láttam az én uramnak szolgáit, a kiket elküldöttél volt.

Let my lord give no attention to Nabal, that good-for-nothing: for as his name is, so is he, a man without sense: but I, your servant, did not see the young men whom my lord sent.

μὴ δὴ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον τὸν λοιμὸν τοῦτον ὅτι κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὕτως ἐστίν ναβαλ ὄνομα αὐτῷ καὶ ἀφροσύνη μετ' αὐτοῦ καὶ ἐγὼ ἡ δο ύλη σου οὐκ εἶδον τὰ παιδάριά σου ἃ ἀπέστειλας

26 Most pedig, óh uram! él az Úr és él a te lelked, hogy az Úr akadályozott meg téged, hogy gyilkosságba ne essél, és ne [saját] kezeddel szerezz magadnak elégtételt. Most azért olyanok legyenek ellenségeid, mint Nábál, és valakik az én uramnak megrontására törekesznek.

So now, my lord, by the living God and by your living soul, seeing that the Lord has kept you from the crime of blood and from taking into your hands the punishment for your wrongs, may all your haters, and those who would do evil to my lord, be like Nabal.

καὶ νῦν κύριε ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου καθὼς ἐκώλυσέν σε κύριος τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἷμα ἀθῷον καὶ σῴζειν τὴν χεῖρά σού σοι καὶ νῦν γένοιντο ὡς ναβαλ οἱ ἐχθροί σου καὶ ο ἱ ζητοῦντες τῷ κυρίῳ μου κακά

27 És most ezt az ajándékot, a melyet a te szolgálóleányod hozott az én uramnak, adják a vitézeknek, a kik az én uram körül forgolódnak.

And let this offering, which your servant gives to my lord, be given to the young men who are with my lord.

καὶ νῦν λαβὲ τὴν εὐλογίαν ταύτην ἣν ἐνήνοχεν ἡ δούλη σου τῷ κυρίῳ μου καὶ δώσεις τοῖς παιδαρίοις τοῖς παρεστηκόσιν τῷ κυρίῳ μου

28 Bocsásd meg azért a te szolgálóleányodnak vétkét; mert az én uramnak bizonyára maradandó házat épít az Úr, mert az Úrnak harczait harczolja az én uram, és gonoszság nem találtatik te benned a te életedben.

And may the sin of your servant have forgiveness: for the Lord will certainly make your family strong, because my lord is fighting in the Lord's war; and no evil will be seen in you all your days.

ἄφρον δὴ τὸ ἀνόμημα τῆς δούλης σου ὅτι ποιῶν ποιήσει κύριος τῷ κυρίῳ μου οἶκον πιστόν ὅτι πόλεμον κυρίου ὁ κύριός μου πολεμεῖ καὶ κακία οὐχ εὑρεθήσεται ἐν σοὶ πώποτε

29 És ha valaki feltámadna ellened, hogy téged üldözzön és életed ellen törjön: az én uramnak lelke az élõknek csomójába leend bekötve az Úrnál a te Istenednél; ellenségeidnek lelkét pedig a parittyának öblébõl fogja elhajítani.

And though a man has taken up arms against you, putting your life in danger, still the soul of my lord will be kept safe among the band of the living with the Lord your God; and the souls of those who are against you he will send violently away from him, like stones from a bag.

καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος καταδιώκων σε καὶ ζητῶν τὴν ψυχήν σου καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ κυρίου μου ἐνδεδεμένη ἐν δεσμῷ τῆς ζωῆς παρὰ κυρίῳ τῷ θεῷ καὶ ψυχὴν ἐχθρῶν σου σφενδονήσεις ἐν μέσῳ τῆς σφενδόνης

30 És mikor az Úr megadja a jót az én uramnak mind a szerint, a mint megmondotta felõled, és téged fejedelmül rendel Izráel fölé:

And when the Lord has done for my lord all those good things which he has said he will do for you, and has made you a ruler over Israel;

καὶ ἔσται ὅτι ποιήσει κύριος τῷ κυρίῳ μου πάντα ὅσα ἐλάλησεν ἀγαθὰ ἐπὶ σέ καὶ ἐντελεῖταί σοι κύριος εἰς ἡγούμενον ἐπὶ ισραηλ

31 Akkor, óh uram, nem leend ez néked bántásodra és szívednek fájdalmára, hogy ok nélkül vért ontottál, és hogy az én uram saját maga szerzett magának elégtételt. Mikor azért jót tesz az Úr az én urammal: emlékezzél meg szolgálóleányodról.

Then you will have no cause for grief, and my lord's heart will not be troubled because you have taken life without cause and have yourself given punishment for your wrongs: and when the Lord has been good to you, then give a thought to your servant.

καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο βδελυγμὸς καὶ σκάνδαλον τῷ κυρίῳ μου ἐκχέαι αἷμα ἀθῷον δωρεὰν καὶ σῶσαι χεῖρα κυρίου μου αὐτῷ καὶ ἀγαθώσει κύριος τῷ κυρίῳ μου καὶ μνησθή σῃ τῆς δούλης σου ἀγαθῶσαι αὐτῇ

32 És monda Dávid Abigailnak: Áldott legyen az Úr, Izráelnek Istene, a ki téged ma elõmbe küldött!

And David said to Abigail, May the Lord, the God of Israel, be praised, who sent you to me today:

καὶ εἶπεν δαυιδ τῇ αβιγαια εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ὃς ἀπέστειλέν σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς ἀπάντησίν μου

33 És áldott legyen a te tanácsod, és áldott légy te magad is, hogy a mai napon megakadályoztál engem, hogy gyilkosságba ne essem, és ne saját kezemmel szerezzek magamnak elégtételt!

A blessing on your good sense and on you, who have kept me today from the crime of blood and from taking into my hands the punishment for my wrongs.

καὶ εὐλογητὸς ὁ τρόπος σου καὶ εὐλογημένη σὺ ἡ ἀποκωλύσασά με σήμερον ἐν ταύτῃ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἵματα καὶ σῶσαι χεῖρά μου ἐμοί

34 Bizonyára él az Úr, az Izráelnek Istene, a ki megakadályozott engem, hogy veled gonoszul ne cselekedjem, mert ha te nem siettél és nem jöttél volna elõmbe, úgy Nábálnak nem maradt volna meg reggelre [csak] egyetlen ebe sem.

For truly, by the living Lord, the God of Israel, who has kept me from doing you evil, if you had not been so quick in coming to me and meeting me, by dawn there would not have been in Nabal's house so much as one male living.

πλὴν ὅτι ζῇ κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ὃς ἀπεκώλυσέν με σήμερον τοῦ κακοποιῆσαί σε ὅτι εἰ μὴ ἔσπευσας καὶ παρεγένου εἰς ἀπάντησίν μοι τότε εἶπα εἰ ὑπολειφθήσεται τῷ ναβαλ ἕως φωτὸς τοῦ πρωὶ οὐρῶν πρὸς τοῖχον

35 És átvevé Dávid az õ kezébõl, a mit hozott néki, és monda néki: Eredj el békességben a te házadhoz; lásd, hallgattam szavadra, és megbecsültem személyedet.

Then David took from her hands her offering: and he said to her, Go back to your house in peace; see, I have given ear to your voice, and taken your offering with respect.

καὶ ἔλαβεν δαυιδ ἐκ χειρὸς αὐτῆς πάντα ἃ ἔφερεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῇ ἀνάβηθι εἰς εἰρήνην εἰς οἶκόν σου βλέπε ἤκουσα τῆς φωνῆς σου καὶ ᾐρέτισα τὸ πρόσωπόν σου

36 Mikor pedig Abigail Nábálhoz visszaérkezék, ímé olyan lakoma volt az õ házában, mint a király lakomája, és Nábál szíve vigadozék azon, [mert] igen megrészegedett; azért õ semmit sem mondott meg néki, sem kicsinyt, sem nagyot egészen reggelig.

And Abigail went back to Nabal; and he was feasting in his house like a king; and Nabal's heart was full of joy, for he had taken much wine; so she said nothing to him till dawn came.

καὶ παρεγενήθη αβιγαια πρὸς ναβαλ καὶ ἰδοὺ αὐτῷ πότος ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ὡς πότος βασιλέως καὶ ἡ καρδία ναβαλ ἀγαθὴ ἐπ' αὐτόν καὶ αὐτὸς μεθύων ἕως σφόδρα καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ῥῆμα μικρὸν ἢ μέγα ἕως φωτὸς τοῦ πρωί

37 Reggel pedig, mikor Nábál kijózanodék, megmondá néki felesége ezeket a dolgokat; és elhala az õ szíve õ benne, és olyanná lõn, mint a kõ.

And in the morning, when the effect of the wine was gone, Nabal's wife gave him an account of all these things, and all the heart went out of him, and he became like stone.

καὶ ἐγένετο πρωί ὡς ἐξένηψεν ἀπὸ τοῦ οἴνου ναβαλ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἐναπέθανεν ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ καὶ αὐτὸς γίνεται ὡς λίθος

38 És mintegy tíz nap mulva megveré az Úr Nábált, és meghala.

And about ten days after, the Lord sent disease on Nabal and death came to him.

καὶ ἐγένετο ὡσεὶ δέκα ἡμέραι καὶ ἐπάταξεν κύριος τὸν ναβαλ καὶ ἀπέθανεν

39 És mikor Dávid meghallotta, hogy Nábál meghalt, monda: Áldott legyen az Úr, ki bosszút állott Nábálon az én gyaláztatásomért, és szolgáját visszatartotta a gonosztól, a Nábál gonoszságát pedig visszafordítá az Úr az õ fejére! És elkülde Dávid, és izent Abigailnak, hogy elvenné õt feleségéül.

And David, hearing that Nabal was dead, said, May the Lord be praised, who has taken up my cause against Nabal for the shame which he put on me, and has kept back his servant from evil, and has sent on Nabal's head the reward of his evil-doing. And David sent word to Abigail, desiring to take her as his wife.

καὶ ἤκουσεν δαυιδ καὶ εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὃς ἔκρινεν τὴν κρίσιν τοῦ ὀνειδισμοῦ μου ἐκ χειρὸς ναβαλ καὶ τὸν δοῦλον αὐτοῦ περιεποιήσατο ἐκ χειρὸς κακῶν καὶ τὴν κακίαν ναβαλ ἀπέστρεψεν κύριος εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ καὶ ἐλάλησεν περὶ αβιγαιας λαβεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα

40 Elmenének azért Dávid szolgái Abigailhoz Kármelbe, és beszélének vele, mondván: Dávid küldött minket hozzád, hogy téged elvegyen feleségéül.

And when David's servants came to Carmel, to Abigail, they said to her, David has sent us to you to take you to him as his wife.

καὶ ἦλθον οἱ παῖδες δαυιδ πρὸς αβιγαιαν εἰς κάρμηλον καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ λέγοντες δαυιδ ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σὲ λαβεῖν σε αὐτῷ εἰς γυναῖκα

41 Õ pedig felálla, és meghajtotta magát arczczal a földre, és monda: Ímé a te szolgálóleányod szolgáló lesz, hogy mossa az én uram szolgáinak lábait.

And she got up, and going down on her face to the earth, said, See, I am ready to be a servant-girl, washing the feet of the servants of my lord.

καὶ ἀνέστη καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἡ δούλη σου εἰς παιδίσκην νίψαι πόδας τῶν παίδων σου

42 És Abigail sietve felkele, és felült a szamárra és az õ öt szolgálóleánya, a kik körülötte valának, és elment Dávid követei után, és az õ felesége lõn.

Then Abigail got up quickly and went on her ass, with five of her young women, after the men whom David had sent; and she became David's wife.

καὶ ἀνέστη αβιγαια καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὴν ὄνον καὶ πέντε κοράσια ἠκολούθουν αὐτῇ καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω τῶν παίδων δαυιδ καὶ γίνεται αὐτῷ εἰς γυναῖκα

43 Ahinoát is elvevé Dávid Jezréelbõl, és mind a kettõ felesége lõn néki.
And David had taken Ahinoam of Jezreel, to be his wife; these two were his wives.
καὶ τὴν αχινααμ ἔλαβεν δαυιδ ἐξ ιεζραελ καὶ ἀμφότεραι ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες

44 Saul pedig az õ leányát, Mikált, a Dávid feleségét Páltinak, a Láis fiának adá, a ki Gallimból való volt.
Now Saul had given his daughter Michal, David's wife, to Palti the son of Laish of Gallim.
καὶ σαουλ ἔδωκεν μελχολ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τὴν γυναῖκα δαυιδ τῷ φαλτι υἱῷ λαις τῷ ἐκ ρομμα

1 És menének a Zifeusok Saulhoz Gibeába, mondván: Nemde nem a Hakila halmán lappang-é Dávid, a puszta átellenében?
And the Ziphites came to Saul at Gibeah, and said, Is not David waiting secretly near us in the hill of Hachilah, before the waste land?
καὶ ἔρχονται οἱ ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμώδους πρὸς τὸν σαουλ εἰς τὸν βουνὸν λέγοντες ἰδοὺ δαυιδ σκεπάζεται μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ βουνῷ τοῦ εχελα τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ ιεσσαιμουν

2 Felkele azért Saul, és lement Zif pusztájába, és vele volt Izráel közül háromezer válogatott ember, hogy megkeresse Dávidot Zif pusztájában.
Then Saul went down to the waste land of Ziph, taking with him three thousand of the best men of Israel, to make search for David in the waste land of Ziph.
καὶ ἀνέστη σαουλ καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον ζιφ καὶ μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτοὶ ἐξ ισραηλ ζητεῖν τὸν δαυιδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ζιφ

3 És tábort jára Saul a Hakila halmán, mely a puszta átellenében van, az úton; Dávid pedig a pusztában tartózkodék. És mikor észrevette, hogy Saul utána ment a pusztába:
And Saul put up his tents on the hill of Hachilah, which is in front of the waste land on the road. But David was in the waste land, and he saw that Saul was coming after him.
καὶ παρενέβαλεν σαουλ ἐν τῷ βουνῷ τοῦ εχελα ἐπὶ προσώπου τοῦ ιεσσαιμουν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ δαυιδ ἐκάθισεν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ εἶδεν δαυιδ ὅτι ἥκει σαουλ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον

4 Kémeket küldött ki Dávid, és megtudta biztosan, hogy Saul eljött.
And so David sent out watchers, and got word from them that Saul was certainly coming.
καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ κατασκόπους καὶ ἔγνω ὅτι ἥκει σαουλ ἕτοιμος ἐκ κεῖλα

5 És felkele Dávid, és elment arra a helyre, a hol Saul táborozott, és megnézte Dávid azt a helyet, a hol feküvék Saul és Abner, a Nér fia, seregének fõvezére. Saul pedig a kerített táborban feküvék, és a nép körülötte táborozott.
And David got up and came to the place where Saul's tents were: and David had a view of the place where Saul was sleeping with Abner, the son of Ner, the captain of his army: and Saul was sleeping inside the ring of carts, and the tents of the people were all round him.
καὶ ἀνέστη δαυιδ λάθρᾳ καὶ εἰσπορεύεται εἰς τὸν τόπον οὗ ἐκάθευδεν ἐκεῖ σαουλ καὶ ἐκεῖ αβεννηρ υἱὸς νηρ ἀρχιστράτηγος αὐτοῦ καὶ σαουλ ἐκάθευδεν ἐν λαμπήνῃ καὶ ὁ λαὸς παρεμβεβληκὼς κύκλῳ αὐτοῦ

6 Akkor szóla Dávid, és monda a Hitteus [nemzetségébõl] való Akhiméleknek és Abisainak, a Seruja fiának, a ki Joábnak testvére vala, mondván: Ki jön le velem Saulhoz a táborba? És mondá Abisai: Lemegyek én veled.
Then David said to Ahimelech the Hittite, and to Abishai, the son of Zeruiah, brother of Joab, Who will go down with me to the tents of Saul? And Abishai said, I will go down with you.
καὶ ἀπεκρίθη δαυιδ καὶ εἶπεν πρὸς αχιμελεχ τὸν χετταῖον καὶ πρὸς αβεσσα υἱὸν σαρουιας ἀδελφὸν ιωαβ λέγων τίς εἰσελεύσεται μετ' ἐμοῦ πρὸς σαουλ εἰς τὴν παρεμβολήν καὶ εἶπεν αβεσσα ἐγὼ εἰσελεύσομαι μετὰ σοῦ

7 És elméne éjjel Dávid, és Abisai a nép közé. És ímé, Saul lefeküvén, alszik vala a kerített táborban, és dárdája a földbe volt szúrva fejénél; Abner pedig és a nép körülötte feküvének.
So David and Abishai came down to the army by night: and Saul was sleeping inside the ring of carts with his spear planted in the earth by his head: and Abner and the people were sleeping round him.
καὶ εἰσπορεύεται δαυιδ καὶ αβεσσα εἰς τὸν λαὸν τὴν νύκτα καὶ ἰδοὺ σαουλ καθεύδων ὕπνῳ ἐν λαμπήνῃ καὶ τὸ δόρυ ἐμπεπηγὸς εἰς τὴν γῆν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ αβεννηρ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκάθευδεν κύκλῳ αὐτοῦ

8 Akkor monda Abisai Dávidnak: Kezedbe adta a mai napon Isten a te ellenségedet; most azért, hadd szegezzem a földhöz õt a dárdával egy ütéssel, és másodszor nem ütöm át.
Then Abishai said to David, God has given up your hater into your hands today; now let me give him one blow through to the earth with his spear, and there will be no need to give him a second.
καὶ εἶπεν αβεσσα πρὸς δαυιδ ἀπέκλεισεν σήμερον κύριος τὸν ἐχθρόν σου εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ νῦν πατάξω αὐτὸν τῷ δόρατι εἰς τὴν γῆν ἅπαξ καὶ οὐ δευτερώσω αὐτῷ

9 Dávid azonban monda Abisainak: Ne veszesd el õt! Mert vajjon ki emelhetné fel kezét az Úrnak felkentje ellen büntetlenül?!
And David said to Abishai Do not put him to death; for who, without sin, may put out his hand against the man on whom the Lord has put the holy oil?
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς αβεσσα μὴ ταπεινώσῃς αὐτόν ὅτι τίς ἐποίσει χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ χριστὸν κυρίου καὶ ἀθῳωθήσεται

10 És monda Dávid: Él az Úr, hogy az Úr megveri õt! Vagy eljön az õ napja és meghal, vagy pedig harczba megy és [ott] vész el!
And David said, By the living Lord, the Lord will send destruction on him; the natural day of his death will come, or he will go into the fight and come to his end.
καὶ εἶπεν δαυιδ ζῇ κύριος ἐὰν μὴ κύριος παίσῃ αὐτόν ἢ ἡ ἡμέρα αὐτοῦ ἔλθῃ καὶ ἀποθάνῃ ἢ εἰς πόλεμον καταβῇ καὶ προστεθῇ

11 Távoztassa el [azért] az Úr tõlem azt, hogy kezemet az Úrnak felkentje ellen emeljem, hanem csak vedd a dárdát, mely feje mellett van, és a vizes korsót, és menjünk el.
Never will my hand be stretched out against the man marked with the holy oil; but take the spear which is by his head and the vessel of water, and let us go.
μηδαμῶς μοι παρὰ κυρίου ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν κυρίου καὶ νῦν λαβὲ δὴ τὸ δόρυ ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος καὶ ἀπέλθωμεν καθ' ἑαυτούς

12 Akkor elvevé Dávid a dárdát és a vizes korsót Saul feje mellõl, és elmenének. És senki sem volt, a ki látta volna, sem a ki észrevette volna, sem a ki felserkent volna, hanem mindnyájan aluvának, mert az Úr mély álmot bocsátott reájok.
So David took the spear and the vessel of water from Saul's head; and they got away without any man seeing them, or being conscious of their coming, or awaking; for they were all sleeping because a deep sleep from the Lord had come on them.
καὶ ἔλαβεν δαυιδ τὸ δόρυ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθον καθ' ἑαυτούς καὶ οὐκ ἦν ὁ βλέπων καὶ οὐκ ἦν ὁ γινώσκων καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξεγειρόμενος πάντες ὑπνοῦντες ὅτι θάμβος κυρίου ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτούς

13 És mikor Dávid általment a túlsó oldalra, megállott a hegy tetején messzire, [úgy], hogy nagy távolság volt közöttük.
Then David went over to the other side, and took his place on the top of a mountain some distance away, with a great space between them;
καὶ διέβη δαυιδ εἰς τὸ πέραν καὶ ἔστη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους μακρόθεν καὶ πολλὴ ἡ ὁδὸς ἀνὰ μέσον αὐτῶν

14 És kiálta Dávid a népnek és Abnernek, a Nér fiának, mondván: Nem felelsz-é Abner? És felele Abner, és monda: Kicsoda vagy te, hogy [így] kiáltasz a királynak?
And crying out to the people and to Abner, the son of Ner, David said, Have you no answer to give, Abner? Then Abner said, Who is that crying out to the king?
καὶ προσεκαλέσατο δαυιδ τὸν λαὸν καὶ τῷ αβεννηρ ἐλάλησεν λέγων οὐκ ἀποκριθήσει αβεννηρ καὶ ἀπεκρίθη αβεννηρ καὶ εἶπεν τίς εἶ σὺ ὁ καλῶν με

15 Dávid pedig monda Abnernek: Avagy nem férfi vagy-é te, és kicsoda olyan, mint te Izráelben? És miért nem vigyáztál a te uradra, a királyra? Mert a nép közül oda ment egy ember, hogy elveszesse a te uradat, a királyt.
And David said to Abner, Are you not a man of war? is there any other like you in Israel? why then have you not kept watch over your lord the king? for one of the people came in to put the king your lord to death.
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς αβεννηρ οὐκ ἀνὴρ σύ καὶ τίς ὡς σὺ ἐν ισραηλ καὶ διὰ τί οὐ φυλάσσεις τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα ὅτι εἰσῆλθεν εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ διαφθεῖραι τὸν βασιλέα κύριόν σου

16 Nem jó dolog ez, a mit cselekedtél! Él az Úr, hogy halál fiai vagytok ti, a miért nem vigyáztatok a ti uratokra, az Úrnak felkentjére! Most azért nézd meg, hol van a király dárdája és a vizes korsó, a mely fejénél volt?
What you have done is not good. By the living Lord, death is the right fate for you, because you have not kept watch over your lord, the man on whom the Lord has put the holy oil. Now see, where is the king's spear, and the vessel of water which was by his head?
καὶ οὐκ ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ πεποίηκας ζῇ κύριος ὅτι υἱοὶ θανατώσεως ὑμεῖς οἱ φυλάσσοντες τὸν βασιλέα κύριον ὑμῶν τὸν χριστὸν κυρίου καὶ νῦν ἰδὲ δή τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως καὶ ὁ φακὸς τοῦ ὕδατος ποῦ ἐστιν τὰ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ

17 És megismeré Saul a Dávid hangját, és monda: A te hangod-é ez fiam, Dávid? Dávid pedig monda: Az én hangom, uram király!
And Saul, conscious that the voice was David's, said, Is that your voice, David, my son? And David said, It is my voice, O my lord king.
καὶ ἐπέγνω σαουλ τὴν φωνὴν τοῦ δαυιδ καὶ εἶπεν ἡ φωνή σου αὕτη τέκνον δαυιδ καὶ εἶπεν δαυιδ δοῦλός σου κύριε βασιλεῦ

18 És monda: Miért üldözi szolgáját az én uram? Ugyan mit cselekedtem, és micsoda gonoszság van én bennem?
And he said, Why does my lord go armed against his servant? what have I done? or what evil is there in me?
καὶ εἶπεν ἵνα τί τοῦτο καταδιώκει ὁ κύριός μου ὀπίσω τοῦ δούλου αὐτοῦ ὅτι τί ἡμάρτηκα καὶ τί εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα

19 Most azért hallgassa meg az én uram, a király, az õ szolgájának szavát! Ha az Úr ingerelt fel téged ellenem: vajha jóillatú volna elõtte az áldozat; ha pedig emberek: átkozottak legyenek az Úr elõtt, mert kiûznek most engemet, hogy ne részesülhessek az Úrnak örökségében, azt mondván: Eredj, szolgálj idegen isteneknek.
Let my lord the king give ear now to the words of his servant. If it is the Lord who is moving you against me, let him take an offering: but if it is the children of men, may they be cursed before the Lord, for driving me out today and keeping me from my place in the heritage of the Lord, saying, Go, be the servant of other gods.
καὶ νῦν ἀκουσάτω δὴ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ ῥῆμα τοῦ δούλου αὐτοῦ εἰ ὁ θεὸς ἐπισείει σε ἐπ' ἐμέ ὀσφρανθείη θυσίας σου καὶ εἰ υἱοὶ ἀνθρώπων ἐπικατάρατοι οὗτοι ἐνώπιον κυρίου ὅτι ἐξέβαλόν με σήμερον μὴ ἐστηρίσθαι ἐν κληρονομίᾳ κυρίου λέγοντες πορεύου δούλευε θεοῖς ἑτέροις

20 Azért ne omoljék az én vérem a földre távol az Úr színétõl; mert Izráelnek királya kijött, hogy egy bolhát keressen, úgy, mint egy fogoly madarat üldöznek a hegyeken.
Then do not let my blood be drained out on the earth away from the face of the Lord: for the king of Israel has come out to take my life, like one going after birds in the mountains.
καὶ νῦν μὴ πέσοι τὸ αἷμά μου ἐπὶ τὴν γῆν ἐξ ἐναντίας προσώπου κυρίου ὅτι ἐξελήλυθεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ ζητεῖν τὴν ψυχήν μου καθὼς καταδιώκει ὁ νυκτικόραξ ἐν τοῖς ὄρεσιν

21 Saul pedig monda: Vétkeztem! térj vissza fiam, Dávid, mert többé nem cselekszem veled gonoszul, mivel az én életem kedves volt elõtted a mai napon. Ímé, esztelenül cselekedtem, és igen nagyot vétettem.
Then Saul said, I have done wrong: come back to me, David my son: I will do you no more wrong, because my life was dear to you today truly, I have been foolish and my error is very great.
καὶ εἶπεν σαουλ ἡμάρτηκα ἐπίστρεφε τέκνον δαυιδ ὅτι οὐ κακοποιήσω σε ἀνθ' ὧν ἔντιμος ψυχή μου ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἐν τῇ σήμερον μεματαίωμαι καὶ ἠγνόηκα πολλὰ σφόδρα

22 És felele Dávid, és monda: Ímhol a király dárdája, jõjjön ide a szolgák közül egy, és vigye el azt.
Then David said, Here is the king's spear! let one of the young men come over and get it.
καὶ ἀπεκρίθη δαυιδ καὶ εἶπεν ἰδοὺ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως διελθέτω εἷς τῶν παιδαρίων καὶ λαβέτω αὐτό

23 Az Úr pedig fizessen meg mindenkinek az õ igazsága és hûsége szerint, mert az Úr kezembe adott téged ma, de én nem akartam felemelni kezemet az Úrnak felkentje ellen.
And the Lord will give to every man the reward of his righteousness and his faith: because the Lord gave you into my hands today, and I would not put out my hand against the man who has been marked with the holy oil.
καὶ κύριος ἐπιστρέψει ἑκάστῳ τὰς δικαιοσύνας αὐτοῦ καὶ τὴν πίστιν αὐτοῦ ὡς παρέδωκέν σε κύριος σήμερον εἰς χεῖράς μου καὶ οὐκ ἠθέλησα ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν κυρίου

24 És a mennyire drága volt a mai napon a te lelked én elõttem, legyen annyira drága az én lelkem az Úr elõtt, és szabadítson meg engem minden nyomorúságból!
And so, as your life was dear to me today, may my life be dear to the Lord, and may he make me free from all my troubles.
καὶ ἰδοὺ καθὼς ἐμεγαλύνθη ἡ ψυχή σου σήμερον ἐν ταύτῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου οὕτως μεγαλυνθείη ἡ ψυχή μου ἐνώπιον κυρίου καὶ σκεπάσαι με καὶ ἐξελεῖταί με ἐκ πάσης θλίψεως

25 Akkor monda Saul Dávidnak: Áldott légy te, fiam Dávid, hatalmasan is fogsz cselekedni, és gyõzni is fogsz! És elment Dávid a maga útjára, Saul pedig visszatért az õ helyére.
Then Saul said to David, May a blessing be on you, David, my son; you will do great things and without doubt you will overcome. Then David went on his way, and Saul went back to his place.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς δαυιδ εὐλογημένος σύ τέκνον καὶ ποιῶν ποιήσεις καὶ δυνάμενος δυνήσει καὶ ἀπῆλθεν δαυιδ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ σαουλ ἀνέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ

1 És monda Dávid magában: Egy napon mégis el kell pusztulnom a Saul keze miatt, nincs jobb reám nézve, mintha gyorsan elmenekülök a Filiszteusok tartományába, [így] Saul felhagy [azzal,] hogy engem tovább is üldözzön Izráel egész területén, és [így] megszabadulok az õ kezébõl.
And David said to himself, Some day death will come to me by the hand of Saul: the only thing for me to do is to get away into the land of the Philistines; then Saul will give up hope of taking me in any part of the land of Israel: and so I may be able to get away from him.
καὶ εἶπεν δαυιδ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ λέγων νῦν προστεθήσομαι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ εἰς χεῖρας σαουλ καὶ οὐκ ἔστιν μοι ἀγαθόν ἐὰν μὴ σωθῶ εἰς γῆν ἀλλοφύλων καὶ ἀνῇ σαουλ τοῦ ζητεῖν με εἰς πᾶν ὅριον ισραηλ καὶ σωθήσομαι ἐκ χειρὸς αὐτοῦ

2 Felkelvén azért Dávid, elméne õ és az a hatszáz ember, a kik vele valának, Ákhishoz, a Máok fiához, Gáth királyához.
So David and the six hundred men who were with him went over to Achish, the son of Maoch, king of Gath.
καὶ ἀνέστη δαυιδ καὶ οἱ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη πρὸς αγχους υἱὸν αμμαχ βασιλέα γεθ

3 És Dávid Ákhisnál tartózkodék Gáthban, õ és az õ emberei, mindegyik a maga háza[népé]vel együtt; Dávid és az õ két felesége, a Jezréelbõl való Ahinoám és a Kármelbõl való Abigail, a Nábál felesége.

And David and his men were living with Achish at Gath; every man had his family with him, and David had his two wives, Ahinoam of Jezreel, and Abigail of Carmel, who had been the wife of Nabal.

και ἐκάθισεν δαυιδ μετὰ αγχους ἐν γεθ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἕκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ καὶ δαυιδ καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ αχινααμ ἡ ιεζραηλῖτις καὶ αβιγαια ἡ γυνὴ ναβαλ τοῦ καρμηλίου

4 Mikor pedig Saulnak megmondották, hogy Dávid Gáthba menekült, nem üldözé tovább õt.

And Saul, hearing that David had gone to Gath, went after him no longer.

καὶ ἀνηγγέλη τῷ σαουλ ὅτι πέφευγεν δαυιδ εἰς γεθ καὶ οὐ προσέθετο ἔτι ζητεῖν αὐτόν

5 És monda Dávid Ákhisnak: Ha kedvet találtam elõtted, adj helyet nékem valamelyik vidéki városban, hogy ott lakjam: miért laknék a te szolgád veled a királyi városban?

Then David said to Achish, If now I have grace in your eyes, let me have a place in one of the smaller towns of your land, to be my living-place; for it is not right for your servant to be living with you in the king's town.

καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς αγχους εἰ δὴ εὕρηκεν ὁ δοῦλός σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου δότωσαν δή μοι τόπον ἐν μιᾷ τῶν πόλεων τῶν κατ' ἀγρὸν καὶ καθήσομαι ἐκεῖ καὶ ἵνα τί κάθηται ὁ δοῦλός σου ἐν πόλει βασιλευομένῃ μετὰ σοῦ

6 És néki adá Ákhis azon a napon Siklágot; lõn azért Siklág a Júda királyaié mind e mai napig.

So Achish straight away gave him Ziklag: and for that reason Ziklag has been the property of the kings of Judah to this day.

καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν σεκελακ διὰ τοῦτο ἐγενήθη σεκελακ τῷ βασιλεῖ τῆς ιουδαίας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

7 És lõn ama napoknak száma, míg Dávid a Filiszteusok földén lakozék, egy esztendõ és négy hónap.

And David was living in the land of the Philistines for the space of a year and four months.

καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν ὧν ἐκάθισεν δαυιδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων τέσσαρας μῆνας

8 És felméne Dávid embereivel együtt és megtámadták a Gessureusokat, a Girzeusokat és az Amálekitákat: mert ezek voltak annak a földnek lakosai eleitõl fogva, a melyen Súrba mégy egészen Égyiptom földéig.

And David and his men went up and made attacks on the Geshurites and the Girzites and the Amalekites; for these were the people who were living in the land from Telam on the way to Shur, as far as Egypt.

καὶ ἀνέβαινεν δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ καὶ ἐπετίθεντο ἐπὶ πάντα τὸν γεσιρι καὶ ἐπὶ τὸν αμαληκίτην καὶ ἰδοὺ ἡ γῆ κατῳκεῖτο ἀπὸ ἀνηκόντων ἡ ἀπὸ γελαμψουρ τετειχισμένων καὶ ἕως γῆς αἰγύπτου

9 És mikor Dávid megverte az országot, sem férfit, sem asszonyt nem hagyott életben, és elvitt juhot, ökröt, szamarakat, tevéket és ruhákat, és úgy tért vissza és ment Ákhishoz.

And David again and again made attacks on the land till not a man or a woman was still living; and he took away the sheep and the oxen and the asses and the camels and the clothing; and he came back to Achish.

καὶ ἔτυπτε τὴν γῆν καὶ οὐκ ἐζωογόνει ἄνδρα καὶ γυναῖκα καὶ ἐλάμβανεν ποίμνια καὶ βουκόλια καὶ ὄνους καὶ καμήλους καὶ ἱματισμόν καὶ ἀνέστρεψαν καὶ ἤρχοντο πρὸς αγχους

10 Mikor pedig Ákhis [azt] kérdé: Hova törtetek be most? Dávid ekként felele: Júda déli részére és Jerákhméelnek déli részére és Kéneusnak déli részére.

And every time Achish said, Where have you been fighting today? David said, Against the South of Judah and the South of the Jerahmeelites and the South of the Kenites.

καὶ εἶπεν αγχους πρὸς δαυιδ ἐπὶ τίνα ἐπέθεσθε σήμερον καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς αγχους κατὰ νότον τῆς ιουδαίας καὶ κατὰ νότον ιεσμεγα καὶ κατὰ νότον τοῦ κενεζι

11 Dávid azonban sem férfit, sem asszonyt nem hagyott életben, hogy Gáthba vigye, mondván: Valamikép ellenünk ne nyilatkozzanak és [azt] mondják: Így cselekedett Dávid. Ez volt az õ szokása amaz egész idõ alatt, míg a Filiszteusok földjén tartózkodék.

Not one living man or woman did David ever take back with him to Gath, fearing that they might give an account of what had taken place, and say, This is what David did, and so has he been doing all the time while he has been living in the land of the Philistines.

καὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα οὐκ ἐζωογόνησεν τοῦ εἰσαγαγεῖν εἰς γεθ λέγων μὴ ἀναγγείλωσιν εἰς γεθ καθ' ἡμῶν λέγοντες τάδε δαυιδ ποιεῖ καὶ τόδε τὸ δικαίωμα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἐκάθητο δαυιδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων

12 És Ákhis bízott Dávidban, mondván: Bizonyosan gyûlöletessé tette magát az õ népe, Izráel elõtt, azért örökké az én szolgám leend.
And Achish had belief in what David said, saying, He has made himself hated by all his people Israel, and so he will be my servant for ever.
καὶ ἐπιστεύθη δαυιδ ἐν τῷ αγχους σφόδρα λέγων ᾑσχυνται αἰσχυνόμενος ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ισραηλ καὶ ἔσται μοι δοῦλος εἰς τὸν αἰῶνα

1 És történt abban az idõben, hogy a Filiszteusok összegyûjték seregeiket a hadra, hogy harczoljanak Izráel ellen. És monda Ákhis Dávidnak: Tudd meg, hogy velem kell jõnöd a táborba, mind néked, mind embereidnek.
Now in those days the Philistines got their forces together to make war on Israel. And Achish said to David, Certainly you and your men are to go out with me to the fight.
καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ συναθροίζονται ἀλλόφυλοι ἐν ταῖς παρεμβολαῖς αὐτῶν ἐξελθεῖν πολεμεῖν μετὰ ισραηλ καὶ εἶπεν αγχους πρὸς δαυιδ γινώσκων γνώσει ὅ τι μετ' ἐμοῦ ἐξελεύσει εἰς πόλεμον σὺ καὶ οἱ ἄνδρες σου

2 Dávid pedig felele Ákhisnak: Meglátod bizonynyal, hogy mit fog cselekedni a te szolgád. És monda Ákhis Dávidnak: Ennélfogva fejem oltalmazójává teszlek mindenkorra.
And David said to Achish, You will see now what your servant will do. And Achish said to David, Then I will make you keeper of my head for ever.
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς αγχους οὕτω νῦν γνώσει ἃ ποιήσει ὁ δοῦλός σου καὶ εἶπεν αγχους πρὸς δαυιδ οὕτως ἀρχισωματοφύλακα θήσομαί σε πάσας τὰς ἡμέρας

3 Sámuel pedig meghalt vala, és siratá õt az egész Izráel, és eltemeték õt saját városában, Rámában; Saul pedig a varázslókat és jövendõmondókat kiirtá a földrõl.
Now Samuel was dead, and all Israel, after weeping for him, had put his body in its last resting-place in Ramah, his town. And Saul had put away from the land all those who had control of spirits and who made use of secret arts.
καὶ σαμουηλ ἀπέθανεν καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς ισραηλ καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν αρμαθαιμ ἐν πόλει αὐτοῦ καὶ σαουλ περιεῖλεν τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γ ῆς

4 És mikor a Filiszteusok egybegyûlvén, eljövének és tábort járának Sunemnél: egybegyûjté Saul is az egész Izráelt, és tábort járának Gilboánál.
And the Philistines came together and put their forces in position in Shunem; and Saul got all Israel together and they took up their positions in Gilboa.
καὶ συναθροίζονται οἱ ἀλλόφυλοι καὶ ἔρχονται καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς σωμαν καὶ συναθροίζει σαουλ πάντα ἄνδρα ισραηλ καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς γελβουε

5 A mint azonban Saul meglátta a Filiszteusok táborát, megfélemlék és az õ szíve nagyon megrémüle.
And when Saul saw the Philistine army he was troubled, and his heart was moved with fear.
καὶ εἶδεν σαουλ τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐφοβήθη καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτοῦ σφόδρα

6 És megkérdezé Saul az Urat, de az Úr nem felelt néki sem álomlátás, sem az Urim, sem a próféták által.
And when Saul went for directions to the Lord, the Lord gave him no answer, by a dream or by the Urim or by the prophets.
καὶ ἐπηρώτησεν σαουλ διὰ κυρίου καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος ἐν τοῖς ἐνυπνίοις καὶ ἐν τοῖς δήλοις καὶ ἐν τοῖς προφήταις

7 Akkor monda Saul az õ szolgáinak: Keressetek nékem egy halottidézõ asszonyt, hogy elmenjek hozzá, és megkérdezzem õt. Szolgái pedig mondának néki: Ímé, Endorban van egy halottidézõ asszony.
Then Saul said to his servants, Get me a woman who has control of a spirit so that I may go to her and get directions. And his servants said to him, There is such a woman at En-dor.
καὶ εἶπεν σαουλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ ζητήσατέ μοι γυναῖκα ἐγγαστρίμυθον καὶ πορεύσομαι πρὸς αὐτὴν καὶ ζητήσω ἐν αὐτῇ καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν ἰδοὺ γυνὴ ἐγγασ τρίμυθος ἐν αενδωρ

8 Másnak tetteté azért Saul magát, és más ruhákat vevén magára, elméne õ és vele két férfi; és elmenének éjjel az asszonyhoz, és monda: Mondj jövendõt nékem halottidézés által, és idézd fel nékem azt, a kit mondok néked.
So Saul, putting on other clothing, so that he might not be seen to be the king, took two men with him and went to the woman by night; and he said, Now, with the help of the spirit which you have, make the person whose name I will give you come up.
καὶ συνεκαλύψατο σαουλ καὶ περιεβάλετο ἱμάτια ἕτερα καὶ πορεύεται αὐτὸς καὶ δύο ἄνδρες μετ' αὐτοῦ καὶ ἔρχονται πρὸς τὴν γυναῖκα νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῇ μάντευσαι δή μοι ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ καὶ ἀνάγαγέ μοι ὃν ἐὰν εἴπω σοι

9 És monda az asszony néki: Ímé te [jól] tudod, hogy mit cselekedett Saul, hogy kiirtá a földrõl a varázslókat és jövendõmondókat; miért akarod azért tõrbe ejteni az én lelkemet, hogy megöless engem?!
And the woman said to him, But you have knowledge of what Saul has done, how he has put away out of the land those who have control of spirits and the users of secret arts: why would you, by a trick, put me in danger of death?
καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς αὐτόν ἰδοὺ δὴ σὺ οἶδας ὅσα ἐποίησεν σαουλ ὡς ἐξωλέθρευσεν τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἵνα τί σὺ παγιδεύεις τὴν ψυχήν μου θανατῶσαι αὐτήν

10 És megesküvék néki Saul az Úrra, mondván: Él az Úr, hogy e dolog miatt büntetésed nem lészen.
And Saul made an oath to her by the Lord, saying, By the living Lord, no punishment will come to you for this.
καὶ ὤμοσεν αὐτῇ σαουλ λέγων ζῇ κύριος εἰ ἀπαντήσεταί σοι ἀδικία ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ

11 Monda azért az asszony: Kit idézzek fel néked? És õ monda: Sámuelt idézd fel nékem.
Then the woman said, Who am I to let you see? And he said, Make Samuel come up for me.
καὶ εἶπεν ἡ γυνή τίνα ἀναγάγω σοι καὶ εἶπεν τὸν σαμουηλ ἀνάγαγέ μοι

12 Mikor pedig az asszony Sámuelt meglátta, hangosan felkiáltott. És szóla az asszony Saulnak, mondván: Miért csaltál meg engem? hiszen te vagy Saul!
And the woman saw that it was Saul, and she gave a loud cry, and said to Saul, Why have you made use of deceit? for you are Saul.
καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ τὸν σαμουηλ καὶ ἀνεβόησεν φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς σαουλ ἵνα τί παρελογίσω με καὶ σὺ εἶ σαουλ

13 És monda néki a király: Ne félj! Ugyan mit láttál? Az asszony pedig monda Saulnak: istenfélét látok feljõni a földbõl.
And the king said to her, Have no fear: what do you see? And the woman said to Saul, I see a god coming up out of the earth.
καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεύς μὴ φοβοῦ εἰπὸν τίνα ἑόρακας καὶ εἶπεν αὐτῷ θεοὺς ἑόρακα ἀναβαίνοντας ἐκ τῆς γῆς

14 És õ monda néki: Milyen ábrázata van? Õ pedig monda: Egy vén ember jõ fel, és palást van rajta. És megismeré Saul, hogy az Sámuel, és meghajtá magát arczczal a föld felé, és tisztességet tõn [néki.]
And he said to her, What is his form? And she said, It is an old man coming up covered with a robe. And Saul saw that it was Samuel, and with his face bent down to the earth he gave him honour.
καὶ εἶπεν αὐτῇ τί ἔγνως καὶ εἶπεν αὐτῷ ἄνδρα ὄρθιον ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς γῆς καὶ οὗτος διπλοΐδα ἀναβεβλημένος καὶ ἔγνω σαουλ ὅτι σαμουηλ οὗτος καὶ ἔκυψεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ

15 Sámuel pedig monda Saulnak: Miért háborgattál, hogy felidéztettél engemet? És felele Saul: Igen nagy szorultságban vagyok; a Filiszteusok hadakoznak ellenem, az Isten pedig eltávozék tõlem, és nem felel már nékem sem próféták által, sem álomlátás által; azért hívtalak téged, hogy megmondjad nékem, mit kelljen cselekednem?
And Samuel said to Saul, Why have you made me come up, troubling my rest? And Saul in answer said, I am in great danger; for the Philistines are making war on me, and God has gone away from me and will no longer give me any answer, by the prophets or by dreams: so I have sent for you to make clear to me what I am to do.
καὶ εἶπεν σαμουηλ ἵνα τί παρηνώχλησάς μοι ἀναβῆναί με καὶ εἶπεν σαουλ θλίβομαι σφόδρα καὶ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν ἐμοί καὶ ὁ θεὸς ἀφέστηκεν ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἐπακήκοέν μοι ἔτι καὶ ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν καὶ ἐν τοῖς ἐνυπνίοις καὶ νῦν κέκληκά σε γνωρίσαι μοι τί ποιήσω

16 És monda Sámuel: Ugyan miért kérdezel engemet, ha az Úr eltávozott tõled és ellenségeddé lõn?!
And Samuel said, Why do you put your questions to me, seeing that God has gone away from you and is on the side of him who is against you?
καὶ εἶπεν σαμουηλ ἵνα τί ἐπερωτᾷς με καὶ κύριος ἀφέστηκεν ἀπὸ σοῦ καὶ γέγονεν μετὰ τοῦ πλησίον σου

17 És a szerint cselekedett az Úr, a mint általam megmondotta vala: elvette az Úr a királyságot a te kezedbõl, és adta azt a te társadnak, Dávidnak.
And the Lord himself has done what I said: the Lord has taken the kingdom out of your hand and given it to your neighbour David;
καὶ πεποίηκεν κύριός σοι καθὼς ἐλάλησεν ἐν χειρί μου καὶ διαρρήξει κύριος τὴν βασιλείαν σου ἐκ χειρός σου καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ δαυιδ

18 Mivel nem hallgattál az Úrnak szavára, és nem hajtottad végre az õ felgerjedt haragját az Amálekitákon: azért cselekszik most így veled az Úr.
Because you did not do what the Lord said, and did not give effect to his burning wrath against Amalek. So the Lord has done this thing to you today.
διότι οὐκ ἤκουσας φωνῆς κυρίου καὶ οὐκ ἐποίησας θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ ἐν αμαληκ διὰ τοῦτο τὸ ῥῆμα ἐποίησεν κύριός σοι τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ

19 És az Úr Izráelt is veled együtt a Filiszteusok kezébe adja, te pedig holnap fiaiddal együtt velem leszesz. Izráelnek táborát is a Filiszteusok kezébe adja az Úr.

And more than this, the Lord will give Israel up with you into the hands of the Philistines: and tomorrow you and your sons will be with me: and the Lord will give up the army of Israel into the hands of the Philistines.

καὶ παραδώσει κύριος τὸν ισραηλ μετὰ σοῦ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων καὶ αὔριον σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ πεσοῦνται καὶ τὴν παρεμβολὴν ισραηλ δώσει κύριος εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων

20 Akkor Saul a maga egész nagyságában hirtelen a földre esék, mert nagyon megrémüle Sámuel szavaitól; és semmi erõ nem vala benne, mert egész nap és egész éjjel semmit sem evék.

Then Saul went down flat on the earth, and was full of fear because of Samuel's words: and there was no strength in him, for he had taken no food all that day or all that night.

καὶ ἔσπευσεν σαουλ καὶ ἔπεσεν ἐστηκὼς ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ τῶν λόγων σαμουηλ καὶ ἰσχὺς ἐν αὐτῷ οὐκ ἦν ἔτι οὐ γὰρ ἔφαγεν ἄρτον ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην

21 Akkor az asszony Saulhoz ment, és mikor látta, hogy annyira megrémült, monda néki: Ímé a te szolgálóleányod hallgatott szavadra, és koczkára tettem életemet, és megfogadtam szavaidat, a melyeket mondottál nékem:

And the woman came to Saul and saw that he was in great trouble, and said to him, See now, your servant has given ear to your words, and I have put my life in danger by doing what you said.

καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς σαουλ καὶ εἶδεν ὅτι ἔσπευσεν σφόδρα καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἰδοὺ δὴ ἤκουσεν ἡ δούλη σου τῆς φωνῆς σου καὶ ἐθέμην τὴν ψυχήν μου ἐν τῇ χειρί μου καὶ ἤκουσα τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησάς μοι

22 Most azért hallgass te is szolgálóleányod szavára, hadd tegyek egy falat kenyeret elõdbe, és egyél, hogy erõd legyen, mikor útra kelsz.

So now, give ear to the voice of your servant, and let me give you a little bread; and take some food to give you strength when you go on your way.

καὶ νῦν ἄκουσον δὴ φωνῆς τῆς δούλης σου καὶ παραθήσω ἐνώπιόν σου ψωμὸν ἄρτου καὶ φάγε καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἰσχύς ὅτι πορεύσῃ ἐν ὁδῷ

23 Õ azonban vonakodék, és mondá: Nem eszem; de szolgái és az asszony is kényszeríték õt, és õ engedett szavoknak, felkelt a földrõl, és felüle az ágyra.

But he would not, saying, I have no desire for food. But his servants, together with the woman, made him take food, and he gave way to them. So he got up from the earth, and took his seat on the bed.

καὶ οὐκ ἐβουλήθη φαγεῖν καὶ παρεβιάζοντο αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἡ γυνή καὶ ἤκουσεν τῆς φωνῆς αὐτῶν καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τὸν δίφρον

24 Vala pedig az asszony házánál egy hízott borjú, és sietve levágta azt; [azután] lisztet vett, és meggyúrta, és sütött kovásztalan pogácsát.

And the woman had in the house a young cow, made fat for food; and she put it to death straight away; and she took meal and got it mixed and made unleavened bread;

καὶ τῇ γυναικὶ ἦν δάμαλις νομὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἔσπευσεν καὶ ἔθυσεν αὐτὴν καὶ ἔλαβεν ἄλευρα καὶ ἐφύρασεν καὶ ἔπεψεν ἄζυμα

25 És vivé Saul elé és az õ szolgái elé, és evének; azután felkeltek és elmenének azon az éjszakán.

And she put it before Saul and his servants, and they had a meal. Then they got up and went away the same night.

καὶ προσήγαγεν ἐνώπιον σαουλ καὶ ἐνώπιον τῶν παίδων αὐτοῦ καὶ ἔφαγον καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπῆλθον τὴν νύκτα ἐκείνην

1 Akkor a Filiszteusok összegyûjték minden seregeiket Afeknél; Izráel pedig tábort jár vala a forrásnál, [mely] Jezréel mellett van.

Now the Philistines got all their army together at Aphek: and the Israelites put their forces in position by the fountain in Jezreel.

καὶ συναθροίζουσιν ἀλλόφυλοι πάσας τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς αφεκ καὶ ισραηλ παρενέβαλεν ἐν αενδωρ τῇ ἐν ιεζραελ

2 És a Filiszteusok vezérei kivonulának, ki százzal, ki ezerrel, Dávid pedig és az õ emberei hátul menének Ákhissal.

And the lords of the Philistines went on with their hundreds and their thousands, and David and his men came after with Achish.

καὶ σατράπαι ἀλλοφύλων παρεπορεύοντο εἰς ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας καὶ δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρεπορεύοντο ἐπ' ἐσχάτων μετὰ αγχους

3 És mondának a Filiszteusok vezérei: Mit [akarnak] ezek a zsidók? És monda Ákhis a Filiszteusok vezéreinek: Avagy nem ez-é Dávid, Saulnak, az Izráel királyának szolgája, a ki már napok óta, sõt évek óta nálam van, és nem találtam benne semmi [rosszat] attól a naptól fogva, hogy átjött, a mai napig.

Then the rulers of the Philistines said, What are these Hebrews doing here? And Achish said to the rulers of the Philistines, Is this not David, the servant of Saul the king of Israel, who has been with me for a year or two, and I have never seen any wrong in him from the time when he came to me till now?

καὶ εἶπον οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων τίνες οἱ διαπορευόμενοι οὗτοι καὶ εἶπεν αγχους πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν ἀλλοφύλων οὐχ οὗτος δαυιδ ὁ δοῦλος σαουλ βασιλέως ισραηλ γέγονεν μεθ' ἡμῶν ἡμέρας τοῦτο δεύτερον ἔτος καὶ οὐχ εὕρηκα ἐν αὐτῷ οὐθὲν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐνέπεσεν πρός με καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

4 De megharaguvának õ reá a Filiszteusok vezérei, és mondának néki a Filiszteusok vezérei: Küldd vissza ezt az embert, hogy térjen vissza a helyére oda, a melyet rendeltél néki, és ne jõjjön el mi velünk a harczba, hogy ellenünk ne forduljon a harczban; mert ugyan mivel tehetné magát kedvesebbé ura elõtt, hacsak nem ezeknek a vitézeknek fejeivel?

But the rulers of the Philistines were angry with him, and said to him, Make the man go back to the place you have given him; do not let him go down with us to the fight, or he may be turned against us and be false to us: for how will this man make peace with his lord? will it not be with the heads of these men?

καὶ ἐλυπήθησαν ἐπ' αὐτῷ οἱ στρατηγοὶ τῶν ἀλλοφύλων καὶ λέγουσιν αὐτῷ ἀπόστρεψον τὸν ἄνδρα εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ οὗ κατέστησας αὐτὸν ἐκεῖ καὶ μὴ ἐρχέσθω μεθ' ἡμῶν εἰς τὸν πόλεμον καὶ μὴ γινέσθω ἐπίβουλος τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐν τίνι διαλλαγήσεται οὗτος τῷ κυρίῳ αὐτοῦ οὐχὶ ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων

5 Avagy nem ez-é Dávid, a kirõl [így] énekelnek a körtánczban: Megverte Saul az õ ezerét, és Dávid is az õ tízezerét?

Is this not David, who was named in their songs, when in the dance they said to one another, Saul has put to death thousands, and David tens of thousands?

οὐχ οὗτος δαυιδ ᾧ ἐξῆρχον ἐν χοροῖς λέγοντες ἐπάταξεν σαουλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ καὶ δαυιδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ

6 Szólítá azért Ákhis Dávidot, és monda néki: Él az Úr, hogy te becsületes vagy, és kedves elõttem mind kimenésed, mind bejövésed velem a táborba, mert semmi rosszat nem találtam benned attól a naptól fogva, hogy hozzám jöttél, e mai napig; de a vezérek elõtt nem vagy kedves.

Then Achish sent for David and said to him, By the living Lord, you are upright, and everything you have done with me in the army has been pleasing to me: I have seen no evil in you from the day when you came to me till now: but still, the lords are not pleased with you.

καὶ ἐκάλεσεν αγχους τὸν δαυιδ καὶ εἶπεν αὐτῷ ζῇ κύριος ὅτι εὐθὴς σὺ καὶ ἀγαθὸς ἐν ὀφθαλμοῖς μου καὶ ἡ ἔξοδός σου καὶ ἡ εἴσοδός σου μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ ὅτι οὐχ εὕρηκα κατὰ σοῦ κακίαν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἥκεις πρός με ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν οὐκ ἀγαθὸς σύ

7 Most azért térj vissza, és menj el békességben, és [semmit] se cselekedjél, a mi a Filiszteusok vezérei elõtt helytelen.

So now go back, and go in peace, so that you do not make the lords of the Philistines angry.

καὶ νῦν ἀνάστρεφε καὶ πορεύου εἰς εἰρήνην καὶ οὐ μὴ ποιήσεις κακίαν ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων

8 És monda Dávid Ákhisnak: Vajjon mit cselekedtem, és mit találtál a te szolgádban attól a naptól fogva, hogy nálad voltam, a mai napig, hogy ne menjek el, és ne harczoljak a királynak, az én uramnak ellenségei ellen?

And David said to Achish, But what have I done? what have you seen in your servant while I have been with you till this day, that I may not go and take up arms against those who are now making war on my lord the king?

καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς αγχους τί πεποίηκά σοι καὶ τί εὗρες ἐν τῷ δούλῳ σου ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤμην ἐνώπιόν σου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ὅτι οὐ μὴ ἔλθω πολεμῆσαι τοὺς ἐχθροὺς τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως

9 Ákhis pedig felele, és monda Dávidnak: Tudom; bizonyára kedves vagy elõttem, mint az Istennek angyala; de a Filiszteusok vezérei mondák: El ne jõjjön velünk a harczba.

And Achish in answer said, It is true that in my eyes you are good, like an angel of God: but still, the rulers of the Philistines have said, He is not to go up with us to the fight.

καὶ ἀπεκρίθη αγχους πρὸς δαυιδ οἶδα ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐν ὀφθαλμοῖς μου ἀλλ' οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων λέγουσιν οὐχ ἥξει μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον

10 Azért kelj fel korán reggel uradnak szolgáival együtt, a kik veled eljövének; keljetek fel korán reggel, mihelyt megvirrad, és menjetek el.

So get up early in the morning, with the servants of your lord who are with you, and go to the place I have given you, and have no evil design in your heart, for you are good in my eyes; but when there is light enough in the morning, go away.

καὶ νῦν ὄρθρισον τὸ πρωί σὺ καὶ οἱ παῖδες τοῦ κυρίου σου οἱ ἥκοντες μετὰ σοῦ καὶ πορεύεσθε εἰς τὸν τόπον οὗ κατέστησα ὑμᾶς ἐκεῖ καὶ λόγον λοιμὸν μὴ θῇς ἐν καρδίᾳ σου ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐνώπιόν μου καὶ ὀρθρίσατε ἐν τῇ ὁδῷ καὶ φωτισάτω ὑμῖν καὶ πορεύθητε

11 Felkele azért Dávid embereivel együtt, hogy korán reggel elmenjen és visszatérjen a Filiszteusok földére. A Filiszteusok pedig felmenének Jezréelbe.

So David and his men got up early in the morning to go back to the land of the Philistines. And the Philistines went up to Jezreel.

καὶ ὤρθρισεν δαυιδ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀπελθεῖν καὶ φυλάσσειν τὴν γῆν τῶν ἀλλοφύλων καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀνέβησαν πολεμεῖν ἐπὶ ισραηλ

1 És történt, hogy a mikor Dávid harmadnapon embereivel Siklágba megérkezék, [ímé] az Amálekiták betörének a déli vidékre és Siklágba, és leverték Siklágot, és felégették azt tûzzel.

Now when David and his men came to Ziklag on the third day, the Amalekites had made an attack on the South and on Ziklag, and had overcome Ziklag and put it on fire;

καὶ ἐγενήθη εἰσελθόντος δαυιδ καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ εἰς σεκελακ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ αμαληκ ἐπέθετο ἐπὶ τὸν νότον καὶ ἐπὶ σεκελακ καὶ ἐπάταξεν τὴν σεκελακ καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν ἐν πυρί

2 És fogságba hurczolák az asszonyokat, a kik benne valának, kicsinytõl fogva nagyig; senkit sem öltek meg, hanem elhurczolták, és elmentek az õ útjokra.

And had made the women and all who were there, small and great, prisoners: they had not put any of them to death, but had taken them all away.

καὶ τὰς γυναῖκας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου οὐκ ἐθανάτωσαν ἄνδρα καὶ γυναῖκα ἀλλ' ᾐχμαλώτευσαν καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν

3 Mikor azért Dávid embereivel együtt a városba érkezék; ímé az tûzzel felégettetett vala, feleségeik, fiaik és leányaik pedig fogságba hurczoltattak.

And when David and his men came to the town, they saw that it had been burned down, and their wives and their sons and daughters had been made prisoners.

καὶ ἦλθεν δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν καὶ ἰδοὺ ἐμπεπύρισται ἐν πυρί αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν ᾐχμαλωτευμένοι

4 Akkor Dávid és a nép, a mely õ vele volt, felkiáltának és annyira sírának, hogy végre erejök sem volt a sírásra.

Then David and the people who were with him gave themselves up to weeping till they were able to go on weeping no longer.

καὶ ἦρεν δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν ἕως ὅτου οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς ἰσχὺς ἔτι κλαίειν

5 Dávidnak két felesége is fogságba hurczoltatott, a Jezréelbõl való Ahinoám és a Kármelbõl való Abigail, a Nábál felesége.

And David's two wives, Ahinoam of Jezreel and Abigail, the wife of Nabal of Carmel, had been made prisoners.

καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες δαυιδ ᾐχμαλωτεύθησαν αχινοομ ἡ ιεζραηλῖτις καὶ αβιγαια ἡ γυνὴ ναβαλ τοῦ καρμηλίου

6 És Dávid igen nagy szorultságba juta, mert a nép [arról] beszélt, hogy megkövezi õt, mivel az egész nép lelke elkeseredett fiaik és leányaik miatt. Dávid azonban megerõsíté magát az Úrban, az õ Istenében.

And David was greatly troubled; for the people were talking of stoning him, because their hearts were bitter, every man sorrowing for his sons and his daughters: but David made himself strong in the Lord his God.

καὶ ἐθλίβη δαυιδ σφόδρα ὅτι εἶπεν ὁ λαὸς λιθοβολῆσαι αὐτόν ὅτι κατώδυνος ψυχὴ παντὸς τοῦ λαοῦ ἑκάστου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ ἐκραταιώθη δαυιδ ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ

7 És monda Dávid Abjáthár papnak, az Akhimélek fiának: Hozd ide nékem az efódot. És Abjáthár oda vivé az efódot Dávidhoz.

And David said to Abiathar the priest, the son of Ahimelech, Come here to me with the ephod. And Abiathar took the ephod to David.

καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς αβιαθαρ τὸν ἱερέα υἱὸν αχιμελεχ προσάγαγε τὸ εφουδ

8 És megkérdezé Dávid az Urat, mondván: Üldözzem-é ezt a sereget? Utólérem-é õket? És monda néki: Üldözzed, mert bizonyosan utóléred, és szabadulást szerzesz.

Then David, questioning the Lord, said, Am I to go after this band? will I be able to overtake them? And in answer he said, Go after them, for you will certainly overtake them, and get back everything.

καὶ ἐπηρώτησεν δαυιδ διὰ τοῦ κυρίου λέγων εἰ καταδιώξω ὀπίσω τοῦ γεδδουρ τούτου εἰ καταλήμψομαι αὐτούς καὶ εἶπεν αὐτῷ καταδίωκε ὅτι καταλαμβάνων καταλήμψῃ καὶ ἐξαιρούμενος ἐξελῇ

9 Elméne azért Dávid, õ és az a hatszáz ember, a kik vele valának. És mikor a Bésor patakához jutának, ott a [népnek] egy része megállott.

So David went, and his six hundred men went with him, and they came to the stream Besor.

καὶ ἐπορεύθη δαυιδ αὐτὸς καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ καὶ ἔρχονται ἕως τοῦ χειμάρρου βοσορ καὶ οἱ περισσοὶ ἔστησαν

10 Dávid azonban négyszáz emberrel tovább üldözé [az ellenséget;] kétszáz ember pedig ott megállott, mivel fáradtabbak valának, mintsem hogy a Bésor patakán átkelhettek volna.

And David, with four hundred men, went on: but two hundred of them were overcome with weariness, and not able to go across the stream.

καὶ κατεδίωξεν ἐν τετρακοσίοις ἀνδράσιν ὑπέστησαν δὲ διακόσιοι ἄνδρες οἵτινες ἐκάθισαν πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ βοσορ

11 És találának a mezõn egy égyiptomi embert, a kit Dávidhoz vivének, és adának néki kenyeret, hogy egyék, és megitatták õt vízzel.
And in the fields they saw an Egyptian whom they took to David, and they gave him bread, and he had a meal, and they gave him water for drink;
καὶ εὑρίσκουσιν ἄνδρα αἰγύπτιον ἐν ἀγρῷ καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν καὶ ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς δαυιδ ἐν ἀγρῷ καὶ διδόασιν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἔφαγεν καὶ ἐπότισαν αὐτὸν ὕδωρ

12 És adának néki egy csomó száraz fügét és két kötés aszuszõlõt; és miután evett, magához tért, mert három nap és három éjjel sem kenyeret nem evett, sem vizet nem ivott.
And they gave him part of a cake of figs and some dry grapes; and after the food, his spirit came back to him, for he had had no food or drink for three days and nights.
καὶ διδόασιν αὐτῷ κλάσμα παλάθης καὶ ἔφαγεν καὶ κατέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ὅτι οὐ βεβρώκει ἄρτον καὶ οὐ πεπώκει ὕδωρ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας

13 És monda néki Dávid: Ki [embere] vagy te, és honnan való vagy? Õ pedig monda: Égyiptomi ifjú vagyok, egy Amálekita embernek szolgája, és elhagyott engem az én uram, mivel megbetegedtem [immár] ma harmadnapja.
And David said to him, Whose man are you and where do you come from? And he said, I am a young man of Egypt, servant to an Amalekite; and my master went on without me because three days back I became ill.
καὶ εἶπεν αὐτῷ δαυιδ τίνος σὺ εἶ καὶ πόθεν εἶ καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον τὸ αἰγύπτιον ἐγώ εἰμι δοῦλος ἀνδρὸς αμαληκίτου καὶ κατέλιπέν με ὁ κύριός μου ὅτι ἠνωχλήθην ἐγὼ σήμερ ον τριταῖος

14 Mi törtünk be a Kréteusok déli vidékére, és oda, a mely Júdáé, és Kálebnek déli vidékére; és Siklágot felégettük tûzzel.
We made an attack on the south part of the country of the Cherethites, and on the land which is Judah's, and on the south of Caleb; and we put Ziklag on fire.
καὶ ἡμεῖς ἐπεθέμεθα ἐπὶ νότον τοῦ χολθι καὶ ἐπὶ τὰ τῆς ιουδαίας μέρη καὶ ἐπὶ νότον χελουβ καὶ τὴν σεκελακ ἐνεπυρίσαμεν ἐν πυρί

15 És Dávid monda néki: Elvezetsz-é minket ahhoz a sereghez? És õ monda: Esküdjél meg nékem az Istenre, hogy nem ölsz meg engem, sem az én uramnak kezébe át nem adsz, és én elvezetlek téged ahhoz a sereghez.
And David said to him, Will you take me down to this band? And he said, If you give me your oath that you will not put me to death or give me up to my master, I will take you to them.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν δαυιδ εἰ κατάξεις με ἐπὶ τὸ γεδδουρ τοῦτο καὶ εἶπεν ὄμοσον δή μοι κατὰ τοῦ θεοῦ μὴ θανατώσειν με καὶ μὴ παραδοῦναί με εἰς χεῖρας τοῦ κυρίου μου καὶ κ ατάξω σε ἐπὶ τὸ γεδδουρ τοῦτο

16 Elvezeté azért õket; és ímé, azok elszéledének az egész vidéken, és evének, ivának és tánczolának az igen nagy zsákmány felett, a melyet a Filiszteusok tartományából és Júda tartományából hozának.
And when he had taken him down, they saw them all, seated about on all sides, feasting and drinking among all the mass of goods which they had taken from the land of the Philistines and the land of Judah.
καὶ κατήγαγεν αὐτὸν ἐκεῖ καὶ ἰδοὺ οὗτοι διακεχυμένοι ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ ἑορτάζοντες ἐν πᾶσι τοῖς σκύλοις τοῖς μεγάλοις οἷς ἔλαβον ἐκ γῆ ς ἀλλοφύλων καὶ ἐκ γῆς ιουδα

17 És vágta õket Dávid alkonyattól fogva másnap estvéig, és senki sem menekült meg közülök, hanem csak négyszáz ifjú ember, a kik tevékre ülének és elfutának.
And David went on fighting them from evening till the evening of the day after; and not one of them got away but only four hundred young men who went in flight on camels.
καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς δαυιδ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ ἑωσφόρου ἕως δείλης καὶ τῇ ἐπαύριον καὶ οὐκ ἐσώθη ἐξ αὐτῶν ἀνὴρ ὅτι ἀλλ' ἢ τετρακόσια παιδάρια ἃ ἦν ἐπιβεβηκότα ἐπ ὶ τὰς καμήλους καὶ ἔφυγον

18 És mindent megszabadított Dávid, valamit elvittek az Amálekiták; az õ két feleségét is megszabadítá Dávid.
And David got back everything the Amalekites had taken; and he got back his two wives.
καὶ ἀφείλατο δαυιδ πάντα ἃ ἔλαβον οἱ αμαληκῖται καὶ ἀμφοτέρας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ ἐξείλατο

19 És semmijök sem hiányzott, sem kicsiny, sem nagy, sem fiaik, sem leányaik, a zsákmányból sem és mindabból, a mit elvittek tõlük; Dávid mindent visszahozott.
There was no loss of anything, small or great, sons or daughters or goods or anything which they had taken away: David got it all back.
καὶ οὐ διεφώνησεν αὐτοῖς ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ ἀπὸ τῶν σκύλων καὶ ἕως υἱῶν καὶ θυγατέρων καὶ ἕως πάντων ὧν ἔλαβον αὐτῶν τὰ πάντα ἐπέστρεψεν δαυιδ

20 És elvivé Dávid mind a juhokat és barmokat, [melyeket] tulajdon barmuk elõtt hajtának, és azt mondják vala: Ez a Dávid zsákmánya!
And they took all the flocks and herds, and driving them in front of him, said, These are David's.
καὶ ἔλαβεν δαυιδ πάντα τὰ ποίμνια καὶ τὰ βουκόλια καὶ ἀπήγαγεν ἔμπροσθεν τῶν σκύλων καὶ τοῖς σκύλοις ἐκείνοις ἐλέγετο ταῦτα τὰ σκῦλα δαυιδ

21 Midõn pedig Dávid ahhoz a kétszáz emberhez érkezék, a kik fáradtabbak valának, minthogy Dávidot követhették volna, és ott hagyta õket a Bésor patakjánál: kimenének Dávid elé és a nép elé, a mely vele volt. Dávid pedig a néphez közeledék, és köszönté õket békességgel.

And David came to the two hundred men, who because of weariness had not gone with him, but were waiting at the stream Besor: and they went out, meeting David and the people who were with him; and when they came near them, they said, How are you?

καὶ παραγίνεται δαυιδ πρὸς τοὺς διακοσίους ἄνδρας τοὺς ἐκλυθέντας τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω δαυιδ καὶ ἐκάθισεν αὐτοὺς ἐν τῷ χειμάρρῳ τῷ βοσορ καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν δα υιδ καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ προσήγαγεν δαυιδ ἕως τοῦ λαοῦ καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην

22 Akkor mondának mind azok közül, a kik Dáviddal elmenének, így szólván: Minthogy mind a gonosz emberek és Béliál emberei nem jöttek el velünk, semmit se adjunk nékik a zsákmányból, a melyet visszaszereztünk, hanem csak kinek-kinek a maga feleségét és gyermekeit, [azokat] vigyék el, és menjenek el.

Then the bad and good-for-nothing men among those who went with David said, Because they did not go with us, we will give them nothing of the goods which we have got back, but only to every man his wife and children, so that he may take them and go.

καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ λοιμὸς καὶ πονηρὸς τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν πορευθέντων μετὰ δαυιδ καὶ εἶπαν ὅτι οὐ κατεδίωξαν μεθ' ἡμῶν οὐ δώσομεν αὐτοῖς ἐκ τῶν σκύλ ων ὧν ἐξειλάμεθα ὅτι ἀλλ' ἢ ἕκαστος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἀπαγέσθωσαν καὶ ἀποστρεφέτωσαν

23 Dávid azonban így szóla: Ne cselekedjetek így, atyámfiai, azzal, a mit az Úr adott nékünk; õ oltalmazott minket és adá kezünkbe a sereget, a mely ellenünk jött vala.

Then David said, You are not to do this, my brothers, after what the Lord has given us, who has kept us safe and given up the band which came against us into our hands.

καὶ εἶπεν δαυιδ οὐ ποιήσετε οὕτως μετὰ τὸ παραδοῦναι τὸν κύριον ἡμῖν καὶ φυλάξαι ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν κύριος τὸν γεδδουρ τὸν ἐπερχόμενον ἐφ' ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν

24 Vajjon kicsoda engedhetne néktek ebben a dologban? Sõt inkább, a mekkora annak a része, a ki elment a harczba, akkora legyen annak is a része, a ki a holminál marada; egyenlõképen osztozzanak.

Who is going to give any attention to you in this question? for an equal part will be given to him who went to the fight and to him who was waiting by the goods: they are all to have the same.

καὶ τίς ὑπακούσεται ὑμῶν τῶν λόγων τούτων ὅτι οὐχ ἧττον ὑμῶν εἰσιν διότι κατὰ τὴν μερίδα τοῦ καταβαίνοντος εἰς πόλεμον οὕτως ἔσται ἡ μερὶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τὰ σκεύη κατὰ τὸ αὐτὸ μεριοῦνται

25 És úgy történt ez attól a naptól fogva azután is; törvénynyé és szokássá tette ezt Izráelben mind e mai napig.

And so he made it a rule and an order for Israel from that day till now.

καὶ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπάνω καὶ ἐγένετο εἰς πρόσταγμα καὶ εἰς δικαίωμα τῷ ισραηλ ἕως τῆς σήμερον

26 Mikor pedig Dávid Siklágba érkezék, külde a zsákmányból Júda véneinek, az õ barátainak, mondván: Ímé az Úr ellenségeinek zsákmányából való ajándék számotokra.

And when David came to Ziklag, he sent some of the goods to the responsible men of Judah, and to his friends, saying, Here is an offering for you from the goods of those who were fighting against the Lord;

καὶ ἦλθεν δαυιδ εἰς σεκελακ καὶ ἀπέστειλεν τοῖς πρεσβυτέροις ιουδα τῶν σκύλων καὶ τοῖς πλησίον αὐτοῦ λέγων ἰδοὺ ἀπὸ τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν κυρίου

27 Azoknak [tudniillik,] a kik Béthelben, a kik dél felé Rámóthban, és a kik Jathirban [laknak;]

He sent to those who were in Beth-el, and in Ramah of the South, and in Jattir;

τοῖς ἐν βαιθσουρ καὶ τοῖς ἐν ραμα νότου καὶ τοῖς ἐν ιεθθορ

28 A kik Aroerben, a kik Sifmótban és a kik Estemoában [laknak;

And to those in Arara and Eshtemoa

καὶ τοῖς ἐν αροηρ καὶ τοῖς αμμαδι καὶ τοῖς ἐν σαφι καὶ τοῖς ἐν εσθιε [28α] καὶ τοῖς ἐν γεθ καὶ τοῖς ἐν κιναν καὶ τοῖς ἐν σαφεκ καὶ τοῖς ἐν θιμαθ

29 A kik Rákálban, a kik a Jerakhméeliták városaiban és a kik a Kéneusok városaiban [laknak;]

and Carmel and in the towns of the Jerahmeelites, and in the towns of the Kenites;

καὶ τοῖς ἐν καρμήλῳ καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν τοῦ ιεραμηλι καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν τοῦ κενεζι

30 A kik Hormában, a kik Kor-Asánban és a kik Athákban [laknak;

And to those who were in Hormah and in Bor-ashan and in Athach;

καὶ τοῖς ἐν ιεριμουθ καὶ τοῖς ἐν βηρσαβεε καὶ τοῖς ἐν νοο

31 A kik Hebronban és mindazon helyeken, a hol Dávid embereivel megfordult vala.
And in Hebron, and to all the places where David and his men had been living.
καὶ τοῖς ἐν χεβρων καὶ εἰς πάντας τοὺς τόπους οὓς διῆλθεν δαυιδ ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ

1 És megütközének a Filiszteusok Izráellel, és elfutottak Izráel férfiai a Filiszteusok elõl, és elhullának a seb miatt a Gilboa hegységén.
Now the Philistines were fighting against Israel: and the men of Israel went in flight before the Philistines, falling down wounded in Mount Gilboa.
καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπολέμουν ἐπὶ ισραηλ καὶ ἔφυγον οἱ ἄνδρες ισραηλ ἐκ προσώπου τῶν ἀλλοφύλων καὶ πίπτουσιν τραυματίαι ἐν τῷ ὄρει τῷ γελβουε

2 A Filiszteusok pedig utólérték Sault és az õ fiait, és megölték a Filiszteusok Jonathánt, Abinádábot és Málkisuát, a Saul fiait.
And the Philistines overtook Saul and his sons; and they put to death Jonathan and Abinadab and Malchi-shua, the sons of Saul.
καὶ συνάπτουσιν ἀλλόφυλοι τῷ σαουλ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ τύπτουσιν ἀλλόφυλοι τὸν ιωναθαν καὶ τὸν αμιναδαβ καὶ τὸν μελχισα υἱοὺς σαουλ

3 És a küzdelem igen heves lõn Saul ellen, mikor megtalálták õt a kézíves emberek, és igen megrettene a kézívesektõl.
And the fight was going badly for Saul, and the archers came across him, and he was wounded by the archers.
καὶ βαρύνεται ὁ πόλεμος ἐπὶ σαουλ καὶ εὑρίσκουσιν αὐτὸν οἱ ἀκοντισταί ἄνδρες τοξόται καὶ ἐτραυματίσθη εἰς τὰ ὑποχόνδρια

4 És mondá Saul az õ fegyverhordozójának: Húzd ki kardodat, és szúrj keresztül azzal engem, hogy valami módon reám ne jõjjenek e körülmetéletlenek, és keresztülszúrjanak engemet és gúnyt ûzzenek belõlem. De fegyverhordozója nem akará, mert nagyon félt. Akkor Saul vevé a kardot és belébocsátkozék.
Then Saul said to the servant who had the care of his arms, Take out your sword and put it through me, before these men without circumcision come and make sport of me. But his servant, full of fear, would not do so. Then Saul took out his sword, and falling on it, put an end to himself.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς τὸν αἴροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου καὶ ἀποκέντησόν με ἐν αὐτῇ μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι καὶ ἀποκεντήσωσίν με καὶ ἐμπαίξωσ ίν μοι καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι ἐφοβήθη σφόδρα καὶ ἔλαβεν σαουλ τὴν ῥομφαίαν καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτήν

5 És fegyverhordozója a mint meglátta, hogy Saul meghalt, õ is belébocsátkozék az õ kardjába, és vele együtt meghala.
And when his servant saw that Saul was dead, he did the same, and was united with him in death.
καὶ εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι τέθνηκεν σαουλ καὶ ἐπέπεσεν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν μετ' αὐτοῦ

6 És meghala Saul és az õ három fia és fegyverhordozója, sõt emberei is mindnyájan egyenlõképen azon a napon.
So death overtook Saul and his three sons and his servant on the same day.
καὶ ἀπέθανεν σαουλ καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κατὰ τὸ αὐτό

7 És mikor meglátták az Izráel férfiai, a kik a völgyön túl és a Jordánon túl [laktak] vala, hogy Izráel férfiai elfutottak, és hogy Saul és az õ fiai meghalának: elhagyták a városokat és elfutának. A Filiszteusok pedig eljövének és lakának azokban.
And when the men of Israel across the valley and on the other side of Jordan saw that the army of Israel was in flight and that Saul and his sons were dead, they came out of their towns and went in flight; and the Philistines came and took them for themselves.
καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες ισραηλ οἱ ἐν τῷ πέραν τῆς κοιλάδος καὶ οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου ὅτι ἔφυγον οἱ ἄνδρες ισραηλ καὶ ὅτι τέθνηκεν σαουλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ καταλείπουσ ιν τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ φεύγουσιν καὶ ἔρχονται οἱ ἀλλόφυλοι καὶ κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς

8 És történt másnap, mikor a Filiszteusok kimentek, hogy kirabolják az elesetteket, megtalálták Sault és az õ három fiát, a kik a Gilboa hegyén esének el.
Now on the day after, when the Philistines came to take their goods from the dead, they saw Saul and his three sons dead on the earth in Mount Gilboa.
καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον καὶ ἔρχονται οἱ ἀλλόφυλοι ἐκδιδύσκειν τοὺς νεκροὺς καὶ εὑρίσκουσιν τὸν σαουλ καὶ τοὺς τρεῖς υἱοὺς αὐτοῦ πεπτωκότας ἐπὶ τὰ ὄρη γελβουε

9 És levágták fejét és fegyverzetét lehúzták, és elküldötték a Filiszteusok tartományába szerénszerte, hogy hírt mondanának bálványaiknak templomában és a nép között.
And cutting off his head and taking away his war-dress, they sent word into the land of the Philistines round about, to take the news to their gods and to the people.
καὶ ἀποστρέφουσιν αὐτὸν καὶ ἐξέδυσαν τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτὰ εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύκλῳ εὐαγγελίζοντες τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ τῷ λαῷ αὐτῶν

10 És fegyverzetét Astarot templomában helyezték el, testét pedig felfüggeszték Bethsán kerítésére.
His war-dress they put in the house of Astarte; and his body was fixed on the wall of Beth-shan.
καὶ ἀνέθηκαν τὰ σκεύη αὐτοῦ εἰς τὸ ἀσταρτεῖον καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ κατέπηξαν ἐν τῷ τείχει βαιθσαν

11 Mikor pedig értesültek felõle Jábes-Gileád lakói, hogy mit cselekedtek a Filiszteusok Saullal:
And when the people of Jabesh-gilead had news of what the Philistines had done to Saul,
καὶ ἀκούουσιν οἱ κατοικοῦντες ιαβις τῆς γαλααδίτιδος ἃ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ σαουλ

12 Felkelének mindnyájan a vitéz férfiak, és menének egész éjjel, és [miután] levették Saul testét és az õ fiainak testeit Bethsán kerítésérõl, elmentek Jábesbe, és ott megégették õket;
All the fighting men got up and, travelling all night, took Saul's body and the bodies of his sons from the wall of Beth-shan; and they came to Jabesh and had them burned there.
καὶ ἀνέστησαν πᾶς ἀνὴρ δυνάμεως καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν νύκτα καὶ ἔλαβον τὸ σῶμα σαουλ καὶ τὸ σῶμα ιωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τείχους βαιθσαν καὶ φέρουσιν αὐτοὺς εἰς ιαβις καὶ κατακαίουσιν αὐτοὺς ἐκεῖ

13 Csontjaikat pedig felszedték, és eltemették a tamaris fa alatt Jábesben; és bõjtölének hét napig.
And their bones they put in the earth under a tree in Jabesh; and for seven days they took no food.
καὶ λαμβάνουσιν τὰ ὀστᾶ αὐτῶν καὶ θάπτουσιν ὑπὸ τὴν ἄρουραν τὴν ιαβις καὶ νηστεύουσιν ἑπτὰ ἡμέρας .

1 És lõn Saul halála után, mikor Dávid visszatért az Amálekiták legyõzésébõl, és Dávid két napig Siklágban idõzött:
Now after the death of Saul, when David, having come back from the destruction of the Amalekites, had been in Ziklag for two days;
καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν σαουλ καὶ δαυιδ ἀνέστρεψεν τύπτων τὸν αμαληκ καὶ ἐκάθισεν δαυιδ ἐν σεκελακ ἡμέρας δύο

2 Ímé a harmadik napon egy férfi jöve a táborból Saultól, és az õ ruhái megszaggatva valának, fején pedig föld vala; és a mikor Dávidhoz ért, leesék a földre, és meghajtá magát.
On the third day a man came from Saul's tents, with his clothing out of order and earth on his head: and when he came to David, he went down on the earth and gave him honour.
καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἦλθεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἐκ τοῦ λαοῦ σαουλ καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ διερρωγότα καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτὸν πρὸς δαυιδ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ

3 Monda pedig néki Dávid: Honnét jössz? Felele néki: Az Izráel táborából szaladék el.
And David said to him, Where have you come from? And he said, I have come in flight from the tents of Israel.
καὶ εἶπεν αὐτῷ δαυιδ πόθεν σὺ παραγίνῃ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἐκ τῆς παρεμβολῆς ισραηλ ἐγὼ διασέσῳσμαι

4 Monda néki Dávid: Mondd meg kérlek nékem, mint lõn a dolog? Õ pedig felele: Megfutamodék a nép a harczból, és a nép közül nagy sokaság esett el, és meghalának. Sõt Saul is és Jonathán az õ fia meghalának.
And David said to him, How did things go? Give me the news. And in answer he said, The people have gone in flight from the fight, and a great number of them are dead; and Saul and his son Jonathan are dead.
καὶ εἶπεν αὐτῷ δαυιδ τίς ὁ λόγος οὗτος ἀπάγγειλόν μοι καὶ εἶπεν ὅτι ἔφυγεν ὁ λαὸς ἐκ τοῦ πολέμου καὶ πεπτώκασι πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ ἀπέθανον καὶ ἀπέθανεν καὶ σαουλ καὶ ιωναθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν

5 Dávid pedig mondá az ifjúnak, ki néki [ezt] elbeszélé: Honnan tudod, hogy meghalt Saul és Jonathán az õ fia?
And David said to the young man who gave him the news, Why are you certain that Saul and his son Jonathan are dead?
καὶ εἶπεν δαυιδ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ πῶς οἶδας ὅτι τέθνηκεν σαουλ καὶ ιωναθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ

6 Felele az ifjú, ki a hírt hozta: Történetbõl felmenék a Gilboa hegyére, és ímé Saul az õ dárdájára támaszkodott vala, és ímé a szekerek és lovagok utólérék õtet.
And the young man said, I came by chance to Mount Gilboa, and I saw Saul supporting himself on his spear; and the war-carriages and horsemen overtook him.
καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον τὸ ἀπαγγέλλον αὐτῷ περιπτώματι περιέπεσον ἐν τῷ ὄρει τῷ γελβουε καὶ ἰδοὺ σαουλ ἐπεστήρικτο ἐπὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ τὰ ἅρματα καὶ οἱ ἱππάρχαι συνῆψαν αὐτῷ

7 Hátratekintvén pedig [Saul,] megláta engem és szólíta, és mondék: Ímhol [vagyok] én.
And looking back, he saw me and gave a cry to me. And answering him I said, Here am I.
καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ καὶ εἶδέν με καὶ ἐκάλεσέν με καὶ εἶπα ἰδοὺ ἐγώ

8 Monda pedig nékem: Ki [vagy] te? Felelék néki: Amálekita vagyok.
And he said to me, Who are you? And I said, I am an Amalekite.
καὶ εἶπέν μοι τίς εἶ σύ καὶ εἶπα αμαληκίτης ἐγώ εἰμι

9 Akkor monda nékem: Kérlek állj mellém és ölj meg engem, mert dermedtség fogott el engem, pedig a lélek még teljesen bennem van.
Then he said to me, Come here to my side, and put me to death, for the pain of death has me in its grip but my life is still strong in me.
καὶ εἶπεν πρός με στῆθι δὴ ἐπάνω μου καὶ θανάτωσόν με ὅτι κατέσχεν με σκότος δεινόν ὅτι πᾶσα ἡ ψυχή μου ἐν ἐμοί

10 Annakokáért [én] mellé állván, megölém õtet, mert tudtam, hogy meg nem él, miután elesett, és elhozám a koronát, mely az õ fején [vala,] és az aranypereczet, mely az õ karján [volt,] és azokat [ímé] ide hoztam az én uramnak.
So I put my foot on him and gave him his death-blow, because I was certain that he would not go on living after his fall: and I took the crown from his head and the band from his arm, and I have them here for my lord.
καὶ ἐπέστην ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσα αὐτόν ὅτι ᾔδειν ὅτι οὐ ζήσεται μετὰ τὸ πεσεῖν αὐτόν καὶ ἔλαβον τὸ βασίλειον τὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὸν χλιδῶνα τὸν ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ καὶ ἐνήνοχα αὐτὰ τῷ κυρίῳ μου ὧδε

11 Akkor megragadá Dávid a maga ruháit és megszaggatá, úgyszintén a többi emberek is, a kik õ vele [valának.]
Then David gave way to bitter grief, and so did all the men who were with him:
καὶ ἐκράτησεν δαυιδ τῶν ἱματίων αὐτοῦ καὶ διέρρηξεν αὐτά καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν

12 És nagy zokogással sírának, és bõjtölének mind estvéig, Saulon és Jonathánon, az õ fián, és az Úrnak népén és Izráelnek házán, mivelhogy fegyver által hullottak el.
And till evening they gave themselves to sorrow and weeping, and took no food, weeping for Saul and for Jonathan, his son, and for the people of the Lord and for the men of Israel; because they had come to their end by the sword.
καὶ ἐκόψαντο καὶ ἔκλαυσαν καὶ ἐνήστευσαν ἕως δείλης ἐπὶ σαουλ καὶ ἐπὶ ιωναθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν ιουδα καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον ισραηλ ὅτι ἐπλήγησαν ἐν ῥομφαίᾳ

13 És monda Dávid az ifjúnak, a ki [ezt] elbeszélé néki: Honnét [való] [vagy] te? Felele: Egy jövevény Amálekita férfi fia vagyok.
And David said to the young man who had given him the news, Where do you come from? And he said, I am the son of a man from a strange land; I am an Amalekite.
καὶ εἶπεν δαυιδ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ πόθεν εἶ σύ καὶ εἶπεν υἱὸς ἀνδρὸς παροίκου αμαληκίτου ἐγώ εἰμι

14 Ismét monda néki Dávid: Hogy nem féltél felemelni kezedet az Úr felkentjének elvesztésére?
And David said to him, Had you no fear of stretching out your hand to put to death the one marked with the holy oil?
καὶ εἶπεν αὐτῷ δαυιδ πῶς οὐκ ἐφοβήθης ἐπενεγκεῖν χεῖρά σου διαφθεῖραι τὸν χριστὸν κυρίου

15 És szólíta Dávid egyet az õ szolgái közül, kinek monda: Jõjj elõ és öld meg õt. Ki általüté azt, és meghala.
And David sent for one of his young men and said, Go near and put an end to him. And he put him to death.
καὶ ἐκάλεσεν δαυιδ ἓν τῶν παιδαρίων αὐτοῦ καὶ εἶπεν προσελθὼν ἁπάντησον αὐτῷ καὶ ἐπάταξεν αὐτόν καὶ ἀπέθανεν

16 És monda néki Dávid: A te véred [legyen] a te fejeden: mert a tennen nyelved vallása bizonyságot tesz ellened, mondván: Én öltem meg az Úrnak felkentjét.
And David said to him, May your blood be on your head; for your mouth has given witness against you, saying, I have put to death the man marked with the holy oil.
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς αὐτόν τὸ αἷμά σου ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου ὅτι τὸ στόμα σου ἀπεκρίθη κατὰ σοῦ λέγων ὅτι ἐγὼ ἐθανάτωσα τὸν χριστὸν κυρίου

17 És keservesen síra Dávid ilyen sírással, Saulon és Jonathánon, az õ fián,
Then David made this song of grief for Saul and Jonathan, his son:
καὶ ἐθρήνησεν δαυιδ τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ σαουλ καὶ ἐπὶ ιωναθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ

18 És monda ([íjdal ez,] hogy megtanulják Júda fiai, mely be van írva a Jásár könyvébe):
(It is recorded in the book of Jashar for teaching to the sons of Judah) and he said:
καὶ εἶπεν τοῦ διδάξαι τοὺς υἱοὺς ιουδα ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς

19 Izráel! a te ékességed elesett halmaidon: miként hullottak el a hõsök!
The glory, O Israel, is dead on your high places! How have the great ones been made low!
στήλωσον ισραηλ ὑπὲρ τῶν τεθνηκότων ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματιῶν πῶς ἔπεσαν δυνατοί

20 Meg ne mondjátok Gáthban, ne hirdessétek Askelon utczáin, hogy ne örvendjenek a Filiszteusok leányai, és ne ujjongjanak a körülmetéletlenek leányai.
Give no news of it in Gath, let it not be said in the streets of Ashkelon; or the daughters of the Philistines will be glad, the daughters of men without circumcision will be uplifted in joy.
μὴ ἀναγγείλητε ἐν γεθ καὶ μὴ εὐαγγελίσησθε ἐν ταῖς ἐξόδοις ἀσκαλῶνος μήποτε εὐφρανθῶσιν θυγατέρες ἀλλοφύλων μήποτε ἀγαλλιάσωνται θυγατέρες τῶν ἀπεριτμήτων

21 Gilboa hegyei, se harmat, se esõ ti reátok ne [szálljon,]és mezõtök [ne teremjen semmi] áldozatra valót; mert ott hányatott el az erõs [vitézek] paizsa, Saulnak paizsa, mintha meg nem kenettetett volna olajjal.
O mountains of Gilboa, let there be no dew or rain on you, you fields of death: for there the arms of the strong have been shamed, the arms of Saul, as if he had not been marked with the holy oil.
ὄρη τὰ ἐν γελβουε μὴ καταβῇ δρόσος καὶ μὴ ὑετὸς ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἀγροὶ ἀπαρχῶν ὅτι ἐκεῖ προσωχθίσθη θυρεὸς δυνατῶν θυρεὸς σαουλ οὐκ ἐχρίσθη ἐν ἐλαίῳ

22 A megöletteknek vérétõl és a hõsöknek kövérétõl Jonathán kézíve hátra nem tért, és a Saul fegyvere hiába nem járt.
From the blood of the dead, from the fat of the strong, the bow of Jonathan was not turned back, the sword of Saul did not come back unused.
ἀφ' αἵματος τραυματιῶν ἀπὸ στέατος δυνατῶν τόξον ιωναθαν οὐκ ἀπεστράφη κενὸν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ῥομφαία σαουλ οὐκ ἀνέκαμψεν κενή

23 Sault és Jonathánt, a kik egymást szerették és kedvelték míg éltek, a halál sem szakította el; a saskeselyûknél gyorsabbak és az oroszlánoknál erõsebbek valának.
Saul and Jonathan were loved and pleasing; in their lives and in their death they were not parted; they went more quickly than eagles, they were stronger than lions.
σαουλ καὶ ιωναθαν οἱ ἠγαπημένοι καὶ ὡραῖοι οὐ διακεχωρισμένοι εὐπρεπεῖς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν καὶ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν οὐ διεχωρίσθησαν ὑπὲρ ἀετοὺς κοῦφοι καὶ ὑπὲρ λέοντας ἐκραταιώθησαν

24 Izráel leányai! sirassátok Sault, ki karmazsinba öltöztetett gyönyörûen, és aranynyal ékesité fel ruhátokat.
O daughters of Israel, have sorrow for Saul, by whom you were delicately clothed in robes of red, with ornaments of gold on your dresses.
θυγατέρες ισραηλ ἐπὶ σαουλ κλαύσατε τὸν ἐνδιδύσκοντα ὑμᾶς κόκκινα μετὰ κόσμου ὑμῶν τὸν ἀναφέροντα κόσμον χρυσοῦν ἐπὶ τὰ ἐνδύματα ὑμῶν

25 Oh, hogy elhullottak a hõsök a harczban! Jonathán halmaidon esett el!
How have the great ones been made low in the fight! Jonathan is dead on your high places.
πῶς ἔπεσαν δυνατοὶ ἐν μέσῳ τοῦ πολέμου ιωναθαν ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματίας

26 Sajnállak testvérem, Jonathán, kedves valál nékem nagyon, hozzám való szereteted csudálatra méltóbb volt az asszonyok szerelménél.
I am full of grief for you, my brother Jonathan: very dear have you been to me: your love for me was a wonder, greater than the love of women.
ἀλγῶ ἐπὶ σοί ἄδελφέ μου ιωναθαν ὡραιώθης μοι σφόδρα ἐθαυμαστώθη ἡ ἀγάπησίς σου ἐμοὶ ὑπὲρ ἀγάπησιν γυναικῶν

27 Oh, hogy elhullottak a hõsök! És elvesztek a hadi szerszámok!
How have the great ones been made low, and the arms of war broken!
πῶς ἔπεσαν δυνατοὶ καὶ ἀπώλοντο σκεύη πολεμικά

1 Ezek után lõn, hogy megkérdezé Dávid az Urat, mondván: Felmenjek-é Júdának valamelyik városába? Kinek felele az Úr: Menj fel. És monda Dávid: Hová menjek? Felele: Hebronba.
Now after this, David, questioning the Lord, said, Am I to go up into any of the towns of Judah? And the Lord said to him, Go up. And David said, Where am I to go? And he said, To Hebron.
καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπηρώτησεν δαυιδ ἐν κυρίῳ λέγων εἰ ἀναβῶ εἰς μίαν τῶν πόλεων ιουδα καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν ἀνάβηθι καὶ εἶπεν δαυιδ ποῦ ἀναβῶ καὶ εἶπεν εἰς χεβρων

2 Felméne azért oda Dávid és az õ két felesége is, Ahinoám, a Jezréelbõl való, és Abigail, a Karmelbõl való, Nábál felesége.
So David went there, taking with him his two wives, Ahinoam of Jezreel, and Abigail, the wife of Nabal of Carmel.
καὶ ἀνέβη ἐκεῖ δαυιδ εἰς χεβρων καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ αχινοομ ἡ ιεζραηλῖτις καὶ αβιγαια ἡ γυνὴ ναβαλ τοῦ καρμηλίου

3 És embereit is, a kik vele valának, felvivé Dávid, kit- kit a maga házanépével, és lakának Hebron városaiban.
And David took all his men with him, every man with his family: and they were living in the towns round Hebron.
καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ἕκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ καὶ κατῴκουν ἐν ταῖς πόλεσιν χεβρων

4 És eljövének Júda férfiai, és ott felkenék Dávidot királynak a Júda házán. Mikor pedig megjelentették Dávidnak, mondván: A Gileádból való Jábes emberei voltak azok, kik eltemették Sault;
And the men of Judah came there, and with the holy oil made David king over the people of Judah. And word came to David that it was the men of Jabesh-gilead who put Saul's body in its last resting-place.
καὶ ἔρχονται ἄνδρες τῆς ιουδαίας καὶ χρίουσιν τὸν δαυιδ ἐκεῖ τοῦ βασιλεύειν ἐπὶ τὸν οἶκον ιουδα καὶ ἀπήγγειλαν τῷ δαυιδ λέγοντες ὅτι οἱ ἄνδρες ιαβις τῆς γαλααδίτιδος ἔθαψα ν τὸν σαουλ

5 Követeket külde Dávid a Gileádból való Jábes embereihez, és ezt izené néki: Áldottak vagytok ti az Úrtól, kik ezt az irgalmasságot cselekedtétek a ti uratokkal, Saullal, hogy eltemettétek;
And David sent to the men of Jabesh-gilead and said to them, May the Lord give you his blessing, because you have done this kind act to Saul your lord, and have put his body to rest!
καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ ἀγγέλους πρὸς τοὺς ἡγουμένους ιαβις τῆς γαλααδίτιδος καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ ὅτι πεποιήκατε τὸ ἔλεος τοῦτο ἐπὶ τὸν κύριον ὑ μῶν ἐπὶ σαουλ τὸν χριστὸν κυρίου καὶ ἐθάψατε αὐτὸν καὶ ιωναθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ

6 Annakokáért most az Úr cselekedjék veletek irgalmasságot és igazságot; sõt én is ezt a jót teszem veletek, hogy ezt cselekedtétek;
May the Lord be good and true to you: and I myself will see that your kind act is rewarded, because you have done this thing.
καὶ νῦν ποιήσαι κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος καὶ ἀλήθειαν καί γε ἐγὼ ποιήσω μεθ' ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ ταῦτα ὅτι ἐποιήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο

7 Most azért a ti kezeitek erõsödjenek meg, és legyetek erõs férfiak, mert megholt a ti uratok Saul, és immár engem felkent királynak Júda háza önmagán.
Then let your hands be strong, and have no fear: though Saul your lord is dead, the people of Judah have made me their king.
καὶ νῦν κραταιούσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνατούς ὅτι τέθνηκεν ὁ κύριος ὑμῶν σαουλ καί γε ἐμὲ κέχρικεν ὁ οἶκος ιουδα ἐφ' ἑαυτοὺς εἰς βασιλέα

8 Abner pedig, a Nér fia, a ki Saulnak fõvezére [vala], felvevé Isbósetet, a Saul fiát, és elvivé Mahanáimba.
Now Abner, the son of Ner, captain of Saul's army, had taken Saul's son Ish-bosheth over to Mahanaim,
καὶ αβεννηρ υἱὸς νηρ ἀρχιστράτηγος τοῦ σαουλ ἔλαβεν τὸν ιεβοσθε υἱὸν σαουλ καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς μαναεμ

9 És királylyá tette õt Gileádon, Asuron és Jezréel [város]án, és az Efraim és Benjámin [nemzetség]ein, és az egész Izráelen.
And made him king over Gilead and the Asherites and over Jezreel and Ephraim and Benjamin, that is, over all Israel.
καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γαλααδῖτιν καὶ ἐπὶ τὸν θασιρι καὶ ἐπὶ τὸν ιεζραελ καὶ ἐπὶ τὸν εφραιμ καὶ ἐπὶ τὸν βενιαμιν καὶ ἐπὶ πάντα ισραηλ

10 Negyven esztendõs [vala] Isbóset, Saul fia, mikor uralkodni kezde Izráelen, és két esztendeig uralkodék. Csak Júdának háza követé Dávidot.
(Saul's son Ish-bosheth was forty years old when he became king over Israel, and he was ruler for two years.) But Judah was on the side of David.
τεσσαράκοντα ἐτῶν ιεβοσθε υἱὸς σαουλ ὅτε ἐβασίλευσεν ἐπὶ τὸν ισραηλ καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν πλὴν τοῦ οἴκου ιουδα οἳ ἦσαν ὀπίσω δαυιδ

11 Lõn pedig az idõnek száma, míg Dávid király volt Hebronban Júdának házán, hét esztendõ és hat hónap.
And the time when David was king in Hebron over the people of Judah was seven years and six months.
καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι ἃς δαυιδ ἐβασίλευσεν ἐν χεβρων ἐπὶ τὸν οἶκον ιουδα ἑπτὰ ἔτη καὶ ἓξ μῆνας

12 És elméne Abner, a Nér fia, és Isbósetnek, a Saul fiának szolgái Mahanáimból Gibeonba.
And Abner, the son of Ner, with the servants of Saul's son Ish-bosheth, went out from Mahanaim to Gibeon.
καὶ ἐξῆλθεν αβεννηρ υἱὸς νηρ καὶ οἱ παῖδες ιεβοσθε υἱοῦ σαουλ ἐκ μαναεμ εἰς γαβαων

13 Joáb is Sérujának fia, és a Dávid szolgái elmenvén, összetalálkozának azokkal a Gibeon halastavánál, és maradának ezek a halastón innét, amazok pedig a halastón túl.
And Joab, the son of Zeruiah, and the servants of David, went out and came face to face with them by the pool of Gibeon; and they took up their position, facing one another on opposite sides of the pool.
και ιωαβ υιὸς σαρουιας καὶ οἱ παῖδες δαυιδ ἐξῆλθοσαν ἐκ χεβρων καὶ συναντῶσιν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν κρήνην τὴν γαβαων ἐπὶ τὸ αὐτό καὶ ἐκάθισαν οὗτοι ἐπὶ τὴν κρήνην τὴν γαβαων ἐντεῦθεν καὶ οὗτοι ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν

14 Akkor monda Abner Joábnak: Nosza álljanak elõ néhányan az ifjak, és viaskodjanak elõttünk. És monda Joáb: Hát álljanak elõ.
And Abner said to Joab, Let the young men give a test of their strength before us. And Joab said, Let them do so.
καὶ εἶπεν αβεννερ πρὸς ιωαβ ἀναστήτωσαν δὴ τὰ παιδάρια καὶ παιξάτωσαν ἐνώπιον ἡμῶν καὶ εἶπεν ιωαβ ἀναστήτωσαν

15 Felkelének azért és [egyenlõ] számban általmenének a Benjámin [nemzeté]bõl és a Saul fiának, Isbósetnek [seregé]bõl tizenketten, és a Dávid szolgái közül [is] tizenketten.
So they got up and went over by number: twelve for Benjamin and Ish-bosheth and twelve of the servants of David.
καὶ ἀνέστησαν καὶ παρῆλθον ἐν ἀριθμῷ τῶν παίδων βενιαμιν δώδεκα τῶν ιεβοσθε υἱοῦ σαουλ καὶ δώδεκα ἐκ τῶν παίδων δαυιδ

16 És kiki az õ társának fejét megragadá, és fegyverét oldalába [üté;] és egyenlõképen mind elhullának; és nevezék azt a mezõt Helkáth- Hassurimnak, mely Gibeonban van.
And every one got the other by the head, driving his sword into the other's side, so they all went down together: and that place was named the Field of Sides, and it is in Gibeon.
καὶ ἐκράτησαν ἕκαστος τῇ χειρὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ μάχαιρα αὐτοῦ εἰς πλευρὰν τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ πίπτουσιν κατὰ τὸ αὐτό καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου μερὶς τῶν ἐπιβούλων ἥ ἐστιν ἐν γαβαων

17 És felette erõs harcz lõn azon a napon, és megvereték Abner és az Izráel népe a Dávid szolgái által.
And there was hard fighting that day; and Abner and the men of Israel gave way before the servants of David.
καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος σκληρὸς ὥστε λίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἔπταισεν αβεννηρ καὶ ἄνδρες ισραηλ ἐνώπιον παίδων δαυιδ

18 Három fia vala pedig ott Sérujának: Joáb, Abisai és Asáel; Asáel pedig könnyû lábú vala, mint egy vadkecske, mely a mezõn [lakik.]
There were three sons of Zeruiah there, Joab and Abishai and Asahel: and Asahel was as quick-footed as a roe of the fields.
καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ τρεῖς υἱοὶ σαρουιας ιωαβ καὶ αβεσσα καὶ ασαηλ καὶ ασαηλ κοῦφος τοῖς ποσὶν αὐτοῦ ὡσεὶ μία δορκὰς ἐν ἀγρῷ

19 És Asáel üldözé Abnert; és se jobbfelé, se balfelé nem tére ki Abner után való futásában.
Asahel went running after Abner, not turning to the right or to the left.
καὶ κατεδίωξεν ασαηλ ὀπίσω αβεννηρ καὶ οὐκ ἐξέκλινεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερὰ κατόπισθεν αβεννηρ

20 Hátratekintvén pedig Abner, monda: Te vagy-é Asáel? Felele: Én [vagyok.]
Then Abner, looking back, said, Is it you, Asahel? And he said, It is I.
καὶ ἐπέβλεψεν αβεννηρ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ καὶ εἶπεν εἰ σὺ εἶ αὐτὸς ασαηλ καὶ εἶπεν ἐγώ εἰμι

21 És monda néki Abner: Térj másfelé, vagy jobbkézre vagy balkézre, és fogj meg egyet az ifjak közül, és foszd ki õt mindenébõl; de Asáel nem akarta õt elhagyni.
And Abner said, Then go to the right or to the left and put your hands on one of the fighting-men and take his arms. But Asahel would not be turned away from going after Abner.
καὶ εἶπεν αὐτῷ αβεννηρ ἔκκλινον σὺ εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ καὶ κάτασχε σαυτῷ ἓν τῶν παιδαρίων καὶ λαβὲ σεαυτῷ τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ καὶ οὐκ ἠθέλησεν ασαηλ ἐκκλῖναι ἐκ τῶν ὄπισθεν αὐτοῦ

22 Ismét monda Abner Asáelnek: Menj el hátam mögül. Miért verjelek téged a földhöz? És micsoda orczával menjek Joábhoz, a te bátyádhoz?
Then again Abner said to Asahel, Go to one side, do not keep on coming after me: why will you make me put an end to you? for then I will be shamed before your brother Joab.
καὶ προσέθετο ἔτι αβεννηρ λέγων τῷ ασαηλ ἀπόστηθι ἀπ' ἐμοῦ ἵνα μὴ πατάξω σε εἰς τὴν γῆν καὶ πῶς ἀρῶ τὸ πρόσωπόν μου πρὸς ιωαβ καὶ ποῦ ἐστιν ταῦτα ἐπίστρεφε πρὸς ιωαβ τὸν ἀδελφόν σου

23 Mikor azért semmiképen nem akart eltérni, általüté õt Abner a dárda végével, az ötödik oldalcsontja között, és hátul jöve ki a dárda; és elesék azon a helyen, és ugyanott meghala. És lõn, hogy mindazok, a kik arra a helyre érkezének, a hol Asáel elesett és meghalt vala, megállának.

But still he did not go to one side: so Abner gave him a back blow in the stomach with his spear, so that the spear came out at his back; and he went down on the earth, wounded to death: and all those who came to the place where Asahel went down dead, came to a stop.

καὶ οὐκ ἐβούλετο τοῦ ἀποστῆναι καὶ τύπτει αὐτὸν αβεννηρ ἐν τῷ ὀπίσω τοῦ δόρατος ἐπὶ τὴν ψόαν καὶ διεξῆλθεν τὸ δόρυ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ πίπτει ἐκεῖ καὶ ἀποθνήσκει ὑπ οκάτω αὐτοῦ καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἕως τοῦ τόπου οὗ ἔπεσεν ἐκεῖ ασαηλ καὶ ἀπέθανεν καὶ ὑφίστατο

24 Joáb pedig és Abisai tovább üldözék Abnert; és midõn a nap lement, elérkezének az Amma halmára, mely Giah átellenében vala, a Gibeon pusztája melletti úton.

But Joab and Abishai went after Abner: and the sun went down when they came to the hill of Ammah, which is to the east of the road through the waste land of Geba.

καὶ κατεδίωξεν ιωαβ καὶ αβεσσα ὀπίσω αβεννηρ καὶ ὁ ἥλιος ἔδυνεν καὶ αὐτοὶ εἰσῆλθον ἕως τοῦ βουνοῦ αμμαν ὅ ἐστιν ἐπὶ προσώπου γαι ὁδὸν ἔρημον γαβαων

25 Akkor egybegyülekezének az Abner után való Benjámin fiai, egy csoportot alkotva, és megállának egy halomnak tetején.

And the men of Benjamin came together after Abner in one band, and took their places on the top of a hill.

καὶ συναθροίζονται υἱοὶ βενιαμιν οἱ ὀπίσω αβεννηρ καὶ ἐγενήθησαν εἰς συνάντησιν μίαν καὶ ἔστησαν ἐπὶ κεφαλὴν βουνοῦ ἑνός

26 És kiálta Abner Joábnak, és monda: Vajjon szûntelenül öldökölnie kell-é a fegyvernek? Nem tudod-é, hogy siralmas lesz ennek a vége? És meddig nem mondod a népnek, hogy térjenek vissza testvéreiknek hátukról?

Then crying out to Joab, Abner said, Are fighting and destruction to go on for ever? do you not see that the end will only be bitter? how long will it be before you send the people back and make them give up attacking their countrymen?

καὶ ἐκάλεσεν αβεννηρ ιωαβ καὶ εἶπεν μὴ εἰς νῖκος καταφάγεται ἡ ρομφαία ἢ οὐκ οἶδας ὅτι πικρὰ ἔσται εἰς τὰ ἔσχατα καὶ ἕως πότε οὐ μὴ εἴπῃς τῷ λαῷ ἀναστρέφειν ἀπὸ ὄπισθε ν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν

27 És monda Joáb: Él az Isten, hogy ha te nem szólottál volna, bizony már reggel eltávozott volna a nép, és nem kergette volna az õ atyjafiait.

And Joab said, By the living God, if you had not given the word, the people would have gone on attacking their countrymen till the morning.

καὶ εἶπεν ιωαβ ζῇ κύριος ὅτι εἰ μὴ ἐλάλησας διότι τότε ἐκ πρωίθεν ἀνέβη ὁ λαὸς ἕκαστος κατόπισθεν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ

28 Trombitát fuvata azért Joáb, és megálla az egész nép, és nem üldözék tovább Izráelt, és nem harczolának tovább.

So Joab had a horn sounded, and all the people came to a stop, and gave up going after Israel and fighting them.

καὶ ἐσάλπισεν ιωαβ τῇ σάλπιγγι καὶ ἀπέστησαν πᾶς ὁ λαὸς καὶ οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τοῦ ισραηλ καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι τοῦ πολεμεῖν

29 Abner pedig és az õ vitézei azon az egész éjszakán mennek vala a mezõségen, és általkelének a Jordánon, és az egész vidéket bejárván, jutának Mahanáimba.

And all that night Abner and his men went through the Arabah; they went over Jordan and through all Bithron and came to Mahanaim.

καὶ αβεννηρ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς δυσμὰς ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ διέβαιναν τὸν ιορδάνην καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν παρατείνουσαν καὶ ἔρχονται εἰς τὴν παρεμ βολήν

30 Joáb pedig megtérvén Abner üldözésébõl, összegyûjté az egész népet, és hiányozának Dávid szolgái közül tizenkilenczen és Asáel.

And Joab came back from fighting Abner: and when he had got all his men together, it was seen that nineteen of David's men, in addition to Asahel, were not with them.

καὶ ιωαβ ἀνέστρεψεν ὄπισθεν ἀπὸ τοῦ αβεννηρ καὶ συνήθροισεν πάντα τὸν λαόν καὶ ἐπεσκέπησαν τῶν παίδων δαυιδ ἐννεακαίδεκα ἄνδρες καὶ ασαηλ

31 A Dávid szolgái pedig Benjámin [nemzeté]bõl, az Abner szolgái közül háromszázhatvan embert ölének meg, a kik meghalának.

But David's men had put to death three hundred and sixty of the men of Benjamin and of Abner's men

καὶ οἱ παῖδες δαυιδ ἐπάταξαν τῶν υἱῶν βενιαμιν τῶν ἀνδρῶν αβεννηρ τριακοσίους ἑξήκοντα ἄνδρας παρ' αὐτοῦ

32 És felvevén Asáelt, eltemeték õt atyjának sírboltjában, mely Bethlehemben vala. Joáb pedig és az õ vitézei egész éjjel menve, Hebronban virradának meg.

And they took Asahel's body and put it in the last resting-place of his father in Beth-lehem. And Joab and his men, travelling all night, came to Hebron at dawn.

καὶ αἴρουσιν τὸν ασαηλ καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν βαιθλεεμ καὶ ἐπορεύθη ιωαβ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὅλην τὴν νύκτα καὶ διέφαυσεν αὐτοῖς ἐν χεβρων

1 Sok ideig tartó hadakozás lõn a Saul háznépe között és a Dávid háznépe között. Dávid pedig mind feljebb-feljebb emelkedik és erõsbödik vala; a Saul háza pedig alább-alább száll és fogy vala.
Now there was a long war between Saul's people and David's people; and David became stronger and stronger, but those on Saul's side became more and more feeble.
καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐπὶ πολὺ ἀνὰ μέσον τοῦ οἴκου σαουλ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οἴκου δαυιδ καὶ ὁ οἶκος δαυιδ ἐπορεύετο καὶ ἐκραταιοῦτο καὶ ὁ οἶκος σαουλ ἐπορεύετο καὶ ἠσθέν ει

2 Fiai születének Dávidnak Hebronban, kik között elsõszülött vala Ammon, a Jezréelbõl való Ahinoámtól;
While David was in Hebron he became the father of sons: the oldest was Amnon, son of Ahinoam of Jezreel;
καὶ ἐτέχθησαν τῷ δαυιδ υἱοὶ ἐν χεβρων καὶ ἦν ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ αμνων τῆς αχινοομ τῆς ιεζραηλίτιδος

3 A második pedig Kileáb, a Kármelbeli Nábál feleségétõl, Abigailtól való, és a harmadik Absolon, a Máákha fia, a ki a Gessurbeli Thalmai király leánya vala;
And the second, Chileab, whose mother was Abigail, the wife of Nabal the Carmelite; and the third, Absalom, son of Maacah, the daughter of Talmai, king of Geshur;
καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ δαλουια τῆς αβιγαιας τῆς καρμηλίας καὶ ὁ τρίτος αβεσσαλωμ υἱὸς μααχα θυγατρὸς θολμι βασιλέως γεσιρ

4 És a negyedik Adónia, Haggitnak fia, és az ötödik Sefátia, Abitál fia,
And the fourth, Adonijah, the son of Haggith; and the fifth, Shephatiah, the son of Abital;
καὶ ὁ τέταρτος ορνια υἱὸς φεγγιθ καὶ ὁ πέμπτος σαβατια τῆς αβιταλ

5 A hatodik Ithreám, Eglától, Dávid feleségétõl való: ezek születtek Dávidnak Hebronban.
And the sixth, Ithream, whose mother was David's wife Eglah. These were the sons of David, whose birth took place in Hebron.
καὶ ὁ ἕκτος ιεθερααμ τῆς αιγλα γυναικὸς δαυιδ οὗτοι ἐτέχθησαν τῷ δαυιδ ἐν χεβρων

6 Míg a hadakozás tartott a Saul házanépe és a Dávid házanépe között, Abner igen ragaszkodék a Saul házanépéhez.
Now while there was war between Saul's people and David's people, Abner was making himself strong among the supporters of Saul.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι τὸν πόλεμον ἀνὰ μέσον τοῦ οἴκου σαουλ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οἴκου δαυιδ καὶ αβεννηρ ἦν κρατῶν τοῦ οἴκου σαουλ

7 Vala pedig Saulnak egy ágyasa, kinek neve vala Rizpa, Ajának leánya; és monda [Isbóset] Abnernek: Miért mentél be az én atyámnak ágyasához?
Now Saul had among his wives a woman named Rizpah, the daughter of Aiah: and Ish-bosheth said to Abner, Why have you taken my father's wife?
καὶ τῷ σαουλ παλλακὴ ρεσφα θυγάτηρ ιαλ καὶ εἶπεν μεμφιβοσθε υἱὸς σαουλ πρὸς αβεννηρ τί ὅτι εἰσῆλθες πρὸς τὴν παλλακὴν τοῦ πατρός μου

8 Felette igen megharaguvék azért Abner az Isbóset szaván, és monda: Ebfej vagyok-é én, ki Júdával tart? Én most nagy irgalmasságot cselekedtem a te atyádnak, Saulnak házával, az õ atyjafiaival és rokonságaival, és nem adtalak téged Dávidnak kezébe; és te [mégis] ez asszonynak vétkét reám fogod most.
And Abner was very angry at the words of Ish-bosheth, and he said, Am I a dog's head of Judah? I am this day doing all in my power for the cause of your father Saul and for his brothers and his friends, and have not given you up into the hands of David, and now you say I have done wrong with a woman.
καὶ ἐθυμώθη σφόδρα αβεννηρ περὶ τοῦ λόγου μεμφιβοσθε καὶ εἶπεν αβεννηρ πρὸς αὐτόν μὴ κεφαλὴ κυνὸς ἐγώ εἰμι ἐποίησα ἔλεος σήμερον μετὰ τοῦ οἴκου σαουλ τοῦ πατρός σο υ καὶ περὶ ἀδελφῶν καὶ γνωρίμων καὶ οὐκ ηὐτομόλησα εἰς τὸν οἶκον δαυιδ καὶ ἐπιζητεῖς ἐπ' ἐμὲ ὑπὲρ ἀδικίας γυναικὸς σήμερον

9 Úgy cselekedjék Isten Abnerrel [most] és ezután is, hogy a mint megesküdött az Úr Dávidnak, én is a szerint cselekeszem vele:
May God's punishment be on Abner, if I do not for David as the Lord in his oath has said,
τάδε ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ αβεννηρ καὶ τάδε προσθείη αὐτῷ ὅτι καθὼς ὤμοσεν κύριος τῷ δαυιδ ὅτι οὕτως ποιήσω αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ

10 Hogy elveszem a királyságot Saulnak házától, és megerõsítem Dávidnak székét az Izráel és a Júda felett, Dántól fogva mind Bersebáig.
And if I do not take away the kingdom from the family of Saul and make David ruler over Israel and Judah from Dan as far as Beer-sheba!
περιελεῖν τὴν βασιλείαν ἀπὸ τοῦ οἴκου σαουλ καὶ τοῦ ἀναστῆσαι τὸν θρόνον δαυιδ ἐπὶ ισραηλ καὶ ἐπὶ τὸν ιουδαν ἀπὸ δαν ἕως βηρσαβεε

11 És nem felelhete semmit erre Abnernek, mivelhogy igen fél vala tõle.
And so great was Ish-bosheth's fear of Abner that he was not able to say a word in answer.
καὶ οὐκ ἠδυνάσθη ἔτι μεμφιβοσθε ἀποκριθῆναι τῷ αβεννηρ ῥῆμα ἀπὸ τοῦ φοβεῖσθαι αὐτόν

12 Követeket külde azért Abner Dávidhoz maga helyett ilyen izenettel: Vajjon kié az ország? Azt mondván: Tégy frigyet velem, és ímé az én erõm is te melletted lesz, hogy az egész Izráelt hozzád hajtsam.

And Abner sent men to David at Hebron, saying, Make an agreement with me, and I will give you my support in getting all Israel on your side.

και ἀπέστειλεν αβεννηρ ἀγγέλους πρὸς δαυιδ εἰς θαιλαμ οὗ ἦν παραχρῆμα λέγων διάθου διαθήκην σου μετ' ἐμοῦ καὶ ἰδοὺ ἡ χείρ μου μετὰ σοῦ τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς σὲ πάντα τὸ ν οἶκον ισραηλ

13 Kinek felele [Dávid:] Jó, én frigyet kötök veled. De mindazáltal egyet kérek tõled, mondván: [Addig] ne lássad az én arczomat, míg el nem hozod nékem Mikált, a Saul leányát, mikor ide akarsz jõni, hogy arczomat lássad.

And he said, It is well; I will make an agreement with you, but on one condition, which is, that when you come before me, Saul's daughter Michal is to come with you; till she comes you will not see my face.

καὶ εἶπεν δαυιδ ἐγὼ καλῶς διαθήσομαι πρὸς σὲ διαθήκην πλὴν λόγον ἕνα ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ λέγων οὐκ ὄψει τὸ πρόσωπόν μου ἐὰν μὴ ἀγάγῃς τὴν μελχολ θυγατέρα σαουλ παραγινομένου σου ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου

14 És követeket külde Dávid Isbósethez, a Saul fiához, kik ezt mondják: Add vissza az én feleségemet, Mikált, kit én száz Filiszteus elõbõrével jegyeztem el magamnak.

And David sent men to Saul's son Ish-bosheth, saying, Give me back Michal, my wife, whom I made mine for the price of the private parts of a hundred Philistines.

καὶ ἐξαπέστειλεν δαυιδ πρὸς μεμφιβοσθε υἱὸν σαουλ ἀγγέλους λέγων ἀπόδος μοι τὴν γυναῖκά μου τὴν μελχολ ἣν ἔλαβον ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαις ἀλλοφύλων

15 Elkülde azért Isbóset, és elvéteté õt az õ férjétõl Páltieltõl, Láis fiától.

So Ish-bosheth sent and took her from her husband Paltiel, the son of Laish.

καὶ ἀπέστειλεν μεμφιβοσθε καὶ ἔλαβεν αὐτὴν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς παρὰ φαλτιηλ υἱοῦ σελλης

16 És vele ment az õ férje [is,] sírva követvén õt Bahurimig; és [ott] mondá néki Abner: Eredj, menj vissza; és haza téré.

And her husband went with her as far as Bahurim, weeping while he went. Then Abner said to him, Go back. And he went back.

καὶ ἐπορεύετο ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετ' αὐτῆς κλαίων ὀπίσω αὐτῆς ἕως βαρακιμ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν αβεννηρ πορεύου ἀνάστρεφε καὶ ἀνέστρεψεν

17 Annakutána Abner szóla az Izráel véneinek, mondván: Immár régtõl fogva kivántátok Dávidot, hogy királyotok legyen néktek:

Then Abner had a talk with the chief men of Israel, saying, In the past it was your desire to make David your king: so now, do it:

καὶ εἶπεν αβεννηρ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους ισραηλ λέγων ἐχθὲς καὶ τρίτην ἐζητεῖτε τὸν δαυιδ βασιλεύειν ἐφ' ὑμῶν

18 Azért most vigyétek véghez; mert az Úr szólott Dávidnak, ezt mondván: Az én szolgámnak, Dávidnak keze által szabadítom meg az én népemet Izráelt a Filiszteusok kezébõl, és minden ellenségeinek kezébõl.

For the Lord has said of David, By the hand of my servant David I will make my people Israel safe from the Philistines, and from all who are against them.

καὶ νῦν ποιήσατε ὅτι κύριος ἐλάλησεν περὶ δαυιδ λέγων ἐν χειρὶ τοῦ δούλου μου δαυιδ σώσω τὸν ισραηλ ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν

19 Azután szóla Abner a Benjámin [nemzetség]ével is, és elméne Abner Dávidhoz is Hebronba, hogy megjelentse néki mindazt, a mi tetszenék Izráel népének és Benjámin egész nemzetségének.

And Abner said the same things to Benjamin: and he went to David in Hebron to make clear to him what seemed good to Israel and to all the people of Benjamin.

καὶ ἐλάλησεν αβεννηρ ἐν τοῖς ὠσὶν βενιαμιν καὶ ἐπορεύθη αβεννηρ τοῦ λαλῆσαι εἰς τὰ ὦτα τοῦ δαυιδ εἰς χεβρων πάντα ὅσα ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς ισραηλ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς παντ ὸς οἴκου βενιαμιν

20 Mikor pedig eljutott Abner Dávidhoz Hebronba és õ vele együtt húsz ember, megvendégelé Dávid Abnert és a vele volt embereket.

So Abner, with twenty men, came to Hebron, to David. And David made a feast for Abner and the men who were with him.

καὶ ἦλθεν αβεννηρ πρὸς δαυιδ εἰς χεβρων καὶ μετ' αὐτοῦ εἴκοσι ἄνδρες καὶ ἐποίησεν δαυιδ τῷ αβεννηρ καὶ τοῖς ἀνδράσιν τοῖς μετ' αὐτοῦ πότον

21 Ennekutána monda Abner Dávidnak: Felkelek és elmegyek, hogy az egész Izráelt ide gyûjtsem az én uram eleibe, a király eleibe, a kik frigyet kössenek te veled, és uralkodjál mindeneken úgy, a mint szívednek tetszik. És visszabocsátá Dávid Abnert, és elméne békével.

And Abner said to David, Now I will go, and make all Israel come to my lord the king, so that they may make an agreement with you, and your kingdom may be as wide as your heart's desire. Then David sent Abner away and he went in peace.

καὶ εἶπεν αβεννηρ πρὸς δαυιδ ἀναστήσομαι δὴ καὶ πορεύσομαι καὶ συναθροίσω πρὸς κύριόν μου τὸν βασιλέα πάντα ισραηλ καὶ διαθήσομαι μετὰ σοῦ διαθήκην καὶ βασιλεύσεις ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ τὸν αβεννηρ καὶ ἐπορεύθη ἐν εἰρήνῃ

22 És ímé a Dávid szolgái és Joáb jõnek vala a táborból, és sok prédát hoznak magukkal, de Abner nem volt már Dávidnál Hebronban, mert elbocsátotta õt és békével elment vala.

Now the servants of David and Joab had been out attacking a band of armed men, and they came back with a great store of goods taken in the fight: but Abner was no longer in Hebron with David, for he had sent him away and he had gone in peace.

καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδες δαυιδ καὶ ιωαβ παρεγίνοντο ἐκ τῆς ἐξοδίας καὶ σκῦλα πολλὰ ἔφερον μετ' αὐτῶν καὶ αβεννηρ οὐκ ἦν μετὰ δαυιδ εἰς χεβρων ὅτι ἀπεστάλκει αὐτὸν καὶ ἀπεληλύθει ἐν εἰρήνῃ

23 Joáb pedig és az egész sereg, mely õ vele vala, a mint megérkezének, értesíték Joábot e dolog felõl, mondván: Ide jött Abner, Nérnek fia a királyhoz, és visszabocsátá õt, és békével hazatére.

When Joab and his men came, news was given them that Abner, the son of Ner, had come to the king, who had let him go away again in peace.

καὶ ιωαβ καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ αὐτοῦ ἦχθησαν καὶ ἀπηγγέλη τῷ ιωαβ λέγοντες ἥκει αβεννηρ υἱὸς νηρ πρὸς δαυιδ καὶ ἀπέσταλκεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ

24 Beméne azért Joáb a királyhoz és monda: Mit cselekedtél? Ímé Abner hozzád jött, miért bocsátád el õt, hogy elmenjen?

Then Joab came to the king, and said, What have you done? when Abner came to you why did you send him away and let him go?

καὶ εἰσῆλθεν ιωαβ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν τί τοῦτο ἐποίησας ἰδοὺ ἦλθεν αβεννηρ πρὸς σέ καὶ ἵνα τί ἐξαπέσταλκας αὐτὸν καὶ ἀπελήλυθεν ἐν εἰρήνῃ

25 Ismered-é Abnert, a Nér fiát? Csak azért jött volt ide, hogy megcsalhasson, és kikémlelje a te kijövésedet és bemenésedet, és megtudjon mindent, a mit te cselekszel.

Is it not clear to you that Abner, the son of Ner, came with deceit to get knowledge of your going out and your coming in and of all you are doing?

ἢ οὐκ οἶδας τὴν κακίαν αβεννηρ υἱοῦ νηρ ὅτι ἀπατῆσαί σε παρεγένετο καὶ γνῶναι τὴν ἔξοδόν σου καὶ τὴν εἴσοδόν σου καὶ γνῶναι ἅπαντα ὅσα σὺ ποιεῖς

26 És kimenvén Joáb Dávidtól, követeket külde Abner után, kik visszahozák õt a Sira kútjától; Dávid azonban nem tudja vala.

And when Joab had come out from David, he sent men after Abner, and they overtook him at the water-spring of Sirah, and made him come back with them: but David had no knowledge of it.

καὶ ἀνέστρεψεν ιωαβ ἀπὸ τοῦ δαυιδ καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ὀπίσω αβεννηρ καὶ ἐπιστρέφουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ σεϊραμ καὶ δαυιδ οὐκ ᾔδει

27 Visszajövén Abner Hebronba, félreszólítá õt Joáb a kapu között, mintha titokban akarna vele beszélni, és általüté ott õt az ötödik oldalbordájánál, és meghala Asáelnek, a [Joáb] atyjafiának véréért.

And when Abner was back in Hebron, Joab took him on one side by the doorway of the town to have a word with him quietly, and there he gave him a wound in the stomach, causing his death in payment for the death of his brother Asahel.

καὶ ἐπέστρεψεν αβεννηρ εἰς χεβρων καὶ ἐξέκλινεν αὐτὸν ιωαβ ἐκ πλαγίων τῆς πύλης λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν ἐνεδρεύων καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ψόαν καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ αἵματι ασαηλ τοῦ ἀδελφοῦ ιωαβ

28 Mely dolgot minekutána megtudott Dávid, monda: Ártatlan vagyok én és az én országom mindörökké az Úr elõtt, Abnernek, a Nér fiának vérétõl.

And when David had word of it he said, May I and my kingdom be clear for ever in the eyes of the Lord from the blood of Abner, the son of Ner:

καὶ ἤκουσεν δαυιδ μετὰ ταῦτα καὶ εἶπεν ἀθῷός εἰμι ἐγὼ καὶ ἡ βασιλεία μου ἀπὸ κυρίου ἕως αἰῶνος ἀπὸ τῶν αἱμάτων αβεννηρ υἱοῦ νηρ

29 Szálljon ez Joábnak fejére, és az õ atyjának egész háznépére; és el ne fogyjon a Joáb házából a folyásos, a bélpoklos, a mankón járó, és a ki fegyver miatt vész el, és a kenyér nélkül szûkölködõ.

May it come on the head of Joab and all his father's family: among the men of Joab's family may there ever be some who are diseased or lepers, or who do the work of women, or are put to the sword, or are wasted from need of food!

καταντησάτωσαν ἐπὶ κεφαλὴν ιωαβ καὶ ἐπὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ μὴ ἐκλίποι ἐκ τοῦ οἴκου ιωαβ γονορρυὴς καὶ λεπρὸς καὶ κρατῶν σκυτάλης καὶ πίπτων ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐλασσούμενος ἄρτοις

30 Joáb pedig és Abisai, az õ atyjafia azért ölék meg Abnert, mivelhogy megölte vala az õ atyjokfiát, Asáelt Gibeonban a harczon.

So Joab and Abishai his brother put Abner to death, because he had put to death their brother Asahel in the fight at Gibeon.

ιωαβ δὲ καὶ αβεσσα ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διεπαρετηροῦντο τὸν αβεννηρ ἀνθ' ὧν ἐθανάτωσεν τὸν ασαηλ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ἐν γαβαων ἐν τῷ πολέμῳ

31 Monda pedig Dávid Joábnak és mind az egész népnek, mely vele vala: Szaggassátok meg ruháitokat, és öltözzetek zsákba, és sírjatok Abner elõtt! Dávid király pedig megy vala a koporsó után;

And David said to Joab and all the people who were with him, Go in grief and put haircloth about you, in sorrow for Abner. And King David went after the dead body.

καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς ιωαβ καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ διαρρήξατε τὰ ἱμάτια ὑμῶν καὶ περιζώσασθε σάκκους καὶ κόπτεσθε ἔμπροσθεν αβεννηρ καὶ ὁ βασιλεὺς δαυι δ ἐπορεύετο ὀπίσω τῆς κλίνης

32 És eltemeték Abnert Hebronban. Akkor felkiálta a király, és igen síra az Abner koporsója felett, és síra az egész nép is.

And they put Abner's body to rest in Hebron; and the king and all the people were weeping loudly by the resting-place of Abner's body.

καὶ θάπτουσιν τὸν αβεννηρ εἰς χεβρων καὶ ἦρεν ὁ βασιλεὺς τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ αβεννηρ

33 És a király gyászdalt szerezvén Abner felett, monda: Gaz halállal kelle kimulnia Abnernek?

And the king made a song of grief for Abner and said, Was the death of Abner to be like the death of a foolish man?

καὶ ἐθρήνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ αβεννηρ καὶ εἶπεν εἰ κατὰ τὸν θάνατον ναβαλ ἀποθανεῖται αβεννηρ

34 A te kezeid nem voltak megkötve, sem lábaid békóba verve; de úgy vesztél el, mint álnok ember miatt szokott elveszni az ember! És siratá õt ismét az egész nép.

Your hands were free, your feet were not chained: like the downfall of a man before evil men, so was your fall. And the weeping of the people over him went on again.

αἱ χεῖρές σου οὐκ ἐδέθησαν οἱ πόδες σου οὐκ ἐν πέδαις οὐ προσήγαγεν ὡς ναβαλ ἐνώπιον υἱῶν ἀδικίας ἔπεσας καὶ συνήχθη πᾶς ὁ λαὸς τοῦ κλαῦσαι αὐτόν

35 Elõjöve pedig mind az egész nép, hogy enni adjanak Dávidnak, mikor még a nap fenn vala, de megesküvék Dávid, ezt mondván: Úgy cselekedjék én velem az Isten [most] és ezután is, hogy míg a nap le nem megy, sem kenyeret, sem egyebet nem eszem.

And the people came to make David take food, while it was still day, but David with an oath said, May God's punishment be on me if I take a taste of bread or any other thing till the sun has gone down!

καὶ ἦλθεν πᾶς ὁ λαὸς περιδειπνῆσαι τὸν δαυιδ ἄρτοις ἔτι οὔσης ἡμέρας καὶ ὤμοσεν δαυιδ λέγων τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη ὅτι ἐὰν μὴ δύῃ ὁ ἥλιος οὐ μὴ γεύσω μαι ἄρτου ἢ ἀπὸ παντός τινος

36 Mely dolgot mikor az egész község megértett, igen tetszék nékik; valamint a többi dolga is, a mit a király cselekeszik vala, igen tetszék nékik.

And all the people took note of it and were pleased: like everything the king did, it was pleasing to the people.

καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαός καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτῶν πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς ἐνώπιον τοῦ λαοῦ

37 És megértette azon a napon az egész nép és az egész Izráel, hogy nem a királytól volt, hogy Abnert, a Nér fiát megölték.

So it was clear to Israel and to all the people on that day that the king was not responsible for the death of Abner, the son of Ner.

καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς καὶ πᾶς ισραηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι οὐκ ἐγένετο παρὰ τοῦ βασιλέως θανατῶσαι τὸν αβεννηρ υἱὸν νηρ

38 Monda pedig a király az õ szolgáinak: Nem tudjátok-é, hogy nagy fejedelem esett ma el az Izráelben?

And the king said to his servants, Do you not see that a chief and a great man has come to his end today in Israel?

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ οὐκ οἴδατε ὅτι ἡγούμενος μέγας πέπτωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐν τῷ ισραηλ

39 Én pedig ma erõtelen, noha felkent király vagyok; ezek pedig a Sérujának fiai hatalmasabbak nálamnál. De fizessen meg az Úr annak, a ki gonoszt cselekeszik, az õ gonoszsága szerint.

While I, though I am crowned king, have little strength, and these men, the sons of Zeruiah, are out of my control: may the Lord give to the evil-doer the reward of his evil-doing!

καὶ ὅτι ἐγώ εἰμι σήμερον συγγενὴς καὶ καθεσταμένος ὑπὸ βασιλέως οἱ δὲ ἄνδρες οὗτοι υἱοὶ σαρουιας σκληρότεροί μού εἰσιν ἀνταποδῷ κύριος τῷ ποιοῦντι πονηρὰ κατὰ τὴν κα κίαν αὐτοῦ

1 Mikor pedig meghallotta Saul fia, hogy meghalt Abner Hebronban, igen megfogyatkozék az õ ereje. Sõt az egész Izráel megrémüle.

And when Saul's son Ish-bosheth had news that Abner was dead in Hebron, his hands became feeble, and all the Israelites were troubled.

καὶ ἤκουσεν μεμφιβοσθε υἱὸς σαουλ ὅτι τέθνηκεν αβεννηρ ἐν χεβρων καὶ ἐξελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἄνδρες ισραηλ παρείθησαν

2 Két fõvezére volt a Saul fiának, egyiknek neve Bahana és a másiknak neve Rékáb, Rimmonnak fiai, ki Beerótból való vala, a Benjámin fiai közül; mert Beerót is a Benjámin [városai] közé számláltatik.

And Saul's son had two men, captains of bands, one named Baanah and the other Rechab, sons of Rimmon the Beerothite, of the tribe of Benjamin; (for Beeroth was at one time taken to be part of Benjamin:

καὶ δύο ἄνδρες ἡγούμενοι συστρεμμάτων τῷ μεμφιβοσθε υἱῷ σαουλ ὄνομα τῷ ἑνὶ βαανα καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ ρηχαβ υἱοὶ ρεμμων τοῦ βηρωθαίου ἐκ τῶν υἱῶν βενιαμιν ὅτι βηρωθ ἐλογίζετο τοῖς υἱοῖς βενιαμιν

3 Elfutottak vala pedig a Beerótbeliek Gittáimba, és lõnek ott jövevények mind e mai napig.

But the people of Beeroth had gone in flight to Gittaim, where they have been living to this day.)

καὶ ἀπέδρασαν οἱ βηρωθαῖοι εἰς γεθθαιμ καὶ ἦσαν ἐκεῖ παροικοῦντες ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

4 Jonathánnak pedig, a Saul fiának volt egy sánta fia (öt esztendõs vala, mikor Jezréelbõl hír jött Saul és Jonathán felõl, és felvevé õt a dajkája, hogy elszaladjon [vele;] lõn pedig, hogy mikor a [dajka] gyorsan futott, elesett, és megsántula), ennek neve vala Méfibóset.

Now Jonathan, Saul's son, had a son whose feet were damaged. He was five years old when news of the death of Saul and Jonathan came from Jezreel, and the woman who took care of him took him up and went in flight: and while she was getting him away as quickly as she was able, he had a fall and his feet were damaged. His name was Mephibosheth.

καὶ τῷ ιωναθαν υἱῷ σαουλ υἱὸς πεπληγὼς τοὺς πόδας υἱὸς ἐτῶν πέντε οὗτος ἐν τῷ ἐλθεῖν τὴν ἀγγελίαν σαουλ καὶ ιωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐξ ιεζραελ καὶ ἦρεν αὐτὸν ἡ τιθηνὸς αὐτοῦ καὶ ἔφυγεν καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεύδειν αὐτὴν καὶ ἀναχωρεῖν καὶ ἔπεσεν καὶ ἐχωλάνθη καὶ ὄνομα αὐτῷ μεμφιβοσθε

5 Elmenének azért a Beerótbeli Rimmonnak fiai, Rékáb és Bahana, és bemenének Isbósetnek házába, mikor a nap legmelegebb vala és õ déli álmát aluszsza vala.

And Rechab and Baanah, the sons of Rimmon the Beerothite, went out and came to the house of Ish-bosheth in the heat of the day, when he was resting in the middle of the day. Now the woman who kept the door was cleaning grain, and sleep overcame her.

καὶ ἐπορεύθησαν υἱοὶ ρεμμων τοῦ βηρωθαίου ρεκχα καὶ βαανα καὶ εἰσῆλθον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας εἰς οἶκον μεμφιβοσθε καὶ αὐτὸς ἐκάθευδεν ἐν τῇ κοίτῃ τῆς μεσημβρίας

6 Bemenvén azért ezek a ház belsejébe, gabonát vive, általüték õt az ötödik oldalborda alatt; s Rékáb és az õ atyjafia, Bahana, elszaladának.

And Rechab and his brother Baanah got in without being seen.

καὶ ἰδοὺ ἡ θυρωρὸς τοῦ οἴκου ἐκάθαιρεν πυροὺς καὶ ἐνύσταξεν καὶ ἐκάθευδεν καὶ ρεκχα καὶ βαανα οἱ ἀδελφοὶ διέλαθον

7 Mikor azért ezek a házba bementek, és õ hálószobájában az ágyán feküvék, megsebesítvén megölték õt, s fejét levágva, felvették az õ fejét, és egész éjjel mennek vala a sík mezõn.

And when they came into the house, Ish-bosheth was stretched on his bed in his bedroom; and they made an attack on him and put him to death, and, cutting off his head, they took it with them and went by the road through the Arabah all night.

καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον καὶ μεμφιβοσθε ἐκάθευδεν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ καὶ τύπτουσιν αὐτὸν καὶ θανατοῦσιν καὶ ἀφαιροῦσιν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθον ὁδὸν τὴν κατὰ δυσμὰς ὅλην τὴν νύκτα

8 És elvivék Isbóset fejét Dávidhoz Hebronba, és mondának a királynak: Ímhol Isbósetnek, Saul fiának, a te ellenségednek feje; a ki üldözé a te lelkedet, és az Úr bosszút állott e mai napon az én uramért, a királyért, Saulon és az õ maradékán.

And they took the head of Ish-bosheth to David in Hebron, and said to the king, Here is the head of Ish-bosheth, the son of Saul your hater, who would have taken your life; the Lord has taken payment for the wrongs of my lord the king from Saul and his seed today.

καὶ ἤνεγκαν τὴν κεφαλὴν μεμφιβοσθε τῷ δαυιδ εἰς χεβρων καὶ εἶπαν πρὸς τὸν βασιλέα ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ μεμφιβοσθε υἱοῦ σαουλ τοῦ ἐχθροῦ σου ὃς ἐζήτει τὴν ψυχήν σου καὶ ἔδωκεν κύριος τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη ἐκ σαουλ τοῦ ἐχθροῦ σου καὶ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ

9 Felele pedig Dávid Rékábnak és Bahanának, az õ atyjafiának, a Beerótbeli Rimmon fiainak, és monda nékik: Él az Úr, ki az én életemet megszabadította minden nyomorúságból,

And David made answer to Rechab and his brother Baanah, the sons of Rimmon the Beerothite, and said to them, By the living Lord, who has kept me safe from all my trouble,

καὶ ἀπεκρίθη δαυιδ τῷ ρεκχα καὶ τῷ βαανα ἀδελφῷ αὐτοῦ υἱοῖς ρεμμων τοῦ βηρωθαίου καὶ εἶπεν αὐτοῖς ζῇ κύριος ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ πάσης θλίψεως

10 Hogy én azt, a ki nékem hírt hozott vala, ezt mondván: Ímé meghalt Saul (és azt hitte, hogy azzal nékem örömet szerez), megragadván megöletém õt Siklágban, holott jutalmat kellett volna adnom néki hírmondásáért:

When one came to me with the news of Saul's death, in the belief that it would be good news, I took him and put him to death in Ziklag, which was the reward I gave him for his news:

ὅτι ὁ ἀπαγγείλας μοι ὅτι τέθνηκεν σαουλ καὶ αὐτὸς ἦν ὡς εὐαγγελιζόμενος ἐνώπιόν μου καὶ κατέσχον αὐτὸν καὶ ἀπέκτεινα ἐν σεκελακ ᾧ ἔδει με δοῦναι εὐαγγέλια

11 Mennyivel inkább az istentelen embereket, kik ágyában, a maga házában ölték meg az igaz embert? Azért most vajjon ne kívánjam-é meg az õ vérét kezeitekbõl, hogy titeket eltöröljelek a földrõl?

How much more, when evil men have put an upright person to death, in his house, sleeping on his bed, will I take payment from you for his blood, and have you cut off from the earth?

καὶ νῦν ἄνδρες πονηροὶ ἀπεκτάγκασιν ἄνδρα δίκαιον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ καὶ νῦν ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ὑμῶν καὶ ἐξολεθρεύσω ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς

12 Parancsola azért Dávid az õ szolgáinak, hogy megöljék õket; és elvagdalák kezeiket és lábaikat; és felakasztáḱ õket Hebronban, a halastó mellett. Isbósetnek pedig fejét felvevén, eltemeték az Abner sírboltjába, Hebronban.

And David gave orders to his young men and they put them to death, cutting off their hands and their feet and hanging them up by the side of the pool in Hebron. But they took the head of Ish-bosheth and put it in its last resting-place with Abner's body in Hebron.

καὶ ἐνετείλατο δαυιδ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ καὶ ἀποκτέννουσιν αὐτοὺς καὶ κολοβοῦσιν τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἐκρέμασαν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς κρήνης ἐν χεβρω ν καὶ τὴν κεφαλὴν μεμφιβοσθε ἔθαψαν ἐν τῷ τάφῳ αβεννηρ υἱοῦ νηρ

1 Eljövének pedig Dávidhoz Hebronba Izráelnek minden nemzetségei, és szólának ilyenképen: Ímé mi a te csontodból és testedbõl valók vagyunk,

Then all the tribes of Israel came to David in Hebron and said, Truly, we are your bone and your flesh.

καὶ παραγίνονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ ισραηλ πρὸς δαυιδ εἰς χεβρων καὶ εἶπαν αὐτῷ ἰδοὺ ὀστᾶ σου καὶ σάρκες σου ἡμεῖς

2 [Mert] ennekelõtte is, mikor Saul uralkodott felettünk, te vezérelted ki s be Izráelt, és az Úr azt mondotta néked: Te legelteted az én népemet, az Izráelt, és te fejedelem leszel Izráel felett.

In the past when Saul was king over us, it was you who went at the head of Israel when they went out or came in: and the Lord said to you, You are to be the keeper of my people Israel and their ruler.

καὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην ὄντος σαουλ βασιλέως ἐφ' ἡμῖν σὺ ἦσθα ὁ ἐξάγων καὶ εἰσάγων τὸν ισραηλ καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σέ σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν ισραηλ καὶ σὺ ἔσει εἰς ἡ γούμενον ἐπὶ τὸν ισραηλ

3 Eljövének azért Izráelnek minden vénei a királyhoz Hebronba, és frigyet tõn velek Dávid király Hebronban az Úr elõtt, és királylyá kenék Dávidot Izráel felett.

So all the responsible men of Israel came to the king at Hebron; and King David made an agreement with them in Hebron before the Lord: and they put the holy oil on David and made him king over Israel.

καὶ ἔρχονται πάντες οἱ πρεσβύτεροι ισραηλ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς χεβρων καὶ διέθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς δαυιδ διαθήκην ἐν χεβρων ἐνώπιον κυρίου καὶ χρίουσιν τὸν δαυιδ εἰς βα σιλέα ἐπὶ πάντα ισραηλ

4 Harmincz esztendõs vala Dávid, mikor uralkodni kezde, [és] negyven esztendeig uralkodék.

David was thirty years old when he became king, and he was king for forty years,

υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν δαυιδ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν

5 Hebronban uralkodék a Júda [nemzetség]én hét esztendeig és hat hónapig; és Jeruzsálemben uralkodék harminczhárom esztendeig az egész Izráel és Júda [nemzetség]ein.

Ruling over Judah in Hebron for seven years and six months, and in Jerusalem, over all Israel and Judah, for thirty-three years.

ἑπτὰ ἔτη καὶ ἓξ μῆνας ἐβασίλευσεν ἐν χεβρων ἐπὶ τὸν ιουδαν καὶ τριάκοντα τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐπὶ πάντα ισραηλ καὶ ιουδαν ἐν ιερουσαλημ

6 Felméne pedig a király és az õ népe Jeruzsálembe a Jebuzeusok ellen, kik azt a földet lakják vala, õk azonban azt mondák Dávidnak: Nem jössz ide be, hanem a sánták és vakok elûznek téged! [melylyel] azt jelenték: Nem jõ ide be Dávid.

And the king and his men went to Jerusalem against the Jebusites, the people of the land: and they said to David, You will not come in here, but the blind and the feeble-footed will keep you out; for they said, David will not be able to come in here.

καὶ ἀπῆλθεν δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς ιερουσαλημ πρὸς τὸν ιεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν καὶ ἐρρέθη τῷ δαυιδ οὐκ εἰσελεύσει ὧδε ὅτι ἀντέστησαν οἱ τυφλοὶ καὶ οἱ χωλοί λέγοντες ὅτι οὐκ εἰσελεύσεται δαυιδ ὧδε

7 Bevevé mindazáltal Dávid a Sion várát, és az [immár] a Dávid városa.
But David took the strong place of Zion, which is the town of David.
καὶ κατελάβετο δαυιδ τὴν περιοχὴν σιων αὕτη ἡ πόλις τοῦ δαυιδ

8 Mert azt mondá Dávid ama napon: Mindenki, a ki vágja a Jebuzeusokat, menjen fel a csatornához [és vágja ott] a sántákat és a vakokat, a kiket gyûlöl a Dávid lelke. Ezért mondják: Vak és sánta ne menjen be a házba!
And that day David said, Whoever makes an attack on the Jebusites, let him go up by the water-pipe, and put to death all the blind and feeble-footed who are hated by David. And this is why they say, The blind and feeble-footed may not come into the house.
καὶ εἶπεν δαυιδ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πᾶς τύπτων ιεβουσαῖον ἁπτέσθω ἐν παραξιφίδι καὶ τοὺς χωλοὺς καὶ τοὺς τυφλοὺς καὶ τοὺς μισοῦντας τὴν ψυχὴν δαυιδ διὰ τοῦτο ἐροῦσιν τυφλοὶ καὶ χωλοὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς οἶκον κυρίου

9 És lakozék Dávid abban a várban, és nevezé azt Dávid városának; és megépíté Dávid köröskörül, Millótól fogva befelé.
So David took the strong tower for his living-place, naming it the town of David. And David took in hand the building of the town all round, starting from the Millo.
καὶ ἐκάθισεν δαυιδ ἐν τῇ περιοχῇ καὶ ἐκλήθη αὕτη ἡ πόλις δαυιδ καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν πόλιν κύκλῳ ἀπὸ τῆς ἄκρας καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ

10 Dávid pedig folytonosan emelkedék és növekedék, [mert]az Úr, a Seregeknek Istene vala õ vele.
And David became greater and greater; for the Lord, the God of armies, was with him.
καὶ ἐπορεύετο δαυιδ πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος καὶ κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ

11 Követeket külde pedig Hirám, Tírusnak királya Dávidhoz, és czédrusfákat is, ácsmestereket és kõmíveseket, és építének házat Dávidnak.
And Hiram, king of Tyre, sent men to David, with cedar-trees and woodworkers and stoneworkers: and they made David a house.
καὶ ἀπέστειλεν χιραμ βασιλεὺς τύρου ἀγγέλους πρὸς δαυιδ καὶ ξύλα κέδρινα καὶ τέκτονας ξύλων καὶ τέκτονας λίθων καὶ ᾠκοδόμησαν οἶκον τῷ δαυιδ

12 És belátta Dávid, hogy az Úr megerõsítette õt az Izráel felett való királyságában, és hogy felmagasztalta az õ királyságát az õ népéért, Izráelért.
And David saw that the Lord had made his position safe as king over Israel, and that he had made his kingdom great because of his people Israel.
καὶ ἔγνω δαυιδ ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ ισραηλ καὶ ὅτι ἐπήρθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ ισραηλ

13 Võn pedig még magának Dávid ágyasokat, és feleségeket Jeruzsálembõl, minekutána Hebronból oda ment; és lõnek még Dávidnak fiai és leányai.
And David took more women and wives in Jerusalem, after he had come from Hebron: and he had more sons and daughters.
καὶ ἔλαβεν δαυιδ ἔτι γυναῖκας καὶ παλλακὰς ἐξ ιερουσαλημ μετὰ τὸ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐκ χεβρων καὶ ἐγένοντο τῷ δαυιδ ἔτι υἱοὶ καὶ θυγατέρες

14 És ezek a nevei azoknak, a kik Jeruzsálemben születtek: Sammua, Sóbáb, Nátán, Salamon,
These are the names of those whose birth took place in Jerusalem: Shammua and Shobab and Nathan and Solomon
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν γεννηθέντων αὐτῷ ἐν ιερουσαλημ σαμμους καὶ σωβαβ καὶ ναθαν καὶ σαλωμων

15 Ibhár, Elisua, Néfeg, Jáfia,
And Ibhar and Elishua and Nepheg and Japhia
καὶ εβεαρ καὶ ελισους καὶ ναφεκ καὶ ιεφιες

16 Elisáma, Eljada és Elifélet.
And Elishama and Eliada and Eliphelet.
καὶ ελισαμα καὶ ελιδαε καὶ ελιφαλαθ [16α] σαμαε ιεσσιβαθ ναθαν γαλαμααν ιεβααρ θεησους ελφαλατ ναγεδ ναφεκ ιαναθα λεασαμυς βααλιμαθ ελιφαλαθ

17 Mikor pedig a Filiszteusok meghallották, hogy királylyá kenték Dávidot az Izráelen; felkelének mind a Filiszteusok, hogy Dávidot megkeressék; melyet megértvén Dávid, aláméne az erõsségbe.
And when the Philistines had news that David had been made king over Israel, they all went up in search of David; and David, hearing of it, went down to the strong place.
καὶ ἤκουσαν ἀλλόφυλοι ὅτι κέχρισται δαυιδ βασιλεὺς ἐπὶ ισραηλ καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητεῖν τὸν δαυιδ καὶ ἤκουσεν δαυιδ καὶ κατέβη εἰς τὴν περιοχήν

18 A Filiszteusok pedig elérkezének és elszéledének a Réfaim völgyében.
And when the Philistines came, they went in every direction in the valley of Rephaim.
καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παραγίνονται καὶ συνέπεσαν εἰς τὴν κοιλάδα τῶν τιτάνων

19 Megkérdé azért Dávid az Urat ilyen szóval: Elmenjek-é a Filiszteusok ellen? Kezembe adod-é õket? Felele az Úr Dávidnak: Menj el, mert kétség nélkül kezedbe adom a Filiszteusokat.
And David, desiring directions from the Lord, said, Am I to go up against the Philistines? will you give them up into my hands? And the Lord said, Go up, for I will certainly give up the Philistines into your hands.
καὶ ἠρώτησεν δαυιδ διὰ κυρίου λέγων εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους καὶ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου καὶ εἶπεν κύριος πρὸς δαυιδ ἀνάβαινε ὅτι παραδιδοὺς παραδ ώσω τοὺς ἀλλοφύλους εἰς τὰς χεῖράς σου

20 Elérkezék azért Dávid Baál Perázimba, és megveré ott õket Dávid, és monda: Szétszórta az Úr ellenségimet elõttem, mint a víz szokott eloszlani; azért nevezé azt a helyet Baál Perázimnak.
And David went to Baal-perazim, and overcame them there; and he said, The Lord has let the forces fighting against me be broken before me as a wall is broken by rushing waters. So that place was named Baal-perazim.
καὶ ἦλθεν δαυιδ ἐκ τῶν ἐπάνω διακοπῶν καὶ ἔκοψεν τοὺς ἀλλοφύλους ἐκεῖ καὶ εἶπεν δαυιδ διέκοψεν κύριος τοὺς ἐχθρούς μου τοὺς ἀλλοφύλους ἐνώπιον ἐμοῦ ὡς διακόπτεται ὕ δατα διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου ἐπάνω διακοπῶν

21 És ott hagyák az õ bálványaikat, melyeket felszedének Dávid és az õ szolgái.
And the Philistines, when they went in flight, did not take their images with them, and David and his men took them away.
καὶ καταλιμπάνουσιν ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ ἐλάβοσαν αὐτοὺς δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ

22 Azután ismét feljövének a Filiszteusok, és elszéledének a Réfaim völgyében.
And the Philistines came up again, and went in every direction in the valley of Rephaim.
καὶ προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι τοῦ ἀναβῆναι καὶ συνέπεσαν ἐν τῇ κοιλάδι τῶν τιτάνων

23 Megkérdé azért Dávid az Urat, ki ezt felelé: Ne menj [most] reájok; [hanem] kerülj a hátuk mögé és a szederfák ellenében támadd meg õket.
And when David went for directions to the Lord, he said, You are not to go up against them in front; but make a circle round them from the back and come on them opposite the spice-trees.
καὶ ἐπηρώτησεν δαυιδ διὰ κυρίου καὶ εἶπεν κύριος οὐκ ἀναβήσει εἰς συνάντησιν αὐτῶν ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν καὶ παρέσει αὐτοῖς πλησίον τοῦ κλαυθμῶνος

24 És mikor a szederfák tetején indulásnak zaját fogod hallani, akkor indulj meg, mert akkor kimegy te elõtted az Úr, hogy megverje a Filiszteusok táborát.
Then at the sound of footsteps in the tops of the trees, go forward quickly, for the Lord has gone out before you to overcome the army of the Philistines.
καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τὴν φωνὴν τοῦ συγκλεισμοῦ τοῦ ἄλσους τοῦ κλαυθμῶνος τότε καταβήσει πρὸς αὐτούς ὅτι τότε ἐξελεύσεται κύριος ἔμπροσθέν σου κόπτειν ἐν τῷ πο λέμῳ τῶν ἀλλοφύλων

25 És úgy cselekedék Dávid, a mint megparancsolta vala néki az Úr: és vágta a Filiszteusokat Gibeától fogva, mind [addig,] míg Gézerbe mennél.
And David did as the Lord had said; and he overcame the Philistines, attacking them from Gibeon to near Gezer.
καὶ ἐποίησεν δαυιδ καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύλους ἀπὸ γαβαων ἕως τῆς γῆς γαζηρα

1 Összegyûjté ezek után Dávid az egész Izráelnek színét, harmincezer [embert.
And David got together all the fighting-men of Israel to the number of thirty thousand;
καὶ συνήγαγεν ἔτι δαυιδ πάντα νεανίαν ἐξ ισραηλ ὡς ἑβδομήκοντα χιλιάδας

2 És felkelvén, elméne Dávid az egész néppel együtt, mely vele vala, Júdának [városába], Bahalába, hogy elhozza onnét az Isten ládáját, mely Névrõl, a Seregek Urának nevérõl neveztetik, ki ül a Kérubok között.
And David, and all the people who were with him, went to Baal of Judah to get the ark of God, over which the holy name is named, the name of the Lord of armies, whose place is between the winged ones.
καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη δαυιδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων ιουδα ἐν ἀναβάσει τοῦ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐφ' ἣν ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα κυρίο υ τῶν δυνάμεων καθημένου ἐπὶ τῶν χερουβιν ἐπ' αὐτῆς

3 És tevék az Isten ládáját új szekérre, és elhozák azt Abinádábnak házától, mely vala a dombon, és Uzza és Ahió, Abinádáb fiai vezetik az új szekeret.
And they put the ark of God on a new cart and took it out of the house of Abinadab which was on the hill: and Uzzah and Ahio, the sons of Abinadab, were the drivers of the cart.
καὶ ἐπεβίβασεν τὴν κιβωτὸν κυρίου ἐφ' ἅμαξαν καινὴν καὶ ἦρεν αὐτὴν ἐξ οἴκου αμιναδαβ τοῦ ἐν τῷ βουνῷ καὶ οζα καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ αμιναδαβ ἦγον τὴν ἅμαξαν

4 Elvivék azért azt az Abinádáb házából, mely a dombon vala, az Isten ládájával, és Ahió a láda elõtt megyen.
And Uzzah went by the side of the ark, while Ahio went before it.
σὺν τῇ κιβωτῷ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ

5 Dávid pedig és az egész Izráel népe örvendeznek vala az Úr elõtt, jegenyefából való minden [szerszámokkal,] hegedûkkel, lantokkal, dobokkal, sípokkal és czimbalmokkal.
And David and all the men of Israel made melody before the Lord with all their power, with songs and with corded instruments and instruments of brass.
καὶ δαυιδ καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ παίζοντες ἐνώπιον κυρίου ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις ἐν ἰσχύι καὶ ἐν ᾠδαῖς καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν α ὐλοῖς

6 És mikor Nákonnak szérûjére jutának, kinyújtá Uzza [az õ kezét] az Isten ládájára, és megtartá [azt;] mert az ökrök félremozdították vala.
And when they came to Nacon's grain-floor, Uzzah put his hand on the ark of God to keep it safe in its place, for the oxen were out of control.
καὶ παραγίνονται ἕως ἅλω νωδαβ καὶ ἐξέτεινεν οζα τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ κατασχεῖν αὐτὴν καὶ ἐκράτησεν αὐτήν ὅτι περιέσπασεν αὐτὴν ὁ μόσχος τοῦ κατα σχεῖν αὐτήν

7 Ennekokáért felgerjede az Úr haragja Uzza ellen, és megölé ott õt az Isten vakmerõségéért: és meghala ott az Isten ládája mellett.
And the wrath of the Lord, burning against Uzzah, sent destruction on him because he had put his hand on the ark, and death came to him there by the ark of God.
καὶ ἐθυμώθη κύριος τῷ οζα καὶ ἔπαισεν αὐτὸν ἐκεῖ ὁ θεός καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ παρὰ τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ

8 És bosszankodék Dávid, hogy az Úr ilyen romlással rontotta meg Uzzát, és nevezé azt a helyet Péres Uzzának, mind e mai napig.
And David was angry because of the Lord's outburst of wrath against Uzzah: and he gave that place the name Perez-uzzah, which is its name to this day.
καὶ ἠθύμησεν δαυιδ ὑπὲρ οὗ διέκοψεν κύριος διακοπὴν ἐν τῷ οζα καὶ ἐκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος διακοπὴ οζα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

9 Megfélemlék azért Dávid azon a napon az Úrtól, és monda: Hogyan jõjjön az Úr ládája én hozzám?
And such was David's fear of the Lord that day, that he said, How may I let the ark of God come to me?
καὶ ἐφοβήθη δαυιδ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων πῶς εἰσελεύσεται πρός με ἡ κιβωτὸς κυρίου

10 És nem akará Dávid magához vinni az Úrnak ládáját Dávidnak városába, hanem letéteté azt Dávid a Gitteus Obed Edom házánál.
So David did not let the ark of the Lord come back to him to the town of David: but had it turned away and put into the house of Obed-edom the Gittite.
καὶ οὐκ ἐβούλετο δαυιδ τοῦ ἐκκλῖναι πρὸς αὐτὸν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὴν πόλιν δαυιδ καὶ ἀπέκλινεν αὐτὴν δαυιδ εἰς οἶκον αβεδδαρα τοῦ γεθθαίου

11 És lõn az Úrnak ládája a Gitteus Obed Edom házánál három hónapig, és megáldá az Úr Obed Edomot és egész háznépét.
And the ark of the Lord was in the house of Obed-edom the Gittite for three months: and the Lord sent a blessing on Obed-edom and all his family.
καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ κυρίου εἰς οἶκον αβεδδαρα τοῦ γεθθαίου μῆνας τρεῖς καὶ εὐλόγησεν κύριος ὅλον τὸν οἶκον αβεδδαρα καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ

12 És megmondák Dávid királynak ilyen szóval: Megáldotta az Úr az Obed Edom házát és mindenét, a mije van, az Isten ládájáért. És elmenvén Dávid, elvivé az Isten ládáját az Obed Edom házától Dávid városába vígassággal.
And they said to King David, The blessing of the Lord is on the family of Obed-edom and on all he has, because of the ark of God. And David went and took the ark of God from the house of Obed-edom into the town of David with joy.
καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ δαυιδ λέγοντες ηὐλόγησεν κύριος τὸν οἶκον αβεδδαρα καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ ἕνεκεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ἐπορεύθη δαυιδ καὶ ἀνήγαγεν τὴν κιβωτὸ ν τοῦ κυρίου ἐκ τοῦ οἴκου αβεδδαρα εἰς τὴν πόλιν δαυιδ ἐν εὐφροσύνῃ

13 Mikor pedig [azok,] a kik az Úr ládáját vitték, hat lépést mentek, áldozék [ott egy] ökröt és hízott borjút.
And when those who were lifting the ark of the Lord had gone six steps, he made an offering of an ox and a fat young beast.
καὶ ἦσαν μετ' αὐτῶν αἴροντες τὴν κιβωτὸν ἑπτὰ χοροὶ καὶ θῦμα μόσχος καὶ ἄρνα

14 Dávid pedig teljes erejébõl tánczol vala az Úr elõtt, és gyolcs efódot övedzett magára Dávid.
And David, clothed in a linen ephod, was dancing before the Lord with all his strength.
καὶ δαυιδ ἀνεκρούετο ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις ἐνώπιον κυρίου καὶ ὁ δαυιδ ἐνδεδυκὼς στολὴν ἔξαλλον

15 Dávid azért és Izráelnek egész háza felvivék az Úr ládáját énekléssel és trombitaszóval.
So David and all the men of Israel took up the ark of the Lord with cries of joy and sounding of horns.
καὶ δαυιδ καὶ πᾶς ὁ οἶκος ισραηλ ἀνήγαγον τὴν κιβωτὸν κυρίου μετὰ κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος

16 Lõn pedig, hogy mikor az Úr ládája Dávid városába ért, Mikál, Saulnak leánya kinéz vala az ablakon, és látván, hogy Dávid király ugrál és tánczol az Úr elõtt, megútálá õt szívében.
And when the ark of the Lord came into the town of David, Michal, Saul's daughter, looking out of the window, saw King David dancing and jumping before the Lord; and to her mind he seemed foolish.
καὶ ἐγένετο τῆς κιβωτοῦ παραγινομένης ἕως πόλεως δαυιδ καὶ μελχολ ἡ θυγάτηρ σαουλ διέκυπτεν διὰ τῆς θυρίδος καὶ εἶδεν τὸν βασιλέα δαυιδ ὀρχούμενον καὶ ἀνακρουόμενον ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς

17 Mikor pedig bevitték az Úr ládáját, és elhelyezék azt az õ helyére a sátornak közepére, melyet számára Dávid felállíttatott: akkor áldozott Dávid egészen égõáldozatokat és hálaadó áldozatokat, az Úr elõtt.
And they took in the ark of the Lord, and put it in its place inside the tent which David had put up for it: and David made burned offerings and peace-offerings to the Lord.
καὶ φέρουσιν τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου καὶ ἀνέθηκαν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς εἰς μέσον τῆς σκηνῆς ἧς ἔπηξεν αὐτῇ δαυιδ καὶ ἀνήνεγκεν δαυιδ ὁλοκαυτώματα ἐνώπιον κυρίου καὶ εἰρηνικάς

18 Mikor pedig elvégezte Dávid az egészen égõáldozatot, és a hálaadó áldozatot, megáldá a népet a Seregek Urának nevében.
And after David had made the burned offerings and the peace-offerings, he gave the people a blessing in the name of the Lord of armies.
καὶ συνετέλεσεν δαυιδ συναναφέρων τὰς ὁλοκαυτώσεις καὶ τὰς εἰρηνικὰς καὶ εὐλόγησεν τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι κυρίου τῶν δυνάμεων

19 És osztogattata Dávid mind az egész népnek, Izráel egész seregének, férfiaknak és asszonyoknak, mindenkinek egy-egy lepényt, egy-egy darab húst, és egy-egy kalácsot; és elméne mind az egész nép, kiki az õ házához.
And he gave to every man and woman among all the people, among all the masses of Israel, a cake of bread and a measure of wine and a cake of dry grapes. Then all the people went away, every man to his house.
καὶ διεμέρισεν παντὶ τῷ λαῷ εἰς πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ισραηλ ἀπὸ δαν ἕως βηρσαβεε ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικὸς ἑκάστῳ κολλυρίδα ἄρτου καὶ ἐσχαρίτην καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου καὶ ἀπῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ

20 Mikor pedig Dávid hazament, hogy megáldja az õ háznépét [is:] kijöve Mikál, a Saul leánya Dávid eleibe, és monda: Mily dicsõséges vala ma Izráel királya, ki az õ szolgáinak szolgálói elõtt felfosztózott vala ma, mint a hogy egy esztelen szokott felfosztózni!
Then David came back to give a blessing to his family. And Michal, Saul's daughter, came out to him and said, How full of glory was the king of Israel today, who let himself be seen uncovered by his servant-girls like a foolish person uncovering himself without shame!
καὶ ἐπέστρεψεν δαυιδ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν μελχολ ἡ θυγάτηρ σαουλ εἰς ἀπάντησιν δαυιδ καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν τί δεδόξασται σήμερον ὁ βασιλεὺς ισραηλ ὃς ἀπεκαλύφθη σήμερον ἐν ὀφθαλμοῖς παιδισκῶν τῶν δούλων ἑαυτοῦ καθὼς ἀποκαλύπτεται ἀποκαλυφθεὶς εἷς τῶν ὀρχουμένων

21 És monda Dávid Mikálnak: Az Úr elõtt, ki inkább engem választott, mint atyádat és az õ egész házanépét, hogy az Úr népének, Izráelnek fejedelme legyek, igen, az Úr elõtt örvendezém.
And David said to Michal, I was dancing before the Lord, who put me over your father and all his sons, to make me a ruler over the people of the Lord, over his people Israel: and I will go on playing before the Lord;
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς μελχολ ἐνώπιον κυρίου ὀρχήσομαι εὐλογητὸς κύριος ὃς ἐξελέξατό με ὑπὲρ τὸν πατέρα σου καὶ ὑπὲρ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ καταστῆσαί με εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ισραηλ καὶ παίξομαι καὶ ὀρχήσομαι ἐνώπιον κυρίου

22 Sõt minél inkább megalázom magamat és minél alábbvaló leszek a magam szemei elõtt: annál dicséretreméltóbb leszek a szolgálók elõtt, a kikrõl te szólasz.
And I will do even worse than this, and make myself even lower in your eyes: but the servant-girls of whom you were talking will give me honour.
καὶ ἀποκαλυφθήσομαι ἔτι οὕτως καὶ ἔσομαι ἀχρεῖος ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ μετὰ τῶν παιδισκῶν ὧν εἶπάς με δοξασθῆναι

23 Ennekokáért Mikálnak, Saul leányának nem lõn soha gyermeke az õ halálának napjáig.
And Michal, Saul's daughter, had no child till the day of her death.
καὶ τῇ μελχολ θυγατρὶ σαουλ οὐκ ἐγένετο παιδίον ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ ἀποθανεῖν αὐτήν

1 Lõn pedig, hogy mikor a király az õ palotájában üle, és az Úr mindenfelõl békességet adott néki minden ellenségeitõl,
Now when the king was living in his house, and the Lord had given him rest from war on every side;
καὶ ἐγένετο ὅτε ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ κύριος κατεκληρονόμησεν αὐτὸν κύκλῳ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ τῶν κύκλῳ

2 Monda a király Nátán prófétának: Ímé lássad, én czédrus[fából] [csinált] palotában lakom, az Istennek ládája pedig a kárpitok között van.
The king said to Nathan the prophet, See now, I am living in a house of cedar, but the ark of God is housed inside the curtains of a tent.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ναθαν τὸν προφήτην ἰδοὺ δὴ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ κάθηται ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς

3 És monda Nátán a királynak: Eredj, s valami a te szívedben van, vidd véghez, mert az Úr veled van.
And Nathan said to the king, Go and do whatever is in your heart; for the Lord is with you.
καὶ εἶπεν ναθαν πρὸς τὸν βασιλέα πάντα ὅσα ἂν ἐν τῇ καρδίᾳ σου βάδιζε καὶ ποίει ὅτι κύριος μετὰ σοῦ

4 Azonban lõn az Úr szava Nátánhoz azon éjjel, mondván:
Now that night the word of the Lord came to Nathan, saying,
καὶ ἐγένετο τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ναθαν λέγων

5 Menj el, és mondd meg az én szolgámnak, Dávidnak: Ezt mondja az Úr: Házat akarsz-é nékem építeni, hogy abban lakjam?
Go and say to my servant David, The Lord says, Are you to be the builder of a house, a living-place for me?
πορεύου καὶ εἰπὸν πρὸς τὸν δοῦλόν μου δαυιδ τάδε λέγει κύριος οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ κατοικῆσαί με

6 Mert én nem laktam házban attól a naptól fogva, hogy kihoztam Izráel fiait Égyiptomból, mind e mai napig, hanem szüntelen sátorban és hajlékban jártam.
For from the day when I took the children of Israel up out of Egypt till this day, I have had no house, but have gone from place to place in a tent.
ὅτι οὐ κατῴκηκα ἐν οἴκῳ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνήγαγον ἐξ αἰγύπτου τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἤμην ἐμπεριπατῶν ἐν καταλύματι καὶ ἐν σκηνῇ

7 Valahol csak jártam Izráel fiai között, avagy szólottam-é csak egy szót is Izráel valamelyik nemzetségének, a kinek parancsoltam, hogy legeltesse az én népemet Izráelt, mondván: Miért nem építettetek nékem czédrusfából való házat?
In all the places where I went with all the children of Israel, did I ever say to any of the judges of Israel, to whom I gave the care of my people Israel, Why have you not made me a house of cedar?
ἐν πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ ισραηλ εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν τοῦ ισραηλ ᾧ ἐνετειλάμην ποιμαίνειν τὸν λαόν μου ισραηλ λέγων τί ὅτι οὐκ ᾠκοδομήκατέ μοι οἶκον κέδρινον

8 Most azért ezt mondd meg az én szolgámnak, Dávidnak: Ezt mondja a Seregeknek Ura: Én hoztalak ki téged a kunyhóból, a juhok mögül, hogy légy fejedelem az én népem felett, az Izráel felett;
Then say these words to my servant David, The Lord of armies says, I took you from the fields, from keeping the sheep, so that you might be a ruler over my people, over my people Israel:
καὶ νῦν τάδε ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου δαυιδ τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας τῶν προβάτων τοῦ εἶναί σε εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου ἐπὶ τὸν ισραηλ

9 És veled voltam mindenütt, valahová mentél, és kiirtottam minden ellenségeidet elõtted; és nagy hírnevet szerzettem néked, mint a nagyoknak hírneve, a kik e földön vannak.
And I have been with you wherever you went, cutting off before you all those who were against you; and I will make your name great, like the name of the greatest ones of the earth.
καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύου καὶ ἐξωλέθρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου καὶ ἐποίησά σε ὀνομαστὸν κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς

10 Helyet is szerzék az én népemnek Izráelnek, és [ott] elplántálám õt, és lakozék az õ helyében, és többé helyébõl ki nem mozdíttatik, és nem fogják többé az álnokságnak fiai nyomorgatni õt, mint annakelõtte,

And I will make a resting-place for my people Israel, planting them there, so that they may be living in the place which is theirs, and never again be moved; and never again will they be troubled by evil men as they were at the first,

καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου τῷ ισραηλ καὶ καταφυτεύσω αὐτόν καὶ κατασκηνώσει καθ' ἑαυτὸν καὶ οὐ μεριμνήσει οὐκέτι καὶ οὐ προσθήσει υἱὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι αὐτὸν καθὼς ἀπ' ἀρχῆς

11 Attól a naptól fogva, hogy bírákat rendeltem az én népem az Izráel felett. Békességet szereztem tehát néked minden ellenségeidtõl. És megmondotta néked az Úr, hogy házat csinál néked az Úr.

From the time when I put judges over my people Israel; and I will give you peace from all who are against you. And the Lord says to you that he will make you the head of a line of kings.

ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου ισραηλ καὶ ἀναπαύσω σε ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου καὶ ἀπαγγελεῖ σοι κύριος ὅτι οἶκον οἰκοδομήσεις αὐτῷ

12 Mikor pedig a te napjaid betelnek, és elaluszol a te atyáiddal, feltámasztom utánad a te magodat, mely ágyékodból származik, és megerõsítem az õ királyságát:

And when the time comes for you to go to rest with your fathers, I will put in your place your seed after you, the offspring of your body, and I will make his kingdom strong.

καὶ ἔσται ἐὰν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι σου καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν πατέρων σου καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου καὶ ἑτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ

13 Az fog házat építeni az én nevemnek, és megerõsítem az õ királyságának trónját mindörökké.

He will be the builder of a house for my name, and I will make the seat of his authority certain for ever.

αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον τῷ ὀνόματί μου καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα

14 Én leszek néki atyja, és õ lészen nékem fiam, a ki mikor gonoszul cselekszik, megfenyítem õt emberi veszszõvel és emberek fiainak büntetésével;

I will be to him a father and he will be to me a son: if he does wrong, I will give him punishment with the rod of men and with the blows of the children of men;

ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καὶ ἐλέγξω αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ ἀνδρῶν καὶ ἐν ἁφαῖς υἱῶν ἀνθρώπων

15 Mindazáltal irgalmasságomat nem vonom meg tõle, miképen megvonám Saultól, a kit kivágék elõtted.

But my mercy will not be taken away from him, as I took it from him who was before you.

τὸ δὲ ἔλεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ καθὼς ἀπέστησα ἀφ' ὧν ἀπέστησα ἐκ προσώπου μου

16 És állandó lészen a te házad, és a te országod mindörökké tiéd lészen, [és] a te trónod erõs lészen mindörökké.

And your family and your kingdom will keep their place before me for ever: the seat of your authority will never be overturned.

καὶ πιστωθήσεται ὁ οἶκος αὐτοῦ καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐνώπιον ἐμοῦ καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται ἀνορθωμένος εἰς τὸν αἰῶνα

17 Mind e beszéd szerint, és mind e látás szerint szóla Nátán Dávidnak.

So Nathan gave David an account of all these words and this vision.

κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὅρασιν ταύτην οὕτως ἐλάλησεν ναθαν πρὸς δαυιδ

18 Bemenvén azért Dávid király, leborula az Úr elõtt, és monda: Micsoda vagyok én, Uram Isten! és micsoda az én házam népe, hogy engem ennyire elõvittél?

Then David the king went in and took his seat before the Lord, and said, Who am I, O Lord God, and what is my family, that you have been my guide till now?

καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ καὶ ἐκάθισεν ἐνώπιον κυρίου καὶ εἶπεν τίς εἰμι ἐγώ κύριέ μου κύριε καὶ τίς ὁ οἶκός μου ὅτι ἠγάπηκάς με ἕως τούτων

19 És ez még csekélynek tetszett néked, Uram Isten! hanem ímé szólasz a te szolgádnak háza felõl messze idõre valókat; és ez törvény az emberre nézve, Uram Isten!

And this was only a small thing to you, O Lord God; but your words have even been about the far-off future of your servant's family, O Lord God!

καὶ κατεσμικρύνθη μικρὸν ἐνώπιόν σου κύριέ μου κύριε καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ δούλου σου εἰς μακράν οὗτος δὲ ὁ νόμος τοῦ ἀνθρώπου κύριέ μου κύριε

20 De mi szükség Dávidnak többet szólani néked, holott te jól ismered, Uram Isten, a te szolgádat?

What more may David say to you? for you have knowledge of your servant, O Lord God.

καὶ τί προσθήσει δαυιδ ἔτι τοῦ λαλῆσαι πρὸς σέ καὶ νῦν σὺ οἶδας τὸν δοῦλόν σου κύριέ μου κύριε

21 A te igéretedért, és a te jóakaratod szerint cselekedted mindezeket a nagy dolgokat, hogy megjelentsd a te szolgádnak.
Because of your word and from your heart, you have done all this great work, and let your servant see it.
διὰ τὸν λόγον σου πεποίηκας καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας πᾶσαν τὴν μεγαλωσύνην ταύτην γνωρίσαι τῷ δούλῳ σου

22 Ennekokáért felmagasztaltattál, Uram Isten: mert senki sincs olyan, mint te, és rajtad kivül nincsen Isten, mind a szerint, a mint hallottuk a mi füleinkkel.
Truly you are great, O Lord God: there is no one like you and no other God but you, as is clear from everything which has come to our ears.
ἕνεκεν τοῦ μεγαλῦναί σε κύριέ μου κύριε ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς σὺ καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἠκούσαμεν ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν

23 Mert melyik nép olyan, mint a te néped, az Izráel, melyért elment volna az Isten, hogy megváltsa magának való népül, és magának nevet szerezzen, és érettetek oly nagyokat cselekedjék és országodért oly csudálatos dolgokat néped elõtt, melyet megszabadítottál Égyiptomból, a pogányoktól és isteneiktõl.
And what other nation in the earth, like your people Israel, did a god go out to take for himself, to be his people, and to make a name for himself, and to do great and strange things for them, driving out a nation and its gods from before his people?
καὶ τίς ὡς ὁ λαός σου ισραηλ ἔθνος ἄλλο ἐν τῇ γῇ ὡς ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι αὐτῷ λαὸν τοῦ θέσθαι σε ὄνομα τοῦ ποιῆσαι μεγαλωσύνην καὶ ἐπιφάνειαν τοῦ ἐκ βαλεῖν σε ἐκ προσώπου τοῦ λαοῦ σου οὗ ἐλυτρώσω σεαυτῷ ἐξ αἰγύπτου ἔθνη καὶ σκηνώματα

24 Mert megerõsítetted magadnak a te népedet, az Izráelt, népedül mindörökké; és te voltál, Uram, nékik Istenök.
But you took and made strong for yourself your people Israel, to be your people for ever; and you, Lord, became their God.
καὶ ἡτοίμασας σεαυτῷ τὸν λαόν σου ισραηλ λαὸν ἕως αἰῶνος καὶ σύ κύριε ἐγένου αὐτοῖς εἰς θεόν

25 Most annakokáért, Uram Isten, a mit szóltál a te szolgád felõl, és az õ háza felõl, teljesítsd be mindörökké; és cselekedjél úgy, a mint szólottál;
And now, O Lord God, may the word which you have said about your servant and about his family, be made certain for ever, and may you do as you have said!
καὶ νῦν κύριέ μου κύριε τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας περὶ τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ πίστωσον ἕως αἰῶνος κύριε παντοκράτωρ θεὲ τοῦ ισραηλ καὶ νῦν καθὼς ἐλάλησας

26 Hogy felmagasztaltassék a te neved mindörökké, ilyen szókkal: A Seregeknek Ura az Izráelnek Istene, és Dávidnak, a te szolgádnak háza legyen állandó te elõtted!
And let your name be made great for ever, and let men say, The Lord of armies is God over Israel: and let the family of David your servant be made strong before you!
μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος

27 Mert megjelentetted a te szolgádnak fülébe, óh Seregeknek Ura és Izráelnek Istene, ezt mondván: Házat építek néked. Ezért készteté szolgádat az õ szíve, hogy ilyen könyörgéssel könyörögjön hozzád.
For you, O Lord of armies, the God of Israel, have clearly said to your servant, I will make you the head of a family of kings: and so it has come into your servant's heart to make this prayer to you.
κύριε παντοκράτωρ θεὸς ισραηλ ἀπεκάλυψας τὸ ὠτίον τοῦ δούλου σου λέγων οἶκον οἰκοδομήσω σοι διὰ τοῦτο εὗρεν ὁ δοῦλός σου τὴν καρδίαν ἑαυτοῦ τοῦ προσεύξασθαι πρὸς σὲ τὴν προσευχὴν ταύτην

28 Most azért, óh Uram Isten, (mert te vagy az Isten, és a te beszéded igazság, és te mondottad ezt a jót a te szolgád felõl),
And now, O Lord God, you are God and your words are true and you have said you will give your servant this good thing;
καὶ νῦν κύριέ μου κύριε σὺ εἶ ὁ θεός καὶ οἱ λόγοι σου ἔσονται ἀληθινοί καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ δούλου σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα

29 Legyen a te jóakaratodnak áldása a te szolgádnak házán, hogy legyen elõtted mindörökké; mert te szólottál, Uram Isten, azért a te áldásoddal áldassék meg a te szolgádnak háza mindörökké.
So may it be your pleasure to give your blessing to the family of your servant, so that it may go on for ever before you: (for you, O Lord God, have said it,) and may your blessing be on your servant's family line for ever!
καὶ νῦν ἄρξαι καὶ εὐλόγησον τὸν οἶκον τοῦ δούλου σου τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιόν σου ὅτι σὺ εἶ κύριέ μου κύριε ἐλάλησας καὶ ἀπὸ τῆς εὐλογίας σου εὐλογηθήσεται ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου εἰς τὸν αἰῶνα

1 Ezek után megveré Dávid a Filiszteusokat, és megalázá õket: és elfoglalá Dávid a Filiszteusok kezébõl Méteg Ammát.
And it came about after this that David made an attack on the Philistines and overcame them; and David took the authority of the mother-town from the hands of the Philistines.
καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπάταξεν δαυιδ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐτροπώσατο αὐτούς καὶ ἔλαβεν δαυιδ τὴν ἀφωρισμένην ἐκ χειρὸς τῶν ἀλλοφύλων

2 És megveré a Moábitákat [is,]és kötéllel méré meg õket, lefektetvén õket a földre; két kötéllel méré azokat, a kik megölendõk, és egy teljes kötéllel azokat, a kik életben hagyandók valának; és a Moábiták Dávidnak adófizetõ szolgái lõnek.

And he overcame the Moabites, and he had them measured with a line when they were stretched out on the earth; marking out two lines for death and one full line for life. So the Moabites became servants to David and gave him offerings.

καὶ ἐπάταξεν δαυιδ τὴν μωαβ καὶ διεμέτρησεν αὐτοὺς ἐν σχοινίοις κοιμίσας αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐγένετο τὰ δύο σχοινίσματα τοῦ θανατῶσαι καὶ τὰ δύο σχοινίσματα ἐζώγρησεν καὶ ἐγένετο μωαβ τῷ δαυιδ εἰς δούλους φέροντας ξένια

3 Megveré Dávid Hadadézert is, Réhóbnak fiát, Czóbának királyát, mikor elméne, hogy hatalmát kiterjessze [az Eufrátes] folyó vizéig.

And David overcame Hadadezer, the son of Rehob, king of Zobah, when he went to make his power seen by the River.

καὶ ἐπάταξεν δαυιδ τὸν αδρααζαρ υἱὸν ρααβ βασιλέα σουβα πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν εὐφράτην

4 És foglyul ejtett Dávid közülök ezer és hétszáz lovagot, és húszezer gyalog embert; és inaikat elvagdaltatá Dávid minden szekeres [lovak]nak és [csak] száz szekérbe [valót] hagyott meg közülök.

And David took from him one thousand, seven hundred horsemen and twenty thousand footmen: and David had the leg-muscles of the horses cut, only keeping enough of them for a hundred war-carriages.

καὶ προκατελάβετο δαυιδ τῶν αὐτοῦ χίλια ἅρματα καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἱππέων καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν καὶ παρέλυσεν δαυιδ πάντα τὰ ἅρματα καὶ ὑπελίπετο ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἅρματα

5 Eljövének pedig a Siriabeliek Damaskusból, hogy megsegítsék Hadadézert, Czóbának királyát; és levága Dávid a Siriabeliek közül huszonkétezer férfit.

And when the Aramaeans of Damascus came to the help of Hadadezer, king of Zobah, David put to the sword twenty-two thousand of the Aramaeans.

καὶ παραγίνεται συρία δαμασκοῦ βοηθῆσαι τῷ αδρααζαρ βασιλεῖ σουβα καὶ ἐπάταξεν δαυιδ ἐν τῷ σύρῳ εἴκοσι δύο χιλιάδας ἀνδρῶν

6 És helyeze Dávid állandó sereget a damaskusi Siriába; és a Siriabeliek Dávidnak adófizetõ szolgái lettek. És megoltalmazá az Úr Dávidot valahová megyen vala.

And David put armed forces in Aram of Damascus: and the Aramaeans became servants to David and gave him offerings. And the Lord made David overcome wherever he went.

καὶ ἔθετο δαυιδ φρουρὰν ἐν συρίᾳ τῇ κατὰ δαμασκόν καὶ ἐγένετο ὁ σύρος τῷ δαυιδ εἰς δούλους φέροντας ξένια καὶ ἔσωσεν κύριος τὸν δαυιδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο

7 És elvevé Dávid az arany paizsokat is, melyek Hadadézer szolgáin valának, és bevivé azokat Jeruzsálembe.

And David took their gold body-covers from the servants of Hadadezer and took them to Jerusalem.

καὶ ἔλαβεν δαυιδ τοὺς χλιδῶνας τοὺς χρυσοῦς οἳ ἦσαν ἐπὶ τῶν παίδων τῶν αδρααζαρ βασιλέως σουβα καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς ιερουσαλημ καὶ ἔλαβεν αὐτὰ σουσακιμ βασιλεὺς αἰγύπτου ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν εἰς ιερουσαλημ ἐν ἡμέραις ροβοαμ υἱοῦ σολομῶντος

8 Hoza annakfelette Dávid király a Hadadézer városaiból, Bétákhból és Berótaiból felette igen sok rezet.

And from Tebah and Berothai, towns of Hadadezer, King David took a great store of brass.

καὶ ἐκ τῆς μασβακ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τοῦ αδρααζαρ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα ἐν αὐτῷ ἐποίησεν σαλωμων τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν καὶ τοὺς στύλους καὶ τοὺς λουτῆρας καὶ πάντα τὰ σκεύη

9 Mikor pedig meghallá Tói, Hamát királya, hogy megverte Dávid Hadadézernek minden seregeit;

And when Tou, king of Hamath, had news that David had overcome all the army of Hadadezer,

καὶ ἤκουσεν θοου ὁ βασιλεὺς ημαθ ὅτι ἐπάταξεν δαυιδ πᾶσαν τὴν δύναμιν αδρααζαρ

10 Küldé Tói Jórámot, az õ fiát Dávid királyhoz, hogy békességesen köszöntse õt, és áldja, hogy harczolt Hadadézer ellen és megverte õt (mert Hadadézer Tóival is hadakozik vala). És a [Tói fia] kezében aranyból, ezüstbõl és rézbõl való edények valának,

He sent his son Hadoram to David, with words of peace and blessing, because he had overcome Hadadezer in the fight, for Hadadezer had wars with Tou; and Hadoram took with him vessels of silver and gold and brass:

καὶ ἀπέστειλεν θοου ιεδδουραν τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς βασιλέα δαυιδ ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην καὶ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ ἐπολέμησεν τὸν αδρααζαρ καὶ ἐπάταξεν αὐτόν ὅτι ἀντικείμενος ἦν τῷ αδρααζαρ καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἦσαν σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ καὶ σκεύη χαλκᾶ

11 Melyeket Dávid király az Úrnak szentele, azzal az ezüsttel és aranynyal együtt, a melyet [az Úrnak] szentele mind ama népektõl, a kiket meghódoltatott;
These King David made holy to the Lord, together with the silver and gold which he had taken from the nations he had overcome--
καὶ ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ τῷ κυρίῳ μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ μετὰ τοῦ χρυσίου οὗ ἡγίασεν ἐκ πασῶν τῶν πόλεων ὧν κατεδυνάστευσεν

12 A Siriabeliektõl, Moábitáktól, az Ammon fiaitól, a Filiszteusoktól, az Amálekitáktól és a Réhób fiától, Hadadézertõl, Czóbának királyától nyert prédából.
The nations of Edom and Moab, and the children of Ammon and the Philistines and the Amalekites and the goods he had taken from Hadadezer, the son of Rehob, king of Zobah.
ἐκ τῆς ιδουμαίας καὶ ἐκ τῆς γῆς μωαβ καὶ ἐκ τῶν υἱῶν αμμων καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐξ αμαληκ καὶ ἐκ τῶν σκύλων αδρααζαρ υἱοῦ ρααβ βασιλέως σουβα

13 És hírnevet szerze Dávid, a mikor visszatért, miután a Siriabelieket leverte a sós völgyben, tizennyolczezeret.
And David got great honour for himself, when he came back, by the destruction of Edom in the valley of Salt, to the number of eighteen thousand men.
καὶ ἐποίησεν δαυιδ ὄνομα καὶ ἐν τῷ ἀνακάμπτειν αὐτὸν ἐπάταξεν τὴν ιδουμαίαν ἐν γαιμελε εἰς ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας

14 Az Idumeusok közé is állandó sereget rendele, egész Idumeába állandó sereget rendele, és az Idumeusok mind Dávid szolgái lettek. És megoltalmazá az Úr Dávidot, valahová megyen vala.
And he put armed forces in Edom; all through Edom he had armed forces stationed, and all the Edomites became servants to David. And the Lord made David overcome wherever he went.
καὶ ἔθετο ἐν τῇ ιδουμαίᾳ φρουράν ἐν πάσῃ τῇ ιδουμαίᾳ καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ ιδουμαῖοι δοῦλοι τῷ βασιλεῖ καὶ ἔσωσεν κύριος τὸν δαυιδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο

15 Uralkodék azért Dávid az egész Izráelen, és szolgáltat vala Dávid az egész nép között ítéletet és igazságot.
And David was king over all Israel, judging and giving right decisions for all his people.
καὶ ἐβασίλευσεν δαυιδ ἐπὶ ισραηλ καὶ ἦν δαυιδ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ

16 Fõvezére volt Joáb, Sérujának fia, Jósafát pedig, Ahiludnak fia, emlékíró vala.
And Joab, the son of Zeruiah, was chief of the army; and Jehoshaphat, the son of Ahilud, was keeper of the records;
καὶ ιωαβ υἱὸς σαρουιας ἐπὶ τῆς στρατιᾶς καὶ ιωσαφατ υἱὸς αχια ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων

17 Sádók pedig, Akhitóbnak fia, és Akhimélek, Abjátárnak fia papok valának, és Sérája íródeák.
And Zadok and Abiathar, the son of Ahimelech, the son of Ahitub, were priests; and Seraiah was the scribe;
καὶ σαδδουκ υἱὸς αχιτωβ καὶ αχιμελεχ υἱὸς αβιαθαρ ἱερεῖς καὶ ασα ὁ γραμματεύς

18 Benája Jéhójadának fia, a Kereteusok és Peleteusok [elõljárója,] a Dávid fiai pedig fõk valának.
And Benaiah, the son of Jehoiada, was over the Cherethites and the Pelethites; and David's sons were priests.
καὶ βαναιας υἱὸς ιωδαε σύμβουλος καὶ ὁ χελεθθι καὶ ὁ φελεττι καὶ υἱοὶ δαυιδ αὐλάρχαι ἦσαν

1 Monda pedig Dávid: Maradt-é még valaki a Saul házanépe közül, hogy irgalmasságot cselekedjem õ vele Jonathánért?
And David said, Is there still anyone of Saul's family living, so that I may be a friend to him, because of Jonathan?
καὶ εἶπεν δαυιδ εἰ ἔστιν ἔτι ὑπολελειμμένος τῷ οἴκῳ σαουλ καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος ἕνεκεν ιωναθαν

2 [Vala] pedig Saul házából egy szolga, kinek neve vala Siba, kit Dávidhoz szólítának, és monda a király néki: Te vagy-é Siba? Felele: [Én vagyok] a te szolgád.
Now there was of Saul's people a servant named Ziba, and they sent him to David; and the king said to him, Are you Ziba? And he said, I am.
καὶ ἐκ τοῦ οἴκου σαουλ παῖς ἦν καὶ ὄνομα αὐτῷ σιβα καὶ καλοῦσιν αὐτὸν πρὸς δαυιδ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεύς εἰ σὺ εἶ σιβα καὶ εἶπεν ἐγὼ δοῦλος σός

3 Akkor monda a király: Maradt-é még valaki a Saul házanépe közül, hogy cselekedjem vele az Isten irgalmasságát? Felele Siba a királynak: Van még Jonathánnak egy fia, ki mind a két lábára sánta.
And the king said, Is there anyone of Saul's family still living, to whom I may be a friend in God's name? And Ziba said, There is a son of Jonathan, whose feet are damaged.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς εἰ ὑπολέλειπται ἐκ τοῦ οἴκου σαουλ ἔτι ἀνὴρ καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος θεοῦ καὶ εἶπεν σιβα πρὸς τὸν βασιλέα ἔτι ἔστιν υἱὸς τῷ ιωναθαν πεπληγὼς τοὺς πόδας

4 Monda néki a király: Hol van? És monda Siba a királynak: Ímé az Ammiel fiának, Mákirnak házában van Ló-Debárban.
And the king said to him, Where is he? And Ziba said to the king, He is in the house of Machir, the son of Ammiel, in Lo-debar.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς ποῦ οὗτος καὶ εἶπεν σιβα πρὸς τὸν βασιλέα ἰδοὺ ἐν οἴκῳ μαχιρ υἱοῦ αμιηλ ἐκ τῆς λαδαβαρ

5 Akkor elkülde Dávid király, és elhozatá õt a Mákirnak, az Ammiel fiának házából Ló-Debárból.
Then King David sent, and had him taken from Lo-debar, from the house of Machir, the son of Ammiel.
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ οἴκου μαχιρ υἱοῦ αμιηλ ἐκ τῆς λαδαβαρ

6 És mikor megérkezett Dávidhoz Méfibóset, Jonathánnak a Saul fiának fia, arczczal leborula, és tisztességet tõn néki; és monda Dávid: Méfibóset! ki felele: Ímhol a te szolgád.
And Mephibosheth, the son of Jonathan, came to David, and falling down on his face, gave him honour. And David said, Mephibosheth. And answering he said, Your servant is here.
καὶ παραγίνεται μεμφιβοσθε υἱὸς ιωναθαν υἱοῦ σαουλ πρὸς τὸν βασιλέα δαυιδ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ δαυιδ μεμφιβοσθε καὶ εἶ πεν ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου

7 Monda néki Dávid: Ne félj; mert kétség nélkül irgalmasságot cselekeszem veled Jonathánért, a te atyádért; és visszaadom néked Saulnak, a te [nagy]atyádnak minden majorságát, és néked mindenkor asztalomnál lesz ételed.
And David said to him, Have no fear: for truly I will be good to you, because of your father Jonathan, and I will give back to you all the land which was Saul's; and you will have a place at my table at all times.
καὶ εἶπεν αὐτῷ δαυιδ μὴ φοβοῦ ὅτι ποιῶν ποιήσω μετὰ σοῦ ἔλεος διὰ ιωναθαν τὸν πατέρα σου καὶ ἀποκαταστήσω σοι πάντα ἀγρὸν σαουλ πατρὸς τοῦ πατρός σου καὶ σὺ φάγῃ ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου διὰ παντός

8 Akkor fejet hajta [Méfibóset,] és monda: Micsoda a te szolgád, hogy a holt ebre reá tekintettél, minemû én vagyok?
And he went down on his face before the king, and said, What is your servant, for you to take note of a dead dog such as I am?
καὶ προσεκύνησεν μεμφιβοσθε καὶ εἶπεν τίς εἰμι ὁ δοῦλός σου ὅτι ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸν κύνα τὸν τεθνηκότα τὸν ὅμοιον ἐμοί

9 Szólítá azután a király Sibát, Saulnak szolgáját, és monda néki: Valamije volt Saulnak és egész háznépének, mindazokat a te urad fiának adtam.
Then the king sent for Ziba, Saul's servant, and said to him, All the property of Saul and of his family I have given to your master's son.
καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς σιβα τὸ παιδάριον σαουλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν πάντα ὅσα ἐστὶν τῷ σαουλ καὶ ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ δέδωκα τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου

10 A majorságnak azért te viseljed gondját, és a te fiaid és szolgáid, és beszolgáltassad, hogy legyen a te urad fiának kenyere, melylyel éljen. Méfibóset pedig, a te uradnak fia, az én asztalomnál eszik mindenkor. Vala pedig Sibának tizenöt fia és húsz szolgája.
And you and your sons and your servants are to take care of the land for him, and get in the fruit of it, so that your master's son may have food: but Mephibosheth, your master's son, will have a place at my table at all times. Now Ziba had fifteen sons and twenty servants.
καὶ ἐργᾷ αὐτῷ τὴν γῆν σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ οἱ δοῦλοί σου καὶ εἰσοίσεις τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου ἄρτους καὶ ἔδεται αὐτούς καὶ μεμφιβοσθε υἱὸς τοῦ κυρίου σου φάγεται διὰ παν τὸς ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου καὶ τῷ σιβα ἦσαν πεντεκαίδεκα υἱοὶ καὶ εἴκοσι δοῦλοι

11 Felele Siba a királynak: Valamit az én uram, a király parancsol [nékem], szolgájának, a képen cselekeszik a te szolgád. És Méfibóset az én asztalomnál eszik, mint a király fiainak egyike.
Then Ziba said to the king, Every order which you have given to your servant will be done. As for Mephibosheth, he had a place at David's table, like one of the king's sons.
καὶ εἶπεν σιβα πρὸς τὸν βασιλέα κατὰ πάντα ὅσα ἐντέταλται ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ δούλῳ αὐτοῦ οὕτως ποιήσει ὁ δοῦλός σου καὶ μεμφιβοσθε ἤσθιεν ἐπὶ τῆς τραπέζης δαυ ιδ καθὼς εἷς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως

12 Vala pedig Méfibósetnek egy fiacskája, kinek neve Mika vala; a Siba házában lakozók pedig mindnyájan Méfibóset szolgái [valának.]
And Mephibosheth had a young son named Mica. And all the people living in the house of Ziba were servants to Mephibosheth.
καὶ τῷ μεμφιβοσθε υἱὸς μικρὸς καὶ ὄνομα αὐτῷ μιχα καὶ πᾶσα ἡ κατοίκησις τοῦ οἴκου σιβα δοῦλοι τοῦ μεμφιβοσθε

13 Méfibóset tehát Jeruzsálemben lakozék, mert mindenkor a király asztalánál eszik vala; és õ mind a két lábára sánta vala.
So Mephibosheth went on living in Jerusalem; for he took all his meals at the king's table; and he had not the use of his feet.
καὶ μεμφιβοσθε κατῴκει ἐν ιερουσαλημ ὅτι ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως διὰ παντὸς ἤσθιεν καὶ αὐτὸς ἦν χωλὸς ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν αὐτοῦ

1 Lõn pedig azután, meghala az Ammon fiainak királya, és uralkodék helyette Hánon, az õ fia.

Now after this, death came to the king of the children of Ammon, and Hanun, his son, became king in his place.

καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἀπέθανεν βασιλεὺς υἱῶν αμμων καὶ ἐβασίλευσεν αννων υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

2 És monda Dávid: Irgalmasságot teszek Hánonnal, Náhás fiával, miképen az õ atyja is velem irgalmasságot tett; és hozzá külde Dávid, hogy vigasztalja õt szolgái által atyja [halála] felõl. Mikor Dávid szolgái Ammon fiainak földére érkezének:

And David said, I will be a friend to Hanun, the son of Nahash, as his father was a friend to me. So David sent his servants, to give him words of comfort on account of his father. And David's servants came into the land of the children of Ammon.

καὶ εἶπεν δαυιδ ποιήσω ἔλεος μετὰ αννων υἱοῦ ναας ὃν τρόπον ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἔλεος καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ παρακαλέσαι αὐτὸν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ παρεγένοντο οἱ παῖδες δαυιδ εἰς τὴν γῆν υἱῶν αμμων

3 Mondának az Ammon fiainak vezérei Hánonnak, az õ uroknak: Vajjon becsüli-é Dávid ezzel elõtted a te atyádat, hogy hozzád vigasztalókat küldött? Vajjon Dávid nem inkább azért küldötte-é hozzád szolgáit, hogy a várost megszemléljék és kikémleljék és teljesen elpusztítsák.

But the chiefs of the children of Ammon said to Hanun their lord, Does it seem to you that David is honouring your father by sending comforters to you? has he not sent his servants to go through the town and make secret observation of it, and overcome it?

καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες υἱῶν αμμων πρὸς αννων τὸν κύριον αὐτῶν μὴ παρὰ τὸ δοξάζειν δαυιδ τὸν πατέρα σου ἐνώπιόν σου ὅτι ἀπέστειλέν σοι παρακαλοῦντας ἀλλ' οὐχὶ ὅπως ἐρευνήσωσιν τὴν πόλιν καὶ κατασκοπήσωσιν αὐτὴν καὶ τοῦ κατασκέψασθαι αὐτὴν ἀπέστειλεν δαυιδ τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς σέ

4 Elfogatá azért Hánon a Dávid szolgáit, és szakáloknak felét lenyiratá, és ruháikat félben elmetszeté az alfelekig, és elbocsátá õket.

So Hanun took David's servants, and after cutting off half the hair on their chins, and cutting off the skirts of their robes up to the middle, he sent them away.

καὶ ἔλαβεν αννων τοὺς παῖδας δαυιδ καὶ ἐξύρησεν τοὺς πώγωνας αὐτῶν καὶ ἀπέκοψεν τοὺς μανδύας αὐτῶν ἐν τῷ ἡμίσει ἕως τῶν ἰσχίων αὐτῶν καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς

5 A mint ezt Dávidnak hírül hozták, eleikbe külde, (mert ezek az emberek igen meggyaláztattak) és ezt izené a király: Maradjatok Jerikhóban mindaddig, míg megnevekedik szakálotok; és [úgy] jõjjetek haza.

When David had news of it, he sent men out with the purpose of meeting them on their way, for the men were greatly shamed: and the king said, Go to Jericho till your hair is long again, and then come back.

καὶ ἀνήγγειλαν τῷ δαυιδ ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν καὶ ἀπέστειλεν εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν ὅτι ἦσαν οἱ ἄνδρες ἠτιμασμένοι σφόδρα καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς καθίσατε ἐν ιεριχω ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν καὶ ἐπιστραφήσεσθε

6 Látván pedig az Ammon fiai, hogy gyûlöltekké lettek Dávid elõtt, követet küldének az Ammon fiai, és felfogadák Siriában a Béth-Réhóbbelieket és ugyancsak Siriában a Czóbeusokat, húszezer gyalogot, és Maakának királyát ezer emberrel, és a Tóbbelieket, tizenkétezer embert.

And when the children of Ammon saw that they had made themselves hated by David, they sent to the Aramaeans of Beth-rehob and Zobah, and got for payment twenty thousand footmen, and they got from the king of Maacah a thousand men, and from Tob twelve thousand.

καὶ εἶδαν οἱ υἱοὶ αμμων ὅτι κατῃσχύνθησαν ὁ λαὸς δαυιδ καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ αμμων καὶ ἐμισθώσαντο τὴν συρίαν βαιθροωβ εἴκοσι χιλιάδας πεζῶν καὶ τὸν βασιλέα μααχα χιλίους ἄνδρας καὶ ιστωβ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν

7 A mint ezt Dávid meghallá, elküldötte Joábot és a vitézeknek egész seregét.

And hearing of this, David sent Joab and all the army and the best fighting-men.

καὶ ἤκουσεν δαυιδ καὶ ἀπέστειλεν τὸν ιωαβ καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοὺς δυνατούς

8 Kivonulának az Ammon fiai is, és csatarendbe állottak a kapu bejárata elõtt. A Siriabeli Czóbeusok, Réhóbbeliek, Tóbbeliek és Maaka magukban valának a mezõn.

And the children of Ammon came out and put their forces in position at the way into the town: and the Aramaeans of Zobah and of Rehob, with the men of Tob and Maacah, were by themselves in the field.

καὶ ἐξῆλθαν οἱ υἱοὶ αμμων καὶ παρετάξαντο πόλεμον παρὰ τῇ θύρᾳ τῆς πύλης καὶ συρία σουβα καὶ ροωβ καὶ ιστωβ καὶ μααχα μόνοι ἐν ἀγρῷ

9 Látván pedig Joáb, hogy mind elõl, mind hátul ellenség van õ ellene, kiválogatá az Izráel népének színét, és a Siriabeliek ellenében állítá fel.

Now when Joab saw that their forces were in position against him in front and at his back, he took the best of the men of Israel and put them in line against the Aramaeans;

καὶ εἶδεν ιωαβ ὅτι ἐγενήθη πρὸς αὐτὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ πολέμου ἐκ τοῦ κατὰ πρόσωπον ἐξ ἐναντίας καὶ ἐκ τοῦ ὄπισθεν καὶ ἐπέλεξεν ἐκ πάντων τῶν νεανίσκων ισραηλ καὶ παρετάξαντο ἐξ ἐναντίας συρίας

10 A népnek maradékát az õ öcscsének, Abisainak vezetésére bízta, hogy felállítsa azt Ammon fiainak ellenében.
And the rest of the people he put in position against the children of Ammon, with Abishai, his brother, at their head.
καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ αβεσσα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ παρετάξαντο ἐξ ἐναντίας υἱῶν αμμων

11 És monda: Ha erõsebbek lesznek a Siriabeliek nálamnál, nékem segítségül légy. Ha pedig az Ammon fiai náladnál hatalmasabbak lesznek, elmegyek, hogy megsegítselek.
And he said, If the Aramaeans are stronger and get the better of me, then you are to come to my help; but if the children of Ammon get the better of you, I will come to your help.
καὶ εἶπεν ἐὰν κραταιωθῇ συρία ὑπὲρ ἐμέ καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς σωτηρίαν καὶ ἐὰν υἱοὶ αμμων κραταιωθῶσιν ὑπὲρ σέ καὶ ἐσόμεθα τοῦ σῶσαί σε

12 Légy erõs és legyünk bátrak a mi nemzetségünkért és a mi Istenünknek városaiért; és az Úr cselekedjék úgy, a mint néki tetszik.
Take heart, and let us be strong for our people and for the towns of our God, and may the Lord do what seems good to him.
ἀνδρίζου καὶ κραταιωθῶμεν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ περὶ τῶν πόλεων τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ κύριος ποιήσει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ

13 Elérkezék azért Joáb és az õ vele való sereg a Siriabeliek ellen az ütközetre, és megfutamodának õ elõtte.
Then Joab and the people with him went forward to the fight against the Aramaeans, and they went in flight before him.
καὶ προσῆλθεν ιωαβ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον πρὸς συρίαν καὶ ἔφυγαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ

14 Látván pedig az Ammon fiai, hogy megfutamodtak a Siriabeliek, megfutamodának [õk is] Abisai elõtt, és beszaladának a városba; és megtére Joáb az Ammon fiaitól és méne Jeruzsálembe.
And when the children of Ammon saw the flight of the Aramaeans, they themselves went in flight from Abishai, and came into the town. So Joab went back from fighting the children of Ammon and came to Jerusalem.
καὶ οἱ υἱοὶ αμμων εἶδαν ὅτι ἔφυγεν συρία καὶ ἔφυγαν ἀπὸ προσώπου αβεσσα καὶ εἰσῆλθαν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀνέστρεψεν ιωαβ ἀπὸ τῶν υἱῶν αμμων καὶ παρεγένοντο εἰς ιερουσα λημ

15 Mikor pedig látták a Siriabeliek, hogy megverettettek az Izráeliták által, ismét együvé gyülekezének.
And when the Aramaeans saw that Israel had overcome them, they got themselves together.
καὶ εἶδεν συρία ὅτι ἔπταισεν ἔμπροσθεν ισραηλ καὶ συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό

16 És elkülde Hadadézer, és elhozatá a Siriabelieket, a kik a vizen túl [valának,] és jövének Helámba; és Sobák, Hadadézernek fõvezére volt élükön.
And Hadadezer sent for the Aramaeans who were on the other side of the River: and they came to Helam, with Shobach, the captain of Hadadezer's army, at their head.
καὶ ἀπέστειλεν αδραααζαρ καὶ συνήγαγεν τὴν συρίαν τὴν ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ χαλαμακ καὶ παρεγένοντο αιλαμ καὶ σωβακ ἄρχων τῆς δυνάμεως αδραααζαρ ἔμπροσθεν αὐτ ῶν

17 Megizenék pedig Dávidnak, a ki egybegyûjté egész Izráelt, és általméne a Jordánon, és juta Hélámhoz: és sereget rendelének a Siriabeliek Dávid ellen, és megütközének vele.
And word of this was given to David: and he got all Israel together and went over Jordan and came to Helam. And the Aramaeans put their forces in position against David, and made an attack on him.
καὶ ἀνηγγέλη τῷ δαυιδ καὶ συνήγαγεν τὸν πάντα ισραηλ καὶ διέβη τὸν ιορδάνην καὶ παρεγένοντο εἰς αιλαμ καὶ παρετάξατο συρία ἀπέναντι δαυιδ καὶ ἐπολέμησαν μετ' αὐτοῦ

18 De a Siriabeliek megfutamodtak Izráel elõtt, és levága Dávid a Siriabeliek közül hétszáz szekerest és negyvenezer lovagot, Sobákot is, a seregnek fõvezérét megölé; és ugyanott meghala.
And the Aramaeans went in flight before Israel; and David put to the sword the men of seven hundred Aramaean war-carriages and forty thousand footmen, and Shobach, the captain of the army, was wounded, and came to his death there.
καὶ ἔφυγεν συρία ἀπὸ προσώπου ισραηλ καὶ ἀνεῖλεν δαυιδ ἐκ τῆς συρίας ἑπτακόσια ἅρματα καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδας ἱππέων καὶ τὸν σωβακ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως αὐτο ῦ ἐπάταξεν καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ

19 Mikor pedig látták mindazok a királyok, a kik Hadadézernek szolgái valának, hogy az Izráel által megverettek, békét kötöttek Izráellel és nékik szolgálának; és nem merének többé a Siriabeliek kijõni az Ammon fiainak segítségére.

And when all the kings who were servants of Hadadezer saw that they were overcome by Israel, they made peace with Israel and became their servants. So the Aramaeans, in fear, gave no more help to the children of Ammon.

καὶ εἶδαν πάντες οἱ βασιλεῖς οἱ δοῦλοι αδρααζαρ ὅτι ἔπταισαν ἔμπροσθεν ισραηλ καὶ ηὐτομόλησαν μετὰ ισραηλ καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς καὶ ἐφοβήθη συρία τοῦ σῶσαι ἔτι τοὺς υἱοὺς αμμων

1 Lõn pedig az esztendõ fordulásakor, mikor a királyok [hadba] szoktak menni, elküldé Dávid Joábot és az õ szolgáit õ vele, és mind az egész Izráelt, hogy elveszessék az Ammon fiait, és megszállják Rabba [városát;] Dávid pedig Jeruzsálemben maradt.

Now in the spring, at the time when kings go out to war, David sent Joab and his servants and all Israel with him; and they made waste the land of the children of Ammon, and took up their position before Rabbah, shutting it in. But David was still at Jerusalem.

καὶ ἐγένετο ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐξοδίας τῶν βασιλέων καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ τὸν ιωαβ καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν πάντα ισραηλ καὶ διέφθειραν τοὺς υἱοὺς αμμων καὶ διεκάθισαν ἐπὶ ραββαθ καὶ δαυιδ ἐκάθισεν ἐν ιερουσαλημ

2 És lõn estefelé, mikor felkelt Dávid az õ ágyából, és a királyi palota tetején sétála: láta a tetõrõl egy asszonyt fürdeni, ki igen szép termetû vala.

Now one evening, David got up from his bed, and while he was walking on the roof of the king's house, he saw from there a woman bathing; and the woman was very beautiful.

καὶ ἐγένετο πρὸς ἑσπέραν καὶ ἀνέστη δαυιδ ἀπὸ τῆς κοίτης αὐτοῦ καὶ περιεπάτει ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ εἶδεν γυναῖκα λουομένην ἀπὸ τοῦ δώματος καὶ ἡ γυνὴ καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα

3 És elkülde Dávid, és tudakozódék az asszony felõl, és monda [egy ember:] Nemde nem ez-é Bethsabé, Eliámnak leánya, a Hitteus Uriás felesége?

And David sent to get knowledge who the woman was. And one said, Is this not Bath-sheba, the daughter of Eliam and wife of Uriah the Hittite?

καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ καὶ ἐζήτησεν τὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν οὐχὶ αὕτη βηρσαβεε θυγάτηρ ελιαβ γυνὴ ουριου τοῦ χετταίου

4 Akkor követeket külde Dávid, és elhozatá õt; ki beméne õ hozzá, és vele hála, mikor az õ tisztátalanságából megtisztult; és annakutána visszaméne az õ házához.

And David sent and took her; and she came to him, and he took her to his bed: (for she had been made clean;) then she went back to her house.

καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ ἀγγέλους καὶ ἔλαβεν αὐτήν καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς καὶ αὐτὴ ἁγιαζομένη ἀπὸ ἀκαθαρσίας αὐτῆς καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς

5 És fogada méhében az asszony, és elküldvén, megizené Dávidnak ilyen szóval: Teherbe estem!

And the woman became with child; and she sent word to David that she was with child.

καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνή καὶ ἀποστείλασα ἀπήγγειλεν τῷ δαυιδ καὶ εἶπεν ἐγώ εἰμι ἐν γαστρὶ ἔχω

6 Akkor Dávid izene Joábnak: Küldd [haza] hozzám a Hitteus Uriást; és elküldé Joáb Uriást Dávidhoz.

And David sent to Joab saying, Send Uriah the Hittite to me. And Joab sent Uriah to David.

καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ πρὸς ιωαβ λέγων ἀπόστειλον πρός με τὸν ουριαν τὸν χετταῖον καὶ ἀπέστειλεν ιωαβ τὸν ουριαν πρὸς δαυιδ

7 Mikor pedig eljutott Uriás õ hozzá, megkérdé õt Dávid Joábnak békessége felõl, a népnek békessége felõl és a harcz folyása felõl.

And when Uriah came to him, David put questions to him about how Joab and the people were, and how the war was going.

καὶ παραγίνεται ουριας καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν καὶ ἐπηρώτησεν δαυιδ εἰς εἰρήνην ιωαβ καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ λαοῦ καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ πολέμου

8 Ezután monda Dávid Uriásnak: Menj haza, és mosd meg lábaidat; kimenvén pedig Uriás a király házából, a király ajándékot külde utána.

And David said to Uriah, Go down to your house and let your feet be washed. And Uriah went away from the king's house, and an offering from the king was sent after him.

καὶ εἶπεν δαυιδ τῷ ουρια κατάβηθι εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ νίψαι τοὺς πόδας σου καὶ ἐξῆλθεν ουριας ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἐξῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ ἄρσις τοῦ βασιλέως

9 Uriás azonban lefeküvék a királyi palota bejárata elõtt az õ urának minden szolgáival, és nem méne a maga házához.

But Uriah took his rest at the door of the king's house, with all the servants of his lord, and did not go down to his house.

καὶ ἐκοιμήθη ουριας παρὰ τῇ θύρᾳ τοῦ βασιλέως μετὰ τῶν δούλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ οὐ κατέβη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ

10 És megjelenték Dávidnak, mondván: Nem ment le Uriás az õ házához. Akkor monda Dávid Uriásnak: Nemde nem útról jöttél-é? Miért nem mentél le a te házadhoz?
And when word was given to David that Uriah had not gone down to his house, David said to Uriah, Have you not come from a journey? why did you not go down to your house?
καὶ ἀνήγγειλαν τῷ δαυιδ λέγοντες ὅτι οὐ κατέβη ουριας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς ουριαν οὐχὶ ἐξ ὁδοῦ σὺ ἔρχῃ τί ὅτι οὐ κατέβης εἰς τὸν οἰκόν σου

11 Felele Uriás Dávidnak: Az [Isten] ládája, Izráel és Júda [nemzetsége] sátorokban laknak, és az én uram Joáb, és az én uramnak szolgái a nyilt mezõn táboroznak: hogy mennék én be az én házamba, hogy egyem és igyam és feleségemmel háljak? Úgy élj te és úgy éljen a te lelked, hogy nem mívelem azt!
And Uriah said to David, Israel and Judah with the ark are living in tents, and my lord Joab and the other servants of my lord are sleeping in the open field; and am I to go to my house and take food and drink, and go to bed with my wife? By the living Lord, and by the life of your soul, I will not do such a thing.
καὶ εἶπεν ουριας πρὸς δαυιδ ἡ κιβωτὸς καὶ ισραηλ καὶ ιουδας κατοικοῦσιν ἐν σκηναῖς καὶ ὁ κύριός μου ιωαβ καὶ οἱ δοῦλοι τοῦ κυρίου μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἀγροῦ παρεμβάλλουσιν καὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν μου φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ κοιμηθῆναι μετὰ τῆς γυναικός μου πῶς ζῇ ἡ ψυχή σου εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο

12 Monda azért Dávid Uriásnak: Maradj itt ma is, és holnap elbocsátlak. Ott marada azért Uriás Jeruzsálemben az nap és más napra kelve is.
And David said to Uriah, Be here today, and after that I will let you go. So Uriah was in Jerusalem that day and the day after.
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς ουριαν κάθισον ἐνταῦθα καί γε σήμερον καὶ αὔριον ἐξαποστελῶ σε καὶ ἐκάθισεν ουριας ἐν ιερουσαλημ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ τῇ ἐπαύριον

13 Ennekutána hivatá õt Dávid, és õ vele evék és ivék, és lerészegíté õt, és kiméne estve aludni az õ ágyára, az õ urának szolgáival együtt, de házához nem méne alá.
And when David sent for him, he took meat and drink with him, and David made him the worse for drink: and when evening came, he went to rest on his bed with the servants of his lord, but he did not go down to his house.
καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν δαυιδ καὶ ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἔπιεν καὶ ἐμέθυσεν αὐτόν καὶ ἐξῆλθεν ἑσπέρας τοῦ κοιμηθῆναι ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ μετὰ τῶν δούλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ οὐ κατέβη

14 Megvirradván pedig, levelet íra Dávid Joábnak, melyet Uriástól küldött el.
Now in the morning, David gave Uriah a letter to take to Joab.
καὶ ἐγένετο πρωὶ καὶ ἔγραψεν δαυιδ βιβλίον πρὸς ιωαβ καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ουριου

15 Írá pedig a levélben, mondván: Állassátok Uriást legelõl, a hol a harcz leghevesebb és háta mögül fussatok el, hogy megölettessék és meghaljon.
And in the letter he said, Take care to put Uriah in the very front of the line, where the fighting is most violent, and go back from him, so that he may be overcome and put to death.
καὶ ἔγραψεν ἐν τῷ βιβλίῳ λέγων εἰσάγαγε τὸν ουριαν ἐξ ἐναντίας τοῦ πολέμου τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀποστραφήσεσθε ἀπὸ ὄπισθεν αὐτοῦ καὶ πληγήσεται καὶ ἀποθανεῖται

16 Lõn azért, hogy mikor ostromlá Joáb a várost, állatá Uriást arra a helyre, a hol tudja vala, hogy erõs vitézek vannak.
So while Joab was watching the town, he put Uriah in the place where it was clear to him the best fighters were.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ φυλάσσειν ιωαβ ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ ἔθηκεν τὸν ουριαν εἰς τὸν τόπον οὗ ᾔδει ὅτι ἄνδρες δυνάμεως ἐκεῖ

17 Kijövén azért a városbeli nép, megharczolának Joábbal, és elhullának [egyesek] a nép közül, Dávid szolgái közül, és a Hitteus Uriás is meghala.
And the men of the town went out and had a fight with Joab: and a number of David's men came to their death in the fight, and with them Uriah the Hittite.
καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως καὶ ἐπολέμουν μετὰ ιωαβ καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ λαοῦ ἐκ τῶν δούλων δαυιδ καὶ ἀπέθανεν καί γε ουριας ὁ χετταῖος

18 [Követet] külde akkor Joáb, és megizené Dávidnak az ütközetnek egész lefolyását.
Then Joab sent David news of everything which had taken place in the war:
καὶ ἀπέστειλεν ιωαβ καὶ ἀπήγγειλεν τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέμου

19 És megparancsolá a követnek, mondván: Ha az ütközetnek egész lefolyását teljesen elõadtad a királynak,
And he gave orders to the man who took the news, saying, After you have given the king all the news about the war,
καὶ ἐνετείλατο τῷ ἀγγέλῳ λέγων ἐν τῷ συντελέσαι σε πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέμου λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα

20 És ha a király haragra lobbanva azt mondja néked: Miért mentetek olyan közel a városhoz harczolni? Avagy nem tudtátok-é, hogy lelövöldöznek a kõfalról?
If the king is angry and says, Why did you go so near the town for the fight? was it not certain that their archers would be on the wall?
καὶ ἔσται ἐὰν ἀναβῇ ὁ θυμὸς τοῦ βασιλέως καὶ εἴπῃ σοι τί ὅτι ἠγγίσατε πρὸς τὴν πόλιν πολεμῆσαι οὐκ ᾔδειτε ὅτι τοξεύσουσιν ἀπάνωθεν τοῦ τείχους

21 Kicsoda ölte meg Abiméleket, a Jérubbóset fiát? Nemde nem egy asszony üté-é agyon a kõfalról egy malomkõdarabbal és meghala Tébesben? [Azért] miért mentetek közel a kõfalhoz? Akkor mondd meg: A te szolgád a Hitteus Uriás is meghalt.

Who put Abimelech, the son of Jerubbaal, to death? did not a woman send a great stone down on him from the wall, putting him to death at Thebez? why did you go so near the wall? Then say to him, Your servant Uriah the Hittite is among the dead.

τίς ἐπάταξεν τὸν αβιμελεχ υἱὸν ιεροβααλ οὐχὶ γυνὴ ἔρριψεν ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου ἐπάνωθεν τοῦ τείχους καὶ ἀπέθανεν ἐν θαμασι ἵνα τί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος καὶ ἐρεῖς καί γε ουριας ὁ δοῦλός σου ὁ χετταῖος ἀπέθανεν

22 Elméne azért a követ, és mikor megérkezett, elbeszélé Dávidnak mindazt, a mivel megbízta volt õt Joáb.

So the man went, and came to David, and gave him all the news which Joab had sent him to give; then David was angry with Joab and said, Why did you go so near the town for the fight? was it not certain that their archers would be on the wall? who put Abimelech, the son of Jerubbaal, to death? did not a woman send a great stone down on him from the wall, putting him to death at Thebez? why did you go so near the wall?

καὶ ἐπορεύθη ὁ ἄγγελος ιωαβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς ιερουσαλημ καὶ παρεγένετο καὶ ἀπήγγειλεν τῷ δαυιδ πάντα ὅσα ἀπήγγειλεν αὐτῷ ιωαβ πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέμου καὶ ἐθ υμώθη δαυιδ πρὸς ιωαβ καὶ εἶπεν πρὸς τὸν ἄγγελον ἵνα τί προσηγάγετε πρὸς τὴν πόλιν τοῦ πολεμῆσαι οὐκ ᾔδειτε ὅτι πληγήσεσθε ἀπὸ τοῦ τείχους τίς ἐπάταξεν τὸν αβιμελεχ υἱὸ ν ιεροβααλ οὐχὶ γυνὴ ἔρριψεν ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ ἀπέθανεν ἐν θαμασι ἵνα τί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος

23 És monda a követ Dávidnak: Azok az emberek erõt vettek felettünk, és a mezõre kijöttek ellenünk, de mi visszaûztük õket a kapu bejáratáig;

And the man said to David, Truly the men got the better of us, and came out against us into the open country, but we sent them back to the very doors of the town.

καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς δαυιδ ὅτι ἐκραταίωσαν ἐφ' ἡμᾶς οἱ ἄνδρες καὶ ἐξῆλθαν ἐφ' ἡμᾶς εἰς τὸν ἀγρόν καὶ ἐγενήθημεν ἐπ' αὐτοὺς ἕως τῆς θύρας τῆς πύλης

24 Azonban a kõfalról lövöldözének a nyilasok a te szolgáidra, és a király szolgái közül [egyesek] meghaltak; és a te szolgád, a Hitteus Uriás is meghalt.

And the archers sent their arrows at your servants from the wall, and some of the king's servants are dead, and among them is your servant Uriah the Hittite.

καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξεύοντες πρὸς τοὺς παῖδάς σου ἀπάνωθεν τοῦ τείχους καὶ ἀπέθαναν τῶν παίδων τοῦ βασιλέως καί γε ὁ δοῦλός σου ουριας ὁ χετταῖος ἀπέθανεν

25 Monda azért Dávid a követnek: Ezt mondjad Joábnak: Ne bánkódjál a miatt; mert a fegyver úgy megemészt egyet, mint mást. Fokozzad azért támadásodat a város ellen, hogy elpusztítsad azt. Így biztasd õt.

Then David said to the man, Go and say to Joab, Do not let this be a grief to you; for one man may come to his death by the sword like another: put up an even stronger fight against the town, and take it: and do you put heart into him.

καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς τὸν ἄγγελον τάδε ἐρεῖς πρὸς ιωαβ μὴ πονηρὸν ἔστω ἐν ὀφθαλμοῖς σου τὸ ῥῆμα τοῦτο ὅτι ποτὲ μὲν οὕτως καὶ ποτὲ οὕτως φάγεται ἡ μάχαιρα κραταίωσον τ ὸν πόλεμόν σου πρὸς τὴν πόλιν καὶ κατάσπασον αὐτὴν καὶ κραταίωσον αὐτόν

26 Meghallá pedig Uriásnak felesége, hogy meghalt Uriás, az õ férje, és siratá az õ férjét.

And when the wife of Uriah had news that her husband was dead, she gave herself up to weeping for him.

καὶ ἤκουσεν ἡ γυνὴ ουριου ὅτι ἀπέθανεν ουριας ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ ἐκόψατο τὸν ἄνδρα αὐτῆς

27 És mikor a gyászolás[nak ideje] eltelt, érette külde Dávid és házába viteté õt és lõn néki felesége, és szüle néki egy fiat. De ez a dolog, a melyet Dávid cselekedett, nem tetszék az Úrnak.

And when the days of weeping were past, David sent for her, and took her into his house, and she became his wife and gave him a son. But the Lord was not pleased with the thing David had done.

καὶ διῆλθεν τὸ πένθος καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ καὶ συνήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ὃ ἐποίησε ν δαυιδ ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου

1 Elküldé azért az Úr Dávidhoz Nátán [prófétát,] ki bemenvén hozzá, monda néki: Két ember vala egy városban, egyik gazdag, a másik szegény.

And the Lord sent Nathan to David. And Nathan came to him and said, There were two men in the same town: one a man of great wealth, and the other a poor man.

καὶ ἀπέστειλεν κύριος τὸν ναθαν τὸν προφήτην πρὸς δαυιδ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ δύο ἦσαν ἄνδρες ἐν πόλει μιᾷ εἷς πλούσιος καὶ εἷς πένης

2 A gazdagnak felette sok juhai és ökrei valának;

The man of wealth had great numbers of flocks and herds;

καὶ τῷ πλουσίῳ ἦν ποίμνια καὶ βουκόλια πολλὰ σφόδρα

3 A szegénynek pedig semmije nem vala egyéb egy kis nõstény báránykájánál, a melyet vett és táplált vala, s felnevelkedett nála gyermekeivel együtt; saját falatjából evett és poharából ivott és keblén aludt, és néki olyan vala, mintegy leánya.

But the poor man had only one little she-lamb, which he had got and taken care of: from its birth it had been with him like one of his children; his meat was its food, and from his cup it took its drink, resting in his arms, and it was like a daughter to him.

καὶ τῷ πένητι οὐδὲν ἀλλ' ἢ ἀμνὰς μία μικρά ἣν ἐκτήσατο καὶ περιεποιήσατο καὶ ἐξέθρεψεν αὐτήν καὶ ἠδρύνθη μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό ἐκ τοῦ ἄρτου αὐτοῦ ἤσθιεν καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου αὐτοῦ ἔπινεν καὶ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ ἐκάθευδεν καὶ ἦν αὐτῷ ὡς θυγάτηρ

4 Mikor pedig utazó vendége érkezett a gazdagnak: sajnált az õ ökrei és juhai közül hozatni, hogy a vendégnek ételt készítsen belõle, a ki hozzá ment vala; hanem elvevé a szegénytõl az õ bárányát, és azt fõzeté meg a vendégnek, a ki hozzá ment.

Now a traveller came to the house of the man of wealth, but he would not take anything from his flock or his herd to make a meal for the traveller who had come to him, but he took the poor man's lamb and made it ready for the man who had come.

καὶ ἦλθεν πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ καὶ ἐφείσατο λαβεῖν ἐκ τῶν ποιμνίων αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν βουκολίων αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι τῷ ξένῳ ὁδοιπόρῳ ἐλθόντι πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλαβεν τὴν ἀμνάδα τοῦ πένητος καὶ ἐποίησεν αὐτὴν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτόν

5 Akkor felgerjede Dávidnak haragja az ember ellen, és monda Nátánnak: Él az Úr, hogy halálnak fia az az ember, a ki azt cselekedte.

And David was full of wrath against that man; and he said to Nathan, By the living Lord, death is the right punishment for the man who has done this:

καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ δαυιδ σφόδρα τῷ ἀνδρί καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς ναθαν ζῇ κύριος ὅτι υἱὸς θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο

6 A bárányért pedig négy annyit kell adnia, mivelhogy ezt mívelte, és annak nem kedvezett.

And he will have to give back four times the value of the lamb, because he has done this and because he had no pity.

καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτείσει ἑπταπλασίονα ἀνθ' ὧν ὅτι ἐποίησεν τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ περὶ οὗ οὐκ ἐφείσατο

7 És monda Nátán Dávidnak: Te vagy az az ember! Ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene: Én kentelek fel téged, hogy király légy Izráel felett, és megszabadítottalak téged a Saul kezébõl.

And Nathan said to David, You are that man. The Lord God of Israel says, I made you king over Israel, putting holy oil on you, and I kept you safe from the hands of Saul;

καὶ εἶπεν ναθαν πρὸς δαυιδ σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἐγώ εἰμι ἔχρισά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ ισραηλ καὶ ἐγώ εἰμι ἐρρυσάμην σε ἐκ χειρὸς σαουλ

8 És néked adtam a te urad házát, és a te uradnak feleségeit a te kebeledbe; ennek felette néked adtam Izráelnek és Júdának házát; [és] ha még ez kevés [volt,] ezt s ezt adtam volna néked.

I gave you your master's daughter and your master's wives for yourself, and I gave you the daughters of Israel and Judah; and if that had not been enough, I would have given you such and such things.

καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον τοῦ κυρίου σου καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ κυρίου σου ἐν τῷ κόλπῳ σου καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον ισραηλ καὶ ιουδα καὶ εἰ μικρόν ἐστιν προσθήσω σοι κατὰ ταῦτα

9 Miért vetetted meg az Úrnak beszédét, oly dolgot cselekedvén, mely útálatos õ elõtte? A Hitteus Uriást fegyverrel ölted meg, és az õ feleségét magadnak vetted feleségül; magát pedig az Ammon fiainak fegyverével ölted meg.

Why then have you had no respect for the word of the Lord, doing what is evil in his eyes? You have put Uriah the Hittite to death with the sword, and have taken his wife to be your wife; you have put him to death with the sword of the children of Ammon.

τί ὅτι ἐφαύλισας τὸν λόγον κυρίου τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ τὸν ουριαν τὸν χετταῖον ἐπάταξας ἐν ῥομφαίᾳ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔλαβες σεαυτῷ εἰς γυναῖκα καὶ αὐτὸν ἀπέκτεινας ἐν ῥομφαίᾳ υἱῶν αμμων

10 Most azért ne távozzék el a fegyver soha házadból, mivel megútáltál engem, és a Hitteus Uriás feleségét elvetted, hogy feleséged legyen.

So now the sword will never be turned away from your family; because you have had no respect for me, and have taken the wife of Uriah the Hittite to be your wife.

καὶ νῦν οὐκ ἀποστήσεται ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου ἕως αἰῶνος ἀνθ' ὧν ὅτι ἐξουδένωσάς με καὶ ἔλαβες τὴν γυναῖκα τοῦ ουριου τοῦ χετταίου τοῦ εἶναί σοι εἰς γυναῖκα

11 Ezt mondja az Úr: Ímé én épen a saját házadból bocsátok reád csapásokat, és feleségeidet szemed láttára veszem el, és adom más felebarátodnak, és hál a te feleségeiddel fényes nappal.

The Lord says, From those of your family I will send evil against you, and before your very eyes I will take your wives and give them to your neighbour, and he will take your wives to his bed by the light of this sun.

τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ σὲ κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου σου καὶ λήμψομαι τὰς γυναῖκάς σου κατ' ὀφθαλμούς σου καὶ δώσω τῷ πλησίον σου καὶ κοιμηθήσεται μετὰ τῶν γυναικῶν σου ἐναντίον τοῦ ἡλίου τούτου

12 Mert te titkon cselekedtél; de én az egész Izráel előtt és napvilágnál cselekeszem azt.

You did it secretly; but I will do this thing before all Israel and in the light of the sun.

ὅτι σὺ ἐποίησας κρυβῇ κἀγὼ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐναντίον παντὸς ισραηλ καὶ ἀπέναντι τούτου τοῦ ἡλίου

13 Monda azért Dávid Nátánnak: Vétkeztem az Úr ellen! És monda Nátán Dávidnak: Az Úr is elvette a te bűnödet, nem fogsz meghalni.

And David said to Nathan, Great is my sin against the Lord. And Nathan said to David, The Lord has put away your sin; death will not come on you.

καὶ εἶπεν δαυιδ τῷ ναθαν ἡμάρτηκα τῷ κυρίῳ καὶ εἶπεν ναθαν πρὸς δαυιδ καὶ κύριος παρεβίβασεν τὸ ἁμάρτημά σου οὐ μὴ ἀποθάνῃς

14 Mindazáltal, mivel alkalmat adtál a gyalázásra az Úr ellenségeinek e dologban: a te fiad is, a ki lett néked, bizonynyal meghal.

But still, because you have had no respect for the Lord, death will certainly overtake the child who has newly come to birth.

πλὴν ὅτι παροξύνων παρώξυνας τοὺς ἐχθροὺς κυρίου ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ καί γε ὁ υἱός σου ὁ τεχθείς σοι θανάτῳ ἀποθανεῖται

15 Ezekután elméne Nátán az ő házához. És megveré az Úr a gyermeket, a kit az Uriás felesége szült vala Dávidnak; és megbetegedék.

Then Nathan went back to his house. And the hand of the Lord was on David's son, the child of Uriah's wife, and it became very ill.

καὶ ἀπῆλθεν ναθαν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἔθραυσεν κύριος τὸ παιδίον ὃ ἔτεκεν ἡ γυνὴ ουριου τῷ δαυιδ καὶ ἠρρώστησεν

16 És könyörge Dávid az Istennek a gyermekért, és böjtöle is Dávid, és bemenvén, a földön feküvék éjjel.

So David made prayer to God for the child; and he took no food day after day, and went in and, stretching himself out on the earth, was there all night.

καὶ ἐζήτησεν δαυιδ τὸν θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου καὶ ἐνήστευσεν δαυιδ νηστείαν καὶ εἰσῆλθεν καὶ ηὐλίσθη ἐν σάκκῳ ἐπὶ τῆς γῆς

17 Felkelének azért az ő házának vénei [és menének] ő hozzá, hogy felemeljék őt a földről: de nem akará, és nem is evék ő velek kenyeret.

And the chief men of his house got up and went to his side to make him get up from the earth, but he would not; and he would not take food with them.

καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτὸν οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ τοῦ ἐγεῖραι αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ οὐκ ἠθέλησεν καὶ οὐ συνέφαγεν αὐτοῖς ἄρτον

18 Hetednapra azért meghala a gyermek, és nem merik vala a Dávid szolgái néki megmondani, hogy meghalt a gyermek, mert ezt mondják vala: Ímé, még mikor a gyermek élt, szólottunk néki és meg sem hallotta szónkat; hogyan mondanánk meg néki, hogy meghalt a gyermek, hogy [magának] bajt szerezzen?

And then on the seventh day the child's death took place. And David's servants were in fear of giving him the news of the child's death: for they said, Truly, while the child was still living he gave no attention when we said anything to him: what will he do to himself if we give him word that the child is dead?

καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἀπέθανε τὸ παιδάριον καὶ ἐφοβήθησαν οἱ δοῦλοι δαυιδ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν τὸ παιδάριον ὅτι εἶπαν ἰδοὺ ἐν τῷ ἔτι τὸ παιδάριον ζῆν ἐλαλήσαμεν πρὸς αὐτόν καὶ οὐκ εἰσήκουσεν τῆς φωνῆς ἡμῶν καὶ πῶς εἴπωμεν πρὸς αὐτὸν ὅτι τέθνηκεν τὸ παιδάριον καὶ ποιήσει κακά

19 Látván pedig Dávid, hogy az ő szolgái suttognak, eszébe vevé Dávid, hogy meghalt a gyermek, és monda Dávid az ő szolgáinak: Meghalt-é a gyermek? Azok mondának: Meghalt.

But when David saw that his servants were talking together quietly, he was certain that the child was dead: and he said to his servants, Is the child dead? and they said, He is.

καὶ συνῆκεν δαυιδ ὅτι οἱ παῖδες αὐτοῦ ψιθυρίζουσιν καὶ ἐνόησεν δαυιδ ὅτι τέθνηκεν τὸ παιδάριον καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ εἰ τέθνηκεν τὸ παιδάριον καὶ εἶπαν τ έθνηκεν

20 Felkelvén azért Dávid a földrõl, megmosdék és megkené magát és más ruhát võn magára, és bemenvén az Úr házába, imádkozék. Azután beméne a maga házába, és kérésére kenyeret vivének eleibe, és evék.

Then David got up from the earth, and after washing and rubbing himself with oil and changing his clothing, he went into the house of the Lord and gave worship: then he went back to his house, and at his order they put food before him and he had a meal.

καὶ ἀνέστη δαυιδ ἐκ τῆς γῆς καὶ ἐλούσατο καὶ ἠλείψατο καὶ ἤλλαξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐ τοῦ καὶ ᾔτησεν ἄρτον φαγεῖν καὶ παρέθηκαν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἔφαγεν

21 Akkor mondának az õ szolgái néki: Mi dolog ez, a mit míveltél? Míg a gyermek élt, bõjtöltél és sírtál; most pedig, hogy meghalt a gyermek, felkelél és kenyeret ettél.

Then his servants said to him, Why have you been acting in this way? you were weeping and going without food while the child was still living; but when the child was dead, you got up and had a meal.

καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ἐποίησας ἕνεκα τοῦ παιδαρίου ἔτι ζῶντος ἐνήστευες καὶ ἔκλαιες καὶ ἠγρύπνεις καὶ ἡνίκα ἀπέθανεν τὸ παιδάριον ἀνέστ ης καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ πέπωκας

22 Monda õ: Míg a gyermek élt, addig bõjtöltem és sírtam; mert ezt mondottam: Ki tudja, talán az Úr könyörül rajtam, és megél a gyermek.

And he said, While the child was still living I went without food and gave myself up to weeping: for I said, Who is able to say that the Lord will not have mercy on me and give the child life?

καὶ εἶπεν δαυιδ ἐν τῷ τὸ παιδάριον ἔτι ζῆν ἐνήστευσα καὶ ἔκλαυσα ὅτι εἶπα τίς οἶδεν εἰ ἐλεήσει με κύριος καὶ ζήσεται τὸ παιδάριον

23 De most, [hogy] meghalt, vajjon miért bõjtölnék? Vajjon visszahozhatom-é azzal? Én megyek õ hozzá, de õ nem jõ ide vissza én hozzám.

But now that the child is dead there is no reason for me to go without food; am I able to make him come back to life? I will go to him, but he will never come back to me.

καὶ νῦν τέθνηκεν ἵνα τί τοῦτο ἐγὼ νηστεύω μὴ δυνήσομαι ἐπιστρέψαι αὐτὸ ἔτι ἐγὼ πορεύσομαι πρὸς αὐτόν καὶ αὐτὸς οὐκ ἀναστρέψει πρός με

24 És megvigasztalá Dávid az õ feleségét, Bethsabét, és beméne hozzá, és vele hála. És õ szült fiat, és nevezé annak nevét Salamonnak, és az Úr szereté azt,

And David gave comfort to his wife Bath-sheba, and he went in to her and had connection with her: and she had a son to whom she gave the name Solomon. And he was dear to the Lord.

καὶ παρεκάλεσεν δαυιδ βηρσαβεε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὴν καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς καὶ συνέλαβεν καὶ ἔτεκεν υἱόν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σαλωμων κ αὶ κύριος ἠγάπησεν αὐτόν

25 A mint megizente vala Nátán próféta által, ki nevezé az õ nevét Jedidjának, az Úrért.

And he sent word by Nathan the prophet, who gave him the name Jedidiah, by the word of the Lord.

καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ναθαν τοῦ προφήτου καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ιδεδι ἕνεκεν κυρίου

26 Joáb pedig hadakozék az Ammon fiainak [városa,] Rabba ellen, és megvevé a királyi várost.

Now Joab was fighting against Rabbah, in the land of the children of Ammon, and he took the water-town.

καὶ ἐπολέμησεν ιωαβ ἐν ραββαθ υἱῶν αμμων καὶ κατέλαβεν τὴν πόλιν τῆς βασιλείας

27 És követeket külde Dávidhoz Joáb ilyen követséggel: Hadakoztam Rabba ellen, és meg is vettem a város[nak egyik részét, a hol a víz van.]

And Joab sent men to David, saying, I have made war against Rabbah and have taken the water-town.

καὶ ἀπέστειλεν ιωαβ ἀγγέλους πρὸς δαυιδ καὶ εἶπεν ἐπολέμησα ἐν ραββαθ καὶ κατελαβόμην τὴν πόλιν τῶν ὑδάτων

28 Most azért gyûjtsd egybe a népnek maradékát, és szállj táborba a város ellen, foglald el azt, nehogy valamiképen, ha én foglalnám el, róla neveztessék az én nevem.

So now, get the rest of the people together, and put them in position against the town and take it, for if I take it, it will be named after my name.

καὶ νῦν συνάγαγε τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ καὶ παρέμβαλε ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ προκαταλαβοῦ αὐτὴν ἵνα μὴ προκαταλάβωμαι ἐγὼ τὴν πόλιν καὶ κληθῇ τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτήν

29 Egybegyûjté azért Dávid mind az egész népet, és aláméne Rabba ellen, és harczola ellene, és elfoglalá azt.

Then David got all the people together and went to Rabbah and made war on it and took it.

καὶ συνήγαγεν δαυιδ πάντα τὸν λαὸν καὶ ἐπορεύθη εἰς ραββαθ καὶ ἐπολέμησεν ἐν αὐτῇ καὶ κατελάβετο αὐτήν

30 És elvevé az õ királyuknak koronáját annak fejérõl, melynek súlya egy tálentum arany volt, és drága [kövekkel vala rakva,] és lõn a Dávid fején, és a városból felette sok zsákmányt hozott el.

And he took the crown of Milcom from his head; the weight of it was a talent of gold, and in it were stones of great price; and it was put on David's head. And he took a great store of goods from the town.

καὶ ἔλαβεν τὸν στέφανον μελχολ τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσίου καὶ λίθου τιμίου καὶ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δαυιδ καὶ σκῦλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκεν πολλὰ σφόδρα

31 A népet pedig, mely benne [vala,] kihozatá; és némelyét fûrész, némelyét vasborona alá, némelyét fejsze alá vetteté; némelyeket mészkemenczén vitt által, és így cselekedék az Ammon fiainak minden városával. Haza méne azután Dávid és az egész nép Jeruzsálembe.

And he took the people out of the town and put them to work with wood-cutting instruments, and iron grain-crushers, and iron axes, and at brick-making: this he did to all the towns of the children of Ammon. Then David and all the people went back to Jerusalem.

καὶ τὸν λαὸν τὸν ὄντα ἐν αὐτῇ ἐξήγαγεν καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ πρίονι καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς καὶ διήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθείου καὶ οὕτως ἐποίησεν πάσαις ταῖς πόλεσιν υἱῶν αμμων καὶ ἐπέστρεψεν δαυιδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς ιερουσαλημ

1 Lõn ennekutána, hogy Absolonnak, Dávid fiának igen szép huga vala, kinek neve Támár vala; és Amnon, a Dávid fia megszereté õt.

Now after this, it came about that Absalom, David's son, had a beautiful sister, whose name was Tamar; and David's son Amnon was in love with her.

καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα καὶ τῷ αβεσσαλωμ υἱῷ δαυιδ ἀδελφὴ καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα καὶ ὄνομα αὐτῇ θημαρ καὶ ἠγάπησεν αὐτὴν αμνων υἱὸς δαυιδ

2 Igen nagy gyötrelemben vala pedig Amnon, úgy hogy beteggé lett az õ hugáért, Támárért; mert szûz vala, és Amnon elõtt lehetetlennek tünt fel, hogy rajta valamit elkövessen.

And he was so deeply in love that he became ill because of his sister Tamar; for she was a virgin, and so it seemed hard to Amnon to do anything to her.

καὶ ἐθλίβετο αμνων ὥστε ἀρρωστεῖν διὰ θημαρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ὅτι παρθένος ἦν αὐτή καὶ ὑπέρογκον ἐν ὀφθαλμοῖς αμνων τοῦ ποιῆσαί τι αὐτῇ

3 [Vala] azonban Amnonnak egy barátja, kinek Jonadáb vala neve, Simeának, Dávid testvérének fia; Jonadáb pedig igen eszes ember vala.

But Amnon had a friend whose name was Jonadab, the son of Shimeah, David's brother: and Jonadab was a very wise man.

καὶ ἦν τῷ αμνων ἑταῖρος καὶ ὄνομα αὐτῷ ιωναδαβ υἱὸς σαμαα τοῦ ἀδελφοῦ δαυιδ καὶ ιωναδαβ ἀνὴρ σοφὸς σφόδρα

4 Ki monda néki: Mi az oka, hogy te naponként soványodol, királynak fia? Nem mondhatnád-é meg nékem? És monda néki Amnon: Támárt, Absolon öcsémnek hugát igen szeretem.

And he said to him, O son of the king, why are you getting thinner day by day? will you not say what your trouble is? And Amnon said to him, I am in love with Tamar, my brother Absalom's sister.

καὶ εἶπεν αὐτῷ τί σοι ὅτι σὺ οὕτως ἀσθενὴς υἱὲ τοῦ βασιλέως τὸ πρωὶ πρωί οὐκ ἀπαγγελεῖς μοι καὶ εἶπεν αὐτῷ αμνων θημαρ τὴν ἀδελφὴν αβεσσαλωμ τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐγὼ ἀγαπῶ

5 És monda néki Jonadáb: Feküdj le ágyadba, és tedd betegnek magadat. És ha eljön atyád, hogy meglátogasson, mondd azt néki: Jõjjön ide, kérlek, Támár, az én hugom, hadd adjon ennem; és itt szemem elõtt készítse el az ételt, hogy én is lássam, és az õ kezébõl egyem.

Then Jonadab said to him, Go to your bed, and let it seem that you are ill: and when your father comes to see you, say to him, Let my sister Tamar come and give me bread, and get the food ready before my eyes, so that I may see it and take it from her hand.

καὶ εἶπεν αὐτῷ ιωναδαβ κοιμήθητι ἐπὶ τῆς κοίτης σου καὶ μαλακίσθητι καὶ εἰσελεύσεται ὁ πατήρ σου τοῦ ἰδεῖν σε καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν ἐλθέτω δὴ θημαρ ἡ ἀδελφή μου καὶ ψωμισάτω με καὶ ποιησάτω κατ' ὀφθαλμούς μου βρῶμα ὅπως ἴδω καὶ φάγω ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῆς

6 Lefeküvék azért Amnon, és tetteté, mintha beteg volna; mikor azután eljött a király, hogy õt meglátogassa, monda Amnon a királynak: Kérlek, hadd jõjjön ide hozzám Támár hugom, hadd csináljon elõttem egy pár bélest, és hadd egyem az õ kezébõl.

So Amnon went to bed and made himself seem ill: and when the king came to see him, Amnon said to the king, Please let my sister Tamar come and make me one or two cakes before my eyes, so that I may take food from her hand.

καὶ ἐκοιμήθη αμνων καὶ ἠρρώστησεν καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἰδεῖν αὐτόν καὶ εἶπεν αμνων πρὸς τὸν βασιλέα ἐλθέτω δὴ θημαρ ἡ ἀδελφή μου πρός με καὶ κολλυρισάτω ἐν ὀφθαλμοῖς μου δύο κολλυρίδας καὶ φάγομαι ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς

7 Elkülde azért Dávid a Támár házához, ezt izenvén: Eredj el mindjárt az Amnon bátyád házához, és készíts valami ennivalót néki.

Then David sent to the house for Tamar and said, Go now to your brother Amnon's house and get a meal for him.

καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ πρὸς θημαρ εἰς τὸν οἶκον λέγων πορεύθητι δὴ εἰς τὸν οἶκον αμνων τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ ποίησον αὐτῷ βρῶμα

8 Beméne azért Támár az Amnon bátyja házába, õ pedig fekszik vala. És lisztet vévén, meggyúrá és bélest csinála õ elõtte, és megfõzé a bélest.
So Tamar went to her brother Amnon's house; and he was in bed. And she took paste and made cakes before his eyes, cooking them over the fire.
καὶ ἐπορεύθη θημαρ εἰς τὸν οἶκον αμνων ἀδελφοῦ αὐτῆς καὶ αὐτὸς κοιμώμενος καὶ ἔλαβεν τὸ σταῖς καὶ ἐφύρασεν καὶ ἐκολλύρισεν κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἥψησεν τὰς κολλυρίδας

9 Elõhozá annakutána a serpenyõt, és kitölté eleibe; de õ nem akara enni. És monda Amnon: Küldjetek ki mellõlem mindenkit; és kimenének mindnyájan elõle.
And she took the cooking-pot, and put the cakes before him, but he would not take them. And Amnon said, Let everyone go away from me. So they all went out.
καὶ ἔλαβεν τὸ τήγανον καὶ κατεκένωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἠθέλησεν φαγεῖν καὶ εἶπεν αμνων ἐξαγάγετε πάντα ἄνδρα ἐπάνωθέν μου καὶ ἐξήγαγον πάντα ἄνδρα ἀπὸ ἐπάνωθεν αὐτοῦ

10 Akkor monda Amnon Támárnak: Hozd be a kamarába az ételt, hadd egyem kezedbõl; vevé azért Támár a bélest, melyet készített vala, és bevivé Amnon bátyjának az ágyasházba.
Then Amnon said to Tamar, Take the food and come into my bedroom, so that I may take it from your hand. So Tamar took the cakes she had made and went with them into her brother Amnon's bedroom.
καὶ εἶπεν αμνων πρὸς θημαρ εἰσένεγκε τὸ βρῶμα εἰς τὸ ταμίειον καὶ φάγομαι ἐκ τῆς χειρός σου καὶ ἔλαβεν θημαρ τὰς κολλυρίδας ἃς ἐποίησεν καὶ εἰσήνεγκεν τῷ αμνων ἀδελφῷ αὐτῆς εἰς τὸν κοιτῶνα

11 És eleibe vivé, hogy egyék, és megragadá õt, és monda néki: Jõjj, feküdj mellém, húgom.
And when she took them to give them to him, he put his arms round her and said, Come to bed, my sister.
καὶ προσήγαγεν αὐτῷ τοῦ φαγεῖν καὶ ἐπελάβετο αὐτῆς καὶ εἶπεν αὐτῇ δεῦρο κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ ἀδελφή μου

12 Õ pedig monda néki: Ne, bátyám, engem meg ne ronts, mert nem szoktak így cselekedni Izráelben, ne kövess el ilyen gyalázatot.
And answering him, she said, O my brother, do not put shame on me; it is not right for such a thing to be done in Israel: do not this evil thing.
καὶ εἶπεν αὐτῷ μή ἄδελφέ μου μὴ ταπεινώσῃς με διότι οὐ ποιηθήσεται οὕτως ἐν ισραηλ μὴ ποιήσῃς τὴν ἀφροσύνην ταύτην

13 És én, ugyan hová vigyem szégyenemet? Te pedig olyan leszel Izráelben, mint egy bolond. Azért kérlek, szólj a királynak, mert nem fog megtagadni engem tõled.
What will become of me in my shame? and as for you, you will be looked down on with disgust by all Israel. Now then, go and make your request to the king, for he will not keep me from you.
καὶ ἐγὼ ποῦ ἀποίσω τὸ ὄνειδός μου καὶ σὺ ἔσῃ ὡς εἷς τῶν ἀφρόνων ἐν ισραηλ καὶ νῦν λάλησον δὴ πρὸς τὸν βασιλέα ὅτι οὐ μὴ κωλύσῃ με ἀπὸ σοῦ

14 Õ azonban nem akart szavára hallgatni, hanem erõsebb levén nála, erõt vett rajta, és vele feküvék.
But he would not give attention to what she said: but being stronger than she, he took her by force, and had connection with her.
καὶ οὐκ ἠθέλησεν αμνων τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς καὶ ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὴν καὶ ἐταπείνωσεν αὐτὴν καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς

15 És meggyûlölé õt Amnon felette igen, mert nagyobb lõn gyûlölete, melylyel gyûlölte õt, a szeretetnél, melylyel õt megszerette vala. És monda néki Amnon: Kelj fel, eredj dolgodra.
Then Amnon was full of hate for her, hating her with a hate greater than his earlier love for her. And he said to her, Get up and be gone.
καὶ ἐμίσησεν αὐτὴν αμνων μῖσος μέγα σφόδρα ὅτι μέγα τὸ μῖσος ὃ ἐμίσησεν αὐτήν ὑπὲρ τὴν ἀγάπην ἣν ἠγάπησεν αὐτήν καὶ εἶπεν αὐτῇ αμνων ἀνάστηθι καὶ πορεύου

16 Ki felele néki: Ne kövess el nagyobb gonoszságot annál, a melyet rajtam véghezvittél, hogy elûzz engem. Õ azonban nem akart reá hallgatni,
And she said to him, Not so, my brother, for this great wrong in sending me away is worse than what you did to me before. But he gave no attention to her.
καὶ εἶπεν αὐτῷ θημαρ μή ἄδελφε ὅτι μεγάλη ἡ κακία ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην ἣν ἐποίησας μετ' ἐμοῦ τοῦ ἐξαποστεῖλαί με καὶ οὐκ ἠθέλησεν αμνων ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς

17 Hanem beszólítá szolgáját, a ki néki szolgál vala, és monda: Ûzd ki õt gyorsan elõlem, és zárd be az ajtót utána.
Then he gave a cry to the servant who was waiting on him and said, Put this woman out, and let the door be locked after her.
καὶ ἐκάλεσεν τὸ παιδάριον αὐτοῦ τὸν προεστηκότα τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐξαποστείλατε δὴ ταύτην ἀπ' ἐμοῦ ἔξω καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς

18 Vala pedig õ rajta igen szép tarka szoknya, a milyenben a király leányai szoktak járni, míg szûzek valának. Kiûzé azért õt a szolga, és bezárá az ajtót utána.
Now she had on a long robe, such as in past times the king's virgin daughters were dressed in. Then the servant put her out, locking the door after her.
καὶ ἐπ' αὐτῆς ἦν χιτὼν καρπωτός ὅτι οὕτως ἐνεδιδύσκοντο αἱ θυγατέρες τοῦ βασιλέως αἱ παρθένοι τοὺς ἐπενδύτας αὐτῶν καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ ἔξω καὶ ἀπέκ λεισεν τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς

19 Hamut hinte azért Támár az õ fejére, és a tarka szoknyát, mely rajta volt, meghasogatá, kezét pedig fejére tevén, jajgatva jár vala.
And Tamar, in her grief, put dust on her head; and she put her hand on her head and went away crying loudly.
καὶ ἔλαβεν θημαρ σποδὸν καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ τὸν χιτῶνα τὸν καρπωτὸν τὸν ἐπ' αὐτῆς διέρρηξεν καὶ ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς κα ὶ ἐπορεύθη πορευομένη καὶ κράζουσα

20 És monda néki a bátyja, Absolon: Talán Amnon bátyád volt veled? Azért hallgass most, hugom, [mert] atyádfia, ne bánkódjál azon felettébb. Lakozék azért Támár nagy árvaságban az õ bátyjának, Absolonnak házában.
And her brother Absalom said to her, Has your brother Amnon been with you? but now, let there be an end to your crying, my sister: he is your brother, do not take this thing to heart. So Tamar went on living uncomforted in her brother's house.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν αβεσσαλωμ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς μὴ αμνων ὁ ἀδελφός σου ἐγένετο μετὰ σοῦ καὶ νῦν ἀδελφή μου κώφευσον ὅτι ἀδελφός σού ἐστιν μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου τοῦ λαλῆσαι εἰς τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ ἐκάθισεν θημαρ χηρεύουσα ἐν οἴκῳ αβεσσαλωμ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς

21 Dávid király pedig hallván mindezeket, felette igen megharaguvék.
But when King David had news of all these things he was very angry; but he did not make trouble for Amnon his son, for he was dear to David, being his oldest son.
καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐθυμώθη σφόδρα καὶ οὐκ ἐλύπησεν τὸ πνεῦμα αμνων τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὅτι ἠγάπα αὐτόν ὅτι πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν

22 Nem szóla pedig semmit felõle Absolon Amnonnak, sem jót, sem gonoszt; mert igen gyûlöli vala Absolon Amnont, mivelhogy megszeplõsítette az õ hugát, Támárt.
But Absalom said nothing to his brother Amnon, good or bad: for he was full of hate for him, because he had taken his sister Tamar by force.
καὶ οὐκ ἐλάλησεν αβεσσαλωμ μετὰ αμνων ἀπὸ πονηροῦ ἕως ἀγαθοῦ ὅτι ἐμίσει αβεσσαλωμ τὸν αμνων ἐπὶ λόγου οὗ ἐταπείνωσεν θημαρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ

23 És lõn két esztendõ mulva, mikor Absolonnak [juhait] nyírták Baál- Hásorban, mely Efraimban van, meghívá Absolon mind a király fiait.
Now after two full years, Absalom had men cutting the wool of his sheep in Baal-hazor, which is near Ephraim: and he sent for all the king's sons to come to his feast.
καὶ ἐγένετο εἰς διετηρίδα ἡμερῶν καὶ ἦσαν κείροντες τῷ αβεσσαλωμ ἐν βελασωρ τῇ ἐχόμενα εφραιμ καὶ ἐκάλεσεν αβεσσαλωμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως

24 Beméne Absolon a királyhoz is, és monda: Ímé most nyírják a te szolgádnak [juhait, azért] jõjjön el kérem a király és az õ szolgái a te szolgáddal.
And Absalom came to the king and said, See now, your servant is cutting the wool of his sheep; will the king and his servants be pleased to come?
καὶ ἦλθεν αβεσσαλωμ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν ἰδοὺ δὴ κείρουσιν τῷ δούλῳ σου πορευθήτω δὴ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετὰ τοῦ δούλου σου

25 Monda a király Absolonnak: Ne, fiam, ne menjünk el mindnyájan, hogy meg ne terheljünk téged. És ismét erõlteti vala õt, de nem akara elmenni, hanem megáldá õt.
And the king said to Absalom, No, my son, let us not all go, or the number will be over-great for you. And he made his request again, but he would not go, but he gave him his blessing.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς αβεσσαλωμ μὴ δή υἱέ μου μὴ πορευθῶμεν πάντες ἡμεῖς καὶ οὐ μὴ καταβαρυνθῶμεν ἐπὶ σέ καὶ ἐβιάσατο αὐτόν καὶ οὐκ ἠθέλησεν τοῦ πορευθῆναι καὶ εὐλόγησεν αὐτόν

26 Monda mégis Absolon: Ha nem, úgy jõjjön el velünk Amnon, az én testvérem. Felele néki a király: Miért menne el veled?
Then Absalom said, If you will not go, then let my brother Amnon go with us. And the king said to him, Is there any reason for him to go with you?
καὶ εἶπεν αβεσσαλωμ καὶ εἰ μή πορευθήτω δὴ μεθ' ἡμῶν αμνων ὁ ἀδελφός μου καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς ἵνα τί πορευθῇ μετὰ σοῦ

27 Mikor pedig erõltette õt Absolon, elbocsátá õ vele Amnont is és mind a király fiait.
But Absalom went on requesting him till he let Amnon and all the king's sons go with him. And Absalom made a great feast like a feast for a king.
καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν αβεσσαλωμ καὶ ἀπέστειλεν μετ' αὐτοῦ τὸν αμνων καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως καὶ ἐποίησεν αβεσσαλωμ πότον κατὰ τὸν πότον τοῦ βασιλέως

28 Parancsola pedig Absolon az õ szolgáinak, ezt mondván: Kérlek, vigyázzatok, és mikor Amnon a bortól jókedvû lesz és mondom néktek: akkor üssétek le Amnont és öljétek meg õt, semmit ne féljetek, hiszen én parancsoltam néktek, legyetek bátrak, ne féljetek.

Now Absalom had given orders to his servants, saying, Now take note when Amnon's heart is glad with wine; and when I say to you, Make an attack on Amnon, then put him to death without fear: have I not given you orders? be strong and without fear.

καὶ ἐνετείλατο αβεσσαλωμ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ λέγων ἴδετε ὡς ἂν ἀγαθυνθῇ ἡ καρδία αμνων ἐν τῷ οἴνῳ καὶ εἴπω πρὸς ὑμᾶς πατάξατε τὸν αμνων καὶ θανατώσατε αὐτόν μὴ φοβηθῆτε ὅτι οὐχὶ ἐγώ εἰμι ἐντέλλομαι ὑμῖν ἀνδρίζεσθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνάμεως

29 Úgy cselekedének azért az Absolon szolgái Amnonnal, a mint Absolon parancsolta vala. A király fiai pedig mindnyájan felkelének, és ki-ki öszvérére üle, és elszaladának.

So Absalom's servants did to Amnon as Absalom had given them orders. Then all the king's sons got up, and every man got on his beast and went in flight.

καὶ ἐποίησαν τὰ παιδάρια αβεσσαλωμ τῷ αμνων καθὰ ἐνετείλατο αὐτοῖς αβεσσαλωμ καὶ ἀνέστησαν πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως καὶ ἐπεκάθισαν ἀνὴρ ἐπὶ τὴν ἡμίονον αὐτοῦ κ αὶ ἔφυγαν

30 Mikor pedig még az útban voltak, a hír eljutott Dávidhoz, mondván: Mind megölte Absolon a király fiait, egy sem maradt meg közülök.

Now while they were on their way, news was given to David that Absalom had put to death all the sons of the king and that not one of them was still living.

καὶ ἐγένετο αὐτῶν ὄντων ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθεν πρὸς δαυιδ λέγων ἐπάταξεν αβεσσαλωμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς

31 Akkor felkele a király, megszaggatá ruháit, és a földre feküvék, és az õ szolgái mindnyájan megszaggatott ruhában állanak vala elõtte.

Then the king got up in great grief, stretching himself out on the earth: and all his servants were by his side, with their clothing parted.

καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὴν γῆν καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ οἱ περιεστῶτες αὐτῷ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν

32 Szóla pedig Jonadáb, Simeának, a Dávid testvérének fia, és monda: Ne mondja azt az én uram, hogy a királynak minden fiait megölték, mert csak Amnon halt meg egyedül; mert attól a naptól fogva, hogy az õ hugát megszeplõsítette, Absolonnak mindig szájában volt [ez a dolog].

And Jonadab, the son of Shimeah, David's brother, said, Let not my lord have the idea that all the sons of the king have been put to death; for only Amnon is dead: this has been purposed by Absalom from the day when he took his sister Tamar by force.

καὶ ἀπεκρίθη ιωναδαβ υἱὸς σαμαα ἀδελφοῦ δαυιδ καὶ εἶπεν μὴ εἰπάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὅτι πάντα τὰ παιδάρια τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως ἐθανάτωσεν ὅτι αμνων μονώτατ ος ἀπέθανεν ὅτι ἐπὶ στόματος αβεσσαλωμ ἦν κείμενος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐταπείνωσεν θημαρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ

33 Ne vegye azért szívére az én uram, a király, azt gondolván, hogy a királynak minden fiai meghaltak, mert csak Amnon halt meg egyedül.

So now, let not my lord the king take this thing to heart, with the idea that all the king's sons are dead: for only Amnon is dead.

καὶ νῦν μὴ θέσθω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ῥῆμα λέγων πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἀπέθαναν ὅτι ἀλλ' ἢ αμνων μονώτατος ἀπέθανεν

34 Absolon pedig elmenekült. És felemelvén az õrálló az õ szemeit, látá, hogy sok ember jõ az úton õ mögötte, a hegyoldalon.

But Absalom went in flight. And the young man who kept the watch, lifting up his eyes, saw that a great band of people was coming down the slope by the way of the Horons; and the watchman came and gave word to the king, saying, I saw men coming down by the way of the Horons, from the hillside.

καὶ ἀπέδρα αβεσσαλωμ καὶ ἦρεν τὸ παιδάριον ὁ σκοπὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ λαὸς πολὺς πορευόμενος ἐν τῇ ὁδῷ ὄπισθεν αὐτοῦ ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐν τῇ καταβάσει καὶ παρεγένετο ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλεν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν ἄνδρας ἑώρακα ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς ωρωνην ἐκ μέρους τοῦ ὄρους

35 És monda Jonadáb a királynak: Ímé jõnek a király fiai; a mint a te szolgád mondá, úgy történt.

And Jonadab said to the king, See, the king's sons are coming; as your servant said, so it is.

καὶ εἶπεν ιωναδαβ πρὸς τὸν βασιλέα ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως πάρεισιν κατὰ τὸν λόγον τοῦ δούλου σου οὕτως ἐγένετο

36 És lõn, a mint megszünt beszélni, megérkezének a király fiai, és szavokat felemelvén, sírának; és maga a király is és az õ szolgái mindnyájan felette igen sírának.

And while he was talking, the king's sons came, with weeping and loud cries: and the king and all his servants were weeping bitterly.

καὶ ἐγένετο ἡνίκα συνετέλεσεν λαλῶν καὶ ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦλθαν καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν καί γε ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν σφόδρα

37 Absolon pedig elfuta, és méne Talmaihoz, Ammihur fiához, Gessurnak királyához. És [Dávid] minden nap siratá az õ fiát.

So Absalom went in flight and came to Talmai, the son of Ammihud, the king of Geshur, where he was for three years.

καὶ αβεσσαλωμ ἔφυγεν καὶ ἐπορεύθη πρὸς θολμαι υἱὸν εμιουδ βασιλέα γεδσουρ εἰς γῆν μαχαδ καὶ ἐπένθησεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ ἐπὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας

38 Absolon pedig, minekutána elfutott és Gessurba ment, három esztendeig volt ott.
And the king was sorrowing for his son all the time.
καὶ αβεσσαλωμ ἀπέδρα καὶ ἐπορεύθη εἰς γεδσουρ καὶ ἦν ἐκεῖ ἔτη τρία

39 Dávid király pedig felhagyott [azzal,] hogy Absolon ellen menjen, mert megvigasztalódott Amnon felõl, hogy meghalt.
And the heart of David was wasted with desire for Absalom: for he was comforted for the death of Amnon.
καὶ ἐκόπασεν τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως τοῦ ἐξελθεῖν ὀπίσω αβεσσαλωμ ὅτι παρεκλήθη ἐπὶ αμνων ὅτι ἀπέθανεν

1 Észrevévén Joáb, Sérujának fia, hogy a királynak szíve vágyakozik Absolon után,
Now it was clear to Joab, the son of Zeruiah, that the king's heart was turning to Absalom.
καὶ ἔγνω ιωαβ υἱὸς σαρουιας ὅτι ἡ καρδία τοῦ βασιλέως ἐπὶ αβεσσαλωμ

2 Elkülde Joáb Tékoa [városába], és hozata onnét egy asszonyt, ki igen eszes vala, és monda néki: Kérlek tetessed, mintha nagy keserûséged volna, és öltözzél fel gyászruhába, és olajjal se kend meg magadat; és légy olyan, mint aféle asszony, ki sokáig siratta halottját.
And Joab sent to Tekoa and got from there a wise woman, and said to her, Now make yourself seem like one given up to grief, and put on the clothing of sorrow, not using any sweet oil for your body, but looking like one who for a long time has been weeping for the dead:
καὶ ἀπέστειλεν ιωαβ εἰς θεκωε καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν γυναῖκα σοφὴν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν πένθησον δὴ καὶ ἔνδυσαι ἱμάτια πενθικὰ καὶ μὴ ἀλείψῃ ἔλαιον καὶ ἔσῃ ὡς γυνὴ πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότι τοῦτο ἡμέρας πολλὰς

3 És menj be a királyhoz, s így és így szólj hozzá. És Joáb szájába adta, hogy mit kelljen szólani.
And come to the king and say these words to him. So Joab gave her words to say.
καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ ἔθηκεν ιωαβ τοὺς λόγους ἐν τῷ στόματι αὐτῆς

4 Szóla azért a Tékoabeli asszony a királynak, minekutána arczczal a földre leborult, és térdet-fejet hajtott, és monda: Segíts meg, óh király!
And the woman of Tekoa came to the king, and falling on her face, gave him honour and said, Give me help, O king.
καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ ἡ θεκωῖτις πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς εἰς τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ εἶπεν σῶσον βασιλεῦ σῶσον

5 És monda néki a király: Mi bajod van? Felele az: Óh, én özvegyasszony vagyok, mert az én férjem meghalt.
And the king said to her, What is your trouble? And her answer was, Truly I am a widow, and my husband is dead.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεύς τί ἐστίν σοι ἡ δὲ εἶπεν καὶ μάλα γυνὴ χήρα ἐγώ εἰμι καὶ ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ μου

6 És a te szolgálódnak két fia vala, kik összevesztek a mezõn, és mivel nem vala senki, a ki õket megvédte volna, az egyik megsérté a másikat és megölé.
And I had two sons, and the two of them had a fight in the field, and there was no one to come between them, and one with a blow put the other to death.
καί γε τῇ δούλῃ σου δύο υἱοί καὶ ἐμαχέσαντο ἀμφότεροι ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἀνὰ μέσον αὐτῶν καὶ ἔπαισεν ὁ εἷς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν

7 És ímé az egész háznép ellene támadott a te szolgálóleányodnak, és ezt mondják: Add kezünkbe az õ testvérének gyilkosát, hadd öljük meg õt az õ testvérének lelkéért, a kit megölt, és veszessük el az örököst is. Így akarják eloltani a kicsiny szikrácskát, a mely [nékem] megmaradott, hogy az én férjemnek ne maradjon se neve, se maradéka a föld színén.
And now all the family is turned against me, your servant, saying, Give up him who was the cause of his brother's death, so that we may put him to death in payment for the life of his brother, whose life he took; and we will put an end to the one who will get the heritage: so they will put out my last burning coal, and my husband will have no name or offspring on the face of the earth.
καὶ ἰδοὺ ἐπανέστη ὅλη ἡ πατριὰ πρὸς τὴν δούλην σου καὶ εἶπαν δὸς τὸν παίσαντα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ θανατώσομεν αὐτὸν ἀντὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὗ ἀπέκτεινεν καὶ ἐξαροῦμεν καί γε τὸν κληρονόμον ὑμῶν καὶ σβέσουσιν τὸν ἄνθρακά μου τὸν καταλειφθέντα ὥστε μὴ θέσθαι τῷ ἀνδρί μου κατάλειμμα καὶ ὄνομα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς

8 Monda azért a király az asszonynak: Menj el házadhoz, és parancsolok a te dolgod felõl.
And the king said to the woman, Go to your house and I will give orders about this.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς ὑγιαίνουσα βάδιζε εἰς τὸν οἶκόν σου κἀγὼ ἐντελοῦμαι περὶ σοῦ

9 Felele pedig a Tékoából való asszony a királynak: Uram király, én rajtam legyen a bûn súlya és az én atyámnak házán, de a király és az õ trónja ártatlan leszen.
And the woman of Tekoa said to the king, My lord, O king, may the sin be on me and on my family, and may the king and the seat of his kingdom be clear of sin!
καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ θεκωῖτις πρὸς τὸν βασιλέα ἐπ' ἐμέ κύριέ μου βασιλεῦ ἡ ἀνομία καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἀθῷος

10 Monda erre a király: A ki te ellened szól, hozd ide elõmbe, és többé nem fog illetni téged.
And the king said, If anyone says anything to you, make him come to me, and he will do you no more damage.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς τίς ὁ λαλῶν πρὸς σέ καὶ ἄξεις αὐτὸν πρὸς ἐμέ καὶ οὐ προσθήσει ἔτι ἅψασθαι αὐτοῦ

11 Akkor õ monda: Emlékezzék meg kérlek, a király az Úrról, a te Istenedrõl: hogy a vérbosszúló ne szaporítsa a pusztulást, és hogy az én fiamat ne veszessék el. Felele a király: Él az Úr, hogy a te fiadnak egy hajszála sem esik le a földre.
Then she said, Let the king keep in mind the Lord your God, so that he who gives punishment for blood may be kept back from further destruction and that no one may send death on my son. And he said, By the living Lord, not a hair of your son's head will come to the earth.
καὶ εἶπεν μνημονευσάτω δὴ ὁ βασιλεὺς τὸν κύριον θεὸν αὐτοῦ πληθυνθῆναι ἀγχιστέα τοῦ αἵματος τοῦ διαφθεῖραι καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσιν τὸν υἱόν μου καὶ εἶπεν ζῇ κύριος εἰ πεσεῖται ἀπὸ τῆς τριχὸς τοῦ υἱοῦ σου ἐπὶ τὴν γῆν

12 És monda az asszony: Kérlek, hadd szóljon a te szolgálód csak egy szót az én uramnak, a királynak; és õ monda: Szólj.
Then the woman said, Will the king let his servant say one word more? And he said, Say on.
καὶ εἶπεν ἡ γυνή λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα ῥῆμα καὶ εἶπεν λάλησον

13 Akkor monda az asszony: Miért gondoltál ehhez hasonló dolgot az Isten népe ellen (mert mivel a király ezt a szót szólotta, mintegy maga is bûnös), hogy a király azt, a kit eltaszított magától, nem hívatja vissza?
And the woman said, Why have you had such a thought about the people of God? (for in saying these very words the king has put himself in the wrong because he has not taken back the one whom he sent far away.)
καὶ εἶπεν ἡ γυνή ἵνα τί ἐλογίσω τοιοῦτο ἐπὶ λαὸν θεοῦ ἢ ἐκ στόματος τοῦ βασιλέως ὁ λόγος οὗτος ὡς πλημμέλεια τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα τὸν ἐξωσμένον αὐτοῦ

14 Mert bizonyára meg kell halnunk, és olyanok vagyunk, mint a víz, mely a földre kiöntetvén, fel nem szedhetõ, és az Isten egy lelket sem akar elvenni, hanem azt a gondolatot gondolja magában, hogy ne legyen számkivetve elõtte az eltaszított sem.
For death comes to us all, and we are like water drained out on the earth, which it is not possible to take up again; and God will not take away the life of the man whose purpose is that he who has been sent away may not be completely cut off from him.
ὅτι θανάτῳ ἀποθανούμεθα καὶ ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ καταφερόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ὃ οὐ συναχθήσεται καὶ λήμψεται ὁ θεὸς ψυχὴν καὶ λογιζόμενος τοῦ ἐξῶσαι ἀπ' αὐτοῦ ἐξωσμένον

15 Most annakokáért azért jöttem ide, hogy én szólnék a királynak, az én uramnak, noha sokan rettentettek engem ettõl; mindazáltal azt mondotta a te szolgálód: Mégis beszélek a királylyal, hátha megteszi a király, a mit az õ szolgálóleánya mond.
And now it is my fear of the people which has made me come to say these words to my lord the king: and your servant said, I will put my cause before the king, and it may be that he will give effect to my request.
καὶ νῦν ὃ ἦλθον λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα τὸν κύριόν μου τὸ ῥῆμα τοῦτο ὅτι ὄψεταί με ὁ λαός καὶ ἐρεῖ ἡ δούλη σου λαλησάτω δὴ πρὸς τὸν βασιλέα εἴ πως ποιήσει ὁ βασιλεὺς τὸ ῥῆμα τῆς δούλης αὐτοῦ

16 Igen, meghallgatja a király, és megszabadítja az õ szolgálóleányát annak kezébõl, a ki engem el akar veszteni és velem együtt az én fiamat az Istennek örökségébõl.
For the king will give ear, and take his servant out of the power of the man whose purpose is the destruction of me and my son together from the heritage of God.
ὅτι ἀκούσει ὁ βασιλεὺς ῥύσασθαι τὴν δούλην αὐτοῦ ἐκ χειρὸς τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ζητοῦντος ἐξᾶραί με καὶ τὸν υἱόν μου ἀπὸ κληρονομίας θεοῦ

17 Annakfelette ezt gondolta a te szolgálóleányod: Az én uramnak, a királynak beszéde szerezzen nyugodalmat, mert mint az Istennek angyala, olyan az én uram, a király, mivelhogy meghallgatja mind a jót, mind a gonoszt. És az Úr a te Istened legyen te veled.
Then your servant said, May the word of my lord the king give me peace! for my lord the king is as the angel of God in his hearing of good and bad: and may the Lord your God be with you!
καὶ εἶπεν ἡ γυνή εἴη δὴ ὁ λόγος τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως εἰς θυσίαν ὅτι καθὼς ἄγγελος θεοῦ οὕτως ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τοῦ ἀκούειν τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ πονηρόν καὶ κύριος ὁ θεός σου ἔσται μετὰ σοῦ

18 És felelvén a király, monda az asszonynak: Kérlek, ne tagadd meg, a mit tõled kérek. És monda az asszony: Mondja el az én uram, a király, kérlek!

Then the king said to the woman, Now give me an answer to the question I am going to put to you; keep nothing back. And the woman said, Let my lord the king say on.

καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν πρὸς τὴν γυναῖκα μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐπερωτῶ σε καὶ εἶπεν ἡ γυνή λαλησάτω δὴ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς

19 És monda a király: Vajjon mindezekben nem a Joáb keze [van-é] veled? Felele az asszony, és monda: Él a te lelked, óh uram, király, hogy sem jobbra, sem balra nem lehet térni attól, a mit az én uram, a király szól; mert a te szolgád Joáb hagyta [ezt] nékem, és mindezeket a szókat õ adta a te szolgálóleányodnak szájába.

And the king said, Is not the hand of Joab with you in all this? And the woman in answer said, By the life of your soul, my lord the king, it is not possible for anyone to go to the right hand or to the left from anything said by the king: your servant Joab gave me orders, and put all these words in my mouth:

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς μὴ ἡ χεὶρ ιωαβ ἐν παντὶ τούτῳ μετὰ σοῦ καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ βασιλεῖ ζῇ ἡ ψυχή σου κύριέ μου βασιλεῦ εἰ ἔστιν εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ ἐκ πάντων ὧ ν ἐλάλησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς ὅτι ὁ δοῦλός σου ιωαβ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι καὶ αὐτὸς ἔθετο ἐν τῷ στόματι τῆς δούλης σου πάντας τοὺς λόγους τούτους

20 Hogy a dolognak más fordulatot adjon, azért tette ezt Joáb, a te szolgád. De az én uram bölcs, az Isten angyalának bölcsesége szerint, hogy mindent észrevegyen, a mi a földön van.

This he did, hoping that the face of this business might be changed: and my lord is wise, with the wisdom of the angel of God, having knowledge of everything on earth.

ἕνεκεν τοῦ περιελθεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ῥήματος τούτου ἐποίησεν ὁ δοῦλός σου ιωαβ τὸν λόγον τοῦτον καὶ ὁ κύριός μου σοφὸς καθὼς σοφία ἀγγέλου τοῦ θεοῦ τοῦ γνῶναι πάντα τὰ ἐν τῇ γῇ

21 Akkor monda a király Joábnak: Ímé megteszem ezt a dolgot. Eredj el, és hozd haza [az] [én] fiamat, Absolont.

And the king said to Joab, See now, I will do this thing: go then and Come back with the young man Absalom.

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ιωαβ ἰδοὺ δὴ ἐποίησά σοι κατὰ τὸν λόγον σου τοῦτον πορεύου ἐπίστρεψον τὸ παιδάριον τὸν αβεσσαλωμ

22 És a földre arczczal leborula Joáb, és térdet-fejet hajtván, megköszöné a királynak, és monda Joáb: Ma ismerte meg, uram király, a te szolgád, hogy van valami becsületem elõtted; mert az õ szolgájának beszédét megcselekedte a király.

Then Joab, falling down on his face on the earth, gave the king honour and blessing; and Joab said, Today it is clear to your servant that I have grace in your eyes, my lord king, because the king has given effect to the request of his servant.

καὶ ἔπεσεν ιωαβ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν καὶ εὐλόγησεν τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν ιωαβ σήμερον ἔγνω ὁ δοῦλός σου ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύ ριέ μου βασιλεῦ ὅτι ἐποίησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸν λόγον τοῦ δούλου αὐτοῦ

23 Felkele azért Joáb, és elméne Gessurba, és haza hozá Absolont Jeruzsálembe.

So Joab got up and went to Geshur and came back again to Jerusalem with Absalom.

καὶ ἀνέστη ιωαβ καὶ ἐπορεύθη εἰς γεδσουρ καὶ ἤγαγεν τὸν αβεσσαλωμ εἰς ιερουσαλημ

24 És monda a király: Menjen a maga házába, és az én színemet ne lássa. Tére azért Absolon az õ házába, és a királynak orczáját nem láthatá.

And the king said, Let him go to his house, but let him not see my face. So Absalom went back to his house and did not see the face of the king.

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς ἀποστραφήτω εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὸ πρόσωπόν μου μὴ βλεπέτω καὶ ἀπέστρεψεν αβεσσαλωμ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ ε ἶδεν

25 Nem vala pedig az egész Izráelben olyan szép ember, mint Absolon, ki dicséretre olyan méltó volna; tetõtõl fogva talpig õ benne semmi hiba nem vala.

Now in all Israel there was no one so greatly to be praised for his beautiful form as Absalom: from his feet to the crown of his head he was completely beautiful.

καὶ ὡς αβεσσαλωμ οὐκ ἦν ἀνὴρ ἐν παντὶ ισραηλ αἰνετὸς σφόδρα ἀπὸ ἴχνους ποδὸς αὐτοῦ καὶ ἕως κορυφῆς αὐτοῦ οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ μῶμος

26 És mikor a fejét megnyiratja (mert minden esztendõben megnyiratja vala, mivel igen nehéz volna, azért nyiratja le), az õ fejének haja nyom vala kétszáz siklust a királyi mérték szerint.

And when he had his hair cut, (which he did at the end of every year, because of the weight of his hair;) the weight of the hair was two hundred shekels by the king's weight.

καὶ ἐν τῷ κείρεσθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ὡς ἂν ἐκείρετο ὅτι κατεβαρύνετο ἐπ' αὐτόν καὶ κειρόμενος αὐτὴν ἔστησεν τὴν τρίχα τῆ ς κεφαλῆς αὐτοῦ διακοσίους σίκλους ἐν τῷ σίκλῳ τῷ βασιλικῷ

27 Lõn pedig Absolonnak három fia és egy leánya, kinek neve Támár vala; ez igen szép termetû asszony vala.

And Absalom was the father of three sons and of one daughter named Tamar, who was very beautiful.

καὶ ἐτέχθησαν τῷ αβεσσαλωμ τρεῖς υἱοὶ καὶ θυγάτηρ μία καὶ ὄνομα αὐτῇ θημαρ αὕτη ἦν γυνὴ καλὴ σφόδρα καὶ γίνεται γυνὴ τῷ ροβοαμ υἱῷ σαλωμων καὶ τίκτει αὐτῷ τὸν αβια

28 Két esztendõt töltött immár Absolon Jeruzsálemben, de a királynak színét még nem látta.

For two full years Absalom was living in Jerusalem without ever seeing the face of the king.

καὶ ἐκάθισεν αβεσσαλωμ ἐν ιερουσαλημ δύο ἔτη ἡμερῶν καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδεν

29 Elkülde azért Absolon Joábhoz, hogy õt a királyhoz küldje, ki nem akara hozzá menni; és elkülde másodszor is, de õ még sem akart elmenni.

Then Absalom sent for Joab to send him to the king, but he would not come to him: and he sent again a second time, but he would not come.

καὶ ἀπέστειλεν αβεσσαλωμ πρὸς ιωαβ τοῦ ἀποστεῖλαι αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐλθεῖν πρὸς αὐτόν καὶ ἀπέστειλεν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν καὶ οὐκ ἠθέλησεν παραγενέσθαι

30 Monda azért az õ szolgáinak: Nézzétek, a Joáb gazdasága az enyém mellett van, és ott van az õ árpája: menjetek el, és gyújtsátok fel tûzzel; és meggyújták az Absolon szolgái a gazdaságot tûzzel.

So he said to his servants, See, Joab's field is near mine, and he has barley in it; go and put it on fire. And Absalom's servants put the field on fire.

καὶ εἶπεν αβεσσαλωμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἴδετε ἡ μερὶς ἐν ἀγρῷ τοῦ ιωαβ ἐχόμενά μου καὶ αὐτῷ κριθαὶ ἐκεῖ πορεύεσθε καὶ ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρί καὶ ἐνέπρησαν αὐτὰς οἱ παῖδες αβεσσαλωμ καὶ παραγίνονται οἱ δοῦλοι ιωαβ πρὸς αὐτὸν διερρηχότες τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ εἶπαν ἐνεπύρισαν οἱ δοῦλοι αβεσσαλωμ τὴν μερίδα ἐν πυρί

31 Felkele azért Joáb, és méne Absolonhoz az õ házába, és monda néki: Mi az oka, hogy a te szolgáid az én gazdaságomat felgyújtották tûzzel?

Then Joab came to Absalom in his house and said to him, Why have your servants put my field on fire?

καὶ ἀνέστη ιωαβ καὶ ἦλθεν πρὸς αβεσσαλωμ εἰς τὸν οἶκον καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἵνα τί οἱ παῖδές σου ἐνεπύρισαν τὴν μερίδα τὴν ἐμὴν ἐν πυρί

32 Felele Absolon Joábnak: Azért mert hozzád küldöttem ily szóval, hogy ide jõjj, hogy a királyhoz küldjelek, hogy ezt mondjad [néki]: Mi szükség volt hazajõnöm Gessurból? Jobb volna most is nékem ott [lennem]. Most azért szeretném a király arcát látni; ha van bennem álnokság, ölessen meg engem.

And Absalom's answer was, See, I sent to you saying, Come here, so that I may send you to the king to say, Why have I come back from Geshur? it would be better for me to be there still: let me now see the king's face, and if there is any sin in me, let him put me to death.

καὶ εἶπεν αβεσσαλωμ πρὸς ιωαβ ἰδοὺ ἀπέστειλα πρὸς σὲ λέγων ἧκε ὧδε καὶ ἀποστελῶ σε πρὸς τὸν βασιλέα λέγων ἵνα τί ἦλθον ἐκ γεδσουρ ἀγαθόν μοι ἦν τοῦ ἔτι εἶναί με ἐκεῖ καὶ νῦν ἰδοὺ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδον εἰ δέ ἐστιν ἐν ἐμοὶ ἀδικία καὶ θανάτωσόν με

33 Elméne azért Joáb a királyhoz, és megmondá néki. És akkor hivatá a [király] Absolont, és elméne a királyhoz, és fejet hajtván a király elõtt, arczczal a földre borula. És megcsókolá a király Absolont.

So Joab went to the king and said these words to him: and when the king had sent for him, Absalom came, and went down on his face on the earth before the king: and the king gave him a kiss.

καὶ εἰσῆλθεν ιωαβ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ καὶ ἐκάλεσεν τὸν αβεσσαλωμ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν αβεσσαλωμ

1 Lõn pedig annakutána, szerze magának Absolon szekeret, lovakat és ötven embert, kik elõtte szaladjanak.

Now after this, Absalom got for himself a carriage and horses, and fifty runners to go before him.

καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ αβεσσαλωμ ἅρματα καὶ ἵππους καὶ πεντήκοντα ἄνδρας παρατρέχειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ

2 És reggelenként felkelvén Absolon, megálla az útfélen a kapuban, és mindenkit, a kinek dolga lévén, a királyhoz megy ítélet végett, megszólíta Absolon, és megkérdé: Micsoda városból való vagy te? És ha azt mondá: Izráelnek egyik nemzetségébõl való a te szolgád;

And Absalom got up early, morning after morning, and took his place at the side of the public meeting-place: and when any man had a cause which had to come to the king to be judged, then Absalom, crying out to him, said, What is your town? and he would say, Your servant is of one of the tribes of Israel.

καὶ ὤρθρισεν αβεσσαλωμ καὶ ἔστη ἀνὰ χεῖρα τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης καὶ ἐγένετο πᾶς ἀνὴρ ᾧ ἐγένετο κρίσις ἦλθεν πρὸς τὸν βασιλέα εἰς κρίσιν καὶ ἐβόησεν πρὸς αὐτὸν αβεσσαλωμ καὶ ἔλεγεν αὐτῷ ἐκ ποίας πόλεως σὺ εἶ καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ἐκ μιᾶς φυλῶν ισραηλ ὁ δοῦλός σου

3 Monda néki Absolon: Ímé a te beszéded mind jó és mind igaz; de senki sincs, a ki téged meghallgatna a királynál.
And Absalom would say to him, See, your cause is true and right; but no man has been named by the king to give you a hearing.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν αβεσσαλωμ ἰδοὺ οἱ λόγοι σου ἀγαθοὶ καὶ εὔκολοι καὶ ἀκούων οὐκ ἔστιν σοι παρὰ τοῦ βασιλέως

4 Mondja vala ismét Absolon: Vajha valaki engem tenne ítélõbíróvá e földön, és én hozzám jõne minden ember, a kinek valami ügye és pere volna, igazat tennék néki.
And more than this, Absalom said, If only I was made judge in the land, so that every man who has any cause or question might come to me, and I would give a right decision for him!
καὶ εἶπεν αβεσσαλωμ τίς με καταστήσει κριτὴν ἐν τῇ γῇ καὶ ἐπ' ἐμὲ ἐλεύσεται πᾶς ἀνήρ ᾧ ἐὰν ᾖ ἀντιλογία καὶ κρίσις καὶ δικαιώσω αὐτόν

5 Mikor pedig valaki hozzá megy és fejet hajt vala néki, azonnal kezét nyujtja vala, és megfogván, megcsókolja vala õt.
And if any man came near to give him honour, he took him by the hand and gave him a kiss.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίζειν ἄνδρα τοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἐπελαμβάνετο αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν

6 És e képen cselekedék Absolon egész Izráellel, valakik ítéletért a királyhoz mennek vala, és így Absolon az Izráel fiainak szíveket alattomban megnyeri vala.
And this Absalom did to everyone in Israel who came to the king to have his cause judged: so Absalom, like a thief, took away the hearts of the men of Israel.
καὶ ἐποίησεν αβεσσαλωμ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο παντὶ ισραηλ τοῖς παραγινομένοις εἰς κρίσιν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἰδιοποιεῖτο αβεσσαλωμ τὴν καρδίαν ἀνδρῶν ισραηλ

7 Lõn pedig negyven esztendõ mulván, monda Absolon a királynak: Hadd menjek el, és teljesítsem Hebronban azt a fogadást, melyet fogadtam az Úrnak;
Now at the end of four years, Absalom said to the king, Let me go to Hebron and give effect to the oath which I made to the Lord:
καὶ ἐγένετο ἀπὸ τέλους τεσσαράκοντα ἐτῶν καὶ εἶπεν αβεσσαλωμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ πορεύσομαι δὴ καὶ ἀποτείσω τὰς εὐχάς μου ἃς ηὐξάμην τῷ κυρίῳ ἐν χεβρων

8 Mert fogadást tett a te szolgád, mikor Gessurban laktam, mely Siriában van, ezt mondván: Ha valóban hazavezérel engem az Úr Jeruzsálembe, az Úrnak szolgálok.
For while I was living in Geshur in Aram, your servant made an oath, saying, If ever the Lord lets me come back to Jerusalem, I will give him worship in Hebron.
ὅτι εὐχὴν ηὔξατο ὁ δοῦλός σου ἐν τῷ οἰκεῖν με ἐν γεδσουρ ἐν συρίᾳ λέγων ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃ με κύριος εἰς ιερουσαλημ καὶ λατρεύσω τῷ κυρίῳ

9 Monda néki a király: Menj el békével; és felkelvén, elméne Hebronba.
And the king said to him, Go in peace. So he got up and went to Hebron.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς βάδιζε εἰς εἰρήνην καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς χεβρων

10 Hírnököket külde pedig Absolon Izráelnek minden nemzetségéhez, hogy megmondják: Mikor a trombitaszót halljátok, azt mondjátok: Absolon uralkodik Hebronban.
But Absalom at the same time sent watchers through all the tribes of Israel to say, At the sound of the horn you are to say, Absalom is king in Hebron.
καὶ ἀπέστειλεν αβεσσαλωμ κατασκόπους ἐν πάσαις φυλαῖς ισραηλ λέγων ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης καὶ ἐρεῖτε βεβασίλευκεν βασιλεὺς αβεσσαλωμ ἐν χεβρων

11 És Absolonnal együtt kétszáz férfi [is] elméne Jeruzsálembõl, kiket meghívott, kik jóhiszemûleg menének, semmit nem tudván a dologról.
And with Absalom, at his request, went two hundred men from Jerusalem, who were completely unconscious of his designs.
καὶ μετὰ αβεσσαλωμ ἐπορεύθησαν διακόσιοι ἄνδρες ἐξ ιερουσαλημ κλητοὶ καὶ πορευόμενοι τῇ ἁπλότητι αὐτῶν καὶ οὐκ ἔγνωσαν πᾶν ῥῆμα

12 És elküldvén Absolon, [hivatá] a Gilóból való Akhitófelt is, Dávidnak tanácsosát, az õ városából Gilóból, míg õ az áldozatot végezte. És igen nagy lõn az összeesküvés, és a nép gyülekezék és szaporodék Absolon mellett.
And Absalom sent for Ahithophel the Gilonite, one of David's helpers, from Giloh his town, while he was making the offerings. And the design against David became strong, for more and more people were joined to Absalom.
καὶ ἀπέστειλεν αβεσσαλωμ καὶ ἐκάλεσεν τὸν αχιτοφελ τὸν γελμωναῖον τὸν σύμβουλον δαυιδ ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῦ ἐκ γωλα ἐν τῷ θυσιάζειν αὐτόν καὶ ἐγένετο σύστρεμμα ἰσχυρόν καὶ ὁ λαὸς πορευόμενος καὶ πολὺς μετὰ αβεσσαλωμ

13 És követ méne Dávidhoz ilyen izenettel: Az Izráel népének szíve Absolon felé hajlik.
And one came to David and said, The hearts of the men of Israel have gone after Absalom.
καὶ παρεγένετο ὁ ἀπαγγέλλων πρὸς δαυιδ λέγων ἐγενήθη ἡ καρδία ἀνδρῶν ισραηλ ὀπίσω αβεσσαλωμ

14 Akkor monda Dávid minden szolgáinak, kik vele valának Jeruzsálemben: Keljetek fel, és fussunk el, mert [itt] nincsen számunkra menekülés Absolon elõl; siessetek elmenni, hogy valamikép sietve utól ne érjen minket, s ne hozzon szerencsétlenséget reánk, és a várost le ne vágja fegyvernek élével.

And David said to all his servants who were with him at Jerusalem, Come, let us go in flight, or not one of us will be safe from Absalom: let us go without loss of time, or he will overtake us quickly and send evil on us, and put the town to the sword.

καὶ εἶπεν δαυιδ πᾶσιν τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς μετ' αὐτοῦ τοῖς ἐν ιερουσαλημ ἀνάστητε καὶ φύγωμεν ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν σωτηρία ἀπὸ προσώπου αβεσσαλωμ ταχύνατε τοῦ πορευθῆναι ἵνα μὴ ταχύνῃ καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς καὶ ἐξώσῃ ἐφ' ἡμᾶς τὴν κακίαν καὶ πατάξῃ τὴν πόλιν στόματι μαχαίρης

15 Mondának pedig a király szolgái a királynak: Minden [úgy legyen], a mint tetszik a királynak, a mi urunknak, ímé [itt vannak] a te szolgáid.

And the king's servants said to the king, See, your servants are ready to do whatever the king says is to be done.

καὶ εἶπον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν βασιλέα κατὰ πάντα ὅσα αἱρεῖται ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεύς ἰδοὺ οἱ παῖδές σου

16 Kiméne azért a király és egész háznépe õ utána, és otthon hagyá a király tíz ágyasát, hogy õrizzék a házat.

So the king went out, taking with him all the people of his house, but for ten of his women, who were to take care of the house.

καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ τοῖς ποσὶν αὐτῶν καὶ ἀφῆκεν ὁ βασιλεὺς δέκα γυναῖκας τῶν παλλακῶν αὐτοῦ φυλάσσειν τὸν οἶκον

17 És kimenvén a király és egész [ház]népe õ utána, megállapodának a legszélsõ háznál.

And the king went out, and all his servants went after him, and made a stop at the Far House.

καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ πεζῇ καὶ ἔστησαν ἐν οἴκῳ τῷ μακράν

18 És minden szolgái õ mellé menének; és a Kereteusok, a Peleteusok mind, a Gitteusok is mind, [az a] hatszáz férfi, kik vele jövének Gáthból, elvonulának a király elõtt.

And all the people went on by his side; and all the Cherethites and all the Pelethites and all the men of Ittai of Gath, six hundred men who came after him from Gath, went on before the king.

καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀνὰ χεῖρα αὐτοῦ παρῆγον καὶ πᾶς ὁ χεττι καὶ πᾶς ὁ φελετθι καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύετο ἐχόμενος αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν καὶ πάντες οἱ ἀδροὶ καὶ πάντες οἱ μαχηταί ἑξακόσιοι ἄνδρες καὶ παρῆσαν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ χερεθθι καὶ πᾶς ὁ φελεθθι καὶ πάντες οἱ γεθθαῖοι ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ ἐλθόντες τοῖς ποσὶν αὐτῶν ἐκ γεθ πορευόμενοι ἐπὶ πρόσωπον τοῦ βασιλέως

19 Monda pedig a király a Gitteus Ittainak: Miért jössz el te is mi velünk? Menj vissza, és maradj a királynál, mert te idegen vagy és vissza is költözhetel [szülõ] helyedre.

Then the king said to Ittai the Gittite, Why are you coming with us? go back and keep with the king: for you are a man of another country, you are far from the land of your birth.

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς εθθι τὸν γεθθαῖον ἵνα τί πορεύῃ καὶ σὺ μεθ' ἡμῶν ἐπίστρεφε καὶ οἴκει μετὰ τοῦ βασιλέως ὅτι ξένος εἶ σὺ καὶ ὅτι μετῴκηκας σὺ ἐκ τοῦ τόπου σου

20 Csak tegnap jöttél, és már ma zaklassalak téged, hogy velünk jõjj? Én megyek oda, a hova mehetek; te pedig térj vissza, és vidd vissza testvéredet is; irgalmasság és igazság legyen veled.

It was only yesterday you came to us; why then am I to make you go up and down with us? for I have to go where I may; go back then, and take your countrymen with you, and may the Lord's mercy and good faith be with you.

εἰ ἐχθὲς παραγέγονας καὶ σήμερον κινήσω σε μεθ' ἡμῶν καί γε μεταναστήσεις τὸν τόπον σου ἐχθὲς ἡ ἐξέλευσίς σου καὶ σήμερον μετακινήσω σε μεθ' ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι καὶ ἐγὼ πορεύσομαι οὗ ἂν ἐγὼ πορευθῶ ἐπιστρέφου καὶ ἐπίστρεψον τοὺς ἀδελφούς σου μετὰ σοῦ καὶ κύριος ποιήσει μετὰ σοῦ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν

21 És felele Ittai a királynak, mondván: Él az Úr és él az én uram, a király, hogy valahol lesz az én uram, a király, mind halálában, mind életében, ott lesz a te szolgád is.

And Ittai the Gittite in answer said, By the living Lord, and by the life of my lord the king, in whatever place my lord the king may be, for life or death, there will your servant be.

καὶ ἀπεκρίθη εθθι τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν ζῇ κύριος καὶ ζῇ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς ὅτι εἰς τὸν τόπον οὗ ἐὰν ᾖ ὁ κύριός μου καὶ ἐὰν εἰς θάνατον καὶ ἐὰν εἰς ζωήν ὅτι ἐκεῖ ἔσται ὁ δοῦλός σου

22 Monda azért Dávid Ittainak: Ám jõjj el és menj[ünk] el. És elméne a Gitteus Ittai és az õ emberei együtt, még a kicsinyek is, valakik vele valának.

And David said to Ittai, Go forward, then. And Ittai the Gittite went on, with all his men and all the little ones he had with him.

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς εθθι δεῦρο καὶ διάβαινε μετ' ἐμοῦ καὶ παρῆλθεν εθθι ὁ γεθθαῖος καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ὁ μετ' αὐτοῦ

23 És az egész föld [népe] nagy jajgatással sír vala, mikor az egész nép elméne. A király azért általméne a Kedron patakán, és a nép mind átméne az útra, a puszta felé.
And there was great weeping in all the country when all the people went through; and the king himself was waiting in the Kidron valley and all the people went by him in the direction of the olive-tree on the edge of the waste land.
καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἔκλαιεν φωνῇ μεγάλῃ καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύοντο ἐν τῷ χειμάρρῳ κεδρων καὶ ὁ βασιλεὺς διέβη τὸν χειμάρρουν κεδρων καὶ πᾶς ὁ λαὸς καὶ ὁ βασιλεὺς παρεπορεύοντο ἐπὶ πρόσωπον ὁδοῦ τὴν ἔρημον

24 És ímé vele vala Sádók is, és a Léviták mind, kik az Isten szövetségének ládáját hordozzák vala; és letevék az Isten ládáját. Azonközben Abjátár is felméne, míg a nép a városból mind kitakarodék.
Then Zadok came, and Abiathar, and with them the ark of God's agreement: and they put down the ark of God, till all the people from the town had gone by.
καὶ ἰδοὺ καί γε σαδωκ καὶ πάντες οἱ λευῖται μετ' αὐτοῦ αἴροντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἀπὸ βαιθαρ καὶ ἔστησαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ καὶ ἀνέβη αβιαθαρ ἕως ἐπαύσατο πᾶς ὁ λαὸς παρελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως

25 És monda a király Sádóknak: Vidd vissza az Isten ládáját a városba, ha én az Úr elõtt kedves leszek, engem ismét haza hoz, megmutatja nékem azt, és az õ sátorát.
And the king said to Zadok, Take the ark of God back into the town: if I have grace in the eyes of the Lord, he will let me come back and see it and his House again:
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ σαδωκ ἀπόστρεψον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς τὴν πόλιν ἐὰν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καὶ ἐπιστρέψει με καὶ δείξει μοι αὐτὴν καὶ τὴν εὐπρέπειαν αὐτῆς

26 Ha pedig azt mondja: Nem gyönyörködöm benned: Ímhol vagyok, cselekedjék velem úgy, a mint néki tetszik.
But if he says, I have no delight in you: then, here I am; let him do to me what seems good to him.
καὶ ἐὰν εἴπῃ οὕτως οὐκ ἠθέληκα ἐν σοί ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ποιείτω μοι κατὰ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ

27 Monda annakfelette a király Sádók papnak: Nemde nem próféta vagy-é te? [Azért] menj haza békességben a városba, Akhimás is, a te fiad, és az Abjátár fia, Jonathán, a ti két fiatok, veletek együtt.
The king said further to Zadok the priest, See, you and Abiathar are to go back to the town in peace, with your two sons, Ahimaaz, your son, and Jonathan, the son of Abiathar.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ σαδωκ τῷ ἱερεῖ ἴδετε σὺ ἐπιστρέφεις εἰς τὴν πόλιν ἐν εἰρήνῃ καὶ αχιμαας ὁ υἱός σου καὶ ιωναθαν ὁ υἱὸς αβιαθαρ οἱ δύο υἱοὶ ὑμῶν μεθ' ὑμῶν

28 Lássátok, ímé én itt idõzöm, ennek a pusztának sík mezején, míg tõletek hír jõ, és nékem izentek.
See, I will be waiting at the way across the river, in the waste land, till I get news from you.
ἴδετε ἐγώ εἰμι στρατεύομαι ἐν αραβωθ τῆς ἐρήμου ἕως τοῦ ἐλθεῖν ῥῆμα παρ' ὑμῶν τοῦ ἀπαγγεῖλαί μοι

29 Visszavivék azért Sádók és Abjátár Jeruzsálembe az Isten ládáját, és otthon maradának.
So Zadok and Abiathar took the ark of God back to Jerusalem, and did not go away from there.
καὶ ἀπέστρεψεν σαδωκ καὶ αβιαθαρ τὴν κιβωτὸν εἰς ιερουσαλημ καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ

30 Dávid pedig felméne az olajfáknak hegyén, mentében sírva, fejét beborítva, saru nélkül ment, és az egész nép, mely vele volt, kiki beborította fejét, és mentökben sírának.
And David went up the slopes of the Mount of Olives weeping all the way, with his head covered and no shoes on his feet: and all the people who were with him, covering their heads, went up weeping.
καὶ δαυιδ ἀνέβαινεν ἐν τῇ ἀναβάσει τῶν ἐλαιῶν ἀναβαίνων καὶ κλαίων καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπικεκαλυμμένος καὶ αὐτὸς ἐπορεύετο ἀνυπόδετος καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐπεκάλυψεν ἀνὴρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἀνέβαινον ἀναβαίνοντες καὶ κλαίοντες

31 Megizenék azonközben Dávidnak, hogy Akhitófel is a pártosok között van Absolonnal, és monda Dávid: Kérlek, óh Uram, hiúsítsd meg az Akhitófel tanácsát.
And word came to David, saying, Ahithophel is among those who are joined to Absalom. And David said, O Lord, let the wisdom of Ahithophel be made foolish.
καὶ ἀνηγγέλη δαυιδ λέγοντες καὶ αχιτοφελ ἐν τοῖς συστρεφομένοις μετὰ αβεσσαλωμ καὶ εἶπεν δαυιδ διασκέδασον δὴ τὴν βουλὴν αχιτοφελ κύριε ὁ θεός μου

32 És a mint feljuta Dávid a [hegy] tetejére, hogy ott imádkozzék az Istennek, ímé eleibe jöve az Árkeából való Khúsai, ki ruháját megszaggatá és földet hinte fejére.
Now when David had come to the top of the slope, where they gave worship to God, Hushai the Archite came to him in great grief with dust on his head:
καὶ ἦν δαυιδ ἐρχόμενος ἕως τοῦ ρους οὗ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ θεῷ καὶ ἰδοὺ εἰς ἀπαντὴν αὐτῷ χουσι ὁ αρχι ἑταῖρος δαυιδ διερρηχὼς τὸν χιτῶνα αὐτοῦ καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ

33 És monda néki Dávid: Ha eljösz velem, terhemre leszel nékem;
David said to him, If you go on with me, you will be a trouble to me:
καὶ εἶπεν αὐτῷ δαυιδ ἐὰν μὲν διαβῇς μετ' ἐμοῦ καὶ ἔσῃ ἐπ' ἐμὲ εἷς βάσταγμα

34 De ha a városba visszatérsz, és ezt mondod Absolonnak: Te szolgád vagyok, óh király; ennekelõtte a te atyád szolgája voltam, most immár a te szolgád leszek, megronthatod Akhitófelnek ellenem való tanácsát.
But if you go back to the town and say to Absalom, I will be your servant, O king; as in the past I have been your father's servant, so now I will be yours: then you will be able to keep Ahithophel's designs against me from being put into effect.
καὶ ἐὰν εἰς τὴν πόλιν ἐπιστρέψῃς καὶ ἐρεῖς τῷ αβεσσαλωμ διεληλύθασιν οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ βασιλεὺς κατόπισθέν μου διελήλυθεν ὁ πατήρ σου καὶ νῦν παῖς σού εἰμι βασιλεῦ ἕ ασόν με ζῆσαι παῖς τοῦ πατρός σου ἤμην τότε καὶ ἀρτίως καὶ νῦν ἐγὼ δοῦλος σός καὶ διασκεδάσεις μοι τὴν βουλὴν αχιτοφελ

35 És ímé veled lesznek [ott] Sádók és Abjátár papok; azért minden dolgot, a mit hallándasz a király házából, mondj meg a papoknak, Sádóknak és Abjátárnak.
And have you not there Zadok and Abiathar the priests? so whatever comes to your ears from the king's house, give word of it to Zadok and Abiathar the priests.
καὶ ἰδοὺ μετὰ σοῦ ἐκεῖ σαδωκ καὶ αβιαθαρ οἱ ἱερεῖς καὶ ἔσται πᾶν ῥῆμα ὃ ἐὰν ἀκούσῃς ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀναγγελεῖς τῷ σαδωκ καὶ τῷ αβιαθαρ τοῖς ἱερεῦσιν

36 Ímé ott van velök az õ két fiok is, Akhimás, a Sádók [fia], és Jonathán, az Abjátár [fia], kik által nékem mindjárt megizenhetitek, valamit hallotok.
See, they have with them their two sons, Ahimaaz, Zadok's son, and Jonathan, the son of Abiathar; by them you may send word to me of everything which comes to your ears.
ἰδοὺ ἐκεῖ μετ' αὐτῶν δύο υἱοὶ αὐτῶν αχιμαας υἱὸς τῷ σαδωκ καὶ ιωναθαν υἱὸς τῷ αβιαθαρ καὶ ἀποστελεῖτε ἐν χειρὶ αὐτῶν πρός με πᾶν ῥῆμα ὃ ἐὰν ἀκούσητε

37 Elméne azért Khúsai, a Dávid barátja a városba, Absolon pedig bevonula Jeruzsálembe.
So Hushai, David's friend, went into the town, and Absalom came to Jerusalem.
καὶ εἰσῆλθεν χουσι ὁ ἑταῖρος δαυιδ εἰς τὴν πόλιν καὶ αβεσσαλωμ εἰσεπορεύετο εἰς ιερουσαλημ

1 Mikor pedig Dávid egy kevéssé alább ment a [hegy] tetejérõl, eleibe jöve Siba, a Mefibóset szolgája, két megnyergelt szamárral, melyeken kétszáz kenyér és száz kötés aszúszõlõ és száz csomó füge és egy tömlõ bor vala.
And when David had gone a little way past the top of the slope, Ziba, the servant of Mephibosheth, came to him, with two asses on which were two hundred cakes of bread and a hundred stems of dry grapes and a hundred summer fruits and a skin of wine.
καὶ δαυιδ παρῆλθεν βραχύ τι ἀπὸ τῆς ρωος καὶ ἰδοὺ σιβα τὸ παιδάριον μεμφιβοσθε εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ ζεῦγος ὄνων ἐπισεσαγμένων καὶ ἐπ' αὐτοῖς διακόσιοι ἄρτοι καὶ ἑκατὸ ν σταφίδες καὶ ἑκατὸν φοίνικες καὶ νεβελ οἴνου

2 És monda a király Sibának: Mit akarsz ezzel? Felele Siba: A szamarak a király háznépéé legyenek, hogy rajtok járjanak; a kenyér pedig és a füge, hogy a szolgák megegyék, és a bor, hogy igyék, a ki megfárad a pusztában.
And David said to Ziba, What is your reason for this? And Ziba said, The asses are for the use of the king's people, and the bread and the fruit are food for the young men; and the wine is for drink for those who are overcome by weariness in the waste land.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς σιβα τί ταῦτά σοι καὶ εἶπεν σιβα τὰ ὑποζύγια τῇ οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐπικαθῆσθαι καὶ οἱ ἄρτοι καὶ οἱ φοίνικες εἰς βρῶσιν τοῖς παιδαρίοις καὶ ὁ οἶν ος πιεῖν τοῖς ἐκλελυμένοις ἐν τῇ ἐρήμῳ

3 És monda a király: Hol van most a te uradnak fia? Felele Siba a királynak: Ímé Jeruzsálemben marada, mert azt mondja: Visszaadja ma nékem Izráel háznépe az én atyámnak országát.
And the king said, And where is your master's son? And Ziba said, He is still at Jerusalem: for he said, Today Israel will give back to me the kingdom of my father.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς καὶ ποῦ ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου σου καὶ εἶπεν σιβα πρὸς τὸν βασιλέα ἰδοὺ κάθηται ἐν ιερουσαλημ ὅτι εἶπεν σήμερον ἐπιστρέψουσίν μοι ὁ οἶκος ισραηλ τὴν βασιλ είαν τοῦ πατρός μου

4 És monda a király Sibának: Ímé minden tied legyen, valamije volt Mefibósetnek. Monda akkor Siba: Meghajtom magamat; vajha kegyelmet találnék elõtted, óh uram király!
Then the king said to Ziba, Truly everything which was Mephibosheth's is yours. And Ziba said, I give honour to my lord, may I have grace in your eyes, my lord, O king!
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ σιβα ἰδοὺ σοὶ πάντα ὅσα ἐστὶν τῷ μεμφιβοσθε καὶ εἶπεν σιβα προσκυνήσας εὕροιμι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριέ μου βασιλεῦ

5 Elméne azután Dávid király Bahurimig, és ímé onnan egy férfi jöve ki a Saul nemzetségébõl való, kinek neve Sémei vala, Gérának fia, és kijövén szidalmazza vala [õket.
And when King David came to Bahurim, a man of Saul's family named Shimei, the son of Gera, came out from there, calling curses after him.
καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ ἕως βαουριμ καὶ ἰδοὺ ἐκεῖθεν ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ συγγενείας οἴκου σαουλ καὶ ὄνομα αὐτῷ σεμεῖ υἱὸς γηρα ἐξῆλθεν ἐκπορευόμενος καὶ καταρώμεν ος

6 És kõvel hajigálá Dávidot és Dávid királynak minden szolgáit, jóllehet az egész nép és az erõs férfiak mindnyájan az õ jobb és balkeze felõl valának.
And he sent stones at David and at all the king's servants and at all the people and at all the men of war by his side, on the right hand and on the left.
καὶ λιθάζων ἐν λίθοις τὸν δαυιδ καὶ πάντας τοὺς παῖδας τοῦ βασιλέως δαυιδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἦν καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων τοῦ βασιλέως

7 És így szóla Sémei szitkozódása közben: Eredj, eredj te vér[szopó] és istentelen ember!
And Shimei said, with curses, Be gone, be gone, you man of blood, you good-for-nothing:
καὶ οὕτως ἔλεγεν σεμεϊ ἐν τῷ καταρᾶσθαι αὐτόν ἔξελθε ἔξελθε ἀνὴρ αἱμάτων καὶ ἀνὴρ ὁ παράνομος

8 Megfizet [most] az Úr néked Saul egész házanépének véréért, a ki helyett te uralkodol; és adta az Úr az országot a te fiadnak, Absolonnak: és ímé te nyomorúságban vagy, mert vérszopó ember vagy!
The Lord has sent punishment on you for all the blood of the family of Saul, whose kingdom you have taken; and the Lord has given the kingdom to Absalom, your son: now you yourself are taken in your evil, because you are a man of blood.
ἐπέστρεψεν ἐπὶ σὲ κύριος πάντα τὰ αἵματα τοῦ οἴκου σαουλ ὅτι ἐβασίλευσας ἀντ' αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ αβεσσαλωμ τοῦ υἱοῦ σου καὶ ἰδοὺ σὺ ἐν τῇ κα κίᾳ σου ὅτι ἀνὴρ αἱμάτων σύ

9 Monda pedig Abisai, Sérujának fia, a királynak: Hogyan szidalmazhatja ez a holt eb az én uramat, a királyt? Majd én elmegyek és fejét veszem.
Then Abishai, the son of Zeruiah, said to the king, Is this dead dog to go on cursing my lord the king? let me go over and take off his head.
καὶ εἶπεν αβεσσα υἱὸς σαρουιας πρὸς τὸν βασιλέα ἵνα τί καταρᾶται ὁ κύων ὁ τεθνηκὼς οὗτος τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα διαβήσομαι δὴ καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ

10 Monda pedig a király: Mi közöm van veletek, Sérujának fiai? Hadd szidalmazzon, mert az Úr mondotta néki: Szidalmazzad Dávidot; és ki mondhatja néki: Miért míveled ezt?
And the king said, What have I to do with you, you sons of Zeruiah? Let him go on cursing, for the Lord has said, Put a curse on David, and who then may say, Why have you done so?
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν υἱοὶ σαρουιας ἄφετε αὐτὸν καὶ οὕτως καταράσθω ὅτι κύριος εἶπεν αὐτῷ καταρᾶσθαι τὸν δαυιδ καὶ τίς ἐρεῖ ὡς τί ἐποίησας οὕτως

11 És monda Dávid Abisainak és minden szolgáinak: Íme az én fiam, ki az én ágyékomból származott, kergeti az én életemet: hogyne [cselekedné] tehát e Benjáminita? Hagyjatok békét néki, hadd szidalmazzon; mert az Úr mondotta néki.
And David said to Abishai and to all his servants, You see how my son, the offspring of my body, has made designs against my life: how much more then may this Benjamite do so? Let him be, and let him go on cursing; for the Lord has given him orders.
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς αβεσσα καὶ πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἰδοὺ ὁ υἱός μου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῆς κοιλίας μου ζητεῖ τὴν ψυχήν μου καὶ προσέτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ ιεμινι ἄφετε αὐτ ὸν καταρᾶσθαι ὅτι εἶπεν αὐτῷ κύριος

12 Netalán reá tekint az Úr az én nyomorúságomra, és jóval fizet még ma nékem az Úr az õ átka helyett.
It may be that the Lord will take note of my wrongs, and give me back good in answer to his cursing of me today.
εἴ πως ἴδοι κύριος ἐν τῇ ταπεινώσει μου καὶ ἐπιστρέψει μοι ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς κατάρας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ

13 És megy vala Dávid és az õ népe az úton, Sémei pedig a hegyoldalon átellenében menvén, mentében átkozódik és köveket hajigál vala õ ellenébe, és port hány vala.
So David and his men went on their way: and Shimei went by the hillside parallel with them, cursing and sending stones and dust at him.
καὶ ἐπορεύθη δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ σεμεϊ ἐπορεύετο ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐχόμενα αὐτοῦ πορευόμενος καὶ καταρώμενος καὶ λιθάζων ἐν λίθοις ἐκ πλαγίων α ὐτοῦ καὶ τῷ χοῒ πάσσων

14 Eljuta annakutána a király és az egész nép, mely vele vala, Ajefimbe, és ott megnyugovék.
And the king and his people came tired to Jordan, and took their rest there.
καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκλελυμένοι καὶ ἀνέψυξαν ἐκεῖ

15 Absolon pedig és az egész nép, Izráelnek férfiai, bemenének Jeruzsálembe, és Akhitófel is õ vele.
And Absalom and the men of Israel came to Jerusalem, and Ahithophel was with him.
καὶ αβεσσαλωμ καὶ πᾶς ἀνὴρ ισραηλ εἰσῆλθον εἰς ιερουσαλημ καὶ αχιτοφελ μετ' αὐτοῦ

16 Mikor pedig az Arkeából való Khúsai, a Dávid barátja bement Absolonhoz, monda Khúsai Absolonnak: Éljen a király, éljen a király!
Then Hushai the Archite, David's friend, came to Absalom and said, Long life to the king, long life to the king!
καὶ ἐγενήθη ἡνίκα ἦλθεν χουσι ὁ αρχι ἑταῖρος δαυιδ πρὸς αβεσσαλωμ καὶ εἶπεν χουσι πρὸς αβεσσαλωμ ζήτω ὁ βασιλεύς

17 És monda Absolon Khúsainak: Ez-é a barátod iránti szereteted? Miért nem mentél el barátoddal?
And Absalom said, Is this your love for your friend? why did you not go with your friend?
καὶ εἶπεν αβεσσαλωμ πρὸς χουσι τοῦτο τὸ ἔλεός σου μετὰ τοῦ ἑταίρου σου ἵνα τί οὐκ ἀπῆλθες μετὰ τοῦ ἑταίρου σου

18 Felele Khúsai Absolonnak: Nem, hanem a kit az Úr és ez a nép választ, és az Izráelnek minden fiai: azé leszek és azzal maradok.
And Hushai said to Absalom, Not so; I am for that man whom the Lord and this people and all the men of Israel have taken as king, and I will take my place with him.
καὶ εἶπεν χουσι πρὸς αβεσσαλωμ οὐχί ἀλλὰ κατόπισθεν οὗ ἐξελέξατο κύριος καὶ ὁ λαὸς οὗτος καὶ πᾶς ἀνὴρ ισραηλ αὐτῷ ἔσομαι καὶ μετ' αὐτοῦ καθήσομαι

19 Azután ugyan kinek szolgálnék [örömestebb,] mint az én [barátom] fiának? A mint szolgáltam a te atyádnak, szintén olyan leszek te hozzád [is].
And more than this! where is my place as a servant? is it not before his son? as I have been your father's servant, so will I be yours.
καὶ τὸ δεύτερον τίνι ἐγὼ δουλεύσω οὐχὶ ἐνώπιον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθάπερ ἐδούλευσα ἐνώπιον τοῦ πατρός σου οὕτως ἔσομαι ἐνώπιόν σου

20 Monda pedig Absolon Akhitófelnek: Adjatok tanácsot, mit cselekedjünk?
Then Absalom said to Ahithophel, Give your opinion now, what are we to do?
καὶ εἶπεν αβεσσαλωμ πρὸς αχιτοφελ φέρετε ἑαυτοῖς βουλὴν τί ποιήσωμεν

21 Felele Akhitófel Absolonnak: Menj be a te atyádnak ágyasaihoz, a kiket itthon hagyott, hogy õriznék a házat: és megérti az egész Izráel, hogy te atyád elõtt gyûlöltté tetted magadat, és annál inkább megerõsödnek mindazoknak kezeik, a kik melletted vannak.
And Ahithophel said to Absalom, Go in to your father's women who are here looking after his house; then all Israel will have the news that you are hated by your father, and the hands of your supporters will be strong.
καὶ εἶπεν αχιτοφελ πρὸς αβεσσαλωμ εἴσελθε πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρός σου ἃς κατέλιπεν φυλάσσειν τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀκούσεται πᾶς ισραηλ ὅτι κατῄσχυνας τὸν πατέρα σου καὶ ἐνισχύσουσιν αἱ χεῖρες πάντων τῶν μετὰ σοῦ

22 Sátort vonának azért Absolonnak a tetõn, és beméne Absolon az õ atyjának ágyasaihoz, az egész Izráelnek szeme láttára.
So they put up the tent for Absalom on the top of the house, and Absalom went in to his father's women before the eyes of all Israel.
καὶ ἔπηξαν τὴν σκηνὴν τῷ αβεσσαλωμ ἐπὶ τὸ δῶμα καὶ εἰσῆλθεν αβεσσαλωμ πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς ισραηλ

23 És Akhitófel tanácsa, melyet adott, olyannak [tekintetett] abban az idõben, mintha valaki az Isten szavát kérdezte volna; olyan volt Akhitófelnek minden tanácsa mind Dávid elõtt, mind Absolon elõtt.
In those days the opinions of Ahithophel were valued as highly as if through him a man might get direction from God; so were they valued by David as much as by Absalom.
καὶ ἡ βουλὴ αχιτοφελ ἣν ἐβουλεύσατο ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρώταις ὃν τρόπον ἐπερωτήσῃ ἐν λόγῳ τοῦ θεοῦ οὕτως πᾶσα ἡ βουλὴ τοῦ αχιτοφελ καί γε τῷ δαυιδ καί γε τῷ αβεσσαλωμ

1 Monda azért Akhitófel Absolonnak: Engedj kiválasztanom tizenkétezer embert, hogy felkeljek, és üldözzem Dávidot ez éjjel.
Then Ahithophel said to Absalom, Let me take out twelve thousand men and this very night I will go after David:
καὶ εἶπεν αχιτοφελ πρὸς αβεσσαλωμ ἐπιλέξω δὴ ἐμαυτῷ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ἀναστήσομαι καὶ καταδιώξω ὀπίσω δαυιδ τὴν νύκτα

2 És megtámadom õt, míg fáradt és erõtlen kezû; megrettentem õt, és megfutamodik az egész nép, mely vele van; és a királyt magát megölöm.
And I will come up with him when he is tired and feeble, and make him full of fear: and all the people with him will go in flight; and I will make an attack on the king only:
καὶ ἐπελεύσομαι ἐπ' αὐτόν καὶ αὐτὸς κοπιῶν καὶ ἐκλελυμένος χερσίν καὶ ἐκστήσω αὐτόν καὶ φεύξεται πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ πατάξω τὸν βασιλέα μονώτατον

3 És visszavezetem te hozzád az egész népet, mert az egésznek visszatérése attól a férfiútól függ, a kit te üldözöl; és akkor az egész nép békességben lesz.
And I will make all the people come back to you as a bride comes back to her husband: it is the life of only one man you are going after; so all the people will be at peace.
καὶ ἐπιστρέψω πάντα τὸν λαὸν πρὸς σέ ὃν τρόπον ἐπιστρέφει ἡ νύμφη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς πλὴν ψυχὴν ἑνὸς ἀνδρὸς σὺ ζητεῖς καὶ παντὶ τῷ λαῷ ἔσται εἰρήνη

4 Igen tetszék e beszéd Absolonnak és Izráel minden véneinek.
And the saying was pleasing to Absalom and to the responsible men of Israel.
καὶ εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς αβεσσαλωμ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων τῶν πρεσβυτέρων ισραηλ

5 És monda Absolon: Hívják ide mégis az Arkeabeli Khúsait is, és hallgassuk meg, mit szól õ is.
Then Absalom said, Now send for Hushai the Archite, and let us give ear to what he has to say.
καὶ εἶπεν αβεσσαλωμ καλέσατε δὴ καί γε τὸν χουσι τὸν αραχι καὶ ἀκούσωμεν τί ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καί γε αὐτοῦ

6 És mikor megérkezék Khúsai Absolonhoz, monda néki Absolon ilyenképen: Akhitófel ilyen tanácsot ád, megfogadjuk-é az õ szavát, vagy ne? Szólj hozzá.
And when Hushai came, Absalom said to him, This is what Ahithophel has said: are we to do as he says? if not, what is your suggestion?
καὶ εἰσῆλθεν χουσι πρὸς αβεσσαλωμ καὶ εἶπεν αβεσσαλωμ πρὸς αὐτὸν λέγων κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐλάλησεν αχιτοφελ εἰ ποιήσομεν κατὰ τὸν λόγον αὐτοῦ εἰ δὲ μή σὺ λάλησον

7 Monda akkor Khúsai Absolonnak: Nem jó tanács az, a melyet Akhitófel ez egyszer adott.
And Hushai said to Absalom, Ahithophel's idea is not a good one at this time.
καὶ εἶπεν χουσι πρὸς αβεσσαλωμ οὐκ ἀγαθὴ αὕτη ἡ βουλὴ ἣν ἐβουλεύσατο αχιτοφελ τὸ ἅπαξ τοῦτο

8 És monda Khúsai: Tudod magad, hogy a te atyád és az õ emberei igen erõs vitézek és igen elkeseredett szívûek, mint a kölykeitõl megfosztott medve a mezõn. Annakfelette a te atyád igen hadakozó ember, ki nem alszik a néppel együtt.
Hushai said further, You have knowledge of your father and his men, that they are men of war, and that their feelings are bitter, like those of a bear in the field whose young ones have been taken from her: and your father is a man of war, and will not take his night's rest with the people;
καὶ εἶπεν χουσι σὺ οἶδας τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ὅτι δυνατοί εἰσιν σφόδρα καὶ κατάπικροι τῇ ψυχῇ αὐτῶν ὡς ἄρκος ἠτεκνωμένη ἐν ἀγρῷ καὶ ὡς ὗς τραχεῖα ἐν τ ῷ πεδίῳ καὶ ὁ πατήρ σου ἀνὴρ πολεμιστὴς καὶ οὐ μὴ καταλύσῃ τὸν λαόν

9 Ilyenkor õ valami barlangban lappang, vagy valami [más] helyen, és meglehet, hogy [mindjárt] kezdetben elesvén némelyek közülök, valaki meghallja, és azt kezdi mondani: Megveretett az Absolon népe.
But he will certainly have taken cover now in some hole or secret place; and if some of our people, at the first attack, are overcome, then any hearing of it will say, There is destruction among the people who are on Absalom's side.
ἰδοὺ γὰρ αὐτὸς νῦν κέκρυπται ἐν ἑνὶ τῶν βουνῶν ἢ ἐν ἑνὶ τῶν τόπων καὶ ἔσται ἐν τῷ ἐπιπεσεῖν αὐτοῖς ἐν ἀρχῇ καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀκούων καὶ εἴπῃ ἐγενήθη θραῦσις ἐν τῷ λαῷ τῷ ὀπ ίσω αβεσσαλωμ

10 És még az erõs vitéz is, kinek szíve olyan, mint az oroszlánnak szíve, igen megrémül; mert az egész Izráel tudja, hogy a te atyád igen erõs vitéz, és azok is, a kik vele vannak, erõs vitézek.
Then even the strongest, whose heart is like the heart of a lion, will become like water; for all Israel is conscious that your father is a man of war, and those who are with him are strong and without fear.
καί γε αὐτὸς υἱὸς δυνάμεως οὗ ἡ καρδία καθὼς ἡ καρδία τοῦ λέοντος τηκομένη τακήσεται ὅτι οἶδεν πᾶς ισραηλ ὅτι δυνατὸς ὁ πατήρ σου καὶ υἱοὶ δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ

11 Én azért azt tanácsolom, hogy gyûjtsd magadhoz az egész Izráelt Dántól fogva mind Bersebáig, oly számban, mint a tenger partján való föveny; és magad is menj el a hadba.
But my suggestion is that all Israel, from Dan as far as Beer-sheba, comes together to you, a great army like the sands of the sea in number; and that you yourself go out among them.
ὅτι οὕτως συμβουλεύων ἐγὼ συνεβούλευσα καὶ συναγόμενος συναχθήσεται ἐπὶ σὲ πᾶς ισραηλ ἀπὸ δαν καὶ ἕως βηρσαβεε ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος καὶ τὸ πρόσ ωπόν σου πορευόμενον ἐν μέσῳ αὐτῶν

12 Akkor aztán támadjuk meg õt azon a helyen, a hol található, és úgy lepjük meg õt, miként a harmat a földre esik, hogy se közüle, se azok közül, a kik vele vannak, egy se maradjon meg.

Then we will come on him in some place, wherever he may be, falling on him as the dew comes on the earth: and of him and all the men who are with him not one will get away with his life.

καὶ ἥξομεν πρὸς αὐτὸν εἰς ἕνα τῶν τόπων οὗ ἐὰν εὕρωμεν αὐτὸν ἐκεῖ καὶ παρεμβαλοῦμεν ἐπ' αὐτόν ὡς πίπτει ἡ δρόσος ἐπὶ τὴν γῆν καὶ οὐχ ὑπολειψόμεθα ἐν αὐτῷ καὶ τοῖς ἀνδρ άσιν τοῖς μετ' αὐτοῦ καί γε ἕνα

13 Ha pedig városba szaladna, mind az egész Izráel köteleket húzzon a város körül, és vonjuk azt a patakba, hogy még csak egy kövecskét se találjanak ott.

And if he has gone into some town, then let all Israel take strong cords to that town, and we will have it pulled into the valley, till not one small stone is to be seen there.

καὶ ἐὰν εἰς πόλιν συναχθῇ καὶ λήμψεται πᾶς ισραηλ πρὸς τὴν πόλιν ἐκείνην σχοινία καὶ συροῦμεν αὐτὴν ἕως εἰς τὸν χειμάρρουν ὅπως μὴ καταλειφθῇ ἐκεῖ μηδὲ λίθος

14 És monda Absolon és Izráelnek minden férfia: Jobb az Arkeabeli Khúsainak tanácsa az Akhitófel tanácsánál. Az Úr parancsolta vala pedig, hogy az Akhitófel tanácsa elvettessék, mely jó vala, hogy veszedelmet hozzon az Úr Absolonra.

Then Absalom and all the men of Israel said, Hushai's suggestion is better than that of Ahithophel. For it was the purpose of the Lord to make the wise designs of Ahithophel without effect, so that the Lord might send evil on Absalom.

καὶ εἶπεν αβεσσαλωμ καὶ πᾶς ἀνὴρ ισραηλ ἀγαθὴ ἡ βουλὴ χουσι τοῦ αραχι ὑπὲρ τὴν βουλὴν αχιτοφελ καὶ κύριος ἐνετείλατο διασκεδάσαι τὴν βουλὴν αχιτοφελ τὴν ἀγαθήν ὅπω ς ἂν ἐπαγάγῃ κύριος ἐπὶ αβεσσαλωμ τὰ κακὰ πάντα

15 Monda pedig Khúsai Sádók és Abjátár papoknak: Ilyen s ilyen tanácsot adott Akhitófel Absolonnak és Izráel véneinek; én pedig ilyen s ilyen tanácsot adtam.

Then Hushai said to Zadok and Abiathar, the priests, This is the suggestion made by Ahithophel to Absalom and the responsible men of Israel, and this is what I said to them.

καὶ εἶπεν χουσι ὁ τοῦ αραχι πρὸς σαδωκ καὶ αβιαθαρ τοὺς ἱερεῖς οὕτως καὶ οὕτως συνεβούλευσεν αχιτοφελ τῷ αβεσσαλωμ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ισραηλ καὶ οὕτως καὶ οὕτως συνεβούλευσα ἐγώ

16 Azért sietve küldjetek el, és izenjétek meg Dávidnak ilyen szóval: Ne maradj ez éjjel a pusztának mezején, hanem inkább menj át, hogy valamiképen el ne nyelettessék a király és az egész nép, mely vele van.

So now send the news quickly to David, and say, Do not take your night's rest by the way across the river to the waste land, but be certain to go over; or the king and all the people with him will come to destruction.

καὶ νῦν ἀποστείλατε ταχὺ καὶ ἀναγγείλατε τῷ δαυιδ λέγοντες μὴ αὐλισθῇς τὴν νύκτα ἐν αραβωθ τῆς ἐρήμου καί γε διαβαίνων σπεῦσον μήποτε καταπίῃ τὸν βασιλέα καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ

17 Jonathán pedig és Akhimás a Rógel forrásánál állanak vala, a hová méne egy leányzó, ki megmondá [ezeket] nékik, és õk elmenvén, megmondák Dávid királynak, mert nem akarják vala magokat megmutatni, bemenvén a városba.

Now Jonathan and Ahimaaz were waiting by En-rogel; and a servant-girl went from time to time and gave them news and they went with the news to King David, for it was not wise for them to let themselves be seen coming into the town.

καὶ ιωναθαν καὶ αχιμαας εἱστήκεισαν ἐν τῇ πηγῇ ρωγηλ καὶ ἐπορεύθη ἡ παιδίσκη καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ πορεύονται καὶ ἀναγγέλλουσιν τῷ βασιλεῖ δαυιδ ὅτι οὐκ ἐδύ ναντο ὀφθῆναι τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν

18 Meglátá mindazáltal õket egy szolga, és megmondá Absolonnak: Elmenének azért õk ketten sietséggel, és menének egy ember házába Bahurim [városában,] kinek tornáczában volt egy kút, és oda szállának alá.

But a boy saw them, and gave word of it to Absalom: so the two of them went away quickly, and came to the house of a man in Bahurim who had a water-hole in his garden, and they went down into it.

καὶ εἶδεν αὐτοὺς παιδάριον καὶ ἀπήγγειλεν τῷ αβεσσαλωμ καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ταχέως καὶ εἰσῆλθαν εἰς οἰκίαν ἀνδρὸς ἐν βαουριμ καὶ αὐτῷ λάκκος ἐν τῇ αὐλῇ καὶ κατέβησ αν ἐκεῖ

19 Az asszony pedig egy terítõt võn és beteríté a kút száját, arra pedig darált árpát hintett; és nem vevék észre.

And a woman put a cover over the hole, and put crushed grain on top of it, and no one had any knowledge of it.

καὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ καὶ διεπέτασεν τὸ ἐπικάλυμμα ἐπὶ πρόσωπον τοῦ λάκκου καὶ ἔψυξεν ἐπ' αὐτῷ αραφωθ καὶ οὐκ ἐγνώσθη ῥῆμα

20 Menének pedig az Absolon szolgái az asszonyhoz a házba, és mondának: Hol van Akhimás és Jonathán? Felele nékik az asszony: Általgázolának a patakon. És keresék [õket], de mivel nem találták, visszatérének Jeruzsálembe.

And Absalom's servants came to the woman at the house and said, Where are Ahimaaz and Jonathan? And the woman said to them, They have gone from here to the stream. And after searching for them, and seeing nothing of them, they went back to Jerusalem.

καὶ ἦλθαν οἱ παῖδες αβεσσαλωμ πρὸς τὴν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εἶπαν ποῦ αχιμαας καὶ ιωναθαν καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ γυνή παρῆλθαν μικρὸν τοῦ ὕδατος καὶ ἐζήτησαν καὶ οὐχ εὗραν καὶ ἀνέστρεψαν εἰς ιερουσαλημ

21 Mikor pedig elmentek, kijövének a kútból, és elmenvén, megmondák [ezeket] Dávid királynak, és mondának Dávidnak: Keljetek fel és menjetek által gyorsan a vizen; mert ilyen tanácsot adott ti ellenetek Akhitófel.

Then after the servants had gone away, they came up out of the water-hole and went to give King David the news; and they said, Get up and go quickly over the water, for such and such are Ahithophel's designs against you.

ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς καὶ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ λάκκου καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ δαυιδ καὶ εἶπαν πρὸς δαυιδ ἀνάστητε καὶ διάβητε ταχέως τὸ ὕδωρ ὅτι οὕτως ἐβουλεύσατο περὶ ὑμῶν αχιτοφελ

22 Felkele azért Dávid és mind a vele való nép, és általkelének a Jordánon, míg megvirrada; egy sem hiányzék, a ki által nem ment volna a Jordánon.

So David and all the people who were with him went up over Jordan: when dawn came, every one of them had gone over Jordan.

καὶ ἀνέστη δαυιδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ διέβησαν τὸν ιορδάνην ἕως τοῦ φωτὸς τοῦ πρωί ἕως ἑνὸς οὐκ ἔλαθεν ὃς οὐ διῆλθεν τὸν ιορδάνην

23 Látván pedig Akhitófel, hogy az õ tanácsát nem hajtották végre: megnyergelé szamarát, és felkelvén elméne házához, az õ városába; és elrendezvén háznépé[nek dolgát], megfojtá magát, és meghala; és eltemetteték az õ atyjának sírjába.

Now when Ahithophel saw that his suggestion was not acted on, he got his ass ready, and went back to his house, to the town where he came from, and having put his house in order, he put himself to death by hanging; so he came to his end and was put in the resting-place of his father.

καὶ αχιτοφελ εἶδεν ὅτι οὐκ ἐγενήθη ἡ βουλὴ αὐτοῦ καὶ ἐπέσαξεν τὴν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ καὶ ἐνετείλατο τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἀπήγξατο καὶ ἀπέθανεν καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ

24 És midõn Dávid Mahanáimba érkezett, átkele Absolon a Jordánon, õ és Izráelnek férfiai mindnyájan õ vele.

And David came to Mahanaim. And Absalom, with all the men of Israel, went over Jordan.

καὶ δαυιδ διῆλθεν εἰς μαναϊμ καὶ αβεσσαλωμ διέβη τὸν ιορδάνην αὐτὸς καὶ πᾶς ἀνὴρ ισραηλ μετ' αὐτοῦ

25 És Amasát tevé Absolon fõvezérré a sereg felett Joáb helyett. Amasa pedig egy férfi fia vala, a kinek a neve az Izráelita Jithra vala, a ki beméne Abigailhoz, a Náhás leányához, ki Sérujának, a Joáb anyjának nõvére vala.

And Absalom put Amasa at the head of the army in place of Joab. Now Amasa was the son of a man named Ithra the Ishmaelite, who had been the lover of Abigail, the daughter of Jesse, sister of Zeruiah, Joab's mother.

καὶ τὸν αμεσσαϊ κατέστησεν αβεσσαλωμ ἀντὶ ιωαβ ἐπὶ τῆς δυνάμεως καὶ αμεσσαϊ υἱὸς ἀνδρὸς καὶ ὄνομα αὐτῷ ιοθορ ὁ ισραηλίτης οὗτος εἰσῆλθεν πρὸς αβιγαιαν θυγατέρα ναας ἀδελφὴν σαρουιας μητρὸς ιωαβ

26 És tábort jára Izráel és Absolon a Gileád földén.

And Israel and Absalom put up their tents in the land of Gilead.

καὶ παρενέβαλεν πᾶς ισραηλ καὶ αβεσσαλωμ εἰς τὴν γῆν γαλααδ

27 Lõn pedig, hogy mikor Dávid Mahanáimba jutott, ímé Sóbi, az Ammoniták [városából], Rabbából való Náhásnak fia, és a Ló- Debár [városból] való Ammielnek fia, Mákir, és a Gileád [tartományában,] Rógelimban lakozó Barzillai.

Now when David had come to Mahanaim, Shobi, the son of Nahash of Rabbah, the Ammonite, and Machir, the son of Ammiel of Lo-debar, and Barzillai the Gileadite of Rogelim,

καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἦλθεν δαυιδ εἰς μαναϊμ ουεσβι υἱὸς ναας ἐκ ραββαθ υἱῶν αμμων καὶ μαχιρ υἱὸς αμιηλ ἐκ λωδαβαρ καὶ βερζελλι ὁ γαλααδίτης ἐκ ρωγελλιμ

28 Ágynemût, medenczéket és cserépedényeket, búzát, árpát, lisztet, pergelt búzát, babot, lencsét, pergelt [árpát,]

Came with beds and basins and pots, and grain and meal, and all sorts of dry foods,

ἤνεγκαν δέκα κοίτας καὶ ἀμφιτάπους καὶ λέβητας δέκα καὶ σκεύη κεράμου καὶ πυροὺς καὶ κριθὰς καὶ ἄλευρον καὶ ἄλφιτον καὶ κύαμον καὶ φακὸν

29 Mézet, vajat, juhot, ünõsajtokat hozának Dávidnak és az õ vele való népnek eleségül. Mert azt gondolják vala magokban: A nép éhes, fáradt és eltikkadt a pusztában.

And honey and butter and sheep and milk-cheeses, for David and his people: for they said, This people is in the waste land, needing food and drink and rest.

καὶ μέλι καὶ βούτυρον καὶ πρόβατα καὶ σαφφωθ βοῶν καὶ προσήνεγκαν τῷ δαυιδ καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ φαγεῖν ὅτι εἶπαν ὁ λαὸς πεινῶν καὶ ἐκλελυμένος καὶ διψῶν ἐν τῇ ἐ ρήμῳ

1 Megszámlálá pedig Dávid a népet, a mely vele vala, s ezredeseket és századosokat rendele föléjök.

And David had the people who were with him numbered, and he put over them captains of thousands and captains of hundreds.

καὶ ἐπεσκέψατο δαυιδ τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους

2 És hagyá Dávid a népnek harmadrészét Joáb keze alatt, és harmadrészét Séruja fiának, Abisainak, Joáb atyjafiának keze alatt, harmadrészét pedig [bízá] a Gitteus Ittai kezére. És monda a népnek a király: Bizony én magam is elmegyek veletek.

And David sent the people out, a third of them under the orders of Joab, and a third under the orders of Abishai, son of Zeruiah, Joab's brother, and a third under Ittai the Gittite. And the king said to the people, And I myself will certainly go out with you.

καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ τὸν λαόν τὸ τρίτον ἐν χειρὶ ιωαβ καὶ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ αβεσσα υἱοῦ σαρουιας ἀδελφοῦ ιωαβ καὶ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ εθθι τοῦ γεθθαίου καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς τὸν λαόν ἐξελθὼν ἐξελεύσομαι καί γε ἐγὼ μεθ' ὑμῶν

3 De a nép monda: Ne jõjj; mert ha netalán mi megfutamodunk is, velünk nem gondolnak, és ha felerészben meghalunk is, velünk semmit sem gondolnak; de te [teszesz] [anynyit], mint mi tízezeren: jobb azért, hogy te a városból légy nékünk segítségül.

But the people said, It is better for you not to go out: for if we are put to flight, they will not give a thought to us, and if death overtakes half of us, it will be nothing to them: but you are of more value than ten thousand of us: so it is better for you to be ready to come to our help from this town.

καὶ εἶπαν οὐκ ἐξελεύσῃ ὅτι ἐὰν φυγῇ φύγωμεν οὐ θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν καὶ ἐὰν ἀποθάνωμεν τὸ ἥμισυ ἡμῶν οὐ θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν ὅτι σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάδες καὶ νῦν ἀγαθὸν ὅτι ἔσῃ ἡμῖν ἐν τῇ πόλει βοήθεια τοῦ βοηθεῖν

4 Monda azért nékik a király: A mi néktek jónak tetszik, én azt mívelem. Megálla azért a király a kapuban, és az egész sereg megy vala ki százanként és ezerenként.

And the king said to them, I will do whatever seems best to you. So the king took his place by the door of the town, and all the people went out by hundreds and by thousands.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὁ βασιλεύς ὃ ἐὰν ἀρέσῃ ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ποιήσω καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς ἀνὰ χεῖρα τῆς πύλης καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξεπορεύετο εἰς ἑκατοντάδας καὶ εἰς χιλιάδα ς

5 Parancsola pedig a király Joábnak, Abisainak és Ittainak, mondván: Az én fiammal, Absolonnal én érettem kiméletesen bánjatok; hallá pedig ezt mind az egész had, mikor a király mindenik vezérnek parancsola Absolon felõl.

And the king gave orders to Joab and Abishai and Ittai, saying, Because of me, be gentle to the young man Absalom. And this order about Absalom was given in the hearing of all the people.

καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ ιωαβ καὶ τῷ αβεσσα καὶ τῷ εθθι λέγων φείσασθέ μοι τοῦ παιδαρίου τοῦ αβεσσαλωμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤκουσεν ἐντελλομένου τοῦ βασιλέως πᾶσιν τοῖ ς ἄρχουσιν ὑπὲρ αβεσσαλωμ

6 Kiméne azért a nép a mezõre, az Izráel ellenébe, és megütközének az Efraim erdejénél.

So the people went out into the field against Israel, and the fight took place in the woods of Ephraim.

καὶ ἐξῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὸν δρυμὸν ἐξ ἐναντίας ισραηλ καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν τῷ δρυμῷ εφραιμ

7 És megvereték ott az Izráel népe a Dávid szolgái által, és nagy veszteség volt ott azon a napon, [mintegy] húszezer emberé.

And the people of Israel were overcome there by the servants of David, and there was a great destruction that day, and twenty thousand men were put to the sword.

καὶ ἔπταισεν ἐκεῖ ὁ λαὸς ισραηλ ἐνώπιον τῶν παίδων δαυιδ καὶ ἐγένετο ἡ θραῦσις μεγάλη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν

8 És kiterjedt a harcz az egész vidékre, és a nép közül sokkal többet emészte meg az erdõ, mint a fegyver azon a napon.

And the fighting went on over all the face of the country: and the woods were responsible for more deaths than the sword.

καὶ ἐγένετο ἐκεῖ ὁ πόλεμος διεσπαρμένος ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς καὶ ἐπλεόνασεν ὁ δρυμὸς τοῦ καταφαγεῖν ἐκ τοῦ λαοῦ ὑπὲρ οὓς κατέφαγεν ἐν τῷ λαῷ ἡ μάχαιρα ἐν τῇ ἡμ έρᾳ ἐκείνῃ

9 És találkozék Absolon Dávid szolgáival; Absolon pedig egy öszvéren ül vala. És beméne az öszvér a nagy cserfák sürû ágai alá, [hol] fennakadt fejénél fogva egy cserfán, függvén az ég és föld között, az öszvér pedig elszaladt alóla.

And Absalom came across some of David's men. And Absalom was seated on his mule, and the mule went under the thick branches of a great tree, and his head became fixed in the tree and he was lifted up between earth and heaven, and the beast under him went on.

καὶ συνήντησεν αβεσσαλωμ ἐνώπιον τῶν παίδων δαυιδ καὶ αβεσσαλωμ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ τοῦ ἡμιόνου αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν ὁ ἡμίονος ὑπὸ τὸ δάσος τῆς δρυὸς τῆς μεγάλης καὶ ἐκρεμάσθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐν τῇ δρυί καὶ ἐκρεμάσθη ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ὁ ἡμίονος ὑποκάτω αὐτοῦ παρῆλθεν

10 Kit mikor egy ember meglátott, hírül adá Joábnak, és monda: Ímé, láttam Absolont egy cserfán függeni.

And a certain man saw it and said to Joab, I saw Absalom hanging in a tree.

καὶ εἶδεν ἀνὴρ εἷς καὶ ἀνήγγειλεν ιωαβ καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἑώρακα τὸν αβεσσαλωμ κρεμάμενον ἐν τῇ δρυί

11 Monda pedig Joáb az embernek, a ki megmondotta vala néki: Ímé láttad, és miért nem ütötted le ott õt a földre? Az én dolgom lett volna azután, hogy megajándékozzalak tíz ezüst [siklus]sal és egy övvel.

And Joab said to the man who had given him the news, If you saw this, why did you not put your sword through him, and I would have given you ten bits of silver and a band for your robe?

καὶ εἶπεν ιωαβ τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀπαγγέλλοντι καὶ ἰδοὺ ἑόρακας τί ὅτι οὐκ ἐπάταξας αὐτὸν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐγὼ ἂν δεδώκειν σοι δέκα ἀργυρίου καὶ παραζώνην μίαν

12 Monda az ember Joábnak: Ha mindjárt ezer ezüstpénzt adnál is kezembe, nem ölném meg a király fiát; mert a mi fülünk hallására parancsolá a király néked, Abisainak és Ittainak, ezt mondván: Kiméljétek, bárki [legyen,] az ifjút, Absolont.

And the man said to Joab, Even if you gave me a thousand bits of silver, I would not put out my hand against the king's son: for in our hearing the king gave orders to you and Abishai and Ittai, saying, Take care that the young man Absalom is not touched.

εἶπεν δὲ ὁ ἀνὴρ πρὸς ιωαβ καὶ ἐγώ εἰμι ἵστημι ἐπὶ τὰς χεῖράς μου χιλίους σίκλους ἀργυρίου οὐ μὴ ἐπιβάλω χεῖρά μου ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως ὅτι ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς σοὶ καὶ αβεσσα καὶ τῷ εθθι λέγων φυλάξατέ μοι τὸ παιδάριον τὸν αβεσσαλωμ

13 Vagy ha orozva törtem volna életére - mivel a király elõtt semmi sem marad titokban - magad is ellenem támadtál volna.

And if I had falsely put him to death (and nothing may be kept secret from the king), you would have had nothing to do with me.

μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄδικον καὶ πᾶς ὁ λόγος οὐ λήσεται ἀπὸ τοῦ βασιλέως καὶ σὺ στήσῃ ἐξ ἐναντίας

14 Monda azért Joáb: Nem akarok elõtted késedelmezni; és võn három nyilat kezébe és Absolonnak szívébe lövé, minthogy még élt a cserfán.

Then Joab said, I would have made it safe for you. And he took three spears in his hand, and put them through Absalom's heart, while he was still living, in the branches of the tree.

καὶ εἶπεν ιωαβ τοῦτο ἐγὼ ἄρξομαι οὐχ οὕτως μενῶ ἐνώπιόν σου καὶ ἔλαβεν ιωαβ τρία βέλη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐνέπηξεν αὐτὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αβεσσαλωμ ἔτι αὐτοῦ ζῶντος ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς δρυὸς

15 Körülfogák akkor a Joáb fegyverhordozó szolgái tízen, és általverék Absolont, és megölék õt.

And ten young men, servants of Joab, came round Absalom and put an end to him.

καὶ ἐκύκλωσαν δέκα παιδάρια αἴροντα τὰ σκεύη ιωαβ καὶ ἐπάταξαν τὸν αβεσσαλωμ καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν

16 Megfúvatá azután a trombitát Joáb, és megtére a nép Izráelnek ûzésébõl, mert kimélni akará Joáb a népet.

And Joab had the horn sounded, and the people came back from going after Israel, for Joab kept them back.

καὶ ἐσάλπισεν ιωαβ ἐν κερατίνῃ καὶ ἀπέστρεψεν ὁ λαὸς τοῦ μὴ διώκειν ὀπίσω ισραηλ ὅτι ἐφείδετο ιωαβ τοῦ λαοῦ

17 Absolont pedig felvevék, és veték õt az erdõn egy nagy verembe, és igen nagy rakás követ hányának reá. És az egész Izráel elmeneküle, kiki az õ sátorába.

And they took Absalom's body and put it into a great hole in the wood, and put a great mass of stones over it: and every man of Israel went in flight to his tent.

καὶ ἔλαβεν τὸν αβεσσαλωμ καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς χάσμα μέγα ἐν τῷ δρυμῷ εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν καὶ ἐστήλωσεν ἐπ' αὐτὸν σωρὸν λίθων μέγαν σφόδρα καὶ πᾶς ισραηλ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ

18 Absolon pedig vett és még életében emelt magának emlékoszlopot, a mely a király völgyében van. Mert ezt mondja vala: Nincsen nékem oly fiam, a kin az én nevemnek emlékezete maradhatna; azért az oszlopot a maga nevére nevezé; és az Absolon oszlopának hívattatik mind e mai napig.
Now Absalom, before his death, had put up for himself a pillar in the king's valley, naming it after himself; for he said, I have no son to keep my name in memory: and to this day it is named Absalom's pillar.
καὶ αβεσσαλωμ ἔτι ζῶν καὶ ἔστησεν ἑαυτῷ τὴν στήλην ἐν ᾗ ἐλήμφθη καὶ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν τὴν στήλην τὴν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ βασιλέως ὅτι εἶπεν οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱὸς ἕνεκεν τοῦ ἀναμνῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσεν τὴν στήλην χεὶρ αβεσσαλωμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

19 Monda pedig Akhimás, Sádók fia: Majd elfutok, és megmondom a királynak, hogy megszabadította õt az Úr az õ ellenségeinek kezébõl.
Then Ahimaaz, the son of Zadok, said, Let me go and give the king news of how the Lord has done right in his cause against those who took up arms against him.
καὶ αχιμαας υἱὸς σαδωκ εἶπεν δράμω δὴ καὶ εὐαγγελιῶ τῷ βασιλεῖ ὅτι ἔκρινεν αὐτῷ κύριος ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ

20 És monda néki Joáb: Ne légy ma hírmondó, hanem holnap mondd meg a hírt, ma pedig ne mondd meg; mivelhogy a király fia meghalt.
And Joab said, You will take no news today; another day you may give him the news, but you will take no news today, because the king's son is dead.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ιωαβ οὐκ ἀνὴρ εὐαγγελίας σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ εὐαγγελιῇ ἐν ἡμέρᾳ ἄλλῃ ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ οὐκ εὐαγγελιῇ οὗ εἵνεκεν ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως ἀπέθανεν

21 Monda azonközben Joáb Kúsinak: Eredj el, mondd meg a királynak, a mit láttál; és meghajtá magát Kúsi Joáb elõtt, és elszaladt.
Then Joab said to the Cushite, Go and give the king word of what you have seen. And the Cushite, making a sign of respect to Joab, went off running.
καὶ εἶπεν ιωαβ τῷ χουσι βαδίσας ἀνάγγειλον τῷ βασιλεῖ ὅσα εἶδες καὶ προσεκύνησεν χουσι τῷ ιωαβ καὶ ἐξῆλθεν

22 És szóla ismét Akhimás, Sádók fia, és monda Joábnak: Bármint legyen, hadd fussak el én is Kúsi után! Monda Joáb: Miért futnál fiam; nem néked való [ez] a hírmondás?!
Then Ahimaaz, the son of Zadok, said to Joab again, Whatever may come of it, let me go after the Cushite. And Joab said, Why have you a desire to go, my son, seeing that you will get no reward for your news?
καὶ προσέθετο ἔτι αχιμαας υἱὸς σαδωκ καὶ εἶπεν πρὸς ιωαβ καὶ ἔστω ὅτι δράμω καί γε ἐγὼ ὀπίσω τοῦ χουσι καὶ εἶπεν ιωαβ ἵνα τί τοῦτο τρέχεις υἱέ μου δεῦρο οὐκ ἔστιν σοι εὐαγγελία εἰς ὠφέλειαν πορευομένῳ

23 Bármint legyen, hadd fussak el mégis! Õ pedig monda néki: Ám fuss el. Elfuta azért Akhimás a síkon való úton, és megelõzé Kúsit.
Whatever may come of it, he said, I will go. Then he said to him, Go. So Ahimaaz went running by the lowland road and overtook the Cushite.
καὶ εἶπεν τί γὰρ ἐὰν δραμοῦμαι καὶ εἶπεν αὐτῷ ιωαβ δράμε καὶ ἔδραμεν αχιμαας ὁδὸν τὴν τοῦ κεχαρ καὶ ὑπερέβη τὸν χουσι

24 Dávid pedig ül vala a két kapu között, és az õrálló felméne a kapu tetejére, a kõfalra, és felemelvén szemeit, látá, hogy egy ember igen fut egyedül.
Now David was seated between the two town doors; and the watchman went up to the roof of the doorways, on the wall, and, lifting up his eyes, saw a man running by himself.
καὶ δαυιδ ἐκάθητο ἀνὰ μέσον τῶν δύο πυλῶν καὶ ἐπορεύθη ὁ σκοπὸς εἰς τὸ δῶμα τῆς πύλης πρὸς τὸ τεῖχος καὶ ἐπῆρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ τρέχων μόνος ἐνώπιον αὐτοῦ

25 Kiálta azért az õrálló, és megmondá a királynak, és monda a király: Ha egyedül jõ, hír van az õ szájában. Amaz pedig mind közelebb jöve.
And the watchman gave news of it to the king. And the king said, If he is coming by himself, then he has news. And the man was travelling quickly, and came near.
καὶ ἀνεβόησεν ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλεν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς εἰ μόνος ἐστὶν εὐαγγελία ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐγγίζων

26 Látá pedig az õrálló, hogy másik ember is fut, és lekiálta az õrálló a kapunállónak, mondván: Ímé [más] ember [is] fut egyedül. Akkor monda a király: Az is hírmondó.
Then the watchman saw another man running: and crying out in the direction of the door he said, Here is another man running by himself. And the king said, He, like the other, comes with news.
καὶ εἶδεν ὁ σκοπὸς ἄνδρα ἕτερον τρέχοντα καὶ ἐβόησεν ὁ σκοπὸς πρὸς τῇ πύλῃ καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἀνὴρ ἕτερος τρέχων μόνος καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς καί γε οὗτος εὐαγγελιζόμενος

27 Monda ismét az õrálló: A mint látom, az elsõnek olyan a futása, mint Akhimásnak, a Sádók fiának; és monda a király: Jó ember az, és jó hírrel jõ.
And the watchman said, It seems to me that the running of the first is like the running of Ahimaaz, the son of Zadok. And the king said, He is a good man, and his news will be good.
καὶ εἶπεν ὁ σκοπός ἐγὼ ὁρῶ τὸν δρόμον τοῦ πρώτου ὡς δρόμον αχιμαας υἱοῦ σαδωκ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς ἀνὴρ ἀγαθὸς οὗτος καί γε εἰς εὐαγγελίαν ἀγαθὴν ἐλεύσεται

28 Kiáltván azért Akhimás, monda a királynak: Békesség! És meghajtá magát arczczal a földre a király elõtt, és monda: Áldott az Úr a te Istened, ki kezedbe adta az embereket, kik felemelték kezeiket az én uram ellen, a király ellen.

And Ahimaaz, crying out to the king, said, It is well. And falling down before the king, with his face to the earth, he said, May the Lord your God be praised, who has given up the men who took up arms against my lord the king!

καὶ ἐβόησεν αχιμαας καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα εἰρήνη καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός σου ὃς ἀπέκλεισεν τοὺς ἄνδρας τοὺς μισοῦντας τὴν χεῖρα αὐτῶν ἐν τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ

29 Monda akkor a király: Hogy van Absolon fiam? Felele Akhimás: Látám a nagy sereglést, mikor elküldé Joáb a király szolgáját és a te szolgádat; de nem tudom, mi történt.

And the king said, Is it well with the young man Absalom? And Ahimaaz said in answer, When Joab sent me, your servant, I saw a great outcry going on, but I had no knowledge of what it was.

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ τῷ αβεσσαλωμ καὶ εἶπεν αχιμαας εἶδον τὸ πλῆθος τὸ μέγα τοῦ ἀποστεῖλαι τὸν δοῦλον τοῦ βασιλέως ιωαβ καὶ τὸν δοῦλόν σου καὶ οὐκ ἔγνων τί ἐκεῖ

30 És monda a király: Eredj tova, és állj meg ott; félreméne azért, és megálla ott.

And the king said, Get back and take your place here. So turning to one side, he took his place there.

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς ἐπίστρεψον στηλώθητι ὧδε καὶ ἐπεστράφη καὶ ἔστη

31 E közben Kúsi is megérkezett, és monda Kúsi: Ezt izenik a királynak, az én uramnak, hogy az Úr megszabadított ma téged mindeneknek kezébõl, a kik ellened támadtak volt.

And then the Cushite came and said, I have news for my lord the king: today the Lord has done right in your cause against all those who took up arms against you.

καὶ ἰδοὺ ὁ χουσι παρεγένετο καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ εὐαγγελισθήτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς ὅτι ἔκρινέν σοι κύριος σήμερον ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐπεγειρομένων ἐπὶ σέ

32 Monda a király Kúsinak: Hogy van Absolon fiam? Felele Kúsi: [Úgy] legyenek az én uramnak, a királynak minden ellenségei, és valakik te ellened gonoszul feltámadnak, mint a te fiad.

And the king said to the Cushite, Is the young man Absalom safe? And the Cushite said in answer, May all the king's haters and those who do evil against the king, be as that young man is!

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν χουσι εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ τῷ αβεσσαλωμ καὶ εἶπεν ὁ χουσι γένοιντο ὡς τὸ παιδάριον οἱ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως καὶ πάντες ὅσοι ἐ πανέστησαν ἐπ' αὐτὸν εἰς κακά

1 És megjelenték Joábnak, hogy a király siratja és gyászolja Absolont.

And word was given to Joab that the king was weeping and sorrowing for Absalom.

καὶ ἐταράχθη ὁ βασιλεὺς καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερῷον τῆς πύλης καὶ ἔκλαυσεν καὶ οὕτως εἶπεν ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτόν υἱέ μου αβεσσαλωμ υἱέ μου υἱέ μου αβεσσαλωμ τίς δῴη τὸ ν θάνατόν μου ἀντὶ σοῦ ἐγὼ ἀντὶ σοῦ αβεσσαλωμ υἱέ μου υἱέ μου

2 És gyászra fordult a szabadulás azon a napon az egész népre nézve, mert a nép azon a napon hallja vala, hogy beszélik: Így bánkódik a király az õ fián.

And the salvation of that day was changed to sorrow for all the people: for it was said to the people, The king is in bitter grief for his son.

καὶ ἀνηγγέλη τῷ ιωαβ λέγοντες ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κλαίει καὶ πενθεῖ ἐπὶ αβεσσαλωμ

3 És belopózkodék a nép azon a napon, bemenvén a városba, mint lopózkodni szokott a nép, mely szégyenli magát, hogy a harczból elmenekült.

And the people made their way back to the town quietly and secretly, as those who are shamed go secretly when they go in flight from the war.

καὶ ἐγένετο ἡ σωτηρία ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς πένθος παντὶ τῷ λαῷ ὅτι ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων ὅτι λυπεῖται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ

4 A király pedig eltakarván orczáját, fenszóval kiáltja vala a király: [Édes] fiam, Absolon! Absolon, [édes] fiam! [szerelmes] fiam!

But the king, covering his face, gave a great cry, O my son Absalom, O Absalom, my son, my son!

καὶ διεκλέπτετο ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν καθὼς διακλέπτεται ὁ λαὸς οἱ αἰσχυνόμενοι ἐν τῷ αὐτοὺς φεύγειν ἐν τῷ πολέμῳ

5 Akkor méne Joáb a házba a királyhoz, és monda: Megszégyenítetted e mai napon minden te szolgáidnak orczáját, kik e mai napon a te lelkedet megszabadították, és a te fiaidnak és leányidnak lelkeit, és feleségidnek lelkeit, és ágyasidnak lelkeit;

And Joab came into the house to the king and said, Today you have put to shame the faces of all your servants who even now have kept you and your sons and your daughters and your wives and all your women safe from death;

καὶ ὁ βασιλεὺς ἔκρυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἔκραξεν ὁ βασιλεὺς φωνῇ μεγάλῃ λέγων υἱέ μου αβεσσαλωμ αβεσσαλωμ υἱέ μου

6 Szeretvén azokat, a kik téged gyûlölnek és gyûlölvén azokat, a kik téged szeretnek; mert kijelentetted ma, hogy elõtted a vezérek és szolgák mind semmik; mert tapasztaltam ma, hogy csak élne Absolon, ha mi mindnyájan meghaltunk volna is ma, jobbnak tetszenék néked.

For your haters, it seems, are dear to you, and your friends are hated. For you have made it clear that captains and servants are nothing to you: and now I see that if Absalom was living and we had all been dead today, it would have been right in your eyes.

καὶ εἰσῆλθεν ιωαβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον καὶ εἶπεν κατῄσχυνας σήμερον τὸ πρόσωπον πάντων τῶν δούλων σου τῶν ἐξαιρουμένων σε σήμερον καὶ τὴν ψυχὴν τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγατέρων σου καὶ τὴν ψυχὴν τῶν γυναικῶν σου καὶ τῶν παλλακῶν σου

7 Azért most kelj fel, menj ki, és szólj kedvök szerint a te szolgáidnak; mert esküszöm az Úrra, hogy ha ki nem jössz, ez éjjel egy ember sem marad melletted, és ez gonoszabb lesz reád nézve mindama nyomorúságnál, mely veled történt ifjúságodtól fogva, mind e mai napig.

So get up now, and go out and say some kind words to your servants; for, by the Lord, I give you my oath, that if you do not go out, not one of them will keep with you tonight; and that will be worse for you than all the evil which has overtaken you from your earliest years.

τοῦ ἀγαπᾶν τοὺς μισοῦντάς σε καὶ μισεῖν τοὺς ἀγαπῶντάς σε καὶ ἀνήγγειλας σήμερον ὅτι οὐκ εἰσιν οἱ ἄρχοντές σου οὐδὲ παῖδες ὅτι ἔγνωκα σήμερον ὅτι εἰ αβεσσαλωμ ἔζη πάντ ες ἡμεῖς σήμερον νεκροί ὅτι τότε τὸ εὐθὲς ἦν ἐν ὀφθαλμοῖς σου

8 Felkele azért a király és leüle a kapuban, és hírül adták az egész népnek, mondván: Ímé a király a kapuban ül. Akkor mind az egész nép eleibe jöve a királynak. Izráel pedig elmenekült, kiki az õ sátorába.

Then the king got up and took his seat near the town-door. And word was given to all the people that the king was in the public place: and all the people came before the king. Now all the men of Israel had gone back in flight to their tents.

καὶ νῦν ἀναστὰς ἔξελθε καὶ λάλησον εἰς τὴν καρδίαν τῶν δούλων σου ὅτι ἐν κυρίῳ ὤμοσα ὅτι εἰ μὴ ἐκπορεύσῃ σήμερον εἰ αὐλισθήσεται ἀνὴρ μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην καὶ ἐ πίγνωθι σεαυτῷ καὶ κακόν σοι τοῦτο ὑπὲρ πᾶν τὸ κακὸν τὸ ἐπελθόν σοι ἐκ νεότητός σου ἕως τοῦ νῦν

9 Mind az egész nép között pedig nagy veszekedés vala Izráelnek mindenik nemzetségében, kik ezt mondják vala: A király szabadított meg minket a mi ellenségeinknek kezébõl, a Filiszteusok kezébõl is õ szabadított meg; és most Absolon elõl elmenekült az országból.

And through all the tribes of Israel the people were having arguments, saying, The king made us safe from the hands of those who were against us and made us free from the hands of the Philistines; and now he has gone in flight from the land, because of Absalom.

καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάθισεν ἐν τῇ πύλῃ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀνήγγειλαν λέγοντες ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κάθηται ἐν τῇ πύλῃ καὶ εἰσῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως καὶ ισραηλ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ

10 Absolon pedig, kit felkentünk vala, meghalt a hadban. Mit késtek azért hazahozni a királyt?

And Absalom, whom we made a ruler over us, is dead in the fight. So now why do you say nothing about getting the king back? And word of what all Israel was saying came to the king.

καὶ ἦν πᾶς ὁ λαὸς κρινόμενος ἐν πάσαις φυλαῖς ισραηλ λέγοντες ὁ βασιλεὺς δαυιδ ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ αὐτὸς ἐξείλατο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων καὶ νῦν πέφευγεν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀπὸ αβεσσαλωμ

11 Dávid király pedig elkülde Sádók és Abjátár papokhoz, mondván: Szóljatok a júdabeli véneknek, ezt mondván: Mi az oka, hogy utolsók akartok lenni a királynak hazahozásában? Mert az egész Izráelnek szava eljutott a királynak házába.

And King David sent word to Zadok and Abiathar, the priests, Say to the responsible men of Judah, Why are you the last to take steps to get the king back to his house?

καὶ αβεσσαλωμ ὃν ἐχρίσαμεν ἐφ' ἡμῶν ἀπέθανεν ἐν τῷ πολέμῳ καὶ νῦν ἵνα τί ὑμεῖς κωφεύετε τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα καὶ τὸ ῥῆμα παντὸς ισραηλ ἦλθεν πρὸς τὸν βασιλέα

12 Én atyámfiai vagytok, én csontom és én testem vagytok; miért lesztek tehát utolsók a királynak hazahozásában?

You are my brothers, my bone and my flesh; why are you the last to get the king back again?

καὶ ὁ βασιλεὺς δαυιδ ἀπέστειλεν πρὸς σαδωκ καὶ πρὸς αβιαθαρ τοὺς ἱερεῖς λέγων λαλήσατε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους ιουδα λέγοντες ἵνα τί γίνεσθε ἔσχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ λόγος παντὸς ισραηλ ἦλθεν πρὸς τὸν βασιλέα

13 És Amasának azt mondjátok: Nemde te is nem én csontom és testem vagy-é? Úgy cselekedjék velem az Isten és úgy segéljen, ha nem leszel a sereg fõvezére minden idõben én elõttem Joáb helyett.

And say to Amasa, Are you not my bone and my flesh? May God's punishment be on me, if I do not make you chief of the army before me at all times in place of Joab!

ἀδελφοί μου ὑμεῖς ὀστᾶ μου καὶ σάρκες μου ὑμεῖς καὶ ἵνα τί γίνεσθε ἔσχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ

14 És megnyeré Júda minden emberének szívét, mint egy emberét, kik elküldének a királyhoz: Jõjj haza mind te, mind a te szolgáid.
And the hearts of the men of Judah were moved like one man; so that they sent to the king, saying, Come back, with all your servants.
καὶ τῷ αμεσσαϊ ἐρεῖτε οὐχὶ ὀστοῦν μου καὶ σάρξ μου σύ καὶ νῦν τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη εἰ μὴ ἄρχων δυνάμεως ἔσῃ ἐνώπιον ἐμοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἀντὶ ιω αβ

15 Hazatére azért a király; és a mint a Jordánhoz érkezék, Júda férfiai Gilgálba menének, hogy a királynak eleibe jussanak, és általvigyék a királyt a Jordánon.
So the king came back, and came as far as Jordan. And Judah came to Gilgal, meeting the king there, to take him back with them over Jordan.
καὶ ἔκλινεν τὴν καρδίαν παντὸς ἀνδρὸς ιουδα ὡς ἀνδρὸς ἑνός καὶ ἀπέστειλαν πρὸς τὸν βασιλέα λέγοντες ἐπιστράφητι σὺ καὶ πάντες οἱ δοῦλοί σου

16 Siete pedig Sémei is, Gérának fia, a Bahurimból való Benjáminita, és õ is a Júda nemzetségével eleibe méne Dávid királynak.
And Shimei, the son of Gera, the Benjamite from Bahurim, got up quickly and went down with the men of Judah for the purpose of meeting King David;
καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ ιορδάνου καὶ ἄνδρες ιουδα ἦλθαν εἰς γαλγαλα τοῦ πορεύεσθαι εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως διαβιβάσαι τὸν βασιλέα τὸν ιορδάνην

17 És ezer ember vala õ vele Benjámin [nemzetség]ébõl, és Siba, a Saul házában való szolga, és tizenöt fia, és húsz szolgája is vele valának, és általmenének a Jordánon a király elõtt.
And with him a thousand men of Benjamin, and Ziba, the servant of Saul, with his fifteen sons and twenty servants, came rushing to Jordan before the king,
καὶ ἐτάχυνεν σεμεϊ υἱὸς γηρα υἱοῦ τοῦ ιεμενι ἐκ βαουριμ καὶ κατέβη μετὰ ἀνδρὸς ιουδα εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως δαυιδ

18 Kompot is vivének által, hogy a király háznépét általhozzák, és hogy kedve szerint cselekedjenek. Sémei pedig Gérának fia, térdre esék a király elõtt, mikor a Jordánon általment.
And kept going across the river to take the people of the king's house over, and to do whatever was desired by the king. And Shimei, the son of Gera, went down on his face in the dust before the king, when he was about to go over Jordan,
καὶ χίλιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ βενιαμιν καὶ σιβα τὸ παιδάριον τοῦ οἴκου σαουλ καὶ δέκα πέντε υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ εἴκοσι δοῦλοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ κατεύθυναν τ ὸν ιορδάνην ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως

19 És monda a királynak: Ne tulajdonítsa [vétkül] nékem az én uram [az én] álnokságomat; és ne emlékezzél meg arról, hogy gonoszul cselekedék veled a te szolgád azon a napon, a melyen az én uram, a király Jeruzsálembõl kiméne, hogy szívére venné a király;
And said to him, Let me not be judged as a sinner in your eyes, O my lord, and do not keep in mind the wrong I did on the day when my lord the king went out of Jerusalem, or take it to heart.
καὶ ἐλειτούργησαν τὴν λειτουργίαν τοῦ διαβιβάσαι τὸν βασιλέα καὶ διέβη ἡ διάβασις ἐξεγεῖραι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ καὶ σεμεϊ υἱὸς γηρα ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως διαβαίνοντος αὐτοῦ τὸν ιορδάνην

20 Mert elismeri a te szolgád, hogy én vétkeztem, és ímé az egész József nemzetsége közül én jöttem ma elõször, hogy a királynak, az én uramnak eleibe menjek.
For your servant is conscious of his sin: and so, as you see, I have come today, the first of all the sons of Joseph, for the purpose of meeting my lord the king.
καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα μὴ διαλογισάσθω ὁ κύριός μου ἀνομίαν καὶ μὴ μνησθῇς ὅσα ἠδίκησεν ὁ παῖς σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐξεπορεύετο ἐξ ιερουσαλημ τοῦ θέσθαι τὸν βασιλέα εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ

21 És felele Abisai, Sérujának fia és monda: Nem ölöd-é meg azért Sémeit, hogy káromlásokat szólott az Úrnak felkentje ellen?
But Abishai, the son of Zeruiah, said, Is not death the right fate for Shimei, because he has been cursing the one marked by the holy oil?
ὅτι ἔγνω ὁ δοῦλός σου ὅτι ἐγὼ ἥμαρτον καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἦλθον σήμερον πρότερος παντὸς οἴκου ιωσηφ τοῦ καταβῆναι εἰς ἀπαντὴν τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως

22 Monda pedig Dávid: Mi közöm van veletek, Sérujának fiai, hogy ellenkezni akartok velem ma? Ma kellene-é embert ölni Izráelben? Mintha nem tudnám, hogy ma lettem [újonnan] Izráel királya.
And David said, What have I to do with you, you sons of Zeruiah, that you put yourselves against me today? is it right for any man in Israel to be put to death today? for I am certain today that I am king in Israel.
καὶ ἀπεκρίθη αβεσσα υἱὸς σαρουιας καὶ εἶπεν μὴ ἀντὶ τούτου οὐ θανατωθήσεται σεμεϊ ὅτι κατηράσατο τὸν χριστὸν κυρίου

23 És monda a király Sémeinek: Nem halsz meg; és megesküvék néki a király.
So the king said to Shimei, You will not be put to death. And the king gave him his oath.
καὶ εἶπεν δαυιδ τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν υἱοὶ σαρουιας ὅτι γίνεσθέ μοι σήμερον εἰς ἐπίβουλον σήμερον οὐ θανατωθήσεταί τις ἀνὴρ ἐξ ισραηλ ὅτι οὐκ οἶδα εἰ σήμερον βασιλεύω ἐγὼ ἐπὶ τ ὸν ισραηλ

24 Méfibóset is, Saulnak fia eleibe jöve a királynak, és sem lábait, sem szakálát meg nem tisztította, sem ruháját meg nem mosatta attól a naptól fogva, hogy a király elment vala, mindama napig, a melyen békességgel haza jöve.
And Mephibosheth, the son of Saul's son, came down for the purpose of meeting the king; his feet had not been cared for or his hair cut or his clothing washed from the day when the king went away till the day when he came back in peace.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς σεμεϊ οὐ μὴ ἀποθάνῃς καὶ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς

25 És lõn, hogy mikor Jeruzsálembõl kijött eleibe a királynak, monda néki a király: Miért nem jöttél volt el velem Méfibóset?
Now when he had come from Jerusalem to see the king, the king said to him, Why did you not come with me, Mephibosheth?
καὶ μεμφιβοσθε υἱὸς ιωναθαν υἱοῦ σαουλ κατέβη εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως καὶ οὐκ ἐθεράπευσεν τοὺς πόδας αὐτοῦ οὐδὲ ὠνυχίσατο οὐδὲ ἐποίησεν τὸν μύστακα αὐτοῦ καὶ τὰ ἱμ άτια αὐτοῦ οὐκ ἔπλυνεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀπῆλθεν ὁ βασιλεύς ἕως τῆς ἡμέρας ἧς αὐτὸς παρεγένετο ἐν εἰρήνῃ

26 És õ felele: Uram király, az én szolgám csalt meg engem; mert azt mondotta a te szolgád: Megnyergeltetem a szamarat, és felülök rá, és elmegyek a királylyal; mert sánta a te szolgád.
And he said in answer, Because of the deceit of my servant, my lord king: for I, your servant, said to him, You are to make ready an ass and on it I will go with the king, for your servant has not the use of his feet.
καὶ ἐγένετο ὅτε εἰσῆλθεν εἰς ιερουσαλημ εἰς ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς τί ὅτι οὐκ ἐπορεύθης μετ' ἐμοῦ μεμφιβοσθε

27 És rágalmazott [engem], a te szolgádat az én uram, a király elõtt; de az én uram, a király [olyan,] mint az Istennek angyala: azért cselekedjél úgy, a mint néked tetszik!
He has given you a false account of me: but my lord the king is like the angel of God: do then whatever seems good to you.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν μεμφιβοσθε κύριέ μου βασιλεῦ ὁ δοῦλός μου παρελογίσατό με ὅτι εἶπεν ὁ παῖς σου αὐτῷ ἐπίσαξόν μοι τὴν ὄνον καὶ ἐπιβῶ ἐπ' αὐτὴν καὶ πορεύσομαι μετὰ τ οῦ βασιλέως ὅτι χωλὸς ὁ δοῦλός σου

28 Mert jóllehet az én atyámnak egész háznépe csak halált érdemlett volna az én uramtól, a királytól, mégis a te szolgádat azok közé helyezéd, a kik asztalodnál esznek. Azért micsoda követelésem és micsoda kérésem volna még a király elõtt?
For all my father's family were only dead men before my lord the king: and still you put your servant among those whose place is at the king's table. What right then have I to say anything more to the king?
καὶ μεθώδευσεν ἐν τῷ δούλῳ σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὡς ἄγγελος τοῦ θεοῦ καὶ ποίησον τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου

29 Monda néki akkor a király: Mi szükség többet szólnod? Én megmondottam, hogy te és Siba osztozzatok meg a jószágon.
And the king said, Say nothing more about these things. I say, Let there be a division of the land between Ziba and you.
ὅτι οὐκ ἦν πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου ἀλλ' ἢ ὅτι ἄνδρες θανάτου τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ καὶ ἔθηκας τὸν δοῦλόν σου ἐν τοῖς ἐσθίουσιν τὴν τράπεζάν σου καὶ τί ἐστίν μοι ἔτι δ ικαίωμα καὶ τοῦ κεκραγέναι με ἔτι πρὸς τὸν βασιλέα

30 És monda Méfibóset a királynak: Elveheti az egészet, csakhogy az én uram, a király békességben haza jöhete.
And Mephibosheth said, Let him take it all, now that my lord the king has come back to his house in peace!
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς ἵνα τί λαλεῖς ἔτι τοὺς λόγους σου εἶπον σὺ καὶ σιβα διελεῖσθε τὸν ἀγρόν

31 A Gileádból való Barzillai is eljöve Rógelimból, és általméne a királylyal a Jordánon, kisérvén õt a Jordánon.
And Barzillai the Gileadite came down from Rogelim; and he went on as far as Jordan with the king to take him across Jordan.
καὶ εἶπεν μεμφιβοσθε πρὸς τὸν βασιλέα καί γε τὰ πάντα λαβέτω μετὰ τὸ παραγενέσθαι τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα ἐν εἰρήνῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ

32 Barzillai pedig igen vén [ember] vala, nyolczvan esztendõs, és õ táplálta vala a királyt, míg Mahanáimban lakott; mert igen gazdag ember vala.
Now Barzillai was a very old man, as much as eighty years old: and he had given the king everything he had need of, while he was at Mahanaim, for he was a very great man.
καὶ βερζελλι ὁ γαλααδίτης κατέβη ἐκ ρωγελλιμ καὶ διέβη μετὰ τοῦ βασιλέως τὸν ιορδάνην ἐκπέμψαι αὐτὸν τὸν ιορδάνην

33 Monda pedig a király Barzillainak: Jere velem és eltartlak téged magamnál Jeruzsálemben.
And the king said to Barzillai, Come over with me, and I will take care of you in Jerusalem.
καὶ βερζελλι ἀνὴρ πρεσβύτερος σφόδρα υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν καὶ αὐτὸς διέθρεψεν τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἰκεῖν αὐτὸν ἐν μαναϊμ ὅτι ἀνὴρ μέγας ἐστὶν σφόδρα

34 Barzillai pedig monda a királynak: Mennyi az én életem esztendeinek napja, hogy én felmehetnék a királylyal Jeruzsálembe?
And Barzillai said to the king, How much of my life is still before me, for me to go up to Jerusalem with the king?
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς βερζελλι σὺ διαβήσῃ μετ' ἐμοῦ καὶ διαθρέψω τὸ γῆράς σου μετ' ἐμοῦ ἐν ιερουσαλημ

35 Nyolczvan esztendõs vagyok ma, avagy képes vagyok-é még különbséget tenni a jó és rossz között, vagy érzem-é, a te szolgád, ízét annak, a mit eszem és iszom, vagy gyönyörködhetem-é az éneklõ férfiak és asszonyok hangjaiban? Miért lenne terhére a te szolgád az én uramnak, a királynak?
I am now eighty years old: good and bad are the same to me; have meat and drink any taste for me now? am I able to take pleasure in the voices of men or women in song? why then am I to be a trouble to my lord the king?
καὶ εἶπεν βερζελλι πρὸς τὸν βασιλέα πόσαι ἡμέραι ἐτῶν ζωῆς μου ὅτι ἀναβήσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως εἰς ιερουσαλημ

36 Egy kevés ideig [óhajtana] a Jordánon átmenni a királylyal a te szolgád; miért adna azért a király nékem ily nagy jutalmat?
Your servant's desire was only to take the king over Jordan; why is the king to give me such a reward?
υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον μὴ γνώσομαι ἀνὰ μέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ ἢ γεύσεται ὁ δοῦλός σου ἔτι ὃ φάγομαι ἢ πίομαι ἢ ἀκούσομαι ἔτι φωνὴν ᾀδόντων καὶ ᾀδουσ ῶν ἵνα τί ἔσται ἔτι ὁ δοῦλός σου εἰς φορτίον ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα

37 Hadd menjen vissza, kérlek, a te szolgád, és hadd haljak meg az én városomban, az én atyámnak és anyámnak temetõhelyében. Hanem inkább ímhol a te szolgád, Kimhám, menjen el õ a királylyal, az én urammal, és cselekedjél úgy vele, a mint néked jónak tetszik.
Let your servant now go back again, so that when death comes to me, it may be in my town and by the resting-place of my father and mother. But here is your servant Chimham: let him go with my lord the king, and do for him what seems good to you.
ὡς βραχὺ διαβήσεται ὁ δοῦλός σου τὸν ιορδάνην μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἵνα τί ἀνταποδίδωσίν μοι ὁ βασιλεὺς τὴν ἀνταπόδοσιν ταύτην

38 És monda a király: Jõjjön el velem Kimhám és azt cselekszem vele, a mi néked tetszik; és valamit tõlem kívánsz, megcselekeszem veled.
And the king said in answer, Let Chimham go over with me, and I will do for him whatever seems good to you: and whatever your desire is, I will do it for you.
καθισάτω δὴ ὁ δοῦλός σου καὶ ἀποθανοῦμαι ἐν τῇ πόλει μου παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ πατρός μου καὶ τῆς μητρός μου καὶ ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου χαμααμ διαβήσεται μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως καὶ ποίησον αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου

39 Mikor pedig általkelt a Jordánon az egész nép, és a király is általment, megcsókolván a király Barzillait, megáldá õt, ki visszatére az õ helyére.
Then all the people went over Jordan, and the king went over: and the king gave Barzillai a kiss, with his blessing; and he went back to his place.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς μετ' ἐμοῦ διαβήτω χαμααμ κἀγὼ ποιήσω αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ πάντα ὅσα ἐκλέξῃ ἐπ' ἐμοί ποιήσω σοι

40 Általméne pedig a király Gilgálba, és Kimhám õ vele megy vala és Júdának egész népe, a kik a királyt átszállították, sõt Izráel népének is fele.
So the king went over to Gilgal, and Chimham went with him: and all the people of Judah, as well as half the people of Israel, took the king on his way.
καὶ διέβη πᾶς ὁ λαὸς τὸν ιορδάνην καὶ ὁ βασιλεὺς διέβη καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν βερζελλι καὶ εὐλόγησεν αὐτόν καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ

41 És ímé, Izráelnek minden férfiai eljövének a királyhoz és mondák a királynak: Miért loptak el téged a mi atyánkfiai, a Júda nemzetsége? És hozták által a királyt és az õ háznépét a Jordánon, és Dávidnak minden embereit vele egyetemben?
Then the men of Israel came to the king and said, Why have our countrymen of Judah taken you away in secret and come over Jordan with the king and all his family, because all his people are David's men?
καὶ διέβη ὁ βασιλεὺς εἰς γαλγαλα καὶ χαμααμ διέβη μετ' αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ιουδα διαβαίνοντες μετὰ τοῦ βασιλέως καί γε τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ ισραηλ

42 Felelének pedig mindnyájan a Júda férfiai az Izráel férfiainak: [Azért,] mert a király közelebb áll hozzám; és miért neheztelsz ezért a dologért? Avagy megvendégelt-é azért a király? Avagy megajándékozott-é valami ajándékkal?
And all the men of Judah gave this answer to the men of Israel, Because the king is our near relation: why then are you angry about this? have we taken any of the king's food, or has he given us any offering?
καὶ ἰδοὺ πᾶς ἀνὴρ ισραηλ παρεγένοντο πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπον πρὸς τὸν βασιλέα τί ὅτι ἔκλεψάν σε οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀνὴρ ιουδα καὶ διεβίβασαν τὸν βασιλέα καὶ τὸν οἶκον α ὐτοῦ τὸν ιορδάνην καὶ πάντες ἄνδρες δαυιδ μετ' αὐτοῦ

43 Felelvén pedig az Izráel férfiai a Júda férfiainak, mondának: Tízszeres részem van nékem a királyhoz, és Dávidra nézve is elsõbbségem van feletted. Miért tartottál azért semminek engem? Avagy nem én tettem-é legelõször szóvá, hogy hozzuk haza a mi királyunkat? De mindazáltal erõsebb lõn a Júda férfiainak szava, az Izráel férfiainak szavánál.

And in answer to the men of Judah, the men of Israel said, We have ten parts in the king, and we are the first in order of birth: why did you make nothing of us? and were we not the first to make suggestions for getting the king back? And the words of the men of Judah were more violent than the words of the men of Israel.

καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ ιουδα πρὸς ἄνδρα ισραηλ καὶ εἶπαν διότι ἐγγίζει πρός με ὁ βασιλεύς καὶ ἵνα τί οὕτως ἐθυμώθης περὶ τοῦ λόγου τούτου μὴ βρώσει ἐφάγαμεν ἐκ τοῦ βασι λέως ἢ δόμα ἔδωκεν ἢ ἄρσιν ἦρεν ἡμῖν

1 Vala pedig ott történetesen egy istentelen ember, kinek neve Séba vala, Bikrinek fia, Benjámin [nemzetségébõl] való férfiú. Ez trombitát fuvata, és monda: Nincsen nékünk semmi közünk Dávidhoz, és semmi örökségünk nincsen az Isai fiában. [Azért] oh Izráel, [oszoljatok el,] kiki az õ sátorába.

Now by chance there was present a good-for-nothing person named Sheba, the son of Bichri, a Benjamite: and he, sounding the horn, said, We have no part in David, or any interest in the son of Jesse: let every man go to his tent, O Israel.

καὶ ἐκεῖ ἐπικαλούμενος υἱὸς παράνομος καὶ ὄνομα αὐτῷ σαβεε υἱὸς βοχορι ἀνὴρ ὁ ιεμενι καὶ ἐσάλπισεν ἐν τῇ κερατίνῃ καὶ εἶπεν οὐκ ἔστιν ἡμῖν μερὶς ἐν δαυιδ οὐδὲ κληρονομία ἡμῖν ἐν τῷ υἱῷ ιεσσαι ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματά σου ισραηλ

2 Eltávozék azért mind az Izráel népe Dávidtól Séba után, Bikri fia után. A Júda [nemzetség]ébõl valók azonban mellette maradának az õ királyoknak, a Jordán [vizétõl] fogva mind Jeruzsálemig.

So all the men of Israel, turning away from David, went after Sheba, the son of Bichri: but the men of Judah were true to their king, going with him from Jordan as far as Jerusalem.

καὶ ἀνέβη πᾶς ἀνὴρ ισραηλ ἀπὸ ὄπισθεν δαυιδ ὀπίσω σαβεε υἱοῦ βοχορι καὶ ἀνὴρ ιουδα ἐκολλήθη τῷ βασιλεῖ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ιορδάνου καὶ ἕως ιερουσαλημ

3 Bemenvén pedig Dávid az õ házába Jeruzsálemben, elõhozatá a király azt a tíz ágyasát, a kiket otthon hagyott vala a ház õrzésére; és õrizet alá rekeszté és tápláltatá azokat; de hozzájok be nem méne. És õrizet alatt lõnek haláloknak napjáig, özvegységben élvén.

And David came to his house at Jerusalem: and the king took the ten women to whom he had given the care of the house, and had them shut up, and gave them the necessaries of life, but did not go near them. So they were shut up till the day of their death, living as widows.

καὶ εἰσῆλθεν δαυιδ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς ιερουσαλημ καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τὰς δέκα γυναῖκας τὰς παλλακὰς αὐτοῦ ἃς ἀφῆκεν φυλάσσειν τὸν οἶκον καὶ ἔδωκεν αὐτὰς ἐν οἴκ ῳ φυλακῆς καὶ διέθρεψεν αὐτὰς καὶ πρὸς αὐτὰς οὐκ εἰσῆλθεν καὶ ἦσαν συνεχόμεναι ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτῶν χῆραι ζῶσαι

4 Monda pedig a király Amasának: Gyûjtsd össze nékem a Júda nemzetségét három nap alatt, és magad is itt légy jelen.

Then the king said to Amasa, Get all the men of Judah together, and in three days be here yourself.

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς αμεσσαϊ βόησόν μοι τὸν ἄνδρα ιουδα τρεῖς ἡμέρας σὺ δὲ αὐτοῦ στῆθι

5 Elméne azért Amasa, hogy összegyûjtse Júdát, de több ideig késék, mint a hogy a [király] meghagyta vala néki.

So Amasa went to get all the men of Judah together, but he took longer than the time David had given him.

καὶ ἐπορεύθη αμεσσαϊ τοῦ βοῆσαι τὸν ιουδαν καὶ ἐχρόνισεν ἀπὸ τοῦ καιροῦ οὗ ἐτάξατο αὐτῷ δαυιδ

6 Monda akkor Dávid Abisainak: Ímé majd gonoszabbul cselekeszik velünk Séba, Bikrinek fia, Absolonnál: Vedd magad mellé a te uradnak szolgáit, és kergesd meg õt, nehogy erõs városokat szerezzen magának, és elmeneküljön elõlünk.

And David said to Abishai, Sheba, the son of Bichri, will do us more damage than Absalom did; so take some of your lord's servants and go after him, before he makes himself safe in the walled towns, and gets away before our eyes.

καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς αβεσσα νῦν κακοποιήσει ἡμᾶς σαβεε υἱὸς βοχορι ὑπὲρ αβεσσαλωμ καὶ νῦν σὺ λαβὲ μετὰ σεαυτοῦ τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου σου καὶ καταδίωξον ὀπίσω αὐτο ῦ μήποτε ἑαυτῷ εὕρῃ πόλεις ὀχυρὰς καὶ σκιάσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν

7 Kimenének azért õ utána a Joáb emberei, és a Kereteusok és Peleteusok és az erõsek mindnyájan, és kimenének Jeruzsálembõl, hogy üldözzék Sébát, Bikrinek fiát.

So there went after Abishai, Joab and the Cherethites and the Pelethites and all the fighting-men; they went out of Jerusalem to overtake Sheba, the son of Bichri.

καὶ ἐξῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ οἱ ἄνδρες ιωαβ καὶ ὁ χερεθθι καὶ ὁ φελεθθι καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ καὶ ἐξῆλθαν ἐξ ιερουσαλημ διῶξαι ὀπίσω σαβεε υἱοῦ βοχορι

8 Mikor pedig ama nagy kõsziklánál voltak, mely Gibeonnál van, Amasa jöve eleikbe; Joáb pedig ruhájába öltözvén, az õ ruháján felül derekához övedzett fegyvere a hüvelyében vala, mely mikor [Joáb]ment, leesék.

When they were at the great stone which is in Gibeon, Amasa came face to face with them. Now Joab had on his war-dress, and round him a band from which his sword was hanging in its cover; and while he was walking, it came out, falling to the earth.

καὶ αὐτοὶ παρὰ τῷ λίθῳ τῷ μεγάλῳ τῷ ἐν γαβαων καὶ αμεσσαϊ εἰσῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ ιωαβ περιεζωσμένος μανδύαν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ καὶ ἐπ' αὐτῷ περιεζωσμένος μάχ αιραν ἐζευγμένην ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ἐν κολεῷ αὐτῆς καὶ ἡ μάχαιρα ἐξῆλθεν καὶ ἔπεσεν

9 És monda Joáb Amasának: Egészségben vagy-é atyámfia? És Joáb megfogá jobbkezével az Amasa szakálát, mintha meg akarná csókolni.

And Joab said to Amasa, Is it well, my brother? And with his right hand he took him by the hair of his chin to give him a kiss.

καὶ εἶπεν ιωαβ τῷ αμεσσαϊ εἰ ὑγιαίνεις σύ ἀδελφέ καὶ ἐκράτησεν ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ ιωαβ τοῦ πώγωνος αμεσσαϊ τοῦ καταφιλῆσαι αὐτόν

10 Amasa azonban nem õrizkedék a fegyvertõl, mely Joáb kezében vala, és általüté õt az ötödik oldalborda alatt, és kiontá a bélit a földre, és noha többször nem üté által, mindazáltal meghala; Joáb pedig és Abisai, az õ atyjafia, üldözék azután Sébát, a Bikri fiát.

But Amasa did not see danger from the sword which was now in Joab's left hand, and Joab put it through his stomach so that his inside came out on to the earth, and he did not give him another blow. So Joab and his brother Abishai went on after Sheba, the son of Bichri.

καὶ αμεσσαϊ οὐκ ἐφυλάξατο τὴν μάχαιραν τὴν ἐν τῇ χειρὶ ιωαβ καὶ ἔπαισεν αὐτὸν ἐν αὐτῇ ιωαβ εἰς τὴν ψόαν καὶ ἐξεχύθη ἡ κοιλία αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν καὶ οὐκ ἐδευτέρωσεν αὐτῷ καὶ ἀπέθανεν καὶ ιωαβ καὶ αβεσσα ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐδίωξεν ὀπίσω σαβεε υἱοῦ βοχορι

11 Megálla pedig az [Amasa] [teste] felett Joábnak egy szolgája, és monda: Valaki Joábbal tart és Dávidnak [javát] kívánja, Joáb után [siessen.]

And one of Joab's young men, taking his place at Amasa's side, said, Whoever is for Joab and for David, let him go after Joab!

καὶ ἀνὴρ ἔστη ἐπ' αὐτὸν τῶν παιδαρίων ιωαβ καὶ εἶπεν τίς ὁ βουλόμενος ιωαβ καὶ τίς τοῦ δαυιδ ὀπίσω ιωαβ

12 Amasa pedig fetreng vala a vérben az útnak közepén; látván pedig egy [ember,] hogy ott mindenki megálla, kivoná Amasát az útról a mezõre, és ruhát vete õ reá; mivel látta, hogy valaki csak arra ment, mind megállott.

And Amasa was stretched out in a pool of blood in the middle of the highway. And when the man saw that all the people were stopping, he took Amasa out of the highway and put him in a field, with a cloth over him, when he saw that everyone who went by came to a stop.

καὶ αμεσσαϊ πεφυρμένος ἐν τῷ αἵματι ἐν μέσῳ τῆς τρίβου καὶ εἶδεν ὁ ἀνὴρ ὅτι εἱστήκει πᾶς ὁ λαός καὶ ἀπέστρεψεν τὸν αμεσσαϊ ἐκ τῆς τρίβου εἰς ἀγρὸν καὶ ἐπέρριψεν ἐπ' αὐτὸ ν ἱμάτιον καθότι εἶδεν πάντα τὸν ἐρχόμενον ἐπ' αὐτὸν ἑστηκότα

13 Minekutána pedig kivonták az útról, minden ember Joáb után siet vala, hogy üldözzék Sébát, Bikrinek fiát.

When he had been taken off the road, all the people went on after Joab in search of Sheba, the son of Bichri.

ἡνίκα δὲ ἔφθασεν ἐκ τῆς τρίβου παρῆλθεν πᾶς ἀνὴρ ισραηλ ὀπίσω ιωαβ τοῦ διῶξαι ὀπίσω σαβεε υἱοῦ βοχορι

14 És általméne [Séba] Izráelnek minden nemzetségein, Abelán és Béth- Maakán, és egész Béreán, kik egybegyûlvén, követik vala õt.

And Sheba went through all the tribes of Israel, to Abel of Beth-maacah; and all the Bichrites came together and went in after him.

καὶ διῆλθεν ἐν πάσαις φυλαῖς ισραηλ εἰς αβελ καὶ εἰς βαιθμαχα καὶ πάντες ἐν χαρρι καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν καὶ ἦλθον κατόπισθεν αὐτοῦ

15 És eljövén, körülfogták õt Abelában Béth-Maaka [városában], és nagy töltést emelének a város ellen, mely a kõfallal egyenlõ volt; és az egész nép, mely Joábbal vala, rombolá, hogy ledöntse a kõfalat,

And Joab and his men got him shut up in Abel of Beth-maacah, and put up an earthwork against the town: and all Joab's men did their best to get the wall broken down.

καὶ παρεγενήθησαν καὶ ἐπολιόρκουν ἐπ' αὐτὸν τὴν αβελ καὶ τὴν βαιθμαχα καὶ ἐξέχεαν πρόσχωμα πρὸς τὴν πόλιν καὶ ἔστη ἐν τῷ προτειχίσματι καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ ιωαβ ἐνοο ῦσαν καταβαλεῖν τὸ τεῖχος

16 Akkor kiálta egy eszes asszony a városból: Halljátok meg, halljátok meg! Mondjátok meg, kérlek, Joábnak: Jõjj ide hozzám, valamit mondok néked!

Then a wise woman got up on the wall, and crying out from the town, said, Give ear, give ear; say now to Joab, Come near, so that I may have talk with you.

καὶ ἐβόησεν γυνὴ σοφὴ ἐκ τοῦ τείχους καὶ εἶπεν ἀκούσατε ἀκούσατε εἴπατε δὴ πρὸς ιωαβ ἔγγισον ἕως ὧδε καὶ λαλήσω πρὸς αὐτόν

17 Ki mikor hozzá ment, monda az asszony: Te vagy-é Joáb? Felele: Én vagyok. Ki monda néki: Hallgasd meg a te szolgálóleányodnak szavát. És felele: Meghallgatom.

And he came near, and the woman said, Are you Joab? And he said in answer, I am. Then she said, Give ear to your servant's words. And he said, I am giving ear.

καὶ προσήγγισεν πρὸς αὐτήν καὶ εἶπεν ἡ γυνή εἰ σὺ εἶ ιωαβ ὁ δὲ εἶπεν ἐγώ εἶπεν δὲ αὐτῷ ἄκουσον τοὺς λόγους τῆς δούλης σου καὶ εἶπεν ιωαβ ἀκούω ἐγώ εἰμι

18 Akkor monda az [asszony]: Korábban azt szokták mondani: Kérdezzék meg Abelát, és úgy végeztek.
Then she said, In the old days, there was a saying, Let them put the question in Abel and in Dan, saying, Has what was ordered by men of good faith in Israel ever come to an end?
καὶ εἶπεν λέγουσα λόγον ἐλάλησαν ἐν πρώτοις λέγοντες ἠρωτημένος ἠρωτήθη ἐν τῇ αβελ καὶ ἐν δαν εἰ ἐξέλιπον ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ ισραηλ ἐρωτῶντες ἐπερωτήσουσιν ἐν αβε λ καὶ οὕτως εἰ ἐξέλιπον

19 Én Izráel békeszeretõ hívei közül való vagyok, te pedig el akarsz pusztítani egy várost és anyát Izráelben? Miért akarod elnyelni az Úrnak örökségét?
Your purpose is the destruction of a mother-town in Israel: why would you put an end to the heritage of the Lord?
ἐγώ εἰμι εἰρηνικὰ τῶν στηριγμάτων ισραηλ σὺ δὲ ζητεῖς θανατῶσαι πόλιν καὶ μητρόπολιν ἐν ισραηλ ἵνα τί καταποντίζεις κληρονομίαν κυρίου

20 Akkor felele Joáb, és monda: Távol legyen, távol legyen az én tõlem, hogy elnyeljem és elveszessem!
And Joab, answering her, said, Far, far be it from me to be a cause of death or destruction;
καὶ ἀπεκρίθη ιωαβ καὶ εἶπεν ἵλεώς μοι ἵλεώς μοι εἰ καταποντιῶ καὶ εἰ διαφθερῶ

21 Nem úgy van a dolog, hanem egy ember az Efraim hegységébõl való, a kinek neve Séba, a Bikri fia, felemelte kezét Dávid király ellen: adjátok kézbe azt egyedül, és elmegyek a város alól. És monda az asszony Joábnak: Ímé majd kivetjük a kõfalon a fejét néked.
Not so: but a man of the hill-country of Ephraim, Sheba, son of Bichri, by name, has taken up arms against the king, against David: give up this man only, and I will go away from the town. And the woman said to Joab, His head will be dropped over the wall to you.
οὐχ οὕτος ὁ λόγος ὅτι ἀνὴρ ἐξ ὄρους εφραιμ σαβεε υἱὸς βοχορι ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἐπῆρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα δαυιδ δότε αὐτόν μοι μόνον καὶ ἀπελεύσομαι ἀπάνωθεν τῆς πόλεως καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς ιωαβ ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ῥιφήσεται πρὸς σὲ διὰ τοῦ τείχους

22 Elméne azért az asszony nagy eszesen az egész községhez, és elvágatá Sébának, a Bikri fiának fejét, és kiveték Joábnak. Akkor megfuvatá a trombitát, és hazaoszlának a város alól kiki az õ sátorába, Joáb pedig hazaméne Jeruzsálembe, a királyhoz.
Then the woman in her wisdom had talk with all the town. And they had Sheba's head cut off and sent out to Joab. And he had the horn sounded, and sent them all away from the town, every man to his tent. And Joab went back to Jerusalem to the king.
καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς πάντα τὸν λαὸν καὶ ἐλάλησεν πρὸς πᾶσαν τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτῆς καὶ ἀφεῖλεν τὴν κεφαλὴν σαβεε υἱοῦ βοχορι καὶ ἔβαλεν πρὸς ιωαβ καὶ ἐσάλπισ εν ἐν κερατίνῃ καὶ διεσπάρησαν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ καὶ ιωαβ ἀπέστρεψεν εἰς ιερουσαλημ πρὸς τὸν βασιλέα

23 Joáb pedig Izráel egész serege felett való volt, Benája pedig, Jójadának fia, a Kereteusok és Peleteusok vezére vala.
Now Joab was over all the army; and Benaiah, the son of Jehoiada, was at the head of the Cherethites and the Pelethites;
καὶ ιωαβ πρὸς πάσῃ τῇ δυνάμει ισραηλ καὶ βαναιας υἱὸς ιωδαε ἐπὶ τοῦ χερεθθι καὶ ἐπὶ τοῦ φελεθθι

24 Adorám pedig adószedõ, és Jósafát, Ahiludnak fia, emlékíró vala.
And Adoram was overseer of the forced work; and Jehoshaphat, the son of Ahilud, was the recorder;
καὶ αδωνιραμ ἐπὶ τοῦ φόρου καὶ ιωσαφατ υἱὸς αχιλουθ ἀναμιμνήσκων

25 Séja íródeák, Sádók pedig és Abjátár papok valának.
And Sheva was the scribe, and Zadok and Abiathar were priests;
καὶ σουσα γραμματεύς καὶ σαδωκ καὶ αβιαθαρ ἱερεῖς

26 A Jairból való Ira is Dávidnak fõ embere vala.
And in addition, Ira the Jairite was a priest to David.
καί γε ιρας ὁ ιαριν ἦν ἱερεὺς τοῦ δαυιδ

1 Lõn pedig nagy éhség Dávidnak idejében három egész esztendeig egymás után, és megkeresé [e miatt] Dávid az Urat, és monda az Úr: Saulért és az õ vérszopó háznépéért van ez: mivelhogy megölte a Gibeonitákat.
In the days of David they were short of food for three years, year after year; and David went before the Lord for directions. And the Lord said, On Saul and on his family there is blood, because he put the Gibeonites to death.
καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν ταῖς ἡμέραις δαυιδ τρία ἔτη ἐνιαυτὸς ἐχόμενος ἐνιαυτοῦ καὶ ἐζήτησεν δαυιδ τὸ πρόσωπον τοῦ κυρίου καὶ εἶπεν κύριος ἐπὶ σαουλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀ δικία διὰ τὸ αὐτὸν θανάτῳ αἱμάτων περὶ οὗ ἐθανάτωσεν τοὺς γαβαωνίτας

2 Hivatá azért a király a Gibeonitákat és szóla nékik: (A Gibeoniták pedig nem az Izráel fiai közül valók valának, hanem az Emoreusok maradékából, a kiknek az Izráel fiai megesküdtek vala; Saul mindazáltal alkalmat keresett vala, hogy azokat levágassa az Izráel és Júda nemzetsége iránti buzgalmából).

Then the king sent for the Gibeonites; (now the Gibeonites were not of the children of Israel, but were the last of the Amorites, to whom the children of Israel had given an oath; but Saul, in his passion for the children of Israel and Judah, had made an attempt on their lives:)

καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ τοὺς γαβαωνίτας καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς καὶ οἱ γαβαωνῖται οὐχ υἱοὶ ισραηλ εἰσίν ὅτι ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ λείμματος τοῦ αμορραίου καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ ὤμοσαν αὐτοῖς καὶ ἐζήτησεν σαουλ πατάξαι αὐτοὺς ἐν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν τοὺς υἱοὺς ισραηλ καὶ ιουδα

3 És monda Dávid a Gibeonitáknak: Mit cselekedjem veletek, és mivel szerezzek engesztelést, hogy áldjátok az Úrnak örökségét?

So David said to the Gibeonites, What may I do for you? how am I to make up to you for your wrongs, so that you may give a blessing to the heritage of the Lord?

καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς τοὺς γαβαωνίτας τί ποιήσω ὑμῖν καὶ ἐν τίνι ἐξιλάσομαι καὶ εὐλογήσετε τὴν κληρονομίαν κυρίου

4 Felelének néki a Gibeoniták: Nincsen nékünk sem ezüstünk, sem aranyunk Saulnál és az õ házánál, és nem kell mi nékünk, hogy valaki megölettessék Izráelben. És monda: Valamit mondotok, megcselekszem veletek.

And the Gibeonites said to him, It is not a question of silver and gold between us and Saul or his family; and it is not in our power to put to death any man in Israel. And he said, Say, then, what am I to do for you?

καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ γαβαωνῖται οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀργύριον καὶ χρυσίον μετὰ σαουλ καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνὴρ θανατῶσαι ἐν ισραηλ καὶ εἶπεν τί ὑμεῖς λέγετε καὶ ποιήσω ὑμῖν

5 Akkor mondának a királynak: Annak az embernek a [házából,] a ki megemésztett minket, és a ki ellenünk [gonoszt] gondola, hogy megsemmisíttessünk, és meg ne maradhassunk Izráel egész határában;

And they said to the king, As for the man by whom we were wasted, and who made designs against us to have us completely cut off from the land of Israel,

καὶ εἶπαν πρὸς τὸν βασιλέα ὁ ἀνὴρ συνετέλεσεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐδίωξεν ἡμᾶς ὃς παρελογίσατο ἐξολεθρεῦσαι ἡμᾶς ἀφανίσωμεν αὐτὸν τοῦ μὴ ἑστάναι αὐτὸν ἐν παντὶ ὁρίῳ ισραηλ

6 Adj nékünk hét embert az õ maradékai közül, a kiket felakaszszunk az Úr elõtt, Saulnak, az Úr választottjának Gibeájában. És monda a király: Én átadom.

Let seven men of his family be given up to us and we will put an end to them by hanging them before the Lord in Gibeon, on the hill of the Lord. And the king said, I will give them.

δότω ἡμῖν ἑπτὰ ἄνδρας ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἐξηλιάσωμεν αὐτοὺς τῷ κυρίῳ ἐν γαβαων σαουλ ἐκλεκτοὺς κυρίου καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς ἐγὼ δώσω

7 És kedveze a király Méfibósetnek, Jonathán fiának, ki Saul fia vala, az Úr [nevére tett] esküvésért, mely közöttök tétetett, Dávid és Jonathán között, a Saul fia között.

But the king did not give up Mephibosheth, the son of Saul's son Jonathan, because of the Lord's oath made between David and Jonathan, the son of Saul.

καὶ ἐφείσατο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ μεμφιβοσθε υἱὸν ιωναθαν υἱοῦ σαουλ διὰ τὸν ὅρκον κυρίου τὸν ἀνὰ μέσον αὐτῶν ἀνὰ μέσον δαυιδ καὶ ἀνὰ μέσον ιωναθαν υἱοῦ σαουλ

8 De elvevé a király Aja leányának, Rispának két fiát, kiket Saulnak szült vala, Armónit és Méfibósetet, és a Saul leányának, Mikálnak öt fiát, kiket szült Barzillai fiának, Adrielnek, a Méholátból valónak.

But the king took Armoni and Mephibosheth, the two sons of Saul to whom Rizpah, the daughter of Aiah, had given birth; and the five sons of Saul's daughter Merab, whose father was Adriel, the son of Barzillai the Meholathite:

καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο υἱοὺς ρεσφα θυγατρὸς αια οὓς ἔτεκεν τῷ σαουλ τὸν ερμωνι καὶ τὸν μεμφιβοσθε καὶ τοὺς πέντε υἱοὺς μιχολ θυγατρὸς σαουλ οὓς ἔτεκεν τῷ εσριηλ υἱῷ βερζελλι τῷ μοουλαθι

9 És adá azokat a Gibeoniták kezébe, a kik felakaszták õket a hegyen az Úr elõtt. Ezek tehát egyszerre heten pusztulának el, és az aratás elsõ napjaiban, az árpaaratás kezdetén ölettek meg.

And he gave them up to the Gibeonites, and they put them to death, hanging them on the mountain before the Lord; all seven came to their end together in the first days of the grain-cutting, at the start of the cutting of the barley.

καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ τῶν γαβαωνιτῶν καὶ ἐξηλίασαν αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει ἔναντι κυρίου καὶ ἔπεσαν οἱ ἑπτὰ αὐτοὶ ἐπὶ τὸ αὐτό καὶ αὐτοὶ δὲ ἐθανατώθησαν ἐν ἡμέραις θερισμοῦ ἐν πρώτοις ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν

10 Võn pedig Rispa, Ajának leánya [egy] zsákruhát, és kiteríté azt magának a kõsziklán az aratás kezdetétõl fogva, míg esõ lõn reájok az égbõl: és nem engedé az égi madarakat azokra szállani nappal, sem pedig a mezei vadakat éjszaka.

And Rizpah, the daughter of Aiah, took haircloth, placing it on the rock as a bed for herself, from the start of the grain-cutting till rain came down on them from heaven; and she did not let the birds of the air come near them by day, or the beasts of the field by night.

καὶ ἔλαβεν ρεσφα θυγάτηρ αια τὸν σάκκον καὶ ἔπηξεν αὐτῇ πρὸς τὴν πέτραν ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν ἕως ἔσταξεν ἐπ' αὐτοὺς ὕδωρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οὐκ ἔδωκεν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καταπαῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ νυκτός

11 És megmondák Dávidnak, a mit Rispa, Ajának leánya, Saulnak ágyasa cselekedett.

And news was given to David of what Rizpah, the daughter of Aiah, one of Saul's wives, had done.

καὶ ἀπηγγέλη τῷ δαυιδ ὅσα ἐποίησεν ρεσφα θυγάτηρ αια παλλακὴ σαουλ καὶ ἐξελύθησαν καὶ κατέλαβεν αὐτοὺς δαν υἱὸς ιωα ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων

12 Akkor elméne Dávid, és elhozá a Saul és Jonathán tetemeit a Jábes-Gileádbeliektõl, kik ellopták vala azokat a Bethsánnak utczájáról, a hol õket a Filiszteusok felakasztották vala, mikor a Filiszteusok megverték Sault a Gilboa hegyén.

And David went and took the bones of Saul and his son Jonathan from the men of Jabesh-gilead, who had taken them away secretly from the public place of Beth-shan, where the Philistines had put them, hanging up the bodies there on the day when they put Saul to death in Gilboa:

καὶ ἐπορεύθη δαυιδ καὶ ἔλαβεν τὰ ὀστᾶ σαουλ καὶ τὰ ὀστᾶ ιωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ παρὰ τῶν ἀνδρῶν υἱῶν ιαβις γαλααδ οἳ ἔκλεψαν αὐτοὺς ἐκ τῆς πλατείας βαιθσαν ὅτι ἔστησ αν αὐτοὺς ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐπάταξαν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν σαουλ ἐν γελβουε

13 És elhozták onnét Saulnak és az õ fiának, Jonathánnak tetemeit, és összeszedték azoknak tetemeit is, a kik felakasztattak.

And he took the bones of Saul and his son Jonathan from that place; and they got together the bones of those who had been put to death by hanging.

καὶ ἀνήνεγκεν ἐκεῖθεν τὰ ὀστᾶ σαουλ καὶ τὰ ὀστᾶ ιωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ συνήγαγεν τὰ ὀστᾶ τῶν ἐξηλιασμένων

14 És eltemeték Saulnak és az õ fiának, Jonathánnak tetemeit a Benjámin földében, Sélában, az õ atyjának, Kisnek sírboltjában; és megtették mindazt, a mit a király parancsolt. És kiengesztelõdött ez által Isten az ország iránt.

And they put them with the bones of Saul and his son Jonathan in the resting-place of Kish, his father, in Zela in the country of Benjamin; they did all the king had given them orders to do. And after that, God gave ear to their prayers for the land.

καὶ ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ σαουλ καὶ τὰ ὀστᾶ ιωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν ἡλιασθέντων ἐν γῇ βενιαμιν ἐν τῇ πλευρᾷ ἐν τῷ τάφῳ κις τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν πάντα ὅσα ἐν ετείλατο ὁ βασιλεύς καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς τῇ γῇ μετὰ ταῦτα

15 Ezután ismét háborút kezdének a Filiszteusok Izráel ellen; és elméne Dávid az õ szolgáival együtt, és harczolának a Filiszteusok ellen, annyira, hogy Dávid elfárada.

And the Philistines went to war again with Israel; and David went down with his people, and while they were at Gob they had a fight with the Philistines:

καὶ ἐγενήθη ἔτι πόλεμος τοῖς ἀλλοφύλοις μετὰ ισραηλ καὶ κατέβη δαυιδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐξελύθη δαυιδ

16 Akkor Jisbi Bénób, ki az óriások maradékából való vala (kinek kopjavasa háromszáz rézsiklust nyomott, és új hadi szerszámmal volt felövezve), elhatározá magában, hogy megöli Dávidot;

And there came against David one of the offspring of the Rephaim, whose spear was three hundred shekels of brass in weight, and having a new sword, he made an attempt to put David to death.

καὶ ιεσβι ὃς ἦν ἐν τοῖς ἐκγόνοις τοῦ ραφα καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ τριακοσίων σίκλων ὁλκὴ χαλκοῦ καὶ αὐτὸς περιεζωσμένος κορύνην καὶ διενοεῖτο πατάξαι τὸν δαυιδ

17 De Abisai, Sérujának fia segített néki és általüté a Filiszteust és megölé. Akkor esküvéssel fogadák néki a Dávid szolgái, ezt mondván: [Soha] többé velünk hadba nem jössz, hogy az Izráelnek szövétnekét el ne oltsad.

But Abishai, the son of Zeruiah, came to his help, and, turning on the Philistine, gave him his death-blow. Then David's men took an oath, and said, Never again are you to go out with us to the fight, so that you may not put out the light of Israel.

καὶ ἐβοήθησεν αὐτῷ αβεσσα υἱὸς σαρουιας καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν τότε ὤμοσαν οἱ ἄνδρες δαυιδ λέγοντες οὐκ ἐξελεύσῃ ἔτι μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον καὶ οὐ μὴ σβέσῃς τὸν λύχνον ισραηλ

18 Lõn azután is harczuk a Filiszteusokkal Gób [városánál,] és Sibbékai, Husát [város]ból való, akkor megölé Sáfot, ki az óriások maradékai közül való vala.

Now after this there was war with the Philistines again at Gob, and Sibbecai the Hushathite put to death Saph, one of the offspring of the Rephaim.

καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα ἔτι πόλεμος ἐν γεθ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐπάταξεν σεβοχα ὁ αστατωθι τὸν σεφ τὸν ἐν τοῖς ἐκγόνοις τοῦ ραφα

19 Azután újra lõn háború a Filiszteusokkal Góbnál, hol Elkhanán, a Bethlehembõl való Jaharé Oregimnek fia megölé a Gitteus Góliátot, kinek kopjanyele olyan vala, mint a szövõknek zugolyfája.
And again there was war with the Philistines at Gob, and Elhanan, the son of Jair the Beth-lehemite, put to death Goliath the Gittite, the stem of whose spear was like a cloth-worker's rod.
καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν γοβ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐπάταξεν ελεαναν υἱὸς αριωργιμ ὁ βαιθλεεμίτης τὸν γολιαθ τὸν γεθθαῖον καὶ τὸ ξύλον τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντίον ὑφαι νόντων

20 Gáthban is volt háború, hol egy óriás férfi vala, kinek kezein és lábain hat-hat ujjai valának, [azaz] mindenestõl huszonnégy, és ez is óriástól származott vala.
And again there was war at Gath, where there was a very tall man, who had twenty-four fingers and toes, six fingers on his hands and six toes on his feet; he was one of the offspring of the Rephaim.
καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν γεθ καὶ ἦν ἀνὴρ μαδων καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἓξ καὶ ἓξ εἴκοσι τέσσαρες ἀριθμῷ καί γε αὐτὸς ἐτέχθη τ ῷ ραφα

21 És szidalmazá Izráelt, de megölé Jonathán, Dávid bátyjának, Simeának fia.
And when he was purposing to put shame on Israel, Jonathan, the son of Shimei, David's brother, put him to death.
καὶ ὠνείδισεν τὸν ισραηλ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ιωναθαν υἱὸς σεμεϊ ἀδελφοῦ δαυιδ

22 Ezek négyen származtak Gáthban az óriástól, kik mind Dávid keze által és az õ szolgáinak kezeik által estek el.
These four were of the offspring of the Rephaim in Gath; and they came to their end by the hands of David and his servants.
οἱ τέσσαρες οὗτοι ἐτέχθησαν ἀπόγονοι τῶν γιγάντων ἐν γεθ τῷ ραφα οἶκος καὶ ἔπεσαν ἐν χειρὶ δαυιδ καὶ ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ

1 Dávid pedig ezt az éneket mondotta az Úrnak azon a napon, mikor az Úr megszabadítá õt minden ellenségeinek kezébõl, és a Saul kezébõl.
And David made a song to the Lord in these words, on the day when the Lord made him free from the hands of all his haters, and from the hand of Saul:
καὶ ἐλάλησεν δαυιδ τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐξείλατο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς σαουλ

2 És monda: Az Úr az én kõsziklám és kõváram, és szabadítóm nékem.
And he said, The Lord is my Rock, my walled town, and my saviour, even mine;
καὶ εἶπεν κύριε πέτρα μου καὶ ὀχύρωμά μου καὶ ἐξαιρούμενός με ἐμοί

3 Az Isten az én erõsségem, õ benne bízom én. &Paizsom nékem õ s idvességemnek szarva, erõsségem és oltalmam. &Az én idvezítõm, ki megszabadítasz az erõszakosságtól.
My God, my Rock, in him will I put my faith; my breastplate, and the horn of my salvation, my high tower, and my safe place; my saviour, who keeps me safe from the violent man.
ὁ θεός μου φύλαξ ἔσται μου πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ ὑπερασπιστής μου καὶ κέρας σωτηρίας μου ἀντιλήμπτωρ μου καὶ καταφυγή μου σωτηρίας μου ἐξ ἀδίκου σώσεις με

4 Az Úrhoz kiáltok, a ki dícséretreméltó; &És megszabadulok ellenségeimtõl.
I will send up my cry to the Lord, who is to be praised; so will I be made safe from those who are against me.
αἰνετὸν ἐπικαλέσομαι κύριον καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι

5 Mert halál hullámai vettek engem körül, &Az istentelenség árjai rettentettek engem;
For the waves of death came round me, and the seas of evil put me in fear;
ὅτι περιέσχον με συντριμμοὶ θανάτου χείμαρροι ἀνομίας ἐθάμβησάν με

6 A pokol kötelei vettek körül, &S a halál tõrei estek reám.
The cords of hell were round me: the nets of death came on me.
ὠδῖνες θανάτου ἐκύκλωσάν με προέφθασάν με σκληρότητες θανάτου

7 Szükségemben az Urat hívtam, &S az én Istenemhez kiáltottam: &És meghallá lakóhelyérõl szavamat, &S kiáltásom eljutott füleibe.
In my trouble my voice went up to the Lord, and my cry to my God: my voice came to his hearing in his holy Temple, and my prayer came to his ears.
ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπικαλέσομαι κύριον καὶ πρὸς τὸν θεόν μου βοήσομαι καὶ ἐπακούσεται ἐκ ναοῦ αὐτοῦ φωνῆς μου καὶ ἡ κραυγή μου ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτοῦ

8 Akkor rengett és remegett a föld, &Az égnek fundamentumai inogtak, &És megrendülének, mert haragudott Õ.
Then the earth was moved with a violent shock; the bases of heaven were moved and shaking, because he was angry.
καὶ ἐταράχθη καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ καὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ συνεταράχθησαν καὶ ἐσπαράχθησαν ὅτι ἐθυμώθη κύριος αὐτοῖς

9 Füst szállt fel orrából, &És emésztõ tûz szájából, &Izzószén gerjedt belõle.
There went up a smoke from his nose, and a fire of destruction from his mouth: coals were lighted by it.
ἀνέβη καπνὸς ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἐκ στόματος αὐτοῦ κατέδεται ἄνθρακες ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτοῦ

10 Lehajtá az eget és leszállt, &És homály volt lábai alatt.
The heavens were bent, so that he might come down; and it was dark under his feet.
καὶ ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη καὶ γνόφος ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ

11 A Khérubon ment és röpült, &És a szelek szárnyain tünt fel.
And he went through the air, seated on a storm-cloud: going quickly on the wings of the wind.
καὶ ἐπεκάθισεν ἐπὶ χερουβιν καὶ ἐπετάσθη καὶ ὤφθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμου

12 Sötétségbõl maga körül sátrakat emelt, &Esõhullást, sürû felhõket.
And he made the dark his tent round him, a mass of waters, thick clouds of the skies.
καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ σκότος ὑδάτων ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις ἀέρος

13 Az elõtte levõ fényességbõl &Izzó szenek gerjedének.
Before his shining light his dark clouds went past, raining ice and coals of fire.
ἀπὸ τοῦ φέγγους ἐναντίον αὐτοῦ ἐξεκαύθησαν ἄνθρακες πυρός

14 És dörgött az égbõl az Úr, &És a Magasságos hangot adott.
The Lord made thunder in the heavens, and the voice of the Highest was sounding out.
ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ κύριος καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκεν φωνὴν αὐτοῦ

15 Ellövé nyilait és szétszórta azokat, &Villámot, és összekeverte azokat.
And he sent out his arrows, driving them in all directions; by his flames of fire they were troubled.
καὶ ἀπέστειλεν βέλη καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς ἀστραπὴν καὶ ἐξέστησεν αὐτούς

16 És meglátszottak a tenger örvényei, &S a világ fundamentumai felszínre kerültek, &Az Úrnak feddésétõl, &Orra leheletének fúvásától.
Then the deep beds of the sea were seen, and the bases of the world were uncovered, because of the Lord's wrath, because of the breath of his mouth.
καὶ ὤφθησαν ἀφέσεις θαλάσσης καὶ ἀπεκαλύφθη θεμέλια τῆς οἰκουμένης ἐν τῇ ἐπιτιμήσει κυρίου ἀπὸ πνοῆς πνεύματος θυμοῦ αὐτοῦ

17 Lenyúlt a magasságból és felvett engem, &S a mélységes vizekbõl kihúzott engem.
He sent from on high, he took me, pulling me out of great waters.
ἀπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέν με εἵλκυσέν με ἐξ ὑδάτων πολλῶν

18 Hatalmas ellenségimtõl megszabadított engem; &Gyûlölõimtõl, kik hatalmasabbak valának nálam.
He made me free from my strong hater, from those who were against me, because they were stronger than I.
ἐρρύσατό με ἐξ ἐχθρῶν μου ἰσχύος ἐκ τῶν μισούντων με ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ

19 Reámtörtek nyomorúságom napján, &De az Úr gyámolóm volt nékem.
They came on me in the day of my trouble: but the Lord was my support.
προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου καὶ ἐγένετο κύριος ἐπιστήριγμά μου

20 Tágas helyre vitt ki engem, &Kiragadott, mert jóakaróm nékem.
He took me out into a wide place; he was my saviour because he had delight in me.
καὶ ἐξήγαγέν με εἰς πλατυσμὸν καὶ ἐξείλατό με ὅτι εὐδόκησεν ἐν ἐμοί

21 Az Úr megfizetett nékem igazságom szerint, &Kezeimnek tisztasága szerint fizetett meg nékem.
The Lord gives me the reward of my righteousness, because my hands are clean before him.
καὶ ἀνταπέδωκέν μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταπέδωκέν μοι

22 Mert megõriztem az Úrnak utait, &S gonoszul nem szakadtam el Istenemtõl.
For I have kept the ways of the Lord; I have not been turned away in sin from my God.
ὅτι ἐφύλαξα ὁδοὺς κυρίου καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου

23 Mert ítéletei mind elõttem vannak, &S rendeléseitõl nem távoztam el.
For all his decisions were before me, and I did not put away his laws from me.
ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ κατεναντίον μου καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστην ἀπ' αὐτῶν

24 Tökéletes voltam elõtte, s õrizkedtem rosszaságomtól.
And I was upright before him, and I kept myself from sin.
καὶ ἔσομαι ἄμωμος αὐτῷ καὶ προφυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου

25 Ezért megfizet nékem az Úr igazságom szerint, &Szemei elõtt való tisztaságom szerint.
Because of this the Lord has given me the reward of my righteousness, because my hands are clean in his eyes.
καὶ ἀποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ

26 Az irgalmashoz irgalmas vagy, &A tökéletes vitézhez tökéletes vagy.
On him who has mercy you will have mercy; to the upright you will be upright;
μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ καὶ μετὰ ἀνδρὸς τελείου τελειωθήσῃ

27 A tisztához tiszta vagy, &A visszáshoz pedig visszás.
He who is holy will see that you are holy; but to the man whose way is not straight you will be a hard judge.
καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ καὶ μετὰ στρεβλοῦ στρεβλωθήσῃ

28 Segítesz a nyomorult népen, &Szemeiddel pedig megalázod a felfuvalkodottakat.
For you are the saviour of those who are in trouble; but your eyes are on men of pride, to make them low.
καὶ τὸν λαὸν τὸν πτωχὸν σώσεις καὶ ὀφθαλμοὺς ἐπὶ μετεώρων ταπεινώσεις

29 Mert te vagy az én szövétnekem, Uram, &S az Úr megvilágosítja az én sötétségemet.
For you are my light, O Lord; and the Lord will make the dark bright for me.
ὅτι σὺ ὁ λύχνος μου κύριε καὶ κύριος ἐκλάμψει μοι τὸ σκότος μου

30 Mert veled harczi seregen is átfutok, &Az én Istenemmel kõfalon is átugrom.
By your help I have made a way through the wall which was shutting me in: by the help of my God I have gone over a wall.
ὅτι ἐν σοὶ δραμοῦμαι μονόζωνος καὶ ἐν τῷ θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος

31 Az Istennek útja tökéletes; &Az Úrnak beszéde tiszta; &Paizsa õ mindeneknek, a kik õ benne bíznak.
As for God, his way is all good: the word of the Lord is tested; he is a safe cover for all those who put their faith in him.
ὁ ἰσχυρός ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ τὸ ῥῆμα κυρίου κραταιόν πεπυρωμένον ὑπερασπιστής ἐστιν πᾶσιν τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτῷ

32 Mert kicsoda volna Isten az Úron kivül? &S kicsoda kõszikla a mi Istenünkön kivül?
For who is God but the Lord? and who is a Rock but our God?
τίς ἰσχυρὸς πλὴν κυρίου καὶ τίς κτίστης ἔσται πλὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν

33 Isten az én erõs kõváram, &Ki vezérli az igaznak útját.
God puts a strong band about me, guiding me in a straight way.
ὁ ἰσχυρὸς ὁ κραταιῶν με δυνάμει καὶ ἐξετίναξεν ἄμωμον τὴν ὁδόν μου

34 Lábait olyanná teszi, mint a szarvasé, &S magas helyekre állít engem.
He makes my feet like roes' feet, and puts me on high places.
τιθεὶς τοὺς πόδας μου ὡς ἐλάφων καὶ ἐπὶ τὰ ὕψη ἱστῶν με

35 Kezeimet harczra tanítja, &Hogy az érczív karjaim által törik el.
He makes my hands expert in war, so that a bow of brass is bent by my arms.
διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον καὶ κατάξας τόξον χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου

36 Idvességednek paizsát adtad nékem, &S kegyelmed nagygyá tett engem.
You have given me the breastplate of your salvation, and your mercy has made me great.
καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου καὶ ἡ ὑπακοή σου ἐπλήθυνέν με

37 Lépéseimet kiszélesítetted alattam. &És bokáim meg nem tántorodtak.
You have made my steps wide under me, so that my feet make no slip.
εἰς πλατυσμὸν εἰς τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου καὶ οὐκ ἐσαλεύθησαν τὰ σκέλη μου

38 Üldözöm ellenségeimet és elpusztítom õket, &Nem térek vissza, míg meg nem semmisítem õket.
I go after my haters and overtake them; not turning back till they are all overcome.
διώξω ἐχθρούς μου καὶ ἀφανιῶ αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀναστρέψω ἕως συντελέσω αὐτούς

39 Megsemmisítem, eltiprom õket, hogy fel nem kelhetnek, &Lábaim alatt hullanak el.
I have sent destruction on them and given them wounds, so that they are not able to get up: they are stretched under my feet.
καὶ θλάσω αὐτούς καὶ οὐκ ἀναστήσονται καὶ πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου

40 Mert te erõvel öveztél fel engem a harczra, &Lenyomtad azokat, kik ellenem támadtak.
For I have been armed by you with strength for the fight: you have made low under me those who came out against me.
καὶ ἐνισχύσεις με δυνάμει εἰς πόλεμον κάμψεις τοὺς ἐπανιστανομένους μοι ὑποκάτω μου

41 Megadtad, hogy ellenségeim hátat fordítottak nékem, &Gyülölõim, a kiket elpusztítottam én,
By you their backs are turned in flight, so that my haters are cut off.
καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον τοὺς μισοῦντάς με καὶ ἐθανάτωσας αὐτούς

42 Felnéztek, de nem volt, ki megszabadítsa, &Az Úrhoz, de nem felelt nékik.
They were crying out, but there was no one to come to their help: even to the Lord, but he gave them no answer.
βοήσονται καὶ οὐκ ἔστιν βοηθός πρὸς κύριον καὶ οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῶν

43 Szétmorzsolom õket, mint a föld porát, &Összezúzom, mint az utcza sarát, széttaposom õket.
Then they were crushed as small as the dust of the earth, stamped down under my feet like the waste of the streets.
καὶ ἐλέανα αὐτοὺς ὡς χοῦν γῆς ὡς πηλὸν ἐξόδων ἐλέπτυνα αὐτούς

44 Megmentettél népemnek pártoskodásaitól, &Népeknek fejéül tartasz fenn engemet, &[Oly] nép szolgál nékem, melyet nem ismertem.
You have made me free from the fightings of my people; you have made me the head of the nations: a people of whom I had no knowledge will be my servants.
καὶ ῥύσῃ με ἐκ μάχης λαῶν φυλάξεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν λαός ὃν οὐκ ἔγνων ἐδούλευσάν μοι

45 Idegen fiak hizelkednek nékem, &S [egy] hallásra engedelmeskednek,
Men of other countries will, with false hearts, put themselves under my authority: from the time when my name comes to their ears, they will be ruled by me.
υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι εἰς ἀκοὴν ὠτίου ἤκουσάν μου

46 Idegen fiak elcsüggednek, &S váraikból reszketve jõnek elõ.
They will be wasted away, they will come out of their secret places shaking with fear.
υἱοὶ ἀλλότριοι ἀπορριφήσονται καὶ σφαλοῦσιν ἐκ τῶν συγκλεισμῶν αὐτῶν

47 Él az Úr és áldott az én kõsziklám. &Magasztaltassék az Isten, idvességem kõsziklája.
The Lord is living; praise be to my Rock, and let the God of my salvation be honoured:
ζῇ κύριος καὶ εὐλογητὸς ὁ φύλαξ μου καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός μου ὁ φύλαξ τῆς σωτηρίας μου

48 Isten az, ki bosszút áll értem, &S alám hajtja a népeket.
It is God who sends punishment on my haters, and puts peoples under my rule.
ἰσχυρὸς κύριος ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοί παιδεύων λαοὺς ὑποκάτω μου

49 Ki megment engem ellenségeimtõl, &Te magasztalsz fel engem az ellenem támadók fölött, &S az erõszakos embertõl megszabadítasz engem.
He makes me free from my haters: I am lifted up over those who come up against me: you have made me free from the violent man.
καὶ ἐξάγων με ἐξ ἐχθρῶν μου καὶ ἐκ τῶν ἐπεγειρομένων μοι ὑψώσεις με ἐξ ἀνδρὸς ἀδικημάτων ῥύσῃ με

50 Dícsérlek azért téged, Uram, a pogányok között, &S nevednek dícséretet éneklek.
Because of this I will give you praise, O Lord, among the nations, and will make a song of praise to your name.
διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ

51 Nagy segítséget ad az õ királyának, &Irgalmasságot cselekszik felkentjével, &Dáviddal és az õ magvával mindörökké!
Great salvation does he give to his king; he has mercy on the king of his selection, David, and on his seed for ever.
μεγαλύνων σωτηρίας βασιλέως αὐτοῦ καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ δαυιδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος

1 Ezek Dávidnak utolsó beszédei. Dávidnak, Isai fiának szózata, [annak] a férfiúnak szózata, a ki igen felmagasztaltaték, Jákób Istenének felkentje és Izráel dalainak kedvencze.
Now these are the last words of David. David, the son of Jesse, says, the man who was lifted up on high, the man on whom the God of Jacob put the holy oil, the loved one of Israel's songs, says:
καὶ οὗτοι οἱ λόγοι δαυιδ οἱ ἔσχατοι πιστὸς δαυιδ υἱὸς ιεσσαι καὶ πιστὸς ἀνήρ ὃν ἀνέστησεν κύριος ἐπὶ χριστὸν θεοῦ ιακωβ καὶ εὐπρεπεῖς ψαλμοὶ ισραηλ

2 Az Úrnak lelke szólott én bennem, és az õ beszéde az én nyelvem által.
The spirit of the Lord had voice through me, his word was on my tongue.
πνεῦμα κυρίου ἐλάλησεν ἐν ἐμοί καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἐπὶ γλώσσης μου

3 Izráelnek Istene szólott, Izráelnek kõsziklája mondá nékem: A ki igazságosan uralkodik az emberek felett, a ki Isten félelmével uralkodik:
The God of Israel said, the word of the Rock of Israel came to me: When an upright king is ruling over men, when he is ruling in the fear of God,
λέγει ὁ θεὸς ισραηλ ἐμοὶ ἐλάλησεν φύλαξ ισραηλ παραβολὴν εἰπόν ἐν ἀνθρώπῳ πῶς κραταιώσητε φόβον θεοῦ

4 Olyan az, mint a reggeli világosság, mikor a nap feljõ, mint a felhõtlen reggel; napsugártól, esõtõl [sarjadzik] a fû a földbõl.
It is as the light of the morning, when the sun comes up, a morning without clouds; making young grass come to life from the earth.
καὶ ἐν θεῷ φωτὶ πρωίας ἀνατείλαι ἥλιος τὸ πρωὶ οὐ παρῆλθεν ἐκ φέγγους καὶ ὡς ἐξ ὑετοῦ χλόης ἀπὸ γῆς

5 Avagy nem ilyen-é az én házam Isten elõtt? Mert örökkévaló szövetséget kötött velem, mindennel ellátva és állandót. Mert az én teljes idvességemet és minden kívánságomat nem sarjadoztatja-é?
For is not my house so with God? For he has made with me an eternal agreement, ordered in all things and certain: as for all my salvation and all my desire, will he not give it increase?
οὐ γὰρ οὕτως ὁ οἶκός μου μετὰ ἰσχυροῦ διαθήκην γὰρ αἰώνιον ἔθετό μοι ἑτοίμην ἐν παντὶ καιρῷ πεφυλαγμένην ὅτι πᾶσα σωτηρία μου καὶ πᾶν θέλημα ὅτι οὐ μὴ βλαστήσῃ ὁ παράνομος

6 De az istentelenek mindnyájan olyanok, mint a kitépett tövis, melyhez kézzel nem nyúlnak;
But the evil-doers, all of them, will be like thorns to be pushed away, because they may not be gripped in the hand:
ὥσπερ ἄκανθα ἐξωσμένη πάντες αὐτοί ὅτι οὐ χειρὶ λημφθήσονται

7 Hanem a ki hozzá akar nyúlni is, fejszét és rudat vesz hozzá, hogy ugyanazon helyen tûzzel égettessék meg.
But anyone touching them has to be armed with iron and the rod of a spear; and they will be burned with fire, every one of them.
καὶ ἀνὴρ οὐ κοπιάσει ἐν αὐτοῖς καὶ πλῆρες σιδήρου καὶ ξύλον δόρατος καὶ ἐν πυρὶ καύσει καυθήσονται αἰσχύνῃ αὐτῶν

8 Ezek pedig a Dávid erõs [vitézeinek] nevei: Joseb-Bassebet, a Tahkemonita, a ki a testõrök vezére; õ dárdáját forgatván, egy ízben nyolczszázat sebesített meg.
These are the names of David's men of war: Ishbaal the Hachmonite, chief of the three; his axe was lifted up against eight hundred put to death at one time.
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν δαυιδ ιεβοσθε ὁ χαναναῖος ἄρχων τοῦ τρίτου ἐστίν αδινων ὁ ασωναῖος οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ ὀκτακοσίους τραυματίας εἰς ἅπ αξ

9 Õ utána volt Eleázár, Dódónak fia, ki Ahóhi fia vala; õ egyike a három hõsnek, a kik Dáviddal valának, mikor a Filiszteusok által kigúnyoltatának, összegyülekezvén ott a harczra, és az Izráeliták megfutamodtak volt.
After him was Eleazar, the son of Dodai the Ahohite, one of the three great fighters, who was with David in Pas-dammim when the Philistines came together there for the fight; and when the men of Israel had gone in flight,
καὶ μετ' αὐτὸν ελεαζαρ υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ υἱὸς σουσίτου ἐν τοῖς τρισὶν δυνατοῖς οὗτος ἦν μετὰ δαυιδ ἐν σερραν καὶ ἐν τῷ ὀνειδίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον καὶ ἀνέβησαν ἀνὴρ ισραηλ

10 Õ megállván, vágta a Filiszteusokat mindaddig, míg a keze elfáradt, és a keze a fegyverhez ragadt. És nagy szabadulást szerze az Úr azon a napon, a nép pedig visszatére õ utána, [de] csak a fosztogatásra.
He was with David and went on fighting the Philistines till his hand became tired and stiff from gripping his sword: and that day the Lord gave a great salvation, and the people came back after him only to take the goods of the Philistines.
αὐτὸς ἀνέστη καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις ἕως οὗ ἐκοπίασεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ καὶ προσεκολλήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς τὴν μάχαιραν καὶ ἐποίησεν κύριος σωτηρίαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ὁ λαὸς ἐκάθητο ὀπίσω αὐτοῦ πλὴν ἐκδιδύσκειν

11 Õ utána volt Samma, a Harárból való Agénak fia. És összegyûlének a Filiszteusok egy seregbe ott, a hol egy darab szántóföld volt tele lencsével, a nép pedig elfutott a Filiszteusok elõl:
After him was Shammah, the son of Ela the Hararite. And the Philistines came together in Lehi, where there was a bit of land full of seed; and the people went in flight from the Philistines.
καὶ μετ' αὐτὸν σαμαια υἱὸς ασα ὁ αρουχαῖος καὶ συνήχθησαν οἱ ἀλλόφυλοι εἰς θηρία καὶ ἦν ἐκεῖ μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλήρης φακοῦ καὶ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἐκ προσώπου ἀλλοφύλων

12 Akkor õ megálla annak a darab [földnek] közepén, és megoltalmazá azt, és megveré a Filiszteusokat, és az Úr nagy szabadítást szerze.
But he kept his place in the middle of the bit of land, and kept back their attack and overcame the Philistines: and the Lord gave a great salvation.
καὶ ἐστηλώθη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος καὶ ἐξείλατο αὐτὴν καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐποίησεν κύριος σωτηρίαν μεγάλην

13 A harmincz vezér közül is hárman lementek, és elérkezének aratáskor Dávidhoz az Adullám barlangjába, mikor a Filiszteusok táborban valának a Réfaim völgyében.
And three of the thirty went down at the start of the grain-cutting, and they came to David at the strong place of Adullam; and the band of Philistines had taken up their position in the valley of Rephaim.
καὶ κατέβησαν τρεῖς ἀπὸ τῶν τριάκοντα καὶ ἦλθον εἰς κασων πρὸς δαυιδ εἰς τὸ σπήλαιον οδολλαμ καὶ τάγμα τῶν ἀλλοφύλων παρενέβαλον ἐν τῇ κοιλάδι ραφαϊμ

14 Dávid akkor a sziklavárban volt, a Filiszteusok õrsége pedig Bethlehemnél.
And at that time David had taken cover in the strong place, and an armed force of the Philistines was in Beth-lehem.
καὶ δαυιδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ καὶ τὸ ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν βαιθλεεμ

15 [Vizet] kivánt vala pedig Dávid, és monda: Kicsoda hozna nékem vizet innom a bethlehemi kútból, mely a kapu elõtt van?
And David, moved by a strong desire, said, If only someone would give me a drink of water from the water-hole of Beth-lehem, by the doorway into the town!
καὶ ἐπεθύμησεν δαυιδ καὶ εἶπεν τίς ποτιεῖ με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν βαιθλεεμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ τὸ δὲ σύστημα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν βαιθλεεμ

16 Akkor a három vitéz keresztül tört a Filiszteusok táborán, és merítének vizet a bethlehemi kútból, mely a kapu elõtt van, és elhozván, vivék Dávidnak. Õ azonban nem akará meginni, hanem kiönté azt az Úrnak.

And the three men, forcing their way through the Philistine army, got water from the water-hole of Beth-lehem, by the doorway into the town, and took it back to David: but he would not take it, but, draining it out, made an offering of it to the Lord.

καὶ διέρρηξαν οἱ τρεῖς δυνατοὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ὑδρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν βαιθλεεμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ καὶ ἔλαβαν καὶ παρεγένοντο πρὸς δαυιδ κ αὶ οὐκ ἠθέλησεν πιεῖν αὐτὸ καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίῳ

17 És monda: Távol legyen tõlem, Uram, hogy én ezt míveljem: avagy azoknak az embereknek vérét [igyam-é meg], kik életöket [halálra]adva mentek el a [vízért?] És nem akará azt meginni. Ezt mívelte a három hõs.

And he said, Far be it from me, O Lord, to do this; how may I take as my drink the life-blood of men who have put their lives in danger? So he would not take it. These things did the three great men of war.

καὶ εἶπεν ἵλεώς μοι κύριε τοῦ ποιῆσαι τοῦτο εἰ αἷμα τῶν ἀνδρῶν τῶν πορευθέντων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν πίομαι καὶ οὐκ ἠθέλησεν πιεῖν αὐτό ταῦτα ἐποίησαν οἱ τρεῖς δυνατοί

18 Továbbá Abisai, Joábnak atyjafia, Sérujának fia, a ki e háromnak feje volt, a ki háromszáz ellen felemelvén dárdáját, megölé azokat; és néki nagy híre vala a három között.

And Abishai, the brother of Joab, the son of Zeruiah, was chief of the thirty. He put to death three hundred with his spear, and he got for himself a name among the thirty.

καὶ αβεσσα ἀδελφὸς ιωαβ υἱὸς σαρουιας αὐτὸς ἄρχων ἐν τοῖς τρισίν καὶ αὐτὸς ἐξήγειρεν τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισίν

19 A három között bizonyára híres volt és azoknak vezére vala, mindazáltal ama hárommal nem ért fel.

Was he not the noblest of the thirty? so he was made their captain: but he was not equal to the first three.

ἐκ τῶν τριῶν ἐκείνων ἔνδοξος καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἦλθεν

20 Benája is, Jójadának fia, vitéz ember, nagytehetségû, a ki Kabséelbõl való vala; ez ölé meg a Moábitáknak két fõvitézét. Ugyanõ elmenvén, az oroszlánt is megölé a veremben, télen.

And Benaiah the son of Jehoiada, a fighting man of Kabzeel, had done great acts; he put to death the two sons of Ariel of Moab: he went down into a hole and put a lion to death in time of snow:

καὶ βαναιας υἱὸς ιωδαε ἀνὴρ αὐτὸς πολλοστὸς ἔργοις ἀπὸ καβεσεηλ καὶ αὐτὸς ἐπάταξεν τοὺς δύο υἱοὺς αριηλ τοῦ μωαβ καὶ αὐτὸς κατέβη καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν μέσῳ τοῦ λάκκου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς χιόνος

21 Ugyanõ ölt meg egy Égyiptomból való tekintélyes embert. Az égyiptomi kezében dárda vala, és õ [csak egy] pálczával méne reá; és kivevé az égyiptomi kezébõl a dárdát, és megölé õt a maga dárdájával.

And he made an attack on an Egyptian, a tall man: and the Egyptian had a spear in his hand; but he went down to him with a stick, and pulling the spear out of the hands of the Egyptian, put him to death with that same spear.

αὐτὸς ἐπάταξεν τὸν ἄνδρα τὸν αἰγύπτιον ἄνδρα ὁρατόν ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ αἰγυπτίου δόρυ ὡς ξύλον διαβάθρας καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ καὶ ἥρπασεν τὸ δόρυ ἐκ τῆς χει ρὸς τοῦ αἰγυπτίου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ

22 Ezeket cselekedé Benája, Jójadának fia, és néki is jó híre vala a három erõs vitéz között.

These were the acts of Benaiah, the son of Jehoiada, who had a great name among the thirty men of war.

ταῦτα ἐποίησεν βαναιας υἱὸς ιωδαε καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶν τοῖς δυνατοῖς

23 Híres volt õ a harmincz között, mindazáltal ama hárommal nem ért fel. És elõljáróvá tevé õt Dávid a tanácsosok között.

He was honoured over the rest of the thirty, but he was not equal to the first three. And David put him over the fighting men who kept him safe.

ἐκ τῶν τριῶν ἔνδοξος καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἦλθεν καὶ ἔταξεν αὐτὸν δαυιδ εἰς τὰς ἀκοὰς αὐτοῦ

24 Asáel is, Joáb atyjafia, e harmincz közül való, [kik ezek:] Elkhanán, a bethlehemi Dódónak fia.

Asahel, the brother of Joab, was one of the thirty; and Elhanan, the son of Dodai, of Beth-lehem,

καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν δαυιδ βασιλέως ασαηλ ἀδελφὸς ιωαβ οὗτος ἐν τοῖς τριάκοντα ελεαναν υἱὸς δουδι πατραδέλφου αὐτοῦ ἐν βαιθλεεμ

25 Haród [városbeli] Samma; [azon] Haródból [való] Elika.

Shammah the Harodite, Elika the Harodite,

σαμαι ὁ αρουδαῖος ελικα ὁ αρωδαῖος

26 Héles, Páltiból való; Híra, a Thékoából való Ikkes fia.
Helez the Paltite, Ira, the son of Ikkesh the Tekoite,
ελλης ὁ φελωθι ιρας υἱὸς εκκας ὁ θεκωίτης

27 Abiézer, Anathóthból; Mébunnai, Húsáthból való.
Abiezer the Anathothite, Sibbecai the Hushathite,
αβιεζερ ὁ αναθωθίτης ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ ασωθίτου

28 Sálmon, Ahóhitból való; Maharai, Nétofátból.
Zalmon the Ahohite, Maharai the Netophathite,
σελμων ὁ αωίτης μοορε ὁ νετωφαθίτης

29 Héleb, Bahanának fia, Nétofátból való; Ittai, Ribainak fia, Gibeából való, mely Benjámin fiaié.
Heldai, the son of Baanah the Netophathite, Ittai, the son of Ribai of Gibeah of the children of Benjamin,
ελα υἱὸς βαανα ὁ νετωφαθίτης εθθι υἱὸς ριβα ἐκ γαβαεθ υἱὸς βενιαμιν

30 Benája, Piráthonból való; Hiddai, a patak mellett való Gáhasbeli.
Benaiah the Pirathonite, Hiddai of the valleys of Gaash,
βαναιας ὁ φαραθωνίτης ουρι ἐκ ναχαλιγαιας

31 Abiálbon, Árbátból való; Azmávet, Bárhumból való.
Abiel the Arbathite, Azmaveth of Bahurim,
αβιηλ υἱὸς τοῦ αραβωθίτου αζμωθ ὁ βαρσαμίτης

32 Eljáhba, Sahalbomból való; Jásen fia, Jonathán.
Eliahba the Shaalbonite, Jashen the Gunite,
ελιασου ὁ σαλαβωνίτης υἱοὶ ιασαν ιωναθαν

33 Samma, Harárból való; Ahiám, Arárból való Sarárnak fia.
Jonathan, the son of Shammah the Hararite, Ahiam, the son of Sharar the Hararite,
σαμμα ὁ αρωδίτης αχιαν υἱὸς σαραδ ὁ αραουρίτης

34 Elifélet, Ahásbainak fia, Maakátból való; Eliám, Gilóbeli Akhitófelnek fia.
Eliphelet, the son of Ahasbai the Maacathite, Eliam, the son of Ahithophel the Gilonite,
αλιφαλεθ υἱὸς τοῦ ασβίτου υἱὸς τοῦ μααχατι ελιαβ υἱὸς αχιτοφελ τοῦ γελωνίτου

35 Hesrai, Kármelbõl való; Paharai, Arbiból való.
Hezrai the Carmelite, Paarai the Archite,
ασαραι ὁ καρμήλιος φαραϊ ὁ ερχι

36 Jigeál, Sobabeli Nátánnak fia; Báni, Gádból való.
Igal, the son of Nathan of Zobah, Bani the Gadite,
ιγααλ υἱὸς ναθαν ἀπὸ δυνάμεως υἱὸς γαδδι

37 Sélek, Ammonita; Naharai, Beerótból való, Joábnak, a Séruja fiának fegyverhordozója.
Zelek the Ammonite, Naharai the Beerothite, who had the care of the arms of Joab, son of Zeruiah,
ελιε ὁ αμμανίτης γελωραι ὁ βηρωθαῖος αἴρων τὰ σκεύη ιωαβ υἱοῦ σαρουιας

38 Ira, Jithribõl való; Gáreb, Jithribõl való.
Ira the Ithrite, Gareb the Ithrite,
ιρας ὁ ιεθιραῖος γαρηβ ὁ ιεθιραῖος

39 Hitteus Uriás. Mindössze harminczheten.
Uriah the Hittite: thirty-seven in number.
ουριας ὁ χετταῖος πάντες τριάκοντα καὶ ἑπτά

1 Ismét felgerjede az Úrnak haragja Izráel ellen, és felingerlé Dávidot õ ellenek, ezt mondván: Eredj el, számláld meg Izráelt és Júdát.
Again the wrath of the Lord was burning against Israel, and moving David against them, he said, Go, take the number of Israel and Judah.
καὶ προσέθετο ὀργὴ κυρίου ἐκκαῆναι ἐν ισραηλ καὶ ἐπέσεισεν τὸν δαυιδ ἐν αὐτοῖς λέγων βάδιζε ἀρίθμησον τὸν ισραηλ καὶ τὸν ιουδα

2 Monda azért Dávid Joábnak, az õ serege fõvezérének: Menj el, járd be Izráelnek minden nemzetségeit, Dántól fogva Beersebáig, és számláljátok meg a népet, hogy tudjam a népnek számát.
And the king said to Joab and the captains of the army, who were with him, Go now through all the tribes of Israel, from Dan as far as Beer-sheba, and have all the people numbered, so that I may be certain of the number of the people.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ιωαβ ἄρχοντα τῆς ἰσχύος τὸν μετ' αὐτοῦ δίελθε δὴ πάσας φυλὰς ισραηλ ἀπὸ δαν καὶ ἕως βηρσαβεε καὶ ἐπίσκεψαι τὸν λαόν καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν τοῦ λαοῦ

3 És monda Joáb a királynak: Sokasítsa meg az Úr, a te Istened a népet, s adjon még százannyit, mint a mennyi most van, és lássák [azt] az én uramnak, a királynak szemei: de miért akarja ezt az én uram, a király?
And Joab said to the king, Whatever the number of the people, may the Lord make it a hundred times as much, and may the eyes of my lord the king see it: but why does my lord the king take pleasure in doing this thing?
καὶ εἶπεν ιωαβ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ προσθείη κύριος ὁ θεός σου πρὸς τὸν λαὸν ὥσπερ αὐτοὺς καὶ ὥσπερ αὐτοὺς ἑκατονταπλασίονα καὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως ὁρῶντες καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἵνα τί βούλεται ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ

4 Azonban hatalmasabb volt a királynak szava a Joábénál és a többi fõemberekénél. Kiméne azért Joáb és a többi vezérek a király elõl, hogy megszámlálják a népet, az Izráelt.
But the king's order was stronger than Joab and the captains of the army. And Joab and the captains of the army went out from the king, to take the number of the children of Israel.
καὶ ὑπερίσχυσεν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως πρὸς ιωαβ καὶ εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως καὶ ἐξῆλθεν ιωαβ καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς ἰσχύος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἐπισκέψασθαι τὸν λαὸν ισραηλ

5 És általkelének a Jordánon és tábort járának Aroer város mellett jobbkéz felõl, Gád völgyében, és Jáser mellett.
And they went over Jordan, and starting from Aroer, from the town which is in the middle of the valley, they went in the direction of the Gadites, and on to Jazer;
καὶ διέβησαν τὸν ιορδάνην καὶ παρενέβαλον ἐν αροηρ ἐκ δεξιῶν τῆς πόλεως τῆς ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος γαδ καὶ ελιεζερ

6 Azután menének Gileádba, és a Hodsi alföldére. Innét menének a Dán Jáán mellé, és Sídon környékére.
Then they came to Gilead, and to the land of the Hittites under Hermon; and they came to Dan, and from Dan they came round to Zidon,
καὶ ἦλθον εἰς τὴν γαλααδ καὶ εἰς γῆν θαβασων ἥ ἐστιν αδασαι καὶ παρεγένοντο εἰς δανιδαν καὶ ουδαν καὶ ἐκύκλωσαν εἰς σιδῶνα

7 Ezután menének a Tírus erõs városához, és a Hivveusoknak és Kananeusoknak minden városaiba. Innét menének a Júdának dél felõl való részére, Beersebába.
And to the walled town of Tyre, and to all the towns of the Hivites and the Canaanites: and they went out to the South of Judah at Beer-sheba.
καὶ ἦλθαν εἰς μαψαρ τύρου καὶ πάσας τὰς πόλεις τοῦ ευαίου καὶ τοῦ χαναναίου καὶ ἦλθαν κατὰ νότον ιουδα εἰς βηρσαβεε

8 És mikor bejárták az egész országot, hazamenének Jeruzsálembe, kilencz hónap és húsz nap mulva.
So after going through all the land in every direction, they came to Jerusalem at the end of nine months and twenty days.
καὶ περιώδευσαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ καὶ παρεγένοντο ἀπὸ τέλους ἐννέα μηνῶν καὶ εἴκοσι ἡμερῶν εἰς ιερουσαλημ

9 És beadá Joáb a megszámlált népnek számát a királynak; és Izráelben nyolczszázezer erõs fegyverfogható férfi, és Júda nemzetségében ötszázezer férfiú vala.
And Joab gave the king the number of all the people: there were in Israel eight hundred thousand fighting men able to take up arms; and the men of Judah were five hundred thousand.
καὶ ἔδωκεν ιωαβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἐγένετο ισραηλ ὀκτακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν δυνάμεως σπωμένων ῥομφαίαν καὶ ἀνὴρ ιουδα πεντα κόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν μαχητῶν

10 Minekutána pedig Dávid a népet megszámlálta, megsebhedék az õ szíve, és monda Dávid az Úrnak: Igen vétkeztem abban, a mit cselekedtem. Azért most, óh Uram, vedd el, kérlek, a te szolgádnak álnokságát; mert felette esztelenül cselekedtem!

And after the people had been numbered, David's heart was troubled. And David said to the Lord, Great has been my sin in doing this; but now, O Lord, be pleased to take away the sin of your servant, for I have done very foolishly

καὶ ἐπάταξεν καρδία δαυιδ αὐτὸν μετὰ τὸ ἀριθμῆσαι τὸν λαόν καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς κύριον ἥμαρτον σφόδρα ὃ ἐποίησα νῦν κύριε παραβίβασον δὴ τὴν ἀνομίαν τοῦ δούλου σου ὅ τι ἐμωράνθην σφόδρα

11 És mikor felkelt reggel Dávid, szóla az Úr Gád prófétának, a ki Dávidnak látnoka vala, ezt mondván:

And David got up in the morning; now the word of the Lord had come to the prophet Gad, David's seer, saying,

καὶ ἀνέστη δαυιδ τὸ πρωί καὶ λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς γαδ τὸν προφήτην τὸν ὁρῶντα δαυιδ λέγων

12 Menj el, és szólj Dávidnak: Ezt mondja az Úr: Három dolgot adok elõdbe, válaszd egyiket magadnak ezek közül, hogy a szerint cselekedjem veled.

Go and say to David, The Lord says, Three things are offered to you: say which of them you will have, and I will do it to you.

πορεύθητι καὶ λάλησον πρὸς δαυιδ λέγων τάδε λέγει κύριος τρία ἐγώ εἰμι αἴρω ἐπὶ σέ καὶ ἔκλεξαι σεαυτῷ ἓν ἐξ αὐτῶν καὶ ποιήσω σοι

13 Elméne azért Gád Dávidhoz, és tudtára adá néki, és monda néki: [Akarod- é,] hogy hét esztendeig való éhség szálljon földedre? Vagy hogy három hónapig ellenségeid elõtt bujdossál és [ellenséged] kergessen téged? Vagy hogy három napig döghalál legyen országodban? Most gondold meg és lásd meg, micsoda választ vigyek annak, a ki engem elküldött.

So Gad came to David, and gave him word of this and said to him, Are there to be three years when there is not enough food in your land? or will you go in flight from your haters for three months, while they go after you? or will you have three days of violent disease in your land? take thought and say what answer I am to give to him who sent me.

καὶ εἰσῆλθεν γαδ πρὸς δαυιδ καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἔκλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι εἰ ἔλθῃ σοι τρία ἔτη λιμὸς ἐν τῇ γῇ σου ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἔμπροσθεν τῶν ἐχθρῶν σου καὶ ἔσονται διώκοντές σε ἢ γενέσθαι τρεῖς ἡμέρας θάνατον ἐν τῇ γῇ σου νῦν οὖν γνῶθι καὶ ἰδὲ τί ἀποκριθῶ τῷ ἀποστείλαντί με ῥῆμα

14 És monda Dávid Gádnak: Felette igen szorongattatom; de mégis, hadd essünk inkább az Úr kezébe, mert nagy az õ irgalmassága, és ne essem ember kezébe.

And David said to Gad, This is a hard decision for me to make: let us come into the hands of the Lord, for great are his mercies: let me not come into the hands of men.

καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς γαδ στενά μοι πάντοθεν σφόδρα ἐστίν ἐμπεσοῦμαι δὴ ἐν χειρὶ κυρίου ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα εἰς δὲ χεῖρας ἀνθρώπου οὐ μὴ ἐμπέσω καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ δαυιδ τὸν θάνατον

15 Bocsáta annakokáért az Úr döghalált Izráelre, reggeltõl fogva az elrendelt ideig, és meghalának a nép közül Dántól fogva Beersebáig, hetvenezer férfiak.

So David made selection of the disease; and the time was the days of the grain-cutting, when the disease came among the people, causing the death of seventy thousand men from Dan as far as Beer-sheba.

καὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν καὶ ἔδωκεν κύριος ἐν ισραηλ θάνατον ἀπὸ πρωίθεν ἕως ὥρας ἀρίστου καὶ ἤρξατο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ καὶ ἀπέθανεν ἐκ τοῦ λαοῦ ἀπὸ δαν καὶ ἕως βηρσαβεε ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν

16 És mikor felemelte kezét az angyal Jeruzsálem ellen [is], hogy azt is elpusztítsa, megelégelé az Úr a veszedelmet, és monda az angyalnak, a ki a népet öli vala: Elég immár, hagyd el. Az Úrnak angyala pedig vala a Jebuzeus Arauna szérûje mellett.

And when the hand of the angel was stretched out in the direction of Jerusalem, for its destruction, the Lord had regret for the evil, and said to the angel who was sending destruction on the people, It is enough; do no more. And the angel of the Lord was by the grain-floor of Araunah the Jebusite.

καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς ιερουσαλημ τοῦ διαφθεῖραι αὐτήν καὶ παρεκλήθη κύριος ἐπὶ τῇ κακίᾳ καὶ εἶπεν τῷ ἀγγέλῳ τῷ διαφθείροντι ἐν τῷ λαῷ πολὺ νῦν ἄνες τὴν χεῖρά σου καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου ἦν παρὰ τῷ ἅλῳ ορνα τοῦ ιεβουσαίου

17 És szóla Dávid az Úrnak, mikor látta az angyalt, a ki a népet vágja vala, és monda: Ímé én vétkeztem és én cselekedtem hamisságot, de ezek a juhok ugyan mit cselekedtek? Kérlek, inkább forduljon a te kezed ellenem és az én atyámnak háznépe ellen.

And when David saw the angel who was causing the destruction of the people, he said to the Lord, Truly, the sin is mine; I have done wrong: but these are only sheep; what have they done? let your hand be against me and against my family.

καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς κύριον ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἄγγελον τύπτοντα ἐν τῷ λαῷ καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ἠδίκησα καὶ ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα καὶ οὗτοι τὰ πρόβατα τί ἐποίησαν γενέσθω δὴ ἡ χείρ σου ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου

18 Méne azért Gád Dávidhoz azon a napon, és monda néki: Eredj, menj el, [és] rakass oltárt az Úrnak a Jebuzeus Araunának szérûjén.
And that day Gad came to David and said to him, Go up, and put up an altar to the Lord on the grain-floor of Araunah the Jebusite.
καὶ ἦλθεν γαδ πρὸς δαυιδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀνάβηθι καὶ στῆσον τῷ κυρίῳ θυσιαστήριον ἐν τῷ ἅλωνι ορνα τοῦ ιεβουσαίου

19 És elméne Dávid Gádnak beszéde szerint, a mint az Úr megparancsolta vala.
So David went up, as Gad had said and as the Lord had given orders.
καὶ ἀνέβη δαυιδ κατὰ τὸν λόγον γαδ καθ' ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος

20 És feltekintvén Arauna, látá, hogy a király az õ szolgáival õ hozzá megy; és Arauna kimenvén, meghajtá magát a király elõtt, arczczal a föld felé.
And Araunah, looking out, saw the king and his servants coming to him: and Araunah went out, and went down on his face to the earth before the king.
καὶ διέκυψεν ορνα καὶ εἶδεν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ παραπορευομένους ἐπάνω αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν ορνα καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γ ῆν

21 És monda Arauna: Mi az oka, hogy az én uram, a király az õ szolgájához jõ? Felele Dávid: Azért, hogy megvegyem tõled e szérût, és oltárt építsek ezen az Úrnak, hogy megszünjék a csapás a nép között.
And Araunah said, Why has my lord the king come to his servant? And David said, To give you a price for your grain-floor, so that I may put up an altar to the Lord, and the disease may be stopped among the people.
καὶ εἶπεν ορνα τί ὅτι ἦλθεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν δοῦλον αὐτοῦ καὶ εἶπεν δαυιδ κτήσασθαι παρὰ σοῦ τὸν ἅλωνα τοῦ οἰκοδομῆσαι θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ καὶ συσχε θῇ ἡ θραῦσις ἐπάνω τοῦ λαοῦ

22 Monda Arauna Dávidnak: Vegye el hát az én uram, a király, és áldozza fel, a mi néki tetszik. Ímhol vannak az ökrök az áldozathoz; a boronák és az ökrök szerszámai pedig fa helyett;
And Araunah said to David, Let my lord the king take whatever seems right to him, and make an offering of it: see, here are the oxen for the burned offering, and the grain-cleaning instruments and the ox-yokes for wood:
καὶ εἶπεν ορνα πρὸς δαυιδ λαβέτω καὶ ἀνενεγκέτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ κυρίῳ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἰδοὺ οἱ βόες εἰς ὁλοκαύτωμα καὶ οἱ τροχοὶ καὶ τὰ σκεύη τ ῶν βοῶν εἰς ξύλα

23 Arauna mindezt, óh király, a királynak adja. És monda Arauna a királynak: A te Urad Istened engeszteltessék meg általad.
All this does the servant of my lord the king give to the king. And Araunah said, May the Lord your God be pleased with your offering!
τὰ πάντα ἔδωκεν ορνα τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν ορνα πρὸς τὸν βασιλέα κύριος ὁ θεός σου εὐλογήσαι σε

24 Monda pedig a király Araunának: Nem, hanem pénzen veszem meg tõled, mert nem akarok az Úrnak, az én Istenemnek ingyen való áldozatot áldozni. Megvevé azért Dávid azt a szérût és az ökröket ötven ezüst sikluson.
And the king said to Araunah, No, but I will give you a price for it; I will not give to the Lord my God burned offerings for which I have given nothing. So David got the grain-floor and the oxen for fifty shekels of silver.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ορνα οὐχί ὅτι ἀλλὰ κτώμενος κτήσομαι παρὰ σοῦ ἐν ἀλλάγματι καὶ οὐκ ἀνοίσω τῷ κυρίῳ θεῷ μου ὁλοκαύτωμα δωρεάν καὶ ἐκτήσατο δαυιδ τὸν ἅλω να καὶ τοὺς βόας ἐν ἀργυρίῳ σίκλων πεντήκοντα

25 És oltárt építe ott Dávid az Úrnak, és áldozék egészen égõ és hálaáldozattal; és megkegyelmeze az Úr a földnek, és megszünék a csapás Izráelben.
And there David put up an altar to the Lord, making burned offerings and peace-offerings. So the Lord gave ear to his prayer for the land, and the disease came to an end in Israel.
καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ δαυιδ θυσιαστήριον κυρίῳ καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικάς καὶ προσέθηκεν σαλωμων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπ' ἐσχάτῳ ὅτι μικρὸν ἦν ἐν πρώτοι ς καὶ ἐπήκουσεν κύριος τῇ γῇ καὶ συνεσχέθη ἡ θραῦσις ἐπάνωθεν ισραηλ .

1 Mikor pedig megvénhedt és megöregedett Dávid király, bár leplekkel takargatták be, mégsem bírt felmelegedni.
Now King David was old and far on in years; and though they put covers over him, his body was cold.
καὶ ὁ βασιλεὺς δαυιδ πρεσβύτερος προβεβηκὼς ἡμέραις καὶ περιέβαλλον αὐτὸν ἱματίοις καὶ οὐκ ἐθερμαίνετο

2 És mondának néki az õ szolgái: Keressenek az én uramnak, a királynak egy szûz leányt, a ki a király körül legyen, és õt ápolja, aludjék karjai között, és melegítse fel az én uramat, a királyt.

So his servants said to him, Let search be made for a young virgin for my lord the king, to take care of him and be waiting on him; and you may take her in your arms, and so my lord the king will be warm.

καὶ εἶπον οἱ παῖδες αὐτοῦ ζητησάτωσαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ παρθένον νεάνιδα καὶ παραστήσεται τῷ βασιλεῖ καὶ ἔσται αὐτὸν θάλπουσα καὶ κοιμηθήσεται μετ' αὐτοῦ κα ὶ θερμανθήσεται ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεύς

3 Keresének annakokáért egy szép leányt Izráelnek minden határiban; és találák a Súnem városából való Abiságot, a kit el is hozának a királyhoz.

So after searching through all the land of Israel for a fair young girl, they saw Abishag the Shunammite, and took her to the king.

καὶ ἐζήτησαν νεάνιδα καλὴν ἐκ παντὸς ὁρίου ισραηλ καὶ εὗρον τὴν αβισακ τὴν σωμανῖτιν καὶ ἤνεγκαν αὐτὴν πρὸς τὸν βασιλέα

4 És a leány igen szép volt, és a királyt ápolta és szolgált néki. De a király nem ismeré õt.

Now she was very beautiful; and she took care of the king, waiting on him at all times; but the king had no connection with her.

καὶ ἡ νεᾶνις καλὴ ἕως σφόδρα καὶ ἦν θάλπουσα τὸν βασιλέα καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ καὶ ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔγνω αὐτήν

5 Adónia pedig, Haggitnak fia, felfuvalkodék, ezt mondván: Én fogok uralkodni! És szerze magának szekereket, lovagokat és ötven elõtte járó férfiakat.

Then Adonijah, the son of Haggith, lifting himself up in pride, said, I will become king; and he made ready his carriages of war and his horsemen, with fifty runners to go before him.

καὶ αδωνιας υἱὸς αγγιθ ἐπῆρετο λέγων ἐγὼ βασιλεύσω καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἅρματα καὶ ἱππεῖς καὶ πεντήκοντα ἄνδρας παρατρέχειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ

6 Kit az õ atyja soha meg nem szomoríta, ezt mondván: Miért cselekszel így?! Ez is pedig igen szép férfi volt, és õt [Haggit] szülte [volt Dávidnak] Absolon után.

Now all his life his father had never gone against him or said to him, Why have you done so? and he was a very good-looking man, and younger than Absalom.

καὶ οὐκ ἀπεκώλυσεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ οὐδέποτε λέγων διὰ τί σὺ ἐποίησας καί γε αὐτὸς ὡραῖος τῇ ὄψει σφόδρα καὶ αὐτὸν ἔτεκεν ὀπίσω αβεσσαλωμ

7 És tanácskozék Joábbal, Séruja fiával és Abjátár pappal, kik az Adónia pártján voltak.

And he had talk with Joab, the son of Zeruiah, and with Abiathar the priest; and they were on his side and gave him their support.

καὶ ἐγένοντο οἱ λόγοι αὐτοῦ μετὰ ιωαβ τοῦ υἱοῦ σαρουιας καὶ μετὰ αβιαθαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἐβοήθουν ὀπίσω αδωνιου

8 De Sádók pap, meg Benája, a Jójada fia, és Nátán próféta, és Sémei, és Réhi, és a Dávid erõs vitézei nem állottak Adónia mellé.

But Zadok the priest, and Benaiah, the son of Jehoiada, and Nathan the prophet and Shimei and Rei, and David's men of war did not take the side of Adonijah.

καὶ σαδωκ ὁ ἱερεὺς καὶ βαναιας υἱὸς ιωδαε καὶ ναθαν ὁ προφήτης καὶ σεμεῖ καὶ ρηι καὶ οἱ δυνατοὶ τοῦ δαυιδ οὐκ ἦσαν ὀπίσω αδωνιου

9 Mikor pedig Adónia áldozatot mutatott be juhokból, ökrökbõl és egyéb kövér barmokból a Zohélet kõsziklánál, a mely a Rógel forrása mellett volt: meghívá egész rokonságát, a király fiait, Júda minden férfiait, a király szolgáit;

Then Adonijah put to death sheep and oxen and fat beasts by the stone of Zoheleth, by En-rogel; and he sent for all his brothers, the king's sons, and all the men of Judah, the king's servants, to come to him:

καὶ ἐθυσίασεν αδωνιας πρόβατα καὶ μόσχους καὶ ἄρνας μετὰ λίθου τοῦ ζωελεθ ὃς ἦν ἐχόμενα τῆς πηγῆς ρωγηλ καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀδρ οὺς ιουδα παῖδας τοῦ βασιλέως

10 De Nátán prófétát és Benáját és amaz erõs vitézeket és Salamont, az õ atyjafiát nem hívá el.

But he did not send for Nathan the prophet and Benaiah and the other men of war and Solomon his brother.

καὶ τὸν ναθαν τὸν προφήτην καὶ βαναιαν καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ τὸν σαλωμων ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐκάλεσεν

11 Szóla akkor Nátán Bethsabénak, a Salamon anyjának, mondván: Nem hallottad-é, hogy Adónia, a Haggit fia uralkodik, és a mi urunk Dávid nem tud róla semmit?

Then Nathan said to Bath-sheba, the mother of Solomon, Has it not come to your ears that Adonijah, the son of Haggith, has made himself king without the knowledge of David our lord?

καὶ εἶπεν ναθαν πρὸς βηρσαβεε μητέρα σαλωμων λέγων οὐκ ἤκουσας ὅτι ἐβασίλευσεν αδωνιας υἱὸς αγγιθ καὶ ὁ κύριος ἡμῶν δαυιδ οὐκ ἔγνω

12 Jövel azért, hadd adjak néked tanácsot, hogy megmentsd a te életedet, és a te fiadnak, Salamonnak életét.
So now, let me make a suggestion, so that you may keep your life safe and the life of your son Solomon.
καὶ νῦν δεῦρο συμβουλεύσω σοι δὴ συμβουλίαν καὶ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν σου καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ υἱοῦ σου σαλωμων

13 Eredj, menj be Dávid királyhoz, és mondd ezt néki: Uram király, nemde nem esküdtél-é meg a te szolgálóleányodnak ilyenképen: Salamon, a te fiad uralkodik én utánam, és õ ül az én királyi székembe? Miért uralkodik hát Adónia?
Come now, go to King David and say to him, Did you not, O my lord, take an oath to me, your servant, saying, Truly Solomon your son will be king after me, seated on the seat of my kingdom? why then is Adonijah acting as king?
δεῦρο εἴσελθε πρὸς τὸν βασιλέα δαυιδ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν λέγουσα οὐχὶ σύ κύριέ μου βασιλεῦ ὤμοσας τῇ δούλῃ σου λέγων ὅτι σαλωμων ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ καὶ αὐτὸς καθιεῖται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου καὶ τί ὅτι ἐβασίλευσεν αδωνιας

14 És ímé mialatt még te ott a királylyal beszélsz, én is bemegyek utánad, és kiegészítem a te beszédidet.
And while you are still talking there with the king, see, I will come in after you and say that your story is true.
καὶ ἰδοὺ ἔτι λαλούσης σου ἐκεῖ μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι ὀπίσω σου καὶ πληρώσω τοὺς λόγους σου

15 És beméne Bethsabé a királyhoz a kamarába. És a király igen megvénhedett vala, és a Súnembõl való Abiság szolgál vala a királynak.
Then Bath-sheba went into the king's room; now the king was very old, and Abishag the Shunammite was waiting on him.
καὶ εἰσῆλθεν βηρσαβεε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸ ταμίειον καὶ ὁ βασιλεὺς πρεσβύτης σφόδρα καὶ αβισακ ἡ σωμανῖτις ἦν λειτουργοῦσα τῷ βασιλεῖ

16 És fejet hajta Bethsabé, és meghajtá magát a királynak. És monda a király: Mit kívánsz?
And Bath-sheba went down on her face on the earth before the king giving him honour. And he said, What is your desire?
καὶ ἔκυψεν βηρσαβεε καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς τί ἐστίν σοι

17 Felele néki [Bethsabé: Édes] uram, te megesküdtél az Úrra, a te Istenedre a te szolgálóleányodnak ilyenképen: Salamon, a te fiad uralkodik én utánam, és õ ül az én királyi székembe.
And she said to him, My lord, you took an oath by the Lord your God and gave your word to your servant, saying, Truly, Solomon your son will be king after me, seated on the seat of my kingdom.
ἡ δὲ εἶπεν κύριέ μου βασιλεῦ σὺ ὤμοσας ἐν κυρίῳ τῷ θεῷ σου τῇ δούλῃ σου λέγων ὅτι σαλωμων ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ καὶ αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου

18 És ímé mégis Adónia lett királylyá; és ímé, uram király, te nem tudsz errõl semmit.
And now, see, Adonijah has made himself king without my lord's knowledge;
καὶ νῦν ἰδοὺ αδωνιας ἐβασίλευσεν καὶ σύ κύριέ μου βασιλεῦ οὐκ ἔγνως

19 Mert áldozott ökrökkel és nagy sok kövér barmokkal bõségesen, és vendégekké hívta a királynak minden fiait, és Abjátár papot és Joábot, a seregnek hadnagyát, csak Salamont, a te szolgádat nem hívta meg.
And has put to death oxen and fat beasts and sheep in great numbers, and has sent for all the sons of the king, and Abiathar the priest, and Joab, the captain of the army; but he has not sent for Solomon your servant.
καὶ ἐθυσίασεν μόσχους καὶ ἄρνας καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως καὶ αβιαθαρ τὸν ἱερέα καὶ ιωαβ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως καὶ τὸν σαλωμων τὸν δοῦλόν σου οὐκ ἐκάλεσεν

20 Még most te vagy, Uram, a király; az egész Izráel népének szemei reád néznek, hogy megjelentsed nékik, kicsoda fog ülni az én uramnak, a királynak székében, õ utána.
And now, my lord the king, the eyes of all Israel are on you, waiting for you to say who is to take the place of my lord the king after him.
καὶ σύ κύριέ μου βασιλεῦ οἱ ὀφθαλμοὶ παντὸς ισραηλ πρὸς σὲ ἀπαγγεῖλαι αὐτοῖς τίς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτόν

21 De ha az én uram, a király, az õ atyáival elaluszik: akkor én és az én fiam, Salamon leszünk bûnösök.
For as things are, it will come about, when my lord the king is sleeping with his fathers, that I and Solomon my son will be made outlaws.
καὶ ἔσται ὡς ἂν κοιμηθῇ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔσομαι ἐγὼ καὶ ὁ υἱός μου σαλωμων ἁμαρτωλοί

22 És ímé, mikor még a királylyal szólana, Nátán próféta megérkezék.
And while she was still talking with the king, Nathan the prophet came in.
καὶ ἰδοὺ ἔτι αὐτῆς λαλούσης μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ ναθαν ὁ προφήτης ἦλθεν

23 És bejelenték a királynak, mondván: Itt van Nátán próféta. És bemenvén a király eleibe, meghajtá magát a király előtt, arczczal a földre leborulván.
And they said to the king, Here is Nathan the prophet. And when he came in before the king, he went down on his face on the earth.
καὶ ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ ἰδοὺ ναθαν ὁ προφήτης καὶ εἰσῆλθεν κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν

24 És monda Nátán: Uram király, te mondottad-é: Adónia legyen én utánam a király, és ő üljön az én királyi székembe?
And Nathan said, O my lord king, have you said, Adonijah is to be king after me, seated on the seat of my kingdom?
καὶ εἶπεν ναθαν κύριέ μου βασιλεῦ σὺ εἶπας αδωνιας βασιλεύσει ὀπίσω μου καὶ αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου

25 Mert ma alámént, és áldozott ökrökkel és kövér barmokkal bőségesen, és vendégekké hívta a királynak minden fiait és a seregnek hadnagyait és Abjátár papot: és ímé ők esznek és isznak ő előtte, és [immár] azt kiáltották: Éljen Adónia király!
Because today he has gone down and has put to death oxen and fat beasts and sheep in great numbers, and has sent for all the king's sons to come to him, with the captains of the army and Abiathar the priest; and they are feasting before him and crying, Long life to King Adonijah!
ὅτι κατέβη σήμερον καὶ ἐθυσίασεν μόσχους καὶ ἄρνας καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως καὶ αβιαθαρ τὸν ἱερέα καὶ ἰδού εἰσιν ἐσθίοντες καὶ πίνοντες ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ εἶπαν ζήτω ὁ βασιλεὺς αδωνιας

26 Engem pedig, a ki a te szolgád vagyok, és Sádók papot és Benáját, a Jójada fiát, és Salamont, a te szolgádat nem hívta meg.
But me, your servant, and Zadok the priest, and Benaiah, the son of Jehoiada, and your servant Solomon, he has not sent for.
καὶ ἐμὲ αὐτὸν τὸν δοῦλόν σου καὶ σαδωκ τὸν ἱερέα καὶ βαναιαν υἱὸν ιωδαε καὶ σαλωμων τὸν δοῦλόν σου οὐκ ἐκάλεσεν

27 Avagy az én uramtól, a királytól lett-é ez a dolog, hogy nem adtad tudtára a te szolgádnak, kicsoda fogna ülni az én uramnak, a királynak székiben [az ő holta] után.
Has this thing been done by my lord the king, without giving word to your servants who was to be placed on my lord the king's seat after him?
εἰ διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως γέγονεν τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ οὐκ ἐγνώρισας τῷ δούλῳ σου τίς καθήσεται ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτόν

28 És felelvén Dávid király, monda: Hívjátok hozzám Bethsabét, a ki beméne a király eleibe, és megálla a király előtt.
Then King David in answer said, Send for Bath-sheba to come to me. And she came in and took her place before the king.
καὶ ἀπεκρίθη δαυιδ καὶ εἶπεν καλέσατέ μοι τὴν βηρσαβεε καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ

29 És megesküvék a király, mondván: Él az Úr, a ki megszabadította az én lelkemet minden nyomorúságból,
And the king took an oath, and said, By the living Lord, who has been my saviour from all my troubles,
καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν ζῇ κύριος ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ πάσης θλίψεως

30 Hogy a miképen megesküdtem néked az Úrra, Izráel Istenére, ezt mondván: A te fiad Salamon uralkodik én utánam, és ő ül az én királyi székembe én helyettem: ezt ma így meg is teszem.
As I took an oath to you by the Lord, the God of Israel, saying, Certainly Solomon your son will become king after me, seated on my seat in my place; so will I do this day.
ὅτι καθὼς ὤμοσά σοι ἐν κυρίῳ τῷ θεῷ ισραηλ λέγων ὅτι σαλωμων ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ καὶ αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου ἀντ' ἐμοῦ ὅτι οὕτως ποιήσω τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ

31 És fejet hajta Bethsabé, arczczal a földre [leborulván,] és magát meghajtván a király előtt, monda: Éljen az én uram, Dávid király, mindörökké!
Then Bath-sheba went down on her face on the earth before the king giving him honour, and said, May my lord King David go on living for ever.
καὶ ἔκυψεν βηρσαβεε ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν ζήτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς δαυιδ εἰς τὸν αἰῶνα

32 Azután monda Dávid király: Hívjátok hozzám Sádók papot és Nátán prófétát és Benáját, Jójadának fiát. És ezek bemenének a király eleibe.
And King David said, Send for Zadok the priest, and Nathan the prophet, and Benaiah, the son of Jehoiada. And they came before the king.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ καλέσατέ μοι σαδωκ τὸν ἱερέα καὶ ναθαν τὸν προφήτην καὶ βαναιαν υἱὸν ιωδαε καὶ εἰσῆλθον ἐνώπιον τοῦ βασιλέως

33 És monda nékik a király: Vegyétek mellétek a ti uratoknak szolgáit, és ültessétek Salamont, az én fiamat az én öszvéremre, és vigyétek alá õt Gihonba;
And the king said to them, Take with you the servants of your lord, and put Solomon my son on my beast, yes, mine, and take him down to Gihon;
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς λάβετε τοὺς δούλους τοῦ κυρίου ὑμῶν μεθ' ὑμῶν καὶ ἐπιβιβάσατε τὸν υἱόν μου σαλωμων ἐπὶ τὴν ἡμίονον τὴν ἐμὴν καὶ καταγάγετε αὐτὸν εἰς τὸν γι ων

34 És kenje õt ott Sádók pap és Nátán próféta Izráelnek királyává; és fújjátok meg a harsonákat, és kiáltsátok: Éljen Salamon király!
And there let Zadok the priest and Nathan the prophet put the holy oil on him to make him king over Israel; and sounding the horn say, Long life to King Solomon!
καὶ χρισάτω αὐτὸν ἐκεῖ σαδωκ ὁ ἱερεὺς καὶ ναθαν ὁ προφήτης εἰς βασιλέα ἐπὶ ισραηλ καὶ σαλπίσατε κερατίνῃ καὶ ἐρεῖτε ζήτω ὁ βασιλεὺς σαλωμων

35 És jõjjetek fel [onnét] õ utána; és eljövén, üljön az én királyi székembe, és õ uralkodjék én helyettem; mert [immár] meghagytam néki, hogy õ legyen fejedelme mind Izráelnek, mind Júdának.
Then come up after him and he will come in and take his place on the seat of my kingdom; for he is to be king in my place, and I have given orders that he is to be ruler over Israel and over Judah.
καὶ καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου καὶ αὐτὸς βασιλεύσει ἀντ' ἐμοῦ καὶ ἐγὼ ἐνετειλάμην τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ ισραηλ καὶ ιουδα

36 Felele akkor Benája, a Jójada fia a királynak, és monda: Ámen! Így szóljon az Úr, az én uramnak, a királynak Istene [is.]
And Benaiah, the son of Jehoiada, answering the king, said, So be it: and may the Lord, the God of my lord the king, say so.
καὶ ἀπεκρίθη βαναιας υἱὸς ιωδαε τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν γένοιτο οὕτως πιστώσαι κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως

37 A miképen vele volt az Úr az én urammal, a királylyal: azonképen legyen vele Salamonnal is, és magasztalja feljebb az õ királyi székét az én uramnak, Dávid királynak királyi székénél.
As the Lord has been with my lord the king, even so may he be with Solomon and make the seat of his authority greater than that of my lord King David.
καθὼς ἦν κύριος μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως οὕτως εἴη μετὰ σαλωμων καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως δαυιδ

38 Aláméne azért Sádók pap és Nátán próféta és Benája, a Jójada fia, a Kereteusok is és a Peleteusok, és felülteték Salamont a Dávid király öszvérére, és alávivék õt Gihonba.
So Zadok the priest, and Nathan the prophet, and Benaiah, the son of Jehoiada, and the Cherethites and the Pelethites, went down and put Solomon on King David's beast and took him to Gihon.
καὶ κατέβη σαδωκ ὁ ἱερεὺς καὶ ναθαν ὁ προφήτης καὶ βαναιας υἱὸς ιωδαε καὶ ὁ χερεθθι καὶ ὁ φελεθθι καὶ ἐπεκάθισαν τὸν σαλωμων ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ βασιλέως δαυιδ καὶ ἀπ ήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν γιων

39 És vevé Sádók pap az olajos szarut az Úr sátorából, és megkené Salamont; azután kürtölének, és az egész nép ezt kiáltá: Éljen Salamon király!
And Zadok the priest took the vessel of oil out of the Tent, and put the holy oil on Solomon. And when the horn was sounded, all the people said, Long life to King Solomon!
καὶ ἔλαβεν σαδωκ ὁ ἱερεὺς τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου ἐκ τῆς σκηνῆς καὶ ἔχρισεν τὸν σαλωμων καὶ ἐσάλπισεν τῇ κερατίνῃ καὶ εἶπεν πᾶς ὁ λαός ζήτω ὁ βασιλεὺς σαλωμων

40 És felvonult utána az egész nép, és a nép sípolt és felette ujjongott, úgy hogy a föld is megrepedne kiáltásuk zajától.
And all the people came up after him, piping with pipes, and they were glad with great joy, so that the earth was shaking with the sound.
καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐχόρευον ἐν χοροῖς καὶ εὐφραινόμενοι εὐφροσύνην μεγάλην καὶ ἐρράγη ἡ γῆ ἐν τῇ φωνῇ αὐτῶν

41 És Adónia is meghallotta és vendégei is mind, a kik nála valának, miután a lakomát már elvégezték; és meghallá Joáb is a kürtölés szavát, és monda: Miért e zaj [és] mozgás a városban?
And it came to the ears of Adonijah and all the guests who were with him, when their meal was ended. And Joab, hearing the sound of the horn, said, What is the reason of this noise as if the town was worked up?
καὶ ἤκουσεν αδωνιας καὶ πάντες οἱ κλητοὶ αὐτοῦ καὶ αὐτοὶ συνετέλεσαν φαγεῖν καὶ ἤκουσεν ιωαβ τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης καὶ εἶπεν τίς ἡ φωνὴ τῆς πόλεως ἠχούσης

42 És a mikor õ még szólana, ímé megérkezék Jonathán, az Abjátár pap fia. És monda Adónia: Jõjj be, mert megbízható férfiú vagy, és jó hírt mondasz.
And while the words were on his lips, Jonathan, the son of Abiathar the priest, came; and Adonijah said, Come in; for you are a man of good faith and the news which you have for us will be good.
ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος καὶ ἰδοὺ ιωναθαν υἱὸς αβιαθαρ τοῦ ἱερέως ἦλθεν καὶ εἶπεν αδωνιας εἴσελθε ὅτι ἀνὴρ δυνάμεως εἶ σύ καὶ ἀγαθὰ εὐαγγέλισαι

43 Jonathán pedig felelvén, monda Adóniának: Igen, a mi urunk, Dávid király, Salamont tette királylyá.
And Jonathan, answering, said to Adonijah, Not so, but our lord King David has made Solomon king:
καὶ ἀπεκρίθη ιωναθαν καὶ εἶπεν καὶ μάλα ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς δαυιδ ἐβασίλευσεν τὸν σαλωμων

44 És elküldötte õ vele Sádók papot a király és Nátán prófétát, és Benáját, a Jójada fiát, a Kereteusokat is és Peleteusokat, és õt a király öszvérére ülteték,
And he sent with him Zadok the priest, and Nathan the prophet, and Benaiah, the son of Jehoiada, and the Cherethites and the Pelethites; and they put him on the king's beast:
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς μετ' αὐτοῦ τὸν σαδωκ τὸν ἱερέα καὶ ναθαν τὸν προφήτην καὶ βαναιαν υἱὸν ιωδαε καὶ τὸν χερεθθι καὶ τὸν φελεθθι καὶ ἐπεκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡμίο νον τοῦ βασιλέως

45 És Sádók pap Nátán prófétával együtt királylyá kente fel õt Gihonnál, és onnét vonulnak fel örömmel; ettõl zendült meg a város. Ez az a zaj, a melyet hallottatok.
And Zadok the priest and Nathan the prophet put the holy oil on him and made him king in Gihon; and they came back from there with joy, and the town was all worked up. This is the noise which has come to your ears.
καὶ ἔχρισαν αὐτὸν σαδωκ ὁ ἱερεὺς καὶ ναθαν ὁ προφήτης εἰς βασιλέα ἐν τῷ γιων καὶ ἀνέβησαν ἐκεῖθεν εὐφραινόμενοι καὶ ἤχησεν ἡ πόλις αὕτη ἡ φωνή ἣν ἠκούσατε

46 És [immár] be is ült Salamon az országnak királyi székibe;
And now Solomon is seated on the seat of the kingdom.
καὶ ἐκάθισεν σαλωμων ἐπὶ θρόνον τῆς βασιλείας

47 És a király szolgái is bemenének, hogy áldják a mi urunkat, Dávid királyt, mondván: Tegye az Isten a Salamon nevét híresebbé a te nevednél, és magasztalja feljebb az õ székit a te székednél. És meghajtá magát a király az õ ágyán.
And the king's servants came to our lord King David, blessing him and saying, May God make the name of Solomon better than your name, and the seat of his authority greater than your seat; and the king was bent low in worship on his bed.
καὶ εἰσῆλθον οἱ δοῦλοι τοῦ βασιλέως εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν τὸν βασιλέα δαυιδ λέγοντες ἀγαθύναι ὁ θεὸς τὸ ὄνομα σαλωμων τοῦ υἱοῦ σου ὑπὲρ τὸ ὄνομά σου καὶ μεγαλύνα ι τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον σου καὶ προσεκύνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτοῦ

48 És ekképen is szóla a király: Áldott az Úr, Izráel Istene, a ki adott e mai napon olyat, a ki szemeim láttára [helyettem] üljön az én királyi székemben.
Then the king said, May the God of Israel be praised, who has given one of my seed to be king in my place this day and has let my eyes see it.
καί γε οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεύς εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ὃς ἔδωκεν σήμερον ἐκ τοῦ σπέρματός μου καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου μου καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου βλέπουσιν

49 Akkor megrettenének, és felkelének mindnyájan a hivatalosok, a kik Adóniával valának, és kiki mind dolgára méne.
And all the guests of Adonijah got up in fear and went away, every man to his place.
καὶ ἐξέστησαν καὶ ἐξανέστησαν πάντες οἱ κλητοὶ τοῦ αδωνιου καὶ ἀπῆλθον ἀνὴρ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ

50 De Adónia félt Salamontól, és felkészülve elfutott, és megragadta az oltárnak szarvait.
And Adonijah himself was full of fear because of Solomon; and he got up and went to the altar, and put his hands on its horns.
καὶ αδωνιας ἐφοβήθη ἀπὸ προσώπου σαλωμων καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἐπελάβετο τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου

51 Hírül adák pedig Salamonnak ilyen szókkal: Ímé Adónia Salamon királytól való féltében megfogá az oltárnak szarvait, ezt mondván: Esküdjék meg ma nékem Salamon király, hogy meg nem öli az õ szolgáját fegyverrel.
And they gave Solomon word of it, saying, See, Adonijah goes in such fear of King Solomon, that he has put his hands on the horns of the altar, saying, Let King Solomon first give me his oath that he will not put his servant to death with the sword.
καὶ ἀνηγγέλη τῷ σαλωμων λέγοντες ἰδοὺ αδωνιας ἐφοβήθη τὸν βασιλέα σαλωμων καὶ κατέχει τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου λέγων ὀμοσάτω μοι σήμερον ὁ βασιλεὺς σαλωμω ν εἰ οὐ θανατώσει τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ

52 És monda Salamon: Ha jámbor lészen, [egy] hajszál fejérõl le nem esik a földre; de ha gonoszság találtatik õ benne, meg kell halnia.
And Solomon said, If he is seen to be a man of good faith, not a hair of him will be touched; but if any wrongdoing is seen in him, he is to be put to death.
καὶ εἶπεν σαλωμων ἐὰν γένηται εἰς υἱὸν δυνάμεως εἰ πεσεῖται τῶν τριχῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐὰν κακία εὑρεθῇ ἐν αὐτῷ θανατωθήσεται

53 Elkülde azért Salamon király, és elhozák õt az oltártól; és eljövén meghajtá magát Salamon király elõtt; és monda Salamon király: Menj el a te házadhoz.
So King Solomon sent, and they took him down from the altar. And he came and gave honour to King Solomon; and Solomon said to him, Go to your house.
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων καὶ κατήνεγκεν αὐτὸν ἀπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ εἰσῆλθεν καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ σαλωμων καὶ εἶπεν αὐτῷ σαλωμων δεῦρο εἰς τὸν οἶκόν σου

1 Mikor pedig elközelgett Dávidnak ideje, hogy meghaljon, parancsot ada Salamonnak az õ fiának, ezt mondván:
Now the time of David's death came near; and he gave orders to Solomon his son, saying,
καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι δαυιδ ἀποθανεῖν αὐτόν καὶ ἐνετείλατο τῷ σαλωμων υἱῷ αὐτοῦ λέγων

2 Én elmegyek az egész földnek útján; erõsítsd meg magad és légy férfiú.
I am going the way of all the earth: so be strong and be a man;
ἐγώ εἰμι πορεύομαι ἐν ὁδῷ πάσης τῆς γῆς καὶ ἰσχύσεις καὶ ἔσῃ εἰς ἄνδρα

3 És õrízd meg az Úrnak a te Istenednek õrizetit, hogy az õ útain járj, és megõrizzed az õ rendeléseit, parancsolatit és ítéleteit, és bizonyságtételeit, a mint meg van írva a Mózes törvényében: hogy elõmented legyen mindenekben, a melyeket cselekedéndesz, és mindenütt, valamerre fordulándasz;
And keep the orders of the Lord your God, walking in his ways, keeping his laws and his orders and his rules and his words, as they are recorded in the law of Moses; so that you may do well in all you do and wherever you go,
καὶ φυλάξεις τὴν φυλακὴν κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ μωυσέως ἵνα συνίῃς ἃ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι

4 Hogy megteljesítse az Úr az õ beszédét, melyet szólott nékem, mondván: Ha megõrizéndik a te fiaid az õ útjokat, járván én elõttem tökéletességgel, teljes szívök és teljes lelkök szerint; ezt mondván, [mondom]: Soha el nem fogy a férfiú te közüled az Izráelnek királyi székibõl.
So that the Lord may give effect to what he said of me, If your children give attention to their ways, living uprightly before me with all their heart and their soul, you will never be without a man to be king in Israel.
ἵνα στήσῃ κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν ἐλάλησεν λέγων ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοί σου τὴν ὁδὸν αὐτῶν πορεύεσθαι ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν ἀληθείᾳ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν λέγων οὐκ ἐξολεθρευθήσεταί σοι ἀνὴρ ἐπάνωθεν θρόνου ισραηλ

5 Azt is jól tudod, mit cselekedett én velem Joáb, a Séruja fia, mit cselekedett az Izráel seregeinek két fõvezérével, Abnerrel, a Nér fiával, és Amasával, a Jéter fiával, a kiket megölt, harczi vért ontván békességnek idején, és hintett harczi vért az õ derekának övére és az õ lábának saruira.
Now you have knowledge of what Joab, the son of Zeruiah, did to me, and to the two captains of the army of Israel, Abner, the son of Ner, and Amasa, the son of Jether, whom he put to death, taking payment for the blood of war in time of peace, and making the band of my clothing and the shoes on my feet red with the blood of one put to death without cause.
καί γε σὺ ἔγνως ὅσα ἐποίησέν μοι ιωαβ υἱὸς σαρουιας ὅσα ἐποίησεν τοῖς δυσὶν ἄρχουσιν τῶν δυνάμεων ισραηλ τῷ αβεννηρ υἱῷ νηρ καὶ τῷ αμεσσαϊ υἱῷ ιεθερ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς καὶ ἔταξεν τὰ αἵματα πολέμου ἐν εἰρήνῃ καὶ ἔδωκεν αἷμα ἀθῷον ἐν τῇ ζώνῃ αὐτοῦ τῇ ἐν τῇ ὀσφύι αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ ὑποδήματι αὐτοῦ τῷ ἐν τῷ ποδὶ αὐτοῦ

6 Cselekedjél a te bölcseséged szerint, és ne engedd, hogy megõszülvén, békességgel menjen a koporsóba.
So be guided by your wisdom, and let not his white head go down to the underworld in peace.
καὶ ποιήσεις κατὰ τὴν σοφίαν σου καὶ οὐ κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ εἰς ᾅδου

7 De a gileádbeli Barzillainak fiaival cselekedjél irgalmasságot, és legyenek a te asztalod vendégei, mert így közeledtek õk is hozzám, mikor Absolon, a te testvéred elõl menekültem.
But be good to the sons of Barzillai the Gileadite, and let them be guests at your table; for so they came to me when I went in flight from Absalom your brother.
καὶ τοῖς υἱοῖς βερζελλι τοῦ γαλααδίτου ποιήσεις ἔλεος καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἐσθίουσιν τὴν τράπεζάν σου ὅτι οὕτως ἤγγισάν μοι ἐν τῷ με ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου αβεσσαλωμ τοῦ ἀδελφοῦ σου

8 És ímé veled van Sémei, Gérának fia, a Bahurimbeli Benjáminita, a ki gyalázatosan szidalmazott akkor, mikor Mahanáimba mentem; de aztán, mikor elém alájött a Jordánhoz, megesküdtem néki az Úrra, és mondék: Nem öllek meg téged fegyverrel;

Now you have with you Shimei, the son of Gera the Benjamite of Bahurim, who put a bitter curse on me on the day when I went to Mahanaim; but he came down to see me at Jordan, and I gave him my oath by the Lord, saying, I will not put you to death by the sword.

καὶ ἰδοὺ μετὰ σοῦ σεμεῖ υἱὸς γηρα υἱὸς τοῦ ιεμενι ἐκ βαουριμ καὶ αὐτὸς κατηράσατό με κατάραν ὀδυνηρὰν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπορευόμην εἰς παρεμβολάς καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς ἀπαντ ήν μου εἰς τὸν ιορδάνην καὶ ὤμοσα αὐτῷ ἐν κυρίῳ λέγων εἰ θανατώσω σε ἐν ῥομφαίᾳ

9 Te azonban ne hagyd õt büntetés nélkül, és mivel eszes férfiú vagy, tudod, mit kelljen cselekedned vele, hogy az õ vénségét vérrel bocsássad a koporsóba.

But do not let him be free from punishment, for you are a wise man; and it will be clear to you what you have to do with him; see that his white head goes down to the underworld in blood.

καὶ οὐ μὴ ἀθῳώσῃς αὐτόν ὅτι ἀνὴρ σοφὸς εἶ σὺ καὶ γνώσῃ ἃ ποιήσεις αὐτῷ καὶ κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ᾅδου

10 Azután elaludt Dávid az õ atyáival, és eltemették a Dávid városában.

Then David went to rest with his fathers, and his body was put into the earth in the town of David.

καὶ ἐκοιμήθη δαυιδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυιδ

11 Az idõ pedig, a melyben uralkodék Dávid Izráelen, negyven esztendõ. Hebronban uralkodék hét esztendeig, Jeruzsálemben pedig uralkodék harminchárom esztendeig.

David was king over Israel for forty years: for seven years he was king in Hebron and for thirty-three years in Jerusalem.

καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν δαυιδ ἐπὶ τὸν ισραηλ τεσσαράκοντα ἔτη ἐν χεβρων ἐβασίλευσεν ἔτη ἑπτὰ καὶ ἐν ιερουσαλημ τριάκοντα τρία ἔτη

12 Azután Salamon ült Dávidnak, az õ atyjának királyi székibe, és megerõsödék az õ királyi birodalma felette igen.

And Solomon took his place on the seat of David his father, and his kingdom was made safe and strong.

καὶ σαλωμων ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ υἱὸς ἐτῶν δώδεκα καὶ ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ σφόδρα

13 De Adónia, a Haggit fia beméne Bethsabéhoz, a Salamon anyjához, és az monda: Békességes-é a te jöveteled? Ki felele: Békességes.

Then Adonijah, the son of Haggith, came to Bath-sheba, the mother of Solomon. And she said, Come you in peace? And he said, Yes, in peace.

καὶ εἰσῆλθεν αδωνιας υἱὸς αγγιθ πρὸς βηρσαβεε μητέρα σαλωμων καὶ προσεκύνησεν αὐτῇ ἡ δὲ εἶπεν εἰρήνη ἡ εἴσοδός σου καὶ εἶπεν εἰρήνη

14 És monda: Beszédem volna veled. Monda az: Szólj.

Then he said, I have something to say to you. And she said, Say on.

λόγος μοι πρὸς σέ καὶ εἶπεν αὐτῷ λάλησον

15 Akkor monda [Adónia:] Te tudod, hogy az ország az enyém vala, és az egész Izráel reám néz vala, hogy én uralkodjam; de elvételték az ország tõlem, és lõn az én atyámfiáé, mert az Úrtól adattaték néki.

And he said, You saw how the kingdom was mine, and all Israel had the idea that I would be their king; but now the kingdom is turned about, and has become my brother's, for it was given to him by the Lord.

καὶ εἶπεν αὐτῇ σὺ οἶδας ὅτι ἐμοὶ ἦν ἡ βασιλεία καὶ ἐπ' ἐμὲ ἔθετο πᾶς ισραηλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς βασιλέα καὶ ἐστράφη ἡ βασιλεία καὶ ἐγενήθη τῷ ἀδελφῷ μου ὅτι παρὰ κυρί ου ἐγένετο αὐτῷ

16 Most egy kérést kérek tõled, ne szégyenítsd meg orczámat. Az pedig monda: Beszélj!

Now I have one request to make to you, and do not say, No, to me. And she said to him, Say on.

καὶ νῦν αἴτησιν μίαν ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου καὶ εἶπεν αὐτῷ βηρσαβεε λάλει

17 És monda: Beszélj, kérlek Salamon királylyal; mert õ a te kérésedet meg nem veti, hogy adja nékem a Súnembõl való Abiságot feleségül.

Then he said, Will you go to Solomon the king (for he will not say, No, to you) and put before him my request that he will give me Abishag the Shunammite for a wife?

καὶ εἶπεν αὐτῇ εἰπὸν δὴ πρὸς σαλωμων τὸν βασιλέα ὅτι οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ καὶ δώσει μοι τὴν αβισακ τὴν σωμανῖτιν εἰς γυναῖκα

18 Felele Bethsabé: Jól van, majd szólok melletted a királynak.

And Bath-sheba said, Good! I will make your request to the king.

καὶ εἶπεν βηρσαβεε καλῶς ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ τῷ βασιλεῖ

19 És beméne Bethsabé Salamon királyhoz, hogy beszéljen vele Adónia érdekében; és felkele a király, és elébe menvén meghajtá magát elõtte, és leüle királyi székibe; és széket tétete a király anyjának, hogy üljön az õ jobbkeze felõl.

So Bath-sheba went to King Solomon to have talk with him on Adonijah's account. And the king got up to come to her, and went down low to the earth before her; then he took his place on the king's seat and had a seat made ready for the king's mother and she took her place at his right hand.

καὶ εἰσῆλθεν βηρσαβεε πρὸς τὸν βασιλέα σαλωμων λαλῆσαι αὐτῷ περὶ αδωνιου καὶ ἐξανέστη ὁ βασιλεὺς εἰς ἀπαντὴν αὐτῇ καὶ κατεφίλησεν αὐτὴν καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ καὶ ἐτέθη θρόνος τῇ μητρὶ τοῦ βασιλέως καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ

20 És monda [Bethsabé]: Egy kis kérést kérek tõled, ne szégyenítsd meg orczámat. És monda néki a király: Kérj édes anyám; mert nem szégyenítem meg orczádat.

Then she said, I have one small request to make to you; do not say, No, to me. And the king said, Say on, my mother, for I will not say, No, to you.

καὶ εἶπεν αὐτῷ αἴτησιν μίαν μικρὰν ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεύς αἴτησαι μῆτερ ἐμή ὅτι οὐκ ἀποστρέψω σε

21 Monda õ: Adassék a Súnembõl való Abiság Adóniának, a te testvérednek feleségül.

And she said, Let Abishag the Shunammite be given to Adonijah your brother for a wife.

καὶ εἶπεν δοθήτω δὲ αβισακ ἡ σωμανῖτις τῷ αδωνια τῷ ἀδελφῷ σου εἰς γυναῖκα

22 Akkor felele Salamon király, és monda az õ anyjának: De miért kéred te a Súnembeli Abiságot Adóniának? Kérjed néki az országot is; mert õ az én bátyám, és vele [egyetért] Abjátár pap, és Joáb, a Séruja fia.

Then King Solomon made answer and said to his mother, Why are you requesting me to give Abishag the Shunammite to Adonijah? Take the kingdom for him in addition, for he is my older brother, and Abiathar the priest and Joab, the son of Zeruiah, are on his side.

καὶ ἀπεκρίθη σαλωμων ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ ἵνα τί σὺ ᾐτησαι τὴν αβισακ τῷ αδωνια καὶ αἴτησαι αὐτῷ τὴν βασιλείαν ὅτι οὗτος ἀδελφός μου ὁ μέγας ὑπὲρ ἐμέ καὶ αὐτῷ αβιαθαρ ὁ ἱερεὺς καὶ αὐτῷ ιωαβ ὁ υἱὸς σαρουιας ὁ ἀρχιστράτηγος ἑταῖρος

23 És megesküvék Salamon király az Úrra, mondván: Úgy cselekedjék velem az Isten, és úgy segéljen, hogy Adónia a saját élete ellen szólotta ezt a beszédet!

Then King Solomon took an oath by the Lord, saying, May God's punishment be on me if Adonijah does not give payment for these words with his life.

καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων κατὰ τοῦ κυρίου λέγων τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη ὅτι κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐλάλησεν αδωνιας τὸν λόγον τοῦτον

24 Most azért él az Úr, a ki megerõsített engem és ültetett engem az én atyámnak, Dávidnak királyi székibe, és a ki házat szerzett nékem, a mint megmondotta volt: ma Adóniának meg kell halnia!

Now by the living Lord, who has given me my place on the seat of David my father, and made me one of a line of kings, as he gave me his word, truly Adonijah will be put to death this day.

καὶ νῦν ζῇ κύριος ὃς ἡτοίμασέν με καὶ ἔθετό με ἐπὶ τὸν θρόνον δαυιδ τοῦ πατρός μου καὶ αὐτὸς ἐποίησέν μοι οἶκον καθὼς ἐλάλησεν κύριος ὅτι σήμερον θανατωθήσεται αδωνιας

25 Elküldé azért Salamon király Benáját, a Jójada fiát, a ki levágá õt, és meghala.

And King Solomon sent Benaiah, the son of Jehoiada, and he made an attack on him and put him to death.

καὶ ἐξαπέστειλεν σαλωμων ὁ βασιλεὺς ἐν χειρὶ βαναιου υἱοῦ ιωδαε καὶ ἀνεῖλεν αὐτόν καὶ ἀπέθανεν αδωνιας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ

26 Abjátár papnak pedig monda a király: Menj el Anathótba, a te jószágodba, mert halálnak fia vagy; de ma meg nem öletlek, mivel te hordoztad az Úr Istennek ládáját Dávid, az én atyám elõtt, és mivel az én atyámnak minden nyomorúságaiban részes voltál.

And to Abiathar the priest the king said, Go to Anathoth, to your fields; for death would be your right reward; but I will not put you to death now, because you took up the ark of the Lord God before David my father, and you were with him in all his troubles.

καὶ τῷ αβιαθαρ τῷ ἱερεῖ εἶπεν ὁ βασιλεύς ἀπότρεχε σὺ εἰς αναθωθ εἰς ἀγρόν σου ὅτι ἀνὴρ θανάτου εἶ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ οὐ θανατώσω σε ὅτι ἦρας τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐνώπιον τοῦ πατρός μου καὶ ὅτι ἐκακουχήθης ἐν ἅπασιν οἷς ἐκακουχήθη ὁ πατήρ μου

27 És kiûzé Salamon Abjátárt, hogy ne legyen az Úrnak papja, hogy beteljesedjék az Úrnak beszéde, a melyet szólott vala az Éli háza felõl Silóban.

So Solomon let Abiathar be priest no longer, so that he might make the word of the Lord come true which he said about the sons of Eli in Shiloh.

καὶ ἐξέβαλεν σαλωμων τὸν αβιαθαρ τοῦ μὴ εἶναι ἱερέα τοῦ κυρίου πληρωθῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν οἶκον ηλι ἐν σηλωμ

28 És eljutott ez a hír Joábhoz, mert Joáb Adóniához hajlott vala, noha azelõtt nem hajlott vala Absolonhoz, és elfuta Joáb az Úrnak sátorába, és megfogá az oltárnak szarvait.

And news of this came to Joab; for Joab had been one of Adonijah's supporters, though he had not been on Absalom's side. Then Joab went in flight to the Tent of the Lord, and put his hands on the horns of the altar.

καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθεν ἕως ιωαβ τοῦ υἱοῦ σαρουιας ὅτι ιωαβ ἦν κεκλικὼς ὀπίσω αδωνιου καὶ ὀπίσω σαλωμων οὐκ ἔκλινεν καὶ ἔφυγεν ιωαβ εἰς τὸ σκήνωμα τοῦ κυρίου καὶ κατέσχεν τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου

29 Hírül adák pedig Salamon királynak, hogy Joáb az Úrnak sátorához futott, és ímé az oltár mellett áll. Ekkor elküldé Salamon Benáját, a Jójada fiát, mondván: Menj el, vágd le õt.

And they said to King Solomon, Joab has gone in flight to the Tent of the Lord and is by the altar. Then Solomon sent Benaiah, the son of Jehoiada, saying, Go, make an attack on him.

καὶ ἀπηγγέλη τῷ σαλωμων λέγοντες ὅτι ἔφυγεν ιωαβ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ κυρίου καὶ ἰδοὺ κατέχει τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀπέστειλεν σαλωμων πρὸς ιωαβ λέγων τί γέγονέν σοι ὅτι πέφευγας εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ εἶπεν ιωαβ ὅτι ἐφοβήθην ἀπὸ προσώπου σου καὶ ἔφυγον πρὸς κύριον καὶ ἀπέστειλεν σαλωμων ὁ βασιλεὺς τὸν βαναιου υἱὸν ιωδαε λέγων πορεύου καὶ ἄνελε αὐτὸν καὶ θάψον αὐτόν

30 Mikor pedig Benája az Úrnak sátorához ért, monda néki: Ezt mondja a király: Jõjj ki. Kinek felele [Joáb]: Nem, itt akarok meghalni. És megvivé Benája a királynak e dolgot, mondván: Így szólott Joáb és így felelt nékem.

And Benaiah came to the Tent of the Lord and said to him, The king says, Come out. And he said, No; but let death come to me here. And Benaiah went back to the king and gave him word of the answer which Joab had given.

καὶ ἦλθεν βαναιου υἱὸς ιωδαε πρὸς ιωαβ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ κυρίου καὶ εἶπεν αὐτῷ τάδε λέγει ὁ βασιλεύς ἔξελθε καὶ εἶπεν ιωαβ οὐκ ἐκπορεύομαι ὅτι ὧδε ἀποθανοῦμαι καὶ ἀπέστρεψεν βαναιας υἱὸς ιωδαε καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ λέγων τάδε λελάληκεν ιωαβ καὶ τάδε ἀποκέκριταί μοι

31 És monda néki a király: Cselekedjél úgy, a mint szólott; vágd le õt és temesd el, hogy elvedd az ártatlan vért, a melyet kiontott Joáb, én rólam és az én atyámnak házáról.

And the king said, Do as he has said and make an attack on him there, and put his body into the earth; so that you may take away from me and from my family the blood of one put to death by Joab without cause.

καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς πορεύου καὶ ποίησον αὐτῷ καθὼς εἴρηκεν καὶ ἄνελε αὐτὸν καὶ θάψεις αὐτὸν καὶ ἐξαρεῖς σήμερον τὸ αἷμα ὃ δωρεὰν ἐξέχεεν ιωαβ ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου

32 És fordítsa az Úr az õ fejére az õ vérét, a miért nálánál igazabb és jobb két férfira támadott, és megölé õket fegyverrel az én atyámnak, Dávidnak tudta nélkül, [tudniillik] Abnert, Nérnek fiát, az Izráel seregének fõvezérét és Amasát, Jéternek fiát, Júda vitézeinek fõvezérét.

And the Lord will send back his blood on his head, because of the attack he made on two men more upright and better than himself, putting them to the sword without my father's knowledge; even Abner, the son of Ner, captain of the army of Israel, and Amasa, the son of Jether, captain of the army of Judah.

καὶ ἀπέστρεψεν κύριος τὸ αἷμα τῆς ἀδικίας αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ ὡς ἀπήντησεν τοῖς δυσὶν ἀνθρώποις τοῖς δικαίοις καὶ ἀγαθοῖς ὑπὲρ αὐτὸν καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ὁ πατήρ μου δαυιδ οὐκ ἔγνω τὸ αἷμα αὐτῶν τὸν αβεννηρ υἱὸν νηρ ἀρχιστράτηγον ισραηλ καὶ τὸν αμεσσα υἱὸν ιεθερ ἀρχιστράτηγον ιουδα

33 Ezeknek a vére térjen Joáb fejére és az õ magvának fejére mindörökké: Dávidnak pedig és az õ magvának és az õ házának és királyi székének békessége legyen az Úrtól mindörökké.

So their blood will be on the head of Joab, and on the head of his seed for ever; but for David and his seed and his family and the seat of his kingdom, there will be peace for ever from the Lord.

καὶ ἐπεστράφη τὰ αἵματα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἰς κεφαλὴν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ τῷ δαυιδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ τῷ θρόνῳ αὐτοῦ γένοιτο εἰρήνη ἕως αἰῶνος παρὰ κυρίου

34 És elméne Benája, Jójada fia, és reá rohanván megölé õt; és eltemették az õ házában, a pusztában.

So Benaiah, the son of Jehoiada, went up, and falling on him, put him to death; and his body was put to rest in his house in the waste land.

καὶ ἀπήντησεν βαναιου υἱὸς ιωδαε τῷ ιωαβ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἔθαψεν αὐτὸν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ

35 Rendelé pedig a király a Jójada fiát õ helyette a sereg fölé, és Sádók papot rendelé a király Abjátár helyett.

And the king put Benaiah, the son of Jehoiada, in his place over the army; and Zadok the priest he put in the place of Abiathar.

καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸν βαναιου υἱὸν ιωδαε ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ τὴν στρατηγίαν καὶ ἡ βασιλεία κατωρθοῦτο ἐν ιερουσαλημ καὶ τὸν σαδωκ τὸν ἱερέα ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς εἰς ἱερέα πρῶτον ἀντὶ αβιαθαρ [35α] καὶ ἔδωκεν κύριος φρόνησιν τῷ σαλωμων καὶ σοφίαν πολλὴν σφόδρα καὶ πλάτος καρδίας ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν [35β] καὶ ἐπληθύνθη ἡ φρόνησις σαλωμων σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων ἀρχαίων υἱῶν καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους αἰγύπτου [35ξ] καὶ ἔλαβεν τὴν θυγατέρα φαραω καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν δαυιδ ἕως συντελέσαι αὐτὸν τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὸν οἶκον κυρίου ἐν πρώτοις καὶ τὸ τεῖχος ιερουσαλημ κυκλόθεν ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν ἐποίησεν καὶ συνετέλεσεν [35δ] καὶ ἦν τ ῷ σαλωμων ἑβδομήκοντα χιλιάδες αἴροντες ἄρσιν καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ ὄρει [35ε] καὶ ἐποίησεν σαλωμων τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ὑποστηρίγματα καὶ τοὺς λου τῆρας τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς στύλους καὶ τὴν κρήνην τῆς αὐλῆς καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν [35φ] καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν ἄκραν καὶ τὰς ἐπάλξεις αὐτῆς καὶ διέκοψεν τὴν πόλ ιν δαυιδ οὕτως θυγάτηρ φαραω ἀνέβαινεν ἐκ τῆς πόλεως δαυιδ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς ὃν ᾠκοδόμησεν αὐτῇ τότε ᾠκοδόμησεν τὴν ἄκραν [35γ] καὶ σαλωμων ἀνέφερεν τρεῖς ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ᾠκοδόμησεν τῷ κυρίῳ καὶ ἐθυμία ἐνώπιον κυρίου καὶ συνετέλεσεν τὸν οἶκον [35η] καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ καθεστ αμένοι ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ σαλωμων τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι ἐπιστάται τοῦ λαοῦ τῶν ποιούντων τὰ ἔργα [35ι] καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν ασσουρ καὶ τὴν μαγδω καὶ τὴν γαζερ καὶ τ ὴν βαιθωρων τὴν ἐπάνω καὶ τὰ βααλαθ [35κ] πλὴν μετὰ τὸ οἰκοδομῆσαι αὐτὸν τὸν οἶκον τοῦ κυρίου καὶ τὸ τεῖχος ιερουσαλημ κύκλῳ μετὰ ταῦτα ᾠκοδόμησεν τὰς πόλεις ταύτ ας [35λ] καὶ ἐν τῷ ἔτι δαυιδ ζῆν ἐνετείλατο τῷ σαλωμων λέγων ἰδοὺ μετὰ σοῦ σεμεϊ υἱὸς γηρα υἱὸς σπέρματος τοῦ ιεμινι ἐκ χεβρων [35μ] οὗτος κατηράσατό με κατάραν ὀδυνη ρὰν ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐπορευόμην εἰς παρεμβολάς [35ν] καὶ αὐτὸς κατέβαινεν εἰς ἀπαντήν μοι ἐπὶ τὸν ιορδάνην καὶ ὤμοσα αὐτῷ κατὰ τοῦ κυρίου λέγων εἰ θανατωθήσεται ἐν ῥομφαί ᾳ [35ο] καὶ νῦν μὴ ἀθῳώσῃς αὐτόν ὅτι ἀνὴρ φρόνιμος σὺ καὶ γνώσῃ ἃ ποιήσεις αὐτῷ καὶ κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ᾅδου

36 És elkülde a király, és magához hivatá Sémeit, és monda néki: Építs házat magadnak Jeruzsálemben és lakjál ott; és onnét ne menj ki se ide, se tova.

Then the king sent for Shimei, and said to him, Make a house for yourself in Jerusalem and keep there and go to no other place.

καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τὸν σεμεϊ καὶ εἶπεν αὐτῷ οἰκοδόμησον σεαυτῷ οἶκον ἐν ιερουσαλημ καὶ κάθου ἐκεῖ καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐκεῖθεν οὐδαμοῦ

37 Mert valamely nap kimenéndesz, és általmenéndesz a Kidron patakján, tudd meg, hogy meg kell halnod, a te véred lészen tennen fejeden.

For be certain that on the day when you go out and go over the stream Kidron, death will overtake you: and your blood will be on your head.

καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐξόδου σου καὶ διαβήσῃ τὸν χειμάρρουν κεδρων γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ τὸ αἷμά σου ἔσται ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου καὶ ὥρκισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ

38 És monda Sémei a királynak: Tetszik nékem e beszéd; a miképen szólott az én uram, a király, a képen cselekeszik a te szolgád; és sok ideig lakék Sémei Jeruzsálemben.

And Shimei said to the king, Very well! as my lord the king has said, so will your servant do. And for a long time Shimei went on living in Jerusalem.

καὶ εἶπεν σεμεϊ πρὸς τὸν βασιλέα ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας κύριέ μου βασιλεῦ οὕτω ποιήσει ὁ δοῦλός σου καὶ ἐκάθισεν σεμεϊ ἐν ιερουσαλημ τρία ἔτη

39 Lõn azonban három esztendõ mulva, hogy Sémeinek két szolgája elszökött Ákishoz, Maaka fiához, a Gáthbeli királyhoz; és hírül adák Sémeinek, mondván: Ímé a te szolgáid Gáthban [vannak].

But after three years, two of the servants of Shimei went in flight to Achish, son of Maacah, king of Gath. And word was given to Shimei that his servants had gone to Gath.

καὶ ἐγενήθη μετὰ τρία ἔτη καὶ ἀπέδρασαν δύο δοῦλοι τοῦ σεμεϊ πρὸς αγχους υἱὸν μααχα βασιλέα γεθ καὶ ἀπηγγέλη τῷ σεμεϊ λέγοντες ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου ἐν γεθ

40 Ekkor felkelt Sémei, és megnyergelé szamarát, és elméne Gáthba Ákishoz, hogy megkeresse az õ szolgáit. Oda érvén Sémei, meghozá szolgáit Gáthból.

Then Shimei got up, and making ready his ass, he went to Gath, to Achish, in search of his servants; and he sent and got them from Gath.

καὶ ἀνέστη σεμεϊ καὶ ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς γεθ πρὸς αγχους τοῦ ἐκζητῆσαι τοὺς δούλους αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη σεμεϊ καὶ ἤγαγεν τοὺς δούλους αὐτοῦ ἐκ γεθ

41 Hírül adák pedig Salamonnak, hogy elment Sémei Jeruzsálembõl Gáthba, és haza jött.

And news was given to Solomon that Shimei had gone from Jerusalem to Gath and had come back again.

καὶ ἀπηγγέλη τῷ σαλωμων λέγοντες ὅτι ἐπορεύθη σεμεϊ ἐξ ιερουσαλημ εἰς γεθ καὶ ἀπέστρεψεν τοὺς δούλους αὐτοῦ

42 Akkor elkülde a király, és magához hivatá Sémeit, és monda néki: Nemde esküvéssel kényszerítettelek-é téged az Úrra, és bizonyságot tettem néked, ezt mondván: Valamely napon kimenéndesz, s ide s tova menéndesz, bizonynyal tudjad, hogy meghalsz; és azt mondád nékem: Tetszik e beszéd, megértettem.

Then the king sent for Shimei, and said to him, Did I not make you take an oath by the Lord, protesting to you and saying, Be certain that on the day when you go out from here, wherever you go, death will overtake you? and you said to me, Very well!

καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάλεσεν τὸν σεμεϊ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν οὐχὶ ὥρκισά σε κατὰ τοῦ κυρίου καὶ ἐπεμαρτυράμην σοι λέγων ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐξέλθῃς ἐξ ιερουσαλημ κα ὶ πορευθῇς εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερά γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ

43 Miért nem tartottad hát meg az Úr elõtt való esküvést, és a parancsolatot, a melyet néked parancsoltam?
Why then have you not kept the oath of the Lord and the order which I gave you?
καὶ τί ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὸν ὅρκον κυρίου καὶ τὴν ἐντολήν ἣν ἐνετειλάμην κατὰ σοῦ

44 Monda annakfelette a király Sémeinek: Te tudod mindazt a gonoszságot, a melyrõl a te szíved bizonyság, és a melyet atyámmal Dáviddal cselekedtél: az Úr most mindazt a gonoszságot a saját fejedre fordította.
And the king said to Shimei, You have knowledge of all the evil which you did to David my father; and now the Lord has sent back your evil on yourself.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς σεμεϊ σὺ οἶδας πᾶσαν τὴν κακίαν σου ἣν ἔγνω ἡ καρδία σου ἃ ἐποίησας τῷ δαυιδ τῷ πατρί μου καὶ ἀνταπέδωκεν κύριος τὴν κακίαν σου εἰς κεφαλήν σου

45 Salamon király pedig áldott lészen, és Dávidnak királyi széke lészen állandó az Úr elõtt mindörökké.
But a blessing will be on King Solomon, and the kingdom of David will keep its place before the Lord for ever.
καὶ ὁ βασιλεὺς σαλωμων ηὐλογημένος καὶ ὁ θρόνος δαυιδ ἔσται ἕτοιμος ἐνώπιον κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα

46 És parancsola a király Benájának, a Jójada fiának, a ki elméne, és levágá [Sémeit], és meghala. És az ország megerõsödék Salamon kezében.
So the king gave orders to Benaiah, the son of Jehoiada; and he went out and, falling on him, put him to death. And Solomon's authority over the kingdom was complete.
καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς σαλωμων τῷ βαναια υἱῷ ιωδαε καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἀνεῖλεν αὐτόν καὶ ἀπέθανεν [46α] καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς σαλωμων φρόνιμος σφόδρα καὶ σοφός καὶ ιουδα καὶ ισραηλ πολλοὶ σφόδρα ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ χαίροντες [46β] καὶ σαλωμων ἦν ἄρχων ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις καὶ ἦσαν προσφέροντες δῶρα καὶ ἐδούλευον τῷ σαλωμων πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ [46ξ] καὶ σαλωμων ἤρξατο διανοίγειν τὰ δυναστεύματα τοῦ λιβάνου [46δ] καὶ αὐτὸς ᾠκοδόμησεν τὴν θερμαι ἐν τῇ ἐρήμῳ [46ε] καὶ τοῦτο τὸ ἄριστον τῷ σαλωμων τριάκοντα κόροι σεμιδάλεως καὶ ἑξήκοντα κόροι ἀλεύρου κεκοπανισμένου δέκα μόσχοι ἐκλεκτοὶ καὶ εἴκοσι βόες νομάδες καὶ ἑκατὸν πρόβατα ἐκτὸς ἐλάφων καὶ δορκάδων καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν νομάδων [46φ] ὅτι ἦν ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ ραφι ἕως γάζης ἐν πᾶσιν τοῖς βασιλεῦσιν πέραν τοῦ ποταμοῦ [46γ] καὶ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν αὐτοῦ κυκλόθεν καὶ κατῴκει ιουδα καὶ ισραηλ πεποιθότες ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν συκῆν αὐτοῦ ἐσθίοντες καὶ πίνοντες ἀπὸ δαν καὶ ἕως βηρσαβεε πάσας τὰς ἡμέρας σαλωμων [46η] καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τοῦ σαλωμων αζαριον υἱὸς σαδωκ τοῦ ιερέως καὶ ορνιου υἱὸς ναθαν ἄρχων τῶν ἐφεστηκότων καὶ εδραμ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ σουβα γραμματεὺς καὶ βασα υἱὸς αχιθαλαμ ἀναμιμνήσκων καὶ αβι υἱὸς ιωαβ ἀρχιστράτηγος καὶ αχιρε υἱὸς εδραϊ ἐπὶ τὰς ἄρσεις καὶ βαναια υἱὸς ιωδαε ἐπὶ τῆς αὐλαρχίας καὶ ἐπὶ τοῦ πλινθείου καὶ ζαχουρ υἱὸς ναθαν ὁ σύμβουλος [46ι] καὶ ἦσαν τῷ σαλωμων τεσσαράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵπποι εἰς ἅρματα καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων [46κ] καὶ ἦν ἄρχων ἐν πᾶσιν τοῖς βασιλεῦσιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίων αἰγύπτου [46λ] σαλωμων υἱὸς δαυιδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ισραηλ καὶ ιουδα ἐν ιερουσαλημ

1 Sógorságot szerze azután Salamon a Faraóval, az Égyiptombeli királylyal; és elvevé a Faraó leányát, és hozá Dávidnak városába, míg elvégezé az õ házának és az Úr házának építését és Jeruzsálemnek kõfalát köröskörül.
Solomon became the son-in-law of Pharaoh, king of Egypt, and took Pharaoh's daughter as his wife, keeping her in the town of David, till the house he was building for himself, and the house of the Lord and the wall round Jerusalem, were complete.

2 De a nép áldozik vala a magas helyeken; mert nem építtetett vala ház az Úr nevének mind ez ideig.
But all this time the people were making their offerings in the high places, because no house had been put up to the name of the Lord till those days.
πλὴν ὁ λαὸς ἦσαν θυμιῶντες ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς ὅτι οὐκ ᾠκοδομήθη οἶκος τῷ ὀνόματι κυρίου ἕως νῦν

3 Szereté pedig Salamon az Urat, járván Dávidnak, az õ atyjának parancsolatiban, kivéve, hogy a magas helyeken áldozott, és ott tömjénezett.
And Solomon, in his love for the Lord, kept the laws of David his father; but he made offerings and let them go up in smoke on the high places.
καὶ ἠγάπησεν σαλωμων τὸν κύριον πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασιν δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ πλὴν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ἔθυεν καὶ ἐθυμία

4 És mikor Gibeonba ment a király, hogy ott áldozzék, mert ott volt a nagy magaslat, és Salamon azon az oltáron áldozott égõáldozatul ezer barmot:
And the king went to Gibeon to make an offering there, because that was the chief high place: it was Solomon's way to make a thousand burned offerings on that altar.
καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς γαβαων θῦσαι ἐκεῖ ὅτι αὐτὴ ὑψηλοτάτη καὶ μεγάλη χιλίαν ὁλοκαύτωσιν ἀνήνεγκεν σαλωμων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐν γαβαων

5 Megjelenék Gibeonban az Úr Salamonnak azon éjjel álmában, és monda az Isten: Kérj, a mit [akarsz,] hogy adjak néked.
In Gibeon, Solomon had a vision of the Lord in a dream by night; and God said to him, Say what I am to give you.
καὶ ὤφθη κύριος τῷ σαλωμων ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σαλωμων αἴτησαί τι αἴτημα σαυτῷ

6 És monda Salamon: Te a te szolgáddal, az én atyámmal, Dáviddal nagy irgalmasságot cselekedtél, a miképen [õ is] járt elõtted híven, igazán és hozzád egyenes szívvel, és megtartottad néki ezt a nagy irgalmasságot, hogy néki fiat adtál, a ki az õ királyi székében ül, a mint e mai napon megtetszik.

And Solomon said, Great was your mercy to David my father, as his life before you was true and upright and his heart was true to you; and you have kept for him this greatest mercy, a son to take his place this day.

καὶ εἶπεν σαλωμων σὺ ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου δαυιδ τοῦ πατρός μου ἔλεος μέγα καθὼς διῆλθεν ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν εὐθύτητι καρδίας μετὰ σοῦ καὶ ἐφύλαξας αὐτῷ τὸ ἔλεος τὸ μέγα τοῦτο δοῦναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη

7 És most, óh én Uram Istenem, te tetted a te szolgádat királylyá, Dávid, az én atyám helyett. Én pedig kicsiny gyermek vagyok, nem tudok kimenni és bejönni.

And now, O Lord my God, you have made your servant king in the place of David my father; and I am only a young boy, with no knowledge of how to go out or come in.

καὶ νῦν κύριε ὁ θεός μου σὺ ἔδωκας τὸν δοῦλόν σου ἀντὶ δαυιδ τοῦ πατρός μου καὶ ἐγώ εἰμι παιδάριον μικρὸν καὶ οὐκ οἶδα τὴν ἔξοδόν μου καὶ τὴν εἴσοδόν μου

8 És a te szolgád a te néped között van, a melyet te [magadnak] választottál, nagy nép ez, a mely meg nem számláltathatik, meg sem írattathatik a sokaság miatt.

And your servant has round him the people of your selection, a people so great that they may not be numbered, and no account of them may be given.

ὁ δὲ δοῦλός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου ὃν ἐξελέξω λαὸν πολύν ὃς οὐκ ἀριθμηθήσεται

9 Adj azért a te szolgádnak értelmes szívet, hogy tudja ítélni a te népedet, és tudjon választást tenni a jó és gonosz között; mert kicsoda kormányozhatja ezt a te nagy népedet?

Give your servant, then, a wise heart for judging your people, able to see what is good and what evil; for who is able to be the judge of this great people?

καὶ δώσεις τῷ δούλῳ σου καρδίαν ἀκούειν καὶ διακρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ συνίειν ἀνὰ μέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ ὅτι τίς δυνήσεται κρίνειν τὸν λαόν σου τὸν βαρὺ ν τοῦτον

10 És tetszék e beszéd az Úrnak, hogy Salamon ilyen dolgot kért.

Now these words and Solomon's request were pleasing to the Lord.

καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον κυρίου ὅτι ᾐτήσατο σαλωμων τὸ ῥῆμα τοῦτο

11 Monda azért az Isten néki: Mivelhogy ezt kérted tõlem, és nem kértél magadnak hosszú életet, sem nem kértél gazdagságot, sem pedig nem kérted a te ellenségidnek lelkét; hanem bölcseséget kértél az ítélettételre:

And God said to him, Because your request is for this thing, and not for long life for yourself or for wealth or for the destruction of your haters, but for wisdom to be a judge of causes;

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν ἀνθ' ὧν ᾐτήσω παρ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ οὐκ ᾐτήσω σαυτῷ ἡμέρας πολλὰς καὶ οὐκ ᾐτήσω πλοῦτον οὐδὲ ᾐτήσω ψυχὰς ἐχθρῶν σου ἀλλ' ᾐτήσω σαυτῷ σύνεσιν τοῦ εἰσακούειν κρίμα

12 Ímé a te beszéded szerint cselekszem, ímé adok néked bölcs és értelmes szívet, úgy hogy hozzád hasonló nem volt te elõtted, és utánad sem támad olyan, mint te.

I have done as you said: I have given you a wise and far-seeing heart, so that there has never been your equal in the past, and never will there be any like you in the future.

ἰδοὺ πεποίηκα κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἰδοὺ δέδωκά σοι καρδίαν φρονίμην καὶ σοφήν ὡς σὺ οὐ γέγονεν ἔμπροσθέν σου καὶ μετὰ σὲ οὐκ ἀναστήσεται ὅμοιός σοι

13 Sõt még a mit nem kértél, azt is megadom néked, gazdagságot és dicsõséget: úgy hogy a királyok között nem lesz hozzád hasonló senki minden te idõdben.

And with this I have given you what you made no request for: wealth and honour, so that no king was ever your equal.

καὶ ἃ οὐκ ᾐτήσω δέδωκά σοι καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν ὡς οὐ γέγονεν ἀνὴρ ὅμοιός σοι ἐν βασιλεῦσιν

14 És ha az én útaimon járándasz, megõrizvén az én végzéseimet és parancsolatimat, a miképen járt a te atyád, Dávid: meghosszabbítom életed idejét.

And if you go on in my ways, keeping my laws and my orders as your father David did, I will give you a long life.

καὶ ἐὰν πορευθῇς ἐν τῇ ὁδῷ μου φυλάσσειν τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου ὡς ἐπορεύθη δαυιδ ὁ πατήρ σου καὶ πληθυνῶ τὰς ἡμέρας σου

15 És mikor felserkent Salamon, ímé álom volt. És méne Jeruzsálembe, és álla az Úr szövetségének ládája elé, és áldozék egészen égõáldozatokat, és készíte hálaáldozatokat, és szerze nagy lakomát minden szolgáinak.

And Solomon, awakening, saw that it was a dream; then he came to Jerusalem, where he went before the ark of the agreement of the Lord, offering burned offerings and peace-offerings; and he made a feast for all his servants.

καὶ ἐξυπνίσθη σαλωμων καὶ ἰδοὺ ἐνύπνιον καὶ ἀνέστη καὶ παραγίνεται εἰς ιερουσαλημ καὶ ἔστη κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ κατὰ πρόσωπον κιβωτοῦ διαθήκης κυρί ου ἐν σιων καὶ ἀνήγαγεν ὁλοκαυτώσεις καὶ ἐποίησεν εἰρηνικὰς καὶ ἐποίησεν πότον μέγαν ἑαυτῷ καὶ πᾶσιν τοῖς παισὶν αὐτοῦ

16 Abban az idõben jött a királyhoz két parázna asszony, és megálla õ elõtte.
Then two loose women of the town came and took their places before the king;
τότε ὤφθησαν δύο γυναῖκες πόρναι τῷ βασιλεῖ καὶ ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ

17 És monda az egyik asszony: Kérlek uram, én és ez az asszony egy házban laktunk, és szültem õ nála abban a házban.
And one of them said, O my lord, I and this woman are living in the same house; and I gave birth to a child by her side in the house.
καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ μία ἐν ἐμοί κύριε ἐγὼ καὶ ἡ γυνὴ αὕτη οἰκοῦμεν ἐν οἴκῳ ἑνὶ καὶ ἐτέκομεν ἐν τῷ οἴκῳ

18 És harmadnappal az én szülésem után, ez az asszony is szült, és együtt valánk, senki idegen nem volt velünk a házban, hanem csak mi ketten valánk abban a házban.
And three days after the birth of my child, this woman had a child: we were together, no other-person was with us in the house but we two only.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ τεκούσης μου καὶ ἔτεκεν καὶ ἡ γυνὴ αὕτη καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸ αὐτό καὶ οὐκ ἔστιν οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν πάρεξ ἀμφοτέρων ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ

19 És ennek az asszonynak éjszaka meghalt a fia: mert ráfeküdt.
In the night, this woman, sleeping on her child, was the cause of its death.
καὶ ἀπέθανεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς ταύτης τὴν νύκτα ὡς ἐπεκοιμήθη ἐπ' αὐτόν

20 És felkelt éjfélkor, és elvitte az én fiamat mellõlem, mert a te szolgálóleányod aludt, és azt maga mellé fekteté, míg az õ meghalt fiát én mellém fektette.
And she got up in the middle of the night and took my son from my side while your servant was sleeping; and she took it in her arms and put her dead child in my arms.
καὶ ἀνέστη μέσης τῆς νυκτὸς καὶ ἔλαβεν τὸν υἱόν μου ἐκ τῶν ἀγκαλῶν μου καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν τεθνηκότα ἐκοίμισεν ἐν τῷ κόλπῳ μ ου

21 Mikor pedig hajnalban felkeltem, hogy megszoptassam az én fiamat: ímé, megholt; de reggel jól megnézegetvén, látám, hogy az nem az én fiam, a kit én szültem.
And when I got up to give my child the breast, I saw that it was dead; but in the morning, looking at it with care, I saw that it was not my son.
καὶ ἀνέστην τὸ πρωὶ θηλάσαι τὸν υἱόν μου καὶ ἐκεῖνος ἦν τεθνηκώς καὶ ἰδοὺ κατενόησα αὐτὸν πρωί καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ὁ υἱός μου ὃν ἔτεκον

22 Monda pedig a másik asszony: Nem úgy van, az én fiam az, a ki él, a te fiad pedig az, a ki meghalt. Amaz viszont monda: Nem, hanem a te fiad az, a ki meghalt, és az én fiam az, a ki él. És ekképen versengettek a király elõtt.
And the other woman said, No; but the living child is my son and the dead one yours. But the first said, No; the dead child is your son and the living one mine. So they kept on talking before the king.
καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ ἑτέρα οὐχί ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν ὁ δὲ υἱός σου ὁ τεθνηκώς καὶ ἐλάλησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως

23 Akkor monda a király: Ez azt mondja: Ez az én fiam, a ki él, és a te fiad az, a ki meghalt; amaz meg ezt mondja: Semmiképen nem, hanem a te fiad az, a ki meghalt, és az én fiam az, a ki él.
Then the king said, One says, The living child is my son, and yours is the dead: and the other says, Not so; but your son is the dead one and mine is the living.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐταῖς σὺ λέγεις οὗτος ὁ υἱός μου ὁ ζῶν καὶ ὁ υἱὸς ταύτης ὁ τεθνηκώς καὶ σὺ λέγεις οὐχί ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν καὶ ὁ υἱός σου ὁ τεθνηκώς

24 És monda a király: Hozzatok nékem kardot! És mikor oda hozák a kardot a király elé,
Then he said, Get me a sword. So they went and put a sword before the king.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς λάβετέ μοι μάχαιραν καὶ προσήνεγκαν τὴν μάχαιραν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως

25 Monda a király: Vágjátok két részre az eleven gyermeket, és adjátok az egyik részt egyiknek, a másikat pedig a másiknak.
And the king said, Let the living child be cut in two and one half given to one woman and one to the other.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς διέλετε τὸ παιδίον τὸ θηλάζον τὸ ζῶν εἰς δύο καὶ δότε τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ταύτῃ καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ταύτῃ

26 Ekkor monda az az asszony, a kié vala az élõ gyermek, a királynak, mert megindult szíve gyermekén: Kérlek, uram, adjátok néki az élõ gyermeket, és ne öljétek meg õt. A másik pedig azt mondja vala. Se enyim, se tied ne legyen; vágjátok ketté.
Then the mother of the living child came forward, for her heart went out to her son, and she said, O my lord, give her the child; do not on any account put it to death. But the other woman said, It will not be mine or yours; let it be cut in two.
καὶ ἀπεκρίθη ἡ γυνή ἧς ἦν ὁ υἱὸς ὁ ζῶν καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα ὅτι ἐταράχθη ἡ μήτρα αὐτῆς ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτῆς καὶ εἶπεν ἐν ἐμοί κύριε δότε αὐτῇ τὸ παιδίον καὶ θανάτῳ μὴ θανατώσητε αὐτόν καὶ αὕτη εἶπεν μήτε ἐμοὶ μήτε αὐτῇ ἔστω διέλετε

27 Akkor felele a király, és monda: Adjátok amannak az élõ gyermeket, és meg ne öljétek azt, [mert] az az õ anyja.
Then the king made answer and said, Give her the child, and do not put it to death; she is the mother of it.
καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν δότε τὸ παιδίον τῇ εἰπούσῃ δότε αὐτῇ αὐτὸ καὶ θανάτῳ μὴ θανατώσητε αὐτόν αὐτὴ ἡ μήτηρ αὐτοῦ

28 És mikor hallotta az egész Izráel ezt az ítéletet, a melyet tett vala a király, félék a királynak orczáját, mert látták, hogy Isten bölcsesége van az õ szívében az ítélettételre.
And news of this decision which the king had made went through all Israel; and they had fear of the king, for they saw that the wisdom of God was in him to give decisions.
καὶ ἤκουσαν πᾶς ισραηλ τὸ κρίμα τοῦτο ὃ ἔκρινεν ὁ βασιλεύς καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως ὅτι εἶδον ὅτι φρόνησις θεοῦ ἐν αὐτῷ τοῦ ποιεῖν δικαίωμα

1 És lõn Salamon király az egész Izráel felett királylyá.
Now Solomon was king over all Israel.
καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς σαλωμων βασιλεύων ἐπὶ ισραηλ

2 Ezek [valának] pedig az õ fõemberei: Azária, Sádók papnak fia.
And these were his chief men: Azariah, the son of Zadok, was the priest;
καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἳ ἦσαν αὐτοῦ αζαριου υἱὸς σαδωκ

3 Elihóref és Ahija, Sisának fiai íródeákok, Jósafát, az Ahilud fia, emlékíró vala.
Elihoreph and Ahijah, the sons of Shisha, were scribes; Jehoshaphat, the son of Ahilud, was the recorder;
καὶ ελιαρεφ καὶ αχια υἱὸς σαβα γραμματεῖς καὶ ιωσαφατ υἱὸς αχιλιδ ὑπομιμνήσκων

4 És Benája, a Jójada fia, a sereg hadnagya; Sádók pedig és Abjátár papok.
Benaiah, the son of Jehoiada, was head of the army; Zadok and Abiathar were priests;
καὶ σαδουχ καὶ αβιαθαρ ἱερεῖς

5 És Azáriás, a Nátán fia, a tiszttartók elõljárója; és Zábud, a Nátán fia, fõtanácsos és a király barátja.
Azariah, the son of Nathan, was over those in authority in the different divisions of the country; Zabud, the son of Nathan, was priest and the king's friend;
καὶ ορνια υἱὸς ναθαν ἐπὶ τῶν καθεσταμένων καὶ ζαβουθ υἱὸς ναθαν ἑταῖρος τοῦ βασιλέως

6 És Ahisár udvarbíró; Adónirám pedig, az Abda fia, kincstartó.
Ahishar was controller of the king's house; Adoniram, the son of Abda, was overseer of the forced work.
καὶ αχιηλ οἰκονόμος καὶ ελιαβ υἱὸς σαφ ἐπὶ τῆς πατριᾶς καὶ αδωνιραμ υἱὸς εφρα ἐπὶ τῶν φόρων

7 Vala pedig Salamonnak tizenkét tiszttartója az egész Izráelen, a kik ellátták a királyt és az õ háznépét: esztendõnként mindeniknek egy hónapig kellett az ellátásról gondot viselnie.
And Solomon put twelve overseers over all Israel, to be responsible for the stores needed for the king and those of his house; every man was responsible for one month in the year.
καὶ τῷ σαλωμων δώδεκα καθεσταμένοι ἐπὶ πάντα ισραηλ χορηγεῖν τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μῆνα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐγίνετο ἐπὶ τὸν ἕνα χορηγεῖν

8 És ezek azoknak neveik: Húrnak fia az Efraim hegyén.
And these are their names: ... the son of Hur in the hill country of Ephraim;
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν βενωρ ἐν ὄρει εφραιμ εἷς

9 Dékernek fia Mákásban, Sahálbimban, Béth-Semesben és Elonban és Béth- Hanánban.
... the son of Deker in Makaz and Shaalbim and Beth-shemesh and Elonbeth-hanan;
υἱὸς ρηχαβ ἐν μαχεμας καὶ βηθαλαμιν καὶ βαιθσαμυς καὶ αιλων ἕως βαιθαναν εἷς

10 Hésednek fia Arúbotban, õ hozzá tartozott Szókó és Héfer egész földe.
... the son of Hesed in Arubboth; Socoh and all the land of Hepher were under his control;
υἱὸς εσωθ βηρβηθνεμα λουσαμηνχα καὶ ρησφαρα

11 Abinádáb fiaié volt Dór egész határa. A Salamon leánya, Táfát, vala néki felesége.
... the son of Abinadab in all Naphath-dor; his wife was Taphath, the daughter of Solomon.
χιναναδαβ καὶ αναφαθι ἀνὴρ ταβληθ θυγάτηρ σαλωμων ἣν αὐτῷ εἰς γυναῖκα εἶς

12 Bahana, az Ahilud fia, [bírja vala] Taanákot és Megiddót és egész Béth- Seánt, mely Sartána mellett vala Jezréel alatt, Béth-Seántól fogva mind Abela Méholáig és mind Jokméámon túl.
Baana, the son of Ahilud, in Taanach and Megiddo, and all Beth-shean which is by the side of Zarethan, under Jezreel, from Beth-shean to Abel-meholah, as far as the far side of Jokmeam;
βακχα υἱὸς αχιλιδ θααναχ καὶ μεκεδω καὶ πᾶς ὁ οἶκος σαν ὁ παρὰ σεσαθαν ὑποκάτω τοῦ εσραε καὶ ἐκ βαισαφουδ εβελμαωλα ἕως μαεβερ λουκαμ εἶς

13 Gébernek fia, Rámóth Gileádban: övé valának Jáirnak, a Manasse fiának falui, melyek Gileádban [valának;] az övé volt az Argób tartománya, mely Básánban vala, hatvan nagy város kõfallal és érczzárakkal [megerõsítve.
... the son of Geber in Ramoth-gilead; he had the towns of Jair, the son of Manasseh, which are in Gilead, and the country of Argob, which is in Bashan, sixty great towns with walls and locks of brass.
υἱὸς γαβερ ἐν ρεμαθ γαλααδ τούτῳ σχοίνισμα ερεγαβα ἢ ἐν τῇ βασαν ἑξήκοντα πόλεις μεγάλαι τειχήρεις καὶ μοχλοὶ χαλκοῖ εἷς

14 Ahinádáb, Iddó fia Mahanáimban.
Ahinadab, the son of Iddo, in Mahanaim;
αχιναδαβ υἱὸς αχελ μααναιν εἷς

15 Ahimaás Naftaliban; a Salamon leányát, Bosmátát vevé magának feleségül õ is.
Ahimaaz in Naphtali; he took Basemath, the daughter of Solomon, as his wife;
αχιμαας ἐν νεφθαλι καὶ οὗτος ἔλαβεν τὴν βασεμμαθ θυγατέρα σαλωμων εἰς γυναῖκα εἶς

16 Bahana, Khúsai fia, Áserben és Alóthban.
Baana, the son of Hushai, in Asher and Aloth;
βαανα υἱὸς χουσι ἐν τῇ μααλαθ εἷς

17 Jósafát, Paruákh fia, Issakhárban.
Jehoshaphat, the son of Paruah, in Issachar;
σαμαα υἱὸς ηλα ἐν τῷ βενιαμιν

18 Simei, Éla fia, Benjáminban.
Shimei, the son of Ela, in Benjamin;
γαβερ υἱὸς αδαι ἐν τῇ γῇ γαδ γῇ σηων βασιλέως τοῦ εσεβων καὶ ωγ βασιλέως τοῦ βασαν καὶ νασιφ εἷς ἐν γῇ ιουδα

19 Géber, Uri fia, a Gileád földében, Sihonnak, az Emoreus királyának földében, és Ógnak, a Básánbeli királynak [földében;] és [ez] egy tiszttartó [bírja vala] azt a földet.
Geber, the son of Uri, in the land of Gilead, the country of Sihon, king of the Amorites, and Og, king of Bashan; and one overseer had authority over all the overseers who were in the land.
ιωσαφατ υἱὸς φουασουδ ἐν ισσαχαρ

1 És Hírám, Tírus királya elküldé az õ szolgáit Salamonhoz, mikor meghallotta, hogy õt kenték királylyá az õ atyja helyett; mert Hírám szerette Dávidot teljes életében.
Now Hiram, king of Tyre, hearing that Solomon had been made king in place of his father, sent his servants to him; for Hiram had ever been a friend to David.
καὶ ἐχορήγουν οἱ καθεσταμένοι οὕτως τῷ βασιλεῖ σαλωμων καὶ πάντα τὰ διαγγέλματα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως ἕκαστος μῆνα αὐτοῦ οὐ παραλλάσσουσιν λόγον καὶ τὰς κριθὰς καὶ τὸ ἄχυρον τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ἅρμασιν ἦρον εἰς τὸν τόπον οὗ ἂν ᾖ ὁ βασιλεύς ἕκαστος κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ

2 És külde Salamon Hirámhoz, ezt izenvén néki:
And Solomon sent back word to Hiram, saying,
καὶ ταῦτα τὰ δέοντα τῷ σαλωμων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τριάκοντα κόροι σεμιδάλεως καὶ ἑξήκοντα κόροι ἀλεύρου κεκοπανισμένου

3 Te tudod, hogy Dávid, az én atyám nem építhete házat az Úrnak, az õ Istenének nevének a háborúk miatt, a melyekkel õt körülvették vala, mígnem az Úr az õ lábainak talpa alá vetette azokat;

You have knowledge that David my father was not able to make a house for the name of the Lord his God, because of the wars which were round him on every side, till the Lord put all those who were against him under his feet.

καὶ δέκα μόσχοι ἐκλεκτοὶ καὶ εἴκοσι βόες νομάδες καὶ ἑκατὸν πρόβατα ἐκτὸς ἐλάφων καὶ δορκάδων καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν σιτευτά

4 De most az Úr, az én Istenem nékem nyugodalmat adott mindenfelõl, [úgy hogy] semmi ellenségem és senkitõl semmi bántásom nincs.

But now the Lord my God has given me rest on every side; no one is making trouble, and no evil is taking place.

ὅτι ἦν ἄρχων πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν κυκλόθεν

9 Az én szolgáim a Libánonról aláviszik a tengerre [a fákat:] én pedig azokat tutajokra rakatván, a tengeren addig a helyig vitetem, a melyet te megizentetsz nékem, és azokat ott kihányatom, és te vitesd el. Te pedig abban teljesítsd kívánságomat, hogy adj eledelt az én háznépemnek.

My men will take them down from Lebanon to the sea, where I will have them corded together to go by sea to whatever place you say, and I will have them cut up there so that you may take them away; as for payment, it will be enough if you give me food for my people.

καὶ ἔδωκεν κύριος φρόνησιν τῷ σαλωμων καὶ σοφίαν πολλὴν σφόδρα καὶ χύμα καρδίας ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν

10 Ada azért Hírám Salamonnak czédrusfákat és fenyõfákat, minden kívánsága szerint.

So Hiram gave Solomon all the cedar-wood and cypress-wood he had need of;

καὶ ἐπληθύνθη σαλωμων σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων ἀρχαίων ἀνθρώπων καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους αἰγύπτου

11 Salamon pedig ada Hírámnak húszezer véka búzát az õ háznépének táplálására, és húszezer kórus sajtolt olajat. Ezt adja vala Salamon Hírámnak esztendõrõl-esztendõre.

And Solomon gave Hiram twenty thousand measures of grain, as food for his people, and twenty measures of clear oil; this he did every year.

καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ γαιθαν τὸν εζραΐτην καὶ τὸν αιμαν καὶ τὸν χαλκαλ καὶ δαρδα υἱοὺς μαλ

12 Az Úr azért bölcsességet ada Salamonnak, a mint megmondotta vala néki; és békesség lõn Hírám és Salamon között, és õk szövetséget tõnek egymással.

Now the Lord had given Solomon wisdom, as he had said to him; and there was peace between Hiram and Solomon, and they made an agreement together.

καὶ ἐλάλησεν σαλωμων τρισχιλίας παραβολάς καὶ ἦσαν ᾠδαὶ αὐτοῦ πεντακισχίλιαι

13 Salamon király pedig robotosokat szedete az egész Izráelbõl; és harminczezer ember lõn robotossá.

Then King Solomon got together men for the forced work through all Israel, thirty thousand men in number;

καὶ ἐλάλησεν περὶ τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς κέδρου τῆς ἐν τῷ λιβάνῳ καὶ ἕως τῆς ὑσσώπου τῆς ἐκπορευομένης διὰ τοῦ τοίχου καὶ ἐλάλησεν περὶ τῶν κτηνῶν καὶ περὶ τῶν πετεινῶν καὶ περὶ τῶν ἑρπετῶν καὶ περὶ τῶν ἰχθύων

14 A kiket aztán elkülde a Libánonra, minden hónapra tíz-tízezer ember egymás után. Egy hónapig a Libánon [hegyén] valának, két hónapig az õ házoknál. Adónirám vala pedig a robotosok feje.

And sent them to Lebanon in bands of ten thousand every month: for a month they were working in Lebanon and for two months in their country, and Adoniram was in control of them.

καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ λαοὶ ἀκοῦσαι τῆς σοφίας σαλωμων καὶ ἐλάμβανεν δῶρα παρὰ πάντων τῶν βασιλέων τῆς γῆς ὅσοι ἤκουον τῆς σοφίας αὐτοῦ [14α] καὶ ἔλαβεν σαλωμ ων τὴν θυγατέρα φαραω ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν δαυιδ ἕως συντελέσαι αὐτὸν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ καὶ τὸ τεῖχος ιερουσαλημ [14 β] τότε ἀνέβη φαραω βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ προκατελάβετο τὴν γαζερ καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν καὶ τὸν χανανίτην τὸν κατοικοῦντα ἐν μεργαβ καὶ ἔδωκεν αὐτὰς φαραω ἀποστολὰ ς θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ σαλωμων καὶ σαλωμων ᾠκοδόμησεν τὴν γαζερ

15 Ezenkivül Salamonnak hetvenezer teherhordója, és nyolczvanezer kõvágója volt a hegyen.

Then he had seventy thousand for the work of transport, and eighty thousand stone-cutters in the mountains;

καὶ ἀπέστειλεν χιραμ βασιλεὺς τύρου τοὺς παῖδας αὐτοῦ χρῖσαι τὸν σαλωμων ἀντὶ δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὅτι ἀγαπῶν ἦν χιραμ τὸν δαυιδ πάσας τὰς ἡμέρας

16 A pallérok fejedelmein kivül, a kikre Salamon a munkának igazgatását bízta volt, a kik háromezeren és háromszázan [valának], a kik a munkálkodó népet szorgalmaztatták.

In addition to the chiefs of the responsible men put by Solomon to oversee the work, three thousand and three hundred in authority over the workmen.

καὶ ἀπέστειλεν σαλωμων πρὸς χιραμ λέγων

17 És megparancsolá a király, hogy nagy és drága köveket vágjanak ki, nevezetesen faragott köveket a ház fundamentomául;
By the king's orders great stones, stones of high price, were cut out, so that the base of the house might be made of squared stone.
σὺ οἶδας δαυιδ τὸν πατέρα μου ὅτι οὐκ ἐδύνατο οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ μου ἀπὸ προσώπου τῶν πολέμων τῶν κυκλωσάντων αὐτὸν ἕως τοῦ δοῦναι κύριον α ὐτοὺς ὑπὸ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν αὐτοῦ

18 Melyeket kifaragának a Salamon kõmívesei és a Hírám ácsai és a Gibleusok; és elkészíték a fákat és a köveket a ház építéséhez.
Solomon's builders and Hiram's builders did the work of cutting them, and put edges on them, and got the wood and the stone ready for the building of the house.
καὶ νῦν ἀνέπαυσε κύριος ὁ θεός μου ἐμοὶ κυκλόθεν οὐκ ἔστιν ἐπίβουλος καὶ οὐκ ἔστιν ἀπάντημα πονηρόν

1 És megépítteték az Úrnak háza az Izráel fiainak Égyiptom földébõl való kijövetele után a négyszáznyolczvanadik esztendõben, Salamon Izráel felett való uralkodásának negyedik esztendejében, a Zif hónapban, mely a második hónap.
In the four hundred and eightieth year after the children of Israel came out of the land of Egypt, in the fourth year that Solomon was king of Israel, in the month Ziv, which is the second month, the building of the Lord's house was started.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου υἱῶν ισραηλ ἐξ αἰγύπτου τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ βασιλεύοντος τοῦ βασιλέως σαλωμων ἐ πὶ ισραηλ [1α] καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς καὶ αἴρουσιν λίθους μεγάλους τιμίους εἰς τὸν θεμέλιον τοῦ οἴκου καὶ λίθους ἀπελεκήτους [1β] καὶ ἐπελέκησαν οἱ υἱοὶ σαλωμων καὶ οἱ υἱοὶ χιραμ καὶ ἔβαλαν αὐτούς [1ξ] ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐθεμελίωσεν τὸν οἶκον κυρίου ἐν μηνὶ νισω τῷ δευτέρῳ μηνί [1δ] ἐν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ ἐν μηνὶ βααλ οὗτος ὁ μὴν ὁ ὄγ δοος συνετελέσθη ὁ οἶκος εἰς πάντα λόγον αὐτοῦ καὶ εἰς πᾶσαν διάταξιν αὐτοῦ

2 És a ház, a melyet Salamon király az Úrnak építe, hatvan sing hosszú, húsz sing széles és harmincz sing magas volt.
The house which Solomon made for the Lord was sixty cubits long, twenty cubits wide and thirty cubits high.
καὶ ὁ οἶκος ὃν ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων τῷ κυρίῳ τεσσαράκοντα πήχεων μῆκος αὐτοῦ καὶ εἴκοσι ἐν πήχει πλάτος αὐτοῦ καὶ πέντε καὶ εἴκοσι ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτοῦ

3 És egy tornácz vala a ház temploma elõtt, a melynek a hossza húsz sing volt, a háznak szélessége szerint; a szélessége pedig tíz sing volt a ház hosszában.
The covered way before the Temple of the house was twenty cubits long, as wide as the house, and ten cubits wide in front of the house.
καὶ τὸ αιλαμ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ εἴκοσι ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ εἰς τὸ πλάτος τοῦ οἴκου καὶ δέκα ἐν πήχει τὸ πλάτος αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου καὶ ᾠκοδόμησεν τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν

4 És építe a házon ablakokat is lezárt rostélyzattal.
And for the house he made windows, with network across.
καὶ ἐποίησεν τῷ οἴκῳ θυρίδας παρακυπτομένας κρυπτάς

5 És építe a ház falaira emeleteket köröskörül, a ház falai körül a szent helyen és a szentek szentjén, és készíte mellék helyiségeket körül.
And against the walls all round, and against the walls of the Temple and of the inmost room, he put up wings, with side rooms all round:
καὶ ἔδωκεν ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου μέλαθρα κυκλόθεν τῷ ναῷ καὶ τῷ δαβιρ καὶ ἐποίησεν πλευρὰς κυκλόθεν

6 Az alsó emelet [belsõ] szélessége öt sing, a középsõ szélessége hat sing és a harmadik szélessége hét sing volt, és bemélyedéseket építe a ház körül kivülrõl, hogy az [emeletek gerendái] ne nyúljanak be a ház falaiba.
The lowest line of them being five cubits wide, the middle six cubits wide and the third seven cubits; for there was a space all round the outside walls of the house so that the boards supporting the rooms did not have to be fixed in the walls of the house.
ἡ πλευρὰ ἡ ὑποκάτω πέντε πήχεων τὸ πλάτος αὐτῆς καὶ τὸ μέσον ἕξ καὶ ἡ τρίτη ἑπτὰ ἐν πήχει τὸ πλάτος αὐτῆς ὅτι διάστημα ἔδωκεν τῷ οἴκῳ κυκλόθεν ἔξωθεν τοῦ οἴκου ὅπως μὴ ἐπιλαμβάνωνται τῶν τοίχων τοῦ οἴκου

7 Mikor pedig a ház építteték, a kõbányának egészen kifaragott köveibõl építtetett, úgy hogy sem kalapácsnak, sem fejszének, sem valami egyéb vasszerszámnak pengése nem hallattatott a háznak felépítésénél.
(And the stones used in the building of the house were squared at the place where they were cut out; there was no sound of hammer or axe or any iron instrument while they were building the house.)
καὶ ὁ οἶκος ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτὸν λίθοις ἀκροτόμοις ἀργοῖς ᾠκοδομήθη καὶ σφῦρα καὶ πέλεκυς καὶ πᾶν σκεῦος σιδηροῦν οὐκ ἠκούσθη ἐν τῷ οἴκῳ ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐ τόν

8 [Az alsó emelet] középsõ mellékhelyiségéhez egy ajtó vezetett a ház jobb oldalán, és egy csiga-grádics vitt fel a [középsõ] emeletbe, és a középsõbõl a harmadikba.
The door to the lowest side rooms was in the right side of the house; and they went up by twisting steps into the middle rooms, and from the middle into the third.
καὶ ὁ πυλὼν τῆς πλευρᾶς τῆς ὑποκάτωθεν ὑπὸ τὴν ὠμίαν τοῦ οἴκου τὴν δεξιάν καὶ ἑλικτὴ ἀνάβασις εἰς τὸ μέσον καὶ ἐκ τῆς μέσης ἐπὶ τὰ τριώροφα

9 Megépíté ekként azt a házat és elvégezé, és befedé a házat gerendákkal és czédrusfadeszkákkal.
So he put up the house and made it complete, roofing it with boards of cedar-wood.
καὶ ᾠκοδόμησεν τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν καὶ ἐκοιλοστάθμησεν τὸν οἶκον κέδροις

10 És megépíté az emeleteket az egész ház körül, a melyeknek magasságok öt- [öt] sing volt, és a házhoz czédrusfagerendákkal ragasztattak.
And he put up the line of side rooms against the walls of the house, fifteen cubits high, resting against the house on boards of cedar-wood.
καὶ ᾠκοδόμησεν τοὺς ἐνδέσμους δι' ὅλου τοῦ οἴκου πέντε ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτοῦ καὶ συνέσχεν τὸν ἔνδεσμον ἐν ξύλοις κεδρίνοις

15 És megbéllelé a ház falait belõl czédrusfával, a ház padlózatától egészen a padlásig beborítá belõl fával; a ház padlózatát pedig beborítá fenyõdeszkákkal.
The walls of the house were covered inside with cedar-wood boards; from the floor to the roof of the house they were covered inside with wood; and the floor was covered with boards of cypress-wood.
καὶ ᾠκοδόμησεν τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου διὰ ξύλων κεδρίνων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τοῦ οἴκου καὶ ἕως τῶν δοκῶν καὶ ἕως τῶν τοίχων ἐκοιλοστάθμησεν συνεχόμενα ξύλοις ἔσωθεν καὶ περιέσχεν τὸ ἔσω τοῦ οἴκου ἐν πλευραῖς πευκίναις

16 És építe a ház hátulján egy húsz sing hosszú czédrusfa falat a padlózattól egész a padlásig, és építé azt [a ház] hátulsó részének: szentek-szentjének.
And at the back of the house a further space of twenty cubits was shut in with boards of cedar-wood, for the inmost room.
καὶ ᾠκοδόμησεν τοὺς εἴκοσι πήχεις ἀπ' ἄκρου τοῦ οἴκου τὸ πλευρὸν τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἕως τῶν δοκῶν καὶ ἐποίησεν ἐκ τοῦ δαβιρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων

17 Az elõtte való szenthely hossza negyven sing volt.
And the house, that is, the Temple, in front of the holy place was forty cubits long.
καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ ναὸς κατὰ πρόσωπον

19 És a szentek-szentjét építé a ház belsõ részében, hogy abba helyheztesse az Úr szövetségének ládáját.
And he made ready an inmost room in the middle of the house, in which to put the ark of the agreement of the Lord.
τοῦ δαβιρ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου

20 A szentek-szentje belsõ részének a hossza vala húsz sing, a szélessége is húsz sing, a magassága is húsz sing, és beborítá azt finom aranynyal; az oltárt is beborítá czédrusdeszkákkal.
And the inmost room was twenty cubits square and twenty cubits high, plated over with clear gold, and he made an altar of cedar-wood, plating it with gold.
εἴκοσι πήχεις μῆκος καὶ εἴκοσι πήχεις πλάτος καὶ εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος αὐτοῦ καὶ περιέσχεν αὐτὸν χρυσίῳ συγκεκλεισμένῳ καὶ ἐποίησεν θυσιαστήριον

21 És Salamon beborította a házat belõl finom aranynyal, és arany lánczot vont a belsõ rész elõtt, a melyet szintén bevont aranynyal.
Solomon had all the inside of the house covered with gold, and he put chains of gold across in front of the inmost room, which itself was covered with gold.
κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβιρ καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ

22 Úgy, hogy az egész ház be volt vonva merõ aranynyal, sõt az oltárt is, a mely a szentek-szentje elõtt volt, egészen beborítá aranynyal.
Plates of gold were put all through the house till it was covered completely (and the altar in the inmost room was all covered with gold).
καὶ ὅλον τὸν οἶκον περιέσχεν χρυσίῳ ἕως συντελείας παντὸς τοῦ οἴκου

23 És csinált a szentek-szentjébe két tíz sing magas Kérubot olajfából.
In the inmost room he made two winged beings of olive-wood, ten cubits high;
καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ δαβιρ δύο χερουβιν δέκα πήχεων μέγεθος ἐσταθμωμένον

24 És öt sing volt az egyik Kérub szárnya, és öt sing a másik Kérub szárnya is, úgy, hogy az egyik szárnya végétõl, a [másik] szárnya végéig tíz sing vala.
With outstretched wings five cubits wide; the distance from the edge of one wing to the edge of the other was ten cubits.
καὶ πέντε πήχεων πτερύγιον τοῦ χερουβ τοῦ ἑνός καὶ πέντε πήχεων πτερύγιον αὐτοῦ τὸ δεύτερον ἐν πήχει δέκα ἀπὸ μέρους πτερυγίου αὐτοῦ εἰς μέρος πτερυγίου αὐτοῦ

25 A másik Kérub is tíz sing volt; és mind a két Kérubnak mind a mértéke, mind a faragása egy vala;
The two winged ones were ten cubits high, of the same size and form.
οὕτως τῷ χερουβ τῷ δευτέρῳ ἐν μέτρῳ ἑνὶ συντέλεια μία ἀμφοτέροις

26 Úgy, hogy az egyik Kérub magassága tíz sing, és ugyanannyi a másik Kérubé is.
The two of them were ten cubits high.
καὶ τὸ ὕψος τοῦ χερουβ τοῦ ἑνὸς δέκα ἐν πήχει καὶ οὕτως τὸ χερουβ τὸ δεύτερον

27 És helyezteté a Kérubokat a ház belsejébe, és a mint a Kérubok kiterjeszték szárnyukat, az egyiknek szárnya a [ház] egyik falát, a másik Kérub szárnya pedig a másik falát érte; de a ház közepén összeért egyik szárny a másikkal.
These were placed inside the inner house, their outstretched wings touching the walls of the house, one touching one wall and one the other, while their other wings were touching in the middle.
καὶ ἀμφότερα τὰ χερουβιν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου καὶ διεπέτασεν τὰς πτέρυγας αὐτῶν καὶ ἥπτετο πτέρυξ μία τοῦ τοίχου καὶ πτέρυξ ἥπτετο τοῦ τοίχου τοῦ δευτέρου κ αὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν αἱ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἥπτοντο πτέρυξ πτέρυγος

28 És beborítá a Kérubokat aranynyal.
These winged ones were plated over with gold.
καὶ περιέσχεν τὰ χερουβιν χρυσίῳ

29 És a ház összes falain köröskörül kivül és belõl Kérubokat, pálmafákat és kinyilt virágokat metszetett ki.
And all the walls of the house inside and out were ornamented with forms of winged ones and palm-trees and open flowers.
καὶ πάντας τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου κύκλῳ ἐγκολαπτὰ ἔγραψεν γραφίδι χερουβιν καὶ φοίνικες τῷ ἐσωτέρῳ καὶ τῷ ἐξωτέρῳ

30 És beborítá még a ház padlóját is aranynyal kivül és belõl.
And the floor of the house was covered with gold, inside and out.
καὶ τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου περιέσχεν χρυσίῳ τοῦ ἐσωτάτου καὶ τοῦ ἐξωτάτου

31 És a szentek-szentjének bemenetelén csinála ajtót olajfából, az ajtófélfák kiszögellése egy ötödrész volt;
For the way into the inmost room he made doors of olive-wood, the arch and the door supports forming a five-sided opening.
καὶ τῷ θυρώματι τοῦ δαβιρ ἐποίησεν θύρας ξύλων ἀρκευθίνων καὶ φλιὰς πενταπλᾶς

32 És két ajtószárnyat olajfából, és metszete reájok Kérubokat, pálmafákat és kinyilt virágokat, és beborítá azokat aranynyal; a Kérubokat is és a pálmafákat is megaranyoztatá.
On the olive-wood doors were cut designs of winged ones and palm-trees and open flowers, all of them, with the doors, plated with gold.
καὶ δύο θύρας ξύλων πευκίνων καὶ ἐγκολαπτὰ ἐπ' αὐτῶν ἐγκεκολαμμένα χερουβιν καὶ φοίνικας καὶ πέταλα διαπεπετασμένα καὶ περιέσχεν χρυσίῳ καὶ κατέβαινεν ἐπὶ τὰ χερουβ ιν καὶ ἐπὶ τοὺς φοίνικας τὸ χρυσίον

33 E képen csinált a templom szenthelyénél is négyszegletû ajtófélfákat olajfából.
Then he made pillars of olive-wood for the way into the Temple; the pillars were square:
καὶ οὕτως ἐποίησεν τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ φλιαὶ ξύλων ἀρκευθίνων στοαὶ τετραπλῶς

34 És csinált két ajtót cziprusfából, és az egyik ajtón is két forgó ajtószárny volt, a másik ajtón is két forgó ajtószárny.
And two folding doors of cypress-wood, with two leaves.
καὶ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς θύραις ξύλα πεύκινα δύο πτυχαὶ ἡ θύρα ἡ μία καὶ στροφεῖς αὐτῶν καὶ δύο πτυχαὶ ἡ θύρα ἡ δευτέρα στρεφόμενα

35 És metszete [azokra] Kérubokat és pálmafákat és kinyilt virágokat, és beborítá aranynyal, rá alkalmaztatva azt a metszésre.
These were ornamented with designs of winged ones and palm-trees and open flowers, plated over with gold.
ἐγκεκολαμμένα χερουβιν καὶ φοίνικες καὶ διαπεπετασμένα πέταλα καὶ περιεχόμενα χρυσίῳ καταγομένῳ ἐπὶ τὴν ἐκτύπωσιν

36 Azután felépíté a belsõ pitvart három rend faragott kõbõl és egy rend czédrusgerendából.
And the inner space was walled with three lines of squared stones and a line of cedar-wood boards.
καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτάτην τρεῖς στίχους ἀπελεκήτων καὶ στίχος κατειργασμένης κέδρου κυκλόθεν [36α] καὶ ᾠκοδόμησε καταπέτασμα τῆς αὐλῆς τοῦ αιλαμ τοῦ οἴκου τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ

1 Azután a maga házát építé Salamon tizenhárom esztendeig, a mely alatt elvégezé az õ házát egészen.
Solomon was thirteen years building a house for himself till it was complete.
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων καὶ ἔλαβεν τὸν χιραμ ἐκ τύρου

2 Megépíté a Libánon erdõ házát is, melynek hossza száz sing [vala,] szélessége ötven sing, magassága harmincz sing; [építé azt] négy rend czédrusoszlopon és az oszlopokon czédrusgerendák valának.
And he made the house of the Woods of Lebanon, which was a hundred cubits long and fifty cubits wide and thirty cubits high, resting on four lines of cedar-wood pillars with cedar-wood supports on the pillars.
υἱὸν γυναικὸς χήρας καὶ οὗτος ἀπὸ τῆς φυλῆς νεφθαλι καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀνὴρ τύριος τέκτων χαλκοῦ καὶ πεπληρωμένος τῆς τέχνης καὶ συνέσεως καὶ ἐπιγνώσεως τοῦ ποιεῖν πᾶν ἔργον ἐν χαλκῷ καὶ εἰσήχθη πρὸς τὸν βασιλέα σαλωμων καὶ ἐποίησεν πάντα τὰ ἔργα

3 És bepadlá czédrusdeszkákkal felül a gerendák felett, melyek valának negyvenöt oszlopon, mindenik renden tizenöt.
And it was covered with cedar over the forty-five supports which were on the pillars, fifteen in a line.
καὶ ἐχώνευσεν τοὺς δύο στύλους τῷ αιλαμ τοῦ οἴκου ὀκτωκαίδεκα πήχεις ὕψος τοῦ στύλου καὶ περίμετρον τέσσαρες καὶ δέκα πήχεις ἐκύκλου αὐτόν καὶ τὸ πάχος τοῦ στύλου τεσσάρων δακτύλων τὰ κοιλώματα καὶ οὕτως ὁ στῦλος ὁ δεύτερος

4 És három rend ablak rajta egymással átellenben, három-három ellenében.
There were three lines of window-frames, window facing window in every line.
καὶ δύο ἐπιθέματα ἐποίησεν δοῦναι ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν στύλων χωνευτὰ χαλκᾶ πέντε πήχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ ἑνός καὶ πέντε πήχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ δευτέρου

5 És mind az ajtók és azoknak oldalfái négyszögûek [valának] az ablakokkal együtt, és egyik ablak a másiknak átellenébe volt mind a három renden.
And all the doors and windows had square frames, with the windows facing one another in three lines.
καὶ ἐποίησεν δύο δίκτυα περικαλύψαι τὸ ἐπίθεμα τῶν στύλων καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ ἑνί καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ

6 És építé az oszlopcsarnokot, a melynek hossza ötven sing és szélessége harmincz sing volt; és egy tornáczot ez elé, és oszlopokat és vastag gerendákat ezek elé.
And he made a covered room of pillars, fifty cubits long and thirty cubits wide, and ... with steps before it.
καὶ ἔργον κρεμαστόν δύο στίχοι ῥοῶν χαλκῶν δεδικτυωμένοι ἔργον κρεμαστόν στίχος ἐπὶ στίχον καὶ οὕτως ἐποίησεν τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ

7 És építé a trón-termet, a hol ítélt, a törvényházat, a melyet czédrusfával bélelt meg a padlózattól fogva fel a padlásig.
Then he made a covered room for his high seat when he gave decisions; this was the covered room of judging; it was covered with cedar-wood from floor to roof.
καὶ ἔστησεν τοὺς στύλους τοῦ αιλαμ τοῦ ναοῦ καὶ ἔστησεν τὸν στῦλον τὸν ἕνα καὶ ἐπεκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ιαχουμ καὶ ἔστησεν τὸν στῦλον τὸν δεύτερον καὶ ἐπεκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ βααζ

8 Azután a saját házát [építé,] a melyben õ maga lakott, a másik udvarba befelé a teremtõl, hasonlóan a másikhoz, és építe egy házat a Faraó leányának is, a kit feleségül vett Salamon, hasonlót e teremhez.
And the house for his living-place, the other open square in the covered room, was made in the same way. And then he made a house like it for Pharaoh's daughter, whom Solomon had taken as his wife.
καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων ἔργον κρίνου κατὰ τὸ αιλαμ τεσσάρων πηχῶν

9 Mindezek drágakövekbõl voltak, mérték szerint kifaragva, fûrészszel metszve minden oldalról, a fundamentomtól a tetõzetig, kivül is mind a nagy pitvarig.
All these buildings were made, inside and out, from base to crowning stone, and outside to the great walled square, of highly priced stone, cut to different sizes with cutting-instruments.
καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων καὶ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπίθεμα τὸ μέλαθρον τῷ πάχει

10 Még a fundamentom is drága és nagy kövekbõl volt: tíz singnyi kövekbõl és nyolcz singnyi kövekbõl.
And the base was of great masses of highly priced stone, some ten cubits and some eight cubits square.
καὶ ἐποίησεν τὴν θάλασσαν δέκα ἐν πήχει ἀπὸ τοῦ χείλους αὐτῆς ἕως τοῦ χείλους αὐτῆς στρογγύλον κύκλῳ τὸ αὐτό πέντε ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτῆς καὶ συνηγμένοι τρεῖς καὶ τριάκοντα ἐν πήχει ἐκύκλουν αὐτήν

11 És ezeken felül [voltak] a mérték szerint faragott drágakövek és czédrusfák.
Overhead were highly priced stones cut to measure, and cedar-wood.
καὶ ὑποστηρίγματα ὑποκάτωθεν τοῦ χείλους αὐτῆς κυκλόθεν ἐκύκλουν αὐτήν δέκα ἐν πήχει κυκλόθεν ἀνιστᾶν τὴν θάλασσαν

12 És a nagy pitvarban köröskörül három sor faragott kõ és egy sor faragott czédrusgerenda volt, épen mint az Úr házának belsõ pitvara és a ház tornácza.
The great outer square all round was walled with three lines of squared stones and a line of cedar-wood boards, round about the open square inside the house of the Lord and the covered room of the king's house.
καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χείλους ποτηρίου βλαστὸς κρίνου καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής

13 És elkülde Salamon király, és elhozatá Hírámot Tírusból.
Then King Solomon sent and got Hiram from Tyre.
καὶ δώδεκα βόες ὑποκάτω τῆς θαλάσσης οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες βορρᾶν καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες θάλασσαν καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες νότον καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες ἀνατολήν καὶ πάντα τὰ ὀπίσθια εἰς τὸν οἶκον καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν

14 Ez egy özvegy asszonynak volt a fia a Nafthali nemzetségébõl; az õ atyja pedig Tírusbeli rézmíves ember vala; és ez teljes vala bölcseséggel, értelemmel és tudománynyal, hogy tudna csinálni mindenféle mívet rézbõl. Ki mikor Salamon királyhoz jött, minden mívet megcsinála néki.
He was the son of a widow of the tribe of Naphtali, and his father was a man of Tyre, a worker in brass; he was full of wisdom and knowledge and an expert worker in brass. He came to King Solomon and did all his work for him.
καὶ ἐποίησεν δέκα μεχωνωθ χαλκᾶς πέντε πήχεις μῆκος τῆς μεχωνωθ τῆς μιᾶς καὶ τέσσαρες πήχεις πλάτος αὐτῆς καὶ ἓξ ἐν πήχει ὕψος αὐτῆς

15 És formála két réz oszlopot, az egyik oszlop magassága tizennyolcz sing volt, és tizenkét sing zsinór éri vala át mind a két oszlopot.
He it was who made the two brass pillars; the first pillar was eighteen cubits high, and a line of twelve cubits went round it; and the second was the same.
καὶ τοῦτο τὸ ἔργον τῶν μεχωνωθ σύγκλειστον αὐτοῖς καὶ σύγκλειστον ἀνὰ μέσον τῶν ἐξεχομένων

16 És készíte két gömböt érczbõl öntve, hogy azokat az oszlopok tetejére tegye, és öt sing magas volt az egyik gömb és öt sing magas volt a másik gömb.
And he made the two crowns to be put on the tops of the pillars, of brass made soft in the fire; the crowns were five cubits high.
καὶ ἐπὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῶν ἀνὰ μέσον τῶν ἐξεχομένων λέοντες καὶ βόες καὶ χερουβιν καὶ ἐπὶ τῶν ἐξεχομένων οὕτως καὶ ἐπάνωθεν καὶ ὑποκάτωθεν τῶν λεόντων καὶ τῶν βοῶν χῶραι ἔργον καταβάσεως

17 Reczés mívû hálók, lánczmívû zsinórok voltak a gömbökön, a melyek az oszlopok tetején valának; hét volt az egyik gömbön, és hét volt a másik gömbön is.
There were nets of open-work for the crowns on the tops of the pillars, a net of open-work for one and a net of open-work for the other.
καὶ τέσσαρες τροχοὶ χαλκοῖ τῇ μεχωνωθ τῇ μιᾷ καὶ τὰ προσέχοντα χαλκᾶ καὶ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ὠμίαι ὑποκάτω τῶν λουτήρων

18 És megkészíté az oszlopokat, és két sor [díszítést tett] köröskörül az egyik hálón, hogy befedje a gömböket, a melyek az oszlopfõkön voltak; és így csinálá a másik gömböt is.
And he made ornaments of apples; and two lines of apples all round over the network, covering the crowns of the pillars, the two crowns in the same way.
καὶ χεῖρες ἐν τοῖς τροχοῖς ἐν τῇ μεχωνωθ καὶ τὸ ὕψος τοῦ τροχοῦ τοῦ ἑνὸς πήχεος καὶ ἡμίσους

19 És a gömbök, a melyek a tornáczban levõ oszlopok tetején voltak, liliom formájúak voltak, négy singnyiek.
The crowns on the tops of the pillars were ornamented with a design of flowers, and were four cubits across.
καὶ τὸ ἔργον τῶν τροχῶν ἔργον τροχῶν ἅρματος αἱ χεῖρες αὐτῶν καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν καὶ ἡ πραγματεία αὐτῶν τὰ πάντα χωνευτά

20 Gömbök voltak a két oszlopon, felül, közel a kidomborodáshoz, a mely a háló mellett volt. És kétszáz gránátalma volt sorban köröskörül a második gömbön.
And there were crowns on the two pillars near the round part by the network, and there were two hundred apples in lines round every crown.
αἱ τέσσαρες ὠμίαι ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς μεχωνωθ τῆς μιᾶς ἐκ τῆς μεχωνωθ οἱ ὦμοι αὐτῆς

21 És felállítá az oszlopokat a templom tornáczában; és felállítá a jobb oszlopot, és nevezé annak nevét Jákinnak, és felállítá a bal oszlopot, és nevezé annak nevét Boáznak.
He put up the pillars at the doorway of the Temple, naming the one on the right Jachin, and that on the left Boaz.
καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεχωνωθ ἥμισυ τοῦ πήχεος μέγεθος στρογγύλον κύκλῳ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεχωνωθ καὶ ἀρχὴ χειρῶν αὐτῆς καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς καὶ ἠνοίγετο ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τῶν χειρῶν αὐτῆς

22 És az oszlopok tetején liliomok formáltattak vala. És ilyen módon végezteték el az oszlopok míve.
The tops of the pillars had a design of flowers; and the work of making the pillars was complete.
καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς χερουβιν καὶ λέοντες καὶ φοίνικες ἑστῶτα ἐχόμενον ἕκαστον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἔσω καὶ τὰ κυκλόθεν

23 És csinála egy öntött tengert, mely egyik szélétõl fogva a másik széléig tíz sing volt, köröskörül kerek, és öt sing magas, és a kerületit harmincz sing zsinór érte vala körül.
And he made a great metal water-vessel ten cubits across from edge to edge, five cubits high and thirty cubits round.
κατ' αὐτὴν ἐποίησεν πάσας τὰς δέκα μεχωνωθ τάξιν μίαν καὶ μέτρον ἓν πάσαις

24 Valának pedig a peremén alól köröskörül formáltatva apró sártökök; tíz- tíz mindenik singben az egész tenger körül, az ilyen sártököcskék két renddel valának öntve köröskörül a maga öntésében.
And under the edge of it, circling it all round for ten cubits, were two lines of flower buds, made together with it from liquid metal.
καὶ ἐποίησεν δέκα χυτροκαύλους χαλκοῦς τεσσαράκοντα χοεῖς χωροῦντα τὸν χυτρόκαυλον τὸν ἕνα μετρήσει ὁ χυτρόκαυλος ὁ εἷς ἐπὶ τῆς μεχωνωθ τῆς μιᾶς ταῖς δέκα μεχωνωθ

25 És tizenkét ökrön állott, három északra fordulva, három nyugotra, három délre és három naptámadatra, és a tenger fölül rajtok, hátok pedig mind befelé.
It was supported on twelve oxen, with their back parts turned to the middle of it, three of them facing to the north, three to the west, three to the south, and three to the east; the vessel was resting on top of them.
καὶ ἔθετο τὰς δέκα μεχωνωθ πέντε ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου ἐξ ἀριστερῶν καὶ ἡ θάλασσα ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν κατ ' ἀνατολὰς ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ νότου

26 És a vastagsága egy tenyérnyi volt, és a pereme olyan, mint a pohár ajaka, [vagy] a liliom virága, és kétezer báth fért bele.
It was as thick as a man's open hand, and was curved like the edge of a cup, like the flower of a lily: it would take two thousand baths.
καὶ ἐποίησεν χιραμ τοὺς λέβητας καὶ τὰς θερμάστρεις καὶ τὰς φιάλας καὶ συνετέλεσεν χιραμ ποιῶν πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν τῷ βασιλεῖ σαλωμων ἐν οἴκῳ κυρίου

27 És készíte tíz ércz-talpat, mindegyik talpat négy sing hosszúra, és négy sing szélesre, és három sing magasra.
And he made ten wheeled bases of brass; every one four cubits long, four cubits wide, and three cubits high.
στύλους δύο καὶ τὰ στρεπτὰ τῶν στύλων ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων δύο καὶ τὰ δίκτυα δύο τοῦ καλύπτειν ἀμφότερα τὰ στρεπτὰ τῶν γλυφῶν τὰ ὄντα ἐπὶ τῶν στύλων

28 És e talpak így voltak csinálva: oldalaik voltak, és az oldalak a szélpártázatok között voltak.
And the bases were made in this way; their sides were square, fixed in a framework;
τὰς ῥόας τετρακοσίας ἀμφοτέροις τοῖς δικτύοις δύο στίχοι ῥοῶν τῷ δικτύῳ τῷ ἐνὶ περικαλύπτειν ἀμφότερα τὰ στρεπτὰ ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς στύλοις

29 És az oldalakon, a melyek a pártázatok között voltak, oroszlánok, ökrök és Kérubok voltak, és a pártázatokon felül is ekként; az oroszlánok és ökrök alatt pedig czifrázatok voltak bevésett munkával.
And on the square sides between the frames were lions, oxen, and winged ones; and the same on the frame; and over and under the lions and the oxen and the winged ones were steps.
καὶ τὰς μεχωνωθ δέκα καὶ τοὺς χυτροκαύλους δέκα ἐπὶ τῶν μεχωνωθ

30 És mindenik talpnak négy-négy réz kereke és réz tengelye volt, és a négy szegleten támaszok voltak; a mosdómedenczén alul voltak e támaszok öntve, és mindegyiknek oldalán czifrázatok.
Every base had four wheels of brass, turning on brass rods, and their four angles had angle-plates under them; the angle-plates under the base were of metal, and there were ornaments at the side of every one.
καὶ τὴν θάλασσαν μίαν καὶ τοὺς βόας δώδεκα ὑποκάτω τῆς θαλάσσης

31 És a szája az õ kerekded fészkének belsõ részétõl fogva oda felfelé egy singnyi volt, és a [fészeknek] szája kerekded vala, oszlopformára csinálva, másfél singnyi széles, és szájánál is szép metszések valának, és azoknak pártázatai négyszögûek valának, nem gömbölyûek.
The mouth of it inside the angle-plate was one cubit across; it was round like a pillar, a cubit and a half across; it had designs cut on it; the sides were square, not round.
καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰς θερμάστρεις καὶ τὰς φιάλας καὶ πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐποίησεν χιραμ τῷ βασιλεῖ σαλωμων τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ οἱ στῦλοι τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ τοῦ οἴ κου τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ οἴκου κυρίου πάντα τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως ἃ ἐποίησεν χιραμ χαλκᾶ ἄρδην

32 És négy kerék volt a pártázatok alatt, és a kerekek tengelyei a talphoz voltak erõsítve, és mindenik keréknek magassága másfél sing vala.
The four wheels were under the frames, and the rods on which the wheels were fixed were in the base; the wheels were a cubit and a half high.
οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ οὗ ἐποίησεν πάντα τὰ ἔργα ταῦτα ἐκ πλήθους σφόδρα οὐκ ἦν τέρμα τῷ σταθμῷ τοῦ χαλκοῦ

33 És e kerekek hasonlóak valának a szekérnek kerekeihez, csakhogy a tengelyeik, kerékagyaik, küllõik, talpaik mind öntve valának.
The wheels were made like carriage-wheels, the rods on which they were fixed, the parts forming their edges, their rods and the middle points of them, were all formed out of liquid metal.
ἐν τῷ περιοίκῳ τοῦ ιορδάνου ἐχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς ἀνὰ μέσον σοκχωθ καὶ ἀνὰ μέσον σιρα

34 És négy vállacskát csinált mindenik talp négy szegletén; magából a talpból jöttek ki a vállacskák.
And there were four angle-plates at the four angles of every base, forming part of the structure of the base.
καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων τὰ σκεύη ἃ ἐποίησεν ἐν οἴκῳ κυρίου τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν καὶ τὴν τράπεζαν ἐφ' ἧς οἱ ἄρτοι τῆς προσφορᾶς χρυσῆν

35 És e talp tetején fél singnyi kerekded magasság volt köröskörül, és a talp tetején voltak annak tartókezei és pártázatai a maga [öntésébõl.]
And at the top of the base there was a round vessel, half a cubit high;
καὶ τὰς λυχνίας πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ ἀριστερῶν κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβιρ χρυσᾶς συγκλειομένας καὶ τὰ λαμπάδια καὶ τοὺς λύχνους καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας χρυσᾶς

36 Metsze pedig annak tábláira, tartókezeire, pártázataira Kérubokat, oroszlánokat és pálmafákat: mindeniknek az üres helye szerint, és koszorút köröskörül.
In the spaces of the flat sides and on the frames of them, he made designs of winged ones, lions, and palm-trees, with ornamented edges all round.
καὶ τὰ πρόθυρα καὶ οἱ ἧλοι καὶ αἱ φιάλαι καὶ τὰ τρύβλια καὶ αἱ θυίσκαι χρυσαῖ σύγκλειστα καὶ τὰ θυρώματα τῶν θυρῶν τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου ἁγίου τῶν ἁγίων καὶ τὰς θύρ ας τοῦ οἴκου τοῦ ναοῦ χρυσᾶς

37 Így készítette a tíz talpat egy öntésbõl, egy mérték és forma szerint.
All the ten bases were made in this way, after the same design, of the same size and form.
καὶ ἀνεπληρώθη πᾶν τὸ ἔργον ὃ ἐποίησεν σαλωμων οἴκου κυρίου καὶ εἰσήνεγκεν σαλωμων τὰ ἅγια δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ἅγια σαλωμων τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυ σίον καὶ τὰ σκεύη ἔδωκεν εἰς τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου

38 És csinála tíz mosdómedenczét is rézbõl, és mindenik mosdómedenczébe negyven báth fér vala; és mindenik mosdómedencze négy singnyi vala, és a tíz talp mindenikén egy-egy mosdómedencze vala.
And he made ten brass washing-vessels, everyone taking forty baths, and measuring four cubits; one vessel was placed on every one of the ten bases.
καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν σαλωμων τρισκαίδεκα ἔτεσιν

39 És helyhezteté a talpak ötét a ház jobbfelõl való részére, és ötét a ház balfelõl való részére; a tengert pedig helyhezteté a ház jobbrésze felõl naptámadatra dél ellenébe.
And he put the bases by the house, five on the right side and five on the left; and he put the great water-vessel on the right side of the house, to the east, facing south.
καὶ ᾠκοδόμησεν τὸν οἶκον δρυμῷ τοῦ λιβάνου ἑκατὸν πήχεις μῆκος αὐτοῦ καὶ πεντήκοντα πήχεις πλάτος αὐτοῦ καὶ τριάκοντα πηχῶν ὕψος αὐτοῦ καὶ τριῶν στίχων στύλων κε δρίνων καὶ ὠμίαι κέδριναι τοῖς στύλοις

40 És készített Hírám még üstöket, lapátokat és medenczéket, és elvégezé az egész munkát, a melyet Salamon királynak csinált az Úr házához;
And Hiram made the pots and spades and the basins. So Hiram came to the end of all the work he did for King Solomon in the house of the Lord:
καὶ ἐφάτνωσεν τὸν οἶκον ἄνωθεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν στύλων καὶ ἀριθμὸς τῶν στύλων τεσσαράκοντα καὶ πέντε δέκα καὶ πέντε ὁ στίχος

41 [Tudniillik] a két oszlopot és a kerek gömböket, a melyek a két oszlop tetejére tétettek, és a két hálót a két kerek gömb befedezésére, a melyek az oszlopok tetejére [tétettek.]
The two pillars and the two cups of the crowns which were on the tops of the two pillars; and the network covering the two cups of the crowns on the tops of the pillars,
καὶ μέλαθρα τρία καὶ χώρα ἐπὶ χώραν τρισσῶς

42 És a négyszáz gránátalmát a két hálóra; két rend gránátalmát minden hálóba, a két kerekded gömb befejezésére, a melyek valának az oszlopok tetején;
And the four hundred apples for the network, two lines of apples for every network, covering the two cups of the crowns on the pillars;
καὶ πάντα τὰ θυρώματα καὶ αἱ χῶραι τετράγωνοι μεμελαθρωμέναι καὶ ἀπὸ τοῦ θυρώματος ἐπὶ θύραν τρισσῶς

43 A tíz talpat és a talpakra való tíz mosdómedenczét;
And the ten bases, with the ten washing-vessels on them;
καὶ τὸ αιλαμ τῶν στύλων πεντήκοντα πηχῶν μῆκος καὶ τριάκοντα ἐν πλάτει ἐζυγωμένα αιλαμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ στῦλοι καὶ πάχος ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς τοῖς αιλαμμιν

44 Az egy tengert és a tizenkét ökröt a tenger alá;
And the great water-vessel, with the twelve oxen under it;
καὶ τὸ αιλαμ τῶν θρόνων οὗ κρινεῖ ἐκεῖ αιλαμ τοῦ κριτηρίου

45 Fazekakat, lapátokat és medenczéket. És mindezek az edények, a melyeket Hírám Salamon királynak az Úr háza számára készített, csiszolt rézbõl voltak.
And the pots and the spades and the basins; all the vessels which Hiram made for King Solomon, for the house of the Lord, were of polished brass.
καὶ οἶκος αὐτῷ ἐν ᾧ καθήσεται ἐκεῖ αὐλὴ μία ἐξελισσομένη τούτοις κατὰ τὸ ἔργον τοῦτο καὶ οἶκον τῇ θυγατρὶ φαραω ἣν ἔλαβεν σαλωμων κατὰ τὸ αιλαμ τοῦτο

46 A Jordán völgyében önteté ezeket a király az agyagos földben, Sukhót és Sártán között.
He made them of liquid metal in the lowland of Jordan, at the way across the river, at Adama, between Succoth and Zarethan.
πάντα ταῦτα ἐκ λίθων τιμίων κεκολαμμένα ἐκ διαστήματος ἔσωθεν καὶ ἐκ τοῦ θεμελίου ἕως τῶν γεισῶν καὶ ἔξωθεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην

47 És mindezeket az edényeket Salamon méretlen hagyá, a réznek felettébb való sokasága miatt.
The weight of all these vessels was not measured, because there was such a number of them; it was not possible to get the weight of the brass.
τὴν τεθεμελιωμένην ἐν τιμίοις λίθοις μεγάλοις λίθοις δεκαπήχεσιν καὶ τοῖς ὀκταπήχεσιν

48 És megcsináltata Salamon minden egyéb felszerelést is, mely az Úr házához [szükséges volt]: az arany oltárt, az arany asztalt, melyen a szent kenyerek állottak.
And Solomon had all the vessels made for use in the house of the Lord: the altar of gold and the gold table on which the holy bread was placed;
καὶ ἐπάνωθεν τιμίοις κατὰ τὸ μέτρον ἀπελεκήτων καὶ κέδροις

49 És a gyertyatartókat színaranyból, ötöt jobbfelõl és ötöt balfelõl a szentek-szentje elé, és arany virágokat, lámpákat, és hamvvevõket.
And the supports for the lights, five on the right side and five on the left before the inmost room, of clear gold; and the flowers and the lights and all the instruments of gold;
τῆς αὐλῆς τῆς μεγάλης κύκλῳ τρεῖς στίχοι ἀπελεκήτων καὶ στίχος κεκολαμμένης κέδρου

50 Azután csészéket, késeket, medenczéket, tömjénezõket és serpenyõket színaranyból, sõt a belsõ ház, a szentek-szentje és a szenthely ajtainak sarkait is mind aranyból.
And the cups and the scissors and the basins and the spoons and the fire-trays, all of gold; and the pins on which the doors were turned, the doors of the inner house, the most holy place, and the doors of the Temple, all of gold.
καὶ συνετέλεσεν σαλωμων ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ

1 Akkor összegyûjté Salamon az Izráel véneit és a nemzetségeknek minden fejeit, az Izráel fiai atyjaiknak fejedelmeit Salamon királyhoz Jeruzsálembe, hogy az Úr szövetségének ládáját felvigyék a Dávid városából, mely a Sion.
Then Solomon sent for all the responsible men of Israel, and all the chiefs of the tribes, and the heads of families of the children of Israel, to come to him in Jerusalem to take the ark of the Lord's agreement up out of the town of David, which is Zion.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ συντελέσαι σαλωμων τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ μετὰ εἴκοσι ἔτη τότε ἐξεκκλησίασεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων πάντας τοὺς πρεσβυτ έρους ισραηλ ἐν σιων τοῦ ἀνενεγκεῖν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐκ πόλεως δαυιδ αὕτη ἐστὶν σιων

2 És felgyûlének Salamon királyhoz az Izráel minden férfiai az Ethánim havában, az ünnepen; ez a hetedik hónap.
And all the men of Israel came together to King Solomon at the feast, in the month Ethanim, the seventh month.
ἐν μηνὶ αθανιν

3 Mikor pedig eljöttek mindnyájan az Izráel vénei: felvevék a papok a ládát,
And all the responsible men of Israel came, and the priests took up the ark.
καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν

4 És felvivék az Úr ládáját, a gyülekezetnek sátorát, és mind a szent edényeket, melyek valának a sátorban, és felvivék azokat a papok és a Léviták.
They took up the ark of the Lord, and the Tent of meeting, and all the holy vessels which were in the Tent; all these the priests and the Levites took up.
καὶ τὸ σκήνωμα τοῦ μαρτυρίου καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῷ σκηνώματι τοῦ μαρτυρίου

5 És Salamon király és az Izráel egész gyülekezete, a mely õ hozzá gyûlt, [megyen vala] õ vele a láda elõtt, áldozván juhokkal és ökrökkel, melyek meg sem számláltathatnának, sem pedig meg nem irattathatnának a sokaság miatt.
And King Solomon and all the men of Israel who had come together there, were with him before the ark, making offerings of sheep and oxen more than might be numbered.
καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ισραηλ ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες πρόβατα καὶ βόας ἀναρίθμητα

6 És bevivék a papok az Úr szövetségének ládáját az õ helyére a ház belsõ részébe, a szentek-szentjébe, a Kérubok szárnyai alá.
And the priests took the ark of the agreement of the Lord and put it in its place in the inner room of the house, in the most holy place, under the wings of the winged ones.
καὶ εἰσφέρουσιν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς εἰς τὸ δαβιρ τοῦ οἴκου εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῶν χερουβιν

7 Mert a Kérubok kiterjesztik vala szárnyaikat a láda helye felett, és befedik vala a Kérubok a ládát és annak rúdjait felülrõl.
For their wings were outstretched over the place where the ark was, covering the ark and its rods.
ὅτι τὰ χερουβιν διαπεπετασμένα ταῖς πτέρυξιν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ καὶ περιεκάλυπτον τὰ χερουβιν ἐπὶ τὴν κιβωτὸν καὶ ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῆς ἐπάνωθεν

8 És a rudak olyan hosszúak voltak, hogy azok vége látható volt a szenthelyen a szentek-szentjének elsõ része felõl; azonban kivül nem voltak láthatók; és ott vannak mind e mai napig.
The rods were so long that their ends were seen from the holy place, in front of the inmost room; but they were not seen from outside: and there they are to this day.
καὶ ὑπερεῖχον τὰ ἡγιασμένα καὶ ἐνεβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἡγιασμένων ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσωπον τοῦ δαβιρ καὶ οὐκ ὠπτάνοντο ἔξω

9 És nem volt egyéb a ládában, mint csak a két kõtábla, a melyeket Mózes a Hórebnél helyezett bele, mikor az Úr szövetséget kötött az Izráel fiaival, mikor kijövének Égyiptom földébõl.
There was nothing in the ark but the two flat stones which Moses put there at Horeb, where the Lord made an agreement with the children of Israel when they came out of the land of Egypt.
οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν δύο πλάκες λίθιναι πλάκες τῆς διαθήκης ἃς ἔθηκεν ἐκεῖ μωυσῆς ἐν χωρηβ ἃ διέθετο κύριος μετὰ τῶν υἱῶν ισραηλ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐκ γῆ ς αἰγύπτου

10 Mikor pedig kijöttek a papok a szenthelybõl: köd tölté be az Úrnak házát,
Now when the priests had come out of the holy place, the house of the Lord was full of the cloud,
καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον οἱ ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἁγίου καὶ ἡ νεφέλη ἔπλησεν τὸν οἶκον

11 Úgy, hogy meg sem állhattak a papok az õ szolgálatjokban a köd miatt; mert az Úr dicsõsége töltötte vala be az Úrnak házát.
So that the priests were not able to keep their places to do their work because of the cloud, for the house of the Lord was full of the glory of the Lord.
καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς στῆναι λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς νεφέλης ὅτι ἔπλησεν δόξα κυρίου τὸν οἶκον

14 Azután megfordult a király, és megáldá Izráel egész gyülekezetét és az Izráel egész gyülekezete felállott.
Then, turning his face about, the king gave a blessing to all the men of Israel; and they were all on their feet together.
καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς πάντα ισραηλ καὶ πᾶσα ἐκκλησία ισραηλ εἱστήκει

15 És monda: Áldott legyen az Úr, Izráelnek Istene, a ki szólott az õ szája által Dávidnak, az én atyámnak; és azt az õ hatalmasságával beteljesítette, mondván:
And he said, Praise be to the Lord, the God of Israel, who himself gave his word to David my father, and with his strong hand has made his word come true, saying,
καὶ εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ισραηλ σήμερον ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ περὶ δαυιδ τοῦ πατρός μου καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσεν λέγων

16 Attól a naptól fogva, a melyen kihoztam az én népemet, az Izráelt Égyiptomból, soha nem választottam egyetlen várost sem az Izráel minden nemzetségei közül, hogy ott nékem házat építenének, a melyben lenne az én nevem; hanem csak Dávidot választottam, hogy õ legyen az én népem, Izráel felett.

From the day when I took my people Israel out of Egypt, no town in all the tribes of Israel has been marked out by me for the building of a house for the resting-place of my name; but I made selection of David to be king over my people Israel.

ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήγαγον τὸν λαόν μου τὸν ισραηλ ἐξ αἰγύπτου οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἐν ἑνὶ σκήπτρῳ ισραηλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ καὶ ἐξελεξάμην ἐν ιερουσαλημ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ καὶ ἐξελεξάμην τὸν δαυιδ τοῦ εἶναι ἐπὶ τὸν λαόν μου τὸν ισραηλ

17 És ámbár az én atyám, Dávid már elvégezte volt, hogy õ épít házat az Úrnak, Izráel Istene nevének;

Now it was in the heart of David my father to put up a house for the name of the Lord, the God of Israel.

καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῆς καρδίας δαυιδ τοῦ πατρός μου οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ ισραηλ

18 De az Úr azt mondá Dávidnak, az én atyámnak: Azt, hogy arra gondoltál, hogy az én nevemnek házat építs, jól cselekedted, hogy szívedben ezt végezted;

But the Lord said to David my father, You did well to have in your heart the desire to make a house for my name;

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς δαυιδ τὸν πατέρα μου ἀνθ' ὧν ἦλθεν ἐπὶ τὴν καρδίαν σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου καλῶς ἐποίησας ὅτι ἐγενήθη ἐπὶ τὴν καρδίαν σου

19 Mégis nem te építesz házat nékem, hanem a te fiad, a ki a te ágyékodból származik, az épít házat az én nevemnek.

But you yourself will not be the builder of my house; but your son, the offspring of your body, he it is who will put up a house for my name.

πλὴν σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῶν πλευρῶν σου οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου

20 És beteljesíté az Úr az õ beszédét, a melyet szólott; mert felkelék az én atyám, Dávid helyett, és ülék az Izráel királyi székibe, a miképen megmondotta vala az Úr, és megépítém a házat az Úr, Izráel Istene nevének.

And the Lord has made his word come true; for I have taken my father David's place on the seat of the kingdom of Israel, as the Lord gave his word; and I have made a house for the name of the Lord, the God of Israel.

καὶ ἀνέστησεν κύριος τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησεν καὶ ἀνέστην ἀντὶ δαυιδ τοῦ πατρός μου καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τοῦ θρόνου ισραηλ καθὼς ἐλάλησεν κύριος καὶ ᾠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ ισραηλ

21 És helyet szerzettem ott a ládának, a melyben az Úrnak szövetsége vagyon, a melyet szerzett a mi atyáinkkal, mikor kihozta õket Égyiptom földébõl.

In it I have made a place for the ark, in which is the agreement which the Lord made with our fathers, when he took them out of the land of Egypt.

καὶ ἐθέμην ἐκεῖ τόπον τῇ κιβωτῷ ἐν ᾗ ἐστιν ἐκεῖ διαθήκη κυρίου ἣν διέθετο κύριος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν αὐτὸν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου

22 És oda állott Salamon az Úr oltára elé, az Izráel egész gyülekezetével szembe, és felemelé kezeit az ég felé,

Then Solomon took his place before the altar of the Lord, all the men of Israel being present, and stretching out his hands to heaven,

καὶ ἔστη σαλωμων κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ἐνώπιον πάσης ἐκκλησίας ισραηλ καὶ διεπέτασεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν

23 És monda: Uram, Izráel Istene! nincsen hozzád hasonló Isten, sem az égben ott fenn, sem a földön itt alant, a ki megtartod a szövetséget és az irgalmasságot a te szolgáidnak, a kik te elõtted teljes szívvel járnak;

Said, O Lord, the God of Israel, there is no God like you in heaven or on the earth; keeping faith and mercy unchanging for your servants, while they go in your ways with all their hearts.

καὶ εἶπεν κύριε ὁ θεὸς ισραηλ οὐκ ἔστιν ὡς σὺ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος τῷ δούλῳ σου τῷ πορευομένῳ ἐνώπιόν σου ἐν ὅλῃ τ ῇ καρδίᾳ αὐτοῦ

24 A ki megtartottad azt, a mit a te szolgádnak, Dávidnak, az én atyámnak szólottál; mert magad szólottál néki, és a te hatalmaddal beteljesítetted, a mint e mai napon [megtetszik.

And you have kept the word which you gave to your servant David, my father; with your mouth you said it and with your hand you have made it come true this day.

ἃ ἐφύλαξας τῷ δούλῳ σου δαυιδ τῷ πατρί μου καὶ ἐλάλησας ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν χερσίν σου ἐπλήρωσας ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη

25 Most azért Uram, Izráel Istene, tartsd meg, a mit a te szolgádnak, Dávidnak, az én atyámnak igértél, ezt mondván: A te [magodból] [való] férfiú el nem fogy én elõttem, a ki az Izráel királyi székibe üljön; csakhogy a te fiaid õrizzék meg az õ útjokat, hogy én elõttem járjanak, a mint te én elõttem jártál.

So now, O Lord, the God of Israel, let your word to your servant David, my father, come true, when you said, You will never be without a man to take his place on the seat of the kingdom of Israel before me, if only your children give attention to their ways, walking before me as you have done.

καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ισραηλ φύλαξον τῷ δούλῳ σου τῷ δαυιδ τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ λέγων οὐκ ἐξαρθήσεταί σου ἀνὴρ ἐκ προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ θρόνου ισραηλ πλὴν ἐὰν φυλάξωνται τὰ τέκνα σου τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιον ἐμοῦ καθὼς ἐπορεύθης ἐνώπιον ἐμοῦ

26 Most teljesítsd be, Izráel Istene, a te szavaidat, a melyeket szólottál a te szolgádnak, Dávidnak, az én atyámnak.

So now, O God of Israel, it is my prayer that you will make your word come true which you said to your servant David, my father.

καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ισραηλ πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου τῷ δαυιδ τῷ πατρί μου

27 Vajjon gondolható-é, hogy lakozhatnék az Isten a földön? Ímé az ég, és az egeknek egei be nem foghatnak téged; mennyivel kevésbbé e ház, a melyet én építettem.

But is it truly possible that God may be housed on earth? see, heaven and the heaven of heavens are not wide enough to be your resting-place; how much less this house which I have made!

ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει ὁ θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσίν σοι πλὴν καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὃν ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου

28 De tekints a te szolgád imádságára és könyörgésére, óh Uram, én Istenem, hogy meghalljad a dicséretet és az imádságot, a melylyel a te szolgád könyörög elõtted e mai napon;

Still, let your heart be turned to the prayer of your servant, O Lord God, and to his prayer for grace; give ear to the cry and the prayer which your servant sends up to you this day;

καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν δέησίν μου κύριε ὁ θεὸς ισραηλ ἀκούειν τῆς τέρψεως ἧς ὁ δοῦλός σου προσεύχεται ἐνώπιόν σου πρὸς σὲ σήμερον

29 Hogy a te szemeid e házra nézzenek éjjel és nappal, e helyre, a mely felõl azt mondottad: Ott lészen az én nevem; hallgasd meg ez imádságot, a melylyel könyörög a te szolgád e helyen.

That your eyes may be open to this house night and day, to this place of which you have said, My name will be there; hearing the prayer which your servant may make, turning to this place.

τοῦ εἶναι ὀφθαλμούς σου ἠνεῳγμένους εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπας ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ τοῦ εἰσακούειν τῆς προσευχῆς ἧς προσεύχεται ὁ δοῦλός σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός

30 És hallgasd meg a te szolgádnak és a te népednek, az Izráelnek könyörgését, a kik imádkozándanak e helyen; hallgasd meg lakhelyedbõl, a mennyekbõl, és meghallgatván légy kegyelmes!

Give ear to the prayers of your servant, and the prayers of your people Israel, when they make their prayers, turning to this place; give ear in heaven your living-place, and hearing, have mercy.

καὶ εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου ισραηλ ἃ ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου ἐν οὐρανῷ κ αὶ ποιήσεις καὶ ἵλεως ἔσῃ

31 Mikor vétkezéndik valaki felebarátja ellen, és esküre köteleztetik, hogy megesküdjék és õ ide jõ, megesküszik az oltár elõtt ebben a házban:

If a man does wrong to his neighbour, and has to take an oath, and comes before your altar to take his oath in this house:

ὅσα ἂν ἁμάρτῃ ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ ἐὰν λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀρᾶσθαι αὐτόν καὶ ἔλθῃ καὶ ἐξαγορεύσῃ κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ

32 Te hallgasd meg a mennyekbõl, és vidd véghez, és tégy igazat a te szolgáid között, kárhoztatván az istentelent, hogy fején teljék a mit keresett; és megigazítván az igazat, megfizetvén néki az õ igazsága szerint.

Then let your ear be open in heaven, and be the judge of your servants, giving your decision against the wrongdoer, so that punishment for his sins may come on his head; and, by your decision, keeping from evil him who has done no wrong.

καὶ σὺ εἰσακούσει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσεις καὶ κρινεῖς τὸν λαόν σου ισραηλ ἀνομηθῆναι ἄνομον δοῦναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τοῦ δικαιῶσαι δίκαιον δοῦνα ι αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ

33 Mikor megverettetik a te néped, az Izráel, az õ ellenségeitõl, mivel ellened vétkeztek, és hozzád megtéréndenek, és vallást teéndenek a te nevedrõl, és néked imádkozándanak és könyörgéndenek e házban:

When your people Israel are overcome in war, because of their sin against you; if they are turned to you again, honouring your name, making prayers to you and requesting your grace in this house:

ἐν τῷ πταῖσαι τὸν λαόν σου ισραηλ ἐνώπιον ἐχθρῶν ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι καὶ ἐπιστρέψουσιν καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου καὶ προσεύξονται καὶ δεηθήσονται ἐν τῷ οἴκ ῳ τούτῳ

34 Te hallgasd meg a mennyekbõl, és bocsásd meg az Izráelnek, a te népednek vétkét; és hozd vissza õket arra a földre, a melyet adtál az õ atyáiknak.

Then give ear in heaven, and let the sin of your people Israel have forgiveness, and take them back again into the land which you gave to their fathers.

καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ σου ισραηλ καὶ ἀποστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν

35 Mikor berekesztetik az ég, és nem lészen esõ, mert ellened vétkeztek; és imádkozándanak e helyen, és vallást teéndenek a te nevedrõl, és megtéréndenek az õ bûnökbõl, mert te szorongatod õket:

When heaven is shut up and there is no rain, because of their sin against you; if they make prayers with their faces turned to this place, honouring your name and turning away from their sin when you send trouble on them:

ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετόν ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀποστρέψουσιν ὅταν ταπεινώσῃς αὐτούς

36 Te hallgasd meg õket a mennyekbõl, és légy kegyelmes a te szolgáidnak és az Izráelnek, a te népednek vétke iránt, tanítsd meg õket a jó útra, a melyen járjanak; és adj esõt a te földedre, a melyet örökségül adtál a te népednek.

Then give ear in heaven, so that the sin of your servants, and of your people Israel, may have forgiveness, when you make clear to them the good way in which they are to go; and send rain on your land which you have given to your people for their heritage.

καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου ισραηλ ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου ἐν κληρονομίᾳ

37 Éhség ha lesz e földön, ha döghalál, aszály, ragya, sáska, cserebogár; ha ellenség szállja meg kapuit; vagy más csapás és nyavalya jövénd reájok:

If there is no food in the land, or if there is disease, or if the fruits of the earth are damaged through heat or water, locust or worm; if their towns are shut in by their attackers; whatever trouble, whatever disease there may be:

λιμὸς ἐὰν γένηται θάνατος ἐὰν γένηται ὅτι ἔσται ἐμπυρισμός βροῦχος ἐρυσίβη ἐὰν γένηται καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ἐχθρὸς αὐτοῦ ἐν μιᾷ τῶν πόλεων αὐτοῦ πᾶν συνάντημα πᾶν πόν ον

38 A ki akkor könyörög és imádkozik, legyen az bárki; vagy a te egész néped, az Izráel, ha elismeri kiki az õ szívére [mért] csapást, és kiterjeszténdi kezeit e ház felé:

Whatever prayer or request for your grace is made by any man, or by all your people Israel, whatever his trouble may be, whose hands are stretched out to this house:

πᾶσαν προσευχήν πᾶσαν δέησιν ἐὰν γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ ὡς ἂν γνῶσιν ἕκαστος ἁφὴν καρδίας αὐτοῦ καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον

39 Te hallgasd meg a mennyekbõl, a te lakhelyedbõl és légy kegyelmes, és cselekedd azt, hogy kinek-kinek fizess az õ útai szerint, a mint megismerted az õ szívét, mert egyedül csak te ismered minden embernek szívét.

Give ear in heaven your living-place, acting in mercy; and give to every man whose secret heart is open to you, the reward of all his ways; for you, and you only, have knowledge of the hearts of all the children of men:

καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου καὶ ἵλεως ἔσῃ καὶ ποιήσεις καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καθὼς ἂν γνῷς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὅτι σὺ μ ονώτατος οἶδας τὴν καρδίαν πάντων υἱῶν ἀνθρώπων

40 Hogy féljenek téged mind éltig, míg e földnek színén lakoznak, a melyet adtál a mi atyáinknak.

So that they may give you worship all the days of their life in the land which you gave to our fathers.

ὅπως φοβῶνταί σε πάσας τὰς ἡμέρας ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν

41 Sõt még az idegen is, a ki nem a te néped, az Izráel közül való, ha eljövénd messze földrõl a te nevedért;

And as for the man from a strange land, who is not of your people Israel; when he comes from a far country because of the glory of your name:

καὶ τῷ ἀλλοτρίῳ ὃς οὐκ ἔστιν ἀπὸ λαοῦ σου οὗτος

42 (Mert meghallják a te nagyságos nevedet és a te hatalmas kezedet és kinyújtott karodat), és eljövén imádkozánd e házban:
(For they will have news of your great name and your strong hand and your out-stretched arm;) when he comes to make his prayer, turning to this house:
καὶ ἥξουσιν καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον

43 Te hallgasd meg a mennyekbõl, a te lakhelyedbõl, és add meg az idegennek mindazt, a miért könyörög néked, hogy mind az egész földön való népek megismerjék a te nevedet, és féljenek úgy téged, miképen a te néped az Izráel; és ismerjék meg, hogy a te nevedrõl neveztetik ez a ház, a melyet én építettem.
Give ear in heaven your living-place, and give him his desire, whatever it may be; so that all the peoples of the earth may have knowledge of your name, worshipping you as do your people Israel, and that they may see that this house which I have put up is truly named by your name.
καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος ὅπως γνῶσιν πάντες οἱ λαοὶ τὸ ὄνομά σου καὶ φοβῶνταί σε καθὼς ὁ λαός σου ισραηλ καὶ γνῶσιν ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησα

44 Ha a te néped hadba megy ki az õ ellensége ellen, az úton, a melyen te küldöd el, és imádkozándik az Úrhoz, [fordulván] az úton e város felé, a melyet te magadnak választottál és e ház felé, a melyet építettem a te nevednek:
If your people go out to war against their attackers, by whatever way you may send them, if they make their prayer to the Lord, turning their faces to this town of yours and to this house which I have made for your name:
ὅτι ἐξελεύσεται ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ᾗ ἐπιστρέψεις αὐτούς καὶ προσεύξονται ἐν ὀνόματι κυρίου ὁδὸν τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω ἐν αὐτῇ καὶ τοῦ οἴκου οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου

45 Hallgasd meg a mennyekbõl az õ imádságokat és könyörgésöket, és szerezz nékik igazságot.
Give ear in heaven to their prayer and their cry for grace, and see right done to them.
καὶ εἰσακούσει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτοῖς

46 Ha te ellened vétkezéndenek, - mert nincsen ember, a ki ne vétkeznék - és megharagudván reájok, ellenség kezébe adándod, és fogva elviéndik õket azok, a kiktõl megfogattak, az ellenségnek földére, messze vagy közel;
If they do wrong against you, (for no man is without sin,) and you are angry with them and give them up into the power of those who are fighting against them, so that they take them away as prisoners into a strange land, far off or near;
ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὃς οὐχ ἁμαρτήσεται καὶ ἐπάξεις ἐπ' αὐτοὺς καὶ παραδώσεις αὐτοὺς ἐνώπιον ἐχθρῶν καὶ αἰχμαλωτιοῦσιν αὐτοὺς οἱ αἰχμαλωτίζοντες εἰς γῆν μακρὰν καὶ ἐγγύς

47 És eszökre térnek a földön, melyre fogva vitettek, és megtérvén könyörgenek néked azoknak földökön, a kiktõl fogva elvitettek, mondván: Vétkeztünk, hamisan és istentelenül cselekedtünk!
And if they take thought, in the land where they are prisoners, and are turned again to you, crying out in prayer to you in that land, and saying, We are sinners, we have done wrong, we have done evil;
καὶ ἐπιστρέψουσιν καρδίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ οὗ μετήχθησαν ἐκεῖ καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ δεηθῶσίν σου ἐν γῇ μετοικίας αὐτῶν λέγοντες ἡμάρτομεν ἠνομήσαμεν ἠδικήσαμεν

48 És megtéréndenek te hozzád teljes szívökbõl és lelkökbõl, az õ ellenségöknek földében, a kik õket fogva elvitték, és imádkozándanak hozzád az õ földöknek útja felé [fordulva,] a melyet adtál az õ atyáiknak, [és] e város felé, a melyet magadnak választottál, és e ház felé, a melyet a te nevednek építettem:
And with all their heart and soul are turned again to you, in the land of those who took them prisoners, and make their prayer to you, turning their eyes to this land which you gave to their fathers, and to the town which you took for yourself, and the house which I made for your name:
καὶ ἐπιστρέψωσιν πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν τῇ γῇ ἐχθρῶν αὐτῶν οὗ μετήγαγες αὐτούς καὶ προσεύξονται πρὸς σὲ ὁδὸν γῆς αὐτῶν ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω καὶ τοῦ οἴκου οὗ ᾠκοδόμηκα τῷ ὀνόματί σου

49 Hallgasd meg a mennyekbõl, a te lakhelyedbõl az õ imádságokat és könyörgésöket, és szerezz nékik igazságot;
Then give ear to their prayer and to their cry in heaven your living-place, and see right done to them;
καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου

50 És légy kegyelmes a te néped iránt, a kik ellened vétkezéndenek, és minden bûneik iránt, a melyekkel ellened vétkeztek; és szerezz kedvességet nékik azok elõtt, a kik õket fogva tartják, hogy könyörüljenek rajtok;

Answering with forgiveness the people who have done wrong against you, and overlooking the evil which they have done against you; let those who made them prisoners be moved with pity for them, and have pity on them;

καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν αἷς ἥμαρτόν σοι καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀθετήματα αὐτῶν ἃ ἠθέτησάν σοι καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς ἐνώπιον αἰχμαλωτευόντων αὐτούς καὶ οἰκτιρήσουσιν αὐτούς

51 Mert õk a te néped és örökséged, a kiket kihoztál Égyiptomból, a vaskemencze közepébõl,

For they are your people and your heritage, which you took out of Egypt, out of the iron fireplace;

ὅτι λαός σου καὶ κληρονομία σου οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐκ μέσου χωνευτηρίου σιδήρου

52 Hogy a te szemeid nézzenek a te szolgádnak imádságára és a te népednek az Izráelnek könyörgésére; meghallgatván õket mindenkor, mikor téged segítségül hívnak.

Let your eyes be open to your servant's prayer for grace and to the prayer of your people Israel, hearing them when their cry comes to you.

καὶ ἔστωσαν οἱ ὀφθαλμοί σου καὶ τὰ ὦτά σου ἠνεῳγμένα εἰς τὴν δέησιν τοῦ δούλου σου καὶ εἰς τὴν δέησιν τοῦ λαοῦ σου ισραηλ εἰσακούειν αὐτῶν ἐν πᾶσιν οἷς ἂν ἐπικαλέσωνται σε

53 Mert te különválasztottad õket magadnak örökségül a földnek minden népei közül; a miképen megmondottad volt Mózes, a te szolgád által, mikor kihoztad a mi atyáinkat Égyiptomból, Uram Isten!

For you made them separate from all the peoples of the earth, to be your heritage, as you said by Moses your servant, when you took our fathers out of Egypt, O Lord God.

ὅτι σὺ διέστειλας αὐτοὺς σαυτῷ εἰς κληρονομίαν ἐκ πάντων τῶν λαῶν τῆς γῆς καθὼς ἐλάλησας ἐν χειρὶ δούλου σου μωυσῆ ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου κύριε κύριε [53α] τότε ἐλάλησεν σαλωμων ὑπὲρ τοῦ οἴκου ὡς συνετέλεσεν τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτόν ἥλιον ἐγνώρισεν ἐν οὐρανῷ κύριος εἶπεν τοῦ κατοικεῖν ἐν γνόφῳ οἰκοδόμησον οἶκόν μου οἶκον ἐκπρεπῆ σαυτῷ τοῦ κατοικεῖν ἐπὶ καινότητος οὐκ ἰδοὺ αὕτη γέγραπται ἐν βιβλίῳ τῆς ᾠδῆς

54 És mikor elvégezte Salamon az Úr elõtt való minden imádságát és könyörgését, felkele az Úr oltára elõl, és megszünék az õ térdein való állástól, és kezeinek az égbe felemelésétõl.

Then Solomon, after making all these prayers and requests for grace to the Lord, got up from his knees before the altar of the Lord, where his hands had been stretched out in prayer to heaven;

καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν σαλωμων προσευχόμενος πρὸς κύριον ὅλην τὴν προσευχὴν καὶ τὴν δέησιν ταύτην καὶ ἀνέστη ἀπὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ὀκλακὼς ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ διαπεπετασμέναι εἰς τὸν οὐρανόν

55 És felállván megáldá az Izráel egész gyülekezetét, felszóval ezt mondván:

And, getting on his feet, he gave a blessing to all the men of Israel, saying with a loud voice,

καὶ ἔστη καὶ εὐλόγησεν πᾶσαν ἐκκλησίαν ισραηλ φωνῇ μεγάλῃ λέγων

56 Áldott legyen az Úr, a ki nyugodalmat adott az õ népének, az Izráelnek, minden õ beszéde szerint, csak egy beszéde is hiábavaló nem volt minden õ jó beszédei közül, a melyeket szólott Mózes, az õ szolgája által.

Praise be to the Lord who has given rest to his people Israel, as he gave them his word to do; every word of all his oath, which he gave by the hand of Moses his servant, has come true.

εὐλογητὸς κύριος σήμερον ὃς ἔδωκεν κατάπαυσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ ισραηλ κατὰ πάντα ὅσα ἐλάλησεν οὐ διεφώνησεν λόγος εἷς ἐν πᾶσιν τοῖς λόγοις αὐτοῦ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ μωυσῆ δούλου αὐτοῦ

57 Az Úr, a mi Istenünk, legyen velünk, a miképen volt a mi atyáinkkal, ne hagyjon el minket, el se távozzék tõlünk,

Now may the Lord our God be with us as he was with our fathers; let him never go away from us or give us up;

γένοιτο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν μεθ' ἡμῶν καθὼς ἦν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν μὴ ἐγκαταλίποιτο ἡμᾶς μηδὲ ἀποστρέψοιτο ἡμᾶς

58 Hanem hajtsa magához a mi szívünket, hogy járjunk minden õ útaiban, és õrizzük meg az õ parancsolatit, rendeléseit és végzésit, a melyeket a mi atyáinknak parancsolt.

Turning our hearts to himself, guiding us to go in all his ways, to keep his orders and his laws and his decisions, which he gave to our fathers.

ἐπικλῖναι καρδίας ἡμῶν πρὸς αὐτὸν τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ φυλάσσειν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ προστάγματα αὐτοῦ ἃ ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν

59 És ezek a szavak, a melyekkel imádkoztam az Úr elõtt, legyenek jelen az Úr elõtt a mi Istenünk elõtt éjjel és nappal, hogy ítéletet tegyen az õ szolgájának és az õ népének, az Izráelnek, minden idõben,

And may these my words, the words of my prayer to the Lord, be before the Lord our God day and night, so that he may see right done to his servant and to his people Israel, day by day as we have need.

καὶ ἔστωσαν οἱ λόγοι οὗτοι οὓς δεδέημαι ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἐγγίζοντες πρὸς κύριον θεὸν ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτὸς τοῦ ποιεῖν τὸ δικαίωμα τοῦ δούλου σου καὶ τὸ δικαίωμα λαοῦ σου ισραηλ ῥῆμα ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ

60 Hogy megismerjék a földön minden népek, hogy [csak] az Úr az Isten, és hogy õ kívülötte nincsen [más.

So that all the peoples of the earth may see that the Lord is God, and there is no other.

ὅπως γνῶσιν πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς ὅτι κύριος ὁ θεός αὐτὸς θεὸς καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι

61 És a ti szívetek legyen tökéletes az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, hogy járjatok az õ rendeléseiben, és õrizzétek meg az õ parancsolatit, miképen e mai napon.

Then let your hearts be without sin before the Lord our God, walking in his laws and keeping his orders as at this day.

καὶ ἔστωσαν αἱ καρδίαι ἡμῶν τέλειαι πρὸς κύριον θεὸν ἡμῶν καὶ ὁσίως πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ καὶ φυλάσσειν ἐντολὰς αὐτοῦ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη

62 És a király és az egész Izráel õ vele, áldozatokat áldoznak az Úr elõtt.

Now the king, and all Israel with him, were making offerings before the Lord.

καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ισραηλ ἔθυσαν θυσίαν ἐνώπιον κυρίου

63 És Salamon áldozék hálaadó áldozatul, a melyet áldozék az Úrnak: huszonkétezer ökröt, százhúszezer juhot. És e képen szentelék fel az Úr házát a király és az Izráel minden fiai.

And Solomon gave to the Lord for peace-offerings, twenty-two thousand oxen and a hundred and twenty thousand sheep. So the king and all the children of Israel kept the feast of the opening of the Lord's house.

καὶ ἔθυσεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν ἃς ἔθυσεν τῷ κυρίῳ βοῶν δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας καὶ προβάτων ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας καὶ ἐνεκαίνισεν τὸν οἶκον κυρίου ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ισραηλ

64 Ugyanazon napon szentelé fel a király a középsõ pitvart, mely az Úrnak háza elõtt vala; mert ott szerze egészen égõáldozatokat, ételáldozatokat és hálaáldozatok kövéreit. Mert a rézoltár, mely az Úr elõtt állott, kisebb volt, mintsem reá fért volna az égõáldozat, az ételáldozat és a hálaáldozatok kövére.

The same day the king made holy the middle of the open square in front of the house of the Lord, offering there the burned offering and the meal offering and the fat of the peace-offerings; for there was not room on the brass altar of the Lord for the burned offerings and the meal offerings and the fat of the peace-offerings.

τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου κυρίου ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ τὰς θυσίας καὶ τὰ στέατα τῶν εἰρηνικῶν ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἐνώπιον κυρίου μικρὸν τοῦ μὴ δύνασθαι τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν ὑπενεγκεῖν

65 És Salamon ünnepet szerze ebben az idõben, és vele együtt az egész Izráel; egy nagy gyûlést Hámát határától fogva Égyiptom határáig, az Úr elõtt, a mi Istenünk elõtt, hét napig és újra hét napig, [azaz] tizennégy napig.

So Solomon and all Israel with him, a very great meeting, (for the people had come together from the way into Hamath to the river of Egypt,) kept the feast at that time before the Lord our God, for two weeks, even fourteen days.

καὶ ἐποίησεν σαλωμων τὴν ἑορτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ πᾶς ισραηλ μετ' αὐτοῦ ἐκκλησία μεγάλη ἀπὸ τῆς εἰσόδου ημαθ ἕως ποταμοῦ αἰγύπτου ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ ᾠκοδόμησεν ἐσθίων καὶ πίνων καὶ εὐφραινόμενος ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἑπτὰ ἡμέρας

66 És a nyolczadik napon elbocsátá a népet. És áldák a királyt, és elmenének az õ hajlékaikba örömmel és víg szívvel, mindama jók felett, a melyeket cselekedett az Úr az õ szolgájával, Dáviddal, és az Izráellel, az õ népével.

And on the eighth day he sent the people away, and, blessing the king, they went to their tents full of joy and glad in their hearts, because of all the good which the Lord had done to David his servant and to Israel his people.

καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξαπέστειλεν τὸν λαὸν καὶ εὐλόγησεν αὐτόν καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ χαίροντες καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησεν κύριος τῷ δαυιδ δούλῳ αὐτοῦ καὶ τῷ ισραηλ λαῷ αὐτοῦ

1 És lõn, mikor elvégezte Salamon az Úr házának és a király házának építését, és mindent a mit kívánt és a mit akart építeni Salamon:

Now when Solomon came to the end of building the house of the Lord and the king's house, and all Solomon's desires, which he had in mind were effected;

καὶ ἐγενήθη ὡς συνετέλεσεν σαλωμων οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ πᾶσαν τὴν πραγματείαν σαλωμων ὅσα ἠθέλησεν ποιῆσαι

2 Megjelenék az Úr Salamonnak másodszor is, a miként megjelent volt néki Gibeonban.
The Lord came to him again in a vision, as he had done at Gibeon;
καὶ ὤφθη κύριος τῷ σαλωμων δεύτερον καθὼς ὤφθη ἐν γαβαων

3 És monda néki az Úr: Meghallgattam a te imádságodat és könyörgésedet, a melylyel könyörgöttél elõttem: Megszenteltem e házat, a melyet építettél, abba helyheztetvén az én nevemet mindörökké, és ott lesznek az én szemeim, és az én szívem mindenkor.
And the Lord said to him, Your prayers and your requests for grace have come to my ears: I have made holy this house which you have made, and I have put my name there for ever; my eyes and my heart will be there at all times.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν κύριος ἤκουσα τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου καὶ τῆς δεήσεώς σου ἧς ἐδεήθης ἐνώπιον ἐμοῦ πεποίηκά σοι κατὰ πᾶσαν τὴν προσευχήν σου ἡγίακα τὸν οἶκ ον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησας τοῦ θέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία μου πάσας τὰς ἡμέρας

4 És ha te elõttem járándasz, a mint járt Dávid, a te atyád, egyenes és tökéletes szívvel, úgy cselekedvén mindenekben, a mint néked megparancsoltam, az én rendelésimet és végzésimet megtartándod;
As for you, if you will go on your way before me, as David your father did, uprightly and with a true heart, doing what I have given you orders to do, keeping my laws and my decisions;
καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς ἐνώπιον ἐμοῦ καθὼς ἐπορεύθη δαυιδ ὁ πατήρ σου ἐν ὁσιότητι καρδίας καὶ ἐν εὐθύτητι καὶ τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτῷ καὶ τὰ προστάγματ ά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου φυλάξῃς

5 Megerõsítem a te birodalmadnak trónját az Izráelen mindörökké, a mint megígértem volt Dávidnak a te atyádnak, mondván: Nem fogy el a te [nemzetségedbõl] [való]férfiú az Izráel királyi székébõl.
Then I will make the seat of your rule over Israel certain for ever, as I gave my word to David your father, saying, You will never be without a man to be king in Israel.
καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ἐπὶ ισραηλ εἰς τὸν αἰῶνα καθὼς ἐλάλησα τῷ δαυιδ πατρί σου λέγων οὐκ ἐξαρθήσεταί σοι ἀνὴρ ἡγούμενος ἐν ισραηλ

6 De hogyha elszakadtok ti és a ti fiaitok én tõlem, és meg nem õrizénditek az én parancsolatimat és végzéseimet, melyeket elõtökbe adtam; hanem elmentek, és idegen isteneknek szolgáltok, és meghajoltok azok elõtt:
But if you are turned from my ways, you or your children, and do not keep my orders and my laws which I have put before you, but go and make yourselves servants to other gods and give them worship:
ἐὰν δὲ ἀποστραφέντες ἀποστραφῆτε ὑμεῖς καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' ἐμοῦ καὶ μὴ φυλάξητε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἃ ἔδωκεν μωυσῆς ἐνώπιον ὑμῶν καὶ πορευθ ῆτε καὶ δουλεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς

7 Kigyomlálom az Izráelt e föld színérõl, a melyet nékik adtam; e házat, melyet az én nevemnek szenteltem, elvetem szemeim elõl, és az Izráel példabeszédül és meséül lészen minden nép elõtt.
Then I will have Israel cut off from the land which I have given them; and this house, which I have made holy for myself, I will put away from before my eyes; and Israel will be a public example, and a word of shame among all peoples.
καὶ ἐξαρῶ τὸν ισραηλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου ἀπορρίψω ἐκ προσώπου μου καὶ ἔσται ισραηλ εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς λάλημ α εἰς πάντας τοὺς λαούς

8 És bár e ház felséges, mégis a kik elmennek mellette, elcsodálkoznak, felkiáltanak, és azt mondják: Miért cselekedett így az Úr ezzel a földdel és ezzel a házzal?
And this house will become a mass of broken walls, and everyone who goes by will be overcome with wonder at it and make whistling sounds; and they will say, Why has the Lord done so to this land and to this house?
καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὁ ὑψηλός πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι' αὐτοῦ ἐκστήσεται καὶ συριεῖ καὶ ἐροῦσιν ἕνεκα τίνος ἐποίησεν κύριος οὕτως τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ

9 És azt felelik: Azért, mert elhagyták az Urat, az õ Istenöket, a ki az õ atyáikat kihozta volt Égyiptom földébõl, és idegen istenekhez ragaszkodtak, és azokat imádták, és azoknak szolgáltak: ezért bocsátá õ reájok az Úr mind ezt a nyomorúságot.
And their answer will be, Because they were turned away from the Lord their God, who took their fathers out of the land of Egypt; they took for themselves other gods and gave them worship and became their servants: that is why the Lord has sent all this evil on them.
καὶ ἐροῦσιν ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπον κύριον θεὸν αὐτῶν ὃς ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας καὶ ἀντελάβοντο θεῶν ἀλλοτρίων καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖ ς καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν κύριος ἐπ' αὐτοὺς τὴν κακίαν ταύτην [9α] τότε ἀνήγαγεν σαλωμων τὴν θυγατέρα φαραω ἐκ πόλεως δαυιδ εἰς οἶκον αὐτοῦ ὃν ᾠκοδ όμησεν ἑαυτῷ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις

10 És lõn a húsz esztendõ végén, a mialatt Salamon a két házat, az Úr házát és a király házát megépíté,
Now at the end of twenty years, in which time Solomon had put up the two houses, the house of the Lord and the king's house,
εἴκοσι ἔτη ἐν οἷς ᾠκοδόμησεν σαλωμων τοὺς δύο οἴκους τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως

11 A melyekhez Hírám, Tírus királya adott volt ajándékban Salamonnak czédrusfákat, fenyõfákat, aranyat egész kivánsága szerint: ada Salamon király Hírámnak húsz várost Galileának földén.
(Hiram, king of Tyre, had given Solomon cedar-trees and cypress-trees and gold, as much as he had need of,) King Solomon gave Hiram twenty towns in the land of Galilee.
χιραμ βασιλεὺς τύρου ἀντελάβετο τοῦ σαλωμων ἐν ξύλοις κεδρίνοις καὶ ἐν ξύλοις πευκίνοις καὶ ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν παντὶ θελήματι αὐτοῦ τότε ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τῷ χιραμ εἴκοσι πόλεις ἐν τῇ γῇ τῇ γαλιλαίᾳ

12 És kiméne Hírám Tírusból, hogy megnézze azokat a városokat, a melyeket Salamon néki ada, de nem tetszettek azok néki.
But when Hiram came from Tyre to see the towns which Solomon had given him, he was not pleased with them.
καὶ ἐξῆλθεν χιραμ ἐκ τύρου καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν γαλιλαίαν τοῦ ἰδεῖν τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν αὐτῷ σαλωμων καὶ οὐκ ἤρεσαν αὐτῷ

13 És monda: Miféle városok ezek, atyámfia, a melyeket nékem adtál? És Kábul földnek nevezé azokat mind e mai napig.
And he said, What sort of towns are these which you have given me, my brother? So they were named the land of Cabul, to this day.
καὶ εἶπεν τί αἱ πόλεις αὗται ἃς ἔδωκάς μοι ἀδελφέ καὶ ἐκάλεσεν αὐτάς ὅριον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

14 Küldött vala pedig Hírám a királynak százhúsz tálentom aranyat.
And Hiram sent the king a hundred and twenty talents of gold.
καὶ ἤνεγκεν χιραμ τῷ σαλωμων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα χρυσίου

26 És hajókat is csináltata Salamon király Esiongáberben, a mely Elót mellett van a Veres tenger partján, az Edom földén.
And King Solomon made a sea-force of ships in Ezion-geber, by Eloth, on the Red Sea, in the land of Edom.
καὶ ναῦν ὑπὲρ οὗ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων ἐν γασιωνγαβερ τὴν οὖσαν ἐχομένην αιλαθ ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς ἐσχάτης θαλάσσης ἐν γῇ εδωμ

27 És elküldé Hírám az õ szolgáit a hajókon, a kik jó hajósok és a tengeren jártasak [valának], a Salamon szolgáival.
Hiram sent his servants, who were experienced seamen, in the sea-force with Solomon's men.
καὶ ἀπέστειλεν χιραμ ἐν τῇ νηὶ τῶν παίδων αὐτοῦ ἄνδρας ναυτικοὺς ἐλαύνειν εἰδότας θάλασσαν μετὰ τῶν παίδων σαλωμων

28 És egész Ofirig menének, és hozának onnét négyszázhúsz tálentom aranyat, és vivék azt Salamon királyhoz.
And they came to Ophir, where they got four hundred and twenty talents of gold, and took it back to King Solomon.
καὶ ἦλθον εἰς σωφηρα καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν χρυσίου ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα καὶ ἤνεγκαν τῷ βασιλεῖ σαλωμων

1 A Séba királynéasszonya pedig hallván Salamonnak hírét és az Úr nevét, eljöve, hogy megkisértgesse õt nehéz kérdésekkel.
Now the queen of Sheba, hearing great things of Solomon, came to put his wisdom to the test with hard questions.
καὶ βασίλισσα σαβα ἤκουσεν τὸ ὄνομα σαλωμων καὶ τὸ ὄνομα κυρίου καὶ ἦλθεν πειράσαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασιν

2 És bejöve Jeruzsálembe igen nagy sereggel és tevékkel, a melyek hoznak vala fûszerszámokat, igen sok aranyat és drágaköveket, és Salamonhoz méne, és szóla vele mindenekrõl, a melyek szívén voltak.
And she came to Jerusalem with a very great train, with camels weighted down with spices, and stores of gold and jewels: and when she came to Solomon she had talk with him of everything in her mind.
καὶ ἦλθεν εἰς ιερουσαλημ ἐν δυνάμει βαρείᾳ σφόδρα καὶ κάμηλοι αἴρουσαι ἡδύσματα καὶ χρυσὸν πολὺν σφόδρα καὶ λίθον τίμιον καὶ εἰσῆλθεν πρὸς σαλωμων καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ πάντα ὅσα ἦν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς

3 És Salamon megfelelt néki mindenre, semmi sem volt a király elõtt elrejtve, a mire ne tudott volna néki felelni.
And Solomon gave her answers to all her questions; there was no secret which the king did not make clear to her.
καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ σαλωμων πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς οὐκ ἦν λόγος παρεωραμένος παρὰ τοῦ βασιλέως ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ

4 És a mikor látta Séba királynéasszonya Salamonnak minden bölcseségét, és a házat, a melyet épített vala;
And when the queen of Sheba had seen all the wisdom of Solomon, and the house which he had made,
καὶ εἶδεν βασίλισσα σαβα πᾶσαν φρόνησιν σαλωμων καὶ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησεν

5 És az õ asztalának étkeit, és szolgáinak lakásait, és szolgái udvarlásának módját, és azok öltözeteit, és pohárszékeit, és az õ áldozatját, a melylyel az Úrnak házában áldozott: a lélekzete is elállott;
And the food at his table, and all his servants seated there, and those who were waiting on him in their places, and their robes, and his wine-servants, and the burned offerings which he made in the house of the Lord, there was no more spirit in her.
καὶ τὰ βρώματα σαλωμων καὶ τὴν καθέδραν παίδων αὐτοῦ καὶ τὴν στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς οἰνοχόους αὐτοῦ καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν αὐτοῦ ἣν ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο

6 És monda a királynak: Mind igaz, a mit az én földemben hallottam volt a te dolgaid felõl és a te bölcseségedrõl,
And she said to the king, The account which was given to me in my country of your acts and your wisdom was true.
καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα σαλωμων ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου περὶ τοῦ λόγου σου καὶ περὶ τῆς φρονήσεώς σου

7 De én hinni sem akartam azokat a beszédeket, míg én magam el nem jöttem, és szemeimmel nem láttam. És ímé nékem a felét sem beszélték el: te meghaladtad bölcseséggel és jósággal a hírt, a melyet hallottam felõled.
But I had no faith in what was said about you, till I came and saw for myself; and now I see that it was not half the story; your wisdom and your wealth are much greater than they said.
καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λαλοῦσίν μοι ἕως ὅτου παρεγενόμην καὶ ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν τὸ ἥμισυ καθὼς ἀπήγγειλάν μοι προστέθεικας ἀγαθὰ πρὸς αὐτὰ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἀκοήν ἣν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου

8 Boldogok a te embereid, boldogok ezek a te szolgáid, a kik udvarlanak néked mindenkor, és hallhatják a te bölcseségedet:
Happy are your wives, happy are these your servants whose place is ever before you, hearing your words of wisdom.
μακάριαι αἱ γυναῖκές σου μακάριοι οἱ παῖδές σου οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐνώπιόν σου δι' ὅλου οἱ ἀκούοντες πᾶσαν τὴν φρόνησίν σου

9 Legyen az Úr, a te Istened áldott, a ki kedvelt téged, hogy az Izráel királyi székibe ültetett, mert szerette az Úr az Izráelt mindörökké, és királylyá tett téged, hogy ítéletet és igazságot szolgáltass.
May the Lord your God be praised, whose pleasure it was to put you on the seat of the kingdom of Israel; because the Lord's love for Israel is eternal, he has made you king, to be their judge in righteousness.
γένοιτο κύριος ὁ θεός σου εὐλογημένος ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ δοῦναί σε ἐπὶ θρόνου ισραηλ διὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον τὸν ισραηλ στῆσαι εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔθετό σε βασιλέα ἐπ' αὐτοὺς τοῦ ποιεῖν κρίμα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίμασιν αὐτῶν

10 És ada a királynak száz és húsz tálentom aranyat, és igen sok fûszerszámot és drágakövet. Nem hoztak azután ilyen és ennyi sokaságú fûszerszámot, a mennyit Séba királynéasszonya ada Salamon királynak.
And she gave the king a hundred and twenty talents of gold, and a great store of spices and jewels: never again was such a wealth of spices seen as that which the queen of Sheba gave King Solomon.
καὶ ἔδωκεν τῷ σαλωμων ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσίου καὶ ἡδύσματα πολλὰ σφόδρα καὶ λίθον τίμιον οὐκ ἐληλύθει κατὰ τὰ ἡδύσματα ἐκεῖνα ἔτι εἰς πλῆθος ἃ ἔδωκεν βασίλισσα σαβα τῷ βασιλεῖ σαλωμων

11 És a Hirám hajója is, mely aranyat hozott Ofirból, ébenfát is hozott Ofirból nagy bõséggel és drágaköveket.
And the sea-force of Hiram, in addition to gold from Ophir, came back with much sandal-wood and jewels.
καὶ ἡ ναῦς χιραμ ἡ αἴρουσα τὸ χρυσίον ἐκ σουφιρ ἤνεγκεν ξύλα ἀπελέκητα πολλὰ σφόδρα καὶ λίθον τίμιον

12 És csinála a király az ébenfából oszlopokat az Úr házába és a király házába, és az éneklõknek hegedûket és lantokat; nem hoztak soha többé olyan ébenfákat, és nem is láttak olyanokat mind e mai napig.
And from the sandal-wood the king made pillars for the house of the Lord, and for the king's house, and instruments of music for the makers of melody: never has such sandal-wood been seen to this day.
καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ ἀπελέκητα ὑποστηρίγματα τοῦ οἴκου κυρίου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ νάβλας καὶ κινύρας τοῖς ᾠδοῖς οὐκ ἐληλύθει τοιαῦτα ξύλα ἀπελέκητα ἐπὶ τῆς γῆς οὐδὲ ὤφθησάν που ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

13 És Salamon király ada a Séba királynéasszonyának mindent, a mit csak kívánt és kért tõle, azokon kivül, a melyeket gazdagságához képest ada Salamon király néki. Annakutána megtére, és méne az õ földébe szolgáival egyetemben.

And King Solomon gave the queen of Sheba all her desire, whatever she made request for, in addition to what he gave her freely from the impulse of his heart. So she went back to her country, she and her servants.

καὶ ὁ βασιλεὺς σαλωμων ἔδωκεν τῇ βασιλίσσῃ σαβα πάντα ὅσα ἠθέλησεν ὅσα ᾐτήσατο ἐκτὸς πάντων ὧν δεδώκει αὐτῇ διὰ χειρὸς τοῦ βασιλέως σαλωμων καὶ ἀπεστράφη καὶ ᾖ λθεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς αὐτὴ καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτῆς

14 Vala pedig mértéke az aranynak, a mely kezéhez jõ vala Salamonnak minden esztendõben, hatszáz és hatvanhat tálentom arany.

Now the weight of gold which came to Solomon in one year was six hundred and sixty-six talents;

καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐληλυθότος τῷ σαλωμων ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ ἑξακόσια καὶ ἑξήκοντα ἓξ τάλαντα χρυσίου

15 Azonkivül, [a mi jõ vala] az árus emberektõl és a fûszerszámokkal kereskedõ kalmároktól, és mind az Arábiabeli királyoktól, és annak a földnek tiszttartóitól.

In addition to what came to him from the business of the traders, and from all the kings of the Arabians, and from the rulers of the country.

χωρὶς τῶν φόρων τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τῶν ἐμπόρων καὶ πάντων τῶν βασιλέων τοῦ πέραν καὶ τῶν σατραπῶν τῆς γῆς

16 És csináltata Salamon király kétszáz paizst tiszta vert aranyból; mindenik paizsra hatszáz aranyat adott.

And Solomon made two hundred body-covers of hammered gold, every one having six hundred shekels of gold in it.

καὶ ἐποίησεν σαλωμων τριακόσια δόρατα χρυσᾶ ἐλατά τριακόσιοι χρυσοῖ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸ δόρυ τὸ ἕν

17 És háromszáz kerek paizst vert aranyból, három font aranyat ada mindenik paizsra: és azokat a király helyhezteté a Libánon erdõ házába.

And he made three hundred smaller body-covers of hammered gold, with three pounds of gold in every cover: and the king put them in the house of the Woods of Lebanon.

καὶ τριακόσια ὅπλα χρυσᾶ ἐλατά τρεῖς μναῖ χρυσίου ἐνῆσαν εἰς τὸ ὅπλον τὸ ἕν καὶ ἔδωκεν αὐτὰ εἰς οἶκον δρυμοῦ τοῦ λιβάνου

18 És készíte a király elefántcsontból egy nagy királyi széket és beborítá azt finom aranynyal.

Then the king made a great ivory seat, plated with the best gold.

καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφάντινον μέγαν καὶ περιεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ

19 Hat grádicsa volt e királyi széknek és e szék teteje kerekded vala hátul, és karjai valának mindkétfelõl az ülés mellett, és két oroszlán álla ott a karoknál.

There were six steps going up to it, and the top of it was round at the back, there were arms on the two sides of the seat, and two lions by the side of the arms;

ἓξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ καὶ προτομαὶ μόσχων τῷ θρόνῳ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ χεῖρες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς καθέδρας καὶ δύο λέοντες ἑστηκότες παρὰ τὰς χεῖρας

20 És tizenkét oroszlán álla ott kétfelõl a grádics hat lépésén. Senki soha olyant nem csinált egyetlen országban sem.

And twelve lions were placed on the one side and on the other side on the six steps: there was nothing like it in any kingdom.

καὶ δώδεκα λέοντες ἑστῶτες ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν οὐ γέγονεν οὕτως πάσῃ βασιλείᾳ

21 És Salamon királynak összes ivóedényei is aranyból voltak, és a Libánon erdõ házának összes edényei tiszta aranyból; nem volt azok között semmi ezüst, mert [annak] semmi becse nem vala Salamon idejében.

And all King Solomon's drinking-vessels were of gold, and all the vessels of the house of the Woods of Lebanon were of the best gold; not one was of silver, for no one gave a thought to silver in the days of King Solomon.

καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ πότου σαλωμων χρυσᾶ καὶ λουτῆρες χρυσοῖ πάντα τὰ σκεύη οἴκου δρυμοῦ τοῦ λιβάνου χρυσίῳ συγκεκλεισμένα οὐκ ἦν ἀργύριον ὅτι οὐκ ἦν λογιζόμενο ν ἐν ταῖς ἡμέραις σαλωμων

22 Mert a király Társis hajója, a mely a tengeren Hírám hajójával járt, minden három esztendõben egyszer fordult meg, s hozott a Társis hajó aranyat, ezüstöt, elefántcsontokat, majmokat és pávákat.

For the king had Tarshish-ships at sea with the ships of Hiram; once every three years the Tarshish-ships came with gold and silver and ivory and monkeys and peacocks.

ὅτι ναῦς θαρσις τῷ βασιλεῖ ἐν τῇ θαλάσσῃ μετὰ τῶν νηῶν χιραμ μία διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο τῷ βασιλεῖ ναῦς ἐκ θαρσις χρυσίου καὶ ἀργυρίου καὶ λίθων τορευτῶν καὶ πελεκητῶν [22α] αὕτη ἦν ἡ πραγματεία τῆς προνομῆς ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ τὸ τεῖχος ιερουσαλημ καὶ τὴν ἄκραν τοῦ περιφράξαι τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως δαυιδ καὶ τὴν ασσουρ καὶ τὴν μαγδαν καὶ τὴν γαζερ καὶ τὴν βαιθωρων τὴν ἀνωτέρω καὶ τὴν ιεθερμαθ καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἱππέων καὶ τὴν πραγματείαν σαλωμων ἣν ἐπραγματεύσατο οἰκοδομῆσαι ἐν ιερουσαλημ καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ [22β] πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολελειμμένον ἀπὸ τοῦ χετταίου καὶ τοῦ αμορραίου καὶ τοῦ φερεζαίου καὶ τοῦ χαναναίου καὶ τοῦ ευαίου καὶ τοῦ ιεβουσαίου καὶ τοῦ γεργεσαίου τῶν μὴ ἐκ τῶν υἱῶν ισραηλ ὄντων τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολελειμμένα μετ' αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ οὓς οὐκ ἐδύναντο οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς σαλωμων εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης [22ξ] καὶ ἐκ τῶν υἱῶν ισραηλ οὐκ ἔδωκε σαλωμων εἰς πρᾶγμα ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ καὶ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ

23 És feljebb magasztaltaték Salamon király gazdagsággal és bölcseséggel a földön való minden királyoknál.

And King Solomon was greater than all the kings of the earth in wealth and in wisdom.

καὶ ἐμεγαλύνθη σαλωμων ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς πλούτῳ καὶ φρονήσει

24 És mind az egész föld kivánja vala látni Salamont, hogy hallhatnák az õ bölcseségét, melyet Isten az õ szívébe adott volt.

And from all over the earth they came to see Solomon and to give ear to his wisdom, which God had put in his heart.

καὶ πάντες βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον σαλωμων τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φρονήσεως αὐτοῦ ἧς ἔδωκεν κύριος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ

25 És azok néki ajándékot hoznak vala, ezüst és arany edényeket, öltözeteket, hadi szerszámokat, fûszerszámokat, lovakat, öszvéreket, esztendõnként.

And everyone took with him an offering, vessels of silver and vessels of gold, and robes, and coats of metal, and spices, and horses, and beasts of transport, regularly year by year.

καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα αὐτοῦ σκεύη χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν στακτὴν καὶ ἡδύσματα καὶ ἵππους καὶ ἡμιόνους τὸ κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν

26 És gyûjte Salamon szekereket és lovagokat, úgy hogy ezer és négyszáz szekere, és tizenkétezer lovagja volt néki, a kiket helyheztete a szekerek városaiba, és a király mellé Jeruzsálemben.

And Solomon got together war-carriages and horsemen; he had one thousand, four hundred carriages and twelve thousand horsemen, whom he kept, some in the carriage-towns and some with the king at Jerusalem.

καὶ ἦσαν τῷ σαλωμων τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς ἅρματα καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων καὶ ἔθετο αὐτὰς ἐν ταῖς πόλεσι τῶν ἁρμάτων καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν ιερουσαλημ [26α] καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίων αἰγύπτου

27 És felhalmozá a király Jeruzsálemben az ezüstöt mint a követ, és a czédrust, mint a vad fügefákat, a melyek nagy tömegben vannak a mezõn.

And the king made silver as common as stones in Jerusalem and cedars like the sycamore-trees of the lowlands in number.

καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν ιερουσαλημ ὡς λίθους καὶ τὰς κέδρους ἔδωκεν ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος

28 És Salamonnak Égyiptomból hozának lovakat, és a király kereskedõi sereggel vették volt a [lovakat] megszabott áron.

And Solomon's horses came from Egypt and from Kue; the king's traders got them at a price from Kue.

καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων σαλωμων ἐξ αἰγύπτου καὶ ἐκ θεκουε ἔμποροι τοῦ βασιλέως ἐλάμβανον ἐκ θεκουε ἐν ἀλλάγματι

29 És egy-egy szekér hatszáz ezüst siklusért és egy-egy ló százötven siklusért ment fel és jött ki Égyiptomból, és ugyancsak õk szállították [ezeket] a Hitteusok királyainak és Siria királyainak.

A war-carriage might be got from Egypt for six hundred shekels of silver, and a horse for a hundred and fifty; they got them at the same rate for all the kings of the Hittites and the kings of Aram.

καὶ ἀνέβαινεν ἡ ἔξοδος ἐξ αἰγύπτου ἅρμα ἀντὶ ἑκατὸν ἀργυρίου καὶ ἵππος ἀντὶ πεντήκοντα ἀργυρίου καὶ οὕτω πᾶσιν τοῖς βασιλεῦσιν χεττιιν καὶ βασιλεῦσιν συρίας κατὰ θάλασσαν ἐξεπορεύοντο

1 Salamon király pedig megszerete sok idegen asszonyt, még pedig a Faraó leányán kivül a Moábiták, Ammoniták, Edomiták, Sídonbeliek és Hitteusok leányait,

Now a number of strange women were loved by Solomon, women of the Moabites, Ammonites, Edomites, Zidonians, and Hittites:

καὶ ὁ βασιλεὺς σαλωμων ἦν φιλογύναιος καὶ ἦσαν αὐτῷ ἄρχουσαι ἑπτακόσιαι καὶ παλλακαὶ τριακόσιαι καὶ ἔλαβεν γυναῖκας ἀλλοτρίας καὶ τὴν θυγατέρα φαραω μωαβίτιδας α μμανίτιδας σύρας καὶ ιδουμαίας χετταίας καὶ αμορραίας

2 Olyan népek közül, a kik felõl azt mondotta volt az Úr az Izráel fiainak: Ne menjetek hozzájok, és õket se engedjétek magatokhoz jõni, bizonyára az õ isteneik után hajtják a ti szíveteket. Ezekhez ragaszkodék Salamon szeretettel.

The nations of which the Lord had said to the children of Israel, You are not to take wives from them and they are not to take wives from you; or they will certainly make you go after their gods: to these Solomon was united in love.

ἐκ τῶν ἐθνῶν ὧν ἀπεῖπεν κύριος τοῖς υἱοῖς ισραηλ οὐκ εἰσελεύσεσθε εἰς αὐτούς καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς ὑμᾶς μὴ ἐκκλίνωσιν τὰς καρδίας ὑμῶν ὀπίσω εἰδώλων αὐτῶν εἰ ς αὐτοὺς ἐκολλήθη σαλωμων τοῦ ἀγαπῆσαι

4 És mikor megvénült Salamon, az õ feleségei elhajták az õ szívét az idegen istenek után, úgy hogy nem volt már az õ szíve tökéletes az Úrhoz, az õ Istenéhez, a mint az õ atyjának, Dávidnak szíve.

For it came about that when Solomon was old, his heart was turned away to other gods by his wives; and his heart was no longer true to the Lord his God as the heart of his father David had been.

καὶ ἐγενήθη ἐν καιρῷ γήρους σαλωμων καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ καθὼς ἡ καρδία δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐξέκλιναν αἱ γυναῖκες αἱ ἀλλότ ριαι τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὀπίσω θεῶν αὐτῶν

5 Mert Salamon követi vala Astoretet, a Sídonbeliek istenét, és Milkómot, az Ammoniták útálatos bálványát.

For Solomon went after Ashtoreth, the goddess of the Zidonians, and Milcom, the disgusting god of the Ammonites.

τότε ᾠκοδόμησεν σαλωμων ὑψηλὸν τῷ χαμως εἰδώλῳ μωαβ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν εἰδώλῳ υἱῶν αμμων

6 És gonosz dolgot cselekedék Salamon az Úr szemei elõtt, és nem követé olyan tökéletességgel az Urat, mint Dávid, az õ atyja.

And Solomon did evil in the eyes of the Lord, not walking in the Lord's ways with all his heart as David his father did.

καὶ τῇ ἀστάρτῃ βδελύγματι σιδωνίων

7 Akkor építe Salamon templomot Kámosnak, a Moábiták útálatos bálványának a hegyen, a mely Jeruzsálem átellenében van, és Moloknak, az Ammon fiai útálatos bálványának.

Then Solomon put up a high place for Chemosh, the disgusting god of Moab, in the mountain before Jerusalem, and for Molech, the disgusting god worshipped by the children of Ammon.

καὶ οὕτως ἐποίησεν πάσαις ταῖς γυναιξὶν αὐτοῦ ταῖς ἀλλοτρίαις ἐθυμίων καὶ ἔθυον τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν

8 És ekképen cselekedék [Salamon] mind az õ idegen feleségeivel, a kik az õ isteneiknek tömjéneztek és áldoztak.

And so he did for all his strange wives, who made offerings with burning of perfumes to their gods.

καὶ ἐποίησεν σαλωμων τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου οὐκ ἐπορεύθη ὀπίσω κυρίου ὡς δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ

9 Megharaguvék azért az Úr Salamonra, hogy elhajlott az õ szíve az Úrtól, Izráel Istenétõl, a ki megjelent volt néki kétszer is,

And the Lord was angry with Solomon, because his heart was turned away from the Lord, the God of Israel, who had twice come to him in a vision;

καὶ ὠργίσθη κύριος ἐπὶ σαλωμων ὅτι ἐξέκλινεν καρδίαν αὐτοῦ ἀπὸ κυρίου θεοῦ ισραηλ τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ δὶς

10 És azt parancsolta volt néki, hogy ne kövessen idegen isteneket, és mégsem õrizte meg az Úr parancsolatját.

And had given him orders about this very thing, that he was not to go after other gods; but he did not keep the orders of the Lord.

καὶ ἐντειλαμένου αὐτῷ ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου τὸ παράπαν μὴ πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων καὶ φυλάξασθαι ποιῆσαι ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεός

11 Monda azért az Úr Salamonnak: Miután ez történt veled, és nem õrizted meg az én szövetségemet és az én rendelésimet, a melyeket parancsoltam néked: elszakasztván elszakasztom tõled az országot, és adom a te szolgádnak.

So the Lord said to Solomon, Because you have done this, and have not kept my agreement and my laws, which I gave you, I will take the kingdom away from you by force and will give it to your servant.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σαλωμων ἀνθ' ὧν ἐγένετο ταῦτα μετὰ σοῦ καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἃ ἐνετειλάμην σοι διαρρήσσων διαρρήξω τὴν βασιλείαν σου ἐκ χειρός σου καὶ δώσω αὐτὴν τῷ δούλῳ σου

12 Mindazáltal míg élsz, nem cselekeszem ezt Dávidért, a te atyádért; hanem a te fiadnak kezétõl szakasztom el azt.

I will not do it in your life-time, because of your father David, but I will take it from your son.

πλὴν ἐν ταῖς ἡμέραις σου οὐ ποιήσω αὐτὰ διὰ δαυιδ τὸν πατέρα σου ἐκ χειρὸς υἱοῦ σου λήμψομαι αὐτήν

13 De nem szakasztom el az egész birodalmat; hanem egy nemzetséget adok a te fiadnak Dávidért, az én szolgámért és Jeruzsálemért, a melyet magamnak választottam.

Still I will not take all the kingdom from him; but I will give one tribe to your son, because of my servant David, and because of Jerusalem, the town of my selection.

πλὴν ὅλην τὴν βασιλείαν οὐ μὴ λάβω σκῆπτρον ἓν δώσω τῷ υἱῷ σου διὰ δαυιδ τὸν δοῦλόν μου καὶ διὰ ιερουσαλημ τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην

14 És ellenséget támaszta az Úr Salamonra, az Edombeli Hadádot, a ki az Edombeli királyi nembõl való vala.

So the Lord sent Hadad the Edomite to make trouble for Solomon: he was of the king's seed in Edom.

καὶ ἤγειρεν κύριος σαταν τῷ σαλωμων τὸν αδερ τὸν ιδουμαῖον καὶ τὸν εσρωμ υἱὸν ελιαδαε τὸν ἐν ραεμμαθ αδραζαρ βασιλέα σουβα κύριον αὐτοῦ καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες καὶ ἦν ἄρχων συστρέμματος καὶ προκατελάβετο τὴν δαμασεκ καὶ ἦσαν σαταν τῷ ισραηλ πάσας τὰς ἡμέρας σαλωμων καὶ αδερ ὁ ιδουμαῖος ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν ιδουμαίᾳ

15 Mert mikor Dávid az Edomiták ellen ment volt, és Joáb, a sereg fõvezére elment volt a megöletteknek temetésére, és levágott minden férfiú nemet Edomban, -

And when David had sent destruction on Edom, and Joab, the captain of the army, had gone to put the dead into the earth, and had put to death every male in Edom;

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξολεθρεῦσαι δαυιδ τὸν εδωμ ἐν τῷ πορευθῆναι ιωαβ ἄρχοντα τῆς στρατιᾶς θάπτειν τοὺς τραυματίας ἔκοψαν πᾶν ἀρσενικὸν ἐν τῇ ιδουμαίᾳ

16 Mert hat hónapig volt ott Joáb az egész Izráellel, míg minden férfiúi nemet ki nem vesztett Edomban, -

(For Joab and all Israel were there six months till every male in Edom had been cut off;)

ὅτι ἓξ μῆνας ἐνεκάθητο ἐκεῖ ιωαβ καὶ πᾶς ισραηλ ἐν τῇ ιδουμαίᾳ ἕως ὅτου ἐξωλέθρευσεν πᾶν ἀρσενικὸν ἐκ τῆς ιδουμαίας

17 Akkor szaladott vala el Hadád és vele együtt valami Edomiták az õ atyjának szolgái közül õ vele, bemenvén Égyiptomba. Hadád pedig [akkor még] kis gyermek volt.

Hadad, being still a young boy, went in flight to Egypt, with certain Edomites, servants of his father;

καὶ ἀπέδρα αδερ αὐτὸς καὶ πάντες ἄνδρες ιδουμαῖοι τῶν παίδων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθον εἰς αἴγυπτον καὶ αδερ παιδάριον μικρόν

18 Kik felkelvén Midiánból, menének Páránba, és melléjök vévén a Páránbeli férfiak közül, bemenének Égyiptomba a Faraóhoz, az Égyiptombeli királyhoz, a ki házat ada néki, és ételt, [italt] szolgáltata néki, és jószágot is ada néki.

And they went on from Midian and came to Paran; and, taking men from Paran with them, they came to Egypt, to Pharaoh, king of Egypt, who gave him a house and gave orders for his food and gave him land.

καὶ ἀνίστανται ἄνδρες ἐκ τῆς πόλεως μαδιαμ καὶ ἔρχονται εἰς φαραν καὶ λαμβάνουσιν ἄνδρας μετ' αὐτῶν καὶ ἔρχονται πρὸς φαραω βασιλέα αἰγύπτου καὶ εἰσῆλθεν αδερ πρὸς φαραω καὶ ἔδωκεν αὐτῷ οἶκον καὶ ἄρτους διέταξεν αὐτῷ

19 Igen kedvében lõn azért Hadád a Faraónak, úgyannyira, hogy feleségül adá néki az õ feleségének hugát, Táfnes királyasszonynak hugát.

Now Hadad was very pleasing to Pharaoh, so that he gave him the sister of his wife, Tahpenes the queen, for his wife.

καὶ εὗρεν αδερ χάριν ἐναντίον φαραω σφόδρα καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γυναῖκα ἀδελφὴν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἀδελφὴν θεκεμινας τὴν μείζω

20 És a Táfnes huga szülé néki Génubátot, az õ fiát, és elválasztá azt Táfnes a Faraó házában, és Génubát ott volt a Faraó házában, a Faraó fiai között.

And the sister of Tahpenes had a son by him, Genubath, whom Tahpenes took care of in Pharaoh's house; and Genubath was living in Pharaoh's house among Pharaoh's sons.

καὶ ἔτεκεν αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ θεκεμινας τῷ αδερ τὸν γανηβαθ υἱὸν αὐτῆς καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὸν θεκεμινα ἐν μέσῳ υἱῶν φαραω καὶ ἦν γανηβαθ ἐν μέσῳ υἱῶν φαραω

21 Mikor pedig Hadád meghallotta Égyiptomban, hogy Dávid elaludt az õ atyáival, és hogy Joáb is, a seregnek fõvezére, meghalt, monda Hadád a Faraónak: Bocsáss el engem, hadd menjek el az én földembe.

Now when Hadad had news in Egypt that David had been put to rest with his fathers, and that Joab, the captain of the army, was dead, he said to Pharaoh, Send me back to my country.

και αδερ ἤκουσεν ἐν αἰγύπτῳ ὅτι κεκοίμηται δαυιδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ὅτι τέθνηκεν ιωαβ ὁ ἄρχων τῆς στρατιᾶς καὶ εἶπεν αδερ πρὸς φαραω ἐξαπόστειλόν με καὶ ἀπο στρέψω εἰς τὴν γῆν μου

22 És felele néki a Faraó: Mi nélkül szûkölködöl én nálam, hogy a te földedbe igyekezel menni? Felele az: Semmi nélkül [nem szûkölködöm,] de [kérlek] bocsáss el engem.

But Pharaoh said to him, What have you been short of while you have been with me, that you are desiring to go back to your country? And he said, Nothing; but even so, send me back.

καὶ εἶπεν φαραω τῷ αδερ τίνι σὺ ἐλαττονῇ μετ' ἐμοῦ καὶ ἰδοὺ σὺ ζητεῖς ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν σου καὶ εἶπεν αὐτῷ αδερ ὅτι ἐξαποστέλλων ἐξαποστελεῖς με καὶ ἀνέστρεψεν αδερ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ

25 És ellensége volt Izráelnek Salamonnak egész életében, a nyomorúságon kivül, a melyet Hadád szerze, és gyûlölte Izráelt, és uralkodott Siriában.

He was a trouble to Israel all through the days of Solomon. And this is the damage Hadad did: he was cruel to Israel while he was ruler over Edom.

αὕτη ἡ κακία ἣν ἐποίησεν αδερ καὶ ἐβαρυθύμησεν ἐν ισραηλ καὶ ἐβασίλευσεν ἐν γῇ εδωμ

26 Azután Jeroboám, a Nébát fia, Seredából való Efrateus, - a kinek anyja Sérua, egy özvegy asszony volt - a Salamon szolgája emelte fel kezét a király ellen.

And there was Jeroboam, the son of Nebat, an Ephraimite from Zeredah, a servant of Solomon, whose mother was Zeruah, a widow; and his hand was lifted up against the king.

καὶ ιεροβοαμ υἱὸς ναβατ ὁ εφραθι ἐκ τῆς σαριρα υἱὸς γυναικὸς χήρας δοῦλος σαλωμων

27 Annak pedig, a miért felemelte kezét a király ellen, ez volt az oka: Mikor Salamon megépítette Millót, és berakatta az õ atyjának, a Dávid városának romlását;

The way in which his hand came to be lifted up against the king was this: Solomon was building the Millo and making good the damaged parts of the town of his father David;

καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὡς ἐπήρατο χεῖρας ἐπὶ βασιλέα σαλωμων ᾠκοδόμησεν τὴν ἄκραν συνέκλεισεν τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ

28 Jeroboám erõs férfiú vala; és látván Salamon, hogy az õ szolgája az õ dolgában szorgalmatos, reá bízá a József háza gondviselésének egész terhét.

And Jeroboam was an able and responsible man; and Solomon saw that he was a good worker and made him overseer of all the work given to the sons of Joseph.

καὶ ὁ ἄνθρωπος ιεροβοαμ ἰσχυρὸς δυνάμει καὶ εἶδεν σαλωμων τὸ παιδάριον ὅτι ἀνὴρ ἔργων ἐστίν καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἄρσεις οἴκου ιωσηφ

29 És történt ebben az idõben, hogy mikor kiment [egysze]r Jeroboám Jeruzsálembõl, találkozék az úton Ahijával, a Silóbeli prófétával, és rajta új köpönyeg volt, és csak ketten valának a mezõn együtt.

Now at that time, when Jeroboam was going out of Jerusalem, the prophet Ahijah the Shilonite came across him on the road; now Ahijah had put on a new robe; and the two of them were by themselves in the open country.

καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ ιεροβοαμ ἐξῆλθεν ἐξ ιερουσαλημ καὶ εὗρεν αὐτὸν αχιας ὁ σηλωνίτης ὁ προφήτης ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ ὁ αχιας περιβεβλημένος ἱματίῳ καινῷ καὶ ἀμφότεροι ἐν τῷ πεδίῳ

30 És megragadván Ahija az új ruhát, a mely azon volt, hasítá azt tizenkét részre.

And Ahijah took his new robe in his hands, parting it violently into twelve.

καὶ ἐπελάβετο αχια τοῦ ἱματίου αὐτοῦ τοῦ καινοῦ τοῦ ἐπ' αὐτῷ καὶ διέρρηξεν αὐτὸ δώδεκα ῥήγματα

31 És monda Jeroboámnak: Vedd el magadnak a tíz részt; mert ezt mondja az Úr, Izráel Istene: Ímé elszakasztom ez országot Salamon kezétõl, és néked adom a tíz nemzetséget;

And he said to Jeroboam, Take ten of the parts, for this is what the Lord has said: See, I will take the kingdom away from Solomon by force, and will give ten tribes to you;

καὶ εἶπεν τῷ ιεροβοαμ λαβὲ σεαυτῷ δέκα ῥήγματα ὅτι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἰδοὺ ἐγὼ ῥήσσω τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς σαλωμων καὶ δώσω σοι δέκα σκῆπτρα

32 Egy nemzetséget hagyok pedig õ nála az én szolgámért, Dávidért, és Jeruzsálem városáért, a melyet magamnak választottam az Izráel minden nemzetségei közül,

(But one tribe will be his, because of my servant David, and because of Jerusalem, the town which, out of all the tribes of Israel, I have made mine,)

καὶ δύο σκῆπτρα ἔσονται αὐτῷ διὰ τὸν δοῦλόν μου δαυιδ καὶ διὰ ιερουσαλημ τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην ἐν αὐτῇ ἐκ πασῶν φυλῶν ισραηλ

33 Még pedig azért, mert elhagytak engem, és imádták Astoretet, a Sídonbeliek istenét, és Kámost, a Moábiták istenét, és Milkomot, az Ammon fiainak istenét, és nem jártak az én utaimban, hogy azt cselekedték volna, a mi tetszett volna az én szemeimnek: az én rendelésimet és végzéseimet, a mint Dávid, az õ atyja.

Because they are turned away from me to the worship of Ashtoreth, the goddess of the Zidonians, and Chemosh, the god of Moab, and Milcom, the god of the Ammonites; they have not been walking in my ways or doing what is right in my eyes or keeping my laws and my decisions as his father David did.

ἀνθ' ὧν κατέλιπέν με καὶ ἐποίησεν τῇ ἀστάρτῃ βδελύγματι σιδωνίων καὶ τῷ χαμως καὶ τοῖς εἰδώλοις μωαβ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν προσοχθίσματι υἱῶν αμμων καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς μου τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον ἐμοῦ ὡς δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ

34 De nem veszem el az egész birodalmat az õ kezétõl, hanem akarom, hogy fejedelem legyen életének minden idejében, Dávidért az én szolgámért, a kit választottam; mivelhogy megõrizte az én parancsolatimat és rendeléseimet;

But I will not take the kingdom from him; I will let him be king all the days of his life, because of David my servant, in whom I took delight because he kept my orders and my laws.

καὶ οὐ μὴ λάβω ὅλην τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ διότι ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ διὰ δαυιδ τὸν δοῦλόν μου ὃν ἐξελεξάμην αὐτόν

35 Hanem az õ fiának kezétõl [már] elveszem a királyságot, és néked adom azt, tudniillik a tíz nemzetséget.

But I will take the kingdom from his son, and give it to you.

καὶ λήμψομαι τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ δώσω σοι τὰ δέκα σκῆπτρα

36 Az õ fiának pedig egy nemzetséget adok, hogy Dávidnak, az én szolgámnak legyen elõttem szövétneke mindenkor Jeruzsálemben, a városban, a melyet magamnak választottam, hogy ott helyheztessem az én nevemet.

And one tribe I will give to his son, so that David my servant may have a light for ever burning before me in Jerusalem, the town which I have made mine to put my name there.

τῷ δὲ υἱῷ αὐτοῦ δώσω τὰ δύο σκῆπτρα ὅπως ᾖ θέσις τῷ δούλῳ μου δαυιδ πάσας τὰς ἡμέρας ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν ιερουσαλημ τῇ πόλει ἣν ἐξελεξάμην ἐμαυτῷ τοῦ θέσθαι ὄνομά μου ἐκεῖ

37 Téged pedig felveszlek, és uralkodol mindenekben a te lelkednek kívánsága szerint, és király lész az Izráelen.

And you I will take, and you will be king over Israel, ruling over whatever is the desire of your soul.

καὶ σὲ λήμψομαι καὶ βασιλεύσεις ἐν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου καὶ σὺ ἔσῃ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν ισραηλ

38 És ha te minden parancsolatimnak engedéndesz, és járándasz az én utaimban, és azt cselekedénded, a mi tetszik nékem, megõrizvén az én rendelésimet és parancsolatimat, a mint Dávid, az én szolgám cselekedett: én veled leszek, és építek néked állandó házat, a mint Dávidnak építettem, és néked adom az Izráelt.

And if you give attention to the orders I give you, walking in my ways and doing what is right in my eyes and keeping my laws and my orders as David my servant did; then I will be with you, building up for you a safe house, as I did for David, and I will give Israel to you.

καὶ ἔσται ἐὰν φυλάξῃς πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι καὶ πορευθῇς ἐν ταῖς ὁδοῖς μου καὶ ποιήσῃς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου καθὼς ἐποίησεν δαυιδ ὁ δοῦλός μου καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ οἰκοδομήσω σοι οἶκον πιστόν καθὼς ᾠκοδόμησα τῷ δαυιδ

40 Igyekezik vala pedig Salamon megölni Jeroboámot; ezért felkelvén Jeroboám, futa Égyiptomba, Sésákhoz, az Égyiptombeli királyhoz, és [ott] volt Égyiptomban, Salamon haláláig.

And Solomon was looking for a chance to put Jeroboam to death; but he went in flight to Egypt, to Shishak, king of Egypt, and was in Egypt till the death of Solomon.

καὶ ἐζήτησεν σαλωμων θανατῶσαι τὸν ιεροβοαμ καὶ ἀνέστη καὶ ἀπέδρα εἰς αἴγυπτον πρὸς σουσακιμ βασιλέα αἰγύπτου καὶ ἦν ἐν αἰγύπτῳ ἕως οὗ ἀπέθανεν σαλωμων

41 Salamonnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, a melyeket cselekedett, és bölcsesége avagy nem írattattak-é meg a Salamon cselekedeteirõl írott könyvben?

Now the rest of the acts of Solomon, and all he did, and his wisdom, are they not recorded in the book of the acts of Solomon?

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ῥημάτων σαλωμων καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ πᾶσαν τὴν φρόνησιν αὐτοῦ οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ ῥημάτων σαλωμων

42 Az az idõ pedig, a melyben uralkodott Salamon Jeruzsálemben az egész Izráelen: negyven esztendõ.

And the time Solomon was king in Jerusalem over all Israel was forty years.

καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν σαλωμων ἐν ιερουσαλημ τεσσαράκοντα ἔτη

43 És elaluvék Salamon az õ atyáival, és eltemetteték az õ atyjának, Dávidnak városában. És Roboám, az õ fia uralkodék helyette.

And Solomon went to rest with his fathers, and was put into the earth in the town of David his father: and Solomon went to rest with his fathers and Rehoboam his son became king in his place.

καὶ ἐκοιμήθη σαλωμων μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐγενήθη ὡς ἤκουσεν ιεροβοαμ υἱὸς ναβατ καὶ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου σαλωμων καὶ ἐκάθητο ἐν αἰγύπτῳ κατευθύνει καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν σαριρα τὴν ἐν ὄρει εφραιμ καὶ ὁ βασιλεὺς σαλωμων ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν ροβοαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 És elméne Roboám Síkembe; mert Síkembe gyûlt fel az egész Izráel, hogy királylyá tegyék õt.

And Rehoboam went to Shechem, where all Israel had come together to make him king,

καὶ πορεύεται βασιλεὺς ροβοαμ εἰς σικιμα ὅτι εἰς σικιμα ἤρχοντο πᾶς ισραηλ βασιλεῦσαι αὐτόν

3 És hozzá küldvén, elhivaták õt); elmenének Jeroboám és az Izráel egész gyülekezete, és szólának Roboámnak, mondván:

And all the men of Israel came to Rehoboam and said,

καὶ ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα ροβοαμ λέγοντες

4 A te atyád igen megnehezítette a mi igánkat, de te most könnyebbítsd meg atyádnak kemény szolgálatát, és a nehéz igát, a melyet mi reánk vetett, és szolgálunk néked.

Your father put a hard yoke on us: if you will make the conditions under which your father kept us down less cruel, and the weight of the yoke he put on us less hard, then we will be your servants.

ὁ πατήρ σου ἐβάρυνεν τὸν κλοιὸν ἡμῶν καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκληρᾶς καὶ ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέος οὗ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ δουλεύσομέν σοι

5 És monda nékik: Menjetek el, és harmadnap mulva jõjjetek vissza hozzám. És a nép elméne.

And he said to them, Go away for three days and then come back to me again. So the people went away.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἀπέλθετε ἕως ἡμερῶν τριῶν καὶ ἀναστρέψατε πρός με καὶ ἀπῆλθον

6 És tanácsot tarta Roboám király a vénekkel, a kik Salamon, az õ atyja elõtt állottak vala életében, mondván: Micsoda tanácsot adtok ti, hogy milyen választ adjak e népnek?

Then King Rehoboam took the opinion of the old men who had been with Solomon his father when he was living, and said, In your opinion, what answer am I to give to this people?

καὶ παρήγγειλεν ὁ βασιλεὺς τοῖς πρεσβυτέροις οἳ ἦσαν παρεστῶτες ἐνώπιον σαλωμων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔτι ζῶντος αὐτοῦ λέγων πῶς ὑμεῖς βουλεύεσθε καὶ ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τ ούτῳ λόγον

7 És szólának azok, mondván: Ha e mai napon szolgája lész e népnek, és nékik szolgálsz, és választ adsz nékik, és jó szót adsz nékik: mind éltig szolgálnak néked.

And they said to him, If you will be a servant to this people today, caring for them and giving them a gentle answer, then they will be your servants for ever.

καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν λέγοντες εἰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἔσῃ δοῦλος τῷ λαῷ τούτῳ καὶ δουλεύσῃς αὐτοῖς καὶ λαλήσῃς αὐτοῖς λόγους ἀγαθούς καὶ ἔσονταί σοι δοῦλοι πάσας τὰς ἡμέρας

8 De õ megveté a vének tanácsát, a melyet néki adtak, és tanácsot tarta az ifjakkal, a kik õ vele együtt nevekedtek volt fel, és a kik õ elõtte udvarlottak.

But he gave no attention to the opinion of the old men, and went to the young men of his generation who were waiting before him:

καὶ ἐγκατέλιπεν τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν ἐκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν παρεστηκότων πρὸ προσώ που αὐτοῦ

9 És monda azoknak: Micsoda tanácsot adtok ti, hogy választ adjunk e népnek, a mely nékem szólván, azt mondja: Könnyebbítsd meg az igát, a melyet reánk vetett a te atyád?

And said to them, What is your opinion? What answer are we to give to this people who have said to me, Make less the weight of the yoke which your father put on us?

καὶ εἶπεν αὐτοῖς τί ὑμεῖς συμβουλεύετε καὶ τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ τοῖς λαλήσασιν πρός με λεγόντων κούφισον ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς

10 És mondának néki az ifjak, a kik együtt nevekedtek volt fel õ vele: Így szólj ennek a népnek, a mely szólván néked, ezt mondja: A te atyád megnehezítette a mi igánkat, te pedig könnyebbítsd meg nékünk; e képen szólj nékik: Az én kis ujjam vastagabb az én atyám derekánál.

And the young men of his generation said to him, This is the answer to give to the people who came to you saying, Your father put a hard yoke on us; will you make it less? say to them, My little finger is thicker than my father's body;

καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ λέγοντες τάδε λαλήσεις τῷ λαῷ τούτῳ τοῖς λαλήσασι πρὸς σὲ λέγοντες ὁ πατήρ σου ἐβάρυνεν τὸν κλοιὸν ἡμῶν καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀφ' ἡμῶν τάδε λαλήσεις πρὸς αὐτούς ἡ μικρότης μου παχυτέρα τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου

11 Most azért, ha az én atyám reátok nehéz igát vetett, én még nehezebbé teszem a ti igátokat: ha az én atyám ostorral fékezett titeket, én skorpiókkal ostorozlak benneteket.

If my father put a hard yoke on you, I will make it harder: my father gave you punishment with whips, but I will give you blows with snakes.

καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπεσάσσετο ὑμᾶς κλοιῷ βαρεῖ κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγξιν ἐγὼ δὲ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις

12 És elméne Jeroboám és mind az egész nép Roboámhoz harmadnap, a mint meghagyta volt a király, ezt mondván: Jõjjetek hozzám harmadnapon.

So all the people came to Rehoboam on the third day, as the king had given orders, saying, Come back to me the third day.

καὶ παρεγένοντο πᾶς ισραηλ πρὸς τὸν βασιλέα ροβοαμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καθότι ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς λέγων ἀναστράφητε πρός με τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ

13 És a király kemény választ adott a népnek, megvetve a vének tanácsát, a melyet adtak vala néki;

And the king gave them a rough answer, giving no attention to the suggestion of the old men;

καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν λαὸν σκληρά καὶ ἐγκατέλιπεν ροβοαμ τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ

14 És szóla nékik az ifjak tanácsa szerint, mondván: Ha az én atyám megnehezítette a ti igátokat, én még nehezebbé teszem azt; ha az én atyám ostorral fékezett titeket, én skorpiókkal ostorozlak benneteket.

But giving them the answer put forward by the young men, saying, My father made your yoke hard, but I will make it harder; my father gave you punishment with whips, but I will give it with snakes.

καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν παιδαρίων λέγων ὁ πατήρ μου ἐβάρυνεν τὸν κλοιὸν ὑμῶν κἀγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐ ν μάστιγξιν κἀγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις

15 És nem hallgatá meg a király a népet; mert ezt az Úr fordította ekként, hogy megerõsítse az õ beszédét, a melyet szólott volt az Úr a Silóbeli Ahija által Jeroboámnak, a Nébát fiának.

So the king did not give ear to the people; and this came about by the purpose of the Lord, so that what he had said by Ahijah the Shilonite to Jeroboam, son of Nebat, might be effected.

καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ ὅτι ἦν μεταστροφὴ παρὰ κυρίου ὅπως στήσῃ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ αχια τοῦ σηλωνίτου περὶ ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ

16 Mikor pedig látta az egész Izráel, hogy meg nem hallgatta õket a király, felele az [egész] nép a királynak ekképen: Micsoda részünk van nékünk Dávidban? Nincsen nékünk örökségünk az Isai fiában: [menj el] a te hajlékidba, óh Izráel! Most viseld gondját immár a te házadnak, óh Dávid! Elméne azért az Izráel az õ hajlékiba;

And when all Israel saw that the king would give no attention to them, the people in answer said to the king, What part have we in David? what is our heritage in the son of Jesse? to your tents, O Israel; now see to your people, David. So Israel went away to their tents.

καὶ εἶδον πᾶς ισραηλ ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς τῷ βασιλεῖ λέγων τίς ἡμῖν μερὶς ἐν δαυιδ καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν κληρονομία ἐν υἱῷ ιεσσαι ἀπότρεχε ι σραηλ εἰς τὰ σκηνώματά σου νῦν βόσκε τὸν οἶκόν σου δαυιδ καὶ ἀπῆλθεν ισραηλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ

18 És a mikor elküldé Roboám király Adorámot, az adószedõt, megkövezé õt az egész Izráel, és meghala, és [maga] Roboám király is hamarsággal szekerébe üle, hogy elmeneküljön Jeruzsálembe.

Then King Rehoboam sent Adoniram, the overseer of the forced work; and he was stoned to death by all Israel. And King Rehoboam went quickly and got into his carriage to go in flight to Jerusalem.

καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν αδωνιραμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν πᾶς ισραηλ ἐν λίθοις καὶ ἀπέθανεν καὶ ὁ βασιλεὺς ροβοαμ ἔφθασεν ἀναβῆναι τοῦ φυγεῖν εἰς ιερουσαλημ

19 Így szakada el az Izráel népe Dávidnak házától mind e mai napig.

So Israel was turned away from the family of David to this day.

καὶ ἠθέτησεν ισραηλ εἰς τὸν οἶκον δαυιδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

20 És lõn, mikor meghallotta az egész Izráel, hogy megjött Jeroboám, érette küldvén, hivaták õt a gyülekezetbe, és királylyá tevék õt az egész Izráelen; senki pedig nem követé Dávidnak házát, hanem csak egyedül a Júda nemzetsége. (Vers 21-24: v. ö. 2 Krón. 11,1-4.)

Now when all Israel had news that Jeroboam had come back, they sent for him to come before the meeting of the people, and made him king over Israel: not one of them was joined to the family of David but only the tribe of Judah.

καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν πᾶς ισραηλ ὅτι ἀνέκαμψεν ιεροβοαμ ἐξ αἰγύπτου καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἐπὶ ισραηλ καὶ οὐκ ἦν ὀπίσω οἴκου δαυιδ πάρεξ σκήπτρου ιουδα καὶ βενιαμιν μόνοι

21 És mikor megérkezett Roboám Jeruzsálembe, összegyûjté Júda egész házát és Benjámin nemzetségét, százhetvenezer válogatott hadra való [férfiút,] hogy hadakozzanak az Izráel házával, és visszanyerjék az országot Roboámnak, a Salamon fiának.

When Rehoboam came to Jerusalem, he got together all the men of Judah and the tribe of Benjamin, a hundred and eighty thousand of his best fighting-men, to make war against Israel and get the kingdom back for Rehoboam, the son of Solomon.

καὶ ροβοαμ εἰσῆλθεν εἰς ιερουσαλημ καὶ ἐξεκκλησίασεν τὴν συναγωγὴν ιουδα καὶ σκῆπτρον βενιαμιν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδες νεανιῶν ποιούντων πόλεμον τοῦ πολεμεῖν πρὸς οἶκον ισραηλ ἐπιστρέψαι τὴν βασιλείαν ροβοαμ υἱῷ σαλωμων

22 De az Isten beszéde lõn Sémajához, az Isten emberéhez, mondván:

But the word of God came to Shemaiah, the man of God, saying,

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς σαμαιαν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ λέγων

23 Ezt mondjad Roboámnak, a Salamon fiának, a Júda királyának, és az egész Júda és Benjámin házának, és a többi népnek, mondván:

Say to Rehoboam, the son of Solomon, king of Judah, and to all the men of Judah and Benjamin and the rest of the people:

εἰπὸν τῷ ροβοαμ υἱῷ σαλωμων βασιλεῖ ιουδα καὶ πρὸς πάντα οἶκον ιουδα καὶ βενιαμιν καὶ τῷ καταλοίπῳ τοῦ λαοῦ λέγων

24 Azt mondja az Úr: Fel ne menjetek, és ne hadakozzatok a ti atyátokfiai ellen, az Izráel ellen; térjetek meg kiki a maga házába, mert én tõlem lett e dolog. És õk engedének az Úr beszédének, és visszatérvén, elmenének az Úr beszéde szerint.

The Lord has said, You are not to go to war against your brothers, the children of Israel; go back, every man to his house, because this thing is my purpose. So they gave ear to the word of the Lord, and went back, as the Lord had said.

τάδε λέγει κύριος οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ πολεμήσετε μετὰ τῶν ἀδελφῶν ' ὧν υἱῶν ισραηλ ἀναστρεφέτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον ' υτοῦ ὅτι παρ' ἐμοῦ γέγονεν τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ ἤ κουσαν τοῦ λόγου κυρίου καὶ κατέπαυσαν τοῦ πορευθῆναι κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου [24α] καὶ ὁ βασιλεὺς σαλωμων κοιμᾶται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέ ρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ καὶ ἐβασίλευσεν ροβοαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐν ιερουσαλημ υἱὸς ὢν ' καίδεκα ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ δώδεκα " η ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσ αλημ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ ναααν θυγάτηρ αναν υἱοῦ ναας βασιλέως υἱῶν αμμων καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ [24β] καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐξ ὄρους εφραιμ δοῦλος τῷ σαλωμων καὶ ὄνομα αὐτῷ ιεροβοαμ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ σαριρα γυνὴ πόρνη καὶ " ωκεν αὐτὸν σαλωμων εἰς ἄ ρχοντα σκυτάλης ἐπὶ τὰς ἄρσεις οἴκου ιωσηφ καὶ ᾠκοδόμησεν τῷ σαλωμων τὴν σαριρα τὴν ἐν ὄρει εφραιμ καὶ ἦσαν αὐτῷ ἅρματα τριακόσια ἵππων οὗτος ᾠκοδόμησεν τὴν ἄκ ραν ἐν ταῖς ἄρσεσιν οἴκου εφραιμ οὗτος συνέκλεισεν τὴν πόλιν δαυιδ καὶ ἦν ἐπαιρόμενος ἐπὶ τὴν βασιλείαν [24ξ] καὶ ἐζήτει σαλωμων θανατῶσαι αὐτόν καὶ ἐφοβήθη καὶ ἀπέδρ α αὐτὸς πρὸς σουσακιμ βασιλέα αἰγύπτου καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ ἕως ἀπέθανεν σαλωμων [24δ] καὶ ἤκουσεν ιεροβοαμ ἐν αἰγύπτῳ ὅτι τέθνηκεν σαλωμων καὶ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα σο υσακιμ βασιλέως αἰγύπτου λέγων ἐξαπόστειλόν με καὶ ἀπελεύσομαι ἐγὼ εἰς τὴν γῆν μου καὶ εἶπεν αὐτῷ σουσακιμ αἴτησαί τι αἴτημα καὶ δώσω σοι [24ε] καὶ σουσακιμ " ωκεν τ ῷ ιεροβοαμ τὴν ανω ἀδελφὴν θεκεμινας τὴν πρεσβυτέραν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα αὕτη ἦν μεγάλη ἐν μέσῳ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως καὶ " εκεν τῷ ιεροβοαμ τὸν αβια υἱὸν αὐτοῦ [24φ] καὶ εἶπεν ιεροβοαμ πρὸς σουσακιμ ὄντως ἐξαπόστειλόν με καὶ ἀπελεύσομαι καὶ ἐξῆλθεν ιεροβοαμ ἐξ αἰγύπτου καὶ ἦλθεν εἰς γῆν σαριρα τὴν ἐν ὄρει ε φραιμ καὶ συνάγεται ἐκεῖ πᾶν σκῆπτρον εφραιμ καὶ ᾠκοδόμησεν ιεροβοαμ ἐκεῖ χάρακα [24γ] καὶ ἠρρώστησε τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἀρρωστίαν κραταιὰν σφόδρα καὶ ἐπορεύθη ιε ροβοαμ ἐπερωτῆσαι ' ὲρ τοῦ παιδαρίου καὶ εἶπε πρὸς ανω τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἀνάστηθι καὶ πορεύου ἐπερώτησον τὸν θεὸν ' ὲρ τοῦ παιδαρίου εἰ ζήσεται ἐκ τῆς ἀρρωστίας αὐτο ῦ [24η] καὶ ἄνθρωπος ἦν ἐν σηλω καὶ ὄνομα αὐτῷ αχια καὶ οὗτος ἦν υἱὸς ' ήκοντα ἐτῶν καὶ ῥῆμα κυρίου μετ' αὐτοῦ καὶ εἶπεν ιεροβοαμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἀνάστηθι καὶ λ αβὲ εἰς τὴν χεῖρά σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ ἄρτους καὶ κολλύρια τοῖς τέκνοις αὐτοῦ καὶ σταφυλὴν καὶ στάμνον μέλιτος [24ι] καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ καὶ " αβεν εἰς τὴν χεῖρα αὐτῆς ἄρτους καὶ δύο κολλύρια καὶ σταφυλὴν καὶ στάμνον μέλιτος τῷ αχια καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἠμβλυώπουν τοῦ βλέπειν [24κ] καὶ ἀνέστη ἐκ σαριρα καὶ πορεύεται καὶ ἐγένετο εἰσελθούσης αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν πρὸς αχια τὸν σηλωνίτην καὶ εἶπεν αχια τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ " ελθε δὴ εἰς ἀπαντὴν ανω τῇ γυναικὶ ιεροβοαμ καὶ ἐρε ῖς αὐτῇ εἴσελθε καὶ μὴ στῇς ὅτι τάδε λέγει κύριος σκληρὰ ἐγὼ ἐπαποστελῶ ἐπὶ σέ [24λ] καὶ εἰσῆλθεν ανω πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν αὐτῇ αχια ἵνα τί μοι ἐνήνοχας ἄρτους καὶ σταφυλὴν καὶ κολλύρια καὶ στάμνον μέλιτος τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ σὺ ἀπελεύσῃ ἀπ' ἐμοῦ καὶ " ται εἰσελθούσης σου τὴν πύλην εἰς σαριρα καὶ τὰ κοράσιά σου ἐξελ εύσονταί σοι εἰς συνάντησιν καὶ ἐροῦσίν σοι τὸ παιδάριον τέθνηκεν [24μ] ὅτι τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐξολεθρεύσω τοῦ ιεροβοαμ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον καὶ " ονται οἱ τεθνηκ ότες τοῦ ιεροβοαμ ἐν τῇ πόλει καταφάγονται οἱ κύνες καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ καταφάγεται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ παιδάριον κόψονται οὐαὶ κύριε ὅτι ε' έθη ἐν α ὐτῷ ῥῆμα καλὸν περὶ τοῦ κυρίου [24ν] καὶ ἀπῆλθεν ἡ γυνὴ ὡς ἦκουσεν καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὴν σαριρα καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανεν καὶ ἐξῆλθεν ἡ κραυγὴ εἰς ἀπαντήν [24ο] καὶ ἐπορεύθη ιεροβοαμ εἰς σικιμα τὴν ἐν ὄρει εφραιμ καὶ συνήθροισεν ἐκεῖ τὰς φυλὰς τοῦ ισραηλ καὶ ἀνέβη ἐκεῖ ροβοαμ υἱὸς σαλωμων καὶ λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς σα μαιαν τὸν ελαμι λέγων λαβὲ σεαυτῷ ἱμάτιον καινὸν τὸ οὐκ εἰσεληλυθὸς εἰς ὕδωρ καὶ ῥῆξον αὐτὸ δώδεκα ῥήγματα καὶ δώσεις τῷ ιεροβοαμ καὶ ἐρεῖς αὐτῷ τάδε λέγει κύριος λα βὲ σεαυτῷ δέκα ῥήγματα τοῦ περιβαλέσθαι σε καὶ " αβεν ιεροβοαμ καὶ εἶπεν σαμαιας τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τὰς δέκα φυλὰς τοῦ ισραηλ [24π] καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς ροβοαμ υἱὸν σαλωμων ὁ πατήρ σου ἐβάρυνεν τὸν κλοιὸν αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐβάρυνεν τὰ βρώματα τῆς τραπέζης αὐτοῦ καὶ νῦν εἰ κουφιεῖς σὺ ἐφ' ἡμᾶς καὶ δουλεύσομέν σοι καὶ εἶπεν ροβο αμ πρὸς τὸν λαόν " ι τριῶν ἡμερῶν καὶ ἀποκριθήσομαι ' ῖν ῥῆμα [24θ] καὶ εἶπεν ροβοαμ εἰσαγάγετέ μοι τοὺς πρεσβυτέρους καὶ συμβουλεύσομαι μετ' αὐτῶν τί ἀποκριθῶ τῷ λα ῷ ῥῆμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἐλάλησεν ροβοαμ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν καθὼς ἀπέστειλεν ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν καὶ εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ οὕτως ἐλάλησεν πρὸς σὲ ὁ λαός [24ρ] καὶ διεσκέδασεν ροβοαμ τὴν βουλὴν αὐτῶν καὶ οὐκ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν καὶ εἰσήγαγεν τοὺς συντρόφους αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς τὰ αὐτά καὶ ταῦτα ἀπέστειλεν πρός με λέγων ὁ λαός καὶ εἶπαν οἱ σύντροφοι αὐτοῦ οὕτως λαλήσεις πρὸς τὸν λαὸν λέγων ἡ μικρότης μου παχυτέρα ' ὲρ τὴν ὀσφὺν τοῦ πατρός μου ὁ πατήρ μου ἐμα στίγου ' ᾶς μάστιγξιν ἐγὼ δὲ κατάρξω ' ῶν ἐν σκορπίοις [24σ] καὶ ἤρεσεν τὸ ῥῆμα ἐνώπιον ροβοαμ καὶ ἀπεκρίθη τῷ λαῷ καθὼς συνεβούλευσαν αὐτῷ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ τὰ πα ιδάρια [24τ] καὶ εἶπεν πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ ἀνέκραξαν ἅπαντες λέγοντες οὐ μερὶς ἡμῖν ἐν δαυιδ οὐδὲ κληρονομία ἐν υἱῷ ιεσσαι εἰς τὰ σκηνώμ ατά σου ισραηλ ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ εἰς ἄρχοντα οὐδὲ εἰς ἡγούμενον [24υ] καὶ διεσπάρη πᾶς ὁ λαὸς ἐκ σικιμων καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ καὶ κατεκράτ ησεν ροβοαμ καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἅρμα αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς ιερουσαλημ καὶ πορεύονται ὀπίσω αὐτοῦ πᾶν σκῆπτρον ιουδα καὶ πᾶν σκῆπτρον βενιαμιν [24χ] καὶ ἐγέ νετο ἐνισταμένου τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ συνήθροισεν ροβοαμ πάντα ἄνδρα ιουδα καὶ βενιαμιν καὶ ἀνέβη τοῦ πολεμεῖν πρὸς ιεροβοαμ εἰς σικιμα [24ψ] καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς σαμαιαν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ λέγων εἰπὸν τῷ ροβοαμ βασιλεῖ ιουδα καὶ πρὸς πάντα οἶκον ιουδα καὶ βενιαμιν καὶ πρὸς τὸ κατάλειμμα τοῦ λαοῦ λέγων τάδε λέγει κύριος οὐκ ἀνα βήσεσθε οὐδὲ πολεμήσετε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ' ῶν υἱοὺς ισραηλ ἀναστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ὅτι παρ' ἐμοῦ γέγονεν τὸ ῥῆμα τοῦτο [24ζ] καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου κ υρίου καὶ ἀνέσχον τοῦ πορευθῆναι κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου

25 Jeroboám pedig megépíté Síkemet az Efraim hegyén, és abban lakék; és onnét kimenvén, építé Pénuelt.

Then Jeroboam made the town of Shechem in the hill-country of Ephraim a strong place, and was living there; and from there he went out and did the same to Penuel.

καὶ ᾠκοδόμησεν ιεροβοαμ τὴν σικιμα τὴν ἐν ὄρει εφραιμ καὶ κατῴκει ἐν αὐτῇ καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν φανουηλ

26 És monda Jeroboám az õ szívében: Majd visszatér ez ország a Dávid házához;

And Jeroboam said in his heart, Now the kingdom will go back to the family of David:

καὶ εἶπεν ιεροβοαμ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἰδοὺ νῦν ἐπιστρέψει ἡ βασιλεία εἰς οἶκον δαυιδ

27 Ha felmegy a nép, hogy áldozatot tegyen Jeruzsálemben az Úrnak házában; e népnek szíve az õ urához, Roboámhoz, a Júda királyához hajol, és engem megölnek, és visszatérnek Roboámhoz, a Júda királyához.

If the people go up to make offerings in the house of the Lord at Jerusalem, their heart will be turned again to their lord, to Rehoboam, king of Judah; and they will put me to death and go back to Rehoboam, king of Judah.

ἐὰν ἀναβῇ ὁ λαὸς οὗτος ἀναφέρειν θυσίας ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς ιερουσαλημ καὶ ἐπιστραφήσεται καρδία τοῦ λαοῦ πρὸς κύριον καὶ κύριον αὐτῶν πρὸς ροβοαμ βασιλέα ιουδα καὶ ἀποκτενοῦσίν με

28 Tanácsot tartván azért a király, csináltata két arany borjút, és monda nékik: Sok néktek Jeruzsálembe felmennetek: Ímhol vannak a te isteneid, óh Izráel, a kik téged kihoztak Égyiptomnak földébõl.

So after taking thought the king made two oxen of gold; and he said to the people, You have been going up to Jerusalem long enough; see! these are your gods, O Israel, who took you out of the land of Egypt.

καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐποίησεν δύο δαμάλεις χρυσᾶς καὶ εἶπεν πρὸς τὸν λαόν ἱκανούσθω ὑμῖν ἀναβαίνειν εἰς ιερουσαλημ ἰδοὺ θεοί σου ισραηλ οἱ ἀναγαγόντες σε ἐκ γῆς αἰγύπτου

29 És az egyiket helyhezteté Béthelbe, a másikat pedig Dánba.

And he put one in Beth-el and the other in Dan.

καὶ ἔθετο τὴν μίαν ἐν βαιθηλ καὶ τὴν μίαν ἔδωκεν ἐν δαν

30 És e dolog nagy bûnnek lett az okozója, mert a nép felment az egyik elé egészen Dánig.

And this became a sin in Israel; for the people went to give worship to the one at Beth-el, and to the other at Dan.

καὶ ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος εἰς ἁμαρτίαν καὶ ἐπορεύετο ὁ λαὸς πρὸ προσώπου τῆς μιᾶς ἕως δαν

31 Azután felállítá a magas helyek templomát, és papokat szerze a nép aljából, a kik nem voltak a Lévi fiai közül.

And he made places for worship at the high places, and made priests, who were not Levites, from among all the people.

καὶ ἐποίησεν οἴκους ἐφ' ὑψηλῶν καὶ ἐποίησεν ἱερεῖς μέρος τι ἐκ τοῦ λαοῦ οἳ οὐκ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν λευι

32 És szerze Jeroboám egy ünnepet is a nyolczadik hónapban, a hónap tizenötödik napján, a Júdabeli ünnep módja szerint, és áldozék az oltáron. Hasonlóképen cselekedék Béthelben is, áldozván a borjúknak, a melyeket csinált vala, és szerze Béthelben papokat a magaslatokhoz, a melyeket csinált vala.

And Jeroboam gave orders for a feast in the eighth month, on the fifteenth day of the month, like the feast which is kept in Judah, and he went up to the altar. And in the same way, in Beth-el, he gave offerings to the oxen which he had made, placing in Beth-el the priests of the high places he had made.

καὶ ἐποίησεν ιεροβοαμ ἑορτὴν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς κατὰ τὴν ἑορτὴν τὴν ἐν γῇ ιουδα καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν ἐν βαιθηλ τοῦ θύειν ταῖς δαμάλεσιν αἷς ἐποίησεν καὶ παρέστησεν ἐν βαιθηλ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησεν

33 És áldozék azon az oltáron is, a melyet Béthelben állított fel, a nyolczadik hónap tizenötödik napján, abban a hónapban, a melyet az õ szívében gondolt vala; és ünnepet szerze az Izráel fiainak, és felméne az oltárra, hogy jóillatot szerezzen.

He went up to the altar he had made in Beth-el on the fifteenth day of the eighth month, the month fixed by him at his pleasure; and he gave orders for a feast for the people of Israel, and went up to the altar, and there he made the smoke of his offerings go up.

καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ ἑορτῇ ᾗ ἐπλάσατο ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν ἑορτὴν τοῖς υἱοῖς ισραηλ καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἐπιθῦσαι

1 És ímé Isten embere jöve Júdából Béthelbe, az Úrnak intésére, és Jeroboám ott állott az oltár mellett, hogy tömjént gyújtson.

Then a man of God came from Judah by the order of the Lord to Beth-el, where Jeroboam was by the altar, burning offerings.

καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐξ ιουδα παρεγένετο ἐν λόγῳ κυρίου εἰς βαιθηλ καὶ ιεροβοαμ εἱστήκει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἐπιθῦσαι

2 És kiálta az oltár ellen az Úr intése szerint, és monda: Oltár, oltár! ezt mondja az Úr: Ímé egy fiú születik a Dávid házából, a kinek neve Józsiás lészen, a ki megáldozza rajtad a magaslatok papjait, a kik most te rajtad tömjéneznek, és emberek csontjait égetik meg rajtad,

And by the order of the Lord he made an outcry against the altar, saying, O altar, altar, the Lord has said, From the seed of David will come a child, named Josiah, and on you he will put to death the priests of the high places, who are burning offerings on you, and men's bones will be burned on you.

καὶ ἐπεκάλεσεν πρὸς τὸ θυσιαστήριον ἐν λόγῳ κυρίου καὶ εἶπεν θυσιαστήριον θυσιαστήριον τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ υἱὸς τίκτεται τῷ οἴκῳ δαυιδ ιωσιας ὄνομα αὐτῷ καὶ θύσει ἐπὶ σὲ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τοὺς ἐπιθύοντας ἐπὶ σὲ καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων καύσει ἐπὶ σέ

3 És ugyanazon napon csudát tõn, mondván: E lészen jegye, hogy az Úr mondotta légyen [ezt]: Ímé az oltár meghasad, és kiomol a hamu, mely rajta van.

The same day he gave them a sign, saying, This is the sign which the Lord has given: See, the altar will be broken and the burned waste on it overturned.

καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τέρας λέγων τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν κύριος λέγων ἰδοὺ τὸ θυσιαστήριον ῥήγνυται καὶ ἐκχυθήσεται ἡ πιότης ἡ ἐπ' αὐτῷ

4 És a mikor meghallotta a király az Isten emberének beszédét, a melyet kiáltott vala az oltár ellen Béthelben, kinyújtá Jeroboám az õ kezét az oltártól, mondván: Fogjátok meg õt. És megszárada az õ keze, a melyet kinyújtott volt ellene, és nem tudta azt magához visszavonni.

Then the king, hearing the man of God crying out against the altar at Beth-el, put out his hand from the altar, saying, Take him prisoner. And his hand, stretched out against him, became dead, and he had no power of pulling it back.

καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ιεροβοαμ τῶν λόγων τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐπικαλεσαμένου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν βαιθηλ καὶ ἐξέτεινεν ὁ βασιλεὺς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου λέγων συλλάβετε αὐτόν καὶ ἰδοὺ ἐξηράνθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἣν ἐξέτεινεν ἐπ' αὐτόν καὶ οὐκ ἠδυνήθη ἐπιστρέψαι αὐτὴν πρὸς ἑαυτόν

5 És meghasadt az oltár, és kiomlott a hamu az oltárról a jel szerint, a melyet tett vala az Isten embere az Úrnak beszéde által.

And the altar was broken and the burned waste on it overturned; this was the sign which the man of God had given by the word of the Lord.

καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐρράγη καὶ ἐξεχύθη ἡ πιότης ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου κατὰ τὸ τέρας ὃ ἔδωκεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν λόγῳ κυρίου

6 És szóla a király, és monda az Isten emberének: Könyörögj az Úrnak a te Istenednek, és imádkozz érettem, hogy ismét hozzám hajoljon az én kezem. És mikor könyörgött az Isten embere az Úrnak, visszahajla a király keze, és olyan lõn, mint azelõtt.

Then the king made answer and said to the man of God, Make a prayer now for the grace of the Lord your God, and for me, that my hand may be made well. And in answer to the prayer of the man of God, the king's hand was made well again, as it was before.

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ιεροβοαμ τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ δεήθητι τοῦ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ ἐπιστρεψάτω ἡ χείρ μου πρός με καὶ ἐδεήθη ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τοῦ προσώπου κυρίου καὶ ἐπέστρεψεν τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτόν καὶ ἐγένετο καθὼς τὸ πρότερον

7 És monda a király az Isten emberének: Jere haza velem és egyél ebédet, meg akarlak ajándékozni.

And the king said to the man of God, Come with me to my house for food and rest, and I will give you a reward.

καὶ ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ εἴσελθε μετ' ἐμοῦ εἰς οἶκον καὶ ἀρίστησον καὶ δώσω σοι δόμα

8 És monda az Isten embere a királynak: Ha a te házadnak felét nékem adnád is, nem mennék el veled, és nem enném kenyeret, sem vizet nem innám e helyen;

But the man of God said to the king, Even if you gave me half of all you have, I would not go in with you, and I would not take food or a drink of water in this place;

καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν βασιλέα ἐάν μοι δῷς τὸ ἥμισυ τοῦ οἴκου σου οὐκ εἰσελεύσομαι μετὰ σοῦ οὐδὲ μὴ φάγω ἄρτον οὐδὲ μὴ πίω ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ

9 Mert azt parancsolta az Úr nékem az õ beszéde által, mondván: Ne egyél [ott] kenyeret, vizet se igyál; vissza se térj az úton, a melyen elmenéndesz.

For so I was ordered by the word of the Lord, who said, You are not to take food or a drink of water, and you are not to go back the way you came.

ὅτι οὕτως ἐνετείλατό μοι ἐν λόγῳ κύριος λέγων μὴ φάγῃς ἄρτον καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ

10 És elméne más úton, és nem tére meg azon az úton, a melyen Béthelbe ment.

So he went another way, and not by the way he came to Beth-el.

καὶ ἀπῆλθεν ἐν ὁδῷ ἄλλῃ καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν ἐν αὐτῇ εἰς βαιθηλ

11 És lakozék Béthelben egy vén próféta, a kihez eljövén az õ fia, elbeszélé az õ atyjának mindazt a dolgot, a melyet aznap az Isten embere cselekedett volt Béthelben, és a beszédeket, a melyeket szólott vala a királynak; és elbeszélék azokat az õ atyjoknak.
Now there was an old prophet living in Beth-el; and one of his sons came and gave him word of all the man of God had done that day in Beth-el, and they gave their father an account of the words he had said to the king.
και προφήτης εἷς πρεσβύτης κατῴκει ἐν βαιθηλ καὶ ἔρχονται οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ διηγήσαντο αὐτῷ ἅπαντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν βαιθηλ καὶ τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησεν τῷ βασιλεῖ καὶ ἐπέστρεψαν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτῶν

12 Akkor monda nékik az õ atyjok: Mely úton ment el? És megmutaták az õ fiai az útat, a melyen elment volt az Isten embere, a ki Júdából jött.
Then their father said to them, Which way did he go? Now his sons had seen which way the man of God who came from Judah had gone.
καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς ὁ πατὴρ αὐτῶν λέγων ποίᾳ ὁδῷ πεπόρευται καὶ δεικνύουσιν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ ἀνῆλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὁ ἐλθὼν ἐξ ιουδα

13 És monda az õ fiainak: Nyergeljétek meg nékem a szamarat; és mikor megnyergelék néki a szamarat, felüle reá,
So the prophet said to his sons, Make ready an ass for me. So they made an ass ready, and he got on it,
καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐπισάξατέ μοι τὸν ὄνον καὶ ἐπέσαξαν αὐτῷ τὸν ὄνον καὶ ἐπέβη ἐπ' αὐτόν

14 És elméne az Isten embere után, és megtalálá õt egy cserfa alatt ülve, és monda néki: Te vagy-é amaz Isten embere, a ki Júdából jöttél? És monda: Én vagyok.
And went after the man of God, and came up with him while he was seated under an oak-tree. And he said to him, Are you the man of God who came from Judah? And he said, I am.
καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ εὗρεν αὐτὸν καθήμενον ὑπὸ δρῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰ σὺ εἶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὁ ἐληλυθὼς ἐξ ιουδα καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐγώ

15 Akkor monda néki: Jere haza velem és egyél kenyeret.
Then he said to him, Come back to the house with me and have a meal.
καὶ εἶπεν αὐτῷ δεῦρο μετ' ἐμοῦ καὶ φάγε ἄρτον

16 De az felele: Nem mehetek vissza veled, be sem mehetek veled; nem eszem kenyeret, vizet sem iszom veled e helyen;
But he said, I may not go back with you or go into your house; and I will not take food or a drink of water with you in this place;
καὶ εἶπεν οὐ μὴ δύνωμαι τοῦ ἐπιστρέψαι μετὰ σοῦ οὐδὲ μὴ φάγομαι ἄρτον οὐδὲ πίομαι ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ

17 Mert meg van nékem az Úrnak beszédével parancsolva: Ne egyél kenyeret, vizet se igyál ott, és ne térj azon az úton vissza, a melyen oda menéndesz.
For the Lord said to me, You are not to take food or water there, or go back again by the way you came.
ὅτι οὕτως ἐντέταλταί μοι ἐν λόγῳ κύριος λέγων μὴ φάγῃς ἄρτον ἐκεῖ καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ ἐκεῖ καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ

18 És felele az néki: Én is olyan próféta [vagyok,] mint te, és nékem angyal szólott az Úrnak beszédével, mondván: Hozd vissza õt veled a te házadba, hogy kenyeret egyék és vizet igyék. És e képen hazuda néki.
Then he said to him, I am a prophet like you; and an angel said to me by the word of the Lord, Take him back with you and give him food and water. But he said false words to him.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν κἀγὼ προφήτης εἰμὶ καθὼς σύ καὶ ἄγγελος λελάληκεν πρός με ἐν ῥήματι κυρίου λέγων ἐπίστρεψον αὐτὸν πρὸς σεαυτὸν εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ φαγέτω ἄρτον καὶ πιέτω ὕδωρ καὶ ἐψεύσατο αὐτῷ

19 Megtére azért vele, és kenyeret evék az õ házában, és vizet ivék.
So he went back with him, and had a meal in his house and a drink of water.
καὶ ἐπέστρεψεν αὐτόν καὶ ἔφαγεν ἄρτον καὶ ἔπιεν ὕδωρ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ

20 Mikor pedig az asztalnál ülének: lõn az Úr beszéde a prófétához, a ki õt visszahozta vala,
But while they were seated at the table, the word of the Lord came to the prophet who had taken him back;
καὶ ἐγένετο αὐτῶν καθημένων ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς τὸν προφήτην τὸν ἐπιστρέψαντα αὐτὸν

21 És kiálta az Isten emberének, a ki Júdából jött vala, ezt mondván: Ezt mondja az Úr: Mivelhogy engedetlen voltál az Úr szájának, és meg nem tartottad a parancsolatot, a melyet néked az Úr, a te Istened parancsolt volt;

And crying out to the man of God who came from Judah, he said, The Lord says, Because you have gone against the voice of the Lord, and have not done as you were ordered by the Lord,

καὶ εἶπεν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ τὸν ἥκοντα ἐξ ιουδα λέγων τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν παρεπίκρανας τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολήν ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου

22 Hanem visszatértél, és kenyeret ettél és vizet ittál azon a helyen, a mely felõl azt mondotta vala néked: Ne egyél [ott] kenyeret, vizet se igyál: Nem temettetik a te tested a te atyáid sírjába.

But have come back, and have taken food and water in this place where he said you were to take no food or water; your dead body will not be put to rest with your fathers.

καὶ ἐπέστρεψας καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ ἔπιες ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ ἐλάλησεν πρὸς σὲ λέγων μὴ φάγῃς ἄρτον καὶ μὴ πίῃς ὕδωρ οὐ μὴ εἰσέλθῃ τὸ σῶμά σου εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων σου

23 És miután evett kenyeret és ivott, megnyergelék a szamarat a prófétának, a kit visszahozott vala.

Now after the meal he made ready the ass for him, for the prophet whom he had taken back.

καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ φαγεῖν ἄρτον καὶ πιεῖν ὕδωρ καὶ ἐπέσαξεν αὐτῷ τὸν ὄνον καὶ ἐπέστρεψεν

24 És mikor elment, egy oroszlán találá õt az úton, a mely megölé õt; és az õ teste az úton fekszik vala, és mind a szamár, mind az oroszlán a holttest mellett állanak vala.

And he went on his way; but on the road a lion came rushing at him and put him to death; and his dead body was stretched in the road with the ass by its side, and the lion was there by the body.

καὶ ἀπῆλθεν καὶ εὗρεν αὐτὸν λέων ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν καὶ ἦν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὁ ὄνος εἱστήκει παρ' αὐτό καὶ ὁ λέων εἱστήκει παρὰ τὸ σῶμα

25 És ímé az arra menõ emberek láták az úton heverõ testet, és az oroszlánt a holttest mellett állani; és elmenvén, elbeszélék a városban, a melyben a vén próféta lakott.

And some men, going by, saw the body stretched out in the road with the lion by its side; and they came and gave news of it in the town where the old prophet was living.

καὶ ἰδοὺ ἄνδρες παραπορευόμενοι καὶ εἶδον τὸ θνησιμαῖον ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὁ λέων εἱστήκει ἐχόμενα τοῦ θνησιμαίου καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐλάλησαν ἐν τῇ πόλει οὗ ὁ προφήτης ὁ πρεσβύτης κατῴκει ἐν αὐτῇ

26 A mit mikor meghallott a próféta, a ki visszahozta vala õt az útról, monda: Az Isten embere az, a ki engedetlen volt az Úr szájának; ezért adta az Úr õt az oroszlánnak, és az törte össze és ölte meg õt, az Úrnak beszéde szerint, a melyet szólott volt néki.

Then the prophet who had made him come back, hearing it, said, It is the man of God, who went against the word of the Lord; that is why the Lord has given him to the lion to be wounded to death, as the Lord said.

καὶ ἤκουσεν ὁ ἐπιστρέψας αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ οὗτός ἐστιν ὃς παρεπίκρανε τὸ ῥῆμα κυρίου

28 És õ elment és megtalálá a holttestet az útfélre vetve, és a szamarat és az oroszlánt a holttest mellett állva. Az oroszlán nem evett a holtból, és a szamarat sem tépte szét.

And he went and saw the dead body stretched out in the road with the ass and the lion by its side: the lion had not taken the body for its food or done any damage to the ass.

καὶ ἐπορεύθη καὶ εὗρεν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὁ ὄνος καὶ ὁ λέων εἱστήκεισαν παρὰ τὸ σῶμα καὶ οὐκ ἔφαγεν ὁ λέων τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ οὐ συνέτριψεν τὸν ὄνον

29 És felvevé a próféta az Isten emberének holttestét, és feltevé azt a szamárra, és visszahozá azt, és beméne a városba a vén próféta, hogy [ott] sirassa és eltemesse õt.

Then the prophet took up the body of the man of God and put it on the ass and took it back; and he came to the town to put the body to rest with weeping.

καὶ ἦρεν ὁ προφήτης τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τὸν ὄνον καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ὁ προφήτης τοῦ θάψαι αὐτὸν

30 És eltemeté a holtat a maga sírboltjába, és siraták õt: Ah szerelmes atyámfia!

And he put the body in the resting-place made ready for himself, weeping and sorrowing over it, saying, O my brother!

ἐν τῷ τάφῳ ἑαυτοῦ καὶ ἐκόψαντο αὐτόν οὐαὶ ἀδελφέ

31 És miután eltemette õt, szóla az õ fiainak, mondván: Ha meghalok, ebbe a sírba temessetek engem is, a melybe az Isten embere temettetett, tetemimet tegyétek az õ tetemei mellé;

And when he had put it to rest, he said to his sons, When I am dead, then you are to put my body into the earth with the body of this man of God, and put me by his bones so that my bones may be kept safe with his bones.

καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ κόψασθαι αὐτὸν καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων ἐὰν ἀποθάνω θάψατέ με ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ οὗ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τέθαπται ἐν αὐτῷ παρὰ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ θέτε με ἵνα σωθῶσι τὰ ὀστᾶ μου μετὰ τῶν ὀστῶν αὐτοῦ

32 Mert beteljesedik az, a mit kiáltott az Úrnak beszédével az oltár ellen, a mely Béthelben van, és a magas helyeken való házak ellen, a melyek Samaria városaiban vannak.

For the outcry he made by the word of the Lord against the altar in Beth-el and against all the houses of the high places in the towns of Samaria, will certainly come about.

ὅτι γινόμενον ἔσται τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν ἐν λόγῳ κυρίου ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἐν βαιθηλ καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους τοὺς ὑψηλοὺς τοὺς ἐν σαμαρείᾳ

33 De még e történet után sem tért meg Jeroboám az õ gonosz útjáról, hanem ismét papokat rendele a nép aljából a magaslatokra, és a ki akarja vala, azt szentelé fel, hogy legyen a magaslatok papja.

After this Jeroboam, not turning back from his evil ways, still made priests for his altars from among all the people; he made a priest of anyone desiring it, so that there might be priests of the high places.

καὶ μετὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο οὐκ ἐπέστρεψεν ιεροβοαμ ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἐποίησεν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ ἱερεῖς ὑψηλῶν ὁ βουλόμενος ἐπλήρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἐγίνετο ἱερεὺς εἰς τὰ ὑψηλά

34 És ez a dolog lett az [oka] a Jeroboám háza vétkének, és a föld színérõl való kiirtatásának és megsemmisíttetésének.

And this became a sin in the family of Jeroboam, causing it to be cut off and sent to destruction from the face of the earth.

καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο εἰς ἁμαρτίαν τῷ οἴκῳ ιεροβοαμ καὶ εἰς ὄλεθρον καὶ εἰς ἀφανισμὸν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς

21 Roboám pedig, a Salamon fia Júdában uralkodék: Negyvenegy esztendõs volt Roboám, mikor uralkodni kezdett, és tizenhét esztendeig uralkodott Jeruzsálemben, abban a városban, a melyet az Úr választott volt [magának] az Izráelnek minden nemzetségei közül, hogy ott helyheztesse az õ nevét; és az õ anyjának Naama volt a neve, a ki az Ammon nemzetségébõl való volt.

And Rehoboam, the son of Solomon, was king in Judah. Rehoboam was forty-one years old when he became king, and he was king for seventeen years in Jerusalem, the town which the Lord had made his out of all the tribes of Israel, to put his name there; his mother's name was Naamah, an Ammonite woman.

καὶ ροβοαμ υἱὸς σαλωμων ἐβασίλευσεν ἐπὶ ιουδα υἱὸς τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς ἐνιαυτῶν ροβοαμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ δέκα ἑπτὰ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ τῇ πόλει ἣν ἐξελέξατο κύριος θέσθαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν τοῦ ισραηλ καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ νααμα ἡ αμμανῖτις

22 Júda is gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt, és sokkal nagyobb haragra indíták õt az õ vétkeikkel, a melyekkel vétkeztek, mint atyáik azokkal, a melyeket õk cselekedtek volt.

And Judah did evil in the eyes of the Lord, and made him more angry than their fathers had done by their sins.

καὶ ἐποίησεν ροβοαμ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ παρεζήλωσεν αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν αἷς ἥμαρτον

23 Mert õk is építének magoknak magaslatokat, és faragott képeket és Aserákat minden magas halmon, és minden zöldellõ fa alatt.

For they made high places and upright stones and wood pillars on every high hill and under every green tree;

καὶ ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς ὑψηλὰ καὶ στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου συσκίου

24 És valának férfi paráznák is az országban, és cselekedének a pogányok minden útálatos vétkei szerint, a kiket az Úr kiûzött volt az Izráel fiai elõtt.

And more than this, there were those in the land who were used for sex purposes in the worship of the gods, doing the same disgusting crimes as the nations which the Lord had sent out before the children of Israel.

καὶ σύνδεσμος ἐγενήθη ἐν τῇ γῇ καὶ ἐποίησαν ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν ισραηλ

25 És lõn Roboám király ötödik esztendejében, feljött Sisák, az Égyiptombeli király Jeruzsálem ellen.

Now in the fifth year of King Rehoboam, Shishak, king of Egypt, came up against Jerusalem;

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πέμπτῳ βασιλεύοντος ροβοαμ ἀνέβη σουσακιμ βασιλεὺς αἰγύπτου ἐπὶ ιερουσαλημ

26 És elvivé az Úr házának kincseit, és a király házának kincseit, és mindent, a mi csak elvihetõ volt; elvitte mind az arany paizsokat is, a melyeket Salamon csináltatott,
And took away all the stored wealth from the house of the Lord, and from the king's house, and all the gold body-covers which Solomon had made.
καὶ ἔλαβεν πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τὰ δόρατα τὰ χρυσᾶ ἃ ἔλαβεν δαυιδ ἐκ χειρὸς τῶν παίδων αδρααζαρ βασιλέως σο υβα καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὰ εἰς ιερουσαλημ τὰ πάντα ἔλαβεν ὅπλα τὰ χρυσᾶ

27 A melyek helyett Roboám király azután rézpaizsokat csináltatott, és adá azokat a testõrök fejedelmeinek kezébe, a kik a király házának kapunállói valának.
So in their place King Rehoboam had other body-covers made of brass, and gave them into the care of the captains of the armed men who were stationed at the door of the king's house.
καὶ ἐποίησεν ροβοαμ ὁ βασιλεὺς ὅπλα χαλκᾶ ἀντ' αὐτῶν καὶ ἐπέθεντο ἐπ' αὐτὸν οἱ ἡγούμενοι τῶν παρατρεχόντων οἱ φυλάσσοντες τὸν πυλῶνα οἴκου τοῦ βασιλέως

28 És valahányszor a király bement az Úr házába, bevitték azokat a testõrök, és ismét visszahozták a testõrök házába.
And whenever the king went into the house of the Lord, the armed men went with him taking the body-covers, and then took them back to their room.
καὶ ἐγένετο ὅτε εἰσεπορεύετο ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἦρον αὐτὰ οἱ παρατρέχοντες καὶ ἀπηρείδοντο αὐτὰ εἰς τὸ θεε τῶν παρατρεχόντων

29 Roboámnak pedig több dolgai és minden cselekedetei, nemde nem meg vannak-é írva a Júda királyainak krónika-könyvében?
Now the rest of the acts of Rehoboam, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ροβοαμ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα

30 És folyton hadakozás volt Roboám és Jeroboám között.
And there was war between Rehoboam and Jeroboam all their days.
καὶ πόλεμος ἦν ἀνὰ μέσον ροβοαμ καὶ ἀνὰ μέσον ιεροβοαμ πάσας τὰς ἡμέρας

31 És elaluvék Roboám az õ atyáival, és eltemetteték az õ atyáival a Dávid városában; és az õ anyjának Naama volt a neve, az Ammoniták nemzetségébõl való; és Abija, az õ fia, lett a király õ helyette.
And Rehoboam went to rest with his fathers, and was put into the earth with his fathers in the town of David; his mother's name was Naamah, an Ammonite woman. And Abijam his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ροβοαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ καὶ ἐβασίλευσεν αβιου υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 Jeroboám királynak, a Nébát fiának tizennyolczadik esztendejében Abija lett a király Júdában.
Now in the eighteenth year of king Jeroboam, the son of Nebat, Abijam became king over Judah.
καὶ ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεύοντος ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ βασιλεύει αβιου υἱὸς ροβοαμ ἐπὶ ιουδα

2 És három esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Az õ anyjának neve Maaka, az Abisálom leánya.
For three years he was king in Jerusalem: and his mother's name was Maacah, the daughter of Abishalom.
καὶ ἓξ ἔτη ἐβασίλευσεν καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ μααχα θυγάτηρ αβεσσαλωμ

3 És járt az õ atyjának minden bûneiben, a melyeket õ elõtte cselekedett, és nem volt az õ szíve [olyan] tökéletes az õ Urához Istenéhez, mint Dávidnak, az õ atyjának szíve.
And he did the same sins which his father had done before him: his heart was not completely true to the Lord his God, like the heart of David his father.
καὶ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ πατρὸς αὐτοῦ αἷς ἐποίησεν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ ὡς ἡ καρδία δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ

4 De mindazáltal Dávidért adott néki az Úr az õ Istene szövétneket Jeruzsálemben: felmagasztalván az õ fiát õ utána és Jeruzsálemet megerõsítvén;
But because of David, the Lord gave him a light in Jerusalem, making his sons king after him, so that Jerusalem might be safe;
ὅτι διὰ δαυιδ ἔδωκεν αὐτῷ κύριος κατάλειμμα ἵνα στήσῃ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτὸν καὶ στήσῃ τὴν ιερουσαλημ

5 Mert Dávid azt cselekedte, a mi kedves volt az Úr szemei elõtt, és el nem távozott azoktól, a melyeket parancsolt néki az õ életének minden idejében, kivéve a Hitteus Uriás dolgát.
Because David did what was right in the eyes of the Lord, and never in all his life went against his orders, but only in the question of Uriah the Hittite.
ὡς ἐποίησεν δαυιδ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ

7 Abija egyéb dolgai és minden cselekedetei pedig vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében? És hadakozás volt Abija és Jeroboám között.
Now the rest of the acts of Abijam, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah? And there was war between Abijam and Jeroboam.
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων αβιου καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα καὶ πόλεμος ἦν ἀνὰ μέσον αβιου καὶ ἀνὰ μέσον ιεροβοαμ

8 És elaluvék Abija az õ atyáival, és eltemeték õt a Dávid városában; és uralkodék helyette Asa, az õ fia.
Then Abijam went to rest with his fathers, and they put him into the earth in the town of David: and Asa his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη αβιου μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τετάρτῳ ἔτει τοῦ ιεροβοαμ καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ καὶ βασιλεύει ασα υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

9 Jeroboámnak az Izráel királyának a huszadik esztendejében Asa lett a király Júdában,
In the twentieth year that Jeroboam was king of Israel, Asa became king over Judah.
ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ ιεροβοαμ βασιλέως ισραηλ βασιλεύει ασα ἐπὶ ιουδαν

10 És uralkodék negyvenegy esztendeig Jeruzsálemben; és az õ anyjának Maaka vala neve, az Abisálom leánya.
And he was king for forty-one years in Jerusalem; his mother's name was Maacah, the daughter of Abishalom.
καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ ανα θυγάτηρ αβεσσαλωμ

11 És Asa azt cselekedé, a mi kedves volt az Úr szemei elõtt, mint Dávid, az õ atyja.
Asa did what was right in the eyes of the Lord, as David his father did.
καὶ ἐποίησεν ασα τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου ὡς δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ

12 Mert kiveszté a férfiú paráznákat az országból; és lerontá mind a bálványokat, a melyeket csináltak volt az õ atyái.
Those used for sex purposes in the worship of the gods he sent out of the country, and he took away all the images which his fathers had made.
καὶ ἀφεῖλεν τὰς τελετὰς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐξαπέστειλεν πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ

13 És Maakát az õ anyját is megfosztá a királynéságtól, mivelhogy egy iszonyú bálványt csináltatott a berekben; és elrontá Asa az õ bálványát, és megégeté azt a Kidron pataknál.
And he would not let Maacah his mother be queen, because she had made a disgusting image for Asherah; and Asa had the image cut down and burned by the stream Kidron.
καὶ τὴν ανα τὴν μητέρα αὐτοῦ μετέστησεν τοῦ μὴ εἶναι ἡγουμένην καθὼς ἐποίησεν σύνοδον ἐν τῷ ἄλσει αὐτῆς καὶ ἐξέκοψεν ασα τὰς καταδύσεις αὐτῆς καὶ ἐνέπρησεν πυρὶ ἐν τ ῷ χειμάρρῳ κεδρων

14 De ha a magaslatokat nem rontották is le, mégis Asának szíve tökéletes volt az Úrhoz életének minden napjaiban.
The high places, however, were not taken away: but still the heart of Asa was true to the Lord all his life.
τὰ δὲ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν πλὴν ἡ καρδία ασα ἦν τελεία μετὰ κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ

15 És bevitte az Úrnak házába az ezüstöt és az aranyat, és az edényeket, a melyeket az õ atyja és õ maga arra szenteltek volt.
He took into the house of the Lord all the things which his father had made holy, and those which he himself had made holy, silver and gold and vessels.
καὶ εἰσήνεγκεν τοὺς κίονας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς κίονας αὐτοῦ εἰσήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς καὶ σκεύη

16 És hadakozás volt Asa és Baása, az Izráel királya között mind éltig.
Now there was war between Asa and Baasha, king of Israel, all their days.
καὶ πόλεμος ἦν ἀνὰ μέσον ασα καὶ ἀνὰ μέσον βαασα βασιλέως ισραηλ πάσας τὰς ἡμέρας

17 Mert feljöve Baása, az Izráel királya Júda ellen, és megépíté Rámát, hogy [senkit] ki és be ne bocsásson Asához a Júda királyához.
And Baasha, king of Israel, went up against Judah, building Ramah, so that no one was able to go out or in to Asa, king of Judah.
καὶ ἀνέβη βαασα βασιλεὺς ισραηλ ἐπὶ ιουδαν καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν ραμα τοῦ μὴ εἶναι ἐκπορευόμενον καὶ εἰσπορευόμενον τῷ ασα βασιλεῖ ιουδα

18 És vévén Asa mind az ezüstöt és aranyat, a mely megmaradott volt mind az Úr, mind a király házának kincseibõl; adá azt az õ szolgáinak kezébe, és elküldé azt Asa király Benhadádnak, Tabrimmon fiának, a ki Héczion fia volt, Siria királyának, a ki Damaskusban lakott, ezt izenvén [néki:]

Then Asa took all the silver and gold which was still stored in the Lord's house, and in the king's house, and sent them, in the care of his servants, to Ben-hadad, son of Tabrimmon, son of Rezon, king of Aram, at Damascus, saying,

και ἔλαβεν ασα τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν τοῖς θησαυροῖς τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν αὐτὰ εἰς χεῖρας παίδων αὐτοῦ καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ασα πρὸς υἱὸν αδερ υἱὸν ταβερεμμαν υἱοῦ αζιν βασιλέως συρίας τοῦ κατοικοῦντος ἐν δαμασκῷ λέγων

19 Szövetség van köztem és te közötted, az én atyám és a te atyád között. Ímé ajándékot küldök néked, ezüstöt és aranyat, bontsd fel a te szövetségedet Baásával, az Izráel királyával, hogy távozzék el tõlem.

Let there be an agreement between me and you as there was between my father and your father: see, I have sent you an offering of silver and gold; go and put an end to your agreement with Baasha, king of Israel, so that he may give up attacking me.

διάθου διαθήκην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πατρός μου καὶ τοῦ πατρός σου ἰδοὺ ἐξαπέσταλκά σοι δῶρα ἀργύριον καὶ χρυσίον δεῦρο διασκέδασον τ ὴν διαθήκην σου τὴν πρὸς βαασα βασιλέα ισραηλ καὶ ἀναβήσεται ἀπ' ἐμοῦ

20 És Benhadád engedelmeskedett Asa királynak és elküldé az õ seregeinek vezéreit az Izráel városai ellen; és bevevé Hijont és Dánt, és Abel Beth-Maakát, és az egész Kinneróthot a Nafthali egész földével.

So Ben-hadad did as King Asa said, and sent the captains of his armies against the towns of Israel, attacking Ijon and Dan and Abel-beth-maacah, and all Chinneroth as far as all the land of Naphtali.

καὶ ἤκουσεν υἱὸς αδερ τοῦ βασιλέως ασα καὶ ἀπέστειλεν τοὺς ἄρχοντας τῶν δυνάμεων τῶν αὐτοῦ ταῖς πόλεσιν τοῦ ισραηλ καὶ ἐπάταξεν τὴν αιν καὶ τὴν δαν καὶ τὴν αβελμαα κ αὶ πᾶσαν τὴν χεζραθ ἕως πάσης τῆς γῆς νεφθαλι

21 Mikor pedig Baása ezt meghallotta, abbahagyta Ráma építését, és lakék Thirsában.

And Baasha, hearing of it, put a stop to the building of Ramah, and was living in Tirzah.

καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν βαασα καὶ διέλιπεν τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν ραμα καὶ ἀνέστρεψεν εἰς θερσα

22 Akkor Asa király egybegyûjté az egész Júdát, senkit ki nem hagyván, és elhordák Rámának mind köveit, mind fáját, a melyekkel Baása épített volt, és építé azokból Asa király Gébát, a Benjámin nemzetségében és Mispát.

Then King Asa got all Judah together, making every man come; and they took away the stones and the wood with which Baasha was building Ramah, and King Asa made use of them for building Geba in the land of Benjamin, and Mizpah.

καὶ ὁ βασιλεὺς ασα παρήγγειλεν παντὶ ιουδα εἰς αινακιμ καὶ αἴρουσιν τοὺς λίθους τῆς ραμα καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ᾠκοδόμησεν βαασα καὶ ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς ασα πᾶν βουνὸν βενιαμιν καὶ τὴν σκοπιάν

23 Asának minden egyéb dolgai pedig és egész uralkodása és valamit cselekedett, és a városok, a melyeket épített, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében? kivéve azt, hogy vénségében megbetegedett a lábaira.

Now the rest of the acts of Asa, and his power, and all he did, and the towns of which he was the builder, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah? But when he was old he had a disease of the feet.

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ασα καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ ἣν ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐστὶν ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα πλὴν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ γήρως αὐτοῦ ἐπόνεσεν τοὺς πόδας αὐτοῦ

24 És elaluvék Asa az õ atyáival, és eltemetteték az õ atyáival Dávidnak, az õ atyjának városában. És Jósafát, az õ fia, uralkodék helyette.

So Asa went to rest with his fathers and was put into the earth in the town of David his father: and Jehoshaphat his son became king in his place.

καὶ ἐκοιμήθη ασα καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ καὶ βασιλεύει ιωσαφατ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

25 Izráelben pedig Nádáb, a Jeroboám fia lett a király, Asának, a Júdabeli királynak második esztendejében; és két esztendeig uralkodék Izráelen;

Nadab, the son of Jeroboam, became king over Israel in the second year that Asa was king of Judah; and he was king of Israel for two years.

καὶ ναδαβ υἱὸς ιεροβοαμ βασιλεύει ἐπὶ ισραηλ ἐν ἔτει δευτέρῳ τοῦ ασα βασιλέως ιουδα καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ισραηλ ἔτη δύο

26 És gonoszul cselekedék az Úrnak szemei elõtt és jára az õ atyjának útján és annak vétkében, a melylyel bûnbe ejtette volt az Izráelt.

He did evil in the eyes of the Lord, copying the evil ways of his father, and the sin which he did and made Israel do.

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ

27 De Baása, az Ahija fia, az Issakhár nemzetségébõl, pártot ütött ellene, és megveré õt Baása Gibbethonnál a Filiszteusok [városá]nál; mert Nádáb és az egész Izráel Gibbethonnál táboroztak.

And Baasha, the son of Ahijah, of the family of Issachar, made a secret design against him, attacking him at Gibbethon, a town of the Philistines; for Nadab and the armies of Israel were making war on Gibbethon.

καὶ περιεκάθισεν αὐτὸν βαασα υἱὸς αχια ἐπὶ τὸν οἶκον βελααν καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν γαβαθων τῇ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ναδαβ καὶ πᾶς ισραηλ περιεκάθητο ἐπὶ γαβαθων

28 És megölé õt Baása, Asának, a júdabeli királynak harmadik esztendejében, és uralkodék helyette.

In the third year of the rule of Asa, king of Judah, Baasha put him to death, and became king in his place.

καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν βαασα ἐν ἔτει τρίτῳ τοῦ ασα υἱοῦ αβιου βασιλέως ιουδα καὶ ἐβασίλευσεν

29 És lõn, mikor uralkodni kezdett, levágá Jeroboámnak egész háznépét; egy lelket sem hagyott Jeroboám háznépébõl, mígnem mind elveszté õket az Úrnak beszéde szerint, a melyet megmondott volt az õ szolgája, a Silóbeli Ahija által,

And straight away when he became king, he sent destruction on all the offspring of Jeroboam; there was not one living person of all the family of Jeroboam whom he did not put to death, so the word of the Lord, which he said by his servant Ahijah the Shilonite, came about;

καὶ ἐγένετο ὡς ἐβασίλευσεν καὶ ἐπάταξεν τὸν οἶκον ιεροβοαμ καὶ οὐχ ὑπελίπετο πᾶσαν πνοὴν τοῦ ιεροβοαμ ἕως τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ αχια τοῦ σηλωνίτου

30 A Jeroboám vétkeiért, a melyekkel vétkezék és az Izráelt is vétekbe ejté; és a bosszantásért, a melylyel felbosszantotta az Urat, Izráel Istenét.

Because of the sins which Jeroboam did and made Israel do, moving the Lord, the God of Israel, to wrath.

περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ιεροβοαμ ὡς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ καὶ ἐν τῷ παροργισμῷ αὐτοῦ ᾧ παρώργισεν τὸν κύριον θεὸν τοῦ ισραηλ

31 Nádáb egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

Now the rest of the acts of Nadab, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ναδαβ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐστὶν ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ισραηλ

33 Asának, a Júdabeli királynak harmadik esztendejében lett Baása, az Ahija fia királylyá az egész Izráelen Thirsában, huszonnégy esztendeig.

In the third year of the rule of Asa, king of Judah, Baasha, the son of Ahijah, became king over all Israel in Tirzah, and was king for twenty-four years.

καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ τοῦ ασα βασιλέως ιουδα βασιλεύει βαασα υἱὸς αχια ἐπὶ ισραηλ ἐν θερσα εἴκοσι καὶ τέσσαρα ἔτη

34 És gonoszul cselekedék az Úrnak szemei elõtt, és jára a Jeroboám útján, és az õ vétkében, a melylyel bûnbe ejtette az Izráelt.

He did evil in the eyes of the Lord, copying the evil ways of Jeroboam and the sin which he made Israel do.

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ὡς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ

1 Lõn azonban az Úrnak beszéde Jéhuhoz, a Hanáni fiához, Baása ellen, mondván:

And the word of the Lord came to Jehu, son of Hanani, protesting against Baasha and saying,

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ ιου υἱοῦ ανανι πρὸς βαασα

2 Mivelhogy téged felemeltelek a porból, és fejedelemmé tettelek téged az én népemen, az Izráelen, te pedig a Jeroboám útján jársz, és bûnbe ejted az én népemet, az Izráelt, hogy engem haragra indítsanak az õ vétkeikkel:

Because I took you up out of the dust, and made you ruler over my people Israel; and you have gone in the ways of Jeroboam, and made my people Israel do evil, moving me to wrath by their sins;

ἀνθ' ὧν ὕψωσά σε ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου ισραηλ καὶ ἐπορεύθης ἐν τῇ ὁδῷ ιεροβοαμ καὶ ἐξήμαρτες τὸν λαόν μου τὸν ισραηλ τοῦ παροργίσαι με ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν

3 Íme én elvetem Baása maradékait, és az õ háza maradékait, és olyanná teszem a te házadat, mint Jeroboámnak, a Nébát fiának házát.

Truly, I will see that Baasha and all his family are completely brushed away; I will make your family like the family of Jeroboam, the son of Nebat.

ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ὀπίσω βαασα καὶ ὄπισθεν τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ

4 A ki Baása maradékai közül a városban hal meg, azt az ebek eszik meg; a ki pedig a mezõn haländ meg, azt az égi madarak eszik meg.
Anyone of the family of Baasha who comes to death in the town, will become food for the dogs; and he to whom death comes in the open country, will be food for the birds of the air.
τὸν τεθνηκότα τοῦ βαασα ἐν τῇ πόλει καταφάγονται αὐτὸν οἱ κύνες καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ καταφάγονται αὐτὸν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ

5 Baása több dolgai pedig, és a mit cselekedett, és az õ uralkodása vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika- könyvében?
Now the rest of the acts of Baasha, and what he did, and his power, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων βαασα καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ισραηλ

6 És elaluvék Baása az õ atyáival, és eltemetteték Thirsában, és az õ fia, Ela uralkodék õ utána.
And Baasha went to rest with his fathers, and was put into the earth at Tirzah; and Elah his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη βαασα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ θάπτεται ἐν θερσα καὶ βασιλεύει ηλα υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐν τῷ εἰκοστῷ ἔτει βασιλέως ασα

7 És nemcsak azért lõn az Úrnak beszéde Jéhu próféta, a Hanáni fia által Baása és az õ háza ellen és minden õ gonoszsága ellen, a melyet cselekedett volt az Úr szemei elõtt, õt haragra indítván az õ kezeinek cselekedetei által, hogy olyan lesz mint a Jeroboám háza, hanem azért is, mert azt megölte.
And the Lord sent his word against Baasha and his family by the mouth of the prophet Jehu, the son of Hanani, because of all the evil he did in the eyes of the Lord, moving him to wrath by the work of his hands, because he was like the family of Jeroboam, and because he put it to death.
καὶ ἐν χειρὶ ιου υἱοῦ ανανι ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ βαασα καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ πᾶσαν τὴν κακίαν ἣν ἐποίησεν ἐνώπιον κυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ τοῦ εἶναι κατὰ τὸν οἶκον ιεροβοαμ καὶ ὑπὲρ τοῦ πατάξαι αὐτόν

8 És Asának, a Júda királyának huszonhatodik esztendejében lett királylyá Ela, a Baása fia, az Izráelen Thirsában, két esztendeig.
In the twenty-sixth year that Asa was king of Judah, Elah, the son of Baasha, became king of Israel in Tirzah, and he was king for two years.
καὶ ηλα υἱὸς βαασα ἐβασίλευσεν ἐπὶ ισραηλ δύο ἔτη ἐν θερσα

9 Azonban az õ szolgája Zimri, a szekerek fél részének feje, pártot ütött ellene. És Ela Thirsában volt, és az ital miatt igen megrészegedett az Arsa házában, a ki az õ házának Thirsában gondviselõje volt;
And his servant Zimri, captain of half his war-carriages, made secret designs against him: now he was in Tirzah, drinking hard in the house of Arza, controller of the king's house in Tirzah.
καὶ συνέστρεψεν ἐπ' αὐτὸν ζαμβρι ὁ ἄρχων τῆς ἡμίσους τῆς ἵππου καὶ αὐτὸς ἦν ἐν θερσα πίνων μεθύων ἐν τῷ οἴκῳ ωσα τοῦ οἰκονόμου ἐν θερσα

10 És eljövén Zimri, megveré és megölé õt, Asának, a Júdabeli királynak huszonhetedik esztendejében, és õ uralkodék helyette.
And Zimri went in and made an attack on him and put him to death, in the twenty-seventh year that Asa was king of Judah, and made himself king in his place.
καὶ εἰσῆλθεν ζαμβρι καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ

11 Mikor pedig királylyá lett és trónját elfoglalta, kiirtá Baása egész házát minden rokonságával és barátaival együtt és nem hagyott belõle még csak egy ebet sem.
And straight away when he became king and took his place on the seat of the kingdom, he put to death all the family of Baasha: not one male child of his relations or his friends kept his life.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν ἐν τῷ καθίσαι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν ὅλον τὸν οἶκον βαασα

12 Így veszté ki Zimri a Baása egész házát, az Úrnak beszéde szerint, a melyet Baása ellen szólott Jéhu próféta által:
So Zimri put to death all the family of Baasha, so that the word which the Lord said against him by the mouth of Jehu the prophet came about;
κατὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον βαασα πρὸς ιου τὸν προφήτην

13 Baása minden vétkeiért, és Elának, az õ fiának vétkeiért, a kik vétkeztek és vétekbe ejtették az Izráelt, haragra indítván az Urat, Izráelnek Istenét az õ bálványozásukkal.
Because of all the sins of Baasha, and the sins of Elah his son, which they did and made Israel do, moving the Lord, the God of Israel, to wrath by their foolish acts.
περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν βαασα καὶ ηλα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὡς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ τοῦ παροργίσαι κύριον τὸν θεὸν ισραηλ ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν

14 Elának egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?
Now the rest of the acts of Elah, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ηλα καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ισραηλ

15 Asának, a Júdabeli királynak huszonhetedik esztendejében, uralkodék Zimri hét napig Thirsában; a nép pedig Gibbethon elõtt táborozott, a mely a Filiszteusoké.
In the twenty-seventh year of Asa, king of Judah, Zimri was king for seven days in Tirzah. Now the people were attacking Gibbethon in the land of the Philistines.
καὶ ζαμβρι ἐβασίλευσεν ἑπτὰ ἡμέρας ἐν θερσα καὶ ἡ παρεμβολὴ ισραηλ ἐπὶ γαβαθων τὴν τῶν ἀλλοφύλων

16 Mikor pedig hallotta a nép a táborban beszélni, hogy pártot ütött Zimri és a királyt meg is ölte: az egész Izráel azon a napon Omrit, az Izráel seregeinek fõvezérét választá királylyá a táborban.
And news came to the people in the tents that Zimri had made a secret design and had put the king to death: so all Israel made Omri, the captain of the army, king that day in the tents.
καὶ ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ παρεμβολῇ λεγόντων συνεστράφη ζαμβρι καὶ ἔπαισεν τὸν βασιλέα καὶ ἐβασίλευσαν ἐν ισραηλ τὸν αμβρι τὸν ἡγούμενον τῆς στρατιᾶς ἐπὶ ισραηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ

17 És felvonult Omri és az egész Izráel õ vele Gibbethonból, és megszállák Thirsát.
Then Omri went up from Gibbethon, with all the army of Israel, and they made an attack on Tirzah, shutting in the town on every side.
καὶ ἀνέβη αμβρι καὶ πᾶς ισραηλ μετ' αὐτοῦ ἐκ γαβαθων καὶ περιεκάθισαν ἐπὶ θερσα

18 De Zimri, a mikor látta, hogy a várost bevették, bemenvén a királyi ház palotájába, tûzzel magára gyújtá a királyi házat, és meghala.
And when Zimri saw that the town was taken, he went into the inner room of the king's house, and burning the house over his head, came to his end,
καὶ ἐγενήθη ὡς εἶδεν ζαμβρι ὅτι προκατείλημπται αὐτοῦ ἡ πόλις καὶ εἰσπορεύεται εἰς ἄντρον τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἐνεπύρισεν ἐπ' αὐτὸν τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως ἐν πυρὶ καὶ ἀπέθανεν

19 Az õ bûneiért, a melyekkel vétkezék, gonoszul cselekedvén az Úr szemei elõtt; járván a Jeroboám útjában és az õ bûnében, a melyet cselekedett volt, vétekbe ejtvén az Izráelt.
Because of his sin in doing evil in the eyes of the Lord, in going in the way of Jeroboam and in his sin which he made Israel do.
ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησεν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου πορευθῆναι ἐν ὁδῷ ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ὡς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ

20 Zimrinek egyéb dolgai pedig és az õ pártütése, a melyet cselekedett, vajjon nincsenek-é megírva az Izráelbeli királyok krónika-könyvében?
Now the rest of the acts of Zimri, and the secret design he made, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ζαμβρι καὶ τὰς συνάψεις αὐτοῦ ἃς συνῆψεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ισραηλ

21 Akkor kétfelé hasonlék az Izráel népe: a nép egyik része Tibnit, a Ginát fiát követte és azt tette királylyá, a másik része pedig Omrihoz ragaszkodott.
Then there was a division among the people of Israel; half the people were for making Tibni, son of Ginath, king, and half were supporting Omri.
τότε μερίζεται ὁ λαὸς ισραηλ ἥμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω θαμνι υἱοῦ γωναθ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτόν καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω αμβρι

22 De a népnek az a része, a mely Omrihoz ragaszkodott, erõsebb volt, mint az a nép, a mely Tibnit, a Ginát fiát követte, és meghalván Tibni, uralkodék Omri.
But the supporters of Omri overcame those who were on the side of Tibni, the son of Ginath; and death came to Tibni and to his brother Joram at that time: and Omri became king in the place of Tibni.
ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω αμβρι ὑπερεκράτησεν τὸν λαὸν τὸν ὀπίσω θαμνι υἱοῦ γωναθ καὶ ἀπέθανεν θαμνι καὶ ιωραμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ ἐβασίλευσεν αμβρι μετὰ θαμνι

23 Asának, a Júdabeli királynak harminczegyedik esztendejében uralkodék Omri Izráelben tizenkét esztendeig; Thirsában uralkodék hat esztendeig.
In the thirty-first year of Asa, king of Judah, Omri became king over Israel, and he was king for twelve years; for six years he was ruling in Tirzah.
ἐν τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ καὶ πρώτῳ τοῦ βασιλέως ασα βασιλεύει αμβρι ἐπὶ ισραηλ δώδεκα ἔτη ἐν θερσα βασιλεύει ἓξ ἔτη

24 És megvevé áron a Samaria hegyét Sémertõl két tálentom ezüstön; és építe a hegyre, és nevezé a várost, a melyet építe, Sémernek, a hegy urának nevérõl, Samariának.
He got the hill Samaria from Shemer for the price of two talents of silver, and he made a town there, building it on the hill and naming it Samaria, after Shemer the owner of the hill.
καὶ ἐκτήσατο αμβρι τὸ ὄρος τὸ σεμερων παρὰ σεμηρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους δύο ταλάντων ἀργυρίου καὶ ᾠκοδόμησεν τὸ ὄρος καὶ ἐπεκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους οὗ ᾠκοδόμεσεν ἐπὶ τῷ ὀνόματι σεμηρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους σαεμηρων

25 És gonoszul cselekedék Omri az Úr szemei elõtt, és gonoszságával meghaladá mind az õ elõtte valókat.
And Omri did evil in the eyes of the Lord, even worse than all those before him,
καὶ ἐποίησεν αμβρι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ

26 És jára Jeroboámnak, a Nébát fiának minden útján és az õ bûnében, a melylyel vétekbe ejté az Izráelt, haragra indítván az Urat, Izráel Istenét az õ bálványozásai által.
Copying all the evil ways of Jeroboam, the son of Nebat, and all the sins he did and made Israel do, moving the Lord, the God of Israel, to wrath by their foolish ways.
καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον θεὸν ισραηλ ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν

27 Omrinak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei és az õ erõssége, a melylyel cselekedett, vajjon nincsenek-é megírva az Izráelbeli királyok krónika-könyvében?
Now the rest of the acts which Omri did, and his great power, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων αμβρι καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν καὶ ἡ δυναστεία αὐτοῦ οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ισραηλ

28 És elaluvék Omri az õ atyáival, és eltemetteték Samariában, és uralkodék õ utána az õ fia, Akháb.
So Omri went to rest with his fathers, and was put into the earth in Samaria; and Ahab his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη αμβρι μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ θάπτεται ἐν σαμαρείᾳ καὶ βασιλεύει αχααβ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ [28α] καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑνδεκάτῳ τοῦ αμβρι βασιλεύει ιωσαφατ υἱὸς ασα ἐτῶν τριάκοντα καὶ πέντε ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ καὶ εἴκοσι πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ γαζουβα θυγάτηρ σελεϊ [28β] κ αὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ ασα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῆς τοῦ ποιεῖν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆραν ἔθυον ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καὶ ἐθυμίων [28ξ] καὶ ἃ συνέθετο ιωσαφατ καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία ἣν ἐποίησεν καὶ οὓς ἐπολέμησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ιουδα [28δ] καὶ τ ὰ λοιπὰ τῶν συμπλοκῶν ἃς ἐπέθεντο ἐν ταῖς ἡμέραις ασα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξῆρεν ἀπὸ τῆς γῆς [28ε] καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν συρίᾳ νασιβ [28φ] καὶ ὁ βασιλεὺς ιωσαφατ ἐποίησε ν ναῦν εἰς θαρσις πορεύεσθαι εἰς σωφιρ ἐπὶ τὸ χρυσίον καὶ οὐκ ἐπορεύθη ὅτι συνετρίβη ἡ ναῦς ἐν γασιωνγαβερ [28γ] τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ πρὸς ιωσαφατ ἐξαποστελῶ το ὺς παῖδάς σου καὶ τὰ παιδάριά μου ἐν τῇ νηί καὶ οὐκ ἐβούλετο ιωσαφατ [28η] καὶ ἐκοιμήθη ιωσαφατ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ καὶ ἐβασίλευσεν ιωραμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

29 Akháb pedig, az Omri fia uralkodni kezde Izráelen, Asának, a Júdabeli királynak harmincznyolczadik esztendejében; és uralkodék Akháb, az Omri fia, Izráelen Samariában huszonkét esztendeig.
In the thirty-eighth year that Asa was king of Judah, Ahab, the son of Omri, became king over Israel; and Ahab was king in Samaria for twenty-two years.
ἐν ἔτει δευτέρῳ τῷ ιωσαφατ βασιλεύει αχααβ υἱὸς αμβρι ἐβασίλευσεν ἐπὶ ισραηλ ἐν σαμαρείᾳ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη

30 És gonoszabbul cselekedék Akháb, az Omri fia az Úr szemei elõtt mindazoknál, a kik õ elõtte voltak.
And Ahab, the son of Omri, did evil in the eyes of the Lord, even worse than all who went before him.
καὶ ἐποίησεν αχααβ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς ἔμπροσθεν αὐτοῦ

31 Mert nem elégedék meg azzal, hogy Jeroboámnak, a Nébát fiának bûneiben járjon, hanem elméne és feleségül vevé magának Jézabelt, Ethbaálnak, a Sídonbeli királynak leányát, és elmenvén, a Baálnak szolgála, és meghajtá magát annak.
And as if copying the evil ways of Jeroboam, the son of Nebat, was a small thing for him, he took as his wife Jezebel, daughter of Ethbaal, king of Zidon, and became a servant and worshipper of Baal.
καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ ἱκανὸν τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ καὶ ἔλαβεν γυναῖκα τὴν ιεζαβελ θυγατέρα ιεθεβααλ βασιλέως σιδωνίων καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐδούλ ευσεν τῷ βααλ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ

32 És oltárt emele a Baálnak a Baál házában, a melyet Samariában épített.
And he put up an altar for Baal in the house of Baal which he had made in Samaria.
καὶ ἔστησεν θυσιαστήριον τῷ βααλ ἐν οἴκῳ τῶν προσοχθισμάτων αὐτοῦ ὃν ᾠκοδόμησεν ἐν σαμαρείᾳ

33 És csinált Akháb Aserát is, és jobban haragra indítá Akháb az Urat, Izráel Istenét, mint az Izráel valamennyi királya, a kik õ elõtte voltak.
And Ahab made an image of Asherah and did more than all the kings of Israel before him to make the Lord, the God of Israel, angry.
καὶ ἐποίησεν αχααβ ἄλσος καὶ προσέθηκεν αχααβ τοῦ ποιῆσαι παροργίσματα τοῦ παροργίσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τοῦ ἐξολεθρευθῆναι ἐκακοποίησεν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς ισ ραηλ τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ

34 Ennek idejében épité meg a Béthelbeli Hiel Jérikhót. Az õ elsõszülött fiának, Abirámnak [élete] árán veté meg annak fundamentomát, és az õ kisebbik fiának, Ségubnak [élete] árán állítá fel annak kapuit, az Úr beszéde szerint, a melyet szólott volt Józsué, a Nún fia által.

In his days Hiel made Jericho; he put its base in position at the price of Abiram, his oldest son, and he put its doors in place at the price of his youngest son Segub; even as the Lord had said by Joshua, the son of Nun.

ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν αχιηλ ὁ βαιθηλίτης τὴν ιεριχω ἐν τῷ αβιρων τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν καὶ τῷ σεγουβ τῷ νεωτέρῳ αὐτοῦ ἐπέστησεν θύρας αὐτῆς κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ ιησου υἱοῦ ναυη

1 És szóla Thesbites Illés, a Gileád lakói közül, Akhábnak: Él az Úr, az Izráel Istene, a ki elõtt állok, hogy ez esztendõkben sem harmat, sem esõ nem lészen; hanem csak az én beszédem szerint.

And Elijah the Tishbite, of Tishbe in Gilead, said to Ahab, By the living Lord, the God of Israel, whose servant I am, there will be no dew or rain in these years, but only at my word.

καὶ εἶπεν ηλιου ὁ προφήτης ὁ θεσβίτης ἐκ θεσβων τῆς γαλααδ πρὸς αχααβ ζῇ κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ισραηλ ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ εἰ ἔσται τὰ ἔτη ταῦτα δρόσος καὶ ὑετὸς ὅτι εἰ μὴ διὰ στόματος λόγου μου

2 És lõn az Úrnak beszéde õ hozzá, mondván:

Then the word of the Lord came to him, saying,

καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ηλιου

3 Menj el innét, és menj napkelet felé, és rejtezzél el a Kérith patakja mellett, mely a Jordán felé [folyik.]

Go from here in the direction of the east, and keep yourself in a secret place by the stream Cherith, east of Jordan.

πορεύου ἐντεῦθεν κατὰ ἀνατολὰς καὶ κρύβηθι ἐν τῷ χειμάρρῳ χορραθ τοῦ ἐπὶ προσώπου τοῦ ιορδάνου

4 És a patakból lesz néked italod; a hollóknak pedig megparancsoltam, hogy tápláljanak téged ott.

The water of the stream will be your drink, and by my orders the ravens will give you food there.

καὶ ἔσται ἐκ τοῦ χειμάρρου πίεσαι ὕδωρ καὶ τοῖς κόραξιν ἐντελοῦμαι διατρέφειν σε ἐκεῖ

5 Elméne azért, és az Úrnak beszéde szerint cselekedék; és elméne és leüle a Kérith patakja mellett, a mely a Jordán felé [folyik.]

So he went and did as the Lord said, living by the stream Cherith, east of Jordan.

καὶ ἐποίησεν ηλιου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ χειμάρρῳ χορραθ ἐπὶ προσώπου τοῦ ιορδάνου

6 És a hollók hoztak néki kenyeret és húst reggel és este, és a patakból ivott.

And the ravens took him bread in the morning and meat in the evening; and the water of the stream was his drink.

καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῷ ἄρτους τὸ πρωὶ καὶ κρέα τὸ δείλης καὶ ἐκ τοῦ χειμάρρου ἔπινεν ὕδωρ

7 És lõn néhány nap múlva, hogy kiszáradt a patak; mert nem volt esõ a földre.

Now after a time the stream became dry, because there was no rain in the land.

καὶ ἐγένετο μετὰ ἡμέρας καὶ ἐξηράνθη ὁ χειμάρρους ὅτι οὐκ ἐγένετο ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς

8 És lõn az Úrnak beszéde õ hozzá, mondván:

Then the word of the Lord came to him, saying,

καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ηλιου

9 Kelj fel, és menj el Sareptába, a mely Sídonhoz tartozik, és légy ott; ímé megparancsoltam ott egy özvegyasszonynak, hogy gondoskodjék rólad.

Up! go now to Zarephath, in Zidon, and make your living-place there; I have given orders to a widow woman there to see that you have food.

ἀνάστηθι καὶ πορεύου εἰς σαρεπτα τῆς σιδωνίας ἰδοὺ ἐντέταλμαι ἐκεῖ γυναικὶ χήρᾳ τοῦ διατρέφειν σε

10 És felkelvén, elméne Sareptába, és mikor a város kapujához érkezett, ímé egy özvegyasszony volt ott, a ki fát szedegetett, és megszólítván azt, monda néki: Hozz, kérlek, egy kevés vizet nékem valami edényben, hogy igyam.

So he got up and went to Zarephath; and when he came to the door of the town, he saw a widow woman getting sticks together; and crying out to her he said, Will you give me a little water in a vessel for my drink?

καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς σαρεπτα εἰς τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυνὴ χήρα συνέλεγεν ξύλα καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς ηλιου καὶ εἶπεν αὐτῇ λαβὲ δή μοι ὀλίγον ὕδ ωρ εἰς ἄγγος καὶ πίομαι

11 De mikor az elment, hogy [vizet] hozzon, utána kiáltott, és monda néki: Hozz, kérlek, egy falat kenyeret is kezedben.

And when she was going to get it, he said to her, And get me with it a small bit of bread.

καὶ ἐπορεύθη λαβεῖν καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς ηλιου καὶ εἶπεν λήμψῃ δή μοι ψωμὸν ἄρτου ἐν τῇ χειρί σου

12 Az pedig monda: Él az Úr, a te Istened, hogy nincs semmi [sült] kenyerem, csak egy marok lisztecském van a vékában, és egy kevés olajom a korsóban, és most egy kis fát szedegetek, és haza megyek, és megkészítem azt magamnak és az én fiamnak, hogy megegyük és azután meghaljunk.

Then she said, By the life of the Lord your God, I have nothing but a little meal in my store, and a drop of oil in the bottle; and now I am getting two sticks together so that I may go in and make it ready for me and my son, so that we may have a meal before our death.

καὶ εἶπεν ἡ γυνή ζῇ κύριος ὁ θεός σου εἰ ἔστιν μοι ἐγκρυφίας ἀλλ' ἢ ὅσον δρὰξ ἀλεύρου ἐν τῇ ὑδρίᾳ καὶ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῷ καψάκῃ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ συλλέγω δύο ξυλάρια καὶ εισε λεύσομαι καὶ ποιήσω αὐτὸ ἐμαυτῇ καὶ τοῖς τέκνοις μου καὶ φαγόμεθα καὶ ἀποθανούμεθα

13 Monda pedig néki Illés: Ne félj, menj el, cselekedjél a te beszéded szerint; de mindazáltal nékem süss abból elõször egy kis pogácsát, és hozd ide; magadnak és a te fiadnak pedig azután süss;

And Elijah said to her, Have no fear; go and do as you have said, but first make me a little cake of it and come and give it to me, and then make something for yourself and your son.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν ηλιου θάρσει εἴσελθε καὶ ποίησον κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἀλλὰ ποίησον ἐμοὶ ἐκεῖθεν ἐγκρυφίαν μικρὸν ἐν πρώτοις καὶ ἐξοίσεις μοι σαυτῇ δὲ καὶ τοῖς τέκνοις σο υ ποιήσεις ἐπ' ἐσχάτου

14 Mert azt mondja az Úr, Izráel Istene, hogy sem a vékabeli liszt el nem fogy, sem a korsóbeli olaj meg nem kevesül addig, míg az Úr esõt ád a földnek színére.

For this is the word of the Lord, the God of Israel: The store of meal will not come to an end, and the bottle will never be without oil, till the day when the Lord sends rain on the earth.

ὅτι τάδε λέγει κύριος ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐκλείψει καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήσει ἕως ἡμέρας τοῦ δοῦναι κύριον τὸν ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς

15 És õ elméne, és az Illés beszéde szerint cselekedék, és evék mind õ, mind amaz, mind annak háznépe, naponként.

So she went and did as Elijah said; and she and he and her family had food for a long time.

καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ καὶ ἐποίησεν καὶ ἤσθιεν αὐτὴ καὶ αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς

16 A vékabeli liszt nem fogyott el, sem pedig a korsóbeli olaj nem kevesült meg, az Úrnak beszéde szerint, a melyet szólott Illés által.

The store of meal did not come to an end, and the bottle was never without oil, as the Lord had said by the mouth of Elijah.

καὶ ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐξέλιπεν καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονώθη κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ ηλιου

17 És lõn ezek után, hogy megbetegedék a ház gazdasszonyának fia, és az õ betegsége felette nagy vala, annyira, hogy már a lélekzete is elállott.

Now after this, the son of the woman of the house became ill, so ill that there was no breath in him.

καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἠρρώστησεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς κυρίας τοῦ οἴκου καὶ ἦν ἡ ἀρρωστία αὐτοῦ κραταιὰ σφόδρα ἕως οὗ οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ πνεῦμα

18 Monda azért Illésnek: Mit vétettem ellened, Istennek embere? Azért jöttél hozzám, hogy eszembe juttassad álnokságomat, és megöljed az én fiamat?

And she said to Elijah, What have I to do with you, O man of God? have you come to put God in mind of my sin, and to put my son to death?

καὶ εἶπεν πρὸς ηλιου τί ἐμοὶ καὶ σοί ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ εἰσῆλθες πρός με τοῦ ἀναμνῆσαι τὰς ἀδικίας μου καὶ θανατῶσαι τὸν υἱόν μου

19 És monda néki: Add ide a te fiadat. És õ elvevé azt az õ kebelérõl, és felvivé a felházba, a melyben õ lakik vala, és az õ ágyára fekteté.

And he said to her, Give your son to me. And lifting him out of her arms, he took him up to his room and put him down on his bed.

καὶ εἶπεν ηλιου πρὸς τὴν γυναῖκα δός μοι τὸν υἱόν σου καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπερῷον ἐν ᾧ αὐτὸς ἐκάθητο ἐκεῖ καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ

20 Akkor kiálta az Úrhoz, és monda: Én Uram, Istenem, nyomorúságot hozol erre az özvegyre is, a kinél én lakom, hogy az õ fiát megölöd?
And crying to the Lord he said, O Lord my God, have you sent evil even on the widow whose guest I am, by causing her son's death?
καὶ ἀνεβόησεν ηλιου καὶ εἶπεν οἴμμοι κύριε ὁ μάρτυς τῆς χήρας μεθ' ἧς ἐγὼ κατοικῶ μετ' αὐτῆς σὺ κεκάκωκας τοῦ θανατῶσαι τὸν υἱὸν αὐτῆς

21 És ráborult háromszor a gyermekre, és felkiáltott az Úrhoz, mondván: Én Uram, Istenem, térítsd vissza e gyermek lelkét õ belé!
And stretching herself out on the child three times, he made his prayer to the Lord, saying, O Lord my God, be pleased to let this child's life come back to him again.
καὶ ἐνεφύσησεν τῷ παιδαρίῳ τρὶς καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον καὶ εἶπεν κύριε ὁ θεός μου ἐπιστραφήτω δὴ ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου τούτου εἰς αὐτόν

22 És meghallgatta az Úr Illés szavát, és megtért a gyermekbe a lélek, és megélede.
And the Lord gave ear to the voice of Elijah, and the child's spirit came into him again, and he came back to life.
καὶ ἐγένετο οὕτως καὶ ἀνεβόησεν τὸ παιδάριον

23 És felvévén Illés a gyermeket, alávivé õt a felházból a házba, és adá õt az õ anyjának, és monda Illés: Lássad, él a te fiad!
And Elijah took the child down from his room into the house and gave him to his mother and said to her, See, your son is living.
καὶ κατήγαγεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὑπερῴου εἰς τὸν οἶκον καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν ηλιου βλέπε ζῇ ὁ υἱός σου

24 És monda az asszony Illésnek: Most tudtam meg, hogy te Isten embere vagy, és hogy az Úrnak beszéde a te ajkadon: igazság.
Then the woman said to Elijah, Now I am certain that you are a man of God, and that the word of the Lord in your mouth is true.
καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς ηλιου ἰδοὺ ἔγνωκα ὅτι ἄνθρωπος θεοῦ εἶ σὺ καὶ ῥῆμα κυρίου ἐν στόματί σου ἀληθινόν

1 És lõn sok idõ multán, a harmadik esztendõben, az Úrnak beszéde Illéshez, mondván: Menj el, mutasd meg magadat Akhábnak, és esõt adok a föld színére.
Now after a long time, the word of the Lord came to Elijah, in the third year, saying, Go and let Ahab see you, so that I may send rain on the earth.
καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πολλὰς καὶ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο πρὸς ηλιου ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ λέγων πορεύθητι καὶ ὄφθητι τῷ αχααβ καὶ δώσω ὑετὸν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς

2 És elméne Illés, hogy megmutassa magát Akhábnak. Nagy éhség volt pedig Samariában.
So Elijah went to let Ahab see him. Now there was no food to be had in Samaria.
καὶ ἐπορεύθη ηλιου τοῦ ὀφθῆναι τῷ αχααβ καὶ ἡ λιμὸς κραταιὰ ἐν σαμαρείᾳ

3 És Akháb hivatá Abdiást, a ki az õ házának gondviselõje volt. (Abdiás pedig felette igen féli vala az Urat;
And Ahab sent for Obadiah, the controller of the king's house. (Now Obadiah had the fear of the Lord before him greatly;
καὶ ἐκάλεσεν αχααβ τὸν αβδιου τὸν οἰκονόμον καὶ αβδιου ἦν φοβούμενος τὸν κύριον σφόδρα

4 Mert mikor Jézabel megölette az Úr prófétáit, Abdiás száz prófétát vett [oltalmába,] és rejtette el ötvenenként [egy-egy] barlangba, és ott táplálta õket kenyérrel és vízzel).
For when Jezebel was cutting off the prophets of the Lord, Obadiah took a hundred of them, and kept them secretly in a hole in the rock, fifty at a time, and gave them bread and water.)
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τύπτειν τὴν ιεζαβελ τοὺς προφήτας κυρίου καὶ ἔλαβεν αβδιου ἑκατὸν ἄνδρας προφήτας καὶ ἔκρυψεν αὐτοὺς κατὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ καὶ διέτρεφεν αὐτοὺς ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι

5 És monda Akháb Abdiásnak: Menj el az országba szerén-szerte a vizek forrásaihoz és a patakokhoz, hogyha valami füvet találhatnánk, hogy a lovakat és öszvéreket megtarthatnánk életben, és ne hagynánk a barmokat mindenestõl elpusztulni.
And Ahab said to Obadiah, Come, let us go through all the country, to all the fountains of water and all the rivers, and see if there is any grass to be had for the horses and the transport beasts, so that we may be able to keep some of the beasts from destruction.
καὶ εἶπεν αχααβ πρὸς αβδιου δεῦρο καὶ διέλθωμεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πηγὰς τῶν ὑδάτων καὶ ἐπὶ χειμάρρους ἐάν πως εὕρωμεν βοτάνην καὶ περιποιησώμεθα ἵππους καὶ ἡμιόνους καὶ οὐκ ἐξολοθρευθήσονται ἀπὸ τῶν κτηνῶν

6 Eloszták azért magok közt a földet, a melyen kiki elmenjen. Akháb egyedül ment az egyik úton, és Abdiás [is] egyedül ment a másik úton.
So they went through all the country, covering it between them; Ahab went in one direction by himself, and Obadiah went in another by himself.
καὶ ἐμέρισαν ἑαυτοῖς τὴν ὁδὸν τοῦ διελθεῖν αὐτήν αχααβ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ μιᾷ μόνος καὶ αβδιου ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ ἄλλῃ μόνος

7 És mikor Abdiás az úton ment, ímé Illés elõtalálá õt, és mikor felismerte õt, arczra borula és monda: Nem te vagy-é az, uram, Illés?
And while Obadiah was on his way, he came face to face with Elijah; and seeing who it was, he went down on his face and said, Is it you, my lord Elijah?
καὶ ἦν αβδιου ἐν τῇ ὁδῷ μόνος καὶ ἦλθεν ηλιου εἰς συνάντησιν αὐτοῦ μόνος καὶ αβδιου ἔσπευσεν καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ εἶπεν εἰ σὺ εἶ αὐτός κύριέ μου ηλιου

8 Felele néki: Én vagyok; menj el, mondd meg a te uradnak: Ímé itt van Illés.
And Elijah in answer said, It is I; now go and say to your lord, Elijah is here.
καὶ εἶπεν ηλιου αὐτῷ ἐγώ πορεύου λέγε τῷ κυρίῳ σου ἰδοὺ ηλιου

9 Õ pedig monda: Mit vétettem ellened, hogy a te szolgádat Akháb kezébe akarod adni, hogy megöljön engem?
And he said, What sin have I done, that you would give up your servant into the hand of Ahab, and be the cause of my death?
καὶ εἶπεν αβδιου τί ἡμάρτηκα ὅτι δίδως τὸν δοῦλόν σου εἰς χεῖρα αχααβ τοῦ θανατῶσαί με

10 Él az Úr a te Istened: nincs sem nemzetség, sem ország, a hova el nem küldött volna az én uram, hogy megkeressen téged. És ha azt mondották: Nincs itt! az országot és a népet megesküdtette, hogy téged csakugyan nem találtak meg.
By the life of the Lord your God, there is not a nation or kingdom where my lord has not sent in search of you; and when they said, He is not here; he made them take an oath that they had not seen you.
ζῇ κύριος ὁ θεός σου εἰ ἔστιν ἔθνος ἢ βασιλεία οὗ οὐκ ἀπέσταλκεν ὁ κύριός μου ζητεῖν σε καὶ εἶπον οὐκ ἔστιν καὶ ἐνέπρησεν τὴν βασιλείαν καὶ τὰς χώρας αὐτῆς ὅτι οὐχ εὕρηκέν σε

11 És most te azt mondod: Menj el, mondd meg a te uradnak: Ímé itt van Illés.
And now you say, Go, say to your lord, Elijah is here.
καὶ νῦν σὺ λέγεις πορεύου ἀνάγγελλε τῷ κυρίῳ σου ἰδοὺ ηλιου

12 Ha most elmegyek tõled, téged pedig olyan helyre ragad el az Úrnak Lelke, a melyet én nem tudok, és én elmegyek, hogy megmondjam Akhábnak, és ha õ téged nem talál meg, engem öl meg; pedig a te szolgád féli az Urat gyermekségétõl fogva.
And straight away, when I have gone from you, the spirit of the Lord will take you away, I have no idea where, so that when I come and give word to Ahab, and he sees you not, he will put me to death: though I, your servant, have been a worshipper of the Lord from my earliest years.
καὶ ἔσται ἐὰν ἐγὼ ἀπέλθω ἀπὸ σοῦ καὶ πνεῦμα κυρίου ἀρεῖ σε εἰς γῆν ἣν οὐκ οἶδα καὶ εἰσελεύσομαι ἀπαγγεῖλαι τῷ αχααβ καὶ ἀποκτενεῖ με καὶ ὁ δοῦλός σού ἐστιν φοβούμενος τ ὸν κύριον ἐκ νεότητος αὐτοῦ

13 Nem mondották-é meg az én uramnak, mit cselekedtem, mikor Jézabel megölette az Úr prófétáit? hogy hogyan rejtettem el az Úr prófétái közül száz férfiút ötvenenként egy-egy barlangba és tápláltam õket kenyérrel és vízzel.
Has my lord not had word of what I did when Jezebel was putting the Lord's prophets to death? how I kept a hundred of them in a secret hole in the rock, fifty at a time, and gave them bread and water?
ἦ οὐκ ἀπηγγέλη σοι τῷ κυρίῳ μου οἷα πεποίηκα ἐν τῷ ἀποκτείνειν ιεζαβελ τοὺς προφήτας κυρίου καὶ ἔκρυψα ἀπὸ τῶν προφητῶν κυρίου ἑκατὸν ἄνδρας ἀνὰ πεντήκοντα ἐν σπη λαίῳ καὶ ἔθρεψα ἐν ἄρτοις καὶ ὕδατι

14 És te mégis azt mondod: Menj el és mondd meg a te uradnak: Ímé itt van Illés; hogy megöljön engemet.
And now you say, Go and say to your Lord, Elijah is here; and he will put me to death.
καὶ νῦν σὺ λέγεις μοι πορεύου λέγε τῷ κυρίῳ σου ἰδοὺ ηλιου καὶ ἀποκτενεῖ με

15 És felele Illés: Él a Seregeknek Ura, a ki elõtt állok: e mai napon megmutatom magamat néki.
And Elijah said, By the life of the Lord of armies, whose servant I am, I will certainly let him see me today.
καὶ εἶπεν ηλιου ζῇ κύριος τῶν δυνάμεων ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ ὅτι σήμερον ὀφθήσομαι αὐτῷ

16 Elméne azért Abdiás Akháb eleibe, és megjelenté ezt néki, és eleibe méne Akháb Illésnek.
So Obadiah went to Ahab and gave him the news; and Ahab went to see Elijah.
καὶ ἐπορεύθη αβδιου εἰς συναντὴν τῷ αχααβ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ καὶ ἐξέδραμεν αχααβ καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν ηλιου

17 És mikor meglátta Akháb Illést, monda Akháb néki: Te vagy-é az Izráel megháborítója?
And when he saw Elijah, Ahab said to him, Is it you, you troubler of Israel?
καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν αχααβ τὸν ηλιου καὶ εἶπεν αχααβ πρὸς ηλιου εἰ σὺ εἶ αὐτὸς ὁ διαστρέφων τὸν ισραηλ

18 Õ pedig monda: Nem én háborítottam meg az Izráelt, hanem te és a te atyád háza, azzal, hogy elhagytátok az Úrnak parancsolatait, és a Baál után jártatok.
Then he said in answer, I have not been troubling Israel, but you and your family; because, turning away from the orders of the Lord, you have gone after the Baals.
καὶ εἶπεν ηλιου οὐ διαστρέφω τὸν ισραηλ ὅτι ἀλλ' ἢ σὺ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου ἐν τῷ καταλιμπάνειν ὑμᾶς τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν καὶ ἐπορεύθης ὀπίσω τῶν βααλιμ

19 Most azért küldj el, gyûjtsd hozzám az egész Izráelt a Kármel hegyre, és a Baál négyszázötven prófétáját, és az Aserának négyszáz prófétáját, a kik a Jézabel asztaláról élnek.
Now send, and get Israel together before me at Mount Carmel, with the four hundred and fifty prophets of Baal who get their food at Jezebel's table.
καὶ νῦν ἀπόστειλον συνάθροισον πρός με πάντα ισραηλ εἰς ὄρος τὸ καρμήλιον καὶ τοὺς προφήτας τῆς αἰσχύνης τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα καὶ τοὺς προφήτας τῶν ἀλσῶν τε τρακοσίους ἐσθίοντας τράπεζαν ιεζαβελ

20 És elkülde Akháb mind az egész Izráel fiaihoz, és egybegyûjté a prófétákat a Kármel hegyre.
So Ahab sent for all the children of Israel, and got the prophets together at Mount Carmel.
καὶ ἀπέστειλεν αχααβ εἰς πάντα ισραηλ καὶ ἐπισυνήγαγεν πάντας τοὺς προφήτας εἰς ὄρος τὸ καρμήλιον

21 És odamenvén Illés az egész sokasághoz, monda: Meddig sántikáltok kétfelé? Ha az Úr az Isten, kövessétek õt; ha pedig Baál, kövessétek azt. És nem felelt néki a nép csak egy szót sem.
And Elijah came near to all the people and said, How long will you go on balancing between two opinions? if the Lord is God, then give worship to him; but if Baal, give worship to him. And the people said not a word in answer.
καὶ προσήγαγεν ηλιου πρὸς πάντας καὶ εἶπεν αὐτοῖς ηλιου ἕως πότε ὑμεῖς χωλανεῖτε ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἰγνύαις εἰ ἔστιν κύριος ὁ θεός πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ εἰ δὲ ὁ βααλ αὐτ ός πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς λόγον

22 Akkor monda Illés a népnek: Én maradtam meg csak egyedül az Úr prófétái közül; míg a Baál prófétái négyszázötvenen vannak;
Then Elijah said to the people, I, even I, am the only living prophet of the Lord; but Baal's prophets are four hundred and fifty men.
καὶ εἶπεν ηλιου πρὸς τὸν λαόν ἐγὼ ὑπολέλειμμαι προφήτης τοῦ κυρίου μονώτατος καὶ οἱ προφῆται τοῦ βααλ τετρακόσιοι καὶ πεντήκοντα ἄνδρες καὶ οἱ προφῆται τοῦ ἄλσους τε τρακόσιοι

23 Adjatok azért nékünk két tulkot, és [õk] válaszszák magoknak az egyik tulkot, a melyet vagdaljanak darabokra, és rakják a fákra; de tüzet ne tegyenek alája; én pedig a másikat készítem el, a melyet a fákra rakok, de tüzet én sem teszek alája.
Now, let them give us two oxen; and let them take one for themselves, and have it cut up, and put it on the wood, but put no fire under it; I will get the other ox ready, and put it on the wood, and put no fire under it.
δότωσαν ἡμῖν δύο βόας καὶ ἐκλεξάσθωσαν ἑαυτοῖς τὸν ἕνα καὶ μελισάτωσαν καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τῶν ξύλων καὶ πῦρ μὴ ἐπιθέτωσαν καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸν βοῦν τὸν ἄλλον καὶ πῦρ οὐ μὴ ἐπιθῶ

24 Akkor hívjátok segítségül a ti istenteknek nevét, és én is segítségül hívom az Úrnak nevét; és a mely isten tûz által felel, az az Isten. És felelvén az egész sokaság, monda: Jó lesz!
And do you make prayers to your god, and I will make a prayer to the Lord: and it will be clear that the one who gives an answer by fire is God. And all the people in answer said, It is well said.
καὶ βοᾶτε ἐν ὀνόματι θεῶν ὑμῶν καὶ ἐγὼ ἐπικαλέσομαι ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ μου καὶ ἔσται ὁ θεός ὃς ἐὰν ἐπακούσῃ ἐν πυρί οὗτος θεός καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶς ὁ λαὸς καὶ εἶ πον καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας

25 És monda Illés a Baál prófétáinak: Válaszszátok el magatoknak az egyik tulkot, és készítsétek el ti elõször; mert ti többen [vagytok,] és hívjátok segítségül a ti istenteknek nevét, de tüzet ne tegyetek alája.
Then Elijah said to the prophets of Baal, Take one ox for yourselves and get it ready first, for there are more of you; and make your prayers to your god, but put no fire under.
καὶ εἶπεν ηλιου τοῖς προφήταις τῆς αἰσχύνης ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς τὸν μόσχον τὸν ἕνα καὶ ποιήσατε πρῶτοι ὅτι πολλοὶ ὑμεῖς καὶ ἐπικαλέσασθε ἐν ὀνόματι θεοῦ ὑμῶν καὶ πῦρ μὴ ἐ πιθῆτε

26 És vevék a tulkot, a melyet nékik adott, és azt elkészíték, és segítségül hívák a Baálnak nevét reggeltõl fogva délig, mondván: Baál! hallgass meg minket! De nem jött szó, sem felelet. És ott sántikáltak az oltár körül, a melyet készítettek.

So they took the ox which was given them, and made it ready, crying out to Baal from morning till the middle of the day, and saying, O Baal, give ear to us. But there was no voice and no answer. And they were jumping up and down before the altar they had made.

καὶ ἔλαβον τὸν μόσχον καὶ ἐποίησαν καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν ὀνόματι τοῦ βααλ ἐκ πρωίθεν ἕως μεσημβρίας καὶ εἶπον ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ βααλ ἐπάκουσον ἡμῶν καὶ οὐκ ἦν φωνὴ κα ὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις καὶ διέτρεχον ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου οὗ ἐποίησαν

27 Mikor pedig már dél lett, elkezdte õket gúnyolni Illés, azt mondván: Kiáltsatok hangosabban, hiszen isten! Talán elmélkedik, vagy félrement, vagy úton van, vagy talán aluszik, és felserken.

And in the middle of the day, Elijah made sport of them, saying, Give louder cries, for he is a god; he may be deep in thought, or he may have gone away for some purpose, or he may be on a journey, or by chance he is sleeping and has to be made awake.

καὶ ἐγένετο μεσημβρίᾳ καὶ ἐμυκτήρισεν αὐτοὺς ηλιου ὁ θεσβίτης καὶ εἶπεν ἐπικαλεῖσθε ἐν φωνῇ μεγάλῃ ὅτι θεός ἐστιν ὅτι ἀδολεσχία αὐτῷ ἐστιν καὶ ἅμα μήποτε χρηματίζει αὐ τός ἢ μήποτε καθεύδει αὐτός καὶ ἐξαναστήσεται

28 És [elkezdtek] hangosan kiabálni és az õ szokásuk szerint késekkel és borotvákkal metélték magokat, míg csak ki nem csordult a vérök.

So they gave loud cries, cutting themselves with knives and swords, as was their way, till the blood came streaming out all over them.

καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν φωνῇ μεγάλῃ καὶ κατετέμνοντο κατὰ τὸν ἐθισμὸν αὐτῶν ἐν μαχαίραις καὶ σειρομάσταις ἕως ἐκχύσεως αἵματος ἐπ' αὐτούς

29 Mikor pedig a dél elmúlt, prófétálni [kezdtek] egész az esteli áldozatig; de akkor sem lett se szó, se felelet, se meghallgattatás.

And from the middle of the day they went on with their prayers till the time of the offering; but there was no voice, or any answer, or any who gave attention to them.

καὶ ἐπροφήτευον ἕως οὗ παρῆλθεν τὸ δειλινόν καὶ ἐγένετο ὡς ὁ καιρὸς τοῦ ἀναβῆναι τὴν θυσίαν καὶ οὐκ ἦν φωνή καὶ ἐλάλησεν ηλιου ὁ θεσβίτης πρὸς τοὺς προφήτας τῶν προσ οχθισμάτων λέγων μετάστητε ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸ ὁλοκαύτωμά μου καὶ μετέστησαν καὶ ἀπῆλθον

30 Akkor monda Illés az egész sokaságnak: Jõjjetek én hozzám. És hozzá méne az egész sokaság, és megépíté az Úr oltárát, a mely leromboltatott volt.

Then Elijah said to all the people, Come near to me; and all the people came near. And he put up again the altar of the Lord which had been broken down.

καὶ εἶπεν ηλιου πρὸς τὸν λαόν προσαγάγετε πρός με καὶ προσήγαγεν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν

31 És võn Illés tizenkét követ, a Jákób fiai nemzetségeinek száma szerint, a kiknek az Isten azt mondotta volt: Izráel legyen a te neved;

And Elijah took twelve stones, the number of the tribes of the sons of Jacob, to whom the Lord had said, Israel will be your name:

καὶ ἔλαβεν ηλιου δώδεκα λίθους κατ' ἀριθμὸν φυλῶν τοῦ ισραηλ ὡς ἐλάλησεν κύριος πρὸς αὐτὸν λέγων ισραηλ ἔσται τὸ ὄνομά σου

32 És oltárt építe a kövekbõl az Úr nevében, és egy árkot húzott az oltár körül, a melybe két véka vetni való mag férne.

And with the stones he made an altar to the name of the Lord; and he made a deep drain all round the altar, great enough to take two measures of seed.

καὶ ᾠκοδόμησεν τοὺς λίθους ἐν ὀνόματι κυρίου καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον τὸ κατεσκαμμένον καὶ ἐποίησεν θαλα χωροῦσαν δύο μετρητὰς σπέρματος κυκλόθεν τοῦ θυσιαστη ρίου

33 És oda készíté a fát, és felvagdalá a tulkot, és felraká azt a fára;

And he put the wood in order, and, cutting up the ox, put it on the wood. Then he said, Get four vessels full of water and put it on the burned offering and on the wood. And he said, Do it a second time, and they did it a second time;

καὶ ἐστοίβασεν τὰς σχίδακας ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν καὶ ἐμέλισεν τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰς σχίδακας καὶ ἐστοίβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

34 És monda: Töltsetek meg négy vedret vízzel, és öntsétek az égõáldozatra és a fára. Monda ismét: Tegyétek ezt még egyszer! És másodszor is azt tevék. Monda még is: Harmadszor is tegyétek meg! És harmadszor is azt mívelék;

And he said, Do it a third time, and they did it a third time.

καὶ εἶπεν λάβετέ μοι τέσσαρας ὑδρίας ὕδατος καὶ ἐπιχέετε ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ ἐπὶ τὰς σχίδακας καὶ ἐποίησαν οὕτως καὶ εἶπεν δευτερώσατε καὶ ἐδευτέρωσαν καὶ εἶπεν τρισ σώσατε καὶ ἐτρίσσευσαν

35 Úgy, hogy a víz lecsurgott az oltárról, és még az árok is tele lett vízzel.

And the water went all round the altar, till the drain was full.

καὶ διεπορεύετο τὸ ὕδωρ κύκλῳ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὴν θαλα ἔπλησαν ὕδατος

36 És a mikor eljött az esteli áldozás ideje, oda lépett Illés próféta, és monda: Óh Uram, Ábrahámnak, Izsáknak és Izráelnek Istene, hadd ismerjék meg e mai napon, hogy te vagy az Isten az Izráelben, és hogy én a te szolgád vagyok, és hogy mindezeket a te parancsolatodból cselekedtem.
Then at the time of the offering, Elijah the prophet came near and said, O Lord, the God of Abraham, of Isaac, and of Israel, let it be seen this day that you are God in Israel, and that I am your servant, and that I have done all these things by your order.
καὶ ἀνεβόησεν ηλιου εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπεν κύριε ὁ θεὸς αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ισραηλ ἐπάκουσόν μου κύριε ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρί καὶ γνώτωσαν πᾶς ὁ λαὸς οὗτο ς ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς ισραηλ κἀγὼ δοῦλός σου καὶ διὰ σὲ πεποίηκα τὰ ἔργα ταῦτα

37 Hallgass meg engem, Uram, hallgass meg engem, hogy tudja meg e nép, hogy te, az Úr vagy az Isten, és te fordítod vissza az õ szívöket!
Give me an answer, O Lord, give me an answer, so that this people may see that you are God, and that you have made their hearts come back again.
ἐπάκουσόν μου κύριε ἐπάκουσόν μου ἐν πυρί καὶ γνώτω ὁ λαὸς οὗτος ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς καὶ σὺ ἔστρεψας τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ τούτου ὀπίσω

38 Akkor alászálla az Úr tüze, és megemészté az égõáldozatot, a fát, a köveket és a port, és felnyalta a vizet, a mely az árokban volt.
Then the fire of the Lord came down, burning up the offering and the wood and the stones and the dust, and drinking up the water in the drain.
καὶ ἔπεσεν πῦρ παρὰ κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ τὰς σχίδακας καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θααλα καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸν χοῦν ἐξέλιξεν τὸ πῦρ

39 Mikor ezt látta az egész sokaság, arczra borult, és monda: Az Úr az Isten! az Úr az Isten!
And when the people saw it, they all went down on their faces, and said, The Lord, he is God, the Lord, he is God.
καὶ ἔπεσεν πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ εἶπον ἀληθῶς κύριός ἐστιν ὁ θεός αὐτὸς ὁ θεός

40 És monda Illés nékik: Fogjátok meg a Baál prófétáit; senki el ne szaladjon közülök! És megfogák õket, és alávivé õket Illés a Kison patakja mellé, és megölé ott õket.
And Elijah said to them, Take the prophets of Baal, let not one of them get away. So they took them, and Elijah made them go down to the stream Kishon, and put them to death there.
καὶ εἶπεν ηλιου πρὸς τὸν λαόν συλλάβετε τοὺς προφήτας τοῦ βααλ μηθεὶς σωθήτω ἐξ αὐτῶν καὶ συνέλαβον αὐτούς καὶ κατάγει αὐτοὺς ηλιου εἰς τὸν χειμάρρουν κισων καὶ ἔσφ αξεν αὐτοὺς ἐκεῖ

41 Akkor monda Illés Akhábnak: Eredj fel, egyél és igyál, mert nagy esõnek zúgása [hallszik.]
Then Elijah said to Ahab, Up! take food and drink, for there is a sound of much rain.
καὶ εἶπεν ηλιου τῷ αχααβ ἀνάβηθι καὶ φάγε καὶ πίε ὅτι φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ ὑετοῦ

42 És felment Akháb, hogy egyék és igyék. Illés pedig felment a Kármel hegy tetejére, és leborula a földre, és az õ orczáját az õ két térde közé tevé;
So Ahab went up to have food and drink, while Elijah went up to the top of Carmel; and he went down on the earth, putting his face between his knees.
καὶ ἀνέβη αχααβ τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ηλιου ἀνέβη ἐπὶ τὸν κάρμηλον καὶ ἔκυψεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔθηκεν τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων ἑαυτοῦ

43 És monda az õ szolgájának: Menj fel, és nézz a tenger felé. És felment, és [arrafelé] nézett, és monda: Nincsen semmi. És monda [Illés:] Menj vissza hétszer.
And he said to his servant, Go now, and take a look in the direction of the sea. And he went up, and after looking said, There is nothing. And he said, Go again seven times; and he went seven times.
καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ ἀνάβηθι καὶ ἐπίβλεψον ὁδὸν τῆς θαλάσσης καὶ ἐπέβλεψεν τὸ παιδάριον καὶ εἶπεν οὐκ ἔστιν οὐθέν καὶ εἶπεν ηλιου καὶ σὺ ἐπίστρεψον ἑπτάκι καὶ ἐπ έστρεψεν τὸ παιδάριον ἑπτάκι

44 És lõn hetedúttal, monda [a szolga:] Ímé egy kis felhõcske, mint egy embernek a tenyere, jõ fel a tengerbõl. Akkor monda: Menj fel, mondd meg Akhábnak: Fogj be és menj le, hogy meg ne késleljen az esõ.
And the seventh time he said, I see a cloud coming up out of the sea, as small as a man's hand. Then he said, Go up and say to Ahab, Get your carriage ready and go down or the rain will keep you back.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ καὶ ἰδοὺ νεφέλη μικρὰ ὡς ἴχνος ἀνδρὸς ἀνάγουσα ὕδωρ καὶ εἶπεν ἀνάβηθι καὶ εἰπὸν τῷ αχααβ ζεῦξον τὸ ἅρμα σου καὶ κατάβηθι μὴ καταλάβῃ σε ὁ ὑε τός

45 És lõn azonközben, hogy besötétedett az ég a fellegektõl és a széltõl, és nagy esõ lett. Akháb pedig szekérre ült és elment Jezréelbe.
And after a very little time, the heaven became black with clouds and wind, and there was a great rain. And Ahab went in his carriage to Jezreel.
καὶ ἐγένετο ἕως ὧδε καὶ ὧδε καὶ ὁ οὐρανὸς συνεσκότασεν νεφέλαις καὶ πνεύματι καὶ ἐγένετο ὑετὸς μέγας καὶ ἔκλαιεν καὶ ἐπορεύετο αχααβ εἰς ιεζραελ

46 És lõn az Úr keze Illésen, és felövezvén az õ derekát, [még] Akháb elõtt futott el Jezréel felé.
And the hand of the Lord was on Elijah; and he made himself strong, and went running before Ahab till they came to Jezreel.
καὶ χεὶρ κυρίου ἐπὶ τὸν ηλιου καὶ συνέσφιγξεν τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ἔτρεχεν ἔμπροσθεν αχααβ ἕως ιεζραελ

1 És Akháb elbeszélé Jézabelnek mindazokat, a melyeket Illés cselekedett és a többek között, hogy hogyan ölte meg mind a prófétákat fegyverrel.
Ahab gave Jezebel news of all Elijah had done, and how he had put all the prophets to death with the sword.
καὶ ἀνήγγειλεν αχααβ τῇ ιεζαβελ γυναικὶ αὐτοῦ πάντα ἃ ἐποίησεν ηλιου καὶ ὡς ἀπέκτεινεν τοὺς προφήτας ἐν ῥομφαίᾳ

2 És követet külde Jézabel Illéshez, mondván: Ezt cselekedjék velem az istenek és úgy segéljenek, ha holnap ilyenkor úgy nem cselekszem a te életeddel, mint a hogy [te cselekedtél] azoknak életekkel mind egyig.
Then Jezebel sent a servant to Elijah, saying, May the gods' punishment be on me if I do not make your life like the life of one of them by tomorrow about this time.
καὶ ἀπέστειλεν ιεζαβελ πρὸς ηλιου καὶ εἶπεν εἰ σὺ εἶ ηλιου καὶ ἐγὼ ιεζαβελ τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὔριον θήσομαι τὴν ψυχήν σου καθ ὡς ψυχὴν ἑνὸς ἐξ αὐτῶν

3 A mit mikor megértett, felkelvén elméne, [vigyázván] az õ életére. És méne Beersebába, a mely Júdában volt; és ott hagyá az õ szolgáját.
And he got up, fearing for his life, and went in flight, and came to Beer-sheba in Judah, parting there from his servant;
καὶ ἐφοβήθη ηλιου καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν κατὰ τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται εἰς βηρσαβεε τὴν ιουδα καὶ ἀφῆκεν τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἐκεῖ

4 Õ pedig elméne a pusztába egynapi járó földre, és elmenvén leüle egy fenyõfa alá, és könyörgött, hogy [hadd] haljon meg, és monda: Elég! Most óh Uram, vedd el az én lelkemet; mert nem vagyok jobb az én atyáimnál!
While he himself went a day's journey into the waste land, and took a seat under a broom-plant, desiring for himself only death; for he said, It is enough: now, O Lord, take away my life, for I am no better than my fathers.
καὶ αὐτὸς ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν ἡμέρας καὶ ἦλθεν καὶ ἐκάθισεν ὑπὸ ραθμ ἓν καὶ ἠτήσατο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀποθανεῖν καὶ εἶπεν ικανούσθω νῦν λαβὲ δὴ τὴν ψυχήν μου ἀ π' ἐμοῦ κύριε ὅτι οὐ κρείσσων ἐγώ εἰμι ὑπὲρ τοὺς πατέρας μου

5 És lefeküvék és elaluvék a fenyõfa alatt. És ímé angyal illeté õt, és monda néki: Kelj fel, egyél.
And stretching himself on the earth, he went to sleep under the broom-plant; but an angel, touching him, said to him, Get up and have some food.
καὶ ἐκοιμήθη καὶ ὕπνωσεν ἐκεῖ ὑπὸ φυτόν καὶ ἰδού τις ἥψατο αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀνάστηθι καὶ φάγε

6 És mikor körülnézett, ímé fejénél vala egy szén között [sült] pogácsa és egy pohár víz. És evék és ivék, és ismét lefeküvék.
And looking up, he saw by his head a cake cooked on the stones and a bottle of water. So he took food and drink and went to sleep again.
καὶ ἐπέβλεψεν ηλιου καὶ ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγκρυφίας ὀλυρίτης καὶ καψάκης ὕδατος καὶ ἀνέστη καὶ ἔφαγεν καὶ ἔπιεν καὶ ἐπιστρέψας ἐκοιμήθη

7 És az Úr angyala eljött másodszor is és megilleté õt, és monda: Kelj fel, egyél; mert erõd felett való utad van.
And the angel of the Lord came again a second time, and touching him said, Get up and have some food, or the journey will be overmuch for your strength.
καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος κυρίου ἐκ δευτέρου καὶ ἥψατο αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀνάστα φάγε ὅτι πολλὴ ἀπὸ σοῦ ἡ ὁδός

8 És õ felkelt, és evett és ivott; és méne annak az ételnek erejével negyven nap és negyven éjjel egész az Isten hegyéig, Hórebig.
So he got up and took food and drink, and in the strength of that food he went on for forty days and nights, to Horeb, the mountain of God.
καὶ ἀνέστη καὶ ἔφαγεν καὶ ἔπιεν καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ἰσχύι τῆς βρώσεως ἐκείνης τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἕως ὄρους χωρηβ

9 És beméne ott egy barlangba, és ott hála. És ímé lõn az Úrnak beszéde õ hozzá, és monda néki: Mit csinálsz itt Illés?
And there he went into a hole in the rock for the night; then the word of the Lord came to him, saying, What are you doing here, Elijah?
καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον καὶ κατέλυσεν ἐκεῖ καὶ ἰδοὺ ῥῆμα κυρίου πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν τί σὺ ἐνταῦθα ηλιου

10 Õ pedig monda: Nagy búsulásom van az Úrért, a Seregek Istenéért; mert elhagyták a te szövetségedet az Izráel fiai, a te oltáraidat lerontották, és a te prófétáidat fegyverrel megölték, és csak én egyedül maradtam, és engem is halálra keresnek.

And he said, I have been burning for the honour of the Lord, the God of armies; for the children of Israel have not kept your agreement; they have made destruction of your altars, and have put your prophets to death with the sword: till I, even I, am the only one living; and now they are attempting to take away my life.

καὶ εἶπεν ηλιου ζηλῶν ἐζήλωκα τῷ κυρίῳ παντοκράτορι ὅτι ἐγκατέλιπόν σε οἱ υἱοὶ ισραηλ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν

11 És monda: Jõjj ki és állj meg [ezen] a hegyen, az Úr elõtt. És ímé ott az Úr volt elmenendõ. És az Úr elõtt megyen vala nagy erõs szél, a mely a hegyeket megszaggatta és meghasogatta a kõsziklákat az Úr elõtt; [de] az Úr nem [vala] abban a szélben. És a szél után földindulás lett; de az Úr nem [volt] a földindulásban sem.

Then he said, Go out and take your place on the mountain before the Lord. Then the Lord went by, and mountains were parted by the force of a great wind, and rocks were broken before the Lord; but the Lord was not in the wind. And after the wind there was an earth-shock, but the Lord was not in the earth-shock.

καὶ εἶπεν ἐξελεύσῃ αὔριον καὶ στήσῃ ἐνώπιον κυρίου ἐν τῷ ὄρει ἰδοὺ παρελεύσεται κύριος καὶ πνεῦμα μέγα κραταιὸν διαλῦον ὄρη καὶ συντρῖβον πέτρας ἐνώπιον κυρίου οὐκ ἐν τῷ πνεύματι κύριος καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα συσσεισμός οὐκ ἐν τῷ συσσεισμῷ κύριος

12 És a földindulás után tûz jöve, de nem [volt] az Úr a tûzben sem. És a tûz után [egy] halk és szelíd hang [hallatszék.]

And after the earth-shock a fire, but the Lord was not in the fire. And after the fire, the sound of a soft breath.

καὶ μετὰ τὸν συσσεισμὸν πῦρ οὐκ ἐν τῷ πυρὶ κύριος καὶ μετὰ τὸ πῦρ φωνὴ αὔρας λεπτῆς κἀκεῖ κύριος

13 És mikor Illés ezt hallotta, befedé az õ arczát palástjával, és kimenvén, megálla a barlang ajtajában, és ímé szózat [lõn] õ hozzá, a mely ezt mondá: Mit csinálsz itt Illés?

And Elijah, hearing it, went out, covering his face with his robe, and took his place in the opening of the hole. And there a voice came to him saying, What are you doing here, Elijah?

καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ηλιου καὶ ἐπεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ μηλωτῇ ἑαυτοῦ καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἔστη ὑπὸ τὸ σπήλαιον καὶ ἰδοὺ πρὸς αὐτὸν φωνὴ καὶ εἶπεν τί σὺ ἐνταῦθα ηλιου

14 És õ felele: Nagy búsulásom van az Úrért, a Seregeknek Istenéért, mert az Izráel fiai elhagyták a te szövetségedet, lerontották a te oltáraidat, és a te prófétáidat megölték fegyverrel, és én egyedül maradtam, és engem is halálra keresnek.

And he said, I have been burning for the honour of the Lord, the God of armies; for the children of Israel have not kept your agreement; they have had your altars broken down, and have put your prophets to death with the sword: till I, even I, am the only one living; and now they are attempting to take away my life.

καὶ εἶπεν ηλιου ζηλῶν ἐζήλωκα τῷ κυρίῳ παντοκράτορι ὅτι ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην σου οἱ υἱοὶ ισραηλ τὰ θυσιαστήριά σου καθεῖλαν καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου λαβεῖν αὐτήν

15 És monda az Úr néki: Menj el, térj vissza a te utadon a pusztán át Damaskusba, és mikor oda jutándasz, kenjed királylyá Hazáelt Siriában;

And the Lord said to him, Go back on your way through the waste land to Damascus; and when you come there, put the holy oil on Hazael to make him king over Aram;

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν πορεύου ἀνάστρεφε εἰς τὴν ὁδόν σου καὶ ἥξεις εἰς τὴν ὁδὸν ἐρήμου δαμασκοῦ καὶ χρίσεις τὸν αζαηλ εἰς βασιλέα τῆς συρίας

16 És Jéhut, a Nimsi fiát kenjed királylyá Izráelben, és Elizeust, az Abelméholabeli Sáfát fiát pedig kenjed prófétává a te helyedbe.

And on Jehu, son of Nimshi, making him king over Israel; and on Elisha, the son of Shaphat of Abel-meholah, to be prophet in your place.

καὶ τὸν ιου υἱὸν ναμεσσι χρίσεις εἰς βασιλέα ἐπὶ ισραηλ καὶ τὸν ελισαιε υἱὸν σαφατ ἀπὸ αβελμαουλα χρίσεις εἰς προφήτην ἀντὶ σοῦ

17 És lészen, hogy a ki megmenekedik Hazáel fegyverétõl, azt Jéhu öli meg, és a ki megmenekedik a Jéhu fegyverétõl, azt Elizeus öli meg.

And it will come about that the man who gets away safe from the sword of Hazael, Jehu will put to death; and whoever gets away safe from the sword of Jehu, Elisha will put to death.

καὶ ἔσται τὸν σῳζόμενον ἐκ ῥομφαίας αζαηλ θανατώσει ιου καὶ τὸν σῳζόμενον ἐκ ῥομφαίας ιου θανατώσει ελισαιε

18 De meghagyok Izráelben hétezer embert: minden térdet, mely meg nem hajolt a Baálnak, és minden ajkat, mely meg nem csókolta azt.

But I will keep safe seven thousand in Israel, all those whose knees have not been bent to Baal, and whose mouths have given him no kisses.

καὶ καταλείψεις ἐν ισραηλ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν πάντα γόνατα ἃ οὐκ ὤκλασαν γόνυ τῷ βααλ καὶ πᾶν στόμα ὃ οὐ προσεκύνησεν αὐτῷ

19 És õ elmenvén onnét, megtalálá Elizeust, a Sáfát fiát, a mint szántott tizenkét járom ökörrel, és õ maga a tizenkettedikkel volt; és Illés hozzá méne, és az õ palástját reá veté.

So he went away from there and came across Elisha, the son of Shaphat, ploughing with twelve yoke of oxen, he himself walking with the twelfth; and Elijah went up to him and put his robe on him.

καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ εὑρίσκει τὸν ελισαιε υἱὸν σαφατ καὶ αὐτὸς ἠροτρία ἐν βουσίν δώδεκα ζεύγη βοῶν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δώδεκα καὶ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐ πέρριψε τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν

20 És õ elhagyván az ökröket, Illés után futott, és monda: Kérlek hadd csókoljam meg az én atyámat és az én anyámat, és azután követlek. És monda: Menj, térj vissza; mert mit cselekedtem tenéked?

And letting the oxen be where they were, he came running after Elijah, and said, Only let me give a kiss to my father and mother, and then I will come after you. But he said to him, Go back again; for what have I done to you?

καὶ κατέλιπεν ελισαιε τὰς βόας καὶ κατέδραμεν ὀπίσω ηλιου καὶ εἶπεν καταφιλήσω τὸν πατέρα μου καὶ ἀκολουθήσω ὀπίσω σου καὶ εἶπεν ηλιου ἀνάστρεφε ὅτι πεποίηκά σοι

21 És elmenvén õ tõle, võn azután egy pár ökröt, és levágá azt, és az ekéhez való szerszámokból [tüzet rakván,] megfõzé azok húsát, és a népnek adá, és evének; és felkelvén, elméne Illés után, és szolgála néki.

And he went back, and took the oxen and put them to death, and cooking their flesh with the yokes of the oxen, he gave the people a feast. Then he got up and went after Elijah and became his servant.

καὶ ἀνέστρεψεν ἐξόπισθεν αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὰ ζεύγη τῶν βοῶν καὶ ἔθυσεν καὶ ἥψησεν αὐτὰ ἐν τοῖς σκεύεσι τῶν βοῶν καὶ ἔδωκεν τῷ λαῷ καὶ ἔφαγον καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω ηλιου καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ

1 És Benhadád, Siria királya összegyûjté egész seregét, és harminczkét király volt õ vele és [nagyon sok] ló és szekér, és felméne és megszállá Samariát, és ostromolni [kezdte] azt.

Now Ben-hadad, king of Aram, got all his army together, and thirty-two kings with him, and horses and carriages of war; he went up and made war on Samaria, shutting it in.

καὶ ἀμπελὼν εἷς ἦν τῷ ναβουθαι τῷ ιεζραηλίτῃ παρὰ τῷ ἅλῳ αχααβ βασιλέως σαμαρείας

2 És követeket küldött Akhábhoz, az Izráel királyához a városba;

And he sent representatives into the town to Ahab, king of Israel;

καὶ ἐλάλησεν αχααβ πρὸς ναβουθαι λέγων δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου καὶ ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχάνων ὅτι ἐγγίων οὗτος τῷ οἴκῳ μου καὶ δώσω σοι ἀμπελῶνα ἄλλον ἀγαθὸν ὑπὲ ρ αὐτόν εἰ δὲ ἀρέσκει ἐνώπιόν σου δώσω σοι ἀργύριον ἀντάλλαγμα τοῦ ἀμπελῶνός σου τούτου καὶ ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχάνων

3 És azt izené néki: Azt mondja Benhadád: A te ezüstöd és aranyad az enyém, a te feleségeid is és a te szép fiaid is az enyémek.

And they said to him, Ben-hadad says, Your silver and your gold are mine; and your wives and children are mine.

καὶ εἶπεν ναβουθαι πρὸς αχααβ μή μοι γένοιτο παρὰ θεοῦ μου δοῦναι κληρονομίαν πατέρων μου σοί

4 És felele az Izráel királya, és monda: A mint megmondottad uram, király, tiéd vagyok mindenekkel, a melyeket bírok.

And the king of Israel sent him an answer saying, As you say, my lord king, I am yours with all I have.

καὶ ἐγένετο τὸ πνεῦμα αχααβ τεταραγμένον καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ καὶ συνεκάλυψεν τὸ πρώσωπον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔφαγεν ἄρτον

5 Megtérvén pedig a követek, mondának: Azt mondja Benhadád: Miután hozzád küldöttem, és azt izentem, hogy a te ezüstödet és aranyadat és a te feleségeidet és fiaidat add nékem;

Then the representatives came back again, and said, These are the words of Ben-hadad: I sent to you saying, Give up to me your silver and your gold, your wives and your children;

καὶ εἰσῆλθεν ιεζαβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτόν τί τὸ πνεῦμά σου τεταραγμένον καὶ οὐκ εἶ σὺ ἐσθίων ἄρτον

6 Azért holnap ilyenkor elküldöm az én szolgáimat hozzád, és felkutatják a te házadat, és a te szolgáid házait; és kezekhez veszik, a mi csak kedves elõtted, és elhozzák.

But I will send my servants to you tomorrow about this time, to make a search through your house and the houses of your people, and everything which is pleasing in your eyes they will take away in their hands.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν ὅτι ἐλάλησα πρὸς ναβουθαι τὸν ιεζραηλίτην λέγων δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου ἀργυρίου εἰ δὲ βούλει δώσω σοι ἀμπελῶνα ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ καὶ εἶπεν οὐ δώ σω σοι κληρονομίαν πατέρων μου

7 Akkor egybehívá az Izráel királya mind az ország véneit, és monda: Vegyétek eszetekbe, és lássátok meg, minemû gonosz szándékkal van ez; mert hozzám küldött az én feleségeimért és gyermekeimért, ezüstömért és aranyomért, és meg nem tagadtam tõle.

Then the king of Israel sent for all the responsible men of the land, and said, Now will you take note and see the evil purpose of this man: he sent for my wives and my children, my silver and my gold, and I did not keep them back.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ιεζαβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ σὺ νῦν οὕτως ποιεῖς βασιλέα ἐπὶ ισραηλ ἀνάστηθι φάγε ἄρτον καὶ σαυτοῦ γενοῦ ἐγὼ δώσω σοι τὸν ἀμπελῶνα ναβουθαι τοῦ ιεζραηλί του

8 És mondának néki a vének mindnyájan, és az egész nép: Ne engedj néki, és az õ akaratját be ne teljesítsd.

And all the responsible men and the people said to him, Do not give attention to him or do what he says.

καὶ ἔγραψεν βιβλίον ἐπὶ τῷ ὀνόματι αχααβ καὶ ἐσφραγίσατο τῇ σφραγῖδι αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν τὸ βιβλίον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἐλευθέρους τοὺς κατοικοῦντας μετ ὰ ναβουθαι

9 És õ monda a Benhadád követeinek: Mondjátok meg az én uramnak, a királynak: Mindazokat, a melyek felõl elõször izentél a te szolgádnak, megcselekszem, de ezt a dolgot nem tehetem meg. Így elmenvén a követek, megmondák néki a választ.

So he said to the representatives of Ben-hadad, Say to my lord the king, All the orders you sent the first time I will do; but this thing I may not do. And the representatives went back with this answer.

καὶ ἐγέγραπτο ἐν τοῖς βιβλίοις λέγων νηστεύσατε νηστείαν καὶ καθίσατε τὸν ναβουθαι ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ

10 Akkor hozzá külde Benhadád, és monda: Úgy cselekedjenek velem az istenek és úgy segéljenek, hogy Samariának minden pora sem elég, hogy a velem való nép közül mindeniknek csak egy-egy marokkal is jusson!

Then Ben-hadad sent to him, saying, May the gods' punishment be on me if there is enough of the dust of Samaria for all the people at my feet to take some in their hands.

καὶ ἐγκαθίσατε δύο ἄνδρας υἱοὺς παρανόμων ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ καὶ καταμαρτυρησάτωσαν αὐτοῦ λέγοντες ηὐλόγησεν θεὸν καὶ βασιλέα καὶ ἐξαγαγέτωσαν αὐτὸν καὶ λιθοβολησ άτωσαν αὐτόν καὶ ἀποθανέτω

11 És felele az Izráel királya, mondván: Mondjátok meg [néki]: Ne kérkedjék úgy, a ki fegyverbe öltözik, mint a ki már leveti a fegyvert!

And the king of Israel said in answer, Say to him, The time for loud talk is not when a man is putting on his arms, but when he is taking them off.

καὶ ἐποίησαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἐλεύθεροι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ καθὰ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ιεζαβελ καθὰ γέγραπται ἐν τοῖς βιβλ ίοις οἷς ἀπέστειλεν πρὸς αὐτούς

12 Meghallván pedig ezt a választ, mikor õ ivott a királyokkal a sátorokban, monda az õ szolgáinak: Vegyétek körül a várost! És azok körülvevék azt.

Now when this answer was given to Ben-hadad, he was drinking with the kings in the tents, and he said to his men, Take up your positions. So they put themselves in position for attacking the town.

ἐκάλεσαν νηστείαν καὶ ἐκάθισαν τὸν ναβουθαι ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ

13 És ímé egy próféta méne Akhábhoz, az Izráel királyához, a ki ezt mondá: Azt mondja az Úr: Avagy nem láttad-é mindezt a nagy sokaságot: ímé e mai napon kezedbe adom azt, hogy megtudjad, hogy én vagyok az Úr!

Then a prophet came up to Ahab, king of Israel, and said, The Lord says, Have you seen all this great army? See, I will give it into your hands today, and you will see that I am the Lord.

καὶ ἦλθον δύο ἄνδρες υἱοὶ παρανόμων καὶ ἐκάθισαν ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ καὶ κατεμαρτύρησαν αὐτοῦ λέγοντες ηὐλόγηκας θεὸν καὶ βασιλέα καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως κ αὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν λίθοις καὶ ἀπέθανεν

14 Monda pedig Akháb: Ki által? És felele: Azt mondja az Úr: A tartományok fejedelmeinek ifjai által. Akkor monda [Akháb:] Ki kezdje meg a harczot? És felele: Te!

And Ahab said, By whom? And he said, The Lord says, By the servants of the chiefs who are over the divisions of the land. Then he said, By whom is the fighting to be started? And he made answer, By you.

καὶ ἀπέστειλαν πρὸς ιεζαβελ λέγοντες λελιθοβόληται ναβουθαι καὶ τέθνηκεν

15 Megszámlálá azért a tartományok fejedelmeinek ifjait, a kik kétszázharminczketten voltak; ezekután megszámlálá mind az Izráel fiainak is minden népét, hétezer embert.

Then he got together the servants of all the chiefs who were over the divisions of the land, two hundred and thirty-two of them; and after them, he got together all the people, all the children of Israel, seven thousand.

καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ιεζαβελ καὶ εἶπεν πρὸς αχααβ ἀνάστα κληρονόμει τὸν ἀμπελῶνα ναβουθαι τοῦ ιεζραηλίτου ὃς οὐκ ἔδωκέν σοι ἀργυρίου ὅτι οὐκ ἔστιν ναβουθαι ζῶν ὅτι τέθνηκεν

16 És elindulának délben. Benhadád pedig ott ivott a királyokkal a sátorokban, és lerészegedett õ és a harminczkét király, a ki segítségére jött vele.

And in the middle of the day they went out. But Ben-hadad was drinking in the tents with the thirty-two kings who were helping him.

καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν αχααβ ὅτι τέθνηκεν ναβουθαι ὁ ιεζραηλίτης καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἀνέστη καὶ κατέβη αχ αβ εἰς τὸν ἀμπελῶνα ναβουθαι τοῦ ιεζραηλίτου κληρονομῆσαι αὐτόν

17 És a tartományok fejedelmeinek ifjai vonultak ki legelõször. Benhadád pedig elkülde, és megmondották néki, ezt mondván: Valami férfiak jöttek ki Samariából!

And the servants of the chiefs who were over the divisions of the land went forward first; and when Ben-hadad sent out, they gave him the news, saying, Men have come out from Samaria.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ηλιου τὸν θεσβίτην λέγων

18 És monda: Akár békességért jöttek ki, fogjátok meg õket elevenen; akár viadalért jöttek ki, fogjátok el õket elevenen.

And he said, If they have come out for peace, take them living, and if they have come out for war, take them living.

ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς ἀπαντὴν αχααβ βασιλέως ισραηλ τοῦ ἐν σαμαρείᾳ ἰδοὺ οὗτος ἐν ἀμπελῶνι ναβουθαι ὅτι καταβέβηκεν ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτόν

19 De mikor kivonultak a városból a tartományok fejedelmeinek ifjai és a sereg, a mely õket követte:

So the servants of the chiefs of the divisions of the land went out of the town, with the army coming after them.

καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν λέγων τάδε λέγει κύριος ὡς σὺ ἐφόνευσας καὶ ἐκληρονόμησας διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐν παντὶ τόπῳ ᾧ ἔλειξαν αἱ ὗες καὶ οἱ κύνες τὸ αἷμα ναβουθ αι ἐκεῖ λείξουσιν οἱ κύνες τὸ αἷμά σου καὶ αἱ πόρναι λούσονται ἐν τῷ αἵματί σου

20 Mindenik vágni kezdte azt, a ki eléje került, és elfutottak a Siriabeliek, az Izráel pedig kergette õket, és megfutott maga Benhadád, Siria királya [is] lovon a lovagokkal együtt.

And every one of them put his man to death, and the Aramaeans went in flight with Israel after them; and Ben-hadad, king of Aram, got away safely on a horse with his horsemen.

καὶ εἶπεν αχααβ πρὸς ηλιου εἰ εὕρηκάς με ὁ ἐχθρός μου καὶ εἶπεν εὕρηκα διότι μάτην πέπρασαι ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου παροργίσαι αὐτόν

21 És azután kivonult az Izráel királya, és megveré mind a lovagokat, mind a szekereket, és megveré a Siriabelieket nagy csapással.

And the king of Israel went out and took the horses and the war-carriages, and made great destruction among the Aramaeans.

τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ κακὰ καὶ ἐκκαύσω ὀπίσω σου καὶ ἐξολεθρεύσω τοῦ αχααβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν ισραηλ

22 És méne az Izráel királyához [egy] próféta, és ezt mondá néki: Menj el, erõsítsd meg magad, és vedd eszedbe és lásd meg, mit kelljen cselekedned, mert esztendõ mulva [ismét] feljõ Siria királya ellened.

Then the prophet came up to the king of Israel, and said to him, Now make yourself strong, and take care what you do, or a year from now the king of Aram will come up against you again.

καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ καὶ ὡς τὸν οἶκον βαασα υἱοῦ αχια περὶ τῶν παροργισμάτων ὧν παρώργισας καὶ ἐξήμαρτες τὸν ισραηλ

23 A siriabeli király szolgái pedig mondának néki: A hegyeknek istenei az õ isteneik, azért gyõztek le bennünket; de vívjunk csak meg velök a síkon, és meglátod, ha le nem gyõzzük-é õket?

Then the king of Aram's servants said to him, Their god is a god of the hills; that is why they were stronger than we: but if we make an attack on them in the lowlands, we will certainly be stronger than they.

καὶ τῇ ιεζαβελ ἐλάλησεν κύριος λέγων οἱ κύνες καταφάγονται αὐτὴν ἐν τῷ προτειχίσματι ιεζραελ

24 És tedd ezt: Küldd el a királyokat, mindeniket a maga helyérõl; és állíts hadnagyokat helyettök,

This is what you have to do: take away the kings from their positions, and put captains in their places;

τὸν τεθνηκότα τοῦ αχααβ ἐν τῇ πόλει φάγονται οἱ κύνες καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ φάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ

25 És szervezz magadnak olyan sereget, mint az volt, a melyet elvesztettél, és olyan lovakat és szekereket, mint amazok voltak; és vívjunk meg velök a síkon, és meglátod, ha le nem győzzük-é õket? És engede az õ szavoknak, és akképen cselekedék.

And get together another army like the one which came to destruction, horse for horse, and carriage for carriage; and let us make war on them in the lowlands, and certainly we will be stronger than they. And he gave ear to what they said, and did so.

πλὴν ματαίως αχααβ ὡς ἐπράθη ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου ὡς μετέθηκεν αὐτὸν ιεζαβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ

26 Mikor azért az esztendõ elmult, rendbeszedte Benhadád a Siriabelieket, és feljöve Afekbe, hogy hadakozzék az Izráel ellen.

So, a year later, Ben-hadad got the Aramaeans together and went up to Aphek to make war on Israel.

καὶ ἐβδελύχθη σφόδρα πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων κατὰ πάντα ἃ ἐποίησεν ὁ αμορραῖος ὃν ἐξωλέθρευσεν κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν ισραηλ

27 De az Izráel fiai összeszámláltattak és elláttattak élelemmel, és eleikbe menének azoknak. Táborba szállván pedig az Izráel fiai, amazokhoz képest olyanok [voltak,] mint két kicsiny kecskenyájacska; míg a Siriabeliek ellepték a földet.

And the children of Israel got themselves together, and food was made ready and they went against them; the tents of the children of Israel were like two little flocks of goats before them, but all the country was full of the Aramaeans.

καὶ ὑπὲρ τοῦ λόγου ὡς κατενύγη αχααβ ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου καὶ ἐπορεύετο κλαίων καὶ διέρρηξεν τὸν χιτῶνα αὐτοῦ καὶ ἐζώσατο σάκκον ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐνήστευσ εν καὶ περιεβάλετο σάκκον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐπάταξεν ναβουθαι τὸν ιεζραηλίτην

28 Jött vala pedig egy Isten embere, és szóla az Izráel királyának, mondván: Azt mondja az Úr: Azért mert a Siriabeliek azt mondották, hogy csak a hegyeknek Istene az Úr, és nem a völgyeknek Istene is: mindezt a nagy sokaságot a te kezedbe adom, hogy megismerjétek, hogy én vagyok az Úr.

And a man of God came up and said to the king of Israel, The Lord says, Because the Aramaeans have said, The Lord is a god of the hills and not of the valleys; I will give all this great army into your hands, and you will see that I am the Lord.

καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ ηλιου περὶ αχααβ καὶ εἶπεν κύριος

29 És ott táboroztak egészen velök szemben hetednapig. A hetedik napon azután megütköztek, és az Izráel fiai levágtak a Siriabeliek közül egy nap százezer gyalogost.

Now the two armies kept their positions facing one another for seven days. And on the seventh day the fight was started; and the children of Israel put to the sword a hundred thousand Aramaean footmen in one day.

ἑώρακας ὡς κατενύγη αχααβ ἀπὸ προσώπου μου οὐκ ἐπάξω τὴν κακίαν ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐπάξω τὴν κακίαν

1 És történt ezek után, hogy a Jezréelbeli Nábótnak egy szõlõje volt Jezréelben, Akhábnak, Samaria királyának a háza mellett.

Now Naboth the Jezreelite had a vine-garden in Jezreel, near the house of Ahab, king of Samaria.

καὶ συνήθροισεν υἱὸς αδερ πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισεν ἐπὶ σαμάρειαν καὶ τριάκοντα καὶ δύο βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ καὶ πᾶς ἵππος καὶ ἅρμα καὶ ἀνέβησ αν καὶ περιεκάθισαν ἐπὶ σαμάρειαν καὶ ἐπολέμησαν ἐπ' αὐτήν

2 És szóla Akháb Nábótnak, mondván: Add nékem a te szõlõdet, hogy legyen veteményes kertem; mert közel van az én házamhoz, és néked érette jobb szõlõt adok annál, vagy ha néked tetszik, pénzül adom meg az árát.

And Ahab said to Naboth, Give me your vine-garden so that I may have it for a garden of sweet plants, for it is near my house; and let me give you a better vine-garden in exchange, or, if it seems good to you, let me give you its value in money.

καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αχααβ βασιλέα ισραηλ εἰς τὴν πόλιν

3 És felele Nábót Akhábnak: Isten õrizzen, hogy néked adjam az én atyáimtól maradt örökséget.

But Naboth said to Ahab, By the Lord, far be it from me to give you the heritage of my fathers.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν τάδε λέγει υἱὸς αδερ τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου ἐμόν ἐστιν καὶ αἱ γυναῖκές σου καὶ τὰ τέκνα σου ἐμά ἐστιν

4 Akkor haza méne Akháb nagy bánattal és haraggal a beszéd miatt, a melyet szólott néki a Jezréelbeli Nábót, mondván: Nem adom néked az én atyáimtól maradt örökséget; és lefeküvék az õ ágyára, és arczát [a fal felé] fordítá, és nem evék kenyeret.

So Ahab came into his house bitter and angry because Naboth the Jezreelite had said to him, I will not give you the heritage of my fathers. And stretching himself on the bed with his face turned away, he would take no food.

καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς ισραηλ καὶ εἶπεν καθὼς ἐλάλησας κύριε βασιλεῦ σὸς ἐγώ εἰμι καὶ πάντα τὰ ἐμά

5 Hozzá menvén az õ felesége Jézabel, monda néki: Miért háborodott meg a te szíved, és kenyeret nem eszel?

But Jezebel, his wife, came to him and said, Why is your spirit so bitter that you have no desire for food?

καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ εἶπον τάδε λέγει υἱὸς αδερ ἐγὼ ἀπέσταλκα πρὸς σὲ λέγων τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου καὶ τὰς γυναῖκάς σου καὶ τὰ τέκνα σου δώσεις ἐμο ί

6 És õ monda néki: Mert ama Jezréelbeli Nábóttal beszéltem, és azt mondám néki: Add nékem a te szõlõdet pénzért, vagy ha inkább tetszik, más szõlõt adok néked érette, õ [pedig] azt mondta: Nem adom néked az én szõlõmet.

And he said to her, Because I was talking to Naboth the Jezreelite, and I said to him, Let me have your vine-garden for a price, or, if it is pleasing to you, I will give you another vine-garden for it: and he said, I will not give you my vine-garden.

ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὔριον ἀποστελῶ τοὺς παῖδάς μου πρὸς σέ καὶ ἐρευνήσουσιν τὸν οἶκόν σου καὶ τοὺς οἴκους τῶν παίδων σου καὶ ἔσται τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἐ φ' ἃ ἂν ἐπιβάλωσι τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ λήμψονται

7 Akkor monda néki Jézabel, az õ felesége: Te bírod-é most az Izráel királyságát? Kelj fel, egyél kenyeret, és a te szíved örvendezzen, én majd néked adom a Jezréelbeli Nábót szõlõjét.

Then Jezebel, his wife, said, Are you now the ruler of Israel? Get up, take food, and let your heart be glad; I will give you the vine-garden of Naboth the Jezreelite.

καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ πάντας τοὺς πρεσβυτέρους καὶ εἶπεν γνῶτε δὴ καὶ ἴδετε ὅτι κακίαν οὗτος ζητεῖ ὅτι ἀπέσταλκεν πρός με περὶ τῶν γυναικῶν μου καὶ περὶ τῶν υἱ ῶν μου καὶ περὶ τῶν θυγατέρων μου τὸ ἀργύριόν μου καὶ τὸ χρυσίον μου οὐκ ἀπεκώλυσα ἀπ' αὐτοῦ

8 És levelet írt Akháb nevével, a melyet megpecsételt az õ gyûrûjével, és elküldé azt a levelet a véneknek és a fõembereknek, a kik Nábóttal egy városban laktak;

So she sent a letter in Ahab's name, stamped with his stamp, to the responsible men and the chiefs who were in authority with Naboth.

καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι καὶ πᾶς ὁ λαός μὴ ἀκούσῃς καὶ μὴ θελήσῃς

9 És a levélben ezt írta, mondván: Hirdessetek bõjtöt, és ültessétek Nábótot a nép élére;

And in the letter she said, Let a time of public sorrow be fixed, and put Naboth at the head of the people;

καὶ εἶπεν τοῖς ἀγγέλοις υἱοῦ αδερ λέγετε τῷ κυρίῳ ὑμῶν πάντα ὅσα ἀπέσταλκας πρὸς τὸν δοῦλόν σου ἐν πρώτοις ποιήσω τὸ δὲ ῥῆμα τοῦτο οὐ δυνήσομαι ποιῆσαι καὶ ἀπῆραν οἱ ἄνδρες καὶ ἐπέστρεψαν αὐτῷ λόγον

10 És ültessetek vele szembe két istentelen embert, a kik tanúbizonyságot tegyenek õ ellene, mondván: Megszidalmaztad az Istent és a királyt. Azután vigyétek ki, és kövezzétek meg õt, hogy meghaljon.

And get two good-for-nothing persons to come before him and give witness that he has been cursing God and the king. Then take him out and have him stoned to death.

καὶ ἀνταπέστειλεν πρὸς αὐτὸν υἱὸς αδερ λέγων τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη εἰ ἐκποιήσει ὁ χοῦς σαμαρείας ταῖς ἀλώπεξιν παντὶ τῷ λαῷ τοῖς πεζοῖς μου

11 És ekképen cselekedének a vének és a fõemberek, a kik az õ városában laktak, a mint Jézabel nékik megparancsolta, és a mint a levélben megírta, a melyet nékik küldött;

So the responsible men and the chiefs who were in authority in his town, did as Jezebel had said in the letter she sent them.

καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς ισραηλ καὶ εἶπεν ἱκανούσθω μὴ καυχάσθω ὁ κυρτὸς ὡς ὁ ὀρθός

12 Bõjtöt hirdetének, és ülteték Nábótot a nép élére.

They gave orders for a day of public sorrow, and put Naboth at the head of the people.

καὶ ἐγένετο ὅτε ἀπεκρίθη αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον πίνων ἦν αὐτὸς καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ ἐν σκηναῖς καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ οἰκοδομήσατε χάρακα καὶ ἔθεντο χά ρακα ἐπὶ τὴν πόλιν

13 Elõjöve azután két istentelen ember, és leült vele szemben, és tanúbizonyságot tettek ez istentelen emberek Nábót ellen a nép elõtt, mondván: Megszidalmazta Nábót az Istent és a királyt. Kivivék azért õt a városból, és megkövezék, és meghala.

And the two good-for-nothing persons came in and took their seats before him and gave witness against Naboth, in front of the people, saying, Naboth has been cursing God and the king. Then they took him outside the town and had him stoned to death.

καὶ ἰδοὺ προφήτης εἷς προσῆλθεν τῷ βασιλεῖ ισραηλ καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος εἰ ἑόρακας πάντα τὸν ὄχλον τὸν μέγαν τοῦτον ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτὸν σήμερον εἰς χεῖρας σάς κ αὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος

14 Azután megizenék Jézabelnek, mondván: Megköveztetett Nábót, és meghalt.
And they sent word to Jezebel, saying, Naboth has been stoned and is dead.
καὶ εἶπεν αχααβ ἐν τίνι καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ἐν τοῖς παιδαρίοις τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν καὶ εἶπεν αχααβ τίς συνάψει τὸν πόλεμον καὶ εἶπεν σύ

15 Mikor pedig meghallotta Jézabel, hogy megköveztetett Nábót és meghalt, monda Jézabel Akhábnak: Kelj fel és foglald el a Jezréelbeli Nábót szõlõjét, a melyet nem akart néked pénzért oda adni; mert nem él Nábót, hanem meghalt.
Then Jezebel, hearing that Naboth had been stoned and was dead, said to Ahab, Get up and take as your heritage the vine-garden of Naboth the Jezreelite, which he would not give you for money, for Naboth is no longer living but is dead.
καὶ ἐπεσκέψατο αχααβ τὰ παιδάρια τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν καὶ ἐγένοντο διακόσιοι καὶ τριάκοντα καὶ μετὰ ταῦτα ἐπεσκέψατο τὸν λαόν πᾶν υἱὸν δυνάμεως ἑξήκοντα χιλιάδα ς

16 És mikor meghallotta Akháb, hogy Nábót meghalt, felkelt Akháb, hogy lemenjen a Jezréelbeli Nábót szõlõjébe, és azt elfoglalja.
So Ahab, hearing that Naboth was dead, went down to the vine-garden of Naboth the Jezreelite to take it as his heritage.
καὶ ἐξῆλθεν μεσημβρίας καὶ υἱὸς αδερ πίνων μεθύων ἐν σοκχωθ αὐτὸς καὶ οἱ βασιλεῖς τριάκοντα καὶ δύο βασιλεῖς συμβοηθοὶ μετ' αὐτοῦ

17 Akkor szóla az Úr Thesbites Illésnek, mondván:
And the word of the Lord came to Elijah the Tishbite, saying,
καὶ ἐξῆλθον παιδάρια ἀρχόντων τῶν χωρῶν ἐν πρώτοις καὶ ἀποστέλλουσιν καὶ ἀπαγγέλλουσιν τῷ βασιλεῖ συρίας λέγοντες ἄνδρες ἐξεληλύθασιν ἐκ σαμαρείας

18 Kelj fel, és menj Akhábnak, az Izráelbeli királynak eleibe, a ki Samariában lakik, ímé ott van a Nábót szõlõjében, a melybe lement, hogy azt elfoglalja;
Go down to Ahab, king of Israel, in Samaria; see, he is in the vine-garden of Naboth the Jezreelite, where he has gone to take it as his heritage.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς εἰ εἰς εἰρήνην οὗτοι ἐκπορεύονται συλλάβετε αὐτοὺς ζῶντας καὶ εἰ εἰς πόλεμον ζῶντας συλλάβετε αὐτούς

19 És szólj néki, ezt mondván: Így szól az Úr: Nemde megölted-é és nemde el is foglaltad-é? És szólj néki, mondván: Ezt mondja az Úr: Ugyanazon a helyen, a hol felnyalták az ebek Nábót vérét, ebek nyalják fel a te véredet is!
Say to him, The Lord says, Have you put a man to death and taken his heritage? Then say to him, The Lord says, In the place where dogs have been drinking the blood of Naboth, there will your blood become the drink of dogs.
καὶ μὴ ἐξελθάτωσαν ἐκ τῆς πόλεως τὰ παιδάρια ἀρχόντων τῶν χωρῶν καὶ ἡ δύναμις ὀπίσω αὐτῶν

20 És monda Akháb Illésnek: [Megint] rám találtál ellenségem? És õ monda: Rád találtam; mert te magadat mindenestõl arra adtad, hogy gonoszságot cselekedjél az Úr szemei elõtt.
And Ahab said to Elijah, Have you come face to face with me, O my hater? And he said, I have come to you because you have given yourself up to do evil in the eyes of the Lord.
ἐπάταξεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ καὶ ἐδευτέρωσεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ καὶ ἔφυγεν συρία καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς ισραηλ καὶ σῴζεται υἱὸς αδερ βασιλεὺς συρίας ἐφ' ἵππου ἱππέως

21 Ímé, [azt mondja az Úr:] Veszedelmet hozok reád, és elvesztem a te maradékaidat, és kigyomlálom Akhábnak még az ebét is, és a berekesztettet és az elhagyatottat Izráelben;
See, I will send evil on you and put an end to you completely, cutting off from Ahab every male child, him who is shut up and him who goes free in Israel;
καὶ ἐξῆλθεν βασιλεὺς ισραηλ καὶ ἔλαβεν πάντας τοὺς ἵππους καὶ τὰ ἅρματα καὶ ἐπάταξεν πληγὴν μεγάλην ἐν συρίᾳ

22 És olyanná teszem a te házadat, mint Jeroboámnak, a Nébát fiának házát, és mint Baásának, az Ahija fiának házát azért, a miért haragra ingerlettél engem, és a miért bûnbe ejtetted az Izráelt.
And I will make your family like the family of Jeroboam, the son of Nebat, and like the family of Baasha, the son of Ahijah, because you have made me angry, and have made Israel do evil.
καὶ προσῆλθεν ὁ προφήτης πρὸς βασιλέα ισραηλ καὶ εἶπεν κραταιοῦ καὶ γνῶθι καὶ ἰδὲ τί ποιήσεις ὅτι ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ υἱὸς αδερ βασιλεὺς συρίας ἀναβαίνει ἐπὶ σέ

23 És Jézabel felõl is szóla az Úr, mondván: Az ebek eszik meg Jézabelt Jezréel kõfala elõtt;
And of Jezebel the Lord said, Jezebel will become food for dogs in the heritage of Jezreel.
καὶ οἱ παῖδες βασιλέως συρίας εἶπον θεὸς ὀρέων θεὸς ισραηλ καὶ οὐ θεὸς κοιλάδων διὰ τοῦτο ἐκραταίωσεν ὑπὲρ ἡμᾶς ἐὰν δὲ πολεμήσωμεν αὐτοὺς κατ' εὐθύ εἰ μὴ κραταιώσομεν ὑπὲρ αὐτούς

24 Azt, a ki Akháb házából a városban hal meg, az ebek eszik meg; azt pedig, a ki a mezõben hal meg, az égi madarak eszik meg.
Any man of the family of Ahab who comes to his death in the town will become food for the dogs; and he who comes to his death in the open country will be food for the birds of the air.
καὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποίησον ἀπόστησον τοὺς βασιλεῖς ἕκαστον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν καὶ θοῦ ἀντ' αὐτῶν σατράπας

25 [Mert] bizonyára nem volt Akhábnak mássa, a ki magát arra adta volna, hogy csak gonoszságot cselekedjék az Úr szemei elõtt, a melyre az õ felesége, Jézabel ösztökélé õt.
(There was no one like Ahab, who gave himself up to do evil in the eyes of the Lord, moved to it by Jezebel his wife.
καὶ ἀλλάξομέν σοι δύναμιν κατὰ τὴν δύναμιν τὴν πεσοῦσαν ἀπὸ σοῦ καὶ ἵππον κατὰ τὴν ἵππον καὶ ἅρματα κατὰ τὰ ἅρματα καὶ πολεμήσομεν πρὸς αὐτοὺς κατ' εὐθὺ καὶ κραταιώσομεν ὑπὲρ αὐτούς καὶ ἤκουσεν τῆς φωνῆς αὐτῶν καὶ ἐποίησεν οὕτως

26 Mert igen útálatos dolgot cselekedék, követvén a bálványokat mind a szerint, a mint cselekedének az Emoreusok, a kiket az Úr kiûzött volt az Izráel fiai elõtt.
He did a very disgusting thing in going after false gods, doing all the things the Amorites did, whom the Lord sent out before the children of Israel.)
καὶ ἐγένετο ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ ἐπεσκέψατο υἱὸς αδερ τὴν συρίαν καὶ ἀνέβη εἰς αφεκα εἰς πόλεμον ἐπὶ ισραηλ

27 Lõn pedig, mikor meghallotta Akháb e beszédeket, megszaggatá az õ ruháit, és zsákba öltözék és bõjtöle, és a zsákban hála, és nagy alázatossággal jár vala.
Hearing these words, Ahab, in great grief, put haircloth on his flesh and went without food, sleeping in haircloth, and going about quietly.
καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐπεσκέπησαν καὶ παρεγένοντο εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν καὶ παρενέβαλεν ισραηλ ἐξ ἐναντίας αὐτῶν ὡσεὶ δύο ποίμνια αἰγῶν καὶ συρία ἔπλησεν τὴν γῆν

28 És szóla az Úr Thesbites Illésnek, mondván:
Then the word of the Lord came to Elijah the Tishbite, saying,
καὶ προσῆλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ ισραηλ τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν εἶπεν συρία θεὸς ὀρέων κύριος ὁ θεὸς ισραηλ καὶ οὐ θεὸς κοιλάδων αὐτός καὶ δώσω τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην εἰς χεῖρα σήν καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος

29 Nem láttad-é, hogy Akháb hogyan megalázta magát elõttem? Mivelhogy pedig megalázta magát elõttem, nem hozom reá a veszedelmet az õ életében, [hanem] [csak] az õ fia idejében hozom el a veszedelmet az õ házára.
Do you see how Ahab has made himself low before me? because he has made himself low before me, I will not send the evil in his life-time, but in his son's time I will send the evil on his family.
καὶ παρεμβάλλουσιν οὗτοι ἀπέναντι τούτων ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ προσήγαγεν ὁ πόλεμος καὶ ἐπάταξεν ισραηλ τὴν συρίαν ἑκατὸν χιλιάδας πεζῶν μιᾷ ἡμέρᾳ

1 És három esztendõ lefolyt úgy, hogy nem volt hadakozás a Siriabeliek és az Izráel között.
Now for three years there was no war between Aram and Israel.
καὶ ἐκάθισεν τρία ἔτη καὶ οὐκ ἦν πόλεμος ἀνὰ μέσον συρίας καὶ ἀνὰ μέσον ισραηλ

2 De a harmadik esztendõben aláméne Josafát, Júda királya az Izráel királyához,
And it came about in the third year, that Jehoshaphat, king of Judah, came down to the king of Israel.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ καὶ κατέβη ιωσαφατ βασιλεὺς ιουδα πρὸς βασιλέα ισραηλ

3 Akkor monda az Izráel királya az õ szolgáinak: Nem tudjátok-é, hogy Rámoth Gileád a miénk? És mi hallgatunk és nem veszszük vissza azt Siria királyától?
And the king of Israel said to his servants, Do you not see that Ramoth-gilead is ours? and we are doing nothing to get it back from the hands of the king of Aram.
καὶ εἶπεν βασιλεὺς ισραηλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ εἰ οἴδατε ὅτι ἡμῖν ρεμμαθ γαλααδ καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν λαβεῖν αὐτὴν ἐκ χειρὸς βασιλέως συρίας

4 És monda Josafátnak: Feljössz-é velem e hadba Rámoth Gileád ellen? Felele Josafát az Izráel királyának: Úgy én, mint te, úgy az én népem, mint a te néped; úgy az én lovaim, mint a te lovaid.
And he said to Jehoshaphat, Will you go with me to Ramoth-gilead to make war? And Jehoshaphat said to the king of Israel, I am as you are: my people as your people, my horses as your horses.
καὶ εἶπεν βασιλεὺς ισραηλ πρὸς ιωσαφατ ἀναβήσῃ μεθ' ἡμῶν εἰς ρεμμαθ γαλααδ εἰς πόλεμον καὶ εἶπεν ιωσαφατ καθὼς ἐγὼ οὕτως καὶ σύ καθὼς ὁ λαός μου ὁ λαός σου καθὼς οἱ ἵπποι μου οἱ ἵπποι σου

5 És monda Josafát az Izráel királyának: Kérdezõsködjél még ma az Úr beszéde után.

Then Jehoshaphat said to the king of Israel, Let us now get directions from the Lord.

καὶ εἶπεν ιωσαφατ βασιλεὺς ιουδα πρὸς βασιλέα ισραηλ ἐπερωτήσατε δὴ σήμερον τὸν κύριον

6 És összegyûjté az Izráel királya a prófétákat, közel négyszáz férfiút, és monda nékik: Elmenjek-é Rámoth Gileád ellen hadba, vagy elhagyjam? És mondának: Menj fel; mert az Úr kezébe adja azt a királynak.

So the king of Israel got all the prophets together, about four hundred men, and said to them, Am I to go to Ramoth-gilead to make war or not? And they said, Go up: for the Lord will give it into the hands of the king.

καὶ συνήθροισεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ πάντας τοὺς προφήτας ὡς τετρακοσίους ἄνδρας καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς εἰ πορευθῶ εἰς ρεμμαθ γαλααδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπίσχω καὶ εἶπαν ἀνάβαινε καὶ διδοὺς δώσει κύριος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως

7 És monda Josafát: Nincs itt már több prófétája az Úrnak, hogy attól [is] tudakozódhatnánk?

But Jehoshaphat said, Is there no other prophet of the Lord here from whom we may get directions?

καὶ εἶπεν ιωσαφατ πρὸς βασιλέα ισραηλ οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ κυρίου καὶ ἐπερωτήσομεν τὸν κύριον δι' αὐτοῦ

8 És monda az Izráel királya Josafátnak: Még van egy férfiú, a ki által megkérdhetjük az Urat, Mikeás, a Jemla fia; de én gyûlölöm õt, mert [soha] nem jövendöl nékem jót, hanem mindig csak rosszat. És monda Josafát: Ne beszéljen így a király!

And the king of Israel said to Jehoshaphat, There is still one man by whom we may get directions from the Lord, Micaiah, son of Imlah; but I have no love for him, for he is a prophet of evil to me and not of good. And Jehoshaphat said, Let not the king say so.

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ πρὸς ιωσαφατ ἔτι ἔστιν ἀνὴρ εἷς τοῦ ἐπερωτῆσαι τὸν κύριον δι' αὐτοῦ καὶ ἐγὼ μεμίσηκα αὐτόν ὅτι οὐ λαλεῖ περὶ ἐμοῦ καλά ἀλλ' ἢ κακά μιχαιας υἱὸς ιεμλα καὶ εἶπεν ιωσαφατ βασιλεὺς ιουδα μὴ λεγέτω ὁ βασιλεὺς οὕτως

9 És elõszólíta az Izráel királya egy udvariszolgát, és monda: Hívd ide hamar Mikeást, a Jemla fiát.

Then the king of Israel sent for one of his unsexed servants and said, Go quickly and come back with Micaiah, the son of Imlah.

καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ εὐνοῦχον ἕνα καὶ εἶπεν τάχος μιχαιαν υἱὸν ιεμλα

10 És ott ült az Izráel királya és Josafát, Júda királya, ruhákba öltözötten, mindenik a maga trónusán Samaria kapuja elõtt a térségen, és a próféták mind ott jövendöltek elõttük.

Now the king of Israel and Jehoshaphat, the king of Judah, were seated on their seats of authority, dressed in their robes, by the doorway into Samaria; and all the prophets were acting as prophets before them.

καὶ ὁ βασιλεὺς ισραηλ καὶ ιωσαφατ βασιλεὺς ιουδα ἐκάθηντο ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ ἔνοπλοι ἐν ταῖς πύλαις σαμαρείας καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτευον ἐνώπιον αὐτῶ ν

11 És Sédékiás, a Kénaána fia, vasszarvakat készített, és monda: Ezt mondja az Úr: Ezekkel ökleled a Siriabelieket, míg meg nem emészted õket.

And Zedekiah, the son of Chenaanah, made himself horns of iron and said, The Lord says, Pushing back the Aramaeans with these, you will put an end to them completely.

καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ σεδεκιας υἱὸς χαναναα κέρατα σιδηρᾶ καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ἐν τούτοις κερατιεῖς τὴν συρίαν ἕως συντελεσθῇ

12 És a próféták is mindnyájan ekképen jövendöltek, mondván: Menj fel Rámoth Gileád ellen, és jó szerencséd lesz; mert azt az Úr a király kezébe adja.

And all the prophets said the same thing, saying, Go up to Ramoth-gilead, and it will go well for you, for the Lord will give it into the hands of the king.

καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτευον οὕτως λέγοντες ἀνάβαινε εἰς ρεμμαθ γαλααδ καὶ εὐοδώσει καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖράς σου καὶ τὸν βασιλέα συρίας

13 A követ pedig, a ki elment volt, hogy elhívja Mikeást, szóla néki, mondván: Ímé a próféták egyenlõ akarattal jót jövendölnek a királynak: szólj, kérlek, te is úgy, mint azok közül egy, és jövendölj jót.

Now the servant who had gone to get Micaiah said to him, See now, all the prophets with one voice are saying good things to the king; so let your words be like theirs and say good things.

καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς καλέσαι τὸν μιχαιαν ἐλάλησεν αὐτῷ λέγων ἰδοὺ δὴ λαλοῦσιν πάντες οἱ προφῆται ἐν στόματι ἑνὶ καλὰ περὶ τοῦ βασιλέως γίνου δὴ καὶ σὺ εἰς λόγους σο υ κατὰ τοὺς λόγους ἑνὸς τούτων καὶ λάλησον καλά

14 Mikeás pedig monda: Él az Úr, hogy [csak] azt fogom mondani, a mit az Úr mondánd nékem.
And Micaiah said, By the living Lord, whatever the Lord says to me I will say.
καὶ εἶπεν μιχαιας ζῇ κύριος ὅτι ἃ ἂν εἴπῃ κύριος πρός με ταῦτα λαλήσω

15 És mikor a királyhoz ment, monda néki a király: Mikeás! elmenjünk-é Rámoth Gileád ellen hadba, vagy elhagyjuk? Õ pedig monda néki: Menj fel és járj szerencsével; az Úr kezébe adja [azt] a királynak.
When he came to the king, the king said to him, Micaiah, are we to go to Ramoth-gilead to make war or not? And in answer he said, Go up, and it will go well for you; and the Lord will give it into the hands of the king.
καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς μιχαια εἰ ἀναβῶ εἰς ρεμμαθ γαλααδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπίσχω καὶ εἶπεν ἀνάβαινε καὶ εὐοδώσει καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖρα το ῦ βασιλέως

16 És monda néki a király: Még hányszor kényszerítselek téged, hogy az igaznál egyebet ne mondj nékem az Úr nevében?
Then the king said to him, Have I not, again and again, put you on your oath to say nothing to me but what is true in the name of the Lord?
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς ποσάκις ἐγὼ ὁρκίζω σε ὅπως λαλήσῃς πρός με ἀλήθειαν ἐν ὀνόματι κυρίου

17 És monda: Látám az egész Izráelt szétszéledve a hegyeken, mint a juhokat, a melyeknek nincsen pásztoruk. És monda az Úr: Nincsen ezeknek urok? Térjen vissza kiki az õ házához békességben.
Then he said, I saw all Israel wandering on the mountains like sheep without a keeper; and the Lord said, These have no master: let them go back, every man to his house in peace.
καὶ εἶπεν μιχαιας οὐχ οὕτως ἑώρακα πάντα τὸν ισραηλ διεσπαρμένον ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς ποίμνιον ᾧ οὐκ ἔστιν ποιμήν καὶ εἶπεν κύριος οὐ κύριος τούτοις ἀναστρεφέτω ἕκαστος εἰ ς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ

18 És monda az Izráel királya Josafátnak: Nemde nem megmondottam-é néked, hogy [soha] jót nékem nem jövendöl, hanem [csak]rosszat.
And the king of Israel said to Jehoshaphat, Did I not say that he would not be a prophet of good but of evil?
καὶ εἶπεν βασιλεὺς ισραηλ πρὸς ιωσαφατ βασιλέα ιουδα οὐκ εἶπα πρὸς σέ οὐ προφητεύει οὗτός μοι καλά διότι ἀλλ' ἢ κακά

19 És monda [Mikeás:] Azért halld meg most az Úr beszédét: Látám az Urat az õ székiben ülni, és az egész mennyei sereget az õ jobb- és balkeze felõl mellette állani.
And he said, Give ear now to the word of the Lord: I saw the Lord seated on his seat of power, with all the army of heaven in their places round him at his right hand and at his left.
καὶ εἶπεν μιχαιας οὐχ οὕτως οὐκ ἐγώ ἄκουε ῥῆμα κυρίου οὐχ οὕτως εἶδον τὸν κύριον θεὸν ισραηλ καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ εἱστήκει περὶ α ὐτὸν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ

20 És monda az Úr: Kicsoda csalja meg Akhábot, hogy felmenjen, és elvesszen Rámoth Gileádnál? És ki egyet, ki mást szól vala hozzá.
And the Lord said, How may Ahab be tricked into going up to Ramoth-gilead to his death? And one said one thing and one another.
καὶ εἶπεν κύριος τίς ἀπατήσει τὸν αχααβ βασιλέα ισραηλ καὶ ἀναβήσεται καὶ πεσεῖται ἐν ρεμμαθ γαλααδ καὶ εἶπεν οὗτος οὕτως καὶ οὗτος οὕτως

21 Akkor elõjõve egy lélek, a ki az Úr eleibe álla, és monda: Én akarom megcsalni õt. Az Úr pedig monda néki: Miképen?
Then a spirit came forward and took his place before the Lord and said, I will get him to do it by a trick.
καὶ ἐξῆλθεν πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον κυρίου καὶ εἶπεν ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν κύριος ἐν τίνι

22 És felele: Kimegyek és hazug lélek leszek minden õ prófétáinak szájában. Akkor monda [az Úr:] Csald meg és gyõzd meg; menj ki, és cselekedjél úgy.
And the Lord said, How? And he said, I will go out and be a spirit of deceit in the mouth of all his prophets. And he said, Your trick will have its effect on him: go out and do so.
καὶ εἶπεν ἐξελεύσομαι καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἀπατήσεις καί γε δυνήσει ἔξελθε καὶ ποίησον οὕτως

23 Ímé az Úr a hazugságnak lelkét adta mindezeknek a te prófétáidnak szájába; és az Úr szólott veszedelmes dolgot ellened.
And now, see, the Lord has put a spirit of deceit in the mouth of all these your prophets; and the Lord has said evil against you.
καὶ νῦν ἰδοὺ ἔδωκεν κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν σου τούτων καὶ κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακά

24 Akkor odalépett Sédékiás, a Kénaána fia, és arczul csapván Mikeást, monda: Hogyan? Eltávozott volna én tõlem az Úrnak lelke, hogy csak néked szólana?
Then Zedekiah, the son of Chenaanah, came near and gave Micaiah a blow on the side of the face, saying, Where is the spirit of the Lord whose word is in you?
καὶ προσῆλθεν σεδεκιου υἱὸς χανανα καὶ ἐπάταξεν τὸν μιχαιαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα καὶ εἶπεν ποῖον πνεῦμα κυρίου τὸ λαλῆσαν ἐν σοί

25 És monda Mikeás: Ímé meglátod azon a napon, a mikor az egyik kamarából a másik kamarába mégy be, hogy elrejtõzhess.
And Micaiah said, Truly, you will see on that day when you go into an inner room to keep yourself safe.
καὶ εἶπεν μιχαιας ἰδοὺ σὺ ὄψῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅταν εἰσέλθῃς ταμίειον τοῦ ταμιείου τοῦ κρυβῆναι

26 Az Izráel királya pedig monda: Fogjad Mikeást, és vidd vissza õt Ammonhoz, a város fejedelméhez, és Joáshoz, a király fiához;
And the king of Israel said, Take Micaiah and send him back to Amon, the ruler of the town, and to Joash, the king's son;
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ λάβετε τὸν μιχαιαν καὶ ἀποστρέψατε αὐτὸν πρὸς εμηρ τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως καὶ τῷ ιωας υἱῷ τοῦ βασιλέως

27 És mondjad: Ezt mondja a király: Vessétek ezt a tömlöczbe, és tápláljátok õt a nyomorúság kenyerével és a nyomorúság vizével, míg békességgel megjövök.
And say, It is the king's order that this man is to be put in prison and given prison food till I come again in peace.
εἰπὸν θέσθαι τοῦτον ἐν φυλακῇ καὶ ἐσθίειν αὐτὸν ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ

28 Monda pedig Mikeás: Ha békességgel térsz vissza, nem az Úr szólott én általam. Azután monda: Halljátok ezt meg minden népek!
And Micaiah said, If you come back at all in peace, the Lord has not sent his word by me.
καὶ εἶπεν μιχαιας ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ οὐκ ἐλάλησεν κύριος ἐν ἐμοί

29 És felvonult az Izráel királya, és Josafát, a Júda királya Rámoth Gileád [ellen.
So the king of Israel and Jehoshaphat, the king of Judah, went up to Ramoth-gilead.
καὶ ἀνέβη βασιλεὺς ισραηλ καὶ ιωσαφατ βασιλεὺς ιουδα μετ' αὐτοῦ εἰς ρεμμαθ γαλααδ

30 És monda az Izráel királya Josafátnak: Megváltoztatom ruhámat, és úgy megyek a viadalra, te pedig öltözzél fel ruhádba. És elváltoztatá ruháját az Izráel királya, és úgy méne a viadalra.
And the king of Israel said to Jehoshaphat, I will make a change in my clothing, so that I do not seem to be the king, and will go into the fight; but do you put on your robes. So the king of Israel made a change in his dress and went into the fight.
καὶ εἶπεν βασιλεὺς ισραηλ πρὸς ιωσαφατ βασιλέα ιουδα συγκαλύψομαι καὶ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον καὶ σὺ ἔνδυσαι τὸν ἱματισμόν μου καὶ συνεκαλύψατο ὁ βασιλεὺς ισραηλ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον

31 Siria királya pedig megparancsolá az õ szekerei harminczkét fejedelmeinek, mondván: Ne vívjatok se kicsinynyel, se nagygyal, hanem egyedül csak az Izráel királya ellen vívjatok.
Now the king of Aram had given orders to the thirty-two captains of his war-carriages, saying, Make no attack on small or great, but only on the king of Israel.
καὶ βασιλεὺς συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ τριάκοντα καὶ δυσὶν λέγων μὴ πολεμεῖτε μικρὸν καὶ μέγαν ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα ισραηλ μονώτατον

32 És a mikor meglátták a szekerek fejedelmei Josafátot, mondának: Nyilván ez az Izráel királya; és reá rohanván vívának ellene. De Josafát [elkezdett] kiáltani.
So when the captains of the war-carriages saw Jehoshaphat, they said, Truly, this is the king of Israel; and turning against him, they came round him, but Jehoshaphat gave a cry.
καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν ιωσαφατ βασιλέα ιουδα καὶ αὐτοὶ εἶπον φαίνεται βασιλεὺς ισραηλ οὗτος καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν πολεμῆσαι καὶ ἀνέκραξεν ιωσαφατ

33 Mikor pedig látták a szekerek fejedelmei, hogy nem az Izráel királya, ott hagyták.
And when the captains of the war-carriages saw that he was not the king of Israel, they went back from going after him.
καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων ὅτι οὐκ ἔστιν βασιλεὺς ισραηλ οὗτος καὶ ἀπέστρεψαν ἀπ' αὐτοῦ

34 Egy ember pedig [csak úgy] találomra kilövé az õ kézívét, és találá az Izráel királyát a pánczél és a kapocs között. És õ monda a kocsisának: Fordulj meg és vigy ki engem a táborból, mert megsebesültem!

And a certain man sent an arrow from his bow without thought of its direction, and gave the king of Israel a wound where his breastplate was joined to his clothing; so he said to the driver of his war-carriage, Go to one side and take me away out of the army, for I am badly wounded.

καὶ ἐνέτεινεν εἷς τὸ τόξον εὐστόχως καὶ ἐπάταξεν τὸν βασιλέα ισραηλ ἀνὰ μέσον τοῦ πνεύμονος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θώρακος καὶ εἶπεν τῷ ἡνιόχῳ αὐτοῦ ἐπίστρεψον τὰς χεῖράς σ ου καὶ ἐξάγαγέ με ἐκ τοῦ πολέμου ὅτι τέτρωμαι

35 És az ütközet mind erõsebb lett azon a napon, és a király az õ szekerében állott a Siriabeliek ellen, és meghalt este [felé,] és a vér a sebbõl a szekérbe csorgott.

But the fight became more violent while the day went on; and the king was supported in his war-carriage facing the Aramaeans, and the floor of the carriage was covered with the blood from his wound, and by evening he was dead.

καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ὁ βασιλεὺς ἦν ἑστηκὼς ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐξ ἐναντίας συρίας ἀπὸ πρωὶ ἕως ἑσπέρας καὶ ἀπέχυννε τὸ αἷμα ἐκ τῆς πληγῆς εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἅρματος καὶ ἀπέθανεν ἑσπέρας καὶ ἐξεπορεύετο τὸ αἷμα τῆς τροπῆς ἕως τοῦ κόλπου τοῦ ἅρματος

36 És kikiálták napnyugotkor a táborban, mondván: Minden ember [menjen haza] a maga városába és földjébe!

And about sundown a cry went up from all parts of the army, saying, Let every man go back to his town and his country, for the king is dead.

καὶ ἔστη ὁ στρατοκῆρυξ δύνοντος τοῦ ἡλίου λέγων ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν καὶ εἰς τὴν ἑαυτοῦ γῆν

37 És meghalt a király és visszavitetvén Samariába, eltemeték a királyt Samariában.

And they came to Samaria, and put the king's body to rest in Samaria.

ὅτι τέθνηκεν ὁ βασιλεύς καὶ ἦλθον εἰς σαμάρειαν καὶ ἔθαψαν τὸν βασιλέα ἐν σαμαρείᾳ

38 És mikor mosták az õ szekerét a Samaria mellett lévõ tóban: az ebek nyalták az õ vérét, és paráznák fürödtek ott, az Úrnak beszéde szerint, a melyet szólott volt.

And the war-carriage was washed by the pool of Samaria, which was the bathing-place of the loose women, and the dogs were drinking his blood there, as the Lord had said.

καὶ ἀπένιψαν τὸ ἅρμα ἐπὶ τὴν κρήνην σαμαρείας καὶ ἐξέλειξαν αἱ ὗες καὶ οἱ κύνες τὸ αἷμα καὶ αἱ πόρναι ἐλούσαντο ἐν τῷ αἵματι κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν

39 Akhábnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, az elefántcsontból építtetett ház, és mind a városok, a melyeket épített, vajjon nincsenek- é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

Now the rest of the acts of Ahab, and all he did, and his ivory house, and all the towns of which he was the builder, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων αχααβ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν καὶ οἶκον ἐλεφάντινον ὃν ᾠκοδόμησεν καὶ πάσας τὰς πόλεις ἃς ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡ μερῶν τῶν βασιλέων ισραηλ

40 És elaluvék Akháb az õ atyáival; és uralkodék õ utána fia, Akházia.

So Ahab was put to rest with his fathers; and Ahaziah his son became king in his place.

καὶ ἐκοιμήθη αχααβ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν οχοζιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

41 És Josafát, az Asa fia lett királylyá Júdában, Akhábnak, az Izráel királyának negyedik esztendejében.

And Jehoshaphat, the son of Asa, became king over Judah in the fourth year of Ahab's rule over Israel.

καὶ ιωσαφατ υἱὸς ασα ἐβασίλευσεν ἐπὶ ιουδα ἔτει τετάρτῳ τῷ αχααβ βασιλέως ισραηλ ἐβασίλευσεν

42 És Josafát harminczöt esztendõs volt, mikor uralkodni kezdett, és huszonöt esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Az õ anyjának Azuba volt a neve, Silhi leánya.

Jehoshaphat was thirty-five years old when he became king, and he was king for twenty-five years in Jerusalem. His mother's name was Azubah, the daughter of Shilhi.

ιωσαφατ υἱὸς τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ αζουβα θυγάτηρ σελεϊ

43 És jára Asának, az õ atyjának minden útjában, és abból ki nem téré, azt cselekedvén, a mi az Úr szemei elõtt kedves.

He did as Asa his father had done, not turning away from it, but doing what was right in the eyes of the Lord;\

καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ ασα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου

44 Csakhogy a magaslatokat nem rombolták le, és a nép még áldozott és tömjénezett a magaslatokon.
\22:43\but the high places were not taken away: the people went on making offerings and burning them in the high places.
πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς

45 És békességben élt Josafát az Izráel királyával.
\22:44\And Jehoshaphat made peace with the king of Israel.
καὶ εἰρήνευσεν ιωσαφατ μετὰ βασιλέως ισραηλ

46 Josafátnak egyéb dolgai pedig és az õ ereje, a melylyel cselekedett, és a melylyel hadakozott, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?
\22:45\Now the rest of the acts of Jehoshaphat, and his great power, and how he went to war, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ιωσαφατ καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ιουδα

51 És elaluvék Josafát az õ atyáival; és eltemetteték az õ atyáival az õ atyjának, Dávidnak városában; és az õ fia, Jórám, uralkodék helyette.
\22:50\Then Jehoshaphat went to rest with his fathers, and his body was put into the earth in the town of David his father; and Jehoram his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ιωσαφατ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν ιωραμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

52 Akházia pedig, az Akháb fia kezde uralkodni Izráelen Samariában, Josafátnak, a Júda királyának tizenhetedik esztendejében, és uralkodék Izráelben két esztendeig.
\22:51\Ahaziah, the son of Ahab, became king over Israel in Samaria in the seventeenth year of the rule of Jehoshaphat, the king of Judah, and he was king over Israel for two years.
καὶ οχοζιας υἱὸς αχααβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ισραηλ ἐν σαμαρείᾳ ἐν ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ ιωσαφατ βασιλεῖ ιουδα καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ισραηλ ἔτη δύο

53 És gonoszul cselekedék az Úrnak szemei elõtt, járván az õ atyjának és anyjának útján, és Jeroboámnak, a Nébát fiának útján, a ki bûnbe ejté az Izráelt;
\22:52\He did evil in the eyes of the Lord, going in the ways of his father and his mother, and in the ways of Jeroboam, the son of Nebat, who made Israel do evil.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ αχααβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ὁδῷ ιεζαβελ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις οἴκου ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ

54 És szolgála a Baálnak, és azt imádá és haragra indítá az Urat, Izráel Istenét, mint a hogy az õ atyja cselekedett.
\22:53\He was a servant and worshipper of Baal, moving the Lord, the God of Israel, to wrath, as his father had done.
καὶ ἐδούλευσεν τοῖς βααλιμ καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς καὶ παρώργισεν τὸν κύριον θεὸν ισραηλ κατὰ πάντα τὰ γενόμενα ἔμπροσθεν αὐτοῦ .

1 És elszakadt Moáb, Akháb halála után, az Izráeltõl.
After the death of Ahab, Moab made itself free from the authority of Israel.
καὶ ἠθέτησεν μωαβ ἐν ισραηλ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αχααβ

2 És mikor Akházia kibukott az õ felházának korlátján Samariában, és megbetegedék, követeket külde el, a kiknek azt parancsolá: Menjetek el, kérdjetek tanácsot a Baálzebubtól, az Ekron istenétõl, hogy meggyógyulok-é e betegségbõl?
Now Ahaziah had a fall from the window of his room in Samaria, and was ill. And he sent men, and said to them, Put a question to Baal-zebub, the god of Ekron, about the outcome of my disease, to see if I will get well or not.
καὶ ἔπεσεν οχοζιας διὰ τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ ἐν τῷ ὑπερῴῳ αὐτοῦ τῷ ἐν σαμαρείᾳ καὶ ἠρρώστησεν καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς δεῦτε καὶ ἐπιζητήσατε ἐν τῇ βααλ μυῖαν θεὸν ακκαρων εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρωστίας μου ταύτης καὶ ἐπορεύθησαν ἐπερωτῆσαι δι' αὐτοῦ

3 Az Úrnak angyala pedig szóla Thesbites Illésnek: Kelj fel, menj el eleibe a Samariabeli király követeinek, és szólj nékik: Nincs-é Isten Izráelben, hogy Baálzebubhoz, az Ekron istenéhez mentek tanácsot kérdeni?
But the angel of the Lord said to Elijah the Tishbite, Go now, and, meeting the men sent by the king of Samaria, say to them, Is it because there is no God in Israel, that you are going to get directions from Baal-zebub, the god of Ekron?
καὶ ἄγγελος κυρίου ἐλάλησεν πρὸς ηλιου τὸν θεσβίτην λέγων ἀναστὰς δεῦρο εἰς συνάντησιν τῶν ἀγγέλων οχοζιου βασιλέως σαμαρείας καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτούς εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν ισραηλ ὑμεῖς πορεύεσθε ἐπιζητῆσαι ἐν τῇ βααλ μυῖαν θεὸν ακκαρων

4 Azért azt mondja az Úr: Az ágyból, a melyben fekszel, fel nem kelsz, hanem kétség nélkül meghalsz. És elméne Illés.

Give ear then to the words of the Lord: You will never again get down from the bed on to which you have gone up, but death will certainly come to you. Then Elijah went away.

καὶ οὐχ οὕτως ὅτι τάδε λέγει κύριος ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς ὅτι ἐκεῖ θανάτῳ ἀποθανῇ καὶ ἐπορεύθη ηλιου καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς

5 És mikor a követek visszajöttek õ hozzá, monda nékik: Miért jöttetek vissza?

And the men he had sent came back to the king; and he said to them, Why have you come back?

καὶ ἐπεστράφησαν οἱ ἄγγελοι πρὸς αὐτόν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς τί ὅτι ἐπεστρέψατε

6 És felelének néki: Egy férfiú jöve elõnkbe, és monda nékünk: Menjetek el, térjetek vissza a királyhoz, a ki titeket elküldött, és mondjátok meg néki: Ezt mondja az Úr: Nincs-é Izráelben Isten, hogy te Baálzebubhoz, Ekron istenéhez küldesz tanácsot kérdeni? Azért az ágyból, a melyben fekszel, fel nem kelsz, hanem kétség nélkül meghalsz.

And they said to him, On our way we had a meeting with a man who said, Go back to the king who sent you and say to him, The Lord says, Is it because there is no God in Israel that you send to put a question to Baal-zebub, the god of Ekron? For this reason, you will not come down from the bed on to which you have gone up, but death will certainly come to you.

καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν ἀνὴρ ἀνέβη εἰς συνάντησιν ἡμῶν καὶ εἶπεν πρὸς ἡμᾶς δεῦτε ἐπιστράφητε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς καὶ λαλήσατε πρὸς αὐτόν τάδε λέγει κ ύριος εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν ισραηλ σὺ πορεύῃ ζητῆσαι ἐν τῇ βααλ μυῖαν θεὸν ακκαρων οὐχ οὕτως ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ

7 És monda nékik: Milyen volt az a férfiú, a ki elõtökbe jött volt, és ezeket a beszédeket szólá néktek?

And he said to them, What sort of a man was it who came and said these words to you?

καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς λέγων τίς ἡ κρίσις τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἀναβάντος εἰς συνάντησιν ὑμῖν καὶ λαλήσαντος πρὸς ὑμᾶς τοὺς λόγους τούτους

8 És felelének néki: Egy szõr-[ruhás] ember, derekán bõr övvel felövezve. Akkor monda: Thesbites Illés volt.

And they said in answer, He was a man clothed in a coat of hair, with a leather band about his body. Then he said, It is Elijah the Tishbite.

καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν ἀνὴρ δασὺς καὶ ζώνην δερματίνην περιεζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ εἶπεν ηλιου ὁ θεσβίτης οὗτός ἐστιν

9 És hozzá külde egy ötven ember elõtt járó fõembert, az alatta való ötven emberrel. És mikor ez hozzá felment, ott ült fenn a hegy tetején, és monda néki: Isten embere, a király azt parancsolja: Jõjj le!

Then the king sent to him a captain of fifty with his fifty men; and he went up to him where he was seated on the top of a hill, and said to him, O man of God, the king has said, Come down.

καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἡγούμενον πεντηκόνταρχον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ καὶ ἀνέβη καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτόν καὶ ἰδοὺ ηλιου ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους καὶ ἐλάλ ησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσέν σε κατάβηθι

10 Felelvén Illés, monda az ötven ember elõtt járó fõembernek: Ha én Isten embere vagyok, szálljon tûz alá az égbõl, és emészszen meg téged és az alattad való ötven embert. És tûz szálla alá az égbõl, és megemészté õt és az [õ] ötven emberét.

And Elijah in answer said to the captain of fifty, If I am a man of God, may fire come down from heaven on you and on your fifty men, and put an end to you. Then fire came down from heaven and put an end to him and his fifty men.

καὶ ἀπεκρίθη ηλιου καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πεντηκόνταρχον καὶ εἰ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐγώ καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου καὶ κατέ βη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ

11 És ismét külde õ hozzá [a király] más ötven ember elõtt való fõembert, mind az ötven férfival egybe, a ki szóla és monda néki: Isten embere, a király azt parancsolja, hogy hamar jõjj alá!

Then the king sent another captain of fifty with his fifty men; and he said to Elijah, O man of God, the king says, Come down quickly.

καὶ προσέθετο ὁ βασιλεὺς καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἄλλον πεντηκόνταρχον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ καὶ ἀνέβη καὶ ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν ἄνθρω πε τοῦ θεοῦ τάδε λέγει ὁ βασιλεύς ταχέως κατάβηθι

12 És felele Illés, és monda nékik: Ha Isten embere vagyok, szálljon tûz az égbõl alá, és emészszen meg téged és a te ötven emberedet. És Istennek tüze szálla alá az égbõl, és megemészté õt és az õ ötven emberét.

And Elijah in answer said, If I am a man of God, may fire come down from heaven on you and on your fifty men, and put an end to you. And the fire of God came down from heaven, and put an end to him and his fifty men.

καὶ ἀπεκρίθη ηλιου καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν εἰ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐγώ εἰμι καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ

13 És újra elküldött egy harmadik ötven ember elõtt járó fõembert is, az õ ötven emberével együtt, és felmenvén ez az ötven ember elõtt járó fõember, elméne és térdre borult Illés elõtt, és könyörögvén néki, monda: Óh Isten embere, kérlek, legyen becsülete a te szemeid elõtt az én lelkemnek, és ezeknek a te szolgáidnak, ez ötven ember lelkének!

Then he sent a third captain of fifty with his fifty men; and the third captain of fifty went up, and falling on his knees before Elijah, requesting mercy of him, said, O man of God, let my life and the life of these your fifty servants be of value to you.

καὶ προσέθετο ὁ βασιλεὺς ἔτι ἀποστεῖλαι ἡγούμενον πεντηκόνταρχον τρίτον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτὸν ὁ πεντηκόνταρχος ὁ τρίτος καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ κατέναντι ηλιου καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ ἐντιμωθήτω δὴ ἡ ψυχή μου καὶ ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου τούτων τῶν πεντήκοντα ἐν ὀφθαλμοῖς σου

14 Ímé tûz szállott le az égbõl és megemészté az ötven ember elõtt való elébbi két fõembert, az õ ötven emberével egybe: Most azért legyen becsülete az én lelkemnek a te szemeid elõtt!

For fire came down from heaven and put an end to the first two captains of fifty and their fifties; but now let my life be of value in your eyes.

ἰδοὺ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν τοὺς δύο πεντηκοντάρχους τοὺς πρώτους καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτῶν καὶ νῦν ἐντιμωθήτω δὴ ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου ἐν ὀφθαλμοῖς σου

15 Ekkor szóla az Úr angyala Illésnek: Menj alá vele, ne félj semmit tõle. És õ felkelvén aláméne vele a királyhoz.

Then the angel of the Lord said to Elijah, Go down with him; have no fear of him. So he got up and went down with him to the king.

καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος κυρίου πρὸς ηλιου καὶ εἶπεν κατάβηθι μετ' αὐτοῦ μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ἀνέστη ηλιου καὶ κατέβη μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα

16 És szóla néki: Ezt mondja az Úr: A miért követeket küldöttél tanácsot kérdeni Baálzebubhoz, Ekron istenéhez, mintha nem volna Izráelben Isten, a kinek a beszédébõl tanácsot kérdhetnél: azért fel nem kelsz ez ágyból, a melyben fekszel, hanem kétség nélkül meghalsz.

And he said to him, This is the word of the Lord: Because you sent men to put a question to Baal-zebub, the god of Ekron, for this reason you will never again get down from the bed on to which you have gone up, but death will certainly come to you.

καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν ηλιου τάδε λέγει κύριος τί ὅτι ἀπέστειλας ἀγγέλους ζητῆσαι ἐν τῇ βααλ μυῖαν θεὸν ακκαρων οὐχ οὕτως ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ

17 És meghalt az Úrnak beszéde szerint, a melyet szólott Illés, és uralkodék Jórám õ helyette, Jórámnak, a Josafát fiának, a Júdabeli királynak második esztendejében; mert [Akháziának] nem volt fia.

So death came to him, as the Lord had said by the mouth of Elijah. And Jehoram became king in his place in the second year of the rule of Jehoram, son of Jehoshaphat, king of Judah; because he had no son.

καὶ ἀπέθανεν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ηλιου

18 Akháziának egyéb dolgai pedig, a melyeket cselekedett, vajjon nincsenek- é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

Now the rest of the acts of Ahaziah, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων οχοζιου ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ισραηλ [18α] καὶ ιωραμ υἱὸς αχααβ βασιλεύει ἐπὶ ισραηλ ἐν σαμαρείᾳ ἔτη δέκα δύο ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῳ ιωσαφατ βασιλέως ιουδα [18β] καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου πλὴν οὐχ ὡς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οὐδὲ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ [18ξ] καὶ ἀπέστησεν τὰς στήλας τοῦ βααλ ἃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ συνέτριψεν αὐτάς πλὴν ἐν ταῖς ἁμαρτίαις οἴκου ιεροβοαμ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ ἐκολλήθη ουκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν [18δ] καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος εἰς τὸν οἶκον αχααβ

1 És lõn mikor az Úr Illést fel akará vinni a szélvész által mennyekbe: elméne Illés és Elizeus Gilgálból.

Now when the Lord was about to take Elijah up to heaven in a great wind, Elijah went with Elisha from Gilgal.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀνάγειν κύριον τὸν ηλιου ἐν συσσεισμῷ ὡς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπορεύθη ηλιου καὶ ελισαιε ἐκ γαλγαλων

2 És monda Illés Elizeusnak: Maradj itt, kérlek, mert az Úr Béthelbe küldött engem. És felele Elizeus: Él az Úr, és a te lelked, hogy el nem hagylak téged! És mikor lemenének Béthel felé:

And Elijah said to Elisha, Come no farther for the Lord has sent me to Beth-el. But Elisha said, As the Lord is living and as your soul is living, I will not be parted from you. So they went down to Beth-el.

καὶ εἶπεν ηλιου πρὸς ελισαιε κάθου δὴ ἐνταῦθα ὅτι κύριος ἀπέσταλκέν με ἕως βαιθηλ καὶ εἶπεν ελισαιε ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου εἰ καταλείψω σε καὶ ἦλθον εἰς βαιθηλ

3 Kijövének a próféták fiai, a kik Béthelben valának, Elizeushoz, és mondának néki: Nem tudod-é, hogy e mai napon az Úr elragadja a te uradat tõled? És monda: Tudom én is, hallgassatok.

And at Beth-el the sons of the prophets came out to Elisha and said, Has it been made clear to you that the Lord is going to take away your master from over you today? And he said, Yes, I have knowledge of it: say no more.

καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν βαιθηλ πρὸς ελισαιε καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν εἰ ἔγνως ὅτι κύριος σήμερον λαμβάνει τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου καὶ εἶπεν κἀγὼ ἔγνωκα σιωπᾶτε

4 És monda néki Illés: Elizeus! Maradj itt, kérlek; mert az Úr engem Jérikhóba küldött. Õ azonban monda: Él az Úr és a te lelked, hogy el nem hagylak téged. És mikor elmenének Jérikhóba:

Then Elijah said to him, Come no farther, for the Lord has sent me to Jericho. But he said, As the Lord is living and as your soul is living, I will not be parted from you. So they went on to Jericho.

καὶ εἶπεν ηλιου πρὸς ελισαιε κάθου δὴ ἐνταῦθα ὅτι κύριος ἀπέσταλκέν με εἰς ιεριχω καὶ εἶπεν ελισαιε ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου εἰ ἐγκαταλείψω σε καὶ ἦλθον εἰς ιεριχω

5 A próféták fiai, a kik Jérikhóban valának, Elizeushoz jövének, és mondának néki: Nem tudod-é, hogy e mai napon az Úr a te uradat elragadja tõled? És õ monda: Én is tudom, hallgassatok.

And at Jericho the sons of the prophets came up to Elisha and said to him, Has it been made clear to you that the Lord is going to take away your master from over you today? And he said in answer, Yes, I have knowledge of it: say no more.

καὶ ἤγγισαν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν ιεριχω πρὸς ελισαιε καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν εἰ ἔγνως ὅτι σήμερον λαμβάνει κύριος τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου καὶ εἶπεν καί γε ἐγὼ ἔγνων σιωπᾶτε

6 Azután monda néki Illés: Maradj itt, kérlek, mert az Úr engem a Jordán mellé küldött. De õ felele: Él az Úr és a te lelked, hogy el nem hagylak téged. És elmenének együtt mindketten.

Then Elijah said to him, Come no farther, for the Lord has sent me to Jordan. But he said, As the Lord is living and as your soul is living, I will not be parted from you. So they went on together.

καὶ εἶπεν αὐτῷ ηλιου κάθου δὴ ὧδε ὅτι κύριος ἀπέσταλκέν με ἕως τοῦ ιορδάνου καὶ εἶπεν ελισαιε ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου εἰ ἐγκαταλείψω σε καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι

7 Ötven férfiú pedig a próféták fiai közül [utánok] menvén, velök szemben messze megállának, mikor õk ketten a Jordán mellett megállottak.

And fifty men of the sons of the prophets went out and took their places facing them a long way off, while the two of them were by the edge of Jordan.

καὶ πεντήκοντα ἄνδρες υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ ἔστησαν ἐξ ἐναντίας μακρόθεν καὶ ἀμφότεροι ἔστησαν ἐπὶ τοῦ ιορδάνου

8 És fogá Illés az õ palástját, és összehajtva azt, megüté azzal a vizet; és az kétfelé válék; úgy hogy mind a ketten szárazon menének át rajta.

Then Elijah took off his robe, and, rolling it up, gave the water a blow with it, and the waters were parted, flowing back this way and that, so that they went over on dry land.

καὶ ἔλαβεν ηλιου τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ καὶ εἵλησεν καὶ ἐπάταξεν τὸ ὕδωρ καὶ διῃρέθη τὸ ὕδωρ ἔνθα καὶ ἔνθα καὶ διέβησαν ἀμφότεροι ἐν ἐρήμῳ

9 És mikor általmentek, monda Illés Elizeusnak: Kérj tõlem, mit cselekedjem veled, mielõtt tõled elragadtatom. És monda Elizeus: Legyen, kérlek, a te benned való léleknek kettõs mértéke én rajtam.

And when they had come to the other side, Elijah said to Elisha, Say what you would have me do for you before I am taken from you. And Elisha said, Be pleased to let a special measure of your spirit be on me.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαβῆναι αὐτοὺς καὶ ηλιου εἶπεν πρὸς ελισαιε αἴτησαι τί ποιήσω σοι πρὶν ἢ ἀναλημφθῆναί με ἀπὸ σοῦ καὶ εἶπεν ελισαιε γενηθήτω δὴ διπλᾶ ἐν πνεύματί σου ἐπ' ἐμέ

10 És õ monda: Nehéz dolgot kértél; mégis, ha majd meglátándasz engem, mikor tõled elragadtatom, meglesz, a mit [kérsz:] ha pedig [meg] nem [látándasz,] nem lesz meg.

And he said, You have made a hard request: still, if you see me when I am taken from you, you will get your desire; but if not, it will not be so.

καὶ εἶπεν ηλιου ἐσκλήρυνας τοῦ αἰτήσασθαι ἐὰν ἴδῃς με ἀναλαμβανόμενον ἀπὸ σοῦ καὶ ἔσται σοι οὕτως καὶ ἐὰν μή οὐ μὴ γένηται

11 És lõn, a mikor menének és menvén beszélgetének, ímé egy tüzes szekér tüzes lovakkal elválasztá õket egymástól. És felméne Illés a szélvészben az égbe.

And while they went on their way, going on talking together, suddenly there were carriages and horses of fire separating them from one another and Elijah went up to heaven in a great wind.

καὶ ἐγένετο αὐτῶν πορευομένων ἐπορεύοντο καὶ ἐλάλουν καὶ ἰδοὺ ἅρμα πυρὸς καὶ ἵπποι πυρὸς καὶ διέστειλαν ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων καὶ ἀνελήμφθη ηλιου ἐν συσσεισμῷ ὡς εἰς τὸν οὐρανόν

12 Elizeus pedig ezt látván, kiált vala: [Édes] atyám, [édes] atyám! Izráel szekerei és lovagjai! És nem látá õt többé. És vevé a maga ruháit, és két részre szakasztá azokat,

And when Elisha saw it he gave a cry, My father, my father, the carriages of Israel and its horsemen! And he saw him no longer; and he was full of grief.

καὶ ελισαιε ἑώρα καὶ ἐβόα πάτερ πάτερ ἅρμα ισραηλ καὶ ἱππεὺς αὐτοῦ καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν ἔτι καὶ ἐπελάβετο τῶν ἱματίων αὐτοῦ καὶ διέρρηξεν αὐτὰ εἰς δύο ῥήγματα

13 És felemelé az Illés palástját, a mely róla leesett, és visszatért, és megállott a Jordán partján.

Then he took up Elijah's robe, which had been dropped from him, and went back till he came to the edge of Jordan.

καὶ ὕψωσεν τὴν μηλωτὴν ηλιου ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν ελισαιε καὶ ἐπέστρεψεν ελισαιε καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ιορδάνου

14 És vevé az Illés palástját, a mely róla leesett, és [azzal] megüté a vizet, és monda: Hol van az Úr, az Illés Istene? És mikor õ is megütötte a vizet, kétfelé válék az; és általméne Elizeus.

And he took Elijah's robe, which had been dropped from him, and giving the water a blow with it, said, Where is the Lord, the God of Elijah? and at his blow the waters were parted this way and that; and Elisha went over.

καὶ ἔλαβεν τὴν μηλωτὴν ηλιου ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν τὸ ὕδωρ καὶ οὐ διέστη καὶ εἶπεν ποῦ ὁ θεὸς ηλιου αφφω καὶ ἐπάταξεν τὰ ὕδατα καὶ διερράγησαν ἔνθα κ αὶ ἔνθα καὶ διέβη ελισαιε

15 És mikor látták õt a próféták fiai, a kik átellenben Jérikhónál valának, mondának: Az Illés lelke megnyugodt Elizeuson. És eleibe menének néki, és meghajták magokat õ elõtte a földig;

And when the sons of the prophets who were facing him at Jericho saw him, they said, The spirit of Elijah is resting on Elisha. And they came out to him, and went down on the earth before him.

καὶ εἶδον αὐτὸν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν ιεριχω ἐξ ἐναντίας καὶ εἶπον ἐπαναπέπαυται τὸ πνεῦμα ηλιου ἐπὶ ελισαιε καὶ ἦλθον εἰς συναντὴν αὐτοῦ καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν

16 És mondának néki: Ímé a te szolgáid között van ötven ember, erõs férfiak, küldd el õket, hadd keressék meg a te uradat, hátha az Úrnak lelke ragadta el õt, és letette õt valamelyik hegyen, vagy völgyben. De õ monda: Ne küldjetek.

And they said, Your servants have with us here fifty strong men; be pleased to let them go in search of Elijah; for it may be that the spirit of the Lord has taken him up and put him down on some mountain or in some valley. But he said, Do not send them.

καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν ἰδοὺ δὴ μετὰ τῶν παίδων σου πεντήκοντα ἄνδρες υἱοὶ δυνάμεως πορευθέντες δὴ ζητησάτωσαν τὸν κύριόν σου μήποτε ἦρεν αὐτὸν πνεῦμα κυρίου καὶ ἔρρι ψεν αὐτὸν ἐν τῷ ιορδάνῃ ἢ ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων ἢ ἐφ' ἕνα τῶν βουνῶν καὶ εἶπεν ελισαιε οὐκ ἀποστελεῖτε

17 De azok kényszerítették õt egész a megszégyenülésig, és monda: [Hát] küldjetek el! És elküldék az ötven férfiút, de harmadnapig keresvén sem találák meg õt.

But when they kept on requesting him, he was shamed and said, Send, then. So they sent fifty men; but after searching for three days, they came back without having seen him.

καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν ἕως ὅτου ᾐσχύνετο καὶ εἶπεν ἀποστείλατε καὶ ἀπέστειλαν πεντήκοντα ἄνδρας καὶ ἐζήτησαν τρεῖς ἡμέρας καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν

18 És mikor visszajöttek õ hozzá, mert Jérikhóban lakott, monda nékik: Nem mondottam-é, hogy ne menjetek el?

And they came back to him, while he was still at Jericho; and he said to them, Did I not say to you, Go not?

καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς αὐτόν καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν ιεριχω καὶ εἶπεν ελισαιε οὐκ εἶπον πρὸς ὑμᾶς μὴ πορευθῆτε

19 És mondának a város férfiai Elizeusnak: Ímé e város jó lakóhely volna, a mint uram magad látod; de a vize ártalmas, és a föld gyümölcsét meg nem érleli.

Now the men of the town said to Elisha, You see that the position of this town is good; but the water is bad, causing the young of the cattle to come to birth dead.

καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς ελισαιε ἰδοὺ ἡ κατοίκησις τῆς πόλεως ἀγαθή καθὼς ὁ κύριος βλέπει καὶ τὰ ὕδατα πονηρὰ καὶ ἡ γῆ ἀτεκνουμένη

20 És monda: Hozzatok nékem egy új csészét, és tegyetek sót belé. És elhozák néki.
So he said, Get me a new vessel, and put salt in it; and they took it to him.
καὶ εἶπεν ελισαιε λάβετέ μοι ὑδρίσκην καινὴν καὶ θέτε ἐκεῖ ἅλα καὶ ἔλαβον πρὸς αὐτόν

21 Õ pedig kiment a forráshoz, és bele veté a sót, és monda: Ezt mondja az Úr: Meggyógyítottam e vizeket; nem származik ezután azokból halál és idétlen termés.
Then he went out to the spring from which the water came, and put salt in it, and said, The Lord says, Now I have made this water sweet; no longer will it be death-giving or unfertile.
καὶ ἐξῆλθεν ελισαιε εἰς τὴν διέξοδον τῶν ὑδάτων καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ ἅλα καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ἴαμαι τὰ ὕδατα ταῦτα οὐκ ἔσται ἔτι ἐκεῖθεν θάνατος καὶ ἀτεκνουμένη

22 És egészségesekké lõnek a vizek mind e mai napig, Elizeus beszéde szerint, a melyet szólott.
And the water was made sweet again to this day, as Elisha said.
καὶ ἰάθησαν τὰ ὕδατα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης κατὰ τὸ ῥῆμα ελισαιε ὃ ἐλάλησεν

23 Felméne azután onnét Béthelbe; és mikor az úton felfelé méne, apró gyermekek jövének ki a városból, a kik õt csúfolják vala, ezt mondván: Jõjj fel, kopasz, jõjj fel, kopasz!
Then from there he went up to Beth-el; and on his way, some little boys came out from the town and made sport of him, crying, Go up, old no-hair! go up, old no-hair!
καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς βαιθηλ καὶ ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ παιδάρια μικρὰ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως καὶ κατέπαιζον αὐτοῦ καὶ εἶπον αὐτῷ ἀνάβαινε φαλακρέ ἀνάβαινε

24 És hátratekintvén és meglátván õket, megátkozá õket az Úr nevében, és az erdõbõl két nõstény medve jövén ki, szétszaggata közülök negyvenkét gyermeket.
And turning back, he saw them, and put a curse on them in the name of the Lord. And two she-bears came out of the wood and put forty-two of the children to death.
καὶ ἐξένευσεν ὀπίσω αὐτῶν καὶ εἶδεν αὐτὰ καὶ κατηράσατο αὐτοῖς ἐν ὀνόματι κυρίου καὶ ἰδοὺ ἐξῆλθον δύο ἄρκοι ἐκ τοῦ δρυμοῦ καὶ ἀνέρρηξαν ἐξ αὐτῶν τεσσαράκοντα καὶ δύο παῖδας

25 Onnét azután felment a Kármel hegyére; onnét pedig Samariába tért vissza.
From there he went to Mount Carmel, and came back from there to Samaria.
καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος τὸ καρμήλιον καὶ ἐκεῖθεν ἐπέστρεψεν εἰς σαμάρειαν

1 Jórám pedig, az Akháb fia kezde uralkodni Izráelen Samariában Josafátnak, a Júda királyának tizennyolczadik esztendejében, és uralkodék tizenkét esztendeig.
And Jehoram, the son of Ahab, became king over Israel in Samaria in the eighteenth year of the rule of Jehoshaphat, king of Judah; and he was king for twelve years.
καὶ ιωραμ υἱὸς αχααβ ἐβασίλευσεν ἐν ισραηλ ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῳ ιωσαφατ βασιλεῖ ιουδα καὶ ἐβασίλευσεν δώδεκα ἔτη

2 És gonoszul cselekedék az Úrnak szemei elõtt, de nem annyira, mint az õ atyja és anyja; mert elrontá a Baál képét, a melyet az õ atyja készíttetett volt.
He did evil in the eyes of the Lord; but not like his father and his mother, for he put away the stone pillar of Baal which his father had made.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου πλὴν οὐχ ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ οὐχ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ μετέστησεν τὰς στήλας τοῦ βααλ ἃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ

3 De mindazáltal követé Jeroboámnak, a Nébát fiának bûneit, a ki vétekbe ejtette volt az Izráelt, és el nem távozék azoktól.
But still he did the same sins which Jeroboam, the son of Nebat, did and made Israel do; he went on in them.
πλὴν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ ἐκολλήθη οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῆς

4 És Mésának, a Moáb királyának nagyon sok juha volt, és az Izráel királyának adóban százezer bárány és százezer kos gyapját fizette.
Now Mesha, king of Moab, was a sheep-farmer; and he gave regularly to the king of Israel the wool from a hundred thousand lambs and a hundred thousand sheep.
καὶ μωσα βασιλεὺς μωαβ ἦν νωκηδ καὶ ἐπέστρεφεν τῷ βασιλεῖ ισραηλ ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἑκατὸν χιλιάδας ἀρνῶν καὶ ἑκατὸν χιλιάδας κριῶν ἐπὶ πόκων

5 De mikor meghalt Akháb, a Moáb királya elszakadt az Izráel királyától.
But when Ahab was dead, the king of Moab got free from the authority of the king of Israel.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αχααβ καὶ ἠθέτησεν βασιλεὺς μωαβ ἐν βασιλεῖ ισραηλ

6 Kiméne azért Jórám király azon a napon Samariából, és megszámlálá az egész Izráelt;
At that time, King Jehoram went out from Samaria and got all Israel together in fighting order.
καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς ιωραμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ σαμαρείας καὶ ἐπεσκέψατο τὸν ισραηλ

7 És elméne, és külde [követeket] Josafáthoz, Júda királyához, ezt izenvén néki: A Moáb királya elszakadt tõlem; eljösz-é velem a Moáb ellen a hadba? Felele: Felmegyek, úgy én, mint te; úgy az én népem, mint a te néped; úgy az én lovam, mint a te lovaid.

And he sent to Jehoshaphat, king of Judah, saying, The king of Moab has got free from my authority: will you go with me to make war on Moab? And he said, I will go with you: I am as you are, my people as your people, and my horses as your horses.

καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐξαπέστειλεν πρὸς ιωσαφατ βασιλέα ιουδα λέγων βασιλεὺς μωαβ ἠθέτησεν ἐν ἐμοί εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς μωαβ εἰς πόλεμον καὶ εἶπεν ἀναβήσομαι ὅμοιός μο ι ὅμοιός σοι ὡς ὁ λαός μου ὁ λαός σου ὡς οἱ ἵπποι μου οἱ ἵπποι σου

8 És monda: Mely úton menjünk fel? Felele: Az Edom pusztájának útján.

And he said, Which way are we to go? And he said in answer, By the waste land of Edom.

καὶ εἶπεν ποίᾳ ὁδῷ ἀναβῶ καὶ εἶπεν ὁδὸν ἔρημον εδωμ

9 És elméne az Izráel királya és Júda királya és az Edom királya; és mikor hét napig bolyongtak az úton, nem volt vize sem a tábornak, sem a velök volt barmoknak.

So the king of Israel went with the king of Judah and the king of Edom by a roundabout way for seven days: and there was no water for the army or for the beasts they had with them.

καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς ισραηλ καὶ ὁ βασιλεὺς ιουδα καὶ ὁ βασιλεὺς εδωμ καὶ ἐκύκλωσαν ὁδὸν ἑπτὰ ἡμερῶν καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ παρεμβολῇ καὶ τοῖς κτήνεσιν τοῖς ἐν τοῖς ποσ ὶν αὐτῶν

10 Akkor monda az Izráel királya: Jaj, jaj; az Úr [azért] hívta egybe e három királyt, hogy a Moáb kezébe adja õket!

And the king of Israel said, Here is trouble: for the Lord has got these three kings together to give them into the hands of Moab.

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ ὦ ὅτι κέκληκεν κύριος τοὺς τρεῖς βασιλεῖς παρερχομένους δοῦναι αὐτοὺς ἐν χειρὶ μωαβ

11 És monda Josafát: Nincs itt az Úr prófétái közül egy sem, hogy általa tanácsot kérhetnénk az Úrtól? És felele egy az Izráel királyának szolgái közül, és monda: Itt van Elizeus, a Sáfát fia, a ki Illésnek kezeire vizet tölt vala.

But Jehoshaphat said, Is there no prophet of the Lord here, through whom we may get directions from the Lord? And one of the king of Israel's men said in answer, Elisha, the son of Shaphat, is here, who was servant to Elijah.

καὶ εἶπεν ιωσαφατ οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ κυρίου καὶ ἐπιζητήσωμεν τὸν κύριον παρ' αὐτοῦ καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παίδων βασιλέως ισραηλ καὶ εἶπεν ὧδε ελισαιε υἱὸς σαφ ατ ὃς ἐπέχεεν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ηλιου

12 És monda Josafát: Nála van az Úrnak beszéde. És alámenének hozzá az Izráel királya és Josafát és az Edom királya.

And Jehoshaphat said, The word of the Lord is with him. So the king of Israel and Jehoshaphat and the king of Edom went down to him.

καὶ εἶπεν ιωσαφατ ἔστιν αὐτῷ ῥῆμα κυρίου καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς ισραηλ καὶ ιωσαφατ βασιλεὺς ιουδα καὶ βασιλεὺς εδωμ

13 És monda Elizeus az Izráel királyának: Mi közöm van hozzád? Menj a te atyádnak és anyádnak prófétáihoz! És monda néki az Izráel királya: Ne [utasíts el;] mert az Úr gyûjtötte össze ezt a három királyt, hogy a Moáb kezébe adja õket.

But Elisha said to the king of Israel, What have I to do with you? go to the prophets of your father and your mother. And the king of Israel said, No; for the Lord has got these three kings together to give them up into the hands of Moab.

καὶ εἶπεν ελισαιε πρὸς βασιλέα ισραηλ τί ἐμοὶ καὶ σοί δεῦρο πρὸς τοὺς προφήτας τοῦ πατρός σου καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ισραηλ μή ὅτι κέκληκεν κύριος τοὺς τρεῖς βασιλεῖς τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖρας μωαβ

14 És monda Elizeus: Él a Seregek Ura, a ki elõtt állok, ha nem nézném Josafátnak, a Júda királyának személyét, [bizony] téged nem néznélek, és rád sem tekintenék;

Then Elisha said, By the life of the Lord of armies whose servant I am, if it was not for the respect I have for Jehoshaphat, king of Judah, I would not give a look at you, or see you.

καὶ εἶπεν ελισαιε ζῇ κύριος τῶν δυνάμεων ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον ιωσαφατ βασιλέως ιουδα ἐγὼ λαμβάνω εἰ ἐπέβλεψα πρὸς σὲ καὶ εἶδόν σε

15 Hozzatok ide egy énekest. És mikor énekelt elõtte az éneklõ, az Úrnak keze lõn õ rajta.

But now, get me a player of music, and it will come about that while the man is playing, the hand of the Lord will come on me and I will give you the word of the Lord: and they got a player of music, and while the man was playing, the hand of the Lord was on him.

καὶ νυνὶ δὲ λαβέ μοι ψάλλοντα καὶ ἐγένετο ὡς ἔψαλλεν ὁ ψάλλων καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν χεὶρ κυρίου

16 És monda: Ezt mondja az Úr: Csináljatok itt és ott e patakon árkokat;
And he said, The Lord says, I will make this valley full of water-holes.
καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ποιήσατε τὸν χειμάρρουν τοῦτον βοθύνους βοθύνους

17 Mert ezt mondja az Úr: Nem láttok sem szelet, sem esõt, és mégis e patak megtelik vízzel, hogy ihattok mind ti, mind a ti nyájatok és barmaitok.
For the Lord says, Though you see no wind or rain, the valley will be full of water, and you and your armies and your beasts will have drink.
ὅτι τάδε λέγει κύριος οὐκ ὄψεσθε πνεῦμα καὶ οὐκ ὄψεσθε ὑετόν καὶ ὁ χειμάρρους οὗτος πλησθήσεται ὕδατος καὶ πίεσθε ὑμεῖς καὶ αἱ κτήσεις ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν

18 Kevés pedig [még] ez az Úr szemei elõtt, hanem a Moábot is kezetekbe adja.
And this will be only a small thing to the Lord: in addition he will give the Moabites into your hands.
καὶ κούφη αὕτη ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καὶ παραδώσω τὴν μωαβ ἐν χειρὶ ὑμῶν

19 És megvesztek minden kulcsos várost és minden szép várost, és minden jótermõ fát kivagdaltok, és minden kútfõt betöltötök, és minden jó szántóföldet behánytok kövekkel.
And you are to put every walled town to destruction, cutting down every good tree, and stopping up every water-spring, and making all the good land rough with stones.
καὶ πατάξετε πᾶσαν πόλιν ὀχυρὰν καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν καταβαλεῖτε καὶ πάσας πηγὰς ὕδατος ἐμφράξετε καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἀχρειώσετε ἐν λίθοις

20 És lõn reggel, a mikor áldozatot szoktak tenni, ímé vizek jõnek vala Edom útjáról, és megtelék a föld vízzel.
Now in the morning, about the time when the offering was made, they saw water flowing from the direction of Edom till the country was full of water.
καὶ ἐγένετο τὸ πρωὶ ἀναβαινούσης τῆς θυσίας καὶ ἰδοὺ ὕδατα ἤρχοντο ἐξ ὁδοῦ εδωμ καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ὕδατος

21 Mikor pedig meghallotta az egész Moáb, hogy feljöttek a királyok õ ellenök harczolni, egybegyûlének mindnyájan, a kik fegyvert foghattak, és megállottak az õ [tartományuk] határán.
Now all Moab, hearing that the kings had come to make war against them, got together all who were able to take up arms and went forward to the edge of the country.
καὶ πᾶσα μωαβ ἤκουσαν ὅτι ἀνέβησαν οἱ βασιλεῖς πολεμεῖν αὐτούς καὶ ἀνεβόησαν ἐκ παντὸς περιεζωσμένου ζώνην καὶ ἐπάνω καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοῦ ὁρίου

22 És mikor felkeltek reggel, és a nap feljött a vizekre, úgy láták a Moábiták, mintha õ ellenökbe az a víz vereslenék, mint a vér.
And early in the morning they got up, when the sun was shining on the water, and they saw the water facing them as red as blood.
καὶ ὤρθρισαν τὸ πρωί καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ἐπὶ τὰ ὕδατα καὶ εἶδεν μωαβ ἐξ ἐναντίας τὰ ὕδατα πυρρὰ ὡσεὶ αἷμα

23 És mondának: Vér ez! Megvívtak a királyok egymással, és megölte egyik a másikát. Prédára most, Moáb!
Then they said, This is blood: it is clear that destruction has come on the kings; they have been fighting one another: now come, Moab, let us take their goods.
καὶ εἶπαν αἷμα τοῦτο τῆς ῥομφαίας ἐμαχέσαντο οἱ βασιλεῖς καὶ ἐπάταξαν ἀνὴρ τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ νῦν ἐπὶ τὰ σκῦλα μωαβ

24 De mikor az Izráel táborához jutottak, felkeltek az Izráeliták, és megverték a Moábitákat, és azok megfutamodtak elõttök; betörtek hozzájok és leverték Moábot.
But when they came to the tents of Israel, the Israelites came out and made a violent attack on the Moabites, so that they went in flight before them; and they went forward still attacking them;
καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν παρεμβολὴν ισραηλ καὶ ισραηλ ἀνέστησαν καὶ ἐπάταξαν τὴν μωαβ καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ εἰσῆλθον εἰσπορευόμενοι καὶ τύπτοντες τὴν μωαβ

25 És városaikat lerontották, és a jó szántóföldekre kiki követ hányt, és elborították azt [kövekkel,] és minden kútfõt behánytak, és minden jótermõ fát kivágtak, úgy hogy csak Kir-Haréset kõfalait hagyták fenn; de körülvevék azt is a parittyások, és lerontották.
Pulling down the towns, covering every good field with stones, stopping up all the water-springs, and cutting down all the good trees; they went on driving Moab before them till only in Kir-hareseth were there any Moabites; and the fighting-men went round the town raining stones on it.
καὶ τὰς πόλεις καθεῖλον καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἔρριψαν ἀνὴρ τὸν λίθον καὶ ἐνέπλησαν αὐτὴν καὶ πᾶσαν πηγὴν ὕδατος ἐνέφραξαν καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν κατέβαλον ἕως τοῦ κ αταλιπεῖν τοὺς λίθους τοῦ τοίχου καθηρημένους καὶ ἐκύκλευσαν οἱ σφενδονῆται καὶ ἐπάταξαν αὐτήν

26 Látván pedig a Moáb királya, hogy legyõzettetik a viadalban, maga mellé vett hétszáz fegyverfogó férfiút, hogy keresztül törjenek az Edom királyához; de nem bírtak.
And when the king of Moab saw that the fight was going against him, he took with him seven hundred men armed with swords, with the idea of forcing a way through to the king of Aram, but they were not able to do so.
καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς μωαβ ὅτι ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὸν ὁ πόλεμος καὶ ἔλαβεν μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτακοσίους ἄνδρας ἐσπασμένους ῥομφαίαν διακόψαι πρὸς βασιλέα εδωμ καὶ οὐκ ἠδ υνήθησαν

27 Akkor vevé az õ elsõszülött fiát, a ki õ helyette uralkodandó volt, és égõáldozatul megáldozá a kõfalon. Mely dolog felett az Izráel népe igen felháborodék, és elmenének onnét, és megtérének az õ földjökbe.

Then he took his oldest son, who would have been king after him, offering him as a burned offering on the wall. So there was great wrath against Israel; and they went away from him, back to their country.

καὶ ἔλαβεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον ὃς ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ τείχους καὶ ἐγένετο μετάμελος μέγας ἐπὶ ισραηλ καὶ ἀπῆραν ἀπ ' αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν

1 És kiálta egy asszony a próféták fiainak feleségei közül Elizeushoz, és monda: A te szolgád, az én férjem meghalt; te tudod, hogy a te szolgád félte az Urat. Eljött pedig a hitelezõ, hogy elvigye mind a két gyermekemet, hogy néki szolgái legyenek.

Now a certain woman, the wife of one of the sons of the prophets, came crying to Elisha and said, Your servant my husband is dead; and to your knowledge he was a worshipper of the Lord; but now, the creditor has come to take my two children as servants in payment of his debt.

καὶ γυνὴ μία ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν ἐβόα πρὸς ελισαιε λέγουσα ὁ δοῦλός σου ὁ ἀνήρ μου ἀπέθανεν καὶ σὺ ἔγνως ὅτι δοῦλος ἦν φοβούμενος τὸν κύριον καὶ ὁ δανιστὴς ἦλθ εν λαβεῖν τοὺς δύο υἱούς μου ἑαυτῷ εἰς δούλους

2 Monda néki Elizeus: Mit cselekedjem veled? Mondd meg nékem, mi van a házadban? Monda az: A te szolgálóleányod házában nincs egyéb, csak egy korsó olaj.

Then Elisha said to her, What am I to do for you? say now, what have you in the house? And she said, Your servant has nothing in the house but a pot of oil.

καὶ εἶπεν ελισαιε τί ποιήσω σοι ἀνάγγειλόν μοι τί ἐστίν σοι ἐν τῷ οἴκῳ ἡ δὲ εἶπεν οὐκ ἔστιν τῇ δούλῃ σου οὐθὲν ἐν τῷ οἴκῳ ὅτι ἀλλ' ἢ ὃ ἀλείψομαι ἔλαιον

3 Akkor monda: Menj el, kérj ott kinn minden te szomszédidtól üres edényeket, de ne keveset;

Then he said, Go out to all your neighbours and get vessels, a very great number of them.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν δεῦρο αἴτησον σαυτῇ σκεύη ἔξωθεν παρὰ πάντων τῶν γειτόνων σου σκεύη κενά μὴ ὀλιγώσῃς

4 És menj be és zárkózzál be magad a te fiaiddal, és tölts [az olajból] mindenik edénybe, és a tele edényt állítsd félre.

Then go in, and, shutting the door on yourself and your sons, put oil into all these vessels, putting on one side the full ones.

καὶ εἰσελεύσῃ καὶ ἀποκλείσεις τὴν θύραν κατὰ σοῦ καὶ κατὰ τῶν υἱῶν σου καὶ ἀποχεεῖς εἰς τὰ σκεύη ταῦτα καὶ τὸ πληρωθὲν ἀρεῖς

5 És elment õ tõle, és bezárkózott az õ fiaival, azok hordták néki [az edényeket], õ maga pedig csak töltögetett.

So she went away, and when the door was shut on her and her sons, they took the vessels to her and she put oil into them.

καὶ ἀπῆλθεν παρ' αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν οὕτως καὶ ἀπέκλεισεν τὴν θύραν κατ' αὐτῆς καὶ κατὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς αὐτοὶ προσήγγιζον πρὸς αὐτήν καὶ αὐτὴ ἐπέχεεν

6 És mikor megtöltötte az edényeket, monda az õ fiának: Hozz ide még egy edényt. Felele az: Nincs több edény; és akkor megállott az olaj.

And when all the vessels were full, she said to her son, Get me another vessel. And he said, There are no more. And the flow of oil was stopped.

ἕως ἐπλήσθησαν τὰ σκεύη καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῆς ἐγγίσατε ἔτι πρός με σκεῦος καὶ εἶπον αὐτῇ οὐκ ἔστιν ἔτι σκεῦος καὶ ἔστη τὸ ἔλαιον

7 És elment, és elmondá ezt az Isten emberének. Az pedig monda: Menj el, add el az olajat, és fizesd ki hitelezõdet; te pedig és a te fiaid éljetek a maradékából.

So she came to the man of God and gave him word of what she had done. And he said, Go and get money for the oil and make payment of your debt, and let the rest be for the needs of yourself and your sons.

καὶ ἦλθεν καὶ ἀπήγγειλεν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν ελισαιε δεῦρο καὶ ἀπόδου τὸ ἔλαιον καὶ ἀποτείσεις τοὺς τόκους σου καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου ζήσεσθε ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ ἐλ αίῳ

8 És történt ebben az idõben, hogy Elizeus Súnembe ment. Ott volt egy gazdag asszony, a ki tartóztatá õt, hogy [nála] egyék kenyeret. És lõn, hogy valamikor csak arra járt, betért oda, hogy kenyeret egyék.

Now there came a day when Elisha went to Shunem, and there was a woman of high position living there, who made him come in and have a meal with her. And after that, every time he went by, he went into her house for a meal.

καὶ ἐγένετο ἡμέρα καὶ διέβη ελισαιε εἰς σουμαν καὶ ἐκεῖ γυνὴ μεγάλη καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον καὶ ἐγένετο ἀφ' ἱκανοῦ τοῦ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν ἐξέκλινεν τοῦ ἐκεῖ φα γεῖν

9 És monda [az asszony] a férjének: Ímé úgy veszem észre, hogy az az Isten embere, a ki szüntelen erre jár által, szent ember;

And she said to her husband, Now I see that this is a holy man of God, who comes by day after day.

καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἰδοὺ δὴ ἔγνων ὅτι ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἅγιος οὗτος διαπορεύεται ἐφ' ἡμᾶς διὰ παντός

10 Csináljunk, kérlek, egy kicsiny felházat, és tegyünk abba néki egy ágyat, asztalt, széket és gyertyatartót, hogy mikor hozzánk jön, hadd térjen oda.
So let us make a little room on the wall; and put a bed there for him, and a table and a seat and a light; so that when he comes to us, he will be able to go in there.
ποιήσωμεν δὴ αὐτῷ ὑπερῷον τόπον μικρὸν καὶ θῶμεν αὐτῷ ἐκεῖ κλίνην καὶ τράπεζαν καὶ δίφρον καὶ λυχνίαν καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐκκλινεῖ ἐκεῖ

11 És történt egy napon, hogy oda ment [Elizeus,] és megszállott a felházban, és megpihent ott.
Now one day, when he had gone there, he went into the little room and took his rest there.
καὶ ἐγένετο ἡμέρα καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ καὶ ἐξέκλινεν εἰς τὸ ὑπερῷον καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ

12 És monda Géházinak, az õ szolgájának: Hívd ide azt a Súnemitát. Elõhívá azért azt, és eleibe álla.
And he said to Gehazi, his servant, Send for this Shunammite. So in answer to his voice she came before him.
καὶ εἶπεν πρὸς γιεζι τὸ παιδάριον αὐτοῦ κάλεσόν μοι τὴν σωμανῖτιν ταύτην καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ

13 Megmondotta volt pedig néki: Mondd meg néki: Ímé nagy szorgalmatossággal szolgálsz nékünk, [mit kívánsz], hogy cselekedjem veled? Nincs-é valami mondani valód a király elõtt, vagy a sereg fõvezére elõtt? És monda az: Én az én nemzetségem között [békességgel] lakom.
And he said to him, Now say to her, See, you have taken all this trouble for us; what is to be done for you? will you have any request made for you to the king or the captain of the army? But she said, I am living among my people.
καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰπὸν δὴ πρὸς αὐτήν ἰδοὺ ἐξέστησας ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔκστασιν ταύτην τί δεῖ ποιῆσαί σοι εἰ ἔστιν λόγος σοι πρὸς τὸν βασιλέα ἢ πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως ἡ δὲ εἶπεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου ἐγώ εἰμι οἰκῶ

14 Monda [Elizeus:] Mit lehetne tehát érette tennünk? Felele Géházi: Nincs fia és a férje vén ember.
So he said, What then is to be done for her? And Gehazi made answer, Still there is this, she has no son and her husband is old.
καὶ εἶπεν τί δεῖ ποιῆσαι αὐτῇ καὶ εἶπεν γιεζι τὸ παιδάριον αὐτοῦ καὶ μάλα υἱὸς οὐκ ἔστιν αὐτῇ καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς πρεσβύτης

15 És monda: Hívd ide! És a mikor oda hívta, megállott az ajtóban.
Then he said, Send for her. And in answer to his voice she took her place at the door.
καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν καὶ ἔστη παρὰ τὴν θύραν

16 És monda [Elizeus:] Esztendõ ilyenkorra fiút fogsz ölelni. És monda az: Ne, édes uram, Isten embere, ne mondj képtelen dolgot a te szolgálóleányodnak!
And Elisha said, At this time in the coming year you will have a son in your arms. And she said, No, my lord, O man of God, do not say what is false to your servant.
καὶ εἶπεν ελισαιε πρὸς αὐτήν εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ὡς ἡ ὥρα ζῶσα σὺ περιειληφυῖα υἱόν ἡ δὲ εἶπεν μή κύριέ μου μὴ διαψεύσῃ τὴν δούλην σου

17 És teherbe esék az asszony és fiat szült abban az idõben, a melyet megmondott volt Elizeus.
Then the woman became with child and gave birth to a son at the time named, in the year after, as Elisha had said to her.
καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ καὶ ἔτεκεν υἱὸν εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ὡς ἡ ὥρα ζῶσα ὡς ἐλάλησεν πρὸς αὐτὴν ελισαιε

18 De mikor megnõtt a gyermek, történt, hogy egy napon kiment az õ atyjához, az aratókhoz,
Now one day, when the child was older, he went out to his father to where the grain was being cut.
καὶ ἠδρύνθη τὸ παιδάριον καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξῆλθεν τὸ παιδάριον πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς θερίζοντας

19 És monda az õ atyjának: Jaj fejem, jaj fejem! És monda [az õ atyja] a szolgának: Vidd el õt az anyjához.
And he said to his father, My head, my head! And the father said to a servant, Take him in to his mother.
καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ τὴν κεφαλήν μου τὴν κεφαλήν μου καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ ἆρον αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ

20 Ki mikor felvette õt, vivé az õ anyjához, és az az ölében tartá délig, és akkor meghalt.
And he took him in to his mother, and she took him on her knees and kept him there till the middle of the day, when his life went from him.
καὶ ἦρεν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἕως μεσημβρίας καὶ ἀπέθανεν

21 És felméne az [asszony], és az Isten emberének ágyára tevé õt, és az [ajtót] bezárván kijöve [onnét.]
Then she went up and put him on the bed of the man of God, shutting the door on him, and went out.
καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν κλίνην τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ ἀπέκλεισεν κατ' αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν

22 És elõhívatá az õ férjét és monda: Kérlek, küldj ide nékem egyet a szolgák közül és egy szamarat, hadd menjek el hamar az Isten emberéhez, és mindjárt megjövök.
And she said to her husband, Send me one of the servants and one of the asses so that I may go quickly to the man of God and come back again.
καὶ ἐκάλεσεν τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ εἶπεν ἀπόστειλον δή μοι ἓν τῶν παιδαρίων καὶ μίαν τῶν ὄνων καὶ δραμοῦμαι ἕως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ ἐπιστρέψω

23 És az monda: Miért mégy õ hozzá, ma nincs sem újhold, sem szombat? Felele az: Csak hagyd rám!
And he said, Why are you going to him today? it is not a new moon or a Sabbath. But she said, It is well.
καὶ εἶπεν τί ὅτι σὺ πορεύῃ πρὸς αὐτὸν σήμερον οὐ νεομηνία οὐδὲ σάββατον ἡ δὲ εἶπεν εἰρήνη

24 És megnyergelé a szamarat, és monda a szolgának: Hajtsd és siess, ne késlelj engem a menésben, hanem ha mondándom néked.
Then she made the ass ready and said to her servant, Keep driving on; do not make a stop without orders from me.
καὶ ἐπέσαξεν τὴν ὄνον καὶ εἶπεν πρὸς τὸ παιδάριον αὐτῆς ἄγε πορεύου μὴ ἐπίσχῃς μοι τοῦ ἐπιβῆναι ὅτι ἐὰν εἴπω σοι

25 És elmenvén, juta az Isten emberéhez a Kármel hegyére. És mikor meglátá õt az Isten embere távolról, monda Géházinak, az õ szolgájának: Ímé a Súnemita ez!
So she went, and came to Mount Carmel, to the man of God. And when the man of God saw her coming in his direction, he said to Gehazi, his servant, See, there is the Shunammite;
δεῦρο καὶ πορεύσῃ καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ὄρος τὸ καρμήλιον καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ελισαιε ἐρχομένην αὐτήν καὶ εἶπεν πρὸς γιεζι τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἰδοὺ δὴ ἡ σωμανῖτις ἐκείνη

26 Fuss, kérlek, eleibe, és kérdezd meg tõle, ha békességben van-é mind õ, mind az õ férje, mind az õ gyermeke? Monda az: Békességben!
Go quickly to her, and on meeting her say to her, Are you well? and your husband and the child, are they well? And she said in answer, All is well.
νῦν δράμε εἰς ἀπαντὴν αὐτῆς καὶ ἐρεῖς εἰ εἰρήνη σοι εἰ εἰρήνη τῷ ἀνδρί σου εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ ἡ δὲ εἶπεν εἰρήνη

27 Mikor pedig az Isten emberéhez jutott a hegyre, átölelte az õ lábait; de Géházi oda ment, hogy elûzze õt, az Isten embere azonban így szólt: Hagyj békét néki, mert megkeseredett az õ szíve, és az Úr eltitkolta tõlem, és nem jelentette meg nékem.
And when she came to where the man of God was on the hill, she put her hands round his feet; and Gehazi came near with the purpose of pushing her away; but the man of God said, Let her be, for her soul is bitter in her; and the Lord has kept it secret from me, and has not given me word of it.
καὶ ἦλθεν πρὸς ελισαιε εἰς τὸ ὄρος καὶ ἐπελάβετο τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ ἤγγισεν γιεζι ἀπώσασθαι αὐτήν καὶ εἶπεν ελισαιε ἄφες αὐτήν ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς κατώδυνος αὐτῇ καὶ κύριος ἀπέκρυψεν ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἀνήγγειλέν μοι

28 És monda az: Vajjon én kértem-é fiat az én uramtól? Nemde nem mondám-é néked: Ne csalj meg engemet?
Then she said, Did I make a request to my lord for a son? did I not say, Do not give me false words?
ἡ δὲ εἶπεν μὴ ἠτησάμην υἱὸν παρὰ τοῦ κυρίου μου οὐκ εἶπα οὐ πλανήσεις μετ' ἐμοῦ

29 És monda [Elizeus] Géházinak: Övezd fel derekadat, és vedd kezedbe az én pálczámat, és menj el, ha valakivel találkozol, ne köszönj néki, és annak is, a ki köszön néked, ne felelj, és az én pálczámat tedd a gyermek arczára.
Then he said to Gehazi, Make yourself ready, and take my stick in your hand, and go: if you come across anyone on the way, give him no blessing, and if anyone gives you a blessing, give him no answer. And put my stick on the child's face.
καὶ εἶπεν ελισαιε τῷ γιεζι ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου καὶ λαβὲ τὴν βακτηρίαν μου ἐν τῇ χειρί σου καὶ δεῦρο ὅτι ἐὰν εὕρῃς ἄνδρα οὐκ εὐλογήσεις αὐτόν καὶ ἐὰν εὐλογήσῃ σε ἀνήρ οὐκ ἀποκριθήσῃ αὐτῷ καὶ ἐπιθήσεις τὴν βακτηρίαν μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου

30 De a gyermeknek anyja monda: Él az Úr és él a te lelked, hogy el nem hagylak téged. Felkele azért és követé õt.
But the mother of the child said, As the Lord is living and as your soul is living, I will not go back without you. So he got up and went with her.
καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου ζῇ κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου εἰ ἐγκαταλείψω σε καὶ ἀνέστη ελισαιε καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῆς

31 Géházi pedig már elõttök elment volt, és a pálczát a gyermek arczára fekteté, de nem szólott és nem is eszmélt rá [a gyermek.] Azért visszatért eleibe, és megmondá néki, mondván: Nem támadt fel a gyermek.
And Gehazi went on before them and put the stick on the child's face; but there was no voice, and no one gave attention. So he went back, and meeting him gave him the news, saying, The child is not awake.
καὶ γιεζι διῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῆς καὶ ἐπέθηκεν τὴν βακτηρίαν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις καὶ ἐπέστρεψεν εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ λέγων οὐκ ἠγέρθη τὸ παιδάριον

32 És bement Elizeus a házba, és ímé a gyermek ott feküdt halva az õ ágyán.
And when Elisha came into the house he saw the child dead, stretched on his bed.
καὶ εἰσῆλθεν ελισαιε εἰς τὸν οἶκον καὶ ἰδοὺ τὸ παιδάριον τεθνηκὸς κεκοιμισμένον ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ

33 És bement, és bezárta az ajtót magára és a gyermekre, és könyörgött az Úrnak.
So he went in, and shutting the door on the two of them, made prayer to the Lord.
καὶ εἰσῆλθεν ελισαιε εἰς τὸν οἶκον καὶ ἀπέκλεισεν τὴν θύραν κατὰ τῶν δύο ἑαυτῶν καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον

34 És az [ágyra] felhágván, a gyermekre feküdt, és az õ száját a gyermek szájára tevé, szemeit szemeire, kezeit kezeire, és ráborult, és megmelegedék a gyermek teste.
Then he got up on the bed, stretching himself out on the child, and put his mouth on the child's mouth, his eyes on his eyes and his hands on his hands; and the child's body became warm.
καὶ ἀνέβη καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδάριον καὶ ἔθηκεν τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ διέκαμψεν ἐπ' αὐτόν καὶ διεθερμάνθη ἡ σὰρξ τοῦ παιδαρίου

35 Azután felállott, és egyszer alá és fel járt a házban, majd újra felment és reáborult. Akkor a gyermek prüsszente vagy hétszer, és felnyitá szemeit a gyermek.
Then he came back, and after walking once through the house and back, he went up, stretching himself out on the child seven times; and the child's eyes became open.
καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ ἀνέβη καὶ συνέκαμψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον ἕως ἑπτάκις καὶ ἤνοιξεν τὸ παιδάριον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ

36 Õ pedig szólítá Géházit, és monda: Hívd ide a Súnemitát. És oda hívá azt. És mikor oda ment, monda: Vedd a te fiadat.
And he gave orders to Gehazi, and said, Send for the Shunammite. And she came in answer to his voice. And he said, Take up your son.
καὶ ἐξεβόησεν ελισαιε πρὸς γιεζι καὶ εἶπεν κάλεσον τὴν σωμανῖτιν ταύτην καὶ ἐκάλεσεν καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν καὶ εἶπεν ελισαιε λαβὲ τὸν υἱόν σου

37 Ki mikor bement, lábához esék, és leborula a földre, és az õ fiát fogván, kiméne.
And she came in, and went down on her face to the earth at his feet; then she took her son in her arms and went out.
καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔλαβεν τὸν υἱὸν αὐτῆς καὶ ἐξῆλθεν

38 Azután visszament Elizeus Gilgálba. Éhség vala pedig akkor az országban, és a próféták fiai õ vele laknak vala. És monda az õ szolgájának: Tedd fel a nagy fazekat, és fõzz valami fõzeléket a próféták fiainak.
And Elisha went back to Gilgal, now there was very little food in the land; and the sons of the prophets were seated before him. And he said to his servant, Put the great pot on the fire, and make soup for the sons of the prophets.
καὶ ελισαιε ἐπέστρεψεν εἰς γαλγαλα καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ γῇ καὶ οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν ἐκάθηντο ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ εἶπεν ελισαιε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ ἐπίστησον τὸν λέβητα τὸν μέγαν καὶ ἕψε ἕψεμα τοῖς υἱοῖς τῶν προφητῶν

39 Kiméne azért egy a mezõre, hogy paréjt szedjen. És [holmi] vad indákra találván, tele szedé az õ ruháját azokról sártökkel, és mikor hazament, belevagdalta a fazékba fõzeléknek; de nem tudta, hogy mi az?
And one went out into the field to get green plants and saw a vine of the field, and pulling off the fruit of it till the fold of his robe was full, he came back and put the fruit, cut up small, into the pot of soup, having no idea what it was.
καὶ ἐξῆλθεν εἷς εἰς τὸν ἀγρὸν συλλέξαι αριωθ καὶ εὗρεν ἄμπελον ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ συνέλεξεν ἀπ' αὐτῆς τολύπην ἀγρίαν πλῆρες τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λέβητα τοῦ ἑψέματος ὅτι οὐκ ἔγνωσαν

40 Mikor azután feladták a férfiaknak, hogy egyenek, és õk enni kezdének a fõzelékbõl, felkiáltának és mondának: Halál van a fazékban, Isten embere! És nem bírták megenni.
Then they gave the men soup from the pot. And while they were drinking the soup, they gave a cry, and said, O man of God, there is death in the pot; and they were not able to take any more food.
καὶ ἐνέχει τοῖς ἀνδράσιν φαγεῖν καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἑψήματος καὶ ἰδοὺ ἀνεβόησαν καὶ εἶπον θάνατος ἐν τῷ λέβητι ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ καὶ οὐκ ἠδύναντο φαγεῖν

41 Õ pedig monda: Hozzatok lisztet. És beleveté azt a fazékba, és monda: Add fel immár a népnek, hadd egyenek. És nem volt [már] semmi rossz a fazékban.
But he said, Get some meal. And he put it into the pot, and said, Now give it to the people so that they may have food. And there was nothing bad in the pot.
καὶ εἶπεν λάβετε ἄλευρον καὶ ἐμβάλετε εἰς τὸν λέβητα καὶ εἶπεν ελισαιε πρὸς γιεζι τὸ παιδάριον ἔγχει τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν καὶ οὐκ ἐγενήθη ἔτι ἐκεῖ ῥῆμα πονηρὸν ἐν τῷ λέβητι

42 Jöve pedig egy férfi Baál Sálisából, és hoz vala az Isten emberének elsõ zsengék kenyereit, húsz árpakenyeret, és megzsendült gabonafejeket az õ ruhájában; de õ monda: Add a népnek, hadd egyenek.

Now a man came from Baal-shalishah with an offering of first-fruits for the man of God, twenty barley cakes and garden fruit in his bag. And he said, Give these to the people for food.

καὶ ἀνὴρ διῆλθεν ἐκ βαιθσαρισα καὶ ἤνεγκεν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ πρωτογενημάτων εἴκοσι ἄρτους κριθίνους καὶ παλάθας καὶ εἶπεν δότε τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν

43 Felele az õ szolgája: Minek adjam ezt száz embernek? Õ pedig monda ismét: Add a népnek, hadd egyenek, mert ezt mondja az Úr: Esznek és még marad is.

But his servant said, How am I to put this before a hundred men? But he said, Give it to the people for food; for the Lord says, There will be food for them and some over.

καὶ εἶπεν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ τί δῶ τοῦτο ἐνώπιον ἑκατὸν ἀνδρῶν καὶ εἶπεν δὸς τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν ὅτι τάδε λέγει κύριος φάγονται καὶ καταλείψουσιν

44 És õ eleikbe adá, és evének, és még maradt is belõle, az Úrnak beszéde szerint.

So he put it before them, and they had a meal and there was more than enough, as the Lord had said.

καὶ ἔφαγον καὶ κατέλιπον κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου

1 És Naámán, a siriai király seregének fõvezére, az õ ura elõtt igen nagy férfiú és nagyrabecsült volt, mert általa szabadította volt meg az Úr Siriát; és az a férfi vitéz hõs, [de] bélpoklos volt.

Now Naaman, chief of the army of the king of Aram, was a man of high position with his master, and greatly respected, because by him the Lord had given salvation to Aram; but he was a leper.

καὶ ναιμαν ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως συρίας ἦν ἀνὴρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ τεθαυμασμένος προσώπῳ ὅτι ἐν αὐτῷ ἔδωκεν κύριος σωτηρίαν συρίᾳ καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν δυνατὸς ἰσχύι λελεπρωμένος

2 [Egyszer] portyázó csapatok mentek ki Siriából, és azok Izráel országából egy kis leányt vittek el foglyul, és ez Naámán feleségének szolgált.

Now the Aramaeans had gone out in bands, and taken prisoner from Israel a little girl, who became servant to Naaman's wife.

καὶ συρία ἐξῆλθον μονόζωνοι καὶ ᾐχμαλώτευσαν ἐκ γῆς ισραηλ νεάνιδα μικράν καὶ ἦν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς ναιμαν

3 És monda ez az õ asszonyának: Vajha az én uram szembe lenne azzal a prófétával, a ki Samariában [van,] kétség nélkül meggyógyítaná õt az õ bélpoklosságából.

And she said to her master's wife, If only my lord would go to the prophet in Samaria, he would make him well.

ἡ δὲ εἶπεν τῇ κυρίᾳ αὐτῆς ὄφελον ὁ κύριός μου ἐνώπιον τοῦ προφήτου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν σαμαρείᾳ τότε ἀποσυνάξει αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ

4 És [Naámán] beméne, és elbeszélé az õ urának, mondván: Így s így szólott az Izráel országából való leány!

And someone went and said to his lord, This is what the girl from the land of Israel says.

καὶ εἰσῆλθεν καὶ ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ ἑαυτῆς καὶ εἶπεν οὕτως καὶ οὕτως ἐλάλησεν ἡ νεᾶνις ἡ ἐκ γῆς ισραηλ

5 Akkor monda Siria királya: Menj el, és ím levelet küldök az Izráel királyának. Elméne azért és võn magával tíz tálentom ezüstöt és hatezer aranyat, azon felül tíz öltözõ ruhát.

So the king of Aram said, Go then; and I will send a letter to the king of Israel. And he went, taking with him ten talents of silver and six thousand shekels of gold, and ten changes of clothing.

καὶ εἶπεν βασιλεὺς συρίας πρὸς ναιμαν δεῦρο εἴσελθε καὶ ἐξαποστελῶ βιβλίον πρὸς βασιλέα ισραηλ καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔλαβεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δέκα τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἑξακισχιλίους χρυσοῦς καὶ δέκα ἀλλασσομένας στολάς

6 És elvivé a levelet az Izráel királyának, ezt írván: Mikor e levél hozzád érkezik, ímé az én szolgámat, Naámánt azért küldöttem hozzád, hogy õt gyógyítsd meg bélpoklosságából.

And he took the letter to the king of Israel, in which the king of Aram had said, See, I have sent my servant Naaman to you to be made well, for he is a leper.

καὶ ἤνεγκεν τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα ισραηλ λέγων καὶ νῦν ὡς ἂν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς σέ ἰδοὺ ἀπέστειλα πρὸς σὲ ναιμαν τὸν δοῦλόν μου καὶ ἀποσυνάξεις αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ

7 De a mikor elolvasta az Izráel királya a levelet, megszaggatá az õ ruháit és monda: Isten vagyok-e én, hogy öljek és elevenítsek, hogy ez én hozzám küld, hogy gyógyítsam meg e férfiút az õ bélpoklosságából? Vegyétek eszetekbe és lássátok, hogy csak okot keres ellenem.

But the king of Israel, after reading the letter, was greatly troubled and said, Am I God, to give death and life? why does this man send a leper to me to be made well? is it not clear that he is looking for a cause of war?

καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέγνω βασιλεὺς ισραηλ τὸ βιβλίον διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ εἶπεν μὴ θεὸς ἐγὼ τοῦ θανατῶσαι καὶ ζωοποιῆσαι ὅτι οὗτος ἀποστέλλει πρός με ἀποσυνάξαι ἄνδρα ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ ὅτι πλὴν γνῶτε δὴ καὶ ἴδετε ὅτι προφασίζεται οὗτός με

8 Mikor pedig meghallotta Elizeus, az Isten embere, hogy az Izráel királya ruháit megszaggatta, külde a királyhoz ilyen izenettel: Miért szaggattad meg a te ruháidat? Hadd jõjjön hozzám, és tudja meg, hogy van próféta Izráelben.

Now Elisha, the man of God, hearing that the king of Israel had done this, sent to the king, saying, Why are you troubled? send the man to me, so that he may see that there is a prophet in Israel.

καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ελισαιε ὅτι διέρρηξεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τὸν βασιλέα ισραηλ λέγων ἵνα τί διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου ἐλθέτω δὴ πρός με ναιμαν καὶ γνώτω ὅτι ἔστιν προφήτης ἐν ισραηλ

9 És elméne Naámán lovaival és szekereivel, és megálla az Elizeus házának ajtaja elõtt.

So Naaman, with all his horses and his carriages, came to the door of Elisha's house.

καὶ ἦλθεν ναιμαν ἐν ἵππῳ καὶ ἅρματι καὶ ἔστη ἐπὶ θύρας οἴκου ελισαιε

10 És külde Elizeus követet õ hozzá, mondván: Menj el és fürödj meg hétszer a Jordánban, és megújul a te tested, és megtisztulsz.

And Elisha sent a servant to him, saying, Go to Jordan, and after washing seven times in its waters your flesh will be well again and you will be clean.

καὶ ἀπέστειλεν ελισαιε ἄγγελον πρὸς αὐτὸν λέγων πορευθεὶς λοῦσαι ἑπτάκις ἐν τῷ ιορδάνῃ καὶ ἐπιστρέψει ἡ σάρξ σού σοι καὶ καθαρισθήσῃ

11 Akkor megharaguvék Naámán és elment, és így szólt: Íme én azt gondoltam, hogy kijõ hozzám, és elõállván, segítségül hívja az Úrnak, az õ Istenének nevét, és kezével megilleti a [beteg] helyeket, és úgy gyógyítja meg a kiütést.

But Naaman was angry and went away and said, I had the idea that he would come out to see such an important person as I am, and make prayer to the Lord his God, and with a wave of his hand over the place make the leper well.

καὶ ἐθυμώθη ναιμαν καὶ ἀπῆλθεν καὶ εἶπεν ἰδοὺ δὴ ἔλεγον ὅτι ἐξελεύσεται πρός με καὶ στήσεται καὶ ἐπικαλέσεται ἐν ὀνόματι θεοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τόπον καὶ ἀποσυνάξει τὸ λεπρόν

12 Avagy nem jobbak-é Abana és Párpár, Damaskus folyóvizei Izráel minden vizeinél? Avagy nem fürödhetném-é meg azokban, hogy megtisztuljak? Ilyen módon megfordulván, nagy haraggal elment.

Are not Abana and Pharpar, rivers of Damascus, better than all the waters of Israel? may I not be washed in them and become clean? So turning, he went away in wrath.

οὐχὶ ἀγαθὸς αβανα καὶ φαρφαρ ποταμοὶ δαμασκοῦ ὑπὲρ ιορδάνην καὶ πάντα τὰ ὕδατα ισραηλ οὐχὶ πορευθεὶς λούσομαι ἐν αὐτοῖς καὶ καθαρισθήσομαι καὶ ἐξέκλινεν καὶ ἀπῆλθεν ἐν θυμῷ

13 De hozzá menének az õ szolgái, és szólának néki, mondván: Atyám, ha valami nagy dolgot mondott volna e próféta neked, avagy nem tetted volna-é meg? Mennyivel inkább, a mikor [csak] azt mondja, hogy fürödj meg és megtisztulsz?

Then his servants came to him and said, If the prophet had given you orders to do some great thing, would you not have done it? how much more then, when he says to you, Be washed and become clean?

καὶ ἤγγισαν οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν μέγαν λόγον ἐλάλησεν ὁ προφήτης πρὸς σέ οὐχὶ ποιήσεις καὶ ὅτι εἶπεν πρὸς σέ λοῦσαι καὶ καθαρίσθητι

14 Beméne azért a Jordánba, és belemerüle magát abba hétszer az Isten emberének beszéde szerint, és megújult az õ teste, mint egy kis gyermek teste, és megtisztult.

Then he went down seven times into the waters of Jordan, as the man of God had said; and his flesh became like the flesh of a little child again, and he was clean.

καὶ κατέβη ναιμαν καὶ ἐβαπτίσατο ἐν τῷ ιορδάνῃ ἑπτάκι κατὰ τὸ ῥῆμα ελισαιε καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ὡς σὰρξ παιδαρίου μικροῦ καὶ ἐκαθαρίσθη

15 Azután visszatért egész kiséretével az Isten emberéhez, és bemenvén megálla elõtte, és monda: Ímé, most tudom már, hogy nincsen az egész földön Isten, csak Izráelben! Azért most vedd el, kérlek, [ez] ajándékot a te szolgádtól.

Then he went back to the man of God, with all his train, and, taking his place before him, said, Now I am certain that there is no God in all the earth, but only in Israel: now then, take an offering from me.

καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς ελισαιε αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ καὶ ἦλθεν καὶ ἔστη καὶ εἶπεν ἰδοὺ δὴ ἔγνωκα ὅτι οὐκ ἔστιν θεὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὅτι ἀλλ' ἢ ἐν τῷ ισραηλ καὶ νῦν λαβὲ τὴν εὐλογίαν παρὰ τοῦ δούλου σου

16 Õ pedig monda: Él az Úr, a ki elõtt állok, hogy el nem veszem. Kényszeríti vala pedig õt, hogy elvegye; de õ nem akará.

But he said, By the life of the Lord whose servant I am, I will take nothing from you. And he did his best to make him take it but he would not.

καὶ εἶπεν ελισαιε ζῇ κύριος ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ εἰ λήμψομαι καὶ παρεβιάσατο αὐτὸν λαβεῖν καὶ ἠπείθησεν

17 És monda Naámán: Ha nem; adj kérlek a te szolgádnak e földbõl annyit, a mennyit elbír két öszvér; mert a te szolgád többé égõáldozattal, vagy egyéb áldozattal nem áldozik idegen isteneknek, hanem csak az Úrnak.

Then Naaman said, If you will not, then let there be given to your servant as much earth as two beasts are able to take on their backs; because from now on, your servant will make no offering or burned offering to other gods, but only to the Lord.

καὶ εἶπεν ναιμαν καὶ εἰ μή δοθήτω δὴ τῷ δούλῳ σου γόμος ζεύγους ἡμιόνων καὶ σύ μοι δώσεις ἐκ τῆς γῆς τῆς πυρρᾶς ὅτι οὐ ποιήσει ἔτι ὁ δοῦλός σου ὁλοκαύτωμα καὶ θυσίασμ α θεοῖς ἑτέροις ἀλλ' ἢ τῷ κυρίῳ μόνῳ

18 Ebben a dologban legyen az Úr kegyelmes a te szolgádnak, hogy mikor bemegy az én uram a Rimmon templomába, hogy ott imádkozzék, és õ az én kezemre támaszkodik, ha akkor én is meghajlok a Rimmon templomában: azt, hogy én meghajlok a Rimmon templomában, bocsássa meg az Úr a te szolgádnak ebben a dologban.

But may your servant have the Lord's forgiveness for this one thing: when my master goes into the house of Rimmon for worship there, supported on my arm, and my head is bent in the house of Rimmon; when his head is bent in the house of Rimmon, may your servant have the Lord's forgiveness for this thing.

καὶ ἱλάσεται κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν κύριόν μου εἰς οἶκον ρεμμαν προσκυνῆσαι αὐτὸν καὶ ἐπαναπαύσεται ἐπὶ τῆς χειρός μου καὶ προσκυνήσω ἐν οἴκῳ ρε μμαν ἐν τῷ προσκυνεῖν αὐτὸν ἐν οἴκῳ ρεμμαν καὶ ἱλάσεται δὴ κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ

19 És monda néki [Elizeus:] Eredj el békességgel. És mikor elment õ tõle úgy egy mértföldnyire,

And he said to him, Go in peace. And he went from him some distance.

καὶ εἶπεν ελισαιε πρὸς ναιμαν δεῦρο εἰς εἰρήνην καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς δεβραθα τῆς γῆς

20 Géházi, Elizeusnak, az Isten emberének szolgája azt gondolta: Ímé az én uram megkimélé ezt a Siriabeli Naámánt, és nem akará tõle elvenni, a mit hozott volt; él az Úr, hogy utána futok, és valamit kérek tõle.

But Gehazi, the servant of Elisha, the man of God, said, Now my master has taken nothing from Naaman, this Aramaean, of what he would have given him: by the living Lord, I will go after him and get something from him.

καὶ εἶπεν γιεζι τὸ παιδάριον ελισαιε ἰδοὺ ἐφείσατο ὁ κύριός μου τοῦ ναιμαν τοῦ σύρου τούτου τοῦ μὴ λαβεῖν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ ἃ ἐνήνοχεν ζῇ κύριος ὅτι εἰ μὴ δραμοῦμαι ὀπίσω αὐ τοῦ καὶ λήμψομαι παρ' αὐτοῦ τι

21 És utána futott Géházi Naámánnak. Látván pedig Naámán õt, hogy utána fut, leugrott a szekérbõl és eleibe méne és monda: Rendben van minden?

So Gehazi went after Naaman. And when Naaman saw him running after him, he got down from his carriage and went back to him and said, Is all well?

καὶ ἐδίωξε γιεζι ὀπίσω τοῦ ναιμαν καὶ εἶδεν αὐτὸν ναιμαν τρέχοντα ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ ἅρματος εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ

22 És monda: Rendben. Az én uram küldött engem, ezt mondván: Ímé most csak ez órában jött hozzám két ifjú az Efraim hegyérõl a próféták fiai közül: adj kérlek azoknak egy tálentom ezüstöt és két öltözõ ruhát.

And he said, All is well: but my master has sent me, saying, Even now, two young men of the sons of the prophets have come to me from the hill-country of Ephraim; will you give me a talent of silver and two changes of clothing for them?

καὶ εἶπεν εἰρήνη ὁ κύριός μου ἀπέστειλέν με λέγων ἰδοὺ νῦν ἦλθον πρός με δύο παιδάρια ἐξ ὄρους εφραιμ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν δὸς δὴ αὐτοῖς τάλαντον ἀργυρίου καὶ δύ ο ἀλλασσομένας στολάς

23 És monda Naámán: Kérlek végy két tálentomot. És kényszeríté õt és egybeköte két tálentom ezüstöt két zsákba, és két öltözõ ruhát, és azokat két szolgájának adá, a kik elõtte vitték azokat.

And Naaman said, Be good enough to take two talents. And forcing him to take them, he put two talents of silver in two bags, with two changes of clothing, and gave them to his two servants to take before him.

καὶ εἶπεν ναιμαν λαβὲ διτάλαντον ἀργυρίου καὶ ἔλαβεν ἐν δυσὶ θυλάκοις καὶ δύο ἀλλασσομένας στολὰς καὶ ἔδωκεν ἐπὶ δύο παιδάρια αὐτοῦ καὶ ἦραν ἔμπροσθεν αὐτοῦ

24 De mikor a dombhoz ért, elvette tõlök azokat, és elrejté egy házban, és elbocsátá a férfiakat, és elmenének.

When he came to the hill, he took them from their hands, and put them away in the house; and he sent the men away, and they went.

καὶ ἦλθον εἰς τὸ σκοτεινόν καὶ ἔλαβεν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ παρέθετο ἐν οἴκῳ καὶ ἐξαπέστειλεν τοὺς ἄνδρας

25 Õ pedig bemenvén, megálla az õ ura elõtt, és monda néki Elizeus: Honnét, Géházi? Felele: Nem ment a te szolgád sehová.

Then he came in and took his place before his master. And Elisha said to him, Where have you come from, Gehazi? And he said, Your servant went nowhere.

καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν καὶ παρειστήκει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ελισαιε πόθεν γιεζι καὶ εἶπεν γιεζι οὐ πεπόρευται ὁ δοῦλός σου ἔνθα καὶ ἔνθα

26 Õ pedig monda néki: Nem ment-é el az én szívem [veled,] mikor az a férfiú leszállott szekerébõl elõdbe? Most az ideje, hogy szerezz ezüstöt, és hogy végy ruhákat, olajfákat, szõlõket, juhokat, barmokat, szolgákat és szolgálóleányokat?!

And he said to him, Did not my heart go with you, when the man got down from his carriage and went back to you? Is this a time for getting money, and clothing, and olive-gardens and vine-gardens, and sheep and oxen, and men-servants and women-servants?

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ελισαιε οὐχὶ ἡ καρδία μου ἐπορεύθη μετὰ σοῦ ὅτε ἐπέστρεψεν ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἅρματος εἰς συναντήν σοι καὶ νῦν ἔλαβες τὸ ἀργύριον καὶ νῦν ἔλαβες τὰ ἱμάτια καὶ λήμψῃ ἐν αὐτῷ κήπους καὶ ἐλαιῶνας καὶ ἀμπελῶνας καὶ πρόβατα καὶ βόας καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας

27 Azért rád és a te magodra ragad a Naámán bélpoklossága mindörökké. És kiment õ elõle megpoklosodva, mint a hó.

Because of what you have done, the disease of Naaman the leper will take you in its grip, and your seed after you, for ever. And he went out from before him a leper as white as snow.

καὶ ἡ λέπρα ναιμαν κολληθήσεται ἐν σοὶ καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐξῆλθεν ἐκ προσώπου αὐτοῦ λελεπρωμένος ὡσεὶ χιών

1 És mondának a próféták fiai Elizeusnak: Ímé ez a hely, a hol nálad lakunk, igen szoros nékünk;

Now the sons of the prophets said to Elisha, There is not room enough for us in the place where we are living under your care;

καὶ εἶπον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν πρὸς ελισαιε ἰδοὺ δὴ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν ἐνώπιόν σου στενὸς ἀφ' ἡμῶν

2 Hadd menjünk el, kérlek, a Jordán mellé, hogy mindenikünk egy-egy fát hozzon onnét, hogy ott valami hajlékot építsünk magunknak, a melyben lakjunk. És monda: Menjetek el!

So let us go to Jordan, and let everyone get to work cutting boards, and we will make a living-place for ourselves there. And he said to them, Go, then.

πορευθῶμεν δὴ ἕως τοῦ ιορδάνου καὶ λάβωμεν ἐκεῖθεν ἀνὴρ εἷς δοκὸν μίαν καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ τοῦ οἰκεῖν ἐκεῖ καὶ εἶπεν δεῦτε

3 És monda egy közülök: Nyugodj meg rajta, és jõjj el a te szolgáiddal. És monda: Én is elmegyek.

And one of them said, Be pleased to go with your servants. And he said, I will go.

καὶ εἶπεν ὁ εἷς ἐπιεικέως δεῦρο μετὰ τῶν δούλων σου καὶ εἶπεν ἐγὼ πορεύσομαι

4 És elméne velök. És menének a Jordán mellé, és ott fákat vágtak.

So he went with them. And when they came to Jordan, they got to work cutting down trees.

καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθον εἰς τὸν ιορδάνην καὶ ἔτεμνον τὰ ξύλα

5 És történt, hogy mikor egy közülök egy fát levágna, a fejsze beesék a vízbe. Akkor kiálta és monda: Jaj, jaj, [édes] uram! pedig ezt is kölcsön kértem!

But one of them, while cutting a board, let the head of his axe go into the water; and he gave a cry, and said, This is a bad business, my master, for it is another's.

καὶ ἰδοὺ ὁ εἷς καταβάλλων τὴν δοκόν καὶ τὸ σιδήριον ἐξέπεσεν εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἐβόησεν ὦ κύριε καὶ αὐτὸ κεχρημένον

6 És monda az Isten embere: Hová esett? És mikor megmutatta néki a helyet, levágott egy fát és utána dobta, és a fejsze feljött a [víz színére.]

And the man of God said, Where did it go in? and when he saw the place where it had gone into the water, cutting a stick, he put it into the water, and the iron came up to the top of the water.

καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ποῦ ἔπεσεν καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τὸν τόπον καὶ ἀπέκνισεν ξύλον καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ καὶ ἐπεπόλασεν τὸ σιδήριον

7 És monda: Vedd ki. És kinyújtván kezét, kivevé azt.

Then he said, Take it up. So he put out his hand and took it.

καὶ εἶπεν ὕψωσον σαυτῷ καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτό

8 Siria királya pedig hadat indított Izráel ellen, és tanácsot tartván az õ szolgáival, monda: Itt meg itt lesz az én táborom.

At that time the king of Aram was making war against Israel; and he had a meeting with the chiefs of his army and said, I will be waiting in secret in some named place.

καὶ βασιλεὺς συρίας ἦν πολεμῶν ἐν ισραηλ καὶ ἐβουλεύσατο πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ λέγων εἰς τὸν τόπον τόνδε τινὰ ελμωνι παρεμβαλῶ

9 És elkülde az Isten embere az Izráel királyához, mondván: Vigyázz, ne hagyd el azt a helyet, mert ott akarnak a siriaiak betörni.

And the man of God sent to the king of Israel, saying, Take care to keep away from that place, for the Aramaeans are waiting there in secret.

καὶ ἀπέστειλεν ελισαιε πρὸς τὸν βασιλέα ισραηλ λέγων φύλαξαι μὴ παρελθεῖν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ὅτι ἐκεῖ συρία κέκρυπται

10 És elkülde az Izráel királya arra a helyre, a melyrõl néki az Isten embere szólott, és õt megintette volt, és vigyázott magára nem egyszer, sem kétszer.

So the king of Israel sent to the place where the man of God had said there was danger, and kept clear of it more than once.

καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ελισαιε καὶ ἐφυλάξατο ἐκεῖθεν οὐ μίαν οὐδὲ δύο

11 És felháborodott ezen a siriai király szíve, és összegyûjtvén az õ szolgáit, monda nékik: Miért nem mondjátok meg nékem, ki tart közülünk az Izráel királyával?!

And at this, the mind of the king of Aram was greatly troubled, and he sent for his servants and said to them, Will you not make clear to me which of us is helping the king of Israel?

καὶ ἐξεκινήθη ἡ ψυχὴ βασιλέως συρίας περὶ τοῦ λόγου τούτου καὶ ἐκάλεσεν τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς οὐκ ἀναγγελεῖτέ μοι τίς προδίδωσίν με βασιλεῖ ισραηλ

12 Akkor monda egy az õ szolgái közül: Nem úgy, uram király, hanem Elizeus próféta, a ki Izráelben van, jelenti meg az Izráel királyának a beszédeket, a melyeket te a te titkos házadban beszélsz.

And one of them said, Not one of us, my lord king; but Elisha, the prophet in Israel, gives the king of Israel news of the words you say even in your bedroom.

καὶ εἶπεν εἷς τῶν παίδων αὐτοῦ οὐχί κύριέ μου βασιλεῦ ὅτι ελισαιε ὁ προφήτης ὁ ἐν ισραηλ ἀναγγέλλει τῷ βασιλεῖ ισραηλ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐὰν λαλήσῃς ἐν τῷ ταμιείῳ τ οῦ κοιτῶνός σου

13 És monda: Menjetek el és nézzétek meg, hol van, hogy utána küldjek és elhozassam õt. És megjelenték néki, mondván: Ímé Dótánban van.

Then he said, Go and see where he is, so that I may send and get him. And news came to him that he was in Dothan.

καὶ εἶπεν δεῦτε ἴδετε ποῦ οὗτος καὶ ἀποστείλας λήμψομαι αὐτόν καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες ἰδοὺ ἐν δωθαϊμ

14 Akkor lovakat, szekereket és nagy sereget külde oda, a kik elmenének éjjel, és körülvevék a várost.

So he sent there horses and carriages and a great army; and they came by night, circling the town.

καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἵππον καὶ ἅρμα καὶ δύναμιν βαρεῖαν καὶ ἦλθον νυκτὸς καὶ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν

15 Felkelvén pedig jókor reggel az Isten emberének szolgája, kiméne, és ímé seregek vették körül a várost, és lovak és szekerek. És monda néki az õ szolgája: Jaj, jaj, [édes] uram! mit cselekedjünk?

Now the servant of the man of God, having got up early and gone out, saw an army with horses and carriages of war all round the town. And the servant said to him, O my master, what are we to do?

καὶ ὤρθρισεν ὁ λειτουργὸς ελισαιε ἀναστῆναι καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἰδοὺ δύναμις κυκλοῦσα τὴν πόλιν καὶ ἵππος καὶ ἅρμα καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον πρὸς αὐτόν ὦ κύριε πῶς ποιήσωμεν

16 Felele õ: Ne félj. Mert többen vannak, a kik velünk vannak, mint a kik õ velök.

And he said in answer, Have no fear; those who are with us are more than those who are with them.

καὶ εἶπεν ελισαιε μὴ φοβοῦ ὅτι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν

17 És imádkozott Elizeus és monda: Óh Uram! nyisd meg kérlek az õ szemeit, hadd lásson. És megnyitá az Úr a szolga szemeit és láta, és ímé a hegy rakva volt tüzes lovagokkal és szekerekkel Elizeus körül.

Then Elisha made a prayer to the Lord, saying, Lord, let his eyes be open so that he may see. And the Lord made the young man's eyes open; and he saw that all the mountain was full of horses and carriages of fire round Elisha.

καὶ προσεύξατο ελισαιε καὶ εἶπεν κύριε διάνοιξον τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου καὶ ἰδέτω καὶ διήνοιξεν κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ τὸ ὄρος πλῆρες ἵππω ν καὶ ἅρμα πυρὸς περικύκλῳ ελισαιε

18 És mikor [azok] hozzá lementek, könyörgött Elizeus az Úrnak, mondván: Verd meg ezt a népet vaksággal! És megveré õket vaksággal az Elizeus kívánsága szerint.

Now when the Aramaeans came down to Elisha, he made a prayer to the Lord saying, Lord, make this people blind. And he made them blind at Elisha's request.

καὶ κατέβησαν πρὸς αὐτόν καὶ προσηύξατο ελισαιε πρὸς κύριον καὶ εἶπεν πάταξον δὴ τοῦτο τὸ ἔθνος ἀορασίᾳ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀορασίᾳ κατὰ τὸ ῥῆμα ελισαιε

19 És monda nékik Elizeus: Nem ez az út, sem ez a város; jertek el én utánam, és ahhoz a férfiúhoz vezetlek titeket, a kit kerestek. És elvezeté õket Samariába.

And Elisha said to them, This is not the way, and this is not the town: come after me so that I may take you to the man you are searching for. And he took them to Samaria.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ελισαιε οὐχ αὕτη ἡ πόλις καὶ αὕτη ἡ ὁδός δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ἀπάξω ὑμᾶς πρὸς τὸν ἄνδρα ὃν ζητεῖτε καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς εἰς σαμάρειαν

20 És mikor bementek Samariába, monda Elizeus: Óh Uram, nyisd meg ezek szemeit, hogy lássanak. És megnyitá az Úr az õ szemeiket és látának, és ímé Samaria közepében voltak.

And when they had come into Samaria, Elisha said, Lord, let the eyes of these men be open so that they may see. And the Lord made their eyes open, and they saw that they were in the middle of Samaria.

καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθον εἰς σαμάρειαν καὶ εἶπεν ελισαιε ἄνοιξον δή κύριε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἰδέτωσαν καὶ διήνοιξεν κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἦσαν ἐν μέσῳ σαμαρείας

21 Az Izráel királya pedig mikor látta õket, monda Elizeusnak: Vágván vágassam-é õket, atyám?

And the king of Israel, when he saw them, said to Elisha, My father, am I to put them to the sword?

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ ὡς εἶδεν αὐτούς εἰ πατάξας πατάξω πάτερ

22 És monda: Ne vágasd. Le szoktad-é vágatni azokat, a kiket karddal vagy kézívvel fogsz el? Adj nékik kenyeret és vizet, hogy egyenek és igyanak, és elmenjenek az õ urokhoz.

But he said in answer, You are not to put them to death; have you any right to put to death those whom you have not taken prisoner with your sword and your bow? put bread and water before them, so that they may have food and drink and go to their master.

καὶ εἶπεν οὐ πατάξεις εἰ μὴ οὓς ᾐχμαλώτευσας ἐν ῥομφαίᾳ σου καὶ τόξῳ σου σὺ τύπτεις παράθες ἄρτους καὶ ὕδωρ ἐνώπιον αὐτῶν καὶ φαγέτωσαν καὶ πιέτωσαν καὶ ἀπελθέτωσ αν πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν

23 És nagy lakomát szerzett nékik; és miután ettek és ittak, elbocsátá õket. Õk pedig elmenének az õ urokhoz; és ettõl fogva többé nem jöttek a siriai portyázó csapatok az Izráel földjére.

So he made ready a great feast for them, and when they had had food and drink, he sent them away and they went back to their master. And no more bands of Aramaeans came into the land of Israel.

καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς παράθεσιν μεγάλην καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι μονόζωνοι συρίας τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν ισραηλ

24 És lõn ezek után, hogy Benhadád, Siria királya összegyûjté egész seregét, és felment és megszállotta Samariát.

Now after this, Ben-hadad, king of Aram, got together all his army and went up to make an attack on Samaria, shutting the town in on all sides with his forces.

καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἤθροισεν υἱὸς αδερ βασιλεὺς συρίας πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισεν σαμάρειαν

25 És igen nagy inség lett Samariában, mert addig tartották megszállva a várost, míg egy szamárfej nyolczvan ezüst, és egy véka galambganéj öt ezüst lett.

And they became very short of food in Samaria; for they kept it shut in till the price of an ass's head was eighty shekels of silver, and a small measure of doves' droppings was five shekels of silver.

καὶ ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐν σαμαρείᾳ καὶ ἰδοὺ περιεκάθηντο ἐπ' αὐτήν ἕως οὗ ἐγενήθη κεφαλὴ ὄνου πεντήκοντα σίκλων ἀργυρίου καὶ τέταρτον τοῦ κάβου κόπρου περιστερῶν π έντε σίκλων ἀργυρίου

26 És mikor az Izráel királya a kõfalon széjjeljára, egy asszony kiálta õ hozzá, mondván: Légy segítséggel, uram király!
And when the king of Israel was going by on the wall, a woman came crying out to him, and said, Help! my lord king.
καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς ισραηλ διαπορευόμενος ἐπὶ τοῦ τείχους καὶ γυνὴ ἐβόησεν πρὸς αὐτὸν λέγουσα σῶσον κύριε βασιλεῦ

27 A [király] monda: Ha nem segít meg téged az Isten, hogyan segítselek én meg? A szérûrõl vagy a sajtóról?
And he said, If the Lord does not give you help, where am I to get help for you? from the grain-floor or the grape-crusher?
καὶ εἶπεν αὐτῇ μή σε σώσαι κύριος πόθεν σώσω σε μὴ ἀπὸ τῆς ἅλωνος ἢ ἀπὸ τῆς ληνοῦ

28 És monda néki a király: Mit akarsz? Monda az: Ez az asszony azt mondta nékem: Add ide a te fiadat, hogy együk meg õt ma, az én fiamat pedig holnap eszszük meg.
And the king said to her, What is troubling you? And she said in answer, This woman said to me, Give your son to be our food today, and we will have my son tomorrow.
καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεύς τί ἐστίν σοι καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ αὕτη εἶπεν πρός με δὸς τὸν υἱόν σου καὶ φαγόμεθα αὐτὸν σήμερον καὶ τὸν υἱόν μου καὶ φαγόμεθα αὐτὸν αὔριον

29 És megfõztük az én fiamat, és megettük õt. Mikor azután másnap azt mondtam néki: Add ide a te fiadat, hogy azt is együk meg, õ elrejté az õ fiát.
So, boiling my son, we had a meal of him; and on the day after I said to her, Now give your son for our food; but she has put her son in a secret place.
καὶ ἡψήσαμεν τὸν υἱόν μου καὶ ἐφάγομεν αὐτόν καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ δὸς τὸν υἱόν σου καὶ φάγωμεν αὐτόν καὶ ἔκρυψεν τὸν υἱὸν αὐτῆς

30 Mikor pedig hallotta a király az asszonynak beszédét, megszaggatá az õ ruháit, a mint a kõfalon járt, és meglátta a nép, hogy ímé alól zsákruha van az õ testén.
Then the king, hearing what the woman said, took his robes in his hands, violently parting them; and, while he was walking on the wall, the people, looking, saw that under his robe he had haircloth on his flesh.
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ τοὺς λόγους τῆς γυναικός διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ αὐτὸς διεπορεύετο ἐπὶ τοῦ τείχους καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὸν σάκκον ἐπὶ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἔσωθεν

31 És monda: Úgy cselekedjék velem az Isten és úgy segéljen, ha Elizeusnak, a Sáfát fiának feje ma rajta marad!
Then he said, May God's punishment come on me if Elisha, the son of Shaphat, keeps his head on his body after this day.
καὶ εἶπεν τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη εἰ στήσεται ἡ κεφαλὴ ελισαιε ἐπ' αὐτῷ σήμερον

32 Elizeus pedig ott ült az õ házában, és együtt ültek vele a vének. És elküldött [a király] egy férfiat maga elõtt. Mielõtt azonban hozzá jutott volna a követ, monda [Elizeus] a véneknek: Látjátok-é, hogy az a gyilkos hogyan küld ide, hogy a fejemet vétesse? Vigyázzatok, hogy mikor ide ér a követ, zárjátok be az ajtót és szorítsátok meg õt az ajtóban: Ímé az õ ura lábainak dobogása követi õt.
But Elisha was in his house, and the responsible men were seated there with him; and before the king got there, Elisha said to those who were with him, Do you see how this cruel and violent man has sent to take away my life?
καὶ ελισαιε ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐκάθηντο μετ' αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν ἄνδρα πρὸ προσώπου αὐτοῦ πρὶν ἐλθεῖν τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτὸν καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους εἰ οἴδατε ὅτι ἀπέστειλεν ὁ υἱὸς τοῦ φονευτοῦ οὗτος ἀφελεῖν τὴν κεφαλήν μου ἴδετε ὡς ἂν ἔλθῃ ὁ ἄγγελος ἀποκλείσατε τὴν θύραν καὶ παραθλίψατε αὐτὸν ἐν τῇ θύρᾳ οὐχὶ φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ κατόπισθεν αὐτοῦ

33 És mikor még így beszélne velök, már a követ leérkezett hozzá [és nyomában a király], és monda: Ímé ilyen veszedelem származott az Úrtól; várjak-é még tovább az Úrra?
While he was still talking to them, the king came down and said, This evil is from the Lord; why am I to go on waiting any longer for the Lord?
ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κατέβη πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν ἰδοὺ αὕτη ἡ κακία παρὰ κυρίου τί ὑπομείνω τῷ κυρίῳ ἔτι

1 És monda Elizeus: Halljátok meg az Úr beszédét. Ezt mondja az Úr: Holnap ilyenkor egy köböl zsemlyelisztet egy sikluson, és két köböl árpát egy sikluson vesznek Samaria kapujában.
Then Elisha said, Give ear to the word of the Lord: the Lord says, Tomorrow, about this time, a measure of good meal will be offered for the price of a shekel and two measures of barley for a shekel, in the market-place of Samaria.
καὶ εἶπεν ελισαιε ἄκουσον λόγον κυρίου τάδε λέγει κύριος ὡς ἡ ὥρα αὕτη αὔριον μέτρον σεμιδάλεως σίκλου καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου ἐν ταῖς πύλαις σαμαρείας

2 És felelvén egy fõember, a kinek kezére támaszkodott a király, az Isten emberének, monda: Hacsak az Úr ablakokat nem csinál az égen; akkor meglehet? És monda [Elizeus:] Ímé, te szemeiddel meg fogod látni, de nem eszel belõle.

Then the captain whose arm was supporting the king said to the man of God, Even if the Lord made windows in heaven, would such a thing be possible? And he said, Your eyes will see it, but you will not have a taste of the food.

καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τῷ ελισαιε καὶ εἶπεν ἰδοὺ ποιήσει κύριος καταρράκτας ἐν οὐρανῷ μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ ελισαιε εἶπεν ἰδοὺ σὺ ὄψῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἐκεῖθεν οὐ φάγῃ

3 A kapu elõtt pedig volt négy bélpoklos férfi, a kik mondák egymásnak: Miért maradunk itt, hogy meghaljunk [éhen]?

Now there were four lepers seated at the doorway into the town: and they said to one another, Why are we waiting here for death?

καὶ τέσσαρες ἄνδρες ἦσαν λεπροὶ παρὰ τὴν θύραν τῆς πόλεως καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ τί ἡμεῖς καθήμεθα ὧδε ἕως ἀποθάνωμεν

4 Ha azt határozzuk is, hogy bemegyünk a városba, ott is inség van, és akkor ott halunk meg; ha pedig itt maradunk, akkor itt halunk meg; jertek el azért, szökjünk el a Siriabeliek táborába, ha meghagyják életünket, élünk, ha megölnek, meghalunk.

If we say, We will go into the town, there is no food in the town, and we will come to our end there; and if we go on waiting here, death will come to us. Come then, let us give ourselves up to the army of Aram: if they let us go on living, then life will be ours; and if they put us to death, then death will be ours.

ἐὰν εἴπωμεν εἰσέλθωμεν εἰς τὴν πόλιν καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει καὶ ἀποθανούμεθα ἐκεῖ καὶ ἐὰν καθίσωμεν ὧδε καὶ ἀποθανούμεθα καὶ νῦν δεῦτε καὶ ἐμπέσωμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν συρίας ἐὰν ζωογονήσωσιν ἡμᾶς καὶ ζησόμεθα καὶ ἐὰν θανατώσωσιν ἡμᾶς καὶ ἀποθανούμεθα

5 És felkeltek alkonyatkor, hogy a Siriabeliek táborába menjenek; és mikor odaértek a Siriabeliek táborának széléhez, ímé már nem volt ott senki.

So in the half light they got up to go to the tents of Aram; but when they came to the outer line of tents, there was no one there.

καὶ ἀνέστησαν ἐν τῷ σκότει εἰσελθεῖν εἰς τὴν παρεμβολὴν συρίας καὶ ἦλθον εἰς μέρος τῆς παρεμβολῆς συρίας καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ἐκεῖ

6 Mert az Úr azt cselekedte volt, hogy a Siriabeliek tábora szekerek zörgését és lovak dobogását, és nagy sereg robogását hallotta, és mondának egymásnak: Ímé az Izráel királya bérbe fogadta meg ellenünk a Hitteusok királyit és az Égyiptombeliek királyit, hogy ellenünk jõjjenek.

For the Lord had made the sound of carriages and horses, and the noise of a great army, come to the ears of the Aramaeans, so that they said to one another, Truly, the king of Israel has got the kings of the Hittites and of the Egyptians for a price to make an attack on us.

καὶ κύριος ἀκουστὴν ἐποίησεν τὴν παρεμβολὴν συρίας φωνὴν ἅρματος καὶ φωνὴν ἵππου καὶ φωνὴν δυνάμεως μεγάλης καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ νῦν ἐμισθώσατο ἐφ' ἡμᾶς βασιλεὺς ισραηλ τοὺς βασιλέας τῶν χετταίων καὶ τοὺς βασιλέας αἰγύπτου τοῦ ἐλθεῖν ἐφ' ἡμᾶς

7 És felkelvén elfutának alkonyatkor, és elhagyák mind sátoraikat, mind lovaikat, mind szamaraikat, a mint a tábor volt, és elfutának, csakhogy életöket megmenthessék.

So they got up and went in flight, in the half light, without their tents or their horses or their asses or any of their goods; they went in flight, fearing for their lives.

καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπέδρασαν ἐν τῷ σκότει καὶ ἐγκατέλιπαν τὰς σκηνὰς αὐτῶν καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ ὡς ἔστιν καὶ ἔφυγον πρὸς τὴν ψυχὴν ἑαυτῶν

8 Mikor azért e bélpoklosok a tábor széléhez értek, bemenvén egy sátorba, evének és ivának, és elvivének onnét ezüstöt, aranyat és ruhákat, és elmenvén elrejték azokat; és megtérvén más sátorba menének be, és [abból] [is] hozának és elmenvén, elrejték.

And when those lepers came to the outer line of tents, they went into one tent, and had food and drink, and took from it silver and gold and clothing, which they put in a secret place; then they came back and went into another tent from which they took more goods, which they put away in a secret place.

καὶ εἰσῆλθον οἱ λεπροὶ οὗτοι ἕως μέρους τῆς παρεμβολῆς καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν μίαν καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἦραν ἐκεῖθεν ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμὸν καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐπέστρεψαν καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν ἄλλην καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν καὶ ἐπορεύθησαν καὶ κατέκρυψαν

9 És monda egyik a másiknak: Nem igazán cselekszünk: ez a mai nap örömmondás napja, ha mi hallgatunk, és a virradatot megvárjuk, büntetés ér bennünket; most azért jertek és menjünk el, és mondjuk meg a király házának.

Then they said to one another, We are not doing right. Today is a day of good news, and we say nothing: if we go on waiting here till the morning, punishment will come to us. So let us go and give the news to those of the king's house.

καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ οὐχ οὕτως ἡμεῖς ποιοῦμεν ἡ ἡμέρα αὕτη ἡμέρα εὐαγγελίας ἐστίν καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν καὶ μένομεν ἕως φωτὸς τοῦ πρωὶ καὶ εὑρήσομεν ἀνομίαν καὶ νῦν δεῦρο καὶ εἰσέλθωμεν καὶ ἀναγγείλωμεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως

10 És elmenének, és kiáltának a város kapuján állónak, és elbeszélék nékik, mondván: Odamentünk volt a Siriabeliek táborába, és ímé már nem volt ott senki; emberek szava nem hallatszott, csak a lovak és szamarak vannak kikötve, és a sátorok úgy, a mint voltak.

So they came in, and, crying out to the door-keepers of the town, they gave them the news, saying, We came to the tents of the Aramaeans, and there was no one there and no voice of man, only the horses and the asses in their places, and the tents as they were.

καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐβόησαν πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως καὶ ἀνήγγειλαν αὐτοῖς λέγοντες εἰσήλθομεν εἰς τὴν παρεμβολὴν συρίας καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ἀνὴρ καὶ φωνὴ ἀνθρώπου ὅτι εἰ μὴ ἵππος δεδεμένος καὶ ὄνος καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν ὡς εἰσίν

11 Kiáltának azért a kapunállók, és hírré tevék ott benn a király házában.

Then the door-keepers, crying out, gave the news to those inside the king's house.

καὶ ἐβόησαν οἱ θυρωροὶ καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως ἔσω

12 És felkele éjszaka a király, és monda az õ szolgáinak: Megmondom néktek, mit csinálnak velünk a Siriabeliek. Tudják, hogy éhen vagyunk, és [csak] azért mentek ki a táborból, hogy elrejtõzzenek a mezõn, mondván: Mikor kijönnek a városból, megfogjuk õket elevenen, és bemegyünk a városba.

Then the king got up in the night and said to his servants, This is my idea of what the Aramaeans have done to us. They have knowledge that we are without food; and so they have gone out of their tents, and are waiting secretly in the open country, saying, When they come out of the town, we will take them living and get into the town.

καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς νυκτὸς καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἀναγγελῶ δὴ ὑμῖν ἃ ἐποίησεν ἡμῖν συρία ἔγνωσαν ὅτι πεινῶμεν ἡμεῖς καὶ ἐξῆλθαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐκρύβησαν ἐν τῷ ἀγρῷ λέγοντες ὅτι ἐξελεύσονται ἐκ τῆς πόλεως καὶ συλλημψόμεθα αὐτοὺς ζῶντας καὶ εἰς τὴν πόλιν εἰσελευσόμεθα

13 Akkor felele egy az õ szolgái közül, és monda: Ki kell választani a megmaradt lovak közül, a melyek a városban megmaradtak, ötöt, - ímé épen olyanok ezek, mint Izráelnek egész sokasága, a mely megmaradt; ímé épen olyanok ezek, mint Izráel egész sokasága, a mely elpusztult, - és küldjük ki, hadd lássuk meg.

And one of his servants said in answer, Send men and let them take five of the horses which we still have in the town; if they keep their lives they will be the same as those of Israel who are still living here; if they come to their death they will be the same as all those of Israel who have gone to destruction: let us send and see.

καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παίδων αὐτοῦ καὶ εἶπεν λαβέτωσαν δὴ πέντε τῶν ἵππων τῶν ὑπολελειμμένων οἳ κατελείφθησαν ὧδε ἰδού εἰσιν πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος ισραηλ τὸ ἐκλεῖπον καὶ ἀποστελοῦμεν ἐκεῖ καὶ ὀψόμεθα

14 És vevének két szekeret lovakkal, és kiküldé a király a siriaiak táborába, mondván: Menjetek el és nézzétek meg.

So they took two horsemen; and the king sent them after the army of the Aramaeans, saying, Go and see.

καὶ ἔλαβον δύο ἐπιβάτας ἵππων καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ ὀπίσω τοῦ βασιλέως συρίας λέγων δεῦτε καὶ ἴδετε

15 És mikor utánuk mentek egész a Jordánig, ímé az egész út rakva volt ruhákkal és edényekkel, a melyeket a siriaiak a sietségben elhánytak. És mikor visszajöttek a követek, és elmondák ezt a királynak:

And they went after them as far as Jordan; and all the road was covered with clothing and vessels dropped by the Aramaeans in their flight. So those who were sent went back and gave the news to the king.

καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως τοῦ ιορδάνου καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ ὁδὸς πλήρης ἱματίων καὶ σκευῶν ὧν ἔρριψεν συρία ἐν τῷ θαμβεῖσθαι αὐτούς καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ

16 Kiment a nép, és kirabolta a Siriabeliek táborát, és egy köböl zsemlyelisztet egy sikluson, és két köböl árpát egy sikluson vettek, az Úrnak beszéde szerint.

Then the people went out and took the goods from the tents of the Aramaeans. So a measure of good meal was to be had for the price of a shekel, and two measures of barley for a shekel, as the Lord had said.

καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς καὶ διήρπασεν τὴν παρεμβολὴν συρίας καὶ ἐγένετο μέτρον σεμιδάλεως σίκλου καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου

17 A király pedig azt a fõembert, a kinek kezére [szokott]támaszkodni, oda rendelte a kapuhoz. És a nép eltapodá õt a kapuban, és meghala, a mint az Isten embere megmondotta, a ki megjövendölte ezt, mikor a király lement hozzá.

And the king gave authority to that captain, on whose arm he was supported, to have control over the doorway into the town; but he was crushed to death there under the feet of the people, as the man of God had said when the king went down to him.

καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησεν τὸν τριστάτην ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς πύλης καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ καὶ ἀπέθανεν καθὰ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ καταβῆναι τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτόν

18 Úgy történt, a mint az Isten embere a királynak jövendölte: Két köböl árpát egy sikluson és egy köböl zsemlyelisztet egy sikluson adnak holnap ilyenkor Samaria kapujában.

So the words of the man of God came true, which he said to the king: Two measures of barley will be offered for the price of a shekel and a measure of good meal for a shekel, tomorrow about this time in the market-place of Samaria.

καὶ ἐγένετο καθὰ ἐλάλησεν ελισαιε πρὸς τὸν βασιλέα λέγων δίμετρον κριθῆς σίκλου καὶ μέτρον σεμιδάλεως σίκλου καὶ ἔσται ὡς ἡ ὥρα αὔτη αὔριον ἐν τῇ πύλῃ σαμαρείας

19 És ezt felelte volt a fõember az Isten emberének, mondván: Hacsak az Úr ablakokat nem csinál az égen; akkor meglehet? és õ azt mondotta rá: Ímé te szemeiddel meg fogod látni; de nem eszel belõle.

And that captain said to the man of God, Even if the Lord made windows in heaven, would such a thing be possible? And he said to him, Your eyes will see it, but you will not have a taste of the food.

καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης τῷ ελισαιε καὶ εἶπεν ἰδοὺ κύριος ποιεῖ καταρράκτας ἐν τῷ οὐρανῷ μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ εἶπεν ελισαιε ἰδοὺ ὄψῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἐκεῖθε ν οὐ φάγῃ

20 És teljesen így történt vele, mert eltapodá õt a nép a kapuban és meghalt.

And such was his fate; for he was crushed to death under the feet of the people, in the doorway into the town.

καὶ ἐγένετο οὕτως καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ καὶ ἀπέθανεν

1 És Elizeus szólott volt annak az asszonynak, a kinek a fiát feltámasztotta volt, mondván: Kelj fel, és menj el a te házadnépével együtt, és tartózkodjál, a hol tartózkodhatol; mert az Úr éhséget hívott elõ, és el is jött a földre hét esztendeig.

Now Elisha had said to the woman whose son he had given back to life, Go now, with all the people of your house, and get a living-place for yourselves wherever you are able; for by the word of the Lord, there will be great need of food in the land; and this will go on for seven years.

καὶ ελισαιε ἐλάλησεν πρὸς τὴν γυναῖκα ἧς ἐζωπύρησεν τὸν υἱόν λέγων ἀνάστηθι καὶ δεῦρο σὺ καὶ ὁ οἶκός σου καὶ παροίκει οὗ ἐὰν παροικήσῃς ὅτι κέκληκεν κύριος λιμὸν ἐπὶ τὴ ν γῆν καί γε ἦλθεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτὰ ἔτη

2 És felkelt az asszony, és az Isten emberének beszéde szerint cselekedék, és elment õ és az õ háznépe, és lakék a Filiszteusok földében hét esztendeig.

So the woman got up and did as the man of God said; and she and the people of her house were living in the land of the Philistines for seven years.

καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ καὶ ἐποίησεν κατὰ τὸ ῥῆμα ελισαιε καὶ ἐπορεύθη αὐτὴ καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς καὶ παρῴκει ἐν γῇ ἀλλοφύλων ἑπτὰ ἔτη

3 Mikor pedig elmult a hét esztendõ, visszatért az asszony a Filiszteusok földébõl, és elment, hogy panaszolkodjék a királynak az õ házáért és szántóföldeiért.

And when the seven years were ended, the woman came back from the land of the Philistines and went to the king with a request for her house and her land.

καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ τέλος τῶν ἑπτὰ ἐτῶν καὶ ἐπέστρεψεν ἡ γυνὴ ἐκ γῆς ἀλλοφύλων εἰς τὴν πόλιν καὶ ἦλθεν βοῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου ἑαυτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν ἑαυτῆς

4 A király pedig beszélt Géházival, az Isten emberének szolgájával, mondván: Beszéld el, kérlek, nékem mindazokat a csudálatos dolgokat, a melyeket Elizeus cselekedett.

Now the king was talking with Gehazi, the servant of the man of God, saying, Now, give me an account of all the great things Elisha has done.

καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλάλει πρὸς γιεζι τὸ παιδάριον ελισαιε τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ λέγων διήγησαι δή μοι πάντα τὰ μεγάλα ἃ ἐποίησεν ελισαιε

5 És mikor elbeszélé a királynak, mimódon támasztotta fel a halottat, ímé az asszony, a kinek a gyermekét feltámasztotta volt, éppen akkor kiáltott a királyhoz az õ házáért és szántóföldeiért; és monda Géházi: Uram király, ez az az asszony és ez az õ fia, a kit feltámasztott Elizeus.

And while he was giving the king the story of how Elisha had given life to the dead, the woman whose son had come back to life came to the king with a request for her house and her land. And Gehazi said, My lord king, this is the woman and this is her son, whose life Elisha gave back to him.

καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἐξηγουμένου τῷ βασιλεῖ ὡς ἐζωπύρησεν υἱὸν τεθνηκότα καὶ ἰδοὺ ἡ γυνή ἧς ἐζωπύρησεν τὸν υἱὸν αὐτῆς ελισαιε βοῶσα πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου ἑαυτ ῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν ἑαυτῆς καὶ εἶπεν γιεζι κύριε βασιλεῦ αὕτη ἡ γυνή καὶ οὗτος ὁ υἱὸς αὐτῆς ὃν ἐζωπύρησεν ελισαιε

6 És kikérdezé a király az asszonyt, és az elbeszélé néki; és ada a király õ mellé egy udvari szolgát, mondván: Adasd vissza néki minden jószágát, és a szántóföldnek minden hasznát attól az idõtõl fogva, a mióta elhagyta a földet egész mostanig.

And in answer to the king's questions, the woman gave him all the story. So the king gave orders to one of his unsexed servants, saying, Give her back all her property, and all the produce of her fields from the day when she went away from the land up till now.

καὶ ἐπηρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναῖκα καὶ διηγήσατο αὐτῷ καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς εὐνοῦχον ἕνα λέγων ἐπίστρεψον πάντα τὰ αὐτῆς καὶ πάντα τὰ γενήματα τοῦ ἀγροῦ α ὐτῆς ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς κατέλιπεν τὴν γῆν ἕως τοῦ νῦν

7 És Elizeus elment Damaskusba, Benhadád pedig, Siria királya beteg volt, és hírül adák néki, mondván: Az Isten embere ide jött.
And Elisha came to Damascus; and Ben-hadad, king of Aram, was ill; and they said to him, The man of God has come.
καὶ ἦλθεν ελισαιε εἰς δαμασκόν καὶ υἱὸς αδερ βασιλεὺς συρίας ἠρρώστει καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες ἥκει ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἕως ὧδε

8 És monda a király Hazáelnek: Végy ajándékot kezedbe, és menj eleibe az Isten emberének, és kérj tanácsot az Úrtól õ általa, mondván: Meggyógyulok-é ebbõl a betegségbõl?
Then the king said to Hazael, Take an offering with you, and go to see the man of God and get directions from the Lord by him, saying, Am I going to get better from my disease?
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς αζαηλ λαβὲ ἐν τῇ χειρί σου μαναα καὶ δεῦρο εἰς ἀπαντὴν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐπιζήτησον τὸν κύριον παρ' αὐτοῦ λέγων εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρωστίας μου ταύτης

9 És eleibe ment Hazáel, és ajándékokat vitt kezében mindenféle drága damaskusi jószágból negyven teve terhét; és elment, és megállott elõtte, és így szólt: A te fiad, Benhadád, Siria királya, az küldött engem hozzád, mondván: Vajjon meggyógyulok-é ebbõl a betegségbõl?
So Hazael went to see him, taking with him forty camels with offerings on their backs of every sort of good thing from Damascus; and when he came before him, he said, Your son Ben-hadad, king of Aram, has sent me to you, saying, Will I get better from this disease?
καὶ ἐπορεύθη αζαηλ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν μαναα ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ δαμασκοῦ ἄρσιν τεσσαράκοντα καμήλων καὶ ἦλθεν καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ κα ὶ εἶπεν πρὸς ελισαιε ὁ υἱός σου υἱὸς αδερ βασιλεὺς συρίας ἀπέστειλέν με πρὸς σὲ λέγων εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρωστίας μου ταύτης

10 Felele néki Elizeus: Menj el, mondd meg néki: Nem maradsz életben, mert megjelentette nékem az Úr, hogy halált hal.
And Elisha said to him, Go, say to him, You will certainly get better; but the Lord has made it clear to me that only death is before him.
καὶ εἶπεν ελισαιε δεῦρο εἰπὸν αὐτῷ ζωῇ ζήσῃ καὶ ἔδειξέν μοι κύριος ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ

11 És mereven ránézett Hazáelre, mígnem zavarba jött; végre sírni kezdett az Isten embere.
And he kept his eyes fixed on him till he was shamed, and the man of God was overcome with weeping.
καὶ παρέστη τῷ προσώπῳ αὐτοῦ καὶ ἔθηκεν ἕως αἰσχύνης καὶ ἔκλαυσεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ

12 És monda Hazáel: Miért sír az én uram? És felele: Mert tudom a veszedelmet, a melyet az Izráel fiaira hozol; az õ erõs városait megégeted, az õ ifjait fegyverrel levágatod, és kis gyermekeit a földhöz vered, és terhes asszonyait ketté vágod.
And Hazael said, Why is my lord weeping? Then he said in answer, Because I see the evil which you will do to the children of Israel: burning down their strong towns, putting their young men to death with the sword, smashing their little ones against the stones, and cutting open the women who are with child.
καὶ εἶπεν αζαηλ τί ὅτι ὁ κύριός μου κλαίει καὶ εἶπεν ὅτι οἶδα ὅσα ποιήσεις τοῖς υἱοῖς ισραηλ κακά τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν ἐξαποστελεῖς ἐν πυρὶ καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτῶν ἐν ρομφ αίᾳ ἀποκτενεῖς καὶ τὰ νήπια αὐτῶν ἐνσείσεις καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας αὐτῶν ἀναρρήξεις

13 És monda Hazáel: Kicsoda a te szolgád, ez az eb, hogy ilyen nagy dolgokat cselekednék? És felele Elizeus: Megjelentette nékem az Úr, hogy te leszel Siria királya.
And Hazael said, How is it possible that your servant, who is only a dog, will do this great thing? And Elisha said, The Lord has made it clear to me that you will be king over Aram.
καὶ εἶπεν αζαηλ τίς ἐστιν ὁ δοῦλός σου ὁ κύων ὁ τεθνηκώς ὅτι ποιήσει τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ εἶπεν ελισαιε ἔδειξέν μοι κύριός σε βασιλεύοντα ἐπὶ συρίαν

14 És elméne Elizeustól, és beméne az õ urához, és az monda néki: Mit mondott Elizeus? és monda: Azt mondta, hogy meggyógyulsz.
Then he went away from Elisha and came in to his master, who said to him, What did Elisha say to you? And his answer was, He said that you would certainly get well.
καὶ ἀπῆλθεν ἀπὸ ελισαιε καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ τί εἶπέν σοι ελισαιε καὶ εἶπεν εἶπέν μοι ζωῇ ζήσῃ

15 Másnap azonban elõvett egy takarót és bemártván azt vízbe, ráteríté az õ arczára, és meghalt: és uralkodék Hazáel õ helyette.
Now on the day after, Hazael took the bed-cover, and making it wet with water, put it over Ben-hadad's face, causing his death: and Hazael became king in his place.
καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον καὶ ἔλαβεν τὸ μαχμα καὶ ἔβαψεν ἐν τῷ ὕδατι καὶ περιέβαλεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν καὶ ἐβασίλευσεν αζαηλ ἀντ' αὐτοῦ

16 És Jórámnak, az Akháb fiának, az Izráel királyának ötödik esztendejében, mikor még Josafát vala Júda királya, uralkodni kezdett Jórám, a Josafát fia, Júda királya.
In the fifth year of Joram, the son of Ahab, king of Israel, Jehoram, the son of Jehoshaphat, king of Judah, became king.
ἐν ἔτει πέμπτῳ τῷ ιωραμ υἱῷ αχααβ βασιλεῖ ισραηλ ἐβασίλευσεν ιωραμ υἱὸς ιωσαφατ βασιλεὺς ιουδα

17 Harminczkét esztendõs volt, mikor uralkodni kezdett, és nyolcz esztendeig uralkodott Jeruzsálemben.
He was thirty-two years old when he became king; and he was ruling in Jerusalem for eight years.
υἱὸς τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ

18 És járt az Izráel királyainak útján, a miképen cselekedtek volt az Akháb házából valók; mert az Akháb leánya volt a felesége, és gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt.
He went in the ways of the kings of Israel, as the family of Ahab did: for the daughter of Ahab was his wife; and he did evil in the eyes of the Lord.
καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ βασιλέων ισραηλ καθὼς ἐποίησεν οἶκος αχααβ ὅτι θυγάτηρ αχααβ ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου

19 De az Úr még sem akarta elveszteni Júdát Dávidért, az õ szolgájáért; a mint megigérte volt néki, hogy szövétneket ad néki és az õ fiainak mindörökké.
But it was not the Lord's purpose to send destruction on Judah, because of David his servant, to whom he had given his word that he would have a light for ever.
καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος διαφθεῖραι τὸν ιουδαν διὰ δαυιδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ καθὼς εἶπεν δοῦναι αὐτῷ λύχνον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας

20 Az õ idejében szakadt el Edom a Júda birodalmától, és választott királyt magának.
In his time, Edom made themselves free from the rule of Judah, and took a king for themselves.
ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἠθέτησεν εδωμ ὑποκάτωθεν χειρὸς ιουδα καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοὺς βασιλέα

21 És átment Jórám Seirbe és minden harczi szekere õ vele, s mikor éjjel felkelt és megtámadta az Edomitákat, a kik körülzárták õt, és a szekerek fejedelmeit, megfutott a nép, kiki az õ hajlékába.
Then Joram went over to Zair, with all his war-carriages; ... made an attack by night on the Edomites, whose forces were all round him, ... the captains of the war-carriages; and the people went in flight to their tents.
καὶ ἀνέβη ιωραμ εἰς σιωρ καὶ πάντα τὰ ἅρματα μετ' αὐτοῦ καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀναστάντος καὶ ἐπάταξεν τὸν εδωμ τὸν κυκλώσαντα ἐπ' αὐτὸν καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων κ αὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν

22 És elszakadt Edom a Júda birodalmától mind e mai napig; ugyanebben az idõben szakadt el Libna is.
So Edom made themselves free from the rule of Judah to this day. And at the same time, Libnah made itself free.
καὶ ἠθέτησεν εδωμ ὑποκάτωθεν χειρὸς ιουδα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης τότε ἠθέτησεν λοβενα ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ

23 Jórámnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?
Now the rest of the acts of Joram, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ιωραμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα

24 És elaluvék Jórám az õ atyáival, és eltemetteték az õ atyáival a Dávid városában, és uralkodék Akházia, az õ fia, õ helyette.
And Joram went to rest with his fathers and was put into the earth with his fathers in the town of David: and Ahaziah his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ιωραμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν οχοζιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

25 Jórámnak az Akháb, az Izráel királya fiának tizenkettedik esztendejében kezdett uralkodni Akházia, Jórámnak, a Júdabeli királynak fia.
In the twelfth year that Joram, the son of Ahab, was king of Israel, Ahaziah, the son of Jehoram, king of Judah, became king;
ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῷ ιωραμ υἱῷ αχααβ βασιλεῖ ισραηλ ἐβασίλευσεν οχοζιας υἱὸς ιωραμ

26 Huszonkét esztendõs volt Akházia, mikor uralkodni kezdett, és egy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az õ anyjának neve Athália volt, Omrinak, az Izráel királyának leánya.
Ahaziah was twenty-two years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for one year. His mother's name was Athaliah, the daughter of Omri, king of Israel.
υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν οχοζιας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἐνιαυτὸν ἕνα ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ γοθολια θυγάτηρ αμβρι βασιλέως ισραηλ

27 És járt az Akháb házának útján, és gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt, mint az Akháb háza; mert az Akháb házának veje vala.
He went in the ways of the family of Ahab, and did evil in the eyes of the Lord as the family of Ahab did, for he was a son-in-law of the family of Ahab.
καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἴκου αχααβ καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καθὼς ὁ οἶκος αχααβ

28 És hadba ment Jórámmal, az Akháb fiával, Siria királya, Hazáel ellen, Rámóth Gileádba; de a Siriabeliek megverték Jórámot.
He went with Joram, the son of Ahab, to make war on Hazael, king of Aram, at Ramoth-gilead: and Joram was wounded by the Aramaeans.
καὶ ἐπορεύθη μετὰ ιωραμ υἱοῦ αχααβ εἰς πόλεμον μετὰ αζαηλ βασιλέως ἀλλοφύλων ἐν ρεμμωθ γαλααδ καὶ ἐπάταξαν οἱ σύροι τὸν ιωραμ

29 Akkor visszatért Jórám király, hogy meggyógyíttassa magát Jezréelben a sebekbõl, a melyeket rajta a Siriabeliek Ráma alatt ütöttek, mikor Hazáel, Siria királya ellen harczolt. Akházia pedig, a Jórám fia, Júda királya alámène, hogy meglátogassa Jórámot, az Akháb fiát Jezréelben, a hol az betegen feküdt.
So King Joram went back to Jezreel to get well from the wounds which the bowmen had given him at Ramah, when he was fighting against Hazael, king of Aram. And Ahaziah, the son of Jehoram, king of Judah, went down to see Joram, the son of Ahab, in Jezreel, because he was ill.
καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς ιωραμ τοῦ ἰατρευθῆναι ἐν ιεζραελ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν ρεμμωθ ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν μετὰ αζαηλ βασιλέως συρίας καὶ οχοζιας υἱὸς ιωραμ κατέβη τοῦ ἰδεῖν τὸν ιωραμ υἱὸν αχααβ ἐν ιεζραελ ὅτι ἠρρώστει αὐτός

1 Elizeus próféta pedig szólíta egyet a próféták fiai közül, és monda néki: Övezd fel derekadat, és vedd kezedbe e korsócska olajat, és menj el Rámóth Gileádba.
And Elisha the prophet sent for one of the sons of the prophets, and said to him, Make yourself ready for a journey, and take this bottle of oil in your hand, and go to Ramoth-gilead.
καὶ ελισαιε ὁ προφήτης ἐκάλεσεν ἕνα τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν καὶ εἶπεν αὐτῷ ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου καὶ λαβὲ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου τούτου ἐν τῇ χειρί σου καὶ δεῦρο εἰς ρεμμω θ γαλααδ

2 És menj be oda, és nézd meg, hol van Jéhu, Josafátnak, a Nimsi fiának fia. Mikor pedig oda érsz, költsd fel õt az õ atyjafiai közül, és vidd be a belsõ kamarába,
And when you get there, go in search of Jehu, the son of Jehoshaphat, the son of Nimshi; and go in and make him get up from among his brothers, and take him to an inner room.
καὶ εἰσελεύσῃ ἐκεῖ καὶ ὄψῃ ἐκεῖ ιου υἱὸν ιωσαφατ υἱοῦ ναμεσσι καὶ εἰσελεύσῃ καὶ ἀναστήσεις αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ εἰσάξεις αὐτὸν εἰς τὸ ταμίειον ἐν τῷ ταμι είῳ

3 És vedd elõ e korsócska olajat, és töltsd az õ fejére, ezt mondván: Azt mondja az Úr: Téged kentelek királylyá Izráelen! És az ajtót kinyitván, fuss el, és semmit ott ne idõzz.
Then take the bottle and put the oil on his head, and say, The Lord says, I have put the holy oil on you to make you king over Israel. Then, opening the door, go in flight, without waiting.
καὶ λήμψῃ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου καὶ ἐπιχεεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἰπόν τάδε λέγει κύριος κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ ισραηλ καὶ ἀνοίξεις τὴν θύραν καὶ φεύξῃ καὶ οὐ με νεῖς

4 És elment az ifjú, a próféta tanítványa, Rámóth Gileádba.
So the young prophet went to Ramoth-gilead.
καὶ ἐπορεύθη τὸ παιδάριον ὁ προφήτης εἰς ρεμμωθ γαλααδ

5 És mikor bement, ímé a seregek fejedelmei ott ültek együtt, és õ monda: Beszédem volna veled, fejedelem! És monda Jéhu: Kivel [volna beszéded] ennyiõnk közül? És monda: Te veled, fejedelem!
And when he came, he saw the captains of the army seated together; and he said, I have something to say to you, O captain. And Jehu said, To which of us? And he said, To you, O captain.
καὶ εἰσῆλθεν καὶ ἰδοὺ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως ἐκάθηντο καὶ εἶπεν λόγος μοι πρὸς σέ ὁ ἄρχων καὶ εἶπεν ιου πρὸς τίνα ἐκ πάντων ἡμῶν καὶ εἶπεν πρὸς σέ ὁ ἄρχων

6 Felkele azért, és bement a házba, és fejére tölté az olajat, és monda néki: Azt mondja az Úr, Izráel Istene: Királylyá kentelek téged az Úrnak népén, az Izráelen,
And he got up and went into the house; then he put the holy oil on his head and said to him, The Lord, the God of Israel, says, I have made you king over the people of the Lord, over Israel.
καὶ ἀνέστη καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον καὶ ἐπέχεεν τὸ ἔλαιον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ λαὸν κυρίου ἐπὶ τὸν ισραηλ

7 Hogy elveszítsed Akhábnak, a te uradnak háznépét; mert bosszút állok az én szolgáimnak, a prófétáknak véréért, és mind az Úr szolgáinak véréért Jézabelen.
You are to see that the family of Ahab your master is cut off, so that I may take from Jezebel payment for the blood of my servants the prophets, and for the blood of all the servants of the Lord.
καὶ ἐξολεθρεύσεις τὸν οἶκον αχααβ τοῦ κυρίου σου ἐκ προσώπου μου καὶ ἐκδικήσεις τὰ αἵματα τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν καὶ τὰ αἵματα πάντων τῶν δούλων κυρίου ἐκ χε ιρὸς ιεζαβελ

8 És kivész egészen az Akháb háza, és kigyomlálom mind az Akhábhoz tartozókat, még az ebet is, mind a berekesztettet, mind az elhagyottat Izráelben;
For the family of Ahab will come to an end; every male of Ahab's family will be cut off, he who is shut up and he who goes free in Israel.
καὶ ἐκ χειρὸς ὅλου τοῦ οἴκου αχααβ καὶ ἐξολεθρεύσεις τῷ οἴκῳ αχααβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν ισραηλ

9 És olyanná teszem az Akháb házát, mint Jeroboámnak, a Nébát fiának házát, és mint Baasának, az Ahija fiának házát.
I will make the family of Ahab like that of Jeroboam, the son of Nebat, and Baasha, the son of Ahijah.
καὶ δώσω τὸν οἶκον αχααβ ὡς τὸν οἶκον ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ καὶ ὡς τὸν οἶκον βαασα υἱοῦ αχια

10 Jézabelt pedig az ebek eszik meg Jezréel mezején, és nem lesz, a ki eltemesse õt. És kinyitván az ajtót, elfutott.
And Jezebel will become food for the dogs in the heritage of Jezreel, and there will be no one to put her body into the earth. Then, opening the door, he went in flight.
καὶ τὴν ιεζαβελ καταφάγονται οἱ κύνες ἐν τῇ μερίδι ιεζραελ καὶ οὐκ ἔστιν ὁ θάπτων καὶ ἤνοιξεν τὴν θύραν καὶ ἔφυγεν

11 És mikor Jéhu kiment az õ urának szolgáihoz, mondának néki: Békességes-é a dolog? Miért jött e bolond hozzád? És felele nékik: Hiszen ismeritek ez embert és az õ beszédét!
Then Jehu came out again to the servants of his lord, and one said to him, Is all well? why did this man, who is off his head, come to you? And he said to them, You have knowledge of the man and of his talk.
καὶ ιου ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ εἶπον αὐτῷ εἰ εἰρήνη τί ὅτι εἰσῆλθεν ὁ ἐπίλημπτος οὗτος πρὸς σέ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς οἴδατε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν ἀδολεσχίαν αὐτοῦ

12 És mondának: Hazugság! Mondd meg [az igazat.] És monda: Így s így szóla nékem, mondván: Azt mondja az Úr: Királylyá kentelek téged Izráelen.
And they said, That is not true; now give us his story. Then he said, This is what he said to me: The Lord says, I have made you king over Israel.
καὶ εἶπον ἄδικον ἀπάγγειλον δὴ ἡμῖν καὶ εἶπεν ιου πρὸς αὐτούς οὕτως καὶ οὕτως ἐλάλησεν πρός με λέγων τάδε λέγει κύριος κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ ισραηλ

13 Akkor nagy sietséggel kiki mind vevé az õ ruháját, és alája terítették a grádics felsõ részére és megfuvaták a harsonákat, és kikiálták: Jéhu uralkodik!
Then straight away everyone took his robe and put it under him on the top of the steps, and, sounding the horn, they said, Jehu is king.
καὶ ἀκούσαντες ἔσπευσαν καὶ ἔλαβον ἕκαστος τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω αὐτοῦ ἐπὶ γαρεμ τῶν ἀναβαθμῶν καὶ ἐσάλπισαν ἐν κερατίνῃ καὶ εἶπον ἐβασίλευσεν ιου

14 Így ütött pártot Jéhu, Josafátnak, a Nimsi fiának fia, Jórám ellen. Jórám pedig ott táborozott volt Rámóth Gileád alatt az egész Izráellel, Hazáel, Siria királya ellen.
So Jehu, the son of Jehoshaphat, the son of Nimshi, made designs against Joram. (Now Joram and all the army of Israel were keeping watch on Ramoth-gilead because of Hazael, king of Aram:
καὶ συνεστράφη ιου υἱὸς ιωσαφατ υἱοῦ ναμεσσι πρὸς ιωραμ καὶ ιωραμ αὐτὸς ἐφύλασσεν ἐν ρεμμωθ γαλααδ αὐτὸς καὶ πᾶς ισραηλ ἀπὸ προσώπου αζαηλ βασιλέως συρίας

15 De visszatért volt Jórám király, hogy magát Jezréelben gyógyíttassa a sebekbõl, a melyeket a Siriabeliek ütöttek rajta, mikor Hazáel, Siria királya ellen harczolt. És monda Jéhu: Ha néktek [is úgy] tetszik, ne engedjetek senkit kimenni a városból, a ki elmenjen és hírül vigye ezt Jezréelbe.
But King Joram had gone back to Jezreel to get well from the wounds which the Aramaeans had given him when he was fighting against Hazael, king of Aram.) And Jehu said, If this is your purpose, then let no one get away and go out of the town to give news of it in Jezreel.
καὶ ἀπέστρεψεν ιωραμ ὁ βασιλεὺς ἰατρευθῆναι ἐν ιεζραελ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἔπαισαν αὐτὸν οἱ σύροι ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν μετὰ αζαηλ βασιλέως συρίας καὶ εἶπεν ιου εἰ ἔστιν ἡ ψυχὴ ὑμῶν μετ' ἐμοῦ μὴ ἐξελθέτω ἐκ τῆς πόλεως διαπεφευγὼς τοῦ πορευθῆναι καὶ ἀπαγγεῖλαι ἐν ιεζραελ

16 És befogatott Jéhu, és elment Jezréelbe, a hol Jórám feküdt, és a hova Akházia is, a Júda királya lement volt, hogy meglátogassa Jóramot.
So Jehu got into his carriage and went to Jezreel, for Joram was ill in bed there; and Ahaziah, king of Judah, had come down to see Joram.
καὶ ἵππευσεν καὶ ἐπορεύθη ιου καὶ κατέβη εἰς ιεζραελ ὅτι ιωραμ βασιλεὺς ισραηλ ἐθεραπεύετο ἐν ιεζραελ ἀπὸ τῶν τοξευμάτων ὧν κατετόξευσαν αὐτὸν οἱ αραμιν ἐν τῇ ραμμαθ ἐν τῷ πολέμῳ μετὰ αζαηλ βασιλέως συρίας ὅτι αὐτὸς δυνατὸς καὶ ἀνὴρ δυνάμεως καὶ οχοζιας βασιλεὺς ιουδα κατέβη ἰδεῖν τὸν ιωραμ

17 Mikor pedig az õrálló, a ki Jezréelben a tornyon állott, meglátta Jéhu seregét, hogy jõ, monda: Valami sereget látok. Akkor monda Jórám: Válaszsz egy lovast és küldj eléjök, és mondja ezt: Békességes-é a dolog?
And the watchman on the tower in Jezreel saw Jehu and his band coming, and said, I see a band of people. And Joram said, Send out a horseman to them, and let him say, Is it peace?
καὶ ὁ σκοπὸς ἀνέβη ἐπὶ τὸν πύργον ἐν ιεζραελ καὶ εἶδεν τὸν κονιορτὸν ιου ἐν τῷ παραγίνεσθαι αὐτὸν καὶ εἶπεν κονιορτὸν ἐγὼ βλέπω καὶ εἶπεν ιωραμ λαβὲ ἐπιβάτην καὶ ἀπόστειλον ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ εἰπάτω εἰ εἰρήνη

18 És oda lovagolt a lovas eléjük, és monda: Azt kérdi a király: Békességes-é a dolog? Felele Jéhu: Mi gondod van a békességgel? Kerülj a hátam mögé. Megjelenté pedig ezt az õrálló, mondván: Hozzájok ment ugyan a követ; de nem tért vissza.

So a horseman went out to them and said, The king says, Is it peace? And Jehu said, What have you to do with peace? come after me. And the watchman gave them word, saying, The horseman went up to them, but has not come back.

καὶ ἐπορεύθη ἐπιβάτης ἵππου εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν καὶ εἶπεν τάδε λέγει ὁ βασιλεύς εἰ εἰρήνη καὶ εἶπεν ιου τί σοι καὶ εἰρήνη ἐπίστρεφε εἰς τὰ ὀπίσω μου καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς λ έγων ἦλθεν ὁ ἄγγελος ἕως αὐτῶν καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν

19 Akkor elküldött egy másik lovast, a ki hozzájok ment, és monda: Azt kérdi a király: Békességes-é a dolog? Felele Jéhu: Mi gondod van a békességgel? Kerülj a hátam mögé.

Then he sent out a second horseman, who came up to them and said, The king says, Is it peace? And Jehu said in answer, What have you to do with peace? come after me.

καὶ ἀπέστειλεν ἐπιβάτην ἵππου δεύτερον καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν τάδε λέγει ὁ βασιλεύς εἰ εἰρήνη καὶ εἶπεν ιου τί σοι καὶ εἰρήνη ἐπιστρέφου εἰς τὰ ὀπίσω μου

20 Hírül adá [ezt] [is] az õrálló, mondván: Hozzájok ment ugyan; de nem jött vissza. De a hajtás olyan, mint Jéhunak, a Nimsi fiának hajtása; mert mint egy õrült, úgy hajt.

And the watchman gave them word, saying, He went up to them and has not come back again; and the driving is like the driving of Jehu, son of Nimshi, for he is driving violently.

καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς λέγων ἦλθεν ἕως αὐτῶν καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν καὶ ὁ ἄγων ἦγεν τὸν ιου υἱὸν ναμεσσιου ὅτι ἐν παραλλαγῇ ἐγένετο

21 Akkor monda Jórám: Fogjatok be! És befogván az õ szekerét, kiméne Jórám, az Izráel királya, és Akházia, a Júda királya, mindenik a maga szekerén, Jéhu eleibe, és a Jezréelbeli Nábót mezején találkoztak vele.

Then Joram said, Make ready. So they made his carriage ready; and Joram, king of Israel, with Ahaziah, king of Judah, went out in their carriages for the purpose of meeting Jehu; and they came face to face with him at the field of Naboth the Jezreelite.

καὶ εἶπεν ιωραμ ζεῦξον καὶ ἔζευξεν ἅρμα καὶ ἐξῆλθεν ιωραμ βασιλεὺς ισραηλ καὶ οχοζιας βασιλεὺς ιουδα ἀνὴρ ἐν τῷ ἅρματι αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπαντὴν ιου καὶ εὗρον αὐτὸ ν ἐν τῇ μερίδι ναβουθαι τοῦ ιεζραηλίτου

22 És mikor meglátta Jórám Jéhut, monda: Békességes-é a dolog, Jéhu? Felele õ: Mit békesség?! Mikor Jézabelnek, a te anyádnak paráznasága és varázslása mindig nagyobb lesz!

Now when Joram saw Jehu he said, Is it peace, Jehu? And he said in answer, What peace is possible while all the land is full of the disgusting sins of your mother Jezebel, and her secret arts?

καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ιωραμ τὸν ιου καὶ εἶπεν εἰ εἰρήνη ιου καὶ εἶπεν ιου τί εἰρήνη ἔτι αἱ πορνεῖαι ιεζαβελ τῆς μητρός σου καὶ τὰ φάρμακα αὐτῆς τὰ πολλά

23 Akkor megfordítá Jórám az õ kezét és futni kezde, és monda Akháziának: Árulás ez, Akházia?

Then Joram, turning his horses in flight, said to Ahaziah, Broken faith, O Ahaziah!

καὶ ἐπέστρεψεν ιωραμ τὰς χεῖρας αὐτοῦ τοῦ φυγεῖν καὶ εἶπεν πρὸς οχοζιαν δόλος οχοζια

24 Jéhu pedig meghúzván az ívét, Jórámot hátba lövé a lapoczkák között úgy, hogy a szívén ment át a nyíl, és lerogyott a szekérben.

Then Jehu took his bow in his hand, and with all his strength sent an arrow, wounding Joram between the arms; and the arrow came out at his heart, and he went down on his face in his carriage.

καὶ ἔπλησεν ιου τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ τόξῳ καὶ ἐπάταξεν τὸν ιωραμ ἀνὰ μέσον τῶν βραχιόνων αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν τὸ βέλος διὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα α ὐτοῦ

25 És monda Bidkárnak, az õ hadnagyának: Fogd meg és vesd a Jezréelbeli Nábót mezejére; mert emlékezz csak vissza, mikor mi, én és te, ketten az õ atyja, Akháb után lovagoltunk, és az Úr õ felõle ezt a fenyegetést mondotta:

Then Jehu said to Bidkar, his captain, Take him up, and put him in the field of Naboth the Jezreelite: for is not that day in your memory when you and I together on our horses were going after Ahab, his father, and the Lord put this fate on him, saying:

καὶ εἶπεν ιου πρὸς βαδεκαρ τὸν τριστάτην αὐτοῦ ῥῖψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι ἀγροῦ ναβουθαι τοῦ ιεζραηλίτου ὅτι μνημονεύω ἐγὼ καὶ σὺ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ζεύγη ὀπίσω αχααβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ κύριος ἔλαβεν ἐπ' αὐτὸν τὸ λῆμμα τοῦτο λέγων

26 Bizonyára [megkeresem] a Nábót vérét és az õ fiainak vérét, a melyet tegnap láttam, azt mondja az Úr: Azért megfizetek néked ezen a szántóföldön, azt mondja az Úr: Most azért fogjad õt, és vesd a szántóföldre, az Úr beszéde szerint.

I saw the blood of Naboth and of his sons yesterday; and I will give you full payment in this field, says the Lord? So now, take him and put him in this field, as the Lord said.

εἰ μὴ μετὰ τῶν αἱμάτων ναβουθαι καὶ τὰ αἵματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἶδον ἐχθές φησὶν κύριος καὶ ἀνταποδώσω αὐτῷ ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ φησὶν κύριος καὶ νῦν ἆρας δὴ ῥῖψον αὐτὸ ν ἐν τῇ μερίδι κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου

27 Akházia pedig, a Júda királya, mikor látta ezt, futni kezde a kert házának útján; de Jéhu utána menvén, monda: Ezt is vágjátok le a szekérben [és megsebesíték õt] a Gúr hágójánál, a mely Jibleám mellett van; és õ Megiddóba menekülvén, ott meghalt.

Now when Ahaziah, king of Judah, saw this, he went in flight by the way of the garden house. And Jehu came after him and said, Put him to death in the same way; and they gave him a death-wound in his carriage, on the slope up to Gur, by Ibleam; and he went in flight to Megiddo, where death came to him.

καὶ οχοζιας βασιλεὺς ιουδα εἶδεν καὶ ἔφυγεν ὁδὸν βαιθαγγαν καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ ιου καὶ εἶπεν καί γε αὐτόν καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν τῷ ἅρματι ἐν τῷ ἀναβαίνειν γαι ἥ ἐστιν ιεβλααμ καὶ ἔφυγεν εἰς μαγεδδων καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ

28 És az õ szolgái elvitték õt szekéren Jeruzsálembe, és eltemették az õ sirboltjába az õ atyáival a Dávid városában.

And his servants took him in a carriage to Jerusalem, and put him into the earth with his fathers in the town of David.

καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἅρμα καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς ιερουσαλημ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ

29 Akházia pedig uralkodni kezdett Júdában Jórámnak, az Akháb fiának tizenegyedik esztendejében.

(In the eleventh year of the rule of Joram, the son of Ahab, Ahaziah became king over Judah.)

καὶ ἐν ἔτει ἑνδεκάτῳ ιωραμ βασιλέως ισραηλ ἐβασίλευσεν οχοζιας ἐπὶ ιουδαν

30 És mikor Jéhu Jezréelbe ment és Jézabel ezt meghallotta, arczát megékesíté kenettel, felékesítette fejét, és kitámaszkodott az ablakon.

And when Jehu came to Jezreel, Jezebel had news of it; and, painting her eyes and dressing her hair with ornaments, she put her head out of the window.

καὶ ἦλθεν ιου εἰς ιεζραελ καὶ ιεζαβελ ἤκουσεν καὶ ἐστιμίσατο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς καὶ ἠγάθυνεν τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ διέκυψεν διὰ τῆς θυρίδος

31 És mikor Jéhu bevonult a kapun, monda: Békesség van-é, óh Zimri! uradnak gyilkosa?

And when Jehu was coming into the town, she said, Is all well, O Zimri, taker of your master's life?

καὶ ιου εἰσεπορεύετο ἐν τῇ πόλει καὶ εἶπεν εἰ εἰρήνη ζαμβρι ὁ φονευτὴς τοῦ κυρίου αὐτοῦ

32 Õ pedig feltekintve az ablakra, monda: Ki van ott velem? Ki? És alátekintett két [vagy] három fõember.

Then, looking up to the window, he said, Who is on my side, who? and two or three unsexed servants put out their heads.

καὶ ἐπῆρεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θυρίδα καὶ εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπεν τίς εἶ σύ κατάβηθι μετ' ἐμοῦ καὶ κατέκυψαν πρὸς αὐτὸν δύο εὐνοῦχοι

33 És monda azoknak: Vessétek alá õt. És aláveték, és az õ vére szétfrecskendezett a falra és a lovakra, és eltapodtatá õt.

And he said, Take her and put her out of the window. So they sent her down with force, and her blood went in a shower on the wall and on the horses; and she was crushed under their feet.

καὶ εἶπεν κυλίσατε αὐτὴν καὶ ἐκύλισαν αὐτὴν καὶ ἐρραντίσθη τοῦ αἵματος αὐτῆς πρὸς τὸν τοῖχον καὶ πρὸς τοὺς ἵππους καὶ συνεπάτησαν αὐτήν

34 Bemenvén pedig oda, evett és ivott, és monda: Nézzetek utána annak az átkozottnak és temessétek el; hiszen [mégis] [csak] király leánya.

And he came in, and took food and drink; then he said, Now see to this cursed woman, and put her body into the earth, for she is a king's daughter.

καὶ εἰσῆλθεν ιου καὶ ἔφαγεν καὶ ἔπιεν καὶ εἶπεν ἐπισκέψασθε δὴ τὴν κατηραμένην ταύτην καὶ θάψατε αὐτήν ὅτι θυγάτηρ βασιλέως ἐστίν

35 De mikor kimentek, hogy eltemetnék õt, már semmit sem találtak belõle, csak a koponyáját, a lábait és a keze fejeit.

And they went out to put her body into the earth, but nothing of her was to be seen, only the bones of her head, and her feet, and parts of her hands.

καὶ ἐπορεύθησαν θάψαι αὐτὴν καὶ οὐχ εὗρον ἐν αὐτῇ ἄλλο τι ἢ τὸ κρανίον καὶ οἱ πόδες καὶ τὰ ἴχνη τῶν χειρῶν

36 És visszamenvén, megmondák néki, és õ monda: Ez az Úr beszéde, a melyet szólott az õ szolgája, Thesbites Illés által, mondván: Az ebek eszik meg Jézabel testét a Jezréel földén,

So they came back and gave him word of it. And he said, This is what the Lord said by his servant Elijah the Tishbite, saying, In the heritage of Jezreel the flesh of Jezebel will become food for dogs;

καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ καὶ εἶπεν λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ ηλιου τοῦ θεσβίτου λέγων ἐν τῇ μερίδι ιεζραελ καταφάγονται οἱ κύνες τὰς σάρκας ιεζαβελ

37 És olyan lesz Jezréel földjén a Jézabel teste, mint a mezõn a ganéj, úgy, hogy senki meg nem mondhatja: Ez Jézabel!

And the dead body of Jezebel will be like waste dropped on the face of the earth in the heritage of Jezreel; so that they will not be able to say, This is Jezebel.

καὶ ἔσται τὸ θνησιμαῖον ιεζαβελ ὡς κοπρία ἐπὶ προσώπου τοῦ ἀγροῦ ἐν τῇ μερίδι ιεζραελ ὥστε μὴ εἰπεῖν αὐτούς ιεζαβελ

1 Akhábnak pedig hetven fia volt Samariában. És levelet írt Jéhu, és elküldé azt Samariába Jezréel fejedelmeihez, a vénekhez, és az Akháb [fiainak] tútoraihoz, ilyen parancsolattal:

Now there were in Samaria seventy of Ahab's sons. And Jehu sent letters to Samaria, to the rulers of the town, and to the responsible men, and to those who had the care of the sons of Ahab, saying,

καὶ τῷ αχααβ ἑβδομήκοντα υἱοὶ ἐν σαμαρείᾳ καὶ ἔγραψεν ιου βιβλίον καὶ ἀπέστειλεν ἐν σαμαρείᾳ πρὸς τοὺς ἄρχοντας σαμαρείας καὶ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ πρὸς τοὺς τιθηνοὺς υἱῶν αχααβ λέγων

2 Mihelyt e levél hozzátok jut, a kiknél vannak a ti uratok fiai a szekerekkel, lovakkal, az erõs városokkal és fegyverekkel együtt,

Straight away, when you get this letter, seeing that your master's sons are with you, and that you have carriages and horses and a walled town and arms;

καὶ νῦν ὡς ἐὰν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς ὑμᾶς μεθ' ὑμῶν οἱ υἱοὶ τοῦ κυρίου ὑμῶν καὶ μεθ' ὑμῶν τὸ ἅρμα καὶ οἱ ἵπποι καὶ πόλεις ὀχυραὶ καὶ τὰ ὅπλα

3 Nézzétek meg, melyik a legjobb és a legigazabb a ti uratok fiai közül, azt ültessétek az õ atyjának királyi székébe, és harczoljatok a ti uratok házáért.

Take the best and most upright of your master's sons, and make him king in his father's place, and put up a fight for your master's family.

καὶ ὄψεσθε τὸν ἀγαθὸν καὶ τὸν εὐθῆ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ κυρίου ὑμῶν καὶ καταστήσετε αὐτὸν ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ πολεμεῖτε ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου ὑμῶν

4 És megrettenének felette igen, és mondának: Ímé már két király nem maradhatott meg õ elõtte, mimódon maradhatnánk hát mi meg?

But they were full of fear, and said, The two kings have gone down before him: how may we keep our place?

καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα καὶ εἶπον ἰδοὺ οἱ δύο βασιλεῖς οὐκ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ πῶς στησόμεθα ἡμεῖς

5 És elküldének mind a [király] házának, mind a városnak fejedelmei, és a vének és a tútorok Jéhuhoz, mondván: A te szolgáid vagyunk mi, valamit parancsolsz nékünk, azt cselekeszszük; mi senkit királylyá nem teszünk, a mi néked tetszik, azt cselekedjed!

So the controller of the king's house, with the ruler of the town, and the responsible men, and those who had the care of Ahab's sons, sent to Jehu, saying, We are your servants and will do all your orders; we will not make any man king; do whatever seems best to you.

καὶ ἀπέστειλαν οἱ ἐπὶ τοῦ οἴκου καὶ οἱ ἐπὶ τῆς πόλεως καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ τιθηνοὶ πρὸς ιου λέγοντες παῖδές σου ἡμεῖς καὶ ὅσα ἐὰν εἴπῃς πρὸς ἡμᾶς ποιήσομεν οὐ βασιλεύσομεν ἄνδρα τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ποιήσομεν

6 És írt nékik levelet másodszor is, mondván: Ha velem tartotok és az én beszédemre hallgattok, vegyétek fejöket a férfiaknak, a ti uratok fiainak, és jõjjetek hozzám holnap ilyenkor Jezréelbe. És a király fiai: hetven férfiú, és a város nagyjaival tartottak, a kik nevelték õket.

Then he sent them a second letter, saying, If you are on my side, and if you will do my orders, come to me at Jezreel by this time tomorrow, with the heads of your master's sons. Now the king's seventy sons were with the great men of the town, who had the care of them.

καὶ ἔγραψεν πρὸς αὐτοὺς βιβλίον δεύτερον λέγων εἰ ἐμοὶ ὑμεῖς καὶ τῆς φωνῆς μου ὑμεῖς εἰσακούετε λάβετε τὴν κεφαλὴν ἀνδρῶν τῶν υἱῶν τοῦ κυρίου ὑμῶν καὶ ἐνέγκατε πρός με ὡς ἡ ὥρα αὔριον εἰς ιεζραελ καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦσαν ἑβδομήκοντα ἄνδρες οὗτοι ἀδροὶ τῆς πόλεως ἐξέτρεφον αὐτούς

7 És mikor a levél hozzájok jutott, vevék a király fiait, és megölték a hetven férfiút, és fejeiket kosarakba rakták, és õ hozzá küldték Jezréelbe.

And when the letter came to them, they took the king's sons and put them to death, all the seventy, and put their heads in baskets and sent them to him at Jezreel.

καὶ ἐγένετο ὡς ἦλθεν τὸ βιβλίον πρὸς αὐτούς καὶ ἔλαβον τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως καὶ ἔσφαξαν αὐτούς ἑβδομήκοντα ἄνδρας καὶ ἔθηκαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐν καρτάλλοις καὶ ἀπέστειλαν αὐτὰς πρὸς αὐτὸν εἰς ιεζραελ

8 És mikor odaérkezett a követ, és bejelenté néki, mondván: Elhozták a király fiainak fejeit, monda: Rakjátok két rakásba azokat a kapu elõtt reggelig.
And a man came and said to him, They have come with the heads of the king's sons. And he said, Put them down in two masses at the doorway of the town till the morning.
καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος καὶ ἀπήγγειλεν λέγων ἤνεγκαν τὰς κεφαλὰς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν θέτε αὐτὰς βουνοὺς δύο παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης εἰς πρωί

9 És mikor reggel kiment, megállott, és monda az egész népnek: Ti igazak vagytok. Ímé az én uram ellen én ütöttem pártot és én öltem meg õt; de ki ölte meg mind ezeket?
And in the morning he went out and, stopping, said to all the people there, You are upright men: it is true that I made designs against my master, and put him to death; but who is responsible for the death of all these?
καὶ ἐγένετο πρωὶ καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἔστη ἐν τῷ πυλῶνι τῆς πόλεως καὶ εἶπεν πρὸς πάντα τὸν λαόν δίκαιοι ὑμεῖς ἰδοὺ ἐγώ εἰμι συνεστράφην ἐπὶ τὸν κύριόν μου καὶ ἀπέκτεινα αὐτόν καὶ τίς ἐπάταξεν πάντας τούτους

10 Azért vegyétek eszetekbe ebbõl, hogy az Úrnak beszédébõl egyetlen egy sem esik a földre, a mit az Úr az Akháb háza ellen szólott, és az Úr véghezvitte, a mit az õ szolgája, Illés által mondott.
You may be certain that nothing which the Lord has said about the family of Ahab will be without effect; for the Lord has done what he said by his servant Elijah.
ἴδετε αφφω ὅτι οὐ πεσεῖται ἀπὸ τοῦ ῥήματος κυρίου εἰς τὴν γῆν οὗ ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον αχααβ καὶ κύριος ἐποίησεν ὅσα ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ ηλιου

11 Azután levágá Jéhu mindazokat, a kik megmaradtak volt az Akháb házából Jezréelben, és minden fõemberét, egész rokonságát és minden papját, míg csak ki nem irtotta a maradékát is.
So Jehu put to death all the rest of the seed of Ahab in Jezreel, and all his relations and his near friends and his priests, till there were no more of them.
καὶ ἐπάταξεν ιου πάντας τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῷ οἴκῳ αχααβ ἐν ιεζραελ καὶ πάντας τοὺς ἀδροὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς γνωστοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ ὥστε μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ κατάλειμμα

12 És felkelvén, elindult és elment Samariába. De útközben volt a pásztorok juhnyíró háza.
Then he got up and came to Samaria. And he was at the meeting-place of the keepers of sheep, by the way,
καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς σαμάρειαν αὐτὸς ἐν βαιθακαδ τῶν ποιμένων ἐν τῇ ὁδῷ

13 És itt Akháziának, a Júda királyának atyjafiaira talált Jéhu, és monda: Kik vagytok? És felelének azok: Akházia atyjafiai vagyunk, és alájöttünk, hogy köszöntsük a király gyermekeit és a királyné fiait.
When he came across the brothers of Ahaziah, king of Judah, and said, Who are you? And they said, We are the brothers of Ahaziah, king of Judah; we are going down to see the children of the king and of the queen.
καὶ ιου εὗρεν τοὺς ἀδελφοὺς οχοζιου βασιλέως ιουδα καὶ εἶπεν τίνες ὑμεῖς καὶ εἶπον οἱ ἀδελφοὶ οχοζιου ἡμεῖς καὶ κατέβημεν εἰς εἰρήνην τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν τῆς δυναστευούσης

14 Õ pedig monda: Fogjátok meg õket elevenen. És megfogták õket elevenen, és megölték õket a juhnyíróház kútja mellett, negyvenkét férfiút; és egyetlen egyet sem hagyott meg közülük.
And he said, Take them living. So they took them living, and put them to death in the water-hole of Beth-eked; of the forty-two men he put every one to death;
καὶ εἶπεν συλλάβετε αὐτοὺς ζῶντας καὶ συνέλαβον αὐτοὺς ζῶντας καὶ ἔσφαξαν αὐτοὺς εἰς βαιθακαδ τεσσαράκοντα καὶ δύο ἄνδρας οὐ κατέλιπεν ἄνδρα ἐξ αὐτῶν

15 És mikor elment onnét, Jonadábbal, a Rekháb fiával találkozott, a ki elébe jött, és köszönté õt, és monda néki: Vajjon olyan igaz-é a te szíved, mint az én szívem a te szívedhez? És felele Jonadáb: Olyan. Ha így van, nyújts kezet. És õ kezet nyújta, és felülteté õt maga mellé a szekérbe.
And when he had gone away from there, he came across Jehonadab, the son of Rechab: and he said good-day to him, and said to him, Is your heart true to mine, as mine is to yours? And Jehonadab in answer said, It is; and Jehu said, If it is, give me your hand. And he gave him his hand, and he made him come up into his carriage.
καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν καὶ εὗρεν τὸν ιωναδαβ υἱὸν ρηχαβ ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν αὐτόν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ιου εἰ ἔστιν καρδία σου μετὰ καρδίας μου εὐθεῖα καθὼς ἡ καρδία μου μετὰ τῆς καρδίας σου καὶ εἶπεν ιωναδαβ ἔστιν καὶ εἶπεν ιου καὶ εἰ ἔστιν δὸς τὴν χεῖρά σου καὶ ἔδωκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα

16 És monda: Jer velem és lásd meg, mint állok bosszút az Úrért. És [vele együtt] vitték õt az õ szekerén.
And he said, Come with me and see how I am on fire for the Lord's cause. So he made him go with him in his carriage.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν δεῦρο μετ' ἐμοῦ καὶ ἰδὲ ἐν τῷ ζηλῶσαί με τῷ κυρίῳ σαβαωθ καὶ ἐπεκάθισεν αὐτὸν ἐν τῷ ἅρματι αὐτοῦ

17 És megérkezett Samariába, és levágta mindazokat, a kik az Akháb [nemzetségébõl] megmaradtak volt Samariában, míg ki nem veszté azt az Úr beszéde szerint, a melyet szólott Illésnek.

And when he came to Samaria, he put to death all those of Ahab's family who were still in Samaria, till there were no more of them, as the Lord had said to Elijah.

καὶ εἰσῆλθεν εἰς σαμάρειαν καὶ ἐπάταξεν πάντας τοὺς καταλειφθέντας τοῦ αχααβ ἐν σαμαρείᾳ ἕως τοῦ ἀφανίσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν πρὸς ηλιου

18 És Jéhu összegyûjté az egész népet, és monda néki: Akháb kevéssé szolgálta Baált; Jéhu sokkal jobban akarja szolgálni.

Then Jehu got all the people together and said to them, Ahab was Baal's servant in a small way, but Jehu will be his servant on a great scale.

καὶ συνήθροισεν ιου πάντα τὸν λαὸν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς αχααβ ἐδούλευσεν τῷ βααλ ὀλίγα καί γε ιου δουλεύσει αὐτῷ πολλά

19 Most azért hívjátok hozzám a Baál minden prófétáit, minden papját és minden szolgáját; senki el ne maradjon; mert nagy áldozatot akarok tenni a Baálnak; valaki elmarad, meg kell halni annak. Jéhu pedig ezt álnokságból cselekedte, hogy elveszítse a Baál tisztelõit.

Now send for all the prophets of Baal and all his servants and all his priests, to come to me; let no one keep away: for I have a great offering to make to Baal; anyone who is not present, will be put to death. This Jehu did with deceit, his purpose being the destruction of the servants of Baal.

καὶ νῦν πάντες οἱ προφῆται τοῦ βααλ πάντας τοὺς δούλους αὐτοῦ καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καλέσατε πρός με ἀνὴρ μὴ ἐπισκεπήτω ὅτι θυσία μεγάλη μοι τῷ βααλ πᾶς ὃς ἐὰν ἐπισκεπῇ οὐ ζήσεται καὶ ιου ἐποίησεν ἐν πτερνισμῷ ἵνα ἀπολέσῃ τοὺς δούλους τοῦ βααλ

20 És monda Jéhu: Szenteljetek ünnepet Baálnak. És kikiálták.

And Jehu said, Let there be a special holy meeting for the worship of Baal. So a public statement was made.

καὶ εἶπεν ιου ἁγιάσατε ιερείαν τῷ βααλ καὶ ἐκήρυξαν

21 És szétküldött Jéhu egész Izráelbe, és eljövének mind a Baál tisztelõi, és senki el nem maradt a ki el nem jött volna, és bemenének a Baál templomába, és megtelék a Baál temploma minden zugában.

And Jehu sent out through all Israel; and all the servants of Baal came, not one kept away. And they came into the house of Baal, so that it was full from end to end.

καὶ ἀπέστειλεν ιου ἐν παντὶ ισραηλ λέγων καὶ νῦν πάντες οἱ δοῦλοι τοῦ βααλ καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ μηδεὶς ἀπολειπέσθω ὅτι θυσίαν μεγάλην ποιῶ ὃς ἂν ἀπολειφθῇ οὐ ζήσεται καὶ ἦλθον πάντες οἱ δοῦλοι τοῦ βααλ καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ οὐ κατελείφθη ἀνήρ ὃς οὐ παρεγένετο καὶ εἰσῆ λθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ βααλ καὶ ἐπλήσθη ὁ οἶκος τοῦ βααλ στόμα εἰς στόμα

22 Akkor monda a ruhatárnoknak: Hozz ruhákat ki a Baál minden tisztelõinek. És hozott nékik ruhákat.

And Jehu said to him who kept the robes, Get out robes for all the servants of Baal. So he got out robes for them.

καὶ εἶπεν ιου τῷ ἐπὶ τοῦ οἴκου μεσθααλ ἐξάγαγε ἐνδύματα πᾶσι τοῖς δούλοις τοῦ βααλ καὶ ἐξήνεγκεν αὐτοῖς ὁ στολιστής

23 És bement Jéhu és Jonadáb, a Rekháb fia a Baál templomába, és monda a Baál tisztelõinek: Tudakozzátok meg és lássátok meg, hogy valamiképen ne legyen itt veletek az Úr szolgái közül valaki, hanem csak a Baál tisztelõi.

And Jehu, with Jehonadab, the son of Rechab, went into the house of Baal; and he said to the servants of Baal, Make a search with care, to see that no servant of the Lord is with you, but only servants of Baal.

καὶ εἰσῆλθεν ιου καὶ ιωναδαβ υἱὸς ρηχαβ εἰς οἶκον τοῦ βααλ καὶ εἶπεν τοῖς δούλοις τοῦ βααλ ἐρευνήσατε καὶ ἴδετε εἰ ἔστιν μεθ' ὑμῶν τῶν δούλων κυρίου ὅτι ἀλλ' ἢ οἱ δοῦλοι τ οῦ βααλ μονώτατοι

24 És mikor bementek, hogy ajándékokkal és égõáldozatokkal áldozzanak, Jéhu oda állított kivül nyolczvan embert, a kiknek azt mondta: A ki egyet elszalaszt azok közül, a kiket én kezetekbe adok, annak meg kell érette halni.

Then they went in to make offerings and burned offerings. Now Jehu had put eighty men outside, and said to them, If any man whom I give into your hands gets away, the life of him who lets him go will be the price of his life.

καὶ εἰσῆλθεν τοῦ ποιῆσαι τὰ θύματα καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ ιου ἔταξεν ἑαυτῷ ἔξω ὀγδοήκοντα ἄνδρας καὶ εἶπεν ἀνήρ ὃς ἐὰν διασωθῇ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ὧν ἐγὼ ἀνάγω ἐπὶ χεῖ ρας ὑμῶν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ

25 Mikor pedig elvégezték az égõáldozatot, monda Jéhu a vitézeknek és hadnagyoknak: Menjetek be, vágjátok le õket, csak egy is közülök meg ne meneküljön! És levágták õket fegyver élével, és elhányták [az õ holttestöket] a vitézek és a hadnagyok. Azután elmentek a Baál templomának városába,

Then when the burned offering was ended, straight away Jehu said to the armed men and the captains, Go in and put them to death; let not one come out. So they put them to the sword; and, pulling the images to the earth, they went into the holy place of the house of Baal.

καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν ποιῶν τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ εἶπεν ιου τοῖς παρατρέχουσιν καὶ τοῖς τριστάταις εἰσελθόντες πατάξατε αὐτούς ἀνὴρ μὴ ἐξελθάτω ἐξ αὐτῶν καὶ ἐπάταξ αν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ ἔρριψαν οἱ παρατρέχοντες καὶ οἱ τριστάται καὶ ἐπορεύθησαν ἕως πόλεως οἴκου τοῦ βααλ

26 És kihordván a Baál templomának bálványait, megégeték azokat.

And they took out the image of Asherah from the house of Baal, and had it burned.

καὶ ἐξήνεγκαν τὴν στήλην τοῦ βααλ καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν

27 És lerontották a Baál képét is templomostól együtt, és azt árnyékszékké tették mind e mai napig.

The altar of Baal was pulled down and the house of Baal was broken up and made an unclean place, as it is to this day.

καὶ κατέσπασαν τὰς στήλας τοῦ βααλ καὶ καθεῖλον τὸν οἶκον τοῦ βααλ καὶ ἔταξαν αὐτὸν εἰς λυτρῶνας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

28 Így veszté ki Jéhu a Baált Izráelbõl.

So Jehu put an end to the worship of Baal in Israel.

καὶ ἠφάνισεν ιου τὸν βααλ ἐξ ισραηλ

29 De Jeroboámnak, a Nébát fiának bûneitõl, a ki vétekbe ejté az Izráelt, nem szakadt el Jéhu, az arany borjúktól, melyek Béthelben és Dánban valának.

But Jehu did not keep himself from all the sins of Jeroboam, the son of Nebat, and the evil he made Israel do; the gold oxen were still in Beth-el and in Dan.

πλὴν ἁμαρτιῶν ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ οὐκ ἀπέστη ιου ἀπὸ ὄπισθεν αὐτῶν αἱ δαμάλεις αἱ χρυσαῖ ἐν βαιθηλ καὶ ἐν δαν

30 És monda az Úr Jéhunak: A miért szorgalmatosan megcselekedted azt, a mi nékem tetszett, és az én szívem kívánsága szerint cselekedtél az Akháb házával: azért a te fiaid negyedízig ülnek az Izráel királyi székiben.

And the Lord said to Jehu, Because you have done well in doing what is right in my eyes and effecting all my purpose for the family of Ahab, your sons will be kings of Israel to the fourth generation.

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ιου ἀνθ' ὧν ὅσα ἠγάθυνας ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου καὶ πάντα ὅσα ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐποίησας τῷ οἴκῳ αχααβ υἱοὶ τέταρτοι καθήσονταί σοι ἐπὶ θρόνου ισραηλ

31 De Jéhu még sem igyekezett azon, hogy az Úrnak, Izráel Istenének törvényében járjon teljes szívébõl, [mert] nem szakadt el a Jeroboám bûneitõl, a ki bûnbe ejtette az Izráelt.

But Jehu did not take care to keep the law of the Lord with all his heart: he did not keep himself from the sin which Jeroboam did and made Israel do.

καὶ ιου οὐκ ἐφύλαξεν πορεύεσθαι ἐν νόμῳ κυρίου θεοῦ ισραηλ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἀπέστη ἐπάνωθεν ἁμαρτιῶν ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ

32 Abban az idõben kezdett az Úr pusztítani Izráelben, és megveré õket Hazáel, Izráel minden határában.

In those days the Lord was angry first with Israel; and Hazael made attacks on all the land of Israel,

ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο κύριος συγκόπτειν ἐν τῷ ισραηλ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς αζαηλ ἐν παντὶ ὁρίῳ ισραηλ

33 A Jordántól egész napkeletig, a Gileádbelieknek, a Gád nemzetségének, a Rúben nemzetségének, Manasse nemzetségének egész földjét. Aroertõl fogva; mely az Arnon patak mellett van, mind Gileádot, mind Básánt.

East of Jordan, in all the land of Gilead, the Gadites and the Reubenites and the Manassites, from Aroer by the valley of the Arnon, all Gilead and Bashan.

ἀπὸ τοῦ ιορδάνου κατ' ἀνατολὰς ἡλίου πᾶσαν τὴν γῆν γαλααδ τοῦ γαδδι καὶ τοῦ ρουβην καὶ τοῦ μανασση ἀπὸ αροηρ ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου αρνων καὶ τὴν γαλααδ καὶ τὴν βασαν

34 Jéhunak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, és minden erõssége, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

Now the rest of the acts of Jehu, and all he did, and his great power, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ιου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ καὶ τὰς συνάψεις ἃς συνῆψεν οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασι λεῦσιν ισραηλ

35 És elaluvék Jéhu az õ atyáival, és eltemeték õt Samariában. És uralkodék Joákház, az õ fia, helyette.
And Jehu went to rest with his fathers, and was put into the earth in Samaria. And Jehoahaz his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ιου μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν σαμαρείᾳ καὶ ἐβασίλευσεν ιωαχας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

36 A napok pedig, a melyekben uralkodott Jéhu Izráelen Samariában, huszonnyolcz esztendõ.
And the time of Jehu's rule over Israel in Samaria was twenty-eight years.
καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν ιου ἐπὶ ισραηλ εἴκοσι ὀκτὼ ἔτη ἐν σαμαρείᾳ

1 És Athália, Akházia anyja, mikor látta, hogy fia meghalt, felkelt és az egész királyi magot megölette.
Now when Athaliah, the mother of Ahaziah, saw that her son was dead, she had all the rest of the seed of the kingdom put to death.
καὶ γοθολια ἡ μήτηρ οχοζιου εἶδεν ὅτι ἀπέθανον οἱ υἱοὶ αὐτῆς καὶ ἀπώλεσεν πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας

2 De Jóseba, Jórám király leánya, Akházia huga, fogá Joást, Akházia fiát, és ellopván õt a király fiai közül, a kik megölettettek vala, [elrejté] az õ dajkájával együtt az ágyasházban; és elrejték õt Athália elõl úgy, hogy ez nem öletteték meg.
But Jehosheba, the daughter of King Joram, sister of Ahaziah, secretly took Joash, the son of Ahaziah, with the woman who took care of him, away from among the king's sons who were put to death, and put him in the bedroom; and they kept him safe from Athaliah, so that he was not put to death.
καὶ ἔλαβεν ιωσαβεε θυγάτηρ τοῦ βασιλέως ιωραμ ἀδελφὴ οχοζιου τὸν ιωας υἱὸν ἀδελφοῦ αὐτῆς καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ ταμιείῳ τῶν κλινῶν καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου γοθολιας καὶ οὐκ ἐθανατώθη

3 És elrejtve vala [Joás] õ vele együtt az Úr házában hat esztendeig, és Athália uralkodott az országban.
And for six years she kept him safe in the house of the Lord, while Athaliah was ruling over the land.
καὶ ἦν μετ' αὐτῆς ἐν οἴκῳ κυρίου κρυβόμενος ἓξ ἔτη καὶ γοθολια βασιλεύουσα ἐπὶ τῆς γῆς

4 A hetedik esztendõben azonban elküldött Jójada, és magához hivatta a Káriánusok és a testõrök csapatainak vezéreit, és bevitte õket magával az Úr házába, és szövetséget kötött velök, és megesküdteté õket az Úr házában, és megmutatta nékik a király fiát.
Then in the seventh year, Jehoiada sent for the captains of hundreds of the Carians, and the armed men, and taking them into the house of the Lord, made an agreement with them, and made them take an oath in the house of the Lord, and let them see the king's son.
καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἀπέστειλεν ιωδαε ὁ ιερεὺς καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους τὸν χορρι καὶ τὸν ρασιμ καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν εἰς οἶκον κυρίου καὶ διέθετο αὐτ οῖς διαθήκην κυρίου καὶ ὥρκισεν αὐτοὺς ἐνώπιον κυρίου καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς ιωδαε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως

5 És megparancsolta nékik, mondván: Ezt kell cselekednetek: közületek a harmadrész, a kik szombaton jõnek [õrségre,] tartsa a király házának õrizetét;
And he gave them orders, saying, This is what you are to do: the third part of you, who come in on the Sabbath and keep the watch of the king's house,
καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων οὗτος ὁ λόγος ὃν ποιήσετε τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰσελθέτω τὸ σάββατον καὶ φυλάξετε φυλακὴν οἴκου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ πυλῶνι

6 A harmadrésze legyen a Súr kapuban, és a harmadrésze a testõrök háta mögött való kapuban, és nagy szorgalmatossággal õrizzétek e házat, hogy senki reánk ne üthessen.
...
καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῶν ὀδῶν καὶ τὸ τρίτον τῆς πύλης ὀπίσω τῶν παρατρεχόντων καὶ φυλάξετε τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου

7 Az a két rész pedig közületek, az egész, a mely szombaton az [õrszolgálatból] kilép, vigyázzon az Úr házának megõrzésére a királyhoz [vezetõ részen.]
And the two divisions of you, who go out on the Sabbath and keep the watch of the house of the Lord,
καὶ δύο χεῖρες ἐν ὑμῖν πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος τὸ σάββατον καὶ φυλάξουσιν τὴν φυλακὴν οἴκου κυρίου πρὸς τὸν βασιλέα

8 És vegyétek körül a királyt, mindenki kezében fegyverével, és a ki a sorokba benyomul, ölettessék meg, és a király körül legyetek kijövetelekor és bemenetelekor.
Will make a circle round the king, every man being armed; and whoever comes inside your lines is to be put to death; keep with the king, when he goes out and when he comes in.
καὶ κυκλώσατε ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ ἀνὴρ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὰ σαδηρωθ ἀποθανεῖται καὶ ἐγένετο μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ ἐκπορ εύεσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτόν

9 És a csapatok vezérei úgy cselekedtek, a mint meghagyta volt nékik Jójada pap; és mindenik maga mellé vette az õ embereit, azokat, a kik bementek szombaton az [õrségre,] azokkal együtt, a kiket felváltottak szombaton, és Jójada paphoz mentek.

And the captains of hundreds did as Jehoiada the priest gave them orders; every one took with him his men, those who came in and those who went out on the Sabbath, and they came in to Jehoiada the priest.

καὶ ἐποίησαν οἱ ἑκατόνταρχοι πάντα ὅσα ἐνετείλατο ιωδαε ὁ συνετός καὶ ἔλαβεν ἀνὴρ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ τοὺς εἰσπορευομένους τὸ σάββατον μετὰ τῶν ἐκπορευομένων τὸ σάββατον καὶ εἰσῆλθεν πρὸς ιωδαε τὸν ἱερέα

10 És a pap a csapatok vezéreinek azokat a kopjákat és paizsokat adta oda, a melyek Dávid királyéi voltak és az Úr házában voltak.

And the priest gave to the captains of hundreds the spears and body-covers which had been King David's, and which were kept in the house of the Lord.

καὶ ἔδωκεν ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχαις τοὺς σειρομάστας καὶ τοὺς τρισσοὺς τοῦ βασιλέως δαυιδ τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου

11 És a testõrök ott állottak a király körül, mindenik fegyverrel kezében, a ház jobb szárnyától a bal szárnyáig, az oltár és a szenthely felé.

Then the armed men took up their positions, every man with his instruments of war in his hand, from the right side of the house to the left, round about the altar and the house.

καὶ ἔστησαν οἱ παρατρέχοντες ἀνὴρ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς εὐωνύμου τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ

12 És kivezeté [Jójada] a király fiát, és fejébe tevé a koronát, és [kezébe] [adá] a bizonyságtételt, és királylyá tevék õt és felkenék; és kezeikkel tapsolván, kiáltának: Éljen a király!

Then he made the king's son come out, and put the crown on him and the arm-bands, and made him king, and put the holy oil on him; and they all, making sounds of joy with their hands, said, Long life to the king.

καὶ ἐξαπέστειλεν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν ἐπ' αὐτὸν τὸ νεζερ καὶ τὸ μαρτύριον καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν καὶ ἔχρισεν αὐτόν καὶ ἐκρότησαν τῇ χειρὶ καὶ εἶπαν ζήτω ὁ βασιλεύς

13 Mikor pedig Athália meghallotta a testõröknek és a községnek kiáltását, bement a néphez az Úr házába.

Now Athaliah, hearing the noise made by the people, came to the people in the house of the Lord;

καὶ ἤκουσεν γοθολια τὴν φωνὴν τῶν τρεχόντων τοῦ λαοῦ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τὸν λαὸν εἰς οἶκον κυρίου

14 És mikor szétnézett, ímé a király ott állott az emelvényen, a mint szokás, és a király elõtt állottak a fejedelmek és a trombitások, és az egész föld népe ujjongott, és trombitáltak. Akkor megszaggatá Athália az õ ruháit, és kiáltván, monda: Összeesküvés! Összeesküvés!

And looking, she saw the king in his regular place by the pillar, and the captains and the horns near him; and all the people of the land giving signs of joy and sounding the horns. Then Athaliah, violently parting her robes, gave a cry, saying, Broken faith, broken faith!

καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς εἱστήκει ἐπὶ τοῦ στύλου κατὰ τὸ κρίμα καὶ οἱ ᾠδοὶ καὶ αἱ σάλπιγγες πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς χαίρων καὶ σαλπίζων ἐν σάλπιγξιν καὶ διέρρηξεν γοθολια τὰ ἱμάτια ἑαυτῆς καὶ ἐβόησεν σύνδεσμος σύνδεσμος

15 De parancsola Jójada pap a csapatok vezéreinek, a sereg hadnagyainak, és monda nékik: Vezessétek ki õt a sorok között, és ha valaki õt követné, öljétek meg fegyverrel. Mert azt mondta a pap: Ne ölettessék meg az Úr házában.

Then Jehoiada the priest gave orders to those who were placed in authority over the army, saying, Take her outside the lines, and let anyone who goes after her be put to death with the sword, for he said, Let her not be put to death in the house of the Lord.

καὶ ἐνετείλατο ιωδαε ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχαις τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἐξαγάγετε αὐτὴν ἔσωθεν τῶν σαδηρωθ καὶ ὁ εἰσπορευόμενος ὀπίσω αὐτῆς θανάτῳ θανατωθήσεται ῥομφαίᾳ ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεύς καὶ μὴ ἀποθάνῃ ἐν οἴκῳ κυρίου

16 És útat nyitottak néki, és õ arra az útra ment, a merre a lovakat vezetik be a király házába, és ott megölték.

So they put their hands on her, and she went to the king's house by the doorway of the horses, and there she was put to death.

καὶ ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας καὶ εἰσῆλθεν ὁδὸν εἰσόδου τῶν ἵππων οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ

17 És kötést tõn Jójada az Úr, a király és a nép között, hogy õk az Úrnak népe lesznek; és [külön] a király és a nép között.

And Jehoiada made an agreement between the Lord and the king and the people, that they would be the Lord's people; and in the same way between the king and the people.

καὶ διέθετο ιωδαε διαθήκην ἀνὰ μέσον κυρίου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ βασιλέως καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ λαοῦ τοῦ εἶναι εἰς λαὸν τῷ κυρίῳ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ βασιλέως καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ λαοῦ

18 És elment az egész föld népe a Baál templomába, és azt lerombolta, [és] oltárait és bálványait teljesen összetörte, és Matthánt, a Baál papját az oltárok elõtt ölték meg. És a pap gondviselõket rendele az Úr házában.

Then all the people of the land went to the house of Baal and had it pulled down: its altars and images were all broken to bits, and Mattan, the priest of Baal, they put to death before the altars. And the priest put overseers over the Lord's house.

καὶ εἰσῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον τοῦ βααλ καὶ κατέσπασαν αὐτὸν καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ συνέτριψαν ἀγαθῶς καὶ τὸν ματθαν τὸν ἱερέα τοῦ βααλ ἀπέκτειναν κατὰ πρόσωπον τῶν θυσιαστηρίων καὶ ἔθηκεν ὁ ἱερεὺς ἐπισκόπους εἰς τὸν οἶκον κυρίου

19 És maga mellé vévén a csapatok vezéreit, a Káriánusokat és a testõröket és az egész föld népét, elvivék a királyt az Úrnak házából, és menének a testõrök kapujának útján a király házához. És [Joás]üle [a király]ok székébe.

Then he took the captains of hundreds, and the Carians, and the armed men, and all the people of the land; and they came down with the king from the house of the Lord, through the doorway of the armed men, to the king's house. And he took his place on the seat of the kings.

καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους καὶ τὸν χορρι καὶ τὸν ρασιμ καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ κατήγαγον τὸν βασιλέα ἐξ οἴκου κυρίου καὶ εἰσῆλθεν ὁδὸν πύλης τῶν παρατρεχόντων οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἐκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν βασιλέων

20 És örvendezett mind az egész föld népe, és megnyugovék a város, miután megölték Athháliát fegyverrel a király háza mellett.

So all the people of the land were glad, and the town was quiet; and they had put Athaliah to death with the sword at the king's house.

καὶ ἐχάρη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς καὶ ἡ πόλις ἡσύχασεν καὶ τὴν γοθολιαν ἐθανάτωσαν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως

1 Jéhunak hetedik esztendejében tették Joást királylyá, és negyven esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az õ anyjának pedig Sibja vala neve, a ki Beersebából való volt.

In the seventh year of Jehu's rule, Jehoash became king; and he was ruling for forty years in Jerusalem; his mother's name was Zibiah of Beer-sheba.

υἱὸς ἐτῶν ἑπτὰ ιωας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν

2 És cselekedék Joás kedves dolgot az Úr szemei elõtt mindaddig, a míg Jójada pap oktatá õt;

Jehoash did what was right in the eyes of the Lord all his days, because he was guided by the teaching of Jehoiada the priest.

ἐν ἔτει ἑβδόμῳ τῷ ιου ἐβασίλευσεν ιωας καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ αβια ἐκ τῆς βηρσαβεε

3 Azonban a magaslatok [oltárai] nem rontattak le, a nép még mindig ott áldozott és tömjénezett a magaslatok [oltárain.]

But the high places were not taken away; the people went on making offerings and burning them in the high places.

καὶ ἐποίησεν ιωας τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἐφώτισεν αὐτὸν ιωδαε ὁ ἱερεύς

4 És megparancsolá Joás a papoknak, hogy minden pénzt, a mely Istennek szenteltetik és az Úr házába bevitetik, mind a megszámlálás pénzét és a személyek váltságának pénzét, mind pedig, a melyet kiki szabad akaratja szerint az Úr házához bevisz.

And Jehoash said to the priests, All the money of the holy things, which comes into the house of the Lord, (the amount fixed for every man's payment,) and all the money given by any man freely from the impulse of his heart,

πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐ μετεστάθησαν καὶ ἐκεῖ ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς

5 Vegyék magokhoz a papok, mindenik a maga ismerõsétõl, és építsék meg az [Úr] házának romlásait mindenütt, a hol romlást látnak rajta.

Let the priests take, every man from his friends and neighbours, to make good what is damaged in the house, wherever it is to be seen.

καὶ εἶπεν ιωας πρὸς τοὺς ἱερεῖς πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν ἁγίων τὸ εἰσοδιαζόμενον ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ἀργύριον συντιμήσεως ἀνὴρ ἀργύριον λαβὼν συντιμήσεως πᾶν ἀργύριον ὃ ἐὰν ἀναβῇ ἐπὶ καρδίαν ἀνδρὸς ἐνεγκεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου

6 De mikor Joás király huszonharmadik esztendejéig sem építették meg a papok az [Úr] házának romlásait,

But in the twenty-third year of King Jehoash, the priests had not made good the damaged parts of the house.

λαβέτωσαν ἑαυτοῖς οἱ ἱερεῖς ἀνὴρ ἀπὸ τῆς πράσεως αὐτῶν καὶ αὐτοὶ κρατήσουσιν τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου εἰς πάντα οὗ ἐὰν εὑρεθῇ ἐκεῖ βεδεκ

7 Elõhivatta Joás király Jójada papot a többi papokkal együtt, és monda nékik: Miért nem építitek meg az [Úr] házának romlásait? Ezután ne vegyétek a pénzt magatokhoz a ti ismerõseitektõl, hanem az Úr háza romlásainak építésére adjátok azt.

Then King Jehoash sent for Jehoiada the priest, and the other priests, and said to them, Why have you not made good what is damaged in the house? now take no more money from your neighbours, but give it for the building up of the house.

καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ ιωας οὐκ ἐκραταίωσαν οἱ ἱερεῖς τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου

8 És a papok beleegyeztek, hogy [többé] semmi pénzt nem vesznek el a néptõl, és nem javítják ki a ház romlásait.
So the priests made an agreement to take no more money from the people, and not to make good what was damaged in the house.
καὶ ἐκάλεσεν ιωας ὁ βασιλεὺς ιωδαε τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς τί ὅτι οὐκ ἐκραταιοῦτε τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου καὶ νῦν μὴ λάβητε ἀργύριον ἀπὸ τῶν πράσεων ὑμῶν ὅτι εἰς τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου δώσετε αὐτό

9 És Jójada pap vett egy ládát, és annak a fedelén csinált egy nyílást, és helyhezteté azt az oltár mellé jobbfelõl, a mely felõl az Úr házába bemennek, hogy abba töltsenek a papok, a [templom] küszöbinek õrizõi minden pénzt, a melyet az Úr házába hoznak.
But Jehoiada the priest took a chest, and making a hole in the cover of it, put it by the altar, on the right side when one comes into the house of the Lord; and the priests who kept the door put in it regularly all the money which was taken into the house of the Lord.
καὶ συνεφώνησαν οἱ ἱερεῖς τοῦ μὴ λαβεῖν ἀργύριον παρὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ μὴ ἐνισχῦσαι τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου

10 És mikor látták, hogy sok pénz van a ládában, felment a király íródeákja a fõpappal együtt, csomóba kötötték és megszámlálták a pénzt, a mely az Úr házában találtatott.
And when they saw that there was much money in the chest, the king's scribe and the high priest came and put it in bags, noting the amount of all the money there was in the house of the Lord.
καὶ ἔλαβεν ιωδαε ὁ ἱερεὺς κιβωτὸν μίαν καὶ ἔτρησεν τρώγλην ἐπὶ τῆς σανίδος αὐτῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὴν παρὰ ιαμιβιν ἐν τῷ οἴκῳ ἀνδρὸς οἴκου κυρίου καὶ ἔδωκαν οἱ ἱερεῖς οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου

11 És a megmért pénzt a munka vezetõinek kezeibe adták, a kik az Úr házához voltak rendelve, és ezek kiadták azt az ácsoknak és építõknek, a kik a házon dolgoztak,
And the money which was measured out they gave regularly to those who were responsible for overseeing the work, and these gave it in payment to the woodworkers and the builders who were working on the house of the Lord,
καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον ὅτι πολὺ τὸ ἀργύριον ἐν τῇ κιβωτῷ καὶ ἀνέβη ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ ἔσφιγξαν καὶ ἠρίθμησαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου

12 És a kõmíveseknek és a kõfaragóknak, fa és faragott kõ vásárlására, az Úr háza romlásainak kijavítására, és mindarra, a mi a ház javítására szükséges volt.
And to the wall-builders and the stone-cutters, and to get wood and cut stone for building up the broken parts of the house of the Lord, and for everything needed to put the house in good order.
καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ ἑτοιμασθὲν ἐπὶ χεῖρας ποιούντων τὰ ἔργα τῶν ἐπισκόπων οἴκου κυρίου καὶ ἐξέδοσαν τοῖς τέκτοσιν τῶν ξύλων καὶ τοῖς οἰκοδόμοις τοῖς ποιοῦσιν ἐν οἴκῳ κυρίου

13 De abból a pénzbõl, a melyet bevittek az Úr házába, nem csináltattak az Úr házához sem ezüst poharakat, sem késeket, sem medenczéket, sem trombitákat, sem valami egyéb arany vagy ezüst edényt.
But the money was not used for making silver cups or scissors or basins or wind-instruments or any vessels of gold or silver for the house of the Lord;
καὶ τοῖς τειχισταῖς καὶ τοῖς λατόμοις τῶν λίθων τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητοὺς τοῦ κατασχεῖν τὸ βεδεκ οἴκου κυρίου εἰς πάντα ὅσα ἐξωδιάσθη ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ κραταιῶσαι

14 Hanem a munkásoknak adták azt, és csak az Úr házát javították ki abból.
But it was all given to the workmen who were building up the house.
πλὴν οὐ ποιηθήσεται οἴκῳ κυρίου θύραι ἀργυραῖ ἧλοι φιάλαι καὶ σάλπιγγες πᾶν σκεῦος χρυσοῦν καὶ σκεῦος ἀργυροῦν ἐκ τοῦ ἀργυρίου τοῦ εἰσενεχθέντος ἐν οἴκῳ κυρίου

15 Számot sem vettek azoktól az emberektõl, a kiknek keze által kiadták a pénzt a munkásoknak, mert híven jártak el.
And they did not get any statement of accounts from the men to whom the money was given for the workmen, for they made use of it with good faith.
ὅτι τοῖς ποιοῦσιν τὰ ἔργα δώσουσιν αὐτό καὶ ἐκραταίωσαν ἐν αὐτῷ τὸν οἶκον κυρίου

16 De a vétekért és a bûnért való pénzt nem vitték az Úr házába; az a papoké lett.
The money of the offerings for error and the sin-offerings was not taken into the house of the Lord; it was the priests'.
καὶ οὐκ ἐξελογίζοντο τοὺς ἄνδρας οἷς ἐδίδουν τὸ ἀργύριον ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν δοῦναι τοῖς ποιοῦσιν τὰ ἔργα ὅτι ἐν πίστει αὐτῶν ποιοῦσιν

17 Ebben az idõben jött fel Hazáel, Siria királya, és megszállotta Gáthot, és be is vette azt; azután megfordult Hazáel, hogy Jeruzsálem ellen menjen.
Then Hazael, king of Aram, went up against Gath and took it; and his purpose was to go up to Jerusalem.
ἀργύριον περὶ ἁμαρτίας καὶ ἀργύριον περὶ πλημμελείας ὅ τι εἰσηνέχθη ἐν οἴκῳ κυρίου τοῖς ἱερεῦσιν ἐγένετο

18 De Joás, Júda királya, vevé mind a megszentelt ajándékokat, a melyeket az õ atyái, Josafát, Jórám és Akházia, Júda királyai az [Úrnak] szenteltek volt, és a melyeket õ maga szentelt néki, és minden aranyat, a mely találtaték mind az Úr házának, mind pedig a király házának kincsei között, és elküldé Hazáelnek, Siria királyának, és az elment Jeruzsálem alól.

Then Jehoash, king of Judah, took all the holy things which Jehoshaphat and Jehoram and Ahaziah his fathers, the kings of Judah, had given to the Lord, together with the things he himself had given, and all the gold in the Temple store and in the king's house, and sent it to Hazael, king of Aram; and he went away from Jerusalem.

τότε ἀνέβη αζαηλ βασιλεὺς συρίας καὶ ἐπολέμησεν ἐπὶ γεθ καὶ προκατελάβετο αὐτήν καὶ ἔταξεν αζαηλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ ιερουσαλημ

19 Joásnak egyéb dolgai és minden cselekedetei pedig, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

Now the rest of the acts of Joash, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?

καὶ ἔλαβεν ιωας βασιλεὺς ιουδα πάντα τὰ ἅγια ὅσα ἡγίασεν ιωσαφατ καὶ ιωραμ καὶ οχοζιας οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ βασιλεῖς ιουδα καὶ τὰ ἅγια αὐτοῦ καὶ πᾶν τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθ ἐν ἐν θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλεν τῷ αζαηλ βασιλεῖ συρίας καὶ ἀνέβη ἀπὸ ιερουσαλημ

20 Fellázadván pedig az õ szolgái, pártot ütének ellene, és megölték Joást Beth-Millóban, a merre Sillába megy az ember.

And his servants made a secret design and put Joash to death at the house of Millo on the way down to Silla.

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ιωας καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα

21 Jozakhár, a Simeáth fia, és Jozadáb, a Sómer fia, az õ szolgái ölték meg õt, és meghalt és eltemették õt az õ atyáival, a Dávid városában. És Amásia, az õ fia lett a király õ helyette.

And Jozacar, the son of Shimeath, and Jehozabad, the son of Shomer, his servants, came to him and put him to death; and they put him into the earth with his fathers in the town of David; and Amaziah his son became king in his place.

καὶ ἀνέστησαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ ἔδησαν πάντα σύνδεσμον καὶ ἐπάταξαν τὸν ιωας ἐν οἴκῳ μαλλω τῷ ἐν γααλλα

1 Joásnak, az Akházia fiának, Júda királyának huszonharmadik esztendejében lett király Joákház, a Jéhu fia Izráelen Samariában tizenhét esztendeig.

In the twenty-third year of Joash, the son of Ahaziah, king of Judah, Jehoahaz, the son of Jehu, became king over Israel in Samaria, ruling for seventeen years.

ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει τῷ ιωας υἱῷ οχοζιου βασιλεῖ ιουδα ἐβασίλευσεν ιωαχας υἱὸς ιου ἐν σαμαρείᾳ ἑπτακαίδεκα ἔτη

2 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt, és követé Jeroboámnak, a Nébát fiának bûneit, a ki bûnbe ejté az Izráelt, és nem szakadt el azoktól.

He did evil in the eyes of the Lord, copying the sins of Jeroboam, the son of Nebat, which he did and made Israel do; he did not keep himself from them.

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω ἁμαρτιῶν ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν

3 És felgerjedt az Úr haragja Izráel ellen, és adá õket Hazáelnek, a Siria királyának kezébe, és Benhadádnak, a Hazáel fiának kezébe, [az õ életének] minden idejében.

So the wrath of the Lord was burning against Israel, and he gave them up into the power of Hazael, king of Aram, and into the power of Ben-hadad, the son of Hazael, again and again.

καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ ισραηλ καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ αζαηλ βασιλέως συρίας καὶ ἐν χειρὶ υἱοῦ αδερ υἱοῦ αζαηλ πάσας τὰς ἡμέρας

4 De könyörgött Joákház az Úrnak, és meghallgatá õt az Úr; mert megtekintette az Izráel nyomorúságát, hogy mikép nyomorgatja õket Siria királya.

Then Jehoahaz made prayer to the Lord, and the Lord gave ear to him, for he saw how cruelly Israel was crushed by the king of Aram.

καὶ ἐδεήθη ιωαχας τοῦ προσώπου κυρίου καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος ὅτι εἶδεν τὴν θλῖψιν ισραηλ ὅτι ἔθλιψεν αὐτοὺς βασιλεὺς συρίας

5 És az Isten szabadítót küldött Izráelnek, a ki megmentette õket a Siriabeliek hatalmától, hogy az Izráel fiai lakhassanak az õ sátoraikban, mint azelõtt.

(And the Lord gave Israel a saviour, so that they became free from the hands of the Aramaeans; and the children of Israel were living in their tents as in the past.

καὶ ἔδωκεν κύριος σωτηρίαν τῷ ισραηλ καὶ ἐξῆλθεν ὑποκάτωθεν χειρὸς συρίας καὶ ἐκάθισαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν καθὼς ἐχθὲς καὶ τρίτης

6 De még sem távoztak el a Jeroboám házának bûneitõl, a ki bûnbe ejté az Izráelt, hanem azokban jártak; sõt az Asera is helyén maradt Samariában;

But still they did not give up the sin of Jeroboam, which he made Israel do, but went on with it; and there was an image of Asherah in Samaria.)

πλὴν οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ ἁμαρτιῶν οἴκου ιεροβοαμ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ ἐν αὐταῖς ἐπορεύθησαν καί γε τὸ ἄλσος ἐστάθη ἐν σαμαρείᾳ

7 Pedig nem hagyattatott meg Joákháznak több nép, mint ötven lovag, tíz szekér és tízezer gyalogos; a többit mind megölte Siria királya, és olyanná tette, mint a cséplõ pora.
For out of all his army, Jehoahaz had only fifty horsemen and ten carriages and ten thousand footmen; the king of Aram had given them up to destruction, crushing them like dust.
ὅτι οὐχ ὑπελείφθη τῷ ιωαχας λαὸς ἀλλ' ἢ πεντήκοντα ἱππεῖς καὶ δέκα ἅρματα καὶ δέκα χιλιάδες πεζῶν ὅτι ἀπώλεσεν αὐτοὺς βασιλεὺς συρίας καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ὡς χοῦν εἰς κα ταπάτησιν

8 Joákház egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei és az õ ereje, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?
Now the rest of the acts of Jehoahaz, and all he did, and his great power, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ιωαχας καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ισραηλ

9 És elaluvék Joákház az õ atyáival, és eltemették õt Samariában; és az õ fia, Joás, uralkodék õ helyette.
And Jehoahaz went to rest with his fathers, and was put into the earth in Samaria; and Joash his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ιωαχας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν σαμαρείᾳ καὶ ἐβασίλευσεν ιωας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

10 Joásnak, a Júda királyának harminczhetedik esztendejében lett a király Joás, a Joákház fia, Izráelen Samariában, tizenhat esztendeig.
In the thirty-seventh year of the rule of Joash, king of Judah, Joash, the son of Jehoahaz, became king over Israel in Samaria, ruling for sixteen years.
ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει τῷ ιωας βασιλεῖ ιουδα ἐβασίλευσεν ιωας υἱὸς ιωαχας ἐπὶ ισραηλ ἐν σαμαρείᾳ ἑκκαίδεκα ἔτη

11 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt, és nem távozék el Jeroboámnak, a Nébát fiának semmi bûnétõl, a ki az Izráelt bûnbe ejté, hanem azokban járt.
He did evil in the eyes of the Lord, not turning away from the sin of Jeroboam, the son of Nebat, which he did and made Israel do, but he went on with it.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ ἐν αὐταῖς ἐπορεύθη

12 Joásnak egyéb dolgai pedig és valamit cselekedett és az õ erõssége, a melylyel Amásia, a Júda királya ellen harczolt, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?
Now the rest of the acts of Joash, and all he did, and the force with which he went to war against Amaziah, king of Judah, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ιωας καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ἃς ἐποίησεν μετὰ αμεσσιου βασιλέως ιουδα οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶ ν τοῖς βασιλεῦσιν ισραηλ

13 És elaluvék Joás az õ atyáival, és Jeroboám ült az õ királyi székibe; és eltemették Joás Samariában, az Izráel királyai mellé.
And Joash went to rest with his fathers and Jeroboam took his place as king; and Joash was put into the earth in Samaria with the kings of Israel.
καὶ ἐκοιμήθη ιωας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ιεροβοαμ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ ἐν σαμαρείᾳ μετὰ τῶν υἱῶν ισραηλ

14 És megbetegedett Elizeus olyan betegséggel, a melybe bele is halt, és lement hozzá Joás, az Izráel királya, és arczára [borulván] sírt és monda: [Édes] atyám, [édes] atyám! Izráel szekerei és lovagjai!
Now Elisha became ill with the disease which was the cause of his death: and Joash, king of Israel, came down to him, and weeping over him said, My father, my father, the war-carriages of Israel and its horsemen!
καὶ ελισαιε ἠρρώστησεν τὴν ἀρρωστίαν αὐτοῦ δι' ἣν ἀπέθανεν καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν ιωας βασιλεὺς ισραηλ καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ προσώπου αὐτοῦ καὶ εἶπεν πάτερ πάτερ ἅρμα ισ ραηλ καὶ ἱππεὺς αὐτοῦ

15 És monda néki Elizeus: Végy kézívet és nyilakat. És õ kézívet és nyilakat vett kezébe.
Then Elisha said to him, Take bow and arrows: and he took bow and arrows.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ελισαιε λαβὲ τόξον καὶ βέλη καὶ ἔλαβεν πρὸς αὐτὸν τόξον καὶ βέλη

16 Akkor monda az Izráel királyának: Fogd meg kezeddel a kézívet. És õ megfogván azt kezével, Elizeus is rátette kezeit a király kezeire;
And he said to the king of Israel, Put your hand on the bow: and he put his hand on it; and Elisha put his hands on the king's hands.
καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ ἐπιβίβασον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ τόξον καὶ ἐπεβίβασεν ιωας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ τόξον καὶ ἐπέθηκεν ελισαιε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέ ως

17 És monda: Nyisd ki az ablakot napkelet felõl. És mikor kinyitotta, monda Elizeus: Lõjj! És lõtt. Akkor monda: Az Úrnak gyõzedelmes nyíla ez, gyõzedelmes nyíl a Siriabeliek ellen; mert megvered a Siriabelieket Afekben a megsemmisülésig.

Then he said; Let the window be open to the east: and he got it open. Then Elisha said, Let the arrow go; and he let it go. And he said, The Lord's arrow of salvation, of salvation over Aram; for you will overcome the Aramaeans in Aphek and put an end to them.

καὶ εἶπεν ἄνοιξον τὴν θυρίδα κατ' ἀνατολάς καὶ ἤνοιξεν καὶ εἶπεν ελισαιε τόξευσον καὶ ἐτόξευσεν καὶ εἶπεν βέλος σωτηρίας τῷ κυρίῳ καὶ βέλος σωτηρίας ἐν συρίᾳ καὶ πατάξεις τὴν συρίαν ἐν αφεκ ἕως συντελείας

18 Monda azután: Vedd fel a nyilakat. És felvette. Õ pedig monda az Izráel királyának: Lõjj a földbe, és bele lõtt a földbe háromszor; azután abbahagyta.

And he said, Take the arrows: and he took them. And he said to the king of Israel, Send them down into the earth; and he did so three times and no more.

καὶ εἶπεν αὐτῷ ελισαιε λαβὲ τόξα καὶ ἔλαβεν καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ ισραηλ πάταξον εἰς τὴν γῆν καὶ ἐπάταξεν ὁ βασιλεὺς τρὶς καὶ ἔστη

19 Akkor megharaguvék reá az Isten embere, és monda: Ötször vagy hatszor kellett volna lõnöd, akkor megverted volna a Siriabelieket a megsemmisülésig; de így már csak háromszor vered meg a Siriabelieket.

Then the man of God was angry with him and said, If you had done it five or six times, then you would have overcome Aram completely; but now you will only overcome them three times.

καὶ ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν εἰ ἐπάταξας πεντάκις ἢ ἑξάκις τότε ἂν ἐπάταξας τὴν συρίαν ἕως συντελείας καὶ νῦν τρὶς πατάξεις τὴν συρίαν

20 Azután meghalt Elizeus, és eltemették. A moábita portyázó csapatok pedig az országba törtek a következõ esztendõben.

And death came to Elisha and they put his body into the earth. Now in the spring of the year, armed bands of Moabites frequently came, overrunning the land.

καὶ ἀπέθανεν ελισαιε καὶ ἔθαψαν αὐτόν καὶ μονόζωνοι μωαβ ἦλθον ἐν τῇ γῇ ἐλθόντος τοῦ ἐνιαυτοῦ

21 És történt, hogy egy embert temettek, és mikor meglátták a csapatokat, gyorsan odatették azt az embert az Elizeus sírjába; de a mint odajutott és hozzáért az Elizeus tetemeihez, megelevenedett és lábaira állott.

And while they were putting a dead man into the earth, they saw a band coming; and they put the man quickly into the place where Elisha's body was; and the dead man, on touching Elisha's bones, came to life again, and got up on his feet.

καὶ ἐγένετο αὐτῶν θαπτόντων τὸν ἄνδρα καὶ ἰδοὺ εἶδον τὸν μονόζωνον καὶ ἔρριψαν τὸν ἄνδρα ἐν τῷ τάφῳ ελισαιε καὶ ἐπορεύθη καὶ ἥψατο τῶν ὀστέων ελισαιε καὶ ἔζησεν καὶ ἀνέστη ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ

22 Hazáel pedig, Siria királya nyomorgatá az Izráelt Joákház minden napjaiban.

And Israel was crushed under the power of Hazael, king of Aram, all the days of Jehoahaz.

καὶ αζαηλ ἐξέθλιψεν τὸν ισραηλ πάσας τὰς ἡμέρας ιωαχας

23 De megkegyelmezett az Úr nékik, és megkönyörült rajtok, és hozzájok tért az õ szövetségéért, a melyet kötött volt Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal, és nem akarta õket elveszíteni, sem el nem vetette õket az õ orczája elõl mind ez ideig.

But the Lord was kind to them and had pity on them, caring for them, because of his agreement with Abraham, Isaac, and Jacob; he would not put them to destruction or send them away from before his face till now.

καὶ ἠλέησεν κύριος αὐτοὺς καὶ οἰκτίρησεν αὐτοὺς καὶ ἐπέβλεψεν πρὸς αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ τὴν μετὰ αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος διαφθεῖραι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ

24 És meghalt Hazáel, Siria királya, és az õ fia, Benhadád lett helyette a király.

Then Hazael, king of Aram, came to his end; and Ben-hadad his son became king in his place.

καὶ ἀπέθανεν αζαηλ βασιλεὺς συρίας καὶ ἐβασίλευσεν υἱὸς αδερ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

25 És visszavevé Joás, a Joákház fia Benhadádnak, a Hazáel fiának kezébõl a városokat, a melyeket erõvel elvett volt Joákháznak, az õ atyjának kezébõl. Háromszor veré meg õt Joás, és visszaszerezte Izráel városait.

And Jehoash, the son of Jehoahaz, took again from Ben-hadad, the son of Hazael, the towns which he had taken from Jehoahaz his father in war. Three times Jehoash overcame him and got back the towns of Israel.

καὶ ἐπέστρεψεν ιωας υἱὸς ιωαχας καὶ ἔλαβεν τὰς πόλεις ἐκ χειρὸς υἱοῦ αδερ υἱοῦ αζαηλ ἃς ἔλαβεν ἐκ χειρὸς ιωαχας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ τρὶς ἐπάταξεν αὐτὸν ιωας καὶ ἐπέστρεψεν τὰς πόλεις ισραηλ

1 Joásnak, a Joákház fiának, Izráel királyának második esztendejében kezdett uralkodni Amásia, Joásnak, a Júda királyának fia.
In the second year of Joash, son of Joahaz, king of Israel, Amaziah, the son of Joash, became king of Judah.
ἐν ἔτει δευτέρῳ τῷ ιωας υἱῷ ιωαχας βασιλεῖ ισραηλ καὶ ἐβασίλευσεν αμεσσιας υἱὸς ιωας βασιλεὺς ιουδα

2 Huszonöt esztendõs volt, mikor uralkodni kezdett, és huszonkilencz esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Az õ anyjának pedig Joáddán volt a neve, Jeruzsálemből való.
He was twenty-five years old when he became king; and he was ruling in Jerusalem for twenty-nine years; his mother's name was Jehoaddin of Jerusalem.
υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ ιωαδιν ἐξ ιερουσαλημ

3 És kedves dolgot cselekedett az Úr szemei elõtt, de még sem annyira, mint Dávid, az õ atyja, hanem csak úgy tett mindent, mint az õ atyja, Joás.
He did what was right in the eyes of the Lord, though not like David his father; he did as Joash his father had done.
καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου πλὴν οὐχ ὡς δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ιωας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐποίησεν

4 Mert a magaslatokat nem rontották le, hanem a nép [még mindig] ott áldozott és ott tömjénezett a magaslatokon.
But still the high places were not taken away; the people went on making offerings and burning them in the high places.
πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς

5 Mikor azután a birodalom kezében megerõsödött, megölte az õ szolgáit, a kik a királyt, az õ atyját megölték volt.
Now when he became strong in the kingdom, straight away he put to death those servants who had taken the life of the king his father;
καὶ ἐγένετο ὅτε κατίσχυσεν ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς πατάξαντας τὸν πατέρα αὐτοῦ

6 De a gyilkosok fiait nem ölte meg, a mint meg van írva a Mózes törvénykönyvében, a melyben az Úr megparancsolta és megmondotta: Meg ne ölettessenek az atyák a fiakért, se a fiak meg ne ölettessenek az atyákért; kiki az õ bûnéért haljon meg.
But he did not put their children to death; for the orders of the Lord recorded in the book of the law of Moses say, The fathers are not to be put to death for the children, or the children for their fathers; but a man is to be put to death for the sin which he himself has done.
καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν παταξάντων οὐκ ἐθανάτωσεν καθὼς γέγραπται ἐν βιβλίῳ νόμων μωυσῆ ὡς ἐνετείλατο κύριος λέγων οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ υἱῶν καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων ὅτι ἀλλ' ἢ ἕκαστος ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθανεῖται

7 Ugyanõ megvert az Edomiták közül tízezeret a sós völgyben; és bevette Sélát ostrommal, és ezt nevezé Jokteélnek mind e mai napig.
He put to the sword twelve thousand men of Edom in the Valley of Salt, and took Sela in war, naming it Joktheel, as it is to this day.
αὐτὸς ἐπάταξεν τὸν εδωμ ἐν γαιμελε δέκα χιλιάδας καὶ συνέλαβε τὴν πέτραν ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτῆς καθοηλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

8 Akkor követeket küldött Amásia Joáshoz, a Joákház fiához, a ki Jéhunak, az Izráel királyának volt a fia, ezt izenvén: Jere, nézzünk egymás szemébe!
Then Amaziah sent representatives to Jehoash, the son of Jehoahaz, son of Jehu, king of Israel, saying, Come, let us have a meeting face to face.
τότε ἀπέστειλεν αμεσσιας ἀγγέλους πρὸς ιωας υἱὸν ιωαχας υἱοῦ ιου βασιλέως ισραηλ λέγων δεῦρο ὀφθῶμεν προσώποις

9 És elkülde Joás, Izráel királya Amásiához, Júda királyához, ezt válaszolván: A bogácskóró, mely a Libánonon [van], elküldött a Libánon czédrusfájához, ezt izenvén: Add a te leányodat az én fiamnak feleségül; de a mezõ vadja, a mely a Libánonon van, átszaladt a bogácskórón, és eltapodta azt.
And Jehoash, king of Israel, sent to Amaziah, king of Judah, saying, The thorn-tree in Lebanon sent to the cedar in Lebanon, saying, Give your daughter to my son for a wife: and a beast from the woodland in Lebanon went by, crushing the thorn under his feet.
καὶ ἀπέστειλεν ιωας βασιλεὺς ισραηλ πρὸς αμεσσιαν βασιλέα ιουδα λέγων ὁ ακαν ὁ ἐν τῷ λιβάνῳ ἀπέστειλεν πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ λιβάνῳ λέγων δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα καὶ διῆλθον τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ λιβάνῳ καὶ συνεπάτησαν τὸν ακανα

10 Megverted az Edomitákat, azért fuvalkodtál fel szívedben. Elégedjél meg a dicsõséggel és maradj otthon; miért akarsz a szerencsétlenséggel harczra kelni, hogy elessél magad is és Júda is veled együtt?
It is true that you have overcome Edom and your heart is uplifted; let that glory be enough for you, and keep in your country; why do you make causes of trouble, putting yourself, and Judah with you, in danger of downfall?
τύπτων ἐπάταξας τὴν ιδουμαίαν καὶ ἐπῆρέν σε ἡ καρδία σου ἐνδοξάσθητι καθήμενος ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ ἵνα τί ἐρίζεις ἐν κακίᾳ σου καὶ πεσῇ σὺ καὶ ιουδας μετὰ σοῦ

11 De Amásia nem hallgatott reá, és felvonult Joás, Izráel királya, és szembe-szállottak egymással, õ és Amásia, Júda királya Bethsemesnél, amely Júdában van.
But Amaziah gave no attention. So Jehoash, king of Israel, went up, and he and Amaziah, king of Judah, came face to face at Beth-shemesh, which is in Judah.
καὶ οὐκ ἤκουσεν αμεσσιας καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς ισραηλ καὶ ὤφθησαν προσώποις αὐτὸς καὶ αμεσσιας βασιλεὺς ιουδα ἐν βαιθσαμυς τῇ τοῦ ιουδα

12 De megveretett Júda Izráeltõl, és kiki elfutott az õ sátorába.
And Judah was overcome before Israel, so that they went in flight, every man to his tent.
καὶ ἔπταισεν ιουδας ἀπὸ προσώπου ισραηλ καὶ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ

13 És Amásiát, Júda királyát, Joásnak, az Akházia fiának fiát [is] elfogta Joás, Izráel királya Bethsemesnél; és Jeruzsálem ellen ment, és lerontotta Jeruzsálem kerítését, az Efraim kapujától egész a szegletkapuig, négyszáz singre.
And Jehoash, king of Israel, made Amaziah, king of Judah, the son of Jehoash, son of Ahaziah, prisoner at Beth-shemesh, and came to Jerusalem, and had the wall of Jerusalem pulled down from the doorway of Ephraim to the door in the angle, four hundred cubits.
καὶ τὸν αμεσσιαν υἱὸν ιωας υἱοῦ οχοζιου βασιλέα ιουδα συνέλαβεν ιωας υἱὸς ιωαχας βασιλεὺς ισραηλ ἐν βαιθσαμυς καὶ ἦλθεν εἰς ιερουσαλημ καὶ καθεῖλεν ἐν τῷ τείχει ιερουσαλημ ἐν τῇ πύλῃ εφραιμ ἕως πύλης τῆς γωνίας τετρακοσίους πήχεις

14 És elvitt minden aranyat, minden ezüstöt és minden edényt, a mely találtatott az Úr házában és a király házának kincsei között, és kezeseket [is vévén], visszatért Samariába.
And he took all the gold and silver and all the vessels which were in the house of the Lord and in the store-house of the king, together with those whose lives would be the price of broken faith, and went back to Samaria.
καὶ ἔλαβεν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν συμμίξεων καὶ ἀπέστρεψεν εἰς σαμάρειαν

15 Joás egyéb dolgai pedig, a melyeket cselekedett, és az õ erõssége, és miképen hadakozott Amásia, a Júda királya ellen, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?
Now the rest of the acts of Jehoash, and his power, and how he went to war with Amaziah, king of Judah, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ιωας ὅσα ἐποίησεν ἐν δυναστείᾳ αὐτοῦ ἃ ἐπολέμησεν μετὰ αμεσσιου βασιλέως ιουδα οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ισραηλ

16 És elaluvék Joás az õ atyáival, és eltemetteték Samariában az Izráel királyaival együtt; és az õ fia, Jeroboám uralkodék õ helyette.
And Jehoash went to rest with his fathers, and was put into the earth in Samaria with the kings of Israel; and Jeroboam his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ιωας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων ισραηλ καὶ ἐβασίλευσεν ιεροβοαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

17 Amásia pedig, Joásnak, a Júda királyának fia, Joásnak, a Joákház fiának, az Izráel királyának halála után még tizenöt esztendeig élt.
Amaziah, the son of Joash, king of Judah, went on living for fifteen years after the death of Jehoash, son of Jehoahaz, king of Israel.
καὶ ἔζησεν αμεσσιας υἱὸς ιωας βασιλεὺς ιουδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν ιωας υἱὸν ιωαχας βασιλέα ισραηλ πεντεκαίδεκα ἔτη

18 És Amásiának egyéb dolgai vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?
And the rest of the acts of Amaziah, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων αμεσσιου καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα

19 És pártot ütöttek õ ellene Jeruzsálemben, és õ Lákisba menekült; de utána küldtek Lákisba, és megölték ott.
Now they made a secret design against him in Jerusalem; and he went in flight to Lachish, but they sent after him to Lachish and put him to death there.
καὶ συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὸν σύστρεμμα ἐν ιερουσαλημ καὶ ἔφυγεν εἰς λαχις καὶ ἀπέστειλαν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς λαχις καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ

20 És visszahozták õt lovakon, és eltemetteték Jeruzsálemben, a Dávid városában az õ atyáival.
And they took his body on horseback and put it into the earth with his fathers in Jerusalem, the town of David.
καὶ ἦραν αὐτὸν ἐφ' ἵππων καὶ ἐτάφη ἐν ιερουσαλημ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ

21 És az egész Júda népe vevé Azáriát, a ki tizenhat esztendõs volt, és õt tette királylyá, az õ atyja, Amásia helyett.
Then all the people of Judah took Azariah, who was sixteen years old, and made him king in place of his father Amaziah.
καὶ ἔλαβεν πᾶς ὁ λαὸς ιουδα τὸν αζαριαν καὶ αὐτὸς υἱὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ αμεσσιου

22 Õ épité meg Elátot, a melyet visszavett Júdának azután, hogy a király elaludt az õ atyáival.
He was the builder of Elath, which he got back for Judah after the death of the king.
αὐτὸς ᾠκοδόμησεν τὴν αιλωθ καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ ιουδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ

23 Amásiának, Joásnak, a Júda királya fiának tizenötödik esztendejétõl fogva uralkodott Jeroboám, Joásnak, az Izráel királyának fia Samariában, negyvenegy esztendeig.
In the fifteenth year of the rule of Amaziah, son of Joash, king of Judah, Jeroboam, the son of Joash, king of Israel, became king in Samaria, ruling for forty-one years.
ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ τοῦ αμεσσιου υἱοῦ ιωας βασιλέως ιουδα ἐβασίλευσεν ιεροβοαμ υἱὸς ιωας ἐπὶ ισραηλ ἐν σαμαρείᾳ τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἔτος

24 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt, mert Jeroboámnak, a Nébát fiának semmi bûnétõl el nem távozott, a ki bûnbe ejtette az Izráelt.
He did evil in the eyes of the Lord, not turning away from the sin which Jeroboam, the son of Nebat, did and made Israel do.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ

25 Õ szerezte vissza az Izráel határát Emáthtól fogva a pusztasági tengerig, az Úrnak, Izráel Istenének beszéde szerint, a melyet szólott volt az õ szolgája, Jónás próféta, az Amittai fia által, a ki Gáth-Kéferbõl való volt.
He got back the old limits of Israel from the way into Hamath to the sea of the Arabah, as the Lord had said by his servant Jonah, the son of Amittai, the prophet of Gath-hepher.
αὐτὸς ἀπέστησεν τὸ ὅριον ισραηλ ἀπὸ εἰσόδου αιμαθ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς αραβα κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου θεοῦ ισραηλ ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ ιωνα υἱοῦ αμαθι τοῦ προφήτου τοῦ ἐκ γεθχοβερ

26 Mert megtekintette az Úr az Izráel igen nagy nyomorúságát, hogy a berekesztetett és az elhagyatott is semmi és nincs senki, a ki az Izráelt megszabadítaná.
For the Lord saw how bitter was the trouble of Israel, and that everyone was cut off, he who was shut up and he who went free, and that Israel had no helper.
ὅτι εἶδεν κύριος τὴν ταπείνωσιν ισραηλ πικρὰν σφόδρα καὶ ὀλιγοστοὺς συνεχομένους καὶ ἐσπανισμένους καὶ ἐγκαταλελειμμένους καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν τῷ ισραηλ

27 És nem mondta azt az Úr, hogy az Izráel nevét eltörli az ég alól; annakokáért megszabadította õket Jeroboám, a Joás fia által.
And the Lord had not said that the name of Israel was to be taken away from the earth; but he gave them a saviour in Jeroboam, the son of Joash.
καὶ οὐκ ἐλάλησεν κύριος ἐξαλεῖψαι τὸ σπέρμα ισραηλ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ χειρὸς ιεροβοαμ υἱοῦ ιωας

28 Jeroboám egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei és az õ erõssége, hogy miképen hadakozott, és mi módon nyerte vissza Damaskust és a Júdához tartozó Hámátot az Izráelnek, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?
Now the rest of the acts of Jeroboam, and all he did, and his power, and how he went to war with Damascus, causing the wrath of the Lord to be turned away from Israel, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ιεροβοαμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ὅσα ἐπολέμησεν καὶ ὅσα ἐπέστρεψεν τὴν δαμασκὸν καὶ τὴν αιμαθ τῷ ιουδα ἐν ισραηλ οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ισραηλ

29 És elaluvék Jeroboám az õ atyáival, Izráel királyaival, és uralkodék az õ fia, Zakariás, õ helyette.
And Jeroboam went to rest with his fathers, and was put into the earth with the kings of Israel; and Zechariah his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ιεροβοαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ μετὰ βασιλέων ισραηλ καὶ ἐβασίλευσεν αζαριας υἱὸς αμεσσιου ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ

1 Jeroboámnak, az Izráel királyának huszonhetedik esztendejében kezdett uralkodni Azária, Amásiának, a Júda királyának fia.
In the twenty-seventh year of the rule of Jeroboam, king of Israel, Azariah, son of Amaziah, became king of Judah.
ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τῷ ιεροβοαμ βασιλεῖ ισραηλ ἐβασίλευσεν αζαριας υἱὸς αμεσσιου βασιλέως ιουδα

2 Tizenhat esztendõs volt, mikor uralkodni kezdett, és ötvenkét esztendeig uralkodott Jeruzsálemben, és az õ anyjának neve Jekólia, Jeruzsálembõl való.
He was sixteen years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for fifty-two years; his mother's name was Jecoliah of Jerusalem.
υἱὸς ἑκκαίδεκα ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ πεντήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ χαλια ἐξ ιερουσαλημ

3 És kedves dolgot cselekedék az Úr szemei elõtt mind a szerint, a mint az õ atyja, Amásia cselekedett;
And he did what was right in the eyes of the Lord, as his father Amaziah had done.
καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν αμεσσιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ

4 Csakhogy a magaslatok nem rontattak le, a nép még ott áldozott és tömjénezett a magaslatokon.
But he did not take away the high places, and the people still went on making offerings and burning them in the high places.
πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς

5 És megverte az Úr a királyt, mert bélpoklos lett egész halála napjáig, és külön házban lakott, és Jótám, a király fia kormányozta a házat, és õ szolgáltatott törvényt a föld népének.
And the Lord sent disease on the king and he became a leper, and to the day of his death he was living separately in his private house. And Jotham his son was over his house, judging the people of the land.
καὶ ἥψατο κύριος τοῦ βασιλέως καὶ ἦν λελεπρωμένος ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ αφφουσωθ καὶ ιωαθαμ υἱὸς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῷ οἴκῳ κρίνων τὸν λα ὸν τῆς γῆς

6 Azáriának egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?
Now the rest of the acts of Azariah, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων αζαριου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα

7 És elaluvék Azária az õ atyáival, és eltemeték õt az õ atyáival a Dávid városában, és az õ fia, Jótám, uralkodék õ helyette.
And Azariah went to rest with his fathers and was put into the earth with his fathers in the town of David; and Jotham his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη αζαριας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ καὶ ἐβασίλευσεν ιωαθαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

8 Azáriának, a Júda királyának harmincznyolczadik esztendejében kezdett uralkodni Zakariás, a Jeroboám fia Izráelen, Samariában hat hónapig.
In the thirty-eighth year of Azaliah, king of Judah, Zechariah, son of Jeroboam, was king over Israel for six months.
ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τῷ αζαρια βασιλεῖ ιουδα ἐβασίλευσεν ζαχαριας υἱὸς ιεροβοαμ ἐπὶ ισραηλ ἐν σαμαρείᾳ ἑξάμηνον

9 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt, miképen az õ atyái cselekedtek volt. Nem hagyta el Jeroboámnak, a Nébát fiának bûneit, a ki vétekbe ejtette az Izráelt.
And he did evil in the eyes of the Lord, as his father had done, not turning away from the sin which Jeroboam, the son of Nebat, did and made Israel do.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἁμαρτιῶν ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ

10 És összeesküdött ellene Sallum, a Jábes fia, és megölte õt a nép szeme láttára, és megölvén õt, õ uralkodott helyette.
And Shallum, the son of Jabesh, made a secret design against him, and, attacking him in Ibleam, put him to death and became king in his place.
καὶ συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὸν σελλουμ υἱὸς ιαβις καὶ κεβλααμ καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν καὶ σελλουμ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ

11 Zakariásnak egyéb dolgai pedig, ímé meg vannak írva az Izráel királyainak krónika-könyvében.
Now the rest of the acts of Zechariah are recorded in the book of the history of the kings of Israel.
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ζαχαριου ἰδού ἐστιν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ισραηλ

12 Ez az Úr beszéde, a mit Jéhu felõl szólott, mondván: A te fiaid negyedízig ülnek Izráel trónján. És így történt.
This was what the Lord had said to Jehu, Your sons to the fourth generation will be kings of Israel. And so it came about.
ὁ λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησεν πρὸς ιου λέγων υἱοὶ τέταρτοι καθήσονταί σοι ἐπὶ θρόνου ισραηλ καὶ ἐγένετο οὕτως

13 Sallum, a Jábes fia lett a király Uzziának, Júda királyának harminczkilenczedik esztendejében, de csak egy hónapig uralkodott Samariában;
Shallum, the son of Jabesh, became king in the thirty-ninth year of Uzziah, king of Judah; and he was ruling in Samaria for the space of one month.
καὶ σελλουμ υἱὸς ιαβις ἐβασίλευσεν καὶ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐνάτῳ αζαρια βασιλεῖ ιουδα ἐβασίλευσεν σελλουμ μῆνα ἡμερῶν ἐν σαμαρείᾳ

14 Mert Menáhem, a Thirsabeli Gádi fia feljött, és Samariába ment, és megölte Sallumot, a Jábes fiát Samariában, és megölvén õt, õ uralkodott helyette.
Then Menahem, the son of Gadi, went up from Tirzah and came to Samaria, and attacking Shallum, son of Jabesh, in Samaria, put him to death and made himself king in his place.
καὶ ἀνέβη μαναημ υἱὸς γαδδι ἐκ θαρσιλα καὶ ἦλθεν εἰς σαμάρειαν καὶ ἐπάταξεν τὸν σελλουμ υἱὸν ιαβις ἐν σαμαρείᾳ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν

15 Sallumnak egyéb dolgai pedig és összeesküvése, a melyet csinált, ímé meg vannak írva az Izráel királyainak krónika-könyvében.
Now the rest of the acts of Shallum, and the secret design which he made, are recorded in the book of the history of the kings of Israel.
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων σελλουμ καὶ ἡ συστροφὴ αὐτοῦ ἣν συνεστράφη ἰδού εἰσιν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ισραηλ

16 Akkor verte le Menáhem Tifsáhot és mindazokat, a kik benne voltak, és egész határát Thirsától fogva, mert nem bocsátották be, azért veré le, [és még] a terhes asszonyokat [is] mind felhasogatá benne.
Then Menahem sent destruction on Tappuah and all the people in it, and its limits, from Tirzah, because they would not let him come in; and he had all the women who were with child cut open.
τότε ἐπάταξεν μαναημ τὴν θερσα καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς ἀπὸ θερσα ὅτι οὐκ ἤνοιξαν αὐτῷ καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας ἀνέρρηξεν

17 Azáriának, Júda királyának harminczkilenczedik esztendejétõl fogva uralkodott Menáhem, a Gádi fia Izráelen tíz esztendeig Samariában.
In the thirty-ninth year of Azariah, king of Judah, Menahem, the son of Gadi, became king over Israel, and was ruling in Samaria for ten years.
ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐνάτῳ αζαρια βασιλεῖ ιουδα καὶ ἐβασίλευσεν μαναημ υἱὸς γαδδι ἐπὶ ισραηλ δέκα ἔτη ἐν σαμαρείᾳ

18 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt; nem hagyta el Jeroboámnak, a Nébát fiának bûneit teljes életében, a ki vétekbe ejtette az Izráelt.
He did evil in the eyes of the Lord; he did not keep himself from the sin which Jeroboam, the son of Nebat, did and made Israel do.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ

19 [És] rátört Púl, Assiria királya az országra, és Menáhem Púlnak ezer tálentom ezüstöt adott azért, hogy legyen néki segítséggel az õ birodalmának megerõsítésében.
In his day, Pul, the king of Assyria, came up against the land; and Menahem gave Pul a thousand talents of silver so that he might let him keep the kingdom.
ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη φουλ βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ μαναημ ἔδωκεν τῷ φουλ χίλια τάλαντα ἀργυρίου εἶναι τὴν χεῖρα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ

20 És Menáhem adót vetett Izráelben a gazdagokra, ötven ezüst siklust minden egyes emberre, hogy azt Assiria királyának adja, és visszatért Assiria királya, és nem maradt ott az országban.
And Menahem got the money from Israel, from all the men of wealth, fifty silver shekels from every man, to give to the king of Assyria. So the king of Assyria went back without stopping in the land.
καὶ ἐξήνεγκεν μαναημ τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὸν ισραηλ ἐπὶ πᾶν δυνατὸν ἰσχύι δοῦναι τῷ βασιλεῖ τῶν ἀσσυρίων πεντήκοντα σίκλους τῷ ἀνδρὶ τῷ ἑνί καὶ ἀπέστρεψεν βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ οὐκ ἔστη ἐκεῖ ἐν τῇ γῇ

21 Menáhemnek egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?
Now the rest of the acts of Menahem, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων μαναημ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ισραηλ

22 És elaluvék Menáhem az õ atyáival, és uralkodék az õ fia, Pekája õ helyette.
And Menahem went to rest with his fathers; and Pekahiah his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη μαναημ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν φακεϊας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

23 [És] Azáriának, Júda királyának ötvenedik esztendejében kezdett uralkodni Pekája, a Menáhem fia, Izráelen Samariában két esztendeig.
In the fiftieth year of Azariah king of Judah, Pekahiah, the son of Menahem, became king over Israel in Samaria, ruling for two years.
ἐν ἔτει πεντηκοστῷ τοῦ αζαριου βασιλέως ιουδα ἐβασίλευσεν φακεϊας υἱὸς μαναημ ἐπὶ ισραηλ ἐν σαμαρείᾳ δύο ἔτη

24 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt, nem távozék el Jeroboámnak, a Nébát fiának bûneitõl, a ki vétekbe ejtette az Izráelt.
He did evil in the eyes of the Lord, not turning from the sin which Jeroboam, the son of Nebat, did and made Israel do.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἁμαρτιῶν ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ

25 És pártot ütött ellene Péka, a Remália fia, az õ hadnagya, és megölte õt Samariában, a király házának palotájában, Argóbbal és Arjéval és ötven emberrel a Gileádbeliek fiai közül, és megölte õt, és õ lett helyébe a király.

And Pekah, the son of Remaliah, his captain, made a secret design against him, attacking him in the king's great house in Samaria; and with him were fifty men of Gilead; and he put him to death and became king in his place.

καὶ συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν φακεε υἱὸς ρομελιου ὁ τριστάτης αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν σαμαρείᾳ ἐναντίον οἴκου τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ αργοβ καὶ μετὰ τοῦ αρια καὶ μετ' αὐ τοῦ πεντήκοντα ἄνδρες ἀπὸ τῶν τετρακοσίων καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ

26 Pekájának egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, ímé meg vannak írva az Izráel királyainak krónika-könyvében.

Now the rest of the acts of Pekahiah, and all he did, are recorded in the book of the history of the kings of Israel.

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων φακεϊου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν ἰδού εἰσιν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ισραηλ

27 Azáriának, Júda királyának ötvenkettedik esztendejében kezdett uralkodni Péka, a Remália fia, Izráelen Samariában húsz esztendeig.

In the fifty-second year of Azariah, king of Judah, Pekah, the son of Remaliah, became king over Israel in Samaria, ruling for twenty years.

ἐν ἔτει πεντηκοστῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ αζαριου βασιλέως ιουδα ἐβασίλευσεν φακεε υἱὸς ρομελιου ἐπὶ ισραηλ ἐν σαμαρείᾳ εἴκοσι ἔτη

28 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt; nem távozék el Jeroboámnak, a Nébát fiának bûneitõl, a ki vétekbe ejtette az Izráelt.

He did evil in the eyes of the Lord, not turning from the sin which Jeroboam, the son of Nebat, did and made Israel do.

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ

29 Pékának, az Izráel királyának idejében jött el Tiglát-Piléser, Assiria királya, és foglalta el Hijont, Abélt, Beth-Maakát, Jánoát, Kédest, Hásort, Gileádot, Galileát és a Nafthali egész földét, és hurczolta el õket, Assiriába.

In the days of Pekah, king of Israel, Tiglath-pileser, king of Assyria, came and took Ijon and Abel-beth-maacah and Janoah and Kedesh and Hazor and Gilead and Galilee and all the land of Naphtali; and he took the people away to Assyria.

ἐν ταῖς ἡμέραις φακεε βασιλέως ισραηλ ἦλθεν θαγλαθφελλασαρ βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ ἔλαβεν τὴν αιν καὶ τὴν αβελβαιθαμααχα καὶ τὴν ιανωχ καὶ τὴν κενεζ καὶ τὴν ασωρ καὶ τὴν γαλααδ καὶ τὴν γαλιλαίαν πᾶσαν γῆν νεφθαλι καὶ ἀπῴκισεν αὐτοὺς εἰς ἀσσυρίους

30 De Hósea, az Ela fia, pártot ütött Péka, a Remália fia ellen, és levágta és megölte õt, és õ lett helyébe a király Jótámnak, az Uzzia fiának huszadik esztendejében.

And Hoshea, the son of Elah, made a secret design against Pekah, the son of Remaliah, and, attacking him, put him to death and became king in his place, in the twentieth year of Jotham, the son of Uzziah.

καὶ συνέστρεψεν σύστρεμμα ωσηε υἱὸς ηλα ἐπὶ φακεε υἱὸν ρομελιου καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἐν ἔτει εἰκοστῷ ιωαθαμ υἱοῦ αζαριο υ

31 Pékának egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, ímé meg vannak írva az Izráel királyainak krónika-könyvében.

Now the rest of the acts of Pekah, and all he did, are recorded in the book of the history of the kings of Israel.

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων φακεε καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν ἰδού ἐστιν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ισραηλ

32 Pékának, a Remália fiának, az Izráel királyának második esztendejében kezdett uralkodni Jótám, Uzziának, a Júda királyának fia.

In the second year of Pekah, the son of Remaliah, king of Israel, Jotham, the son of Uzziah, became king of Judah.

ἐν ἔτει δευτέρῳ φακεε υἱοῦ ρομελιου βασιλέως ισραηλ ἐβασίλευσεν ιωαθαμ υἱὸς αζαριου βασιλέως ιουδα

33 Huszonöt esztendõs volt, a mikor uralkodni kezdett, és tizenhat esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Az õ anyjának Jérusa volt a neve, a Sádók leánya.

He was twenty-five years old when he became king, and he was ruling for sixteen years in Jerusalem; and his mother's name was Jerusha, the daughter of Zadok.

υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ ιερουσα θυγάτηρ σαδωκ

34 És kedves dolgot cselekedék az Úr szemei elõtt, mind a szerint, a mint az õ atyja, Uzzia cselekedék;

And he did what was right in the eyes of the Lord, as his father Uzziah had done.

καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν οζιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ

35 Csak a magaslatokat nem rontották le; még ott áldozott és tömjénezett a nép a magaslatokon. Õ építette meg az Úr házának felsõ kapuját.
But he did not take away the high places, and the people still went on making offerings and burning them in the high places. He was the builder of the higher doorway of the house of the Lord.
πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς αὐτὸς ᾠκοδόμησεν τὴν πύλην οἴκου κυρίου τὴν ἐπάνω

36 Jótámnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?
Now the rest of the acts of Jotham, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ιωαθαμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα

37 Ebben az idõben kezdte az Úr rákülde ni Júdára Réczint, Siria királyát, és Pékát, a Remália fiát.
In those days the Lord first sent against Judah, Rezin, the king of Aram, and Pekah, the son of Remaliah.
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο κύριος ἐξαποστέλλειν ἐν ιουδα τὸν ραασσων βασιλέα συρίας καὶ τὸν φακεε υἱὸν ρομελιου

38 És elaluvék Jótám az õ atyáival, és eltemetteték az õ atyáival, Dávidnak, az õ atyjának városában, és Akház, az õ fia, uralkodék õ helyette.
And Jotham went to rest with his fathers, and was put into the earth in the town of David his father; and Ahaz his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ιωαθαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν αχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 Pékának, a Remália fiának tizenhetedik esztendejében kezdett uralkodni Akház, Jótámnak, a Júda királyának fia.
In the seventeenth year of Pekah, the son of Remaliah, Ahaz, the son of Jotham, became king of Judah.
ἐν ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ φακεε υἱοῦ ρομελιου ἐβασίλευσεν αχαζ υἱὸς ιωαθαμ βασιλέως ιουδα

2 Húsz esztendõs volt Akház, mikor uralkodni kezdett, és tizenhat esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; de nem azt cselekedé, a mi az Úrnak, az õ Istenének tetszett volna, a mint Dávid, az õ atyja,
Ahaz was twenty years old when he became king; he was ruling for sixteen years in Jerusalem. He did not do what was right in the eyes of the Lord his God, as David his father did.
υἱὸς εἴκοσι ἐτῶν ἦν αχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἐκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ οὐκ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου θεοῦ αὐτοῦ πιστῶς ὡς δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ

3 Hanem az Izráel királyainak útjokon járt, még az õ fiát is átvitte a tûzön, a pogányok útálatosságai szerint, a kiket az Úr az Izráel fiai elõtt kiûzött volt.
But he went in the ways of the kings of Israel, and even made his son go through the fire, copying the disgusting ways of the nations whom the Lord had sent out of the land before the children of Israel.
καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ βασιλέως ισραηλ καί γε τὸν υἱὸν αὐτοῦ διῆγεν ἐν πυρὶ κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ισρ αηλ

4 És ott áldozott és tömjénezett a magaslatokon és a halmokon és minden zöld fa alatt.
And he made offerings, burning them in the high places and on the hills and under every green tree.
καὶ ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους

5 Abban az idõben jött fel Réczin, Siria királya, és Péka, a Remália fia, az Izráel királya, Jeruzsálemet vívatni, és körülzárták Akházt, de nem tudták legyõzni.
Then Rezin, king of Aram, and Pekah, son of Remaliah, king of Israel, came up to Jerusalem to make war; and they made an attack on Ahaz, shutting him in, but were not able to overcome him.
τότε ἀνέβη ραασσων βασιλεὺς συρίας καὶ φακεε υἱὸς ρομελιου βασιλεὺς ισραηλ εἰς ιερουσαλημ εἰς πόλεμον καὶ ἐπολιόρκουν ἐπὶ αχαζ καὶ οὐκ ἐδύναντο πολεμεῖν

6 Akkor nyerte vissza Réczin, Siria királya Elátot a Siriabelieknek, és irtotta ki a zsidókat Elátból; és Siriabeliek jövének Elátba, és ott laknak mind e mai napig.
At that time the king of Edom got Elath back for Edom, and sent the Jews out of Elath; and the Edomites came back to Elath where they are living to this day.
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπέστρεψεν ραασσων βασιλεὺς συρίας τὴν αιλαθ τῇ συρίᾳ καὶ ἐξέβαλεν τοὺς ιουδαίους ἐξ αιλαθ καὶ ιδουμαῖοι ἦλθον εἰς αιλαθ καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

7 És követeket küldött Akház Tiglát-Piléserhez, Assiria királyához, ezt izenvén: Te szolgád és a te fiad vagyok; jõjj fel és szabadíts meg engem Siria királyának kezébõl és az Izráel királyának kezébõl, a kik reám támadtak.

So Ahaz sent representatives to Tiglath-pileser, king of Assyria, saying, I am your servant and your son; come to my help against the kings of Aram and Israel who have taken up arms against me.

καὶ ἀπέστειλεν αχαζ ἀγγέλους πρὸς θαγλαθφελλασαρ βασιλέα ἀσσυρίων λέγων δοῦλός σου καὶ υἱός σου ἐγώ ἀνάβηθι καὶ σῶσόν με ἐκ χειρὸς βασιλέως συρίας καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως ισραηλ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμέ

8 És vevé Akház az ezüstöt és aranyat, és a mely találtaték az Úr házában és a király házának kincsei között, és ajándékba küldé Assiria királyának.

And Ahaz took the silver and gold which were in the house of the Lord and in the king's store-house, and sent them as an offering to the king of Assyria.

καὶ ἔλαβεν αχαζ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλεν τῷ βασιλεῖ δῶρα

9 És engedett néki Assiria királya, és feljövén Assiria királya Damaskus ellen, bevette azt, és a benne levõket Kirbe hurczolta; Réczint pedig megölte.

And the king of Assyria, in answer to his request, went up against Damascus and took it, and took its people away as prisoners to Kir, and put Rezin to death.

καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ ἀνέβη βασιλεὺς ἀσσυρίων εἰς δαμασκὸν καὶ συνέλαβεν αὐτὴν καὶ ἀπῴκισεν αὐτὴν καὶ τὸν ραασσων ἐθανάτωσεν

10 És eleibe ment Akház Tiglát-Pilésernek, Assiria királyának Damaskusba, és mikor meglátta Akház király azt az oltárt, a mely Damaskusban volt, elküldte Akház király annak az oltárnak hasonlatosságát és képét minden felszerelésével Uriás paphoz.

Then King Ahaz went to Damascus for a meeting with Tiglath-pileser, king of Assyria; and there he saw the altar which was at Damascus; and King Ahaz sent to Urijah the priest a copy of the altar, giving the design of it and all the details of its structure.

καὶ ἐπορεύθη βασιλεὺς αχαζ εἰς ἀπαντὴν τῷ θαγλαθφελλασαρ βασιλεῖ ἀσσυρίων εἰς δαμασκόν καὶ εἶδεν τὸ θυσιαστήριον ἐν δαμασκῷ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς αχαζ πρὸς ουρι αν τὸν ἱερέα τὸ ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸν ῥυθμὸν αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ποίησιν αὐτοῦ

11 És megépítette Uriás pap az oltárt arra a formára, a melyet Akház király Damaskusból küldött, és elkészíté azt Uriás pap, mire Akház király visszajött Damaskusból.

And from the copy King Ahaz sent from Damascus, Urijah made an altar and had it ready by the time King Ahaz came back from Damascus.

καὶ ᾠκοδόμησεν ουριας ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον κατὰ πάντα ὅσα ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς αχαζ ἐκ δαμασκοῦ

12 És mikor megjött a király Damaskusból és meglátta a király az oltárt: az oltárhoz ment a király és áldozott rajta,

And when the king came from Damascus, he saw the altar; and he went up on it and made an offering on it.

καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ

13 És meggyújtotta az õ égõáldozatját és ételáldozatját, és áldozott italáldozattal is, és az õ hálaáldozatainak vérét elhintette az oltár körül.

He made his burned offering and his meal offering and his drink offering there, draining out the blood of his peace-offerings on the altar.

καὶ ἐθυμίασεν τὴν ὁλοκαύτωσιν αὐτοῦ καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ καὶ προσέχεεν τὸ αἷμα τῶν εἰρηνικῶν τῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

14 És a rézoltárt, a mely az Úr elõtt állott, elviteté a ház elõl, hogy ne álljon az õ oltára és az Úr háza között, és helyhezteté azt az oltár szegletéhez észak felõl.

And the brass altar, which was before the Lord, he took from the front of the house, from between his altar and the house of the Lord, and put it on the north side of his altar.

καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἀπέναντι κυρίου καὶ προσήγαγεν ἀπὸ προσώπου τοῦ οἴκου κυρίου ἀπὸ τοῦ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀνὰ μέσον τοῦ οἴκου κυρίου καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ἐπὶ μηρὸν τοῦ θυσιαστηρίου κατὰ βορρᾶν

15 És megparancsolta Akház király Uriás papnak, mondván: E nagy oltáron gyújtsd meg a reggeli égõáldozatot és az esteli ételáldozatot, a király égõáldozatját is az õ ételáldozatával együtt, az egész föld népének is mind égõáldozatát, mind ételáldozatját, mind italáldozatját, és az égõáldozat minden vérét és egyéb áldozatnak minden vérét a körül hintsed el; a rézoltár felõl pedig még [majd] gondolkozom.

And King Ahaz gave orders to Urijah the priest, saying, Make the morning burned offering and the evening meal offering and the king's burned offering and meal offering, with the burned offerings of all the people and their meal offerings and drink offerings, on the great altar, and put on it all the blood of the burned offerings and of the beasts which are offered; but the brass altar will be for my use to get directions from the Lord.

καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς αχαζ τῷ ουρια τῷ ἱερεῖ λέγων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ μέγα πρόσφερε τὴν ὁλοκαύτωσιν τὴν πρωινὴν καὶ τὴν θυσίαν τὴν ἑσπερινὴν καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν τοῦ βασιλέως καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ὁλοκαύτωσιν παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν καὶ τὴν σπονδὴν αὐτῶν καὶ πᾶν αἷμα ὁλοκαυτώσεως καὶ πᾶν αἷμα θυσίας ἐπ' αὐτὸ προσχεεῖς καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἔσται μοι εἰς τὸ πρωί

16 És Uriás pap mind a szerint cselekedék, a mint Akház király megparancsolta.
So Urijah the priest did everything as the king said
καὶ ἐποίησεν ουριας ὁ ἱερεὺς κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς αχαζ

17 És letörte Akház király a talpak oldalait, és lehányta azokról a mosdómedenczéket; a tengert is ledobta a rézökrökrõl, a melyeken állott, és kõtalapzatra tette.
And King Ahaz took off the sides of the wheeled bases, and took down the great water-vessel from off the brass oxen which were under it and put it on a floor of stone.
καὶ συνέκοψεν ὁ βασιλεὺς αχαζ τὰ συγκλείσματα τῶν μεχωνωθ καὶ μετῆρεν ἀπ' αὐτῶν τὸν λουτῆρα καὶ τὴν θάλασσαν καθεῖλεν ἀπὸ τῶν βοῶν τῶν χαλκῶν τῶν ὑποκάτω αὐτῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἐπὶ βάσιν λιθίνην

18 És áthelyezte a szombati hajlékot, a melyet a házban építettek, és a király külsõ bejáró helyét az Úr házában, Assiria királya miatt.
*** the house of the Lord, because of the king of Assyria.
καὶ τὸν θεμέλιον τῆς καθέδρας ᾠκοδόμησεν ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὴν εἴσοδον τοῦ βασιλέως τὴν ἔξω ἐπέστρεψεν ἐν οἴκῳ κυρίου ἀπὸ προσώπου βασιλέως ἀσσυρίων

19 Akháznak egyéb dolgai pedig, a melyeket cselekedett, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?
Now the rest of the things which Ahaz did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων αχαζ ὅσα ἐποίησεν οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα

20 És elaluvék Akház az õ atyáival, és eltemették az õ atyáival a Dávid városában, és uralkodék õ helyette az õ fia, Ezékiás.
And Ahaz went to rest with his fathers, and was put into the earth with his fathers in the town of David; and Hezekiah his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη αχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυιδ καὶ ἐβασίλευσεν εζεκιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 Akháznak, a Júda királyának tizenkettedik esztendejében kezdett uralkodni Hóseás, az Ela fia, Samariában Izráelen, kilencz esztendeig.
In the twelfth year of Ahaz, king of Judah, Hoshea, the son of Elah, became king over Israel in Samaria, ruling for nine years.
ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῷ αχαζ βασιλεῖ ιουδα ἐβασίλευσεν ωσηε υἱὸς ηλα ἐν σαμαρείᾳ ἐπὶ ισραηλ ἐννέα ἔτη

2 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt; de nem annyira, mint Izráel ama királyai, a kik elõtte éltek.
He did evil in the eyes of the Lord, though not like the kings of Israel before him.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου πλὴν οὐχ ὡς οἱ βασιλεῖς ισραηλ οἳ ἦσαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ

3 Ez ellen jött fel Salmanassár, Assiria királya, és szolgájává lett Hóseás, és adót fizetett néki.
Against him came up Shalmaneser, king of Assyria, and Hoshea became his servant and sent him offerings.
ἐπ' αὐτὸν ἀνέβη σαλαμανασαρ βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ ἐγενήθη αὐτῷ ωσηε δοῦλος καὶ ἐπέστρεψεν αὐτῷ μαναα

4 De mikor Assiria királya megtudta, hogy Hóseás pártot ütött ellene és követeket küldött Suához, Égyiptom királyához, az évenkénti adót pedig nem küldötte meg Assiria királyának: elfogatta õt Assiria királya és börtönbe vetette.
But Hoshea's broken faith became clear to the king of Assyria because he had sent representatives to So, king of Egypt, and did not send his offering to the king of Assyria, as he had done year by year: so the king of Assyria had him shut up in prison and put in chains.
καὶ εὗρεν βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐν τῷ ωσηε ἀδικίαν ὅτι ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς σηγωρ βασιλέα αἰγύπτου καὶ οὐκ ἤνεγκεν μαναα τῷ βασιλεῖ ἀσσυρίων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν οἴκῳ φυλακῆς

5 És felméne az assiriai király az egész ország ellen, és feljövén Samaria ellen, azt három esztendeig ostromolta.
Then the king of Assyria went through all the land and came up to Samaria, shutting it in with his forces for three years.
καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐν πάσῃ τῇ γῇ καὶ ἀνέβη εἰς σαμάρειαν καὶ ἐπολιόρκησεν ἐπ' αὐτὴν τρία ἔτη

6 És Hóseásnak kilenczedik esztendejében bevette Assiria királya Samariát, és elhurczolta az Izráelt Assiriába; és Halában és Háborban a Gózán folyó mellett, és a Médek városaiban telepítette le õket.
In the ninth year of Hoshea, the king of Assyria took Samaria, and took Israel away to Assyria, placing them in Halah and in Habor on the river Gozan, and in the towns of the Medes.
ἐν ἔτει ἐνάτῳ ωσηε συνέλαβεν βασιλεὺς ἀσσυρίων τὴν σαμάρειαν καὶ ἀπῴκισεν τὸν ισραηλ εἰς ἀσσυρίους καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν αλαε καὶ ἐν αβωρ ποταμοῖς γωζαν καὶ ορη μήδων

7 Ez pedig azért történt, mert az Izráel fiai vétkeztek az Úr ellen, az õ Istenök ellen, a ki õket kihozta Égyiptom földébõl, a Faraónak, az égyiptomi királynak kezébõl, és idegen isteneket tiszteltek.
And the wrath of the Lord came on Israel because they had done evil against the Lord their God, who took them out of the land of Egypt from under the yoke of Pharaoh, king of Egypt, and had become worshippers of other gods,
καὶ ἐγένετο ὅτι ἥμαρτον οἱ υἱοὶ ισραηλ τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν τῷ ἀναγαγόντι αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ὑποκάτωθεν χειρὸς φαραω βασιλέως αἰγύπτου καὶ ἐφοβήθησαν θεοὺς ἑτέρους

8 És jártak a pogányok szerzésekben, a kiket az Úr kiûzött volt az Izráel fiai elõl, és úgy cselekedtek, mint az Izráel királyai.
Living by the rules of the nations whom the Lord had sent out from before the children of Israel.
καὶ ἐπορεύθησαν τοῖς δικαιώμασιν τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν ισραηλ καὶ οἱ βασιλεῖς ισραηλ ὅσοι ἐποίησαν

9 És alattomban oly dolgokat cselekedtek az Izráel fiai, a melyek ellenére voltak az Úrnak, az õ Istenöknek, és építettek magoknak magaslatokat minden városaikban, az õrtornyoktól a kerített városokig.
And the children of Israel did secretly against the Lord their God things which were not right, building high places for themselves in all their towns, from the tower of the watchmen to the walled town.
καὶ ὅσοι ἠμφιέσαντο οἱ υἱοὶ ισραηλ λόγους οὐχ οὕτως κατὰ κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ ᾠκοδόμησαν ἑαυτοῖς ὑψηλὰ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀπὸ πύργου φυλασσόντων ἕως πόλεως ὀχυρᾶς

10 És emeltek magoknak faragott képeket és Aserákat minden magas halmokon és minden zöld fa alatt.
They put up pillars of stone and wood on every high hill and under every green tree:
καὶ ἐστήλωσαν ἑαυτοῖς στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ παντὶ βουνῷ ὑψηλῷ καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους

11 És ott tömjéneztek minden magaslaton, mint a pogányok, a kiket az Úr kiûzött volt elõlök, és gonosz dolgokat cselekedtek, a melyekkel az Urat haragra indították.
Burning their offerings in all the high places, as those nations did whom the Lord sent away from before them; they did evil things, moving the Lord to wrath;
καὶ ἐθυμίασαν ἐκεῖ ἐν πᾶσιν ὑψηλοῖς καθὼς τὰ ἔθνη ἃ ἀπῴκισεν κύριος ἐκ προσώπου αὐτῶν καὶ ἐποίησαν κοινωνοὺς καὶ ἐχάραξαν τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον

12 És a bálványoknak szolgáltak, a kik felõl az Úr azt parancsolta volt nékik: Ezt ne cselekedjétek.
And they made themselves servants of disgusting things, though the Lord had said, You are not to do this.
καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς εἰδώλοις οἷς εἶπεν κύριος αὐτοῖς οὐ ποιήσετε τὸ ῥῆμα τοῦτο κυρίῳ

13 És mikor bizonyságot tett az Úr Izráelben és Júdában minden prófétája és minden látnoka által, ezt mondván: Térjetek meg a ti gonosz útaitokról, és õrizzétek meg az én parancsolataimat és rendeléseimet, az egész törvény szerint, a melyet parancsoltam a ti atyáitoknak; és a melyet ti hozzátok küldöttem az én szolgáim, a próféták által:
And he gave witness to Israel and Judah, by every prophet and seer, saying, Come back from your evil ways, and do my orders and keep my rules, and be guided by the law which I gave to your fathers and sent to you by my servants the prophets.
καὶ διεμαρτύρατο κύριος ἐν τῷ ισραηλ καὶ ἐν τῷ ιουδα ἐν χειρὶ πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ παντὸς ὁρῶντος λέγων ἀποστράφητε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν καὶ φυλάξατε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου καὶ πάντα τὸν νόμον ὃν ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ὅσα ἀπέστειλα αὐτοῖς ἐν χειρὶ τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν

14 Akkor nem engedelmeskedtek, hanem megkeményítették az õ nyakokat atyáik makacssága szerint, a kik nem hittek az Úrban, az õ Istenökben.
And they did not give ear, but became stiff-necked, like their fathers who had no faith in the Lord their God.
καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ ἐσκλήρυναν τὸν νῶτον αὐτῶν ὑπὲρ τὸν νῶτον τῶν πατέρων αὐτῶν

15 Sõt megvetették az õ rendeléseit és szövetségét, a melyet atyáikkal kötött, és az õ bizonyságtételeit, a melyekkel megintette õket, és hiábavalóságot követvén, magok is hiábavalókká lettek, és a körültök való pogányok után [indultak,]a kik felõl pedig azt parancsolta nékik az Úr, hogy azokat ne utánozzák.
And they went against his rules, and the agreement which he made with their fathers, and his laws which he gave them; they gave themselves up to things without sense or value, and became foolish like the nations round them, of whom the Lord had said, Do not as they do.
καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ ὅσα διεμαρτύρατο αὐτοῖς οὐκ ἐφύλαξαν καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων καὶ ἐματαιώθησαν καὶ ὀπίσω τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ αὐτῶν ὧν ἐνετείλατο αὐτοῖς τοῦ μὴ ποιῆσαι κατὰ ταῦτα

16 És elhagyták az Úrnak, az õ Istenöknek minden parancsolatját, és öntött képeket csináltak magoknak, két borjút és készítettek Aserát, és meghajlottak az ég minden seregei elõtt, és a Baált tisztelték.

And turning their backs on all the orders which the Lord had given them, they made for themselves images of metal, and the image of Asherah, worshipping all the stars of heaven and becoming servants to Baal.

ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολὰς κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα δύο δαμάλεις καὶ ἐποίησαν ἄλση καὶ προσεκύνησαν πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐλάτρευσαν τῷ βααλ

17 És átvitték fiaikat és leányaikat a tûzön, jövendõket mondtak és varázslást û̈ztek, és magokat teljesen eladták a bûnnek az Úr bosszantására.

And they made their sons and their daughters go through the fire, and they made use of secret arts and unnatural powers, and gave themselves up to doing evil in the eyes of the Lord, till he was moved to wrath.

καὶ διῆγον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ καὶ ἐμαντεύοντο μαντείας καὶ οἰωνίζοντο καὶ ἐπράθησαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου παροργίσαι αὐτόν

18 Azért igen megharaguvék az Úr Izráelre, és elveté õt színe elõl; és semmi nem maradt meg, hanem csak a Júda nemzetsége egyedül.

So the Lord was very angry with Israel, and his face was turned away from them: only the tribe of Judah kept its place.

καὶ ἐθυμώθη κύριος σφόδρα ἐν τῷ ισραηλ καὶ ἀπέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ καὶ οὐχ ὑπελείφθη πλὴν φυλὴ ιουδα μονωτάτη

19 Sõt még a Júda sem õrizte meg az Úrnak, az õ Istenének parancsolatait, hanem az Izráel szerzésiben jártak, úgy cselekedvén, mint azok.

(But even Judah did not keep the orders of the Lord their God, but were guided by the rules which Israel had made.

καί γε ιουδας οὐκ ἐφύλαξεν τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν καὶ ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς δικαιώμασιν ισραηλ οἷς ἐποίησαν

20 Elidegenült azért az Úr az egész Izráel magvától, és megsanyargatta õket, és a kóborlók kezébe adta õket, mígnem mind elvetette az õ szemei elõl;

So the Lord would have nothing to do with all the offspring of Israel, and sent trouble on them, and gave them up into the hands of their attackers, till he had sent them away from before his face.)

καὶ ἀπεώσαντο τὸν κύριον ἐν παντὶ σπέρματι ισραηλ καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ διαρπαζόντων αὐτούς ἕως οὗ ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ

21 Mert elszakasztotta Izráelt a Dávid házától, és királylyá tevék Jeroboámot, a Nébát fiát. És Jeroboám elcsalta az Izráelt az Úrtól, és igen nagy vétekbe ejtette õket.

For Israel was broken off from the family of David, and they made Jeroboam, the son of Nebat, king, who, driving them away from the laws of the Lord, made them do a great sin.

ὅτι πλὴν ισραηλ ἐπάνωθεν οἴκου δαυιδ καὶ ἐβασίλευσαν τὸν ιεροβοαμ υἱὸν ναβατ καὶ ἐξέωσεν ιεροβοαμ τὸν ισραηλ ἐξόπισθεν κυρίου καὶ ἐξήμαρτεν αὐτοὺς ἁμαρτίαν μεγάλην

22 És az Izráel fiai követték Jeroboám minden bûnét, a melyeket elkövetett, és nem távoztak el azoktól;

And the children of Israel went on with all the sins which Jeroboam did; they did not keep themselves from them;

καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐν πάσῃ ἁμαρτίᾳ ιεροβοαμ ᾗ ἐποίησεν οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῆς

23 Míglen elveté az Úr az õ színe elõl az Izráelt, a mint megmondotta minden õ szolgái, a próféták által. Így hurczoltatott el fogságra az Izráel az õ földébõl Assiriába mind e mai napig.

Till the Lord put Israel away from before his face, as he had said by all his servants the prophets. So Israel was taken away from their land to Assyria, to this day.

ἕως οὗ μετέστησεν κύριος τὸν ισραηλ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καθὼς ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ πάντων τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν καὶ ἀπῳκίσθη ισραηλ ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ εἰς ἀσσυρίους ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

24 És [más] [népet] telepített be Assiria királya Babilóniából, Kutából, Avából, Hámátból és Sefárvaimból, és beszállítá õket Samaria városaiba az Izráel fiai helyett, a kik birtokba vették Samariát, és annak városaiban laktak.

Then the king of Assyria took men from Babylon and from Cuthah and Avva and Hamath and Sepharvaim, and put them in the towns of Samaria in place of the children of Israel; so they got Samaria for their heritage, living in its towns.

καὶ ἤγαγεν βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐκ βαβυλῶνος τὸν ἐκ χουνθα καὶ ἀπὸ αια καὶ ἀπὸ αιμαθ καὶ σεπφαρουαιν καὶ κατῳκίσθησαν ἐν πόλεσιν σαμαρείας ἀντὶ τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν σαμάρειαν καὶ κατῴκησαν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς

25 És történt ott lakásuk kezdetén, hogy nem az Urat félték, és az Úr oroszlánokat bocsátott reájok, a melyek [többet] megöltek közülök.

Now when first they were living there they did not give worship to the Lord. So the Lord sent lions among them, causing the death of some of them.

καὶ ἐγένετο ἐν ἀρχῇ τῆς καθέδρας αὐτῶν οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν κύριον καὶ ἀπέστειλεν κύριος ἐν αὐτοῖς τοὺς λέοντας καὶ ἦσαν ἀποκτέννοντες ἐν αὐτοῖς

26 Mondának azért Assiria királyának: A pogányok, a kiket [ide] hoztál és Samaria városaiba telepítettél, nem tudják e föld Istene tiszteletének módját, azért oroszlánokat bocsátott az rájok, a melyek megölik õket, mert nem tudják e föld Istene tiszteletének módját.

So they said to the king of Assyria, The nations whom you have taken as prisoners and put in the towns of Samaria, have no knowledge of the way of the god of the land: so he has sent lions among them, causing their death, because they have no knowledge of his way.

καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ ἀσσυρίων λέγοντες τὰ ἔθνη ἃ ἀπῴκισας καὶ ἀντεκάθισας ἐν πόλεσιν σαμαρείας οὐκ ἔγνωσαν τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς καὶ ἀπέστειλεν εἰς αὐτοὺς τοὺς λέοντας καὶ ἰδού εἰσιν θανατοῦντες αὐτούς καθότι οὐκ οἴδασιν τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς

27 Parancsola azért Assiria királya, mondván: Vigyetek oda egyet a papok közül, a kiket onnét elhoztatok, a ki menjen el és lakjék ott, és tanítsa meg õket ama föld Istene tiszteletének módjára.

Then the king of Assyria gave orders, saying, Send there one of the priests whom you took away, and let him be living there and teaching the people the way of the god of the land.

καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων λέγων ἀπάγετε ἐκεῖθεν καὶ πορευέσθωσαν καὶ κατοικείτωσαν ἐκεῖ καὶ φωτιοῦσιν αὐτοὺς τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς

28 És elméne egy a papok közül, a kiket Samariából elvittek volt, és lakék Béthelben, és megtanította õket, hogy mikép tiszteljék az Urat.

So one of the priests whom they had taken away as a prisoner from Samaria came back, and, living in Beth-el, became their teacher in the worship of the Lord.

καὶ ἤγαγον ἕνα τῶν ἱερέων ὧν ἀπῴκισαν ἀπὸ σαμαρείας καὶ ἐκάθισεν ἐν βαιθηλ καὶ ἦν φωτίζων αὐτοὺς πῶς φοβηθῶσιν τὸν κύριον

29 De azért mindenik nép külön isteneket csinált magának, és behelyezték azokat a magaslatok házaiba, a melyeket a Samaritánusok építettek, mindenik nemzetség a maga városában, a melyben lakott.

And every nation made gods for themselves, and put them in the houses of the high places which the Samaritans had made, every nation in the towns where they were living.

καὶ ἦσαν ποιοῦντες ἔθνη ἔθνη θεοὺς αὐτῶν καὶ ἔθηκαν ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησαν οἱ σαμαρῖται ἔθνη ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἐν αἷς κατῴκουν ἐν αὐταῖς

30 A Babilonból való férfiak csinálták a Sukkót-Benótot, a Kutból való férfiak csinálták a Nérgelt, és a Hámátból való férfiak az Asimát csinálták;

The men of Babylon made Succoth-benoth, and the men of Cuth made Nergal, and the men of Hamath made Ashima,

καὶ οἱ ἄνδρες βαβυλῶνος ἐποίησαν τὴν σοκχωθβαινιθ καὶ οἱ ἄνδρες χουθ ἐποίησαν τὴν νηριγελ καὶ οἱ ἄνδρες αιμαθ ἐποίησαν τὴν ασιμαθ

31 A Háveusok pedig a Nibeházt és a Tartákot csinálták, míg a Sefárvaimbeliek tûzzel égették meg az õ magzatjaikat az Adraméleknek és Anaméleknek, a Sefárvaimbeliek isteneinek.

The Avvites made Nibhaz and Tartak, and the Sepharvites gave their children to be burned in the fire to Adrammelech and Anammelech, the gods of Sepharvaim.

καὶ οἱ ευαῖοι ἐποίησαν τὴν εβλαζερ καὶ τὴν θαρθακ καὶ οἱ σεπφαρουαιν κατέκαιον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρὶ τῷ αδραμελεχ καὶ ανημελεχ θεοῖς σεπφαρουαιν

32 De miután az Urat is tisztelték, a magaslatokra papokat állítottak a maguk tömegébõl, a kik õ érettök áldoztak a magaslatok házaiban.

So they went on worshipping the Lord, and made for themselves, from among all the people, priests for the high places, to make offerings for them in the houses of the high places.

καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον καὶ κατῴκισαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ὑψηλῶν ἃ ἐποίησαν ἐν σαμαρείᾳ ἔθνος ἔθνος ἐν πόλει ἐν ᾗ κατῴκουν ἐν αὐτῇ καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν

33 Így tisztelték az Urat és szolgálták az õ isteneiket is, ama népek szokása szerint, a kik közül elhozták volt õket.

They gave worship to the Lord, but they gave honour to their gods like the nations did from whom they had been taken as prisoners.

τὸν κύριον ἐφοβοῦντο καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐλάτρευον κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἐθνῶν ὅθεν ἀπῴκισεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν

34 És mind e mai napig az õ régi szokásuk szerint cselekesznek; nem tisztelik [igazán] az Urat, és nem cselekesznek az õ rendeléseik és szokásuk szerint, sem pedig ama törvény és parancsolat szerint, a melyet az Úr parancsolt a Jákób fiainak, a kiknek az Izráel nevet adta.
So to this day they go on in their old ways, not worshipping the Lord or keeping his orders or his ways or the law and the rule which the Lord gave to the children of Jacob, to whom he gave the name Israel;
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης αὐτοὶ ἐποίουν κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν αὐτοὶ φοβοῦνται καὶ αὐτοὶ ποιοῦσιν κατὰ τὰ δικαιώματα αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν καὶ κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν ἐντολήν ἣν ἐνετείλατο κύριος τοῖς υἱοῖς ιακωβ οὗ ἔθηκεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ισραηλ

35 És a kikkel az Úr szövetséget kötött, és megparancsolta nékik, mondván: Ne tiszteljetek idegen isteneket, és ne imádjátok õket, és ne szolgáljatok és ne áldozzatok nékik;
And the Lord made an agreement with them and gave them orders, saying, You are to have no other gods; you are not to give worship to them or be their servants or make them offerings:
καὶ διέθετο κύριος μετ' αὐτῶν διαθήκην καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους καὶ οὐ προσκυνήσετε αὐτοῖς καὶ οὐ λατρεύσετε αὐτοῖς καὶ οὐ θυσιάσετε αὐτοῖς

36 Hanem csak az Urat tiszteljétek, õt imádjátok és néki áldozzatok, a ki titeket kihozott az Égyiptom földébõl nagy erõvel és kinyújtott karral.
But the Lord, who took you out of the land of Egypt with his great power and his outstretched arm, he is your God, to whom you are to give worship and make offerings:
ὅτι ἀλλ' ἢ τῷ κυρίῳ ὃς ἀνήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐν ἰσχύι μεγάλῃ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ αὐτὸν φοβηθήσεσθε καὶ αὐτῷ προσκυνήσετε καὶ αὐτῷ θύσετε

37 És õrizzétek meg az õ rendeléseit, ítéleteit, törvényét és parancsolatját, a melyeket megírt néktek, azokat cselekedvén minden idõben, és idegen isteneket ne tiszteljetek;
And the rules and the orders and the law which he put in writing for you, you are to keep and do for ever; you are to have no other gods.
καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα καὶ τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολάς ἃς ἔγραψεν ὑμῖν φυλάσσεσθε ποιεῖν πάσας τὰς ἡμέρας καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους

38 És el ne felejtkezzetek a kötésrõl, a melyet veletek tettem, és ne tiszteljetek idegen isteneket;
And you are to keep in memory the agreement which I have made with you; and you are to have no other gods.
καὶ τὴν διαθήκην ἣν διέθετο μεθ' ὑμῶν οὐκ ἐπιλήσεσθε καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους

39 Hanem az Urat tiszteljétek, a ti Isteneteket, és õ megszabadít titeket minden ellenségetek kezébõl.
And you are to give worship to the Lord your God; for it is he who will give you salvation from the hands of all who are against you.
ὅτι ἀλλ' ἢ τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν φοβηθήσεσθε καὶ αὐτὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν

40 De ezek nem engedelmeskedtek, hanem elõbbi szokásaik szerint cselekedtek.
But they gave no attention, but went on in their old way.
καὶ οὐκ ἀκούσεσθε ἐπὶ τῷ κρίματι αὐτῶν ὃ αὐτοὶ ποιοῦσιν

41 Így tisztelték ezek a pogányok az Urat és szolgálták az õ bálványaikat, és így cselekedtek az õ fiaik és unokáik is, a mint az õ eleik cselekedtek, mind e mai napig.
So these nations, worshipping the Lord, still were servants to the images they had made; their children and their children's children did the same; as their fathers did, so do they, to this day.
καὶ ἦσαν τὰ ἔθνη ταῦτα φοβούμενοι τὸν κύριον καὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν ἦσαν δουλεύοντες καί γε οἱ υἱοὶ καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ποιοῦσιν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

1 És Hóseásnak, az Ela fiának, az Izráel királyának harmadik esztendejében kezdett uralkodni Ezékiás, Akháznak, a Júda királyának fia.
Now in the third year of Hoshea, son of Elah, king of Israel, Hezekiah, the son of Ahaz, became king of Judah.
καὶ ἐγένετο ἐν ἔτει τρίτῳ τῷ ωσηε υἱῷ ηλα βασιλεῖ ισραηλ ἐβασίλευσεν εζεκιας υἱὸς αχαζ βασιλέως ιουδα

2 Huszonöt esztendõs volt, mikor uralkodni kezdett, és huszonkilencz esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának neve Abi, a Zakariás leánya.
He was twenty-five years old when he became king, ruling in Jerusalem for twenty-nine years; his mother's name was Abi, the daughter of Zechariah.
υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ αβου θυγάτηρ ζαχαριου

3 És kedves dolgot cselekedék az Úr szemei elõtt, a mint az õ atyja, Dávid cselekedett volt.
He did what was right in the eyes of the Lord as David his father had done.
καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ

4 Õ rontotta le a magaslatokat, törte el az oszlopokat, és vágta ki az Aserát, és törte össze az érczkígyót is, a melyet Mózes csinált; mert mind az ideig az Izráel fiai jóillatot tettek annak, és nevezék azt Nékhustánnak.

He had the high places taken away, and the stone pillars broken to bits, and the Asherah cut down; and the brass snake which Moses had made was crushed to powder at his order, because in those days the children of Israel had offerings burned before it, and he gave it the name Nehushtan.

αὐτὸς ἐξῆρεν τὰ ὑψηλὰ καὶ συνέτριψεν πάσας τὰς στήλας καὶ ἐξωλέθρευσεν τὰ ἄλση καὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν ὃν ἐποίησεν μωυσῆς ὅτι ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ θυμιῶντες αὐτῷ καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν νεεσθαν

5 [Egyedül] az Úrban, Izráel Istenében bízott, és õ utána nem volt hozzá hasonló Júda minden királyai között sem azok között, a kik õ elõtte [voltak.]

He had faith in the Lord, the God of Israel; so that there was no one like him among all the kings of Judah who were before him.

ἐν κυρίῳ θεῷ ισραηλ ἤλπισεν καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἐγενήθη ὅμοιος αὐτῷ ἐν βασιλεῦσιν ιουδα καὶ ἐν τοῖς γενομένοις ἔμπροσθεν αὐτοῦ

6 Mert az Úrhoz ragaszkodott, és el nem hajlott õ tõle, és megõrizte az õ parancsolatait, a melyeket az Úr Mózesnek parancsolt vala.

For his heart was fixed on the Lord, not turning from his ways, and he did his orders which the Lord gave to Moses.

καὶ ἐκολλήθη τῷ κυρίῳ οὐκ ἀπέστη ὄπισθεν αὐτοῦ καὶ ἐφύλαξεν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐνετείλατο μωυσῇ

7 És vele volt az Úr mindenütt és a hova csak ment, elõmenetele volt. És elszakadt Assiria királyától, és nem szolgált néki.

And the Lord was with him; he did well in all his undertakings: and he took up arms against the king of Assyria and was his servant no longer.

καὶ ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίει συνῆκεν καὶ ἠθέτησεν ἐν τῷ βασιλεῖ ἀσσυρίων καὶ οὐκ ἐδούλευσεν αὐτῷ

8 Megverte a Filiszteusokat is egész Gázáig és határukat, az õrtornyoktól a kerített városokig.

He overcame the Philistines as far as Gaza and its limits, from the tower of the watchman to the walled town.

αὐτὸς ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύλους ἕως γάζης καὶ ἕως ὁρίου αὐτῆς ἀπὸ πύργου φυλασσόντων καὶ ἕως πόλεως ὀχυρᾶς

9 Ezékiás királynak negyedik esztendejében - a mely Hóseásnak, az Ela fiának, az Izráel királyának hetedik esztendeje - feljött Salmanassár, Assiria királya Samaria ellen, és megszállotta azt;

Now in the fourth year of King Hezekiah, which was the seventh year of Hoshea, son of Elah, king of Israel, Shalmaneser, king of Assyria, came up against Samaria, shutting it in with his armies.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ βασιλεῖ εζεκια αὐτὸς ἐνιαυτὸς ὁ ἕβδομος τῷ ωσηε υἱῷ ηλα βασιλεῖ ισραηλ ἀνέβη σαλαμανασσαρ βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐπὶ σαμάρειαν καὶ ἐπολιόρκει ἐπ' αὐτήν

10 És elfoglalta három esztendõ mulva, Ezékiás hatodik esztendejében - ez Hóseásnak, az Izráel királyának kilenczedik esztendeje - ekkor vették be Samariát.

And at the end of three years they took it; in the sixth year of Hezekiah's rule, which was the ninth year of Hoshea, king of Israel, Samaria was taken.

καὶ κατελάβετο αὐτὴν ἀπὸ τέλους τριῶν ἐτῶν ἐν ἔτει ἕκτῳ τῷ εζεκια αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἕνατος τῷ ωσηε βασιλεῖ ισραηλ καὶ συνελήμφθη σαμάρεια

11 És elhurczolta Assiria királya az Izráelt Assiriába, és letelepíté Halába, Háborba, a Gózán folyó mellé, és a Médeusok városaiba;

And the king of Assyria took Israel away as prisoners into Assyria, placing them in Halah and in Habor on the river Gozan, and in the towns of the Medes;

καὶ ἀπῴκισεν βασιλεὺς ἀσσυρίων τὴν σαμάρειαν εἰς ἀσσυρίους καὶ ἔθηκεν αὐτοὺς ἐν αλαε καὶ ἐν αβωρ ποταμῷ γωζαν καὶ ορη μήδων

12 Azért, mert nem hallgattak az Úrnak, az õ Istenöknek szavára, hanem megszegték az õ szövetségét, mindazokat, a melyeket Mózes, az Úr szolgája parancsolt vala; sem nem hallgattak rájok, sem nem cselekedték azokat.

Because they did not give ear to the voice of the Lord their God, but went against his agreement, even against everything ordered by Moses, the servant of the Lord, and they did not give ear to it or do it.

ἀνθ' ὧν ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ παρέβησαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ πάντα ὅσα ἐνετείλατο μωυσῆς ὁ δοῦλος κυρίου καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἐποίησαν

13 Ezékiás királynak pedig tizennegyedik esztendejében feljött Sénakhérib, Assiria királya Júdának minden kerített városa ellen, és elfoglalta azokat.

Now in the fourteenth year of king Hezekiah, Sennacherib, king of Assyria, came up against all the walled towns of Judah and took them.

καὶ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεῖ εζεκιου ἀνέβη σενναχηριμ βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις ιουδα τὰς ὀχυρὰς καὶ συνέλαβεν αὐτάς

14 Akkor elküldött Ezékiás, Júda királya Assiria királyához Lákisba, ezt izenvén: Vétkeztem, térj el én rólam; a mit rám vetsz, elviselem! És Assiria királya Ezékiásra, Júda királyára háromszáz tálentom ezüstöt és harmincz tálentom aranyat vetett ki.

And Hezekiah, king of Judah, sent to Lachish, to the king of Assyria, saying, I have done wrong; give up attacking me, and whatever you put on me I will undergo. And the payment he was to make was fixed by the king of Assyria at three hundred talents of silver and thirty talents of gold.

καὶ ἀπέστειλεν εζεκιας βασιλεὺς ιουδα ἀγγέλους πρὸς βασιλέα ἀσσυρίων εἰς λαχις λέγων ἡμάρτηκα ἀποστράφητι ἀπ' ἐμοῦ ὃ ἐὰν ἐπιθῇς ἐπ' ἐμέ βαστάσω καὶ ἐπέθηκεν ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐπὶ εζεκιαν βασιλέα ιουδα τριακόσια τάλαντα ἀργυρίου καὶ τριάκοντα τάλαντα χρυσίου

15 És Ezékiás oda adott minden ezüstöt, a mely találtatott az Úr házában és a király házának kincsei között.

So Hezekiah gave him all the silver in the house of the Lord, and in the king's store-house.

καὶ ἔδωκεν εζεκιας πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως

16 Ugyanebben az idõben fosztotta meg Ezékiás az Úr templomának ajtajait és az ajtók félfáit, a melyeket Ezékiás, Júda királya maga boríttatott be, és oda adta azokat Assiria királyának.

And at that time Hezekiah had the gold from the doors of the Lord's house, and from the door-pillars plated by him, cut off and gave it to the king of Assyria.

ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ συνέκοψεν εζεκιας τὰς θύρας ναοῦ κυρίου καὶ τὰ ἐστηριγμένα ἃ ἐχρύσωσεν εζεκιας βασιλεὺς ιουδα καὶ ἔδωκεν αὐτὰ βασιλεῖ ἀσσυρίων

17 És Assiria királya [mégis] oda küldte Thartánt, Rabsárist és Rabsakét Lákisból Ezékiás királyhoz igen nagy haddal Jeruzsálembe, és felmenének és jutának Jeruzsálembe, és feljövén és oda érvén, megállának a felsõ halastó zsilipjénél, a mely a ruhafestõ útja mellett van.

Then the king of Assyria sent the Tartan and the Rab-saris and the Rab-shakeh from Lachish to Jerusalem, to King Hezekiah, with a strong force. And they went up and came to Jerusalem, and took up their position by the stream of the higher pool, by the highway of the washerman's field.

καὶ ἀπέστειλεν βασιλεὺς ἀσσυρίων τὸν θαρθαν καὶ τὸν ραφις καὶ τὸν ραψακην ἐκ λαχις πρὸς τὸν βασιλέα εζεκιαν ἐν δυνάμει βαρείᾳ ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ ἀνέβησαν καὶ ἦλθον εἰς ιερουσαλημ καὶ ἔστησαν ἐν τῷ ὑδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς ἄνω ἥ ἐστιν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως

18 És kihívaták a királyt. És kiméne hozzájok Eliákim, a Hilkia fia, ki a [király] házának gondviselõje volt, és Sebna, az íródeák, és Joákh, az Asáf fia, az emlékíró.

And they sent for the king, and Eliakim, the son of Hilkiah, who was over the house, and Shebna the scribe, and Joah, the son of Asaph, the recorder, came out to them.

καὶ ἐβόησαν πρὸς εζεκιαν καὶ ἐξῆλθον πρὸς αὐτὸν ελιακιμ υἱὸς χελκιου ὁ οἰκονόμος καὶ σομνας ὁ γραμματεὺς καὶ ιωας υἱὸς ασαφ ὁ ἀναμιμνήσκων

19 És monda nékik Rabsaké: Mondjátok meg Ezékiásnak: Ezt mondja a király, Assiria nagy királya: Micsoda bizodalom ez, a melyben te bizakodtál?

And the Rab-shakeh said to them, Say now to Hezekiah, These are the words of the great king, the king of Assyria: In what are you placing your hope?

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ραψακης εἴπατε δὴ πρὸς εζεκιαν τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς ἀσσυρίων τίς ἡ πεποίθησις αὕτη ἣν πέποιθας

20 Azt mondád: csak szóbeszéd; tanács és erõ [kell] a hadakozáshoz; vajjon kihez bíztál, hogy fellázadtál ellenem?

You say you have a design, and strength for war, but these are only words. Now to whom are you looking for support, that you have gone against my authority?

εἶπας πλὴν λόγοι χειλέων βουλὴ καὶ δύναμις εἰς πόλεμον νῦν οὖν τίνι πεποιθὼς ἠθέτησας ἐν ἐμοί

21 Ímé, ebben a törött nádszálban bizakodol, Égyiptomban, melyhez ha ki támaszkodik, bemegy az õ kezébe és általlikasztja? Ilyen a Faraó, Égyiptom királya mindenekhez, a kik õ hozzá bíznak!

See, now, you are basing your hope on that broken rod of Egypt, which will go through a man's hand if he makes use of it for a support; for so is Pharaoh, king of Egypt, to all who put their faith in him.

νῦν ἰδοὺ πέποιθας σαυτῷ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην ἐπ' αἴγυπτον ὃς ἂν στηριχθῇ ἀνὴρ ἐπ' αὐτήν καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ τρήσει αὐτήν οὕτως φαραω βασιλεὺς αἰγύπτου πᾶσιν τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτόν

22 Vagy azt akarjátok nékem mondani: Mi az Úrban, a mi Istenünkben bízunk; hát nem ez-é az, a kinek magaslatait és oltárait lerontotta Ezékiás, és mind Júdának, mind Jeruzsálemnek megparancsolta: Ez oltár elõtt imádkozzatok Jeruzsálemben?

And if you say to me, Our hope is in the Lord our God: is it not he, whose high places and altars Hezekiah has taken away, saying to Judah and Jerusalem that worship may only be given before this altar in Jerusalem?

καὶ ὅτι εἶπας πρός με ἐπὶ κύριον θεὸν πεποίθαμεν οὐχὶ αὐτὸς οὗτος οὗ ἀπέστησεν εζεκιας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῷ ιουδα καὶ τῇ ιερουσαλημ ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσετε ἐν ιερουσαλημ

23 Nosza, fogadj hát az én urammal, Assiria királyával: Én néked kétezer lovat adok, ha tudsz reájok adni annyi lovast.
And now, take a chance with my master, the king of Assyria, and I will give you two thousand horses, if you are able to put horsemen on them.
καὶ νῦν μίχθητε δὴ τῷ κυρίῳ μου βασιλεῖ ἀσσυρίων καὶ δώσω σοι δισχιλίους ἵππους εἰ δυνήσῃ δοῦναι σεαυτῷ ἐπιβάτας ἐπ' αὐτούς

24 Hogy verhetnél hát vissza az én uram legkisebb hadnagyai közül csak egyet is, és hogyan bízhatol Égyiptomhoz a szekerek és a lovagok miatt?
How then may you put to shame the least of my master's servants? and you have put your hope in Egypt for war-carriages and horsemen:
καὶ πῶς ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπον τοπάρχου ἑνὸς τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου τῶν ἐλαχίστων καὶ ἤλπισας σαυτῷ ἐπ' αἴγυπτον εἰς ἅρματα καὶ ἱππεῖς

25 Vajjon az Úr [tudta] nélkül jöttem-é fel e hely ellen, hogy azt elveszessem? Az Úr mondotta nékem: Menj fel e föld ellen, és veszesd el azt!
And have I now come up to send destruction on this place without the Lord's authority? It was the Lord himself who said to me, Go up against this land and make it waste.
καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ διαφθεῖραι αὐτόν κύριος εἶπεν πρός με ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ διάφθειρον αὐτήν

26 És monda Eliákim, a Hilkia fia, és Sebna és Joákh Rabsakénak: Beszélj, kérlek, a te szolgáiddal siriai nyelven, mert jól értjük; és ne beszélj velünk zsidóul e nép füle hallatára, a mely a kõfalon van.
Then Eliakim, the son of Hilkiah, and Shebna and Joah said to the Rab-shakeh, Will you kindly make use of the Aramaean language in talking to your servants, for we are used to it, and do not make use of the Jews' language in the hearing of the people on the wall.
καὶ εἶπεν ελιακιμ υἱὸς χελκιου καὶ σομνας καὶ ιωας πρὸς ραψακην λάλησον δὴ πρὸς τοὺς παῖδάς σου συριστί ὅτι ἀκούομεν ἡμεῖς καὶ οὐ λαλήσεις μεθ' ἡμῶν ιουδαϊστί καὶ ἵνα τί λαλεῖς ἐν τοῖς ὠσὶν τοῦ λαοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ τείχους

27 És felele nékik Rabsaké: Vajjon a te uradhoz, vagy te hozzád küldött-é engem az én uram, hogy elmondjam e dolgokat, avagy nem [inkább] e férfiakhoz-é, a kik a kõfalon ülnek, hogy azután veletek együtt egyék meg a saját ganéjokat, és igyák meg a saját vizeletöket?
But the Rab-shakeh said to them, Is it to your master or to you that my master has sent me to say these words? has he not sent me to the men seated on the wall? for they are the people who will be short of food with you when the town is shut in.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ραψακης μὴ ἐπὶ τὸν κύριόν σου καὶ πρὸς σὲ ἀπέστειλέν με ὁ κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους οὐχὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καθημένους ἐπὶ τοῦ τείχ ους τοῦ φαγεῖν τὴν κόπρον αὐτῶν καὶ πιεῖν τὸ οὖρον αὐτῶν μεθ' ὑμῶν ἅμα

28 És oda állott Rabsaké, és hangosan kezdett zsidóul beszélni, mondván: Halljátok meg a királynak, Assiria nagy királyának beszédit!
Then the Rab-shakeh got up and said with a loud voice in the Jews' language, Give ear to the words of the great king, the king of Assyria;
καὶ ἔστη ραψακης καὶ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ ιουδαϊστὶ καὶ ἐλάλησεν καὶ εἶπεν ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ μεγάλου βασιλέως ἀσσυρίων

29 Azt mondja a király: Meg ne csaljon titeket Ezékiás; mert nem szabadíthat meg titeket az õ kezébõl.
This is what the king says: Do not be tricked by Hezekiah, for there is no salvation for you in him.
τάδε λέγει ὁ βασιλεύς μὴ ἐπαιρέτω ὑμᾶς εζεκιας λόγοις ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὑμᾶς ἐξελέσθαι ἐκ χειρός μου

30 És ne biztasson titeket Ezékiás az Úrral, ezt mondván: Kétség nélkül megszabadít minket az Úr, és nem adatik e város az assiria király kezébe.
And do not let Hezekiah make you put your faith in the Lord, saying, The Lord will certainly keep us safe, and this town will not be given into the hands of the king of Assyria.
καὶ μὴ ἐπελπιζέτω ὑμᾶς εζεκιας πρὸς κύριον λέγων ἐξαιρούμενος ἐξελεῖται ἡμᾶς κύριος οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασιλέως ἀσσυρίων

31 Ne hallgassatok Ezékiásra; mert így szól Assiria királya: Békéljetek meg velem, és jõjjetek ki hozzám, és kiki egyék az õ szõlõjébõl és fügefájáról, és igyék az õ kútjának vizébõl;
Do not give ear to Hezekiah, for this is what the king of Assyria says: Make peace with me and come out to me; and everyone will be free to take the fruit of his vine and of his fig-tree, and the water of his spring;
μὴ ἀκούετε εζεκιου ὅτι τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων ποιήσατε μετ' ἐμοῦ εὐλογίαν καὶ ἐξέλθατε πρός με καὶ πίεται ἀνὴρ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ ἀνὴρ τὴν συκῆν αὐτοῦ φάγετ αι καὶ πίεται ὕδωρ τοῦ λάκκου αὐτοῦ

32 Míg eljövök és elviszlek titeket a ti földetekhez hasonló földre, gabonás és boros földre, kenyeres és szõlõs földre, olajfás, és mézes földre, hogy élhessetek és meg ne haljatok. Ne higyjetek Ezékiásnak, mert félrevezet benneteket, mikor azt mondja: Az Úr megszabadít minket!

Till I come and take you away to a land like yours, a land of grain and wine, a land of bread and vine-gardens, a land of oil-giving olives and of honey, so that life and not death may be your fate. Give no attention to Hezekiah when he says to you, The Lord will keep us safe.

ἕως ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς γῆ ὑμῶν γῆ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἄρτου καὶ ἀμπελώνων γῆ ἐλαίας ἐλαίου καὶ μέλιτος καὶ ζήσετε καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε καὶ μὴ ἀκούετε εζεκιου ὅτι ἀπατᾷ ὑμᾶς λέγων κύριος ῥύσεται ἡμᾶς

33 Vajjon megszabadították-é a pogányok istenei, mindenik a maga földjét Assiria királyának kezébõl?

Has any one of the gods of the nations kept his land from falling into the hands of the king of Assyria?

μὴ ῥυόμενοι ἐρρύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ χειρὸς βασιλέως ἀσσυρίων

34 Hol vannak Hámátnak és Arphádnak istenei? Hol Sefárvaimnak, Hénának és Hivvának istenei? És Samariát is megszabadították-é az én kezembõl?

Where are the gods of Hamath and of Arpad? where are the gods of Sepharvaim, of Hena and Ivvah? have they kept Samaria out of my hands?

ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αιμαθ καὶ αρφαδ ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς σεπφαρουαιν καὶ ὅτι ἐξείλαντο σαμάρειαν ἐκ χειρός μου

35 Kicsoda a földön való minden istenek közül, a ki megszabadíthatta volna az õ földjét az én kezembõl, hogy az Úr is kiszabadíthatná Jeruzsálemet az én kezembõl?

Who among all the gods of these countries have kept their country from falling into my hands, to give cause for the thought that the Lord will keep Jerusalem from falling into my hands?

τίς ἐν πᾶσιν τοῖς θεοῖς τῶν γαιῶν οἳ ἐξείλαντο τὰς γᾶς αὐτῶν ἐκ χειρός μου ὅτι ἐξελεῖται κύριος τὴν ιερουσαλημ ἐκ χειρός μου

36 De a nép csak hallgatott, és nem felelt néki csak egy igét sem; mert a király megparancsolta volt, mondván: Ne feleljetek néki.

But the people kept quiet and gave him no answer: for the king's order was, Give him no answer.

καὶ ἐκώφευσαν καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ λόγον ὅτι ἐντολὴ τοῦ βασιλέως λέγων οὐκ ἀποκριθήσεσθε αὐτῷ

37 És elment Eliákim, a Hilkia fia, a [király] házának gondviselõje, és Sebna, az íródeák, és Joákh, az Asáf fia, az emlékíró, Ezékiáshoz megszaggatott ruhákban, és elmondák néki Rabsaké beszédit.

Then Eliakim, the son of Hilkiah, who was over the house, and Shebna the scribe, and Joah, the son of Asaph, the recorder, came to Hezekiah, with their clothing parted as a sign of grief, and gave him an account of what the Rab-shakeh had said.

καὶ εἰσῆλθεν ελιακιμ υἱὸς χελκιου ὁ οἰκονόμος καὶ σομνας ὁ γραμματεὺς καὶ ιωας υἱὸς ασαφ ὁ ἀναμιμνήσκων πρὸς εζεκιαν διερρηχότες τὰ ἱμάτια καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ τοὺς λόγους ραψακου

1 Mikor pedig ezeket hallotta Ezékiás király, megszaggatta az õ ruháit, és zsákba öltözék, és bement az Úr házába.

And on hearing it, King Hezekiah took off his robe, and put on haircloth, and went into the house of the Lord.

καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς εζεκιας καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον κυρίου

2 És elküldte Eliákimot, a [király] házának gondviselõjét, és Sebnát, az íródeákot, és a papoknak véneit, a kik zsákba öltöztek, Ésaiás prófétához, az Ámós fiához;

And he sent Eliakim, who was over the house, and Shebna the scribe, and the chief priests, dressed in haircloth, to Isaiah the prophet, the son of Amoz.

καὶ ἀπέστειλεν ελιακιμ τὸν οἰκονόμον καὶ σομναν τὸν γραμματέα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους πρὸς ησαιαν τὸν προφήτην υἱὸν αμως

3 És mondának néki: Ezt mondja Ezékiás: E nap nyomorúságnak, szidalmazásnak és káromlásnak napja; mert a fiak a szülésre jutottak, de nincs erõ szüléshez.

And they said to him, Hezekiah says, This day is a day of trouble and punishment and shame; for the children are ready to come to birth, but there is no strength to give birth to them.

καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν τάδε λέγει εζεκιας ἡμέρα θλίψεως καὶ ἐλεγμοῦ καὶ παροργισμοῦ ἡ ἡμέρα αὕτη ὅτι ἦλθον υἱοὶ ἕως ὠδίνων καὶ ἰσχὺς οὐκ ἔστιν τῇ τικτούσῃ

4 Netalán az Úr, a te Istened meghallotta Rabsakénak minden beszédit, a kit elküldött az õ ura, Assiria királya, hogy szidalommal illesse az élõ Istent és káromló beszédekkel, a melyeket az Úr, a te Istened meghallott: könyörögj azért azokért, a kik még megmaradtak.

It may be that the Lord your God will give ear to the words of the Rab-shakeh, whom the king of Assyria, his master, sent to say evil things against the living God, and will make his words come to nothing: so then make your prayer for the rest of the people.

εἴ πως εἰσακούσεται κύριος ὁ θεός σου πάντας τοὺς λόγους ραψακου ὃν ἀπέστειλεν αὐτὸν βασιλεὺς ἀσσυρίων ὁ κύριος αὐτοῦ ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα καὶ βλασφημεῖν ἐν λόγοις οἷς ἤκουσεν κύριος ὁ θεός σου καὶ λήμψῃ προσευχὴν περὶ τοῦ λείμματος τοῦ εὑρισκομένου

5 És elmenének az Ezékiás király szolgái Ésaiáshoz.
So the servants of King Hezekiah came to Isaiah.
καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως εζεκιου πρὸς ησαιαν

6 És monda nékik Ésaiás: Ezt mondjátok a ti uratoknak: Ezt mondja az Úr: Ne félj a beszédektõl, a melyeket hallottál, a melyekkel szidalmaztak engem Assiria királyának szolgái.
And Isaiah said to them, This is what you are to say to your master: The Lord says, Be not troubled by the words which the servants of the king of Assyria have said against me in your hearing.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ησαιας τάδε ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν τάδε λέγει κύριος μὴ φοβηθῇς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας ὧν ἐβλασφήμησαν τὰ παιδάρια βασιλέως ἀσσυρίων

7 Ímé én oly lelket adok belé, hogy hírt hallván, visszatér az õ földjére és fegyverrel vágatom le õt az õ földjében.
See, I will put a spirit into him, and bad news will come to his ears, and he will go back to his land; and there I will have him put to death by the sword.
ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐν αὐτῷ πνεῦμα καὶ ἀκούσεται ἀγγελίαν καὶ ἀποστραφήσεται εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ καταβαλῶ αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ

8 És mikor visszatért Rabsaké, Assiria királyát Libna ellen harczolva találta, mert meghallotta volt, hogy Lákisból elment.
So the Rab-shakeh went back, and when he got there the king of Assyria was making war against Libnah, for it had come to his ears that he had gone away from Lachish.
καὶ ἐπέστρεψεν ραψακης καὶ εὗρεν τὸν βασιλέα ἀσσυρίων πολεμοῦντα ἐπὶ λομνα ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ λαχις

9 És hallván Tirháka felõl, a szerecsen király felõl, ezt mondván: Ímé kijött, hogy hadakozzék te ellened; visszafordult és követeket küldött Ezékiáshoz, ezt izenvén:
And when news came to him that Tirhakah, king of Ethiopia, had made an attack on him, he sent representatives to Hezekiah again, saying,
καὶ ἤκουσεν περὶ θαρακα βασιλέως αἰθιόπων λέγων ἰδοὺ ἐξῆλθεν πολεμεῖν μετὰ σοῦ καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς εζεκιαν λέγων

10 Így szóljatok Ezékiásnak, a Júda királyának, mondván: Meg ne csaljon téged a te Istened, a kiben bízol, ezt mondván: Nem adatik Assiria királyának kezébe Jeruzsálem.
This is what you are to say to Hezekiah, king of Judah: Let not your God, in whom is your faith, give you a false hope, saying, Jerusalem will not be given into the hands of the king of Assyria.
μὴ ἐπαιρέτω σε ὁ θεός σου ἐφ' ᾧ σὺ πέποιθας ἐπ' αὐτῷ λέγων οὐ μὴ παραδοθῇ ιερουσαλημ εἰς χεῖρας βασιλέως ἀσσυρίων

11 Ímé hallottad, mit cselekedtek Assiria királyai minden országokkal, elvesztvén azokat; és te megszabadulhatsz-é?
No doubt the story has come to your ears of what the kings of Assyria have done to all lands, putting them to the curse; and will you be kept safe?
ἰδοὺ σὺ ἤκουσας πάντα ὅσα ἐποίησαν βασιλεῖς ἀσσυρίων πάσαις ταῖς γαῖς τοῦ ἀναθεματίσαι αὐτάς καὶ σὺ ῥυσθήσῃ

12 Vajjon megszabadították-é a pogányok istenei azokat, a kiket elvesztettek az én atyáim: Gózánt, Aránt, Résefet és az Eden fiait, a kik Thelasárban [voltak?]
Did the gods of the nations keep safe those on whom my fathers sent destruction, Gozan and Haran and Rezeph and the children of Eden who were in Telassar?
μὴ ἐξείλαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν οὓς διέφθειραν οἱ πατέρες μου τήν τε γωζαν καὶ τὴν χαρραν καὶ ραφες καὶ υἱοὺς εδεμ τοὺς ἐν θαεσθεν

13 Hol van Hámát királya, Arphád királya és Sefárvaim város királya? Héna és Hivva?
Where is the king of Hamath, and the king of Arpad, and the king of the town of Sepharvaim, of Hena and of Ivvah?
ποῦ ἐστιν ὁ βασιλεὺς αιμαθ καὶ ὁ βασιλεὺς αρφαδ καὶ ποῦ ἐστιν σεπφαρουαιν ανα καὶ ουα

14 És elvevé Ezékiás a levelet a követek kezébõl, és elolvasá azt, és felment az Úr házába, és kiterjeszté azt Ezékiás az Úr elõtt;
And Hezekiah took the letter from the hands of those who had come with it; and after reading it, Hezekiah went up to the house of the Lord, opening the letter there before the Lord.
καὶ ἔλαβεν εζεκιας τὰ βιβλία ἐκ χειρὸς τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτά καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἀνέπτυξεν αὐτὰ εζεκιας ἐναντίον κυρίου

15 És imádkozék Ezékiás az Úr elõtt, és monda: Uram, Izráel Istene! a ki a Kérubok között lakol, te vagy egyedül e föld minden országainak Istene, te teremtetted a mennyet és a földet;
And Hezekiah made his prayer to the Lord, saying, O Lord, the God of Israel, seated between the winged ones, you only are the God of all the kingdoms of the earth; you have made heaven and earth.
καὶ εἶπεν κύριε ὁ θεὸς ισραηλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβιν σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν

16 Hajtsd hozzám, Uram, a te füledet és halld meg; nyisd fel Uram, a te szemeidet és lásd meg: és halld meg a Sénakhérib beszédét, a ki ide küldött, hogy szidalommal illesse az élõ Istent.
Let your ear be turned to us, O Lord, and let your eyes be open, O Lord, and see; take note of all the words of Sennacherib who has sent men to say evil against the living God.
κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον ἄνοιξον κύριε τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ καὶ ἄκουσον τοὺς λόγους σενναχηριμ οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα

17 Igaz, Uram, Assiria királyai elpusztították a pogányokat és azok országait.
Truly, O Lord, the kings of Assyria have made waste the nations and their lands,
ὅτι ἀληθείᾳ κύριε ἠρήμωσαν βασιλεῖς ἀσσυρίων τὰ ἔθνη

18 És az õ isteneiket a tûzbe hányták; de azok nem voltak istenek, hanem csak emberi kéz alkotásai, fa és kõ, azért vesztették el õket.
And have given their gods to the fire; for they were no gods, but wood and stone, the work of men's hands; so they have given them to destruction.
καὶ ἔδωκαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ ὅτι οὐ θεοί εἰσιν ἀλλ' ἢ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθοι καὶ ἀπώλεσαν αὐτούς

19 Most azonban, mi Urunk, Istenünk, szabadíts meg, kérlek, minket az õ kezébõl, hogy megismerje e föld minden országa, hogy te, az Úr, vagy az egyetlen Isten!
But now, O Lord our God, give us salvation from his hands, so that it may be clear to all the kingdoms of the earth that you and only you, O Lord, are God.
καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς μόνος

20 Akkor elküldött Ésaiás, az Ámós fia, Ezékiáshoz, ezt mondván: Azt mondja az Úr, Izráel Istene: A te könyörgésedet, Assiria királya, Sénakhérib felõl, meghallgattam.
Then Isaiah, the son of Amoz, sent to Hezekiah, saying, The Lord, the God of Israel, says, The prayer which you have made to me against Sennacherib, king of Assyria, has come to my ears.
καὶ ἀπέστειλεν ησαιας υἱὸς αμως πρὸς εζεκιαν λέγων τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ισραηλ ἃ προσηύξω πρός με περὶ σενναχηριμ βασιλέως ἀσσυρίων ἤκουσα

21 Ez az, a mit az Úr õ felõle mondott: Megutál téged és megcsúfol téged Sionnak szûz leánya, utánad fejét hajtogatja Jeruzsálem leánya.
This is the word which the Lord has said about him: In the eyes of the virgin daughter of Zion you are shamed and laughed at; the daughter of Jerusalem has made sport of you.
οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν κύριος ἐπ' αὐτόν ἐξουδένησέν σε καὶ ἐμυκτήρισέν σε παρθένος θυγάτηρ σιων ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν αὐτῆς ἐκίνησεν θυγάτηρ ιερουσαλημ

22 Kit szidalmaztál és kit gyaláztál? És ki ellen emelted fel a te szódat, vagy [ki ellen] emelted fel a te szemeidet a magasságba? Az Izráel szentje ellen!
Against whom have you said evil and bitter things? against whom has your voice been loud and your eyes lifted up? even against the Holy One of Israel.
τίνα ὠνείδισας καὶ ἐβλασφήμησας καὶ ἐπὶ τίνα ὕψωσας φωνὴν καὶ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς τὸν ἅγιον τοῦ ισραηλ

23 Követeid által gúnyoltad az Urat, és mondád: Szekereim sokaságával meghágom a hegyek magasságait, a Libánon oldalait, és levágom magas czédrusait, legfelségesebb cziprusfáit, és bemegyek csúcsának lakóhelyébe, kertes erdejébe.
You have sent your servants with evil words against the Lord, and have said, With all my war-carriages I have come up to the top of the mountains, to the inmost parts of Lebanon; its tall cedars will be cut down, and the best trees of its woods; I will come up into his highest places, into his thick woods.
ἐν χειρὶ ἀγγέλων σου ὠνείδισας κύριον καὶ εἶπας ἐν τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων μου ἐγὼ ἀναβήσομαι εἰς ὕψος ὀρέων μηροὺς τοῦ λιβάνου καὶ ἔκοψα τὸ μέγεθος τῆς κέδρου αὐτοῦ τὰ ἐκλεκτὰ κυπαρίσσων αὐτοῦ καὶ ἦλθον εἰς μελον τέλους αὐτοῦ δρυμοῦ καρμήλου αὐτοῦ

24 Ástam és ittam idegen vizeket, és kiszárítom lábaim talpával Égyiptom minden folyóvizét.
I have made water-holes and taken their waters, and with my foot I have made all the rivers of Egypt dry.
ἐγὼ ἔψυξα καὶ ἔπιον ὕδατα ἀλλότρια καὶ ἐξηρήμωσα τῷ ἴχνει τοῦ ποδός μου πάντας ποταμοὺς περιοχῆς

25 Avagy nem hallottad? Régen megcsináltam, õs idõktõl elvégeztem ezt! Most [csak] véghezvittem, hogy puszta kõhalmokká döntsd össze az erõs városokat;
Has it not come to your ears how I did it long before, purposing it in times long past? Now I have given effect to my design, so that by you strong towns might be turned into masses of broken walls.
ἔπλασα αὐτήν νῦν ἤγαγον αὐτήν καὶ ἐγενήθη εἰς ἐπάρσεις ἀποικεσιῶν μαχίμων πόλεις ὀχυράς

26 És hogy a benne lakók erejökben megfogyatkozzanak, megrontassanak és megszégyenüljenek, és olyanok legyenek mint a mezõ füve, fiatal paréj, a háztetõ füve és mint a kalászhajtás elõtt elszáradt gabona.

This is why their townsmen had no power, they were broken and put to shame; they were like the grass of the field and the green plant, like grass on the house-tops.

καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς ἠσθένησαν τῇ χειρί ἔπτηξαν καὶ κατῃσχύνθησαν ἐγένοντο χόρτος ἀγροῦ ἢ χλωρὰ βοτάνη χλόη δωμάτων καὶ πάτημα ἀπέναντι ἑστηκότος

27 És ismerem a te ülésedet, és járásodat kelésedet, és ellenem való tombolásodat;

But I have knowledge of your getting up and your resting, of your going out and your coming in.

καὶ τὴν καθέδραν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου καὶ τὴν εἴσοδόν σου ἔγνων καὶ τὸν θυμόν σου ἐπ' ἐμέ

28 A te ellenem való tombolásodért és a te elbizakodásodért, a mely felhatott füleimbe, az én karikámat orrodba vetem, és zabolámat szádba, és visszaviszlek azon az úton, a melyen eljöttél.

Because your wrath against me and your words of pride have come up to my ears, I will put my hook in your nose and my cord in your lips, and I will make you go back by the way you came.

διὰ τὸ ὀργισθῆναί σε ἐπ' ἐμὲ καὶ τὸ στρῆνός σου ἀνέβη ἐν τοῖς ὠσίν μου καὶ θήσω τὰ ἄγκιστρά μου ἐν τοῖς μυκτῆρσίν σου καὶ χαλινὸν ἐν τοῖς χείλεσίν σου καὶ ἀποστρέψω σε ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθες ἐν αὐτῇ

29 Te néked pedig, [Ezékiás], legyen ez jeled: Ez esztendõben táplál a hulladék termése, a második esztendõben, a mi magától terem; de a harmadik esztendõben [már] vettek és arattok, szõlõket plántáltok és azok gyümölcsét eszitek.

And this will be the sign to you: you will get your food this year from what comes up of itself; and in the second year from the produce of the same; and in the third year you will put in your seed and get in the grain and make vine-gardens and take of their fruit.

καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον φάγῃ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν αὐτόματα καὶ τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τὰ ἀνατέλλοντα καὶ ἔτι τρίτῳ σπορὰ καὶ ἄμητος καὶ φυτεία ἀμπελώνων καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν

30 És a Júda házából a kiszabadult és a megmaradt gyökeret ver alól, és gyümölcsöt terem felül.

And those of Judah who are still living will again take root in the earth and give fruit.

καὶ προσθήσει τὸ διασεσῳσμένον οἴκου ιουδα τὸ ὑπολειφθὲν ῥίζαν κάτω καὶ ποιήσει καρπὸν ἄνω

31 Mert Jeruzsálembõl fog származni a maradék, és a megszabadult a Sion hegyérõl; a Seregek Urának buzgó szerelme cselekszi ezt!

For from Jerusalem those who have been kept safe will go out, and those who are still living will go out of Mount Zion: by the fixed purpose of the Lord of armies this will be done.

ὅτι ἐξ ιερουσαλημ ἐξελεύσεται κατάλειμμα καὶ ἀνασῳζόμενος ἐξ ὄρους σιων ὁ ζῆλος κυρίου τῶν δυνάμεων ποιήσει τοῦτο

32 Azért azt mondja az Úr Assiria királya felõl: Be nem jõ e városba, és nyilat sem lõ bele, sem paizs nem ostromolja azt, sem sánczot nem ás mellette.

For this cause the Lord says about the king of Assyria, He will not come into this town, or send an arrow against it; he will not come before it with arms, or put up an earthwork against it;

οὐχ οὕτως τάδε λέγει κύριος πρὸς βασιλέα ἀσσυρίων οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν πόλιν ταύτην καὶ οὐ τοξεύσει ἐκεῖ βέλος καὶ οὐ προφθάσει αὐτὴν θυρεός καὶ οὐ μὴ ἐκχέῃ πρὸς αὐ τὴν πρόσχωμα

33 Azon az úton, a melyen jött, tér vissza, de e városba be nem jõ, azt mondja az Úr.

By the way he came he will go back, and he will not get into this town, says the Lord.

τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐκ εἰσελεύσεται λέγει κύριος

34 És megoltalmazom e várost, hogy megtartsam azt, én érettem és Dávidért, az én szolgámért.

For I will keep this town safe, for my honour, and for the honour of my servant David.

καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης δι' ἐμὲ καὶ διὰ δαυιδ τὸν δοῦλόν μου

35 És azon az éjszakán kijött az Úr angyala, és levágott az Assiriabeli táborban száznyolczvanötezeret, és mikor jó reggel felkeltek, ímé mindenütt holttestek [hevertek.]

And that night the angel of the Lord went out and put to death in the army of the Assyrians a hundred and eighty-five thousand men; and when the people got up early in the morning, there was nothing to be seen but dead bodies.

καὶ ἐγένετο ἕως νυκτὸς καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδας καὶ ὤρθρισαν τὸ πρωί καὶ ἰδοὺ πάντες σώματα νεκρά

36 És elindult, és elment, és visszafordult Sénakhérib, Assiria királya, és Ninivében maradt.

So Sennacherib, king of Assyria, went back to his place at Nineveh.

καὶ ἀπῆρεν καὶ ἐπορεύθη καὶ ἀπέστρεψεν σενναχηριμ βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ ᾤκησεν ἐν νινευη

37 És lõn, mikor õ a Nisróknak, az õ Istenének templomában imádkozék, Adramélek és Sarézer, az õ fiai, levágták õt fegyverrel: magok pedig elszaladtak az Ararát földébe, és az õ fia, Esárhaddon uralkodék helyette.

And it came about, when he was worshipping in the house of Nisroch his god, that his sons Adrammelech and Sharezer put him to death with the sword; and they went in flight into the land of Ararat. And Esar-haddon his son became king in his place.

καὶ ἐγένετο αὐτοῦ προσκυνοῦντος ἐν οἴκῳ νεσεραχ θεοῦ αὐτοῦ καὶ αδραμελεχ καὶ σαρασαρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ καὶ αὐτοὶ ἐσώθησαν εἰς γῆν αραρατ καὶ ἐβασίλευσεν ασορδαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 Ebben az idõben halálosan megbetegedett Ezékiás, és hozzá menvén Ésaiás próféta, az Ámós fia, monda néki: Azt mondja az Úr: Rendeld el házadat, mert meghalsz és nem élsz.

In those days Hezekiah was ill and near death. And Isaiah the prophet, the son of Amoz, came to him, and said to him, The Lord says, Put your house in order, for your death is near.

ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠρρώστησεν εζεκιας εἰς θάνατον καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν ησαιας υἱὸς αμως ὁ προφήτης καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν τάδε λέγει κύριος ἔντειλαι τῷ οἴκῳ σου ὅτι ἀποθνήσκεις σὺ καὶ οὐ ζήσῃ

2 Akkor arczczal a falhoz fordult, és könyörgött az Úrnak, mondván:

Then, turning his face to the wall, he made his prayer to the Lord, saying,

καὶ ἀπέστρεψεν εζεκιας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον καὶ ηὔξατο πρὸς κύριον λέγων

3 Óh Uram, emlékezzél meg róla, hogy te elõtted hûséggel és tökéletes szívvel jártam, és hogy azt cselekedtem, a mi jó volt a te szemeid elõtt. És sírt Ezékiás nagy sírással.

O Lord, keep in mind how I have been true to you with all my heart, and have done what is good in your eyes. And Hezekiah gave way to bitter weeping.

ὦ δή κύριε μνήσθητι δὴ ὅσα περιεπάτησα ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ πλήρει καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἐποίησα καὶ ἔκλαυσεν εζεκιας κλαυθμῷ μεγάλῳ

4 Azonban Ésaiás még alig ért a város közepére, mikor az Úr beszéde lõn õ hozzá, mondván:

Now before Isaiah had gone out of the middle of the town, the word of the Lord came to him, saying,

καὶ ἦν ησαιας ἐν τῇ αὐλῇ τῇ μέσῃ καὶ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν λέγων

5 Menj vissza és mondd meg Ezékiásnak, az én népem fejedelmének: Azt mondja az Úr, Dávidnak, a te atyádnak Istene: Meghallgattam a te imádságodat, láttam a te könyhullatásidat, ímé én meggyógyítlak téged, harmadnapra felmégy az Úr házába;

Go back and say to Hezekiah, the ruler of my people, The Lord, the God of David your father, says, Your prayer has come to my ears, and I have seen your weeping; see, I will make you well: on the third day you will go up to the house of the Lord.

ἐπίστρεψον καὶ ἐρεῖς πρὸς εζεκιαν τὸν ἡγούμενον τοῦ λαοῦ μου τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς δαυιδ τοῦ πατρός σου ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου εἶδον τὰ δάκρυά σου ἰδοὺ ἐγὼ ἰάσομαί σε τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναβήσῃ εἰς οἶκον κυρίου

6 És a te idõdet tizenöt esztendõvel meghosszabbítom, és megszabadítlak téged és e várost Assiria királyának kezébõl, és megoltalmazom e várost én érettem és Dávidért, az én szolgámért,

I will give you fifteen more years of life; and I will keep you and this town safe from the hands of the king of Assyria; I will keep this town safe, for my honour, and for the honour of my servant David.

καὶ προσθήσω ἐπὶ τὰς ἡμέρας σου πέντε καὶ δέκα ἔτη καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως ἀσσυρίων σώσω σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης δι' ἐμὲ καὶ διὰ δαυιδ τὸν δοῦλόν μου

7 És monda Ésaiás: Hozzatok egy kötés száraz fügét ide. És hozának, és azt a kelevényre kötötték, és meggyógyult.
Then Isaiah said, Take a cake of figs. So they took it and put it on his wound, and he got better.
καὶ εἶπεν λαβέτωσαν παλάθην σύκων καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τὸ ἕλκος καὶ ὑγιάσει

8 És mikor azt kérdezé Ezékiás Ésaiástól: Mi lesz a jele, hogy meggyógyít engem az Úr, és hogy harmadnapra felmehetek az Úr házába?
And Hezekiah said to Isaiah, What is to be the sign that the Lord will make me well, and that I will go up to the house of the Lord on the third day?
καὶ εἶπεν εζεκιας πρὸς ησαιαν τί τὸ σημεῖον ὅτι ἰάσεταί με κύριος καὶ ἀναβήσομαι εἰς οἶκον κυρίου τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ

9 Felele Ésaiás: Ez legyen jeled az Úrtól, hogy õ megcselekeszi ezt a dolgot, a melyrõl szólott [néked]: Elõremenjen-é az árnyék tíz grádicscsal, vagy visszatérjen-é tíz grádicscsal?
And Isaiah said, This is the sign the Lord will give you, that he will do what he has said; will the shade go forward ten degrees or back?
καὶ εἶπεν ησαιας τοῦτο τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου ὅτι ποιήσει κύριος τὸν λόγον ὃν ἐλάλησεν πορεύσεται ἡ σκιὰ δέκα βαθμούς ἐὰν ἐπιστρέφῃ δέκα βαθμούς

10 És felele Ezékiás: Könnyû az árnyéknak tíz grádicscsal alábbszállani. Ne úgy, hanem menjen hátra az árnyék tíz grádicscsal.
And Hezekiah said in answer, It is a simple thing for the shade to go forward; but let it go back ten degrees.
καὶ εἶπεν εζεκιας κοῦφον τὴν σκιὰν κλῖναι δέκα βαθμούς οὐχί ἀλλ' ἐπιστραφήτω ἡ σκιὰ δέκα βαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω

11 És könyörgött Ésaiás próféta az Úrhoz, és visszatérítéaz árnyékot Akház napóráján, azokon a grádicsokon, a melyeken már alament volt, tíz grádicscsal.
Then Isaiah the prophet made prayer to the Lord, and he made the shade go back ten degrees from its position on the steps of Ahaz.
καὶ ἐβόησεν ησαιας ὁ προφήτης πρὸς κύριον καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σκιὰ ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς εἰς τὰ ὀπίσω δέκα βαθμούς

12 Ebben az idõben küldött Berodákh Baladán, Baladánnak, a babilóniai királynak fia levelet és ajándékokat Ezékiásnak; mert meghallotta, hogy Ezékiás beteg volt.
At that time, Merodach-baladan, the son of Baladan, king of Babylon, sent letters with an offering to Hezekiah, because he had news that Hezekiah had been ill.
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλεν μαρωδαχβαλαδαν υἱὸς βαλαδαν βασιλεὺς βαβυλῶνος βιβλία καὶ μαναα πρὸς εζεκιαν ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἠρρώστησεν εζεκιας

13 És meghallgatá õket Ezékiás, és megmutatta nékik az õ egész kincsesházát, az ezüstöt, az aranyat, a fûszerszámokat, a drága kenetet és az õ fegyveres házát és mindent, a mi csak találtatott az õ kincstáraiban, és nem volt semmi az õ házában és egész birodalmában, a mit meg nem mutatott volna Ezékiás.
And Hezekiah was glad at their coming and let them see all his store of wealth, the silver and the gold and the spices and the oil of great price, and the house of his arms, and everything there was in his stores; there was nothing in all his house or his kingdom which Hezekiah did not let them see.
καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς εζεκιας καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς ὅλον τὸν οἶκον τοῦ νεχωθα τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὰ ἀρώματα καὶ τὸ ἔλαιον τὸ ἀγαθόν καὶ τὸν οἶκον τῶν σκευῶν καὶ ὅσα ηὑρέθη ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ οὐκ ἦν λόγος ὃν οὐκ ἔδειξεν αὐτοῖς εζεκιας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ

14 Ekkor jött Ésaiás próféta Ezékiás királyhoz, és monda néki: Mit mondtak ezek a férfiak, és honnét jöttek hozzád? És felele Ezékiás: Messze földrõl jöttek, Babilóniából.
Then Isaiah the prophet came to King Hezekiah and said to him, What did these men say and where did they come from? And Hezekiah said, They came from a far country, even from Babylon.
καὶ εισῆλθεν ησαιας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα εζεκιαν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν τί ἐλάλησαν οἱ ἄνδρες οὗτοι καὶ πόθεν ἥκασιν πρὸς σέ καὶ εἶπεν εζεκιας ἐκ γῆς πόρρωθεν ἥκασι ν πρός με ἐκ βαβυλῶνος

15 És monda: Mit láttak a te házadban? Felele Ezékiás: Mindent láttak, a mi csak van az én házamban, és nem volt semmi az én tárházamban, a mit nékik meg ne mutattam volna.
And he said, What have they seen in your house? And Hezekiah said in answer, They saw everything in my house: there is nothing among my stores which I did not let them see.
καὶ εἶπεν τί εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ εἶπεν πάντα ὅσα ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον οὐκ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ ἔδειξα αὐτοῖς ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου

16 Akkor monda Ésaiás Ezékiásnak: Halld meg az Úrnak beszédét:
And Isaiah said to Hezekiah, Give ear to the word of the Lord.
καὶ εἶπεν ησαιας πρὸς εζεκιαν ἄκουσον λόγον κυρίου

17 Ímé eljõ az idõ, a mikor mindaz, a mi a te házadban van, és a mit eltettek a te atyáid e mai napig, elvitetik Babilóniába, és semmi sem marad meg, azt mondja az Úr.
Truly, days are coming when everything in your house, and whatever your fathers have put in store till this day, will be taken away to Babylon: all will be gone, says the Lord.
ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται καὶ ληµφθήσεται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ ὅσα ἐθησαύρισαν οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης εἰς βαβυλῶνα καὶ οὐχ ὑπολειφθήσεται ῥῆμα ὃ εἶπ εν κύριος

18 És a te fiaid közül is, a kik tõled származnak és születnek, elhurczoltatnak és udvariszolgák lesznek a babilóniai király udvarában.
And your sons, the offspring of your body, they will take away to be unsexed servants in the house of the king of Babylon.
καὶ οἱ υἱοί σου οἳ ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ οὓς γεννήσεις λήμψεται καὶ ἔσονται εὐνοῦχοι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως βαβυλῶνος

19 Ezékiás pedig monda Ésaiásnak: Jó az Úr beszéde, a melyet szólál: És monda: Nem [merõ jóság-é], ha békesség és hûség lesz az én napjaimban?
Then Hezekiah said to Isaiah, Good is the word of the Lord which you have said. Then he said, ... if in my time there is peace and righteousness?
καὶ εἶπεν εζεκιας πρὸς ησαιαν ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἔστω εἰρήνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου

20 Ezékiásnak egyéb dolgai pedig és minden erõssége, és hogy miképen csinálta a tavat és a vízcsöveket, a melyekkel a vizet a városba vezette, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika- könyvében?
Now the rest of the acts of Hezekiah, and his power, and how he made the pool and the stream, to take water into the town, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων εζεκιου καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ καὶ ὅσα ἐποίησεν τὴν κρήνην καὶ τὸν ὑδραγωγὸν καὶ εἰσήνεγκεν τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα

21 És elaluvék Ezékiás az õ atyáival, és az õ fia, Manasse uralkodék helyette.
And Hezekiah went to rest with his fathers; and Manasseh his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη εζεκιας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυιδ καὶ ἐβασίλευσεν μανασσης υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 Manasse tizenkét esztendõs volt, mikor uralkodni kezdett, és ötvenöt esztendeig uralkodott Jeruzsálemben, és az õ anyjának Hefsiba volt a neve.
Manasseh was twelve years old when he became king; for fifty-five years he was ruling in Jerusalem; and his mother's name was Hephzi-bah.
υἱὸς δώδεκα ἐτῶν μανασσης ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ πεντήκοντα καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ οψιβα

2 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt, a pogányok útálatossága szerint, a kiket az Úr kiûzött volt az Izráel fiai elõl:
He did evil in the eyes of the Lord, copying the disgusting ways of those nations whom the Lord had sent out before the children of Israel.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ισραηλ

3 Mert újra megépítette a magaslatokat, a melyeket Ezékiás, az õ atyja lerontott, és oltárokat emelt a Baálnak, és állított Aserát, mint a hogy Akháb, az Izráel királya cselekedett volt, és imádta az összes mennyei seregeket és azoknak szolgált.
He put up again the high places which had been pulled down by Hezekiah his father; he made altars for Baal, and an Asherah, as Ahab, king of Israel, had done; he was a worshipper and servant of all the stars of heaven.
καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ᾠκοδόμησεν τὰ ὑψηλά ἃ κατέσπασεν εζεκιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἀνέστησεν θυσιαστήριον τῇ βααλ καὶ ἐποίησεν ἄλση καθὼς ἐποίησεν αχααβ βασιλεὺς ισραηλ καὶ προσεκύνησεν πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς

4 És oltárokat is épített az Úr házában, a mely felõl azt mondotta volt az Úr: Jeruzsálemben helyheztetem az én nevemet!
And he put up altars in the house of the Lord, of which the Lord had said, In Jerusalem will I put my name.
καὶ ᾠκοδόμησεν θυσιαστήριον ἐν οἴκῳ κυρίου ὡς εἶπεν ἐν ιερουσαλημ θήσω τὸ ὄνομά μου

5 Oltárokat épített az egész mennyei seregnek, az Úr házának mind a két pitvarában.
And he put up altars for all the stars of heaven in the two outer squares of the house of the Lord.
καὶ ᾠκοδόμησεν θυσιαστήριον πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου

6 És átvivé a fiát a tûzön, és igézést és jegymagyarázást ûzött és ördöngösöket és titokfejtõket tartott; sok gonosz dolgot cselekedék az Úr szemei elõtt, hogy õt haragra ingerelje.

And he made his son go through the fire, and made use of secret arts and signs for reading the future; he gave positions to those who had control of spirits and to wonder-workers; he did much evil in the eyes of the Lord, moving him to wrath.

καὶ διῆγεν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν πυρὶ καὶ ἐκληδονίζετο καὶ οἰωνίζετο καὶ ἐποίησεν θελητὴν καὶ γνώστας ἐπλήθυνεν τοῦ ποιεῖν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου παροργίσαι αὐτόν

7 És az Asera-bálványt, a melyet készített, bevitte abba a házba, a mely felõl azt mondotta volt az Úr Dávidnak és az õ fiának, Salamonnak: Ebben a házban és Jeruzsálemben, a melyet magamnak választottam Izráelnek minden nemzetségei közül, helyheztetem az én nevemet mindörökké;

He put the image of Asherah which he had made in the house of which the Lord had said to David and to Solomon his son, In this house, and in Jerusalem, the town which I have made mine out of all the tribes of Israel, I will put my name for ever.

καὶ ἔθηκεν τὸ γλυπτὸν τοῦ ἄλσους ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ εἶπεν κύριος πρὸς δαυιδ καὶ πρὸς σαλωμων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ καὶ ἐν ιερουσαλημ ᾗ ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν ισραηλ καὶ θήσω τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα

8 És ki nem mozdítom többé Izráel lábát errõl a földrõl, a melyet adtam az õ eleiknek, ha szorgalmatosan az én parancsolatim szerint cselekesznek, és az egész törvény szerint, a melyet nékik Mózes, az én szolgám parancsolt.

And never again will I send the feet of Israel wandering from the land which I gave to their fathers; if only they will take care to do all my orders, and keep all the law which my servant Moses gave them.

καὶ οὐ προσθήσω τοῦ σαλεῦσαι τὸν πόδα ισραηλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν οἵτινες φυλάξουσιν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολήν ἣν ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ δοῦλός μου μωυσῆς

9 Õk azonban nem engedelmeskedtek, mert tévelygésbe ejté õket Manasse, hogy még gonoszabbul viseljék magokat azoknál a pogányoknál, a kiket az Úr kivesztett az Izráel fiai elõl.

But they did not give ear; and Manasseh made them do more evil than those nations did, whom the Lord gave up to destruction before the children of Israel.

καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς μανασσης τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου ὑπὲρ τὰ ἔθνη ἃ ἠφάνισεν κύριος ἐκ προσώπου υἱῶν ισραηλ

10 Akkor szóla az Úr az õ szolgái, a próféták által, mondván:

And the Lord said, by his servants the prophets,

καὶ ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν λέγων

11 Mivelhogy Manasse, Júda királya ezeket az útálatosságokat cselekedte, gonoszabb dolgokat cselekedvén mindazoknál, a melyeket az õ elõtte való Emoreusok cselekedtek vala, és Júdát is vétekbe ejtette az õ bálványai által:

Because Manasseh, king of Judah, has done these disgusting things, doing more evil than all the Amorites before him, and making Judah do evil with his false gods,

ἀνθ' ὧν ὅσα ἐποίησεν μανασσης ὁ βασιλεὺς ιουδα τὰ βδελύγματα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἀπὸ πάντων ὧν ἐποίησεν ὁ αμορραῖος ὁ ἔμπροσθεν καὶ ἐξήμαρτεν καί γε ιουδα ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν

12 Azért ezt mondja az Úr, Izráel Istene: Íme, én oly veszedelmet hozok Jeruzsálemre és Júdára, hogy mindenkinek, a ki azt hallja, megcsendül bele mind a két füle.

For this cause, says the Lord, the God of Israel, I will send such evil on Jerusalem and Judah that the ears of all to whom the news comes will be burning.

οὐχ οὕτως τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἰδοὺ ἐγὼ φέρω κακὰ ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ ιουδα ὥστε παντὸς ἀκούοντος ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐτοῦ

13 És kiterjesztem Jeruzsálemre a Samaria mérõ-zsinórját és az Akháb házának mértékét; és kitörlöm Jeruzsálemet, mint kitörlik a tálat, és kitörölve leborítják azt,

And over Jerusalem will be stretched the line of Samaria and the weight of Ahab; Jerusalem will be washed clean as a plate is washed, and turned over on its face.

καὶ ἐκτενῶ ἐπὶ ιερουσαλημ τὸ μέτρον σαμαρείας καὶ τὸ στάθμιον οἴκου αχααβ καὶ ἀπαλείψω τὴν ιερουσαλημ καθὼς ἀπαλείφεται ὁ ἀλάβαστρος ἀπαλειφόμενος καὶ καταστρέφεται ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ

14 És elhagyom az én örökségem maradékát, és adom õt ellenségei kezébe, és zsákmánya és ragadománya lesz minden ellenségeinek;

And I will put away from me the rest of my heritage, and give them up into the hands of their haters, who will take their property and their goods for themselves;

καὶ ἀπώσομαι τὸ ὑπόλειμμα τῆς κληρονομίας μου καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ ἔσονται εἰς διαρπαγὴν καὶ εἰς προνομὴν πᾶσιν τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν

15 Azért, mert gonoszul cselekedtek én elõttem, és engem haragra ingerlettek az õ atyáiknak Égyiptomból való kijövetelök napjától fogva, mind e mai napig.
Because they have done evil in my eyes, moving me to wrath, from the day when their fathers came out of Egypt till this day.
ἀνθ' ὧν ὅσα ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς μου καὶ ἦσαν παροργίζοντές με ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐξήγαγον τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

16 És Manasse nagyon sok ártatlan vért is ontott ki, úgy hogy Jeruzsálem minden felõl megtelt vele, azon a vétkén kivül, a melylyel vétekbe ejtette Júdát, gonoszul cselekedvén az Úr szemei elõtt.
More than this, Manasseh took the lives of upright men, till Jerusalem from one end to the other was full of blood; in addition to his sin in making Judah do evil in the eyes of the Lord.
καί γε αἷμα ἀθῷον ἐξέχεεν μανασσης πολὺ σφόδρα ἕως οὗ ἔπλησεν τὴν ιερουσαλημ στόμα εἰς στόμα πλὴν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ὧν ἐξήμαρτεν τὸν ιουδαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου

17 Manassénak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei és az õ vétke, a melyet cselekedett, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?
Now the rest of the acts of Manasseh, and all he did, and his sins, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων μανασση καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ ἣν ἥμαρτεν οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα

18 És elaluvék Manasse az õ atyáival, és eltemetteték az õ háza mellett lévõ kertben, az Uzza kertjében, és az õ fia, Amon uralkodék helyette.
So Manasseh went to rest with his fathers, and was put into the earth in the garden of his house, in the garden of Uzza; and Amon his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη μανασσης μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν τῷ κήπῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐν κήπῳ οζα καὶ ἐβασίλευσεν αμων υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

19 Amon huszonkét esztendõs volt, mikor uralkodni kezdett, és két esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az õ anyjának neve Mésullémet volt, a Jótbabeli Hárus leánya.
Amon was twenty-two years old when he became king, ruling in Jerusalem for two years; his mother's name was Meshullemeth, the daughter of Haruz of Jotbah.
υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν αμων ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ μεσολλαμ θυγάτηρ αρους ἐξ ιετεβα

20 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt, a mint cselekedett Manasse, az õ atyja.
He did evil in the eyes of the Lord, as Manasseh his father had done.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καθὼς ἐποίησεν μανασσης ὁ πατὴρ αὐτοῦ

21 És tökéletesen azon az úton járt, a melyen járt volt az õ atyja, és szolgált a bálványoknak, a kiknek szolgált volt atyja, és azokat imádta.
He went in all the ways of his father, being a servant and worshipper of the false gods to which his father had been a servant;
καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐλάτρευσεν τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐλάτρευσεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς

22 És elhagyta az Urat, atyái Istenét, és nem járt az Úrnak útában.
Turning away from the Lord, the God of his fathers, and not walking in his ways.
καὶ ἐγκατέλιπεν τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ κυρίου

23 És pártot ütöttek Amon ellen a maga szolgái, és megölték a királyt az õ házában.
And the servants of Amon made a secret design against him, and put the king to death in his house.
καὶ συνεστράφησαν οἱ παῖδες αμων πρὸς αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσαν τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ

24 De a föld népe levágta mindazokat, a kik pártot ütöttek volt Amon király ellen, és a föld népe királylyá tevé az õ fiát, Jósiást, helyette.
But the people of the land put to death all those who had taken part in the design against the king, and made Josiah his son king in his place.
καὶ ἐπάταξεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς πάντας τοὺς συστραφέντας ἐπὶ τὸν βασιλέα αμων καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν ιωσιαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

25 Amonnak egyéb dolgai pedig, a melyeket cselekedett, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?
Now the rest of the acts which Amon did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων αμων ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα

26 És eltemeték õt az õ sírjába, Uzza kertjében, és fia, Jósiás lett a király õ helyette.
He was put in his last resting-place in the garden of Uzza, and Josiah his son became king in his place.
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ οζα καὶ ἐβασίλευσεν ιωσιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 Nyolcz esztendõs volt Jósiás, mikor uralkodni kezdett, és harminczegy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az õ anyjának neve Jédida, a Boskátból való Adaja leánya.
Josiah was eight years old when he became king; and he was ruling in Jerusalem for thirty-one years; his mother's name was Jedidah, daughter of Adaiah of Bozkath.
υἱὸς ὀκτὼ ἐτῶν ιωσιας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τριάκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ ιεδιδα θυγάτηρ εδεϊα ἐκ βασουρωθ

2 És kedves dolgot cselekedék az Úr szemei elõtt, és járt az õ atyjának, Dávidnak minden útaiban, és nem tért el sem jobbra, sem balra.
He did what was right in the eyes of the Lord, walking in the ways of David his father, without turning to the right hand or to the left.
καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ οὐκ ἀπέστη δεξιὰ ἢ ἀριστερά

3 És történt Jósiás király tizennyolczadik esztendejében, elküldte a király Sáfánt, Asaliának, a Messullám fiának fiát, az íródeákot, az Úr házához, mondván:
Now in the eighteenth year after he became king, Josiah sent Shaphan, the son of Azaliah, the son of Meshullam, the scribe, to the house of the Lord, saying to him,
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ ιωσια ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν σαφφαν υἱὸν εσελιου υἱοῦ μεσολλαμ τὸν γραμματέα οἴκου κυρίου λέγ ων

4 Menj fel Hilkiához, a fõpaphoz, és számlálják meg az Úr házába begyült pénzt, a melyet gyûjtöttek az ajtóõrizõk a néptõl.
Go up to Hilkiah, the chief priest, and let him give out the money which is taken into the house of the Lord, which the keepers of the door have got together from the people;
ἀνάβηθι πρὸς χελκιαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ σφράγισον τὸ ἀργύριον τὸ εἰσενεχθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου ὃ συνήγαγον οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν παρὰ τοῦ λαοῦ

5 És adják azt az Úr házában való mívesek pallérainak kezébe, hogy adják a munkásoknak, a kik az Úrnak házán dolgoznak, hogy a háznak romlásait kijavítsák;
And let it be given to the overseers of the work of the Lord's house, to give to the workmen who are making good what was damaged in the house of the Lord;
καὶ δότωσαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα τῶν καθεσταμένων ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τοῖς ποιοῦσιν τὰ ἔργα τοῖς ἐν οἴκῳ κυρίου τοῦ κατισχῦσαι τὸ βεδεκ τοῦ οἴκ ου

6 Az ácsoknak, az építõknek és a kõmíveseknek, hogy fákat és faragott köveket vásároljanak a ház kijavítására.
To the woodworkers and the builders and the stone-cutters; and for getting wood and cut stones for the building up of the house.
τοῖς τέκτοσιν καὶ τοῖς οἰκοδόμοις καὶ τοῖς τειχισταῖς καὶ τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητοὺς τοῦ κραταιῶσαι τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου

7 De számadást nem kell tõlök venni a pénzrõl, a mely kezökbe adatik, mert õk azt becsülettel végzik.
They did not have to give any account of the money which was handed to them, for they made use of it with good faith.
πλὴν οὐκ ἐξελογίζοντο αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ διδόμενον αὐτοῖς ὅτι ἐν πίστει αὐτοὶ ποιοῦσιν

8 És monda Hilkia, a fõpap, Sáfánnak, az íródeáknak: Megtaláltam a törvénykönyvet az Úr házában. És Hilkia oda adta a könyvet Sáfánnak, hogy olvassa el azt.
Then Hilkiah, the chief priest, said to Shaphan the scribe, I have made discovery of the book of the law in the house of the Lord. So Hilkiah gave it to Shaphan;
καὶ εἶπεν χελκιας ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας πρὸς σαφφαν τὸν γραμματέα βιβλίον τοῦ νόμου εὗρον ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδωκεν χελκιας τὸ βιβλίον πρὸς σαφφαν καὶ ἀνέγνω αὐτό

9 És elméne Sáfán, az íródeák, a királyhoz, és megvivé a királynak a választ, és monda: A te szolgáid egybeszedék a pénzt, a mely a házban találtatott, és oda adták azt az Úr házában munkálkodók pallérainak kezébe.
Then, after reading it, Shaphan the scribe went in to the king and gave him an account of what had been done, saying, Your servants have given out the money which was in the house, and have given it to the overseers of the work of the house of the Lord.
καὶ εἰσήνεγκεν πρὸς τὸν βασιλέα ιωσιαν καὶ ἐπέστρεψεν τῷ βασιλεῖ ῥῆμα καὶ εἶπεν ἐχώνευσαν οἱ δοῦλοί σου τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖ ρα ποιούντων τὰ ἔργα τῶν καθεσταμένων ἐν οἴκῳ κυρίου

10 És megmondá Sáfán, az íródeák, a királynak, mondván: Egy könyvet adott nékem Hilkia pap. És felolvasá azt Sáfán a király elõtt.
Then Shaphan the scribe said to the king, Hilkiah the priest has given me a book; and he was reading it before the king.
καὶ εἶπεν σαφφαν ὁ γραμματεὺς πρὸς τὸν βασιλέα λέγων βιβλίον ἔδωκέν μοι χελκιας ὁ ἱερεύς καὶ ἀνέγνω αὐτὸ σαφφαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως

11 Mikor pedig hallotta a király a törvény könyvének beszédit, megszaggatá az õ ruháit.
And the king, hearing the words of the book of the law, took his robe in his hands, violently parting it as a sign of his grief;
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τοῦ νόμου καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ

12 És megparancsolta a király Hilkia papnak és Ahikámnak, a Sáfán fiának, és Akbórnak, a Mikája fiának, és Sáfánnak, az íródeáknak, és Asájának, a király szolgájának, mondván:

And he gave orders to Hilkiah the priest, and Ahikam, the son of Shaphan, and Achbor, the son of Micaiah, and Shaphan the scribe, and Asaiah the king's servant, saying,

καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ χελκια τῷ ἱερεῖ καὶ τῷ αχικαμ υἱῷ σαφφαν καὶ τῷ αχοβωρ υἱῷ μιχαιου καὶ τῷ σαφφαν τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ ασαια δούλῳ τοῦ βασιλέως λέγων

13 Menjetek el, kérdezzétek meg az Urat én érettem és a népért és az egész Júdáért, e könyvnek beszédei felõl, a mely megtaláltatott; mert nagy az Úr haragja, mely felgerjedett ellenünk, mivel a mi atyáink nem engedelmeskedtek e könyv beszédeinek, hogy cselekedtek volna mindent úgy, a mint megíratott nékünk.

Go and get directions from the Lord for me and for the people and for all Judah, about the words of this book which has come to light; for great is the wrath of the Lord which is burning against us, because our fathers have not given ear to the words of this book, to do all the things which are recorded in it.

δεῦτε ἐκζητήσατε τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ ιουδα περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ εὑρεθέντος τούτου ὅτι μεγάλη ἡ ὀργὴ κυρίου ἡ ἐκκ εκαυμένη ἐν ἡμῖν ὑπὲρ οὗ οὐκ ἤκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τούτου τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα καθ' ἡμῶν

14 És elméne Hilkia pap és Ahikám, Akbór, Sáfán és Asája Hulda próféta asszonyhoz, Sallumnak, a Tikva fiának - a ki Harhásnak, a ruhák õrizõjének fia volt - feleségéhez, a ki Jeruzsálem más részében lakott, és beszéltek vele.

So Hilkiah the priest, and Ahikam and Achbor and Shaphan and Asaiah, went to Huldah the woman prophet, the wife of Shallum, the son of Tikvah, the son of Harhas, keeper of the robes, (now she was living in Jerusalem, in the second part of the town;) and they had talk with her.

καὶ ἐπορεύθη χελκιας ὁ ἱερεὺς καὶ αχικαμ καὶ αχοβωρ καὶ σαφφαν καὶ ασαιας πρὸς ολδαν τὴν προφῆτιν γυναῖκα σελλημ υἱοῦ θεκουε υἱοῦ αραας τοῦ ἱματιοφύλακος καὶ αὐτὴ κ ατῴκει ἐν ιερουσαλημ ἐν τῇ μασενα καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτήν

15 És monda nékik: Azt mondja az Úr, Izráel Istene: Mondjátok meg a férfiúnak, a ki titeket hozzám küldött;

And she said to them, The Lord, the God of Israel, says, Say to the man who sent you to me,

καὶ εἶπεν αὐτοῖς τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ εἴπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρός με

16 Ezt mondja az Úr: Ímé én veszedelmet hozok e helyre és e helyen lakozókra, a könyv minden beszédei szerint, a melyet olvasott a Júda királya;

These are the words of the Lord: See, I will send evil on this place and on its people, even everything which the king of Judah has been reading in the book;

τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτόν πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὓς ἀνέγνω βασιλεὺς ιουδα

17 Mert elhagytak engem, és idegen isteneknek áldoztak jóillattal, hogy engem haragra indítsanak az õ kezöknek minden csinálmányával: azért felgerjed az én haragom e hely ellen, és meg sem oltatik.

Because they have given me up, burning offerings to other gods and moving me to wrath by all the work of their hands; so my wrath will be on fire against this place, and will not be put out.

ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ ἐθυμίων θεοῖς ἑτέροις ὅπως παροργίσωσίν με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἐκκαυθήσεται ὁ θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ οὐ σβεσθήσετα ι

18 A Júda királyának pedig, a ki elküldött titeket, hogy megkérdezzétek az Urat, ezt mondjátok: Azt mondja az Úr, Izráel Istene: Mivelhogy e beszédekre, a melyeket hallottál,

But to the king of Judah who sent you to get directions from the Lord, say, This is what the Lord, the God of Israel, has said: As to the words which have come to your ears,

καὶ πρὸς βασιλέα ιουδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς ἐπιζητῆσαι τὸν κύριον τάδε ἐρεῖτε πρὸς αὐτόν τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ οἱ λόγοι οὓς ἤκουσας

19 Meglágyult a te szíved, és magadat megaláztad az Úr elõtt, hallván azokat, a miket e hely és az ezen helyen lakók ellen szólottam, hogy pusztulássá és átokká lesznek, és megszaggattad a te ruháidat, és sírtál elõttem; azért én is meghallgattalak, azt mondja az Úr.

Because your heart was soft, and you made yourself low before me, when you had word of what I said against this place and its people, that they would become a waste and a curse, and you gave signs of grief, weeping before me: truly, I have given ear to you, says the Lord.

ἀνθ' ὧν ὅτι ἠπαλύνθη ἡ καρδία σου καὶ ἐνετράπης ἀπὸ προσώπου κυρίου ὡς ἤκουσας ὅσα ἐλάλησα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὸν τοῦ εἶναι εἰς ἀφανισμὸ ν καὶ εἰς κατάραν καὶ διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου καὶ ἔκλαυσας ἐνώπιον ἐμοῦ καί γε ἐγὼ ἤκουσα λέγει κύριος

20 Azért ímé én téged a te atyáidhoz gyûjtelek, és a te sírodba békességgel visznek téged, és meg nem látják a te szemeid azt a nagy veszedelmet, a melyet én e helyre hozok. És megvitték a királynak a választ.

For this cause I will let you go to your fathers and be put in your last resting-place in peace, and your eyes will not see all the evil which I will send on this place. So they took this news back to the king.

οὐχ οὕτως ἰδοὺ ἐγὼ προστίθημί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου καὶ συναχθήσῃ εἰς τὸν τάφον σου ἐν εἰρήνῃ καὶ οὐκ ὀφθήσεται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἐν πᾶσιν τοῖς κακοῖς οἷς ἐγώ εἰ μι ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπέστρεψαν τῷ βασιλεῖ τὸ ῥῆμα

1 És elküldött a király, és hozzá gyûltek Júdának és Jeruzsálemnek minden vénei.

Then the king sent and got together all the responsible men of Judah and of Jerusalem.

καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ συνήγαγεν πρὸς ἑαυτὸν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ιουδα καὶ ιερουσαλημ

2 És felment a király az Úr házába, és Júdából minden férfi és Jeruzsálem minden lakosa vele volt; a papok, a próféták és az egész nép kicsinytõl fogva nagyig. És minden beszédét elolvasá elõttök a szövetség könyvének, a mely megtaláltatott az Úr házában.

And the king went up to the house of the Lord, with all the men of Judah and all the people of Jerusalem, and the priests and the prophets and all the people, small and great; and they were present at his reading of the book of the law which had come to light in the house of the Lord.

καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου καὶ πᾶς ἀνὴρ ιουδα καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν ιερουσαλημ μετ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ προφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕω ς μεγάλου καὶ ἀνέγνω ἐν ὠσὶν αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὑρεθέντος ἐν οἴκῳ κυρίου

3 És oda állott a király az emelvényre, és kötést tõn az Úr elõtt, hogy õk az Urat akarják követni, és az õ parancsolatait, bizonyságtételeit és rendeléseit teljes szívbõl és lélekbõl megõrizni, és beteljesíteni e szövetség beszédeit, a melyek meg vannak írva abban a könyvben; és ráállott az egész nép a kötésre.

And the king took his place by the pillar, and made an agreement before the Lord, to go in the way of the Lord, and keep his orders and his decisions and his rules with all his heart and all his soul, and to keep the words of the agreement recorded in the book; and all the people gave their word to keep the agreement.

καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν στῦλον καὶ διέθετο διαθήκην ἐνώπιον κυρίου τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω κυρίου καὶ τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ τὰ δ ικαιώματα αὐτοῦ ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ τοῦ ἀναστῆσαι τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης τὰ γεγραμμένα ἐπὶ τὸ βιβλίον τοῦτο καὶ ἔστη πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ διαθήκῃ

4 És megparancsolá a király Hilkiának, a fõpapnak és a másod rendbeli papoknak és az ajtóõrizõknek, hogy az Úr templomából hordjanak ki minden edényt, a melyet a Baálnak, az Aserának és az egész mennyei seregnek csináltak, és megégeté azokat Jeruzsálemen kivül a Kidron völgyében, és azok hamvait Béthelbe vivé.

Then the king gave orders to Hilkiah, the chief priest, and to the priests of the second order, and to the keepers of the door, to take out of the house of the Lord all the vessels made for Baal and for the Asherah and for all the stars of heaven; and he had them burned outside Jerusalem in the fields of Kidron, and took the dust of them to Beth-el.

καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ χελκια τῷ ἱερεῖ τῷ μεγάλῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν τῆς δευτερώσεως καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὸν σταθμὸν τοῦ ἐξαγαγεῖν ἐκ τοῦ ναοῦ κυρίου πάντα τὰ σκε ύη τὰ πεποιημένα τῷ βααλ καὶ τῷ ἄλσει καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσεν αὐτὰ ἔξω ιερουσαλημ ἐν σαδημωθ κεδρων καὶ ἔλαβεν τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς βαιθηλ

5 És kiirtá a [bálvány] papokat is, a kiket Júda királyai állítottak be, hogy a magaslatokon tömjénezzenek Júda városaiban és Jeruzsálem körül, és mindazokat is, a kik a Baálnak, a napnak, holdnak, égi jeleknek és az egész mennyei seregnek tömjéneztek.

And he put an end to the false priests, who had been put in their positions by the kings of Judah to see to the burning of offerings in the high places in the towns of Judah and the outskirts of Jerusalem, and all those who made offerings to Baal and to the sun and the moon and the twelve signs and all the stars of heaven.

καὶ κατέπαυσεν τοὺς χωμαριμ οὓς ἔδωκαν βασιλεῖς ιουδα καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ιουδα καὶ τοῖς περικύκλῳ ιερουσαλημ καὶ τοὺς θυμιῶντας τῷ βααλ καὶ τῷ ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ καὶ τοῖς μαζουρωθ καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ

6 Kivivé az Úr házából az Aserát is Jeruzsálemen kivül a Kidron patakja mellé, és megégeté azt a Kidron völgyében, és porrá zúzta, és annak porát a község temetõhelyére hinté.

And he took the Asherah from the house of the Lord, outside Jerusalem to the stream Kidron, burning it by the stream and crushing it to dust, and he put the dust on the place where the bodies of the common people were put to rest.

καὶ ἐξήνεγκεν τὸ ἄλσος ἐξ οἴκου κυρίου ἔξωθεν ιερουσαλημ εἰς τὸν χειμάρρουν κεδρων καὶ κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν τῷ χειμάρρῳ κεδρων καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν καὶ ἔρριψεν τὸν χ οῦν αὐτοῦ εἰς τὸν τάφον τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ

7 És lerontá a férfi paráznák házait, a melyek az Úr háza mellett voltak, és a melyekben az asszonyok kárpitokat szõttek az Aserának.

And he had the houses pulled down of those who were used for sex purposes in the house of the Lord, where women were making robes for the Asherah.

καὶ καθεῖλεν τὸν οἶκον τῶν καδησιμ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου οὗ αἱ γυναῖκες ὕφαινον ἐκεῖ χεττιν τῷ ἄλσει

8 És behozatta az összes papokat Júda városaiból, és megfertéztette a magaslatokat, a melyeken a papok tömjéneztek, Gebától egész Beersebáig, és lerontotta a kapuk mellett levõ magaslatokat is, a melyek Józsuénak, a város fejedelmének kapuja elõtt voltak balkéz felõl, a város kapujában.

And he made all the priests from the towns of Judah come into Jerusalem, and he made unclean the high places where the priests had been burning offerings, from Geba to Beer-sheba; and he had the high places of the evil spirits pulled down which were by the doorway of Joshua, the ruler of the town, on the left side of the way into the town.

καὶ ἀνήγαγεν πάντας τοὺς ἱερεῖς ἐκ πόλεων ιουδα καὶ ἐμίανεν τὰ ὑψηλά οὗ ἐθυμίασαν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς ἀπὸ γαβαα καὶ ἕως βηρσαβεε καὶ καθεῖλεν τὸν οἶκον τῶν πυλῶν τὸν παρὰ τ ὴν θύραν τῆς πύλης ιησου ἄρχοντος τῆς πόλεως τῶν ἐξ ἀριστερῶν ἀνδρὸς ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως

9 De a magaslatok papjai soha sem áldoztak az Úr oltárán Jeruzsálemben, hanem a kovásztalan kenyeret az õ atyjokfiai között ették.

Still the priests of the high places never came up to the altar of the Lord in Jerusalem; but they took their food of unleavened bread among their brothers.

πλὴν οὐκ ἀνέβησαν οἱ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον κυρίου ἐν ιερουσαλημ ὅτι εἰ μὴ ἔφαγον ἄζυμα ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν

10 Megfertõztette a Tófetet, a Hinnom fiainak völgyében, hogy senki az õ fiát, vagy leányát át ne vihesse a tûzön Moloknak.

And Topheth, in the valley of the sons of Hinnom, he made unclean, so that no man might make his son or his daughter go through the fire to Molech.

καὶ ἐμίανεν τὸν ταφεθ τὸν ἐν φάραγγι υἱοῦ εννομ τοῦ διάγειν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἄνδρα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ μολοχ ἐν πυρί

11 És eltávolította a lovakat, a melyeket Júda királyai a napnak szenteltek az Úr házának bemenetelénél, a Nátán-Mélek udvari szolga háza mellett, a mely a Pharvarimban volt, és a nap szekereit tûzzel elégette.

And he took away the horses which the kings of Judah had given to the sun, at the way into the house of the Lord, by the room of Nathan-melech, the unsexed servant, which was in the outer part of the building, and the carriages of the sun he put on fire.

καὶ κατέπαυσεν τοὺς ἵππους οὓς ἔδωκαν βασιλεῖς ιουδα τῷ ἡλίῳ ἐν τῇ εἰσόδῳ οἴκου κυρίου εἰς τὸ γαζοφυλάκιον ναθαν βασιλέως τοῦ εὐνούχου ἐν φαρουριμ καὶ τὸ ἅρμα τοῦ ἡλ ίου κατέκαυσεν πυρί

12 És az oltárokat, a melyek az Akház palotájának tetején voltak, a melyeket a Júda királyai csináltak, és azokat az oltárokat is, a melyeket Manasse csinált volt az Úr házának mindkét pitvarában, lerontotta a király, és lehányván, porukat a Kidron patakjába szóratta.

And the altars on the roof of the high room of Ahaz, which the kings of Judah had made, and the altars which Manasseh had made in the two outer squares of the house of the Lord, were pulled down and crushed to bits, and the dust of them was put into the stream Kidron.

καὶ τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ ὑπερῴου αχαζ ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς ιουδα καὶ τὰ θυσιαστήρια ἃ ἐποίησεν μανασσης ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου καὶ καθεῖλεν ὁ βασιλεὺς καὶ κατέσπασεν ἐκεῖθεν καὶ ἔρριψεν τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς τὸν χειμάρρουν κεδρων

13 Azokat a magaslatokat is megfertõztette a király, a melyek Jeruzsálem elõtt voltak az Olajfák hegyének jobbfelõl levõ oldalán, a melyeket [még] Salamon, az Izráel királya épített volt Astóretnek, a Sídonbeliek útálatosságának, és Kámósnak, a Moábiták útálatosságának, és Milkómnak, az Ammon fiai útálatosságának.

And the high places before Jerusalem, on the south side of the mountain of destruction, which Solomon, king of Israel, had made for Ashtoreth, the disgusting god of the Zidonians, and for Chemosh, the disgusting god of Moab, and for Milcom, the disgusting god of the children of Ammon, the king made unclean.

καὶ τὸν οἶκον τὸν ἐπὶ πρόσωπον ιερουσαλημ τὸν ἐκ δεξιῶν τοῦ ὄρους τοῦ μοσοαθ ὃν ᾠκοδόμησεν σαλωμων βασιλεὺς ισραηλ τῇ ἀστάρτῃ προσοχθίσματι σιδωνίων καὶ τῷ χαμω ς προσοχθίσματι μωαβ καὶ τῷ μολχολ βδελύγματι υἱῶν αμμων ἐμίανεν ὁ βασιλεύς

14 És összetörte az oszlopokat és kivágatta az Aserákat, és azok helyeit embercsontokkal töltötte meg.

The stone pillars were broken to bits and the wood pillars cut down, and the places where they had been were made full of the bones of the dead.

καὶ συνέτριψεν τὰς στήλας καὶ ἐξωλέθρευσεν τὰ ἄλση καὶ ἔπλησεν τοὺς τόπους αὐτῶν ὀστέων ἀνθρώπων

15 Még azt az oltárt is, a mely Béthelben volt, a magaslatot, a melyet Jeroboám, a Nébát fia csinált, a ki vétekbe ejté az Izráelt, - azt az oltárt is és azt a magaslatot is letörte, és a magaslatot felégette, porrá tette, és az Aserát megégette.

And the altar at Beth-el, and the high place put up by Jeroboam, the son of Nebat, who made Israel do evil, that altar and that high place were pulled down; and the high place was burned and crushed to dust and the Asherah was burned.

καί γε τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν βαιθηλ τὸ ὑψηλόν ὃ ἐποίησεν ιεροβοαμ υἱὸς ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ισραηλ καί γε τὸ θυσιαστήριον ἐκεῖνο καὶ τὸ ὑψηλὸν κατέσπασεν καὶ συνέτρι ψεν τοὺς λίθους αὐτοῦ καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν καὶ κατέκαυσεν τὸ ἄλσος

16 És körültekintett Jósiás, és meglátta a sírokat, a melyek ott a hegyen voltak, és elküldött és elhozatta a csontokat a sírokból, és megégette az oltáron, és megfertõztette azt az Úr beszéde szerint, a melyet mondott volt az Isten embere, a ki e dolgot megjövendölte volt.

Then Josiah, turning round, saw on the mountain the places of the dead, and he sent and had the bones taken out of their places and burned on the altar, so making it unclean, as the Lord had said by the man of God when Jeroboam was in his place by the altar on that feast-day. And he, turning his eyes to the resting-place of the man of God who had given word of these things, said:

καὶ ἐξένευσεν ιωσιας καὶ εἶδεν τοὺς τάφους τοὺς ὄντας ἐκεῖ ἐν τῇ πόλει καὶ ἀπέστειλεν καὶ ἔλαβεν τὰ ὀστᾶ ἐκ τῶν τάφων καὶ κατέκαυσεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐμίανεν αὐτὸ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἑστάναι ιεροβοαμ ἐν τῇ ἑορτῇ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπιστρέψας ἦρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ λαλήσαντος τοὺς λόγους τούτους

17 És monda: Miféle síremlék ez, a melyet látok? És felelének néki a város férfiai: Az Isten emberének sírja ez, a ki Júdából jött volt és mindezeket megjövendölte a Béthelbeli oltár felõl, a miket [most] cselekedtél.

What is that headstone I see over there? And the men of the town said to him, It is the resting-place of the man of God who came from Judah and gave word of all these things which you have done to the altar of Beth-el.

καὶ εἶπεν τί τὸ σκόπελον ἐκεῖνο ὃ ἐγὼ ὁρῶ καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐστιν ὁ ἐξεληλυθὼς ἐξ ιουδα καὶ ἐπικαλεσάμενος τοὺς λόγους τούτους οὓς ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον βαιθηλ

18 És monda: Hagyjatok békét néki, és senki meg ne mozdítsa az õ tetemeit. És megmentették az õ tetemeit annak a prófétának a tetemeivel együtt, a ki Samariából jött volt.

So he said, Let him be; let not his bones be moved. So they let his bones be with the bones of the prophet who came from Samaria.

καὶ εἶπεν ἄφετε αὐτό ἀνὴρ μὴ κινησάτω τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ καὶ ἐρρύσθησαν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετὰ τῶν ὀστῶν τοῦ προφήτου τοῦ ἥκοντος ἐκ σαμαρείας

19 És lerontotta Jósiás a magaslatok minden házát is, a melyek Samária városaiban voltak, a melyeket az Izráel királyai csináltak volt, hogy [az Urat] haragra ingereljék, és épen úgy cselekedett azokkal mindenekben, a mint Béthelben cselekedett.

Then Josiah took away all the houses of the high places in the towns of Samaria, which the kings of Israel had put up, moving the Lord to wrath, and he did with them as he had done in Beth-el.

καί γε εἰς πάντας τοὺς οἴκους τῶν ὑψηλῶν τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν σαμαρείας οὓς ἐποίησαν βασιλεῖς ισραηλ παροργίζειν κύριον ἀπέστησεν ιωσιας καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς πάντα τὰ ἔργα ᾧ ἐποίησεν ἐν βαιθηλ

20 És megáldozta a magaslatok összes papjait, a kik ott voltak, az oltárokon, és emberi csontokat égetett meg azokon, és úgy tért vissza Jeruzsálembe.

And all the priests of the high places there he put to death on the altars, burning the bones of the dead on them; and then he went back to Jerusalem.

καὶ ἐθυσίασεν πάντας τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τοὺς ὄντας ἐκεῖ ἐπὶ τῶν θυσιαστηρίων καὶ κατέκαυσεν τὰ ὀστᾶ τῶν ἀνθρώπων ἐπ' αὐτά καὶ ἐπεστράφη εἰς ιερουσαλημ

21 És parancsolt a király az egész népnek, és monda: Ünnepeljetek páskhát az Úrnak, a ti Istenteknek, a mint meg van írva e szövetség könyvében;

And the king gave orders to all the people, saying, Keep the Passover to the Lord your God, as it says in this book of the law.

καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς παντὶ τῷ λαῷ λέγων ποιήσατε τὸ πασχα τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν καθὼς γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τῆς διαθήκης ταύτης

22 Mert nem szereztetett olyan páskha a birák idejétõl fogva, a kik az Izráelt ítélték, sem pedig az Izráel és a Júda királyainak minden idejében,

Truly, such a Passover had not been kept in all the days of the judges of Israel or of the kings of Israel or the kings of Judah;

ὅτι οὐκ ἐγενήθη τὸ πασχα τοῦτο ἀφ' ἡμερῶν τῶν κριτῶν οἳ ἔκρινον τὸν ισραηλ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας βασιλέων ισραηλ καὶ βασιλέων ιουδα

23 Hanem csak Jósiás király tizennyolczadik esztendejében szereztetett ilyen páskha az Úrnak Jeruzsálemben.

In the eighteenth year of the rule of King Josiah this Passover was kept to the Lord in Jerusalem.

ὅτι ἀλλ' ἢ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τοῦ βασιλέως ιωσια ἐγενήθη τὸ πασχα τῷ κυρίῳ ἐν ιερουσαλημ

24 És kivesztette Jósiás király az ördöngösöket és a titokfejtõket, a teráfokat és a bálványokat, és mindazokat az útálatosságokat, a melyek láttattak Júda földjén és Jeruzsálemben, hogy helyreállítsa a törvény beszédit, a melyek meg valának írva a könyvben, a melyet Hilkia pap talált meg az Úr házában.

And all those who had control of spirits, and the wonder-workers, and the images, and the false gods, and all the disgusting things which were seen in the land of Judah and in Jerusalem, Josiah put away, so that he might give effect to the words of the agreement recorded in the book which Hilkiah the priest made discovery of in the house of the Lord.

καί γε τοὺς θελητὰς καὶ τοὺς γνωριστὰς καὶ τὰ θεραφιν καὶ τὰ εἴδωλα καὶ πάντα τὰ προσοχθίσματα τὰ γεγονότα ἐν γῇ ιουδα καὶ ἐν ιερουσαλημ ἐξῆρεν ὁ βασιλεὺς ιωσιας ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου οὗ εὗρεν χελκιας ὁ ἱερεὺς ἐν οἴκῳ κυρίου

25 Nem is volt õ hozzá hasonló király õ elõtte, a ki úgy megtért volna az Úrhoz teljes szívébõl és teljes lelkébõl és teljes erejébõl, Mózesnek minden törvénye szerint; de utána sem támadott hozzá hasonló.

Never before had there been a king like him, turning to the Lord with all his heart and with all his soul and with all his power, as the law of Moses says; and after him there was no king like him.

ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἐγενήθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ βασιλεύς ὃς ἐπέστρεψεν πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύι αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον μωυσῆ καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη ὅμοιος αὐτῷ

26 De az Úr még sem szünt meg az õ megbúsult nagy haragjától, a melylyel megharagudott volt Júdára mindazokért a bosszantásokért, a melyekkel bosszantotta õt Manasse.

But still the heat of the Lord's wrath was not turned back from Judah, because of all Manasseh had done in moving him to wrath.

πλὴν οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς αὐτοῦ τοῦ μεγάλου οὗ ἐθυμώθη ὀργὴ αὐτοῦ ἐν τῷ ιουδα ἐπὶ τοὺς παροργισμούς οὓς παρώργισεν αὐτὸν μανασσης

27 Mert azt mondá az Úr: Júdát is elvetem szemem elõl, mint a hogy az Izráelt elvetettem, és megútálom ezt a várost, a melyet választottam, Jeruzsálemet, és ezt a házat is, a melyrõl azt mondottam volt: Ott legyen az én nevem!

And the Lord said, I will send Judah away from before my face, as I have sent Israel; I will have nothing more to do with this town, which I had made mine, even Jerusalem, and the holy house of which I said, My name will be there.

καὶ εἶπεν κύριος καί γε τὸν ιουδαν ἀποστήσω ἀπὸ τοῦ προσώπου μου καθὼς ἀπέστησα τὸν ισραηλ καὶ ἀπώσομαι τὴν πόλιν ταύτην ἣν ἐξελεξάμην τὴν ιερουσαλημ καὶ τὸν οἶκον οὗ εἶπον ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ

28 Jósiásnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

Now the rest of the acts of Josiah, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ιωσιου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα

29 Az õ idejében jött fel Faraó-Nékó, az égyiptomi király Assiria királya ellen az Eufrátes folyóvize mellé. És Jósiás király eleibe ment, de az megölte õt Megiddóban, a mint meglátta õt.

In his days, Pharaoh-necoh, king of Egypt, sent his armies against the king of Assyria to the river Euphrates; and King Josiah went out against him; and he put him to death at Megiddo, when he had seen him.

ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη φαραω νεχαω βασιλεὺς αἰγύπτου ἐπὶ βασιλέα ἀσσυρίων ἐπὶ ποταμὸν εὐφράτην καὶ ἐπορεύθη ιωσιας εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν νεχαω ἐν μαγεδδω ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτόν

30 És az õ szolgái szekérre tévén õt, halva vitték el Megiddóból és Jeruzsálembe hozván, eltemeték õt az õ sírboltjába. A föld népe pedig vevé Joákházt, a Jósiás fiát, és felkenvén õt, királylyá tevé az õ atyja helyett.

And his servants took his body in a carriage from Megiddo to Jerusalem, and put him into the earth there. And the people of the land took Jehoahaz, the son of Josiah, and put the holy oil on him and made him king in place of his father.

καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ νεκρὸν ἐκ μαγεδδω καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς ιερουσαλημ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν ιωαχας υἱὸν ιωσιου καὶ ἔχρισαν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ

31 Huszonhárom esztendõs volt Joákház, mikor uralkodni kezdett, és három hónapig uralkodott Jeruzsálemben, és az õ anyjának neve Hamutál, a Libnabeli Jeremiás leánya.

Jehoahaz was twenty-three years old when he became king, ruling in Jerusalem for three months; his mother's name was Hamutal, the daughter of Jeremiah of Libnah.

υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ἦν ιωαχας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ αμιταλ θυγάτηρ ιερεμιου ἐκ λεμνα

32 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt mind a szerint, a mint az õ atyái cselekedtek volt.

He did evil in the eyes of the Lord, as his fathers had done.

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ

33 De Faraó-Nékó bilincsekbe verte õt Riblában, Hámát földjén, a mikor Jeruzsálemben királylyá lett; és az országra adót vetett, száz tálentom ezüstöt és egy tálentom aranyat.

And Pharaoh-necoh put him in chains at Riblah in the land of Hamath, so that he might not be king in Jerusalem; and took from the land a tax of a hundred talents of silver and a talent of gold.

καὶ μετέστησεν αὐτὸν φαραω νεχαω ἐν δεβλαθα ἐν γῇ εμαθ τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐν ιερουσαλημ καὶ ἔδωκεν ζημίαν ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἑκατὸν τάλαντα χρυσίου

34 És Faraó-Nékó Eliákimot, a Jósiás fiát tette királylyá, az õ atyja, Jósiás helyett, és nevét Joákimra változtatta; Joákházt pedig magával vivé, és az Égyiptomba megérkezvén, ott hala meg.

Then Pharaoh-necoh made Eliakim, the son of Josiah, king in place of Josiah his father, changing his name to Jehoiakim; but Jehoahaz he took away to Egypt, where he was till his death.

καὶ ἐβασίλευσεν φαραω νεχαω ἐπ' αὐτοὺς τὸν ελιακιμ υἱὸν ιωσιου βασιλέως ιουδα ἀντὶ ιωσιου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ιωακιμ καὶ τὸν ιωαχας ἔλαβεν καὶ εἰσήνεγκεν εἰς αἴγυπτον καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ

35 Az ezüstöt és az aranyat megadta ugyan Joákim a Faraónak, de az országot sarczoltatta meg, hogy megadhassa az ezüstöt a Faraó parancsolata szerint; a föld népe közül mindenkitõl az õ értéke szerint hajtott be ezüstöt és aranyat, hogy Faraó-Nékónak adja.

And Jehoiakim gave the silver and gold to Pharaoh, taxing the land by his orders to get the money; the people of the land had to give silver and gold, everyone as he was taxed, to make the payment to Pharaoh-necoh.

καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκεν ιωακιμ τῷ φαραω πλὴν ἐτιμογράφησεν τὴν γῆν τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόματος φαραω ἀνὴρ κατὰ τὴν συντίμησιν αὐτοῦ ἔδωκαν τ ὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον μετὰ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς δοῦναι τῷ φαραω νεχαω

36 Joákim huszonöt esztendõs volt, mikor uralkodni kezdett, és tizenegy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az õ anyjának neve Zébuda, a Rúmabeli Pedája leánya.

Jehoiakim was twenty-five years old when he became king; he was ruling in Jerusalem for eleven years; his mother's name was Zebidah, the daughter of Pedaiah of Rumah.

υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ιωακιμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ ιελδαφ θυγάτηρ φεδεϊα ἐκ ρουμα

37 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt mind a szerint, a mint az õ atyái cselekedtek.

He did evil in the eyes of the Lord as his fathers had done.

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ

1 Joákim idejében jött fel Nabukodonozor, Babilónia királya, és Joákim szolgája lett három esztendeig; de [azután] elfordult és elpártolt tõle.

In his days, Nebuchadnezzar, king of Babylon, came up and Jehoiakim was his servant for three years; then he took up arms against him.

ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ ἐγενήθη αὐτῷ ιωακιμ δοῦλος τρία ἔτη καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἠθέτησεν ἐν αὐτῷ

2 És ráküldé az Úr a Káldeusok seregeit, a Siriabeliek seregeit, a Moábiták seregeit és az Ammon fiainak seregeit, és ráküldte õket Júdára, hogy elveszessék õt az Úr beszéde szerint, a melyet szólott szolgái, a próféták által.

And the Lord sent against him bands of the Chaldaeans and of the Edomites and of the Moabites and of the children of Ammon; sending them against Judah for its destruction, as he had said by his servants the prophets.

καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ τοὺς μονοζώνους τῶν χαλδαίων καὶ τοὺς μονοζώνους συρίας καὶ τοὺς μονοζώνους μωαβ καὶ τοὺς μονοζώνους υἱῶν αμμων καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ιουδα τοῦ κατισχῦσαι κατὰ τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν

3 Csak az Úr beszéde szerint történt ez Júdán, hogy elvesse õt a maga orczája elõl Manasse bûneiért, mind a szerint, a mint cselekedett vala;

Only by the word of the Lord did this fate come on Judah, to take them away from before his face; because of the sins of Manasseh and all the evil he did;

πλὴν ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου ἦν ἐν τῷ ιουδα ἀποστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ἐν ἁμαρτίαις μανασση κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν

4 És az ártatlan vérért is, a melyet kiontott, és hogy betöltötte volt Jeruzsálemet ártatlan vérrel; ezért nem akart az Úr megbocsátani néki.

And because of the death of those who had done no wrong, for he made Jerusalem full of the blood of the upright; and the Lord had no forgiveness for it.

καί γε αἷμα ἀθῷον ἐξέχεεν καὶ ἔπλησεν τὴν ιερουσαλημ αἵματος ἀθῴου καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος ἱλασθῆναι

5 Joákimnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

Now the rest of the acts of Jehoiakim, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ιωακιμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα

6 És elaluvék Joákim az õ atyáival, és az õ fia, Joákin uralkodék helyette,

So Jehoiakim went to rest with his fathers; and Jehoiachin his son became king in his place.

καὶ ἐκοιμήθη ιωακιμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν ιωακιμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

7 És Égyiptom királya többé nem jött ki az õ földébõl; mert Babilónia királya mindent elvett, a mi csak az égyiptomi királyé volt, Égyiptom folyóvizétõl az Eufrátes folyóvizéig.
And the king of Egypt did not come out of his land again, for the king of Babylon had taken all his country, from the stream of Egypt to the river Euphrates.
καὶ οὐ προσέθετο ἔτι βασιλεὺς αἰγύπτου ἐξελθεῖν ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ ὅτι ἔλαβεν βασιλεὺς βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ χειμάρρου αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ εὐφράτου πάντα ὅσα ἦν τοῦ βασιλέως αἰγύπτου

8 Tizennyolcz esztendõs volt Joákin, mikor királylyá lett, és három hónapig uralkodott Jeruzsálemben. Az õ anyjának neve Nékhusta, a Jeruzsálembeli Elnatán leánya.
Jehoiachin was eighteen years old when he became king, he was ruling in Jerusalem for three months, and his mother's name was Nehushta, the daughter of Elnathan of Jerusalem.
υἱὸς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν ιωακιμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ νεσθα θυγάτηρ ελλαναθαν ἐξ ιερουσαλημ

9 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt mind a szerint, a mint az õ atyja cselekedett volt.
He did evil in the eyes of the Lord, as his father had done.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ

10 Ebben az idõben jöttek fel Nabukodonozornak, Babilónia királyának szolgái Jeruzsálem ellen, és szállották meg a várost.
At that time the armies of Nebuchadnezzar came up to Jerusalem and the town was shut in on every side.
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς ιερουσαλημ καὶ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν περιοχῇ

11 [Maga] Nabukodonozor, Babilónia királya is feljött a város ellen, a melyet már az õ szolgái megszállottak volt.
And Nebuchadnezzar, king of Babylon, came there, while his servants were shutting in the town;
καὶ εἰσῆλθεν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς τὴν πόλιν καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπολιόρκουν ἐπ' αὐτήν

12 És kiment Joákin, a Júda királya Babilónia királyához az õ anyjával, szolgáival, hadnagyaival és udvariszolgáival együtt, de fogságra vetette õt Babilónia királya az õ uralkodásának nyolczadik esztendejében.
Then Jehoiachin, king of Judah, went out to the king of Babylon, with his mother and his servants and his chiefs and his unsexed servants; and in the eighth year of his rule the king of Babylon took him.
καὶ ἐξῆλθεν ιωακιμ βασιλεὺς ιουδα ἐπὶ βασιλέα βαβυλῶνος αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ καὶ οἱ εὐνοῦχοι αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτὸν βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν ἔτει ὀγδόῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ

13 És elvitte onnét az Úr házának minden kincsét és a király házának kincsét, és összevagdalt minden arany edényt, a melyet Salamon, az Izráel királya csináltatott volt az Úr templomában, a mint az Úr megmondotta volt.
And he took away all the stored wealth of the Lord's house, and the goods from the king's store-house, cutting up all the gold vessels which Solomon, king of Israel, had made in the house of the Lord, as the Lord had said.
καὶ ἐξήνεγκεν ἐκεῖθεν πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ συνέκοψεν πάντα τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησεν σαλωμων βασιλεὺς ισραηλ ἐν τῷ ναῷ κυρίου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου

14 És elhurczolta az egész Jeruzsálemet, összes fejedelmeit és minden vitézeit, tízezer foglyot, az összes mesterembereket és lakatosokat, [úgy hogy] a föld szegény népén kivül senki sem maradt ott.
And he took away all the people of Jerusalem and all the chiefs and all the men of war, ten thousand prisoners; and all the expert workmen and the metal-workers; only the poorest sort of the people of the land were not taken away.
καὶ ἀπῴκισεν τὴν ιερουσαλημ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς δυνατοὺς ἰσχύι αἰχμαλωσίας δέκα χιλιάδας αἰχμαλωτίσας καὶ πᾶν τέκτονα καὶ τὸν συγκλείοντα καὶ οὐχ ὑπελείφθη πλὴν οἱ πτωχοὶ τῆς γῆς

15 És elhurczolta Joákint is Babilóniába, és a király anyját, és a király feleségeit és udvariszolgáit, és az ország erõs vitézeit fogságba hurczolta Jeruzsálembõl Babilóniába;
He took Jehoiachin a prisoner to Babylon, with his mother and his wives and his unsexed servants and the great men of the land; he took them all as prisoners from Jerusalem to Babylon.
καὶ ἀπῴκισεν τὸν ιωακιμ εἰς βαβυλῶνα καὶ τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς εὐνούχους αὐτοῦ καὶ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς ἀπήγαγεν ἀποικεσίαν ἐξ ιερουσαλημ εἰς βαβυλῶνα

16 És az összes elõkelõ férfiakat, hétezeret, és a mesterembereket és a lakatosokat, ezeret, és az összes erõs, harczra termett férfiakat fogva vitte Babilóniába Babilónia királya.
And all the men of war, seven thousand of them, and a thousand expert workmen and metal-workers, all of them strong and able to take up arms, the king of Babylon took away as prisoners into Babylon.
καὶ πάντας τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως ἑπτακισχιλίους καὶ τὸν τέκτονα καὶ τὸν συγκλείοντα χιλίους πάντες δυνατοὶ ποιοῦντες πόλεμον καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς βασιλεὺς βαβυλῶνος μετοικεσίαν εἰς βαβυλῶνα

17 És Babilónia királya Mattaniát, nagybátyját, tette õ helyette királylyá, és nevét Sédékiásra változtatta.
And the king of Babylon made Mattaniah, his father's brother, king in place of Jehoiachin, changing his name to Zedekiah.
καὶ ἐβασίλευσεν βασιλεὺς βαβυλῶνος τὸν μαθθανιαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σεδεκια

18 Huszonegy esztendõs volt Sédékiás, mikor uralkodni kezdett, és tizenegy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az õ anyjának neve Hamutál, a Libnából való Jeremiás leánya.
Zedekiah was twenty-one years old when he became king, and he was king in Jerusalem for eleven years; his mother's name was Hamutal, daughter of Jeremiah of Libnah.
υἱὸς εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἐνιαυτοῦ σεδεκιας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ αμιταλ θυγάτηρ ιερεμιου

19 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt mind a szerint, a mint Joákim cselekedett volt;
He did evil in the eyes of the Lord, as Jehoiakim had done.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ιωακιμ

20 Mert az Úr haragja miatt történt ez így Jeruzsálemmel és Júdával, míg csak el nem vetette õket az õ orczája elõl. Sédékiás azonban elpártolt Babilónia királyától.
And because of the wrath of the Lord, this came about in Jerusalem and Judah, till he had sent them all away from before him: and Zedekiah took up arms against the king of Babylon.
ὅτι ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου ἦν ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ ἐν τῷ ιουδα ἕως ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἠθέτησεν σεδεκιας ἐν τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος

1 És történt az õ uralkodásának kilenczedik esztendejében, a tizedik hónapban, és annak tizedik napján, hogy feljött Nabukodonozor, Babilónia királya minden õ seregével Jeruzsálem ellen, és táborba szállott ellene, és körüskörül ostromtornyokat építettek ellene.
Now in the ninth year of his rule, on the tenth day of the tenth month, Nebuchadnezzar, king of Babylon, came against Jerusalem with all his army and took up his position before it, building earthworks all round the town.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ ἦλθεν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐτὴν καὶ ᾠκοδόμησεν ἐπ' αὐτὴν περίτειχος κύκλῳ

2 És megszállva tartatott a város Sédékiás király tizenegyedik esztendejéig;
And the town was shut in by their forces till the eleventh year of King Zedekiah.
καὶ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν περιοχῇ ἕως τοῦ ἑνδεκάτου ἔτους τοῦ βασιλέως σεδεκιου

3 De a [negyedik] hónap kilenczedik napján akkora inség lett a városban, hogy nem volt mit enni a föld népének.
Now on the ninth day of the fourth month, the store of food in the town was almost gone, so that there was no food for the people of the land.
ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς καὶ ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει καὶ οὐκ ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς

4 És betöretett a város, és a harczosok mind [futni kezdtek] éjjel a kettõs kõfal között levõ kapu útján, a mely a király kertje mellett van; a Káldeusok pedig ott [táboroztak] a város körül. És a [király] is elfutott a puszta útján.
So an opening was made in the wall of the town, and all the men of war went in flight by night through the doorway between the two walls which was by the king's garden; (now the Chaldaeans were stationed round the town:) and the king went by the way of the Arabah.
καὶ ἐρράγη ἡ πόλις καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πολέμου ἐξῆλθον νυκτὸς ὁδὸν πύλης τῆς ἀνὰ μέσον τῶν τειχέων αὕτη ἥ ἐστιν τοῦ κήπου τοῦ βασιλέως καὶ οἱ χαλδαῖοι ἐπὶ τὴν πόλιν κύκλῳ καὶ ἐπορεύθη ὁδὸν τὴν αραβα

5 De a Káldeusok hada ûzõbe vette a királyt, és utólérték õt Jerikhó mezején, és egész serege szétszóródott mellõle.
But the Chaldaean army went after the king, and overtook him in the lowlands of Jericho, and all his army went in flight from him in every direction.
καὶ ἐδίωξεν ἡ δύναμις τῶν χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἐν αραβωθ ιεριχω καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ διεσπάρη ἐπάνωθεν αὐτοῦ

6 És elfogták a királyt, és elvitték õt Babilónia királyához Riblába, a hol ítéletet tartottak fölötte.
And they made the king a prisoner and took him up to the king of Babylon at Riblah to be judged.
καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα βαβυλῶνος εἰς δεβλαθα καὶ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ κρίσιν

7 És Sédékiás fiait saját szeme láttára vágták le; Sédékiás szemeit pedig megvakították, és lánczokba verve vitték el õt Babilóniába.
And they put the sons of Zedekiah to death before his eyes, and then they put out his eyes, and chaining him with iron bands, took him to Babylon.
καὶ τοὺς υἱοὺς σεδεκιου ἔσφαξεν κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς σεδεκιου ἐξετύφλωσεν καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς βαβυλῶνα

8 És az ötödik hónap hetedik napján - ez a Nabukodonozor, babilóniai király uralkodásának tizenkilenczedik esztendeje - feljött Nabuzár-Adán, a vitézek hadnagya, Babilónia királyának szolgája Jeruzsálembe;
Now in the fifth month, on the seventh day of the month, in the nineteenth year of Nebuchadnezzar, king of Babylon, Nebuzaradan, the captain of the armed men, a servant of the king of Babylon, came to Jerusalem;
καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ἑβδόμῃ τοῦ μηνός αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἐννεακαιδέκατος τῷ ναβουχοδονοσορ βασιλεῖ βαβυλῶνος ἦλθεν ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος ἑστὼς ἐνώπιον βασιλ
έως βαβυλῶνος εἰς ιερουσαλημ

9 És felgyújtotta az Úr házát és a király házát, és Jeruzsálem összes házait és mind a nagy palotákat felégette tûzzel.
And he had the house of the Lord and the king's house and all the houses of Jerusalem, even every great house, burned with fire;
καὶ ἐνέπρησεν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ πάντας τοὺς οἴκους ιερουσαλημ καὶ πᾶν οἶκον ἐνέπρησεν

10 És Jeruzsálem kõfalait köröskörül lerombolta a Káldeusok serege, a mely a vitézek hadnagyával volt.
And the walls round Jerusalem were broken down by the Chaldaean army which was with the captain.
ὁ ἀρχιμάγειρος

11 A többi népet pedig, a mely a városban még megmaradt volt, és azokat, a kik Babilónia királyához hajlottak, és a többi népet mind elhurczolta Nabuzár-Adán, a vitézek hadnagya.
And the rest of the people who were still in the town, and all those who had given themselves up to the king of Babylon, and all the rest of the workmen, Nebuzaradan, the captain of the armed men, took away as prisoners;
καὶ τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ τὸ καταλειφθὲν ἐν τῇ πόλει καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας οἳ ἐνέπεσον πρὸς βασιλέα βαβυλῶνος καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ στηρίγματος μετῆρεν ναβουζαρδαν ὁ ἀρχι
μάγειρος

12 A föld népének csak a szegényébõl hagyott ott a vitézek hadnagya szõlõmíveseket és szántó-vetõ embereket.
But he let the poorest of the land go on living there, to take care of the vines and the fields.
καὶ ἀπὸ τῶν πτωχῶν τῆς γῆς ὑπέλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς ἀμπελουργοὺς καὶ εἰς γαβιν

13 És a rézoszlopokat, a melyek az Úr házában voltak, és [a mosdómedenczék] talpait és a réztengert, a mely az Úr házában [volt,] összetörték a Káldeusok, és azok rezét Babilóniába vitték.
And the brass pillars in the house of the Lord, and the wheeled bases, and the great brass water-vessel in the house of the Lord, were broken up by the Chaldaeans, who took the brass to Babylon.
καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὰς μεχωνωθ καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ χαλδαῖοι καὶ ἦραν τὸν χαλκὸν αὐτῶν εἰς
βαβυλῶνα

14 Elvitték a fazekakat is, a lapátokat, a késeket, temjénezõket, és minden, szolgálatra rendelt, egyéb rézedényeket.
And the pots and the spades and the scissors for the lights and the spoons, and all the brass vessels used in the Lord's house, they took away.
καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰ ιαμιν καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς θυίσκας καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ἔλαβεν

15 És elvitte a vitézek hadnagya a serpenyõket, a medenczéket, a melyek közül némelyek aranyból, némelyek pedig ezüstbõl voltak,
And the fire-trays and the basins; the gold of the gold vessels and the silver of the silver vessels, were all taken away by the captain of the armed men.
καὶ τὰ πυρεῖα καὶ τὰς φιάλας τὰς χρυσᾶς καὶ τὰς ἀργυρᾶς ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος

16 A két [réz]oszlopot, a [réz]tengert és a [mosdómedenczék] talpait, a melyeket Salamon csinált volt az Úr házában; megmérhetetlen volt mindezeknek az edényeknek a reze.
The two pillars, the great water-vessel and the wheeled bases, which Solomon had made for the house of the Lord: the brass of all these vessels was without weight.
στύλους δύο ἡ θάλασσα ἡ μία καὶ τὰ μεχωνωθ ἃ ἐποίησεν σαλωμων τῷ οἴκῳ κυρίου οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ πάντων τῶν σκευῶν

17 Az egyik oszlop magassága tizennyolcz sing volt, és egy rézgömb volt rajta és a gömb három sing magas volt, a gömbön köröskörül hálózat és gránátalmák mind érczbõl, és ugyanilyen volt a másik oszlop is a hálózattal együtt.
One of the pillars was eighteen cubits high, with a crown of brass on it; the crown was three cubits high, circled with a network and apples all of brass; and the second pillar had the same.
ὀκτωκαίδεκα πήχεων ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός καὶ τὸ χωθαρ ἐπ' αὐτοῦ τὸ χαλκοῦν καὶ τὸ ὕψος τοῦ χωθαρ τριῶν πήχεων σαβαχα καὶ ῥοαὶ ἐπὶ τοῦ χωθαρ κύκλῳ τὰ πάντα χαλκᾶ καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ ἐπὶ τῷ σαβαχα

18 És elhurczolta a vitézek hadnagya Serája papot is, az elsõ rendbõl és Sofóniás papot, a második rendbõl és a három ajtónállót,
And the captain of the armed men took Seraiah, the chief priest, and Zephaniah, the second priest, and the three door-keepers;
καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος τὸν σαραιαν ἱερέα τὸν πρῶτον καὶ τὸν σοφονιαν υἱὸν τῆς δευτερώσεως καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς φυλάσσοντας τὸν σταθμὸν

19 És a városból elvitt egy fõembert, ki a hadakozó férfiak elõljáró hadnagya volt, és öt férfiút, a kik a király körül forgolódtak volt, a kik találtattak a városban, és a sereg hadnagyának íródeákját, a ki sereget gyûjt vala a föld népe közül, és hatvan férfiakat a föld népe közül, a kik ott találtattak a városban.
And from the town he took the unsexed servant who was over the men of war, and five of the king's near friends who were in the town, and the scribe of the captain of the army, who was responsible for getting the people of the land together in military order, and sixty men of the people of the land who were in the town.
καὶ ἐκ τῆς πόλεως ἔλαβεν εὐνοῦχον ἕνα ὃς ἦν ἐπιστάτης ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν καὶ πέντε ἄνδρας τῶν ὁρώντων τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν γραμματέα τοῦ ἄρχοντος τῆς δυνάμεως τὸν ἐκτάσσοντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ ἑξήκοντα ἄνδρας τοῦ λαοῦ τῆς γῆς τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει

20 És vevé õket Nabuzár-Adán, a vitézek hadnagya, és elvitte Babilónia királyához Riblába,
These Nebuzaradan, the captain of the armed men, took with him to the king of Babylon at Riblah.
καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν βασιλέα βαβυλῶνος εἰς δεβλαθα

21 És levágta õket Babilónia királya, és megölte Riblában a Hámát földjén. És [így] viteték el Júda az õ földjérõl.
And the king of Babylon put them to death at Riblah in the land of Hamath. So Judah was taken away prisoner from his land.
καὶ ἔπαισεν αὐτοὺς βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ ἐθανάτωσεν αὐτοὺς ἐν δεβλαθα ἐν γῇ αιμαθ καὶ ἀπῳκίσθη ιουδας ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ

22 A Júda földjén megmaradt népnek pedig, a melyet meghagyott Nabukodonozor, Babilónia királya, Gedáliát, Ahikámnak, a Sáfán fiának fiát, rendelte tiszttartóul.
As for the people who were still living in the land of Judah, whom Nebuchadnezzar, king of Babylon, did not take away, he made Gedaliah, the son of Ahikam, the son of Shaphan, ruler over them.
καὶ ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἐν γῇ ιουδα οὓς κατέλιπεν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτῶν τὸν γοδολιαν υἱὸν αχικαμ υἱοῦ σαφαν

23 Mikor pedig meghallották a seregek hadnagyai mind, és az õ embereik, hogy Babilónia királya Gedáliát tette tiszttartóvá, elmentek Gedáliához Mispába, Izmáel, a Nétánia fia, és Johanán, a Kareáh fia, és Serája, a nétofáti Tánhumet fia, és Jahazánia, Maakáti fia, õk és az õ embereik;
Now the captains of the armed forces, hearing that the king of Babylon had made Gedaliah ruler, came with their men to Gedaliah at Mizpah; Ishmael, the son of Nethaniah, and Johanan, the son of Kareah, and Seraiah, the son of Tanhumeth the Netophathite, and Jaazaniah, the son of the Maacathite, came with all their men.
καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν ὅτι κατέστησεν βασιλεὺς βαβυλῶνος τὸν γοδολιαν καὶ ἦλθον πρὸς γοδολιαν εἰς μασσηφαθ καὶ ισμαηλ υἱὸς ναθανιου καὶ ιωαναν υἱὸς καρηε καὶ σαραιας υἱὸς θανεμαθ ὁ νετωφαθίτης καὶ ιεζονιας υἱὸς τοῦ μαχαθι αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν

24 És megesküdött nékik Gedália és az õ embereiknek, és monda nékik: Ne féljetek a Káldeusoknak való szolgálattól. Maradjatok az országban, és szolgáljatok Babilónia királyának, és jó dolgotok lesz.
Then Gedaliah gave his oath to them and their men, saying, Have no fear because of the servants of the Chaldaeans; go on living in the land under the rule of the king of Babylon, and all will be well.
καὶ ὤμοσεν γοδολιας αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν καὶ εἶπεν αὐτοῖς μὴ φοβεῖσθε πάροδον τῶν χαλδαίων καθίσατε ἐν τῇ γῇ καὶ δουλεύσατε τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος καὶ καλῶς ἔσται ὑμῖν

25 A hetedik hónapban azonban elment Izmáel, Nétániának, az Elisáma fiának fia, a ki királyi magból volt, és vele tíz férfiú, és megölték Gedáliát és meghalt; és a Zsidókat és a Káldeusokat, a kik õ vele voltak Mispában.
But in the seventh month, Ishmael, the son of Nethaniah, the son of Elishama, of the king's seed, came with ten men and made an attack on Gedaliah, causing his death and the death of the Jews and the Chaldaeans who were with him at Mizpah.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ ἦλθεν ισμαηλ υἱὸς ναθανιου υἱοῦ ελισαμα ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν βασιλέων καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν τὸν γοδολιαν καὶ ἀπέθανεν καὶ τοὺς ιουδαίους καὶ τοὺς χαλδαίους οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ εἰς μασσηφαθ

26 És felkelt az egész nép kicsinytõl nagyig és a seregek hadnagyai, és elmentek Égyiptomba; mert féltek a Káldeusoktól.
Then all the people, small and great, and the captains of the forces, got up and went away to Egypt, for fear of the Chaldaeans.
καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν δυνάμεων καὶ εἰσῆλθον εἰς αἴγυπτον ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τῶν χαλδαίων

27 És lõn a harminczhetedik esztendõben, Joákinnak, a Júda királyának fogságba hurczoltatása után, a tizenkettedik hónap huszonhetedik napján, kivette Evil-Merodák, Babilónia királya, az õ uralkodásának elsõ esztendejében Joákint, Júda királyát a fogházból;
And in the thirty-seventh year after Jehoiachin, king of Judah, had been taken prisoner, in the twelfth month, on the twenty-seventh day of the month, Evil-merodach, king of Babylon, in the first year of his rule, took Jehoiachin, king of Judah, out of prison;
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς ἀποικεσίας τοῦ ιωακιμ βασιλέως ιουδα ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ὕψωσεν ευιλμαρωδαχ βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ιωακιμ βασιλέως ιουδα καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἴκου φυλακῆς αὐτοῦ

28 És kegyesen beszélt vele, és feljebb tette az õ székét a többi királyok székeinél, a kik nála voltak Babilóniában;
And said kind words to him, and put his seat higher than the seats of the other kings who were with him in Babylon.
καὶ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ ἀγαθὰ καὶ ἔδωκεν τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνωθεν τῶν θρόνων τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν βαβυλῶνι

29 És kicserélte fogsága ruháit, és mindenkor nála volt étele életének minden idejében.
And his prison clothing was changed, and he was a guest at the king's table every day for the rest of his life.
καὶ ἠλλοίωσεν τὰ ἱμάτια τῆς φυλακῆς αὐτοῦ καὶ ἤσθιεν ἄρτον διὰ παντὸς ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ

30 És mindenkor kijárt az õ része, a melyet a király adott néki napról- napra életének minden idejében.
And for his food, the king gave him a regular amount every day for the rest of his life.
καὶ ἡ ἐστιατορία αὐτοῦ ἐστιατορία διὰ παντὸς ἐδόθη αὐτῷ ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ .

1 Ádám, Séth, Énós.
Adam, Seth, Enosh;
αδαμ σηθ ενως

2 Kénán, Mahalálél, Járed.
Kenan, Mahalalel, Jared,
καιναν μαλελεηλ ιαρεδ

3 Énókh, Methuséláh, Lámekh.
Enoch, Methuselah, Lamech;
ενωχ μαθουσαλα λαμεχ

4 Noé, Sém, Khám és Jáfet.
Noah, Shem, Ham, and Japheth.
νωε υἱοὶ νωε σημ χαμ ιαφεθ

5 Jáfetnek fiai: Gómer, Mágog, Madai, Jáván, Thubál, Mésekh és Thirász.
The sons of Japheth: Gomer and Magog and Madai and Javan and Tubal and Meshech and Tiras.
υἱοὶ ιαφεθ γαμερ μαγωγ μαδαι ιωυαν ελισα θοβελ μοσοχ καὶ θιρας

6 A Gómer fiai pedig: Askhenáz, Rifáth és Tógármah.
And the sons of Gomer: Ashkenaz and Diphath and Togarmah.
και υἱοὶ γαμερ ασχαναζ και ριφαθ και θοργαμα

7 Jávánnak pedig fiai: Elisah, Thársis, Kitthim és Dodánim.
And the sons of Javan: Elishah and Tarshish, Kittim and Rodanim.
και υἱοὶ ιωυαν ελισα και θαρσις κίτιοι και ῥόδιοι

8 Khámnak fiai: Khús, Miczráim, Pút és Kanaán.
The sons of Ham: Cush and Egypt, Put and Canaan.
και υἱοὶ χαμ χους και μεστραιμ φουδ και χανααν

9 Khúsnak fiai: Széba, Hávilah, Szábthah, Rahmáh és Szabthékah; Rahmáhnak pedig fiai: Séba és Dédán.
And the sons of Cush: Seba and Havilah and Sabta and Raama and Sabteca. And the sons of Raamah: Sheba and Dedan.
και υἱοὶ χους σαβα και ευιλατ και σαβαθα και ρεγμα και σεβεκαθα και υἱοὶ ρεγμα σαβα και ουδαδαν

10 Khús nemzé Nimródot is; ez kezde hatalmassá lenni a földön.
And Cush was the father of Nimrod: he was the first to be a great man in the earth.
και χους ἐγέννησεν τὸν νεβρωδ οὗτος ἤρξατο τοῦ εἶναι γίγας κυνηγὸς ἐπὶ τῆς γῆς

17 Sémnek fiai: Élám és Assur, Arpaksád, Lúd, Arám, Úcz, Húl, Gether és Mesek.
The sons of Shem: Elam and Asshur and Arpachshad and Lud and Aram and Uz and Hul and Gether and Meshech.
υἱοὶ σημ αιλαμ και ασσουρ και αρφαξαδ

24 Sém, Arpaksád, Séláh.
Shem, Arpachshad, Shelah,
σαλα

25 Héber, Péleg, Réu.
Eber, Peleg, Reu,
εβερ φαλεκ ραγαυ

26 Sérug, Nákhor, Tháré.
Serug, Nahor, Terah,
σερουχ ναχωρ θαρα

27 Abrám, ez az Ábrahám.
Abram (that is Abraham).
αβρααμ

28 Ábrahám fiai: Izsák és Ismáel.
The sons of Abraham: Isaac and Ishmael.
υἱοὶ δὲ αβρααμ ισαακ και ισμαηλ

29 Ezeknek nemzetségei pedig ezek: Ismáel elsõszülötte Nebájót és Kédar, Adbeél és Mibszám.
These are their generations: the oldest son of Ishmael, Nebaioth; then Kedar and Adbeel and Mibsam,
αὗται δὲ αἱ γενέσεις πρωτοτόκου ισμαηλ ναβαιωθ και κηδαρ ναβδεηλ μαβσαν

30 Misma és Dúmah, Massza, Hadad és Théma.
Mishma and Dumah, Massa, Hadad and Tema,
μασμα ιδουμα μασση χοδδαδ θαιμαν

31 Jétur, Náfis és Kedmah; ezek az Ismáel fiai.
Jetur, Naphish, and Kedemah. These are the sons of Ishmael.
ιεττουρ ναφες καὶ κεδμα οὗτοί εἰσιν υἱοὶ ισμαηλ

32 Keturának pedig, az Ábrahám ágyasának fiai, kiket szüle, ezek: Zimrán, Joksán, Médán, Midián, Isbák és Suakh. És a Joksán fiai: Séba és Dédán.
And the sons of Keturah, Abraham's servant-wife: she was the mother of Zimran and Jokshan and Medan and Midian and Ishbak and Shuah. And the sons of Jokshan: Sheba and Dedan.
καὶ υἱοὶ χεττουρας παλλακῆς αβρααμ καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν ζεμβραν ιεξαν μαδαν μαδιαμ σοβακ σωε καὶ υἱοὶ ιεξαν σαβα καὶ δαιδαν

33 És a Midián fiai: Éfah, Héfer, Hánok, Abida és Eldáh. Mindezek a Keturáh fiai.
And the sons of Midian: Ephah and Epher and Hanoch and Abida and Eldaah. All these were the sons of Keturah.
καὶ υἱοὶ μαδιαμ γαιφα καὶ οφερ καὶ ενωχ καὶ αβιδα καὶ ελδαα πάντες οὗτοι υἱοὶ χεττουρας

34 Ábrahám pedig nemzé Izsákot; Izsák fiai pedig ezek: Ézsau és Izráel.
And Abraham was the father of Isaac. The sons of Isaac: Esau and Israel.
καὶ ἐγέννησεν αβρααμ τὸν ισαακ καὶ υἱοὶ ισαακ ησαυ καὶ ιακωβ

35 Ézsaunak fiai: Elifáz, Réhuél, Jéhus, Jahlám és Korakh.
The sons of Esau: Eliphaz, Reuel and Jeush and Jalam and Korah.
υἱοὶ ησαυ ελιφας καὶ ραγουηλ καὶ ιεουλ καὶ ιεγλομ καὶ κορε

36 Elifáz fiai: Thémán, Omár, Czefi, Gahtám, Kenáz és Timna és Amálek.
The sons of Eliphaz: Teman and Omar, Zephi and Gatam, Kenaz and Timna and Amalek.
υἱοὶ ελιφας θαιμαν καὶ ωμαρ σωφαρ καὶ γοωθαμ καὶ κενεζ καὶ τῆς θαμνα αμαληκ

37 Réhuél fiai: Nakhath, Zérakh, Samma és Mizza.
The sons of Reuel: Nahath, Zerah, Shammah and Mizzah.
καὶ υἱοὶ ραγουηλ ναχεθ ζαρε σομε καὶ μοζε

38 Széir fiai: Lótán és Sóbál, Czibhón, Haná, Disón, Eczer és Disán.
And the sons of Seir: Lotan and Shobal and Zibeon and Anah and Dishon and Ezer and Dishan.
υἱοὶ σηιρ λωταν σωβαλ σεβεγων ανα δησων ωσαρ δαισων

39 Lótán fiai pedig: Hóri és Hómám: Lótánnak huga pedig Timna.
And the sons of Lotan: Hori and Homam; and Timna was Lotan's sister.
καὶ υἱοὶ λωταν χορρι καὶ αιμαν καὶ αιλαθ καὶ ναμνα

40 Sóbál fiai: Alján és Mánakháth, Hébál, Sefi és Onám; Czibhón fiai pedig: Aja és Haná.
The sons of Shobal: Alian and Manahath and Ebal, Shephi and Onam. And the sons of Zibeon: Aiah and Anah.
υἱοὶ σωβαλ γωλαμ μαναχαθ γαιβηλ σωβ καὶ ωναμ υἱοὶ δὲ σεβεγων αια καὶ ανα

41 Haná fia: Disón, Disón fiai pedig: Hamrán és Esbán, Ithrán és Kherán.
The sons of Anah: Dishon. And the sons of Dishon: Hamran and Eshban and Ithran and Cheran.
υἱοὶ ανα δαισων υἱοὶ δὲ δησων εμερων καὶ εσεβαν καὶ ιεθραν καὶ χαρραν

42 Eczer fiai: Bilhán és Zahaván, Jakán. Disán fiai: Húcz és Arán.
The sons of Ezer: Bilhan and Zaavan, Jaakan. The sons of Dishan: Uz and Aran.
καὶ υἱοὶ ωσαρ βαλααν καὶ ζουκαν καὶ ιωκαν υἱοὶ δαισων ως καὶ αρραν

43 Ezek pedig a királyok, a kik uralkodának Edom földén, mielõtt az Izráel fiai között király uralkodott volna: Bela, Behor fia, az õ városának neve Dinhába vala.
Now these are the kings who were ruling in the land of Edom, before there was any king over Israel: Bela, the son of Beor; his town was named Dinhabah.
καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς αὐτῶν βαλακ υἱὸς βεωρ καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ δενναβα

44 [Bela] meghalván, uralkodék helyette Jóbáb, a Boczrából való Zerakh fia.
At his death, Jobab, the son of Zerah of Bozrah, became king in his place.
καὶ ἀπέθανεν βαλακ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ιωβαβ υἱὸς ζαρα ἐκ βοσορρας

45 És hogy Jóbáb meghala, uralkodék helyette a Témán földébõl való Khusám.
At the death of Jobab, Husham, from the land of the Temanites, became king in his place.
καὶ ἀπέθανεν ιωβαβ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ασομ ἐκ τῆς γῆς θαιμανων

46 Meghala Khusám is, és uralkodék helyette Hadád, a Bédád fia, ki megveré a Midiánitákat a Moáb mezején; és az õ városának neve Hávit vala.
And at the death of Husham, Hadad, the son of Bedad, who overcame Midian in the field of Moab, became king; his town was named Avith.
καὶ ἀπέθανεν ασομ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ αδαδ υἱὸς βαραδ ὁ πατάξας μαδιαμ ἐν τῷ πεδίῳ μωαβ καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ γεθθαιμ

47 Hadád is, hogy meghala, uralkodék helyette a Masrekából való Szamlá.
And at the death of Hadad, Samlah of Masrekah became king in his place.
καὶ ἀπέθανεν αδαδ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ σαμαα ἐκ μασεκκας

48 Szamlá holta után uralkodék helyette Saul, a folyóvíz mellett való Rékhobóthból.
And at the death of Samlah, Shaul of Rehoboth by the river became king in his place,
καὶ ἀπέθανεν σαμαα καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ σαουλ ἐκ ροωβωθ τῆς παρὰ ποταμόν

49 Saul is meghala, és uralkodék helyette Báhál-Khanán, az Akhbór fia.
And at the death of Shaul, Baal-hanan, the son of Achbor, became king in his place.
καὶ ἀπέθανεν σαουλ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ βαλαεννων υἱὸς αχοβωρ

50 Báhál-Khanán holta után uralkodék helyette Hadád; és az õ városának neve Páhi, feleségének pedig neve Mehetábéel, ki Mézaháb leányának Matrédnak volt a leánya.
And at the death of Baal-hanan, Hadad became king in his place; his town was named Pai, and his wife's name was Mehetabel, the daughter of Matred, the daughter of Mezahab.
καὶ ἀπέθανεν βαλαεννων υἱὸς αχοβωρ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ αδαδ υἱὸς βαραδ καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ φογωρ

51 Hadád halála után Edom fejedelmei valának: Timná fejedelem, Halvá fejedelem, Jetéth fejedelem,
And Hadad came to his end. Now the chiefs of Edom were: the chief of Timna, the chief of Aliah, the chief of Jetheth,
καὶ ἀπέθανεν αδαδ καὶ ἦσαν ἡγεμόνες εδωμ ἡγεμὼν θαμανα ἡγεμὼν γωλα ἡγεμὼν ιεθετ

52 Ohólibámá fejedelem, Éla fejedelem és Pinon fejedelem,
The chief of Oholibamah, the chief of Elah, the chief of Pinon,
ἡγεμὼν ελιβαμας ἡγεμὼν ηλας ἡγεμὼν φινων

53 Kenáz fejedelem, Téman fejedelem és Mibczár fejedelem,
The chief of Kenaz, the chief of Teman, the chief of Mibzar,
ἡγεμὼν κενεζ ἡγεμὼν θαιμαν ἡγεμὼν μαβσαρ

54 Magdiél fejedelem és Hirám fejedelem. Ezek voltak Edom fejedelmei.
The chief of Magdiel, the chief of Iram. These are the chiefs of Edom.
ἡγεμὼν μεγεδιηλ ἡγεμὼν ηραμ οὗτοι ἡγεμόνες εδωμ

1 Ezek az Izráel fiai: Rúben, Simeon, Lévi, Júda, Issakhár és Zebulon;
These are the sons of Israel: Reuben, Simeon, Levi and Judah, Issachar and Zebulun;
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ισραηλ ρουβην συμεων λευι ιουδα ισσαχαρ ζαβουλων

2 Dán, József, Benjámin, Nafthali, Gád és Áser.
Dan, Joseph and Benjamin, Naphtali, Gad and Asher.
δαν ιωσηφ βενιαμιν νεφθαλι γαδ ασηρ

3 Júdának fiai: Hér, Ónán és Séla; e három születék néki a Kanaánita Súahnak leányától. De Hér, Júdának elsõszülött [fia] gonosz vala az Úr szemei elõtt, és megölé õt az [Úr].
The sons of Judah: Er and Onan and Shelah; these three were his sons by Bathshua, the Canaanite woman. And Er, Judah's oldest son, did evil in the eyes of the Lord; and he put him to death.
υἱοὶ ιουδα ηρ αυναν σηλων τρεῖς ἐγεννήθησαν αὐτῷ ἐκ τῆς θυγατρὸς σαυας τῆς χαναανίτιδος καὶ ἦν ηρ ὁ πρωτότοκος ιουδα πονηρὸς ἐναντίον κυρίου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν

4 Thámár pedig, az õ menye szülé néki Péreczet és Zerákhot. Júdának fiai mindnyájan öten [valának.]
And Tamar, his daughter-in-law, had Perez and Zerah by him. All the sons of Judah were five.
καὶ θαμαρ ἡ νύμφη αὐτοῦ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν φαρες καὶ τὸν ζαρα πάντες υἱοὶ ιουδα πέντε

5 Pérecz fiai: Kheczrón és Khámul.
The sons of Perez: Hezron and Hamul.
υἱοὶ φαρες αρσων καὶ ιεμουηλ

6 Zerákh fiai pedig: Zimri és Ethán, Hémán, Kálkól és Dára; mindenestõl öten.
And the sons of Zerah: Zimri and Ethan and Heman and Calcol and Dara; five of them.
καὶ υἱοὶ ζαρα ζαμβρι καὶ αιθαν καὶ αιμαν καὶ χαλχαλ καὶ δαρα πάντες πέντε

7 Kármi fiai: Ákán, Izráelnek megrontója, mivel lopott a zsákmányból.
And the sons of Carmi: Achan, the troubler of Israel, who did wrong about the cursed thing.
καὶ υἱοὶ χαρμι αχαρ ὁ ἐμποδοστάτης ισραηλ ὃς ἠθέτησεν εἰς τὸ ἀνάθεμα

8 Ethán fia: Azária.
And the son of Ethan: Azariah.
καὶ υἱοὶ αιθαν αζαρια

9 Kheczrón fiai, kik születtenek néki: Jérakhméel, Rám és Kélubai.
And the sons of Hezron, the offspring of his body: Jerahmeel and Ram and Chelubai.
καὶ υἱοὶ εσερων οἳ ἐτέχθησαν αὐτῷ ὁ ιραμεηλ καὶ ὁ ραμ καὶ ὁ χαλεβ καὶ αραμ

10 Rám nemzé Amminádábot, Amminádáb pedig nemzé Nakhsont, a Júda fiainak fejedelmét.
And Ram was the father of Amminadab; and Amminadab was the father of Nahshon, chief of the children of Judah;
καὶ αραμ ἐγέννησεν τὸν αμιναδαβ καὶ αμιναδαβ ἐγέννησεν τὸν ναασσων ἄρχοντα τοῦ οἴκου ιουδα

11 Nakhson nemzé Szálmát, Szálma pedig nemzé Boázt;
And Nahshon was the father of Salma, and Salma was the father of Boaz,
καὶ ναασσων ἐγέννησεν τὸν σαλμων καὶ σαλμων ἐγέννησεν τὸν βοος

12 Boáz nemzé Obedet; Obed nemzé Isait;
And Boaz was the father of Obed, and Obed was the father of Jesse,
καὶ βοος ἐγέννησεν τὸν ωβηδ καὶ ωβηδ ἐγέννησεν τὸν ιεσσαι

13 Isai pedig nemzé Eliábot, az õ elsõszülöttét, és Abinádábot, másodikat, Simeát, harmadikat.
And Jesse was the father of Eliab, his oldest son, and Abinadab, the second, and Shimea, the third,
καὶ ιεσσαι ἐγέννησεν τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ ελιαβ αμιναδαβ ὁ δεύτερος σαμαα ὁ τρίτος

14 Netanéelt, negyediket, és Raddait, ötödiket.
Nethanel, the fourth, Raddai, the fifth,
ναθαναηλ ὁ τέταρτος ραδδαι ὁ πέμπτος

15 Osemet, hatodikat és Dávidot, a hetedik fiát;
Ozem, the sixth, David, the seventh;
ασομ ὁ ἕκτος δαυιδ ὁ ἕβδομος

16 És nõvéreiket, Sérujá t és Abigáilt. Sérujának pedig fiai voltak: Absai, Joáb és Asáel, e három.
And their sisters were Zeruiah and Abigail. And Zeruiah had three sons: Abishai and Joab and Asahel.
καὶ ἀδελφὴ αὐτῶν σαρουια καὶ αβιγαια καὶ υἱοὶ σαρουια αβεσσα καὶ ιωαβ καὶ ασαηλ τρεῖς

17 Abigáil szülé Amasát; Amasának atyja pedig az Ismáel nemzetségébõl való Jéter vala.
And Abigail was the mother of Amasa; and the father of Amasa was Jether the Ishmaelite.
καὶ αβιγαια ἐγέννησεν τὸν αμεσσα καὶ πατὴρ αμεσσα ιοθορ ὁ ισμαηλίτης

18 Káleb pedig, a Kheczrón fia nemzett vala az õ Azuba nevû feleségétõl és Jérióttól; és ezek az õ fiai: Jéser, Sobáb és Ardon.
And Caleb, the son of Hezron, had children by Azubah his wife, the daughter of Jerioth; and these were her sons: Jesher and Shobab and Ardon.
καὶ χαλεβ υἱὸς εσερων ἐγέννησεν τὴν γαζουβα γυναῖκα καὶ τὴν ιεριωθ καὶ οὗτοι υἱοὶ αὐτῆς ιωασαρ καὶ σωβαβ καὶ ορνα

19 Azuba meghala, és Káleb vevé magának feleségül Efratát, és ez szülé néki Húrt.
And after the death of Azubah, Caleb took as his wife Ephrath, who was the mother of Hur.
καὶ ἀπέθανεν γαζουβα καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ χαλεβ τὴν εφραθ καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν ωρ

20 Húr nemzé Urit, Uri pedig nemzé Bésaléelt.
And Hur was the father of Uri; and Uri was the father of Bezalel.
καὶ ωρ ἐγέννησεν τὸν ουρι καὶ ουρι ἐγέννησεν τὸν βεσελεηλ

21 Azután beméne Kheczrón Mákirnak, Gileád atyjának leányához; mert õ ezt elvette vala hatvan esztendõs korában, és szülé néki Ségubot.
And after that, Hezron had connection with the daughter of Machir, the father of Gilead, whom he took as his wife when he was sixty years old; and she had Segub by him.
καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν εσερων πρὸς τὴν θυγατέρα μαχιρ πατρὸς γαλααδ καὶ οὗτος ἔλαβεν αὐτήν καὶ αὐτὸς ἑξήκοντα ἦν ἐτῶν καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν σεγουβ

22 Ségub pedig nemzé Jáirt, kinek huszonhárom városa vala a Gileád földén.
And Segub was the father of Jair, who had twenty-three towns in the land of Gilead.
καὶ σεγουβ ἐγέννησεν τὸν ιαϊρ καὶ ἦσαν αὐτῷ εἴκοσι τρεῖς πόλεις ἐν τῇ γαλααδ

23 De Gesur és Árám elvették tõlük Jáir falvait, Kenáthot és mezõvárosait, hatvan várost. Mindezek Mákirnak, a Gileád atyjának fiaié.
And Geshur and Aram took the tent-towns of Jair from them, with Kenath and the small places round it, even sixty towns. All these were the sons of Machir, the father of Gilead.
καὶ ἔλαβεν γεδσουρ καὶ αραμ τὰς κώμας ιαϊρ ἐξ αὐτῶν τὴν καναθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἑξήκοντα πόλεις πᾶσαι αὗται υἱῶν μαχιρ πατρὸς γαλααδ

24 Minekutána pedig meghala Kheczrón Káleb-Efratában, akkor szülé néki Abija, a Kheczrón felesége, Ashúrt, Tékoa atyját.
And after the death of Hezron, Caleb had connection with Ephrath, his father Hezron's wife, and she gave birth to his son Asshur, the father of Tekoa.
καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν εσερων ἦλθεν χαλεβ εἰς εφραθα καὶ ἡ γυνὴ εσερων αβια καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν ασχωδ πατέρα θεκωε

25 Jérakhméelnek, a Kheczrón elsõszülöttének fiai voltak: Rám, az elsõszülött, Búna, Orem, Osem és Akhija.
And the sons of Jerahmeel, the oldest son of Hezron, were Ram, the oldest, and Bunah and Oren and Ozem and Ahijah.
καὶ ἦσαν υἱοὶ ιερεμεηλ πρωτοτόκου εσερων ὁ πρωτότοκος ραμ καὶ βαανα καὶ αραν καὶ ασομ ἀδελφὸς αὐτοῦ

26 Volt más felesége is Jérakhméelnek, Atára nevû; ez az Onám anyja.
And Jerahmeel had another wife, whose name was Atarah: she was the mother of Onam.
καὶ ἦν γυνὴ ἑτέρα τῷ ιερεμεηλ καὶ ὄνομα αὐτῇ αταρα αὕτη ἐστὶν μήτηρ οζομ

27 Rámnak, Jérakhméel elsõszülöttének pedig fiai voltak: Maás, Jámin és Héker.
And the sons of Ram, the oldest son of Jerahmeel, were Maaz and Jamin and Eker.
καὶ ἦσαν υἱοὶ ραμ πρωτοτόκου ιερεμεηλ μαας καὶ ιαμιν καὶ ακορ

28 Onám fiai voltak: Sammai és Jáda; és Sammai fiai: Nádáb és Abisúr.
And the sons of Onam were Shammai and Jada; and the sons of Shammai: Nadab and Abishur.
καὶ ἦσαν υἱοὶ οζομ σαμαι καὶ ιαδαε καὶ υἱοὶ σαμαι ναδαβ καὶ αβισουρ

29 Abisúr feleségének neve Abihail, a ki szülé néki Akhbánt és Mólidot.
And the name of Abishur's wife was Abihail; and she had Ahban and Molid by him.
καὶ ὄνομα τῆς γυναικὸς αβισουρ αβιχαιλ καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν αχαβαρ καὶ τὸν μωλιδ

30 Nádáb fiai: Széled és Appaim: Széled magtalanul halt meg.
And the sons of Nadab: Seled and Appaim; but Seled came to his end without sons.
υἱοὶ ναδαβ σαλαδ καὶ αφφαιμ καὶ ἀπέθανεν σαλαδ οὐκ ἔχων τέκνα

31 Appaim fia: Isi; Isi fia: Sésán; Sésán fia: Ahálai.
And the sons of Appaim: Ishi. And the sons of Ishi: Sheshan. And the sons of Sheshan: Ahlai.
καὶ υἱοὶ αφφαιμ ισεμιηλ καὶ υἱοὶ ισεμιηλ σωσαν καὶ υἱοὶ σωσαν αχλαι

32 Jáda fiai, a ki Sammai testvére volt: Jéter és Jonathán; Jéter magtalanul halt meg.
And the sons of Jada, the brother of Shammai: Jether and Jonathan; and Jether came to his end without sons.
καὶ υἱοὶ ιαδαε αχισαμαι ιεθερ ιωναθαν καὶ ἀπέθανεν ιεθερ οὐκ ἔχων τέκνα

33 Jonathán fiai: Pélet és Záza. Ezek voltak a Jérakhméel fiai.
And the sons of Jonathan: Peleth and Zaza. These were the sons of Jerahmeel.
καὶ υἱοὶ ιωναθαν φαλεθ καὶ οζαζα οὗτοι ἦσαν υἱοὶ ιερεμεηλ

34 Sésánnak nem voltak fiai, hanem csak leányai; de volt Sésánnak egy Égyiptombeli szolgája, Járha nevû.
Now Sheshan had no sons, but only daughters. And Sheshan had an Egyptian servant, whose name was Jarha.
καὶ οὐκ ἦσαν τῷ σωσαν υἱοί ἀλλ' ἢ θυγατέρες καὶ τῷ σωσαν παῖς αἰγύπτιος καὶ ὄνομα αὐτῷ ιωχηλ

35 És adá Sésán e Járha nevû szolgájának az õ leányát feleségül, a ki szülé néki Athait.
And Sheshan gave his daughter to Jarha, his servant, as a wife; and she had Attai by him.
καὶ ἔδωκεν σωσαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ ιωχηλ παιδὶ αὐτοῦ εἰς γυναῖκα καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν εθθι

36 Athai pedig nemzé Nátánt; Nátán nemzé Zabádot;
And Attai was the father of Nathan, and Nathan was the father of Zabad,
καὶ εθθι ἐγέννησεν τὸν ναθαν καὶ ναθαν ἐγέννησεν τὸν ζαβεδ

37 Zabád nemzé Eflált; Eflál nemzé Obedet;
And Zabad was the father of Ephlal, and Ephlal was the father of Obed,
καὶ ζαβεδ ἐγέννησεν τὸν αφαληλ καὶ αφαληλ ἐγέννησεν τὸν ωβηδ

38 Obed nemzé Jéhut; Jéhu nemzé Azáriát.
And Obed was the father of Jehu, and Jehu was the father of Azariah,
και ωβηδ ἐγέννησεν τὸν ιηου καὶ ιηου ἐγέννησεν τὸν αζαριαν

39 Azária nemzé Hélest; Héles nemzé Elását;
And Azariah was the father of Helez, and Helez was the father of Eleasah,
καὶ αζαριας ἐγέννησεν τὸν χελλης καὶ χελλης ἐγέννησεν τὸν ελεασα

40 Elása nemzé Sisémait; Sisémai nemzé Sallumot;
And Eleasah was the father of Sismai, and Sismai was the father of Shallum,
καὶ ελεασα ἐγέννησεν τὸν σοσομαι καὶ σοσομαι ἐγέννησεν τὸν σαλουμ

41 Sallum nemzé Jékámiát; Jékámia pedig nemzé Elisámát.
And Shallum was the father of Jekamiah, and Jekamiah was the father of Elishama.
καὶ σαλουμ ἐγέννησεν τὸν ιεχεμιαν καὶ ιεχεμιας ἐγέννησεν τὸν ελισαμα

42 A Káleb fiai pedig, a ki Jérakhméel testvére vala: elsõszülötte Mésa; ez volt Zifnek és Marésa fiainak atyjok, Hebronnak atyja.
And the sons of Caleb, the brother of Jerahmeel, were Mareshah, his oldest son, who was the father of Ziph and Hebron.
καὶ υἱοὶ χαλεβ ἀδελφοῦ ιερεμεηλ μαρισα ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ οὗτος πατὴρ ζιφ καὶ υἱοὶ μαρισα πατρὸς χεβρων

43 Hebron fiai: Kórah, Tappuah, Rékem és Séma.
And the sons of Hebron: Korah and Tappuah and Rekem and Shema.
καὶ υἱοὶ χεβρων κορε καὶ θαπους καὶ ρεκομ καὶ σεμαα

44 Séma pedig nemzé Rahámot, a Jorkeám atyját; és Rékem nemzé Sammait,
And Shema was the father of Raham, the father of Jorkeam, and Rekem was the father of Shammai.
καὶ σεμαα ἐγέννησεν τὸν ραεμ πατέρα ιερκααν καὶ ιερκααν ἐγέννησεν τὸν σαμαι

45 A Sammai fia pedig: Máon; ez a Máon [volt] a Bethsúr atyja.
And the son of Shammai was Maon; and Maon was the father of Beth-zur.
καὶ υἱὸς αὐτοῦ μαων καὶ μαων πατὴρ βαιθσουρ

46 Efa pedig, a Káleb ágyastársa, szülé Hárántés Mósát és Gázezt; és Hárán nemzé Gázezt.
And Ephah, Caleb's servant-wife, had Haran and Moza and Gazez; and Haran was the father of Gazez.
καὶ γαιφα ἡ παλλακὴ χαλεβ ἐγέννησεν τὸν αρραν καὶ τὸν μωσα καὶ τὸν γεζουε καὶ αρραν ἐγέννησεν τὸν γεζουε

47 Jaddai fiai pedig: Régem, Jotám, Gésán, Pelet, Héfa és Saáf.
And the sons of Jahdai: Regem and Jotham and Geshan and Pelet and Ephah and Shaaph.
καὶ υἱοὶ ιαδαι ραγεμ καὶ ιωαθαμ καὶ γηρσωμ καὶ φαλετ καὶ γαιφα καὶ σαγαφ

48 A Káleb ágyasa Maaka szülé Sébert és Tirhánát.
Maacah, Caleb's servant-wife, was the mother of Sheber and Tirhanah,
καὶ ἡ παλλακὴ χαλεβ μωχα ἐγέννησεν τὸν σαβερ καὶ τὸν θαρχνα

49 És szülé Saáfot, Madmanna atyját, Sevát, a Makbéna atyját és Gibea atyját; és Aksza a Káleb leánya vala.
And Shaaph, the father of Madmannah, Sheva, the father of Machbena and the father of Gibea; and Caleb's daughter was Achsah. These were the sons of Caleb.
καὶ ἐγέννησεν σαγαφ πατέρα μαρμηνα καὶ τὸν σαου πατέρα μαχαβηνα καὶ πατέρα γαιβαα καὶ θυγάτηρ χαλεβ ασχα

50 Ezek voltak Káleb fiai, a ki Húrnak, az Efrata elsõszülöttének fia volt: Sobál, Kirját-Jeárim atyja.
The sons of Hur, the oldest son of Ephrathah; Shobal, the father of Kiriath-jearim,
οὗτοι ἦσαν υἱοὶ χαλεβ υἱοὶ ωρ πρωτοτόκου εφραθα σωβαλ πατὴρ καριαθιαριμ

51 Szálma, Bethlehem atyja; Háref, Bethgáder atyja.
Salma, the father of Beth-lehem, Hareph, the father of Beth-gader.
σαλωμων πατὴρ βαιθλαεμ αριμ πατὴρ βαιθγεδωρ

52 Voltak pedig Sobálnak is, a Kirját-Jeárim atyjának fiai: Haroé, a fél Menuhót [ura].
And Shobal, the father of Kiriath-jearim, had sons: Haroeh, half of the Manahathites.
καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ σωβαλ πατρὶ καριαθιαριμ αραα εσι αμμανιθ

53 A Kirját-Jeárim háznépei: Jitreusok, Puteusok, Sumateusok, Misraiteusok; ezektõl származának a Sorateusok és az Estaoliteusok.
And the families of Kiriath-jearim: the Ithrites and the Puthites and the Shumathites and the Mishraites; from them came the Zorathites and the Eshtaolites.
εμοσφεως πόλις ιαϊρ αιθαλιμ καὶ μιφιθιμ καὶ ησαμαθιμ καὶ ημασαραϊμ ἐκ τούτων ἐξήλθοσαν οἱ σαραθαῖοι καὶ οἱ εσθαωλαῖοι

54 Szálma fiai, Bethlehem és a Netofátbeliek, Atróth, Beth-Joáb, a Czórabeli Manahateusok fele.
The sons of Salma: Beth-lehem and the Netophathites, Atroth-beth-Joab and half of the Manahathites, the Zorites.
υἱοὶ σαλωμων βαιθλαεμ νετωφαθι αταρωθ οἴκου ιωαβ καὶ ἥμισυ τῆς μαναθι ησαρεϊ

55 És a Jábesben lakozó tudós emberek háznépei: a Tirateusok, Simateusok, Sukateusok. Ezek a Kineusok, a kik Hámáttól, a Rékáb házának atyjától származtak.
And the families of scribes who were living at Jabez: the Tirathites, the Shimeathites, the Sucathites. These are the Kenites, the offspring of Hammath, the father of the family of Rechab.
πατριαὶ γραμματέων κατοικοῦντες ιαβες θαργαθιμ σαμαθιμ σωκαθιμ οὗτοι οἱ κιναῖοι οἱ ἐλθόντες ἐκ μεσημα πατρὸς οἴκου ρηχαβ

1 Ezek a Dávid fiai, a kik Hebronban születének néki: elsõszülötte vala Amnon, a Jezréelbõl való Ahinoámtól; második vala Dániel, a Kármelbõl való Abigailtól.
Now these were David's sons, whose birth took place in Hebron: the oldest Amnon, by Ahinoam of Jezreel; the second Daniel, by Abigail the Carmelite woman;
καὶ οὗτοι ἦσαν υἱοὶ δαυιδ οἱ τεχθέντες αὐτῷ ἐν χεβρων ὁ πρωτότοκος αμνων τῇ αχιναμ τῇ ιεζραηλίτιδι ὁ δεύτερος δανιηλ τῇ αβιγαια τῇ καρμηλίᾳ

2 Harmadik Absolon, a ki Maakának, a Gessurbeli Talmai király leányának volt a fia; negyedik Adónia, Haggittól való.
The third Absalom, the son of Maacah, the daughter of Talmai, king of Geshur; the fourth Adonijah, the son of Haggith;
ὁ τρίτος αβεσσαλωμ υἱὸς μωχα θυγατρὸς θολμαι βασιλέως γεδσουρ ὁ τέταρτος αδωνια υἱὸς αγγιθ

3 Ötödik Sefátia, Abitáltól való; hatodik Jitreám, az õ feleségétõl, Eglától való.
The fifth Shephatiah, by Abital; the sixth Ithream, by Eglah his wife.
ὁ πέμπτος σαφατια τῆς αβιταλ ὁ ἕκτος ιεθρααμ τῇ αγλα γυναικὶ αὐτοῦ

4 [E] hat [fia] született néki Hebronban, a hol hét esztendeig és hat hónapig uralkodott; Jeruzsálemben pedig harminczhárom esztendeig uralkodék.
He had six sons in Hebron; he was ruling there for seven years and six months, and in Jerusalem for thirty-three years.
ἓξ ἐγεννήθησαν αὐτῷ ἐν χεβρων καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ ἑπτὰ ἔτη καὶ ἑξάμηνον καὶ τριάκοντα καὶ τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ

5 Jeruzsálemben pedig ezek születének néki: Simea, Sóbáb, Nátán és Salamon, négyen, Bathsuától, az Ammiel leányától.
And in Jerusalem he had four sons, Shimea and Shobab and Nathan and Solomon, by Bath-shua, the daughter of Ammiel;
καὶ οὗτοι ἐτέχθησαν αὐτῷ ἐν ιερουσαλημ σαμαα σωβαβ ναθαν καὶ σαλωμων τέσσαρες τῇ βηρσαβεε θυγατρὶ αμιηλ

6 És Ibhár, Elisáma és Elifélet.
And Ibhar and Elishama and Eliphelet
καὶ ιβααρ καὶ ελισαμα καὶ ελιφαλετ

7 Nógah, Néfeg és Jáfia.
And Nogah and Nepheg and Japhia
καὶ ναγε καὶ ναφαγ καὶ ιανουε

8 És Elisáma, Eljada és Elifélet, kilenczen.
And Elishama and Eliada and Eliphelet, nine.
καὶ ελισαμα καὶ ελιαδα καὶ ελιφαλετ ἐννέα

9 Mindezek a Dávid fiai, az õ ágyastársainak fiain kivül; és ezeknek a huga, Támár.
All these were the sons of David, in addition to the sons of his servant-wives; and Tamar was their sister.
πάντες υἱοὶ δαυιδ πλὴν τῶν υἱῶν τῶν παλλακῶν καὶ θημαρ ἀδελφὴ αὐτῶν

10 Salamonnak pedig fia volt Roboám; ennek fia Abija, ennek fia Asa, ennek fia Josafát.
And Solomon's son was Rehoboam, Abijah was his son, Asa his son, Jehoshaphat his son,
υἱοὶ σαλωμων ροβοαμ αβια υἱὸς αὐτοῦ ασα υἱὸς αὐτοῦ ιωσαφατ υἱὸς αὐτοῦ

11 Ennek fia Jórám, ennek fia Akházia, ennek fia Joás.
Joram his son, Ahaziah his son, Joash his son,
ιωραμ υἱὸς αὐτοῦ οχοζια υἱὸς αὐτοῦ ιωας υἱὸς αὐτοῦ

12 Ennek fia Amásia, ennek fia Azária; ennek fia Jótám.
Amaziah his son, Azariah his son, Jotham his son,
αμασιας υἱὸς αὐτοῦ αζαρια υἱὸς αὐτοῦ ιωαθαν υἱὸς αὐτοῦ

13 Ennek fia Akház, ennek fia Ezékiás, ennek fia Manasse.
Ahaz his son, Hezekiah his son, Manasseh his son,
αχαζ υἱὸς αὐτοῦ εξεκιας υἱὸς αὐτοῦ μανασσης υἱὸς αὐτοῦ

14 Ennek fia Amon, ennek fia Jósiás.
Amon his son, Josiah his son.
αμων υἱὸς αὐτοῦ ιωσια υἱὸς αὐτοῦ

15 Jósiásnak pedig fiai: elsõszülötte Johanán, második Jójákim, harmadik Sédékiás, Sallum negyedik.
And the sons of Josiah: the oldest Johanan, the second Jehoiakim, the third Zedekiah, the fourth Shallum.
καὶ υἱοὶ ιωσια πρωτότοκος ιωαναν ὁ δεύτερος ιωακιμ ὁ τρίτος σεδεκια ὁ τέταρτος σαλουμ

16 Jójákim fiai: az õ fia Jékoniás, ennek fia Sédékiás.
And the sons of Jehoiakim: Jeconiah his son, Zedekiah his son.
καὶ υἱοὶ ιωακιμ ιεχονιας υἱὸς αὐτοῦ σεδεκιας υἱὸς αὐτοῦ

17 Jékóniásnak fiai: Assir, ennek fia Saálthiel.
And the sons of Jeconiah, who was taken prisoner: Shealtiel his son,
καὶ υἱοὶ ιεχονια-ασιρ σαλαθιηλ υἱὸς αὐτοῦ

18 És Málkirám, Pedája, Sénasár, Jékámia, Hosáma és Nédábia.
And Malchiram and Pedaiah and Shenazzar, Jekamiah, Hoshama and Nedabiah.
μελχιραμ καὶ φαδαιας καὶ σανεσαρ καὶ ιεκεμια καὶ ωσαμω καὶ δενεθι

19 Pedája fiai: Zerubábel és Simei. Zerubábel fiai: Mesullám, Hanánia; és az õ hugok vala Selómit.
And the sons of Pedaiah: Zerubbabel and Shimei; and the sons of Zerubbabel: Meshullam and Hananiah; and Shelomith was their sister;
καὶ υἱοὶ σαλαθιηλ ζοροβαβελ καὶ σεμεΐ καὶ υἱοὶ ζοροβαβελ μοσολλαμος καὶ ανανια καὶ σαλωμιθ ἀδελφὴ αὐτῶν

20 És Hásuba, Ohel, Berekia, Hasádia és Jusáb-Hésed, [ezek] öten.
And Hashubah and Ohel and Berechiah and Hasadiah, Jushab-hesed, five.
καὶ ασουβε καὶ οολ καὶ βαραχια καὶ ασαδια καὶ ασοβαεσδ πέντε

21 Hanánia fiai: Pelátia és Jésaia; [és] Refája fiai [és] Arnám fiai, Obádia fiai, Sekánia fiai.
And the sons of Hananiah: Pelatiah and Jeshaiah; the sons of Rephaiah, the sons of Arnan, the sons of Obadiah, the sons of Shecaniah.
καὶ υἱοὶ ανανια φαλλετια καὶ ισαια υἱὸς αὐτοῦ ραφαια υἱὸς αὐτοῦ ορνα υἱὸς αὐτοῦ αβδια υἱὸς αὐτοῦ σεχενια υἱὸς αὐτοῦ

22 És Sekánia fiai: Semája. Semája fiai: Hattus, Jigeál, Báriah, Neárja és Sáfát, ezek hatan.
And the sons of Shecaniah: Shemaiah; and the sons of Shemaiah: Hattush and Igal and Bariah and Neariah and Shaphat, six.
καὶ υἱὸς σεχενια σαμαια καὶ υἱοὶ σαμαια χαττους καὶ ιωηλ καὶ μαρι καὶ νωαδια καὶ σαφαθ ἓξ

23 Neárja fiai: Eljohénai, Ezékiás és Azrikám, ezek hárman.
And the sons of Neariah: Elioenai and Hizkiah and Azrikam, three.
καὶ υἱοὶ νωαδια ελιθεναν καὶ εζεκια καὶ εζρικαμ τρεῖς

24 Eljohénai fiai: Hódajéva, Eliásib, Pelája, Akkub, Johanán, Delája és Anáni; [ezek] heten.
And the sons of Elioenai: Hodaviah and Eliashib and Pelaiah and Akkub and Johanan and Delaiah and Anani, seven.
καὶ υἱοὶ ελιθεναν οδουια καὶ ελιασιβ καὶ φαλαια καὶ ακουν καὶ ιωαναν καὶ δαλαια καὶ ανανι ἑπτά

1 Júda fiai [ezek:] Pérecz, Kheczrón, Kármi, Húr és Sobál.
The sons of Judah: Perez, Hezron and Carmi and Hur and Shobal.
καὶ υἱοὶ ιουδα φαρες αρσων καὶ χαρμι καὶ ωρ σουβαλ

2 Reája pedig, a Sobál fia nemzé Jáhátot; Jáhát nemzé Ahumáit és Lahádot; ezek a Sorateusok háznépei.
And Reaiah, the son of Shobal, was the father of Jahath; and Jahath was the father of Ahumai and Lahad. These are the families of the Zorathites.
καὶ ραια υἱὸς αὐτοῦ καὶ σουβαλ ἐγέννησεν τὸν ιεθ καὶ ιεθ ἐγέννησεν τὸν αχιμι καὶ τὸν λααδ αὗται αἱ γενέσεις τοῦ σαραθι

3 Ezek Etám atyjától valók: Jezréel, Jisma, Jidbás; és az õ hugoknak neve Haslelponi.
And these were the sons of Hur, the father of Etam: Jezreel and Ishma and Idbash, and the name of their sister was Hazzelelponi;
καὶ οὗτοι υἱοὶ αιταμ ιεζραηλ καὶ ραγμα καὶ ιαβας καὶ ὄνομα ἀδελφῆς αὐτῶν εσηλεββων

4 Pénuel pedig Gedor atyja, és Ezer Húsa atyja. Ezek Efrata elsõszülöttének, Húrnak fiai, a ki Bethlehem atyja vala.
And Penuel, the father of Gedor, and Ezer, the father of Hushah. These are the sons of Hur, the oldest son of Ephrathah, the father of Beth-lehem.
καὶ φανουηλ πατὴρ γεδωρ καὶ αζηρ πατὴρ ωσαν οὗτοι υἱοὶ ωρ τοῦ πρωτοτόκου εφραθα πατρὸς βαιθλαεμ

5 Ashúrnak pedig, a Tékoa atyjának volt két felesége, Heléa és Naára.
And Ashhur, the father of Tekoa, had two wives, Helah and Naarah.
καὶ τῷ σαουρ πατρὶ θεκωε ἦσαν δύο γυναῖκες αωδα καὶ θοαδα

6 És Naára szülé néki Ahuzámot, Héfert, Temént és Ahastárit. Ezek a Naára fiai.
And Naarah had Ahuzzam by him, and Hepher and Temeni and Haahashtari. These were the sons of Naarah.
καὶ ἔτεκεν αὐτῷ αωδα τὸν ωχαζαμ καὶ τὸν ηφαδ καὶ τὸν θαιμαν καὶ τὸν ασθηραν πάντες οὗτοι υἱοὶ αωδας

7 Heléa fiai: Séret, Jésohár, Etnán [és Kócz.]
And the sons of Helah were Zereth, Izhar and Ethnan.
καὶ υἱοὶ θοαδα σαρεθ καὶ σααρ καὶ εθναν

8 Kócz pedig nemzé Hánubot, Hásobébát és Aháthel háznépét, a ki Hárumnak fia vala.
And Koz was the father of Anub and Zobebah, and the families of Aharhel the son of Harum.
καὶ κως ἐγέννησεν τὸν ενωβ καὶ τὸν σαβηβα καὶ γεννήσεις ἀδελφοῦ ρηχαβ υἱοῦ ιαριμ

9 Jábes pedig testvéreinél tiszteletreméltóbb vala, és azért nevezé õt az õ anyja Jábesnek, mondván: Mivelhogy fájdalommal szülém õt.
And Jabez was honoured more than his brothers; but his mother had given him the name Jabez, saying, Because I gave birth to him with sorrow.
καὶ ἦν ιγαβης ἔνδοξος ὑπὲρ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ιγαβης λέγουσα ἔτεκον ὡς γαβης

10 És Jábes az Izráel Istenét hívá segítségül, mondván: Ha engem megáldanál és az én határomat megszélesítenéd, és a te kezed én velem lenne, és engem minden veszedelemtõl megoltalmaznál, hogy bút ne lássak! És megadá Isten néki, a mit kért vala.

And Jabez made a prayer to the God of Israel, saying, If only you would truly give me a blessing, and make wider the limits of my land, and let your hand be with me, and keep me from evil, so that I may not be troubled by it! And God gave him his desire.

καὶ ἐπεκαλέσατο ιγαβης τὸν θεὸν ισραηλ λέγων ἐὰν εὐλογῶν εὐλογήσῃς με καὶ πληθύνῃς τὰ ὅριά μου καὶ ᾖ ἡ χείρ σου μετ' ἐμοῦ καὶ ποιήσεις γνῶσιν τοῦ μὴ ταπεινῶσαί με καὶ ἐπήγαγεν ὁ θεὸς πάντα ὅσα ἠτήσατο

11 Kélub pedig, a Súkha testvére, nemzé Méhirt; ez az Eston atyja.

And Chelub, the brother of Shuhah, was the father of Mehir, who was the father of Eshton.

καὶ χαλεβ πατὴρ ασχα ἐγέννησεν τὸν μαχιρ οὗτος πατὴρ ασσαθων

12 Eston nemzé Béth-Rafát, Paseákhot, Tehinnát, Ir-Náhás atyját. Ezek a Rékától való férfiak.

And Eshton was the father of Bethrapha and Paseah and Tehinnah, the father of Ir-nahash. These are the men of Recah.

καὶ ασσαθων ἐγέννησεν τὸν βαθρεφαν καὶ τὸν φεσσηε καὶ τὸν θανα πατέρα πόλεως ναας ἀδελφοῦ εσελων τοῦ κενεζι οὗτοι ἄνδρες ρηφα

13 Kénáz fiai: Othniel és Serája; Othniel fia: Hatát.

And the sons of Kenaz: Othniel and Seraiah; and the sons of Othniel: Hathath.

καὶ υἱοὶ κενεζ γοθονιηλ καὶ σαραια καὶ υἱοὶ γοθονιηλ αθαθ

14 Meonótai nemzé Ofrát; Serája pedig nemzé Joábot, a Gé- Harasimbeliek atyját, mert mesteremberek valának.

And Meonothai was the father of Ophrah; and Seraiah was the father of Joab, the father of Ge-harashim; they were expert workmen.

καὶ μαναθι ἐγέννησεν τὸν γοφερα καὶ σαραια ἐγέννησεν τὸν ιωαβ πατέρα αγεαδδαϊρ ὅτι τέκτονες ἦσαν

15 Káleb fiai, ki Jefunné fia vala: Iru, Ela és Naám; és Ela fiai; és Kénáz.

And the sons of Caleb, the son of Jephunneh: Iru, Elah, and Naam; and the son of Elah: Kenaz.

καὶ υἱοὶ χαλεβ υἱοῦ ιεφοννη ηρα αλα καὶ νοομ καὶ υἱοὶ αλα κενεζ

16 Jéhalélel fiai: Zif, Zifa, Tirja és Asárel.

And the sons of Jehallelel: Ziph and Ziphah, Tiria and Asarel.

καὶ υἱὸς αὐτοῦ γεσεηλ αμηαχι καὶ ζαφα καὶ ζαιρα καὶ εσεραηλ

17 Ezra fiai: Jéter, Méred, Efer és Jálon; és szülé Mirjámot, Sammait és Isbát, Estemóa atyját.

And the sons of Ezrah: Jether and Mered and Epher and Jalon; and these are the sons of Bithiah, the daughter of Pharaoh, the wife of Mered. And she became the mother of Miriam and Shammai and Ishbah, the father of Eshtemoa.

καὶ υἱοὶ εσρι ιεθερ μωραδ καὶ αφερ καὶ ιαλων καὶ ἐγέννησεν ιεθερ τὸν μαρων καὶ τὸν σεμαι καὶ τὸν μαρεθ πατέρα εσθεμων

18 Ennek felesége pedig, Jehudéja szülé Jéredet, a Gedor atyját és Hébert, a Szókó atyját, Jékuthielt, a Zánoah atyját; ezek Bithiának, a Faraó leányának fiai, a kit Méred elvett vala.

And his wife, a woman of the tribe of Judah, became the mother of Jered, the father of Gedor, and Heber, the father of Soco, and Jekuthiel, the father of Zanoah.

καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ αὕτη αδια ἔτεκεν τὸν ιαρεδ πατέρα γεδωρ καὶ τὸν αβερ πατέρα σωχων καὶ τὸν ιεκθιηλ πατέρα ζανω καὶ οὗτοι υἱοὶ γελια θυγατρὸς φαραω ἣν ἔλαβεν μωρηδ

19 Hódia nevû feleségének pedig fiai, ki Nahamnak, Keila atyjának nõvére vala: Hagármi és a Maakátbeli Estemóa.

And the sons of the wife of Hodiah, the sister of Naham, were the father of Keilah the Garmite, and Eshtemoa the Maacathite.

καὶ υἱοὶ γυναικὸς τῆς ιδουιας ἀδελφῆς ναχεμ καὶ δαλια πατὴρ κεϊλα καὶ σεμειων πατὴρ ιωμαν καὶ υἱοὶ ναημ πατρὸς κεϊλα αγαρμι καὶ εσθεμωη μαχαθι

20 Simon fiai: Amnon, Rinna, Benhanán és Thilon. Isi fiai: Zohét és Benzohét.

And the sons of Shimon: Amnon and Rinnah, Ben-hanan and Tilon. And the sons of Ishi: Zoheth; and the son of Zoheth. ...

καὶ υἱοὶ σεμιων αμνων καὶ ρανα υἱὸς αναν καὶ θιλων καὶ υἱοὶ ισεϊ ζωαθ καὶ υἱοὶ ζωαθ

21 Júda fiának, Sélának fiai: Er, Léka atyja, és Laáda, Marésa atyja, és a gyapotszövõk háznépe Béth-Asbeában;
The sons of Shelah, the son of Judah: Er, the father of Lecah, and Laadah, the father of Mareshah, and the families of those who made delicate linen, of the family of Ashbea;
υἱοὶ σηλωμ υἱοῦ ιουδα ηρ πατὴρ ληχα καὶ λααδα πατὴρ μαρησα καὶ γενέσεις οἰκιῶν εφραθ αβακ τῷ οἴκῳ εσοβα

22 És Jókim és Kozeba lakosai, és Joás és Saráf, a kik Moáb urai voltak, és Jásubi, Léhem. De [ezek már] régi dolgok.
And Jokim, and the men of Cozeba, and Joash and Saraph, who were rulers in Moab, and went back to Beth-lehem. And the records are very old.
καὶ ιωακιμ καὶ ἄνδρες χωζηβα καὶ ιωας καὶ σαραφ οἳ κατῴκησαν ἐν μωαβ καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς αβεδηριν αθουκιιν

23 Ezek voltak a fazekasok, és Netaimban és Gederában laktak. A királylyal laktak ott, az õ dolgáért.
These were the potters, and the people living among planted fields with walls round them; they were there to do the king's work.
οὗτοι κεραμεῖς οἱ κατοικοῦντες ἐν ναταϊμ καὶ γαδηρα μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐνίσχυσαν καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ

24 Simeon fiai: Némuel, Jámin, Járib, Zérah, Saul;
The sons of Simeon: Nemuel and Jamin, Jarib, Zerah, Shaul;
υἱοὶ συμεων ναμουηλ καὶ ιαμιν ιαριβ ζαρε σαουλ

25 Kinek fia Sallum, kinek fia Mibsám, kinek fia Misma.
Shallum his son, Mibsam his son, Mishma his son.
σαλεμ υἱὸς αὐτοῦ μαβασαμ υἱὸς αὐτοῦ μασμα υἱὸς αὐτοῦ

26 Misma fiai: Hammúel az õ fia, Zakkur az õ fia, Simi az õ fia;
And the sons of Mishma: Hammuel his son, Zaccur his son, Shimei his son.
αμουηλ υἱὸς αὐτοῦ σαβουδ υἱὸς αὐτοῦ ζακχουρ υἱὸς αὐτοῦ σεμεϊ υἱὸς αὐτοῦ

27 Siminek tizenhat fia és hat leánya volt; de testvéreinek nem volt sok fia, s általában háznépök nem volt oly népes, mint Júda fiaié.
And Shimei had sixteen sons and six daughters, but his brothers had only a small number of children, and their family was not as fertile as the children of Judah.
καὶ τῷ σεμεϊ υἱοὶ ἑκκαίδεκα καὶ θυγατέρες τρεῖς καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν οὐκ ἦσαν υἱοὶ πολλοί καὶ πᾶσαι αἱ πατριαὶ αὐτῶν οὐκ ἐπλεόνασαν ὡς υἱοὶ ιουδα

28 Lakoznak vala pedig Beersebában és Móladában és Haczar- Suálban.
And they were living at Beer-sheba and Moladah and Hazar-shual,
καὶ κατῴκησαν ἐν βηρσαβεε καὶ σαμα καὶ μωλαδα καὶ εσηρσουαλ

29 Bilhában, Eczemben és Toládban,
And at Bilhah, and at Ezem, and at Tolad,
καὶ ἐν βαλαα καὶ βοασομ καὶ θουλαδ

30 Bétuelben, Hormában és Cziklágban,
And at Bethuel, and at Hormah, and at Ziklag,
καὶ βαθουηλ καὶ ερμα καὶ σεκλαγ

31 Beth-Markabótban, Haczar-Szuszimban, Beth-Biriben és Saáraimban; ezek valának az õ városaik mindaddig, míg Dávid királylyá lett.
And at Beth-marcaboth, and at Hazarsusim, and at Beth-biri, and at Shaaraim. These were their towns till David became king.
καὶ βαιθμαρχαβωθ καὶ ἥμισυ σωσιμ καὶ οἶκον βαρουμσεωριμ αὗται πόλεις αὐτῶν ἕως βασιλέως δαυιδ

32 Faluik pedig [ezek:] Etám, Ain, Rimmon, Tóken és Asán, öt város;
And their small towns were Etam, Ain, Rimmon, and Tochen and Ashan, five towns;
καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν αιταμ καὶ ηνρεμμων καὶ θοκκαν καὶ αισαν πόλεις πέντε

33 És mindazok a falvaik, a melyek e városok körül voltak Bálig; ezek valának lakóhelyeik és nemzetségeik:
And all the small places round these towns, as far as Baalath-beer, the high place of the South. These were their living-places, and they have lists of their generations.
καὶ πᾶσαι αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων ἕως βααλ αὕτη ἡ κατάσχεσις αὐτῶν καὶ ὁ καταλογισμὸς αὐτῶν

34 Mesobáb, Jámlek és Jósa, Amásia fia.
And Meshobab and Jamlech and Joshah, the son of Amaziah,
καὶ μοσωβαβ καὶ ιεμολοχ καὶ ιωσια υἱὸς αμασια

35 És Jóel és Jéhu, a Jósibia fia, ki Serája fia, ki Asiel fia [vala;]
And Joel and Jehu, the son of Joshibiah, the son of Seraiah, the son of Asiel,
καὶ ιωηλ καὶ οὗτος υἱὸς ισαβια υἱὸς σαραια υἱὸς ασιηλ

36 És Eljoénai, Jaákoba, Jésohája, Asája, Adiel, Jesiméel és Benája.
And Elioenai and Jaakobah and Jeshohaiah and Asaiah and Adiel and Jesimiel and Benaiah,
καὶ ελιωηναι καὶ ιακαβα καὶ ιασουια καὶ ασαια καὶ εδιηλ καὶ ισμαηλ καὶ βαναια

37 Ziza, a Sifi fia, ki Alon fia, ki Jedája fia, ki Simri fia, ki Semája fia.
And Ziza, the son of Shiphi, the son of Allon, the son of Jedaiah, the son of Shimri, the son of Shemaiah;
καὶ ζουζα υἱὸς σεφεϊ υἱοῦ αλλων υἱοῦ ιεδια υἱοῦ σαμαρι υἱοῦ σαμαιου

38 Ezek a névszerint felsoroltak voltak a fõemberek nemzetségökben, a kik igen elszaporodtak volt atyjok házában,
These, whose names are given, were chiefs in their families, and their families became very great in number.
οὗτοι οἱ διελθόντες ἐν ὀνόμασιν ἀρχόντων ἐν ταῖς γενέσεσιν αὐτῶν καὶ ἐν οἴκοις πατριῶν αὐτῶν ἐπληθύνθησαν εἰς πλῆθος

39 Azért elindulának Gedor felé, hogy a völgy keleti részére [menjenek] és ott barmaiknak legelõt keressenek.
And they went to the opening into Gedor, as far as the east side of the valley, in search of grass-land for their flocks.
καὶ ἐπορεύθησαν ἕως τοῦ ἐλθεῖν γεραρα ἕως τῶν ἀνατολῶν τῆς γαι τοῦ ζητῆσαι νομὰς τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν

40 Találának is zsíros és jó legeltetõ helyet (az a föld pedig tágas, nyugodalmas és békességes), mert Khámból valók laktak ott azelõtt.
And they came to some good fertile grass-land, in a wide quiet country of peace-loving people; for the people who were living there before were of the offspring of Ham.
καὶ εὗρον νομὰς πίονας καὶ ἀγαθάς καὶ ἡ γῆ πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν καὶ εἰρήνη καὶ ἡσυχία ὅτι ἐκ τῶν υἱῶν χαμ τῶν κατοικούντων ἐκεῖ ἔμπροσθεν

41 Elmenvén pedig e névszerint megnevezettek Ezékiásnak, a Júda királyának idejében, lerombolták sátoraikat, és a Maonitákat, a kiket ott találtak, kiirtották mind e mai napig, s helyökbe letelepedének, mivel ott barmaik számára legelõhelyeket [találtak.]
And these whose names are given came in the days of Hezekiah, king of Judah, and made an attack on the Meunim who were living there, and put an end to them to this day, and took their place, because there was grass there for their flocks.
καὶ ἦλθοσαν οὗτοι οἱ γεγραμμένοι ἐπ' ὀνόματος ἐν ἡμέραις εζεκιου βασιλέως ιουδα καὶ ἐπάταξαν τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τοὺς μιναίους οὓς εὗροσαν ἐκεῖ καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτο ὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ᾤκησαν ἀντ' αὐτῶν ὅτι νομαὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν ἐκεῖ

42 És közülök, a Simeon fiai közül, [némelyek] elmenének a Seir hegyére, úgymint ötszázan, a kiknek elõljáróik az Isi fiai, Pelátja, Nehárja, Refája és Uzriel voltak.
And some of them, five hundred of the sons of Simeon, went to the hill-country of Seir, with Pelatiah and Neariah and Rephaiah and Uzziel, the sons of Ishi, at their head.
καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν συμεων ἐπορεύθησαν εἰς ὄρος σηιρ ἄνδρες πεντακόσιοι καὶ φαλεττια καὶ νωαδια καὶ ραφαια καὶ οζιηλ υἱοὶ ιεσι ἄρχοντες αὐτῶν

43 És valakik az Amálek nemzetségébõl megmaradtak vala, mind levágák azokat, és ott letelepedének mind e mai napig.
And they put to death the rest of the Amalekites who had got away safely, and made it their living-place to this day.
καὶ ἐπάταξαν τοὺς καταλοίπους τοὺς καταλειφθέντας τοῦ αμαληκ καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

1 Rúbennek, Izráel elsõszülöttének fiai (mert õ volt az elsõszülött; mikor pedig megfertõztette az õ atyjának ágyasházát, az õ elsõszülöttségi joga a József fiainak adaték, a ki Izráel fia vala, mindazáltal nem úgy hogy õk neveztessenek származás szerint elsõszülötteknek,
And the sons of Reuben, the oldest son of Israel, (for he was the oldest son, but, because he made his father's bride-bed unclean, his birthright was given to the sons of Joseph, the son of Israel; but he is not to be given the place of the oldest.
καὶ υἱοὶ ρουβην πρωτοτόκου ισραηλ ὅτι οὗτος ὁ πρωτότοκος καὶ ἐν τῷ ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔδωκεν εὐλογίαν αὐτοῦ τῷ υἱῷ αὐτοῦ ιωσηφ υἱῷ ισραηλ καὶ οὐκ ἐγενεαλογήθη εἰς πρωτοτόκια

2 Mert Júda tekintélyesebb vala az õ testvérei között, és õ belõle való volt a fejedelem, hanem az elsõszülöttségnek [haszna] lõn Józsefé):
Though Judah became stronger than his brothers, and from him came the ruler, the birthright was Joseph's:)
ὅτι ιουδας δυνατὸς ἰσχύι καὶ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ εἰς ἡγούμενον ἐξ αὐτοῦ καὶ ἡ εὐλογία τοῦ ιωσηφ

3 [Ezek] Rúbennek, Izráel elsõszülöttének fiai: Khánokh, Pallu, Kheczrón és Kármi.
The sons of Reuben, the oldest son of Israel: Hanoch and Pallu, Hezron and Carmi.
υἱοὶ ρουβην πρωτοτόκου ισραηλ ενωχ καὶ φαλλους αρσων καὶ χαρμι

4 Jóel fiai: Semája ennek fia, Góg ennek fia, Simei ennek fia.
The sons of Joel: Shemaiah his son, Gog his son, Shimei his son,
υἱοὶ ιωηλ σεμεϊ καὶ βαναια υἱὸς αὐτοῦ καὶ υἱοὶ γουγ υἱοῦ σεμεϊ

5 Mika ennek fia, Reája ennek fia, Baál ennek fia.
Micah his son, Reaiah his son, Baal his son,
υἱὸς αὐτοῦ μιχα υἱὸς αὐτοῦ ρηχα υἱὸς αὐτοῦ βααλ

6 Beéra ennek fia, a kit fogságba vitt Tiglát-Piléser, az Assiriabeli király; õ a Rúbeniták fejedelme vala.
Beerah his son, whom Tiglath-pileser, king of Assyria, took away as a prisoner: he was chief of the Reubenites.
υἱὸς αὐτοῦ βεηρα ὃν μετῴκισεν θαγλαθφαλνασαρ βασιλεὺς ασσουρ οὗτος ἄρχων τῶν ρουβην

7 Testvérei pedig, családjaik, nemzetségük megszámlálása szerint [ezek] valának: a fõ Jéhiel és Zakariás,
And his brothers by their families, when the list of their generations was made up: the chief, Jeiel, and Zechariah,
καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τῇ πατριᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς καταλοχισμοῖς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ὁ ἄρχων ιωηλ καὶ ζαχαρια

8 Bela, Azáz fia, ki Séma fia, ki Jóel fia vala, ki Aróerben lakott Nébóig és Baál-Meonig.
And Bela, the son of Azaz, the son of Shema, the son of Joel, who was living in Aroer, as far as Nebo and Baal-meon;
καὶ βαλεκ υἱὸς οζουζ υἱὸς σαμα υἱὸς ιωηλ οὗτος κατῴκησεν ἐν αροηρ καὶ ἐπὶ ναβαυ καὶ βεελμαων

9 Napkelet felé is lakik vala a pusztában való bemenetelig, az Eufrátes folyóvíztõl fogva; mert az õ barmai Gileád földén igen elszaporodtak.
And to the east his limits went as far as the starting point of the waste land, ending at the river Euphrates, because their cattle were increased in number in the land of Gilead.
καὶ πρὸς ἀνατολὰς κατῴκησεν ἕως ἐρχομένων τῆς ἐρήμου ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ εὐφράτου ὅτι κτήνη αὐτῶν πολλὰ ἐν γῇ γαλααδ

10 Saul királynak idejében pedig támasztának hadat a Hágárénusok ellen, és elhullának [azok] az õ kezeik által, és lakának azoknak sátoraikban, Gileádnak napkelet felé való egész részében.
And in the days of Saul they made war on the Hagarites, and overcame them; and they put up their tents through all the land east of Gilead.
καὶ ἐν ἡμέραις σαουλ ἐποίησαν πόλεμον πρὸς τοὺς παροίκους καὶ ἔπεσον ἐν χερσὶν αὐτῶν κατοικοῦντες ἐν σκηναῖς ἕως πάντες κατ' ἀνατολὰς τῆς γαλααδ

11 A Gád fiai pedig velök szemben a Básán földén laktak Szalkáig.
And the sons of Gad were living opposite to them, in the land of Bashan as far as Salecah:
υἱοὶ γαδ κατέναντι αὐτῶν κατῴκησαν ἐν τῇ βασαν ἕως σελχα

12 Jóel vala elõljárójok, Sáfám második az után; Johánai és Sáfát Básánban.
Joel the chief, and Shapham the second, and Janai and Shaphat in Bashan;
ιωηλ ὁ πρωτότοκος καὶ σαφαμ ὁ δεύτερος καὶ ιανι ὁ γραμματεὺς ἐν βασαν

13 És testvéreik, családjaik szerint [ezek]: Mikáel, Mésullám, Séba, Jórai, Jaékán, Zia és Éber, heten.
And their brothers, the men of their family: Michael and Meshullam and Sheba and Jorai and Jacan and Zia and Eber, seven of them.
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν μιχαηλ μοσολλαμ καὶ σεβεε καὶ ιωρεε καὶ ιαχαν καὶ ζουε καὶ ωβηδ ἑπτά

14 Ezek az Abihail fiai, ki Húri fia, ki Jároáh fia, ki Gileád fia, ki Mikáel fia, ki Jésisai fia, ki Jahadó fia, ki Búz fia.
These were the sons of Abihail, the son of Huri, the son of Jaroah, the son of Gilead, the son of Michael, the son of Jeshishai, the son of Jahdo, the son of Buz;
οὗτοι υἱοὶ αβιχαιλ υἱοῦ ουρι υἱοῦ ιδαι υἱοῦ γαλααδ υἱοῦ μιχαηλ υἱοῦ ισαι υἱοῦ ιουρι υἱοῦ ζαβουχαμ

15 [És] Ahi, a Gúni fiának, Abdielnek a fia volt a család feje.
Ahi, the son of Abdiel, the son of Guni, head of their families.
υἱοῦ αβδιηλ υἱοῦ γουνι ἄρχων οἴκου πατριῶν

16 [Ezek] Gileádban, Básánban és az ezekhez tartozó mezővárosokban laktak, és Sáronnak minden legelőjén, határaikig.
And they were living in Gilead in Bashan, in its small towns and in all the grass-land of Sirion as far as its limits.
κατῴκουν ἐν γαλααδ ἐν βασαν καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν καὶ πάντα τὰ περίχωρα σαρων ἕως ἐξόδου

17 Kik mindnyájan megszámláltatának Jótámnak, a Júda királyának idejében, és Jeroboámnak, az Izráel királyának idejében.
All these were listed under the names of their families, in the time of Jotham, king of Judah, and in the time of Jeroboam, king of Israel.
πάντων ὁ καταλοχισμὸς ἐν ἡμέραις ιωαθαμ βασιλέως ιουδα καὶ ἐν ἡμέραις ιεροβοαμ βασιλέως ισραηλ

18 A Rúben fiai közül és a Gáditák közül és a Manasse félnemzetsége közül erős paizs- és fegyverhordozó férfiak, kézívesek és a hadakozásban jártasok, negyvennégyezerhétszázhatvanan harczra kész férfiak;
There were forty-four thousand, seven hundred and sixty of the sons of Reuben and of the Gadites and of the half-tribe of Manasseh, all strong men, expert in the use of the body-cover, the sword, and the bow, and in the art of war, all able to take up arms.
υἱοὶ ρουβην καὶ γαδ καὶ ἥμισυ φυλῆς μανασση ἐξ υἱῶν δυνάμεως ἄνδρες αἴροντες ἀσπίδας καὶ μάχαιραν καὶ τείνοντες τόξον καὶ δεδιδαγμένοι πόλεμον τεσσαράκοντα καὶ τέσσ αρες χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἑξήκοντα ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν

19 Hadakozának a Hágárénusok ellen, Jétúr, Náfis és Nódáb ellen.
And they went to war against the Hagarites, with Jetur and Naphish and Nodab.
καὶ ἐποίουν πόλεμον μετὰ τῶν αγαρηνῶν καὶ ιτουραίων καὶ ναφισαίων καὶ ναδαβαίων

20 És győzedelmesek levének azokon, és kezekbe adatának a Hágárénusok és mindazok, a kik ezekkel valának; mert az Istenhez kiáltának harcz közben, és ő meghallgatá őket, mert ő benne bíztak.
And they were helped against them, so that the Hagarites, and those with them, were given into their power. For they sent up prayers to God in the fight, and he gave ear to them, because they put their faith in him.
καὶ κατίσχυσαν ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐδόθησαν εἰς χεῖρας αὐτῶν οἱ αγαραῖοι καὶ πάντα τὰ σκηνώματα αὐτῶν ὅτι πρὸς τὸν θεὸν ἐβόησαν ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῖς ὅτι ἤλπι σαν ἐπ' αὐτόν

21 És elvivék az ő barmaikat, ötvenezer tevét, kétszázötvenezer juhot, kétezer szamarat és százezer embert.
And they took away their cattle: fifty thousand camels, two hundred and fifty thousand sheep, and two thousand asses, and a hundred thousand men.
καὶ ᾐχμαλώτευσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν καμήλους πεντακισχιλίας καὶ προβάτων διακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας ὄνους δισχιλίους καὶ ψυχὰς ἀνδρῶν ἑκατὸν χιλιάδας

22 A seb miatt pedig sokan elhullának; mert Istentől vala az a harcz; és azok helyén lakának a fogságig.
And a very great number went to their death, because the war was God's purpose. And they went on living in their place till they were taken away as prisoners.
ὅτι τραυματίαι πολλοὶ ἔπεσον ὅτι παρὰ τοῦ θεοῦ ὁ πόλεμος καὶ κατῴκησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς μετοικεσίας

23 A Manasse nemzetsége felének fiai pedig [azon] a földön laktak, [a mely] Básántól Baál-Hermonig, Szenirig és Hermon hegyéig [terjedt,] [mert] igen megsokasodtak vala.
And the men of the half-tribe of Manasseh were living in the land: and their numbers were increased till all the land from Bashan to Baal-hermon and Senir and the mountain Hermon was theirs.
καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς μανασση κατῴκησαν ἐν τῇ γῇ ἀπὸ βασαν ἕως βααλερμων καὶ σανιρ καὶ ὄρος αερμων καὶ ἐν τῷ λιβάνῳ αὐτοὶ ἐπλεονάσθησαν

24 És ezek voltak az õ atyjok háznépének fejedelmei: Efer, Isi, Eliel, Azriel, Irméja, Hodávia és Jahdiel, igen erõs férfiak, híres férfiak, a kik az õ atyjok háznépe között fõk voltak.

And these were the heads of their families: Epher and Ishi and Eliel and Azriel and Jeremiah and Hodaviah and Jahdiel, men of war, of great name, heads of families.

καὶ οὗτοι ἀρχηγοὶ οἴκου πατριῶν αὐτῶν οφερ καὶ ισεϊ καὶ ελιηλ καὶ εσδριηλ καὶ ιερμια καὶ ωδουια καὶ ιεδιηλ ἄνδρες ἰσχυροὶ δυνάμει ἄνδρες ὀνομαστοί ἄρχοντες τῶν οἴκων πατριῶν αὐτῶν

25 Vétkezének pedig az õ atyjoknak Istene ellen; mert a föld lakóinak bálványisteneivel paráználkodának, a kiket az Isten szemök elõl elpusztított.

And they did evil against the God of their fathers, worshipping the gods of the people of the land, whom God had put to destruction before them.

καὶ ἠθέτησαν ἐν θεῷ πατέρων αὐτῶν καὶ ἐπόρνευσαν ὀπίσω θεῶν λαῶν τῆς γῆς οὓς ἐξῆρεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν

26 Felindítá azért az Izráel Istene Pulnak, az Assiriabeli királynak szívét és Tiglát-Pilésernek, az assiriai királynak szívét, és fogva elvivé õket, a Rúbenitákat, a Gáditákat és a Manasse félnemzetségét is; és elvivé õket Haláhba és Háborba, Hárába és a Gózán folyóvizéhez mind e mai napig.

And the God of Israel put an impulse into the heart of Pul, king of Assyria, and of Tiglath-pileser, king of Assyria, who took them away as prisoners, all the Reubenites and the Gadites and the half-tribe of Manasseh, to Halah and Habor and Hara and to the river of Gozan, to this day.

καὶ ἐπήγειρεν ὁ θεὸς ισραηλ τὸ πνεῦμα φαλωχ βασιλέως ασσουρ καὶ τὸ πνεῦμα θαγλαθφαλνασαρ βασιλέως ασσουρ καὶ μετῴκισεν τὸν ρουβην καὶ τὸν γαδδι καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασση καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς χαλαχ καὶ χαβωρ καὶ ἐπὶ ποταμὸν γωζαν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

1 Lévi fiai: Gerson, Kéhát és Mérári.

The sons of Levi: Gershon, Kohath, and Merari.

υἱοὶ λευι γεδσων κααθ καὶ μεραρι

2 Kéhát fiai pedig: Amrám, Ishár, Hebron és Uzziel.

And the sons of Kohath: Amram, Izhar, Hebron, and Uzziel.

καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν γεδσων λοβενι καὶ σεμεϊ

3 Amrám gyermekei: Áron, Mózes és Miriám; Áron fiai pedig: Nádáb, Abihu, Eleázár és Ithamár.

And the sons of Amram: Aaron and Moses and Miriam. And the sons of Aaron: Nadab and Abihu, Eleazar and Ithamar.

υἱοὶ κααθ αμβραμ καὶ ισσααρ χεβρων καὶ οζιηλ

4 Eleázár nemzé Fineást, Fineás nemzé Abisuát;

Eleazar was the father of Phinehas; Phinehas was the father of Abishua;

υἱοὶ μεραρι μοολι καὶ ομουσι καὶ αὗται αἱ πατριαὶ τοῦ λευι κατὰ πατριὰς αὐτῶν

5 Abisua pedig nemzé Bukkit, Bukki nemzé Uzzit;

And Abishua was the father of Bukki, and Bukki was the father of Uzzi,

τῷ γεδσων τῷ λοβενι υἱῷ αὐτοῦ ιεεθ υἱὸς αὐτοῦ ζεμμα υἱὸς αὐτοῦ

6 Uzzi nemzé Zeráhiát, Zeráhia nemzé Mérajótot;

And Uzzi was the father of Zerahiah, and Zerahiah was the father of Meraioth;

ιωαχ υἱὸς αὐτοῦ αδδι υἱὸς αὐτοῦ ζαρα υἱὸς αὐτοῦ ιεθρι υἱὸς αὐτοῦ

7 Mérajót nemzé Amáriát, Amária nemzé Ahitúbot;

Meraioth was the father of Amariah, and Amariah was the father of Ahitub,

υἱοὶ κααθ αμιναδαβ υἱὸς αὐτοῦ κορε υἱὸς αὐτοῦ ασιρ υἱὸς αὐτοῦ

8 Ahitúb nemzé Sádókot; Sádók nemzé Ahimáhást;

And Ahitub was the father of Zadok, and Zadok was the father of Ahimaaz,

ελκανα υἱὸς αὐτοῦ καὶ αβιασαφ υἱὸς αὐτοῦ ασιρ υἱὸς αὐτοῦ

9 Ahimáhás nemzé Azáriát, Azária nemzé Jóhanánt;
And Ahimaaz was the father of Azariah, and Azariah was the father of Johanan,
θααθ υἱὸς αὐτοῦ ουριηλ υἱὸς αὐτοῦ οζια υἱὸς αὐτοῦ σαουλ υἱὸς αὐτοῦ

10 Jóhanán nemzé Azáriát, ez volt a pap abban a házban, a melyet Salamon Jeruzsálemben épített vala.
And Johanan was the father of Azariah, (he was priest in the house which Solomon put up in Jerusalem:)
καὶ υἱοὶ ελκανα αμασι καὶ αχιμωθ

11 Azária nemzé Amáriát; Amária nemzé Ahitúbot;
And Azariah was the father of Amariah, and Amariah was the father of Ahitub,
ελκανα υἱὸς αὐτοῦ σουφι υἱὸς αὐτοῦ καὶ ναaθ υἱὸς αὐτοῦ

12 Ahitúb nemzé Sádókot, Sádók nemzé Sallumot;
And Ahitub was the father of Zadok, and Zadok was the father of Shallum,
ελιαβ υἱὸς αὐτοῦ ιδαερ υἱὸς αὐτοῦ ελκανα υἱὸς αὐτοῦ

13 Sallum nemzé Hilkiát; Hilkia nemzé Azáriát;
And Shallum was the father of Hilkiah, and Hilkiah was the father of Azariah,
υἱοὶ σαμουηλ ὁ πρωτότοκος σανι καὶ αβια

14 Azária nemzé Séráját, Sérája nemzé Jéhozadákot;
And Azariah was the father of Seraiah, and Seraiah was the father of Jehozadak;
υἱοὶ μεραρι μοολι λοβενι υἱὸς αὐτοῦ σεμεϊ υἱὸς αὐτοῦ οζα υἱὸς αὐτοῦ

15 Jéhozadák pedig [fogságba] méne, mikor az Úr Júdát és Jeruzsálemet fogságba viteté Nabukodonozor által.
And Jehozadak went as a prisoner when the Lord took away Judah and Jerusalem by the hand of Nebuchadnezzar.
σομεα υἱὸς αὐτοῦ αγγια υἱὸς αὐτοῦ ασαια υἱὸς αὐτοῦ

16 Lévi fiai: Gerson, Kéhát és Mérári.
The sons of Levi; Gershom, Kohath, and Merari.
καὶ οὗτοι οὓς κατέστησεν δαυιδ ἐπὶ χεῖρας ᾀδόντων ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν τῇ καταπαύσει τῆς κιβωτοῦ

17 Ezek a Gerson fiainak nevei: Libni és Simhi.
And these are the names of the sons of Gershom: Libni and Shimei.
καὶ ἦσαν λειτουργοῦντες ἐναντίον τῆς σκηνῆς οἴκου μαρτυρίου ἐν ὀργάνοις ἕως οὗ ᾠκοδόμησεν σαλωμων τὸν οἶκον κυρίου ἐν ιερουσαλημ καὶ ἔστησαν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν ἐπὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν

18 Kéhát fiai: Amrám, Jiczhár, Khebron és Huzziel.
And the sons of Kohath were Amram, Izhar, Hebron, and Uzziel.
καὶ οὗτοι οἱ ἑστηκότες καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ καaθ αιμαν ὁ ψαλτῳδὸς υἱὸς ιωηλ υἱοῦ σαμουηλ

19 Mérári fiai: Makhli és Musi. Ezek a Lévi háznépei az õ nemzetségeik szerint.
The sons of Merari: Mahli and Mushi. And these are the families of the Levites listed by the names of their fathers.
υἱοῦ ελκανα υἱοῦ ηδαδ υἱοῦ ελιηλ υἱοῦ θιε

20 Gersonnak [fiai]: Ligni az õ fia, Jáhát ennek fia, Zima ennek fia.
Of Gershom: Libni his son, Jahath his son, Zimmah his son,
υἱοῦ σουφ υἱοῦ ελκανα υἱοῦ μεθ υἱοῦ αμασιου

21 Jóah ennek fia, Iddó ennek fia, Zérah ennek fia és Jéathérai ennek fia.
Joah his son, Iddo his son, Zerah his son, Jeatherai his son.
υἱοῦ ελκανα υἱοῦ ιωηλ υἱοῦ αζαρια υἱοῦ σαφανια

22 Kéhát fiai: Amminádáb az õ fia, Kórákh ennek fia és Asszir ennek fia;
The sons of Kohath: Amminadab his son, Korah his son, Assir his son,
υἱοῦ θααθ υἱοῦ ασιρ υἱοῦ αβιασαφ υἱοῦ κορε

23 Elkána ennek fia, Ebiásáf ennek fia és Asszir ennek fia.
Elkanah his son, and Ebiasaph his son, and Assir his son,
υἱοῦ ισσααρ υἱοῦ καθ υἱοῦ λευι υἱοῦ ισραηλ

24 Tákhát ennek fia, Uriel ennek fia, Uzzia ennek fia és Saul ennek fia.
Tahath his son, Uriel his son, Uzziah his son, and Shaul his son.
καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ ασαφ ὁ ἑστηκὼς ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ασαφ υἱὸς βαραχια υἱοῦ σαμαα

25 Elkána fiai: Amásai és Ahimót,
And the sons of Elkanah: Amasai and Ahimoth.
υἱοῦ μιχαηλ υἱοῦ μαασια υἱοῦ μελχια

26 Elkána. Elkána fia: Sófai az õ fia és Náhát ennek fia.
Elkanah his son: Zophai his son, and Nahath his son,
υἱοῦ αθανι υἱοῦ ζαραι υἱοῦ αδια

27 Eliáb ennek fia, Jérohám ennek fia, Elkána ennek fia.
Eliab his son, Jeroham his son, Elkanah his son, Samuel his son.
υἱοῦ αιθαν υἱοῦ ζαμμα υἱοῦ σεμεϊ

28 Sámuel fiai pedig: az elsõszülött Vásni, a [második] Abija.
And the sons of Samuel: the oldest Joel, and the second Abiah.
υἱοῦ ηχα υἱοῦ γεδσων υἱοῦ λευι

29 Mérári fiai: Mahli, Libni ennek fia; Simhi ennek fia és Uzza ennek fia.
The sons of Merari: Mahli, Libni his son, Shimei his son, Uzzah his son,
καὶ υἱοὶ μεραρι ἀδελφοῦ αὐτῶν ἐξ ἀριστερῶν αιθαν υἱὸς κισαι υἱοῦ αβδι υἱοῦ μαλωχ

30 Simea ennek fia, Haggija ennek fia és Asája ennek fia.
Shimea his son, Haggiah his son, Asaiah his son.
υἱοῦ ασεβι υἱοῦ αμεσσια υἱοῦ χελκιου

31 Ezek azok, a kiket Dávid állított be az Úr házában az énekléshez, mikor az [Isten] ládája elhelyeztetett.
And these are those whom David made responsible for the music in the house of the Lord, after the ark had rest.
υἱοῦ αμασαι υἱοῦ βανι υἱοῦ σεμμηρ

32 És a míg Salamon felépíté az Úr házát Jeruzsálemben, addig a gyülekezet sátora elõtt szolgáltak énekléssel és állottak szolgálatban, kiki az õ rendje szerint.
They gave worship with songs before the House of the Tent of meeting, till Solomon put up the house of the Lord in Jerusalem; and they took their places for their work in their regular order.
υἱοῦ μοολι υἱοῦ μουσι υἱοῦ μεραρι υἱοῦ λευι

33 Ezek pedig a kik szolgáltak, és az õ fiaik: a Kéhátiták fiai közül Hémán fõéneklõ, Jóel fia, ki Sámuel fia.
And these are those who did this work, and their sons. Of the sons of the Kohathites: Heman, who made melody, the son of Joel, the son of Samuel,
καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν οἱ λευῖται δεδομένοι εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας σκηνῆς οἴκου τοῦ θεοῦ

34 Ki Elkána fia, ki Jérohám fia, ki Eliél fia, ki Thóa fia.
The son of Elkanah, the son of Jeroham, the son of Eliel, the son of Toah,
καὶ ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ θυμιῶντες ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων εἰς πᾶσαν ἐργασίαν ἅγια τῶν ἁγίων καὶ ἐξιλάσκεσθαι περὶ ισραηλ κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο μωυσῆς παῖς τοῦ θεοῦ

35 Ki Czúf fia, ki Elkána fia, ki Mahát fia, ki Amásai fia.
The son of Zuph, the son of Elkanah, the son of Mahath, the son of Amasai,
καὶ οὗτοι υἱοὶ ααρων ελεαζαρ υἱὸς αὐτοῦ φινεες υἱὸς αὐτοῦ αβισου υἱὸς αὐτοῦ

36 Ki Elkána fia, ki Jóél fia, ki Azárja fia, ki Séfánia fia.
The son of Elkanah, the son of Joel, the son of Azariah, the son of Zephaniah,
βωκαι υἱὸς αὐτοῦ οζι υἱὸς αὐτοῦ ζαραια υἱὸς αὐτοῦ

37 Ki Tákhát fia, ki Asszir fia, ki Ebiásáf fia, ki Kórákh fia.
The son of Tahath, the son of Assir, the son of Ebiasaph, the son of Korah,
μαριηλ υἱὸς αὐτοῦ αμαρια υἱὸς αὐτοῦ αχιτωβ υἱὸς αὐτοῦ

38 Ki Jiczhár fia, ki Kéhát fia, ki Lévi fia, ki Izráel fia.
The son of Izhar, the son of Kohath, the son of Levi, the son of Israel.
σαδωκ υἱὸς αὐτοῦ αχιμαας υἱὸς αὐτοῦ

39 És ennek testvére, Asáf, a ki jobbkeze felõl áll vala; Asáf, a Berekiás fia, ki Simea fia [vala.]
And his brother Asaph, whose place was at his right hand, Asaph, the son of Berechiah, the son of Shimea,
καὶ αὗται αἱ κατοικίαι αὐτῶν ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τοῖς υἱοῖς ααρων τῇ πατριᾷ τοῦ καθι ὅτι αὐτοῖς ἐγένετο ὁ κλῆρος

40 Ki Mikáel fia, ki Bahásia fia, ki Melkija fia.
The son of Michael, the son of Baaseiah, the son of Malchijah,
καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν χεβρων ἐν γῇ ιουδα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς κύκλῳ αὐτῆς

41 Ki Ethni fia, ki Zérah fia, ki Adája fia.
The son of Ethni, the son of Zerah, the son of Adaiah,
καὶ τὰ πεδία τῆς πόλεως καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἔδωκαν τῷ χαλεβ υἱῷ ιεφοννη

42 Ki Etán fia, ki Zimma fia, ki Simhi fia.
The son of Ethan, the son of Zimmah, the son of Shimei,
καὶ τοῖς υἱοῖς ααρων ἔδωκαν τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων τὴν χεβρων καὶ τὴν λοβνα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν σελνα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν εσθαμω καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

43 Ki Jáhát fia, ki Gerson fia, ki Lévi fia.
The son of Jahath, the son of Gershom, the son of Levi.
καὶ τὴν ιεθθαρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν δαβιρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

44 Továbbá a Mérári fiai, a kik azokkal atyafiak valának, balkéz felõl [állnak vala;] Etán, Kisi fia, ki Abdi fia, ki Malluk fia.
And on the left their brothers, the sons of Merari: Ethan, the son of Kishi, the son of Abdi, the son of Malluch,
καὶ τὴν ασαν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ατταν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν βασαμυς καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

45 Ki Kasábja fia, ki Amásia fia, ki Hilkia fia.
The son of Hashabiah, the son of Amaziah, the son of Hilkiah,
καὶ ἐκ φυλῆς βενιαμιν τὴν γαβεε καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν γαλεμεθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν αγχωχ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῶν τρισκαίδεκ α πόλεις κατὰ πατριὰς αὐτῶν

46 Ki Amsi fia, ki Báni fia, ki Sémer fia.
The son of Amzi, the son of Bani, the son of Shemer,
καὶ τοῖς υἱοῖς κααθ τοῖς καταλοίποις ἐκ τῶν πατριῶν ἐκ τῆς φυλῆς ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασση κλήρῳ πόλεις δέκα

47 Ki Makhli fia, ki Musi fia, ki Mérári fia, ki Lévi fia.
The son of Mahli, the son of Mushi, the son of Merari, the son of Levi.
καὶ τοῖς υἱοῖς γεδσων κατὰ πατριὰς αὐτῶν ἐκ φυλῆς ισσαχαρ ἐκ φυλῆς ασηρ ἐκ φυλῆς νεφθαλι ἐκ φυλῆς μανασση ἐν τῇ βασαν πόλεις τρισκαίδεκα

48 És testvéreik, a Léviták rendeltetnek vala az Isten háza hajlékának egyéb szolgálatjára.
And their brothers the Levites were responsible for all the work of the Tent of the house of God.
καὶ τοῖς υἱοῖς μεραρι κατὰ πατριὰς αὐτῶν ἐκ φυλῆς ρουβην ἐκ φυλῆς γαδ ἐκ φυλῆς ζαβουλων κλήρῳ πόλεις δέκα δύο

49 Áron pedig és az õ fiai az egészen megégetendõ áldozatnak oltára mellé, és a füstölõ oltár mellé, a szentek-szentjének szolgálatja mellé, és az Izráel megszentelésére [rendeltetének] mind a szerint, a mint Mózes, az Isten szolgája megparancsolta volt.
But Aaron and his sons made offerings on the altar of burned offering, and on the altar of perfume, for all the work of the most holy place, and to take away the sin of Israel, doing everything ordered by Moses, the servant of God.
καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τοῖς λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν

50 Áron fiai pedig ezek: Eleázár, az õ fia, ennek fia Fineás, ennek fia Abisua.
And these are the sons of Aaron: Eleazar his son, Phinehas his son, Abishua his son,
καὶ ἔδωκαν ἐν κλήρῳ ἐκ φυλῆς υἱῶν ιουδα καὶ ἐκ φυλῆς υἱῶν συμεων τὰς πόλεις ταύτας ἃς ἐκάλεσεν αὐτὰς ἐπ' ὀνόματος

51 Ennek fia Bukki, ennek fia Uzzi, ennek fia Zerája.
Bukki his son, Uzzi his son, Zerahiah his son,
καὶ ἀπὸ τῶν πατριῶν υἱῶν κααθ καὶ ἐγένοντο πόλεις τῶν ὁρίων αὐτῶν ἐκ φυλῆς εφραιμ

52 Ennek fia Merájót, ennek fia Amárja, ennek fia Akhitúb.
Meraioth his son, Amariah his son, Ahitub his son,
καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων τὴν συχεμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς ἐν ὄρει εφραιμ καὶ τὴν γαζερ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

53 Ennek fia Sádók, ennek fia Akhimás.
Zadok his son, Ahimaaz his son.
καὶ τὴν ιεκμααμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν βαιθωρων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

54 És az Áron fiainak, a Kéhátiták nemzetségébõl, ezek a lakhelyeik, letelepedésük szerint az õ vidékükön, mert ez jutott volt nékik sors által.
Now these are their living-places, the limits inside which they were to put up their tents: to the sons of Aaron, of the families of the Kohathites, because they had the first selection,
καὶ τὴν εγλαμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν γεθρεμμων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

55 Õk kapták Hebront, a Júda földében és a körülte való legelõket.
To them they gave Hebron and its outskirts in the land of Judah;
καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασση τὴν αναρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ιεβλααμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς κατὰ πατριὰν τοῖς υἱοῖς κααθ τοῖς καταλοίποις

56 De e város földjeit és annak faluit Kálebnek, a Jefunné fiának adák.
But the open country of the town, and the small places round it, they gave to Caleb, the son of Jephunneh.
τοῖς υἱοῖς γεδσων ἀπὸ πατριῶν ἡμίσους φυλῆς μανασση τὴν γωλαν ἐκ τῆς βασαν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ασηρωθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

57 Az Áron fiainak azért a Júda városai közül adák a menedékvárosokat, Hebront, Libnát és legelõit, Jatthirt és Esthemoát és ezeknek legelõit,
And to the sons of Aaron they gave Hebron, the town to which men might go in flight and be safe, and Libnah with its outskirts, and Jattir, and Eshtemoa with its outskirts,
καὶ ἐκ φυλῆς ισσαχαρ τὴν κεδες καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν δεβερι καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

58 És Hilent és annak legelõit, és Débirt és annak legelõit,
And Hilen with its outskirts, Debir with its outskirts,
καὶ τὴν δαβωρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν αναμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

59 Asánt és annak legelõit, és Béth-Semest és annak legelõit.
And Ashan with its outskirts, and Beth-shemesh with its outskirts;
καὶ ἐκ φυλῆς ασηρ τὴν μασαλ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν αβαραν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

60 A Benjámin nemzetségébõl: Gébát és annak legelõit, Allémetet és annak legelõit, Anatót [várost] [is] és annak legelõit. Ezeknek az õ nemzetségek szerint tizenhárom városuk volt.
And from the tribe of Benjamin: Geba with its outskirts, and Alemeth with its outskirts, and Anathoth with its outskirts. All their towns among their families were thirteen towns.
καὶ τὴν ικακ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ροωβ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

61 A Kéhát többi fiainak pedig az egy nemzetségnek családjaitól, és a félnemzetségbõl, a Manasse nemzetségének felétõl, sors által tíz várost adtak.
And to the rest of the sons of Kohath there were given by the Lord's decision ten towns out of the families of the tribe of Ephraim and out of the tribe of Dan and out of the half-tribe of Manasseh.
καὶ ἀπὸ φυλῆς νεφθαλι τὴν κεδες ἐν τῇ γαλιλαίᾳ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν χαμωθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν καριαθαιμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

62 Míg a Gerson fiainak meg az õ nemzetségök szerint az Izsakhár nemzetségébõl, az Áser nemzetségébõl, a Nafthali nemzetségébõl és a Manasse nemzetségébõl Básánban [adtak] tizenhárom várost.
And to the sons of Gershom, by their families, out of the tribe of Issachar, and out of the tribe of Asher, and out of the tribe of Naphtali, and out of the tribe of Manasseh in Bashan, thirteen towns.
τοῖς υἱοῖς μεραρι τοῖς καταλοίποις ἐκ φυλῆς ζαβουλων τὴν ρεμμων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν θαχχια καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

63 A Mérári fiainak az õ nemzetségök szerint a Rúben nemzetségébõl, a Gád nemzetségébõl és a Zebulon nemzetségébõl sors által tizenkét várost.
And to the sons of Merari, by their families, twelve towns were given by the Lord's decision, out of the tribe of Reuben, and out of the tribe of Gad, and out of the tribe of Zebulun.
καὶ ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ιορδάνου ιεριχω κατὰ δυσμὰς τοῦ ιορδάνου ἐκ φυλῆς ρουβην τὴν βοσορ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ιασα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

64 Adának tehát az Izráel fiai a Lévitáknak városokat, azoknak legelõivel együtt.
And the children of Israel gave to the Levites the towns with their outskirts.
καὶ τὴν καδημωθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν μωφααθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

65 Sors által adták a Júda nemzetségébõl, a Simeon nemzetségébõl és a Benjámin nemzetségébõl ezeket a névszerint megnevezett városokat.
And they gave by the Lord's decision out of the tribe of the children of Judah, and out of the tribe of the children of Simeon, and out of the tribe of the children of Benjamin, these towns whose names are given.
καὶ ἐκ φυλῆς γαδ τὴν ραμωθ γαλααδ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν μααναιμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

66 Azoknak, a kik a Kéhát fiainak családjaiból valók voltak, és a határukban [levõ] városok az Efraim nemzetségébõl valának:
And to the families of the sons of Kohath were given towns by the Lord's decision out of the tribe of Ephraim.
καὶ τὴν εσεβων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ιαζηρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς

1 Izsakhár fiai: Thóla, Pua, Jásub és Simron, négyen.
And of the sons of Issachar: Tola and Puah, Jashub and Shimron, four.
καὶ τοῖς υἱοῖς ισσαχαρ θωλα καὶ φουα καὶ ιασουβ καὶ σεμερων τέσσαρες

2 Thóla fiai pedig: Uzzi, Réfája, Jériel, Jakhmai, Jibsám és Sámuel, kik fejedelmek valának az õ atyjaiknak családjaiban. A Thóla [fiai] erõs hadakozók voltak nemzetségökben, kiknek száma Dávid király idejében huszonkétezerhatszáz vala.
And the sons of Tola: Uzzi and Rephaiah and Jeriel and Jahmai and Ibsam and Shemuel, heads of their families; they were men of war; in the record of their generations their number in the time of David was twenty-two thousand, six hundred.
καὶ υἱοὶ θωλα οζι καὶ ραφαια καὶ ιεριηλ καὶ ιεμου καὶ ιεβασαμ καὶ σαμουηλ ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν τῷ θωλα ἰσχυροὶ δυνάμει κατὰ γενέσεις αὐτῶν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐν ἡμέραις δαυιδ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι

3 Uzzi fiai: Izráhja; és az Izráhja fiai: Mikáel, Obádia, Joel, Issia, öten, a kik mind fõemberek valának.
And the sons of Uzzi; Izrahiah; and the sons of Izrahiah: Michael and Obadiah and Joel and Isshiah, five; all of them chiefs.
καὶ υἱοὶ οζι ιεζρια καὶ υἱοὶ ιεζρια μιχαηλ καὶ οβδια καὶ ιωηλ καὶ ιεσια πέντε ἄρχοντες πάντες

4 És közöttük nemzetségeik és családjaik szerint harminczhatezer hadakozó férfi volt, mert sok feleségök volt és [sok] fiuk [is].
And with them, recorded in generations by their families, were bands of fighting-men, thirty-six thousand of them, for they had a great number of wives and sons.
καὶ ἐπ' αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν κατ' οἴκους πατρικοὺς αὐτῶν ἰσχυροὶ παρατάξασθαι εἰς πόλεμον τριάκοντα καὶ ἓξ χιλιάδες ὅτι ἐπλήθυναν γυναῖκας καὶ υἱούς

5 Ezeknek testvéreik is, Izsakhárnak egész nemzetsége szerint erõs hadakozó férfiak valának, nyolczvanhétezeren szám szerint mindenestõl.
And there were recorded among all the families of Issachar, great men of war, eighty-seven thousand.
καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς πάσας πατριὰς ισσαχαρ ἰσχυροὶ δυνάμει ὀγδοήκοντα καὶ ἑπτὰ χιλιάδες ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν τῶν πάντων

6 Benjámin [fiai:] Bela, Béker és Jediáel, hárman.
The sons of Benjamin: Bela and Becher and Jediael, three.
βενιαμιν βαλε καὶ βαχιρ καὶ ιαδιηλ τρεῖς

7 Bela fiai: Esbon, Uzzi, Uzziel, Jérimót és Hiri, öt fõember az õ nemzetségökben, erõs hadakozó férfiak, a kik megszámláltatván, huszonkétezerharmincznégyen valának.
And the sons of Bela: Ezbon and Uzzi and Uzziel and Jerimoth and Iri, five; heads of their families, great men of war; there were twenty-two thousand and thirty-four of them recorded by their families.
καὶ υἱοὶ βαλε ασεβων καὶ οζι καὶ οζιηλ καὶ ιεριμωθ καὶ ουρι πέντε ἄρχοντες οἴκων πατρικῶν ἰσχυροὶ δυνάμει καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ τριάκοντα τέσσαρες

8 Béker fiai: Zémira, Joás, Eliézer, Eljoénai, Omri, Jeremót, Abija, Anatót és Alémet; ezek mindnyájan Béker fiai.
And the sons of Becher: Zemirah and Joash and Eliezer and Elioenai and Omri and Jerimoth and Abijah and Anathoth and Alemeth. All these were the sons of Becher.
καὶ υἱοὶ βαχιρ ζαμαριας καὶ ιωας καὶ ελιεζερ καὶ ελιθεναν καὶ αμαρια καὶ ιεριμωθ καὶ αβιου καὶ αναθωθ καὶ γεμεεθ πάντες οὗτοι υἱοὶ βαχιρ

9 Azok megszámláltatván nemzetségeik szerint, családjuk fejei és az erõs hadakozó férfiak húszezerkétszázan valának.
And they were recorded by their generations, heads of their families, great men of war, twenty thousand, two hundred.
καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν ἰσχυροὶ δυνάμει εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι

10 Továbbá Jédiáel fia: Bilhán; Bilhán fiai: Jéus, Benjámin, Éhud, Kénaána, Zetán, Társis és Ahisahár.
And the sons of Jediael: Bilhan; and the sons of Bilhan: Jeush and Benjamin and Ehud and Chenaanah and Zethan and Tarshish and Ahishahar.
καὶ υἱοὶ ιαδιηλ βαλααν καὶ υἱοὶ βαλααν ιαους καὶ βενιαμιν καὶ αωθ καὶ χανανα καὶ ζαιθαν καὶ ραμεσσαι καὶ αχισααρ

11 Ezek mind Jédiáel fiai, családfõk, erõs hadakozó férfiak, a kik tizenhétezerkétszázan mehetnek vala ki a viadalra.
All these were the sons of Jediael, by the heads of their families, seventeen thousand, two hundred men of war, able to go out with the army for war.
πάντες οὗτοι υἱοὶ ιαδιηλ ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἰσχυροὶ δυνάμει ἑπτακαίδεκα χιλιάδες καὶ διακόσιοι ἐκπορευόμενοι δυνάμει τοῦ πολεμεῖν

12 Ir fiai: Suppim és Khuppim; Húsim Ahernek fia.
And Shuppim and Huppim. The sons of Dan, Hushim his son, one.
καὶ σαπφιν καὶ απφιν καὶ υἱοὶ ραωμ υἱὸς αὐτοῦ αερ

13 Nafthali fiai: Jakhcziel, Gúni, Jéczer, Sallum, a Bilha fiai.
The sons of Naphtali: Jahziel and Guni and Jezer and Shallum, the sons of Bilhah.
υἱοὶ νεφθαλι ιασιηλ καὶ γωνι καὶ ισσιηρ καὶ σαλωμ υἱοὶ βαλαα

14 Manasse fiai: Aszriel, kit szüle [az õ felesége.] Az õ ágyastársa pedig, a Siriabeli asszony szülé Mákirt, a Gileád atyját.
The sons of Manasseh by his servant-wife, the Aramaean woman: she gave birth to Machir, the father of Gilead;
υἱοὶ μανασση ασεριηλ ὃν ἔτεκεν ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἡ σύρα ἔτεκεν τὸν μαχιρ πατέρα γαλααδ

15 Mákir pedig vevé feleségül Khuppimnak és Suppimnak hugát, kinek neve Maáka. A másiknak neve Czélofhád. Czélofhádnak leányai voltak.
(And Gilead took a wife, whose name was Maacah, and his sister's name was Hammoleketh;) and the name of his brother was Zelophehad, who was the father of daughters.
καὶ μαχιρ ἔλαβεν γυναῖκα τῷ αμφιν καὶ μαμφιν καὶ ὄνομα ἀδελφῆς αὐτοῦ μοωχα καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ σαλπααδ καὶ ἐγεννήθησαν τῷ σαλπααδ θυγατέρες

16 Maáka, a Mákir felesége szüle fiat, a kit neveze Péresnek; annak pedig öcscsét Séresnek. Ennek fiai: Ulám és Rékem.
And Maacah, the wife of Gilead, gave birth to a son to whom she gave the name Peresh; and his brother was named Sheresh; and his sons were Ulam and Rakem.
καὶ ἔτεκεν μοωχα γυνὴ μαχιρ υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ φαρες καὶ ὄνομα ἀδελφοῦ αὐτοῦ σορος υἱὸς αὐτοῦ ουλαμ

17 Ulám fia: Bédán. Ezek a Gileád fiai, ki Mákir fia volt, ki Manasse fia volt.
And the son of Ulam: Bedan. These were the sons of Gilead, the son of Machir the son of Manasseh.
καὶ υἱοὶ ουλαμ βαδαν οὗτοι υἱοὶ γαλααδ υἱοῦ μαχιρ υἱοῦ μανασση

18 Az õ huga, Moléket pedig szülé Ishodot, Abiézert és Makhlát.
And his sister Hammoleketh was the mother of Ishhod and Abiezer and Mahlah.
καὶ ἀδελφὴ αὐτοῦ ἡ μαλεχεθ ἔτεκεν τὸν ισαδεκ καὶ τὸν αβιεζερ καὶ τὸν μαελα

19 Semidának fiai voltak: Ahián, Sekem, Likhi és Aniám.
And the sons of Shemida were Ahian and Shechem and Likhi and Aniam.
καὶ ἦσαν υἱοὶ σεμιρα ιααιμ καὶ συχεμ καὶ λακεῖ καὶ ανιαμ

20 Efraim fiai pedig: Sútelákh, kinek fia Béred, ennek fia Táhát, ennek fia Elhada, ennek fia Táhát.
And the sons of Ephraim: Shuthelah and Bered his son, and Tahath his son, and Eleadah his son, and Tahath his son,
καὶ υἱοὶ εφραιμ σωθαλα καὶ βαραδ υἱὸς αὐτοῦ καὶ θααθ υἱὸς αὐτοῦ ελεαδα υἱὸς αὐτοῦ νομεε υἱὸς αὐτοῦ

21 Ennek fia Zábád, ennek fia Sútelákh, Ezer és Elhád. És megölék ezeket a Gáthbeliek, a földnek lakosai; mert alámentek vala, hogy barmaikat elhajtsák.
And Zabad his son, and Shuthelah his son, and Ezer and Elead, whom the men of Gath, who had been living in the land from their birth, put to death, because they came down to take away their cattle.
ζαβεδ υἱὸς αὐτοῦ σωθελε υἱὸς αὐτοῦ καὶ εζερ καὶ ελεαδ καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς ἄνδρες γεθ οἱ τεχθέντες ἐν τῇ γῇ ὅτι κατέβησαν λαβεῖν τὰ κτήνη αὐτῶν

22 Efraim azért, az õ atyjok sokáig siratá õket, a kihez elmennek vala az õ atyjafiai, és õt vigasztalják vala.
And for a long time Ephraim their father went on weeping for them, and his brothers came to give him comfort.
καὶ ἐπένθησεν εφραιμ πατὴρ αὐτῶν ἡμέρας πολλάς καὶ ἦλθον ἀδελφοὶ αὐτοῦ τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν

23 Beméne azért az õ feleségéhez, ki fogada méhében, és szüle fiat, és nevezé Bériának, mivelhogy szerencsétlenség történt az õ házában.
After that, he had connection with his wife, and she became with child and gave birth to a son, to whom his father gave the name of Beriah, because trouble had come on his family.
καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν ἐν γαστρὶ καὶ ἔτεκεν υἱόν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ βαραγα ὅτι ἐν κακοῖς ἐγένετο ἐν οἴκῳ μου

24 Leánya pedig Seéra vala, a ki alsó és felsõ Bethoront és Uzen-Seérát épité.
And his daughter was Sheerah, the builder of Beth-horon the lower and the higher, and Uzzen-sheerah.
καὶ ἐν ἐκείνοις τοῖς καταλοίποις καὶ ᾠκοδόμησεν βαιθωρων τὴν κάτω καὶ τὴν ἄνω καὶ υἱοὶ οζαν σεηρα

25 Réfah is az õ fia és Resef; ennek fia Théla, ennek fia Táhán.
And Rephah was his son, and Resheph; his son was Telah, and his son was Tahan;
καὶ ραφη υἱοὶ αὐτοῦ ρασεφ καὶ θαλε υἱοὶ αὐτοῦ θαεν υἱὸς αὐτοῦ

26 Ennek fia Laadán, ennek fia Ammihud, ennek fia Elisáma.
Ladan was his son, Ammihud his son, Elishama his son,
τῷ λααδαν υἱῷ αὐτοῦ αμιουδ υἱὸς αὐτοῦ ελισαμα υἱὸς αὐτοῦ

27 Ennek fia Nún, ennek fia Józsué.
Nun his son, Joshua his son.
νουμ υἱὸς αὐτοῦ ιησουε υἱὸς αὐτοῦ

28 Ezeknek birtokuk és lakóhelyük vala: Béthel és annak mezõvárosai; napkeletre Naarán, napenyészetre Gézer és ennek mezõvárosai, Sikem és ennek mezõvárosai, szinte Gázáig és az ehhez tartozó mezõvárosokig;
Their heritage and their living-places were Beth-el and its daughter-towns, and Naaran to the east, and Gezer to the west, with its daughter-towns, as well as Shechem and its daughter-towns as far as Azzah and its daughter-towns;
καὶ κατάσχεσις αὐτῶν καὶ κατοικία αὐτῶν βαιθηλ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς κατ' ἀνατολὰς ναααραν πρὸς δυσμαῖς γαζερ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ συχεμ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς ἕως γαιαν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς

29 És a Manasse fiai mellett: Béth-Seán és ennek mezõvárosai, Thaanák és ennek mezõvárosai, Megiddó és ennek mezõvárosai, Dór és ennek mezõvárosai. Ezekben laktak az Izráel fiának, Józsefnek fiai.
And by the limits of the children of Manasseh, Beth-shean and its daughter-towns, Taanach, Megiddo, and Dor, with their daughter-towns. In these the children of Joseph, the son of Israel, were living.
καὶ ἕως ὁρίων υἱῶν μανασση βαιθσααν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς θααναχ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ βαλαδ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς μαγεδδω καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς δωρ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς ἐν ταύταις κατῴκησαν οἱ υἱοὶ ιωσηφ υἱοῦ ισραηλ

30 Áser fiai: Jimnah, Jisvah, Jisvi, Beriha és Szerakh, az õ hugok.
The sons of Asher: Imnah and Ishvah and Ishvi and Beriah and Serah, their sister.
υἱοὶ ασηρ ιεμνα καὶ ισουα καὶ ισουι καὶ βεριγα καὶ σορε ἀδελφὴ αὐτῶν

31 Beriha fiai: Khéber és Malkhiel, a ki Birzávit atyja volt.
And the sons of Beriah: Heber and Malchiel, who was the father of Birzaith.
καὶ υἱοὶ βεριγα χαβερ καὶ μελχιηλ οὗτος πατὴρ βερζαιθ

32 Khéber pedig nemzé Jaflétet, Sómert, Hótámot és Suát, az õ hugokat.
And Heber was the father of Japhlet and Shomer and Hotham and Shua, their sister.
καὶ χαβερ ἐγέννησεν τὸν ιαφαλητ καὶ τὸν σαμηρ καὶ τὸν χωθαμ καὶ τὴν σωλα ἀδελφὴν αὐτῶν

33 Jaflét fiai: Pásák, Bimhál, Asvát; ezek Jaflét fiai.
And the sons of Japhlet: Pasach and Bimhal and Ashvath. These are the sons of Japhlet.
καὶ υἱοὶ ιαφαλητ φεσηχι βαμαηλ καὶ ασιθ οὗτοι υἱοὶ ιαφαλητ

34 Sómer fiai: Ahi és Róhega, Jehubba és Arám.
And the sons of Shomer: Ahi and Rohgah, Jehubbah and Aram.
καὶ υἱοὶ σεμμηρ αχιουραογα καὶ οβα καὶ αραμ

35 Testvérének, Hélemnek fia vala: Sófákh, Jimna, Séles és Amál.
And the sons of Hotham, his brother: Zophah and Imna and Shelesh and Amal.
καὶ βανηελαμ ἀδελφοὶ αὐτοῦ σωφα καὶ ιμανα καὶ σελλης καὶ αμαλ

36 Sófákh fiai: Suákh, Harnéfer, Suál, Béri és Imra.
The sons of Zophah: Suah and Harnepher and Shual and Beri and Imrah,
υἱοὶ σωφα χουχι αρναφαρ καὶ σουαλ καὶ βαρι καὶ ιμαρη

37 Béser, Hód, Samma, Silsa, Itrán és Beéra.
Bezer and Hod and Shamma and Shilshah and Ithran and Beera.
σοβαλ καὶ ωδ καὶ σεμμα καὶ σαλισα καὶ ιεθραν καὶ βηρα

38 Jéter fiai: Jéfunné, Pispa és Ara.
And the sons of Jether: Jephunneh and Pispah and Ara.
καὶ υἱοὶ ιεθερ ιφινα καὶ φασφα καὶ αρα

39 Ulla fiai: Ara, Hanniel és Risja.
And the sons of Ulla: Arah and Hanniel and Rizia.
καὶ υἱοὶ ωλα ορεχ ανιηλ καὶ ρασια

40 Ezek mind Áser fiai, családfõk, válogatott harczosok, a fejedelmek fejei; és megszámláltatván az õ nemzetségök rendje szerint, huszonhatezer harczra képes férfi volt.
All these were the children of Asher, heads of their families, specially strong men of war, chiefs of the rulers. They were recorded in the army for war, twenty-six thousand men in number.
πάντες οὗτοι υἱοὶ ασηρ πάντες ἄρχοντες πατριῶν ἐκλεκτοὶ ἰσχυροὶ δυνάμει ἄρχοντες ἡγούμενοι ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς παράταξιν τοῦ πολεμεῖν ἀριθμὸς αὐτῶν ἄνδρες εἴκοσι ἓξ χιλιάδες

1 Benjámin pedig nemzé Belát, az õ elsõszülöttét, másodikat Asbélt, harmadikat Akhrához,
And Benjamin was the father of Bela his oldest son, Ashbel the second, and Aharah the third,
καὶ βενιαμιν ἐγέννησεν τὸν βαλε πρωτότοκον αὐτοῦ καὶ ασβηλ τὸν δεύτερον ααρα τὸν τρίτον

2 Negyediket Nóhát, és Ráját ötödiket.
Nohah the fourth, and Rapha the fifth.
νωα τὸν τέταρτον καὶ ραφη τὸν πέμπτον

3 (Belának fiai voltak: Adár, Géra és Abihúd,
And Bela had sons, Addar and Gera, the father of Ehud,
καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ βαλε αδερ καὶ γηρα καὶ αβιουδ

4 Abisua, Naamán, Ahóah.)
And Abishua and Naaman and Ahoah
καὶ αβισουε καὶ νοομα καὶ αχια

5 Gérát, Sefufánt és Hurámot.
And Gera and Shephuphan and Huram.
καὶ γηρα καὶ σωφαρφακ καὶ ωιμ

6 Ezek az Ehud fiai: (Ezek voltak fõemberek a Géba [város]ában lakó nemzetség között, kiket fogságba vittek Manahátba.
And these are the sons of Ehud, heads of families of those living in Geba: Iglaam and Alemeth
οὗτοι υἱοὶ αωδ οὗτοί εἰσιν ἄρχοντες πατριῶν τοῖς κατοικοῦσιν γαβεε καὶ μετῴκισαν αὐτοὺς εἰς μαναχαθι

7 Nevezetesen Naamánt és Ahiját és Gérát vitték fogságba): nemzé pedig Uzzát és Akhihúdot.
And Naaman and Ahijah and Gera; and Iglaam was the father of Uzza and Ahihud.
καὶ νοομα καὶ αχια καὶ γηρα οὗτος ιγλααμ καὶ ἐγέννησεν τὸν ναανα καὶ τὸν αχιχωδ

8 Saharáim pedig nemzé a Moáb mezején, minekutána eltaszítá feleségeit, Husimot és Baarát;
And Shaharaim became the father of children in the country of the Moabites after driving out Hushim and Beerah his wives;
καὶ σααρημ ἐγέννησεν ἐν τῷ πεδίῳ μωαβ μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν ωσιμ καὶ τὴν βααδα γυναῖκα αὐτοῦ

9 Nemzé [Hódes] nevû feleségétõl Jobábot és Sibját, Mésát és Malkámot,
And by Hodesh his wife he became the father of Jobab and Zibia and Mesha and Malcam.
καὶ ἐγέννησεν ἐκ τῆς αδα γυναικὸς αὐτοῦ τὸν ιωβαβ καὶ τὸν σεβια καὶ τὸν μισα καὶ τὸν μελχαμ

10 Jéust is, Sokját és Mirmát. Ezek az õ fiai; fõemberek az õ nemzetségökben.
And Jeuz and Shachia and Mirmah. These were his sons, heads of families.
καὶ τὸν ιαως καὶ τὸν σαβια καὶ τὸν μαρμα οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν

11 Husimtól nemzé Abitúbot és Elpaált.
And Hushim became the father of Abitub and Elpaal.
καὶ ἐκ τῆς ωσιμ ἐγέννησεν τὸν αβιτωβ καὶ τὸν αλφααλ

12 Elpaál fiai: Eber, Miseám és Sémer; ez épité Onót és Lódot és ennek mezõvárosait.
And the sons of Elpaal: Eber and Misham and Shemed (he was the builder of Ono and Lod and their daughter-towns);
καὶ υἱοὶ αλφααλ ωβηδ μεσσααμ σεμμηρ οὗτος ᾠκοδόμησεν τὴν ωνω καὶ τὴν λοδ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς

13 Béria, Séma, (ezek voltak fõk az Ajalonban lakozó nemzetségek közt, és ezek ûzték vala el Gáthnak lakóit),
And Beriah and Shema, who were heads of the families of those who were living in Aijalon, who put to flight the people living in Gath;
καὶ βεριγα καὶ σαμα οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τοῖς κατοικοῦσιν αιλαμ καὶ οὗτοι ἐξεδίωξαν τοὺς κατοικοῦντας γεθ

14 Ahio, Sasák, Jeremót,
And their brothers Shashak and Jeremoth.
καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ σωσηκ καὶ ιαριμωθ

15 Zebádia, Arád, Ader.
And Zebadiah and Arad and Eder
καὶ ζαβαδια καὶ ωρηρ καὶ ωδηδ

16 Mikáel, Ispa, Jóha, Béria fiai.
And Michael and Ishpah and Joha, the sons of Beriah;
καὶ μιχαηλ καὶ ιεσφα καὶ ιωχα υἱοὶ βαριγα

17 Zebádia, Mésullám, Hizki, Héber.
And Zebadiah and Meshullam and Hizki and Heber
καὶ ζαβαδια καὶ μοσολλαμ καὶ αζακι καὶ αβαρ

18 Ismérai, Izlia és Jobáb; Elpaál fiai.
And Ishmerai and Izliah and Jobab, the sons of Elpaal;
καὶ ισαμαρι καὶ ιεζλια καὶ ιωβαβ υἱοὶ ελφααλ

19 Jákim, Zikri, Zabdi,
And Jakim and Zichri and Zabdi
καὶ ιακιμ καὶ ζεχρι καὶ ζαβδι

20 Eliénai, Silletai, Eliel,
And Elienai and Zillethai and Eliel
καὶ ελιωηναι καὶ σαλθι καὶ ελιηλι

21 Adája, Berája és Simrát, Simhi fiai.
And Adaiah and Beraiah and Shimrath, the sons of Shimei;
καὶ αδαια καὶ βαραια καὶ σαμαραθ υἱοὶ σαμαϊ

22 Jispán, Eber, Eliel,
And Ishpan and Eber and Eliel
καὶ ισφαν καὶ ωβηδ καὶ ελεηλ

23 Abdon, Zikri, Hanán,
And Abdon and Zichri and Hanan
καὶ αβαδων καὶ ζεχρι καὶ αναν

24 Hanánja, Elám, Anatótija,
And Hananiah and Elam and Anathothijah
καὶ ανανια καὶ αμβρι καὶ αιλαμ καὶ αναθωθια

25 Ifdéja, Pénuel, Sasák fiai,
And Iphdeiah and Penuel, the sons of Shashak;
καὶ αθιν καὶ ιεφεριαι καὶ φελιηλ υἱοὶ σωσηκ

26 Samsérai, Sehárja, Atália.
And Shamsherai and Shehariah and Athaliah
καὶ σαμσαρια καὶ σααρια καὶ ογοθολια

27 Jaarésia, Elia, és Zikri, Jérohám fiai.
And Jaareshiah and Elijah and Zichri, the sons of Jeremoth.
καὶ ιαρασια καὶ ηλια καὶ ζεχρι υἱοὶ ιρααμ

28 Ezek voltak a családfõk az õ nemzetségök szerint, fõemberek és ezek laktak Jeruzsálemben.
These were heads of families in their generations; chief men: these were living in Jerusalem.
οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἄρχοντες οὗτοι κατῴκησαν ἐν ιερουσαλημ

29 Gibeonban pedig laktak Gibeonnak atyja; az õ feleségének neve Maaka [vala.]
And in Gibeon was living the father of Gibeon, Jeiel, whose wife's name was Maacah;
καὶ ἐν γαβαων κατῴκησεν πατὴρ γαβαων καὶ ὄνομα γυναικὶ αὐτοῦ μααχα

30 És az õ elsõszülötte Abdon, azután Súr, Kis, Baál, Nádáb;
And his oldest son Abdon, and Zur and Kish and Baal and Ner and Nadab
καὶ υἱὸς αὐτῆς ὁ πρωτότοκος αβαδων καὶ σουρ καὶ κις καὶ βααλ καὶ νηρ καὶ ναδαβ

31 Gedor, Ahio és Zéker,
And Gedor and Ahio and Zechariah and Mikloth.
καὶ γεδουρ καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ ζαχουρ καὶ μακαλωθ

32 És Miklót, [a ki] nemzé Simámot. Ezek is testvéreiknek átellenében, Jeruzsálemben laktak testvéreikkel.
And Mikloth was the father of Shimeah. And they were living with their brothers in Jerusalem opposite their brothers.
καὶ μακαλωθ ἐγέννησεν τὸν σεμαα καὶ γὰρ οὗτοι κατέναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκησαν ἐν ιερουσαλημ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν

33 Nér pedig nemzé Kist; Kis nemzé Sault, Saul nemzé Jonathánt, Malkisuát, Abinádábot és Esbaált.
And Ner was the father of Abner, and Kish was the father of Saul, and Saul was the father of Jonathan and Malchi-shua and Abinadab and Eshbaal.
καὶ νηρ ἐγέννησεν τὸν κις καὶ κις ἐγέννησεν τὸν σαουλ καὶ σαουλ ἐγέννησεν τὸν ιωναθαν καὶ τὸν μελχισουε καὶ τὸν αμιναδαβ καὶ τὸν ασαβαλ

34 Jonathán fia: Méribbaál; Méribbaál nemzé Mikát.
And the son of Jonathan was Merib-baal; and Merib-baal was the father of Micah.
καὶ υἱοὶ ιωναθαν μεριβααλ καὶ μεριβααλ ἐγέννησεν τὸν μιχια

35 Mika fiai: Pitón, Mélek, Tárea és Akház.
And the sons of Micah: Pithon and Melech and Tarea and Ahaz.
καὶ υἱοὶ μιχια φιθων καὶ μελχηλ καὶ θερεε καὶ αχαζ

36 Akház nemzé Jehoádát. Jehoáda pedig nemzé Alémetet és Azmávetet és Zimrit; Zimri nemzé Mósát;
And Ahaz was the father of Jehoaddah; and Jehoaddah was the father of Alemeth and Azmaveth and Zimri; and Zimri was the father of Moza;
καὶ αχαζ ἐγέννησεν τὸν ιωιαδα καὶ ιωιαδα ἐγέννησεν τὸν γαλεμαθ καὶ τὸν ασμωθ καὶ τὸν ζαμβρι καὶ ζαμβρι ἐγέννησεν τὸν μαισα

37 Mósa pedig Binát; ennek fia Ráfa, ennek fia Elása, ennek fia Asel.
And Moza was the father of Binea: Raphah was his son, Eleasah his son, Azel his son;
καὶ μαισα ἐγέννησεν τὸν βαανα ραφαια υἱὸς αὐτοῦ ελασα υἱὸς αὐτοῦ εσηλ υἱὸς αὐτοῦ

38 Továbbá Aselnek hat fia volt, kiknek ezek neveik: Azrikám, Bókru, Ismáel, Seárja, Obádia és Hanán; ezek mind Asel fiai.
And Azel had five sons, whose names are: Azrikam, his oldest, and Ishmael and Shearіah and Obadiah and Hanan. All these were the sons of Azel.
καὶ τῷ εσηλ ἓξ υἱοί καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν εζρικαμ πρωτότοκος αὐτοῦ καὶ ισμαηλ καὶ σαραια καὶ αβδια καὶ αναν πάντες οὗτοι υἱοὶ εσηλ

39 Az õ testvérének Eseknek fiai ezek: Ulám az õ elsõszülötte, Jéus második és Elifélet harmadik.
And the sons of Eshek his brother: Ulam his oldest son, Jeush the second, and Eliphelet the third.
καὶ υἱοὶ ασηλ ἀδελφοῦ αὐτοῦ αιλαμ πρωτότοκος αὐτοῦ καὶ ιαις ὁ δεύτερος ελιφαλετ ὁ τρίτος

40 És az Ulám fiai erõs hadakozó férfiak, kézívesek voltak, s gyermekeik és unokáik százötvenre szaporodtak. Mindezek a Benjámin fiai közül valók [voltak.]
And the sons of Ulam were men of war, bowmen, and had a great number of sons and sons' sons, a hundred and fifty. All these were the sons of Benjamin.
καὶ ἦσαν υἱοὶ αιλαμ ἰσχυροὶ ἄνδρες δυνάμει τείνοντες τόξον καὶ πληθύνοντες υἱοὺς καὶ υἱοὺς τῶν υἱῶν ἑκατὸν πεντήκοντα πάντες οὗτοι ἐξ υἱῶν βενιαμιν

1 Az egész Izráel megszámláltatván nemzetségeik szerint, beirattak az Izráel és Júda királyainak könyvébe, a kik gonoszságukért Babilóniába vitetének.
So all Israel was listed by their families; and, truly, they are recorded in the book of the kings of Israel. And Judah was taken away as prisoners to Babylon because of their sin.
καὶ πᾶς ισραηλ ὁ συλλοχισμὸς αὐτῶν καὶ οὗτοι καταγεγραμμένοι ἐν βιβλίῳ τῶν βασιλέων ισραηλ καὶ ιουδα μετὰ τῶν ἀποικισθέντων εἰς βαβυλῶνα ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν

2 A legelsõ lakosok az õ jószágaikon s városaikban, ezek: Izráeliták, papok, Léviták és Nétineusok.
Now the first to take up their heritage in their towns were: Israel, the priests, the Levites, and the Nethinim.
καὶ οἱ κατοικοῦντες πρότερον ἐν ταῖς κατασχέσεσιν αὐτῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ισραηλ οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται καὶ οἱ δεδομένοι

3 Mert Jeruzsálemben laktak a Júda fiai közül s Benjámin fiai közül, Efraim és Manasse fiai közül valók:
And in Jerusalem there were living some of the sons of Judah, and of Benjamin, and of Ephraim and Manasseh;
καὶ ἐν ιερουσαλημ κατῴκησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν ιουδα καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν βενιαμιν καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν εφραιμ καὶ μανασση

4 Utái, Ammihud fia, ki Omri fia, ki Imri fia, ki Báni fia, a Pérecz fiai közül való, ki Júda fia vala.
Uthai, the son of Ammihud, the son of Omri, the son of Imri, the son of Bani, of the sons of Perez, the son of Judah.
γωθι υἱὸς αμμιουδ υἱοῦ αμρι υἱοῦ υἱῶν φαρες υἱοῦ ιουδα

5 A Silóniták közül, Asája, ki elsõszülött vala s ennek fiai.
And of the Shilonites: Asaiah the oldest, and his sons.
καὶ ἐκ τῶν σηλωνι ασαια πρωτότοκος αὐτοῦ καὶ υἱοὶ αὐτοῦ

6 A Zérah fiai közül: Jéuel és az õ atyjafiai, hatszázkilenczvenen.
And of the sons of Zerah: Jeuel, and their brothers, six hundred and ninety.
ἐκ τῶν υἱῶν ζαρα ιιηλ καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἑξακόσιοι καὶ ἐνενήκοντα

7 A Benjámin fiai közül: Sallu, Mésullám fia, ki Hodávia fia, ki Hasénua fia.
And of the sons of Benjamin: Sallu, the son of Meshullam, Judah, the son of Hassenuah,
καὶ ἐκ τῶν υἱῶν βενιαμιν σαλω υἱὸς μοσολλαμ υἱοῦ ωδουια υἱοῦ σαναα

8 Ibnéja, Jérohám fia, és Ela, Uzzi fia, ki Mikri fia, és Mésullám, Séfátja fia, ki Reuel fia, ki Ibnija fia [vala.]
And Ibneiah, the son of Jeroham, and Elah, the son of Uzzi, the son of Michri, and Meshullam, the son of Shephatiah, the son of Reuel, the son of Ibnijah;
καὶ ιβαναα υἱὸς ιραμ καὶ οὗτοι υἱοὶ οζι υἱοῦ μαχιρ καὶ μασσαλημ υἱὸς σαφατια υἱοῦ ραγουηλ υἱοῦ βαναια

9 Testvéreik, nemzetségeik szerint, kilenczszázötvenhatan valának; ezek mind családfõk voltak az õ atyjok háznépe szerint.
And their brothers, in the list of their generations, nine hundred and fifty-six. All these men were heads of families, listed by the names of their fathers.
καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἐννακόσιοι πεντήκοντα ἕξ πάντες οἱ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν

10 A papok közül is: Jedája, Jéhojárib és Jákin.
And of the priests: Jedaiah and Jehoiarib and Jachin
καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων ιωδαε καὶ ιωαριμ καὶ ιαχιν

11 Azária, Hilkia fia, ki Mésullám fia, ki Sádók fia, ki Mérajót fia, ki Ahitubnak, az Isten háza fõgondviselõjének fia vala.
And Azariah, the son of Hilkiah, the son of Meshullam, the son of Zadok, the son of Meraioth, the son of Ahitub, the ruler of the house of God;
καὶ αζαρια υἱὸς χελκια υἱοῦ μοσολλαμ υἱοῦ σαδωκ υἱοῦ μαραιωθ υἱοῦ αχιτωβ ἡγούμενος οἴκου τοῦ θεοῦ

12 És Adája Jérohám fia, ki Pashúr fia, ki Málkija fia; Maasai, Adiel fia, ki Jahzéra fia, ki Mésullám fia, ki Mésillémit fia, ki Immer fia.
And Adaiah, the son of Jeroham, the son of Pashhur, the son of Malchijah, and Maasai, the son of Adiel, the son of Jahzerah, the son of Meshullam, the son of Meshillemith, the son of Immer;
καὶ αδαια υἱὸς ιραμ υἱοῦ πασχωρ υἱοῦ μαλχια καὶ μαασαια υἱὸς αδιηλ υἱοῦ ιεδιου υἱοῦ μοσολλαμ υἱοῦ μασελμωθ υἱοῦ εμμηρ

13 Ezeknek atyjokfiai az õ családjaiknak fejei, ezerhétszázhatvanan [valának,] buzgók az Isten háza dolgának munkájában.
And their brothers, heads of their families, a thousand and seven hundred and sixty: able men, doing the work of the house of God.
καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἄρχοντες οἴκων πατριῶν χίλιοι ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα ἰσχυροὶ δυνάμει εἰς ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου τοῦ θεοῦ

14 A Léviták közül Semája, Hásub fia, ki Azrikám fia, ki Hasábia fia, a Mérári fiai közül.
And of the Levites: Shemaiah, the son of Hasshub, the son of Azrikam, the son of Hashabiah, of the sons of Merari;
καὶ ἐκ τῶν λευιτῶν σαμαια υἱὸς ασωβ υἱοῦ εσρικαμ υἱοῦ ασαβια ἐκ τῶν υἱῶν μεραρι

15 Bakbakkár, Héres és Galál, és Mattánia, a Mika fia, ki Zikri fia, ki Asáf fia vala.
And Bakbakkar, Heresh, and Galal, and Mattaniah, the son of Mica, the son of Zichri, the son of Asaph;
καὶ βακβακαρ καὶ αρης καὶ γαλαλ καὶ μανθανιας υἱὸς μιχα υἱοῦ ζεχρι υἱοῦ ασαφ

16 Obádia, a Semája fia, Galál fia, ki Jédutun fia, és Bérékia, Asa fia, ki Elkána fia, a ki Nétofáti faluiban lakik vala.
And Obadiah, the son of Shemaiah, the son of Galal, the son of Jeduthun, and Berechiah, the son of Asa, the son of Elkanah, who were living in the small towns of the Netophathites.
καὶ αβδια υἱὸς σαμια υἱοῦ γαλαλ υἱοῦ ιδιθων καὶ βαραχια υἱὸς οσσα υἱοῦ ηλκανα ὁ κατοικῶν ἐν ταῖς κώμαις νετωφατι

17 És az ajtónállók: Sallum, Akkúb, Talmon, Ahimán és ezek testvérei; Sallum pedig fõ [vala.]
And the door-keepers: Shallum and Akkub and Talmon and Ahiman and their brothers: Shallum was the chief.
οἱ πυλωροί σαλωμ καὶ ακουβ καὶ ταλμαν καὶ αιμαν καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν σαλωμ ὁ ἄρχων

18 (És [ennek] mindez ideig a királykapun [van helye] napkelet felõl.) Ezek az ajtónállók a Léviták rendje szerint.
Up till then they had been at the king's door to the east. They were door-keepers for the tents of the sons of Levi.
καὶ ἕως ταύτης ἐν τῇ πύλῃ τοῦ βασιλέως κατ' ἀνατολάς αὗται αἱ πύλαι τῶν παρεμβολῶν υἱῶν λευι

19 Sallum pedig a Kóré fia, ki Ebiásáf fia, ki Kórákh fia, és ennek rokonságai a Kórakhiták családjából a szolgálat munkájában a hajlék ajtajának õrizõi valának, mint az õ atyáik az Úr seregében õrizték vala a bejáratot,
And Shallum, the son of Kore, the son of Ebiasaph, the son of Korah, and his brothers, of his family, the Korahites, were responsible for everything which had to be done in connection with the order of worship, keepers of the doors of the Tent; their fathers had had the care of the tents of the Lord, being keepers of the doorway.
καὶ σαλωμ υἱὸς κωρη υἱοῦ αβιασαφ υἱοῦ κορε καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς οἶκον πατρὸς αὐτοῦ οἱ κορῖται ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς λειτουργίας φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς κα ὶ πατέρες αὐτῶν ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς κυρίου φυλάσσοντες τὴν εἴσοδον

20 Mikor Fineás, az Eleázár fia volt egykor az õ elõljárójok, kivel az Úr vala.
In the past Phinehas, the son of Eleazar, had been ruler over them; may the Lord be with him!
καὶ φινεες υἱὸς ελεαζαρ ἡγούμενος ἦν ἐπ' αὐτῶν ἔμπροσθεν καὶ οὗτοι μετ' αὐτοῦ

21 Zakariás, a Meselémia fia, a gyülekezet sátorába való bejárat õrizõje.
Zechariah, the son of Meshelemiah, was keeper of the door of the Tent of meeting.
ζαχαριας υἱὸς μασαλαμι πυλωρὸς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

22 Ezek mind választott ajtónállók voltak, kétszáztizenketten; kik az õ faluikban, nemzetségök szerint, megszámláltattak volt; kiket Dávid rendelt és Sámuel próféta az õ tisztökbe.
There were two hundred and twelve whose business it was to keep the doorway. These were listed by families in the country places where they were living, whom David and Samuel the seer put in their responsible positions.
πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ ταῖς πύλαις ἐν ταῖς πύλαις διακόσιοι καὶ δέκα δύο οὗτοι ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν ὁ καταλοχισμὸς αὐτῶν τούτους ἔστησεν δαυιδ καὶ σαμουηλ ὁ βλέπων τῇ πίστε ι αὐτῶν

23 Õk és fiaik õrizik vala renddel az Úr házának, a sátornak kapuit.
So they and their sons had the care of the doors of the house of the Lord, the house of the Tent, as watchers.
καὶ οὗτοι καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν πυλῶν ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν οἴκῳ τῆς σκηνῆς τοῦ φυλάσσειν

24 Négyfelé valának az õrizõk: napkeletre, napnyugotra, északra és délre.
There were keepers of the doors on the four sides, to the east, west, north, and south.
κατὰ τοὺς τέσσαρας ἀνέμους ἦσαν αἱ πύλαι κατ' ἀνατολάς θάλασσαν βορρᾶν νότον

25 És ezeknek atyjokfiai az õ faluikban [valának,] de minden hetednap amazokhoz felmenének Jeruzsálembe bizonyos ideig.
And their brothers, in the country places where they were living, were to come in every seven days to be with them from time to time.
καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν τοῦ εἰσπορεύεσθαι κατὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μετὰ τούτων

26 De a kapunállók négy fõemberének állandó megbizatásuk volt. Ezek a Léviták õrizik vala a kamarákat és az Isten házának kincseit.
For the four chief door-keepers, who were Levites, had a special position, looking after the rooms and the store-houses of the house of God.
ὅτι ἐν πίστει εἰσὶν τέσσαρες δυνατοὶ τῶν πυλῶν οἱ λευῖται ἦσαν ἐπὶ τῶν παστοφορίων καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου τοῦ θεοῦ

27 És az Úrnak háza körül hálnak vala, mivelhogy az õrzés az õ tisztök volt, és minden reggel õk nyitják vala meg az ajtókat.
Their sleeping-rooms were round the house of God, for they had the care of it, and were responsible for opening it morning by morning.
καὶ περικύκλῳ οἴκου τοῦ θεοῦ παρεμβαλοῦσιν ὅτι ἐπ' αὐτοὺς φυλακή καὶ οὗτοι ἐπὶ τῶν κλειδῶν τὸ πρωὶ πρωὶ ἀνοίγειν τὰς θύρας τοῦ ἱεροῦ

28 És õ közülök [némelyek] a szolgálati edényekre [viselnek vala gondot;] mert mind a kivitelnél, mind a visszavitelnél számon veszik vala azokat.
Certain of them had the care of the vessels used in worship, to keep an account of them when they came in and when they were taken out again.
καὶ ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας ὅτι ἐν ἀριθμῷ εἰσοίσουσιν αὐτὰ καὶ ἐν ἀριθμῷ ἐξοίσουσιν αὐτά

29 Ugyanazok közül választattak vala [némelyek másféle] edénynek, a szenthely minden eszközeinek, a lisztnek, bornak, olajnak, tömjénnek és fûszereknek [gondviselésére.]
And some of them were responsible for the holy things and for the vessels of the holy place, and the meal and the wine and the oil and the perfume and the spices.
καὶ ἐξ αὐτῶν καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ σκεύη καὶ ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια καὶ ἐπὶ τῆς σεμιδάλεως τοῦ οἴνου τοῦ ἐλαίου τοῦ λιβανωτοῦ καὶ τῶν ἀρωμάτων

30 A papok fiai közül valók csinálják vala fûszerekbõl a drágakenetet is.
And some of the sons of the priests were responsible for crushing the spices.
καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων ἦσαν μυρεψοὶ τοῦ μύρου καὶ εἰς τὰ ἀρώματα

31 Továbbá Mattitja, a Léviták közül való (ki elsõszülötte a Kórakhiták közül való Sallumnak), a serpenyõkre visel vala gondot.
And Mattithiah, one of the Levites, the oldest son of Shallum the Korahite, was responsible for cooking the flat cakes.
καὶ ματταθιας ἐκ τῶν λευιτῶν οὗτος ὁ πρωτότοκος τῷ σαλωμ τῷ κορίτῃ ἐν τῇ πίστει ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς θυσίας τοῦ τηγάνου τοῦ μεγάλου ἱερέως

32 A Kéhátiták fiai és azok atyjokfiai közül [rendeltettek volt]a szent kenyérnek gondviselésére, hogy minden szombaton megkészítsék [azt].
And some of their brothers, sons of the Kohathites, were responsible for the holy bread which was put in order before the Lord, to get it ready every Sabbath.
καὶ βαναιας ὁ κααθίτης ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἄρτων τῆς προθέσεως τοῦ ἑτοιμάσαι σάββατον κατὰ σάββατον

33 Ezek közül valók valának az éneklõk is, a Léviták közül a családfõk, a kik szabadosok valának [egyéb tiszttõl] az õ kamarájokban; mert éjjel és nappal szolgálattal tartoznak vala.
And these were those who had the ordering of the music and songs, heads of families of the Levites, who were living in the rooms, and were free from other work, for their work went on day and night.
καὶ οὗτοι ψαλτῳδοὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν λευιτῶν διατεταγμέναι ἐφημερίαι ὅτι ἡμέρα καὶ νὺξ ἐπ' αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔργοις

34 Ezek a Léviták között családfõk nemzetségök szerint, [fõemberek, és] ezek Jeruzsálemben laktak.
These were heads of families of the Levites in their generations, chief men; they were living at Jerusalem.
οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν λευιτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἄρχοντες οὗτοι κατῴκησαν ἐν ιερουσαλημ

35 Gibeonban pedig laktak a Gibeon atyja, Jéhiel, és az õ feleségének neve Maaka.
And in Gibeon was living the father of Gibeon, Jeiel, whose wife's name was Maacah;
καὶ ἐν γαβαων κατῴκησεν πατὴρ γαβαων ιηλ καὶ ὄνομα γυναικὸς αὐτοῦ μοωχα

36 Az õ elsõszülött fia Abdon, azután Súr, Kis, Baál, Nér és Nádáb.
And Abdon his oldest son, and Zur and Kish and Baal and Ner and Nadab
καὶ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρωτότοκος αβαδων καὶ σιρ καὶ κις καὶ βααλ καὶ νηρ καὶ ναδαβ

37 Gedor, Ahió, Zékária és Miklót.
And Gedor and Ahio and Zechariah and Mikloth
καὶ γεδουρ καὶ ἀδελφὸς καὶ ζαχαρια καὶ μακελλωθ

38 Miklót pedig nemzé Simámot. Ezek is az õ atyjokfiai átellenében laktak Jeruzsálemben az õ testvéreikkel.
Mikloth was the father of Shimeam. They were living with their brothers in Jerusalem opposite their brothers.
καὶ μακελλωθ ἐγέννησεν τὸν σαμαα καὶ οὗτοι ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκησαν ἐν ιερουσαλημ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν

39 Nér nemzé Kist, Kis nemzé Sault, Saul pedig nemzé Jonathánt, Málkisuát, Abinádábot és Esbaált.
And Ner was the father of Kish; and Kish was the father of Saul; and Saul was the father of Jonathan and Malchi-shua and Abinadab and Eshbaal.
καὶ νηρ ἐγέννησεν τὸν κις καὶ κις ἐγέννησεν τὸν σαουλ καὶ σαουλ ἐγέννησεν τὸν ιωναθαν καὶ τὸν μελχισουε καὶ τὸν αμιναδαβ καὶ τὸν ισβααλ

40 Jonathán fia Méribbaál; és Méribbaál nemzé Mikát.
And the son of Jonathan was Merib-baal; and Merib-baal was the father of Micah.
καὶ υἱὸς ιωναθαν μαριβααλ καὶ μαριβααλ ἐγέννησεν τὸν μιχα

41 Mika fiai: Piton, Mélek és Táréa.
And the sons of Micah: Pithon and Melech and Tahrea and Ahaz.
καὶ υἱοὶ μιχα φαιθων καὶ μαλαχ καὶ θαραχ

42 Akház pedig nemzé Jahrát, Jahra nemzé Alémetet, Azmávetet, Zimrit, Zimri pedig nemzé Mósát.
And Ahaz was the father of Jarah; and Jarah was the father of Alemeth and Azmaveth and Zimri; and Zimri was the father of Moza.
καὶ αχαζ ἐγέννησεν τὸν ιαδα καὶ ιαδα ἐγέννησεν τὸν γαλεμεθ καὶ τὸν γαζμωθ καὶ τὸν ζαμβρι καὶ ζαμβρι ἐγέννησεν τὸν μασα

43 Mósa nemzé Bineát, ennek fia Réfája, ennek fia Elása, ennek fia Ásel.
And Moza was the father of Binea; and Rephaiah was his son, Eleasah his son, Azel his son.
καὶ μασα ἐγέννησεν τὸν βαανα ραφαια υἱὸς αὐτοῦ ελεασα υἱὸς αὐτοῦ εσηλ υἱὸς αὐτοῦ

44 Áselnek hat fia volt, kiknek neveik: Azrikám, Bókru, Ismáel, Seárja, Obádia és Hanán; ezek Ásel fiai.
And Azel had five sons, whose names are: Azrikam, his oldest son, and Ishmael and Sheariah and Obadiah and Hanan: these were the sons of Azel.
καὶ τῷ εσηλ ἓξ υἱοί καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν εσδρικαμ πρωτότοκος αὐτοῦ ισμαηλ καὶ σαρια καὶ αβδια καὶ αναν οὗτοι υἱοὶ εσηλ

1 A Filiszteusok pedig hadakoznak vala az Izráellel, és megfutamodék Izráel népe a Filiszteusok elõtt, és [néhányan] a sebek miatt el is hullának a Gilboa hegyén.
Now the Philistines were fighting against Israel; and the men of Israel went in flight before the Philistines, falling down wounded in Mount Gilboa.
καὶ ἀλλόφυλοι ἐπολέμησαν πρὸς ισραηλ καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων καὶ ἔπεσον τραυματίαι ἐν ὄρει γελβουε

2 Elérék pedig a Filiszteusok Sault és az õ fiait, és megölék a Filiszteusok Jonathánt, Abinádábot és Malkisuát, a Saul fiait.
And the Philistines went hard after Saul and his sons, and put to death Jonathan and Abinadab and Malchi-shua, the sons of Saul.
καὶ κατεδίωξαν ἀλλόφυλοι ὀπίσω σαουλ καὶ ὀπίσω υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξαν ἀλλόφυλοι τὸν ιωναθαν καὶ τὸν αμιναδαβ καὶ τὸν μελχισουε υἱοὺς σαουλ

3 És a viadal igen heves volt Saul körül, és rátalálván a kézívesek, nyilakkal megsebesíték õt.
And the fight was going against Saul, and the archers came across him, and he was wounded by the archers.
καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος ἐπὶ σαουλ καὶ εὗρον αὐτὸν οἱ τοξόται ἐν τοῖς τόξοις καὶ πόνοις καὶ ἐπόνεσεν ἀπὸ τῶν τόξων

4 És monda Saul az õ fegyverhordozójának: Vond ki fegyveredet, és verj által engem vele, mert netalán eljõnek e körülmetéletlenek, és meggyaláznak engemet. De fegyverhordozója nem akará, mert igen fél vala. Ragadá azért Saul a fegyvert, és belé bocsátkozék.
Then Saul said to the servant who had the care of his arms, Take your sword and put it through me, before these men without circumcision come and make sport of me. But his servant, full of fear, would not do so. Then Saul took out his sword, falling on it himself.
καὶ εἶπεν σαουλ τῷ αἴροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου καὶ ἐκκέντησόν με ἐν αὐτῇ μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι καὶ ἐμπαίξωσίν μοι καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι ἐφοβεῖτο σφόδρα καὶ ἔλαβεν σαουλ τὴν ῥομφαίαν καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτήν

5 Látván pedig az õ fegyverhordozója, hogy Saul immár meghalt, õ is a fegyverbe bocsátkozék, és meghala.
And when his servant saw that Saul was dead, he did the same, and came to his death.
καὶ εἶδεν ὁ αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι ἀπέθανεν σαουλ καὶ ἔπεσεν καί γε αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν

6 Meghala azért Saul és az õ három fia, és egész háznépe is egyetemben meghala.
So death overtook Saul and his three sons; all his family came to an end together.
καὶ ἀπέθανεν σαουλ καὶ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπέθανεν

7 Mikor pedig megláttá̃k Izráelnek minden férfiai, a kik a völgyben valának, hogy õk megfutamodtak, és hogy Saul és az õ fiai megholtak: pusztán hagyák városaikat és elfutának. Akkor eljövének a Filiszteusok, és azokba beszállának.

And when all the men of Israel who were in the valley saw that the men of Israel had gone in flight and that Saul and his sons were dead, they went in flight away from their towns; and the Philistines came and took them for themselves.

καὶ εἶδεν πᾶς ἀνὴρ ισραηλ ὁ ἐν τῷ αὐλῶνι ὅτι ἔφυγεν ισραηλ καὶ ὅτι ἀπέθανεν σαουλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ κατέλιπον τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ ἔφυγον καὶ ἦλθον ἀλλόφυλοι καὶ κα τῴκησαν ἐν αὐταῖς

8 Lõn pedig másodnap, eljövének a Filiszteusok, hogy a holtakat kifoszszák, és megtalálák Sault és az õ fiait, halva feküdvén a Gilboa hegyén.

Now the day after, when the Philistines came to take their goods from the dead, they saw Saul and his sons dead in Mount Gilboa.

καὶ ἐγένετο τῇ ἐχομένῃ καὶ ἦλθον ἀλλόφυλοι τοῦ σκυλεύειν τοὺς τραυματίας καὶ εὗρον τὸν σαουλ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῷ ὄρει γελβουε

9 És kifoszták õt, és elvevék fejét és az õ fegyvereit, és elküldék a Filiszteusok minden tartományába köröskörül, hogy hírül adják bálványaiknak és a népnek.

And they took everything off him, and took his head and his war-dress, and sent word into the land of the Philistines round about to give the news to their gods and to the people.

καὶ ἐξέδυσαν αὐτὸν καὶ ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλαν εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύκλῳ τοῦ εὐαγγελίσασθαι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ τῷ λαῷ

10 Az õ fegyvereit isteneik házába helyezék el, fejét pedig Dágon templomában akasztották fel.

And they put his war-dress in the house of their gods, and put up his head in the house of Dagon.

καὶ ἔθηκαν τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐτῶν καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔθηκαν ἐν οἴκῳ δαγων

11 Mikor pedig meghallotta az egész Jábesgileád, hogy mit cselekedtek a Filiszteusok Saullal:

And when the news came to Jabesh-gilead of what the Philistines had done to Saul,

καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες γαλααδ ἅπαντα ἃ ἐποίησαν ἀλλόφυλοι τῷ σαουλ καὶ τῷ ισραηλ

12 Feltámadának mindnyájan az erõs férfiak, és elvivék Saulnak és az õ fiainak testét; és Jábesbe vivén, eltemeték azoknak csontjaikat a tölgyfa alatt Jábesben, és bõjtölének hetednapig.

All the fighting-men came up and took away Saul's body and the bodies of his sons, and took them to Jabesh, and put their bones to rest under the oak-tree in Jabesh, and took no food for seven days.

καὶ ἠγέρθησαν ἐκ γαλααδ πᾶς ἀνὴρ δυνατὸς καὶ ἔλαβον τὸ σῶμα σαουλ καὶ τὸ σῶμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἤνεγκαν αὐτὰ εἰς ιαβις καὶ ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ὑπὸ τὴν δρῦν ἐν ια βις καὶ ἐνήστευσαν ἑπτὰ ἡμέρας

13 Meghala azért Saul az õ gonoszsága miatt, mivel vétkezett az Úr ellen, az Úrnak igéje ellen, melyet nem õrzött meg, sõt az ördöngöst is megkereste, hogy megkérdezze;

So death came to Saul because of the sin which he did against the Lord, that is, because of the word of the Lord which he kept not; and because he went for directions to one who had an evil spirit,

καὶ ἀπέθανεν σαουλ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτοῦ αἷς ἠνόμησεν τῷ κυρίῳ κατὰ τὸν λόγον κυρίου διότι οὐκ ἐφύλαξεν ὅτι ἐπηρώτησεν σαουλ ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ τοῦ ζητῆσαι καὶ ἀπε κρίνατο αὐτῷ σαμουηλ ὁ προφήτης

14 És nem az Urat kérdé. Ezért elveszté õt, és adá az õ országát Dávidnak, az Isai fiának.

And not to the Lord: for this reason, he put him to death and gave the kingdom to David, the son of Jesse.

καὶ οὐκ ἐζήτησεν κύριον καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν καὶ ἐπέστρεψεν τὴν βασιλείαν τῷ δαυιδ υἱῷ ιεσσαι

1 És gyûlének az Izráeliták mindnyájan Dávidhoz Hebronba, mondván: Ímé mi a te csontod és a te tested vagyunk;

Then all Israel came together to David at Hebron, and said, Truly, we are your bone and your flesh.

καὶ ἦλθεν πᾶς ισραηλ πρὸς δαυιδ ἐν χεβρων λέγοντες ἰδοὺ ὀστᾶ σου καὶ σάρκες σου ἡμεῖς

2 Ezelõtt is, még mikor Saul volt a király, te voltál az, a ki az Izráelt ki- és bevezetéd, és ezt mondotta a te Urad Istened néked: Te legelteted az én népemet, az Izráelt, és te leszel vezér az én népemen, az Izráelen.

In the past, when Saul was king, it was you who went at the head of Israel when they went out or came in; and the Lord your God said to you, You are to be the keeper of my people Israel, and their ruler.

καὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην ὄντος σαουλ βασιλέως σὺ ἦσθα ὁ ἐξάγων καὶ εἰσάγων τὸν ισραηλ καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός σού σοι σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν ισραηλ καὶ σὺ ἔσῃ εἰς ἡγο ύμενον ἐπὶ ισραηλ

3 Elmenének azért mindnyájan az Izráel vénei a királyhoz Hebronba, és szövetséget tõn Dávid velök Hebronban az Úr elõtt; és királylyá kenték Dávidot Izráel felett, az Úrnak Sámuel által való beszéde szerint.

So all the responsible men of Israel came to the king at Hebron; and David made an agreement with them in Hebron before the Lord; and they put the holy oil on David and made him king over Israel, as the Lord had said by Samuel.

καὶ ἦλθον πάντες πρεσβύτεροι ισραηλ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς χεβρων καὶ διέθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς δαυιδ διαθήκην ἐν χεβρων ἐναντίον κυρίου καὶ ἔχρισαν τὸν δαυιδ εἰς βασιλέα ἐπὶ ισραηλ κατὰ τὸν λόγον κυρίου διὰ χειρὸς σαμουηλ

4 Elméne akkor Dávid és az egész Izráel Jeruzsálembe; ez Jebus (ott a Jebuzeusok voltak a föld lakosai).

Then David and all Israel went to Jerusalem (which is Jebus); and the Jebusites, the people of the land, were there.

καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς καὶ ἄνδρες ισραηλ εἰς ιερουσαλημ αὕτη ιεβους καὶ ἐκεῖ οἱ ιεβουσαῖοι οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν

5 És mondának Jebus lakói Dávidnak: Ide be nem jössz! De megvevé Dávid a Sion várát; ez a Dávid városa;

And the people of Jebus said to David, You will not come in here. But still, David took the strong place of Zion, which is the town of David.

εἶπαν δὲ οἱ κατοικοῦντες ιεβους τῷ δαυιδ οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε καὶ προκατελάβετο τὴν περιοχὴν σιων αὕτη ἡ πόλις δαυιδ

6 Mert ezt mondotta vala Dávid: A ki legelõször egy Jebuzeust levág, elõljáró és vezér legyen. Felméne azért legelõször Joáb, a Séruja fia; és lõn elõljáróvá.

And David said, The first to overcome the Jebusites will be chief and captain. And Joab, the son of Zeruiah, went up first, and became chief.

καὶ εἶπεν δαυιδ πᾶς τύπτων ιεβουσαῖον ἐν πρώτοις καὶ ἔσται εἰς ἄρχοντα καὶ εἰς στρατηγόν καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἐν πρώτοις ιωαβ υἱὸς σαρουια καὶ ἐγένετο εἰς ἄρχοντα

7 Azután lakék Dávid a várban, azért nevezék azt Dávid városának.

And David took the strong tower for his living-place, so it was named the town of David.

καὶ ἐκάθισεν δαυιδ ἐν τῇ περιοχῇ διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν αὐτὴν πόλιν δαυιδ

8 És megépíté Dávid a várost Millótól fogva egészen körül; Joáb pedig megépíté a városnak maradékát.

And he took in hand the building of the town all round, starting from the Millo; and Joab put the rest of the town in order.

καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν πόλιν κύκλῳ καὶ ἐπολέμησεν καὶ ἔλαβεν τὴν πόλιν

9 És folytonosan emelkedék Dávid; mert a Seregek Ura vala õ vele.

And David became greater and greater in power, because the Lord of armies was with him.

καὶ ἐπορεύετο δαυιδ πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος καὶ κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ

10 Ezek pedig a hõsök elõljárói, a kik Dávid mellett valának, a kik erõsen forgolódának vele az õ királyságáért egész Izráellel, hogy királylyá válaszszák õt Izráel felett, az Úr beszéde szerint.

Now these are the chief of David's men of war who were his strong supporters in the kingdom, and, with all Israel, made him king, as the Lord had said about Israel.

καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν δυνατῶν οἳ ἦσαν τῷ δαυιδ οἱ κατισχύοντες μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ μετὰ παντὸς ισραηλ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον κυρίου ἐπὶ ισρ αηλ

11 Ezek számszerint a hõsök, a kik Dávid körül valának: Jásobeám, Hakhmoni fia, a harmincznak elõljárója; ez emelte vala fel az õ kopját háromszáz ellen, a kiket egyszerre megsebesíte.

This is the list of David's men of war: Ishbaal, the son of a Hachmonite, the chief of the three: he put to death three hundred at one time with his spear.

καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνατῶν τοῦ δαυιδ ιεσεβααλ υἱὸς αχαμανι πρῶτος τῶν τριάκοντα οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἅπαξ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας ἐν καιρῷ ἑνί

12 Ezután Eleázár, az Ahóhita Dódó fia; a ki a három hõs közül [egy] vala.
And after him was Eleazar, the son of Dodo the Ahohite, who was one of the three great fighters.
καὶ μετ' αὐτὸν ελεαζαρ υἱὸς δωδαι ὁ αχωχι οὗτος ἦν ἐν τοῖς τρισὶν δυνατοῖς

13 Õ vala Dáviddal Pasdamimban, a hová összegyûlének a Filiszteusok viadalra. Egy darab föld árpával vala tele, és a nép elmenekült a Filiszteusok elõl.
He was with David at Pas-dammim, where the Philistines had come together for the fight, near a bit of land full of barley; and the people went in flight before the Philistines.
οὗτος ἦν μετὰ δαυιδ ἐν φασοδομιν καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον καὶ ἦν μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλήρης κριθῶν καὶ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων

14 De õk megállának ott annak a darab földnek a közepén, és megtartották azt, és megverék a Filiszteusokat, és az Úr megszabadítá õket nagy szabadítással.
And he took up his position in the middle of the bit of land, and kept back their attack, and overcame the Philistines; and the Lord gave a great salvation.
καὶ ἔστη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος καὶ ἔσωσεν αὐτὴν καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐποίησεν κύριος σωτηρίαν μεγάλην

15 Továbbá, mikor alámentek hárman a harmincz fõember közül Dávidhoz, a kõsziklához, az Adullám barlangjába; a Filiszteusok pedig tábort járának a Réfaim völgyben.
And three of the thirty went down to David, to the rock, into the strong place of Adullam; and the army of the Philistines had taken up their position in the valley of Rephaim.
καὶ κατέβησαν τρεῖς ἐκ τῶν τριάκοντα ἀρχόντων εἰς τὴν πέτραν πρὸς δαυιδ εἰς τὸ σπήλαιον οδολλαμ καὶ παρεμβολὴ τῶν ἀλλοφύλων παρεμβεβλήκει ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντω
ν

16 (Dávid az erõsségben vala akkor, a Filiszteusok hada pedig Bethlehemnél.)
At that time David had taken cover in the strong place, and an armed force of the Philistines was in Beth-lehem.
καὶ δαυιδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ καὶ τὸ σύστεμα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν βαιθλεεμ

17 Kivána Dávid [vizet,] és monda: Óh, ki adhatna nékem innom a Bethlehem kapuja elõtt való forrásnak vizébõl!
And David, moved by a strong desire, said, If only someone would give me a drink of the water from the water-hole of Beth-lehem by the doorway into the town!
καὶ ἐπεθύμησεν δαυιδ καὶ εἶπεν τίς ποτιεῖ με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου βαιθλεεμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ

18 Akkor keresztülvágták magokat hárman a Filiszteusok táborán, és vizet merítének a Bethlehem forrásából, mely a kapu elõtt vala, és felvivék, és menének Dávidhoz; de Dávid nem akara inni, hanem kitölté azt az Úrnak.
So the three, forcing a way through the Philistine army, got water from the water-hole of Beth-lehem, by the doorway into the town, and took it back to David; but David would not take it, but made an offering of it, draining it out to the Lord,
καὶ διέρρηξαν οἱ τρεῖς τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων καὶ ὑδρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν βαιθλεεμ ὃς ἦν ἐν τῇ πύλῃ καὶ ἔλαβον καὶ ἦλθον πρὸς δαυιδ καὶ οὐκ ἠθέλη
σεν δαυιδ τοῦ πιεῖν αὐτὸ καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίῳ

19 És monda: Távoztassa el tõlem az én Istenem, hogy ezt cselekedném. Avagy e férfiaknak vérét igyam-é meg, a kik életöket halálra vetették? Mert õk ezt életök veszedelmével hozták. És [semmiképen] nem akara inni. Ezt cselekedé a három hõs.
Saying, By my God, far be it from me to do this! How may I take as drink the life-blood of these men who have put their lives in danger? so he did not take it. These things did the three great men of war.
καὶ εἶπεν ἵλεώς μοι ὁ θεὸς τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο εἰ αἷμα ἀνδρῶν τούτων πίομαι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν ὅτι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν ἤνεγκαν αὐτό καὶ οὐκ ἐβούλετο πιεῖν αὐτό ταῦτα ἐπο
ίησαν οἱ τρεῖς δυνατοί

20 És Abisai, a Joáb testvére vala e háromnak elõljárója; õ ragadott vala dárdát háromszáz ellen, [a kiket] megsebesíte; és õ volt a leghíresebb a három között.
And Abishai, the brother of Joab, was chief of the thirty, for he put to death three hundred with his spear, but he had not a name among the three.
καὶ αβεσσα ἀδελφὸς ιωαβ οὗτος ἦν ἄρχων τῶν τριῶν οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας ἐν καιρῷ ἑνί καὶ οὗτος ἦν ὀνομαστὸς ἐν τοῖς τρισίν

21 A három közül a kettõnél híresebb vala, azért volt azok elõljárója; de azért [egymaga] még sem ért föl a hárommal.
Of the thirty, he was the noblest, and was made their captain, but he was not equal to the first three.
ἀπὸ τῶν τριῶν ὑπὲρ τοὺς δύο ἔνδοξος καὶ ἦν αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἤρχετο

22 Benája, a Jojada fia, vitéz férfiúnak fia Kabséelbõl, a ki nagy dolgokat cselekedék; õ ölte meg Moáb két oroszlánját, és õ méne alá a verembe, s ölte meg az oroszlánt, mikor havas idõ volt.
Benaiah, the son of Jehoiada, a fighting-man of Kabzeel, had done great acts; he put to death two young lions going into their secret place; and he went down into a hole and put a lion to death in time of snow.
και βαναιας υἱὸς ιωδαε υἱὸς ἀνδρὸς δυνατοῦ πολλὰ ἔργα αὐτοῦ ὑπὲρ καβασαηλ οὗτος ἐπάταξεν τοὺς δύο αριηλ μωαβ καὶ οὗτος κατέβη καὶ ἐπάταξεν τὸν λέοντα ἐν τῷ λάκκῳ ἐ ν ἡμέρᾳ χιόνος

23 Ugyanez ölé meg az Égyiptombeli férfit, akinek magassága öt sing volt, és oly dárda vala az Égyiptombeli férfiú kezében, mint a szövõ zugoly. Szembeszálla vele egy pálczával, s kiragadá az Égyiptombeli ember kezébõl a dárdát, és saját dárdájával általveré.
And he made an attack on an Egyptian, a very tall man about five cubits high, armed with a spear like a cloth-worker's rod; he went down to him with a stick, and pulling his spear out of the hand of the Egyptian, put him to death with that same spear.
καὶ οὗτος ἐπάταξεν τὸν ἄνδρα τὸν αἰγύπτιον ἄνδρα ὁρατὸν πεντάπηχυν καὶ ἐν χειρὶ τοῦ αἰγυπτίου δόρυ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων καὶ κατέβη ἐπ' αὐτὸν βαναιας ἐν ῥάβδῳ καὶ ἀφεί λατο ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ αἰγυπτίου τὸ δόρυ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ

24 Ezeket cselekedte Benája, a Jojada fia, a ki híres vala a három hõs között.
These were the acts of Benaiah, the son of Jehoiada, who had a great name among the thirty men of war.
ταῦτα ἐποίησεν βαναιας υἱὸς ιωδαε καὶ τούτῳ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶν τοῖς δυνατοῖς

25 Híres vala õ a harmincz között, de azzal a hárommal nem ért fel. És elõljáróvá tevé õt Dávid a tanácsosok között.
He was honoured over the thirty, but he was not equal to the first three: and David put him over his servants.
ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα ἔνδοξος οὗτος καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἦρχετο καὶ κατέστησεν αὐτὸν δαυιδ ἐπὶ τὴν πατριὰν αὐτοῦ

26 A seregnek pedig [ezek] vitézei: Asael, a Joáb testvére; Elhanán, Dódónak fia, ki Bethlehembeli vala.
And these were the great men of war: Asahel, the brother of Joab, Elhanan, the son of Dodo of Beth-lehem,
καὶ δυνατοὶ τῶν δυνάμεων ασαηλ ἀδελφὸς ιωαβ ελεαναν υἱὸς δωδω ἐκ βαιθλαεμ

27 Haróritból való Sammót, Pélomból való Héles,
Shammoth the Harodite, Helez the Pelonite,
σαμμωθ ὁ αδι χελλης ὁ φελωνι

28 Tékoabeli Hira, Ikkés fia, Anatótbeli Abiézer,
Ira, the son of Ikkesh the Tekoite, Abiezer the Anathothite,
ωραι υἱὸς εκκης ὁ θεκωι αβιεζερ ὁ αναθωθι

29 Húsatbeli Sibbékai, Ahóhitbeli Hirai.
Sibbecai the Hushathite, Ilai the Ahohite,
σοβοχαι ὁ ασωθι ηλι ὁ αχωι

30 Nétofátbeli Maharai, Nétofátbeli Héled, Bahána fia;
Maharai the Netophathite, Heled, the son of Baanah the Netophathite,
μοοραι ὁ νετωφαθι χολοδ υἱὸς νοοζα ὁ νετωφαθι

31 Ittai, Ribai fia, a Benjámin fiainak Gibea városából való; Pirátonbeli Benája;
Ithai, the son of Ribai of Gibeah, of the children of Benjamin, Benaiah the Pirathonite,
αιθι υἱὸς ριβαι ἐκ βουνοῦ βενιαμιν βαναιας ὁ φαραθωνι

32 Húrai, a Gaás völgyébõl való; Arbátbeli Abiel;
Hurai of Nahale-gaash, Abiel the Arbathite,
ουρι ἐκ ναχαλιγαας αβιηλ ὁ γαραβεθθι

33 Baharumi Azmávet, Saálbonitbeli Eliáhba;
Azmaveth of Bahurim, Eliahba the Shaalbonite,
αζμωθ ὁ βεερμι ελιαβα ὁ σαλαβωνι

34 Gisonbeli Hásem fiai: Jonathán, Hararitbeli Ságé fia.
The sons of Hashem the Gizonite, Jonathan, the son of Shage the Hararite,
βενναιας οσομ ὁ γεννουνι ιωναθαν υἱὸς σωλα ὁ αραρι

35 Hararitbeli Ahiám, Sákár fia; Elifál, Úr fia,
Ahiam, the son of Sacar the Hararite, Eliphal, the son of Ur,
αχιμ υἱὸς σαχαρ ὁ αραρι ελφαλ υἱὸς ουρ

36 Mekerátbeli Héfer, Pélonbeli Ahija,
Hepher the Mecherathite, Ahijah the Pelonite,
οφαρ ὁ μοχοραθι αχια ὁ φελωνι

37 Kármelbõl való Hésró, Naárai, Ezbái fia,
Hezro the Carmelite, Naarai, the son of Ezbai,
ησεραι ὁ χαρμαλι ναaραι υἱὸς αζωβαι

38 Jóel, Nátán testvére; Mibhár, Géri fia;
Joel, the brother of Nathan, Mibhar, the son of Hagri,
ιωηλ ἀδελφὸς ναθαν μεβααρ υἱὸς αγαρι

39 Sélek, Ammon nemzetségébõl való; Berótbeli Naárai, Joábnak, a ki Séruja fia vala, fegyverhordozója;
Zelek the Ammonite, and Naharai the Berothite, the servant who had the care of the arms of Joab, the son of Zeruiah;
σεληκ ὁ αμμωνι ναχωρ ὁ βερθι αἴρων σκεύη ιωαβ υἱοῦ σαρουια

40 Itrébeli Hira, Itrébeli Gáreb,
Ira the Ithrite, Gareb the Ithrite,
ιρα ὁ ιεθηρι γαρηβ ὁ ιεθηρι

41 Hitteus Uriás, Zabád, Ahlai fia;
Uriah the Hittite, Zabad, the son of Ahlai,
ουριας ὁ χεττι ζαβετ υἱὸς αχλια

42 Hadina, a Rúben nemzetségébõl való Siza fia, ki a Rúbeniták elõljárója vala, és vele harminczan valának.
Adina, the son of Shiza the Reubenite, a chief of the Reubenites, and thirty with him;
αδινα υἱὸς σαιζα τοῦ ρουβην ἄρχων καὶ ἐπ' αὐτῷ τριάκοντα

43 Hanán, Maaka fia, és Mitnibeli Jósafát,
Hanan, the son of Maacah, and Joshaphat the Mithnite,
αναν υἱὸς μοωχα καὶ ιωσαφατ ὁ βαιθανι

44 Asterátbeli Uzzija; Sáma és Jéhiel, Aroerbeli Hótám fiai.
Uzzia the Ashterathite, Shama and Jeiel, the sons of Hotham the Aroerite,
οζια ὁ ασταρωθι σαμμα καὶ ιηλ υἱοὶ χωθαν τοῦ αραρι

45 Jidiháel, Simri fia, és az õ testvére, Joha, Tisibeli.
Jediael, the son of Shimri, and Joha his brother, the Tizite,
ιεδιηλ υἱὸς σαμερι καὶ ιωαζαε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ ιεασι

46 Mihávimbeli Eliel, Jéribai és Jósávia, Elnaám fia, és Jitma, Moáb nemzetségébõl való.
Eliel the Mahavite, and Jeribai and Joshaviah, the sons of Elnaam, and Ithmah the Moabite,
ελιηλ ὁ μιι καὶ ιαριβι καὶ ιωσια υἱὸς αὐτοῦ ελναμ καὶ ιεθεμα ὁ μωαβίτης

47 Eliel és Obed és Jaásiel, Mésóbájából valók.
Eliel and Obed, and Jaasiel the Mezobaite.
αλιηλ καὶ ωβηδ καὶ ιεσιηλ ὁ μισαβια

1 Ezek azok, a kik Dávidhoz menének Siklágba, mikor Saul, a Kis fia miatt még számkivetésben vala, a kik a hõsöknek a harczban segítõi voltak.
Now these are the men who came to David at Ziklag, while he was still shut up, because of Saul, the son of Kish; they were among the strong men, his helpers in war.
καὶ οὗτοι οἱ ἐλθόντες πρὸς δαυιδ εἰς σωκλαγ ἔτι συνεχομένου ἀπὸ προσώπου σαουλ υἱοῦ κις καὶ οὗτοι ἐν τοῖς δυνατοῖς βοηθοῦντες ἐν πολέμῳ

2 Ívesek, a kik mind jobb-, mind balkézre kõvel [hajítanak]és nyíllal lõnek vala, a kik Saul atyjafiai közül valók valának, Benjámin nemzetségébõl.
They were armed with bows, and were able to send stones, and arrows from the bow, with right hand or left: they were Saul's brothers, of Benjamin.
καὶ τόξῳ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν καὶ σφενδονῆται ἐν λίθοις καὶ τόξοις ἐκ τῶν ἀδελφῶν σαουλ ἐκ βενιαμιν

3 Elõljáró vala Ahiézer és Joás, a Gibeabeli Semáa fiai és Jéziel és Pélet, Azmávet fiai, Beráka és Jéhu, Anatótból,
Ahiezer was their chief, then Joash, the sons of Shemaah the Gibeathite; and Jeziel and Pelet, the sons of Azmaveth; and Beracah and Jehu the Anathothite;
ὁ ἄρχων αχιεζερ καὶ ιωας υἱὸς ασμα τοῦ γεβωθίτου καὶ ιωηλ καὶ ιωφαλητ υἱοὶ ασμωθ καὶ βερχια καὶ ιηουλ ὁ αναθωθι

4 És a Gibeonbeli Ismája, a harmincz közül való hõs, a kiknek elõljárójok is vala; Irméja, Jahéziel, Johanán és Gederátbeli Józabád,
And Ishmaiah the Gibeonite, a great man among the thirty, and their chief; and Jeremiah and Jehaziel and Johanan and Jozabad the Gederathite;
καὶ σαμαιας ὁ γαβαωνίτης δυνατὸς ἐν τοῖς τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα

5 Elúzai, Jérimót, Behália, Semária és Hárufbeli Sefátja,
Eluzai and Jerimoth and Bealiah and Shemariah and Shephatiah the Haruphite;
ιερμιας καὶ ιεζιηλ καὶ ιωαναν καὶ ιωζαβαδ ὁ γαδαραθι

6 Elkána, Isija, Azaréel, Jóézer és a Kóré nemzetébõl való Jásobéám.
Elkanah and Isshiah and Azarel and Joezer and Jashobeam, the Korahites;
ελιαζαι καὶ ιαριμουθ καὶ βααλια καὶ σαμαρια καὶ σαφατια ὁ χαραιφι

7 Joéla és Zebádja, a Gedorból való Jérohám fiai.
And Joelah and Zebadiah, the sons of Jeroham of Gedor.
ηλκανα καὶ ιησουνι καὶ οζριηλ καὶ ιωαζαρ καὶ ιεσβοαμ οἱ κορῖται

8 A Gáditák közül is menének Dávidhoz, mikor a pusztában vala az erõsségben, erõs és hadakozó férfiak, paizsosok, dárdások, a [kiknek] orczájok, mint az oroszlánnak orczája és gyorsaságra hasonlók a hegyen lakozó vadkecskékhez.
And some of the Gadites, siding with David, went to his strong place in the waste land, great and strong men, trained for war, expert in the use of arms, whose faces were like the faces of lions, and they were quick-footed like roes on the mountains;
καὶ ελια καὶ ζαβαδια υἱοὶ ιραμ υἱοὶ τοῦ γεδωρ

9 Ézer az elsõ, Obádia második, Eliáb harmadik,
Ezer their chief, Obadiah the second, Eliab the third,
καὶ ἀπὸ τοῦ γαδδι ἐχωρίσθησαν πρὸς δαυιδ ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἰσχυροὶ δυνατοὶ ἄνδρες παρατάξεως πολέμου αἴροντες θυρεοὺς καὶ δόρατα καὶ πρόσωπον λέοντος πρόσωπα αὐτῶν καὶ κοῦφοι ὡς δορκάδες ἐπὶ τῶν ὀρέων τῷ τάχει

10 Mismanna negyedik, Jirméja ötödik,
Mishmannah the fourth, Jeremiah the fifth,
αζερ ὁ ἄρχων αβδια ὁ δεύτερος ελιαβ ὁ τρίτος

11 Attai hatodik, Eliel hetedik,
Attai the sixth, Eliel the seventh,
μασεμαννη ὁ τέταρτος ιερμια ὁ πέμπτος

12 Nyolczadik Johanán, kilenczedik Elzabád,
Johanan the eighth, Elzabad the ninth,
εθθι ὁ ἕκτος ελιαβ ὁ ἕβδομος

13 Tizedik Jirméja, tizenegyedik Makbánnai.
Jeremiah the tenth, Machbannai the eleventh.
ιωαναν ὁ ὄγδοος ελιαζερ ὁ ἔνατος

14 Ezek voltak fõemberek a seregben a Gád fiai közül; a legkisebbek egyike száz ellen, a legnagyobbak egyike ezer ellen!
These Gadites were captains of the army; the least of them was captain over a hundred men, and the greatest over a thousand.
ιερμια ὁ δέκατος μαχαβανναι ὁ ἑνδέκατος

15 Ezek azok, a kik a Jordánon átmentek volt az elsõ hónapban, noha az [árvíz] a partot felülmúlta, és elûzték mindazokat, a kik a völgyben [valának] napkelet felõl és napnyugot felõl.
It was they who went over Jordan in the first month, when the river was overflowing, and put to flight all the people of the valleys, to the east and to the west.
οὗτοι ἐκ τῶν υἱῶν γαδ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς εἷς τοῖς ἑκατὸν μικρὸς καὶ μέγας τοῖς χιλίοις

16 Jövének Dávidhoz a Benjámin és a Júda fiai közül is az erõsségbe.
And some of the children of Benjamin and Judah came to David in his strong place.
οὗτοι οἱ διαβάντες τὸν ιορδάνην ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ καὶ οὗτος πεπληρωκὼς ἐπὶ πᾶσαν κρηπῖδα αὐτοῦ καὶ ἐξεδίωξαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας αὐλῶνας ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν

17 És kiméne Dávid elejökbe, és felelvén, monda nékik: Hogyha békesség okáért jöttök hozzám, hogy segítségemre legyetek, az én szívem egy lesz ti veletek; ha pedig meg akartok csalni, [hogy eláruljatok] az én ellenségeimnek, holott semmi gonoszságot nem követtem el: lássa meg a mi atyáink Istene és büntessen meg.
And David went out to them, and said to them, If you have come in peace to give me help, my heart will be united with yours; but if you have come to give me up to those who would take my life, though my hands are clean from wrongdoing, then may the God of our fathers see it and give you punishment.
καὶ ἦλθον ἀπὸ τῶν υἱῶν βενιαμιν καὶ ιουδα εἰς βοήθειαν τοῦ δαυιδ

18 A lélek pedig felindítá Amásait, a harmincznak fejedelmét, [s monda:] Óh Dávid, tied [vagyunk] és te veled [leszünk,] Isai fia! Békesség, békesség néked, békesség a te segítõidnek is, mert megsegít téged a te Istened! Magához fogadá azért õket Dávid, és fõemberekké tevé a seregben.
Then the spirit came on Amasai, who was chief of the captains, and he said, We are yours, David, we are on your side, O son of Jesse: may peace be with you and peace be with your helpers; for God is your helper. Then David took them into his army and made them captains of the band.
καὶ δαυιδ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν καὶ εἶπεν αὐτοῖς εἰ εἰς εἰρήνην ἥκατε πρός με εἴη μοι καρδία καθ' ἑαυτὴν ἐφ' ὑμᾶς καὶ εἰ τοῦ παραδοῦναί με τοῖς ἐχθροῖς μου οὐκ ἐν ἀλ ηθείᾳ χειρός ἴδοι ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ ἐλέγξαιτο

19 Ennekfelette Manasséból is hajlának Dávidhoz, mikor a Filiszteusokkal együtt Saul ellen ment volna harczolni; de nem segéllék õket; mert tanácsot [tartván,] haza küldék a Filiszteusok fejedelmei, mondván: A mi fejünk veszésével fog visszamenni az õ urához, Saulhoz.
And some of the men of Manasseh came over to David, when he went with the Philistines to the war against Saul, but he gave them no help: for the lords of the Philistines, after discussion, sent him away, saying, He will go back to his master Saul, at the price of our lives.
καὶ πνεῦμα ἐνέδυσε τὸν αμασαι ἄρχοντα τῶν τριάκοντα καὶ εἶπεν πορεύου καὶ ὁ λαός σου δαυιδ υἱὸς ιεσσαι εἰρήνη εἰρήνη σοι καὶ εἰρήνη τοῖς βοηθοῖς σου ὅτι ἐβοήθησέν σοι ὁ θεός σου καὶ προσεδέξατο αὐτοὺς δαυιδ καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν δυνάμεων

20 Mikor visszatére Siklágba, hajlának õ hozzá a Manassé fiai közül Adna, Józabád, Jediháel, Mikáel, Józabád, Elihu és Sillétai, a kik a Manasse [nemzetségé]bõl való ezerek elõljárói [voltak.]
Then when he went back to Ziklag, there came over to him, of the men of Manasseh, Adnah and Jozabad and Jediael and Michael and Jozabad and Elihu and Zillethai, captains of thousands from the armies of Manasseh.
και ἀπὸ μανασση προσεχώρησαν πρὸς δαυιδ ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς ἀλλοφύλους ἐπὶ σαουλ εἰς πόλεμον καὶ οὐκ ἐβοήθησεν αὐτοῖς ὅτι ἐν βουλῇ ἐγένετο παρὰ τῶν στρατηγῶν τῶν ἀλλοφύλων λεγόντων ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐπιστρέψει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ σαουλ

21 És ezek Dávidnak segítségül voltak az [ellenség] seregei ellen; mert fejenként mind erõs vitézek valának, és vezérek a seregben.
And they gave David help against the armed bands, for they were all great men of war, and captains in the army.
ἐν τῷ πορευθῆναι αὐτὸν εἰς σωκλαγ προσεχώρησαν αὐτῷ ἀπὸ μανασση εδνα καὶ ιωζαβαθ καὶ ιωδιηλ καὶ μιχαηλ καὶ ιωσαβεθ καὶ ελιμουθ καὶ σελαθι ἀρχηγοὶ χιλιάδων εἰσὶν τοῦ μανασση

22 Annakfelette minden nap mennek vala Dávidhoz, hogy segítségére legyenek néki, míg [serege] nagygyá lõn, mint az Istennek tábora.
And from day to day more supporters came to David, till he had a great army like the army of God.
καὶ αὐτοὶ συνεμάχησαν τῷ δαυιδ ἐπὶ τὸν γεδδουρ ὅτι δυνατοὶ ἰσχύος πάντες καὶ ἦσαν ἡγούμενοι ἐν τῇ στρατιᾷ ἐν τῇ δυνάμει

23 Ezek pedig számszerint a viadalhoz készült elõljárók, a kik Dávidhoz mentek vala Hebronban, hogy õt Saul helyett az országban királylyá válaszszák, az Isten ígérete szerint.
These are the numbers of the chiefs of the armed men, ready for war, who came to David at Hebron, to give the kingdom of Saul into his hands, as the Lord had said.
ὅτι ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἤρχοντο πρὸς δαυιδ εἰς δύναμιν μεγάλην ὡς δύναμις θεοῦ

24 A Júda fiai közül, a kik paizst és kopját viselének hatezernyolczszáz vala harczra készen.
There were six thousand, eight hundred spearmen of the children of Judah, armed for war;
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων τῆς στρατιᾶς οἱ ἐλθόντες πρὸς δαυιδ εἰς χεβρων τοῦ ἀποστρέψαι τὴν βασιλείαν σαουλ πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον κυρίου

25 A Simeon fiai közül [vitéz] férfiak a viadalra, hétezerszáz.
Seven thousand, one hundred of the children of Simeon, great men of war;
υἱοὶ ιουδα θυρεοφόροι καὶ δορατοφόροι ἓξ χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι δυνατοὶ παρατάξεως

26 A Lévi fiai közül négyezerhatszáz [vala.]
Of the children of Levi, four thousand, six hundred.
τῶν υἱῶν συμεων δυνατοὶ ἰσχύος εἰς παράταξιν ἑπτὰ χιλιάδες καὶ ἑκατόν

27 Jojada is, ki az Áron fiai között elõljáró vala, és õ vele háromezerhétszáz.
And Jehoiada, chief of the family of Aaron, and with him three thousand, seven hundred men;
τῶν υἱῶν λευι τετρακισχίλιοι ἑξακόσιοι

28 És az ifjú Sádók, a ki igen erõs vala, és az õ atyja házából huszonkét fõember.
And Zadok, a young man, great and strong in war, with twenty-two captains from his father's people.
καὶ ιωαδαε ὁ ἡγούμενος τῷ ααρων καὶ μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι

29 A Benjámin fiai közül, a kik Saul atyjafiai valának, háromezer; mert még azok közül sokan hûségesen õrizik vala a Saul házát.
And of the children of Benjamin, the brothers of Saul, three thousand; for up to that time the greater part of them had been true to Saul.
καὶ σαδωκ νέος δυνατὸς ἰσχύι καὶ τῆς πατρικῆς οἰκίας αὐτοῦ ἄρχοντες εἴκοσι δύο

30 Az Efraim fiai közül húszezernyolczszáz, igen vitézek, a kik az õ nemzetségökben híres férfiak valának;
And of the children of Ephraim, twenty thousand, eight hundred great men of war, men of great name in their families.
καὶ ἐκ τῶν υἱῶν βενιαμιν τῶν ἀδελφῶν σαουλ τρεῖς χιλιάδες καὶ ἔτι τὸ πλεῖστον αὐτῶν ἀπεσκόπει τὴν φυλακὴν οἴκου σαουλ

31 Manassénak félnemzetségébõl pedig tizennyolczezer, kik névszerint kijelöltetének, hogy elmenjenek és Dávidot királylyá válaszszák.
And from the half-tribe of Manasseh, eighteen thousand, listed by name, came to make David king.
καὶ ἀπὸ υἱῶν εφραιμ εἴκοσι χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι δυνατοὶ ἰσχύι ἄνδρες ὀνομαστοὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν

32 Az Izsakhár fiai közül, a kik felismerék az idõ alkalmatos voltát, hogy tudnák, mit kellene Izráelnek cselekednie, kétszáz fõember és az õ rokonaik mind [hallgatnak vala] beszédjökre.
And of the children of Issachar, there were two hundred chiefs, men who had expert knowledge of the times and what it was best for Israel to do, and all their brothers were under their orders.
καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασση δέκα ὀκτὼ χιλιάδες οἳ ὠνομάσθησαν ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλεῦσαι τὸν δαυιδ

33 A Zebulon [fiai] közül a harczra kimenõk, minden hadiszerszámokkal felkészülve, ötvenezeren valának, [készek] a viadalra állhatatos szívvel.
Of Zebulun, there were fifty thousand men, who went out with the army, expert in ordering the fight, to give help with all sorts of arms; true-hearted men.
καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν ισσαχαρ γινώσκοντες σύνεσιν εἰς τοὺς καιρούς γινώσκοντες τί ποιήσαι ισραηλ εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν διακόσιοι καὶ πάντες ἀδελφοὶ αὐτῶν μετ' αὐτῶν

34 A Nafthali [nemzetségé]bõl ezer fõember vala; és õ velek paizszsal s kopjával harminczhétezer vala.
And of Naphtali, a thousand captains with thirty-seven thousand spearmen.
καὶ ἀπὸ ζαβουλων ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν πολέμου ἐν πᾶσιν σκεύεσιν πολεμικοῖς πεντήκοντα χιλιάδες βοηθῆσαι τῷ δαυιδ οὐχ ἑτεροκλινῶς

35 A Dániták közül, a kik a viadalhoz készek valának, huszonnyolczezerhatszázan voltak.
And of the Danites, twenty-eight thousand, six hundred, expert in ordering the fight.
καὶ ἀπὸ νεφθαλι ἄρχοντες χίλιοι καὶ μετ' αὐτῶν ἐν θυρεοῖς καὶ δόρασιν τριάκοντα ἑπτὰ χιλιάδες

36 És az Áser [fiai] közül a hadakozók és az ütközethez készek negyvenezeren valának.
And of Asher, forty thousand who went out with the army, expert in ordering the fight.
καὶ ἀπὸ τῶν δανιτῶν παρατασσόμενοι εἰς πόλεμον εἴκοσι ὀκτὼ χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι

37 A Jordánon túl lakozók közül, [azaz] a Rúbeniták, Gáditák és a Manasse nemzetségének fele közül, minden viadalhoz való szerszámokkal egyetemben, [jöttek] százhúszezeren.
From the other side of Jordan, there were a hundred and twenty thousand of the Reubenites and the Gadites and the men of the half-tribe of Manasseh, armed with every sort of instrument of war.
καὶ ἀπὸ τοῦ ασηρ ἐκπορευόμενοι βοηθῆσαι εἰς πόλεμον τεσσαράκοντα χιλιάδες

38 Mindezek hadakozó férfiak, a viadalra elkészülve, egy értelemmel mentek vala Hebronba, hogy Dávidot az egész Izráel felett királylyá válaszszák, sõt ezeken kivül is az egész Izráel egy szívvel [azon] volt, hogy Dávidot királylyá válaszszák.
All these men of war, expert in ordering the fight, came to Hebron with the full purpose of making David king over all Israel; and all the rest of Israel were united in their desire to make David king.
καὶ ἐκ πέραν τοῦ ιορδάνου ἀπὸ ρουβην καὶ γαδδι καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασση ἐν πᾶσιν σκεύεσιν πολεμικοῖς ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες

39 És ott maradának Dáviddal harmadnapig, s esznek és isznak vala; mert az õ atyjokfiai készítettek vala nékik;
For three days they were there with David, feasting at his table, for their brothers had made ready food for them.
πάντες οὗτοι ἄνδρες πολεμισταὶ παρατασσόμενοι παράταξιν ἐν ψυχῇ εἰρηνικῇ καὶ ἦλθον εἰς χεβρων τοῦ βασιλεῦσαι τὸν δαυιδ ἐπὶ πάντα ισραηλ καὶ ὁ κατάλοιπος ισραηλ ψυχὴ μία τοῦ βασιλεῦσαι τὸν δαυιδ

40 És úgy a szomszédságukban levõk, mint [mások] Izsakhárig, Zebulonig és Nafthaliig hoznak vala kenyereket szamarakon, tevéken, öszvéreken és ökrökön, eleséget, lisztet, füget, aszuszõlõt, bort, olajat, [vágó]barmokat, juhokat számtalan sokat; mert nagy öröm vala Izráelben.
And those who were near, as far as Issachar and Zebulun and Naphtali, came with food on asses and camels and mules and oxen, with meal for food and cakes of figs and masses of grapes, and wine and oil and oxen and sheep in great numbers, for there was joy in Israel.
καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς ἐσθίοντες καὶ πίνοντες ὅτι ἡτοίμασαν αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν

1 Tanácsot tarta pedig Dávid az ezredeknek és századoknak fejeivel és minden elõljárókkal.
Then David had discussions with the captains of thousands and the captains of hundreds and with every chief.
καὶ ἐβουλεύσατο δαυιδ μετὰ τῶν χιλιάρχων καὶ τῶν ἑκατοντάρχων παντὶ ἡγουμένῳ

2 És monda Dávid Izráel egész gyülekezetének: Ha néktek tetszik, és ha az Úrtól, a mi Istenünktõl [van:] küldjünk el mindenfelé a mi atyánkfiaihoz, a kik [otthon] maradtak Izráel minden tartományaiban, s velök együtt a papokhoz és Lévitákhoz, az õ városaik és vidékeik szerint, hogy [õk is] gyûljenek hozzánk.
And David said to all the men of Israel who had come together there, If it seems good to you and if it is the purpose of the Lord our God, let us send to all the rest of our brothers, everywhere in the land of Israel, and to the priests and the Levites in their towns and the country round them, and get them to come together here to us;
καὶ εἶπεν δαυιδ τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ ισραηλ εἰ ἐφ' ὑμῖν ἀγαθὸν καὶ παρὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν εὐοδωθῇ ἀποστείλωμεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς ὑπολελειμμένους ἐν πάσῃ γῇ ι σραηλ καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται ἐν πόλεσιν κατασχέσεως αὐτῶν καὶ συναχθήσονται πρὸς ἡμᾶς

3 Hogy hozzuk ide a mi Istenünknek ládáját mi hozzánk, mert a Saul idejében nem törõdtünk vele.
And let us get back for ourselves the ark of our God: for in the days of Saul we did not go to it for directions.
καὶ μετενέγκωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς ὅτι οὐκ ἐζήτησαν αὐτὴν ἀφ' ἡμερῶν σαουλ

4 És monda az egész gyülekezet, hogy úgy kell cselekedni; mert igaznak [láttaték] e dolog az egész nép elõtt.
And all the people said they would do so, for it seemed right to them.
καὶ εἶπεν πᾶσα ἡ ἐκκλησία τοῦ ποιῆσαι οὕτως ὅτι εὐθὴς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ

5 Összegyûjté azért Dávid mind az Izráel népét Égyiptomnak Nilus folyóvizétõl fogva egészen Hámátig, hogy az Istennek ládáját elhozzák Kirjáth-Jeárimból.
So David sent for all Israel to come together, from Shihor, the river of Egypt, as far as the way into Hamath, to get the ark of God from Kiriath-jearim.
καὶ ἐξεκκλησίασεν δαυιδ τὸν πάντα ισραηλ ἀπὸ ὁρίων αἰγύπτου καὶ ἕως εἰσόδου ημαθ τοῦ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐκ πόλεως ιαριμ

6 Felméne azért Dávid és vele az egész Izráel Baalába [vagy] Kirjáth-Jeárimba, a mely Júdában van, hogy onnan elhozzák az Úr Istennek ládáját, mely az õ nevérõl neveztetik, a ki a Khérubok közt ül.
And David went up, with all Israel, to Baalah, that is, to Kiriath-jearim in Judah, to get up from there the ark of God, over which the holy Name is named, the name of the Lord whose place is between the winged ones.
καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν δαυιδ καὶ πᾶς ισραηλ ἀνέβη εἰς πόλιν δαυιδ ἣ ἦν τοῦ ιουδα τοῦ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ κυρίου καθημένου ἐπὶ χερουβιν οὗ ἐπεκλήθη ὄνομ α αὐτοῦ

7 És helyhezteték az Isten ládáját az Abinádáb házából [egy] új szekérre; Uzza és Ahió vezetik vala a szekeret.
And they put the ark of God on a new cart, and took it out of the house of Abinadab; and Uzza and Ahio were the drivers of the cart.
καὶ ἐπέθηκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἅμαξαν καινὴν ἐξ οἴκου αμιναδαβ καὶ οζα καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἦγον τὴν ἅμαξαν

8 Dávid pedig és az egész Izráel tánczolnak vala az Isten elõtt teljes erõvel, énekekkel, cziterákkal, hegedûkkel, dobokkal, czimbalmokkal és kürtökkel.
Then David and all Israel made melody before God with all their strength, with songs and corded instruments of music, and with brass instruments and horns.
καὶ δαυιδ καὶ πᾶς ισραηλ παίζοντες ἐναντίον τοῦ θεοῦ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ ἐν ψαλτῳδοῖς καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν νάβλαις ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν σάλπιγξιν

9 Mikor pedig jutottak a Kidon szérûjéhez, Uzza reá tevé kezét a ládára, hogy megtartsa, mert az ökrök félre tértek vala.
And when they came to the grain-floor of Chidon, Uzza put out his hand to keep the ark in its place, for the oxen were slipping.
καὶ ἦλθοσαν ἕως τῆς ἅλωνος καὶ ἐξέτεινεν οζα τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ κατασχεῖν τὴν κιβωτόν ὅτι ἐξέκλινεν αὐτὴν ὁ μόσχος

10 És az Úrnak haragja felgerjede Uzza ellen, és õt megveré, hogy reá tevé kezét a ládára, s meghala ugyanott az Isten elõtt.
And the wrath of the Lord, burning against Uzza, sent destruction on him because he had put his hand on the ark, and death came to him there before God.
καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος ἐπὶ οζα καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ διὰ τὸ ἐκτεῖναι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτόν καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἀπέναντι τοῦ θεοῦ

11 Akkor Dávid igen megdöbbene, hogy az Úr [ily] csapással sujtá Uzzát. Azért azt a helyet mind e mai napig Péres-Uzzának nevezik.
And David was angry because of the Lord's outburst of wrath against Uzza, and he gave that place the name Perez-uzza, to this day.
καὶ ἠθύμησεν δαυιδ ὅτι διέκοψεν κύριος διακοπὴν ἐν οζα καὶ ἐκάλεσεν τὸν τόπον ἐκεῖνον διακοπὴ οζα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

12 És félni kezde Dávid azon a napon Istentõl, mondván: Miképen merjem magamhoz bevinni az Isten ládáját?!
And so great was David's fear of God that day, that he said, How may I let the ark of God come to me?
καὶ ἐφοβήθη δαυιδ τὸν θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων πῶς εἰσοίσω πρὸς ἐμαυτὸν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ

13 És nem vivé be Dávid magához a ládát a Dávid városába, hanem elhelyezé azt a Gitteus Obed-Edom házában.
So David did not let the ark come back to him to the town of David, but had it turned away and put into the house of Obed-edom the Gittite.
καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν δαυιδ τὴν κιβωτὸν πρὸς ἑαυτὸν εἰς πόλιν δαυιδ καὶ ἐξέκλινεν αὐτὴν εἰς οἶκον αβεδδαρα τοῦ γεθθαίου

14 És az Isten ládája Obed-Edom házában volt három hónapig; és megáldá az Úr Obed-Edom házát és mindenét, valamije volt.
And the ark of God was in the house of Obed-edom for three months; and the Lord sent a blessing on the house of Obed-edom and on all he had.
καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐν οἴκῳ αβεδδαρα τρεῖς μῆνας καὶ εὐλόγησεν ὁ θεὸς αβεδδαραμ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ

1 Külde pedig Hírám, Tírus királya Dávidhoz követeket: czédrusfákat, kõmíveseket és ácsmestereket, hogy néki házat csináljanak.
And Hiram, king of Tyre, sent men to David with cedar-trees, and stoneworkers and woodworkers for the building of his house.
καὶ ἀπέστειλεν χιραμ βασιλεὺς τύρου ἀγγέλους πρὸς δαυιδ καὶ ξύλα κέδρινα καὶ οἰκοδόμους τοίχων καὶ τέκτονας ξύλων τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον

2 És megismeré Dávid, hogy az Úr õt megerõsítette a királyságban Izráel felett, mivelhogy igen felmagasztaltatott vala az õ országa az õ népéért, az Izráelért.
And David saw that the Lord had made his position safe as king over Israel, lifting up his kingdom on high because of his people Israel.
καὶ ἔγνω δαυιδ ὅτι ἡτοίμησεν αὐτὸν κύριος ἐπὶ ισραηλ ὅτι ηὐξήθη εἰς ὕψος ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ ισραηλ

3 Võn pedig Dávid még [több] feleséget Jeruzsálemben, és nemze Dávid még [több] fiakat és leányokat.
And while he was living in Jerusalem, David took more wives and became the father of more sons and daughters.
καὶ ἔλαβεν δαυιδ ἔτι γυναῖκας ἐν ιερουσαλημ καὶ ἐτέχθησαν δαυιδ ἔτι υἱοὶ καὶ θυγατέρες

4 És ezek neveik azoknak, a kik születtek néki Jeruzsálemben: Sammua, Sobáb, Nátán és Salamon,
These are the names of the children he had in Jerusalem: Shammua and Shobab, Nathan and Solomon
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῶν τεχθέντων οἳ ἦσαν αὐτῷ ἐν ιερουσαλημ σαμαα ισοβααμ ναθαν σαλωμων

5 Ibhár, Elisua és Elpélet,
And Ibhar and Elishua and Elpelet
καὶ ιβααρ καὶ ελισαε καὶ ελιφαλετ

6 Nógah, Néfeg és Jáfia,
And Nogah and Nepheg and Japhia
καὶ ναγε καὶ ναφαγ καὶ ιανουου

7 Elisáma, Beheljada és Elifélet.
And Elishama and Beeliada and Eliphelet.
καὶ ελισαμαε καὶ βαλεγδαε καὶ ελιφαλετ

8 Megértvén pedig a Filiszteusok, hogy Dávid királylyá kenetett fel az egész Izráel felett, feljövének mind a Filiszteusok, hogy megkeressék Dávidot. Mely dolgot mikor Dávid meghallott, azonnal ellenök ment.
And when the Philistines had news that David had been made king over all Israel, they went up in search of David, and David, hearing of it, went out against them.
καὶ ἤκουσαν ἀλλόφυλοι ὅτι ἐχρίσθη δαυιδ βασιλεὺς ἐπὶ πάντα ισραηλ καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητῆσαι τὸν δαυιδ καὶ ἤκουσεν δαυιδ καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖ
ς

9 A Filiszteusok pedig eljövén, elszéledének a Réfaim völgyében.
Now the Philistines had come, and had gone out in every direction in the valley of Rephaim.
καὶ ἀλλόφυλοι ἦλθον καὶ συνέπεσον ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων

10 Akkor Dávid megkérdé az Istent, mondván: Felmenjek-é a Filiszteusok ellen, és kezembe adod-é õket? És monda néki az Úr: Menj fel, és kezedbe adom õket.
And David, desiring directions from God, said, Am I to go up against the Philistines? and will you give them into my hands? And the Lord said, Go up; for I will give them into your hands.
και ἠρώτησεν δαυιδ διὰ τοῦ θεοῦ λέγων εἰ ἀναβῶ ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ἀνάβηθι καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς σου

11 Felmenének azért Baál-perásimba, és ott Dávid õket megveré, és monda Dávid: Az Isten eloszlatá az én ellenségeimet az én kezem által, mint a vizeknek oszlását; azért nevezék azt a helyet Baál- perásimnak.
So they went up to Baal-perazim, and David overcame them there, and David said, God has let the forces fighting against me be broken by my hand, as a wall is broken down by rushing water; so they gave that place the name of Baal-perazim.
καὶ ἀνέβη εἰς βααλφαρασιν καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐκεῖ δαυιδ καὶ εἶπεν δαυιδ διέκοψεν ὁ θεὸς τοὺς ἐχθρούς μου ἐν χειρί μου ὡς διακοπὴν ὕδατος διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου διακοπὴ φαρασιν

12 És ott hagyák az õ [bálvány] isteneiket, és Dávid megparancsolá, hogy megégessék azokat.
And the Philistines did not take their images with them in their flight; and at David's orders they were burned with fire.
καὶ ἐγκατέλιπον ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ εἶπεν δαυιδ κατακαῦσαι αὐτοὺς ἐν πυρί

13 Ismét [feltámadának] a Filiszteusok és a völgyben szétterjeszkedtek.
Then the Philistines again went out in every direction in the valley.
καὶ προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι καὶ συνέπεσαν ἔτι ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων

14 Azért Dávid ismét megkérdé az Istent, és monda az Isten néki: Ne menj fel utánok, hanem fordulj el tõlök, és menj reájok a szederfák irányában;
And David went for directions to God; and God said to him, You are not to go up after them; but, turning away from them, come face to face with them opposite the spice-trees.
καὶ ἠρώτησεν δαυιδ ἔτι ἐν θεῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός οὐ πορεύσῃ ὀπίσω αὐτῶν ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν καὶ παρέσῃ αὐτοῖς πλησίον τῶν ἀπίων

15 És mikor hallándod a járás dobogását a szederfák tetején, akkor menj ki a viadalra; mert az Isten te elõtted megyen, hogy megverje a Filiszteusok táborát.
And at the sound of footsteps in the tops of the trees, go out to the fight, for God has gone out before you to overcome the army of the Philistines.
καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τὴν φωνὴν τοῦ συσσεισμοῦ τῶν ἄκρων τῶν ἀπίων τότε ἐξελεύσῃ εἰς τὸν πόλεμον ὅτι ἐξῆλθεν ὁ θεὸς ἔμπροσθέν σου τοῦ πατάξαι τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων

16 Dávid azért úgy cselekedék, a mint néki Isten meghagyta volt, és vágák a Filiszteusok táborát Gibeontól fogva szinte Gézerig.
And David did as the Lord had said; and they overcame the army of the Philistines, attacking them from Gibeon as far as Gezer.
καὶ ἐποίησεν καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός καὶ ἐπάταξεν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων ἀπὸ γαβαων ἕως γαζαρα

17 És elterjede Dávid híre az országokban, és az Úr adá a tõle való félelmet minden pogányokra.
And David's name was honoured in all lands; and the Lord put the fear of him on all nations.
καὶ ἐγένετο ὄνομα δαυιδ ἐν πάσῃ τῇ γῇ καὶ κύριος ἔδωκεν τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη

1 Csináltata pedig Dávid magának házakat az õ városában; és helyet készített az Isten ládájának, és annak sátort állított fel.
And David made houses for himself in the town of David; and he got ready a place for the ark of God, and put up a tent for it.
καὶ ἐποίησεν αὐτῷ οἰκίας ἐν πόλει δαυιδ καὶ ἡτοίμασεν τὸν τόπον τῇ κιβωτῷ τοῦ θεοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτῇ σκηνήν

2 Akkor monda Dávid: Nem [szabad] másnak hordozni az Isten ládáját, hanem csak a Lévitáknak, mert az Úr õket választotta, hogy hordozzák az Isten ládáját, és néki szolgáljanak mindörökké.
Then David said, The ark of God may not be moved by any but the Levites, for they have been marked out by God to take the ark of God, and to do his work for ever.
τότε εἶπεν δαυιδ οὐκ ἔστιν ἆραι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἀλλ' ἢ τοὺς λευίτας ὅτι αὐτοὺς ἐξελέξατο κύριος αἴρειν τὴν κιβωτὸν κυρίου καὶ λειτουργεῖν αὐτῷ ἕως αἰῶνος

3 Összegyûjté azért Dávid Jeruzsálembe az egész Izráel népét, hogy az Úr ládáját az õ helyére vitesse, melyet számára csináltatott vala.
And David made all Israel come together at Jerusalem, to take the ark of the Lord to its place, which he had got ready for it.
καὶ ἐξεκκλησίασεν δαυιδ τὸν πάντα ισραηλ εἰς ιερουσαλημ τοῦ ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν κυρίου εἰς τὸν τόπον ὃν ἡτοίμασεν αὐτῇ

4 Összegyûjté Dávid az Áron fiait is és a Lévitákat.
And David got together the sons of Aaron, and the Levites;
καὶ συνήγαγεν δαυιδ τοὺς υἱοὺς ααρων καὶ τοὺς λευίτας

5 A Kéhát fiai között fõ vala Uriel, és az õ atyjafiai százhúszan [valának.]
Of the sons of Kohath: Uriel the chief, and his brothers, a hundred and twenty;
τῶν υἱῶν κααθ ουριηλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἑκατὸν εἴκοσι

6 A Mérári fiai között Asája volt a fõ, és az õ atyjafiai kétszázhúszan [valának.]
Of the sons of Merari: Asaiah the chief, and his brothers, two hundred and twenty;
τῶν υἱῶν μεραρι ασαια ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ διακόσιοι πεντήκοντα

7 A Gerson fiai között Jóel volt a fõ, és az õ atyjafiai százharminczan [valának.]
Of the sons of Gershom: Joel the chief, and his brothers, a hundred and thirty;
τῶν υἱῶν γηρσαμ ιωηλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἑκατὸν πεντήκοντα

8 Az Elisáfán fiai között Semája volt a fõ, és az õ atyjafiai kétszázan [valának.]
Of the sons of Elizaphan: Shemaiah the chief, and his brothers, two hundred;
τῶν υἱῶν ελισαφαν σαμαιας ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ διακόσιοι

9 A Hebron fiai között Eliel volt a fõ, és az õ atyjafiai nyolczvanan [valának.]
Of the sons of Hebron: Eliel the chief, and his brothers, eighty;
τῶν υἱῶν χεβρων ελιηλ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὀγδοήκοντα

10 Az Uzziel fiai között fõ vala Amminádáb, és az õ atyjafiai száztizenketten.
Of the sons of Uzziel: Amminadab the chief, and his brothers, a hundred and twelve.
τῶν υἱῶν οζιηλ αμιναδαβ ὁ ἄρχων καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἑκατὸν δέκα δύο

11 Hivatá akkor Dávid Sádók és Abjátár papokat, a Léviták közül pedig Urielt, Asáját, Jóelt, Sémáját, Elielt és Amminádábot.
And David sent for Zadok and Abiathar the priests, and for the Levites, Uriel, Asaiah and Joel, Shemaiah and Eliel and Amminadab,
καὶ ἐκάλεσεν δαυιδ τὸν σαδωκ καὶ αβιαθαρ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευίτας τὸν ουριηλ ασαια ιωηλ σαμαιαν ελιηλ αμιναδαβ

12 És monda nékik: Ti vagytok a Léviták családfõi. Szenteljétek meg magatokat s a ti atyátokfiait, és vigyétek az Úrnak, Izráel Istenének ládáját [arra a helyre, a melyet] készítettem számára.
And said to them, You are the heads of the families of the Levites: make yourselves holy, you and your brothers, so that you may take the ark of the Lord, the God of Israel, to the place which I have made ready for it.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς ἄρχοντες πατριῶν τῶν λευιτῶν ἁγνίσθητε ὑμεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν καὶ ἀνοίσετε τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ισραηλ οὗ ἡτοίμασα αὐτῇ

13 Minthogy kezdettõl fogva nem [mívelték ezt,] az Úr, a mi Istenünk csapást bocsátott reánk, mert nem kerestük õt a rendtartás szerint.
For because you did not take it at the first, the Lord our God sent punishment on us, because we did not get directions from him in the right way.
ὅτι οὐκ ἐν τῷ πρότερον ὑμᾶς εἶναι διέκοψεν ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν ἡμῖν ὅτι οὐκ ἐζητήσαμεν ἐν κρίματι

14 Megszentelék azért magokat a papok és a Léviták, hogy vigyék az Úrnak, Izráel Istenének ládáját.
So the priests and the Levites made themselves holy to take up the ark of the Lord, the God of Israel.
καὶ ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται τοῦ ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν θεοῦ ισραηλ

15 És felvevék a Léviták fiai az Isten ládáját, úgy, a mint Mózes meghagyta volt az Úrnak beszéde szerint, a rudakkal vállaikra.

And the sons of the Levites took up the ark of God, lifting it by its rods, as the Lord had said to Moses.

καὶ ἔλαβον οἱ υἱοὶ τῶν λευιτῶν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ὡς ἐνετείλατο μωυσῆς ἐν λόγῳ θεοῦ κατὰ τὴν γραφήν ἐν ἀναφορεῦσιν ἐπ' αὐτούς

16 És monda Dávid a Léviták fejedelmeinek, hogy állítsanak az õ atyjokfiai közül éneklõket, éneklõszerszámokkal, lantokkal, cziterákkal és czimbalmokkal, hogy énekeljenek felemelt szóval, nagy örömmel.

And David gave orders to the chief of the Levites to put their brothers the music-makers in position, with instruments of music, corded instruments and brass, with glad voices making sounds of joy.

καὶ εἶπεν δαυιδ τοῖς ἄρχουσιν τῶν λευιτῶν στήσατε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν τοὺς ψαλτῳδοὺς ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν νάβλαις καὶ κινύραις καὶ κυμβάλοις τοῦ φωνῆσαι εἰς ὕψος ἐν φωνῇ εὐφροσύνης

17 Választák azért a Léviták Hémánt a Jóel fiát, és az õ atyjafiai közül Asáfot, a Berekiás fiát, és a Mérári fiai közül, a kik azoknak atyjokfiai valának, Etánt, a Kúsája fiát.

So Heman, the son of Joel, and, of his brothers, Asaph, the son of Berechiah; and of the sons of Merari their brothers, Ethan, the son of Kushaiah, were put in position by the Levites;

καὶ ἔστησαν οἱ λευῖται τὸν αιμαν υἱὸν ιωηλ ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ασαφ υἱὸς βαραχια καὶ ἐκ τῶν υἱῶν μεραρι ἀδελφῶν αὐτοῦ αιθαν υἱὸς κισαιου

18 És õ velök együtt az õ atyjokfiait másod renden, Zakariást, Bént, Jeázielt, Semirámótot, Jéhielt, Unnit, Eliábot, Benáját, Maaséját, Mattithját, Elifélet, Miknéját, Obed-Edomot és Jehielt, a kik ajtónállók valának.

And with them their brothers of the second order, Zechariah, Bani and Jaaziel and Shemiramoth and Jehiel and Unni, Eliab and Benaiah and Maaseiah and Mattithiah and Eliphelehu and Mikneiah, and Obed-edom and Jeiel, the door-keepers.

καὶ μετ' αὐτῶν ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ δεύτεροι ζαχαριας καὶ οζιηλ καὶ σεμιραμωθ καὶ ιιηλ καὶ ωνι καὶ ελιαβ καὶ βαναια καὶ μαασαια καὶ ματταθια καὶ ελιφαλια καὶ μακενια καὶ αβδεδομ καὶ ιιηλ καὶ οζιας οἱ πυλωροί

19 Éneklõk: Hémán, Asáf és Etán, réz czimbalmokkal, hogy zengedezzenek;

So those who made melody, Heman, Asaph, and Ethan, were put in position, with brass instruments, sounding loudly;

καὶ οἱ ψαλτῳδοί αιμαν ασαφ καὶ αιθαν ἐν κυμβάλοις χαλκοῖς τοῦ ἀκουσθῆναι ποιῆσαι

20 Zakariás, Aziel, Semirámót, Jéhiel, Unni, Eliáb, Maaséja és Benája lantokkal a szûzek módjára;

And Zechariah and Aziel and Shemiramoth and Jehiel, Unni and Eliab and Maaseiah and Benaiah, with corded instruments put to Alamoth.

ζαχαριας καὶ οζιηλ σεμιραμωθ ιιηλ ωνι ελιαβ μασαιας βαναιας ἐν νάβλαις ἐπὶ αλαιμωθ

21 Mattithja, Eliféle, Miknéja, Obed-Edom, Jéhiel és Azaziás, hogy énekeljenek cziterákkal a nyolczhúrú szerint.

And Mattithiah and Eliphelehu and Mikneiah and Obed-edom and Jeiel and Azaziah, with corded instruments on the octave, to give the first note of the song.

καὶ ματταθιας καὶ ελιφαλιας καὶ μακενιας καὶ αβδεδομ καὶ ιιηλ καὶ οζιας ἐν κινύραις αμασενιθ τοῦ ἐνισχῦσαι

22 És Kénániás volt a Léviták vezére az éneklésben, õ igazgatá az éneklést, mivel tudós vala.

And Chenaniah, chief of the Levites, was master of the music: he gave directions about the song, because he was expert.

καὶ χωνενια ἄρχων τῶν λευιτῶν ἄρχων τῶν ᾠδῶν ὅτι συνετὸς ἦν

23 Berekiás és Elkána a láda elõtt való ajtónállók valának:

And Berechiah and Elkanah were door-keepers for the ark.

καὶ βαραχια καὶ ηλκανα πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ

24 Sébániás pedig és Jósafát, Nétanéel, Amásai, Zakariás, Benája és Eliézer papok kürtölnek vala az Isten ládája elõtt; Obed-Edom és Jéhija, a kik kapunállók valának, a láda után [mennek vala.]

And Shebaniah and Joshaphat and Nethanel and Amasai and Zechariah and Benaiah and Eliezer, the priests, made music on the horns before the ark of God; and Obed-edom and Jehiah were door-keepers for the ark.

καὶ σοβνια καὶ ιωσαφατ καὶ ναθαναηλ καὶ αμασαι καὶ ζαχαρια καὶ βαναι καὶ ελιεζερ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξιν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ αβδεδομ καὶ ια πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ

25 Dávid pedig s az Izráel vénei és az ezredek vezérei, a kik elmenének, hogy felvigyék az Úr szövetségének ládáját az Obed- Edom házából, nagy örömben valának.
So David, and the responsible men of Israel, and the captains over thousands, went with joy to get the ark of the agreement of the Lord out of the house of Obed-edom.
καὶ ἦν δαυιδ καὶ οἱ πρεσβύτεροι ισραηλ καὶ οἱ χιλίαρχοι οἱ πορευόμενοι τοῦ ἀναγαγεῖν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐξ οἴκου αβδεδομ ἐν εὐφροσύνῃ

26 Lõn pedig, mikor az Isten megsegíté a Lévitákat, akik az Úr szövetségének ládáját viszik vala, áldozának hét tulokkal és hét kossal.
And when God gave help to the Levites who were lifting up the ark of the agreement of the Lord, they made an offering of seven oxen and seven sheep.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατισχῦσαι τὸν θεὸν τοὺς λευίτας αἴροντας τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου καὶ ἔθυσαν ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριούς

27 Dávid pedig bíborból csinált ruhába öltözvén, valamint a Léviták mind, a kik a ládát viszik vala, az éneklõk is és Kénániás, a ki az éneklés vezére vala, énekelének (Dávidon pedig gyolcsból csinált efód vala).
And David was clothed with a robe of fair linen, as were all the Levites who took up the ark, and those who made melody, and Chenaniah the master of those who made melody; and David had on a linen ephod;
καὶ δαυιδ περιεζωσμένος ἐν στολῇ βυσσίνῃ καὶ πάντες οἱ λευῖται αἴροντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ καὶ χωνενιας ὁ ἄρχων τῶν ᾠδῶν τῶν ᾀδόντων καὶ ἐπὶ δαυιδ στολὴ βυσσίνη

28 És az egész Izráel vivé az Úr szövetségének ládáját nagy örömmel, kürtökkel, trombitákkal, czimbalmokkal, zengedezvén lantokkal és cziterákkal.
So all Israel took up the ark of the agreement of the Lord, with loud cries and with horns and brass and corded instruments sounding loudly.
καὶ πᾶς ισραηλ ἀνάγοντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐν σημασίᾳ καὶ ἐν φωνῇ σωφερ καὶ ἐν σάλπιγξιν καὶ ἐν κυμβάλοις ἀναφωνοῦντες νάβλαις καὶ ἐν κινύραις

29 Mikor pedig immár az Úr szövetségének ládája a Dávid városába jutott, Mikál a Saul leánya kitekinte az ablakon, s látván, hogy Dávid király tánczol és vígad, szívében megutálá õt.
And when the ark of the agreement of the Lord came into the town of David, Michal, the daughter of Saul, looking out of the window, saw King David dancing and playing; and to her mind he seemed foolish.
καὶ ἐγένετο κιβωτὸς διαθήκης κυρίου καὶ ἦλθεν ἕως πόλεως δαυιδ καὶ μελχολ θυγάτηρ σαουλ παρέκυψεν διὰ τῆς θυρίδος καὶ εἶδεν τὸν βασιλέα δαυιδ ὀρχούμενον καὶ παίζοντα καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς

1 Mikor pedig bevitték az Isten ládáját és elhelyezék azt a sátor közepén, a melyet Dávid annak számára felállított vala: áldozának egészen égõ- és hálaáldozatokkal az Isten elõtt.
Then they took in the ark of God and put it inside the tent which David had put up for it; and they made offerings, burned offerings and peace-offerings before God.
καὶ εἰσήνεγκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ καὶ ἀπηρείσαντο αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς ἧς ἔπηξεν αὐτῇ δαυιδ καὶ προσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου ἐναντίον τοῦ θεοῦ

2 És mikor Dávid elvégezte az egészen égõáldozatot és a hálaáldozatot, az Úr nevében megáldá a népet.
And when David had come to an end of making the burned offerings and peace-offerings, he gave the people a blessing in the name of the Lord.
καὶ συνετέλεσεν δαυιδ ἀναφέρων ὁλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου καὶ εὐλόγησεν τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι κυρίου

3 És osztogata minden Izráelitának, férfinak úgy, mint asszonynak egy-egy kenyeret, és egy-egy darab húst és egy-egy kalácsot.
And he gave to everyone, every man and woman of Israel, a cake of bread, some meat, and a cake of dry grapes.
καὶ διεμέρισεν παντὶ ἀνδρὶ ισραηλ ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς τῷ ἀνδρὶ ἄρτον ἕνα ἀρτοκοπικὸν καὶ ἀμορίτην

4 És rendele az Úr ládája elé a Léviták közül szolgákat, a kik hirdessék, tiszteljék és dícsérjék az Urat, Izráel Istenét.
And he put some of the Levites before the ark of the Lord as servants, to keep the acts of the Lord in memory, and to give worship and praise to the Lord, the God of Israel:
καὶ ἔταξεν κατὰ πρόσωπον τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου ἐκ τῶν λευιτῶν λειτουργοῦντας ἀναφωνοῦντας καὶ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν κύριον τὸν θεὸν ισραηλ

5 Asáf vala a fõ, utána másodrenden Zakariás, Jéhiel, Semirámót, Jékhiel, Mattithja, Eliáb, Benája és Obed-Edom. Jéhiel lantokkal és cziterákkal, Asáf pedig czimbalmokkal énekel vala;
Asaph the chief, and second to him Zechariah, Uzziel and Shemiramoth and Jehiel and Mattithiah and Eliab and Benaiah and Obed-edom and Jeiel, with corded instruments of music; and Asaph, with brass instruments sounding loudly;
ασαφ ὁ ἡγούμενος καὶ δευτερεύων αὐτῷ ζαχαριας ιηλ σεμιραμωθ ιηλ ματταθιας ελιαβ καὶ βαναιας καὶ αβδεδομ καὶ ιηλ ἐν ὀργάνοις νάβλαις καὶ κινύραις καὶ ασαφ ἐν κυμβάλοις ἀναφωνῶν

6 Továbbá Benája és Jaháziel papok kürtölnek vala szüntelen az Isten szövetségének ládája elõtt.
And Benaiah and Jahaziel the priests, blowing horns all the time before the ark of the agreement of God.
καὶ βαναιας καὶ οζιηλ οἱ ἱερεῖς ἐν ταῖς σάλπιγξιν διὰ παντὸς ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ

7 Azon a napon adott Dávid elõször [éneket] az Úrnak dícséretére Asáfnak és az õ atyjafiainak kezébe.
Then on that day David first made the giving of praise to the Lord the work of Asaph and his brothers.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τότε ἔταξεν δαυιδ ἐν ἀρχῇ τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον ἐν χειρὶ ασαφ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ

8 Dícsérjétek az Urat, hívjátok segítségül az õ nevét, hirdessétek minden népek között az õ nagy dolgait.
O give praise to the Lord; give honour to his name, talking of his doings among the peoples.
ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ἐπικαλεῖσθε αὐτὸν ἐν ὀνόματι αὐτοῦ γνωρίσατε ἐν λαοῖς τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ

9 Énekeljetek néki, mondjatok dícséretet néki, beszéljetek minden csudálatos dolgairól.
Let your voice be sounded in songs and melody; let all your thoughts be of the wonder of his works.
ᾄσατε αὐτῷ καὶ ὑμνήσατε αὐτῷ διηγήσασθε πᾶσιν τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησεν κύριος

10 Dicsekedjetek az õ szent nevében; örvendezzen szívök azoknak, a kik az Urat keresik.
Have glory in his holy name; let the hearts of those who are searching after the Lord be glad.
αἰνεῖτε ἐν ὀνόματι ἁγίῳ αὐτοῦ εὐφρανθήσεται καρδία ζητοῦσα τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ

11 Keressétek az Urat és az õ erõsségét; keressétek az õ orczáját szüntelen.
Let your search be for the Lord and for his strength; let your hearts ever be turned to him.
ζητήσατε τὸν κύριον καὶ ἰσχύσατε ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ παντός

12 Emlékezzetek meg az õ csudálatos dolgairól, a melyeket cselekedett, az õ csudáiról és az õ szájának ítéletirõl.
Keep in mind the great works which he has done; his wonders, and the decisions of his mouth;
μνημονεύετε τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησεν τέρατα καὶ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ

13 Óh Izráelnek, az õ szolgájának magva! Jákóbnak, az õ választottjának fiai!
O you seed of Israel his servant, you children of Jacob, his loved ones.
σπέρμα ισραηλ παῖδες αὐτοῦ υἱοὶ ιακωβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ

14 Ez az Úr, a mi Istenünk; az egész földön az õ ítéletei!
He is the Lord our God: he is judge of all the earth.
αὐτὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ

15 Emlékezzetek meg örökké az õ szövetségérõl, és az õ beszédérõl, a melyet parancsolt, ezer nemzetségig;
He has kept his agreement in mind for ever, the word which he gave for a thousand generations;
μνημονεύων εἰς αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ λόγον αὐτοῦ ὃν ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεάς

16 A melyet szerzett Ábrahámmal; és az Izsáknak tett esküjérõl.
The agreement which he made with Abraham, and his oath to Isaac;
ὃν διέθετο τῷ αβρααμ καὶ τὸν ὅρκον αὐτοῦ τῷ ισαακ

17 Amelyet állíta Jákóbnak [örök] végzésül, Izráelnek örökkévaló szövetségül,
And he gave it to Jacob for a law, and to Israel for an eternal agreement;
ἔστησεν αὐτὸν τῷ ιακωβ εἰς πρόσταγμα τῷ ισραηλ διαθήκην αἰώνιον

18 Mondván: A Kanaán földét néked adom, hogy legyen néktek örökségtek.
Saying, To you will I give the land of Canaan, the measured line of your heritage:
λέγων σοὶ δώσω τὴν γῆν χανααν σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν

19 Midõn ti számszerint kevesen valátok, igen kevesen, és zsellérek azon a földön;
When you were still small in number, and strange in the land;
ἐν τῷ γενέσθαι αὐτοὺς ὀλιγοστοὺς ἀριθμῷ ὡς ἐσμικρύνθησαν καὶ παρῴκησαν ἐν αὐτῇ

20 Mert járnak vala egyik nemzetségtõl a másikhoz, és egyik országból más országba:
When they went about from one nation to another, and from one kingdom to another people;
καὶ ἐπορεύθησαν ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος καὶ ἀπὸ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον

21 Mégsem engedé senkinek õket bántani, sõt még a királyokat is megbünteté érettök.
He would not let anyone do them wrong; he even kept back kings because of them,
οὐκ ἀφῆκεν ἄνδρα τοῦ δυναστεῦσαι αὐτοὺς καὶ ἤλεγξεν περὶ αὐτῶν βασιλεῖς

22 [Ezt mondván:] Az én felkentjeimet ne bántsátok, prófétáimnak se ártsatok.
Saying, Put not your hand on those who have been marked with my holy oil, and do my prophets no wrong.
μὴ ἅψησθε τῶν χριστῶν μου καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε

23 Mind ez egész föld énekeljen az Úrnak, napról-napra hirdessétek az õ szabadítását.
Make songs to the Lord, all the earth; give the good news of his salvation day by day.
ᾄσατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ ἀναγγείλατε ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν σωτηρίαν αὐτοῦ

25 Mert nagy az Úr és igen dícsérendõ, és rettenetes minden istenek felett;
For the Lord is great, and greatly to be praised; and he is more to be feared than all other gods.
ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς

26 Mert a pogányoknak minden isteneik csak bálványok, de az Úr teremtette az egeket.
For all the gods of the nations are false gods; but the Lord made the heavens.
ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν εἴδωλα καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν οὐρανὸν ἐποίησεν

27 Dicsõség és tisztesség van õ elõtte, erõsség és vígasság az õ helyén.
Honour and glory are before him: strength and joy are in his holy place.
δόξα καὶ ἔπαινος κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἰσχὺς καὶ καύχημα ἐν τόπῳ αὐτοῦ

28 Adjatok az Úrnak, népeknek nemzetségei, adjatok az Úrnak dicsõséget és erõsséget!
Give to the Lord, O you families of the peoples, give to the Lord glory and strength.
δότε τῷ κυρίῳ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν δότε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ ἰσχύν

29 Adjatok az Úr nevének dicsõséget, hozzatok ajándékot, és jõjjetek eleibe, imádjátok az Urat a szentség ékességében.
Give to the Lord the glory of his name; take with you an offering and come before him; give worship to the Lord in holy robes.
δότε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματος αὐτοῦ λάβετε δῶρα καὶ ἐνέγκατε κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλαῖς ἁγίαις αὐτοῦ

30 Rettegjen az egész föld az õ orczájától; a föld kereksége is megerõsíttetik, hogy ne ingadozzék.
Be in fear before him, all the earth: the world is ordered so that it may not be moved.
φοβηθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ κατορθωθήτω ἡ γῆ καὶ μὴ σαλευθήτω

31 Örüljenek az egek, és örvendezzen a föld, és mondják a pogányok között: az Úr uralkodik!
Let the heavens have joy and let the earth be glad; let them say among the nations, The Lord is King.
εὐφρανθήτω ὁ οὐρανός καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ καὶ εἰπάτωσαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν κύριος βασιλεύων

32 Zengjen a tenger és az õ teljessége; örvendezzen a mezõ és minden, a mi azon van.
Let the sea be thundering with all its waters; let the field be glad, and everything which is in it;
βομβήσει ἡ θάλασσα σὺν τῷ πληρώματι καὶ ξύλον ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ

33 Akkor örvendezni kezdenek az erdõnek fái az Úr elõtt, mikor eljövend megítélni a földet.
Then let all the trees of the wood be sounding with joy before the Lord, for he is come to be the judge of the earth.
τότε εὐφρανθήσεται τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου ὅτι ἦλθεν κρῖναι τὴν γῆν

34 Tiszteljétek az Urat, mert igen jó, mert örökkévaló az õ irgalmassága.
O give praise to the Lord, for he is good: for his mercy is unchanging for ever.
ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθόν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

35 És mondjátok: Tarts meg minket, mi szabadító Istenünk, gyûjts össze minket, és szabadíts meg a pogányoktól, hogy a te szent nevedet tisztelhessük, dicsekedhessünk a te dícséretedben!
And say, Be our saviour, O God of our salvation, and let us come back, and give us salvation from the nations, so that we may give honour to your holy name and have glory in your praise.
καὶ εἴπατε σῶσον ἡμᾶς ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν τοῦ αἰνεῖν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου καὶ καυχᾶσθαι ἐν ταῖς αἰνέσεσίν σου

36 Áldott legyen az Úr, Izráel Istene öröktõl fogva mindörökké! És monda a sokaság: Ámen! és dícséré az Urat.
Praise be to the Lord, the God of Israel, for ever and for ever. And all the people said, So be it; and gave praise to the Lord.
εὐλογημένος κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός αμην καὶ ἤνεσαν τῷ κυρίῳ

37 Ott hagyá azért [Dávid] az Úr szövetségének ládájánál Asáfot és az õ atyjafiait, hogy a láda elõtt szüntelen minden napon szolgáljanak,
So he made Asaph and his brothers keep their places there before the ark of the agreement of the Lord, to do whatever had to be done before the ark at all times day by day:
καὶ κατέλιπον ἐκεῖ ἔναντι τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου τὸν ασαφ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοῦ λειτουργεῖν ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ διὰ παντὸς τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν

38 Obed-Edomot és az õ hatvannyolcz atyjafiát (Obed-Edom pedig a Jedithun fia) és Hósát pedig ajtónállóknak.
And Obed-edom, the son of Jeduthun, and Hosah, with their brothers, sixty-eight of them, to be door-keepers:
καὶ αβδεδομ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἑξήκοντα καὶ ὀκτώ καὶ αβδεδομ υἱὸς ιδιθων καὶ οσσα εἰς πυλωρούς

39 Sádók papot pedig és az õ pap atyjafiait, az Úr sátora elõtt [hagyá] a magaslaton, mely Gibeonban vala;
And Zadok the priest, with his brothers the priests, before the House of the Lord in the high place at Gibeon;
καὶ τὸν σαδωκ τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς ἐναντίον σκηνῆς κυρίου ἐν βαμα τῇ ἐν γαβαων

40 Hogy áldozzanak az Úrnak szüntelen égõáldozattal az égõáldozatnak oltárán minden reggel és estve, és hogy mindent a szerint [cselekedjenek,] a mint megiratott az Úr törvényében, melyet parancsolt vala az Izráelnek,
To give burned offerings to the Lord on the altar of burned offerings morning and evening, every day, as it is ordered in the law of the Lord which he gave to Israel;
τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων διὰ παντὸς τὸ πρωὶ καὶ τὸ ἑσπέρας καὶ κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ κυρίου ὅσα ἐνετείλατο ἐφ' υἱοῖς ισραηλ ἐν χειρὶ μωυσῆ τοῦ θεράποντος τοῦ θεοῦ

41 Hémánt is és Jédutunt velök [hagyá,] és többeket is választott, a kik nevök szerint megneveztettek, hogy az Urat dícsérjék, mert az õ irgalmassága örökkévaló.
And with them Heman and Jeduthun, and the rest who were marked out by name to give praise to the Lord, for his mercy is unchanging for ever;
καὶ μετ' αὐτοῦ αιμαν καὶ ιδιθων καὶ οἱ λοιποὶ ἐκλεγέντες ἐπ' ὀνόματος τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

42 És õ velök Hémánt és Jédutunt kürtökkel, czimbalmokkal és az Isten énekének szerszámaival. A Jédutun fiait pedig kapunállókká [tevé].
And Heman and Jeduthun had horns and brass instruments sounding loudly, and instruments of music for the songs of God; and the sons of Jeduthun were to be at the door.
καὶ μετ' αὐτῶν σάλπιγγες καὶ κύμβαλα τοῦ ἀναφωνεῖν καὶ ὄργανα τῶν ᾠδῶν τοῦ θεοῦ υἱοὶ ιδιθων εἰς τὴν πύλην

43 Akkor eltávozék az egész nép, kiki az õ házához. Dávid pedig visszatére, hogy az õ háznépét is megáldja.
And all the people went away, every man to his house; and David went back to give a blessing to his family.
καὶ ἐπορεύθη ἅπας ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν δαυιδ τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ

1 Lõn pedig, mikor Dávid az õ házában ülne, monda Nátán prófétának: Ímé én czédrusfából csinált házban lakom, az Úr szövetségének ládája pedig kárpitok alatt.
Now when David was living in his house, he said to Nathan the prophet, See, I am living in a house of cedar-wood, but the ark of the Lord's agreement is under the curtains of a tent.
καὶ ἐγένετο ὡς κατῴκησεν δαυιδ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς ναθαν τὸν προφήτην ἰδοὺ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ καὶ ἡ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου ὑποκάτω δέρρεων

2 Akkor monda Nátán Dávidnak: Valami a te szívedben van, cselekedd meg, mert az Isten veled leend.
And Nathan said to David, Do whatever is in your heart, for God is with you.
καὶ εἶπεν ναθαν πρὸς δαυιδ πᾶν τὸ ἐν τῇ ψυχῇ σου ποίει ὅτι ὁ θεὸς μετὰ σοῦ

3 Azon éjjel pedig lõn az Istennek szava Nátánhoz, mondván:
But that same night, the word of God came to Nathan, saying,
καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ναθαν λέγων

4 Menj el, és mondd meg az én szolgámnak, Dávidnak: Ezt mondja az Úr: Ne te építs nékem házat lakásul;
Go and say to David my servant, The Lord says, You are not to make me a house for my living-place:
πορεύου καὶ εἰπὸν πρὸς δαυιδ τὸν παῖδά μου οὕτως εἶπεν κύριος οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ κατοικῆσαί με ἐν αὐτῷ

5 Mert nem laktam én attól fogva házban, mióta az Izráel fiait kihoztam, mind e mai napig, hanem egy hajlékból más hajlékba [mentem] és sátorból [sátorba.]
For from the day when I took Israel up, till this day, I have had no house, but have gone from tent to tent, and from living-place to living-place.
ὅτι οὐ κατῴκησα ἐν οἴκῳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν ισραηλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἤμην ἐν σκηνῇ καὶ ἐν καταλύματι

6 A mely helyeken jártam az Izráel egész népével, szólottam-é vagy egyszer valakinek az Izráel birái közül (a kiknek parancsoltam vala, hogy az én népemet legeltessék), mondván: Miért nem csináltatok nékem czédrusfából házat?
In all the places where I have gone with all Israel, did I ever say to any of the judges of Israel, whom I made the keepers of my people, Why have you not made for me a house of cedar?
ἐν πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ ισραηλ εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν ισραηλ τοῦ ποιμαίνειν τὸν λαόν μου λέγων ὅτι οὐκ ᾠκοδομήκατέ μοι οἶκον κέδρινον

7 Most azért ezt mondjad az én szolgámnak, Dávidnak: Ezt mondja a Seregek Ura: Én választottalak téged a juhok mellõl a pásztorkunyhóból, hogy légy vezére az én népemnek, az Izráelnek,
So now, say to my servant David, The Lord of armies says, I took you from the fields, from keeping sheep, so that you might be a ruler over my people Israel;
καὶ νῦν οὕτως ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου δαυιδ τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας ἐξόπισθεν τῶν ποιμνίων τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου ισραηλ

8 És veled voltam mindenütt, valahová mentél, minden ellenségeidet is a te orczád elõl elvesztettem, ennekfelette [oly] hírt szerzettem néked, a minemû hírök van a hatalmasoknak, a kik a földön vannak;
And I have been with you wherever you went, cutting off before you all those who were against you; and I will make your name like the name of the greatest ones of the earth.
καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύθης καὶ ἐξωλέθρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου καὶ ἐποίησά σοι ὄνομα κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς

9 Lakóhelyet is adtam az én népemnek, az Izráelnek és elplántálám õt; és lakik az õ helyén, és ki nem mozdul többé, s nem fogják az álnokságnak fiai sanyargatni, mint azelõtt.
And I will make a resting-place for my people Israel, planting them there, so that they may be in the place which is theirs and never again be moved; and never again will they be made waste by evil men, as they were at first,
καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου ισραηλ καὶ καταφυτεύσω αὐτόν καὶ κατασκηνώσει καθ' ἑαυτὸν καὶ οὐ μεριμνήσει ἔτι καὶ οὐ προσθήσει ἀδικία τοῦ ταπεινῶσαι αὐτὸν καθὼς ἀπ' ἀρχῆς

10 És attól az idõtõl fogva, hogy megparancsoltam volt, hogy birák legyenek az én népem, az Izráel felett, minden te ellenségeidet megalázám, és azt is jelentém néked, hogy az Úr házat épít néked.
From the time when I put judges over my people Israel; and I will overcome all those who are against you; and I will make you great and the head of a line of kings.
καὶ ἀφ' ἡμερῶν ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου ισραηλ καὶ ἐταπείνωσα ἅπαντας τοὺς ἐχθρούς σου καὶ αὐξήσω σε καὶ οἶκον οἰκοδομήσει σοι κύριος

11 És lészen, mikor betelnek a te életed napjai, hogy a te atyáidhoz elmenj, a te magodat feltámasztom te utánad, mely a te fiaid közül való lesz, és az õ országát megerõsítem.
And when the time comes for you to go to your fathers, I will put in your place your seed after you, one of your sons, and I will make his kingdom strong.
καὶ ἔσται ὅταν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι σου καὶ κοιμηθήσῃ μετὰ τῶν πατέρων σου καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου καὶ ἑτοιμάσω τὴν βασιλεία ν αὐτοῦ

12 Õ épít nékem házat, és megerõsítem az õ királyi székét mindörökké.
He will be the builder of my house, and I will make the seat of his authority certain for ever.
αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος

13 Én leszek néki atyja, õ pedig fiam lészen, és az én irgalmasságomat õ tõle el nem veszem, mint a hogy a te elõtted valótól elvettem;
I will be to him a father and he will be to me a son; and I will not take my mercy away from him as I took it from him who was before you;
ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν καὶ τὸ ἔλεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ ὡς ἀπέστησα ἀπὸ τῶν ὄντων ἔμπροσθέν σου

14 Hanem megerõsítem õt az én házamban és az én országomban mindörökké, és az õ királyiszéke erõs lesz mindörökké.
But I will make his place in my house and in my kingdom certain for ever; and the seat of his authority will never be overturned.
καὶ πιστώσω αὐτὸν ἐν οἴκῳ μου καὶ ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται ἀνωρθωμένος ἕως αἰῶνος

15 Mind e beszédek szerint és mind e látás szerint szóla Nátán Dávidnak.
So Nathan gave David an account of all these words and this vision.
κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὅρασιν ταύτην οὕτως ἐλάλησεν ναθαν πρὸς δαυιδ

16 Beméne azért Dávid király, és leüle az Úr elõtt, és monda: Ki [vagyok] én, óh Uram Isten, s micsoda az én házam is, hogy engemet eddig juttattál?
Then David the king went in and took his seat before the Lord, and said, Who am I, O Lord God, and what is my family, that you have been my guide till now?
καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι κυρίου καὶ εἶπεν τίς εἰμι ἐγώ κύριε ὁ θεός καὶ τίς ὁ οἶκός μου ὅτι ἠγάπησάς με ἕως αἰῶνος

17 Sõt még ez is kevés volt elõtted, óh Isten! hanem ennekfelette szólál jövendõt is a te szolgád háza felõl, és mint magas rangú embert, úgy tekintettél engemet, Úr Isten!
And this was only a small thing to you, O God; but your words have even been about the far-off future of your servant's family, looking on me as on one of high position, O Lord God.
καὶ ἐσμικρύνθη ταῦτα ἐνώπιόν σου ὁ θεός καὶ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ παιδός σου ἐκ μακρῶν καὶ ἐπεῖδές με ὡς ὅρασις ἀνθρώπου καὶ ὕψωσάς με κύριε ὁ θεός

18 És mit [kérhetne] Dávid többet te tõled, a te szolgádnak tisztességére, holott te [jól] ismered a te szolgádat?
What more may David say to you? for you have knowledge of your servant.
τί προσθήσει ἔτι δαυιδ πρὸς σὲ τοῦ δοξάσαι καὶ σὺ τὸν δοῦλόν σου οἶδας

19 Óh Uram, a te szolgádért és a te szíved szerint cselekedéd mind e nagy dolgokat, hogy kijelentéd mindezeket a csudálatos dolgokat,
O Lord, because of your servant, and from your heart, you have done all these great things and let them be seen.
καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν μεγαλωσύνην

20 (Óh Uram, nincsen senki hasonló hozzád, és nincsen Isten náladnál több), mind a szerint, a mint füleinkkel hallottuk.
O Lord, there is no one like you, and no other God but you, as is clear from everything which has come to our ears.
κύριε οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι καὶ οὐκ ἔστιν πλὴν σοῦ κατὰ πάντα ὅσα ἠκούσαμεν ἐν ὠσὶν ἡμῶν

21 És kicsoda olyan, mint a te néped, az Izráel, egy nemzetség a földön, a melyért elment volna az Isten, hogy megváltaná magának népül; hogy magadnak nagy és rettenetes nevet szerezz, kiûzvén a pogányokat a te néped elõl, a melyet Égyiptomból megszabadítál!
And what other nation in the earth, like your people Israel, did a god go out to take for himself, to be his people, making his name great and to be feared, driving out the nations from before your people whom you made free and took out of Egypt?
καὶ οὐκ ἔστιν ὡς ὁ λαός σου ισραηλ ἔθνος ἔτι ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ὡδήγησεν αὐτὸν ὁ θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι ἑαυτῷ λαὸν τοῦ θέσθαι ἑαυτῷ ὄνομα μέγα καὶ ἐπιφανὲς τοῦ ἐκβαλεῖν ἀπ ὸ προσώπου λαοῦ σου οὓς ἐλυτρώσω ἐξ αἰγύπτου ἔθνη

22 És az Izráel népét a te népeddé tevéd mindörökké, és te Uram, nékik Istenök lettél.
For your people Israel you made yours for ever; and you, Lord, became their God.
καὶ ἔδωκας τὸν λαόν σου ισραηλ σεαυτῷ λαὸν ἕως αἰῶνος καὶ σύ κύριε αὐτοῖς εἰς θεόν

23 Most azért Uram, a szó, a melyet szólál a te szolgád felõl és az õ háza felõl, erõsíttessék meg mindörökké, és úgy cselekedjél, a mint szóltál.
And now, Lord, let your words about your servant and about his family be made certain for ever, and do as you have said.
καὶ νῦν κύριε ὁ λόγος σου ὃν ἐλάλησας πρὸς τὸν παῖδά σου καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ πιστωθήτω ἕως αἰῶνος

24 Maradjon meg és magasztaltassék fel a te neved mindörökké, hogy mondhassák: A Seregek Ura az Izráel Istene, Istene Izráelnek; és Dávidnak, a te szolgádnak háza legyen állandó elõtted.
So let your words be made certain and your name be made great, when men say, The Lord of armies is the God of Israel; and when the family of David your servant is made strong before you.
λεγόντων κύριε κύριε παντοκράτωρ θεὸς ισραηλ καὶ ὁ οἶκος δαυιδ παιδός σου ἀνωρθωμένος ἐναντίον σου

25 Minthogy te, én Istenem, a te szolgádnak füle hallására megjelentetted, hogy néki házat csinálsz: ezokáért indula meg a te szolgád, hogy könyörgene elõtted.
For you, O my God, have let your servant see that you will make him head of a line of kings; and so it has come into your servant's heart to make his prayer to you.
ὅτι σύ κύριε ἤνοιξας τὸ οὖς τοῦ παιδός σου τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον διὰ τοῦτο εὗρεν ὁ παῖς σου τοῦ προσεύξασθαι κατὰ πρόσωπόν σου

26 Most azért én Uram, te vagy az Isten, és te szólád e [jó] dolgot a te szolgád felõl.
And now, O Lord, you are God, and you have said you will give this good thing to your servant:
καὶ νῦν κύριε σὺ εἶ αὐτὸς ὁ θεὸς καὶ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα

27 Most azért tessék néked megáldani a te szolgádnak házát, hogy legyen [állandó] mindörökké elõtted; mivelhogy te, Uram, megáldottad, [legyen] azért áldott mindörökké.
And now you have been pleased to give your blessing to the family of your servant, so that it may go on for ever before you; you, O Lord, have given your blessing, and a blessing will be on it for ever.
καὶ νῦν ἤρξω τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον τοῦ παιδός σου τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐναντίον σου ὅτι σύ κύριε εὐλόγησας καὶ εὐλόγησον εἰς τὸν αἰῶνα

1 Ezek után pedig megveré Dávid a Filiszteusokat, és megalázá õket, és Gáth városát faluival együtt elvevé a Filiszteusok kezébõl.
And it came about after this that David made an attack on the Philistines and overcame them, and took Gath with its daughter-towns out of the hands of the Philistines.
καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπάταξεν δαυιδ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς καὶ ἔλαβεν τὴν γεθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων

2 A Moábitákat is megveré; és a Moábiták Dávidnak adófizetõ szolgái lettek.
And he overcame Moab, and the Moabites became his servants and gave him offerings.
καὶ ἐπάταξεν τὴν μωαβ καὶ ἦσαν μωαβ παῖδες τῷ δαυιδ φέροντες δῶρα

3 Továbbá megveré Dávid Hámátban Hadadézert is, Sóbának királyát, mikor elindult vala, hogy az Eufrátes folyóvízig vesse birodalmának határát.
Then David overcame Hadadezer, king of Zobah, near Hamath, when he was going to make his power seen by the river Euphrates.
καὶ ἐπάταξεν δαυιδ τὸν αδρααζαρ βασιλέα σουβα ημαθ πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ ποταμὸν εὐφράτην

4 Dávid pedig nyere õ tõle ezer szekeret és hétezer lovast és húszezer gyalogost; és minden szekeres lovaknak inait elvagdaltatá Dávid, és csak száz szekérbe valót tarta meg azokból.
And David took from him a thousand war-carriages and seven thousand horsemen and twenty thousand footmen: and he had the leg-muscles of all the horses cut, keeping only enough of them for a hundred war-carriages.
καὶ προκατελάβετο δαυιδ αὐτῶν χίλια ἅρματα καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἵππων καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν καὶ παρέλυσεν δαυιδ πάντα τὰ ἅρματα καὶ ὑπελίπετο ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἅρματα

5 És mikor eljövének Damaskusból a Siriabeliek, hogy megsegéllenék Hadadézert, a Sóba királyát: levága Dávid a Siriabeliek közül huszonkétezer férfit.
And when the Aramaeans of Damascus came to the help of Hadadezer, king of Zobah, David put to the sword twenty-two thousand Aramaeans.
καὶ ἦλθεν σύρος ἐκ δαμασκοῦ βοηθῆσαι αδρααζαρ βασιλεῖ σουβα καὶ ἐπάταξεν δαυιδ ἐν τῷ σύρῳ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας ἀνδρῶν

6 És rendele Dávid [tiszttartókat] Siriában, a hol Damaskus van; és lettek a Siriabeliek Dávidnak adófizetõ szolgái. És megsegíté az Úr Dávidot mindenütt, a merre csak ment.
Then David put armed forces in Damascus, and the Aramaeans became his servants and gave him offerings. And the Lord made David overcome wherever he went.
καὶ ἔθετο δαυιδ φρουρὰν ἐν συρίᾳ τῇ κατὰ δαμασκόν καὶ ἦσαν τῷ δαυιδ εἰς παῖδας φέροντας δῶρα καὶ ἔσῳζεν κύριος τὸν δαυιδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο

7 És vevé Dávid az arany paizsokat, a melyeket a Hadadézer szolgái viselének, és vivé Jeruzsálembe.
And the gold body-covers of the servants of Hadadezer, David took to Jerusalem.
καὶ ἔλαβεν δαυιδ τοὺς κλοιοὺς τοὺς χρυσοῦς οἳ ἦσαν ἐπὶ τοὺς παῖδας αδρααζαρ καὶ ἤνεγκεν αὐτοὺς εἰς ιερουσαλημ

8 És hoza Dávid Tibhátból és Kúnból, a Hadadézer városaiból igen sok rezet. Abból csinálá Salamon a réztengert, az oszlopokat és a rézedényeket.
And from Tibhath and from Cun, towns of Hadadezer, David took a great store of brass, of which Solomon made the great brass water-vessel and the brass pillars and vessels.
καὶ ἐκ τῆς μεταβηχας καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τῶν αδρααζαρ ἔλαβεν δαυιδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα ἐξ αὐτοῦ ἐποίησεν σαλωμων τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν καὶ τοὺς στύλους καὶ τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ

9 Mikor meghallotta volna pedig Tóhu, a Hamáthbeli király, hogy Dávid megverte Hadadézernek, a Sóba királyának egész hadát:
Now when Tou, king of Hamath, had news that David had overcome all the army of Hadadezer, king of Zobah,
καὶ ἤκουσεν θωα βασιλεὺς ημαθ ὅτι ἐπάταξεν δαυιδ τὴν πᾶσαν δύναμιν αδρααζαρ βασιλέως σουβα

10 Küldé Dávid királyhoz az õ fiát, Hadorámot, hogy köszöntené õt és megáldaná, mivelhogy megharczolt vala Hadadézerrel és megverte vala õt; mert Tóhu is hadakozik Hadadézer ellen. És [külde Dávidnak]sok arany, ezüst és rézedényt,
He sent his son Hadoram to King David, to give him words of peace and blessing, because he had overcome Hadadezer in the fight, for Hadadezer had been at war with Tou; and he gave him all sorts of vessels of gold and silver and brass.
καὶ ἀπέστειλεν τὸν ιδουραμ υἱὸν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα δαυιδ τοῦ ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην καὶ τοῦ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ ἐπολέμησεν τὸν αδρααζαρ καὶ ἐπάταξεν αὐτόν ὅτι ἀνὴρ πολέμιος θωα ἦν τῷ αδρααζαρ καὶ πάντα τὰ σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ

11 És Dávid király ezeket is az Úrnak szentelé, az ezüsttel és az aranynyal együtt, a melyet nyert vala minden pogányoktól, az Edomitáktól, a Moábitáktól, az Ammon fiaitól, a Filiszteusoktól és Amálekitáktól.
These King David made holy to the Lord, together with the silver and gold he had taken from all nations; from Edom and Moab and from the children of Ammon and from the Philistines and from Amalek.
καὶ ταῦτα ἡγίασεν δαυιδ τῷ κυρίῳ μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου οὗ ἔλαβεν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν ἐξ ιδουμαίας καὶ μωαβ καὶ ἐξ υἱῶν αμμων καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐξ αμαληκ

12 Abisai pedig, a Séruja fia, az Edomiták közül a Sónak völgyében megvere tizennyolczezeret.
And when he came back from putting to the sword eighteen thousand of the Edomites in the Valley of Salt,
καὶ αβεσσα υἱὸς σαρουια ἐπάταξεν τὴν ιδουμαίαν ἐν κοιλάδι τῶν ἁλῶν ὀκτὼ καὶ δέκα χιλιάδας

13 És rendele Edomban [Dávid] tiszttartókat, és lettek az Edombeliek mind Dávidnak szolgái. És megsegíté az Úr Dávidot mindenütt, a merre csak ment.
David put armed forces in all the towns of Edom; and all the Edomites became servants to David. The Lord made David overcome wherever he went.
καὶ ἔθετο ἐν τῇ κοιλάδι φρουράς καὶ ἦσαν πάντες οἱ ιδουμαῖοι παῖδες δαυιδ καὶ ἔσῳζεν κύριος τὸν δαυιδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο

14 Így uralkodék Dávid az egész Izráel felett, és ítéletet és igazságot szolgáltat vala egész népének.
So David was king over all Israel, judging and giving right decisions for all his people.
καὶ ἐβασίλευσεν δαυιδ ἐπὶ πάντα ισραηλ καὶ ἦν ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην τῷ παντὶ λαῷ αὐτοῦ

15 Joáb pedig, Séruja fia, a sereg elõljárója volt, Jósafát, az Ahilud fia pedig emlékíró.
And Joab, the son of Zeruiah, was chief of the army; and Jehoshaphat, son of Ahilud, was keeper of the records.
καὶ ιωαβ υἱὸς σαρουια ἐπὶ τῆς στρατιᾶς καὶ ιωσαφατ υἱὸς αχιλουδ ὑπομνηματογράφος

16 Sádók, az Akhitub fia és Abimélek, az Abjátár fia, voltak a papok; Sausa az íródeák.
And Zadok, the son of Ahitub; and Ahimelech, the son of Abiathar, were priests; and Shavsha was the scribe;
καὶ σαδωκ υἱὸς αχιτωβ καὶ αχιμελεχ υἱὸς αβιαθαρ ἱερεῖς καὶ σουσα γραμματεὺς

17 És Benája, a Jójada fia, a Kereteusok és Peleteusok elõljárója volt; a Dávid fiai pedig elsõk a király mellett.
And Benaiah, the son of Jehoiada, was over the Cherethites and the Pelethites; and the sons of David were chief of those whose places were at the king's side.
καὶ βαναιας υἱὸς ιωδαε ἐπὶ τοῦ χερεθθι καὶ τοῦ φελεθθι καὶ υἱοὶ δαυιδ οἱ πρῶτοι διάδοχοι τοῦ βασιλέως

1 Történt ezután, hogy meghalt Náhás, az Ammon fiainak királya, és uralkodék az õ fia helyette.
Now it came about after this that death came to Nahash, the king of the children of Ammon, and his son became king in his place.
καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἀπέθανεν ναας βασιλεὺς υἱῶν αμμων καὶ ἐβασίλευσεν αναν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

2 És monda Dávid: Minden jóval leszek a Náhás fiához, Hánunhoz; mert az õ atyja is jól tett volt velem. Ezért Dávid követeket külde õ hozzá, a kik vigasztalnák õt az õ atyjának [halála] miatt; és elmenének a Dávid szolgái az Ammon fiainak földére Hánunhoz, hogy õt vigasztalnák.
And David said, I will be a friend to Hanun, the son of Nahash, because his father was a friend to me. So David sent men to him, to give him words of comfort on account of his father. And the servants of David came to Hanun, to the land of the children of Ammon, offering him comfort.
καὶ εἶπεν δαυιδ ποιήσω ἔλεος μετὰ αναν υἱοῦ ναας ὡς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἔλεος καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους δαυιδ τοῦ παρακαλέσαι αὐτὸν περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κ αὶ ἦλθον παῖδες δαυιδ εἰς γῆν υἱῶν αμμων τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν

3 Akkor mondának az Ammon fiainak fõemberei Hánunnak: Azt hiszed-é, hogy Dávid atyád iránti tiszteletbõl küldött hozzád vigasztalókat? Avagy nem azért jöttek-é az õ szolgái hozzád, hogy a földet megvizsgálják, elpusztítsák és kikémleljék?
But the chiefs of the children of Ammon said to Hanun, Does it seem to you that David is honouring your father, by sending comforters to you? is it not clear that these men have only come to go through the land and to make secret observation of it so that they may overcome it?
καὶ εἶπον ἄρχοντες αμμων πρὸς αναν μὴ δοξάζων δαυιδ τὸν πατέρα σου ἐναντίον σου ἀπέστειλέν σοι παρακαλοῦντας οὐχ ὅπως ἐξερευνήσωσιν τὴν πόλιν τοῦ κατασκοπῆσαι τὴν γῆν ἦλθον παῖδες αὐτοῦ πρὸς σέ

4 Megfogatá azért Hánun a Dávid szolgáit és azokat megnyiratá, és ruhájokat félig elmetszeté az õ derekukig, és úgy bocsátá el õket.
So Hanun took David's servants, and cutting off their hair and the skirts of their robes up to the middle, sent them away.
καὶ ἔλαβεν αναν τοὺς παῖδας δαυιδ καὶ ἐξύρησεν αὐτοὺς καὶ ἀφεῖλεν τῶν μανδυῶν αὐτῶν τὸ ἥμισυ ἕως τῆς ἀναβολῆς καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς

5 Elmenének pedig és értesíték Dávidot, hogy mi történt a férfiakkal. És külde eléjök (mert azok a férfiak felette nagy gyalázattal illettettek vala) és ezt izené a király: Maradjatok Jérikhóban, míg szakállatok megnövénd, akkor jõjjetek hozzám.
Then certain men went and gave David word of what had been done to them. And he sent out with the purpose of meeting them; for the men were greatly shamed. And the king said, Keep where you are at Jericho till your hair is long again, and then come back.
καὶ ἦλθον ἀπαγγεῖλαι τῷ δαυιδ περὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ ἀπέστειλεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς ὅτι ἦσαν ἠτιμωμένοι σφόδρα καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς καθίσατε ἐν ιεριχω ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν καὶ ἀνακάμψατε

6 Látván pedig az Ammon fiai, hogy tisztességtelen dolgot cselekedtek vala Dáviddal, küldének Hánun és az Ammon fiai ezer tálentom ezüstöt, hogy fogadjanak szekereket és lovagokat Mésopotámiából, siriai Maakából és Sóbából.
And when the children of Ammon saw that they had made themselves hated by David, Hanun and the children of Ammon sent a thousand talents of silver as payment for war-carriages and horsemen from Mesopotamia and Aram-maacah and Zobah.
καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ αμμων ὅτι ἠσχύνθη λαὸς δαυιδ καὶ ἀπέστειλεν αναν καὶ οἱ υἱοὶ αμμων χίλια τάλαντα ἀργυρίου τοῦ μισθώσασθαι ἑαυτοῖς ἐκ συρίας μεσοποταμίας καὶ ἐκ συρία ς μοοχα καὶ ἐκ σωβα ἅρματα καὶ ἱππεῖς

7 Fogadának azért magoknak harminczkétezer szekeret, Maakának királyát is az õ népével együtt, a kik eljövének és tábort járának Medeba elõtt. Az Ammon fiai is összegyûlének az õ városaikból és jövének az ütközetre.
So with this money they got thirty-two thousand war-carriages, and the help of the king of Maacah and his people, who came and took up their position in front of Medeba. And the children of Ammon came together from their towns for the fight.
καὶ ἐμισθώσαντο ἑαυτοῖς δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδας ἁρμάτων καὶ τὸν βασιλέα μωχα καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἦλθον καὶ παρενέβαλον κατέναντι μαιδαβα καὶ οἱ υἱοὶ αμμων συν ήχθησαν ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν καὶ ἦλθον εἰς τὸ πολεμῆσαι

8 A mit mikor meghallott Dávid, elküldé Joábot és a vitézek egész seregét.
And David, hearing of it, sent Joab with all the army of fighting-men.
καὶ ἤκουσεν δαυιδ καὶ ἀπέστειλεν τὸν ιωαβ καὶ πᾶσαν τὴν στρατιὰν τῶν δυνατῶν

9 És az Ammon fiai kimenvén, csatarendbe állának a város kapuja elõtt; a mely királyok pedig [segítségre] jöttek vala, külön valának a mezõn.
So the children of Ammon came out and put their forces in position on the way into the town; and the kings who had come were stationed by themselves in the field.
καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ αμμων καὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον παρὰ τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ ἐλθόντες παρενέβαλον καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ

10 Látván pedig Joáb, hogy mind elõl, mind hátul ellenség állana, kiválaszta az egész Izráel harczosai közül [egynéhányat], és a Siriabeliek ellen rendelé.
Now when Joab saw that their forces were in position against him in front and at his back, he took all the best men of Israel, and put them in line against the Aramaeans;
καὶ εἶδεν ιωαβ ὅτι γεγόνασιν ἀντιπρόσωποι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν κατὰ πρόσωπον καὶ ἐξόπισθεν καὶ ἐξελέξατο ἐκ παντὸς νεανίου ἐξ ισραηλ καὶ παρετάξαντο ἐναντίον τοῦ σύρου

11 A nép többi részét pedig testvérére, Abisaira bízá, és [ezek] az Ammon fiaival állának szembe.
And the rest of the people he put in position against the children of Ammon with Abishai, his brother, at their head.
καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ αβεσσα ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ παρετάξαντο ἐξ ἐναντίας υἱῶν αμμων

12 És monda: Ha a Siriabeliek rajtam erõt vennének, légy segítségemre; ha pedig az Ammon fiai rajtad vennének erõt, én is megsegéllek.
And he said, If the Aramaeans are stronger and get the better of me, then come to my help; and if the children of Ammon get the better of you, I will come to your help.
καὶ εἶπεν ἐὰν κρατήσῃ ὑπὲρ ἐμὲ σύρος καὶ ἔσῃ μοι εἰς σωτηρίαν καὶ ἐὰν υἱοὶ αμμων κρατήσωσιν ὑπὲρ σέ καὶ σώσω σε

13 Légy erõs, sõt legyünk bátrak mindnyájan a mi népünkért és a mi Istenünk városaiért; az Úr pedig cselekedje azt, a mi néki tetszik.
Take heart, and let us be strong for our people and for the towns of our God; and may the Lord do what seems good to him.
ἀνδρίζου καὶ ἐνισχύσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ περὶ τῶν πόλεων τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ κύριος τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ποιήσει

14 Harczra indula azért Joáb és az õ hada a Siriabeliek ellen, a kik õ elõtte megfutamodának.
So Joab and the people who were with him went forward into the fight against the Aramaeans, and they went in flight before him.
καὶ παρετάξατο ιωαβ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ κατέναντι σύρων εἰς πόλεμον καὶ ἔφυγον ἀπ' αὐτοῦ

15 Az Ammon fiai pedig mikor látták, hogy megfutamodának a Siriabeliek: õk is megfutamodának Abisai elõl az õ testvére elõl, és a városba menekülének; Joáb pedig visszatért Jeruzsálembe.
And when the children of Ammon saw the flight of the Aramaeans, they themselves went in flight from Abishai, his brother, and came into the town. Then Joab came back to Jerusalem.
καὶ οἱ υἱοὶ αμμων εἶδον ὅτι ἔφυγον σύροι καὶ ἔφυγον καὶ αὐτοὶ ἀπὸ προσώπου ιωαβ καὶ ἀπὸ προσώπου αβεσσα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἦλθεν ιωαβ εἰς ιερουσαλημ

16 Látván pedig a Siriabeliek, hogy az Izráel elõtt megverettetének, követeket küldének és kihozatták a Siriabelieket, a kik a folyóvizen túl laknak vala, és Sófák, a Hadadézer seregeinek vezére volt az elõljárójuk.
And when the Aramaeans saw that Israel had overcome them, they sent men to get the Aramaeans who were on the other side of the River, with Shophach, the captain of Hadadezer's army, at their head.
καὶ εἶδεν σύρος ὅτι ἐτροπώσατο αὐτὸν ισραηλ καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους καὶ ἐξήγαγον τὸν σύρον ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ σωφαχ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως αδρααζαρ ἔμπροσθεν αὐτῶν

17 Mikor pedig hírül adák Dávidnak, összegyûjté az egész Izráelt, és a Jordán vizén átmenvén, hozzájok érkezék és csatarendbe állott ellenök. És mikor csatarendbe állott Dávid a Siriabeliek ellen, õk is megütközének õ vele.
And word of this was given to David; and he got all Israel together and went over Jordan and came to Helam and put his forces in position against them. And when David's forces were in position against the Aramaeans, the fight was started.
καὶ ἀπηγγέλη τῷ δαυιδ καὶ συνήγαγεν τὸν πάντα ισραηλ καὶ διέβη τὸν ιορδάνην καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ παρετάξατο ἐπ' αὐτούς καὶ παρατάσσεται σύρος ἐξ ἐναντίας δαυιδ καὶ ἐπολέμησαν αὐτόν

18 De a Siriabeliek megfutamodának Izráel elõl, és levága Dávid a Siriabeliek közül hétezer szekeret és negyvenezer gyalogot; annakfelette Sófákot, a sereg vezérét is megölé.

And the Aramaeans went in flight before Israel; and David put to the sword the men of seven thousand Aramaean war-carriages and forty thousand footmen, and put to death Shophach, the captain of the army.

και ἔφυγεν σύρος ἀπὸ προσώπου δαυιδ καὶ ἀπέκτεινεν δαυιδ ἀπὸ τοῦ σύρου ἑπτὰ χιλιάδας ἁρμάτων καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδας πεζῶν καὶ τὸν σωφαχ ἀρχιστράτηγον δυνάμεως ἀπέκτεινεν

19 Mikor pedig látták a Hadadézer szolgái, hogy Izráel elõtt legyõzetének: békét kötöttek Dáviddal és szolgálának néki, és nem akarák többször a Siriabeliek megsegélleni az Ammon fiait.

And when the servants of Hadadezer saw that they were overcome by Israel, they made peace with David and became his servants: and the Aramaeans would give no more help to the children of Ammon.

καὶ εἶδον παῖδες αδρααζαρ ὅτι ἐπταίκασιν ἀπὸ προσώπου ισραηλ καὶ διέθεντο μετὰ δαυιδ καὶ ἐδούλευσαν αὐτῷ καὶ οὐκ ἠθέλησεν σύρος τοῦ βοηθῆσαι τοῖς υἱοῖς αμμων ἔτι

1 És lõn az esztendõnek fordulásával, mikor a királyok [harczba] menni [szoktak,] elindítá Joáb a hadat, és elpusztítá az Ammon fiainak földjét. És elmenvén megszállá Rabbát, (Dávid pedig Jeruzsálemben marada) és elfoglalá Joáb Rabbát és elrontá azt.

Now in the spring, at the time when kings go out to war, Joab went out at the head of the armed forces and made waste all the land of the Ammonites and put his men in position before Rabbah, shutting it in. But David was still at Jerusalem. And Joab took Rabbah and made it waste.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπιόντι ἔτει ἐν τῇ ἐξόδῳ τῶν βασιλέων καὶ ἤγαγεν ιωαβ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆς στρατιᾶς καὶ ἔφθειραν τὴν χώραν υἱῶν αμμων καὶ ἦλθεν καὶ περιεκάθισεν τὴν ραββα καὶ δαυιδ ἐκάθητο ἐν ιερουσαλημ καὶ ἐπάταξεν ιωαβ τὴν ραββα καὶ κατέσκαψεν αὐτήν

2 És elvevé Dávid az õ királyuknak fejérõl a koronát, mely egy tálentom arany súlyú vala, s melyben drágakövek valának. És Dávid fejére tette azt, s a városból is temérdek zsákmányt vitt el.

And David took the crown of Milcom from off his head; its weight was a talent of gold and it had stones of great price in it; and it was put on David's head, and he took a great store of goods from the town.

καὶ ἔλαβεν δαυιδ τὸν στέφανον μολχολ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ εὑρέθη ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσίου καὶ ἐν αὐτῷ λίθος τίμιος καὶ ἦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν δαυιδ καὶ σκῦλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκεν πολλὰ σφόδρα

3 A [város] népét pedig kihozatá és fûrészszel vágatá, és vasboronákkal és fejszékkel. Így cselekedék Dávid az Ammon fiainak minden városával; azután megtére Dávid az egész néppel Jeruzsálembe.

And he took the people out of the town and put them to work with wood-cutting instruments, and iron grain-crushers, and axes. And this he did to all the towns of the children of Ammon. Then David and all the people went back to Jerusalem.

καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ ἐξήγαγεν καὶ διέπρισεν πρίοσιν καὶ ἐν σκεπάρνοις σιδηροῖς καὶ οὕτως ἐποίησεν δαυιδ τοῖς πᾶσιν υἱοῖς αμμων καὶ ἀνέστρεψεν δαυιδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς ιερουσαλημ

4 Ezután ismét had támada Gézerben a Filiszteusok ellen; és akkor ölé meg a Husátites Sibbékai az óriások nemzetségébõl való Sippait; és ilyen módon megaláztatának.

Now after this there was war with the Philistines at Gezer; then Sibbecai the Hushathite put to death Sippai, one of the offspring of the Rephaim; and they were overcome.

καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν γαζερ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐπάταξεν σοβοχαι ὁ ουσαθι τὸν σαφου ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν γιγάντων καὶ ἐταπείνωσεν αὐτόν

5 Ismét lõn had a Filiszteusok ellen, a melyben megölé Elhanán, a Jáir fia a Gáthbeli Lákhmit, a Góliát atyjafiát; és az õ dárdájának nyele hasonló [vala] a szövõk zúgolyfájához.

And again there was war with the Philistines; and Elhanan, the son of Jair, put to death Lahmi, the brother of Goliath the Gittite, the stem of whose spear was like a cloth-worker's rod.

καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος μετὰ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐπάταξεν ελλαναν υἱὸς ιαϊρ τὸν λεεμι ἀδελφὸν γολιαθ τοῦ γεθθαίου καὶ ξύλον δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων

6 Ezek után ismét versengés támadt Gáthban, hol egy magas ember vala, a kinek hat-hat, [vagyis] huszonnégy ujja volt; ez is óriás fia vala.

And again there was war at Gath, where there was a very tall man, who had twenty-four fingers and toes, six fingers on his hands and six toes on his feet; he was one of the offspring of the Rephaim.

καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν γεθ καὶ ἦν ἀνὴρ ὑπερμεγέθης καὶ δάκτυλοι αὐτοῦ ἓξ καὶ ἓξ εἴκοσι τέσσαρες καὶ οὗτος ἦν ἀπόγονος γιγάντων

7 És szidalommal illeté Izráelt, és megölé õt Jonathán, Dávid testvérének, Simeának fia.
And when he put shame on Israel, Jonathan, the son of Shimea, David's brother, put him to death.
καὶ ὠνείδισεν τὸν ισραηλ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ιωναθαν υἱὸς σαμαα ἀδελφοῦ δαυιδ

8 Ezek ugyanazon egy óriásnak fiai voltak Gáthban, a kik elveszének Dávidnak és az õ szolgáinak keze által.
These were of the offspring of the Rephaim in Gath; they came to their death by the hands of David and his servants.
οὗτοι ἐγένοντο ραφα ἐν γεθ πάντες ἦσαν τέσσαρες γίγαντες καὶ ἔπεσον ἐν χειρὶ δαυιδ καὶ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ

1 Támada pedig a Sátán Izráel ellen, és felindítá Dávidot, hogy megszámlálja Izráelt.
Now Satan, designing evil against Israel, put into David's mind the impulse to take the number of Israel.
καὶ ἔστη διάβολος ἐν τῷ ισραηλ καὶ ἐπέσεισεν τὸν δαυιδ τοῦ ἀριθμῆσαι τὸν ισραηλ

2 Monda azért Dávid Joábnak és a nép elõljáróinak: Menjetek el, számláljátok meg Izráelt, Beersebától fogva Dánig: és hozzátok hozzám, hadd tudjam számát.
And David said to Joab and the captains of the people, Now let all Israel, from Beer-sheba to Dan, be numbered; and give me word so that I may be certain of their number.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ πρὸς ιωαβ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως πορεύθητε ἀριθμήσατε τὸν ισραηλ ἀπὸ βηρσαβεε καὶ ἕως δαν καὶ ἐνέγκατε πρός με καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν

3 Akkor monda Joáb: Az Úr száz ennyivel szaporítsa meg az õ népét, a mennyien vannak. Avagy nem mind a te szolgáid-é azok, uram, király? S miért tudakozza ezt az én uram? Miért lenne Izráelnek büntetésére.
And Joab said, May the Lord make his people a hundred times more in number than they are; but, my lord king, are they not all my lord's servants? why would my lord have this done? why will he become a cause of sin to Israel?
καὶ εἶπεν ιωαβ προσθείη κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ὡς αὐτοὶ ἑκατονταπλασίως καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου μου τοῦ βασιλέως βλέποντες πάντες τῷ κυρίῳ μου παῖδες ἵνα τί ζητεῖ ὁ κύριός μου τοῦτο ἵνα μὴ γένηται εἰς ἁμαρτίαν τῷ ισραηλ

4 De a király szava erõsebb volt a Joábénál. Elméne azért Joáb, és bejárta egész Izráelt; azután megtért Jeruzsálembe.
But the king's word was stronger than Joab's. So Joab went out and went through all Israel and came to Jerusalem.
τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἐκραταιώθη ἐπὶ τῷ ιωαβ καὶ ἐξῆλθεν ιωαβ καὶ διῆλθεν ἐν παντὶ ὁρίῳ ισραηλ καὶ ἦλθεν εἰς ιερουσαλημ

5 És megjelenté Joáb a megszámlált népnek számát Dávidnak. És volt az egész Izráel [népének száma] ezerszer ezer és százezer fegyverfogható férfi. A Júda fiai [közül] pedig négyszázhetvenezer fegyverfogható férfi.
And Joab gave David the number of all the people; all the men of Israel, able to take up arms, were one million, one hundred thousand men; and those of Judah were four hundred and seventy thousand men, able to take up arms.
καὶ ἔδωκεν ιωαβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ τῷ δαυιδ καὶ ἦν πᾶς ισραηλ χίλιαι χιλιάδες καὶ ἑκατὸν χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν καὶ ιουδας τετρακόσιαι καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν

6 A Lévi és Benjámin fiait azonban nem számlálta közéjök; mert sehogy sem tetszett Joábnak a király parancsolata.
But Levi and Benjamin were not numbered among them, for Joab was disgusted with the king's order.
καὶ τὸν λευι καὶ τὸν βενιαμιν οὐκ ἠρίθμησεν ἐν μέσῳ αὐτῶν ὅτι κατίσχυσεν λόγος τοῦ βασιλέως τὸν ιωαβ

7 Sõt az Istennek sem tetszék e dolog, melyért meg is veré Izráelt.
And God was not pleased with this thing; so he sent punishment on Israel.
καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον τοῦ θεοῦ περὶ τοῦ πράγματος τούτου καὶ ἐπάταξεν τὸν ισραηλ

8 Monda pedig Dávid az Istennek: Igen vétkeztem, hogy ezt mûvelém: most azért bocsásd meg a te szolgád vétkét, mert felette esztelenül cselekedtem!
Then David said to God, Great has been my sin in doing this; but now, be pleased to take away the sin of your servant, for I have done very foolishly.
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς τὸν θεόν ἡμάρτηκα σφόδρα ὅτι ἐποίησα τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ νῦν περίελε δὴ τὴν κακίαν παιδός σου ὅτι ἐματαιώθην σφόδρα

9 Akkor szóla az Úr Gádnak, a Dávid prófétájának, mondván:
Then the word of the Lord came to Gad, David's seer, saying,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς γαδ ὁρῶντα δαυιδ λέγων

10 Eredj el, szólj Dávidnak ekképen: Ezt mondja az Úr: Három dolgot teszek elõdbe, válaszsz magadnak azok közül egyet, hogy azt cselekedjem veled.
Go and say to David, The Lord says, Three things are offered to you: say which of them you will have, so that I may do it to you.
πορεύου καὶ λάλησον πρὸς δαυιδ λέγων οὕτως λέγει κύριος τρία αἴρω ἐγὼ ἐπὶ σέ ἔκλεξαι σεαυτῷ ἓν ἐξ αὐτῶν καὶ ποιήσω σοι

11 Elméne azért Gád [próféta] Dávidhoz, és monda néki: Ezt mondja az Úr: válaszsz magadnak!
So Gad came to David and said to him, The Lord says, Take whichever you will:
καὶ ἦλθεν γαδ πρὸς δαυιδ καὶ εἶπεν αὐτῷ οὕτως λέγει κύριος ἔκλεξαι σεαυτῷ

12 Vagy három esztendeig való éhséget, vagy hogy három hónapig emésztessél ellenségeid által és a te ellenséged fegyvere legyen rajtad; vagy az Úr fegyvere és a döghalál három napig [kegyetlenkedjék] földedben és az Úr angyala pusztítson Izráel minden határaiban! Azért lássad most, mit feleljek annak, a ki engem hozzád küldött.
Three years when there will not be enough food; or three months of war, when you will go in flight before your haters, being in great danger of the sword; or three days of the sword of the Lord, disease in the land, and the angel of the Lord taking destruction through all the land of Israel. Now give thought to the answer I am to take back to him who sent me.
ἢ τρία ἔτη λιμοῦ ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἐκ προσώπου ἐχθρῶν σου καὶ μάχαιραν ἐχθρῶν σου τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἢ τρεῖς ἡμέρας ῥομφαίαν κυρίου καὶ θάνατον ἐν τῇ γῇ καὶ ἄγγε λος κυρίου ἐξολεθρεύων ἐν πάσῃ κληρονομίᾳ ισραηλ καὶ νῦν ἰδὲ τί ἀποκριθῶ τῷ ἀποστείλαντί με λόγον

13 És monda Dávid Gádnak: Nagy az én szorongattatásom! Hadd essem inkább az Úr kezébe (mert igen nagy az õ irgalmassága) és ne essem emberek kezébe!
And David said to Gad, This is a hard decision for me to make: let me come into the hands of the Lord, for great are his mercies: let me not come into the hands of men.
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς γαδ στενά μοι καὶ τὰ τρία σφόδρα ἐμπεσοῦμαι δὴ εἰς χεῖρας κυρίου ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα καὶ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων οὐ μὴ ἐμπέσω

14 Bocsáta azért az Úr döghalált Izráelre; és meghalának Izráel közül hetvenezeren.
So the Lord sent disease on Israel, causing the death of seventy thousand men.
καὶ ἔδωκεν κύριος θάνατον ἐν ισραηλ καὶ ἔπεσον ἐξ ισραηλ ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν

15 Bocsáta annakfelette angyalt az Úr Jeruzsálemre, hogy elpusztítaná azt. És mikor vágná [a népet], meglátá az Úr és könyörüle az [õ] veszedelm[ökö]n; és monda a pusztító angyalnak: Elég immár, szünjél meg. Az Úrnak angyala pedig áll vala a Jebuzeus Ornánnak szérûjénél.
And God sent an angel to Jerusalem for its destruction: and when he was about to do so, the Lord saw, and had regret for the evil, and said to the angel of destruction, It is enough; do no more. Now the angel of the Lord was by the grain-floor of Ornan the Jebusite.
καὶ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς ἄγγελον εἰς ιερουσαλημ τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτήν καὶ ὡς ἐξωλέθρευσεν εἶδεν κύριος καὶ μετεμελήθη ἐπὶ τῇ κακίᾳ καὶ εἶπεν τῷ ἀγγέλῳ τῷ ἐξολεθρεύοντι ἱ κανούσθω σοι ἄνες τὴν χεῖρά σου καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου ἑστὼς ἐν τῷ ἅλῳ ορνα τοῦ ιεβουσαίου

16 Akkor Dávid felemelé az õ szemeit, és látá az Úr angyalát állani a föld és az ég között, kivont kardja a kezében, a melyet Jeruzsálem ellen emelt vala fel. Leesék azért Dávid és a vének is, zsákba öltözvén, az õ orczájokra.
And David, lifting up his eyes, saw the angel of the Lord there between earth and heaven, with an uncovered sword in his hand stretched out over Jerusalem. Then David and the responsible men, clothed in haircloth, went down on their faces.
καὶ ἐπῆρεν δαυιδ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδεν τὸν ἄγγελον κυρίου ἑστῶτα ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡ ῥομφαία αὐτοῦ ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐκτεταμένη ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ ἔπεσεν δαυιδ καὶ οἱ πρεσβύτεροι περιβεβλημένοι ἐν σάκκοις ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν

17 És monda Dávid az Istennek: Nemde nem én számláltattam-é meg a népet? Én vagyok, a ki vétkeztem és igen gonoszul cselekedtem! De ez a nyáj mit tett? óh én Uram Istenem forduljon ellenem a te kezed és az én házam népe ellen, és ne legyen a te népeden a csapás.
And David said to God, Was it not I who gave the order for the people to be numbered? It is I who have done the sin and the great wrong; but these are only sheep; what have they done? let your hand, O Lord God, be lifted up against me and against my family, but not against your people to send disease on them.
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς τὸν θεόν οὐκ ἐγὼ εἶπα τοῦ ἀριθμῆσαι ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐγώ εἰμι ὁ ἁμαρτών κακοποιῶν ἐκακοποίησα καὶ ταῦτα τὰ πρόβατα τί ἐποίησαν κύριε ὁ θεός γενηθήτ ω ἡ χείρ σου ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου καὶ μὴ ἐν τῷ λαῷ σου εἰς ἀπώλειαν κύριε

18 Akkor szóla az Úr angyala Gádnak, hogy megmondja Dávidnak, hogy menjen fel Dávid és építsen oltárt az Úrnak a Jebuzeus Ornán szérûjén.
Then the angel of the Lord gave orders to Gad to say to David that he was to go and put up an altar to the Lord on the grain-floor of Ornan the Jebusite.
καὶ ἄγγελος κυρίου εἶπεν τῷ γαδ τοῦ εἰπεῖν πρὸς δαυιδ ἵνα ἀναβῇ τοῦ στῆσαι θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ ἐν ἅλῳ ορνα τοῦ ιεβουσαίου

19 Felméne azért Dávid a Gád beszéde szerint, melyet az Úr nevében szólott vala.
And David went up, as Gad had said in the name of the Lord.
καὶ ἀνέβη δαυιδ κατὰ τὸν λόγον γαδ ὃν ἐλάλησεν ἐν ὀνόματι κυρίου

20 Mikor pedig Ornán hátratekintvén, látta az angyalt, õ és az õ négy fia, a kik vele valának, elrejtõzének (Ornán pedig búzát csépel vala).
And Ornan, turning back, saw the angel, and his four sons who were with him went to a secret place. Now Ornan was crushing his grain.
καὶ ἐπέστρεψεν ορνα καὶ εἶδεν τὸν βασιλέα καὶ τέσσαρες υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ μεθαχαβιν καὶ ορνα ἦν ἀλοῶν πυρούς

21 És juta Dávid Ornánhoz. Mikor pedig feltekintett vala Ornán, meglátta Dávidot, és kimenvén a szérûrõl, meghajtá magát Dávid elõtt, arczczal a földre.
And when David came, Ornan, looking, saw him, and came out from the grain-floor and went down on his face to the earth before him.
καὶ ἦλθεν δαυιδ πρὸς ορναν καὶ ορνα ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἅλω καὶ προσεκύνησεν τῷ δαυιδ τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν

22 És monda Dávid Ornánnak: Add nékem e szérûhelyet, hogy építsek oltárt rajta az Úrnak; igaz árán adjad nékem azt, hogy megszünjék e csapás a népen.
Then David said to Ornan, Give me the place where this grain-floor is, so that I may put up an altar here to the Lord: let me have it for its full price; so that this disease may be stopped among the people.
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς ορνα δός μοι τὸν τόπον σου τῆς ἅλω καὶ οἰκοδομήσω ἐπ' αὐτῷ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ δός μοι αὐτόν καὶ παύσεται ἡ πληγὴ ἐκ τοῦ λαοῦ

23 Monda Ornán Dávidnak: Legyen a tied, és az én uram, a király azt cselekedje, a mi néki tetszik; sõt az ökröket is oda adom égõáldozatul, és fa helyett a cséplõszerszámokat, a gabonát pedig ételáldozatul; mindezeket [ajándékul] adom.
And Ornan said to David, Take it, and let my lord the king do what seems right to him. See, I give you the oxen for burned offerings and the grain-cleaning instruments for fire-wood, and the grain for the meal offering; I give it all.
καὶ εἶπεν ορνα πρὸς δαυιδ λαβὲ σεαυτῷ καὶ ποιησάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ ἀγαθὸν ἐναντίον αὐτοῦ ἰδὲ δέδωκα τοὺς μόσχους εἰς ὁλοκαύτωσιν καὶ τὸ ἄροτρον καὶ τὰς ἁμ άξας εἰς ξύλα καὶ τὸν σῖτον εἰς θυσίαν τὰ πάντα δέδωκα

24 És monda Dávid király Ornánnak: Nem úgy, hanem igaz áron akarom megvenni tõled; mert a mi a tied, nem veszem el [tõled] az Úrnak és nem akarok égõáldozattal áldozni néki a máséból.
And King David said to Ornan, No; I will certainly give you the full price for it, because I will not take for the Lord what is yours, or give a burned offering without payment.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ τῷ ορνα οὐχί ὅτι ἀγοράζων ἀγοράζω ἐν ἀργυρίῳ ἀξίῳ ὅτι οὐ μὴ λάβω ἃ ἐστίν σοι κυρίῳ τοῦ ἀνενέγκαι ὁλοκαύτωσιν δωρεὰν κυρίῳ

25 Ada azért Dávid Ornánnak a szérûért hatszáz arany siklust.
So David gave Ornan six hundred shekels of gold by weight for the place.
καὶ ἔδωκεν δαυιδ τῷ ορνα ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ σίκλους χρυσίου ὁλκῆς ἑξακοσίους

26 És építe ott oltárt Dávid az Úrnak, és áldozék égõ- és hálaáldozatokkal és segítségül hívá az Urat, a ki meghallgatá õt, mennybõl tüzet [bocsátván] az égõáldozat oltárára.
And David put up an altar there to the Lord, offering burned offerings and peace-offerings with prayers to the Lord; and he gave him an answer from heaven, sending fire on the altar of burned offering.
καὶ ᾠκοδόμησεν δαυιδ ἐκεῖ θυσιαστήριον κυρίῳ καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου καὶ ἐβόησεν πρὸς κύριον καὶ ἐπήκουσεν αὐτῷ ἐν πυρὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τὸ θυσι αστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως καὶ κατανάλωσεν τὴν ὁλοκαύτωσιν

27 És parancsola az Úr az angyalnak; és betevé az õ kardját hüvelyébe.
Then the Lord gave orders to the angel, and he put back his sword into its cover.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς τὸν ἄγγελον καὶ κατέθηκεν τὴν ῥομφαίαν εἰς τὸν κολεόν

28 Abban az idõben, mikor látta Dávid, hogy az Úr õt meghallgatta a Jebuzeus Ornán szérûjén, áldozék ott.
At that time, when David saw that the Lord had given him an answer on the grain-floor of Ornan the Jebusite, he made an offering there.
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν τῷ ἰδεῖν τὸν δαυιδ ὅτι ἐπήκουσεν αὐτῷ κύριος ἐν τῷ ἅλῳ ορνα τοῦ ιεβουσαίου καὶ ἐθυσίασεν ἐκεῖ

29 (Az Úr sátora pedig, a melyet csinált vala Mózes a pusztában, és az égõáldozat oltára is akkor Gibeon magaslatán vala.
For the House of the Lord, which Moses had made in the waste land, and the altar of burned offerings, were at that time in the high place at Gibeon.
καὶ σκηνὴ κυρίου ἣν ἐποίησεν μωυσῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν βαμα ἐν γαβαων

30 És Dávid nem mehetett fel oda, hogy az Istent megengesztelje, mert igen megrettent volt az Úr angyalának kardjától.)
But David was not able to go before it to get directions from the Lord, so great was his fear of the sword of the angel of the Lord.
καὶ οὐκ ἠδύνατο δαυιδ τοῦ πορευθῆναι ἔμπροσθεν αὐτοῦ τοῦ ζητῆσαι τὸν θεόν ὅτι κατέσπευσεν ἀπὸ προσώπου τῆς ῥομφαίας ἀγγέλου κυρίου

1 Monda Dávid: Ez az Úr Istennek háza és az égõáldozatnak oltára Izráel számára.
Then David said, This is the house of the Lord God, and this is the altar for Israel's burned offerings.
καὶ εἶπεν δαυιδ οὗτός ἐστιν ὁ οἶκος κυρίου τοῦ θεοῦ καὶ τοῦτο τὸ θυσιαστήριον εἰς ὁλοκαύτωσιν τῷ ισραηλ

2 Megparancsolá azért Dávid, hogy gyûjtsék össze az Izráel földén való jövevényeket, a kiket kõvágókká tõn, hogy faragni való köveket vágnának, hogy az Isten házát megcsinálnák.
And David gave orders to get together all the men from strange lands who were in the land of Israel; and he put stone-cutters to work, cutting stones for building the house of God.
καὶ εἶπεν δαυιδ συναγαγεῖν πάντας τοὺς προσηλύτους ἐν γῇ ισραηλ καὶ κατέστησεν λατόμους λατομῆσαι λίθους ξυστοὺς τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ θεῷ

3 Továbbá sok vasat szerze Dávid szegeknek, az ajtókhoz és a foglalásokra; rezet is bõségesen minden mérték nélkül.
And he got together a great store of iron, for the nails for the doors and for the joins; and brass, more in weight than might be measured;
καὶ σίδηρον πολὺν εἰς τοὺς ἧλους τῶν θυρωμάτων καὶ τῶν πυλῶν καὶ τοὺς στροφεῖς ἡτοίμασεν δαυιδ καὶ χαλκὸν εἰς πλῆθος οὐκ ἦν σταθμός

4 Számtalan czédrusfát is; mert a Sídon és Tírus [város]beliek czédrusfákat bõségesen szállítának Dávidnak.
And cedar-trees without number, for the Zidonians and the men of Tyre came with a great amount of cedar-trees for David.
καὶ ξύλα κέδρινα οὐκ ἦν ἀριθμός ὅτι ἐφέροσαν οἱ σιδώνιοι καὶ οἱ τύριοι ξύλα κέδρινα εἰς πλῆθος τῷ δαυιδ

5 Mert monda Dávid: Az én fiam, Salamon, gyermek és igen gyenge, az Úrnak pedig nagy házat kell építeni, mely híres legyen és ékesség az egész világon; elkészítek [azért mindeneket] néki. Dávid azért [mindeneket] nagy bõségesen megszerze, minekelõtte meghalna.
And David said, Solomon my son is young and untested, and the house which is to be put up for the Lord is to be very great, a thing of wonder and glory through all countries; so I will make ready what is needed for it. So David got ready a great store of material before his death.
καὶ εἶπεν δαυιδ σαλωμων ὁ υἱός μου παιδάριον ἁπαλόν καὶ ὁ οἶκος τοῦ οἰκοδομῆσαι τῷ κυρίῳ εἰς μεγαλωσύνην ἄνω εἰς ὄνομα καὶ εἰς δόξαν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἑτοιμάσω αὐτῷ καὶ ἡτοίμασεν δαυιδ εἰς πλῆθος ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς αὐτοῦ

6 Hivatá azért Dávid az õ fiát, Salamont, és meghagyá néki, hogy az Úrnak, Izráel Istenének házat csináltasson.
Then he sent for his son Solomon, and gave him orders for the building of a house for the Lord, the God of Israel.
καὶ ἐκάλεσεν σαλωμων τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ θεῷ ισραηλ

7 És monda Dávid Salamonnak: [Édes] fiam, én elgondoltam vala szívemben, hogy az Úrnak, az én Istenemnek nevének házat építsek;
And David said to Solomon, My son, it was my desire to put up a house for the name of the Lord my God.
καὶ εἶπεν δαυιδ σαλωμων τέκνον ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ ψυχῇ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ

8 De az Úr ekképen szóla nékem, mondván: Sok vért ontottál, és sokat hadakoztál; ne építs az én nevemnek házat, mert sok vért ontottál ki a földre én elõttem.
But the word of the Lord came to me saying, You have taken lives without number and made great wars; I will not let you be the builder of a house for my name, because of the lives you have taken on the earth before my eyes.
καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμοὶ λόγος κυρίου λέγων αἷμα εἰς πλῆθος ἐξέχεας καὶ πολέμους μεγάλους ἐποίησας οὐκ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ ὀνόματί μου ὅτι αἵματα πολλὰ ἐξέχεας ἐπὶ τῆς γῆ ς ἐναντίον μου

9 Ímé fiad lészen néked, a kinek csendessége lészen, mert nyugodalmat adok néki minden körüle való ellenségeitõl; azért neveztetik Salamonnak, mert békességet és nyugodalmat adok Izráelnek az õ idejében.
But you will have a son who will be a man of rest; and I will give him rest from wars on every side. His name will be Solomon, and in his time I will give Israel peace and quiet;
ἰδοὺ υἱὸς τίκτεταί σοι οὗτος ἔσται ἀνὴρ ἀναπαύσεως καὶ ἀναπαύσω αὐτὸν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν κυκλόθεν ὅτι σαλωμων ὄνομα αὐτῷ καὶ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν δώσω ἐπὶ ισρα ηλ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ

10 Õ csinál az én nevemnek házat; õ lészen nékem fiam és én néki atyja leszek, és megerõsítem az õ királyságának trónját Izráel felett mindörökké.
He will be the builder of a house for my name; he will be to me a son, and I will be to him a father; and I will make the seat of his rule over Israel certain for ever.
οὗτος οἰκοδομήσει οἶκον τῷ ὀνόματί μου καὶ οὗτος ἔσται μοι εἰς υἱὸν κἀγὼ αὐτῷ εἰς πατέρα καὶ ἀνορθώσω θρόνον βασιλείας αὐτοῦ ἐν ισραηλ ἕως αἰῶνος

11 Most [édes] fiam legyen az Úr veled, hogy sikerüljön néked házat építeni az Úrnak, a te Istenednek, miképen szólott te felõled;
Now, my son, may the Lord be with you; and may you do well, and put up the house of the Lord your God, as he has said of you.
καὶ νῦν υἱέ μου ἔσται μετὰ σοῦ κύριος καὶ εὐοδώσει καὶ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ κυρίῳ θεῷ σου ὡς ἐλάλησεν περὶ σοῦ

12 De adjon az Úr néked értelmet és bölcseséget, mikor téged Izráel fölé helyez, hogy az Úrnak a te Istenednek törvényét megõrízzed.
Only may the Lord give you wisdom, and knowledge of his orders for Israel, so that you may keep the law of the Lord your God.
ἀλλ' ἢ δῴη σοι σοφίαν καὶ σύνεσιν κύριος καὶ κατισχύσαι σε ἐπὶ ισραηλ καὶ τοῦ φυλάσσεσθαι καὶ τοῦ ποιεῖν τὸν νόμον κυρίου τοῦ θεοῦ σου

13 Akkor jól lesz dolgod, ha a rendeléseket és a végzéseket megtartod és teljesíted azokat, a melyeket az Úr Mózes által parancsolt volt Izráelnek. Légy bátor, légy erõs, ne félj, és ne rettegj!
And all will go well for you, if you take care to keep the laws and the rules which the Lord gave to Moses for Israel: be strong and take heart; have no fear and do not be troubled.
τότε εὐοδώσει ἐὰν φυλάξῃς τοῦ ποιεῖν τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῇ ἐπὶ ισραηλ ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε μὴ φοβοῦ μηδὲ πτοηθῇς

14 Ímé én is az én szegénységemben szereztem az Úr házának [építésére] százezer tálentom aranyat és ezerszer ezer tálentom ezüstöt, és rezet, s vasat mérték nélkül, mert igen bõven van; fákat is, köveket is szerzettem; te is szerezz ezekhez.
Now see, poor though I am, I have got ready for the house of the Lord a hundred thousand talents of gold and a million talents of silver; and a weight of brass and iron greater than may be measured; and wood and stone have I made ready, and you may put more to it.
καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κατὰ τὴν πτωχείαν μου ἡτοίμασα εἰς οἶκον κυρίου χρυσίου ταλάντων ἑκατὸν χιλιάδας καὶ ἀργυρίου ταλάντων χιλίας χιλιάδας καὶ χαλκὸν καὶ σίδηρον οὗ οὐκ ἔστι ν σταθμός ὅτι εἰς πλῆθός ἐστιν καὶ ξύλα καὶ λίθους ἡτοίμασα καὶ πρὸς ταῦτα πρόσθες

15 Van néked sok mívesed, kõvágód, kõ- és fafaragód és mindenféle dologban bölcs mesterembered.
And you have a great number of workmen, cutters and workers of stone and wood, and experts in every sort of work,
καὶ μετὰ σοῦ εἰς πλῆθος ποιούντων ἔργα τεχνῖται καὶ οἰκοδόμοι λίθων καὶ τέκτονες ξύλων καὶ πᾶς σοφὸς ἐν παντὶ ἔργῳ

16 Az aranynak, ezüstnek, vasnak és réznek száma nincsen: [azért] kelj fel, láss hozzá, és az Úr legyen veled!
In gold and silver and brass and iron more than may be numbered. Up! then, and to work; and may the Lord be with you.
ἐν χρυσίῳ ἐν ἀργυρίῳ ἐν χαλκῷ καὶ ἐν σιδήρῳ οὐκ ἔστιν ἀριθμός ἀνάστηθι καὶ ποίει καὶ κύριος μετὰ σοῦ

17 Megparancsolá pedig Dávid Izráel összes fõembereinek, hogy [õk] is legyenek segítségül az õ fiának, Salamonnak, [ezt mondván]:
Then David gave orders to all the chiefs of Israel to give their help to Solomon his son, saying,
καὶ ἐνετείλατο δαυιδ τοῖς πᾶσιν ἄρχουσιν ισραηλ ἀντιλαβέσθαι τῷ σαλωμων υἱῷ αὐτοῦ

18 Avagy nincsen-é az Úr a ti Istentek ti veletek, a ki néktek békességet adott körösköröl? Mert az én hatalmam alá adá e földnek lakosait, és meghódolt e föld az Úr elõtt és az õ népe elõtt.
Is not the Lord your God with you? and has he not given you rest on every side? for the Lord has given the people of the land into my hands, and the land is overcome before the Lord and before his people.
οὐχὶ κύριος μεθ' ὑμῶν καὶ ἀνέπαυσεν ὑμᾶς κυκλόθεν ὅτι ἔδωκεν ἐν χερσὶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν καὶ ὑπετάγη ἡ γῆ ἐναντίον κυρίου καὶ ἐναντίον λαοῦ αὐτοῦ

19 No azért keressétek az Urat a ti Istenteket teljes szívetek és lelketek szerint, és felkelvén, az Úr Isten szentséges helyét csináljátok meg, hogy vigyétek az Úr szövetségének ládáját és az Istennek szentelt edényeket a házba, a mely építtetik az Úr nevének.
Now give your heart and soul to the worship of the Lord your God; and get to work on the building of the holy place of the Lord God, so that you may put the ark of the Lord's agreement and the holy vessels of God in the house which is to be made for the name of the Lord.
νῦν δότε καρδίας ὑμῶν καὶ ψυχὰς ὑμῶν τοῦ ζητῆσαι τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν καὶ ἐγέρθητε καὶ οἰκοδομήσατε ἁγίασμα κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν τοῦ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν διαθήκης κ υρίου καὶ σκεύη τὰ ἅγια τοῦ θεοῦ εἰς οἶκον τὸν οἰκοδομούμενον τῷ ὀνόματι κυρίου

1 Megvénhedék pedig Dávid és mikor igen koros volna: királylyá tevé az õ fiát, Salamont Izráel felett.
Now David was old and full of days; and he made his son Solomon king over Israel.
καὶ δαυιδ πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν καὶ ἐβασίλευσεν σαλωμων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ ισραηλ

2 És összegyûjté Izráel összes fejedelmeit, a papokat és a Lévitákat is.
And he got together all the chiefs of Israel, with the priests and the Levites.
καὶ συνήγαγεν τοὺς πάντας ἄρχοντας ισραηλ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευίτας

3 És megszámláltatának a Léviták, harmincz esztendõstõl fogva, és a kik annál idõsebbek valának; és azok száma fejenként, férfianként harmincznyolczezer volt.
And the Levites, all those of thirty years old and over, were numbered; and the number of them, by heads, man by man, was thirty-eight thousand.
καὶ ἠριθμήθησαν οἱ λευῖται ἀπὸ τριακονταετοῦς καὶ ἐπάνω καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν εἰς ἄνδρας τριάκοντα καὶ ὀκτὼ χιλιάδας

4 Ezek közül huszonnégyezeren az Úr háza teendõinek gondviselõi [valának,] és hatezeren tiszttartók és birák.
Of these, twenty-four thousand were to be overseers of the work of the house of the Lord, and six thousand were judges and men of authority;
ἀπὸ τούτων ἐργοδιῶκται ἐπὶ τὰ ἔργα οἴκου κυρίου εἴκοσι τέσσαρες χιλιάδες καὶ γραμματεῖς καὶ κριταὶ ἑξακισχίλιοι

5 Négyezeren ajtónállók; négyezeren pedig dícsérik vala az Urat [minden zengõ] szerszámokkal, melyeket [Dávid] készíttetett a dícséretre.
Four thousand were door-keepers; and four thousand gave praise to the Lord with the instruments which I made, said David, for giving praise.
καὶ τέσσαρες χιλιάδες πυλωροὶ καὶ τέσσαρες χιλιάδες αἰνοῦντες τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς ὀργάνοις οἷς ἐποίησεν τοῦ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ

6 És Dávid õket csoportokba osztá a Lévi fiai szerint: Gersonitákra, Kéhátitákra és Mérárikra.
And David put them into divisions under the names of the sons of Levi: Gershon, Kohath, and Merari.
καὶ διεῖλεν αὐτοὺς δαυιδ ἐφημερίας τοῖς υἱοῖς λευι τῷ γεδσων κααθ μεραρι

7 A Gersoniták közül valók valának Lahdán és Simhi.
Of the Gershonites: Ladan and Shimei.
καὶ τῷ παροσωμ τῷ εδαν καὶ τῷ σεμεϊ

8 Lahdán fiai: Jéhiel a fõ, Zétám és Joel hárman.
The sons of Ladan: Jehiel the chief, and Zetham and Joel, three.
υἱοὶ τῷ εδαν ὁ ἄρχων ιηλ καὶ ζεθομ καὶ ιωηλ τρεῖς

9 És a Simhi fiai: Selómit, Hásiel és Hárán, hárman; ezek voltak a Lahdán családjának fejei.
The sons of Shimei: Shelomoth and Haziel and Haran, three; these were the heads of the families of Ladan.
υἱοὶ σεμεϊ σαλωμιθ καὶ ιηλ καὶ αιδαν τρεῖς οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῷ εδαν

10 Simhi fiai: Jahát, Zina, Jéus és Béria; ezek négyen voltak Simhi fiai.
And the sons of Shimei: Jahath, Zizah and Jeush and Beriah; these four were the sons of Shimei.
καὶ τοῖς υἱοῖς σεμεϊ ιεθ καὶ ζιζα καὶ ιωας καὶ βεια οὗτοι υἱοὶ σεμεϊ τέσσαρες

11 Jahát volt a fõ, Zina második: de Jéus és Béria, mivel nem sok fiakat nemzének, az õ családjukban csak egy ágnak vétettek.
Jahath was the chief and Zizah the second; but Jeush and Beriah had only a small number of sons, so they were grouped together as one family.
καὶ ἦν ιεθ ὁ ἄρχων καὶ ζιζα ὁ δεύτερος καὶ ιωας καὶ βεια οὐκ ἐπλήθυναν υἱοὺς καὶ ἐγένοντο εἰς οἶκον πατριᾶς εἰς ἐπίσκεψιν μίαν

12 Kéhát fiai: Amrám, Ishár, Hebron és Uzziel, négyen.
The sons of Kohath: Amram, Izhar, Hebron, and Uzziel, four.
υἱοὶ κααθ αμβραμ ισσααρ χεβρων οζιηλ τέσσαρες

13 Amrám fiai: Áron és Mózes, Áron kiválasztatott, hogy felszenteltetnék a szentek szentje számára, õ és az õ fiai mindörökké, hogy jóillatot tennének az Úr elõtt, és szolgálnának néki, s az õ nevében [a népet] megáldanák mindörökké.
The sons of Amram: Aaron and Moses; and Aaron was made separate and holy, he and his sons for ever, for the care of the most holy things and the burning of offerings before the Lord, to do his work and give blessings in his name for ever.
υἱοὶ αμβραμ ααρων καὶ μωυσῆς καὶ διεστάλη ααρων τοῦ ἁγιασθῆναι ἅγια ἁγίων αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος τοῦ θυμιᾶν ἐναντίον τοῦ κυρίου λειτουργεῖν καὶ ἐπεύχεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος

14 Mózesnek, az Isten emberének fiai pedig számláltatának a Lévi nemzetségei közé.
And the sons of Moses, the man of God, were put into the list of the tribe of Levi.
καὶ μωυσῆς ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ υἱοὶ αὐτοῦ ἐκλήθησαν εἰς φυλὴν τοῦ λευι

15 Mózes fiai: Gerson és Eliézer.
The sons of Moses: Gershom and Eliezer.
υἱοὶ μωυσῆ γηρσαμ καὶ ελιεζερ

16 Gerson fiai: Sébuel a fõ.
The sons of Gershom: Shebuel the first.
υἱοὶ γηρσαμ σουβαηλ ὁ ἄρχων

17 Eliézer fiai voltak: Rehábia a fõ. Eliézernek nem volt több fia; de a Rehábia fiai igen megsokasodtak vala.
And the sons of Eliezer: Rehabiah the first; and Eliezer had no other sons, but Rehabiah had a great number.
καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ ελιεζερ ρααβια ὁ ἄρχων καὶ οὐκ ἦσαν τῷ ελιεζερ υἱοὶ ἕτεροι καὶ υἱοὶ ρααβια ηὐξήθησαν εἰς ὕψος

18 Ishár fiai: Selómit, a ki fõ vala.
The sons of Izhar: Shelomith the first.
υἱοὶ ισσααρ σαλωμωθ ὁ ἄρχων

19 Hebron fiai: Jéria a fõ, Amárja második, Jaháziel harmadik és Jékámám negyedik.
The sons of Hebron: Jeriah the first, Amariah the second, Jahaziel the third, and Jekameam the fourth.
υἱοὶ χεβρων ιδουδ ὁ ἄρχων αμαδια ὁ δεύτερος οζιηλ ὁ τρίτος ικεμιας ὁ τέταρτος

20 Uzziel fiai: Mika a fõ, és Isija második.
The sons of Uzziel: Micah the first, and Isshiah the second.
υἱοὶ οζιηλ μιχας ὁ ἄρχων καὶ ισια ὁ δεύτερος

21 Mérári fiai: Mákhli és Músi; Mákhli fiai: Eleázár és Kis.
The sons of Merari: Mahli and Mushi; the sons of Mahli: Eleazar and Kish.
υἱοὶ μεραρι μοολι καὶ μουσι υἱοὶ μοολι ελεαζαρ καὶ κις

22 Meghala pedig Eleázár és nem voltak néki fiai, hanem leányai, a kiket a saját atyjokfiai, a Kis fiai vettek el.
And at his death Eleazar had no sons, but only daughters, and their relations, the sons of Kish, took them as wives.
καὶ ἀπέθανεν ελεαζαρ καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ ἀλλ' ἢ θυγατέρες καὶ ἔλαβον αὐτὰς υἱοὶ κις ἀδελφοὶ αὐτῶν

23 Músi fiai: Mákhli, Eder és Jeremót, hárman.
The sons of Mushi: Mahli and Eder and Jeremoth, three.
υἱοὶ μουσι μοολι καὶ εδερ καὶ ιαριμωθ τρεῖς

24 Ezek Lévi fiai családjaik szerint, a családfõk, az õ megszámláltatásuk szerint, neveik száma szerint fejenként, a kik az Úr házában szolgáltak, húsz éves korban és azon felül.
These were the sons of Levi, grouped by families, the heads of the families of those who were numbered by name, by heads, all those of twenty years old and over who did the work of the house of the Lord.
οὗτοι υἱοὶ λευι κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν ἄρχοντες τῶν πατριῶν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν ποιοῦντες τὰ ἔργα λειτουργίας οἴκου κυρίου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω

25 Mert ezt mondotta vala Dávid: Az Úr, az Izráel Istene nyugodalmat adott az õ népének, és Jeruzsálemben lakozik mindörökké;
For David said, The Lord, the God of Israel, has given his people rest, and he has made his resting-place in Jerusalem for ever;
ὅτι εἶπεν δαυιδ κατέπαυσεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ τῷ λαῷ αὐτοῦ καὶ κατεσκήνωσεν ἐν ιερουσαλημ ἕως αἰῶνος

26 Azért a Lévitáknak sem kell többé hordozni az [Isten] hajlékát, s mindazokat az eszközöket, [a melyek] az õ szolgálatához valók.
And from now, there will be no need for the House of the Lord, and the vessels used in it, to be moved about by the Levites.
καὶ οἱ λευῖται οὐκ ἦσαν αἴροντες τὴν σκηνὴν καὶ τὰ πάντα σκεύη αὐτῆς εἰς τὴν λειτουργίαν αὐτῆς

27 Annakokáért Dávidnak utolsó rendelése szerint megszámláltattak a Lévi fiai, húsz éves korban és azon felül.
So among the last acts of David was the numbering of the sons of Levi, from twenty years old and over.
ὅτι ἐν τοῖς λόγοις δαυιδ τοῖς ἐσχάτοις ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς υἱῶν λευι ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω

28 Mert az õ helyök az Áron fiai mellett van, hogy szolgáljanak az Úr házában és annak pitvaraiban, kamaráiban, és mindenféle szent [edények] tisztítása és az Isten házának szolgálatja által.
Their place was by the side of the sons of Aaron in all the work of the house of the Lord, in the open spaces and in the rooms, in the making clean of all the holy things, in doing all the work of the house of the Lord,
ὅτι ἔστησεν αὐτοὺς ἐπὶ χεῖρα ααρων τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου ἐπὶ τὰς αὐλὰς καὶ ἐπὶ τὰ παστοφόρια καὶ ἐπὶ τὸν καθαρισμὸν τῶν πάντων ἁγίων καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα λειτουργίας οἴκου τοῦ θεοῦ

29 És hogy [gondot viseljenek] a szent kenyerekre, az ételáldozathoz való lisztlángra, a kovász nélkül való lepényekre, a serpenyõben fõttre és pirítottra, minden mértékre és mérõre.
The holy bread was in their care, and the crushed grain for the meal offering, of unleavened cakes or meal cooked over the fire or in water; they had control of all sorts of weights and measures;
εἰς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως εἰς τὴν σεμίδαλιν τῆς θυσίας καὶ εἰς τὰ λάγανα τὰ ἄζυμα καὶ εἰς τήγανον καὶ εἰς τὴν πεφυραμένην καὶ εἰς πᾶν μέτρον

30 És hogy álljanak az Úrnak tiszteletére és dícséretére, úgy reggel, mint este;
They had to take their places every morning to give praise and make melody to the Lord, and in the same way at evening;
καὶ τοῦ στῆναι πρωὶ τοῦ αἰνεῖν ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ καὶ οὕτως τὸ ἑσπέρας

31 És hogy áldozzanak az Úrnak minden égõáldozattal, minden szombaton, a hónapok elsõ napjain és a szokott ünnepeken [bizonyos] szám szerint, a mint szükség vala, szüntelen az Úr elõtt;
At every offering of burned offerings to the Lord, on Sabbaths, and at the new moons, and on the regular feasts, in the number ordered by the law, at all times before the Lord;
καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἀναφερομένων ὁλοκαυτωμάτων τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νεομηνίαις καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς κατὰ ἀριθμὸν κατὰ τὴν κρίσιν ἐπ' αὐτοῖς διὰ παντὸς τῷ κυρίῳ

32 És hogy szorgalmasan õrizzék a gyülekezet sátorát, õrizzék a szenthelyet, és hogy vigyázzanak az õ atyjokfiainak, az Áron fiainak szolgálatjánál az Úr házában.
And they had the care of the Tent of meeting and the holy place, under the direction of the sons of Aaron their brothers, for the work of the house of the Lord.
καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακὰς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ τὰς φυλακὰς υἱῶν ααρων ἀδελφῶν αὐτῶν τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου

1 Az Áron fiainak is voltak rendjeik. Áron fiai: Nádáb, Abihú, Eleázár és Itamár.
Now the divisions into which the sons of Aaron were grouped were these: the sons of Aaron, Nadab and Abihu, Eleazar and Ithamar.
καὶ τοῖς υἱοῖς ααρων διαιρέσεις υἱοὶ ααρων ναδαβ καὶ αβιουδ ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ

2 Nádáb és Abihú még atyjuk elõtt meghaltak és fiaik nem valának, azért Eleázár és Itamár viselék a papságot.
But Nadab and Abihu came to their end before their father, and had no children; so Eleazar and Ithamar did the work of priests.
καὶ ἀπέθανεν ναδαβ καὶ αβιουδ ἐναντίον τοῦ πατρὸς αὐτῶν καὶ υἱοὶ οὐκ ἦσαν αὐτοῖς καὶ ἱεράτευσεν ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ υἱοὶ ααρων

3 És elosztá õket Dávid és Sádók, ki az Eleázár fiai közül vala, és Ahimélek, ki az Itamár fiai közül vala, az õ tisztök szerint a szolgálatra.
And David, with Zadok of the sons of Eleazar, and Ahimelech of the sons of Ithamar, made distribution of them into their positions for their work.
καὶ διεῖλεν αὐτοὺς δαυιδ καὶ σαδωκ ἐκ τῶν υἱῶν ελεαζαρ καὶ αχιμελεχ ἐκ τῶν υἱῶν ιθαμαρ κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν

4 Eleázár fiai között pedig több fõember találtaték, mint az Itamár fiai között, mikor elosztá õket. Az Eleázár fiai között családjaik szerint tizenhat fõember volt; az Itamár fiai közül, családjaik szerint, nyolcz.
And there were more chiefs among the sons of Eleazar than among the sons of Ithamar; and this is how they were grouped: of the sons of Eleazar there were sixteen, all heads of families; and of the sons of Ithamar, heads of families, there were eight.
καὶ εὑρέθησαν υἱοὶ ελεαζαρ πλείους εἰς ἄρχοντας τῶν δυνατῶν παρὰ τοὺς υἱοὺς ιθαμαρ καὶ διεῖλεν αὐτούς τοῖς υἱοῖς ελεαζαρ ἄρχοντας εἰς οἴκους πατριῶν ἓξ καὶ δέκα καὶ τοῖς υἱοῖς ιθαμαρ ὀκτὼ κατ' οἴκους πατριῶν

5 Eloszták pedig õket sors által válogatás nélkül, mert a szenthelynek fejedelmei és Istennek fejedelmei valának úgy az Eleázár, mint az Itamár fiai közül valók.
So they were put into groups, by the Lord's decision, one with another; for there were rulers of the holy place and rulers of the house of God among the sons of Eleazar and the sons of Ithamar.
καὶ διεῖλεν αὐτοὺς κατὰ κλήρους τούτους πρὸς τούτους ὅτι ἦσαν ἄρχοντες τῶν ἁγίων καὶ ἄρχοντες κυρίου ἐν τοῖς υἱοῖς ελεαζαρ καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς ιθαμαρ

6 És beírá õket Semája, a Nétanéel fia, a Lévi [nemzetségébõl] való íródeák, a király elõtt és a fejedelmek elõtt, Sádók pap elõtt; Ahimélek elõtt, ki Abjátár fia vala, és a papoknak és Lévitáknak családfõi elõtt. Egy család sorsoltatott az Eleázár és egy az Itamár [nemzetségébõl.]
And Shemaiah, the son of Nethanel the scribe, who was a Levite, put down their names in writing, the king being present with the rulers, and Zadok the priest, and Ahimelech, the son of Abiathar, and the heads of families of the priests and the Levites; one family being taken for Eleazar and then one for Ithamar, and so on.
καὶ ἔγραψεν αὐτοὺς σαμαιας υἱὸς ναθαναηλ ὁ γραμματεὺς ἐκ τοῦ λευι κατέναντι τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ σαδωκ ὁ ἱερεὺς καὶ αχιμελεχ υἱὸς αβιαθαρ καὶ ἄρχοντες τ ῶν πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν οἴκου πατριᾶς εἷς εἷς τῷ ελεαζαρ καὶ εἷς εἷς τῷ ιθαμαρ

7 Esék pedig az elsõ sors Jojáribra; a második Jedájára;
Now the first name to come out was that of Jehoiarib; the second Jedaiah,
καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πρῶτος τῷ ιαριβ τῷ ιδεϊα ὁ δεύτερος

8 Hárimra a harmadik; Seórimra a negyedik;
The third Harim, the fourth Seorim,
τῷ χαρημ ὁ τρίτος τῷ σεωριμ ὁ τέταρτος

9 Málkijára az ötödik; Mijáminra a hatodik;
The fifth Malchijah, the sixth Mijamin,
τῷ μελχια ὁ πέμπτος τῷ μιαμιν ὁ ἕκτος

10 Hakkósra a hetedik; Abijára a nyolczadik;
The seventh Hakkoz, the eighth Abijah,
τῷ κως ὁ ἕβδομος τῷ αβια ὁ ὄγδοος

11 Jésuára a kilenczedik; Sekániára a tizedik;
The ninth Jeshua, the tenth Shecaniah,
τῷ ἰησοῦ ὁ ἔνατος τῷ σεχενια ὁ δέκατος

12 Eliásibra a tizenegyedik; Jákimra a tizenkettedik;
The eleventh Eliashib, the twelfth Jakim,
τῷ ελιασιβ ὁ ἑνδέκατος τῷ ιακιμ ὁ δωδέκατος

13 Huppára a tizenharmadik; Jésebeábra a tizennegyedik;
The thirteenth Huppah, the fourteenth Jeshebeab,
τῷ οχχοφφα ὁ τρισκαιδέκατος τῷ ισβααλ ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος

14 Bilgára a tizenötödik; Immérre a tizenhatodik;
The fifteenth Bilgah, the sixteenth Immer,
τῷ βελγα ὁ πεντεκαιδέκατος τῷ εμμηρ ὁ ἑκκαιδέκατος

15 Hézirre a tizenhetedik; Hápisesre a tizennyolczadik;
The seventeenth Hezir, the eighteenth Happizzez,
τῷ χηζιρ ὁ ἑπτακαιδέκατος τῷ αφεσση ὁ ὀκτωκαιδέκατος

16 Petáhiára a tizenkilenczedik; Jéhezkelre a huszadik;
The nineteenth Pethahiah, the twentieth Jehezkel,
τῷ φεταια ὁ ἐννεακαιδέκατος τῷ εζεκηλ ὁ εἰκοστός

17 Jákinra a huszonegyedik; Gámulra a huszonkettedik;
The twenty-first Jachin, the twenty-second Gamul,
τῷ ιαχιν ὁ εἷς καὶ εἰκοστός τῷ γαμουλ ὁ δεύτερος καὶ εἰκοστός

18 Delájára a huszonharmadik; Maáziára a huszonnegyedik.
The twenty-third Delaiah, the twenty-fourth Maaziah.
τῷ δαλαια ὁ τρίτος καὶ εἰκοστός τῷ μαασαι ὁ τέταρτος καὶ εἰκοστός

19 Ez az õ hivatalos rendjök szolgálatukban, hogy bejárnának az Úr házába sorban, az õ atyjoknak Áronnak rendelése szerint, a mint megparancsolta volt néki az Úr, Izráel Istene.
So they were put into their different groups, to take their places in the house of the Lord, in agreement with the rules made by Aaron their father, as the Lord, the God of Israel, had given him orders.
αὕτη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν τοῦ εἰσπορεύεσθαι εἰς οἶκον κυρίου κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν διὰ χειρὸς ααρων πατρὸς αὐτῶν ὡς ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ι σραηλ

20 A mi Lévi többi fiait illeti: az Amrám fiai közül [vala] Subáel; a Subáel fiai közül Jehdéja.
And of the rest of the sons of Levi: of the sons of Amram, Shubael; of the sons of Shubael, Jehdeiah.
καὶ τοῖς υἱοῖς λευι τοῖς καταλοίποις τοῖς υἱοῖς αμβραμ σουβαηλ τοῖς υἱοῖς σουβαηλ ιαδια

21 A [mi illeti] Rehábiát: a Rehábia fiai közül Issija vala fõ.
Of Rehabiah; of the sons of Rehabiah, Isshiah the chief.
τῷ ρααβια ὁ ἄρχων ιεσιας

22 Az Ishár fiai közül Selómót; és a Selómót fiai közül Jahát.
Of the Izharites, Shelomoth; of the sons of Shelomoth, Jahath.
καὶ τῷ ισσαρι σαλωμωθ τοῖς υἱοῖς σαλωμωθ ιαθ

23 A [Hebron] fiai közül [elsõ] vala []Jérija, Amárja második, Jaháziel harmadik, Jekámhám negyedik.
And the sons of Hebron: Jeriah the chief, Amariah the second, Jahaziel the third, Jekameam the fourth.
υἱοὶ ιεδιου αμαδια ὁ δεύτερος ιαζιηλ ὁ τρίτος ιοκομ ὁ τέταρτος

24 Uzziel fiai: Mika; a Mika fiai közül Sámir.
The sons of Uzziel, Micah; of the sons of Micah, Shamir.
υἱοὶ οζιηλ μιχα υἱοὶ μιχα σαμηρ

25 Mika atyjafia Issija; Issija fiai közül Zekáriás.
The brother of Micah, Isshiah; of the sons of Isshiah, Zechariah.
ἀδελφὸς μιχα ισια υἱοὶ ισια ζαχαρια

26 Mérári fiai: Mákhli és Músi; Jaázija fia, Bénó.
The sons of Merari: Mahli and Mushi; the sons of Jaaziah.
υἱοὶ μεραρι μοολι καὶ μουσι υἱοὶ οζια υἱοὶ βοννι

27 Mérárinak Jaázijától, az õ fiától való fiai: Sohám, Zakkúr és Hibri.
The sons of Merari: of Jaaziah, Shoham and Zaccur and Ibri.
υἱοὶ μεραρι τῷ οζια υἱοὶ αὐτοῦ ισοαμ καὶ ζακχουρ καὶ αβδι

28 Mákhlitól [vala] Eleázár, és ennek nem valának fiai.
Of Mahli: Eleazar, who had no sons.
τῷ μοολι ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ καὶ ἀπέθανεν ελεαζαρ καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοί

29 Kistõl: a Kis fiai közül való volt Jérakhméel.
Of Kish: the sons of Kish, Jerahmeel.
τῷ κις υἱοὶ τοῦ κις ιραμαηλ

30 Músi fiai: Mákhli, Eder és Jérimót. Ezek a Léviták fiai az õ családjaik szerint.
And the sons of Mushi: Mahli and Eder and Jerimoth. These were the sons of the Levites by their families.
καὶ υἱοὶ τοῦ μουσι μοολι καὶ εδερ καὶ ιαριμωθ οὗτοι υἱοὶ τῶν λευιτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν

31 Ezek is sorsot vetének az õ atyjokfiaival az Áron fiaival együtt Dávid király elõtt, Sádók és Ahimélek elõtt, és a papok és Léviták családfõi elõtt, a fõ a kisebbekkel egyformán.
Selection was made of these in the same way as of their brothers the sons of Aaron, David the king being present, with Zadok, and Ahimelech, and the heads of families of the priests and of the Levites; the families of the chief in the same way as those of his younger brother.
καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ κλήρους καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν υἱοὶ ααρων ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ σαδωκ καὶ αχιμελεχ καὶ ἀρχόντων πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν πατριάρχαι ααραβ καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ νεώτεροι

1 Dávid és a sereg fõvezérei a szolgálatra kijelölék az Asáf, Hémán és Jédutun fiait, hogy prófétáljanak cziterákkal, lantokkal és czimbalmokkal. Azok száma, a kik e szolgálatra [rendeltettek,] az õ szolgálatuk szerint:
Further, David and the chiefs of the servants of the holy place made selection of certain of the sons of Asaph and of Heman and of Jeduthun for the work of prophets, to make melody with corded instruments and brass; and the number of the men for the work they had to do was:
καὶ ἔστησεν δαυιδ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως εἰς τὰ ἔργα τοὺς υἱοὺς ασαφ καὶ αιμαν καὶ ιδιθων τοὺς ἀποφθεγγομένους ἐν κινύραις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν ἐργαζομένων ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν

2 Az Asáf fiai közül: Zakkúr, József, Nétánia és Asaréla, az Asáf fiai Asáf mellett, a ki a király mellett prófétál vala.
Of the sons of Asaph: Zaccur and Joseph and Nethaniah and Asharelah, sons of Asaph; under the direction of Asaph, acting as a prophet under the orders of the king;
υἱοὶ ασαφ ζακχουρ καὶ ιωσηφ καὶ ναθανιας καὶ εραηλ υἱοὶ ασαφ ἐχόμενοι ασαφ τοῦ προφήτου ἐχόμενοι τοῦ βασιλέως

3 A Jédutun [fiai] közül: A Jédutun fiai Gedália, Séri, Jésája, Hasábia, Mattithia [és] [Simei,] hatan cziterával az õ atyjok Jédutun mellett, a ki az Úr tiszteletére és dícséretére prófétál vala.
Of Jeduthun: the six sons of Jeduthun, Gedaliah and Zeri and Jeshaiah, Hashabiah and Mattithiah; under the direction of their father Jeduthun who, acting as a prophet, with corded instruments gave praise and glory to the Lord.
τῷ ιδιθων υἱοὶ ιδιθων γοδολια καὶ σουρι καὶ ισαια καὶ σεμεϊ καὶ ασαβια καὶ ματταθιας ἓξ μετὰ τὸν πατέρα αὐτῶν ιδιθων ἐν κινύρᾳ ἀνακρουόμενοι ἐξομολόγησιν καὶ αἴνεσιν τῷ κυρίῳ

4 A Hémán [fiai] közül: Hémán fiai: Bukkija, Mattánia, Uzziel, Sébuel, Jérimót, Hanánia, Hanáni, Eliáta, Giddálti, Romámti-Ezer, Josbekása, Mallóti, Hótir, Maháziót.
Of Heman, the sons of Heman: Bukkiah, Mattaniah, Uzziel, Shebuel and Jerimoth, Hananiah, Hanani, Eliathah, Giddalti and Romamti-ezer, Joshbekashah, Mallothi, Hothir, Mahazioth;
τῷ αιμανι υἱοὶ αιμαν βουκιας καὶ μανθανιας καὶ αζαραηλ καὶ σουβαηλ καὶ ιεριμωθ καὶ ανανιας καὶ ανανι καὶ ηλιαθα καὶ γοδολλαθι καὶ ρωμεμθι-ωδ καὶ ιεσβακασα καὶ μαλληθι καὶ ωθηρι καὶ μεαζωθ

5 Ezek mind Hémán fiai, a ki az Isten beszédeiben a király látnoka a [hatalom] szarvának emelésére. Az Isten Hémánnak tizennégy fiút és három leányt ada.
All these were sons of Heman, the king's seer in the words of God. And to make great his power God gave Heman fourteen sons and three daughters.
πάντες οὗτοι υἱοὶ τῷ αιμαν τῷ ἀνακρουομένῳ τῷ βασιλεῖ ἐν λόγοις θεοῦ ὑψῶσαι κέρας καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ αιμαν υἱοὺς δέκα τέσσαρας καὶ θυγατέρας τρεῖς

6 Ezek mindnyájan az õ atyjuk mellett valának, a kik az Úr házában énekelnek vala czimbalmokkal, lantokkal és cziterákkal az Isten házának szolgálatában, a királynak, Asáfnak, Jédutunnak és Hémánnak parancsolata szerint.
All these, under the direction of their father, made music in the house of the Lord, with brass and corded instruments, for the worship of the house of God; Asaph, Jeduthun, and Heman being under the orders of the king.
πάντες οὗτοι μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὑμνῳδοῦντες ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις ἐχόμενα τοῦ βασιλέως καὶ ασαφ καὶ ιδιθων καὶ αιμανι

7 Ezeknek száma testvéreikkel együtt, a kik jártasok valának az Úr énekében, mindnyájan tudósok, kétszáznyolczvannyolcz vala.
And the number of them, with their brothers who were trained and expert in making melody to the Lord, was two hundred and eighty-eight.
καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μετὰ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν δεδιδαγμένοι ᾄδειν κυρίῳ πᾶς συνίων διακόσιοι ὀγδοήκοντα καὶ ὀκτώ

8 És sorsot vetének a szolgálat sorrendjére nézve, kicsiny és nagy, tanító és tanítvány egyaránt.
And selection was made of them for their special work, all having equal chances, small as well as great, the teacher as the learner.
καὶ ἔβαλον καὶ αὐτοὶ κλήρους ἐφημεριῶν κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν τελείων καὶ μανθανόντων

9 És esék az elsõ sors az Asáf [fiára,] Józsefre; Gedáliára a második. Õ és testvérei tizenketten valának.
Now of the group of Asaph, the first name to come out was Joseph; the second Gedaliah; he and his brothers and sons were twelve?
καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πρῶτος υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ τῷ ασαφ τῷ ιωσηφ γοδολια ὁ δεύτερος ηνια ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ υἱοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

10 A harmadik Zakkúrra, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The third Zaccur, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ τρίτος ζακχουρ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

11 Negyedik Jisrire [esék], kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The fourth Izri, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ τέταρτος ιεσδρι υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

12 Ötödik Nétániára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The fifth Nethaniah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ πέμπτος ναθανιας υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

13 Hatodik Bukkijára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The sixth Bukkiah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ἕκτος βουκιας υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

14 Hetedik Jésarelára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The seventh Jesharelah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ἕβδομος ισεριηλ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

15 Nyolczadik Jésájára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The eighth Jeshaiah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ὄγδοος ιωσια υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

16 Kilenczedik Mattániára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The ninth Mattaniah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ἔνατος μανθανιας υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

17 Tizedik Simeire, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The tenth Shimei, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ δέκατος σεμεϊ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

18 Tizenegyedik Azárelre, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The eleventh Azarel, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ἑνδέκατος αζαρια υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

19 Tizenkettedik Hasábiára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The twelfth Hashabiah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ δωδέκατος ασαβια υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

20 Tizenharmadik Subáelre, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The thirteenth Shubael, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ τρισκαιδέκατος σουβαηλ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

21 Tizennegyedik Mattithiára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The fourteenth Mattithiah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος ματταθιας υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

22 Tizenötödik Jérimótra, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The fifteenth Jeremoth, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ πεντεκαιδέκατος ιεριμωθ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

23 Tizenhatodik Hanániára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The sixteenth Hananiah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ἑκκαιδέκατος ανανιας υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

24 Tizenhetedik Josbekására, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The seventeenth Joshbekashah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ἑπτακαιδέκατος ιεσβακασα υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

25 Tizennyolczadik Hanánira, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The eighteenth Hanani, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ὀκτωκαιδέκατος ανανι υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

26 Tizenkilenczedik Mallótira, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The nineteenth Mallothi, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ἐννεακαιδέκατος μελληθι υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

27 Huszadik Eliátára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The twentieth Eliathah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ εἰκοστὸς ελιαθα υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

28 Huszonegyedik Hótirra, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The twenty-first Hothir, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ εἰκοστὸς πρῶτος ηθιρ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

29 Huszonkettedik Giddáltire, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The twenty-second Giddalti, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ εἰκοστὸς δεύτερος γοδολλαθι υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

30 Huszonharmadik Maháziótra, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The twenty-third Mahazioth, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ τρίτος καὶ εἰκοστὸς μεαζωθ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

31 Huszonnegyedik Romámti-Ezerre, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
The twenty-fourth Romamti-ezer, with his sons and his brothers, twelve.
ὁ τέταρτος καὶ εἰκοστὸς ρωμεμθι-ωδ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

1 Az ajtónállók rendje ez: A Kóriták közül Meselémiás, a Kóré fia, a ki az Asáf fiai közül való volt.
For the divisions of the door-keepers: of the Korahites, Meshelemiah, the son of Kore, of the sons of Ebiasaph.
εἰς διαιρέσεις τῶν πυλῶν υἱοῖς κορεϊμ μοσολλαμια υἱὸς κωρη ἐκ τῶν υἱῶν αβιασαφ

2 A Meselémiás fiai közül elsõszülött Zekária, Jédiáel második, Zebádia harmadik és Játniel negyedik,
And Meshelemiah had sons: Zechariah the oldest, Jediael the second, Zebadiah the third, Jathniel the fourth,
καὶ τῷ μοσολλαμια υἱοί ζαχαριας ὁ πρωτότοκος ιδιηλ ὁ δεύτερος ζαβαδιας ὁ τρίτος ιεθνουηλ ὁ τέταρτος

3 Elám ötödik, Jóhanán hatodik, Eljehoénai hetedik.
Elam the fifth, Jehohanan the sixth, Eliehoenai the seventh.
ωλαμ ὁ πέμπτος ιωαναν ὁ ἕκτος ελιωηναι ὁ ἕβδομος

4 Obed-Edom fiai közül: Semája elsõszülött, Józabád második, Jóah harmadik, Sákár negyedik, Nétanéel ötödik,
And Obed-edom had sons: Shemaiah the oldest, Jehozabad the second, Joah the third, and Sacar the fourth, and Nethanel the fifth,
καὶ τῷ αβδεδομ υἱοί σαμαιας ὁ πρωτότοκος ιωζαβαδ ὁ δεύτερος ιωαα ὁ τρίτος σωχαρ ὁ τέταρτος ναθαναηλ ὁ πέμπτος

5 Ammiel hatodik, Issakhár hetedik, Pehullétai nyolczadik, mert az Isten megáldotta vala õt.
Ammiel the sixth, Issachar the seventh, Peullethai the eighth; for the blessing of God was on him.
αμιηλ ὁ ἕκτος ισσαχαρ ὁ ἕβδομος φολλαθι ὁ ὄγδοος ὅτι εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός

6 Az õ fiának, Semájának is születtek fiai, a kik családjukban uralkodtak, mert erõs vitézek valának.
And Shemaiah his son had sons, rulers over the family of their father, for they were able men.
καὶ τῷ σαμαια υἱῷ αὐτοῦ ἐτέχθησαν υἱοὶ τοῦ πρωτοτόκου ρωσαι εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτοῦ ὅτι δυνατοὶ ἦσαν

7 Semája fiai: Othni, Refáel, Obed, Elzabád, kinek testvérei igen erõs férfiak valának, Elihu és Sémákiás.
The sons of Shemaiah: Othni and Rephael and Obed, Elzabad, whose brothers were great men of war, Elihu and Semachiah.
υἱοὶ σαμαια γοθνι καὶ ραφαηλ καὶ ωβηδ καὶ ελζαβαδ καὶ αχιου υἱοὶ δυνατοί ελιου καὶ σαβχια καὶ ισβακωμ

8 Ezek mindnyájan Obed-Edom fiai közül valók; mind õ magok, mind fiaik és testvéreik derék férfiak valának, erõsek a szolgálatra; hatvanketten Obed-Edomtól valók.
All these were sons of Obed-edom: they and their sons and their brothers, able men and strong for the work; sixty-two sons of Obed-edom.
πάντες ἀπὸ τῶν υἱῶν αβδεδομ αὐτοὶ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν καὶ υἱοὶ αὐτῶν ποιοῦντες δυνατῶς ἐν τῇ ἐργασίᾳ οἱ πάντες ἑξήκοντα δύο τῷ αβδεδομ

9 Meselémiásnak is fiai és testvérei tizennyolczan erõs férfiak valának.
Meshelemiah had sons and brothers, eighteen able men.
καὶ τῷ μοσολλαμια υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ δέκα καὶ ὀκτὼ δυνατοί

10 Hósának is, a Mérári fiai közül, valának fiai, kik között Simri volt a fõ, nem mintha elsõszülött volna, hanem mivel az õ atyja õt akará választani fõnek;
And Hosah, a son of the children of Merari, had sons: Shimri the chief (for though he was not the oldest, his father made him chief);
καὶ τῷ ωσα τῶν υἱῶν μεραρι υἱοὶ φυλάσσοντες τὴν ἀρχήν ὅτι οὐκ ἦν πρωτότοκος καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἄρχοντα

11 Hilkiás a második, Tebáliás a harmadik, Zekária negyedik; mindnyájan a Hósa fiai és testvérei, tizenhárman.
Hilkiah the second, Tebaliah the third, Zechariah the fourth: Hosah had thirteen sons and brothers.
τῆς διαιρέσεως τῆς δευτέρας ταβλαι ὁ τρίτος ζαχαριας ὁ τέταρτος πάντες οὗτοι υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ τῷ ωσα τρισκαίδεκα

12 Ezek között osztaték el az ajtónállás tiszte a fõemberek által, hogy az õ atyjokfiaival együtt vigyáznának és szolgálnának az Úr házában.
Of these were the divisions of the door-keepers, men of authority, having responsible positions like their brothers to be servants in the house of the Lord.
τούτοις αἱ διαιρέσεις τῶν πυλῶν τοῖς ἄρχουσι τῶν δυνατῶν ἐφημερίαι καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου

13 És sorsot vetének kicsiny és nagy egyaránt az õ családjaik szerint mindenik kapura.
And the families were taken by the decision of the Lord for every door; the small family had the same chance as the great.
καὶ ἔβαλον κλήρους κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς πυλῶνα καὶ πυλῶνα

14 És esék a napkelet felé való [kapunak õrizete] sors szerint Selémiásra; Zekáriára pedig, az õ fiára, a ki bölcs tanácsadó vala, mikor sorsot vetének, esék az északi [kapu] sors szerint.
And the care of the door on the east came out for Shelemiah. Then the name of Zechariah his son, a man wise in discussion, came out, and the door on the north was given to him.
καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος τῶν πρὸς ἀνατολὰς τῷ σαλαμια καὶ ζαχαρια υἱοὶ ιωας τῷ μελχια ἔβαλον κλήρους καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος βορρᾶ

15 Obed-Edomnak a déli [kapu;] az õ fiainak pedig a kincstartó ház.
To Obed-edom, that on the south; and to his sons, the store-house.
τῷ αβδεδομ νότον κατέναντι οἴκου εσεφιν

16 Suppimnak és Hósának a napnyugotra való [kapu,] a Salléketh kapuval együtt a felmenõ töltésen, egyik õrizõhely szemben a másikkal.
To Hosah, the door on the west, by the door of Shallecheth, at the footway which goes up, watch by watch.
εἰς δεύτερον τῷ ωσα πρὸς δυσμαῖς μετὰ τὴν πύλην παστοφορίου τῆς ἀναβάσεως φυλακὴ κατέναντι φυλακῆς

17 Napkelet felé vala hat Lévita; észak felé minden napra négy; délre is minden napra négy; a kincstartó háznál kettõ-kettõ.
On the east were six Levites a day, and on the north and the south four a day, and for the store-house two and two.
πρὸς ἀνατολὰς ἓξ τὴν ἡμέραν βορρᾶ τῆς ἡμέρας τέσσαρες νότον τῆς ἡμέρας τέσσαρες καὶ εἰς τὸ εσεφιν δύο

18 A külsõ részen napnyugat felé: négy a felmenõ töltésen, kettõ a külsõ rész felé.
For the pillared way, on the west, four at the footway and two at the pillared way itself.
εἰς διαδεχομένους καὶ πρὸς δυσμαῖς τέσσαρες καὶ εἰς τὸν τρίβον δύο διαδεχομένους

19 Ezek az ajtónállók csoportjai a Kóriták és Mérári̓ták közül.
These were the divisions of door-keepers, of the sons of the Korahites and of the sons of Merari.
αὗται αἱ διαιρέσεις τῶν πυλωρῶν τοῖς υἱοῖς κορε καὶ τοῖς υἱοῖς μεραρι

20 A Léviták közül: Ahija volt az Isten háza kincsének, és az [Istennek] szentelt kincsnek [fõgondviselõje.]
And the Levites their brothers were responsible for the stores of the house of God and the holy things.
καὶ οἱ λευῖται ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου κυρίου καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν καθηγιασμένων

21 A Lahdán fiai, Gersoniták fiai Lahdántól; a Lahdán családfõi, Gersonita Jéhiéli.
The sons of Ladan: sons of the Gershonites of the family of Ladan, heads of families of Ladan the Gershonite, Jehieli.
υἱοὶ λαδαν υἱοὶ τῷ γηρσωνι τῷ λαδαν ἄρχοντες πατριῶν τῷ λαδαν τῷ γηρσωνι ιηλ

22 Jéhiéli fiai: Zétám és Joel az õ testvére, a kik az Úr háza kincseinek valának [gondviselõi.]
The sons of Jehieli: Zetham and Joel, his brother, had the care of the stores of the house of the Lord.
καὶ υἱοὶ ιιηλ ζεθομ καὶ ιωηλ οἱ ἀδελφοὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου κυρίου

23 Az Amrám, Ishár, Hebron és Aziel nemzetségébõl valók is.
Of the Amramites, of the Izharites, of the Hebronites, of the Uzzielites:
τῷ αμβραμ καὶ ισσααρ χεβρων καὶ οζιηλ

24 Sébuel pedig Gersonnak, a Mózes fiának fia a kincs fõgondviselõje volt.
And Shebuel, the son of Gershom, the son of Moses, was controller of the stores.
καὶ σουβαηλ ὁ τοῦ γηρσαμ τοῦ μωυσῆ ἡγούμενος ἐπὶ τῶν θησαυρῶν

25 Az õ atyjafiai pedig, Eliézertõl valók, [ezek:] Rehábiás az õ fia, kinek fia Jésáia, kinek fia Jórám, kinek fia Zikri, kinek fia Selómit.
And his brothers: of Eliezer, Rehabiah his son, and Jeshaiah his son, and Joram his son, and Zichri his son, and Shelomoth his son.
καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ τῷ ελιεζερ ρααβιας υἱὸς καὶ ιωσαιας καὶ ιωραμ καὶ ζεχρι καὶ σαλωμωθ

26 Ez a Selómit és az õ testvérei valának [gondviselõi] minden megszentelt kincsnek, a melyet Dávid király, a nemzetségek fejedelmei, az ezredesek, századosok és a hadakozó nép fejedelmei szenteltek vala [Istennek,]
Shelomoth and his brothers were responsible for all the store of holy things which David the king and the heads of families, the captains of thousands and of hundreds, and the captains of the army, had given to the Lord.
αὐτὸς σαλωμωθ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντων τῶν θησαυρῶν τῶν ἁγίων οὓς ἡγίασεν δαυιδ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι καὶ ἀρχηγοὶ τῆς δυνάμεως

27 A melyet a hadban való zsákmányból szenteltek vala az Úr házának építésére,
From the goods taken in war, they gave, as a holy offering, materials for the building of the house of the Lord.
ἃ ἔλαβεν ἐκ τῶν πολέμων καὶ ἐκ τῶν λαφύρων καὶ ἡγίασεν ἀπ' αὐτῶν τοῦ μὴ καθυστερῆσαι τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ

28 És a mit csak szentelt Sámuel próféta, és Saul, a Kis fia, és Abner, a Nér fia, és Joáb, a Séruja fia; és bárki szentelt is [valamit Istennek: mind] Selómitnak és az õ testvéreinek [gondviselése alatt volt.]
And everything Samuel the prophet and Saul, the son of Kish, and Abner, the son of Ner, and Joab, the son of Zeruiah, had made holy; whatever anyone had given, it was under the care of Shelomoth and his brothers.
καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἁγίων σαμουηλ τοῦ προφήτου καὶ σαουλ τοῦ κις καὶ αβεννηρ τοῦ νηρ καὶ ιωαβ τοῦ σαρουια πᾶν ὃ ἡγίασαν διὰ χειρὸς σαλωμωθ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ

29 Az Isháriták közül Kenániás és az õ fiai Izráel külsõ dolgaival [bízattak meg,] mint tiszttartók és birák.
Of the Izharites, Chenaniah and his sons had to do all the public business of Israel, in relation to judges and men in authority.
τῷ ισσαρι χωνενια καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τῆς ἐργασίας τῆς ἔξω ἐπὶ τὸν ισραηλ τοῦ γραμματεύειν καὶ διακρίνειν

30 A Hebroniták közül Hasábiás és testvérei igen erõs férfiak, ezeren és hétszázan valának, a kik Izráel népe között, a Jordán vizén túl napenyészetre, gondviselõk voltak az Úr minden dolgában és a király szolgálatjában.
Of the Hebronites, Hashabiah and his brothers, seventeen hundred able men, were overseers of Israel on the other side of the Jordan, to the west, being responsible for all the work of the Lord's house and for the work done by the king's servants.
τῷ χεβρωνι ασαβιας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοί χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι ἐπὶ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ ισραηλ πέραν τοῦ ιορδάνου πρὸς δυσμαῖς εἰς πᾶσαν λειτουργίαν κυρίου κα ὶ ἐργασίαν τοῦ βασιλέως

31 A Hebroniták között Jerija vala a fõ (a Hebroniták nemzetségeik és családjaik szerint megkerestetének a Dávid királyságának negyvenedik esztendejében és találtak bátor férfiakat Gileád-Jaézerben).
Of the Hebronites, Jerijah was the chief of all the Hebronites, in their generations by families. In the fortieth year of the rule of David a search was made, and able men were seen among them at Jazer of Gilead.
τοῦ χεβρωνι ιουδιας ὁ ἄρχων τῶν χεβρωνι κατὰ γενέσεις αὐτῶν κατὰ πατριάς ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐπεσκέπησαν καὶ εὑρέθη ἀνὴρ δυνατὸς ἐν αὐτοῖς ἐ ν ιαζηρ τῆς γαλααδίτιδος

32 És az õ atyjafiai, erõs férfiak, kétezerhétszázan valának, családfõk; a kiket Dávid király gondviselõkké tett a Rubenitákon és Gáditákon és Manasse félnemzetségén, mind az Istennek, mind a királynak minden dolgaiban.

And his brothers were two thousand, seven hundred able men, heads of families, whom King David made overseers over the Reubenites and the Gadites and the half-tribe of Manasseh, in everything to do with God, and for the king's business.

καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοί δισχίλιοι ἑπτακόσιοι ἄρχοντες πατριῶν καὶ κατέστησεν αὐτοὺς δαυιδ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ ρουβηνι καὶ γαδδι καὶ ἡμίσους φυλῆς μανασση εἰς πᾶν πρόσταγμα κυρίου καὶ λόγον βασιλέως

1 Ezek az Izráel fiai szám szerint, családfõk, ezredesek, századosok és elõljáróik azoknak, a kik a király szolgálatában állottak a seregek minden dolgaiban, a kik be- és kimennek hónapról-hónapra az egész esztendõn át; a seregek egyenként huszonnégyezer ember[bõl állának.]

Now the number of the children of Israel, that is, the heads of families, and the captains of thousands and of hundreds, and the men in authority who were servants of the king in anything to do with the divisions which came in and went out month by month through all the months of the year, in every division were twenty-four thousand.

καὶ υἱοὶ ισραηλ κατ' ἀριθμὸν αὐτῶν ἄρχοντες τῶν πατριῶν χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι καὶ γραμματεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ λαῷ καὶ εἰς πᾶν λόγον τοῦ βασιλέως κατὰ διαιρέσεις εἰς πᾶν λόγον τοῦ εἰσπορευομένου καὶ ἐκπορευομένου μῆνα ἐκ μηνὸς εἰς πάντας τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ διαίρεσις μία εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες

2 Az elsõ csapatnak [vezére] az elsõ hónapban Jasobeám, a Zabdiel fia vala, mely csapat huszonnégyezerbõl állott;

Over the first division for the first month was Ishbaal, the son of Zabdiel; and in his division were twenty-four thousand.

καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ιεσβοαμ ὁ τοῦ ζαβδιηλ καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες

3 Õ a Péres fiai közül való volt és vezére az elsõ hónapra [rendelt] sereg minden elõljárójának.

He was of the sons of Perez, and the chief of all the captains of the army for the first month.

ἀπὸ τῶν υἱῶν φαρες ἄρχων πάντων τῶν ἀρχόντων τῆς δυνάμεως τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου

4 A [második] csapatnak [vezére] a második hónapban Dódai Ahohites vala és az õ csapatja; és Miklót az elõljáró. Az õ csapatja is huszonnégyezerbõl állott.

And over the division for the second month was Eleazar, the son of Dodai the Ahohite, the ruler; and in his division were twenty-four thousand.

καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου δωδια ὁ εχωχι καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες ἄρχοντες δυνάμεως

5 A harmadik seregnek a harmadik hónapban Benája volt a [vezére,]a ki Jójada fõpapnak volt a fia; az õ csapatja is huszonnégyezerbõl állott.

The third captain of the army for the third month was Benaiah, the son of Jehoiada the priest; and in his division were twenty-four thousand.

ὁ τρίτος τὸν μῆνα τὸν τρίτον βαναιας ὁ τοῦ ιωδαε ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες

6 Ez a Benája hõs volt a harmincz között, sõt a harmincz felett való volt. Csapatjának [elõljárója] az õ fia, Ammizabád vala.

This is the same Benaiah who was the great man of the thirty, chief of the thirty; and in his division was Ammizabad his son.

αὐτὸς βαναιας δυνατώτερος τῶν τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ αμιζαβαθ υἱὸς αὐτοῦ

7 A negyediknek [vezére] a negyedik hónapban Asáel vala, a Joáb testvére és utána az õ fia, Zebádia. Az õ csapatja is huszonnégyezerbõl állott.

The fourth captain for the fourth month was Asahel, the brother of Joab, and Zebadiah his son after him; and in his division were twenty-four thousand.

ὁ τέταρτος εἰς τὸν μῆνα τὸν τέταρτον ασαηλ ὁ ἀδελφὸς ιωαβ καὶ ζαβδιας ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοί καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες

8 Az ötödiknek vezére az ötödik hónapban Jizráhites Samhut vala. Az õ csapatja is huszonnégyezerbõl állott.

The fifth captain for the fifth month was Shamhuth the Izrahite; and in his division were twenty-four thousand.

ὁ πέμπτος τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ὁ ἡγούμενος σαμαωθ ὁ ιεσραε καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι τέσσαρες χιλιάδες

9 A hatodiknak [vezére] a hatodik hónapban a Tékoabeli Ira volt, az Ikkés fia. Az õ csapatja is huszonnégyezerbõl állott.

The sixth captain for the sixth month was Ira, the son of Ikkesh the Tekoite; and in his division were twenty-four thousand.

ὁ ἕκτος τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ οδουιας ὁ τοῦ εκκης ὁ θεκωίτης καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες

10 A hetediknek [vezére] a hetedik hónapban a Pélonbeli Héles vala, az Efraim fiai közül. Az õ csapatja is huszonnégyezerbõl állott.

The seventh captain for the seventh month was Helez the Pelonite, of the sons of Ephraim; and in his division were twenty-four thousand.

ὁ ἕβδομος τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ χελλης ὁ ἐκ φαλλους ἀπὸ τῶν υἱῶν εφραιμ καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες

11 A nyolczadiknak [vezére] a nyolczadik hónapban a Husátbeli Sibbékai vala, a Zárhiták közül. Az õ csapatja is huszonnégyezerbõl állott.
The eighth captain for the eighth month was Sibbecai the Hushathite, of the Zerahites; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ ὄγδοος τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ σοβοχαι ὁ ισαθι τῷ ζαραϊ καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες

12 A kilenczediknek [vezére] a kilenczedik hónapban az Anatótbeli Abiézer vala, a Benjáminiták közül. Az õ csapatja is huszonnégyezerbõl állott.
The ninth captain for the ninth month was Abiezer the Anathothite, of the Benjamites; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ ἔνατος τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ αβιεζερ ὁ ἐξ αναθωθ ἐκ γῆς βενιαμιν καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες

13 A tizediknek [vezére] a tizedik hónapban a Nétófátbeli Maharai vala, a Zárhiták közül. Az õ csapatja is huszonnégyezerbõl állott.
The tenth captain for the tenth month was Maharai the Netophathite, of the Zerahites; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ δέκατος τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ μεηρα ὁ ἐκ νετουφατ τῷ ζαραϊ καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες

14 A tizenegyediknek [vezére] a tizenegyedik hónapban a Pirathonbeli Benája vala, az Efraimiták közül. Az õ csapatja is huszonnégyezerbõl állott.
The eleventh captain for the eleventh month was Benaiah the Pirathonite, of the sons of Ephraim; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ ἑνδέκατος τῷ μηνὶ τῷ ἑνδεκάτῳ βαναιας ὁ ἐκ φαραθων τῶν υἱῶν εφραιμ καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες

15 A tizenkettediknek [vezére] a tizenkettedik hónapban a Nétófátbeli Héldai vala, Othniel [nemzetségébõl] való. Az õ csapatja is huszonnégyezerbõl állott.
The twelfth captain for the twelfth month was Heldai the Netophathite, of Othniel; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ δωδέκατος εἰς τὸν μῆνα τὸν δωδέκατον χολδαι ὁ νετωφατι τῷ γοθονιηλ καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες

16 Izráel nemzetségei között, a Rubeniták elõljárója Eliézer, a Zikri fia; a Simeonitáké Sefátiás, a Maaka fia.
And over the tribes of Israel: the ruler of the Reubenites was Eliezer, the son of Zichri; of the Simeonites, Shephatiah, the son of Maacah;
καὶ ἐπὶ τῶν φυλῶν ισραηλ τῷ ρουβην ἡγούμενος ελιεζερ ὁ τοῦ ζεχρι τῷ συμεων σαφατιας ὁ τοῦ μααχα

17 Lévinek Hasábia, a Kémuel fia; Áronnak Sádók;
Of Levi, Hashabiah, the son of Kemuel; of Aaron, Zadok;
τῷ λευι ασαβιας ὁ τοῦ καμουηλ τῷ ααρων σαδωκ

18 Júdának Elihu, a Dávid atyjafiai közül; Izsakhárnak Omri, a Mikáel fia;
Of Judah, Elihu, one of the brothers of David; of Issachar, Omri, the son of Michael;
τῷ ιουδα ελιαβ τῶν ἀδελφῶν δαυιδ τῷ ισσαχαρ αμβρι ὁ τοῦ μιχαηλ

19 Zebulonnak Ismája, az Obádiás fia; Nafthalinak Jérimót, Azriel fia;
Of Zebulun, Ishmaiah, the son of Obadiah; of Naphtali, Jerimoth, the son of Azriel;
τῷ ζαβουλων σαμαιας ὁ τοῦ αβδιου τῷ νεφθαλι ιεριμωθ ὁ τοῦ εσριηλ

20 Efraim fiainak Hósea, az Azáziás fia; a Manasse félnemzetségének Jóel, a Pedája fia;
Of the children of Ephraim, Hoshea, the son of Azaziah; of the half-tribe of Manasseh, Joel, the son of Pedaiah;
τῷ εφραιμ ωση ὁ τοῦ οζιου τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση ιωηλ ὁ τοῦ φαδαια

21 Manasse Gileád földén való félnemzetségének Iddó, a Zekáriás fia; Benjáminnak Jaasiel, az Abner fia;
Of the half-tribe of Manasseh in Gilead, Iddo, the son of Zechariah; of Benjamin, Jaasiel, the son of Abner;
τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση τῷ ἐν τῇ γαλααδ ιαδδαι ὁ τοῦ ζαβδιου τοῖς υἱοῖς βενιαμιν ασιηλ ὁ τοῦ αβεννηρ

22 Dánnak Azaréel, a Jérohám fia. Ezek valának az Izráel nemzetségeinek fejedelmei.
Of Dan, Azarel, the son of Jeroham. These were the captains of the tribes of Israel.
τῷ δαν αζαραηλ ὁ τοῦ ιωραμ οὗτοι πατριάρχαι τῶν φυλῶν ισραηλ

23 Nem számláltatá meg pedig Dávid azokat, a kik húsz esztendõn alól valának; mert az Úr megigérte, hogy megsokasítja Izráelt, mint az égnek csillagait.
But David did not take the number of those who were under twenty years old, for the Lord had said that he would make Israel like the stars of heaven in number.
καὶ οὐκ ἔλαβεν δαυιδ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ κάτω ὅτι κύριος εἶπεν πληθῦναι τὸν ισραηλ ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ

24 Joáb, a Séruja fia megkezdé a számlálást, de véghez nem vivé, mivelhogy e miatt [Istennek] haragja támadt Izráel ellen. Ez okból a szám nem vétetett fel a Dávid király krónikájának száma közé.
The numbering was started by Joab, the son of Zeruiah, but he did not go on to the end; and because of it, wrath came on Israel and the number was not recorded in the history of King David.
καὶ ιωαβ ὁ τοῦ σαρουια ἤρξατο ἀριθμεῖν ἐν τῷ λαῷ καὶ οὐ συνετέλεσεν καὶ ἐγένετο ἐν τούτοις ὀργὴ ἐπὶ τὸν ισραηλ καὶ οὐ κατεχωρίσθη ὁ ἀριθμὸς ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῦ βασιλέως δαυιδ

25 A király kincsének [gondviselõje] vala Azmávet, az Adiel fia; a mezõkön, a városokban, a falvakban, a várakban való kincseknek pedig Jónatán, az Uzziás fia volt a [gondviselõje;]
And Azmaveth, the son of Adiel, was controller of the king's property; Jonathan, the son of Uzziah, had control of all store-houses in country places and in the towns and little towns and strong places;
καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τοῦ βασιλέως ασμωθ ὁ τοῦ ωδιηλ καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν ἀγρῷ καὶ ἐν ταῖς κώμαις καὶ ἐν τοῖς ἐποικίοις καὶ ἐν τοῖς πύργοις ιωναθαν ὁ τοῦ οζιου

26 A föld mûvelésére rendelt mezei munkások felett volt Ezri, a Kélub fia.
Ezri, the son of Chelub, had authority over the field-workers and farmers;
ἐπὶ δὲ τῶν γεωργούντων τὴν γῆν τῶν ἐργαζομένων εσδρι ὁ τοῦ χολουβ

27 A szõlõmívesek felett volt a Rámátbeli Simei, és a szõlõkben levõ boros tárházak felett a Sifmitbeli Zabdi;
Shimei the Ramathite was responsible for the vine-gardens; Zabdi the Shiphmite was responsible for the produce of the vine-gardens and for all the stores of wine;
καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων σεμεϊ ὁ ἐκ ραμα καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ οἴνου ζαχρι ὁ τοῦ σεφνι

28 Az olajfák és a mezõn való fügefák [mívesei] felett a Gideritbeli Baálhanán; az olajos tárházak felett Joás;
Baal-hanan the Gederite was responsible for the olive-trees and the sycamore-trees in the lowlands; and Joash for the stores of oil;
καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαιώνων καὶ ἐπὶ τῶν συκαμίνων τῶν ἐν τῇ πεδινῇ βαλανας ὁ γεδωρίτης ἐπὶ δὲ τῶν θησαυρῶν τοῦ ἐλαίου ιωας

29 A Sáron [mezején] legelõ barmok felett a Sáronbeli Sitrai; a völgyekben [legelõ] barmok felett pedig Sáfát, az Adlai fia.
And Shitrai the Sharonite was responsible for the herds in the grass-lands of Sharon, and Shaphat, the son of Adlai, for those in the valleys;
καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν νομάδων τῶν ἐν τῷ ασιδων σατραις ὁ σαρωνίτης καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν ἐν τοῖς αὐλῶσιν σωφατ ὁ τοῦ αδλι

30 A tevék felett az Ismáel nemzetébõl való Obil; a szamarak felett a Méronótbeli Jehdéja;
Obil the Ishmaelite had control of the camels and Jehdeiah the Meronothite of the she-asses;
ἐπὶ δὲ τῶν καμήλων ωβιλ ὁ ισμαηλίτης ἐπὶ δὲ τῶν ὄνων ιαδιας ὁ ἐκ μεραθων

31 A juhok felett a Hágárénus Jaziz. Mindnyájan ezek valának a Dávid király jószágainak gondviselõi.
The flocks were in the care of Jaziz the Hagarite. All these were the controllers of King David's property.
καὶ ἐπὶ τῶν προβάτων ιαζιζ ὁ αγαρίτης πάντες οὗτοι προστάται ὑπαρχόντων δαυιδ τοῦ βασιλέως

32 Jónatán, a Dávid nagybátyja tõtanácsos vala, a ki értelmes és írástudó ember volt. Jéhiel, a Hakhmóni fia pedig a király fiaival vala.
Now Jonathan, David's father's brother, expert in discussion, and a man of good sense, was a scribe; and Jehiel the son of Hachmoni, had the care of the king's sons;
καὶ ιωναθαν ὁ πατράδελφος δαυιδ σύμβουλος ἄνθρωπος συνετὸς καὶ γραμματεὺς αὐτός καὶ ιιηλ ὁ τοῦ αχαμανι μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως

33 Akhitófel is a királynak tanácsosa volt. Arkites Khúsai pedig a király barátja.
And Ahithophel was the king's expert in discussion and Hushai the Archite was the king's friend.
καὶ αχιτοφελ σύμβουλος τοῦ βασιλέως καὶ χουσι πρῶτος φίλος τοῦ βασιλέως

34 Akhitófel után volt Jójada, a Benája fia, és Abjátár; a király hadának fõvezére pedig Joáb.
After Ahithophel was Jehoiada, the son of Benaiah, and Abiathar; and the captain of the king's army was Joab.
καὶ μετὰ τοῦτον αχιτοφελ ἐχόμενος ιωδαε ὁ τοῦ βαναιου καὶ αβιαθαρ καὶ ιωαβ ἀρχιστράτηγος τοῦ βασιλέως

1 Egybehívatá pedig Dávid Jeruzsálembe az Izráel összes fejedelmeit, a nemzetségek fejedelmeit, a király szolgálatában levõ csapatok elõljáróit, az ezredeseket, a századosokat, a király minden jószágának és marhájának gondviselõit, a maga fiait is, udvariszolgáival, a harczosokat minden erõs vitézivel egyetemben.

And David got together at Jerusalem all the rulers of Israel, the chiefs of the tribes and the captains of the divisions waiting on the king in turn, and the captains of thousands and the captains of hundreds and the controllers of all the goods and property of the king and his sons, with the unsexed servants and the great men of war.

καὶ ἐξεκκλησίασεν δαυιδ πάντας τοὺς ἄρχοντας ισραηλ ἄρχοντας τῶν κριτῶν καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἐφημεριῶν τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως καὶ ἄρχοντας τῶν χιλιάδων κα ὶ τῶν ἑκατοντάδων καὶ τοὺς γαζοφύλακας καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ καὶ τοὺς δυνάστας καὶ τοὺς μαχητὰς τῆς στρατιᾶς ἐν ιερουσαλημ

2 És felálla Dávid király az õ lábaira, és monda: Halljátok meg [szómat] atyámfiai és én népem! Elvégezém szívem szerint, hogy az Úr szövetsége ládájának nyugodalmas házat csináltatnék és a mi Istenünk lábainak zsámolyt; hozzá is készítettem [mindent] az építéshez.

Then David the king got up and said, Give ear to me, my brothers and my people; it was my desire to put up a house, a resting-place for the ark of the Lord's agreement, and for the foot-rest of our God; and I had got material ready for the building of it.

καὶ ἔστη δαυιδ ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας καὶ εἶπεν ἀκούσατέ μου ἀδελφοὶ καὶ λαός μου ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν οἰκοδομῆσαι οἶκον ἀναπαύσεως τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου κ αὶ στάσιν ποδῶν κυρίου ἡμῶν καὶ ἡτοίμασα τὰ εἰς τὴν κατασκήνωσιν ἐπιτήδεια

3 De az Isten monda nékem: Ne [te] csinálj házat az én nevemnek; mert hadakozó ember vagy, [sok] vért is ontottál [immár.]

But God said to me, You are not to be the builder of a house for my name, because you are a man of war and have taken life;

καὶ ὁ θεὸς εἶπεν οὐκ οἰκοδομήσεις ἐμοὶ οἶκον τοῦ ἐπονομάσαι τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ ὅτι ἄνθρωπος πολεμιστὴς εἶ σὺ καὶ αἵματα ἐξέχεας

4 Engem választa az Úr, Izráel Istene az én atyámnak egész házából, hogy lennék királya az Izráel népének mindörökké; mert Júdát választotta elõljárónak és a Júda törzsében az én atyámnak háznépét; az én atyámnak fiai közül pedig engem méltóztatott királylyá tenni egész Izráel felett.

Though the Lord, the God of Israel, took me out of all my father's family, to be king over Israel for ever, marking out Judah to be chief, and, of the people of Judah, my father's family; and among the sons of my father he was pleased to make me king over all Israel;

καὶ ἐξελέξατο κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἐν ἐμοὶ ἀπὸ παντὸς οἴκου πατρός μου εἶναι βασιλέα ἐπὶ ισραηλ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐν ιουδα ἡρέτικεν τὸ βασίλειον καὶ ἐξ οἴκου ιουδα τὸν οἶκο ν τοῦ πατρός μου καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ πατρός μου ἐν ἐμοὶ ἠθέλησεν τοῦ γενέσθαι με βασιλέα ἐπὶ τῷ παντὶ ισραηλ

5 És minden fiaim közül (mert az Úr sok fiakat adott nékem) választotta Salamont az én fiamat, hogy ülne az Úr királyságának székében Izráel felett.

And of all my sons (for the Lord has given me a great number of sons) he has made selection of Solomon to take his place on the seat of the kingdom of the Lord over Israel.

καὶ ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν μου ὅτι πολλοὺς υἱοὺς ἔδωκέν μοι κύριος ἐξελέξατο ἐν σαλωμων τῷ υἱῷ μου καθίσαι αὐτὸν ἐπὶ θρόνου βασιλείας κυρίου ἐπὶ τὸν ισραηλ

6 És monda nékem: Salamon a te fiad építi meg az én házamat és az én pitvarimat; mert én õt magamnak fiamul választottam, és én is néki atyja leszek;

And he said to me, Solomon your son will be the builder of my house and the open spaces round it; for I have taken him to be my son, and I will be his father.

καὶ εἶπέν μοι ὁ θεός σαλωμων ὁ υἱός σου οἰκοδομήσει τὸν οἶκόν μου καὶ τὴν αὐλήν μου ὅτι ἡρέτικα ἐν αὐτῷ εἶναί μου υἱόν κἀγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα

7 Megerõsítem az õ királyságát mindörökké; ha az én parancsolatimat és ítéletimet szorgalmatosan megtartándja, a mint e mai napon.

I will keep his kingdom in its place for ever, if he is strong at all times to do my orders and keep my rules, as at this day.

καὶ κατορθώσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐὰν ἰσχύσῃ τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ κρίματά μου ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη

8 Most azért az egész Izráelnek, az Úr gyülekezetének szeme elõtt és a mi Istenünk hallására: õrizzétek s keressétek az Úrnak a ti Istenteknek minden parancsolatit, hogy bírhassátok e jó földet, és hogy örökségül hagyhassátok fiaitokra is magatok után mindörökké.

So now, before the eyes of all Israel, the people of the Lord, and in the hearing of our God, keep and be true to the orders of the Lord your God; so that you may have this good land for yourselves and give it for a heritage to your children after you for ever.

καὶ νῦν κατὰ πρόσωπον πάσης ἐκκλησίας κυρίου καὶ ἐν ὠσὶν θεοῦ ἡμῶν φυλάξασθε καὶ ζητήσατε πάσας τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἵνα κληρονομήσητε τὴν γῆν τὴν ἀγ αθὴν καὶ κατακληρονομήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς ἕως αἰῶνος

9 Te azért, fiam, Salamon, ismerd meg a te atyád Istenét, és szolgálj néki tökéletes szívvel és jó kedvvel; mert az Úr minden szívbe belát és minden [emberi] gondolatot jól ért. Hogyha õt keresénded, megtalálod; ha ellenben õt elhagyándod, õ is elhagy téged mindörökké.

And you, Solomon my son, get knowledge of the God of your father, and be his servant with a true heart and with a strong desire, for the Lord is the searcher of all hearts, and has knowledge of all the designs of men's thoughts; if you make search for him, he will be near you; but if you are turned away from him, he will give you up for ever.

καὶ νῦν σαλωμων υἱέ μου γνῶθι τὸν θεὸν τῶν πατέρων σου καὶ δούλευε αὐτῷ ἐν καρδίᾳ τελείᾳ καὶ ψυχῇ θελούσῃ ὅτι πάσας καρδίας ἐτάζει κύριος καὶ πᾶν ἐνθύμημα γιγνώσκει ἐὰν ζητήσῃς αὐτόν εὑρεθήσεταί σοι καὶ ἐὰν καταλείψῃς αὐτόν καταλείψει σε εἰς τέλος

10 Most azért, mivelhogy az Úr választott téged, hogy néki szent házat építs: légy erõs és készítsd meg azt.
Now then, take note; for the Lord has made selection of you to be the builder of a house for the holy place. Be strong and do it.
ἰδὲ τοίνυν ὅτι κύριος ᾑρέτικέν σε οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον εἰς ἁγίασμα ἴσχυε καὶ ποίει

11 Akkor átadá Dávid az õ fiának, Salamonnak a tornácznak, annak házacskáinak, kincstartó helyeinek, felházainak és belsõ kamaráinak, a kegyelem táblája helyének is formáját,
Then David gave to his son Solomon the design of the doorway of the house of God and of its houses and its store-houses, and the higher rooms and the inner rooms and the place for the mercy-seat;
καὶ ἔδωκεν δαυιδ σαλωμων τῷ υἱῷ αὐτοῦ τὸ παράδειγμα τοῦ ναοῦ καὶ τῶν οἴκων αὐτοῦ καὶ τῶν ζακχω αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπερῴων καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἐσωτέρων καὶ τοῦ οἴκ ου τοῦ ἐξιλασμοῦ

12 És mindennek formáját, a melyeket szívében elgondolt vala, az Úr házának pitvarai felõl, az Isten háza kincsének és a szent kincseknek számára köröskörül levõ minden kamarák felõl.
And the design of all he had in his heart for the outer squares of the house of the Lord, and for the rooms all round it, and for the store-houses of the house of the Lord, and for the store-houses for the holy things;
καὶ τὸ παράδειγμα ὃ εἶχεν ἐν πνεύματι αὐτοῦ τῶν αὐλῶν οἴκου κυρίου καὶ πάντων τῶν παστοφορίων τῶν κύκλῳ τῶν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου κυρίου καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἁγ ίων

13 A papok és Léviták csapatjainak [háza], az Úr háza szolgálatának minden munkája és az Úr háza szolgálatára való minden eszköz felõl.
And for the divisions of the priests and Levites, and for all the work in connection with the worship of the house of the Lord, and all the vessels used in the house of the Lord;
καὶ τῶν καταλυμάτων τῶν ἐφημεριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου κυρίου καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν λειτουργησίμων σκευῶν τῆς λατρείας οἴκου κυρίου

14 Azután aranyat mérték szerint, a különbözõ szolgálatok eszközei számára; mértékkel minden ezüst eszközök és a különbözõ szolgálatok eszközei számára.
Of gold, by weight, for the vessels of gold, for all the vessels of different uses; and silver for all the vessels of silver by weight, for vessels of different uses;
καὶ τὸν σταθμὸν τῆς ὁλκῆς αὐτῶν τῶν τε χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν

15 [Vagyis] aranyat mértékkel az arany gyertyatartókra és azok arany szövétnekére, mértékkel mindenik gyertyatartóra és annak szövétnekire, s az ezüst gyertyatartókra mértékkel, a gyertyatartóra és annak szövétnekire, mindegyik gyertyatartó rendeltetése szerint.
And gold by weight for the light-supports and the vessels for the lights, the weight of gold needed for every support and every vessel for lights; and for the silver light-supports, the weight of silver needed for every support and for the different vessels as every one was to be used;
λυχνιῶν τὴν ὁλκὴν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ τῶν λύχνων

16 És aranyat mértékkel, a szent kenyerek asztalai, minden asztal számára, azonképen ezüstöt az ezüst asztalok számára.
And gold by weight for the tables for the holy bread for every table, and silver for the silver tables;
ἔδωκεν αὐτῷ ὁμοίως τὸν σταθμὸν τῶν τραπεζῶν τῆς προθέσεως ἑκάστης τραπέζης χρυσῆς καὶ ὡσαύτως τῶν ἀργυρῶν

17 A villákra, medenczékre és kancsókra tiszta aranyat; az arany poharakra is [bizonyos] mérték szerint ada aranyat, minden pohárra; és az ezüst poharakra ezüstöt [bizonyos] mértékkel, minden pohárra.
Clear gold for the meat-hooks and the basins and the cups; for the gold basins, gold enough by weight for every basin; and silver by weight for every silver basin;
καὶ τῶν κρεαγρῶν καὶ σπονδείων καὶ τῶν φιαλῶν τῶν χρυσῶν καὶ τὸν σταθμὸν τῶν χρυσῶν καὶ τῶν ἀργυρῶν κεφφουρε ἑκάστου σταθμοῦ

18 A füstölõ oltár számára megtisztított aranyat mérték szerint; aranyat a szekérnek [azaz] a Kéruboknak mintázására, a kik kiterjesztett [szárnyakkal] az Úr szövetségének ládáját befedezik.
And the best gold for the altar of perfumes; and gold for the design of the carriage, for the winged ones whose wings were outstretched covering the ark of the Lord's agreement.
καὶ τὸν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων ἐκ χρυσίου δοκίμου σταθμὸν ὑπέδειξεν αὐτῷ καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἅρματος τῶν χερουβιν τῶν διαπεπετασμένων ταῖς πτέρυξιν καὶ σκιαζόντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου

19 Mindezek az Úr kezétõl írattattak meg, a ki engem megtanított az egész alkotmány formájára.
All this, said David, the design for all these things, has been made dear to me in writing by the hand of the Lord.
πάντα ἐν γραφῇ χειρὸς κυρίου ἔδωκεν δαυιδ σαλωμων κατὰ τὴν περιγενηθεῖσαν αὐτῷ σύνεσιν τῆς κατεργασίας τοῦ παραδείγματος

20 Monda ezek után Dávid Salamonnak, az õ fiának: Légy bátor és erõs, és kezdj hozzá, semmit ne félj és ne rettegj; mert az Úr Isten, az én Istenem veled lészen, téged el nem hagy, tõled el sem távozik, míglen elvégzed az Úr háza szolgálatának minden mûvét.
And David said to his son Solomon, Be strong and of a good heart and do your work; have no fear and do not be troubled, for the Lord God, my God, is with you; he will not give you up, and his face will not be turned away from you, till all the work necessary for the house of the Lord is complete.
καὶ εἶπεν δαυιδ σαλωμων τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου καὶ ποίει μὴ φοβοῦ μηδὲ πτοηθῇς ὅτι κύριος ὁ θεός μου μετὰ σοῦ οὐκ ἀνήσει σε καὶ οὐ μή σε ἐγκαταλίπῃ ἕως τοῦ συντελέσαι σε πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου κυρίου

21 Ímé, itt vannak a papok és Léviták csapatjai az Isten házának minden szolgálatára, veled lesznek minden munkában készségesen bölcseséggel, a fejedelmek is és az egész nép minden dolgaidra nézve.
And see, there are the divisions of the priests and Levites for all the work of the house of God; and every trained and expert workman will be ready to do for you whatever is needed; and the captains and the people will be under your orders in everything.
καὶ ἰδοὺ αἱ ἐφημερίαι τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν εἰς πᾶσαν λειτουργίαν οἴκου τοῦ θεοῦ καὶ μετὰ σοῦ ἐν πάσῃ πραγματείᾳ καὶ πᾶς πρόθυμος ἐν σοφίᾳ κατὰ πᾶσαν τέχνην καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς πάντας τοὺς λόγους σου

1 Azután monda Dávid király az egész gyülekezetnek: [Ím látjátok,]hogy egyedül az én fiamat Salamont választotta Isten, a ki még gyermek és gyenge; a munka pedig nagy, mert nem emberé lészen az a ház, hanem az Úr Istené.
And David the king said to all the people, Solomon my son, the only one who has been marked out by God, is still young and untested, and the work is great, for this great house is not for man, but for the Lord God.
καὶ εἶπεν δαυιδ ὁ βασιλεὺς πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ σαλωμων ὁ υἱός μου εἷς ὃν ᾑρέτικεν ἐν αὐτῷ κύριος νέος καὶ ἁπαλός καὶ τὸ ἔργον μέγα ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ἡ οἰκοδομή ἀλλ' ἢ κυρίῳ θεῷ

2 Én pedig teljes tehetségem szerint az én Istenem háza számára [bõségesen] szereztem aranyat az arany [szerszámok]ra, []ezüstöt az ezüst [szerszámok]ra, rezet a rézre, vasat a vasra, fákat a fákra, ónyxköveket, foglalni való köveket, veres köveket, különb-különbszínû köveket; mindenféle drágaköveket; márványköveket is bõséggel.
Now as far as I am able, I have made ready what is needed for the house of my God; the gold for the things of gold, and the silver for the silver things, and the brass for the brass things, iron for the things of iron, and wood for the things of wood; beryls and jewels to be framed, and stones of different colours for ornament; all sorts of stones of great price, and polished building-stone, as much as is needed and more.
κατὰ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἡτοίμακα εἰς οἶκον θεοῦ μου χρυσίον ἀργύριον χαλκόν σίδηρον ξύλα λίθους σοομ καὶ πληρώσεως καὶ λίθους πολυτελεῖς καὶ ποικίλους καὶ πάντα λίθον τίμιον καὶ πάριον πολύν

3 Ezenfölül, mivel nagy kedvem van az én Istenem házához, a mi kincsem, aranyam és ezüstöm van, oda adom az én Istenem házának szükségére, azok mellett, a melyeket szereztem a szentház számára.
And because this house of God is dear to me, I give my private store of gold and silver to the house of my God, in addition to all I have got ready for the holy house;
καὶ ἔτι ἐν τῷ εὐδοκῆσαί με ἐν οἴκῳ θεοῦ μου ἔστιν μοι ὃ περιπεποίημαι χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ ἰδοὺ δέδωκα εἰς οἶκον θεοῦ μου εἰς ὕψος ἐκτὸς ὧν ἡτοίμακα εἰς τὸν οἶκον τῶν ἁγίων

4 Háromezer tálentom aranyat Ofir aranyából és hétezer tálentom tiszta ezüstöt, a házak falainak beborítására.
Even three thousand talents of gold of Ophir and seven thousand talents of the best silver, for plating the walls of the house:
τρισχίλια τάλαντα χρυσίου τοῦ ἐκ σουφιρ καὶ ἑπτακισχίλια τάλαντα ἀργυρίου δοκίμου ἐξαλειφθῆναι ἐν αὐτοῖς τοὺς τοίχους τοῦ ἱεροῦ

5 Aranyat az arany [szerszámok]ra, ezüstöt az ezüstre és minden szükségre, a mesteremberek kezéhez. És ha valaki [még] adni akar, szabad akaratja szerint, töltse meg az õ kezét ma és [adjon, a mit akar] az Úrnak.
Gold for the gold things, and silver for the silver things, and for every sort of work to be done by the expert workmen. Who then will come forward, offering himself this day for the Lord's work?
διὰ χειρὸς τεχνιτῶν καὶ τίς ὁ προθυμούμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ σήμερον κυρίῳ

6 Azért szabad akaratjok szerint adának [ajándékokat] az atyák fejedelmei, az Izráel nemzetségeinek fejedelmei, az ezredesek, századosok és a király dolgainak fejedelmei.
Then the heads of families and the chiefs of the tribes of Israel, and the captains of thousands and of hundreds, with the controllers of the king's business, freely gave themselves;
καὶ προεθυμήθησαν ἄρχοντες τῶν πατριῶν καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ ἑκατόνταρχοι καὶ οἱ προστάται τῶν ἔργων καὶ οἱ οἰκονόμοι τοῦ βασιλέως

7 És adának az Isten házának szükségére ötezer tálentom aranyat és tízezer dárikot; tízezer tálentom ezüstöt és tizennyolczezer tálentom rezet és százezer tálentom vasat.
And they gave for the use of the house of the Lord, five thousand talents and ten thousand darics of gold, and ten thousand talents of silver, and eighteen thousand talents of brass, and a hundred thousand talents of iron.
καὶ ἔδωκαν εἰς τὰ ἔργα οἴκου κυρίου χρυσίου τάλαντα πεντακισχίλια καὶ χρυσοῦς μυρίους καὶ ἀργυρίου ταλάντων δέκα χιλιάδας καὶ χαλκοῦ τάλαντα μύρια ὀκτακισχίλια καὶ σ ιδήρου ταλάντων χιλιάδας ἑκατόν

8 És valakinél [drága]kövek találtatának, adák az Úr házának kincséhez, a Gersoniták közül való Jéhiel kezébe.
And those who had stones of great price gave them to the store of the house of the Lord, under the care of Jehiel the Gershonite.
καὶ οἷς εὑρέθη παρ' αὐτοῖς λίθος ἔδωκαν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου κυρίου διὰ χειρὸς ιηλ τοῦ γηρσωνι

9 És örvendeze a sokaság, hogy szabad akaratjokból adának; mert tiszta szívökbõl adakozának az Úrnak; Dávid király is nagy örömmel örvendezett.
Then the people were glad because their offerings were freely given, for with a true heart they freely gave what they had to the Lord; and David the king was full of joy.
καὶ εὐφράνθη ὁ λαὸς ὑπὲρ τοῦ προθυμηθῆναι ὅτι ἐν καρδίᾳ πλήρει προεθυμήθησαν τῷ κυρίῳ καὶ δαυιδ ὁ βασιλεὺς εὐφράνθη μεγάλως

10 Hálákat ada azért Dávid az Úrnak az egész gyülekezet elõtt, és monda Dávid: Áldott vagy te, Uram, Izráelnek, a mi atyánknak Istene, öröktõl fogva mind örökké!
So David gave praise to the Lord before all the people; and David said, Praise be to you, O Lord the God of Israel, our father for ever and ever.
καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ τὸν κύριον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας λέγων εὐλογητὸς εἶ κύριε ὁ θεὸς ισραηλ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος

11 Oh Uram, tied a nagyság, hatalom, dicsõség, örökkévalóság és méltóság, sõt minden, valami a mennyben és a földön van, [tied]! Tied, oh Uram, az ország, te magasztalod fel magadat, hogy légy minden fejedelmek felett!
Yours, O Lord, is the strength and the power and the glory, and the authority and the honour: for everything in heaven and on earth is yours; yours is the kingdom, O Lord, and you are lifted up as head over all.
σοί κύριε ἡ μεγαλωσύνη καὶ ἡ δύναμις καὶ τὸ καύχημα καὶ ἡ νίκη καὶ ἡ ἰσχύς ὅτι σὺ πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς δεσπόζεις ἀπὸ προσώπου σου ταράσσεται πᾶς β ασιλεὺς καὶ ἔθνος

12 A gazdagság és a dicsõség mind te tõled [vannak,] és te uralkodol mindeneken; a te kezedben van mind az erõsség és mind a birodalom; a te kezedben van mindeneknek felmagasztaltatása és megerõsíttetése.
Wealth and honour come from you, and you are ruler over all, and in your hand is power and strength; it is in your power to make great, and to give strength to all.
παρὰ σοῦ ὁ πλοῦτος καὶ ἡ δόξα σὺ πάντων ἄρχεις κύριε ὁ ἄρχων πάσης ἀρχῆς καὶ ἐν χειρί σου ἰσχὺς καὶ δυναστεία καὶ ἐν χειρί σου παντοκράτωρ μεγαλῦναι καὶ κατισχῦσαι τὰ πάντα

13 Most azért, oh mi Istenünk, vallást teszünk elõtted, és dícsérjük a te dicsõséges nevedet;
So now, our God, we give you praise, honouring the glory of your name.
καὶ νῦν κύριε ἐξομολογούμεθά σοι καὶ αἰνοῦμεν τὸ ὄνομα τῆς καυχήσεώς σου

14 Mert micsoda vagyok én, és micsoda az én népem, hogy erõnk lehetne a szabad akarat szerint való [ajándék] adására, a mint tettünk? Mert tõled van minden, és a miket a te kezedbõl [vettünk,]azokat adtuk most néked.
But who am I and what is my people, that we have power to give so freely in this way? for all things come from you, and what we have given you is yours.
καὶ τίς εἰμι ἐγὼ καὶ τίς ὁ λαός μου ὅτι ἰσχύσαμεν προθυμηθῆναί σοι κατὰ ταῦτα ὅτι σὰ τὰ πάντα καὶ ἐκ τῶν σῶν δεδώκαμέν σοι

15 Mert mi csak jövevények vagyunk te elõtted és zsellérek, a mint a mi atyáink is egyenként; a mi [életünk] napjai olyanok e földön, mint az árnyék, melyben állandóság nincsen.
For we, as all our fathers were, are like men from a strange country before you, who have got a place for a time in the land; our days on the earth are like a shade, and there is no hope of going on.
ὅτι πάροικοί ἐσμεν ἐναντίον σου καὶ παροικοῦντες ὡς πάντες οἱ πατέρες ἡμῶν ὡς σκιὰ αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐπὶ γῆς καὶ οὐκ ἔστιν ὑπομονή

16 Oh mi Urunk Istenünk! mind ez a gazdagság, a mit gyûjtöttünk, hogy néked és a te szent nevednek házat építsünk, a te kezedbõl való és mindazok tiéid!
O Lord our God, all this store, which we have made ready for the building of a house for your holy name, comes from your hand and is yours.
κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν πᾶν τὸ πλῆθος τοῦτο ὃ ἡτοίμακα οἰκοδομηθῆναι οἶκον τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ σου ἐκ χειρός σού ἐστιν καὶ σοὶ τὰ πάντα

17 Jól tudom, oh én Istenem, hogy te a szívet vizsgálod és az igazságot szereted. Én mindezeket tiszta szívembõl, nagy jó kedvvel adtam, s látom, hogy a te néped is, a mely itt jelen van, nagy örömmel, szabad akaratja szerint adta ezeket néked.
And I am conscious, my God, that you are the searcher of hearts, taking pleasure in righteousness. As for me, with an upright heart I have freely given all these things; and I have seen with joy your people who are here to make their offerings freely to you.
καὶ ἔγνων κύριε ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ δικαιοσύνην ἀγαπᾷς ἐν ἁπλότητι καρδίας προεθυμήθην πάντα ταῦτα καὶ νῦν τὸν λαόν σου τὸν εὑρεθέντα ὧδε εἶδον ἐν εὐφροσύνῃ προθυμηθέντα σοι

18 Oh Uram, Ábrahámnak, Izsáknak és Izráelnek, a mi atyáinknak Istene, tartsd meg mindörökké ezt az érzést a te néped szívében, és irányítsd az õ szívöket te feléd!
O Lord, the God of Abraham, of Isaac, and of Israel, our fathers, keep this for ever in the deepest thoughts of your people, and let their hearts be fixed and true to you;
κύριε ὁ θεὸς αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ισραηλ τῶν πατέρων ἡμῶν φύλαξον ταῦτα ἐν διανοίᾳ καρδίας λαοῦ σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ κατεύθυνον τὰς καρδίας αὐτῶν πρὸς σέ

19 Salamonnak pedig, az én fiamnak adj tökéletes szívet, hogy a te parancsolatidat, bizonyságtételeidet és rendelésidet megõrizhesse, s hogy mindazokat megcselekedhesse, s felépíthesse azt a házat, a melyet én megindítottam.
And give to Solomon my son a true heart, to keep your orders, your rules, and your laws, and to do all these things, and to put up this great house for which I have made ready.
καὶ σαλωμων τῷ υἱῷ μου δὸς καρδίαν ἀγαθὴν ποιεῖν τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρτύριά σου καὶ τὰ προστάγματά σου καὶ τοῦ ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴκου σου

20 És szóla Dávid az egész gyülekezethez: Kérlek, áldjátok az Urat, a ti Isteneteket. Áldá azért az egész gyülekezet az Urat, az õ atyáik Istenét; s leborulván, tisztelék az Urat és a királyt.
And David said to all the people, Now give praise to the Lord your God. And all the people gave praise to the Lord, the God of their fathers, with bent heads worshipping the Lord and the king.
καὶ εἶπεν δαυιδ πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ εὐλογήσατε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν καὶ εὐλόγησεν πᾶσα ἡ ἐκκλησία κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ κάμψαντες τὰ γόνατα προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ καὶ τῷ βασιλεῖ

21 És áldozának az Úrnak áldozatokkal, és áldozának egészen égõáldozatokkal az Úrnak másnapon, ezer tulkot, ezer kost, ezer bárányt italáldozataikkal, és sokféle áldozatokkal az egész Izráelért.
And they made offerings to the Lord, and gave burned offerings to the Lord, on the day after, a thousand oxen, a thousand sheep, and a thousand lambs, with their drink offerings, and a great wealth of offerings for all Israel.
καὶ ἔθυσεν δαυιδ τῷ κυρίῳ θυσίας καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώματα τῷ θεῷ τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἡμέρας μόσχους χιλίους κριοὺς χιλίους ἄρνας χιλίους καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν καὶ θυσίας εἰς πλῆθος παντὶ τῷ ισραηλ

22 S evének és ivának az Úr elõtt azon a napon nagy vígasságban. Azután Salamont, a Dávid fiát másodszor is királylyá tevék és felkenék õt az Úrnak, hogy lenne fejedelem; Sádókot is fölkenék a fõpapságra.
And with great joy they made a feast before the Lord that day. And they made Solomon, the son of David, king a second time, putting the holy oil on him to make him holy to the Lord as ruler, and on Zadok as priest.
καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἐναντίον κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετὰ χαρᾶς καὶ ἐβασίλευσαν ἐκ δευτέρου τὸν σαλωμων υἱὸν δαυιδ καὶ ἔχρισαν αὐτὸν τῷ κυρίῳ εἰς βασιλέα καὶ σαδωκ εἰς ἱερωσύνην

23 És üle Salamon az Úr székébe, mint király az õ atyjának, Dávidnak helyében, és [mindenben] szerencsés vala, mert engedelmeskedék néki az egész Izráel.
So Solomon was put on the seat of the Lord as king in place of his father David, and everything went well for him; and all Israel was under his authority.
καὶ ἐκάθισεν σαλωμων ἐπὶ θρόνου δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ εὐδοκήθη καὶ ἐπήκουσαν αὐτοῦ πᾶς ισραηλ

24 A fejedelmek és a hatalmasok, sõt a Dávid király fiai is mindnyájan kezet adának, hogy Salamon királynak engedelmeskedni fognak.
And all the chiefs and the men of war and all the sons of King David put themselves under the authority of Solomon the king.
οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ δυνάσται καὶ πάντες υἱοὶ τοῦ βασιλέως δαυιδ πατρὸς αὐτοῦ ὑπετάγησαν αὐτῷ

25 És igen felmagasztalá az Úr Salamont mind az egész Izráel népe elõtt, és oly királyi méltóságot szerzett néki, a melyhez hasonló egy királynak sem volt õ elõtte Izráelben.
And the Lord made Solomon great in the eyes of all Israel, clothing him with glory and honour such as no other king in Israel had had before him.
καὶ ἐμεγάλυνεν κύριος τὸν σαλωμων ἐπάνωθεν ἐναντίον παντὸς ισραηλ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόξαν βασιλέως ὃ οὐκ ἐγένετο ἐπὶ παντὸς βασιλέως ἔμπροσθεν αὐτοῦ

26 Így uralkodott Dávid, az Isai fia az egész Izráel felett.
Now David, the son of Jesse, was king over all Israel.
καὶ δαυιδ υἱὸς ιεσσαι ἐβασίλευσεν ἐπὶ ισραηλ

27 Az idõ pedig, a melyben uralkodék Izráel felett, negyven esztendõ. Hebronban uralkodék hét esztendeig, Jeruzsálemben pedig harminczháromig uralkodék.
For forty years he was ruling as king over Israel, seven years in Hebron and thirty-three years in Jerusalem.
ἔτη τεσσαράκοντα ἐν χεβρων ἔτη ἑπτὰ καὶ ἐν ιερουσαλημ ἔτη τριάκοντα τρία

28 És meghala jó vénségben, életével, gazdagságával és minden dicsõségével megelégedve. És uralkodék az õ fia, Salamon helyette.
And he came to his end after a long life, full of days and great wealth and honour; and Solomon his son became king in his place.
καὶ ἐτελεύτησεν ἐν γήρει καλῷ πλήρης ἡμερῶν πλούτῳ καὶ δόξῃ καὶ ἐβασίλευσεν σαλωμων υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

29 Dávid királynak pedig úgy elsõ, mint utolsó dolgai, ímé megirattak a Sámuel próféta könyvében és a Nátán próféta könyvében és a Gád próféta könyvében;
Now all the acts of David, first and last, are recorded in the words of Samuel the seer, and the words of Nathan the prophet, and the words of Gad the seer;
οἱ δὲ λοιποὶ λόγοι τοῦ βασιλέως δαυιδ οἱ πρότεροι καὶ οἱ ὕστεροι γεγραμμένοι εἰσὶν ἐν λόγοις σαμουηλ τοῦ βλέποντος καὶ ἐπὶ λόγων ναθαν τοῦ προφήτου καὶ ἐπὶ λόγων γαδ τοῦ βλέποντος

30 Az õ egész országlásával, hatalmasságával és mind azzal, a mi az õ idejében történt vele, Izráellel és a föld minden országaival.
Together with all his rule and his power, and the events which took place in his time, in Israel and in all the kingdoms of other lands.
περὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ τῆς δυναστείας αὐτοῦ καὶ οἱ καιροὶ οἳ ἐγένοντο ἐπ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ τὸν ισραηλ καὶ ἐπὶ πάσας βασιλείας τῆς γῆς .

1 Megerõsödék királyságában Salamon, a Dávid fia; és az Úr az õ Istene vele volt, és õt igen felmagasztalá.
And Solomon, the son of David, made himself strong in his kingdom, and the Lord his God was with him, and made him very great.
καὶ ἐνίσχυσεν σαλωμων υἱὸς δαυιδ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν εἰς ὕψος

2 És szóla Salamon az egész Izráel népének, ezredeseknek, századosoknak, a bíráknak és egész Izráel minden elõljáróinak [és] a családfõknek,
And Solomon sent word to all Israel, to the captains of thousands and of hundreds and to the judges and to every chief in all Israel, heads of their families.
καὶ εἶπεν σαλωμων πρὸς πάντα ισραηλ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς ἑκατοντάρχοις καὶ τοῖς κριταῖς καὶ πᾶσιν τοῖς ἄρχουσιν ἐναντίον ισραηλ τοῖς ἄρχουσι τῶν πατριῶν

3 Hogy elmennének Salamon és az egész gyülekezet õ vele a magaslatra, mely Gibeonban vala; mert ott volt az Isten gyülekezetének sátora, melyet Mózes, az Úr szolgája csinált vala a pusztában;
Then Solomon, and all the men of Israel with him, went to the high place at Gibeon, because the Tent of meeting of God, which Moses, the servant of the Lord, had made in the waste land, was there.
καὶ ἐπορεύθη σαλωμων καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ὑψηλὴν τὴν ἐν γαβαων οὗ ἐκεῖ ἦν ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου τοῦ θεοῦ ἣν ἐποίησεν μωυσῆς παῖς κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ

4 De az Isten ládáját Dávid már felvitte volt Kirját-Jeárimból arra a [helyre,] melyet készített számára Dávid; mert sátort állított fel számára Jeruzsálemben.
But the ark of God had been moved by David from Kiriath-jearim to the place which he had made ready for it, for he had put up a tent for it at Jerusalem.
ἀλλὰ κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἀνήνεγκεν δαυιδ ἐκ πόλεως καριαθιαριμ ὅτι ἡτοίμασεν αὐτῇ σκηνὴν εἰς ιερουσαλημ

5 A rézoltár azonban, melyet Bésaléel, az Uri fia csinált, a ki a Huri fia volt, ott volt az Úr sátora elõtt; felkeresé tehát azt Salamon és a gyülekezet.
And the altar of brass which Bezalel, the son of Uri, the son of Hur, had made, was there before the Tent of the Lord; and Solomon and all the people went to give worship there.
καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποίησεν βεσελεηλ υἱὸς ουριου υἱοῦ ωρ ἐκεῖ ἦν ἔναντι τῆς σκηνῆς κυρίου καὶ ἐξεζήτησεν αὐτὸ σαλωμων καὶ ἡ ἐκκλησία

6 És áldozék ott Salamon a rézoltáron az Úr elõtt, mely a gyülekezetnek sátorában vala, áldozék azon ezer égõáldozatot.
And Solomon went up there to the brass altar before the Lord at the Tent of meeting, offering on it a thousand burned offerings.
καὶ ἀνήνεγκεν ἐκεῖ σαλωμων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἐνώπιον κυρίου τὸ ἐν τῇ σκηνῇ καὶ ἀνήνεγκεν ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαύτωσιν χιλίαν

7 Azon éjszaka megjelenék az Isten Salamonnak, és monda néki: Kérj a mit akarsz, hogy adjak néked.
In that night God came to Solomon in a vision, and said to him, Say what I am to give you.
ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ὤφθη ὁ θεὸς τῷ σαλωμων καὶ εἶπεν αὐτῷ αἴτησαι τί σοι δῶ

8 És monda Salamon az Istennek: Te nagy irgalmasságot cselekedtél az én atyámmal, Dáviddal; és õ helyette engemet királylyá tettél.
And Solomon said to God, Great was your mercy to David my father, and you have made me king in his place.
καὶ εἶπεν σαλωμων πρὸς τὸν θεόν σὺ ἐποίησας μετὰ δαυιδ τοῦ πατρός μου ἔλεος μέγα καὶ ἐβασίλευσάς με ἀντ' αὐτοῦ

9 Most, oh Uram Isten, legyen állandó a te beszéded, [melyet szólottál volt] az én atyámnak, Dávidnak; mert te választottál engem királylyá e nép felett, mely [oly] sok, mint a földnek pora.
Now, O Lord God, let your word to David my father come true; for you have made me king over a people like the dust of the earth in number.
καὶ νῦν κύριε ὁ θεός πιστωθήτω τὸ ὄνομά σου ἐπὶ δαυιδ πατέρα μου ὅτι σὺ ἐβασίλευσάς με ἐπὶ λαὸν πολὺν ὡς ὁ χοῦς τῆς γῆς

10 Most azért adj nékem bölcseséget és tudományt, hogy a te néped elõtt mind ki-, mind bemehessek; mert vajjon kicsoda kormányozhatja ezt a te nagy népedet?
Give me now wisdom and knowledge, so that I may go out and come in before this people: for who is able to be the judge of this great people of yours?
νῦν σοφίαν καὶ σύνεσιν δός μοι καὶ ἐξελεύσομαι ἐνώπιον τοῦ λαοῦ τούτου καὶ εἰσελεύσομαι ὅτι τίς κρινεῖ τὸν λαόν σου τὸν μέγαν τοῦτον

11 Akkor monda az Isten Salamonnak: Minthogy ez volt a te szívedben, és nem kértél tõlem gazdagságot, kincset és tisztességet, avagy a téged gyûlölõknek lelkét, sem hosszú életet magadnak nem kértél, hanem kértél magadnak bölcseséget és tudományt, hogy kormányozhasd az én népemet, mely felett királylyá tettelek téged:
And God said to Solomon, Because this was in your heart, and you did not make request for money, property, or honour, or for the destruction of your haters, or for long life; but you have made request for wisdom and knowledge for yourself, so that you may be the judge of my people over whom I have made you king:
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς σαλωμων ἀνθ' ὧν ἐγένετο τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ οὐκ ᾐτήσω πλοῦτον χρημάτων οὐδὲ δόξαν οὐδὲ τὴν ψυχὴν τῶν ὑπεναντίων καὶ ἡμέρας πολλὰς οὐκ ᾐτήσω καὶ ᾔτησας σεαυτῷ σοφίαν καὶ σύνεσιν ὅπως κρίνῃς τὸν λαόν μου ἐφ' ὃν ἐβασίλευσά σε ἐπ' αὐτόν

12 A bölcseséget és a tudományt megadtam néked, sõt gazdagságot, kincset és tisztességet is olyat adok néked, a melyhez hasonló nem volt sem az elõtted, sem az utánad való királyoknak.
Wisdom and knowledge are given to you; and I will give you wealth and honour, such as no king has had before you or ever will have after you.
τὴν σοφίαν καὶ τὴν σύνεσιν δίδωμί σοι καὶ πλοῦτον καὶ χρήματα καὶ δόξαν δώσω σοι ὡς οὐκ ἐγενήθη ὅμοιός σοι ἐν τοῖς βασιλεῦσι τοῖς ἔμπροσθέ σου καὶ μετὰ σὲ οὐκ ἔσται οὕτ ως

13 És visszatére Salamon Jeruzsálembe a Gibeon hegyérõl, a gyülekezet sátora elõl és uralkodék az Izráelen.
So Solomon went back from the high place at Gibeon, from before the Tent of meeting, to Jerusalem; and he was king over Israel.
καὶ ἦλθεν σαλωμων ἐκ βαμα τῆς ἐν γαβαων εἰς ιερουσαλημ ἀπὸ προσώπου σκηνῆς μαρτυρίου καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ισραηλ

14 Szerze Salamon szekereket és lovagokat; és vala néki ezernégyszáz szekere és tizenkétezer lovagja, a kiket helyheztete a szekerek városaiba és Jeruzsálembe a király mellé.
And Solomon got together war-carriages and horsemen; he had one thousand, four hundred carriages and twelve thousand horsemen, which he kept, some in the carriage-towns and some with the king at Jerusalem.
καὶ συνήγαγεν σαλωμων ἅρματα καὶ ἱππεῖς καὶ ἐγένοντο αὐτῷ χίλια καὶ τετρακόσια ἅρματα καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων καὶ κατέλιπεν αὐτὰ ἐν πόλεσιν τῶν ἁρμάτων καὶ ὁ λα ὸς μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν ιερουσαλημ

15 És felhalmozá a király az ezüstöt és aranyat, mint a köveket, Jeruzsálemben; a czédrusfákat is felhalmozá, mint a vadfügefákat, melyek a lapályon nagy tömegben vannak.
And the king made silver and gold as common as stones in Jerusalem, and cedar like the sycamore-trees of the lowland in number.
καὶ ἔθηκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν ιερουσαλημ ὡς λίθους καὶ τὰς κέδρους ἐν τῇ ιουδαίᾳ ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος

16 És Salamonnak hoznak vala lovakat Égyiptomból; mert a király kereskedõi sereggel vették volt meg a lovakat szabott áron.
And Solomon's horses came out of Egypt; the king's traders got them from Kue at a price.
καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων τῶν σαλωμων ἐξ αἰγύπτου καὶ ἡ τιμὴ τῶν ἐμπόρων τοῦ βασιλέως ἐμπορεύεσθαι ἠγόραζον

17 És mikor feljõnek vala, hozának Égyiptomból egy szekeret hatszáz ezüst [siklusért,] egy-egy lovat százötven ezüst [siklusért;] és ugyan csak õk szállították ezeket a Hitteusok minden királyainak és Siria királyainak.
A war-carriage might be got from Egypt for six hundred shekels of silver, and a horse for a hundred and fifty: they got them at the same rate for all the kings of the Hittites and the kings of Aram.
καὶ ἀνέβαινον καὶ ἐξῆγον ἐξ αἰγύπτου ἅρμα ἓν ἑξακοσίων ἀργυρίου καὶ ἵππον ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα καὶ οὕτως πᾶσιν τοῖς βασιλεῦσιν τῶν χετταίων καὶ βασιλεῦσιν συρίας ἐν χ ερσὶν αὐτῶν ἔφερον

1 Elvégezé Salamon magában, hogy az Úr nevének házat építene, és magának királyi palotát.
Now it was Solomon's purpose to put up a house for the name of the Lord and a house for himself as king.
καὶ συνήγαγεν σαλωμων ἑβδομήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων ἐν τῷ ὄρει καὶ οἱ ἐπιστάται ἐπ' αὐτῶν τρισχίλιοι ἑξακόσιοι

2 És rendele Salamon hetvenezer férfit teherhordásra, nyolczvanezer férfit favágásra a hegyen; háromezerhatszáz felügyelõt azokhoz.
And Solomon had seventy thousand men numbered for transport, and eighty thousand for cutting stone in the mountains, and three thousand, six hundred as overseers.
καὶ ἀπέστειλεν σαλωμων πρὸς χιραμ βασιλέα τύρου λέγων ὡς ἐποίησας μετὰ τοῦ πατρός μου δαυιδ καὶ ἀπέστειλας αὐτῷ κέδρους τοῦ οἰκοδομῆσαι ἑαυτῷ οἶκον κατοικῆσαι ἐν αὐτῷ

3 És külde Salamon a tírusbeli Hirám királyhoz, mondván: A mint az én atyámmal, Dáviddal cselekedtél, a kinek küldöttél czédrusfákat, hogy építene magának házat, melyben laknék;
And Solomon sent to Huram, king of Tyre, saying, As you did for my father David, sending him cedar-trees for the building of his house,
καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὁ υἱὸς αὐτοῦ οἰκοδομῶ οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ μου ἁγιάσαι αὐτὸν αὐτῷ τοῦ θυμιᾶν ἀπέναντι αὐτοῦ θυμίαμα καὶ πρόθεσιν διὰ παντὸς καὶ τοῦ ἀναφέρειν ὁλ οκαυτώματα διὰ παντὸς τὸ πρωὶ καὶ τὸ δείλης καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς τοῦ κυρίου θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτο ἐπὶ τὸν ισραηλ

4 Úgy én az én Uram Istenem nevének akarok házat építeni, hogy néki szenteljem, és abban füstölõ szerekkel jó illatot gerjeszszek, hogy folytonosan szent kenyerek [álljanak elõtte,] s minden reggel és este égõáldozatot [áldozzak]szombatnapokon, az új holdnak napjain, és az Úrnak a mi Istenünknek szentelt ünnepeken, melyeket örökké kell cselekedniök az Izráelitáknak.
See! I am building a house for the name of the Lord my God, to be made holy to him, where perfumes of sweet spices will be burned before him, and the holy bread will be placed at all times, and burned offerings will be offered morning and evening, on the Sabbaths and at the new moons, and on the regular feasts of the Lord our God. This is a law for ever to Israel.
καὶ ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ μέγας ὅτι μέγας ὁ θεὸς ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς

5 A ház pedig, a melyet építeni szándékozom, igen nagy lesz, mert a mi Istenünk nagyobb minden isteneknél.
And the house which I am building is to be great, for our God is greater than all gods.
καὶ τίς ἰσχύσει οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ὅτι ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐ φέρουσιν αὐτοῦ τὴν δόξαν καὶ τίς ἐγὼ οἰκοδομῶν αὐτῷ οἶκον ὅτι ἀλλ' ἢ τοῦ θυμιᾶν κατέν αντι αὐτοῦ

6 De kinek volna annyi ereje, hogy néki házat csinálhatna? Az ég és az egeknek egei õt be nem foghatják, s ki vagyok én is, hogy néki házat csinálhassak? hanem hogy csak jóillatot tegyenek abban õ elõtte.
But who may have strength enough to make a house for him, seeing that the heaven and the heaven of heavens are not wide enough to be his resting-place? who am I then to make a house for him? But I am building it only for the burning of perfume before him.
καὶ νῦν ἀπόστειλόν μοι ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα τοῦ ποιῆσαι ἐν τῷ χρυσίῳ καὶ ἐν τῷ ἀργυρίῳ καὶ ἐν τῷ χαλκῷ καὶ ἐν τῷ σιδήρῳ καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ καὶ ἐν τ ῇ ὑακίνθῳ καὶ ἐπιστάμενον γλύψαι γλυφὴν μετὰ τῶν σοφῶν τῶν μετ' ἐμοῦ ἐν ιουδα καὶ ἐν ιερουσαλημ ὧν ἡτοίμασεν δαυιδ ὁ πατήρ μου

7 Most azért küldj hozzám tudós mesterembert, a ki tudjon készíteni aranyból, ezüstbõl, rézbõl, vasból, bíborból, karmazsinból és kék bíborból; a ki tudjon metszéseket metszeni az én mesterembereimmel együtt, a kik Júdában és Jeruzsálemben vannak, a kiket az én atyám, Dávid szerzett.

So now send me an expert worker in gold and silver and brass and iron? in purple and red and blue, and in the cutting of all sorts of ornament, to be with the expert workmen who are here in Judah and in Jerusalem, whom my father David got together.

καὶ ἀπόστειλόν μοι ξύλα κέδρινα καὶ ἀρκεύθινα καὶ πεύκινα ἐκ τοῦ λιβάνου ὅτι ἐγὼ οἶδα ὡς οἱ δοῦλοί σου οἴδασιν κόπτειν ξύλα ἐκ τοῦ λιβάνου καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδές σου μετὰ τῶν παίδων μου

8 Annakfelette küldj czédrusfákat, fenyõfákat és ébenfákat a Libánusról, mert tudom, hogy a te szolgáid tudják vágni a Libánusnak fáit; és ímé az én szolgáim is a te szolgáiddal [lesznek.]

And send me cedar-trees, cypress-trees and sandal-wood from Lebanon, for, to my knowledge, your servants are expert wood-cutters in Lebanon; and my servants will be with yours,

πορεύσονται ἑτοιμάσαι μοι ξύλα εἰς πλῆθος ὅτι ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ μέγας καὶ ἔνδοξος

9 Hogy készítsenek nékem sok fát, mert a ház, a melyet építek, nagy és csudálatos lészen.

To get trees for me in great numbers, for the house which I am building is to be great and a wonder.

καὶ ἰδοὺ τοῖς ἐργαζομένοις τοῖς κόπτουσιν ξύλα εἰς βρώματα δέδωκα σῖτον εἰς δόματα τοῖς παισίν σου κόρων εἴκοσι χιλιάδας καὶ κριθῶν κόρων εἴκοσι χιλιάδας καὶ οἴνου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας καὶ ἐλαίου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας

10 És ímé a munkásoknak, a favágóknak, a te szolgáidnak adok húszezer véka cséplett búzát és húszezer véka árpát, húszezer báth bort és húszezer báth olajat.

And I will give as food to your servants, the wood-cutters, twenty thousand measures of grain, and twenty thousand measures of barley and twenty thousand measures of wine and twenty thousand measures of oil.

καὶ εἶπεν χιραμ βασιλεὺς τύρου ἐν γραφῇ καὶ ἀπέστειλεν πρὸς σαλωμων ἐν τῷ ἀγαπῆσαι κύριον τὸν λαὸν αὐτοῦ ἔδωκέν σε ἐπ' αὐτοὺς εἰς βασιλέα

11 Felele pedig Hírám, a Tírus királya levélben, melyet külde Salamonnak: Mivelhogy az Úr szerette az õ népét, azért adott téged nékik királyul.

Then Huram, king of Tyre, sent Solomon an answer in writing, saying, Because of his love for his people the Lord has made you king over them.

καὶ εἶπεν χιραμ εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ὃς ἔδωκεν τῷ δαυιδ τῷ βασιλεῖ υἱὸν σοφὸν καὶ ἐπιστάμενον σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην ὃς οἰκοδομήσει οἶκον τῷ κυρίῳ καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ

12 Ismét monda Hírám: Áldott az Úr, az Izráel Istene, a ki mind a mennyet, mind a földet teremtette; a ki ilyen bölcs, tudós, okos és értelmes fiat adott volt Dávid királynak, a ki mind az Úrnak házat, mind magának királyi palotát akar építeni.

And Huram said, Praise be to the Lord, the God of Israel, maker of heaven and earth, who has given to David the king a wise son, full of wisdom and good sense, to be the builder of a house for the Lord and a house for himself as king.

καὶ νῦν ἀπέσταλκά σοι ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα σύνεσιν τὸν χιραμ τὸν πατέρα μου

13 Ímé küldöttem azért bölcs, tudós és értelmes férfit, [a ki] [az] én atyámé, Húrámé [volt;]

And now I am sending you a wise and expert man, Huram who is as my father,

ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀπὸ θυγατέρων δαν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀνὴρ τύριος εἰδότα ποιῆσαι ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν ἀργυρίῳ καὶ ἐν χαλκῷ καὶ ἐν σιδήρῳ ἐν λίθοις καὶ ξύλοις καὶ ὑφαίνειν ἐν τῇ πορφύρᾳ καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ καὶ ἐν τῇ βύσσῳ καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ καὶ γλύψαι γλυφὰς καὶ διανοεῖσθαι πᾶσαν διανόησιν ὅσα ἂν δῷς αὐτῷ μετὰ τῶν σοφῶν σου καὶ σοφῶν δαυιδ κυρίου μου πατρός σου

14 A Dán [nemzetségének] leányai közül való asszony fiát (és az õ atyja Tírus városából való), a ki tud készíteni aranyból, ezüstbõl, rézbõl, vasból, kövekbõl, fákból, bíborból, kék bíborból, lenbõl és karmazsinból és mindenféle metszést metszeni és minden remekmûvet elkészíteni, a melyekkel megbízatik, a te tudós mesterembereiddel és az én uramnak, Dávid királynak, a te atyádnak tudós mestereivel egyben.

The son of a woman of the daughters of Dan, whose father was a man of Tyre, an expert worker in gold and silver and brass and iron, in stone and wood, in purple and blue and fair linen and red, trained in the cutting of every sort of ornament and the invention of every sort of design; let him be given a place among your expert workmen and those of my lord, your father David.

καὶ νῦν τὸν σῖτον καὶ τὴν κριθὴν καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον ἃ εἶπεν ὁ κύριός μου ἀποστειλάτω τοῖς παισὶν αὐτοῦ

15 Azért most, a mely búzát, árpát, olajat és bort igért az én uram, küldje el az õ szolgáinak;
So now let my lord send to his servants the grain and the oil and the wine as my lord has said;
καὶ ἡμεῖς κόψομεν ξύλα ἐκ τοῦ λιβάνου κατὰ πᾶσαν τὴν χρείαν σου καὶ ἄξομεν αὐτὰ σχεδίαις ἐπὶ θάλασσαν ιόππης καὶ σὺ ἄξεις αὐτὰ εἰς ιερουσαλημ

16 Mi pedig a Libánuson vágunk fát, a mennyire néked szükséged lesz, és elviszszük azokat szálakon a tengeren Joppéhoz, és te onnét vitessed Jeruzsálembe.
And we will have wood cut from Lebanon, as much as you have need of, and will send it to you on flat boats by sea to Joppa, and from there you may take it up to Jerusalem.
καὶ συνήγαγεν σαλωμων πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς προσηλύτους ἐν γῇ ισραηλ μετὰ τὸν ἀριθμόν ὃν ἠρίθμησεν αὐτοὺς δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ εὑρέθησαν ἑκατὸν πεντήκοντα χι λιάδες καὶ τρισχίλιοι ἑξακόσιοι

17 Megszámláltata azért Salamon minden idegen férfit az Izráel földén, az õ atyjának, Dávidnak megszámláltatása után és találtatának százötvenháromezerhatszázan.
Then Solomon took the number of all the men from strange lands who were living in Israel, as his father David had done; there were a hundred and fifty-three thousand, six hundred.
καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδας νωτοφόρων καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων καὶ τρισχιλίους ἑξακοσίους ἐργοδιώκτας ἐπὶ τὸν λαόν

1 Elkezdé építtetni Salamon az Úr házát Jeruzsálemben a Mórija hegyén, mely Dávidnak, az õ atyjának megmutattatott, azon a helyen, melyet készített vala Dávid a Jebuzeus Ornán szérûjén.
Then Solomon made a start at building the house of the Lord on Mount Moriah in Jerusalem, where the Lord had been seen by his father David, in the place which David had made ready in the grain-floor of Ornan the Jebusite.
καὶ ἤρξατο σαλωμων τοῦ οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον κυρίου ἐν ιερουσαλημ ἐν ὄρει τοῦ αμορια οὗ ὤφθη κύριος τῷ δαυιδ πατρὶ αὐτοῦ ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἡτοίμασεν δαυιδ ἐν ἅλῳ ορνα το ῦ ιεβουσαίου

2 Elkezdé pedig az építést a második hónap második [nap]ján, királyságának negyedik esztendejében.
The building was started in the second month in the fourth year of his rule.
καὶ ἤρξατο οἰκοδομῆσαι ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ

3 És ilyen alapot vetett Salamon az Isten házának építésénél: hosszúsága a régi mérték szerint vala hatvan sing, szélessége húsz sing.
And Solomon put the base of the house of God in position; by the older measure it was sixty cubits long and twenty cubits wide.
καὶ ταῦτα ἤρξατο σαλωμων τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ μῆκος πήχεων ἡ διαμέτρησις ἡ πρώτη πήχεων ἑξήκοντα καὶ εὖρος πήχεων εἴκοσι

4 És a tornácz a [templom] hosszában, a ház szélessége szerint, húsz sing volt, a magassága pedig százhúsz sing; és beborítá azt belõl tiszta aranynyal.
And the covered way in front of the house was twenty cubits long, as wide as the house, and a hundred and twenty cubits high, all plated inside with the best gold.
καὶ αιλαμ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου μῆκος ἐπὶ πρόσωπον πλάτους τοῦ οἴκου πήχεων εἴκοσι καὶ ὕψος πήχεων ἑκατὸν εἴκοσι καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν ἔσωθεν χρυσίῳ καθαρῷ

5 A derék házat pedig megbélelteté fenyõfákkal és finom aranynyal borítá be, melyen pálmafákat és lánczokat metszete.
And the greater house was roofed with cypress-wood, plated with the best gold and ornamented with designs of palm-trees and chains.
καὶ τὸν οἶκον τὸν μέγαν ἐξύλωσεν ξύλοις κεδρίνοις καὶ κατεχρύσωσεν χρυσίῳ καθαρῷ καὶ ἔγλυψεν ἐπ' αὐτοῦ φοίνικας καὶ χαλαστά

6 És beborította a házat drágakövekkel ékességül, és az arany Párvaimból való arany volt.
And the house was made beautiful with stones of great value, and the gold was gold of Parvaim.
καὶ ἐκόσμησεν τὸν οἶκον λίθοις τιμίοις εἰς δόξαν καὶ χρυσίῳ χρυσίου τοῦ ἐκ φαρουαιμ

7 És beboríttatá a háznak gerendáit, ajtómellékit, falait és annak ajtait is aranynyal; és metszete a háznak falaira Kérubokat.
All the house was plated with gold, the supports, the steps, the walls and the doors; and the walls were ornamented with designs of winged ones.
καὶ ἐχρύσωσεν τὸν οἶκον καὶ τοὺς τοίχους καὶ τοὺς πυλῶνας καὶ τὰ ὀροφώματα καὶ τὰ θυρώματα χρυσίῳ καὶ ἔγλυψεν χερουβιν ἐπὶ τῶν τοίχων

8 Megcsináltatá a szentek-szentjét is, melynek hosszasága a derék háznak szélességével arányban húsz sing, szélessége is húsz sing volt, és beboríttatá azt hatszáz tálentom finom aranynyal.
And he made the most holy place; it was twenty cubits long, and twenty cubits wide, like the greater house, and was plated all over with the best gold; six hundred talents were used for it.
καὶ ἐποίησεν τὸν οἶκον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων μῆκος αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον πλάτους πήχεων εἴκοσι καὶ τὸ εὖρος πήχεων εἴκοσι καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ καθαρῷ εἰς χερουβιν εἰς τάλαντα ἑξακόσια

9 A szegeknek súlya ötven arany siklus volt. A felsõ helyiségeket is beboríttatá aranynyal.
And fifty shekels weight of gold was used for the nails. He had all the higher rooms plated with gold.
καὶ ὁλκὴ τῶν ἥλων ὁλκὴ τοῦ ἑνὸς πεντήκοντα σίκλοι χρυσίου καὶ τὸ ὑπερῷον ἐχρύσωσεν χρυσίῳ

10 És csináltatott a szentek-szentjébe két Kérubot is, szobormûveket, és beboríták azokat aranynyal.
And in the most holy place he made images of two winged beings, covering them with gold.
καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων χερουβιν δύο ἔργον ἐκ ξύλων καὶ ἐχρύσωσεν αὐτὰ χρυσίῳ

11 A Kérubok szárnyainak hosszúsága húsz sing vala; egyik szárnya öt sing, és a háznak falát érinté; a másik szárnya is öt sing és a másik Kérub szárnyát érinté.
Their outstretched wings were twenty cubits across; one wing, five cubits long, touching the wall of the house, and the other, of the same size, meeting the wing of the other winged one.
καὶ αἱ πτέρυγες τῶν χερουβιν τὸ μῆκος πήχεων εἴκοσι καὶ ἡ πτέρυξ ἡ μία πήχεων πέντε ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων πέντε ἁπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ χερουβ τοῦ ἑτέρου

12 A másik Kérubnak szárnya is, a mely öt sing volt, a háznak falát érinté; a másik szárnya pedig, a mely ismét öt sing volt, a másik Kérub szárnyát érinté.
And in the same way, the wings of the other, five cubits long, were stretched out, one touching the wall and the other meeting the wing of the first winged one.
καὶ ἡ πτέρυξ τοῦ χερουβ τοῦ ἑνὸς πήχεων πέντε ἁπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήχεων πέντε ἁπτομένη τοῦ πτέρυγος τοῦ χερουβ τοῦ ἑτέρου

13 Úgy, hogy a Kérubok szárnyai húsz singnyire valának kiterjesztve; lábaikon állának, és arczuk befelé.
Their outstretched wings were twenty cubits across; they were placed upright on their feet, facing the inner part of the house.
καὶ αἱ πτέρυγες τῶν χερουβιν διαπεπετασμέναι πήχεων εἴκοσι καὶ αὐτὰ ἑστηκότα ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον

14 Annakfelette függönyt is csináltata, kék és piros bíborból és karmazsinból és lenbõl, melyre Kérubokat csináltatott.
And he made the veil of blue and purple and red, of the best linen, worked with winged ones.
καὶ ἐποίησεν τὸ καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου καὶ βύσσου καὶ ὕφανεν ἐν αὐτῷ χερουβιν

15 Két oszlopot is csináltata a ház elõtt, a melyeknek hossza harminczöt sing vala, és gömböt felül mindenikre, a mely öt sing vala.
And in front of the house he made two pillars, thirty-five cubits high, with crowns on the tops of them, five cubits high.
καὶ ἐποίησεν ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου στύλους δύο πήχεων τριάκοντα πέντε τὸ ὕψος καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν πήχεων πέντε

16 És csináltatott lánczokat is, [mint] a belsõ részben, s az oszlopok tetejére helyhezteté; és száz gránátalmát is csináltatott, s a lánczokba helyhezteté.
And he made chains, like neck ornaments, and put them on the tops of the pillars, and a hundred apples on the chains.
καὶ ἐποίησεν σερσερωθ ἐν τῷ δαβιρ καὶ ἔδωκεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων καὶ ἐποίησεν ῥοΐσκους ἑκατὸν καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῶν χαλαστῶν

17 És felállítá ez oszlopokat a templom elõtt: egyiket jobbfelõl, a másikat balfelõl. És nevezé a jobbfelõl valót Jákinnak, a balfelõl valót pedig Boáznak.
He put up the pillars in front of the Temple, one on the right side and one on the left, naming the one on the right Jachin and that on the left Boaz.
καὶ ἔστησεν τοὺς στύλους κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ τὸν ἕνα ἐξ εὐωνύμων καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ ἐκ δεξιῶν κατόρθωσις καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐξ ἀριστερῶν ἰσχύς

1 Csináltatott rézoltárt is, melynek hosszúsága húsz sing, szélessége is húsz sing, magassága pedig tíz sing vala.
Then he made a brass altar, twenty cubits long, twenty cubits wide and ten cubits high.
καὶ ἐποίησεν τὸ θυσιαστήριον χαλκοῦν πήχεων εἴκοσι μῆκος καὶ τὸ εὖρος πήχεων εἴκοσι ὕψος πήχεων δέκα

2 Csináltatott öntött tengert is, mely egyik szélétõl fogva a másik széléig tíz sing vala, köröskörül kerek, és öt sing magas, és harmincz sing zsinór érte be a kerületit.
And he made the great water-vessel of metal, round in form, measuring ten cubits across from edge to edge; it was five cubits high and thirty cubits round.
καὶ ἐποίησεν τὴν θάλασσαν χυτήν πήχεων δέκα τὴν διαμέτρησιν στρογγύλην κυκλόθεν καὶ πήχεων πέντε τὸ ὕψος καὶ τὸ κύκλωμα πήχεων τριάκοντα

3 Az alatt ökör alakok valának köröskörül, tíz lévén egy singnyire, a melyek kört alkotának a tenger körül; az ökör alakok két renddel valának öntve ugyanazon öntésbõl.
And under it was a design of flowers all round it, ten to a cubit, circling the water-vessel in two lines; they were made from liquid metal at the same time as the water-vessel.
καὶ ὁμοίωμα μόσχων ὑποκάτωθεν αὐτῆς κύκλῳ κυκλοῦσιν αὐτήν πήχεις δέκα περιέχουσιν τὸν λουτῆρα κυκλόθεν δύο γένη ἐχώνευσαν τοὺς μόσχους ἐν τῇ χωνεύσει αὐτῶν

4 Tizenkét ökrön állott; három északra fordulva, három nyugotra, három délre és három napkeletre, és a tenger felül [vala] rajtok, hátuk pedig mind befelé.
It was supported on twelve oxen, three facing to the north, three to the west, three to the south, and three to the east, the water-vessel resting on top of them; their back parts were all turned to the middle of it.
ᾗ ἐποίησαν αὐτούς δώδεκα μόσχους οἱ τρεῖς βλέποντες βορρᾶν καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες δυσμὰς καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες νότον καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες κατ' ἀνατολάς καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἄνω ἦσαν τὰ ὀπίσθια αὐτῶν ἔσω

5 Vastagsága egy tenyérnyi volt, és karimája olyan, mint a pohár ajaka, [vagy] a liliom virága; és háromezer báth fért belé.
It was as thick as a man's open hand, and the edge of it was curved like the edge of a cup, like a lily flower; it would take three thousand baths.
καὶ τὸ πάχος αὐτῆς παλαιστής καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς χεῖλος ποτηρίου διαγεγλυμμένα βλαστοὺς κρίνου χωροῦσαν μετρητὰς τρισχιλίους καὶ ἐξετέλεσεν

6 Csináltatott annakfelette tíz mosdómedenczét, és ötöt helyheztete jobbkéz felõl, ötöt pedig balkéz felõl, hogy azokban mossanak, mossák azt, a mi áldozatra való; a tenger pedig [a végre vala,] hogy abban mosakodjanak a papok.
And he made ten washing-vessels, putting five on the right side and five on the left; such things as were used in making the burned offering were washed in them; but the great water-vessel was to be used by the priests for washing themselves.
καὶ ἐποίησεν λουτῆρας δέκα καὶ ἔθηκεν τοὺς πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ τοὺς πέντε ἐξ ἀριστερῶν τοῦ πλύνειν ἐν αὐτοῖς τὰ ἔργα τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ ἀποκλύζειν ἐν αὐτοῖς καὶ ἡ θάλασσα εἰς τὸ νίπτεσθαι τοὺς ἱερεῖς ἐν αὐτῇ

7 Csináltatott tíz arany gyertyatartót is, az utasítás szerint, és helyhezteté a templomban, ötöt jobbkéz felõl, ötöt balkéz felõl.
And he made the ten gold supports for the lights, as directions had been given for them, and he put them in the Temple, five on the right side and five on the left.
καὶ ἐποίησεν τὰς λυχνίας τὰς χρυσᾶς δέκα κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ ἀριστερῶν

8 Csináltatott tíz asztalt is, a melyeket helyheztete a templomban, ötöt jobbkéz felõl, ötöt balkéz felõl; csináltatott száz arany medenczét is.
He made ten tables, and put them in the Temple, five on the right side and five on the left. And he made a hundred gold basins.
καὶ ἐποίησεν τραπέζας δέκα καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ εὐωνύμων καὶ ἐποίησεν φιάλας χρυσᾶς ἑκατόν

9 Megcsináltatá a papok pitvarát is és a nagy tornáczot; és ajtókat a tornáczra, s azok ajtait rézzel borítá be.
Then he made the open space for the priests, and the great open space and its doors, plating the doors with brass.
καὶ ἐποίησεν τὴν αὐλὴν τῶν ἱερέων καὶ τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην καὶ θύρας τῇ αὐλῇ καὶ θυρώματα αὐτῶν κατακεχαλκωμένα χαλκῷ

10 A tengert pedig helyhezteté jobbkéz felõl napkeletre, délnek ellenébe.
He put the great water-vessel on the right side of the house to the east, facing south.
καὶ τὴν θάλασσαν ἔθηκεν ἀπὸ γωνίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν ὡς πρὸς ἀνατολὰς κατέναντι

11 Húrám fazekakat, lapátokat és medenczéket is csinált. És elvégezé Húrám a mívet, a melyet csinálnia kellett Salamon királynak, az Isten házában;
And Huram made all the pots and the spades and the basins. So he came to the end of all the work he did for King Solomon in the house of God:
καὶ ἐποίησεν χιραμ τὰς κρεάγρας καὶ τὰ πυρεῖα καὶ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ συνετέλεσεν χιραμ ποιῆσαι πᾶσαν τὴν ἐργασίαν ἣν ἐποίησεν σαλωμων τῷ βασιλεῖ ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ

12 [Tudniillik] a két oszlopot és a két kerek gömböt a két oszlop tetejére, és a két hálót a két kerek gömb befedezésére, a melyek az oszlopok tetején valának.
The two pillars, and the two crowns on the tops of the pillars, and the network covering the two cups of the crowns on the tops of the pillars;
στύλους δύο καὶ ἐπ' αὐτῶν γωλαθ τῇ χωθαρεθ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων δύο καὶ δίκτυα δύο συγκαλύψαι τὰς κεφαλὰς τῶν χωθαρεθ ἃ ἐστιν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων

13 És négyszáz gránátalmát a két hálóra; két rend gránátalmát minden hálóba a két kerek gömb befedezésére, a melyek az oszlopok tetején valának.
And the four hundred apples for the network, two lines of apples for the network covering the two cups of the crowns on the pillars.
καὶ κώδωνας χρυσοῦς τετρακοσίους εἰς τὰ δύο δίκτυα καὶ δύο γένη ῥοΐσκων ἐν τῷ δικτύῳ τῷ ἑνὶ τοῦ συγκαλύψαι τὰς δύο γωλαθ τῶν χωθαρεθ ἅ ἐστιν ἐπάνω τῶν στύλων

14 Csinála talpakat is, és azokra mosdómedenczéket.
And he made the ten bases and the ten washing-vessels which were on the bases;
καὶ τὰς μεχωνωθ ἐποίησεν δέκα καὶ τοὺς λουτῆρας ἐποίησεν ἐπὶ τῶν μεχωνωθ

15 Egy tengert és tizenkét ökröt az alá.
The great water-vessel with the twelve oxen under it.
καὶ τὴν θάλασσαν μίαν καὶ τοὺς μόσχους τοὺς δώδεκα ὑποκάτω αὐτῆς

16 Fazekakat, lapátokat és villákat. Mindezen eszközöket Húrám az õ atyja tiszta rézbõl csinálta Salamon királynak az Úr háza számára.
All the pots and the spades and the meat-hooks and their vessels, which Huram, who was as his father, made for King Solomon for the house of the Lord, were of polished brass.
καὶ τοὺς ποδιστῆρας καὶ τοὺς ἀναλημπτῆρας καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰς κρεάγρας καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν ἃ ἐποίησεν χιραμ καὶ ἀνήνεγκεν τῷ βασιλεῖ σαλωμων ἐν οἴκῳ κυρίου χαλκοῦ καθαροῦ

17 A Jordán mezején önteté azokat a király az agyagos földben, Sukkót és Seredáta között.
The king made them of liquid metal in the lowland of Jordan, in the soft earth between Succoth and Zeredah.
ἐν τῷ περιχώρῳ τοῦ ιορδάνου ἐχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς ἐν οἴκῳ σοκχωθ καὶ ἀνὰ μέσον σιρδαθα

18 Mindezen eszközöket Salamon nagy mennyiségben csináltatá, mert nem tekinték a réznek súlyát.
So Solomon made all these vessels, a very great store of them, and the weight of the brass used was not measured.
καὶ ἐποίησεν σαλωμων πάντα τὰ σκεύη ταῦτα εἰς πλῆθος σφόδρα ὅτι οὐκ ἐξέλιπεν ὁλκὴ τοῦ χαλκοῦ

19 És megcsináltata Salamon minden egyéb felszerelést is, mely az Úr házához [szükséges volt:] az arany oltárt és az asztalokat, a melyeken a szent kenyerek [voltak.]
And Solomon made all the vessels used in the house of God, the gold altar and the tables on which the holy bread was placed,
καὶ ἐποίησεν σαλωμων πάντα τὰ σκεύη οἴκου κυρίου καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν καὶ τὰς τραπέζας καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄρτοι προθέσεως

20 A gyertyatartókat és azoknak szövétnekeit is, hogy égjenek azok rendeltetésök szerint a szentek-szentje elõtt, finom aranyból.
And the supports for the lights with their lights, to be burning in the regular way in front of the inmost room, of the best gold;
καὶ τὰς λυχνίας καὶ τοὺς λύχνους τοῦ φωτὸς κατὰ τὸ κρίμα καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβιρ χρυσίου καθαροῦ

21 Azok virágait, szövétnekeit és hamvvevõit is aranyból, és pedig tiszta aranyból.
The flowers and the vessels for the lights and the instruments used for them, were all of gold; it was the best gold.
καὶ λαβίδες αὐτῶν καὶ οἱ λύχνοι αὐτῶν καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς θυΐσκας καὶ τὰ πυρεῖα χρυσίου καθαροῦ

22 És az ollókat, medenczéket, tálakat és tömjénezõket finom aranyból, és a ház kapuját, a szentek-szentjéhez [való bejárat] belsõ ajtóit és a templom házának belsõ ajtóit aranyból.
The scissors and the basins and the spoons and the fire-trays, of the best gold; and the inner doors of the house, opening into the most holy place, and the doors of the Temple, were all of gold.
καὶ ἡ θύρα τοῦ οἴκου ἡ ἐσωτέρα εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰς τὰς θύρας τοῦ οἴκου τοῦ ναοῦ χρυσᾶς

1 És elvégezteték az egész mû, a melyet Salamon király csinála az Úr házához. És bevivé Salamon Dávidtól, az õ atyjától, [Istennek] szenteltetett jószágot, az ezüstöt, aranyat és az összes edényeket, és helyhezteté azokat az Isten házának kincsei közé.
So all the work which Solomon did for the house of the Lord was complete. And Solomon took the holy things which David his father had given, the silver and the gold and all the vessels, and put them in the store-houses of the house of God.
καὶ συνετελέσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἣν ἐποίησεν σαλωμων ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ εἰσήνεγκεν σαλωμων τὰ ἅγια δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἔδωκεν εἰς θησαυρὸν οἴκου κυρίου

2 Akkor Salamon összegyûjté az Izráel véneit és a nemzetségek összes fejedelmeit és az Izráel háznépének fejedelmeit Jeruzsálembe, hogy felvigyék az Úr szövetségének ládáját a Dávid városából, a mely a Sion.

Then Solomon sent for all the responsible men of Israel, all the chiefs of the tribes and the heads of families of the children of Israel, to come to Jerusalem and take the ark of the Lord's agreement up out of the town of David, which is Zion.

τότε ἐξεκκλησίασεν σαλωμων τοὺς πρεσβυτέρους ισραηλ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν τοὺς ἡγουμένους πατριῶν υἱῶν ισραηλ εἰς ιερουσαλημ τοῦ ἀνενέγκαι κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐκ πόλεως δαυιδ αὕτη σιων

3 És felgyûlének Izráelnek minden férfiai a királyhoz, a hetedik hónak ünnepén.

And all the men of Israel came together to the king at the feast in the seventh month.

καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν πρὸς τὸν βασιλέα πᾶς ἀνὴρ ισραηλ ἐν τῇ ἑορτῇ οὗτος ὁ μὴν ἕβδομος

4 Mikor pedig eljöttek volna mindnyájan az Izráel vénei: felvevék a Léviták a ládát.

All the responsible men of Israel came, and the Levites took up the ark.

καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι ισραηλ καὶ ἔλαβον πάντες οἱ λευῖται τὴν κιβωτὸν

5 És felvivék a ládát, a gyülekezet sátorát és minden szent edényeket, a melyek a sátorban valának; felvivék azokat a papok [és] Léviták.

They took up the ark and the Tent of meeting and all the holy vessels which were in the Tent; all these the priests, the Levites, took up.

καὶ ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὴν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται

6 Salamon király pedig és az Izráel egész gyülekezete, a mely õ hozzá gyûlt, [megy vala] a láda elõtt, áldozván juhokkal és ökrökkel, a melyek meg sem számláltathatnának, sem meg nem irattathatnának sokaságuk miatt.

And King Solomon and all the men of Israel who had come together there with him, were before the ark, making offerings of sheep and oxen more than might be numbered.

καὶ ὁ βασιλεὺς σαλωμων καὶ πᾶσα συναγωγὴ ισραηλ καὶ οἱ φοβούμενοι καὶ οἱ ἐπισυνηγμένοι αὐτῶν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες μόσχους καὶ πρόβατα οἳ οὐκ ἀριθμηθήσονται καὶ οἳ οὐ λογισθήσονται ἀπὸ τοῦ πλήθους

7 És bevivék a papok az Úr szövetségének ládáját az õ helyére, az [Isten] házának belsõ részébe, a szentek-szentjébe, a Kérubok szárnyai alá.

And the priests took the ark of the Lord's agreement and put it in its place, in the inner room of the house, in the most holy place, under the wings of the winged ones.

καὶ εἰσήνεγκαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς εἰς τὸ δαβιρ τοῦ οἴκου εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ὑποκάτω τῶν πτερύγων τῶν χερουβιν

8 A Kérubok pedig szárnyaikat kiterjesztik vala a láda felett, és befedezik vala a Kérubok a ládát és annak rúdjait felülrõl.

For their wings were outstretched over the place where the ark was, covering the ark and its rods.

καὶ ἦν τὰ χερουβιν διαπεπετακότα τὰς πτέρυγας αὐτῶν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ καὶ συνεκάλυπτεν τὰ χερουβιν ἐπὶ τὴν κιβωτὸν καὶ ἐπὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς ἐπάνωθεν

9 Azután kijebb vonták annak rúdjait, úgy hogy a rudaknak végei láthatók valának a ládán kivül, a legbelsõ rész felõl, de kivülrõl nem voltak láthatók. És ott volt mind e mai napig.

The rods were so long that their ends were seen from the holy place before the inmost room; but they were not seen from outside; and there they are to this day.

καὶ ὑπερεῖχον οἱ ἀναφορεῖς καὶ ἐβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀναφορέων ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσωπον τοῦ δαβιρ οὐκ ἐβλέποντο ἔξω καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

10 Nem volt egyéb a ládában, hanem csak Mózes két táblája, melyeket õ a Hóreb [hegyén] tett vala [abba,] a mikor az Úr szövetséget kötött Izráel fiaival, mikor kijövének Égyiptomból.

Nothing was in the ark but the two flat stones which Moses put there at Horeb, where the Lord made an agreement with the children of Israel when they came out of Egypt.

οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν δύο πλάκες ἃς ἔθηκεν μωυσῆς ἐν χωρηβ ἃ διέθετο κύριος μετὰ τῶν υἱῶν ισραηλ ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου

11 Lõn pedig, mikor a papok kijöttek a szent helybõl, (mert a papok mindnyájan, a kik ott valának, magokat megszentelték vala és akkor nem kellett megtartaniok az õ sorrendjöket,

Now when the priests had come out of the holy place, (for all the priests who were present had made themselves holy, not keeping to their divisions;

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξελθεῖν τοὺς ἱερεῖς ἐκ τῶν ἁγίων ὅτι πάντες οἱ ἱερεῖς οἱ εὑρεθέντες ἡγιάσθησαν οὐκ ἦσαν διατεταγμένοι κατ' ἐφημερίαν

12 Annakokáért az énekes Léviták mind, a mennyien valának, Asáf, Hémán, Jedutun, az õ fiaik és testvéreik fehér ruhákban, czimbalmokkal, lantokkal és cziterákkal állanak vala napkelet felõl az oltárnál és õ velök százhúsz kürtölõ pap;

And the Levites who made the music, all of them, Asaph, Heman, Jeduthun, and their sons and brothers, robed in fair linen, were in their places with their brass and corded instruments at the east side of the altar, and with them a hundred and twenty priests blowing horns;)

καὶ οἱ λευῖται οἱ ψαλτῳδοὶ πάντες τοῖς υἱοῖς ασαφ τῷ αιμαν τῷ ιδιθουν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τῶν ἐνδεδυμένων στολὰς βυσσίνας ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις ἑστηκότες κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου καὶ μετ' αὐτῶν ἱερεῖς ἑκατὸν εἴκοσι σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξιν

13 Mert a kürtölõknek és éneklõknek tisztök vala egyenlõképen zengeni az Úrnak dícséretére és tiszteletére.) És mikor nagy felszóval énekelnének kürtökkel, czimbalmokkal és [mindenféle] zengõ szerszámokkal, dícsérvén az Urat, hogy õ igen jó és örökkévaló az õ irgalmassága: akkor a ház, az Úrnak háza megtelék köddel,

And when the players on horns, and those who made melody in song, with one voice were sounding the praise and glory of the Lord; with loud voices and with wind instruments, and brass and corded instruments of music, praising the Lord and saying, He is good; his mercy is unchanging for ever: then the house was full of the cloud of the glory of the Lord,

καὶ ἐγένετο μία φωνὴ ἐν τῷ σαλπίζειν καὶ ἐν τῷ ψαλτῳδεῖν καὶ ἐν τῷ ἀναφωνεῖν φωνῇ μιᾷ τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ καὶ ὡς ὕψωσαν φωνὴν ἐν σάλπιγξιν καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν ὀργάνοις τῶν ᾠδῶν καὶ ἔλεγον ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθόν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη νεφέλης δόξης κυρίου

14 Annyira, hogy meg sem állhattak a papok az õ szolgálatjukban a köd miatt, mert az Úr dicsõsége töltötte vala be az Istennek házát.

So that the priests were not able to keep their places to do their work because of the cloud; for the house of God was full of the glory of the Lord.

καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς τοῦ στῆναι λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς νεφέλης ὅτι ἐνέπλησεν δόξα κυρίου τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ

1 Akkor monda Salamon: Az Úr mondotta, hogy õ lakoznék ködben.

Then Solomon said, O Lord, to the sun you have given the heaven for a living-place, but your living-place was not seen by men,

τότε εἶπεν σαλωμων κύριος εἶπεν τοῦ κατασκηνῶσαι ἐν γνόφῳ

2 Én pedig lakóházat építettem néked, helyet, a hol örökké lakjál.

So I have made for you a living-place, a house in which you may be for ever present.

καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμηκα οἶκον τῷ ὀνόματί σου ἅγιόν σοι καὶ ἕτοιμον τοῦ κατασκηνῶσαι εἰς τοὺς αἰῶνας

3 Azután megfordult a király, és megáldá Izráel egész gyülekezetét; és Izráel egész gyülekezete felállott.

Then, turning his face about, the king gave a blessing to all the men of Israel; and they were all on their feet together.

καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν τὴν πᾶσαν ἐκκλησίαν ισραηλ καὶ πᾶσα ἐκκλησία ισραηλ παρειστήκει

4 És monda: Áldott az Úr, Izráel Istene, ki szólott volt az õ szája által az én atyámnak, Dávidnak, és [hatalmas] kezeivel beteljesítette, mondván:

And he said, Praise be to the Lord, the God of Israel, who himself gave his word to my father David, and with his strong hand has made his word come true, saying,

καὶ εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ὃς ἐλάλησεν ἐν στόματι αὐτοῦ πρὸς δαυιδ τὸν πατέρα μου καὶ ἐν χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσεν λέγων

5 Attól a naptól fogva, a melyen kihozám az én népemet Égyiptom földébõl, soha nem választottam egyetlen várost sem az Izráel minden nemzetségei közül, hogy házat építenének, a melyben lenne az én nevem, sem férfit nem választottam, hogy az én népemnek Izráelnek vezére lenne.

From the day when I took my people out of the land of Egypt, no town in all the tribes of Israel has been marked out by me for the building of a house for the resting-place of my name; and I took no man to be a ruler over my people Israel;

ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν λαόν μου ἐκ γῆς αἰγύπτου οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἀπὸ πασῶν φυλῶν ισραηλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ εἶναι ὄνομά μου ἐκεῖ καὶ οὐκ ἐξελεξάμην ἐν ἀνδρὶ τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου ισραηλ

6 Hanem Jeruzsálemet választottam, hogy az én nevem abban lenne, és választám Dávidot, hogy [vezére] lenne az én népemnek, Izráelnek.

But now I have made selection of Jerusalem, that my name might be there, and of David, to be over my people Israel.

καὶ ἐξελεξάμην ἐν ιερουσαλημ γενέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ καὶ ἐξελεξάμην ἐν δαυιδ ὥστε εἶναι ἐπάνω τοῦ λαοῦ μου ισραηλ

7 Ámbár az én atyám, Dávid elvégezé magában, hogy házat építene az Úrnak, Izráel Istenének,

Now it was in the heart of my father David to put up a house for the name of the Lord, the God of Israel.

καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν δαυιδ τοῦ πατρός μου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ ισραηλ

8 De az Úr azt mondotta Dávidnak, az én atyámnak: Azt, hogy arra gondoltál, hogy az én nevemnek házat építs, jól tetted, hogy szívedben ezt elvégezted;
But the Lord said to David my father, You did well to have in your heart the desire to make a house for my name:
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς δαυιδ πατέρα μου διότι ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου καλῶς ἐποίησας ὅτι ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν σου

9 Mégis nem te építesz házat nékem, hanem a te fiad, a ki a te ágyékodból származik, õ épít az én nevemnek házat.
But you yourself will not be the builder of the house; but your son, the offspring of your body, he it is who will put up a house for my name.
πλὴν σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον ὅτι ὁ υἱός σου ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τῆς ὀσφύος σου οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου

10 És beteljesíté most az Úr az õ beszédét, a melyet szólott; mert felkelék az én atyám Dávid helyett, és ülék az Izráel királyi székébe, a mint az Úr megmondotta volt; és megépítém a házat az Úrnak, Izráel Istene nevének.
And the Lord has kept his word; for I have taken my father David's place on the seat of the kingdom of Israel, as the Lord gave his word; and I have made the house for the name of the Lord the God of Israel.
καὶ ἀνέστησεν κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν ἐλάλησεν καὶ ἐγενήθην ἀντὶ δαυιδ πατρός μου καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τὸν θρόνον ισραηλ καθὼς ἐλάλησεν κύριος καὶ ᾠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ ισραηλ

11 És abba helyeztem a ládát, a melyben az Úrnak szövetsége van, melyet szerzett volt az Izráel fiaival.
And there I have put the ark, in which is the agreement of the Lord, which he made with the people of Israel.
καὶ ἔθηκα ἐκεῖ τὴν κιβωτόν ἐν ᾗ ἐκεῖ διαθήκη κυρίου ἣν διέθετο τῷ ισραηλ

12 És oda állott [Salamon] az Úr oltára elé, az Izráel egész gyülekezetével szemben, és kezeit kiterjesztette.
Then he took his place in front of the altar of the Lord, all the men of Israel being present,
καὶ ἔστη κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ἔναντι πάσης ἐκκλησίας ισραηλ καὶ διεπέτασεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ

13 Salamon pedig egy széket csináltatott vala rézbõl, a melyet a tornácznak közepén helyeztetett el, melynek hossza öt sing, szélessége is öt sing, magassága pedig három sing vala. Felálla abba, és térdeire esvén az egész Izráel gyülekezete elõtt, kezeit az ég felé kiterjeszté,
(For Solomon had made a brass stage, five cubits long, five cubits wide and three cubits high, and had put it in the middle of the open space; on this he took his place and went down on his knees before all the meeting of Israel, stretching out his hands to heaven.)
ὅτι ἐποίησεν σαλωμων βάσιν χαλκῆν καὶ ἔθηκεν αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ πέντε πηχῶν τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ πέντε πήχεων τὸ εὖρος αὐτῆς καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτῆς καὶ ἔστη ἐπ' αὐτῆς καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ γόνατα ἔναντι πάσης ἐκκλησίας ισραηλ καὶ διεπέτασεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν

14 És monda: Oh Uram, Izráelnek Istene, nincsen hozzád hasonló Isten sem mennyben, sem földön, a ki megtartod a te fogadásodat és irgalmasságodat a te szolgáidhoz, a kik te elõtted teljes szívvel járnak!
And he said, O Lord, the God of Israel, there is no God like you in heaven or on earth; keeping faith and mercy unchanging for your servants, while they go in your ways with all their hearts;
καὶ εἶπεν κύριε ὁ θεὸς ισραηλ οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι θεὸς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς φυλάσσων τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς παισίν σου τοῖς πορευομένοις ἐναντίον σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ

15 Ki megtartottad a te szolgádnak, az én atyámnak, Dávidnak, a mit szólottál néki; mert te magad szólottál, és kezeiddel beteljesítéd, a mint e mai napon megtetszik.
For you have kept the word which you gave to your servant David, my father; with your mouth you said it and with your hand you have made it come true this day.
ἃ ἐφύλαξας τῷ παιδί σου δαυιδ τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ λέγων καὶ ἐλάλησας ἐν στόματί σου καὶ ἐν χερσίν σου ἐπλήρωσας ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη

16 Most azért, oh Uram, Izráelnek Istene, tartsd meg, a mit a te szolgádnak, Dávidnak, az én atyámnak igértél, mondván: Nem fogy el elõttem a te magodból való férfiú, a ki az Izráelnek királyiszékiben üljön; csakhogy a te fiaid õrizzék meg az õ útjokat, hogy az én törvényemben járjanak, mint te én elõttem jártál.
So now, O Lord, the God of Israel, let your word to your servant David, my father, come true, when you said, You will never be without a man to take his place before me on the seat of the kingdom of Israel; if only your children give attention to their ways, walking in my law, as you have done before me.
καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ισραηλ φύλαξον τῷ παιδί σου τῷ δαυιδ τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ λέγων οὐκ ἐκλείψει σοι ἀνὴρ ἀπὸ προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ θρόνου ισραηλ πλὴν ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοί σου τὴν ὁδὸν αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐν τῷ νόμῳ μου ὡς ἐπορεύθης ἐναντίον μου

17 Most azért, oh Uram, Izráelnek Istene, bizonyosodjék meg a te beszéded, melyet szólottál volt a te szolgádnak, Dávidnak!
So now, O Lord, the God of Israel, make your word come true which you said to your servant David.
καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ισραηλ πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου ὃ ἐλάλησας τῷ παιδί σου τῷ δαυιδ

18 (Avagy lakozhatnék-é valósággal az Isten e földön az emberek között? Ím az egek és az egeknek egei téged be nem foghatnak, mennyivel kevésbbé e ház, a melyet én építettem.)
But is it truly possible that God may be housed with men on earth? see, heaven and the heaven of heavens are not wide enough to be your resting-place: how much less this house which I have made:
ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσίν σοι καὶ τίς ὁ οἶκος οὗτος ὃν ᾠκοδόμησα

19 És tekints a te szolgád könyörgésére és imádságára, oh én Uram Istenem, meghallgatván kiáltását és könyörgését, a melylyel könyörög a te szolgád elõtted!
Still, let your heart be turned to the prayer of your servant and to his prayer for grace, O Lord my God, and give ear to the cry and the prayer which your servant makes before you;
καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν παιδός σου καὶ ἐπὶ τὴν δέησίν μου κύριε ὁ θεός τοῦ ἐπακοῦσαι τῆς δεήσεως καὶ τῆς προσευχῆς ἧς ὁ παῖς σου προσεύχεται ἐναντίον σου σήμερο ν

20 Hogy a te szemeid éjjel és nappal figyelmezzenek e házra, e helyre, a melyrõl azt mondottad, hogy nevedet abba helyezénded, meghallgatván könyörgését a te szolgádnak, a mikor e helyen könyörögne.
That your eyes may be open to this house day and night, to this place of which you have said that you would put your name there; to give ear to the prayer which your servant may make, turning to this place.
τοῦ εἶναι ὀφθαλμούς σου ἀνεῳγμένους ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός εἰς τὸν τόπον τοῦτον ὃν εἶπας ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου ἐκεῖ τοῦ ἀκοῦσαι τῆς προσευχῆς ἧς ὁ πα ῖς σου προσεύχεται εἰς τὸν τόπον τοῦτον

21 Hallgasd meg azért a te szolgádnak és a te népednek Izráelnek könyörgését, a mikor könyörögni fognak e helyen; hallgasd meg a te mennyei lakhelyedbõl, és meghallgatván õket, légy kegyelmes!
And give ear to the prayers of your servant and of your people Israel, when they make their prayers, turning to this place; give ear from heaven your living-place; and hearing have mercy.
καὶ ἀκούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ παιδός σου καὶ λαοῦ σου ισραηλ ἃ ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐν τ�ῳ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀκούσῃ καὶ ἵλεως ἔσῃ

22 Mikor valaki vétkezéndik felebarátja ellen, és esküre kötéleztetik, hogy megesküdjék, és õ ide jõ, megesküszik oltárod elõtt ebben a házban,
If a man does wrong to his neighbour and has to take an oath, and comes before your altar to take his oath in this house:
ἐὰν ἁμάρτῃ ἀνὴρ τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀρᾶσθαι αὐτόν καὶ ἔλθῃ καὶ ἀράσηται κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ

23 Te hallgasd meg a mennybõl és vidd véghez, és tégy igaz ítéletet a te szolgáid között, az istentelent megbüntetvén, fejére fordítván az õ útját; és az igazat megigazítván, megfizetvén néki az õ igazsága szerint.
Then let your ear be open in heaven, and be the judge of your servants, giving punishment to the wrongdoer, so that his sin may come on his head; and, by your decision, keeping from evil him who has done no wrong.
καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσεις καὶ κρινεῖς τοὺς δούλους σου τοῦ ἀποδοῦναι τῷ ἀνόμῳ καὶ ἀποδοῦναι ὁδοὺς αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ τοῦ δικαιῶσαι δίκαιον το ῦ ἀποδοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ

24 Mikor pedig megverettetik a te néped, az Izráel az õ ellenségeitõl, mivel te ellened vétkeztek; és [hozzád] visszatérve vallást tesznek a te nevedrõl, könyörögnek és imádkoznak te elõtted e házban:
And if your people Israel are overcome in war, because of their sin against you; if they are turned to you again, honouring your name, making prayers and requesting your grace in this house:
καὶ ἐὰν θραυσθῇ ὁ λαός σου ισραηλ κατέναντι τοῦ ἐχθροῦ ἐὰν ἁμάρτωσίν σοι καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ ἐξομολογήσωνται τῷ ὀνόματί σου καὶ προσεύξωνται καὶ δεηθῶσιν ἐναντίον σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ

25 Te hallgasd meg a mennybõl, és bocsásd meg a te népednek, az Izráelnek bûnét, és hozd vissza õket arra a földre, a melyet adtál nékik és az õ atyáiknak.
Then give ear from heaven, and let the sin of your people Israel have forgiveness, and take them back again to the land which you gave to them and to their fathers.
καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις λαοῦ σου ισραηλ καὶ ἀποστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας αὐτοῖς καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν

26 Mikor az ég berekesztetik és nem lészen esõ, mivel vétkeztek te ellened; és imádkozni fognak e helyen és vallást tesznek a te nevedrõl és megtérnek bûneikbõl, mert te sanyargatod õket:
When heaven is shut up and there is no rain, because of their sin against you: if they make prayers with their faces turned to this place, honouring your name and turning away from their sin when you send trouble on them:
ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετόν ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ αἰνέσουσιν τὸ ὄνομά σου καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἐ πιστρέψουσιν ὅτι ταπεινώσεις αὐτούς

27 Te hallgasd meg a mennybõl, és légy kegyelmes a te szolgáidnak és a te népednek, az Izráelnek; minekutána õket megtanítándod az igaz útra, a melyen járjanak; és adj esõt a te földedre, a melyet adtál a te népednek örökségül.
Then give ear from heaven, so that the sin of your servants and the sin of your people Israel may have forgiveness, when you make clear to them the good way in which they are to go; and send rain on your land which you have given to your people for their heritage.
καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τῶν παίδων σου καὶ τοῦ λαοῦ σου ισραηλ ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθήν ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐτῇ κ αὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν σου ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου εἰς κληρονομίαν

28 Éhség ha lesz a földön, ha döghalál, aszály, ragya, sáska, cserebogár; ha az õ ellensége szorongatja az õ birodalmának földében; ha bármiféle csapás és nyomorúság [jövend] reájok:
If there is no food in the land, if there is disease, if the fruits of the earth are damaged by heat or water, locust or worm; if their towns are shut in by their attackers: whatever trouble or whatever disease there may be:
λιμὸς ἐὰν γένηται ἐπὶ τῆς γῆς θάνατος ἐὰν γένηται ἀνεμοφθορία καὶ ἴκτερος ἀκρὶς καὶ βροῦχος ἐὰν γένηται ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς κατέναντι τῶν πόλεων αὐτῶν κατὰ πᾶσαν πληγὴν καὶ πᾶν πόνον

29 A ki akkor könyörög és imádkozik, legyen az bárki; vagy a te néped, az Izráel, ha elismeri kiki az õ csapását és fájdalmát, és kezeit e házban kiterjeszténdi:
Whatever prayer or request for your grace is made by any man, or by all your people Israel, whatever his trouble may be, whose hands are stretched out to this house:
καὶ πᾶσα προσευχὴ καὶ πᾶσα δέησις ἣ ἐὰν γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ καὶ παντὶ λαῷ σου ισραηλ ἐὰν γνῷ ἄνθρωπος τὴν ἁφὴν αὐτοῦ καὶ τὴν μαλακίαν αὐτοῦ καὶ διαπετάσῃ τὰς χε ῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον

30 Te hallgasd meg a mennybõl, a te lakhelyedbõl és légy kegyelmes, és kinek-kinek fizess az õ útai szerint, a mint megismerted az õ szívét, mert egyedül csak te ismered az emberek fiainak szívét;
Then give ear from heaven your living-place, answering with forgiveness, and give to every man, whose secret heart is open to you, the reward of all his ways; (for you, and you only, have knowledge of the hearts of the children of men;)
καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου καὶ ἱλάσῃ καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ὡς ἂν γνῷς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὅτι μόνος γινώσκεις τὴν καρ δίαν υἱῶν ἀνθρώπων

31 Hogy féljenek téged, járván a te útaidon, míg élnek e föld színén, a melyet adtál volt a mi atyáinknak.
So that they may give you worship, walking in your ways, as long as they are living in the land which you gave to our fathers.
ὅπως φοβῶνται τὰς ὁδούς σου πάσας τὰς ἡμέρας ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν

32 Sõt még az idegent is, a ki nem a te néped, az Izráel közül való, ha eljövend messze földrõl a te nagy nevedért és a te hatalmas kezedért és a te kiterjesztett karodért, mikor ide jutván, könyörögnek e házban:
And as for the man from a strange land, who is not of your people Israel but comes from a far country because of the glory of your name and your strong hand and your outstretched arm; when he comes to make his prayer, turning to this house:
καὶ πᾶς ἀλλότριος ὃς οὐκ ἐκ τοῦ λαοῦ σου ισραηλ ἐστὶν αὐτὸς καὶ ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψ ηλὸν καὶ ἔλθωσιν καὶ προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον

33 Te hallgasd meg a mennybõl, a te lakóhelyedbõl, és add meg az idegennek mindazt, a miért könyörög hozzád, hogy megismerjék a földnek minden népei a te nevedet, és tiszteljenek téged úgy, mint a te néped, az Izráel, és ismerjék meg, hogy a te nevedrõl neveztetik e ház, a melyet én építettem.
Then give ear from heaven your living-place, and give him his desire, whatever it may be; so that all the peoples of the earth may have knowledge of your name, worshipping you as do your people Israel, and may see that this house which I have made is truly named by your name.
καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος ὅπως γνῶσιν πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς τὸ ὄνομά σου καὶ τοῦ φοβεῖσθαί σε ὡς ὁ λαός σου ισραηλ καὶ τοῦ γνῶναι ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησα

34 Ha a te néped hadba megy ki az õ ellensége ellen azon az úton, a melyen elbocsátod õket; ha könyörögnek, hozzád [fordulván] e város felé, a melyet választottál magadnak, és e ház felé, a melyet a te nevednek építettem:
If your people go out to war against their attackers, by whatever way you may send them, if they make their prayers to you turning their faces to this town of yours and to this house which I have put up for your name:
ἐὰν δὲ ἐξέλθῃ ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ᾗ ἀποστελεῖς αὐτούς καὶ προσεύξωνται πρὸς σὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πόλεως ταύτης ἣν ἐξελέξω ἐν αὐτῇ καὶ οἴκου οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου

35 Te hallgasd meg az égbõl az õ könyörgésöket és imádságukat, és szerezz nékik igazságot.
Then give ear from heaven to their prayer and their cry for grace, and see right done to them.
καὶ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν

36 Ha vétkeznek ellened (mert nincsen ember, a ki nem vétkeznék) és reájok megharagudván, az ellenség kezébe adándod és õket fogságba viendik azok, a kiktõl megfogattak, messze földre vagy közelre,
If they do wrong against you, (for no man is without sin,) and you are angry with them, and give them up into the power of those who are fighting against them, so that they take them away prisoners to a land far off or near;
ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι ὅτι οὐκ ἔσται ἄνθρωπος ὃς οὐχ ἁμαρτήσεται καὶ πατάξεις αὐτοὺς καὶ παραδώσεις αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν καὶ αἰχμαλωτεύσουσιν οἱ αἰχμαλωτεύοντες αὐτοὺς εἰς γῆν ἐχθρῶν εἰς γῆν μακρὰν ἢ ἐγγὺς

37 És ha az [idegen] földön, a hol fogva tartatnak, magokba szállnak, és megtérvén, az õ fogságuk helyén könyörögnek hozzád, és ezt mondandják: Vétkeztünk, hamisan és gonoszul cselekedtünk;
And if they take thought, in the land where they are prisoners, turning again to you, crying out in prayer to you in that land, and saying, We are sinners, we have done wrong, we have done evil;
καὶ ἐπιστρέψωσιν καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν οὗ μετήχθησαν ἐκεῖ καί γε ἐπιστρέψωσιν καὶ δεηθῶσίν σου ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ αὐτῶν λέγοντες ἡμάρτομεν ἠδικήσαμεν ἠνομήσαμεν

38 És megtérendenek te hozzád teljes szívökbõl és teljes lelkökbõl az õ fogságuk földében, a hol õket fogva tartják, és könyörögnek [hozzád,] az õ földjüknek útja felé [fordulva,] a melyet adtál volt az õ atyáiknak, és e város felé, a melyet választottál [magadnak,] és e ház felé, a melyet a te nevednek építettem:
If with all their heart and soul they are turned again to you, in the land where they are prisoners, the land where they have been taken, and make their prayers, turning their eyes to their land which you gave to their fathers, and to the town which you took for yourself, and the house which I have made for your name:
καὶ ἐπιστρέψωσιν πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν γῇ αἰχμαλωτευσάντων αὐτοὺς καὶ προσεύξωνται ὁδὸν γῆς αὐτῶν ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως ἧς ἐξελέξω καὶ τοῦ οἴκου οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου

39 Hallgasd meg akkor az õ könyörgésöket és imádságukat a mennybõl, a te lakhelyedrõl, és szerezz nékik igazságot, és bocsásd meg a te népednek, hogy ellened vétkezett.
Then give ear from heaven your living-place to their prayer and their cry, and see right done to them, answering with forgiveness your people who have done wrong against you.
καὶ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ ποιήσεις κρίματα καὶ ἵλεως ἔσῃ τῷ λαῷ τῷ ἁμαρτόντι σοι

40 Most azért, oh én Istenem, legyenek a te szemeid nyitva és füleid legyenek figyelmesek a könyörgésre ezen a helyen.
Now, O my God, may your eyes be open and your ears awake to the prayers made in this place.
νῦν κύριε ἔστωσαν δὴ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεῳγμένοι καὶ τὰ ὦτά σου ἐπήκοα εἰς τὴν δέησιν τοῦ τόπου τούτου

41 És most kelj fel, oh Úr Isten, a te nyugodalmadba, te és a te hatalmasságodnak ládája! A te papjaid, oh Úr Isten, öltöztessenek fel üdvösséggel, és a te szenteid örvendezzenek a jóban.

Up! now, O Lord God, come back to your resting-place, you and the ark of your strength: let your priests, O Lord God, be clothed with salvation, and let your saints be glad in what is good.

καὶ νῦν ἀνάστηθι κύριε ὁ θεός εἰς τὴν κατάπαυσίν σου σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς ἰσχύος σου οἱ ἱερεῖς σου κύριε ὁ θεός ἐνδύσαιντο σωτηρίαν καὶ οἱ υἱοί σου εὐφρανθήτωσαν ἐν ἀγαθ οῖς

42 Oh Úr Isten, ne utáld meg a te felkenetett [király]od orczáját; emlékezzél meg Dávidhoz, a te szolgádhoz való [nagy] irgalmasságaidról!

O Lord God, let him whom you have taken for yourself never be given up by you: keep in mind your mercies to David your servant.

κύριε ὁ θεός μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου μνήσθητι τὰ ἐλέη δαυιδ τοῦ δούλου σου

1 És mikor Salamon elvégezte a könyörgést, tûz szálla le az égbõl, és megemészté az egészen égõáldozatot és a véres áldozatot, és az Úr dicsõsége betölté a házat,

Now when Solomon's prayers were ended, fire came down from heaven, burning up all the offerings; and the house was full of the glory of the Lord.

καὶ ὡς συνετέλεσεν σαλωμων προσευχόμενος καὶ τὸ πῦρ κατέβη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς θυσίας καὶ δόξα κυρίου ἔπλησεν τὸν οἶκον

2 Annyira, hogy még a papok sem mehettek be az Úr házába; mert az Úr dicsõsége betölté az Úr házát.

And the priests were not able to go into the house of the Lord, for the Lord's house was full of the glory of the Lord.

καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅτι ἔπλησεν δόξα κυρίου τὸν οἶκον

3 És az Izráel fiai mindnyájan látták, a mikor alászálla a tûz és az Úr dicsõsége a házra, és arczczal leborulának a föld felé a padlózatra, s imádák és tisztelék az Urat, hogy jó és az õ kegyelme mindörökké való!

And all the children of Israel were looking on when the fire came down, and the glory of the Lord was on the house; and they went down on their knees, with their faces to the earth, worshipping and praising the Lord, and saying, He is good; for his mercy is unchanging for ever.

καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ισραηλ ἑώρων καταβαῖνον τὸ πῦρ καὶ ἡ δόξα κυρίου ἐπὶ τὸν οἶκον καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ τὸ λιθόστρωτον καὶ προσεκύνησαν καὶ ᾔνουν τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθόν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

4 A király pedig és az egész nép áldoznak vala áldozatokat az Úr elõtt.

Then the king and all the people made offerings before the Lord.

καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς θύοντες θύματα ἔναντι κυρίου

5 Áldozék Salamon király áldozatot huszonkétezer ökörrel és százhúszezer juhval; és [ekképen] szentelék fel az Úr házát a király és az egész nép.

King Solomon made an offering of twenty-two thousand oxen, and a hundred and twenty thousand sheep. So the king and all the people kept the feast of the opening of the house of God.

καὶ ἐθυσίασεν σαλωμων τὴν θυσίαν μόσχων εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας καὶ βοσκημάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας καὶ ἐνεκαίνισεν τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαός

6 A papok pedig foglalatosok valának az õ tisztökben; a Léviták is az Úrnak [minden] zengõ szerszámaival, a melyeket Dávid király készíttetett, hogy az Urat dícsérnék (mert örökkévaló az õ irgalmassága) a Dávid dicséretivel [mely] kezökbe [adatott;] a papok pedig trombitálának velök szemben, míg az egész Izráel ott álla.

And the priests were in their places, and the Levites with their instruments of music for the Lord's song, which David the king had made for the praise of the Lord whose mercy is unchanging for ever, when David gave praise by their hand; and the priests were sounding horns before them; and all Israel were on their feet.

καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν ἑστηκότες καὶ οἱ λευῖται ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν κυρίου τοῦ δαυιδ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐξομολογεῖσθαι ἔναντι κυρίου ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐ τοῦ ἐν ὕμνοις δαυιδ διὰ χειρὸς αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξιν ἐναντίον αὐτῶν καὶ πᾶς ισραηλ ἑστηκώς

7 És felszentelé Salamon a középsõ pitvart, a mely az Úrnak háza elõtt vala; mert ott szerze égõáldozatokat és hálaadóáldozatok kövéreit; mert a rézoltárra, a melyet Salamon készíttete, nem fér vala az égõáldozat, az ételáldozat és a [hálaadóáldozat] kövére.

Then Solomon made holy the middle of the open square in front of the house of the Lord, offering the burned offerings there, and the fat of the peace-offerings; for there was not room on the brass altar which Solomon had made for all the burned offerings and the meal offerings and the fat.

καὶ ἡγίασεν σαλωμων τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τῆς ἐν οἴκῳ κυρίου ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ στέατα τῶν σωτηρίων ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποίησεν σαλ ωμων οὐκ ἐξεποίει δέξασθαι τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ μαναα καὶ τὰ στέατα

8 És Salamon ünnepet szerze ebben az idõben hét napig, és vele együtt az egész Izráel, nagy gyülekezet, mely összegyülekezék Hámáttól fogva az Égyiptom patakáig.
So Solomon kept the feast at that time for seven days, and all Israel with him, a very great meeting, for the people had come together from the way into Hamath and from as far as the river of Egypt.
καὶ ἐποίησεν σαλωμων τὴν ἑορτὴν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἑπτὰ ἡμέραις καὶ πᾶς ισραηλ μετ' αὐτοῦ ἐκκλησία μεγάλη σφόδρα ἀπὸ εἰσόδου αιμαθ καὶ ἕως χειμάρρου αἰγύπτου

9 A nyolczadik napon pedig gyülekezést tartának, mert az oltár felszentelését hét napon át végezték és az ünnepet is hét napon.
And on the eighth day they had a holy meeting; the offerings for making the altar holy went on for seven days, and the feast for seven days.
καὶ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον ὅτι ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἐποίησεν ἑπτὰ ἡμέρας ἑορτήν

10 A hetedik hónapnak huszonharmadik napján elbocsátá a népet sátoraikba, vígan és megelégedve mindama jók felett, a melyeket cselekedett az Úr Dáviddal, Salamonnal és az õ népével Izráellel.
And on the twenty-third day of the seventh month, he sent the people away to their tents, full of joy and glad in their hearts, because of all the good which the Lord had done to David and to Solomon and to Israel his people.
καὶ ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου ἀπέστειλεν τὸν λαὸν εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν εὐφραινομένους καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησεν κύριος τῷ δ αυιδ καὶ τῷ σαλωμων καὶ τῷ ισραηλ λαῷ αὐτοῦ

11 És Salamon bevégezé az Úr házát és a királyi palotát, s mindazt, a mit magában elhatározott Salamon, hogy megcsinál az Úr házában és a maga házában; szerencsésen bevégezé.
So Solomon came to the end of building the house of the Lord and the king's house; and everything which it was in his mind to make in the house of the Lord and for himself had been well done.
καὶ συνετέλεσεν σαλωμων τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐν τῇ ψυχῇ σαλωμων τοῦ ποιῆσαι ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ εὐοδώθη

12 Megjelenék pedig az Úr Salamonnak azon éjjel, s monda néki: Meghallgattam a te könyörgésedet, és e helyet magamnak áldozat házául választottam.
Now the Lord came to Solomon in a vision by night, and said to him, I have given ear to your prayer, and have taken this place for myself as a house where offerings are to be made.
καὶ ὤφθη ὁ θεὸς τῷ σαλωμων τὴν νύκτα καὶ εἶπεν αὐτῷ ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου καὶ ἐξελεξάμην ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐμαυτῷ εἰς οἶκον θυσίας

13 Ímé, a mikor az eget bezárandom, hogy ne legyen esõ; és a mikor parancsolok a sáskának, hogy a földet megemészsze; vagy a mikor döghalált bocsátandok az én népemre:
If, at my word, heaven is shut up, so that there is no rain, or if I send locusts on the land for its destruction, or if I send disease on my people;
ἐὰν συσχῶ τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γένηται ὑετός καὶ ἐὰν ἐντείλωμαι τῇ ἀκρίδι καταφαγεῖν τὸ ξύλον καὶ ἐὰν ἀποστείλω θάνατον ἐν τῷ λαῷ μου

14 És megalázza magát az én népem, a mely nevemrõl neveztetik, s könyörög és keresi az én arczomat, és felhagy az õ bûnös életmódjával: én is meghallgatom õket a mennybõl, megbocsátom bûneiket, és megszabadítom földjüket.
If my people, on whom my name is named, make themselves low and come to me in prayer, searching for me and turning from their evil ways; then I will give ear from heaven, overlooking their sin, and will give life again to their land.
καὶ ἐὰν ἐντραπῇ ὁ λαός μου ἐφ' οὓς τὸ ὄνομά μου ἐπικέκληται ἐπ' αὐτούς καὶ προσεύξωνται καὶ ζητήσωσιν τὸ πρόσωπόν μου καὶ ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν καὶ ἐγὼ εἰσακούσομαι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν καὶ ἰάσομαι τὴν γῆν αὐτῶν

15 Most már az én szemeim nyitva lesznek, és füleim figyelmesek lesznek e helyen a könyörgésre.
Now my eyes will be open and my ears awake to the prayers made in this place.
νῦν οἱ ὀφθαλμοί μου ἔσονται ἀνεῳγμένοι καὶ τὰ ὦτά μου ἐπήκοα τῇ προσευχῇ τοῦ τόπου τούτου

16 Most választottam és megszenteltem e házat, hogy az én nevem abban legyen mindörökké, és ott lesznek az én szemeim és az én szívem mindenkor.
For I have taken this house for myself and made it holy, so that my name may be there for ever; and my eyes and my heart will be there at all times.
καὶ νῦν ἐξελεξάμην καὶ ἡγίακα τὸν οἶκον τοῦτον τοῦ εἶναι ὄνομά μου ἐκεῖ ἕως αἰῶνος καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ἡ καρδία μου ἐκεῖ πάσας τὰς ἡμέρας

17 És ha te elõttem járándasz, a mint járt Dávid, a te atyád, úgy cselekedvén mindenekben, a mint neked megparancsoltam, s az én rendelésimet és ítéletimet megtartándod:
And as for you, if you will go on your way before me as David your father did, doing whatever I have given you orders to do and keeping my laws and my decisions:
καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς ἐναντίον μου ὡς δαυιδ ὁ πατήρ σου καὶ ποιήσῃς κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην σοι καὶ τὰ προστάγματά μου καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξῃ

18 Megerõsítem a te birodalmad trónját, a mint megigértem volt Dávidnak, a te atyádnak, mondván: Nem vétetik el a [te nemzetségedbõl való] férfiú az Izráel királyiszékibõl.
Then I will make strong the seat of your kingdom, as I gave my word to David your father, saying, You will never be without a man to be ruler in Israel.
καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ὡς διεθέμην δαυιδ τῷ πατρί σου λέγων οὐκ ἐξαρθήσεταί σοι ἀνὴρ ἡγούμενος ἐν ισραηλ

19 De hogyha ti elszakadtok, s rendelésimet és parancsaimat, a melyeket elõtökbe adtam, elhagyjátok, s elmenvén, idegen isteneknek szolgálandotok és azok elõtt meghajoltok:
But if you are turned away from me, and do not keep my orders and my laws which I have put before you, but go and make yourselves servants to other gods, giving them worship:
καὶ ἐὰν ἀποστρέψητε ὑμεῖς καὶ ἐγκαταλίπητε τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου ἃς ἔδωκα ἐναντίον ὑμῶν καὶ πορευθῆτε καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς

20 Kiszaggatom õket az én földembõl, a melyet adtam volt nékik: és ezt a házat, a melyet az én nevemnek szenteltem, orczám elõl elvetem; tanulságul és példabeszédül adom õket minden nemzetségnek.
Then I will have this people uprooted out of my land which I have given them; and this house, which I have made holy for my name, I will put away from before my eyes, and make it an example and a word of shame among all peoples.
καὶ ἐξαρῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου ἀποστρέψω ἐκ προσώπου μου καὶ δώσω αὐτὸν εἰς παραβολὴν καὶ εἰς διήγημα ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν

21 És ezen a házon, a mely felséges vala, minden elmenõ álmélkodni fog, és azt mondja: Miért cselekedett így az Úr ezzel az országgal és ezzel a házzal?
And this house will become a mass of broken walls, and everyone who goes by will be overcome with wonder, and will say, Why has the Lord done so to this land and to this house?
καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὁ ὑψηλός πᾶς ὁ διαπορευόμενος αὐτὸν ἐκστήσεται καὶ ἐρεῖ χάριν τίνος ἐποίησεν κύριος τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ

22 És azt felelik: Azért, mert elhagyták az Urat, atyáik Istenét, a ki õket kihozta volt Égyiptom földébõl, és idegen istenekhez hajlottak, azokat imádták és azoknak szolgáltak; azért hozta reájok mind e veszedelmet.
And their answer will be, Because they were turned away from the Lord, the God of their fathers, who took them out of the land of Egypt, and took for themselves other gods and gave them worship and became their servants: that is why he has sent all this evil on them.
καὶ ἐροῦσιν διότι ἐγκατέλιπον κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ἀντελάβοντο θεῶν ἑτέρων καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην

1 Lõn pedig húsz esztendõ mulva, a mi alatt Salamon megépíté az Úr házát és a maga palotáját:
Now at the end of twenty years, in which time Solomon had put up the house of the Lord and a house for himself,
καὶ ἐγένετο μετὰ εἴκοσι ἔτη ἐν οἷς ᾠκοδόμησεν σαλωμων τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ

2 Azokat a városokat, a melyeket Hirám adott Salamonnak, megépíté Salamon, és Izráel fiait telepíté oda.
He took in hand the building up of the towns which Huram had given him, causing the children of Israel to make living-places for themselves there.
καὶ τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν χιραμ τῷ σαλωμων ᾠκοδόμησεν αὐτὰς σαλωμων καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς ισραηλ

3 Azután elméne Salamon Hámát-Sobába és azt hatalmába kerité.
And Solomon went to Hamath-zobah and overcame it.
καὶ ἦλθεν σαλωμων εἰς αιμαθ σωβα καὶ κατίσχυσεν αὐτήν

4 És megépíté Tádmort a pusztában, és minden kincstartó városokat, a melyeket Hámátban épített.
And he put up the buildings of Tadmor in the waste land, and of all the store-towns in Hamath;
καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν θεδμορ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς ἃς ᾠκοδόμησεν ἐν ημαθ

5 Annakfelette mind a felsõ, mind az alsó Bethoront megépíté s megerõsített városokká [tette] kõfalakkal, kapukkal és zárokkal.
And of Beth-horon the higher and the lower, walled towns with walls and doorways and locks;
καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν βαιθωρων τὴν ἄνω καὶ τὴν βαιθωρων τὴν κάτω πόλεις ὀχυράς τείχη πύλαι καὶ μοχλοί

6 És Baalátot, s a tárházak minden városait, a melyek Salamonéi valának, a szekereknek és a lovagoknak minden városait; és mindent, a mihez Salamonnak kedve volt, megépíté Jeruzsálemben, a Libánuson és az õ egész birodalmának földén.

And of Baalath, and all the store-towns which Solomon had, and the towns where he kept his war-carriages and his horse men, and everything which it was his pleasure to put up in Jerusalem and in Lebanon and in all the land under his rule.

καὶ τὴν βααλαθ καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς αἳ ἦσαν τῷ σαλωμων καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων καὶ τὰς πόλεις τῶν ἱππέων καὶ ὅσα ἐπεθύμησεν σαλωμων κατὰ τὴν ἐ πιθυμίαν τοῦ οἰκοδομῆσαι ἐν ιερουσαλημ καὶ ἐν τῷ λιβάνῳ καὶ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ

7 Mindazt a népet, a mely megmaradt a Hitteusok közül, az Emoreusok, Perizeusok, Hivveusok és a Jebuzeusok közül, a kik nem az Izráel közül valók;

As for all the rest of the Hittites and the Amorites and the Perizzites and the Hivites and the Jebusites, who were not of Israel:

πᾶς ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἀπὸ τοῦ χετταίου καὶ τοῦ αμορραίου καὶ τοῦ φερεζαίου καὶ τοῦ ευαίου καὶ τοῦ ιεβουσαίου οἳ οὔκ εἰσιν ἐκ τοῦ ισραηλ

8 Hanem azoknak fiai közül, a kik azon a földön õ utánok maradtak volt, a kiket az Izráel fiai ki nem irthattak, azokat Salamon adófizetõkké tevé mind e mai napig.

Their men who were still living in the land, and whom the children of Israel had not put an end to, these Solomon put to forced work, as is done to this day;

ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν αὐτῶν τῶν καταλειφθέντων μετ' αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ οὓς οὐκ ἐξωλέθρευσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς σαλωμων εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

9 De az Izráel fiai közül Salamon senkit nem tett szolgává az õ külsõ dolgaiban; mert ezek hadakozó férfiak voltak, és az õ hadnagyinak vezérei, s szekereinek és lovagjainak vezérei.

But Solomon did not make use of the children of Israel as servants for his work; they were men of war, his chiefs and his captains, and captains of his war-carriages and his horsemen.

καὶ ἐκ τῶν υἱῶν ισραηλ οὐκ ἔδωκεν σαλωμων εἰς παῖδας τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ὅτι αὐτοὶ ἄνδρες πολεμισταὶ καὶ ἄρχοντες καὶ δυνατοὶ καὶ ἄρχοντες ἁρμάτων καὶ ἱππέων

10 Azok, a Salamon király seregeinek vezérei, kétszázötvenen valának, a kik uralkodnak vala a népen.

Now these were the chief men in authority whom King Solomon had: two hundred and fifty of them, in authority over the people.

καὶ οὗτοι ἄρχοντες τῶν προστατῶν βασιλέως σαλωμων πεντήκοντα καὶ διακόσιοι ἐργοδιωκτοῦντες ἐν τῷ λαῷ

11 És felviteté Salamon a Faraó leányát a Dávid városából a házba, a melyet néki épített vala; mert ezt mondá: Nem lakhatik az én feleségem az Izráel királyának, Dávidnak házában; mert szentséges [hely] az, mivel az Úr ládája abba vitetett.

Then Solomon made Pharaoh's daughter come up from the town of David to the house which he had made for her; for he said, I will not have my wife living in the house of David, king of Israel, because those places where the ark of the Lord has come are holy.

καὶ τὴν θυγατέρα φαραω σαλωμων ἀνήγαγεν ἐκ πόλεως δαυιδ εἰς τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησεν αὐτῇ ὅτι εἶπεν οὐ κατοικήσει ἡ γυνή μου ἐν πόλει δαυιδ τοῦ βασιλέως ισραηλ ὅτι ἅ γιός ἐστιν οὗ εἰσῆλθεν ἐκεῖ κιβωτὸς κυρίου

12 Akkor égõáldozatokat áldozék Salamon az Úrnak az Úr oltárán, a melyet rakatott vala a tornácz elõtt;

Then Solomon made burned offerings to the Lord on the altar of the Lord which he had put up in front of the covered way,

τότε ἀνήνεγκεν σαλωμων ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ᾠκοδόμησεν ἀπέναντι τοῦ ναοῦ

13 Naponként áldozának azon, Mózes parancsolatja szerint, szombatnapokon, a hónapok elsõ napjain, és évenként a fõünnepeken háromszor; [tudniillik] a kovásztalan kenyerek ünnepén, a hetek ünnepén és a sátorok ünnepén.

Offering every day what had been ordered by Moses, on the Sabbaths and at the new moon and at the regular feasts three times a year, that is at the feast of unleavened bread, the feast of weeks, and the feast of tents.

καὶ κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ τοῦ ἀναφέρειν κατὰ τὰς ἐντολὰς μωυσῆ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν τοῖς μησὶν καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶ ν ἀζύμων καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν σκηνῶν

14 És elrendelé az õ atyjának, Dávidnak rendelése szerint a papok tisztét az õ szolgálatjokban, a Lévitákat is az õ tisztök szerint, hogy dícsérnék [az Istent] és szolgálnának a papok mellett naponként; az ajtónállókat is, az õ csoportjaik szerint minden kapuhoz, mert így volt az Isten emberének, Dávidnak parancsolatja.

And he gave the divisions of the priests their places for their work, as ordered by his father David, and to the Levites he gave their work of praise and waiting on the priests, to do what was needed day by day; and he gave the door-keepers their places in turn at every door; for so David, the man of God, had given orders.

καὶ ἔστησεν κατὰ τὴν κρίσιν δαυιδ τὰς διαιρέσεις τῶν ιερέων κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν καὶ οἱ λευῖται ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν τοῦ αἰνεῖν καὶ λειτουργεῖν κατέναντι τῶν ἱερέ ων κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ καὶ οἱ πυλωροὶ κατὰ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν εἰς πύλην καὶ πύλην ὅτι οὕτως ἐντολαὶ δαυιδ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ

15 És nem tértek el a király parancsolatjától, [a melyet parancsolt vala] a papoknak és Lévitáknak minden dolog és a kincsek felõl.
All the orders given by the king to the priests and Levites, in connection with any business or stores, were done with care.
οὐ παρῆλθον τὰς ἐντολὰς τοῦ βασιλέως περὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν εἰς πάντα λόγον καὶ εἰς τοὺς θησαυρούς

16 [Ilyen módon] bevégzõdött Salamonnak minden munkája azon naptól, a mikor az Úr házának alapját letették, annak befejezéséig, a mikor immár az Úr háza elkészült.
And all the work of Solomon was complete, from the day when he put the base of the Lord's house in position, till Solomon had come to the end of building the Lord's house.
καὶ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐθεμελιώθη ἕως οὗ ἐτελείωσεν σαλωμων τὸν οἶκον κυρίου

17 Azután elméne Salamon Esiongáberbe és Elótba, a mely a tenger partján, Edom földén volt.
Then Solomon went to Ezion-geber and to Eloth by the sea in the land of Edom.
τότε ᾤχετο σαλωμων εἰς γασιωνγαβερ καὶ εἰς τὴν αιλαθ τὴν παραθαλασσίαν ἐν γῇ ιδουμαίᾳ

18 És külde Hirám az õ szolgái által néki hajókat és szolgákat, a kik a tengeren jártasok valának, a kik menének a Salamon szolgáival együtt Ofirba, honnan négyszázötven tálentom aranyat hozának és vivék Salamon királynak.
And Huram sent him, by his servants, ships and experienced seamen, who went with the servants of Solomon to Ophir and came back with four hundred and fifty talents of gold, which they took to King Solomon.
καὶ ἀπέστειλεν χιραμ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ πλοῖα καὶ παῖδας εἰδότας θάλασσαν καὶ ᾤχοντο μετὰ τῶν παίδων σαλωμων εἰς σωφιρα καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν τετρακόσια καὶ πεντήκοντα τάλαντα χρυσίου καὶ ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα σαλωμων

1 A Séba királynéasszonya pedig hallván Salamon hírét, eljöve, hogy megkisértse Salamont nehéz kérdésekkel, Jeruzsálembe, igen nagy sereggel és tevékkel, a melyek hoznak vala fûszereket, igen sok aranyat és drágaköveket; és Salamonhoz méne, és beszélt vele mindenekrõl, a melyek szívén voltak.
Now the queen of Sheba, hearing great things of Solomon, came to Jerusalem to put his wisdom to the test with hard questions; and with her came a very great train, and camels weighted down with spices, and great stores of gold and jewels: and when she came to Solomon she had talk with him of everything in her mind.
καὶ βασίλισσα σαβα ἤκουσεν τὸ ὄνομα σαλωμων καὶ ἦλθεν τοῦ πειράσαι σαλωμων ἐν αἰνίγμασιν εἰς ιερουσαλημ ἐν δυνάμει βαρείᾳ σφόδρα καὶ κάμηλοι αἴρουσαι ἀρώματα καὶ χρυσίον εἰς πλῆθος καὶ λίθον τίμιον καὶ ἦλθεν πρὸς σαλωμων καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν πάντα ὅσα ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς

2 És Salamon megfelelt minden beszédeire, mert semmi sem volt Salamon elõl elrejtve, a melyet meg nem mondhatott volna néki.
And Solomon gave her answers to all her questions; there was no secret which he did not make clear to her.
καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ σαλωμων πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς καὶ οὐ παρῆλθεν λόγος ἀπὸ σαλωμων ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ

3 És mikor látta Séba királynéasszonya Salamon bölcseségét és a házat, a melyet épített vala;
And when the queen of Sheba had seen the wisdom of Solomon, and the house which he had made,
καὶ εἶδεν βασίλισσα σαβα τὴν σοφίαν σαλωμων καὶ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησεν

4 És az õ asztalának étkeit, szolgáinak lakását és hivatalnokainak állását és öltözékeiket, pohárnokait s azoknak öltözékeit, és az õ áldozatát, a melylyel az Úrnak házában áldozott: a lélekzete is elállott.
And the food at his table, and all his servants seated there, and those who were waiting on him in their places, and their robes, and his wine-servants and their robes, and the burned offerings which he made in the house of the Lord, there was no more spirit in her.
καὶ τὰ βρώματα τῶν τραπεζῶν καὶ καθέδραν παίδων αὐτοῦ καὶ στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ καὶ ἱματισμὸν αὐτῶν καὶ οἰνοχόους αὐτοῦ καὶ στολισμὸν αὐτῶν καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ἃ ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο

5 És monda a királynak: Mind igaz volt, a mit hallottam volt az én lakóföldemben a te dolgaidról és bölcseségedrõl;
And she said to the king, The account which was given to me in my country of your acts and your wisdom was true.
καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου περὶ τῶν λόγων σου καὶ περὶ τῆς σοφίας σου

6 De hinni sem akartam azoknak beszédeit, míg én magam el nem jöttem és szemeimmel nem láttam. És ímé nékem a felét sem beszélték el a te bölcseséged nagyságának; felülmúltad a hírt, a melyet hallottam.
But I had no faith in what was said about you, till I came and saw for myself; and truly, word was not given me of half your great wisdom; you are much greater than they said.
καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λόγοις ἕως οὗ ἦλθον καὶ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ἰδοὺ οὐκ ἀπηγγέλη μοι ἥμισυ τοῦ πλήθους τῆς σοφίας σου προσέθηκας ἐπὶ τὴν ἀκοήν ἣν ἤκουσα

7 Boldogok a te embereid és boldogok ezek a te szolgáid, a kik szüntelen udvarlanak néked, hogy hallhatják a te bölcseségedet!
Happy are your wives and happy these your servants whose place is ever before you, hearing your words of wisdom.
μακάριοι οἱ ἄνδρες μακάριοι οἱ παῖδές σου οὗτοι οἱ παρεστηκότες σοι διὰ παντὸς καὶ ἀκούουσιν σοφίαν σου

8 Legyen az Úr, a te Istened áldott, a ki téged annyira szeretett, hogy az õ székébe helyezett, hogy lennél az Úrnak, a te Istenednek királya; mivel a te Istened szerette Izráelt, hogy megerõsítse õt mindörökké, azért tett téged királylyá felettök, hogy szolgáltass ítéletet és igazságot.
Praise be to the Lord your God whose pleasure it was to put you on the seat of his kingdom to be king for the Lord your God: because, in his love for Israel, it was the purpose of your God to make them strong for ever, he made you king over them, to be their judge in righteousness.
ἔστω κύριος ὁ θεός σου ηὐλογημένος ὃς ἠθέλησέν σοι τοῦ δοῦναί σε ἐπὶ θρόνον αὐτοῦ εἰς βασιλέα τῷ κυρίῳ θεῷ σου ἐν τῷ ἀγαπῆσαι κύριον τὸν θεόν σου τὸν ισραηλ τοῦ στῆσα ι αὐτὸν εἰς αἰῶνα καὶ ἔδωκέν σε ἐπ' αὐτοὺς εἰς βασιλέα τοῦ ποιῆσαι κρίμα καὶ δικαιοσύνην

9 És ada a királynak százhúsz tálentom aranyat és felette sok fûszerszámot és drágaköveket. Nem is volt [több] olyan fûszerszám, mint a milyet Séba királynéasszonya ada Salamon királynak.
And she gave the king a hundred and twenty talents of gold, and a great store of spices and jewels: never had such spices been seen as the queen of Sheba gave to Solomon.
καὶ ἔδωκεν τῷ βασιλεῖ ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσίου καὶ ἀρώματα εἰς πλῆθος πολὺ καὶ λίθον τίμιον καὶ οὐκ ἦν κατὰ τὰ ἀρώματα ἐκεῖνα ἃ ἔδωκεν βασίλισσα σαβα τῷ βασιλε ῖ σαλωμων

10 És Hirám szolgái is és Salamon szolgái is, a kik hoztak vala aranyat Ofirból; hoztak ébenfát és drágaköveket is.
And the servants of Huram and the servants of Solomon, in addition to gold from Ophir, came back with sandal-wood and jewels.
καὶ οἱ παῖδες σαλωμων καὶ οἱ παῖδες χιραμ ἔφερον χρυσίον τῷ σαλωμων ἐκ σουφιρ καὶ ξύλα πεύκινα καὶ λίθον τίμιον

11 És csinála a király az ébenfából lépcsõket az Úr házába és a király házába, s cziterákat és lantokat az éneklõknek. Ezekhez hasonlókat nem láttak azelõtt Júda országában.
And with the sandal-wood the king made steps for the house of the Lord and for the king's house, and instruments of music for the makers of melody; never before had such been seen in the land of Judah.
καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ πεύκινα ἀναβάσεις τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ κιθάρας καὶ νάβλας τοῖς ᾠδοῖς καὶ οὐκ ὤφθησαν τοιαῦτα ἔμπροσθεν ἐν γ ῇ ιουδα

12 Salamon király pedig ada a Séba királynéasszonyának mindent, a mit csak kivánt és kért tõle, azonkivül, a mit õ a királynak hozott. Azután megtére és méne az õ földébe mind õ, mind az õ szolgái.
And King Solomon gave the queen of Sheba all her desire, whatever she made request for, in addition to what she had taken to the king. So she went back to her country with her servants.
καὶ ὁ βασιλεὺς σαλωμων ἔδωκεν τῇ βασιλίσσῃ σαβα πάντα τὰ θελήματα αὐτῆς ἃ ᾔτησεν ἐκτὸς πάντων ὧν ἤνεγκεν τῷ βασιλεῖ σαλωμων καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς

13 Vala pedig mértéke az aranynak, a mely esztendõnként bejõ vala Salamonnak, hatszázhatvanhat tálentom arany,
Now the weight of gold which came to Solomon in one year was six hundred and sixty-six talents;
καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐνεχθέντος τῷ σαλωμων ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ ἑξακόσια ἑξήκοντα ἓξ τάλαντα χρυσίου

14 Azonkivül, [a mit] hoznak vala a kalmárok és kereskedõk; de még Arábia minden királyai és annak a földnek fejedelmei és hoznak vala aranyat és ezüstöt Salamonnak.
And in addition to what he got from traders of different sorts, all the kings of Arabia and the rulers of the country gave gold and silver to Solomon.
πλὴν τῶν ἀνδρῶν τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τῶν ἐμπορευομένων ὧν ἔφερον καὶ πάντων τῶν βασιλέων τῆς ἀραβίας καὶ σατραπῶν τῆς γῆς ἔφερον χρυσίον καὶ ἀργύριον τῷ βασιλ εῖ σαλωμων

15 És csináltata Salamon király kétszáz paizst vert aranyból, mindenik paizsra hatszáz vert arany siklus ment fel.
And King Solomon made two hundred body-covers of hammered gold, every one having six hundred shekels of gold in it.
καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων διακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἐλατούς ἑξακόσιοι χρυσοῖ καθαροὶ τῷ ἑνὶ θυρεῷ ἑξακόσιοι χρυσοῖ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν ἕνα θυρεόν

16 Háromszáz kerek paizst is vert aranyból; mindenik paizsra háromszáz arany siklus megy vala, a melyeket a király helyeztete a Libánon erdejének házába.
And he made three hundred smaller body-covers of hammered gold, using three hundred shekels of gold for every cover, and the king put them in the house of the Woods of Lebanon.
καὶ τριακοσίας ἀσπίδας ἐλατὰς χρυσᾶς τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα ἑκάστην καὶ ἔδωκεν αὐτὰς ὁ βασιλεὺς ἐν οἴκῳ δρυμοῦ τοῦ λιβάνου

17 És csináltatott a király egy nagy királyiszéket elefántcsontból, és beboríttatá azt finom aranynyal.
Then the king made a great ivory seat, plated with the best gold.
καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφάντινον ὀδόντων μέγαν καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ

18 Hat lépcsõje volt a széknek, és arany zsámolya a székhez erõsítve, és támaszai valának mindkét felõl az ülés mellett, és két oroszlán állott a karok mellett.
There were six steps up to it, and a foot-rest of gold fixed to it, and arms on the two sides of the seat, with two lions at the side of the arms.
καὶ ἓξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ ἐνδεδεμένοι χρυσίῳ καὶ ἀγκῶνες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς καθέδρας καὶ δύο λέοντες ἑστηκότες παρὰ τοὺς ἀγκῶνας

19 És tizenkét oroszlán áll vala ott a hat lépcsõn mindkét felõl. Senki soha olyant nem csinált egyetlen országban sem.
And twelve lions were placed on one side and on the other side on the six steps: there was nothing like it in any kingdom.
καὶ δώδεκα λέοντες ἑστηκότες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἓξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν οὐκ ἐγενήθη οὕτως ἐν πάσῃ βασιλείᾳ

20 És Salamon királynak összes ivóedényei aranyból valának; a Libánon erdõ házának is összes edényei tiszta aranyból valának; nem vala az ezüstnek semmi becse a Salamon idejében;
All King Solomon's drinking-vessels were of gold, and all the vessels of the house of the Woods of Lebanon were of the best gold: no one gave a thought to silver in the days of Solomon.
καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ βασιλέως σαλωμων χρυσίου καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου δρυμοῦ τοῦ λιβάνου χρυσίῳ κατειλημμένα οὐκ ἦν ἀργύριον λογιζόμενον ἐν ἡμέραις σαλωμων εἰ ς οὐθέν

21 Mert hajói voltak a királynak, a melyek Társisba jártak a Hirám szolgáival együtt. Minden három esztendõben egyszer menének a hajók Társisba, honnan aranyat, ezüstöt, elefántcsontot, majmokat és pávákat hoznak vala.
For the king had Tarshish-ships sailing with the servants of Huram: once every three years the Tarshish-ships came back with gold and silver, ivory and monkeys and peacocks.
ὅτι ναῦς τῷ βασιλεῖ ἐπορεύετο εἰς θαρσις μετὰ τῶν παίδων χιραμ ἅπαξ διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο πλοῖα ἐκ θαρσις τῷ βασιλεῖ γέμοντα χρυσίου καὶ ἀργυρίου καὶ ὀδόντων ἐλεφαντί νων καὶ πιθήκων

22 És felülmúlta Salamon király e földnek minden királyait gazdagságban és bölcseségben.
And King Solomon was greater than all the kings of the earth in wealth and in wisdom.
καὶ ἐμεγαλύνθη σαλωμων ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς καὶ πλούτῳ καὶ σοφίᾳ

23 És e földnek minden királyai kivánnak vala szembe lenni Salamonnal, hogy hallhatnák az õ bölcseségét, a melyet Isten adott vala az õ szívébe.
And all the kings of the earth came to see Solomon and to give ear to his wisdom, which God had put into his heart.
καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον σαλωμων ἀκοῦσαι τῆς σοφίας αὐτοῦ ἧς ἔδωκεν ὁ θεὸς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ

24 És azok mindnyájan ajándékot visznek vala néki, arany és ezüst edényeket, ruhákat, fegyvert, fûszerszámokat, lovakat és öszvéreket esztendõnként.
And everyone took with him an offering, vessels of silver and vessels of gold, and robes, and coats of metal, and spices, and horses and beasts for transport, regularly year by year.
καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα αὐτοῦ σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν στακτὴν καὶ ἡδύσματα ἵππους καὶ ἡμιόνους τὸ κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν

25 És Salamonnak négyezer lóistállói, szekerei és tizenkétezer lovagjai valának, a kiket helyheztete a szekerek városaiba és a király mellé Jeruzsálemben.
Solomon had four thousand buildings for his horses and his war-carriages, and twelve thousand horsemen whom he kept, some in the carriage-towns and some with the king in Jerusalem.
καὶ ἦσαν τῷ σαλωμων τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς ἅρματα καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν πόλεσιν τῶν ἁρμάτων καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν ιερουσαλη μ

26 És uralkodó vala minden király felett az [Eufrátes] folyóviztõl a Filiszteusok földéig és az Égyiptom határáig.
And he was ruler over all the kings from the River to the land of the Philistines, as far as the limit of Egypt.
καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίου αἰγύπτου

27 És a király Jeruzsálemben olyanná tevé az ezüstöt, mint a köveket, és a czédrusfákat úgy elszaporítá, mint a vad fügefákat, a melyek nevekednek a mezõségen bõséggel.
The king made silver as common as stones in Jerusalem and cedars like the sycamore-trees of the lowlands in number.
καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν ιερουσαλημ ὡς λίθους καὶ τὰς κέδρους ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος

28 Hordnak vala pedig Salamonnak lovakat Égyiptomból és minden országból.
They got horses for Solomon from Egypt and from every land.
καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων ἐξ αἰγύπτου τῷ σαλωμων καὶ ἐκ πάσης τῆς γῆς

29 Salamonnak egyéb dolgai, úgy az elsõk, mint az utolsók, avagy nem írattak-é meg a Nátán próféta könyvében, és a Silóbeli Ahija prófécziájában, és Jehdó prófétának Jeroboám ellen, a Nébát fia ellen [írt] látásaiban?
Now the rest of the acts of Solomon, first and last, are they not recorded in the history of Nathan the prophet, and in the words of Ahijah the prophet of Shiloh, and in the visions of Iddo the seer about Jeroboam, the son of Nebat?
καὶ οἱ κατάλοιποι λόγοι σαλωμων οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ τῶν λόγων ναθαν τοῦ προφήτου καὶ ἐπὶ τῶν λόγων αχια τοῦ σηλωνίτου καὶ ἐν ταῖς ὁράσεσιν ιω ηλ τοῦ ὁρῶντος περὶ ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ

30 És uralkodék Salamon Jeruzsálemben az egész Izráel felett negyven esztendeig.
Solomon was king over Israel in Jerusalem for forty years.
καὶ ἐβασίλευσεν σαλωμων ὁ βασιλεὺς ἐπὶ πάντα ισραηλ τεσσαράκοντα ἔτη

31 És elaluvék Salamon az õ atyáival egyetemben, és eltemeték õt az õ atyjának, Dávidnak városában, és uralkodék helyette az õ fia, Roboám.
And Solomon went to rest with his fathers, and was put into the earth in the town of David his father; and Rehoboam his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη σαλωμων καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν ροβοαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 Elméne Roboám Síkembe; mert Síkembe gyûlt vala az egész Izráel, hogy õt királylyá választanák.
And Rehoboam went to Shechem, where all Israel had come together to make him king.
καὶ ἦλθεν ροβοαμ εἰς συχεμ ὅτι εἰς συχεμ ἤρχετο πᾶς ισραηλ βασιλεῦσαι αὐτόν

2 Lõn pedig, mikor ezt meghallotta Jeroboám, a Nébát fia, a ki [akkor]Égyiptomban vala; mert oda futott volt Salamon király elõl, visszatére Jeroboám Égyiptomból.
And when Jeroboam, the son of Nebat, had news of it, (for he was in Egypt where he had gone in flight from King Solomon,) he came back from Egypt.
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ιεροβοαμ υἱὸς ναβατ καὶ αὐτὸς ἐν αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου σαλωμων τοῦ βασιλέως καὶ κατῴκησεν ιεροβοαμ ἐν αἰγύπτῳ καὶ ἀπέστρεψεν ιεροβοαμ ἐξ αἰγύπτου

3 És hozzáküldvén, elhivaták õt. Eljöve azért Jeroboám és az egész Izráel, és szólának Roboámnak, mondván:
And they sent for him; and Jeroboam and all Israel came to Rehoboam and said,
καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν καὶ ἦλθεν ιεροβοαμ καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία ισραηλ πρὸς ροβοαμ λέγοντες

4 A te atyád igen megnehezítette a mi igánkat, de te most könnyebbítsd meg atyádnak kemény szolgálatát és az õ nehéz igáját, a melyet reánk vetett, és szolgálunk néked.
Your father put a hard yoke on us: if you will make the conditions under which your father kept us down less cruel, and the weight of the yoke he put on us less hard, then we will be your servants.
ὁ πατήρ σου ἐσκλήρυνεν τὸν ζυγὸν ἡμῶν καὶ νῦν ἄφες ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκληρᾶς καὶ ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέος οὗ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ δουλεύσομέν σοι

5 És monda nékik: Harmadnapig [gondolkodom róla,] azután jõjjetek hozzám. Elméne azért a nép.
And he said to them, Come to me again after three days. So the people went away.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς πορεύεσθε ἕως τριῶν ἡμερῶν καὶ ἔρχεσθε πρός με καὶ ἀπῆλθεν ὁ λαός

6 És tanácskozék Roboám király a vén [ember]ekkel, a kik Salamon elõtt az õ atyja elõtt állottak vala életében, mondván: Mit tanácsoltok, mit válaszoljak e népnek?

Then King Rehoboam took the opinion of the old men who had been with Solomon his father when he was living, and said, In your opinion, what answer am I to give to this people?

καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς ροβοαμ τοὺς πρεσβυτέρους τοὺς ἑστηκότας ἐναντίον σαλωμων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ ζῆν αὐτὸν λέγων πῶς ὑμεῖς βουλεύεσθε τοῦ ἀποκριθῆναι τῷ λαῷ τούτῳ λόγον

7 És azok ekképen szólának: Ha javára leendesz ennek a népnek, s kedvezel nékik és jó szóval beszélsz hozzájok; akkor te szolgáid lesznek mindenkor.

And they said to him, If you are kind to this people, pleasing them and saying good words to them, then they will be your servants for ever.

καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ λέγοντες ἐὰν ἐν τῇ σήμερον γένῃ εἰς ἀγαθὸν τῷ λαῷ τούτῳ καὶ εὐδοκήσῃς καὶ λαλήσῃς αὐτοῖς λόγους ἀγαθούς καὶ ἔσονταί σοι παῖδες πάσας τὰς ἡμέρας

8 De õ megvetette a vének tanácsát, a melyet néki tanácsoltak, és tanácsot tarta az ifjakkal, a kik õ vele nevekedtek volt fel és néki udvaroltak.

But he gave no attention to the opinion of the old men, but went to the young men of his generation who were waiting before him.

καὶ κατέλιπεν τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων οἳ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν συνεκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν ἑστηκότων ἐναντίον αὐτοῦ

9 És monda azoknak: Ti micsoda tanácsot adtok, hogy választ adjunk e népnek, a kik nékem így szólának: Könnyebbítsd meg az igát, a melyet a te atyád reánk vetett.

And he said to them, What is your opinion? What answer are we to give to this people who have said to me, Make less the weight of the yoke which your father put on us?

καὶ εἶπεν αὐτοῖς τί ὑμεῖς βουλεύεσθε καὶ ἀποκριθήσομαι λόγον τῷ λαῷ τούτῳ οἳ ἐλάλησαν πρός με λέγοντες ἄνες ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς

10 Akkor felelének az ifjak, a kik õ vele együtt nevekedtek vala, mondván: Így szólj a népnek, a mely szólván néked, azt mondja: A te atyád megnehezítette a mi igánkat, te pedig könnyebbítsd meg nékünk; így szólj nékik: Az én legkisebb ujjam erõsebb atyám derekánál;

And the young men of his generation said to him, This is the answer to give to the people who came to you saying, Your father put a hard yoke on us, but will you make it less; say to them, My little finger is thicker than my father's body;

καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ οὕτως λαλήσεις τῷ λαῷ τῷ λαλήσαντι πρὸς σὲ λέγων ὁ πατήρ σου ἐβάρυνεν τὸν ζυγὸν ἡμῶν καὶ σὺ ἄφες ἀφ' ἡμῶν οὕτως ἐρεῖς ὁ μικρὸς δάκτυλός μου παχύτερος τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου

11 Most azért, ha az én atyám nehéz igát vetett reátok, én még nehezebbé teszem igátokat; ha az én atyám ostorral vert titeket, én skorpiókkal.

If my father put a hard yoke on you, I will make it harder: my father gave you punishment with whips, but I will give you blows with snakes.

καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ζυγῷ βαρεῖ καὶ ἐγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν ζυγὸν ὑμῶν ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγξιν καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις

12 És elméne Jeroboám és az egész nép Roboámhoz harmadnap, a mint a király meghagyta, ezt mondván: Jõjjetek hozzám harmadnapon.

So Jeroboam and all the people came to Rehoboam on the third day, as the king had given orders, saying, Come to me again on the third day.

καὶ ἦλθεν ιεροβοαμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς ροβοαμ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὡς ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς λέγων ἐπιστρέψατε πρός με τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ

13 És a király kemény választ adott nékik, megvetve Roboám király a vének tanácsát.

And the king gave them a rough answer. So King Rehoboam gave no attention to the suggestion of the old men,

καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς σκληρά καὶ ἐγκατέλιπεν ὁ βασιλεὺς ροβοαμ τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων

14 És az ifjak tanácsa szerint szóla nékik, mondván: Ha az én atyám megnehezítette a ti igátokat, én még nehezebbé teszem azt; ha az én atyám ostorral vert titeket, én skorpiókkal.

But gave them the answer put forward by the young men, saying, My father made your yoke hard, but I will make it harder; my father gave you punishment with whips, but I will give it with snakes.

καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν νεωτέρων λέγων ὁ πατήρ μου ἐβάρυνεν τὸν ζυγὸν ὑμῶν καὶ ἐγὼ προσθήσω ἐπ' αὐτόν ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγξιν καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις

15 És a király nem hallgatá meg a népet; mert ezt az Úr fordította ekként, hogy megerõsítené az Úr az õ beszédét, a melyet szólott vala a Silóbeli Ahija által Jeroboámnak, a Nébát fiának.

So the king did not give ear to the people; for this came about by the purpose of God, so that the Lord might give effect to his word which he had said by Ahijah the Shilonite to Jeroboam, the son of Nebat.

καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ ὅτι ἦν μεταστροφὴ παρὰ τοῦ θεοῦ λέγων ἀνέστησεν κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ αχια τοῦ σηλωνίτου περὶ ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ

16 Mikor pedig az egész Izráel [látta,] hogy nem hallgatá meg õket a király, felele a nép a királynak, mondván: Micsoda részünk van nékünk Dávidban? Nincsen nékünk örökségünk az Isai fiában! [Menj el] a te hajlékidba, oh Izráel! Ám viseld gondját a te házadnak, oh Dávid! Elméne azért hajlékiba az egész Izráel;

And when all Israel saw that the king would give no attention to them, the people in answer said to the king, What part have we in David? what is our heritage in the son of Jesse? every man to your tents, O Israel; now see to your house, David. So all Israel went to their tents.

καὶ παντὸς ισραηλ ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα λέγων τίς ἡμῖν μερὶς ἐν δαυιδ καὶ κληρονομία ἐν υἱῷ ιεσσαι εἰς τὰ σκηνώματά σου ισραηλ νῦν βλέπε τὸν οἶκόν σου δαυιδ καὶ ἐπορεύθη πᾶς ισραηλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ

17 Úgy, hogy Roboám csak azokon az Izráel fiain uralkodék, a kik Júda városaiban laktak.

But Rehoboam was still king over those of the children of Israel who were living in the towns of Judah.

καὶ ἄνδρες ισραηλ οἱ κατοικοῦντες ἐν πόλεσιν ιουδα καὶ ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῶν ροβοαμ

18 És mikor elküldé Roboám Adorámot, az adószedõt, megkövezék õt Izráel fiai, és meghala; Roboám király pedig siete szekerébe ülni, hogy Jeruzsálembe szaladjon.

Then Rehoboam sent Adoniram, the overseer of the forced work; and he was stoned to death by all Israel. And King Rehoboam went quickly and got into his carriage to go in flight to Jerusalem.

καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ροβοαμ τὸν αδωνιραμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ ισραηλ λίθοις καὶ ἀπέθανεν καὶ ὁ βασιλεὺς ροβοαμ ἔσπευσεν τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ἅρμα τοῦ φυγεῖν εἰς ιερουσαλημ

19 Így szakada el az Izráel népe a Dávid házától, mind e mai napig.

So Israel was turned away from the family of David to this day.

καὶ ἠθέτησεν ισραηλ ἐν τῷ οἴκῳ δαυιδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

1 Méne azért Roboám Jeruzsálembe, és összegyûjté a Júda és Benjámin házát, száznyolczvanezer válogatott hadviselõket[,] hogy hadakoznának Izráel ellen, és visszanyernék az országot Roboámnak.

And Rehoboam came to Jerusalem, and got together the men of Judah and Benjamin, a hundred and eighty thousand of his best fighting-men, to make war against Israel and get the kingdom back for Rehoboam.

καὶ ἦλθεν ροβοαμ εἰς ιερουσαλημ καὶ ἐξεκκλησίασεν τὸν ιουδαν καὶ βενιαμιν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδας νεανίσκων ποιούντων πόλεμον καὶ ἐπολέμει πρὸς ισραηλ τοῦ ἐπιστρέψαι τὴν βασιλείαν τῷ ροβοαμ

2 Szóla pedig az Úr Semájának, az Isten emberének, mondván:

But the word of the Lord came to Shemaiah, the man of God, saying,

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς σαμαιαν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ λέγων

3 Mondd meg Roboámnak, Salamon fiának, Júda királyának és az egész Izráelnek Júdában és Benjáminban, így szólván:

Say to Rehoboam, the son of Solomon, king of Judah, and to all Israel in Judah and Benjamin,

εἰπὸν πρὸς ροβοαμ τὸν τοῦ σαλωμων καὶ πρὸς πάντα ιουδαν καὶ βενιαμιν λέγων

4 Ezt mondja az Úr: Ne menjetek fel és ne hadakozzatok atyátokfiai ellen; térjetek meg ki-ki a maga házába, mert én tõlem lett e dolog. És engedének az Úr szavának, és megtérének a helyett, hogy Jeroboám ellen mennének.

The Lord has said, You are not to go to war against your brothers: let every man go back to his house, for this thing is my purpose. So they gave ear to the words of the Lord and were turned back from fighting against Jeroboam.

τάδε λέγει κύριος οὐκ ἀναβήσεσθε καὶ οὐ πολεμήσετε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἀποστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ὅτι παρ' ἐμοῦ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ ἐπήκουσαν τοῦ λόγου κυρίου καὶ ἀπεστράφησαν τοῦ μὴ πορευθῆναι ἐπὶ ιεροβοαμ

5 Lakozék azért Roboám Jeruzsálemben, és megerõsíté a városokat Júdában.
Now Rehoboam kept in Jerusalem, building walled towns in Judah.
και κατῴκησεν ροβοαμ εἰς ιερουσαλημ και ᾠκοδόμησεν πόλεις τειχήρεις ἐν τῇ ιουδαίᾳ

6 Így megépíté Bethlehemet, Etámot és Tékoát,
He was the builder of Beth-lehem and Etam and Tekoa
και ᾠκοδόμησεν τὴν βαιθλεεμ και τὴν αιταμ και τὴν θεκωε

7 Bethsúrt, Sókót és Adullámot,
And Beth-zur and Soco and Adullam
και τὴν βαιθσουρα και τὴν σοκχωθ και τὴν οδολλαμ

8 Gátot, Marésát és Zifet,
And Gath and Mareshah and Ziph
και τὴν γεθ και τὴν μαρισαν και τὴν ζιφ

9 Adoráimot, Lákist és Azekát,
And Adoraim and Lachish and Azekah
και τὴν αδωραιμ και τὴν λαχις και τὴν αζηκα

10 Sorát, Ajalont és Hebront, melyek erõs városok valának Júdában és Benjáminban.
And Zorah and Aijalon and Hebron, walled towns in Judah and Benjamin.
και τὴν σαραα και τὴν αιαλων και τὴν χεβρων ἥ ἐστιν τοῦ ιουδα και βενιαμιν πόλεις τειχήρεις

11 És mikor megerõsítette [ez] erõsségeket, helyezett azokba elõljárókat és [szerze] tárházakat eleségnek és bornak és olajnak.
And he made the walled towns strong, and he put captains in them and stores of food, oil, and wine.
και ὠχύρωσεν αὐτὰς τείχεσιν και ἔδωκεν ἐν αὐταῖς ἡγουμένους και παραθέσεις βρωμάτων ἔλαιον και οἶνον

12 És mindenik városban [szerze] paizsokat és kopjákat, és rendkivül megerõsíté azokat. És az övé lõn Júda és Benjámin.
And in every town he put stores of body-covers and spears, and made them very strong. And Judah and Benjamin were his.
κατὰ πόλιν και κατὰ πόλιν θυρεοὺς και δόρατα και κατίσχυσεν αὐτὰς εἰς πλῆθος σφόδρα και ἦσαν αὐτῷ ιουδα και βενιαμιν

13 Továbbá a papok és a Léviták, a kik az egész Izráelben valának, õ hozzá csatlakozának minden õ határukból;
And the priests and Levites who were in all Israel came together to him from every part of their country.
και οἱ ἱερεῖς και οἱ λευῖται οἳ ἦσαν ἐν παντὶ ισραηλ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐκ πάντων τῶν ὁρίων

14 Mert a Léviták elhagyták az õ faluikat és jószágukat, és Júdába és Jeruzsálembe menének, mert kiûzte vala õket Jeroboám és az õ fiai, hogy az Úrnak ne szolgálnának.
For the Levites gave up their living-places and their property, and came to Judah and Jerusalem; for Jeroboam and his sons had sent them away, not letting them be priests to the Lord;
ὅτι ἐγκατέλιπον οἱ λευῖται τὰ σκηνώματα τῆς κατασχέσεως αὐτῶν και ἐπορεύθησαν πρὸς ιουδαν εἰς ιερουσαλημ ὅτι ἐξέβαλεν αὐτοὺς ιεροβοαμ και οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τοῦ μὴ λειτουργεῖν κυρίῳ

15 És rendele magának papokat a magaslatokhoz, a bakokhoz és a borjúkhoz, a melyeket csináltatott vala.
And he himself made priests for the high places, and for the images of he-goats and oxen which he had made.
και κατέστησεν ἑαυτῷ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν και τοῖς εἰδώλοις και τοῖς ματαίοις και τοῖς μόσχοις ἃ ἐποίησεν ιεροβοαμ

16 És utánuk Izráel minden nemzetségei közül azok, a kik szívök szerint keresték az Urat, Izráelnek Istenét, menének Jeruzsálembe, hogy áldoznának az Úrnak, az õ atyáik Istenének.

And after them, from all the tribes of Israel, all those whose hearts were fixed and true to the Lord, the God of Israel, came to Jerusalem to make offerings to the Lord, the God of their fathers.

καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἀπὸ φυλῶν ισραηλ οἳ ἔδωκαν καρδίαν αὐτῶν τοῦ ζητῆσαι κύριον θεὸν ισραηλ καὶ ἦλθον εἰς ιερουσαλημ θῦσαι κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν

17 És megerõsíték Júda országát, és megerõsíték Roboámot, a Salamon fiát három esztendeig; mert három esztendeig járának Dávidnak és Salamonnak útján.

So they went on increasing the power of the kingdom of Judah, and made Rehoboam, the son of Solomon, strong for three years; and for three years they went in the ways of David and Solomon.

καὶ κατίσχυσαν τὴν βασιλείαν ιουδα καὶ κατίσχυσαν ροβοαμ τὸν τοῦ σαλωμων εἰς ἔτη τρία ὅτι ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς δαυιδ καὶ σαλωμων ἔτη τρία

18 És feleségül vevé Roboám Mahalátát, Jérimótnak, a Dávid fiának leányát [és] Abihailt, Eliábnak, az Isai fiának leányát,

And Rehoboam took as his wife Mahalath, the daughter of Jerimoth, the son of David and of Abihail, the daughter of Eliab, the son of Jesse;

καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ ροβοαμ γυναῖκα τὴν μολλαθ θυγατέρα ιεριμουθ υἱοῦ δαυιδ αβαιαν θυγατέρα ελιαβ τοῦ ιεσσαι

19 A ki szüle néki fiakat: Jeust, Semáriát és Zahámot,

And she had sons by him, Jeush, Shemariah, and Zaham.

καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱοὺς τὸν ιαους καὶ τὸν σαμαριαν καὶ τὸν ροολλαμ

20 És õ utána vevé Maakát, az Absolon leányát, a ki szülé néki Abiját, Attait, Zizát és Selómitot.

And after her he took Maacah, the daughter of Absalom; and she had Abijah and Attai and Ziza and Shelomith by him.

καὶ μετὰ ταῦτα ἔλαβεν ἑαυτῷ τὴν μααχα θυγατέρα αβεσσαλωμ καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν αβια καὶ τὸν ιεθθι καὶ τὸν ζιζα καὶ τὸν εμμωθ

21 Legjobban szereté pedig Roboám Maakát, az Absolon leányát minden feleségei és ágyasai között; mert tizennyolcz felesége és hatvan ágyasa volt. És nemze huszonnyolcz fiút és hatvan leányt.

Maacah, the daughter of Absalom, was dearer to Rehoboam than all his wives and his servant-wives: (for he had eighteen wives and sixty servant-wives, and was the father of twenty-eight sons and sixty daughters.)

καὶ ἠγάπησεν ροβοαμ τὴν μααχαν θυγατέρα αβεσσαλωμ ὑπὲρ πάσας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰς παλλακὰς αὐτοῦ ὅτι γυναῖκας δέκα ὀκτὼ εἶχεν καὶ παλλακὰς τριάκοντα καὶ ἐγ έννησεν υἱοὺς εἴκοσι ὀκτὼ καὶ θυγατέρας ἑξήκοντα

22 És Roboám Abiját, a Maaka fiát tette testvérei között vezérré és elõljáróvá, mert õt akará királylyá tenni.

Rehoboam made Abijah, the son of Maacah, chief and ruler among his brothers, for it was his purpose to make him king.

καὶ κατέστησεν εἰς ἄρχοντα ροβοαμ τὸν αβια τὸν τῆς μααχα εἰς ἡγούμενον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ ὅτι βασιλεῦσαι διενοεῖτο αὐτόν

23 És okosan gondolkodván, szétosztá fiait mind Júda és Benjámin földén a megerõsített városokba, a kiknek bõségesen adott eleséget és sok feleséget szerzett számukra.

And in his wisdom he had his sons stationed in every walled town through all the lands of Judah and Benjamin; and he gave them a great store of food, and took wives for them.

καὶ ηὐξήθη παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν πᾶσιν τοῖς ὁρίοις ιουδα καὶ βενιαμιν καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ταῖς ὀχυραῖς καὶ ἔδωκεν αὐταῖς τροφὰς πλῆθος πολὺ καὶ ἠτήσατο πλῆθος γυναικῶν

1 Lõn pedig, mikor Roboám az õ királyságát megszilárdította és abban megerõsödött: elhagyta az Úr törvényét, és vele együtt az egész Izráel.

Now when Rehoboam's position as king had been made certain, and he was strong, he gave up the law of the Lord, and all Israel with him.

καὶ ἐγένετο ὡς ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία ροβοαμ καὶ ὡς κατεκρατήθη ἐγκατέλιπεν τὰς ἐντολὰς κυρίου καὶ πᾶς ισραηλ μετ' αὐτοῦ

2 Azért a Roboám királyságának ötödik esztendejében feljöve Sésák, az égyiptomi király Jeruzsálem ellen, (mert az Úr ellen vétkezének).

Now in the fifth year of King Rehoboam, Shishak, king of Egypt, came up against Jerusalem, because of their sin against the Lord,

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς βασιλείας ροβοαμ ἀνέβη σουσακιμ βασιλεὺς αἰγύπτου ἐπὶ ιερουσαλημ ὅτι ἥμαρτον ἐναντίον κυρίου

3 Ezerkétszáz [fegyveres] szekérrel és hatvanezer lovaggal, és megszámlálhatlan vala a nép, a mely vele Égyiptomból feljött, a Libiabeliekkel, Sukkeusokkal és Szerecsenekkel;
With twelve hundred war-carriages and sixty thousand horsemen: and the people who came with him out of Egypt were more than might be numbered: Lubim and Sukkiim and Ethiopians.
ἐν χιλίοις καὶ διακοσίοις ἅρμασιν καὶ ἑξήκοντα χιλιάσιν ἵππων καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τοῦ πλήθους τοῦ ἐλθόντος μετ' αὐτοῦ ἐξ αἰγύπτου λίβυες τρωγλοδύται καὶ αἰθίοπες

4 És elfoglalá Júdának erõs városait, azután méne Jeruzsálem alá.
And he took the walled towns of Judah, and came as far as Jerusalem.
καὶ κατεκράτησαν τῶν πόλεων τῶν ὀχυρῶν αἳ ἦσαν ἐν ιουδα καὶ ἦλθεν εἰς ιερουσαλημ

5 Akkor Semája próféta méne Roboámhoz és a Júda fejedelmeihez, a kik Jeruzsálembe gyûltek össze Sésáktól való féltökben, és monda nékik: Ezt mondja az Úr: Mivel ti engem elhagytatok, én is a Sésák kezébe bocsátlak titeket.
Now Shemaiah the prophet came to Rehoboam and the chiefs of Judah, who had come together in Jerusalem because of Shishak, and said to them, The Lord has said, Because you have given me up, I have given you up into the hands of Shishak.
καὶ σαμαιας ὁ προφήτης ἦλθεν πρὸς ροβοαμ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας ιουδα τοὺς συναχθέντας εἰς ιερουσαλημ ἀπὸ προσώπου σουσακιμ καὶ εἶπεν αὐτοῖς οὕτως εἶπεν κύριος ὑμεῖ ς ἐγκατελίπετέ με κἀγὼ ἐγκαταλείψω ὑμᾶς ἐν χειρὶ σουσακιμ

6 Akkor megalázák magokat az Izráel fejedelmei és a király, s mondának: Az Úr igaz!
Then the chiefs of Israel and the king made themselves low and said, The Lord is upright.
καὶ ᾐσχύνθησαν οἱ ἄρχοντες ισραηλ καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπαν δίκαιος ὁ κύριος

7 És mikor az Úr látta, hogy megalázták magokat, ekképen szóla az Úr Semája prófétának: Megalázták magokat, nem vesztem el õket, hanem némi szabadulást szerzek nékik, és nem ontom ki az én haragomat Jeruzsálem ellen Sésák által;
And the Lord, seeing that they had made themselves low, said to Shemaiah, They have made themselves low: I will not send destruction on them, but in a short time I will give them salvation, and will not let loose my wrath on Jerusalem by the hand of Shishak.
καὶ ἐν τῷ ἰδεῖν κύριον ὅτι ἐνετράπησαν καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς σαμαιαν λέγων ἐνετράπησαν οὐ καταφθερῶ αὐτούς καὶ δώσω αὐτοὺς ὡς μικρὸν εἰς σωτηρίαν καὶ οὐ μὴ στάξῃ ὁ θυμός μου ἐν ιερουσαλημ

8 Mindazáltal szolgái lesznek néki, hogy megtudják [a különbséget] az én szolgálatom és más országok királyságainak szolgálatai között.
But still they will become his servants, so that they may see how different my yoke is from the yoke of the kingdoms of the lands.
ὅτι ἔσονται εἰς παῖδας καὶ γνώσονται τὴν δουλείαν μου καὶ τὴν δουλείαν τῆς βασιλείας τῆς γῆς

9 Feljöve azért Sésák, az égyiptomi király Jeruzsálem ellen, és elvivé az Úr házának kincsét, s a király házának kincsét; mindazokat elvivé; az arany paizsokat is elvivé, a melyeket Salamon csináltatott vala.
So Shishak, king of Egypt, came up against Jerusalem and took away all the stored wealth of the house of the Lord and the king's house: he took everything away, and with the rest the gold body-covers which Solomon had made.
καὶ ἀνέβη σουσακιμ βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ ἔλαβεν τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως τὰ πάντα ἔλαβεν καὶ ἔλαβεν τοὺς θυρε οὺς τοὺς χρυσοῦς οὓς ἐποίησεν σαλωμων

10 Ezek helyett Roboám király rézpaizsokat csináltata, és bízá azokat a gyalogosok fejedelminek kezére, a kik õrzik a király házának ajtaját.
And in their place King Rehoboam had other body-covers made of brass and gave them into the care of the captains of the armed men who were stationed at the door of the king's house.
καὶ ἐποίησεν ροβοαμ θυρεοὺς χαλκοῦς ἀντ' αὐτῶν καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτὸν σουσακιμ ἄρχοντας παρατρεχόντων τοὺς φυλάσσοντας τὸν πυλῶνα τοῦ βασιλέως

11 És mikor a király felmegy az Úr házába, mennek a gyalogosok is, és felviszik azokat, s azután visszahozzák a gyalogosok szobájába.
And whenever the king went into the house of the Lord, the armed men went with him taking the body-covers, and then took them back to their room.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσελθεῖν τὸν βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου εἰσεπορεύοντο οἱ φυλάσσοντες καὶ οἱ παρατρέχοντες καὶ οἱ ἐπιστρέφοντες εἰς ἀπάντησιν τῶν παρατρεχόντων

12 Mikor azért megalázta magát [Roboám], eltávozék az Úr haragja õ róla, hogy meg ne semmisülne mindenestõl, mert Júdában is volt még jó dolog.
And when he made himself low, the wrath of the Lord was turned back from him, and complete destruction did not come on him, for there was still some good in Judah.
καὶ ἐν τῷ ἐντραπῆναι αὐτὸν ἀπεστράφη ἀπ' αὐτοῦ ὀργὴ κυρίου καὶ οὐκ εἰς καταφθορὰν εἰς τέλος καὶ γὰρ ἐν ιουδα ἦσαν λόγοι ἀγαθοί

13 Megerõsödék azért Roboám király Jeruzsálemben és uralkodék; mert negyvenegy esztendõs vala Roboám, mikor uralkodni kezdett volt, és tizenhét esztendeig uralkodék Jeruzsálemben, a városban, a melyet az Úr választott vala az Izráel minden nemzetségei közül, hogy ott helyheztesse az õ nevét; és az õ anyjának neve vala Naáma, a ki Ammonita volt.

So King Rehoboam made himself strong in Jerusalem and was ruling there. Rehoboam was forty-one years old when he became king, and he was ruling for seventeen years in Jerusalem, the town which the Lord had made his out of all the tribes of Israel, to put his name there; and his mother's name was Naamah, an Ammonite woman.

καὶ κατίσχυσεν ροβοαμ ἐν ιερουσαλημ καὶ ἐβασίλευσεν καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς ἐτῶν ροβοαμ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ ἐν τ ῇ πόλει ᾗ ἐξελέξατο κύριος ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν υἱῶν ισραηλ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ νοομμα ἡ αμμανῖτις

14 Cselekedék pedig gonoszt, mert az Urat szíve szerint keresni nem akará.

And he did evil because his heart was not true to the Lord.

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρόν ὅτι οὐ κατεύθυνεν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον

15 Roboámnak pedig elsõ és utolsó dolgai avagy nincsenek-é megírva a Semája próféta könyvében, és Iddónak, a látnoknak [könyvében,] a nemzetségi lajstromban? És hadakozás volt Roboám és Jeroboám között egész éltökben.

Now the acts of Rehoboam, first and last, are they not recorded in the words of Shemaiah the prophet and Iddo the seer? And there were wars between Rehoboam and Jeroboam all their days.

καὶ λόγοι ροβοαμ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν τοῖς λόγοις σαμαια τοῦ προφήτου καὶ αδδω τοῦ ὁρῶντος καὶ πράξεις αὐτοῦ καὶ ἐπολέμει ροβοαμ τὸν ιεροβο αμ πάσας τὰς ἡμέρας

16 És elaluvék Roboám az õ atyáival, és eltemették a Dávid városában; és uralkodék az õ fia, Abija, helyette.

And Rehoboam went to rest with his fathers, and was put into the earth in the town of David; and Abijah his son became king in his place.

καὶ ἀπέθανεν ροβοαμ καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυιδ καὶ ἐβασίλευσεν αβια υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 Jeroboám királynak tizennyolczadik esztendejében kezde uralkodni Abija Júdában.

In the eighteenth year of King Jeroboam, Abijah became king over Judah.

ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας ιεροβοαμ ἐβασίλευσεν αβια ἐπὶ ιουδαν

2 Három esztendeig uralkodék Jeruzsálemben. Az õ anyjának neve Mikája vala, a ki a Gibeából való Uriel leánya. És Abija és Jeroboám között háború vala.

He was king in Jerusalem for three years; his mother's name was Maacah, the daughter of Uriel of Gibeah. And there was war between Abijah and Jeroboam.

ἔτη τρία ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ μααχα θυγάτηρ ουριηλ ἀπὸ γαβαων καὶ πόλεμος ἦν ἀνὰ μέσον αβια καὶ ἀνὰ μέσον ιεροβοαμ

3 Azért felkészüle Abija a háborúra négyszázezer válogatott harczosból álló sereggel; és Jeroboám vele szembeszállott nyolczszázezer válogatott harczosból álló sereggel.

And Abijah went out to the fight with an army of men of war, four hundred thousand of his best men; and Jeroboam put his forces in line against him, eight hundred thousand of his best men of war.

καὶ παρετάξατο αβια τὸν πόλεμον ἐν δυνάμει πολεμισταῖς δυνάμεως τετρακοσίαις χιλιάσιν ἀνδρῶν δυνατῶν καὶ ιεροβοαμ παρετάξατο πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν ὀκτακοσίαις χιλιά σιν δυνατοὶ πολεμισταὶ δυνάμεως

4 Akkor felálla Abija a Semáraim hegyének tetején, a mely az Efraim hegységében vala, és monda: Hallgassátok meg szómat, Jeroboám és az egész Izráel!

And Abijah took up his position on Mount Zemaraim, in the hill-country of Ephraim, and said, Give ear to me, O Jeroboam and all Israel:

καὶ ἀνέστη αβια ἀπὸ τοῦ ὄρους σομορων ὅ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει εφραιμ καὶ εἶπεν ἀκούσατε ιεροβοαμ καὶ πᾶς ισραηλ

5 Avagy nem kellene-é néktek meggondolnotok, hogy az Úr, az Izráel Istene Dávidnak adta volt a királyságot Izráel felett örökre; néki és fiainak, sónak szövetsége által?

Is it not clear to you that the Lord, the God of Israel, gave the rule over Israel to David and to his sons for ever, by an agreement made with salt?

οὐχ ὑμῖν γνῶναι ὅτι κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἔδωκεν βασιλείαν ἐπὶ τὸν ισραηλ εἰς τὸν αἰῶνα τῷ δαυιδ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ διαθήκην ἁλός

6 Mindazáltal felkele Jeroboám, a Nébát fia, Salamonnak, a Dávid fiának szolgája, és támada az õ ura ellen;

But Jeroboam, the son of Nebat, the servant of Solomon, the son of David, took up arms against his lord.

καὶ ἀνέστη ιεροβοαμ ὁ τοῦ ναβατ ὁ παῖς σαλωμων τοῦ δαυιδ καὶ ἀπέστη ἀπὸ τοῦ κυρίου αὐτοῦ

7 Azután gyûlének õ hozzá a haszontalan emberek, Beliál fiai, a kik ellene szegültek Roboámnak, a Salamon fiának, mikor Roboám gyermek és félénk szívû volt, és azok ellen magát nem oltalmazhatta.

And certain foolish and good-for-nothing men were joined with him, and made themselves strong against Rehoboam, the son of Solomon, when he was young and untested and not able to keep them back.

καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ υἱοὶ παράνομοι καὶ ἀντέστη πρὸς ροβοαμ τὸν τοῦ σαλωμων καὶ ροβοαμ ἦν νεώτερος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ καὶ οὐκ ἀντέστη κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ

8 És most azt gondoljátok, hogy ti ellene állhattok az Úr királyságának, a mely a Dávid fiainak kezében [van], mivel sokan vagytok, s veletek vannak az aranyborjúk is, a melyeket Jeroboám öntetett néktek istenek gyanánt.

And now it is your purpose to put yourselves against the authority which the Lord has put into the hands of the sons of David, and you are a very great number, and you have with you the gold oxen which Jeroboam made to be your gods.

καὶ νῦν λέγετε ὑμεῖς ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον βασιλείας κυρίου διὰ χειρὸς υἱῶν δαυιδ καὶ ὑμεῖς πλῆθος πολύ καὶ μεθ' ὑμῶν μόσχοι χρυσοῖ οὓς ἐποίησεν ὑμῖν ιεροβοαμ εἰς θεούς

9 Avagy nem ti ûztétek-é el az Úrnak papjait, az Áron fiait és a Lévitákat? És nem ti szerzettetek-é magatoknak papokat, mint egyéb országoknak nemzetségei, akárkit, a ki az õ szolgálatjának felszentelésére egy gyermekded tulokkal és hét kossal eljött, és lett a [bálványok] papja, a melyek nem istenek.

And after driving out the priests of the Lord, the sons of Aaron and the Levites, have you not made priests for yourselves as the people of other lands do? so that anyone who comes to make himself priest by offering an ox or seven sheep, may be a priest of those who are no gods.

ἦ οὐκ ἐξεβάλετε τοὺς ἱερεῖς κυρίου τοὺς υἱοὺς ααρων καὶ τοὺς λευίτας καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς ἱερεῖς ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς πᾶς ὁ προσπορευόμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας ἐν μόσχῳ ἐκ βοῶν καὶ κριοῖς ἑπτὰ καὶ ἐγίνετο εἰς ἱερέα τῷ μὴ ὄντι θεῷ

10 Mi mellettünk van pedig az Úr, a mi Istenünk, a kit mi el nem hagytunk; a papok pedig, a kik az Úrnak szolgálnak, az Áron fiai, és vannak Léviták, a kik [forgolódnak] az õ tisztökben.

But as for us, the Lord is our God, and we have not been turned away from him; we have priests who do the work of the Lord, even the sons of Aaron and the Levites in their places;

καὶ ἡμεῖς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν οὐκ ἐγκατελίπομεν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ λειτουργοῦσιν τῷ κυρίῳ οἱ υἱοὶ ααρων καὶ οἱ λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐτῶν

11 És áldoznak az Úrnak égõáldozattal minden reggel és minden estve, és füstölõáldozattal, [és] a kenyérnek a tiszta asztalra való tételére és az arany gyertyatartóra, szövétnekeivel egybe [gondot viselnek,] meggyújtván azokat minden estve; mert mi megtartjuk az Úrnak, a mi Istenünknek rendelését; ti pedig elhagytátok õt.

By whom burned offerings and perfumes are sent up in smoke before the Lord every morning and every evening; and they put out the holy bread on its table and the gold support for the lights with its lights burning every evening; for we keep the orders given to us by the Lord our God, but you have gone away from him.

θυμιῶσιν τῷ κυρίῳ ὁλοκαυτώματα πρωὶ καὶ δείλης καὶ θυμίαμα συνθέσεως καὶ προθέσεις ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς καθαρᾶς καὶ ἡ λυχνία ἡ χρυσῆ καὶ οἱ λυχνοὶ τῆς καύσεως ἀνάψαι δείλης ὅτι φυλάσσομεν ἡμεῖς τὰς φυλακὰς κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετε αὐτόν

12 Azért ímé mi velünk van az Isten vezér gyanánt, és az õ papjai a riadó kürtökkel, hogy ti ellenetek kürtöljenek. Izráel fiai! Ne harczoljatok az Úr ellen, a ti atyáitok Istene ellen, mert nem lesztek szerencsések!

And now God is with us at our head, and his priests with their loud horns sounding against you. O children of Israel, do not make war on the Lord, the God of your fathers, for it will not go well for you.

καὶ ἰδοὺ μεθ' ἡμῶν ἐν ἀρχῇ κύριος καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ αἱ σάλπιγγες τῆς σημασίας τοῦ σημαίνειν ἐφ' ὑμᾶς οἱ υἱοὶ τοῦ ισραηλ πολεμήσετε πρὸς κύριον θεὸν τῶν πατέρων ὑμῶν ὅτι οὐκ εὐοδωθήσεται ὑμῖν

13 Jeroboám pedig lest vetett ellenök, hogy hátuk mögé kerüljön, s ilyen módon Júda elõtt is õk legyenek, hátuk mögött is a les.

But Jeroboam had put some of his men to make a surprise attack on them from the back, so some were facing Judah and others were stationed secretly at their back.

καὶ ιεροβοαμ ἀπέστρεψεν τὸ ἔνεδρον ἐλθεῖν αὐτῶν ἐκ τῶν ὄπισθεν καὶ ἐγένετο ἔμπροσθεν ιουδα καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκ τῶν ὄπισθεν

14 Látván pedig Júda, hogy ímé mind elõl, mind hátul megtámadtatának: kiáltának az Úrhoz, a papok pedig trombitálnak vala a trombitákkal.

And Judah, turning their faces, saw that they were being attacked in front and at the back; and they gave a cry for help to the Lord, while the priests were sounding their horns.

καὶ ἀπέστρεψεν ιουδας καὶ ἰδοὺ αὐτοῖς ὁ πόλεμος ἐκ τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐκ τῶν ὄπισθεν καὶ ἐβόησαν πρὸς κύριον καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν

15 És kiáltának Júda férfiai; és mikor kiáltának a Júda férfiai, az Isten megveré Jeroboámot és az egész Izráelt, Abija és Júda elõtt.
And the men of Judah gave a loud cry; and at their cry, God put fear into Jeroboam and all Israel before Abijah and Judah.
καὶ ἐβόησαν ἄνδρες ιουδα καὶ ἐγένετο ἐν τῷ βοᾶν ἄνδρας ιουδα καὶ κύριος ἐπάταξεν τὸν ιεροβοαμ καὶ τὸν ισραηλ ἐναντίον αβια καὶ ιουδα

16 És az Izráel fiai menekülének Júda elõl, de az Isten kezökbe adá õket;
And the children of Israel went in flight before Judah, and God gave them up into their hands.
καὶ ἔφυγον οἱ υἱοὶ ισραηλ ἀπὸ προσώπου ιουδα καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν

17 Mert megveré õket Abija és az õ népe nagy csapással, úgyannyira, hogy az Izráeliták közül seb miatt ötszázezer válogatott férfi esett el.
And Abijah and his people put them to death with great destruction: five hundred thousand of the best of Israel were put to the sword.
καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς αβια καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ πληγὴν μεγάλην καὶ ἔπεσον τραυματίαι ἀπὸ ισραηλ πεντακόσιαι χιλιάδες ἄνδρες δυνατοί

18 És ilyen módon aláztatának meg az Izráel fiai abban az idõben; Júda fiai pedig megerõsödének, mert õk az Úrra, az õ atyáik Istenére támaszkodtak volt.
So at that time the children of Israel were overcome, and the children of Judah got the better of them, because they put their faith in the Lord, the God of their fathers.
καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ ιουδα ὅτι ἤλπισαν ἐπὶ κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν

19 És üldözé Abija Jeroboámot, és elfoglala õ tõle egynéhány várost, Béthelt és annak faluit, Jésanát és annak faluit, s Efrávint és annak faluit.
And Abijah went after Jeroboam and took some of his towns, Beth-el with its small towns and Jeshanah with its small towns and Ephron with its small towns.
καὶ κατεδίωξεν αβια ὀπίσω ιεροβοαμ καὶ προκατελάβετο παρ' αὐτοῦ πόλεις τὴν βαιθηλ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ τὴν ισανα καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ τὴν εφρων καὶ τὰς κώμας αὐτῆς

20 És nem jutott többé erõhöz Jeroboám Abija idejében, hanem megveré õt az Úr, és meghala.
And Jeroboam did not get back his power again in the life-time of Abijah; and the Lord sent death on him.
καὶ οὐκ ἔσχεν ἰσχὺν ιεροβοαμ ἔτι πάσας τὰς ἡμέρας αβια καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν κύριος καὶ ἐτελεύτησεν

21 Abija pedig hatalmassá lõn, és vett vala magának tizennégy feleséget, a kiktõl nemze huszonkét fiút és tizenhat leányt.
But Abijah became great, and had fourteen wives, and became the father of twenty-two sons and sixteen daughters.
καὶ κατίσχυσεν αβια καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ γυναῖκας δέκα τέσσαρας καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς εἴκοσι δύο καὶ θυγατέρας δέκα ἕξ

22 Abijának pedig több dolgai, útai és beszédei megírattak az Iddó próféta könyvében.
And the rest of the acts of Abijah, and his ways and his sayings, are recorded in the account of the prophet Iddo.
καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι αβια καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ τοῦ προφήτου αδδω

1 Elaluvék pedig Abija az õ atyáival, és eltemeték õt a Dávid városában, s uralkodék helyette az õ fia, Asa, a kinek idejében tíz esztendeig volt békesség a földön.
So Abijah went to rest with his fathers, and they put him into the earth in the town of David, and Asa his son became king in his place; in his time the land was quiet for ten years.
καὶ ἐποίησεν τὸ καλὸν καὶ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου θεοῦ αὐτοῦ

2 És Asa mindazt cselekedé, a mi jó és igaz vala az Úr elõtt, az õ Istene elõtt;
And Asa did what was good and right in the eyes of the Lord his God;
καὶ ἀπέστησεν τὰ θυσιαστήρια τῶν ἀλλοτρίων καὶ τὰ ὑψηλὰ καὶ συνέτριψεν τὰς στήλας καὶ ἐξέκοψεν τὰ ἄλση

3 Elrontá az idegen [istenek] oltárait és a magaslatokat; a bálványokat eltöreté, és az Aserákat kivágatá;
For he took away the altars of strange gods and the high places, and had the upright stones broken and the wood pillars cut down;
καὶ εἶπεν τῷ ιουδα ἐκζητῆσαι τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ ποιῆσαι τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολάς

4 És megparancsolá Júdának, hogy az Urat, az õ atyáik Istenét keressék, és cselekedjék [az Isten] törvényét és parancsolatját.
And he made Judah go after the Lord, the God of their fathers, and keep his laws and his orders.
καὶ ἀπέστησεν ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων ιουδα τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ εἴδωλα καὶ εἰρήνευσεν

5 Kipusztítá Júda minden városaiból a magaslatokat és a nap-oszlopokat, és az ország csendes lõn alatta.

And he took away the high places and the sun-images from all the towns of Judah; and the kingdom was quiet under his rule.

πόλεις τειχήρεις ἐν γῇ ιουδα ὅτι εἰρήνευσεν ἡ γῆ καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ πόλεμος ἐν τοῖς ἔτεσιν τούτοις ὅτι κατέπαυσεν αὐτῷ κύριος

6 És építtetett megerõsített városokat Júdában, mivelhogy nyugodalomban volt a föld, és senki sem folytatott ellene háborút azokban az esztendõkben, mert az Úr nyugodalmat adott vala néki.

He made walled towns in Judah, for the land was quiet and there were no wars in those years, because the Lord had given him rest.

καὶ εἶπεν τῷ ιουδα οἰκοδομήσωμεν τὰς πόλεις ταύτας καὶ ποιήσωμεν τείχη καὶ πύργους καὶ πύλας καὶ μοχλοὺς ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριεύσομεν ὅτι καθὼς ἐξεζητήσαμεν κύριον θεὸν ἡμῶν ἐξεζήτησεν ἡμᾶς καὶ κατέπαυσεν ἡμᾶς κυκλόθεν καὶ εὐόδωσεν ἡμῖν

7 Mert ezt mondja vala Júdának: Építsük meg a városokat és vegyük körül kerítéssel, tornyokkal, kapukkal, zárokkal, míg a föld birodalmunkban van; mert megkerestük az Urat, a mi Istenünket, megkerestük és nyugodalmat adott nékünk minden felõl. Azért építének és lõn jó elõmenetelök.

He said to Judah, Let us make these towns, building walls round them with towers and doors and locks. The land is still ours, because we have been true to the Lord our God; we have been true to him and he has given us rest on every side. So they went on building and all went well for them.

καὶ ἐγένετο τῷ ασα δύναμις ὁπλοφόρων αἰρόντων θυρεοὺς καὶ δόρατα ἐν γῇ ιουδα τριακόσιαι χιλιάδες καὶ ἐν γῇ βενιαμιν πελτασταὶ καὶ τοξόται διακόσιαι καὶ πεντήκοντα χιλιάδες πάντες οὗτοι πολεμισταὶ δυνάμεως

8 Vala pedig az Asa serege, a mely paizst és kopját visel vala, Júdából háromszázezer; és Benjáminból paizst viselõk és kézívesek kétszáznyolczvanezeren valának; mindezek erõs vitézek.

And Asa had an army of three hundred thousand men of Judah armed with body-covers and spears, and two hundred and eighty thousand of Benjamin armed with body-covers and bows; all these were men of war.

καὶ ἐξῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ζαρε ὁ αἰθίοψ ἐν δυνάμει ἐν χιλίαις χιλιάσιν καὶ ἅρμασιν τριακοσίοις καὶ ἦλθεν ἕως μαρισα

9 És kijöve õ ellenök a szerecsen Zérah, ezerszer ezer emberrel és háromszáz szekérrel, és méne Marésáig.

And Zerah the Ethiopian, with an army of a million, and three hundred war-carriages, came out against them to Mareshah.

καὶ ἐξῆλθεν ασα εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ παρετάξατο πόλεμον ἐν τῇ φάραγγι κατὰ βορρᾶν μαρισης

10 Kiméne Asa is õ ellene, és viadalhoz készülének a Sefáta völgyben, Marésa mellett.

And Asa went out against him, and they put their forces in position in the valley north of Mareshah.

καὶ ἐβόησεν ασα πρὸς κύριον θεὸν αὐτοῦ καὶ εἶπεν κύριε οὐκ ἀδυνατεῖ παρὰ σοὶ σῴζειν ἐν πολλοῖς καὶ ἐν ὀλίγοις κατίσχυσον ἡμᾶς κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ὅτι ἐπὶ σοὶ πεποίθαμεν καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἤλθαμεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν μὴ κατισχυσάτω πρὸς σὲ ἄνθρωπος

11 Akkor kiálta Asa az Úrhoz, az õ Istenéhez, és monda: Oh Uram, nincs különbség elõtted a sok között és az erõ nélkül való között, hogy megsegítsed! Segélj meg minket, oh mi Urunk Istenünk, mert benned bízunk, és a te nevedben jöttünk e sokaság ellen! oh Uram, te vagy a mi Istenünk, ne vegyen ember te rajtad erõt.

And Asa made prayer to the Lord his God and said, Lord, you only are able to give help against the strong to him who has no strength; come to our help, O Lord our God, for our hope is in you, and in your name we have come out against this great army. O Lord, you are our God; let not man's power be greater than yours.

καὶ ἐπάταξεν κύριος τοὺς αἰθίοπας ἐναντίον ιουδα καὶ ἔφυγον οἱ αἰθίοπες

12 Megveré azért az Úr a szerecseneket Asa és Júda elõtt, és elfutának a szerecsenek.

So the Lord sent fear on the Ethiopians before Asa and Judah; and the Ethiopians went in flight.

καὶ κατεδίωξεν ασα καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἕως γεδωρ καὶ ἔπεσον αἰθίοπες ὥστε μὴ εἶναι ἐν αὐτοῖς περιποίησιν ὅτι συνετρίβησαν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐναντίον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ κ αὶ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολλά

13 És üldözé õket Asa az õ seregével Gerárig, és elhullának a szerecsenek közül sokan, hogy közülök senki sem marada életben, mert leverettek az Úr elõtt és az õ serege elõtt; és hozának nagy zsákmányt.

And Asa and the people who were with him went after them as far as Gerar; and so great was the destruction among the Ethiopians that they were not able to get their army together again, for they were broken before the Lord and before his army; and they took away a great amount of their goods.

καὶ ἐξέκοψαν τὰς κώμας αὐτῶν κύκλῳ γεδωρ ὅτι ἐγενήθη ἔκστασις κυρίου ἐπ' αὐτούς καὶ ἐσκύλευσαν πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν ὅτι πολλὰ σκῦλα ἐγενήθη αὐτοῖς

14 És Gérár környékén elpusztítának minden várost, mert az Úrtól való rettegés szállotta meg õket. És a városokat mind feldúlták, mivelhogy sok ragadomány vala azokban.
And they overcame all the towns round Gerar, because the Lord sent fear on them; and they took away their goods from the towns, for there were stores of wealth in them.
καί γε σκηνὰς κτήσεων τοὺς αμαζονεῖς ἐξέκοψαν καὶ ἔλαβον πρόβατα πολλὰ καὶ καμήλους καὶ ἐπέστρεψαν εἰς ιερουσαλημ

1 És Azáriást, az Obed fiát felindítá az Isten lelke:
And the spirit of God came on Azariah, the son of Oded;
καὶ αζαριας υἱὸς ωδηδ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου

2 A ki Asa elé lépett, és monda: Hallgassatok meg engem, Asa s egész Júda és Benjámin! Az Úr van veletek, ha ti is õ vele lesztek; ha õt kereséndítek, megtaláljátok; de ha õt elhagyándjátok, õ is elhágy titeket.
And he came face to face with Asa and said to him, Give ear to me, Asa and all Judah and Benjamin: the Lord is with you while you are with him; if your heart's desire is for him, he will be near you, but if you give him up, he will give you up.
καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν ασα καὶ παντὶ ιουδα καὶ βενιαμιν καὶ εἶπεν ἀκούσατέ μου ασα καὶ πᾶς ιουδα καὶ βενιαμιν κύριος μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ εἶναι ὑμᾶς μετ' αὐτοῦ καὶ ἐὰν ἐκζητήσητε αὐτόν εὑρεθήσεται ὑμῖν καὶ ἐὰν ἐγκαταλίπητε αὐτόν ἐγκαταλείψει ὑμᾶς

3 Sok ideje, hogy Izráel az igaz Isten nélkül, tanító pap nélkül, és törvény nélkül van.
Now for a long time Israel has been without the true God, and without a teaching priest and without the law;
καὶ ἡμέραι πολλαὶ τῷ ισραηλ ἐν οὐ θεῷ ἀληθινῷ καὶ οὐχ ἱερέως ὑποδεικνύοντος καὶ ἐν οὐ νόμῳ

4 Ha megtért volna az õ nyomorúságában az Úrhoz, Izráel Istenéhez: megtalálták volna azok, a kik õt keresik.
But when in their trouble they were turned to the Lord, the God of Israel, searching after him, he let their search be rewarded.
καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον θεὸν ισραηλ καὶ εὑρεθήσεται αὐτοῖς

5 De ezekben az idõkben nincs békessége sem a kimenõnek, sem a hazajövõnek, mivelhogy nagy a nyomorúsága mindazoknak, a kik [e] földön laknak;
In those times there was no peace for him who went out or for him who came in, but great trouble was on all the people of the lands.
καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ οὐκ ἔστιν εἰρήνη τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ ὅτι ἔκστασις κυρίου ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὰς χώρας

6 Annyira, hogy egy nemzetség a másik nemzetséget és egyik város a másik várost elpusztítja; mert az Isten gyötri õket minden sanyarúsággal.
And they were broken by divisions, nation against nation and town against town, because God sent all sorts of trouble on them.
καὶ πολεμήσει ἔθνος πρὸς ἔθνος καὶ πόλις πρὸς πόλιν ὅτι ὁ θεὸς ἐξέστησεν αὐτοὺς ἐν πάσῃ θλίψει

7 Ti azért bátorságosok legyetek, kezeiteket le ne ereszszétek, mert a ti munkátoknak jutalma van.
But be you strong and let not your hands be feeble, for your work will be rewarded.
καὶ ὑμεῖς ἰσχύσατε καὶ μὴ ἐκλυέσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν ὅτι ἔστιν μισθὸς τῇ ἐργασίᾳ ὑμῶν

8 Mikor pedig Asa meghallotta e beszédeket és az Obed prófétának prófécziáját, megbátorodék, és elpusztítá a Júda és Benjámin földérõl mindenestõl a bálványokat, a városokból is, a melyeket elfoglalt az Efraim hegységén, és megújítá az Úr oltárát is, a mely az Úr tornácza elõtt volt.
And Asa, hearing these words of Azariah, the son of Oded the prophet, took heart and put away all the disgusting things out of all the land of Judah and Benjamin, and out of the towns which he had taken from the hill-country of Ephraim; and he made new again the altar of the Lord in front of the covered way of the Lord's house.
καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν προφητείαν αδαδ τοῦ προφήτου καὶ κατίσχυσεν καὶ ἐξέβαλεν τὰ βδελύγματα ἀπὸ πάσης τῆς γῆς ιουδα καὶ βενιαμιν καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν κατέσχεν ἐν ὄρει εφραιμ καὶ ἐνεκαίνισεν τὸ θυσιαστήριον κυρίου ὃ ἦν ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ κυρίου

9 És összegyûjté az egész Júda és Benjámin nemzetségét és azokat, a kik jövevények valának köztök az Efraim, Manasse és Simeon nemzetségébõl; mert az Izráel nemzetségébõl sokan csatlakozának õ hozzá, látván, hogy az Úr, az õ Istene, õ vele volt.
And he got together all Judah and Benjamin and those of Ephraim and Manasseh and Simeon who were living with them; for numbers of them came to him out of Israel when they saw that the Lord his God was with him.
καὶ ἐξεκκλησίασεν τὸν ιουδαν καὶ βενιαμιν καὶ τοὺς προσηλύτους τοὺς παροικοῦντας μετ' αὐτοῦ ἀπὸ εφραιμ καὶ ἀπὸ μανασση καὶ ἀπὸ συμεων ὅτι προσετέθησαν πρὸς αὐτὸν πολλοὶ τοῦ ισραηλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς ὅτι κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ

10 Összegyûlének azért Jeruzsálembe a harmadik hónapban, Asa királyságának tizenötödik esztendejében.
So they came together at Jerusalem in the third month, in the fifteenth year of the rule of Asa.
καὶ συνήχθησαν εἰς ιερουσαλημ ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας ασα

11 És áldozának az Úrnak azon a napon a nyert zsákmányból hétszáz ökörrel és hétezer juhval;
And that day they made offerings to the Lord of the things they had taken in war, seven hundred oxen and seven thousand sheep.
καὶ ἔθυσεν τῷ κυρίῳ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκαν μόσχους ἑπτακοσίους καὶ πρόβατα ἑπτακισχίλια

12 És fogadást tettek, hogy ezután az Urat, az õ atyáik Istenét teljes szívvel és teljes lélekkel fogják keresni.
And they made an agreement to be true to the Lord, the God of their fathers, with all their heart and all their soul;
καὶ διῆλθεν ἐν διαθήκῃ ζητῆσαι κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς

13 És ha valaki nem keresné az Urat, az Izráel Istenét, megölettessék kicsinytõl fogva nagyig, úgy a férfi, mint az asszony.
And that anyone, small or great, man or woman, who was not true to the Lord, the God of Israel, would be put to death.
καὶ πᾶς ὃς ἐὰν μὴ ἐκζητήσῃ κύριον θεὸν ισραηλ ἀποθανεῖται ἀπὸ νεωτέρου ἕως πρεσβυτέρου ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικός

14 És megesküvének az Úrnak felszóval, kiáltással, trombita- és kürtszókkal.
And they made an oath to the Lord, with a loud voice, sounding wind-instruments and horns.
καὶ ὤμοσαν ἐν τῷ κυρίῳ ἐν φωνῇ μεγάλῃ καὶ ἐν σάλπιγξιν καὶ ἐν κερατίναις

15 És örvendezett az egész Júda az eskû felett; mert teljes szívökbõl esküdtek, és egyenlõ akarattal keresték [az Urat]; és megtaláltaték általok, és az Úr nyugodalmat szerze nékik minden felõl.
And all Judah was glad because of the oath, for they had taken it with all their heart, turning to the Lord with all their desire; and he was with them and gave them rest on every side.
καὶ ηὐφράνθησαν πᾶς ιουδα περὶ τοῦ ὅρκου ὅτι ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὤμοσαν καὶ ἐν πάσῃ θελήσει ἐζήτησαν αὐτόν καὶ εὑρέθη αὐτοῖς καὶ κατέπαυσεν αὐτοῖς κύριος κυκλόθεν

16 De még Maakát, Asa király anyját is megfosztá a királynéságtól, mivel egy iszonyú bálványt emelt vala Aserának, és Asa elrontá és összetörte annak iszonyú bálványát, és a Kedron patakjánál megégeté.
And Asa would not let Maacah, his mother, be queen, because she had made a disgusting image for Asherah; and Asa had her image cut down and broken up and burned by the stream Kidron.
καὶ τὴν μααχα τὴν μητέρα αὐτοῦ μετέστησεν τοῦ μὴ εἶναι τῇ ἀστάρτῃ λειτουργοῦσαν καὶ κατέκοψεν τὸ εἴδωλον καὶ κατέκαυσεν ἐν χειμάρρῳ κεδρων

17 Jóllehet Izráelbõl a magaslatokat nem irtották ki, mindazáltal Asának tiszta szíve vala egész életében.
But the high places were not taken away out of Israel; but still the heart of Asa was true to the Lord all his life.
πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἀπέστησαν ἔτι ὑπῆρχεν ἐν τῷ ισραηλ ἀλλ' ἢ καρδία ασα ἐγένετο πλήρης πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ

18 És bevivé az Isten házába, a mit atyja és õ megszentelének, ezüstöt, aranyat és edényeket.
He took into the house of God all the things which his father had made holy and those which he himself had made holy, silver and gold and vessels.
καὶ εἰσήνεγκεν τὰ ἅγια δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τὰ ἅγια οἴκου κυρίου τοῦ θεοῦ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σκεύη

19 És nem volt háború Asa királyságának harminczötödik esztendejéig.
And there was no more war till the thirty-fifth year of the rule of Asa.
καὶ πόλεμος οὐκ ἦν μετ' αὐτοῦ ἕως τοῦ πέμπτου καὶ τριακοστοῦ ἔτους τῆς βασιλείας ασα

1 Asa király uralkodásának harminczhatodik esztendejében feljöve Baása, az Izráel királya Júda ellen, és megépíté Rámát, hogy ne engedjen senkit se kimenni, se bemenni Asához a Júda királyához.
In the thirty-sixth year of the rule of Asa, Baasha, king of Israel, went up against Judah, building Ramah so that no one was able to go out or in to Asa, king of Judah.
καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας ασα ἀνέβη βαασα βασιλεὺς ισραηλ ἐπὶ ιουδαν καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν ραμα τοῦ μὴ δοῦναι ἔξοδον καὶ εἴσοδον τῷ ασα βασιλεῖ ιουδα

2 De Asa az Úrnak és a királynak tárházából hoza ki ezüstöt, aranyat, és küldé azt Benhadádnak, a Siriabeli királynak, a ki lakik vala Damaskusban, mondván:
Then Asa took silver and gold out of the stores of the Lord's house and of the king's store-house, and sent to Ben-hadad, king of Aram, at Damascus, saying,
καὶ ἔλαβεν ασα χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐκ θησαυρῶν οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ αδερ βασιλέως συρίας τὸν κατοικοῦντα ἐν δαμασκῷ λέγων

3 Szövetség van köztem és te közötted, a mint az én atyám és a te atyád között is volt [azelõtt]. Ímé küldök néked ezüstöt és aranyat. Menj el, bontsd fel a te szövetségedet Baásával, az Izráel királyával, hogy távozzék el tõlem.
Let there be an agreement between me and you as there was between my father and your father: see, I have sent you silver and gold; go and put an end to your agreement with Baasha, king of Israel, so that he may give up attacking me.
διάθου διαθήκην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πατρός μου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πατρός σου ἰδοὺ ἀπέσταλκά σοι χρυσίον καὶ ἀργύριον δεῦρο καὶ διασκέδασον ἀπ' ἐμοῦ τὸν βαασα βασιλέα ισραηλ καὶ ἀπελθέτω ἀπ' ἐμοῦ

4 És engedvén Benhadád Asa királynak, elküldé az õ seregének vezéreit Izráel városai ellen, és bevevé Ijont, Dánt, Abelmáimot és Nafthali minden kincses városait.
And Ben-hadad did as King Asa said, and sent the captains of his armies against the towns of Israel, attacking Ijon and Dan and Abel-maim, and all the store-towns of Naphtali.
καὶ ἤκουσεν υἱὸς αδερ τοῦ βασιλέως ασα καὶ ἀπέστειλεν τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις ισραηλ καὶ ἐπάταξεν τὴν ιων καὶ τὴν δαν καὶ τὴν αβελμαιν καὶ πάσας τὰς περιχώρους νεφθαλι

5 A mit mikor meghallott Baása, abbanhagyta Ráma építését és megszünteté munkáját.
Then Baasha, hearing of it, put a stop to the building of Ramah, and let his work come to an end.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι βαασα ἀπέλιπεν τοῦ μηκέτι οἰκοδομεῖν τὴν ραμα καὶ κατέπαυσεν τὸ ἔργον αὐτοῦ

6 Akkor Asa király felvevé az egész Júda népét, és Rámából a köveket és a fákat mind elhordák, a melyekkel Baása a várost építi vala, és azokból Gébát és Mispát építé.
Then King Asa, with all Judah, took away the stones and wood with which Baasha was building Ramah, and he made use of them for building Geba and Mizpah.
καὶ ασα ὁ βασιλεὺς ἔλαβεν πάντα τὸν ιουδαν καὶ ἔλαβεν τοὺς λίθους τῆς ραμα καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ᾠκοδόμησεν βαασα καὶ ᾠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὴν γαβαε καὶ τὴν μασφα

7 Az idõben méne Hanáni próféta Asához, a Júda királyához, és monda néki: Mivel a Siriabeli királyban volt bizodalmad, és nem az Úrban, a te Istenedben bízál: ezért szabadult meg a Siriabeli király hada a te kezedbõl.
At that time Hanani the seer came to Asa, king of Judah, and said to him, Because you have put your faith in the king of Aram and not in the Lord your God, the army of the king of Aram has got away out of your hands.
καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν ανανι ὁ προφήτης πρὸς ασα βασιλέα ιουδα καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ βασιλέα συρίας καὶ μὴ πεποιθέναι σε ἐπὶ κύριον θεόν σου διὰ τοῦτο ἐσώθη δύναμις συρίας ἀπὸ τῆς χειρός σου

8 Avagy nem vala-é a Szerecseneknek és a Libiabelieknek nagy seregök, felette sok szekereik és lovagjaik? Mindazáltal, mivel az Úrban volt bizodalmad, kezedbe adá azokat;
Were not the Ethiopians and the Lubim a very great army, with war-carriages and horsemen more than might be numbered? but because your faith was in the Lord, he gave them up into your hands.
οὐχ οἱ αἰθίοπες καὶ λίβυες ἦσαν εἰς δύναμιν πολλὴν εἰς θάρσος εἰς ἱππεῖς εἰς πλῆθος σφόδρα καὶ ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ κύριον παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖράς σου

9 Mert az Úr szemei forognak az egész földön, hogy hatalmát megmutassa azokhoz, a kik õ hozzá teljes szívvel ragaszkodnak; bolondul cselekedél ebben; azért mostantól kezdve háborúk lesznek te ellened.
For the eyes of the Lord go this way and that, through all the earth, letting it be seen that he is the strong support of those whose hearts are true to him. In this you have done foolishly, for from now you will have wars.
ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπιβλέπουσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ κατισχῦσαι ἐν πάσῃ καρδίᾳ πλήρει πρὸς αὐτόν ἠγνόηκας ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μετὰ σοῦ πόλεμος

10 Akkor megharaguvék Asa a prófétára, és veté õt a tömlöczházba, mert igen megharagudott vala e szóért reá; és ugyanakkor Asa a nép közül is [sokat] megnyomoríta.
Then Asa was angry with the seer, and put him in prison, burning with wrath against him because of this thing. And at the same time Asa was cruel to some of the people.
καὶ ἐθυμώθη ασα τῷ προφήτῃ καὶ παρέθετο αὐτὸν εἰς φυλακήν ὅτι ὠργίσθη ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐλυμήνατο ασα ἐν τῷ λαῷ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ

11 De ímé Asának mind elsõ, mind utolsó dolgai meg vannak írva a Júda és az Izráel királyainak könyvében.
Now the acts of Asa, first and last, are recorded in the book of the kings of Judah and Israel.
καὶ ἰδοὺ οἱ λόγοι ασα οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι γεγραμμένοι ἐν βιβλίῳ βασιλέων ιουδα καὶ ισραηλ

12 És megbetegedék Asa, királyságának harminczkilenczedik esztendejében lábaira, annyira, hogy igen súlyos volt az õ betegsége; mindazáltal betegségében is nem az Urat keresé, hanem az orvosokat.
In the thirty-ninth year of his rule, Asa had a very bad disease of the feet; but he did not go to the Lord for help in his disease, but to medical men.
καὶ ἐμαλακίσθη ασα ἐν τῷ ἐνάτῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ τοὺς πόδας ἕως σφόδρα ἐμαλακίσθη καὶ ἐν τῇ μαλακίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἐζήτησεν κύριον ἀλλὰ τοὺς ἰατρούς

13 És elaluvék Asa az õ atyáival, és meghala az õ királyságának negyvenegyedik esztendejében.
So Asa went to rest with his fathers, and death came to him in the forty-first year of his rule.
καὶ ἐκοιμήθη ασα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτελεύτησεν ἐν τῷ ἐνάτῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ

14 És eltemeték õt az õ sírjába, a melyet magának vágatott vala a Dávid városában; és helyezék õt az ágyba, a melyet megtöltének drága fûszerekkel, s kenõcscsé feldolgozott jó illatokkal, és érette felette nagy égést rendezének.
And they put him into the resting-place which he had made for himself in the town of David, in a bed full of sweet perfumes of all sorts of spices, made by the perfumer's art, and they made a great burning for him.
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὤρυξεν ἑαυτῷ ἐν πόλει δαυιδ καὶ ἐκοίμισαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ἔπλησαν ἀρωμάτων καὶ γένη μύρων μυρεψῶν καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ἐκφορὰν μεγάλην ἕως σφόδρα

1 Uralkodék pedig õ helyette az õ fia, Jósafát, és megerõsíté magát Izráel ellen.
And Jehoshaphat his son became king in his place, and made himself strong against Israel.
καὶ ἐβασίλευσεν ιωσαφατ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ καὶ κατίσχυσεν ιωσαφατ ἐπὶ τὸν ισραηλ

2 És sereget helyezett Júda minden erõs városaiba, és õrségeket helyezett Júda országába és Efraim városaiba, a melyeket az õ atyja, Asa meghódított vala.
He put forces in all the walled towns of Judah, and responsible chiefs in the land of Judah and in the towns of Ephraim, which Asa his father had taken.
καὶ ἔδωκεν δύναμιν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ιουδα ταῖς ὀχυραῖς καὶ κατέστησεν ἡγουμένους ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ιουδα καὶ ἐν πόλεσιν εφραιμ ἃς προκατελάβετο ασα ὁ πατὴρ αὐτοῦ

3 És az Úr Jósafáttal vala, mivel az õ atyjának Dávidnak elõbbi útain jára, és nem kére segítséget a bálványoktól,
And the Lord was with Jehoshaphat, because he went in the early ways of his father, not turning to the Baals,
καὶ ἐγένετο κύριος μετὰ ιωσαφατ ὅτι ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ταῖς πρώταις καὶ οὐκ ἐξεζήτησεν τὰ εἴδωλα

4 Hanem az õ atyjának Istenét kereste, és az õ parancsolatiban járt vala, és nem Izráelnek cselekedetei szerint.
But turning to the God of his father and keeping his laws, and not doing as Israel did.
ἀλλὰ κύριον τὸν θεὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξεζήτησεν καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπορεύθη καὶ οὐχ ὡς τοῦ ισραηλ τὰ ἔργα

5 Azért az Úr megerõsíté a királyságot az õ kezében, és az egész Júda ada Jósafátnak ajándékot, s gazdagsága és dicsõsége igen nagy volt.
So the Lord made his kingdom strong; and all Judah gave offerings to Jehoshaphat, and he had great wealth and honour.
καὶ κατηύθυνεν κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν πᾶς ιουδα δῶρα τῷ ιωσαφατ καὶ ἐγένετο αὐτῷ πλοῦτος καὶ δόξα πολλή

6 És az õ szíve felemelkedett az Úr útjain, és még jobban kiirtá Júdából a magaslatokat és az Aserákat.
His heart was lifted up in the ways of the Lord; and he went so far as to take away the high places and the wood pillars out of Judah.
καὶ ὑψώθη καρδία αὐτοῦ ἐν ὁδῷ κυρίου καὶ ἔτι ἐξῆρεν τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς ιουδα

7 Királyságának harmadik esztendejében elküldé az õ vezérei közül Benhailát, Obádiást, Zakariást, Nétanéelt és Mikáját, hogy tanítsanak a Júda városaiban,
In the third year of his rule he sent Benhail and Obadiah and Zechariah and Nethanel and Micaiah, his captains, as teachers into the towns of Judah;
καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀπέστειλεν τοὺς ἡγουμένους αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν δυνατῶν τὸν αβδιαν καὶ ζαχαριαν καὶ ναθαναηλ καὶ μιχαιαν διδάσκειν ἐν πόλεσιν ιουδα

8 És velök Lévitákat: Semája, Nétánia, Zebádia, Asáel, Semirámót, Jónatán, Adónia, Tóbiás és Tóbadónia Lévitákat, és velök Elisáma és Jórám papokat.
And with them, Shemaiah and Nethaniah and Zebadiah and Asahel and Shemiramoth and Jehonathan and Adonijah and Tobijah and Tob-adonijah, the Levites; and Elishama and Jehoram the priests.
καὶ μετ' αὐτῶν οἱ λευῖται σαμουιας καὶ ναθανιας καὶ ζαβδιας καὶ ασιηλ καὶ σεμιραμωθ καὶ ιωναθαν καὶ αδωνιας καὶ τωβιας οἱ λευῖται καὶ μετ' αὐτῶν ελισαμα καὶ ιωραμ οἱ ἱερεῖς

9 Tanítának azért Júdában, és az Úr törvényének könyve velök vala, mikor jártak vala Júda városaiban, tanítván a népet.
And they gave teaching in Judah and had the book of the law of the Lord with them; they went through all the towns of Judah teaching the people.
καὶ ἐδίδασκον ἐν ιουδα καὶ μετ' αὐτῶν βύβλος νόμου κυρίου καὶ διῆλθον ἐν ταῖς πόλεσιν ιουδα καὶ ἐδίδασκον τὸν λαόν

10 Ezért az Úr igen megrettenté a földnek minden országait, a melyek Júda körül valának, annyira, hogy nem merének Jósafát ellen hadakozni.
And the fear of the Lord was on all the kingdoms of the lands round Judah, so that they made no wars against Jehoshaphat.
καὶ ἐγένετο ἔκστασις κυρίου ἐπὶ πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς ταῖς κύκλῳ ιουδα καὶ οὐκ ἐπολέμουν πρὸς ιωσαφατ

11 A Filiszteusoktól is hoznak vala Jósafátnak ajándékot és adópénzt; az Arábiabeliek is hoznak néki nyájakat, hétezerhétszáz kost és hétezerhétszáz bakot.
And some of the Philistines took offerings to Jehoshaphat, and made him payments of silver; and the Arabians gave him flocks, seven thousand, seven hundred sheep, and seven thousand, seven hundred he-goats.
καὶ ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων ἔφερον τῷ ιωσαφατ δῶρα καὶ ἀργύριον καὶ δόματα καὶ οἱ ἄραβες ἔφερον αὐτῷ κριοὺς προβάτων ἑπτακισχιλίους ἑπτακοσίους

12 És Jósafát mindig nagyobb és hatalmasabb lõn, és építe Júdában kastélyokat és tárházakat.
Jehoshaphat became greater and greater, and made strong towers and store-towns in Judah.
καὶ ἦν ιωσαφατ πορευόμενος μείζων ἕως εἰς ὕψος καὶ ᾠκοδόμησεν οἰκήσεις ἐν τῇ ιουδαίᾳ καὶ πόλεις ὀχυράς

13 És sok munkája vala néki Júda városaiban, és erõs hadakozó férfiakból álló serege volt Jeruzsálemben.
He had much property in the towns of Judah; he had forces of armed men, great and strong, in Jerusalem.
καὶ ἔργα πολλὰ ἐγένετο αὐτῷ ἐν τῇ ιουδαίᾳ καὶ ἄνδρες πολεμισταὶ δυνατοὶ ἰσχύοντες ἐν ιερουσαλημ

14 Ez pedig azoknak száma nemzetségeik szerint: Júdában az ezredesek: Adna, a fõvezér, és vele háromszázezer harczos.
This is the number of them, listed by their families, the captains of thousands of Judah: Adnah, the captain, and with him three hundred thousand men of war;
καὶ οὗτος ἀριθμὸς αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν τῷ ιουδα χιλίαρχοι εδνας ὁ ἄρχων καὶ μετ' αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοὶ δυνάμεως τριακόσιαι χιλιάδες

15 Mellette Johanán volt a vezér, és vele kétszáznyolczvanezer ember.
Second to him Jehohanan, the captain, and with him two hundred and eighty thousand;
καὶ μετ' αὐτὸν ιωαναν ὁ ἡγούμενος καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι ὀγδοήκοντα χιλιάδες

16 Mellette Amásia, a Zikri fia, a ki magát szabadakaratjából az Úrnak kötelezte vala; és õ vele kétszázezer harczos.
After him Amasiah, the son of Zichri, who freely gave himself to the Lord, and with him two hundred thousand men of war;
καὶ μετ' αὐτὸν αμασιας ὁ τοῦ ζαχρι ὁ προθυμούμενος τῷ κυρίῳ καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι χιλιάδες δυνατοὶ δυνάμεως

17 A Benjámin nemzetségébõl vitéz harczos vala Eljada, és vele a kézívesek és paizsosok kétszázezeren.
And the captains of Benjamin: Eliada, a great man of war, and with him two hundred thousand armed with bows and body-covers;
καὶ ἐκ τοῦ βενιαμιν δυνατὸς δυνάμεως ελιαδα καὶ μετ' αὐτοῦ τοξόται καὶ πελτασταὶ διακόσιαι χιλιάδες

18 Mellette Józabád, és vele száznyolczvanezeren harczra felszerelve.
And after him Jehozabad, and with him a hundred and eighty thousand trained for war.
καὶ μετ' αὐτὸν ιωζαβαδ καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες δυνατοὶ πολέμου

19 Ezek szolgálnak vala a királynak azokon kivül, a kiket a király egész Júdában a megerõsített városokba helyezett.
These were the men who were waiting on the king, in addition to those placed by the king in the walled towns through all Judah.
οὗτοι οἱ λειτουργοῦντες τῷ βασιλεῖ ἐκτὸς ὧν ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς πόλεσιν ταῖς ὀχυραῖς ἐν πάσῃ τῇ ιουδαίᾳ

1 Jósafátnak nagy gazdagsága és dicsõsége vala. Õ sógorságot szerze Akhábbal.

Now Jehoshaphat had great wealth and honour, and his son was married to Ahab's daughter.

καὶ ἐγενήθη τῷ ιωσαφατ ἔτι πλοῦτος καὶ δόξα πολλή καὶ ἐπεγαμβρεύσατο ἐν οἴκῳ αχααβ

2 [Néhány] esztendõ mulva aláméne Akhábhoz Samariába, és levágatott Akháb az õ és a vele való nép számára sok juhot és ökröt, és rávette õt, hogy felmenjen vele Rámóth Gileádba.

And after some years he went down to Samaria to see Ahab. And Ahab made a feast for him and the people who were with him, putting to death great numbers of sheep and oxen; and he got Jehoshaphat to go with him to Ramoth-gilead.

καὶ κατέβη διὰ τέλους ἐτῶν πρὸς αχααβ εἰς σαμάρειαν καὶ ἔθυσεν αὐτῷ αχααβ πρόβατα καὶ μόσχους πολλοὺς καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ καὶ ἠπάτα αὐτὸν τοῦ συναναβῆναι μετ ' αὐτοῦ εἰς ραμωθ τῆς γαλααδίτιδος

3 Mert ezt mondá Akháb, az Izráel királya Jósafátnak, a Júda királyának: Feljösz-é velem Rámóth Gileádba? Felele néki, és monda: Úgy én, mint te; úgy az én népem, mint a te néped együtt lesz a harczban.

For Ahab, king of Israel, said to Jehoshaphat, king of Judah, Will you go with me to Ramoth-gilead? And he said, I am as you are, and my people as your people; we will be with you in the war.

καὶ εἶπεν αχααβ βασιλεὺς ισραηλ πρὸς ιωσαφατ βασιλέα ιουδα πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς ραμωθ τῆς γαλααδίτιδος καὶ εἶπεν αὐτῷ ὡς ἐγώ οὕτως καὶ σύ ὡς ὁ λαός σου καὶ ὁ λαός μ ου μετὰ σοῦ εἰς πόλεμον

4 Azután monda Jósafát az Izráel királyának: Kérdezõsködjél még ma az Úr beszéde után.

Then Jehoshaphat said to the king of Israel, Let us now get directions from the Lord.

καὶ εἶπεν ιωσαφατ πρὸς βασιλέα ισραηλ ζήτησον δὴ σήμερον τὸν κύριον

5 És összegyûjté az Izráel királya a prófétákat, mintegy négyszáz férfiút, és monda nékik: Elmenjünk-é Rámóth Gileád ellen hadba, vagy elhagyjam? Felelének: Menj el, és az Isten a király kezébe adja.

So the king of Israel got together all the prophets, four hundred men, and said to them, Am I to go to Ramoth-gilead to make war or not? And they said, Go up: for God will give it into the hands of the king.

καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ τοὺς προφήτας τετρακοσίους ἄνδρας καὶ εἶπεν αὐτοῖς εἰ πορευθῶ εἰς ραμωθ γαλααδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπίσχω καὶ εἶπαν ἀνάβαινε καὶ δώσει ὁ θεὸ ς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως

6 És monda Jósafát: Nincsen-é itt több prófétája az Úrnak, hogy attól [is] tudakozódhatnánk?

But Jehoshaphat said, Is there no other prophet of the Lord here from whom we may get directions?

καὶ εἶπεν ιωσαφατ οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ κυρίου ἔτι καὶ ἐπιζητήσομεν παρ' αὐτοῦ

7 És monda az Izráel királya Jósafátnak: Van még egy férfiú, a ki által az Urat megkérdezhetjük, de én gyûlölöm õt, mert soha nem jövendöl nékem jót, hanem mindig csak rosszat; ez Mikeás, a Jimla fia. És monda Jósafát: Ne beszéljen így a király!

And the king of Israel said to Jehoshaphat, There is still one man by whom we may get directions from the Lord, but I have no love for him, because he has never been a prophet of good to me, but only of evil: he is Micaiah, the son of Imla. And Jehoshaphat said, Let not the king say so.

καὶ εἶπεν βασιλεὺς ισραηλ πρὸς ιωσαφατ ἔτι ἀνὴρ εἷς τοῦ ζητῆσαι τὸν κύριον δι' αὐτοῦ καὶ ἐγὼ ἐμίσησα αὐτόν ὅτι οὐκ ἔστιν προφητεύων περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθά ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέ ραι αὐτοῦ εἰς κακά οὗτος μιχαιας υἱὸς ιεμλα καὶ εἶπεν ιωσαφατ μὴ λαλείτω ὁ βασιλεὺς οὕτως

8 Szólíta azért az Izráel királya egyet [az õ] szolgái közül, és monda: Hívd ide hamar Mikeást, a Jimla fiát.

Then the king of Israel sent for one of his unsexed servants and said, Go quickly and come back with Micaiah, the son of Imla.

καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ εὐνοῦχον ἕνα καὶ εἶπεν τάχος μιχαιαν υἱὸν ιεμλα

9 És az Izráel királya és Jósafát, a Júda királya ott ülnek vala, kiki az õ királyiszékében, [királyi] ruhákba öltözötten; ott ülnek vala Samaria kapuja elõtt, a térségen; és a próféták mind prófétálnak vala õ elõttök.

Now the king of Israel and Jehoshaphat, the king of Judah, were seated on their seats of authority, dressed in their robes, by the doorway into Samaria; and all the prophets were acting as prophets before them.

καὶ βασιλεὺς ισραηλ καὶ ιωσαφατ βασιλεὺς ιουδα καθήμενοι ἕκαστος ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ καὶ ἐνδεδυμένοι στολὰς καθήμενοι ἐν τῷ εὐρυχώρῳ θύρας πύλης σαμαρείας καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτευον ἐναντίον αὐτῶν

10 Csináltatott vala pedig magának Sédékiás, a Kénaána fia vasszarvakat, és monda: Ezt mondja az Úr: Ezekkel ökleled a Siriabelieket, mígnem megemészted õket!
And Zedekiah, the son of Chenaanah, made himself iron horns and said, The Lord says, Pushing back the Aramaeans with these, you will put an end to them completely.
καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ σεδεκιας υἱὸς χανανα κέρατα σιδηρᾶ καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ἐν τούτοις κερατιεῖς τὴν συρίαν ἕως ἂν συντελεσθῇ

11 A többi próféták is mind ekképen jövendöltek, mondván: Menj fel Rámóth Gileád ellen, szerencsés leszel; mert azt az Úr a király kezébe adja.
And all the prophets said the same thing, saying, Go up to Ramoth-gilead, and it will go well for you, for the Lord will give it into the hands of the king.
καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτευον οὕτως λέγοντες ἀνάβαινε εἰς ραμωθ γαλααδ καὶ εὐοδωθήσῃ καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως

12 A követ pedig, a ki elment volt, hogy elhívná Mikeást, szóla néki, mondván: Ímé a próféták egyenlõ akarattal jót jövendölnek a királynak; szólj, kérlek, te is úgy, mint azok közül egy, és jövendölj jót.
Now the servant who had gone to get Micaiah said to him, See now, all the prophets with one voice are saying good things to the king; so let your words be like theirs, and say good things.
καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς τοῦ καλέσαι τὸν μιχαιαν ἐλάλησεν αὐτῷ λέγων ἰδοὺ ἐλάλησαν οἱ προφῆται ἐν στόματι ἑνὶ ἀγαθὰ περὶ τοῦ βασιλέως καὶ ἔστωσαν δὴ οἱ λόγοι σου ὡς ἑ νὸς αὐτῶν καὶ λαλήσεις ἀγαθά

13 Akkor monda Mikeás: Él az Úr, hogy [csak] azt fogom mondani, a mit az én Istenem nékem mondánd!
And Micaiah said, By the living Lord, whatever the Lord says to me I will say.
καὶ εἶπεν μιχαιας ζῇ κύριος ὅτι ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ θεὸς πρός με αὐτὸ λαλήσω

14 Mikor azért a király elé jutott, akkor monda a király néki: Mikeás! elmenjünk-é Rámóth Gileád ellen hadba, vagy elhagyjam? És monda: Menjetek el, és jó szerencsétek leszen, kezetekbe adattatnak azok.
When he came to the king, the king said to him, Micaiah, are we to go to Ramoth-gilead to make war or not? And he said, Go up, and it will go well for you; and they will be given up into your hands.
καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς μιχαια εἰ πορευθῶ εἰς ραμωθ γαλααδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπίσχω καὶ εἶπεν ἀνάβαινε καὶ εὐοδώσεις καὶ δοθήσονται εἰς χεῖρας ὑμῶν

15 És monda a király néki: Hányszor esküdtesselek meg téged, hogy az igaznál egyebet ne mondj nékem az Úr nevében?
And the king said to him, Have I not, again and again, put you on your oath to say nothing to me but what is true in the name of the Lord?
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς ποσάκις ὁρκίζω σε ἵνα μὴ λαλήσῃς πρός με πλὴν ἀλήθειαν ἐν ὀνόματι κυρίου

16 Akkor monda: Látám az egész Izráelt elszéledve a hegyeken, mint a juhokat, melyeknek pásztoruk nincsen. És azt mondá az Úr: Nincsen ezeknek urok. Térjen meg kiki az õ házához békességben.
Then he said, I saw all Israel wandering on the mountains like sheep without a keeper; and the Lord said, These have no master: let them go back, every man to his house in peace.
καὶ εἶπεν εἶδον τὸν ισραηλ διεσπαρμένους ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς πρόβατα οἷς οὐκ ἔστιν ποιμήν καὶ εἶπεν κύριος οὐκ ἔχουσιν ἡγούμενον ἀναστρεφέτωσαν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτο ῦ ἐν εἰρήνῃ

17 És monda az Izráel királya Jósafátnak: Nemde nem megmondottam-é, hogy nem fog nékem jót jövendölni, hanem rosszat?
And the king of Israel said to Jehoshaphat, Did I not say that he would not be a prophet of good to me, but of evil?
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ισραηλ πρὸς ιωσαφατ οὐκ εἶπά σοι ὅτι οὐ προφητεύει περὶ ἐμοῦ ἀγαθά ἀλλ' ἢ κακά

18 Ismét monda: Halljátok meg azért az Úr szavát. Látám az Urat ülni az õ királyiszékében, és az egész mennyei sereget jobb és balkeze felõl mellette állani.
Then he said, Give ear now to the word of the Lord: I saw the Lord seated on his seat of power, and all the army of heaven in their places, at his right hand and at his left.
καὶ εἶπεν οὐχ οὕτως ἀκούσατε λόγον κυρίου εἶδον τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ καὶ πᾶσα δύναμις τοῦ οὐρανοῦ εἱστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ

19 És monda az Úr: Kicsoda csalja meg Akhábot, az Izráel királyát, hogy felmenjen és elveszszen Rámóth Gileádban? És ki egyet, ki mást szóla.
And the Lord said, How may Ahab, king of Israel, be tricked into going up to Ramoth-gilead to his death? And one said one thing and one another.
καὶ εἶπεν κύριος τίς ἀπατήσει τὸν αχααβ βασιλέα ισραηλ καὶ ἀναβήσεται καὶ πεσεῖται ἐν ραμωθ γαλααδ καὶ εἶπεν οὗτος οὕτως καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως

20 Akkor eljöve egy lélek, a ki megállván az Úr elõtt, monda: Én akarom megcsalni õt. Az Úr pedig monda néki: Mimódon?
Then a spirit came forward and took his place before the Lord and said, I will get him to do it by a trick. And the Lord said to him, How?
καὶ ἐξῆλθεν τὸ πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον κυρίου καὶ εἶπεν ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν καὶ εἶπεν κύριος ἐν τίνι

21 És felele: Kimegyek és leszek hazug lélek az õ összes prófétái szájában. Monda azért: Csald meg és gyõzd meg, menj ki és cselekedjél úgy.
And he said, I will go out and be a spirit of deceit in the mouth of all his prophets. And the Lord said, Your trick will have its effect on him: go out and do so.
καὶ εἶπεν ἐξελεύσομαι καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἀπατήσεις καὶ δυνήσῃ ἔξελθε καὶ ποίησον οὕτως

22 Ímé azért most az Úr adta a hazugságnak lelkét ezen te prófétáid szájába, és az Úr szólott veszedelmes dolgot ellened.
And now, see, the Lord has put a spirit of deceit in the mouth of these prophets of yours; and the Lord has said evil against you.
καὶ νῦν ἰδοὺ ἔδωκεν κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν σου τούτων καὶ κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακά

23 Akkor oda lépett Sédékiás, a Kénaána fia, s arczul csapá Mikeást, és monda: Melyik úton távozott el az Úrnak lelke tõlem, hogy csak néked szólana?
Then Zedekiah, the son of Chenaanah, came near and gave Micaiah a blow on the side of his face, saying, Where is the spirit of the Lord whose word is in you?
καὶ ἤγγισεν σεδεκιας υἱὸς χανανα καὶ ἐπάταξεν τὸν μιχαιαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα καὶ εἶπεν αὐτῷ ποίᾳ τῇ ὁδῷ παρῆλθεν πνεῦμα κυρίου παρ' ἐμοῦ τοῦ λαλῆσαι πρὸς σέ

24 Felele Mikeás: Ímé meglátod magad azon a napon, a mikor egyik kamarából a másik kamarába mégy, hogy elrejtõzhessél.
And Micaiah said, Truly, you will see on that day when you go into an inner room to keep yourself safe.
καὶ εἶπεν μιχαιας ἰδοὺ ὄψῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν ᾗ εἰσελεύσῃ ταμίειον ἐκ ταμιείου τοῦ κατακρυβῆναι

25 Akkor monda az Izráel királya: Fogjátok meg Mikeást, és vigyétek Amonhoz, a város fejedelméhez, és Joáshoz, a király fiához.
And the king of Israel said, Take Micaiah and send him back to Amon, the ruler of the town, and to Joash, the king's son;
καὶ εἶπεν βασιλεὺς ισραηλ λάβετε τὸν μιχαιαν καὶ ἀποστρέψατε πρὸς εμηρ ἄρχοντα τῆς πόλεως καὶ πρὸς ιωας ἄρχοντα υἱὸν τοῦ βασιλέως

26 És mondjátok: Ezt mondja a király: Vessétek õt a tömlöczbe, s tápláljátok õt a nyomorúság kenyerével és a nyomorúság vizével, míg békességgel megjövök.
And say, By the king's order this man is to be put in prison, and given prison food till I come back in peace.
καὶ ἐρεῖς οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεύς ἀπόθεσθε τοῦτον εἰς οἶκον φυλακῆς καὶ ἐσθιέτω ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ

27 És monda Mikeás: Ha békével térsz vissza, akkor nem az Úr szólott én általam. Ismét monda: Halljátok meg minden népek!
And Micaiah said, If you come back at all in peace, the Lord has not sent his word by me.
καὶ εἶπεν μιχαιας ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ οὐκ ἐλάλησεν κύριος ἐν ἐμοί ἀκούσατε λαοὶ πάντες

28 És felvonult az Izráel királya és Jósafát a Júda királya Rámóth Gileád ellen.
So the king of Israel and Jehoshaphat, the king of Judah, went up to Ramoth-gilead.
καὶ ἀνέβη βασιλεὺς ισραηλ καὶ ιωσαφατ βασιλεὺς ιουδα εἰς ραμωθ γαλααδ

29 És monda az Izráel királya Jósafátnak: Ruhámat megváltoztatom, és úgy megyek a viadalra; te pedig öltözzél fel ruhádba. És megváltoztatá az Izráel királya az õ ruháját, és menének viadalra.
And the king of Israel said to Jehoshaphat, I will make a change in my clothing, so that I do not seem to be the king, and will go into the fight; but do you put on your robes.
So the king of Israel made a change in his dress, and they went to the fight.
καὶ εἶπεν βασιλεὺς ισραηλ πρὸς ιωσαφατ κατακαλύψομαι καὶ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον καὶ σὺ ἔνδυσαι τὸν ἱματισμόν μου καὶ συνεκαλύψατο βασιλεὺς ισραηλ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον

30 Siria királya pedig meghagyta vala az õ szekerei fejedelmeinek, mondván: Ne harczoljatok se kicsiny, se nagy ellen, hanem csak az Izráel királya ellen.
Now the king of Aram had given orders to the captains of his war-carriages, saying, Make no attack on small or great, but only on the king of Israel.
καὶ βασιλεὺς συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσιν τῶν ἁρμάτων τοῖς μετ' αὐτοῦ λέγων μὴ πολεμεῖτε τὸν μικρὸν καὶ τὸν μέγαν ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα ισραηλ μόνον

31 És a mikor meglátták a szekerek fejedelmei Jósafátot, mondának: Ez az Izráel királya! És körülfogták õt, hogy legyõzzék. Akkor felkiálta Jósafát, és az Úr megsegéllé õt, és az Isten azokat elfordítá tõle;

So when the captains of the war-carriages saw Jehoshaphat, they said, It is the king of Israel. And turning about, they came round him, but Jehoshaphat gave a cry, and the Lord came to his help, and God sent them away from him.

καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν ιωσαφατ καὶ αὐτοὶ εἶπαν βασιλεὺς ισραηλ ἐστίν καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν τοῦ πολεμεῖν καὶ ἐβόησεν ιωσαφατ καὶ κύριος ἔσωσεν αὐτόν καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἀπ' αὐτοῦ

32 Mert mikor látták a szekerek fejedelmei, hogy nem az Izráel királya, ott hagyták.

Now when the captains of the war-carriages saw that he was not the king of Israel, they went back from going after him.

καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων ὅτι οὐκ ἦν βασιλεὺς ισραηλ καὶ ἀπέστρεψαν ἀπ' αὐτοῦ

33 Egy férfi pedig kifeszíté kézívét csak úgy találomra, és találá az Izráel királyát a pánczél és a kapocs között. És õ monda az õ kocsisának: Fordulj meg, és vígy ki engem a táborból, mert megsebesültem.

And a certain man sent an arrow from his bow without thought of its direction, and gave the king of Israel a wound where his breastplate was joined to his clothing; so he said to the driver of his war-carriage, Go to one side and take me away out of the army, for I am badly wounded.

καὶ ἀνὴρ ἐνέτεινεν τόξον εὐστόχως καὶ ἐπάταξεν τὸν βασιλέα ισραηλ ἀνὰ μέσον τοῦ πνεύμονος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θώρακος καὶ εἶπεν τῷ ἡνιόχῳ ἐπίστρεφε τὴν χεῖρά σου καὶ ἐξάγαγέ με ἐκ τοῦ πολέμου ὅτι ἐπόνεσα

34 És az ütközet mind erõsebb lett azon a napon, és az Izráel királya az õ szekerében állott a Siriabeliek ellen estvéig, és naplementekor meghala.

But the fight became more violent while the day went on; and the king of Israel was supported in his war-carriage facing the Aramaeans till the evening; and by sundown he was dead.

καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ὁ βασιλεὺς ισραηλ ἦν ἑστηκὼς ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἕως ἑσπέρας ἐξ ἐναντίας συρίας καὶ ἀπέθανεν δύνοντος τοῦ ἡλίου

1 Megtére pedig Jósafát, a Júda királya az õ házához Jeruzsálembe békével.

And Jehoshaphat, king of Judah, went back to his house in Jerusalem in peace.

καὶ ἀπέστρεψεν ιωσαφατ βασιλεὺς ιουδα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ εἰς ιερουσαλημ

2 És eleibe méne Jéhu próféta, a Hanáni fia, és monda Jósafát királynak: Avagy az istentelennek kellett-é segítségül lenned, és az Úrnak gyûlölõit szeretned? Ezért nagy az Úrnak haragja ellened.

And Jehu, the son of Hanani the seer, went to King Jehoshaphat and said to him, Is it right for you to go to the help of evil-doers, loving the haters of the Lord? because of this, the wrath of the Lord has come on you.

καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ ιου ὁ τοῦ ανανι ὁ προφήτης καὶ εἶπεν αὐτῷ βασιλεῦ ιωσαφατ εἰ ἁμαρτωλῷ σὺ βοηθεῖς ἢ μισουμένῳ ὑπὸ κυρίου φιλιάζεις διὰ τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ σὲ ὀργὴ παρὰ κυρίου

3 Mindazáltal némi jó dolog találtatott benned, hogy e földrõl kivágattad az Aserákat és az Istennek keresésére adtad magadat.

But still there is some good in you, for you have put away the wood pillars out of the land, and have given your heart to the worship of God.

ἀλλ' ἢ λόγοι ἀγαθοὶ ηὑρέθησαν ἐν σοί ὅτι ἐξῆρας τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς ιουδα καὶ κατηύθυνας τὴν καρδίαν σου ἐκζητῆσαι τὸν κύριον

4 És Jósafát [egy ideig] Jeruzsálemben tartózkodék, azután pedig kiméne a nép közé, Beersebától fogva mind az Efraim hegységéig, és megtéríté õket az Úrhoz, az õ atyáiknak Istenéhez;

And Jehoshaphat was living in Jerusalem; and he went out again among the people, from Beer-sheba to the hill-country of Ephraim, guiding them back to the Lord, the God of their fathers.

καὶ κατῴκησεν ιωσαφατ ἐν ιερουσαλημ καὶ πάλιν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λαὸν ἀπὸ βηρσαβεε ἕως ὄρους εφραιμ καὶ ἐπέστρεψεν αὐτοὺς ἐπὶ κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν

5 És rendele bírákat azon a földön, Júdának minden erõs városaiba, városonként.

And he put judges through all the land, in every walled town of Judah,

καὶ κατέστησεν κριτὰς ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ιουδα ταῖς ὀχυραῖς ἐν πόλει καὶ πόλει

6 És monda a bíráknak: Jól meglássátok, a mit cselekesztek; mert nem ember [nevében] ítéltek, hanem az Úrnak [nevében,] a ki az ítéletben veletek [lesz.]
And said to the judges, Take care what you do, for you are judging not for man but for the Lord, and he is with you in the decisions you give.
καὶ εἶπεν τοῖς κριταῖς ἴδετε τί ὑμεῖς ποιεῖτε ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ὑμεῖς κρίνετε ἀλλ' ἢ τῷ κυρίῳ καὶ μεθ' ὑμῶν λόγοι τῆς κρίσεως

7 Azért az Úr félelme legyen rajtatok, vigyázzatok [arra,] a mit tesztek; mert az Úrnál, a mi Istenünknél nincsen hamisság, sem személyválogatás, sem ajándékvétel.
So now let the fear of the Lord be in you; do your work with care; for in the Lord our God there is no evil, or respect for high position, or taking of payment to do wrong.
καὶ νῦν γενέσθω φόβος κυρίου ἐφ' ὑμᾶς καὶ φυλάσσετε καὶ ποιήσετε ὅτι οὐκ ἔστιν μετὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἀδικία οὐδὲ θαυμάσαι πρόσωπον οὐδὲ λαβεῖν δῶρα

8 Sõt Jeruzsálemben is beállíta némelyeket Jósafát a Léviták, papok és az Izráel nemzetségeibõl való fejedelmek közül az Úr ítéletére és a perlekedésekre. És õk Jeruzsálembe visszatérének.
Then in Jerusalem he gave authority to certain of the Levites and the priests and the heads of families of Israel to give decisions for the Lord, and in the causes of those living in Jerusalem.
καὶ γὰρ ἐν ιερουσαλημ κατέστησεν ιωσαφατ τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν καὶ τῶν πατριαρχῶν ισραηλ εἰς κρίσιν κυρίου καὶ κρίνειν τοὺς κατοικοῦντας ἐν ιερουσαλημ

9 És meghagyá nékik, mondván: Így cselekedjetek az Úrnak félelmében hûséggel és tökéletes szívvel.
And he gave them their orders, saying, You are to do your work in the fear of the Lord, in good faith and with a true heart.
καὶ ἐνετείλατο πρὸς αὐτοὺς λέγων οὕτως ποιήσετε ἐν φόβῳ κυρίου ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν πλήρει καρδίᾳ

10 Ha valamely pert elõtökbe hoznak a ti atyátokfiai, a kik lakoznak az õ városaikban, emberhalál, törvény és parancsolat, a rendtartások és ítéletek miatt: intsétek õket, hogy ne vétkezzenek az Úr ellen, és ne szálljon reátok és a ti atyátokfiaira [az Úr] haragja. Így cselekedjetek és ne vétkezzetek.
And if any cause comes before you from your brothers living in their towns, where the death punishment is in question, or where there are questions of law or order, or rules or decisions, make them take care that they are not in the wrong before the Lord, so that wrath may not come on you and on your brothers; do this and you yourselves will not be in the wrong.
πᾶς ἀνὴρ κρίσιν τὴν ἐλθοῦσαν ἐφ' ὑμᾶς τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν τῶν κατοικούντων ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀνὰ μέσον αἵματος αἷμα καὶ ἀνὰ μέσον προστάγματος καὶ ἐντολῆς καὶ δικαιώματα καὶ κρίματα καὶ διαστελεῖσθε αὐτοῖς καὶ οὐχ ἁμαρτήσονται τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἔσται ἐφ' ὑμᾶς ὀργὴ καὶ ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν οὕτως ποιήσετε καὶ οὐχ ἁμαρτήσεσθε

11 És ímé Amária pap lesz a fõ ti köztetek az Úrnak minden dolgaiban; és Zebádia, az Ismáel fia lesz a Júda házának vezére a király minden dolgában; a Léviták is elõljáróitok lesznek. Legyetek azért erõsek a ti tisztetekben és az Úr mellette lesz az igaznak.
And now, Amariah, the chief priest, is over you in all questions to do with the Lord; and Zebadiah the son of Ishmael, the head of the family of Judah, in everything to do with the king's business; and the Levites will be overseers for you. Be strong to do the work; and may the Lord be with the upright.
καὶ ἰδοὺ αμαριας ὁ ἱερεὺς ἡγούμενος ἐφ' ὑμᾶς εἰς πᾶν λόγον κυρίου καὶ ζαβδιας υἱὸς ισμαηλ ὁ ἡγούμενος εἰς οἶκον ιουδα πρὸς πᾶν λόγον βασιλέως καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ λευῖται πρὸ προσώπου ὑμῶν ἰσχύσατε καὶ ποιήσατε καὶ ἔσται κύριος μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ

1 És lõn ezek után, eljövének a Moáb fiai és Ammon fiai, és velök mások is az Ammoniták közül, Jósafát ellen, hogy hadakozzanak [vele.]
Now after this, the children of Moab and the children of Ammon, and with them some of the Meunim, made war against Jehoshaphat.
καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθον οἱ υἱοὶ μωαβ καὶ οἱ υἱοὶ αμμων καὶ μετ' αὐτῶν ἐκ τῶν μιναίων πρὸς ιωσαφατ εἰς πόλεμον

2 Eljövének pedig [a hírmondók], és megmondák Jósafátnak, mondván: A tenger tulsó részérõl nagy sokaság jön ellened Siriából, és már Haséson-Tamárban vannak; ez az Engedi.
And they came to Jehoshaphat with the news, saying, A great army is moving against you from Edom across the sea; and now they are in Hazazon-tamar (which is En-gedi).
καὶ ἦλθον καὶ ὑπέδειξαν τῷ ιωσαφατ λέγοντες ἥκει ἐπὶ σὲ πλῆθος πολὺ ἐκ πέραν τῆς θαλάσσης ἀπὸ συρίας καὶ ἰδού εἰσιν ἐν ασασανθαμαρ αὕτη ἐστὶν ενγαδδι

3 Megfélemlék azért Jósafát, és az Urat kezdé keresni és hirdete az egész Júda országában bõjtöt.
Then Jehoshaphat, in his fear, went to the Lord for directions, and gave orders all through Judah for the people to go without food.
καὶ ἐφοβήθη καὶ ἔδωκεν ιωσαφατ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον καὶ ἐκήρυξεν νηστείαν ἐν παντὶ ιουδα

4 Azért felgyûlének a Júdabeliek, hogy az Úr [segedelmét] keressék, Júdának minden városaiból is jövének, hogy az Urat megkeressék.
And Judah came together to make prayer for help from the Lord; from every town of Judah they came to give worship to the Lord.
καὶ συνήχθη ιουδας ἐκζητῆσαι τὸν κύριον καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων ιουδα ἦλθον ζητῆσαι τὸν κύριον

5 És megálla Jósafát Júda és Jeruzsálem gyülekezetiben, az Úr házában az új pitvar elõtt;

And Jehoshaphat took his place in the meeting of Judah and Jerusalem, in the house of the Lord in front of the new open space,

καὶ ἀνέστη ιωσαφατ ἐν ἐκκλησίᾳ ιουδα ἐν ιερουσαλημ ἐν οἴκῳ κυρίου κατὰ πρόσωπον τῆς αὐλῆς τῆς καινῆς

6 És monda: Oh Uram, mi atyáink Istene! nem te vagy-é egyedül Isten a mennyben, a ki uralkodol a pogányoknak minden országain? A te kezedben [van] az erõ és hatalom, és senki nincsen, a ki ellened megállhatna.

And said, O Lord, the God of our fathers, are you not God in heaven? are you not ruler over all the kingdoms of the nations? and in your hands are power and strength so that no one is able to keep his place against you.

καὶ εἶπεν κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν οὐχὶ σὺ εἶ θεὸς ἐν οὐρανῷ καὶ σὺ κυριεύεις πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν ἐθνῶν καὶ ἐν τῇ χειρί σου ἰσχὺς δυναστείας καὶ οὐκ ἔστιν πρὸς σὲ ἀντιστῆναι

7 Oh mi Istenünk! nem te ûzéd-é ki e földnek lakóit a te néped az Izráel elõtt, és nem te adád-é azt Ábrahámnak, a te barátod magvának mindörökké?

Did you not, O Lord our God, after driving out the people of this land before your people Israel, give it to the seed of Abraham, your friend, for ever?

οὐχὶ σὺ εἶ ὁ κύριος ὁ ἐξολεθρεύσας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ προσώπου τοῦ λαοῦ σου ισραηλ καὶ ἔδωκας αὐτὴν σπέρματι αβρααμ τῷ ἠγαπημένῳ σου εἰς τὸν αἰῶνα

8 És lakának azon, és építettek azon a te nevednek szentséges hajlékot, mondván:

And they made it their living-place, building there a holy house for your name, and saying,

καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ καὶ ᾠκοδόμησαν ἐν αὐτῇ ἁγίασμα τῷ ὀνόματί σου λέγοντες

9 A mikor veszedelem jövend mi reánk, háború, ítélet, döghalál vagy éhség, megállunk e házban elõtted (mert a te neved e házban van) és a mikor kiáltunk hozzád a mi nyomorúságainkban: hallgass meg és szabadíts meg [minket].

If evil comes on us, the sword, or punishment, or disease, or need of food, we will come to this house and to you, (for your name is in this house,) crying to you in our trouble, and you will give us salvation in answer to our cry.

ἐὰν ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακά ῥομφαία κρίσις θάνατος λιμός στησόμεθα ἐναντίον τοῦ οἴκου τούτου καὶ ἐναντίον σου ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ καὶ βοησόμεθα πρὸς σὲ ἀπὸ τῆς θλίψεως καὶ ἀκούσῃ καὶ σώσεις

10 És most ímé az Ammoniták, a Moábiták és a Seir hegyén [lakozók,] a kiknek földjén nem akarád, hogy általmenjenek az Izráel fiai, mikor Égyiptom földébõl kijöttek, hanem mellettök menének el és nem pusztíták el õket;

And now, see, the children of Ammon and Moab and the people of Mount Seir, whom you kept Israel from attacking when they came out of Egypt, so that turning to one side they did not send destruction on them:

καὶ νῦν ἰδοὺ υἱοὶ αμμων καὶ μωαβ καὶ ὄρος σηιρ εἰς οὓς οὐκ ἔδωκας τῷ ισραηλ διελθεῖν δι' αὐτῶν ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου ὅτι ἐξέκλιναν ἀπ' αὐτῶν καὶ οὐκ ἐξωλέθρευσαν αὐτούς

11 Ímé ezért azzal fizetnek nékünk, hogy ellenünk jönnek, hogy kiûzzenek a te örökségedbõl, melyet örökségül adtál nékünk.

See now, how as our reward they have come to send us out of your land which you have given us as our heritage.

καὶ νῦν ἰδοὺ αὐτοὶ ἐπιχειροῦσιν ἐφ' ἡμᾶς ἐξελθεῖν ἐκβαλεῖν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς κληρονομίας ἡμῶν ἧς ἔδωκας ἡμῖν

12 Oh mi Istenünk, nem ítéled-é meg õket? Mert nincsen mi bennünk erõ e nagy sokasággal szemben, mely ellenünk jön. Nem tudjuk, mit cselekedjünk, hanem csak te reád [néznek] a mi szemeink.

O our God, will you not be their judge? for our strength is not equal to this great army which is coming against us; and we are at a loss what to do: but our eyes are on you.

κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν οὐ κρινεῖς ἐν αὐτοῖς ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἰσχὺς τοῦ ἀντιστῆναι πρὸς τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο τὸ ἐλθὸν ἐφ' ἡμᾶς καὶ οὐκ οἴδαμεν τί ποιήσωμεν αὐτοῖς ἀλλ' ἢ ἐπὶ σοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν

13 És a Júdabeliek mindnyájan állanak vala az Úr elõtt, gyermekeikkel, feleségeikkel és fiaikkal egyetemben.

And all Judah were waiting before the Lord, with their little ones, their wives, and their children.

καὶ πᾶς ιουδας ἑστηκὼς ἔναντι κυρίου καὶ τὰ παιδία αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες

14 Akkor Jaházielre, a Zakariás fiára (ki Benája fia, ki Jéhiel fia, ki Mattániás fia vala, és az Asáf fia közül való Lévita vala) az Úrnak lelke szálla, a gyülekezet közepette,

Then, before all the meeting, the spirit of the Lord came on Jahaziel, the son of Zechariah, son of Benaiah, son of Jeiel, son of Mattaniah, a Levite and one of the family of Asaph;

καὶ τῷ οζιηλ τῷ τοῦ ζαχαριου τῶν υἱῶν βαναιου τῶν υἱῶν ελεηλ τοῦ μανθανιου τοῦ λευίτου ἀπὸ τῶν υἱῶν ασαφ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ

15 És monda: Mindnyájan, a kik Júdában és Jeruzsálemben lakoztok, és te Jósafát király, halljátok meg szómat! Így szól az Úr néktek: Ne féljetek és ne rettegjetek e nagy sokaság miatt; mert nem ti harczoltok velök, hanem az Isten.

And he said, Give ear, O Judah, and you people of Jerusalem, and you, King Jehoshaphat: the Lord says to you, Have no fear and do not be troubled on account of this great army; for the fight is not yours but God's.

καὶ εἶπεν ἀκούσατε πᾶς ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ιερουσαλημ καὶ ὁ βασιλεὺς ιωσαφατ τάδε λέγει κύριος ὑμῖν αὐτοῖς μὴ φοβεῖσθε μηδὲ πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄχλου τοῦ πολλοῦ τούτου ὅτι οὐχ ὑμῖν ἐστιν ἡ παράταξις ἀλλ' ἢ τῷ θεῷ

16 Holnap szálljatok szembe velök! Ímé õk a Czicz hágóján fognak felmenni, és rájok találtok a völgynek szélénél, a Jeruel pusztájával szemben.

Go down against them tomorrow: see, they are coming up by the slope of Ziz; at the end of the valley, before the waste land of Jeruel, you will come face to face with them.

αὔριον κατάβητε ἐπ' αὐτούς ἰδοὺ ἀναβαίνουσιν κατὰ τὴν ἀνάβασιν ασας καὶ εὑρήσετε αὐτοὺς ἐπ' ἄκρου ποταμοῦ τῆς ἐρήμου ιεριηλ

17 Nem kell néktek harczolnotok, [hanem csak] álljatok veszteg, és lássátok az Úrnak szabadítását rajtatok. Júda és Jeruzsálem, ne féljetek és ne rettegjetek! Holnap menjetek ellenök, mert az Úr veletek lesz.

There will be no need for you to take up arms in this fight; put yourselves in position, and keep where you are, and you will see the salvation of the Lord with you, O Judah and Jerusalem: have no fear and do not be troubled: go out against them tomorrow, for the Lord is with you.

οὐχ ὑμῖν ἐστιν πολεμῆσαι ταῦτα σύνετε καὶ ἴδετε τὴν σωτηρίαν κυρίου μεθ' ὑμῶν ιουδα καὶ ιερουσαλημ μὴ φοβεῖσθε μηδὲ πτοηθῆτε αὔριον ἐξελθεῖν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς καὶ κύριος μεθ' ὑμῶν

18 Akkor Jósafát meghajtá fejét a föld felé, s Júda és Jeruzsálem lakói leborulának az Úr elõtt és imádák az Urat.

Then Jehoshaphat went down with his face to the earth, and all Judah and the people of Jerusalem gave worship to the Lord, falling down before him.

καὶ κύψας ιωσαφατ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ πᾶς ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ιερουσαλημ ἔπεσαν ἔναντι κυρίου προσκυνῆσαι κυρίῳ

19 A Kéhátiták fiai közül és a Kóriták fiai közül való Léviták pedig felállának, hogy az Urat, Izráel Istenét nagy felszóval dícsérjék.

And the Levites, the children of the Kohathites and the Korahites, got to their feet and gave praise to the Lord, the God of Israel, with a loud voice.

καὶ ἀνέστησαν οἱ λευῖται ἀπὸ τῶν υἱῶν κααθ καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν κορε αἰνεῖν κυρίῳ θεῷ ισραηλ ἐν φωνῇ μεγάλῃ εἰς ὕψος

20 És reggel felkészülvén, kimenének a Tékoa pusztájára; és mikor kiindulnának [onnan,] megálla Jósafát, és monda: Halljátok meg szómat, Júda és Jeruzsálemben lakozók! Bízzatok az Úrban a ti Istentekben, és megerõsíttettek; bízzatok az õ prófétáiban, és szerencsések lesztek!

And early in the morning they got up and went out to the waste land of Tekoa: and when they were going out, Jehoshaphat took his station and said to them, Give ear to me, O Judah and you people of Jerusalem: have faith in the Lord your God and you will be safe; have faith in his prophets and all will go well for you.

καὶ ὤρθρισαν πρωὶ καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἔρημον θεκωε καὶ ἐν τῷ ἐξελθεῖν ἔστη ιωσαφατ καὶ ἐβόησεν καὶ εἶπεν ἀκούσατέ μου ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ιερουσαλημ ἐμπιστεύσατε ἐν κυρίῳ θεῷ ὑμῶν καὶ ἐμπιστευθήσεσθε ἐμπιστεύσατε ἐν προφήτῃ αὐτοῦ καὶ εὐοδωθήσεσθε

21 Tanácsot tartván pedig a néppel, elõállítá az Úr énekeseit, hogy dícsérjék a szentség ékességét, a sereg elõtt menvén, és mondják: Tiszteljétek az Urat, mert örökkévaló az õ irgalmassága;

And after discussion with the people, he put in their places those who were to make melody to the Lord, praising him in holy robes, while they went at the head of the army, and saying, May the Lord be praised, for his mercy is unchanging for ever.

καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τοῦ λαοῦ καὶ ἔστησεν ψαλτῳδοὺς καὶ αἰνοῦντας ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τὰ ἅγια ἐν τῷ ἐξελθεῖν ἔμπροσθεν τῆς δυνάμεως καὶ ἔλεγον ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

22 És a mint elkezdették az éneklést és a dícséretet: az Úr ellenséget szerze az Ammon fiai és a Moábiták és a Seir hegyén [lakozók] ellen, a kik Júdára jövének, és megverettetének.

And at the first notes of song and praise the Lord sent a surprise attack against the children of Ammon and Moab and the people of Mount Seir, who had come against Judah; and they were overcome.

καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ τῆς ἐξομολογήσεως ἔδωκεν κύριος πολεμεῖν τοὺς υἱοὺς αμμων ἐπὶ μωαβ καὶ ὄρος σηιρ τοὺς ἐξελθόντας ἐπὶ ιουδαν καὶ ἐτροπώθησαν

23 Mert az Ammon és a Moáb fiai a Seir hegyén lakozók ellen támadának, hogy õket levágnák és elvesztenék; és mikor mind elvesztették a Seir hegyén lakozókat, azután egymás elpusztítását segítették elõ.

And the children of Ammon and Moab made an attack on the people of Mount Seir with a view to their complete destruction; and when they had put an end to the people of Seir, everyman's hand was turned against his neighbour for his destruction.

καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ αμμων καὶ μωαβ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ὄρος σηιρ ἐξολεθρεῦσαι καὶ ἐκτρῖψαι καὶ ὡς συνετέλεσαν τοὺς κατοικοῦντας σηιρ ἀνέστησαν εἰς ἀλλήλους τοῦ ἐξολεθρευθῆναι

24 A Júda népe pedig méne Mispába a puszta felé, és mikor a sokaság felé fordulának: ímé csak elesett holttestek valának a földön, és senki sem menekült meg.

And Judah came to the watchtower of the waste land, and looking in the direction of the army, they saw only dead bodies stretched on the earth; no living man was to be seen.

καὶ ιουδας ἦλθεν ἐπὶ τὴν σκοπιὰν τῆς ἐρήμου καὶ ἐπέβλεψεν καὶ εἶδεν τὸ πλῆθος καὶ ἰδοὺ πάντες νεκροὶ πεπτωκότες ἐπὶ τῆς γῆς οὐκ ἦν σῳζόμενος

25 Akkor elméne Jósafát és az õ népe, hogy azoknak jószágait megzsákmányolják, és találának nálok temérdek gazdagságot és a holttesteken drága szép ruhákat, melyeket lefosztának [rólok,] oly sokat, hogy alig vihették el, és harmadnapig kapdosták a zsákmányt, mert felette sok vala.

And when Jehoshaphat and his people came to take their goods from them, they saw beasts in great numbers, and wealth and clothing and things of value, more than they were able to take away; all this they took for themselves, and they were three days getting it away, there was so much.

καὶ ἦλθεν ιωσαφατ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ σκυλεῦσαι τὰ σκῦλα αὐτῶν καὶ εὗρον κτήνη πολλὰ καὶ ἀποσκευὴν καὶ σκῦλα καὶ σκεύη ἐπιθυμητὰ καὶ ἐσκύλευσαν ἑαυτοῖς καὶ ἐγένοντο ἡμέραι τρεῖς σκυλευόντων αὐτῶν τὰ σκῦλα ὅτι πολλὰ ἦν

26 Negyednapra pedig gyûlének a hálaadásnak völgyébe, mivel az Úrnak ott adának hálákat; azért azt a helyet hálaadás völgyének nevezék mind e mai napig.

On the fourth day they all came together in the Valley of Blessing, and there they gave blessing to the Lord; for which cause that place has been named the Valley of Blessing to this day.

καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἐπισυνήχθησαν εἰς τὸν αὐλῶνα τῆς εὐλογίας ἐκεῖ γὰρ ηὐλόγησαν τὸν κύριον διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου κοιλὰς εὐλογίας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

27 Megtére azért Júdának és Jeruzsálemnek egész népe Jósafáttal, az õ fejedelmökkel egybe, hogy visszamenjen Jeruzsálembe nagy örömmel; mert az Úr megvigasztalta vala õket az õ ellenségeik felett.

Then all the men of Judah and Jerusalem went back, with Jehoshaphat at their head, coming back to Jerusalem with joy; for the Lord had made them glad over their haters.

καὶ ἐπέστρεψεν πᾶς ἀνὴρ ιουδα εἰς ιερουσαλημ καὶ ιωσαφατ ἡγούμενος αὐτῶν ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ ὅτι εὔφρανεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν

28 És bemenének Jeruzsálembe, lantokkal, cziterákkal és trombitákkal, az Úr házához.

So they came to Jerusalem with corded instruments and wind-instruments into the house of the Lord.

καὶ εἰσῆλθον εἰς ιερουσαλημ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν σάλπιγξιν εἰς οἶκον κυρίου

29 És lõn az Istennek félelme az országok minden királyságain, mikor meghallották, hogy az Úr hadakozott vala az Izráel ellenségei ellen.

And the fear of God came on all the kingdoms of the lands, when they had news of how the Lord made war on those who came against Israel.

καὶ ἐγένετο ἔκστασις κυρίου ἐπὶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἐν τῷ ἀκοῦσαι αὐτοὺς ὅτι ἐπολέμησεν κύριος πρὸς τοὺς ὑπεναντίους ισραηλ

30 Megnyugovék azért a Jósafát országa, és békességet ada néki az õ Istene minden felõl.

So the kingdom of Jehoshaphat was quiet, for the Lord gave him rest on every side.

καὶ εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία ιωσαφατ καὶ κατέπαυσεν αὐτῷ ὁ θεὸς αὐτοῦ κυκλόθεν

31 És uralkodék Jósafát Júda felett. Harminczöt esztendõs vala, mikor uralkodni kezde, és uralkodék Jeruzsálemben huszonöt esztendeig; és az õ anyjának neve Azuba vala, a Silhi leánya.

And Jehoshaphat was king over Judah: he was thirty-five years old when he became king, and he was ruling for twenty-five years in Jerusalem: his mother's name was Azubah, the daughter of Shilhi.

καὶ ἐβασίλευσεν ιωσαφατ ἐπὶ τὸν ιουδαν ἐτῶν τριάκοντα πέντε ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ εἴκοσι πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ αζουβα θυγάτηρ σαλι

32 És jára Asának, az õ atyjának útján, el sem távozék attól, cselekedvén azt, a mi az Úr szeme elõtt kedves dolog vala.
He went in the ways of his father Asa, not turning away, but doing right in the eyes of the Lord.
καὶ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ασα καὶ οὐκ ἐξέκλινεν τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου

33 Csakhogy még a magaslatok nem rontattak le, és a nép nem készítette az õ szívét az õ atyái Istenéhez.
The high places, however, were not taken away, and the hearts of the people were still not true to the God of their fathers.
ἀλλὰ τὰ ὑψηλὰ ἔτι ὑπῆρχεν καὶ ἔτι ὁ λαὸς οὐ κατεύθυνεν τὴν καρδίαν πρὸς κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν

34 Jósafátnak pedig elsõ és utolsó dolgai ímé meg vannak írva Jéhunak, a Hanáni fiának könyvében, a ki azokat beírta az Izráel királyainak könyvébe.
Now as for the rest of the acts of Jehoshaphat, first and last, they are recorded in the words of Jehu, the son of Hanani, which were put in the book of the kings of Israel.
καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι ιωσαφατ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν λόγοις ιου τοῦ ανανι ὃς κατέγραψεν βιβλίον βασιλέων ισραηλ

35 Azután Jósafát, a Júda királya megbarátkozék Akháziával, az Izráel királyával, a ki gonoszul cselekedett vala;
After this Jehoshaphat, king of Judah, became friends with Ahaziah, king of Israel, who did much evil:
καὶ μετὰ ταῦτα ἐκοινώνησεν ιωσαφατ βασιλεὺς ιουδα πρὸς οχοζιαν βασιλέα ισραηλ καὶ οὗτος ἠνόμησεν

36 Mindazáltal vele megbarátkozék, hogy hajókat készítenének, melyeken Társisba mennének; és a hajókat Esiongáberben készíték.
Together they made ships to go to Tarshish, building them in Ezion-geber.
ἐν τῷ ποιῆσαι καὶ πορευθῆναι πρὸς αὐτὸν τοῦ ποιῆσαι πλοῖα τοῦ πορευθῆναι εἰς θαρσις καὶ ἐποίησεν πλοῖα ἐν γασιωνγαβερ

37 Jövendöle azért Eliézer, a Maresából való Dódava fia Jósafát ellen, mondván: Minthogy megbarátkozál Akháziával, az Úr megsemmisíti a te munkádat. És a hajók mind összetörének, és nem mehetének Társisba.
Then the word of Eliezer the prophet, the son of Dodavahu of Mareshah, came against Jehoshaphat, saying, Because you have let yourself be joined with Ahaziah, the Lord has sent destruction on your works. And the ships were broken and were not able to go to Tarshish.
καὶ ἐπροφήτευσεν ελιεζερ ὁ τοῦ δωδια ἀπὸ μαρισης ἐπὶ ιωσαφατ λέγων ὡς ἐφιλίασας τῷ οχοζια ἔθραυσεν κύριος τὸ ἔργον σου καὶ συνετρίβη τὰ πλοῖά σου καὶ οὐκ ἐδυνάσθη το ῦ πορευθῆναι εἰς θαρσις

1 És meghala Jósafát az õ atyáival egyetemben, és eltemetteték az õ atyáival a Dávid városában; és uralkodék helyette az õ fia, Jórám.
And Jehoshaphat went to rest with his fathers, and his body was put into the earth in the town of David. And Jehoram his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ιωσαφατ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ καὶ ἐβασίλευσεν ιωραμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

2 És az õ testvérei, a Jósafát fiai [ezek valának:] Azária, Jéhiel, Zakariás, Azáriás, Mikáel és Sefátja. Ezek mind Jósafátnak, az Izráel királyának fiai voltak.
And he had brothers, sons of Jehoshaphat, Azariah, Jehiel, Zechariah, Azariah, Michael, and Shephatiah; all these were sons of Jehoshaphat, king of Israel.
καὶ αὐτῷ ἀδελφοὶ υἱοὶ ιωσαφατ ἓξ αζαριας καὶ ιηλ καὶ ζαχαριας καὶ αζαριας καὶ μιχαηλ καὶ σαφατιας πάντες οὗτοι υἱοὶ ιωσαφατ βασιλέως ιουδα

3 És adott nékik az õ atyjok sok ajándékot ezüstben, aranyban és drágaságokban, Júdabeli megerõsített városokkal; de a királyságot Jórámnak adá, mivel õ vala elsõszülötte.
And their father gave them much silver and gold and things of great value, as well as walled towns in Judah; but the kingdom he gave to Jehoram, because he was the oldest.
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν δόματα πολλὰ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ὅπλα μετὰ πόλεων τετειχισμένων ἐν ιουδα καὶ τὴν βασιλείαν ἔδωκεν τῷ ιωραμ ὅτι οὗτος ὁ πρωτότο κος

4 Kezde azért Jórám az õ atyjának királyságában uralkodni, és mikor immár abban megerõsödött, az õ testvéreit mind megölé fegyverrel; sõt Izráel fejedelmei közül is [némelyeket.]
Now when Jehoram had taken his place over his father's kingdom, and had made his position safe, he put all his brothers to death with the sword, as well as some of the princes of Israel.
καὶ ἀνέστη ιωραμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ ἐκραταιώθη καὶ ἀπέκτεινεν πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων ισραηλ

5 Harminczkét esztendõs korában kezdett vala uralkodni Jórám, és nyolcz esztendeig uralkodék Jeruzsálemben.
Jehoram was thirty-two years old when he became king; and he was ruling in Jerusalem for eight years.
ὄντος αὐτοῦ τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν κατέστη ιωραμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ

6 És jára az Izráel királyainak útján, a mint cselekszik vala az Akháb háznépe; mert az Akháb leányát vette vala magának feleségül; és az Úr szemei elõtt gonosz dolgot cselekedék.

He went in the ways of the kings of Israel, and did as the family of Ahab did, for the daughter of Ahab was his wife; and he did evil in the eyes of the Lord.

καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ βασιλέων ισραηλ ὡς ἐποίησεν οἶκος αχααβ ὅτι θυγάτηρ αχααβ ἦν αὐτοῦ γυνή καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου

7 Nem akará mindazáltal az Úr a Dávid házát elveszteni a szövetségért, a melyet Dáviddal kötött, és mivel igéretet tett vala, hogy szövétneket ad néki és az õ fiainak minden idõben.

But it was not the Lord's purpose to send destruction on the family of David, because of the agreement he had made with David, when he said he would give to him and to his sons a light for ever.

καὶ οὐκ ἐβούλετο κύριος ἐξολεθρεῦσαι τὸν οἶκον δαυιδ διὰ τὴν διαθήκην ἣν διέθετο τῷ δαυιδ καὶ ὡς εἶπεν αὐτῷ δοῦναι αὐτῷ λύχνον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας

8 Az õ idejében szakada el Edom Júda keze alól, és királyt választának magoknak.

In his time Edom made themselves free from the rule of Judah, and took a king for themselves.

ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπέστη εδωμ ἀπὸ τοῦ ιουδα καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοὺς βασιλέα

9 Elméne ugyan Jórám az õ vezéreivel és a szekerek mind õ vele, és felkelvén éjjel, megveré az Edomitákat, a kik õt körülvették vala, és szekereiknek fejedelmeit;

Then Jehoram went over with his captains and all his war-carriages ... made an attack by night on the Edomites, whose forces were all round him ... on the captains of the war-carriages.

καὶ ᾤχετο ιωραμ μετὰ τῶν ἀρχόντων καὶ πᾶσα ἡ ἵππος μετ' αὐτοῦ καὶ ἐγένετο καὶ ἠγέρθη νυκτὸς καὶ ἐπάταξεν εδωμ τὸν κυκλοῦντα αὐτὸν καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν

10 Mindazáltal Edom elszakada Júdának keze alól mind e mai napig. Ugyanakkor elszakada Libna is az õ keze alól, mivel elhagyta az Urat, atyái Istenét.

So Edom made themselves free from the rule of Judah, to this day: and at the same time Libnah made itself free from his rule; because he was turned away from the Lord, the God of his fathers.

καὶ ἀπέστη ἀπὸ ιουδα εδωμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης τότε ἀπέστη λομνα ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ ὅτι ἐγκατέλιπεν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ

11 Õ is csináltatott magaslatokat Júda hegyein, és azt mûvelé, hogy a Jeruzsálembeliek paráználkodának, sõt Júdát is felbiztatá [erre.]

And more than this, he made high places in the mountains of Judah, teaching the people of Jerusalem to go after false gods, and guiding Judah away from the true way.

καὶ γὰρ αὐτὸς ἐποίησεν ὑψηλὰ ἐν πόλεσιν ιουδα καὶ ἐξεπόρνευσεν τοὺς κατοικοῦντας ἐν ιερουσαλημ καὶ ἀπεπλάνησεν τὸν ιουδαν

12 Juta pedig azonközben az Illés próféta írása hozzá, mondván: Ezt mondja az Úr, a te atyádnak, Dávidnak Istene: Mivel nem jártál a te atyádnak, Jósafátnak útján, sem a Júda királyának, Asának útján;

And a letter came to him from Elijah the prophet, saying, The Lord, the God of your father David, says, Because you have not kept to the ways of your father Jehoshaphat or the ways of Asa, king of Judah,

καὶ ἦλθεν αὐτῷ ἐγγραφὴ παρὰ ηλιου τοῦ προφήτου λέγων τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς δαυιδ τοῦ πατρός σου ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπορεύθης ἐν ὁδῷ ιωσαφατ τοῦ πατρός σου καὶ ἐν ὁδοῖς ασα βασιλέως ιουδα

13 Hanem járál az Izráel királyainak útján, és azt mûveléd, hogy Júda és Jeruzsálem lakói paráználkodjanak, a mint az Akháb háza is paráználkodik; annakfelette testvéreidet, atyádnak házát megöléd, a kik jobbak voltak nálad:

But have gone in the way of the kings of Israel, and have made Judah and the people of Jerusalem go after false gods, as the family of Ahab did: and because you have put to death your father's sons, your brothers, who were better than yourself:

καὶ ἐπορεύθης ἐν ὁδοῖς βασιλέων ισραηλ καὶ ἐξεπόρνευσας τὸν ιουδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν ιερουσαλημ ὡς ἐξεπόρνευσεν οἶκος αχααβ καὶ τοὺς ἀδελφούς σου υἱοὺς τοῦ πατρός σου τοὺς ἀγαθοὺς ὑπὲρ σὲ ἀπέκτεινας

14 Ímé az Úr nagy csapást bocsát a te népedre, fiaidra, feleségeidre és minden jószágodra.

Now, truly, the Lord will send a great destruction on your people and your children and your wives and everything which is yours:

ἰδοὺ κύριος πατάξει σε πληγὴν μεγάλην ἐν τῷ λαῷ σου καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς σου καὶ ἐν γυναιξίν σου καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἀποσκευῇ σου

15 Te pedig súlyos betegségbe, bélbajba [esel], mindaddig, míg a te béled naponként kimegy a betegség miatt.
And you yourself will undergo the cruel pains of a disease in your stomach, so that day by day your inside will be falling out because of the disease.
καὶ σὺ ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ ἐν νόσῳ κοιλίας ἕως οὗ ἐξέλθῃ ἡ κοιλία σου μετὰ τῆς μαλακίας ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας

16 Felindítá azért az Úr Jórám ellen a Filiszteusok és az Arábiabeliek elméjét, a kik a szerecsenekkel határosok valának.
Then the Philistines and the Arabians, who are by Ethiopia, were moved by the Lord to make war on Jehoram;
καὶ ἐπήγειρεν κύριος ἐπὶ ιωραμ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ τοὺς ἄραβας καὶ τοὺς ὁμόρους τῶν αἰθιόπων

17 És feljövének Júda ellen és megtámadván õt, zsákmányul vivék mindazt a vagyont, a mi a király házában található volt, sõt fiait és feleségeit is, és nem maradt néki más fia, csak Joákház, a legkisebbik.
And they came up against Judah, forcing a way into it, and took away all the goods in the king's house, as well as his sons and his wives; so that he had no son but only Jehoahaz, the youngest.
καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ ιουδαν καὶ κατεδυνάστευον καὶ ἀπέστρεψαν πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν ἣν εὗρον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ οὐ κατελείφθη αὐτῷ υἱὸς ἀλλ' ἢ οχοζιας ὁ μικρότατος τῶν υἱῶν αὐτοῦ

18 És mindezek után megveré õt az Úr felette nagy bélbajjal, mely gyógyíthatatlan vala.
And after all this the Lord sent on him a disease of the stomach from which it was impossible for him to be made well.
καὶ μετὰ ταῦτα πάντα ἐπάταξεν αὐτὸν κύριος εἰς τὴν κοιλίαν μαλακίᾳ ἐν ᾗ οὐκ ἔστιν ἰατρεία

19 És [ez] így volt napról-napra, egészen a második év végéig, midõn belei kifolytak a betegség miatt, és meghala nagy kínokban: és népe nem égete néki [drága illatú fûszereket,] mint az õ atyáinak égettek vala.
And time went on, and after two years, his inside falling out because of the disease, he came to his death in cruel pain. And his people made no burning for him like the burning made for his fathers.
καὶ ἐγένετο ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας καὶ ὡς ἦλθεν καιρὸς τῶν ἡμερῶν ἡμέρας δύο ἐξῆλθεν ἡ κοιλία αὐτοῦ μετὰ τῆς νόσου καὶ ἀπέθανεν ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ καὶ οὐκ ἐποίησεν ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκφορὰν καθὼς ἐκφορὰν πατέρων αὐτοῦ

20 Harminczkét [esztendõs] vala, mikor uralkodni kezde, és nyolcz esztendeig uralkodék Jeruzsálemben. És mikor minden részvét nélkül kimula, eltemeték õt a Dávid városában; de nem a királyok sírjába.
He was thirty-two years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for eight years: and at his death he was not regretted; they put his body into the earth in the town of David, but not in the resting-place of the kings.
ἦν τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν ὅτε ἐβασίλευσεν καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ἐπορεύθη ἐν οὐκ ἐπαίνῳ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυιδ καὶ οὐκ ἐν τάφοις τῶν βασιλέων

1 És királylyá tevék Jeruzsálem lakosai helyette az õ legkisebb fiát Akháziát; mert az idõsebbeket mind megölték azok, a kik az Arábiabeliekkel jöttek vala a táborba. Uralkodék azért Akházia, Jórámnak a Júda királyának fia.
And the people of Jerusalem made Ahaziah, his youngest son, king in his place, for the band of men who came with the Arabians to the army had put all the older sons to death. So Ahaziah, the son of Jehoram, became king.
καὶ ἐβασίλευσαν οἱ κατοικοῦντες ἐν ιερουσαλημ τὸν οχοζιαν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μικρὸν ἀντ' αὐτοῦ ὅτι πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἀπέκτεινεν τὸ ληστήριον τὸ ἐπελθὸν ἐπ' αὐτούς οἱ ἄραβες καὶ οἱ αλιμαζονεῖς καὶ ἐβασίλευσεν οχοζιας υἱὸς ιωραμ βασιλέως ιουδα

2 Akházia negyvenkét esztendõs volt, mikor királylyá lett, és egy esztendeig uralkodék Jeruzsálemben. Anyjának neve Athália volt, a ki az Omri leánya vala.
Ahaziah was twenty-two years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for one year. His mother's name was Athaliah, the daughter of Omri.
ὢν εἴκοσι ἐτῶν οχοζιας ἐβασίλευσεν καὶ ἐνιαυτὸν ἕνα ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ γοθολια θυγάτηρ αμβρι

3 Õ is az Akháb házának útjain jára; mert az õ anyja vala néki tanácsadója az istentelen cselekedetre.
He went in the ways of the family of Ahab, for his mother was his teacher in evil-doing.
καὶ οὗτος ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἴκου αχααβ ὅτι μήτηρ αὐτοῦ ἦν σύμβουλος τοῦ ἁμαρτάνειν

4 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt, miképen az Akháb háznépe, mert azok voltak tanácsadói atyja halála után, az õ veszedelmére.
And he did evil in the eyes of the Lord, as the family of Ahab did; for after the death of his father they were his guides to his destruction.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου ὡς οἶκος αχααβ ὅτι αὐτοὶ ἦσαν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ σύμβουλοι τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτόν

5 Sõt azoknak tanácsa után indulva, hadba méne Jórámmal az Akháb fiával az Izráel királyával Hazáel ellen a Siriabeli király ellen, Rámóth Gileádba; de a Siriabeliek Jóramot megverék.

Acting on their suggestion, he went with Jehoram, son of Ahab, king of Israel, to make war on Hazael, king of Aram, at Ramoth-gilead: and Joram was wounded by the bowmen.

καὶ ἐν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν ἐπορεύθη καὶ ἐπορεύθη μετὰ ιωραμ υἱοῦ αχααβ εἰς πόλεμον ἐπὶ αζαηλ βασιλέα συρίας εἰς ραμα γαλααδ καὶ ἐπάταξαν οἱ τοξόται τὸν ιωραμ

6 Visszatért azért [Jórám,] hogy meggyógyíttassa magát Jezréel városában; mert sebek [valának rajta,] melyekkel megsebesíttetett Rámában, mikor Hazáel ellen, Siria királya ellen harczolt. Akházia pedig, Jórámnak a Júda királyának fia, alámene, hogy meglátogatná Jóramot, az Akháb fiát Jezréelben, mert beteg vala.

And he went back to Jezreel to get well from the wounds which they had given him at Ramah when he was fighting against Hazael, king of Aram. And Ahaziah, the son of Jehoram, king of Judah, went down to Jezreel to see Jehoram, the son of Ahab, because he was ill.

καὶ ἐπέστρεψεν ιωραμ τοῦ ἰατρευθῆναι εἰς ιεζραελ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ σύροι ἐν ραμα ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν πρὸς αζαηλ βασιλέα συρίας καὶ οχοζιας υἱὸς ιωραμ βασιλεὺς ιουδα κατέβη θεάσασθαι τὸν ιωραμ υἱὸν αχααβ εἰς ιεζραελ ὅτι ἠρρώστει

7 Hogy Akházia Jórámhoz méne, Isten [akaratából,] az õ romlása vala, mert odaérkezvén, elméne Jórámmal Jéhu ellen, a ki a Nimsi fia volt, a kit az Úr felkenetett, hogy kiírtaná az Akháb háznépét.

Now by the purpose of God, Ahaziah's journey to see Jehoram was the cause of his downfall: for when he came there, he went out with Jehoram against Jehu, the son of Nimshi, who had been marked out by the Lord for the destruction of the family of Ahab.

καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐγένετο καταστροφὴ οχοζια ἐλθεῖν πρὸς ιωραμ καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐξῆλθεν μετ' αὐτοῦ ιωραμ πρὸς ιου υἱὸν ναμεσσι χριστὸν κυρίου τὸν οἶκον αχααβ

8 Lõn azért, mikor Jéhu az Akháb házán bosszút álla, rátalált a Júda fejedelmeire és az Akházia testvéreinek fiaira, a kik Akháziának szolgálnak vala, és megölé õket.

Now when Jehu was effecting the punishment of the family of Ahab, he came to the princes of Judah and the sons of Ahaziah's brothers, the servants of Ahaziah, and put them to death.

καὶ ἐγένετο ὡς ἐξεδίκησεν ιου τὸν οἶκον αχααβ καὶ εὗρεν τοὺς ἄρχοντας ιουδα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς οχοζια λειτουργοῦντας τῷ οχοζια καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς

9 Akháziát is keresé és megfogák õt, (ki Samariában rejtõzött vala el) és vivék õt Jéhuhoz, a ki megöleté õt. De eltemették, mert ezt mondják róla: [Mégis] a Jósafát fia volt, a ki teljes szívvel keresé az Urat. És nem vala immár senki az Akházia háznépe közül a ki képes lett volna a királyságra.

And he went in search of Ahaziah; and when they came where he was, (for he was in a secret place in Samaria,) they took him to Jehu and put him to death; then they put his body to rest in the earth, for they said, He is the son of Jehoshaphat, whose heart was true to the Lord. So the family of Ahaziah had no power to keep the kingdom.

καὶ εἶπεν τοῦ ζητῆσαι τὸν οχοζιαν καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἰατρευόμενον ἐν σαμαρείᾳ καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς ιου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν καὶ ἔθαψαν αὐτόν ὅτι εἶπαν υἱὸς ιωσαφατ ὲ στίν ὃς ἐζήτησεν τὸν κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἦν ἐν οἴκῳ οχοζια κατισχῦσαι δύναμιν περὶ τῆς βασιλείας

10 És Athália az Akházia anyja, látván, hogy az õ fia meghalt: felkele és megölé a Júda háznépének minden királyi sarját.

Now when Athaliah, the mother of Ahaziah, saw that her son was dead, she had all the rest of the seed of the kingdom of Judah put to death.

καὶ γοθολια ἡ μήτηρ οχοζια εἶδεν ὅτι τέθνηκεν αὐτῆς ὁ υἱός καὶ ἠγέρθη καὶ ἀπώλεσεν πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας ἐν οἴκῳ ιουδα

11 De Jósabát a király leánya vevé Joást az Akházia fiát, és kivivé õt titkon a király fiai közül, a kik megölettek, és elrejté õt és az õ dajkáját az ágyasházban. És elrejté õt Jósabát, a Jórám király leánya, a ki a Jójada pap felesége volt, (mert Akháziának huga vala) Athália elõl, hogy õt meg ne ölhesse.

But Jehoshabeath, the daughter of the king, secretly took Joash, the son of Ahaziah, away from among the king's sons who were put to death, and put him and the woman who took care of him in a bedroom. So Jehoshabeath, the daughter of King Jehoram, the wife of Jehoiada the priest and sister of Ahaziah, kept him safe from Athaliah, so that she did not put him to death.

καὶ ἔλαβεν ιωσαβεθ ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τὸν ιωας υἱὸν οχοζια καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων καὶ ἔδωκεν αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ εἰς ταμίειον τῶν κλινῶν καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ιωσαβεθ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως ιωραμ ἀδελφὴ οχοζιου γυνὴ ιωδαε τοῦ ἱερέως καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου γοθολιας καὶ οὐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν

12 És náluk vala az Úr házában elrejtve hat esztendeig. Athália pedig uralkodék az ország felett.

And she kept him safe with her in the house of God for six years, while Athaliah was ruling the land.

καὶ ἦν μετ' αὐτῆς ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ κατακεκρυμμένος ἓξ ἔτη καὶ γοθολια ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς

1 A hetedik esztendõben pedig felbátorodván Jójada, szövetséget kötött a századosokkal, Azáriával a Jérohám fiával, Ismáellel a Jóhanán fiával, Azáriával az Obed fiával, Maaséjával az Adája fiával, és Elisafáttal a Zikri fiával;

In the seventh year, Jehoiada made himself strong, and made an agreement with the captains of hundreds, Azariah, the son of Jeroham, Ishmael, the son of Jehohanan, Azariah, the son of Obed, Maaseiah, the son of Adaiah, and Elishaphat, the son of Zichri.

καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἐκραταίωσεν ιωδαε καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους τὸν αζαριαν υἱὸν ιωραμ καὶ τὸν ισμαηλ υἱὸν ιωαναν καὶ τὸν αζαριαν υἱὸν ωβηδ καὶ τὸν μαασαιαν υἱὸν αδαια καὶ τὸν ελισαφαν υἱὸν ζαχαρια μετ' αὐτοῦ εἰς οἶκον

2 A kik Júda országát körüljárván, összegyûjték Júdának minden városaiból a Lévitákat és az Izráel családfõit, és jövének Jeruzsálembe.

And they went through Judah, getting together the Levites and the heads of families in Israel from all the towns of Judah, and they came to Jerusalem.

καὶ ἐκύκλωσαν τὸν ιουδαν καὶ συνήγαγον τοὺς λευίτας ἐκ πασῶν τῶν πόλεων ιουδα καὶ ἄρχοντας πατριῶν τοῦ ισραηλ καὶ ἦλθον εἰς ιερουσαλημ

3 Szövetséget tõn pedig mind az egész gyülekezet a királylyal az Isten házában, minekutána [Jójada] ekképen szólott nékik: Ímé a király fia fog uralkodni, a mint az Úr szólott volt a Dávid fiairól;

And all the people made an agreement with the king in the house of God. And he said to them, Truly, the king's son will be king, as the Lord has said about the sons of David.

καὶ διέθεντο πᾶσα ἐκκλησία ιουδα διαθήκην ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰδοὺ ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως βασιλευσάτω καθὼς ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον δαυιδ

4 Azért ez az a dolog, amit cselekednetek kell: Harmadrész közületek, a kik a szombatra szoktatok feljönni a papok és a Léviták közül, ajtónálló legyen;

This is what you are to do: let a third of you, of the priests and Levites, who come in on the Sabbath, keep the doors;

νῦν ὁ λόγος οὗτος ὃν ποιήσετε τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰσπορευέσθωσαν τὸ σάββατον τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν καὶ εἰς τὰς πύλας τῶν εἰσόδων

5 Harmadrész a király házánál, és harmadrész a fõkapunál álljon; az egész nép pedig legyen az Úr házának pitvariban;

And a third are to be stationed at the king's house; and a third at the doorway of the horses: while all the people are waiting in the open spaces round the house of the Lord.

καὶ τὸ τρίτον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῇ μέσῃ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐν αὐλαῖς οἴκου κυρίου

6 Senki ne menjen be az Úr házába, hanem csak a papok és a kik szolgálnak a Léviták közül, csak õk menjenek be, mert szent dologra rendeltettek; az egész nép tartsa magát az Úr parancsolatjához.

But let no one come into the house of the Lord but only the priests and those of the Levites who have work to do there; they may go in for they are holy; but the rest of the people are to keep the orders of the Lord.

καὶ μὴ εἰσελθέτω εἰς οἶκον κυρίου ἐὰν μὴ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ οἱ λειτουργοῦντες τῶν λευιτῶν αὐτοὶ εἰσελεύσονται ὅτι ἅγιοί εἰσιν καὶ πᾶς ὁ λαὸς φυλασσέτω φυλακὰς κυρίου

7 És a Léviták vegyék körül a királyt, fegyvere mindenkinek kezében legyen, és ha valaki bemenne a házba, ott megölettessék; és a király mellett legyetek, mikor bemegy és mikor kijön.

And the Levites are to make a circle round the king, every man being armed; and any man who comes into the house is to be put to death; you are to keep with the king when he comes in and when he goes out.

καὶ κυκλώσουσιν οἱ λευῖται τὸν βασιλέα κύκλῳ ἀνδρὸς σκεῦος ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὸν οἶκον ἀποθανεῖται καὶ ἔσονται μετὰ τοῦ βασιλέως εἰσπορευομένου καὶ ἐκπορευομένου

8 És mind a szerint cselekedének a Léviták és az egész Júda, a mint Jójada pap megparancsolá, és kiki maga mellé vevé az õ embereit, mindazokat, a kik felmennek vala a szombatra, mind a kik kijõnek vala szombaton; mert Jójada pap nem ereszté el a csapatokat.

So the Levites and all Judah did as Jehoiada the priest had given them orders: every one took with him his men, those who were to come in and those who were to go out on the Sabbath; for Jehoiada had not sent away the divisions.

καὶ ἐποίησαν οἱ λευῖται καὶ πᾶς ιουδα κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο ιωδαε ὁ ἱερεύς καὶ ἔλαβον ἕκαστος τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς τοῦ σαββάτου ἕως ἐξόδου τοῦ σαββάτου ὅτι οὐ κατέλυσεν ιωδαε τὰς ἐφημερίας

9 És Jójada pap a századosoknak azokat a dárdákat, paizsokat és pánczélokat adá, a melyek Dávid királyéi [voltak,] a melyek az Isten házában [valának.]

Then Jehoiada the priest gave to the captains of hundreds the spears and body-covers which had been King David's and which were kept in the house of God.

καὶ ἔδωκεν τὰς μαχαίρας καὶ τοὺς θυρεοὺς καὶ τὰ ὅπλα ἃ ἦν τοῦ βασιλέως δαυιδ ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ

10 És állítá az egész népet, mindenkinek fegyvere kezében lévén, a ház jobb oldalától fogva a ház bal oldaláig, az oltár mellett és a ház mellett a király körül.

And he put all the people in position, every man with his instruments of war in his hand, from the right side of the house to the left, by the altar and the house and all round the king.

καὶ ἔστησεν πάντα τὸν λαόν ἕκαστον ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὠμίας τῆς ἀριστερᾶς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου ἐπὶ τὸν βασιλέα κύ κλῳ

11 Akkor kihozák a király fiát, és reá tevék a koronát és a bizonyságtételt, és királylyá tevék õt, és megkenék õt Jójada és az õ fiai, mondván: Éljen a király!

Then they made the king's son come out, and they put the crown on his head and gave him the arm-bands and made him king: and Jehoiada and his sons put the holy oil on him and said, Long life to the king.

καὶ ἐξήγαγεν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν ἐπ' αὐτὸν τὸ βασίλειον καὶ τὰ μαρτύρια καὶ ἐβασίλευσαν καὶ ἔχρισαν αὐτὸν ιωδαε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ εἶπαν ζήτω ὁ βασιλεύς

12 Mikor pedig meghallotta Athália a futkosó nép szavát, a kik a királyt dícsérik vala; akkor [õ is] felméne a nép közé az Úr házába.

Now Athaliah, hearing the noise of the people running and praising the king, came to the people in the house of the Lord:

καὶ ἤκουσεν γοθολια τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ τῶν τρεχόντων καὶ ἐξομολογουμένων καὶ αἰνούντων τὸν βασιλέα καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τὸν βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου

13 És mikor látta, hogy a király az õ oszlopánál áll a bejáratnál, s a fejedelmek és a trombitások a király mellett vannak, és hogy az egész föld népe örül, trombitál, s az énekesek a zengõ szerszámokkal énekelnek, a kik tudósok valának az [isteni] dícséretben: megszaggatá Athália az õ ruháit, és monda: Árulás, árulás!

And looking, she saw the king in his place by the pillar at the doorway, and the captains and the horns by his side; and all the people of the land were giving signs of joy and sounding the horns; and the makers of melody were playing on instruments of music, taking the chief part in the song of praise. Then Athaliah, violently parting her robes, said, Broken faith, broken faith!

καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῆς εἰσόδου οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ σάλπιγγες περὶ τὸν βασιλέα καὶ πᾶς ὁ λαὸς ηὐφράνθη καὶ ἐσάλπισαν ἐν ταῖς σάλπιγξ ιν καὶ οἱ ᾄδοντες ἐν τοῖς ὀργάνοις ᾠδοὶ καὶ ὑμνοῦντες αἶνον καὶ διέρρηξεν γοθολια τὴν στολὴν αὐτῆς καὶ ἐβόησεν καὶ εἶπεν ἐπιτιθέμενοι ἐπιτίθεσθε

14 És kiküldé Jójada pap a századosokat, a sereg elõljáróit, mondván nékik: Vezessétek ki a rendek között; és ha valaki utána menne, fegyverrel ölettessék meg. Mert ezt mondja vala a pap: Ne öljétek meg õt az Úr házában.

Then Jehoiada the priest gave orders to the captains of hundreds who had authority over the army, saying, Take her outside the lines, and let anyone who goes after her be put to death with the sword. For the priest said, Let her not be put to death in the house of the Lord.

καὶ ἐξῆλθεν ιωδαε ὁ ἱερεύς καὶ ἐνετείλατο ιωδαε ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις καὶ τοῖς ἀρχηγοῖς τῆς δυνάμεως καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἐκβάλετε αὐτὴν ἐκτὸς τοῦ οἴκου καὶ εἰσέλθατε ὁ πίσω αὐτῆς καὶ ἀποθανέτω μαχαίρᾳ ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεύς μὴ ἀποθανέτω ἐν οἴκῳ κυρίου

15 Helyet adának azért néki, [hogy kimehessen,] és mikor jutott volna a király háza felé a lovak kapujáig, ott megölték õt.

So they put their hands on her, and she went to the king's house by the doorway of the king's horses; and there she was put to death.

καὶ ἔδωκαν αὐτῇ ἄνεσιν καὶ διῆλθεν διὰ τῆς πύλης τῶν ἱππέων τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὴν ἐκεῖ

16 Szövetséget tõn pedig Jójada õ maga között, az egész nép között és a király között, hogy õk az Úr népei legyenek.

And Jehoiada made an agreement between the Lord and all the people and the king, that they would be the Lord's people.

καὶ διέθετο ιωδαε διαθήκην ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ βασιλέως εἶναι λαὸν τῷ κυρίῳ

17 És beméne az egész sokaság a Baál házába, és azt elrontá, és annak mind oltárait, mind bálványait összetöré; Mattánt pedig, a Baál papját az oltárok elõtt ölék meg.

Then all the people went to the house of Baal and had it pulled down, and its altars and images broken up; and Mattan, the priest of Baal, they put to death before the altars.

καὶ εἰσῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον βααλ καὶ κατέσπασαν αὐτὸν καὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ εἴδωλα αὐτοῦ ἐλέπτυναν καὶ τὸν ματθαν ἱερέα τῆς βααλ ἐθανάτωσαν ἐναντίο ν τῶν θυσιαστηρίων αὐτοῦ

18 És gondviselõket állíta Jójada az Úr házába, a lévitai papok által, a kiket Dávid csoportokba osztott az Úr házában, hogy áldoznának égõáldozatokkal az Úrnak, a mint a Mózes törvényében megíratott, nagy vígassággal és énekszóval, a Dávid rendelése szerint.

And Jehoiada put the work and the care of the house of the Lord into the hands of the priests and the Levites, who had been grouped in divisions by David to make burned offerings to the Lord, as it is recorded in the law of Moses, with joy and song as David had said.

καὶ ἐνεχείρησεν ιωδαε ὁ ἱερεὺς τὰ ἔργα οἴκου κυρίου διὰ χειρὸς ἱερέων καὶ λευιτῶν καὶ ἀνέστησεν τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν ἃς διέστειλεν δαυιδ ἐπὶ τὸν οἶκον κυρίου καὶ ἀνενέγκαι ὁλοκαυτώματα κυρίῳ καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ μωυσῆ ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐν ᾠδαῖς διὰ χειρὸς δαυιδ

19 És állítá az ajtónállókat az Úr házának kapuihoz, hogy be ne mehessen, a ki tisztátalan bármely dolog által.
And he put door-keepers at the doors of the Lord's house, to see that no one who was unclean in any way might come in.
καὶ ἔστησαν οἱ πυλωροὶ ἐπὶ τὰς πύλας οἴκου κυρίου καὶ οὐκ εἰσελεύσεται ἀκάθαρτος εἰς πᾶν πρᾶγμα

20 Azután maga mellé vevé a századosokat és a fõembereket és a kik a nép felett uralkodnak, s az egész ország népét, és kivezetvén a királyt az Úr házából, bemenének a király házának felsõ kapuján, és ülteték a királyt a királyiszékbe.
Then he took the captains of hundreds and the chiefs and the rulers of the people and all the people of the land, and they came down with the king from the house of the Lord through the higher doorway into the king's house, and put the king on the seat of the kingdom.
καὶ ἔλαβεν τοὺς πατριάρχας καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ ἀνεβίβασαν τὸν βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου καὶ εἰσῆλθεν διὰ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ ἐκάθισαν τὸν βασιλέα ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς βασιλείας

21 És örvendezett a föld minden népe, és a város is megnyugovék; minekutána Athháliát megölék fegyverrel.
So all the people of the land were glad and the town was quiet, for they had put Athaliah to death with the sword.
καὶ ηὐφράνθη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς καὶ ἡ πόλις ἡσύχασεν καὶ τὴν γοθολιαν ἐθανάτωσαν μαχαίρᾳ

1 Hét esztendõs vala Joás, mikor uralkodni kezde, és uralkodék Jeruzsálemben negyven esztendeig; az õ anyjának neve Sibia vala, Beersebából.
Joash was seven years old when he became king, and he was ruling for forty years in Jerusalem: his mother's name was Zibiah of Beer-sheba.
ὢν ἑπτὰ ἐτῶν ιωας ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ σαβια ἐκ βηρσαβεε

2 És cselekedék Joás az Úr elõtt kedves dolgot, Jójada papnak teljes életében.
And Joash did what was right in the eyes of the Lord as long as Jehoiada the priest was living.
καὶ ἐποίησεν ιωας τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας ιωδαε τοῦ ἱερέως

3 Vett pedig néki Jójada két feleséget, és nemze fiakat és leányokat.
And Jehoiada took two wives for him, and he became the father of sons and daughters.
καὶ ἔλαβεν αὐτῷ ιωδαε γυναῖκας δύο καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας

4 Ezek után elvégezé magában Joás, hogy megújítja az Úrnak házát.
Now after this Joash had a desire to put the house of the Lord into good order again;
καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν ιωας ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου

5 És összehivatá a papokat és a Lévitákat, és monda nékik: Menjetek el a Júda városaiba, és szedjetek az Izráel népétõl fejenként pénzt, hogy a ti Istentek háza esztendõnként kijavíttassék. Ti pedig siessetek e dologgal; de a Léviták nem sietének.
And getting together the priests and Levites, he said to them, Go out into the towns of Judah year by year, and get from all Israel money to keep the house of your God in good condition; and see that this is done without loss of time. The Levites, however, were slow in doing so.
καὶ συνήγαγεν τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευίτας καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἐξέλθατε εἰς τὰς πόλεις ιουδα καὶ συναγάγετε ἀπὸ παντὸς ισραηλ ἀργύριον κατισχῦσαι τὸν οἶκον κυρίου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν καὶ σπεύσατε λαλῆσαι καὶ οὐκ ἔσπευσαν οἱ λευῖται

6 Akkor hivatá a király Jójadát a papifejedelmet, és monda néki: Miért nem gondoltál a Lévitákra, hogy behozzák Júdából és Jeruzsálembõl az ajándékot, a melyet [rendelt] Mózes az Úr szolgája és az Izráel gyülekezete, a gyülekezet sátorához?
Then the king sent for Jehoiada, the chief priest, and said to him, Why have you not given the Levites orders that the tax fixed by Moses, the servant of the Lord, and by the meeting of Israel, for the Tent of witness, is to be got in from Judah and Jerusalem and handed over?
καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς ιωας τὸν ιωδαε τὸν ἄρχοντα καὶ εἶπεν αὐτῷ διὰ τί οὐκ ἐπεσκέψω περὶ τῶν λευιτῶν τοῦ εἰσενέγκαι ἀπὸ ιουδα καὶ ιερουσαλημ τὸ κεκριμένον ὑπὸ μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ὅτε ἐξεκκλησίασεν τὸν ισραηλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου

7 Mert az istentelen Athália [és] az õ fiai elpusztították az Isten házát, és mindazt, a mi az Úr házának vala szentelve, a bálványokra költötték.
For the house of the Lord had been broken up by Athaliah, that evil woman, and her sons; and all its holy things they had given to the Baals.
ὅτι γοθολια ἦν ἡ ἄνομος καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆς κατέσπασαν τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ γὰρ τὰ ἅγια οἴκου κυρίου ἐποίησαν ταῖς βααλιμ

8 És mikor parancsolt a király, csinálának egy ládát, melyet az Úr házának kapuja elõtt helyezének el, kivül.
So at the king's order they made a chest and put it outside the doorway of the house of the Lord.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς γενηθήτω γλωσσόκομον καὶ τεθήτω ἐν πύλῃ οἴκου κυρίου ἔξω

9 És kihirdeték Júdában és Jeruzsálemben, hogy hozzák el az Úrnak az ajándékot, a melyet az Isten szolgája Mózes [parancsolt] a pusztában Izráelnek.
And an order was sent out through all Judah and Jerusalem that payment was to be made to the Lord of the tax which Moses, the servant of God, had put on Israel in the waste land.
καὶ κηρυξάτωσαν ἐν ιουδα καὶ ἐν ιερουσαλημ εἰσενέγκαι κυρίῳ καθὼς εἶπεν μωυσῆς παῖς τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸν ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ

10 Akkor a vezérek mindnyájan és az egész nép örömmel vivék [az õ ajándékaikat] és veték a ládába, míg megtelék.
And all the chiefs and all the people came gladly and put their money into the chest, till they had all given.
καὶ ἔδωκαν πάντες ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς καὶ εἰσέφερον καὶ ἐνέβαλλον εἰς τὸ γλωσσόκομον ἕως οὗ ἐπληρώθη

11 És idõnként a Léviták által elviteték a ládát a király gondviselõjéhez, és mikor látták, hogy sok pénz van benne, eljövén a király íródeákja és a fõpap választott embere, kiüríték a ládát, s azután ismét visszavitték helyére. Ezt mûvelék idõnként, és nagy összeg pénzt gyûjtének.
So when the chest was taken to the king's servants by the Levites, and they saw that there was much money in it, the king's scribe and the chief priest's servant took the money out, and put the chest back in its place. They did this day by day, and got together a great amount of money.
καὶ ἐγένετο ὡς εἰσέφερον τὸ γλωσσόκομον πρὸς τοὺς προστάτας τοῦ βασιλέως διὰ χειρὸς τῶν λευιτῶν καὶ ὡς εἶδον ὅτι ἐπλεόνασεν τὸ ἀργύριον καὶ ἦλθεν ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ προστάτης τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου καὶ ἐξεκένωσαν τὸ γλωσσόκομον καὶ κατέστησαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ οὕτως ἐποίουν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας καὶ συνήγαγον ἀργύριον πολύ

12 És adá azt a király és Jójada az Úr háza körül való munka felügyelõjének; és fogadának favágókat és ácsokat az Úr házának újítására, vas- és rézmûveseket is az Úr házának megerõsítésére.
Then the king and Jehoiada gave it to those who were responsible for getting the work done on the Lord's house, and with it they got wall-builders and woodworkers and metal-workers to put the house of the Lord in good order again.
καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ὁ βασιλεὺς καὶ ιωδαε ὁ ἱερεὺς τοῖς ποιοῦσιν τὰ ἔργα εἰς τὴν ἐργασίαν οἴκου κυρίου καὶ ἐμισθοῦντο λατόμους καὶ τέκτονας ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ χαλκεῖς σιδήρου καὶ χαλκοῦ ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου

13 Munkálkodának azért a mûvesek, és az õ kezök által a kijavítás elõrehaladt, s az Úrnak házát [elõbbi] állapotába helyezék, és megerõsíték azt.
So the workmen did their work, making good what was damaged and building up the house of God till it was strong and beautiful again.
καὶ ἐποίουν οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα καὶ ἀνέβη μῆκος τῶν ἔργων ἐν χερσὶν αὐτῶν καὶ ἀνέστησαν τὸν οἶκον κυρίου ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτοῦ καὶ ἐνίσχυσαν

14 Mikor pedig elvégezték, a megmaradt pénzt vivék a királynak és Jójadának, melybõl csinálának az Úr háza számára edényeket, az [isteni]tisztelet és áldozat számára kanalakat, s arany és ezüst edényeket. És áldozának vala égõáldozatokkal szüntelen az Úrnak házában, Jójadának, teljes életében.
And when the work was done, they took the rest of the money to the king and Jehoiada, and it was used for making the vessels for the house of the Lord, all the vessels needed for the offerings, the spoons and the vessels of gold and silver. And as long as Jehoiada was living, the regular burned offerings were offered in the house of the Lord.
καὶ ὡς συνετέλεσαν ἤνεγκαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πρὸς ιωδαε τὸ κατάλοιπον τοῦ ἀργυρίου καὶ ἐποίησαν σκεύη εἰς οἶκον κυρίου σκεύη λειτουργικὰ ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυίσκας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώσεις ἐν οἴκῳ κυρίου διὰ παντὸς πάσας τὰς ἡμέρας ιωδαε

15 Megvénhedék pedig Jójada, és megelégedvén életével, meghala. Százharmincz esztendõs korában hala meg.
But Jehoiada became old and full of days, and he came to his end; he was a hundred and thirty years old at the time of his death.
καὶ ἐγήρασεν ιωδαε πλήρης ἡμερῶν καὶ ἐτελεύτησεν ὢν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἐτῶν ἐν τῷ τελευτᾶν αὐτόν

16 És eltemeték õt a Dávid városában a királyok között, mivel kedves dolgot cselekedett vala Izráelben mind Istennel s mind az õ házával.
And they put him into his last resting-place in the town of David, among the kings, because he had done good in Israel for God and for his house.
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει δαυιδ μετὰ τῶν βασιλέων ὅτι ἐποίησεν ἀγαθωσύνην μετὰ ισραηλ καὶ μετὰ τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ

17 Minekutána pedig meghala Jójada, eljövének a Júda fejedelmei, és meghajták magokat a király elõtt; a király pedig hallgatott reájok.
Now after the death of Jehoiada, the chiefs of Judah came and went down on their faces before the king. Then the king gave ear to them.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν ιωδαε εἰσῆλθον οἱ ἄρχοντες ιουδα καὶ προσεκύνησαν τὸν βασιλέα τότε ἐπήκουσεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς

18 És elhagyák az Úrnak, atyáik Istenének házát, és szolgálának az Aseráknak és bálványoknak; mely vétkök miatt lõn [az Úrnak] haragja Júda és Jeruzsálem ellen.

And they gave up the house of the Lord God of their fathers, and became worshippers of pillars of wood and of the images; and because of this sin of theirs, wrath came on Judah and Jerusalem.

καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ ἐδούλευον ταῖς ἀστάρταις καὶ τοῖς εἰδώλοις καὶ ἐγένετο ὀργὴ ἐπὶ ιουδαν καὶ ἐπὶ ιερουσαλημ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ

19 És külde hozzájuk prófétákat, hogy visszatérítenék õket az Úrhoz, a kik bizonyságot tevének ellenök, de nem hallgattak reájok.

And the Lord sent them prophets to make them come back to him; and they gave witness against them, but they would not give ear.

καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς προφήτας ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ διεμαρτύραντο αὐτοῖς καὶ οὐκ ἤκουσαν

20 Az Isten lelke pedig felindítá Zakariást, a Jójada pap fiát, a ki felálla a nép között, és monda nékik: Ezt mondja az Isten: Miért szegtétek meg az Úrnak parancsolatait? - mert az nem használ néktek. Ha elhagytátok az Urat, õ is elhagy titeket.

Then the spirit of God came on Zechariah, the son of Jehoiada the priest, and, getting up before the people, he said to them, God has said, Why do you go against the orders of the Lord, so that everything goes badly for you? because you have given up the Lord, he has given you up.

καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐνέδυσεν τὸν αζαριαν τὸν τοῦ ιωδαε τὸν ἱερέα καὶ ἀνέστη ἐπάνω τοῦ λαοῦ καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος τί παραπορεύεσθε τὰς ἐντολὰς κυρίου καὶ οὐκ εὐοδωθήσεσθε ὅτι ἐγκατελίπετε τὸν κύριον καὶ ἐγκαταλείψει ὑμᾶς

21 Amazok pedig reá támadván, ott az Úr háza pitvarában megkövezék õt a király parancsolatjából.

But when they had made a secret design against him, he was stoned with stones, by the king's order, in the outer square of the Lord's house.

καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν δι' ἐντολῆς ιωας τοῦ βασιλέως ἐν αὐλῇ οἴκου κυρίου

22 És nem emlékezék meg Joás király a jótéteményrõl, a melylyel annak atyja, Jójada vala õ hozzá éltében, hanem megöleté a fiát. Mikor pedig meghalna, ezt mondá: Látja az Úr és bosszút áll!

So King Joash did not keep in mind how good Jehoiada his father had been to him, but put his son to death. And in the hour of his death he said, May the Lord see it and take payment!

καὶ οὐκ ἐμνήσθη ιωας τοῦ ἐλέους οὗ ἐποίησεν μετ' αὐτοῦ ιωδαε ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐθανάτωσεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ὡς ἀπέθνῃσκεν εἶπεν ἴδοι κύριος καὶ κρινάτω

23 És már az esztendõ elmúltával feljöve ellene Siria [királyának] serege, és méne Júdára és Jeruzsálemre, és kiirtották a népnek minden vezéreit a nép közül, és minden zsákmányukat küldék Damaskusba a királynak;

Now in the spring, the army of the Aramaeans came up against him; they came against Judah and Jerusalem, putting to death all the great men of the people and sending all the goods they took from them to the king of Damascus.

καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν συντέλειαν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸν δύναμις συρίας καὶ ἦλθεν ἐπὶ ιουδαν καὶ ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ κατέφθειραν πάντας τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ ἐν τῷ λαῷ καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν ἀπέστειλαν τῷ βασιλεῖ δαμασκοῦ

24 Mert noha kevés emberrel jött vala rájok a Siriabeli had, mindazáltal az Úr kezökbe adá [Júdának] nagy seregét, mivel az Urat, atyáiknak Istenét elhagyták; és Joáson is bosszút állának.

For though the army of Aram was only a small one, the Lord gave a very great army into their hands, because they had given up the Lord, the God of their fathers. So they put into effect the punishment of Joash.

ὅτι ἐν ὀλίγοις ἀνδράσιν παρεγένετο δύναμις συρίας καὶ ὁ θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν δύναμιν πολλὴν σφόδρα ὅτι ἐγκατέλιπον κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ μετὰ ιωας ἐποίησεν κρίματα

25 És mikor tõle elmentek (súlyos betegségben hagyták hátra): pártot ütének ellene az õ szolgái, a Jójada pap fiának haláláért, és megölék õt ágyában, és meghala. És eltemeték õt a Dávid városában, de nem temeték õt a királyok sírjába.

And when they had gone away from him, (for he was broken with disease,) his servants made a secret design against him because of the blood of the son of Jehoiada the priest, and they put him to death on his bed; and they put his body into the earth in the town of David, but not in the resting-place of the kings.

καὶ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῷ ἐγκαταλιπεῖν αὐτὸν ἐν μαλακίαις μεγάλαις καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐν αἵμασιν υἱοῦ ιωδαε τοῦ ἱερέως καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει δαυιδ καὶ οὐκ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν βασιλέων

26 Ezek ütöttek ellene pártot: Zabád, az Ammonbeli Simeát asszony fia, és Józabád, a Moábbeli Simrith fia.

Those who made designs against him were Zabad, the son of Shimeath, an Ammonite woman, and Jehozabad, the son of Shimrith, a Moabite woman.

καὶ οἱ ἐπιθέμενοι ἐπ' αὐτὸν ζαβεδ ὁ τοῦ σαμαθ ὁ αμμανίτης καὶ ιωζαβεδ ὁ τοῦ σομαρωθ ὁ μωαβίτης

27 Az õ fiai, és alatta az adónak megszaporodása, s az Isten házának kijavítása, ímé meg vannak írva a királyok könyvének magyarázatában. Uralkodék helyette az õ fia, Amásia.
Now the story of his sons, and all the words said by the prophet against him, and the building up again of the Lord's house, are recorded in the account in the book of the kings. And Amaziah his son became king in his place.
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντες καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ πέντε καὶ τὰ λοιπὰ ἰδοὺ γεγραμμένα ἐπὶ τὴν γραφὴν τῶν βασιλέων καὶ ἐβασίλευσεν αμασιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 Huszonöt esztendõs korában kezdett Amásia uralkodni, és huszonkilencz esztendeig uralkodék Jeruzsálemben; az õ anyjának neve Jéhoaddán vala, Jeruzsálemből való.
Amaziah was twenty-five years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for twenty-nine years; his mother's name was Jehoaddan of Jerusalem.
ὢν πέντε καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐβασίλευσεν αμασιας καὶ εἴκοσι ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ ιωαδεν ἀπὸ ιερουσαλημ

2 És kedves dolgot cselekedék az Úr elõtt; de nem tiszta szívbõl.
He did what was right in the eyes of the Lord, but his heart was not completely true to the Lord.
καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου ἀλλ' οὐκ ἐν καρδίᾳ πλήρει

3 Lõn pedig azután, hogy országában megerõsödék, megölé az õ szolgáit, a kik a királyt, az õ atyját megölték vala.
Now when he became strong in the kingdom, he put to death those men who had taken the life of the king his father.
καὶ ἐγένετο ὡς κατέστη ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐθανάτωσεν τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς φονεύσαντας τὸν βασιλέα πατέρα αὐτοῦ

4 De azoknak fiait nem öleté meg, hanem a szerint cselekedék, a mint a törvényben, a Mózes könyvében megiratott, a melyben az Úr parancsolt volt, mondván: Meg ne ölettessenek az atyák a fiakért és a fiak se ölettessenek meg az atyákért, hanem kiki az õ saját bûnéért ölettessék meg.
But he did not put their children to death, for he kept the orders of the Lord recorded in the book of the law of Moses, saying, The fathers are not to be put to death for their children or the children for their fathers, but a man is to be put to death for the sin which he himself has done.
καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν οὐκ ἀπέκτεινεν κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ νόμου κυρίου καθὼς γέγραπται ὡς ἐνετείλατο κύριος λέγων οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων ἀλλ' ἢ ἕκαστος τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθανοῦνται

5 Összegyûjté annak felette Amásia a Júda népét, és választa közülök a nemzetségek szerint egész Júdában és Benjáminban ezredeseket és századosokat; és megszámlálá õket a húsz esztendõsöktõl fogva és a kik feljebb valának, és találá azok közül válogatott fegyverfoghatókat, kopjásokat és paizsosokat, háromszázezeret.
Then Amaziah got all Judah together and put them in order by their families, even all Judah and Benjamin, under captains of thousands and captains of hundreds: and he had those of twenty years old and over numbered, and they came to three hundred thousand of the best fighting-men, trained for war and in the use of the spear and the body-cover.
καὶ συνήγαγεν αμασιας τὸν οἶκον ιουδα καὶ ἀνέστησεν αὐτοὺς κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους ἐν παντὶ ιουδα καὶ ιερουσαλημ καὶ ἠρίθμησεν αὐτ οὺς ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω καὶ εὗρεν αὐτοὺς τριακοσίας χιλιάδας δυνατοὺς ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον κρατοῦντας δόρυ καὶ θυρεόν

6 Annakfelette az Izráeliták közül százezer erõs vitézt fogadott fel, száz talentom ezüstön.
And for a hundred talents of silver, he got a hundred thousand fighting-men from Israel.
καὶ ἐμισθώσατο ἀπὸ ισραηλ ἑκατὸν χιλιάδας δυνατοὺς ἰσχύι ἑκατὸν ταλάντων ἀργυρίου

7 Eljöve pedig az Isten embere õ hozzá, mondván: Oh király! ne menjen el te veled Izráel serege, mert az Úr nem lesz Izráellel, Efraim minden fiaival.
But a man of God came to him, saying, O king, let not the army of Israel go with you; for the Lord is not with Israel, that is, the children of Ephraim.
καὶ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἦλθεν πρὸς αὐτὸν λέγων βασιλεῦ οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ δύναμις ισραηλ ὅτι οὐκ ἔστιν κύριος μετὰ ισραηλ πάντων τῶν υἱῶν εφραιμ

8 Ha nem [hiszed,] ám menj el, készülj a viadalhoz; de megver az Isten téged az ellenség elõtt; mert az Isten hatalmában van mind a segítség, mind a megveretés.
But go yourself, and be strong in war; God will not let you go down before those who are fighting against you; for God has power to give help or to send you down before your attackers.
ὅτι ἐὰν ὑπολάβῃς κατισχῦσαι ἐν τούτοις καὶ τροπώσεταί σε κύριος ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ὅτι ἔστιν παρὰ κυρίου καὶ ἰσχῦσαι καὶ τροπώσασθαι

9 Akkor monda Amásia az Isten emberének: De mit tegyünk a száz talentom ezüsttel, a melyet Izráel seregének adtam? És felele az Isten embere: Az Úr néked annál sokkal többet adhat.

Then Amaziah said to the man of God, But what is to be done about the hundred talents which I have given for the armed band of Israel? And the man of God in answer said, God is able to give you much more than this.

και εἶπεν αμασιας τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ καὶ τί ποιήσω τὰ ἑκατὸν τάλαντα ἃ ἔδωκα τῇ δυνάμει ισραηλ καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἔστιν τῷ κυρίῳ δοῦναί σοι πλεῖστα τούτων

10 Kiválasztá azért Amásia azt a sereget, a mely Efraimból jött vala õ hozzá, hogy mennének helyökre; mely dologért igen megharagvának a Júda népére, és felgerjedt haraggal tértek vissza helyeikre.

So Amaziah, separating the armed band which had come to him from Ephraim, sent them back again; which made them very angry with Judah, and they went back burning with wrath.

καὶ διεχώρισεν αμασιας τῇ δυνάμει τῇ ἐλθούσῃ πρὸς αὐτὸν ἀπὸ εφραιμ ἀπελθεῖν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν καὶ ἐθυμώθησαν σφόδρα ἐπὶ ιουδαν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν ἐν ὀργῇ θυμοῦ

11 Amásia pedig felbátorodván, elindítá népét, és méne a sós völgybe; és megvere a Seir fiai közül tízezeret.

Then Amaziah took heart, and went out at the head of his people and came to the Valley of Salt, where he put to death ten thousand of the children of Seir;

καὶ αμασιας κατίσχυσεν καὶ παρέλαβεν τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν κοιλάδα τῶν ἁλῶν καὶ ἐπάταξεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς σηιρ δέκα χιλιάδας

12 És Júda fiai tízezeret élve fogtak el, a kiket egy magas kõszikla tetejére vivének, és letaszították õket a magas kõszikláról, és mindnyájan összeroncsoltattak.

And ten thousand more the children of Israel took living, and made them go up to the top of the rock, pushing them down from the top of the rock so that their bodies were broken by the fall.

καὶ δέκα χιλιάδας ἐζώγρησαν οἱ υἱοὶ ιουδα καὶ ἔφερον αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ κρημνοῦ καὶ κατεκρήμνιζον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ κρημνοῦ καὶ πάντες διερρήγνυντο

13 Annak a seregnek fiai pedig, a kiket visszakülde Amásia, hogy ne menjenek õ vele hadba: Júdának városaira ütének Samariától fogva mind Bethóronig; és levágván háromezeret azok közül, nagy zsákmányt vivének el.

But the men of the band which Amaziah sent back and did not take with him to the fight, made attacks on the towns of Judah from Samaria to Beth-horon, putting to death three thousand of their people and taking away a great store of their goods.

καὶ οἱ υἱοὶ τῆς δυνάμεως οὓς ἀπέστρεψεν αμασιας τοῦ μὴ πορευθῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον καὶ ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις ιουδα ἀπὸ σαμαρείας ἕως βαιθωρων καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς τρεῖς χιλιάδας καὶ ἐσκύλευσαν σκῦλα πολλά

14 Lõn azután, hogy Amásia megtére az Edomiták megverésébõl, a Seir fiainak isteneit elhozá és Isten gyanánt tisztelé azokat, a kik elõtt magát meghajtja vala, és nékik jóillatot gerjeszte.

Now when Amaziah came back from the destruction of the Edomites, he took the gods of the children of Seir and made them his gods, worshipping them and burning offerings before them.

καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἐλθεῖν αμασιαν πατάξαντα τὴν ιδουμαίαν καὶ ἤνεγκεν πρὸς αὐτοὺς τοὺς θεοὺς υἱῶν σηιρ καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ἑαυτῷ εἰς θεοὺς καὶ ἐναντίον αὐτῶν προσεκύνει καὶ αὐτοῖς αὐτὸς ἔθυεν

15 Ezért megharaguvék az Úr Amásiára, és prófétát külde hozzá, a ki monda néki: Miért imádod annak a népnek isteneit, a kik nem szabadíthatták meg az õ népöket a te kezedbõl?

And so the wrath of the Lord was moved against Amaziah, and he sent a prophet to him, who said, Why have you gone after the gods of the people who have not given their people salvation from your hands?

καὶ ἐγένετο ὀργὴ κυρίου ἐπὶ αμασιαν καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ προφήτας καὶ εἶπαν αὐτῷ τί ἐζήτησας τοὺς θεοὺς τοῦ λαοῦ οἳ οὐκ ἐξείλαντο τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρός σου

16 Lõn pedig, mikor ekképen szólott volna néki, monda néki a [király:] Vajjon te tanácsosa vagy-é a királynak? Hallgass, mert rosszul jársz. Megszünék azért a próféta, minekutána ezt mondotta volna: Látom, hogy az Isten el akar téged veszteni, mivel ezt mûveléd, és tanácsomat nem fogadád meg.

But while he was talking to him the king said to him, Have we made you one of the king's government? say no more, or it will be the cause of your death. Then the prophet gave up protesting, and said, It is clear to me that God's purpose is your destruction, because you have done this and have not given ear to my words.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ μὴ σύμβουλον τοῦ βασιλέως δέδωκά σε πρόσεχε μὴ μαστιγωθῇς καὶ ἐσιώπησεν ὁ προφήτης καὶ εἶπεν ὅτι γινώσκω ὅτι ἐβούλετο ἐπὶ σοὶ τοῦ καταφθεῖραί σε ὅτι ἐποίησας τοῦτο καὶ οὐκ ἐπήκουσας τῆς συμβουλίας μου

17 Amásia pedig, a Júda királya, tanácsot tartván, követet külde Joáshoz, a Joákház fiához, a ki Jéhunak fia vala, az Izráel királyához, mondván: Nosza, szálljunk szembe egymással!

Then Amaziah, king of Judah, acting on the suggestion of his servants, sent to Joash, the son of Jehoahaz, the son of Jehu, king of Israel, saying, Come, let us have a meeting face to face.

καὶ ἐβουλεύσατο αμασιας καὶ ἀπέστειλεν πρὸς ιωας υἱὸν ιωαχαζ υἱοῦ ιου βασιλέα ισραηλ λέγων δεῦρο ὀφθῶμεν προσώποις

18 Akkor Joás, az Izráel királya ilyen választ ada Amásiának, a Júda királyának: A Libánus hegyén való tövis külde a Libánuson való czédrusfához, mondván: Add a te leányodat az én fiamnak feleségül; eközben azonban arra menvén egy fenevad, a mely a Libánuson lakik vala, eltapodá azt a tövist.

And Joash, king of Israel, sent to Amaziah, king of Judah, saying, The thorn-tree in Lebanon sent to the cedar in Lebanon, saying, Give your daughter to my son for a wife: and a beast from the woodland in Lebanon went by, crushing the thorn under his feet.

καὶ ἀπέστειλεν ιωας βασιλεὺς ισραηλ πρὸς αμασιαν βασιλέα ιουδα λέγων ὁ αχουχ ὁ ἐν τῷ λιβάνῳ ἀπέστειλεν πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ λιβάνῳ λέγων δὸς τὴν θυγατέρα σου τ ῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα καὶ ἰδοὺ ἐλεύσεται τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ λιβάνῳ καὶ ἦλθαν τὰ θηρία καὶ κατεπάτησαν τὸν αχουχ

19 Te magadban így gondolkodtál: Megveréd az Edomitákat, azért fuvalkodtál fel magadban, hogy dicsekedjél. Kérlek, maradj otthon, miért szereznél magadnak veszedelmet, hogy te és Júda elveszszen [általam.]

You say, See, I have overcome Edom; and your heart is lifted up with pride: now keep in your country; why do you make causes of trouble, putting yourself, and Judah with you, in danger of downfall?

εἶπας ἰδοὺ ἐπάταξας τὴν ιδουμαίαν καὶ ἐπαίρει σε ἡ καρδία ἡ βαρεῖα νῦν κάθησο ἐν οἴκῳ σου καὶ ἵνα τί συμβάλλεις ἐν κακίᾳ καὶ πεσῇ σὺ καὶ ιουδας μετὰ σοῦ

20 De Amásia nem nyugodhatott, mert Isten elvégezte vala, hogy [az ellenség] kezébe adja õket, mivel az Edomiták isteneit keresték.

But Amaziah gave no attention; and this was the purpose of God, so that he might give them up into the hands of Joash, because they had gone after the gods of Edom.

καὶ οὐκ ἤκουσεν αμασιας ὅτι παρὰ κυρίου ἐγένετο τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας ὅτι ἐξεζήτησεν τοὺς θεοὺς τῶν ιδουμαίων

21 Felindula azért Joás, az Izráel királya, és szembeszállának egymással õ és Amásia, a Júda királya Béth-Semesnél, a mely Júdában van.

And so Joash, king of Israel, went up; and he and Amaziah, king of Judah, came face to face at Beth-shemesh in Judah.

καὶ ἀνέβη ιωας βασιλεὺς ισραηλ καὶ ὤφθησαν ἀλλήλοις αὐτὸς καὶ αμασιας βασιλεὺς ιουδα ἐν βαιθσαμυς ἥ ἐστιν τοῦ ιουδα

22 És Júda megveretteték Izráel által, és elmenekülének mindnyájan sátoraikba.

And Judah was overcome before Israel, and they went in flight, every man to his tent.

καὶ ἐτροπώθη ιουδας κατὰ πρόσωπον ισραηλ καὶ ἔφυγεν ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα

23 Amásiát pedig, a Júda királyát, a Joás fiát, a ki Joákház fia volt, Joás, az Izráel királya elfogá Béth-Semesben, és vivé õt Jeruzsálembe, és Jeruzsálem kõfalát lerontá az Efraim kaputól fogva mind a szeglet kapujáig négyszáz singnyire.

And Joash, king of Israel, made Amaziah, king of Judah, the son of Joash, the son of Jehoahaz, prisoner at Beth-shemesh, and took him to Jerusalem; and he had the wall of Jerusalem pulled down from the doorway of Ephraim to the doorway in the angle, four hundred cubits.

καὶ τὸν αμασιαν βασιλέα ιουδα τὸν τοῦ ιωας κατέλαβεν ιωας βασιλεὺς ισραηλ ἐν βαιθσαμυς καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς ιερουσαλημ καὶ κατέσπασεν ἀπὸ τοῦ τείχους ιερουσαλημ ἀ πὸ πύλης εφραιμ ἕως πύλης γωνίας τετρακοσίους πήχεις

24 És az aranyat, az ezüstöt és mindenféle edényeket, a melyek az Isten házában, az Obed-Edom birtokában találtatának, és a király házának kincseit, s a kezesek fiait mind Samariába vivé.

And he took all the gold and silver and all the vessels which were in the house of the Lord, under the care of Obed-edom, and all the wealth from the king's house, as well as those whose lives would be the price of broken faith, and went back to Samaria.

καὶ πᾶν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ παρὰ τῷ αβδεδομ καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν συμμίξ εων καὶ ἐπέστρεψεν εἰς σαμάρειαν

25 Amásia, a Joás fia, a Júda királya, minekutána meghala Joás, a Joákház fia, az Izráel királya, még tizenöt esztendeig éle.

Amaziah, son of Joash, king of Judah, went on living for fifteen years after the death of Joash, the son of Jehoahaz, king of Israel.

καὶ ἔζησεν αμασιας ὁ τοῦ ιωας βασιλεὺς ιουδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν ιωας τὸν τοῦ ιωαχαζ βασιλέα ισραηλ ἔτη δέκα πέντε

26 Amásiának pedig többi dolgai, az elsõk és utolsók, avagy nincsenek-é megírva a Júda és az Izráel királyainak könyvében?
Now the rest of the acts of Amaziah, first and last, are they not recorded in the book of the kings of Judah and Israel?
καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι αμασιου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων ιουδα καὶ ισραηλ

27 Azon idõtõl fogva pedig, hogy Amásia az Úrtól elszakada, összeesküvést szõttek ellene Jeruzsálemben; és elmeneküle Lákisba, de utána küldöttek Lákisba, és megölték ott õt.
Now from the time when Amaziah gave up worshipping the Lord, they made secret designs against him in Jerusalem; and he went in flight to Lachish: but they sent to Lachish after him and put him to death there.
καὶ ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἀπέστη αμασιας ἀπὸ κυρίου καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ ἐπίθεσιν καὶ ἔφυγεν ἀπὸ ιερουσαλημ εἰς λαχις καὶ ἀπέστειλαν κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς λαχις καὶ ἐθανάτωσαν α ὐτὸν ἐκεῖ

28 És elhozák onnét lovakon, és eltemeték õt az õ atyáival, Júdának városában.
And they took his body on horseback and put it into the earth with his fathers in the town of David.
καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἵππων καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ

1 Akkor elõhozván az egész Júda nemzetsége Uzziást (ki tizenhat esztendõs vala), királylyá tevék õt az õ atyja Amásia helyett.
Then all the people of Judah took Uzziah, who was sixteen years old, and made him king in place of his father Amaziah.
καὶ ἔλαβεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν οζιαν καὶ αὐτὸς δέκα καὶ ἓξ ἐτῶν καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ αμασιου

2 Õ épité meg Elótot, és csatolta ismét Júdához, minekutána [Amásia] király meghalt az õ atyáival egybe.
He was the builder of Eloth, which he got back for Judah after the death of the king.
αὐτὸς ᾠκοδόμησεν τὴν αιλαθ αὐτὸς ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ ιουδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ

3 Tizenhat esztendõs korában kezdett vala uralkodni Uzziás, és ötvenkét esztendeig uralkodék Jeruzsálemben; az õ anyjának neve Jékólia vala, Jeruzsálembõl való.
Uzziah was sixteen years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for fifty-two years; his mother's name was Jechiliah of Jerusalem.
υἱὸς δέκα ἓξ ἐτῶν ἐβασίλευσεν οζιας καὶ πεντήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ χαλια ἀπὸ ιερουσαλημ

4 És az Úr elõtt kedves dolgot cselekedék, a mint az õ atyja, Amásia is cselekedett vala.
He did what was right in the eyes of the Lord, as his father Amaziah had done.
καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν αμασιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ

5 És keresi vala az Istent Zakariás [próféta] idejében, a ki az isteni látásokban értelmes vala; és mindaddig, míg az Urat keresé, jó elõmenetelt adott néki Isten;
He gave himself to searching after God in the days of Zechariah, who made men wise in the fear of God; and as long as he was true to the Lord, God made things go well for him.
καὶ ἦν ἐκζητῶν τὸν κύριον ἐν ταῖς ἡμέραις ζαχαριου τοῦ συνίοντος ἐν φόβῳ κυρίου καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἐζήτησεν τὸν κύριον καὶ εὐόδωσεν αὐτῷ κύριος

6 Mert kimenvén, hadakozék a Filiszteusok ellen; és a Gáth kerítését, a Jabné kerítését és az Asdód kerítését letöré, és épite városokat Asdódban és a Filiszteusok tartományában.
He went out and made war against the Philistines, pulling down the walls of Gath and Jabneh and Ashdod, and building towns in the country round Ashdod and among the Philistines.
καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἐπολέμησεν πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους καὶ κατέσπασεν τὰ τείχη γεθ καὶ τὰ τείχη ιαβνη καὶ τὰ τείχη ἀζώτου καὶ ᾠκοδόμησεν πόλεις ἀζώτου καὶ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις

7 És megsegéllé õt az Isten a Filiszteusok ellen és az Arábiabeliek ellen, a kik lakoznak vala Gúr-Baálban, és Meunimban.
And God gave him help against the Philistines, and against the Arabians living in Gur-baal, and against the Meunim.
καὶ κατίσχυσεν αὐτὸν κύριος ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐπὶ τοὺς ἄραβας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς πέτρας καὶ ἐπὶ τοὺς μιναίους

8 És adának az Ammoniták Uzziásnak ajándékot, és elterjede az õ híre Égyiptomig; mert felette igen megnevekedett az õ hatalma;
The Ammonites gave offerings to Uzziah: and news of him went out as far as the limit of Egypt; for he became very great in power.
καὶ ἔδωκαν οἱ μιναῖοι δῶρα τῷ οζια καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕως εἰσόδου αἰγύπτου ὅτι κατίσχυσεν ἕως ἄνω

9 És építe Uzziás tornyokat Jeruzsálemben a szeglet kapuja felett, a völgy kapuja felett és a szegletek felett, és igen megerõsítteté azokat.

Uzziah made towers in Jerusalem, at the doorway in the angle and at the doorway in the valley and at the turn of the wall, arming them.

καὶ ᾠκοδόμησεν οζιας πύργους ἐν ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς γωνίας καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς φάραγγος καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν καὶ κατίσχυσεν

10 A pusztában is tornyokat épített, és sok kutat ásatott; mert sok nyája vala mind a völgyekben, mind a lapályon, és szántóvetõ szolgái, vinczellérei a hegyeken és Kármelben, mert a földmûvelést kedvelte.

And he put up towers in the waste land and made places for storing water, for he had much cattle, in the low hills and in the table land; and he had farmers and vine-keepers in the mountains and in the fertile land, for he was a lover of farming.

καὶ ᾠκοδόμησεν πύργους ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐλατόμησεν λάκκους πολλούς ὅτι κτήνη πολλὰ ὑπῆρχεν αὐτῷ ἐν σεφηλα καὶ ἐν τῇ πεδινῇ καὶ ἀμπελουργοὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ ἐν τῷ καρμήλῳ ὅτι φιλογέωργος ἦν

11 Uzziásnak hadakozó serege is vala, a mely harczba mehetett csapatonként, a mint megszámláltatott Jéhiel íródeák és Maaséja elõljáró által Hanániás vezetése alatt, a ki a király vezérei közül való.

In addition, Uzziah had an army of fighting-men who went out to war in bands, as they had been listed by Jeiel the scribe and Maaseiah the ruler, under the authority of Hananiah, one of the king's captains.

καὶ ἐγένετο τῷ οζια δυνάμεις ποιοῦσαι πόλεμον καὶ ἐκπορευόμεναι εἰς παράταξιν εἰς ἀριθμόν καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν διὰ χειρὸς ιιηλ τοῦ γραμματέως καὶ μαασαιου τοῦ κριτοῦ διὰ χειρὸς ανανιου τοῦ διαδόχου τοῦ βασιλέως

12 A családfõk egész száma a hadakozó vitézek között kétezerhatszáz vala.

The heads of families, the strong men of war, were two thousand, six hundred.

πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν πατριαρχῶν τῶν δυνατῶν εἰς πόλεμον δισχίλιοι ἑξακόσιοι

13 És az õ kezök alatt levõ hadakozó sereg háromszázhétezerötszáz harczosból állott, a kik képesek valának megsegíteni a királyt ellenségei ellen.

And under their orders was a trained army of three hundred and seven thousand, five hundred, of great strength in war, helping the king against any who came against him.

καὶ μετ' αὐτῶν δύναμις πολεμικὴ τριακόσιαι χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλιοι πεντακόσιοι οὗτοι οἱ ποιοῦντες πόλεμον ἐν δυνάμει ἰσχύος βοηθῆσαι τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους

14 És készíttete Uzziás nékik, az egész sereg számára paizsokat, kopjákat, sisakokat, pánczélokat, íveket és parittyába való köveket.

And Uzziah had all these forces armed with body-covers and spears and head-covers and coats of metal and bows and stones for sending from leather bands.

καὶ ἡτοίμαζεν αὐτοῖς οζιας πάσῃ τῇ δυνάμει θυρεοὺς καὶ δόρατα καὶ περικεφαλαίας καὶ θώρακας καὶ τόξα καὶ σφενδόνας εἰς λίθους

15 Készíttete annakfelette Jeruzsálemben értelmes mesteremberek által gépezeteket a tornyok tetején és a kõfal szegletein, nyilaknak és nagy köveknek kihajigálására. És az õ híre messzire elterjede; mert csudálatosan megsegítteték, míglen megerõsödék.

And in Jerusalem he made machines, the invention of expert men, to be placed on the towers and angles of the walls for sending arrows and great stones. And his name was honoured far and wide; for he was greatly helped till he was strong.

καὶ ἐποίησεν ἐν ιερουσαλημ μηχανὰς μεμηχανευμένας λογιστοῦ τοῦ εἶναι ἐπὶ τῶν πύργων καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν βάλλειν βέλεσιν καὶ λίθοις μεγάλοις καὶ ἠκούσθη ἡ κατασκευὴ αὐτῶν ἕως πόρρω ὅτι ἐθαυμαστώθη τοῦ βοηθηθῆναι ἕως οὗ κατίσχυσεν

16 Mikor pedig ilyen módon megerõsödött volna, felfuvalkodék, hogy megfertõztetné magát és vétkezék az Úr ellen, az õ Istene ellen. Beméne az Úr templomába, hogy a füstölõ oltáron füstölne.

But when he had become strong, his heart was lifted up in pride, causing his destruction; and he did evil against the Lord his God; for he went into the Temple of the Lord for the purpose of burning perfumes on the altar of perfumes.

καὶ ὡς κατίσχυσεν ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ τοῦ καταφθεῖραι καὶ ἠδίκησεν ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν κυρίου θυμιάσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων

17 És beméne õ utána Azáriás pap, és vele az Úr papjai nyolczvanan, igen erõsek.

And Azariah the priest went in after him, with eighty of the Lord's priests, who were strong men;

καὶ εἰσῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ αζαριας ὁ ἱερεὺς καὶ μετ' αὐτοῦ ἱερεῖς τοῦ κυρίου ὀγδοήκοντα υἱοὶ δυνατοὶ

18 És ellene állának Uzziás királynak, és mondának néki: Uzziás! nem a te dolgod az Úrnak füstölni, hanem az Áron pap fiaié, a kik felszenteltetének, hogy füstöljenek. Menj ki e szent helybõl; mert igen vétkeztél és dicsõségedre nem leend az Úr Istentõl.

And they made protests to Uzziah the king, and said to him, The burning of perfumes, Uzziah, is not your business but that of the priests, the sons of Aaron, who have been made holy for this work: go out of the holy place, for you have done wrong, and it will not be to your honour before God.

καὶ ἔστησαν ἐπὶ οζιαν τὸν βασιλέα καὶ εἶπαν αὐτῷ οὐ σοί οζια θυμιάσαι τῷ κυρίῳ ἀλλ' ἢ τοῖς ἱερεῦσιν υἱοῖς ααρων τοῖς ἡγιασμένοις θυμιάσαι ἔξελθε ἐκ τοῦ ἁγιάσματος ὅτι ἀπέστης ἀπὸ κυρίου καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο εἰς δόξαν παρὰ κυρίου θεοῦ

19 És megharaguvék Uzziás, a kinek kezében vala a füstölõ szerszám, hogy füstölne; és mikor haragudnék a papokra, bélpoklosság támada a homlokán ott a papok elõtt, az Úr házában, a füstölõ oltár elõtt.

Then Uzziah was angry; and he had in his hand a vessel for burning perfume; and while his wrath was bitter against the priests, the mark of the leper's disease came out on his brow, before the eyes of the priests in the house of the Lord by the altar of perfumes.

καὶ ἐθυμώθη οζιας καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ θυμιατήριον τοῦ θυμιάσαι ἐν τῷ ναῷ καὶ ἐν τῷ θυμωθῆναι αὐτὸν πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ ἡ λέπρα ἀνέτειλεν ἐν τῷ μετώπῳ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν ἱερέων ἐν οἴκῳ κυρίου ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων

20 És mikor tekintett volna õ reá Azáriás fõpap, és vele mind a többi papok, láták a bélpoklosságot az õ homlokán; és elûzék õt onnét, sõt maga is sietett kimenni, mert az Úr megverte vala õt.

And Azariah, the chief priest, and all the priests, looking at him, saw the mark of the leper on his brow, and they sent him out quickly and he himself went out straight away, for the Lord's punishment had come on him.

καὶ ἐπέστρεψεν ἐπ' αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ὁ πρῶτος καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ἰδοὺ αὐτὸς λεπρὸς ἐν τῷ μετώπῳ καὶ κατέσπευσαν αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ γὰρ αὐτὸς ἔσπευσεν ἐξελθεῖν ὅτι ἤλεγξεν αὐτὸν κύριος

21 És lõn Uzziás király halála napjáig bélpoklos; és lakik vala egy elkülönített házban bélpoklosan, mert az Úr házából kivettetett vala. És Jótám, az õ fia vala a király házában, a ki ítélkezék az ország népe felett.

So King Uzziah was a leper till the day of his death, living separately in his private house; for he was cut off from the house of God; and Jotham his son was ruling over his house, judging the people of the land.

καὶ ἦν οζιας ὁ βασιλεὺς λεπρὸς ἕως ἡμέρας τῆς τελευτῆς αὐτοῦ καὶ ἐν οἴκῳ αφφουσωθ ἐκάθητο λεπρός ὅτι ἀπεσχίσθη ἀπὸ οἴκου κυρίου καὶ ιωαθαμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς

22 Uzziásnak pedig elsõ és utolsó dolgait megírta Ésaiás próféta, az Ámós fia.

Now the rest of the acts of Uzziah, first and last, were recorded by Isaiah the prophet, the son of Amoz.

καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι οζιου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι γεγραμμένοι ὑπὸ ιεσσιου τοῦ προφήτου

23 És meghala Uzziás az õ atyáival egybe, és eltemeték õt az õ atyáival a temetõbe, a mely a királyoké vala, mert ezt mondják felõle: bélpoklos volt. És uralkodék helyette Jótám, az õ fia.

So Uzziah went to rest with his fathers; and they put his body into the earth in the field used for the resting-place of the kings, for they said, He is a leper: and Jotham his son became king in his place.

καὶ ἐκοιμήθη οζιας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς ταφῆς τῶν βασιλέων ὅτι εἶπαν ὅτι λεπρός ἐστιν καὶ ἐβασίλευσεν ιωαθαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 Huszonöt esztendõs vala Jótám, mikor uralkodni kezde, és tizenhat esztendeig uralkodék Jeruzsálemben; az õ anyjának neve Jérusa vala, a Sádók leánya.

Jotham was twenty-five years old when he became king; and he was ruling in Jerusalem for sixteen years; and his mother's name was Jerushah, the daughter of Zadok.

υἱὸς εἴκοσι πέντε ἐτῶν ιωαθαμ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ δέκα ἓξ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ ιερουσα θυγάτηρ σαδωκ

2 És kedves dolgot cselekedék az Úr elõtt, mint az õ atyja, Uzziás is cselekedett vala, csakhogy nem méne az Úr templomába; a nép azonban tovább is vétkezék.

He did what was right in the eyes of the Lord, as his father Uzziah had done; but he did not go into the Temple of the Lord. And the people still went on in their evil ways.

καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν οζιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀλλ' οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν κυρίου καὶ ἔτι ὁ λαὸς κατεφθείρετο

3 Õ épité meg az Úr házának felsõ kapuját; a vár kõfalán is sokat építe.

He put up the higher doorway of the house of the Lord, and did much building on the wall of the Ophel.

αὐτὸς ᾠκοδόμησεν τὴν πύλην οἴκου κυρίου τὴν ὑψηλὴν καὶ ἐν τείχει τοῦ οφλα ᾠκοδόμησεν πολλά

4 Annakfelette a Júda hegyes földén városokat építe, és a ligetekben palotákat és tornyokat építe.
In addition, he made towns in the hill-country of Judah, and strong buildings and towers in the woodlands.
καὶ πόλεις ᾠκοδόμησεν ἐν ὄρει ιουδα καὶ ἐν τοῖς δρυμοῖς καὶ οἰκήσεις καὶ πύργους

5 Õ is hadakozott az Ammon fiainak királyai ellen, a kiket megvere; és adának néki az Ammon fiai azon esztendõben száz tálentom ezüstöt s tízezer véka búzát és tízezer véka árpát. Ezt fizették néki az Ammon fiai a második és harmadik esztendõben is.
He went to war with the king of the children of Ammon and overcame them. That year, the children of Ammon gave him a hundred talents of silver, and ten thousand measures of grain and ten thousand measures of barley. And the children of Ammon gave him the same amount the second year and the third.
αὐτὸς ἐμαχέσατο πρὸς βασιλέα υἱῶν αμμων καὶ κατίσχυσεν ἐπ' αὐτόν καὶ ἐδίδουν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αμμων κατ' ἐνιαυτὸν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ δέκα χιλιάδας κόρων πυροῦ καὶ κριθῶν δέκα χιλιάδας ταῦτα ἔφερεν αὐτῷ βασιλεὺς αμμων κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει καὶ τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ

6 És hatalmassá lõn Jótám, mert útjában az Úr elõtt, az õ Istene elõtt járt.
So Jotham became strong, because in all his ways he made the Lord his guide.
καὶ κατίσχυσεν ιωαθαμ ὅτι ἡτοίμασεν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἔναντι κυρίου θεοῦ αὐτοῦ

7 Jótámnak pedig több dolgait, minden hadakozásait és útjait, ímé megírták az Izráel és a Júda királyainak könyvében.
Now the rest of the acts of Jotham, and all his wars and his ways, are recorded in the book of the kings of Israel and Judah.
καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι ιωαθαμ καὶ ὁ πόλεμος καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων ιουδα καὶ ισραηλ

9 És elaluvék Jótám az õ atyjával, és eltemeték õt a Dávid városában; és uralkodék Akház, az õ fia helyette.
And Jotham went to rest with his fathers, and they put his body into the earth in the town of David; and Ahaz his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ιωαθαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυιδ καὶ ἐβασίλευσεν αχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 Húsz esztendõs volt Akház, mikor uralkodni kezdett, és tizenhat esztendeig uralkodék Jeruzsálemben, és nem cselekedék kedves dolgot az Úr elõtt, mint Dávid, az õ atyja;
Ahaz was twenty years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for sixteen years; he did not do what was right in the eyes of the Lord, like David his father:
υἱὸς εἴκοσι ἐτῶν αχαζ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ δέκα ἓξ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ οὐκ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου ὡς δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ

2 Hanem az Izráel királyainak útján járt, és öntött [bálványokat]is csináltatott a Baál tiszteletére.
But he went in the ways of the kings of Israel and made images of metal for the Baals.
καὶ ἐπορεύθη κατὰ τὰς ὁδοὺς βασιλέων ισραηλ καὶ γὰρ γλυπτὰ ἐποίησεν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν

3 Annakfelette tömjéneze a Hinnom fiának völgyében; fiait is megégeté tûzben, a pogányok útálatosságai szerint, a kiket az Úr az Izráel fiai elõl kiûzött volt.
More than this, he had offerings burned in the valley of the son of Hinnom, and made his children go through fire, copying the disgusting ways of the nations whom the Lord had sent out of the land before the children of Israel.
καὶ ἔθυεν ἐν γαιβενενομ καὶ διῆγεν τὰ τέκνα αὐτοῦ διὰ πυρὸς κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξωλέθρευσεν κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν ισραηλ

4 Áldozék és tömjéneze a magaslatokon is, a halmokon is és minden zöld fa alatt.
And he made offerings and had perfumes burned in the high places and on the hills and under every green tree.
καὶ ἐθυμία ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν καὶ ἐπὶ τῶν δωμάτων καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους

5 Ezért az Úr az õ Istene adá õt a Siriabeli király kezébe, és õt [igen] megverék, és sok foglyot hurczolának el õ tõle, a kiket Damaskusba vivének. Sõt még az Izráel királya kezébe is adaték, és az is igen megveré õt.
So the Lord his God gave him up into the hands of the king of Aram; and they overcame him, and took away a great number of his people as prisoners to Damascus. Then he was given into the hands of the king of Israel, who sent great destruction on him.
καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ διὰ χειρὸς βασιλέως συρίας καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ καὶ ᾐχμαλώτευσεν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν πολλὴν καὶ ἤγαγεν εἰς δαμασκόν καὶ γὰρ εἰς τὰς χεῖρας βασιλέως ισραηλ παρέδωκεν αὐτόν καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ πληγὴν μεγάλην

6 Mert Pékah, a Rémália fia, Júdában egy nap levága százhúszezer embert, mind vitézeket; mivel elhagyták az Urat, atyáik Istenét.

For Pekah, the son of Remaliah, in one day put to death a hundred and twenty thousand men of Judah, all of them good fighting-men; because they had given up the Lord, the God of their fathers.

καὶ ἀπέκτεινεν φακεε ὁ τοῦ ρομελια βασιλεὺς ισραηλ ἐν ιουδα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατῶν ἰσχύι ἐν τῷ αὐτοὺς καταλιπεῖν τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρ ων αὐτῶν

7 Annakfelette az Efraimbeli vitéz Zikri megölé Maásiát, a király fiát, Azrikámot, az õ házának gondviselõjét, és Elkánát, a ki a király után második vala.

And Zichri, a great fighting-man of Ephraim, put to death Maaseiah, the king's son, and Azrikam, the controller of his house, and Elkanah, who was second in authority to the king.

καὶ ἀπέκτεινεν εζεκρι ὁ δυνατὸς τοῦ εφραιμ τὸν μαασαιαν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ τὸν εσδρικαμ ἡγούμενον τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ τὸν ελκανα τὸν διάδοχον τοῦ βασιλέως

8 És elvivének az Izráel fiai az õ atyjokfiai közül kétszázezer asszonyt, fiút, leányt, és nagy vagyont rablának el tõlök, és azzal a zsákmánynyal mennek vala Samariába.

And the children of Israel took away as prisoners from their brothers, two hundred thousand, women and sons and daughters, and a great store of their goods, and took them to Samaria.

καὶ ᾐχμαλώτισαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τριακοσίας χιλιάδας γυναῖκας υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ σκῦλα πολλὰ ἐσκύλευσαν ἐξ αὐτῶν καὶ ἤνεγκαν τὰ σκῦλα εἰς σαμάρειαν

9 Vala pedig ott az Úrnak egy prófétája, a kinek neve Odéd, a ki eleibe menvén a hadnak, a mely Samariába megy vala, monda nékik: Ímé, mivel az Úrnak, atyáitok Istenének haragja Júda ellen felgerjedett, õket kezetekbe adta, és ti [sokat] megölétek közülök haragotokban, a mely szintén az égig felhatott;

But a prophet of the Lord was there, named Oded; and he went out in front of the army which was coming into Samaria and said to them, Truly, because the Lord, the God of your fathers, was angry with Judah, he gave them up into your hands, and you have put them to death in an outburst of wrath stretching up to heaven.

καὶ ἐκεῖ ἦν ὁ προφήτης τοῦ κυρίου ωδηδ ὄνομα αὐτῷ καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν τῆς δυνάμεως τῶν ἐρχομένων εἰς σαμάρειαν καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰδοὺ ὀργὴ κυρίου θεοῦ τῶν πατέρ ων ὑμῶν ἐπὶ τὸν ιουδαν καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν καὶ ἀπεκτείνατε ἐν αὐτοῖς ἐν ὀργῇ ἕως τῶν οὐρανῶν ἔφθακεν

10 És immár arra gondoltok, hogy Júdának és Jeruzsálemnek fiait megalázzátok, hogy néktek szolgáitok és szolgálóleányitok legyenek: avagy ezáltal nem teszitek-é magatokat bûnösökké az Úrnál, a ti Isteneteknél?

And now your purpose is to keep the children of Judah and Jerusalem as men-servants and women-servants under your yoke: but are there no sins against the Lord your God to be seen among yourselves?

καὶ νῦν υἱοὺς ιουδα καὶ ιερουσαλημ ὑμεῖς λέγετε κατακτήσεσθαι εἰς δούλους καὶ δούλας οὐκ ἰδού εἰμι μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι κυρίῳ θεῷ ὑμῶν

11 Azért halljátok meg szómat: Vigyétek vissza a ti atyátokfiai közül való foglyokat, a kiket ide hoztatok; különben az Úrnak nagy haragja [lészen] rajtatok.

And now give ear to me, and send back the prisoners whom you have taken from your brothers: for the wrath of the Lord is burning against you.

καὶ νῦν ἀκούσατέ μου καὶ ἀποστρέψατε τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ᾐχμαλωτεύσατε τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὅτι ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐφ' ὑμῖν

12 Akkor felkelének némelyek az Efraimból való vezérek közül: Azáriás, a Jóhanán fia; Berékiás, a Mesillemót fia; Ezékiás, a Sallum fia, és Amása a Hadlai fia, azok ellen, a kik a viadalból jõnek vala.

Then certain of the heads of the children of Ephraim, Azariah, the son of Johanan, Berechiah, the son of Meshillemoth Jehizkiah, the son of Shallum, and Amasa the son of Hadlai, put themselves against those who had come from the war,

καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν εφραιμ ουδια ὁ τοῦ ιωανου καὶ βαραχιας ὁ τοῦ μοσολαμωθ καὶ εζεκιας ὁ τοῦ σελλημ καὶ αμασιας ὁ τοῦ χοδλι ἐπὶ τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ το ῦ πολέμου

13 És mondának nékik: Ne hozzátok ide be a foglyokat, mert felette igen nagy bûn lesz az, a mit akartok mûvelni, és ezzel a mi bûneinket és vétkeinket megsokasítjátok; mert [e nélkül] is sok bûnünk van, és felgerjedt a harag Izráel ellen.

And said to them, You are not to let these prisoners come here; for what you are designing to do will be a cause of sin against the Lord to us, making even greater our sin and our wrongdoing, which now are great enough, and his wrath is burning against Israel.

καὶ εἶπαν αὐτοῖς οὐ μὴ εἰσαγάγητε τὴν αἰχμαλωσίαν ὧδε πρὸς ἡμᾶς ὅτι εἰς τὸ ἁμαρτάνειν τῷ κυρίῳ ἐφ' ἡμᾶς ὑμεῖς λέγετε προσθεῖναι ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐπὶ τὴν ἄγνο ιαν ὅτι πολλὴ ἡ ἁμαρτία ἡμῶν καὶ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐπὶ τὸν ισραηλ

14 Ott hagyá azért a sereg a foglyokat és a zsákmányt a vezérek és az egész gyülekezet elõtt.
So the armed men gave up the prisoners and the goods they had taken to the heads and the meeting of the people.
καὶ ἀφῆκαν οἱ πολεμισταὶ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὰ σκῦλα ἐναντίον τῶν ἀρχόντων καὶ πάσης τῆς ἐκκλησίας

15 És felállának a névszerint megnevezett férfiak, s felvevék a foglyokat, és a kik mezítelenek valának közülök, felöltözteték a zsákmányból; felöltözteték azokat, sarukat is adának lábaikra; ételt és italt is adának nékik; sõt meg is kenék õket, és a gyengélkedõket szamarakra helyezék, és vivék õket a pálmafák városába, Jérikhóba, az õ atyjokfiaihoz; azután megtérének Samariába.
And those men who have been named went up and took the prisoners, clothing those among them who were uncovered, with things from the goods which had been taken in the war, and putting robes on them and shoes on their feet; and they gave them food and drink and oil for their bodies, and seating all the feeble among them on asses, they took them to Jericho, the town of palm-trees, to their people, and then went back to Samaria.
καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες οἳ ἐπεκλήθησαν ἐν ὀνόματι καὶ ἀντελάβοντο τῆς αἰχμαλωσίας καὶ πάντας τοὺς γυμνοὺς περιέβαλον ἀπὸ τῶν σκύλων καὶ ἐνέδυσαν αὐτοὺς καὶ ὑπέδησαν αὐτοὺς καὶ ἔδωκαν φαγεῖν καὶ ἀλείψασθαι καὶ ἀντελάβοντο ἐν ὑποζυγίοις παντὸς ἀσθενοῦντος καὶ κατέστησαν αὐτοὺς εἰς ιεριχω πόλιν φοινίκων πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν κα ὶ ἐπέστρεψαν εἰς σαμάρειαν

16 Az idõben külde Akház király az Assiriabeli királyhoz, hogy megsegítené õt.
At that time King Ahaz sent for help to the king of Assyria.
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλεν αχαζ πρὸς βασιλέα ασσουρ βοηθῆσαι αὐτῷ

17 Mert még az Edomiták is eljöttek vala, és a Júdabeliek közül [sokat] levágának, vagy rabságba hurczolának.
For the Edomites had come again, attacking Judah and taking away prisoners.
καὶ ἐν τούτῳ ὅτι ιδουμαῖοι ἐπέθεντο καὶ ἐπάταξαν ἐν ιουδα καὶ ἠχμαλώτισαν αἰχμαλωσίαν

18 A Filiszteusok is mind ellepék a lapályon való városokat és Júdának dél felõl való részét, és elfoglalák Béth-Semest, Ajalont, Gederótot, Sókot és annak faluit; Timnát és annak faluit; Gimzót és annak faluit, és ott laknak vala;
And the Philistines, forcing their way into the towns of the lowlands and the south of Judah, had taken Beth-shemesh and Aijalon and Gederoth and Soco, with their daughter-towns, as well as Timnah and Gimzo and their daughter-towns, and were living there.
καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς πεδινῆς καὶ ἀπὸ λιβὸς τοῦ ιουδα καὶ ἔλαβον τὴν βαιθσαμυς καὶ τὴν αιλων καὶ τὴν γαδηρωθ καὶ τὴν σωχω καὶ τὰς κώμας αὐτῆς κ αὶ τὴν θαμνα καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ τὴν γαμζω καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ

19 Mert az Úr megalázta Júdát Akházért, az Izráel királyáért; mert arra indítá Júdát, hogy vétkezzék az Úr ellen.
For the Lord made Judah low, because of Ahaz, king of Israel; for he had given up all self-control in Judah, sinning greatly against the Lord.
ὅτι ἐταπείνωσεν κύριος τὸν ιουδαν δι' αχαζ βασιλέα ιουδα ὅτι ἀπέστη ἀποστάσει ἀπὸ κυρίου

20 Eljöve azért õ ellene Tiglát-Piléser, Assiria királya, a ki sanyargatá õt, és nem segítette meg.
Then Tiglath-pileser, king of Assyria, came to him, but was a cause of trouble and not of strength to him.
καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν θαγλαθφελλασαρ βασιλεὺς ασσουρ καὶ ἐπάταξεν αὐτόν

21 Mert Akház kifosztá az Úr házát, a királyét, a fejedelmekét, és az Assiriabeli királynak adá, de azért nem lõn néki segítségére.
For Ahaz took a part of the wealth from the house of the Lord, and from the house of the king and of the great men, and gave it to the king of Assyria; but it was no help to him.
καὶ ἔλαβεν αχαζ τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὰ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ ἔδωκεν τῷ βασιλεῖ ασσουρ καὶ οὐκ εἰς βοήθειαν αὐτῷ

22 Sõt még a szorongattatás idejében is tovább vétkezék az Úr ellen; ilyen vala Akház király.
And in the time of his trouble, this same King Ahaz did even more evil against the Lord.
ἀλλ' ἢ τῷ θλιβῆναι αὐτὸν καὶ προσέθηκεν τοῦ ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς

23 Mert áldozék Damaskus isteneinek, a kik õt megverték vala, ezt mondván: Mivel Siria királyainak istenei megsegítik õket, azért én is azoknak áldozom, hogy segéljenek engem is, holott mind néki, mind az egész Izráelnek azok okozták romlását.

For he made offerings to the gods of Damascus, who were attacking him, and said, Because the gods of the kings of Aram are giving them help, I will make offerings to them so that they may give me help. But they were the cause of his downfall, and of that of all Israel.

ἐκζητήσω τοὺς θεοὺς δαμασκοῦ τοὺς τύπτοντάς με καὶ εἶπεν ὅτι θεοὶ βασιλέως συρίας αὐτοὶ κατισχύσουσιν αὐτούς αὐτοῖς τοίνυν θύσω καὶ ἀντιλήμψονταί μου καὶ αὐτοὶ ἐγένο ντο αὐτῷ εἰς σκῶλον καὶ παντὶ ισραηλ

24 És összehordá Akház az Isten házának edényeit, és összetöré az Isten házának edényeit, és az Úr házának ajtait bezárá, és csinála a maga számára oltárokat Jeruzsálemnek minden szegletén;

And Ahaz got together the vessels of the house of God, cutting up all the vessels of the house of God, and shutting the doors of the Lord's house; and he made altars in every part of Jerusalem.

καὶ ἀπέστησεν αχαζ τὰ σκεύη οἴκου κυρίου καὶ κατέκοψεν αὐτὰ καὶ ἔκλεισεν τὰς θύρας οἴκου κυρίου καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ θυσιαστήρια ἐν πάσῃ γωνίᾳ ἐν ιερουσαλημ

25 Júdának minden városaiban is magaslatokat építe, hogy az idegen isteneknek tömjénezzen, és haragra ingerlé az Urat, atyái Istenét.

And in every town of Judah he made high places where perfumes were burned to other gods, awaking the wrath of the Lord, the God of his fathers.

καὶ ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει ἐν ιουδα ἐποίησεν ὑψηλὰ θυμιᾶν θεοῖς ἀλλοτρίοις καὶ παρώργισαν κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν

26 Az õ több dolgai pedig és útjai, úgy az elsõk, mint utolsók, ímé meg vannak írva a Júda és az Izráel királyainak könyvében.

Now the rest of his acts and all his ways, first and last, are recorded in the book of the kings of Judah and Israel.

καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι αὐτοῦ καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ αἱ πρῶται καὶ αἱ ἔσχαται ἰδοὺ γεγραμμέναι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων ιουδα καὶ ισραηλ

27 Meghala pedig Akház az õ atyáival, és eltemeték õt Jeruzsálem városában; mert nem vivék õt az Izráel királyainak sírjába. És uralkodék az õ fia, Ezékiás, õ helyette.

And Ahaz went to rest with his fathers, and they put his body into the earth in Jerusalem; but they did not put him in the resting-place of the kings of Israel: and Hezekiah his son became king in his place.

καὶ ἐκοιμήθη αχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυιδ ὅτι οὐκ εἰσήνεγκαν αὐτὸν εἰς τοὺς τάφους τῶν βασιλέων ισραηλ καὶ ἐβασίλευσεν εζεκιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ ' αὐτοῦ

1 Ezékiás huszonöt esztendõs korában kezdett uralkodni, és uralkodék huszonkilencz esztendeig Jeruzsálemben; az õ anyjának neve vala Abija, a Zakariás leánya.

Hezekiah became king when he was twenty-five years old; and he was king in Jerusalem for twenty-nine years; and his mother's name was Abijah, the daughter of Zechariah.

καὶ εζεκιας ἐβασίλευσεν ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν καὶ εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ αββα θυγάτηρ ζαχαρια

2 És kedves dolgot cselekedék az Úr elõtt, mind a szerint, a mint Dávid, az õ atyja is cselekedett vala.

He did what was right in the eyes of the Lord, as his father David had done.

καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ

3 És az õ királyságának elsõ esztendejében, az elsõ hónapban kinyitá az Úr házának ajtait, és azokat megújíttatá.

In the first year of his rule, in the first month, opening the doors of the Lord's house, he made them strong.

καὶ ἐγένετο ὡς ἔστη ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἀνέῳξεν τὰς θύρας οἴκου κυρίου καὶ ἐπεσκεύασεν αὐτάς

4 És egybehivatá a papokat és a Lévitákat, és összegyûjté õket a napkelet felõl való utczában;

And he sent for the priests and the Levites, and got them together in the wide place on the east side,

καὶ εἰσήγαγεν τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευίτας καὶ κατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς

5 És monda nékik: Hallgassatok meg engem Léviták! Most szenteljétek meg magatokat, az Úrnak, atyáitok Istenének házát is szenteljétek meg, és hordjatok ki minden tisztátalanságot a szent helyrõl;

And said to them, Give ear to me, O Levites: now make yourselves holy, and make holy the house of the Lord, the God of your fathers, and take away everything unclean from the holy place.

καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἀκούσατε οἱ λευῖται νῦν ἁγνίσθητε καὶ ἁγνίσατε τὸν οἶκον κυρίου θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ ἐκβάλετε τὴν ἀκαθαρσίαν ἐκ τῶν ἁγίων

6 Mert vétkeztek a mi atyáink, és az Úr elõtt, a mi Istenünk elõtt gonoszul cselekedének, és elhagyták õt, az Úr sátorától elfordították arczukat, hátat fordítván annak.
For our fathers have done evil, sinning in the eyes of the Lord our God, and have given him up, turning away their faces from the house of the Lord, and turning their backs on him.
ὅτι ἀπέστησαν οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου καὶ ἐγκατέλιπαν αὐτὸν καὶ ἀπέστρεψαν τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῆς σκηνῆς κυρίου καὶ ἔδωκαν αὐχένα

7 A tornácz ajtait is bezárták, a szövétnekeket eloltották, és füstölõszert nem füstölögtettek és égõáldozatot nem áldoztak az Izráel Istenének a szent helyen.
The doors of his house have been shut and the lights put out; no perfumes have been burned or offerings made to the God of Israel in his holy place.
καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύρας τοῦ ναοῦ καὶ ἔσβεσαν τοὺς λύχνους καὶ θυμίαμα οὐκ ἐθυμίασαν καὶ ὁλοκαυτώματα οὐ προσήνεγκαν ἐν τῷ ἁγίῳ θεῷ ισραηλ

8 És ezért volt az Úrnak haragja Júdán és Jeruzsálemen, és adta volt õket rabságra és pusztulásra és kigunyoltatásra, a mint ti magatok is látjátok.
And so the wrath of the Lord has come on Judah and Jerusalem, and he has given them up to be a cause of fear and wonder and shame, as your eyes have seen.
καὶ ὠργίσθη ὀργῇ κύριος ἐπὶ τὸν ιουδαν καὶ ἐπὶ τὴν ιερουσαλημ καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς ἔκστασιν καὶ εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς συρισμόν ὡς ὑμεῖς ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν

9 És ímé a mi atyáink fegyver által hullottak el, fiaink, leányaink és feleségeink fogságba vitettek e dolog miatt.
For see, our fathers have been put to death with the sword, and our sons and daughters and wives have been taken away prisoners because of this.
καὶ ἰδοὺ πεπλήγασιν οἱ πατέρες ὑμῶν μαχαίρᾳ καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῇ οὐκ αὐτῶν ὃ καὶ νῦν ἐστιν

10 Most [azért] elvégeztem magamban, hogy az Úrral, Izráel Istenével szövetséget szerzek, hogy haragját tõlünk elfordítsa.
Now it is my purpose to make an agreement with the Lord, the God of Israel, so that the heat of his wrath may be turned away from us.
ἐπὶ τούτοις νῦν ἐστιν ἐπὶ καρδίας διαθέσθαι διαθήκην κυρίου θεοῦ ισραηλ καὶ ἀποστρέψει τὴν ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν

11 Fiaim, most ne tévelyegjetek; mert az Úr választott titeket, hogy õ elõtte állván, néki szolgáljatok; hogy szolgái legyetek néki és jóillatot szerezzetek.
My sons, take care now: for you have been marked out by the Lord to come before him and to be his servants, burning offerings to him.
καὶ νῦν μὴ διαλίπητε ὅτι ἐν ὑμῖν ᾑρέτικεν κύριος στῆναι ἐναντίον αὐτοῦ λειτουργεῖν καὶ εἶναι αὐτῷ λειτουργοῦντας καὶ θυμιῶντας

12 Felkelének azért a Léviták: Máhát az Amásai fia, Jóel az Azárja fia, a kik Kéhátiták valának; a Mérári fiai közül pedig Kis az Abdi fia, és Azária a Jéhalélel fia, és a Gersoniták közül Joah a Zimma fia, és Éden a Joah fia;
Then the Levites took their places; Mahath, the son of Amasai, and Joel, the son of Azariah, among the Kohathites; and of the sons of Merari, Kish, the son of Abdi, and Azariah, the son of Jehallelel; and of the Gershonites, Joah, the son of Zimmah, and Eden, the son of Joah;
καὶ ἀνέστησαν οἱ λευῖται μααθ ὁ τοῦ αμασι καὶ ιωηλ ὁ τοῦ αζαριου ἐκ τῶν υἱῶν καα θ καὶ ἐκ τῶν υἱῶν μεραρι κις ὁ τοῦ αβδι καὶ αζαριας ὁ τοῦ ιαλλεληλ καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν γεδσ ωνι ιωα ὁ τοῦ ζεμμαθ καὶ ιωδαν ὁ τοῦ ιωαχα

13 Az Elisáfán fiai közül Simri és Jéhiel; az Asáf fiai közül Zakariás és Mattánia;
And of the sons of Elizaphan, Shimri and Jeuel; and of the sons of Asaph, Zechariah and Mattaniah;
καὶ τῶν υἱῶν ελισαφαν σαμβρι καὶ ιηλ καὶ τῶν υἱῶν ασαφ ζαχαριας καὶ μαθθανιας

14 A Hemán fiai közül Jéhiel és Simei; a Jédutun fiai közül Semája és Uzziel.
And of the sons of Heman, Jehuel and Shimei; and of the sons of Jeduthun, Shemaiah and Uzziel.
καὶ τῶν υἱῶν αιμαν ιηλ καὶ σεμεϊ καὶ τῶν υἱῶν ιδιθων σαμαιας καὶ οζιηλ

15 Összegyûjték az õ atyjokfiait, és megszentelék magokat, és bemenének a király parancsolatjából az Úrnak beszédei szerint, az Úr házának megtisztítására.
And they got their brothers together and made themselves holy, and went in, as the king had said by the word of the Lord, to make the house of the Lord clean.
καὶ συνήγαγον τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν καὶ ἡγνίσθησαν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως διὰ προστάγματος κυρίου καθαρίσαι τὸν οἶκον κυρίου

16 És bemenének a papok az Úr házának belsõ részébe, hogy azt megtisztítsák; kihordának [belõle] minden tisztátalanságot, a melyet az Úr templomában találának, az Úr házának pitvarába; és a Léviták felszedék, hogy onnan kihordják a Kidron patakába.
And the priests went into the inner part of the house of the Lord to make it clean, and everything unclean which was to be seen in the Temple of the Lord they took out into the outer square of the Lord's house, and the Levites got it together and took it away to the stream Kidron.
καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς ἔσω εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἁγνίσαι καὶ ἐξέβαλον πᾶσαν τὴν ἀκαθαρσίαν τὴν εὑρεθεῖσαν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου καὶ ἐδέξαντο οἱ λευῖται ἐκβαλεῖν εἰς τὸν χειμάρρουν κεδρων ἔξω

17 Elkezdék pedig a megszentelést az elsõ hónap elsõ napján, és a hónap nyolczadik napján bemenének az Úr házának tornáczába, és megszentelék az Úr házát nyolcz napon át, úgy hogy az elsõ hónap tizenhatodik napján végezték be.

On the first day of the first month the work of making the house holy was started, and on the eighth day they came to the covered way of the Lord; in eight days they made the Lord's house holy, and on the sixteenth day of the first month the work was done.

καὶ ἤρξαντο τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ νουμηνίᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἁγνίσαι καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ τοῦ μηνὸς εἰσῆλθαν εἰς τὸν ναὸν κυρίου καὶ ἥγνισαν τὸν οἶκον κυρίου ἐν ἡμέρ αις ὀκτὼ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου συνετέλεσαν

18 És akkor bemenének Ezékiás királyhoz, és mondának: Megtisztítottuk mindenestõl az Úr házát, az égõáldozat oltárát is, minden hozzá tartozó edényekkel egybe, a szent asztalt is, minden szerszámaival;

Then they went in to King Hezekiah and said, We have made all the house of the Lord clean, as well as the altar of burned offerings with all its vessels, and the table for the holy bread, with all its vessels.

καὶ εἰσῆλθαν ἔσω πρὸς εζεκιαν τὸν βασιλέα καὶ εἶπαν ἡγνίσαμεν πάντα τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέ σεως καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς

19 Minden egyéb eszközöket is, a melyeket Akház király az õ királysága alatt megszentségtelenített, mikor [Isten ellen] vétkezett vala, helyreállítottunk és megszenteltünk, és ímé mind az Úr oltára elõtt vannak.

And all the vessels which were turned out by King Ahaz in his sin while he was king, we have put in order and made holy, and now they are in their places before the altar of the Lord.

καὶ πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐμίανεν αχαζ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν τῇ ἀποστασίᾳ αὐτοῦ ἡτοιμάκαμεν καὶ ἡγνίκαμεν ἰδοὺ ἐστιν ἐναντίον τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου

20 Reggel azért felkele Ezékiás király, és összegyûjté a város fejedelmeit, és felméne az Úr házába.

Then Hezekiah the king got up early, and got together the great men of the town, and went up to the house of the Lord.

καὶ ὤρθρισεν εζεκιας ὁ βασιλεὺς καὶ συνήγαγεν τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου

21 És vivének fel hét tulkot és hét kost, hét bárányt és hét bakot bûnért való áldozatra az országért, a szent hajlékért és Júdáért, és megparancsolá az Áron fiainak, a papoknak, hogy megáldozzák az Úr oltárán.

And they took with them seven oxen and seven male sheep and seven lambs and seven he-goats as a sin-offering for the kingdom and for the holy house and for Judah. And he gave orders to the sons of Aaron, the priests, that these were to be offered on the altar of the Lord.

καὶ ἀνήνεγκεν μόσχους ἑπτά κριοὺς ἑπτά ἀμνοὺς ἑπτά χιμάρους αἰγῶν ἑπτὰ περὶ ἁμαρτίας περὶ τῆς βασιλείας καὶ περὶ τῶν ἁγίων καὶ περὶ ισραηλ καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς ααρων το ῖς ἱερεῦσιν ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου

22 Megölék azért a tulkokat, és a papok azoknak véröket vévén, elhinték az oltárra; hasonlatosképen megölvén a kosokat, elhinték azoknak véröket az oltárra; a bárányokat is megölvén, azoknak vérét az oltárra hinték.

So they put the oxen to death and their blood was given to the priests to be drained out against the altar; then they put the male sheep to death, draining out their blood against the altar, and they put the lambs to death, draining out their blood against the altar.

καὶ ἔθυσαν τοὺς μόσχους καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα καὶ προσέχεον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἔθυσαν τοὺς κριούς καὶ προσέχεον τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἔθυσαν τοὺς ἀμνούς καὶ περιέχεον τὸ αἷμα τῷ θυσιαστηρίῳ

23 Azután elõhozák a bûnért való bakokat a király és a gyülekezet elé, és kezöket rájok tevék.

Then they took the he-goats for the sin-offering, placing them before the king and the meeting of the people, and they put their hands on them:

καὶ προσήγαγον τοὺς χιμάρους τοὺς περὶ ἁμαρτίας ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπ' αὐτούς

24 Minekutána a papok azokat megölték, bûnért való áldozást végeztek a vérökkel az oltáron, az egész Izráel megtisztulására; mert az egész Izráelért parancsolta vala a király az égõáldozatot és a bûnért való áldozatot.

And the priests put them to death, and made a sin-offering with their blood on the altar, to take away the sin of all Israel: for the king gave orders that the burned offering and the sin-offering were for all Israel.

καὶ ἔθυσαν αὐτοὺς οἱ ἱερεῖς καὶ ἐξιλάσαντο τὸ αἷμα αὐτῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐξιλάσαντο περὶ παντὸς ισραηλ ὅτι περὶ παντὸς ισραηλ εἶπεν ὁ βασιλεύς ἡ ὁλοκαύτωσις κα ὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας

25 És beállítá a Lévitákat az Úr házába czimbalmokkal, lantokkal és cziterákkal Dávidnak és Gádnak a király prófétájának, és Nátán prófétának parancsolatja szerint; mert az Úrtól volt a parancs az õ prófétái által.

Then he put the Levites in their places in the house of the Lord, with brass and corded instruments of music as ordered by David and Gad, the king's seer, and Nathan the prophet: for the order was the Lord's, given by his prophets.

καὶ ἔστησεν τοὺς λευίτας ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις κατὰ τὴν ἐντολὴν δαυιδ τοῦ βασιλέως καὶ γαδ τοῦ ὁρῶντος τῷ βασιλεῖ καὶ ναθαν τοῦ προφήτου ὅτι δι' ἐντολῆς κυρίου τὸ πρόσταγμα ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν

26 Elõállának azért a Léviták a Dávid [zengõ]szerszámaival; a papok is a trombitákkal.

So the Levites took their places with David's instruments, and the priests with their horns.

καὶ ἔστησαν οἱ λευῖται ἐν ὀργάνοις δαυιδ καὶ οἱ ἱερεῖς ταῖς σάλπιγξιν

27 És megparancsolá Ezékiás, hogy egészen égõáldozatot áldozzanak az oltáron. És mikor megkezdõdött az áldozás ugyanakkor megkezdõdött az Úrnak éneke is és a trombiták [harsonája] Dávidnak az Izráel királyának szerszámaival.

And Hezekiah gave the word for the burned offering to be offered on the altar. And when the burned offering was started, then the song of the Lord was started, with the blowing of horns and with all the instruments of David, king of Israel.

καὶ εἶπεν εζεκιας ἀνενέγκαι τὴν ὁλοκαύτωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀναφέρειν τὴν ὁλοκαύτωσιν ἤρξαντο ᾄδειν κυρίῳ καὶ αἱ σάλπιγγες πρὸς τὰ ὄργανα δαυιδ βασιλέως ισραηλ

28 És az egész gyülekezet leborula, az énekesek énekelének, és a trombitások trombitálának mindaddig, míg az egészen égõáldozatnak vége lõn.

And all the people gave worship, to the sound of songs and the blowing of horns; and this went on till the burned offering was ended.

καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία προσεκύνει καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ ᾄδοντες καὶ αἱ σάλπιγγες σαλπίζουσαι ἕως οὗ συνετελέσθη ἡ ὁλοκαύτωσις

29 És a mikor elvégezték az áldozatokat, a király és mindnyájan a vele valók leborulván [arczczal,] imádkozának.

And at the end of the offering, the king and all who were present with him gave worship with bent heads.

καὶ ὡς συνετέλεσαν ἀναφέροντες ἔκαμψεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ εὑρεθέντες καὶ προσεκύνησαν

30 És megparancsolá Ezékiás király és a fejedelmek a Lévitáknak, hogy az Urat dícsérjék a Dávid és az Asáf próféta dicséreteivel; a kik, mikor nagy örömmel dícsérték [az Urat], meghajoltak és leborulának.

Then King Hezekiah and the captains gave orders to the Levites to give praise to God in the words of David and Asaph the seer. And they made songs of praise with joy, and with bent heads gave worship.

καὶ εἶπεν εζεκιας ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τοῖς λευίταις ὑμνεῖν τὸν κύριον ἐν λόγοις δαυιδ καὶ ασαφ τοῦ προφήτου καὶ ὕμνουν ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἔπεσον καὶ προσεκύνησαν

31 Azután szóla és monda Ezékiás: Most már felavattátok magatokat az Úrnak, azért jõjjetek, és hozzatok áldozatokat és dícsérõ áldozatokat az Úr házában. És az egész gyülekezet hoza áldozatokat és dícsérõ áldozatokat, és mindaz a kit a szíve indított, egészen égõáldozatot.

Then Hezekiah made answer and said, Now that you have given yourselves to the Lord, come near and take offerings and praise-offerings into the house of the Lord. So all the people took in offerings and praise-offerings: and those whose hearts were moved, took in burned offerings.

καὶ ἀπεκρίθη εζεκιας καὶ εἶπεν νῦν ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν κυρίῳ προσαγάγετε καὶ φέρετε θυσίας καὶ αἰνέσεως εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία θυσίας καὶ αἰνέσεως εἰς οἶκον κυρίου καὶ πᾶς πρόθυμος τῇ καρδίᾳ ὁλοκαυτώσεις

32 És az égõáldozatra való barmok száma, a melyeket a gyülekezet hozott vala, [ez volt:] hetven tulok, száz kos, kétszáz bárány. Mindezek egészen égõáldozatul valának az Úrnak.

The number of burned offerings which the people took in was seventy oxen, a hundred male sheep, and two hundred lambs: all these were for burned offerings to the Lord.

καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῆς ὁλοκαυτώσεως ἧς ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία μόσχοι ἑβδομήκοντα κριοὶ ἑκατόν ἀμνοὶ διακόσιοι εἰς ὁλοκαύτωσιν κυρίῳ πάντα ταῦτα

33 Azonkivül szenteltek az [Úrnak] hatszáz tulkot és háromezer juhot.

And the holy things were six hundred oxen and three thousand sheep.

καὶ οἱ ἡγιασμένοι μόσχοι ἑξακόσιοι πρόβατα τρισχίλια

34 De mivel a papok kevesen valának, és nem győzték az áldozatokat mind megnyúzni, ezért az õ atyjokfiai, a Léviták segítségökre valának nékik mindaddig, míg azt a munkát elvégezék, és míg a többi papok magokat megszentelék; mert a Léviták igazabb szívûek valának a magok megszentelésében, mint a papok.

There were not enough priests for the work of cutting up all the burned offerings; so their brothers the Levites gave them help till the work was done and the priests had made themselves holy: for the Levites were more upright in heart to make themselves holy than the priests.

ἀλλ' ἢ οἱ ἱερεῖς ὀλίγοι ἦσαν καὶ οὐκ ἐδύναντο δεῖραι τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ ἀντελάβοντο αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ λευῖται ἕως οὗ συνετελέσθη τὸ ἔργον καὶ ἕως οὗ ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς ὅτι οἱ λευῖται προθύμως ἡγνίσθησαν παρὰ τοὺς ἱερεῖς

35 Az egészen égõáldozat is igen sok volt a hálaáldozatok kövérivel és az egészen égõáldozatokhoz való italáldozatokkal; és ekképen helyreállíttatott az Úr házának szolgálata.

And there was a great amount of burned offerings, with the fat of the peace-offerings and the drink offerings for every burned offering. So the work of the Lord's house was put in order.

καὶ ἡ ὁλοκαύτωσις πολλὴ ἐν τοῖς στέασιν τῆς τελειώσεως τοῦ σωτηρίου καὶ τῶν σπονδῶν τῆς ὁλοκαυτώσεως καὶ κατωρθώθη τὸ ἔργον ἐν οἴκῳ κυρίου

36 Örvendeze azért Ezékiás és [õ vele] az egész gyülekezet, hogy az Isten erre hajlandóvá tette a népet; mert hirtelen történt ez a dolog.

And Hezekiah and all the people were full of joy, because God had made the people ready: for the thing was done suddenly.

καὶ ηὐφράνθη εζεκιας καὶ πᾶς ὁ λαὸς διὰ τὸ ἡτοιμακέναι τὸν θεὸν τῷ λαῷ ὅτι ἐξάπινα ἐγένετο ὁ λόγος

1 És külde Ezékiás az egész Izráelhez és Júdához, sõt Efraimnak és Manassénak is íra leveleket, hogy jönnének el az Úr házához Jeruzsálembe, hogy megtartanák a páskhát az Úrnak, Izráel Istenének.

Then Hezekiah sent word to all Israel and Judah, and sent letters to Ephraim and Manasseh, requesting them to come to the house of the Lord at Jerusalem, to keep the Passover to the Lord, the God of Israel.

καὶ ἀπέστειλεν εζεκιας ἐπὶ πάντα ισραηλ καὶ ιουδαν καὶ ἐπιστολὰς ἔγραψεν ἐπὶ τὸν εφραιμ καὶ μανασση ἐλθεῖν εἰς οἶκον κυρίου εἰς ιερουσαλημ ποιῆσαι τὸ φασεκ τῷ κυρίῳ θε ῷ ισραηλ

2 És tanácsot tarta a király és fejedelmei s az egész gyülekezet Jeruzsálemben, hogy a második hónapban tartsák meg a páskhát.

For the king, after discussion with his chiefs and all the body of the people in Jerusalem, had made a decision to keep the Passover in the second month.

καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία ἡ ἐν ιερουσαλημ ποιῆσαι τὸ φασεκ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ

3 Mert azt akkor nem tarthatták meg, mert a papok nem szentelhették meg magokat kellõ számban, s a nép sem gyûlt vala össze Jeruzsálemben.

It was not possible to keep it at that time, because not enough priests had made themselves holy, and the people had not come together in Jerusalem.

οὐ γὰρ ἠδυνάσθησαν αὐτὸ ποιῆσαι ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅτι οἱ ἱερεῖς οὐχ ἡγνίσθησαν ἱκανοί καὶ ὁ λαὸς οὐ συνήχθη εἰς ιερουσαλημ

4 És e dolog igen tetszék mind a királynak, mind az egész gyülekezetnek.

And the thing was right in the eyes of the king and all the people.

καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐναντίον τῆς ἐκκλησίας

5 Elhatározták tehát, hogy kihirdetik egész Izráelben Beersebától fogva Dánig, hogy jõjjenek Jeruzsálembe páskhát szentelni az Úrnak, Izráel Istenének, mert már régóta nem tartották meg úgy, a mint megiratott.

So it was ordered that word was to be sent out through all Israel, from Beer-sheba to Dan, that they were to come to keep the Passover to the Lord, the God of Israel, at Jerusalem: because they had not kept it in great numbers in agreement with the law.

καὶ ἔστησαν λόγον διελθεῖν κήρυγμα ἐν παντὶ ισραηλ ἀπὸ βηρσαβεε ἕως δαν ἐλθόντας ποιῆσαι τὸ φασεκ κυρίῳ θεῷ ισραηλ ἐν ιερουσαλημ ὅτι πλῆθος οὐκ ἐποίησεν κατὰ τὴν γρ αφήν

6 Elmenének azért a híradók a király levelével és a fejedelmekével az egész Izráelhez és Júdához, és a király parancsolatjából ezt mondják vala: Izráel fiai! térjetek meg az Úrhoz, Ábrahámnak, Izsáknak és Izráelnek Istenéhez s õ is megtér a maradékhoz, mely megmaradt még köztetek az Assiriabeli királyok kezétõl.

So runners went with letters from the king and his chiefs through all Israel and Judah, by the order of the king, saying, O children of Israel, come back again to the Lord, the God of Abraham, Isaac, and Israel, so that he may come again to that small band of you which has been kept safe out of the hands of the kings of Assyria.

καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρέχοντες σὺν ταῖς ἐπιστολαῖς παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων εἰς πάντα ισραηλ καὶ ιουδαν κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως λέγοντες υἱοὶ ισραηλ ἐ πιστρέψατε πρὸς θεὸν αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ισραηλ καὶ ἐπιστρέψει τοὺς ἀνασεσῳσμένους τοὺς καταλειφθέντας ἀπὸ χειρὸς βασιλέως ασσουρ

7 És ne legyetek olyanok, mint a ti atyáitok és atyátokfiai, a kik vétkeztek volt az Úr ellen, atyáik Istene ellen és elpusztította õket, a mint ti magatok látjátok.
Do not be like your fathers and your brothers, who were sinners against the Lord, the God of their fathers, so that he made them a cause of fear, as you see.
καὶ μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν οἳ ἀπέστησαν ἀπὸ κυρίου θεοῦ πατέρων αὐτῶν καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς ἐρήμωσιν καθὼς ὑμεῖς ὁρᾶτε

8 Most azért meg ne keményítsétek nyakatokat, mint a ti atyáitok; adjatok kezet az Úrnak, és bemenvén az õ szent helyébe, a melyet megszentelt örökké, szolgáljatok az Úrnak, a ti Istenteknek, és elfordul rólatok haragja.
Now do not be hard-hearted, as your fathers were; but give yourselves to the Lord, and come into his holy place, which he has made his for ever, and be the servants of the Lord your God, so that the heat of his wrath may be turned away from you.
καὶ νῦν μὴ σκληρύνητε τοὺς τραχήλους ὑμῶν δότε δόξαν κυρίῳ τῷ θεῷ καὶ εἰσέλθατε εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ ὃ ἡγίασεν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ δουλεύσατε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν καὶ ἀποστρέψει ἀφ' ὑμῶν θυμὸν ὀργῆς

9 Mert hogy ha ti megtéréndetek az Úrhoz, a ti atyátokfiai és fiaitok kegyelmet találnak azoknál a kik õket fogságba vitték, és megtérnek erre a földre, mert irgalmas és kegyelmes az Úr, a ti Istentek, és nem fordítja el orczáját tõletek, ha õ hozzá megtéréndetek.
For if you come back to the Lord, those who took away your brothers and your children will have pity on them, and let them come back to this land: for the Lord your God is full of grace and mercy, and his face will not be turned away from you if you come back to him.
ὅτι ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ὑμᾶς πρὸς κύριον οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἔσονται ἐν οἰκτιρμοῖς ἔναντι πάντων τῶν αἰχμαλωτισάντων αὐτούς καὶ ἀποστρέψει εἰς τὴν γῆν ταύ την ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν ἐὰν ἐπιστρέψωμεν πρὸς αὐτόν

10 Mikor pedig a híradók városról-városra menének az Efraim és a Manasse földén, mind Zebulonig, nevetik és csúfolják vala õket;
So the runners went from town to town through all the country of Ephraim and Manasseh as far as Zebulun: but they were laughed at and made sport of.
καὶ ἦσαν οἱ τρέχοντες διαπορευόμενοι πόλιν ἐκ πόλεως ἐν τῷ ὄρει εφραιμ καὶ μανασση καὶ ἕως ζαβουλων καὶ ἐγένοντο ὡς καταγελῶντες αὐτῶν καὶ καταμωκώμενοι

11 Mindazáltal némelyek az Áser, Manasse és a Zebulon nemzetségébõl megalázák magokat, és eljövének Jeruzsálembe.
However, some of Asher and Manasseh and Zebulun put away their pride and came to Jerusalem.
ἀλλὰ ἄνθρωποι ασηρ καὶ ἀπὸ μανασση καὶ ἀπὸ ζαβουλων ἐνετράπησαν καὶ ἦλθον εἰς ιερουσαλημ

12 Júdában is ezt cselekedé az Istennek keze, adván beléjök egy akaratot, hogy engednének a király parancsolatjának és a fejedelmekének az Úr beszéde szerint.
And in Judah the power of God gave them one heart to do the orders of the king and the captains, which were taken as the word of the Lord.
καὶ ἐν ιουδα ἐγένετο χεὶρ κυρίου δοῦναι αὐτοῖς καρδίαν μίαν ἐλθεῖν τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων ἐν λόγῳ κυρίου

13 Sok nép gyûle azért Jeruzsálembe, hogy a kovásztalan kenyerek ünnepét megtartsák a második hónapban; igen nagy gyülekezet vala.
So a very great number of people came together at Jerusalem to keep the feast of unleavened bread in the second month.
καὶ συνήχθησαν εἰς ιερουσαλημ λαὸς πολὺς τοῦ ποιῆσαι τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα

14 És felkelének, és elronták az oltárokat, a melyek Jeruzsálemben valának, és a füstölõ oltárokat is mind elronták, és a Kidron patakába hányták.
And they got to work and took away all the altars in Jerusalem, and they put all the vessels for burning perfumes into the stream Kidron.
καὶ ἀνέστησαν καὶ καθεῖλαν τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐν ιερουσαλημ καὶ πάντα ἐν οἷς ἐθυμιῶσαν τοῖς ψευδέσιν κατέσπασαν καὶ ἔρριψαν εἰς τὸν χειμάρρουν κεδρων

15 És megölék a páskha[bárányt] a második hónap tizennegyedik napján; s a papok és Léviták megszégyenlék és megszentelék magokat, és égõáldozatokat vittek az Úr házába;
Then on the fourteenth day of the second month they put the Passover lambs to death: and the priests and the Levites were shamed, and made themselves holy and took burned offerings into the house of the Lord.
καὶ ἔθυσαν τὸ φασεκ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται ἐνετράπησαν καὶ ἡγνίσθησαν καὶ εἰσήνεγκαν ὁλοκαυτώματα εἰς οἶκον κυρίου

16 És kiki álla az õ helyére az õ szokások szerint és Mózesnek az Isten emberének törvénye szerint, és a papok hintik vala a vért a Léviták kezébõl.
And they took their places in their right order, as it was ordered in the law of Moses, the man of God: the priests draining out on the altar the blood given them by the Levites.
καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτῶν κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν κατὰ τὴν ἐντολὴν μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ οἱ ἱερεῖς ἐδέχοντο τὰ αἵματα ἐκ χειρὸς τῶν λευιτῶν

17 Minthogy pedig igen sokan valának a gyülekezetben, a kik magokat meg nem szentelték vala, ezért a Léviták a páskha[bárány] megölésével foglalkozának azokért, a kik tisztátalanok voltak, hogy megszenteljék az Úrnak;

For there were still a number of the people there who had not made themselves holy: so the Levites had to put Passover lambs to death for those who were not clean, to make them holy to the Lord.

ὅτι πλῆθος τῆς ἐκκλησίας οὐχ ἡγνίσθη καὶ οἱ λευῖται ἦσαν τοῦ θύειν τὸ φασεκ παντὶ τῷ μὴ δυναμένῳ ἁγνισθῆναι τῷ κυρίῳ

18 Mert a népnek nagy része, sokan az Efraim, Manasse, Izsakhár és Zebulon [nemzetségébõl,] nem szentelték meg magokat, mindazáltal megevék a páskha[bárányt,] nem úgy, a mint megiratott; de könyörge Ezékiás érettök, mondván: A kegyes Úr tisztítsa meg azt;

For a great number of the people from Ephraim and Manasseh, Issachar and Zebulun, had not made themselves clean, but they took the Passover meal, though not in the right way. For Hezekiah had made prayer for them, saying, May the good Lord have mercy on everyone

ὅτι τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ ἀπὸ εφραιμ καὶ μανασση καὶ ισσαχαρ καὶ ζαβουλων οὐχ ἡγνίσθησαν ἀλλὰ ἔφαγον τὸ φασεκ παρὰ τὴν γραφήν καὶ προσηύξατο εζεκιας περὶ αὐτῶν λέγ ων κύριος ὁ ἀγαθὸς ἐξιλασάσθω ὑπὲρ

19 Mindenkit, a ki szívét elkészítette, hogy keresse az Istent, az Urat, az õ atyái Istenét, ha nem a szentségnek tisztasága szerint is.

Who, with all his heart, is turned to God the Lord, the God of his fathers, even if he has not been made clean after the rules of the holy place.

πάσης καρδίας κατευθυνούσης ἐκζητῆσαι κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ οὐ κατὰ τὴν ἁγνείαν τῶν ἁγίων

20 És meghallgatá az Úr Ezékiást, és a népnek megkegyelmeze.

And the Lord gave ear to Hezekiah, and made the people well.

καὶ ἐπήκουσεν κύριος τῷ εζεκια καὶ ἰάσατο τὸν λαόν

21 Megtartották tehát az Izráel fiai, a kik Jeruzsálemben találtatának, a kovásztalan kenyerek ünnepét hét napon át nagy örömmel, és dícsérik vala az Urat minden nap a Léviták és a papok, az Úr erejét éneklõ szerszámokkal.

So the children of Israel who were present in Jerusalem kept the feast of unleavened bread for seven days with great joy: and the Levites and the priests gave praise to the Lord day by day, making melody to the Lord with loud instruments.

καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ οἱ εὑρεθέντες ἐν ιερουσαλημ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ καὶ καθυμνοῦντες τῷ κυρίῳ ἡμέραν καθ' ἡμέραν καὶ οἱ ἱερ εῖς καὶ οἱ λευῖται ἐν ὀργάνοις τῷ κυρίῳ

22 És kegyesen beszéle Ezékiás minden Lévitával, a kik értelmesek és jóindulattal valának az Úr iránt. És ünnepi lakomát tartottak hét napon át, áldozván hálaadó-áldozatokkal, és dícsérvén az Urat, atyáik Istenét.

And Hezekiah said kind words to the Levites who were expert in the ordering of the worship of the Lord: so they kept the feast for seven days, offering peace-offerings and praising the Lord, the God of their fathers.

καὶ ἐλάλησεν εζεκιας ἐπὶ πᾶσαν καρδίαν τῶν λευιτῶν καὶ τῶν συνιόντων σύνεσιν ἀγαθὴν τῷ κυρίῳ καὶ συνετέλεσαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας θύοντες θυσίας σωτη ρίου καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν

23 Tanácsot tarta pedig az egész gyülekezet, hogy még hét napig szentelne ünnepet; és így még hét napot töltöttek el vígasságban;

And by the desire of all the people, the feast went on for another seven days, and they kept the seven days with joy.

καὶ ἐβουλεύσατο ἡ ἐκκλησία ἅμα ποιῆσαι ἑπτὰ ἡμέρας ἄλλας καὶ ἐποίησαν ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ

24 Mert Ezékiás, a Júda királya ada a gyülekezetnek ezer tulkot és hétezer juhot, a fejedelmek is adának a gyülekezetnek ezer tulkot és tízezer juhot; és megszentelék magokat a papok elegen.

For Hezekiah, king of Judah, gave to the people for offerings, a thousand oxen and seven thousand sheep; and the rulers gave a thousand oxen and ten thousand sheep; and a great number of priests made themselves holy.

ὅτι εζεκιας ἀπήρξατο τῷ ιουδα τῇ ἐκκλησίᾳ μόσχους χιλίους καὶ ἑπτακισχίλια πρόβατα καὶ οἱ ἄρχοντες ἀπήρξαντο τῷ λαῷ μόσχους χιλίους καὶ πρόβατα δέκα χιλιάδας καὶ τὰ ἅγια τῶν ἱερέων εἰς πλῆθος

25 Nagy örömben vala azért az egész Júda gyülekezete, a papok és a Léviták és azoknak egész gyülekezete, a kik Izráelbõl oda mentek vala; mind az idegenek, a kik az Izráel földjérõl jöttek vala, mind a Júdában lakozók.

And all the people of Judah, with the priests and the Levites, and those who had come from Israel, and men from other lands who had come from Israel or who were living in Judah, were glad with great joy.

καὶ ηὐφράνθη πᾶσα ἡ ἐκκλησία οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία ιουδα καὶ οἱ εὑρεθέντες ἐξ ισραηλ καὶ οἱ προσήλυτοι οἱ ἐλθόντες ἀπὸ γῆς ισραηλ καὶ οἱ κατοικοῦν τες ἐν ιουδα

26 És volt nagy vígasság Jeruzsálemben; mert Salamonnak, az Izráel királyának, Dávid fiának idejétõl fogva nem volt ehez hasonló [ünnep] Jeruzsálemben.

So there was great joy in Jerusalem: for nothing like this had been seen in Jerusalem from the time of Solomon, the son of David, king of Israel.

καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη μεγάλη ἐν ιερουσαλημ ἀπὸ ἡμερῶν σαλωμων υἱοῦ δαυιδ βασιλέως ισραηλ οὐκ ἐγένετο τοιαύτη ἑορτὴ ἐν ιερουσαλημ

27 Ezek után felállának a papok [és] a Léviták, és megáldák a gyülekezetet; és meghallgatásra talált az õ szavok, és felhata az õ könyörgésök mennybe az [Isten] szentséges lakhelyébe.

Then the priests and the Levites gave the people a blessing: and the voice of their prayer went up to the holy place of God in heaven.

καὶ ἀνέστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται καὶ ηὐλόγησαν τὸν λαόν καὶ ἐπηκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν καὶ ἦλθεν ἡ προσευχὴ αὐτῶν εἰς τὸ κατοικητήριον τὸ ἅγιον αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν

1 A mint mindezeknek vége lõn: kiméne az egész Izráel, a kik Júdának városaiban találtatának, s a bálványokat széttörték, az Aserákat kivagdalák, s leronták a magaslatokat és oltárokat egész Júdában, Benjáminban, Efraimban és Manasseban, mígnem befejezték; azután visszatérének az Izráel fiai mind, kiki az õ örökségébe [és] városaiba.

Now when all this was over, all the men of Israel who were present went out into the towns of Judah, causing the stone pillars to be broken up and the wood pillars to be cut down, pulling down the high places and the altars in all Judah and Benjamin, as well as in Ephraim and Manasseh, till all were gone. Then all the children of Israel went back to their towns, every man to his property.

καὶ ὡς συνετελέσθη πάντα ταῦτα ἐξῆλθεν πᾶς ισραηλ οἱ εὑρεθέντες ἐν πόλεσιν ιουδα καὶ συνέτριψαν τὰς στήλας καὶ ἐξέκοψαν τὰ ἄλση καὶ κατέσπασαν τὰ ὑψηλὰ καὶ τοὺς βω μοὺς ἀπὸ πάσης τῆς ιουδαίας καὶ βενιαμιν καὶ ἐξ εφραιμ καὶ ἀπὸ μανασση ἕως εἰς τέλος καὶ ἐπέστρεψαν πᾶς ισραηλ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ εἰς τὰς πόλεις αὐτ ῶν

2 És helyreállítá Ezékiás a papok és Léviták osztályait csoportjaik szerint, kit-kit az õ szolgálata szerint, a papokat és a Lévitákat az égõáldozatokra és a hálaadó- áldozatokra, a szolgálatra, hálaadásra és dícséretre az Úr táborinak kapuiban.

Then Hezekiah put in order the divisions of the priests and Levites, every man in his division, in relation to his work, for the burned offerings and peace-offerings, and for the ordering of worship and for giving praise at the doors of the Lord's house.

καὶ ἔταξεν εζεκιας τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν καὶ τὰς ἐφημερίας ἑκάστου κατὰ τὴν ἑαυτοῦ λειτουργίαν τοῖς ἱερεῦσιν καὶ τοῖς λευίταις εἰς τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ εἰς τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου καὶ αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι καὶ λειτουργεῖν ἐν ταῖς πύλαις ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου κυρίου

3 És [rendelé] a király az õ jövedelmének egy részét az égõáldozatok számára, a reggeli és estvéli égõáldozatok, a szombatnapok, az újhold és az ünnepek égõáldozatai számára, a mint megiratott az Úr törvényében.

And he gave the king's part of his private property for the burned offerings, that is, for the morning and evening offerings, and the offerings for the Sabbath and the new moons and the regular feasts, as it is recorded in the law of the Lord.

καὶ μερὶς τοῦ βασιλέως ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ εἰς τὰς ὁλοκαυτώσεις τὴν πρωινὴν καὶ τὴν δειλινὴν καὶ ὁλοκαυτώσεις εἰς σάββατα καὶ εἰς τὰς νουμηνίας καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ νόμῳ κυρίου

4 Meghagyá a népnek is, Jeruzsálem lakosinak, hogy megadják a papok és a Léviták járandóságát, hogy az Úr törvényéhez [annál inkább] ragaszkodjanak.

In addition, he gave orders to the people of Jerusalem to give to the priests and Levites that part which was theirs by right, so that they might be strong in keeping the law of the Lord.

καὶ εἶπεν τῷ λαῷ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν ιερουσαλημ δοῦναι τὴν μερίδα τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν ὅπως κατισχύσωσιν ἐν τῇ λειτουργίᾳ οἴκου κυρίου

5 A mint ez intézkedés [híre] elterjedt: az Izráel fiai a búzának, a bornak és olajnak, a méznek és minden mezei termésnek zsengéjét bõséggel megadák; és mindenbõl a tizedet bõséggel meghozák.

And when the order was made public, straight away the children of Israel gave, in great amounts, the first-fruits of their grain and wine and oil and honey, and of the produce of their fields; and they took in a tenth part of everything, a great store.

καὶ ὡς προσέταξεν τὸν λόγον ἐπλεόνασαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἀπαρχὴν σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ μέλιτος καὶ πᾶν γένημα ἀγροῦ καὶ ἐπιδέκατα πάντα εἰς πλῆθος ἤνεγκαν

6 És az Izráel és Júda fiai, a kik lakoznak vala a Júda városaiban, õk is elhozák a barmokból és juhokból a tizedet, és annak tizedét, a mi az Úrnak, az õ Istenöknek szenteltetett, és rakásonként felhalmozák.

And the children of Israel and Judah, who were living in the towns of Judah came with the tenth part of their oxen and sheep, and a tenth of all the holy things which were to be given to the Lord their God, and put them in great masses.

οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν ιουδα καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν ἐπιδέκατα μόσχων καὶ προβάτων καὶ ἐπιδέκατα αἰγῶν καὶ ἡγίασαν τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν καὶ εἰσήνεγκαν καὶ ἔθηκαν σωροὺς σωρούς

7 A harmadik hónapban kezdék a rakásokat rakni, és a hetedik hónapban végezék el.

The first store of things was put down in the third month, and in the seventh month the masses were complete.

ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ἤρξαντο οἱ σωροὶ θεμελιοῦσθαι καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ συνετελέσθησαν

8 Oda menvén pedig Ezékiás és a fejedelmek, és látván a rakásokat: áldák az Urat és az õ népét, Izráelt.

And when Hezekiah and the rulers came and saw all the store of goods, they gave praise to the Lord and to his people Israel.

καὶ ἦλθεν εζεκιας καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ εἶδον τοὺς σωροὺς καὶ ηὐλόγησαν τὸν κύριον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ισραηλ

9 Megkérdé pedig Ezékiás a papokat és a Lévitákat a rakások felõl.

Then Hezekiah put questions to the priests and Levites about the store of goods.

καὶ ἐπυνθάνετο εζεκιας τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν ὑπὲρ τῶν σωρῶν

10 Kinek felelvén Azáriás, a fõpap, a Sádók nemzetségébõl való, monda: Mióta az Úr házába kezdék az ajándékokat hozni: eleget ettünk és sok meg is maradt belõle, mert az Úr megáldotta az õ népét; és ez a rakás, a mi megmaradt.

And Azariah, the chief priest, of the family of Zadok, said in answer, From the time when the people first came with their offerings into the house of the Lord, we have had food enough, and more than enough: for the blessing of the Lord is on his people; and there is this great store which has not been used.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν αζαριας ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων εἰς οἶκον σαδωκ καὶ εἶπεν ἐξ οὗ ἤρκται ἡ ἀπαρχὴ φέρεσθαι εἰς οἶκον κυρίου ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν καὶ κατελίπομεν ὅτι κύριος ηὐλόγησεν τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ κατελίπομεν ἔτι τὸ πλῆθος τοῦτο

11 És monda Ezékiás, hogy az Úr házában csináljanak tárházakat, és megcsinálák.

Then Hezekiah said that store-rooms were to be made ready in the house of the Lord; and this was done.

καὶ εἶπεν εζεκιας ἑτοιμάσαι παστοφόρια εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἡτοίμασαν

12 Behordák azért az ajándékokat, a tizedeket, és a mi megszenteltetett, nagy hûséggel, és ezeknek fõgondviselõje Konánia Lévita vala, a második pedig ennek atyjafia, Simei.

And in them they put all the offerings and the tenths and the holy things, keeping nothing back, and over them was Conaniah the Levite, with Shimei his brother second to him.

καὶ εἰσήνεγκαν ἐκεῖ τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰ ἐπιδέκατα ἐν πίστει καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπιστάτης χωνενιας ὁ λευίτης καὶ σεμεϊ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαδεχόμενος

13 Jéhiel pedig és Azáriás, Náhát, Asáel, Jérimot, Józabád, Eliel, Ismákia, Máhát és Benája, gondviselõk valának, Konániának és atyjafiának Simeinek keze alatt, Ezékiás királynak és Azáriásnak az Isten háza elõljárójának parancsolatából.

And Jehiel and Azaziah and Nahath and Asahel and Jerimoth and Jozabad and Eliel and Ismachiah and Mahath and Benaiah were overseers, under the directions of Conaniah and Shimei his brother, by the order of Hezekiah the king and Azariah, the ruler of the house of God.

καὶ ιιηλ καὶ οζαζιας καὶ ναεθ καὶ ασαηλ καὶ ιεριμωθ καὶ ιωζαβαθ καὶ ελιηλ καὶ σαμαχια καὶ μααθ καὶ βαναιας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καθεσταμένοι διὰ χωνενιου καὶ σεμεϊ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καθὼς προσέταξεν ὁ βασιλεὺς εζεκιας καὶ αζαριας ὁ ἡγούμενος οἴκου κυρίου

14 Kóré Lévita pedig, a Jemna fia, a ki ajtónálló vala napkelet felõl, az Isten számára tett önkéntes adományok gondviselõje volt, hogy kiadja az Úrnak és a szentek szentjének áldozatát.

And Kore, the son of Imnah the Levite, the keeper of the east door, had control of the offerings freely given to God, and the distribution of the offerings of the Lord and the most holy things.

καὶ κωρη ὁ τοῦ ιεμνα ὁ λευίτης ὁ πυλωρὸς κατὰ ἀνατολὰς ἐπὶ τῶν δομάτων δοῦναι τὰς ἀπαρχὰς κυρίῳ καὶ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων

15 Keze alatt valának: Eden, Minjámin, Jésua, Semája, Amária és Sekánia a papok városaiban, hogy hûségesen osztogassák a csapatok szerint az õ atyjokfiainak, úgy a nagynak, mint a kicsinynek,
And under him were Eden and Miniamin and Jeshua and Shemaiah and Amariah and Shecaniah, in the towns of the priests, who were made responsible for giving it to all their brothers, by divisions, to small and great:
διὰ χειρὸς οδομ καὶ βενιαμιν καὶ ιησοῦς καὶ σεμεϊ καὶ αμαριας καὶ σεχονιας διὰ χειρὸς τῶν ἱερέων ἐν πίστει δοῦναι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κατὰ τὰς ἐφημερίας κατὰ τὸν μέγαν κα ὶ τὸν μικρὸν

16 (Az õ nemzetségök férfiain kivül, a három esztendõs fiútól fogva feljebb) mindenkinek, a kinek bejárása vala az Úr házába a maga napján, a naponként való szolgálatra, rendtartásuk és csapatjaik szerint;
As well as to all the males, of three years old and over, listed by their families, who went into the house of the Lord to do what was needed day by day, for their special work with their divisions.
ἐκτὸς τῆς ἐπιγονῆς τῶν ἀρσενικῶν ἀπὸ τριετοῦς καὶ ἐπάνω παντὶ τῷ εἰσπορευομένῳ εἰς οἶκον κυρίου εἰς λόγον ἡμερῶν εἰς ἡμέραν εἰς λειτουργίαν ἐφημερίαις διατάξεως αὐτῶν

17 A papok nemzetségének családjaik szerint; a Lévitáknak is, a kik húsz esztendõsök és feljebb valók volnának, az õ rendtartások és csapatjaik szerint.
And the families of the priests were listed by their fathers' names, but the Levites, of twenty years old and over, were listed in relation to their work in their divisions;
οὗτος ὁ καταλοχισμὸς τῶν ἱερέων κατ' οἴκους πατριῶν καὶ οἱ λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἐν διατάξει

18 És azok családjának minden kisdeddel, feleségeikkel, fiaikkal, leányaikkal, s az egész gyülekezetnek; mert az õ hitök szerint szentelték vala magokat a szentségre;
And in the lists were all their little ones and their wives and their sons and daughters, through all the people: they made themselves holy in the positions which they were given.
ἐν καταλοχίαις ἐν πάσῃ ἐπιγονῇ υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων αὐτῶν εἰς πᾶν τὸ πλῆθος ὅτι ἐν πίστει ἥγνισαν τὸ ἅγιον

19 Az Áron fiainak is, a papoknak, az õ városaikhoz tartozó vidék környékén, minden városban [valának] névszerint megnevezett emberek, hogy kiadják a részét minden férfinak a papok közül, és minden nemzetségnek a Léviták között.
And as for the sons of Aaron, the priests, living in the country on the outskirts of their towns, every different town there were men, marked out by name, to give their part of the goods to all the males among the priests, and to all who were listed among the Levites.
τοῖς υἱοῖς ααρων τοῖς ἱερατεύουσιν καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει ἄνδρες οἳ ὠνομάσθησαν ἐν ὀνόματι δοῦναι μερίδα παντὶ ἀρσενικῷ ἐν τοῖς ἱερεῦσιν κα ὶ παντὶ καταριθμουμένῳ ἐν τοῖς λευίταις

20 És így cselekedék Ezékiás egész Júdában. A mi jó, igaz és helyes vala az Úr elõtt, az õ Istene elõtt, azt mûvelé.
This Hezekiah did through all Judah; he did what was good and right and true before the Lord his God.
καὶ ἐποίησεν οὕτως εζεκιας ἐν παντὶ ιουδα καὶ ἐποίησεν τὸ καλὸν καὶ τὸ εὐθὲς ἐναντίον τοῦ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ

21 És minden munkában, a melyet elkezdett az Isten házának szolgálatában, a törvényben és parancsolatban, keresvén az õ Istenét, teljes szívvel jár vala el, és ezért szerencsés vala.
And for everything he undertook, in connection with the work of the house of God and his law and orders, he got directions from God and did it with serious purpose; and things went well for him.
καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ ἐν ᾧ ἤρξατο ἐν ἐργασίᾳ ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν ἐξεζήτησεν τὸν θεὸν αὐτοῦ ἐξ ὅλης ψυχῆς αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν καὶ εὐοδώθη

1 Ezen dolgok és igazságos [cselekedetek] után eljöve Sénakhérib, az Assiriabeli király, és Júdába menvén, megszállá a megerõsített városokat, azt mondván, hogy elfoglalja azokat magának.
Now after these things and this true-hearted work, Sennacherib, king of Assyria, came into Judah, and put his army in position before the walled towns of Judah, designing to make his way into them by force.
καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἦλθεν σενναχηριμ βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ ἦλθεν ἐπὶ ιουδαν καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς τειχήρεις καὶ εἶπεν προκ αταλαβέσθαι αὐτάς

2 Mikor tehát Ezékiás látta, hogy Sénakhérib eljöve, és Jeruzsálemet meg akarná szállani:
And when Hezekiah saw that Sennacherib had come for the purpose of fighting against Jerusalem,
καὶ εἶδεν εζεκιας ὅτι ἥκει σενναχηριμ καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ πολεμῆσαι ἐπὶ ιερουσαλημ

3 Tanácsot tarta vezéreivel és vitézeivel, hogy a városon kivül való forrásokat betöltsék; és azok segítségére lõnek néki;
He took up with his rulers and men of war the question of stopping up the water-springs outside the town; and they gave him their support.
καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τῶν πρεσβυτέρων αὐτοῦ καὶ τῶν δυνατῶν ἐμφράξαι τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν ἃ ἦν ἔξω τῆς πόλεως καὶ συνεπίσχυσαν αὐτῷ

4 Mert összegyûlvén a sokaság, bedugának minden forrást és az ország közepén folyó patakot, mondván: Miért találjanak az assiriai királyok elegendõ vizet, ha eljõnek?!
So they got together a great number of people, and had all the water-springs and the stream flowing through the land stopped up, saying, Why let the kings of Assyria come and have much water?
καὶ συνήγαγεν λαὸν πολὺν καὶ ἐνέφραξεν τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν καὶ τὸν ποταμὸν τὸν διορίζοντα διὰ τῆς πόλεως λέγων μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς ασσουρ καὶ εὕρῃ ὕδωρ πολὺ καὶ κατισχύσῃ

5 És felbátorodván, megépíté a város leromlott kerítését, felemelvén a tornyokig, és kivül másik kõfalat is [emelt], s Millót a Dávid városában megerõsíté; ennekfelette szerze sok fegyvert és paizst.
Then he took heart, building up the wall where it was broken down, and making its towers higher, and building another wall outside; and he made strong the Millo in the town of David, and got together a great store of all sorts of instruments of war.
καὶ κατίσχυσεν εζεκιας καὶ ᾠκοδόμησεν πᾶν τὸ τεῖχος τὸ κατεσκαμμένον καὶ πύργους καὶ ἔξω προτείχισμα ἄλλο καὶ κατίσχυσεν τὸ ἀνάλημμα πόλεως δαυιδ καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλά

6 És a nép fölé seregvezéreket tett, és maga köré gyûjtvén õket a város kapujának utczájára, szóla az õ szívök szerint ekképen:
And he put war chiefs over the people, and sent for them all to come together to him in the wide place at the doorway into the town, and to give them heart he said to them,
καὶ ἔθετο ἄρχοντας τοῦ πολέμου ἐπὶ τὸν λαόν καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς πύλης τῆς φάραγγος καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ καρδίαν αὐτῶν λέγων

7 Erõsek legyetek és bátrak, semmit se féljetek, meg se rettenjetek az assiriai királytól és a vele való egész sokaságtól, mert velünk többen vannak, hogynem õ vele.
Be strong and take heart; have no fear, and do not be troubled on account of the king of Assyria and all the great army with him: for there is a greater with us.
ἰσχύσατε καὶ ἀνδρίζεσθε μὴ πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως ασσουρ καὶ ἀπὸ προσώπου παντὸς τοῦ ἔθνους τοῦ μετ' αὐτοῦ ὅτι μεθ' ἡμῶν πλείονες ἢ μετ' αὐτοῦ

8 Õ vele testi erõ van, velünk pedig az Úr a mi Istenünk, hogy megsegéljen minket és érettünk hadakozzék. És megbátorodék a nép, ezt hallván Ezékiástól, a Júda királyától.
With him is an arm of flesh; but we have the Lord our God, helping us and fighting for us. And the people put their faith in what Hezekiah, king of Judah, said.
μετ' αὐτοῦ βραχίονες σάρκινοι μεθ' ἡμῶν δὲ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῦ σῴζειν καὶ τοῦ πολεμεῖν τὸν πόλεμον ἡμῶν καὶ κατεθάρσησεν ὁ λαὸς ἐπὶ τοῖς λόγοις εζεκιου βασιλέως ιουδα

9 Ezek után elküldé szolgáit Sénakhérib, az assiriai király Jeruzsálembe (õ pedig Lákis mellett volt egész seregével) Ezékiáshoz a Júda királyához, és az egész Júdához, mely Jeruzsálemben vala, mondván:
After this, Sennacherib, king of Assyria, sent his servants to Jerusalem (at that time he was stationed with all his army in front of Lachish), to say to Hezekiah and all the men of Judah in Jerusalem,
καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέστειλεν σενναχηριμ βασιλεὺς ἀσσυρίων τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ αὐτὸς ἐπὶ λαχις καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ μετ' αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν πρὸς εζεκιαν βασιλέα ιουδα καὶ πρὸς πάντα ιουδαν τὸν ἐν ιερουσαλημ λέγων

10 Ezt mondja Sénakhérib, az assiriai király: Kiben bíztok, hogy Jeruzsálemben maradtok a megszállás idején?
Sennacherib, king of Assyria, says, In what are you placing your hope, waiting here in the walled town of Jerusalem?
οὕτως λέγει σενναχηριμ ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐπὶ τίνι ὑμεῖς πεποίθατε καὶ κάθησθε ἐν τῇ περιοχῇ ἐν ιερουσαλημ

11 Avagy nem Ezékiás áltatott-é el titeket, hogy éhséggel és szomjúsággal ölne meg titeket, mondván: Az Úr, a mi Istenünk megszabadít minket az Assiriabeli király kezébõl!
Is it not Hezekiah who has got you to do it, causing your death from need of food and water, by saying, The Lord our God will give us salvation out of the hands of the king of Assyria?
οὐχὶ εζεκιας ἀπατᾷ ὑμᾶς τοῦ παραδοῦναι ὑμᾶς εἰς θάνατον καὶ εἰς λιμὸν καὶ εἰς δίψαν λέγων κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς βασιλέως ασσουρ

12 Avagy nem Ezékiás pusztította-é el az õ magaslatait és oltárait, mikor így szólott Júdához és Jeruzsálemhez, mondván: [Csak] egy oltár elõtt imádkozzatok, és [csak] azon tömjénezzetek?!

Has not this same Hezekiah taken away his high places and his altars, saying to Judah and Jerusalem, Give worship before one altar only, burning offerings on it?

οὐχ οὗτός ἐστιν εζεκιας ὃς περιεῖλεν τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ καὶ τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῷ ιουδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ιερουσαλημ λέγων κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου τούτο υ προσκυνήσετε καὶ ἐπ' αὐτῷ θυμιάσετε

13 Avagy nem tudjátok-é, mit mûveltem én és az én atyáim e föld minden népeivel? Vajjon e föld nemzetségeinek istenei megszabadíthatták-é az én kezembõl az õ földöket?

Have you no knowledge of what I and my fathers have done to all the peoples of every land? were the gods of the nations of those lands able to keep their land from falling into my hands?

οὐ γνώσεσθε ὅ τι ἐποίησα ἐγὼ καὶ οἱ πατέρες μου πᾶσι τοῖς λαοῖς τῶν χωρῶν μὴ δυνάμενοι ἠδύναντο θεοὶ τῶν ἐθνῶν πάσης τῆς γῆς σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρός μου

14 És kicsoda e nemzetségek istenei közül az, a melyeket az én atyáim elvesztettek, a ki az én kezembõl az õ népét megszabadíthatta volna, hogy a ti Istenetek is az én kezembõl titeket megszabadíthatna?

Who was there among all the gods of those nations, which my fathers put to destruction, who was able to keep his people safe from my hands? and is it possible that your God will keep you safe from my hands?

τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν τούτων οὓς ἐξωλέθρευσαν οἱ πατέρες μου μὴ ἠδύναντο σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρός μου ὅτι δυνήσεται ὁ θεὸς ὑμῶν σῶσαι ὑμᾶς ἐκ χειρός μου

15 Most azért Ezékiás titeket el ne ámítson és meg ne csaljon ily módon; ne higyjetek néki, mert ha egy népnek és országnak istene sem szabadíthatta meg az õ népét kezembõl és az én atyáim kezébõl: mennyivel kevésbbé szabadíthat meg titeket a ti Istenetek az én kezembõl!

So do not be tricked by Hezekiah or let him get you to do this, and do not put any faith in what he says: for no god of any nation or kingdom has been able to keep his people safe from my hands, or the hands of my fathers: how much less will your God keep you safe from my hands!

νῦν μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς εζεκιας καὶ μὴ πεποιθέναι ὑμᾶς ποιείτω κατὰ ταῦτα καὶ μὴ πιστεύετε αὐτῷ ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὁ θεὸς παντὸς ἔθνους καὶ βασιλείας τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐ τοῦ ἐκ χειρός μου καὶ ἐκ χειρὸς πατέρων μου ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ μὴ σώσει ὑμᾶς ἐκ χειρός μου

16 Sõt ezenkivül az õ szolgái még sokat szólának az Úr Isten ellen, és az õ szolgája Ezékiás ellen.

And his servants said even more against the Lord God and against his servant Hezekiah.

καὶ ἔτι ἐλάλησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ κύριον θεὸν καὶ ἐπὶ εζεκιαν παῖδα αὐτοῦ

17 Levelet is íra, az Urat, Izráel Istenét káromlással illetvén, és szólván ellene ilyen módon: A mint e földön lakozó népek istenei meg nem szabadíthatták az õ népöket az én kezembõl: ekképen az Ezékiás Istene sem szabadíthatja meg az õ népét kezembõl.

And he sent letters, in addition, to put shame on the Lord, the God of Israel, and to say evil against him, saying, As the gods of the nations of other lands have not been able to keep their people safe from my hands, no more will the God of Hezekiah keep his people safe from my hands.

καὶ βιβλίον ἔγραψεν ὀνειδίζειν τὸν κύριον θεὸν ισραηλ καὶ εἶπεν περὶ αὐτοῦ λέγων ὡς θεοὶ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς οὐκ ἐξείλαντο τοὺς λαοὺς αὐτῶν ἐκ χειρός μου οὕτως οὐ μὴ ἐξέλη ται ὁ θεὸς εζεκιου λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρός μου

18 És kiáltnak nagy felszóval zsidó nyelven Jeruzsálem népe ellen, mely a kerítésen vala, hogy õket megrettentenék és megháborítanák, [abban a reményben], hogy így a várost elfoglalhatják.

These things they said, crying out with a loud voice in the Jews' language, to the people of Jerusalem who were on the wall, with the purpose of troubling them and putting fear into them, so that they might take the town;

καὶ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ ιουδαϊστὶ ἐπὶ λαὸν ιερουσαλημ τὸν ἐπὶ τοῦ τείχους τοῦ φοβῆσαι αὐτοὺς καὶ κατασπάσαι ὅπως προκαταλάβωνται τὴν πόλιν

19 És [úgy] szólának a Jeruzsálem Istenérõl, mint a föld népeinek istenei felõl, melyek emberi kézzel csináltattak.

Talking of the God of Jerusalem as if he was like the gods of the peoples of the earth, the work of men's hands.

καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ θεὸν ιερουσαλημ ὡς καὶ ἐπὶ θεοὺς λαῶν τῆς γῆς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων

20 Akkor Ezékiás király könyörge, és [õ vele] Ésaiás próféta az Ámós fia e [káromlásért,] és felkiáltának az égre.

And Hezekiah the king, and Isaiah the prophet, the son of Amoz, made prayer because of this, crying out to heaven.

καὶ προσηύξατο εζεκιας ὁ βασιλεὺς καὶ ησαιας υἱὸς αμως ὁ προφήτης περὶ τούτων καὶ ἐβόησαν εἰς τὸν οὐρανόν

21 És elbocsátá az Úr az õ angyalát, a ki megöle minden erõs vitézt, elõljárót és vezért az assiriai király táborában, és nagy szégyennel megtére az õ földébe. Bemenvén pedig az õ istenének házába, ott az õ saját fiai fegyverrel ölék meg õt.

And the Lord sent an angel who put to death all the men of war and the chiefs and the captains in the army of the king of Assyria. So he went back to his country in shame. And when he came into the house of his god, his sons, the offspring of his body, put him to death there with the sword.

καὶ ἀπέστειλεν κύριος ἄγγελον καὶ ἐξέτριψεν πᾶν δυνατὸν πολεμιστὴν καὶ ἄρχοντα καὶ στρατηγὸν ἐν τῇ παρεμβολῇ βασιλέως ασσουρ καὶ ἀπέστρεψεν μετὰ αἰσχύνης προσώπου εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ ἦλθεν εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐξελθόντων ἐκ κοιλίας αὐτοῦ κατέβαλον αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ

22 Megszabadítá azért az Úr Ezékiást és a Jeruzsálem népét Sénakhéribtõl az assiriai királytól, és minden másoktól, és védelmezé õket mindenfelõl.

So the Lord gave Hezekiah and the people of Jerusalem salvation from the power of Sennacherib, the king of Assyria, and from all others, giving them rest on every side.

καὶ ἔσωσεν κύριος εζεκιαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν ιερουσαλημ ἐκ χειρὸς σενναχηριμ βασιλέως ασσουρ καὶ ἐκ χειρὸς πάντων καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κυκλόθεν

23 És sokan ajándékokat hoznak vala Jeruzsálembe az Úrnak, Ezékiásnak is a Júda királyának drágaságokat, és õ felmagasztaltatott minden pogányok szemei elõtt azután.

And great numbers came to Jerusalem with offerings for the Lord, and things of great price for Hezekiah, king of Judah: so that he was honoured among all nations from that time.

καὶ πολλοὶ ἔφερον δῶρα τῷ κυρίῳ εἰς ιερουσαλημ καὶ δόματα τῷ εζεκια βασιλεῖ ιουδα καὶ ὑπερήρθη κατ' ὀφθαλμοὺς πάντων τῶν ἐθνῶν μετὰ ταῦτα

24 Az idõben Ezékiás halálos betegségbe esék; de könyörgött az Úrhoz, a ki szóla hozzá és csudajelt adott néki.

In those days Hezekiah was ill and near death; and he made prayer to the Lord, and the Lord in answer gave him a sign.

ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠρρώστησεν εζεκιας ἕως θανάτου καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ καὶ σημεῖον ἔδωκεν αὐτῷ

25 De nem cselekedék Ezékiás az õ hozzá való jótétemény szerint, mert magában felfuvalkodék, azért [Istennek] haragja lõn rajta, Júdán és Jeruzsálemen.

But Hezekiah did not do as had been done to him; for his heart was lifted up in pride; and so wrath came on him and on Judah and Jerusalem.

καὶ οὐ κατὰ τὸ ἀνταπόδομα ὃ ἔδωκεν αὐτῷ ἀνταπέδωκεν εζεκιας ἀλλὰ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν ὀργὴ καὶ ἐπὶ ιουδαν καὶ ιερουσαλημ

26 Azonban megalázta magát Ezékiás az õ felfuvalkodottságában, Jeruzsálem lakosaival egybe; ezért nem szálla [többé] reájok az Úrnak haragja Ezékiás életében.

But then, Hezekiah, in sorrow for what he had done, put away his pride; and he and all Jerusalem made themselves low, so that the wrath of the Lord did not come on them in Hezekiah's life-time.

καὶ ἐταπεινώθη εζεκιας ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς καρδίας αὐτοῦ καὶ οἱ κατοικοῦντες ιερουσαλημ καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ὀργὴ κυρίου ἐν ταῖς ἡμέραις εζεκιου

27 És igen nagy gazdagsága és dicsõsége vala Ezékiásnak. És csináltatott magának kincsesházat az ezüst, arany, drágakövek és drága fûszerszámok, paizsok és mindenféle drága szerszámok számára;

And Hezekiah had very great wealth and honour; and he made himself store-houses for his gold and silver and jewels and spices, and for body-covers and all sorts of beautiful vessels.

καὶ ἐγένετο τῷ εζεκια πλοῦτος καὶ δόξα πολλὴ σφόδρα καὶ θησαυροὺς ἐποίησεν ἑαυτῷ ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ τοῦ λίθου τοῦ τιμίου καὶ εἰς τὰ ἀρώματα καὶ ὁπλοθήκας καὶ εἰ ς σκεύη ἐπιθυμητὰ

28 És tárházakat jövedelmének a gabonának, bornak, olajnak számára, és mindenféle barom számára istállókat, a nyájaknak pedig aklokat.

And store-houses for the produce of grain and wine and oil; and buildings for all sorts of beasts and flocks.

καὶ πόλεις εἰς τὰ γενήματα σίτου καὶ ἐλαίου καὶ οἴνου καὶ φάτνας παντὸς κτήνους καὶ μάνδρας εἰς τὰ ποίμνια

29 Városokat is építe magának, és szerze igen sok juhot és barmot, mert az Isten nagy gazdagságot adott néki.

And he made towns for himself, and got together much property in flocks and herds: for God had given him great wealth.

καὶ πόλεις ἃς ᾠκοδόμησεν αὐτῷ καὶ ἀποσκευὴν προβάτων καὶ βοῶν εἰς πλῆθος ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ κύριος ἀποσκευὴν πολλὴν σφόδρα

30 És Ezékiás volt az, a ki betömé a Gihon vizeinek felsõ forrását, és Dávid városának napnyugat felõl való részén vezeté lefelé. És minden dolgában igen szerencsés vala Ezékiás;

It was Hezekiah who had the higher spring of the water of Gihon stopped, and the water taken down on the west side of the town of David. In everything he undertook, Hezekiah did well.

αὐτὸς εζεκιας ἐνέφραξεν τὴν ἔξοδον τοῦ ὕδατος γιων τὸ ἄνω καὶ κατηύθυνεν αὐτὰ κάτω πρὸς λίβα τῆς πόλεως δαυιδ καὶ εὐοδώθη εζεκιας ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ

31 De mivel a Babilóniabeli fejedelmek követeivel [megbarátkozék,] a kik õ hozzá küldettek, hogy megtudakoznák a csudajelt, mely a földön lõn; elhagyá õt az Isten, hogy megkisértené õt és meglátná, mi volna az õ szívében.

However, in the business of the representatives sent by the rulers of Babylon to get news of the wonder which had taken place in the land, God gave up guiding him, testing him to see what was in his heart.

καὶ οὕτως τοῖς πρεσβευταῖς τῶν ἀρχόντων ἀπὸ βαβυλῶνος τοῖς ἀποσταλεῖσιν πρὸς αὐτὸν πυθέσθαι παρ' αὐτοῦ τὸ τέρας ὃ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐγκατέλιπεν αὐτὸν κύριος τοῦ πειράσαι αὐτὸν εἰδέναι τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ

32 Ezékiásnak pedig többi dolgai és jótéteményei ímé meg vannak írva az Ésaiás prófétának, az Ámós fiának látásában, [és] a Júda és Izráel királyainak könyvében.

Now the rest of the acts of Hezekiah, and the good he did, are recorded in the vision of Isaiah the prophet, the son of Amoz, and in the book of the kings of Judah and Israel.

καὶ τὰ κατάλοιπα τῶν λόγων εζεκιου καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῇ προφητείᾳ ησαιου υἱοῦ αμως τοῦ προφήτου καὶ ἐπὶ βιβλίου βασιλέων ιουδα καὶ ισραηλ

33 Meghala pedig Ezékiás az õ atyáival, és eltemeték õt a Dávid fiainak sírjaihoz vivõ feljárón, és mind az egész Júda és Jeruzsálem nagy tisztességet tettek néki az õ halálának idején. És uralkodék Manasse, az õ fia helyette.

So Hezekiah went to rest with his fathers, and they put his body into the higher part of the resting-places of the sons of David: and all Judah and the people of Jerusalem gave him honour at his death. And Manasseh his son became king in his place.

καὶ ἐκοιμήθη εζεκιας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ἀναβάσει τάφων υἱῶν δαυιδ καὶ δόξαν καὶ τιμὴν ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ πᾶς ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ιερουσαλημ καὶ ἐβασίλευσεν μανασσης υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 Tizenkét esztendõs vala Manasse, mikor uralkodni kezdett volt, és ötvenöt esztendeig uralkodott Jeruzsálemben.

Manasseh was twelve years old when he became king, and he was ruling for fifty-five years in Jerusalem.

ὢν δέκα δύο ἐτῶν μανασσης ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ πεντήκοντα πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ

2 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt a pogányok útálatosságai szerint, a kiket az Úr az Izráel fiai elõl kiûzött vala.

He did evil in the eyes of the Lord, copying the disgusting ways of the nations whom the Lord had sent out of the land before the children of Israel.

καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν οὓς ἐξωλέθρευσεν κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ισραηλ

3 Mert a magaslatokat ismét megépíté, a melyeket Ezékiás az õ atyja [azelõtt] elrontott vala, és oltárokat emele Baálnak, Aserákat is plántála, és tisztelé az ég minden seregeit, és szolgála azoknak.

For he put up again the high places which had been pulled down by his father Hezekiah; and he made altars for the Baals, and pillars of wood, and was a worshipper and servant of all the stars of heaven;

καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ᾠκοδόμησεν τὰ ὑψηλά ἃ κατέσπασεν εζεκιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἔστησεν στήλας ταῖς βααλιμ καὶ ἐποίησεν ἄλση καὶ προσεκύνησεν πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς

4 Sõt az Úr házában is építe oltárokat, a melyrõl az Úr azt mondotta volt: Jeruzsálemben lészen az én nevem örökké.

And he made altars in the house of the Lord, of which the Lord had said, In Jerusalem will my name be for ever.

καὶ ᾠκοδόμησεν θυσιαστήρια ἐν οἴκῳ κυρίου οὗ εἶπεν κύριος ἐν ιερουσαλημ ἔσται τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα

5 És építe oltárokat az ég minden seregeinek, az Úr házának mindkét pitvariban.

And he made altars for all the stars of heaven in the two outer squares of the house of the Lord.

καὶ ᾠκοδόμησεν θυσιαστήρια πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου

6 És fiait átvitte a tûzön a Hinnom fiának völgyében; és az idõnek forgására ügyelt, jövendõmondásokat, varázslásokat és szemfényvesztéseket ûzött, ördöngösöket és jövendõmondókat szerzett, és sok gonoszságot cselekedett az Úr szemei elõtt, hogy õt haragra indítaná.

More than this, he made his children go through the fire in the valley of the son of Hinnom; and he made use of secret arts, and signs for reading the future, and unnatural powers, and gave positions to those who had control of spirits and to wonder-workers: he did much evil in the eyes of the Lord, moving him to wrath.

καὶ αὐτὸς διήγαγεν τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν πυρὶ ἐν γαι-βαναι-εννομ καὶ ἐκληδονίζετο καὶ οἰωνίζετο καὶ ἐφαρμακεύετο καὶ ἐποίησεν ἐγγαστριμύθους καὶ ἐπαοιδούς ἐπλήθυνεν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτόν

7 A faragott bálványt, a melyet csináltatott vala, az Úr házában állítá fel, a melyrõl azt mondá az Isten Dávidnak, és az õ fiának, Salamonnak: E házban és Jeruzsálemben, a melyet választottam az Izráel minden nemzetségei közül, helyheztetem az én nevemet mindörökké;

And he put the image he had made in the house of God, the house of which God had said to David and to Solomon his son, In this house, and in Jerusalem, the town which I have made mine out of all the tribes of Israel, will I put my name for ever:

καὶ ἔθηκεν τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτόν εἰκόνα ἣν ἐποίησεν ἐν οἴκῳ θεοῦ οὗ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς δαυιδ καὶ πρὸς σαλωμων υἱὸν αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ καὶ ιερουσαλημ ἣν ἐξελεξ άμην ἐκ πασῶν φυλῶν ισραηλ θήσω τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα

8 És nem ûzöm ki az Izráelt e földrõl, melyet adtam volt a ti atyáitoknak; de csak úgy, ha õk is mind megtartándják, a melyeket nékik Mózes által parancsoltam, minden törvényt, rendeléseket és ítéleteket;

And never again will I let the feet of Israel be moved out of the land which I have given to their fathers; if only they will take care to do all my orders, even all the law and the orders and the rules given to them by Moses.

καὶ οὐ προσθήσω σαλεῦσαι τὸν πόδα ισραηλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν πλὴν ἐὰν φυλάσσωνται τοῦ ποιῆσαι πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτοῖς κατὰ πάντα τὸν νόμον καὶ τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα ἐν χειρὶ μωυσῆ

9 De Manasse elcsábítá Júdát és Jeruzsálem lakóit, hogy még gonoszabbul cselekedjenek, mint a pogányok, a kiket az Úr kigyomlált volt az Izráel fiai elõl.

And Manasseh made Judah and the people of Jerusalem go out of the true way, so that they did more evil than those nations whom the Lord gave up to destruction before the children of Israel.

καὶ ἐπλάνησεν μανασσης τὸν ιουδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν ιερουσαλημ τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ὑπὲρ πάντα τὰ ἔθνη ἃ ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν ισραηλ

10 És noha megszólította az Úr Manassét és az õ népét; de nem figyelmezének reá.

And the word of the Lord came to Manasseh and his people, but they gave no attention.

καὶ ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ μανασση καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐπήκουσαν

11 Reájok hozá azért az Úr az Assiriabeli király seregének vezéreit, a kik Manassét megfogták és vasba vervén megkötözék õt két lánczczal, és Babilóniába vivék.

So the Lord sent against them the captains of the army of Assyria, who made Manasseh a prisoner and took him away in chains to Babylon.

καὶ ἤγαγεν κύριος ἐπ' αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως βασιλέως ασσουρ καὶ κατέλαβον τὸν μανασση ἐν δεσμοῖς καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις καὶ ἤγαγον εἰς βαβυλῶνα

12 Mikor pedig nagy nyomorúságban volna, fohászkodék az Úrhoz az õ Istenéhez, és teljesen megalázta magát az õ atyáinak Istene elõtt.

And crying out to the Lord his God in his trouble, he made himself low before the God of his fathers,

καὶ ὡς ἐθλίβη ἐζήτησεν τὸ πρόσωπον κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ καὶ ἐταπεινώθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου θεοῦ τῶν πατέρων αὐτοῦ

13 És könyörögvén hozzá megkegyelmeze néki, és meghallgatván könyörgését, visszahozá õt Jeruzsálembe, az õ országába. Akkor ismeré meg Manasse, hogy az Úr az [igaz] Isten.

And made prayer to him; and in answer to his prayer God let him come back to Jerusalem and to his kingdom. Then Manasseh was certain that the Lord was God.

καὶ προσηύξατο πρὸς αὐτόν καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐπήκουσεν τῆς βοῆς αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς ιερουσαλημ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ ἔγνω μανασσης ὅτι κύριος αὐτός ἐστιν ὁ θεός

14 Ezek után a Dávid városának külsõ kõfalát felépíté Gihontól napnyugat felé a völgyben, a halkapu bemeneteléig; Ofelt is körülvéteté magas [kerítéssel,] és Júdának minden megerõsített városaiba seregvezéreket helyeze.

After this he made an outer wall for the town of David, on the west side of Gihon in the valley, as far as the way into the town by the fish doorway; and he put a very high wall round the Ophel; and he put captains of the army in all the walled towns of Judah.

καὶ μετὰ ταῦτα ᾠκοδόμησεν τεῖχος ἔξω τῆς πόλεως δαυιδ ἀπὸ λιβὸς κατὰ γιων ἐν τῷ χειμάρρῳ καὶ ἐκπορευομένων τὴν πύλην τὴν κυκλόθεν καὶ εἰς τὸ οφλα καὶ ὕψωσεν σφόδρ α καὶ κατέστησεν ἄρχοντας τῆς δυνάμεως ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ταῖς τειχήρεσιν ἐν ιουδα

15 És eltávolítá az idegen isteneket és a bálványt az Úr házából, és minden oltárt, a melyet az Úr házának hegyén és Jeruzsálemben emeltetett, kihányatá azokat a városon kivül.

He took away the strange gods and the image out of the house of the Lord, and all the altars he had put up on the hill of the Lord's house and in Jerusalem, and put them out of the town.

καὶ περιεῖλεν τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους καὶ τὸ γλυπτὸν ἐξ οἴκου κυρίου καὶ πάντα τὰ θυσιαστήρια ἃ ᾠκοδόμησεν ἐν ὄρει οἴκου κυρίου καὶ ἐν ιερουσαλημ καὶ ἔξω τῆς πόλεως

16 És megépíté az Úr oltárát, és áldozék rajta hálaadó és dicsõítõ áldozatokkal, és megparancsolá Júdának, hogy szolgáljanak az Úrnak, Izráel Istenének.
And he put the altar of the Lord in order, offering peace-offerings and praise-offerings on it, and said that all Judah were to be servants of the Lord, the God of Israel.
καὶ κατώρθωσεν τὸ θυσιαστήριον κυρίου καὶ ἐθυσίασεν ἐπ' αὐτὸ θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως καὶ εἶπεν τῷ ιουδα τοῦ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ ισραηλ

17 Mindazáltal még akkor a nép áldozik vala a magaslatokon; de csak az Úrnak, az õ Istenének.
However, the people still made offerings in the high places, but only to the Lord their God.
πλὴν ὁ λαὸς ἔτι ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν πλὴν κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν

18 Manassénak pedig többi dolgai, Istenéhez való könyörgése, a próféták intése, a kik az Úrnak, Izráel Istenének nevében szólának néki, ímé meg vannak írva az Izráel királyainak dolgai között.
Now the rest of the acts of Manasseh, and his prayer to his God, and the words which the seers said to him in the name of the Lord, the God of Israel, are recorded among the acts of the kings of Israel.
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων μανασση καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ ἡ πρὸς τὸν θεὸν καὶ λόγοι τῶν ὁρώντων λαλούντων πρὸς αὐτὸν ἐπ' ὀνόματι κυρίου θεοῦ ισραηλ ἰδοὺ ἐπὶ λόγων

19 Az õ könyörgése pedig, és hogy [az Isten] mint kegyelmezett volt meg néki, s az õ minden bûne és vétke; és a helyek, a melyeken magaslatokat épített volt, s Aserákat és bálványokat állított fel, minekelõtte megalázta volna magát: ímé meg vannak írva a Hózai beszédei között.
And the prayer which he made to God, and how God gave him an answer, and all his sin and his wrongdoing, and the places where he made high places and put up pillars of wood and images, before he put away his pride, are recorded in the history of the seers.
προσευχῆς αὐτοῦ καὶ ὡς ἐπήκουσεν αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ καὶ αἱ ἀποστάσεις αὐτοῦ καὶ οἱ τόποι ἐφ' οἷς ᾠκοδόμησεν τὰ ὑψηλὰ καὶ ἔστησεν ἐκεῖ ἄλση καὶ γλυπτὰ πρὸ τοῦ ἐπιστρέψαι ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ τῶν λόγων τῶν ὁρώντων

20 És meghala Manasse az õ atyáival, és eltemeték õt az õ házában; és uralkodék Amon, az õ fia helyette.
So Manasseh went to rest with his fathers, and they put his body to rest in his house, and Amon his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη μανασσης μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν παραδείσῳ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ αμων υἱὸς αὐτοῦ

21 Huszonkét esztendõs vala Amon, mikor uralkodni kezdett, és két esztendeig uralkodék Jeruzsálemben.
Amon was twenty-two years old when he became king; and he was ruling for two years in Jerusalem.
ὢν εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν αμων ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ

22 És gonoszul cselekedék az Úr szemei elõtt, miként az õ atyja Manasse cselekedett volt, mert áldozék Amon mindama bálványoknak, a melyeket az õ atyja Manasse csináltatott, és azoknak szolgál vala.
He did evil in the eyes of the Lord, as Manasseh his father had done; and Amon made offerings to all the images which his father Manasseh had made, and was their servant.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου ὡς ἐποίησεν μανασσης ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ πᾶσιν τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐποίησεν μανασσης ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔθυεν αμων καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς

23 Meg sem alázá magát az Úr elõtt, mint az õ atyja Manasse megalázta magát; hanem még sokasítá Amon a bûnt.
He did not make himself low before the Lord, as his father Manasseh had done, but went on sinning more and more.
καὶ οὐκ ἐταπεινώθη ἐναντίον κυρίου ὡς ἐταπεινώθη μανασσης ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὅτι υἱὸς αὐτοῦ αμων ἐπλήθυνεν πλημμέλειαν

24 Pártot ütének pedig az õ szolgái õ ellene, és õt saját házában megölék.
And his servants made a secret design against him, and put him to death in his house.
καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ

25 A föld népe pedig levágá mindazokat, a kik Amon király ellen pártot ütének, és királylyá tevé a föld népe Jósiást az õ fiát helyette.
But the people of the land put to death all those who had taken part in the design against King Amon, and made his son Josiah king in his place.
καὶ ἐπάταξεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς ἐπιθεμένους ἐπὶ τὸν βασιλέα αμων καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν ιωσιαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 Nyolcz esztendõs vala Jósiás, mikor uralkodni kezdett volt, és uralkodott harminczegy esztendeig Jeruzsálemben.
Josiah was eight years old when he became king; he was ruling in Jerusalem for thirty-one years.
ὢν ὀκτὼ ἐτῶν ιωσιας ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ τριάκοντα ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ

2 És jó dolgot cselekedék az Úr elõtt, és jára az õ atyjának Dávidnak útjain, és nem hajolt el sem jobbra, sem balra;
And he did what was right in the eyes of the Lord, walking in the ways of his father David, without turning to the right hand or to the left.
καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐναντίον κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐξέκλινεν δεξιὰ καὶ ἀριστερά

3 Mert az õ királyságának nyolczadik esztendejében, mikor még gyermek volna, kezdé keresni az õ atyjának Dávidnak Istenét; tizenkettedik esztendejében pedig Júdát és Jeruzsálemet kezdé megtisztítani a magaslatoktól, Aseráktól, bálványoktól és öntött képektõl.
In the eighth year of his rule, while he was still young, his heart was first turned to the God of his father David; and in the twelfth year he undertook the clearing away of all the high places and the pillars and the images of wood and metal from Judah and Jerusalem.
καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἔτι παιδάριον ἤρξατο τοῦ ζητῆσαι κύριον τὸν θεὸν δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἤρξατο τοῦ καθαρίσαι τὸν ιουδαν καὶ τὴν ιερουσαλημ ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν καὶ τῶν ἄλσεων καὶ ἀπὸ τῶν χωνευτῶν

4 Leronták õ elõtte a Baálok oltárait és az azokon levõ szobrokat lehányatá; az Aserákot is a bálványokkal és öntött képekkel egyetembe szétrombolá és apróra töreté, és elhinteté azoknak temetõhelyén, a kik azoknak áldoztak vala.
He had the altars of the Baals broken down, while he himself was present; and the sun-images which were placed on high over them he had cut down; and the pillars of wood and the metal images he had broken up and crushed to dust, dropping the dust over the resting-places of the dead who had made offerings to them.
καὶ κατέσπασεν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τὰ θυσιαστήρια τῶν βααλιμ καὶ τὰ ὑψηλὰ τὰ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἔκοψεν τὰ ἄλση καὶ τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ συνέτριψεν καὶ ἐλέπτυνεν κ αὶ ἔρριψεν ἐπὶ πρόσωπον τῶν μνημάτων τῶν θυσιαζόντων αὐτοῖς

5 A papok csontjait megégeté azoknak oltárain, és megtisztítá Júdát és Jeruzsálemet.
And he had the bones of the priests burned on their altars, and so he made Judah and Jerusalem clean.
καὶ ὀστᾶ ἱερέων κατέκαυσεν ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ ἐκαθάρισεν τὸν ιουδαν καὶ τὴν ιερουσαλημ

6 [Így cselekedék] Manassénak, Efraimnak és Simeonnak városaiban is, mind Nafthaliig, azoknak pusztáiban köröskörül.
And in all the towns of Manasseh and Ephraim and Simeon as far as Naphtali, he made waste their houses round about.
καὶ ἐν πόλεσιν εφραιμ καὶ μανασση καὶ συμεων καὶ νεφθαλι καὶ τοῖς τόποις αὐτῶν κύκλῳ

7 Lehányatá azért az oltárokat; az Aserákat és a bálványokat összetördelé mind porrá, és minden naposzlopot elpusztított Izráel egész földén; azután megtére Jeruzsálembe.
He had the altars and the pillars of wood pulled down and the images crushed to dust, and all the sun-images cut down, through all the land of Israel, and then he went back to Jerusalem.
καὶ κατέσπασεν τὰ ἄλση καὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ εἴδωλα κατέκοψεν λεπτὰ καὶ πάντα τὰ ὑψηλὰ ἔκοψεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς ισραηλ καὶ ἀπέστρεψεν εἰς ιερουσαλημ

8 Királyságának tizennyolczadik esztendejében pedig, minekutána a földet és a házat megtisztítá, elküldé Sáfánt az Asália fiát, és Maaséját a város elõljáróját, és Joát a Joákház fiát, az emlékírót, hogy kijavíttatnák az Úrnak, az õ Istenének házát.
Now in the eighteenth year of his rule, when the land and the house had been made clean, he sent Shaphan, the son of Azaliah, and Maaseiah, the ruler of the town, and Joah, the son of Joahaz, the recorder, to make good what was damaged in the house of the Lord his God.
καὶ ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ τοῦ καθαρίσαι τὴν γῆν καὶ τὸν οἶκον ἀπέστειλεν τὸν σαφαν υἱὸν εσελια καὶ τὸν μαασιαν ἄρχοντα τῆς πόλεως καὶ τὸν ιουαχ υἱὸν ιωαχαζ τὸν ὑπομνηματογράφον αὐτοῦ κραταιῶσαι τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ

9 És menének Hilkiás fõpaphoz, és átadták [néki] az Isten házába begyült pénzt, a melyet a Léviták, az ajtónállók gyûjtöttek Manassétól, Efraimtól és az egész Izráel maradékaitól, és egész Júdától és Benjámintól, és Jeruzsálem lakóitól.
And they came to Hilkiah, the chief priest, and gave him all the money which had been taken into the house of God, which the Levites, the keepers of the door, had got from Manasseh and Ephraim and those of Israel who had not been taken away as prisoners, and from all Judah and Benjamin and the people of Jerusalem.
καὶ ἦλθον πρὸς χελκιαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ εἰσενεχθὲν εἰς οἶκον θεοῦ ὃ συνήγαγον οἱ λευῖται φυλάσσοντες τὴν πύλην ἐκ χειρὸς μανασση καὶ εφραιμ καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ ἀπὸ παντὸς καταλοίπου ἐν ισραηλ καὶ υἱῶν ιουδα καὶ βενιαμιν καὶ οἰκούντων ἐν ιερουσαλημ

10 És adák a munkavezetõknek, a kik felvigyáztak az Úr házában, hogy adják azt a munkásoknak, a kik dolgoztak az Úr házában, hogy kijavítsák és helyreállítsák a házat.
And they gave it to the overseers of the work of the Lord's house, and the overseers gave it to the workmen working in the house, for building it up and making good what was damaged;
καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα οἱ καθεσταμένοι ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ποιοῦσι τὰ ἔργα οἳ ἐποίουν ἐν οἴκῳ κυρίου ἐπισκευάσαι κατισχῦσαι τὸν οἶκον

11 És adának [pénzt] az ácsoknak és a kõmûveseknek, hogy vegyenek faragott köveket, és fákat a kapcsolásokra, és a házak gerendázására, a melyeket elrontottak a Júda királyai.
Even to the woodworkers and builders to get cut stone and wood for joining the structure together and for making boards for the houses which the kings of Judah had given up to destruction.
καὶ ἔδωκαν τοῖς τέκτοσι καὶ τοῖς οἰκοδόμοις ἀγοράσαι λίθους τετραπέδους καὶ ξύλα εἰς δοκοὺς στεγάσαι τοὺς οἴκους οὓς ἐξωλέθρευσαν βασιλεῖς ιουδα

12 És az emberek hûségesen végzik vala a munkát; a kikre felügyelének Jáhát és Obádia Léviták, a Mérári fiai közül valók; és Zakariás, Mésullám, a Kéhátiták fiai közül valók, a kik szorgalmazzák vala õket. E Léviták pedig mindnyájan mesterek valának az éneklõszerszámokban.
And the men did the work well; and those who had authority over them were Jahath and Obadiah, Levites of the sons of Merari, and Zechariah and Meshullam, of the sons of the Kohathites, who were to be responsible for seeing that the work was done; and others of the Levites, who were expert with instruments of music,
καὶ οἱ ἄνδρες ἐν πίστει ἐπὶ τῶν ἔργων καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπίσκοποι ιεθ καὶ αβδιας οἱ λευῖται ἐξ υἱῶν μεραρι καὶ ζαχαριας καὶ μοσολλαμ ἐκ τῶν υἱῶν κααθ ἐπισκοπεῖν καὶ πᾶς λευίτ ης πᾶς συνίων ἐν ὀργάνοις ᾠδῶν

13 A teherhordókat pedig (mert voltak felügyelõk a munkások felett mindenféle dologban) szorgalmazák a Léviták közül való íródeákok, igazgatók és ajtónállók.
Had authority over the transport workers, giving directions to all who were doing any sort of work; and among the Levites there were scribes and overseers and door-keepers.
καὶ ἐπὶ τῶν νωτοφόρων καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ποιούντων τὰ ἔργα ἐργασίᾳ καὶ ἐργασίᾳ καὶ ἀπὸ τῶν λευιτῶν γραμματεῖς καὶ κριταὶ καὶ πυλωροί

14 Mikor pedig kihozák azok a pénzt, a mely az Úr házában gyûlt össze: megtalálá Hilkia pap az Úr törvénykönyvét, a melyet Mózes által [adott] volt.
Now when they were taking out the money which had come into the Lord's house, Hilkiah the priest came across the book of the law of the Lord, which he had given by the mouth of Moses.
καὶ ἐν τῷ ἐκφέρειν αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ εἰσοδιασθὲν εἰς οἶκον κυρίου εὗρεν χελκιας ὁ ἱερεὺς βιβλίον νόμου κυρίου διὰ χειρὸς μωυσῆ

15 Szóla pedig Hilkia, és monda Sáfánnak, az íródeáknak: A törvénykönyvet megtalálám az Úr házában. És adá Hilkia a könyvet Sáfánnak.
Then Hilkiah said to Shaphan the scribe, I have made discovery of the book of the law in the house of the Lord. And Hilkiah gave the book to Shaphan.
καὶ ἀπεκρίθη χελκιας καὶ εἶπεν πρὸς σαφαν τὸν γραμματέα βιβλίον νόμου εὗρον ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδωκεν χελκιας τὸ βιβλίον τῷ σαφαν

16 És vivé Sáfán a könyvet a királyhoz, és elbeszélé néki a dolgot, mondván: Valamit bíztál a te szolgáidra, abban híven eljárnak;
And Shaphan took the book to the king; and he gave him an account of what had been done, saying, Your servants are doing all they have been given to do;
καὶ εἰσήνεγκεν σαφαν τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀπέδωκεν ἔτι τῷ βασιλεῖ λόγον πᾶν τὸ δοθὲν ἀργύριον ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν ποιούντων τὸ ἔργον

17 Mert az Úr házában talált pénzt összeszedvén, adák a felügyelõknek és munkásoknak kezébe.
They have taken out all the money which was in the Lord's house and have given it to the overseers and to the workmen.
καὶ ἐχώνευσαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδωκαν ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων καὶ ἐπὶ χεῖρα τῶν ποιούντων ἐργασίαν

18 Továbbá jelenté Sáfán íródeák a királynak, mondván: Hilkia pap nékem egy könyvet ada; és olvasott abból Sáfán a király elõtt.
Then Shaphan the scribe said to the king, Hilkiah the priest has given me a book; and he made a start at reading some of it to the king.
καὶ ἀπήγγειλεν σαφαν ὁ γραμματεὺς τῷ βασιλεῖ λέγων βιβλίον ἔδωκέν μοι χελκιας ὁ ἱερεύς καὶ ἀνέγνω αὐτὸ σαφαν ἐναντίον τοῦ βασιλέως

19 Mikor pedig a király hallotta a törvény beszédit, ruháit megszaggatá.
And the king, hearing the words of the law, took his robe in his hands, violently parting it as a sign of his grief.
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τοῦ νόμου καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ

20 És parancsola a király Hilkia papnak és Ahikámnak a Sáfán fiának, Abdonnak a Mika fiának, és az íródeáknak Sáfánnak, és Asájának a király szolgájának, mondván:
And he gave orders to Hilkiah and to Ahikam, the son of Shaphan, and Abdon, the son of Micah, and Shaphan the scribe and Asaiah, the king's servant, saying,
καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ χελκια καὶ τῷ αχικαμ υἱῷ σαφαν καὶ τῷ αβδων υἱῷ μιχαια καὶ τῷ σαφαν τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ ασαια παιδὶ τοῦ βασιλέως λέγων

21 Menjetek el, és keressétek meg az Urat én érettem, s az Izráel és Júda maradékaiért, a könyv beszédei felõl, a mely megtaláltatott, mert nagy az Úr haragja, a mely mi reánk szállott azért, hogy a mi atyáink nem tartották meg az Úrnak beszédét, hogy mind a szerint cselekedtek volna, a mint e könyvben megíratott.

Go and get directions from the Lord for me and for those who are still in Israel and for Judah, about the words of this book which has come to light; for great is the wrath of the Lord which has been let loose on us, because our fathers have not kept the word of the Lord or done what is recorded in this book.

πορεύθητε ζητήσατε τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ καταλειφθέντος ἐν ισραηλ καὶ ιουδα περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ εὑρεθέντος ὅτι μέγας ὁ θυμὸς κυρίου ἐκκέκ αυται ἐν ἡμῖν διότι οὐκ εἰσήκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων κυρίου τοῦ ποιῆσαι κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ

22 Elméne azért Hilkia és a király embere Húlda prófétaasszonyhoz, a Sallum feleségéhez, a ki Thókéhát fia vala, a ki Hasrának, a ruhák gondviselõjének fia vala (õ pedig Jeruzsálemben, a második utczában lakik vala) és a szerint szólának néki.

So Hilkiah, and those whom the king sent, went to Huldah the woman prophet, the wife of Shallum, the son of Tokhath, the son of Hasrah, the keeper of the robes (now she was living in Jerusalem, in the second part of the town); and they had talk with her about this thing.

καὶ ἐπορεύθη χελκιας καὶ οἷς εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ολδαν τὴν προφῆτιν γυναῖκα σελλημ υἱοῦ θακουαθ υἱοῦ χελλης φυλάσσουσαν τὰς στολάς καὶ αὕτη κατῴκει ἐν ιερουσαλημ ἐν μασανα καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ κατὰ ταῦτα

23 Ki monda nékik: Így szól az Úr, Izráel Istene: Mondjátok meg a férfinak, a ki titeket hozzám küldött;

And she said to them, The Lord, the God of Israel, has said, Say to the man who sent you to me,

καὶ εἶπεν αὐτοῖς οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ εἴπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρός με

24 Ezt mondja az Úr: Ímé én veszedelmet hozok e helyre és ennek lakosira, mindazokat az átkokat, a melyek meg vannak írva a könyvben, a melyet felolvastak a Júda királya elõtt;

These are the words of the Lord: See, I will send evil on this place and on its people, even all the curses in the book which they have been reading before the king of Judah;

οὕτως λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοὺς πάντας λόγους τοὺς γεγραμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἀνεγνωσμένῳ ἐναντίον τοῦ βασιλέως ιουδα

25 Mivel elhagytak engem, és idegen isteneknek tömjéneztek, hogy engem haragra gerjeszszenek az õ kezeiknek minden cselekedetei által. Felgerjedt az én haragom e hely ellen, és el sem oltatik.

Because they have given me up, burning offerings to other gods and moving me to wrath by all the works of their hands; so my wrath is let loose on this place and will not be put out.

ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ ἐθυμίασαν θεοῖς ἀλλοτρίοις ἵνα παροργίσωσίν με ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἐξεκαύθη ὁ θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ οὐ σβεσθ ήσεται

26 A Júda királyának pedig, a ki titeket küldött, hogy az Urat megkérdjétek, így szóljatok: Így szól az Úr, Izráel Istene: A mi a beszédeket illeti, a melyeket hallottál:

But to the king of Judah who sent you to get directions from the Lord, say, This is what the Lord, the God of Israel, has said: Because you have given ear to my words,

καὶ ἐπὶ βασιλέα ιουδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς τοῦ ζητῆσαι τὸν κύριον οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ τοὺς λόγους οὓς ἤκουσας

27 Mivel a te szíved meglágyult, és magadat megaláztad az Isten elõtt, mikor hallád az õ beszédeit e hely ellen és az õ lakosai ellen; mivel magadat megaláztad elõttem, és ruháidat megszaggattad és sírtál elõttem: én is meghallgattalak, ezt mondja az Úr.

And your heart was soft, and you made yourself low before God, on hearing his words about this place and its people, and with weeping and signs of grief have made yourself low before me, I have given ear to you, says the Lord God.

καὶ ἐνετράπη ἡ καρδία σου καὶ ἐταπεινώθης ἀπὸ προσώπου μου ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὸν καὶ ἐταπεινώθης ἐναν τίον μου καὶ διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου καὶ ἔκλαυσας κατεναντίον μου καὶ ἐγὼ ἤκουσά φησιν κύριος

28 Ímé én téged a te atyáid közé takarítlak, és tétetel a te sírodba békességben, és nem látják a te szemeid azt a veszedelmet, a melyet én hozok e helyre és ennek lakóira. És e szerint beszélték el ezt a királynak.

See, I will let you go to your fathers, and be put in your last resting-place in peace, and your eyes will not see all the evil which I will send on this place and on its people. So they took this news back to the king.

ἰδοὺ προστίθημί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου καὶ προστεθήσῃ πρὸς τὰ μνήματά σου ἐν εἰρήνῃ καὶ οὐκ ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν πᾶσιν τοῖς κακοῖς οἷς ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν καὶ ἀπέδωκαν τῷ βασιλεῖ λόγον

29 Akkor a király elkülde, és összegyûjteté Júdának és Jeruzsálemnek minden véneit.
Then the king sent and got together all the responsible men of Judah and of Jerusalem.
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ συνήγαγεν τοὺς πρεσβυτέρους ιουδα καὶ ιερουσαλημ

30 És felméne a király az Úr házába, és õ vele Júdának minden férfiai, és Jeruzsálem lakosai, a papok, a Léviták és az egész nép kicsinytõl fogva nagyig, és elolvasá fülök hallására a szövetség könyvének minden beszédeit, a melyet találtak vala az Úr házában.
And the king went up to the house of the Lord, with all the men of Judah and the people of Jerusalem, and the priests and the Levites and all the people, small and great; and they were present at his reading of the book of the law which had come to light in the house of the Lord.
καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου καὶ πᾶς ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ιερουσαλημ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μεγάλου ἕως μικροῦ καὶ ἀνέγνω ἐν ὠσὶν αὐτῶν τοὺς πάντας λόγους βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὑρεθέντος ἐν οἴκῳ κυρίου

31 Azután felállván a király az õ helyén, fogadást tõn az Úr elõtt, hogy õ az Urat követendi, és hogy parancsolatait, bizonyságtételeit és rendeléseit teljes szívébõl és teljes lelkébõl megõrzendi, cselekedvén a szövetség beszédeit, a melyek megirattak abban a könyvben.
Then the king, taking his place by the pillar, made an agreement before the Lord, to go in the way of the Lord, and to keep his orders and his decisions and his rules with all his heart and with all his soul, and to keep the words of the agreement recorded in this book.
καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν στῦλον καὶ διέθετο διαθήκην ἐναντίον κυρίου τοῦ πορευθῆναι ἐνώπιον κυρίου τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ προστάγματα αὐτοῦ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ τοὺς λόγους τῆς διαθήκης τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τῷ βιβλίῳ τούτῳ

32 És felfogadtatá e dolgot mindazokkal, a kik Jeruzsálemben és Benjáminból valók. És Jeruzsálem lakói az Istennek, az õ atyáik Istenének szövetsége szerint cselekedének.
And he made all the people in Jerusalem and Benjamin give their word to keep it. And the people of Jerusalem kept the agreement of God, the God of their fathers.
καὶ ἔστησεν πάντας τοὺς εὑρεθέντας ἐν ιερουσαλημ καὶ βενιαμιν καὶ ἐποίησαν οἱ κατοικοῦντες ιερουσαλημ διαθήκην ἐν οἴκῳ κυρίου θεοῦ πατέρων αὐτῶν

33 Akkor elpusztított Jósiás minden útálatos bálványt Izráel fiainak egész földjérõl, és kényszeríte mindenkit, valaki találtatik vala Izráelben, hogy szolgáljon az Úrnak, az õ Istenöknek; [és] az õ egész életében nem szakadának el az Úrtól, atyáik Istenétõl.
Josiah took away all the disgusting things out of all the lands of the children of Israel, and made all who were in Israel servants of the Lord their God. And as long as he was living they were true to the Lord, the God of their fathers.
καὶ περιεῖλεν ιωσιας τὰ πάντα βδελύγματα ἐκ πάσης τῆς γῆς ἣ ἦν υἱῶν ισραηλ καὶ ἐποίησεν πάντας τοὺς εὑρεθέντας ἐν ιερουσαλημ καὶ ἐν ισραηλ τοῦ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ ὄπισθεν κυρίου θεοῦ πατέρων αὐτοῦ

1 És megtartá Jósiás Jeruzsálemben a húsvétünnepet az Úrnak; és megölék a páskha[bárányt] az elsõ hónap tizennegyedik napján.
And Josiah kept a Passover to the Lord in Jerusalem; on the fourteenth day of the first month they put the Passover lamb to death.
καὶ ἐποίησεν ιωσιας τὸ φασεχ τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ καὶ ἔθυσαν τὸ φασεχ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου

2 És állítá a papokat az õrállásukra, és buzdítá õket az Úr házának szolgálatára.
And he gave the priests their places, making them strong for the work of the house of God.
καὶ ἔστησεν τοὺς ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν καὶ κατίσχυσεν αὐτοὺς εἰς τὰ ἔργα οἴκου κυρίου

3 És monda a Lévitáknak, a kik az egész Izráelt oktatják, és magokat az Úrnak szentelék: Helyheztessétek a szent ládát a házba, a melyet készített volt Salamon a Dávid fia, az Izráel királya; nem kell most vállatokon hordoznotok; hanem szolgáljatok az Úrnak, a ti Istenteknek, és az õ népének az Izráelnek.
And he said to the Levites, the teachers of all Israel, who were holy to the Lord, See, the holy ark is in the house which Solomon, the son of David, king of Israel, made; it will no longer have to be transported on your backs: now be the servants of the Lord your God and his people Israel,
καὶ εἶπεν τοῖς λευίταις τοῖς δυνατοῖς ἐν παντὶ ισραηλ τοῦ ἁγιασθῆναι αὐτοὺς τῷ κυρίῳ καὶ ἔθηκαν τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν εἰς τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησεν σαλωμων υἱὸς δαυιδ τοῦ βασιλέως ισραηλ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς οὐκ ἔστιν ὑμῖν ἆραι ἐπ' ὤμων οὐθέν νῦν οὖν λειτουργήσατε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν καὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ ισραηλ

4 És készítsétek el [magatokat] a ti családjaitok és csoportjaitok szerint, a mint Dávid az Izráel királya elrendelte volt, és megírta az õ fia Salamon.
And make yourselves ready in your divisions, by your families, as it is ordered in the writings of David, king of Israel, and of Solomon his son;
καὶ ἑτοιμάσθητε κατ' οἴκους πατριῶν ὑμῶν καὶ κατὰ τὰς ἐφημερίας ὑμῶν κατὰ τὴν γραφὴν δαυιδ βασιλέως ισραηλ καὶ διὰ χειρὸς σαλωμων υἱοῦ αὐτοῦ

5 És álljatok a szent helyen, a nép közül való testvéreitek családjainak csoportjai és a Léviták családjának [egy]-[egy] csoportja szerint.
And take your positions in the holy place, grouped in the families of your brothers, the children of the people, and for every division let there be a part of a family of the Levites.
καὶ στῆτε ἐν τῷ οἴκῳ κατὰ τὰς διαιρέσεις οἴκων πατριῶν ὑμῶν τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν υἱοῖς τοῦ λαοῦ καὶ μερὶς οἴκου πατριᾶς τοῖς λευίταις

6 Azután öljétek meg a páskha[bárányt,] és szenteljétek meg magatokat, és készítsétek el azt a ti atyátokfiainak, hogy az Úrnak Mózes által tett beszéde szerint cselekedjetek.
And put the Passover lamb to death, and make yourselves holy, and make it ready for your brothers, so that the orders given by the Lord through Moses may be done.
καὶ θύσατε τὸ φασεχ καὶ τὰ ἅγια ἑτοιμάσατε τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸν λόγον κυρίου διὰ χειρὸς μωυσῆ

7 És ada Jósiás a nép fiai számára juhokat, bárányokat és gödölyéket, mindezeket a húsvéti áldozatokra; mindenkinek, valaki ott találtatik vala, szám szerint harminczezeret, és háromezer tulkot; ezek mind a királyéból valának.
And Josiah gave lambs and goats from the flock as Passover offerings for all the people who were present, to the number of thirty thousand, and three thousand oxen: these were from the king's private property.
καὶ ἀπήρξατο ιωσιας τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ πρόβατα καὶ ἀμνοὺς καὶ ἐρίφους ἀπὸ τῶν τέκνων τῶν αἰγῶν πάντα εἰς τὸ φασεχ εἰς πάντας τοὺς εὑρεθέντας εἰς ἀριθμὸν τριάκοντα χιλιάδας καὶ μόσχων τρεῖς χιλιάδας ταῦτα ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τοῦ βασιλέως

8 Az õ fejedelmei is szabad akaratjokból a községnek, a papoknak és a Lévitáknak adakozának; Hilkia, Zakariás és Jéhiel, az Isten házának fejedelmei, adának a papoknak a húsvét áldozatira kétezerhatszáz [juhot] és háromszáz tulkot.
And his captains freely gave an offering to the people, the priests, and the Levites. Hilkiah and Zechariah and Jehiel, the rulers of the house of God, gave to the priests for the Passover offerings two thousand, six hundred small cattle and three hundred oxen.
καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἀπήρξαντο τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν καὶ λευίταις ἔδωκεν χελκιας καὶ ζαχαριας καὶ ιιηλ οἱ ἄρχοντες οἴκου τοῦ θεοῦ τοῖς ἱερεῦσιν καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ φασεχ πρόβατα καὶ ἀμνοὺς καὶ ἐρίφους δισχίλια ἑξακόσια καὶ μόσχους τριακοσίους

9 Konánia pedig és Semája és Nétanéel az õ atyjafiai, Hasábia, Jéhiel és Józabád, a Léviták fejedelmei, adának a Lévitáknak a húsvét áldozatira ötezer [juhot] és ötszáz tulkot.
And Conaniah and Shemaiah and Nethanel, his brothers, and Hashabiah and Jeiel and Jozabad, the chiefs of the Levites, gave to the Levites for the Passover offerings five thousand small cattle and five hundred oxen.
καὶ χωνενιας καὶ βαναιας καὶ σαμαιας καὶ ναθαναηλ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ ασαβια καὶ ιιηλ καὶ ιωζαβαδ ἄρχοντες τῶν λευιτῶν ἀπήρξαντο τοῖς λευίταις εἰς τὸ φασεχ πρόβατα πεντ ακισχίλια καὶ μόσχους πεντακοσίους

10 Készen levén a szolgálat, a papok helyeikre állának, a Léviták is csapatjaik szerint, a mint a király parancsolta.
So everything was made ready and the priests took their places with the Levites in their divisions, as the king had said.
καὶ κατωρθώθη ἡ λειτουργία καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτῶν καὶ οἱ λευῖται ἐπὶ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως

11 Megölék azért a páskha[bárányt,] és a papok hintik vala kezökbõl a [vért], a Léviták pedig a [bárányok] bõrét húzzák le.
And they put the Passover lambs to death, the blood being drained out by the priests when it was given to them, and the Levites did the skinning.
καὶ ἔθυσαν τὸ φασεχ καὶ προσέχεαν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς αὐτῶν καὶ οἱ λευῖται ἐξέδειραν

12 És külön választák az egészen égõáldozatra valókat, hogy adnák azokat a nép közül való családok csoportjainak, hogy áldoznának az Úrnak, a mint a Mózes könyvében megiratott; azonképen a tulkokból is [elválaszták.]
And they took away the burned offerings, so that they might give them to be offered to the Lord for the divisions of the families of the people, as it is recorded in the book of Moses. And they did the same with the oxen.
καὶ ἡτοίμασαν τὴν ὁλοκαύτωσιν παραδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν διαίρεσιν κατ' οἴκους πατριῶν τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ τοῦ προσάγειν τῷ κυρίῳ ὡς γέγραπται ἐν βιβλίῳ μωυσῆ καὶ οὕτως εἰς τὸ πρωί

13 És megsüték a páskha[bárányt] szokás szerint a tûznél; a megszenteltetett állatokat pedig megfõzék fazekakban, vasfazekakban és üstökben: és nagy hamarsággal adák az egész községnek.
And the Passover lamb was cooked over the fire, as it says in the law; and the holy offerings were cooked in pots and basins and vessels, and taken quickly to all the people.
καὶ ὤπτησαν τὸ φασεχ ἐν πυρὶ κατὰ τὴν κρίσιν καὶ τὰ ἅγια ἥψησαν ἐν τοῖς χαλκείοις καὶ ἐν τοῖς λέβησιν καὶ εὐοδώθη καὶ ἔδραμον πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ

14 Ezek után magoknak és a papoknak is elkészíték [a páskhabárányt], mert a papok, az Áron fiai az égõáldozatoknak és a kövérségeknek megáldozásával el valának foglalva [késõ] éjszakáig, azért a Léviták készíték el mind magoknak, mind a papoknak, az Áron fiainak.

And after that, they made ready for themselves and for the priests; for the priests, the sons of Aaron, were offering the burned offerings and the fat till night; so the Levites made ready what was needed for themselves and for the priests, the sons of Aaron.

καὶ μετὰ τὸ ἑτοιμάσαι αὐτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ὅτι οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἀναφέρειν τὰ στέατα καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ἕως νυκτός καὶ οἱ λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτ ῶν υἱοῖς ααρων

15 Az éneklõk is, az Asáf fiai, szolgálatukban valának, Dávidnak, Asáfnak, Hémánnak és Jédutunnak, a király prófétájának parancsolatja szerint; az ajtónállók is mindnyájan az ajtóknál valának; nem távozhatának szolgálatukból, hanem az õ atyjokfiai, a Léviták készíték vala el nékik.

And the sons of Asaph, the makers of melody, were in their places, as ordered by David and Asaph and Heman and Jeduthun, the king's seer; and the door-keepers were stationed at every door: there was no need for them to go away from their places, for their brothers the Levites made ready for them.

καὶ οἱ ψαλτῳδοὶ υἱοὶ ασαφ ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτῶν κατὰ τὰς ἐντολὰς δαυιδ καὶ ασαφ καὶ αιμαν καὶ ιδιθων οἱ προφῆται τοῦ βασιλέως καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ πυλωροὶ πύλης καὶ πύλης οὐκ ἦν αὐτοῖς κινεῖσθαι ἀπὸ τῆς λειτουργίας ἁγίων ὅτι οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς

16 És elkészüle az Úrnak minden szolgálata azon a napon, hogy megtartanák a páskhát, egészen égõáldozatokkal áldozván az Úr oltárán, a Jósiás király parancsolatja szerint.

So everything needed for the worship of the Lord was made ready that same day, for the keeping of the Passover and the offering of burned offerings on the altar of the Lord, as King Josiah had given orders.

καὶ κατωρθώθη καὶ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ λειτουργία κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ ποιῆσαι τὸ φασεχ καὶ ἐνεγκεῖν τὰ ὁλοκαυτώματα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου κατὰ τὴν ἐντολ ὴν τοῦ βασιλέως ιωσια

17 Megtartották tehát az Izráel fiai, a kik jelen lehetének, a páskhát abban az idõben, és a kovász nélkül való kenyerek ünnepét hét napon át.

And all the children of Israel who were present kept the Passover and the feast of unleavened bread at that time for seven days.

καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ οἱ εὑρεθέντες τὸ φασεχ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας

18 Ehez hasonló páskhát nem tartottak Izráelben a Sámuel próféta idejétõl fogva; Izráel királyai közül is senki sem tartott olyan páskhát, a milyet Jósiás tartott és a papok, a Léviták, egész Júda, és a kik Izráelbõl jelen voltak, és Jeruzsálem lakosai.

No Passover like it had been kept in Israel from the days of Samuel the prophet; and not one of the kings of Israel had ever kept a Passover like the one kept by Josiah and the priests and the Levites and all those of Judah and Israel who were present, and the people of Jerusalem.

καὶ οὐκ ἐγένετο φασεχ ὅμοιον αὐτῷ ἐν ισραηλ ἀπὸ ἡμερῶν σαμουηλ τοῦ προφήτου καὶ πάντες βασιλεῖς ισραηλ οὐκ ἐποίησαν ὡς τὸ φασεχ ὃ ἐποίησεν ιωσιας καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ πᾶς ιουδα καὶ ισραηλ ὁ εὑρεθεὶς καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ιερουσαλημ τῷ κυρίῳ

19 Jósiás királyságának tizennyolczadik évében tartatott ez a páskha.

In the eighteenth year of the rule of Josiah this Passover was kept.

τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας ιωσια [19α] καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας καὶ τὰ θαραφιν καὶ τὰ εἴδωλα καὶ τὰ καρασιμ ἃ ἦν ἐν γῇ ιουδα καὶ ἐν ιερουσαλη μ ἐνεπύρισεν ὁ βασιλεὺς ιωσιας ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου οὗ εὗρεν χελκιας ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου [19β] ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἐγενή θη ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὃς ἐπέστρεψεν πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύι αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον μωυσῆ καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη ὅ μοιος αὐτῷ [19ξ] πλὴν οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου οὗ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ ιουδα ἐπὶ πάντα τὰ παροργίσματα ἃ παρώργισεν μανασσης [19δ] καὶ εἶπεν κύριος καί γε τὸν ιουδαν ἀποστήσω ἀπὸ προσώπου μου καθὼς ἀπέστησα τὸν ισραηλ καὶ ἀπωσάμην τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην τὴν ιερουσαλημ καὶ τὸν οἶκον ὃν εἶ πα ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ

20 Mindezek után, hogy az [Isten] házát Jósiás helyreállítá, feljöve Nékó, Égyiptom királya, hogy az Eufrátes mellett való Kárkemis városát elfoglalná; és Jósiás ellene ment.

After all this, and after Josiah had put the house in order, Neco, king of Egypt, went up to make war at Carchemish by the river Euphrates; and Josiah went out against him.

καὶ ἀνέβη φαραω νεχαω βασιλεὺς αἰγύπτου ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀσσυρίων ἐπὶ τὸν ποταμὸν εὐφράτην καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς ιωσιας εἰς συνάντησιν αὐτῷ

21 És noha követeket külde õ hozzá [Nékó], ezt mondván: Mi közöm te hozzád nékem, Júda királya? Mert én most nem ellened [megyek], hanem az én országom ellensége ellen, és Isten parancsolta, hogy siessek; ne tusakodjál az Isten ellen, a ki én velem van, hogy el ne veszessen téged;

But he sent representatives to him, saying, What have I to do with you, O king of Judah? I have not come against you this day, but against those with whom I am at war; and God has given me orders to go forward quickly: keep out of God's way, for he is with me, or he will send destruction on you.

καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἀγγέλους λέγων τί ἐμοὶ καὶ σοί βασιλεῦ ιουδα οὐκ ἐπὶ σὲ ἥκω σήμερον πόλεμον ποιῆσαι καὶ ὁ θεὸς εἶπεν κατασπεῦσαί με πρόσεχε ἀπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ μ ετ' ἐμοῦ μὴ καταφθείρῃ σε

22 Mindazáltal Jósiás nem tére ki õ elõle, hanem, hogy megütköznék vele, öltözetit megváltoztatá, és nem hallgatott Nékó beszédeire, a [melyek] az Isten szájából [származtak vala.] Elméne azért, hogy megütközzék vele Megiddó mezején.

However, Josiah would not go back; but keeping to his purpose of fighting against him, and giving no attention to the words of Neco, which came from God, he went forward to the fight in the valley of Megiddo.

καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ιωσιας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ ἀλλ' ἢ πολεμεῖν αὐτὸν ἐκραταιώθη καὶ οὐκ ἤκουσεν τῶν λόγων νεχαω διὰ στόματος θεοῦ καὶ ἦλθεν τοῦ πολεμῆσαι ἐ ν τῷ πεδίῳ μαγεδων

23 Akkor a kézívesek nyilakat lövének Jósiás királyra, és monda a király az õ szolgáinak: Vigyetek ki engem innét; mert nagyon megsebesültem.

And the bowmen sent their arrows at King Josiah, and the king said to his servants, Take me away, for I am badly wounded.

καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξόται ἐπὶ βασιλέα ιωσιαν καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν αὐτοῦ ἐξαγάγετέ με ὅτι ἐπόνεσα σφόδρα

24 Levévén azért õt az õ szolgái a szekérbõl, másik szekerére helyezék, és vivék Jeruzsálembe: És meghala, és eltemetteték az õ atyáinak sírjába; s egész Júda és Jeruzsálem siránkozék Jósiás felett.

So his servants took him out of the line of war-carriages, and put him in his second carriage and took him to Jerusalem, where he came to his end, and they put his body in the resting-place of his fathers. And in all Judah and Jerusalem there was great weeping for Josiah.

καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἅρματος καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δευτερεῦον ὃ ἦν αὐτῷ καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς ιερουσαλημ καὶ ἀπέθανεν καὶ ἐτάφη μετ ὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ πᾶς ιουδα καὶ ιερουσαλημ ἐπένθησαν ἐπὶ ιωσιαν

25 Jerémiás is siratá Jósiást, és siralmas énekekkel siratják vala õt az éneklõ férfiak és asszonyok mindnyájan mind e mai napig, a melyek szokásossá lettek Izráelben, s ímé azok meg vannak írva a [Jerémiás] siralmaiban.

And Jeremiah made a song of grief for Josiah; and to this day Josiah is named by all the makers of melody, men and women, in their songs of grief; they made it a rule in Israel; and the songs are recorded among the songs of grief.

καὶ ἐθρήνησεν ιερεμιας ἐπὶ ιωσιαν καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ ἄρχουσαι θρῆνον ἐπὶ ιωσιαν ἕως τῆς σήμερον καὶ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς πρόσταγμα ἐπὶ ισραηλ καὶ ἰδοὺ γέγρ απται ἐπὶ τῶν θρήνων

26 Jósiásnak pedig többi dolgai, és a szerint való jó tettei, a mint az Úrnak törvényében meg van írva;

Now the rest of the acts of Josiah, and the good he did, in keeping with what is recorded in the law of the Lord,

καὶ ἦσαν οἱ λόγοι ιωσια καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ γεγραμμένα ἐν νόμῳ κυρίου

27 És az õ elsõ és utolsó dolgai, ímé meg vannak írva az Izráel és Júda királyainak könyvében.

And all his acts, first and last, are recorded in the book of the kings of Israel and Judah.

καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων ισραηλ καὶ ιουδα

1 És elõhozá a föld népe Joákházt a Jósiás fiát, és királylyá tette õt atyja helyett Jeruzsálemben.

Then the people of the land took Jehoahaz, the son of Josiah, and made him king in Jerusalem in place of his father.

καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν ιωαχαζ υἱὸν ιωσιου καὶ ἔχρισαν αὐτὸν καὶ κατέστησαν αὐτὸν εἰς βασιλέα ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν ιερουσαλημ

2 Huszonhárom esztendõs vala Joákház, mikor uralkodni kezde, és három hónapig uralkodék Jeruzsálemben.

Jehoahaz was twenty-three years old when he became king; he was ruling in Jerusalem for three months.

υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ιωαχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ [2α] καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ αμιταλ θυγάτηρ ιερεμιου ἐκ λοβενα [2β] καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ [2ξ] καὶ ἔδησεν αὐτὸν φαραω νεχαω ἐν δεβλαθα ἐν γῇ εμαθ τοῦ μὴ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν ιερου σαλημ

3 És letevé õt Égyiptom királya Jeruzsálemben, és a földre adót vetett, száz talentom ezüstöt és egy talentom aranyat.

Then the king of Egypt took the kingdom from him in Jerusalem, and put on the land a tax of a hundred talents of silver and a talent of gold.

καὶ μετήγαγεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς εἰς αἴγυπτον καὶ ἐπέβαλεν φόρον ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ τάλαντον χρυσίου

4 És Égyiptom királya Eliákimot, az õ testvérét tette királylyá Júda és Jeruzsálem felett, megváltoztatván nevét Joákimra; Joákházt pedig az õ testvérét fogá és elvivé Nékó Égyiptomba.

And the king of Egypt made Eliakim his brother king over Judah and Jerusalem, changing his name to Jehoiakim. And Neco took his brother Jehoahaz away to Egypt.

καὶ κατέστησεν φαραω νεχαω τὸν ελιακιμ υἱὸν ιωσιου βασιλέα ιουδα ἀντὶ ιωσιου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ μετέστρεψεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ιωακιμ καὶ τὸν ιωαχαζ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἕλ αβεν φαραω νεχαω καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς αἴγυπτον καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ [4α] καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκαν τῷ φαραω τότε ἤρξατο ἡ γῆ φορολογεῖσθαι τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόμα φαραω καὶ ἕκαστος κατὰ δύναμιν ἀπῄτει τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον παρὰ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς δοῦναι τῷ φαραω νεχαω

5 Huszonöt esztendõs vala Joákim, mikor uralkodni kezdett, és tizenegy esztendeig uralkodék Jeruzsálemben; de gonoszul cselekedék az Úr elõtt, az õ Istene elõtt.

Jehoiakim was twenty-five years old when he became king; he was ruling in Jerusalem for eleven years, and he did evil in the eyes of the Lord his God.

ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ιωακιμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ ζεχωρα θυγάτηρ νηριου ἐκ ραμα καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ [5α] ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἦλθεν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς τὴν γῆν καὶ ἦν αὐτῷ δουλε ύων τρία ἔτη καὶ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ [5β] καὶ ἀπέστειλεν κύριος ἐπ' αὐτοὺς τοὺς χαλδαίους καὶ λῃστήρια σύρων καὶ λῃστήρια μωαβιτῶν καὶ υἱῶν αμμων καὶ τῆς σαμαρείας καὶ ἀπέστησαν μετὰ τὸν λόγον τοῦτον κατὰ τὸν λόγον κυρίου ἐν χειρὶ τῶν παίδων αὐτοῦ τῶν προφητῶν [5ξ] πλὴν θυμὸς κυρίου ἦν ἐπὶ ιουδαν τοῦ ἀποστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ διὰ τὰς ἁμαρτίας μανασση ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησεν [5δ] καὶ ἐν αἵματι ἀθῴῳ ᾧ ἐξέχεεν ιωακιμ καὶ ἔπλησεν τὴν ιερουσαλημ αἵματος ἀθῴου καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος ἐξολεθ ρεῦσαι αὐτούς

6 És feljöve ellene Nabukodonozor a babilóniai király, és kettõs békót vete lábaira, hogy Babilóniába vinné õt.

Nebuchadnezzar, king of Babylon, came up against him, and took him away in chains to Babylon.

καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν χαλκαῖς πέδαις καὶ ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς βαβυλῶνα

7 Az Úr házában való edények egy részét is elvivé Nabukodonozor Babilóniába, és helyezteté azokat az õ templomába, Babilóniában.

And Nebuchadnezzar took away some of the vessels of the Lord's house, and put them in the house of his god in Babylon.

καὶ μέρος τῶν σκευῶν οἴκου κυρίου ἀπήνεγκεν εἰς βαβυλῶνα καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ ἐν βαβυλῶνι

8 Joákimnak pedig többi dolgai és az õ útálatosságai, a melyeket cselekedett, s a melyek találtattak õ benne, ímé meg vannak írva az Izráel és Júda királyainak könyvében; és uralkodék helyette Joákin, az õ fia.

Now the rest of the acts of Jehoiakim and the disgusting things he did, and all there is to be said against him, are recorded in the book of the kings of Israel and Judah; and Jehoiachin his son became king in his place.

καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ιωακιμ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα καὶ ἐκοιμήθη ιωακιμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν γανοζα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν ιεχονιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

9 Nyolcz esztendõs korában kezdett uralkodni Joákin, és három hónapig és tíz napig uralkodék Jeruzsálemben; de õ is gonoszul cselekedék az Úr elõtt.

Jehoiachin was eighteen years old when he became king; he was ruling in Jerusalem for three months and ten days, and he did evil in the eyes of the Lord.

υἱὸς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν ιεχονιας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τρίμηνον καὶ δέκα ἡμέρας ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου

10 Az esztendõ fordultával pedig elkülde Nabukodonozor király, és elviteté õt Babilóniába, az Úr házának drága edényeivel együtt, és királylyá tevé az õ testvérét Sédékiást Júda és Jeruzsálem felett.

In the spring of the year King Nebuchadnezzar sent and took him away to Babylon, with the beautiful vessels of the house of the Lord, and made Zedekiah, his father's brother, king over Judah and Jerusalem.

καὶ ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ναβουχοδονοσορ καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς βαβυλῶνα μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμητῶν οἴκου κυρίου καὶ ἐβασίλευσεν σ εδεκιαν ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπὶ ιουδαν καὶ ιερουσαλημ

11 Huszonegy esztendõs korában kezdett uralkodni Sédékiás, és uralkodék tizenegy esztendeig Jeruzsálemben.

Zedekiah was twenty-one years old when he became king; he was ruling in Jerusalem for eleven years.

ἐτῶν εἴκοσι ἑνὸς σεδεκιας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ

12 És gonoszul cselekedék az Úr elõtt, az õ Istene elõtt, és nem alázta meg magát Jeremiás próféta elõtt, a ki az Úr képében [szól vala] néki.
He did evil in the eyes of the Lord, and did not make himself low before Jeremiah the prophet who gave him the word of the Lord.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου θεοῦ αὐτοῦ οὐκ ἐνετράπη ἀπὸ προσώπου ιερεμιου τοῦ προφήτου καὶ ἐκ στόματος κυρίου

13 Sõt még Nabukodonozor király ellen is pártot ütött, a ki õt az Isten [nevére] megesküdtette vala, s makacscsá és önfejûvé lett, a helyett, hogy megtért volna az Úrhoz, Izráel Istenéhez.
And he took up arms against King Nebuchadnezzar, though he had made him take an oath by God; but he made his neck stiff and his heart hard, turning away from the Lord, the God of Israel.
ἐν τῷ τὰ πρὸς τὸν βασιλέα ναβουχοδονοσορ ἀθετῆσαι ἃ ὤρκισεν αὐτὸν κατὰ τοῦ θεοῦ καὶ ἐσκλήρυνεν τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ κατίσχυσεν τοῦ μὴ ἐπιστρέψ αι πρὸς κύριον θεὸν ισραηλ

14 Sõt még a papok fejedelmei és a nép is, mindnyájan szaporították a bûnt a pogányok minden undokságai szerint, és megfertõztették az Úr házát, a melyet megszentelt vala Jeruzsálemben.
And more than this, all the great men of Judah and the priests and the people made their sin great, turning to all the disgusting ways of the nations; and they made unclean the house of the Lord which he had made holy in Jerusalem.
καὶ πάντες οἱ ἔνδοξοι ιουδα καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐπλήθυναν τοῦ ἀθετῆσαι ἀθετήματα βδελυγμάτων ἐθνῶν καὶ ἐμίαναν τὸν οἶκον κυρίου τὸν ἐν ιερουσαλημ

15 És az Úr, az õ atyáiknak Istene elküldé hozzájok követeit jó idején, mert kedvez vala az õ népének és az õ lakhelyének.
And the Lord, the God of their fathers, sent word to them by his servants, sending early and frequently, because he had pity on his people and on his living-place;
καὶ ἐξαπέστειλεν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν ἐν χειρὶ προφητῶν ὀρθρίζων καὶ ἀποστέλλων τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ ὅτι ἦν φειδόμενος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἁγιάσματος α ὐτοῦ

16 De õk az Isten követeit kigúnyolták, az õ beszédeit megvetették, és prófétáival gúnyt ûztek; míglen az Úrnak haragja felgerjede az õ népe ellen, s többé nem vala segítség.
But they put shame on the servants of God, making sport of his words and laughing at his prophets, till the wrath of God was moved against his people, till there was no help.
καὶ ἦσαν μυκτηρίζοντες τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ ἐξουδενοῦντες τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ ἐμπαίζοντες ἐν τοῖς προφήταις αὐτοῦ ἕως ἀνέβη ὁ θυμὸς κυρίου ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἕως ο ὐκ ἦν ἴαμα

17 És reájok hozá a Káldeusok királyát, a ki fegyverrel ölé meg ifjaikat az õ szent hajlékukban, s nem kedveze sem az ifjaknak és szûzeknek, sem a vén és elaggott embereknek, mindnyájokat kezébe adá.
So he sent against them the king of the Chaldaeans, who put their young men to death with the sword in the house of their holy place, and had no pity for any, young man or virgin, old man or white-haired: God gave them all into his hands.
καὶ ἤγαγεν ἐπ' αὐτοὺς βασιλέα χαλδαίων καὶ ἀπέκτεινεν τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ ἁγιάσματος αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐφείσατο τοῦ σεδεκιου καὶ τὰς παρθένους αὐτῶ ν οὐκ ἠλέησαν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν ἀπήγαγον τὰ πάντα παρέδωκεν ἐν χερσὶν αὐτῶν

18 És az Isten házának mindenféle edényeit, nagyokat, kicsinyeket, és az Úr házának kincseit, s a királynak és az õ vezéreinek kincseit, mindezeket Babilóniába viteté.
And all the vessels of the house of God, great and small, and the stored wealth of the Lord's house and the wealth of the king and his chiefs, he took away to Babylon.
καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου θεοῦ τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρὰ καὶ τοὺς θησαυροὺς καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς βασιλέως καὶ μεγιστάνων πάντα εἰσήνεγκεν εἰς βαβυλῶνα

19 Az Isten házát meggyújták, Jeruzsálem kõfalait lerontották, palotáit mind elégeték tûzzel, és minden drágaságait elpusztították.
And the house of God was burned and the wall of Jerusalem broken down; all its great houses were burned with fire and all its beautiful vessels given up to destruction.
καὶ ἐνέπρησεν τὸν οἶκον κυρίου καὶ κατέσκαψεν τὸ τεῖχος ιερουσαλημ καὶ τὰς βάρεις αὐτῆς ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ καὶ πᾶν σκεῦος ὡραῖον εἰς ἀφανισμόν

20 És a kik a fegyver elõl megmenekültek, azokat elhurczolta Babilóniába, és néki és fiainak szolgáivá lettek mindaddig, míg a persiai birodalom fel nem támadott;
And all who had not come to death by the sword he took away prisoners to Babylon; and they became servants to him and to his sons till the kingdom of Persia came to power:
καὶ ἀπῴκισεν τοὺς καταλοίπους εἰς βαβυλῶνα καὶ ἦσαν αὐτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς δούλους ἕως βασιλείας μήδων

21 Hogy beteljesedjék az Úrnak Jeremiás szája által [mondott] beszéde, míg lerójja a föld az õ szombatjait, mert az elpusztulás egész ideje alatt nyugovék, hogy betelnének a hetven esztendõk.

So that the words of the Lord, which he said by the mouth of Jeremiah, might come true, till the land had had pleasure in her Sabbaths; for as long as she was waste the land kept the Sabbath, till seventy years were complete.

τοῦ πληρωθῆναι λόγον κυρίου διὰ στόματος ιερεμιου ἕως τοῦ προσδέξασθαι τὴν γῆν τὰ σάββατα αὐτῆς σαββατίσαι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς ἐσαββάτισεν εἰς σ υμπλήρωσιν ἐτῶν ἑβδομήκοντα

22 És Czírus persa király elsõ esztendejében, hogy beteljesednék az Úrnak Jeremiás szája által [mondott] beszéde, az Úr felindítá Czírus persa király lelkét, és õ kihirdetteté az õ egész birodalmában, [élõszóval] és írásban is, mondván:

Now in the first year of Cyrus, king of Persia, in order that the words which the Lord had said by the mouth of Jeremiah might come true, the spirit of Cyrus, king of Persia, was moved by the Lord, and he made a public statement and had it given out through all his kingdom and put in writing, saying,

ἔτους πρώτου κύρου βασιλέως περσῶν μετὰ τὸ πληρωθῆναι ῥῆμα κυρίου διὰ στόματος ιερεμιου ἐξήγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα κύρου βασιλέως περσῶν καὶ παρήγγειλεν κηρύξαι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν γραπτῷ λέγων

23 Így szól Czírus, a persa király: Az Úr, a mennynek Istene e föld minden országait nékem adta, és Õ parancsolta meg nékem, hogy építsek néki házat Jeruzsálemben, a mely Júdában van; valaki azért ti köztetek az õ népe közül való, legyen vele az Úr, az õ Istene, és menjen fel.

Cyrus, king of Persia, has said, All the kingdoms of the earth have been given to me by the Lord, the God of heaven; and he has made me responsible for building a house for him in Jerusalem, which is in Judah. Whoever there is among you of all his people, may the Lord his God be with him and let him go up.

τάδε λέγει κῦρος βασιλεὺς περσῶν πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἔδωκέν μοι κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν ιερουσαλημ ἐν τῇ ι ουδαίᾳ τίς ἐξ ὑμῶν ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἔσται ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἀναβήτω .

1 Czírus persa király elsõ esztendejében, hogy beteljesednék az Úrnak Jeremiás szája által [mondott] beszéde, felindítá az Úr Czírus persa király lelkét, és õ kihirdetteté az õ egész birodalmában, [élõszóval] és írásban is, mondván:

Now in the first year of Cyrus, king of Persia, in order that the word of the Lord given by the mouth of Jeremiah might come true, the spirit of Cyrus, king of Persia, was moved by the Lord, so that he made a public statement through all his kingdom, and put it in writing, saying,

καὶ ἤγαγεν ιωσιας τὸ πασχα ἐν ιερουσαλημ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ καὶ ἔθυσεν τὸ πασχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου

2 Így szól Czírus, a persa király: Az Úr, a mennynek Istene e föld minden országait nékem adta, és Õ parancsolta meg nékem, hogy építsek néki házat Jeruzsálemben, mely Júdában van;

These are the words of Cyrus, king of Persia: The Lord God of heaven has given me all the kingdoms of the earth; and he has made me responsible for building a house for him in Jerusalem, which is in Judah.

στήσας τοὺς ἱερεῖς κατ' ἐφημερίας ἐστολισμένους ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ κυρίου

3 Valaki azért ti köztetek az õ népe közül való, legyen vele az õ Istene, és menjen fel Jeruzsálembe, mely Júdában van, és építse az Úrnak, Izráel Istenének házát, õ az Isten, ki Jeruzsálemben [lakozik.]

Whoever there is among you of his people, may his God be with him, and let him go up to Jerusalem, which is in Judah, and take in hand the building of the house of the Lord, the God of Israel; he is the God who is in Jerusalem.

καὶ εἶπεν τοῖς λευίταις ιεροδούλοις τοῦ ισραηλ ἁγιάσαι ἑαυτοὺς τῷ κυρίῳ ἐν τῇ θέσει τῆς ἁγίας κιβωτοῦ τοῦ κυρίου ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ ᾠκοδόμησεν σαλωμων ὁ τοῦ δαυιδ ὁ βασιλεύ ς οὐκ ἔσται ὑμῖν ἆραι ἐπ' ὤμων αὐτήν

4 És mindenkit, a ki még megmaradt, minden helyrõl, a hol lakik, segítsék azon helynek férfiai ezüsttel, aranynyal, jószággal és barommal, azzal együtt, a mit önkénytesen adnak az Isten házának, mely Jeruzsálemben van.

And whoever there may be of the rest of Israel, living in any place, let the men of that place give him help with offerings of silver and gold and goods and beasts, in addition to the offering freely given for the house of God in Jerusalem.

καὶ νῦν λατρεύετε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν καὶ θεραπεύετε τὸ ἔθνος αὐτοῦ ισραηλ καὶ ἑτοιμάσατε κατὰ τὰς πατριὰς καὶ τὰς φυλὰς ὑμῶν κατὰ τὴν γραφὴν δαυιδ βασιλέως ισραηλ καὶ κατὰ τὴν μεγαλειότητα σαλωμων τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ

5 Fölkelének azért Júda és Benjámin családfõi és a papok és a Léviták, és mindnyájan, a kiknek felindítá az Isten lelköket, hogy felmenjenek az Úr házának építésére, mely Jeruzsálemben van.
Then the heads of families of Judah and Benjamin, with the priests and the Levites, got ready, even all those whose spirits were moved by God to go up and take in hand the building of the Lord's house in Jerusalem.
καὶ στάντες ἐν τῷ ἱερῷ κατὰ τὴν μεριδαρχίαν τὴν πατρικὴν ὑμῶν τῶν λευιτῶν τῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν ισραηλ ἐν τάξει

6 És minden körültök lakók segíték õket ezüst edényekkel, aranynyal, jószággal, barommal, drágaságokkal, mindazon kivül, a mit önkénytesen adának.
And all their neighbours gave them help with offerings of vessels of silver and gold and goods and beasts and things of great value, in addition to what was freely offered.
θύσατε τὸ πασχα καὶ τὰς θυσίας ἑτοιμάσατε τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν καὶ ποιήσατε τὸ πασχα κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ κυρίου τὸ δοθὲν τῷ μωυσῇ

7 Czírus király pedig elõhozatá az Úr házának edényeit, melyeket Nabukodonozor hozatott vala el Jeruzsálembõl, s az õ isteneinek házába helyezett vala;
And Cyrus the king got out the vessels of the house of the Lord which Nebuchadnezzar had taken from Jerusalem and put in the house of his gods;
καὶ ἐδωρήσατο ιωσιας τῷ λαῷ τῷ εὑρεθέντι ἀρνῶν καὶ ἐρίφων τριάκοντα χιλιάδας μόσχους τρισχιλίους ταῦτα ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐδόθη κατ' ἐπαγγελίαν τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν καὶ λευίταις

8 Elõhozatá ezeket Czírus, a persák királya, Mithredáthes kincstartó kezeihez, a ki is átszámolá azokat Sesbassárnak, Júda fejedelmének.
Even these Cyrus made Mithredath, the keeper of his wealth, get out, and he gave them, after numbering them, to Sheshbazzar, the ruler of Judah.
καὶ ἔδωκεν χελκιας καὶ ζαχαριας καὶ ησυηλος οἱ ἐπιστάται τοῦ ἱεροῦ τοῖς ἱερεῦσιν εἰς πασχα πρόβατα δισχίλια ἑξακόσια μόσχους τριακοσίους

9 És számok ez vala: harmincz arany medencze, ezer ezüst medencze, huszonkilencz kés,
And this is the number of them: there were thirty gold plates, a thousand silver plates, twenty-nine knives,
καὶ ιεχονιας καὶ σαμαιας καὶ ναθαναηλ ὁ ἀδελφὸς καὶ ασαβιας καὶ οχιηλος καὶ ιωραμ χιλίαρχοι ἔδωκαν τοῖς λευίταις εἰς πασχα πρόβατα πεντακισχίλια μόσχους ἑπτακοσίους

10 Harmincz arany pohár, négyszáztíz másrendbeli ezüst pohár, és ezer más edény.
Thirty gold basins, four hundred and ten silver basins, and a thousand other vessels.
καὶ ταῦτα τὰ γενόμενα εὐπρεπῶς ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται

11 Minden arany és ezüst edényeknek száma ötezernégyszáz. Mindezt magával vivé Sesbassár, mikor a foglyok kijövének Babilóniából Jeruzsálembe.
There were five thousand, four hundred gold and silver vessels. All these were taken back by Sheshbazzar, when those who had been taken prisoner went up from Babylon to Jerusalem.
ἔχοντες τὰ ἄζυμα κατὰ τὰς φυλὰς

1 Ezek pedig a tartománynak fiai, kik feljöttek vala a rabság foglyai közül, a kiket Nabukodonozor, Babilónia királya, fogva vitetett Babilóniába, s most visszajövének Jeruzsálembe és Júdába, kiki az õ városába.
Now these are the people of the divisions of the kingdom, among those who had been made prisoners by Nebuchadnezzar, king of Babylon, and taken away to Babylon, who went back to Jerusalem and Judah, everyone to his town;
βασιλεύοντος κύρου περσῶν ἔτους πρώτου εἰς συντέλειαν ῥήματος κυρίου ἐν στόματι ιερεμιου ἤγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα κύρου βασιλέως περσῶν καὶ ἐκήρυξεν ἐν ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ καὶ ἅμα διὰ γραπτῶν λέγων

2 Kik jövének Zorobábellel, Jésuával, Nehémiással, Serájával, Rélájával, Mordokhaival, Bilsánnal, Miszpárral, Bigvaival, Rehummal, Baanával. Izráel népe férfiainak száma [ez:]
Who went with Zerubbabel, Jeshua, Nehemiah, Seraiah, Reelaiah, Mordecai, Bilshan, Mispar, Bigvai, Rehum, Baanah, The number of the men of the people of Israel:
τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς περσῶν κῦρος ἐμὲ ἀνέδειξεν βασιλέα τῆς οἰκουμένης ὁ κύριος τοῦ ισραηλ κύριος ὁ ὕψιστος καὶ ἐσήμηνέν μοι οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν ιερουσαλημ τῇ ἐν τῇ ιουδαίᾳ

3 Paros fiai kétezerszázhetvenkettõ;
The children of Parosh, two thousand, one hundred and seventy-two.
εἴ τίς ἐστιν οὖν ὑμῶν ἐκ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἔστω ὁ κύριος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἀναβὰς εἰς τὴν ιερουσαλημ τὴν ἐν τῇ ιουδαίᾳ οἰκοδομείτω τὸν οἶκον τοῦ κυρίου τοῦ ισραηλ οὗτος ὁ κύριος ὁ κατασκηνώσας ἐν ιερουσαλημ

4 Sefátja fiai háromszázhetvenkettõ;

The children of Shephatiah, three hundred and seventy-two.

ὅσοι οὖν κατὰ τόπους οἰκοῦσιν βοηθείτωσαν αὐτῷ οἱ ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν ἀργυρίῳ ἐν δόσεσιν μεθ' ἵππων καὶ κτηνῶν σὺν τοῖς ἄλλοις τοῖς κατ' εὐχὰς προστεθει μένοις εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου τὸ ἐν ιερουσαλημ

5 Árah fiai hétszázhetvenöt;

The children of Arah, seven hundred and seventy-five.

καὶ καταστάντες οἱ ἀρχίφυλοι τῶν πατριῶν τῆς ιουδα καὶ βενιαμιν φυλῆς καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ πάντων ὧν ἤγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα ἀναβῆναι οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ κυρίῳ τὸν ἐν ιερουσαλημ

6 Pahath-Moáb fiai, Jésua [és] Joáb fiaitól, kétezernyolczszáztizenkettõ;

The children of Pahath-moab, of the children of Jeshua and Joab, two thousand, eight hundred and twelve.

καὶ οἱ περικύκλῳ αὐτῶν ἐβοήθησαν ἐν πᾶσιν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ ἵπποις καὶ κτήνεσιν καὶ εὐχαῖς ὡς πλείσταις πολλῶν ὧν ὁ νοῦς ἠγέρθη

7 Élám fiai ezerkétszázötvennégy;

The children of Elam, a thousand, two hundred and fifty-four.

καὶ ὁ βασιλεὺς κῦρος ἐξήνεγκεν τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ κυρίου ἃ μετήγαγεν ναβουχοδονοσορ ἐξ ιερουσαλημ καὶ ἀπηρείσατο αὐτὰ ἐν τῷ ἑαυτοῦ εἰδωλίῳ

8 Zattu fiai kilenczszáznegyvenöt;

The children of Zattu, nine hundred and forty-five.

ἐξενέγκας δὲ αὐτὰ κῦρος ὁ βασιλεὺς περσῶν παρέδωκεν αὐτὰ μιθριδάτῃ τῷ ἑαυτοῦ γαζοφύλακι διὰ δὲ τούτου παρεδόθησαν σαναβασσάρῳ προστάτῃ τῆς ιουδαίας

9 Zakkai fiai hétszázhatvan;

The children of Zaccai, seven hundred and sixty.

ὁ δὲ τούτων ἀριθμὸς ἦν σπονδεῖα χρυσᾶ χίλια σπονδεῖα ἀργυρᾶ χίλια θυίσκαι ἀργυραῖ εἴκοσι ἐννέα

10 Báni fiai hatszáznegyvenkettõ;

The children of Bani, six hundred and forty-two.

φιάλαι χρυσαῖ τριάκοντα ἀργυραῖ δισχίλιαι τετρακόσιαι δέκα καὶ ἄλλα σκεύη χίλια

11 Bébai fiai hatszázhuszonhárom;

The children of Bebai, six hundred and twenty-three.

τὰ δὲ πάντα σκεύη διεκομίσθη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ πεντακισχίλια τετρακόσια ἑξήκοντα ἐννέα ἀνηνέχθη δὲ ὑπὸ σαναβασσάρου ἅμα τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἐκ βαβυλῶνος εἰς ιερ οσόλυμα

12 Azgád fiai ezerkétszázhuszonkettõ;

The children of Azgad, a thousand, two hundred and twenty-two.

ἐν δὲ τοῖς ἐπὶ ἀρταξέρξου τοῦ περσῶν βασιλέως χρόνοις κατέγραψεν αὐτῷ κατὰ τῶν κατοικούντων ἐν τῇ ιουδαίᾳ καὶ ιερουσαλημ βεσλεμος καὶ μιθραδάτης καὶ ταβελλιος καὶ ρ αουμος καὶ βεελτέεμος καὶ σαμσαῖος ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τούτοις συντασσόμενοι οἰκοῦντες δὲ ἐν σαμαρείᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις τόποις τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολήν

13 Adónikám fiai hatszázhatvanhat;

The children of Adonikam, six hundred and sixty-six.

βασιλεῖ ἀρταξέρξῃ κυρίῳ οἱ παῖδές σου ραουμος ὁ τὰ προσπίπτοντα καὶ σαμσαῖος ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῆς βουλῆς αὐτῶν κριταὶ οἱ ἐν κοίλῃ συρίᾳ καὶ φοινίκῃ

14 Bigvai fiai kétezerötvenhat;

The children of Bigvai, two thousand and fifty-six.

καὶ νῦν γνωστὸν ἔστω τῷ κυρίῳ βασιλεῖ διότι οἱ ιουδαῖοι ἀναβάντες παρ' ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς ἐλθόντες εἰς ιερουσαλημ τὴν πόλιν τὴν ἀποστάτιν καὶ πονηρὰν οἰκοδομοῦσιν τάς τε ἀ γορὰς αὐτῆς καὶ τὰ τείχη θεραπεύουσιν καὶ ναὸν ὑποβάλλονται

15 Ádin fiai négyszázötvennégy;
The children of Adin, four hundred and fifty-four.
ἐὰν οὖν ἡ πόλις αὕτη οἰκοδομηθῇ καὶ τὰ τείχη συντελεσθῇ φορολογίαν οὐ μὴ ὑπομείνωσιν δοῦναι ἀλλὰ καὶ βασιλεῦσιν ἀντιστήσονται

16 Áter fiai, Ezékiástól, kilenczvennyolcz;
The children of Ater, of Hezekiah, ninety-eight.
καὶ ἐπεὶ ἐνεργεῖται τὰ κατὰ τὸν ναόν καλῶς ἔχειν ὑπολαμβάνομεν μὴ ὑπεριδεῖν τὸ τοιοῦτο ἀλλὰ προσφωνῆσαι τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ὅπως ἂν φαίνηταί σοι ἐπισκεφθῇ ἐν τοῖς ἀπὸ τ ῶν πατέρων σου βιβλίοις

17 Bésai fiai háromszázhuszonhárom;
The children of Bezai, three hundred and twenty-three.
καὶ εὑρήσεις ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς τὰ γεγραμμένα περὶ τούτων καὶ γνώσῃ ὅτι ἡ πόλις ἦν ἐκείνη ἀποστάτις καὶ βασιλεῖς καὶ πόλεις ἐνοχλοῦσα καὶ οἱ ιουδαῖοι ἀποστάται καὶ πολιορκίας συνιστάμενοι ἐν αὐτῇ ἔτι ἐξ αἰῶνος δι' ἣν αἰτίαν καὶ ἡ πόλις αὕτη ἠρημώθη

18 Jórá fiai száztizenkettõ;
The children of Jorah, a hundred and twelve.
νῦν οὖν ὑποδείκνυμέν σοι κύριε βασιλεῦ διότι ἐὰν ἡ πόλις αὕτη οἰκοδομηθῇ καὶ τὰ ταύτης τείχη ἀνασταθῇ κάθοδός σοι οὐκέτι ἔσται εἰς κοίλην συρίαν καὶ φοινίκην

19 Hásum fiai kétszázhuszonhárom;
The children of Hashum, two hundred and twenty-three.
τότε ἀντέγραψεν ὁ βασιλεὺς ραούμῳ τῷ γράφοντι τὰ προσπίπτοντα καὶ βεελτεέμῳ καὶ σαμσαίῳ γραμματεῖ καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς συντασσομένοις καὶ οἰκοῦσιν ἐν τῇ σαμαρείᾳ κ αὶ συρίᾳ καὶ φοινίκῃ τὰ ὑπογεγραμμένα

20 Gibbár fiai kilenczvenöt;
The children of Gibbar, ninety-five.
ἀνέγνων τὴν ἐπιστολήν ἣν πεπόμφατε πρός με

21 Bethlehem fiai százhuszonhárom;
The children of Beth-lehem, a hundred and twenty-three.
ἐπέταξα οὖν ἐπισκέψασθαι καὶ εὑρέθη ὅτι ἐστὶν ἡ πόλις ἐκείνη ἐξ αἰῶνος βασιλεῦσιν ἀντιπαρατάσσουσα καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀποστάσεις καὶ πολέμους ἐν αὐτῇ συντελοῦντες

22 Netófah férfiai ötvenhat;
The men of Netophah, fifty-six.
καὶ βασιλεῖς ἰσχυροὶ καὶ σκληροὶ ἦσαν ἐν ιερουσαλημ κυριεύοντες καὶ φορολογοῦντες κοίλην συρίαν καὶ φοινίκην

23 Anathóth férfiai százhuszonnyolcz;
The men of Anathoth, a hundred and twenty-eight.
νῦν οὖν ἐπέταξα ἀποκωλῦσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν πόλιν

24 Azmáveth fiai negyvenkettõ;
The children of Azmaveth, forty-two.
καὶ προνοηθῆναι ὅπως μηθὲν παρὰ ταῦτα γένηται καὶ μὴ προβῇ ἐπὶ πλεῖον τὰ τῆς κακίας εἰς τὸ βασιλεῖς ἐνοχλῆσαι

25 Kirjáth-Árim, Kefira és Beéróth fiai hétszáznegyvenhárom;
The children of Kiriath-arim, Chephirah, and Beeroth, seven hundred and forty-three.
τότε ἀναγνωσθέντων τῶν παρὰ τοῦ βασιλέως ἀρταξέρξου γραφέντων ὁ ραουμος καὶ σαμσαῖος ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ τούτοις συντασσόμενοι ἀναζεύξαντες κατὰ σπουδὴν εἰς ιερο υσαλημ μεθ' ἵππου καὶ ὄχλου παρατάξεως ἤρξαντο κωλύειν τοὺς οἰκοδομοῦντας

26 Ráma és Géba fiai hatszázhuszonegy;
The children of Ramah and Geba, six hundred and twenty-one.
καὶ ἤργει ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν ιερουσαλημ μέχρι τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας δαρείου τοῦ περσῶν βασιλέως

1 Mikor pedig eljöve a hetedik hónap, és Izráel fiai az õ városaikban [lakozának,] felgyûle a nép egyenlõképen Jeruzsálembe.
And when the seventh month came, and the children of Israel were in the towns, the people came together like one man to Jerusalem.
καὶ βασιλεὺς δαρεῖος ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ὑπ' αὐτὸν καὶ πᾶσιν τοῖς οἰκογενέσιν αὐτοῦ καὶ πᾶσιν τοῖς μεγιστᾶσιν τῆς μηδίας καὶ τῆς περσίδος

2 És fölkele Jésua, Jósádák fia, s az õ atyjafiai, a papok, és Zorobábel, Sealtiél fia s az õ atyjafiai, és megépíték Izráel Istenének oltárát, hogy áldozzanak rajta égõáldozatokat, a mint írva van Mózesnek, az Isten emberének törvényében.
Then Jeshua, the son of Jozadak, and his brothers the priests, and Zerubbabel, the son of Shealtiel, with his brothers, got up and made the altar of the God of Israel for burned offerings as is recorded in the law of Moses, the man of God.
καὶ πᾶσιν τοῖς σατράπαις καὶ στρατηγοῖς καὶ τοπάρχαις τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἰνδικῆς μέχρι τῆς αἰθιοπίας ἐν ταῖς ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ σατραπείαις

3 És [erõs] fundamentomra állíták fel az oltárt, mert félnek vala a földnek népétõl, és áldozának rajta égõáldozatokat az Úrnak, reggeli és estveli égõáldozatokat.
They put the altar on its base; for fear was on them because of the people of the countries: and they made burned offerings on it to the Lord, even burned offerings morning and evening.
καὶ ἐφάγοσαν καὶ ἐπίοσαν καὶ ἐμπλησθέντες ἀνέλυσαν ὁ δὲ δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἀνέλυσεν εἰς τὸν κοιτῶνα καὶ ἐκοιμήθη καὶ ἔξυπνος ἐγένετο

4 És megülék a sátoros ünnepet, a mint írva van, s [áldozának] égõáldozatot napról-napra szám és szokás szerint minden napit az õ napján.
And they kept the feast of tents, as it is recorded, making the regular burned offerings every day by number, as it is ordered; for every day what was needed.
τότε οἱ τρεῖς νεανίσκοι οἱ σωματοφύλακες οἱ φυλάσσοντες τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως εἶπαν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον

5 És azután [áldozák] az állandó [napi], továbbá a hónapok elsõ napjain s az Úr minden szent ünnep napjain viendõ égõáldozatot, és mindazokért valót, a kik önkénytesen ajándékozának az Úrnak.
And after that, the regular burned offering and the offerings for the new moons and all the fixed feasts of the Lord which had been made holy, and the offering of everyone who freely gave his offering to the Lord.
εἴπωμεν ἕκαστος ἡμῶν ἕνα λόγον ὃς ὑπερισχύσει καὶ οὗ ἂν φανῇ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ σοφώτερον τοῦ ἑτέρου δώσει αὐτῷ δαρεῖος ὁ βασιλεὺς δωρεὰς μεγάλας καὶ ἐπινίκια μεγάλα

6 Tehát a hetedik hónap elsõ napjától fogva kezdének égõáldozatot áldozni az Úrnak, a mikor az Úr templomának alapköve még nem tétetett le.
From the first day of the seventh month they made a start with the burned offerings, but the base of the Temple of the Lord had still not been put in its place.
καὶ πορφύραν περιβαλέσθαι καὶ ἐν χρυσώμασιν πίνειν καὶ ἐπὶ χρυσῷ καθεύδειν καὶ ἅρμα χρυσοχάλινον καὶ κίδαριν βυσσίνην καὶ μανιάκην περὶ τὸν τράχηλον

7 És adának pénzt a [kõ- és] favágóknak s a mesterembereknek, és ételt és italt és olajat a Sidonbelieknek és Tírusbelieknek, hogy hozzanak czédrusfákat a Libánonról a joppéi tenger felé, Czírus, persa király nékik adott engedelme szerint.
And they gave money to the stoneworkers and woodworkers; and meat and drink and oil to the people of Zidon and of Tyre, for the transport of cedar-trees from Lebanon to the sea, to Joppa, as Cyrus, king of Persia, had given them authority to do.
καὶ δεύτερος καθιεῖται δαρείου διὰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ καὶ συγγενὴς δαρείου κληθήσεται

8 Második esztendõben azután, hogy fölmenének az Isten házához Jeruzsálembe, a második hónapban megkezdték az építést Zorobábel, a Sealtiél fia és Jésua, a Jósádák fia és a többi atyjafiaik, a papok és Léviták és mindnyájan, a kik a fogságból visszajöttek vala Jeruzsálembe, és rendelék a Lévitákat, a kik húsz esztendõsök vagy azon felül valának, az Úr háza építésének vezetésére.
Now in the second year of their coming into the house of God in Jerusalem, in the second month, the work was taken in hand by Zerubbabel, the son of Shealtiel, and Jeshua, the son of Jozadak, and the rest of their brothers the priests and the Levites, and all those who had come from the land where they were prisoners to Jerusalem: and they made the Levites, of twenty years old and over, responsible for overseeing the work of the house of the Lord.
καὶ τότε γράψαντες ἕκαστος τὸν ἑαυτοῦ λόγον ἐσφραγίσαντο καὶ ἔθηκαν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον δαρείου τοῦ βασιλέως καὶ εἶπαν

9 És elõlálla Jésua, az õ fiai és atyjafiai, Kadmiél és fiai, a Júda fiai, egyenlõképen, hogy vezérei legyenek az Isten házát építõ munkásoknak, továbbá Hénádád fiai, fiaik és testvéreik, - [mind] Léviták.

Then Jeshua with his sons and his brothers, Kadmiel with his sons, the sons of Hodaviah, together took up the work of overseeing the workmen in the house of God: the sons of Henadad with their sons and their brothers, the Levites.

ὅταν ἐγερθῇ ὁ βασιλεύς δώσουσιν αὐτῷ τὸ γράμμα καὶ ὃν ἂν κρίνῃ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ τρεῖς μεγιστᾶνες τῆς περσίδος ὅτι ὁ λόγος αὐτοῦ σοφώτερος αὐτῷ δοθήσεται τὸ νῖκος καθ ὡς γέγραπται

10 S midõn az építõk letették az Úr templomának alapkövét, [Jésua és Zorobábel] oda állaták a papokat öltözetükben kürtökkel, s a Lévitákat, Ásáf fiait czimbalmokkal, hogy dícsérjék az Urat, Izráel királyának, Dávidnak rendelete szerint.

And when the builders put in position the base of the Temple of the Lord, the priests, dressed in their robes, took their places with horns, and the Levites, the sons of Asaph, with brass instruments, to give praise to the Lord in the way ordered by David, king of Israel.

ὁ εἷς ἔγραψεν ὑπερισχύει ὁ οἶνος

11 És énekelének, dícsérvén az Urat és hálát adván néki, mert jó, mert mindörökké van az õ irgalmassága Izráelen! És mind az egész nép nagy felszóval kiált vala, dícsérvén az Urat, hogy az Úr házának alapköve immáron letétetett!

And they gave praise to the Lord, answering one another in their songs and saying, For he is good, for his mercy to Israel is eternal. And all the people gave a great cry of joy, when they gave praise to the Lord, because the base of the Lord's house was put in place.

ὁ ἕτερος ἔγραψεν ὑπερισχύει ὁ βασιλεύς

12 Nagy sokan pedig a papok és a Léviták és a családfõk közül, a vének, a kik látták vala az elsõ házat, mikor alapot vetnek vala most e háznak az õ szemök elõtt, nagy felszóval sírnak vala, sokan pedig örömükben nagy felszóval kiáltanak vala;

But a number of the priests and Levites and the heads of families, old men who had seen the first house, when the base of this house was put down before their eyes, were overcome with weeping; and a number were crying out with joy:

ὁ τρίτος ἔγραψεν ὑπερισχύουσιν αἱ γυναῖκες ὑπὲρ δὲ πάντα νικᾷ ἡ ἀλήθεια

13 Úgy hogy a nép nem tudja vala megkülönböztetni az örömben való kiáltást a nép siralmának szavától, mert a nép kiált vala nagy felszóval, és ez a szó messze földre meghallatott.

So that in the ears of the people the cry of joy was mixed with the sound of weeping; for the cries of the people were loud and came to the ears of those who were a long way off.

καὶ ὅτε ἐξηγέρθη ὁ βασιλεύς λαβόντες τὸ γράμμα ἔδωκαν αὐτῷ καὶ ἀνέγνω

1 Mikor pedig meghallák Júda és Benjámin ellenségei, hogy a kik a fogságból visszatértek, templomot építenek az Úrnak, Izráel Istenének:

Now news came to the haters of Judah and Benjamin that the people who had come back were building a Temple to the Lord, the God of Israel;

καὶ ἤρξατο ὁ δεύτερος λαλεῖν ὁ εἶπας περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ βασιλέως

2 Menének Zorobábelhez és a családfõkhöz, s mondának nékik: Hadd építsünk együtt veletek, mert miképen ti, úgy mi is a ti Isteneteket keressük s néki áldozunk Esárhaddon, Assiria királyának idejétõl fogva, a ki ide hozott fel minket!

Then they came to Zerubbabel and to the heads of families, and said to them, Let us take part in the building with you; for we are servants of your God, even as you are; and we have been making offerings to him from the days of Esar-haddon, king of Assyria, who put us here.

ὦ ἄνδρες οὐχ ὑπερισχύουσιν οἱ ἄνθρωποι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν κατακρατοῦντες καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς

3 És monda nékik Zorobábel és Jésua és Izráel családainak többi fõi: Nem veletek együtt kell nékünk házat építeni a mi Istenünknek, hanem mi magunk fogunk építeni az Úrnak, Izráel Istenének, a miképen megparancsolta nékünk a király, Czírus, Persia királya.

But Zerubbabel and Jeshua and the rest of the heads of families in Israel said to them, You have no part with us in the building of a house for our God; we ourselves will do the work together for the Lord, the God of Israel, as Cyrus, king of Persia, has given us orders.

ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπερισχύει καὶ κυριεύει αὐτῶν καὶ δεσπόζει αὐτῶν καὶ πᾶν ὃ ἐὰν εἴπῃ αὐτοῖς ἐνακούουσιν

4 És igyekezék e tartomány népe megkötni Júda népének kezeit és elrémíteni azt az építéstõl.
Then the people of the land made the hands of the people of Judah feeble, troubling them with fear in their building;
ἐὰν εἴπῃ αὐτοῖς ποιῆσαι πόλεμον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον ποιοῦσιν ἐὰν δὲ ἐξαποστείλῃ αὐτοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους βαδίζουσιν καὶ κατεργάζονται τὰ ὄρη καὶ τὰ τείχη καὶ τοὺς π
ύργους

5 És felbérelni ellene tanácsosokat, hogy semmivé tegyék szándékát Czírusnak, Persia királyának egész idejében, Dárius persa király uralkodásáig.
And they gave payment to men who made designs against them and kept them from effecting their purpose, all through the time of Cyrus, king of Persia, till Darius became king.
φονεύουσιν καὶ φονεύονται καὶ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως οὐ παραβαίνουσιν ἐὰν δὲ νικήσωσιν τῷ βασιλεῖ κομίζουσιν πάντα καὶ ὅσα ἐὰν προνομεύσωσιν καὶ τὰ ἄλλα πάντα

6 És Ahasvérus uralkodásakor, uralkodásának kezdetén, vádolást írának Júda és Jeruzsálem lakói ellen.
And in the time of Ahasuerus, when he first became king, they put on record a statement against the people of Judah and Jerusalem.
καὶ ὅσοι οὐ στρατεύονται οὐδὲ πολεμοῦσιν ἀλλὰ γεωργοῦσιν τὴν γῆν πάλιν ὅταν σπείρωσι θερίσαντες ἀναφέρουσιν τῷ βασιλεῖ καὶ ἕτερος τὸν ἕτερον ἀναγκάζοντες ἀναφέρουσι
τοὺς φόρους τῷ βασιλεῖ

7 Artaxerxes napjaiban pedig Bislám, Mithredathes és Tábeél s ennek többi társai írtak vala Artaxerxeshez a persiai királyhoz, s e levelet arám betûkkel írták, mely azután arám nyelvre fordíttatott át.
And in the time of Artaxerxes, Bishlam, Mithredath, Tabeel, and the rest of his friends, sent a letter to Artaxerxes, king of Persia, writing it in the Aramaean writing and language.
καὶ αὐτὸς εἷς μόνος ἐστίν ἐὰν εἴπῃ ἀποκτεῖναι ἀποκτέννουσιν εἶπεν ἀφεῖναι ἀφίουσιν

8 Rehum, a helytartó és Simsai, a kanczellár, írának egy levelet Jeruzsálem ellen Artaxerxes királyhoz ekképen.
Rehum, the chief ruler, and Shimshai the scribe, sent a letter against Jerusalem, to Artaxerxes the king;
εἶπε πατάξαι τύπτουσιν εἶπεν ἐρημῶσαι ἐρημοῦσιν εἶπεν οἰκοδομῆσαι οἰκοδομοῦσιν

9 [Írának pedig] ekkor Rehum, a helytartó és Simsai, a kanczellár és ezeknek többi társaik: a Dineusok, Afársatakeusok, Tarpeleusok, Afárseusok, Arkeveusok, Babilóniabeliek, Susánkeusok, Dehaveusok és a Hélameusok.
The letter was sent by Rehum, the chief ruler, and Shimshai the scribe and their friends; the Dinaites and the Apharsathchites, the Tarpelites, the Apharsites, the Archevites, the Babylonians, the Shushanchites, the Dehaites, the Elamites,
εἶπεν ἐκκόψαι ἐκκόπτουσιν εἶπεν φυτεῦσαι φυτεύουσιν

10 És a többi népek, a kiket a nagy és dicsõséges Asznapár vitt el és tett lakosokká Samária városában és a többi városokban, melyek a folyóvizen túl vannak és a többi.
And the rest of the nations which the great and noble Osnappar took over and put in Samaria and the rest of the country over the river:
καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐνακούουσιν

11 Ez mássa a levélnek, melyet hozzá, Artaxerxes királyhoz küldének: "A te szolgáid, a folyóvizen túl lévõ férfiak, és a többi.
This is a copy of the letter which they sent to Artaxerxes the king: Your servants living across the river send these words:
πρὸς δὲ τούτοις αὐτὸς ἀνάκειται ἐσθίει καὶ πίνει καὶ καθεύδει αὐτοὶ δὲ τηροῦσιν κύκλῳ περὶ αὐτὸν καὶ οὐ δύνανται ἕκαστος ἀπελθεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ οὐδὲ παρακούο
υσιν αὐτοῦ

12 Tudtára légyen a királynak, hogy a zsidók, a kik feljöttek tõled, megérkezének hozzánk Jeruzsálembe; a visszavonó és gonosz várost építik, a kõfalakat készítik s a fundamentomokat javítgatják.
We give news to the king that the Jews who came from you have come to us at Jerusalem; they are building up again that uncontrolled and evil town; the walls are complete and they are joining up the bases.
ὦ ἄνδρες πῶς οὐχ ὑπερισχύει ὁ βασιλεύς ὅτι οὕτως ἐπακουστός ἐστιν καὶ ἐσίγησεν

13 Mostan tudtára légyen a királynak, hogy ha ez a város megépíttetik s a kõfalak elkészülnek, adót, rovást és úti vámot nem fognak fizetni, s a királyok jövedelmét megkárosítják.
The king may be certain that when the building of this town and its walls is complete, they will give no tax or payment in goods or forced payments, and in the end it will be a cause of loss to the kings.
ὁ δὲ τρίτος ὁ εἶπας περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀληθείας οὗτός ἐστιν ζοροβαβελ ἤρξατο λαλεῖν

14 Mostan, mivel a palota savával sózunk s épen ezért a király kárát nem illik elnéznünk, ez okért küldjük e levelet és tudatjuk a királylyal,
Now because we are responsible to the king, and it is not right for us to see the king's honour damaged, we have sent to give the king word of these things,
ἄνδρες οὐ μέγας ὁ βασιλεὺς καὶ πολλοὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ ὁ οἶνος ἰσχύει τίς οὖν ὁ δεσπόζων αὐτῶν ἢ τίς ὁ κυριεύων αὐτῶν οὐχ αἱ γυναῖκες

15 Hogy nézzen utána valaki atyáid történeteinek könyvében, és meg fogod találni a történetek könyvében, és megtudod, hogy e város visszavonó és királyokat és tartományokat megkárosító város volt, s hogy eleitõl fogva lázadások történtek abban, ezért pusztíttatott is el e város.
So that search may be made in the book of the records of your fathers: and you will see in the book of the records that this town has been uncontrolled, and a cause of trouble to kings and countries, and that there were outbursts against authority there in the past: for which reason the town was made waste.
αἱ γυναῖκες ἐγέννησαν τὸν βασιλέα καὶ πάντα τὸν λαόν ὃς κυριεύει τῆς θαλάσσης καὶ τῆς γῆς

16 Tudatjuk mi a királylyal, hogy ha ez a város megépülend és a kõfalak elkészülnek: ennek miatta birtokod a folyóvizen túl nem lészen."
We give you word, that if the building of this town and its walls is made complete, there will be an end of your power in the country across the river.
καὶ ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο καὶ αὗται ἐξέθρεψαν αὐτοὺς τοὺς φυτεύοντας τοὺς ἀμπελῶνας ἐξ ὧν ὁ οἶνος γίνεται

17 A király választ küldött Rehumnak, a helytartónak és Simsainak, a kanczellárnak és többi társaiknak, a kik Samariában laknak vala, és minden folyóvizen túl lakozóknak: "Békesség és a többi.
Then the king sent an answer to Rehum, the chief ruler, and Shimshai the scribe, and their friends living in Samaria, and to the rest of those across the river, saying, Peace to you:
καὶ αὗται ποιοῦσιν τὰς στολὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ αὗται ποιοῦσιν δόξαν τοῖς ἀνθρώποις καὶ οὐ δύνανται οἱ ἄνθρωποι εἶναι χωρὶς τῶν γυναικῶν

18 A levél, melyet hozzánk küldtetek, világosan felolvastatott elõttem;
And now the sense of the letter which you sent to us has been made clear to me,
ἐὰν δὲ συναγάγωσιν χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ πᾶν πρᾶγμα ὡραῖον καὶ ἴδωσιν γυναῖκα μίαν καλὴν τῷ εἴδει καὶ τῷ κάλλει

19 És megparancsolám, hogy nézzenek utána, és úgy találák, hogy ez a város eleitõl fogva királyok ellen támadó volt, és hogy pártütés és lázadás történt vala benne;
And I gave orders for a search to be made, and it is certain that in the past this town has made trouble for kings, and that outbursts against authority have taken place there.
καὶ ταῦτα πάντα ἀφέντες εἰς αὐτὴν ἐγκέχηναν καὶ χάσκοντες τὸ στόμα θεωροῦσιν αὐτήν καὶ πάντες αὐτὴν αἱρετίζουσιν μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πᾶν πρᾶγμα ὡραῖον

20 És hogy hatalmas királyok voltak Jeruzsálemben és uralkodtak minden a folyóvizen túl lakókon, és adó, rovás és úti vám fizettetett nékik.
Further, there have been great kings in Jerusalem, ruling over all the country across the river, to whom they gave taxes and payments in goods and forced payments.
ἄνθρωπος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα ἐγκαταλείπει ὃς ἐξέθρεψεν αὐτόν καὶ τὴν ἰδίαν χώραν καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν γυναῖκα κολλᾶται

21 Mostan azért parancsoljátok meg, hogy akadályozzák meg a férfiakat, s e város ne építtessék addig, míg tõlem parancsolat nem jövend;
Give an order now, that these men are to do nothing more, and that the building of the town is to be stopped, till I give an order.
καὶ μετὰ τῆς γυναικὸς ἀφίησι τὴν ψυχὴν καὶ οὔτε τὸν πατέρα μέμνηται οὔτε τὴν μητέρα οὔτε τὴν χώραν

22 És meglássátok, hogy ebben valami mulasztást el ne kövessetek, hogy ne nevekedjék a veszedelem a királyok megkárosítására!"
Be certain to do this with all care: do not let trouble be increased to the king's damage.
καὶ ἐντεῦθεν δεῖ ὑμᾶς γνῶναι ὅτι αἱ γυναῖκες κυριεύουσιν ὑμῶν οὐχὶ πονεῖτε καὶ μοχθεῖτε καὶ πάντα ταῖς γυναιξὶν δίδοτε καὶ φέρετε

23 Mihelyt Artaxerxes király levelének mássa felolvastaték Rehum és Simsai, a kanczellár és társaik elõtt, menének nagy hamarsággal Jeruzsálembe a zsidókhoz, és megakadályozák õket erõvel és hatalommal.

Then, after reading the king's letter, Rehum and Shimshai the scribe and their friends went quickly to Jerusalem, to the Jews, and had them stopped by force.

καὶ λαμβάνει ἄνθρωπος τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἐκπορεύεται ἐξοδεύειν καὶ λῃστεύειν καὶ κλέπτειν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν πλεῖν καὶ ποταμούς

24 Akkor megszünék az Úr házának építése, mely Jeruzsálemben van, és szünetelt Dárius, Persia királya uralkodásának második esztendejéig.

So the work of the house of God at Jerusalem came to an end; so it was stopped, till the second year of the rule of Darius, king of Persia.

καὶ τὸν λέοντα θεωρεῖ καὶ ἐν σκότει βαδίζει καὶ ὅταν κλέψῃ καὶ ἁρπάσῃ καὶ λωποδυτήσῃ τῇ ἐρωμένῃ ἀποφέρει

1 És prófétálának a próféták, Aggeus, a próféta és Zakariás az Iddó fia a zsidóknak, a kik valának Júdában és Jeruzsálemben, [szólván] nékik az Izráel Istenének nevében.

Now the prophets Haggai and Zechariah, the son of Iddo, were preaching to the Jews in Judah and Jerusalem in the name of the God of Israel.

μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελέγησαν ἀναβῆναι ἀρχηγοὶ οἴκου πατριῶν κατὰ φυλὰς αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν καὶ αἱ παιδίσκαι καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν

2 Akkor fölkelének Zorobábel, Sealtiél fia és Jésua, a Jósádák fia, és hozzá kezdének Isten háza építéséhez, mely Jeruzsálemben van, s velök valának Isten prófétái, támogatván õket.

Then Zerubbabel, the son of Shealtiel, and Jeshua, the son of Jozadak, got up and made a start at building the house of God at Jerusalem: and the prophets of God were with them, helping them.

καὶ δαρεῖος συναπέστειλεν μετ' αὐτῶν ἱππεῖς χιλίους ἕως τοῦ ἀποκαταστῆσαι αὐτοὺς εἰς ιερουσαλημ μετ' εἰρήνης καὶ μετὰ μουσικῶν τυμπάνων καὶ αὐλῶν

3 Abban az idõben jöve hozzájok Tattenai folyóvizen túli helytartó, és Sethar-bóznai és társaik, és így szólának nékik: Ki adott néktek szabadságot, hogy e házat építsétek s e kõfalat készítsétek?

At the same time, Tattenai, ruler of the land across the river, and Shethar-bozenai, and their men, came to them and said, Who gave you orders to go on building this house and this wall?

καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν παίζοντες καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς συναναβῆναι μετ' ἐκείνων

4 Ekkor megmondánk nékik ily módon, hogy kik ama férfiak névszerint, kik ez épületet építik.

Then they said these words to them: What are the names of the men who are at work on this building?

καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀναβαινόντων κατὰ πατριὰς αὐτῶν εἰς τὰς φυλὰς ἐπὶ τὴν μεριδαρχίαν αὐτῶν

5 És az õ Istenök szeme vala a zsidók vénein, hogy nem akadályozzák meg õket az építésben, míg az ügy Dárius elébe jutand, a mikor is levélben fognak felelni e dologra nézve.

But the eye of their God was on the chiefs of the Jews, and they did not make them give up working till the question had been put before Darius and an answer had come by letter about it.

οἱ ἱερεῖς υἱοὶ φινεες υἱοῦ ααρων ἰησοῦς ὁ τοῦ ιωσεδεκ τοῦ σαραιου καὶ ιωακιμ ὁ τοῦ ζοροβαβελ τοῦ σαλαθιηλ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ δαυιδ ἐκ τῆς γενεᾶς φαρες φυλῆς δὲ ιουδα

6 Mássa a levélnek, melyet küldött Tattenai folyóvizen túli helytartó, és Sethar-bóznai és az õ társai, az Afarsakeusok, a kik a folyóvizen túl lakának, Dárius királyhoz.

This is a copy of the letter which Tattenai, the ruler of the land across the river, and Shethar-bozenai and his friends the Apharsachites, living across the river, sent to Darius the king:

ὃς ἐλάλησεν ἐπὶ δαρείου τοῦ βασιλέως περσῶν λόγους σοφοὺς ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ μηνὶ νισαν τοῦ πρώτου μηνός

7 Tudósítást küldének ugyanis hozzá, ekként levén az írva: "Dárius királynak minden békesség!

They sent him a letter saying, To Darius the king, all peace:

εἰσὶν δὲ οὗτοι ἐκ τῆς ιουδαίας οἱ ἀναβάντες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς παροικίας οὓς μετῴκισεν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς βαβυλῶνα

8 Tudtára legyen a királynak, hogy elmentünk Júda tartományába, a nagy Istennek házához, és az építtetik nagy kövekbõl, és fa rakatik a falakra, és e munka szorgalmatosan folyik, és jó szerencsés lészen az õ kezök által.

This is to give the king word that we went into the land of Judah, to the house of the great God, which is made of great stones, and has its walls supported with wood, and the work is going on with industry, and they are doing it well.

καὶ ἐπέστρεψαν εἰς ιερουσαλημ καὶ τὴν λοιπὴν ιουδαίαν ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν οἱ ἐλθόντες μετὰ ζοροβαβελ καὶ ἰησοῦ νεεμιου ζαραιου ρησαιου ενηνιος μαρδοχαιου βεελσα ρου ασφαρασου βορολιου ροϊμου βαανα τῶν προηγουμένων αὐτῶν

9 Ekkor megkérdénk azokat a véneket, ily módon szólván hozzájok: Ki adott néktek szabadságot, hogy e házat építsétek, s hogy e kõfalat készítsétek?
Then we said to the men responsible, who gave you authority for the building of this house and these walls?
ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ τοῦ ἔθνους καὶ οἱ προηγούμενοι αὐτῶν υἱοὶ φορος δύο χιλιάδες καὶ ἑκατὸν ἑβδομήκοντα δύο

10 Sõt még neveiket is megkérdeztük tõlük, hogy tudassuk veled, hogy megírhassuk azon férfiak nevét, kik fejeik.
And we made request for their names, so that we might send you word, and give you the names of the men at the head of them.
υἱοὶ σαφατ τετρακόσιοι ἑβδομήκοντα δύο υἱοὶ αρεε ἑπτακόσιοι πεντήκοντα ἓξ

11 És ekképen felelének nékünk, mondván: Mi az Õ, a menny és föld Istenének szolgái vagyunk, és építjük e házat, mely ennekelõtte sok esztendõkön át meg vala építve, és Izráelnek egy nagy királya építé és végezé be azt.
And they made answer to us, saying, We are the servants of the God of heaven and earth, and we are building the house which was put up in times long past and was designed and made complete by a great king of Israel.
υἱοὶ φααθμωαβ εἰς τοὺς υἱοὺς ἰησοῦ καὶ ιωαβ δισχίλιοι ὀκτακόσιοι δέκα δύο

12 De minekutána haragra ingerelték volt atyáink a mennynek Istenét, adá õket a Babilóniabeli Káldeus királynak, Nabukodonozornak kezébe, a ki e házat lerontotta, és a népet Babilóniába rabságra vitte.
But when the God of heaven was moved to wrath by our fathers, he gave them up into the hands of Nebuchadnezzar, king of Babylon, the Chaldaean, who sent destruction on this house and took the people away into Babylon.
υἱοὶ ωλαμου χίλιοι διακόσιοι πεντήκοντα τέσσαρες υἱοὶ ζατου ἐννακόσιοι τεσσαράκοντα πέντε υἱοὶ χορβε ἑπτακόσιοι πέντε υἱοὶ βανι ἑξακόσιοι τεσσαράκοντα ὀκτώ

13 Azonban Czírusnak, Babilónia királyának elsõ esztendejében Czírus király szabadságot adott, hogy Istennek ezt a házát megépítenék.
But in the first year of Cyrus, king of Babylon, Cyrus the king gave an order for the building of this house of God;
υἱοὶ βηβαι ἑξακόσιοι εἴκοσι τρεῖς υἱοὶ ασγαδ χίλιοι τριακόσιοι εἴκοσι δύο

14 Sõt az Isten házához való arany és ezüst edényeket is, a melyeket Nabukodonozor hozott vala el a jeruzsálemi templomból s bevitte volt azokat a babilóniai templomba, kihozatá Czírus király a babilóniai templomból s adatá azokat annak a Sesbassár nevûnek, a kit helytartóul rendelt;
And the gold and silver vessels of the house of God, which Nebuchadnezzar took from the Temple which was in Jerusalem, and put into the house of his god in Babylon, these Cyrus the king took from the house of his god in Babylon, and gave to one named Sheshbazzar, whom he had made ruler;
υἱοὶ αδωνικαμ ἑξακόσιοι ἑξήκοντα ἑπτά υἱοὶ βαγοι δισχίλιοι ἑξήκοντα ἓξ υἱοὶ αδινου τετρακόσιοι πεντήκοντα τέσσαρες

15 És monda néki: Vedd ez edényeket, menj és helyezd el azokat a jeruzsálemi templomba, és az Isten háza építtessék meg [elõbbi] helyén.
And he said to him, Go, take these vessels, and put them in the Temple in Jerusalem, and let the house of God be put up again in its place.
υἱοὶ ατηρ εζεκιου ἐνενήκοντα δύο υἱοὶ κιλαν καὶ αζητας ἑξήκοντα ἑπτά υἱοὶ αζουρου τετρακόσιοι τριάκοντα δύο

16 Ekkor ez a Sesbassár eljött, letevé az Isten házának alapkövét, mely Jeruzsálemben van, és attól fogva mindeddig építtetik, és még sem végzõdött be.
Then this same Sheshbazzar came and put the house of God in Jerusalem on its bases: and from that time till now the building has been going on, but it is still not complete.
υἱοὶ αννιας ἑκατὸν εἷς υἱοὶ αρομ υἱοὶ βασσαι τριακόσιοι εἴκοσι τρεῖς υἱοὶ αριφου ἑκατὸν δέκα δύο

17 Mostan azért, ha tetszik a királynak, nézzen utána valaki a király kincstartó házában, ott Babilóniában, ha úgy van-é, hogy Czírus király szabadságot adott az Isten házának megépítésére, mely Jeruzsálemben van, s a király akaratját erre nézve küldje hozzánk."
So now, if it seems good to the king, let search be made in the king's store-house at Babylon, to see if it is true that an order was given by Cyrus the king for the building of this house of God at Jerusalem, and let the king send us word of his pleasure in connection with this business.
υἱοὶ βαιτηρους τρισχίλιοι πέντε υἱοὶ ἐκ βαιθλωμων ἑκατὸν εἴκοσι τρεῖς

1 Ekkor Dárius király megparancsolá, hogy nézzenek utána a könyvek tárházában, hol a kincseket tartják vala Babiloniában.
Then Darius the king gave an order and a search was made in the house of the records, where the things of value were stored up in Babylon.
ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς τοῦ δαρείου βασιλείας ἐπροφήτευσεν αγγαιος καὶ ζαχαριας ὁ τοῦ εδδι οἱ προφῆται ἐπὶ τοὺς ιουδαίους τοὺς ἐν τῇ ιουδαίᾳ καὶ ιερουσαλημ ἐπὶ τῷ ὀνόμ ατι κυρίου θεοῦ ισραηλ ἐπ' αὐτούς

2 És találtaték Akhméta várában, a mely Média tartományában van, egy tekercs, melyre emlékezetül ez vala írva:

And at Achmetha, in the great house of the king in the land of Media, they came across a roll, in which this statement was put on record:

τότε στὰς ζοροβαβελ ὁ τοῦ σαλαθιηλ καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ιωσεδεκ ἤρξαντο οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον τοῦ κυρίου τὸν ἐν ιερουσαλημ συνόντων τῶν προφητῶν τοῦ κυρίου βοηθούντων α ὐτοῖς

3 "Czírus király elsõ esztendejében, Czírus király parancsolatot adott Isten házára nézve, mely Jeruzsálemben van, hogy e ház építtessék meg, oly helyül, hol áldozatokat áldoznak; s alapzati felemeltetvén, magassága hatvan sing, szélessége is hatvan sing legyen.

In the first year of Cyrus the king, Cyrus the king made an order: In connection with the house of God at Jerusalem, let the house be put up, the place where they make offerings, and let the earth for the bases be put in place; let it be sixty cubits high and sixty cubits wide;

ἐν αὐτῷ τῷ χρόνῳ παρῆν πρὸς αὐτοὺς σισίννης ὁ ἔπαρχος συρίας καὶ φοινίκης καὶ σαθραβουζάνης καὶ οἱ συνέταιροι καὶ εἶπαν αὐτοῖς

4 A nagy kövek rétege három s a fa rétege legyen egy, a költség pedig a király házából adassék.

With three lines of great stones and one line of new wood supports; and let the necessary money be given out of the king's store-house;

τίνος ὑμῖν συντάξαντος τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομεῖτε καὶ τὴν στέγην ταύτην καὶ τἆλλα πάντα ἐπιτελεῖτε καὶ τίνες εἰσὶν οἱ οἰκοδόμοι οἱ ταῦτα ἐπιτελοῦντες

5 Sõt az Isten házának arany és ezüst edényeit is, a melyeket Nabukodonozor hozott vala el a jeruzsálemi templomból s vitt vala Babilóniába, adják vissza, hogy jussanak el azok a jeruzsálemi templomba, helyökre, s te helyezd el azokat az Isten házába."

And let the gold and silver vessels from the house of God, which Nebuchadnezzar took from the Temple at Jerusalem to Babylon, be given back and taken again to the Temple at Jerusalem, every one in its place, and put them in the house of God.

καὶ ἔσχοσαν χάριν ἐπισκοπῆς γενομένης ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν παρὰ τοῦ κυρίου οἱ πρεσβύτεροι τῶν ιουδαίων

6 Mostan azért Tattenai folyóvizen túli helytartó, Sethar- bóznai és társaik, és az Afarsakeusok, a kik a folyóvizen túl [laknak,] távol legyetek onnan!

So now, Tattenai, ruler of the land across the river, and Shethar-bozenai and your people the Apharsachites across the river, keep far from that place:

καὶ οὐκ ἐκωλύθησαν τῆς οἰκοδομῆς μέχρι τοῦ ὑποσημανθῆναι δαρείῳ περὶ αὐτῶν καὶ προσφωνηθῆναι

7 Hagyjátok, hadd épüljön meg Istennek ama háza! A zsidók helytartója és a zsidók vénei építsék meg Isten ama templomát a maga helyén!

Let the work of this house of God go on; let the ruler of the Jews and their responsible men put up this house of God in its place.

ἀντίγραφον ἐπιστολῆς ἧς ἔγραψεν δαρείῳ καὶ ἀπέστειλεν σισίννης ὁ ἔπαρχος συρίας καὶ φοινίκης καὶ σαθραβουζάνης καὶ οἱ συνέταιροι οἱ ἐν συρίᾳ καὶ φοινίκῃ ἡγεμόνες

8 És megparancsolom azt is, hogy mit cselekedjetek a zsidók ama véneivel, hogy megépítsék Isten ama házát; tudniillik a király folyóvizen túl való adójának kincseibõl pontosan költség adassék ama férfiaknak, és pedig félbeszakítás nélkül,

Further, I give orders as to what you are to do for the responsible men of the Jews in connection with the building of this house of God: that from the king's wealth, that is, from the taxes got together in the land over the river, the money needed is to be given to these men readily, so that their work may not be stopped.

βασιλεῖ δαρείῳ χαίρειν πάντα γνωστὰ ἔστω τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ ὅτι παραγενόμενοι εἰς τὴν χώραν τῆς ιουδαίας καὶ ἐλθόντες εἰς ιερουσαλημ τὴν πόλιν κατελάβομεν τῆς αἰχμαλωσίας τοὺς πρεσβυτέρους τῶν ιουδαίων ἐν ιερουσαλημ τῇ πόλει οἰκοδομοῦντας οἶκον τῷ κυρίῳ μέγαν καινὸν διὰ λίθων ξυστῶν πολυτελῶν ξύλων τιθεμένων ἐν τοῖς τοίχ οις

9 És a mik szükségesek, tulkok, kosok, bárányok, égõáldozatra a menny Istenének, búza, só, bor, és olaj, a jeruzsálemi papok szava szerint adassanak nékik naponként és pedig mulasztás nélkül,

And whatever they have need of, young oxen and sheep and lambs, for burned offerings to the God of heaven, grain, salt, wine, and oil, whatever the priests in Jerusalem say is necessary, is to be given to them day by day regularly:

καὶ τὰ ἔργα ἐκεῖνα ἐπὶ σπουδῆς γιγνόμενα καὶ εὐοδούμενον τὸ ἔργον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ ἐν πάσῃ δόξῃ καὶ ἐπιμελείᾳ συντελούμενα

10 Hogy vihessenek jó illatú áldozatot a menny Istenének, és könyörögjenek a királynak és fiainak életéért.

So that they may make offerings of a sweet smell to the God of heaven, with prayers for the life of the king and of his sons.

τότε ἐπυνθανόμεθα τῶν πρεσβυτέρων τούτων λέγοντες τίνος ὑμῖν προστάξαντος οἰκοδομεῖτε τὸν οἶκον τοῦτον καὶ τὰ ἔργα ταῦτα θεμελιοῦτε

11 És megparancsolom azt is, hogy valaki e rendelést megszegi, annak házából szakíttassék ki egy gerenda s felállíttatván szegeztessék reá, háza pedig szemétdombbá tétessék e miatt.

And I have given orders that if anyone makes any change in this word, one of the supports is to be pulled out of his house, and he is to be lifted up and fixed to it; and his house is to be made waste for this;

ἐπηρωτήσαμεν οὖν αὐτοὺς εἵνεκεν τοῦ γνωρίσαι σοι καὶ γράψαι σοι τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἀφηγουμένους καὶ τὴν ὀνοματογραφίαν ἠτοῦμεν αὐτοὺς τῶν προκαθηγουμένων

12 Az Isten pedig, a ki nevének ott szerze lakást, megrontson minden királyt és népet, a ki felemelendi kezét, hogy megszegje [e rendelést], hogy elpusztítsa Istennek ama házát, mely Jeruzsálemben van. Én, Dárius parancsoltam, pontosan megtörténjék.

And may the God who has made it a resting-place for his name send destruction on all kings and peoples whose hands are outstretched to make any change in this or to do damage to this house of God at Jerusalem. I, Darius, have given this order, let it be done with all care.

οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν ἡμῖν λέγοντες ἡμεῖς ἐσμεν παῖδες τοῦ κυρίου τοῦ κτίσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν

13 Akkor Tattenai folyóvizen túli helytartó, Sethar-bóznai és társaik, miután Dárius [ily rendelést] küldött, ahhoz képest cselekedének pontosan.

Then Tattenai, the ruler across the river, and Shethar-bozenai and their people, because of the order given by King Darius, did as he had said with all care.

καὶ ὠκοδόμητο ὁ οἶκος ἔμπροσθεν ἐτῶν πλειόνων διὰ βασιλέως τοῦ ισραηλ μεγάλου καὶ ἰσχυροῦ καὶ ἐπετελέσθη

14 És a zsidók vénei építének és jó szerencsések valának Aggeus próféta és Zakariás, Iddó fia prófétálása folytán, és megépítették és elvégezték Izráel Istenének akaratjából, és Czírus, Dárius és Artaxerxes, persiai királyok parancsolatjából.

And the responsible men of the Jews went on with their building, and did well, helped by the teaching of Haggai the prophet and Zechariah, the son of Iddo. They went on building till it was complete, in keeping with the word of the God of Israel, and the orders given by Cyrus, and Darius, and Artaxerxes, king of Persia.

καὶ ἐπεὶ οἱ πατέρες ἡμῶν παραπικράναντες ἥμαρτον εἰς τὸν κύριον τοῦ ισραηλ τὸν οὐράνιον παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ναβουχοδονοσορ βασιλέως βαβυλῶνος βασιλέως τῶν χαλδαίων

15 Bevégezteték pedig e ház az Adár hó harmadik napjáig, mely Dárius király országlásának hatodik esztendejében vala.

And the building of this house was complete on the third day of the month Adar, in the sixth year of the rule of Darius the king.

τόν τε οἶκον καθελόντες ἐνεπύρισαν καὶ τὸν λαὸν ἠχμαλώτευσαν εἰς βαβυλῶνα

16 És megtarták Izráel fiai, a papok, a Léviták és a fogságból visszajött többiek Isten házának felszentelését örömmel.

And the children of Israel, the priests and the Levites, and the rest of those who had come back, kept the feast of the opening of this house of God with joy.

ἐν δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει βασιλεύοντος κύρου χώρας βαβυλωνίας ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς κῦρος οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦτον

17 Vivének pedig Isten házának felszentelésénél áldozatul száz bikát, kétszáz kost, négyszáz bárányt és tizenkét kecskebakot bűnért való áldozatra egész Izráelért, Izráel nemzetségeinek száma szerint.

And they gave as offerings at the opening of this house of God a hundred oxen, two hundred sheep, four hundred lambs; and for a sin-offering for all Israel, twelve he-goats, being the number of the tribes of Israel.

καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ ἃ ἐξήνεγκεν ναβουχοδονοσορ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν ιερουσαλημ καὶ ἀπηρείσατο αὐτὰ ἐν τῷ ἑαυτοῦ ναῷ πάλιν ἐξήνεγκεν αὐτὰ κῦρος ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν βαβυλῶνι καὶ παρεδόθη ζοροβαβελ καὶ σαναβασσάρῳ τῷ ἐπάρχῳ

18 És rendelék a papokat az õ osztályaik és a Lévitákat az õ rendjeik szerint Istennek szolgálatára Jeruzsálemben, Mózes könyvének rendelése szerint,

And they put the priests in their divisions and the Levites in their order, for the worship of God at Jerusalem; as it is recorded in the book of Moses.

καὶ ἐπετάγη αὐτῷ ἀπενέγκαντι πάντα τὰ σκεύη ταῦτα ἀποθεῖναι ἐν τῷ ναῷ τῷ ἐν ιερουσαλημ καὶ τὸν ναὸν τοῦ κυρίου τοῦτον οἰκοδομηθῆναι ἐπὶ τοῦ τόπου

19 És megtarták a rabságból visszajöttek a páskhát az elsõ hó tizennegyedik napján;

And the children of Israel who had come back kept the Passover on the fourteenth day of the first month.

τότε ὁ σαναβάσσαρος ἐκεῖνος παραγενόμενος ἐνεβάλετο τοὺς θεμελίους τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ ἐν ιερουσαλημ καὶ ἀπ' ἐκείνου μέχρι τοῦ νῦν οἰκοδομούμενος οὐκ ἔλαβεν συντέλει αν

20 Mert megtisztultak vala a papok és Léviták: egyetemben mindnyájan tiszták valának, és megölék a húsvéti bárányt mindazokért, a kik a rabságból megjöttek, és atyjokfiaiért a papokért és önmagokért;

For the priests and the Levites had made themselves clean together; they were all clean: and they put the Passover lamb to death for all those who had come back, and for their brothers the priests and for themselves.

νῦν οὖν εἰ κρίνεται βασιλεῦ ἐπισκεπήτω ἐν τοῖς βασιλικοῖς βιβλιοφυλακίοις τοῦ κυρίου βασιλέως τοῖς ἐν βαβυλῶνι

21 És megevék azt Izráel fiai, a kik a rabságból visszajöttek vala, és mindazok, a kik elkülönítették vala magokat a föld népeinek tisztátalanságától s hozzájok [állottak vala], hogy keressék az Urat, Izráel Istenét.

And the children of Israel, who had come back, and all those who were joined to them, after separating themselves from the evil ways of the people of the land to become the servants of the Lord, the God of Israel, took food together,

καὶ ἐὰν εὑρίσκηται μετὰ τῆς γνώμης κύρου τοῦ βασιλέως γενομένην τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ ἐν ιερουσαλημ καὶ κρίνηται τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ἡμῶν προσφωνησάτω ἡμῖν περὶ τούτων

22 És azután megtarták a kovásztalan kenyerek ünnepét hét napon örömmel, mert megvidámította vala õket az Úr, hozzájok hajtván az Assiriabeli király szívét, hogy erõsítse kezöket az Istennek, Izráel Istenének háza építésében.

And kept the feast of unleavened bread for seven days with joy: for the Lord had made them full of joy, by turning the heart of the king of Assyria to them to give them help in the work of the house of God, the God of Israel.

τότε ὁ βασιλεὺς δαρεῖος προσέταξεν ἐπισκέψασθαι ἐν τοῖς βασιλικοῖς βιβλιοφυλακίοις τοῖς κειμένοις ἐν βαβυλῶνι καὶ εὑρέθη ἐν ἐκβατάνοις τῇ βάρει τῇ ἐν μηδίᾳ χώρᾳ τόμος εἷ ς ἐν ᾧ ὑπεμνημάτιστο τάδε

1 És ezek után Artaxerxes persa király uralkodásakor Ezsdrás, a Serája fia, ki Azariás fia, ki Hilkiás fia,

Now after these things, when Artaxerxes was king of Persia, Ezra, the son of Seraiah, the son of Azariah, the son of Hilkiah,

τότε σισίννης ὁ ἔπαρχος κοίλης συρίας καὶ φοινίκης καὶ σαθραβουζάνης καὶ οἱ συνέταιροι κατακολουθήσαντες τοῖς ὑπὸ τοῦ βασιλέως δαρείου προσταγεῖσιν

2 Ki Sallum fia, ki Sádók fia, ki Ahitub fia,

The son of Shallum, the son of Zadok, the son of Ahitub,

ἐπεστάτουν τῶν ἱερῶν ἔργων ἐπιμελέστερον συνεργοῦντες τοῖς πρεσβυτέροις τῶν ιουδαίων καὶ ἱεροστάταις

3 Ki Amária fia, ki Azariás fia, ki Mérájóth fia,

The son of Amariah, the son of Azariah, the son of Meraioth,

καὶ εὔοδα ἐγίνετο τὰ ἱερὰ ἔργα προφητευόντων αγγαιου καὶ ζαχαριου τῶν προφητῶν

4 Ki Zerahja fia, ki Uzzi fia, ki Bukki fia,

The son of Zerahiah, the son of Uzzi, the son of Bukki,

καὶ συνετέλεσαν ταῦτα διὰ προστάγματος τοῦ κυρίου θεοῦ ισραηλ

5 Ki Abisua fia, ki Fineás fia, ki Eleázár fia, ki pedig Áronnak, a fõpapnak fia volt.

The son of Abishua, the son of Phinehas, the son of Eleazar, the son of Aaron the chief priest:

καὶ μετὰ τῆς γνώμης κύρου καὶ δαρείου καὶ ἀρταξέρξου βασιλέως περσῶν συνετελέσθη ὁ οἶκος ὁ ἅγιος ἕως τρίτης καὶ εἰκάδος μηνὸς αδαρ τοῦ ἕκτου ἔτους βασιλέως δαρείου

6 Ez az Ezsdrás feljöve Babilóniából, (õ, a ki bölcs írástudó vala a Mózes törvényében, melyet az Úr, Izráel Istene adott vala) és megadá néki a király az Úrnak, az õ Istenének rajta nyugovó kegyelme szerint minden kérését.

This Ezra went up from Babylon; and he was a scribe, expert in the law of Moses which the Lord, the God of Israel, had given: and the king, moved by the Lord his God, gave him whatever he made request for.

καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας οἱ προστεθέντες ἀκολούθως τοῖς ἐν τῇ μωυσέως βίβλῳ

7 Feljövének pedig az Izráel fiai, a papok, a Léviták, az énekesek, a kapunállók és a Léviták szolgái közül [többen] Jeruzsálembe Artaxerxes király hetedik esztendejében.

And some of the children of Israel went up, with some of the priests and the Levites and the music-makers and the door-keepers and the Nethinim, to Jerusalem, in the seventh year of Artaxerxes the king.

καὶ προσήνεγκαν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ κυρίου ταύρους ἑκατόν κριοὺς διακοσίους ἄρνας τετρακοσίους

8 És [Ezsdrás] megérkezék [velök] Jeruzsálembe az ötödik hónapban, a király hetedik esztendejében.
And he came to Jerusalem in the fifth month, in the seventh year of the king's rule.
χιμάρους ὑπὲρ ἁμαρτίας παντὸς τοῦ ισραηλ δώδεκα πρὸς ἀριθμὸν ἐκ τῶν φυλάρχων τοῦ ισραηλ δώδεκα

9 Ugyanis az elsõ hónak elsõ napján határozá el a Babilóniából való feljövetelt, és az ötödik hó elsõ napján érkezett Jeruzsálembe, az õ Istenének rajta nyugvó jó kegyelme szerint;
For, starting his journey from Babylon on the first day of the first month, he came to Jerusalem on the first day of the fifth month, by the good help of his God.
καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται ἐστολισμένοι κατὰ φυλὰς ἐπὶ τῶν ἔργων τοῦ κυρίου θεοῦ ισραηλ ἀκολούθως τῇ μωυσέως βίβλῳ καὶ οἱ θυρωροὶ ἐφ' ἑκάστου πυλῶνος

10 Mert Ezsdrás erõs szívvel törekedett keresni és cselekedni az Úr törvényét, és tanítani Izráelben a rendeléseket és ítéleteket.
For Ezra had given his mind to learning the law of the Lord and doing it, and to teaching his rules and decisions in Israel.
καὶ ἠγάγοσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ τῶν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τὸ πασχα ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ πρώτου μηνός ὅτι ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται ἅμα

11 És ez mássa a levélnek, melyet adott vala Artaxerxes király Ezsdrásnak, az írástudó papnak, a ki írástudó vala az Úr parancsolatainak beszédiben, Izráelnek adott rendeléseiben:
Now this is a copy of the letter which King Artaxerxes gave to Ezra, the priest and the scribe, who put into writing the words of the orders of the Lord, and of his rules for Israel:
καὶ πάντες οἱ υἱοὶ τῆς αἰχμαλωσίας οὐχ ἡγνίσθησαν ὅτι οἱ λευῖται ἅμα πάντες ἡγνίσθησαν

12 "Artaxerxes, a királyok királya Ezsdrás papnak, ki a menny Istenének törvényében bölcs írástudó és a többi.
Artaxerxes, king of kings, to Ezra the priest, scribe of the law of the God of heaven, all peace;
καὶ ἔθυσαν τὸ πασχα πᾶσιν τοῖς υἱοῖς τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς ἱερεῦσιν καὶ ἑαυτοῖς

13 Szabadságot adok, hogy valaki országomban Izráel népe, papjai és a Léviták közül Jeruzsálembe akar menni, veled elmehet.
And now it is my order that all those of the people of Israel, and their priests and Levites in my kingdom, who are ready and have a desire to go to Jerusalem, are to go with you.
καὶ ἐφάγοσαν οἱ υἱοὶ ισραηλ οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας πάντες οἱ χωρισθέντες ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς ζητοῦντες τὸν κύριον

14 Minthogy te elbocsáttatol a királytól és hét tanácsosától, hogy utána nézz Júdának és Jeruzsálemnek, a te Istened törvénye szerint, mely kezedben van,
Because you are sent by the king and his seven wise men, to get knowledge about Judah and Jerusalem, as you are ordered by the law of your God which is in your hand;
καὶ ἠγάγοσαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας εὐφραινόμενοι ἔναντι τοῦ κυρίου

15 És hogy elvigyed az ezüstöt és aranyat, melyet a király és tanácsosai önkénytesen ajándékoznak Izráel Istenének, kinek hajléka Jeruzsálemben van,
And to take with you the silver and gold freely offered by the king and his wise men to the God of Israel, whose Temple is in Jerusalem,
ὅτι μετέστρεψεν τὴν βουλὴν τοῦ βασιλέως ἀσσυρίων ἐπ' αὐτοὺς κατισχῦσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα κυρίου θεοῦ ισραηλ

1 Ezek pedig családfõik és nemzetségi eredetök azoknak, a kik feljövének velem Artaxerxes uralkodásakor Babilóniából:
Now these are the heads of families who were listed of those who went up with me from Babylon, when Artaxerxes was king.
καὶ μεταγενέστερος τούτων βασιλεύοντος ἀρταξέρξου τοῦ περσῶν βασιλέως προσέβη εσδρας σαραιου τοῦ εζεριου τοῦ χελκιου τοῦ σαλημου

2 Fineás fiai közül: Gersóm; Ithamár fiai közül: Dániel; Dávid fiai közül: Hattus;
Of the sons of Phinehas, Gershom; of the sons of Ithamar, Daniel; of the sons of David, Hattush;
τοῦ σαδδουκου τοῦ αχιτωβ τοῦ αμαριου τοῦ οζιου τοῦ βοκκα τοῦ αβισουε τοῦ φινεες τοῦ ελεαζαρ τοῦ ααρων τοῦ πρώτου ἱερέως

3 A Sekánia fiai közül, Parós fiai közül: Zakariás s vele egy nemzetségben másfélszáz férfi;
Of the sons of Shecaniah; of the sons of Parosh, Zechariah; and with him were listed a hundred and fifty males.
οὗτος εσδρας ἀνέβη ἐκ βαβυλῶνος ὡς γραμματεὺς εὐφυὴς ὢν ἐν τῷ μωυσέως νόμῳ τῷ ἐκδεδομένῳ ὑπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ ισραηλ

4 Pahath-Moáb fiai közül: Eljóénai, Zerahia fia s vele kétszáz férfi;
Of the sons of Pahath-moab, Eliehoenai, the son of Zerahiah; and with him two hundred males.
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς δόξαν εὑρόντος χάριν ἐναντίον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἀξιώματα αὐτοῦ

5 Sekánia fiai közül a Jaháziel fia s õ vele háromszáz férfi;
Of the sons of Shecaniah, the son of Jahaziel; and with him three hundred males.
καὶ συνανέβησαν ἐκ τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ τῶν ἱερέων καὶ λευιτῶν καὶ ἱεροψαλτῶν καὶ θυρωρῶν καὶ ἱεροδούλων εἰς ιεροσόλυμα ἔτους ἑβδόμου βασιλεύοντος ἀρταξέρξου ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί οὗτος ἐνιαυτὸς ἕβδομος τῷ βασιλεῖ

6 Ádin fiai közül: Ebed, Jónathán fia és vele ötven férfi;
And of the sons of Adin, Ebed, the son of Jonathan; and with him fifty males.
ἐξελθόντες γὰρ ἐκ βαβυλῶνος τῇ νουμηνίᾳ τοῦ πρώτου μηνὸς ἐν τῇ νουμηνίᾳ τοῦ πέμπτου μηνὸς παρεγένοντο εἰς ιεροσόλυμα κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς εὐοδίαν παρὰ τοῦ κυρίου ἐπ' αὐτῷ

7 Élám fiai közül: Ésaiás, Athália fia és vele hetven férfi;
And of the sons of Elam, Jeshaiah; the son of Athaliah; and with him seventy males.
ὁ γὰρ εσδρας πολλὴν ἐπιστήμην περιεῖχεν εἰς τὸ μηδὲν παραλιπεῖν τῶν ἐκ τοῦ νόμου κυρίου καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν διδάξαι τὸν πάντα ισραηλ πάντα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα

8 Sefátia fiai közül: Zebádia, Mikháel fia és õ vele nyolczvan férfi;
And of the sons of Shephatiah, Zebadiah, the son of Michael; and with him eighty males.
προσπεσόντος δὲ τοῦ γραφέντος προστάγματος παρὰ ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως πρὸς εσδραν τὸν ἱερέα καὶ ἀναγνώστην τοῦ νόμου κυρίου οὗ ἐστιν ἀντίγραφον τὸ ὑποκείμενον

9 Joáb fiai közül: Obádia, Jéhiel fia és vele kétszáztizennyolcz férfi;
Of the sons of Joab, Obadiah, the son of Jehiel; and with him two hundred and eighteen males.
βασιλεὺς ἀρταξέρξης εσδρα τῷ ἱερεῖ καὶ ἀναγνώστῃ τοῦ νόμου κυρίου χαίρειν

10 Selómith fiai közül a Jószifia fia és vele százhatvan férfi;
And of the sons of Shelomith, the son of Josiphiah; and with him a hundred and sixty males.
καὶ τὰ φιλάνθρωπα ἐγὼ κρίνας προσέταξα τοὺς βουλομένους ἐκ τοῦ ἔθνους τῶν ιουδαίων αἱρετίζοντας καὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν καὶ τῶν δὲ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ βασιλείᾳ συμπορεύεσθαί σοι εἰς ιερουσαλημ

11 Bébai fiai közül: Zakariás, Bébai fia és vele huszonnyolcz férfi;
And of the sons of Bebai, Zechariah, the son of Bebai; and with him twenty-eight males.
ὅσοι οὖν ἐνθυμοῦνται συνεξορμάτωσαν καθάπερ δέδοκται ἐμοί τε καὶ τοῖς ἑπτὰ φίλοις συμβουλευταῖς

12 Azgád fiai közül: Jóhanán, Hakkátán fia és vele száztíz férfi;
And of the sons of Azgad, Johanan, the son of Hakkatan; and with him a hundred and ten males.
ὅπως ἐπισκέψωνται τὰ κατὰ τὴν ιουδαίαν καὶ ιερουσαλημ ἀκολούθως ᾧ ἔχει ἐν τῷ νόμῳ τοῦ κυρίου

13 Adónikám fiai közül az utódok s neveik: Elifélet, Jeiél és Semája és velök hatvan férfi;
And of the sons of Adonikam, the last, whose names were Eliphelet, Jeuel, and Shemaiah; and with them sixty males.
καὶ ἀπενεγκεῖν δῶρα τῷ κυρίῳ τοῦ ισραηλ ἃ ηὐξάμην ἐγώ τε καὶ οἱ φίλοι εἰς ιερουσαλημ καὶ πᾶν χρυσίον καὶ ἀργύριον ὃ ἐὰν εὑρεθῇ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς βαβυλωνίας τῷ κυρίῳ εἰς ιερουσαλημ σὺν τῷ δεδωρημένῳ ὑπὸ τοῦ ἔθνους εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου αὐτῶν τὸ ἐν ιερουσαλημ

14 És Bigvai fiai közül: Uthai és Zabbud és velök hetven férfi.
And of the sons of Bigvai, Uthai and Zabbud; and with them seventy males.
συναχθῆναι τό τε χρυσίον καὶ ἀργύριον εἰς ταύρους καὶ κριοὺς καὶ ἄρνας καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα

15 Mikor pedig összegyûjtém õket az Aháva felé folyó folyóvízhez, hol három napig valánk, megnéztem jól a népet és a papokat, s a Lévi fiai közül nem találtam közöttük senkit.
And I made them come together by the river flowing to Ahava; and we were there in tents for three days: and after viewing the people and the priests I saw that no sons of Levi were there.
ὥστε προσενεγκεῖν θυσίας ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ κυρίου αὐτῶν τὸ ἐν ιερουσαλημ

16 Elküldém annakokáért Eliézert, Arielt, Semáját, Elnáthánt, Járibot, Elnáthánt, Náthánt, Zakariást, Mesullámot, mint [család]fõket, és Jójáribot és Elnáthánt, mint eszes embereket.
Then I sent for Eliezer and Ariel and Shemaiah and Elnathan Jarib and Elnathan and Nathan and Zechariah and Meshullam, all responsible men; and for Joiarib and Elnathan, who were wise men.
καὶ πάντα ὅσα ἂν βούλῃ μετὰ τῶν ἀδελφῶν σου ποιῆσαι χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ ἐπιτέλει κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ σου

17 És rendelém õket Iddóhoz, a ki fõ vala a Kászifia [nevû] helyen, és betanítám õket, hogy mit szóljanak Iddónak és az õ atyjafiainak, a Léviták szolgáinak a Kászifia [nevû] helyen, - hogy hozzanak szolgákat a mi Istenünk házához.
And I sent them to Iddo the chief at the place Casiphia, and gave them orders what to say to Iddo and his brothers the Nethinim at the place Casiphia, so that they might come back to us with men to do the work of the house of our God.
καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ κυρίου τὰ διδόμενά σοι εἰς τὴν χρείαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐν ιερουσαλημ

18 És elhozák nékünk, Istenünknek rajtunk nyugvó jó kegyelme szerint, Is- szekhelt, a Mahli fiai közül, a ki Lévi fia, a ki meg Izráel fia vala, és Serébiát, fiaival és tizennyolcz testvérével együtt.
And by the help of our God they got for us Ish-sechel, one of the sons of Mahli, the son of Levi, the son of Israel; and Sherebiah with his sons and brothers, eighteen;
καὶ τὰ λοιπά ὅσα ἂν ὑποπίπτῃ σοι εἰς τὴν χρείαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ θεοῦ σου δώσεις ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γαζοφυλακίου

19 És Hasábiát s vele Ésaiást, a Mérári fiai közül, testvéreivel és húsz fiával együtt;
And Hashabiah, and with him Jeshaiah of the sons of Merari, his brothers and their sons, twenty;
κἀγὼ δὲ ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς προσέταξα τοῖς γαζοφύλαξι συρίας καὶ φοινίκης ἵνα ὅσα ἂν ἀποστείλῃ εσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἀναγνώστης τοῦ νόμου τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου ἐπιμελῶς διδῶσιν αὐτῷ ἕως ἀργυρίου ταλάντων ἑκατόν

20 És a Léviták szolgái közül, a kiket Dávid és a fejedelmek adának a Léviták szolgálatába, kétszázhuszat; mindnyájok nevei feljegyeztettek.
And of the Nethinim, to whom David and the captains had given the work of helping the Levites, two hundred and twenty Nethinim, all of them specially named.
ὁμοίως δὲ καὶ ἕως πυροῦ κόρων ἑκατὸν καὶ οἴνου μετρητῶν ἑκατὸν καὶ ἄλα ἐκ πλήθους

21 Ekkor bõjtöt hirdeték ott az Aháva folyóvíz mellett, hogy megaláznók magunkat a mi Istenünk elõtt, hogy kérnénk tõle szerencsés utat magunknak, családainknak és minden marháinknak.
Then I gave orders for a time of going without food, there by the river Ahava, so that we might make ourselves low before our God in prayer, requesting from him a straight way for us and for our little ones and for all our substance.
πάντα τὰ κατὰ τὸν τοῦ θεοῦ νόμον ἐπιτελεσθήτω ἐπιμελῶς τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ ἕνεκα τοῦ μὴ γενέσθαι ὀργὴν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν

22 Mert szégyeltem vala a királytól kérni sereget és lovagokat oltalmunkra a mi ellenségeink ellen ez útban, mert ezt mondtuk volt a királynak, mondván: A mi Istenünk kegyelme van mindazokon, a kik õt keresik, az õ javukra, és az õ hatalma és haragja mindazokon, a kik elhagyják õt.
For I would not, for shame, make request to the king for a band of armed men and horsemen to give us help against those who might make attacks on us on the way: for we had said to the king, The hand of our God is on his servants for good, but his power and his wrath are against all those who are turned away from him.
καὶ ὑμῖν δὲ λέγεται ὅπως πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν καὶ τοῖς λευίταις καὶ ἱεροψάλταις καὶ θυρωροῖς καὶ ἱεροδούλοις καὶ πραγματικοῖς τοῦ ἱεροῦ τούτου μηδεμία φορολογία μηδὲ ἄλλη ἐπιβολὴ γίγνηται καὶ ἐξουσίαν μηδένα ἔχειν ἐπιβαλεῖν τι τούτοις

23 És bõjtölénk és a mi Istenünkhöz könyörgénk annakokáért, és meghallgatott minket.
So we went without food, requesting our God for this: and his ear was open to our prayer.
καὶ σύ εσδρα κατὰ τὴν σοφίαν τοῦ θεοῦ ἀνάδειξον κριτὰς καὶ δικαστάς ὅπως δικάζωσιν ἐν ὅλῃ συρίᾳ καὶ φοινίκῃ πάντας τοὺς ἐπισταμένους τὸν νόμον τοῦ θεοῦ σου καὶ τοὺς μὴ ἐπισταμένους δὲ διδάξεις

24 Ekkor különválaszték a papi fejedelmek közül tizenkettõt Serébiához [és] Hasábiához és hozzájok atyjokfiai közül tízet.
So I put on one side twelve of the chiefs of the priests, Sherebiah, Hashabiah, and ten of their brothers with them,
καὶ πάντες ὅσοι ἐὰν παραβαίνωσι τὸν νόμον τοῦ θεοῦ σου καὶ τὸν βασιλικόν ἐπιμελῶς κολασθήσονται ἐάν τε καὶ θανάτῳ ἐάν τε καὶ τιμωρίᾳ ἢ ἀργυρικῇ ζημίᾳ ἢ ἀπαγωγῇ

25 És átmérém nékik az ezüstöt és aranyat és az edényeket, a mi Istenünk házának ajándékait, a melyeket a király és tanácsosai és fejedelmei és minden [Babilóniában] élõ Izráeliták ajándékozának.
And gave to them by weight the silver and the gold and the vessels, all the offering for the house of our God which the king and his wise men and his captains and all Israel there present had given:
εὐλογητὸς μόνος ὁ κύριος ὁ δοὺς ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ βασιλέως δοξάσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν ἐν ιερουσαλημ

26 Kezökhöz mérék pedig hatszázötven tálentom ezüstöt, száz tálentomot érõ ezüst edényeket és száz tálentom aranyat.
Measuring into their hands six hundred and fifty talents of silver, and silver vessels, a hundred talents' weight, and a hundred talents of gold,
καὶ ἐμὲ ἐτίμησεν ἔναντι τοῦ βασιλέως καὶ τῶν συμβουλευόντων καὶ πάντων τῶν φίλων καὶ μεγιστάνων αὐτοῦ

27 Húsz arany poharat, melyek ezer dárikot érnek vala, és két szép ragyogású rézedényt, melyek oly becsesek, mint az arany.
And twenty gold basins, of a thousand darics, and two vessels of the best bright brass, equal in value to gold.
καὶ ἐγὼ εὐθαρσὴς ἐγενόμην κατὰ τὴν ἀντίλημψιν κυρίου τοῦ θεοῦ μου καὶ συνήγαγον ἐκ τοῦ ισραηλ ἄνδρας ὥστε συναναβῆναί μοι

28 És mondék nékik: Ti az Úrnak szentei vagytok, ez edények is szentek, és ez az ezüst és arany az Úrnak, atyáitok Istenének önkénytesen adott ajándék:
And I said to them, You are holy to the Lord and the vessels are holy: and the silver and the gold are an offering freely given to the Lord, the God of your fathers.
καὶ οὗτοι οἱ προηγούμενοι κατὰ τὰς πατριὰς αὐτῶν καὶ τὰς μεριδαρχίας οἱ ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ ἐκ βαβυλῶνος ἐν τῇ βασιλείᾳ ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως

29 Vigyázzatok azért [reá] és megõrizzétek, míg átméritek a papi fejedelmek, a Léviták és Izráel családainak fejedelmei elõtt Jeruzsálemben az Úr házának kamaráiban!
Take care of them and keep them, till you put them on the scales before the chiefs of the priests and the Levites and the chiefs of the families of Israel, in Jerusalem, in the rooms of the house of the Lord.
ἐκ τῶν υἱῶν φινεες γαρσομος ἐκ τῶν υἱῶν ιεταμαρου γαμηλος ἐκ τῶν υἱῶν δαυιδ αττους ὁ σεχενιου

30 És átvevék a papok és a Léviták az ezüstöt, aranyat és az edényeket súly szerint, hogy vigyék Jeruzsálembe Istenünk házához.
So the priests and the Levites took the weight of silver and gold and the vessels, to take them to Jerusalem into the house of our God.
ἐκ τῶν υἱῶν φορος ζαχαριας καὶ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ γραφῆς ἄνδρες ἑκατὸν πεντήκοντα

31 Elindulánk pedig az Aháva folyóvíz mellõl az elsõ hó tizenkettedik napján, hogy Jeruzsálembe menjünk; s a mi Istenünk kegyelme nyugodott rajtunk, megszabadítván minket a ránk leselkedõ ellenségnek kezébõl ez úton.
Then we went away from the river of Ahava on the twelfth day of the first month, to go to Jerusalem; and the hand of our God was on us, and he gave us salvation from our haters and those who were waiting to make an attack on us by the way.
ἐκ τῶν υἱῶν φααθμωαβ ελιαωνιας ζαραιου καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι

32 És megérkezénk Jeruzsálembe, és pihenénk ott három napig.
And we came to Jerusalem and were there for three days.
ἐκ τῶν υἱῶν ζαθοης σεχενιας ιεζηλου καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες τριακόσιοι ἐκ τῶν υἱῶν αδινου βην-ιωναθου καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι πεντήκοντα

33 Negyednap pedig átméretett az ezüst, az arany és az edények a mi Istenünk házában, Merémóth papnak Uriás fiának kezéhez, vele lévén Eleázár, a Fineás fia, és velök Józadáb, a Jésua fia és Nóadia, a Binnui fia, Léviták,
And on the fourth day, the silver and the gold and the vessels were measured out by weight in the house of our God into the hands of Meremoth, the son of Uriah, the priest; and with him was Eleazar, the son of Phinehas; and with them were Jozabad, the son of Jeshua, and Noadiah, the son of Binnui, the Levites;
ἐκ τῶν υἱῶν ηλαμ ιεσιας γοθολιου καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑβδομήκοντα

34 Minden szám és súly szerint, s feljegyeztetett az egész súly abban az idõben.
All was handed over by number and by weight: and the weight was put on record at that time.
ἐκ τῶν υἱῶν σαφατιου ζαραιας μιχαηλου καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑβδομήκοντα

35 A kik pedig megérkeztek a fogságból, a rabságnak fiai, égõáldozatokat vivének Izráel Istenének: tizenkét tulkot egész Izráelért, kilenczvenhat kost, hetvenhét bárányt, tizenkét bakot bûnért való áldozatra, mindezt egészen égõáldozatul az Úrnak.

And those who had been prisoners, who had come back from a strange land, made burned offerings to the God of Israel, twelve oxen for all Israel, ninety-six male sheep, seventy-seven lambs, twelve he-goats for a sin-offering: all this was a burned offering to the Lord.

ἐκ τῶν υἱῶν ιωαβ αβαδιας ιεζηλου καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι δέκα δύο

36 És átadák a király parancsolatait a király helytartóinak, s a vizen túl lévõ helytartóknak, és [ezek]segíték a népet és az Isten házát.

And they gave the king's orders to the king's captains and the rulers across the river, and they gave the people and the house of God the help which was needed.

ἐκ τῶν υἱῶν βανι ασσαλιμωθ ιωσαφιου καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑκατὸν ἑξήκοντα

1 Minekutána ezek elvégezõdének, jövének hozzám a fõemberek, mondván: Izráel népe és a papok és a Léviták nem különíték el magokat e tartományok népeitõl, a miképen pedig azoknak, a Kananeusoknak, Hitteusoknak, Perizeusoknak, Jebuzeusoknak, Ammonitáknak, Moábitáknak, Égyiptomiaknak és Emoreusoknak útálatos [vétke] szerint [el kellett volna,]

Now after these things were done, the captains came to me and said, The people of Israel and the priests and Levites have not kept themselves separate from the people of the lands, but have taken part in the disgusting ways of the Canaanites, the Hittites, the Perizzites, the Jebusites, the Ammonites, the Moabites, the Egyptians, and the Amorites.

καὶ ἀναστὰς εσδρας ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύθη εἰς τὸ παστοφόριον ιωαναν τοῦ ελιασιβου

2 Mert [ezek] leányai közül vettek vala [feleséget] magoknak és fiaiknak, és megelegyedett a szent mag e tartományok népeivel; és pedig a fejedelmek és fõemberek valának elsõk e bûnben.

For they have taken their daughters for themselves and for their sons, so that the holy seed has been mixed with the peoples of the lands; and in fact the captains and rulers have been the first to do this evil.

καὶ αὐλισθεὶς ἐκεῖ ἄρτου οὐκ ἐγεύσατο οὐδὲ ὕδωρ ἔπιεν πενθῶν ὑπὲρ τῶν ἀνομιῶν τῶν μεγάλων τοῦ πλήθους

3 Mihelyt e dolgot meghallottam, megszaggatám alsó- és felsõ ruhámat, s téptem fejem hajszálait és szakállamat, és veszteg ültem.

And hearing this, with signs of grief and pulling out the hair of my head and my chin, I took my seat on the earth deeply troubled.

καὶ ἐγένετο κήρυγμα ἐν ὅλῃ τῇ ιουδαίᾳ καὶ ιερουσαλημ πᾶσι τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας συναχθῆναι εἰς ιερουσαλημ

4 És hozzám gyûlének mindnyájan, a kik reszketve [gondoltak] Izráel Istenének beszédeire azoknak vétke miatt, a kik a fogságból megjöttek vala; és én veszteg ülök vala mind az estvéli áldozatig.

Then everyone who went in fear of the words of the God of Israel, because of the sin of those who had come back, came together to me; and I kept where I was, overcome with grief, till the evening offering.

καὶ ὅσοι ἂν μὴ ἀπαντήσωσιν ἐν δυσὶν ἢ τρισὶν ἡμέραις κατὰ τὸ κρίμα τῶν προκαθημένων πρεσβυτέρων ἀνιερωθήσονται τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ αὐτὸς ἀλλοτριωθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους τῆς αἰχμαλωσίας

5 Az estvéli áldozatkor pedig felkeltem sanyargatásomból, megszaggatván alsó- és felsõ ruhámat; és térdeimre esvén, kiterjesztém kezeimet az Úrhoz, az én Istenemhez.

And at the evening offering, having made myself low before God, I got up, and with signs of grief, falling down on my knees, with my hands stretched out to the Lord my God,

καὶ ἐπισυνήχθησαν οἱ ἐκ τῆς φυλῆς ιουδα καὶ βενιαμιν ἐν τρισὶν ἡμέραις εἰς ιερουσαλημ οὗτος ὁ μὴν ἔνατος τῇ εἰκάδι τοῦ μηνός

6 És mondék: Én Istenem, szégyenlem és átallom felemelni, én Istenem, az én orczámat te hozzád, mert a mi álnokságaink felülhaladtak fejünk fölött és a mi vétkeink mind az égig nevekedtek!

I said, O my God, shame keeps me from lifting up my face to you, my God: for our sins are increased higher than our heads and our evil-doing has come up to heaven.

καὶ συνεκάθισαν πᾶν τὸ πλῆθος ἐν τῇ εὐρυχώρῳ τοῦ ἱεροῦ τρέμοντες διὰ τὸν ἐνεστῶτα χειμῶνα

7 A mi atyáink napjaitól fogva nagy vétekben vagyunk mi mind e mai napig, és a mi álnokságainkért adattunk vala mi, a mi királyaink és a mi papjaink a földi királyok kezébe, fegyver által rabságra és ragadományra és orczapirulásra, a mint [ez]a mai nap [is van.]

From the days of our fathers till this day we have been great sinners; and for our sins, we and our kings and our priests have been given up into the hands of the kings of the lands, to the sword and to prison and to loss of goods and to shame of face, as it is this day.

καὶ ἀναστὰς εσδρας εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς ἠνομήσατε καὶ συνῳκίσατε γυναῖκας ἀλλογενεῖς τοῦ προσθεῖναι ἁμαρτίαν τῷ ισραηλ

8 És most nem sok ideje, hogy az Úr, a mi Istenünk rajtunk könyörült, hogy hagyjon minékünk maradékot, és hogy adjon nékünk egy szeget az õ szent helyén, hogy így megvilágosítsa szemeinket a mi Istenünk, s hogy megelevenítsen bennünket egy kissé a mi szolgaságunkban.

And now for a little time grace has come to us from the Lord our God, to let a small band of us get free and to give us a nail in his holy place, so that our God may give light to our eyes and a measure of new life in our prison chains.

καὶ νῦν δότε ὁμολογίαν δόξαν τῷ κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν

9 Mert szolgák vagyunk mi, de szolgaságunkban nem hagyott el minket a mi Istenünk, hanem hozzánk fordítá irgalmasságát Persiának királyai elõtt, hogy megelevenítene bennünket, hogy felemelhessük a mi Istenünk házát s megépíthessük annak romjait, és hogy adjon nékünk bátorságos lakást Júdában és Jeruzsálemben.

For we are servants; but our God has not been turned away from us in our prison, but has had mercy on us before the eyes of the kings of Persia, to give us new strength to put up again the house of our God and to make fair its waste places, and to give us a wall in Judah and Jerusalem.

καὶ ποιήσατε τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ χωρίσθητε ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἀλλογενῶν

10 És most mit mondjunk, óh mi Istenünk, [mindezek] után? [Azt,]hogy mi [mégis] elhagytuk parancsolataidat,

And now, O our God, what are we to say after this? for we have not kept your laws,

καὶ ἐφώνησαν ἅπαν τὸ πλῆθος καὶ εἶπον μεγάλῃ τῇ φωνῇ οὕτως ὡς εἴρηκας ποιήσομεν

11 A melyeket parancsoltál szolgáid, a próféták által, mondván: A föld, melyre bementek, hogy bírjátok azt, tisztátalan föld, a tartományok népeinek tisztátalansága miatt, útálatosságaik miatt, melyekkel betölték azt egyik végétõl a másikig tisztátalanságukban;

Which you gave to your servants the prophets, saying, The land into which you are going, to take it for a heritage, is an unclean land, because of the evil lives of the peoples of the land and their disgusting ways, which have made the land unclean from end to end.

ἀλλὰ τὸ πλῆθος πολὺ καὶ ἡ ὥρα χειμερινή καὶ οὐκ ἰσχύομεν στῆναι ἔξω καὶ οὐχ εὕρομεν καὶ τὸ ἔργον ἡμῖν οὐκ ἔστιν ἡμέρας μιᾶς οὐδὲ δύο ἐπὶ πλεῖον γὰρ ἡμάρτομεν ἐν τούτοις

12 Annakokáért leányaitokat ne adjátok az õ fiaiknak és az õ leányaikat ne vegyétek fiaitoknak, és ne keressétek barátságukat, sem javokat soha, hogy megerõsödjetek és éljetek e föld javaival, és örökségképen adhassátok azt fiaitoknak mindörökké.

So now do not give your daughters to their sons or take their daughters for your sons or do anything for their peace or well-being for ever; so that you may be strong, living on the good of the land, and handing it on to your children for a heritage for ever.

στήτωσαν δὲ οἱ προηγούμενοι τοῦ πλήθους καὶ πάντες οἱ ἐκ τῶν κατοικιῶν ἡμῶν ὅσοι ἔχουσιν γυναῖκας ἀλλογενεῖς παραγενηθήτωσαν λαβόντες χρόνον

13 Mindazok után pedig, a mik reánk jövének gonosz cselekedeteinkért és nagy vétkünkért, hiszen te, mi Istenünk, jobban kedveztél nékünk, sem mint bûneink miatt érdemeltünk volna, s adád nékünk e maradékot,

And after everything which has come on us because of our evil-doing and our great sin, and seeing that the punishment which you, O God, have given us, is less than the measure of our sins, and that you have kept from death those of us who are here;

καὶ ἑκάστου δὲ τόπου τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς κριτὰς ἕως τοῦ λῦσαι τὴν ὀργὴν τοῦ κυρίου ἀφ' ἡμῶν τοῦ πράγματος τούτου

14 Hát megrontjuk-é ismét parancsolataidat s összeházasodunk-é ez útálatos népekkel? Nem fogsz-é haragudni reánk mindaddig, míg megemésztetünk, hogy sem maradékunk, sem hírmondónk ne legyen?

Are we again to go against your orders, taking wives from among the people who do these disgusting things? would you not be angry with us till our destruction was complete, till there was not one who got away safe?

ιωναθας αζαηλου καὶ ιεζιας θοκανου ἐπεδέξαντο κατὰ ταῦτα καὶ μοσολλαμος καὶ λευις καὶ σαββαταιος συνεβράβευσαν αὐτοῖς

15 Oh Uram, Izráel Istene! igaz vagy te, mert meghagytál minket, maradék gyanánt, mint e mai nap [bizonyítja.] Ímé elõtted vagyunk vétkünkben, és nem állhatunk meg elõtted e miatt!

O Lord God of Israel, righteousness is yours; we are only a small band which has been kept from death, as at this day: see, we are before you in our sin; for no one may keep his place before you because of this.

καὶ ἐποίησαν κατὰ πάντα ταῦτα οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας

1 Nehémiásnak, a Hakália fiának beszédei. &És lõn a Kislév [nevû] hóban, a huszadik esztendõben, hogy én Susán várában valék.
The history of Nehemiah, the son of Hacaliah. Now it came about, in the month Chislev, in the twentieth year, when I was in Shushan, the king's town,
καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει κύρου τοῦ βασιλέως περσῶν τοῦ τελεσθῆναι λόγον κυρίου ἀπὸ στόματος ιερεμιου ἐξήγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα κύρου βασιλέως περσῶν καὶ παρήγγειλεν φωνὴν ἐν πάσῃ βασιλείᾳ αὐτοῦ καί γε ἐν γραπτῷ λέγων

2 És jöve hozzám Hanáni, egy az én atyámfiai közül, és vele együtt férfiak Júdából, és tudakozódtam tõlök a fogságból megszabadult maradék zsidók felõl és Jeruzsálem felõl.
That Hanani, one of my brothers, came with certain men from Judah; and in answer to my request for news of the Jews who had been prisoners and had got away, and of Jerusalem,
οὕτως εἶπεν κῦρος βασιλεὺς περσῶν πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἔδωκέν μοι κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ αὐτὸς ἐπεσκέψατο ἐπ' ἐμὲ τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν ιερουσαλημ τῇ ἐν τῇ ιουδαίᾳ

3 És mondának nékem: A fogságból megszabadult maradék zsidók ott abban a tartományban nagy nyomorúságban és gyalázatban vannak; és azonfelül Jeruzsálem kõfala lerontatott, s kapui tûzben égtek meg!
They said to me, The small band of Jews now living there in the land are in great trouble and shame: the wall of Jerusalem has been broken down, and its doorways burned with fire.
τίς ἐν ὑμῖν ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ἔσται ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἀναβήσεται εἰς ιερουσαλημ τὴν ἐν τῇ ιουδαίᾳ καὶ οἰκοδομησάτω τὸν οἶκον θεοῦ ισραηλ αὐτὸς ὁ θεὸς ὁ ἐν ιερουσαλημ

4 Hogy pedig meghallám e beszédeket, leültem és sírtam és keseregtem napokon át, s bõjtölék és imádkozám a mennynek Istene elõtt;
Then, after hearing these words, for some days I gave myself up to weeping and sorrow, seated on the earth; and taking no food I made prayer to the God of heaven,
καὶ πᾶς ὁ καταλειπόμενος ἀπὸ πάντων τῶν τόπων οὗ αὐτὸς παροικεῖ ἐκεῖ καὶ λήμψονται αὐτὸν ἄνδρες τοῦ τόπου αὐτοῦ ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ καὶ ἀποσκευῇ καὶ κτήνεσιν μετὰ τοῦ ἑκουσίου εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν ιερουσαλημ

5 És mondék: Kérlek Uram, mennynek Istene, nagy és rettenetes Isten! Ki megtartja a szövetséget és irgalmasságot az õt szeretõknek és az õ parancsolatait megtartóknak;
And said, O Lord, the God of heaven, the great God, greatly to be feared, keeping faith and mercy with those who have love for him and are true to his laws:
καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῷ ιουδα καὶ βενιαμιν καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται πάντων ὧν ἐξήγειρεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα αὐτῶν τοῦ ἀναβῆναι οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου τὸν ἐν ιερουσαλημ

6 Oh, legyen figyelmetes a te füled, és szemeid legyenek nyitva, hogy meghallgassad a te szolgádnak könyörgését, melylyel én könyörgök most elõtted nappal és éjjel Izráel fiaiért, szolgáidért, és vallást tészek az Izráel fiainak bûneirõl, melyekkel vétkeztünk te ellened, én is s az én atyámnak háza vétkeztünk!
Let your ear now take note and let your eyes be open, so that you may give ear to the prayer of your servant, which I make before you at this time, day and night, for the children of Israel, your servants, while I put before you the sins of the children of Israel, which we have done against you: truly, I and my father's people are sinners.
καὶ πάντες οἱ κυκλόθεν ἐνίσχυσαν ἐν χερσὶν αὐτῶν ἐν σκεύεσιν ἀργυρίου ἐν χρυσῷ ἐν ἀποσκευῇ καὶ ἐν κτήνεσιν καὶ ἐν ξενίοις πάρεξ τῶν ἐν ἑκουσίοις

7 Felette igen vétkeztünk ellened, és nem tartottuk meg a parancsolatokat, és a rendeléseket és a törvényeket, melyeket parancsoltál volt Mózesnek a te szolgádnak.
We have done great wrong against you, and have not kept the orders, the rules, and the decisions, which you gave to your servant Moses.
καὶ ὁ βασιλεὺς κῦρος ἐξήνεγκεν τὰ σκεύη οἴκου κυρίου ἃ ἔλαβεν ναβουχοδονοσορ ἀπὸ ιερουσαλημ καὶ ἔδωκεν αὐτὰ ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐτοῦ

8 Oh, emlékezzél meg arról a beszédrõl, melyet parancsoltál Mózesnek, a te szolgádnak, mondván: [Ha] ti vétkeztek, én [meg] elszélesztelek titeket a népek között;
Keep in mind, O Lord, the order you gave your servant Moses, saying, If you do wrong I will send you wandering among the peoples:
καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὰ κῦρος βασιλεὺς περσῶν ἐπὶ χεῖρα μιθραδάτου γασβαρηνου καὶ ἠρίθμησεν αὐτὰ τῷ σασαβασαρ ἄρχοντι τοῦ ιουδα

9 Ha pedig megtérendetek hozzám és megtartjátok parancsolataimat és cselekeszitek azokat: még ha az égnek utolsó szélén volnának is szétszórt [gyermekeitek,] onnan is összegyûjtöm õket és beviszem arra a helyre, melyet választottam, hogy lakozzék ott az én nevem!
But if you come back to me and keep my orders and do them, even if those of you who have been forced out are living in the farthest parts of heaven, I will get them from there, and take them back to the place marked out by me for the resting-place of my name.
καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ψυκτῆρες χρυσοῖ τριάκοντα καὶ ψυκτῆρες ἀργυροῖ χίλιοι παρηλλαγμένα ἐννέα καὶ εἴκοσι

10 És õk a te szolgáid és a te néped, a kiket megszabadítottál a te nagy erõd által és a te erõs kezed által!
Now these are your servants and your people, whom you have made yours by your great power and by your strong hand.
κεφφουρη χρυσοῖ τριάκοντα καὶ ἀργυροῖ διακόσιοι καὶ σκεύη ἕτερα χίλια

11 Kérlek oh Uram, legyen figyelmetes a te füled a te szolgádnak könyörgésére és szolgáidnak könyörgésökre, a kik kívánják félni a te nevedet, és adj, kérlek, jó szerencsét most a te szolgádnak, és engedd, hogy kegyelmet találjon ama férfiú elõtt. Én ugyanis a királynak pohárnoka voltam.
O Lord, let your ear take note of the prayer of your servant, and of the prayers of your servants, who take delight in worshipping your name: give help, O Lord, to your servant this day, and let him have mercy in the eyes of this man. (Now I was the king's wine-servant.)
πάντα τὰ σκεύη τῷ χρυσῷ καὶ τῷ ἀργύρῳ πεντακισχίλια καὶ τετρακόσια τὰ πάντα ἀναβαίνοντα μετὰ σασαβασαρ ἀπὸ τῆς ἀποικίας ἐκ βαβυλῶνος εἰς ιερουσαλημ

1 És lõn a Niszán [nevû] hóban, Artaxerxes királynak huszadik esztendejében, bor vala õ elõtte és én fölvevém a bort, adám a királynak; [azelõtt] pedig nem voltam szomorú õ elõtte.
And it came about in the month Nisan, in the twentieth year of Artaxerxes the king, when wine was before him, that I took up the wine and gave it to the king. Now I had never before been sad when the king was present.
καὶ οὗτοι οἱ υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβαίνοντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας ἧς ἀπῴκισεν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς βαβυλῶνα καὶ ἐπέστρεψαν εἰς ιερουσαλημ καὶ ιουδα ἀνὴρ εἰς πόλιν αὐτοῦ

2 És monda nékem a király: Miért szomorú a te orczád, holott te beteg nem vagy? Nem egyéb ez, hanem szívednek szomorúsága! És felette igen megfélemlém.
And the king said to me, Why is your face sad, seeing that you are not ill? this is nothing but sorrow of heart. Then I was full of fear;
οἳ ἦλθον μετὰ ζοροβαβελ ἰησοῦς νεεμιας σαραιας ρεελιας μαρδοχαιος βαλασαν μασφαρ βαγουι ρεουμ βαανα ἀνδρῶν ἀριθμὸς λαοῦ ισραηλ

3 Akkor mondék a királynak: Örökké éljen a király! Miért nem volna szomorú az én orczám, hiszen a város, az én atyáim sírjainak helye, pusztán hever és kapui megemésztettek tûzben?!
And said to the king, May the king be living for ever: is it not natural for my face to be sad, when the town, the place where the bodies of my fathers are at rest, has been made waste and its doorways burned with fire?
υἱοὶ φορος δισχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομήκοντα δύο

4 És monda nékem a király: Mi az, a mit kívánsz? És könyörgék a menny Istenéhez.
Then the king said to me, What is your desire? So I made prayer to the God of heaven.
υἱοὶ σαφατια τριακόσιοι ἑβδομήκοντα δύο

5 És mondék a királynak: Ha tetszik a királynak és ha kedves elõtted a te szolgád, [azt kérem], hogy bocsáss el engem Júdába, atyáim sírjainak városába, hogy megépítsem azt!
And I said to the king, If it is the king's pleasure, and if your servant has your approval, send me to Judah, to the town where the bodies of my fathers are at rest, so that I may take in hand the building of it.
υἱοὶ ηρα ἑπτακόσιοι ἑβδομήκοντα πέντε

6 És monda nékem a király (felesége pedig mellette ül vala): Meddig lészen utazásod és mikorra jösz vissza? És tetszék a királynak engem elbocsátani, miután én tudattam vele az idõt.
And the king said to me (the queen being seated by his side), How long will your journey take, and when will you come back? So the king was pleased to send me, and I gave him a fixed time.
υἱοὶ φααθμωαβ τοῖς υἱοῖς ιησουε ιωαβ δισχίλιοι ὀκτακόσιοι δέκα δύο

7 És mondék a királynak: Ha tetszik a királynak, adasson nékem leveleket a folyóvizen túl lakó tiszttartókhoz, hogy hagyjanak engem utazni, míg Júdába érek;
Further, I said to the king, If it is the king's pleasure, let letters be given to me for the rulers across the river, so that they may let me go through till I come to Judah;
υἱοὶ αιλαμ χίλιοι διακόσιοι πεντήκοντα τέσσαρες

8 És [adasson] egy levelet Ászáfhoz, a király erdeje õréhez, hogy adjon nékem fákat gerendákul a templom várának kapuihoz, és a város kõfalához, és a házhoz, melybe költözni fogok. És megadá nékem a király, az én Istenemnek rajtam nyugvó jó kegyelme szerint.

And a letter to Asaph, the keeper of the king's park, so that he may give me wood to make boards for the doors of the tower of the house, and for the wall of the town, and for the house which is to be mine. And the king gave me this, for the hand of my God was on me.

υἱοὶ ζαθουα ἐννακόσιοι τεσσαράκοντα πέντε

9 És megérkezém a folyóvizen túl való tiszttartókhoz és átadám nékik a király leveleit. Bocsátott vala pedig velem a király fõembereket a seregbõl és lovagokat.

Then I came to the rulers of the lands across the river and gave them the king's letters. Now the king had sent with me captains of the army and horsemen.

υἱοὶ ζακχου ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα

10 Mikor pedig a Horonból való Szanballat és az Ammonita Tóbiás, a szolga, meghallották ezt, nagy bosszúságot okozott nékik, hogy jött valaki, a ki Izráel fiainak javokat keresi.

And Sanballat the Horonite and Tobiah the servant, the Ammonite, hearing of it, were greatly troubled because a man had come to the help of the children of Israel.

υἱοὶ βανουι ἑξακόσιοι τεσσαράκοντα δύο

11 Azután elmenék Jeruzsálembe, és ott pihenék három napig.

So I came to Jerusalem and was there three days.

υἱοὶ βαβι ἑξακόσιοι εἴκοσι τρεῖς

12 És fölkelék éjszaka, én és velem néhány férfi, mert nem jelentém meg senkinek, hogy mire indítá az én Istenem az én szívemet, hogy azt Jeruzsálemért megcselekedjem, és barom sem vala velem, csak az, melyen ülök vala,

And in the night I got up, taking with me a small band of men; I said nothing to any man of what God had put into my heart to do for Jerusalem: and I had no beast with me but the one on which I was seated.

υἱοὶ ασγαδ τρισχίλιοι διακόσιοι εἴκοσι δύο

13 És kimenék a völgynek kapuján éjjel, és pedig a sárkányok forrása felé, majd a szemét-kapuhoz, és vizsgálgatám Jeruzsálem kõfalait, melyek elrontattak vala, és kapuit, melyek tûz által megemésztetének.

And I went out by night, through the doorway of the valley, and past the dragon's water-spring as far as the place where waste material was put, viewing the walls of Jerusalem which were broken down, and the doorways which had been burned with fire.

υἱοὶ αδωνικαμ ἑξακόσιοι ἑξήκοντα ἓξ

14 Azután átmenék a forrás kapujához és a király tavához, holott nem vala hely a baromnak, hogy velem átmenjen.

Then I went on to the door of the fountain and to the king's pool: but there was no room for my beast to get through.

υἱοὶ βαγοι δισχίλιοι πεντήκοντα ἓξ

15 Azért [gyalog] menék fel a völgyben éjjel és vizsgálgatám a kõfalat, azután megfordultam és bementem a völgy kapuján, és hazatértem.

Then in the night, I went up by the stream, viewing the wall; then turning back, I went in by the door in the valley, and so came back.

υἱοὶ αδιν τετρακόσιοι πεντήκοντα τέσσαρες

16 A fõemberek pedig nem tudták vala, hova mentem, és hogy mit akarok cselekedni, és sem a zsidóknak, sem a papoknak, sem az elõljáróknak, sem a fõembereknek, sem a többi munkásoknak ez ideig nem jelentettem meg.

And the chiefs had no knowledge of where I had been or what I was doing; and I had not then said anything to the Jews or to the priests or the great ones or the chiefs or the rest of those who were doing the work.

υἱοὶ ατηρ τῷ εζεκια ἐνενήκοντα ὀκτώ

17 Ekkor mondék nékik: Ti látjátok a nyomorúságot, a melyben mi vagyunk, hogy Jeruzsálem pusztán hever és kapui tûzben égtek meg; jertek, építsük meg Jeruzsálem kõfalát, és ne legyünk többé gyalázatul!

Then I said to them, You see what a bad condition we are in; how Jerusalem is a waste, and its doorways burned with fire: come, let us get to work, building up the wall of Jerusalem, so that we may no longer be put to shame.

υἱοὶ βασου τριακόσιοι εἴκοσι τρεῖς

18 És megjelentém nékik az én Istenemnek rajtam nyugvó jó kegyelmét, és a király beszédit is, a melyeket nékem szólt, és mondának: Keljünk fel és építsük meg! És megerõsíték kezeiket a jóra.

Then I gave them an account of how the hand of my God was on me, helping me; and of the king's words which he had said to me. And they said, Let us get to work on the building. So they made their hands strong for the good work.

υἱοὶ ιωρα ἑκατὸν δέκα δύο

19 Mikor meghallák ezt a Horonból való Szanballat és az Ammonita Tóbiás, a szolga, és az arab Gesem, gúnyoltak és lenéztek minket, mondván: Micsoda ez, a mit míveltek? Talán bizony a király ellen akartok pártot ütni?

But Sanballat the Horonite and Tobiah the servant, the Ammonite, and Geshem the Arabian, hearing of it, made sport of us, laughing at us and saying, What are you doing? will you go against the king?

υἱοὶ ασεμ διακόσιοι εἴκοσι τρεῖς

20 Kiknek felelék, és mondék: A mennynek Istene, õ ad jó szerencsét nékünk, és mi mint az õ szolgái kelünk föl és építünk, néktek pedig részetek és jogotok és emlékezetetek nincsen Jeruzsálemben!

Then answering them I said, The God of heaven, he will be our help; so we his servants will go on with our building: but you have no part or right or any name in Jerusalem.

υἱοὶ γαβερ ἐνενήκοντα πέντε

1 És fölkele Eliásib, a fõpap és atyjafiai, a papok és építék a juhok kapuját; õk szentelék meg azt és állíták fel annak ajtait; [építék] pedig a kõfalat a Meáh toronyig, a melyet megszentelének, s azután Hanánel tornyáig;

Then Eliashib, the chief priest, got up with his brothers the priests, and took in hand the building of the sheep doorway; they made it holy and put its doors in position; as far as the tower of Hammeah they made it holy, even to the tower of Hananel.

καὶ ἔφθασεν ὁ μὴν ὁ ἕβδομος καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν καὶ συνήχθη ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς εἰς ιερουσαλημ

2 És õ mellette építének a Jerikóbeliek, ezek mellett pedig épített Zakkur az Imri fia;

And by his side the men of Jericho were building. And after them, Zaccur, the son of Imri.

καὶ ἀνέστη ἰησοῦς ὁ τοῦ ιωσεδεκ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἱερεῖς καὶ ζοροβαβελ ὁ τοῦ σαλαθιηλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ᾠκοδόμησαν τὸ θυσιαστήριον θεοῦ ισραηλ τοῦ ἀνενέγκαι ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαυτώσεις κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ

3 A halaknak kapuját pedig építék a Hasszenáa fiai, õk gerendázák be azt és állíták fel annak ajtait, kapcsait és závárait;

The sons of Hassenaah were the builders of the fish doorway; they put its boards in place and put up its doors, with their locks and rods.

καὶ ἡτοίμασαν τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ ὅτι ἐν καταπλήξει ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν λαῶν τῶν γαιῶν καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ ὁλοκαύτωσις τῷ κυρίῳ τὸ πρωὶ καὶ εἰς ἑσπέραν

4 Mellettök javítgatá a kõfalat Merémóth, Uriásnak, a Hakkós fiának fia, mellette pedig javítgatott Mesullám, Berekiásnak, a Mesézabéel fiának a fia, és õ mellette javítgatott Sádók, Baána fia.

By their side Meremoth, the son of Uriah, the son of Hakkoz, was making good the walls. Then Meshullam, the son of Berechiah, the son of Meshezabel; and by him, Zadok, the son of Baana.

καὶ ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν σκηνῶν κατὰ τὸ γεγραμμένον καὶ ὁλοκαυτώσεις ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἐν ἀριθμῷ ὡς ἡ κρίσις λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ

5 Ezek mellett pedig javítgatának a Tékoabeliek, a kiknek elõkelõi azonban nem hajták nyakukat az õ Urok munkájának [jármába.]

Near them, the Tekoites were at work; but their chiefs did not put their necks to the work of their Lord.

καὶ μετὰ τοῦτο ὁλοκαυτώσεις ἐνδελεχισμοῦ καὶ εἰς τὰς νουμηνίας καὶ εἰς πάσας ἑορτὰς τὰς ἡγιασμένας καὶ παντὶ ἑκουσιαζομένῳ ἑκούσιον τῷ κυρίῳ

6 Az ó-[város] kapuját pedig javítgaták Jójada, a Pászéah fia és Mesullám, a Beszódia fia; õk gerendázák be azt és állíták fel annak ajtait, kapcsait és závárait;

Joiada, the son of Paseah, and Meshullam, the son of Besodeiah, made good the old doorway; they put its boards in place and put up its doors, with their locks and rods.

ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου ἤρξαντο ἀναφέρειν ὁλοκαυτώσεις τῷ κυρίῳ καὶ ὁ οἶκος κυρίου οὐκ ἐθεμελιώθη

7 És mellettök javítgatott a Gibeonból való Melátia és a Meronothból való Jádón, Gibeonnak és Mispának lakosai, a folyóvizen túl való helytartónak hivatala helyéig;
By their side were working Melatiah the Gibeonite and Jadon the Meronothite, the men of Gibeon and of Mizpah from the seat of the ruler across the river.
καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λατόμοις καὶ τοῖς τέκτοσιν καὶ βρώματα καὶ ποτὰ καὶ ἔλαιον τοῖς σηδανιν καὶ τοῖς σωριν ἐνέγκαι ξύλα κέδρινα ἀπὸ τοῦ λιβάνου πρὸς θάλασσαν ιόππ ης κατ' ἐπιχώρησιν κύρου βασιλέως περσῶν ἐπ' αὐτούς

8 Mellettök javítgatott Uzziel, Harhajának fia az ötvösök[kel,] és õ mellette javítgatott Hanánia, a kenet-készítõk egyike, és megerõsíték Jeruzsálemet mind a széles kõfalig;
Near them was working Uzziel, the son of Harhaiah, the gold-worker. And by him was Hananiah, one of the perfume-makers, building up Jerusalem as far as the wide wall.
καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τοῦ ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ εἰς ιερουσαλημ ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἤρξατο ζοροβαβελ ὁ τοῦ σαλαθιηλ καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ιωσεδεκ καὶ οἱ κατάλοι ποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ πάντες οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς ιερουσαλημ καὶ ἔστησαν τοὺς λευίτας ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἐπὶ τοὺς ποι οῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ κυρίου

9 Mellettök javítgatott Refája, Húr fia, a ki a Jeruzsálemhez tartozó tartomány felének fejedelme vala;
Near them was working Rephaiah, the son of Hur, the ruler of half Jerusalem.
καὶ ἔστη ἰησοῦς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καδμιηλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ υἱοὶ ιουδα ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ υἱοὶ ηναδαδ υἱοὶ αὐτῶν καὶ ἀδελφοὶ α ὐτῶν οἱ λευῖται

10 Mellette javítgatott Jedája, Harumáf fia, és pedig a maga háza ellenébe, és mellette javítgatott Hattus, Hasabneja fia.
By his side was Jedaiah, the son of Harumaph, opposite his house. And by him was Hattush, the son of Hashabneiah.
καὶ ἐθεμελίωσαν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐστολισμένοι ἐν σάλπιγξιν καὶ οἱ λευῖται υἱοὶ ασαφ ἐν κυμβάλοις τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον ἐπὶ χεῖρας δαυι δ βασιλέως ισραηλ

11 A kõfal másik darabját javítgatá Malkija, Hárim fia és Hassub, a Pahath-Moáb fia, és a kemenczéknek tornyát.
Malchijah, the son of Harim, and Hasshub, the son of Pahath-moab, were working on another part, and the tower of the ovens.
καὶ ἀπεκρίθησαν ἐν αἴνῳ καὶ ἀνθομολογήσει τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθόν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ ισραηλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐσήμαινον φωνὴν μεγάλην αἰνεῖν τῷ κυρίῳ ἐπὶ θε μελιώσει οἴκου κυρίου

12 És mellettök javítgatott Sallum, Hallóhés fia, a ki fejedelme vala a Jeruzsálemhez tartozó tartomány [másik] felének, õ és az õ leányai.
Near them was Shallum, the son of Hallohesh, the ruler of half Jerusalem, with his daughters.
καὶ πολλοὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν καὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν οἱ πρεσβύτεροι οἳ εἶδοσαν τὸν οἶκον τὸν πρῶτον ἐν θεμελιώσει αὐτοῦ καὶ τοῦτον τὸν οἶκον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ἔκλαιον φωνῇ μεγάλῃ καὶ ὄχλος ἐν σημασίᾳ μετ' εὐφροσύνης τοῦ ὑψῶσαι ᾠδήν

13 A völgy kapuját javítgaták Hánun és Zánoah lakói, õk építék meg azt és állíták fel annak ajtait, kapcsait és závárait; és a kõfalból ezer singet a szemét-kapuig.
Hanun and the people of Zanoah were working on the doorway of the valley; they put it up and put up its doors, with their locks and rods, and a thousand cubits of wall as far as the doorway where the waste material was placed.
καὶ οὐκ ἦν ὁ λαὸς ἐπιγινώσκων φωνὴν σημασίας τῆς εὐφροσύνης ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ τοῦ λαοῦ ὅτι ὁ λαὸς ἐκραύγασεν φωνῇ μεγάλῃ καὶ ἡ φωνὴ ἠκούετο ἕως ἀπὸ μα κρόθεν

1 Lõn pedig, mikor meghallotta Szanballat, hogy mi építjük a kõfalat, haragra gerjede és felette igen bosszankodék, és gúnyolá a zsidókat;
Now, Sanballat, hearing that we were building the wall, was very angry, and in his wrath made sport of the Jews.
καὶ ἤκουσαν οἱ θλίβοντες ιουδα καὶ βενιαμιν ὅτι οἱ υἱοὶ τῆς ἀποικίας οἰκοδομοῦσιν οἶκον τῷ κυρίῳ θεῷ ισραηλ

2 És szóla az õ atyjafiai és a samáriai sereg elõtt, és ezt mondá: Mit mûvelnek e nyomorult zsidók? Vajjon megengedik-é ezt nékik? Talán áldozni fognak? Hát bevégezik ma? Avagy megelevenítik a köveket a porhalmazból, holott azok elégtek?!
And in the hearing of his countrymen and the army of Samaria he said, What are these feeble Jews doing? will they make themselves strong? will they make offerings? will they get the work done in a day? will they make the stones which have been burned come again out of the dust?
καὶ ἤγγισαν πρὸς ζοροβαβελ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν πατριῶν καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἰκοδομήσομεν μεθ' ὑμῶν ὅτι ὡς ὑμεῖς ἐκζητοῦμεν τῷ θεῷ ὑμῶν καὶ αὐτῷ ἡμεῖς θυσιάζομε ν ἀπὸ ἡμερῶν ασαραδδων βασιλέως ασσουρ τοῦ ἐνέγκαντος ἡμᾶς ὧδε

3 Az Ammonita Tóbiás pedig mellette [állván], mondá: Bármit építsenek, ha egy róka lép fel reá, összezúzza köveiknek falát.

Now Tobiah the Ammonite was by him, and he said, Such is their building that if a fox goes up it, their stone wall will be broken down.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ζοροβαβελ καὶ ἰησοῦς καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν τοῦ ισραηλ οὐχ ἡμῖν καὶ ὑμῖν τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ θεῷ ἡμῶν ὅτι ἡμεῖς αὐτοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἰκοδομήσομεν τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ὡς ἐνετείλατο ἡμῖν κῦρος ὁ βασιλεὺς περσῶν

4 Halld meg, oh mi istenünk! hogy csúffá lettünk, fordítsad gyalázásukat az õ fejökre, és add õket prédára a rabságnak földében;

Give ear, O our God, for we are looked down on: let their words of shame be turned back on themselves, and let them be given up to wasting in a land where they are prisoners:

καὶ ἦν ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐκλύων τὰς χεῖρας τοῦ λαοῦ ιουδα καὶ ἐνεπόδιζον αὐτοὺς τοῦ οἰκοδομεῖν

5 Ne fedezd el az õ hamisságokat és az õ bûnök a te orczád elõl el ne töröltessék, mert [téged] bosszantának az építõk elõtt!

Let not their wrongdoing be covered or their sin washed away from before you: for they have made you angry before the builders.

καὶ μισθούμενοι ἐπ' αὐτοὺς βουλευόμενοι τοῦ διασκεδάσαι βουλὴν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας κύρου βασιλέως περσῶν καὶ ἕως βασιλείας δαρείου βασιλέως περσῶν

6 És építõk a falat annyira, hogy elkészült az egész fal félmagasságban, mert a nép nagy kedvvel dolgozott.

So we went on building the wall; and all the wall was joined together half-way up: for the people were working hard.

καὶ ἐν βασιλείᾳ ασουηρου ἐν ἀρχῇ βασιλείας αὐτοῦ ἔγραψαν ἐπιστολὴν ἐπὶ οἰκοῦντας ιουδα καὶ ιερουσαλημ

7 Mikor pedig meghallotta Szanballat és Tóbiás, továbbá az Arábiabeliek, az Ammoniták és az Asdódeusok, hogy javítgattatnak Jeruzsálem kõfalai, és hogy a törések betömése megkezdõdött, felette nagy haragra gerjedének;

But when it came to the ears of Sanballat and Tobiah and the Arabians and the Ammonites and the Ashdodites, that the building of the walls of Jerusalem was going forward and the broken places were being made good, they were full of wrath;

καὶ ἐν ἡμέραις αρθασασθα ἔγραψεν ἐν εἰρήνῃ μιθραδάτῃ ταβεηλ σὺν καὶ τοῖς λοιποῖς συνδούλοις αὐτοῦ πρὸς αρθασασθα βασιλέα περσῶν ἔγραψεν ὁ φορολόγος γραφὴν συριστὶ καὶ ἡρμηνευμένην

8 És összeesküvének mindnyájan egyenlõ akarattal, hogy eljõnek Jeruzsálemet megostromolni és [népét] megrémíteni.

And they made designs, all of them together, to come and make an attack on Jerusalem, causing trouble there.

ραουμ βααλταμ καὶ σαμσαι ὁ γραμματεὺς ἔγραψαν ἐπιστολὴν μίαν κατὰ ιερουσαλημ τῷ αρθασασθα βασιλεῖ

9 De mi imádkozánk a mi Istenünkhöz, és állítánk ellenök õrséget nappal és éjjel, mivelhogy féltünk tõlök.

But we made our prayer to God, and had men on watch against them day and night because of them.

τάδε ἔκρινεν ραουμ βααλταμ καὶ σαμσαι ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ κατάλοιποι σύνδουλοι ἡμῶν διναῖοι αφαρσαθαχαῖοι ταρφαλλαῖοι αφαρσαῖοι αρχυαῖοι βαβυλώνιοι σουσαναχαῖοι οἳ εἰσιν ηλαμαῖοι

10 És mondák a zsidók: Fogytán van ereje a tereh-hordónak, a rom pedig sok, és mi képtelenek vagyunk építeni a kõfalat.

And Judah said, The strength of the workmen is giving way, and there is much waste material; it is impossible for us to put up the wall.

καὶ οἱ κατάλοιποι ἐθνῶν ὧν ἀπῴκισεν ασενναφαρ ὁ μέγας καὶ ὁ τίμιος καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἐν πόλεσιν τῆς σομορων καὶ τὸ κατάλοιπον πέραν τοῦ ποταμοῦ

11 A mi ellenségeink pedig ezt mondották: Ingyen se tudják meg, se ne lássák, míg közikbe bemegyünk és õket leöljük, és megszüntetjük a munkát.

And those who were against us said, Without their knowledge and without their seeing us, we will come among them and put them to death, causing the work to come to a stop.

αὕτη ἡ διαταγὴ τῆς ἐπιστολῆς ἧς ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν πρὸς αρθασασθα βασιλέα παῖδές σου ἄνδρες πέραν τοῦ ποταμοῦ

12 És lõn, hogy eljöttek hozzánk mindenfelõl a zsidók, a kik õ mellettök laknak vala és nékünk tízszer is mondották: Térjetek haza!

And it came about that when the Jews who were living near them came, they said to us ten times, From all directions they are coming against us.

γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ ὅτι οἱ ιουδαῖοι ἀναβάντες ἀπὸ σοῦ ἐφ' ἡμᾶς ἦλθοσαν εἰς ιερουσαλημ τὴν πόλιν τὴν ἀποστάτιν καὶ πονηρὰν οἰκοδομοῦσιν καὶ τὰ τείχη αὐτῆς κατηρτισμένοι εἰσίν καὶ θεμελίους αὐτῆς ἀνύψωσαν

13 Azért állítám a hely alsó és nyilt részeire a kõfal mögé, odaállítám a népet nemzetségek szerint, fegyvereikkel, dárdáikkal és kézíveikkel.
So in the lowest part of the space at the back of the walls, in the open places, I put the people by families, with their swords, their spears, and their bows.
νῦν οὖν γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ ὅτι ἐὰν ἡ πόλις ἐκείνη ἀνοικοδομηθῇ καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτισθῶσιν φόροι οὐκ ἔσονταί σοι οὐδὲ δώσουσιν καὶ τοῦτο βασιλεῖς κακοποιεῖ

14 És körültekintvén, fölkeltem és így szóltam az elõljárókhoz, a fõemberekhez és a többi néphez: Ne féljetek tõlök! A nagy és rettenetes Úrra emlékezzetek, és harczoljatok testvéreitekért, fiaitokért, leányaitokért, feleségeitekért és házaitokért!
And after looking, I got up and said to the great ones and to the chiefs and to the rest of the people, Have no fear of them: keep in mind the Lord who is great and greatly to be feared, and take up arms for your brothers, your sons, and your daughters, your wives and your houses.
καὶ ἀσχημοσύνην βασιλέως οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν ἰδεῖν διὰ τοῦτο ἐπέμψαμεν καὶ ἐγνωρίσαμεν τῷ βασιλεῖ

15 És lõn, hogy meghallották a mi ellenségeink, hogy megtudtuk [az õ szándékukat], és hogy Isten semmivé tette az õ tanácsokat: megtérénk mi mindnyájan a kõfalhoz, kiki az õ munkájához;
And when it came to the ears of those who were against us, that we had knowledge of their designs and that God had made their purpose come to nothing, we all went back to the wall, everyone to his work
ἵνα ἐπισκέψηται ἐν βιβλίῳ ὑπομνηματισμοῦ τῶν πατέρων σου καὶ εὑρήσεις καὶ γνώσῃ ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη πόλις ἀποστάτις καὶ κακοποιοῦσα βασιλεῖς καὶ χώρας καὶ φυγάδια δο ύλων ἐν μέσῳ αὐτῆς ἀπὸ χρόνων αἰῶνος διὰ ταῦτα ἡ πόλις αὕτη ἠρημώθη

16 De azon naptól fogva legényeim egyik része munkálkodik vala, a másik része pedig tart vala dárdákat, paizsokat, kézíveket és pánczélokat, és a fejedelmek ott állának az egész Júda háznépe mögött.
And from that time, half of my servants were doing their part of the work, and half kept the spears and body-covers and the bows and the metal war-dresses; and the chiefs were at the back of the men of Judah.
γνωρίζομεν οὖν ἡμεῖς τῷ βασιλεῖ ὅτι ἐὰν ἡ πόλις ἐκείνη οἰκοδομηθῇ καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτισθῇ οὐκ ἔστιν σοι εἰρήνη

17 A kõfalon munkálkodók közül a tehernek hordói egyik kezökkel, a mely a munkát végezé, rakodának, másik kezök pedig a fegyvert tartja vala,
Those who were building the wall and those who were moving material did their part, everyone working with one hand, with his spear in the other;
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ραουμ βααλταμ καὶ σαμσαι γραμματέα καὶ τοὺς καταλοίπους συνδούλους αὐτῶν τοὺς οἰκοῦντας ἐν σαμαρείᾳ καὶ τοὺς καταλοίπους πέραν τοῦ ποταμοῦ εἰρήνην καί φησιν

18 A kik pedig építének, azoknak fegyverök derekokra vala felkötve és így építének; a trombitás pedig mellettem állt.
Every builder was working with his sword at his side. And by my side was a man for sounding the horn.
ὁ φορολόγος ὃν ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς ἐκλήθη ἔμπροσθεν ἐμοῦ

19 És így szóltam az elõljárókhoz, a fõemberekhez és a többi néphez: A munka felette sok és messzeterjedõ és mi elszéledvén a kõfalon, egymástól messze esünk;
And I said to the great ones and the chiefs and the rest of the people, The work is great and widely spaced and we are far away from one another on the wall:
καὶ παρ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη καὶ ἐπεσκεψάμεθα καὶ εὕραμεν ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἀφ' ἡμερῶν αἰῶνος ἐπὶ βασιλεῖς ἐπαίρεται καὶ ἀποστάσεις καὶ φυγάδια γίνονται ἐν αὐτῇ

20 Azért oda gyûljetek hozzánk, hol a trombita szavát hallándjátok, a mi Istenünk hadakozik érettünk!
Wherever you may be when the horn is sounded, come here to us; our God will be fighting for us.
καὶ βασιλεῖς ἰσχυροὶ γίνονται ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ ἐπικρατοῦντες ὅλης τῆς ἐσπέρας τοῦ ποταμοῦ καὶ φόροι πλήρεις καὶ μέρος δίδοται αὐτοῖς

21 Ekképen munkálkodunk vala; és [legényeimnek] fele dárdákat tart vala hajnalhasadtától fogva mind a csillagoknak feltámadásáig.
So we went on with the work: and half of them had spears in their hands from the dawn of the morning till the stars were seen.
καὶ νῦν θέτε γνώμην καταργῆσαι τοὺς ἄνδρας ἐκείνους καὶ ἡ πόλις ἐκείνη οὐκ οἰκοδομηθήσεται ἔτι ὅπως ἀπὸ τῆς γνώμης

22 Ugyanekkor megparancsolám a népnek, hogy minden ember legényével Jeruzsálemben háljon, hogy éjszaka õrködjenek felettünk és nappal dolgozzanak.
And at the same time I said to the people, Let everyone with his servant come inside Jerusalem for the night, so that at night they may keep watch for us, and go on working by day.
πεφυλαγμένοι ἦτε ἄνεσιν ποιῆσαι περὶ τούτου μήποτε πληθυνθῇ ἀφανισμὸς εἰς κακοποίησιν βασιλεῦσιν

23 És sem én, sem az én atyámfiai, sem legényeim, sem az õrizõk, a kik én utánam valának, nem vetjük vala le ruháinkat; kiki csak mosódáskor teszi vala le fegyverét.
So not one of us, I or my brothers or my servants or the watchmen who were with me, took off his clothing, everyone went armed to the water.
τότε ὁ φορολόγος τοῦ αρθασασθα βασιλέως ἀνέγνω ἐνώπιον ραουμ καὶ σαμσαι γραμματέως καὶ συνδούλων αὐτῶν καὶ ἐπορεύθησαν σπουδῇ εἰς ιερουσαλημ καὶ ἐν ιουδα καὶ κα τήργησαν αὐτοὺς ἐν ἵπποις καὶ δυνάμει

1 Lõn pedig nagy kiáltása a népnek és feleségeiknek az õ atyjokfiai, a zsidók ellen.
Then there was a great outcry from the people and their wives against their countrymen the Jews.
καὶ ἐπροφήτευσεν αγγαιος ὁ προφήτης καὶ ζαχαριας ὁ τοῦ αδδω προφητείαν ἐπὶ τοὺς ιουδαίους τοὺς ἐν ιουδα καὶ ιερουσαλημ ἐν ὀνόματι θεοῦ ισραηλ ἐπ' αὐτούς

2 Valának, a kik ezt mondják vala: Fiainkkal és leányainkkal együtt sokadmagunkkal vagyunk, nékünk gabona kell, hogy együnk és éljünk.
For there were some who said, We, our sons and our daughters, are a great number: let us get grain, so that we may have food for our needs.
τότε ἀνέστησαν ζοροβαβελ ὁ τοῦ σαλαθιηλ καὶ ἰησοῦς ὁ υἱὸς ιωσεδεκ καὶ ἤρξαντο οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τὸν ἐν ιερουσαλημ καὶ μετ' αὐτῶν οἱ προφῆται τοῦ θεοῦ βοη θοῦντες αὐτοῖς

3 És valának, a kik ezt mondják vala: Mind mezeinket, mind szõlõinket, mind házainkat zálogba kell adogatnunk, nékünk gabona kell, mert éhezünk.
And there were some who said, We are giving our fields and our vine-gardens and our houses for debt: let us get grain because we are in need.
ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς θανθαναι ἔπαρχος πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ σαθαρβουζανα καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ τοῖα εἶπαν αὐτοῖς τίς ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τοῦ οἰκοδο μῆσαι τὸν οἶκον τοῦτον καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι

4 Viszontag valának, a kik ezt mondják vala: Kölcsön vettünk pénzt a király adójáért a mi mezeinkre és szõlõinkre;
And there were others who said, We have given up our fields and our vine-gardens to get money for the king's taxes.
τότε ταῦτα εἴποσαν αὐτοῖς τίνα ἐστὶν τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν οἰκοδομούντων τὴν πόλιν ταύτην

5 És ímé, bár a mi testünk épen olyan, mint a mi atyánkfiainak testök, s a mi fiaink olyanok, mint az õ fiaik, mi nékünk mégis rabság alá kell adnunk fiainkat és leányainkat, sõt vannak már rabszolga leányaink is, és nincs erõnk arra, [hogy õket megválthatnók,] hisz mezeink és szõlõink másokéi már!
But our flesh is the same as the flesh of our countrymen, and our children as their children: and now we are giving our sons and daughters into the hands of others, to be their servants, and some of our daughters are servants even now: and we have no power to put a stop to it; for other men have our fields and our vine-gardens.
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν ιουδα καὶ οὐ κατήργησαν αὐτούς ἕως γνώμη τῷ δαρείῳ ἀπηνέχθη καὶ τότε ἀπεστάλη τῷ φορολόγῳ ὑπὲρ τούτου

6 Felette nagy haragra gerjedtem azért, mikor kiáltásukat s e dolgokat hallottam;
And on hearing their outcry and what they said I was very angry.
διασάφησις ἐπιστολῆς ἧς ἀπέστειλεν θανθαναι ὁ ἔπαρχος τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ σαθαρβουζανα καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν αφαρσαχαῖοι οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ δαρείῳ τ ῷ βασιλεῖ

7 És magamba [szállva,] gondolkodtam errõl, és megfeddém az elõljárókat és fõembereket, ezt mondván nékik: Ti a ti atyátokfiaival szemben uzsoráskodtok! És szerzék õ ellenök nagy gyûlést;
And after turning it over in my mind, I made a protest to the chiefs and the rulers, and said to them, Every one of you is taking interest from his countryman. And I got together a great meeting of protest.
ῥῆσιν ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν καὶ τάδε γέγραπται ἐν αὐτῷ δαρείῳ τῷ βασιλεῖ εἰρήνη πᾶσα

8 És mondám nékik: Mi megváltottuk a mi atyánkfiait, a zsidókat, a kik a pogányoknak eladattak vala, a mi tehetségünk szerint; és ti is meg akarjátok venni a ti atyátokfiait, s õk nékünk adják el magokat?! És hallgatának és nem tudának felelni semmit.
And I said to them, We have given whatever we were able to give, to make our brothers the Jews free, who were servants and prisoners of the nations: and would you now give up your brothers for a price, and are they to become our property? Then they said nothing, answering not a word.
γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ ὅτι ἐπορεύθημεν εἰς τὴν ιουδαίαν χώραν εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦ μεγάλου καὶ αὐτὸς οἰκοδομεῖται λίθοις ἐκλεκτοῖς καὶ ξύλα ἐντίθεται ἐν τοῖς τοίχοις κα ὶ τὸ ἔργον ἐκεῖνο ἐπιδέξιον γίνεται καὶ εὐοδοῦται ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν

9 És mondék: Nem jó dolog ez, a mit ti cselekesztek. Hát nem fogtok a mi Istenünk félelmében járni, hogy [valahára] ne gyalázzanak [már] minket a pogányok, a mi ellenségeink?

And I said, What you are doing is not good: is it not the more necessary for you to go in the fear of our God, because of the shame which the nations may put on us?

τότε ἠρωτήσαμεν τοὺς πρεσβυτέρους ἐκείνους καὶ οὕτως εἴπαμεν αὐτοῖς τίς ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομῆσαι καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι

10 Hiszen én, atyámfiai és legényeim is pénzt és gabonát kölcsönöztünk nékik; engedjük el, kérlek, e tartozást!

Even I and my servants have been taking interest for the money and the grain we have let them have. So now, let us give up this thing.

καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἠρωτήσαμεν αὐτοὺς γνωρίσαι σοι ὥστε γράψαι σοι τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρχόντων αὐτῶν

11 Adjátok vissza, kérlek, nékik még ma az õ mezeiket, szõlõiket, olajkerteiket és házaikat; ennekfelette, a kölcsönadott pénznek, gabonának, bornak és olajnak századát [engedjétek el.]

Give back to them this very day their fields, their vine-gardens, their olive-gardens, and their houses, as well as a hundredth part of the money and the grain and the wine and the oil which you have taken from them.

καὶ τοιοῦτο ῥῆμα ἀπεκρίθησαν ἡμῖν λέγοντες ἡμεῖς ἐσμεν δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς καὶ οἰκοδομοῦμεν τὸν οἶκον ὃς ἦν ᾠκοδομημένος πρὸ τούτου ἔτη πολλά καὶ βασιλεὺς τοῦ ισραηλ μέγας ᾠκοδόμησεν αὐτὸν καὶ κατηρτίσατο αὐτὸν

12 És felelének: Visszaadjuk és tõlök nem veszünk semmit; úgy cselekszünk, a mint te mondod. Ekkor egybehívám a papokat és megeskettetém õket, hogy e beszéd szerint fognak cselekedni.

Then they said, We will give them back, and take nothing for them; we will do as you say. Then I sent for the priests and made them take an oath that they would keep this agreement.

αὐτοῖς ἀφ' ὅτε δὲ παρώργισαν οἱ πατέρες ἡμῶν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ναβουχοδονοσορ βασιλέως βαβυλῶνος τοῦ χαλδαίου καὶ τὸν οἶκον τοῦτον κατέλυσεν καὶ τὸν λαὸν ἀπῴκισεν εἰς βαβυλῶνα

13 Ruhámat is megrázám és mondék: Épen így rázzon ki az Isten minden embert az õ házából és vagyonából, és épen így legyen kirázatott és üres, valaki meg nem teljesíti e beszédet. És monda az egész gyülekezet: Ámen. És dícsérék az Urat, és e beszéd szerint cselekedett a nép.

And shaking out the folds of my robe, I said, So may God send out from his house and his work every man who does not keep this agreement; even so let him be sent out and made as nothing. And all the meeting of the people said, So be it, and gave praise to the Lord. And the people did as they had said.

ἀλλ' ἐν ἔτει πρώτῳ κύρου τοῦ βασιλέως κῦρος ὁ βασιλεὺς ἔθετο γνώμην τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦτον οἰκοδομηθῆναι

14 Sõt azon naptól fogva, melyen Júdának földére helytartójukul rendeltettem, Artaxerxes királynak huszadik esztendejétõl fogva harminczkettedik esztendejéig, azaz tizenkét esztendeig, sem én, sem az én atyámfiai a helytartónak járó kenyeret nem evénk.

Now from the time when I was made ruler of the people in the land of Judah, from the twentieth year till the thirty-second year of Artaxerxes the king, for twelve years, I and my servants have never taken the food which was the right of the ruler.

καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ ἃ ναβουχοδονοσορ ἐξήνεγκεν ἀπὸ οἴκου τοῦ ἐν ιερουσαλημ καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς ναὸν τοῦ βασιλέως ἐξήνεγκεν αὐτὰ κῦρος ὁ βασιλεὺς ἀπὸ ναοῦ τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν τῷ σασαβασαρ τῷ θησαυροφύλακι τῷ ἐπὶ τοῦ θησαυροῦ

15 Holott az elõbbi helytartók, a kik én elõttem valának, terhelék a népet és vevének tõlök kenyérért és borért negyven ezüst sikluson felül; sõt még legényeik is zsarnokoskodának a népen. De én nem cselekedém így az Isten félelme miatt.

But earlier rulers who were before me made the people responsible for their upkeep, and took from them bread and wine at the rate of forty shekels of silver; and even their servants were lords over the people: but I did not do so, because of the fear of God.

καὶ εἶπεν αὐτῷ πάντα τὰ σκεύη λαβὲ καὶ πορεύου θὲς αὐτὰ ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἐν ιερουσαλημ εἰς τὸν ἑαυτῶν τόπον

16 Sõt még e kõfalon is dolgoztam; mezõt sem szereztünk; s minden én legényeim egybegyûltenek ott a munkára.

And I kept on with the work of this wall, and we got no land for ourselves: and all my servants were helping with the work.

τότε σασαβασαρ ἐκεῖνος ἦλθεν καὶ ἔδωκεν θεμελίους τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν ιερουσαλημ καὶ ἀπὸ τότε ἕως τοῦ νῦν ᾠκοδομήθη καὶ οὐκ ἐτελέσθη

17 Annakfelette a zsidók, továbbá a másfélszáz fõember és a kik jõnek vala mi hozzánk a körültünk lakó pogányok közül, az én asztalomnál [esznek] [vala.]

And more than this, a hundred and fifty of the Jews and the rulers were guests at my table, in addition to those who came to us from the nations round about us.

καὶ νῦν εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθόν ἐπισκεπήτω ἐν οἴκῳ τῆς γάζης τοῦ βασιλέως βαβυλῶνος ὅπως γνῷς ὅτι ἀπὸ βασιλέως κύρου ἐτέθη γνώμη οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν ιερουσαλημ καὶ γνοὺς ὁ βασιλεὺς περὶ τούτου πεμψάτω πρὸς ἡμᾶς

1 És lõn, hogy mikor meghallá Szanballat, Tóbiás, az Arábiabeli Gesem és a mi többi ellenségeink, hogy megépítettem a kõfalat, s hogy nem maradt azon semmi romlás, jóllehet még az ideig ajtókat nem állíttattam a kapukra:
Now when word was given to Sanballat and Tobiah and to Geshem the Arabian and to the rest of our haters, that I had done the building of the wall and that there were no more broken places in it (though even then I had not put up the doors in the doorways);
τότε δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἔθηκεν γνώμην καὶ ἐπεσκέψατο ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις ὅπου ἡ γάζα κεῖται ἐν βαβυλῶνι

2 Külde Szanballat és Gesem hozzám ilyen izenettel: Jer és találkozzunk a faluk [egyikében,] az Onó-völgyében; holott õk gonoszt gondoltak ellenem.
Sanballat and Geshem sent to me saying, Come, let us have a meeting in one of the little towns in the lowland of Ono. But their purpose was to do me evil.
καὶ εὑρέθη ἐν πόλει ἐν τῇ βάρει τῆς μήδων πόλεως κεφαλὶς μία καὶ τοῦτο ἦν γεγραμμένον ἐν αὐτῇ ὑπόμνημα

3 Küldék azért követeket hozzájok ilyen izenettel: Nagy dolgot cselekszem én, azért nem mehetek alá; megszünnék e munka, ha attól eltávozván, hozzátok mennék.
And I sent men to them saying, I am doing a great work, so that it is not possible for me to come down: is the work to be stopped while I go away from it and come down to you?
ἐν ἔτει πρώτῳ κύρου βασιλέως κῦρος ὁ βασιλεὺς ἔθηκεν γνώμην περὶ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν ιερουσαλημ οἶκος οἰκοδομηθήτω καὶ τόπος οὗ θυσιάζουσιν τὰ θυσιάσματα καὶ ἔθη κεν ἔπαρμα ὕψος πήχεις ἑξήκοντα πλάτος αὐτοῦ πήχεων ἑξήκοντα

4 És küldének hozzám ilyen módon négy ízben, és én ilyen módon felelék nékik.
And four times they sent to me in this way, and I sent them the same answer.
καὶ δόμοι λίθινοι κραταιοὶ τρεῖς καὶ δόμος ξύλινος εἷς καὶ ἡ δαπάνη ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως δοθήσεται

5 Küldé továbbá hozzám Szanballat ilyen módon ötödször az õ legényét, a kinek kezében egy felnyitott levél vala,
Then Sanballat sent his servant to me a fifth time with an open letter in his hand;
καὶ τὰ σκεύη οἴκου τοῦ θεοῦ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ ἃ ναβουχοδονοσορ ἐξήνεγκεν ἀπὸ οἴκου τοῦ ἐν ιερουσαλημ καὶ ἐκόμισεν εἰς βαβυλῶνα καὶ δοθήτω καὶ ἀπελθάτω εἰς τὸν ναὸν τὸν ἐν ιερουσαλημ ἐπὶ τόπου οὗ ἐτέθη ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ

6 Melyben ez vala írva: A szomszéd népek közt ez a hír és Gasmu is mondja, hogy te és a zsidók pártot akartok ütni, annakokáért építed te a kõfalat; és hogy te leszel az õ királyok, e beszédek szerint.
And in it these words were recorded: It is said among the nations, and Geshem says so, that you and the Jews are hoping to make yourselves free from the king's authority; and that this is why you are building the wall: and they say that it is your purpose to be their king;
νῦν δώσετε ἔπαρχοι πέραν τοῦ ποταμοῦ σαθαρβουζανα καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν αφαρσαχαῖοι οἱ ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ μακρὰν ὄντες ἐκεῖθεν

7 Sõt még prófétákat is rendelél, a kik hirdetnék te felõled Jeruzsálemben, ezt mondván: Király van Júdában! És most e dolgoknak híre a királyhoz is elérkezik, annakokáért jer és tanácskozzunk együtt!
And that you have prophets preaching about you in Jerusalem, and saying, There is a king in Judah: now an account of these things will be sent to the king. So come now, and let us have a discussion.
ἄφετε τὸ ἔργον οἴκου τοῦ θεοῦ οἱ ἀφηγούμενοι τῶν ιουδαίων καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν ιουδαίων οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον οἰκοδομείτωσαν ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ

8 Én pedig küldék õ hozzá ilyen izenettel: Nem történt semmi olyan, a minõt te mondasz, hanem csak magadtól gondoltad mindazt a te szívedben.
Then I sent to him, saying, No such things as you say are being done, they are only a fiction you have made up yourself.
καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη μήποτέ τι ποιήσητε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ιουδαίων τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον καὶ ἀπὸ ὑπαρχόντων βασιλέως τῶν φόρων πέραν τ οῦ ποταμοῦ ἐπιμελῶς δαπάνη ἔστω διδομένη τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις τὸ μὴ καταργηθῆναι

9 Mert mindezek el akarnak vala minket rettenteni, ezt mondván: Leveszik kezöket a munkáról és az félben marad! Azért hát, [oh] [Uram!] erõsítsd meg az én kezeimet.
For they were hoping to put fear in us, saying, Their hands will become feeble and give up the work so that it may not get done. But now, O God, make my hands strong.
καὶ ὃ ἂν ὑστέρημα καὶ υἱοὺς βοῶν καὶ κριῶν καὶ ἀμνοὺς εἰς ὁλοκαυτώσεις τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ πυρούς ἅλας οἶνον ἔλαιον κατὰ τὸ ῥῆμα τῶν ἱερέων τῶν ἐν ιερουσαλημ ἔστω δι δόμενον αὐτοῖς ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ὃ ἐὰν αἰτήσωσιν

10 És én elmentem Semájának, a Delája fiának házába, a ki Mehétabeél fia vala, és õt bezárkózva [találtam,] és monda: Menjünk az Isten házába, a templom belsejébe és zárjuk be a templomnak ajtait, mert eljõnek, hogy megöljenek téged, és pedig éjjel jõnek el, hogy megöljenek.

And I went to the house of Shemaiah, the son of Delaiah, the son of Mehetabel, who was shut up; and he said, Let us have a meeting in the house of God, inside the Temple, and let the doors be shut: for they will come to put you to death; truly, in the night they will come to put you to death.

ἵνα ὦσιν προσφέροντες εὐωδίας τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ προσεύχωνται εἰς ζωὴν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ

11 Én pedig mondék: Avagy ily férfiúnak, mint én vagyok, [illik]-é futni? Hát ilyen lévén mint én, beléphet-é valaki a templomba, élvén? Nem megyek!

And I said, Am I the sort of man to go in flight? what man, in my position, would go into the Temple to keep himself safe? I will not go in.

καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἀλλάξει τὸ ῥῆμα τοῦτο καθαιρεθήσεται ξύλον ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ καὶ ὠρθωμένος παγήσεται ἐπ' αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ τὸ κατ' ἐμὲ ποιηθήσεται

12 És megismerém, hogy nem az Isten küldötte õt, hanem azt a prófécziát azért mondá nékem, mert Tóbiás és Szanballat felbérelték õt.

Then it became clear to me that God had not sent him: he had given this word of a prophet against me himself: and Tobiah and Sanballat had given him money to do so.

καὶ ὁ θεός οὗ κατασκηνοῖ τὸ ὄνομα ἐκεῖ καταστρέψει πάντα βασιλέα καὶ λαόν ὃς ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀλλάξαι ἢ ἀφανίσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν ιερουσαλημ ἐγὼ δαρεῖος ἔθηκα γνώμην ἐπιμελῶς ἔσται

13 Azért vala pedig felbérelve, hogy én megrettenjek és akképen cselekedvén, vétkezzem, hogy így rossz híremet költhessék és rágalmazhassanak.

For this reason they had given him money, in order that I might be overcome by fear and do what he said and do wrong, and so they would have reason to say evil about me and put shame on me.

τότε θανθαναι ἔπαρχος πέραν τοῦ ποταμοῦ σαθαρβουζανα καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ πρὸς ὃ ἀπέστειλεν δαρεῖος ὁ βασιλεὺς οὕτως ἐποίησαν ἐπιμελῶς

14 Emlékezzél meg én Istenem Tóbiásról és Szanballatról ezen cselekedeteik szerint, és a jövendõmondó Noádja asszonyról és a többi jövendõmondókról is, a kik rémítgetének engem.

Keep in mind, O my God, Tobiah and Sanballat and what they did, and Noadiah, the woman prophet, and the rest of the prophets whose purpose was to put fear into me.

καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν ιουδαίων ᾠκοδομοῦσαν καὶ οἱ λευῖται ἐν προφητείᾳ αγγαιου τοῦ προφήτου καὶ ζαχαριου υἱοῦ αδδω καὶ ἀνῳκοδόμησαν καὶ κατηρτίσαντο ἀπὸ γνώμης θεοῦ ισραηλ καὶ ἀπὸ γνώμης κύρου καὶ δαρείου καὶ αρθασασθα βασιλέων περσῶν

15 Elvégezteték pedig a kõfal Elul hónap huszonötödik napján, ötvenkét nap alatt.

So the wall was complete on the twenty-fifth day of the month Elul, in fifty-two days.

καὶ ἐτέλεσαν τὸν οἶκον τοῦτον ἕως ἡμέρας τρίτης μηνὸς αδαρ ὅ ἐστιν ἕτος ἕκτον τῇ βασιλείᾳ δαρείου τοῦ βασιλέως

16 És lõn, hogy midõn meghallák minden mi ellenségeink, megfélemlének minden pogányok, a kik körültünk valának, és igen összeestek a saját szemeikben, és megismerék, hogy a mi Istenünktõl vitetett végbe e munka.

And when our haters had news of this, all the nations round about us were full of fear and were greatly shamed, for they saw that this work had been done by our God.

καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ οἱ κατάλοιποι υἱῶν ἀποικεσίας ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ἐν εὐφροσύνῃ

17 E napokban is sok levelet küldének némely zsidó elõljárók Tóbiásnak, és viszont Tóbiástól sok jöve hozzájok.

And further, in those days the chiefs of Judah sent a number of letters to Tobiah, and his letters came to them.

καὶ προσήνεγκαν εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ μόσχους ἑκατόν κριοὺς διακοσίους ἀμνοὺς τετρακοσίους χιμάρους αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας ὑπὲρ παντὸς ισραηλ δώδεκα εἰς ἀριθμὸν φυλῶν ισραηλ

18 Mert sokan Júdában õ hozzá esküdtek, mivelhogy õ veje vala Sekániának, az Arah fiának, és Jóhanán, az õ fia, Mesullámnak, a Berékia fiának leányát vette volt el.

For in Judah there were a number of people who had made an agreement by oath with him, because he was the son-in-law of Shecaniah, the son of Arah; and his son Jehohanan had taken as his wife the daughter of Meshullam, the son of Berechiah.

καὶ ἔστησαν τοὺς ἱερεῖς ἐν διαιρέσεσιν αὐτῶν καὶ τοὺς λευίτας ἐν μερισμοῖς αὐτῶν ἐπὶ δουλείᾳ θεοῦ τοῦ ἐν ιερουσαλημ κατὰ τὴν γραφὴν βιβλίου μωυσῆ

19 Sõt még jó szándékait is emlegetik vala elõttem, és az én beszédeimet megvivék néki. Leveleket pedig Tóbiás [folyton] küldött, hogy engem elrettentene.

And they said much before me of the good he had done, and gave him accounts of my words. And Tobiah sent letters with the purpose of causing me fear.

καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ τῆς ἀποικεσίας τὸ πασχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου

1 És lõn, hogy midõn megépítteték a kõfal, felállítám az ajtókat és kirendelteténekk a kapunállók, az énekesek és a Léviták [õrizetre;]
Now when the building of the wall was complete and I had put up the doors, and the door-keepers and the music-makers and the Levites had been given their places,
καὶ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν βασιλείᾳ αρθασασθα βασιλέως περσῶν ἀνέβη εσδρας υἱὸς σαραιου υἱοῦ αζαριου υἱοῦ ελκια

2 És [hadnagyokká] tevém Jeruzsálem fölött Hanánit, testvéremet és Hanániást, a vár fejedelmét, mivel hogy õ hûségesebb és istenfélõbb vala sokaknál.
I made my brother Hanani, and Hananiah, the ruler of the tower, responsible for the government of Jerusalem: for he was a man of good faith, fearing God more than most.
υἱοῦ σαλουμ υἱοῦ σαδδουκ υἱοῦ αχιτωβ

3 És mondék nékik: Meg ne nyittassanak Jeruzsálem kapui mindaddig, míg a nap melegen nem süt, és míg [az õrök] ott állanak, addig tegyék be az ajtókat és zárjátok be azokat; azután állítsatok õrizõket Jeruzsálem lakosai közül, némelyeket az õ vigyázó helyökre, s másokat az õ házok ellenébe.
And I said to them, Do not let the doors of Jerusalem be open till the sun is high; and while the watchmen are in their places, let the doors be shut and locked: and let the people of Jerusalem be put on watch, every one in his watch, opposite his house.
υἱοῦ σαμαρια υἱοῦ εσρια υἱοῦ μαρερωθ

4 A város pedig felette igen széles vala és nagy, s a nép kevés lévén benne, házak nem épültek.
Now the town was wide and great: but the people in it were only a small number, and the houses had not been put up.
υἱοῦ ζαραια υἱοῦ σαουια υἱοῦ βοκκι

5 Felindítá azért az én Istenem szívemet, hogy egybegyûjtsem az elõljárókat, a fõembereket és a népet, hogy felírattassanak; és megtalálám azok nemzetségének könyvét, a kik elõször jöttek vala fel Babilóniából, melyben ily írást találék:
And my God put it into my heart to get together the rulers and the chiefs and the people so that they might be listed by families. And I came across a record of the names of those who came up at the first, and in it I saw these words:
υἱοῦ αβισουε υἱοῦ φινεες υἱοῦ ελεαζαρ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως τοῦ πρώτου

6 Ezek a tartománynak fiai, a kik feljöttek vala a rabság foglyai közül, a kiket fogva vitetett Nabukodonozor, Babilónia királya, s most visszajövének Jeruzsálembe és Júdába, kiki az õ városába.
These are the people of the divisions of the kingdom, among those who had been made prisoners by Nebuchadnezzar, the king of Babylon, and taken away by him, who went back to Jerusalem and Judah, every one to his town;
αὐτὸς εσδρας ἀνέβη ἐκ βαβυλῶνος καὶ αὐτὸς γραμματεὺς ταχὺς ἐν νόμῳ μωυσῆ ὃν ἔδωκεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς ὅτι χεὶρ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐζήτει αὐτός

7 Kik jövének Zorobábellel: Jésua, Nehémiás, Azariás, Raámia, Nahamáni, Mordokhai, Bilsán, Miszpereth, Bigvai, Nehum, Baána. Izráel népe férfiainak számok [ez:]
Who came with Zerubbabel, Jeshua, Nehemiah, Azariah, Raamiah, Nahamani, Mordecai, Bilshan, Mispereth, Bigvai, Nehum, Baanah. The number of the men of the people of Israel:
καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ υἱῶν ισραηλ καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων καὶ ἀπὸ τῶν λευιτῶν καὶ οἱ ᾄδοντες καὶ οἱ πυλωροὶ καὶ οἱ ναθινιμ εἰς ιερουσαλημ ἐν ἔτει ἑβδόμῳ τῷ αρθασασθα τῷ βασιλεῖ

8 Parós fiai: kétezerszázhetvenkettõ;
The children of Parosh, two thousand, one hundred and seventy-two.
καὶ ἦλθοσαν εἰς ιερουσαλημ τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ τοῦτο ἔτος ἕβδομον τῷ βασιλεῖ

9 Sefátja fiai: háromszázhetvenkettõ;
The children of Shephatiah, three hundred and seventy-two.
ὅτι ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου αὐτὸς ἐθεμελίωσεν τὴν ἀνάβασιν τὴν ἀπὸ βαβυλῶνος ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πέμπτου ἦλθοσαν εἰς ιερουσαλημ ὅτι χεὶρ θεοῦ αὐτοῦ ἦν ἀγαθὴ ἐπ' αὐτόν

10 Arah fiai: hatszázötvenkettõ;
The children of Arah, six hundred and fifty-two.
ὅτι εσδρας ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ζητῆσαι τὸν νόμον καὶ ποιεῖν καὶ διδάσκειν ἐν ισραηλ προστάγματα καὶ κρίματα

11 Pahath-Moáb fiai, Jésua és Joáb fiaitól: kétezernyolczszáztizennyolcz;
The children of Pahath-moab, of the children of Jeshua and Joab, two thousand, eight hundred and eighteen.
καὶ αὕτη ἡ διασάφησις τοῦ διατάγματος οὗ ἔδωκεν αρθασασθα τῷ εσδρα τῷ ἱερεῖ τῷ γραμματεῖ βιβλίου λόγων ἐντολῶν κυρίου καὶ προσταγμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ισραηλ

12 Elám fiai: ezerkétszázötvennégy;
The children of Elam, a thousand, two hundred and fifty-four.
αρθασασθα βασιλεὺς βασιλέων εσδρα γραμματεῖ νόμου τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ τετέλεσται ὁ λόγος καὶ ἡ ἀπόκρισις

13 Zattu fiai: nyolczszáznegyvenöt;
The children of Zattu, eight hundred and forty-five.
ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη ὅτι πᾶς ὁ ἑκουσιαζόμενος ἐν βασιλείᾳ μου ἀπὸ λαοῦ ισραηλ καὶ ἱερέων καὶ λευιτῶν πορευθῆναι εἰς ιερουσαλημ μετὰ σοῦ πορευθῆναι

14 Zakkai fiai: hétszázhatvan;
The children of Zaccai, seven hundred and sixty.
ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἑπτὰ συμβούλων ἀπεστάλη ἐπισκέψασθαι ἐπὶ τὴν ιουδαίαν καὶ εἰς ιερουσαλημ νόμῳ θεοῦ αὐτῶν τῷ ἐν χειρί σου

15 Binnui fiai: hatszáznegyvennyolcz;
The children of Binnui, six hundred and forty-eight.
καὶ εἰς οἶκον κυρίου ἀργύριον καὶ χρυσίον ὃ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι ἠκουσιάσθησαν τῷ θεῷ τοῦ ισραηλ τῷ ἐν ιερουσαλημ κατασκηνοῦντι

16 Bébai fiai: hatszázhuszonnyolcz;
The children of Bebai, six hundred and twenty-eight.
καὶ πᾶν ἀργύριον καὶ χρυσίον ὅ τι ἐὰν εὑρῃς ἐν πάσῃ χώρᾳ βαβυλῶνος μετὰ ἑκουσιασμοῦ τοῦ λαοῦ καὶ ἱερέων τῶν ἑκουσιαζομένων εἰς οἶκον θεοῦ τὸν ἐν ιερουσαλημ

17 Azgád fiai: kétezerháromszázhuszonkettõ;
The children of Azgad, two thousand, three hundred and twenty-two.
καὶ πᾶν προσπορευόμενον τοῦτον ἑτοίμως ἔνταξον ἐν βιβλίῳ τούτῳ μόσχους κριούς ἀμνοὺς καὶ θυσίας αὐτῶν καὶ σπονδὰς αὐτῶν καὶ προσοίσεις αὐτὰ ἐπὶ θυσιαστηρίου τοῦ οἴκ ου τοῦ θεοῦ ὑμῶν τοῦ ἐν ιερουσαλημ

18 Adónikám fiai: hatszázhatvanhét;
The children of Adonikam, six hundred and sixty-seven.
καὶ εἴ τι ἐπὶ σὲ καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἀγαθυνθῇ ἐν καταλοίπῳ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου ποιῆσαι ὡς ἀρεστὸν τῷ θεῷ ὑμῶν ποιήσατε

19 Bigvai fiai: kétezerhatvanhét;
The children of Bigvai, two thousand and sixty-seven.
καὶ τὰ σκεύη τὰ διδόμενά σοι εἰς λειτουργίαν οἴκου θεοῦ παράδος ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν ιερουσαλημ

20 Adin fiai: hatszázötvenöt;
The children of Adin, six hundred and fifty-five.
καὶ κατάλοιπον χρείας οἴκου θεοῦ σου ὃ ἂν φανῇ σοι δοῦναι δώσεις ἀπὸ οἴκων γάζης βασιλέως

21 Áter fiai, Ezékiástól: kilenczvennyolcz;
The children of Ater, of Hezekiah, ninety-eight.
καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἐγὼ αρθασασθα βασιλεύς ἔθηκα γνώμην πάσαις ταῖς γάζαις ταῖς ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ ὅτι πᾶν ὃ ἂν αἰτήσῃ ὑμᾶς εσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς τοῦ νόμου τοῦ θε οῦ τοῦ οὐρανοῦ ἑτοίμως γιγνέσθω

22 Hásum fiai: háromszázhuszonnyolcz;
The children of Hashum, three hundred and twenty-eight.
ἕως ἀργυρίου ταλάντων ἑκατὸν καὶ ἕως πυροῦ κόρων ἑκατὸν καὶ ἕως οἴνου βάδων ἑκατὸν καὶ ἕως ἐλαίου βάδων ἑκατὸν καὶ ἅλας οὗ οὐκ ἔστιν γραφή

23 Bésai fiai: háromszázhuszonnégy;
The children of Bezai, three hundred and twenty-four.
πᾶν ὅ ἐστιν ἐν γνώμῃ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ γιγνέσθω προσέχετε μή τις ἐπιχειρήσῃ εἰς οἶκον θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ μήποτε γένηται ὀργὴ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν α ὐτοῦ

24 Hárif fiai: száztizenkettõ;
The children of Hariph, a hundred and twelve.
καὶ ὑμῖν ἐγνώρισται ἐν πᾶσιν τοῖς ἱερεῦσιν καὶ τοῖς λευίταις ᾗδουσιν πυλωροῖς ναθινιμ καὶ λειτουργοῖς οἴκου θεοῦ τούτου φόρος μὴ ἔστω σοι οὐκ ἐξουσιάσεις καταδουλοῦσθαι αὐτούς

25 Gibeon fiai: kilenczvenöt;
The children of Gibeon, ninety-five.
καὶ σύ εσδρα ὡς ἡ σοφία τοῦ θεοῦ ἐν χειρί σου κατάστησον γραμματεῖς καὶ κριτάς ἵνα ὦσιν κρίνοντες παντὶ τῷ λαῷ τῷ ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ πᾶσιν τοῖς εἰδόσιν νόμον τοῦ θεοῦ σου καὶ τῷ μὴ εἰδότι γνωριεῖτε

26 Bethlehem és Netófa férfiai: száznyolczvannyolcz;
The men of Beth-lehem and Netophah, a hundred and eighty-eight.
καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ ᾖ ποιῶν νόμον τοῦ θεοῦ καὶ νόμον τοῦ βασιλέως ἑτοίμως τὸ κρίμα ἔσται γιγνόμενον ἐξ αὐτοῦ ἐάν τε εἰς θάνατον ἐάν τε εἰς παιδείαν ἐάν τε εἰς ζημίαν τοῦ βίου ἐ άν τε εἰς δεσμά

27 Anathóth férfiai: százhuszonnyolcz;
The men of Anathoth, a hundred and twenty-eight.
εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ὃς ἔδωκεν οὕτως ἐν καρδίᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ δοξάσαι τὸν οἶκον κυρίου τὸν ἐν ιερουσαλημ

28 Beth-Azmáveth férfiai: negyvenkettõ;
The men of Beth-azmaveth, forty-two.
καὶ ἐπ' ἐμὲ ἔκλινεν ἔλεος ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ βασιλέως καὶ τῶν συμβούλων αὐτοῦ καὶ πάντων τῶν ἀρχόντων τοῦ βασιλέως τῶν ἐπηρμένων καὶ ἐγὼ ἐκραταιώθην ὡς χεὶρ θεοῦ ἡ ἀγαθὴ ἐπ' ἐμέ καὶ συνῆξα ἀπὸ ισραηλ ἄρχοντας ἀναβῆναι μετ' ἐμοῦ

1 Mikor pedig eljöve a hetedik hónap, és Izráel fiai az õ városaikban lakozának; felgyûle az egész nép egyenlõképen a piaczra, mely a vizek kapuja elõtt vala, és mondák az írástudó Ezsdrásnak, hogy hozza elõ a Mózes törvényének könyvét, melyet parancsolt vala az Úr Izráelnek.
And when the seventh month came, the children of Israel were in their towns. And all the people came together like one man into the wide place in front of the water-doorway; and they made a request to Ezra the scribe that he would put before them the book of the law of Moses which the Lord had given to Israel.
καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες πατριῶν αὐτῶν οἱ ὁδηγοὶ ἀναβαίνοντες μετ' ἐμοῦ ἐν βασιλείᾳ αρθασασθα τοῦ βασιλέως βαβυλῶνος

2 Elõhozá azért Ezsdrás pap a törvényt a gyülekezet eleibe, [melyben együtt valának] férfiak és asszonyok és mindazok, a kik azt értelemmel hallgathaták, a hetedik hónap elsõ napján.
And Ezra the priest put the law before the meeting of the people, before the men and women and all those who were able to take it in, on the first day of the seventh month.
ἀπὸ υἱῶν φινεες γηρσωμ ἀπὸ υἱῶν ιθαμαρ δανιηλ ἀπὸ υἱῶν δαυιδ ατους

3 És olvasa abból a piaczon, mely a vizek kapuja elõtt vala, kora reggeltõl fogva mind délig, a férfiak és az asszonyok elõtt és mindazok elõtt, a kik azt érthetik vala, mivel az egész nép nagy figyelemmel hallgatá a törvényt.
He was reading it in the wide place in front of the water-doorway, from early morning till the middle of the day, in the hearing of all those men and women whose minds were able to take it in; and the ears of all the people were open to the book of the law.
ἀπὸ υἱῶν σαχανια ἀπὸ υἱῶν φορος ζαχαριας καὶ μετ' αὐτοῦ τὸ σύστρεμμα ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα

4 Áll vala pedig az írástudó Ezsdrás egy ezen czélra csinált faemelvényen, és mellette álla jobb keze felõl Mattithia, Sema, Anája, Uriás, Hilkiás, Maaszéja, balkeze felõl pedig: Pedája, Misáel, Malkija, Hásum, Hasbaddána, Zakariás, Mesullám.

And Ezra the scribe took his place on a tower of wood which they had made for the purpose; and by his side were placed Mattithiah and Shema and Anaiah and Uriah and Hilkiah and Maaseiah on the right; and on the left, Pedaiah and Mishael and Malchijah and Hashum and Hashbaddanah, Zechariah and Meshullam.

ἀπὸ υἱῶν φααθμωαβ ελιανα υἱὸς ζαραια καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιοι τὰ ἀρσενικά

5 És felnyitá Ezsdrás a könyvet az egész nép szemei elõtt, mert fölötte vala az egész népnek; és mikor fölnyitá, felálla az egész nép.

And Ezra took the book, opening it before the eyes of all the people (for he was higher than the people); and when it was open, all the people got to their feet:

ἀπὸ υἱῶν ζαθοης σεχενιας υἱὸς αζιηλ καὶ μετ' αὐτοῦ τριακόσιοι τὰ ἀρσενικά

6 És áldá Ezsdrás az Urat, a nagy Istent, és felele rá az egész nép felemelt kezekkel: Ámen! Ámen! És meghajtván magukat, leborulának az Úr elõtt arczczal a földre.

And Ezra gave praise to the Lord, the great God. And all the people in answer said, So be it, so be it; lifting up their hands; and with bent heads they gave worship to the Lord, going down on their faces to the earth.

καὶ ἀπὸ υἱῶν αδιν ωβηθ υἱὸς ιωναθαν καὶ μετ' αὐτοῦ πεντήκοντα τὰ ἀρσενικά

7 Jésua, Báni, Serébia, Jámin, Akkub, Sabbethai, Hódija, Maaszéja, Kelita, Azáriás, Józabád, Hanán, Pelája Léviták pedig magyarázzák vala a népnek a törvényt, s a nép a maga helyén áll vala.

And Jeshua and Bani and Sherebiah and Jamin, Akkub, Shabbethai, Hodiah, Maaseiah, Kelita, Azariah, Jozabad, Hanan, Pelaiah, and the Levites made the law clear to the people: and the people kept in their places.

καὶ ἀπὸ υἱῶν ηλαμ ιεσια υἱὸς αθελια καὶ μετ' αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἀρσενικά

8 Olvasának pedig a könyvbõl, Isten törvényébõl világosan, s azután magyarázának, és a nép megérté az olvasottakat.

And they gave out the words of the book the law of God, clearly, and gave the sense of it, so that their minds were able to take it in.

καὶ ἀπὸ υἱῶν σαφατια ζαβδια υἱὸς μιχαηλ καὶ μετ' αὐτοῦ ὀγδοήκοντα τὰ ἀρσενικά

9 Ekkor Nehémiás, a király helytartója és Ezsdrás, a pap, az írástudó és a Léviták, a kik magyaráznak vala a népnek, így szólának az egész néphez: E nap szent az Úrnak, a ti Isteneteknek, ne keseregjetek és ne sírjatok, mert sír vala az egész nép, mikor a törvény beszédeit hallá.

And Nehemiah, who was the Tirshatha, and Ezra, the priest and scribe, and the Levites who were the teachers of the people, said to all the people, This day is holy to the Lord your God; let there be no sorrow or weeping; for all the people were weeping on hearing the words of the law.

καὶ ἀπὸ υἱῶν ιωαβ αβαδια υἱὸς ιηλ καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιοι δέκα ὀκτὼ τὰ ἀρσενικά

10 És õ mondá nékik: Menjetek, egyetek kövért és igyatok édest és küldjetek belõle részt annak, a kinek semmi nem készíttetett, mert szent e nap a mi Urunknak, és ne bánkódjatok, mert az Úrnak öröme a ti erõsségtek.

Then he said to them, Go away now, and take the fat for your food and the sweet for your drink, and send some to him for whom nothing is made ready: for this day is holy to our Lord: and let there be no grief in your hearts; for the joy of the Lord is your strong place.

καὶ ἀπὸ υἱῶν βαανι σαλιμουθ υἱὸς ιωσεφια καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν ἑξήκοντα τὰ ἀρσενικά

11 A Léviták is csendesíték vala az egész népet, mondván: Hallgassatok, mert e nap szent és ne bánkódjatok!

So the Levites made all the people quiet, saying, Be quiet, for the day is holy; and do not give way to grief.

καὶ ἀπὸ υἱῶν βαβι ζαχαρια υἱὸς βαβι καὶ μετ' αὐτοῦ ἑβδομήκοντα ὀκτὼ τὰ ἀρσενικά

12 Elméne azért mind az egész nép enni és inni és részt küldeni és szerezni nagy vígasságot, mert megértették a beszédeket, a melyekre õket tanították vala.

And all the people went away to take food and drink, and to send food to others, and to be glad, because the words which were said to them had been made clear.

καὶ ἀπὸ υἱῶν ασγαδ ιωαναν υἱὸς ακαταν καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν δέκα τὰ ἀρσενικά

13 Másod napon pedig összegyûlének az egész népnek, a papoknak és Lévitáknak családfõi Ezsdráshoz, az írástudóhoz, hogy megértenék a törvénynek beszédit.

And on the second day the heads of families of all the people and the priests and the Levites came together to Ezra the scribe, to give attention to the words of the law.

καὶ ἀπὸ υἱῶν αδωνικαμ ἔσχατοι καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν αλιφαλατ ιηλ καὶ σαμαια καὶ μετ' αὐτῶν ἑξήκοντα τὰ ἀρσενικά

14 Találák pedig írva a törvényben, melyet parancsolt vala az Úr Mózes által, hogy Izráel fiainak leveles színekben kell lakozniok az ünnepen, a hetedik hónapban,

And they saw that it was recorded in the law that the Lord had given orders by Moses, that the children of Israel were to have tents for their living-places in the feast of the seventh month:

καὶ ἀπὸ υἱῶν βαγο ουθι καὶ μετ' αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἀρσενικά

15 És hogy nékik tudatniok kell és ki kell hirdettetniök minden városaikban és Jeruzsálemben ezt: Menjetek ki a hegyre, és hozzatok lombokat a nemes és vad olajfáról, mirtus és pálmalombokat, [szóval akármely] sûrû levelû fáról lombokat, hogy csináljatok leveles színeket, a mint meg van írva.

And that they were to give out an order, and make it public in all their towns and in Jerusalem, saying, Go out to the mountain and get olive branches and branches of field olives and of myrtle, and palm branches and branches of thick trees, to make tents, as it says in the book.

καὶ συνῆξα αὐτοὺς πρὸς τὸν ποταμὸν τὸν ἐρχόμενον πρὸς τὸν ευι καὶ παρενεβάλομεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς καὶ συνῆκα ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐν τοῖς ἱερεῦσιν καὶ ἀπὸ υἱῶν λευι οὐχ εὗρον ἐ κεῖ

16 Kiméne azért a nép, és hozának [lombokat,] és csinálának magoknak leveles színeket, kiki a maga háza tetején és pitvaraikban, továbbá az Isten háza pitvariban, a vizek kapujának piaczán és Efraim kapujának piaczán.

And the people went out and got them and made themselves tents, every one on the roof of his house, and in the open spaces and in the open squares of the house of God, and in the wide place of the water-doorway, and the wide place of the doorway of Ephraim.

καὶ ἀπέστειλα τῷ ελεαζαρ τῷ αριηλ τῷ σαμαια καὶ τῷ αλωναμ καὶ τῷ ιαριβ καὶ τῷ ελναθαν καὶ τῷ ναθαν καὶ τῷ ζαχαρια καὶ τῷ μεσουλαμ ἄνδρας καὶ τῷ ιωαριβ καὶ τῷ ελνα θαν συνίοντας

17 Csinála pedig az egész gyülekezet, mely hazatért a fogságból, leveles színeket, és lakának a leveles színekben; mert nem cselekedtek vala így Józsuénak, a Nún fiának idejétõl fogva Izráel fiai mind az napiglan, és lõn felette igen nagy öröm[ük.]

All the people who had been prisoners and had come back, made tents and were living in them: for from the time of Jeshua, the son of Nun, till that day, the children of Israel had not done so. And there was very great joy.

καὶ ἐξήνεγκα αὐτοὺς ἐπὶ ἄρχοντος ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου καὶ ἔθηκα ἐν στόματι αὐτῶν λόγους λαλῆσαι πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν τοὺς ναθινιμ ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου τοῦ ἐνέγκ αι ἡμῖν ᾄδοντας εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν

18 És olvasának az Isten törvényének könyvébõl minden napon, az elsõ naptól fogva mind az utolsó napig, és ünneplének hét napon át; a nyolczadik napon pedig egybegyülekezés tartatott a törvény szerint.

And day by day, from the first day till the last, he was reading from the book of the law of God. And they kept the feast for seven days: and on the eighth day there was a holy meeting, as it is ordered in the law.

καὶ ἤλθοσαν ἡμῖν ὡς χεὶρ θεοῦ ἡμῶν ἀγαθὴ ἐφ' ἡμᾶς ἀνὴρ σαχωλ ἀπὸ υἱῶν μοολι υἱοῦ λευι υἱοῦ ισραηλ καὶ ἀρχὴν ἤλθοσαν υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὀκτωκαίδεκα

1 Azután ugyanezen hónak huszonnegyedik napján egybegyûlének Izráel fiai és bõjtölének, gyászba öltözvén és port hintvén fejökre.

Now on the twenty-fourth day of this month the children of Israel came together, taking no food and putting haircloth and dust on their bodies.

καὶ ὡς ἐτελέσθη ταῦτα ἤγγισαν πρός με οἱ ἄρχοντες λέγοντες οὐκ ἐχωρίσθη ὁ λαὸς ισραηλ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται ἀπὸ λαῶν τῶν γαιῶν ἐν μακρύμμασιν αὐτῶν τῷ χανανι ὁ εθι ὁ φερεζι ὁ ιεβουσι ὁ αμμωνι ὁ μωαβι ὁ μοσερι καὶ ὁ αμορι

2 És elválának az Izráel magvából valók minden idegenektõl, és elõállván, vallást tõnek az õ bûneikrõl és atyáik hamisságairól.

And the seed of Israel made themselves separate from all the men of other nations, publicly requesting forgiveness for their sins and the wrongdoing of their fathers.

ὅτι ἐλάβοσαν ἀπὸ θυγατέρων αὐτῶν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ παρήχθη σπέρμα τὸ ἅγιον ἐν λαοῖς τῶν γαιῶν καὶ χεὶρ τῶν ἀρχόντων ἐν τῇ ἀσυνθεσίᾳ ταύτῃ ἐν ἀρχῇ

3 És megállának helyökön, és olvasának az Úrnak, az õ Istenöknek törvénye könyvébõl a nap negyedrésze alatt, negyedrésze alatt pedig vallást tõnek és leborulának az Úr elõtt, az õ Istenök elõtt.

And for a fourth part of the day, upright in their places, they were reading from the book of the law of their God; and for a fourth part of the day they were requesting forgiveness and worshipping the Lord their God.

καὶ ὡς ἤκουσα τὸν λόγον τοῦτον διέρρηξα τὰ ἱμάτιά μου καὶ ἐπαλλόμην καὶ ἔτιλλον ἀπὸ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς μου καὶ ἀπὸ τοῦ πώγωνός μου καὶ ἐκαθήμην ἠρεμάζων

4 És felálla a Léviták emelvényére Jésua, Báni, Kadmiel, Sebánia, Bunni, Serébia, Báni és Kenáni és kiáltának nagy felszóval az Úrhoz, az õ Istenökhöz.

Then Jeshua, and Bani, Kadmiel, Shebaniah, Bunni, Sherebiah, Bani, and Chenani took their places on the steps of the Levites, crying in a loud voice to the Lord their God.

καὶ συνήχθησαν πρός με πᾶς ὁ διώκων λόγον θεοῦ ισραηλ ἐπὶ ἀσυνθεσίᾳ τῆς ἀποικίας καὶ ἐγὼ καθήμενος ἠρεμάζων ἕως τῆς θυσίας τῆς ἑσπερινῆς

5 És mondának a Léviták, Jésua, Kadmiel, Báni, Hasabnéja, Serébia, Hódija, Sebánia, Petáhia: Nosza áldjátok az Urat, a ti Isteneteket öröktõl fogva mindörökké; és áldják a te dicsõséges nevedet, mely magasabb minden áldásnál és dícséretnél!

Then the Levites, Jeshua, and Kadmiel, Bani, Hashabneiah, Sherebiah, Hodiah, Shebaniah, and Pethahiah said, Get up and give praise to the Lord your God for ever and ever. Praise be to your great name which is lifted up high over all blessing and praise.

καὶ ἐν θυσίᾳ τῇ ἑσπερινῇ ἀνέστην ἀπὸ ταπεινώσεώς μου καὶ ἐν τῷ διαρρῆξαί με τὰ ἱμάτιά μου καὶ ἐπαλλόμην καὶ κλίνω ἐπὶ τὰ γόνατά μου καὶ ἐκπετάζω τὰς χεῖράς μου πρὸς κ ύριον τὸν θεὸν

6 Te vagy egyedül az Úr! Te teremtetted az eget, az egeknek egeit és minden seregöket, a földet és mindent, a mi rajta van, a tengereket minden bennök valókkal együtt; és te adsz életet mindnyájoknak, és az égnek serege elõtted borul le.

You are the Lord, even you only; you have made heaven, the heaven of heavens with all their armies, the earth and all things in it, the seas and everything in them; and you keep them from destruction: and the armies of heaven are your worshippers.

καὶ εἶπα κύριε ἠσχύνθην καὶ ἐνετράπην τοῦ ὑψῶσαι τὸ πρόσωπόν μου πρὸς σέ ὅτι αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν καὶ αἱ πλημμέλειαι ἡμῶν ἐμεγαλύνθησαν ἕως εἰς οὐρανόν

7 Te vagy az Úr, az Isten, a ki választottad Ábrámot és kihozád õt a Káldeusoknak Úr [nevû városából], és nevezéd õt Ábrahámnak.

You are the Lord, the God, who took Abram and made him yours, guiding him from Ur of the Chaldees, and gave him the name of Abraham;

ἀπὸ ἡμερῶν πατέρων ἡμῶν ἐσμεν ἐν πλημμελείᾳ μεγάλῃ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν παρεδόθημεν ἡμεῖς καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν ἐν χειρὶ β ασιλέων τῶν ἐθνῶν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν διαρπαγῇ καὶ ἐν αἰσχύνῃ προσώπου ἡμῶν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη

8 És találád az õ szívét hûnek te elõtted és szerzél vele szövetséget, hogy adod a Kananeusok, Hitteusok, Emoreusok, Perizeusok, Jebuzeusok, Girgázeusok földét, hogy adod az õ magvának; és megteljesítéd beszédeidet, mert igaz vagy te!

You saw that his heart was true to you, and made an agreement with him to give the land of the Canaanite, the Hittite, the Amorite and the Perizzite and the Jebusite and the Girgashite, even to give it to his seed, and you have done what you said; for righteousness is yours:

καὶ νῦν ἐπιεικεύσατο ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῦ καταλιπεῖν ἡμῖν εἰς σωτηρίαν καὶ δοῦναι ἡμῖν στήριγμα ἐν τόπῳ ἁγιάσματος αὐτοῦ τοῦ φωτίσαι ὀφθαλμοὺς ἡμῶν καὶ δοῦνα ι ζωοποίησιν μικρὰν ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν

9 Megtekintéd annakfelette a mi atyáinknak Égyiptomban való nyomorúságát, és az õ kiáltásukat meghallád a Veres tengernél,

And you saw the trouble of our fathers in Egypt, and their cry came to your ears by the Red Sea;

ὅτι δοῦλοί ἐσμεν καὶ ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν οὐκ ἐγκατέλιπεν ἡμᾶς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ ἔκλινεν ἐφ' ἡμᾶς ἔλεος ἐνώπιον βασιλέων περσῶν δοῦναι ἡμῖν ζωοποίησιν τοῦ ὑψῶσαι αὐτοὺς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ ἀναστῆσαι τὰ ἔρημα αὐτῆς καὶ τοῦ δοῦναι ἡμῖν φραγμὸν ἐν ιουδα καὶ ἐν ιερουσαλημ

10 És tevél jeleket és csodákat a Faraón és minden szolgáin és földének egész népén, mert tudtad, hogy kevélyen cselekedtek a te néped ellen; és szerzél magadnak nevet, mint e mai napság [is] van.

And you did signs and wonders on Pharaoh and all his servants and all the people of his land; for you saw how cruel they were to them. So you got yourself a name as it is today.

τί εἴπωμεν ὁ θεὸς ἡμῶν μετὰ τοῦτο ὅτι ἐγκατελίπομεν ἐντολάς σου

11 És a tengert kétfelé választád õ elõttök és szárazon menének át a tenger közepén; üldözõiket pedig mélységbe borítád, mint követ nagy vizekbe.

By you the sea was parted before them, so that they went through the sea on dry land; and those who went after them went down into the deep, like a stone into great waters.

ἃς ἔδωκας ἡμῖν ἐν χειρὶ δούλων σου τῶν προφητῶν λέγων ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύεσθε κληρονομῆσαι αὐτήν γῆ μετακινουμένη ἐστὶν ἐν μετακινήσει λαῶν τῶν ἐθνῶν ἐν μακρύμμα σιν αὐτῶν ὧν ἔπλησαν αὐτὴν ἀπὸ στόματος ἐπὶ στόμα ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν

12 És felhõnek oszlopában vezetéd õket nappal s tûznek oszlopában éjjel, hogy megvilágosítsd nékik az utat, melyen menjenek.

And you went before them by day in a pillar of cloud, and in a pillar of fire by night, to give them light on the way they were to go.

καὶ νῦν τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ δῶτε τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν καὶ οὐκ ἐκζητήσετε εἰρήνην αὐτῶν καὶ ἀγαθὸν αὐτῶν ἕως αἰῶ νος ὅπως ἐνισχύσητε καὶ φάγητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς καὶ κληροδοτήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν ἕως αἰῶνος

13 És a Sinai hegyre leszállál, s szólál velök az égből, s adál nékik helyes végzéseket, igaz törvényeket, jó rendeléseket és parancsolatokat.
And you came down on Mount Sinai, and your voice came to them from heaven, giving them right decisions and true laws, good rules and orders:
καὶ μετὰ πᾶν τὸ ἐρχόμενον ἐφ' ἡμᾶς ἐν ποιήμασιν ἡμῶν τοῖς πονηροῖς καὶ ἐν πλημμελείᾳ ἡμῶν τῇ μεγάλῃ ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν ὅτι ἐκούφισας ἡμῶν τὰς ἀνομίας καὶ ἔδωκας ἡμῖν σωτηρίαν

14 A te szent szombatodat is megjelentéd nékik, és parancsolatokat, rendeléseket és törvényt parancsolál nékik szolgád, Mózes által.
And you gave them word of your holy Sabbath, and gave them orders and rules and a law, by the hand of Moses your servant:
ὅτι ἐπεστρέψαμεν διασκεδάσαι ἐντολάς σου καὶ ἐπιγαμβρεῦσαι τοῖς λαοῖς τῶν γαιῶν μὴ παροξυνθῇς ἐν ἡμῖν ἕως συντελείας τοῦ μὴ εἶναι ἐγκατάλειμμα καὶ διασῳζόμενον

15 És kenyeret az égből adál nékik éhségökben, és vizet a kősziklából hozál ki nékik szomjúságokban; és mondád nékik, hogy menjenek be és bírják a földet, melyre nézve fölemelted kezedet, hogy nékik adod.
And you gave them bread from heaven when they were in need, and made water come out of the rock for their drink, and gave them orders to go in and take for their heritage the land which your hand had been lifted up to give them.
κύριε ὁ θεὸς ισραηλ δίκαιος σύ ὅτι κατελείφθημεν διασῳζόμενοι ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη ἰδοὺ ἡμεῖς ἐναντίον σου ἐν πλημμελείαις ἡμῶν ὅτι οὐκ ἔστιν στῆναι ἐνώπιόν σου ἐπὶ τούτῳ

1 A megpecsételt [kötése]ken pedig ott valának: Nehémiás, a király helytartója, a Hakhalia fia és Sédékiás;
Now those who put down their names were Nehemiah the Tirshatha, the son of Hacaliah, and Zedekiah,
καὶ ὡς προσηύξατο εσδρας καὶ ὡς ἐξηγόρευσεν κλαίων καὶ προσευχόμενος ἐνώπιον οἴκου τοῦ θεοῦ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ ισραηλ ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ νεανίσκοι ὅτι ἔκλαυσεν ὁ λαὸς καὶ ὕψωσεν κλαίων

2 Serája, Azariás, Jeremiás,
Seraiah, Azariah, Jeremiah,
καὶ ἀπεκρίθη σεχενιας υἱὸς ιηλ ἀπὸ υἱῶν ηλαμ καὶ εἶπεν τῷ εσδρα ἡμεῖς ἠσυνθετήσαμεν τῷ θεῷ ἡμῶν καὶ ἐκαθίσαμεν γυναῖκας ἀλλοτρίας ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς καὶ νῦν ἔστιν ὑπομονὴ τῷ ισραηλ ἐπὶ τούτῳ

3 Pashur, Amaria, Malakiás,
Pashhur, Amariah, Malchijah,
καὶ νῦν διαθώμεθα διαθήκην τῷ θεῷ ἡμῶν ἐκβαλεῖν πάσας τὰς γυναῖκας καὶ τὰ γενόμενα ἐξ αὐτῶν ὡς ἂν βούλῃ ἀνάστηθι καὶ φοβέρισον αὐτοὺς ἐν ἐντολαῖς θεοῦ ἡμῶν καὶ ὡς ὁ νόμος γενηθήτω

4 Hattus, Sebánia, Malluk,
Hattush, Shebaniah, Malluch,
ἀνάστα ὅτι ἐπὶ σὲ τὸ ῥῆμα καὶ ἡμεῖς μετὰ σοῦ κραταιοῦ καὶ ποίησον

5 Hárim, Merémóth, Abdiás,
Harim, Meremoth, Obadiah,
καὶ ἀνέστη εσδρας καὶ ὥρκισεν τοὺς ἄρχοντας τοὺς ἱερεῖς καὶ λευίτας καὶ πάντα ισραηλ τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ ὤμοσαν

6 Dániel, Ginnethón, Bárukh,
Daniel, Ginnethon, Baruch,
καὶ ἀνέστη εσδρας ἀπὸ προσώπου οἴκου τοῦ θεοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς γαζοφυλάκιον ιωαναν υἱοῦ ελισουβ καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖ ἄρτον οὐκ ἔφαγεν καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιεν ὅτι ἐπένθει ἐπὶ τῇ ἀσυνθεσίᾳ τῆς ἀποικίας

7 Mesullám, Abija, Mijámin,
Meshullam, Abijah, Mijamin,
καὶ παρήνεγκαν φωνὴν ἐν ιουδα καὶ ἐν ιερουσαλημ πᾶσιν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀποικίας τοῦ συναθροισθῆναι εἰς ιερουσαλημ

8 Maazia, Bilgai, Semája; ezek papok voltak.
Maaziah, Bilgai, Shemaiah; these were the priests.
καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ ἔλθῃ εἰς τρεῖς ἡμέρας ὡς ἡ βουλὴ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἀναθεματισθήσεται πᾶσα ἡ ὕπαρξις αὐτοῦ καὶ αὐτὸς διασταλήσεται ἀπὸ ἐκκλησίας τῆς ἀποικίας

9 A Léviták pedig [ezek:] Jésua, Azania fia, Binnui, a Hénadád fiai közül, Kadmiel,
And the Levites: by name, Jeshua, the son of Azaniah, Binnui, of the sons of Henadad, Kadmiel,
καὶ συνήχθησαν πάντες ἄνδρες ιουδα καὶ βενιαμιν εἰς ιερουσαλημ εἰς τὰς τρεῖς ἡμέρας οὗτος ὁ μὴν ὁ ἔνατος ἐν εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐκάθισεν πᾶς ὁ λαὸς ἐν πλατείᾳ οἴκου τοῦ θεοῦ ἀπὸ θορύβου αὐτῶν περὶ τοῦ ῥήματος καὶ ἀπὸ τοῦ χειμῶνος

10 És atyjafiaik: Sebánia, Hódija, Kelita, Pelája, Hanán,
And their brothers, Shebaniah, Hodiah, Kelita, Pelaiah, Hanan,
καὶ ἀνέστη εσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ὑμεῖς ἠσυνθετήκατε καὶ ἐκαθίσατε γυναῖκας ἀλλοτρίας τοῦ προσθεῖναι ἐπὶ πλημμέλειαν ισραηλ

11 Mika, Rehób, Hasábia,
Mica, Rehob, Hashabiah,
καὶ νῦν δότε αἶνεσιν κυρίῳ τῷ θεῷ τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ ποιήσατε τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ διαστάλητε ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἀλλοτρίων

12 Zakkur, Serébia, Sebánia,
Zaccur, Sherebiah, Shebaniah,
καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶσα ἡ ἐκκλησία καὶ εἶπαν μέγα τοῦτο τὸ ῥῆμά σου ἐφ' ἡμᾶς ποιῆσαι

13 Hódija, Báni, Beninu.
Hodiah, Bani, Beninu.
ἀλλὰ ὁ λαὸς πολύς καὶ ὁ καιρὸς χειμερινός καὶ οὐκ ἔστιν δύναμις στῆναι ἔξω καὶ τὸ ἔργον οὐκ εἰς ἡμέραν μίαν καὶ οὐκ εἰς δύο ὅτι ἐπληθύναμεν τοῦ ἀδικῆσαι ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ

14 A nép fejei [pedig ezek:] Parós Pahath-Moáb, Elám, Zattu, Báni,
The chiefs of the people: Parosh, Pahath-moab, Elam, Zattu, Bani,
στήτωσαν δὴ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ καὶ πάντες οἱ ἐν πόλεσιν ἡμῶν ὃς ἐκάθισεν γυναῖκας ἀλλοτρίας ἐλθέτωσαν εἰς καιροὺς ἀπὸ συνταγῶν καὶ μετ' αὐτῶν πρεσβύτεροι πόλεως καὶ πόλεως καὶ κριταὶ τοῦ ἀποστρέψαι ὀργὴν θυμοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξ ἡμῶν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου

15 Bunni, Azgád, Bébai,
Bunni, Azgad, Bebai,
πλὴν ιωναθαν υἱὸς ασαηλ καὶ ιαζια υἱὸς θεκουε μετ' ἐμοῦ περὶ τούτου καὶ μεσουλαμ καὶ σαβαθαι ὁ λευίτης βοηθῶν αὐτοῖς

16 Adonija, Bigvai, Adin,
Adonijah, Bigvai, Adin,
καὶ ἐποίησαν οὕτως υἱοὶ τῆς ἀποικίας καὶ διεστάλησαν εσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν τῷ οἴκῳ καὶ πάντες ἐν ὀνόμασιν ὅτι ἐπέστρεψαν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δεκάτου ἐκζητῆσαι τὸ ῥῆμα

17 Áter, Ezékiás, Azzur,
Ater, Hezekiah, Azzur,
καὶ ἐτέλεσαν ἐν πᾶσιν ἀνδράσιν οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀλλοτρίας ἕως ἡμέρας μιᾶς τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου

18 Hódija, Hásum, Bésai,
Hodiah, Hashum, Bezai,
καὶ εὑρέθησαν ἀπὸ υἱῶν τῶν ἱερέων οἳ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀλλοτρίας ἀπὸ υἱῶν ἰησοῦ υἱοῦ ιωσεδεκ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ μαασηα καὶ ελιεζερ καὶ ιαριβ καὶ γαδαλια

19 Hárif, Anathóth, Nébai,
Hariph, Anathoth, Nobai,
καὶ ἔδωκαν χεῖρα αὐτῶν τοῦ ἐξενέγκαι γυναῖκας αὐτῶν καὶ πλημμελείας κριὸν ἐκ προβάτων περὶ πλημμελήσεως αὐτῶν

20 Magpiás, Mesullám, Hézir,
Magpiash, Meshullam, Hezir,
καὶ ἀπὸ υἱῶν εμμηρ ανανι καὶ ζαβδια

21 Mesézabel, Sádók, Jaddua,
Meshezabel, Zadok, Jaddua,
καὶ ἀπὸ υἱῶν ηραμ μασαια καὶ ελια καὶ σαμαια καὶ ιηλ καὶ οζια

22 Pelátia, Hanán, Anája,
Pelatiah, Hanan, Anaiah,
καὶ ἀπὸ υἱῶν φασουρ ελιωηναι μαασαια καὶ ισμαηλ καὶ ναθαναηλ καὶ ιωζαβαδ καὶ ηλασα

23 Hóseás, Hanánia, Hásub,
Hoshea, Hananiah, Hasshub,
καὶ ἀπὸ τῶν λευιτῶν ιωζαβαδ καὶ σαμου καὶ κωλια αὐτὸς κωλιτας καὶ φαθαια καὶ ιοδομ καὶ ελιεζερ

24 Hallóhes, Pilha, Sóbek,
Hallohesh, Pilha, Shobek,
καὶ ἀπὸ τῶν ᾀδόντων ελισαφ καὶ ἀπὸ τῶν πυλωρῶν σελλημ καὶ τελημ καὶ ωδουε

25 Rehum, Hasabná, Maaszéja,
Rehum, Hashabnah, Maaseiah,
καὶ ἀπὸ ισραηλ ἀπὸ υἱῶν φορος ραμια καὶ ιαζια καὶ μελχια καὶ μεαμιν καὶ ελεαζαρ καὶ ασαβια καὶ βαναια

26 És Ahija, Hanán, Anán,
And Ahiah, Hanan, Anan,
καὶ ἀπὸ υἱῶν ηλαμ μαθανια καὶ ζαχαρια καὶ ιαΐηλ καὶ αβδια καὶ ιαριμωθ καὶ ηλια

27 Mallukh, Hárim, Baána.
Malluch, Harim, Baanah.
καὶ ἀπὸ υἱῶν ζαθουα ελιωηναι ελισουβ μαθανια καὶ ιαρμωθ καὶ ζαβαδ καὶ οζιζα

28 És a nép többi része, a papok, a Léviták, a kapunállók, az énekesek, a Léviták szolgái és mindenki, a ki elkülönité magát a tartományok népeitõl, az Isten törvényéhez [állván,] feleségeik, fiaik, leányaik, mindenki, a kinek értelme és okossága vala,
And the rest of the people, the priests, the Levites, the door-keepers, the music-makers, the Nethinim, and all those who had made themselves separate from the peoples of the lands, to keep the law of God, their wives, their sons, and their daughters, everyone who had knowledge and wisdom;
καὶ ἀπὸ υἱῶν βαβι ιωαναν ανανια καὶ ζαβου οθαλι

29 Csatlakozának atyjokfiaihoz, elõljáróikhoz, és átok mellett esküt tevének, hogy az Isten törvényében járnak, a mely Mózes által az Isten szolgája által adatott vala ki; s hogy megõrzik és cselekeszik az Úrnak, a mi Urunknak minden parancsolatait, végzéseit és rendeléseit;
They were united with their brothers, their rulers, and put themselves under a curse and an oath, to keep their steps in the way of God's law, which was given by Moses, the servant of God, and to keep and do all the orders of the Lord, our Lord, and his decisions and his rules;
καὶ ἀπὸ υἱῶν βανουι μεσουλαμ μαλουχ αδαιας ιασουβ καὶ σαλουια καὶ ρημωθ

30 És hogy nem fogjuk adni leányainkat feleségül a föld népeinek, sem az õ leányaikat nem fogjuk venni a mi fiainknak,
And that we would not give our daughters to the peoples of the lands, or take their daughters for our sons;
καὶ ἀπὸ υἱῶν φααθμωαβ εδενε χαληλ βαναια μασηα μαθανια βεσεληλ καὶ βανουι καὶ μανασση

31 És hogy a föld népeitõl, akik árúkat és mindenféle gabonát hoznak szombatnapon eladni, nem fogunk venni tõlök szombaton és [egyéb] szent napon, és hogy nem fogjuk bevetni a földet a hetedik esztendõben, és elengedünk minden tartozást.
And if the peoples of the lands come to do trade in goods or food on the Sabbath day, that we would do no trade with them on the Sabbath or on a holy day: and that in the seventh year we would take no payment from any debtor.
καὶ ἀπὸ υἱῶν ηραμ ελιεζερ ιεσσια μελχια σαμαια σεμεων

32 És megállapítánk magunkra nézve parancsolatokat: hogy vetünk magunkra harmadrész siklust esztendõnként a mi Istenünk házának szolgálatára,
And we made rules for ourselves, taxing ourselves a third of a shekel every year for the upkeep of the house of our God;
βενιαμιν μαλουχ σαμαρια

33 A szent kenyerekre, a szüntelen való ételáldozatra és a szüntelen való égõáldozatra, a szombatokon, újholdak napján [viendõ áldozatokra,] az ünnepnapokra, a szent dolgokra, a bûnért való áldozatokra, hogy [mindezek] megtisztítsák Izráelt; és a mi Istenünk házának minden munkájára;
For the holy bread, and for the regular meal offering and the regular burned offering on the Sabbaths and at the new moon and the fixed feasts, and for the sin-offerings to take away the sin of Israel, and for all the work of the house of our God.
καὶ ἀπὸ υἱῶν ησαμ μαθανι μαθαθα ζαβεδ ελιφαλεθ ιεραμι μανασση σεμεϊ

34 Sorsot veténk továbbá a fa hozása felõl a papok, Léviták és a nép között, hogy hordjuk azt a mi Istenünk házába családaink szerint bizonyos idõkben esztendõnként, hogy égjen az Úrnak, a mi Istenünknek oltárán, a mint meg van írva a törvényben,
And we, the priests and the Levites and the people, made selection, by the decision of the Lord, of those who were to take the wood offering into the house of God, by families at the regular times, year by year, to be burned on the altar of the Lord our God, as it is recorded in the law;
ἀπὸ υἱῶν βανι μοοδι αμραμ ουηλ

35 És hogy felviszszük földünknek elsõ zsengéjét és minden fa gyümölcsének elsõ zsengéjét esztendõnként az Úr házába;
And to take the first-fruits of our land, and the first-fruits of every sort of tree, year by year, into the house of the Lord;
βαναια βαδαια χελια

36 Annakfelette fiainknak, barmainknak elsõ fiait, a mint meg van írva a törvényben; továbbá, hogy elviszszük szarvasmarháinknak és juhainknak elsõ fajzásait a mi Istenünk házába a papoknak, a kik szolgálnak a mi Istenünk házában.
As well as the first of our sons and of our cattle, as it is recorded in the law, and the first lambs of our herds and of our flocks, which are to be taken to the house of our God, to the priests who are servants in the house of our God:
ουιεχωα ιεραμωθ ελιασιβ

37 És a mi lisztjeinknek, felemelt áldozatainknak, minden fa gyümölcsének, mustnak és olajnak zsengéjét felviszszük a papoknak, a mi Istenünk házának kamaráiba, földünknek tizedét pedig a Lévitákhoz; mert õk, a Léviták szedik be a tizedet minden földmûveléssel foglalatoskodó városainkban.
And that we would take the first of our rough meal, and our lifted offerings, and the fruit of every sort of tree, and wine and oil, to the priests, to the rooms of the house of our God; and the tenth of the produce of our land to the Levites; for they, the Levites, take a tenth in all the towns of our ploughed land.
μαθανια μαθαναι καὶ ἐποίησαν

38 És legyen a pap, Áron fia a Lévitákkal, midõn a Léviták a tizedet beszedik; és a Léviták vigyék fel a tizednek tizedét a mi Istenünk házába, a tárháznak kamaráiba;
And the priest, the son of Aaron, is to be with the Levites, when the Levites take the tenths: and the Levites are to take a tenth of the tenths into the house of our God, to the rooms, into the store-house;
οἱ υἱοὶ βανουι καὶ οἱ υἱοὶ σεμεϊ

39 Mert a kamarákba kell hozniok Izráel fiainak és Lévi fiainak a gabonának, a mustnak és az olajnak ajándékát, holott vannak a szent edények és az [Istennek] szolgáló papok, a kapunállók és az énekesek; és mi nem hagyjuk el a mi Istenünknek házát.

For the children of Israel and the children of Levi are to take the lifted offering of the grain and wine and oil into the rooms where the vessels of the holy place are, together with the priests and the door-keepers and the makers of music: and we will not give up caring for the house of our God.

καὶ σελεμια καὶ ναθαν καὶ αδαια

1 És lakozának a nép fejedelmei Jeruzsálemben, a többi nép pedig sorsot vete, hogy minden tíz emberbõl vinnének egyet Jeruzsálembe, a szent városba lakóul, a többi kilencz pedig [marad a maga] városában.

And the rulers of the people were living in Jerusalem: the rest of the people made selection, by the decision of chance, of one out of every ten to be living in Jerusalem, the holy town; the other nine to go to the other towns.

λόγοι νεεμια υἱοῦ αχαλια καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ χασεηλου ἔτους εἰκοστοῦ καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν σουσαν αβιρα

2 És áldá a nép mindazon férfiakat, a kik önkéntesen vállalkozának arra, hogy Jeruzsálemben lakoznak.

And the people gave a blessing to all the men who were freely offering to take up their places in Jerusalem.

καὶ ἦλθεν ανανι εἷς ἀπὸ ἀδελφῶν μου αὐτὸς καὶ ἄνδρες ιουδα καὶ ἠρώτησα αὐτοὺς περὶ τῶν σωθέντων οἳ κατελείφθησαν ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας καὶ περὶ ιερουσαλημ

3 Ezek pedig a tartomány fejei, a kik Jeruzsálemben megtelepedének; de Júda városaiban lakozék kiki az õ örökségében, városaikban: az Izráel, a papok, a Léviták, a Léviták szolgái és Salamon szolgáinak fiai.

Now these are the chiefs of the divisions of the country who were living in Jerusalem: but in the towns of Judah everyone was living on his heritage in the towns, that is, Israel, the priests, the Levites, the Nethinim, and the children of Solomon's servants.

καὶ εἴποσαν πρός με οἱ καταλειπόμενοι οἱ καταλειφθέντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἐκεῖ ἐν τῇ χώρᾳ ἐν πονηρίᾳ μεγάλῃ καὶ ἐν ὀνειδισμῷ καὶ τείχη ιερουσαλημ καθῃρημένα καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐνεπρήσθησαν ἐν πυρί

4 Jeruzsálemben azért megtelepedének a Júda fiai közül és Benjámin fiai közül: Júda fiai közül: Athája, Uzzija fia, ki Zakariás fia, ki Amaria fia, ki Sefátia fia, ki Mahalalél fia vala, a Pérecz fiai közül,

And in Jerusalem there were living certain of the children of Judah and of Benjamin. Of the children of Judah: Athaiah, the son of Uzziah, the son of Zechariah, the son of Amariah, the son of Shephatiah, the son of Mahalalel, of the children of Perez;

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαί με τοὺς λόγους τούτους ἐκάθισα καὶ ἔκλαυσα καὶ ἐπένθησα ἡμέρας καὶ ἤμην νηστεύων καὶ προσευχόμενος ἐνώπιον θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ

5 És Maaszéja, Báruk fia, ki Kolhóze fia, ki Hazája fia, ki Adája fia, ki Jójárib fia, ki Zakariás fia, ki Hasilóni fia vala.

And Maaseiah, the son of Baruch, the son of Col-hozeh, the son of Hazaiah, the son of Adaiah, the son of Joiarib, the son of Zechariah, the son of the Shilonite.

καὶ εἶπα μὴ δή κύριε ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἰσχυρὸς ὁ μέγας καὶ ὁ φοβερός φυλάσσων τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ

6 Pérecz fiai összesen, a kik Jeruzsálemben laknak vala, négyszázhatvannyolcz erõs férfi;

All the sons of Perez living in Jerusalem were four hundred and sixty-eight men of good position.

ἔστω δὴ τὸ οὖς σου προσέχον καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεῳγμένοι τοῦ ἀκοῦσαι προσευχὴν δούλου σου ἣν ἐγὼ προσεύχομαι ἐνώπιόν σου σήμερον ἡμέραν καὶ νύκτα περὶ υἱῶν ισραηλ δούλων σου καὶ ἐξαγορεύω ἐπὶ ἁμαρτίαις υἱῶν ισραηλ ἃς ἡμάρτομέν σοι καὶ ἐγὼ καὶ ὁ οἶκος πατρός μου ἡμάρτομεν

7 Benjámin fiai pedig ezek: Szallu, Mesullám fia, ki Jóed fia, ki Pedája fia, ki Kólája fia, ki Maaszéja fia, ki Ithiel fia, ki Ézsaiás fia vala,

And these are the sons of Benjamin: Sallu, the son of Meshullam, the son of Joed, the son of Pedaiah, the son of Kolaiah, the son of Maaseiah, the son of Ithiel, the son of Jeshaiah.

διαλύσει διελύσαμεν πρὸς σὲ καὶ οὐκ ἐφυλάξαμεν τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλω τῷ μωυσῇ παιδί σου

8 És õ utána Gabbai, Szallai, kilenczszázhuszonnyolczan;

And after him Gabbai, Sallai, nine hundred and twenty-eight.

μνήσθητι δὴ τὸν λόγον ὃν ἐνετείλω τῷ μωυσῇ παιδί σου λέγων ὑμεῖς ἐὰν ἀσυνθετήσητε ἐγὼ διασκορπιῶ ὑμᾶς ἐν τοῖς λαοῖς

9 És Jóel, a Zikri fia elõljárójok volt ezeknek, Júda pedig, a Hasszenua fia, a város másodrendû elõljárója.
And Joel, the son of Zichri, was their overseer; and Judah, the son of Hassenuah, was second over the town.
καὶ ἐὰν ἐπιστρέψητε πρός με καὶ φυλάξητε τὰς ἐντολάς μου καὶ ποιήσητε αὐτάς ἐὰν ᾖ ἡ διασπορὰ ὑμῶν ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἐκεῖθεν συνάξω αὐτοὺς καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τ
ὸν τόπον ὃν ἐξελεξάμην κατασκηνῶσαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ

10 A papok közül: Jedája, Jójárib fia, Jákhin,
Of the priests: Jedaiah, the son of Joiarib, Jachin,
καὶ αὐτοὶ παῖδές σου καὶ λαός σου οὓς ἐλυτρώσω ἐν δυνάμει σου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ

11 Serája pedig, a Hilkiás fia, ki Mesullám fia, ki Sádók fia, ki Merájóth fia, ki Akhitúb fia volt, az Isten házának fejedelme vala,
Seraiah, the son of Hilkiah, the son of Meshullam, the son of Zadok, the son of Meraioth, the son of Ahitub, the ruler of the house of God,
μὴ δή κύριε ἀλλ' ἔστω τὸ οὖς σου προσέχον εἰς τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου καὶ εἰς τὴν προσευχὴν παίδων σου τῶν θελόντων φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου καὶ εὐόδωσον δὴ τῷ π
αιδί σου σήμερον καὶ δὸς αὐτὸν εἰς οἰκτιρμοὺς ἐνώπιον τοῦ ἀνδρὸς τούτου καὶ ἐγὼ ἤμην οἰνοχόος τῷ βασιλεῖ

1 Ezek pedig a papok és Léviták, a kik feljövének Zorobábellel, Sealtiél fiával és Jésuával: Serája, Jeremiás, Ezsdrás.
Now these are the priests and the Levites who went up with Zerubbabel, the son of Shealtiel, and Jeshua: Seraiah, Jeremiah, Ezra,
καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ νισαν ἔτους εἰκοστοῦ αρθασασθα βασιλεῖ καὶ ἦν ὁ οἶνος ἐνώπιον ἐμοῦ καὶ ἔλαβον τὸν οἶνον καὶ ἔδωκα τῷ βασιλεῖ καὶ οὐκ ἦν ἕτερος ἐνώπιον αὐτοῦ

2 Amária, Mallukh, Hattus,
Amariah, Malluch, Hattush,
καὶ εἶπέν μοι ὁ βασιλεύς διὰ τί τὸ πρόσωπόν σου πονηρὸν καὶ οὐκ εἶ μετριάζων οὐκ ἔστιν τοῦτο εἰ μὴ πονηρία καρδίας καὶ ἐφοβήθην πολὺ σφόδρα

3 Sekánia, Rehum, Meremóth,
Shecaniah, Rehum, Meremoth,
καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα ζήτω διὰ τί οὐ μὴ γένηται πονηρὸν τὸ πρόσωπόν μου διότι ἡ πόλις οἶκος μνημείων πατέρων μου ἠρημώθη καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς κατ
εβρώθησαν ἐν πυρί

4 Iddó, Ginnethói, Abija,
Iddo, Ginnethoi, Abijah,
καὶ εἶπέν μοι ὁ βασιλεύς περὶ τίνος τοῦτο σὺ ζητεῖς καὶ προσηυξάμην πρὸς τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ

5 Mijámin, Maádia, Bilga,
Mijamin, Maadiah, Bilgah,
καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθόν καὶ εἰ ἀγαθυνθήσεται ὁ παῖς σου ἐνώπιόν σου ὥστε πέμψαι αὐτὸν εἰς ιουδα εἰς πόλιν μνημείων πατέρων μου καὶ ἀνοικοδομήσω α
ὐτήν

6 Semája, Jójárib, Jedája,
Shemaiah, and Joiarib, Jedaiah,
καὶ εἶπέν μοι ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ παλλακὴ ἡ καθημένη ἐχόμενα αὐτοῦ ἕως πότε ἔσται ἡ πορεία σου καὶ πότε ἐπιστρέψεις καὶ ἠγαθύνθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλέν με κ
αὶ ἔδωκα αὐτῷ ὅρον

7 Szallu, Ámók, Hilkija, Jedája, - ezek valának fejei a papoknak és atyjokfiainak Jésua napjaiban.
Sallu, Amok, Hilkiah, Jedaiah. These were the chiefs of the priests and of their brothers in the days of Jeshua.
καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθόν δότω μοι ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς ἐπάρχους πέραν τοῦ ποταμοῦ ὥστε παραγαγεῖν με ἕως ἔλθω ἐπὶ ιουδαν

8 A Léviták pedig ezek: Jésua, Binnui, Kadmiel, Serébia, Jehuda, Mattánia, - ki vezetõje vala hálaadó éneklésnek, atyjafiaival.
And the Levites: Jeshua, Binnui, Kadmiel, Sherebiah, Judah, and Mattaniah, who was over the music-makers, he and his brothers.
καὶ ἐπιστολὴν ἐπὶ ασαφ φύλακα τοῦ παραδείσου ὅς ἐστιν τῷ βασιλεῖ ὥστε δοῦναί μοι ξύλα στεγάσαι τὰς πύλας καὶ εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως καὶ εἰς οἶκον ὃν εἰσελεύσομαι εἰς αὐ
τόν καὶ ἔδωκέν μοι ὁ βασιλεὺς ὡς χεὶρ θεοῦ ἡ ἀγαθή

9 És Bakbukia, s Unni, az õ atyjokfiai velök szemben, tisztök szerint.
And Bakbukiah and Unno, their brothers, were opposite them in their watches.
καὶ ἦλθον πρὸς τοὺς ἐπάρχους πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλεν μετ' ἐμοῦ ὁ βασιλεὺς ἀρχηγοὺς δυνάμεως καὶ ἱππεῖς

10 És Jésua nemzé Jojákimot, s Jojákim nemzé Eliásibot, s Eliásib nemzé Jójadát,
And Jeshua was the father of Joiakim, and Joiakim was the father of Eliashib, and Eliashib was the father of Joiada,
καὶ ἤκουσεν σαναβαλλατ ὁ αρωνι καὶ τωβια ὁ δοῦλος ὁ αμμωνι καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐγένετο ὅτι ἦκει ἄνθρωπος ζητῆσαι ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς ισραηλ

11 És Jójada nemzé Jónathánt, s Jónathán nemzé Jadduát.
And Joiada was the father of Jonathan, and Jonathan was the father of Jaddua.
καὶ ἦλθον εἰς ιερουσαλημ καὶ ἦμην ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς

12 Jójákim napjaiban pedig papok, családfõk valának: Serája családjában Merája, Jerémiásében Hanánia,
And in the days of Joiakim there were priests, heads of families: of Seraiah, Meraiah; of Jeremiah, Hananiah;
καὶ ἀνέστην νυκτὸς ἐγὼ καὶ ἄνδρες ὀλίγοι μετ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἀπήγγειλα ἀνθρώπῳ τί ὁ θεὸς δίδωσιν εἰς καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι μετὰ τοῦ ισραηλ καὶ κτῆνος οὐκ ἔστιν μετ' ἐμοῦ εἰ μὴ τὸ κτῆνος ᾧ ἐγὼ ἐπιβαίνω ἐπ' αὐτῷ

13 Ezsdráséban Mesullám, Amáriáéban Jóhanán,
Of Ezra, Meshullam; of Amariah, Jehohanan;
καὶ ἐξῆλθον ἐν πύλῃ τοῦ γωληλα καὶ πρὸς στόμα πηγῆς τῶν συκῶν καὶ εἰς πύλην τῆς κοπρίας καὶ ἦμην συντρίβων ἐν τῷ τείχει ιερουσαλημ ὃ αὐτοὶ καθαιροῦσιν καὶ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθησαν πυρί

14 Melikuéban Jónathán, Sebaniáéban József,
Of Malluchi, Jonathan; of Shebaniah, Joseph;
καὶ παρῆλθον ἐπὶ πύλην τοῦ αιν καὶ εἰς κολυμβήθραν τοῦ βασιλέως καὶ οὐκ ἦν τόπος τῷ κτήνει παρελθεῖν ὑποκάτω μου

15 Hárimében Adna, Merajóthéban Helkai,
Of Harim, Adna; of Meraioth, Helkai;
καὶ ἦμην ἀναβαίνων ἐν τῷ τείχει χειμάρρου νυκτὸς καὶ ἦμην συντρίβων ἐν τῷ τείχει καὶ ἦμην ἐν πύλῃ τῆς φάραγγος καὶ ἐπέστρεψα

16 Iddóéban Zakhariás, Ginnethónéban Mesullám,
Of Iddo, Zechariah; of Ginnethon, Meshullam;
καὶ οἱ φυλάσσοντες οὐκ ἔγνωσαν τί ἐπορεύθην καὶ τί ἐγὼ ποιῶ καὶ τοῖς ιουδαίοις καὶ τοῖς ἱερεῦσιν καὶ τοῖς ἐντίμοις καὶ τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς καταλοίποις τοῖς ποιοῦσιν τὰ ἔργα ἕως τότε οὐκ ἀπήγγειλα

17 Abijáéban Zikri, Minjáminéban és Móadiáéban Piltai,
Of Abijah, Zichri; of Miniamin, of Moadiah, Piltai;
καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς ὑμεῖς βλέπετε τὴν πονηρίαν ἐν ᾗ ἐσμεν ἐν αὐτῇ πῶς ιερουσαλημ ἔρημος καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐδόθησαν πυρί δεῦτε καὶ διοικοδομήσωμεν τὸ τεῖχος ιερουσαλημ καὶ οὐκ ἐσόμεθα ἔτι ὄνειδος

18 Bilgáéban Sammua, Semájáéban Jónathán,
Of Bilgah, Shammua; of Shemaiah, Jehonathan;
καὶ ἀπήγγειλα αὐτοῖς τὴν χεῖρα τοῦ θεοῦ ἥ ἐστιν ἀγαθὴ ἐπ' ἐμέ καὶ τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως οὓς εἶπέν μοι καὶ εἶπα ἀναστῶμεν καὶ οἰκοδομήσωμεν καὶ ἐκραταιώθησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν εἰς ἀγαθόν

19 Jójáribében Mattenai, Jedajáéban Uzzi,
And of Joiarib, Mattenai; of Jedaiah, Uzzi;
καὶ ἤκουσεν σαναβαλλατ ὁ αρωνι καὶ τωβια ὁ δοῦλος ὁ αμμωνι καὶ γησαμ ὁ αραβι καὶ ἐξεγέλασαν ἡμᾶς καὶ ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς καὶ εἶπαν τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ὑμεῖς ποιεῖτε ἢ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμεῖς ἀποστατεῖτε

20 Szallaiéban Kallai, Amókéban Éber,
Of Sallai, Kallai; of Amok, Eber;
καὶ ἐπέστρεψα αὐτοῖς λόγον καὶ εἶπα αὐτοῖς ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ αὐτὸς εὐοδώσει ἡμῖν καὶ ἡμεῖς δοῦλοι αὐτοῦ καθαροί καὶ οἰκοδομήσομεν καὶ ὑμῖν οὐκ ἔστιν μερὶς καὶ δικαιοσ ύνη καὶ μνημόσυνον ἐν ιερουσαλημ

1 Azon a napon olvasának a Mózes könyvébõl a népnek hallatára és írva találák benne, hogy Ammón és Moáb soha be ne menjen az Isten gyülekezetébe,
On that day there was a reading from the book of Moses in the hearing of the people; and they saw that it said in the book that no Ammonite or Moabite might ever come into the meeting of God;
καὶ ἀνέστη ελισουβ ὁ ιερεὺς ὁ μέγας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ιερεῖς καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πύλην τὴν προβατικήν αὐτοὶ ἡγίασαν αὐτὴν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ ἕως πύργου τῶν ἑκατὸν ἡγίασαν ἕως πύργου ανανεηλ

2 Mivelhogy nem mentek vala eleikbe Izráel fiainak kenyérrel és vízzel, sõt bérbe fogadták ellenök Bálámot, hogy õket megátkozná, de a mi Istenünk az átkot áldásra fordítá.
Because they did not give the children of Israel bread and water when they came to them, but got Balaam to put a curse on them: though the curse was turned into a blessing by our God.
καὶ ἐπὶ χεῖρας υἱῶν ἀνδρῶν ιεριχω καὶ ἐπὶ χεῖρας υἱῶν ζακχουρ υἱοῦ αμαρι

3 És lõn, hogy mikor hallották e törvényt, kirekesztének Izráel közül minden elegy-belegy népet.
So after hearing the law, they took out of Israel all the mixed people.
καὶ τὴν πύλην τὴν ἰχθυηρὰν ᾠκοδόμησαν υἱοὶ ασανα αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτὴν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς

4 Ennekelõtte pedig Eliásib, a pap, ki Istenünk házának kamarái fölé rendelteték, rokonságba jutott Tóbiással;
Now before this, Eliashib the priest, who had been placed over the rooms of the house of our God, being a friend of Tobiah,
καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχεν ἀπὸ ραμωθ υἱὸς ουρια υἱοῦ ακως καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχεν μοσολλαμ υἱὸς βαραχιου υἱοῦ μασεζεβηλ καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχεν σαδωκ υἱ ὸς βαανα

5 És átengedett néki egy nagy kamarát, holott abban annakelõtte az ételáldozatot, a tömjént, az edényeket és az olajnak, mustnak és gabonának tizedét, mint a kapunállóknak, énekeseknek és Lévitáknak törvény szerint való részét és a papoknak ajándékát helyeztetik vala el.
Had made ready for him a great room, where at one time they kept the meal offerings, the perfume, and the vessels and the tenths of the grain and wine and oil which were given by order to the Levites and the music-makers and the door-keepers, and the lifted offerings for the priests.
καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχοσαν οἱ θεκωιν καὶ αδωρηεμ οὐκ εἰσήνεγκαν τράχηλον αὐτῶν εἰς δουλείαν αὐτῶν

6 Mind ennek történtekor én nem valék Jeruzsálemben, mert Artaxerxes babilóniai királynak harminczkettedik esztendejében visszamentem vala a királyhoz, s napok múltán [újra szabadságot] kértem a királytól.
But all this time I was not at Jerusalem: for in the thirty-second year of Artaxerxes, king of Babylon, I went to the king; and after some days, I got the king to let me go,
καὶ τὴν πύλην τοῦ ισανα ἐκράτησαν ιοϊδα υἱὸς φασεκ καὶ μεσουλαμ υἱὸς βασωδια αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτὴν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς

8 Igen gonosznak tetszék pedig ez nékem s kivettetém Tóbiás házának minden edényeit abból a kamarából;
And it was evil in my eyes: so I had all Tobiah's things put out of the room.
καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν ανανιας υἱὸς τοῦ ρωκεϊμ καὶ κατέλιπον ιερουσαλημ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατέος

9 És parancsolatomra megtisztíták a kamarákat, és visszahordatám azokba Isten házának edényeit, az ételáldozatot és a tömjént.
Then I gave orders, and they made the rooms clean: and I put back in them the vessels of the house of God, with the meal offerings and the perfume.
καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν ραφαια ἄρχων ἡμίσους περιχώρου ιερουσαλημ

10 Megtudtam azt is, hogy a Léviták részeit nem adták meg; ennek miatta kiki az õ mezejére szélede el az Isten házában szolgáló Léviták és énekesek közül.
And I saw that the Levites had not been given what was needed for their support; so that the Levites and the music-makers, who did the work, had gone away, everyone to his field.
καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν ιεδαια υἱὸς ερωμαφ καὶ κατέναντι οἰκίας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν ατους υἱὸς ασβανια

11 És megfeddém a fejedelmeket, és mondék: Miért hagyatott el az Isten háza? És egybegyûjtvén a [Lévitákat,] helyökre állítám õket;
Then I made protests to the chiefs, and said, Why has the house of God been given up? And I got them together and put them in their places.
καὶ δεύτερος ἐκράτησεν μελχιας υἱὸς ηραμ καὶ ασουβ υἱὸς φααθμωαβ καὶ ἕως πύργου τῶν θαννουριμ

12 Az egész Júda pedig meghozá az olajnak, a mustnak és a gabonának tizedét a tárházakba.
Then all Judah came with the tenth part of the grain and wine and oil and put it into the store-houses.
καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν σαλουμ υἱὸς αλλωης ἄρχων ἡμίσους περιχώρου ιερουσαλημ αὐτὸς καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ

13 És felügyelõkké rendelém a tárházak fölé Selemiát, a papot, Sádókot, az írástudót és Pedáját a Léviták közül, és mellékök Hanánt, ki Zakkur fia, ki Mattánia fia vala, mivelhogy híveknek ítéltettek volt és az õ tisztök vala kiosztani atyjokfiainak [részét.]
And I made controllers over the store-houses, Shelemiah the priest and Zadok the scribe, and of the Levites, Pedaiah: and with them was Hanan, the son of Zaccur the son of Mattaniah: they were taken to be true men and their business was the distribution of these things to their brothers.
τὴν πύλην τῆς φάραγγος ἐκράτησαν ανουν καὶ οἱ κατοικοῦντες ζανω αὐτοὶ ᾠκοδόμησαν αὐτὴν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς καὶ χιλίους πήχ εις ἐν τῷ τείχει ἕως πύλης τῆς κοπρίας

14 Emlékezzél meg én rólam én Istenem ezért, és ne engedd, hogy eltöröltessenek az én jótéteményeim, melyeket cselekedtem vala az én Istenem házával és rendtartásaival!
Keep me in mind, O my God, in connection with this, and do not let the good which I have done for the house of my God and its worship go from your memory completely.
καὶ τὴν πύλην τῆς κοπρίας ἐκράτησεν μελχια υἱὸς ρηχαβ ἄρχων περιχώρου βηθαχαρμ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἐσκέπασαν αὐτὴν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆ ς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς

15 Azon napokban láttam Júdában, hogy sajtót taposnak szombaton és gabonát hoznak be, szamarakra rakván, sõt bort, szõlõt és olajat is és mindenféle terhet behoznak Jeruzsálembe szombat napon, és bizonyságot tevék [ellenök,] a mely napon eleséget árulnak vala.
In those days, I saw in Judah some who were crushing grapes on the Sabbath, and getting in grain and putting it on asses; as well as wine and grapes and figs and all sorts of goods which they took into Jerusalem on the Sabbath day: and I gave witness against them on the day when they were marketing food.
καὶ τὸ τεῖχος κολυμβήθρας τῶν κωδίων τῇ κουρᾷ τοῦ βασιλέως καὶ ἕως τῶν κλιμάκων τῶν καταβαινουσῶν ἀπὸ πόλεως δαυιδ

16 Tírusiak is lakozának [a város]ban, a kik hoznak vala halat és mindenféle árút, melyeket eladnak vala szombat napon Júda fiainak Jeruzsálemben.
And there were men of Tyre there, who came with fish and all sorts of goods, trading with the children of Judah and in Jerusalem on the Sabbath.
ὀπίσω αὐτοῦ ἐκράτησεν νεεμιας υἱὸς αζαβουχ ἄρχων ἡμίσους περιχώρου βηθσουρ ἕως κήπου τάφου δαυιδ καὶ ἕως τῆς κολυμβήθρας τῆς γεγονυίας καὶ ἕως βηθαγγαβαριμ

17 Annakokáért megfeddém Júda elõljáróit, és mondám nékik: Micsoda gonosz dolog ez, a mit ti cselekesztek, hogy megfertõztetitek a szombatnak napját?
Then I made protests to the chiefs of Judah, and said to them, What is this evil which you are doing, not keeping the Sabbath day holy?
ὀπίσω αὐτοῦ ἐκράτησαν οἱ λευῖται ραουμ υἱὸς βανι ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν ασαβια ἄρχων ἡμίσους περιχώρου κεϊλα τῷ περιχώρῳ αὐτοῦ

18 Avagy nem így cselekedtek-é a ti atyáitok, s a mi Istenünk reánk hozá mindezen gonoszt és e városra?! És ti mégis növelitek [Isten]haragját Izráel fölött, megfertõztetvén a szombatot!
Did not your fathers do the same, and did not our God send all this evil on us and on this town? but you are causing more wrath to come on Israel by not keeping the Sabbath holy.
μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν ἀδελφοὶ αὐτῶν βενι υἱὸς ηναδαδ ἄρχων ἡμίσους περιχώρου κεϊλα

19 Lõn annakokáért, hogy midõn megárnyékosodtak Jeruzsálem kapui a szombat elõtt, parancsolatomra bezáratának az ajtók, s megparancsolám, hogy meg ne nyissák azokat szombat utánig, annakfelette legényeim közül a kapukhoz rendelék, [mondván:] Nem fog bejõni teher a szombatnak napján!
And so, when the streets of Jerusalem were getting dark before the Sabbath, I gave orders for the doors to be shut and not to be open again till after the Sabbath: and I put some of my servants by the door so that nothing might be taken in on the Sabbath day.
καὶ ἐκράτησεν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ αζουρ υἱὸς ιησοῦ ἄρχων τοῦ μασφε μέτρον δεύτερον πύργου ἀναβάσεως τῆς συναπτούσης τῆς γωνίας

20 Annakokáért a kereskedõk és minden árúk árúsai kivül hálának Jeruzsálemen egyszer vagy kétszer;
So the traders in all sorts of goods took their night's rest outside Jerusalem once or twice.
μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν βαρουχ υἱὸς ζαβου μέτρον δεύτερον ἀπὸ τῆς γωνίας ἕως θύρας βηθελισουβ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου

21 És bizonyságot tevék ellenök, és mondám nékik: Miért háltok ti e kõfal elõtt? Ha ezt ismételitek, kezet vetek reátok! Az idõtõl fogva nem jöttenek szombaton.
Then I gave witness against them and said, Why are you waiting all night by the wall? if you do so again I will have you taken prisoners. From that time they did not come again on the Sabbath.
μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν μεραμωθ υἱὸς ουρια υἱοῦ ακως μέτρον δεύτερον ἀπὸ θύρας βηθελισουβ ἕως ἐκλείψεως βηθελισουβ

22 És megparancsolám a Lévitáknak, hogy magokat megtisztítsák, s hogy menjenek el és õrizzék a kapukat, hogy megszenteljék a szombatot. Ezért is emlékezzél meg rólam én Istenem és kedvezz nékem, kegyelmességednek nagy volta szerint!
And I gave the Levites orders to make themselves clean and come and keep the doors and make the Sabbath holy. Keep this in mind to my credit, O my God, and have mercy on me, for great is your mercy.
καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς ἄνδρες αχεχαρ

23 Ugyanazon napokban meglátogatám azokat a zsidókat, kik asdódi, Ammonita és Moábita asszonyokat vettek feleségül.
And in those days I saw the Jews who were married to women of Ashdod and Ammon and Moab:
καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν βενιαμιν καὶ ασουβ κατέναντι οἴκου αὐτῶν μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν αζαρια υἱὸς μαασηα υἱοῦ ανανια ἐχόμενα οἴκου αὐτοῦ

24 És fiaik felerésze asdódi nyelven beszél vala, és nem tudnak vala beszélni zsidóul, hanem egyik vagy másik nép nyelvén.
And their children were talking half in the language of Ashdod; they had no knowledge of the Jews' language, but made use of the language of the two peoples.
μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν βανι υἱὸς ηναδαδ μέτρον δεύτερον ἀπὸ βηθαζαρια ἕως τῆς γωνίας καὶ ἕως τῆς καμπῆς

25 Annakokáért feddõdém velök, és megátkozám õket, és megverék közülök néhányat, és megtépém õket, és megesketém õket Istenre: Bizony ne adjátok leányaitokat az õ fiaiknak, és ne vegyetek leányaik közül feleséget fiaitoknak és magatoknak.
And I took up the cause against them, cursing them and giving blows to some of them and pulling out their hair; and I made them take an oath by God, saying, You are not to give your daughters to their sons or take their daughters for your sons or for yourselves.
φαλαλ υἱοῦ ευζαι ἐξ ἐναντίας τῆς γωνίας καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως ὁ ἀνώτερος ὁ τῆς αὐλῆς τῆς φυλακῆς καὶ μετ' αὐτὸν φαδαια υἱὸς φορος

26 Avagy nem ebben vétkezett-é Salamon Izráel királya? Noha nem volt sok nép között hozzá hasonlatos király, a kit szeret vala az õ Istene és királylyá tette vala õt Isten egész Izráel fölött; õt is bûnre vivék az idegen asszonyok:
Was it not in these things that Solomon, king of Israel, did wrong? among a number of nations there was no king like him, and he was dear to his God, and God made him king over all Israel: but even he was made to do evil by strange women.
καὶ οἱ ναθινιμ ἦσαν οἰκοῦντες ἐν τῷ ωφαλ ἕως κήπου πύλης τοῦ ὕδατος εἰς ἀνατολάς καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων

27 És néktek engedjünk-é, hogy cselekedjétek mindezen nagy gonoszságot, vétkezzetek Istenünk ellen, idegen asszonyokat vévén feleségül?
Are we then without protest to let you do all this great evil, sinning against our God by taking strange women for your wives?
μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ θεκωιν μέτρον δεύτερον ἐξ ἐναντίας τοῦ πύργου τοῦ μεγάλου τοῦ ἐξέχοντος καὶ ἕως τοῦ τείχους τοῦ οφλα

28 Jójadának (ki Eliásib fõpapnak fia vala) fiai közül is egy veje vala a Horonitbeli Szanballatnak, elûzém azért õt tõlem.
And one of the sons of Joiada, the son of Eliashib, the chief priest, was son-in-law to Sanballat the Horonite: so I sent him away from me.
ἀνώτερον πύλης τῶν ἵππων ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς ἀνὴρ ἐξ ἐναντίας οἴκου αὐτοῦ

29 Emlékezzél meg õ rólok én Istenem, a papságnak és a papság szövetségének és a Lévitáknak ilyen megfertõztetéséért!
Keep them in mind, O my God, because they have put shame on the priests' name and on the agreement of the priests and the Levites.
μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν σαδδουκ υἱὸς εμμηρ ἐξ ἐναντίας οἴκου αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν σαμαια υἱὸς σεχενια φύλαξ τῆς πύλης τῆς ἀνατολῆς

30 És megtisztítám õket minden idegenektõl és rendtartást szabék a papoknak és a Lévitáknak, kinek-kinek az õ dolgában,
So I made them clean from all strange people, and had regular watches fixed for the priests and for the Levites, everyone in his work;
μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν ανανια υἱὸς σελεμια καὶ ανουμ υἱὸς σελεφ ὁ ἕκτος μέτρον δεύτερον μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν μεσουλαμ υἱὸς βαρχια ἐξ ἐναντίας γαζοφυλακίου αὐτοῦ

31 A fa hozására is bizonyos idõkben és az elsõ zsengékre. Emlékezzél meg én Istenem az én javamra!
And for the wood offering, at fixed times, and for the first fruits. Keep me in mind, O my God, for good.
μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν μελχια υἱὸς τοῦ σαραφι ἕως βηθαναθινιμ καὶ οἱ ῥοποπῶλαι ἀπέναντι πύλης τοῦ μαφεκαδ καὶ ἕως ἀναβάσεως τῆς καμπῆς

1 Ahasvérus idejében történt (ez az Ahasvérus az, a ki uralkodott Indiától fogva Szerecsenországig százhuszonhét tartományon),
Now it came about in the days of Ahasuerus, (that Ahasuerus who was ruler of a hundred and twenty-seven divisions of the kingdom, from India as far as Ethiopia:)
καὶ ἐγένετο μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐν ταῖς ἡμέραις ἀρταξέρξου οὗτος ὁ ἀρταξέρξης ἀπὸ τῆς ἰνδικῆς ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ χωρῶν ἐκράτησεν

2 Azokban a napokban, a mikor Ahasvérus király üle királyi székében, a mely Susán várában volt,
That in those days, when King Ahasuerus was ruling in Shushan, his strong town,
ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμέραις ὅτε ἐθρονίσθη ὁ βασιλεὺς ἀρταξέρξης ἐν σούσοις τῇ πόλει

3 Uralkodása harmadik évében lakomát szerze minden fejedelmének és szolgáinak: Persia és Média hatalmasai, főemberei és a tartományok fejedelmei előtte valának,
In the third year of his rule he gave a feast to all his captains and his servants; and the captains of the army of Persia and Media, the great men and the rulers of the divisions of his kingdom, were present before him;
ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει βασιλεύοντος αὐτοῦ δοχὴν ἐποίησεν τοῖς φίλοις καὶ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν καὶ τοῖς περσῶν καὶ μήδων ἐνδόξοις καὶ τοῖς ἄρχουσιν τῶν σατραπῶν

4 Midőn mutogatá ország dicsőségének gazdagságát és az ő méltóságának fényes díszét sok napon át, száznyolczvan napig.
And for a long time, even a hundred and eighty days, he let them see all the wealth and the glory of his kingdom and the great power and honour which were his.
καὶ μετὰ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖξαι αὐτοῖς τὸν πλοῦτον τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ τὴν δόξαν τῆς εὐφροσύνης τοῦ πλούτου αὐτοῦ ἐπὶ ἡμέρας ἑκατὸν ὀγδοήκοντα

5 És mikor elmultak ezek a napok, tőn a király az egész népnek, mely Susán várában találtaték, kicsinytől nagyig, hét napig tartó lakomát, a király palotája kertjének udvarán.
And at the end of that time, the king gave a feast for all the people who were present in Shushan, the king's town, small as well as great, for seven days, in the outer square of the garden of the king's house.
ὅτε δὲ ἀνεπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ γάμου ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον τοῖς ἔθνεσιν τοῖς εὑρεθεῖσιν εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ ἡμέρας ἓξ ἐν αὐλῇ οἴκου τοῦ βασιλέως

6 Fehér gyapjú és kék bíbor szőnyegek valának megerősítve a fehér gyapjúból és bíborból való köteleken, ezüst karikákon és fehér márványból való oszlopokon. Aranyból és ezüstből való kerevetek voltak az alabástromból, fehér márványból, gyöngykőből és vörös márványból való padozaton.
There were fair hangings of white and green and blue, fixed with cords of purple and the best linen to silver rings and pillars of polished stone: the seats were of gold and silver on a floor of red and white and yellow and black stone.
κεκοσμημένῃ βυσσίνοις καὶ καρπασίνοις τεταμένοις ἐπὶ σχοινίοις βυσσίνοις καὶ πορφυροῖς ἐπὶ κύβοις χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς ἐπὶ στύλοις παρίνοις καὶ λιθίνοις κλῖναι χρυσαῖ καὶ ἀργυραῖ ἐπὶ λιθοστρώτου σμαραγδίτου λίθου καὶ πιννίνου καὶ παρίνου λίθου καὶ στρωμναὶ διαφανεῖς ποικίλως διηνθισμέναι κύκλῳ ῥόδα πεπασμένα

7 Ittak pedig arany poharakból és különb-különbféle poharakból, és királyi bor bőven vala, királyi módon.
And they gave them drink in gold vessels, every vessel being different, and wine of the kingdom, freely given by the king.
ποτήρια χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ ἀνθράκινον κυλίκιον προκείμενον ἀπὸ ταλάντων τρισμυρίων οἶνος πολὺς καὶ ἡδύς ὃν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔπινεν

8 És az ivás, rendelet folytán, kényszer nélkül [történt;] mert így hagyta meg a király háza minden gondviselőjének, hogy kinek-kinek akarata szerint cselekedjenek.
And the drinking was in keeping with the law; no one was forced: for the king had given orders to all the chief servants of his house to do as was pleasing to every man.
ὁ δὲ πότος οὗτος οὐ κατὰ προκείμενον νόμον ἐγένετο οὕτως δὲ ἠθέλησεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐπέταξεν τοῖς οἰκονόμοις ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων

9 Vásti királyné is lakomát szerze a nőknek, a királyi házban, mely Ahasvérus királyé vala.
And Vashti the queen gave a feast for the women in the house of King Ahasuerus.
καὶ αστιν ἡ βασίλισσα ἐποίησε πότον ταῖς γυναιξὶν ἐν τοῖς βασιλείοις ὅπου ὁ βασιλεὺς ἀρταξέρξης

10 Hetedik napon, mikor megvídámult a király szíve a bortól, mondá Méhumánnak, Biztának, Hárbonának, Bigtának és Abagtának, Zetárnak és Karkásnak, a hét udvarmesternek, a kik szolgálának Ahasvérus király előtt,
On the seventh day, when the heart of the king was glad with wine, he gave orders to Mehuman, Biztha, Harbona, Bigtha, and Abagtha, Zethar, and Carcas, the seven unsexed servants who were waiting before Ahasuerus the king,
ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἡδέως γενόμενος ὁ βασιλεὺς εἶπεν τῷ αμαν καὶ βαζαν καὶ θαρρα καὶ βωραζη καὶ ζαθολθα καὶ αβαταζα καὶ θαραβα τοῖς ἑπτὰ εὐνούχοις τοῖς διακόνοις τοῦ βασιλέως ἀρταξέρξου

11 Hogy hozzák el Vástit, a királynét a király elé, királyi koronával, hogy megmutassa a népeknek és fejedelmeknek az õ szépségét; mert szép arczú vala.
That Vashti the queen was to come before him, crowned with her crown, and let the people and the captains see her: for she was very beautiful.
εἰσαγαγεῖν τὴν βασίλισσαν πρὸς αὐτὸν βασιλεύειν αὐτὴν καὶ περιθεῖναι αὐτῇ τὸ διάδημα καὶ δεῖξαι αὐτὴν πᾶσιν τοῖς ἄρχουσιν καὶ τοῖς ἔθνεσιν τὸ κάλλος αὐτῆς ὅτι καλὴ ἦν

12 De Vásti királyné nem akara menni a király szavára, mely vala az udvarmesterek által. Erre igen megharagudott a király, és az õ haragja felgerjede benne.
But when the servants gave her the king's order, Vashti the queen said she would not come: then the king was very angry, and his heart was burning with wrath.
καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτοῦ αστιν ἡ βασίλισσα ἐλθεῖν μετὰ τῶν εὐνούχων καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς καὶ ὠργίσθη

13 És monda a király az idõket mérõ bölcseknek, (mert a királynak összes dolgai a jog- és törvénytudók elé [tartoznak.]
And the king said to the wise men, who had knowledge of the times, (for this was the king's way with all who were expert in law and in the giving of decisions:
καὶ εἶπεν τοῖς φίλοις αὐτοῦ κατὰ ταῦτα ἐλάλησεν αστιν ποιήσατε οὖν περὶ τούτου νόμον καὶ κρίσιν

14 Legközelebb valának pedig hozzá: Karséna, Sétár, Admata, Társis, Méres, Marséna, Mémukán, Persiának és Médiának hét fejedelme, a kik láták a király arczát, [és] elõl ülének az országban):
And second only to him were Carshena, Shethar, Admatha, Tarshish, Meres, Marsena, and Memucan, the seven rulers of Persia and Media, who were friends of the king, and had the first places in the kingdom:)
καὶ προσῆλθεν αὐτῷ αρκεσαιος καὶ σαρσαθαιος καὶ μαλησεαρ οἱ ἄρχοντες περσῶν καὶ μήδων οἱ ἐγγὺς τοῦ βασιλέως οἱ πρῶτοι παρακαθήμενοι τῷ βασιλεῖ

15 Törvény szerint mit kellene cselekedni Vásti királynéval, mivelhogy nem teljesíté Ahasvérus királynak az udvarmesterek által üzent beszédét?
What is to be done by law to Vashti the queen, because she has not done what King Ahasuerus, by his servants, gave her orders to do?
καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους ὡς δεῖ ποιῆσαι αστιν τῇ βασιλίσσῃ ὅτι οὐκ ἐποίησεν τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσταχθέντα διὰ τῶν εὐνούχων

16 Akkor monda Mémukán a király és a fejedelmek elõtt: Nemcsak a király ellen vétkezett Vásti királyné; de valamennyi fejedelem és minden nép ellen, Ahasvérus király minden tartományában;
And before the king and the captains, Memucan gave his answer: Vashti the queen has done wrong, not only to the king, but to all the captains and to all the peoples in all the divisions of the kingdom of King Ahasuerus;
καὶ εἶπεν ὁ μουχαιος πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἄρχοντας οὐ τὸν βασιλέα μόνον ἠδίκησεν αστιν ἡ βασίλισσα ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς ἡγουμένους τοῦ βασιλέως

17 Mert a királyné cselekedetének híre fut minden asszonyhoz, úgy, hogy megvetik férjeiket szemeik elõtt, és azt mondják: Ahasvérus király megparancsolá, hogy Vásti királyné hozzá menjen, és nem ment.
For news of what the queen has done will come to the ears of all women, and they will no longer give respect to their husbands when it is said to them, King Ahasuerus gave orders for Vashti the queen to come before him and she came not.
καὶ γὰρ διηγήσατο αὐτοῖς τὰ ῥήματα τῆς βασιλίσσης καὶ ὡς ἀντεῖπεν τῷ βασιλεῖ ὡς οὖν ἀντεῖπεν τῷ βασιλεῖ ἀρταξέρξῃ

18 És e napon [ugyanazt] fogják mondani Persia és Média fejedelemasszonyai, a kik meghallják a királyné cselekedetét, a király minden fejedelmének, és lesz elég megvetés és harag.
And the wives of the captains of Persia and Media, hearing what the queen has done, will say the same to all the king's captains. So there will be much shame and wrath.
οὕτως σήμερον αἱ τυραννίδες αἱ λοιπαὶ τῶν ἀρχόντων περσῶν καὶ μήδων ἀκούσασαι τὰ τῷ βασιλεῖ λεχθέντα ὑπ' αὐτῆς τολμήσουσιν ὁμοίως ἀτιμάσαι τοὺς ἄνδρας αὐτῶν

19 Ha azért a királynak tetszik, bocsásson ki királyi parancsot a maga részérõl és irattassék a Persa-Méd törvények közé, visszavonhatatlanul, hogy ne jõjjön többé Vásti Ahasvérus király színe elé, és hogy az õ királyságát adja a király másnak, a ki jobb õ nálánál.
If it is pleasing to the king, let an order go out from him, and let it be recorded among the laws of the Persians and the Medes, so that it may never be changed, that Vashti is never again to come before King Ahasuerus; and let the king give her place to another who is better than she.
εἰ οὖν δοκεῖ τῷ βασιλεῖ προσταξάτω βασιλικόν καὶ γραφήτω κατὰ τοὺς νόμους μήδων καὶ περσῶν καὶ μὴ ἄλλως χρησάσθω μηδὲ εἰσελθάτω ἔτι ἡ βασίλισσα πρὸς αὐτόν καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῆς δότω ὁ βασιλεὺς γυναικὶ κρείττονι αὐτῆς

20 És hallják meg a király rendeletét, a melyet teend, egész országában, mert igen nagy az, hogy minden asszony adja meg a tiszteletet az õ férjének, a legnagyobbtól a legkisebbig.
And when this order, given by the king, is made public through all his kingdom (for it is great), all the wives will give honour to their husbands, great as well as small.
καὶ ἀκουσθήτω ὁ νόμος ὁ ὑπὸ τοῦ βασιλέως ὃν ἐὰν ποιῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ καὶ οὕτως πᾶσαι αἱ γυναῖκες περιθήσουσιν τιμὴν τοῖς ἀνδράσιν ἑαυτῶν ἀπὸ πτωχοῦ ἕως πλουσίου

21 És tetszett a szó a királynak és a fejedelmeknek, és a király Mémukán beszéde szerint cselekedék.
And this suggestion seemed good to the king and the captains; and the king did as Memucan said;
καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς ἄρχουσι καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς καθὰ ἐλάλησεν ὁ μουχαιος

22 És leveleket külde a királynak minden tartományába, tartományról tartományra, annak saját írása szerint, és néprõl-népre, annak nyelve szerint, hogy legyen minden férfi úr az õ házában és beszéljen az õ népének nyelvén.
And sent letters to all the divisions of the kingdom, to every division in the writing commonly used there, and to every people in the language which was theirs, saying that every man was to be the ruler in his house, and that this order was to be given out in the language of his people.
καὶ ἀπέστειλεν εἰς πᾶσαν τὴν βασιλείαν κατὰ χώραν κατὰ τὴν λέξιν αὐτῶν ὥστε εἶναι φόβον αὐτοῖς ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν

1 Ezek után, a mint megszünt Ahasvérus király haragja, megemlékezék Vástiról, és arról a mit cselekedett, és arról a mit végeztek felõle.
After these things, when the king's feelings were calmer, the thought of Vashti and what she had done and the order he had made against her, came back to his mind.
καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς τοῦ θυμοῦ καὶ οὐκέτι ἐμνήσθη τῆς αστιν μνημονεύων οἷα ἐλάλησεν καὶ ὡς κατέκρινεν αὐτήν

2 És mondának a király apródai, a kik néki szolgálának: Keressenek a királynak szép ábrázatú szûz leányokat.
Then the servants who were waiting on the king said to him, Let search be made for some fair young virgins for the king:
καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως ζητηθήτω τῷ βασιλεῖ κοράσια ἄφθορα καλὰ τῷ εἴδει

3 És rendeljen a király tiszteket országának minden tartományába, a kik gyûjtsenek össze minden szép ábrázatú szûz leányt Susán várába, az asszonyok házába, Hégainak, a király kamarásának, az asszonyok õrzõjének keze alá, és adjanak nékik szépítõ szereket.
Let the king give authority to certain men in all the divisions of his kingdom, to get together all the fair young virgins and send them to Shushan, the king's town, to the women's house, under the care of Hegai, the king's servant, the keeper of the women: and let the things needed for making them clean be given to them;
καὶ καταστήσει ὁ βασιλεὺς κωμάρχας ἐν πάσαις ταῖς χώραις τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ ἐπιλεξάτωσαν κοράσια παρθενικὰ καλὰ τῷ εἴδει εἰς σουσαν τὴν πόλιν εἰς τὸν γυναικῶνα καὶ παραδοθήτωσαν τῷ εὐνούχῳ τοῦ βασιλέως τῷ φύλακι τῶν γυναικῶν καὶ δοθήτω σμῆγμα καὶ ἡ λοιπὴ ἐπιμέλεια

4 És az a leány, a ki tetszik a király szemeinek, uralkodjék Vásti helyett. És tetszett a dolog a királynak, és úgy cselekedék.
And let the girl who is pleasing to the king be queen in place of Vashti. And the king was pleased with this suggestion; and he did so.
καὶ ἡ γυνή ἣ ἂν ἀρέσῃ τῷ βασιλεῖ βασιλεύσει ἀντὶ αστιν καὶ ἤρεσεν τῷ βασιλεῖ τὸ πρᾶγμα καὶ ἐποίησεν οὕτως

5 Vala egy zsidó férfiú Susán várában, a kinek neve Márdokeus, Jáirnak fia, a ki Simei fia, a ki Kis fia, Benjámin nemzetségébõl,
Now there was a certain Jew in Shushan named Mordecai, the son of Jair, the son of Shimei, the son of Kish, a Benjamite;
καὶ ἄνθρωπος ἦν ιουδαῖος ἐν σούσοις τῇ πόλει καὶ ὄνομα αὐτῷ μαρδοχαῖος ὁ τοῦ ιαϊρου τοῦ σεμεϊου τοῦ κισαιου ἐκ φυλῆς βενιαμιν

6 A ki Jeruzsálembõl fogva vitetett el a számûzött néppel, a mely elvitetett Jekóniással, Júda királyával együtt, a kit rabságba vitt el Nabukodonozor, babilóniai király.
Who had been taken away from Jerusalem among those who had been made prisoner with Jeconiah, king of Judah, when Nebuchadnezzar, king of Babylon, had taken him away.
ὃς ἦν αἰχμάλωτος ἐξ ιερουσαλημ ἣν ᾐχμαλώτευσεν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος

7 És ez gondviselõje volt Hadassának, azaz Eszternek az õ nagybátyja leányának; mert sem atyja, sem anyja nem volt, és a leány szép alakú és szép ábrázatú vala, s mikor meghalt az õ atyja és anyja, Márdokeus leánya gyanánt magához fogadá.
And he had been a father to Hadassah, that is Esther, the daughter of his father's brother: for she had no father or mother, and she was very beautiful; and when her father and mother were dead, Mordecai took her for his daughter.
καὶ ἦν τούτῳ παῖς θρεπτή θυγάτηρ αμιναδαβ ἀδελφοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ὄνομα αὐτῇ εσθηρ ἐν δὲ τῷ μεταλλάξαι αὐτῆς τοὺς γονεῖς ἐπαίδευσεν αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα καὶ ἦν τὸ κοράσιον καλὸν τῷ εἴδει

8 Lõn pedig, mikor a király parancsa és rendelete kihirdettetett és sok leány gyûjtetett Susán várába, Hégai keze alá, akkor felvétetett Eszter is a király házába, Hégainak, az asszonyok õrének keze alá.
So when the order made by the king was publicly given out, and a number of girls had been placed in the care of Hegai in the king's house in Shushan, Esther was taken into the king's house and put in the care of Hegai, the keeper of the women.
καὶ ὅτε ἠκούσθη τὸ τοῦ βασιλέως πρόσταγμα συνήχθησαν κοράσια πολλὰ εἰς σουσαν τὴν πόλιν ὑπὸ χεῖρα γαι καὶ ἤχθη εσθηρ πρὸς γαι τὸν φύλακα τῶν γυναικῶν

9 És tetszett a leány az õ szemeinek és kegyébe fogadá, és siete néki szépítõ szereket adni, és kiadni az õ részét és hét leányzót, a kit néki a király házából kelle kiszemelni, és vivé õt és az õ szolgálóleányait az asszonyok legjobb házába.

And he was pleased with the girl and was kind to her; and he quickly gave her what was needed for making her clean, and the things which were hers by right, and seven servant-girls who were to be hers from the king's house: and he had her and her servant-girls moved to the best place in the women's part of the house.

καὶ ἤρεσεν αὐτῷ τὸ κοράσιον καὶ εὗρεν χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἔσπευσεν αὐτῇ δοῦναι τὸ σμῆγμα καὶ τὴν μερίδα καὶ τὰ ἑπτὰ κοράσια τὰ ἀποδεδειγμένα αὐτῇ ἐκ βασιλικοῦ κ αὶ ἐχρήσατο αὐτῇ καλῶς καὶ ταῖς ἄβραις αὐτῆς ἐν τῷ γυναικῶνι

10 Meg nem mondá Eszter az õ nemzetségét és származását; mert Márdokeus meghagyta néki, hogy meg ne mondja.

Esther had not said what family or people she came from, for Mordecai had given her orders not to do so.

καὶ οὐχ ὑπέδειξεν εσθηρ τὸ γένος αὐτῆς οὐδὲ τὴν πατρίδα ὁ γὰρ μαρδοχαῖος ἐνετείλατο αὐτῇ μὴ ἀπαγγεῖλαι

11 Márdokeus pedig minden nap járt az asszonyok házának pitvara elõtt, hogy tudakozódjék Eszter hogyléte felõl, és hogy mi történik vele.

And every day Mordecai took his walk before the square of the women's house, to see how Esther was and what would be done to her.

καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν ὁ μαρδοχαῖος περιεπάτει κατὰ τὴν αὐλὴν τὴν γυναικείαν ἐπισκοπῶν τί εσθηρ συμβήσεται

12 Mikor pedig eljött az ideje minden leánynak, hogy bemenne Ahasvérus királyhoz, miután asszonyok törvénye szerint tizenkét hónapig bántak vele (mert ennyi idõbe telik az õ szépítésök, hat hónapig mirtusolajjal és hat hónapig illatos szerekkel és asszonyi szépítõ szerekkel):

Now every girl, when her turn came, had to go in to King Ahasuerus, after undergoing, for a space of twelve months, what was ordered by the law for the women (for this was the time necessary for making them clean, that is, six months with oil of myrrh and six months with sweet perfumes and such things as are needed for making women clean):

οὗτος δὲ ἦν καιρὸς κορασίου εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα ὅταν ἀναπληρώσῃ μῆνας δέκα δύο οὕτως γὰρ ἀναπληροῦνται αἱ ἡμέραι τῆς θεραπείας μῆνας ἓξ ἀλειφόμεναι ἐν σμυρνί νῳ ἐλαίῳ καὶ μῆνας ἓξ ἐν τοῖς ἀρώμασιν καὶ ἐν τοῖς σμήγμασιν τῶν γυναικῶν

13 Akkor így ment a leány a királyhoz: Mindent, a mit kivánt, megadtak néki, hogy menjen azzal az asszonyok házából a király házáig;

And in this way the girl went in to the king; whatever she had a desire for was given to her to take with her from the women's house into the house of the king.

καὶ τότε εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ὃ ἐὰν εἴπῃ παραδώσει αὐτῇ συνεισέρχεσθαι αὐτῇ ἀπὸ τοῦ γυναικῶνος ἕως τῶν βασιλείων

14 Este bement és reggel visszatért az asszonyok második házába, Sahásgáznak, a király udvarmesterének, a hálótársak õrzõjének kezei alá; nem jött többé a királyhoz, csak ha kivánta õt a király, és nevén hívták.

In the evening she went, and on the day after she came back to the second house of the women, into the keeping of Shaashgaz, one of the king's unsexed servants who had the care of the king's wives: only if the king had delight in her and sent for her by name did she go in to him again.

δείλης εἰσπορεύεται καὶ πρὸς ἡμέραν ἀποτρέχει εἰς τὸν γυναικῶνα τὸν δεύτερον οὗ γαι ὁ εὐνοῦχος τοῦ βασιλέως ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν καὶ οὐκέτι εἰσπορεύεται πρὸς τὸν βασιλ έα ἐὰν μὴ κληθῇ ὀνόματι

15 Mikor azért eljött az ideje Eszternek, a Márdokeus nagybátyja, Abihail leányának, a kit leánya gyanánt fogadott, hogy bemenne a királyhoz, nem kivánt mást, mint a mit Hégai, a király udvarmestere, az asszonyok õrzõje mondott néki, és kedves vala Eszter mindenki szemei elõtt, a ki õt látá.

Now when the time came for Esther, the daughter of Abihail, his father's brother, whom Mordecai had taken as his daughter, to go in to the king, she made request for nothing but what Hegai, the king's servant and keeper of the women, had given her. And Esther was looked on kindly by all who saw her.

ἐν δὲ τῷ ἀναπληροῦσθαι τὸν χρόνον εσθηρ τῆς θυγατρὸς αμιναδαβ ἀδελφοῦ πατρὸς μαρδοχαίου εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα οὐδὲν ἠθέτησεν ὧν αὐτῇ ἐνετείλατο ὁ εὐνοῦχος ὁ φ ύλαξ τῶν γυναικῶν ἦν γὰρ εσθηρ εὑρίσκουσα χάριν παρὰ πάντων τῶν βλεπόντων αὐτήν

16 És felviteték Eszter Ahasvérus királyhoz, az õ királyi házába, a tizedik hónapban, ez a Tébet hónapja, országlásának hetedik évében.

So Esther was taken in to King Ahasuerus in his house in the tenth month, which is the month Tebeth, in the seventh year of his rule.

καὶ εἰσῆλθεν εσθηρ πρὸς ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα τῷ δωδεκάτῳ μηνί ὅς ἐστιν αδαρ τῷ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ

17 És a király Esztert minden asszonynál inkább szereté, és minden leánynál nagyobb kedvet és kegyelmet nyert õ elõtte, és tette a királyi koronát az õ fejére, és királynévá tette Vásti helyett.

And Esther was more pleasing to the king than all the women, and to his eyes she was fairer and more full of grace than all the other virgins: so he put his crown on her head and made her queen in place of Vashti.

καὶ ἠράσθη ὁ βασιλεὺς εσθηρ καὶ εὗρεν χάριν παρὰ πάσας τὰς παρθένους καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὸ διάδημα τὸ γυναικεῖον

18 És nagy lakomát adott a király minden õ fejedelmének és szolgáinak, az Eszter lakomáját, és a tartományoknak nyugalmat adott, és ajándékokat osztogata király módjára.
Then the king gave a great feast for all his captains and his servants, even Esther's feast; and he gave orders through all the divisions of his kingdom for a day of rest from work, and gave wealth from his store.
καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον πᾶσι τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ ταῖς δυνάμεσιν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ καὶ ὕψωσεν τοὺς γάμους εσθηρ καὶ ἄφεσιν ἐποίησεν τοῖς ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ

19 És mikor összegyûjték a szûzeket másodszor, Márdokeus üle a király kapujában.
And when the virgins came together in the second house of the women, Mordecai took his seat in the doorway of the king's house.
ὁ δὲ μαρδοχαῖος ἐθεράπευεν ἐν τῇ αὐλῇ

20 És Eszter nem mondá meg sem származását, sem nemzetségét, miképen megparancsolá néki Márdokeus; mert Márdokeus szavát Eszter úgy fogadá, mint mikor gyámja volt.
Esther had still said nothing of her family or her people, as Mordecai had given her orders; for Esther did what Mordecai said, as when she was living with him.
ἡ δὲ εσθηρ οὐχ ὑπέδειξεν τὴν πατρίδα αὐτῆς οὕτως γὰρ ἐνετείλατο αὐτῇ μαρδοχαῖος φοβεῖσθαι τὸν θεὸν καὶ ποιεῖν τὰ προστάγματα αὐτοῦ καθὼς ἦν μετ' αὐτοῦ καὶ εσθηρ οὐ μ ετήλλαξεν τὴν ἀγωγὴν αὐτῆς

21 Azokban a napokban pedig, mikor Márdokeus üle a király kapujában, megharagudott Bigtán és Téres, a király két udvarmestere, a kapu õrei, és azon voltak, hogy rávetik kezeiket Ahasvérus királyra.
In those days, while Mordecai was seated at the king's doorway, two of the king's servants, Bigthan and Teresh, keepers of the door, being angry, were looking for a chance to make an attack on King Ahasuerus.
καὶ ἐλυπήθησαν οἱ δύο εὐνοῦχοι τοῦ βασιλέως οἱ ἀρχισωματοφύλακες ὅτι προήχθη μαρδοχαῖος καὶ ἐζήτουν ἀποκτεῖναι ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα

22 Tudtára esett e dolog Márdokeusnak, és megmondá Eszter királynénak, és Eszter elmondá a királynak Márdokeus nevében.
And Mordecai, having knowledge of their purpose, sent word of it to Esther the queen; and Esther gave the news to the king in Mordecai's name.
καὶ ἐδηλώθη μαρδοχαίῳ ὁ λόγος καὶ ἐσήμανεν εσθηρ καὶ αὐτὴ ἐνεφάνισεν τῷ βασιλεῖ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς

23 És megvizsgálták a dolgot és úgy találták, és mind a kettõt fára akasztották. És megírattaték a krónikák könyvébe a király elõtt.
And when the thing had been looked into, it was seen to be true, and the two of them were put to death by hanging on a tree: and it was put down in the records before the king.
ὁ δὲ βασιλεὺς ἤτασεν τοὺς δύο εὐνούχους καὶ ἐκρέμασεν αὐτούς καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς καταχωρίσαι εἰς μνημόσυνον ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ ὑπὲρ τῆς εὐνοίας μαρδοχαί ου ἐν ἐγκωμίῳ

1 Ezek után nagy méltóságra emelé Ahasvérus király Hámánt, a Hammedáta fiát, az Agágibelit, és felmagasztalá õt, és feljebb helyezteté székét minden fejedelménél, a kik vele valának.
After these things, by the order of the king, Haman, the son of Hammedatha the Agagite, was lifted up and given a position of honour and a higher place than all the other captains who were with him.
μετὰ δὲ ταῦτα ἐδόξασεν ὁ βασιλεὺς ἀρταξέρξης αμαν αμαδαθου βουγαῖον καὶ ὕψωσεν αὐτόν καὶ ἐπρωτοβάθρει πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ

2 És a király minden szolgái, a kik a király kapujában valának, térdet hajtottak és leborultak Hámán elõtt; mert úgy parancsolta meg nékik a király; de Márdokeus nem hajtott térdet és nem borult le.
And all the king's servants who were in the king's house went down to the earth before Haman and gave him honour: for so the king had given orders. But Mordecai did not go down before him or give him honour.
καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ αὐλῇ προσεκύνουν αὐτῷ οὕτως γὰρ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι ὁ δὲ μαρδοχαῖος οὐ προσεκύνει αὐτῷ

3 Mondának azért a király szolgái, a kik a király kapujában valának, Márdokeusnak: Miért szeged meg a király parancsát?
Then the king's servants who were in the king's house said to Mordecai, Why do you go against the king's order?
καὶ ἐλάλησαν οἱ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως τῷ μαρδοχαίῳ μαρδοχαῖε τί παρακούεις τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα

4 Lõn pedig, mikor így szólnának néki minden nap és nem hallgata rájok, feljelenték Hámánnak, hogy lássák, megállnak-é Márdokeus dolgai, mert azt jelenté nékik, hogy õ zsidó.

Now when they had said this to him day after day and he gave no attention, they let Haman have news of it, to see if Mordecai's behaviour would be overlooked: for he had said to them that he was a Jew.

καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐλάλουν αὐτῷ καὶ οὐχ ὑπήκουεν αὐτῶν καὶ ὑπέδειξαν τῷ αμαν μαρδοχαῖον τοῖς τοῦ βασιλέως λόγοις ἀντιτασσόμενον καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς ὁ μαρδοχαῖος ὅ τι ιουδαῖός ἐστιν

5 És látván Hámán, hogy Márdokeus térdet nem hajt és nem borul le elõtte, megtelék Hámán haraggal.

And when Haman saw that Mordecai did not go down before him and give him honour, Haman was full of wrath.

καὶ ἐπιγνοὺς αμαν ὅτι οὐ προσκυνεῖ αὐτῷ μαρδοχαῖος ἐθυμώθη σφόδρα

6 De kevés volt elõtte, hogy csakis Márdokeusra magára vesse rá kezét, (mert megmondták néki Márdokeus nemzetségét) azért igyekezett Hámán elveszteni minden zsidót, a ki Ahasvérus egész országában vala, a Márdokeus nemzetét.

But it was not enough for him to make an attack on Mordecai only; for they had made clear to him who Mordecai's people were; so Haman made it his purpose to put an end to all the Jews, even Mordecai's people, through all the kingdom of Ahasuerus.

καὶ ἐβουλεύσατο ἀφανίσαι πάντας τοὺς ὑπὸ τὴν ἀρταξέρξου βασιλείαν ιουδαίους

7 Az elsõ hónapban, ez Nisán hónapja, Ahasvérus királyságának tizenkettedik évében, Púrt, azaz sorsot vetének Hámán elõtt napról-napra és hónapról-hónapra a tizenkettedikig, s ez Adár hónapja.

In the first month, the month Nisan, in the twelfth year of King Ahasuerus, from day to day and from month to month they went on looking for a sign given by Pur (that is chance) before Haman, till the sign came out for the thirteenth day of the twelfth month, the month Adar.

καὶ ἐποίησεν ψήφισμα ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῆς βασιλείας ἀρταξέρξου καὶ ἔβαλεν κλήρους ἡμέραν ἐξ ἡμέρας καὶ μῆνα ἐκ μηνὸς ὥστε ἀπολέσαι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὸ γένος μαρδοχαίου καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην τοῦ μηνός ὅς ἐστιν αδαρ

8 És monda Hámán Ahasvérus királynak: Van egy nép, elszórva és elkülönítve a népek között, országod minden tartományában, és az õ törvényei különböznek minden nemzetségtõl, és a király törvényeit nem teljesíti; a királynak bizony nem illik úgy hagyni õket.

And Haman said to King Ahasuerus, There is a certain nation living here and there in small groups among the people in all the divisions of your kingdom; their laws are different from those of any other nation, and they do not keep the king's laws: for this reason it is not right for the king to let them be.

καὶ ἐλάλησεν πρὸς τὸν βασιλέα ἀρταξέρξην λέγων ὑπάρχει ἔθνος διεσπαρμένον ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ σου οἱ δὲ νόμοι αὐτῶν ἔξαλλοι παρὰ πάντα τὰ ἔθνη τῶν δὲ νόμων τοῦ βασιλέως παρακούουσιν καὶ οὐ συμφέρει τῷ βασιλεῖ ἐᾶσαι αὐτούς

9 Ha a királynak tetszik, írja meg, hogy õk elvesztessenek, és én tízezer tálentom ezüstöt mérek a hivatalnokok kezeibe, hogy a király kincstárába vigyék.

If it is the king's pleasure, let a statement ordering their destruction be put in writing: and I will give to those responsible for the king's business, ten thousand talents of silver for the king's store-house.

εἰ δοκεῖ τῷ βασιλεῖ δογματισάτω ἀπολέσαι αὐτούς κἀγὼ διαγράψω εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασιλέως ἀργυρίου τάλαντα μύρια

10 Akkor lehúzá a király az õ gyûrûjét a maga kezérõl, és adá azt az Agágibeli Hámánnak, Hammedáta fiának, a zsidók ellenségének.

And the king took his ring from his hand and gave it to Haman, the son of Hammedatha the Agagite, the hater of the Jews.

καὶ περιελόμενος ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον ἔδωκεν εἰς χεῖρα τῷ αμαν σφραγίσαι κατὰ τῶν γεγραμμένων κατὰ τῶν ιουδαίων

11 És monda a király Hámánnak: Az ezüst tied legyen s a nép is, hogy azt cselekedjed vele, a mi néked tetszik.

And the king said to Haman, The money is yours, and the people, to do with them whatever seems right to you.

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ αμαν τὸ μὲν ἀργύριον ἔχε τῷ δὲ ἔθνει χρῶ ὡς βούλει

12 Elõhivatának azért a király irnokai az elsõ hónap tizenharmadik napján, és megiraték minden úgy, a miként Hámán parancsolá, a király fejedelmeinek és a kormányzóknak, a kik az egyes tartományokban valának, és minden egyes nép fejeinek; minden tartománynak annak írása szerint, és minden egyes népnek az õ nyelve szerint, Ahasvérus király nevében iratott és megpecsételtetett a király gyûrûjével.

Then on the thirteenth day of the first month, the king's scribes were sent for, and they put in writing Haman's orders to all the king's captains and the rulers of every division of his kingdom and the chiefs of every people: for every division of the kingdom in the writing commonly used there, and to every people in the language which was theirs; it was signed in the name of King Ahasuerus and stamped with the king's ring.

καὶ ἐκλήθησαν οἱ γραμματεῖς τοῦ βασιλέως μηνὶ πρώτῳ τῇ τρισκαιδεκάτῃ καὶ ἔγραψαν ὡς ἐπέταξεν αμαν τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς ἄρχουσιν κατὰ πᾶσαν χώραν ἀπὸ ἰνδικῆς ἕ ως τῆς αἰθιοπίας ταῖς ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ χώραις τοῖς τε ἄρχουσι τῶν ἐθνῶν κατὰ τὴν αὐτῶν λέξιν δι' ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως

13 És elküldettek a levelek futárok által a király minden tartományába, hogy kipusztítsák, megöljék és megsemmisítsék mind a zsidókat, ifjútól a vénig, gyermekeket és asszonyokat egy napon, tizenharmadik napján a tizenkettedik hónapnak, (ez Adár hónapja) és hogy javaikat elragadják.

And letters were sent by the runners into every division of the kingdom ordering the death and destruction of all Jews, young and old, little children and women, on the same day, even the thirteenth day of the twelfth month, the month Adar, and the taking of all their goods by force.

καὶ ἀπεστάλη διὰ βιβλιαφόρων εἰς τὴν ἀρταξέρξου βασιλείαν ἀφανίσαι τὸ γένος τῶν ιουδαίων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μηνὸς δωδεκάτου ὅς ἐστιν αδαρ καὶ διαρπάσαι τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶ ν

14 Az írásnak mássa, hogy tétessék törvény minden egyes tartományban, meghirdettetett minden népnek, hogy legyenek készen azon a napon.

A copy of the writing, to be made public in every part of the kingdom, was sent out to all the peoples, so that they might be ready when that day came.

τὰ δὲ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν ἐξετίθετο κατὰ χώραν καὶ προσετάγη πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἑτοίμους εἶναι εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην

15 A futárok kimenének gyorsan a király parancsával. És a törvény Susán várában is kiadatott; a király pedig és Hámán leültek, hogy igyanak; de Susán városa felháborodott.

The runners went out quickly by the king's order, and a public statement was made in Shushan: and the king and Haman took wine together: but the town of Shushan was troubled.

ἐσπεύδετο δὲ τὸ πρᾶγμα καὶ εἰς σουσαν ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ αμαν ἐκωθωνίζοντο ἐταράσσετο δὲ ἡ πόλις

1 Márdokeus pedig megtudta mindazt, a mi történt; és Márdokeus megszaggatá ruháit, zsákba és hamuba öltözék, és a város közepére méne [és]kiálta nagy és keserves kiáltással.

Now when Mordecai saw what was done, pulling off his robe, he put on haircloth, with dust on his head, and went out into the middle of the town, crying out with a loud and bitter cry.

ὁ δὲ μαρδοχαῖος ἐπιγνοὺς τὸ συντελούμενον διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐνεδύσατο σάκκον καὶ κατεπάσατο σποδὸν καὶ ἐκπηδήσας διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως ἐβόα φωνῇ μεγάλῃ αἴρεται ἔθνος μηδὲν ἠδικηκός

2 És eljött a királynak kapuja elé; mert nem volt szabad bemenni a király kapuján zsákruhában.

And he came even before the king's doorway; for no one might come inside the king's door clothed in haircloth.

καὶ ἦλθεν ἕως τῆς πύλης τοῦ βασιλέως καὶ ἔστη οὐ γὰρ ἦν ἐξὸν αὐτῷ εἰσελθεῖν εἰς τὴν αὐλὴν σάκκον ἔχοντι καὶ σποδόν

3 És minden egyes tartományban, azon helyen, a hová a király parancsa és törvénye eljutott, nagy gyásza volt a zsidóknak, bõjt és siralom és jajgatás; zsák és hamu vala terítve sokak alá.

And in every part of the kingdom, wherever the king's word and his order came, there was great sorrow among the Jews, and weeping and crying and going without food; and numbers of them were stretched on the earth covered with dust and haircloth.

καὶ ἐν πάσῃ χώρᾳ οὗ ἐξετίθετο τὰ γράμματα κραυγὴ καὶ κοπετὸς καὶ πένθος μέγα τοῖς ιουδαίοις σάκκον καὶ σποδὸν ἔστρωσαν ἑαυτοῖς

4 Eljöttek azért Eszternek leányai és udvarmesterei és megmondák néki, és megszomorodék a királyasszony nagyon, és külde ruhákat, hogy felöltöztetnék Márdokeust, és hogy vesse le a zsákot magáról; de nem fogadá el.

And Esther's women and her servants came and gave her word of it. Then great was the grief of the queen: and she sent robes for Mordecai, so that his clothing of haircloth might be taken off; but he would not have them.

καὶ εἰσῆλθον αἱ ἄβραι καὶ οἱ εὐνοῦχοι τῆς βασιλίσσης καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῇ καὶ ἐταράχθη ἀκούσασα τὸ γεγονὸς καὶ ἀπέστειλεν στολίσαι τὸν μαρδοχαῖον καὶ ἀφελέσθαι αὐτοῦ τ ὸν σάκκον ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη

5 Akkor elõhivatá Eszter Hatákot, a király udvarmesterei közül a ki az õ szolgálatára volt rendelve, és kiküldé õt Márdokeushoz, hogy megtudja, mi az és miért van az?
Then Esther sent for Hathach, one of the king's unsexed servants whom he had given her for waiting on her, and she gave him orders to go to Mordecai and see what this was and why it was.
ἡ δὲ εσθηρ προσεκαλέσατο αχραθαῖον τὸν εὐνοῦχον αὐτῆς ὃς παρειστήκει αὐτῇ καὶ ἀπέστειλεν μαθεῖν αὐτῇ παρὰ τοῦ μαρδοχαίου τὸ ἀκριβές

7 És elmondá néki Márdokeus mindazt, a mi érte õt, és az ezüst összegét, a melyet Hámán mondott, hogy juttat a király kincséhez a zsidókért, hogy elvesztessenek.
And Mordecai gave him an account of what had taken place, and of the amount of money which Haman had said he would put into the king's store for the destruction of the Jews.
ὁ δὲ μαρδοχαῖος ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸ γεγονὸς καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἣν ἐπηγγείλατο αμαν τῷ βασιλεῖ εἰς τὴν γάζαν ταλάντων μυρίων ἵνα ἀπολέσῃ τοὺς ιουδαίους

8 És az írott rendeletnek mássát is, a melyet Susánban adtak ki eltöröltetésökre, átadá néki, hogy mutassa meg Eszternek, és jelentse és hagyja meg néki, hogy menjen a királyhoz, könyörögni néki és esedezni elõtte az õ nemzetségéért.
And he gave him the copy of the order which had been given out in Shushan for their destruction, ordering him to let Esther see it, and to make it clear to her; and to say to her that she was to go in to the king, requesting his mercy, and making prayer for her people.
καὶ τὸ ἀντίγραφον τὸ ἐν σούσοις ἐκτεθὲν ὑπὲρ τοῦ ἀπολέσθαι αὐτοὺς ἔδωκεν αὐτῷ δεῖξαι τῇ εσθηρ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐντείλασθαι αὐτῇ εἰσελθούσῃ παραιτήσασθαι τὸν βασιλέα κ αὶ ἀξιῶσαι αὐτὸν περὶ τοῦ λαοῦ μνησθεῖσα ἡμερῶν ταπεινώσεώς σου ὡς ἐτράφης ἐν χειρί μου διότι αμαν ὁ δευτερεύων τῷ βασιλεῖ ἐλάλησεν καθ' ἡμῶν εἰς θάνατον ἐπικάλεσαι τὸν κύριον καὶ λάλησον τῷ βασιλεῖ περὶ ἡμῶν καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ θανάτου

9 Elméne azért Haták, és elmondá Eszternek Márdokeus szavait.
And Hathach came back and gave Esther an account of what Mordecai had said.
εἰσελθὼν δὲ ὁ αχραθαῖος ἐλάλησεν αὐτῇ πάντας τοὺς λόγους τούτους

10 És monda Eszter Hatáknak, és meghagyá néki, hogy [tudassa]Márdokeussal:
Then Esther sent Hathach to say to Mordecai:
εἶπεν δὲ εσθηρ πρὸς αχραθαῖον πορεύθητι πρὸς μαρδοχαῖον καὶ εἰπὸν ὅτι

11 A király minden szolgája és a király tartományainak népe tudja, hogy minden férfinak és asszonynak, a ki bemegy a királyhoz a belsõ udvarba hivatlanul, egy a törvénye, hogy megölettessék, kivévén, a kire a király aranypálczáját kinyujtja, az él; én pedig nem hívattam, hogy a királyhoz bemenjek, már harmincz napja.
It is common knowledge among all the king's servants and the people of every part of the kingdom, that if anyone, man or woman, comes to the king in his inner room without being sent for, there is only one law for him, that he is to be put to death; only those to whom the king's rod of gold is stretched out may keep their lives: but I have not been sent for to come before the king these thirty days.
τὰ ἔθνη πάντα τῆς βασιλείας γινώσκει ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ἢ γυνή ὃς εἰσελεύσεται πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν ἄκλητος οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία πλὴν ᾧ ἐκτείν ει ὁ βασιλεὺς τὴν χρυσῆν ῥάβδον οὗτος σωθήσεται κἀγὼ οὐ κέκλημαι εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα εἰσὶν αὗται ἡμέραι τριάκοντα

12 És megmondák Márdokeusnak Eszter szavait.
And they said these words to Mordecai.
καὶ ἀπήγγειλεν αχραθαῖος μαρδοχαίῳ πάντας τοὺς λόγους εσθηρ

13 És monda Márdokeus visszaüzenve Eszternek: Ne gondold magadban, hogy te a király házában megmenekülhetsz a többi zsidó közül.
Then Mordecai sent this answer back to Esther: Do not have the idea that you in the king's house will be safe from the fate of all the Jews.
καὶ εἶπεν μαρδοχαῖος πρὸς αχραθαῖον πορεύθητι καὶ εἰπὸν αὐτῇ εσθηρ μὴ εἴπῃς σεαυτῇ ὅτι σωθήσῃ μόνη ἐν τῇ βασιλείᾳ παρὰ πάντας τοὺς ιουδαίους

14 Mert ha e mostani idõben te hallgatsz, másunnan lészen könnyebbségök és szabadulások a zsidóknak; te pedig és atyád háza elvesztek. És ki tudja, talán e mostani idõért jutottál királyságra?
If at this time you say nothing, then help and salvation will come to the Jews from some other place, but you and your father's family will come to destruction: and who is to say that you have not come to the kingdom even for such a time as this?
ὡς ὅτι ἐὰν παρακούσῃς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἄλλοθεν βοήθεια καὶ σκέπη ἔσται τοῖς ιουδαίοις σὺ δὲ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου ἀπολεῖσθε καὶ τίς οἶδεν εἰ εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἐ βασίλευσας

15 És monda Eszter visszaüzenve Márdokeusnak:
Then Esther sent them back to Mordecai with this answer:
καὶ ἐξαπέστειλεν εσθηρ τὸν ἥκοντα πρὸς αὐτὴν πρὸς μαρδοχαῖον λέγουσα

16 Menj el és gyûjts egybe minden zsidót, a ki Susánban találtatik, és bõjtöljetek érettem és ne egyetek és ne igyatok három napig se éjjel se nappal, én is és leányaim így bõjtölünk és ekképen megyek be a királyhoz, noha törvény ellenére; ha azután elveszek, hát elveszek.
Go, get together all the Jews who are present in Shushan, and go without food for me, taking no food or drink night or day for three days: and I and my women will do the same; and so I will go in to the king, which is against the law: and if death is to be my fate, then let it come.
βαδίσας ἐκκλησίασον τοὺς ιουδαίους τοὺς ἐν σούσοις καὶ νηστεύσατε ἐπ' ἐμοὶ καὶ μὴ φάγητε μηδὲ πίητε ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς νύκτα καὶ ἡμέραν κἀγὼ δὲ καὶ αἱ ἄβραι μου ἀσιτήσο μεν καὶ τότε εἰσελεύσομαι πρὸς τὸν βασιλέα παρὰ τὸν νόμον ἐὰν καὶ ἀπολέσθαι με ᾖ

17 Elméne azért Márdokeus, és úgy cselekedett mindent, a mint néki Eszter parancsolá.
So Mordecai went away and did everything as Esther had said.
καὶ βαδίσας μαρδοχαῖος ἐποίησεν ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ εσθηρ

1 Történt pedig harmadnapon, hogy Eszter felöltözött királyiasan, és megállt a király házának belsõ udvarában, a király háza ellenében, és a király üle királyiszékében, a királyi házban, a ház ajtajának átellenében.
Now on the third day, Esther put on her queen's robes, and took her place in the inner room of the king's house, facing the king's house: and the king was seated on his high seat in the king's house, facing the doorway of the house.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὡς ἐπαύσατο προσευχομένη ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς θεραπείας καὶ περιεβάλετο τὴν δόξαν αὐτῆς

2 És lõn, a mint meglátá a király Eszter királynét, hogy áll az udvarban, kegyet talála szemei elõtt, és kinyujtá a király Eszterre az arany pálczát, a mely kezében vala, akkor oda méne Eszter, és megilleté az arany pálcza végét.
And when the king saw Esther the queen waiting in the inner room, looking kindly on her he put out the rod of gold in his hand to her. So Esther came near and put her fingers on the top of the rod.
καὶ ἄρας τὴν χρυσῆν ῥάβδον ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῆς καὶ ἠσπάσατο αὐτὴν καὶ εἶπεν λάλησόν μοι

3 És monda néki a király: Mi [kell] néked Eszter királyné? És mi a kérésed? Ha az ország fele is, megadatik néked.
Then the king said, What is your desire, Queen Esther, and what is your request? I will give it to you, even to the half of my kingdom.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς τί θέλεις εσθηρ καὶ τί σού ἐστιν τὸ ἀξίωμα ἕως τοῦ ἡμίσους τῆς βασιλείας μου καὶ ἔσται σοι

4 És felele Eszter: Ha a királynak tetszik, jõjjön a király és Hámán ma a lakomára, melyet néki készítettem.
And Esther in answer said, If it seems good to the king, let the king and Haman come today to the feast which I have made ready for him.
εἶπεν δὲ εσθηρ ἡμέρα μου ἐπίσημος σήμερόν ἐστιν εἰ οὖν δοκεῖ τῷ βασιλεῖ ἐλθάτω καὶ αὐτὸς καὶ αμαν εἰς τὴν δοχήν ἣν ποιήσω σήμερον

5 És monda a király: Gyorsan elõ Hámánt, hogy teljesítse Eszter kívánságát. És elment a király és Hámán a lakomára, a melyet Eszter készített vala.
Then the king said, Let Haman come quickly, so that what Esther has said may be done. So the king and Haman came to the feast which Esther had made ready.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς κατασπεύσατε αμαν ὅπως ποιήσωμεν τὸν λόγον εσθηρ καὶ παραγίνονται ἀμφότεροι εἰς τὴν δοχήν ἣν εἶπεν εσθηρ

6 Monda pedig a király Eszternek borivás közben: Mi a te kívánságod? Megadatik néked. És mi a te kérésed? Ha az ország fele is, meglészen!
And while they were drinking wine the king said to Esther, What is your prayer? for it will be given to you and what is your request? for it will be done, even to the half of my kingdom.
ἐν δὲ τῷ πότῳ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς εσθηρ τί ἐστιν βασίλισσα εσθηρ καὶ ἔσται σοι ὅσα ἀξιοῖς

7 És felele Eszter, és monda: Az én kívánságom és kérésem ez:
Then Esther said in answer, My prayer and my request is this:
καὶ εἶπεν τὸ αἴτημά μου καὶ τὸ ἀξίωμά μου

8 Ha kegyet találtam a király szemei elõtt, és ha a királynak tetszik megadni kivánságomat és teljesíteni kérésemet: jõjjön el a király és Hámán a lakomára, a melyet készítek nékik, és holnap a király beszéde szerint cselekszem.

If I have the king's approval, and if it is the king's pleasure to give me my prayer and do my request, let the king and Haman come to the feast which I will make ready for them, and tomorrow I will do as the king has said.

εἰ εὗρον χάριν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἐλθάτω ὁ βασιλεὺς καὶ αμαν ἐπὶ τὴν αὔριον εἰς τὴν δοχήν ἣν ποιήσω αὐτοῖς καὶ αὔριον ποιήσω τὰ αὐτά

9 És kiment Hámán azon a napon vígan és jó kedvvel. De a mint meglátá Hámán Márdokeust a király kapujában, és ez fel nem kelt és nem mozdult meg elõtte, megtelék Hámán haraggal Márdokeus ellen.

Then on that day Haman went out full of joy and glad in heart; but when he saw Mordecai in the king's doorway, and he did not get to his feet or give any sign of fear before him, Haman was full of wrath against Mordecai.

καὶ ἐξῆλθεν ὁ αμαν ἀπὸ τοῦ βασιλέως ὑπερχαρὴς εὐφραινόμενος ἐν δὲ τῷ ἰδεῖν αμαν μαρδοχαῖον τὸν ιουδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ ἐθυμώθη σφόδρα

10 De megtartóztatá magát Hámán, és haza ment, és elküldvén, magához hivatá barátait és Zérest, az õ feleségét.

But controlling himself, he went to his house; and he sent for his friends and Zeresh, his wife.

καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰ ἴδια ἐκάλεσεν τοὺς φίλους καὶ ζωσαραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ

11 És elbeszélé nékik Hámán gazdagságának dicsõségét, fiainak sokaságát és mindazt, a mivel felmagasztalta õt a király, és hogy feljebb emelte õt a fejedelmeknél és a király szolgáinál;

And he gave them an account of the glories of his wealth, and the number of children he had, and the ways in which he had been honoured by the king, and how he had put him over the captains and servants of the king.

καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς τὸν πλοῦτον αὐτοῦ καὶ τὴν δόξαν ἣν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ περιέθηκεν καὶ ὡς ἐποίησεν αὐτὸν πρωτεύειν καὶ ἡγεῖσθαι τῆς βασιλείας

12 És monda Hámán: Nem is hívott Eszter királyné mást a királylyal a lakomára, a melyet készített, hanem csak engem, és még holnapra is meghivattattam hozzá a királylyal.

And Haman said further, Truly, Esther the queen let no man but myself come in to the feast which she had made ready for the king; and tomorrow again I am to be her guest with the king.

καὶ εἶπεν αμαν οὐ κέκληκεν ἡ βασίλισσα μετὰ τοῦ βασιλέως οὐδένα εἰς τὴν δοχὴν ἀλλ' ἢ ἐμέ καὶ εἰς τὴν αὔριον κέκλημαι

13 De mindez semmit sem ér nékem, valamíg látom a zsidó Márdokeust ülni a király kapujában.

But all this is nothing to me while I see Mordecai the Jew seated by the king's doorway.

καὶ ταῦτά μοι οὐκ ἀρέσκει ὅταν ἴδω μαρδοχαῖον τὸν ιουδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ

14 És monda néki Zéres, az õ felesége és minden barátja: Csináljanak ötven könyöknyi magas fát, és reggel mondd meg a királynak, hogy Márdokeust akaszszák reá, és akkor menj a királylyal a lakomára vígan. És tetszett a dolog Hámánnak, és megcsináltatta a fát.

Then his wife Zeresh and all his friends said to him, Let a pillar, fifty cubits high, be made ready for hanging him, and in the morning get the king to give orders for the hanging of Mordecai: then you will be able to go to the feast with the king with a glad heart. And Haman was pleased with the suggestion, and he had the pillar made.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ζωσαρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οἱ φίλοι κοπήτω σοι ξύλον πηχῶν πεντήκοντα ὄρθρου δὲ εἰπὸν τῷ βασιλεῖ καὶ κρεμασθήτω μαρδοχαῖος ἐπὶ τοῦ ξύλου σὺ δὲ εἴσελθε εἰς τὴν δοχὴν σὺν τῷ βασιλεῖ καὶ εὐφραίνου καὶ ἤρεσεν τὸ ῥῆμα τῷ αμαν καὶ ἡτοιμάσθη τὸ ξύλον

1 Azon éjjel kerülte az álom a királyt, és megparancsolá, hogy hozzák elõ a történetek emlékkönyvét, és ezek olvastattak a király elõtt.

That night the king was unable to get any sleep; and he sent for the books of the records; and while some one was reading them to the king,

ὁ δὲ κύριος ἀπέστησεν τὸν ὕπνον ἀπὸ τοῦ βασιλέως τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ εἶπεν τῷ διδασκάλῳ αὐτοῦ εἰσφέρειν γράμματα μνημόσυνα τῶν ἡμερῶν ἀναγινώσκειν αὐτῷ

2 És írva találák, a mint Márdokeus feljelenté Bigtánát és Térest, a király két udvarmesterét, a küszöb õrzõit, a kik azon voltak, hogy rávetik kezöket Ahasvérus királyra.

It came out that it was recorded in the book how Mordecai had given word of the designs of Bigthana and Teresh, two of the king's servants, keepers of the door, by whom an attack on the king had been designed.

εὗρεν δὲ τὰ γράμματα τὰ γραφέντα περὶ μαρδοχαίου ὡς ἀπήγγειλεν τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν δύο εὐνούχων τοῦ βασιλέως ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτοὺς καὶ ζητῆσαι ἐπιβαλεῖν τὰς χεῖρας ἀρταξέρξῃ

3 És monda a király: Micsoda tisztességet és méltóságot adtak azért Márdokeusnak? És felelének a király apródjai, az õ szolgái: Semmit sem juttattak néki [azért.]

And the king said, What honour and reward have been given to Mordecai for this? Then the servants who were waiting on the king said, Nothing has been done for him.

εἶπεν δὲ ὁ βασιλεύς τίνα δόξαν ἢ χάριν ἐποιήσαμεν τῷ μαρδοχαίῳ καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως οὐκ ἐποίησας αὐτῷ οὐδέν

4 Akkor monda a király: Ki van az udvarban? (Mert Hámán jöve a királyi ház külsõ udvarába, hogy megmondja a királynak, hogy akasztassa fel Márdokeust a fára, a melyet készittetett néki.)

Then the king said, Who is in the outer room? Now Haman had come into the outer room to get the king's authority for the hanging of Mordecai on the pillar which he had made ready for him.

ἐν δὲ τῷ πυνθάνεσθαι τὸν βασιλέα περὶ τῆς εὐνοίας μαρδοχαίου ἰδοὺ αμαν ἐν τῇ αὐλῇ εἶπεν δὲ ὁ βασιλεύς τίς ἐν τῇ αὐλῇ ὁ δὲ αμαν εἰσῆλθεν εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ κρεμάσαι τὸν μαρδοχαῖον ἐπὶ τῷ ξύλῳ ᾧ ἡτοίμασεν

5 És felelének néki a király apródjai: Ímé Hámán áll az udvarban. És mondja a király: Jõjjön be!

And the king's servants said to him, See, Haman is waiting in the outer room. And the king said, Let him come in.

καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως ἰδοὺ αμαν ἕστηκεν ἐν τῇ αὐλῇ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς καλέσατε αὐτόν

6 És beméne Hámán, és monda néki a király: Mit kell cselekedni azzal a férfiúval, a kinek a király tisztességet kiván? (Hámán pedig gondolá az õ szívében: Kinek akarna a király nagyobb tisztességet tenni, mint én nékem?)

So Haman came in. And the king said to him, What is to be done to the man whom the king has delight in honouring? Then the thought came into Haman's mind, Whom, more than myself, would the king have pleasure in honouring?

εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ αμαν τί ποιήσω τῷ ἀνθρώπῳ ὃν ἐγὼ θέλω δοξάσαι εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ αμαν τίνα θέλει ὁ βασιλεὺς δοξάσαι εἰ μὴ ἐμέ

7 És monda Hámán a királynak: A férfiúnak, a kinek a király tisztességet kiván,

And Haman, answering the king, said, For the man whom the king has delight in honouring,

εἶπεν δὲ πρὸς τὸν βασιλέα ἄνθρωπον ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι

8 Hozzanak királyi ruhát, a melyben a király jár, és lovat, a melyen a király szokott ülni és a melynek fejére királyi koronát szoktak tenni.

Let them take the robes which the king generally puts on, and the horse on which the king goes, and the crown which is on his head:

ἐνεγκάτωσαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως στολὴν βυσσίνην ἣν ὁ βασιλεὺς περιβάλλεται καὶ ἵππον ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπιβαίνει

9 És adják azt a ruhát és lovat a király egyik legelsõ fejedelmének a kezébe, és öltöztessék fel azt a férfiút, a kinek a király tisztességet kiván, és hordozzák õt a lovon a város utcáin, és kiáltsák elõtte: Így cselekesznek a férfiúval, a kinek a király tisztességet kiván.

And let the robes and the horse be given to one of the king's most noble captains, so that they may put them on the man whom the king has delight in honouring, and let him go on horseback through the streets of the town, with men crying out before him, So let it be done to the man whom the king has delight in honouring.

καὶ δότω ἑνὶ τῶν φίλων τοῦ βασιλέως τῶν ἐνδόξων καὶ στολισάτω τὸν ἄνθρωπον ὃν ὁ βασιλεὺς ἀγαπᾷ καὶ ἀναβιβασάτω αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον καὶ κηρυσσέτω διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως λέγων οὕτως ἔσται παντὶ ἀνθρώπῳ ὃν ὁ βασιλεὺς δοξάζει

10 Akkor monda a király Hámánnak: Siess, hozd elõ azt a ruhát és azt a lovat, a mint mondád, és cselekedjél úgy a zsidó Márdokeussal, a ki a király kapujában ül, és semmit el ne hagyj mindabból, a mit szóltál.

Then the king said to Haman, Go quickly, and take the robes and the horse, as you have said, and do even so to Mordecai the Jew, who is seated at the king's doorway: see that you do everything as you have said.

εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ αμαν καθὼς ἐλάλησας οὕτως ποίησον τῷ μαρδοχαίῳ τῷ ιουδαίῳ τῷ θεραπεύοντι ἐν τῇ αὐλῇ καὶ μὴ παραπεσάτω σου λόγος ὧν ἐλάλησας

11 Elõhozá azért Hámán a ruhát és a lovat, és felöltözteté Márdokeust, és lovon hordozá õt a város utcáján, és kiáltá elõtte: Így cselekesznek a férfiúval, a kinek a király tisztességet kiván.

Then Haman took the robes and the horse, and dressing Mordecai in the robes, he made him go on horseback through the streets of the town, crying out before him, So let it be done to the man whom the king has delight in honouring.

ἔλαβεν δὲ αμαν τὴν στολὴν καὶ τὸν ἵππον καὶ ἐστόλισεν τὸν μαρδοχαῖον καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον καὶ διῆλθεν διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως καὶ ἐκήρυσσεν λέγων οὕτως ἔσται παντὶ ἀνθρώπῳ ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι

12 És Márdokeus megtére a király kapujához. Hámán pedig siete házába, búsulva és fejét betakarva.

And Mordecai came back to the king's doorway. But Haman went quickly back to his house, sad and with his head covered.

ἐπέστρεψεν δὲ ὁ μαρδοχαῖος εἰς τὴν αὐλήν αμαν δὲ ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια λυπούμενος κατὰ κεφαλῆς

13 És elbeszélé Hámán Zéresnek, az õ feleségének és minden barátjának mindazt, a mi vele történt. És mondának néki az õ bölcsei és Zéres, az õ felesége: Ha Márdokeus, a ki elõtt kezdtél hanyatlani, a zsidók magvából való: nem bírsz vele, hanem bizony elesel elõtte.

And Haman gave his wife Zeresh and all his friends an account of what had taken place. Then his wise men and his wife Zeresh said to him, If Mordecai, who is starting to get the better of you, is of the seed of the Jews, you will not be able to do anything against him, but you will certainly go down before him.

καὶ διηγήσατο αμαν τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ ζωσαρα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς φίλοις καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν οἱ φίλοι καὶ ἡ γυνή εἰ ἐκ γένους ιουδαίων μαρδοχαῖος ἦρξαι ταπεινοῦσθαι ἐνώπιον αὐτοῦ πεσὼν πεσῇ οὐ μὴ δύνῃ αὐτὸν ἀμύνασθαι ὅτι θεὸς ζῶν μετ' αὐτοῦ

14 És a míg így beszélének vele, eljövének a király udvarmesterei, és siettek Hámánt a lakomára vinni, a melyet készített vala Eszter.

While they were still talking, the king's servants came to take Haman to the feast which Esther had made ready.

ἔτι αὐτῶν λαλούντων παραγίνονται οἱ εὐνοῦχοι ἐπισπεύδοντες τὸν αμαν ἐπὶ τὸν πότον ὃν ἡτοίμασεν εσθηρ

1 És elméne a király és Hámán a lakomára, Eszter királynéhoz.

So the king and Haman came to take wine with Esther the queen.

εἰσῆλθεν δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ αμαν συμπιεῖν τῇ βασιλίσσῃ

2 És monda a király Eszternek másodnapon is, borivás közben: Mi a te kívánságod Eszter királyné? Megadatik. És micsoda a te kérésed? Ha az országnak fele is, meglészen.

And the king said to Esther again on the second day, while they were drinking, What is your prayer, Queen Esther? for it will be given to you; and what is your request? for it will be done, even to the half of my kingdom.

εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς εσθηρ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ἐν τῷ πότῳ τί ἐστιν εσθηρ βασίλισσα καὶ τί τὸ αἴτημά σου καὶ τί τὸ ἀξίωμά σου καὶ ἔστω σοι ἕως τοῦ ἡμίσους τῆς βασιλείας μου

3 És felele Eszter királyné, és monda: Ha kegyet találtam szemeid elõtt, oh király! és ha a királynak tetszik, add meg nékem életemet kívánságomra, és nemzetségemet kérésemre.

Then Esther the queen, answering, said, If I have your approval, O king, and if it is the king's pleasure, let my life be given to me in answer to my prayer, and my people at my request:

καὶ ἀποκριθεῖσα εἶπεν εἰ εὗρον χάριν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως δοθήτω ἡ ψυχή μου τῷ αἰτήματί μου καὶ ὁ λαός μου τῷ ἀξιώματί μου

4 Mert eladattunk, én és az én nemzetségem, hogy kipusztítsanak, megöljenek és megsemmisítsenek minket; ha csak szolgákul, vagy szolgálókul adattunk volna el, akkor hallgatnék, jóllehet az ellenség nem adna kárpótlást a király veszteségéért.

For we are given up, I and my people, to destruction and death and to be cut off. If we had been taken as men-servants and women-servants for a price, I would have said nothing, for our trouble is little in comparison with the king's loss.

ἐπράθημεν γὰρ ἐγώ τε καὶ ὁ λαός μου εἰς ἀπώλειαν καὶ διαρπαγὴν καὶ δουλείαν ἡμεῖς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας καὶ παρήκουσα οὐ γὰρ ἄξιος ὁ διάβολος τῆς αὐλῆς τοῦ βασιλέως

5 És szóla Ahasvérus király, és monda Eszternek, a királynénak: Ki az és hol van az, a kit az õ szíve erre vitt, hogy azt cselekedné?

Then King Ahasuerus said to Esther the queen, Who is he and where is he who has had this evil thought in his heart?

εἶπεν δὲ ὁ βασιλεύς τίς οὗτος ὅστις ἐτόλμησεν ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο

6 És monda Eszter: Az ellenség és gyûlölõ, ez a gonosz Hámán! Akkor Hámán megrettene a király és királyné elõtt.

And Esther said, Our hater and attacker is this evil Haman. Then Haman was full of fear before the king and the queen.

εἶπεν δὲ εσθηρ ἄνθρωπος ἐχθρὸς αμαν ὁ πονηρὸς οὗτος αμαν δὲ ἐταράχθη ἀπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης

7 A király pedig felkele haragjában a borivástól [és méne] a palotakertbe; Hámán pedig ott maradt, hogy életéért könyörögjön Eszter királynénál; mert látta, hogy a király részérõl elvégeztetett az õ veszte.

And the king in his wrath got up from the feast and went into the garden: and Haman got to his feet to make a prayer for his life to Esther the queen: for he saw that the king's purpose was evil against him.

ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξανέστη ἐκ τοῦ συμποσίου εἰς τὸν κῆπον ὁ δὲ αμαν παρῃτεῖτο τὴν βασίλισσαν ἑώρα γὰρ ἑαυτὸν ἐν κακοῖς ὄντα

8 És mikor a király visszatért a palota kertjébõl a borivás házába, Hámán a kerevetre esék, a melyen Eszter vala. Akkor monda a király: Erõszakot is akar elkövetni a királynén én nálam a házban?! A mint e szó kijött a király szájából, Hámán arczát befedék.

Then the king came back from the garden into the room where they had been drinking; and Haman was stretched out on the seat where Esther was. Then the king said, Is he taking the queen by force before my eyes in my house? And while the words were on the king's lips, they put a cloth over Haman's face.

ἐπέστρεψεν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ κήπου αμαν δὲ ἐπιπεπτώκει ἐπὶ τὴν κλίνην ἀξιῶν τὴν βασίλισσαν εἶπεν δὲ ὁ βασιλεύς ὥστε καὶ τὴν γυναῖκα βιάζῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου αμαν δὲ ἀκούσας διετράπη τῷ προσώπῳ

9 És monda Harbona, az udvarmesterek egyike a király elõtt: Ímé a fa is, a melyet készített Hámán Márdokeusnak, a ki a király javára szólott vala, ott áll Hámán házában, ötven könyöknyi magas. És monda a király: Akasszátok õt magát reá!

Then Harbonah, one of the unsexed servants waiting before the king, said, See, the pillar fifty cubits high, which Haman made for Mordecai, who said a good word for the king, is still in its place in Haman's house. Then the king said, Put him to death by hanging him on it.

εἶπεν δὲ βουγαθαν εἷς τῶν εὐνούχων πρὸς τὸν βασιλέα ἰδοὺ καὶ ξύλον ἡτοίμασεν αμαν μαρδοχαίῳ τῷ λαλήσαντι περὶ τοῦ βασιλέως καὶ ὥρθωται ἐν τοῖς αμαν ξύλον πηχῶν πεντήκοντα εἶπεν δὲ ὁ βασιλεύς σταυρωθήτω ἐπ' αὐτοῦ

10 Felakasztták azért Hámánt a fára, a melyet készített Márdokeusnak, és megszünék a király haragja.

So Haman was put to death by hanging him on the pillar he had made for Mordecai. Then the king's wrath became less.

καὶ ἐκρεμάσθη αμαν ἐπὶ τοῦ ξύλου ὃ ἡτοίμασεν μαρδοχαίῳ καὶ τότε ὁ βασιλεὺς ἐκόπασεν τοῦ θυμοῦ

1 Azon a napon adá Ahasvérus király Eszter királynénak Hámánnak, a zsidók ellenségének házát, és Márdokeus beméne a király elébe, mert elmondotta Eszter, micsodája õ néki.

That day the king gave all the family of Haman, the hater of the Jews, to Esther the queen. And Mordecai came before the king, for Esther had made clear what he was to her.

καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ὁ βασιλεὺς ἀρταξέρξης ἐδωρήσατο εσθηρ ὅσα ὑπῆρχεν αμαν τῷ διαβόλῳ καὶ μαρδοχαῖος προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως ὑπέδειξεν γὰρ εσθηρ ὅτι ἐνοικείωται αὐτῇ

2 Lehúzá azért a király az õ gyûrûjét, a melyet Hámántól elvett, és adá azt Márdokeusnak. Eszter pedig Márdokeust tette Hámán házának fejévé.

And the king took off his ring, which he had taken from Haman, and gave it to Mordecai. And Esther put Mordecai over the family of Haman.

ἔλαβεν δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον ὃν ἀφείλατο αμαν καὶ ἔδωκεν αὐτὸν μαρδοχαίῳ καὶ κατέστησεν εσθηρ μαρδοχαῖον ἐπὶ πάντων τῶν αμαν

3 És tovább szóla Eszter a király elõtt, és leborult annak lábaihoz és sírt és könyörgött, hogy semmisítse meg az agági Hámán gonoszságát és tervét, a melyet kigondolt a zsidók ellen.

Then Esther again came before the king, falling down at his feet, and made request to him with weeping, that he would put a stop to the evil purposes of Haman the Agagite and the designs which he had made against the Jews.

καὶ προσθεῖσα ἐλάλησεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἠξίου ἀφελεῖν τὴν αμαν κακίαν καὶ ὅσα ἐποίησεν τοῖς ιουδαίοις

4 És a király kinyujtá Eszterre az arany pálczát, és Eszter felkelt és megálla a király elõtt,

Then the king put out the rod of gold to Esther, and she got up before the king.

ἐξέτεινεν δὲ ὁ βασιλεὺς εσθηρ τὴν ῥάβδον τὴν χρυσῆν ἐξηγέρθη δὲ εσθηρ παρεστηκέναι τῷ βασιλεῖ

5 És monda: Ha a királynak tetszik, és ha kegyet találtam õ elõtte, és ha helyes a dolog a király elõtt, és én kedves vagyok szemei elõtt: írassék meg, hogy vonassanak vissza az agági Hámánnak, Hammedáta fiának tervérõl szóló levelek, a melyeket írt, hogy elveszessék a zsidókat, a kik a király minden tartományában vannak.

And she said, If it is the king's pleasure and if I have his approval and this thing seems right to the king and I am pleasing to him, then let letters be sent giving orders against those which Haman, the son of Hammedatha the Agagite, sent out for the destruction of the Jews in all divisions of the kingdom:

καὶ εἶπεν εσθηρ εἰ δοκεῖ σοι καὶ εὗρον χάριν πεμφθήτω ἀποστραφῆναι τὰ γράμματα τὰ ἀπεσταλμένα ὑπὸ αμαν τὰ γραφέντα ἀπολέσθαι τοὺς ιουδαίους οἳ εἰσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου

6 Mert hogyan tudnám nézni azt a nyomorúságot, mely érné az én nemzetségemet, és hogyan tudnám nézni az én atyámfiainak veszedelmét?

For how is it possible for me to see the evil which is to overtake my nation? how may I see the destruction of my people?

πῶς γὰρ δυνήσομαι ἰδεῖν τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου καὶ πῶς δυνήσομαι σωθῆναι ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῆς πατρίδος μου

7 Monda pedig Ahasvérus király Eszter királynénak és a zsidó Márdokeusnak: Ímé Hámán házát Eszternek adtam, és õt felakasztották a fára azért, mert a zsidókra bocsátotta kezét.

Then King Ahasuerus said to Esther the queen and to Mordecai the Jew, See now, I have given Esther the family of Haman, and he has come to his death by hanging, because he made an attack on the Jews.

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς εσθηρ εἰ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αμαν ἔδωκα καὶ ἐχαρισάμην σοι καὶ αὐτὸν ἐκρέμασα ἐπὶ ξύλου ὅτι τὰς χεῖρας ἐπήνεγκε τοῖς ιουδαίοις τί ἔτι ἐπιζητεῖς

8 Ti pedig írjatok a zsidóknak, a mint tetszik néktek a király nevében és pecsételjétek meg a király gyûrûjével; mert az írás, a mely a király nevében van írva és a királynak gyûrûjével van megpecsételve, vissza nem vonható.

So now send a letter about the Jews, writing whatever seems good to you, in the king's name, and stamping it with the king's ring: for a writing signed in the king's name and stamped with the king's ring may not be changed.

γράψατε καὶ ὑμεῖς ἐκ τοῦ ὀνόματός μου ὡς δοκεῖ ὑμῖν καὶ σφραγίσατε τῷ δακτυλίῳ μου ὅσα γὰρ γράφεται τοῦ βασιλέως ἐπιτάξαντος καὶ σφραγισθῇ τῷ δακτυλίῳ μου οὐκ ἔστ ιν αὐτοῖς ἀντειπεῖν

9 Hivattatának azért a király irnokai azonnal, a harmadik hónapban (ez a Siván hónap), annak huszonharmadik napján, és megírák úgy, a miként Márdokeus parancsolá a zsidóknak és a fejedelmeknek, a kormányzóknak és a tartományok fejeinek, Indiától fogva Szerecsenországig százhuszonhét tartományba; minden tartománynak annak írása szerint, és minden nemzetségnek az õ nyelvén, és a zsidóknak az õ írások és az õ nyelvök szerint.

Then at that time, on the twenty-third day of the third month, which is the month Sivan, the king's scribes were sent for; and everything ordered by Mordecai was put in writing and sent to the Jews and the captains and the rulers and the chiefs of all the divisions of the kingdom from India to Ethiopia, a hundred and twenty-seven divisions, to every division in the writing commonly used there, and to every people in their language, and to the Jews in their writing and their language.

ἐκλήθησαν δὲ οἱ γραμματεῖς ἐν τῷ πρώτῳ μηνί ὅς ἐστι νισα τρίτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ ἐγράφη τοῖς ιουδαίοις ὅσα ἐνετείλατο τοῖς οἰκονόμοις καὶ τοῖς ἄρχουσιν τῶν σ ατραπῶν ἀπὸ τῆς ἰνδικῆς ἕως τῆς αἰθιοπίας ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ σατραπείαις κατὰ χώραν καὶ χώραν κατὰ τὴν ἑαυτῶν λέξιν

10 És megírá Ahasvérus király nevében, és megpecsételé a király gyûrûjével. És külde leveleket lovas futárok által, a kik lovagolnak a királyi ménes gyors paripáin,

The letters were sent in the name of King Ahasuerus and stamped with his ring, and they were taken by men on horseback, going on the quick-running horses used for the king's business, the offspring of his best horses:

ἐγράφη δὲ διὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἐσφραγίσθη τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ καὶ ἐξαπέστειλαν τὰ γράμματα διὰ βιβλιαφόρων

11 Hogy megengedte a király a zsidóknak, a kik bármely városban vannak, hogy egybegyûljenek és keljenek fel életökért, és hogy kipusztítsák, megöljék és megsemmisítsék minden népnek és tartománynak seregét, a mely õket nyomorgatja, kicsinyeket és nõket, és hogy javaikat elragadják.

In these letters the king gave authority to the Jews in every town to come together and make a fight for their lives, and to send death and destruction on the power of any people in any part of the kingdom attacking them or their children or their women, and to take their goods from them by force,

ὡς ἐπέταξεν αὐτοῖς χρῆσθαι τοῖς νόμοις αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει βοηθῆσαί τε αὐτοῖς καὶ χρῆσθαι τοῖς ἀντιδίκοις αὐτῶν καὶ τοῖς ἀντικειμένοις αὐτῶν ὡς βούλονται

12 Egy napon, Ahasvérus királynak minden tartományában, tizenharmadik napján a tizenkettedik hónapnak (ez Adár hónapja).

On one day in every division of the kingdom of Ahasuerus, that is, on the thirteenth day of the twelfth month, the month Adar.

ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ ἀρταξέρξου τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνός ὅς ἐστιν αδαρ

13 Az írásnak mássa, hogy adassék törvény minden egyes tartományban, meghirdettetett minden népnek, hogy a zsidók készen legyenek azon a napon, hogy megbosszulják magokat ellenségeiken.

A copy of the writing, to be made public as an order in every division of the kingdom, was given out to all the peoples, so that the Jews might be ready when that day came to give punishment to their haters.

τὰ δὲ ἀντίγραφα ἐκτιθέσθωσαν ὀφθαλμοφανῶς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ ἑτοίμους τε εἶναι πάντας τοὺς ιουδαίους εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν πολεμῆσαι αὐτῶν τοὺς ὑπεναντίους

14 A futárok a királyi gyors paripákon kimenének sietve és sürgõsen a király parancsolata szerint; és kiadatott a törvény Susán várában is.

So the men went out on the quick-running horses used on the king's business, wasting no time and forced on by the king's order; and the order was given out in Shushan, the king's town.

οἱ μὲν οὖν ἱππεῖς ἐξῆλθον σπεύδοντες τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα ἐπιτελεῖν ἐξετέθη δὲ τὸ πρόσταγμα καὶ ἐν σούσοις

15 Márdokeus pedig kiméne a király elõl kék bíbor és fehér királyi ruhában, és nagy arany koronával, és bíborbársony palástban, és Susán városa vígada és örvendeze.
And Mordecai went out from before the king, dressed in king-like robes of blue and white, and with a great crown of gold and clothing of purple and the best linen: and all the town of Shushan gave loud cries of joy.
ὁ δὲ μαρδοχαῖος ἐξῆλθεν ἐστολισμένος τὴν βασιλικὴν στολὴν καὶ στέφανον ἔχων χρυσοῦν καὶ διάδημα βύσσινον πορφυροῦν ἰδόντες δὲ οἱ ἐν σούσοις ἐχάρησαν

16 A zsidóknak világosság támada, öröm, vigasság és tisztesség.
And the Jews had light and joy and honour.
τοῖς δὲ ιουδαίοις ἐγένετο φῶς καὶ εὐφροσύνη

17 És minden tartományban és minden városban, a hová a király szava és rendelete eljuta, öröme és vigalma lõn a zsidóknak, lakoma és ünnep, és sokan a föld népei közül zsidókká lettek; mert a zsidóktól való félelem szállta meg õket.
And in every part of the kingdom and in every town, wherever the king's letter and his order came, the Jews were glad with great joy, and had a feast and a good day. And a great number of the people of the land became Jews: for the fear of the Jews had come on them.
κατὰ πόλιν καὶ χώραν οὗ ἂν ἐξετέθη τὸ πρόσταγμα οὗ ἂν ἐξετέθη τὸ ἔκθεμα χαρὰ καὶ εὐφροσύνη τοῖς ιουδαίοις κώθων καὶ εὐφροσύνη καὶ πολλοὶ τῶν ἐθνῶν περιετέμοντο καὶ ι ουδάιζον διὰ τὸν φόβον τῶν ιουδαίων

1 A tizenkettedik hónapban azért (ez az Adár hónap), annak tizenharmadik napján, a mikor eljött [az ideje] a király szavának és végzésének, hogy akkor teljesíttessék, azon a napon, a melyen a zsidók ellenségei remélték, hogy hatalmat vesznek rajtok, ellenkezõleg fordult; mert magok a zsidók võnek hatalmat azokon, a kik õket gyûlölék.
Now on the thirteenth day of the twelfth month, which is the month Adar, when the time came for the king's order to be put into effect, on the very day when the haters of the Jews had been hoping to have rule over them; though the opposite had come about, and the Jews had rule over their haters;
ἐν γὰρ τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ μηνός ὅς ἐστιν αδαρ παρῆν τὰ γράμματα τὰ γραφέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως

2 Egybegyûlének a zsidók városaikban, Ahasvérus király minden tartományában, hogy rávessék kezöket azokra, a kik vesztöket keresték, és senki sem állhatott meg elõttük; mert miattok való félelem szállott minden népre.
On that day, the Jews came together in their towns through all the divisions of the kingdom of Ahasuerus, for the purpose of attacking all those who were attempting evil against them: and everyone had to give way before them, for the fear of them had come on all the peoples.
ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἀπώλοντο οἱ ἀντικείμενοι τοῖς ιουδαίοις οὐδεὶς γὰρ ἀντέστη φοβούμενος αὐτούς

3 És a tartományok minden feje, fejedelmek, kormányzók és a király hivatalnokai magasztalták a zsidókat; mert a Márdokeustól való félelem szállott rájok.
And all the chiefs and the captains and the rulers and those who did the king's business gave support to the Jews; because the fear of Mordecai had come on them.
οἱ γὰρ ἄρχοντες τῶν σατραπῶν καὶ οἱ τύραννοι καὶ οἱ βασιλικοὶ γραμματεῖς ἐτίμων τοὺς ιουδαίους ὁ γὰρ φόβος μαρδοχαίου ἐνέκειτο αὐτοῖς

4 Mert nagy volt Márdokeus a király házában, és híre elment minden tartományba; mert ez a férfiú, Márdokeus, emelkedett és nagyobbodott.
For Mordecai was great in the king's house, and word of him went out through every part of the kingdom: for the man Mordecai became greater and greater.
προσέπεσεν γὰρ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ὀνομασθῆναι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ

5 És leverték a zsidók minden ellenségeiket fegyverrel, megölvén és megsemmisítvén azokat, és akaratok szerint cselekedének gyûlölõikkel.
So the Jews overcame all their attackers with the sword and with death and destruction, and did to their haters whatever they had a desire to do.

6 És Susán várában megölének és megsemmisítének a zsidók ötszáz férfiút.
And in Shushan the Jews put to death five hundred men.
καὶ ἐν σούσοις τῇ πόλει ἀπέκτειναν οἱ ιουδαῖοι ἄνδρας πεντακοσίους

7 Parsandátát, Dalpont és Aspatát.
They put to death Parshandatha, Dalphon, Aspatha,
τόν τε φαρσαννεσταιν καὶ δελφων καὶ φασγα

8 Porátát, Adáliát és Aridátát.
Poratha, Adalia, Aridatha,
καὶ φαρδαθα καὶ βαρεα καὶ σαρβαχα

9 Parmástát, Arisait, Aridait és Vajzátát.
Parmashta, Arisai, Aridai, and Vaizatha,
καὶ μαρμασιμα καὶ αρουφαιον καὶ αρσαιον καὶ ζαβουθαιθαν

10 Tíz fiát Hámánnak, Hammedáta fiának, a zsidók ellenségének megölték; de zsákmányra nem tették rá kezöket.
The ten sons of Haman the son of Hammedatha, the hater of the Jews; but they put not a hand on any of their goods.
τοὺς δέκα υἱοὺς αμαν αμαδαθου βουγαίου τοῦ ἐχθροῦ τῶν ιουδαίων καὶ διήρπασαν

11 Azon a napon megtudá a király a Susán várában megöletteknek számát.
On that day the number of those who had been put to death in the town of Shushan was given to the king.
ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐπεδόθη ὁ ἀριθμὸς τῷ βασιλεῖ τῶν ἀπολωλότων ἐν σούσοις

12 És monda a király Eszter királynénak: Susán várában megöltek a zsidók és megsemmisítettek ötszáz férfiút és Hámán tíz fiát; a király többi tartományaiban mit cselekesznek? Mi a kivánságod? és megadatik néked. És mi még a te kérésed? és meglészen.
And the king said to Esther the queen, The Jews have put five hundred men to death in Shushan, as well as the ten sons of Haman: what then have they done in the rest of the kingdom! Now what is your prayer? for it will be given to you; what other request have you? and it will be done.
εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς πρὸς εσθηρ ἀπώλεσαν οἱ ιουδαῖοι ἐν σούσοις τῇ πόλει ἄνδρας πεντακοσίους ἐν δὲ τῇ περιχώρῳ πῶς οἴει ἐχρήσαντο τί οὖν ἀξιοῖς ἔτι καὶ ἔσται σοι

13 És monda Eszter: Ha a királynak tetszik, engedje meg holnap is a zsidóknak, a kik Susánban laknak, hogy cselekedjenek a mai parancsolat szerint, és Hámán tíz fiát akaszszák fel a fára.
Then Esther said, If it is the king's pleasure, let authority be given to the Jews in Shushan to do tomorrow as has been done today, and let orders be given for the hanging of Haman's ten sons.
καὶ εἶπεν εσθηρ τῷ βασιλεῖ δοθήτω τοῖς ιουδαίοις χρῆσθαι ὡσαύτως τὴν αὔριον ὥστε τοὺς δέκα υἱοὺς κρεμάσαι αμαν

14 És szóla a király, hogy úgy tegyenek. És kiadaték a parancs Susánban, és Hámán tíz fiát felakasztották.
And the king said that this was to be done, and the order was given out in Shushan, and the hanging of Haman's ten sons was effected.
καὶ ἐπέτρεψεν οὕτως γενέσθαι καὶ ἐξέθηκε τοῖς ιουδαίοις τῆς πόλεως τὰ σώματα τῶν υἱῶν αμαν κρεμάσαι

15 És összegyûltek a zsidók, a kik Susánban valának, Adár havának tizennegyedik napján is, és megölének Susánban háromszáz férfiút; de zsákmányra nem tették rá kezöket.
For the Jews who were in Shushan came together again on the fourteenth day of the month Adar and put to death three hundred men in Shushan; but they put not a hand on their goods.
καὶ συνήχθησαν οἱ ιουδαῖοι ἐν σούσοις τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ αδαρ καὶ ἀπέκτειναν ἄνδρας τριακοσίους καὶ οὐδὲν διήρπασαν

16 És a többi zsidók is, a kik a király tartományaiban voltak, összegyûlének és feltámadtak életökért, és békében maradtak ellenségeiktõl; megölének pedig gyûlölõikbõl hetvenötezeret; de zsákmányra nem tették rá kezöket.
And the other Jews in every division of the kingdom came together, fighting for their lives, and got salvation from their haters and put seventy-five thousand of them to death; but they did not put a hand on their goods.
οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ιουδαίων οἱ ἐν τῇ βασιλείᾳ συνήχθησαν καὶ ἑαυτοῖς ἐβοήθουν καὶ ἀνεπαύσαντο ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀπώλεσαν γὰρ αὐτῶν μυρίους πεντακισχιλίους τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ αδαρ καὶ οὐδὲν διήρπασαν

17 [Történt ez] az Adár hónapjának tizenharmadik napján, és megnyugovának a tizennegyedik napon, és tették azt vigalom és öröm napjává.
This they did on the thirteenth day of the month Adar; and on the fourteenth day of the same month they took their rest, and made it a day of feasting and joy.
καὶ ἀνεπαύσαντο τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἦγον αὐτὴν ἡμέραν ἀναπαύσεως μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης

18 De a zsidók, a kik Susánban valának, egybegyûlének azon [hónap] tizenharmadik és tizennegyedik napján, és megnyugovának azon [hónap] tizenötödik napján, és azt tették vigalom és öröm napjává.
But the Jews in Shushan came together on the thirteenth and on the fourteenth day of the month; and on the fifteenth day they took their rest, and made it a day of feasting and joy.
οἱ δὲ ιουδαῖοι οἱ ἐν σούσοις τῇ πόλει συνήχθησαν καὶ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ καὶ οὐκ ἀνεπαύσαντο ἦγον δὲ καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης

19 Azért a vidéki zsidók, a kik kerítetlen falvakban laktak, Adár hónapjának tizennegyedik napját tették öröm és vigalom [napjá]vá és ünneppé, a melyen ajándékokat küldözgetnek egymásnak.

So the Jews of the country places living in unwalled towns make the fourteenth day of the month Adar a day of feasting and joy and a good day, a day for sending offerings one to another.

διὰ τοῦτο οὖν οἱ ιουδαῖοι οἱ διεσπαρμένοι ἐν πάσῃ χώρᾳ τῇ ἔξω ἄγουσιν τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην τοῦ αδαρ ἡμέραν ἀγαθὴν μετ' εὐφροσύνης ἀποστέλλοντες μερίδας ἕκαστος τ ῷ πλησίον οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν ταῖς μητροπόλεσιν καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην τοῦ αδαρ ἡμέραν εὐφροσύνην ἀγαθὴν ἄγουσιν ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς πλησίον

20 És megírá Márdokeus e dolgokat, és leveleket külde minden zsidónak, a ki Ahasvérus király minden tartományában, közel és távol, vala.

And Mordecai sent letters to all the Jews in every division of the kingdom of Ahasuerus, near and far,

ἔγραψεν δὲ μαρδοχαῖος τοὺς λόγους τούτους εἰς βιβλίον καὶ ἐξαπέστειλεν τοῖς ιουδαίοις ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ ἀρταξέρξου βασιλείᾳ τοῖς ἐγγὺς καὶ τοῖς μακράν

21 Meghagyva nékik, hogy tartsák meg az Adár hónapnak tizennegyedik napját és annak tizenötödik napját évrõl-évre,

Ordering them to keep the fourteenth day of the month Adar and the fifteenth day of the same month, every year,

στῆσαι τὰς ἡμέρας ταύτας ἀγαθὰς ἄγειν τε τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην καὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην τοῦ αδαρ

22 Mint olyan napokat, a melyeken megnyugovának a zsidók ellenségeiktõl, és mint olyan hónapot, a melyben keserûségök örömre és siralmuk ünnepre fordult; hogy tartsák meg azokat vigalom és öröm napjaiul, és küldjenek adjándékot egymásnak és adományokat a szegényeknek.

As days on which the Jews had rest from their haters, and the month which for them was turned from sorrow to joy, and from weeping to a good day: and that they were to keep them as days of feasting and joy, of sending offerings to one another and good things to the poor.

ἐν γὰρ ταύταις ταῖς ἡμέραις ἀνεπαύσαντο οἱ ιουδαῖοι ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ τὸν μῆνα ἐν ᾧ ἐστράφη αὐτοῖς ὃς ἦν αδαρ ἀπὸ πένθους εἰς χαρὰν καὶ ἀπὸ ὀδύνης εἰς ἀγαθὴν ἡ μέραν ἄγειν ὅλον ἀγαθὰς ἡμέρας γάμων καὶ εὐφροσύνης ἐξαποστέλλοντας μερίδας τοῖς φίλοις καὶ τοῖς πτωχοῖς

23 És felfogadák a zsidók, hogy megcselekszik, a mit kezdettek és a mit Márdokeus íra nékik.

And the Jews gave their word to go on as they had been doing and as Mordecai had given them orders in writing;

καὶ προσεδέξαντο οἱ ιουδαῖοι καθὼς ἔγραψεν αὐτοῖς ὁ μαρδοχαῖος

24 Mert az agági Hámán, Hammedátának fia, minden zsidónak ellensége, szándékozott a zsidókat elveszteni, és Púrt, azaz sorsot vetett, hogy õket megrontsa és megsemmisítse;

Because Haman, the son of Hammedatha the Agagite, the hater of all the Jews, had made designs for their destruction, attempting to get a decision by Pur (that is, chance) with a view to putting an end to them and cutting them off;

πῶς αμαν αμαδαθου ὁ μακεδὼν ἐπολέμει αὐτούς καθὼς ἔθετο ψήφισμα καὶ κλῆρον ἀφανίσαι αὐτούς

25 De mikor a király tudomására jutott, megparancsolá levélben, hogy gonosz szándéka, a melyet gondolt a zsidók ellen, forduljon az õ fejére, és felakaszták õt és fiait a fára.

But when the business was put before the king, he gave orders by letters that the evil design which he had made against the Jews was to be turned against himself; and that he and his sons were to be put to death by hanging.

καὶ ὡς εἰσῆλθεν πρὸς τὸν βασιλέα λέγων κρεμάσαι τὸν μαρδοχαῖον ὅσα δὲ ἐπεχείρησεν ἐπάξαι ἐπὶ τοὺς ιουδαίους κακά ἐπ' αὐτὸν ἐγένοντο καὶ ἐκρεμάσθη αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα α ὐτοῦ

26 Annakokáért elnevezék e napokat Púrimnak a Púr nevétõl. És azért ezen levél minden szava szerint, és a mit láttak erre nézve, és a mi érte õket:

So these days were named Purim, after the name of Pur. And so, because of the words of this letter, and of what they had seen in connection with this business, and what had come to them,

διὰ τοῦτο ἐπεκλήθησαν αἱ ἡμέραι αὗται φρουραι διὰ τοὺς κλήρους ὅτι τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν καλοῦνται φρουραι διὰ τοὺς λόγους τῆς ἐπιστολῆς ταύτης καὶ ὅσα πεπόνθασιν διὰ τ αῦτα καὶ ὅσα αὐτοῖς ἐγένετο

27 Elhatározák és elfogadák a zsidók mind magokra, mind ivadékokra és mindazokra, a kik hozzájok csatlakoznak, örök idõkre, hogy megtartják e két napot, írásuk és határozatuk szerint, minden esztendõben.

The Jews made a rule and gave an undertaking, causing their seed and all those who were joined to them to do the same, so that it might be in force for ever, that they would keep those two days, as ordered in the letter, at the fixed time every year;

καὶ ἔστησεν καὶ προσεδέχοντο οἱ ιουδαῖοι ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῖς προστεθειμένοις ἐπ' αὐτῶν οὐδὲ μὴν ἄλλως χρήσονται αἱ δὲ ἡμέραι αὗται μνημόσ υνον ἐπιτελούμενον κατὰ γενεὰν καὶ γενεὰν καὶ πόλιν καὶ πατριὰν καὶ χώραν

28 És ezen napok emlékezetben lesznek és megülik azokat nemzedékrõl- nemzedékre, családról-családra, tartományról-tartományra és városról- városra. És ezek a Púrim napjai el nem múlnak a zsidók között, és emlékök ki nem vész ivadékaik közül.
And that those days were to be kept in memory through every generation and every family, in every division of the kingdom and every town, that there might never be a time when these days of Purim would not be kept among the Jews, or when the memory of them would go from the minds of their seed.
αἱ δὲ ἡμέραι αὗται τῶν φρουραι ἀχθήσονται εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν οὐ μὴ ἐκλίπῃ ἐκ τῶν γενεῶν

29 Ira pedig Eszter királyné, Abihail leánya és a zsidó Márdokeus egész hatalommal, hogy megerõsítsék e második levelet a Púrimról.
Then Esther the queen, daughter of Abihail, and Mordecai the Jew, sent a second letter giving the force of their authority to the order about the Purim.
καὶ ἔγραψεν εσθηρ ἡ βασίλισσα θυγάτηρ αμιναδαβ καὶ μαρδοχαῖος ὁ ιουδαῖος ὅσα ἐποίησαν τό τε στερέωμα τῆς ἐπιστολῆς τῶν φρουραι

30 És külde leveleket minden zsidónak Ahasvérus országának százhuszonhét tartományába, békességes és igazságos szavakkal;
And he sent letters to all the Jews in the hundred and twenty-seven divisions of the kingdom of Ahasuerus, with true words of peace,

31 Hogy megerõsíttessenek ezek a Púrim napjai, meghatározott idejökben, a miképen meghagyta nékik a zsidó Márdokeus és Eszter királyné, és a mint elrendelték magokra és ivadékaikra a bõjtölés és jajkiáltás dolgát.
Giving the force of law to these days of Purim at their fixed times, as they had been ordered by Mordecai the Jew and Esther the queen, and in keeping with the rules they had made for themselves and their seed, in connection with their time of going without food and their cry for help.
καὶ μαρδοχαῖος καὶ εσθηρ ἡ βασίλισσα ἔστησαν ἑαυτοῖς καθ' ἑαυτῶν καὶ τότε στήσαντες κατὰ τῆς ὑγιείας αὐτῶν καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν

32 És Eszter beszéde megerõsíté ezt a Púrim történetét, és könyvbe iraték.
The order given by Esther gave the force of law to the rules about the Purim; and it was recorded in the book.
καὶ εσθηρ λόγῳ ἔστησεν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐγράφη εἰς μνημόσυνον

1 És Ahasvérus király adót vettete a földre és a tenger szigeteire.
And King Ahasuerus put a tax on the land and on the islands of the sea.
ἔγραψεν δὲ ὁ βασιλεὺς τέλη ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης

2 Az õ erejének és hatalmának minden cselekedete pedig és Márdokeus nagy méltóságának története, a mellyel felmagasztalá õt a király, avagy nincsenek-é megírva Média és Persia királyainak évkönyveiben,
And all his acts of power and his great strength and the full story of the high place which the king gave Mordecai, are they not recorded in the book of the history of the kings of Media and Persia?
καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ ἀνδραγαθίαν πλοῦτόν τε καὶ δόξαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἰδοὺ γέγραπται ἐν βιβλίῳ βασιλέων περσῶν καὶ μήδων εἰς μνημόσυνον

3 Mert a zsidó Márdokeus második volt Ahasvérus király után, nagy a zsidók között, és kedves az õ atyjafiai sokasága elõtt, a ki javát keresé népének, és békességet szerze minden ivadékának.
For Mordecai the Jew was second only to King Ahasuerus, and great among the Jews and respected by the body of his countrymen; working for the good of his people, and saying words of peace to all his seed.
ὁ δὲ μαρδοχαῖος διεδέχετο τὸν βασιλέα ἀρταξέρξην καὶ μέγας ἦν ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ δεδοξασμένος ὑπὸ τῶν ιουδαίων καὶ φιλούμενος διηγεῖτο τὴν ἀγωγὴν παντὶ τῷ ἔθνει αὐτοῦ .

1 Vala Úz földén egy ember, a kinek Jób vala a neve. Ez az ember feddhetetlen, igaz, istenfélõ vala és bûn-gyûlölõ.
There was a man in the land of Uz whose name was Job. He was without sin and upright, fearing God and keeping himself far from evil.
ἄνθρωπός τις ἦν ἐν χώρᾳ τῇ αυσίτιδι ᾧ ὄνομα ιωβ καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἀληθινός ἄμεμπτος δίκαιος θεοσεβής ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος

2 Születék pedig néki hét fia és három leánya.
And he had seven sons and three daughters.
ἐγένοντο δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς

3 És vala az õ marhája: hétezer juh, háromezer teve és ötszáz igabarom és ötszáz szamár; cselédje is igen sok vala, és ez a férfiú nagyobb vala keletnek minden fiánál.
And of cattle he had seven thousand sheep and goats, and three thousand camels, and a thousand oxen, and five hundred she-asses, and a very great number of servants. And the man was greater than any of the sons of the east.
καὶ ἦν τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα ἑπτακισχίλια κάμηλοι τρισχίλιαι ζεύγη βοῶν πεντακόσια ὄνοι θήλειαι νομάδες πεντακόσιαι καὶ ὑπηρεσία πολλὴ σφόδρα καὶ ἔργα μεγάλα ἦν αὐ τῷ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εὐγενὴς τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν

4 Eljártak vala pedig az õ fiai [egymáshoz] és vendégséget szerzének otthon, kiki a maga napján. Elküldtek és meghívták vala az õ három hugokat is, hogy együtt egyenek és igyanak velök.
His sons regularly went to one another's houses, and every one on his day gave a feast: and at these times they sent for their three sisters to take part in their feasts with them.
συμπορευόμενοι δὲ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους ἐποιοῦσαν πότον καθ' ἑκάστην ἡμέραν συμπαραλαμβάνοντες ἅμα καὶ τὰς τρεῖς ἀδελφὰς αὐτῶν ἐσθίειν καὶ πίνειν μετ' αὐτῶν

5 Mikor pedig a vendégség napjai sorra lejártak vala, elkülde értök Jób és megszentelé õket, és jóreggel felserkene és áldozik vala égõáldozattal mindnyájuk száma szerint; mert ezt mondja vala Jób: Hátha vétkeztek az én fiaim és gonoszt gondoltak az Isten ellen az õ szivökben! Így cselekedik vala Jób minden napon.
And at the end of their days of feasting, Job sent and made them clean, getting up early in the morning and offering burned offerings for them all. For, Job said, It may be that my sons have done wrong and said evil of God in their hearts. And Job did this whenever the feasts came round.
καὶ ὡς ἂν συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ πότου ἀπέστελλεν ιωβ καὶ ἐκαθάριζεν αὐτοὺς ἀνιστάμενος τὸ πρωὶ καὶ προσέφερεν περὶ αὐτῶν θυσίας κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν καὶ μό σχον ἕνα περὶ ἁμαρτίας περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν ἔλεγεν γὰρ ιωβ μήποτε οἱ υἱοί μου ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν κακὰ ἐνενόησαν πρὸς θεόν οὕτως οὖν ἐποίει ιωβ πάσας τὰς ἡμέρας

6 Lõn pedig egy napon, hogy eljövének az Istennek fiai, hogy udvaroljanak az Úr elõtt; és eljöve a Sátán is közöttök.
And there was a day when the sons of the gods came together before the Lord, and the Satan came with them.
καὶ ὡς ἐγένετο ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ ἰδοὺ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι ἐνώπιον τοῦ κυρίου καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν μετ' αὐτῶν

7 És monda az Úr a Sátánnak: Honnét jösz? És felele a Sátán az Úrnak és monda: Körülkerültem és át meg át jártam a földet.
And the Lord said to the Satan, Where do you come from? And the Satan said in answer, From wandering this way and that on the earth, and walking about on it.
καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ πόθεν παραγέγονας καὶ ἀποκριθεὶς ὁ διάβολος τῷ κυρίῳ εἶπεν περιελθὼν τὴν γῆν καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν ὑπ' οὐρανὸν πάρειμι

8 És monda az Úr a Sátánnak: Észrevetted-é az én szolgámat, Jóbot? Bizony nincs hozzá hasonló a földön: feddhetetlen, igaz, istenfélõ, és bûngyûlölõ.
And the Lord said to the Satan, Have you taken note of my servant Job, for there is no one like him on the earth, a man without sin and upright, fearing God and keeping himself far from evil?
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριος προσέσχες τῇ διανοίᾳ σου κατὰ τοῦ παιδός μου ιωβ ὅτι οὐκ ἔστιν κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἄνθρωπος ἄμεμπτος ἀληθινός θεοσεβὴς ἀπεχόμενος ἀπὸ π αντὸς πονηροῦ πράγματος

9 Felele pedig az Úrnak a Sátán, és monda: Avagy ok nélkül féli-é Jób az Istent?
And the Satan said in answer to the Lord, Is it for nothing that Job is a god-fearing man?
ἀπεκρίθη δὲ ὁ διάβολος καὶ εἶπεν ἐναντίον τοῦ κυρίου μὴ δωρεὰν σέβεται ιωβ τὸν θεόν

10 Nem te vetted-é körül õt magát, házát és mindenét, a mije van? Keze munkáját megáldottad, marhája igen elszaporodott e földön.
Have you yourself not put a wall round him and his house and all he has on every side, blessing the work of his hands, and increasing his cattle in the land?
οὐ σὺ περιέφραξας τὰ ἔξω αὐτοῦ καὶ τὰ ἔσω τῆς οἰκίας αὐτοῦ καὶ τὰ ἔξω πάντων τῶν ὄντων αὐτῷ κύκλῳ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ εὐλόγησας καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ πολλὰ ἐποί ησας ἐπὶ τῆς γῆς

11 De bocsássad csak rá a te kezedet, verd meg mindazt, a mi az övé, avagy nem átkoz-é meg szemtõl-szembe téged?!
But now, put out your hand against all he has, and he will be cursing you to your face.
ἀλλὰ ἀπόστειλον τὴν χεῖρά σου καὶ ἅψαι πάντων ὧν ἔχει εἰ μὴν εἰς πρόσωπόν σε εὐλογήσει

12 Az Úr pedig monda a Sátánnak: Ímé, mindazt, a mije van, kezedbe adom; csak õ magára ne nyujtsd ki kezedet. És kiméne a Sátán az Úr elõl.
And the Lord said to the Satan, See, I give all he has into your hands, only do not put a finger on the man himself. And the Satan went out from before the Lord.
τότε εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ ἰδοὺ πάντα ὅσα ἔστιν αὐτῷ δίδωμι ἐν τῇ χειρί σου ἀλλὰ αὐτοῦ μὴ ἅψῃ καὶ ἐξῆλθεν ὁ διάβολος παρὰ τοῦ κυρίου

13 Lõn pedig egy napon, hogy az õ fiai és leányai esznek és bort isznak vala az õ elsõszülött bátyjoknak házában.
And there was a day when his sons and daughters were feasting in the house of their oldest brother,
καὶ ἦν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη οἱ υἱοὶ ιωβ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ ἔπινον οἶνον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν τοῦ πρεσβυτέρου

14 És követ jöve Jóbhoz, és monda: Az ökrök szántanak, a szamarak pedig mellettök legelésznek vala.
And a man came to Job, and said, The oxen were ploughing, and the asses were taking their food by their side:
καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλθεν πρὸς ιωβ καὶ εἶπεν αὐτῷ τὰ ζεύγη τῶν βοῶν ἠροτρία καὶ αἱ θήλειαι ὄνοι ἐβόσκοντο ἐχόμεναι αὐτῶν

15 De a Sabeusok rajtok ütének és elhajták azokat, a szolgákat pedig fegyverrel ölék meg. Csak én magam szaladék el, hogy hírt adjak néked.
And the men of Sheba came against them and took them away, putting the young men to the sword, and I was the only one who got away safe to give you the news.
καὶ ἐλθόντες οἱ αἰχμαλωτεύοντες ᾐχμαλώτευσαν αὐτὰς καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι

16 Még szól vala ez, mikor jöve egy másik, és monda: Istennek tüze esék le az égbõl, és megégeté a juhokat és a szolgákat, és megemészté õket. Csak én magam szaladék el, hogy hírt adjak néked.
And this one was still talking when another came, and said, The fire of God came down from heaven, burning up the sheep and the goats and the young men completely, and I was the only one who got away safe to give you the news.
ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπεν πρὸς ιωβ πῦρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσεν τὰ πρόβατα καὶ τοὺς ποιμένας κατέφαγεν ὁμοίως καὶ σωθεὶς ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι

17 Még ez is szól vala, mikor jöve egy másik, és monda: A Káldeusok három csapatot alkotának és ráütének a tevékre, és elhajták azokat; a szolgákat pedig fegyverrel ölék meg, csak én magam szaladék el, hogy hírt adjak néked.
And this one was still talking when another came, and said, The Chaldaeans made themselves into three bands, and came down on the camels and took them away, putting the young men to the sword, and I was the only one who got away safe to give you the news.
ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπεν πρὸς ιωβ οἱ ἱππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν κεφαλὰς τρεῖς καὶ ἐκύκλωσαν τὰς καμήλους καὶ ᾐχμαλώτευσαν αὐτὰς καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι

18 Még ez is szól vala, mikor jöve egy másik, és monda: A te fiaid és leányaid esznek és bort isznak vala az õ elsõszülött bátyjoknak házában;
And this one was still talking when another came, and said, Your sons and your daughters were feasting together in their oldest brother's house,
ἔτι τούτου λαλοῦντος ἄλλος ἄγγελος ἔρχεται λέγων τῷ ιωβ τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγατέρων σου ἐσθιόντων καὶ πινόντων παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῶν τῷ πρεσβυτέρῳ

19 És ímé nagy szél támada a puszta felõl, megrendíté a ház négy szegeletét, és rászakada az a gyermekekre és meghalának. Csak én magam szaladék el, hogy hírt adjak néked.
When a great wind came rushing from the waste land against the four sides of the house, and it came down on the young men, and they are dead; and I was the only one who got away safe to give you the news.
ἐξαίφνης πνεῦμα μέγα ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ ἥψατο τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς οἰκίας καὶ ἔπεσεν ἡ οἰκία ἐπὶ τὰ παιδία σου καὶ ἐτελεύτησαν ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι

20 Akkor felkele Jób, megszaggatá köntösét, megberetválá a fejét, és a földre esék és leborula.
Then Job got up, and after parting his clothing and cutting off his hair, he went down on his face to the earth, and gave worship, and said,
οὕτως ἀναστὰς ιωβ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐκείρατο τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ πεσὼν χαμαὶ προσεκύνησεν καὶ εἶπεν

21 És monda: Mezítelen jöttem ki az én anyámnak méhébõl, és mezítelen térek oda, vissza. Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Úrnak neve!
With nothing I came out of my mother's body, and with nothing I will go back there; the Lord gave and the Lord has taken away; let the Lord's name be praised.
αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ ὁ κύριος ἔδωκεν ὁ κύριος ἀφείλατο ὡς τῷ κυρίῳ ἔδοξεν οὕτως καὶ ἐγένετο εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον

22 Mindezekben nem vétkezék Jób, és Isten ellen semmi illetlent nem cselekedék.
In all this Job did no sin, and did not say that God's acts were foolish.
ἐν τούτοις πᾶσιν τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἥμαρτεν ιωβ ἐναντίον τοῦ κυρίου καὶ οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ θεῷ

1 Lõn pedig, hogy egy napon eljövének az Istennek fiai, hogy udvaroljanak az Úr elõtt. Eljöve a Sátán is közöttök, hogy udvaroljon az Úr elõtt.
And there was a day when the sons of the gods came together before the Lord, and the Satan came with them.
ἐγένετο δὲ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι ἔναντι κυρίου καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν ἐν μέσῳ αὐτῶν παραστῆναι ἐναντίον τοῦ κυρίου

2 És monda az Úr a Sátánnak: Honnét jösz? És felele a Sátán az Úrnak, és monda: Körülkerültem és át meg átjártam a földet.
And the Lord said to the Satan, Where do you come from? And the Satan said in answer, From wandering this way and that on the earth, and walking about on it.
καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ πόθεν σὺ ἔρχῃ τότε εἶπεν ὁ διάβολος ἐνώπιον τοῦ κυρίου διαπορευθεὶς τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν σύμπασαν πάρειμι

3 Monda pedig az Úr a Sátánnak: Észrevetted-é az én szolgámat, Jóbot? Bizony nincs a földön olyan, mint õ; feddhetetlen, igaz, istenfélõ, bûngyûlölõ. Még erõsen áll a õ feddhetetlenségében, noha ellene ingereltél, hogy ok nélkül rontsam meg õt.
And the Lord said to the Satan, Have you taken note of my servant Job, for there is no one like him on the earth, a man without sin and upright, fearing God and keeping himself far from evil? and he still keeps his righteousness, though you have been moving me to send destruction on him without cause.
εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς τὸν διάβολον προσέσχες οὖν τῷ θεράποντί μου ιωβ ὅτι οὐκ ἔστιν κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἄνθρωπος ἄκακος ἀληθινός ἄμεμπτος θεοσεβής ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς κακοῦ ἔτι δὲ ἔχεται ἀκακίας σὺ δὲ εἶπας τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ διὰ κενῆς ἀπολέσαι

4 És felele a Sátán az Úrnak, és monda: Bõrt bõrért; de mindent a mije van, odaad az ember az életéért.
And the Satan said in answer to the Lord, Skin for skin, all a man has he will give for his life.
ὑπολαβὼν δὲ ὁ διάβολος εἶπεν τῷ κυρίῳ δέρμα ὑπὲρ δέρματος ὅσα ὑπάρχει ἀνθρώπῳ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐκτείσει

5 Azért bocsásd ki csak a te kezedet, és verd meg õt csontjában és testében: avagy nem átkoz-é meg szemtõl-szembe téged?
But now, if you only put your hand on his bone and his flesh, he will certainly be cursing you to your face.
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἀποστείλας τὴν χεῖρά σου ἅψαι τῶν ὀστῶν αὐτοῦ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ εἰ μὴν εἰς πρόσωπόν σε εὐλογήσει

6 Monda pedig az Úr a Sátánnak: Ímé kezedbe van õ, csak életét kiméld.
And the Lord said to the Satan, See, he is in your hands, only do not take his life.
εἶπεν δὲ ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ ἰδοὺ παραδίδωμί σοι αὐτόν μόνον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διαφύλαξον

7 És kiméne a Sátán az Úr elõl, és megveré Jóbot undok fekélylyel talpától fogva a feje tetejéig.
And the Satan went out from before the Lord, and sent on Job an evil disease covering his skin from his feet to the top of his head.
ἐξῆλθεν δὲ ὁ διάβολος ἀπὸ τοῦ κυρίου καὶ ἔπαισεν τὸν ιωβ ἕλκει πονηρῷ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς

8 És võn egy cserepet, hogy azzal vakarja magát, és így ül vala a hamu közepett.
And he took a broken bit of a pot, and, seated in the dust, was rubbing himself with the sharp edge of it.
καὶ ἔλαβεν ὄστρακον ἵνα τὸν ἰχῶρα ξύῃ καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κοπρίας ἔξω τῆς πόλεως

9 Monda pedig õ néki az õ felesége: Erõsen állasz-é még mindig a te feddhetetlenségedben? Átkozd meg az Istent, és halj meg!
And his wife said to him, Are you still keeping your righteousness? Say a curse against God, and put an end to yourself.
χρόνου δὲ πολλοῦ προβεβηκότος εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μέχρι τίνος καρτερήσεις λέγων [9α] ἰδοὺ ἀναμένω χρόνον ἔτι μικρὸν προσδεχόμενος τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου [9 β] ἰδοὺ γὰρ ἠφάνισταί σου τὸ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς γῆς υἱοὶ καὶ θυγατέρες ἐμῆς κοιλίας ὠδῖνες καὶ πόνοι οὓς εἰς τὸ κενὸν ἐκοπίασα μετὰ μόχθων [9ξ] σύ τε αὐτὸς ἐν σαπρίᾳ σκω λήκων κάθησαι διανυκτερεύων αἴθριος [9δ] κἀγὼ πλανῆτις καὶ λάτρις τόπον ἐκ τόπου περιερχομένη καὶ οἰκίαν ἐξ οἰκίας προσδεχομένη τὸν ἥλιον πότε δύσεται ἵνα ἀναπαύσωμ αι τῶν μόχθων καὶ τῶν ὀδυνῶν αἵ με νῦν συνέχουσιν [9ε] ἀλλὰ εἰπόν τι ῥῆμα εἰς κύριον καὶ τελεύτα

10 Õ pedig monda néki: Úgy szólsz, mint szól egy a bolondok közül. Ha már a jót elvettük Istentõl, a rosszat nem vennõk-é el? Mindezekben sem vétkezék Jób az õ ajkaival.
And he said to her, You are talking like one of the foolish women. If we take the good God sends us, are we not to take the evil when it comes? In all this Job kept his lips from sin.
ὁ δὲ ἐμβλέψας εἶπεν αὐτῇ ὥσπερ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν ἐλάλησας εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς κυρίου τὰ κακὰ οὐχ ὑποίσομεν ἐν πᾶσιν τούτοις τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτ ῷ οὐδὲν ἥμαρτεν ιωβ τοῖς χείλεσιν ἐναντίον τοῦ θεοῦ

11 Mikor pedig meghallá Jóbnak három barátja mind ezt a nyomorúságot, a mely esett vala rajta: eljöve mindenik az õ lakó helyébõl: a témáni Elifáz, a sukhi Bildád és a naamai Czófár; és elvégezék, hogy együtt mennek be, hogy bánkódjanak vele és vigasztalják õt.

And Job's three friends had word of all this evil which had come on him. And they came every one from his place, Eliphaz the Temanite, and Bildad the Shuhite, and Zophar the Naamathite. So they came together to a meeting-place, in order that they might go and make clear to Job their grief for him, and give him comfort.

ἀκούσαντες δὲ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ τὰ κακὰ πάντα τὰ ἐπελθόντα αὐτῷ παρεγένοντο ἕκαστος ἐκ τῆς ἰδίας χώρας πρὸς αὐτόν ελιφας ὁ θαιμανων βασιλεύς βαλδαδ ὁ σαυχαίων τύραννος σωφαρ ὁ μιναίων βασιλεύς καὶ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδὸν τοῦ παρακαλέσαι καὶ ἐπισκέψασθαι αὐτόν

12 És a mint ráveték szemöket távolról, nem ismerék meg õt, és fenhangon zokognak vala; azután pedig megszaggatá kiki a maga köntösét, és port hintének fejökre ég felé.

And lifting up their eyes when they were still far off, it did not seem that the man they saw was Job because of the change in him. And they gave way to bitter weeping, with signs of grief, and put dust on their heads.

ἰδόντες δὲ αὐτὸν πόρρωθεν οὐκ ἐπέγνωσαν καὶ βοήσαντες φωνῇ μεγάλῃ ἔκλαυσαν ῥήξαντες ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ στολὴν καὶ καταπασάμενοι γῆν

13 És ülének vele hét napon és hét éjszakán a földön, és nem szóla egyetlen egy szót egyik sem, mert látják vala, hogy igen nagy az õ fájdalma.

And they took their seats on the earth by his side for seven days and seven nights: but no one said a word to him, for they saw that his pain was very great.

παρεκάθισαν αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐλάλησεν ἑώρων γὰρ τὴν πληγὴν δεινὴν οὖσαν καὶ μεγάλην σφόδρα

1 Ezután megnyitá Jób az õ száját, és megátkozá az õ napját.

Then, opening his mouth, and cursing the day of his birth,

μετὰ τοῦτο ἤνοιξεν ιωβ τὸ στόμα αὐτοῦ

2 És szóla Jób, és monda:

Job made answer and said,

καὶ κατηράσατο τὴν ἡμέραν αὐτοῦ λέγων

3 Veszszen el az a nap, a melyen születtem, és az az éjszaka, a melyen azt mondták: fiú fogantatott.

Let destruction take the day of my birth, and the night on which it was said, A man child has come into the world.

ἀπόλοιτο ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐγεννήθην καὶ ἡ νὺξ ἐν ᾗ εἶπαν ἰδοὺ ἄρσεν

4 Az a nap legyen sötétség, ne törõdjék azzal az Isten onnét felül, és világosság ne fényljék azon.

That day--let it be dark; let not God take note of it from on high, and let not the light be shining on it;

ἡ ἡμέρα ἐκείνη εἴη σκότος καὶ μὴ ἀναζητήσαι αὐτὴν ὁ κύριος ἄνωθεν μηδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φέγγος

5 Tartsa azt fogva sötétség és a halál árnyéka; [a] felhõ lakozzék rajta, nappali borulatok tegyék rettenetessé.

Let the dark and the black night take it for themselves; let it be covered with a cloud; let the dark shades of day send fear on it.

ἐκλάβοι δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκιὰ θανάτου ἐπέλθοι ἐπ' αὐτὴν γνόφος

6 Az az éjszaka! Sûrû sötétség fogja be azt; ne soroztassék az az esztendõnek napjaihoz, ne számláltassék a hónapokhoz.

That night--let the thick dark take it; let it not have joy among the days of the year; let it not come into the number of the months.

καταραθείη ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νὺξ ἐκείνη ἀπενέγκαιτο αὐτὴν σκότος μὴ εἴη εἰς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ μηδὲ ἀριθμηθείη εἰς ἡμέρας μηνῶν

7 Az az éjszaka! Legyen az magtalan, ne legyen örvendezés azon.

As for that night, let it have no fruit; let no voice of joy be sounded in it;

ἀλλὰ ἡ νὺξ ἐκείνη εἴη ὀδύνη καὶ μὴ ἔλθοι ἐπ' αὐτὴν εὐφροσύνη μηδὲ χαρμονή

8 Átkozzák meg azt, a kik a nappalt átkozzák, a kik bátrak felingerelni a leviathánt.

Let it be cursed by those who put a curse on the day; who are ready to make Leviathan awake.

ἀλλὰ καταράσαιτο αὐτὴν ὁ καταρώμενος τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρώσασθαι

9 Sötétüljenek el az õ estvéjének csillagai; várja a világosságot, de az ne legyen, és ne lássa a hajnalnak pirját!
Let its morning stars be dark; let it be looking for light, but may it not have any; let it not see the eyes of the dawn.
σκοτωθείη τὰ ἄστρα τῆς νυκτὸς ἐκείνης ὑπομείναι καὶ εἰς φωτισμὸν μὴ ἔλθοι καὶ μὴ ἴδοι ἑωσφόρον ἀνατέλλοντα

10 Mert nem zárta be az én anyám méhének ajtait, és nem rejtette el szemeim elõl a nyomorúságot.
Because it did not keep the doors of my mother's body shut, so that trouble might be veiled from my eyes.
ὅτι οὐ συνέκλεισεν πύλας γαστρὸς μητρός μου ἀπήλλαξεν γὰρ ἂν πόνον ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου

11 Mért is nem haltam meg fogantatásomkor; mért is ki nem multam, mihelyt megszülettem?
Why did death not take me when I came out of my mother's body, why did I not, when I came out, give up my last breath?
διὰ τί γὰρ ἐν κοιλίᾳ οὐκ ἐτελεύτησα ἐκ γαστρὸς δὲ ἐξῆλθον καὶ οὐκ εὐθὺς ἀπωλόμην

12 Mért vettek fel engem térdre, és mért az emlõkre, hogy szopjam?!
Why did the knees take me, or why the breasts that they might give me milk?
ἵνα τί δὲ συνήντησάν μοι γόνατα ἵνα τί δὲ μαστοὺς ἐθήλασα

13 Mert most feküdném és nyugodnám, aludnám és akkor nyugton pihenhetnék -
For then I might have gone to my rest in quiet, and in sleep have been in peace,
νῦν ἂν κοιμηθεὶς ἡσύχασα ὑπνώσας δὲ ἀνεπαυσάμην

14 Királyokkal és az ország tanácsosaival, a kik magoknak kõhalmokat építenek.
With kings and the wise ones of the earth, who put up great houses for themselves;
μετὰ βασιλέων βουλευτῶν γῆς οἳ ἠγαυριῶντο ἐπὶ ξίφεσιν

15 Vagy fejedelmekkel, a kiknek aranyuk van, a kik ezüsttel töltik meg házaikat.
Or with rulers who had gold, and whose houses were full of silver;
ἢ μετὰ ἀρχόντων ὧν πολὺς ὁ χρυσός οἳ ἔπλησαν τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀργυρίου

16 Vagy mért nem lettem olyan, mint az elásott, idétlen gyermek, mint a világosságot sem látott kisdedek?
Or as a child dead at birth I might never have come into existence; like young children who have not seen the light.
ἢ ὥσπερ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρὸς ἢ ὥσπερ νήπιοι οἳ οὐκ εἶδον φῶς

17 Ott a gonoszok megszünnek a fenyegetéstõl, és ott megnyugosznak, a kiknek erejök ellankadt.
There the passions of the evil are over, and those whose strength has come to an end have rest.
ἐκεῖ ἀσεβεῖς ἐξέκαυσαν θυμὸν ὀργῆς ἐκεῖ ἀνεπαύσαντο κατάκοποι τῷ σώματι

18 A foglyok ott mind megnyugosznak, nem hallják a szorongatónak szavát.
There the prisoners are at peace together; the voice of the overseer comes not again to their ears.
ὁμοθυμαδὸν δὲ οἱ αἰώνιοι οὐκ ἤκουσαν φωνὴν φορολόγου

19 Kicsiny és nagy ott [egyenlõ,] és a szolga az õ urától szabad.
The small and the great are there, and the servant is free from his master.
μικρὸς καὶ μέγας ἐκεῖ ἐστιν καὶ θεράπων οὐ δεδοικὼς τὸν κύριον αὐτοῦ

20 Mért is ad [Isten] a nyomorultnak világosságot, és életet a keseredett szivûeknek?
Why does he give light to him who is in trouble, and life to the bitter in soul;
ἵνα τί γὰρ δέδοται τοῖς ἐν πικρίᾳ φῶς ζωὴ δὲ ταῖς ἐν ὀδύναις ψυχαῖς

21 A kik a halált várják, de nem jön az, és szorgalmasabban keresik mint az elrejtett kincset.
To those whose desire is for death, but it comes not; who are searching for it more than for secret wealth;
οἳ ὀμείρονται τοῦ θανάτου καὶ οὐ τυγχάνουσιν ἀνορύσσοντες ὥσπερ θησαυρούς

22 A kik nagy örömmel örvendeznek, vigadnak, mikor megtalálják a koporsót.
Who are glad with great joy, and full of delight when they come to their last resting-place;
περιχαρεῖς δὲ ἐγένοντο ἐὰν κατατύχωσιν

23 A férfiúnak, a ki útvesztõbe jutott, és a kit az Isten bekerített körüskörül.
To a man whose way is veiled, and who is shut in by God?
θάνατος ἀνδρὶ ἀνάπαυμα συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς κατ' αὐτοῦ

24 Mert kenyerem gyanánt van az én fohászkodásom, és sóhajtásaim ömölnek, mint habok.
In place of my food I have grief, and cries of sorrow come from me like water.
πρὸ γὰρ τῶν σίτων μου στεναγμός μοι ἥκει δακρύω δὲ ἐγὼ συνεχόμενος φόβῳ

25 Mert a mitõl remegve remegtem, az jöve reám, és a mitõl rettegtem, az esék rajtam.
For I have a fear and it comes on me, and my heart is greatly troubled.
φόβος γάρ ὃν ἐφρόντισα ἦλθέν μοι καὶ ὃν ἐδεδοίκειν συνήντησέν μοι

26 Nincs békességem, sem nyugtom, sem pihenésem, mert nyomorúság támadt reám.
I have no peace, no quiet, and no rest; nothing but pain comes on me.
οὔτε εἰρήνευσα οὔτε ἡσύχασα οὔτε ἀνεπαυσάμην ἦλθεν δέ μοι ὀργή

1 És felele a témáni Elifáz, és monda:
And Eliphaz the Temanite made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ελιφας ὁ θαιμανίτης λέγει

2 Ha szólni próbálunk hozzád, zokon veszed-é? De hát ki bírná türtõztetni magát a beszédben?
If one says a word, will it be a weariness to you? but who is able to keep from saying what is in his mind?
μὴ πολλάκις σοι λελάληται ἐν κόπῳ ἰσχὺν δὲ ῥημάτων σου τίς ὑποίσει

3 Ímé sokakat oktattál, és a megfáradott kezeket megerõsítetted;
Truly, you have been a helper to others, and you have made feeble hands strong;
εἰ γὰρ σὺ ἐνουθέτησας πολλοὺς καὶ χεῖρας ἀσθενοῦς παρεκάλεσας

4 A tántorgót a te beszédeid fentartották, és a reszketõ térdeket megerõsítetted;
He who was near to falling has been lifted up by your words, and you have given strength to bent knees.
ἀσθενοῦντάς τε ἐξανέστησας ῥήμασιν γόνασίν τε ἀδυνατοῦσιν θάρσος περιέθηκας

5 Most, hogy rád jött [a sor], zokon veszed; hogy téged ért [a baj,] elrettensz!
But now it has come on you and it is a weariness to you; you are touched by it and your mind is troubled.
νῦν δὲ ἥκει ἐπὶ σὲ πόνος καὶ ἥψατό σου σὺ δὲ ἐσπούδασας

6 Nem bizodalmad-é a te istenfélelmed, s nem reménységed- é utaidnak becsületessége?
Is not your fear of God your support, and your upright way of life your hope?
πότερον οὐχ ὁ φόβος σού ἐστιν ἐν ἀφροσύνῃ καὶ ἡ ἐλπίς σου καὶ ἡ ἀκακία τῆς ὁδοῦ σου

7 Emlékezzél, kérlek, ki az, a ki elveszett ártatlanul, és hol töröltettek el az igazak?
Have you ever seen destruction come to an upright man? or when were the god-fearing ever cut off?
μνήσθητι οὖν τίς καθαρὸς ὢν ἀπώλετο ἢ πότε ἀληθινοὶ ὁλόρριζοι ἀπώλοντο

8 A mint én láttam, a kik hamisságot szántanak és gonoszságot vetnek, ugyanazt aratnak.
What I have seen is that those by whom trouble has been ploughed, and evil planted, get the same for themselves.
καθ' ὃν τρόπον εἶδον τοὺς ἀροτριῶντας τὰ ἄτοπα οἱ δὲ σπείροντες αὐτὰ ὀδύνας θεριοῦσιν ἑαυτοῖς

9 Az Istennek lehelletétõl elvesznek, az õ haragjának szelétõl elpusztulnak.
By the breath of God destruction takes them, and by the wind of his wrath they are cut off.
ἀπὸ προστάγματος κυρίου ἀπολοῦνται ἀπὸ δὲ πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ ἀφανισθήσονται

10 Az oroszlán ordítása, a sakál üvöltése, és az oroszlán-kölykök fogai megsemmisülnek.
Though the noise of the lion and the sounding of his voice, may be loud, the teeth of the young lions are broken.
σθένος λέοντος φωνὴ δὲ λεαίνης γαυρίαμα δὲ δρακόντων ἐσβέσθη

11 Az agg oroszlán elvész, ha nincs martaléka, a nõstény oroszlán kölykei elszélednek.
The old lion comes to his end for need of food, and the young of the she-lion go wandering in all directions.
μυρμηκολέων ὤλετο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν βοράν σκύμνοι δὲ λεόντων ἔλιπον ἀλλήλους

12 Szó lopódzék hozzám, s valami nesz üté meg abból fülemet.
A word was given to me secretly, and the low sound of it came to my ears.
εἰ δέ τι ῥῆμα ἀληθινὸν ἐγεγόνει ἐν λόγοις σου οὐθὲν ἄν σοι τούτων κακὸν ἀπήντησεν πότερον οὐ δέξεταί μου τὸ οὖς ἐξαίσια παρ' αὐτοῦ

13 Éjjeli látásokon való töprengések között, mikor mély álom fogja el az embereket.
In troubled thoughts from visions of the night, when deep sleep comes on men,
φόβοι δὲ καὶ ἠχὼ νυκτερινή ἐπιπίπτων φόβος ἐπ' ἀνθρώπους

14 Félelem szálla rám, és rettegés, s megreszketteté minden csontomat.
Fear came on me and shaking, and my bones were full of trouble;
φρίκη δέ μοι συνήντησεν καὶ τρόμος καὶ μεγάλως μου τὰ ὀστᾶ συνέσεισεν

15 Valami szellem suhant el elõttem, s testemnek szõre felborzolódék.
And a breath was moving over my face; the hair of my flesh became stiff:
καὶ πνεῦμα ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπῆλθεν ἔφριξαν δέ μου τρίχες καὶ σάρκες

16 Megálla, de ábrázatját föl nem ismerém, egy alak vala szemeim elõtt, mély csend, és [ilyen] szót hallék:
Something was present before me, but I was not able to see it clearly; there was a form before my eyes: a quiet voice came to my ears, saying:
ἀνέστην καὶ οὐκ ἐπέγνων εἶδον καὶ οὐκ ἦν μορφὴ πρὸ ὀφθαλμῶν μου ἀλλ' ἢ αὔραν καὶ φωνὴν ἤκουον

17 Vajjon a halandó igaz-é Istennél: az õ teremtõje elõtt tiszta-é az ember?
May a man be upright before God? or a man be clean before his Maker?
τί γάρ μὴ καθαρὸς ἔσται βροτὸς ἐναντίον κυρίου ἢ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἄμεμπτος ἀνήρ

18 Ímé az õ szolgáiban sem bízhatik és az õ angyalaiban is talál hibát:
Truly, he puts no faith in his servants, and he sees error in his angels;
εἰ κατὰ παίδων αὐτοῦ οὐ πιστεύει κατὰ δὲ ἀγγέλων αὐτοῦ σκολιόν τι ἐπενόησεν

19 Mennyivel inkább a sárházak lakosaiban, a kiknek fundamentumok a porban van, és könnyebben szétnyomhatók a molynál?!
How much more those living in houses of earth, whose bases are in the dust! They are crushed more quickly than an insect;
τοὺς δὲ κατοικοῦντας οἰκίας πηλίνας ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἐσμεν ἔπαισεν αὐτοὺς σητὸς τρόπον

20 Reggeltõl estig gyötrõdnek, s a nélkül, hogy észrevennék, elvesznek örökre.
Between morning and evening they are completely broken; they come to an end for ever, and no one takes note.
καὶ ἀπὸ πρωίθεν ἕως ἑσπέρας οὐκέτι εἰσίν παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἑαυτοῖς βοηθῆσαι ἀπώλοντο

21 Ha kiszakíttatik belõlök sátoruk kötele, nem halnak-é meg, és pedig bölcsesség nélkül?
If their tent-cord is pulled up, do they not come to an end, and without wisdom?
ἐνεφύσησεν γὰρ αὐτοῖς καὶ ἐξηράνθησαν ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σοφίαν

1 Kiálts csak! Van-é, a ki felelne néked? A szentek közül melyikhez fordulsz?
Give now a cry for help; is there anyone who will give you an answer? and to which of the holy ones will you make your prayer?
ἐπικάλεσαι δέ εἴ τίς σοι ὑπακούσεται ἢ εἴ τινα ἀγγέλων ἁγίων ὄψῃ

2 Mert a bolondot boszúság öli meg, az együgyût pedig buzgóság veszti el.
For wrath is the cause of death to the foolish, and he who has no wisdom comes to his end through passion.
καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναιρεῖ ὀργή πεπλανημένον δὲ θανατοῖ ζῆλος

3 Láttam, hogy egy bolond gyökerezni kezdett, de nagy hamar megátkoztam szép hajlékát.
I have seen the foolish taking root, but suddenly the curse came on his house.
ἐγὼ δὲ ἑώρακα ἄφρονας ῥίζαν βάλλοντας ἀλλ' εὐθέως ἐβρώθη αὐτῶν ἡ δίαιτα

4 Fiai messze estek a szabadulástól: a kapuban megrontatnak, mert nincs, a ki kimentse õket.
Now his children have no safe place, and they are crushed before the judges, for no one takes up their cause.
πόρρω γένοιντο οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας κολαβρισθείησαν δὲ ἐπὶ θύραις ἡσσόνων καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος

5 A mit learatnak néki, az éhezõ eszi meg, a töviskerítésbõl is elviszi azt, kincseiket tõrvetõk nyelik el.
Their produce is taken by him who has no food, and their grain goes to the poor, and he who is in need of water gets it from their spring.
ἃ γὰρ ἐκεῖνοι συνήγαγον δίκαιοι ἔδονται αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν οὐκ ἐξαίρετοι ἔσονται ἐκσιφωνισθείη αὐτῶν ἡ ἰσχύς

6 Mert nem porból támad a veszedelem s nem földbõl sarjad a nyomorúság!
For evil does not come out of the dust, or trouble out of the earth;
οὐ γὰρ μὴ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς γῆς κόπος οὐδὲ ἐξ ὀρέων ἀναβλαστήσει πόνος

7 Hanem nyomorúságra születik az ember, a mint felfelé szállnak a parázs szikrái.
But trouble is man's fate from birth, as the flames go up from the fire.
ἀλλὰ ἄνθρωπος γεννᾶται κόπῳ νεοσσοὶ δὲ γυπὸς τὰ ὑψηλὰ πέτονται

8 Azért én a Mindenhatóhoz folyamodnám, az Istenre bíznám ügyemet.
But as for me, I would make my prayer to God, and I would put my cause before him:
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἐγὼ δεηθήσομαι κυρίου κύριον δὲ τὸν πάντων δεσπότην ἐπικαλέσομαι

9 A ki nagy, végére mehetetlen dolgokat mûvel, és csudákat, a miknek száma nincsen.
Who does great things outside our knowledge, wonders without number:
τὸν ποιοῦντα μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός

10 A ki esõt ad a földnek színére, és a mezõkre vizet bocsát.
Who gives rain on the earth, and sends water on the fields:
τὸν διδόντα ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν ἀποστέλλοντα ὕδωρ ἐπὶ τὴν ὑπ' οὐρανόν

11 Hogy az alázatosokat felmagasztalja, és a gyászolókat szabadulással vidámítsa.
Lifting up those who are low, and putting the sad in a safe place;
τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος καὶ ἀπολωλότας ἐξεγείροντα

12 A ki semmivé teszi a csalárdok gondolatait, hogy szándékukat kezeik véghez ne vihessék.
Who makes the designs of the wise go wrong, so that they are unable to give effect to their purposes.
διαλλάσσοντα βουλὰς πανούργων καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αἱ χεῖρες αὐτῶν ἀληθές

13 A ki megfogja a bölcseket az õ csalárdságukban, és a hamisak tanácsát hiábavalóvá teszi.
He takes the wise in their secret designs, and the purposes of the twisted are cut off suddenly.
ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει βουλὴν δὲ πολυπλόκων ἐξέστησεν

14 Nappal sötétségre bukkannak, és délben is tapogatva járnak, mint éjszaka.
In the daytime it becomes dark for them, and in the sunlight they go feeling about as if it was night.
ἡμέρας συναντήσεται αὐτοῖς σκότος τὸ δὲ μεσημβρινὸν ψηλαφήσαισαν ἴσα νυκτί

15 A ki megszabadítja a fegyvertõl, az õ szájoktól, és az erõsnek kezébõl a szegényt;
But he keeps safe from their sword those who have no father, and the poor from the power of the strong.
ἀπόλοιντο δὲ ἐν πολέμῳ ἀδύνατος δὲ ἐξέλθοι ἐκ χειρὸς δυνάστου

16 Hogy legyen reménysége a szegénynek, és a hamisság befogja az õ száját.
So the poor man has hope, and the mouth of the evil-doer is stopped.
εἴη δὲ ἀδυνάτῳ ἐλπίς ἀδίκου δὲ στόμα ἐμφραχθείη

17 Ímé, boldog ember az, a kit Isten megdorgál; azért a Mindenhatónak büntetését meg ne utáljad!
Truly, that man is happy who has training from the hand of God: so do not let your heart be shut to the teaching of the Ruler of all.
μακάριος δὲ ἄνθρωπος ὃν ἤλεγξεν ὁ κύριος νουθέτημα δὲ παντοκράτορος μὴ ἀπαναίνου

18 Mert õ megsebez, de be is kötöz, összezúz, de kezei meg is gyógyítanak.
For after his punishment he gives comfort, and after wounding, his hands make you well.
αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστησιν ἔπαισεν καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἰάσαντο

19 Hat bajodból megszabadít, és a hetedikben sem illet a veszedelem téged.
He will keep you safe from six troubles, and in seven no evil will come near you.
ἑξάκις ἐξ ἀναγκῶν σε ἐξελεῖται ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ οὐ μὴ ἅψηταί σου κακόν

20 Az éhínségben megment téged a haláltól, és a háborúban a fegyveres kezektõl.
When there is need of food he will keep you from death, and in war from the power of the sword.
ἐν λιμῷ ῥύσεταί σε ἐκ θανάτου ἐν πολέμῳ δὲ ἐκ χειρὸς σιδήρου λύσει σε

21 A nyelvek ostora elõl rejtve leszel, és nem kell félned, hogy a pusztulás rád következik.
He will keep you safe from the evil tongue; and you will have no fear of wasting when it comes.
ἀπὸ μάστιγος γλώσσης σε κρύψει καὶ οὐ μὴ φοβηθῇς ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων

22 A pusztulást és drágaságot neveted, és a fenevadaktól sem félsz.
You will make sport of destruction and need, and will have no fear of the beasts of the earth.
ἀδίκων καὶ ἀνόμων καταγελάσῃ ἀπὸ δὲ θηρίων ἀγρίων οὐ μὴ φοβηθῇς

23 Mert a mezõn való kövekkel is frigyed lesz, és a mezei vad is békességben lesz veled.
For you will be in agreement with the stones of the earth, and the beasts of the field will be at peace with you.
θῆρες γὰρ ἄγριοι εἰρηνεύσουσίν σοι

24 Majd megtudod, hogy békességben lesz a te sátorod, s ha megvizsgálod a te hajlékodat, nem találsz benne hiányt.
And you will be certain that your tent is at peace, and after looking over your property you will see that nothing is gone.
εἶτα γνώσῃ ὅτι εἰρηνεύσει σου ὁ οἶκος ἡ δὲ δίαιτα τῆς σκηνῆς σου οὐ μὴ ἁμάρτῃ

25 Majd megtudod, hogy a te magod megszaporodik, és a te sarjadékod, mint a mezõn a fû.
You will be certain that your seed will be great, and your offspring like the plants of the earth.
γνώσῃ δὲ ὅτι πολὺ τὸ σπέρμα σου τὰ δὲ τέκνα σου ἔσται ὥσπερ τὸ παμβότανον τοῦ ἀγροῦ

26 Érett korban térsz a koporsóba, a mint a maga idején takaríttatik be a learatott gabona.
You will come to your last resting-place in full strength, as the grain is taken up to the crushing-floor in its time.
ἐλεύσῃ δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σῖτος ὥριμος κατὰ καιρὸν θεριζόμενος ἢ ὥσπερ θιμωνιὰ ἅλωνος καθ' ὥραν συγκομισθεῖσα

27 Ímé ezt kutattuk mi ki, így van ez. Hallgass erre, jegyezd meg magadnak.
See, we have made search with care, and it is so; it has come to our ears; see that you take note of it for yourself.
ἰδοὺ ταῦτα οὕτως ἐξιχνιάσαμεν ταῦτά ἐστιν ἃ ἀκηκόαμεν σὺ δὲ γνῶθι σεαυτῷ εἴ τι ἔπραξας

1 Jób pedig felele, és monda:
And Job made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ιωβ λέγει

2 Oh, ha az én bosszankodásomat mérlegre vetnék, és az én nyomorúságomat vele együtt tennék a fontba!
If only my passion might be measured, and put into the scales against my trouble!
εἰ γάρ τις ἱστῶν στήσαι μου τὴν ὀργήν τὰς δὲ ὀδύνας μου ἄραι ἐν ζυγῷ ὁμοθυμαδόν

3 Bizony súlyosabb ez a tenger fövenyénél; azért balgatagok az én szavaim.
For then its weight would be more than the sand of the seas: because of this my words have been uncontrolled.
καὶ δὴ ἄμμου παραλίας βαρυτέρα ἔσται ἀλλ' ὡς ἔοικεν τὰ ῥήματά μού ἐστιν φαῦλα

4 Mert a Mindenható nyilai vannak én bennem, a melyeknek mérge emészti az én lelkemet, és az Istennek rettentései ostromolnak engem.
For the arrows of the Ruler of all are present with me, and their poison goes deep into my spirit: his army of fears is put in order against me.
βέλη γὰρ κυρίου ἐν τῷ σώματί μού ἐστιν ὧν ὁ θυμὸς αὐτῶν ἐκπίνει μου τὸ αἷμα ὅταν ἄρξωμαι λαλεῖν κεντοῦσί με

5 Ordít-é a vadszamár a zöld füvön, avagy bög-é az ökör az õ abrakja mellett?
Does the ass of the fields give out his voice when he has grass? or does the ox make sounds over his food?
τί γάρ μὴ διὰ κενῆς κεκράξεται ὄνος ἄγριος ἀλλ' ἢ τὰ σῖτα ζητῶν εἰ δὲ καὶ ῥήξει φωνὴν βοῦς ἐπὶ φάτνης ἔχων τὰ βρώματα

6 Vajjon ízetlen, sótalan étket eszik-é az ember; avagy kellemes íze van-é a tojásfehérnek?
Will a man take food which has no taste without salt? or is there any taste in the soft substance of purslain?
εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἄνευ ἁλός εἰ δὲ καὶ ἔστιν γεῦμα ἐν ῥήμασιν κενοῖς

7 Lelkem iszonyodik érinteni is; olyanok azok nékem, mint a megromlott kenyér!
My soul has no desire for such things, they are as disease in my food.
οὐ δύναται γὰρ παύσασθαί μου ἡ ψυχή βρόμον γὰρ ὁρῶ τὰ σῖτά μου ὥσπερ ὀσμὴν λέοντος

8 Oh, ha az én kérésem teljesülne, és az Isten megadná, amit reménylek;
If only I might have an answer to my prayer, and God would give me my desire!
εἰ γὰρ δῴη καὶ ἔλθοι μου ἡ αἴτησις καὶ τὴν ἐλπίδα μου δῴη ὁ κύριος

9 És tetszenék Istennek, hogy összetörjön engem, megoldaná kezét, hogy szétvagdaljon engem!
If only he would be pleased to put an end to me; and would let loose his hand, so that I might be cut off!
ἀρξάμενος ὁ κύριος τρωσάτω με εἰς τέλος δὲ μή με ἀνελέτω

10 Még akkor lenne valami vigasztalásom; újjonganék a fájdalomban, a mely nem kimél, mert nem tagadtam meg a Szentnek beszédét.
So I would still have comfort, and I would have joy in the pains of death, for I have not been false to the words of the Holy One.
εἴη δέ μου πόλις τάφος ἐφ' ᾗς ἐπὶ τειχέων ἡλλόμην ἐπ' αὐτῆς οὐ μὴ φείσωμαι οὐ γὰρ ἐψευσάμην ῥήματα ἅγια θεοῦ μου

11 Micsoda az én erõm, hogy várakozzam; mi az én végem, hogy türtõztessem magam?!
Have I strength to go on waiting, or have I any end to be looking forward to?
τίς γάρ μου ἡ ἰσχύς ὅτι ὑπομένω ἢ τίς μου ὁ χρόνος ὅτι ἀνέχεταί μου ἡ ψυχή

12 Kövek ereje-é az én erõm, avagy az én testem aczélból van-é?
Is my strength the strength of stones, or is my flesh brass?
μὴ ἰσχὺς λίθων ἡ ἰσχύς μου ἢ αἱ σάρκες μού εἰσιν χάλκειαι

13 Hát nincsen-é segítség számomra; avagy a szabadulás elfutott-é tõlem?!
I have no help in myself, and wisdom is completely gone from me.
ἦ οὐκ ἐπ' αὐτῷ ἐπεποίθειν βοήθεια δὲ ἀπ' ἐμοῦ ἄπεστιν

14 A szerencsétlent barátjától részvét illeti meg, még ha elhagyja is a Mindenhatónak félelmét.
He whose heart is shut against his friend has given up the fear of the Ruler of all.
ἀπείπατό με ἔλεος ἐπισκοπὴ δὲ κυρίου ὑπερεῖδέν με

15 Atyámfiai hûtlenül elhagytak mint a patak, a mint túláradnak medrükön a patakok.
My friends have been false like a stream, like streams in the valleys which come to an end:
οὐ προσεῖδόν με οἱ ἐγγύτατοί μου ὥσπερ χειμάρρους ἐκλείπων ἢ ὥσπερ κῦμα παρῆλθόν με

16 A melyek szennyesek a jégtõl, a melyekben [olvadt] hó hömpölyög;
Which are dark because of the ice, and the snow falling into them;
οἵτινές με διευλαβοῦντο νῦν ἐπιπεπτώκασίν μοι ὥσπερ χιὼν ἢ κρύσταλλος πεπηγώς

17 Mikor átmelegülnek, elapadnak, a hõség miatt fenékig száradnak.
Under the burning sun they are cut off, and come to nothing because of the heat.
καθὼς τακεῖσα θέρμης γενομένης οὐκ ἐπεγνώσθη ὅπερ ἦν

18 Letérnek útjokról a vándorok; felmennek a sivatagba [utánok] és elvesznek.
The camel-trains go out of their way; they go up into the waste and come to destruction.
οὕτως κἀγὼ κατελείφθην ὑπὸ πάντων ἀπωλόμην δὲ καὶ ἔξοικος ἐγενόμην

19 Nézegetnek utánok Téma vándorai; Sébának utasai bennök reménykednek.
The camel-trains of Tema were searching with care, the bands of Sheba were waiting for them:
ἴδετε ὁδοὺς θαιμανων ἀτραποὺς σαβων οἱ διορῶντες

20 Megszégyenlik, hogy bíztak, közel mennek és elpirulnak.
They were put to shame because of their hope; they came and their hope was gone.
καὶ αἰσχύνην ὀφειλήσουσιν οἱ ἐπὶ πόλεσιν καὶ χρήμασιν πεποιθότες

21 Így lettetek ti most semmivé; látjátok a nyomort és féltek.
So have you now become to me; you see my sad condition and are in fear.
ἀτὰρ δὲ καὶ ὑμεῖς ἐπέβητέ μοι ἀνελεημόνως ὥστε ἰδόντες τὸ ἐμὸν τραῦμα φοβήθητε

22 Hát mondtam-é: adjatok nékem [valamit,] és a ti jószágotokból ajándékozzatok meg engem?
Did I say, Give me something? or, Make a payment for me out of your wealth?
τί γάρ μή τι ὑμᾶς ᾔτησα ἢ τῆς παρ' ὑμῶν ἰσχύος ἐπιδέομαι

23 Szabadítsatok ki engem az ellenség kezébõl, és a hatalmasok kezébõl vegyetek ki engem?
Or, Get me out of the power of my hater? or, Give money so that I may be free from the power of the cruel ones?
ὥστε σῶσαί με ἐξ ἐχθρῶν ἢ ἐκ χειρὸς δυναστῶν ῥύσασθαί με

24 Tanítsatok meg és én elnémulok, s a miben tévedek, értessétek meg velem.
Give me teaching and I will be quiet; and make me see my error.
διδάξατέ με ἐγὼ δὲ κωφεύσω εἴ τι πεπλάνημαι φράσατέ μοι

25 Oh, mily hathatósak az igaz beszédek! De mit ostoroz a ti ostorozásotok?
How pleasing are upright words! but what force is there in your arguments?
ἀλλ' ὡς ἔοικεν φαῦλα ἀληθινοῦ ῥήματα οὐ γὰρ παρ' ὑμῶν ἰσχὺν αἰτοῦμαι

26 Szavak ostorozására készültök-é? Hiszen a szélnek valók a kétségbeesettnek szavai!
My words may seem wrong to you, but the words of him who has no hope are for the wind.
οὐδὲ ὁ ἔλεγχος ὑμῶν ῥήμασίν με παύσει οὐδὲ γὰρ ὑμῶν φθέγμα ῥήματος ἀνέξομαι

27 Még az árvának is néki esnétek, és [sírt] ásnátok a ti barátotoknak is?!
Truly, you are such as would give up the child of a dead man to his creditors, and would make a profit out of your friend.
πλὴν ὅτι ἐπ' ὀρφανῷ ἐπιπίπτετε ἐνάλλεσθε δὲ ἐπὶ φίλῳ ὑμῶν

28 Most hát tessék néktek rám tekintenetek, és szemetekbe csak nem hazudom?
Now then, let your eyes be turned to me, for truly I will not say what is false to your face.
νυνὶ δὲ εἰσβλέψας εἰς πρόσωπα ὑμῶν οὐ ψεύσομαι

29 Kezdjétek újra kérlek, ne legyen hamisság. Kezdjétek újra, az én igazságom még mindig áll.
Let your minds be changed, and do not have an evil opinion of me; yes, be changed, for my righteousness is still in me.
καθίσατε δὴ καὶ μὴ εἴη ἄδικον καὶ πάλιν τῷ δικαίῳ συνέρχεσθε

30 Van-é az én nyelvemen hamisság, avagy az én ínyem nem veheti-é észre a nyomorúságot?
Is there evil in my tongue? is not the cause of my trouble clear to me?
οὐ γάρ ἐστιν ἐν γλώσσῃ μου ἄδικον ἢ ὁ λάρυγξ μου οὐχὶ σύνεσιν μελετᾷ

1 Nem rabszolga élete van-é az embernek a földön, és az õ napjai nem olyanok-é, mint a béresnek napjai?
Has not man his ordered time of trouble on the earth? and are not his days like the days of a servant working for payment?
πότερον οὐχὶ πειρατήριόν ἐστιν ὁ βίος ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὥσπερ μισθίου αὐθημερινοῦ ἡ ζωὴ αὐτοῦ

2 A mint a szolga kívánja az árnyékot, és a mint a béres reményli az õ bérét:
As a servant desiring the shades of evening, and a workman looking for his payment:
ἢ ὥσπερ θεράπων δεδοικὼς τὸν κύριον αὐτοῦ καὶ τετευχὼς σκιᾶς ἢ ὥσπερ μισθωτὸς ἀναμένων τὸν μισθὸν αὐτοῦ

3 Úgy részesültem én keserves hónapokban, és nyomorúságnak éjszakái jutottak számomra.
So I have for my heritage months of pain to no purpose, and nights of weariness are given to me.
οὕτως κἀγὼ ὑπέμεινα μῆνας κενούς νύκτες δὲ ὀδυνῶν δεδομέναι μοί εἰσιν

4 Ha lefekszem, azt mondom: mikor kelek föl? de hosszú az estve, és betelek a hánykolódással [reggeli] szürkületig.
When I go to my bed, I say, When will it be time to get up? but the night is long, and I am turning from side to side till morning light.
ἐὰν κοιμηθῶ λέγω πότε ἡμέρα ὡς δ' ἂν ἀναστῶ πάλιν πότε ἑσπέρα πλήρης δὲ γίνομαι ὀδυνῶν ἀπὸ ἑσπέρας ἕως πρωί

5 Testem férgekkel van fedve és a pornak piszokjával; bõröm összehúzódik és meggennyed.
My flesh is covered with worms and dust; my skin gets hard and then is cracked again.
φύρεται δέ μου τὸ σῶμα ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων τήκω δὲ βώλακας γῆς ἀπὸ ἰχῶρος ξύων

6 Napjaim gyorsabbak voltak a vetélõnél, és most reménység nélkül tünnek el.
My days go quicker than the cloth-worker's thread, and come to an end without hope.
ὁ δὲ βίος μού ἐστιν ἐλαφρότερος λαλιᾶς ἀπόλωλεν δὲ ἐν κενῇ ἐλπίδι

7 Emlékezzél meg, hogy az én életem csak egy lehellet, és az én szemem nem lát többé jót.
O, keep in mind that my life is wind: my eye will never again see good.
μνήσθητι οὖν ὅτι πνεῦμά μου ἡ ζωὴ καὶ οὐκέτι ἐπανελεύσεται ὁ ὀφθαλμός μου ἰδεῖν ἀγαθόν

8 Nem lát engem szem, a mely rám néz; te rám [veted] szemed, de már nem vagyok!
The eye of him who sees me will see me no longer: your eyes will be looking for me, but I will be gone.
οὐ περιβλέψεταί με ὀφθαλμὸς ὁρῶντός με οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν ἐμοί καὶ οὐκέτι εἰμὶ

9 A felhõ eltünik és elmegy, így a ki leszáll a [sír]ba, nem jõ fel [többé].
A cloud comes to an end and is gone; so he who goes down into the underworld comes not up again.
ὥσπερ νέφος ἀποκαθαρθὲν ἀπ' οὐρανοῦ ἐὰν γὰρ ἄνθρωπος καταβῇ εἰς ᾅδην οὐκέτι μὴ ἀναβῇ

10 Nem tér vissza többé az õ hajlékába, és az õ helye nem ismeri õt többé.
He will not come back to his house, and his place will have no more knowledge of him.
οὐδ' οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ ἔτι εἰς τὸν ἴδιον οἶκον οὐδὲ μὴ ἐπιγνῷ αὐτὸν ἔτι ὁ τόπος αὐτοῦ

11 Én sem tartóztatom hát meg az én számat; szólok az én lelkemnek fájdalmában, és panaszkodom az én szívemnek keserûségében.
So I will not keep my mouth shut; I will let the words come from it in the pain of my spirit, my soul will make a bitter outcry.
ἀτὰρ οὖν οὐδὲ ἐγὼ φείσομαι τῷ στόματί μου λαλήσω ἐν ἀνάγκῃ ὧν ἀνοίξω πικρίαν ψυχῆς μου συνεχόμενος

12 Tenger vagyok-é én, avagy czethal, hogy õrt állítasz ellenem?
Am I a sea, or a sea-beast, that you put a watch over me?
πότερον θάλασσά εἰμι ἢ δράκων ὅτι κατέταξας ἐπ' ἐμὲ φυλακήν

13 Mikor azt gondolom, megvigasztal engem az én nyoszolyám, megkönnyebbíti panaszolkodásomat az én ágyasházam:
When I say, In my bed I will have comfort, there I will get rest from my disease;
εἶπα ὅτι παρακαλέσει με ἡ κλίνη μου ἀνοίσω δὲ πρὸς ἐμαυτὸν ἰδίᾳ λόγον τῇ κοίτῃ μου

14 Akkor álmokkal rettentesz meg engem és látásokkal háborítasz meg engem;
Then you send dreams to me, and visions of fear;
ἐκφοβεῖς με ἐνυπνίοις καὶ ἐν ὁράμασίν με καταπλήσσεις

15 Úgy, hogy inkább választja lelkem a megfojtatást, inkább a halált, mint csontjaimat.
So that a hard death seems better to my soul than my pains.
ἀπαλλάξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχήν μου ἀπὸ δὲ θανάτου τὰ ὀστᾶ μου

16 Utálom! Nem akarok örökké élni. Távozzál el tõlem, mert nyomorúság az én életem.
I have no desire for life, I would not be living for ever! Keep away from me, for my days are as a breath.
οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ζήσομαι ἵνα μακροθυμήσω ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ κενὸς γάρ μου ὁ βίος

17 Micsoda az ember, hogy õt ily nagyra becsülöd, és hogy figyelmedet fordítod reá?
What is man, that you have made him great, and that your attention is fixed on him,
τί γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι ἐμεγάλυνας αὐτὸν ἢ ὅτι προσέχεις τὸν νοῦν εἰς αὐτὸν

18 Meglátogatod õt minden reggel, és minden szempillantásban próbálod õt.
And that your hand is on him every morning, and that you are testing him every minute?
ἢ ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ποιήσῃ ἕως τὸ πρωὶ καὶ εἰς ἀνάπαυσιν αὐτὸν κρινεῖς

19 Míglen nem fordítod el tõlem szemedet, nem távozol csak addig is tõlem, a míg nyálamat lenyelem?
How long will it be before your eyes are turned away from me, so that I may have a minute's breathing-space?
ἕως τίνος οὐκ ἐᾷς με οὐδὲ προΐῃ με ἕως ἂν καταπίω τὸν πτύελόν μου ἐν ὀδύνῃ

20 Vétkeztem! Mit cselekedjem én néked, oh embereknek õrizõje? Mért tettél ki céltáblául magadnak? Mért legyek magamnak is terhére.
If I have done wrong, what have I done to you, O keeper of men? why have you made me a mark for your blows, so that I am a weariness to myself?
εἰ ἐγὼ ἥμαρτον τί δύναμαί σοι πρᾶξαι ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων διὰ τί ἔθου με κατεντευκτήν σου εἰμὶ δὲ ἐπὶ σοὶ φορτίον

21 És mért nem bocsátod meg vétkemet és nem törlöd el az én bûnömet? Hiszen immár a porban fekszem, és ha keresel engem, nem leszek.
And why do you not take away my sin, and let my wrongdoing be ended? for now I go down to the dust, and you will be searching for me with care, but I will be gone.
καὶ διὰ τί οὐκ ἐποιήσω τῆς ἀνομίας μου λήθην καὶ καθαρισμὸν τῆς ἁμαρτίας μου νυνὶ δὲ εἰς γῆν ἀπελεύσομαι ὀρθρίζων δὲ οὐκέτι εἰμί

1 Akkor felele a sukhi Bildád, és monda:
Then Bildad the Shuhite made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ βαλδαδ ὁ σαυχίτης λέγει

2 Meddig szólasz még efféléket, és lesz a te szádnak beszéde sebes szél?
How long will you say these things, and how long will the words of your mouth be like a strong wind?
μέχρι τίνος λαλήσεις ταῦτα πνεῦμα πολυρῆμον τοῦ στόματός σου

3 Elforgatja-é Isten az ítéletet, avagy a Mindenható elforgatja-é az igazságot?
Does God give wrong decisions? or is the Ruler of all not upright in his judging?
μὴ ὁ κύριος ἀδικήσει κρίνων ἢ ὁ τὰ πάντα ποιήσας ταράξει τὸ δίκαιον

4 Ha a te fiaid vétkeztek ellene, úgy az õ gonoszságuk miatt vetette el õket.
If your children have done evil against him, then their punishment is from his hand.
εἰ οἱ υἱοί σου ἥμαρτον ἐναντίον αὐτοῦ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀνομίας αὐτῶν

5 De ha te az Istent buzgón keresed, és a Mindenhatóhoz [bocsánatért] könyörögsz;
If you will make search for God with care, and put your request before the Ruler of all;
σὺ δὲ ὄρθριζε πρὸς κύριον παντοκράτορα δεόμενος

6 Ha tiszta és becsületes vagy, akkor legott felserken éretted, és békességessé teszi a te igazságodnak hajlékát.
If you are clean and upright; then he will certainly be moved to take up your cause, and will make clear your righteousness by building up your house again.
εἰ καθαρὸς εἶ καὶ ἀληθινός δεήσεως ἐπακούσεταί σου ἀποκαταστήσει δέ σοι δίαιταν δικαιοσύνης

7 És ha elõbbi állapotod szegényes volt, ez utáni állapotod boldog lesz nagyon.
And though your start was small, your end will be very great.
ἔσται οὖν τὰ μὲν πρῶτά σου ὀλίγα τὰ δὲ ἔσχατά σου ἀμύθητα

8 Mert kérdezd meg csak az azelõtti nemzedéket, és készülj csak fel az õ atyáikról való tudakozódásra!
Put the question now to the past generations, and give attention to what has been searched out by their fathers:
ἐπερώτησον γὰρ γενεὰν πρώτην ἐξιχνίασον δὲ κατὰ γένος πατέρων

9 Mert mi csak tegnapiak vagyunk és semmit nem tudunk, mert a mi napjaink csak árnyék e földön.
(For we are but of yesterday, and have no knowledge, because our days on earth are gone like a shade:)
χθιζοὶ γάρ ἐσμεν καὶ οὐκ οἴδαμεν σκιὰ γάρ ἐστιν ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ βίος

10 Nem tanítanak-é meg azok téged? Nem mondják-é meg néked, és nem beszélik-é meg szívök szerint néked?!
Will they not give you teaching, and say words of wisdom to you?
ἢ οὐχ οὗτοί σε διδάξουσιν καὶ ἀναγγελοῦσιν καὶ ἐκ καρδίας ἐξάξουσιν ῥήματα

11 Felnövekedik-é a káka mocsár nélkül, felnyúlik-é a sás víz nélkül?
Will the river-plant come up in its pride without wet earth? will the grass get tall without water?
μὴ θάλλει πάπυρος ἄνευ ὕδατος ἢ ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ πότου

12 Még gyenge korában, ha fel nem szakasztják is, minden fûnél elébb elszárad.
When it is still green, without being cut down, it becomes dry and dead before any other plant.
ἔτι ὂν ἐπὶ ῥίζης καὶ οὐ μὴ θερισθῇ πρὸ τοῦ πιεῖν πᾶσα βοτάνη οὐχὶ ξηραίνεται

13 Ilyenek az ösvényeik mindazoknak, a kik Istenrõl elfeledkeznek, és a képmutatónak reménysége [is]elvész.
So is the end of all who do not keep God in mind; and the hope of the evil-doer comes to nothing:
οὕτως τοίνυν ἔσται τὰ ἔσχατα πάντων τῶν ἐπιλανθανομένων τοῦ κυρίου ἐλπὶς γὰρ ἀσεβοῦς ἀπολεῖται

14 Mivel szétfoszol bizakodása, és bizodalma olyan lesz, mint a pókháló.
Whose support is cut off, and whose hope is no stronger than a spider's thread.
ἀοίκητος γὰρ αὐτοῦ ἔσται ὁ οἶκος ἀράχνη δὲ αὐτοῦ ἀποβήσεται ἡ σκηνή

15 Házára támaszkodik, és nem áll meg; kapaszkodik belé, és nem marad meg.
He is looking to his family for support, but it is not there; he puts his hope in it, but it comes to nothing.
ἐὰν ὑπερείσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ οὐ μὴ στῇ ἐπιλαβομένου δὲ αὐτοῦ οὐ μὴ ὑπομείνῃ

16 Bõ nedvességû ez a napfényen [is,] és ágazata túlnõ a kertjén.
He is full of strength before the sun, and his branches go out over his garden.
ὑγρὸς γάρ ἐστιν ὑπὸ ἡλίου καὶ ἐκ σαπρίας αὐτοῦ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ ἐξελεύσεται

17 Gyökerei átfonódnak a kõhalmon; átfúródnak a szikla-rétegen.
His roots are twisted round the stones, forcing their way in between them.
ἐπὶ συναγωγὴν λίθων κοιμᾶται ἐν δὲ μέσῳ χαλίκων ζήσεται

18 Ámha kiirtják helyérõl, megtagadja ez õt: Nem láttalak!
If he is taken away from his place, then it will say, I have not seen you.
ἐὰν καταπίῃ ὁ τόπος ψεύσεται αὐτόν οὐχ ἑόρακας τοιαῦτα

19 Ímé ez az õ pályájának öröme! És más hajt ki a porból.
Such is the joy of his way, and out of the dust another comes up to take his place.
ὅτι καταστροφὴ ἀσεβοῦς τοιαύτη ἐκ δὲ γῆς ἄλλον ἀναβλαστήσει

20 Ímé az Isten nem veti meg az ártatlant, de a gonoszoknak sem ád elõmenetelt.
Truly, God will not give up him who is without sin, and will not take evil-doers by the hand.
ὁ γὰρ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσηται τὸν ἄκακον πᾶν δὲ δῶρον ἀσεβοῦς οὐ δέξεται

21 Még betölti szádat nevetéssel, és ajakidat vigassággal.
The time will come when your mouth will be full of laughing, and cries of joy will come from your lips.
ἀληθινῶν δὲ στόμα ἐμπλήσει γέλωτος τὰ δὲ χείλη αὐτῶν ἐξομολογήσεως

22 Gyûlölõid szégyenbe öltöznek, és a gonoszok sátora megsemmisül.
Your haters will be clothed with shame, and the tent of the sinner will not be seen again.
οἱ δὲ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐνδύσονται αἰσχύνην δίαιτα δὲ ἀσεβοῦς οὐκ ἔσται

1 Felele pedig Jób, és monda:
And Job made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ιωβ λέγει

2 Igaz, jól tudom, hogy így van; hogyan is lehetne igaz a halandó ember Istennél?
Truly, I see that it is so: and how is it possible for a man to get his right before God?
ἐπ' ἀληθείας οἶδα ὅτι οὕτως ἐστίν πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς παρὰ κυρίῳ

3 Ha perelni akarna õ vele, ezer közül egy sem felelhetne meg néki.
If a man was desiring to go to law with him, he would not be able to give him an answer to one out of a thousand questions.
ἐὰν γὰρ βούληται κριθῆναι αὐτῷ οὐ μὴ ὑπακούσῃ αὐτῷ ἵνα μὴ ἀντείπῃ πρὸς ἕνα λόγον αὐτοῦ ἐκ χιλίων

4 Bölcs szívû és hatalmas erejû: ki szegülhetne ellene, hogy épségben maradjon?
He is wise in heart and great in strength: who ever made his face hard against him, and any good came of it?
σοφὸς γάρ ἐστιν διανοίᾳ κραταιός τε καὶ μέγας τίς σκληρὸς γενόμενος ἐναντίον αὐτοῦ ὑπέμεινεν

5 A ki hegyeket mozdít tova, hogy észre se veszik, és megfordítja õket haragjában.
It is he who takes away the mountains without their knowledge, overturning them in his wrath:
ὁ παλαιῶν ὄρη καὶ οὐκ οἴδασιν ὁ καταστρέφων αὐτὰ ὀργῇ

6 A ki kirengeti helyébõl a földet, úgy hogy oszlopai megrepedeznek.
Who is moving the earth out of its place, so that its pillars are shaking:
ὁ σείων τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐκ θεμελίων οἱ δὲ στῦλοι αὐτῆς σαλεύονται

7 A ki szól a napnak és az fel nem kél, és bepecsételi a csillagokat.
Who gives orders to the sun, and it does not give its light; and who keeps the stars from shining.
ὁ λέγων τῷ ἡλίῳ καὶ οὐκ ἀνατέλλει κατὰ δὲ ἄστρων κατασφραγίζει

8 A ki egymaga feszítette ki az egeket, és a tenger hullámain tapos.
By whose hand the heavens were stretched out, and who is walking on the waves of the sea:
ὁ τανύσας τὸν οὐρανὸν μόνος καὶ περιπατῶν ὡς ἐπ' ἐδάφους ἐπὶ θαλάσσης

9 A ki teremtette a gönczölszekeret, a kaszás csillagot és a fiastyúkot és a délnek titkos tárait.
Who made the Bear and Orion, and the Pleiades, and the store-houses of the south:
ὁ ποιῶν πλειάδα καὶ ἕσπερον καὶ ἀρκτοῦρον καὶ ταμίεια νότου

10 A ki nagy dolgokat cselekszik megfoghatatlanul, és csudákat megszámlálhatatlanul.
Who does great things not to be searched out; yes, wonders without number.
ὁ ποιῶν μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός

11 Ímé, elvonul mellettem, de nem látom, átmegy elõttem, de nem veszem észre.
See, he goes past me and I see him not: he goes on before, but I have no knowledge of him.
ἐὰν ὑπερβῇ με οὐ μὴ ἴδω καὶ ἐὰν παρέλθῃ με οὐδ' ὡς ἔγνων

12 Ímé, ha elragad [valamit,] ki akadályozza meg; ki mondhatja néki: Mit cselekszel?
If he puts out his hand to take, by whom may it be turned back? who may say to him, What are you doing?
ἐὰν ἁπαλλάξῃ τίς ἀποστρέψει ἢ τίς ἐρεῖ αὐτῷ τί ἐποίησας

13 Ha az Isten el nem fordítja az õ haragját, alatta meghajolnak Ráháb czinkosai is.
God's wrath may not be turned back; the helpers of Rahab were bent down under him.
αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὀργήν ὑπ' αὐτοῦ ἐκάμφθησαν κήτη τὰ ὑπ' οὐρανόν

14 Hogyan felelhetnék hát én meg õ néki, és lelhetnék vele szemben szavakat?
How much less may I give an answer to him, using the right words in argument with him?
ἐὰν δέ μου ὑπακούσηται ἦ διακρινεῖ τὰ ῥήματά μου

15 A ki, ha szinte igazam volna, sem felelhetnék néki; kegyelemért könyörögnék ítélõ birámhoz.
Even if my cause was good, I would not be able to give an answer; I would make request for grace from him who was against me.
ἐάν τε γὰρ ὦ δίκαιος οὐκ εἰσακούσεταί μου τοῦ κρίματος αὐτοῦ δεηθήσομαι

16 Ha segítségül hívnám és felelne is nékem, még sem hinném, hogy szavamat fülébe vevé;
If I had sent for him to be present, and he had come, I would have no faith that he would give ear to my voice.
ἐάν τε καλέσω καὶ ὑπακούσῃ οὐ πιστεύω ὅτι εἰσακήκοέν μου

17 A ki forgószélben rohan meg engem, és ok nélkül megsokasítja sebeimet.
For I would be crushed by his storm, my wounds would be increased without cause.
μὴ γνόφῳ με ἐκτρίψῃ πολλὰ δέ μου τὰ συντρίμματα πεποίηκεν διὰ κενῆς

18 Nem hagyna még lélekzetet se vennem, hanem keserûséggel lakatna jól.
He would not let me take my breath, but I would be full of bitter grief.
οὐκ ἐᾷ γάρ με ἀναπνεῦσαι ἐνέπλησεν δέ με πικρίας

19 Ha erõre kerülne a dolog? Ímé, õ igen erõs; és ha ítéletre? Ki tûzne ki én nékem napot?
If it is a question of strength, he says, Here I am! and if it is a question of a cause at law, he says, Who will give me a fixed day?
ὅτι μὲν γὰρ ἰσχύι κρατεῖ τίς οὖν κρίματι αὐτοῦ ἀντιστήσεται

20 Ha igaznak mondanám magamat, a szájam kárhoztatna engem; ha ártatlannak: bûnössé tenne engemet.
Though I was in the right, he would say that I was in the wrong; I have done no evil; but he says that I am a sinner.
ἐὰν γὰρ ᾖ δίκαιος τὸ στόμα μου ἀσεβήσει ἐάν τε ᾖ ἄμεμπτος σκολιὸς ἀποβήσομαι

21 Ártatlan vagyok, nem törõdöm lelkemmel, útálom az életemet.
I have done no wrong; I give no thought to what becomes of me; I have no desire for life.
εἴτε γὰρ ἠσέβησα οὐκ οἶδα τῇ ψυχῇ πλὴν ὅτι ἀφαιρεῖταί μου ἡ ζωή

22 Mindegy ez! Azért azt mondom: elveszít õ ártatlant és gonoszt!
It is all the same to me; so I say, He puts an end to the sinner and to him who has done no wrong together.
διὸ εἶπον μέγαν καὶ δυνάστην ἀπολλύει ὀργή

23 Ha ostorával hirtelen megöl, neveti a bûntelenek megpróbáltatását.
If death comes suddenly through disease, he makes sport of the fate of those who have done no wrong.
ὅτι φαῦλοι ἐν θανάτῳ ἐξαισίῳ ἀλλὰ δίκαιοι καταγελῶνται

24 A föld a gonosz kezébe adatik, a ki az õ biráinak arcát elfedezi. Nem így van? Kicsoda hát õ?
The land is given into the power of the evil-doer; the faces of its judges are covered; if not by him, then who has done it?
παραδέδονται γὰρ εἰς χεῖρας ἀσεβοῦς πρόσωπα κριτῶν αὐτῆς συγκαλύπτει εἰ δὲ μὴ αὐτός τίς ἐστιν

25 Napjaim gyorsabbak valának a kengyelfutónál: elfutának, nem láttak semmi jót.
My days go quicker than a post-runner: they go in flight, they see no good.
ὁ δὲ βίος μού ἐστιν ἐλαφρότερος δρομέως ἀπέδρασαν καὶ οὐκ εἶδοσαν

26 Ellebbentek, mint a gyorsan járó hajók, miként zsákmányára csap a keselyû.
They go rushing on like reed-boats, like an eagle dropping suddenly on its food.
ᾗ καὶ ἔστιν ναυσὶν ἴχνος ὁδοῦ ἢ ἀετοῦ πετομένου ζητοῦντος βοράν

27 Ha azt mondom: Nosza elfelejtem panaszomat, felhagyok haragoskodásommal és vidám leszek:
If I say, I will put my grief out of mind, I will let my face be sad no longer and I will be bright;
ἐάν τε γὰρ εἴπω ἐπιλήσομαι λαλῶν συγκύψας τῷ προσώπῳ στενάξω

28 Megborzadok az én mindenféle fájdalmamtól; tudom, hogy nem találsz bûntelennek engem.
I go in fear of all my pains; I am certain that I will not be free from sin in your eyes.
σείομαι πᾶσιν τοῖς μέλεσιν οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ ἀθῷόν με ἐάσεις

29 Rossz ember vagyok én! Minek fáraszszam hát magamat hiába?
You will not let me be clear of sin! why then do I take trouble for nothing?
ἐπειδὴ δέ εἰμι ἀσεβής διὰ τί οὐκ ἀπέθανον

30 Ha hóvízzel mosakodom is meg, ha szappannal mosom is meg kezeimet:
If I am washed with snow water, and make my hands clean with soap;
ἐὰν γὰρ ἀπολούσωμαι χιόνι καὶ ἀποκαθάρωμαι χερσὶν καθαραῖς

31 Akkor is a posványba mártanál engem és az én ruháim is útálnának engem.
Then you will have me pushed into the dust, so that I will seem disgusting to my very clothing.
ἱκανῶς ἐν ῥύπῳ με ἔβαψας ἐβδελύξατο δέ με ἡ στολή

32 Mert nem ember õ, mint én, hogy néki megfelelhetnék, [és] együtt pörbe állanánk.
For he is not a man as I am, that I might give him an answer, that we might come together before a judge.
οὐ γὰρ εἶ ἄνθρωπος κατ' ἐμέ ᾧ ἀντικρινοῦμαι ἵνα ἔλθωμεν ὁμοθυμαδὸν εἰς κρίσιν

33 Nincs is közöttünk igazlátó, a ki kezét közbe vethesse kettõnk között!
There is no one to give a decision between us, who might have control over us.
εἴθε ἦν ὁ μεσίτης ἡμῶν καὶ ἐλέγχων καὶ διακούων ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων

34 Venné csak el rólam az õ veszszejét, és az õ rettentésével ne rettegtetne engem:
Let him take away his rod from me and not send his fear on me:
ἀπαλλαξάτω ἀπ' ἐμοῦ τὴν ῥάβδον ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ μή με στροβείτω

35 Akkor szólanék és nem félnék tõle: mert nem így vagyok én magammal!
Then I would say what is in my mind without fear of him; for there is no cause of fear in myself.
καὶ οὐ μὴ φοβηθῶ ἀλλὰ λαλήσω οὐ γὰρ οὕτω συνεπίσταμαι

1 Lelkembõl útálom az életemet, megeresztem felõle panaszomat; szólok az én lelkem keserûségében.
My soul is tired of life; I will let my sad thoughts go free in words; my soul will make a bitter outcry.
κάμνων τῇ ψυχῇ μου στένων ἐπαφήσω ἐπ' αὐτὸν τὰ ῥήματά μου λαλήσω πικρίᾳ ψυχῆς μου συνεχόμενος

2 Azt mondom az Istennek: Ne kárhoztass engem; add tudtomra, miért perlesz velem?!
I will say to God, Do not put me down as a sinner; make clear to me what you have against me.
καὶ ἐρῶ πρὸς κύριον μή με ἀσεβεῖν δίδασκε καὶ διὰ τί με οὕτως ἔκρινας

3 Jó-é az néked, hogy nyomorgatsz, hogy megútálod kezednek munkáját, és a gonoszok tanácsát támogatod?
What profit is it to you to be cruel, to give up the work of your hands, looking kindly on the design of evil-doers?
ἦ καλόν σοι ἐὰν ἀδικήσω ὅτι ἀπείπω ἔργα χειρῶν σου βουλῇ δὲ ἀσεβῶν προσέσχες

4 Testi szemeid vannak-é néked, és úgy látsz-é te, a mint halandó lát?
Have you eyes of flesh, or do you see as man sees?
ἦ ὥσπερ βροτὸς ὁρᾷ καθορᾷς ἢ καθὼς ὁρᾷ ἄνθρωπος βλέψῃ

5 Mint a halandónak napjai, olyanok-é a te napjaid, avagy a te éveid, mint az embernek napjai?
Are your days as the days of man, or your years like his,
ἦ ὁ βίος σου ἀνθρώπινός ἐστιν ἢ τὰ ἔτη σου ἀνδρός

6 Hogy az én álnokságomról tudakozol, és az én vétkem után kutatsz.
That you take note of my sin, searching after my wrongdoing,
ὅτι ἀνεζήτησας τὴν ἀνομίαν μου καὶ τὰς ἁμαρτίας μου ἐξιχνίασας

7 Jól tudod te azt, hogy én nem vagyok gonosz, még sincs, a ki kezedbõl kiszabadítson!
Though you see that I am not an evil-doer; and there is no one who is able to take a man out of your hands?
οἶδας γὰρ ὅτι οὐκ ἠσέβησα ἀλλὰ τίς ἐστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν σου ἐξαιρούμενος

8 Kezeid formáltak engem és készítének engem egészen körüskörül, és mégis megrontasz engem?!
Your hands made me, and I was formed by you, but then, changing your purpose, you gave me up to destruction.
αἱ χεῖρές σου ἔπλασάν με καὶ ἐποίησάν με μετὰ ταῦτα μεταβαλών με ἔπαισας

9 Emlékezzél, kérlek, hogy mint valami agyagedényt, úgy készítettél engem, és ismét porrá tennél engem?
O keep in mind that you made me out of earth; and will you send me back again to dust?
μνήσθητι ὅτι πηλόν με ἔπλασας εἰς δὲ γῆν με πάλιν ἀποστρέφεις

10 Nem úgy öntél-é engem, mint a tejet és mint a sajtot, megoltottál engem?
Was I not drained out like milk, becoming hard like cheese?
ᾗ οὐχ ὥσπερ γάλα με ἤμελξας ἐτύρωσας δέ με ἴσα τυρῷ

11 Bőrrel és hússal ruháztál fel engem, csontokkal és inakkal befedeztél engem.
By you I was clothed with skin and flesh, and joined together with bones and muscles.
δέρμα καὶ κρέας με ἐνέδυσας ὀστέοις δὲ καὶ νεύροις με ἐνεῖρας

12 Életet és kegyelmet szerzettél számomra, és a te gondviselésed őrizte az én lelkemet.
You have been kind to me, and your grace has been with me, and your care has kept my spirit safe.
ζωὴν δὲ καὶ ἔλεος ἔθου παρ' ἐμοί ἡ δὲ ἐπισκοπή σου ἐφύλαξέν μου τὸ πνεῦμα

13 De ezeket elrejtetted a te szívedben, és tudom, hogy ezt tökélted el magadban:
But you kept these things in the secret of your heart; I am certain this was in your thoughts:
ταῦτα ἔχων ἐν σεαυτῷ οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐθέν

14 Ha vétkezem, mindjárt észreveszed rajtam, és bűnöm alól nem mentesz föl engem.
That, if I did wrong, you would take note of it, and would not make me clear from sin:
ἐάν τε γὰρ ἁμάρτω φυλάσσεις με ἀπὸ δὲ ἀνομίας οὐκ ἀθῷόν με πεποίηκας

15 Ha istentelen vagyok, jaj nékem; ha igaz vagyok, sem emelem föl fejemet, eltelve gyalázattal, de tekints nyomorúságomra!
That, if I was an evil-doer, the curse would come on me; and if I was upright, my head would not be lifted up, being full of shame and overcome with trouble.
ἐάν τε γὰρ ἀσεβὴς ὦ οἴμμοι ἐάν τε ὦ δίκαιος οὐ δύναμαι ἀνακύψαι πλήρης γὰρ ἀτιμίας εἰμί

16 Ha pedig felemelkednék az, mint oroszlán kergetnél engem, és ismét csudafájdalmakat bocsátanál reám.
And that if there was cause for pride, you would go after me like a lion; and again put out your wonders against me:
ἀγρεύομαι γὰρ ὥσπερ λέων εἰς σφαγήν πάλιν δὲ μεταβαλὼν δεινῶς με ὀλέκεις

17 Megújítanád a te bizonyságidat ellenem, megöregbítenéd a te boszúállásodat rajtam; váltakozó és állandó sereg volna ellenem.
That you would send new witnesses against me, increasing your wrath against me, and letting loose new armies on me.
ἐπανακαινίζων ἐπ' ἐμὲ τὴν ἔτασίν μου ὀργῇ δὲ μεγάλῃ μοι ἐχρήσω ἐπήγαγες δὲ ἐπ' ἐμὲ πειρατήρια

18 Miért is hoztál ki engem anyámnak méhéből? Vajha meghaltam volna, és szem nem látott volna engem!
Why then did you make me come out of my mother's body? It would have been better for me to have taken my last breath, and for no eye to have seen me,
ἵνα τί οὖν ἐκ κοιλίας με ἐξήγαγες καὶ οὐκ ἀπέθανον ὀφθαλμὸς δέ με οὐκ εἶδεν

19 Lettem volna, mintha nem is voltam volna; anyámnak méhéből sírba vittek volna!
And for me to have been as if I had not been; to have been taken from my mother's body straight to my last resting-place.
καὶ ὥσπερ οὐκ ὢν ἐγενόμην διὰ τί γὰρ ἐκ γαστρὸς εἰς μνῆμα οὐκ ἀπηλλάγην

20 Hiszen kevés napom van még; szünjék meg! Forduljon el tőlem, hadd viduljak fel egy kevéssé,
Are not the days of my life small in number? Let your eyes be turned away from me, so that I may have a little pleasure,
ᾗ οὐκ ὀλίγος ἐστὶν ὁ χρόνος τοῦ βίου μου ἔασόν με ἀναπαύσασθαι μικρὸν

21 Mielőtt oda megyek, honnét nem térhetek vissza: a sötétségnek és a halál árnyékának földébe;
Before I go to the place from which I will not come back, to the land where all is dark and black,
πρὸ τοῦ με πορευθῆναι ὅθεν οὐκ ἀναστρέψω εἰς γῆν σκοτεινὴν καὶ γνοφεράν

22 Az éjféli homálynak földébe, a mely olyan, mint a halál árnyékának sürû setétsége; hol nincs rend, és a világosság olyan, mint a sürû setétség.
A land of thick dark, without order, where the very light is dark.
εἰς γῆν σκότους αἰωνίου οὗ οὐκ ἔστιν φέγγος οὐδὲ ὁρᾶν ζωὴν βροτῶν

1 Felele a Naamából való Czófár, és monda:
Then Zophar the Naamathite made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ σωφαρ ὁ μιναῖος λέγει

2 A sok beszédre ne legyen-é felelet? Avagy a csácsogó embernek legyen-é igaza?
Are all these words to go unanswered? and is a man seen to be right because he is full of talk?
ὁ τὰ πολλὰ λέγων καὶ ἀντακούσεται ἢ καὶ ὁ εὔλαλος οἴεται εἶναι δίκαιος εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος

3 Fecsegéseid elnémítják az embereket, és csúfolódol is és ne legyen, a ki megszégyenítsen?!
Are your words of pride to make men keep quiet? and are you to make sport, with no one to put you to shame?
μὴ πολὺς ἐν ῥήμασιν γίνου οὐ γάρ ἐστιν ὁ ἀντικρινόμενός σοι

4 Azt mondod: Értelmes az én beszédem, tiszta vagyok a te szemeid elõtt.
You may say, My way is clean, and I am free from sin in your eyes.
μὴ γὰρ λέγε ὅτι καθαρός εἰμι τοῖς ἔργοις καὶ ἄμεμπτος ἐναντίον αὐτοῦ

5 De vajha szólalna meg maga az Isten, és nyitná meg ajkait te ellened!
But if only God would take up the word, opening his lips in argument with you;
ἀλλὰ πῶς ἂν ὁ κύριος λαλήσαι πρὸς σέ καὶ ἀνοίξει χείλη αὐτοῦ μετὰ σοῦ

6 És jelentené meg néked a bölcsességnek titkait, hogy kétszerte többet ér az az okoskodásnál, és tudnád meg, hogy az Isten még el is engedett néked a te bûneidbõl.
And would make clear to you the secrets of wisdom, and the wonders of his purpose!
εἶτα ἀναγγελεῖ σοι δύναμιν σοφίας ὅτι διπλοῦς ἔσται τῶν κατὰ σέ καὶ τότε γνώσῃ ὅτι ἄξιά σοι ἀπέβη ἀπὸ κυρίου ὧν ἡμάρτηκας

7 Az Isten mélységét elérheted-é, avagy a Mindenhatónak tökéletességére eljuthatsz-é?
Are you able to take God's measure, to make discovery of the limits of the Ruler of all?
ἦ ἴχνος κυρίου εὑρήσεις ἢ εἰς τὰ ἔσχατα ἀφίκου ἃ ἐποίησεν ὁ παντοκράτωρ

8 Magasabb az égnél: mit teszel tehát? Mélyebb az alvilágnál; hogy ismerheted meg?
They are higher than heaven; what is there for you to do? deeper than the underworld, and outside your knowledge;
ὑψηλὸς ὁ οὐρανός καὶ τί ποιήσεις βαθύτερα δὲ τῶν ἐν ᾅδου τί οἶδας

9 Hosszabb annak mértéke a földnél, és szélesebb a tengernél.
Longer in measure than the earth, and wider than the sea.
ἢ μακρότερα μέτρου γῆς ἢ εὖρους θαλάσσης

10 Ha megtapos, elzár és ítéletet tart: ki akadályozhatja meg?
If he goes on his way, shutting a man up and putting him to death, who may make him go back from his purpose?
ἐὰν δὲ καταστρέψῃ τὰ πάντα τίς ἐρεῖ αὐτῷ τί ἐποίησας

11 Mert õ jól ismeri a csalárd embereket, látja az álnokságot, még ha nem figyelmez is arra!
For in his eyes men are as nothing; he sees evil and takes note of it.
αὐτὸς γὰρ οἶδεν ἔργα ἀνόμων ἰδὼν δὲ ἄτοπα οὐ παρόψεται

12 És értelmessé teheti a bolond embert is, és emberré szülheti a vadszamár csikóját is.
And so a hollow-minded man will get wisdom, when a young ass of the field gets teaching.
ἄνθρωπος δὲ ἄλλως νήχεται λόγοις βροτὸς δὲ γεννητὸς γυναικὸς ἴσα ὄνῳ ἐρημίτῃ

13 Ha te a te szívedet felkészítenéd, és kezedet felé terjesztenéd;
But if you put your heart right, stretching out your hands to him;
εἰ γὰρ σὺ καθαρὰν ἔθου τὴν καρδίαν σου ὑπτιάζεις δὲ χεῖρας πρὸς αὐτόν

14 Ha a hamisságot, a mely a te kezedben van, távol tartanád magadtól, és nem lakoznék a te hajlékodban gonoszság;
If you put far away the evil of your hands, and let no wrongdoing have a place in your tent;
εἰ ἄνομόν τί ἐστιν ἐν χερσίν σου πόρρω ποίησον αὐτὸ ἀπὸ σοῦ ἀδικία δὲ ἐν διαίτῃ σου μὴ αὐλισθήτω

15 Akkor a te arczodat fölemelhetnéd szégyen nélkül, erõs lennél és nem félnél;
Then truly your face will be lifted up, with no mark of sin, and you will be fixed in your place without fear:
οὕτως γὰρ ἀναλάμψει σου τὸ πρόσωπον ὥσπερ ὕδωρ καθαρόν ἐκδύσῃ δὲ ῥύπον καὶ οὐ μὴ φοβηθῇς

16 Sõt a nyomorúságról is elfelejtkeznél, és mint lefutott vizekrõl, úgy emlékeznél arról.
For your sorrow will go from your memory, like waters flowing away:
καὶ τὸν κόπον ἐπιλήσῃ ὥσπερ κῦμα παρελθὸν καὶ οὐ πτοηθήσῃ

17 Ragyogóbban kelne idõd a déli fénynél, és az éjféli sötétség is olyan lenne, mint a [kora] reggel.
And your life will be brighter than day; though it is dark, it will become like the morning.
ἡ δὲ εὐχή σου ὥσπερ ἑωσφόρος ἐκ δὲ μεσημβρίας ἀνατελεῖ σοι ζωή

18 Akkor bíznál, mert volna reménységed; és ha széttekintenél, biztonságban aludnál.
And you will be safe because there is hope; after looking round, you will take your rest in quiet;
πεποιθώς τε ἔσῃ ὅτι ἔστιν σοι ἐλπίς ἐκ δὲ μερίμνης καὶ φροντίδος ἀναφανεῖταί σοι εἰρήνη

19 Ha lefeküdnél, senki föl nem rettentene, sõt sokan hizelegnének néked.
Sleeping with no fear of danger; and men will be desiring to have grace in your eyes;
ἡσυχάσεις γάρ καὶ οὐκ ἔσται ὁ πολεμῶν σε μεταβαλόμενοι δὲ πολλοί σου δεηθήσονται

20 De a gonoszok szemei elepednek, menedékök eltünik elõlök, és reménységök: a lélek kilehellése!
But the eyes of the evil-doers will be wasting away; their way of flight is gone, and their only hope is the taking of their last breath.
σωτηρία δὲ αὐτοὺς ἀπολείψει ἡ γὰρ ἐλπὶς αὐτῶν ἀπώλεια ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν τακήσονται

1 Felele erre Jób, és monda:
And Job made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ιωβ λέγει

2 Bizonyára ti magatok vagytok a nép, és veletek kihal a bölcseség!
No doubt you have knowledge, and wisdom will come to an end with you.
εἶτα ὑμεῖς ἐστε ἄνθρωποι ᾗ μεθ' ὑμῶν τελευτήσει σοφία

3 Nékem is van annyi eszem, mint néktek, és nem vagyok alábbvaló nálatok, és ki ne tudna ilyenféléket?
But I have a mind as well as you; I am equal to you: yes, who has not knowledge of such things as these?
κἀμοὶ μὲν καρδία καθ' ὑμᾶς ἐστιν

4 Kikaczagják a saját barátai azt, mint engem, a ki Istenhez kiált és meghallgatja õt. Kikaczagják az igazat, az ártatlant!
It seems that I am to be as one who is a cause of laughing to his neighbour, one who makes his prayer to God and is answered! the upright man who has done no wrong is to be made sport of!
δίκαιος γὰρ ἀνὴρ καὶ ἄμεμπτος ἐγενήθη εἰς χλεύασμα

5 A szerencsétlen megvetni való, gondolja, a ki boldog; ez vár azokra, a kiknek lábok roskadoz.
In the thought of him who is in comfort there is no respect for one who is in trouble; such is the fate of those whose feet are slipping.
εἰς χρόνον γὰρ τακτὸν ἡτοίμαστο πεσεῖν ὑπὸ ἄλλους οἴκους τε αὐτοῦ ἐκπορθεῖσθαι ὑπὸ ἀνόμων

6 A kóborlók sátrai csendesek és bátorságban vannak, a kik ingerlik az Istent, és a ki kezében hordja Istenét.
There is wealth in the tents of those who make destruction, and those by whom God is moved to wrath are safe; even those whose god is their strength.
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μηδεὶς πεποιθέτω πονηρὸς ὢν ἀθῷος ἔσεσθαι ὅσοι παροργίζουσιν τὸν κύριον ὡς οὐχὶ καὶ ἔτασις αὐτῶν ἔσται

7 Egyébiránt kérdezd meg csak a barmokat, majd megtanítanak, és az égnek madarait, azok megmondják néked.
But put now a question to the beasts, and get teaching from them; or to the birds of the heaven, and they will make it clear to you;
ἀλλὰ δὴ ἐπερώτησον τετράποδα ἐάν σοι εἴπωσιν πετεινὰ δὲ οὐρανοῦ ἐάν σοι ἀπαγγείλωσιν

8 Avagy beszélj a földdel és az megtanít téged, a tengernek halai is elbeszélik néked.
Or to the things which go flat on the earth, and they will give you wisdom; and the fishes of the sea will give you news of it.
ἐκδιήγησαι δὲ γῇ ἐάν σοι φράσῃ καὶ ἐξηγήσονταί σοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης

9 Mindezek közül melyik nem tudja, hogy az Úrnak keze cselekszi ezt?
Who does not see by all these that the hand of the Lord has done this?
τίς οὐκ ἔγνω ἐν πᾶσι τούτοις ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησεν ταῦτα

10 A kinek kezében van minden élõ állatnak élete, és minden egyes embernek a lelke.
In whose hand is the soul of every living thing, and the breath of all flesh of man.
εἰ μὴ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ψυχὴ πάντων τῶν ζώντων καὶ πνεῦμα παντὸς ἀνθρώπου

11 Nemde nem a fül próbálja-é meg a szót, és az íny kóstolja meg az ételt?
Are not words tested by the ear, even as food is tasted by the mouth?
οὖς μὲν γὰρ ῥήματα διακρίνει λάρυγξ δὲ σῖτα γεύεται

12 A vén emberekben van-é a bölcseség, és az értelem a hosszú életben-é?
Old men have wisdom, and a long life gives knowledge.
ἐν πολλῷ χρόνῳ σοφία ἐν δὲ πολλῷ βίῳ ἐπιστήμη

13 Õ nála van a bölcseség és hatalom, övé a tanács és az értelem.
With him there is wisdom and strength; power and knowledge are his.
παρ' αὐτῷ σοφία καὶ δύναμις αὐτῷ βουλὴ καὶ σύνεσις

14 Ímé, a mit leront, nem épül föl az; ha valakire rázárja [az ajtót,] nem nyílik föl az.
Truly, there is no building up of what is pulled down by him; when a man is shut up by him, no one may let him loose.
ἐὰν καταβάλῃ τίς οἰκοδομήσει ἐὰν κλείσῃ κατὰ ἀνθρώπων τίς ἀνοίξει

15 Ímé, ha a vizeket elfogja, kiszáradnak; ha kibocsátja õket, felforgatják a földet.
Truly, he keeps back the waters and they are dry; he sends them out and the earth is overturned.
ἐὰν κωλύσῃ τὸ ὕδωρ ξηρανεῖ τὴν γῆν ἐὰν δὲ ἐπαφῇ ἀπώλεσεν αὐτὴν καταστρέψας

16 Õ nála van az erõ és okosság; övé az eltévelyedett és a ki tévelygésre visz.
With him are strength and wise designs; he who is guided into error, together with his guide, are in his hands;
παρ' αὐτῷ κράτος καὶ ἰσχύς αὐτῷ ἐπιστήμη καὶ σύνεσις

17 A tanácsadókat fogságra viszi, és a birákat megbolondítja.
He takes away the wisdom of the wise guides, and makes judges foolish;
διάγων βουλευτὰς αἰχμαλώτους κριτὰς δὲ γῆς ἐξέστησεν

18 A királyok bilincseit feloldja, és övet köt derekukra.
He undoes the chains of kings, and puts his band on them;
καθιζάνων βασιλεῖς ἐπὶ θρόνους καὶ περιέδησεν ζώνῃ ὀσφύας αὐτῶν

19 A papokat fogságra viszi, és a hatalmasokat megbuktatja.
He makes priests prisoners, overturning those in safe positions;
ἐξαποστέλλων ἱερεῖς αἰχμαλώτους δυνάστας δὲ γῆς κατέστρεψεν

20 Az ékesen szólótól eltávolítja a beszédet és a vénektõl elveszi a tanácsot.
He makes the words of responsible persons without effect, and takes away the good sense of the old;
διαλλάσσων χείλη πιστῶν σύνεσιν δὲ πρεσβυτέρων ἔγνω

21 Szégyent zúdít az elõkelõkre, és a hatalmasok övét megtágítja.
He puts shame on chiefs, and takes away the power of the strong;
ἐκχέων ἀτιμίαν ἐπ' ἄρχοντας ταπεινοὺς δὲ ἰάσατο

22 Feltárja a sötétségbõl a mélységes titkokat, és a halálnak árnyékát is világosságra hozza.
Uncovering deep things out of the dark, and making the deep shade bright;
ἀνακαλύπτων βαθέα ἐκ σκότους ἐξήγαγεν δὲ εἰς φῶς σκιὰν θανάτου

23 Nemzeteket növel fel, azután elveszíti õket; nemzeteket terjeszt ki messzire, azután elûzi õket.
Increasing nations, and sending destruction on them; making wide the lands of peoples, and then giving them up.
πλανῶν ἔθνη καὶ ἀπολλύων αὐτά καταστρωννύων ἔθνη καὶ καθοδηγῶν αὐτά

24 Elveszi eszöket a föld népe vezetõinek, és úttalan pusztában bujdostatja õket.
He takes away the wisdom of the rulers of the earth, and sends them wandering in a waste where there is no way.
διαλλάσσων καρδίας ἀρχόντων γῆς ἐπλάνησεν δὲ αὐτοὺς ὁδῷ ᾗ οὐκ ᾔδεισαν

25 És világtalan setétben tapogatóznak, és tántorognak, mint a részeg.
They go feeling about in the dark without light, wandering without help like those overcome with wine.
ψηλαφήσαισαν σκότος καὶ μὴ φῶς πλανηθείησαν δὲ ὥσπερ ὁ μεθύων

1 Ímé, mindezeket látta az én szemem, hallotta az én fülem és megértette.
Truly, my eye has seen all this, word of it has come to my ear, and I have knowledge of it.
ἰδοὺ ταῦτα ἑώρακέν μου ὁ ὀφθαλμὸς καὶ ἀκήκοέν μου τὸ οὖς

2 A mint ti tudjátok, úgy tudom én is, és nem vagyok alábbvaló nálatok.
The same things are in my mind as in yours; I am equal to you.
καὶ οἶδα ὅσα καὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε καὶ οὐκ ἀσυνετώτερός εἰμι ὑμῶν

3 Azonban én a Mindenhatóval akarok szólani; Isten elõtt kivánom védeni ügyemet.
But I would have talk with the Ruler of all, and my desire is to have an argument with God.
οὐ μὴν δὲ ἀλλ' ἐγὼ πρὸς κύριον λαλήσω ἐλέγξω δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ἐὰν βούληται

4 Mert ti hazugságnak mesterei vagytok, és mindnyájan haszontalan orvosok.
But you put a false face on things; all your attempts to put things right are of no value.
ὑμεῖς δέ ἐστε ἰατροὶ ἄδικοι καὶ ἰαταὶ κακῶν πάντες

5 Vajha legalább mélyen hallgatnátok, az még bölcseségtekre lenne.
If only you would keep quiet, it would be a sign of wisdom!
εἴη δὲ ὑμῖν κωφεῦσαι καὶ ἀποβήσεται ὑμῖν εἰς σοφίαν

6 Halljátok meg, kérlek, az én feddõzésemet, és figyeljetek az én számnak pörlekedéseire.
Give ear to the argument of my mouth, and take note of the words of my lips.
ἀκούσατε ἔλεγχον στόματός μου κρίσιν δὲ χειλέων μου προσέχετε

7 Az Isten kedvéért szóltok-é hamisságot, és õ érette szóltok-é csalárdságot?
Will you say in God's name what is not right, and put false words into his mouth?
πότερον οὐκ ἔναντι κυρίου λαλεῖτε ἔναντι δὲ αὐτοῦ φθέγγεσθε δόλον

8 Az õ személyére néztek-é, ha Isten mellett tusakodtok?
Will you have respect for God's person in this cause, and put yourselves forward as his supporters?
ἢ ὑποστελεῖσθε ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ κριταὶ γένεσθε

9 Jó lesz-é az, ha egészen kiismer benneteket, avagy megcsalhatjátok-é õt, a mint megcsalható az ember?
Will it be good for you to be searched out by him, or have you the thought that he may be guided into error like a man?
καλόν γε ἐὰν ἐξιχνιάσῃ ὑμᾶς εἰ γὰρ τὰ πάντα ποιοῦντες προστεθήσεσθε αὐτῷ

10 Keményen megbüntet, ha titkon vagytok is személyválogatók.
He will certainly put you right, if you have respect for persons in secret.
οὐθὲν ἧττον ἐλέγξει ὑμᾶς εἰ δὲ καὶ κρυφῇ πρόσωπα θαυμάσετε

11 Az õ fensége nem rettent-é meg titeket, a tõle való félelem nem száll-é rátok?
Will not his glory put you in fear, so that your hearts will be overcome before him?
πότερον οὐχὶ δεινὰ αὐτοῦ στροβήσει ὑμᾶς φόβος δὲ παρ' αὐτοῦ ἐπιπεσεῖται ὑμῖν

12 A ti emlékezéseitek hamuba írott példabeszédek, a ti menedékváraitok sárvárak.
Your wise sayings are only dust, and your strong places are only earth.
ἀποβήσεται δὲ ὑμῶν τὸ ἀγαυρίαμα ἴσα σποδῷ τὸ δὲ σῶμα πήλινον

13 Hallgassatok, ne bántsatok: hadd szóljak én, akármi essék is rajtam.
Keep quiet, and let me say what is in my mind, whatever may come to me.
κωφεύσατε ἵνα λαλήσω καὶ ἀναπαύσωμαι θυμοῦ

14 Miért szaggatnám fogaimmal testemet, és miért szorítanám markomba lelkemet?
I will take my flesh in my teeth, and put my life in my hand.
ἀναλαβὼν τὰς σάρκας μου τοῖς ὀδοῦσιν ψυχὴν δέ μου θήσω ἐν χειρί

15 Ímé, megöl engem! Nem reménylem; hiszen csak utaimat akarom védeni elõtte!
Truly, he will put an end to me; I have no hope; but I will not give way in argument before him;
ἐάν με χειρώσηται ὁ δυνάστης ἐπεὶ καὶ ἧρκται ἧ μὴν λαλήσω καὶ ἐλέγξω ἐναντίον αὐτοῦ

16 Sõt az lesz nékem segítségül, hogy képmutató nem juthat elébe.
And that will be my salvation, for an evil-doer would not come before him,
καὶ τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν οὐ γὰρ ἐναντίον αὐτοῦ δόλος εἰσελεύσεται

17 Hallgassátok meg figyelmetesen az én beszédemet, vegyétek füleitekbe az én mondásomat.
Give ear with care to my words, and keep what I say in your minds.
ἀκούσατε ἀκούσατε τὰ ῥήματά μου ἀναγγελῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων

18 Ímé, elõterjesztem ügyemet, tudom, hogy nékem lesz igazam.
See now, I have put my cause in order, and I am certain that I will be seen to be right.
ἰδοὺ ἐγὼ ἐγγύς εἰμι τοῦ κρίματός μου οἶδα ἐγὼ ὅτι δίκαιος ἀναφανοῦμαι

19 Ki az, a ki perelhetne velem? Ha most hallgatnom kellene, úgy kimulnék.
Is any one able to take up the argument against me? If so, I would keep quiet and give up my breath.
τίς γάρ ἐστιν ὁ κριθησόμενός μοι ὅτι νῦν κωφεύσω καὶ ἐκλείψω

20 Csak kettõt ne cselekedj velem, szined elõl akkor nem rejtõzöm el.
Only two things do not do to me, then I will come before your face:
δυεῖν δέ μοι χρήσῃ τότε ἀπὸ τοῦ προσώπου σου οὐ κρυβήσομαι

21 Vedd le rólam kezedet, és a te rettentésed ne rettentsen engem.
Take your hand far away from me; and let me not be overcome by fear of you.
τὴν χεῖρα ἀπ' ἐμοῦ ἀπέχου καὶ ὁ φόβος σου μή με καταπλησσέτω

22 Azután szólíts és én felelek, avagy én szólok hozzád és te válaszolj.
Then at the sound of your voice I will give answer; or let me put forward my cause for you to give me an answer.
εἶτα καλέσεις ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι ἢ λαλήσεις ἐγὼ δέ σοι δώσω ἀνταπόκρισιν

23 Mennyi bûnöm és vétkem van nékem? Gonoszságomat és vétkemet add tudtomra!
What is the number of my evil-doings and my sins? give me knowledge of them.
πόσαι εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ αἱ ἀνομίαι μου δίδαξόν με τίνες εἰσίν

24 Mért rejted el arczodat, és tartasz engemet ellenségedül?
Why is your face veiled from me, as if I was numbered among your haters?
διὰ τί ἀπ' ἐμοῦ κρύπτῃ ἥγησαι δέ με ὑπεναντίον σοι

25 A letépett falevelet rettegteted-é, és a száraz pozdorját üldözöd-é?
Will you be hard on a leaf in flight before the wind? will you make a dry stem go more quickly on its way?
ἦ ὡς φύλλον κινούμενον ὑπὸ ἀνέμου εὐλαβηθήσῃ ἢ ὡς χόρτῳ φερομένῳ ὑπὸ πνεύματος ἀντίκεισαί μοι

26 Hogy ily [sok] keserûséget szabtál reám, és az én ifjúságomnak vétkét örökölteted velem?!
For you put bitter things on record against me, and send punishment on me for the sins of my early years;
ὅτι κατέγραψας κατ' ἐμοῦ κακά περιέθηκας δέ μοι νεότητος ἁμαρτίας

27 Hogy békóba teszed lábaimat, vigyázol minden én utamra, és vizsgálod lábomnak nyomait?
And you put chains on my feet, watching all my ways, and making a limit for my steps;
ἔθου δέ μου τὸν πόδα ἐν κωλύματι ἐφύλαξας δέ μου πάντα τὰ ἔργα εἰς δὲ ῥίζας τῶν ποδῶν μου ἀφίκου

28 Az pedig elsenyved, mint a redves fa, mint ruha, a melyet moly emészt.
Though a man comes to nothing like a bit of dead wood, or like a robe which has become food for the worm.
ὃ παλαιοῦται ἴσα ἀσκῷ ἢ ὥσπερ ἱμάτιον σητόβρωτον

1 Az asszonytól született ember rövid életû és háborúságokkal bõvelkedõ.
As for man, the son of woman, his days are short and full of trouble.
βροτὸς γὰρ γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος καὶ πλήρης ὀργῆς

2 Mint a virág, kinyílik és elhervad, és eltünik, mint az árnyék és nem állandó.
He comes out like a flower, and is cut down: he goes in flight like a shade, and is never seen again.
ἢ ὥσπερ ἄνθος ἀνθῆσαν ἐξέπεσεν ἀπέδρα δὲ ὥσπερ σκιὰ καὶ οὐ μὴ στῇ

3 Még az ilyen ellen is felnyitod-é szemeidet, tennen magaddal törvénybe állítasz-é engem?
Is it on such a one as this that your eyes are fixed, with the purpose of judging him?
οὐχὶ καὶ τούτου λόγον ἐποιήσω καὶ τοῦτον ἐποίησας εἰσελθεῖν ἐν κρίματι ἐνώπιόν σου

4 Ki adhat tisztát a tisztátalanból? Senki.
If only a clean thing might come out of an unclean! But it is not possible.
τίς γὰρ καθαρὸς ἔσται ἀπὸ ῥύπου ἀλλ' οὐθείς

5 Nincsenek-é meghatározva napjai? Az õ hónapjainak számát te tudod; határt vetettél néki, a melyet nem hághat át.
If his days are ordered, and you have knowledge of the number of his months, having given him a fixed limit past which he may not go;
ἐὰν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἀριθμητοὶ δὲ μῆνες αὐτοῦ παρὰ σοί εἰς χρόνον ἔθου καὶ οὐ μὴ ὑπερβῇ

6 Fordulj el azért tõle, hogy nyugodalma legyen, hogy legyen napjában annyi öröme, mint egy béresnek.
Let your eyes be turned away from him, and take your hand from him, so that he may have pleasure at the end of his day, like a servant working for payment.
ἀπόστα ἀπ' αὐτοῦ ἵνα ἡσυχάσῃ καὶ εὐδοκήσῃ τὸν βίον ὥσπερ ὁ μισθωτός

7 Mert a fának van reménysége; ha levágják, ismét kihajt, és az õ hajtásai el nem fogynak.
For there is hope of a tree; if it is cut down, it will come to life again, and its branches will not come to an end.
ἔστιν γὰρ δένδρῳ ἐλπίς ἐὰν γὰρ ἐκκοπῇ ἔτι ἐπανθήσει καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκλίπῃ

8 Még ha megaggodik is a földben a gyökere, és ha elhal is a porban törzsöke:
Though its root may be old in the earth, and its cut-off end may be dead in the dust;
ἐὰν γὰρ γηράσῃ ἐν γῇ ἡ ῥίζα αὐτοῦ ἐν δὲ πέτρᾳ τελευτήσῃ τὸ στέλεχος αὐτοῦ

9 A víznek illatától kifakad, ágakat hajt, mint a csemete.
Still, at the smell of water, it will make buds, and put out branches like a young plant.
ἀπὸ ὀσμῆς ὕδατος ἀνθήσει ποιήσει δὲ θερισμὸν ὥσπερ νεόφυτον

10 De ha a férfi meghal és elterül; ha az ember kimúlik, hol van õ?
But man comes to his death and is gone: he gives up his spirit, and where is he?
ἀνὴρ δὲ τελευτήσας ᾤχετο πεσὼν δὲ βροτὸς οὐκέτι ἔστιν

11 Mint a víz kiapad a tóból, a patak elapad, kiszárad:
The waters go from a pool, and a river becomes waste and dry;
χρόνῳ γὰρ σπανίζεται θάλασσα ποταμὸς δὲ ἐρημωθεὶς ἐξηράνθη

12 Úgy fekszik le az ember és nem kél fel; az egek elmúlásáig sem ébrednek, nem költetnek föl az õ álmukból.
So man goes down to his last resting-place and comes not again: till the heavens come to an end, they will not be awake or come out of their sleep.
ἄνθρωπος δὲ κοιμηθεὶς οὐ μὴ ἀναστῇ ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς οὐ μὴ συρραφῇ καὶ οὐκ ἐξυπνισθήσονται ἐξ ὕπνου αὐτῶν

13 Vajha engem a holtak országában tartanál; rejtegetnél engemet addig, a míg elmúlik a te haragod; határt vetnél nékem, azután megemlékeznél rólam!
If only you would keep me safe in the underworld, putting me in a secret place till your wrath is past, giving me a fixed time when I might come to your memory again!
εἰ γὰρ ὄφελον ἐν ᾅδῃ με ἐφύλαξας ἔκρυψας δέ με ἕως ἂν παύσηταί σου ἡ ὀργὴ καὶ τάξῃ μοι χρόνον ἐν ᾧ μνείαν μου ποιήσῃ

14 Ha meghal az ember, vajjon feltámad-é? [Akkor] az én hadakozásom minden idejében reménylenék, míglen elkövetkeznék az én elváltozásom.
If death takes a man, will he come to life again? All the days of my trouble I would be waiting, till the time came for me to be free.
ἐὰν γὰρ ἀποθάνῃ ἄνθρωπος ζήσεται συντελέσας ἡμέρας τοῦ βίου αὐτοῦ ὑπομενῶ ἕως ἂν πάλιν γένωμαι

15 Szólítanál és én felelnék néked, kivánkoznál a te kezednek alkotása után.
At the sound of your voice I would give an answer, and you would have a desire for the work of your hands.
εἶτα καλέσεις ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ ἀποποιοῦ

16 De most számlálgatod az én lépéseimet, és nem nézed el az én vétkeimet!
For now my steps are numbered by you, and my sin is not overlooked.
ἠρίθμησας δέ μου τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ σε οὐδὲν τῶν ἁμαρτιῶν μου

17 Gonoszságom egy csomóba van lepecsételve, és hozzáadod bûneimhez.
My wrongdoing is corded up in a bag, and my sin is shut up safe.
ἐσφράγισας δέ μου τὰς ἀνομίας ἐν βαλλαντίῳ ἐπεσημήνω δέ εἴ τι ἄκων παρέβην

18 Még a hegy is szétomlik, ha eldõl; a szikla is elmozdul helyérõl;
But truly a mountain falling comes to dust, and a rock is moved from its place;
καὶ πλὴν ὄρος πῖπτον διαπεσεῖται καὶ πέτρα παλαιωθήσεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς

19 A köveket lekoptatja a víz, a földet elsodorja annak árja: az ember reménységét is úgy teszed semmivé.
The stones are crushed small by the force of the waters; the dust of the earth is washed away by their overflowing: and so you put an end to the hope of man.
λίθους ἐλέαναν ὕδατα καὶ κατέκλυσεν ὕδατα ὕπτια τοῦ χώματος τῆς γῆς καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώλεσας

20 Hatalmaskodol rajta szüntelen és õ elmegy; megváltoztatván az arczát, úgy bocsátod el õt.
You overcome him for ever, and he is gone; his face is changed in death, and you send him away.
ὦσας αὐτὸν εἰς τέλος καὶ ᾤχετο ἐπέστησας αὐτῷ τὸ πρόσωπον καὶ ἐξαπέστειλας

21 Ha tisztesség éri is fiait, nem tudja; ha megszégyenülnek, nem törõdik velök.
His sons come to honour, and he has no knowledge of it; they are made low, but he is not conscious of it.
πολλῶν δὲ γενομένων τῶν υἱῶν αὐτοῦ οὐκ οἶδεν ἐὰν δὲ ὀλίγοι γένωνται οὐκ ἐπίσταται

22 Csak õmagáért fáj még a teste, és a lelke is õmagáért kesereg.
Only his flesh still has pain, and his soul is sad.
ἀλλ' ἢ αἱ σάρκες αὐτοῦ ἤλγησαν ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐπένθησεν

1 Majd felele a Témánból való Elifáz és monda:
And Eliphaz the Temanite made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ελιφας ὁ θαιμανίτης λέγει

2 Vajjon a bölcs felelhet-é [ilyen] szeles tudománynyal, és megtöltheti-é a hasát keleti széllel?
Will a wise man make answer with knowledge of no value, or will he give birth to the east wind?
πότερον σοφὸς ἀπόκρισιν δώσει συνέσεως πνεύματος καὶ ἐνέπλησεν πόνον γαστρὸς

3 Vetekedvén oly beszéddel, a mely nem használ, és oly szavakkal, a melyekkel semmit sem segít.
Will he make arguments with words in which is no profit, and with sayings which have no value?
ἐλέγχων ἐν ῥήμασιν οἷς οὐ δεῖ ἐν λόγοις οἷς οὐδὲν ὄφελος

4 Te már semmivé akarod tenni az [Isten] félelmét is; és megkevesbíted az Isten elõtt való buzgólkodást is!
Truly, you make the fear of God without effect, so that the time of quiet worship before God is made less by your outcry.
οὐ καὶ σὺ ἀπεποιήσω φόβον συνετελέσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα ἔναντι τοῦ κυρίου

5 Mert gonoszságod oktatja a te szádat, és a csalárdok nyelvét választottad.
For your mouth is guided by your sin, and you have taken the tongue of the false for yourself.
ἔνοχος εἶ ῥήμασιν στόματός σου οὐδὲ διέκρινας ῥήματα δυναστῶν

6 A te szád kárhoztat téged, nem én, és a te ajakaid bizonyítanak ellened.
It is by your mouth, even yours, that you are judged to be in the wrong, and not by me; and your lips give witness against you.
ἐλέγξαι σε τὸ σὸν στόμα καὶ μὴ ἐγώ τὰ δὲ χείλη σου καταμαρτυρήσουσίν σου

7 Te születtél-é az elsõ embernek; elébb formáltattál-é, mint a halmok?
Were you the first man to come into the world? or did you come into being before the hills?
τί γάρ μὴ πρῶτος ἀνθρώπων ἐγενήθης ἢ πρὸ θινῶν ἐπάγης

8 Az Isten tanácsában hallgatóztál-é, és a bölcseséget magadhoz ragadtad-é?
Were you present at the secret meeting of God? and have you taken all wisdom for yourself?
ἦ σύνταγμα κυρίου ἀκήκοας εἰς δὲ σὲ ἀφίκετο σοφία

9 Mit tudsz te, a mit mi nem tudunk, és mit értesz olyat, a mi nálunk nem volna meg?
What knowledge have you which we have not? is there anything in your mind which is not in ours?
τί γὰρ οἶδας ὃ οὐκ οἴδαμεν ἢ τί συνίεις ὃ οὐχὶ καὶ ἡμεῖς

10 Õsz is, agg is van közöttünk, jóval idõsebb a te atyádnál.
With us are men who are grey-haired and full of years, much older than your father.
καί γε πρεσβύτης καί γε παλαιὸς ἐν ἡμῖν βαρύτερος τοῦ πατρός σου ἡμέραις

11 Csekélységek-é elõtted Istennek vigasztalásai, és a beszéd, a mely szeliden bánt veled?
Are the comforts of God not enough for you, and the gentle word which was said to you?
ὀλίγα ὧν ἡμάρτηκας μεμαστίγωσαι μεγάλως ὑπερβαλλόντως λελάληκας

12 Merre ragadt téged a szíved, és merre pillantottak a te szemeid?
Why is your heart uncontrolled, and why are your eyes lifted up;
τί ἐτόλμησεν ἡ καρδία σου ἢ τί ἐπήνεγκαν οἱ ὀφθαλμοί σου

13 Hogy Isten ellen fordítod a te haragodat, és ilyen szavakat eresztesz ki a szádon?
So that you are turning your spirit against God, and letting such words go out of your mouth?
ὅτι θυμὸν ἔρρηξας ἔναντι κυρίου ἐξήγαγες δὲ ἐκ στόματος ῥήματα τοιαῦτα

14 Micsoda a halandó, hogy tiszta lehetne, és hogy igaz volna, a ki asszonytól sületik?
What is man, that he may be clean? and how may the son of woman be upright?
τίς γὰρ ὢν βροτός ὅτι ἔσται ἄμεμπτος ἢ ὡς ἐσόμενος δίκαιος γεννητὸς γυναικός

15 Ímé, még az õ szenteiben sem bízok, az egek sem tiszták az õ szemében:
Truly, he puts no faith in his holy ones, and the heavens are not clean in his eyes;
εἰ κατὰ ἁγίων οὐ πιστεύει οὐρανὸς δὲ οὐ καθαρὸς ἐναντίον αὐτοῦ

16 Mennyivel kevésbbé az útálatos és a megromlott ember, a ki úgy nyeli a hamisságot, mint a vizet?!
How much less one who is disgusting and unclean, a man who takes in evil like water!
ἔα δὲ ἐβδελυγμένος καὶ ἀκάθαρτος ἀνὴρ πίνων ἀδικίας ἴσα ποτῷ

17 Elmondom néked, hallgass rám, és a mint láttam, úgy beszélem el;
Take note and give ear to my words; and I will say what I have seen:
ἀναγγελῶ δέ σοι ἄκουέ μου ἃ δὴ ἑώρακα ἀναγγελῶ σοι

18 A mit a bölcsek is hirdettek, és nem titkoltak el, mint atyáiktól valót;
(The things which wise men have got from their fathers, and have not kept secret from us;
ἃ σοφοὶ ἐροῦσιν καὶ οὐκ ἔκρυψαν πατέρας αὐτῶν

19 A kiknek egyedül adatott vala a föld, és közöttük idegen nem megy vala.
For only to them was the land given, and no strange people were among them:)
αὐτοῖς μόνοις ἐδόθη ἡ γῆ καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἀλλογενὴς ἐπ' αὐτούς

20 Az istentelen kínozza önmagát egész életében, és az erõszakoskodó elõtt is rejtve van az õ esztendeinek száma.
The evil man is in pain all his days, and the number of the years stored up for the cruel is small.
πᾶς ὁ βίος ἀσεβοῦς ἐν φροντίδι ἔτη δὲ ἀριθμητὰ δεδομένα δυνάστῃ

21 A félelem hangja [cseng] az õ füleiben; a békesség [ide]jén tör rá a pusztító!
A sound of fear is in his ears; in time of peace destruction will come on him:
ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ ἐν ὠσὶν αὐτοῦ ὅταν δοκῇ ἤδη εἰρηνεύειν ἥξει αὐτοῦ ἡ καταστροφή

22 Nem hiszi, hogy kijut a sötétségbõl, mert kard hegyére van õ kiszemelve.
He has no hope of coming safe out of the dark, and his fate will be the sword;
μὴ πιστευέτω ἀποστραφῆναι ἀπὸ σκότους ἐντέταλται γὰρ ἤδη εἰς χεῖρας σιδήρου

23 Kenyér után futkos, hogy hol volna? Tudja, hogy közel van hozzá a sötétség napja.
He is wandering about in search of bread, saying, Where is it? and he is certain that the day of trouble is ready for him:
κατατέτακται δὲ εἰς σῖτα γυψίν οἶδεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὅτι μένει εἰς πτῶμα ἡμέρα δὲ αὐτὸν σκοτεινὴ στροβήσει

24 Háborgatják õt a nyomorúság és rettegés; leverik õt, mint valami háborúra felkészült király.
He is greatly in fear of the dark day, trouble and pain overcome him:
ἀνάγκη δὲ καὶ θλῖψις αὐτὸν καθέξει ὥσπερ στρατηγὸς πρωτοστάτης πίπτων

25 Mert az Isten ellen nyujtotta ki kezét, és erõsködött a Mindenható ellen;
Because his hand is stretched out against God, and his heart is lifted up against the Ruler of all,
ὅτι ἦρκεν χεῖρας ἐναντίον τοῦ κυρίου ἔναντι δὲ κυρίου παντοκράτορος ἐτραχηλίασεν

26 [Kinyujtott] nyakkal rohant ellene, domború pajzsainak fellege alatt.
Running against him like a man of war, covered by his thick breastplate; even like a king ready for the fight,
ἔδραμεν δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ὕβρει ἐν πάχει νώτου ἀσπίδος αὐτοῦ

27 Mivel befedezte az arczát kövérséggel, és hájat borított tomporára;
Because his face is covered with fat, and his body has become thick;
ὅτι ἐκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν περιστόμιον ἐπὶ τῶν μηρίων

28 És lakozott elrombolt városokban; lakatlan házakban, a melyek dûlõfélben vannak:
And he has made his resting-place in the towns which have been pulled down, in houses where no man had a right to be, whose fate was to become masses of broken walls.
αὐλισθείη δὲ πόλεις ἐρήμους εἰσέλθοι δὲ εἰς οἴκους ἀοικήτους ἃ δὲ ἐκεῖνοι ἡτοίμασαν ἄλλοι ἀποίσονται

29 Meg nem gazdagodik, vagyona meg nem marad, jószága nem lepi el a földet.
He does not get wealth for himself, and is unable to keep what he has got; the heads of his grain are not bent down to the earth.
οὔτε μὴ πλουτισθῇ οὔτε μὴ μείνῃ αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα οὐ μὴ βάλῃ ἐπὶ τὴν γῆν σκιὰν

30 Nem menekül meg a setétségtõl, sarjadékát láng perzseli el, és szájának lehelletétõl pusztul el.
He does not come out of the dark; his branches are burned by the flame, and the wind takes away his bud.
οὐδὲ μὴ ἐκφύγῃ τὸ σκότος τὸν βλαστὸν αὐτοῦ μαράναι ἄνεμος ἐκπέσοι δὲ αὐτοῦ τὸ ἄνθος

31 Ne higyjen a hívságnak, a ki megcsalatott, mert hívság lészen annak jutalma.
Let him not put his hope in what is false, falling into error: for he will get deceit as his reward.
μὴ πιστευέτω ὅτι ὑπομενεῖ κενὰ γὰρ ἀποβήσεται αὐτῷ

32 Nem idejében telik el [élete,] és az ága ki nem virágzik.
His branch is cut off before its time, and his leaf is no longer green.
ἡ τομὴ αὐτοῦ πρὸ ὥρας φθαρήσεται καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ πυκάσῃ

33 Lehullatja, mint a szõlõvesszõ az õ egresét, elhányja, mint az olajfa az õ virágát.
He is like a vine whose grapes do not come to full growth, or an olive-tree dropping its flowers.
τρυγηθείη δὲ ὥσπερ ὄμφαξ πρὸ ὥρας ἐκπέσοι δὲ ὡς ἄνθος ἐλαίας

34 Mert a képmutató házanépe meddõ, és tûz emészti meg az ajándékból való sátrakat.
For the band of the evil-doers gives no fruit, and the tents of those who give wrong decisions for reward are burned with fire.
μαρτύριον γὰρ ἀσεβοῦς θάνατος πῦρ δὲ καύσει οἴκους δωροδεκτῶν

35 Nyomorúságot fogan, álnokságot szül, és az õ méhök csalárdságot érlel.
Evil has made them with child, and they give birth to trouble; and the fruit of their body is shame for themselves.
ἐν γαστρὶ δὲ λήμψεται ὀδύνας ἀποβήσεται δὲ αὐτῷ κενά ἡ δὲ κοιλία αὐτοῦ ὑποίσει δόλον

1 Felele pedig Jób, és monda:
And Job made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ιωβ λέγει

2 Efféle dolgokat sokat hallottam. Nyomorult vigasztalók vagytok ti mindnyájan!
Such things have frequently come to my ears: you are comforters who only give trouble.
ἀκήκοα τοιαῦτα πολλά παρακλήτορες κακῶν πάντες

3 Vége lesz-é már a szeles beszédeknek, avagy mi ingerel téged, hogy [így] felelsz?
May words which are like the wind be stopped? or what is troubling you to make answer to them?
τί γάρ μὴ τάξις ἐστὶν ῥήμασιν πνεύματος ἢ τί παρενοχλήσει σοι ὅτι ἀποκρίνῃ

4 Én is szólhatnék úgy mint ti, csak volna a ti lelketek az én lelkem helyén! Szavakat fonhatnék össze ellenetek; csóválhatnám miattatok a fejemet;
It would not be hard for me to say such things if your souls were in my soul's place; joining words together against you, and shaking my head at you:
κἀγὼ καθ' ὑμᾶς λαλήσω εἰ ὑπέκειτό γε ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀντὶ τῆς ἐμῆς εἶτ' ἐναλοῦμαι ὑμῖν ῥήμασιν κινήσω δὲ καθ' ὑμῶν κεφαλήν

5 Erõsíthetnélek titeket [csak] a szájammal és ajakim mozgása kevesbítené [fájdalmatokat.]
I might give you strength with my mouth, and not keep back the comfort of my lips.
εἴη δὲ ἰσχὺς ἐν τῷ στόματί μου κίνησιν δὲ χειλέων οὐ φείσομαι

6 Ha szólnék is, nem kevesbbednék a keserûségem; ha veszteglek is: micsoda távozik el tõlem?
If I say what is in my mind, my pain becomes no less: and if I keep quiet, how much of it goes from me?
ἐὰν γὰρ λαλήσω οὐκ ἀλγήσω τὸ τραῦμα ἐὰν δὲ καὶ σιωπήσω τί ἔλαττον τρωθήσομαι

7 Most pedig már fáraszt engemet. Elpusztítád egész házam népét.
But now he has overcome me with weariness and fear, and I am in the grip of all my trouble.
νῦν δὲ κατάκοπόν με πεποίηκεν μωρόν σεσηπότα

8 Hogy összenyomtál engem, ez bizonyság lett; felkelt ellenem az én ösztövérségem is, szemtõl-szembe bizonyít ellenem.
It has come up as a witness against me, and the wasting of my flesh makes answer to my face.
καὶ ἐπελάβου μου εἰς μαρτύριον ἐγενήθη καὶ ἀνέστη ἐν ἐμοὶ τὸ ψεῦδός μου κατὰ πρόσωπόν μου ἀνταπεκρίθη

9 Haragja széttépett és üldöz engem. Fogait csikorgatta rám, ellenségemként villogtatja felém tekintetét.
I am broken by his wrath, and his hate has gone after me; he has made his teeth sharp against me: my haters are looking on me with cruel eyes;
ὀργῇ χρησάμενος κατέβαλέν με ἔβρυξεν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας βέλη πειρατῶν αὐτοῦ ἐπ' ἐμοὶ ἔπεσεν

10 Feltátották ellenem szájokat, gyalázatosan arczul csapdostak engem, összecsõdültek ellenem.
Their mouths are open wide against me; the blows of his bitter words are falling on my face; all of them come together in a mass against me.
ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο ὀξεῖ ἔπαισέν με εἰς σιαγόνα ὁμοθυμαδὸν δὲ κατέδραμον ἐπ' ἐμοί

11 Adott engem az Isten az álnoknak, és a gonoszok kezébe ejte engemet.
God gives me over to the power of sinners, sending me violently into the hands of evil-doers.
παρέδωκεν γάρ με ὁ κύριος εἰς χεῖρας ἀδίκου ἐπὶ δὲ ἀσεβέσιν ἔρριψέν με

12 Csendességben valék, de szétszaggata engem; nyakszirten ragadott és szétzúzott engem, céltáblává tûzött ki magának.
I was in comfort, but I have been broken up by his hands; he has taken me by the neck, shaking me to bits; he has put me up as a mark for his arrows.
εἰρηνεύοντα διεσκέδασέν με λαβών με τῆς κόμης διέτιλεν κατέστησέν με ὥσπερ σκοπόν

13 Körülvettek az õ íjászai; veséimet meghasítja és nem kimél; epémet a földre kiontja.
His bowmen come round about me; their arrows go through my body without mercy; my life is drained out on the earth.
ἐκύκλωσάν με λόγχαις βάλλοντες εἰς νεφρούς μου οὐ φειδόμενοι ἐξέχεαν εἰς τὴν γῆν τὴν χολήν μου

14 Rést rés után tör rajtam, és rám rohan, mint valami hõs.
I am broken with wound after wound; he comes rushing on me like a man of war.
κατέβαλόν με πτῶμα ἐπὶ πτώματι ἔδραμον πρός με δυνάμενοι

15 Zsák-ruhát varrék az én [fekélyes] bõrömre, és a porba fúrtam be az én szarvamat.
I have made haircloth the clothing of my skin, and my horn is rolled in the dust.
σάκκον ἔρραψα ἐπὶ βύρσης μου τὸ δὲ σθένος μου ἐν γῇ ἐσβέσθη

16 Orczám a sírástól kivörösödött, szempilláimra a halál árnyéka [szállt;]
My face is red with weeping, and my eyes are becoming dark;
ἡ γαστήρ μου συγκέκαυται ἀπὸ κλαυθμοῦ ἐπὶ δὲ βλεφάροις μου σκιά

17 Noha erõszakosság nem tapad kezemhez, és az én imádságom tiszta.
Though my hands have done no violent acts, and my prayer is clean.
ἄδικον δὲ οὐδὲν ἦν ἐν χερσίν μου εὐχὴ δέ μου καθαρά

18 Oh föld, az én véremet el ne takard, és ne legyen hely az én kiáltásom számára!
O earth, let not my blood be covered, and let my cry have no resting-place!
γῆ μὴ ἐπικαλύψῃς ἐφ' αἵματι τῆς σαρκός μου μηδὲ εἴη τόπος τῇ κραυγῇ μου

19 Még most is ímé az égben van az én bizonyságom, és az én tanuim a magasságban!
Even now my witness is in heaven, and the supporter of my cause is on high.
καὶ νῦν ἰδοὺ ἐν οὐρανοῖς ὁ μάρτυς μου ὁ δὲ συνίστωρ μου ἐν ὑψίστοις

20 Csúfolóim a saját barátaim, azért az Istenhez sír fel az én szemem,
My friends make sport of me; to God my eyes are weeping,
ἀφίκοιτό μου ἡ δέησις πρὸς κύριον ἔναντι δὲ αὐτοῦ στάζοι μου ὁ ὀφθαλμός

21 Hogy ítélje meg az embernek Istennel, és az ember fiának az õ felebarátjával való dolgát.
So that he may give decision for a man in his cause with God, and between a son of man and his neighbour.
εἴη δὲ ἔλεγχος ἀνδρὶ ἔναντι κυρίου καὶ υἱὸς ἀνθρώπου τῷ πλησίον αὐτοῦ

22 Mert a kiszabott esztendõk letelnek, és én útra kelek és nem térek vissza.
For in a short time I will take the journey from which I will not come back.
ἔτη δὲ ἀριθμητὰ ἥκασιν ὁδῷ δέ ᾗ οὐκ ἐπαναστραφήσομαι πορεύσομαι

1 Még mindig csúfot ûznek belõlem! Szemem az õ patvarkodásuk között virraszt.
My spirit is broken, my days are ended, the last resting-place is ready for me.
ὀλέκομαι πνεύματι φερόμενος δέομαι δὲ ταφῆς καὶ οὐ τυγχάνω

2 Kezest magadnál rendelj, kérlek, nékem; [különben] ki csap velem kezet?
Truly, those who make sport of me are round about me, and my eyes become dark because of their bitter laughing.
λίσσομαι κάμνων καὶ τί ποιήσας

3 Minthogy az õ szívöket elzártad az értelem elõl, azért nem is magasztalhatod fel õket.
Be pleased, now, to be responsible for me to yourself; for there is no other who will put his hand in mine.
ἔκλεψαν δέ μου τὰ ὑπάρχοντα ἀλλότριοι τίς ἐστιν οὗτος τῇ χειρί μου συνδεθήτω

4 A ki prédává juttatja barátait, annak fiainak szemei elfogyatkoznak.
You have kept their hearts from wisdom: for this cause you will not give them honour.
ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἔκρυψας ἀπὸ φρονήσεως διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσῃς αὐτούς

5 Példabeszéddé tõn engem a népek elõtt, és ijesztõvé lettem elõttök.
As for him who is false to his friend for a reward, light will be cut off from the eyes of his children.
τῇ μερίδι ἀναγγελεῖ κακίας ὀφθαλμοὶ δέ μου ἐφ' υἱοῖς ἐτάκησαν

6 A bosszúság miatt szemem elhomályosodik, és minden tagom olyan, mint az árnyék.
He has made me a word of shame to the peoples; I have become a mark for their sport.
ἔθου δέ με θρύλημα ἐν ἔθνεσιν γέλως δὲ αὐτοῖς ἀπέβην

7 Elálmélkodnak ezen a becsületesek, és az ártatlan a képmutató ellen támad.
My eyes have become dark because of my pain, and all my body is wasted to a shade.
πεπώρωνται γὰρ ἀπὸ ὀργῆς οἱ ὀφθαλμοί μου πεπολιόρκημαι μεγάλως ὑπὸ πάντων

8 Ám az igaz kitart az õ útján, és a tiszta kezû ember még erõsebbé lesz.
The upright are surprised at this, and he who has done no wrong is troubled because of the evil-doers.
θαῦμα ἔσχεν ἀληθινοὺς ἐπὶ τούτῳ δίκαιος δὲ ἐπὶ παρανόμῳ ἐπανασταίη

9 Nosza hát, térjetek ide mindnyájan; jõjjetek, kérlek, úgy sem találok bölcset köztetek.
Still the upright keeps on his way, and he who has clean hands gets new strength.
σχοίη δὲ πιστὸς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν καθαρὸς δὲ χεῖρας ἀναλάβοι θάρσος

10 Napjaim elmulának, szívemnek kincsei: terveim meghiusulának.
But come back, now, all of you, come; and I will not see a wise man among you.
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ πάντες ἐρείδετε καὶ δεῦτε δή οὐ γὰρ εὑρίσκω ἐν ὑμῖν ἀληθές

11 Az éjszakát nappallá változtatják, és a világosság csakhamar sötétséggé lesz.
My days are past, my purposes are broken off, even the desires of my heart.
αἱ ἡμέραι μου παρῆλθον ἐν βρόμῳ ἐρράγη δὲ τὰ ἄρθρα τῆς καρδίας μου

12 Ha reménykedem is, a sír [már] az én házam, a sötétségben vetettem az én ágyamat.
They are changing night into day; they say, The light is near the dark.
νύκτα εἰς ἡμέραν ἔθηκαν φῶς ἐγγὺς ἀπὸ προσώπου σκότους

13 A sírnak mondom: Te vagy az én atyám; a férgeknek pedig: Ti vagytok az én anyám és néném.
If I am waiting for the underworld as my house, if I have made my bed in the dark;
ἐὰν γὰρ ὑπομείνω ᾅδης μου ὁ οἶκος ἐν δὲ γνόφῳ ἔστρωταί μου ἡ στρωμνή

14 Hol tehát az én reménységem, ki törõdik az én reménységemmel?
If I say to the earth, You are my father; and to the worm, My mother and my sister;
θάνατον ἐπεκαλεσάμην πατέρα μου εἶναι μητέρα δέ μου καὶ ἀδελφὴν σαπρίαν

15 Leszáll az majd a sír üregébe, velem együtt nyugoszik a porban.
Where then is my hope? and who will see my desire?
ποῦ οὖν μου ἔτι ἐστὶν ἡ ἐλπίς ἦ τὰ ἀγαθά μου ὄψομαι

1 Felele pedig a sukhi Bildád, és monda:
Then Bildad the Shuhite made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ βαλδαδ ὁ σαυχίτης λέγει

2 Mikor akartok a beszédnek véget vetni? Értsétek meg [a dolgot], azután szóljunk.
How long will it be before you have done talking? Get wisdom, and then we will say what is in our minds.
μέχρι τίνος οὐ παύσῃ ἐπίσχες ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν

3 Miért állíttatunk barmoknak, és miért vagyunk tisztátalanok a ti szemeitekben?
Why do we seem as beasts in your eyes, and as completely without knowledge?
διὰ τί ὥσπερ τετράποδα σεσιωπήκαμεν ἐναντίον σου

4 Te éretted, a ki szaggatja lelkét haragjában, vajjon elhagyattatik-é a föld, és felszakasztatik-é a kõszikla helyérõl?
But come back, now, come: you who are wounding yourself in your passion, will the earth be given up because of you, or a rock be moved out of its place?
κέχρηταί σοι ὀργή τί γάρ ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς ἀοίκητος ἡ ὑπ' οὐρανόν ἢ καταστραφήσεται ὄρη ἐκ θεμελίων

5 Sõt inkább a gonoszok világa kialuszik, és nem fénylik az õ tüzöknek szikrája.
For the light of the sinner is put out, and the flame of his fire is not shining.
καὶ φῶς ἀσεβῶν σβεσθήσεται καὶ οὐκ ἀποβήσεται αὐτῶν ἡ φλόξ

6 A világosság elsötétedik az õ sátorában, szövétneke kialszik felette.
The light is dark in his tent, and the light shining over him is put out.
τὸ φῶς αὐτοῦ σκότος ἐν διαίτῃ ὁ δὲ λύχνος ἐπ' αὐτῷ σβεσθήσεται

7 Erõs léptei aprókká lesznek, saját tanácsa rontja meg õt.
The steps of his strength become short, and by his design destruction overtakes him.
θηρεύσαισαν ἐλάχιστοι τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ σφάλαι δὲ αὐτοῦ ἡ βουλή

8 Mert lábaival hálóba bonyolódik, és ó-verem felett jár.
His feet take him into the net, and he goes walking into the cords.
ἐμβέβληται δὲ ὁ ποὺς αὐτοῦ ἐν παγίδι ἐν δικτύῳ ἑλιχθείη

9 A sarka tõrbe akad, és kelepcze fogja meg õt.
His foot is taken in the net; he comes into its grip.
ἔλθοισαν δὲ ἐπ' αὐτὸν παγίδες κατισχύσει ἐπ' αὐτὸν διψῶντας

10 Hurok rejtetett el a földbe ellene, és zsineg az õ [szokott] ösvényén.
The twisted cord is put secretly in the earth to take him, and the cord is placed in his way.
κέκρυπται ἐν τῇ γῇ σχοινίον αὐτοῦ καὶ ἡ σύλλημψις αὐτοῦ ἐπὶ τρίβων

11 Mindenfelõl félelmek rettentik õt, és üldözik õt léptennyomon.
He is overcome by fears on every side, they go after him at every step.
κύκλῳ ὀλέσαισαν αὐτὸν ὀδύναι πολλοὶ δὲ περὶ πόδας αὐτοῦ ἔλθοισαν ἐν λιμῷ στενῷ

12 Éhség emészti fel az õ erejét, és nyomorúság leselkedik oldala mellett.
His strength is made feeble for need of food, and destruction is waiting for his falling footstep.
πτῶμα δὲ αὐτῷ ἡτοίμασται ἐξαίσιον

13 Megemészti testének izmait, megemészti izmait a halál zsengéje.
His skin is wasted by disease, and his body is food for the worst of diseases.
βρωθείησαν αὐτοῦ κλῶνες ποδῶν κατέδεται δὲ τὰ ὡραῖα αὐτοῦ θάνατος

14 Eltünik sátorából az õ bátorsága, és a félelmek királyához folyamodik õ.
He is pulled out of his tent where he was safe, and he is taken away to the king of fears.
ἐκραγείη δὲ ἐκ διαίτης αὐτοῦ ἴασις σχοίη δὲ αὐτὸν ἀνάγκη αἰτίᾳ βασιλικῇ

15 Az lakik sátorában, a ki nem az övé, és hajlékára kénkövet szórnak.
In his tent will be seen that which is not his, burning stone is dropped on his house.
κατασκηνώσει ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἐν νυκτὶ αὐτοῦ κατασπαρήσονται τὰ εὐπρεπῆ αὐτοῦ θείῳ

16 Alant elszáradnak gyökerei, és felülrõl levágatik az ága.
Under the earth his roots are dry, and over it his branch is cut off.
ὑποκάτωθεν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ ξηρανθήσονται καὶ ἐπάνωθεν ἐπιπεσεῖται θερισμὸς αὐτοῦ

17 Emlékezete elvész a földrõl, még az utczákon sem marad fel a neve.
His memory is gone from the earth, and in the open country there is no knowledge of his name.
τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἀπόλοιτο ἐκ γῆς καὶ ὑπάρχει ὄνομα αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτέρω

18 A világosságról a sötétségbe taszítják, a föld kerekségérõl elüldözik õt.
He is sent away from the light into the dark; he is forced out of the world.
ἀπώσειεν αὐτὸν ἐκ φωτὸς εἰς σκότος

19 Sem fia, sem unokája nem lesz az õ népében, és semmi maradéka az õ tanyáján.
He has no offspring or family among his people, and in his living-place there is no one of his name.
οὐκ ἔσται ἐπίγνωστος ἐν λαῷ αὐτοῦ οὐδὲ σεσῳσμένος ἐν τῇ ὑπ' οὐρανὸν ὁ οἶκος αὐτοῦ ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῦ ζήσονται ἕτεροι

20 Az õ pusztulásától megborzadnak, a kik következnek és rettegés fogja el a most élõ embereket.
At his fate those of the west are shocked, and those of the east are overcome with fear.
ἐπ' αὐτῷ ἐστέναξαν ἔσχατοι πρώτους δὲ ἔσχεν θαῦμα

21 Ilyenek az álnok embernek hajlékai, és ilyen annak lakóhelye, a ki nem tiszteli Istent.
Truly, these are the houses of the sinner, and this is the place of him who has no knowledge of God.
οὗτοί εἰσιν οἶκοι ἀδίκων οὗτος δὲ ὁ τόπος τῶν μὴ εἰδότων τὸν κύριον

1 Felele pedig Jób, és monda:
And Job made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ιωβ λέγει

2 Meddig búsítjátok még a lelkemet, és kínoztok engem beszéddel?
How long will you make my life bitter, crushing me with words?
ἕως τίνος ἔγκοπον ποιήσετε ψυχήν μου καὶ καθαιρεῖτε με λόγοις

3 Tízszer is meggyaláztatok már engem; nem pirultok, hogy így erõsködtök ellenem?
Ten times now you have made sport of me; it gives you no sense of shame to do me wrong.
γνῶτε μόνον ὅτι ὁ κύριος ἐποίησέ με οὕτως καταλαλεῖτέ μου οὐκ αἰσχυνόμενοί με ἐπίκεισθέ μοι

4 Még ha csakugyan tévedtem is, tévedésem énmagamra hárul.
And, truly, if I have been in error, the effect of my error is only on myself.
ναὶ δὴ ἐπ' ἀληθείας ἐγὼ ἐπλανήθην παρ' ἐμοὶ δὲ αὐλίζεται πλάνος [4α] λαλῆσαι ῥῆμα ὃ οὐκ ἔδει τὰ δὲ ῥήματά μου πλανᾶται καὶ οὐκ ἐπὶ καιροῦ

5 Avagy csakugyan pöffeszkedni akartok ellenem, és feddõdni az én gyalázatom felett?
If you make yourselves great against me, using my punishment as an argument against me,
ἔα δὲ ὅτι ἐπ' ἐμοὶ μεγαλύνεσθε ἐνάλλεσθε δέ μοι ὀνείδει

6 Tudjátok meg hát, hogy Isten alázott meg engem, és az õ hálójával õ vett engem körül.
Be certain that it is God who has done me wrong, and has taken me in his net.
γνῶτε οὖν ὅτι ὁ κύριός ἐστιν ὁ ταράξας ὀχύρωμα δὲ αὐτοῦ ἐπ' ἐμὲ ὕψωσεν

7 Ímé, kiáltozom az erõszak miatt, de meg nem hallgattatom, segélyért kiáltok, de nincsen igazság.
Truly, I make an outcry against the violent man, but there is no answer: I give a cry for help, but no one takes up my cause.
ἰδοὺ γελῶ ὀνείδει καὶ οὐ λαλήσω κεκράξομαι καὶ οὐδαμοῦ κρίμα

8 Utamat úgy elgátolta, hogy nem mehetek át rajta, és az én ösvényemre sötétséget vetett.
My way is walled up by him so that I may not go by: he has made my roads dark.
κύκλῳ περιῳκοδόμημαι καὶ οὐ μὴ διαβῶ ἐπὶ πρόσωπόν μου σκότος ἔθετο

9 Tisztességembõl kivetkõztetett, és fejemnek koronáját elvevé.
He has put off my glory from me, and taken the crown from my head.
τὴν δὲ δόξαν ἀπ' ἐμοῦ ἐξέδυσεν ἀφεῖλεν δὲ στέφανον ἀπὸ κεφαλῆς μου

10 Megronta köröskörül, hogy elveszszek, és reménységemet, mint a fát, letördelé.
I am broken down by him on every side, and I am gone; my hope is uprooted like a tree.
διέσπασέν με κύκλῳ καὶ ᾠχόμην ἐξέκοψεν δὲ ὥσπερ δένδρον τὴν ἐλπίδα μου

11 Felgerjesztette haragját ellenem, és úgy bánt velem, mint ellenségeivel.
His wrath is burning against me, and I am to him as one of his haters.
δεινῶς δέ μοι ὀργῇ ἐχρήσατο ἠγήσατο δέ με ὥσπερ ἐχθρόν

12 Seregei együtt jövének be és utat csinálnak ellenem, és az én sátorom mellett táboroznak.
His armies come on together, they make their road high against me, and put up their tents round mine.
ὁμοθυμαδὸν δὲ ἦλθον τὰ πειρατήρια αὐτοῦ ἐπ' ἐμοὶ ταῖς ὁδοῖς μου ἐκύκλωσάν με ἐγκάθετοι

13 Atyámfiait távol ûzé mellõlem, barátaim egészen elidegenedtek tõlem.
He has taken my brothers far away from me; they have seen my fate and have become strange to me.
ἀπ' ἐμοῦ δὲ ἀδελφοί μου ἀπέστησαν ἔγνωσαν ἀλλοτρίους ἢ ἐμέ φίλοι δέ μου ἀνελεήμονες γεγόνασιν

14 Rokonaim visszahúzódtak, ismerõseim pedig elfelejtkeznek rólam.
My relations and my near friends have given me up, and those living in my house have put me out of their minds.
οὐ προσεποιήσαντό με οἱ ἐγγύτατοί μου καὶ οἱ εἰδότες μου τὸ ὄνομα ἐπελάθοντό μου

15 Házam zsellérei és szolgálóim idegennek tartanak engem, jövevény lettem elõttök.
I am strange to my women-servants, and seem to them as one from another country.
γείτονες οἰκίας θεράπαιναί τέ μου ἀλλογενὴς ἤμην ἐναντίον αὐτῶν

16 Ha a szolgámat kiáltom, nem felel, még ha könyörgök is néki.
At my cry my servant gives me no answer, and I have to make a prayer to him.
θεράποντά μου ἐκάλεσα καὶ οὐχ ὑπήκουσεν στόμα δέ μου ἐδέετο

17 Lehelletem idegenné lett házastársam elõtt, s könyörgésem az én ágyékom magzatai elõtt.
My breath is strange to my wife, and I am disgusting to the offspring of my mother's body.
καὶ ἱκέτευον τὴν γυναῖκά μου προσεκαλούμην δὲ κολακεύων υἱοὺς παλλακίδων μου

18 Még a kisdedek is megvetnek engem, ha fölkelek, ellenem szólnak nékem.
Even young children have no respect for me; when I get up their backs are turned on me.
οἱ δὲ εἰς τὸν αἰῶνά με ἀπεποιήσαντο ὅταν ἀναστῶ κατ' ἐμοῦ λαλοῦσιν

19 Megútált minden meghitt emberem; a kiket szerettem, azok is ellenem fordultak.
All the men of my circle keep away from me; and those dear to me are turned against me.
ἐβδελύξαντο δέ με οἱ εἰδότες με οὓς δὴ ἠγαπήκειν ἐπανέστησάν μοι

20 Bõrömhöz és húsomhoz ragadt az én csontom, csak fogam húsával menekültem meg.
My bones are joined to my skin, and I have got away with my flesh in my teeth.
ἐν δέρματί μου ἐσάπησαν αἱ σάρκες μου τὰ δὲ ὀστᾶ μου ἐν ὀδοῦσιν ἔχεται

21 Könyörüljetek rajtam, könyörüljetek rajtam, oh ti barátaim, mert az Isten keze érintett engem!
Have pity on me, have pity on me, O my friends! for the hand of God is on me.
ἐλεήσατέ με ἐλεήσατέ με ὦ φίλοι χεὶρ γὰρ κυρίου ἡ ἁψαμένη μού ἐστιν

22 Miért üldöztök engem úgy, mint az Isten, és mért nem elégesztek meg a testemmel?
Why are you cruel to me, like God, for ever saying evil against me?
διὰ τί δέ με διώκετε ὥσπερ καὶ ὁ κύριος ἀπὸ δὲ σαρκῶν μου οὐκ ἐμπίπλασθε

23 Oh, vajha az én beszédeim leirattatnának, oh, vajha könyvbe feljegyeztetnének!
If only my words might be recorded! if they might be put in writing in a book!
τίς γὰρ ἂν δῴη γραφῆναι τὰ ῥήματά μου τεθῆναι δὲ αὐτὰ ἐν βιβλίῳ εἰς τὸν αἰῶνα

24 Vasvesszõvel és ónnal örökre kõsziklába metszetnének!
And with an iron pen and lead be cut into the rock for ever!
ἐν γραφείῳ σιδηρῷ καὶ μολίβῳ ἢ ἐν πέτραις ἐγγλυφῆναι

25 Mert én tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll.
But I am certain that he who will take up my cause is living, and that in time to come he will take his place on the dust;
οἶδα γὰρ ὅτι ἀέναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων ἐπὶ γῆς

26 És miután ezt a bõrömet megrágják, testem nélkül látom meg az Istent.
And ... without my flesh I will see God;
ἀναστήσαι τὸ δέρμα μου τὸ ἀνατλῶν ταῦτα παρὰ γὰρ κυρίου ταῦτά μοι συνετελέσθη

27 A kit magam látok meg magamnak; az én szemeim látják meg, nem más. Az én veséim megemésztettek én bennem;
Whom I will see on my side, and not as one strange to me. My heart is broken with desire.
ἃ ἐγὼ ἐμαυτῷ συνεπίσταμαι ἃ ὁ ὀφθαλμός μου ἑόρακεν καὶ οὐκ ἄλλος πάντα δέ μοι συντετέλεσται ἐν κόλπῳ

28 Mert ezt mondjátok: Hogyan fogjuk õt üldözni! [látva,] hogy a dolog gyökere én bennem rejlik.
If you say, How cruel we will be to him! because the root of sin is clearly in him:
εἰ δὲ καὶ ἐρεῖτε τί ἐροῦμεν ἔναντι αὐτοῦ καὶ ῥίζαν λόγου εὑρήσομεν ἐν αὐτῷ

29 Féljetek a fegyvertõl, mert a fegyver a bûnök miatt való büntetés, hogy megtudjátok, hogy van ítélet!
Be in fear of the sword, for the sword is the punishment for such things, so that you may be certain that there is a judge.
εὐλαβήθητε δὴ καὶ ὑμεῖς ἀπὸ ἐπικαλύμματος θυμὸς γὰρ ἐπ' ἀνόμους ἐπελεύσεται καὶ τότε γνώσονται ποῦ ἐστιν αὐτῶν ἡ ὕλη

1 Felele pedig a Naamából való Czófár, és monda:
Then Zophar the Naamathite made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ σωφαρ ὁ μιναῖος λέγει

2 Mindamellett az én gondolataim feleletre kényszerítenek engem, és e miatt nagy az izgatottság bennem.
For this cause my thoughts are troubling me and driving me on.
οὐχ οὕτως ὑπελάμβανον ἀντερεῖν σε ταῦτα καὶ οὐχὶ συνίετε μᾶλλον ἢ καὶ ἐγώ

3 Hallom gyalázatos dorgáltatásomat, de az én értelmes lelkem megfelel majd értem.
I have to give ear to arguments which put me to shame, and your answers to me are wind without wisdom.
παιδείαν ἐντροπῆς μου ἀκούσομαι καὶ πνεῦμα ἐκ τῆς συνέσεως ἀποκρίνεταί μοι

4 Tudod-é azt, hogy eleitõl fogva, mióta az embert e földre helyheztette,
Have you knowledge of this from early times, when man was placed on the earth,
μὴ ταῦτα ἔγνως ἀπὸ τοῦ ἔτι ἀφ' οὗ ἐτέθη ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς

5 Az istentelenek vígassága rövid ideig tartó, és a képmutató öröme egy szempillantásig való?
That the pride of the sinner is short, and the joy of the evil-doer but for a minute?
εὐφροσύνη γὰρ ἀσεβῶν πτῶμα ἐξαίσιον χαρμονὴ δὲ παρανόμων ἀπώλεια

6 Ha szinte az égig érne is az õ magassága, és a felleget érné is a fejével:
Though he is lifted up to the heavens, and his head goes up to the clouds;
ἐὰν ἀναβῇ εἰς οὐρανὸν αὐτοῦ τὰ δῶρα ἡ δὲ θυσία αὐτοῦ νεφῶν ἅψηται

7 Mint az emésztete, úgy vész el örökre, és a kik látták, azt mondják: Hol van õ?
Like the waste from his body he comes to an end for ever: those who have seen him say, Where is he?
ὅταν γὰρ δοκῇ ἤδη κατεστηρίχθαι τότε εἰς τέλος ἀπολεῖται οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐροῦσιν ποῦ ἐστιν

8 Mint az álom, úgy elrepül és nem találják õt; eltünik, mint az éjjeli látomás.
He is gone like a dream, and is not seen again; he goes in flight like a vision of the night.
ὥσπερ ἐνύπνιον ἐκπετασθὲν οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔπτη δὲ ὥσπερ φάσμα νυκτερινόν

9 A szem, a mely rá ragyogott, nem [látja] többé, és az õ helye sem törõdik már vele.
The eye which saw him sees him no longer; and his place has no more knowledge of him.
ὀφθαλμὸς παρέβλεψεν καὶ οὐ προσθήσει καὶ οὐκέτι προσνοήσει αὐτὸν ὁ τόπος αὐτοῦ

10 Fiai a szegények kedvében járnak, és kezei visszaadják az õ rablott vagyonát.
His children are hoping that the poor will be kind to them, and his hands give back his wealth.
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὀλέσαισαν ἥττονες αἱ δὲ χεῖρες αὐτοῦ πυρσεύσαισαν ὀδύνας

11 Csontjai, ha megtelnek is ifjú erõvel, de vele együtt roskad az a porba.
His bones are full of young strength, but it will go down with him into the dust.
ὀστᾶ αὐτοῦ ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ χώματος κοιμηθήσεται

12 Ha édes az õ szájában a gonoszság, és elrejti azt az õ nyelve alá;
Though evil-doing is sweet in his mouth, and he keeps it secretly under his tongue;
ἐὰν γλυκανθῇ ἐν στόματι αὐτοῦ κακία κρύψει αὐτὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ

13 És kedvez annak és ki nem veti azt, hanem ott tartogatja ínyei között:
Though he takes care of it, and does not let it go, but keeps it still in his mouth;
οὐ φείσεται αὐτῆς καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει αὐτὴν καὶ συνέξει αὐτὴν ἐν μέσῳ τοῦ λάρυγγος αὐτοῦ

14 Az õ étke elváltozik az õ gyomrában, vipera mérgévé lesz a belében.
His food becomes bitter in his stomach; the poison of snakes is inside him.
καὶ οὐ μὴ δυνηθῇ βοηθῆσαι ἑαυτῷ χολὴ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ αὐτοῦ

15 Gazdagságot nyelt el, de kihányja azt, az õ hasából kiûzi azt az Isten.
He takes down wealth as food, and sends it up again; it is forced out of his stomach by God.
πλοῦτος ἀδίκως συναγόμενος ἐξεμεσθήσεται ἐξ οἰκίας αὐτοῦ ἐξελκύσει αὐτὸν ἄγγελος

16 A viperának mérgét szopta és a siklónak fulánkja öli meg õt,
He takes the poison of snakes into his mouth, the tongue of the snake is the cause of his death.
θυμὸν δὲ δρακόντων θηλάσειεν ἀνέλοι δὲ αὐτὸν γλῶσσα ὄφεως

17 [Hogy] ne lássa a folyóvizeket, a tejjel és mézzel folyó patakokat.
Let him not see the rivers of oil, the streams of honey and milk.
μὴ ἴδοι ἄμελξιν νομάδων μηδὲ νομὰς μέλιτος καὶ βουτύρου

18 A mit [másoktól] szerzett, vissza kell adnia, nem nyelheti el, ép így az õ cserébe kapott vagyonát is, hogy ne örvendezhessen annak.
He is forced to give back the fruit of his work, and may not take it for food; he has no joy in the profit of his trading.
εἰς κενὰ καὶ μάταια ἐκοπίασεν πλοῦτον ἐξ οὗ οὐ γεύσεται ὥσπερ στρίφνος ἀμάσητος ἀκατάποτος

19 Mert megrontotta és ott hagyta a szegényeket, házat rabolt, de nem építi meg azt.
Because he has been cruel to the poor, turning away from them in their trouble; because he has taken a house by force which he did not put up;
πολλῶν γὰρ ἀδυνάτων οἴκους ἔθλασεν δίαιταν δὲ ἥρπασεν καὶ οὐκ ἔστησεν

20 Mivel gyomra nem tudott betelni, nem is mentheti meg semmi drágaságát.
There is no peace for him in his wealth, and no salvation for him in those things in which he took delight.
οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία τοῖς ὑπάρχουσιν ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ οὐ σωθήσεται

21 Az õ falánksága elõl semmi sem maradt meg, azért nem lesz tartós az õ jóléte.
He had never enough for his desire; for this cause his well-being will quickly come to an end.
οὐκ ἔστιν ὑπόλειμμα τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ διὰ τοῦτο οὐκ ἀνθήσει αὐτοῦ τὰ ἀγαθά

22 Mikor teljes az õ bõsége, akkor is szükséget lát, és mindenféle nyomorúság támad reá.
Even when his wealth is great, he is full of care, for the hand of everyone who is in trouble is turned against him.
ὅταν δὲ δοκῇ ἤδη πεπληρῶσθαι θλιβήσεται πᾶσα δὲ ἀνάγκη ἐπ' αὐτὸν ἐπελεύσεται

23 Mikor meg akarja tölteni a hasát, reá bocsátja haragjának tüzét, és azt önti rá étele gyanánt.
God gives him his desire, and sends the heat of his wrath on him, making it come down on him like rain.
εἴ πως πληρώσαι γαστέρα αὐτοῦ ἐπαποστείλαι ἐπ' αὐτὸν θυμὸν ὀργῆς νίψαι ἐπ' αὐτὸν ὀδύνας

24 Mikor vasból csinált fegyver elõl fut, aczélból csinált íj veri át.
He may go in flight from the iron spear, but the arrow from the bow of brass will go through him;
καὶ οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς σιδήρου τρώσαι αὐτὸν τόξον χάλκειον

25 Kihúzza és az kijön a testébõl és kivillan az epéjébõl; rettegés támad felette.
He is pulling it out, and it comes out of his back; and its shining point comes out of his side; he is overcome by fears.
διεξέλθοι δὲ διὰ σώματος αὐτοῦ βέλος ἀστραπαὶ δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ περιπατήσαισαν ἐπ' αὐτῷ φόβοι

26 Mindenféle titkos sötétség van az õ vagyonán; fúvás nélkül való tûz emészti meg õt; elpusztíttatik az is, a mi sátrában megmaradt.
All his wealth is stored up for the dark: a fire not made by man sends destruction on him, and on everything in his tent.
πᾶν δὲ σκότος αὐτῷ ὑπομείναι κατέδεται αὐτὸν πῦρ ἄκαυστον κακώσαι δὲ αὐτοῦ ἐπήλυτος τὸν οἶκον

27 Megjelentik álnokságát az egek, és a föld ellene támad.
The heavens make clear his sin, and the earth gives witness against him.
ἀνακαλύψαι δὲ αὐτοῦ ὁ οὐρανὸς τὰς ἀνομίας γῆ δὲ ἐπανασταίη αὐτῷ

28 Házának jövedelme eltünik, szétfoly az az õ haragjának napján.
The produce of his house is taken away into another country, like things given into the hands of others in the day of wrath.
ἑλκύσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀπώλεια εἰς τέλος ἡμέρα ὀργῆς ἐπέλθοι αὐτῷ

29 Ez a gonosz ember fizetése Istentõl, és az õ beszédének jutalma a Mindenhatótól.
This is the reward of the evil man, and the heritage given to him by God.
αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου καὶ κτῆμα ὑπαρχόντων αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου

1 Felele pedig Jób, és monda:
Then Job made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ιωβ λέγει

2 Jól hallgassátok meg az én beszédemet, és legyen ez a ti vigasztalástok [helyett.]
Give attention with care to my words; and let this be your comfort.
ἀκούσατε ἀκούσατέ μου τῶν λόγων ἵνα μὴ ᾖ μοι παρ' ὑμῶν αὕτη ἡ παράκλησις

3 Szenvedjetek el engem, a míg szólok, azután gúnyoljátok ki beszédemet.
Let me say what is in my mind, and after that, go on making sport of me.
ἄρατέ με ἐγὼ δὲ λαλήσω εἶτ' οὐ καταγελάσετέ μου

4 Avagy én embernek panaszolkodom-é? Miért ne volna hát keserû a lelkem?
As for me, is my outcry against man? is it then to be wondered at if my spirit is troubled?
τί γάρ μὴ ἀνθρώπου μου ἡ ἔλεγξις ἢ διὰ τί οὐ θυμωθήσομαι

5 Tekintsetek reám és álmélkodjatok el, és tegyétek kezeteket szátokra.
Take note of me and be full of wonder, put your hand on your mouth.
εἰσβλέψαντες εἰς ἐμὲ θαυμάσατε χεῖρα θέντες ἐπὶ σιαγόνι

6 Ha visszaemlékezem, mindjárt felháborodom, és reszketés fogja el testemet.
At the very thought of it my flesh is shaking with fear.
ἐάν τε γὰρ μνησθῶ ἐσπούδακα ἔχουσιν δέ μου τὰς σάρκας ὀδύναι

7 Mi az oka, hogy a gonoszok élnek, vénséget érnek, sõt még meg is gyarapodnak?
Why is life given to the evil-doers? why do they become old and strong in power?
διὰ τί ἀσεβεῖς ζῶσιν πεπαλαίωνται δὲ καὶ ἐν πλούτῳ

8 Az õ magvok elõttök nõ fel õ velök, és az õ sarjadékuk szemeik elõtt.
Their children are ever with them, and their offspring before their eyes.
ὁ σπόρος αὐτῶν κατὰ ψυχήν τὰ δὲ τέκνα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς

9 Házok békességes a félelemtõl, és az Isten vesszeje nincsen õ rajtok.
Their houses are free from fear, and the rod of God does not come on them.
οἱ οἶκοι αὐτῶν εὐθηνοῦσιν φόβος δὲ οὐδαμοῦ μάστιξ δὲ παρὰ κυρίου οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτοῖς

10 Bikája folyat és nem terméketlen, tehene megellik és el nem vetél.
Their ox is ready at all times to give seed; their cow gives birth, without dropping her young.
ἡ βοῦς αὐτῶν οὐκ ὠμοτόκησεν διεσώθη δὲ αὐτῶν ἐν γαστρὶ ἔχουσα καὶ οὐκ ἔσφαλεν

11 Kieresztik, mint nyájat, kisdedeiket, és ugrándoznak az õ magzataik.
They send out their young ones like a flock, and their children have pleasure in the dance,
μένουσιν δὲ ὡς πρόβατα αἰώνια τὰ δὲ παιδία αὐτῶν προσπαίζουσιν

12 Dobot és hárfát ragadnak, és örvendeznek a síp zengésének.
They make songs to the instruments of music, and are glad at the sound of the pipe.
ἀναλαβόντες ψαλτήριον καὶ κιθάραν καὶ εὐφραίνονται φωνῇ ψαλμοῦ

13 Jóllétben töltik el napjaikat, és egy pillanat alatt szállnak alá a sírba;
Their days come to an end without trouble, and suddenly they go down to the underworld.
συνετέλεσαν δὲ ἐν ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτῶν ἐν δὲ ἀναπαύσει ᾅδου ἐκοιμήθησαν

14 Noha azt mondják Istennek: Távozzál el tõlünk, mert a te utaidnak tudásában nem gyönyörködünk!
Though they said to God, Go away from us, for we have no desire for the knowledge of your ways.
λέγει δὲ κυρίῳ ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ ὁδούς σου εἰδέναι οὐ βούλομαι

15 Micsoda a Mindenható, hogy tiszteljük õt, és mit nyerünk vele, ha esedezünk elõtte?
What is the Ruler of all, that we may give him worship? and what profit is it to us to make prayer to him?
τί ἱκανός ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ καὶ τίς ὠφέλεια ὅτι ἀπαντήσομεν αὐτῷ

16 Mindazáltal az õ javok nincsen hatalmukban, azért a gonoszok tanácsa távol legyen tõlem!
Truly, is not their well-being in their power? (The purpose of the evil-doers is far from me.)
ἐν χερσὶν γὰρ ἦν αὐτῶν τὰ ἀγαθά ἔργα δὲ ἀσεβῶν οὐκ ἐφορᾷ

17 Hányszor aluszik el a gonoszok szövétneke, és jõ rájok az õ veszedelmök! [Hányszor] osztogatja részöket haragjában.
How frequently is the light of the evil-doers put out, or does trouble come on them? how frequently does his wrath take them with cords?
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀσεβῶν λύχνος σβεσθήσεται ἐπελεύσεται δὲ αὐτοῖς ἡ καταστροφὴ ὠδῖνες δὲ αὐτοὺς ἕξουσιν ἀπὸ ὀργῆς

18 Olyanok lesznek, mint a pozdorja a szél elõtt, és mint a polyva, a melyet forgószél ragad el.
How frequently are they as dry stems before the wind, or as grass taken away by the storm-wind?
ἔσονται δὲ ὥσπερ ἄχυρα πρὸ ἀνέμου ἢ ὥσπερ κονιορτός ὃν ὑφείλατο λαῖλαψ

19 Isten az õ fiai számára tartja fenn annak büntetését. Megfizet néki, hogy megérzi majd.
You say, God keeps punishment stored up for his children. Let him send it on the man himself, so that he may have the punishment of it!
ἐκλίποι υἱοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ἀνταποδώσει πρὸς αὐτὸν καὶ γνώσεται

20 Maga látja meg a maga veszedelmét, és a Mindenható haragjából iszik.
Let his eyes see his trouble, and let him be full of the wrath of the Ruler of all!
ἴδοισαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τὴν ἑαυτοῦ σφαγήν ἀπὸ δὲ κυρίου μὴ διασωθείη

21 Mert mi gondja van néki házanépére halála után, ha az õ hónapjainak száma letelt?!
For what interest has he in his house after him, when the number of his months is ended?
ὅτι τί θέλημα αὐτοῦ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτόν καὶ ἀριθμοὶ μηνῶν αὐτοῦ διῃρέθησαν

22 Ki taníthatja Istent bölcseségre, hisz õ ítéli meg a magasságban levõket is!
Is anyone able to give teaching to God? for he is the judge of those who are on high.
πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην αὐτὸς δὲ φόνους διακρινεῖ

23 Ez meghal az õ teljes boldogságában, egészen megelégedetten és nyugodtan;
One comes to his end in complete well-being, full of peace and quiet:
οὗτος ἀποθανεῖται ἐν κράτει ἁπλοσύνης αὐτοῦ ὅλος δὲ εὐπαθῶν καὶ εὐθηνῶν

24 Fejõedényei tejjel vannak tele, csontjainak velõje nedvességtõl árad.
His buckets are full of milk, and there is no loss of strength in his bones.
τὰ δὲ ἔγκατα αὐτοῦ πλήρη στέατος μυελὸς δὲ αὐτοῦ διαχεῖται

25 Amaz elkeseredett lélekkel hal meg, mert nem élhetett a jóval.
And another comes to his end with a bitter soul, without ever tasting good.
ὁ δὲ τελευτᾷ ὑπὸ πικρίας ψυχῆς οὐ φαγὼν οὐδὲν ἀγαθόν

26 Együtt feküsznek a porban, és féreg lepi õket.
Together they go down to the dust, and are covered by the worm.
ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐπὶ γῆς κοιμῶνται σαπρία δὲ αὐτοὺς ἐκάλυψεν

27 Ímé, jól tudom a ti gondolatitokat és a hamisságokat, a melyekkel méltatlankodtok ellenem;
See, I am conscious of your thoughts, and of your violent purposes against me;
ὥστε οἶδα ὑμᾶς ὅτι τόλμῃ ἐπίκεισθέ μοι

28 Mert ezt mondjátok: Hol van ama fõembernek háza, hol van a gonoszok lakozásának sátora?
For you say, Where is the house of the ruler, and where is the tent of the evil-doer?
ὅτι ἐρεῖτε ποῦ ἐστιν οἶκος ἄρχοντος καὶ ποῦ ἐστιν ἡ σκέπη τῶν σκηνωμάτων τῶν ἀσεβῶν

29 Avagy nem kérdeztétek-é meg azokat, a kik [sokat] utaznak és jeleiket nem ismeritek-é?
Have you not put the question to the travellers, and do you not take note of their experience?
ἐρωτήσατε παραπορευομένους ὁδόν καὶ τὰ σημεῖα αὐτῶν οὐκ ἀπαλλοτριώσετε

30 Bizony a veszedelemnek napján elrejtetik a gonosz, a haragnak napján kiszabadul.
How the evil man goes free in the day of trouble, and has salvation in the day of wrath?
ὅτι εἰς ἡμέραν ἀπωλείας κουφίζεται ὁ πονηρός εἰς ἡμέραν ὀργῆς αὐτοῦ ἀπαχθήσονται

31 Kicsoda veti szemére az õ útját, és a mit cselekedett, kicsoda fizet meg néki azért?
Who will make his way clear to his face? and if he has done a thing, who gives him punishment for it?
τίς ἀπαγγελεῖ ἐπὶ προσώπου αὐτοῦ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἐποίησεν τίς ἀνταποδώσει αὐτῷ

32 Még ha a sírba vitetik is ki, a sírdomb felett is él.
He is taken to his last resting-place, and keeps watch over it.
καὶ αὐτὸς εἰς τάφους ἀπηνέχθη καὶ ἐπὶ σορῷ ἠγρύπνησεν

33 Édesek lesznek néki a sírnak hantjai, és maga után vonsz minden embert, a mint számtalanok [mentek el] elõtte.
The earth of the valley covering his bones is sweet to him, and all men come after him, as there were unnumbered before him.
ἐγλυκάνθησαν αὐτῷ χάλικες χειμάρρου καὶ ὀπίσω αὐτοῦ πᾶς ἄνθρωπος ἀπελεύσεται καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀναρίθμητοι

34 Hogyan vigasztalnátok hát engem hiábavalósággal? Feleselésetek igazságtalanság marad.
Why then do you give me comfort with words in which there is no profit, when you see that there is nothing in your answers but deceit?
πῶς δὲ παρακαλεῖτέ με κενά τὸ δὲ ἐμὲ καταπαύσασθαι ἀφ' ὑμῶν οὐδέν

1 Felele pedig a Témánból való Elifáz, és monda:
Then Eliphaz the Temanite made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ελιφας ὁ θαιμανίτης λέγει

2 Az Istennek használ-é az ember? Sõt önmagának használ az okos!
Is it possible for a man to be of profit to God? No, for a man's wisdom is only of profit to himself.
πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην

3 Gyönyörûségére van-é az a Mindenhatónak, ha te igaz vagy; avagy nyereség-é, hogy feddhetetlenül jársz?
Is it of any interest to the Ruler of all that you are upright? or is it of use to him that your ways are without sin?
τί γὰρ μέλει τῷ κυρίῳ ἐὰν σὺ ἦσθα τοῖς ἔργοις ἄμεμπτος ἢ ὠφέλεια ὅτι ἁπλώσῃς τὴν ὁδόν σου

4 A te [isteni] félelmedért fedd-é téged, és [azért] perel-é veled?
Is it because you give him honour that he is sending punishment on you and is judging you?
ἢ λόγον σου ποιούμενος ἐλέγξει σε καὶ συνεισελεύσεταί σοι εἰς κρίσιν

5 Avagy nem sok-é a te gonoszságod, és nem véghetetlen-é a te hamisságod?
Is not your evil-doing great? and there is no end to your sins.
πότερον οὐχ ἡ κακία σού ἐστιν πολλή ἀναρίθμητοι δέ σού εἰσιν αἱ ἁμαρτίαι

6 Hiszen zálogot vettél a te atyádfiától méltatlanul, és a szegényeket mezítelenekké tetted.
For you have taken your brother's goods when he was not in your debt, and have taken away the clothing of those who have need of it.
ἠνεχύραζες δὲ τοὺς ἀδελφούς σου διὰ κενῆς ἀμφίασιν δὲ γυμνῶν ἀφείλου

7 Az eltikkadtnak vizet sem adtál inni, és az éhezõtõl megtagadtad a kenyeret.
You do not give water to the tired traveller, and from him who has no food you keep back bread.
οὐδὲ ὕδωρ διψῶντας ἐπότισας ἀλλὰ πεινώντων ἐστέρησας ψωμόν

8 A ki hatalmas volt, azé vala az ország, és a ki nagytekintélyû volt, az lakik vala rajta.
For it was the man with power who had the land, and the man with an honoured name who was living in it.
ἐθαύμασας δέ τινων πρόσωπον ᾤκισας δὲ τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς

9 Az özvegyeket üres kézzel bocsátottad el, és az árváknak karjai eltörettek.
You have sent widows away without hearing their cause, and you have taken away the support of the child who has no father.
χήρας δὲ ἐξαπέστειλας κενάς ὀρφανοὺς δὲ ἐκάκωσας

10 Azért vett körül téged a veszedelem, és rettegtet téged hirtelen való rettegés;
For this cause nets are round your feet, and you are overcome with sudden fear.
τοιγαροῦν ἐκύκλωσάν σε παγίδες καὶ ἐσπούδασέν σε πόλεμος ἐξαίσιος

11 Avagy a setétség, hogy ne láthass, és a vizek árja, a mely elborít!
Your light is made dark so that you are unable to see, and you are covered by a mass of waters.
τὸ φῶς σοι σκότος ἀπέβη κοιμηθέντα δὲ ὕδωρ σε ἐκάλυψεν

12 Hát nem olyan magas-é Isten, mint az egek? És lásd, a csillagok is ott fent mily igen magasak!
Is not God as high as heaven? and see the stars, how high they are!
μὴ οὐχὶ ὁ τὰ ὑψηλὰ ναίων ἐφορᾷ τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους ἐταπείνωσεν

13 És mégis azt mondod: Mit tud az Isten; megítélheti-é, a mi a homály mögött van?
And you say, What knowledge has God? is he able to give decisions through the deep dark?
καὶ εἶπας τί ἔγνω ὁ ἰσχυρός ἦ κατὰ τοῦ γνόφου κρινεῖ

14 Sûrû felhõk leplezik el õt és nem lát, és az ég körületén jár.
Thick clouds are covering him, so that he is unable to see; and he is walking on the arch of heaven.
νέφη ἀποκρυφὴ αὐτοῦ καὶ οὐχ ὁραθήσεται καὶ γῦρον οὐρανοῦ διαπορεύσεται

15 Az õsvilág ösvényét követed-é, a melyen az álnok emberek jártak;
Will you keep the old way by which evil men went?
μὴ τρίβον αἰώνιον φυλάξεις ἣν ἐπάτησαν ἄνδρες ἄδικοι

16 A kik idõnap elõtt ragadtattak el, és alapjokat elmosta a víz?!
Who were violently taken away before their time, who were overcome by the rush of waters:
οἳ συνελήμφθησαν ὥροι ποταμὸς ἐπιρρέων οἱ θεμέλιοι αὐτῶν

17 A kik azt mondják vala Istennek: Távozzál el tõlünk! És mit cselekedék velök a Mindenható?
Who said to God, Go away from us; and, What is the Ruler of all able to do to us?
οἱ λέγοντες κύριος τί ποιήσει ἡμῖν ἢ τί ἐπάξεται ἡμῖν ὁ παντοκράτωρ

18 Õ pedig megtöltötte házaikat jóval. De az istentelenek tanácsa távol legyen tõlem.
Though he made their houses full of good things: but the purpose of the evil-doers is far from me!
ὃς δὲ ἐνέπλησεν τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀγαθῶν βουλὴ δὲ ἀσεβῶν πόρρω ἀπ' αὐτοῦ

19 Látják ezt az igazak és örülnek rajta, az ártatlan pedig csúfolja õket:
The upright saw it and were glad: and those who had done no wrong made sport of them,
ἰδόντες δίκαιοι ἐγέλασαν ἄμεμπτος δὲ ἐμυκτήρισεν

20 Valósággal kigyomláltatott a mi ellenségünk, és az õ maradékjokat tûz emészti meg!
Saying, Truly, their substance is cut off, and their wealth is food for the fire.
εἰ μὴ ἠφανίσθη ἡ ὑπόστασις αὐτῶν καὶ τὸ κατάλειμμα αὐτῶν καταφάγεται πῦρ

21 Bízd csak azért magadat õ reá és légy békességben: ezekbõl jó származik reád.
Put yourself now in a right relation with him and be at peace: so will you do well in your undertakings.
γενοῦ δὴ σκληρός ἐὰν ὑπομείνῃς εἶτ' ὁ καρπός σου ἔσται ἐν ἀγαθοῖς

22 Végy csak oktatást az õ szájából, és vésd szívedbe az õ beszédeit!
Be pleased to take teaching from his mouth, and let his words be stored up in your heart.
ἔκλαβε δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξηγορίαν καὶ ἀνάλαβε τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ σου

23 Ha megtérsz a Mindenhatóhoz, megépíttetel, [és] az álnokságot távol ûzöd a te sátorodtól.
If you come back to the Ruler of all, making yourself low before him; if you put evil far away from your tents;
ἐὰν δὲ ἐπιστραφῇς καὶ ταπεινώσῃς σεαυτὸν ἔναντι κυρίου πόρρω ἐποίησας ἀπὸ διαίτης σου τὸ ἄδικον

24 Vesd a porba a nemes érczet, és a patakok kavicsába az ofiri aranyat:
And put your gold in the dust, even your gold of Ophir among the rocks of the valleys;
θήσῃ ἐπὶ χώματι ἐν πέτρᾳ καὶ ὡς πέτρα χειμάρρους ωφιρ

25 És akkor a Mindenható lesz a te nemes érczed és a te ragyogó ezüstöd.
Then the Ruler of all will be your gold, and his teaching will be your silver;
ἔσται οὖν σου ὁ παντοκράτωρ βοηθὸς ἀπὸ ἐχθρῶν καθαρὸν δὲ ἀποδώσει σε ὥσπερ ἀργύριον πεπυρωμένον

26 Bizony akkor a Mindenhatóban gyönyörködöl, és a te arczodat Istenhez emeled.
For then you will have delight in the Ruler of all, and your face will be lifted up to God.
εἶτα παρρησιασθήσῃ ἔναντι κυρίου ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἱλαρῶς

27 Hozzá könyörögsz és meghallgat téged, és lefizeted fogadásaidat.
You will make your prayer to him, and be answered; and you will give effect to your oaths.
εὐξαμένου δέ σου πρὸς αὐτὸν εἰσακούσεταί σου δώσει δέ σοι ἀποδοῦναι τὰς εὐχάς

28 Mihelyt valamit elgondolsz, sikerül az néked, és a te utaidon világosság fénylik.
Your purposes will come about, and light will be shining on your ways.
ἀποκαταστήσει δέ σοι δίαιταν δικαιοσύνης ἐπὶ δὲ ὁδοῖς σου ἔσται φέγγος

29 Hogyha megaláznak, felmagasztalásnak mondod azt, és õ az alázatost megtartja.
For God makes low those whose hearts are lifted up, but he is a saviour to the poor in spirit.
ὅτι ἐταπείνωσεν αὐτόν καὶ ἐρεῖς ὑπερηφανεύσατο καὶ κύφοντα ὀφθαλμοῖς σώσει

30 Megszabadítja a nem ártatlant is, és pedig a te kezeidnek tisztaságáért szabadul meg az.
He makes safe the man who is free from sin, and if your hands are clean, salvation will be yours.
ῥύσεται ἀθῷον καὶ διασώθητι ἐν καθαραῖς χερσίν σου

1 Felele pedig Jób, és monda:
And Job made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ιωβ λέγει

2 Még most is keserû az én beszédem; súlyosabb rajtam a csapás, ha panaszkodom.
Even today my outcry is bitter; his hand is hard on my sorrow.
καὶ δὴ οἶδα ὅτι ἐκ χειρός μου ἡ ἔλεγξίς ἐστιν καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ βαρεῖα γέγονεν ἐπ' ἐμῷ στεναγμῷ

3 Oh ha tudnám, hogy megtalálom õt, elmennék szinte az õ székéig.
If only I had knowledge of where he might be seen, so that I might come even to his seat!
τίς δ' ἄρα γνοίη ὅτι εὕροιμι αὐτὸν καὶ ἔλθοιμι εἰς τέλος

4 Elébe terjeszteném ügyemet, számat megtölteném mentõ erõsségekkel.
I would put my cause in order before him, and my mouth would be full of arguments.
εἴποιμι δὲ ἐμαυτοῦ κρίμα τὸ δὲ στόμα μου ἐμπλήσαιμι ἐλέγχων

5 Hadd tudnám meg, mely szavakkal felelne nékem; hadd érteném meg, mit szólana hozzám.
I would see what his answers would be, and have knowledge of what he would say to me.
γνῴην δὲ ῥήματα ἅ μοι ἐρεῖ αἰσθοίμην δὲ τίνα μοι ἀπαγγελεῖ

6 Vajjon erejének nagy volta szerint perelne-é velem? Nem; csak figyelmezne reám!
Would he make use of his great power to overcome me? No, but he would give attention to me.
καὶ εἰ ἐν πολλῇ ἰσχύι ἐπελεύσεταί μοι εἶτα ἐν ἀπειλῇ μοι οὐ χρήσεται

7 Ott egy igaz perelne õ vele; azért megszabadulhatnék birámtól örökre!
There an upright man might put his cause before him; and I would be free for ever from my judge.
ἀλήθεια γὰρ καὶ ἔλεγχος παρ' αὐτοῦ ἐξαγάγοι δὲ εἰς τέλος τὸ κρίμα μου

8 Ámde kelet felé megyek és nincsen õ, nyugot felé és nem veszem õt észre.
See, I go forward, but he is not there; and back, but I do not see him;
εἰς γὰρ πρῶτα πορεύσομαι καὶ οὐκέτι εἰμί τὰ δὲ ἐπ' ἐσχάτοις τί οἶδα

9 Bal kéz felõl cselekszik, de meg nem foghatom; jobb kéz felõl rejtõzködik és nem láthatom.
I am looking for him on the left hand, but there is no sign of him; and turning to the right, I am not able to see him.
ἀριστερὰ ποιήσαντος αὐτοῦ καὶ οὐ κατέσχον περιβαλεῖ δεξιά καὶ οὐκ ὄψομαι

10 De õ jól tudja az én utamat. Ha megvizsgálna engem, úgy kerülnék ki, mint az arany.
For he has knowledge of the way I take; after I have been tested I will come out like gold.
οἶδεν γὰρ ἤδη ὁδόν μου διέκρινεν δέ με ὥσπερ τὸ χρυσίον

11 Lábam az õ nyomdokát követte; utát megõriztem és nem hajoltam el.
My feet have gone in his steps; I have kept in his way, without turning to one side or to the other.
ἐξελεύσομαι δὲ ἐν ἐντάλμασιν αὐτοῦ ὁδοὺς γὰρ αὐτοῦ ἐφύλαξα καὶ οὐ μὴ ἐκκλίνω

12 Az õ ajakinak parancsolatától sem tértem el; szájának beszédeit többre becsültem, mint életem táplálékát.
I have never gone against the orders of his lips; the words of his mouth have been stored up in my heart.
ἀπὸ ἐνταλμάτων αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ παρέλθω ἐν δὲ κόλπῳ μου ἔκρυψα ῥήματα αὐτοῦ

13 Õ azonban [megmarad] egy mellett. Kicsoda térithetné el õt? És a mit megkiván lelke, azt meg is teszi.
But his purpose is fixed and there is no changing it; and he gives effect to the desire of his soul.
εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ἔκρινεν οὕτως τίς ἐστιν ὁ ἀντειπὼν αὐτῷ ὃ γὰρ αὐτὸς ἠθέλησεν καὶ ἐποίησεν

14 Bizony végbe viszi, a mi felõlem elrendeltetett, és ilyen még sok van õ nála.
For what has been ordered for me by him will be gone through to the end: and his mind is full of such designs.

15 Azért rettegek az õ színe elõtt, és ha csak rá gondolok is, félek tõle.
For this cause I am in fear before him, my thoughts of him overcome me.
διὰ τοῦτο ἐπ' αὐτῷ ἐσπούδακα νουθετούμενος δὲ ἐφρόντισα αὐτοῦ [15α] ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατασπουδασθῶ κατανοήσω καὶ πτοηθήσομαι ἐξ αὐτοῦ

16 Mert Isten félemlítette meg az én szívemet, a Mindenható rettentett meg engem.
For God has made my heart feeble, and my mind is troubled before the Ruler of all.
κύριος δὲ ἐμαλάκυνεν τὴν καρδίαν μου ὁ δὲ παντοκράτωρ ἐσπούδασέν με

17 Miért is nem pusztultam el e sötétség elõtt, vagy miért nem takarta el elõlem e homályt?!
For I am overcome by the dark, and by the black night which is covering my face.
οὐ γὰρ ᾔδειν ὅτι ἐπελεύσεταί μοι σκότος πρὸ προσώπου δέ μου ἐκάλυψεν γνόφος

1 Miért is nem titkolja el a Mindenható az õ [büntetésének] idejét, és miért is nem látják meg az õt ismerõk az õ [ítéletének] napjait?!
Why are times not stored up by the Ruler of all, and why do those who have knowledge of him not see his days?
διὰ τί δὲ κύριον ἔλαθον ὦραι

2 A határokat odább tolják, a nyájat elrabolják és legeltetik.
The landmarks are changed by evil men, they violently take away flocks, together with their keepers.
ἀσεβεῖς δὲ ὅριον ὑπερέβησαν ποίμνιον σὺν ποιμένι ἁρπάσαντες

3 Az árvák szamarát elhajtják, [és] az özvegynek ökrét zálogba viszik.
They send away the ass of him who has no father, they take the widow's ox for debt.
ὑποζύγιον ὀρφανῶν ἀπήγαγον καὶ βοῦν χήρας ἠνεχύρασαν

4 Lelökik az útról a szegényeket, [és] a föld nyomorultjai együtt lappanganak.
The crushed are turned out of the way; all the poor of the earth go into a secret place together.
ἐξέκλιναν ἀδυνάτους ἐξ ὁδοῦ δικαίας ὁμοθυμαδὸν ἐκρύβησαν πραεῖς γῆς

5 Ímé, mint a vad szamarak a sivatagban, úgy mennek ki munkájukra élelmet keresni; a puszta ad nékik kenyeret fiaik számára.
Like asses in the waste land they go out to their work, looking for food with care; from the waste land they get bread for their children.
ἀπέβησαν δὲ ὥσπερ ὄνοι ἐν ἀγρῷ ὑπὲρ ἐμοῦ ἐξελθόντες τὴν ἑαυτῶν πρᾶξιν ἠδύνθη αὐτῷ ἄρτος εἰς νεωτέρους

6 A mezõn a más vetését aratják, és a gonosznak szõlõjét szedik.
They get mixed grain from the field, and they take away the late fruit from the vines of those who have wealth.
ἀγρὸν πρὸ ὥρας οὐκ αὐτῶν ὄντα ἐθέρισαν ἀδύνατοι δὲ ἀμπελῶνας ἀσεβῶν ἀμισθὶ καὶ ἀσιτὶ ἠργάσαντο

7 Mezítelenül hálnak, testi ruha nélkül, még a hidegben sincs takarójuk.
They take their rest at night without clothing, and have no cover in the cold.
γυμνοὺς πολλοὺς ἐκοίμισαν ἄνευ ἱματίων ἀμφίασιν δὲ ψυχῆς αὐτῶν ἀφείλαντο

8 A hegyi zápor csurog le rólok, s hajlékuk nem lévén, a sziklát ölelik.
They are wet with the rain of the mountains, and get into the cracks of the rock for cover.
ἀπὸ ψεκάδων ὀρέων ὑγραίνονται παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σκέπην πέτραν περιεβάλοντο

9 Elszakítják az emlõtõl az árvát, és a szegényen levõt zálogba viszik.
The child without a father is forced from its mother's breast, and they take the young children of the poor for debt.
ἥρπασαν ὀρφανὸν ἀπὸ μαστοῦ ἐκπεπτωκότα δὲ ἐταπείνωσαν

10 Mezítelenül járnak, ruha nélkül, és éhesen vonszolják a kévét.
Others go about without clothing, and though they have no food, they get in the grain from the fields.
γυμνοὺς δὲ ἐκοίμισαν ἀδίκως πεινώντων δὲ τὸν ψωμὸν ἀφείλαντο

11 Az õ kerítéseik közt ütik az olajat, és tapossák a kádakat, de szomjuhoznak.
Between the lines of olive-trees they make oil; though they have no drink, they are crushing out the grapes.
ἐν στενοῖς ἀδίκως ἐνήδρευσαν ὁδὸν δὲ δικαίαν οὐκ ᾔδεισαν

12 A városból haldoklók rimánkodnak, a megsebzettek lelke kiált, de Isten nem törõdik e méltatlansággal.
From the town come sounds of pain from those who are near death, and the soul of the wounded is crying out for help; but God does not take note of their prayer.
οἳ ἐκ πόλεως καὶ οἴκων ἰδίων ἐξεβάλλοντο ψυχὴ δὲ νηπίων ἐστέναξεν μέγα αὐτὸς δὲ διὰ τί τούτων ἐπισκοπὴν οὐ πεποίηται

13 Ezek pártot ütöttek a világosság ellen, utait nem is ismerik, nem ülnek annak ösvényein.
Then there are those who are haters of the light, who have no knowledge of its ways, and do not go in them.
ἐπὶ γῆς ὄντων αὐτῶν καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν ὁδὸν δὲ δικαιοσύνης οὐκ ᾔδεισαν οὐδὲ ἀτραποὺς αὐτῆς ἐπορεύθησαν

14 Napkeltekor fölkel a gyilkos, megöli a szegényt és szûkölködõt, éjjel pedig olyan, mint a tolvaj.
He who is purposing death gets up before day, so that he may put to death the poor and those in need.
γνοὺς δὲ αὐτῶν τὰ ἔργα παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς σκότος καὶ νυκτὸς ἔσται ὡς κλέπτης

15 A paráznának szeme pedig az alkonyatot lesi, mondván: Ne nézzen szem reám, és arczára álarczot teszen.
And the man whose desire is for the wife of another is waiting for the evening, saying, No eye will see me; and he puts a cover on his face. And in the night the thief goes about;
καὶ ὀφθαλμὸς μοιχοῦ ἐφύλαξεν σκότος λέγων οὐ προσνοήσει με ὀφθαλμός καὶ ἀποκρυβὴν προσώπου ἔθετο

16 Setétben tör be a házakba; nappal elzárkóznak, nem szeretik a világosságot.
In the dark he makes holes in the walls of houses: in the daytime they are shutting themselves up, they have no knowledge of the light.
διώρυξεν ἐν σκότει οἰκίας ἡμέρας ἐσφράγισαν ἑαυτούς οὐκ ἐπέγνωσαν φῶς

17 Sõt inkább a reggel nékik olyan, mint a halálnak árnyéka, mert megbarátkoztak a halál árnyékának félelmeivel.
For the middle of the night is as morning to them, they are not troubled by the fear of the dark.
ὅτι ὁμοθυμαδὸν τὸ πρωὶ αὐτοῖς σκιὰ θανάτου ὅτι ἐπιγνώσεται ταραχὰς σκιᾶς θανάτου

18 Könnyen siklik tova a víz színén, birtoka átkozott a földön, nem tér a szõlõkbe vivõ útra.
They go quickly on the face of the waters; their heritage is cursed in the earth; the steps of the crusher of grapes are not turned to their vine-garden.
ἐλαφρός ἐστιν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος καταραθείη ἡ μερὶς αὐτῶν ἐπὶ γῆς

19 Szárazság és hõség nyeli el a hó vizét, a pokol azokat, a kik vétkeznek.
Snow waters become dry with the heat: so do sinners go down into the underworld.
ἀναφανείη δὲ τὰ φυτὰ αὐτῶν ἐπὶ γῆς ξηρά ἀγκαλίδα γὰρ ὀρφανῶν ἥρπασαν

20 Elfelejti õt az anyaméh, féregnek lesz édességévé, nem emlékeznek róla többé, és összetörik, mint a reves fa,
The public place of his town has no more knowledge of him, and his name has gone from the memory of men: he is rooted up like a dead tree.
εἶτ' ἀνεμνήσθη αὐτοῦ ἡ ἁμαρτία ὥσπερ δὲ ὁμίχλη δρόσου ἀφανὴς ἐγένετο ἀποδοθείη δὲ αὐτῷ ἃ ἔπραξεν συντριβείη δὲ πᾶς ἄδικος ἴσα ξύλῳ ἀνιάτῳ

21 A ki megrontotta a meddõt, a ki nem szül, és az özvegygyel jót nem tett.
He is not kind to the widow, and he has no pity for her child.
στεῖραν γὰρ οὐκ εὖ ἐποίησεν καὶ γύναιον οὐκ ἠλέησεν

22 De megtámogatja erejével a hatalmasokat; felkel az, pedig nem bízott már az élethez.
But God by his power gives long life to the strong; he gets up again, though he has no hope of life.
θυμῷ δὲ κατέστρεψεν ἀδυνάτους ἀναστὰς τοιγαροῦν οὐ μὴ πιστεύσῃ κατὰ τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς

23 Biztonságot ad néki, hogy támaszkodjék, de szemei vigyáznak azoknak útjaira.
He takes away his fear of danger and gives him support; and his eyes are on his ways.
μαλακισθεὶς μὴ ἐλπιζέτω ὑγιασθῆναι ἀλλὰ πεσεῖται νόσῳ

24 Magasra emelkednek, egy kevés idõ és már nincsenek! Alásülylyednek, mint akárki és elenyésznek; és levágattatnak, mint a búzakalász.
For a short time they are lifted up; then they are gone; they are made low, they are pulled off like fruit, and like the heads of grain they are cut off.
πολλοὺς γὰρ ἐκάκωσεν τὸ ὕψωμα αὐτοῦ ἐμαράνθη δὲ ὥσπερ μολόχη ἐν καύματι ἢ ὥσπερ στάχυς ἀπὸ καλάμης αὐτόματος ἀποπεσών

25 Avagy nem így van-é? Ki hazudtolhatna meg engem, és tehetné semmivé beszédemet?
And if it is not so, now, who will make it clear that my words are false, and that what I say is of no value?
εἰ δὲ μή τίς ἐστιν ὁ φάμενος ψευδῆ με λέγειν καὶ θήσει εἰς οὐδὲν τὰ ῥήματά μου

1 Felele pedig a Sukhból való Bildád, és monda:
Then Bildad the Shuhite made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ βαλδαδ ὁ σαυχίτης λέγει

2 Hatalom és fenség az övé, a ki békességet szerez az õ magasságaiban.
Rule and power are his; he makes peace in his high places.
τί γὰρ προοίμιον ἢ φόβος παρ' αὐτοῦ ὁ ποιῶν τὴν σύμπασαν ἐν ὑψίστῳ

3 Van-é száma az õ sereginek, és kire nem kél fel az õ világossága?
Is it possible for his armies to be numbered? and on whom is not his light shining?
μὴ γάρ τις ὑπολάβοι ὅτι ἔστιν παρέλκυσις πειραταῖς ἐπὶ τίνας δὲ οὐκ ἐπελεύσεται ἔνεδρα παρ' αὐτοῦ

4 Hogy-hogy lehetne igaz a halandó Isten elõtt, hogyan lehetne tiszta, a ki asszonytól született?
How then is it possible for man to be upright before God? or how may he be clean who is a son of woman?
πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς ἔναντι κυρίου ἢ τίς ἂν ἀποκαθαρίσαι ἑαυτὸν γεννητὸς γυναικός

5 Nézd a holdat, az sem ragyogó, még a csillagok sem tiszták az õ szemei elõtt.
See, even the moon is not bright, and the stars are not clean in his eyes:
εἰ σελήνῃ συντάσσει καὶ οὐκ ἐπιφαύσκει ἄστρα δὲ οὐ καθαρὰ ἐναντίον αὐτοῦ

6 Mennyivel kevésbé a halandó, a ki féreg, és az embernek fia, a ki hernyó.
How much less man who is an insect, and the son of man who is a worm!
ἔα δέ ἄνθρωπος σαπρία καὶ υἱὸς ἀνθρώπου σκώληξ

1 Jób pedig felele, és monda:
Then Job made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ιωβ λέγει

2 Bezzeg jól segítettél a tehetetlenen, meggyámolítottad az erõtelen kart!
How have you given help to him who has no power! how have you been the salvation of the arm which has no strength!
τίνι πρόσκεισαι ἢ τίνι μέλλεις βοηθεῖν πότερον οὐχ ᾧ πολλὴ ἰσχὺς καὶ ᾧ βραχίων κραταιός ἐστιν

3 Bezzeg jó tanácsot adtál a tudatlannak, és sok értelmet tanusítottál!
How have you given teaching to him who has no wisdom, and fully made clear true knowledge!
τίνι συμβεβούλευσαι οὐχ ᾧ πᾶσα σοφία ἢ τίνι ἐπακολουθήσεις οὐχ ᾧ μεγίστη δύναμις

4 Kivel beszélgettél, és kinek a lelke jött ki belõled?
To whom have your words been said? and whose spirit came out from you?
τίνι ἀνήγγειλας ῥήματα πνοὴ δὲ τίνος ἐστὶν ἡ ἐξελθοῦσα ἐκ σοῦ

5 A halottak is megremegnek [tõle;] a vizek alatt levõk és azok lakói is.
The shades in the underworld are shaking; the waters and those living in them.
μὴ γίγαντες μαιωθήσονται ὑποκάτωθεν ὕδατος καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ

6 Az alvilág mezítelen elõtte, és eltakaratlan a holtak országa.
The underworld is uncovered before him, and Destruction has no veil.
γυμνὸς ὁ ᾅδης ἐπώπιον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔστιν περιβόλαιον τῇ ἀπωλείᾳ

7 Õ terjeszti ki északot az üresség fölé és függeszti föl a földet a semmiség fölé.
By his hand the north is stretched out in space, and the earth is hanging on nothing.
ἐκτείνων βορέαν ἐπ' οὐδέν κρεμάζων γῆν ἐπὶ οὐδενός

8 Õ köti össze felhõibe a vizeket úgy, hogy a felhõ alattok meg nem hasad.
By him the waters are shut up in his thick clouds, and the cloud does not give way under them.
δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέλαις αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐρράγη νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ

9 Õ rejti el királyi székének színét, felhõjét fölibe terítvén.
By him the face of his high seat is veiled, and his cloud stretched out over it.
ὁ κρατῶν πρόσωπον θρόνου ἐκπετάζων ἐπ' αὐτὸν νέφος αὐτοῦ

10 Õ szab határt a víz színe fölé - a világosságnak és setétségnek elvégzõdéséig.
By him a circle is marked out on the face of the waters, to the limits of the light and the dark.
πρόσταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος μέχρι συντελείας φωτὸς μετὰ σκότους

11 Az egek oszlopai megrendülnek, és düledeznek fenyegetéseitõl.
The pillars of heaven are shaking, and are overcome by his sharp words.
στῦλοι οὐρανοῦ ἐπετάσθησαν καὶ ἐξέστησαν ἀπὸ τῆς ἐπιτιμήσεως αὐτοῦ

12 Erejével felriasztja a tengert, és bölcseségével megtöri Ráhábot.
By his power the sea was made quiet; and by his wisdom Rahab was wounded.
ἰσχύι κατέπαυσεν τὴν θάλασσαν ἐπιστήμῃ δὲ ἔτρωσε τὸ κῆτος

13 Lehelletével megékesíti az eget, keze átdöfi a futó kígyót.
By his wind the heavens become bright: by his hand the quickly moving snake was cut through.
κλεῖθρα δὲ οὐρανοῦ δεδοίκασιν αὐτόν προστάγματι δὲ ἐθανάτωσεν δράκοντα ἀποστάτην

14 Ímé, ezek az õ útainak részei, de mily kicsiny rész az, a mit meghallunk abból! Ám az õ hatalmának mennydörgését ki érthetné meg?
See, these are only the outskirts of his ways; and how small is that which comes to our ears about him! But the thunder of his acts of power is outside all knowledge.
ἰδοὺ ταῦτα μέρη ὁδοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ ικμάδα λόγου ἀκουσόμεθα ἐν αὐτῷ σθένος δὲ βροντῆς αὐτοῦ τίς οἶδεν ὁπότε ποιήσει

1 Jób pedig folytatá az õ beszédét, monda:
And Job again took up the word and said,
ἔτι δὲ προσθεὶς ιωβ εἶπεν τῷ προοιμίῳ

2 Él az Isten, a ki az én igazamat elfordította, és a Mindenható, a ki keserûséggel illette az én lelkemet,
By the life of God, who has taken away my right; and of the Ruler of all, who has made my soul bitter;
ζῇ κύριος ὃς οὕτω με κέκρικεν καὶ ὁ παντοκράτωρ ὁ πικράνας μου τὴν ψυχήν

3 Hogy mindaddig, a míg az én lelkem én bennem van, és az Istennek lehellete van az én orromban;
(For all my breath is still in me, and the spirit of God is my life;)
ἦ μὴν ἔτι τῆς πνοῆς μου ἐνούσης πνεῦμα δὲ θεῖον τὸ περιόν μοι ἐν ῥισίν

4 Az én ajakim nem szólnak álnokságot, és az én nyelvem nem mond csalárdságot!
Truly, there is no deceit in my lips, and my tongue does not say what is false.
μὴ λαλήσειν τὰ χείλη μου ἄνομα οὐδὲ ἡ ψυχή μου μελετήσει ἄδικα

5 Távol legyen tõlem, hogy igazat adjak néktek! A míg lelkemet ki nem lehelem, ártatlanságomból magamat ki nem tagadom.
Let it be far from me! I will certainly not say that you are right! I will come to death before I give up my righteousness.
μή μοι εἴη δικαίους ὑμᾶς ἀποφῆναι ἕως ἂν ἀποθάνω οὐ γὰρ ἀπαλλάξω μου τὴν ἀκακίαν

6 Igazságomhoz ragaszkodom, róla le nem mondok; napjaim miatt nem korhol az én szívem.
I will keep it safe, and will not let it go: my heart has nothing to say against any part of my life.
δικαιοσύνῃ δὲ προσέχων οὐ μὴ προῶμαι οὐ γὰρ σύνοιδα ἐμαυτῷ ἄτοπα πράξας

7 Ellenségem lesz olyan, mint a gonosz, és a ki ellenem támad, mint az álnok.
Let my hater be like the evil man, and let him who comes against me be as the sinner.
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ εἴησαν οἱ ἐχθροί μου ὥσπερ ἡ καταστροφὴ τῶν ἀσεβῶν καὶ οἱ ἐπ' ἐμὲ ἐπανιστανόμενοι ὥσπερ ἡ ἀπώλεια τῶν παρανόμων

8 Mert micsoda reménysége lehet a képmutatónak, hogy telhetetlenkedett, ha az Isten mégis elragadja az õ lelkét?
For what is the hope of the sinner when he is cut off, when God takes back his soul?
καὶ τίς γάρ ἐστιν ἐλπὶς ἀσεβεῖ ὅτι ἐπέχει πεποιθὼς ἐπὶ κύριον ἆρα σωθήσεται

9 Meghallja-é kiáltását az Isten, ha eljõ a nyomorúság reá?
Will his cry come to the ears of God when he is in trouble?
ἦ τὴν δέησιν αὐτοῦ εἰσακούσεται κύριος ἢ ἐπελθούσης αὐτῷ ἀνάγκης

10 Vajjon gyönyörködhetik-é a Mindenhatóban; segítségül hívhatja-é mindenkor az Istent?
Will he take delight in the Ruler of all, and make his prayer to God at all times?
μὴ ἔχει τινὰ παρρησίαν ἔναντι αὐτοῦ ἢ ὡς ἐπικαλεσαμένου αὐτοῦ εἰσακούσεται αὐτοῦ

11 Megtanítlak benneteket Isten dolgaira; a mik a Mindenhatónál vannak, nem titkolom el.
I will give you teaching about the hand of God; I will not keep secret from you what is in the mind of the Ruler of all.
ἀλλὰ δὴ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐστιν ἐν χειρὶ κυρίου ἅ ἐστιν παρὰ παντοκράτορι οὐ ψεύσομαι

12 Ímé, ti is mindnyájan látjátok: miért van hát, hogy hiábavalósággal hivalkodtok?!
Truly, you have all seen it yourselves; why then have you become completely foolish?
ἰδοὺ δὴ πάντες οἴδατε ὅτι κενὰ κενοῖς ἐπιβάλλετε

13 Ez a gonosz embernek osztályrésze Istentõl, és a kegyetlenek öröksége a Mindenhatótól, a melyet elvesznek:
This is the punishment of the evil-doer from God, and the heritage given to the cruel by the Ruler of all.
αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου κτῆμα δὲ δυναστῶν ἐλεύσεται παρὰ παντοκράτορος ἐπ' αὐτούς

14 Ha megsokasulnak is az õ fiai, a kardnak [sokasulnak meg,] és az õ magzatai nem lakhatnak jól kenyérrel sem.
If his children are increased, it is for the sword; and his offspring have not enough bread.
ἐὰν δὲ πολλοὶ γένωνται οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς σφαγὴν ἔσονται ἐὰν δὲ καὶ ἀνδρωθῶσιν προσαιτήσουσιν

15 Az õ maradékai dögvész miatt temettetnek el, és az õ özvegyeik meg sem siratják.
When those of his house who are still living come to their end by disease, they are not put into the earth, and their widows are not weeping for them.
οἱ δὲ περιόντες αὐτοῦ ἐν θανάτῳ τελευτήσουσιν χήρας δὲ αὐτῶν οὐθεὶς ἐλεήσει

16 Ha mint a port, úgy halmozná is össze az ezüstöt, és úgy szerezné is össze ruháit, mint a sarat:
Though he may get silver together like dust, and make ready great stores of clothing;
ἐὰν συναγάγῃ ὥσπερ γῆν ἀργύριον ἴσα δὲ πηλῷ ἑτοιμάσῃ χρυσίον

17 Összeszerezheti [ugyan,] de az igaz ruházza magára, az ezüstön pedig az ártatlan osztozik.
He may get them ready, but the upright will put them on, and he who is free from sin will take the silver for a heritage.
ταῦτα πάντα δίκαιοι περιποιήσονται τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ ἀληθινοὶ καθέξουσιν

18 Házát pók módjára építette föl, és olyanná, mint a csõsz-csinálta kunyhó.
His house has no more strength than a spider's thread, or a watchman's tent.
ἀπέβη δὲ ὁ οἶκος αὐτοῦ ὥσπερ σῆτες καὶ ὥσπερ ἀράχνη

19 Gazdagon fekszik le, mert nincsen kifosztva; felnyitja szemeit és semmije sincsen.
He goes to rest full of wealth, but does so for the last time: on opening his eyes, he sees it there no longer.
πλούσιος κοιμηθεὶς καὶ οὐ προσθήσει ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διήνοιξεν καὶ οὐκ ἔστιν

20 Meglepi õt, mint az árvíz, a félelem, éjjel ragadja el a zivatar.
Fears overtake him like rushing waters; in the night the storm-wind takes him away.
συνήντησαν αὐτῷ ὥσπερ ὕδωρ αἱ ὀδύναι νυκτὶ δὲ ὑφείλατο αὐτὸν γνόφος

21 Felkapja õt a keleti szél és elviszi, elragadja õt helyérõl.
The east wind takes him up and he is gone; he is forced violently out of his place.
ἀναλήμψεται αὐτὸν καύσων καὶ ἀπελεύσεται καὶ λικμήσει αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ

22 [Nyilakat] szór reá és nem kiméli; futva kell futnia keze elõl.
God sends his arrows against him without mercy; he goes in flight before his hand.
καὶ ἐπιρρίψει ἐπ' αὐτὸν καὶ οὐ φείσεται ἐκ χειρὸς αὐτοῦ φυγῇ φεύξεται

23 Csapkodják felette kezeiket, és kisüvöltik õt az õ lakhelyébõl.
Men make signs of joy because of him, driving him from his place with sounds of hissing.
κροτήσει ἐπ' αὐτοῦ χεῖρας αὐτοῦ καὶ συριεῖ αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ

1 Bizony az ezüstnek bányája van, és helye az aranynak, a hol tisztítják.
Truly there is a mine for silver, and a place where gold is washed out.
ἔστιν γὰρ ἀργυρίῳ τόπος ὅθεν γίνεται τόπος δὲ χρυσίῳ ὅθεν διηθεῖται

2 A vasat a földbõl hozzák elõ, a követ pedig érczczé olvasztják.
Iron is taken out of the earth, and stone is changed into brass by the fire.
σίδηρος μὲν γὰρ ἐκ γῆς γίνεται χαλκὸς δὲ ἴσα λίθῳ λατομεῖται

3 Határt vet [az ember] a setétségnek, és átkutatja egészen és végig a homálynak és a halál árnyékának követ.
Man puts an end to the dark, searching out to the farthest limit the stones of the deep places of the dark.
τάξιν ἔθετο σκότει καὶ πᾶν πέρας αὐτὸς ἐξακριβάζεται λίθος σκοτία καὶ σκιὰ θανάτου

4 Aknát tör távol a lakóktól: mintha lábukról is megfelejtkeznének, alámerülnek és lebegnek emberektõl messze.
He makes a deep mine far away from those living in the light of day; when they go about on the earth, they have no knowledge of those who are under them, who are hanging far from men, twisting from side to side on a cord.
διακοπὴ χειμάρρου ἀπὸ κονίας οἱ δὲ ἐπιλανθανόμενοι ὁδὸν δικαίαν ἠσθένησαν ἐκ βροτῶν

5 Van föld, a melybõl kenyér terem, alant pedig fel van forgatva, mintegy tûz által;
As for the earth, bread comes out of it; but under its face it is turned up as if by fire.
γῆ ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος ὑποκάτω αὐτῆς ἐστράφη ὡσεὶ πῦρ

6 Köveiben zafir található, göröngyeiben arany van.
Its stones are the place of sapphires, and it has dust of gold.
τόπος σαπφείρου οἱ λίθοι αὐτῆς καὶ χῶμα χρυσίον αὐτῷ

7 Van ösvény, a melyet nem ismer a sas, sem a sólyom szeme nem látja azt.
No bird has knowledge of it, and the hawk's eye has never seen it.
τρίβος οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινόν καὶ οὐ παρέβλεψεν αὐτὴν ὀφθαλμὸς γυπός

8 Nem tudják azt büszke vadak, az oroszlán sem lépked azon.
The great beasts have not gone over it, and the cruel lion has not taken that way.
οὐκ ἐπάτησαν αὐτὴν υἱοὶ ἀλαζόνων οὐ παρῆλθεν ἐπ' αὐτῆς λέων

9 Ráveti kezét [az ember] a kovakõre, a hegyeket tövükbõl kiforgatja.
Man puts out his hand on the hard rock, overturning mountains by the roots.
ἐν ἀκροτόμῳ ἐξέτεινεν χεῖρα αὐτοῦ κατέστρεψεν δὲ ἐκ ῥιζῶν ὄρη

10 A sziklákban tárnákat hasít, és minden drága dolgot meglát a szeme.
He makes deep ways, cut through the rock, and his eye sees everything of value.
δίνας δὲ ποταμῶν ἔρρηξεν πᾶν δὲ ἔντιμον εἶδέν μου ὁ ὀφθαλμός

11 Elköti a folyók szivárgását, az elrejtett dolgot pedig világosságra hozza.
He keeps back the streams from flowing, and makes the secret things come out into the light.
βάθη δὲ ποταμῶν ἀνεκάλυψεν ἔδειξεν δὲ ἑαυτοῦ δύναμιν εἰς φῶς

12 De a bölcseség hol található, és az értelemnek hol van a helye?
But where may wisdom be seen? and where is the resting-place of knowledge?
ἡ δὲ σοφία πόθεν εὑρέθη ποῖος δὲ τόπος ἐστὶν τῆς ἐπιστήμης

13 Halandó a hozzá vivõ utat nem ismeri, az élõk földén az nem található.
Man has not seen the way to it, and it is not in the land of the living.
οὐκ οἶδεν βροτὸς ὁδὸν αὐτῆς οὐδὲ μὴ εὑρεθῇ ἐν ἀνθρώποις

14 A mélység azt mondja: Nincsen az bennem; a tenger azt mondja: én nálam sincsen.
The deep waters say, It is not in me: and the sea says, It is not with me.
ἄβυσσος εἶπεν οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί καὶ θάλασσα εἶπεν οὐκ ἔστιν μετ' ἐμοῦ

15 Színaranyért meg nem szerezhetõ, ára ezüsttel meg nem fizethetõ.
Gold may not be given for it, or a weight of silver in payment for it.
οὐ δώσει συγκλεισμὸν ἀντ' αὐτῆς καὶ οὐ σταθήσεται ἀργύριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς

16 Nem mérhetõ össze Ofir aranyával, nem drága onikszszal, sem zafirral.
It may not be valued with the gold of Ophir, with the onyx of great price, or the sapphire.
καὶ οὐ συμβασταχθήσεται χρυσίῳ ωφιρ ἐν ὄνυχι τιμίῳ καὶ σαπφείρῳ

17 Nem ér fel vele az arany és gyémánt, aranyedényekért be nem cserélhetõ.
Gold and glass are not equal to it in price, and it may not be exchanged for jewels of the best gold.
οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῇ χρυσίον καὶ ὕαλος καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτῆς σκεύη χρυσᾶ

18 Korall és kristály említni sem való; a bölcseség ára drágább a gyöngyöknél.
There is no need to say anything about coral or crystal; and the value of wisdom is greater than that of pearls.
μετέωρα καὶ γαβις οὐ μνησθήσεται καὶ ἕλκυσον σοφίαν ὑπὲρ τὰ ἐσώτατα

19 Nem ér fel vele Kúsnak topáza, színaranynyal sem mérhetõ össze.
The topaz of Ethiopia is not equal to it, and it may not be valued with the best gold.
οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῇ τοπάζιον αἰθιοπίας χρυσίῳ καθαρῷ οὐ συμβασταχθήσεται

20 A bölcseség honnan jõ tehát, és hol van helye az értelemnek?
From where then does wisdom come, and where is the resting-place of knowledge?
ἡ δὲ σοφία πόθεν εὑρέθη ποῖος δὲ τόπος ἐστὶν τῆς συνέσεως

21 Rejtve van az minden élõ szemei elõtt, az ég madarai elõl is fedve van.
For it is kept secret from the eyes of all living, unseen by the birds of the air.
λέληθεν πάντα ἄνθρωπον καὶ ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἐκρύβη

22 A pokol és halál azt mondják: [Csak] hírét hallottuk füleinkkel!
Destruction and Death say, We have only had word of it with our ears.
ἡ ἀπώλεια καὶ ὁ θάνατος εἶπαν ἀκηκόαμεν δὲ αὐτῆς τὸ κλέος

23 Isten tudja annak útját, õ ismeri annak helyét.
God has knowledge of the way to it, and of its resting-place;
ὁ θεὸς εὖ συνέστησεν αὐτῆς τὴν ὁδόν αὐτὸς δὲ οἶδεν τὸν τόπον αὐτῆς

24 Mert õ ellát a föld határira, õ lát mindent az ég alatt.
For his eyes go to the ends of the earth, and he sees everything under heaven.
αὐτὸς γὰρ τὴν ὑπ' οὐρανὸν πᾶσαν ἐφορᾷ εἰδὼς τὰ ἐν τῇ γῇ πάντα ἃ ἐποίησεν

25 Mikor a szélnek súlyt szerzett, és a vizeket mértékre vette;
When he made a weight for the wind, measuring out the waters;
ἀνέμων σταθμὸν ὕδατός τε μέτρα

26 Mikor az esõnek határt szabott, és mennydörgõ villámoknak útat:
When he made a law for the rain, and a way for the thunder-flames;
ὅτε ἐποίησεν οὕτως ὑετὸν ἠρίθμησεν καὶ ὁδὸν ἐν τινάγματι φωνάς

27 Akkor látta és kijelentette azt, megalapította és meg is vizsgálta azt.
Then he saw it, and put it on record; he gave it its fixed form, searching it out completely.
τότε εἶδεν αὐτὴν καὶ ἐξηγήσατο αὐτήν ἑτοιμάσας ἐξιχνίασεν

28 Az embernek pedig mondá: Ímé az Úrnak félelme: az a bölcseség, és az értelem: a gonosztól való eltávozás.
And he said to man, Truly the fear of the Lord is wisdom, and to keep from evil is the way to knowledge.
εἶπεν δὲ ἀνθρώπῳ ἰδοὺ ἡ θεοσέβειά ἐστιν σοφία τὸ δὲ ἀπέχεσθαι ἀπὸ κακῶν ἐστιν ἐπιστήμη

1 Jób pedig folytatá az õ beszédét, és monda:
And Job again took up the word and said,
ἔτι δὲ προσθεὶς ιωβ εἶπεν τῷ προοιμίῳ

2 Oh, vajha olyan volnék, mint a hajdani hónapokban, a mikor Isten õrzött engem!
If only I might again be as I was in the months which are past, in the days when God was watching over me!
τίς ἄν με θείη κατὰ μῆνα ἔμπροσθεν ἡμερῶν ὧν με ὁ θεὸς ἐφύλαξεν

3 Mikor az õ szövétneke fénylett fejem fölött, [s] világánál jártam a setétet;
When his light was shining over my head, and when I went through the dark by his light.
ὡς ὅτε ηὔγει ὁ λύχνος αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς μου ὅτε τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορευόμην ἐν σκότει

4 A mint java-korom napjaiban valék, a mikor Isten gondossága borult sátoromra!
As I was in my flowering years, when my tent was covered by the hand of God;
ὅτε ἤμην ἐπιβρίθων ὁδοῖς ὅτε ὁ θεὸς ἐπισκοπὴν ἐποιεῖτο τοῦ οἴκου μου

5 Mikor még a Mindenható velem volt, [és] körültem voltak gyermekeim;
While the Ruler of all was still with me, and my children were round me;
ὅτε ἤμην ὑλώδης λίαν κύκλῳ δέ μου οἱ παῖδες

6 Mikor lábaimat [édes] tejben mostam, és mellettem a szikla olajpatakokat ontott;
When my steps were washed with milk, and rivers of oil were flowing out of the rock for me.
ὅτε ἐχέοντό μου αἱ ὁδοὶ βουτύρῳ τὰ δὲ ὄρη μου ἐχέοντο γάλακτι

7 Mikor a kapuhoz mentem, fel a városon; a köztéren székemet fölállítám:
When I went out of my door to go up to the town, and took my seat in the public place,
ὅτε ἐξεπορευόμην ὄρθριος ἐν πόλει ἐν δὲ πλατείαις ἐτίθετό μου ὁ δίφρος

8 Ha megláttak az ifjak, félrevonultak, az öregek is fölkeltek [és]állottak.
The young men saw me, and went away, and the old men got up from their seats;
ἰδόντες με νεανίσκοι ἐκρύβησαν πρεσβῦται δὲ πάντες ἔστησαν

9 A fejedelmek abbahagyták a beszédet, és tenyeröket szájukra tették.
The rulers kept quiet, and put their hands on their mouths;
ἀδροὶ δὲ ἐπαύσαντο λαλοῦντες δάκτυλον ἐπιθέντες ἐπὶ στόματι

10 A fõemberek szava elnémult, és nyelvök az ínyökhöz ragadt.
The chiefs kept back their words, and their tongues were joined to the roofs of their mouths.
οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐμακάρισάν με καὶ γλῶσσα αὐτῶν τῷ λάρυγγι αὐτῶν ἐκολλήθη

11 Mert a mely fül hallott, boldognak mondott engem, és a mely szem látott, bizonyságot tett én felõlem.
For when it came to their ears, men said that I was truly happy; and when their eyes saw, they gave witness to me;
ὅτι οὗς ἤκουσεν καὶ ἐμακάρισέν με ὀφθαλμὸς δὲ ἰδών με ἐξέκλινεν

12 Mert megmentém a kiáltozó szegényt, és az árvát, a kinek nem volt segítsége.
For I was a saviour to the poor when he was crying for help, to the child with no father, and to him who had no supporter.
διέσωσα γὰρ πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου καὶ ὀρφανῷ ᾧ οὐκ ἦν βοηθός ἐβοήθησα

13 A veszni indultnak áldása szállt reám, az özvegynek szívét megörvendeztetém.
The blessing of him who was near to destruction came on me, and I put a song of joy into the widow's heart.
εὐλογία ἀπολλυμένου ἐπ' ἐμὲ ἔλθοι στόμα δὲ χήρας με εὐλόγησεν

14 Az igazságot magamra öltém és az is magára ölte engem; palást és süveg gyanánt volt az én ítéletem.
I put on righteousness as my clothing, and was full of it; right decisions were to me a robe and a head-dress.
δικαιοσύνην δὲ ἐνεδεδύκειν ἠμφιασάμην δὲ κρίμα ἴσα διπλοΐδι

15 A vaknak én szeme valék, és a sántának lába.
I was eyes to the blind, and feet to him who had no power of walking.
ὀφθαλμὸς ἤμην τυφλῶν ποὺς δὲ χωλῶν

16 A szûkölködõknek én atyjok valék, az ismeretlennek ügyét is jól meghányám-vetém.
I was a father to the poor, searching out the cause of him who was strange to me.
ἐγὼ ἤμην πατὴρ ἀδυνάτων δίκην δέ ἣν οὐκ ᾔδειν ἐξιχνίασα

17 Az álnoknak zápfogait kitördösém, és fogai közül a prédát kiütém vala.
By me the great teeth of the evil-doer were broken, and I made him give up what he had violently taken away.
συνέτριψα δὲ μύλας ἀδίκων ἐκ δὲ μέσου τῶν ὀδόντων αὐτῶν ἅρπαγμα ἐξέσπασα

18 Azt gondoltam azért: fészkemmel veszek el, és mint a homok, megsokasodnak napjaim.
Then I said, I will come to my end with my children round me, my days will be as the sand in number;
εἶπα δέ ἡ ἡλικία μου γηράσει ὥσπερ στέλεχος φοίνικος πολὺν χρόνον βιώσω

19 Gyökerem a víznek nyitva lesz, és ágamon hál meg a harmat.
My root will be open to the waters, and the night mist will be on my branches,
ἡ ῥίζα μου διήνοικται ἐπὶ ὕδατος καὶ δρόσος αὐλισθήσεται ἐν τῷ θερισμῷ μου

20 Dicsõségem megújul velem, és kézívem erõsebbé lesz kezemben.
My glory will be ever new, and my bow will be readily bent in my hand.
ἡ δόξα μου καινὴ μετ' ἐμοῦ καὶ τὸ τόξον μου ἐν χειρὶ αὐτοῦ πορεύσεται

21 Hallgattak és figyeltek reám, és elnémultak az én tanácsomra.
Men gave ear to me, waiting and keeping quiet for my suggestions.
ἐμοῦ ἀκούσαντες προσέσχον ἐσιώπησαν δὲ ἐπὶ τῇ ἐμῇ βουλῇ

22 Az én szavaim után nem szóltak többet, [s harmatként] hullt []rájok beszédem.
After I had said what was in my mind, they were quiet and let my words go deep into their hearts;
ἐπὶ δὲ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ προσέθεντο περιχαρεῖς δὲ ἐγίνοντο ὁπόταν αὐτοῖς ἐλάλουν

23 Mint az esõre, úgy vártak rám, és szájukat tátották, mint tavaszi záporra.
They were waiting for me as for the rain, opening their mouths wide as for the spring rains.
ὥσπερ γῆ διψῶσα προσδεχομένη τὸν ὑετόν οὕτως οὗτοι τὴν ἐμὴν λαλιάν

24 Ha rájok mosolyogtam, nem bizakodtak el, és arczom derüjét nem sötétíték be.
I was laughing at them when they had no hope, and the light of my face was never clouded by their fear.
ἐὰν γελάσω πρὸς αὐτούς οὐ μὴ πιστεύσωσιν καὶ φῶς τοῦ προσώπου μου οὐκ ἀπέπιπτεν

25 [Örömest] választottam útjokat, mint fõember ültem [ott;] úgy laktam [ott,] mint király a hadseregben, mint a ki bánkódókat vigasztal.
I took my place as a chief, guiding them on their way, and I was as a king among his army. ...
ἐξελεξάμην ὁδὸν αὐτῶν καὶ ἐκάθισα ἄρχων καὶ κατεσκήνουν ὡσεὶ βασιλεὺς ἐν μονοζώνοις ὃν τρόπον παθεινοὺς παρακαλῶν

1 Most pedig nevetnek rajtam, a kik fiatalabbak nálam a kiknek atyjokat az én juhaimnak komondorai közé sem számláltam volna.
But now those who are younger than I make sport of me; those whose fathers I would not have put with the dogs of my flocks.
νυνὶ δὲ κατεγέλασάν μου ἐλάχιστοι νῦν νουθετοῦσίν με ἐν μέρει ὧν ἐξουδένουν πατέρας αὐτῶν οὓς οὐχ ἡγησάμην εἶναι ἀξίους κυνῶν τῶν ἐμῶν νομάδων

2 Mire való lett volna nékem még kezök ereje is? Rájok nézve a vénség elveszett!
Of what use is the strength of their hands to me? all force is gone from them.
καί γε ἰσχὺς χειρῶν αὐτῶν ἵνα τί μοι ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλετο συντέλεια

3 Szükség és éhség miatt összeaszottak, a kik a kopár földet futják, a sötét, sivatag pusztaságot.
They are wasted for need of food, biting the dry earth; their only hope of life is in the waste land.
ἐν ἐνδείᾳ καὶ λιμῷ ἄγονος οἱ φεύγοντες ἄνυδρον ἐχθὲς συνοχὴν καὶ ταλαιπωρίαν

4 A kik keserû füvet tépnek a bokor mellett, és rekettyegyökér a kenyerök.
They are pulling off the salt leaves from the brushwood, and making a meal of roots.
οἱ περικλῶντες ἅλιμα ἐπὶ ἠχοῦντι οἵτινες ἅλιμα ἦν αὐτῶν τὰ σῖτα ἄτιμοι δὲ καὶ πεφαυλισμένοι ἐνδεεῖς παντὸς ἀγαθοῦ οἳ καὶ ῥίζας ξύλων ἐμασῶντο ὑπὸ λιμοῦ μεγάλου

5 Az emberek közül kiûzik õket, úgy hurítják õket, mint a tolvajt.
They are sent out from among their townsmen, men are crying after them as thieves
ἐπανέστησάν μοι κλέπται

6 Félelmetes völgyekben kell lakniok, a földnek és szikláknak hasadékaiban.
They have to get a resting-place in the hollows of the valleys, in holes of the earth and rocks.
ὧν οἱ οἶκοι αὐτῶν ἦσαν τρῶγλαι πετρῶν

7 A bokrok között ordítanak, a csalánok alatt gyülekeznek.
They make noises like asses among the brushwood; they get together under the thorns.
ἀνὰ μέσον εὐήχων βοήσονται οἳ ὑπὸ φρύγανα ἄγρια διητῶντο

8 Esztelen legények, sõt becstelen fiak, a kiket kivertek az országból.
They are sons of shame, and of men without a name, who have been forced out of the land.
ἀφρόνων υἱοὶ καὶ ἀτίμων ὄνομα καὶ κλέος ἐσβεσμένον ἀπὸ γῆς

9 És most ezeknek lettem gúnydalává, nékik levék beszédtárgyuk!
And now I have become their song, and I am a word of shame to them.
νυνὶ δὲ κιθάρα ἐγώ εἰμι αὐτῶν καὶ ἐμὲ θρύλημα ἔχουσιν

10 Útálnak engem, messze távoznak tõlem, és nem átalanak pökdösni elõttem.
I am disgusting to them; they keep away from me, and put marks of shame on me.
ἐβδελύξαντο δέ με ἀποστάντες μακράν ἀπὸ δὲ προσώπου μου οὐκ ἐφείσαντο πτύελον

11 Sõt leoldják kötelöket és bántalmaznak engem, és a zabolát elõttem kivetik.
For he has made loose the cord of my bow, and put me to shame; he has sent down my flag to the earth before me.
ἀνοίξας γὰρ φαρέτραν αὐτοῦ ἐκάκωσέν με καὶ χαλινὸν τοῦ προσώπου μου ἐξαπέστειλαν

12 Jobb felõl ifjak támadnak ellenem, gáncsot vetnek lábaimnak, és ösvényt törnek felém, hogy megrontsanak.
The lines of his men of war put themselves in order, and make high their ways of destruction against me:
ἐπὶ δεξιῶν βλαστοῦ ἐπανέστησαν πόδα αὐτῶν ἐξέτειναν καὶ ὡδοποίησαν ἐπ' ἐμὲ τρίβους ἀπωλείας αὐτῶν

13 Az én útamat elrontják, romlásomat öregbítik, nincsen segítség ellenök.
They have made waste my roads, with a view to my destruction; his bowmen come round about me;
ἐξετρίβησαν τρίβοι μου ἐξέδυσεν γάρ μου τὴν στολήν

14 Mint valami széles résen, úgy rontanak elõ, pusztulás között hömpölyögnek [ide].
As through a wide broken place in the wall they come on, I am overturned by the shock of their attack.
βέλεσιν αὐτοῦ κατηκόντισέν με κέχρηταί μοι ὡς βούλεται ἐν ὀδύναις πέφυρμαι

15 Rettegések fordultak ellenem, mint vihar ûzik el tisztességemet, boldogságom eltünt, mint a felhõ.
Fears have come on me; my hope is gone like the wind, and my well-being like a cloud.
ἐπιστρέφονται δέ μου αἱ ὀδύναι ᾤχετό μου ἡ ἐλπὶς ὥσπερ πνεῦμα καὶ ὥσπερ νέφος ἡ σωτηρία μου

16 Mostan azért enmagamért ontja ki magát lelkem; nyomorúságnak napjai fognak meg engem.
But now my soul is turned to water in me, days of trouble overtake me:
καὶ νῦν ἐπ' ἐμὲ ἐκχυθήσεται ἡ ψυχή μου ἔχουσιν δέ με ἡμέραι ὀδυνῶν

17 Az éjszaka meglyuggatja csontjaimat bennem, és nem nyugosznak az én inaim.
The flesh is gone from my bones, and they give me no rest; there is no end to my pains.
νυκτὶ δέ μου τὰ ὀστᾶ συγκέκαυται τὰ δὲ νεῦρά μου διαλέλυται

18 A sok erõlködés miatt elváltozott az én ruházatom; úgy szorít engem, mint a köntösöm galléra.
With great force he takes a grip of my clothing, pulling me by the neck of my coat.
ἐν πολλῇ ἰσχύι ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς ὥσπερ τὸ περιστόμιον τοῦ χιτῶνός μου περιέσχεν με

19 A sárba vetett engem, hasonlóvá lettem porhoz és hamuhoz.
Truly God has made me low, even to the earth, and I have become like dust.
ἤγησαι δέ με ἴσα πηλῷ ἐν γῇ καὶ σποδῷ μου ἡ μερίς

20 Kiáltok hozzád, de nem felelsz; megállok és [csak] nézel reám!
You give no answer to my cry, and take no note of my prayer.
κέκραγα δὲ πρὸς σὲ καὶ οὐκ εἰσακούεις μου ἔστησαν καὶ κατενόησάν με

21 Kegyetlenné változtál irántam; kezed erejével harczolsz ellenem.
You have become cruel to me; the strength of your hand is hard on me.
ἐπέβης δέ μοι ἀνελεημόνως χειρὶ κραταιᾷ με ἐμαστίγωσας

22 Felemelsz, szélnek eresztesz engem, és széttépsz engem a viharban.
Lifting me up, you make me go on the wings of the wind; I am broken up by the storm.
ἔταξας δέ με ἐν ὀδύναις καὶ ἀπέρριψάς με ἀπὸ σωτηρίας

23 Hiszen tudtam, hogy visszatérítesz engem a halálba, és a minden élõ gyülekezõ házába;
For I am certain that you will send me back to death, and to the meeting-place ordered for all living.
οἶδα γὰρ ὅτι θάνατός με ἐκτρίψει οἰκία γὰρ παντὶ θνητῷ γῆ

24 De a roskadóban levõ ne nyujtsa-é ki kezét? Avagy ha veszendõben van, ne kiáltson-é segítségért?
Has not my hand been stretched out in help to the poor? have I not been a saviour to him in his trouble?
εἰ γὰρ ὄφελον δυναίμην ἐμαυτὸν χειρώσασθαι ἢ δεηθείς γε ἑτέρου καὶ ποιήσει μοι τοῦτο

25 Avagy nem sírtam-é azon, a kinek kemény napja volt; a szûkölködõ miatt nem volt-é lelkem szomorú?
Have I not been weeping for the crushed? and was not my soul sad for him who was in need?
ἐγὼ δὲ ἐπὶ παντὶ ἀδυνάτῳ ἔκλαυσα ἐστέναξα δὲ ἰδὼν ἄνδρα ἐν ἀνάγκαις

26 Bizony jót reméltem és rossz következék, világosságot vártam és homály jöve.
For I was looking for good, and evil came; I was waiting for light, and it became dark.
ἐγὼ δὲ ἐπέχων ἀγαθοῖς ἰδοὺ συνήντησάν μοι μᾶλλον ἡμέραι κακῶν

27 Az én bensõm forr és nem nyugoszik; megrohantak engem a nyomorúságnak napjai.
My feelings are strongly moved, and give me no rest; days of trouble have overtaken me.
ἡ κοιλία μου ἐξέζεσεν καὶ οὐ σιωπήσεται προέφθασάν με ἡμέραι πτωχείας

28 Feketülten járok, de nem a nap hõsége miatt; felkelek a gyülekezetben [és] kiáltozom.
I go about in dark clothing, uncomforted; I get up in the public place, crying out for help.
στένων πεπόρευμαι ἄνευ φιμοῦ ἔστηκα δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ κεκραγώς

29 Atyjok fiává lettem a sakáloknak, és társokká a strucz madaraknak.
I have become a brother to the jackals, and go about in the company of ostriches.
ἀδελφὸς γέγονα σειρήνων ἑταῖρος δὲ στρουθῶν

30 Bõröm feketül[ten hámlik le] rólam, és csontom elég a hõség miatt.
My skin is black and dropping off me; and my bones are burning with the heat of my disease.
τὸ δὲ δέρμα μου ἐσκότωται μεγάλως τὰ δὲ ὀστᾶ μου ἀπὸ καύματος

31 Hegedûm sírássá változék, sípom pedig jajgatók szavává.
And my music has been turned to sorrow, and the sound of my pipe into the noise of weeping.
ἀπέβη δὲ εἰς πάθος μου ἡ κιθάρα ὁ δὲ ψαλμός μου εἰς κλαυθμὸν ἐμοί

1 Szövetségre léptem szemeimmel, és hajadonra mit sem ügyeltem.
I made an agreement with my eyes; how then might my eyes be looking on a virgin?
διαθήκην ἐθέμην τοῖς ὀφθαλμοῖς μου καὶ οὐ συνήσω ἐπὶ παρθένον

2 És mi volt jutalmam Istentõl felülrõl; vagy örökségem a Mindenhatótól a magasságból?
For what is God's reward from on high, or the heritage given by the Ruler of all from heaven?
καὶ τί ἐμέρισεν ὁ θεὸς ἀπάνωθεν καὶ κληρονομία ἱκανοῦ ἐξ ὑψίστων

3 Avagy nem az istentelent illeti-é romlás, és nem a gonosztevõt-é veszedelem?
Is it not trouble for the sinner, and destruction for the evil-doers?
οὐχὶ ἀπώλεια τῷ ἀδίκῳ καὶ ἀπαλλοτρίωσις τοῖς ποιοῦσιν ἀνομίαν

4 Avagy nem láthatta-é utaimat, és nem számlálhatta-é meg lépéseimet?
Does he not see my ways, and are not my steps all numbered?
οὐχὶ αὐτὸς ὄψεται ὁδόν μου καὶ πάντα τὰ διαβήματά μου ἐξαριθμήσεται

5 Ha én csalárdsággal jártam, vagy az én lábam álnokságra sietett:
If I have gone in false ways, or my foot has been quick in working deceit;
εἰ δὲ ἦμην πεπορευμένος μετὰ γελοιαστῶν εἰ δὲ καὶ ἐσπούδασεν ὁ πούς μου εἰς δόλον

6 Az õ igazságának mérlegével mérjen meg engem, és megismeri Isten az én ártatlanságomat!
(Let me be measured in upright scales, and let God see my righteousness:)
ἱσταίη με ἄρα ἐν ζυγῷ δικαίῳ οἶδεν δὲ ὁ κύριος τὴν ἀκακίαν μου

7 Ha az én lépésem letért az útról és az én lelkem követte szemeimet, vagy kezeimhez szenny tapadt:
If my steps have been turned out of the way, or if my heart went after my eyes, or if the property of another is in my hands;
εἰ ἐξέκλινεν ὁ πούς μου ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰ δὲ καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐπηκολούθησεν ἡ καρδία μου εἰ δὲ καὶ ταῖς χερσίν μου ἡψάμην δώρων

8 Hadd vessek én és más egye meg, és tépjék ki az én maradékaimat gyökerestõl!
Let me put seed in the earth for another to have the fruit of it, and let my produce be uprooted.
σπείραιμι ἄρα καὶ ἄλλοι φάγοισαν ἄρριζος δὲ γενοίμην ἐπὶ γῆς

9 Ha az én szívem asszony után bomlott, és leselkedtem az én felebarátomnak ajtaján:
If my heart went after another man's wife, or if I was waiting secretly at my neighbour's door;
εἰ ἐξηκολούθησεν ἡ καρδία μου γυναικὶ ἀνδρὸς ἑτέρου εἰ καὶ ἐγκάθετος ἐγενόμην ἐπὶ θύραις αὐτῆς

10 Az én feleségem másnak õröljön, és mások hajoljanak rája.
Then let my wife give pleasure to another man and let others make use of her body.
ἀρέσαι ἄρα καὶ ἡ γυνή μου ἑτέρῳ τὰ δὲ νήπιά μου ταπεινωθείη

11 Mert gyalázatosság volna ez, és birák elé tartozó bûn.
For that would be a crime; it would be an act for which punishment would be measured out by the judges:
θυμὸς γὰρ ὀργῆς ἀκατάσχετος τὸ μιᾶναι ἀνδρὸς γυναῖκα

12 Mert tûz volna ez, a mely pokolig emésztene, és minden jövedelmemet tövestõl kiirtaná.
It would be a fire burning even to destruction, and taking away all my produce.
πῦρ γάρ ἐστιν καιόμενον ἐπὶ πάντων τῶν μερῶν οὗ δ' ἂν ἐπέλθῃ ἐκ ῥιζῶν ἀπώλεσεν

13 Ha megvetettem volna igazát az én szolgámnak és szolgálómnak, mikor pert kezdtek ellenem:
If I did wrong in the cause of my man-servant, or my woman-servant, when they went to law with me;
εἰ δὲ καὶ ἐφαύλισα κρίμα θεράποντός μου ἢ θεραπαίνης κρινομένων αὐτῶν πρός με

14 Mi tevõ lennék, ha felkelne az Isten, és ha meglátogatna: mit felelnék néki?
What then will I do when God comes as my judge? and what answer may I give to his questions?
τί γὰρ ποιήσω ἐὰν ἔτασίν μου ποιήσηται ὁ κύριος ἐὰν δὲ καὶ ἐπισκοπὴν τίνα ἀπόκρισιν ποιήσομαι

15 Nem az teremtette-é õt is, a ki engem teremtett anyám méhében; nem egyugyanaz formált-é bennünket anyánk ölében?
Did not God make him as well as me? did he not give us life in our mothers' bodies?
πότερον οὐχ ὡς καὶ ἐγὼ ἐγενόμην ἐν γαστρί καὶ ἐκεῖνοι γεγόνασιν γεγόναμεν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ

16 Ha a szegények kívánságát megtagadtam, és az özvegy szemeit epedni engedtem;
If I kept back the desire of the poor; if the widow's eye was looking for help to no purpose;
ἀδύνατοι δὲ χρείαν ἦν ποτ' εἶχον οὐκ ἀπέτυχον χήρας δὲ τὸν ὀφθαλμὸν οὐκ ἐξέτηξα

17 És ha falatomat egymagam ettem meg, és az árva abból nem evett;
If I kept my food for myself, and did not give some of it to the child with no father;
εἰ δὲ καὶ τὸν ψωμόν μου ἔφαγον μόνος καὶ οὐχὶ ὀρφανῷ μετέδωκα

18 Hiszen ifjúságom óta, mint atyánál nevekedett nálam, és anyámnak méhétõl kezdve vezettem õt!
(For I was cared for by God as by a father from my earliest days; he was my guide from the body of my mother;)
ὅτι ἐκ νεότητός μου ἐξέτρεφον ὡς πατὴρ καὶ ἐκ γαστρὸς μητρός μου ὡδήγησα

19 Ha láttam a ruhátlant veszni indulni, és takaró nélkül a szegényt;
If I saw one near to death for need of clothing, and that the poor had nothing covering him;
εἰ δὲ καὶ ὑπερεῖδον γυμνὸν ἀπολλύμενον καὶ οὐκ ἠμφίασα

20 Hogyha nem áldottak engem az õ ágyékai, és az én juhaim gyapjából fel nem melegedett;
If his back did not give me a blessing, and the wool of my sheep did not make him warm;
ἀδύνατοι δὲ εἰ μὴ εὐλόγησάν με ἀπὸ δὲ κουρᾶς ἀμνῶν μου ἐθερμάνθησαν οἱ ὦμοι αὐτῶν

21 Ha az árva ellen kezemet felemeltem, mert láttam a kapuban az én segítségemet;
If my hand had been lifted up against him who had done no wrong, when I saw that I was supported by the judges;
εἰ ἐπῆρα ὀρφανῷ χεῖρα πεποιθὼς ὅτι πολλή μοι βοήθεια περίεστιν

22 A lapoczkájáról essék ki a vállam, és a forgócsontról szakadjon le karom!
May my arm be pulled from my body, and be broken from its base.
ἀποσταίη ἄρα ὁ ὦμός μου ἀπὸ τῆς κλειδός ὁ δὲ βραχίων μου ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνός μου συντριβείη

23 Hiszen [úgy] rettegtem Isten csapásától, és fensége elõtt tehetetlen valék!
For the fear of God kept me back, and because of his power I might not do such things.
φόβος γὰρ κυρίου συνέσχεν με καὶ ἀπὸ τοῦ λήμματος αὐτοῦ οὐχ ὑποίσω

24 Ha reménységemet aranyba vetettem, és azt mondtam az olvasztott aranynak: Én bizodalmam!
If I made gold my hope, or if I ever said to the best gold, I have put my faith in you;
εἰ ἔταξα χρυσίον ἰσχύν μου εἰ δὲ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ ἐπεποίθησα

25 Ha örültem azon, hogy nagy a gazdagságom, és hogy sokat szerzett az én kezem;
If I was glad because my wealth was great, and because my hand had got together a great store;
εἰ δὲ καὶ εὐφράνθην πολλοῦ πλούτου μοι γενομένου εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἀναριθμήτοις ἐθέμην χεῖρά μου

26 Ha néztem a napot, mikor fényesen ragyogott, és a holdat, mikor méltósággal haladt,
If, when I saw the sun shining, and the moon moving on its bright way,
ἢ οὐχ ὁρῶ μὲν ἥλιον τὸν ἐπιφαύσκοντα ἐκλείποντα σελήνην δὲ φθίνουσαν οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἐστιν

27 És az én szívem titkon elcsábult, és szájammal megcsókoltam a kezemet:
A secret feeling of worship came into my heart, and my hand gave kisses from my mouth;
καὶ εἰ ἠπατήθη λάθρᾳ ἡ καρδία μου εἰ δὲ καὶ χεῖρά μου ἐπιθεὶς ἐπὶ στόματί μου ἐφίλησα

28 Ez is biró elé tartozó bûn volna, mert ámítottam volna az Istent oda fent!
That would have been another sin to be rewarded with punishment by the judges; for I would have been false to God on high.
καὶ τοῦτό μοι ἄρα ἀνομία ἡ μεγίστη λογισθείη ὅτι ἐψευσάμην ἐναντίον κυρίου τοῦ ὑψίστου

29 Ha örvendeztem az engem gyûlölõnek nyomorúságán, és ugráltam örömömben, hogy azt baj érte;
If I was glad at the trouble of my hater, and gave cries of joy when evil overtook him;
εἰ δὲ καὶ ἐπιχαρὴς ἐγενόμην πτώματι ἐχθρῶν μου καὶ εἶπεν ἡ καρδία μου εὖγε

30 (De nem engedtem, hogy szájam vétkezzék azzal, hogy átkot kérjek az õ lelkére!)
(For I did not let my mouth give way to sin, in putting a curse on his life;)
ἀκούσαι ἄρα τὸ οὖς μου τὴν κατάραν μου θρυληθείην δὲ ἄρα ὑπὸ λαοῦ μου κακούμενος

31 Ha nem mondták az én sátorom cselédei: Van-é, a ki az õ húsával jól nem lakott?
If the men of my tent did not say, Who has not had full measure of his meat?
εἰ δὲ καὶ πολλάκις εἶπον αἱ θεράπαιναί μου τίς ἂν δῴη ἡμῖν τῶν σαρκῶν αὐτοῦ πλησθῆναι λίαν μου χρηστοῦ ὄντος

32 (A jövevény nem hált az utczán, ajtóimat az utas elõtt megnyitám.)
The traveller did not take his night's rest in the street, and my doors were open to anyone on a journey;
ἔξω δὲ οὐκ ηὐλίζετο ξένος ἡ δὲ θύρα μου παντὶ ἐλθόντι ἀνέῳκτο

33 Ha emberi módon eltitkoltam vétkemet, keblembe rejtve bûnömet:
If I kept my evil doings covered, and my sin in the secret of my breast,
εἰ δὲ καὶ ἁμαρτὼν ἀκουσίως ἔκρυψα τὴν ἁμαρτίαν μου

34 Bizony akkor tarthatnék a nagy tömegtõl, rettegnem kellene nemzetségek megvetésétõl; elnémulnék [és] az ajtón sem lépnék ki!
For fear of the great body of people, or for fear that families might make sport of me, so that I kept quiet, and did not go out of my door;
οὐ γὰρ διετράπην πολυοχλίαν πλήθους τοῦ μὴ ἐξαγορεῦσαι ἐνώπιον αὐτῶν εἰ δὲ καὶ εἴασα ἀδύνατον ἐξελθεῖν θύραν μου κόλπῳ κενῷ

35 Oh, bárcsak volna valaki, a ki meghallgatna engem! Ímé, ez a végszóm: a Mindenható feleljen meg nékem; és írjon könyvet ellenem az én vádlóm.
If only God would give ear to me, and the Ruler of all would give me an answer! or if what he has against me had been put in writing!
τίς δῴη ἀκούοντά μου χεῖρα δὲ κυρίου εἰ μὴ ἐδεδοίκειν συγγραφὴν δέ ἣν εἶχον κατά τινος

36 Bizony én azt a vállamon hordanám, és korona gyanánt a fejemre tenném!
Truly I would take up the book in my hands; it would be to me as a crown;
ἐπ' ὤμοις ἂν περιθέμενος στέφανον ἀνεγίνωσκον

37 Lépteimnek számát megmondanám néki, mint egy fejedelem, úgy járulnék hozzá!
I would make clear the number of my steps, I would put it before him like a prince! The words of Job are ended.
καὶ εἰ μὴ ῥήξας αὐτὴν ἀπέδωκα οὐθὲν λαβὼν παρὰ χρεοφειλέτου

38 Ha földem ellenem kiáltott és annak barázdái együtt siránkoztak;
If my land has made an outcry against me, or the ploughed earth has been in sorrow;
εἰ ἐπ' ἐμοί ποτε ἡ γῆ ἐστέναξεν εἰ δὲ καὶ οἱ αὔλακες αὐτῆς ἔκλαυσαν ὁμοθυμαδόν

39 Ha annak termését fizetés nélkül ettem, vagy gazdájának lelkét kioltottam:
If I have taken its produce without payment, causing the death of its owners;
εἰ δὲ καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς ἔφαγον μόνος ἄνευ τιμῆς εἰ δὲ καὶ ψυχὴν κυρίου τῆς γῆς ἐκβαλὼν ἐλύπησα

40 Búza helyett tövis teremjen és árpa helyett konkoly! Itt végzõdnek a Jób beszédei.
Then in place of grain let thorns come up, and in place of barley evil-smelling plants.
ἀντὶ πυροῦ ἄρα ἐξέλθοι μοι κνίδη ἀντὶ δὲ κριθῆς βάτος καὶ ἐπαύσατο ιωβ ῥήμασιν

1 Miután ez a három ember megszünt vala felelni Jóbnak, mivel õ igaz vala önmaga elõtt:
So these three men gave no more answers to Job, because he seemed to himself to be right.
ἠσύχασαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ ἔτι ἀντειπεῖν ιωβ ἦν γὰρ ιωβ δίκαιος ἐναντίον αὐτῶν

2 Haragra gerjede Elihu, a Barakeél fia, a ki Búztól való vala, a Rám nemzetségébõl. Jób ellen gerjedt föl haragja, mivel az igazabbnak tartotta magát Istennél.
And Elihu, the son of Barachel the Buzite, of the family of Ram, was angry, burning with wrath against Job, because he seemed to himself more right than God;
ὠργίσθη δὲ ελιους ὁ τοῦ βαραχιηλ ὁ βουζίτης ἐκ τῆς συγγενείας ραμ τῆς αυσίτιδος χώρας ὠργίσθη δὲ τῷ ιωβ σφόδρα διότι ἀπέφηνεν ἑαυτὸν δίκαιον ἐναντίον κυρίου

3 De felgerjedt haragja az õ három barátja ellen is, mivelhogy nem találják vala el a feleletet, mégis kárhoztatják vala Jóbot.
And he was angry with his three friends, because they had been unable to give him an answer, and had not made Job's sin clear.
καὶ κατὰ τῶν τριῶν δὲ φίλων ὠργίσθη σφόδρα διότι οὐκ ἠδυνήθησαν ἀποκριθῆναι ἀντίθετα ιωβ καὶ ἔθεντο αὐτὸν εἶναι ἀσεβῆ

4 Elihu azonban várakozott a Jóbbal való beszéddel, mert amazok öregebbek valának õ nála.
Now Elihu had kept quiet while Job was talking, because they were older than he;
ελιους δὲ ὑπέμεινεν δοῦναι ἀπόκρισιν ιωβ ὅτι πρεσβύτεροι αὐτοῦ εἰσιν ἡμέραις

5 De mikor látta Elihu, hogy nincs felelet a három férfiú szájában, akkor gerjede föl az õ haragja.
And when Elihu saw that there was no answer in the mouth of the three men, he was very angry.
καὶ εἶδεν ελιους ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπόκρισις ἐν στόματι τῶν τριῶν ἀνδρῶν καὶ ἐθυμώθη ὀργὴ αὐτοῦ

6 És felele a Búztól való Elihu, Barakeél fia, és monda: Napjaimra nézve én még csekély vagyok, ti pedig élemedett emberek, azért tartózkodtam és féltem tudatni veletek véleményemet.
And Elihu, the son of Barachel the Buzite, made answer and said, I am young, and you are very old, so I was in fear, and kept myself from putting my knowledge before you.
ὑπολαβὼν δὲ ελιους ὁ τοῦ βαραχιηλ ὁ βουζίτης εἶπεν νεώτερος μέν εἰμι τῷ χρόνῳ ὑμεῖς δέ ἐστε πρεσβύτεροι διὸ ἡσύχασα φοβηθεὶς τοῦ ὑμῖν ἀναγγεῖλαι τὴν ἐμαυτοῦ ἐπιστήμην

7 Gondoltam: Hadd szóljanak a napok; és hadd hirdessen bölcseséget az évek sokasága!
I said to myself, It is right for the old to say what is in their minds, and for those who are far on in years to give out wisdom.
εἶπα δὲ ὅτι ὁ χρόνος ἐστὶν ὁ λαλῶν ἐν πολλοῖς δὲ ἔτεσιν οἴδασιν σοφίαν

8 Pedig a lélek az az emberben és a Mindenható lehellése, a mi értelmet ad néki!
But truly it is the spirit in man, even the breath of the Ruler of all, which gives them knowledge.
ἀλλὰ πνεῦμά ἐστιν ἐν βροτοῖς πνοὴ δὲ παντοκράτορός ἐστιν ἡ διδάσκουσα

9 Nem a nagyok a bölcsek, és nem a vének értik az ítéletet.
It is not the old who are wise, and those who are full of years have not the knowledge of what is right.
οὐχ οἱ πολυχρόνιοί εἰσιν σοφοί οὐδ' οἱ γέροντες οἴδασιν κρίμα

10 Azt mondom azért: Hallgass reám, hadd tudassam én is véleményemet!
So I say, Give ear to me, and I will put forward my knowledge.
διὸ εἶπα ἀκούσατέ μου καὶ ἀναγγελῶ ὑμῖν ἃ οἶδα

11 Ímé, én végig vártam beszédeiteket, figyeltem, a míg okoskodtatok, a míg szavakat keresgéltetek.
I was waiting for your words, I was giving ear to your wise sayings; while you were searching out what to say,
ἐνωτίζεσθέ μου τὰ ῥήματα ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων ἄχρι οὗ ἐτάσητε λόγους

12 Igen ügyeltem reátok és ímé, Jóbot egyikõtök sem czáfolá meg, sem beszédére meg nem felelt.
I was taking note; and truly not one of you was able to make clear Job's error, or to give an answer to his words.
καὶ μέχρι ὑμῶν συνήσω καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν τῷ ιωβ ἐλέγχων ἀνταποκρινόμενος ῥήματα αὐτοῦ ἐξ ὑμῶν

13 Ne mondjátok azt: Bölcseségre találtunk, Isten gyõzheti meg õt és nem ember!
Take care that you do not say, Wisdom is here; God may overcome him, but not man.
ἵνα μὴ εἴπητε εὕρομεν σοφίαν κυρίῳ προσθέμενοι

14 Mivel én ellenem nem intézett beszédet, nem is a ti beszédeitekkel válaszolok hát néki.
I will not put forward words like these, or make use of your sayings in answer to him.
ἀνθρώπῳ δὲ ἐπετρέψατε λαλῆσαι τοιαῦτα ῥήματα

15 Megzavarodának és nem feleltek többé; kifogyott belõlök a szó.
Fear has overcome them, they have no more answers to give; they have come to an end of words.
ἐπτοήθησαν οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι ἐπαλαίωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους

16 Vártam, de nem szóltak, csak álltak és nem feleltek többé.
And am I to go on waiting while they have nothing to say? while they keep quiet and give no more answers?
ὑπέμεινα οὐ γὰρ ἐλάλησαν ὅτι ἔστησαν οὐκ ἀπεκρίθησαν

17 Hadd feleljek hát én is magamért, hadd tudassam én is véleményemet!
I will give my answer; I will put forward my knowledge:
ὑπολαβὼν δὲ ελιους λέγει

18 Mert tele vagyok beszéddel; unszolgat engem a bennem levõ lélek.
For I am full of words, I am unable to keep in my breath any longer:
πάλιν λαλήσω πλήρης γάρ εἰμι ῥημάτων ὀλέκει γάρ με τὸ πνεῦμα τῆς γαστρός

19 Ímé, bensõm olyan, mint az [új] bor, a melynek nyílása nincsen; miként az új tömlõk, [csaknem] szétszakad.
My stomach is like wine which is unable to get out; like skins full of new wine, it is almost burst.
ἡ δὲ γαστήρ μου ὥσπερ ἀσκὸς γλεύκους ζέων δεδεμένος ἢ ὥσπερ φυσητὴρ χαλκέως ἐρρηγώς

20 Szólok tehát, hogy levegõhöz jussak; felnyitom ajkaimat, és felelek.
Let me say what is in my mind, so that I may get comfort; let me give answer with open mouth.
λαλήσω ἵνα ἀναπαύσωμαι ἀνοίξας τὰ χείλη

21 Nem leszek személyválogató senki iránt; nem hizelkedem egy embernek sem;
Let me not give respect to any man, or give names of honour to any living.
ἄνθρωπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ ἀλλὰ μὴν οὐδὲ βροτὸν οὐ μὴ ἐντραπῶ

22 Mert én hizelkedni nem tudok; könnyen elszólíthatna engem a teremtõm!
For I am not able to give names of honour to any man; and if I did, my Maker would quickly take me away.
οὐ γὰρ ἐπίσταμαι θαυμάσαι πρόσωπον εἰ δὲ μή καὶ ἐμὲ σῆτες ἔδονται

1 No azért halld meg csak Jób az én szavaimat, és vedd füledbe minden beszédemet!
And now, O Job, give ear to my words, and take note of all I say.
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἄκουσον ιωβ τὰ ῥήματά μου καὶ λαλιὰν ἐνωτίζου μου

2 Ímé, megnyitom már az én szájamat, és a beszéd nyelvem alatt van már.
See, now my mouth is open, my tongue gives out words.
ἰδοὺ γὰρ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησεν ἡ γλῶσσά μου

3 Igaz szívbõl [származnak] beszédeim, tiszta tudományt hirdetnek ajkaim.
My heart is overflowing with knowledge, my lips say what is true.
καθαρά μου ἡ καρδία ῥήμασιν σύνεσις δὲ χειλέων μου καθαρὰ νοήσει

4 Az Istennek lelke teremtett engem, és a Mindenhatónak lehellete adott nékem életet.
The spirit of God has made me, and the breath of the Ruler of all gives me life.
πνεῦμα θεῖον τὸ ποιῆσάν με πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἡ διδάσκουσά με

5 Ha tudsz, czáfolj meg; készülj fel ellenem és állj elõ!
If you are able, give me an answer; put your cause in order, and come forward.
ἐὰν δύνῃ δός μοι ἀπόκρισιν πρὸς ταῦτα ὑπόμεινον στῆθι κατ' ἐμὲ καὶ ἐγὼ κατὰ σέ

6 Ímé, én szintúgy Istené vagyok, mint te; sárból formáltattam én is.
See, I am the same as you are in the eyes of God; I was cut off from the same bit of wet earth.
ἐκ πηλοῦ διήρτισαι σὺ ὡς καὶ ἐγώ ἐκ τοῦ αὐτοῦ διηρτίσμεθα

7 Ímé, a tõlem való félelem meg ne háborítson; kezem nem lészen súlyos rajtad.
Fear of me will not overcome you, and my hand will not be hard on you.
οὐχ ὁ φόβος μού σε στροβήσει οὐδὲ ἡ χείρ μου βαρεῖα ἔσται ἐπὶ σοί

8 Csak az imént mondtad fülem hallatára, hallottam a beszédnek hangját:
But you said in my hearing, and your voice came to my ears:
πλὴν εἶπας ἐν ὠσίν μου φωνὴν ῥημάτων σου ἀκήκοα

9 Tiszta vagyok, fogyatkozás nélkül: mocsoktalan vagyok, bûn nincsen bennem.
I am clean, without sin; I am washed, and there is no evil in me:
διότι λέγεις καθαρός εἰμι οὐχ ἁμαρτών ἄμεμπτος δέ εἰμι οὐ γὰρ ἠνόμησα

10 Ímé, vádakat talál ki ellenem, ellenségének tart engem!
See, he is looking for something against me; in his eyes I am as one of his haters;
μέμψιν δὲ κατ' ἐμοῦ εὗρεν ἥγηται δέ με ὥσπερ ὑπεναντίον

11 Békóba veti lábaimat, és õrzi minden ösvényemet.
He puts chains on my feet; he is watching all my ways.
ἔθετο δὲ ἐν ξύλῳ τὸν πόδα μου ἐφύλαξεν δέ μου πάσας τὰς ὁδούς

12 Ímé, ebben nincsen igazad - azt felelem néked - mert nagyobb az Isten az embernél!
Truly, in saying this you are wrong; for God is greater than man.
πῶς γὰρ λέγεις δίκαιός εἰμι καὶ οὐκ ἐπακήκοέν μου αἰώνιος γάρ ἐστιν ὁ ἐπάνω βροτῶν

13 Miért perelsz vele? Azért, hogy egyetlen beszédedre sem felelt?
Why do you put forward your cause against him, saying, He gives no answer to any of my words?
λέγεις δέ διὰ τί τῆς δίκης μου οὐκ ἐπακήκοεν πᾶν ῥῆμα

14 Hiszen szól az Isten egyszer vagy kétszer is, de nem ügyelnek rá!
For God gives his word in one way, even in two, and man is not conscious of it:
ἐν γὰρ τῷ ἅπαξ λαλήσαι ὁ κύριος ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἐνύπνιον

15 Álomban, éjjeli látomásban, mikor mély álom száll az emberre, és mikor ágyasházokban szenderegnek;
In a dream, in a vision of the night, when deep sleep comes on men, while they take their rest on their beds;
ἢ ἐν μελέτῃ νυκτερινῇ ὡς ὅταν ἐπιπίπτῃ δεινὸς φόβος ἐπ' ἀνθρώπους ἐπὶ νυσταγμάτων ἐπὶ κοίτης

16 Akkor nyitja meg az emberek fülét, és megpecsételi megintetésökkel.
Then he makes his secrets clear to men, so that they are full of fear at what they see;
τότε ἀνακαλύπτει νοῦν ἀνθρώπων ἐν εἴδεσιν φόβου τοιούτοις αὐτοὺς ἐξεφόβησεν

17 Hogy eltérítse az embert a [rossz] cselekedettõl, és elrejtse a kevélységet a férfi elõl.
In order that man may be turned from his evil works, and that pride may be taken away from him;
ἀποστρέψαι ἄνθρωπον ἐξ ἀδικίας τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ πτώματος ἐρρύσατο

18 Visszatartja lelkét a romlástól, és életét hogy azt fegyver ne járja át.
To keep back his soul from the underworld, and his life from destruction.
ἐφείσατο δὲ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ θανάτου καὶ μὴ πεσεῖν αὐτὸν ἐν πολέμῳ

19 Fájdalommal is bünteti az õ ágyasházában, és csontjainak szüntelen való háborgásával.
Pain is sent on him as a punishment, while he is on his bed; there is no end to the trouble in his bones;
πάλιν δὲ ἤλεγξεν αὐτὸν ἐν μαλακίᾳ ἐπὶ κοίτης καὶ πλῆθος ὀστῶν αὐτοῦ ἐνάρκησεν

20 Úgy, hogy az õ ínye undorodik az ételtõl, és lelke az õ kedves ételétõl.
He has no desire for food, and his soul is turned away from delicate meat;
πᾶν δὲ βρωτὸν σίτου οὐ μὴ δύνηται προσδέξασθαι καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ βρῶσιν ἐπιθυμήσει

21 Húsa szemlátomást aszik le róla; csontjai, a melyeket látni nem lehetett, kiülnek.
His flesh is so wasted away, that it may not be seen, and his bones. ...
ἕως ἂν σαπῶσιν αὐτοῦ αἱ σάρκες καὶ ἀποδείξῃ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ κενά

22 És lelke közelget a sírhoz, s élete a halál angyalaihoz.
And his soul comes near to the underworld, and his life to the angels of death.
ἤγγισεν δὲ εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἡ δὲ ζωὴ αὐτοῦ ἐν ᾅδῃ

23 Ha van mellette magyarázó angyal, egy az ezer közül, hogy az emberrel tudassa kötelességét;
If now there may be an angel sent to him, one of the thousands which there are to be between him and God, and to make clear to man what is right for him;
ἐὰν ὦσιν χίλιοι ἄγγελοι θανατηφόροι εἷς αὐτῶν οὐ μὴ τρώσῃ αὐτόν ἐὰν νοήσῃ τῇ καρδίᾳ ἐπιστραφῆναι ἐπὶ κύριον ἀναγγείλῃ δὲ ἀνθρώπῳ τὴν ἑαυτοῦ μέμψιν τὴν δὲ ἄνοιαν αὐτ οῦ δείξῃ

24 És [az Isten] könyörül rajta, és azt mondja: Szabadítsd meg õt, hogy ne szálljon a sírba; váltságdíjat találtam!
And if he has mercy on him, and says, Let him not go down to the underworld, I have given the price for his life:
ἀνθέξεται τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτὸν εἰς θάνατον ἀνανεώσει δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα ὥσπερ ἀλοιφὴν ἐπὶ τοίχου τὰ δὲ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐμπλήσει μυελοῦ

25 Akkor teste fiatal, erõtõl duzzad, újra kezdi ifjúságának napjait.
Then his flesh becomes young again, and he comes back to the days of his early strength;
ἀπαλυνεῖ δὲ αὐτοῦ τὰς σάρκας ὥσπερ νηπίου ἀποκαταστήσει δὲ αὐτὸν ἀνδρωθέντα ἐν ἀνθρώποις

26 Imádkozik Istenhez és õ kegyelmébe veszi, hogy az õ színét nézhesse nagy örömmel, és az embernek visszaadja az õ igazságát.
He makes his prayer to God, and he has mercy on him; he sees God's face with cries of joy; he gives news of his righteousness to men;
εὐξάμενος δὲ πρὸς κύριον καὶ δεκτὰ αὐτῷ ἔσται εἰσελεύσεται δὲ προσώπῳ καθαρῷ σὺν ἐξηγορίᾳ ἀποδώσει δὲ ἀνθρώποις δικαιοσύνην

27 Az emberek elõtt énekel és mondja: Vétkeztem és az igazat elferdítettem vala, de nem e szerint fizetett meg nékem;
He makes a song, saying, I did wrong, turning from the straight way, but he did not give me the reward of my sin.
εἶτα τότε ἀπομέμψεται ἄνθρωπος αὐτὸς ἑαυτῷ λέγων οἷα συνετέλουν καὶ οὐκ ἄξια ἤτασέν με ὧν ἥμαρτον

28 Megváltotta lelkemet a sírba szállástól, és egész valóm a világosságot nézi.
He kept my soul from the underworld, and my life sees the light in full measure.
σῶσον ψυχήν μου τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς διαφθοράν καὶ ἡ ζωή μου φῶς ὄψεται

29 Ímé, mindezt kétszer, háromszor cselekszi Isten az emberrel,
Truly, God does all these things to man, twice and three times,
ἰδοὺ πάντα ταῦτα ἐργᾶται ὁ ἰσχυρὸς ὁδοὺς τρεῖς μετὰ ἀνδρός

30 Hogy megmentse lelkét a sírtól, hogy világoljon az élet világosságával.
Keeping back his soul from the underworld, so that he may see the light of life.
ἀλλ' ἐρρύσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου ἵνα ἡ ζωή μου ἐν φωτὶ αἰνῇ αὐτόν

31 Figyelj Jób, [és] hallgass meg engem; hallgass, hadd szóljak én!
Take note O Job, give ear to me; keep quiet, while I say what is in my mind.
ἐνωτίζου ιωβ καὶ ἄκουέ μου κώφευσον καὶ ἐγώ εἰμι λαλήσω

32 Ha van mit mondanod, czáfolj meg; szólj, mert igen szeretném a te igazságodat.
If you have anything to say, give me an answer; for it is my desire that you may be judged free from sin.
εἰ εἰσὶν λόγοι ἀποκρίθητί μοι λάλησον θέλω γὰρ δικαιωθῆναί σε

33 Ha [pedig] nincs, hallgass meg engem, hallgass és megtanítlak téged a bölcseségre!
If not, give attention to me, and keep quiet, and I will give you wisdom.
εἰ μή σὺ ἄκουσόν μου κώφευσον καὶ διδάξω σε σοφίαν

1 És szóla Elihu, és monda:
And Elihu made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ελιους λέγει

2 Halljátok meg bölcsek az én szavaimat, és ti tudósok hajtsátok hozzám füleiteket!
Give ear, you wise, to my words; and you who have knowledge, give attention to me;
ἀκούσατέ μου σοφοί ἐπιστάμενοι ἐνωτίζεσθε τὸ καλόν

3 Mert a fül próbálja meg a szót, mint az íny kóstolja meg az ételt.
For words are tested by the ear, as food is tasted by the mouth.
ὅτι οὖς λόγους δοκιμάζει καὶ λάρυγξ γεύεται βρῶσιν

4 Keressük csak magunk az igazságot, értsük meg magunk között, mi a jó?
Let us make the decision for ourselves as to what is right; let us have the knowledge among ourselves of what is good.
κρίσιν ἑλώμεθα ἑαυτοῖς γνῶμεν ἀνὰ μέσον ἑαυτῶν ὅ τι καλόν

5 Mert Jób azt mondá: Igaz vagyok, de Isten megtagadja igazságomat.
For Job has said, I am upright, and it is God who has taken away my right;
ὅτι εἴρηκεν ιωβ δίκαιός εἰμι ὁ κύριος ἀπήλλαξέν μου τὸ κρίμα

6 Igazságom ellenére kell hazugnak lennem; halálos nyíl [talált] hibám nélkül!
Though I am right, still I am in pain; my wound may not be made well, though I have done no wrong.
ἐψεύσατο δὲ τῷ κρίματί μου βίαιον τὸ βέλος μου ἄνευ ἀδικίας

7 Melyik ember olyan, mint Jób, a ki iszsza a csúfolást, mint a vizet.
What man is like Job, a man who freely makes sport of God,
τίς ἀνὴρ ὥσπερ ιωβ πίνων μυκτηρισμὸν ὥσπερ ὕδωρ

8 És egy társaságban forog a gonosztevõkkel, és az istentelen emberekkel jár!
And goes in the company of evil-doers, walking in the way of sinners?
οὐχ ἁμαρτὼν οὐδὲ ἀσεβήσας ἢ ὁδοῦ κοινωνήσας μετὰ ποιούντων τὰ ἄνομα τοῦ πορευθῆναι μετὰ ἀσεβῶν

9 Mert azt mondja: Nem használ az az embernek, ha Istennel békességben él.
For he has said, It is no profit to a man to take delight in God.
μὴ γὰρ εἴπῃς ὅτι οὐκ ἔσται ἐπισκοπὴ ἀνδρός καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ παρὰ κυρίου

10 Azért, ti tudós emberek, hallgassatok meg engem! Távol legyen Istentõl a gonoszság, és a Mindenhatótól az álnokság!
Now then, you wise, take note; you men of knowledge, give ear to me. Let it be far from God to do evil, and from the Ruler of all to do wrong.
διό συνετοὶ καρδίας ἀκούσατέ μου μή μοι εἴη ἔναντι κυρίου ἀσεβῆσαι καὶ ἔναντι παντοκράτορος ταράξαι τὸ δίκαιον

11 Sõt inkább, a mint cselekszik az ember, úgy fizet néki, és kiki az õ útja szerint találja meg, a mit keres.
For he gives to every man the reward of his work, and sees that he gets the fruit of his ways.
ἀλλὰ ἀποδιδοῖ ἀνθρώπῳ καθὰ ποιεῖ ἕκαστος αὐτῶν καὶ ἐν τρίβῳ ἀνδρὸς εὑρήσει αὐτόν

12 Bizonyára az Isten nem cselekszik gonoszságot, a Mindenható el nem fordíti az igazságot!
Truly, God does not do evil, and the Ruler of all is not a false judge.
οἴῃ δὲ τὸν κύριον ἄτοπα ποιήσειν ἢ ὁ παντοκράτωρ ταράξει κρίσιν

13 Kicsoda bízta reá a földet és ki rendezte az egész világot?
Who put the earth into his care, or made him responsible for the world?
ὃς ἐποίησεν τὴν γῆν τίς δέ ἐστιν ὁ ποιῶν τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ τὰ ἐνόντα πάντα

14 Ha csak õ magára volna gondja, lelkét és lehellését magához vonná:
If he made his spirit come back to him, taking his breath into himself again,
εἰ γὰρ βούλοιτο συνέχειν καὶ τὸ πνεῦμα παρ' αὐτῷ κατασχεῖν

15 Elhervadna együtt minden test és az ember visszatérne a porba.
All flesh would come to an end together, and man would go back to the dust.
τελευτήσει πᾶσα σὰρξ ὁμοθυμαδόν πᾶς δὲ βροτὸς εἰς γῆν ἀπελεύσεται ὅθεν καὶ ἐπλάσθη

16 Ha tehát van eszed, halld meg ezt, [és] a te füledet hajtsd az én beszédeimnek szavára!
If you are wise, take note of this; give ear to the voice of my words.
εἰ δὲ μὴ νουθετῇ ἄκουε ταῦτα ἐνωτίζου φωνὴν ῥημάτων

17 Vajjon, a ki gyûlöli az igazságot, kormányozhat-é? Avagy az ellenállhatatlan igazat kárhoztathatod-é?
How may a hater of right be a ruler? and will you say that the upright Ruler of all is evil?
ἰδὲ σὺ τὸν μισοῦντα ἄνομα καὶ τὸν ὀλλύντα τοὺς πονηροὺς ὄντα αἰώνιον δίκαιον

18 A ki azt mondja a királynak: Te semmirevaló! És a fõembereknek: Te gonosztevõ!
He who says to a king, You are an evil-doer; and to rulers, You are sinners;
ἀσεβὴς ὁ λέγων βασιλεῖ παρανομεῖς ἀσεβέστατε τοῖς ἄρχουσιν

19 A ki nem nézi a fejedelmek személyét és a gazdagot a szegénynek fölibe nem helyezteti; mert mindnyájan az õ kezének munkája.
Who has no respect for rulers, and who gives no more attention to those who have wealth than to the poor, for they are all the work of his hands.
ὃς οὐκ ἐπῃσχύνθη πρόσωπον ἐντίμου οὐδὲ οἶδεν τιμὴν θέσθαι ἀδροῖς θαυμασθῆναι πρόσωπα αὐτῶν

20 Egy pillanat alatt meghalnak; éjfélkor felriadnak a népek és elenyésznek, a hatalmas [is] eltûnik kéz nélkül!
Suddenly they come to an end, even in the middle of the night: the blow comes on the men of wealth, and they are gone, and the strong are taken away without the hand of man.
κενὰ δὲ αὐτοῖς ἀποβήσεται τὸ κεκραγέναι καὶ δεῖσθαι ἀνδρός ἐχρήσαντο γὰρ παρανόμως ἐκκλινομένων ἀδυνάτων

21 Mert õ szemmel tartja mindenkinek útját, és minden lépését jól látja.
For his eyes are on the ways of a man, and he sees all his steps.
αὐτὸς γὰρ ὁρατής ἐστιν ἔργων ἀνθρώπων λέληθεν δὲ αὐτὸν οὐδὲν ὧν πράσσουσιν

22 Nincs setétség és nincs a halálnak árnyéka, a hova elrejtõzhessék a gonosztevõ;
There is no dark place, and no thick cloud, in which the workers of evil may take cover.
οὐδὲ ἔσται τόπος τοῦ κρυβῆναι τοὺς ποιοῦντας τὰ ἄνομα

23 Mert nem sokáig kell szemmel tartania az embert, hogy az Isten elé kerüljön ítéletre!
For he does not give man a fixed time to come before him to be judged.
ὅτι οὐκ ἐπ' ἄνδρα θήσει ἔτι ὁ γὰρ κύριος πάντας ἐφορᾷ

24 Megrontja a hatalmasokat vizsgálat nélkül, és másokat állít helyökbe.
He sends the strong to destruction without searching out their cause, and puts others in their place.
ὁ καταλαμβάνων ἀνεξιχνίαστα ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός

25 Ekképen felismeri cselekedeteiket, és éjjel is ellenök fordul és szétmorzsoltatnak.
For he has knowledge of their works, overturning them in the night, so that they are crushed.
ὁ γνωρίζων αὐτῶν τὰ ἔργα καὶ στρέψει νύκτα καὶ ταπεινωθήσονται

26 Gonosztevõk gyanánt tapodja meg õket olyan helyen, a hol látják.
The evil-doers are broken by his wrath, he puts his hand on them with force before the eyes of all onlookers.
ἔσβεσεν δὲ ἀσεβεῖς ὁρατοὶ δὲ ἐναντίον αὐτοῦ

27 A kik azért távoztak el, és azért nem gondoltak egyetlen útjával sem,
Because they did not go after him, and took no note of his ways,
ὅτι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου θεοῦ δικαιώματα δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνωσαν

28 Hogy a szegény kiáltását hozzájok juttatja, és õ a nyomorultak kiáltását meghallja.
So that the cry of the poor might come up to him, and the prayer of those in need come to his ears.
τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτὸν κραυγὴν πένητος καὶ κραυγὴν πτωχῶν εἰσακούσεται

29 Ha õ nyugalmat ád, ki kárhoztatja õt? Ha elrejti arczát, ki láthatja meg azt? Akár nép elõl, akár ember elõl egyaránt;
...
καὶ αὐτὸς ἡσυχίαν παρέξει καὶ τίς καταδικάσεται καὶ κρύψει πρόσωπον καὶ τίς ὄψεται αὐτόν καὶ κατὰ ἔθνους καὶ κατὰ ἀνθρώπου ὁμοῦ

30 Hogy képmutató ember ne uralkodjék, és ne legyen tõre a népnek.
...
βασιλεύων ἄνθρωπον ὑποκριτὴν ἀπὸ δυσκολίας λαοῦ

31 Bizony az Istenhez így való szólani: Elszenvedem, nem leszek rossz többé;
...
ὅτι πρὸς τὸν ἰσχυρὸν ὁ λέγων εἴληφα οὐκ ἐνεχυράσω

32 A mit át nem látok, arra te taníts meg engemet; ha gonoszságot cselekedtem, többet nem teszem!
...
ἄνευ ἐμαυτοῦ ὄψομαι σὺ δεῖξόν μοι εἰ ἀδικίαν ἠργασάμην οὐ μὴ προσθήσω

33 Avagy te szerinted fizessen-é [csak azért], mert ezt megveted, [és] hogy te szabd meg és nem én? Nos, mit tudsz? Mondd!
...
μὴ παρὰ σοῦ ἀποτείσει αὐτήν ὅτι ἀπώσῃ ὅτι σὺ ἐκλέξῃ καὶ οὐκ ἐγώ καὶ τί ἔγνως λάλησον

34 Az okos emberek azt mondják majd nékem, és a bölcs férfiú, a ki reám hallgat:
Men of knowledge, and all wise men, hearing me, will say,
διὸ συνετοὶ καρδίας ἐροῦσιν ταῦτα ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἀκήκοέν μου τὸ ῥῆμα

35 Jób tudatlanul szól, és szavai megfontolás nélkül valók.
Job's words do not come from knowledge; they are not the fruit of wisdom.
ιωβ δὲ οὐκ ἐν συνέσει ἐλάλησεν τὰ δὲ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἐν ἐπιστήμῃ

36 Óh, bárcsak megpróbáltatnék Jób mind végiglen, a miért úgy felel, mint az álnok emberek!
May Job be tested to the end, because his answers have been like those of evil men.
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μάθε ιωβ μὴ δῷς ἔτι ἀνταπόκρισιν ὥσπερ οἱ ἄφρονες

37 Mert vétkét gonoszsággal tetézi, csapkod közöttünk, és Isten ellen szószátyárkodik.
For in addition to his sin, he is uncontrolled in heart; before our eyes he makes sport of God, increasing his words against him.
ἵνα μὴ προσθῶμεν ἐφ' ἁμαρτίαις ἡμῶν ἀνομία δὲ ἐφ' ἡμῖν λογισθήσεται πολλὰ λαλούντων ῥήματα ἐναντίον τοῦ κυρίου

1 Tovább is felele Elihu, és monda:
And Elihu made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ελιους λέγει

2 Azt gondolod-é igaznak, ha így szólsz: Az én igazságom nagyobb, mint Istené?
Does it seem to you to be right, and righteousness before God, to say,
τί τοῦτο ἡγήσω ἐν κρίσει σὺ τίς εἶ ὅτι εἶπας δίκαιός εἰμι ἔναντι κυρίου

3 Hogyha ezt mondod: Mi hasznod belõle? Mivel várhatok többet, mintha vétkezném?
What profit is it to me, and how am I better off than if I had done wrong?
ἢ ἐρεῖς τί ποιήσω ἁμαρτών

4 Én megadom rá néked a feleletet, és barátaidnak te veled együtt.
I will make answer to you and to your friends:
ἐγὼ σοὶ δώσω ἀπόκρισιν καὶ τοῖς τρισὶν φίλοις σου

5 Tekints az égre és lásd meg; és nézd meg a fellegeket, milyen magasan vannak feletted!
Let your eyes be turned to the heavens, and lifted up to see the skies; they are higher than you.
ἀνάβλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἰδέ κατάμαθε δὲ νέφη ὡς ὑψηλὰ ἀπὸ σοῦ

6 Hogyha vétkezel, mit tehetsz ellene; ha megsokasítod bûneidet, mit ártasz néki?
If you have done wrong, is he any the worse for it? and if your sins are great in number, what is it to him?
εἰ ἥμαρτες τί πράξεις εἰ δὲ καὶ πολλὰ ἠνόμησας τί δύνασαι ποιῆσαι

7 Ha igaz vagy, mit adsz néki, avagy mit kap a te kezedbõl?
If you are upright, what do you give to him? or what does he take from your hand?
ἐπεὶ δὲ οὖν δίκαιος εἶ τί δώσεις αὐτῷ ἢ τί ἐκ χειρός σου λήμψεται

8 Az olyan embernek [árt] a te gonoszságod, mint te vagy, és igazságod az ilyen ember fiának [használ.]
Your evil-doing may have an effect on a man like yourself, or your righteousness on a son of man.
ἀνδρὶ τῷ ὁμοίῳ σου ἡ ἀσέβειά σου καὶ υἱῷ ἀνθρώπου ἡ δικαιοσύνη σου

9 A sok erõszak miatt kiáltoznak; jajgatnak a hatalmasok karja miatt;
Because the hand of the cruel is hard on them, men are making sounds of grief; they are crying out for help because of the arm of the strong.
ἀπὸ πλήθους συκοφαντούμενοι κεκράξονται βοήσονται ἀπὸ βραχίονος πολλῶν

10 De egy sem mondja: Hol van Isten, az én teremtõm, a ki hálaénekre indít éjszaka;
But no one has said, Where is God my Maker, who gives songs in the night;
καὶ οὐκ εἶπεν ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς ὁ ποιήσας με ὁ κατατάσσων φυλακὰς νυκτερινάς

11 A ki többre tanít minket a mezei vadaknál, és bölcsebbekké tesz az ég madarainál?
Who gives us more knowledge than the beasts of the earth, and makes us wiser than the birds of the heaven?
ὁ διορίζων με ἀπὸ τετραπόδων γῆς ἀπὸ δὲ πετεινῶν οὐρανοῦ

12 Akkor azután kiálthatnak, de õ nem felel a gonoszok kevélysége miatt;
There they are crying out because of the pride of the evil-doers, but he gives them no answer.
ἐκεῖ κεκράξονται καὶ οὐ μὴ εἰσακούσῃ καὶ ἀπὸ ὕβρεως πονηρῶν

13 Mert a hiábavalóságot Isten meg nem hallgatja, a Mindenható arra nem tekint.
But God will not give ear to what is false, or the Ruler of all take note of it;
ἄτοπα γὰρ οὐ βούλεται ὁ κύριος ἰδεῖν αὐτὸς γὰρ ὁ παντοκράτωρ ὁρατής ἐστιν

14 Hátha még azt mondod: Te nem látod õt; az ügy elõtte van és te reá vársz!
How much less when you say that you do not see him; that the cause is before him, and you are waiting for him.
τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα καὶ σώσει με κρίθητι δὲ ἐναντίον αὐτοῦ εἰ δύνασαι αἰνέσαι αὐτόν ὡς ἔστιν

15 Most pedig, mivel nem büntet haragja, és nem figyelmez a nagy álnokságra:
And now ... ;
καὶ νῦν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπισκεπτόμενος ὀργὴν αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔγνω παραπτώματι σφόδρα

16 Azért tátja fel Jób hívságra a száját, [és] szaporítja a szót értelem nélkül.
And Job's mouth is open wide to give out what is of no profit, increasing words without knowledge.
καὶ ιωβ ματαίως ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει

1 És folytatá Elihu, és monda:
And Elihu went on to say,
προσθεὶς δὲ ελιους ἔτι λέγει

2 Várj még egy kevéssé, majd felvilágosítlak, mert az Istenért még van mit mondanom.
Give me a little more time, and I will make it clear to you; for I have still something to say for God.
μεῖνόν με μικρὸν ἔτι ἵνα διδάξω σε ἔτι γὰρ ἐν ἐμοί ἐστιν λέξις

3 Tudásomat messzünnen veszem, és az én teremtõmnek igazat adok.
I will get my knowledge from far, and I will give righteousness to my Maker.
ἀναλαβὼν τὴν ἐπιστήμην μου μακρὰν ἔργοις δέ μου δίκαια ἐρῶ

4 Mert az én beszédem bizonyára nem hazugság; tökéletes tudású [ember áll] melletted.
For truly my words are not false; one who has all knowledge is talking with you.
ἐπ' ἀληθείας καὶ οὐκ ἄδικα ῥήματα ἀδίκως συνίεις

5 Ímé, az Isten hatalmas, még sem vet meg semmit; hatalmas az õ lelkének ereje.
Truly, God gives up the hard-hearted, and will not give life to the sinner.
γίγνωσκε δὲ ὅτι ὁ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσηται τὸν ἄκακον δυνατὸς ἰσχύι καρδίας

6 Nem tartja meg a gonosznak életét, de a szegénynek igaz törvényt teszen.
His eyes are ever on the upright, and he gives to the crushed their right;
ἀσεβῆ οὐ μὴ ζωοποιήσει καὶ κρίμα πτωχῶν δώσει

7 Nem veszi le az igazról szemeit, sõt a királyok mellé, a trónba ülteti õket örökre, hogy felmagasztaltassanak.
Lifting them up to the seat of kings, and making them safe for ever.
οὐκ ἀφελεῖ ἀπὸ δικαίου ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ μετὰ βασιλέων εἰς θρόνον καὶ καθιεῖ αὐτοὺς εἰς νεῖκος καὶ ὑψωθήσονται

8 És ha békókba veretnek, és fogva tartatnak a nyomorúság kötelein:
And if they have been prisoned in chains, and taken in cords of trouble,
καὶ εἰ πεπεδημένοι ἐν χειροπέδαις συσχεθήσονται ἐν σχοινίοις πενίας

9 Tudtokra adja cselekedetöket, és vétkeiket, hogyha elhatalmaztak [rajtok].
Then he makes clear to them what they have done, even their evil works in which they have taken pride.
καὶ ἀναγγελεῖ αὐτοῖς τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὰ παραπτώματα αὐτῶν ὅτι ἰσχύσουσιν

10 Megnyitja füleiket a feddõzésnek és megparancsolja, hogy a vétekbõl megtérjenek:
Their ear is open to his teaching, and he gives them orders so that their hearts may be turned from evil.
ἀλλὰ τοῦ δικαίου εἰσακούσεται καὶ εἶπεν ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐξ ἀδικίας

11 Ha engednek és szolgálnak néki, napjaikat jóban végzik el, és az õ esztendeiket gyönyörûségekben.
If they give ear to his voice, and do his word, then he gives them long life, and years full of pleasure.
ἐὰν ἀκούσωσιν καὶ δουλεύσωσιν συντελέσουσιν τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐν εὐπρεπείαις

12 Ha pedig nem engednek, fegyverrel veretnek által, és tudatlanságban múlnak ki.
But if not, they come to their end, and give up their breath without knowledge.
ἀσεβεῖς δὲ οὐ διασῴζει παρὰ τὸ μὴ βούλεσθαι εἰδέναι αὐτοὺς τὸν κύριον καὶ διότι νουθετούμενοι ἀνήκοοι ἦσαν

13 De az álnok szívûek haragot táplálnak, nem kiáltanak, mikor megkötözi õket.
Those who have no fear of God keep wrath stored up in their hearts; they give no cry for help when they are made prisoners.
καὶ ὑποκριταὶ καρδίᾳ τάξουσιν θυμόν οὐ βοήσονται ὅτι ἔδησεν αὐτούς

14 Azért ifjúságukban hal meg az õ lelkök, és életök a paráznákéhoz hasonló.
They come to their end while they are still young, their life is short like that of those who are used for sex purposes in the worship of their gods.
ἀποθάνοι τοίνυν ἐν νεότητι ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἡ δὲ ζωὴ αὐτῶν τιτρωσκομένη ὑπὸ ἀγγέλων

15 A nyomorultat megszabadítja az õ nyomorúságától, és a szorongattatással megnyitja fülöket.
He makes the wrong done to the poor the way of their salvation, opening their ears by their trouble.
ἀνθ' ὧν ἔθλιψαν ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατον κρίμα δὲ πραέων ἐκθήσει

16 Téged is kiszabadítana az ínség torkából tág mezõre, a hol nincs szorultság, és asztalod étke kövérséggel lenne rakva;
...
καὶ προσέτι ἠπάτησέν σε ἐκ στόματος ἐχθροῦ ἄβυσσος κατάχυσις ὑποκάτω αὐτῆς καὶ κατέβη τράπεζά σου πλήρης πιότητος

17 De ha gonosz ítélettel vagy tele, úgy utolérnek az ítélet és igazság.
...
οὐχ ὑστερήσει δὲ ἀπὸ δικαίων κρίμα

18 Csakhogy a harag ne ragadjon téged csúfkodásra, és a nagy váltságdíj se tántorítson el.
...
θυμὸς δὲ ἐπ' ἀσεβεῖς ἔσται δι' ἀσέβειαν δώρων ὧν ἐδέχοντο ἐπ' ἀδικίαις

19 Ad-é valamit a te gazdagságodra? Sem aranyra, sem semmiféle erõfeszítésre!
...
μή σε ἐκκλινάτω ἐκὼν ὁ νοῦς δεήσεως ἐν ἀνάγκῃ ὄντων ἀδυνάτων καὶ πάντας τοὺς κραταιοῦντας ἰσχύν

20 Ne kívánjad az éjszakát, a mely népeket mozdít ki helyökbõl.
...
μὴ ἐξελκύσῃς τὴν νύκτα τοῦ ἀναβῆναι λαοὺς ἀντ' αὐτῶν

21 Vigyázz! ne pártolj a bûnhöz, noha azt a nyomorúságnál jobban szereted.
Take care not to be turned to sin, for you have taken evil for your part in place of sorrow.
ἀλλὰ φύλαξαι μὴ πράξῃς ἄτοπα ἐπὶ τοῦτον γὰρ ἐξείλω ἀπὸ πτωχείας

22 Ímé, mily fenséges az Isten az õ erejében; kicsoda az, a ki úgy tanítson, mint õ?
Truly God is lifted up in strength; who is a ruler like him?
ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς κραταιώσει ἐν ἰσχύι αὐτοῦ τίς γάρ ἐστιν κατ' αὐτὸν δυνάστης

23 Kicsoda szabta meg az õ útjait, vagy ki mondhatja [azt]: Igazságtalanságot cselekedtél?
Who ever gave orders to him, or said to him, You have done wrong?
τίς δέ ἐστιν ὁ ἐτάζων αὐτοῦ τὰ ἔργα ἢ τίς ὁ εἶπας ἔπραξεν ἄδικα

24 Legyen rá gondod, hogy magasztaljad az õ cselekedetét, a melyrõl énekelnek az emberek!
See that you give praise to his work, about which men make songs.
μνήσθητι ὅτι μεγάλα ἐστὶν αὐτοῦ τὰ ἔργα ὧν ἦρξαν ἄνδρες

25 Minden ember azt szemléli; a halandó távolról is látja.
All people are looking on it; man sees it from far.
πᾶς ἄνθρωπος εἶδεν ἐν ἑαυτῷ ὅσοι τιτρωσκόμενοί εἰσιν βροτοί

26 Ímé, az Isten fenséges, mi nem ismerhetjük õt! esztendeinek száma sem nyomozható ki.
Truly, God is great, greater than all our knowledge; the number of his years may not be searched out.
ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς πολύς καὶ οὐ γνωσόμεθα ἀριθμὸς ἐτῶν αὐτοῦ καὶ ἀπέραντος

27 Hogyha magához szívja a vízcseppeket, ködébõl mint esõ cseperegnek alá,
For he takes up the drops from the sea; he sends them through his mist as rain,
ἀριθμηταὶ δὲ αὐτῷ σταγόνες ὑετοῦ καὶ ἐπιχυθήσονται ὑετῷ εἰς νεφέλην

28 A melyet a fellegek [özönnel] öntenek, és hullatnak le temérdek emberre.
Flowing down from the sky, and dropping on the peoples.
ῥυήσονται παλαιώματα ἐσκίασεν δὲ νέφη ἐπὶ ἀμυθήτων βροτῶν [8α] ὥραν ἔθετο κτήνεσιν οἴδασιν δὲ κοίτης τάξιν [8β] ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἐξίσταταί σου ἡ διάνοια οὐδὲ διαλ
λάσσεταί σου ἡ καρδία ἀπὸ σώματος

29 De sõt értheti-é valaki a felhõ szétoszlását, az õ sátorának zúgását?
And who has knowledge of how the clouds are stretched out, or of the thunders of his tent?
καὶ ἐὰν συνῇ ἀπεκτάσεις νεφέλης ἰσότητα σκηνῆς αὐτοῦ

30 Ímé, szétterjeszti magára az õ világosságát, és ráborítja a tengernek gyökereit.
See, he is stretching out his mist, covering the tops of the mountains with it.
ἰδοὺ ἐκτείνει ἐπ' αὐτὸν ηδω καὶ ῥιζώματα τῆς θαλάσσης ἐκάλυψεν

31 Mert ezek által ítéli meg a népeket, ád eledelt bõségesen.
For by these he gives food to the peoples, and bread in full measure.
ἐν γὰρ αὐτοῖς κρινεῖ λαούς δώσει τροφὴν τῷ ἰσχύοντι

32 Kezeit elborítja villámlással, és kirendeli a lázadó ellen.
He takes the light in his hands, sending it against the mark.
ἐπὶ χειρῶν ἐκάλυψεν φῶς καὶ ἐνετείλατο περὶ αὐτῆς ἐν ἀπαντῶντι

33 Az õ dörgése ad hírt felõle, mint a barom a közeledõ viharról.
The thunder makes clear his passion, and the storm gives news of his wrath.
ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ φίλον αὐτοῦ κτῆσις καὶ περὶ ἀδικίας

1 Halljátok meg figyelmetesen az õ hangjának dörgését, és a zúgást, a mely az õ szájából kijön!
At this my heart is shaking; it is moved out of its place.
καὶ ταύτης ἐταράχθη ἡ καρδία μου καὶ ἀπερρύη ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς

2 Az egész ég alatt szétereszti azt, és villámát is a földnek széléig.
Give ear to the rolling noise of his voice; to the hollow sound which goes out of his mouth.
ἄκουε ἀκοὴν ἐν ὀργῇ θυμοῦ κυρίου καὶ μελέτη ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξελεύσεται

3 Utána hang zendül, az õ fenségének hangjával mennydörög, s nem tartja vissza azt, ha szava megzendült.
He sends it out through all the heaven, and his thunder-flame to the ends of the earth.
ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀρχὴ αὐτοῦ καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ ἐπὶ πτερύγων τῆς γῆς

4 Isten az õ szavával csudálatosan mennydörög, és nagy dolgokat cselekszik, úgy hogy nem érthetjük.
After it a voice is sounding, thundering out the word of his power; he does not keep back his thunder-flames; from his mouth his voice is sounding.
ὀπίσω αὐτοῦ βοήσεται φωνή βροντήσει ἐν φωνῇ ὕβρεως αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀνταλλάξει αὐτούς ὅτι ἀκούσει φωνὴν αὐτοῦ

5 Mert azt mondja a hónak: Essél le a földre! És a zápor-esõnek és a zuhogó zápornak: [Szakadjatok].
He does wonders, more than may be searched out; great things of which we have no knowledge;
βροντήσει ὁ ἰσχυρὸς ἐν φωνῇ αὐτοῦ θαυμάσια ἐποίησεν γὰρ μεγάλα ἃ οὐκ ᾔδειμεν

6 Minden ember kezét lepecsétli, hogy megismerje minden halandó, hogy az õ mûve.
For he says to the snow, Make the earth wet; and to the rain-storm, Come down.
συντάσσων χιόνι γίνου ἐπὶ τῆς γῆς καὶ χειμὼν ὑετός καὶ χειμὼν ὑετῶν δυναστείας αὐτοῦ

7 Akkor a vadállat az õ tanyájára húzódik, és az õ barlangjában marad.
He puts an end to the work of every man, so that all may see his work.
ἐν χειρὶ παντὸς ἀνθρώπου κατασφραγίζει ἵνα γνῷ πᾶς ἄνθρωπος τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν

8 Rejtekébõl elõjön a vihar, és az északi szelektõl a fagy.
Then the beasts go into their holes, and take their rest.
εἰσῆλθεν δὲ θηρία ὑπὸ σκέπην ἡσύχασαν δὲ ἐπὶ κοίτης

9 Isten lehellete által támad a jég, és szorul össze a víznek szélessége.
Out of its place comes the storm-wind, and the cold out of its store-houses.
ἐκ ταμιείων ἐπέρχονται δῖναι ἀπὸ δὲ ἀκρωτηρίων ψῦχος

10 Majd nedvességgel öntözi meg a felleget, s áttöri a borulatot az õ villáma.
By the breath of God ice is made, and the wide waters are shut in.
καὶ ἀπὸ πνοῆς ἰσχυροῦ δώσει πάγος οἰακίζει δὲ τὸ ὕδωρ ὡς ἐὰν βούληται

11 És az köröskörül forog az õ vezetése alatt, hogy mindazt megtegyék, a mit parancsol nékik, a föld kerekségének színén.
The thick cloud is weighted with thunder-flame, and the cloud sends out its light;
καὶ ἐκλεκτὸν καταπλάσσει νεφέλη διασκορπιεῖ νέφος φῶς αὐτοῦ

12 Vagy ostorul, ha földjének úgy kell, vagy áldásul juttatja azt.
And it goes this way and that, round about, turning itself by his guiding, to do whatever he gives orders to be done, on the face of his world of men,
καὶ αὐτὸς κυκλώματα διαστρέψει ἐν θεεβουλαθω εἰς ἔργα αὐτῶν πάντα ὅσα ἂν ἐντείληται αὐτοῖς ταῦτα συντέτακται παρ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς

13 Vedd ezt füledbe Jób, állj meg és gondold meg az Istennek csudáit.
For a rod, or for a curse, or for mercy, causing it to come on the mark.
ἐὰν εἰς παιδείαν ἐὰν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐὰν εἰς ἔλεος εὑρήσει αὐτόν

14 Megtudod-é, mikor rendeli azt rájok az Isten, hogy villanjon az õ felhõjének villáma?
Give ear to this, O Job, and keep quiet in your place; and take note of the wonders worked by God.
ἐνωτίζου ταῦτα ιωβ στῆθι νουθετοῦ δύναμιν κυρίου

15 Tudod-é, hogy miként lebegnek a felhõk, [vagy] a tökéletes tudásnak csudáit [érted-é?]
Have you knowledge of God's ordering of his works, how he makes the light of his cloud to be seen?
οἶδαμεν ὅτι ὁ θεὸς ἔθετο ἔργα αὐτοῦ φῶς ποιήσας ἐκ σκότους

16 Miképen melegülnek át ruháid, mikor nyugton van a föld a déli széltõl?
Have you knowledge of the balancings of the clouds, the wonders of him who has all wisdom?
ἐπίσταται δὲ διάκρισιν νεφῶν ἐξαίσια δὲ πτώματα πονηρῶν

17 Vele együtt terjesztetted-é ki az eget, a mely szilárd, mint az aczéltükör?
You, whose clothing is warm, when the earth is quiet because of the south wind,
σοῦ δὲ ἡ στολὴ θερμή ἡσυχάζεται δὲ ἐπὶ τῆς γῆς

18 Mondd meg nékünk, mit szóljunk néki? A setétség miatt semmit sem kezdhetünk.
Will you, with him, make the skies smooth, and strong as a polished looking-glass?
στερεώσεις μετ' αὐτοῦ εἰς παλαιώματα ἰσχυραὶ ὡς ὅρασις ἐπιχύσεως

19 Elbeszélik-é néki, ha szólok? Ha elmondaná valaki: bizony vége volna!
Make clear to me what we are to say to him; we are unable to put our cause before him, because of the dark.
διὰ τί δίδαξόν με τί ἐροῦμεν αὐτῷ καὶ παυσώμεθα πολλὰ λέγοντες

20 Néha nem látják a napot, bár az égen ragyog; de szél fut át [rajta] és kiderül.
How may he have knowledge of my desire for talk with him? or did any man ever say, May destruction come on me?
μὴ βίβλος ἢ γραμματεύς μοι παρέστηκεν ἵνα ἄνθρωπον ἑστηκὼς κατασιωπήσω

21 Észak felõl arany[színû világosság] támad, Isten körül félelmetes dicsõség.
And now the light is not seen, for it is dark because of the clouds; but a wind comes, clearing them away.
πᾶσιν δ' οὐχ ὁρατὸν τὸ φῶς τηλαυγές ἐστιν ἐν τοῖς παλαιώμασιν ὥσπερ τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπὶ νεφῶν

22 Mindenható! Nem foghatjuk meg õt; nagy az õ hatalma és ítélõ ereje, és a tiszta igazságot el nem nyomja.
A bright light comes out of the north; God's glory is greatly to be feared.
ἀπὸ βορρᾶ νέφη χρυσαυγοῦντα ἐπὶ τούτοις μεγάλη ἡ δόξα καὶ τιμὴ παντοκράτορος

23 Azért rettegjék õt az emberek; a [kevély] bölcsek közül nem lát õ egyet sem.
There is no searching out of the Ruler of all: his strength and his judging are great; he is full of righteousness, doing no wrong.
καὶ οὐχ εὑρίσκομεν ἄλλον ὅμοιον τῇ ἰσχύι αὐτοῦ ὁ τὰ δίκαια κρίνων οὐκ οἴει ἐπακούειν αὐτόν

1 Majd felele az Úr Jóbnak a forgószélbõl és monda:
And the Lord made answer to Job out of the storm-wind, and said,
μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι ελιουν τῆς λέξεως εἶπεν ὁ κύριος τῷ ιωβ διὰ λαίλαπος καὶ νεφῶν

2 Ki az, a ki elhomályosítja az örök rendet tudatlan beszéddel?
Who is this who makes the purpose of God dark by words without knowledge?
τίς οὗτος ὁ κρύπτων με βουλὴν συνέχων δὲ ῥήματα ἐν καρδίᾳ ἐμὲ δὲ οἴεται κρύπτειν

3 Nosza övezd fel, mint férfiú derekadat, én majd kérdezlek, te meg taníts engem!
Get your strength together like a man of war; I will put questions to you, and you will give me the answers.
ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου ἐρωτήσω δέ σε σὺ δέ μοι ἀποκρίθητι

4 Hol voltál, mikor a földnek alapot vetettem? Mondd meg, ha tudsz valami okosat!
Where were you when I put the earth on its base? Say, if you have knowledge.
ποῦ ἦς ἐν τῷ θεμελιοῦν με τὴν γῆν ἀπάγγειλον δέ μοι εἰ ἐπίστῃ σύνεσιν

5 Ki határozta meg mértékeit, ugyan tudod-é; avagy ki húzta el felette a mérõ zsinórt?
By whom were its measures fixed? Say, if you have wisdom; or by whom was the line stretched out over it?
τίς ἔθετο τὰ μέτρα αὐτῆς εἰ οἶδας ἢ τίς ὁ ἐπαγαγὼν σπαρτίον ἐπ' αὐτῆς

6 Mire bocsátották le oszlopait, avagy ki vetette fel szegeletkövét;
On what were its pillars based, or who put down its angle-stone,
ἐπὶ τίνος οἱ κρίκοι αὐτῆς πεπήγασιν τίς δέ ἐστιν ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον ἐπ' αὐτῆς

7 Mikor együtt örvendezének a hajnalcsillagok, és Istennek minden fiai vigadozának?
When the morning stars made songs together, and all the sons of the gods gave cries of joy?
ὅτε ἐγενήθησαν ἄστρα ᾔνεσάν με φωνῇ μεγάλῃ πάντες ἄγγελοί μου

8 És [kicsoda] zárta el ajtókkal a tengert, a mikor elõtünt, az anyaméhbõl kijött;
Or where were you when the sea came to birth, pushing out from its secret place;
ἔφραξα δὲ θάλασσαν πύλαις ὅτε ἐμαίμασσεν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς ἐκπορευομένη

9 Mikor ruházatává a felhõt tevém, takarójául pedig a sürû homályt?
When I made the cloud its robe, and put thick clouds as bands round it,
ἐθέμην δὲ αὐτῇ νέφος ἀμφίασιν ὁμίχλῃ δὲ αὐτὴν ἐσπαργάνωσα

10 Mikor reávontam törvényemet, zárat és ajtókat veték eléje:
Ordering a fixed limit for it, with locks and doors;
ἐθέμην δὲ αὐτῇ ὅρια περιθεὶς κλεῖθρα καὶ πύλας

11 És azt mondám: Eddig jõjj és ne tovább; ez itt ellene áll kevély habjaidnak!
And said, So far you may come, and no farther; and here the pride of your waves will be stopped?
εἶπα δὲ αὐτῇ μέχρι τούτου ἐλεύσῃ καὶ οὐχ ὑπερβήσῃ ἀλλ' ἐν σεαυτῇ συντριβήσεταί σου τὰ κύματα

12 Parancsoltál-é a reggelnek, a mióta megvagy? Kimutattad-é a hajnalnak a helyét?
Have you, from your earliest days, given orders to the morning, or made the dawn conscious of its place;
ἢ ἐπὶ σοῦ συντέταχα φέγγος πρωινόν ἐωσφόρος δὲ εἶδεν τὴν ἑαυτοῦ τάξιν

13 Hogy belefogózzék a földnek széleibe, és lerázassanak a gonoszok róla.
So that it might take a grip of the skirts of the earth, shaking all the evil-doers out of it?
ἐπιλαβέσθαι πτερύγων γῆς ἐκτινάξαι ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς

14 Hogy átváltozzék mint a megpecsételt agyag, és elõálljon, mint egy ruhában.
It is changed like wet earth under a stamp, and is coloured like a robe;
ἢ σὺ λαβὼν γῆν πηλὸν ἔπλασας ζῷον καὶ λαλητὸν αὐτὸν ἔθου ἐπὶ γῆς

15 Hogy a gonoszoktól elvétessék világosságuk, és a fölemelt kar összetöressék?
And from the evil-doers their light is kept back, and the arm of pride is broken.
ἀφεῖλας δὲ ἀπὸ ἀσεβῶν τὸ φῶς βραχίονα δὲ ὑπερηφάνων συνέτριψας

16 Eljutottál-é a tenger forrásáig, bejártad-é a mélységnek fenekét?
Have you come into the springs of the sea, walking in the secret places of the deep?
ἦλθες δὲ ἐπὶ πηγὴν θαλάσσης ἐν δὲ ἴχνεσιν ἀβύσσου περιεπάτησας

17 Megnyíltak-é néked a halálnak kapui; a halál árnyékának kapuit láttad-é?
Have the doors of death been open to you, or have the door-keepers of the dark ever seen you?
ἀνοίγονται δέ σοι φόβῳ πύλαι θανάτου πυλωροὶ δὲ ᾅδου ἰδόντες σε ἔπτηξαν

18 Áttekintetted-é a föld szélességét, mondd meg, ha mindezt jól tudod?
Have you taken note of the wide limits of the earth? Say, if you have knowledge of it all.
νενουθέτησαι δὲ τὸ εὖρος τῆς ὑπ' οὐρανόν ἀνάγγειλον δή μοι πόση τίς ἐστιν

19 Melyik út [visz] oda, hol a világosság lakik, és a sötétségnek hol van a helye?
Which is the way to the resting-place of the light, and where is the store-house of the dark;
ποίᾳ δὲ γῇ αὐλίζεται τὸ φῶς σκότους δὲ ποῖος ὁ τόπος

20 Hogy visszavinnéd azt az õ határába, és hogy megismernéd lakása útjait.
So that you might take it to its limit, guiding it to its house?
εἰ ἀγάγοις με εἰς ὅρια αὐτῶν εἰ δὲ καὶ ἐπίστασαι τρίβους αὐτῶν

21 Tudod te ezt, hiszen már akkor megszülettél; napjaidnak száma nagy!
No doubt you have knowledge of it, for then you had come to birth, and the number of your days is great.
οἶδα ἄρα ὅτι τότε γεγέννησαι ἀριθμὸς δὲ ἐτῶν σου πολύς

22 Eljutottál-é a hónak tárházához; vagy a jégesõnek tárházát láttad-é?
Have you come into the secret place of snow, or have you seen the store-houses of the ice-drops,
ἦλθες δὲ ἐπὶ θησαυροὺς χιόνος θησαυροὺς δὲ χαλάζης ἑόρακας

23 A mit fentartottam a szükség idejére, a harcz és háború napjára?
Which I have kept for the time of trouble, for the day of war and fighting?
ἀπόκειται δέ σοι εἰς ὥραν ἐχθρῶν εἰς ἡμέραν πολέμου καὶ μάχης

24 Melyik út [visz oda], a hol szétoszlik a világosság, és szétterjed a keleti szél a földön?
Which is the way to the place where the wind is measured out, and the east wind sent out over the earth?
πόθεν δὲ ἐκπορεύεται πάχνη ἢ διασκεδάννυται νότος εἰς τὴν ὑπ' οὐρανόν

25 Ki hasított nyílást a záporesõnek, és a mennydörgõ villámnak útat?
By whom has the way been cut for the flowing of the rain, and the flaming of the thunder;
τίς δὲ ἡτοίμασεν ὑετῷ λάβρῳ ῥύσιν ὁδὸν δὲ κυδοιμῶν

26 Hogy aláessék az ember nélkül való földre, a pusztaságra, holott senki sincsen;
Causing rain to come on a land where no man is living, on the waste land which has no people;
τοῦ ὑετίσαι ἐπὶ γῆν οὗ οὐκ ἀνήρ ἔρημον οὗ οὐχ ὑπάρχει ἄνθρωπος ἐν αὐτῇ

27 Hogy megitasson pusztát, sivatagot, és hogy sarjaszszon zsenge pázsitot?
To give water to the land where there is waste and destruction, and to make the dry land green with young grass?
τοῦ χορτάσαι ἄβατον καὶ ἀοίκητον καὶ τοῦ ἐκβλαστῆσαι ἔξοδον χλόης

28 Van-é atyja az esõnek, és ki szülte a harmat cseppjeit?
Has the rain a father? or who gave birth to the drops of night mist?
τίς ἐστιν ὑετοῦ πατήρ τίς δέ ἐστιν ὁ τετοκὼς βώλους δρόσου

29 Kinek méhébõl jött elõ a jég, és az ég daráját kicsoda szülte?
Out of whose body came the ice? and who gave birth to the cold mist of heaven?
ἐκ γαστρὸς δὲ τίνος ἐκπορεύεται ὁ κρύσταλλος πάχνην δὲ ἐν οὐρανῷ τίς τέτοκεν

30 [Miként] rejtõznek el a vizek mintegy kõ [alá,] és [mint] zárul be a mély vizek színe?
The waters are joined together, hard as a stone, and the face of the deep is covered.
ἢ καταβαίνει ὥσπερ ὕδωρ ῥέον πρόσωπον δὲ ἀβύσσου τίς ἔπηξεν

31 Összekötheted-é a fiastyúk szálait; a kaszáscsillag köteleit megoldhatod-é?
Are the bands of the Pleiades fixed by you, or are the cords of Orion made loose?
συνῆκας δὲ δεσμὸν πλειάδος καὶ φραγμὸν ὠρίωνος ἤνοιξας

32 A hajnalcsillagot elõhozhatod-é az õ idejében, avagy a gönczölszekeret forgathatod-é fiával együtt?
Do you make Mazzaroth come out in its right time, or are the Bear and its children guided by you?
ἦ διανοίξεις μαζουρωθ ἐν καιρῷ αὐτοῦ καὶ ἕσπερον ἐπὶ κόμης αὐτοῦ ἄξεις αὐτά

33 Ismered-é az ég törvényeit, vagy te határozod-é meg uralmát a földön?
Have you knowledge of the laws of the heavens? did you give them rule over the earth?
ἐπίστασαι δὲ τροπὰς οὐρανοῦ ἢ τὰ ὑπ' οὐρανὸν ὁμοθυμαδὸν γινόμενα

34 Felemelheted-é szavadat a felhõig, hogy a vizeknek bõsége beborítson téged?
Is your voice sent up to the cloud, so that you may be covered by the weight of waters?
καλέσεις δὲ νέφος φωνῇ καὶ τρόμῳ ὕδατος λάβρῳ ὑπακούσεταί σου

35 Kibocsáthatod-é a villámokat, hogy elmenjenek, vagy mondják-é néked: Itt vagyunk?
Do you send out the thunder-flames, so that they may go, and say to you, Here we are?
ἀποστελεῖς δὲ κεραυνοὺς καὶ πορεύσονται ἐροῦσιν δέ σοι τί ἐστιν

36 Ki helyezett bölcseséget a setét felhõkbe, vagy a tüneményeknek ki adott értelmet?
Who has put wisdom in the high clouds, or given knowledge to the lights of the north?
τίς δὲ ἔδωκεν γυναιξὶν ὑφάσματος σοφίαν ἢ ποικιλτικὴν ἐπιστήμην

37 Ki számlálta meg a bárányfelhõket bölcseséggel, és ki üríti ki az égnek tömlõit;
By whose wisdom are the clouds numbered, or the water-skins of the heavens turned to the earth,
τίς δὲ ὁ ἀριθμῶν νέφη σοφίᾳ οὐρανὸν δὲ εἰς γῆν ἔκλινεν

38 Mikor a por híg sárrá változik, és a göröngyök összetapadnak?
When the earth becomes hard as metal, and is joined together in masses?
κέχυται δὲ ὥσπερ γῆ κονία κεκόλληκα δὲ αὐτὸν ὥσπερ λίθῳ κύβον

1 Vadászol-é prédát a nõstény oroszlánnak, és az oroszlánkölykök éhségét kielégíted-é;
\38:39\Do you go after food for the she-lion, or get meat so that the young lions may have enough,
εἰ ἔγνως καιρὸν τοκετοῦ τραγελάφων πέτρας ἐφύλαξας δὲ ὠδῖνας ἐλάφων

2 Mikor meglapulnak tanyáikon, [és] a bokrok közt lesben vesztegelnek?
\38:40\When they are stretched out in their holes, and are waiting in the brushwood?
ἠρίθμησας δὲ αὐτῶν μῆνας πλήρεις τοκετοῦ ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἔλυσας

3 Ki szerez a hollónak eledelt, mikor a fiai Istenhez kiáltoznak; kóvályognak, mert nincs mit enniök?
\38:41\Who gives in the evening the meat he is searching for, when his young ones are crying to God; when the young lions with loud noise go wandering after their food?
ἐξέθρεψας δὲ αὐτῶν τὰ παιδία ἔξω φόβου ὠδῖνας αὐτῶν ἐξαποστελεῖς

4 Tudod-é a kõszáli zergék ellésének idejét; megvigyáztad-é a szarvasok fajzását?
\39:1\Have you knowledge of the rock-goats? or do you see the roes giving birth to their young?
ἀπορρήξουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν πληθυνθήσονται ἐν γενήματι ἐξελεύσονται καὶ οὐ μὴ ἀνακάμψουσιν αὐτοῖς

5 Megszámláltad-é a hónapokat, a meddig vemhesek; tudod-é az ellésök idejét?
\39:2\Is the number of their months fixed by you? or is the time when they give birth ordered by you?
τίς δέ ἐστιν ὁ ἀφεὶς ὄνον ἄγριον ἐλεύθερον δεσμοὺς δὲ αὐτοῦ τίς ἔλυσεν

6 [Csak] összegörnyednek, elszülik magzataikat, vajudásaiktól []megszabadulnak.
\39:3\They are bent down, they give birth to their young, they let loose the fruit of their body.
ἐθέμην δὲ τὴν δίαιταν αὐτοῦ ἔρημον καὶ τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἁλμυρίδα

7 Fiaik meggyarapodnak, a legelõn nagyranõnek, elszélednek és nem térnek vissza hozzájok.
\39:4\Their young ones are strong, living in the open country; they go out and do not come back again.
καταγελῶν πολυοχλίας πόλεως μέμψιν δὲ φορολόγου οὐκ ἀκούων

8 Ki bocsátotta szabadon a vadszamarat, ki oldozta el e szamárnak kötelét,
\39:5\Who has let the ass of the fields go free? or made loose the bands of the loud-voiced beast?
κατασκέψεται ὄρη νομὴν αὐτοῦ καὶ ὀπίσω παντὸς χλωροῦ ζητεῖ

9 A melynek házául a pusztát rendelém, és lakóhelyéül a sósföldet?
\39:6\To whom I have given the waste land for a heritage, and the salt land as a living-place.
βουλήσεται δέ σοι μονόκερως δουλεῦσαι ἢ κοιμηθῆναι ἐπὶ φάτνης σου

10 Kineveti a városbeli sokadalmat, nem hallja a hajtsár kiáltozását.
\39:7\He makes sport of the noise of the town; the voice of the driver does not come to his ears;
δήσεις δὲ ἐν ἱμᾶσι ζυγὸν αὐτοῦ ἢ ἑλκύσει σου αὔλακας ἐν πεδίῳ

11 A hegyeken szedeget, az õ legelõjén mindenféle zöld [gazt] felkeres.
\39:8\He goes looking for his grass-lands in the mountains, searching out every green thing.
πέποιθας δὲ ἐπ' αὐτῷ ὅτι πολλὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐπαφήσεις δὲ αὐτῷ τὰ ἔργα σου

12 Akar-é szolgálni néked a bölény? Avagy meghál-é a te jászolodnál?
\39:9\Will the ox of the mountains be your servant? or is his night's resting-place by your food-store?
πιστεύσεις δὲ ὅτι ἀποδώσει σοι τὸν σπόρον εἰσοίσει δέ σου τὸν ἅλωνα

13 Oda kötheted a bölényt a barázdához kötelénél fogva? Vajjon boronálja-é a völgyeket utánad?
\39:10\Will he be pulling your plough with cords, turning up the valleys after you?
πτέρυξ τερπομένων νεελασα ἐὰν συλλάβῃ ασιδα καὶ νεσσα

14 Bízhatol-é benne, mivelhogy nagy az ereje, és munkádat hagyhatod-é reá?
\39:11\Will you put your faith in him, because his strength is great? will you give the fruit of your work into his care?
ὅτι ἀφήσει εἰς γῆν τὰ ᾠὰ αὐτῆς καὶ ἐπὶ χοῦν θάλψει

15 Hiszed-é róla, hogy vetésedet behordja, és szérûdre betakarítja?
\39:12\Will you be looking for him to come back, and get in your seed to the crushing-floor?
καὶ ἐπελάθετο ὅτι ποὺς σκορπιεῖ καὶ θηρία ἀγροῦ καταπατήσει

16 Vígan [leng] a struczmadár szárnya: vajjon az eszterág szárnya és tollazata-é az?
\39:13\Is the wing of the ostrich feeble, or is it because she has no feathers,
ἀπεσκλήρυνεν τὰ τέκνα αὐτῆς ὥστε μὴ ἑαυτῇ εἰς κενὸν ἐκοπίασεν ἄνευ φόβου

17 Hiszen a földön hagyja tojásait, és a porral költeti ki!
\39:14\That she puts her eggs on the earth, warming them in the dust,
ὅτι κατεσιώπησεν αὐτῇ ὁ θεὸς σοφίαν καὶ οὐκ ἐμέρισεν αὐτῇ ἐν τῇ συνέσει

18 És elfeledi, hogy a láb eltiporhatja, és a mezei vad eltaposhatja azokat.
\39:15\Without a thought that they may be crushed by the foot, and broken by the beasts of the field?
κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει ὑψώσει καταγελάσεται ἵππου καὶ τοῦ ἐπιβάτου αὐτοῦ

19 Fiaival oly keményen bánik, mintha nem is övéi volnának; ha fáradsága kárba vész, nem bánja;
\39:16\She is cruel to her young ones, as if they were not hers; her work is to no purpose; she has no fear.
ἦ σὺ περιέθηκας ἵππῳ δύναμιν ἐνέδυσας δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ φόβον

20 Mert Isten a bölcseséget elfeledtette vele, értelmet pedig nem adott néki.
\39:17\For God has taken wisdom from her mind, and given her no measure of knowledge.
περιέθηκας δὲ αὐτῷ πανοπλίαν δόξαν δὲ στηθέων αὐτοῦ τόλμῃ

21 De hogyha néki ereszkedik, kineveti a lovat és lovagját.
\39:18\When she is shaking her wings on high, she makes sport of the horse and of him who is seated on him.
ἀνορύσσων ἐν πεδίῳ γαυριᾷ ἐκπορεύεται δὲ εἰς πεδίον ἐν ἰσχύι

22 Te adsz-é erõt a lónak, avagy a nyakát sörénynyel te ruházod-é fel?
\39:19\Do you give strength to the horse? is it by your hand that his neck is clothed with power?
συναντῶν βέλει καταγελᾷ καὶ οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἀπὸ σιδήρου

23 Felugraszthatod-é, mint a sáskát? Tüsszögése dicsõ, félelmetes!
\39:20\Is it through you that he is shaking like a locust, in the pride of his loud-sounding breath?
ἐπ' αὐτῷ γαυριᾷ τόξον καὶ μάχαιρα

24 [Lábai] vermet ásnak, örvend erejének, a fegyver elé rohan.
\39:21\He is stamping with joy in the valley; he makes sport of fear.
καὶ ὀργῇ ἀφανιεῖ τὴν γῆν καὶ οὐ μὴ πιστεύσῃ ἕως ἂν σημάνῃ σάλπιγξ

25 Neveti a félelmet; nem remeg, nem fordul meg a fegyver elõl;
\39:22\In his strength he goes out against the arms of war, turning not away from the sword.
σάλπιγγος δὲ σημαινούσης λέγει εὖγε πόρρωθεν δὲ ὀσφραίνεται πολέμου σὺν ἅλματι καὶ κραυγῇ

26 Csörög rajta a tegez, ragyog a kopja és a dárda:
\39:23\The bow is sounding against him; he sees the shining point of spear and arrow.
ἐκ δὲ τῆς σῆς ἐπιστήμης ἔστηκεν ἱέραξ ἀναπετάσας τὰς πτέρυγας ἀκίνητος καθορῶν τὰ πρὸς νότον

27 Tombolva, nyihogva kapálja a földet, és nem áll veszteg, ha trombita zeng.
\39:24\Shaking with passion, he is biting the earth; he is not able to keep quiet at the sound of the horn;
ἐπὶ δὲ σῷ προστάγματι ὑψοῦται ἀετός γὺψ δὲ ἐπὶ νοσσιᾶς αὐτοῦ καθεσθεὶς αὐλίζεται

28 A trombitaszóra nyerítéssel felel; messzirõl megneszeli az ütközetet, a vezérek lármáját és a csatazajt.
\39:25\When it comes to his ears he says, Aha! He is smelling the fight from far off, and hearing the thunder of the captains, and the war-cries.
ἐπ' ἐξοχῇ πέτρας καὶ ἀποκρύφῳ

29 A te értelmed miatt van-é, hogy az ölyv repül, [és] kiterjeszti szárnyait dél felé?
\39:26\Is it through your knowledge that the hawk takes his flight, stretching out his wings to the south?
ἐκεῖσε ὧν ζητεῖ τὰ σῖτα πόρρωθεν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ σκοπεύουσιν

30 A te rendelésedre száll-é fent a sas, és rakja-é fészkét a magasban?
\39:27\Or is it by your orders that the eagle goes up, and makes his resting-place on high?
νεοσσοὶ δὲ αὐτοῦ φύρονται ἐν αἵματι οὗ δ' ἂν ὦσι τεθνεῶτες παραχρῆμα εὑρίσκονται

1 Ekkor szóla az Úr Jóbnak a forgószélbõl, és monda:
\40:6\Then the Lord made answer to Job out of the storm-wind, and said,
καὶ ἀπεκρίθη κύριος ὁ θεὸς τῷ ιωβ καὶ εἶπεν

2 Nosza! övezd fel, mint férfi, derekadat; én kérdezlek, te pedig taníts engem!
\40:7\Get your strength together like a man of war: I will put questions to you, and you will give me the answers.
μὴ κρίσιν μετὰ ἱκανοῦ ἐκκλινεῖ ἐλέγχων θεὸν ἀποκριθήσεται αὐτήν

3 Avagy semmivé teheted-é te az én igazságomat; kárhoztathatsz-é te engem azért, hogy te igaz légy?
\40:8\Will you even make my right of no value? will you say that I am wrong in order to make clear that you are right?
ὑπολαβὼν δὲ ιωβ λέγει τῷ κυρίῳ

4 És van-é ugyanolyan karod, mint az Istennek, mennydörgõ hangon szólasz- é, mint õ?
\40:9\Have you an arm like God? have you a voice of thunder like his?
τί ἔτι ἐγὼ κρίνομαι νουθετούμενος καὶ ἐλέγχων κύριον ἀκούων τοιαῦτα οὐθὲν ὧν ἐγὼ δὲ τίνα ἀπόκρισιν δῶ πρὸς ταῦτα χεῖρα θήσω ἐπὶ στόματί μου

5 Ékesítsd csak fel magadat fénynyel és méltósággal, ruházd fel magadat dicsõséggel és fenséggel!
\40:10\Put on the ornaments of your pride; be clothed with glory and power:
ἅπαξ λελάληκα ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ οὐ προσθήσω

6 Öntsd ki haragodnak tüzét, és láss meg minden kevélyt és alázd meg õket!
\40:11\Let your wrath be overflowing; let your eyes see all the sons of pride, and make them low.
ἔτι δὲ ὑπολαβὼν ὁ κύριος εἶπεν τῷ ιωβ ἐκ τοῦ νέφους

7 Láss meg minden kevélyt és törd meg õket, és a gonoszokat az õ helyükön tipord le!
\40:12\Send destruction on all who are lifted up, pulling down the sinners from their places.
μή ἀλλὰ ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου ἐρωτήσω δέ σε σὺ δέ μοι ἀποκρίθητι

8 Rejtsd el õket együvé a porba, orczájukat kösd be mélységes sötéttel:
\40:13\Let them be covered together in the dust; let their faces be dark in the secret place of the underworld.
μὴ ἀποποιοῦ μου τὸ κρίμα οἴει δέ με ἄλλως σοι κεχρηματικέναι ἢ ἵνα ἀναφανῇς δίκαιος

9 Akkor én is dicsõítlek, hogy megtartott téged a te jobbkezed!
\40:14\Then I will give praise to you, saying that your right hand is able to give you salvation.
ἦ βραχίων σοί ἐστιν κατὰ τοῦ κυρίου ἢ φωνῇ κατ' αὐτὸν βροντᾷς

10 Nézd csak a behemótot, a melyet én teremtettem, a miként téged is, fûvel él, mint az ökör!
\40:15\See now the Great Beast, whom I made, even as I made you; he takes grass for food, like the ox.
ἀνάλαβε δὴ ὕψος καὶ δύναμιν δόξαν δὲ καὶ τιμὴν ἀμφίεσαι

11 Nézd csak az erejét az õ ágyékában, és az õ erõsségét hasának izmaiban!
\40:16\His strength is in his body, and his force in the muscles of his stomach.
ἀπόστειλον δὲ ἀγγέλους ὀργῇ πᾶν δὲ ὑβριστὴν ταπείνωσον

12 Kiegyenesíti farkát, mint valami czédrust, lágyékának inai egymásba fonódnak.
\40:17\His tail is curving like a cedar; the muscles of his legs are joined together.
ὑπερήφανον δὲ σβέσον σῆψον δὲ ἀσεβεῖς παραχρῆμα

13 Csontjai érczcsövek, lábszárai, mint a vasrudak.
\40:18\His bones are pipes of brass, his legs are like rods of iron.
κρύψον δὲ εἰς γῆν ἔξω ὁμοθυμαδόν τὰ δὲ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας ἔμπλησον

14 Az Isten alkotásainak remeke ez, az õ teremtõje adta meg néki fegyverét.
\40:19\He is the chief of the ways of God, made by him for his pleasure.
ὁμολογήσω ἄρα ὅτι δύναται ἡ δεξιά σου σῶσαι

15 Mert füvet teremnek számára a hegyek, és a mezõ minden vadja ott játszadozik.
\40:20\He takes the produce of the mountains, where all the beasts of the field are at play.
ἀλλὰ δὴ ἰδοὺ θηρία παρὰ σοί χόρτον ἴσα βουσὶν ἐσθίει

16 Lótuszfák alatt heverész, a nádak és mocsarak búvóhelyein.
\40:21\He takes his rest under the trees of the river, and in the pool, under the shade of the water-plants.
ἰδοὺ δὴ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐπ' ὀσφύι ἡ δὲ δύναμις ἐπ' ὀμφαλοῦ γαστρός

17 Befedezi õt a lótuszfák árnyéka, [és] körülveszik õt a folyami fûzfák.
\40:22\He is covered by the branches of the trees; the grasses of the stream are round him.
ἔστησεν οὐρὰν ὡς κυπάρισσον τὰ δὲ νεῦρα αὐτοῦ συμπέπλεκται

18 Ha árad is a folyó, nem siet; bizton van, ha szájához a Jordán csapna is.
\40:23\Truly, if the river is overflowing, it gives him no cause for fear; he has no sense of danger, even if Jordan is rushing against his mouth.
αἱ πλευραὶ αὐτοῦ πλευραὶ χάλκειαι ἡ δὲ ῥάχις αὐτοῦ σίδηρος χυτός

19 Megfoghatják-é õt szemei láttára, vagy átfúrhatják-é az orrát tõrökkel?!
\40:24\Will anyone take him when he is on the watch, or put metal teeth through his nose?
τοῦτ' ἔστιν ἀρχὴ πλάσματος κυρίου πεποιημένον ἐγκαταπαίζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ

1 Kihúzhatod-é a leviáthánt horoggal, leszoríthatod-é a nyelvét kötéllel?
\41:10\He is so cruel that no one is ready to go against him. Who then is able to keep his place before me?
οὐχ ἑόρακας αὐτὸν οὐδὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τεθαύμακας

2 Húzhatsz-é gúzst az orrába, az állát szigonynyal átfurhatod-é?
\41:11\Who ever went against me, and got the better of me? There is no one under heaven!
οὐ δέδοικας ὅτι ἡτοίμασταί μοι τίς γάρ ἐστιν ὁ ἐμοὶ ἀντιστάς

3 Vajjon járul-é elõdbe sok könyörgéssel, avagy szól-é hozzád sima beszédekkel?
\41:12\I will not keep quiet about the parts of his body, or about his power, and the strength of his frame.
ἢ τίς ἀντιστήσεταί μοι καὶ ὑπομενεῖ εἰ πᾶσα ἡ ὑπ' οὐρανὸν ἐμή ἐστιν

4 Vajjon frigyet köt-é veled, hogy fogadd õt örökös szolgádul?
\41:13\Who has ever taken off his outer skin? who may come inside his inner coat of iron?
οὐ σιωπήσομαι δι' αὐτόν καὶ λόγον δυνάμεως ἐλεήσει τὸν ἴσον αὐτοῦ

5 Játszhatol-é vele, miként egy madárral; gyermekeid kedvéért megkötözheted-é?
\41:14\Who has made open the doors of his face? Fear is round about his teeth.
τίς ἀποκαλύψει πρόσωπον ἐνδύσεως αὐτοῦ εἰς δὲ πτύξιν θώρακος αὐτοῦ τίς ἂν εἰσέλθοι

6 Alkudozhatnak-é felette a társak, vagy a kalmárok közt feloszthatják-é azt?
\41:15\His back is made of lines of plates, joined tight together, one against the other, like a stamp.
πύλας προσώπου αὐτοῦ τίς ἀνοίξει κύκλῳ ὀδόντων αὐτοῦ φόβος

7 Tele rakhatod-é nyársakkal a bõrét, avagy szigonynyal a fejét?
\41:16\One is so near to the other that no air may come between them.
τὰ ἔγκατα αὐτοῦ ἀσπίδες χάλκειαι σύνδεσμος δὲ αὐτοῦ ὥσπερ σμιρίτης λίθος

8 Vesd rá a kezedet, de megemlékezzél, hogy a harczot nem ismételed.
\41:17\They take a grip of one another; they are joined together, so that they may not be parted.
εἷς τοῦ ἑνὸς κολλῶνται πνεῦμα δὲ οὐ μὴ διέλθῃ αὐτόν

9 Ímé, az õ reménykedése csalárd; [puszta] látása is halálra ijeszt!
\41:18\His sneezings give out flames, and his eyes are like the eyes of the dawn.
ἀνὴρ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ προσκολληθήσεται συνέχονται καὶ οὐ μὴ ἀποσπασθῶσιν

10 Nincs oly merész, a ki õt felverje. Ki hát az, a ki velem szállna szembe?
\41:19\Out of his mouth go burning lights, and flames of fire are jumping up.
ἐν πταρμῷ αὐτοῦ ἐπιφαύσκεται φέγγος οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἶδος ἑωσφόρου

11 Ki adott nékem elébb, hogy azt visszafizessem? A mi az ég alatt van, mind enyém!
\41:20\Smoke comes out of his nose, like a pot boiling on the fire.
ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύονται λαμπάδες καιόμεναι καὶ διαρριπτοῦνται ἐσχάραι πυρός

12 Nem hallgathatom el testének részeit, erejének mivoltát, alkotásának szépségét.
\41:21\His breath puts fire to coals, and a flame goes out of his mouth.
ἐκ μυκτήρων αὐτοῦ ἐκπορεύεται καπνὸς καμίνου καιομένης πυρὶ ἀνθράκων

13 Ki takarhatja fel ruhája felszínét; két sor foga közé kicsoda hatol be?
\41:22\Strength is in his neck, and fear goes dancing before him.
ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἄνθρακες φλὸξ δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται

14 Ki nyitotta fel orczájának ajtait? Fogainak sorai körül rémület [lakik!]
\41:23\The plates of his flesh are joined together, fixed, and not to be moved.
ἐν δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ αὐλίζεται δύναμις ἔμπροσθεν αὐτοῦ τρέχει ἀπώλεια

15 Büszkesége a csatornás pajzsok, összetartva [mintegy] szorító pecséttel.
\41:24\His heart is as strong as a stone, hard as the lower crushing-stone.
σάρκες δὲ σώματος αὐτοῦ κεκόλληνται καταχέει ἐπ' αὐτόν οὐ σαλευθήσεται

16 Egyik szorosan a másikhoz lapul, hogy közéje levegõ se megy.
\41:25\When he gets ready for the fight, the strong are overcome with fear.
ἡ καρδία αὐτοῦ πέπηγεν ὡς λίθος ἔστηκεν δὲ ὥσπερ ἄκμων ἀνήλατος

17 Egyik a másikhoz tapad, egymást tartják, egymástól elszakadhatatlanok.
\41:26\The sword may come near him but is not able to go through him; the spear, or the arrow, or the sharp-pointed iron.
στραφέντος δὲ αὐτοῦ φόβος θηρίοις τετράποσιν ἐπὶ γῆς ἁλλομένοις

18 Tüsszentése fényt sugároz ki, és szemei, mint a hajnal szempillái.
\41:27\Iron is to him as dry grass, and brass as soft wood.
ἐὰν συναντήσωσιν αὐτῷ λόγχαι οὐδὲν μὴ ποιήσωσιν δόρυ ἐπηρμένον καὶ θώρακα

19 A szájából szövétnekek jõnek ki, [és] tüzes szikrák omlanak ki.
\41:28\The arrow is not able to put him to flight: stones are no more to him than dry stems.
ἥγηται μὲν γὰρ σίδηρον ἄχυρα χαλκὸν δὲ ὥσπερ ξύλον σαθρόν

20 Orrlyukaiból gõz lövel elõ, mint a forró fazékból és üstbõl.
\41:29\A thick stick is no better than a leaf of grass, and he makes sport of the onrush of the spear.
οὐ μὴ τρώσῃ αὐτὸν τόξον χάλκειον ἥγηται μὲν πετροβόλον χόρτον

21 Lehellete meggyujtja a holt szenet, és a szájából láng lövel elõ.
\41:30\Under him are sharp edges of broken pots: as if he was pulling a grain-crushing instrument over the wet earth.
ὡς καλάμη ἐλογίσθησαν σφῦραι καταγελᾷ δὲ σεισμοῦ πυρφόρου

22 Nyakszirtjén az erõ tanyáz, elõtte félelem ugrándozik.
\41:31\The deep is boiling like a pot of spices, and the sea like a perfume-vessel.
ἡ στρωμνὴ αὐτοῦ ὀβελίσκοι ὀξεῖς πᾶς δὲ χρυσὸς θαλάσσης ὑπ' αὐτὸν ὥσπερ πηλὸς ἀμύθητος

23 Testének részei egymáshoz tapadtak; kemény önmagában és nem izeg-mozog.
\41:32\After him his way is shining, so that the deep seems white.
ἀναζεῖ τὴν ἄβυσσον ὥσπερ χαλκεῖον ἥγηται δὲ τὴν θάλασσαν ὥσπερ ἐξάλειπτρον

24 Szíve kemény, mint a kõ, oly kemény, mint az alsó malomkõ.
\41:33\On earth there is not another like him, who is made without fear.
τὸν δὲ τάρταρον τῆς ἀβύσσου ὥσπερ αἰχμάλωτον ἐλογίσατο ἄβυσσον εἰς περίπατον

25 Hogyha felkél, hõsök is remegnek; ijedtökben veszteg állnak.
\41:34\Everything which is high goes in fear of him; he is king over all the sons of pride.
οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς ὅμοιον αὐτῷ πεποιημένον ἐγκαταπαίζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων μου

1 Jób pedig felele az Úrnak, és monda:
And Job said in answer to the Lord,
ὑπολαβὼν δὲ ιωβ λέγει τῷ κυρίῳ

2 Tudom, hogy te mindent megtehetsz, és senki téged el nem fordíthat attól, a mit elgondoltál.
I see that you are able to do every thing, and to give effect to all your designs.
οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐθέν

3 Ki az - mondod - a ki gáncsolja az örök rendet tudatlanul? Megvallom azért, hogy nem értettem; csodadolgok ezek nékem, és fel nem foghatom.
Who is this who makes dark the purpose of God by words without knowledge? For I have been talking without knowledge about wonders not to be searched out.
τίς γάρ ἐστιν ὁ κρύπτων σε βουλήν φειδόμενος δὲ ῥημάτων καὶ σὲ οἴεται κρύπτειν τίς δὲ ἀναγγελεῖ μοι ἃ οὐκ ᾔδειν μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἃ οὐκ ἠπιστάμην

4 Hallgass hát, kérlek, én hadd beszéljek; én kérdezlek, te pedig taníts meg engem!
Give ear to me, and I will say what is in my mind; I will put questions to you, and you will give me the answers.
ἄκουσον δέ μου κύριε ἵνα κἀγὼ λαλήσω ἐρωτήσω δέ σε σὺ δέ με δίδαξον

5 Az én fülemnek hallásával hallottam felõled, most pedig szemeimmel látlak téged.
Word of you had come to my ears, but now my eye has seen you.
ἀκοὴν μὲν ὠτὸς ἤκουόν σου τὸ πρότερον νυνὶ δὲ ὁ ὀφθαλμός μου ἑόρακέν σε

6 Ezért hibáztatom [magam] és bánkódom a porban és hamuban!
For this cause I give witness that what I said is false, and in sorrow I take my seat in the dust.
διὸ ἐφαύλισα ἐμαυτὸν καὶ ἐτάκην ἤγημαι δὲ ἐμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν

7 Miután pedig e szavakat mondotta vala az Úr Jóbnak, szóla a Témánból való Elifáznak: Haragom felgerjedt ellened és két barátod ellen, mert nem szóltatok felõlem igazán, mint az én szolgám, Jób.
And it came about, after he had said these words to Job, that the Lord said to Eliphaz the Temanite, I am very angry with you and your two friends, because you have not said what is right about me, as my servant Job has.
ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ λαλῆσαι τὸν κύριον πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα τῷ ιωβ εἶπεν ὁ κύριος ελιφας τῷ θαιμανίτῃ ἥμαρτες σὺ καὶ οἱ δύο φίλοι σου οὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἐνώπιόν μου ἀλη θὲς οὐδὲν ὥσπερ ὁ θεράπων μου ιωβ

8 Most azért vegyetek magatokhoz hét tulkot és hét kost, és menjetek el az én szolgámhoz Jóbhoz, és áldozzatok magatokért égõáldozatot; Jób pedig, az én szolgám, imádkozzék ti érettetek; mert csak az õ személyére tekintek, hogy retteneteset ne cselekedjem veletek, mivelhogy nem szóltatok felõlem igazán, mint az én szolgám Jób.
And now, take seven oxen and seven sheep, and go to my servant Job, and give a burned offering for yourselves, and my servant Job will make prayer for you, that I may not send punishment on you; because you have not said what is right about me, as my servant Job has.
νῦν δὲ λάβετε ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς καὶ πορεύθητε πρὸς τὸν θεράποντά μου ιωβ καὶ ποιήσει κάρπωσιν περὶ ὑμῶν ιωβ δὲ ὁ θεράπων μου εὔξεται περὶ ὑμῶν ὅτι εἰ μὴ πρ όσωπον αὐτοῦ λήμψομαι εἰ μὴ γὰρ δι' αὐτόν ἀπώλεσα ἂν ὑμᾶς οὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἀληθὲς κατὰ τοῦ θεράποντός μου ιωβ

9 Elmenének azért a Témánból való Elifáz, a Sukhból való Bildád és a Naamából való Czófár, és úgy cselekedének, a miképen mondotta vala nékik az Úr, és az Úr tekinte Jóbnak személyére.
And Eliphaz the Temanite, and Bildad the Shuhite, and Zophar the Naamathite, went and did as the Lord had said. And the Lord gave ear to Job.
ἐπορεύθη δὲ ελιφας ὁ θαιμανίτης καὶ βαλδαδ ὁ σαυχίτης καὶ σωφαρ ὁ μιναῖος καὶ ἐποίησαν καθὼς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ κύριος καὶ ἔλυσεν τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῖς διὰ ιωβ

10 Azután eltávolítá Isten Jóbról a csapást, miután imádkozott vala az õ barátaiért, és kétszeresen visszaadá az Úr Jóbnak mindazt, a mije volt.
And the Lord made up to Job for all his losses, after he had made prayer for his friends: and all Job had before was increased by the Lord twice as much.
ὁ δὲ κύριος ηὔξησεν τὸν ιωβ εὐξαμένου δὲ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν φίλων αὐτοῦ ἀφῆκεν αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ἔδωκεν δὲ ὁ κύριος διπλᾶ ὅσα ἦν ἔμπροσθεν ιωβ εἰς διπλασιασμόν

11 És beméne hozzá minden fiútestvére és minden leánytestvére és minden elõbbi ismerõse, és evének õ vele együtt kenyeret az õ házában; sajnálkozának felette és vigasztalák õt mindama nyomorúság miatt, a melyet az Úr reá bocsátott vala, és kiki ada néki egy-egy pénzt, és kiki egy-egy aranyfüggõt.
And all his brothers and sisters, and his friends of earlier days, came and took food with him in his house; and made clear their grief for him, and gave him comfort for all the evil which the Lord had sent on him; and they all gave him a bit of money and a gold ring.
ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν καὶ πάντες ὅσοι ἤδεισαν αὐτὸν ἐκ πρώτου φαγόντες δὲ καὶ πιόντ ες παρ' αὐτῷ παρεκάλεσαν αὐτόν καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπήγαγεν αὐτῷ ὁ κύριος ἔδωκεν δὲ αὐτῷ ἕκαστος ἀμνάδα μίαν καὶ τετράδραχμον χρυσοῦν ἄσημον

12 Az Úr pedig jobban megáldá a Jób [életének] végét, mint kezdetét, mert lõn néki tizennégyezer juha, hatezer tevéje, ezer igás ökre és ezer szamara.
And the Lord's blessing was greater on the end of Job's life than on its start: and so he came to have fourteen thousand sheep and goats, and six thousand camels, and two thousand oxen, and a thousand she-asses.
ὁ δὲ κύριος εὐλόγησεν τὰ ἔσχατα ιωβ ἢ τὰ ἔμπροσθεν ἦν δὲ τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα μύρια τετρακισχίλια κάμηλοι ἑξακισχίλιαι ζεύγη βοῶν χίλια ὄνοι θήλειαι νομάδες χίλιαι

13 És lõn néki hét fia és három leánya.
And he had seven sons and three daughters.
γεννῶνται δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς

14 És az elsõnek neve vala Jémima, a másodiké Kecziha, a harmadiké Kéren- Happuk.
And he gave the first the name of Jemimah, the second Keziah, and the third Keren-happuch;
καὶ ἐκάλεσεν τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν τὴν δὲ δευτέραν κασίαν τὴν δὲ τρίτην ἀμαλθείας κέρας

15 És nem találtatnak vala olyan szép leányok, mint a Jób leányai, abban az egész tartományban, és az õ atyjok örökséget is ada nékik az õ fiútestvéreik között.
And there were no women so beautiful as the daughters of Job in all the earth: and their father gave them a heritage among their brothers.
καὶ οὐχ εὑρέθησαν κατὰ τὰς θυγατέρας ιωβ βελτίους αὐτῶν ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν ἔδωκεν δὲ αὐταῖς ὁ πατὴρ κληρονομίαν ἐν τοῖς ἀδελφοῖς

16 Jób pedig él vala ezután száznegyven esztendeig, és látja vala az õ fiait és unokáit negyedízig.
And after this Job had a hundred and forty years of life, and saw his sons, and his sons' sons, even four generations.
ἔζησεν δὲ ιωβ μετὰ τὴν πληγὴν ἔτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα τὰ δὲ πάντα ἔζησεν ἔτη διακόσια τεσσαράκοντα ὀκτώ καὶ εἶδεν ιωβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν αὐτοῦ τ ετάρτην γενεάν

17 És meghala Jób jó vénségben és betelve az élettel.
And Job came to his end, old and full of days.
καὶ ἐτελεύτησεν ιωβ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν [17α] γέγραπται δὲ αὐτὸν πάλιν ἀναστήσεσθαι μεθ' ὧν ὁ κύριος ἀνίστησιν [17β] οὗτος ἑρμηνεύεται ἐκ τῆς συριακῆς βίβλ ου ἐν μὲν γῇ κατοικῶν τῇ αυσίτιδι ἐπὶ τοῖς ὁρίοις τῆς ιδουμαίας καὶ ἀραβίας προϋπῆρχεν δὲ αὐτῷ ὄνομα ιωβαβ [17ξ] λαβὼν δὲ γυναῖκα ἀράβισσαν γεννᾷ υἱόν ᾧ ὄνομα εννων ἦ ν δὲ αὐτὸς πατρὸς μὲν ζαρε τῶν ησαυ υἱῶν υἱός μητρὸς δὲ βοσορρας ὥστε εἶναι αὐτὸν πέμπτον ἀπὸ αβρααμ [17δ] καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν εδωμ ἧς καὶ αὐτὸς ἦρξεν χώρας πρῶτος βαλακ ὁ τοῦ βεωρ καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ δενναβα μετὰ δὲ βαλακ ιωβαβ ὁ καλούμενος ιωβ μετὰ δὲ τοῦτον ασομ ὁ ὑπάρχων ἡγεμὼν ἐκ τῆς θαιμανίτιδος χώρας μετὰ δὲ τοῦτον αδαδ υἱὸς βαραδ ὁ ἐκκόψας μαδιαμ ἐν τῷ πεδίῳ μωαβ καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ γεθθαιμ [17ε] οἱ δὲ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν φίλοι ελιφας τῶν ησαυ υἱῶν θ αιμανων βασιλεύς βαλδαδ ὁ σαυχαίων τύραννος σωφαρ ὁ μιναίων βασιλεύς .

1 Boldog ember az, a ki nem jár gonoszok tanácsán, bûnösök útján meg nem áll, és csúfolódók székében nem ül;
Happy is the man who does not go in the company of sinners, or take his place in the way of evil-doers, or in the seat of those who do not give honour to the Lord.
μακάριος ἀνήρ ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη καὶ ἐπὶ καθέδραν λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν

2 Hanem az Úr törvényében van gyönyörûsége, és az õ törvényérõl gondolkodik éjjel és nappal.
But whose delight is in the law of the Lord, and whose mind is on his law day and night.
ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει ἡμέρας καὶ νυκτός

3 És olyan lesz, mint a folyóvizek mellé ültetett fa, a mely idejekorán megadja gyümölcsét, és levele nem hervad el; és minden munkájában jó szerencsés lészen.
He will be like a tree planted by the rivers of water, which gives its fruit at the right time, whose leaves will ever be green; and he will do well in all his undertakings.
καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρυήσεται καὶ πάντα ὅσα ἂν π οιῇ κατευοδωθήσεται

4 Nem úgy a gonoszok, hanem, mint a polyva, a mit szétszór a szél.
The evil-doers are not so; but are like the dust from the grain, which the wind takes away.
οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς οὐχ οὕτως ἀλλ' ἢ ὡς ὁ χνοῦς ὃν ἐκριπτεῖ ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς

5 Azért nem állhatnak meg a gonoszok az ítéletben; sem a bûnösök az igazak gyülekezetében.
For this cause there will be no mercy for sinners when they are judged, and the evil-doers will have no place among the upright,
διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται ἀσεβεῖς ἐν κρίσει οὐδὲ ἁμαρτωλοὶ ἐν βουλῇ δικαίων

6 Mert tudja az Úr az igazak útját; a gonoszok útja pedig elvész.
Because the Lord sees the way of the upright, but the end of the sinner is destruction.
ὅτι γινώσκει κύριος ὁδὸν δικαίων καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖται

1 Miért dühösködnek a pogányok, és gondolnak hiábavalóságot a népek?
Why are the nations so violently moved, and why are the thoughts of the people so foolish?
ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά

2 A föld királyai felkerekednek és a fejedelmek együtt tanácskoznak az Úr ellen és az õ felkentje ellen:
The kings of the earth have taken their place, and the rulers are fixed in their purpose, against the Lord, and against the king of his selection, saying,
παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ διάψαλμα

3 Szaggassuk le az õ bilincseiket, és dobjuk le magunkról köteleiket!
Let their chains be broken, and their cords taken from off us.
διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν καὶ ἀπορρίψωμεν ἀφ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν

4 Az egekben lakozó neveti, az Úr megcsúfolja õket.
Then he whose seat is in the heavens will be laughing: the Lord will make sport of them.
ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτούς καὶ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς

5 Majd szól nékik haragjában, és megrettenti õket gerjedelmében:
Then will his angry words come to their ears, and by his wrath they will be troubled:
τότε λαλήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς

6 Én kentem ám fel az én királyomat a Sionon, az én szent hegyemen!
But I have put my king on my holy hill of Zion.
ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ σιων ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ

7 Törvényül hirdetem: Az Úr mondá nékem: Én fiam vagy te; én ma nemzettelek téged.
I will make clear the Lord's decision: he has said to me, You are my son, this day have I given you being.
διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα κυρίου κύριος εἶπεν πρός με υἱός μου εἶ σύ ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε

8 Kérjed tõlem és odaadom néked a pogányokat örökségül, és birtokodul a föld határait.
Make your request to me, and I will give you the nations for your heritage, and the farthest limits of the earth will be under your hand.
αἴτησαι παρ' ἐμοῦ καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς

9 Összetöröd õket vasvesszõvel: széjjelzúzod õket, mint cserépedényt.
They will be ruled by you with a rod of iron; they will be broken like a potter's vessel.
ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ ὡς σκεῦος κεραμέως συντρίψεις αὐτούς

10 Azért, királyok, legyetek eszesek, és okuljatok földnek bírái!
So now be wise, you kings: take his teaching, you judges of the earth.
καὶ νῦν βασιλεῖς σύνετε παιδεύθητε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν

11 Szolgáljátok az Urat félelemmel, és örüljetek reszketéssel.
Give worship to the Lord with fear, kissing his feet and giving him honour,
δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ

12 Csókoljátok a Fiút, hogy meg ne haragudjék és el ne veszszetek az úton, mert hamar felgerjed az õ haragja. Boldogok mindazok, a kik õ benne bíznak!
For fear that he may be angry, causing destruction to come on you, because he is quickly moved to wrath. Happy are all those who put their faith in him.
δράξασθε παιδείας μήποτε ὀργισθῇ κύριος καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ

1 Dávid zsoltára; fia, Absolon elõl való futásakor.
&ltA Psalm. Of David. When he went in flight from Absalom his son.&gt\
ψαλμὸς τῷ δαυιδ ὁπότε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου αβεσσαλωμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ

2 Uram! mennyire megsokasodtak ellenségeim! sokan vannak a reám támadók!
\3:1\Lord, how greatly are they increased who make attacks on me! in great numbers they come against me.
κύριε τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ

3 Sokan mondják az én lelkem felõl: Nincs számára segítség Istennél, Szela.
\3:2\Unnumbered are those who say of my soul, There is no help for him in God. (Selah.)
πολλοὶ λέγουσιν τῇ ψυχῇ μου οὐκ ἔστιν σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ διάψαλμα

4 De te, oh Uram! paizsom vagy nékem, dicsõségem, az, a ki felmagasztalja az én fejemet.
\3:3\But your strength, O Lord, is round me, you are my glory and the lifter up of my head.
σὺ δέ κύριε ἀντιλήμπτωρ μου εἶ δόξα μου καὶ ὑψῶν τὴν κεφαλήν μου

5 Felszóval kiálték az Úrhoz, és õ meghallgata engemet, az õ szentsége hegyérõl. Szela.
\3:4\I send up a cry to the Lord with my voice, and he gives me an answer from his holy hill. (Selah.)
φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα καὶ ἐπήκουσέν μου ἐξ ὄρους ἁγίου αὐτοῦ διάψαλμα

6 Én lefekszem és elalszom; felébredek, mert az Úr támogat engem.
\3:5\I took my rest in sleep, and then again I was awake; for the Lord was my support.
ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὕπνωσα ἐξηγέρθην ὅτι κύριος ἀντιλήμψεταί μου

7 Nem félek sok ezernyi néptõl sem, a mely köröskörül felállott ellenem.
\3:6\I will have no fear, though ten thousand have come round me, putting themselves against me.
οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ τῶν κύκλῳ συνεπιτιθεμένων μοι

8 Kelj fel Uram, tarts meg engem Istenem, mert te verted arczul minden ellenségemet; a gonoszok fogait összetörted.
\3:7\Come to me, Lord; keep me safe, O my God; for you have given all my haters blows on their face-bones; the teeth of the evil-doers have been broken by you.
ἀνάστα κύριε σῶσόν με ὁ θεός μου ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως ὀδόντας ἁμαρτωλῶν συνέτριψας

9 Az Úré a szabadítás; [legyen] a te népeden a te áldásod. Szela.
\3:8\Salvation comes from the Lord; your blessing is on your people. (Selah.)
τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου

1 Az éneklõmesternek a neginóthra, Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker on corded instruments. A Psalm. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος ἐν ψαλμοῖς ᾠδὴ τῷ δαυιδ

2 Mikor kiáltok, hallgass meg engem, igazságomnak Istene; szorultságomban tág tért adtál nékem; könyörülj rajtam és halld meg az én imádságomat!
\4:1\Give answer to my cry, O God of my righteousness; make me free from my troubles; have mercy on me, and give ear to my prayer.
ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με εἰσήκουσέν μου ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς μοι οἰκτίρησόν με καὶ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου

3 Emberek fiai! Meddig lesz gyalázatban az én dicsõségem? [Meddig] szerettek hiábavalóságot, és kerestek hazugságot? Szela.
\4:2\O you sons of men, how long will you go on turning my glory into shame? how long will you give your love to foolish things, going after what is false? (Selah.)
υἱοὶ ἀνθρώπων ἕως πότε βαρυκάρδιοι ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζητεῖτε ψεῦδος διάψαλμα

4 Tudjátok meg hát, hogy kedveltjévé választott az Úr; meghallja az Úr, ha hozzá kiáltok!
\4:3\See how the Lord has made great his mercy for me; the Lord will give ear to my cry.
καὶ γνῶτε ὅτι ἐθαυμάστωσεν κύριος τὸν ὅσιον αὐτοῦ κύριος εἰσακούσεταί μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν

5 Haragudjatok, de ne vétkezzetek: beszéljetek szívetekkel a ti ágyasházatokban és csillapodjatok! Szela.
\4:4\Let there be fear in your hearts, and do no sin; have bitter feelings on your bed, but make no sound. (Selah.)
ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν καὶ ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν κατανύγητε διάψαλμα

6 Igazságnak áldozatával áldozzatok, és bízzatok az Úrban.
\4:5\Give the offerings of righteousness, and put your faith in the Lord.
θύσατε θυσίαν δικαιοσύνης καὶ ἐλπίσατε ἐπὶ κύριον

7 Sokan mondják: Kicsoda láttat velünk jót? Hozd fel reánk arczodnak világosságát, oh Uram!
\4:6\There are numbers who say, Who will do us any good? the light of his face has gone from us.
πολλοὶ λέγουσιν τίς δείξει ἡμῖν τὰ ἀγαθά ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου κύριε

8 Nagyobb örömöt adsz [így] szívembe, mint a mikor sok az õ búzájok és boruk.
\4:7\Lord, you have put joy in my heart, more than they have when their grain and their wine are increased.
ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου ἀπὸ καιροῦ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν

9 Békességben fekszem le és legott elaluszom; mert te, Uram, egyedül adsz nékem bátorságos lakozást.
\4:8\I will take my rest on my bed in peace, because you only, Lord, keep me safe.
ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνώσω ὅτι σύ κύριε κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατῴκισάς με

1 Az éneklõmesternek a nehilótra, Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker on wind instruments. A Psalm. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς κληρονομούσης ψαλμὸς τῷ δαυιδ

2 Uram, figyelmezz szavaimra; értsd meg az én sóhajtásomat!
\5:1\Give ear to my words, O Lord; give thought to my heart-searchings.
τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι κύριε σύνες τῆς κραυγῆς μου

3 Ügyelj az én kiáltásom szavára, én Királyom és én Istenem; mert én hozzád imádkozom!
\5:2\Let the voice of my cry come to you, my King and my God; for to you will I make my prayer.
πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου ὅτι πρὸς σὲ προσεύξομαι κύριε

4 Uram, jó reggel hallgasd meg az én szómat; jó reggel készülök hozzád és vigyázok.
\5:3\My voice will come to you in the morning, O Lord; in the morning will I send my prayer to you, and keep watch.
τὸ πρωὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου τὸ πρωὶ παραστήσομαί σοι καὶ ἐπόψομαι

5 Mert nem olyan Isten vagy te, a ki hamisságban gyönyörködnél; nem lakhatik tenálad gonosz.
\5:4\For you are not a God who takes pleasure in wrongdoing; there is no evil with you.
ὅτι οὐχὶ θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ οὐδὲ παροικήσει σοι πονηρευόμενος

6 Nem állhatnak meg szemeid elõtt a kevélyek, gyûlölsz te minden bûnt cselekedõt.
\5:5\The sons of pride have no place before you; you are a hater of all workers of evil.
οὐ διαμενοῦσιν παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου ἐμίσησας πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν

7 Elveszted, a kik hazugságot szólnak; a vérszopó és álnok embert útálja az Úr.
\5:6\You will send destruction on those whose words are false; the cruel man and the man of deceit are hated by the Lord.
ἀπολεῖς πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται κύριος

8 Én pedig a te kegyelmed sokaságából házadba mehetek; leborulok szent templomodban a te félelmedben.
\5:7\But as for me, I will come into your house, in the full measure of your mercy; and in your fear I will give worship, turning my eyes to your holy Temple.
ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἅγιόν σου ἐν φόβῳ σου

9 Uram, vezess engem a te igazságodban az én ellenségeim miatt; egyengesd elõttem a te útadat!
\5:8\Be my guide, O Lord, in the ways of your righteousness, because of those who are against me; make your way straight before my face.
κύριε ὁδήγησόν με ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου κατεύθυνον ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου

10 Mert nincsen az õ szájokban egyenesség, belsejök csupa romlottság; nyitott sír az õ torkuk, nyelvökkel hizelkednek.
\5:9\For no faith may be put in their words; their inner part is nothing but evil; their throat is like an open place for the dead; smooth are the words of their tongues.
ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια ἡ καρδία αὐτῶν ματαία τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν

11 Kárhoztasd õket, oh Isten; essenek el saját tanácsaik által; taszítsd el õket vétkeik sokasága miatt, mert fellázadtak ellened.
\5:10\Send them to destruction, O Lord; let their evil designs be the cause of their fall; let them be forced out by all their sins; because they have gone against your authority.
κρῖνον αὐτούς ὁ θεός ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλίων αὐτῶν κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν ἔξωσον αὐτούς ὅτι παρεπίκρανάν σε κύριε

12 És majd örülnek mindnyájan, a kik bíznak benned; mindörökké vígadjanak, és te megoltalmazod õket, és örvendeznek te benned, a kik szeretik a te nevedet.
\5:11\But let all those who put their faith in you be glad with cries of joy at all times, and let all the lovers of your name be glad in you.
καὶ εὐφρανθήτωσαν πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσονται καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς καὶ καυχήσονται ἐν σοὶ πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου

13 Mert te, Uram, megáldod az igazat, körülveszed a te jóvoltoddal, mint egy paizszsal.
\5:12\For you, Lord, will send a blessing on the upright man; your grace will be round him, and you will be his strength.
ὅτι σὺ εὐλογήσεις δίκαιον κύριε ὡς ὅπλῳ εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς

1 Az éneklõmesternek a neginóthra, a seminith szerint; Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker on corded instruments, on the Sheminith. A Psalm. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ὑπὲρ τῆς ὀγδόης ψαλμὸς τ�ῳ δαυιδ

2 Uram, ne feddj meg engem haragodban, és ne ostorozz engem búsulásodban.
\6:1\O Lord, do not be bitter with me in your wrath; do not send punishment on me in the heat of your passion.
κύριε μὴ τῳ θυμῳ σου ἐλέγξῃς με μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με

3 Könyörülj rajtam Uram, mert ellankadtam: gyógyíts meg engem Uram, mert megháborodtak csontjaim!
\6:2\Have mercy on me, O Lord, for I am wasted away: make me well, for even my bones are troubled.
ἐλέησόν με κύριε ὅτι ἀσθενής εἰμι ἴασαί με κύριε ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀστᾶ μου

4 Lelkem is igen megháborodott, és te, oh Uram, míglen?
\6:3\My soul is in bitter trouble; and you, O Lord, how long?
καὶ ἡ ψυχή μου ἐταράχθη σφόδρα καὶ σύ κύριε ἕως πότε

5 Térj vissza Uram, mentsd ki lelkemet, segíts meg engem kegyelmedért;
\6:4\Come back, O Lord, make my soul free; O give me salvation because of your mercy.
ἐπίστρεψον κύριε ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου

6 Mert nincs emlékezés rólad a halálban, a seolban kicsoda dicsõít téged?
\6:5\For in death there is no memory of you; in the underworld who will give you praise?
ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῳ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου ἐν δὲ τῳ ᾅδῃ τίς ἐξομολογήσεταί σοι

7 Elfáradtam sóhajtozásomban, egész éjjel áztattam ágyamat, könyhullatással öntöztem nyoszolyámat.
\6:6\The voice of my sorrow is a weariness to me; all the night I make my bed wet with weeping; it is watered by the drops flowing from my eyes.
ἐκοπίασα ἐν τῳ στεναγμῳ μου λούσω καθ' ἑκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου ἐν δάκρυσίν μου τὴν στρωμνήν μου βρέξω

8 Szemem a bánattól elbágyadt, megvénhedett minden szorongatóm miatt.
\6:7\My eyes are wasting away with trouble; they are becoming old because of all those who are against me.
ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός μου ἐπαλαιώθην ἐν πᾶσιν τοῖς ἐχθροῖς μου

9 Távozzatok tõlem mind, ti bûnt cselekedõk, mert meghallgatja az Úr az én siralmam szavát.
\6:8\Go from me, all you workers of evil; for the Lord has given ear to the voice of my weeping.
ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ὅτι εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ μου

10 Meghallgatja az Úr az én könyörgésemet, elfogadja az Úr az én imádságomat.
\6:9\The Lord has given ear to my request; the Lord has let my prayer come before him.
εἰσήκουσεν κύριος τῆς δεήσεώς μου κύριος τὴν προσευχήν μου προσεδέξατο

11 Megszégyenül majd és igen megháborodik minden ellenségem; meghátrálnak és megszégyenülnek hirtelen.
\6:10\Let all those who are against me be shamed and deeply troubled; let them be turned back and suddenly put to shame.
αἰσχυνθείησαν καὶ ταραχθείησαν σφόδρα πάντες οἱ ἐχθροί μου ἀποστραφείησαν καὶ καταισχυνθείησαν σφόδρα διὰ τάχους

1 Dávid siggajonja, a melyet az Úrhoz énekelt a Benjáminita Kús beszéde miatt.
&ltShiggaion of David; a song which he made to the Lord, about the words of Cush the Benjamite.&gt\
ψαλμὸς τῷ δαυιδ ὃν ᾖσεν τῷ κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων χουσι υἱοῦ ιεμενι

2 Én Uram Istenem, benned bízom; oltalmazz meg engem minden üldözõmtõl, és szabadíts meg engem,
\7:1\O Lord my God, I put my faith in you; take me out of the hands of him who is cruel to me, and make me free;
κύριε ὁ θεός μου ἐπὶ σοὶ ἤλπισα σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με καὶ ῥῦσαί με

3 Hogy szét ne tépje, mint az oroszlán az én lelkemet, szét ne szaggassa, ha nincsen szabadító.
\7:2\So that he may not come rushing on my soul like a lion, wounding it, while there is no one to be my saviour.
μήποτε ἁρπάσῃ ὡς λέων τὴν ψυχήν μου μὴ ὄντος λυτρουμένου μηδὲ σῴζοντος

4 Én Uram Istenem, ha cselekedtem ezt, ha hamisság van az én kezeimben.
\7:3\O Lord my God, if I have done this; if my hands have done any wrong;
κύριε ὁ θεός μου εἰ ἐποίησα τοῦτο εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν χερσίν μου

5 Ha gonoszszal fizettem jó emberemnek, és háborgattam ok nélkül való ellenségemet:
\7:4\If I have given back evil to him who did evil to me, or have taken anything from him who was against me without cause;
εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδιδοῦσίν μοι κακά ἀποπέσοιν ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός

6 [Akkor] ellenség üldözze lelkemet s érje el és tapodja földre az én életemet, és sujtsa porba az én dicsõségemet. Szela.
\7:5\Let my hater go after my soul and take it; let my life be crushed to the earth, and my honour into the dust. (Selah.)
καταδιώξαι ἄρα ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου καὶ καταλάβοι καὶ καταπατήσαι εἰς γῆν τὴν ζωήν μου καὶ τὴν δόξαν μου εἰς χοῦν κατασκηνώσαι διάψαλμα

7 Kelj fel, Uram, haragodban, emelkedjél fel ellenségeim dühe ellen; serkenj fel mellettem, te, a ki parancsoltál ítéletet!
\7:6\Come up, Lord, in your wrath; be lifted up against my haters; be awake, my God, give orders for the judging.
ἀνάστηθι κύριε ἐν ὀργῇ σου ὑψώθητι ἐν τοῖς πέρασι τῶν ἐχθρῶν μου ἐξεγέρθητι κύριε ὁ θεός μου ἐν προστάγματι ᾧ ἐνετείλω

8 És népek gyülekezete vegyen téged körül, és felettök térj vissza a magasságba.
\7:7\The meeting of the nations will be round you; take your seat, then, over them, on high.
καὶ συναγωγὴ λαῶν κυκλώσει σε καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος ἐπίστρεψον

9 Az Úr ítéli meg a népeket. Bírálj meg engem Uram, az én igazságom és ártatlanságom szerint!
\7:8\The Lord will be judge of the peoples; give a decision for me, O Lord, because of my righteousness, and let my virtue have its reward.
κύριος κρινεῖ λαούς κρῖνόν με κύριε κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ κατὰ τὴν ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί

10 Szünjék meg, kérlek, a gonoszok rosszasága és erõsítsd meg az igazat; mert az igaz Isten vizsgálja meg a szíveket és veséket.
\7:9\O let the evil of the evil-doer come to an end, but give strength to the upright: for men's minds and hearts are tested by the God of righteousness.
συντελεσθήτω δὴ πονηρία ἁμαρτωλῶν καὶ κατευθυνεῖς δίκαιον ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ θεός

11 Az én paizsom az Istennél van, a ki megszabadítja az igazszívûeket.
\7:10\God, who is the saviour of the upright in heart, is my breastplate.
δικαία ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ σῴζοντος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ

12 Isten igaz biró; és olyan Isten, a ki mindennap haragszik.
\7:11\God is the judge of the upright, and is angry with the evil-doers every day.
ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιος καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακρόθυμος μὴ ὀργὴν ἐπάγων καθ' ἑκάστην ἡμέραν

13 Ha meg nem tér a [gonosz,] kardját élesíti, kézívét felvonja és felkészíti azt.
\7:12\If a man is not turned from his evil, he will make his sword sharp; his bow is bent and ready.
ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆτε τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει τὸ τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινεν καὶ ἡτοίμασεν αὐτὸ

14 Halálos eszközöket fordít reá, és megtüzesíti nyilait.
\7:13\He has made ready for him the instruments of death; he makes his arrows flames of fire.
καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασεν σκεύη θανάτου τὰ βέλη αὐτοῦ τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο

15 Ímé, álnoksággal vajúdik [a gonosz], hamisságot fogan és hazugságot szül.
\7:14\That man is a worker of evil; the seed of wrongdoing has given birth to deceit.
ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδικίαν συνέλαβεν πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν

16 Gödröt ás és mélyre vájja azt; de beleesik a verembe, a mit csinált.
\7:15\He has made a hole deep in the earth, and is falling into the hole which he has made
λάκκον ὤρυξεν καὶ ἀνέσκαψεν αὐτὸν καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο

17 Forduljon vissza fejére az, a mit elkövetett, és szálljon feje tetejére az õ erõszakossága.
\7:16\His wrongdoing will come back to him, and his violent behaviour will come down on his head.
ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ κορυφὴν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται

18 Dicsérem az Urat az õ igazsága szerint, és éneklek a felséges Úr nevének.
\7:17\I will give praise to the Lord for his righteousness; I will make a song to the name of the Lord Most High.
ἐξομολογήσομαι κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου

1 Az éneklõmesternek a gittithre; Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker on the Gittith. A Psalm. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς τῷ δαυιδ

2 Mi Urunk Istenünk, mily felséges a te neved az egész földön, a ki az egekre helyezted dicsõségedet.
\8:1\O Lord, our Lord, whose glory is higher than the heavens, how noble is your name in all the earth!
κύριε ὁ κύριος ἡμῶν ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν

3 A csecsemõk és csecsszopók szájával erõsítetted meg hatalmadat a te ellenségeid miatt, hogy a gyûlölködõt és bosszúállót elnémítsd.
\8:2\You have made clear your strength even out of the mouths of babies at the breast, because of those who are against you; so that you may put to shame the cruel and violent man.
ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν

4 Mikor látom egeidet, a te újjaidnak munkáját; a holdat és a csillagokat, a melyeket teremtettél:
\8:3\When I see your heavens, the work of your fingers, the moon and the stars, which you have put in their places;
ὅτι ὄψομαι τοὺς οὐρανούς ἔργα τῶν δακτύλων σου σελήνην καὶ ἀστέρας ἃ σὺ ἐθεμελίωσας

5 Micsoda az ember - [mondom] - hogy megemlékezel róla? és az embernek fia, hogy gondod van reá?
\8:4\What is man, that you keep him in mind? the son of man, that you take him into account?
τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνῄσκῃ αὐτοῦ ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν

6 Hiszen kevéssel tetted õt kisebbé az Istennél, és dicsõséggel és tisztességgel megkoronáztad õt!
\8:5\For you have made him only a little lower than the gods, crowning him with glory and honour.
ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν

7 Úrrá tetted õt kezeid munkáin, mindent lábai alá vetettél;
\8:6\You have made him ruler over the works of your hands; you have put all things under his feet;
καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ

8 Juhokat és mindenféle barmot, és még a mezõnek vadait is;
\8:7\All sheep and oxen, and all the beasts of the field;
πρόβατα καὶ βόας πάσας ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου

9 Az ég madarait és a tenger halait, [mindent], a mi a tenger ösvényein jár.
\8:8\The birds of the air and the fish of the sea, and whatever goes through the deep waters of the seas.
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν

10 Mi Urunk Istenünk, mily felséges a te neved az egész földön!
\8:9\O Lord, our Lord, how noble is your name in all the earth!
κύριε ὁ κύριος ἡμῶν ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ

1 Az éneklõmesternek a múthlabbén szerint; Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker on Muthlabben. A Psalm. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ ψαλμὸς τῷ δαυιδ

2 Dicsérlek Uram teljes szívemmel, hirdetem minden csudatételedet.
\9:1\I will give you praise, O Lord, with all my heart; I will make clear all the wonder of your works.
ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου διηγήσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου

3 Örülök és örvendezek tebenned, zengedezem, oh Magasságos, a te nevedet;
\9:2\I will be glad and have delight in you: I will make a song of praise to your name, O Most High.
εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε

4 Hogy az én ellenségeim meghátráltak, elbuktak és elvesztek a te orczád elõtt;
\9:3\When my haters are turned back, they will be broken and overcome before you.
ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω ἀσθενήσουσιν καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου

5 Hogy véghezvitted ítéletemet és ügyemet: az ítélõ- székben ültél, mint igaz bíró.
\9:4\For you gave approval to my right and my cause; you were seated in your high place judging in righteousness.
ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν μου καὶ τὴν δίκην μου ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου ὁ κρίνων δικαιοσύνην

6 Megdorgáltad a pogányokat, elvesztetted a gonoszt: nevöket mindörökre kitörölted.
\9:5\You have said sharp words to the nations, you have sent destruction on the sinners, you have put an end to their name for ever and ever.
ἐπετίμησας ἔθνεσιν καὶ ἀπώλετο ὁ ἀσεβής τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος

7 Az ellenség megszünt, elpusztult örökre; és a városoknak, a miket feldúltál még az emlékezetök is elveszett.
\9:6\You have given their towns to destruction; the memory of them has gone; they have become waste for ever.
τοῦ ἐχθροῦ ἐξέλιπον αἱ ῥομφαῖαι εἰς τέλος καὶ πόλεις καθεῖλες ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτῶν μετ' ἤχους

8 Az Úr pedig örökké trónol, ítéletre készítette el az õ székét.
\9:7\But the Lord is King for ever: he has made ready his high seat for judging.
καὶ ὁ κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει ἡτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ

9 És õ megítéli a világot igazsággal, törvényt tesz a népeknek méltányosan.
\9:8\And he will be the judge of the world in righteousness, giving true decisions for the peoples.
καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι

10 És lesz az Úr nyomorultak kõvára, kõvár a szükség idején.
\9:9\The Lord will be a high tower for those who are crushed down, a high tower in times of trouble;
καὶ ἐγένετο κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει

11 Azért te benned bíznak, a kik ismerik a te nevedet; mert nem hagytad el, Uram, a kik keresnek téged.
\9:10\And those who have knowledge of your name will put their faith in you; because you, Lord, have ever given your help to those who were waiting for you.
καὶ ἐλπισάτωσαν ἐπὶ σὲ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς ἐκζητοῦντάς σε κύριε

12 Zengjetek az Úrnak, a ki Sionban lakik; hirdessétek a népek között az õ cselekedeteit.
\9:11\Make songs of praise to the Lord, whose house is in Zion: make his doings clear to the people.
ψάλατε τῷ κυρίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν σιων ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ

13 Mert számon kéri a [kiontott] vért, megemlékezik rólok, nem feledkezik el a szegények kiáltásáról.
\9:12\When he makes search for blood, he has them in his memory: he is not without thought for the cry of the poor.
ὅτι ἐκζητῶν τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη οὐκ ἐπελάθετο τῆς κραυγῆς τῶν πενήτων

14 Könyörülj rajtam, Uram! lásd meg az én nyomorúságomat, a mely gyûlölõim miatt van, a ki felemelsz engem a halál kapuiból;
\9:13\Have mercy on me, O Lord, and see how I am troubled by my haters; let me be lifted up from the doors of death;
ἐλέησόν με κύριε ἰδὲ τὴν ταπείνωσίν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ὁ ὑψῶν με ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου

15 Hogy hirdessem minden dicséretedet Sion leányának kapuiban; hadd örvendjek a te szabadításodban.
\9:14\So that I may make clear all your praise in the house of the daughter of Zion: I will be glad because of your salvation.
ὅπως ἂν ἐξαγγείλω πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς σιων ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου

16 Besülyedtek a pogányok a verembe, a melyet ástak; a hálóban, a melyet elrejtettek, megakadt a lábok.
\9:15\The nations have gone down into the hole which they made: in their secret net is their foot taken.
ἐνεπάγησαν ἔθνη ἐν διαφθορᾷ ᾗ ἐποίησαν ἐν παγίδι ταύτῃ ᾗ ἔκρυψαν συνελήμφθη ὁ ποὺς αὐτῶν

17 Megismertetett az Úr, ítéletet hozott; a gonoszt annak kezemunkájával ejtette el. Higgajon. Szela.
\9:16\The Lord has given knowledge of himself through his judging: the evil-doer is taken in the net which his hands had made. (Higgaion. Selah.)
γινώσκεται κύριος κρίματα ποιῶν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ συνελήμφθη ὁ ἁμαρτωλός ᾠδὴ διαψάλματος

18 Seolba jutnak a gonoszok, [oda] minden nép, a mely elfeledkezik Istenrõl.
\9:17\The sinners and all the nations who have no memory of God will be turned into the underworld.
ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ᾅδην πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ

19 Mert a szegény nem lesz végképen elfelejtve, a nyomorultak reménye sem vész el örökre.
\9:18\For the poor will not be without help; the hopes of those in need will not be crushed for ever.
ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχός ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται εἰς τὸν αἰῶνα

20 Kelj fel Uram, ne hatalmasodjék el a halandó; ítéltessenek meg a pogányok te elõtted!
\9:19\Up! O Lord; let not man overcome you: let the nations be judged before you.
ἀνάστηθι κύριε μὴ κραταιούσθω ἄνθρωπος κριθήτωσαν ἔθνη ἐνώπιόν σου

21 Rettentsd meg, Uram, õket; tudják meg a pogányok, hogy halandók õk! Szela.
\9:20\Put them in fear, O Lord, so that the nations may see that they are only men. (Selah.)
κατάστησον κύριε νομοθέτην ἐπ' αὐτούς γνώτωσαν ἔθνη ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν διάψαλμα

1 Uram, miért állasz távol? Miért rejtõzöl el a szükség idején?
Why do you keep far away, O Lord? why are you not to be seen in times of trouble?
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα πᾶς ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς στρουθίον

2 A gonosznak kevélysége miatt sanyarog a szegény. Essenek foglyul a cseleknek, a miket koholtak.
The evil-doer in his pride is cruel to the poor; let him be taken by the tricks of his invention.
ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τόξον ἡτοίμασαν βέλη εἰς φαρέτραν τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ

3 Mert dicsekszik a gonosz az õ lelkének kívánságával, és a fösvény megveti és szidja az Urat.
For the evil-doer is lifted up because of the purpose of his heart, and he whose mind is fixed on wealth is turned away from the Lord, saying evil against him.
ὅτι ἃ κατηρτίσω καθεῖλον ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησεν

4 A gonosz az õ haragos kevélységében senkit sem tudakoz; nincs Isten, ez minden gondolatja.
The evil-doer in his pride says, God will not make a search. All his thoughts are, There is no God.
κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ κύριος ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων

5 Szerencsések az õ útai minden idõben; messze vannak tõle ítéleteid, elfújja minden ellenségét.
His ways are ever fixed; your decisions are higher than he may see: as for his haters, they are as nothing to him.
κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ ὁ δὲ ἀγαπῶν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν

6 Azt mondja szívében: Nem rendülök meg soha örökké, mert nem [esem] bajba.
He has said in his heart, I will not be moved: through all generations I will never be in trouble.
ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καταιγίδος ἡ μερὶς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν

7 Szája telve átkozódással, csalárdsággal és erõszakossággal; nyelve alatt hamisság és álnokság.
His mouth is full of cursing and deceit and false words: under his tongue are evil purposes and dark thoughts.
ὅτι δίκαιος κύριος καὶ δικαιοσύνας ἠγάπησεν εὐθύτητα εἶδεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ

1 Az éneklõmesternek; Dávidé. Az Úrban bízom; hogy mondhatjátok az én lelkemnek: fuss a ti hegyetekre, mint a madár?!
&ltFor the chief music-maker. Of David.&gt In the Lord put I my faith; how will you say to my soul, Go in flight like a bird to the mountain?
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης ψαλμὸς τῷ δαυιδ

2 Mert ímé, a gonoszok megvonják az íjat, ráillesztették nyilokat az idegre, hogy a sötétségben az igazszívûekre lövöldözzenek.
See, the bows of the evil-doers are bent, they make ready their arrows on the cord, so that they may send them secretly against the upright in heart.
σῶσόν με κύριε ὅτι ἐκλέλοιπεν ὅσιος ὅτι ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων

3 Mikor a fundamentomok is elrontattak, mit cselekedett az igaz?
If the bases are broken down, what is the upright man to do?
μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν

4 Az Úr az õ szent templomában, az Úr trónja az egekben; az õ szemei látják, szemöldökei megpróbálják az emberek fiait.
The Lord is in his holy Temple, the Lord's seat is in heaven; his eyes are watching and testing the children of men.
ἐξολεθρεύσαι κύριος πάντα τὰ χείλη τὰ δόλια καὶ γλῶσσαν μεγαλορήμονα

5 Az Úr az igazat megpróbálja, a gonoszt pedig, az álnokság kedvelõjét, gyûlöli az õ lelke.
The Lord puts the upright and the sinner to the test, but he has hate in his soul for the lover of violent acts.
τοὺς εἰπόντας τὴν γλῶσσαν ἡμῶν μεγαλυνοῦμεν τὰ χείλη ἡμῶν παρ' ἡμῶν ἐστιν τίς ἡμῶν κύριός ἐστιν

6 Hálókat hullat a gonoszokra; tûz, kénkõ és égetõ szél az õ osztályrészök!
On the evil-doer he will send down fire and flames, and a burning wind; with these will their cup be full.
ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν καὶ ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων νῦν ἀναστήσομαι λέγει κύριος θήσομαι ἐν σωτηρίᾳ παρρησιάσομαι ἐν αὐτῷ

7 Mert az Úr igaz; igazságot szeret, az igazak látják az õ orczáját.
For the Lord is upright; he is a lover of righteousness: the upright will see his face.
τὰ λόγια κυρίου λόγια ἁγνά ἀργύριον πεπυρωμένον δοκίμιον τῇ γῇ κεκαθαρισμένον ἑπταπλασίως

1 Az éneklõmesternek a seminithre; Dávid zsoltára.
&ltFor the chief music-maker on the Sheminith. A Psalm. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ

2 Segíts Uram, mert elfogyott a kegyes, mert eltüntek a hívek az emberek fiai közül.
\12:1\Send help, Lord, for mercy has come to an end; there is no more faith among the children of men.
ἕως πότε κύριε ἐπιλήσῃ μου εἰς τέλος ἕως πότε ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ

3 Hamisságot szól egyik a másiknak; hizelkedõ ajakkal kettõs szívbõl szólnak.
\12:2\Everyone says false words to his neighbour: their tongues are smooth in their talk, and their hearts are full of deceit.
ἕως τίνος θήσομαι βουλὰς ἐν ψυχῇ μου ὀδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας ἕως πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ

4 Vágja ki az Úr mind a hizelkedõ ajkakat, a nyelvet, a mely nagyokat mond.
\12:3\The smooth lips and the tongue of pride will be cut off by the Lord.
ἐπίβλεψον εἰσάκουσόν μου κύριε ὁ θεός μου φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον

5 A kik ezt mondják: Nyelvünkkel felülkerekedünk, ajkaink velünk vannak; ki lehetne Úr felettünk?
\12:4\They have said, With our tongues will we overcome; our lips are ours: who is lord over us?
μήποτε εἴπῃ ὁ ἐχθρός μου ἴσχυσα πρὸς αὐτόν οἱ θλίβοντές με ἀγαλλιάσονται ἐὰν σαλευθῶ

6 A szegények elnyomása miatt, a nyomorultak nyögése miatt legott felkelek, azt mondja az Úr; biztosságba helyezem azt, a ki arra vágyik.
\12:5\Because of the crushing of the poor and the weeping of those in need, now will I come to his help, says the Lord; I will give him the salvation which he is desiring.
ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ἤλπισα ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου ᾄσω τῷ κυρίῳ τῷ εὐεργετήσαντί με καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου

1 Az éneklõmesternek; Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker. A Psalm. Of David.&gt Will you for ever put me out of your memory, O Lord? will your face for ever be turned away from me?
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἔστιν θεός διέφθειραν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν οὐκ ἔστιν ποιῶν χρηστότητα οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός

2 Uram, meddig felejtkezel el rólam végképen? Meddig rejted el orczádat tõlem?
How long is my soul to be in doubt, with sorrow in my heart all the day? how long will he who is against me be given power over me?
κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστιν συνίων ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν

3 Meddig tanakodjam lelkemben, bánkódjam szívemben naponként? Meddig hatalmaskodik az én ellenségem rajtam?
Let my voice come before you, and give me an answer, O Lord my God; let your light be shining on me, so that the sleep of death may not overtake me;
πάντες ἐξέκλιναν ἅμα ἠχρεώθησαν οὐκ ἔστιν ποιῶν χρηστότητα οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν

4 Nézz ide, felelj nékem, Uram Istenem; világosítsd meg szemeimet, hogy el ne aludjam a halálra;
And he who is against me may not say, I have overcome him; and those who are troubling me may not be glad when I am moved.
οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου τὸν κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο

5 Hogy ne mondja ellenségem: meggyõztem õt; háborgatóim ne örüljenek, hogy tántorgok.
But I have had faith in your mercy; my heart will be glad in your salvation.
ἐκεῖ ἐδειλίασαν φόβῳ οὗ οὐκ ἦν φόβος ὅτι ὁ θεὸς ἐν γενεᾷ δικαίᾳ

6 Mert én a te kegyelmedben bíztam, örüljön a szívem a te segítségednek; hadd énekeljek az Úrnak, hogy jót tett velem!
I will make a song to the Lord, because he has given me my reward.
βουλὴν πτωχοῦ κατῃσχύνατε ὅτι κύριος ἐλπὶς αὐτοῦ ἐστιν

1 Az éneklõmesternek; Dávidé. Azt mondja a balgatag az õ szívében: Nincs Isten. Megromlottak, útálatosságot cselekedtek; nincs, a ki jót cselekedjék.
&ltTo the chief music-maker. Of David.&gt The foolish man has said in his heart, God will not do anything. They are unclean, they have done evil works; there is not one who does good.
ψαλμὸς τῷ δαυιδ κύριε τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου καὶ τίς κατασκηνώσει ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ σου

2 Az Úr letekintett a mennybõl az emberek fiaira, hogy meglássa, ha van-é értelmes, Istent keresõ?
The Lord was looking down from heaven on the children of men, to see if there were any who had wisdom, searching after God.
πορευόμενος ἄμωμος καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ

3 Mindnyájan elhajlottak; egyetemben elromlottak, nincs, a ki jót cselekedjék, nincsen csak egy sem.
They have all gone out of the way together; they are unclean, there is not one who does good, no, not one.
ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ οὐδὲ ἐποίησεν τῷ πλησίον αὐτοῦ κακὸν καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοὺς ἔγγιστα αὐτοῦ

4 Nem tudják-é [ezt] mind a gonosztévõk, a kik megeszik az én népemet, mintha kenyeret ennének, az Urat [pedig] segítségül nem hívják?
Have all the workers of evil no knowledge? they take my people for food as they would take bread; they make no prayer to the Lord.
ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενος τοὺς δὲ φοβουμένους κύριον δοξάζει ὁ ὀμνύων τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀθετῶν

5 Majd rettegnek rettegéssel, mert Isten az igaz nemzetséggel van!
Then were they in great fear: for God is in the generation of the upright.
τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ καὶ δῶρα ἐπ' ἀθῴοις οὐκ ἔλαβεν ὁ ποιῶν ταῦτα οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα

1 Dávid zsoltára. &Uram, kicsoda tartózkodhatik sátorodban, kicsoda lakozhatik szent hegyeden?
&ltA Psalm. Of David.&gt Lord, who may have a resting-place in your tent, a living-place on your holy hill?
στηλογραφία τῷ δαυιδ φύλαξόν με κύριε ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα

2 A ki tökéletességben jár, igazságot cselekszik, és igazat szól az õ szívében.
He who goes on his way uprightly, doing righteousness, and saying what is true in his heart;
εἶπα τῷ κυρίῳ κύριός μου εἶ σύ ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρείαν ἔχεις

3 Nem rágalmaz nyelvével; nem tesz rosszat felebarátjának, és nem szerez gyalázatot rokonainak.
Whose tongue is not false, who does no evil to his friend, and does not take away the good name of his neighbour;
τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς

4 A megbélyegzett útálatos az õ szemeiben, de az Urat félõket tiszteli: a ki kárára esküszik, és meg nem változtatja.
Who gives honour to those who have the fear of the Lord, turning away from him who has not the Lord's approval. He who takes an oath against himself, and makes no change.
ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων οὐδὲ μὴ μνησθῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου

5 Pénzét nem adja uzsorára, és nem vesz el ajándékot az ártatlan ellen. A ki ezeket cselekszi, nem rendül meg soha örökké.
He who does not put out his money at interest, or for payment give false decisions against men who have done no wrong. He who does these things will never be moved.
κύριος ἡ μερὶς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου σὺ εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί

1 Dávid miktámja. &Tarts meg engem Istenem, mert benned bízom.
&ltMichtam. Of David.&gt Keep me safe, O God: for in you I have put my faith.
προσευχὴ τοῦ δαυιδ εἰσάκουσον κύριε τῆς δικαιοσύνης μου πρόσχες τῇ δεήσει μου ἐνώτισαι τῆς προσευχῆς μου οὐκ ἐν χείλεσιν δολίοις

2 Ezt mondom az Úrnak: Én Uram vagy te; feletted való jóm nincsen.
O my soul, you have said to the Lord, You are my Lord: I have no good but you.
ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα μου ἐξέλθοι οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν εὐθύτητας

3 A szentekben, a kik e földön vannak és a felségesekben, bennök van minden gyönyörûségem.
As for the saints who are in the earth, they are the noble in whom is all my delight.
ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν μου ἐπεσκέψω νυκτός ἐπύρωσάς με καὶ οὐχ εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδικία

4 Megsokasodnak fájdalmaik, a kik más [isten után] sietnek; nem áldozom meg véres italáldozatjokat és nem veszem nevöket ajkaimra.
Their sorrows will be increased who go after another god: I will not take drink offerings from their hands, or take their names on my lips.
ὅπως ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς

5 Az Úr az én osztályos részem és poharam; te támogatod az én sorsomat.
The Lord is my heritage and the wine of my cup; you are the supporter of my right.
κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν ταῖς τρίβοις σου ἵνα μὴ σαλευθῶσιν τὰ διαβήματά μου

6 Az én részem kies helyre esett, nyilván szép örökség jutott nékem.
Fair are the places marked out for me; I have a noble heritage.
ἐγὼ ἐκέκραξα ὅτι ἐπήκουσάς μου ὁ θεός κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοὶ καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων μου

7 Áldom az Urat, a ki tanácsot adott nékem; még éjjel is oktatnak engem az én veséim.
I will give praise to the Lord who has been my guide; knowledge comes to me from my thoughts in the night.
θαυμάστωσον τὰ ἐλέη σου ὁ σῴζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σὲ ἐκ τῶν ἀνθεστηκότων τῇ δεξιᾷ σου

8 Az Úrra néztem szüntelen; mert jobb kezem felõl van, meg nem rendülök.
I have put the Lord before me at all times; because he is at my right hand, I will not be moved.
φύλαξόν με ὡς κόραν ὀφθαλμοῦ ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου σκεπάσεις με

9 Azért örül az én szívem és örvendez az én lelkem; testem is biztosságban lakozik.
Because of this my heart is glad, and my glory is full of joy: while my flesh takes its rest in hope.
ἀπὸ προσώπου ἀσεβῶν τῶν ταλαιπωρησάντων με οἱ ἐχθροί μου τὴν ψυχήν μου περιέσχον

10 Mert nem hagyod lelkemet a Seolban; nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson.
For you will not let my soul be prisoned in the underworld; you will not let your loved one see the place of death.
τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν

11 Te tanítasz engem az élet ösvényére, teljes öröm van tenálad; a te jobbodon gyönyörûségek vannak örökké.
You will make clear to me the way of life; where you are joy is complete; in your right hand there are pleasures for ever and ever.
ἐκβάλλοντές με νυνὶ περιεκύκλωσάν με τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔθεντο ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ

1 Dávid imádsága. &Hallgasd meg, Uram, az igazságot, vedd észre könyörgésemet, figyelmezzél imádságomra, mely nem jõ csalárd ajakról.
&ltA Prayer. Of David.&gt Let my cause come to your ears, O Lord, give attention to my cry; give ear to my prayer which goes not out from false lips.
εἰς τὸ τέλος τῷ παιδὶ κυρίου τῷ δαυιδ ἃ ἐλάλησεν τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐρρύσατο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς σαουλ

2 A te orczádtól jõjjön ki ítéletem, a te szemeid hadd lássanak igazat.
Be my judge; for your eyes see what is right.
καὶ εἶπεν ἀγαπήσω σε κύριε ἡ ἰσχύς μου

3 Megpróbáltad az én szívemet, meglátogattál éjjel; próbáltál engem, nem találtál semmi [rosszat; ha tán] gondoltam [is], nem jött ki a számon.
You have put my heart to the test, searching me in the night; you have put me to the test and seen no evil purpose in me; I will keep my mouth from sin.
κύριος στερέωμά μου καὶ καταφυγή μου καὶ ῥύστης μου ὁ θεός μου βοηθός μου καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν ὑπερασπιστής μου καὶ κέρας σωτηρίας μου ἀντιλήμπτωρ μου

4 Az emberek cselekedeteinél a te ajkad igéjével vigyáztam az erõszakosnak ösvényeire.
As for the works of men, by the word of your lips I have kept myself from the ways of the violent.
αἰνῶν ἐπικαλέσομαι κύριον καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι

5 Ragaszkodtak lépteim a te ösvényeidhez, nem ingadoztak lábaim.
I have kept my feet in your ways, my steps have not been turned away.
περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου καὶ χείμαρροι ἀνομίας ἐξετάραξάν με

6 Hívtalak én, mert te felelhetsz nékem, Istenem! Hajtsd hozzám füledet, hallgasd meg az én beszédemet.
My cry has gone up to you, for you will give me an answer, O God: let your ear be turned to me, and give attention to my words.
ὠδῖνες ᾅδου περιεκύκλωσάν με προέφθασάν με παγίδες θανάτου

7 Mutasd meg csudálatosan a te kegyelmedet, a ki megszabadítod jobboddal a te benned bízókat a támadóktól.
Make clear the wonder of your mercy, O saviour of those who put their faith in your right hand, from those who come out against them.
καὶ ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον καὶ πρὸς τὸν θεόν μου ἐκέκραξα ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου καὶ ἡ κραυγή μου ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσελεύσεται εἰς τ ὰ ὦτα αὐτοῦ

8 Tarts meg engemet, mint szemed fényét; szárnyaid árnyékába rejts el engemet.
Keep me as the light of your eyes, covering me with the shade of your wings,
καὶ ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ἐταράχθησαν καὶ ἐσαλεύθησαν ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ θεός

9 A gonoszok elõl, a kik pusztítanak engem; ellenségeim elõl, a kik lelkendezve vesznek körül engem.
From the evil-doers who are violent to me, and from those who are round me, desiring my death.
ἀνέβη καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατεφλόγισεν ἄνθρακες ἀνήφθησαν ἀπ' αὐτοῦ

10 Megkövéredett szívöket elzárták, szájokkal kevélyen szólanak.
They are shut up in their fat: with their mouths they say words of pride.
καὶ ἔκλινεν οὐρανὸν καὶ κατέβη καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ

11 Körülvettek most minket mentünkben; szemeiket ránk szegzik, hogy földre terítsenek.
They have made a circle round our steps: their eyes are fixed on us, forcing us down to the earth;
καὶ ἐπέβη ἐπὶ χερουβιν καὶ ἐπετάσθη ἐπετάσθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων

12 Hasonlók az oroszlánhoz, a mely zsákmányra szomjaz, és a rejtekhelyen ülõ oroszlánkölyökhöz.
Like a lion desiring its food, and like a young lion waiting in secret places.
καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων

13 Kelj fel, oh Uram! Szállj vele szembe, terítsd le õt, szabadítsd meg lelkemet a gonosztól fegyvereddel;
Up! Lord, come out against him, make him low, with your sword be my saviour from the evil-doer.
ἀπὸ τῆς τηλαυγήσεως ἐνώπιον αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διῆλθον χάλαζα καὶ ἄνθρακες πυρός

14 Az emberektõl, oh Uram, kezeddel, a világ embereitõl! Az õ osztályrészük az életben van; megtöltötted hasukat javaiddal, bõvölködnek fiakkal, a miök pedig marad, gyermekeikre hagyják.
With your hand, O Lord, from men, even men of the world, whose heritage is in this life, and whom you make full with your secret wealth: they are full of children; after their death their offspring take the rest of their goods.
καὶ ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ κύριος καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκεν φωνὴν αὐτοῦ

15 Én igazságban nézem a te orcádat, megelégszem a te ábrázatoddal, midõn felserkenek.
As for me, I will see your face in righteousness: when I am awake it will be joy enough for me to see your form.
καὶ ἐξαπέστειλεν βέλη καὶ ἐσκόρπισεν αὐτοὺς καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνεν καὶ συνετάραξεν αὐτούς

1 Az éneklõmesternek, az Úr szolgájától, Dávidtól, a ki az Úrhoz ez ének szavait azon a napon mondotta, a melyen az Úr megszabadította õt minden ellenségének kezébõl, és a Saul kezébõl.

&ltTo the chief music-maker. Of the servant of the Lord, of David, who said the words of this song to the Lord on the day when the Lord made him free from the hand of all his haters, and from the hand of Saul; and he said,&gt\

εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ

2 És monda: Szeretlek Uram, én erõsségem!

\18:1\I will give you my love, O Lord, my strength.

οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα

3 Az Úr az én kõsziklám, váram és szabadítóm; az én Istenem, az én kõsziklám, õ benne bízom: az én paizsom, idvességem szarva, menedékem.

\18:2\The Lord is my Rock, my walled town, and my saviour; my God, my Rock, in him will I put my faith; my breastplate, and the horn of my salvation, and my high tower.

ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα καὶ νὺξ νυκτὶ ἀναγγέλλει γνῶσιν

4 Az Úrhoz kiáltok, a ki dicséretre méltó, és megszabadulok ellenségeimtõl.

\18:3\I will send up my cry to the Lord, who is to be praised; so will I be made safe from those who are against me.

οὐκ εἰσὶν λαλιαὶ οὐδὲ λόγοι ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν

5 Halál kötelei vettek körül, s az istentelenség árjai rettentettek engem.

\18:4\The cords of death were round me, and the seas of evil put me in fear.

εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκήνωμα αὐτοῦ

6 A Seol kötelei vettek körül; a halál tõrei fogtak meg engem.

\18:5\The cords of hell were round me: the nets of death came on me.

καὶ αὐτὸς ὡς νυμφίος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν αὐτοῦ

7 Szükségemben az Urat hívtam, és az én Istenemhez kiáltottam; szavamat meghallá templomából, és kiáltásom eljutott füleibe.

\18:6\In my trouble my voice went up to the Lord, and my cry to my God: my voice came to his hearing in his holy Temple, and my prayer came before him, even into his ears.

ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀποκρυβήσεται τὴν θέρμην αὐτοῦ

8 Megindult, megrendült a föld, s a hegyek fundamentomai inogtak; és megindultak, mert haragra gyúlt.

\18:7\Then trouble and shock came on the earth; and the bases of the mountains were moved and shaking, because he was angry.

ὁ νόμος τοῦ κυρίου ἄμωμος ἐπιστρέφων ψυχάς ἡ μαρτυρία κυρίου πιστή σοφίζουσα νήπια

9 Füst szállt fel orrából, és szájából emésztõ tûz; izzó szén gerjedt belõle.

\18:8\There went up a smoke from his nose, and a fire of destruction from his mouth: flames were lighted by it.

τὰ δικαιώματα κυρίου εὐθεῖα εὐφραίνοντα καρδίαν ἡ ἐντολὴ κυρίου τηλαυγής φωτίζουσα ὀφθαλμούς

10 Lehajtotta az eget és leszállt, és homály volt lábai alatt.

\18:9\The heavens were bent, so that he might come down; and it was dark under his feet.

ὁ φόβος κυρίου ἁγνός διαμένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος τὰ κρίματα κυρίου ἀληθινά δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό

11 Kérubon haladt és röpült, és a szelek szárnyain suhant.

\18:10\And he went in flight through the air, seated on a storm-cloud: going quickly on the wings of the wind.

ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον πολὺν καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον

12 A sötétséget tette rejtekhelyévé; sátora körülötte a sötét felhõk és sûrû fellegek.

\18:11\He made the dark his secret place; his tent round him was the dark waters and thick clouds of the skies.

καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐτά ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή

13 Az elõtte lévõ fényességbõl felhõin jégesõ tört át és eleven szén.
\18:12\Before his shining light his dark clouds went past, raining ice and fire.
παραπτώματα τίς συνήσει ἐκ τῶν κρυφίων μου καθάρισόν με

14 És dörgött az Úr a mennyekben, és a Magasságos zengett; és jégesõ [hullt] és eleven szén.
\18:13\The Lord made thunder in the heavens, and the voice of the Highest was sounding out: a rain of ice and fire.
καὶ ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου σου ἐὰν μή μου κατακυριεύσωσιν τότε ἄμωμος ἔσομαι καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας μεγάλης

15 És kibocsátá nyilait és elszéleszté azokat, villámokat szórt és megháborította azokat.
\18:14\He sent out his arrows, driving them in all directions; by his flames of fire they were troubled.
καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διὰ παντός κύριε βοηθέ μου καὶ λυτρωτά μου

1 Az éneklõmesternek; Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker. A Psalm. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ

2 Az egek beszélik Isten dicsõségét, és kezeinek munkáját hirdeti az égboltozat.
\19:1\The heavens are sounding the glory of God; the arch of the sky makes clear the work of his hands.
ἐπακούσαι σου κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ ιακωβ

3 Nap napnak mond beszédet; éj éjnek ad jelentést.
\19:2\Day after day it sends out its word, and night after night it gives knowledge.
ἐξαποστείλαι σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου καὶ ἐκ σιων ἀντιλάβοιτό σου

4 Nem [olyan] szó, sem [olyan] beszéd, a melynek hangja nem hallható:
\19:3\There are no words or language; their voice makes no sound.
μνησθείη πάσης θυσίας σου καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου πιανάτω διάψαλμα

5 Szózatuk kihat az egész földre, és a világ végére az õ mondásuk. A napnak csinált bennök sátort.
\19:4\Their line has gone out through all the earth, and their words to the end of the world. In them has he put a tent for the sun,
δῴη σοι κατὰ τὴν καρδίαν σου καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου πληρώσαι

6 Olyan ez, mint egy võlegény, a ki az õ ágyasházából jön ki; örvend, mint egy hõs, hogy futhatja a pályát.
\19:5\Who is like a newly married man coming from his bride-tent, and is glad like a strong runner starting on his way.
ἀγαλλιασόμεθα ἐν τῷ σωτηρίῳ σου καὶ ἐν ὀνόματι θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα πληρώσαι κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου

7 Kijövetele az ég [egyik] szélétõl s forgása a [másik] széléig; és nincs semmi, a mi elrejtõzhetnék hevétõl.
\19:6\His going out is from the end of the heaven, and his circle to the ends of it; there is nothing which is not open to his heat.
νῦν ἔγνων ὅτι ἔσωσεν κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ ἐν δυναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ

8 Az Úrnak törvénye tökéletes, megeleveníti a lelket; az Úrnak bizonyságtétele biztos, bölcscsé teszi az együgyût.
\19:7\The law of the Lord is good, giving new life to the soul: the witness of the Lord is certain, giving wisdom to the foolish.
οὗτοι ἐν ἅρμασιν καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα

9 Az Úrnak rendelései helyesek, megvidámítják a szívet; az Úrnak parancsolata világos, megvilágosítja a szemeket.
\19:8\The orders of the Lord are right, making glad the heart: the rule of the Lord is holy, giving light to the eyes.
αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσαν ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν

10 Az Úrnak félelme tiszta, megáll mindörökké; az Úrnak ítéletei változhatatlanok s mindenestõl fogva igazságosak.
\19:9\The fear of the Lord is clean, and has no end; the decisions of the Lord are true and full of righteousness.
κύριε σῶσον τὸν βασιλέα σου καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθά σε

1 Az éneklõmesternek; Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker. A Psalm. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ

2 Hallgasson meg téged az Úr a szükség idején; oltalmazzon meg téged a Jákób Istenének neve.
\20:1\May the Lord give ear to you in the day of trouble; may you be placed on high by the name of the God of Jacob;
κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς καὶ ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται σφόδρα

3 Küldjön néked segítséget a szent helyrõl; és a Sionból támogasson téged.
\20:2\May he send you help from the holy place, and give you strength from Zion;
τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἔδωκας αὐτῷ καὶ τὴν θέλησιν τῶν χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν διάψαλμα

4 Emlékezzék meg minden ételáldozatodról, és égõáldozataidat találja kövéreknek. Szela.
\20:3\May he keep all your offerings in mind, and be pleased with the fat of your burned offerings; (Selah.)
ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθου τιμίου

5 Cselekedjék veled szíved szerint, és teljesítse minden szándékodat.
\20:4\May he give you your heart's desire, and put all your purposes into effect.
ζωὴν ἠτήσατό σε καὶ ἔδωκας αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος

6 Hogy örvendhessünk a te szabadulásodban, és a mi Istenünk nevében zászlót [lobogtassunk:] teljesítse az Úr minden kérésedet!
\20:5\We will be glad in your salvation, and in the name of our God we will put up our flags: may the Lord give you all your requests.
μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ σου δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτόν

7 Most tudom, hogy az Úr megsegíti felkentjét; meghallgatja õt szent egeibõl jobbjának segítõ erejével.
\20:6\Now am I certain that the Lord gives salvation to his king; he will give him an answer from his holy heaven with the strength of salvation in his right hand.
ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐλογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος εὐφρανεῖς αὐτὸν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου

8 Ezek szekerekben, amazok lovakban [bíznak;] mi pedig az Úrnak, a mi Istenünknek nevérõl emlékezünk meg.
\20:7\Some put their faith in carriages and some in horses; but we will be strong in the name of the Lord our God.
ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ κύριον καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῇ

9 Azok meghanyatlanak és elesnek; mi pedig felkelünk és megállunk.
\20:8\They are bent down and made low; but we have been lifted up.
εὑρεθείη ἡ χείρ σου πᾶσιν τοῖς ἐχθροῖς σου ἡ δεξιά σου εὕροι πάντας τοὺς μισοῦντάς σε

10 Uram, segítsd meg a királyt! Hallgasson meg minket, mikor kiáltunk hozzá.
\20:9\Come to our help, Lord: let the king give ear to our cry.
θήσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ προσώπου σου κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ

1 Az éneklõmesternek; Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker. A Psalm. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ἀντιλήμψεως τῆς ἑωθινῆς ψαλμὸς τῷ δαυιδ

2 Uram, a te erõsségedben örül a király, és a te segítségedben felette örvendez.
\21:1\The king will be glad in your strength, O Lord; how great will be his delight in your salvation!
ὁ θεὸς ὁ θεός μου πρόσχες μοι ἵνα τί ἐγκατέλιπές με μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου

3 Szívének kívánságát megadtad néki; és ajkainak kérését nem tagadtad meg. Szela.
\21:2\You have given him his heart's desire, and have not kept back the request of his lips. (Selah.)
ὁ θεός μου κεκράξομαι ἡμέρας καὶ οὐκ εἰσακούσῃ καὶ νυκτός καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί

4 Sõt eléje vitted javaidnak áldásait; szín-arany koronát tettél fejére.
\21:3\For you go before him with the blessings of good things: you put a crown of fair gold on his head.
σὺ δὲ ἐν ἁγίοις κατοικεῖς ὁ ἔπαινος ισραηλ

5 Életet kért tõled: adtál néki hosszú idõt, örökkévalót és végtelent.
\21:4\He made request to you for life, and you gave it to him, long life for ever and ever.
ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἤλπισαν καὶ ἐρρύσω αὐτούς

6 Nagy az õ dicsõsége a te segítséged által; fényt és méltóságot adtál reája.
\21:5\His glory is great in your salvation: honour and authority have you put on him.
πρὸς σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν καὶ οὐ κατῃσχύνθησαν

7 Sõt áldássá tetted õt örökké, megvidámítottad õt színed örömével.
\21:6\For you have made him a blessing for ever: you have given him joy in the light of your face.
ἐγὼ δέ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος ὄνειδος ἀνθρώπου καὶ ἐξουδένημα λαοῦ

8 Bizony a király bízik az Úrban, és nem inog meg, mert vele a Magasságosnak kegyelme.
\21:7\For the king has faith in the Lord, and through the mercy of the Most High he will not be moved.
πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με ἐλάλησαν ἐν χείλεσιν ἐκίνησαν κεφαλήν

9 Megtalálja kezed minden ellenségedet; jobbod megtalálja gyûlölõidet.
\21:8\Your hand will make a search for all your haters; your right hand will be hard on all those who are against you.
ἤλπισεν ἐπὶ κύριον ῥυσάσθω αὐτόν σωσάτω αὐτόν ὅτι θέλει αὐτόν

10 Tüzes kemenczévé teszed õket megjelenésed idején; az Úr az õ haragjában elnyeli õket és tûz emészti meg õket.
\21:9\You will make them like a flaming oven before you; the Lord in his wrath will put an end to them, and they will be burned up in the fire.
ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκσπάσας με ἐκ γαστρός ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς μητρός μου

11 Gyümölcsüket kiveszted e földrõl, és magvokat az emberek fiai közül.
\21:10\Their fruit will be cut off from the earth, and their seed from among the children of men.
ἐπὶ σὲ ἐπερρίφην ἐκ μήτρας ἐκ κοιλίας μητρός μου θεός μου εἶ σύ

12 Mert gonoszságot terveztek ellened, csalárdságot gondoltak, de nem vihetik ki;
\21:11\For their thoughts were bitter against you: they had an evil design in their minds, which they were not able to put into effect.
μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ ὅτι θλῖψις ἐγγύς ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν

13 Mert meghátráltatod õket, íved húrjait arczuknak feszíted.
\21:12\Their backs will be turned when you make ready the cords of your bow against their faces.
περιεκύκλωσάν με μόσχοι πολλοί ταῦροι πίονες περιέσχον με

14 Emelkedjél fel Uram, a te erõddel, hadd énekeljünk, hadd zengedezzük hatalmadat!
\21:13\Be lifted up, O Lord, in your strength; so will we make songs in praise of your power.
ἤνοιξαν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν ὡς λέων ὁ ἁρπάζων καὶ ὠρυόμενος

1 Az éneklõmesternek az ajjelethassakhar szerint; Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker on Aijeleth-hash-shahar. A Psalm. Of David.&gt\
ψαλμὸς τῷ δαυιδ κύριος ποιμαίνει με καὶ οὐδέν με ὑστερήσει

2 Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet? Távol van megtartásomtól jajgatásomnak szava.
\22:1\My God, my God, why are you turned away from me? why are you so far from helping me, and from the words of my crying?
εἰς τόπον χλόης ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέν με

3 Én Istenem, kiáltok nappal, de nem hallgatsz meg; éjjel is és nincs nyugodalmam.
\22:2\O my God, I make my cry in the day, and you give no answer; and in the night, and have no rest.
τὴν ψυχήν μου ἐπέστρεψεν ὡδήγησέν με ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ

4 Pedig te szent vagy, a ki Izráel dícséretei között lakozol.
\22:3\But you are holy, O you who are seated among the praises of Israel.
ἐὰν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου οὐ φοβηθήσομαι κακά ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου αὐταί με παρεκάλεσαν

5 Benned bíztak atyáink; bíztak és te megszabadítottad õket.
\22:4\Our fathers had faith in you: they had faith and you were their saviour.
ἡτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν ἐξ ἐναντίας τῶν θλιβόντων με ἐλίπανας ἐν ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον ὡς κράτιστον

6 Hozzád kiáltottak és megmenekültek; benned bíztak és nem szégyenültek meg.
\22:5\They sent up their cry to you and were made free: they put their faith in you and were not put to shame.
καὶ τὸ ἔλεός σου καταδιώξεταί με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου καὶ τὸ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν

1 Dávid zsoltára. &Az Úr az én pásztorom; nem szûkölködöm.
&ltA Psalm. Of David.&gt The Lord takes care of me as his sheep; I will not be without any good thing.
ψαλμὸς τῷ δαυιδ τῆς μιᾶς σαββάτων τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ

2 Fûves legelõkön nyugtat engem, [és] csendes vizekhez terelget engem.
He makes a resting-place for me in the green fields: he is my guide by the quiet waters.
αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτὴν καὶ ἐπὶ ποταμῶν ἡτοίμασεν αὐτήν

3 Lelkemet megvidámítja, az igazság ösvényein vezet engem az õ nevéért.
He gives new life to my soul: he is my guide in the ways of righteousness because of his name.
τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου καὶ τίς στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ

4 Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy; a te veszszõd és botod, azok vigasztalnak engem.
Yes, though I go through the valley of deep shade, I will have no fear of evil; for you are with me, your rod and your support are my comfort.
ἀθῷος χερσὶν καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ ὃς οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλησίον αὐτοῦ

5 Asztalt terítesz nékem az én ellenségeim elõtt; elárasztod fejem olajjal; csordultig van a poharam.
You make ready a table for me in front of my haters: you put oil on my head; my cup is overflowing.
οὗτος λήμψεται εὐλογίαν παρὰ κυρίου καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ

6 Bizonyára jóságod és kegyelmed követnek engem életem minden napján, s az Úr házában lakozom hosszú ideig.
Truly, blessing and mercy will be with me all the days of my life; and I will have a place in the house of the Lord all my days.
αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων αὐτόν ζητούντων τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ ιακωβ διάψαλμα

1 Dávid zsoltára. &Az Úré a föld s annak teljessége; a föld kereksége s annak lakosai.
&ltA Psalm. Of David.&gt The earth is the Lord's, with all its wealth; the world and all the people living in it.
ψαλμὸς τῷ δαυιδ πρὸς σέ κύριε ἦρα τὴν ψυχήν μου ὁ θεός μου

2 Mert õ alapította azt a tengereken, és a folyókon megerõsítette.
For by him it was based on the seas, and made strong on the deep rivers.
ἐπὶ σοὶ πέποιθα μὴ καταισχυνθείην μηδὲ καταγελασάτωσάν μου οἱ ἐχθροί μου

3 Kicsoda megy fel az Úr hegyére? És kicsoda áll meg az õ szent helyén?
Who may go up into the hill of the Lord? and who may come into his holy place?
καὶ γὰρ πάντες οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ ἀνομοῦντες διὰ κενῆς

4 Az ártatlan kezû és tiszta szívû, a ki nem adja lelkét hiábavalóságra, és nem esküszik meg csalárdságra.
He who has clean hands and a true heart; whose desire has not gone out to foolish things, who has not taken a false oath.
τὰς ὁδούς σου κύριε γνώρισόν μοι καὶ τὰς τρίβους σου δίδαξόν με

5 Áldást nyer az Úrtól, és igazságot az idvesség Istenétõl.
He will have blessing from the Lord, and righteousness from the God of his salvation.
ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου καὶ δίδαξόν με ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην τὴν ἡμέραν

6 Ilyen az õt keresõk nemzetsége, a Jákób [nemzetsége,] a kik a te orczádat keresik. Szela.
This is the generation of those whose hearts are turned to you, even to your face, O God of Jacob. (Selah.)
μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου κύριε καὶ τὰ ἐλέη σου ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνός εἰσιν

7 Ti kapuk, emeljétek fel fejeiteket, és emelkedjetek fel ti örökkévaló ajtók; hadd menjen be a dicsõség királya.
Let your heads be lifted up, O doors; be lifted up, O you eternal doors: that the King of glory may come in.
ἁμαρτίας νεότητός μου καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῇς κατὰ τὸ ἔλεός σου μνήσθητί μου σὺ ἕνεκα τῆς χρηστότητός σου κύριε

8 Kicsoda ez a dicsõség királya? Az erõs és hatalmas Úr, az erõs hadakozó Úr.
Who is the King of glory? The Lord of strength and power, the Lord strong in war.
χρηστὸς καὶ εὐθὴς ὁ κύριος διὰ τοῦτο νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας ἐν ὁδῷ

9 Ti kapuk, emeljétek fel fejeiteket, és emelkedjetek fel örökkévaló ajtók, hadd menjen be a dicsõség királya!
Let your heads be lifted up, O doors; let them be lifted up, O you eternal doors: that the King of glory may come in.
ὁδηγήσει πραεῖς ἐν κρίσει διδάξει πραεῖς ὁδοὺς αὐτοῦ

10 Kicsoda ez a dicsõség királya? A seregek Ura, õ a dicsõség királya. Szela.
Who is the King of glory? The Lord of armies, he is the King of glory. (Selah.)
πᾶσαι αἱ ὁδοὶ κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια τοῖς ἐκζητοῦσιν τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ

1 Dávidé. &Hozzád emelem, Uram, lelkemet!
&ltOf David.&gt To you, O Lord, my soul is lifted up.
τοῦ δαυιδ κρῖνόν με κύριε ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἐλπίζων οὐ μὴ ἀσθενήσω

2 Istenem, benned bízom; ne szégyenüljek meg; ne örüljenek rajtam ellenségeim.
O my God, I have put my faith in you, let me not be shamed; let not my haters be glorying over me.
δοκίμασόν με κύριε καὶ πείρασόν με πύρωσον τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρδίαν μου

3 Senki se szégyenüljön meg, a ki téged vár; szégyenüljenek meg, a kik ok nélkül elpártolnak tõled.
Let no servant of yours be put to shame; may those be shamed who are false without cause.
ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μού ἐστιν καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου

4 Útjaidat, Uram, ismertesd meg velem, ösvényeidre taníts meg engem.
Make your steps clear to me, O Lord; give me knowledge of your ways.
οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου ματαιότητος καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσέλθω

5 Vezess engem a te igazságodban és taníts engem, mert te vagy az én szabadító Istenem, mindennap várlak téged.
Be my guide and teacher in the true way; for you are the God of my salvation; I am waiting for your word all the day.
ἐμίσησα ἐκκλησίαν πονηρευομένων καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω

6 Emlékezzél meg, Uram, irgalmasságodról és kegyelmedrõl, mert azok öröktõl fogva vannak.
O Lord, keep in mind your pity and your mercies; for they have been from the earliest times.
νίψομαι ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου κύριε

7 Ifjúságomnak vétkeirõl és bûneimrõl ne emlékezzél meg; kegyelmed szerint emlékezzél meg rólam, a te jóvoltodért, Uram!
Do not keep in mind my sins when I was young, or my wrongdoing: let your memory of me be full of mercy, O Lord, because of your righteousness.
τοῦ ἀκοῦσαι φωνὴν αἰνέσεως καὶ διηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου

8 Jó és igaz az Úr, azért útba igazítja a vétkezõket.
Good and upright is the Lord: so he will be the teacher of sinners in the way.
κύριε ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου

9 Igazságban járatja az alázatosokat, és az õ útjára tanítja meg az alázatosokat.
He will be an upright guide to the poor in spirit: he will make his way clear to them.
μὴ συναπολέσῃς μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχήν μου καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν ζωήν μου

10 Az Úrnak minden útja kegyelem és hûség azoknak, a kik szövetségét és bizonyságait megtartják.
All the ways of the Lord are mercy and good faith for those who keep his agreement and his witness.
ὧν ἐν χερσὶν ἀνομίαι ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη δώρων

11 A te nevedért, Uram, bocsásd meg bûnömet, mert sok az.
Because of your name, O Lord, let me have forgiveness for my sin, which is very great.
ἐγὼ δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην λύτρωσαί με καὶ ἐλέησόν με

12 Kicsoda az, a ki féli az Urat? Megmutatja annak az útat, a melyet válaszszon.
If a man has the fear of the Lord, the Lord will be his teacher in the way of his pleasure.
ὁ γὰρ πούς μου ἔστη ἐν εὐθύτητι ἐν ἐκκλησίαις εὐλογήσω σε κύριε

1 Dávidé. &Ítélj meg engem, Uram! mert én ártatlanságban éltem és az Úrban bíztam ingadozás nélkül.
&ltOf David.&gt O Lord, be my judge, for my behaviour has been upright: I have put my faith in the Lord, I am not in danger of slipping.
τοῦ δαυιδ πρὸ τοῦ χρισθῆναι κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου τίνα φοβηθήσομαι κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου ἀπὸ τίνος δειλιάσω

2 Próbálj meg, Uram, és kisérts meg, és vizsgáld meg veséimet és szívemet.
Put me in the scales, O Lord, so that I may be tested; let the fire make clean my thoughts and my heart.
ἐν τῷ ἐγγίζειν ἐπ' ἐμὲ κακοῦντας τοῦ φαγεῖν τὰς σάρκας μου οἱ θλίβοντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου αὐτοὶ ἠσθένησαν καὶ ἔπεσαν

3 Mert kegyelmed szemem elõtt van, és hûségedben járok-kelek.
For your mercy is before my eyes; and I have gone in the way of your good faith.
ἐὰν παρατάξηται ἐπ' ἐμὲ παρεμβολή οὐ φοβηθήσεται ἡ καρδία μου ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμὲ πόλεμος ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω

4 Nem ültem együtt hivalkodókkal, és alattomosokkal nem barátkoztam.
I have not taken my seat with foolish persons, and I do not go with false men.
μίαν ἠτησάμην παρὰ κυρίου ταύτην ἐκζητήσω τοῦ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα τοῦ κυρίου καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν αὐτοῦ

5 Gyûlölöm a rosszak társaságát, és a gonoszokkal együtt nem ülök.
I have been a hater of the band of wrongdoers, and I will not be seated among sinners.
ὅτι ἔκρυψέν με ἐν σκηνῇ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου ἐσκέπασέν με ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ ἐν πέτρᾳ ὕψωσέν με

6 Ártatlanságban mosom kezemet, és oltárodat gyakorlom Uram!
I will make my hands clean from sin; so will I go round your altar, O Lord;
καὶ νῦν ἰδοὺ ὕψωσεν τὴν κεφαλήν μου ἐπ' ἐχθρούς μου ἐκύκλωσα καὶ ἔθυσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ θυσίαν ἀλαλαγμοῦ ᾄσομαι καὶ ψαλῶ τῷ κυρίῳ

7 Hogy hallatós szóval dicsérjelek téged, és elbeszéljem minden csodatettedet.
That I may give out the voice of praise, and make public all the wonders which you have done.
εἰσάκουσον κύριε τῆς φωνῆς μου ἧς ἐκέκραξα ἐλέησόν με καὶ εἰσάκουσόν μου

8 Uram, szeretem a te házadban való lakozást, és a te dicsõséged hajlékának helyét.
Lord, your house has been dear to me, and the resting-place of your glory.
σοὶ εἶπεν ἡ καρδία μου ἐζήτησεν τὸ πρόσωπόν μου τὸ πρόσωπόν σου κύριε ζητήσω

9 Ne sorozd a bûnösökkel együvé lelkemet, sem életemet a vérszopókkal együvé,
Let not my soul be numbered among sinners, or my life among men of blood;
μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ ἀπὸ τοῦ δούλου σου βοηθός μου γενοῦ μὴ ἀποσκορακίσῃς με καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς με ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου

10 A kiknek kezében vétek van, és jobbjuk telve vesztegetéssel.
In whose hands are evil designs, and whose right hands take money for judging falsely.
ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με ὁ δὲ κύριος προσελάβετό με

11 Én pedig ártatlanságban élek; ments meg és könyörülj rajtam.
But as for me, I will go on in my upright ways: be my saviour, and have mercy on me.
νομοθέτησόν με κύριε τῇ ὁδῷ σου καὶ ὁδήγησόν με ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου

12 Lábam megáll igazsággal; áldom az Urat a gyülekezetekben.
I have a safe resting-place for my feet; I will give praise to the Lord in the meetings of the people.
μὴ παραδῷς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με ὅτι ἐπανέστησάν μοι μάρτυρες ἄδικοι καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἑαυτῇ

1 Dávidé. &Az Úr az én világosságom és üdvösségem: kitõl féljek? Az Úr az én életemnek erõssége: kitõl remegjek?
&ltOf David.&gt The Lord is my light and my salvation; who is then a cause of fear to me? the Lord is the strength of my life; who is a danger to me?
τοῦ δαυιδ πρὸς σέ κύριε ἐκέκραξα ὁ θεός μου μὴ παρασιωπήσῃς ἀπ' ἐμοῦ μήποτε παρασιωπήσῃς ἀπ' ἐμοῦ καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον

2 Ha gonoszok jõnek ellenem, hogy testemet egyék: szorongatóim és elleneim - õk botlanak meg és hullanak el.
When evil-doers, even my haters, came on me to put an end to me, they were broken and put to shame.
εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ ἐν τῷ με αἴρειν χεῖράς μου πρὸς ναὸν ἅγιόν σου

3 Ha tábor fog körül, nem fél szívem; habár had támad reám, mégis [õ benne] bízom én.
Even if an army came against me with its tents, my heart would have no fear: if war was made on me, my faith would not be moved.
μὴ συνελκύσῃς μετὰ ἁμαρτωλῶν τὴν ψυχήν μου καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συναπολέσῃς με τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τῶν πλησίον αὐτῶν κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν

4 Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem: hogy lakhassam az Úr házában életemnek minden idejében; hogy nézhessem az Úrnak szépségét és gyönyörködhessem az õ templomában.
One prayer have I made to the Lord, and this is my heart's desire; that I may have a place in the house of the Lord all the days of my life, looking on his glory, and getting wisdom in his Temple.
δὸς αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς

5 Bizony elrejt engem az õ hajlékába a veszedelem napján; eltakar engem sátrának rejtekében, sziklára emel fel engem.
For in the time of trouble he will keep me safe in his tent: in the secret place of his tent he will keep me from men's eyes; high on a rock he will put me.
ὅτι οὐ συνῆκαν εἰς τὰ ἔργα κυρίου καὶ εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ καθελεῖς αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις αὐτούς

6 Most is felül emeli fejemet ellenségeimen, a kik körültem vannak, és én az õ sátorában örömáldozatokkal áldozom, énekelek és zengedezek az Úrnak.
And now my head will be lifted up higher than my haters who are round me: because of this I will make offerings of joy in his tent; I will make a song, truly I will make a song of praise to the Lord.
εὐλογητὸς κύριος ὅτι εἰσήκουσεν τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου

7 Halld meg, Uram, hangomat - hívlak! Irgalmazz nékem és hallgass meg engem!
O Lord, let the voice of my cry come to your ears: have mercy on me, and give me an answer.
κύριος βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου ἐπ' αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδία μου καὶ ἐβοηθήθην καὶ ἀνέθαλεν ἡ σάρξ μου καὶ ἐκ θελήματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ

8 Helyetted mondja a szívem: Az én orczámat keressétek! A te orczádat keresem, oh Uram!
When you said, Make search for my face, my heart said to you, For your face will I make my search.
κύριος κραταίωμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ὑπερασπιστὴς τῶν σωτηρίων τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ἐστιν

9 Ne rejtsd el orczádat elõlem; ne utasítsd el szolgádat haraggal; te voltál segítõm, ne taszíts el és ne hagyj el engem, üdvösségemnek Istene!
Let not your face be covered from me; do not put away your servant in wrath; you have been my help: do not give me up or take your support from me, O God of my salvation.
σῶσον τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου καὶ ποίμανον αὐτοὺς καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος

1 Dávidé. &Hozzád kiáltok, Uram, én szirtem; ne fordulj el szótlanul tõlem, hogy ne legyek, ha néma maradnál, a sírba szállókhoz hasonló.
&ltOf David.&gt My cry goes up to you, O Lord, my Rock; do not keep back your answer from me, so that I may not become like those who go down into the underworld.
ψαλμὸς τῷ δαυιδ ἐξοδίου σκηνῆς ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὶ θεοῦ ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν

2 Halld meg esedezéseimnek szavát, mikor kiáltok hozzád, és mikor felemelem kezeimet a te szentséged lakhelye felé.
Give ear to the voice of my prayer, when I am crying to you, when my hands are lifted up to your holy place.
ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ

3 Ne számlálj engem a hitetlenek és gonosztevõk közé, a kik békességgel szólnak felebarátaikhoz, pedig gonoszság van szívökben.
Do not take me away with the sinners and the workers of evil, who say words of peace to their neighbours, but evil is in their hearts.
φωνὴ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων ὁ θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησεν κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν

4 Fizess meg nékik az õ cselekedeteik és igyekezetök rosszasága szerint; kezök munkája szerint fizess meg nékik; add meg nékik jutalmukat!
Give them the right reward of their acts, and of their evil doings: give them punishment for the works of their hands, let them have their full reward.
φωνὴ κυρίου ἐν ἰσχύι φωνὴ κυρίου ἐν μεγαλοπρεπείᾳ

5 Minthogy nem figyelnek az Úr cselekedeteire és kezének munkáira, lerontja õket és föl nem építi õket.
Because they have no respect for the works of the Lord, or for the things which his hands have made, they will be broken down and not lifted up by him.
φωνὴ κυρίου συντρίβοντος κέδρους καὶ συντρίψει κύριος τὰς κέδρους τοῦ λιβάνου

6 Áldott az Úr, hogy meghallgatta esedezéseimnek szavát.
May the Lord be praised, because he has given ear to the voice of my prayer.
καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς ὡς τὸν μόσχον τὸν λίβανον καὶ ὁ ἠγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκερώτων

7 Az Úr az én erõm és paizsom, õ benne bízott szívem és megsegíttettem; örvend szívem és énekemmel dicsérem õt.
The Lord is my strength and my breastplate, my heart had faith in him and I am helped; for this cause my heart is full of rapture, and I will give him praise in my song.
φωνὴ κυρίου διακόπτοντος φλόγα πυρός

8 Az Úr az õ népének ereje, és az õ fölkentjének megtartó erõssége.
The Lord is their strength, and a strong place of salvation for his king.
φωνὴ κυρίου συσσείοντος ἔρημον καὶ συσσείσει κύριος τὴν ἔρημον καδης

9 Tartsd meg a te népedet és áldd meg a te örökségedet, legeltesd és magasztald fel õket mindörökké!
Be a saviour to your people, and send a blessing on your heritage: be their guide, and let them be lifted up for ever.
φωνὴ κυρίου καταρτιζομένου ἐλάφους καὶ ἀποκαλύψει δρυμούς καὶ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν

1 Dávid zsoltára. &Adjatok az Úrnak, ti fejedelmeknek fiai, adjatok az Úrnak tiszteletet és dicséretet!
&ltA Psalm. Of David.&gt Give to the Lord, you sons of the gods, give to the Lord glory and strength.
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ ἐγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου τῷ δαυιδ

2 Adjátok az Úrnak neve tiszteletét, imádjátok az Urat szent ékességben.
Give to the Lord the full glory of his name; give him worship in holy robes.
ὑψώσω σε κύριε ὅτι ὑπέλαβές με καὶ οὐκ ηὔφρανας τοὺς ἐχθρούς μου ἐπ' ἐμέ

3 Az Úr szava [zeng] a vizek fölött, a dicsõség Istene mennydörög, az Úr ott van a nagy vizek felett.
The voice of the Lord is on the waters: the God of glory is thundering, the Lord is on the great waters.
κύριε ὁ θεός μου ἐκέκραξα πρὸς σέ καὶ ἰάσω με

4 Az Úr szava erõs; az Úr szava fenséges.
The voice of the Lord is full of power; the voice of the Lord has a noble sound.
κύριε ἀνήγαγες ἐξ ᾅδου τὴν ψυχήν μου ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον

5 Az Úr szava czédrusokat tördel, összetöri az Úr a Libánon czédrusait is.
By the voice of the Lord are the cedar-trees broken, even the cedars of Lebanon are broken by the Lord.
ψάλατε τῷ κυρίῳ οἱ ὅσιοι αὐτοῦ καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ

6 És ugrándoztatja azokat, mint a borjút, a Libánont és a Szirjónt, mint a bivalyfiat.
He makes them go jumping about like a young ox; Lebanon and Sirion like a young mountain ox.
ὅτι ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ καὶ ζωὴ ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ τὸ ἑσπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμὸς καὶ εἰς τὸ πρωὶ ἀγαλλίασις

7 Az Úr szava tûzlángokat szór.
At the voice of the Lord flames of fire are seen.
ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα

8 Az Úr szava megrengeti a pusztát, megrengeti az Úr Kádesnek pusztáját.
At the voice of the Lord there is a shaking in the waste land, even a shaking in the waste land of Kadesh.
κύριε ἐν τῷ θελήματί σου παρέσχου τῷ κάλλει μου δύναμιν ἀπέστρεψας δὲ τὸ πρόσωπόν σου καὶ ἐγενήθην τεταραγμένος

9 Az Úr szava megborjaztatja a nõstény szarvasokat, lehántja az erdõket, és az õ hajlékában mindene azt mondja: dicsõ!
At the voice of the Lord the roes give birth, the leaves are taken from the trees: in his Temple everything says, Glory.
πρὸς σέ κύριε κεκράξομαι καὶ πρὸς τὸν θεόν μου δεηθήσομαι

10 Az Úr trónolt az özönvíz felett; így trónol az Úr, mint király, mindörökké.
The Lord had his seat as king when the waters came on the earth; the Lord is seated as king for ever.
τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου ἐν τῷ καταβῆναί με εἰς διαφθοράν μὴ ἐξομολογήσεταί σοι χοῦς ἢ ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν σου

11 Az Úr ad erõt népének, az Úr megáldja népét békességgel.
The Lord will give strength to his people; the Lord will give his people the blessing of peace.
ἤκουσεν κύριος καὶ ἠλέησέν με κύριος ἐγενήθη βοηθός μου

1 Dávid zsoltára. Templomszentelési ének.
&ltA Psalm. A Song at the blessing of the House. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ ἐκστάσεως

2 Magasztallak Uram, hogy felemeltél engem, és nem engedted, hogy ellenségeim örüljenek rajtam.
\30:1\I will give you praise and honour, O Lord, because through you I have been lifted up; you have not given my haters cause to be glad over me.
ἐπὶ σοί κύριε ἤλπισα μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με

3 Uram, Istenem, hozzád kiáltottam, és te meggyógyítottál engem!
\30:2\O Lord my God, I sent up my cry to you, and you have made me well.
κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου τάχυνον τοῦ ἐξελέσθαι με γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστὴν καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς τοῦ σῶσαί με

4 Uram, felhoztad a Seolból az én lelkemet, fölélesztettél a sírbaszállók közül.
\30:3\O Lord, you have made my soul come again from the underworld: you have given me life and kept me from going down among the dead.
ὅτι κραταίωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σὺ καὶ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὁδηγήσεις με καὶ διαθρέψεις με

5 Zengedezzetek az Úrnak, ti hívei! Dicsõítsétek szent emlékezetét.
\30:4\Make songs to the Lord, O you saints of his, and give praise to his holy name.
ἐξάξεις με ἐκ παγίδος ταύτης ἧς ἔκρυψάν μοι ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου

6 Mert csak pillanatig [tart] haragja, [de] élethossziglan jóakarata; este bánat száll be [hozzánk], reggelre öröm.
\30:5\For his wrath is only for a minute; in his grace there is life; weeping may be for a night, but joy comes in the morning.
εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου ἐλυτρώσω με κύριε ὁ θεὸς τῆς ἀληθείας

7 Azt mondtam azért én jó állapotomban: Nem rendülhetek meg soha.
\30:6\When things went well for me I said, I will never be moved.
ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητας διὰ κενῆς ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἤλπισα

8 Uram, jókedvedbõl erõsséget állítottál föl hegyemre; de elrejtéd orczádat, és megroskadtam.
\30:7\Lord, by your grace you have kept my mountain strong: when your face was turned from me I was troubled.
ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ὅτι ἐπεῖδες τὴν ταπείνωσίν μου ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχήν μου

9 Hozzád kiáltok, Uram! Az én Uramnak irgalmáért könyörgök!
\30:8\My voice went up to you, O Lord; I made my prayer to the Lord.
καὶ οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθροῦ ἔστησας ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου

10 Mit használ vérem, ha sírba szállok? Dicsér-e téged a por; hirdeti-é igazságodat?
\30:9\What profit is there in my blood if I go down into the underworld? will the dust give you praise, or be a witness to your help?
ἐλέησόν με κύριε ὅτι θλίβομαι ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου ἡ ψυχή μου καὶ ἡ γαστήρ μου

11 Hallgass meg, Uram, könyörülj rajtam! Uram, légy segítségem!
\30:10\Give ear to me, O Lord, and have mercy on me: Lord, be my helper.
ὅτι ἐξέλιπεν ἐν ὀδύνῃ ἡ ζωή μου καὶ τὰ ἔτη μου ἐν στεναγμοῖς ἠσθένησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχύς μου καὶ τὰ ὀστᾶ μου ἐταράχθησαν

12 Siralmamat vígságra fordítottad, leoldoztad gyászruhámat, körülöveztél örömmel.
\30:11\By you my sorrow is turned into dancing; you have taken away my clothing of grief, and given me robes of joy;
παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος καὶ τοῖς γείτοσίν μου σφόδρα καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου οἱ θεωροῦντές με ἔξω ἔφυγον ἀπ' ἐμοῦ

13 Hogy zengjen néked és el ne hallgasson felõled a dicséret: Uram, én Istenem, örökké dicsõítlek téged.
\30:12\So that my glory may make songs of praise to you and not be quiet. O Lord my God, I will give you praise for ever.
ἐπελήσθην ὡσεὶ νεκρὸς ἀπὸ καρδίας ἐγενήθην ὡσεὶ σκεῦος ἀπολωλός

1 Az éneklõmesternek, Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker. A Psalm. Of David.&gt\
τῷ δαυιδ συνέσεως μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι

2 Te benned bíztam, Uram! Ne szégyenüljek meg soha; igazságoddal szabadíts meg engem.
\31:1\In you, O Lord, have I put my hope; let me never be shamed; keep me safe in your righteousness.
μακάριος ἀνήρ οὗ οὐ μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν οὐδὲ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος

3 Hajtsd hozzám füledet, hamar szabadíts meg; légy nékem erõs kõszálam, erõdített házam, hogy megtarts engem.
\31:2\Let your ear be turned to me; take me quickly out of danger; be my strong Rock, my place of strength where I may be safe.
ὅτι ἐσίγησα ἐπαλαιώθη τὰ ὀστᾶ μου ἀπὸ τοῦ κράζειν με ὅλην τὴν ἡμέραν

4 Mert kõsziklám és védõváram vagy te; vezess hát engem a te nevedért és vezérelj engemet.
\31:3\For you are my Rock and my strong tower; go in front of me and be my guide, because of your name.
ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβαρύνθη ἐπ' ἐμὲ ἡ χείρ σου ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐμπαγῆναι ἄκανθαν διάψαλμα

5 Ments ki engem a hálóból, a melyet titkon vetettek nékem; hiszen te vagy az én erõsségem.
\31:4\Take me out of the net which they have put ready for me secretly; for you are my strength.
τὴν ἁμαρτίαν μου ἐγνώρισα καὶ τὴν ἀνομίαν μου οὐκ ἐκάλυψα εἶπα ἐξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς ἁμαρτίας μου διάψαλμα

6 Kezedre bízom lelkemet, te váltasz meg engemet, oh Uram, hûséges Isten.
\31:5\Into your hands I give my spirit; you are my saviour, O Lord God for ever true.
ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πᾶς ὅσιος πρὸς σὲ ἐν καιρῷ εὐθέτῳ πλὴν ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγγιοῦσιν

7 Gyûlölöm a hazug hiúságok híveit, és az Úrban bízom én.
\31:6\I am full of hate for those who go after false gods; but my hope is in the Lord.
σύ μου εἶ καταφυγὴ ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με τὸ ἀγαλλίαμά μου λύτρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με διάψαλμα

8 Hadd vigadjak és örüljek a te kegyelmednek, a miért meglátod nyomorúságomat [és] megismered a háborúságokban lelkemet;
\31:7\I will be glad and have delight in your mercy; because you have seen my trouble; you have had pity on my soul in its sorrows;
συνετιῶ σε καὶ συμβιβῶ σε ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ πορεύσῃ ἐπιστηριῶ ἐπὶ σὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου

9 És nem rekesztesz be engem ellenség kezébe, [sõt] tágas térre állatod lábaimat.
\31:8\And you have not given me into the hand of my hater; you have put my feet in a wide place.
μὴ γίνεσθε ὡς ἵππος καὶ ἡμίονος οἷς οὐκ ἔστιν σύνεσις ἐν χαλινῷ καὶ κημῷ τὰς σιαγόνας αὐτῶν ἄγξαι τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ

10 Könyörülj rajtam, Uram, mert szorongattatom; elsenyved a búbánat miatt szemem, lelkem, testem.
\31:9\Have mercy on me, O Lord, for I am in trouble; my eyes are wasted with grief, I am wasted in soul and body.
πολλαὶ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρτωλοῦ τὸν δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ κύριον ἔλεος κυκλώσει

11 Mert bánatban enyészik életem, és sóhajtásban [múlnak] éveim; bûnöm miatt roskadoz erõm, és kiasznak csontjaim.
\31:10\My life goes on in sorrow, and my years in weeping; my strength is almost gone because of my sin, and my bones are wasted away.
εὐφράνθητε ἐπὶ κύριον καὶ ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι καὶ καυχᾶσθε πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ

1 Dávid tanítása. &Boldog az, a kinek hamissága megbocsáttatott, vétke elfedeztetett.
&ltOf David. Maschil.&gt Happy is he who has forgiveness for his wrongdoing, and whose sin is covered.
τῷ δαυιδ ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι ἐν τῷ κυρίῳ τοῖς εὐθέσι πρέπει αἴνεσις

2 Boldog ember az, a kinek az Úr bûnt nem tulajdonít, és lelkében csalárdság nincsen.
Happy is the man in whom the Lord sees no evil, and in whose spirit there is no deceit.
ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ

3 Míg elhallgatám, megavultak csontjaim a napestig való jajgatás miatt.
When I kept my mouth shut, my bones were wasted, because of my crying all through the day.
ᾄσατε αὐτῷ ᾆσμα καινόν καλῶς ψάλατε ἐν ἀλαλαγμῷ

4 Míg éjjel-nappal rám nehezedék kezed, életerõm ellankadt, mintegy a nyár hevében. Szela.
For the weight of your hand was on me day and night; my body became dry like the earth in summer. (Selah.)
ὅτι εὐθὺς ὁ λόγος τοῦ κυρίου καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει

5 Vétkemet bevallám néked, bûnömet el nem fedeztem. Azt mondtam: Bevallom hamisságomat az Úrnak - és te elvetted rólam bûneimnek terhét. Szela.
I made my wrongdoing clear to you, and did not keep back my sin. I said, I will put it all before the Lord; and you took away my wrongdoing and my sin. (Selah.)
ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν τοῦ ἐλέους κυρίου πλήρης ἡ γῆ

6 Azért hozzád fohászkodjék minden kegyes, alkalmas idõben. Bár a nagy vizek áradnának, nem juthatnak azok el õ hozzá.
For this cause let every saint make his prayer to you at a time when you are near: then the overflowing of the great waters will not overtake him.
τῷ λόγῳ τοῦ κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν

7 Te vagy oltalmam, te mentesz meg veszedelemtõl; végy körül engem a szabadulás örömével! Szela.
You are my safe and secret place; you will keep me from trouble; you will put songs of salvation on the lips of those who are round me. (Selah.)
συνάγων ὡς ἀσκὸν ὕδατα θαλάσσης τιθεὶς ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους

8 Bölcscsé teszlek és megtanítlak téged az útra, a melyen járj; szemeimmel tanácsollak téged.
I will give you knowledge, teaching you the way to go; my eye will be your guide.
φοβηθήτω τὸν κύριον πᾶσα ἡ γῆ ἀπ' αὐτοῦ δὲ σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην

9 Ne legyetek oktalanok, mint a ló, mint az öszvér, a melyeknek kantárral és zabolával kell szorítani az állát, [mert] nem közelít hozzád.
Do not be like the horse or the ass, without sense; ...
ὅτι αὐτὸς εἶπεν καὶ ἐγενήθησαν αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν

10 Sok bánata van a gonosznak, de a ki bízik az Úrban, kegyelemmel veszi azt körül.
The sinner will be full of trouble; but mercy will be round the man who has faith in the Lord.
κύριος διασκεδάζει βουλὰς ἐθνῶν ἀθετεῖ δὲ λογισμοὺς λαῶν καὶ ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων

11 Örüljetek az Úrban, vigadozzatok ti igazak! Örvendezzetek mindnyájan ti egyeneslelkûek!
Be glad in the Lord with joy, you upright men; give cries of joy, all you whose hearts are true.
ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει λογισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν

1 Örvendezzetek ti igazak, az Úrban; a hívekhez illik a dícséret.
Be glad in the Lord, O doers of righteousness; for praise is beautiful for the upright.
τῷ δαυιδ ὁπότε ἠλλοίωσεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐναντίον αβιμελεχ καὶ ἀπέλυσεν αὐτόν καὶ ἀπῆλθεν

2 Dicsérjétek az Urat cziterával; tízhúrú hárfával zengjetek néki.
Give praise to the Lord on the corded instrument; make melody to him with instruments of music.
εὐλογήσω τὸν κύριον ἐν παντὶ καιρῷ διὰ παντὸς ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου

3 Énekeljetek néki új éneket, lantoljatok lelkesen, harsogón.
Make a new song to him; playing expertly with a loud noise.
ἐν τῷ κυρίῳ ἐπαινεσθήσεται ἡ ψυχή μου ἀκουσάτωσαν πραεῖς καὶ εὐφρανθήτωσαν

4 Mert az Úr szava igaz, és minden cselekedete hûséges.
For the word of the Lord is upright, and all his works are certain.
μεγαλύνατε τὸν κύριον σὺν ἐμοί καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό

5 Szereti az igazságot és törvényt; az Úr kegyelmével telve a föld.
His delight is in righteousness and wisdom; the earth is full of the mercy of the Lord.
ἐξεζήτησα τὸν κύριον καὶ ἐπήκουσέν μου καὶ ἐκ πασῶν τῶν παροικιῶν μου ἐρρύσατό με

6 Az Úr szavára lettek az egek, és szájának leheletére minden seregök.
By the word of the Lord were the heavens made; and all the army of heaven by the breath of his mouth.
προσέλθατε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτίσθητε καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ καταισχυνθῇ

7 Összegyûjti a tenger vizeit, mintegy tömlõbe; tárházakba rakja a hullámokat.
He makes the waters of the sea come together in a mass; he keeps the deep seas in store-houses.
οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξεν καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν

8 Féljen az Úrtól mind az egész föld, rettegjen tõle minden földi lakó.
Let the earth be full of the fear of the Lord; let all the people of the world be in holy fear of him.
παρεμβαλεῖ ἄγγελος κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτὸν καὶ ῥύσεται αὐτούς

9 Mert õ szólt és meglett, õ parancsolt és elõállott.
For he gave the word, and it was done; by his order it was fixed for ever.
γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος μακάριος ἀνήρ ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτόν

10 Az Úr elforgatja a nemzetek tanácsát, meghiúsítja a népek gondolatait.
The Lord undoes the designs of the nations; he makes the thoughts of the peoples without effect.
φοβήθητε τὸν κύριον οἱ ἅγιοι αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν

11 Az Úr tanácsa megáll mindörökké, szívének gondolatai nemzedékrõl-nemzedékre.
The Lord's purpose is eternal, the designs of his heart go on through all the generations of man.
πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ διάψαλμα

12 Boldog nép az, a melynek Istene az Úr, az a nép, a melyet örökségül választott magának.
Happy is the nation whose God is the Lord; and the people whom he has taken for his heritage.
δεῦτε τέκνα ἀκούσατέ μου φόβον κυρίου διδάξω ὑμᾶς

13 Az égbõl letekint az Úr, látja az emberek minden fiát.
The Lord is looking down from heaven; he sees all the sons of men;
τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζωὴν ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθάς

14 Székhelyérõl lenéz a föld minden lakosára.
From his house he keeps watch on all who are living on the earth;
παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ καὶ χείλη σου τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον

15 Õ alkotta mindnyájok szivét, [és] jól tudja minden tettöket.
He makes all their hearts; their works are clear to him.
ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθόν ζήτησον εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν

16 Nem szabadul meg a király nagy sereggel; a hõs sem menekül meg nagy erejével;
A king's salvation is not in the power of his army; a strong man does not get free by his great strength.
ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν

17 Megcsal a ló a szabadításban, nagy erejével sem ment meg.
A horse is a false hope; his great power will not make any man free from danger.
πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακὰ τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν

18 Ámde az Úr szemmel tartja az õt félõket, az õ kegyelmében bízókat,
See, the eye of the Lord is on those in whose hearts is the fear of him, on those whose hope is in his mercy;
ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς

19 Hogy kimentse lelköket a halálból, és az éhségben [is] eltartsa õket.
To keep their souls from death; and to keep them living in time of need.
ἐγγὺς κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει

20 Lelkünk az Urat várja, segítségünk és paizsunk õ.
Our souls are waiting for the Lord; he is our help and our salvation.
πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων καὶ ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτούς

21 Csak õ benne vigad a mi szívünk, csak az õ szent nevében bízunk!
For in him our hearts have joy; in his holy name is our hope.
κύριος φυλάσσει πάντα τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται

22 Legyen, Uram, a te kegyelmed rajtunk, a miképen bíztunk te benned.
Let your mercy be on us, O Lord, as we are waiting for you.
θάνατος ἁμαρτωλῶν πονηρός καὶ οἱ μισοῦντες τὸν δίκαιον πλημμελήσουσιν

1 Dávidé, mikor elváltoztatta értelmét Abimélek elõtt, és mikor ez elûzte õt és elment.
&ltOf David. When he made a change in his behaviour before Abimelech, who sent him away, and he went.&gt\
τῷ δαυιδ δίκασον κύριε τοὺς ἀδικοῦντάς με πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με

2 Áldom az Urat minden idõben, dicsérete mindig ajkamon van!
\34:1\I will be blessing the Lord at all times; his praise will be ever in my mouth.
ἐπιλαβοῦ ὅπλου καὶ θυρεοῦ καὶ ἀνάστηθι εἰς βοήθειάν μου

3 Dicsekedik lelkem az Úrban; [s] hallják ezt a szegények és örülnek.
\34:2\My soul will say great things of the Lord: the poor in spirit will have knowledge of it and be glad.
ἔκχεον ῥομφαίαν καὶ σύγκλεισον ἐξ ἐναντίας τῶν καταδιωκόντων με εἰπὸν τῇ ψυχῇ μου σωτηρία σου ἐγώ εἰμι

4 Dicsõítsétek velem az Urat, és magasztaljuk együtt az õ nevét!
\34:3\O give praise to the Lord with me; let us be witnesses together of his great name.
αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθήτωσαν οἱ λογιζόμενοί μοι κακά

5 Megkerestem az Urat és meghallgatott engem, és minden félelembõl kimentett engem.
\34:4\I was searching for the Lord, and he gave ear to my voice, and made me free from all my fears.
γενηθήτωσαν ὡσεὶ χνοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου καὶ ἄγγελος κυρίου ἐκθλίβων αὐτούς

6 A kik õ reá néznek, azok felvidulnak, és arczuk meg nem pirul.
\34:5\Let your eyes be turned to him and you will have light, and your faces will not be shamed.
γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος καὶ ὀλίσθημα καὶ ἄγγελος κυρίου καταδιώκων αὐτούς

7 Ez a szegény kiáltott, és az Úr meghallgatta, és minden bajából kimentette õt.
\34:6\This poor man's cry came before the Lord, and he gave him salvation from all his troubles.
ὅτι δωρεὰν ἔκρυψάν μοι διαφθορὰν παγίδος αὐτῶν μάτην ὠνείδισαν τὴν ψυχήν μου

8 Az Úr angyala tábort jár az õt félõk körül és kiszabadítja õket.
\34:7\The angel of the Lord is ever watching over those who have fear of him, to keep them safe.
ἐλθέτω αὐτοῖς παγίς ἣν οὐ γινώσκουσιν καὶ ἡ θήρα ἣν ἔκρυψαν συλλαβέτω αὐτούς καὶ ἐν τῇ παγίδι πεσοῦνται ἐν αὐτῇ

9 Érezzétek és lássátok meg, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, a ki õ benne bízik.
\34:8\By experience you will see that the Lord is good; happy is the man who has faith in him.
ἡ δὲ ψυχή μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ κυρίῳ τερφθήσεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ

10 Féljétek az Urat, ti szentjei! Mert a kik õt félik, nincs fogyatkozásuk.
\34:9\Keep yourselves in the fear of the Lord, all you his saints; for those who do so will have no need of anything.
πάντα τὰ ὁστᾶ μου ἐροῦσιν κύριε τίς ὅμοιός σοι ῥυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ καὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν

11 Az oroszlánok szûkölködnek, éheznek; de a kik az Urat keresik, semmi jót sem nélkülöznek.
\34:10\The young lions are in need and have no food; but those who are looking to the Lord will have every good thing.
ἀναστάντες μάρτυρες ἄδικοι ἃ οὐκ ἐγίνωσκον ἠρώτων με

12 Jõjjetek fiaim, hallgassatok rám, megtanítlak titeket az Úr félelmére!
\34:11\Come, children, give attention to me; I will be your teacher in the fear of the Lord.
ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ καλῶν καὶ ἀτεκνίαν τῇ ψυχῇ μου

13 Ki az az ember, a kinek tetszik az élet, és szeret napokat, hogy jót láthasson?
\34:12\What man has a love of life, and a desire that his days may be increased so that he may see good?
ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοὺς παρενοχλεῖν μοι ἐνεδυόμην σάκκον καὶ ἐταπείνουν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου καὶ ἡ προσευχή μου εἰς κόλπον μου ἀποστραφήσεται

14 Tartóztasd meg nyelvedet a gonosztól, és ajkadat a csalárd beszédtõl.
\34:13\Keep your tongue from evil, and your lips from words of deceit.
ὡς πλησίον ὡς ἀδελφὸν ἡμέτερον οὕτως εὐηρέστουν ὡς πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων οὕτως ἐταπεινούμην

15 Kerüld a rosszat és cselekedjél jót; keresd a békességet és kövesd azt.
\34:14\Be turned from evil, and do good; make a search for peace, desiring it with all your heart.
καὶ κατ' ἐμοῦ ηὐφράνθησαν καὶ συνήχθησαν συνήχθησαν ἐπ' ἐμὲ μάστιγες καὶ οὐκ ἔγνων διεσχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν

16 Az Úr szemei az igazakon vannak, és az õ fülei azoknak kiáltásán;
\34:15\The eyes of the Lord are on the upright, and his ears are open to their cry.
ἐπείρασάν με ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμόν ἔβρυξαν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν

17 Az Úr orczája pedig a gonosztevõkön van, hogy kiirtsa, emlékezetöket a földrõl.
\34:16\The face of the Lord is against those who do evil, to take away the memory of them from the earth.
κύριε πότε ἐπόψῃ ἀποκατάστησον τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν ἀπὸ λεόντων τὴν μονογενῆ μου

18 [Ha igazak] kiáltnak, az Úr meghallgatja, és minden bajukból kimenti õket.
\34:17\The cry of the upright comes before the Lord, and he takes them out of all their troubles.
ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ ἐν λαῷ βαρεῖ αἰνέσω σε

19 Közel van az Úr a megtört szívekhez, és megsegíti a sebhedt lelkeket.
\34:18\The Lord is near the broken-hearted; he is the saviour of those whose spirits are crushed down.
μὴ ἐπιχαρείησάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι ἀδίκως οἱ μισοῦντές με δωρεὰν καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς

20 Sok baja van az igaznak, de valamennyibõl kimenti az Úr.
\34:19\Great are the troubles of the upright: but the Lord takes him safely out of them all.
ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν καὶ ἐπ' ὀργὴν δόλους διελογίζοντο

21 Megõrzi minden csontját, egy sem töretik meg azokból.
\34:20\He keeps all his bones: not one of them is broken.
καὶ ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν εἶπαν εὖγε εὖγε εἶδαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν

22 A gonoszt gonoszság öli meg, és meglakolnak, a kik gyûlölik az igazat.
\34:21\Evil will put an end to the sinner, and those who are haters of righteousness will come to destruction.
εἶδες κύριε μὴ παρασιωπήσῃς κύριε μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ

23 Az Úr kimenti az õ szolgái lelkét, és senki meg nem lakol, a ki õ benne bízik.
\34:22\The Lord will be the saviour of the souls of his servants, and no one who has faith in him will be put to shame.
ἐξεγέρθητι κύριε καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου ὁ θεός μου καὶ ὁ κύριός μου εἰς τὴν δίκην μου

1 Dávidé. &Perelj Uram a velem perlõkkel; harczolj a velem harczolókkal.
&ltOf David.&gt O Lord, be on my side against those who are judging me; be at war with those who make war against me.
εἰς τὸ τέλος τῷ δούλῳ κυρίου τῷ δαυιδ

2 Ragadj paizst és vértet, és kelj föl segítségemre.
Be a breastplate to me, and give me your help.
φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ

3 Szegezz dárdát és rekeszd el üldözõim útját, mondd lelkemnek: Én vagyok segítséged.
Take up your spear and keep back my attackers; say to my soul, I am your salvation.
ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ εὑρεῖν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι

4 Szégyen, gyalázat érje azokat, a kik lelkemet keresik; vettessenek hátra és piruljanak, a kik vesztemet koholják.
Let them be overcome and put to shame who make attempts to take my soul; let those who would do me damage be turned back and made foolish.
τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ δόλος οὐκ ἐβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῦναι

5 Legyenek olyanok, mint a polyva a szél elõtt; az Úrnak angyala verdesse [õket].
Let them be like dust from the grain before the wind; let the angel of the Lord send them in flight.
ἀνομίαν διελογίσατο ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ παρέστη πάσῃ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ τῇ δὲ κακίᾳ οὐ προσώχθισεν

6 Legyen útjok sötét, csuszamlós, s az Úrnak angyala kergesse õket.
Let their way be dark and full of danger; let them be troubled by the angel of the Lord.
κύριε ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν

7 Mert ok nélkül vetették elém titkon vont hálójokat, és ok nélkül ástak vermet az én lelkemnek.
For without cause they have put a net ready for me secretly, in which to take my soul.
ἡ δικαιοσύνη σου ὡσεὶ ὄρη θεοῦ τὰ κρίματά σου ἄβυσσος πολλὴ ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώσεις κύριε

8 Érje õt romlás váratlanul, fogja meg hálója, a melyet kivetett, essék belé a veszedelembe.
Let destruction come on them without their knowledge; let them be taken themselves in their secret nets, falling into the same destruction.
ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου ὁ θεός οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἐλπιοῦσιν

9 Az én lelkem pedig vigad majd az Úrban, örvendezve szabadításában.
And my soul will have joy in the Lord; it will be glad in his salvation.
μεθυσθήσονται ἀπὸ πιότητος τοῦ οἴκου σου καὶ τὸν χειμάρρουν τῆς τρυφῆς σου ποτιεῖς αὐτούς

10 Minden tetemem ezt mondja majd: Kicsoda olyan, mint te, Uram?! A ki megszabadítod a nyomorultat a nála erõsebbtõl, a szegényt és szûkölködõt az õ megrablójától.
All my bones will say, Lord, who is like you? The saviour of the poor man from the hands of the strong, of him who is poor and in need from him who takes his goods.
ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς

11 Erõszakos tanúk állnak elõ; azt kérdezik tõlem, a mirõl nem tudok.
False witnesses got up: they put questions to me about crimes of which I had no knowledge.
παράτεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσίν σε καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ

12 Jóért roszszal fizetnek meg nékem, megrabolják lelkemet.
They gave me back evil for good, troubling my soul.
μὴ ἐλθέτω μοι ποὺς ὑπερηφανίας καὶ χεὶρ ἁμαρτωλῶν μὴ σαλεύσαι με

13 Pedig én az õ betegségökben gyászba öltöztem, bõjttel gyötörtem lelkemet, imádságom kebelemre vissza-vissza szállt.
But as for me, when they were ill I put on the clothing of sorrow: I went without food and was sad, and my prayer came back again to my heart.
ἐκεῖ ἔπεσον οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ἐξώσθησαν καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆναι

1 Az éneklõmesternek; az Úr szolgájáé, Dávidé.
&ltTo the chief music-maker. Of the servant of the Lord. Of David.&gt\
τοῦ δαυιδ μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν

2 A gonosznak hamissága felõl így gondolkozom szívemben: nincs õ elõtte isten-félelem;
\36:1\The sin of the evil-doer says in his heart, There is no fear of the Lord before his eyes.
ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται καὶ ὡσεὶ λάχανα χλόης ταχὺ ἀποπεσοῦνται

3 Mert hízeleg néki önmagának, ha bûnét elkövetheti, ha gyûlölködhetik.
\36:2\For he takes comfort in the thought that his sin will not be uncovered and hated.
ἔλπισον ἐπὶ κύριον καὶ ποίει χρηστότητα καὶ κατασκήνου τὴν γῆν καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς

4 Szájának beszéde hiábavalóság és hamisság; megszünt bölcs lenni [és] jót cselekedni.
\36:3\In the words of his mouth are evil and deceit; he has given up being wise and doing good.
κατατρύφησον τοῦ κυρίου καὶ δώσει σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου

5 Hiábavalóságot gondol ágyában; nem a jó útra áll, [és] nem veti meg a rosszat.
\36:4\He gives thought to evil on his bed; he takes a way which is not good; he is not a hater of evil.
ἀποκάλυψον πρὸς κύριον τὴν ὁδόν σου καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν καὶ αὐτὸς ποιήσει

6 Uram, az égig [ér] a te kegyelmességed; a te hûséged a felhõkig!
\36:5\Your mercy, O Lord, is in the heavens, and your strong purpose is as high as the clouds.
καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς τὴν δικαιοσύνην σου καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν

7 Igazságod, mint Isten hegyei; ítéleteid, [mint] a nagy mélységek; az embert és barmot te tartod meg, Uram!
\36:6\Your righteousness is like the mountains of God; your judging is like the great deep; O Lord, you give life to man and beast.
ὑποτάγηθι τῷ κυρίῳ καὶ ἱκέτευσον αὐτόν μὴ παραζήλου ἐν τῷ κατευοδουμένῳ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίας

8 Oh Isten, milyen drága a te kegyelmességed; az embernek fiai a te szárnyaidnak árnyékába menekülnek.
\36:7\How good is your loving mercy, O God! the children of men take cover under the shade of your wings.
παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἐγκατάλιπε θυμόν μὴ παραζήλου ὥστε πονηρεύεσθαι

9 Dúslakodnak házadnak bõséges javaiban; megitatod õket gyönyörûségeid folyóvizébõl.
\36:8\The delights of your house will be showered on them; you will give them drink from the river of your pleasures.
ὅτι οἱ πονηρευόμενοι ἐξολεθρευθήσονται οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν κύριον αὐτοὶ κληρονομήσουσιν γῆν

10 Mert nálad van az életnek forrása; a te világosságod által látunk világosságot.
\36:9\For with you is the fountain of life: in your light we will see light.
καὶ ἔτι ὀλίγον καὶ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ὁ ἁμαρτωλός καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὕρῃς

11 Terjeszd ki kegyelmességedet a te ismerõidre, és igazságodat az igaz szívûekre.
\36:10\O let there be no end to your loving mercy to those who have knowledge of you, or of your righteousness to the upright in heart.
οἱ δὲ πραεῖς κληρονομήσουσιν γῆν καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ πλήθει εἰρήνης

12 Ne támadjon engem a kevélynek lába, és ne üldözzön engem a gonosznak keze.
\36:11\Let not the foot of pride come against me, or the hand of the evil-doers put me out of my place.
παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον καὶ βρύξει ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ

13 Hullnak már a gonosztevõk; eltaszíttatnak és nem állhatnak fel!
\36:12\There the workers of evil have come down: they have been made low, and will not be lifted up.
ὁ δὲ κύριος ἐκγελάσεται αὐτόν ὅτι προβλέπει ὅτι ἥξει ἡ ἡμέρα αὐτοῦ

1 Dávidé. &Ne bosszankodjál az elvetemültekre, ne irígykedjél a gonosztevõkre.
&ltOf David.&gt Do not be angry because of the wrongdoers, or have envy of the workers of evil.
ψαλμὸς τῷ δαυιδ εἰς ἀνάμνησιν περὶ σαββάτου

2 Mert hirtelen levágattatnak, mint a fû, s mint a gyönge növény elfonnyadnak.
For they will quickly be cut down like grass, and become dry like the green plants.
κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με

3 Bízzál az Úrban és jót cselekedjél; e földön lakozzál és hûséggel élj.
Have faith in the Lord, and do good; be at rest in the land, and go after righteousness.
ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι καὶ ἐπεστήρισας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου

4 Gyönyörködjél az Úrban, és megadja néked szíved kéréseit.
So will your delight be in the Lord, and he will give you your heart's desires.
οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου οὐκ ἔστιν εἰρήνη τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου

5 Hagyjad az Úrra a te útadat, és bízzál benne, majd õ teljesíti.
Put your life in the hands of the Lord; have faith in him and he will do it.
ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλήν μου ὡσεὶ φορτίον βαρὺ ἐβαρύνθησαν ἐπ' ἐμέ

6 Felhozza a te igazságodat, mint a világosságot, és a te jogodat, miként a delet.
And he will make your righteousness be seen like the light, and your cause like the shining of the sun.
προσώζεσαν καὶ ἐσάπησαν οἱ μώλωπές μου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης μου

7 Csillapodjál le az Úrban és várjad õt; ne bosszankodjál arra, a kinek útja szerencsés, [se] arra, a ki álnok tanácsokat követ.
Take your rest in the Lord, waiting quietly for him; do not be angry because of the man who does well in his evil ways, and gives effect to his bad designs.
ἐταλαιπώρησα καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους ὅλην τὴν ἡμέραν σκυθρωπάζων ἐπορευόμην

8 Szünj meg a haragtól, hagyd el heveskedésedet; ne bosszankodjál, csak rosszra vinne!
Put an end to your wrath and be no longer bitter; do not give way to angry feeling which is a cause of sin.
ὅτι αἱ ψύαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμῶν καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου

9 Mert az elvetemültek kivágattatnak; de a kik az Urat várják, öröklik a földet.
For the evil-doers will be cut off: but those who have faith in the Lord will have the earth for their heritage.
ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα ὠρυόμην ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου

10 Egy kevés [idõ] még és nincs gonosz; nézed a helyét és nincsen ott.
For in a short time the evil-doer will be gone: you will go searching for his place, and it will not be there.
κύριε ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου καὶ ὁ στεναγμός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἐκρύβη

11 A szelidek pedig öröklik a földet, és gyönyörködnek nagy békességben.
But the gentle will have the earth for their heritage; they will take their delight in peace without measure.
ἡ καρδία μου ἐταράχθη ἐγκατέλιπέν με ἡ ἰσχύς μου καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστιν μετ' ἐμοῦ

12 Fondorkodik a gonosz az igaz ellen, és fogait csikorgatja rá:
The sinner has evil designs against the upright, lifting up the voice of wrath against him.
οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν καὶ οἱ ἔγγιστά μου ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν

13 Az Úr neveti õt, mert látja, hogy eljõ az õ napja.
He will be laughed at by the Lord, who sees that his day is coming.
καὶ ἐξεβιάσαντο οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητας καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν

14 Fegyvert vonnak a gonoszok; felvonják ívöket, hogy a szegényt és nyomorultat elejtsék, [és] leöljék az igazán élõket;
The evil-doers have taken out their swords, their bows are bent; for crushing the poor, and to put to death those who are upright in their ways.
ἐγὼ δὲ ὡσεὶ κωφὸς οὐκ ἤκουον καὶ ὡσεὶ ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ

15 [De] fegyverök saját szívökbe hat, és ívök eltörik.
But their swords will be turned into their hearts, and their bows will be broken.
καὶ ἐγενόμην ὡσεὶ ἄνθρωπος οὐκ ἀκούων καὶ οὐκ ἔχων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς

16 Jobb a kevés az igaznak, mint a sok gonosznak az õ gazdagsága.
The little which the good man has is better than the wealth of evil-doers.
ὅτι ἐπὶ σοί κύριε ἤλπισα σὺ εἰσακούσῃ κύριε ὁ θεός μου

17 Mert a gonoszok karja eltörik, de az igazakat támogatja az Úr.
For the arms of the evil-doers will be broken: but the Lord is the support of the good.
ὅτι εἶπα μήποτε ἐπιχαρῶσίν μοι οἱ ἐχθροί μου καὶ ἐν τῷ σαλευθῆναι πόδας μου ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησαν

18 Jól tudja az Úr a feddhetetleneknek napjait, és hogy örökségök mindörökké meglesz.
The days of the upright are numbered by the Lord, and their heritage will be for ever.
ὅτι ἐγὼ εἰς μάστιγας ἕτοιμος καὶ ἡ ἀλγηδών μου ἐνώπιόν μου διὰ παντός

19 Nem szégyenülnek meg a veszedelmes idõben, és jóllaknak az éhség napjaiban.
They will not be shamed in the evil time, and in the days when all are in need of food they will have enough.
ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ ἀναγγελῶ καὶ μεριμνήσω ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας μου

20 De a gonoszok elvesznek, és az Úrnak ellensége, mint a liget ékessége, elmúlik, füstként múlik el.
But the wrongdoers will come to destruction, and the haters of the Lord will be like the fat of lambs, they will be burned up; they will go up in smoke, and never again be seen.
οἱ δὲ ἐχθροί μου ζῶσιν καὶ κεκραταίωνται ὑπὲρ ἐμέ καὶ ἐπληθύνθησαν οἱ μισοῦντές με ἀδίκως

21 Kölcsön kér a gonosz és meg nem fizet, de az igaz irgalmas és adakozó.
The sinner takes money and does not give it back; but the upright man has mercy, and gives to others.
οἱ ἀνταποδιδόντες κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν ἐνδιέβαλλόν με ἐπεὶ κατεδίωκον δικαιοσύνην καὶ ἀπέρριψάν με τὸν ἀγαπητὸν ὡσεὶ νεκρὸν ἐβδελυγμένον

22 Mert a kiket õ megáld, öröklik a földet, és a kiket õ megátkoz, kivágattatnak azok.
Those who have his blessing will have the earth for their heritage; but those who are cursed by him will be cut off.
μὴ ἐγκαταλίπῃς με κύριε ὁ θεός μου μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ

23 Az Úr szilárdítja meg az igaz ember lépteit, és útját kedveli.
The steps of a good man are ordered by the Lord, and he takes delight in his way.
πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου κύριε τῆς σωτηρίας μου

1 Dávid zsoltára emlékeztetõül.
&ltA Psalm. Of David. To keep in memory.&gt\
εἰς τὸ τέλος τῷ ιδιθουν ᾠδὴ τῷ δαυιδ

2 Uram, haragodban ne fenyíts meg engem; felgerjedésedben ne ostorozz meg engem!
\38:1\O Lord, be not bitter with me in your wrath; let not your hand be on me in the heat of your passion.
εἶπα φυλάξω τὰς ὁδούς μου τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν ἐν γλώσσῃ μου ἐθέμην τῷ στόματί μου φυλακὴν ἐν τῷ συστῆναι τὸν ἁμαρτωλὸν ἐναντίον μου

3 Mert nyilaid belém akadtak, és kezed rám nehezült.
\38:2\For your arrows have gone into my flesh, and I am crushed under the weight of your hand.
ἐκωφώθην καὶ ἐταπεινώθην καὶ ἐσίγησα ἐξ ἀγαθῶν καὶ τὸ ἄλγημά μου ἀνεκαινίσθη

4 Nincs épség testemben a te haragodtól; nincs békesség csontjaimban vétkeim miatt.
\38:3\My flesh is wasted because of your wrath; and there is no peace in my bones because of my sin.
ἐθερμάνθη ἡ καρδία μου ἐντός μου καὶ ἐν τῇ μελέτῃ μου ἐκκαυθήσεται πῦρ ἐλάλησα ἐν γλώσσῃ μου

5 Mert bûneim elborítják fejemet; súlyos teherként, erõm felett.
\38:4\For my crimes have gone over my head; they are like a great weight which is more than my strength.
γνώρισόν μοι κύριε τὸ πέρας μου καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν μου τίς ἐστιν ἵνα γνῶ τί ὑστερῶ ἐγώ

6 Megsenyvedtek, megbûzhödtek sebeim oktalanságom miatt.
\38:5\My wounds are poisoned and evil-smelling, because of my foolish behaviour.
ἰδοὺ παλαιστὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ὡσεὶ οὐθὲν ἐνώπιόν σου πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης πᾶς ἄνθρωπος ζῶν διάψαλμα

7 Lehorgadtam, meggörbedtem nagyon; naponta szomorúan járok.
\38:6\I am troubled, I am made low; I go weeping all the day.
μέντοιγε ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος πλὴν μάτην ταράσσονται θησαυρίζει καὶ οὐ γινώσκει τίνι συνάξει αὐτά

8 Mert derekam megtelt gyulladással, és testemben semmi ép sincsen.
\38:7\For my body is full of burning; all my flesh is unhealthy.
καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου οὐχὶ ὁ κύριος καὶ ἡ ὑπόστασίς μου παρὰ σοῦ ἐστιν

9 Erõtlen és összetört vagyok nagyon, s szívem keserûsége miatt jajgatok.
\38:8\I am feeble and crushed down; I gave a cry like a lion because of the grief in my heart.
ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν μου ῥῦσαί με ὄνειδος ἄφρονι ἔδωκάς με

10 Uram, elõtted van minden kívánságom, és nincs elõled elrejtve az én nyögésem!
\38:9\Lord, all my desire is before you; my sorrow is not kept secret from you.
ἐκωφώθην καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ στόμα μου ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας με

11 Szívem dobogva ver, elhágy erõm, s szemem világa - az sincs már velem.
\38:10\My heart goes out in pain, my strength is wasting away; as for the light of my eyes, it is gone from me.
ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μάστιγάς σου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς χειρός σου ἐγὼ ἐξέλιπον

12 Szeretteim és barátaim félreállanak csapásomban; rokonaim pedig messze állanak.
\38:11\My lovers and my friends keep away from my disease; my relations keep far away.
ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνομίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ πλὴν μάτην ταράσσεται πᾶς ἄνθρωπος διάψαλμα

13 De tõrt vetnek, a kik életemre törnek, és a kik bajomra törnek; hitványságokat beszélnek, és csalárdságot koholnak mindennap.
\38:12\Those who have a desire to take my life put nets for me; those who are designing my destruction say evil things against me, all the day their minds are full of deceit.
εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου κύριε καὶ τῆς δεήσεώς μου ἐνώτισαι τῶν δακρύων μου μὴ παρασιωπήσῃς ὅτι πάροικος ἐγώ εἰμι παρὰ σοὶ καὶ παρεπίδημος καθὼς πάντες οἱ πατέρες μου

14 De én, mint a siket, nem hallok, és olyan vagyok, mint a néma, a ki nem nyitja föl száját.
\38:13\But I kept my ears shut like a man without hearing; like a man without a voice, never opening his mouth.
ἄνες μοι ἵνα ἀναψύξω πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν καὶ οὐκέτι μὴ ὑπάρξω

1 Az éneklõmesternek Jeduthunnak, Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker. Of Jeduthun. A Psalm. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος τῷ δαυιδ ψαλμός

2 Mondám: nosza vigyázok útaimra, hogy ne vétkezzem nyelvemmel; megzabolázom szájamat, a míg elõttem van a hitetlen.
\39:1\I said, I will give attention to my ways, so that my tongue may do no wrong; I will keep my mouth under control, while the sinner is before me.
ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν κύριον καὶ προσέσχεν μοι καὶ εἰσήκουσεν τῆς δεήσεώς μου

3 Elnémultam, vesztegléssel hallgattam a jóról, de fájdalmam felzaklatódott.
\39:2\I made no sound, I said no word, even of good; and I was moved with sorrow.
καὶ ἀνήγαγέν με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας καὶ ἀπὸ πηλοῦ ἰλύος καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου καὶ κατηύθυνεν τὰ διαβήματά μου

4 Fölhevült bennem az én szívem, gondolatomban tûz gerjede fel, így szólék [azért] az én nyelvemmel:
\39:3\My heart was burning in my breast; while I was deep in thought the fire was lighted; then I said with my tongue,
καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου ᾆσμα καινόν ὕμνον τῷ θεῷ ἡμῶν ὄψονται πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται καὶ ἐλπιοῦσιν ἐπὶ κύριον

5 Jelentsd meg Uram az én végemet és napjaim mértékét, mennyi az? Hadd tudjam, hogy milyen múlandó vagyok.
\39:4\Lord, give me knowledge of my end, and of the measure of my days, so that I may see how feeble I am.
μακάριος ἀνήρ οὗ ἐστιν τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπὶς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐνέβλεψεν εἰς ματαιότητας καὶ μανίας ψευδεῖς

6 Ímé tenyérnyivé tetted napjaimat, és az én életem te elõtted, mint a semmi. Bizony merõ hiábavalóság minden ember, akárhogyan áll is! Szela.
\39:5\You have made my days no longer than a hand's measure; and my years are nothing in your eyes; truly, every man is but a breath. (Selah.)
πολλὰ ἐποίησας σύ κύριε ὁ θεός μου τὰ θαυμάσιά σου καὶ τοῖς διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστιν τίς ὁμοιωθήσεταί σοι ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμόν

7 Bizony árnyékként jár az ember; bizony csak hiába szorgalmatoskodik; rakásra gyûjt, de nem tudja, ki takarítja be azokat!
\39:6\Truly, every man goes on his way like an image; he is troubled for no purpose: he makes a great store of wealth, and has no knowledge of who will get it.
θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας ὠτία δὲ κατηρτίσω μοι ὁλοκαύτωμα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ᾔτησας

8 Most azért, mit reméljek, oh Uram?! Te benned van bizodalmam.
\39:7\And now, Lord, what am I waiting for? my hope is in you.
τότε εἶπον ἰδοὺ ἥκω ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ

9 Ments ki engem minden álnokságomból; ne tégy engem bolondok csúfjává!
\39:8\Make me free from all my sins; do not let me be shamed by the man of evil behaviour.
τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου ὁ θεός μου ἐβουλήθην καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου

10 Megnémultam, nem nyitom fel szájamat, mert te cselekedted.
\39:9\I was quiet, and kept my mouth shut; because you had done it.
εὐηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ ἰδοὺ τὰ χείλη μου οὐ μὴ κωλύσω κύριε σὺ ἔγνως

11 Vedd le rólam a te ostorodat; kezed fenyítéke miatt elenyészem én.
\39:10\No longer let your hand be hard on me; I am wasted by the blows of your hand.
τὴν δικαιοσύνην σου οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα οὐκ ἔκρυψα τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς

12 Mikor a bûn miatt büntetéssel fenyítesz valakit, elemészted, mint moly, az õ szépségét. Bizony merõ hiábavalóság minden ember. Szela.
\39:11\By the weight of your wrath against man's sin, the glory of his form is wasted away; truly every man is but a breath. (Selah.)
σὺ δέ κύριε μὴ μακρύνης τοὺς οἰκτιρμούς σου ἀπ' ἐμοῦ τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά σου διὰ παντὸς ἀντελάβοντό μου

13 Halld meg Uram az én könyörgésemet, figyelmezzél kiáltásomra, könyhullatásomra ne vesztegelj; mert én jövevény vagyok te nálad, zsellér, mint minden én õsöm.
\39:12\Let my prayer come to your ears, O Lord, and give attention to my cry, make an answer to my weeping: for my time here is short before you, and in a little time I will be gone, like all my fathers.
ὅτι περιέσχον με κακά ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός κατέλαβόν με αἱ ἀνομίαι μου καὶ οὐκ ἠδυνήθην τοῦ βλέπειν ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου καὶ ἡ καρδία μου ἐγκ ατέλιπέν με

14 Ne nézz reám, hadd enyhüljek meg, mielõtt elmegyek és nem leszek többé!
\39:13\Let your wrath be turned away from me, so that I may be comforted, before I go away from here, and become nothing.
εὐδόκησον κύριε τοῦ ῥύσασθαί με κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι πρόσχες

1 Az éneklõmesternek; Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker. Of David. A Psalm.&gt\
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ

2 Várván vártam az Urat, és hozzám hajolt, és meghallgatta kiáltásomat.
\40:1\When I was waiting quietly for the Lord, his heart was turned to me, and he gave ear to my cry.
μακάριος ὁ συνίων ἐπὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται αὐτὸν ὁ κύριος

3 És kivont engem a pusztulás gödrébõl, a sáros fertõbõl, és sziklára állította fel lábamat, megerõsítvén lépteimet.
\40:2\He took me up out of a deep waste place, out of the soft and sticky earth; he put my feet on a rock, and made my steps certain.
κύριος διαφυλάξαι αὐτὸν καὶ ζήσαι αὐτὸν καὶ μακαρίσαι αὐτὸν ἐν τῇ γῇ καὶ μὴ παραδῴη αὐτὸν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ

4 És új éneket adott szájamba, a mi Istenünknek dicséretét; sokan látták és megfélemlettek, és bíztak az Úrban.
\40:3\And he put a new song in my mouth, even praise to our God; numbers have seen it with fear, and put their faith in the Lord.
κύριος βοηθήσαι αὐτῷ ἐπὶ κλίνης ὀδύνης αὐτοῦ ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ ἔστρεψας ἐν τῇ ἀρρωστίᾳ αὐτοῦ

5 Boldog ember az, a ki az Úrba vetette bizodalmát, és nem fordul a kevélyekhez és a hazugságra vetemedettekhez!
\40:4\Happy is the man who has faith in the Lord, and does not give honour to the men of pride or to those who are turned away to deceit.
ἐγὼ εἶπα κύριε ἐλέησόν με ἴασαι τὴν ψυχήν μου ὅτι ἥμαρτόν σοι

6 Sokat cselekedtél te, Uram Istenem, a te csodáiddal és terveiddel mi érettünk; semmi sem hasonlítható hozzád; hirdetném és elbeszélném, [de] többek, semhogy elszámlálhatnám.
\40:5\O Lord my God, great are the wonders which you have done in your thought for us; it is not possible to put them out in order before you; when I would give an account of them, their number is greater than I may say.
οἱ ἐχθροί μου εἶπαν κακά μοι πότε ἀποθανεῖται καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ

7 Véres áldozatot és ételáldozatot nem kedveltél; füleimet fölnyitottad; égõáldozatot és bûnért való áldozatot sem kívántál.
\40:6\You had no desire for offerings of beasts or fruits of the earth; ears you made for me: for burned offerings and sin offerings you made no request.
καὶ εἰ εἰσεπορεύετο τοῦ ἰδεῖν μάτην ἐλάλει ἡ καρδία αὐτοῦ συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτῷ ἐξεπορεύετο ἔξω καὶ ἐλάλει

8 Akkor azt mondtam: Ímé jövök; a könyvtekercsben írva van felõlem,
\40:7\Then I said, See, I come; it is recorded of me in the roll of the book,
ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατ' ἐμοῦ ἐψιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροί μου κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακά μοι

9 Hogy teljesítsem a te akaratodat; ezt kedvelem, én Istenem, a te törvényed keblem közepette van.
\40:8\My delight is to do your pleasure, O my God; truly, your law is in my heart.
λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι

10 Vígan hirdetem az igazságosságot a nagy gyülekezetben; ímé, nem tartom vissza ajkamat, te tudod, óh Uram!
\40:9\I have given news of righteousness in the great meeting; O Lord, you have knowledge that I have not kept back my words.
καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου ἐφ' ὃν ἤλπισα ὁ ἐσθίων ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν

11 Igazságosságodat nem rejtem el szívemben, elmondom a te hûségedet és segítségedet; nem titkolom el kegyelmedet és igazságodat a nagy gyülekezetben.
\40:10\Your righteousness has not been folded away in my heart; I have made clear your true word and your salvation; I have not kept secret your mercy or your faith from the great meeting.
σὺ δέ κύριε ἐλέησόν με καὶ ἀνάστησόν με καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς

12 Te, Uram, ne tartsd vissza tõlem irgalmadat; kegyelmed és igazságod mindig megóvnak engem.
\40:11\Take not away your gentle mercies from me, O Lord; let your mercy and your faith keep me safe for ever.
ἐν τούτῳ ἔγνων ὅτι τεθέληκάς με ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ

13 Mert bajok vettek engem körül, a melyeknek számuk sincsen; utolértek bûneim, a melyeket végig sem nézhetek; számosabbak a fejem hajszálainál, és a szívem [is] elhagyott engem.
\40:12\For unnumbered evils are round about me; my sins have overtaken me, so that I am bent down with their weight; they are more than the hairs of my head, my strength is gone because of them.
ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντελάβου καὶ ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα

14 Tessék Uram néked, hogy megments engemet; siess Uram segítségemre!
\40:13\Be pleased, O Lord, to take me out of danger; O Lord, come quickly and give me help.
εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα γένοιτο γένοιτο

1 Az éneklõmesternek; Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker. A Psalm. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος εἰς σύνεσιν τοῖς υἱοῖς κορε

2 Boldog, a ki a nyomorultra gondol; a veszedelem napján megmenti azt az Úr.
\41:1\Happy is the man who gives thought to the poor; the Lord will be his saviour in the time of trouble.
ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχή μου πρὸς σέ ὁ θεός

3 Az Úr megõrzi azt és élteti azt; boldog lesz e földön, és nem adhatod oda ellenségei kívánságának.
\41:2\The Lord will keep him safe, and give him life; the Lord will let him be a blessing on the earth, and will not give him into the hand of his haters.
ἐδίψησεν ἡ ψυχή μου πρὸς τὸν θεὸν τὸν ζῶντα πότε ἥξω καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ

4 Az Úr megerõsíti õt az õ betegágyán; bármilyen az ágya, megkönnyíted betegségében.
\41:3\The Lord will be his support on his bed of pain: by you will all his grief be turned to strength.
ἐγενήθη μοι τὰ δάκρυά μου ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ λέγεσθαί μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ποῦ ἐστιν ὁ θεός σου

5 Én azt mondtam: Uram kegyelmezz nékem, gyógyítsd meg lelkemet, mert vétkeztem ellened!
\41:4\I said, Lord, have mercy on me; make my soul well, because my faith is in you.
ταῦτα ἐμνήσθην καὶ ἐξέχεα ἐπ' ἐμὲ τὴν ψυχήν μου ὅτι διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς θαυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως ἦχου ἑορτάζον τος

6 Ellenségeim rosszat mondanak felõlem: Mikor hal meg és vész ki a neve?
\41:5\My haters say evil against me, When will he be dead, and his name come to an end?
ἵνα τί περίλυπος εἶ ψυχή καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ σωτήριον τοῦ προσώπου μου ὁ θεός μου

7 Ha látogatni jön [be valaki,] hiábavalóságot beszél; szíve álnokságot gyûjt össze magának, kimegy az utczára [és] beszél.
\41:6\If one comes to see me, deceit is in his heart; he keeps a store of evil, which he makes public in every place.
πρὸς ἐμαυτὸν ἡ ψυχή μου ἐταράχθη διὰ τοῦτο μνησθήσομαί σου ἐκ γῆς ιορδάνου καὶ ερμωνιμ ἀπὸ ὄρους μικροῦ

8 Minden gyûlölõm együtt suttog reám, gonoszat koholnak ellenem:
\41:7\All my haters are talking secretly together against me; they are designing my downfall.
ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται εἰς φωνὴν τῶν καταρρακτῶν σου πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθον

9 Istennek átka szállott õ reá, s mivelhogy benne fekszik, nem kél fel többé!
\41:8\They say, He has an evil disease, which will not let him go: and now that he is down he will not get up again.
ἡμέρας ἐντελεῖται κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ νυκτὸς ᾠδὴ παρ' ἐμοί προσευχὴ τῷ θεῷ τῆς ζωῆς μου

10 Még az én jóakaróm is, a kiben bíztam, a ki kenyeremet ette, fölemelte sarkát ellenem.
\41:9\Even my dearest friend, in whom I had faith, who took bread with me, is turned against me.
ἐρῶ τῷ θεῷ ἀντιλήμπτωρ μου εἶ διὰ τί μου ἐπελάθου ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου

11 De te Uram, könyörülj rajtam és emelj föl engemet, hadd fizessek meg nékik!
\41:10\But you, O Lord, have mercy on me, lifting me up, so that I may give them their punishment.
ἐν τῷ καταθλάσαι τὰ ὀστᾶ μου ὠνείδισάν με οἱ θλίβοντές με ἐν τῷ λέγειν αὐτούς μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ποῦ ἐστιν ὁ θεός σου

12 Abból tudom meg, hogy kedvelsz engemet, ha ellenségem nem ujjong felettem;
\41:11\By this I see that you have pleasure in me, because my hater does not overcome me.
ἵνα τί περίλυπος εἶ ψυχή καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου μου ὁ θεός μου

1 Az éneklõmesternek; Kóráh fiainak tanítása.
&ltTo the chief music-maker. Maschil. Of the sons of Korah.&gt\
ψαλμὸς τῷ δαυιδ κρῖνόν με ὁ θεός καὶ δίκασον τὴν δίκην μου ἐξ ἔθνους οὐχ ὁσίου ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δολίου ῥῦσαί με

2 Mint a szarvas kivánkozik a folyóvizekre, úgy kivánkozik az én lelkem hozzád, oh Isten!
\42:1\Like the desire of the roe for the water-streams, so is my soul's desire for you, O God.
ὅτι σὺ εἶ ὁ θεός κραταίωμά μου ἵνα τί ἀπώσω με καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου

3 Szomjuhozik lelkem Istenhez, az élõ Istenhez; mikor mehetek el és jelenhetek meg Isten elõtt?
\42:2\My soul is dry for need of God, the living God; when may I come and see the face of God?
ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου αὐτά με ὡδήγησαν καὶ ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἅγιόν σου καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου

4 Könyhullatásom volt kenyerem éjjel és nappal, mikor mindennap azt mondták nékem: "Hol van a te Istened?"
\42:3\My tears have been my food day and night, while they keep saying to me, Where is your God?
καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν θεὸν τὸν εὐφραίνοντα τὴν νεότητά μου ἐξομολογήσομαί σοι ἐν κιθάρᾳ ὁ θεὸς ὁ θεός μου

5 Mikor ezekrõl emlékezem, megkeseredem lelkemben; mert nagy csoportban vonultam [ezelõtt] és ujjongó örömmel és hálaadással vezettem õket, az ünneplõ sokaságot, az Isten házáig.
\42:4\Let my soul be overflowing with grief when these things come back to my mind, how I went in company to the house of God, with the voice of joy and praise, with the song of those who were keeping the feast.
ἵνα τί περίλυπος εἶ ψυχή καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ σωτήριον τοῦ προσώπου μου ὁ θεός μου

1 Ítélj meg engem oh Isten! és oltalmazd meg ügyemet az irgalmatlan nemzetség ellen; az álnok és hamis embertõl szabadíts meg engem.
Be my judge, O God, supporting my cause against a nation without religion; O keep me from the false and evil man.
εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς κορε εἰς σύνεσιν ψαλμός

2 Hiszen te vagy oltalmam Istene, miért vetettél hát meg engemet? Miért kell gyászban járnom ellenség háborgatása miatt?
You are the God of my strength; why have you put me from you? why do I go in sorrow because of the attacks of my haters?
ὁ θεός ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν ἡμῖν ἔργον ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις

3 Küldd el világosságodat és igazságodat, azok vezessenek engem; vigyenek el a te szent hegyedre és hajlékaidba.
O send out your light and your true word; let them be my guide: let them take me to your holy hill, and to your tents.
ἡ χείρ σου ἔθνη ἐξωλέθρευσεν καὶ κατεφύτευσας αὐτούς ἐκάκωσας λαοὺς καὶ ἐξέβαλες αὐτούς

4 Hadd menjek be Isten oltárához, vígasságos örömömnek Istenéhez, és hadd dicsérjelek téged cziterával, Isten, én Istenem!
Then I will go up to the altar of God, to the God of my joy; I will be glad and give praise to you on an instrument of music, O God, my God.
οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν γῆν καὶ ὁ βραχίων αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς ἀλλ' ἡ δεξιά σου καὶ ὁ βραχίων σου καὶ ὁ φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου ὅτι εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς

5 Miért csüggedsz el lelkem, miért nyughatatlankodol bennem? Bízzál Istenben, mert még hálát adok én néki, az én szabadítómnak és Istenemnek.
Why are you crushed down, O my soul? and why are you troubled in me? put your hope in God, for I will again give him praise who is my help and my God.
σὺ εἶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου ὁ ἐντελλόμενος τὰς σωτηρίας ιακωβ

1 Az éneklõmesternek; a Kóráh fiainak tanítása.
&ltTo the chief music-maker. Of the sons of Korah Maschil.&gt\
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τοῖς υἱοῖς κορε εἰς σύνεσιν ᾠδὴ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ

2 Oh Isten! füleinkkel hallottuk, atyáink beszélték el nékünk a dolgot, a melyet napjaikban, a hajdankor napjaiban cselekedtél.
\44:1\It has come to our ears, O God, our fathers have given us the story, of the works which you did in their days, in the old times,
ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ βασιλεῖ ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου

3 Nemzeteket ûztél te ki saját kezeddel, õket pedig beplántáltad; népeket törtél össze, õket pedig kiterjesztetted.
\44:2\Uprooting the nations with your hand, and planting our fathers in their place; cutting down the nations, but increasing the growth of your people.
ὡραῖος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐξεχύθη χάρις ἐν χείλεσίν σου διὰ τοῦτο εὐλόγησέν σε ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα

4 Mert nem az õ fegyverökkel szereztek földet, és nem az õ karjok segített nékik; hanem a te jobbod, a te karod és a te orczád világossága, mert kedvelted õket.
\44:3\For they did not make the land theirs by their swords, and it was not their arms which kept them safe; but your right hand, and your arm, and the light of your face, because you had pleasure in them.
περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου δυνατέ τῇ ὡραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου

5 Te magad vagy az én királyom oh Isten! Rendelj segítséget Jákóbnak!
\44:4\You are my King and my God; ordering salvation for Jacob.
καὶ ἔντεινον καὶ κατευοδοῦ καὶ βασίλευε ἕνεκεν ἀληθείας καὶ πραΰτητος καὶ δικαιοσύνης καὶ ὁδηγήσει σε θαυμαστῶς ἡ δεξιά σου

6 Általad verjük le szorongatóinkat; a te neveddel tapodjuk le támadóinkat.
\44:5\Through you will we overcome our haters; by your name will they be crushed under our feet who are violent against us.
τὰ βέλη σου ἡκονημένα δυνατέ λαοὶ ὑποκάτω σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως

7 Mert nem az ívemben bízom, és kardom sem védelmez meg engem;
\44:6\I will not put faith in my bow, my sword will not be my salvation.
ὁ θρόνος σου ὁ θεός εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου

8 Hanem te szabadítasz meg minket szorongatóinktól, és gyûlölõinket te szégyeníted meg.
\44:7\But it is you who have been our saviour from those who were against us, and have put to shame those who had hate for us.
ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ θεὸς ὁ θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου

9 Dicsérjük Istent mindennap, és mindörökké magasztaljuk nevedet. Szela.
\44:8\Our pride is in God at all times, to his name we give praise for ever. (Selah.)
σμύρνα καὶ στακτὴ καὶ κασία ἀπὸ τῶν ἱματίων σου ἀπὸ βάρεων ἐλεφαντίνων ἐξ ὧν ηὔφρανάν σε

10 Mégis megvetettél, meggyaláztál minket, és nem vonulsz ki seregeinkkel.
\44:9\But now you have sent us away from you, and put us to shame; you do not go out with our armies.
θυγατέρες βασιλέων ἐν τῇ τιμῇ σου παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ περιβεβλημένη πεποικιλμένη

11 Megfutamítottál minket szorongatóink elõtt, és a kik gyûlölnek minket, fosztogattak magoknak.
\44:10\Because of this we are turned back by the attacker: those who have hate for us take our goods for themselves.
ἄκουσον θύγατερ καὶ ἰδὲ καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου

12 Oda dobtál minket vágó-juhok gyanánt, és szétszórtál minket a nemzetek között.
\44:11\You have made us like sheep which are taken for meat; we are put to flight among the nations.
ὅτι ἐπεθύμησεν ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ κύριός σου

13 Eladtad a te népedet nagy olcsón, és nem becsülted az árát magasra.
\44:12\You let your people go for nothing; your wealth is not increased by their price.
καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ θυγατέρες τύρου ἐν δώροις τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ

14 Csúfságul vetettél oda minket szomszédainknak, gúnyra és nevetségre a körültünk levõknek.
\44:13\You have made us to be looked down on by our neighbours, we are laughed at and shamed by those who are round about us.
πᾶσα ἡ δόξα αὐτῆς θυγατρὸς βασιλέως ἔσωθεν ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς περιβεβλημένη πεποικιλμένη

15 Példabeszédül vetettél oda a pogányoknak, fejcsóválásra a népeknek.
\44:14\Our name is a word of shame among the nations, a sign for the shaking of heads among the peoples.
ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονταί σοι

16 Gyalázatom naponta elõttem van, és orczám szégyene elborít engem.
\44:15\My downfall is ever before me, and I am covered with the shame of my face;
ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει ἀχθήσονται εἰς ναὸν βασιλέως

17 A csúfolók és káromlók szaváért, az ellenség és a bosszúálló miatt.
\44:16\Because of the voice of him who says sharp and bitter words; because of the hater and him who is the instrument of punishment.
ἀντὶ τῶν πατέρων σου ἐγενήθησάν σοι υἱοί καταστήσεις αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν

18 Mindez utolért minket, mégsem feledtünk el téged, és nem szegtük meg a te frigyedet.
\44:17\All this has come on us, but still we have kept you in our memory; and we have not been false to your word.
μνησθήσονται τοῦ ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος

1 Az éneklõmesternek a sosannimra, Kóráh fiainak tanítása; ének a szerelmetesrõl.
&ltTo the chief music-maker; put to Shoshannim. Of the sons of Korah. Maschil. A Song of loves.&gt\
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν κορε ὑπὲρ τῶν κρυφίων ψαλμός

2 Fölbuzog szívem szép beszédre. Mondom: mûvem a királynak szól. Nyelvem gyors írónak tolla.
\45:1\My heart is flowing over with good things; my words are of that which I have made for a king; my tongue is the pen of a ready writer.
ὁ θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις βοηθὸς ἐν θλίψεσιν ταῖς εὑρούσαις ἡμᾶς σφόδρα

3 Szebb, szebb vagy az ember fiainál, kedvesség ömledez ajakidon, azért áldott meg az Isten örökké.
\45:2\You are fairer than the children of men; grace is flowing through your lips; for this cause the blessing of God is with you for ever.
διὰ τοῦτο οὐ φοβηθησόμεθα ἐν τῷ ταράσσεσθαι τὴν γῆν καὶ μετατίθεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις θαλασσῶν

4 Kösd derekadra kardodat vitéz! Dicsõségedet és ékességedet.
\45:3\Put on your sword, make it ready at your side, O strong chief, with your glory and power.
ἤχησαν καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐτῶν ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ διάψαλμα

5 És ékességedben haladj diadallal az igazságért, a szelidségért [és] jogért, és rettenetesre tanítson meg téged a te jobb kezed.
\45:4\And go nobly on in your power, because you are good and true and without pride; and your right hand will be teaching you things of fear.
τοῦ ποταμοῦ τὰ ὁρμήματα εὐφραίνουσιν τὴν πόλιν τοῦ θεοῦ ἡγίασεν τὸ σκήνωμα αὐτοῦ ὁ ὕψιστος

6 Nyilaid élesek; népek hullanak alád; a király ellenségeinek szívében.
\45:5\Your arrows are sharp in the heart of the king's haters; because of them the peoples are falling under you.
ὁ θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς οὐ σαλευθήσεται βοηθήσει αὐτῇ ὁ θεὸς τὸ πρὸς πρωί

7 Trónod oh Isten örökkévaló; igazságnak pálczája a te királyságodnak pálczája.
\45:6\Your seat of power, O God, is for ever and ever; the rod of your kingdom is a rod of honour.
ἐταράχθησαν ἔθνη ἔκλιναν βασιλεῖαι ἔδωκεν φωνὴν αὐτοῦ ἐσαλεύθη ἡ γῆ

8 Szereted az igazságot, gyûlölöd a gonoszságot, azért kent fel Isten, a te Istened öröm olajával társaid fölé.
\45:7\You have been a lover of righteousness and a hater of evil: and so God, your God, has put the oil of joy on your head, lifting you high over all other kings.
κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν ἀντιλήμπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς ιακωβ διάψαλμα

9 Mirrha, áloe, kácziaillatú minden öltözeted; elefántcsont palotából zeneszóval vidámítnak téged.
\45:8\Your robes are full of the smell of all sorts of perfumes and spices; music from the king's ivory houses has made you glad.
δεῦτε ἴδετε τὰ ἔργα κυρίου ἃ ἔθετο τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς

10 Királyok leányai a te ékességeid; jobb kezed felõl királyné áll ofiri aranyban.
\45:9\Kings' daughters are among your noble women: on your right is the queen in gold of Ophir.
ἀνταναιρῶν πολέμους μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς τόξον συντρίψει καὶ συγκλάσει ὅπλον καὶ θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρί

11 Halld csak leány, nézd csak; hajtsd ide füledet! Feledd el népedet és az atyád házát.
\45:10\O daughter, give thought and attention, and let your ear be open; no longer keep in mind your people, and your father's house;
σχολάσατε καὶ γνῶτε ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ θεός ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ

12 Szépségedet a király kivánja; hiszen urad õ, hódolj hát néki!
\45:11\So will the king have a great desire for you, seeing how beautiful you are; because he is your lord, give him honour.
κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν ἀντιλήμπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς ιακωβ

1 Az éneklõmesternek, a Kóráh fiainak éneke, a halamothra.
&ltTo the chief music-maker. Of the sons of Korah; put to Alamoth. A Song.&gt\
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν κορε ψαλμός

2 Isten a mi oltalmunk és erõsségünk! igen bizonyos segítség a nyomorúságban.
\46:1\God is our harbour and our strength, a very present help in trouble.
πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας ἀλαλάξατε τῷ θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως

3 Azért nem félünk, ha elváltoznék is a föld, ha hegyek omlanának is a tenger közepébe:
\46:2\For this cause we will have no fear, even though the earth is changed, and though the mountains are moved in the heart of the sea;
ὅτι κύριος ὕψιστος φοβερός βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν

4 Zúghatnak, tajtékozhatnak hullámai; hegyek rendülhetnek meg háborgásától. Szela.
\46:3\Though its waters are sounding and troubled, and though the mountains are shaking with their violent motion. (Selah.)
ὑπέταξεν λαοὺς ἡμῖν καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν

5 Forrásainak árja megörvendezteti Isten városát, a Felségesnek szent hajlékait.
\46:4\There is a river whose streams make glad the resting-place of God, the holy place of the tents of the Most High.
ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ τὴν καλλονὴν ιακωβ ἣν ἠγάπησεν διάψαλμα

6 Az Isten õ közepette van, nem rendül meg; megsegíti Isten virradatkor.
\46:5\God has taken his place in her; she will not be moved: he will come to her help at the dawn of morning.
ἀνέβη ὁ θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος

7 Nemzetek zajongnak, országok mozognak; kiereszti hangját, megszeppen a föld.
\46:6\The nations were angry, the kingdoms were moved; at the sound of his voice the earth became like wax.
ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν ψάλατε ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν ψάλατε

8 A Seregek Ura velünk van, Jákób Istene a mi várunk. Szela.
\46:7\The Lord of armies is with us; the God of Jacob is our high tower. (Selah.)
ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ θεός ψάλατε συνετῶς

9 Jõjjetek, lássátok az Úr tetteit, a ki pusztaságokat szerez a földön;
\46:8\Come, see the works of the Lord, the destruction which he has made in the earth.
ἐβασίλευσεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ ἔθνη ὁ θεὸς κάθηται ἐπὶ θρόνου ἁγίου αὐτοῦ

10 Hadakat némít el a föld széléig; ívet tör, kopját ront, hadi szekereket éget el tûzben.
\46:9\He puts an end to wars over all the earth; by him the bow is broken, and the spear cut in two, and the carriage burned in the fire.
ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν μετὰ τοῦ θεοῦ αβρααμ ὅτι τοῦ θεοῦ οἱ κραταιοὶ τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν

1 Az éneklõmesternek, a Kóráh fiainak zsoltára.
&ltTo the chief music-maker. A Psalm. Of the sons of Korah.&gt\
ψαλμὸς ᾠδῆς τοῖς υἱοῖς κορε δευτέρᾳ σαββάτου

2 Ti népek mind tapsoljatok, harsogjatok Istennek vígságos szóval.
\47:1\O make a glad noise with your hands, all you peoples; letting your voices go up to God with joy.
μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν ὄρει ἁγίῳ αὐτοῦ

3 Mert az Úr felséges, rettenetes; nagy király az egész földön.
\47:2\For the Lord Most High is to be feared; he is a great King over all the earth.
εὖ ῥιζῶν ἀγαλλιάματι πάσης τῆς γῆς ὄρη σιων τὰ πλευρὰ τοῦ βορρᾶ ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου

4 Alánk veti a népeket, a nemzeteket lábaink alá.
\47:3\He will put down the peoples under us, and the nations under our feet.
ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκεται ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς

5 Kiválasztja nékünk örökségünket, Jákób dicsõségét, a kit szeret. Szela.
\47:4\He will give us our heritage, the glory of Jacob who is dear to him. (Selah.)
ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς συνήχθησαν ἦλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτό

6 Felvonul Isten harsona- szónál, kürtzengés közt az Úr.
\47:5\God has gone up with a glad cry, the Lord with the sound of the horn.
αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν ἐταράχθησαν ἐσαλεύθησαν

7 Énekeljetek Istennek, énekeljetek; énekeljetek királyunknak, énekeljetek!
\47:6\Give praises to God, make songs of praise; give praises to our King, make songs of praise.
τρόμος ἐπελάβετο αὐτῶν ἐκεῖ ὠδῖνες ὡς τικτούσης

8 Mert az egész föld királya az Isten: énekeljetek bölcseséggel.
\47:7\For God is the King of all the earth; make songs of praise with knowledge.
ἐν πνεύματι βιαίῳ συντρίψεις πλοῖα θαρσις

9 Isten uralkodik a nemzetek fölött; Isten ott ül az õ szentségének trónján.
\47:8\God is the ruler over the nations; God is on the high seat of his holy rule.
καθάπερ ἠκούσαμεν οὕτως εἴδομεν ἐν πόλει κυρίου τῶν δυνάμεων ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν ὁ θεὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα διάψαλμα

10 Népek fejedelmei gyülekeztek össze, mint Ábrahám Istenének népe, mert Istené a földnek pajzsai; magasságos õ igen!
\47:9\The rulers of the peoples have come together, with the people of the God of Abraham; because the powers of the earth are God's: he is lifted up on high.
ὑπελάβομεν ὁ θεός τὸ ἔλεός σου ἐν μέσῳ τοῦ ναοῦ σου

1 A Kóráh fiainak zsoltáréneke.
&ltA Song. A Psalm. Of the sons of Korah.&gt\
εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς κορε ψαλμός

2 Nagy az Úr és igen dicséretes a mi Istenünknek városában, az õ szentséges hegyén.
\48:1\Great is the Lord and greatly to be praised, in the town of our God, in his holy mountain.
ἀκούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην

3 Szépen emelkedik az egész föld öröme, a Sion hegye, a szélsõ észak felé, a nagy királynak városa.
\48:2\Beautiful in its high position, the joy of all the earth, is the mountain of Zion, the mountain of God, the town of the great King.
οἵ τε γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τὸ αὐτὸ πλούσιος καὶ πένης

4 Isten van az õ palotáiban, ismeretes ott, mint menedék.
\48:3\In its buildings God is seen to be a high tower.
τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν

5 Mert ímé, a királyok összegyûltek, de tovatüntek együttesen.
\48:4\For see! the kings came together by agreement, they were joined together.
κλινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ τὸ πρόβλημά μου

6 Meglátták õk, legott elcsodálkoztak; megijedtek, elriadtak.
\48:5\They saw it, and so were full of wonder; they were troubled, and went quickly away in fear.
ἵνα τί φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ἡ ἀνομία τῆς πτέρνης μου κυκλώσει με

7 Rémület fogta el ott õket, fájdalom, a milyen a szülõasszonyé;
\48:6\Shaking came on them and pain, as on a woman in childbirth.
οἱ πεποιθότες ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλούτου αὐτῶν καυχώμενοι

8 A keleti széllel összezúzod Tarsis hajóit.
\48:7\By you the ships of Tarshish are broken as by an east wind.
ἀδελφὸς οὐ λυτροῦται λυτρώσεται ἄνθρωπος οὐ δώσει τῷ θεῷ ἐξίλασμα αὐτοῦ

9 A miként hallottuk, akként láttuk a Seregek Urának városában, a mi Istenünk városában; örökre megerõsítette azt az Isten! Szela.
\48:8\As it came to our ears so have we seen it, in the town of the Lord of armies, in the town of our God; God will keep it fixed for ever. (Selah.)
καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ

10 A te kegyelmedrõl elmélkedünk oh Isten a te templomodnak belsejében.
\48:9\Our thoughts were of your mercy, O God, while we were in your Temple.
καὶ ἐκόπασεν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ζήσεται εἰς τέλος ὅτι οὐκ ὄψεται καταφθοράν ὅταν ἴδῃ σοφοὺς ἀποθνῄσκοντας

11 A milyen a neved oh Isten, olyan a te dicséreted a föld határáig; igazsággal teljes a te jobbod.
\48:10\As your name is, O God, so is your praise to the ends of the earth; your right hand is full of righteousness.
ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄφρων καὶ ἄνους ἀπολοῦνται καὶ καταλείψουσιν ἀλλοτρίοις τὸν πλοῦτον αὐτῶν

12 Örül Sion hegye, ujjonganak Júda leányai a te ítéletedért.
\48:11\Let there be joy in the mountain of Zion, and let the daughters of Judah be glad, because of your wise decisions.
καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν αὐτῶν

13 Vegyétek körül a Siont, kerüljétek meg azt, számláljátok meg tornyait.
\48:12\Make your way about Zion, and go round it, numbering its towers.
καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν οὐ συνῆκεν παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσιν τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς

14 Jól nézzétek meg sánczait, járjátok be palotáit, hogy elmondhassátok a jövendõ nemzedéknek:
\48:13\Take note of its strong walls, looking well at its fair buildings; so that you may give word of it to the generation which comes after.
αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκάνδαλον αὐτοῖς καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εὐδοκήσουσιν διάψαλμα

15 Bizony ez az Isten a mi Istenünk mindörökké, õ vezet minket mindhalálig!
\48:14\Because this God is our God for ever and ever: he will be our guide.
ὡς πρόβατα ἐν ᾅδῃ ἔθεντο θάνατος ποιμαίνει αὐτούς καὶ κατακυριεύσουσιν αὐτῶν οἱ εὐθεῖς τὸ πρωί καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται ἐν τῷ ᾅδῃ ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν

1 Az éneklõmesternek, a Kóráh fiainak zsoltára.
&ltAlamoth. To the chief music-maker. Of the sons of Korah. A Psalm.&gt\
ψαλμὸς τῷ ασαφ θεὸς θεῶν κύριος ἐλάλησεν καὶ ἐκάλεσεν τὴν γῆν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ μέχρι δυσμῶν

2 Halljátok meg ezt mind ti népek, figyeljetek mind ti, e világ lakói!
\49:1\Give attention to this, all you peoples; let your ears be open, all you who are living in the world.
ἐκ σιων ἡ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐμφανῶς ἥξει

3 Akár közemberek fiai, akár fõemberek fiai, együtt a gazdag és szegény.
\49:2\High and low together, the poor, and those who have wealth.
ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ οὐ παρασιωπήσεται πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ καυθήσεται καὶ κύκλῳ αὐτοῦ καταιγὶς σφόδρα

4 Az én szájam bölcsességet beszél, szívemnek elmélkedése tudomány.
\49:3\From my mouth will come words of wisdom; and in the thoughts of my heart will be knowledge.
προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ τὴν γῆν διακρῖναι τὸν λαὸν αὐτοῦ

5 Példabeszédre hajtom fülemet, hárfaszóval nyitom meg mesémet.
\49:4\I will put my teaching into a story; I will make my dark sayings clear with music.
συναγάγετε αὐτῷ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ τοὺς διατιθεμένους τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ θυσίαις

6 Miért féljek a gonoszság napjain, mikor nyomorgatóim bûne vesz körül,
\49:5\What cause have I for fear in the days of evil, when the evil-doing of those who are working for my downfall is round about me?
καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς κριτής ἐστιν διάψαλμα

7 A kik gazdagságukban bíznak, és nagy vagyonukkal dicsekesznek?
\49:6\Even of those whose faith is in their wealth, and whose hearts are lifted up because of their stores.
ἄκουσον λαός μου καὶ λαλήσω σοι ισραηλ καὶ διαμαρτύρομαί σοι ὁ θεὸς ὁ θεός σού εἰμι ἐγώ

8 Senki sem válthatja meg atyjafiát, nem adhat érte váltságdíjat Istennek.
\49:7\Truly, no man may get back his soul for a price, or give to God the payment for himself;
οὐκ ἐπὶ ταῖς θυσίαις σου ἐλέγξω σε τὰ δὲ ὁλοκαυτώματά σου ἐνώπιόν μού ἐστιν διὰ παντός

9 Minthogy lelköknek váltsága drága, abba kell hagynia örökre;
\49:8\(Because it takes a great price to keep his soul from death, and man is not able to give it.)
οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους οὐδὲ ἐκ τῶν ποιμνίων σου χιμάρους

10 Még ha örökké élne is és nem látná meg a sírgödört.
\49:9\So that he might have eternal life, and never see the underworld.
ὅτι ἐμά ἐστιν πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ κτήνη ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ βόες

11 De meglátja! A bölcsek is meghalnak; együtt vész el bolond és ostoba, és gazdagságukat másoknak hagyják.
\49:10\For he sees that wise men come to their end, and foolish persons of low behaviour come to destruction together, letting their wealth go to others.
ἔγνωκα πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡραιότης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστιν

12 Gondolatjok [ez:] az õ házok örökkévaló, lakóhelyeik nemzedékrõl- nemzedékre [szállnak,] nevöket hangoztatják a földön.
\49:11\The place of the dead is their house for ever, and their resting-place through all generations; those who come after them give their names to their lands.
ἐὰν πεινάσω οὐ μή σοι εἴπω ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ οἰκουμένη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς

13 Pedig az ember, még ha tisztességben van, sem marad meg; hasonlít a barmokhoz, a melyeket levágnak.
\49:12\But man, like the animals, does not go on for ever; he comes to an end like the beasts.
μὴ φάγομαι κρέα ταύρων ἢ αἷμα τράγων πίομαι

14 Ez az õ sorsuk bolondság nékik; de azért gyönyörködnek szavokban az õ követõik. Szela.
\49:13\This is the way of the foolish; their silver is for those who come after them, and their children get the pleasure of their gold. (Selah.)
θῦσον τῷ θεῷ θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου

15 Mint juhok, a Seolra vettetnek, a halál legelteti õket, és az igazak uralkodnak rajtok reggel; alakjokat elemészti a Seol, távol az õ lakásuktól.
\49:14\Death will give them their food like sheep; the underworld is their fate and they will go down into it; their flesh is food for worms; their form is wasted away; the underworld is their resting-place for ever.
καὶ ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως καὶ ἐξελοῦμαί σε καὶ δοξάσεις με διάψαλμα

16 Csak Isten válthatja ki lelkemet a Seol kezébõl, mikor [az] megragad engem. Szela.
\49:15\But God will get back my soul; for he will take me from the power of death. (Selah.)
τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ εἶπεν ὁ θεός ἵνα τί σὺ διηγῇ τὰ δικαιώματά μου καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου διὰ στόματός σου

17 Ne félj, ha valaki meggazdagszik, ha megöregbül házának dicsõsége;
\49:16\Have no fear when wealth comes to a man, and the glory of his house is increased;
σὺ δὲ ἐμίσησας παιδείαν καὶ ἐξέβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ ὀπίσω

18 Mert semmit sem vihet el magával, ha meghal; dicsõsége nem száll le utána.
\49:17\For at his death, he will take nothing away; his glory will not go down after him.
εἰ ἐθεώρεις κλέπτην συνέτρεχες αὐτῷ καὶ μετὰ μοιχῶν τὴν μερίδα σου ἐτίθεις

19 Ha életében áldottnak vallja is magát, s ha dicsérnek is téged, hogy jól tettél magaddal:
\49:18\Though he might have pride in his soul in his life-time, and men will give you praise if you do well for yourself,
τὸ στόμα σου ἐπλεόνασεν κακίαν καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκεν δολιότητα

20 [Mégis] az õ atyáinak nemzetségéhez jut, a kik soha sem látnak világosságot.
\49:19\He will go to the generation of his fathers; he will not see the light again.
καθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς μητρός σου ἐτίθεις σκάνδαλον

21 Az ember, még ha tisztességben van is, de nincs okossága: hasonlít a barmokhoz, a melyeket levágnak.
\49:20\Man, like the animals, does not go on for ever; he comes to an end like the beasts.
ταῦτα ἐποίησας καὶ ἐσίγησα ὑπέλαβες ἀνομίαν ὅτι ἔσομαί σοι ὅμοιος ἐλέγξω σε καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου

1 Asáf zsoltára. &Az Istenek Istene, az Úr szól, és hívja a földet a nap keltétõl lenyugtáig.
&ltA Psalm. Of Asaph.&gt The God of gods, even the Lord, has sent out his voice, and the earth is full of fear; from the coming up of the sun to its going down.
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ

2 A Sionról, a melynek szépsége tökéletes, fényeskedik Isten.
From Zion, most beautiful of places, God has sent out his light.
ἐν τῷ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν ναθαν τὸν προφήτην ἡνίκα εἰσῆλθεν πρὸς βηρσαβεε

3 Eljön a mi Istenünk és nem hallgat; emésztõ tûz van elõtte, s körülte erõs forgószél.
Our God will come, and will not keep quiet; with fire burning before him, and storm-winds round him.
ἐλέησόν με ὁ θεός κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου

4 Hívja az egeket onnan felül, és a földet, hogy megítélje népét:
His voice will go out to the heavens and to the earth, for the judging of his people:
ἐπὶ πλεῖον πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με

5 Gyûjtsétek elém kegyeseimet, a kik áldozattal erõsítik szövetségemet!
Let my saints come together to me; those who have made an agreement with me by offerings.
ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μού ἐστιν διὰ παντός

6 És az egek kijelentik az õ igazságát, mert az Isten biró. Szela.
And let the heavens make clear his righteousness; for God himself is the judge. (Selah.)
σοὶ μόνῳ ἥμαρτον καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε

7 Hallgass én népem, hadd szóljak! Te Izráel, hadd tegyek bizonyságot rólad; Isten vagyok én, a te Istened.
Give ear, O my people, to my words; O Israel, I will be a witness against you; I am God, even your God.
ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήμφθην καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσσησέν με ἡ μήτηρ μου

8 Nem feddlek én téged áldozataidért, és hogy égõáldozataid szüntelen elõttem vannak.
I will not take up a cause against you because of your offerings, or because of your burned offerings, which are ever before me.
ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι

9 [De] nem fogadhatok el tulkot a te házadból, vagy bakokat a te aklaidból;
I will take no ox out of your house, or he-goats from your flocks;
ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ καὶ καθαρισθήσομαι πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι

10 Mert enyém az erdõnek minden vadja, a barmok az ezernyi hegyeken.
For every beast of the woodland is mine, and the cattle on a thousand hills.
ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην ἀγαλλιάσονται ὀστᾶ τεταπεινωμένα

11 Ismerem a hegyeknek minden szárnyasát, és a mezõ állatai [tudva vannak] nálam.
I see all the birds of the mountains, and the beasts of the field are mine.
ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον

12 Ha megéhezném, nem mondanám meg néked, mert enyém e világ és ennek mindene.
If I had need of food, I would not give you word of it; for the earth is mine and all its wealth.
καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί ὁ θεός καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου

13 Avagy eszem-é én a bikák húsát, és a bakoknak vérét iszom-é?
Am I to take the flesh of the ox for my food, or the blood of goats for my drink?
μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν σου μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ

14 Hálával áldozzál az Istennek, és teljesítsd a felségesnek fogadásidat!
Make an offering of praise to God; keep the agreements which you have made with the Most High;
ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου καὶ πνεύματι ἡγεμονικῷ στήρισόν με

15 És hívj segítségül engem a nyomorúság idején, én megszabadítlak téged és te dicsõítesz engem.
Let your voice come up to me in the day of trouble; I will be your saviour, so that you may give glory to me.
διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδούς σου καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσιν

16 A gonosznak pedig ezt mondja Isten: Miért beszélsz te rendeléseimrõl, és veszed szádra az én szövetségemet?
But to the sinner, God says, What are you doing, talking of my laws, or taking the words of my agreement in your mouth?
ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων ὁ θεὸς ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου

17 Hiszen te gyûlölöd a fenyítést, és hátad mögé veted rendelésimet!
Seeing that you have no desire for my teaching, turning your back on my words.
κύριε τὰ χείλη μου ἀνοίξεις καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου

18 Ha lopót látsz, mellé adod magad, és ha paráznákat, társalkodol velök.
When you saw a thief, you were in agreement with him, and you were joined with those who took other men's wives.
ὅτι εἰ ἠθέλησας θυσίαν ἔδωκα ἄν ὁλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις

19 A szádat gonoszságra tátod, és a nyelved csalárdságot szõ.
You have given your mouth to evil, your tongue to words of deceit.
θυσία τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουθενώσει

20 Leülsz és felebarátodra beszélsz, anyád fiát is megszidalmazod.
You say evil of your brother; you make false statements against your mother's son.
ἀγάθυνον κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν σιων καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τείχη ιερουσαλημ

21 Ezeket teszed és én hallgassak? Azt gondolod, olyan vagyok, mint te? Megfeddelek téged, és elédbe sorozom [azokat.]
These things have you done, and I said nothing; it seemed to you that I was such a one as yourself; but I will make a protest against you, and put them in order before your eyes.
τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης ἀναφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους

1 Az éneklõmesternek; Dávid zsoltára;
&ltTo the chief music-maker. A Psalm. Of David.\
εἰς τὸ τέλος συνέσεως τῷ δαυιδ

2 Mikor õ hozzá ment Nátán, a próféta, minekutána Bethsabéval vétkezett.
\51:1\When Nathan the prophet came to him, after he had gone in to Bath-sheba.&gt\
ἐν τῷ ἐλθεῖν δωηκ τὸν ιδουμαῖον καὶ ἀναγγεῖλαι τῷ σαουλ καὶ εἰπεῖν αὐτῷ ἦλθεν δαυιδ εἰς τὸν οἶκον αβιμελεχ

3 Könyörülj rajtam én Istenem a te kegyelmességed szerint; irgalmasságodnak sokasága szerint töröld el az én bûneimet!
\51:1\Have pity on me, O God, in your mercy; out of a full heart, take away my sin.
τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ ὁ δυνατός ἀνομίαν ὅλην τὴν ἡμέραν

4 Egészen moss ki engemet az én álnokságomból, és az én vétkeimbõl tisztíts ki engemet;
\51:2\Let all my wrongdoing be washed away, and make me clean from evil.
ἀδικίαν ἐλογίσατο ἡ γλῶσσά σου ὡσεὶ ξυρὸν ἠκονημένον ἐποίησας δόλον

5 Mert ismerem az én bûneimet, és az én vétkem szüntelen elõttem [forog.]
\51:3\For I am conscious of my error; my sin is ever before me.
ἠγάπησας κακίαν ὑπὲρ ἀγαθωσύνην ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλῆσαι δικαιοσύνην διάψαλμα

6 Egyedül te ellened vétkeztem, és cselekedtem azt, a mi gonosz a te szemeid elõtt; hogy igaz légy beszédedben, és tiszta ítéletedben.
\51:4\Against you, you only, have I done wrong, working that which is evil in your eyes; so that your words may be seen to be right, and you may be clear when you are judging.
ἠγάπησας πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ γλῶσσαν δολίαν

7 Ímé én vétekben fogantattam, és bûnben melengetett engem az anyám.
\51:5\Truly, I was formed in evil, and in sin did my mother give me birth.
διὰ τοῦτο ὁ θεὸς καθελεῖ σε εἰς τέλος ἐκτίλαι σε καὶ μεταναστεύσαι σε ἀπὸ σκηνώματος καὶ τὸ ῥίζωμά σου ἐκ γῆς ζώντων διάψαλμα

8 Ímé te az igazságban gyönyörködöl, a mely a vesékben van, és bensõmben bölcseségre tanítasz engem.
\51:6\Your desire is for what is true in the inner parts: in the secrets of my soul you will give me knowledge of wisdom.
καὶ ὄψονται δίκαιοι καὶ φοβηθήσονται καὶ ἐπ' αὐτὸν γελάσονται καὶ ἐροῦσιν

9 Tisztíts meg engem izsóppal, és tiszta leszek; moss meg engemet, és fehérebb leszek a hónál.
\51:7\Make me free from sin with hyssop: let me be washed whiter than snow.
ἰδοὺ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἔθετο τὸν θεὸν βοηθὸν αὐτοῦ ἀλλ' ἐπήλπισεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦ πλούτου αὐτοῦ καὶ ἐδυναμώθη ἐπὶ τῇ ματαιότητι αὐτοῦ

10 Hallass örömet és vígasságot velem, hogy örvendezzenek csontjaim, a melyeket összetörtél.
\51:8\Make me full of joy and rapture; so that the bones which have been broken may be glad.
ἐγὼ δὲ ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ ἤλπισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος

11 Rejtsd el orczádat az én vétkeimtõl, és töröld el minden álnokságomat.
\51:9\Let your face be turned from my wrongdoing, and take away all my sins.
ἐξομολογήσομαί σοι εἰς τὸν αἰῶνα ὅτι ἐποίησας καὶ ὑπομενῶ τὸ ὄνομά σου ὅτι χρηστὸν ἐναντίον τῶν ὁσίων σου

1 Az éneklõmesternek; Dávid tanítása;
&ltTo the chief music-maker. Maschil. Of David.\
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαελεθ συνέσεως τῷ δαυιδ

2 Mikor az Idumeus Dóeg eljött és hírt vitt Saulnak, és ezt mondá néki: Dávid az Akhimélek házába ment be.
\52:1\When Doeg the Edomite came to Saul saying, David has come to the house of Ahimelech.&gt\
εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἔστιν θεός διεφθάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἀνομίαις οὐκ ἔστιν ποιῶν ἀγαθόν

3 Mit dicsekedel gonoszságban, oh te magabíró? Az Istennek kegyelme szüntelen való!
\52:1\Why do you take pride in wrongdoing, lifting yourself up against the upright man all the day?
ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστιν συνίων ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν

4 Nyelved ártalmakon elmélkedik, s olyan mint az éles olló, te álnokságnak mestere!
\52:2\Purposing destruction, using deceit; your tongue is like a sharp blade.
πάντες ἐξέκλιναν ἅμα ἠχρεώθησαν οὐκ ἔστιν ποιῶν ἀγαθόν οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός

5 Szereted a gonoszt inkább, hogy nem a jót, és a hazugságot inkább, mint igazságot szólni. Szela.
\52:3\You have more love for evil than for good, for deceit than for works of righteousness. (Selah.)
οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν οἱ ἔσθοντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου τὸν θεὸν οὐκ ἐπεκαλέσαντο

6 Szeretsz minden ártalmas beszédet, [és] az álnok nyelvet.
\52:4\Destruction is in all your words, O false tongue.
ἐκεῖ φοβηθήσονται φόβον οὗ οὐκ ἦν φόβος ὅτι ὁ θεὸς διεσκόρπισεν ὀστᾶ ἀνθρωπαρέσκων κατῃσχύνθησαν ὅτι ὁ θεὸς ἐξουδένωσεν αὐτούς

7 Meg is ront az Isten téged, teljesen eltakarít, kigyomlál téged a te hajlékodból, és kiszaggat téged az élõk földérõl. Szela.
\52:5\But God will put an end to you for ever; driving you out from your tent, uprooting you from the land of the living. (Selah.)
τίς δώσει ἐκ σιων τὸ σωτήριον τοῦ ισραηλ ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσεται ιακωβ καὶ εὐφρανθήσεται ισραηλ

1 Az éneklõmesternek a mahalathra, Dávid tanítása.
&ltTo the chief music-maker; put to Mahalath. Maschil. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ δαυιδ

2 Ezt mondta a balgatag az õ szívében: Nincs Isten. Megromlottak és útálatos hamisságot cselekedtek, nincs a ki jót cselekedjék.
\53:1\The foolish man has said in his heart, God will not do anything. They are unclean, they have done evil works; there is not one who does good.
ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς ζιφαίους καὶ εἰπεῖν τῷ σαουλ οὐκ ἰδοὺ δαυιδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν

3 Isten letekint a mennybõl az emberek fiaira, hogy meglássa, ha van-é értelmes, Istent keresõ?
\53:2\God was looking down from heaven on the children of men, to see if there were any who had wisdom, searching after God.
ὁ θεός ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρῖνόν με

4 Mindnyájan elhajlottak, és valamennyien megromlottak, nincsen a ki jót cselekedjék, nincsen csak egy is.
\53:3\Every one of them has gone back; they are unclean: there is not one who does good, no, not one.
ὁ θεός εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου

5 Avagy nincs értelem a hamisságnak cselekvõiben, a kik az én népemet megeszik, mintha kenyeret ennének, a kik az Istent segítségül nem hívják?
\53:4\Have the workers of evil no knowledge? they take my people for food, as they would take bread; they make no prayer to God.
ὅτι ἀλλότριοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμέ καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου οὐ προέθεντο τὸν θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν διάψαλμα

6 Ott félnek [nagy] félelemmel, a hol nincsen félelem; mert az Isten elszéleszti azoknak tetemeit, a kik tábort járnak ellened; megszégyeníted azokat, mert az Isten megveti õket.
\53:5\They were in great fear, where there was no cause for fear: for the bones of those who make war on you have been broken by God; you have put them to shame, because God has no desire for them.
ἰδοὺ γὰρ ὁ θεὸς βοηθεῖ μοι καὶ ὁ κύριος ἀντιλήμπτωρ τῆς ψυχῆς μου

7 Oh, vajha eljönne Sionból Izráelnek a szabadítás! Mikor az Úr visszahozza az õ népének foglyait, örül majd Jákób és vigad Izráel!
\53:6\May the salvation of Israel come out of Zion! When the fate of his people is changed by God, Jacob will have joy, and Israel will be glad.
ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου ἐξολέθρευσον αὐτούς

1 Az éneklõmesternek, hangszerekkel; Dávid tanítása;
&ltTo the chief music-maker; on Neginoth. Maschil. Of David.\
εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ δαυιδ

2 Mikor a Zifeusok eljöttek, és azt mondák Saulnak: Nem mi nálunk lappang-é Dávid?
\54:1\When the Ziphites came and said to Saul, Is not David keeping himself secret among us?&gt\
ἐνώτισαι ὁ θεός τὴν προσευχὴν μου καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν δέησίν μου

3 Isten, a te neveddel szabadíts meg engemet, és a te hatalmasságoddal állj bosszút értem!
\54:1\Let your name be my salvation, O God; let my cause be judged by your strength.
πρόσχες μοι καὶ εἰσάκουσόν μου ἐλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου καὶ ἐταράχθην

4 Isten, hallgasd meg az én imádságomat, figyelmezz az én szájam beszédeire.
\54:2\Let my prayer come before you, O God; give ear to the words of my mouth.
ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ καὶ ἀπὸ θλίψεως ἁμαρτωλοῦ ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ' ἐμὲ ἀνομίαν καὶ ἐν ὀργῇ ἐνεκότουν μοι

5 Mert idegenek támadtak ellenem, és kegyetlenek keresik lelkemet, a kik nem is gondolnak Istenre. Szela.
\54:3\For men who are going after me have come out against me, violent men are purposing to take my soul; they have not put God before their eyes. (Selah.)
ἡ καρδία μου ἐταράχθη ἐν ἐμοὶ καὶ δειλία θανάτου ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ

6 Ímé, Isten segítõm nékem, az Úr az én lelkemnek támogatója.
\54:4\See, God is my helper: the Lord is the great supporter of my soul.
φόβος καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ' ἐμέ καὶ ἐκάλυψέν με σκότος

7 Bosszút áll az utánam leselkedõkön; a te igazságod által rontsd meg õket.
\54:5\Let the evil works of my haters come back on them again; let them be cut off by your good faith.
καὶ εἶπα τίς δώσει μοι πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς καὶ πετασθήσομαι καὶ καταπαύσω

8 Kész szívvel áldozom néked: áldom a te nevedet, Uram, mert jó.
\54:6\Freely will I make my offerings to you; I will give praise to your name, O Lord, for it is good.
ἰδοὺ ἐμάκρυνα φυγαδεύων καὶ ηὐλίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ διάψαλμα

9 Mert minden nyomorúságból megszabadított engem, s megpihentette szemeimet ellenségeimen.
\54:7\Because it has been my saviour from all my trouble; and my eyes have seen the punishment of my haters.
προσεδεχόμην τὸν σῴζοντά με ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταιγίδος

1 Az éneklõmesternek, hangszerekkel; Dávid tanítása.
&ltTo the chief music-maker, on Neginoth. Maschil. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων μεμακρυμμένου τῷ δαυιδ εἰς στηλογραφίαν ὁπότε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν γεθ

2 Hallgasd meg, Isten, az én imádságomat, és ne rejtsd el magadat az én könyörgésem elõl;
\55:1\Give hearing to my prayer, O God; and let not your ear be shut against my request.
ἐλέησόν με κύριε ὅτι κατεπάτησέν με ἄνθρωπος ὅλην τὴν ἡμέραν πολεμῶν ἔθλιψέν με

3 Figyelmezz én reám és hallgass meg engemet; mert keseregve bolyongok és jajgatok!
\55:2\Give thought to me, and let my prayer be answered: I have been made low in sorrow;
κατεπάτησάν με οἱ ἐχθροί μου ὅλην τὴν ἡμέραν ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ἀπὸ ὕψους

4 Az ellenségnek szaváért [és] a hitetlenek nyomorgatásáért: mert hazugságot hárítanak reám, és [nagy] dühösséggel ellenkeznek velem.
\55:3\I am troubled because of the voice of the cruel ones, because of the loud cry of the evil-doers; for they put a weight of evil on me, and they are cruel in their hate for me.
ἡμέρας φοβηθήσομαι ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ ἐλπιῶ

5 Az én szívem reszket bennem, és a halál félelmei körülvettek engem.
\55:4\My heart is deeply wounded, and the fear of death has come on me.
ἐν τῷ θεῷ ἐπαινέσω τοὺς λόγους μου ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι σάρξ

6 Félelem és rettegés esett én reám, és borzadály vett körül engem.
\55:5\Fear and shaking have come over me, with deep fear I am covered.
ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου ἐβδελύσσοντο κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν

7 Mondám: Vajha szárnyam volna, mint a galambnak! Elrepülnék és nyugodnám.
\55:6\And I said, If only I had wings like a dove! for then I would go in flight from here and be at rest.
παροικήσουσιν καὶ κατακρύψουσιν αὐτοὶ τὴν πτέρναν μου φυλάξουσιν καθάπερ ὑπέμειναν τὴν ψυχήν μου

8 Ímé, messze elmennék és a pusztában lakoznám. Szela.
\55:7\I would go wandering far away, living in the waste land. (Selah.)
ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς σώσεις αὐτούς ἐν ὀργῇ λαοὺς κατάξεις ὁ θεός

9 Sietnék kiszabadulni e sebes szélbõl, e forgószélbõl.
\55:8\I would quickly take cover from the driving storm and from the violent wind.
τὴν ζωήν μου ἐξήγγειλά σοι ἔθου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου

10 Rontsd meg Uram, [és] oszlasd meg az õ nyelvöket; mert erõszakot és háborgást látok a városban.
\55:9\Send destruction on them, O Lord, make a division of tongues among them: for I have seen fighting and violent acts in the town.
ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροί μου εἰς τὰ ὀπίσω ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε ἰδοὺ ἔγνων ὅτι θεός μου εἶ σύ

11 Nappal és éjjel körüljárják azt annak kõfalainál, bent hamisság és ártalom van abban.
\55:10\By day and night they go round the town, on the walls; trouble and sorrow are in the heart of it.
ἐπὶ τῷ θεῷ αἰνέσω ῥῆμα ἐπὶ τῷ κυρίῳ αἰνέσω λόγον

12 Veszedelem van bensejében; s nem távozik annak terérõl a zsarnokság és csalárdság.
\55:11\Evil is there; cruel rule and deceit are ever in the streets.
ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος

13 Mert nem ellenség szidalmazott engem, hisz [azt] elszenvedném; nem gyûlölõm emelte fel magát ellenem, hiszen elrejtettem volna magamat az elõl:
\55:12\For it was not my hater who said evil of me; that would have been no grief to me; it was not one outside the number of my friends who made himself strong against me, or I would have kept myself from him in a secret place;
ἐν ἐμοί ὁ θεός αἱ εὐχαὶ ἃς ἀποδώσω αἰνέσεώς σοι

14 Hanem te, hozzám hasonló halandó, én barátom és ismerõsöm,
\55:13\But it was you, my equal, my guide, my well-loved friend.
ὅτι ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου καὶ τοὺς πόδας μου ἐξ ὀλισθήματος τοῦ εὐαρεστῆσαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν φωτὶ ζώντων

1 Az éneklõmesternek a Jónathelem rehokimra; Dávidnak miktámja; mikor megragadták õt a filiszteusok Gáthban.
&ltTo the chief music-maker; put to Jonath elem rehokim. Of David. Michtam. When the Philistines took him in Gath.&gt\
εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρῃς τῷ δαυιδ εἰς στηλογραφίαν ἐν τῷ αὐτὸν ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου σαουλ εἰς τὸ σπήλαιον

2 Könyörülj rajtam Istenem, mert halandó tátog ellenem és mindennap hadakozván, nyomorgat engem!
\56:1\Have mercy on me, O God, for man is attempting my destruction; every day he makes cruel attacks against me.
ἐλέησόν με ὁ θεός ἐλέησόν με ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχή μου καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν πτερύγων σου ἐλπιῶ ἕως οὗ παρέλθῃ ἡ ἀνομία

3 Ellenségeim minden napon tátognak reám: bizony sokan hadakoznak ellenem, oh magasságos [Isten!]
\56:2\My haters are ever ready to put an end to me; great numbers are lifting themselves up against me.
κεκράξομαι πρὸς τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον τὸν θεὸν τὸν εὐεργετήσαντά με

4 Mikor félnem kellene is, én bízom te benned.
\56:3\In the time of my fear, I will have faith in you.
ἐξαπέστειλεν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσέν με ἔδωκεν εἰς ὄνειδος τοὺς καταπατοῦντάς με διάψαλμα ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ

5 Isten által dicsekedem az õ igéjével; az Istenben bizom, nem félek; ember mit árthatna nékem?
\56:4\In God will I give praise to his word; in God have I put my hope; I will have no fear of what flesh may do to me.
καὶ ἐρρύσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ μέσου σκύμνων ἐκοιμήθην τεταραγμένος υἱοὶ ἀνθρώπων οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὅπλον καὶ βέλη καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν μάχαιρα ὀξεῖα

6 Minden nap elforgatják beszédeimet; minden gondolatjok ellenem van, ártalomra.
\56:5\Every day they make wrong use of my words; all their thoughts are against me for evil.
ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς ὁ θεός καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου

7 Egybegyûlnek, elrejtõznek, sarkaimat lesik, mert kivánják az én lelkemet.
\56:6\They come together, they are waiting in secret places, they take note of my steps, they are waiting for my soul.
παγίδα ἡτοίμασαν τοῖς ποσίν μου καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχήν μου ὤρυξαν πρὸ προσώπου μου βόθρον καὶ ἐνέπεσαν εἰς αὐτόν διάψαλμα

8 Gonoszsággal menekedhetnének? Haraggal rontsd meg, oh Isten, a népeket!
\56:7\By evil-doing they will not get free from punishment. In wrath, O God, let the peoples be made low.
ἑτοίμη ἡ καρδία μου ὁ θεός ἑτοίμη ἡ καρδία μου ᾄσομαι καὶ ψαλῶ

9 Bujdosásomnak számát jól tudod: szedd tömlõdbe könnyeimet! Avagy nem tudod-é azoknak számát?
\56:8\You have seen my wanderings; put the drops from my eyes into your bottle; are they not in your record?
ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου

10 Meghátrálnak majd ellenségeim, mikor kiáltok; így tudom meg, hogy velem van az Isten.
\56:9\When I send up my cry to you, my haters will be turned back; I am certain of this, for God is with me.
ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς κύριε ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν

11 Dicsérem Istent, az õ ígéretéért, dicsérem az Urat az õ igéretéért.
\56:10\In God will I give praise to his word; in the Lord will I give praise to his word.
ὅτι ἐμεγαλύνθη ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου

12 Istenben bízom, nem félek; ember mit árthatna nékem?
\56:11\In God have I put my hope, I will have no fear of what man may do to me.
ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς ὁ θεός καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου

1 Az éneklõmesternek az altashétre; Dávid miktámja; mikor Saul elõl a barlangba menekült.
&ltTo the chief music-maker; put to Al-tashheth. Michtam. Of David. When he went in flight from Saul, in the hole of the rock.&gt\
εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρῃς τῷ δαυιδ εἰς στηλογραφίαν

2 Könyörülj rajtam, oh Isten könyörülj rajtam, mert benned bízik az én lelkem; és szárnyaid árnyékába menekülök, a míg elvonulnak a veszedelmek.
\57:1\Have mercy on me, O God, have mercy on me; for the hope of my soul is in you: I will keep myself safely under the shade of your wings, till these troubles are past.
εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε εὐθεῖα κρίνετε οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων

3 A magasságos Istenhez kiáltok; Istenhez, a ki jót végez felõlem.
\57:2\I will send up my cry to the Most High God; to God who does all things for me.
καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίας ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ ἀδικίαν αἱ χεῖρες ὑμῶν συμπλέκουσιν

4 Elküld a mennybõl és megtart engem: meggyalázza az engem elnyelõt. Szela. Elküldi Isten az õ kegyelmét és hûségét.
\57:3\He will send from heaven, and take me from the power of him whose desire is for my destruction. God will send out his mercy and his good faith.
ἀπηλλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ μήτρας ἐπλανήθησαν ἀπὸ γαστρός ἐλάλησαν ψεύδη

5 Az én lelkem oroszlánok között van, tûzokádók között fekszem; emberek között, a kiknek foguk dárda és nyilak, nyelvök pedig éles szablya.
\57:4\My soul is among lions; I am stretched out among those who are on fire, even the sons of men, whose teeth are spears and arrows, and whose tongue is a sharp sword.
θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφεως ὡσεὶ ἀσπίδος κωφῆς καὶ βυούσης τὰ ὦτα αὐτῆς

6 Magasztaltassál fel az egek felett, oh Isten! Mind az egész földön legyen a te dicsõséged!
\57:5\O God, be lifted up higher than the heavens; let your glory be over all the earth.
ἥτις οὐκ εἰσακούσεται φωνὴν ἐπᾳδόντων φαρμάκου τε φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ

7 Hálót készítettek lábaimnak, lelkem meggörnyedett; vermet ástak én elõttem, de õk estek abba. Szela.
\57:6\They have made ready a net for my steps; my soul is bent down; they have made a great hole before me, and have gone down into it themselves. (Selah.)
ὁ θεὸς συνέτριψεν τοὺς ὀδόντας αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν τὰς μύλας τῶν λεόντων συνέθλασεν κύριος

8 Kész az én szívem, oh Isten, kész az én szívem; hadd énekeljek és zengedezzek!
\57:7\My heart is fixed, O God, my heart is fixed; I will make songs, and give praise.
ἐξουδενωθήσονται ὡς ὕδωρ διαπορευόμενον ἐντενεῖ τὸ τόξον αὐτοῦ ἕως οὗ ἀσθενήσουσιν

9 Serkenj fel én dicsõségem, serkenj fel te lant és hárfa, hadd költsem fel a hajnalt!
\57:8\You are my glory; let the instruments of music be awake; I myself will be awake with the dawn.
ὡσεὶ κηρὸς ὁ τακεὶς ἀνταναιρεθήσονται ἐπέπεσε πῦρ καὶ οὐκ εἶδον τὸν ἥλιον

10 Hálát adok néked, én Uram, a népek között, és zengedezek néked a nemzetek között.
\57:9\I will give you praise, O Lord, among the peoples; I will make songs to you among the nations.
πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥάμνον ὡσεὶ ζῶντας ὡσεὶ ἐν ὀργῇ καταπίεται ὑμᾶς

11 Mert nagy az egekig a te kegyelmed, és a felhõkig a te hûséged.
\57:10\For your mercy is great, stretching up to the heavens, and your righteousness goes up to the clouds.
εὐφρανθήσεται δίκαιος ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν ἀσεβῶν τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίψεται ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁμαρτωλοῦ

12 Magasztaltassál fel az egek felett, oh Isten! Mind az egész földön legyen a te dicsõséged!
\57:11\Be lifted up, O God, higher than the heavens, let your glory be over all the earth.
καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος εἰ ἄρα ἔστιν καρπὸς τῷ δικαίῳ ἄρα ἐστὶν ὁ θεὸς κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ

1 Az éneklõmesternek az altashétre; Dávid miktámja.
&ltTo the chief music-maker; put to Al-tashheth. Michtam. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρῃς τῷ δαυιδ εἰς στηλογραφίαν ὁπότε ἀπέστειλεν σαουλ καὶ ἐφύλαξεν τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν

2 Avagy valóban a néma igazságot szólaltatjátok-é meg? Avagy igazán ítéltek-é ti embernek fiai?
\58:1\Is there righteousness in your mouths, O you gods? are you upright judges, O you sons of men?
ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ὁ θεός καὶ ἐκ τῶν ἐπανιστανομένων ἐπ' ἐμὲ λύτρωσαί με

3 Sõt inkább hamisságot forgattok a ti szívetekben! a ti kezeiteknek hamisságát méritek e földön.
\58:2\The purposes of your hearts are evil; your hands are full of cruel doings on the earth.
ῥῦσαί με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν καὶ ἐξ ἀνδρῶν αἱμάτων σῶσόν με

4 Eltértek a gonoszok fogantatásuk óta; tévelygenek a hazugok anyjok méhétõl kezdve.
\58:3\The evil-doers are strange from the first; from the hour of their birth they go out of the true way, saying false words.
ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν ψυχήν μου ἐπέθεντο ἐπ' ἐμὲ κραταιοί οὔτε ἡ ἀνομία μου οὔτε ἡ ἁμαρτία μου κύριε

5 Mérgök olyan, mint a kígyónak mérge; mint a siket áspisé, a mely füleit bedugja.
\58:4\Their poison is like the poison of a snake; they are like the adder, whose ears are shut;
ἄνευ ἀνομίας ἔδραμον καὶ κατεύθυναν ἐξεγέρθητι εἰς συνάντησίν μου καὶ ἰδέ

6 A mely nem hallja a bûbájosoknak szavát, sem a bûvölõét, a ki bûbájakban jártas.
\58:5\Who will not be moved by the voice of the wonder-worker, however great are his powers.
καὶ σύ κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ισραηλ πρόσχες τοῦ ἐπισκέψασθαι πάντα τὰ ἔθνη μὴ οἰκτιρήσῃς πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν διάψαλμα

7 Isten, rontsd meg az õ fogaikat az õ szájokban; az oroszlánoknak zápfogait törd össze, Uram!
\58:6\O God, let their teeth be broken in their mouths; let the great teeth of the young lions be pulled out, O Lord.
ἐπιστρέψουσιν εἰς ἑσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων καὶ κυκλώσουσιν πόλιν

8 Olvadjanak el, folyjanak széllyel, mint a víz; ha felteszi nyilait, legyenek tompultak azok.
\58:7\Let them be turned to liquid like the ever-flowing waters; let them be cut off like the grass by the way.
ἰδοὺ ἀποφθέγξονται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν καὶ ῥομφαία ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῶν ὅτι τίς ἤκουσεν

9 Legyenek mint a csiga, a mely szétfolyván, elmúlik; mint az aszszonynak idétlen szülötte, a mely nem látta a napot.
\58:8\Let them be like an after-birth which is turned to water and comes to an end; like the fruit of a woman who gives birth before her time, let them not see the sun.
καὶ σύ κύριε ἐκγελάσῃ αὐτούς ἐξουδενώσεις πάντα τὰ ἔθνη

10 Mielõtt megéreznék fazekaitok a tövist, mind nyersen, mind égõn elragadja azt a forgószél.
\58:9\Before they are conscious of it, let them be cut down like thorns; let a strong wind take them away like waste growth.
τὸ κράτος μου πρὸς σὲ φυλάξω ὅτι ὁ θεὸς ἀντιλήμπτωρ μου εἶ

11 Örül az igaz, mikor látja a bosszúállást; lábait mossa a gonosznak vérében.
\58:10\The upright man will be glad when he sees their punishment; his feet will be washed in the blood of the evil-doer.
ὁ θεός μου τὸ ἔλεος αὐτοῦ προφθάσει με ὁ θεὸς δείξει μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου

12 És azt mondja az ember: Bizonyára van jutalma az igaznak; bizony van ítélõ Isten e földön!
\58:11\So that men will say, Truly there is a reward for righteousness; truly there is a God who is judge on the earth.
μὴ ἀποκτείνῃς αὐτούς μήποτε ἐπιλάθωνται τοῦ λαοῦ μου διασκόρπισον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου καὶ κατάγαγε αὐτούς ὁ ὑπερασπιστής μου κύριε

1 Az éneklõmesternek az altashétre. Dávid miktámja; midõn [embereket]külde Saul, és õrizék az õ házát, hogy megöljék õt.
&ltTo the chief music-maker; put to At-tashheth. Michtam. Of David. When Saul sent, and they were watching the house, to put him to death.&gt\
εἰς τὸ τέλος τοῖς ἀλλοιωθησομένοις ἔτι εἰς στηλογραφίαν τῷ δαυιδ εἰς διδαχήν

2 Szabadíts meg engemet az én ellenségeimtõl, Istenem; a reám támadóktól ments meg engemet!
\59:1\Take me out of the hands of the cruel ones, O my God; keep me safe from those who come up against me.
ὁπότε ἐνεπύρισεν τὴν μεσοποταμίαν συρίας καὶ τὴν συρίαν σωβα καὶ ἐπέστρεψεν ιωαβ καὶ ἐπάταξεν τὴν φάραγγα τῶν ἁλῶν δώδεκα χιλιάδας

3 Szabadíts meg engemet a gonosztevõktõl, és a vérontó emberek ellen tarts meg engemet;
\59:2\Take me out of the power of the workers of evil, and keep me safe from the men of blood.
ὁ θεός ἀπώσω ἡμᾶς καὶ καθεῖλες ἡμᾶς ὠργίσθης καὶ οἰκτίρησας ἡμᾶς

4 Mert ímé lelkem után leselkednek, egybegyûltek ellenem az erõsek; a nélkül, hogy hibás vagy vétkes volnék, Uram!
\59:3\For see, they are watching in secret for my soul; the strong have come together against me? but not because of my sin, or my evil-doing, O Lord.
συνέσεισας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐτήν ἴασαι τὰ συντρίμματα αὐτῆς ὅτι ἐσαλεύθη

5 Bûnöm nélkül egybegyûlnek és készülnek [ellenem]: serkenj fel elõmbe és lásd meg [ezeket!]
\59:4\For no sin of mine they go quickly and get themselves ready; be awake and come to my help, and see.
ἔδειξας τῷ λαῷ σου σκληρά ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον κατανύξεως

6 Te, oh Uram, Seregek Istene, Izráel Istene, serkenj fel! Büntesd meg mind e pogányokat, ne könyörülj senkin, a ki hamisságot cselekszik. Szela.
\59:5\You, O Lord God of armies, are the God of Israel; come now and give punishment to the nations; have no mercy on any workers of deceit. (Selah.)
ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου διάψαλμα

7 Estenden megjelennek, ordítnak, mint az eb; körüljárják a várost.
\59:6\They come back in the evening; they make a noise like a dog, and go round the town.
ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου

8 Ímé, szájokkal csácsognak, ajkaikon szablyák vannak: hisz, [úgy mond], kicsoda hallja meg?
\59:7\See, hate is dropping from their lips; curses are on their tongues: they say, Who gives attention to it?
ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἀγαλλιάσομαι καὶ διαμεριῶ σικιμα καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω

9 Te pedig, Uram, neveted õket, és megcsúfolod mind e pogány népet.
\59:8\But you are laughing at them, O Lord; you will make sport of all the nations.
ἐμός ἐστιν γαλααδ καὶ ἐμός ἐστιν μανασση καὶ εφραιμ κραταίωσις τῆς κεφαλῆς μου ιουδας βασιλεύς μου

10 Hatalmá[val szemben] te reád vigyázok; mert Isten az én váram.
\59:9\O my strength, I will put my hope in you; because God is my strong tower.
μωαβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου ἐπὶ τὴν ιδουμαίαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν

11 Elõmbe jön az én kegyelmes Istenem; látnom engedi Isten az én ellenségeim [romlását.]
\59:10\The God of my mercy will go before me: God will let me see my desire effected on my haters.
τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς ιδουμαίας

12 Ne öld meg õket, hogy népem meg ne felejtkezzék; bujdosókká tedd õket a te hatalmaddal, és alázd meg õket Uram, mi paizsunk!
\59:11\Put them not to death, for so my people will keep the memory of them: let them be sent in all directions by your power; make them low, O Lord our saviour.
οὐχὶ σύ ὁ θεός ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεός ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν

13 Szájuknak vétke az õ ajkaiknak beszéde, fogattassanak meg kevélységükben; mert csak átkot és hazugságot szólnak.
\59:12\Because of the sin of their mouths and the word of their lips, let them even be taken in their pride; and for their curses and their deceit,
δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου

14 Veszítsd el õket búsulásodban, veszítsd el õket, hogy ne legyenek; és tudják meg, hogy Isten uralkodik a Jákób fölött, mind a földnek határáig. Szela.
\59:13\Put an end to them in your wrath, put an end to them, so that they may not be seen again; let them see that God is ruling in Jacob and to the ends of the earth. (Selah.)
ἐν δὲ τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς

1 Az éneklõmesternek a susanheduthra, Dávidnak tanító miktámja;
&ltTo the chief music-maker; put to Shushan-eduth. Michtam. Of David.\
εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις τῷ δαυιδ

2 Mikor harczolt a mesopotámiai szirusokkal és a czóbai szirusokkal; és visszafordult Joáb és megverte az Edomitákat a Sóvölgyben, tizenkétezeret.
\60:1\For teaching. When he was fighting against Aram-naharaim and Aramzobah, when Joab came back, and put twelve thousand of the Edomites to death, in the Valley of Salt.&gt\
εἰσάκουσον ὁ θεός τῆς δεήσεώς μου πρόσχες τῇ προσευχῇ μου

3 Isten, elvetettél minket, elszélesztettél minket; megharagudtál, hozz vissza minket!
\60:1\God, you have put us away from you, you have sent us in all directions, you have been angry; O be turned to us again.
ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς πρὸς σὲ ἐκέκραξα ἐν τῷ ἀκηδιάσαι τὴν καρδίαν μου ἐν πέτρᾳ ὕψωσάς με

4 Megrendítetted ez országot, ketté szakasztottad; építsd meg romlásait, mert megindult.
\60:2\By the power of your hand the earth is shaking and broken; make it strong again, for it is moved.
ὡδήγησάς με ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ

5 A te népeddel nehéz dolgokat láttattál: bódító borral itattál minket.
\60:3\You have made the people see hard times; you have given us the wine of shaking for our drink.
παροικήσω ἐν τῷ σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας σκεπασθήσομαι ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου διάψαλμα

6 Adtál a téged félõknek zászlót, melyet felemeljenek az igazságért. Szela.
\60:4\Give a safe place to those who have fear of you, where they may go in flight from before the bow. (Selah.)
ὅτι σύ ὁ θεός εἰσήκουσας τῶν εὐχῶν μου ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου

7 Hogy megszabaduljanak a te kedveltjeid: segíts jobboddal és hallgass meg minket!
\60:5\So that your loved ones may be made safe, let your right hand be my salvation, and give me an answer.
ἡμέρας ἐφ' ἡμέρας βασιλέως προσθήσεις ἔτη αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεᾶς καὶ γενεᾶς

8 Az õ szent helyén mondotta Isten: Örvendezek, kiosztom Sikemet és kimérem a Szukkót völgyét:
\60:6\God has said in his holy place, I will be glad: I will make a division of Shechem, and the valley of Succoth will be measured out.
διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει

9 Enyim Gileád és enyim Manasse, Efraim az én fejemnek oltalma: Júda az én törvény-rendelõm.
\60:7\Gilead is mine, and Manasseh is mine; and Ephraim is the strength of my head; Judah is my law-giver;
οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τοῦ ἀποδοῦναί με τὰς εὐχάς μου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας

1 Az éneklõmesternek hangszerre: Dávidé.
&ltTo the chief music-maker. On a corded instrument. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ ιδιθουν ψαλμὸς τῷ δαυιδ

2 Hallgasd meg, oh Isten, az én kiáltásomat; figyelmezzél az én könyörgésemre.
\61:1\Let my cry come to you, O God; let your ears be open to my prayer.
οὐχὶ τῷ θεῷ ὑποταγήσεται ἡ ψυχή μου παρ' αὐτοῦ γὰρ τὸ σωτήριόν μου

3 E föld szélérõl kiáltok te hozzád; mert szívem elepedt: Vígy el engem [innen] a sziklára, a hova én nem jutok.
\61:2\From the end of the earth will I send up my cry to you, when my heart is overcome: take me to the rock which is over-high for me.
καὶ γὰρ αὐτὸς θεός μου καὶ σωτήρ μου ἀντιλήμπτωρ μου οὐ μὴ σαλευθῶ ἐπὶ πλεῖον

4 Mert te vagy az én menedékem, s erõs tornyom az ellenség ellen.
\61:3\For you have been my secret place, and my high tower from those who made war on me.
ἕως πότε ἐπιτίθεσθε ἐπ' ἄνθρωπον φονεύετε πάντες ὡς τοίχῳ κεκλιμένῳ καὶ φραγμῷ ὠσμένῳ

5 Hadd lakozzam a te sátorodban mindörökké; hadd meneküljek a te szárnyaid árnyéka alá! Szela.
\61:4\I will make your tent my resting-place for ever: I will keep myself under the cover of your wings. (Selah.)
πλὴν τὴν τιμήν μου ἐβουλεύσαντο ἀπώσασθαι ἔδραμον ἐν ψεύδει τῷ στόματι αὐτῶν εὐλογοῦσαν καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κατηρῶντο διάψαλμα

6 Mert te, oh Isten, meghallgattad az én fogadásaimat; a te neved tisztelõinek örökségét megadtad nékem.
\61:5\For you, O God, have made answer to my prayers; you have given me the heritage of those who give honour to your name.
πλὴν τῷ θεῷ ὑποτάγηθι ἡ ψυχή μου ὅτι παρ' αὐτοῦ ἡ ὑπομονή μου

7 Adj napokat a király napjaihoz, esztendeit nemzedékrõl nemzedékre [nyujtsd.]
\61:6\You will give the king long life; and make his years go on through the generations.
ὅτι αὐτὸς θεός μου καὶ σωτήρ μου ἀντιλήμπτωρ μου οὐ μὴ μεταναστεύσω

8 Isten elõtt lakozzék örökké; kegyelmedet és hûségedet rendeld ki, hogy õrizzék meg õt.
\61:7\May the seat of his authority be before God for ever; may mercy and righteousness keep him safe.
ἐπὶ τῷ θεῷ τὸ σωτήριόν μου καὶ ἡ δόξα μου ὁ θεὸς τῆς βοηθείας μου καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ θεῷ

9 Így éneklem majd a te nevedet szüntelen, hogy beteljesítsem az én fogadásaimat minden napon.
\61:8\So will I make songs in praise of your name for ever, giving to God that which is right day by day.
ἐλπίσατε ἐπ' αὐτόν πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ ἐκχέετε ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν ὁ θεὸς βοηθὸς ἡμῶν διάψαλμα

1 Az éneklõmesternek, Jedutun szerint; Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker. After Jeduthun. A Psalm. Of David.&gt\
ψαλμὸς τῷ δαυιδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς ιουδαίας

2 Csak Istenben nyugoszik meg lelkem; tõle van az én szabadulásom.
\62:1\My soul, put all your faith in God; for from him comes my salvation.
ὁ θεὸς ὁ θεός μου πρὸς σὲ ὀρθρίζω ἐδίψησέν σοι ἡ ψυχή μου ποσαπλῶς σοι ἡ σάρξ μου ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ

3 Csak õ az én kõsziklám és szabadulásom; õ az én oltalmam, azért nem rendülök meg felettébb.
\62:2\He only is my Rock and my salvation; he is my high tower; I will not be greatly moved.
οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ ὤφθην σοι τοῦ ἰδεῖν τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου

4 Meddig támadtok még egy ember ellen; [meddig] törtök ellene valamennyien, mint meghanyatlott fal és dûlõ kerítés ellen?
\62:3\How long will you go on designing evil against a man? running against him as against a broken wall, which is on the point of falling?
ὅτι κρεῖσσον τὸ ἔλεός σου ὑπὲρ ζωάς τὰ χείλη μου ἐπαινέσουσίν σε

5 Csak arról tanácskoznak, mimódon vessék õt le méltóságából; szeretik a hazugságot; szájukkal áldanak, szívükben átkoznak. Szela.
\62:4\Their only thought is to put him down from his place of honour; their delight is in deceit: blessing is in their mouths but cursing in their hearts. (Selah.)
οὕτως εὐλογήσω σε ἐν τῇ ζωῇ μου ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀρῶ τὰς χεῖράς μου

6 Csak Istenben nyugodjál meg lelkem, mert tõle van reménységem.
\62:5\My soul, put all your faith in God; for from him comes my hope.
ὡσεὶ στέατος καὶ πιότητος ἐμπλησθείη ἡ ψυχή μου καὶ χείλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου

7 Csak õ az én kõsziklám és szabadulásom; õ az én oltalmam, azért nem rendülök meg.
\62:6\He only is my Rock and my salvation; he is my high tower; I will not be greatly moved.
εἰ ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς σέ

8 Istennél van szabadulásom és dicsõségem; az én erõs kõsziklám, az én menedékem Istenben van.
\62:7\In God is my salvation, and my glory; the Rock of my strength, and my safe place.
ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι

9 Bízzatok õ benne mindenkor, ti népek; öntsétek ki elõtte szíveteket; Istn a mi menedékünk. Szela.
\62:8\Have faith in him at all times, you people; let your hearts go flowing out before him: God is our safe place. (Selah.)
ἐκολλήθη ἡ ψυχή μου ὀπίσω σου ἐμοῦ ἀντελάβετο ἡ δεξιά σου

10 Bizony hiábavalók a közembernek fiai és hazugok a fõembernek fiai; ha mérõserpenyõbe vettetnek, mind alábbvalók a semminél.
\62:9\Truly men of low birth are nothing, and men of high position are not what they seem; if they are put in the scales together they are less than a breath.
αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου εἰσελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς

11 Ne bízzatok zsarolt javakban, és rablott jószággal ne kevélykedjetek; a vagyonban, ha nõ, ne bizakodjatok;
\62:10\Have no faith in the rewards of evil-doing, or in profits wrongly made: if your wealth is increased, do not put your hopes on it.
παραδοθήσονται εἰς χεῖρας ῥομφαίας μερίδες ἀλωπέκων ἔσονται

12 Egyszer szólott az Isten, kétszer hallottam ugyanazt, hogy a hatalom az Istené.
\62:11\Once has God said, twice has it come to my ears, that power is God's:
ὁ δὲ βασιλεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ θεῷ ἐπαινεσθήσεται πᾶς ὁ ὀμνύων ἐν αὐτῷ ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἄδικα

1 Dávid zsoltára, mikor a Júda pusztájában volt.
&ltA Psalm. Of David. When he was in the waste land of Judah.&gt\
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ

2 Isten! én Istenem vagy te, jó reggel kereslek téged; téged szomjúhoz lelkem, téged sóvárog testem a kiaszott, elepedt földön, a melynek nincs vize;
\63:1\O God, you are my God; early will I make my search for you: my soul is dry for need of you, my flesh is wasted with desire for you, as a dry and burning land where no water is;
εἰσάκουσον ὁ θεός τῆς φωνῆς μου ἐν τῷ δέεσθαί με ἀπὸ φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου

3 Hogy láthassalak téged a szent helyen, szemlélvén a te hatalmadat és dicsõségedet.
\63:2\To see your power and your glory, as I have seen you in the holy place.
ἐσκέπασάς με ἀπὸ συστροφῆς πονηρευομένων ἀπὸ πλήθους ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν

4 Hiszen a te kegyelmed jobb az életnél: az én ajakim hadd dicsérjenek téged.
\63:3\Because your mercy is better than life, my lips will give you praise.
οἵτινες ἠκόνησαν ὡς ῥομφαίαν τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν πρᾶγμα πικρὸν

5 Áldanálak ezért életem fogytáig; a te nevedben emelném fel kezeimet.
\63:4\So will I go on blessing you all my life, lifting up my hands in your name.
τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν ἀποκρύφοις ἄμωμον ἐξάπινα κατατοξεύσουσιν αὐτὸν καὶ οὐ φοβηθήσονται

6 Mintha zsírral és kövérséggel telnék meg lelkem, mikor víg ajakkal dicsérhet téged az én szájam!
\63:5\My soul will be comforted, as with good food; and my mouth will give you praise with songs of joy;
ἐκραταίωσαν ἑαυτοῖς λόγον πονηρόν διηγήσαντο τοῦ κρύψαι παγίδας εἶπαν τίς ὄψεται αὐτούς

7 Ha reád gondolok ágyamban: õrváltásról õrváltásra rólad elmélkedem;
\63:6\When the memory of you comes to me on my bed, and when I give thought to you in the night-time.
ἐξηρεύνησαν ἀνομίας ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει προσελεύσεται ἄνθρωπος καὶ καρδία βαθεῖα

8 Mert segítségem voltál, és a te szárnyaidnak árnyékában örvendeztem.
\63:7\Because you have been my help, I will have joy in the shade of your wings.
καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός βέλος νηπίων ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν

9 Ragaszkodik hozzád az én lelkem; a te jobbod megtámogat engem.
\63:8\My soul keeps ever near you: your right hand is my support.
καὶ ἐξησθένησαν ἐπ' αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν ἐταράχθησαν πάντες οἱ θεωροῦντες αὐτούς

10 Azok pedig, a kik veszedelemre keresik lelkemet, a föld mélységeibe jutnak.
\63:9\But those whose desire is my soul's destruction will go down to the lower parts of the earth.
καὶ ἐφοβήθη πᾶς ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλαν τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν

11 Szablya martalékaiul esnek el, és a rókáknak lesznek eledelei.
\63:10\They will be cut off by the sword; they will be food for foxes.
εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐπὶ τῷ κυρίῳ καὶ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτόν καὶ ἐπαινεσθήσονται πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ

1 Az éneklõmesternek; Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker. A Psalm. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ ᾠδή ιερεμιου καὶ ιεζεκιηλ ἐκ τοῦ λόγου τῆς παροικίας ὅτε ἔμελλον ἐκπορεύεσθαι

2 Hallgasd meg, Isten, az én szómat, mikor panaszkodom; az ellenségtõl való félelemtõl mentsd meg éltemet.
\64:1\O God, let the voice of my grief come to your ear: keep my life from the fear of those who are against me.
σοὶ πρέπει ὕμνος ὁ θεός ἐν σιων καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχὴ ἐν ιερουσαλημ

3 Rejts el engem a rosszakaróknak tanácsa elõl, a gonosztevõknek gyülekezetétõl.
\64:2\Keep me safe from the secret purpose of wrongdoers; from the band of the workers of evil;
εἰσάκουσον προσευχῆς μου πρὸς σὲ πᾶσα σὰρξ ἥξει

4 A kik megélesítik nyelvöket, mint a szablyát; irányozzák nyilokat, keserû beszédöket.
\64:3\Who make their tongues sharp like a sword, and whose arrows are pointed, even bitter words;
λόγοι ἀνομιῶν ὑπερεδυνάμωσαν ἡμᾶς καὶ τὰς ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἱλάσῃ

5 Hogy lövöldözzék titkon az ártatlant; nagy hirtelenséggel lövöldözik azt, és nem félnek.
\64:4\So that in secret they may let loose their arrows at the upright, suddenly and unseen.
μακάριος ὃν ἐξελέξω καὶ προσελάβου κατασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου πλησθησόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου ἅγιος ὁ ναός σου θαυμαστὸς ἐν δικαιοσύνῃ

6 Megátalkodottak gonosz szándékukban; megegyeztek, hogy tõrt vetnek titkon, mondják: ki látja õket?
\64:5\They make themselves strong in an evil purpose; they make holes for secret nets; they say, Who will see it,
ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἡ ἐλπὶς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ ἐν θαλάσσῃ μακράν

7 Álnokságokat koholnak; a kikoholt tervet végrehajták; mindenikök keble és szíve kikutathatatlan.
\64:6\Or make discovery of our secret purpose? The design is framed with care; and the inner thought of a man, and his heart, is deep.
ἑτοιμάζων ὄρη ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ περιεζωσμένος ἐν δυναστείᾳ

8 De meglövi õket az Isten; hirtelen nyíl üt rajtok sebet.
\64:7\But God sends out an arrow against them; suddenly they are wounded.
ὁ συνταράσσων τὸ κύτος τῆς θαλάσσης ἤχους κυμάτων αὐτῆς ταραχθήσονται τὰ ἔθνη

9 És megejtik õket, a nyelvök lesz ellenök; iszonyodik mindenki, a ki õket látja.
\64:8\The evil of their tongues is the cause of their fall; all those who see them are shaking their heads at them.
καὶ φοβηθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰ πέρατα ἀπὸ τῶν σημείων σου ἐξόδους πρωίας καὶ ἑσπέρας τέρψεις

10 Akkor megfélemlenek mind az emberek; hirdetni fogják Istennek dolgát, és megértik cselekedetét.
\64:9\And in fear men make public the works of God; and giving thought to his acts they get wisdom.
ἐπεσκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμέθυσας αὐτήν ἐπλήθυνας τοῦ πλουτίσαι αὐτήν ὁ ποταμὸς τοῦ θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων ἡτοίμασας τὴν τροφὴν αὐτῶν ὅτι οὕτως ἡ ἑτοιμασία σου

11 Örvendeni fog az igaz Istenben, és hozzá menekül; és dicsekedni fognak minden egyenesszívûek.
\64:10\The upright will be glad in the Lord and have hope in him; and all the lovers of righteousness will give him glory.
τοὺς αὔλακας αὐτῆς μέθυσον πλήθυνον τὰ γενήματα αὐτῆς ἐν ταῖς σταγόσιν αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα

1 Az éneklõmesternek; zsoltár; Dávid éneke.
&ltTo the chief music-maker. A Psalm. Of David. A Song.&gt\
εἰς τὸ τέλος ᾠδὴ ψαλμοῦ ἀναστάσεως ἀλαλάξατε τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ

2 Tied a hódolat, a dicséret, oh Isten, a Sionon; és néked teljesítik [ott] a fogadást.
\65:1\It is right for you, O God, to have praise in Zion: to you let the offering be made.
ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ δότε δόξαν αἰνέσει αὐτοῦ

3 Oh könyörgést meghallgató, hozzád folyamodik minden test.
\65:2\To you, O hearer of prayer, let the words of all flesh come.
εἴπατε τῷ θεῷ ὡς φοβερὰ τὰ ἔργα σου ἐν τῷ πλήθει τῆς δυνάμεώς σου ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου

4 Bûneim erõt vettek rajtam; vétkeinket te bocsásd meg.
\65:3\Evils have overcome us: but as for our sins, you will take them away.
πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι καὶ ψαλάτωσάν σοι ψαλάτωσαν τῷ ὀνόματί σου διάψαλμα

5 Boldog az, a kit te kiválasztasz és magadhoz fogadsz, hogy lakozzék a te tornáczaidban; hadd teljesedjünk meg a te házadnak javaival, a te templomodnak szentségével!
\65:4\Happy is the man of your selection, to whom you give a resting-place in your house; we will be full of the good things out of your holy place.
δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ φοβερὸς ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων

6 Csodálatos dolgokat szólasz nékünk a te igazságodban, idvességünknek Istene; e föld minden szélének és a messze tengernek bizodalma;
\65:5\You will give us an answer in righteousness by great acts of power, O God of our salvation; you who are the hope of all the ends of the earth, and of the far-off lands of the sea;
ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηράν ἐν ποταμῷ διελεύσονται ποδί ἐκεῖ εὐφρανθησόμεθα ἐπ' αὐτῷ

7 A ki hegyeket épít erejével, körül van övezve hatalommal;
\65:6\The God by whose strength the mountains are fixed; who is robed with power:
τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπιβλέπουσιν οἱ παραπικραίνοντες μὴ ὑψούσθωσαν ἐν ἑαυτοῖς διάψαλμα

8 A ki lecsillapítja a tengerek zúgását, habjaik zúgását, és a népek háborgását.
\65:7\Who makes the loud voice of the sea quiet, and puts an end to the sound of its waves.
εὐλογεῖτε ἔθνη τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ ἀκουτίσασθε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ

9 Félnek is jeleidtõl a szélek lakói; a napkelet és nyugot határait megörvendezteted.
\65:8\Those in the farthest parts of the earth have fear when they see your signs: the outgoings of the morning and evening are glad because of you.
τοῦ θεμένου τὴν ψυχήν μου εἰς ζωὴν καὶ μὴ δόντος εἰς σάλον τοὺς πόδας μου

10 Meglátogatod a földet és elárasztod; nagyon meggazdagítod azt. Istennek folyója tele van vizekkel; gabonát szerzesz nékik, mert úgy rendelted azt.
\65:9\You have given your blessing to the earth, watering it and making it fertile; the river of God is full of water: and having made it ready, you give men grain.
ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς ὁ θεός ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον

11 Megitatod barázdáit, göröngyeit meglapítod; záporesõvel meglágyítod azt, termését megáldod.
\65:10\You make the ploughed lands full of water; you make smooth the slopes: you make the earth soft with showers, sending your blessing on its growth.
εἰσήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα ἔθου θλίψεις ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν

12 Megkoronázod az esztendõt jóvoltoddal, és a te nyomdokaidon kövérség fakad;
\65:11\The year is crowned with the good you give; life-giving rain is dropping from your footsteps,
ἐπεβίβασας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν

13 Csepegnek a puszta legelõi és a halmokat vígság övezi.
\65:12\Falling on the grass of the waste land: and the little hills are glad on every side.
εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν ὁλοκαυτώμασιν ἀποδώσω σοι τὰς εὐχάς μου

14 A legelõk megtelnek juhokkal, és a völgyeket gabona borítja; örvendeznek és énekelnek.
\65:13\The grass-land is thick with flocks; the valleys are full of grain; they give glad cries and songs of joy.
ἃς διέστειλεν τὰ χείλη μου καὶ ἐλάλησεν τὸ στόμα μου ἐν τῇ θλίψει μου

1 Az éneklõmesternek; zsoltár, ének. &Örvendezz Istennek, oh te egész föld.
&ltTo the chief music-maker. A Song. A Psalm.&gt Send up a glad cry to God, all the earth:
εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς ᾠδῆς

2 Énekeljétek az õ nevének dicsõségét; dicsõítsétek az õ dicséretét!
Make a song in honour of his name: give praise and glory to him.
ὁ θεὸς οἰκτιρήσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς διάψαλμα

3 Mondjátok Istennek: Mily csudálatosak a te mûveid: a te hatalmad nagy volta miatt hízelegnek néked ellenségeid.
Say to God, How greatly to be feared are your works! because of your great power your haters are forced to put themselves under your feet.
τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδόν σου ἐν πᾶσιν ἔθνεσιν τὸ σωτήριόν σου

4 Az egész föld leborul elõtted; énekel néked, énekli a te nevedet. Szela.
Let all the earth give you worship, and make songs to you; let them make songs to your name. (Selah.)
ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοί ὁ θεός ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες

5 Jõjjetek és lássátok az Isten dolgait; csudálatosak az õ cselekedetei az emberek fiain.
Come and see the works of God: he is to be feared in all he does to the children of men.
εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσθωσαν ἔθνη ὅτι κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐθύτητι καὶ ἔθνη ἐν τῇ γῇ ὁδηγήσεις διάψαλμα

6 A tengert szárazzá változtatta, a folyamon gyalog mentek át: ott örvendeztünk õ benne.
The sea was turned into dry land: they went through the river on foot: there did we have joy in him.
ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοί ὁ θεός ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες

7 A ki uralkodik az õ hatalmával örökké, szemmel tartja a pogányokat, hogy az engedetlenek fel ne fuvalkodjanak magukban. Szela.
He is ruling in power for ever; his eyes are watching the nations: may his haters have no strength against him. (Selah.)
γῆ ἔδωκεν τὸν καρπὸν αὐτῆς εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν

8 Áldjátok népek a mi Istenünket, és hallassátok az õ dicséretének szavát.
Give blessings to our God, O you peoples, let the voice of his praise be loud;
εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεός καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς

1 Az éneklõmesternek, hangszerekkel; zsoltár; ének.
&ltTo the chief music-maker. With corded instruments. A Psalm. A Song.&gt\
εἰς τὸ τέλος τῷ δαυιδ ψαλμὸς ᾠδῆς

2 Az Isten könyörüljön rajtunk és áldjon meg minket; világosítsa meg az õ orczáját rajtunk. Szela.
\67:1\May God give us mercy and blessing, and let the light of his face be shining on us; (Selah.)
ἀναστήτω ὁ θεός καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ καὶ φυγέτωσαν οἱ μισοῦντες αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ

3 Hogy megismerjék e földön a te útadat, minden nép közt a te szabadításodat.
\67:2\So that men may see your way on the earth, and your salvation among all nations.
ὡς ἐκλείπει καπνός ἐκλιπέτωσαν ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός οὕτως ἀπόλοιντο οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ

4 Dicsérnek téged a népek, oh Isten, dicsérnek téged a népek mindnyájan.
\67:3\Let the peoples give you praise, O God; let all the peoples give you praise.
καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν ἀγαλλιάσθωσαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τερφθήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ

5 Örvendnek és vígadnak a nemzetek, mert igazsággal ítéled a népeket, és a nemzeteket e földön te igazgatod. Szela.
\67:4\O let the nations be glad, and make song of joy; for you will be the judge of the peoples in righteousness, guiding the nations of the earth. (Selah.)
ᾄσατε τῷ θεῷ ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν κύριος ὄνομα αὐτῷ καὶ ἀγαλλιᾶσθε ἐνώπιον αὐτοῦ ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ

6 Dicsérnek téged a népek, oh Isten, dicsérnek téged a népek mindnyájan.
\67:5\Let the peoples give you praise, O God; let all the peoples give you praise.
τοῦ πατρὸς τῶν ὀρφανῶν καὶ κριτοῦ τῶν χηρῶν ὁ θεὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ

7 A föld megadta az õ gyümölcsét: megáld minket az Isten, a mi Istenünk;
\67:6\The earth has given her increase; and God, even our God, will give us his blessing.
ὁ θεὸς κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ ἐξάγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ ὁμοίως τοὺς παραπικραίνοντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τάφοις

8 Megáld minket az Isten, és féli õt a földnek minden határa!
\67:7\God will give us his blessing; so let all the ends of the earth be in fear of him.
ὁ θεός ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου ἐν τῷ διαβαίνειν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ διάψαλμα

1 Az éneklõmesternek; Dávid zsoltára, éneke.
&ltTo the chief music-maker. Of David. A Psalm. A Song.&gt\
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τῷ δαυιδ

2 Felkél az Isten, elszélednek ellenségei; és elfutnak elõle az õ gyûlölõi.
\68:1\Let God be seen, and let his haters be put to flight; let those who are against him be turned back before him.
σῶσόν με ὁ θεός ὅτι εἰσήλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς μου

3 A mint a füst elszéled, úgy széleszted el õket; a mint elolvad a viasz a tûz elõtt, úgy vesznek el a gonoszok Isten elõl;
\68:2\Let them be like smoke before the driving wind; as wax turning soft before the fire, so let them come to an end before the power of God.
ἐνεπάγην εἰς ἰλὺν βυθοῦ καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις ἦλθον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης καὶ καταιγὶς κατεπόντισέν με

4 Az igazak pedig örvendeznek és vígadnak az Isten elõtt, és ujjongnak örömmel.
\68:3\But let the upright be glad; let them have delight before God; let them be full of joy.
ἐκοπίασα κράζων ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ τὸν θεόν μου

5 Énekeljetek Istennek, zengedezzetek az õ nevének; csináljatok útat annak, a ki jön a pusztákon át, a kinek Jah a neve, és örüljetek elõtte.
\68:4\Make songs to God, make songs of praise to his name; make a way for him who comes through the waste lands; his name is Jah; be glad before him.
ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί μου οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως ἃ οὐχ ἥρπασα τότε ἀπετίννυον

6 Árváknak atyja, özvegyeknek bírája az Isten az õ szentséges hajlékában.
\68:5\A father to those who have no father, a judge of the widows, is God in his holy place.
ὁ θεός σὺ ἔγνως τὴν ἀφροσύνην μου καὶ αἱ πλημμέλειαί μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἐκρύβησαν

7 Isten hozza vissza a számûzötteket, kihozza boldogságra a foglyokat; csak az engedetlenek lakoznak sivatag helyen.
\68:6\Those who are without friends, God puts in families; he makes free those who are in chains; but those who are turned away from him are given a dry land.
μὴ αἰσχυνθείησαν ἐπ' ἐμοὶ οἱ ὑπομένοντές σε κύριε κύριε τῶν δυνάμεων μὴ ἐντραπείησαν ἐπ' ἐμοὶ οἱ ζητοῦντές σε ὁ θεὸς τοῦ ισραηλ

8 Oh Isten, mikor kivonultál a te néped elõtt, mikor a pusztába beléptél: Szela.
\68:7\O God, when you went out before your people, wandering through the waste land; (Selah.)
ὅτι ἕνεκα σοῦ ὑπήνεγκα ὀνειδισμόν ἐκάλυψεν ἐντροπὴ τὸ πρόσωπόν μου

9 A föld reng vala, az egek is csepegnek vala Isten elõtt, ez a Sinai hegy is az Isten elõtt, az Izráel Istene elõtt.
\68:8\The earth was shaking and the heavens were streaming, because God was present; even Sinai itself was moved before God, the God of Israel.
ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήθην τοῖς ἀδελφοῖς μου καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς τῆς μητρός μου

10 Bõ záport hintesz vala, oh Isten, a te örökségedre, s a lankadót megújítod vala.
\68:9\You, O God, did freely send the rain, giving strength to the weariness of your heritage.
ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέν με καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσαν ἐπ' ἐμέ

11 Benne tanyázott a te gyülekezeted: te szerzéd jóvoltodból a szegénynek, oh Isten!
\68:10\Those whose resting-place was there, even the poor, were comforted by your good things, O God.
καὶ συνέκαμψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου καὶ ἐγενήθη εἰς ὀνειδισμὸν ἐμοί

12 Az Úr ad vala szólniok az örömhírt vivõ asszonyok nagy csapatának.
\68:11\The Lord gives the word; great is the number of the women who make it public.
καὶ ἐθέμην τὸ ἔνδυμά μου σάκκον καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν

13 A seregek királyai futnak, futnak: s a házi asszony zsákmányt osztogat.
\68:12\Kings of armies quickly go in flight: and the women in the houses make a division of their goods.
κατ' ἐμοῦ ἠδολέσχουν οἱ καθήμενοι ἐν πύλῃ καὶ εἰς ἐμὲ ἔψαλλον οἱ πίνοντες τὸν οἶνον

14 Ha cserények között hevertek is: [olyanok lesztek, mint] a galambnak szárnyai, a melyeket ezüst borít, vagy [mint] vitorla-tollai, a melyek színarany fényûek.
\68:13\Will you take your rest among the flocks? like the wings of a dove covered with silver, and its feathers with yellow gold.
ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου πρὸς σέ κύριε καιρὸς εὐδοκίας ὁ θεός ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου ἐπάκουσόν μου ἐν ἀληθείᾳ τῆς σωτηρίας σου

15 Mikor a Mindenható szétszórta benne a királyokat, [mintha] hó esett [volna] a Salmonon.
\68:14\When the Most High put the kings to flight, it was as white as snow in Salmon.
σῶσόν με ἀπὸ πηλοῦ ἵνα μὴ ἐμπαγῶ ῥυσθείην ἐκ τῶν μισούντων με καὶ ἐκ τοῦ βάθους τῶν ὑδάτων

16 Isten hegye a Básán hegye; sok halmú hegy a Básán hegye;
\68:15\A hill of God is the hill of Bashan; a hill with high tops is the hill of Bashan.
μή με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος μηδὲ καταπιέτω με βυθός μηδὲ συσχέτω ἐπ' ἐμὲ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ

17 Mit kevélykedtek ti sok halmú hegyek? Ezt a hegyet választotta Isten lakóhelyéül; bizony [ezen] lakozik az Úr mindörökké!
\68:16\Why are you looking with envy, you high hills, on the hill desired by God as his resting-place? truly, God will make it his house for ever.
εἰσάκουσόν μου κύριε ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ

18 Az Isten szekere húszezer, ezer meg ezer; az Úr közöttük van, mint a Sinai [hegyen] az õ szent [hajléká]ban.
\68:17\The war-carriage of God is among Israel's thousands; the Lord has come from Sinai to the holy place.
μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ παιδός σου ὅτι θλίβομαι ταχὺ ἐπάκουσόν μου

19 Felmentél a magasságba, foglyokat vezettél, adományokat fogadtál emberekben: még a pártütõk is [ide jönnek] lakni, oh Uram Isten!
\68:18\You have gone up on high, taking your prisoners with you; you have taken offerings from men; the Lord God has taken his place on the seat of his power.
πρόσχες τῇ ψυχῇ μου καὶ λύτρωσαι αὐτήν ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου ῥῦσαί με

20 Áldott legyen az Úr! Napról-napra gondoskodik rólunk a mi szabadításunk Istene! Szela.
\68:19\Praise be to the Lord, who is our support day by day, even the God of our salvation. (Selah.)
σὺ γὰρ γινώσκεις τὸν ὀνειδισμόν μου καὶ τὴν αἰσχύνην μου καὶ τὴν ἐντροπήν μου ἐναντίον σου πάντες οἱ θλίβοντές με

21 Ez a mi Istenünk a szabadításnak Istene, és az Úr Isten az, a ki megszabadít a haláltól.
\68:20\Our God is for us a God of salvation; his are the ways out of death.
ὀνειδισμὸν προσεδόκησεν ἡ ψυχή μου καὶ ταλαιπωρίαν καὶ ὑπέμεινα συλλυπούμενον καὶ οὐχ ὑπῆρξεν καὶ παρακαλοῦντας καὶ οὐχ εὗρον

22 Csak Isten ronthatja meg az õ ellenségeinek fejét, a bûneiben járónak üstökös koponyáját.
\68:21\The heads of the haters of God will be crushed; even the head of him who still goes on in his evil ways.
καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολὴν καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος

23 Azt mondta vala az Úr: Básánból visszahozlak, a tenger mélységébõl is kihozlak,
\68:22\The Lord said, I will make them come back from Bashan, and from the deep parts of the sea;
γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν καὶ εἰς σκάνδαλον

24 Hogy lábadat veresre fessed a vérben, ebeidnek nyelve az ellenségbõl lakomázzék.
\68:23\So that your foot may be red with blood, and the tongues of your dogs with the same.
σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύγκαμψον

25 Látták a te bevonulásodat, oh Isten! Az én Istenem, királyom bevonulását a szentélybe.
\68:24\We see your going, O God: even the going of my God, my King, into the holy place.
ἔκχεον ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀργήν σου καὶ ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς σου καταλάβοι αὐτούς

26 Elõl mennek vala az éneklõk, utánok a húrpengetõk, középen a doboló leányok.
\68:25\The makers of songs go before, the players of music come after, among the young girls playing on brass instruments.
γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἠρημωμένη καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν

27 A gyülekezetekben áldjátok az Istent, az Urat áldjátok, ti Izráel magvából valók!
\68:26\Give praise to God in the great meeting; even the Lord, you who come from the fountain of Israel.
ὅτι ὃν σὺ ἐπάταξας αὐτοὶ κατεδίωξαν καὶ ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυματιῶν σου προσέθηκαν

28 Ott a kis Benjámin, a ki uralkodik rajtok, a Júda fejedelmei és az õ gyülekezetök; a Zebulon fejedelmei [és] a Nafthali fejedelmei.
\68:27\There is little Benjamin ruling them, the chiefs of Judah and their army, the rulers of Zebulun and the rulers of Naphtali.
πρόσθες ἀνομίαν ἐπὶ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν καὶ μὴ εἰσελθέτωσαν ἐν δικαιοσύνῃ σου

29 Istened rendelte el a te hatalmadat: erõsítsd meg, oh Isten, azt, a mit számunkra készítettél!
\68:28\O God, send out your strength; the strength, O God, with which you have done great things for us,
ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου ζώντων καὶ μετὰ δικαίων μὴ γραφήτωσαν

30 A te Jeruzsálem felett álló hajlékodból királyok hoznak majd néked ajándékokat.
\68:29\Out of your Temple in Jerusalem.
πτωχὸς καὶ ἀλγῶν εἰμι ἐγώ καὶ ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου σου ὁ θεός ἀντελάβετό μου

31 Fenyítsd meg a nádasnak vadját, a bikák csordáját a népek tulkaival egybe, a kik ezüst-rudakkal terpeszkednek; szórd szét a népeket, a kik a háborúban gyönyörködnek.
\68:30\Say sharp words to the beast among the water-plants, the band of strong ones, with the lords of the peoples, put an end to the people whose delight is in war.
αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μετ' ᾠδῆς μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέσει

32 Eljõnek majd a fõemberek Égyiptomból; Szerecsenország hamar kinyujtja kezeit Istenhez.
\68:31\Kings will give you offerings, they will come out of Egypt; from Pathros will come offerings of silver; Ethiopia will be stretching out her hands to God.
καὶ ἀρέσει τῷ θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον κέρατα ἐκφέροντα καὶ ὁπλάς

33 E földnek országai mind énekeljetek Istennek: zengjetek dicséretet az Úrnak! Szela.
\68:32\Make songs to God, you kingdoms of the earth; O make songs of praise to the Lord; (Selah.)
ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐκζητήσατε τὸν θεόν καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν

34 A ki kezdettõl fogva az egek egein ül; ímé, [onnét] szól nagy kemény szóval.
\68:33\To him who goes or the clouds of heaven, the heaven which was from earliest times; he sends out his voice of power.
ὅτι εἰσήκουσεν τῶν πενήτων ὁ κύριος καὶ τοὺς πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἐξουδένωσεν

35 Tegyetek tisztességet Istennek, a kinek dicsõsége az Izráelen és az õ hatalma a felhõkben van.
\68:34\Make clear that strength is God's: he is lifted up over Israel, and his power is in the clouds.
αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἕρποντα ἐν αὐτοῖς

36 Rettenetes vagy, oh Isten, a te szent hajlékodból; az Izráelnek Istene ád erõt és hatalmat a népnek. Áldott legyen az Isten!
\68:35\O God, you are to be feared in your holy place: the God of Israel gives strength and power to his people. Praise be to God.
ὅτι ὁ θεὸς σώσει τὴν σιων καὶ οἰκοδομηθήσονται αἱ πόλεις τῆς ιουδαίας καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ καὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν

1 Az éneklõmesternek a sósannimra; Dávidé.
&ltTo the chief music-maker; put to Shoshannim. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος τῷ δαυιδ εἰς ἀνάμνησιν

2 Szabadíts meg engemet, oh Isten, mert a vizek lelkemig hatottak.
\69:1\Be my saviour, O God; because the waters have come in, even to my neck.
εἰς τὸ σῶσαί με κύριον ὁ θεός εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες

3 Mély sárba estem be, hol meg nem állhatok; feneketlen örvénybe jutottam, és az áradat elborít engem.
\69:2\My feet are deep in the soft earth, where there is no support; I have come into deep waters, the waves are flowing over me.
αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν οἱ ζητοῦντές μου τὴν ψυχήν ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθείησαν οἱ βουλόμενοί μοι κακά

4 Elfáradtam a kiáltásban, kiszáradt a torkom; szemeim elbágyadtak, várván Istenemet.
\69:3\I am tired with my crying; my throat is burning: my eyes are wasted with waiting for my God.
ἀποστραφείησαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι οἱ λέγοντές μοι εὖγε εὖγε

5 Többen vannak fejem hajszálainál, a kik ok nélkül gyûlölnek engem; hatalmasok a vesztemre törõk, a kik ellenségeim alap nélkül; a mit nem ragadtam el, azt kell megfizetnem!
\69:4\Those who have hate for me without cause are greater in number than the hairs of my head; those who are against me, falsely desiring my destruction, are very strong; I gave back what I had not taken away.
ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε καὶ λεγέτωσαν διὰ παντός μεγαλυνθήτω ὁ θεός οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου

6 Oh Isten, te tudod az én balgatagságomat, és az én bûneim nyilván vannak te elõtted:
\69:5\O God, you see how foolish I am; and my wrongdoing is clear to you.
ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πένης ὁ θεός βοήθησόν μοι βοηθός μου καὶ ῥύστης μου εἶ σύ κύριε μὴ χρονίσῃς

1 Az éneklõmesternek, Dávidtól, emlékeztetésre.
&ltTo the chief music-maker. Of David. To keep in memory.&gt\
τῷ δαυιδ υἱῶν ιωναδαβ καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων ὁ θεός ἐπὶ σοὶ ἤλπισα μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα

2 Isten, az én szabadításomra, Uram, az én segítségemre siess!
\70:1\Let your salvation come quickly, O God; come quickly to my help, O Lord.
ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου καὶ σῶσόν με

3 Szégyenüljenek meg és piruljanak, a kik életemre törnek; riadjanak vissza és gyalázat érje õket, a kik bajomat kivánják.
\70:2\Let those who go after my soul have shame and trouble; let those who have evil designs against me be turned back and made foolish.
γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστὴν καὶ εἰς τόπον ὀχυρὸν τοῦ σῶσαί με ὅτι στερέωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σύ

4 Hátráljanak meg gyalázatosságuk miatt, a kik azt mondják nékem: Hehé, hehé!
\70:3\Let those who say Aha, aha! be turned back as a reward of their shame.
ὁ θεός μου ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ἐκ χειρὸς παρανομοῦντος καὶ ἀδικοῦντος

5 Örülnek és örvendeznek majd benned mindazok, a kik keresnek tégedet, és ezt mondják majd szüntelen, a kik szeretik a te szabadításodat: Magasztaltassék fel az Isten!
\70:4\Let all those who are looking for you be glad and have joy in you; let the lovers of your salvation ever say, May God be great.
ὅτι σὺ εἶ ἡ ὑπομονή μου κύριε κύριος ἡ ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου

6 Én pedig szegény és nyomorult vagyok: siess hozzám, oh Isten; segedelmem és szabadítóm vagy te Uram: ne késsél!
\70:5\But I am poor and in need; come to me quickly, O God; you are my help and my saviour; let there be no waiting, O Lord.
ἐπὶ σὲ ἐπεστηρίχθην ἀπὸ γαστρός ἐκ κοιλίας μητρός μου σύ μου εἶ σκεπαστής ἐν σοὶ ἡ ὕμνησίς μου διὰ παντός

1 Te benned bízom, Uram! Ne szégyenüljek meg soha.
In you, O Lord, have I put my hope; let me never be shamed.
εἰς σαλωμων ὁ θεός τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δὸς καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως

2 A te igazságod szerint ments meg és szabadíts meg engem; hajtsd hozzám füledet és tarts meg engem.
Keep me safe in your righteousness, and come to my help; give ear to my voice, and be my saviour.
κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοὺς πτωχούς σου ἐν κρίσει

3 Légy sziklaváram, a hova menekülhessek szüntelen; rendelkezzél megtartásom felõl, mert kõszálam és erõsségem vagy te.
Be my strong Rock, the strong place of my salvation; for you are my Rock, and my safe place.
ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ σου καὶ οἱ βουνοὶ ἐν δικαιοσύνῃ

4 Én Istenem, szabadíts meg engem a gonosznak kezébõl; a hamisnak és kegyetlennek markából!
O my God, take me out of the hand of the sinner, out of the hand of the evil and cruel man.
κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων καὶ ταπεινώσει συκοφάντην

5 Mert te vagy az én reménységem, oh Uram, Istenem, én bizodalmam gyermekségemtõl fogva!
For you are my hope, O Lord God; I have had faith in you from the time when I was young.
καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεὰς γενεῶν

6 Reád támaszkodom születésem óta; anyámnak méhébõl te vontál ki engem; rólad szól az én dicséretem szüntelen.
You have been my support from the day of my birth; you took me out of my mother's body; my praise will be ever of you.
καὶ καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον καὶ ὡσεὶ σταγόνες στάζουσαι ἐπὶ τὴν γῆν

7 Mintegy csudává lettem sokaknak; de te vagy az én erõs bizodalmam.
I am a wonder to all; but you are my strong tower.
ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη καὶ πλῆθος εἰρήνης ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη

8 Megtelik szájam dicséreteddel, minden napon a te dicsõségeddel.
My mouth will be full of your praise and glory all the day.
καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης

9 Ne vess el engem az én vénségemnek idején; mikor elfogy az én erõm, ne hagyj el engem!
Do not give me up when I am old; be my help even when my strength is gone.
ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται αἰθίοπες καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν λείξουσιν

10 Mert felõlem szólanak elleneim, és a kik életemre törnek, együtt tanácskoznak,
For my haters are waiting secretly for me; and those who are watching for my soul are banded together in their evil designs,
βασιλεῖς θαρσις καὶ αἱ νῆσοι δῶρα προσοίσουσιν βασιλεῖς ἀράβων καὶ σαβα δῶρα προσάξουσιν

11 Mondván: Az Isten elhagyta õt! Kergessétek és fogjátok meg, mert nincs, a ki megszabadítsa.
Saying, God has given him up; go after him and take him, for he has no helper.
καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς πάντα τὰ ἔθνη δουλεύσουσιν αὐτῷ

12 Oh Isten, ne távozzál el tõlem! Én Istenem, siess segítségemre!
O God, be not far from me; O my God, come quickly to my help.
ὅτι ἐρρύσατο πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου καὶ πένητα ᾧ οὐχ ὑπῆρχεν βοηθός

13 Szégyenüljenek meg és enyészszenek el életemnek ellenségei; borítsa szégyen és gyalázat azokat, a kik vesztemre törnek!
Let those who say evil against my soul be overcome and put to shame; let my haters be made low and have no honour.
φείσεται πτωχοῦ καὶ πένητος καὶ ψυχὰς πενήτων σώσει

14 Én pedig szüntelen reménylek, és szaporítom minden te dicséretedet.
But I will go on ever hoping, and increasing in all your praise.
ἐκ τόκου καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς αὐτῶν καὶ ἔντιμον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτοῦ

15 Szájam beszéli a te igazságodat, minden nap a te szabadításodat, mert számát sem tudom.
My mouth will make clear your righteousness and your salvation all the day; for they are more than may be measured.
καὶ ζήσεται καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς ἀραβίας καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ διὰ παντός ὅλην τὴν ἡμέραν εὐλογήσουσιν αὐτόν

16 Az Úr Istennek nagy tetteivel járok; csak a te igazságodról emlékezem!
I will give news of the great acts of the Lord God; my words will be of your righteousness, and of yours only.
ἔσται στήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀρέων ὑπεραρθήσεται ὑπὲρ τὸν λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ καὶ ἐξανθήσουσιν ἐκ πόλεως ὡσεὶ χόρτος τῆς γῆς

17 Oh Isten, gyermekségemtõl tanítottál engem; és mind mostanig hirdetem a te csudadolgaidat.
O God, you have been my teacher from the time when I was young; and I have been talking of your works of wonder even till now.
ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας πρὸ τοῦ ἡλίου διαμενεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ εὐλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτ όν

18 Vénségemig és megõszülésemig se hagyj el engem, oh Isten, hogy hirdessem a te karodat e nemzetségnek, és minden következendõnek a te nagy tetteidet.
Now when I am old and grey-headed, O God, give me not up; till I have made clear your strength to this generation, and your power to all those to come.
εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ὁ θεὸς ισραηλ ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος

19 Hisz a te igazságod, oh Isten, felhat az égig, mert nagyságos dolgokat cselekedtél; kicsoda hasonló te hozzád, oh Isten?!
Your righteousness, O God, is very high; you have done great things; O God, who is like you?
καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος καὶ πληρωθήσεται τῆς δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ γένοιτο γένοιτο

20 A ki sok bajt és nyomorúságot éreztettél velünk, [de] ismét megelevenítesz, és a föld mélységébõl ismét felhozol minket.
You, who have sent great and bitter troubles on me, will give me life again, lifting me up from the deep waters of the underworld.
ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι δαυιδ τοῦ υἱοῦ ιεσσαι

1 Salamoné. &Isten, a te ítéletidet add a királynak, és a te igazságodat a király fiának.
&ltOf Solomon.&gt Give the king your authority, O God, and your righteousness to the king's son.
ψαλμὸς τῷ ασαφ ὡς ἀγαθὸς τῷ ισραηλ ὁ θεός τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ

2 Hadd ítélje népedet igazsággal, és a te szegényeidet méltányossággal.
May he be a judge of your people in righteousness, and make true decisions for the poor.
ἐμοῦ δὲ παρὰ μικρὸν ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες παρ' ὀλίγον ἐξεχύθη τὰ διαβήματά μου

3 Teremjenek a hegyek békességet a népnek, és a halmok igazságot.
May the mountains give peace to the people, and the hills righteousness.
ὅτι ἐζήλωσα ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις εἰρήνην ἁμαρτωλῶν θεωρῶν

4 Legyen birája a nép szegényeinek, segítsen a szûkölködõnek fiain, és törje össze az erõszakoskodót.
May he be a judge of the poor among the people, may he give salvation to the children of those who are in need; by him let the violent be crushed.
ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις τῷ θανάτῳ αὐτῶν καὶ στερέωμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν

5 Féljenek téged, a míg a nap áll és a meddig a hold fénylik, nemzedékrõl nemzedékre.
May his life go on as long as the sun and moon, through all generations.
ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ εἰσὶν καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγωθήσονται

6 Szálljon alá, mint esõ a rétre, mint zápor, a mely megöntözi a földet.
May he come down like rain on the cut grass; like showers watering the earth.
διὰ τοῦτο ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία περιεβάλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν αὐτῶν

7 Virágozzék az õ idejében az igaz és a béke teljessége, a míg nem lesz a hold.
In his days may the upright do well, living in peace as long as there is a moon in heaven.
ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν διήλθοσαν εἰς διάθεσιν καρδίας

8 És uralkodjék egyik tengertõl a másik tengerig, és a [nagy] folyamtól a föld határáig.
Let his kingdom be from sea to sea, from the River to the ends of the earth.
διενοήθησαν καὶ ἐλάλησαν ἐν πονηρίᾳ ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν

9 Boruljanak le elõtte a pusztalakók, és nyalják ellenségei a port.
Let those who are against him go down before him; and let his haters be low in the dust.
ἔθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διῆλθεν ἐπὶ τῆς γῆς

10 Tarsis és a szigetek királyai hozzanak ajándékot; Seba és Szeba királyai adománynyal járuljanak elé.
Let the kings of Tarshish and of the islands come back with offerings; let the kings of Sheba and Seba give of their stores.
διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαός μου ἐνταῦθα καὶ ἡμέραι πλήρεις εὑρεθήσονται αὐτοῖς

11 Hajoljanak meg elõtte mind a királyok, és minden nemzet szolgáljon néki.
Yes, let all kings go down before him; let all nations be his servants.
καὶ εἶπαν πῶς ἔγνω ὁ θεός καὶ εἰ ἔστιν γνῶσις ἐν τῷ ὑψίστῳ

12 Mert megszabadítja a kiáltó szûkölködõt; a nyomorultat, a kinek nincs segítõje.
For he will be a saviour to the poor in answer to his cry; and to him who is in need, without a helper.
ἰδοὺ οὗτοι ἁμαρτωλοὶ καὶ εὐθηνοῦνται εἰς τὸν αἰῶνα κατέσχον πλούτου

13 Könyörül a szegényen és szûkölködõn, s a szûkölködõk lelkét megszabadítja;
He will have pity on the poor, and be the saviour of those who are in need.
καὶ εἶπα ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα τὴν καρδίαν μου καὶ ἐνιψάμην ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου

14 Az elnyomástól és erõszaktól megmenti lelköket, és vérök drága az õ szemében.
He will keep their souls free from evil designs and violent attacks; and their blood will be of value in his eyes.
καὶ ἐγενόμην μεμαστιγωμένος ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὁ ἔλεγχός μου εἰς τὰς πρωίας

15 És éljen õ és adjanak néki Seba aranyából; imádkozzanak érte szüntelen, és áldják õt minden napon.
May he have long life, and may gold from Sheba be given to him: may prayers be made for him at all times; may blessings be on him every day.
εἰ ἔλεγον διηγήσομαι οὕτως ἰδοὺ τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἠσυνθέτηκα

16 Bõ gabona legyen az országban a hegyek tetején is; rengjen gyümölcse, mint a Libanon, s viruljon a városok népe, mint a földnek füve.
May there be wide-stretching fields of grain in the land, shaking on the top of the mountains, full of fruit like Lebanon: may its stems be unnumbered like the grass of the earth.
καὶ ὑπέλαβον τοῦ γνῶναι τοῦτο κόπος ἐστὶν ἐναντίον μου

17 Tartson neve mindörökké; viruljon neve, míg a nap lesz; vele áldják magokat mind a nemzetek, és magasztalják õt.
May his name go on for ever, as long as the sun: may men be blessing themselves by him; may all nations be blessing his name.
ἕως εἰσέλθω εἰς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ καὶ συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτῶν

18 Áldott az Úr Isten, Izráelnek Istene, a ki csudadolgokat cselekszik egyedül!
Praise be to the Lord God, the God of Israel, the only doer of wonders.
πλὴν διὰ τὰς δολιότητας ἔθου αὐτοῖς κατέβαλες αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπαρθῆναι

19 Áldott legyen az õ dicsõséges neve mindörökké, és teljék be dicsõségével az egész föld. Ámen! Ámen!
Praise to the glory of his noble name for ever; let all the earth be full of his glory. So be it, So be it.
πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν ἐξάπινα ἐξέλιπον ἀπώλοντο διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν

20 Itt végzõdnek Dávidnak, az Isai fiának könyörgései.
The prayers of David, the son of Jesse, are ended. &ltA Psalm. Of Asaph.&gt
ὡσεὶ ἐνύπνιον ἐξεγειρομένου κύριε ἐν τῇ πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουδενώσεις

1 Aszáf zsoltára. &Bizony jó Izráelhez az Isten, azokhoz, a kik tiszta szívûek.
Truly, God is good to Israel, even to such as are clean in heart.
συνέσεως τῷ ασαφ ἵνα τί ἀπώσω ὁ θεός εἰς τέλος ὠργίσθη ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου

2 De én?! Már-már meghanyatlottak lábaim; és kis híjja, hogy lépteim el nem iszamodtak.
But as for me, my feet had almost gone from under me; I was near to slipping;
μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου ἧς ἐκτήσω ἀπ' ἀρχῆς ἐλυτρώσω ῥάβδον κληρονομίας σου ὄρος σιων τοῦτο ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ

3 Mert irígykedtem a kevélyekre, látván a gonoszok jó szerencséjét.
Because of my envy of the men of pride, when I saw the well-being of the wrongdoers.
ἔπαρον τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τοῖς ἁγίοις σου

4 Mert halálukig nincsenek kínjaik, és az õ erejök állandó.
For they have no pain; their bodies are fat and strong.
καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς σου ἔθεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα καὶ οὐκ ἔγνωσαν

5 A halandók nyomorúságában nincs részök, és az emberekkel nem ostoroztatnak.
They are not in trouble as others are; they have no part in the unhappy fate of men.
ὡς εἰς τὴν εἴσοδον ὑπεράνω

6 Ezért nyakuknak ékessége kevélység, ruha gyanánt erõszak borítja õket.
For this reason pride is round them like a chain; they are clothed with violent behaviour as with a robe.
ὡς ἐν δρυμῷ ξύλων ἀξίναις ἐξέκοψαν τὰς θύρας αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέρραξαν αὐτήν

7 A kövérség miatt kinn ülnek az õ szemeik, elméjök gondolatjai csaponganak.
Their eyes are bursting with fat; they have more than their heart's desire.
ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ τὸ ἁγιαστήριόν σου εἰς τὴν γῆν ἐβεβήλωσαν τὸ σκήνωμα τοῦ ὀνόματός σου

8 Gúnyolódnak és gonoszságot szólnak; elnyomásról beszélnek fennhéjázással.
Their thoughts are deep with evil designs; their talk from their seats of power is of cruel acts.
εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἡ συγγένεια αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό δεῦτε καὶ κατακαύσωμεν πάσας τὰς ἑορτὰς τοῦ θεοῦ ἀπὸ τῆς γῆς

9 Az égre tátogatják szájokat, és nyelvök eljárja a földet.
Their mouth goes up to heaven; their tongues go walking through the earth.
τὰ σημεῖα ἡμῶν οὐκ εἴδομεν οὐκ ἔστιν ἔτι προφήτης καὶ ἡμᾶς οὐ γνώσεται ἔτι

10 Azért fordul az õ népe ide, hogy tele [pohár] vizet szürcsölnek;
For this reason they are full of bread; and water is ever flowing for them.
ἕως πότε ὁ θεός ὀνειδιεῖ ὁ ἐχθρός παροξυνεῖ ὁ ὑπεναντίος τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος

11 És mondják: Mint tudhatná ezt az Isten, s van-é a Magasságosban értelem?
And they say, How will the Lord see this? is there knowledge in the Most High?
ἵνα τί ἀποστρέφεις τὴν χεῖρά σου καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κόλπου σου εἰς τέλος

12 Ímé, ezek gonoszok, és örök biztonságban vagyont gyûjtenek!
Truly, such are the sinners; they do well at all times, and their wealth is increased.
ὁ δὲ θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς

13 Bizony hiába tartottam én tisztán szívemet, és mostam ártatlanságban kezeimet;
As for me, I have made my heart clean to no purpose, washing my hands in righteousness;
σὺ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν σὺ συνέτριψας τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος

14 Mert nyomorgattatom minden napon, és ostoroztatom minden reggel!
For I have been troubled all the day; every morning have I undergone punishment.
σὺ συνέθλασας τὰς κεφαλὰς τοῦ δράκοντος ἔδωκας αὐτὸν βρῶμα λαοῖς τοῖς αἰθίοψιν

15 Ha azt mondom: Ilyen módon szólok: Ímé, a te fiaid nemzedékét árulom el.
If I would make clear what it is like, I would say, You are false to the generation of your children.
σὺ διέρρηξας πηγὰς καὶ χειμάρρους σὺ ἐξήρανας ποταμοὺς ηθαμ

16 Gondolkodom, hogy ezt megérthessem; de nehéz dolog ez szemeimben.
When my thoughts were turned to see the reason of this, it was a weariness in my eyes;
σή ἐστιν ἡ ἡμέρα καὶ σή ἐστιν ἡ νύξ σὺ κατηρτίσω φαῦσιν καὶ ἥλιον

17 Mígnem bemenék az Isten szent helyébe: megértém azoknak sorsát.
Till I went into God's holy place, and saw the end of the evil-doers.
σὺ ἐποίησας πάντα τὰ ὅρια τῆς γῆς θέρος καὶ ἔαρ σὺ ἔπλασας αὐτά

18 Bizony síkos földön helyezted el õket; pusztaságokra vetetted ki õket.
You put their feet where there was danger of slipping, so that they go down into destruction.
μνήσθητι ταύτης ἐχθρὸς ὠνείδισεν τὸν κύριον καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνεν τὸ ὄνομά σου

19 Mind elpusztulnak egy szempillantásban! Elvesznek, elenyésznek a rettegéstõl.
How suddenly are they wasted! fears are the cause of their destruction.
μὴ παραδῷς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι τῶν ψυχῶν τῶν πενήτων σου μὴ ἐπιλάθῃ εἰς τέλος

20 Mint álmot, ha felserkenünk: te Uram, ha felserkensz, [úgy]veted meg képöket.
As a dream when one is awake, they are ended; they are like an image gone out of mind when sleep is over.
ἐπίβλεψον εἰς τὴν διαθήκην σου ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ ἐσκοτισμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν

21 Hogyha keseregne szívem, és háborognának veséim:
My heart was made bitter, and I was pained by the bite of grief:
μὴ ἀποστραφήτω τεταπεινωμένος κατῃσχυμμένος πτωχὸς καὶ πένης αἰνέσουσιν τὸ ὄνομά σου

22 Akkor balgatag és tudatlan volnék én, oktalan állat volnék te irántad.
As for me, I was foolish, and without knowledge; I was like a beast before you.
ἀνάστα ὁ θεός δίκασον τὴν δίκην σου μνήσθητι τῶν ὀνειδισμῶν σου τῶν ὑπὸ ἄφρονος ὅλην τὴν ἡμέραν

23 De én mindenkor veled vagyok, te fogod az én jobb kezemet.
But still I am ever with you; you have taken me by my right hand.
μὴ ἐπιλάθῃ τῆς φωνῆς τῶν ἱκετῶν σου ἡ ὑπερηφανία τῶν μισούντων σε ἀνέβη διὰ παντὸς πρὸς σέ

1 Aszáf tanítása. &Miért vetettél el, oh Isten, teljesen? Miért füstölög haragod a te legelõdnek juhai ellen?
&ltMaschil. Of Asaph.&gt Of God, why have you put us away from you for ever? why is the fire of your wrath smoking against the sheep who are your care?
εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρῃς ψαλμὸς τῷ ασαφ ᾠδῆς

2 Emlékezzél meg a te gyülekezetedrõl, a melyet régen szerzettél és a melyet megváltottál: a te örökségednek részérõl, a Sion hegyérõl, a melyen lakozol!
Keep in mind your band of worshippers, for whom you gave payment in the days which are past, whom you took for yourself as the people of your heritage; even this mountain of Zion, which has been your resting-place.
ἐξομολογησόμεθά σοι ὁ θεός ἐξομολογησόμεθα καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ὄνομά σου

3 Lépj fel a teljes pusztaságba; mindent tönkre tett az ellenség a szent helyen!
Go up and see the unending destruction; all the evil which your haters have done in the holy place;
διηγήσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου ὅταν λάβω καιρόν ἐγὼ εὐθύτητας κρινῶ

4 Támadóid a te gyülekezeted hajlékában ordítanak: jeleiket tûzték fel jelekké.
Sending out their voices like lions among your worshippers; they have put up their signs to be seen.
ἐτάκη ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ ἐγὼ ἐστερέωσα τοὺς στύλους αὐτῆς διάψαλμα

5 Úgy tünnek fel, mint mikor valaki fejszéjét emelgeti az erdõnek sûrû fáira.
They are cutting down, like a man whose blade is lifted up against the thick trees.
εἶπα τοῖς παρανομοῦσιν μὴ παρανομεῖτε καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσιν μὴ ὑψοῦτε κέρας

6 Faragványait már mind összetördelték: fejszékkel és pörölyökkel.
Your doors are broken down with hammers and iron blades.
μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ θεοῦ ἀδικίαν

7 Szent helyedet lángba borították; neved hajlékát földig megfertõztették.
They have put on fire your holy place; they have made the place of your name unclean, pulling it down to the earth.
ὅτι οὔτε ἀπὸ ἐξόδων οὔτε ἀπὸ δυσμῶν οὔτε ἀπὸ ἐρήμων ὀρέων

8 Ezt mondották szívökben: Dúljuk fel õket mindenestõl! Felgyújtották Istennek minden hajlékát az országban.
They have said in their hearts, Let us put an end to them all together; they have given over to the fire all God's places of worship in the land.
ὅτι ὁ θεὸς κριτής ἐστιν τοῦτον ταπεινοῖ καὶ τοῦτον ὑψοῖ

9 Jeleinket nem látjuk, próféta nincs többé, és nincs közöttünk, a ki tudná: meddig tart [ez?]
We do not see our signs: there is no longer any prophet, or anyone among us to say how long.
ὅτι ποτήριον ἐν χειρὶ κυρίου οἴνου ἀκράτου πλῆρες κεράσματος καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκενώθη πίονται πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς γῆς

10 Meddig szidalmaz, oh Isten, a sanyargató? Örökké gyalázza-é az ellenség a te nevedet?
O God, how long will those who are against us say cruel things? will the hater go on looking down on your name for ever?
ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσομαι εἰς τὸν αἰῶνα ψαλῶ τῷ θεῷ ιακωβ

11 Miért húzod vissza kezedet, jobbodat? [Vond] ki kebeledbõl: végezz!
Why are you keeping back your hand, and covering your right hand in your robe?
καὶ πάντα τὰ κέρατα τῶν ἁμαρτωλῶν συγκλάσω καὶ ὑψωθήσεται τὰ κέρατα τοῦ δικαίου

1 Az éneklõmesternek, az altashétre, Aszáf zsoltára, ének.
&ltTo the chief music-maker; put to Al-tashheth. A Psalm. Of Asaph. A Song.&gt\
εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ ασαφ ᾠδὴ πρὸς τὸν ἀσσύριον

2 Tisztelünk téged, oh Isten, tisztelünk; neved közel van, hirdetik csodatetteid.
\75:1\To you, O God, we give praise, to you we give praise: and those who give honour to your name make clear your works of power.
γνωστὸς ἐν τῇ ιουδαίᾳ ὁ θεός ἐν τῷ ισραηλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ

3 Ha megszabom a határidõt, én méltányosan ítélek.
\75:2\When the right time has come, I will be the judge in righteousness.
καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν σιων

4 A föld és annak minden lakosa elcsügged; én erõsítem meg annak oszlopait. Szela.
\75:3\When the earth and all its people become feeble, I am the support of its pillars. (Selah.)
ἐκεῖ συνέτριψεν τὰ κράτη τῶν τόξων ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον διάψαλμα

5 A kérkedõknek azt mondom: Ne kérkedjetek; és a gonoszoknak: Ne emeljetek szarvat!
\75:4\I say to the men of pride, Let your pride be gone: and to the sinners, Let not your horn be lifted up.
φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων αἰωνίων

6 Ne emeljétek magasra szarvatokat, ne szóljatok megkeményedett nyakkal;
\75:5\Let not your horn be lifted up: let no more words of pride come from your outstretched necks.
ἐταράχθησαν πάντες οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ ὕπνωσαν ὕπνον αὐτῶν καὶ οὐχ εὗρον οὐδὲν πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πλούτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν

7 Mert nem napkelettõl, sem napnyugattól, s nem is a puszta felõl [támad] a felmagasztalás;
\75:6\For honour does not come from the east, or from the west, or uplifting from the south;
ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου ὁ θεὸς ιακωβ ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες τοὺς ἵππους

8 Hanem Isten a biró, a ki egyet megaláz, mást felmagasztal!
\75:7\But God is the judge, putting down one, and lifting up another.
σὺ φοβερὸς εἶ καὶ τίς ἀντιστήσεταί σοι ἀπὸ τότε ἡ ὀργή σου

9 Mert pohár van az Úr kezében, bortól pezseg, nedvvel tele; ha tölt belõle, még seprejét is iszsza és szopja a föld minden gonosztevõje.
\75:8\For in the hand of the Lord is a cup, and the wine is red; it is well mixed, overflowing from his hand: he will make all the sinners of the earth take of it, even to the last drop.
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούτισας κρίσιν γῆ ἐφοβήθη καὶ ἡσύχασεν

10 Én pedig hirdetem [ezt] mindörökké, és éneket mondok a Jákób Istenének.
\75:9\But I will ever be full of joy, making songs of praise to the God of Jacob.
ἐν τῷ ἀναστῆναι εἰς κρίσιν τὸν θεὸν τοῦ σῶσαι πάντας τοὺς πραεῖς τῆς γῆς διάψαλμα

11 És a gonoszoknak szarvait mind letördelem; az igaznak szarvai pedig felmagasztaltatnak.
\75:10\By him will all the horns of the sinners be cut off; but the horns of the upright will be lifted up.
ὅτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου ἐξομολογήσεταί σοι καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνθυμίου ἑορτάσει σοι

1 Az éneklõmesternek hangszerekkel; Aszáf zsoltára, ének.
&ltTo the chief music-maker; put to Neginoth. A Psalm. Of Asaph. A Song.&gt\
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ ιδιθουν τῷ ασαφ ψαλμός

2 Ismeretes az Isten Júdában, nagy az õ neve Izráelben.
\76:1\In Judah is the knowledge of God; his name is great in Israel,
φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα φωνῇ μου πρὸς τὸν θεόν καὶ προσέσχεν μοι

3 Mert hajléka van Sálemben, és lakhelye Sionban.
\76:2\In Salem is his tent, his resting-place in Zion.
ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν θεὸν ἐξεζήτησα ταῖς χερσίν μου νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἠπατήθην ἀπηνήνατο παρακληθῆναι ἡ ψυχή μου

4 Ott törte össze a kézív villámait, paizst, szablyát és a hadat. Szela.
\76:3\There were the arrows of the bow broken, there he put an end to body-cover, sword, and fight. (Selah.)
ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ καὶ εὐφράνθην ἠδολέσχησα καὶ ὠλιγοψύχησεν τὸ πνεῦμά μου διάψαλμα

5 Ragyogó vagy te, felségesebb, mint a zsákmányadó hegyek.
\76:4\You are shining and full of glory, more than the eternal mountains.
προκατελάβοντο φυλακὰς οἱ ὀφθαλμοί μου ἐταράχθην καὶ οὐκ ἐλάλησα

6 Kifosztattak a bátor szívûek, álmukat aluszszák, és minden hõs kezének ereje veszett.
\76:5\Gone is the wealth of the strong, their last sleep has overcome them; the men of war have become feeble.
διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας καὶ ἔτη αἰώνια ἐμνήσθην καὶ ἐμελέτησα

7 A te dorgálásodtól, oh Jákób Istene, megzsibbadt mind szekér, mind ló.
\76:6\At the voice of your wrath, O God of Jacob, deep sleep has overcome carriage and horse.
νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἠδολέσχουν καὶ ἔσκαλλεν τὸ πνεῦμά μου

8 Te, te rettenetes vagy, és ki állhat meg orczád elõtt, mikor haragszol?
\76:7\You, you are to be feared; who may keep his place before you in the time of your wrath?
μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀπώσεται κύριος καὶ οὐ προσθήσει τοῦ εὐδοκῆσαι ἔτι

9 Az egekbõl jelentetted ki ítéletedet; a föld megrettent és elcsendesedett,
\76:8\From heaven you gave your decision; the earth, in its fear, gave no sound,
ἢ εἰς τέλος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν

10 Mikor felkelt Isten az ítéletre, hogy megszabadítsa a föld minden nyomorultját! Szela.
\76:9\When God took his place as judge, for the salvation of the poor on the earth. (Selah.)
ἢ ἐπιλήσεται τοῦ οἰκτιρῆσαι ὁ θεὸς ἢ συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρμοὺς αὐτοῦ διάψαλμα

11 Mert az emberek haragja megdicsõít téged, miután felövezed végsõ haragodat.
\76:10\The ... will give you praise; the rest of ...
καὶ εἶπα νῦν ἠρξάμην αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου

12 Tegyetek fogadást és adjátok meg azokat az Úrnak, a ti Isteneteknek; mindnyájan, a kik õ körülte laknak, hozzanak ajándékot a Rettenetesnek.
\76:11\Give to the Lord your God what is his by right; let all who are round him give offerings to him who is to be feared.
ἐμνήσθην τῶν ἔργων κυρίου ὅτι μνησθήσομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου

13 Mert a fejedelmek gõgjét megtöri, rettenetes a föld királyaihoz.
\76:12\He puts an end to the wrath of rulers; he is feared by the kings of the earth.
καὶ μελετήσω ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις σου καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασίν σου ἀδολεσχήσω

1 Az éneklõmesternek, Jedutunnak; Aszáfé, zsoltár.
&ltTo the chief music-maker. After Jeduthun. Of Asaph. A Psalm.&gt\
συνέσεως τῷ ασαφ προσέχετε λαός μου τὸν νόμον μου κλίνατε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου

2 Szavamat Istenhez [emelem] és kiáltok; szavamat Istenhez [emelem], hogy figyelmezzen reám.
\77:1\I was crying to God with my voice; even to God with my voice, and he gave ear to me.
ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου φθέγξομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς

3 Nyomorúságom idején az Urat keresem; kezem feltartom éjjel szünetlenül; lelkem nem akar vigasztalást bevenni.
\77:2\In the day of my trouble, my heart was turned to the Lord: my hand was stretched out in the night without resting; my soul would not be comforted.
ὅσα ἠκούσαμεν καὶ ἔγνωμεν αὐτὰ καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν διηγήσαντο ἡμῖν

4 Istenrõl emlékezem és sóhajtok; róla gondolkodom, de elepedt az én lelkem. Szela.
\77:3\I will keep God in memory, with sounds of grief; my thoughts are troubled, and my spirit is overcome. (Selah.)
οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν ἀπαγγέλλοντες τὰς αἰνέσεις τοῦ κυρίου καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησεν

5 Szemeimet ébren tartod; hánykolódom, de nem szólhatok.
\77:4\You keep my eyes from sleep; I am so troubled that no words come.
καὶ ἀνέστησεν μαρτύριον ἐν ιακωβ καὶ νόμον ἔθετο ἐν ισραηλ ὅσα ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν τοῦ γνωρίσαι αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν

6 Elmélkedem a régi napokról, a hajdankor éveirõl.
\77:5\My thoughts go back to the days of the past, to the years which are gone.
ὅπως ἂν γνῷ γενεὰ ἑτέρα υἱοὶ οἱ τεχθησόμενοι καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν

7 Megemlékezem éjjel az én énekeimrõl; szívemben elgondolkodom és azt kutatja lelkem:
\77:6\The memory of my song comes back to me in the night; my thoughts are moving in my heart; my spirit is searching with care.
ἵνα θῶνται ἐπὶ τὸν θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν καὶ μὴ ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐκζητήσουσιν

8 Avagy mindörökké elvet-é az Úr? és nem lesz-é többé jóakaró?
\77:7\Will the Lord put me away for ever? will he be kind no longer?
ἵνα μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα γενεά ἥτις οὐ κατηύθυνεν τὴν καρδίαν αὐτῆς καὶ οὐκ ἐπιστώθη μετὰ τοῦ θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς

9 Avagy végképen elfogyott-é az õ kegyelme? vagy megszûnik-é igérete nemzedékrõl nemzedékre?
\77:8\Is his mercy quite gone for ever? has his word come to nothing?
υἱοὶ εφραιμ ἐντείνοντες καὶ βάλλοντες τόξοις ἐστράφησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου

10 Avagy elfelejtkezett-é könyörülni Isten? avagy elzárta-é haragjában az õ irgalmát? Szela.
\77:9\Has God put away the memory of his pity? are his mercies shut up by his wrath? (Selah.)
οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ οὐκ ἤθελον πορεύεσθαι

11 És mondám: Ez az én betegségem, hogy a Fölségesnek jobbja megváltozott.
\77:10\And I said, It is a weight on my spirit; but I will keep in mind the years of the right hand of the Most High.
καὶ ἐπελάθοντο τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ καὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ὧν ἔδειξεν αὐτοῖς

12 Megemlékezem az Úrnak cselekedeteirõl, sõt megemlékezem hajdani csodáidról;
\77:11\I will keep in mind the works of Jah: I will keep the memory of your wonders in the past.
ἐναντίον τῶν πατέρων αὐτῶν ἃ ἐποίησεν θαυμάσια ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἐν πεδίῳ τάνεως

13 És elmélkedem minden cselekedetedrõl, és tetteidrõl gondolkozom.
\77:12\I will give thought to all your work, while my mind goes over your acts of power.
διέρρηξεν θάλασσαν καὶ διήγαγεν αὐτούς ἔστησεν ὕδατα ὡσεὶ ἀσκὸν

14 Oh Isten, a te utad szentséges; kicsoda olyan nagy Isten, mint az Isten?
\77:13\Your way, O God, is holy: what god is so great as our God?
καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρός

15 Te vagy az Isten, a ki csodát mívelsz; megmutattad a népek között a te hatalmadat.
\77:14\You are the God who does works of power: you have made your strength clear to the nations.
διέρρηξεν πέτραν ἐν ἐρήμῳ καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ

16 Megváltottad népedet karoddal a Jákób és a József fiait. Szela.
\77:15\With your arm you have made your people free, the sons of Jacob and Joseph. (Selah.)
καὶ ἐξήγαγεν ὕδωρ ἐκ πέτρας καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμοὺς ὕδατα

17 Láttak téged a vizek, oh Isten, láttak téged a vizek és megfélemlének; a mélységek is megrázkódának.
\77:16\The waters saw you, O God; the waters saw you, they were in fear: even the deep was troubled.
καὶ προσέθεντο ἔτι τοῦ ἁμαρτάνειν αὐτῷ παρεπίκραναν τὸν ὕψιστον ἐν ἀνύδρῳ

18 A felhõk vizet ömlesztének; megzendülének a fellegek, és a te nyílaid széllyel futkostanak.
\77:17\The clouds sent out water; the skies gave out a sound; truly, your arrows went far and wide.
καὶ ἐξεπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν

19 Mennydörgésed zúgott a forgószélben; villámlásaid megvilágosították a mindenséget; megrázkódott és megindult a föld.
\77:18\The voice of your thunder went rolling on; the world was flaming with the light of the storm; the earth was shaking.
καὶ κατελάλησαν τοῦ θεοῦ καὶ εἶπαν μὴ δυνήσεται ὁ θεὸς ἑτοιμάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ

20 Utad a tengeren volt és ösvényed a nagy vizeken; és nyomaid nem látszottak meg.
\77:19\Your way was in the sea, and your road in the great waters; there was no knowledge of your footsteps.
ἐπεὶ ἐπάταξεν πέτραν καὶ ἐρρύησαν ὕδατα καὶ χείμαρροι κατεκλύσθησαν μὴ καὶ ἄρτον δύναται δοῦναι ἢ ἑτοιμάσαι τράπεζαν τῷ λαῷ αὐτοῦ

21 Vezetted mint nyájat, a te népedet, Mózesnek és Áronnak kezével.
\77:20\You were guiding your people like a flock, by the hand of Moses and Aaron.
διὰ τοῦτο ἤκουσεν κύριος καὶ ἀνεβάλετο καὶ πῦρ ἀνήφθη ἐν ιακωβ καὶ ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν ισραηλ

1 Aszáf tanítása. &Figyelj én népem az én tanításomra; hajtsátok füleiteket számnak beszédeire.
&ltMaschil. Of Asaph.&gt Give ear, O my people, to my law; let your ears be bent down to the words of my mouth.
ψαλμὸς τῷ ασαφ ὁ θεός ἦλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου ἔθεντο ιερουσαλημ εἰς ὀπωροφυλάκιον

2 Megnyitom az én számat példabeszédre; rejtett dolgokat szólok a régi idõbõl.
Opening my mouth I will give out a story, even the dark sayings of old times;
ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ τὰς σάρκας τῶν ὁσίων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς

3 A miket hallottunk és tudunk; és a miket atyáink beszéltek nékünk,
Which have come to our hearing and our knowledge, as they were given to us by our fathers.
ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς ὕδωρ κύκλῳ ιερουσαλημ καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων

4 Nem titkoljuk el azokat az õ fiaiktól; a jövõ nemzedéknek is elbeszéljük az Úr dicséretét, hatalmát és csodáit, a melyeket cselekedett.
We will not keep them secret from our children; we will make clear to the coming generation the praises of the Lord and his strength, and the great works of wonder which he has done.
ἐγενήθημεν ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν μυκτηρισμὸς καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν

5 Mert bizonyságot állított Jákóbban, és törvényt rendelt Izráelben; a melyek felõl megparancsolta atyáinknak, hogy megtanítsák azokra fiaikat;
He put up a witness in Jacob, and made a law in Israel; which he gave to our fathers so that they might give knowledge of them to their children;
ἕως πότε κύριε ὀργισθήσῃ εἰς τέλος ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ὁ ζῆλός σου

6 Hogy megtudja [azokat] a jövõ nemzedék, a fiak, a kik születnek; és felkeljenek és hirdessék [azokat] fiaiknak;
So that the generation to come might have knowledge of them, even the children of the future, who would give word of them to their children;
ἔκχεον τὴν ὀργήν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ γινώσκοντά σε καὶ ἐπὶ βασιλείας αἳ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο

7 Hogy Istenbe vessék reménységüket és el ne felejtkezzenek Isten dolgairól, hanem az õ parancsolatait megtartsák.
So that they might put their hope in God, and not let God's works go out of their minds, but keep his laws;
ὅτι κατέφαγον τὸν ιακωβ καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἠρήμωσαν

8 Hogy ne legyenek olyanok, mint apáik: szilaj és makacs nemzedék, olyan nemzedék, a melynek szíve nem volt szilárd, és lelke sem volt hû Isten iránt.
And not be like their fathers, a stiff-necked and uncontrolled generation; a generation whose heart was hard, whose spirit was not true to God.
μὴ μνησθῇς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοί σου ὅτι ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα

9 Efraim fiai, a fegyveres íjászok hátat fordítottak az ütközet napján;
The children of Ephraim, armed with bows, were turned back on the day of the fight.
βοήθησον ἡμῖν ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἕνεκα τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου κύριε ῥῦσαι ἡμᾶς καὶ ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου

10 Nem õrizték meg az Isten szövetségét, és nem akartak járni az õ törvényében;
They were not ruled by God's word, and they would not go in the way of his law;
μήποτε εἴπωσιν τὰ ἔθνη ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἡ ἐκδίκησις τοῦ αἵματος τῶν δούλων σου τοῦ ἐκκεχυμένου

11 Sõt elfelejtkeztek az õ tetteirõl, csodáiról, a melyeket mutatott nékik.
They let his works go out of their memory, and the wonders which he had made them see.
εἰσελθάτω ἐνώπιόν σου ὁ στεναγμὸς τῶν πεπεδημένων κατὰ τὴν μεγαλωσύνην τοῦ βραχίονός σου περιποίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων

12 Apáik elõtt csodát mívelt Égyiptom földjén, a Czoán mezején.
He did great works before the eyes of their fathers, in the land of Egypt, in the fields of Zoan.
ἀπόδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν ἑπταπλασίονα εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν ὃν ὠνείδισάν σε κύριε

13 Ketté választotta a tengert s átvitte õket; és felállította a vizeket fal gyanánt.
The sea was cut in two so that they might go through; the waters were massed together on this side and on that.
ἡμεῖς δὲ λαός σου καὶ πρόβατα τῆς νομῆς σου ἀνθομολογησόμεθά σοι εἰς τὸν αἰῶνα εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν τὴν αἴνεσίν σου

1 Aszáf zsoltára. &Oh Isten, pogányok jöttek be örökségedbe, megfertõztették szent templomodat, Jeruzsálemet kõhalommá tették.
&ltA Psalm. Of Asaph.&gt O God, the nations have come into your heritage; they have made your holy Temple unclean; they have made Jerusalem a mass of broken walls.
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων μαρτύριον τῷ ασαφ ψαλμὸς ὑπὲρ τοῦ ἀσσυρίου

2 Szolgáid holttestét az ég madarainak adták eledelül, szenteid húsát a föld vadjainak.
They have given the bodies of your servants as food to the birds of the air, and the flesh of your saints to the beasts of the earth.
ὁ ποιμαίνων τὸν ισραηλ πρόσχες ὁ ὁδηγῶν ὡσεὶ πρόβατα τὸν ιωσηφ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβιν ἐμφάνηθι

3 Ontották véröket, mint a vizet Jeruzsálem körül, s nem volt, a ki eltemette volna õket.
Their blood has been flowing like water round about Jerusalem; there was no one to put them in their last resting-place.
ἐναντίον εφραιμ καὶ βενιαμιν καὶ μανασση ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς

4 Gyalázattá lettünk szomszédaink elõtt, csúfságul és nevetségül a körültünk lakóknak.
We are looked down on by our neighbours, we are laughed at and made sport of by those who are round us.
ὁ θεός ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου καὶ σωθησόμεθα

5 Meddig haragszol Uram, szüntelen? meddig gerjedez féltõ szerelmed, mint a tûz?
How long, O Lord? will you be angry for ever? will your wrath go on burning like fire?
κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἕως πότε ὀργίζῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου

6 Ontsd ki haragodat a pogányokra, a kik nem ismernek téged, és az országokra, a melyek nem hívják segítségül a te nevedet;
Let your wrath be on the nations who have no knowledge of you, and on the kingdoms who have not made prayer to your name.
ψωμιεῖς ἡμᾶς ἄρτον δακρύων καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ

7 Mert megemésztették Jákóbot, és hajlékát elpusztították.
For they have taken Jacob for their meat, and made waste his house.
ἔθου ἡμᾶς εἰς ἀντιλογίαν τοῖς γείτοσιν ἡμῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς

8 Ne emlékezzél meg rovásunkra elõdeink vétkérõl; siess elénk irgalmasságoddal, mert megnyomorodunk nagyon.
Do not keep in mind against us the sins of our fathers; let your mercy come to us quickly, for we have been made very low.
κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου καὶ σωθησόμεθα διάψαλμα

9 Segíts meg bennünket, szabadító Istenünk, a te nevednek dicsõségéért; ments meg minket és bocsásd meg vétkeinket a te nevedért.
Give us help, O God of our salvation, for the glory of your name; take us out of danger and give us forgiveness for our sins, because of your name.
ἄμπελον ἐξ αἰγύπτου μετῆρας ἐξέβαλες ἔθνη καὶ κατεφύτευσας αὐτήν

10 Minek mondanák a pogányok: Hol az õ Istenök? Legyen nyilvánvaló a pogányokon szemeink láttára a te szolgáid kiontott véréért való bosszúállásod.
Why may the nations say, Where is their God? Let payment for the blood of your servants be made openly among the nations before our eyes.
ὡδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς καὶ κατεφύτευσας τὰς ῥίζας αὐτῆς καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ

11 Jusson elõdbe a foglyok könyörgése; karod hatalmával tartsd meg a halálnak eme fiait;
Let the cry of the prisoner come before you; with your strong arm make free the children of death;
ἐκάλυψεν ὄρη ἡ σκιὰ αὐτῆς καὶ αἱ ἀναδενδράδες αὐτῆς τὰς κέδρους τοῦ θεοῦ

12 És fizess meg szomszédaink keblébe hétszeresen a gyalázatért, a melylyel illettek téged, oh Uram!
And give punishment seven times over into the breast of our neighbours for the bitter words which they have said against you, O Lord.
ἐξέτεινεν τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως θαλάσσης καὶ ἕως ποταμοῦ τὰς παραφυάδας αὐτῆς

13 Mi pedig, a te néped és a te legelõd nyája, hálát adunk néked mindörökké, s nemzedékrõl-nemzedékre hirdetjük a te dicséretedet!
So we your people, and the sheep of your flock, will give you glory for ever: we will go on praising you through all generations.
ἵνα τί καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς καὶ τρυγῶσιν αὐτὴν πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν

1 Az éneklõmesternek a sosannim-éduthra; Aszáf zsoltára.
&ltTo the chief music-maker; put to Shoshannim-eduth. Of Asaph. A Psalm.&gt\
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν τῷ ασαφ ψαλμός

2 Oh Izráelnek pásztora, hallgass meg, a ki vezérled Józsefet, mint juhnyájat; a ki Kérubokon ülsz, jelenj meg fényeddel!
\80:1\Give ear, O Keeper of Israel, guiding Joseph like a flock; you who have your seat on the winged ones, let your glory be seen.
ἀγαλλιᾶσθε τῷ θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν ἀλαλάξατε τῷ θεῷ ιακωβ

3 Efraim, Benjámin és Manasse elõtt támaszd fel a te hatalmadat, és jõjj el, hogy szabadíts meg minket!
\80:2\Before Ephraim and Benjamin and Manasseh, let your strength be awake from sleep, and come as our salvation.
λάβετε ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον ψαλτήριον τερπνὸν μετὰ κιθάρας

4 Oh Isten, állíts helyre minket, és világoltasd a te orczádat, hogy megszabaduljunk.
\80:3\Take us back again, O God; let us see the shining of your face, and let us be safe.
σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι ἐν εὐσήμῳ ἡμέρᾳ ἑορτῆς ἡμῶν

5 Seregeknek Ura, Istene: meddig haragszol a te népednek könyörgésére?
\80:4\O Lord God of armies, how long will your wrath be burning against the rest of your people?
ὅτι πρόσταγμα τῷ ισραηλ ἐστὶν καὶ κρίμα τῷ θεῷ ιακωβ

6 Könyhullatásnak kenyerével éteted õket, s könyhullatások árjával itatod meg õket.
\80:5\You have given them the bread of weeping for food; for their drink you have given them sorrow in great measure.
μαρτύριον ἐν τῷ ιωσηφ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς αἰγύπτου γλῶσσαν ἣν οὐκ ἔγνω ἤκουσεν

7 Perpatvarrá tevél minket szomszédaink között, és a mi ellenségeink csúfkodnak rajtunk.
\80:6\You make us a cause of war among our neighbours; our haters are laughing at us among themselves.
ἀπέστησεν ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον αὐτοῦ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδούλευσαν

8 Seregek Istene, állíts helyre minket; világoltasd a te orczádat, hogy megszabaduljunk!
\80:7\Take us back again, O God of armies; let us see the shining of your face, and let us be safe.
ἐν θλίψει ἐπεκαλέσω με καὶ ἐρρυσάμην σε ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος ἐδοκίμασά σε ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας διάψαλμα

9 Égyiptomból szõlõt hozál ki, kiûzéd a pogányokat és azt elültetéd.
\80:8\You took a vine out of Egypt: driving out the nations, and planting it in their land.
ἄκουσον λαός μου καὶ διαμαρτύρομαί σοι ισραηλ ἐὰν ἀκούσῃς μου

10 Helyet egyengettél elõtte, és gyökeret eresztett, és ellepé a földet.
\80:9\You made ready a place for it, so that it might take deep root, and it sent out its branches over all the land.
οὐκ ἔσται ἐν σοὶ θεὸς πρόσφατος οὐδὲ προσκυνήσεις θεῷ ἀλλοτρίῳ

11 Hegyeket fogott el az árnyéka, és a vesszei [olyanok lettek, mint] az Isten czédrusfái.
\80:10\The mountains were covered with its shade, and the great trees with its branches.
ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου ὁ ἀναγαγών σε ἐκ γῆς αἰγύπτου πλάτυνον τὸ στόμα σου καὶ πληρώσω αὐτό

12 Sarjait a tengerig ereszté, és hajtásait a folyamig.
\80:11\It sent out its arms to the Sea, and its branches to the River.
καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαός μου τῆς φωνῆς μου καὶ ισραηλ οὐ προσέσχεν μοι

13 Miért rontottad el annak gyepûit, hogy szaggathassa minden járókelõ?
\80:12\Why are its walls broken down by your hands, so that all who go by may take its fruit?
καὶ ἐξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν πορεύσονται ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν

14 Pusztítja azt a vaddisznó, és legeli a mezei vad.
\80:13\It is uprooted by the pigs from the woods, the beasts of the field get their food from it.
εἰ ὁ λαός μου ἤκουσέν μου ισραηλ ταῖς ὁδοῖς μου εἰ ἐπορεύθη

15 Oh Seregek Istene! kérlek, térj vissza, tekints alá az egekbõl és lásd és tekintsd meg e szõlõtõt!
\80:14\Come back, O God of armies: from heaven let your eyes be turned to this vine, and give your mind to it,
ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα καὶ ἐπὶ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς ἐπέβαλον τὴν χεῖρά μου

16 És a csemetét, a mit jobbod ültetett, a sarjat, melyet felneveltél!
\80:15\Even to the tree which was planted by your right hand, and to the branch which you made strong for yourself.
οἱ ἐχθροὶ κυρίου ἐψεύσαντο αὐτῷ καὶ ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα

17 Elégett a tûzben, levágatott; arczod haragjától elvesznek.
\80:16\It is burned with fire; it is cut down: they are made waste by the wrath of your face.
καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ στέατος πυροῦ καὶ ἐκ πέτρας μέλι ἐχόρτασεν αὐτούς

1 Az éneklõmesternek, a gittithre. Aszáfé.
&ltTo the chief music-maker; put to the Gittith. Of Asaph.&gt\
ψαλμὸς τῷ ασαφ ὁ θεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ θεῶν ἐν μέσῳ δὲ θεοὺς διακρίνει

2 Örvendezzetek Istennek, a mi erõsségünknek; ujjongjatok a Jákób Istenének!
\81:1\Make a song to God our strength: make a glad cry to the God of Jacob.
ἕως πότε κρίνετε ἀδικίαν καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε διάψαλμα

3 Dalt zengjetek és dobot pergessetek, gyönyörû hárfát cziterával együtt.
\81:2\Take up the melody, playing on an instrument of music, even on corded instruments.
κρίνατε ὀρφανὸν καὶ πτωχόν ταπεινὸν καὶ πένητα δικαιώσατε

4 Fújjatok kürtöt új holdra, holdtöltekor, a mi ünnepünk napján;
\81:3\Let the horn be sounded in the time of the new moon, at the full moon, on our holy feast-day:
ἐξέλεσθε πένητα καὶ πτωχόν ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ῥύσασθε

5 Mert végzett dolog ez Izráelnél, a Jákób Istenének rendelése.
\81:4\For this is a rule for Israel, and a law of the God of Jacob.
οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ συνῆκαν ἐν σκότει διαπορεύονται σαλευθήσονται πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς

6 Bizonyságul tette õ a József nemzetségében, a mikor kijött Égyiptom földe ellen. Nyelvet hallék [ott,] a mit nem tudtam.
\81:5\He gave it to Joseph as a witness, when he went out over the land of Egypt; then the words of a strange tongue were sounding in my ears.
ἐγὼ εἶπα θεοί ἐστε καὶ υἱοὶ ὑψίστου πάντες

7 Megszabadítottam a tehertõl az õ vállát, kezei megmenekültek a kosártól.
\81:6\I took the weight from his back; his hands were made free from the baskets.
ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνῄσκετε καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων πίπτετε

8 A nyomorúságban segítségül hívtál és én megszabadítottalak téged; meghallgattalak téged a mennydörgésnek rejtekében; megpróbáltalak téged a versengések vizénél. Szela.
\81:7\You gave a cry in your trouble, and I made you free; I gave you an answer in the secret place of the thunder; I put you to the test at the waters of Meribah. (Selah.)
ἀνάστα ὁ θεός κρῖνον τὴν γῆν ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν

1 Aszáf zsoltára. &Isten áll az Istennek gyülekezetében, ítél az istenek között.
&ltA Psalm. Of Asaph.&gt God is in the meeting-place of God; he is judging among the gods.
ᾠδὴ ψαλμοῦ τῷ ασαφ

2 Meddig ítéltek még hamisan, és emelitek a gonoszok személyét? Szela.
How long will you go on judging falsely, having respect for the persons of evil-doers? (Selah.)
ὁ θεός τίς ὁμοιωθήσεταί σοι μὴ σιγήσῃς μηδὲ καταπραΰνῃς ὁ θεός

3 Ítéljetek a szegénynek és árvának; a nyomorultnak és elnyomottnak adjatok igazságot!
Give ear to the cause of the poor and the children without fathers; let those who are troubled and in need have their rights.
ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἤχησαν καὶ οἱ μισοῦντές σε ἦραν κεφαλήν

4 Mentsétek meg a szegényt és szûkölködõt; a gonoszok kezébõl szabadítsátok ki.
Be the saviour of the poor and those who have nothing: take them out of the hand of the evil-doers.
ἐπὶ τὸν λαόν σου κατεπανουργεύσαντο γνώμην καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ τῶν ἁγίων σου

5 Nem tudnak, nem értenek, setétségben járnak; a földnek minden fundamentoma inog.
They have no knowledge or sense; they go about in the dark: all the bases of the earth are moved.
εἶπαν δεῦτε καὶ ἐξολεθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους καὶ οὐ μὴ μνησθῇ τὸ ὄνομα ισραηλ ἔτι

6 Én mondottam: Istenek vagytok ti és a Felségesnek fiai ti mindnyájan:
I said, You are gods; all of you are the sons of the Most High:
ὅτι ἐβουλεύσαντο ἐν ὁμονοίᾳ ἐπὶ τὸ αὐτό κατὰ σοῦ διαθήκην διέθεντο

7 Mindamellett meghaltok, mint a közember, és elhullotok, mint akármely fõember.
But you will come to death like men, falling like one of the rulers of the earth.
τὰ σκηνώματα τῶν ιδουμαίων καὶ οἱ ισμαηλῖται μωαβ καὶ οἱ αγαρηνοί

8 Kelj fel, oh Isten, ítéld meg a földet, mert néked jutnak örökségül minden népek.
Up! O God, come as judge of the earth; for all the nations are your heritage.
γεβαλ καὶ αμμων καὶ αμαληκ καὶ ἀλλόφυλοι μετὰ τῶν κατοικούντων τύρον

1 Ének; Aszáf zsoltára.
&ltA Song. A Psalm. Of Asaph.&gt\
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν τοῖς υἱοῖς κορε ψαλμός

2 Isten, ne vesztegelj, ne hallgass és ne nyugodjál, Isten!
\83:1\O God, do not keep quiet: let your lips be open and take no rest, O God.
ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου κύριε τῶν δυνάμεων

3 Mert ímé, háborognak ellenségeid, s gyûlölõid fejöket emelik.
\83:2\For see! those who make war on you are out of control; your haters are lifting up their heads.
ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχή μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ θεὸν ζῶντα

4 Néped ellen álnok tanácsot gondolnak s védenczeid ellen terveket szõnek.
\83:3\They have made wise designs against your people, talking together against those whom you keep in a secret place.
καὶ γὰρ στρουθίον εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν καὶ τρυγὼν νοσσιὰν ἑαυτῇ οὗ θήσει τὰ νοσσία αὐτῆς τὰ θυσιαστήριά σου κύριε τῶν δυνάμεων ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου

5 Ezt mondják: Jertek, veszessük el õket, hogy ne legyenek nemzet, hogy ne emlegessék többé Izráel nevét!
\83:4\They have said, Come, let us put an end to them as a nation; so that the name of Israel may go out of man's memory.
μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνέσουσίν σε διάψαλμα

6 Mert tanácskoztak együtt, egy szívvel; szövetséget kötöttek ellened:
\83:5\For they have all come to an agreement; they are all joined together against you:
μακάριος ἀνήρ οὗ ἐστιν ἡ ἀντίλημψις αὐτοῦ παρὰ σοῦ κύριε ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο

7 Az Edomiták és Ismáeliták sátrai, a Moábiták és Hagarénusok;
\83:6\The tents of Edom and the Ishmaelites; Moab and the Hagarites;
ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ κλαυθμῶνος εἰς τόπον ὃν ἔθετο καὶ γὰρ εὐλογίας δώσει ὁ νομοθετῶν

8 A Gebaliták, Ammoniták és Amálekiták, a Filiszteusok Tyrus lakosaival együtt.
\83:7\Gebal and Ammon and Amalek; the Philistines and the people of Tyre;
πορεύσονται ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν ὀφθήσεται ὁ θεὸς τῶν θεῶν ἐν σιων

9 Az asszir is szövetkezett velök, segítõjévé lettek a Lót fiainak. Szela.
\83:8\Assur is joined with them; they have become the support of the children of Lot. (Selah.)
κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου ἐνώτισαι ὁ θεὸς ιακωβ διάψαλμα

10 Úgy bánj velök, mint Midjánnal, mint Siserával, mint Jábinnal a Kison patakjánál!
\83:9\Do to them what you did to the Midianites; what you did to Sisera and Jabin, at the stream of Kishon:
ὑπερασπιστὰ ἡμῶν ἰδέ ὁ θεός καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου

11 A kik elvesztek vala Endornál, [és] a föld szemetjévé lõnek.
\83:10\Who came to destruction at En-dor; their bodies became dust and waste.
ὅτι κρείσσων ἡμέρα μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου ὑπὲρ χιλιάδας ἐξελεξάμην παραρριπτεῖσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ μᾶλλον ἢ οἰκεῖν ἐν σκηνώμασιν ἁμαρτωλῶν

12 Tedd õket, fejedelmöket olyanokká, mint Orebet s mint Zeébet, Zebahot és Szalmunát, minden felkentjökkel,
\83:11\Make their chiefs like Oreb and Zeeb; and all their rulers like Zebah and Zalmunna:
ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος ὁ θεός χάριν καὶ δόξαν δώσει κύριος οὐ στερήσει τὰ ἀγαθὰ τοὺς πορευομένους ἐν ἀκακίᾳ

13 A kik ezt mondták: Foglaljuk el magunknak az Isten hajlékait!
\83:12\Who have said, Let us take for our heritage the resting-place of God.
κύριε τῶν δυνάμεων μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἐλπίζων ἐπὶ σέ

1 Az éneklõmesternek, a gittitre; Kóráh fiainak zsoltára.
&ltTo the chief music-maker; put to the Gittith A Psalm. Of the sons of Korah.&gt\
εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς κορε ψαλμός

2 Mily szerelmetesek a te hajlékaid, Seregeknek Ura!
\84:1\How dear are your tents, O Lord of armies!
εὐδόκησας κύριε τὴν γῆν σου ἀπέστρεψας τὴν αἰχμαλωσίαν ιακωβ

3 Kivánkozik, sõt emésztõdik lelkem az Úrnak tornáczai után; szívem és testem ujjongnak az élõ Isten felé.
\84:2\The passion of my soul's desire is for the house of the Lord; my heart and my flesh are crying out for the living God.
ἀφῆκας τὰς ἀνομίας τῷ λαῷ σου ἐκάλυψας πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν διάψαλμα

4 A veréb is talál házat, és a fecske is fészket magának, a hová fiait helyezhesse, - a te oltáraidnál, oh Seregeknek Ura, én Királyom és én Istenem!
\84:3\The little birds have places for themselves, where they may put their young, even your altars, O Lord of armies, my King and my God.
κατέπαυσας πᾶσαν τὴν ὀργήν σου ἀπέστρεψας ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ σου

5 Boldogok, a kik lakoznak a te házadban, dicsérhetnek téged szüntelen! Szela.
\84:4\Happy are they whose resting-place is in your house: they will still be praising you. (Selah.)
ἐπίστρεψον ἡμᾶς ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν καὶ ἀπόστρεψον τὸν θυμόν σου ἀφ' ἡμῶν

6 Boldog ember az, a kinek te vagy erõssége, [s] a te ösvényeid vannak szívében.
\84:5\Happy is the man whose strength is in you; in whose heart are the highways to Zion.
μὴ εἰς τὸν αἰῶνα ὀργισθήσῃ ἡμῖν ἢ διατενεῖς τὴν ὀργήν σου ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν

7 Átmenvén a Siralom völgyén, forrássá teszik azt; bizony áldással borítja el korai esõ.
\84:6\Going through the valley of balsam-trees, they make it a place of springs; it is clothed with blessings by the early rain.
ὁ θεός σὺ ἐπιστρέψας ζωώσεις ἡμᾶς καὶ ὁ λαός σου εὐφρανθήσεται ἐπὶ σοί

8 Erõrõl erõre jutnak, [míg] megjelennek Isten elõtt a Sionon.
\84:7\They go from strength to strength; every one of them comes before God in Zion.
δεῖξον ἡμῖν κύριε τὸ ἔλεός σου καὶ τὸ σωτήριόν σου δῴης ἡμῖν

9 Uram, Seregeknek Istene! hallgasd meg az én könyörgésemet; hallgasd meg Jákóbnak Istene! Szela.
\84:8\O Lord God of armies, let my prayer come to you: give ear, O God of Jacob. (Selah.)
ἀκούσομαι τί λαλήσει ἐν ἐμοὶ κύριος ὁ θεός ὅτι λαλήσει εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς ἐπιστρέφοντας πρὸς αὐτὸν καρδίαν

10 Mi paizsunk! Tekints alá, oh Isten, és lásd meg a te felkented orczáját!
\84:9\O God, let your eyes be on him who is our safe cover, and let your heart be turned to your king.
πλὴν ἐγγὺς τῶν φοβουμένων αὐτὸν τὸ σωτήριον αὐτοῦ τοῦ κατασκηνῶσαι δόξαν ἐν τῇ γῇ ἡμῶν

11 Mert jobb egy nap a te tornáczaidban, hogysem ezer [másutt;] inkább akarnék az én Istenem házának küszöbén ülni, hogysem lakni a gonosznak sátorában!
\84:10\For a day in your house is better than a thousand. It is better to be a door-keeper in the house of my God, than to be living in the tents of sin.
ἔλεος καὶ ἀλήθεια συνήντησαν δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν

12 Mert nap és paizs az Úr Isten; kegyelmet és dicsõséget ád az Úr, nem vonja meg a jót azoktól, a kik ártatlanul élnek.
\84:11\The Lord God is our sun and our strength: the Lord will give grace and glory: he will not keep back any good thing from those whose ways are upright.
ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλεν καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν

13 Seregeknek Ura! Boldog ember az, a ki bízik benned.
\84:12\O Lord of armies, happy is the man whose hope is in you.
καὶ γὰρ ὁ κύριος δώσει χρηστότητα καὶ ἡ γῆ ἡμῶν δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς

1 Az éneklõmesternek, Kóráh fiainak zsoltára.
&ltTo the chief music-maker. A Psalm. Of the sons of Korah.&gt\
προσευχὴ τῷ δαυιδ κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ

2 Jóakarattal voltál Uram a te földedhez. Visszahoztad a Jákób [nemzetségébõl] való foglyokat.
\85:1\Lord, you were good to your land: changing the fate of Jacob.
φύλαξον τὴν ψυχήν μου ὅτι ὅσιός εἰμι σῶσον τὸν δοῦλόν σου ὁ θεός μου τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ

3 Elengedted népednek álnokságát, elfedezted minden bûnüket. Szela.
\85:2\The wrongdoing of your people had forgiveness; all their sin had been covered. (Selah.)
ἐλέησόν με κύριε ὅτι πρὸς σὲ κεκράξομαι ὅλην τὴν ἡμέραν

4 Elhárítottad [róluk] minden búsulásod, elfordítottad haragod gerjedezését.
\85:3\You were no longer angry: you were turned from the heat of your wrath.
εὔφρανον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου ὅτι πρὸς σέ κύριε ἦρα τὴν ψυχήν μου

5 Hozz vissza bennünket szabadításunk Istene, és szüntesd meg ellenünk való bosszankodásodat!
\85:4\Come back to us, O God of our salvation, and be angry with us no longer.
ὅτι σύ κύριε χρηστὸς καὶ ἐπιεικὴς καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις σε

6 Avagy mindörökké haragszol-é ránk? Nemzedékrõl nemzedékre tartod-é haragod?
\85:5\Will you go on being angry with us for ever? will you keep your wrath against us through all the long generations?
ἐνώτισαι κύριε τὴν προσευχήν μου καὶ πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου

7 Avagy nem elevenítesz-é meg minket ismét, hogy néped örvendezzen benned?
\85:6\Will you not give us life again, so that your people may be glad in you?
ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου ἐκέκραξα πρὸς σέ ὅτι εἰσήκουσάς μου

8 Mutasd meg nékünk Uram a te kegyelmedet, és a te szabadításodat adjad mi nékünk!
\85:7\Let us see your mercy, O Lord, and give us your salvation.
οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς κύριε καὶ οὐκ ἔστιν κατὰ τὰ ἔργα σου

9 Hadd halljam meg: mit szól az Úr Isten! Kétségnélkül békességet szól az õ népének és kegyeltjeinek, hogy vissza ne térjenek a bolondságra.
\85:8\I will give ear to the voice of the Lord; for he will say words of peace to his people and to his saints; but let them not go back to their foolish ways.
πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐποίησας ἥξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου κύριε καὶ δοξάσουσιν τὸ ὄνομά σου

10 Bizonyára közel van az õ szabadítása az õt félõkhöz, hogy dicsõség lakozzék a mi földünkön.
\85:9\Truly, his salvation is near to his worshippers; so that glory may be in our land.
ὅτι μέγας εἶ σὺ καὶ ποιῶν θαυμάσια σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ὁ μέγας

11 Irgalmasság és hûség összetalálkoznak, igazság és békesség csókolgatják egymást.
\85:10\Mercy and faith have come together; righteousness and peace have given one another a kiss.
ὁδήγησόν με κύριε τῇ ὁδῷ σου καὶ πορεύσομαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου εὐφρανθήτω ἡ καρδία μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου

12 Hûség sarjad a földbõl, és igazság tekint alá az égbõl.
\85:11\Faith comes up from the earth like a plant; righteousness is looking down from heaven.
ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ὁ θεός μου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου καὶ δοξάσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα

13 Az Úr is megadja a jót, és földünk is megtermi gyümölcsét.
\85:12\The Lord will give what is good; and our land will give its increase.
ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου ἐξ ᾅδου κατωτάτου

14 Igazság jár elõtte és követi õt az õ lépéseinek útján.
\85:13\Righteousness will go before him, making a way for his footsteps.
ὁ θεός παράνομοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμέ καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου καὶ οὐ προέθεντό σε ἐνώπιον αὐτῶν

1 Dávid imádsága. &Hajtsd hozzám Uram füledet, hallgass meg engem, mert nyomorult és szegény vagyok én!
&ltA Prayer. Of David.&gt Let your ears be open to my voice, O Lord, and give me an answer; for I am poor and in need.
τοῖς υἱοῖς κορε ψαλμὸς ᾠδῆς οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσιν τοῖς ἁγίοις

2 Tartsd meg életemet, mert kegyes vagyok én; mentsd meg én Istenem a te szolgádat, a ki bízik benned.
Keep my soul, for I am true to you; O my God, give salvation to your servant, whose hope is in you.
ἀγαπᾷ κύριος τὰς πύλας σιων ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα ιακωβ

3 Könyörülj én rajtam Uram, mert hozzád kiáltok minden napon!
Have mercy on me, O Lord; for my cry goes up to you all the day.
δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ ἡ πόλις τοῦ θεοῦ διάψαλμα

4 Vidámítsd meg a te szolgádnak lelkét, mert hozzád emelem fel Uram lelkemet.
Make glad the soul of your servant; for it is lifted up to you, O Lord.
μνησθήσομαι ρααβ καὶ βαβυλῶνος τοῖς γινώσκουσίν με καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι καὶ τύρος καὶ λαὸς αἰθιόπων οὗτοι ἐγενήθησαν ἐκεῖ

5 Mert te Uram jó vagy és kegyelmes, és nagy irgalmasságú mindazokhoz, a kik hozzád kiáltanak.
You are good, O Lord, and full of forgiveness; your mercy is great to all who make their cry to you.
μήτηρ σιων ἐρεῖ ἄνθρωπος καὶ ἄνθρωπος ἐγενήθη ἐν αὐτῇ καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος

6 Figyelmezzél Uram az én imádságomra, és hallgasd meg az én könyörgésemnek szavát!
O Lord, give ear to my prayer; and take note of the sound of my requests.
κύριος διηγήσεται ἐν γραφῇ λαῶν καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγενημένων ἐν αὐτῇ διάψαλμα

7 Nyomorúságomnak idején hozzád kiáltok, mert te meghallgatsz engem.
In the day of my trouble I send up my cry to you; for you will give me an answer.
ὡς εὐφραινομένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί

1 Ének. A Kóráh fiainak zsoltára. &A szent hegyeken vetette meg az õ fundamentomát.
&ltOf the sons of Korah. A Psalm. A Song.&gt This house is resting on the holy mountain.
ᾠδὴ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς κορε εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαελεθ τοῦ ἀποκριθῆναι συνέσεως αιμαν τῷ ισραηλίτῃ

2 Szereti az Úr Sionnak kapuit, jobban mint Jákóbnak minden hajlékát.
The Lord has more love for the doors of Zion than for all the tents of Jacob.
κύριε ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναντίον σου

3 Dicsõséges dolgokat beszélnek felõled, te Istennek városa! Szela.
Noble things are said of you, O town of God. (Selah.)
εἰσελθάτω ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέησίν μου κύριε

4 Elõszámlálom Égyiptomot és Bábelt, mint ismerõimet. Ímé Filisztea és Tyrus Kússal együtt: ez ott született.
Rahab and Babylon will be named among those who have knowledge of me; see, Philistia and Tyre, with Ethiopia; this man had his birth there.
ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχή μου καὶ ἡ ζωή μου τῷ ᾅδῃ ἤγγισεν

5 És ezt mondják a Sion felõl: Mind ez, mind amaz ott született, és õ, a Felséges, erõsíti azt.
And of Zion it will be said, This or that man had his birth there; and the Most High will make her strong.
προσελογίσθην μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον ἐγενήθην ὡς ἄνθρωπος ἀβοήθητος ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος

6 Az Úr beírván, feljegyzi a népet: ez ott született! Szela.
The Lord will keep in mind, when he is writing the records of the people, that this man had his birth there. (Selah.)
ὡσεὶ τραυματίαι ἐρριμμένοι καθεύδοντες ἐν τάφῳ ὧν οὐκ ἐμνήσθης ἔτι καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρός σου ἀπώσθησαν

7 És tánczolva énekelik: minden forrásaim te benned vannak.
The players on instruments will be there, and the dancers will say, All my springs are in you.
ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου

1 Ének. A Kóráh fiainak zsoltára. Az éneklõmesternek a Mahalath- lehannóthra. Az Ezrahita Hémán tanítása.
&ltA Song. A Psalm. Of the sons of Korah. To the chief music-maker; put to Mahalath Leannoth. Maschil. Of Heman the Ezrahite.&gt\
συνέσεως αιθαν τῷ ισραηλίτῃ

2 Uram, szabadításomnak Istene! Nappal kiáltok, éjjelente elõtted vagyok:
\88:1\O Lord, God of my salvation, I have been crying to you for help by day and by night:
τὰ ἐλέη σου κύριε εἰς τὸν αἰῶνα ᾄσομαι εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἀπαγγελῶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῷ στόματί μου

3 Jusson elõdbe imádságom, hajtsad füled az én kiáltozásomra!
\88:2\Let my prayer come before you; give ear to my cry:
ὅτι εἶπας εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος οἰκοδομηθήσεται ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἑτοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου

4 Mert betelt a lelkem nyomorúságokkal, és életem a Seolig jutott.
\88:3\For my soul is full of evils, and my life has come near to the underworld.
διεθέμην διαθήκην τοῖς ἐκλεκτοῖς μου ὤμοσα δαυιδ τῷ δούλῳ μου

5 Hasonlatossá lettem a sírba szállókhoz; olyan vagyok, mint az erejevesztett ember.
\88:4\I am numbered among those who go down into the earth; I have become like a man for whom there is no help:
ἕως τοῦ αἰῶνος ἑτοιμάσω τὸ σπέρμα σου καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τὸν θρόνον σου διάψαλμα

6 A holtak közt van az én helyem, mint a megölteknek, a kik koporsóban feküsznek, a kikrõl többé nem emlékezel, mert elszakasztattak a te kezedtõl.
\88:5\My soul is among the dead, like those in the underworld, to whom you give no more thought; for they are cut off from your care.
ἐξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου κύριε καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων

7 Mély sírba vetettél be engem, sötétségbe, örvények közé.
\88:6\You have put me in the lowest deep, even in dark places.
ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ κυρίῳ καὶ τίς ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεοῦ

8 A te haragod reám nehezedett, és minden haboddal nyomtál engem. Szela.
\88:7\The weight of your wrath is crushing me, all your waves have overcome me. (Selah.)
ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων μέγας καὶ φοβερὸς ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλῳ αὐτοῦ

9 Elszakasztottad ismerõseimet tõlem, útálattá tettél elõttök engem; berekesztettem és ki nem jöhetek.
\88:8\You have sent my friends far away from me; you have made me a disgusting thing in their eyes: I am shut up, and not able to come out.
κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων τίς ὅμοιός σοι δυνατὸς εἶ κύριε καὶ ἡ ἀλήθειά σου κύκλῳ σου

10 Szemem megsenyvedett a nyomorúság miatt; kiáltalak téged Uram minden napon, hozzád terjengetem kezeimet.
\88:9\My eyes are wasting away because of my trouble: Lord, my cry has gone up to you every day, my hands are stretched out to you.
σὺ δεσπόζεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης τὸν δὲ σάλον τῶν κυμάτων αὐτῆς σὺ καταπραΰνεις

11 Avagy a holtakkal teszel-é csodát? Felkelnek-é vajjon az árnyak, hogy dicsérjenek téged? Szela.
\88:10\Will you do works of wonder for the dead? will the shades come back to give you praise? (Selah.)
σὺ ἐταπείνωσας ὡς τραυματίαν ὑπερήφανον καὶ ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου διεσκόρπισας τοὺς ἐχθρούς σου

12 Beszélik-é a koporsóban a te kegyelmedet, hûségedet a pusztulás helyén?
\88:11\Will the story of your mercy be given in the house of the dead? will news of your faith come to the place of destruction?
σοί εἰσιν οἱ οὐρανοί καὶ σή ἐστιν ἡ γῆ τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς σὺ ἐθεμελίωσας

13 Megtudhatják-é a sötétségben a te csodáidat, és igazságodat a feledékenység földén?
\88:12\May there be knowledge of your wonders in the dark? or of your righteousness where memory is dead?
τὸν βορρᾶν καὶ θαλάσσας σὺ ἔκτισας θαβωρ καὶ ερμων ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται

14 De én hozzád rimánkodom, Uram, és jó reggel elédbe jut az én imádságom:
\88:13\But to you did I send up my cry, O Lord; in the morning my prayer came before you.
σὸς ὁ βραχίων μετὰ δυναστείας κραταιωθήτω ἡ χείρ σου ὑψωθήτω ἡ δεξιά σου

15 Miért vetsz el hát Uram engem, [és] rejted el orczádat én tõlem?
\88:14\Lord, why have you sent away my soul? why is your face covered from me?
δικαιοσύνη καὶ κρίμα ἑτοιμασία τοῦ θρόνου σου ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύσεται πρὸ προσώπου σου

16 Nyomorult és holteleven vagyok ifjúságomtól kezdve; viselem a te rettentéseidet, roskadozom.
\88:15\I have been troubled and in fear of death from the time when I was young; your wrath is hard on me, and I have no strength.
μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν κύριε ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου πορεύσονται

17 Általmentek rajtam a te búsulásaid; a te szorongatásaid elemésztettek engem.
\88:16\The heat of your wrath has gone over me; I am broken by your cruel punishments.
καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται

18 Körülvettek engem, mint a vizek egész napon; együttesen körülöveztek engem.
\88:17\They are round me all the day like water; they have made a circle about me.
ὅτι τὸ καύχημα τῆς δυνάμεως αὐτῶν εἶ σύ καὶ ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν

19 Elszakasztottál tõlem barátot és rokont; ismerõseim a - setétség.
\88:18\You have sent my friends and lovers far from me; I am gone from the memory of those who are dear to me.
ὅτι τοῦ κυρίου ἡ ἀντίλημψις καὶ τοῦ ἁγίου ισραηλ βασιλέως ἡμῶν

1 Az Ezrahita Ethán tanítása.
&ltMaschil. Of Ethan the Ezrahite.&gt\
προσευχὴ τοῦ μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ κύριε καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ

2 Az Úrnak kegyelmességét hadd énekeljem örökké! Nemzetségrõl nemzetségre hirdetem a te hûséges voltodat az én számmal!
\89:1\My song will be of the mercies of the Lord for ever: with my mouth will I make his faith clear to all generations.
πρὸ τοῦ ὄρη γενηθῆναι καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ

3 Mert azt mondom: Örökké megáll a te kegyelmességed, és megerõsíted a te hûséges voltodat az egekben, [mondván:]
\89:2\For you have said, Mercy will be made strong for ever; my faith will be unchanging in the heavens.
μὴ ἀποστρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπείνωσιν καὶ εἶπας ἐπιστρέψατε υἱοὶ ἀνθρώπων

4 Szövetséget kötöttem az én választottammal, megesküdtem Dávidnak, az én szolgámnak:
\89:3\I have made an agreement with the man of my selection, I have made an oath to David my servant;
ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου ὡς ἡ ἡμέρα ἡ ἐχθές ἥτις διῆλθεν καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί

5 Mindörökké megerõsítem a te magodat, és nemzetségrõl nemzetségre megépítem a te királyi székedet. Szela.
\89:4\I will make your seed go on for ever, your kingdom will be strong through all generations. (Selah.)
τὰ ἐξουδενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσονται τὸ πρωὶ ὡσεὶ χλόη παρέλθοι

6 És az egek dicsérik a te csodadolgodat Uram; a te hûséges voltodat is a szentek gyülekezetében.
\89:5\In heaven let them give praise for your wonders, O Lord; and your unchanging faith among the saints.
τὸ πρωὶ ἀνθήσαι καὶ παρέλθοι τὸ ἑσπέρας ἀποπέσοι σκληρυνθείη καὶ ξηρανθείη

7 Mert a felhõkben kicsoda hasonlatos az Úrhoz, [s ki] olyan, mint az Úr, az istenek fiai között?
\89:6\For who is there in the heavens in comparison with the Lord? who is like the Lord among the sons of the gods?
ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθημεν

8 Igen rettenetes Isten [õ] a szentek gyûlésében, és félelmetes mindazokra, a kik körülte vannak.
\89:7\God is greatly to be feared among the saints, and to be honoured over all those who are about him.
ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐνώπιόν σου ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου

9 Uram, Seregeknek Istene! Kicsoda olyan erõs, mint te vagy Uram? És a te hûséges voltod körülvesz téged.
\89:8\O Lord God of armies, who is strong like you, O Jah? and your unchanging faith is round about you.
ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξέλιπον καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελίπομεν τὰ ἔτη ἡμῶν ὡς ἀράχνην ἐμελέτων

10 Te uralkodol a tengernek kevélységén; mikor az õ habjai felemelkednek, te csendesíted le azokat.
\89:9\You have rule over the sea in storm; when its waves are troubled, you make them calm.
αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη ἐὰν δὲ ἐν δυναστείαις ὀγδοήκοντα ἔτη καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος ὅτι ἐπῆλθεν πραΰτης ἐφ' ἡμᾶς καὶ παιδευθησόμεθα

11 Te rontád meg Égyiptomot mintegy átdöföttet; erõs karoddal elszélesztetted ellenségeidet.
\89:10\Rahab was crushed by you like one wounded to death; with your strong arm you put to flight all your haters.
τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς σου καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου τὸν θυμόν σου

12 Tieid az egek, a föld is a tied: e világot minden benne valóval te fundáltad.
\89:11\Yours are the heavens, and the earth is yours; you have made the world, and everything which is in it.
ἐξαριθμήσασθαι τὴν δεξιάν σου οὕτως γνώρισον καὶ τοὺς πεπεδημένους τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ

13 Az északot és a délt te teremtetted, a Thábor és a Hermon a te nevednek örvendeznek.
\89:12\You have made the north and the south; Tabor and Hermon are sounding with joy at your name.
ἐπίστρεψον κύριε ἕως πότε καὶ παρακλήθητι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου

14 A te karod hatalommal teljes, a te kezed erõs, a te jobbod méltóságos.
\89:13\Yours is an arm of power; strong is your hand and high your right hand.
ἐνεπλήσθημεν τὸ πρωὶ τοῦ ἐλέους σου καὶ ἠγαλλιασάμεθα καὶ εὐφράνθημεν ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν

15 Igazság és jogosság a te királyi székednek alapja; kegyelem és hûség jár a te orczád elõtt.
\89:14\The seat of your kingdom is resting on righteousness and right judging: mercy and good faith come before your face.
εὐφράνθημεν ἀνθ' ὧν ἡμερῶν ἐταπείνωσας ἡμᾶς ἐτῶν ὧν εἴδομεν κακά

16 Boldog nép az, a mely megérti a kürt szavát; a te orczádnak világosságánál jár ez, oh Uram!
\89:15\Happy are the people who have knowledge of the holy cry: the light of your face, O Lord, will be shining on their way.
καὶ ἰδὲ ἐπὶ τοὺς δούλους σου καὶ τὰ ἔργα σου καὶ ὁδήγησον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν

17 A te nevedben örvendeznek egész nap; és a te igazságodban felmagasztaltatnak.
\89:16\In your name will they have joy all the day: in your righteousness will they be lifted up.
καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐφ' ἡμᾶς καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ' ἡμᾶς

1 Mózesnek, az Isten emberének imádsága. &Uram, te voltál nékünk hajlékunk nemzedékről nemzedékre!
&ltA Prayer of Moses, the man of God.&gt Lord, you have been our resting-place in all generations.
αἶνος ᾠδῆς τῷ δαυιδ ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου ἐν σκέπῃ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται

2 Minekelõtte hegyek lettek és föld és világ formáltaték, öröktõl fogva mindörökké te vagy Isten.
Before the mountains were made, before you had given birth to the earth and the world, before time was, and for ever, you are God.
ἐρεῖ τῷ κυρίῳ ἀντιλήμπτωρ μου εἶ καὶ καταφυγή μου ὁ θεός μου ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν

3 Te visszatéríted a halandót a porba, és ezt mondod: Térjetek vissza embernek fiai!
You send man back to his dust; and say, Go back, you children of men.
ὅτι αὐτὸς ῥύσεταί με ἐκ παγίδος θηρευτῶν καὶ ἀπὸ λόγου ταραχώδους

4 Mert ezer esztendõ annyi elõtted, mint a tegnapi nap, a mely elmúlt, és mint egy õrjárási idõ éjjel.
For to you a thousand years are no more than yesterday when it is past, and like a watch in the night.
ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι καὶ ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπιεῖς ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ

5 Elragadod õket; [olyanokká] lesznek, [mint az] álom; mint a fû, a mely reggel sarjad;
...
οὐ φοβηθήσῃ ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας

6 Reggel virágzik és sarjad, [és] estvére elhervad és megszárad.
In the morning it is green; in the evening it is cut down, and becomes dry.
ἀπὸ πράγματος διαπορευομένου ἐν σκότει ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ

7 Bizony megemésztetünk a te haragod által, és a te búsulásod miatt megromlunk!
We are burned up by the heat of your passion, and troubled by your wrath.
πεσεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιὰς καὶ μυριὰς ἐκ δεξιῶν σου πρὸς σὲ δὲ οὐκ ἐγγιεῖ

8 Elédbe vetetted a mi álnokságainkat; titkos bûneinket a te orczádnak világa elé.
You have put our evil doings before you, our secret sins in the light of your face.
πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατανοήσεις καὶ ἀνταπόδοσιν ἁμαρτωλῶν ὄψῃ

9 Bizony elmúlik minden mi napunk a te bosszúállásod miatt; megemésztjük a mi esztendeinket, mint a beszédet.
For all our days have gone by in your wrath; our years come to an end like a breath.
ὅτι σύ κύριε ἡ ἐλπίς μου τὸν ὕψιστον ἔθου καταφυγήν σου

10 A mi esztendeinknek napjai hetven esztendõ, vagy ha feljebb, nyolczvan esztendõ, és nagyobb részök nyomorúság és fáradság, a mely gyorsan tovatünik, mintha repülnénk.
The measure of our life is seventy years; and if through strength it may be eighty years, its pride is only trouble and sorrow, for it comes to an end and we are quickly gone.
οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ κακά καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ τῷ σκηνώματί σου

11 Ki tudhatja a te haragodnak erejét, és a te félelmetességed szerint való bosszúállásodat?
Who has knowledge of the power of your wrath, or who takes note of the weight of your passion?
ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου

12 Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk.
So give us knowledge of the number of our days, that we may get a heart of wisdom.
ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου

13 Térj vissza Uram! meddig késel? és könyörülj a te szolgáidon.
Come back, O Lord; how long? let your purpose for your servants be changed.
ἐπ' ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα

14 Jó reggel elégíts meg minket a te kegyelmeddel, hogy örvendezzünk és vígadjunk minden mi idõnkben.
In the morning give us your mercy in full measure; so that we may have joy and delight all our days.
ὅτι ἐπ' ἐμὲ ἤλπισεν καὶ ῥύσομαι αὐτόν σκεπάσω αὐτόν ὅτι ἔγνω τὸ ὄνομά μου

15 Vidámíts meg minket a mi nyomorúságunk napjaihoz képest, az esztendõkhöz képest, a melyekben gonoszt láttunk.
Make us glad in reward for the days of our sorrow, and for the years in which we have seen evil.
ἐπικαλέσεταί με καὶ εἰσακούσομαι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰμι ἐν θλίψει καὶ ἐξελοῦμαι καὶ δοξάσω αὐτόν

16 Láttassék meg a te mûved a te szolgáidon, és a te dicsõséged azoknak fiain.
Make your work clear to your servants, and your glory to their children.
μακρότητα ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτὸν καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου

1 Aki a Felségesnek rejtekében lakozik, a Mindenhatónak árnyékában nyugoszik az.
Happy is he whose resting-place is in the secret of the Lord, and under the shade of the wings of the Most High;
ψαλμὸς ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου

2 Azt mondom az Úrnak: Én oltalmam, váram, Istenem õ benne bízom!
Who says of the Lord, He is my safe place and my tower of strength: he is my God, in whom is my hope.
ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε

3 Mert õ szabadít meg téged a madarásznak tõrébõl, a veszedelmes dögvésztõl.
He will take you out of the bird-net, and keep you safe from wasting disease.
τοῦ ἀναγγέλειν τὸ πρωὶ τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα

4 Tollaival fedez be téged, és szárnyai alatt lészen oltalmad; paizs és pánczél az õ hûsége.
You will be covered by his feathers; under his wings you will be safe: his good faith will be your salvation.
ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ μετ' ᾠδῆς ἐν κιθάρᾳ

5 Nem félhetsz az éjszakai ijesztéstõl, a repülõ nyíltól nappal;
You will have no fear of the evil things of the night, or of the arrow in flight by day,
ὅτι εὔφρανάς με κύριε ἐν τῷ ποιήματί σου καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιάσομαι

6 A dögvésztõl, a mely a homályban jár; a döghaláltól, a mely délben pusztít.
Or of the disease which takes men in the dark, or of the destruction which makes waste when the sun is high.
ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου κύριε σφόδρα ἐβαθύνθησαν οἱ διαλογισμοί σου

7 Elesnek mellõled ezeren, és jobb kezed felõl tízezeren; és hozzád nem is közelít.
You will see a thousand falling by your side, and ten thousand at your right hand; but it will not come near you.
ἀνὴρ ἄφρων οὐ γνώσεται καὶ ἀσύνετος οὐ συνήσει ταῦτα

8 Bizony szemeiddel nézed és meglátod a gonoszoknak megbüntetését!
Only with your eyes will you see the reward of the evil-doers.
ἐν τῷ ἀνατεῖλαι τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὡς χόρτον καὶ διέκυψαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ὅπως ἂν ἐξολεθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος

9 Mert [azt mondtad] te: Az Úr az én oltalmam; a Felségest választottad a te hajlékoddá:
Because you have said, I am in the hands of the Lord, the Most High is my safe resting-place;
σὺ δὲ ὕψιστος εἰς τὸν αἰῶνα κύριε

10 Nem illet téged a veszedelem, és csapás nem közelget a sátorodhoz;
No evil will come on you, and no disease will come near your tent.
ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἀπολοῦνται καὶ διασκορπισθήσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν

11 Mert az õ angyalainak parancsolt felõled, hogy õrizzenek téged minden útadban.
For he will give you into the care of his angels to keep you wherever you go.
καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονοκέρωτος τὸ κέρας μου καὶ τὸ γῆράς μου ἐν ἐλαίῳ πίονι

12 Kézen hordoznak téged, hogy meg ne üssed lábadat a kõbe.
In their hands they will keep you up, so that your foot may not be crushed against a stone.
καὶ ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου καὶ ἐν τοῖς ἐπανιστανομένοις ἐπ' ἐμὲ πονηρευομένοις ἀκούσεται τὸ οὖς μου

13 Oroszlánon és áspiskígyón jársz, megtaposod az oroszlánkölyköt és a sárkányt.
You will put your foot on the lion and the snake; the young lion and the great snake will be crushed under your feet.
δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει ὡσεὶ κέδρος ἡ ἐν τῷ λιβάνῳ πληθυνθήσεται

14 Mivelhogy ragaszkodik hozzám, megszabadítom õt, felmagasztalom õt, mert ismeri az én nevemet!
Because he has given me his love, I will take him out of danger: I will put him in a place of honour, because he has kept my name in his heart.
πεφυτευμένοι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσουσιν

15 Segítségül hív engem, ezért meghallgatom õt; vele vagyok háborúságában: megmentem és megdicsõítem õt.
When his cry comes up to me, I will give him an answer: I will be with him in trouble; I will make him free from danger and give him honour.
ἔτι πληθυνθήσονται ἐν γήρει πίονι καὶ εὐπαθοῦντες ἔσονται

16 Hosszú élettel elégítem meg õt, és megmutatom néki az én szabadításomat.
With long life will he be rewarded; and I will let him see my salvation.
τοῦ ἀναγγεῖλαι ὅτι εὐθὴς κύριος ὁ θεός μου καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ

1 Zsoltár, ének szombat napra.
&ltA Psalm. A Song for the Sabbath.&gt\
εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου ὅτε κατῴκισται ἡ γῆ αἶνος ᾠδῆς τῷ δαυιδ ὁ κύριος ἐβασίλευσεν εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο ἐνεδύσατο κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο καὶ γὰρ ἐστερέωσεν τὴν οἰκουμένην ἥτις οὐ σαλευθήσεται

2 Jó dolog dicsérni az Urat, és éneket mondani a te nevednek, oh Felséges!
\92:1\It is a good thing to give praise to the Lord, and to make melody to your name, O Most High;
ἕτοιμος ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε ἀπὸ τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ

3 Hirdetni jó reggel a te kegyelmedet, és éjjelente a te hûséges voltodat.
\92:2\To make clear your mercy in the morning, and your unchanging faith every night;
ἐπῆραν οἱ ποταμοί κύριε ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν

4 Tíz húrú hegedûvel és lanttal, hárfán való zengedezéssel.
\92:3\On a ten-corded instrument, and on an instrument of music with a quiet sound.
ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν θαυμαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης θαυμαστὸς ἐν ὑψηλοῖς ὁ κύριος

5 Mert megvidámítottál engem Uram a te cselekedeteddel, a te kezednek mûveiben örvendezem.
\92:4\For you, O Lord, have made me glad through your work; I will have joy in the works of your hands.
τὰ μαρτύριά σου ἐπιστώθησαν σφόδρα τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἁγίασμα κύριε εἰς μακρότητα ἡμερῶν

1 Uralkodik az Úr, méltóságot öltözött fel; felöltözött az Úr: hatalmat övezett magára; megerõsítette a földet is, hogy meg ne induljon.
The Lord is King; he is clothed with glory; the Lord is clothed with strength; power is the cord of his robe; the world is fixed, so that it may not be moved.
ψαλμὸς τῷ δαυιδ τετράδι σαββάτων ὁ θεὸς ἐκδικήσεων κύριος ὁ θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρρησιάσατο

2 Állandó a te királyi széked eleitõl kezdve; öröktõl fogva vagy te!
The seat of your power has been from the past; you are eternal.
ὑψώθητι ὁ κρίνων τὴν γῆν ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑπερηφάνοις

3 A folyóvizek Uram, a folyóvizek zúgnak, a folyóvizek hullámokat hánynak;
The rivers send up, O Lord, the rivers send up their voices; they send them up with a loud cry.
ἕως πότε ἁμαρτωλοί κύριε ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ καυχήσονται

4 A nagy vizek zúgásainál, a tengernek felséges morajlásánál felségesebb az Úr a magasságban.
The Lord in heaven is stronger than the noise of great waters, yes, he is stronger than the great waves of the sea.
φθέγξονται καὶ λαλήσουσιν ἀδικίαν λαλήσουσιν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν

5 A te bizonyságaid igen bizonyosak, a te házadat illeti Uram szentség, napok hosszáig!
Your witness is most certain; it is right for your house to be holy, O Lord, for ever.
τὸν λαόν σου κύριε ἐταπείνωσαν καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν

1 Uram, bosszúállásnak Istene! Bosszúállásnak Istene, jelenj meg!
O God, in whose hands is punishment, O God of punishment, let your shining face be seen.
αἶνος ᾠδῆς τῷ δαυιδ δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ κυρίῳ ἀλαλάξωμεν τῷ θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν

2 Emelkedjél fel te, földnek birája, fizess meg a kevélyeknek!
Be lifted up, O judge of the earth; let their reward come to the men of pride.
προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλάξωμεν αὐτῷ

3 A hitetlenek, Uram, meddig még, meddig örvendeznek még a hitetlenek?
How long will sinners, O Lord, how long will sinners have joy over us?
ὅτι θεὸς μέγας κύριος καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς

4 Piszkolódnak, keményen szólnak; kérkednek mindnyájan a hamisság cselekedõi.
Words of pride come from their lips; all the workers of evil say great things of themselves.
ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ εἰσιν

5 A te népedet Uram tapossák, és nyomorgatják a te örökségedet.
Your people are crushed by them, O Lord, your heritage is troubled,
ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ θάλασσα καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν

6 Az özvegyet és jövevényt megölik, az árvákat is fojtogatják.
They put to death the widow and the guest, they take the lives of children who have no father;
δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον κυρίου τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς

7 És ezt mondják: Nem látja az Úr, és nem veszi észre a Jákób Istene!
And they say, Jah will not see it, the God of Jacob will not give thought to it.
ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ ἡμεῖς λαὸς νομῆς αὐτοῦ καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε

8 Eszméljetek ti bolondok a nép között! És ti balgatagok, mikor tértek eszetekre?
Give your mind to my words, you who are without wisdom among the people; you foolish men, when will you be wise?
μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ

9 A ki a fület plántálta, avagy nem hall-é? És a ki a szemet formálta, avagy nem lát-é?
Has he by whom your ears were planted no hearing? or is he blind by whom your eyes were formed?
οὗ ἐπείρασαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐδοκίμασαν καὶ εἶδοσαν τὰ ἔργα μου

10 A ki megfeddi a népeket, avagy nem fenyít-é meg? Õ, a ki az embert tudományra tanítja:
He who is the judge of the nations, will he not give men the reward of their acts, even he who gives knowledge to man?
τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ καὶ εἶπα ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου

11 Az Úr tudja az embernek gondolatjait, hogy azok hiábavalók.
The Lord has knowledge of the thoughts of man, for they are only a breath.
ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου

1 Jõjjetek el, örvendezzünk az Úrnak; vígadozzunk a mi szabadításunk kõsziklájának!
O come, let us make songs to the Lord; sending up glad voices to the Rock of our salvation.
ὅτε ὁ οἶκος ᾠκοδομεῖτο μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ᾠδὴ τῷ δαυιδ ᾄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν ᾄσατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ

2 Menjünk elébe hálaadással; vígadozzunk néki zengedezésekkel.
Let us come before his face with praises; and make melody with holy songs.
ᾄσατε τῷ κυρίῳ εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον αὐτοῦ

3 Mert nagy Isten az Úr, és nagy király minden istenen felül.
For the Lord is a great God, and a great King over all gods.
ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ

4 A kinek kezében vannak a földnek mélységei, és a hegyeknek magasságai is az övéi.
The deep places of the earth are in his hand; and the tops of the mountains are his.
ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς

5 A kié a tenger, és õ alkotta is azt, és a szárazföldet is az õ kezei formálták.
The sea is his, and he made it; and the dry land was formed by his hands.
ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν δαιμόνια ὁ δὲ κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν

6 Jõjjetek, hajoljunk meg, boruljunk le; essünk térdre az Úr elõtt, a mi alkotónk elõtt!
O come, let us give worship, falling down on our knees before the Lord our Maker.
ἐξομολόγησις καὶ ὡραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ ἁγιωσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ

7 Mert õ a mi Istenünk, mi pedig az õ legelõjének népei és az õ kezének juhai vagyunk; vajha ma hallanátok az õ szavát.
For he is our God; and we are the people to whom he gives food, and the sheep of his flock. Today, if you would only give ear to his voice!
ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν

8 Ne keményítsétek meg a ti szíveteket, mint Meribáhnál, mint Maszszáh napján a pusztában:
Let not your hearts be hard, as at Meribah, as in the day of Massah in the waste land;
ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ ἄρατε θυσίας καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ

9 A hol megkisértettek engem a ti atyáitok; próbára tettek engem, jóllehet látták az én cselekedetemet.
When your fathers put me to the test and saw my power and my work.
προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ σαλευθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ

10 Negyven esztendeig bosszankodtam [e] nemzetségen, és mondám: Tévelygõ szívû nép õk, és nem tudják õk az én útamat!
For forty years I was angry with this generation, and said, They are a people whose hearts are turned away from me, for they have no knowledge of my ways;
εἴπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὁ κύριος ἐβασίλευσεν καὶ γὰρ κατώρθωσεν τὴν οἰκουμένην ἥτις οὐ σαλευθήσεται κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι

11 A kiknek megesküdtem haragomban: Nem mennek be az én nyugalmam [helyére.]
And I made an oath in my wrath, that they might not come into my place of rest.
εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοί καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς

1 Énekeljetek az Úrnak új éneket; énekelj az Úrnak te egész föld!
O make a new song to the Lord; let all the earth make melody to the Lord.
τῷ δαυιδ ὅτε ἡ γῆ αὐτοῦ καθίσταται ὁ κύριος ἐβασίλευσεν ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί

2 Énekeljetek az Úrnak, áldjátok az õ nevét; hirdessétek napról-napra az õ szabadítását.
Make songs to the Lord, blessing his name; give the good news of his salvation day by day.
νεφέλη καὶ γνόφος κύκλῳ αὐτοῦ δικαιοσύνη καὶ κρίμα κατόρθωσις τοῦ θρόνου αὐτοῦ

3 Beszéljétek a népek között az õ dicsõségét, minden nemzet között az õ csodadolgait;
Make clear his glory to the nations, and his wonders to all the peoples.
πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύσεται καὶ φλογιεῖ κύκλῳ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ

4 Mert nagy az Úr és igen dicséretes, rettenetes minden isten felett.
For the Lord is great, and greatly to be praised; he is more to be feared than all other gods.
ἔφαναν αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ εἶδεν καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ

5 Mert a nemzeteknek minden istene bálvány, az Úr pedig egeket alkotott.
For all the gods of the nations are false gods; but the Lord made the heavens.
τὰ ὄρη ἐτάκησαν ὡσεὶ κηρὸς ἀπὸ προσώπου κυρίου ἀπὸ προσώπου κυρίου πάσης τῆς γῆς

6 Ékesség és fenség van elõtte; tisztesség és méltóság az õ szent helyén.
Honour and glory are before him: strong and fair is his holy place.
ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ εἴδοσαν πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ

7 Adjatok az Úrnak népeknek nemzetségei: adjatok az Úrnak dicsõséget és tisztességet!
Give to the Lord, O you families of the peoples, give to the Lord glory and strength.
αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς οἱ ἐγκαυχώμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν προσκυνήσατε αὐτῷ πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ

8 Adjátok az Úrnak neve dicsõségét; hozzatok ajándékot és jõjjetek be az õ tornáczaiba!
Give to the Lord the glory of his name; take with you an offering and come into his house.
ἤκουσεν καὶ εὐφράνθη σιων καὶ ἠγαλλιάσαντο αἱ θυγατέρες τῆς ιουδαίας ἕνεκεν τῶν κριμάτων σου κύριε

9 Hajoljatok meg az Úr elõtt szent ékességben; rettegjen elõtte az egész föld!
O give worship to the Lord in holy robes; be in fear before him, all the earth.
ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς θεούς

10 Mondjátok a népek között: Az Úr uralkodik; megerõsítette a földet, hogy meg ne induljon; õ ítéli meg a népeket igazsággal.
Say among the nations, The Lord is King; yes, the world is ordered so that it may not be moved; he will be an upright judge of the peoples.
οἱ ἀγαπῶντες τὸν κύριον μισεῖτε πονηρόν φυλάσσει κύριος τὰς ψυχὰς τῶν ὁσίων αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλῶν ῥύσεται αὐτούς

11 Örüljenek az egek és örvendezzen a föld; harsogjon a tenger és minden benne való!
Let the heavens have joy and the earth be glad; let the sea be thundering with all its waters;
φῶς ἀνέτειλεν τῷ δικαίῳ καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη

12 Viduljon a mezõ és minden, a mi rajta van; örvend akkor az erdõ minden fája is,
Let the field be glad, and everything which is in it; yes, let all the trees of the wood be sounding with joy,
εὐφράνθητε δίκαιοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ

1 Az Úr uralkodik, örüljön a föld; örvendezzenek a temérdek szigetek.
The Lord is King, let the earth have joy; let all the sea-lands be glad.
ψαλμὸς τῷ δαυιδ ᾄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν κύριος ἔσωσεν αὐτῷ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ καὶ ὁ βραχίων ὁ ἅγιος αὐτοῦ

2 Felhõ és homályosság van körülte; igazság és jogosság az õ székének erõssége.
Dark clouds are round him; his kingdom is based on righteousness and right judging.
ἐγνώρισεν κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ ἐναντίον τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψεν τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ

3 Tûz jár elõtte, és köröskörül elégeti az õ szorongatóit.
Fire goes before him, burning up all those who are against him round about.
ἐμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ ιακωβ καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ ισραηλ εἴδοσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἡμῶν

4 Megvilágosítják az õ villámai a világot; látja és megretteg a föld.
His bright flames give light to the world; the earth saw it with fear.
ἀλαλάξατε τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ ᾄσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ ψάλατε

5 A hegyek, mint a viasz megolvadnak az Úr elõtt, az egész földnek Ura elõtt.
The mountains became like wax at the coming of the Lord, at the coming of the Lord of all the earth.
ψάλατε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ ἐν κιθάρᾳ καὶ φωνῇ ψαλμοῦ

6 Az egek hirdetik az õ igazságát, és minden nép látja az õ dicsõségét.
The heavens gave out the news of his righteousness, and all the people saw his glory.
ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς καὶ φωνῇ σάλπιγγος κερατίνης ἀλαλάξατε ἐνώπιον τοῦ βασιλέως κυρίου

7 Megszégyenülnek mind a faragott képek szolgái, a kik bálványokkal dicsekednek; meghajolnak elõtte mind az istenek.
Shamed be all those who give worship to images, and take pride in false gods; give him worship, all you gods.
σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἡ οἰκουμένη καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ

8 Hallotta és örvendeze Sion, és örülének Júdának leányai a te ítéleteidnek Uram!
Zion gave ear and was glad; and the daughters of Judah were full of joy, because of your decisions, O Lord.
ποταμοὶ κροτήσουσιν χειρὶ ἐπὶ τὸ αὐτό τὰ ὄρη ἀγαλλιάσονται

9 Mert te felséges vagy Uram az egész földön, és igen felmagasztaltattál minden isten felett!
For you, Lord, are most high over the earth; you are lifted up over all other gods.
ὅτι ἥκει κρῖναι τὴν γῆν κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτητι

1 Zsoltár. &Énekeljetek az Úrnak új éneket, mert csodadolgokat cselekedett; megsegítette õt az õ jobbkeze és az õ szentséges karja.
&ltA Psalm.&gt O make a new song to the Lord, because he has done works of wonder; with his right hand, and with his holy arm, he has overcome.
ψαλμὸς τῷ δαυιδ ὁ κύριος ἐβασίλευσεν ὀργιζέσθωσαν λαοί ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβιν σαλευθήτω ἡ γῆ

2 Tudtul adta az Úr az õ szabadítását; a népek elõtt megjelentette az õ igazságát.
The Lord has given to all the knowledge of his salvation; he has made clear his righteousness in the eyes of the nations.
κύριος ἐν σιων μέγας καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς

3 Megemlékezett az õ kegyelmérõl és Izráel házához való hûségérõl; látták a föld határai mind a mi Istenünknek szabadítását.
He has kept in mind his mercy and his unchanging faith to the house of Israel; all the ends of the earth have seen the salvation of our God.
ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγάλῳ ὅτι φοβερὸν καὶ ἅγιόν ἐστιν

4 Vígan énekelj az Úrnak te egész föld; harsanjatok fel, örvendezzetek és zengedezzetek!
Let all the earth send out a glad cry to the Lord; sounding with a loud voice, and praising him with songs of joy.
καὶ τιμὴ βασιλέως κρίσιν ἀγαπᾷ σὺ ἡτοίμασας εὐθύτητας κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐν ιακωβ σὺ ἐποίησας

5 Zengedezzetek az Úrnak hárfával, hárfával és hangos énekléssel;
Make melody to the Lord with instruments of music; with a corded instrument and the voice of song.
ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ ὅτι ἅγιός ἐστιν

6 Trombitákkal és kürtzengéssel vígadozzatok a király, az Úr elõtt!
With wind instruments and the sound of the horn, make a glad cry before the Lord, the King.
μωυσῆς καὶ ααρων ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ καὶ σαμουηλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπεκαλοῦντο τὸν κύριον καὶ αὐτὸς ἐπήκουσεν αὐτῶν

7 Harsogjon a tenger és minden benne való, a világ és a kik lakoznak benne.
Let the sea be thundering, with all its waters; the world, and all who are living in it;
ἐν στύλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς ἐφύλασσον τὰ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ τὰ προστάγματα ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς

8 A folyóvizek tapsoljanak, a hegyek együttesen örvendezzenek
Let the streams make sounds of joy with their hands; let the mountains be glad together,
κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν σὺ ἐπήκουες αὐτῶν ὁ θεός σὺ εὐίλατος ἐγίνου αὐτοῖς καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν

9 Az Úr elõtt, mert eljön megítélni a földet; megítéli a világot igazsággal és a népeket méltányossággal.
Before the Lord, for he has come as judge of the earth; judging the world in righteousness, and giving true decisions for the peoples.
ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε εἰς ὄρος ἅγιον αὐτοῦ ὅτι ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν

1 Az Úr uralkodik, reszkessenek a népek; Kérubokon ül, remegjen a föld!
The Lord is King; let the peoples be in fear: his seat is on the winged ones; let the earth be moved.
ψαλμὸς εἰς ἐξομολόγησιν ἀλαλάξατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ

2 Nagy az Úr a Sionon, és magasságos õ minden nép felett.
The Lord is great in Zion; he is high over all the nations.
δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ εἰσέλθατε ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει

3 Tiszteljék a te nagy és rettenetes nevedet, - szent az!
Let them give praise to your name, for it is great and to be feared; holy is he.
γνῶτε ὅτι κύριος αὐτός ἐστιν ὁ θεός αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ οὐχ ἡμεῖς λαὸς αὐτοῦ καὶ πρόβατα τῆς νομῆς αὐτοῦ

4 És tisztesség a királynak, a ki szereti a jogosságot! Te megerõsítetted az egyenességet; jogosságot és igazságot szereztél Jákóbban.
The king's power is used for righteousness; you give true decisions, judging rightly in the land of Jacob.
εἰσέλθατε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν ὕμνοις ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ αἰνεῖτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ

5 Magasztaljátok az Urat, a mi Istenünket, és boruljatok le az õ lábainak zsámolya elé; szent õ!
Give high honour to the Lord our God, worshipping at his feet; holy is he.
ὅτι χρηστὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ ἕως γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ

1 Hálaadó zsoltár. &Vígan énekelj az Úrnak te egész föld!
&ltA Psalm of Praise.&gt Make a glad sound to the Lord, all the earth.
τῷ δαυιδ ψαλμός ἔλεος καὶ κρίσιν ᾄσομαί σοι κύριε

2 Szolgáljatok az Úrnak örvendezéssel; menjetek eléje vígassággal.
Give worship to the Lord with joy; come before him with a song.
ψαλῶ καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ πότε ἥξεις πρός με διεπορευόμην ἐν ἀκακίᾳ καρδίας μου ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου

3 Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten; õ alkotott minket és nem magunk; az õ népe és az õ legelõinek juhai vagyunk.
Be certain that the Lord is God; it is he who has made us, and we are his; we are his people, and the sheep to whom he gives food.
οὐ προεθέμην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παράνομον ποιοῦντας παραβάσεις ἐμίσησα

4 Menjetek be az õ kapuin hálaadással, tornáczaiba dicséretekkel; adjatok hálákat néki, áldjátok az õ nevét!
Come into his doors with joy, and into his house with praise; give him honour, blessing his name.
οὐκ ἐκολλήθη μοι καρδία σκαμβή ἐκκλίνοντος ἀπ' ἐμοῦ τοῦ πονηροῦ οὐκ ἐγίνωσκον

5 Mert jó az Úr, örökkévaló az õ kegyelme, és nemzedékrõl nemzedékre való az õ hûsége!
For the Lord is good, and his mercy is never-ending; his faith is unchanging through all generations.
τὸν καταλαλοῦντα λάθρᾳ τοῦ πλησίον αὐτοῦ τοῦτον ἐξεδίωκον ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῳ καρδίᾳ τούτῳ οὐ συνήσθιον

1 Dávid zsoltára. &Kegyelmet és igazságot énekelek; te néked zengek éneket, Uram!
&ltA Psalm. Of David.&gt I will make a song of mercy and righteousness; to you, O Lord, will I make melody.
προσευχὴ τῷ πτωχῷ ὅταν ἀκηδιάσῃ καὶ ἐναντίον κυρίου ἐκχέῃ τὴν δέησιν αὐτοῦ

2 Gondom van a tökéletes útra: mikor jössz el hozzám? Szívemnek tökéletessége szerint járok én az én házamban.
I will do wisely in the way of righteousness: O when will you come to me? I will be walking in my house with a true heart.
εἰσάκουσον κύριε τῆς προσευχῆς μου καὶ ἡ κραυγή μου πρὸς σὲ ἐλθάτω

3 Nem vetem a szemem hiábavaló dologra; a pártoskodók cselekedetét gyûlölöm: nincs köze hozzám.
I will not put any evil thing before my eyes; I am against all turning to one side; I will not have it near me.
μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ θλίβωμαι κλῖνον τὸ οὖς σου πρός με ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε ταχὺ εἰσάκουσόν μου

4 A csalárd szív távol van én tõlem, gonoszt nem ismerek.
The false heart I will send away from me: I will not have an evil-doer for a friend.
ὅτι ἐξέλιπον ὡσεὶ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου καὶ τὰ ὀστᾶ μου ὡσεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν

5 A ki titkon rágalmazza az õ felebarátját, elvesztem azt; a nagyralátót és a kevélyszívût, azt el nem szenvedem.
I will put to death anyone who says evil of his neighbour secretly; the man with a high look and a heart of pride is disgusting to me.
ἐπλήγη ὡσεὶ χόρτος καὶ ἐξηράνθη ἡ καρδία μου ὅτι ἐπελαθόμην τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου

6 Szemmel tartom a föld hûségeseit, hogy mellettem lakozzanak; a tökéletesség útjában járó, az szolgál engem.
My eyes will be on those of good faith in the land, so that they may be living in my house; he who is walking in the right way will be my servant.
ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ μου ἐκολλήθη τὸ ὀστοῦν μου τῇ σαρκί μου

7 Nem lakozik az én házamban, a ki csalárdságot mível; a ki hazugságot szól, nem állhat meg szemeim elõtt.
The worker of deceit will not come into my house; the false man will have no place before my eyes.
ὡμοιώθην πελεκᾶνι ἐρημικῷ ἐγενήθην ὡσεὶ νυκτικόραξ ἐν οἰκοπέδῳ

8 Reggelenként elvesztem e földnek latrait, hogy kigyomláljak az Úrnak városából minden gonosztevõt.
Morning by morning will I put to death all the sinners in the land, so that all evil-doers may be cut off from Jerusalem.
ἠγρύπνησα καὶ ἐγενήθην ὡσεὶ στρουθίον μονάζον ἐπὶ δώματι

1 A nyomorultnak imádsága, a mikor eleped és kiönti panaszát az Úr elé.
&ltA Prayer of the man who is in trouble, when he is overcome, and puts his grief before the Lord.&gt\
τῷ δαυιδ εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον καί πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ

2 Uram, hallgasd meg az én imádságomat, és kiáltásom jusson te hozzád!
\102:1\Give ear to my prayer, O Lord, and let my cry come to you.
εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον καὶ μὴ ἐπιλανθάνου πάσας τὰς ἀνταποδόσεις αὐτοῦ

3 Ne rejtsd el a te orczádat tõlem; mikor szorongatnak engem, hajtsd hozzám a te füledet; mikor kiáltok, hamar hallgass meg engem!
\102:2\Let not your face be veiled from me in the day of my trouble; give ear to me, and let my cry be answered quickly.
τὸν εὐιλατεύοντα πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου τὸν ἰώμενον πάσας τὰς νόσους σου

4 Mert elenyésznek az én napjaim, mint a füst, és csontjaim, mint valami tûzhely, üszkösök.
\102:3\My days are wasted like smoke, and my bones are burned up as in a fire.
τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν σου τὸν στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς

5 Letaroltatott és megszáradt, mint a fû az én szívem; még kenyerem megevésérõl is elfelejtkezem.
\102:4\My heart is broken; it has become dry and dead like grass, so that I give no thought to food.
τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν σου ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου

6 Nyögésemnek szavától csontom a húsomhoz ragadt.
\102:5\Because of the voice of my sorrow, my flesh is wasted to the bone.
ποιῶν ἐλεημοσύνας ὁ κύριος καὶ κρίμα πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις

7 Hasonló vagyok a pusztai pelikánhoz; olyanná lettem, mint a bagoly a romokon.
\102:6\I am like a bird living by itself in the waste places; like the night-bird in a waste of sand.
ἐγνώρισεν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ μωυσῇ τοῖς υἱοῖς ισραηλ τὰ θελήματα αὐτοῦ

8 Virrasztok és olyan vagyok, mint a magános madár a háztetõn.
\102:7\I keep watch like a bird by itself on the house-top.
οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος μακρόθυμος καὶ πολυέλεος

9 Minden napon gyaláznak engem ellenségeim, csúfolóim esküsznek én reám.
\102:8\My haters say evil of me all day; those who are violent against me make use of my name as a curse.
οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνιεῖ

10 Bizony a port eszem kenyér gyanánt, és italomat könyekkel vegyítem,
\102:9\I have had dust for bread and my drink has been mixed with weeping:
οὐ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν

11 A te felindulásod és búsulásod miatt; mert felemeltél engem és földhöz vertél engem.
\102:10\Because of your passion and your wrath, for I have been lifted up and then made low by you.
ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς ἐκραταίωσεν κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν

12 Napjaim olyanok, mint a megnyúlt árnyék; magam pedig, mint a fû, megszáradtam.
\102:11\My days are like a shade which is stretched out; I am dry like the grass.
καθ' ὅσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν ἐμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν

13 De te Uram örökké megmaradsz, és a te emlékezeted nemzetségrõl nemzetségre [áll.]
\102:12\But you, O Lord, are eternal; and your name will never come to an end.
καθὼς οἰκτίρει πατὴρ υἱούς οἰκτίρησεν κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν

14 Te kelj fel, könyörülj a Sionon! Mert ideje, hogy könyörülj rajta, mert eljött a megszabott idõ.
\102:13\You will again get up and have mercy on Zion: for the time has come for her to be comforted.
ὅτι αὐτὸς ἔγνω τὸ πλάσμα ἡμῶν μνήσθητι ὅτι χοῦς ἐσμεν

15 Mert kedvelik a te szolgáid annak köveit, és a porát is kímélik.
\102:14\For your servants take pleasure in her stones, looking with love on her dust.
ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει

16 És félik a népek az Úrnak nevét, és e földnek minden királya a te dicsõségedet;
\102:15\So the nations will give honour to the name of the Lord, and all the kings of the earth will be in fear of his glory:
ὅτι πνεῦμα διῆλθεν ἐν αὐτῷ καὶ οὐχ ὑπάρξει καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον αὐτοῦ

17 Mivelhogy az Úr megépítette a Siont, megláttatta magát az õ dicsõségében.
\102:16\When the Lord has put up the walls of Zion, and has been been in his glory;
τὸ δὲ ἔλεος τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ υἱοὺς υἱῶν

18 Oda fordult a gyámoltalanok imádsága felé, és azoknak imádságát meg nem útálta.
\102:17\When he has given ear to the prayer of the poor, and has not put his request on one side.
τοῖς φυλάσσουσιν τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι αὐτάς

19 Irattassék meg ez a következõ nemzedéknek, és a teremtendõ nép dicsérni fogja az Urat.
\102:18\This will be put in writing for the coming generation, and the people of the future will give praise to the Lord.
κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ ἡτοίμασεν τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ πάντων δεσπόζει

20 Mert alátekintett az õ szentségének magaslatáról; a mennyekbõl a földre nézett le az Úr.
\102:19\For from his holy place the Lord has seen, looking down on the earth from heaven;
εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ δυνατοὶ ἰσχύι ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων αὐτοῦ

21 Hogy meghallja a fogolynak nyögését, [és] hogy feloldozza a halálnak fiait.
\102:20\Hearing the cry of the prisoner, making free those for whom death is ordered;
εὐλογεῖτε τὸν κύριον πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ λειτουργοὶ αὐτοῦ ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ

22 Hogy hirdessék a Sionon az Úrnak nevét, és az õ dicséretét Jeruzsálemben.
\102:21\So that they may give out the name of the Lord in Zion, and his praise in Jerusalem;
εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον

1 A Dávidé. &Áldjad én lelkem az Urat, és egész bensõm az õ szent nevét.
&ltOf David.&gt Give praise to the Lord, O my soul; let everything in me give praise to his holy name.
τῷ δαυιδ εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον κύριε ὁ θεός μου ἐμεγαλύνθης σφόδρα ἐξομολόγησιν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσω

2 Áldjad én lelkem az Urat, és el ne feledkezzél semmi jótéteményérõl.
Give praise to the Lord, O my soul; let not all his blessings go from your memory.
ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν

3 A ki megbocsátja minden bûnödet, meggyógyítja minden betegségedet.
He has forgiveness for all your sins; he takes away all your diseases;
ὁ στεγάζων ἐν ὕδασιν τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων

4 A ki megváltja életedet a koporsótól; kegyelemmel és irgalmassággal koronáz meg téged.
He keeps back your life from destruction, crowning you with mercy and grace.
ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ φλέγον

5 A ki jóval tölti be a te ékességedet, [és] megújul a te ifjúságod, mint a sasé.
He makes your mouth full of good things, so that your strength is made new again like the eagle's.
ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος

6 Igazságot cselekszik az Úr, és ítéletet minden elnyomottal.
The Lord gives decisions in righteousness for all who are in trouble.
ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὀρέων στήσονται ὕδατα

7 Megismertette az õ útait Mózessel; Izráel fiaival az õ cselekedeteit.
He gave knowledge of his way to Moses, and made his acts clear to the children of Israel.
ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου φεύξονται ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου δειλιάσουσιν

8 Könyörülõ és irgalmas az Úr, késedelmes a haragra és nagy kegyelmû.
The Lord is kind and full of pity, not quickly made angry, but ever ready to have mercy.
ἀναβαίνουσιν ὄρη καὶ καταβαίνουσιν πεδία εἰς τόπον ὃν ἐθεμελίωσας αὐτοῖς

9 Nem feddõdik minduntalan, és nem tartja meg haragját örökké.
His feeling will no longer be bitter; he will not keep his wrath for ever.
ὅριον ἔθου ὃ οὐ παρελεύσονται οὐδὲ ἐπιστρέψουσιν καλύψαι τὴν γῆν

10 Nem bûneink szerint cselekszik velünk, és nem fizet nékünk a mi álnokságaink szerint.
He has not given us the punishment for our sins, or the reward of our wrongdoing.
ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγξιν ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα

11 Mert a milyen magas az ég a földtõl, olyan nagy az õ kegyelme az õt félõk iránt.
For as the heaven is high over the earth, so great is his mercy to his worshippers.
ποτιοῦσιν πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν

12 A milyen távol van a napkelet a napnyugattól, olyan messze veti el tõlünk a mi vétkeinket.
As far as the east is from the west, so far has he put our sins from us.
ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσιν φωνήν

13 A milyen könyörülõ az atya a fiakhoz, olyan könyörülõ az Úr az õt félõk iránt.
As a father has pity on his children, so the Lord has pity on his worshippers.
ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερῴων αὐτοῦ ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ

14 Mert õ tudja a mi formáltatásunkat; megemlékezik róla, hogy por vagyunk.
For he has knowledge of our feeble frame; he sees that we are only dust.
ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσιν καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς γῆς

15 Az embernek napjai olyanok, mint a fû, úgy virágzik, mint a mezõnek virága.
As for man, his days are as grass: his beautiful growth is like the flower of the field.
καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου τοῦ ἱλαρῦναι πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει

16 Hogyha általmegy rajta a szél, nincsen többé, és az õ helye sem ismeri azt többé.
The wind goes over it and it is gone; and its place sees it no longer.
χορτασθήσεται τὰ ξύλα τοῦ πεδίου αἱ κέδροι τοῦ λιβάνου ἃς ἐφύτευσεν

17 De az Úr kegyelme öröktõl fogva való és örökkévaló az õt félõkön, és az õ igazsága a fiaknak fiain;
But the mercy of the Lord is eternal for his worshippers, and their children's children will see his righteousness;
ἐκεῖ στρουθία ἐννοσσεύσουσιν τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ οἰκία ἡγεῖται αὐτῶν

18 Azokon, a kik megtartják az õ szövetségét és megemlékeznek az õ parancsolatjairól, hogy azokat megcselekedjék.
If they keep his agreement, and have his laws in mind to do them.
ὄρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις πέτρα καταφυγὴ τοῖς χοιρογρυλλίοις

19 Az Úr a mennyekbe helyheztette az õ székét és az õ uralkodása mindenre kihat.
The Lord has made ready his high seat in the heavens; his kingdom is ruling over all.
ἐποίησεν σελήνην εἰς καιρούς ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ

20 Áldjátok az Urat õ angyalai, ti hatalmas erejûek, a kik teljesítitek az õ rendeletét, hallgatván az õ rendeletének szavára.
Give praise to the Lord, you his angels, who are great in strength, doing his orders, and waiting for his voice.
ἔθου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ ἐν αὐτῇ διελεύσονται πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ

21 Áldjátok az Urat minden õ serege: õ szolgái, akaratának teljesítõi!
Give praise to the Lord, all you his armies; and you his servants who do his pleasure.
σκύμνοι ὠρυόμενοι ἁρπάσαι καὶ ζητῆσαι παρὰ τοῦ θεοῦ βρῶσιν αὐτοῖς

22 Áldjátok az Urat minden õ teremtményei, az õ uralkodásának minden helyén! Áldjad én lelkem az Urat!
Give praise to the Lord, all his works, in all places under his rule: give praise to the Lord, O my soul.
ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ συνήχθησαν καὶ ἐν ταῖς μάνδραις αὐτῶν κοιτασθήσονται

1 Áldjad én lelkem az Urat! Uram én Istenem, nagy vagy te igen, ékességet és fenséget öltöztél magadra!
Give praise to the Lord, O my soul. O Lord my God, you are very great; you are robed with honour and power.
αλληλουια ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπαγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὰ ἔργα αὐτοῦ

2 A ki körülvette magát világossággal, mint egy öltözettel, és kiterjesztette az egeket, mint egy kárpitot;
You are clothed with light as with a robe; stretching out the heavens like a curtain:
ᾄσατε αὐτῷ καὶ ψάλατε αὐτῷ διηγήσασθε πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ

3 A ki vizeken építi fel az õ palotáját, a felhõket rendeli az õ szekerévé, jár a szeleknek szárnyain;
The arch of your house is based on the waters; you make the clouds your carriage; you go on the wings of the wind:
ἐπαινεῖσθε ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων τὸν κύριον

4 A ki a szeleket teszi követeivé, a lángoló tüzet szolgáivá.
He makes winds his angels, and flames of fire his servants.
ζητήσατε τὸν κύριον καὶ κραταιώθητε ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ παντός

5 Õ fundálta a földet az õ oszlopain, nem mozdul az meg soha örökké.
He has made the earth strong on its bases, so that it may not be moved for ever and ever;
μνήσθητε τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ὧν ἐποίησεν τὰ τέρατα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ

6 Vízáradattal, mint egy ruhával borítottad be azt, a hegyek felett is vizek állottak vala.
Covering it with the sea as with a robe: the waters were high over the mountains;
σπέρμα αβρααμ δοῦλοι αὐτοῦ υἱοὶ ιακωβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ

7 Egy kiáltásodtól eloszlának, és mennydörgésednek szavától szétriadának.
At the voice of your word they went in flight; at the sound of your thunder they went away in fear;
αὐτὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ

8 Hegyek emelkedének fel és völgyek szállának alá arra a helyre, a melyet fundáltál nékik.
The mountains came up and the valleys went down into the place which you had made ready for them.
ἐμνήσθη εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ λόγου οὗ ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεάς

9 Határt vetettél, a melyet át nem hágnak, nem térnek vissza a földnek elborítására.
You made a limit over which they might not go, so that the earth would never again be covered by them.
ὃν διέθετο τῷ αβρααμ καὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ τῷ ισαακ

10 A ki elbocsátja a forrásokat a völgyekbe, hogy folydogáljanak a hegyek között;
You sent the springs into the valleys; they are flowing between the hills.
καὶ ἔστησεν αὐτὴν τῷ ιακωβ εἰς πρόσταγμα καὶ τῷ ισραηλ διαθήκην αἰώνιον

11 Megitassák a mezõnek minden állatát; a vadszamarak is megoltsák szomjúságukat.
They give drink to every beast of the field; the mountain asses come to them for water.
λέγων σοὶ δώσω τὴν γῆν χανααν σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν

12 Mellettök lakoznak az égnek madarai, az ágak közül hangicsálnak.
The birds of the air have their resting-places by them, and make their song among the branches.
ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀριθμῷ βραχεῖς ὀλιγοστοὺς καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ

13 A ki megöntözi a hegyeket az õ palotájából; a te munkáidnak gyümölcsébõl megelégíttetik a föld.
He sends down rain from his store-houses on the hills: the earth is full of the fruit of his works.
καὶ διῆλθον ἐξ ἔθνους εἰς ἔθνος ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον

14 A ki füvet sarjaszt a barmoknak és növényeket az embereknek hasznára, hogy eledelt vegyenek a földbõl,
He makes the grass come up for the cattle, and plants for the use of man; so that bread may come out of the earth;
οὐκ ἀφῆκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτοὺς καὶ ἤλεγξεν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς

15 És bort, a mely megvidámítja a halandónak szívét, fényesebbé teszi az orczát az olajnál; és kenyeret, a mely megerõsíti a halandónak szívét.
And wine to make glad the heart of man, and oil to make his face shining, and bread giving strength to his heart.
μὴ ἅπτεσθε τῶν χριστῶν μου καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε

16 Megelégíttetnek az Úrnak fái, a Libánonnak czédrusai, a melyeket plántált;
The trees of the Lord are full of growth, the cedars of Lebanon of his planting;
καὶ ἐκάλεσεν λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν πᾶν στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν

17 A melyeken madarak fészkelnek: az eszterág, a melynek a cziprusok a háza.
Where the birds have their resting-places; as for the stork, the tall trees are her house.
ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρωπον εἰς δοῦλον ἐπράθη ιωσηφ

18 A magas hegyek a vadkecskéknek, a sziklák hörcsögöknek menedéke.
The high hills are a safe place for the mountain goats, and the rocks for the small beasts.
ἐταπείνωσαν ἐν πέδαις τοὺς πόδας αὐτοῦ σίδηρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ

19 Teremtett holdat ünnepeknek mutatására; a napot, a mely lenyugovását tudja.
He made the moon for a sign of the divisions of the year; teaching the sun the time of its going down.
μέχρι τοῦ ἐλθεῖν τὸν λόγον αὐτοῦ τὸ λόγιον κυρίου ἐπύρωσεν αὐτόν

20 Szerzett setétséget, hogy éjszaka legyen, a melyben szétjárjanak a mezõnek összes vadai;
When you make it dark, it is night, when all the beasts of the woods come quietly out of their secret places.
ἀπέστειλεν βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτόν ἄρχων λαῶν καὶ ἀφῆκεν αὐτόν

21 Az oroszlánkölykök, a melyek ordítanak a prédáért, sürgetvén Istentõl eledelöket.
The young lions go thundering after their food; searching for their meat from God.
κατέστησεν αὐτὸν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἄρχοντα πάσης τῆς κτήσεως αὐτοῦ

22 Ha felkél a nap, elrejtõznek és hajlékaikban heverésznek;
The sun comes up, and they come together, and go back to their secret places to take their rest.
τοῦ παιδεῦσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἑαυτὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίσαι

23 Az ember munkájára megy ki, és az õ dolgára mind estvéig.
Man goes out to his work, and to his business, till the evening.
καὶ εἰσῆλθεν ισραηλ εἰς αἴγυπτον καὶ ιακωβ παρῴκησεν ἐν γῇ χαμ

24 Mily számtalanok a te mûveid, Uram! Mindazokat bölcsen alkottad meg, és betelt a föld a te gazdagságoddal.
O Lord, how great is the number of your works! in wisdom you have made them all; the earth is full of the things you have made.
καὶ ηὔξησεν τὸν λαὸν αὐτοῦ σφόδρα καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ

25 Ez a nagy és széles tenger! Itt vannak benne a megszámlálhatatlan csúszók; apró állatok nagyokkal együtt.
There is the great, wide sea, where there are living things, great and small, more than may be numbered.
μετέστρεψεν τὴν καρδίαν αὐτῶν τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ τοῦ δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐτοῦ

26 Amott gályák járnak [s] czethal, a melyet azért formáltál, hogy játszadozzék benne.
There go the ships; there is that great beast, which you have made as a plaything.
ἐξαπέστειλεν μωυσῆν τὸν δοῦλον αὐτοῦ ααρων ὃν ἐξελέξατο αὐτόν

27 Mindazok te reád néznek, hogy megadjad eledelüket alkalmas idõben.
All of them are waiting for you, to give them their food in its time.
ἔθετο ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους τῶν σημείων αὐτοῦ καὶ τῶν τεράτων ἐν γῇ χαμ

28 Adsz nékik [és] õk takarnak; megnyitod kezedet, és megtelnek a te jóvoltoddal.
They take what you give them; they are full of the good things which come from your open hand.
ἐξαπέστειλεν σκότος καὶ ἐσκότασεν καὶ παρεπίκραναν τοὺς λόγους αὐτοῦ

29 Elfordítod orczádat, megháborodnak; elveszed a lelköket, kimulnak és porrá lesznek újra.
If your face is veiled, they are troubled; when you take away their breath, they come to an end, and go back to the dust.
μετέστρεψεν τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς αἷμα καὶ ἀπέκτεινεν τοὺς ἰχθύας αὐτῶν

30 Kibocsátod a te lelkedet, megújulnak, és újjá teszed a földnek színét.
If you send out your spirit, they are given life; you make new the face of the earth.
ἐξῆρψεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους ἐν τοῖς ταμιείοις τῶν βασιλέων αὐτῶν

31 Legyen az Úrnak dicsõség örökké; örvendezzen az Úr az õ teremtményeiben;
Let the glory of the Lord be for ever; let the Lord have joy in his works:
εἶπεν καὶ ἦλθεν κυνόμυια καὶ σκνῖπες ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν

32 A ki, ha rátekint e földre, megrendül az; megilleti a hegyeket, és füstölögnek azok.
At whose look the earth is shaking; at whose touch the mountains send out smoke.
ἔθετο τὰς βροχὰς αὐτῶν χάλαζαν πῦρ καταφλέγον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν

33 Éneklek az Úrnak egész életemben; zengedezek az én Istenemnek, a míg vagyok!
I will make songs to the Lord all my life; I will make melody to my God while I have my being.
καὶ ἐπάταξεν τὰς ἀμπέλους αὐτῶν καὶ τὰς συκᾶς αὐτῶν καὶ συνέτριψεν πᾶν ξύλον ὁρίου αὐτῶν

34 Legyen kedves néki az én rebegésem; örvendezem én az Úrban;
Let my thoughts be sweet to him: I will be glad in the Lord.
εἶπεν καὶ ἦλθεν ἀκρὶς καὶ βροῦχος οὗ οὐκ ἦν ἀριθμός

35 Veszszenek el a bûnösök a földrõl, és a hitetlenek ne legyenek többé! Áldjad én lelkem az Urat; dicsérjétek az Urat!
Let sinners be cut off from the earth, and let all evil-doers come to an end. Give praise to the Lord, O my soul. Give praise to the Lord.
καὶ κατέφαγεν πάντα τὸν χόρτον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν καὶ κατέφαγεν τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν

1 Magasztaljátok az Urat, hívjátok segítségül az õ nevét, hirdessétek a népek között az õ cselekedeteit!
O give praise to the Lord; give honour to his name, talking of his doings among the peoples.
αλληλουια ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι χρηστός ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

2 Énekeljetek néki, zengedezzetek néki, beszéljétek el minden õ csodatételét.
Let your voice be sounding in songs and melody; let all your thoughts be of the wonder of his works.
τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ κυρίου ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ

3 Dicsekedjetek az õ szent nevével; örvendezzen azoknak a szívök, a kik keresik az Urat.
Have glory in his holy name; let the hearts of those who are searching after the Lord be glad.
μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίσιν καὶ ποιοῦντες δικαιοσύνην ἐν παντὶ καιρῷ

4 Kivánjátok az Urat és az õ erejét; keressétek az õ orczáját szüntelen.
Let your search be for the Lord and for his strength; let your hearts ever be turned to him.
μνήσθητι ἡμῶν κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου

5 Emlékezzetek meg az õ csodáiról, a melyeket cselekedett; jeleirõl és az õ szájának ítéleteirõl.
Keep in mind the great works which he has done; his wonders, and the decisions of his mouth;
τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ τῆς κληρονομίας σου

6 Oh Ábrahámnak, az õ szolgájának magva; oh Jákóbnak, az õ választottának fiai!
O you seed of Abraham, his servant, you children of Jacob, his loved ones.
ἡμάρτομεν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἠνομήσαμεν ἠδικήσαμεν

7 Õ, az Úr a mi Istenünk, az egész földre [kihat] az õ ítélete.
He is the Lord our God: he is judge of all the earth.
οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν αἰγύπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ θαυμάσιά σου οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πλήθους τοῦ ἐλέους σου καὶ παρεπίκραναν ἀναβαίνοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ

8 Megemlékezik az õ szövetségérõl mindörökké; az õ rendeletérõl, a melyet megszabott ezer nemzetségiglen;
He has kept his agreement in mind for ever, the word which he gave for a thousand generations;
καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ

9 A melyet kötött Ábrahámmal, és az õ Izsáknak tett esküvésérõl.
The agreement which he made with Abraham, and his oath to Isaac;
καὶ ἐπετίμησεν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ ἐξηράνθη καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ

10 És odaállatta azt Jákóbnak szabályul, Izráelnek örök szövetségül,
And he gave it to Jacob for a law, and to Israel for an eternal agreement;
καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς μισούντων καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ

11 Mondván: Néked adom Kanaán földét, sors szerint való örökségetekül.
Saying, To you will I give the land of Canaan, the measured line of your heritage:
καὶ ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς θλίβοντας αὐτούς εἷς ἐξ αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη

12 Mikor még csekély számmal valának, igen kevesen és [mintegy]zsellérek abban,
When they were still small in number, and strange in the land;
καὶ ἐπίστευσαν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ καὶ ᾖσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ

13 És egyik nemzettõl a másikhoz bujdosának, egyik országból a másik néphez:
When they went about from one nation to another, and from one kingdom to another people.
ἐτάχυναν ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ οὐχ ὑπέμειναν τὴν βουλὴν αὐτοῦ

14 Nem engedé, hogy valaki nyomorgassa õket, sõt királyokat is megfenyített miattok, [mondván:]
He would not let anyone do them wrong; he even kept back kings because of them,
καὶ ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ἀνύδρῳ

15 Meg ne illessétek az én felkentjeimet, és az én prófétáimnak ne ártsatok!
Saying, Put not your hand on those who have been marked with my holy oil, and do my prophets no wrong.
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἴτημα αὐτῶν καὶ ἐξαπέστειλεν πλησμονὴν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν

16 Mikor éhséget idéze elõ a földön; [és] a kenyérnek minden botját eltöré,
And he took away all food from the land, so that the people were without bread.
καὶ παρώργισαν μωυσῆν ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ ααρων τὸν ἅγιον κυρίου

17 Elküldött elõttük egy férfiút, Józsefet, a ki rabul adatott vala el;
He sent a man before them, even Joseph, who was given as a servant for a price:
ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιεν δαθαν καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγωγὴν αβιρων

18 A lábait békóba szorították, õ maga vasban járt vala,
His feet were fixed in chains; his neck was put in iron bands;
καὶ ἐξεκαύθη πῦρ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν φλὸξ κατέφλεξεν ἁμαρτωλούς

19 Mindazideig, a míg szava beteljesedett. Az Úr beszéde megpróbálta õt.
Till the time when his word came true; he was tested by the word of the Lord.
καὶ ἐποίησαν μόσχον ἐν χωρηβ καὶ προσεκύνησαν τῷ γλυπτῷ

20 Elküldött a király és feloldotta õt, a népeken uralkodó, és szabaddá tette õt;
The king sent men to take off his chains; even the ruler of the people, who let him go free.
καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτῶν ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἔσθοντος χόρτον

21 Úrrá tevé õt az õ házán, és uralkodóvá minden jószágán;
He made him lord of his house, and ruler over everything he had;
ἐπελάθοντο τοῦ θεοῦ τοῦ σῴζοντος αὐτούς τοῦ ποιήσαντος μεγάλα ἐν αἰγύπτῳ

22 Hogy fõembereit tetszése szerint kötöztetheté, és véneit is bölcsességre taníthatá.
To give his chiefs teaching at his pleasure, and so that his law-givers might get wisdom from him.
θαυμαστὰ ἐν γῇ χαμ φοβερὰ ἐπὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς

23 És beméne Izráel Égyiptomba, s Jákób a Khám földén zsellérkedék.
Then Israel came into Egypt, and Jacob was living in the land of Ham.
καὶ εἶπεν τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς εἰ μὴ μωυσῆς ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ ἔστη ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ ἀποστρέψαι τὴν ὀργὴν αὐτοῦ τοῦ μὴ ἐξολεθρεῦσαι

24 És igen megszaporítá az õ népét, és erõsebbé tevé elnyomóinál.
And his people were greatly increased, and became stronger than those who were against them.
καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπιθυμητήν οὐκ ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ

25 Elváltoztatá azoknak szívét, hogy gyûlöljék az õ népét, [és] álnokul cselekedjenek az õ szolgáival.
Their hearts were turned to hate against his people, so that they made secret designs against them.
καὶ ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου

26 Elküldte Mózest, az õ szolgáját, és Áront, a kit választott vala.
He sent Moses, his servant, and Aaron, the man of his selection.
καὶ ἐπῆρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ αὐτοῖς τοῦ καταβαλεῖν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ

27 Elvégezék azok között az õ jeleit, és a csodákat a Khám földén.
He let his signs be seen among the people, and his wonders in the land of Ham.
καὶ τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ διασκορπίσαι αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις

28 Sötétséget bocsátott és elsötétítette [azt,]és azok nem engedetlenkedtek az õ rendeleteinek.
He sent black night and made it dark; and they did not go against his word.
καὶ ἐτελέσθησαν τῷ βεελφεγωρ καὶ ἔφαγον θυσίας νεκρῶν

29 Vizeiket vérré változtatá, és megölé az õ halaikat.
At his word their waters were turned to blood, and he sent death on all their fish.
καὶ παρώξυναν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν καὶ ἐπληθύνθη ἐν αὐτοῖς ἡ πτῶσις

30 Földjük békáktól hemzsege, [még] a királyuk termeiben [is.]
Their land was full of frogs, even in the rooms of the king.
καὶ ἔστη φινεες καὶ ἐξιλάσατο καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις

31 Szólt, és támadának legyek és szúnyogok minden õ határukon.
He gave the word, and there came the dog-fly, and insects over all the land.
καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἕως τοῦ αἰῶνος

32 Adott nékik esõ gyanánt jégesõt, [és] lángoló tüzet a földjökre.
He gave them ice for rain, and flaming fire in their land.
καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐφ' ὕδατος ἀντιλογίας καὶ ἐκακώθη μωυσῆς δι' αὐτούς

33 És elvevé szõlõjüket és fügefájokat, és széttördelé határuknak élõ fáit.
He gave their vines and their fig-trees to destruction, and the trees of their land were broken down.
ὅτι παρεπίκραναν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ διέστειλεν ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ

34 Szólt és támada sáska, és megszámlálhatatlan cserebogár.
At his word the locusts came, and young locusts more than might be numbered,
οὐκ ἐξωλέθρευσαν τὰ ἔθνη ἃ εἶπεν κύριος αὐτοῖς

35 És megemészte minden növényt az õ földjökön, és az õ szántóföldjöknek gyümölcsét megemészté.
And put an end to all the plants of their land, taking all the fruit of the earth for food.
καὶ ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐτῶν

36 És megöle minden elsõszülöttet földjökön, minden erejöknek zsengéjét.
He put to death the first child of every family in the land, the first-fruits of their strength.
καὶ ἐδούλευσαν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάνδαλον

37 És kihozá õket ezüsttel és arannyal, és nemzetségeikben nem volt beteges.
He took his people out with silver and gold: there was not one feeble person among them.
καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαιμονίοις

38 Örült Égyiptom, mikor kijövének, mert a tõlök való félelem megszállta õket.
Egypt was glad when they went; for the fear of them had come down on them.
καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῷον αἷμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων ὧν ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς χανααν καὶ ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασιν

39 Felhõt terjeszte ki, hogy befedezze [õket,] és tüzet, hogy világítson éjjel.
A cloud was stretched over them for a cover; and he sent fire to give light in the night.
καὶ ἐμιάνθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν καὶ ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν

40 Könyörgött és fürjeket hoza, és mennyei kenyérrel elégítette meg õket.
At the people's request he sent birds, and gave them the bread of heaven for food.
καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐβδελύξατο τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ

41 Megnyitotta a kõsziklát és víz zúdula ki, folyóként futott a sivatagon.
His hand made the rock open, and the waters came streaming out; they went down through the dry places like a river.
καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐθνῶν καὶ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς

42 Mert megemlékezett az õ szentséges igéretérõl, a [melyet tõn] Ábrahámnak, az õ szolgájának.
For he kept in mind his holy word, and Abraham, his servant.
καὶ ἔθλιψαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν καὶ ἐταπεινώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν

43 Kihozá azért az õ népét örömmel, [és] az õ választottait vígassággal.
And he took his people out with joy, the men of his selection with glad cries:
πλεονάκις ἐρρύσατο αὐτούς αὐτοὶ δὲ παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν καὶ ἐταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν

44 És nékik adá a pogányok földét, és öröklék a népek fáradságos szerzeményét.
And gave them the lands of the nations; and they took the work of the peoples for a heritage;
καὶ εἶδεν ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς ἐν τῷ αὐτὸν εἰσακοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν

45 Azért, hogy megtartsák az õ rendeleteit, és törvényeit megõrizzék. Dicsérjétek az Urat!
So that they might keep his orders, and be true to his laws. Give praise to the Lord.
καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ καὶ μετεμελήθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ

1 Dicsérjétek az Urat. &Magasztaljátok az Urat, mert jó; mert örökkévaló az õ kegyelme.
Let the Lord be praised. O give praise to the Lord, for he is good: for his mercy is unchanging for ever.
αλληλουια ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι χρηστός ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

2 Ki beszélhetné el az Úr nagy tetteit? és jelenthetné ki minden dicsõségét?
Who is able to give an account of the great acts of the Lord, or to make clear all his praise?
εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ κυρίου οὓς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ

3 Boldog, a ki megtartja a törvényt, [és] igazán cselekszik minden idõben.
Happy are they whose decisions are upright, and he who does righteousness at all times.
ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης

4 Emlékezzél reám, Uram, népedhez való jóságodért; jõjj el hozzám szabadításoddal,
Keep me in mind, O Lord, when you are good to your people; O let your salvation come to me;
ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἀνύδρῳ ὁδὸν πόλεως κατοικητηρίου οὐχ εὗρον

5 Hogy láthassam választottaidhoz való jóvoltodat, [és] örvendezhessek néped örömében; hogy dicsekedjem a te örökségeddel!
So that I may see the well-being of the people of your selection, and have a part in the joy of your nation, and take pride in your heritage.
πεινῶντες καὶ διψῶντες ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέλιπεν

6 Vétkeztünk atyáinkkal együtt; bûnösök, gonoszok valánk.
We are sinners like our fathers, we have done wrong, our acts are evil.
καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτοὺς

7 Atyáink nem értették meg Égyiptomban csodáidat, nem emlegették meg kegyelmed nagyságát, hanem daczoskodtak a tengernél, a veres tengernél.
Our fathers did not give thought to your wonders in Egypt; they did not keep in memory the great number of your mercies, but gave you cause for wrath at the sea, even at the Red Sea.
καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς εἰς ὁδὸν εὐθεῖαν τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν κατοικητηρίου

8 De õ megsegíté õket az õ nevéért, hogy megismertesse a maga erejét.
But he was their saviour because of his name, so that men might see his great power.
ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων

9 Rákiálta a veres tengerre és kiszáradt, s úgy vivé õket a mélységeken, mint egy síkon.
By his word the Red Sea was made dry: and he took them through the deep waters as through the waste land.
ὅτι ἐχόρτασεν ψυχὴν κενὴν καὶ ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν

10 És kisegíté õket a gyûlölõ kezébõl; kimentette õket ellenség kezébõl.
And he took them safely out of the hands of their haters, and kept them from the attacks of those who were against them.
καθημένους ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου πεπεδημένους ἐν πτωχείᾳ καὶ σιδήρῳ

11 Szorongatóikat víz borította el, egy sem maradt meg belõlük.
And the waters went over their haters; all of them came to an end.
ὅτι παρεπίκραναν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ὑψίστου παρώξυναν

12 És hittek az õ beszédeinek, [és] énekelték az õ dicséretét.
Then they had faith in his words; they gave him songs of praise.
καὶ ἐταπεινώθη ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν ἠσθένησαν καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν

13 Hirtelen elfeledék cselekedeteit; nem várák az õ tanácsát!
But their memory of his works was short; not waiting to be guided by him,
καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτοὺς

14 Epekedés epeszté õket a pusztában, és próbára tevék Istent a sivatagon.
They gave way to their evil desires in the waste land, and put God to the test in the dry places.
καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ σκότους καὶ σκιᾶς θανάτου καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διέρρηξεν

15 És megadá nékik, a mit kivántak; és ösztövérséget bocsáta lelkökbe.
And he gave them their request, but sent a wasting disease into their souls.
ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων

16 És irigységre indulának Mózes ellen a táborban, az Úr szentje, Áron ellen.
They were full of envy against Moses among the tents, and against Aaron, the holy one of the Lord.
ὅτι συνέτριψεν πύλας χαλκᾶς καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συνέκλασεν

17 Megnyilt a föld és elnyelé Dátánt, és beborítá Abirám seregét.
The earth opening put an end to Dathan, covering up Abiram and his band.
ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνομίας αὐτῶν διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐταπεινώθησαν

18 És tûz gyulladt fel azok seregében, láng égeté el a gonoszokat.
And a fire was lighted among their tents; the sinners were burned up by the flames.
πᾶν βρῶμα ἐβδελύξατο ἡ ψυχὴ αὐτῶν καὶ ἤγγισαν ἕως τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου

19 Borjút csináltak a Hóreb alatt, és hajlongtak az öntött bálvány elõtt.
They made a young ox in Horeb, and gave worship to an image of gold.
καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς

20 Felcserélték az õ dicsõségöket: ökörnek képével, a mely füvet eszik.
And their glory was changed into the image of an ox, whose food is grass.
ἀπέστειλεν τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ ἰάσατο αὐτοὺς καὶ ἐρρύσατο αὐτοὺς ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν

21 Elfeledkezének Istenrõl, szabadítójokról, a ki nagy dolgokat mûvelt Égyiptomban,
They had no memory of God their saviour, who had done great things in Egypt;
ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων

22 Csodákat a Khám országában, félelmetes dolgokat a veres tenger mellett.
Works of wonder in the land of Ham, and things of fear by the Red Sea.
καὶ θυσάτωσαν θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἐξαγγειλάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει

23 Gondolta, hogy kipusztítja õket; de Mózes, az õ választottja, elébe állott a résre, hogy elfordítsa haragját, hogy el ne veszítse [õket.]
And he was purposing to put an end to them if Moses, his special servant, had not gone up before him, between him and his people, turning back his wrath, to keep them from destruction.
οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν θάλασσαν ἐν πλοίοις ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν ὕδασι πολλοῖς

24 És becsmérelték a kivánatos földet, nem hittek az õ igéretének.
They were disgusted with the good land; they had no belief in his word;
αὐτοὶ εἶδοσαν τὰ ἔργα κυρίου καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἐν τῷ βυθῷ

25 És morgolódtak sátraikban, és nem hallgattak az Úr szavára.
Talking against him secretly in their tents, they did not give ear to the voice of the Lord.
εἶπεν καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς

26 De õ felemelé kezét reájok, hogy lesújtsa õket a pusztában;
So he made an oath against them, to put an end to them in the waste land:
ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν καὶ καταβαίνουσιν ἕως τῶν ἀβύσσων ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτήκετο

27 S hogy a pogányok közé dobja magvaikat, és szétszórja õket a tartományokban.
That their children might be mixed among the nations, and sent away into other lands.
ἐταράχθησαν ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ μεθύων καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη

28 Majd hozzácsapódtak a Baál-Peorhoz, és ették a holtak áldozatait.
And they were joined to Baal-peor, and took part in the offerings to the dead.
καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτοὺς

29 És felingerelték cselekedeteikkel, és zúdult reájok a csapás.
So they made him angry by their behaviour; and he sent disease on them.
καὶ ἐπέταξεν τῇ καταιγίδι καὶ ἔστη εἰς αὔραν καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς

30 Ekkor felállott Fineás és ítélt; és a csapásnak vége lõn.
Then Phinehas got up, and made prayer for them; and the disease went no farther.
καὶ εὐφράνθησαν ὅτι ἡσύχασαν καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐπὶ λιμένα θελήματος αὐτῶν

31 És igazságul tulajdoníttaték néki firól-fira mindörökké.
And all the generations coming after him kept the memory of his righteousness for ever.
ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων

32 Megharagíták a Meribáh vizeinél is, és baja támadt Mózesnek miattok,
They made God angry again at the waters of Meribah, so that Moses was troubled because of them;
ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν

33 Mert megkeseríték az õ szívét, és gondatlanul szólt ajkaival.
For they made his spirit bitter, and he said unwise things.
ἔθετο ποταμοὺς εἰς ἔρημον καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς δίψαν

34 Nem irtották ki a népeket sem, a mint utasította õket az Úr.
They did not put an end to the peoples, as the Lord had said;
γῆν καρποφόρον εἰς ἅλμην ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ

35 Sõt összeelegyedtek a pogányokkal, és eltanulták cselekedeteiket.
But they were joined to the nations, learning their works.
ἔθετο ἔρημον εἰς λίμνας ὑδάτων καὶ γῆν ἄνυδρον εἰς διεξόδους ὑδάτων

36 És tisztelték azoknak bálványait, és tõrré levének azok reájok.
And they gave worship to images; which were a danger to them:
καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ πεινῶντας καὶ συνεστήσαντο πόλιν κατοικεσίας

37 És feláldozák fiaikat és leányaikat az ördögöknek,
They even made offerings of their sons and their daughters to evil spirits,
καὶ ἔσπειραν ἀγροὺς καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας καὶ ἐποίησαν καρπὸν γενήματος

38 És ártatlan vért ontának: fiaik és leányaik vérét, a kiket Kanaán bálványainak áldoztak, és megfertõzteték a föld öldökléssel.
And gave the blood of their sons and their daughters who had done no wrong, offering them to the images of Canaan; and the land was made unclean with blood.
καὶ εὐλόγησεν αὐτούς καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν οὐκ ἐσμίκρυνεν

39 És tisztátalanokká lõnek cselekedeteikben, és paráznákká tetteikben.
So they became unclean through their works, going after their evil desires.
καὶ ὠλιγώθησαν καὶ ἐκακώθησαν ἀπὸ θλίψεως κακῶν καὶ ὀδύνης

40 De felgyúlt az Úr haragja népe ellen, és megútálta az õ örökségét.
Then the wrath of the Lord was burning against his people, and he was angry with his heritage.
ἐξεχύθη ἐξουδένωσις ἐπ' ἄρχοντας καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐχ ὁδῷ

41 És odaadá õket pogányok kezébe, és gyûlölõik uralkodtak rajtok.
And he gave them into the hands of the nations; and they were ruled by their haters.
καὶ ἐβοήθησεν πένητι ἐκ πτωχείας καὶ ἔθετο ὡς πρόβατα πατριάς

42 És sanyargatták õket ellenségeik, és görnyedtek azoknak hatalma alatt!
By them they were crushed, and made low under their hands.
ὄψονται εὐθεῖς καὶ εὐφρανθήσονται καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράξει τὸ στόμα αὐτῆς

43 Számtalanszor megmentette õket, de õk felháboríták szándékaikkal, és mélyebben merültek bûneikbe.
Again and again he made them free; but their hearts were turned against his purpose, and they were overcome by their sins.
τίς σοφὸς καὶ φυλάξει ταῦτα καὶ συνήσουσιν τὰ ἐλέη τοῦ κυρίου

1 Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert örökkévaló az õ kegyelme.
O give praise to the Lord, for he is good: for his mercy is unchanging for ever.
ᾠδὴ ψαλμοῦ τῷ δαυιδ

2 [Ezt] mondják az Úrnak megváltottai, a kiket megváltott a szorongatónak kezébõl;
Let those whose cause the Lord has taken up say so, his people whom he has taken out of the hands of their haters;
ἑτοίμη ἡ καρδία μου ὁ θεός ἑτοίμη ἡ καρδία μου ᾄσομαι καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου

3 És a kiket összegyûjtött a [különbözõ] földekrõl: napkelet és napnyugot felõl, északról és a tenger felõl.
Making them come together out of all the lands, from the east and from the west, from the north and from the south.
ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου

4 Bujdostak a pusztában, a sivatagban; lakó-város felé utat nem találtak vala.
They were wandering in the waste places; they saw no way to a resting-place.
ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς κύριε καὶ ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν

5 Éhesek és szomjasok valának; lelkök is elepedt bennök.
Their souls became feeble for need of food and drink.
ὅτι μέγα ἐπάνω τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου

6 De az Úrhoz kiáltának szorultságukban; sanyarúságukból megmenté õket.
Then they sent up their cry to the Lord in their sorrow, and he gave them salvation out of all their troubles;
ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς ὁ θεός καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου

7 És vezeté õket egyenes útra, hogy lakó-városhoz juthassanak.
Guiding them in the right way, so that they might come into the town of their resting-place.
ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου

8 Adjanak hálát az Úrnak az õ kegyelméért, és az ember[ek] fiai iránt való csodadolgaiért,
Let men give praise to the Lord for his mercy, and for the wonders which he does for the children of men!
ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ὑψωθήσομαι καὶ διαμεριῶ σικιμα καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω

9 Hogy megelégíté a szomjúhozó lelket, és az éhezõ lelket betölté jóval!
He gives its desire to the unresting soul, so that it is full of good things.
ἐμός ἐστιν γαλααδ καὶ ἐμός ἐστιν μανασση καὶ εφραιμ ἀντίλημψις τῆς κεφαλῆς μου ιουδας βασιλεύς μου

10 A kik setétségben és a halálnak árnyékában ülnek, megkötöztetvén nyomorúsággal és vassal;
Those who were in the dark, in the black night, in chains of sorrow and iron;
μωαβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου ἐπὶ τὴν ιδουμαίαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν

11 Mert ellenszegültek az Isten beszédének, és a Felségesnek tanácsát megútálták;
Because they went against the words of God, and gave no thought to the laws of the Most High:
τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς ιδουμαίας

12 Azért megalázta az õ szívöket nyomorúsággal: elestek és nem volt segítségök.
So that he made their hearts weighted down with grief; they were falling, and had no helper.
οὐχὶ σύ ὁ θεός ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεός ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν

13 De az Úrhoz kiáltának szorultságukban, sanyarúságukból kiszabadítá õket.
Then they sent up their cry to the Lord in their sorrow, and he gave them salvation out of all their troubles.
δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου

14 Kihozá õket a setétségbõl és a halálnak árnyékából, köteleiket pedig elszaggatá.
He took them out of the dark and the black night, and all their chains were broken.
ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν

1 Ének. Dávid zsoltára.
&ltA Song. A Psalm. Of David.&gt\
εἰς τὸ τέλος τῷ δαυιδ ψαλμός ὁ θεός τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσῃς

2 Kész az én szívem, oh Isten, hadd énekeljek és zengedezzek; az én dicsõségem is [kész.]
\108:1\O God, my heart is fixed; I will make songs and melody, even with my glory.
ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ καὶ στόμα δολίου ἐπ' ἐμὲ ἠνοίχθη ἐλάλησαν κατ' ἐμοῦ γλώσσῃ δολίᾳ

3 Serkenj fel te lant és hárfa, hadd keltsem fel a hajnalt!
\108:2\Give out your sounds, O corded instruments: the dawn will be awaking with my song.
καὶ λόγοις μίσους ἐκύκλωσάν με καὶ ἐπολέμησάν με δωρεάν

4 Hálát adok néked a népek között Uram, és zengedezek néked a nemzetek között!
\108:3\I will give you praise, O Lord, among the peoples; I will make melody to you among the nations.
ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν με ἐνδιέβαλλόν με ἐγὼ δὲ προσευχόμην

5 Mert nagy, egek felett való a te kegyelmed, és a felhõkig ér a te hûséges voltod!
\108:4\For your mercy is higher than the heavens: and your unchanging faith than the clouds.
καὶ ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν καὶ μῖσος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου

6 Magasztaltassál fel, oh Isten, az egek felett, és dicsõséged legyen az egész földön!
\108:5\Be lifted up, O God, higher than the heavens; let your glory be over all the earth.
κατάστησον ἐπ' αὐτὸν ἁμαρτωλόν καὶ διάβολος στήτω ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ

7 Hogy megszabaduljanak a te szeretteid, segíts a te jobb kezeddel és hallgass meg engem!
\108:6\Let your right hand be stretched out for salvation, and give me an answer, so that your loved ones may be safe from danger.
ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν ἐξέλθοι καταδεδικασμένος καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν

8 Az õ szentélyében szólott az Isten: Örvendezek, hogy eloszthatom Sikhemet, és felmérhetem Sukkothnak völgyét.
\108:7\This is the word of the holy God: I will be glad; I will make Shechem a heritage, measuring out the valley of Succoth.
γενηθήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος

9 Enyém Gileád, enyém Manassé; Efraim az én fejemnek védelme, Júda az én törvényrendelõm.
\108:8\Gilead is mine; Manasseh is mine; Ephraim is the strength of my head; Judah is my law-giver;
γενηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοὶ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα

10 Moáb az én mosdómedenczém, Edomra az én saruimat vetem, Filistea felett kaczagok.
\108:9\Moab is my washpot; on Edom is the resting-place of my shoe; over Philistia will I send out a glad cry.
σαλευόμενοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἐπαιτησάτωσαν ἐκβληθήτωσαν ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν

11 Kicsoda visz el engem a kerített városba? kicsoda vezérel engem Edomig?
\108:10\Who will take me into the strong town? who will be my guide into Edom?
ἐξερευνησάτω δανειστὴς πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ διαρπασάτωσαν ἀλλότριοι τοὺς πόνους αὐτοῦ

12 Nem te vagy-é, oh Isten, a ki megvetettél minket, hogy ki ne menj, oh Isten, a mi seregeinkkel?
\108:11\Have you not sent us away from you, O God? and you go not out with our armies.
μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντιλήμπτωρ μηδὲ γενηθήτω οἰκτίρμων τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ

13 Adj szabadulást nékünk az ellenségtõl, mert hiábavaló az emberi segítség!
\108:12\Give us help in our trouble; for there is no help in man.
γενηθήτω τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς ἐξολέθρευσιν ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθήτω τὸ ὄνομα αὐτοῦ

14 Istennel hatalmasan cselekszünk, és õ megtapodja ellenségeinket.
\108:13\With God we will do great things; for by him will our haters be crushed underfoot.
ἀναμνησθείη ἡ ἀνομία τῶν πατέρων αὐτοῦ ἔναντι κυρίου καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθείη

1 Az éneklõmesternek, Dávidé; zsoltár. &Én dicséretemnek Istene, ne hallgass!
&ltTo the chief music-maker. Of David. A Psalm.&gt God of my praise, let my prayer be answered;
τῷ δαυιδ ψαλμός εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου

2 Mert a gonosznak szája és az álnokságnak szája felnyilt ellenem, hazug nyelvvel beszélnek én velem.
For the mouth of the sinner is open against me in deceit: his tongue has said false things against me.
ῥάβδον δυνάμεώς σου ἐξαποστελεῖ κύριος ἐκ σιων καὶ κατακυρίευε ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου

3 És körülvesznek engem gyûlölséges beszédekkel, és ostromolnak engem ok nélkül.
Words of hate are round about me; they have made war against me without cause.
μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου ἐν ταῖς λαμπρότησιν τῶν ἁγίων ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐξεγέννησά σε

4 Szeretetemért ellenkeznek velem, én pedig imádkozom.
For my love they give me back hate; but I have given myself to prayer.
ὤμοσεν κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται σὺ εἶ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδεκ

5 Roszszal fizetnek nékem a jóért, és gyûlölséggel az én szeretetemért.
They have put on me evil for good; hate in exchange for my love.
κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέθλασεν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεῖς

6 Állíts fölibe gonoszt, és vádló álljon az õ jobb keze felõl.
Put an evil man over him; and let one be placed at his right hand to say evil of him.
κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσιν πληρώσει πτώματα συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν

7 Mikor törvénykezik, mint gonosz jõjjön ki; még az imádsága is bûnné legyen.
When he is judged, let the decision go against him; and may his prayer become sin.
ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδῷ πίεται διὰ τοῦτο ὑψώσει κεφαλήν

1 Dávidé; zsoltár. &Monda az Úr az én uramnak: Ülj az én jobbomon, a míg ellenségeidet zsámolyul vetem a te lábaid alá.
&ltA Psalm. Of David.&gt The Lord said to my lord, Be seated at my right hand, till I put all those who are against you under your feet.
αλληλουια ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐν βουλῇ εὐθείων καὶ συναγωγῇ

2 A te hatalmad pálczáját kinyújtja az Úr Sionból, [mondván:] Uralkodjál ellenségeid között!
The Lord will send out the rod of your strength from Zion; be king over your haters.
μεγάλα τὰ ἔργα κυρίου ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ

3 A te néped készséggel siet a te sereggyûjtésed napján, szentséges öltözetekben; hajnalpir méhébõl leszen ifjaidnak harmatja.
Your people give themselves gladly in the day of your power; like the dew of the morning on the holy mountains is the army of your young men.
ἐξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος

4 Megesküdt az Úr és meg nem másítja: Pap vagy te örökké Melkhisedek rendje szerint.
The Lord has made an oath, and will not take it back. You are a priest for ever, after the order of Melchizedek.
μνείαν ἐποιήσατο τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ὁ κύριος

5 Az Úr a te jobbod felõl; megrontja az õ haragja napján a királyokat;
In the day of his wrath kings will be wounded by the Lord at your right hand.
τροφὴν ἔδωκεν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν μνησθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ

6 Ítéletet tart a nemzetek között; telve lesz holttestekkel; összezúz messze földön minden fõt.
He will be judge among the nations, the valleys will be full of dead bodies; the head over a great country will be wounded by him.
ἰσχὺν ἔργων αὐτοῦ ἀνήγγειλεν τῷ λαῷ αὐτοῦ τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κληρονομίαν ἐθνῶν

7 Az út mellett való patakból iszik; ezért emeli fel az õ fejét.
He will take of the stream by the way; so his head will be lifted up.
ἔργα χειρῶν αὐτοῦ ἀλήθεια καὶ κρίσις πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ

1 Dícsérjétek az Urat. &Dicsérem az Urat teljes szívbõl: az igazak környezetében és a gyülekezetben.
Let the Lord be praised. I will give praise to the Lord with all my heart, among the upright, and in the meeting of the people.
αλληλουια μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα

2 Nagyok az Úrnak cselekedetei; kivánatosak mindazoknak, a kik gyönyörködnek azokban.
The works of the Lord are great, searched out by all those who have delight in them.
δυνατὸν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ γενεὰ εὐθείων εὐλογηθήσεται

3 Dicsõség és méltóság az õ cselekedete, és igazsága megmarad mindvégig.
His work is full of honour and glory; and his righteousness is unchanging for ever.
δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος

4 Emlékezetet szerzett az õ csudálatos dolgainak; kegyelmes és irgalmas az Úr.
Certain for ever is the memory of his wonders: the Lord is full of pity and mercy.
ἐξανέτειλεν ἐν σκότει φῶς τοῖς εὐθέσιν ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων καὶ δίκαιος

5 Eledelt ad az õt félõknek; megemlékezik az õ szövetségérõl örökké.
He has given food to his worshippers; he will keep his agreement in mind for ever.
χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτίρων καὶ κιχρῶν οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει

6 Cselekedeteinek erejét tudtul adta az õ népének, nékik adván a pogányok örökségét.
He has made clear to his people the power of his works, giving them the heritage of the nations.
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος

7 Kezeinek cselekedetei hûség és igazság; minden õ végzése tökéletes.
The works of his hands are faith and righteousness; all his laws are unchanging.
ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ φοβηθήσεται ἑτοίμη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον

8 Megingathatlanok örökké és mindvégig; hívségbõl és egyenességbõl származottak.
They are fixed for ever and ever, they are done in faith and righteousness.
ἐστήρικται ἡ καρδία αὐτοῦ οὐ μὴ φοβηθῇ ἕως οὗ ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ

9 Váltságot küldött az õ népének, elrendelte szövetségét örökre; szent és rettenetes az õ neve.
He has sent salvation to his people; he has given his word for ever: holy is his name and greatly to be feared.
ἐσκόρπισεν ἔδωκεν τοῖς πένησιν ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ

10 A bölcseség kezdete az Úrnak félelme; jó belátása van mindenkinek, a ki ezt gyakorolja; annak dicsérete megmarad mindvégig.
The fear of the Lord is the best part of wisdom: all those who keep his laws are wise: his praise is eternal.
ἁμαρτωλὸς ὄψεται καὶ ὀργισθήσεται τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ βρύξει καὶ τακήσεται ἐπιθυμία ἁμαρτωλῶν ἀπολεῖται

1 Dicsérjétek az Urat. &Boldog az ember, a ki féli az Urat, [és] az õ parancsolataiban igen gyönyörködik.
Let the Lord be praised. Happy is the man who gives honour to the Lord, and has great delight in his laws.
αλληλουια αἰνεῖτε παῖδες κύριον αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου

2 Hõs lesz annak magva a földön; a hívek nemzedéke megáldatik.
His seed will be strong on the earth; blessings will be on the generation of the upright.
εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος

3 Gazdagság és bõség lesz annak házában, s igazsága mindvégig megmarad.
A store of wealth will be in his house, and his righteousness will be for ever.
ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου

4 Az igazakra világosság fénylik a sötétben: [attól a ki] irgalmas, kegyelmes és igaz.
For the upright there is a light shining in the dark; he is full of grace and pity.
ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὁ κύριος ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ

5 Jó annak az embernek, a ki könyörül és kölcsön ad; dolgait pedig igazán végezi.
All is well for the man who is kind and gives freely to others; he will make good his cause when he is judged.
τίς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν

6 Mivelhogy soha sem ingadoz: örök emlékezetben lesz az igaz.
He will not ever be moved; the memory of the upright will be living for ever.
καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ

7 Semmi rossz hírtõl nem fél; szíve erõs, az Úrban bizakodó.
He will have no fear of evil news; his heart is fixed, for his hope is in the Lord.
ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχὸν καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένητα

8 Rendületlen az õ szíve; nem fél, míglen ellenségeire lenéz.
His heart is resting safely, he will have no fear, till he sees trouble come on his haters.
τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ ἀρχόντων μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ

9 Osztogat, adakozik a szegényeknek; igazsága megmarad mindvégig; az õ szarva felemeltetik dicsõséggel.
He has given with open hands to the poor; his righteousness is for ever; his horn will be lifted up with honour.
ὁ κατοικίζων στεῖραν ἐν οἴκῳ μητέρα τέκνων εὐφραινομένην

1 Dicsérjétek az Urat. &Dicsérjétek az Úrnak szolgái! dicsérjétek az Úrnak nevét,
Let the Lord be praised. O you servants of the Lord, give praise to the name of the Lord.
αλληλουια ἐν ἐξόδῳ ισραηλ ἐξ αἰγύπτου οἴκου ιακωβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου

2 Áldott legyen az Úr neve mostantól fogva és örökké!
Let blessing be on the name of the Lord, from this time and for ever.
ἐγενήθη ιουδαία ἁγίασμα αὐτοῦ ισραηλ ἐξουσία αὐτοῦ

3 Napkelettõl fogva napnyugotig dicsértessék az Úr neve!
From the coming up of the sun to its going down, the Lord's name is to be praised.
ἡ θάλασσα εἶδεν καὶ ἔφυγεν ὁ ιορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω

4 Felmagasztaltatott az Úr minden pogány nép felett; dicsõsége túl van az egeken.
The Lord is high over all nations, and his glory is higher than the heavens.
τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὡσεὶ κριοὶ καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων

5 Kicsoda hasonló az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, a ki a magasságban lakozik?
Who is like the Lord our God, who is seated on high,
τί σοί ἐστιν θάλασσα ὅτι ἔφυγες καὶ σοί ιορδάνη ὅτι ἀνεχώρησας εἰς τὰ ὀπίσω

6 A ki magát megalázva, tekint szét mennyen és földön;
Looking down on the heavens, and on the earth?
τὰ ὄρη ὅτι ἐσκιρτήσατε ὡσεὶ κριοί καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων

7 A ki felemeli az alacsonyt a porból, és a szûkölködõt kivonszsza a sárból,
He takes the poor man out of the dust, lifting him up from his low position;
ἀπὸ προσώπου κυρίου ἐσαλεύθη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ιακωβ

8 Hogy odaültesse õket a fõemberek közé, az õ népének fõemberei közé;
To give him a place among the rulers, even with the rulers of his people.
τοῦ στρέψαντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας ὑδάτων καὶ τὴν ἀκρότομον εἰς πηγὰς ὑδάτων

9 A ki beülteti a meddõt a házba, mint magzatoknak anyját, nagy örömre. Dicsérjétek az Urat!
He gives the unfertile woman a family, making her a happy mother of children. Give praise to the Lord.
μὴ ἡμῖν κύριε μὴ ἡμῖν ἀλλ' ἢ τῷ ὀνόματί σου δὸς δόξαν ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου

1 Mikor Izráel népe kijöve Égyiptomból, Jákóbnak házanépe az idegen nép közül:
When Israel came out of Egypt, the children of Jacob from a people whose language was strange to them;
αλληλουια ἠγάπησα ὅτι εἰσακούσεται κύριος τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου

2 Júda lõn az õ szentséges [népe] és Izráel az õ királysága.
Judah became his holy place, and Israel his kingdom.
ὅτι ἔκλινεν τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοί καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι

3 A tenger látá õt és elfutamodék; a Jordán hátrafordula.
The sea saw it, and went in flight; Jordan was turned back.
περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου κίνδυνοι ᾅδου εὗροσάν με θλῖψιν καὶ ὀδύνην εὗρον

4 A hegyek szöknek vala, mint a kosok, s a halmok, mint a juhoknak bárányai.
The mountains were jumping like goats, and the little hills like lambs.
καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπεκαλεσάμην ὦ κύριε ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου

5 Mi a bajod, te tenger, hogy megfutamodál, és te Jordán, hogy hátrafordulál?
What was wrong with you, O sea, that you went in flight? O Jordan, that you were turned back?
ἐλεήμων ὁ κύριος καὶ δίκαιος καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλεᾷ

6 Hegyek, hogy szöktök vala, mint a kosok? Ti halmok, mint a juhoknak bárányai?
You mountains, why were you jumping like goats, and you little hills like lambs?
φυλάσσων τὰ νήπια ὁ κύριος ἐταπεινώθην καὶ ἔσωσέν με

7 Indulj meg te föld az Úr orczája elõtt, a Jákób Istene elõtt,
Be troubled, O earth, before the Lord, before the God of Jacob;
ἐπίστρεψον ἡ ψυχή μου εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου ὅτι κύριος εὐηργέτησέν σε

8 A ki átváltoztatja a kõsziklát álló tóvá, és a szirtet vizek forrásává.
Who made the rock into a water-spring, and the hard stone into a fountain.
ὅτι ἐξείλατο τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος

1 Nem nékünk Uram, nem nékünk, hanem a te nevednek adj dicsõséget, a te kegyelmedért és hívségedért!
Not to us, O Lord, not to us, but to your name let glory be given, because of your mercy and your unchanging faith.
αλληλουια ἐπίστευσα διὸ ἐλάλησα ἐγὼ δὲ ἐταπεινώθην σφόδρα

2 Miért mondanák a pogányok: Hol van hát az õ Istenök?
Why may the nations say, Where is now their God?
ἐγὼ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης

3 Pedig a mi Istenünk az égben van, és a mit akar, azt mind megcselekszi.
But our God is in heaven: he has done whatever was pleasing to him.
τί ἀνταποδώσω τῷ κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκέν μοι

4 Azoknak bálványa ezüst és arany, emberi kezek munkája.
Their images are silver and gold, the work of men's hands.
ποτήριον σωτηρίου λήμψομαι καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπικαλέσομαι

6 Füleik vannak, de nem hallanak; orruk van, de nem szagolnak;
They have ears, but no hearing; they have noses, but no sense of smell;
τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ

7 Kezeik vannak, de nem tapintanak, lábaik vannak, de nem járnak, nem szólanak az õ torkukkal.
They have hands without feeling, and feet without power of walking; and no sound comes from their throat.
ὦ κύριε ἐγὼ δοῦλος σός ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου διέρρηξας τοὺς δεσμούς μου

8 Hasonlók legyenek azokhoz készítõik, [és] mindazok, a kik bíznak bennök!
Those who make them are like them; and so is everyone who puts his faith in them.
σοὶ θύσω θυσίαν αἰνέσεως

9 Izráel! te az Úrban bízzál; az ilyenek segítsége és paizsa õ.
O Israel, have faith in the Lord: he is their help and their breastplate.
τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ

10 Áronnak háza! az Úrban bízzál; az ilyenek segítsége és paizsa õ.
O house of Aaron, have faith in the Lord: he is their help and their breastplate.
ἐν αὐλαῖς οἴκου κυρίου ἐν μέσῳ σου ιερουσαλημ

1 Szeretem az Urat, mert meghallgatja esedezéseim szavát.
I have given my love to the Lord, because he has given ear to the voice of my cry and my prayer.
αλληλουια αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη ἐπαινέσατε αὐτόν πάντες οἱ λαοί

2 Mert az õ fülét felém fordítja, azért segítségül hívom õt egész életemben.
He has let my request come before him, and I will make my prayer to him all my days.
ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα

1 Dicsérjétek az Urat mind, ti pogányok; magasztalják õt mind a népek!
Let all the nations give praise to the Lord: let all the people give him praise.
αλληλουια ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθός ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

2 Mert nagy az õ kegyelmessége mi hozzánk, és az Úrnak igazsága megmarad örökké. Dicsérjétek az Urat!
For great is his mercy to us, and his faith is unchanging for ever. Praise be to the Lord.
εἰπάτω δὴ οἶκος ισραηλ ὅτι ἀγαθός ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

1 Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert örökkévaló az õ kegyelme!
O give praise to the Lord, for he is good: for his mercy is unchanging for ever.
αλληλουια α# αλφ μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ κυρίου

2 Mondja hát Izráel, hogy örökkévaló az õ kegyelme!
Let Israel now say, that his mercy is unchanging for ever.
μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν

3 Mondja hát az Áron háza, hogy örökkévaló az õ kegyelme!
Let the house of Aaron now say, that his mercy is unchanging for ever.
οὐ γὰρ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν

4 Mondják hát, a kik félik az Urat, hogy örökkévaló az õ kegyelme!
Let all worshippers of the Lord now say, that his mercy is unchanging for ever.
σὺ ἐνετείλω τὰς ἐντολάς σου φυλάξασθαι σφόδρα

5 Szükségemben segítségül hívám az Urat, meghallgatott [és] tágas térre [tett] engem az Úr.
I made my prayer to the Lord in my trouble: and the Lord gave me an answer, and put me in a wide place.
ὄφελον κατευθυνθείησαν αἱ ὁδοί μου τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου

6 Velem van az Úr, nem félek; mit árthat nékem ember?
The Lord is on my side; I will have no fear: what is man able to do to me?
τότε οὐ μὴ ἐπαισχυνθῶ ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου

7 Velem van az Úr az én segítõim közt, és nézni fogok az én gyûlölõimre.
The Lord is my great helper: I will see my desire against my haters.
ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν εὐθύτητι καρδίας ἐν τῷ μεμαθηκέναι με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου

8 Jobb az Úrban bízni, mint emberekben reménykedni.
It is better to have faith in the Lord than to put one's hope in man.
τὰ δικαιώματά σου φυλάξω μή με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα

9 Jobb az Úrban bízni, mint fõemberekben reménykedni.
It is better to have faith in the Lord than to put one's hope in rulers.
β# βηθ ἐν τίνι κατορθώσει ὁ νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φυλάσσεσθαι τοὺς λόγους σου

10 Körülvettek engem mind a pogányok, de az Úr nevében elvesztém õket.
All the nations have come round me; but in the name of the Lord I will have them cut down.
ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξεζήτησά σε μὴ ἀπώσῃ με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου

11 Körülvettek, bizony körülvettek engem, de az Úr nevében elvesztém õket.
They are round me, yes, they are all about me; but in the name of the Lord I will have them cut down.
ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυψα τὰ λόγιά σου ὅπως ἂν μὴ ἁμάρτω σοι

12 Körülvettek engem, mint méhek; eloltattak, mint tövis-tûz, mert az Úr nevében elvesztém õket.
They are round me like bees; but they are put out like a fire among thorns; for in the name of the Lord I will have them cut down.
εὐλογητὸς εἶ κύριε δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου

13 Igen taszítottál engem, hogy elessem; de az Úr megsegített engem.
I have been hard pushed by you, so that I might have a fall: but the Lord was my helper.
ἐν τοῖς χείλεσίν μου ἐξήγγειλα πάντα τὰ κρίματα τοῦ στόματός σου

14 Erõsségem és énekem az Úr, és õ lõn nékem szabadulásul.
The Lord is my strength and my song; he has become my salvation.
ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην ὡς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ

15 Vígasságnak és szabadulásnak szava van az igazak sátoraiban: Az Úrnak jobbkeze hatalmasan cselekedett!
The sound of joy and salvation is in the tents of the upright; the right hand of the Lord does works of power.
ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω καὶ κατανοήσω τὰς ὁδούς σου

16 Az Úrnak jobbkeze felmagasztaltatott; az Úrnak jobbkeze hatalmasan cselekedett!
The right hand of the Lord is lifted up; the right hand of the Lord does works of power.
ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου μελετήσω οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου

17 Nem halok meg, hanem élek, és hirdetem az Úrnak cselekedeteit!
Life and not death will be my part, and I will give out the story of the works of the Lord.
γ# γιμαλ ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου ζήσομαι καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου

18 Keményen megostorozott engem az Úr; de nem adott át engem a halálnak.
The hand of Jah has been hard on me; but he has not given me up to death.
ἀποκάλυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ κατανοήσω τὰ θαυμάσιά σου ἐκ τοῦ νόμου σου

19 Nyissátok meg nékem az igazságnak kapuit, hogy bemenjek azokon [és] dicsérjem az Urat!
Let the doors of righteousness be open to me; I will go in and give praise to the Lord.
πάροικος ἐγώ εἰμι ἐν τῇ γῇ μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου

20 Ez az Úrnak kapuja; igazak mennek be azon.
This is the door of the Lord's house; the workers of righteousness will go in through it.
ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ καιρῷ

21 Magasztallak téged, hogy meghallgattál, és szabadításomul lettél!
I will give you praise, for you have given me an answer, and have become my salvation.
ἐπετίμησας ὑπερηφάνοις ἐπικατάρατοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου

22 A kõ a melyet az építõk megvetettek, szegeletkõvé lett!
The stone which the builders put on one side has become the chief stone of the building.
περίελε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξεζήτησα

23 Az Úrtól lett ez, csodálatos ez a mi szemeink elõtt!
This is the Lord's doing; it is a wonder in our eyes.
καὶ γὰρ ἐκάθισαν ἄρχοντες καὶ κατ' ἐμοῦ κατελάλουν ὁ δὲ δοῦλός σου ἠδολέσχει ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου

24 Ez a nap az, a melyet az Úr rendelt; örvendezzünk és vígadjunk ezen!
This is the day which the Lord has made; we will be full of joy and delight in it.
καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου μελέτη μού ἐστιν καὶ αἱ συμβουλίαι μου τὰ δικαιώματά σου

25 Oh Uram, segíts most; oh Uram, adj most jó elõmenetelt!
Send salvation now, O Lord; Lord, send us your blessing.
δ# δελθ ἐκολλήθη τῷ ἐδάφει ἡ ψυχή μου ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου

26 Áldott, a ki jõ az Úrnak nevében; áldunk titeket, a kik az Úr házából valók vagytok!
A blessing be on him who comes in the name of the Lord; we give you blessing from the house of the Lord.
τὰς ὁδούς μου ἐξήγγειλα καὶ ἐπήκουσάς μου δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου

27 Isten az Úr és õ világosított meg minket. Kötelekkel kössétek az ünnepi áldozatot az oltár szarvához.
The Lord is God, and he has given us light; let the holy dance be ordered with branches, even up to the horns of the altar.
ὁδὸν δικαιωμάτων σου συνέτισόν με καὶ ἀδολεσχήσω ἐν τοῖς θαυμασίοις σου

28 Istenem vagy te, azért hálát adok néked! Én Istenem, magasztallak téged.
You are my God, and I will give you praise; my God, and I will give honour to your name.
ἔσταξεν ἡ ψυχή μου ἀπὸ ἀκηδίας βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου

29 Magasztaljátok az Urat, mert jó; mert örökkévaló az õ kegyelme!
O give praise to the Lord, for he is good: for his mercy is unchanging for ever.
ὁδὸν ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με

1 Boldogok, a kiknek útjok feddhetetlen, a kik az Úr törvényében járnak.
&ltALEPH&gt Happy are they who are without sin in their ways, walking in the law of the Lord.
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐκέκραξα καὶ εἰσήκουσέν μου

2 Boldogok, a kik megõrzik az õ bizonyságait, [és] teljes szívbõl keresik õt.
Happy are they who keep his unchanging word, searching after him with all their heart.
κύριε ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ χειλέων ἀδίκων καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας

3 És nem cselekesznek hamisságot; az õ útaiban járnak.
They do no evil; they go in his ways.
τί δοθείη σοι καὶ τί προστεθείη σοι πρὸς γλῶσσαν δολίαν

4 Te parancsoltad [Uram,] hogy határozataidat jól megõrizzük.
You have put your orders into our hearts, so that we might keep them with care.
τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονημένα σὺν τοῖς ἄνθραξιν τοῖς ἐρημικοῖς

5 Vajha igazgattatnának az én útaim a te rendeléseid megõrzésére!
If only my ways were ordered so that I might keep your rules!
οἴμμοι ὅτι ἡ παροικία μου ἐμακρύνθη κατεσκήνωσα μετὰ τῶν σκηνωμάτων κηδαρ

6 Akkor nem szégyenülnék meg, ha figyelnék minden parancsolatodra!
Then I would not be put to shame, as long as I have respect for all your teaching.
πολλὰ παρῴκησεν ἡ ψυχή μου

7 Hálát adok néked tiszta szívbõl, hogy megtanítottál engem a te igazságod ítéleteire.
I will give you praise with an upright heart in learning your right decisions.
μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην ἤμην εἰρηνικός ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς ἐπολέμουν με δωρεάν

1 Grádicsok éneke. &Nyomorúságomban az Úrhoz kiálték, és meghallgata engem.
&ltA Song of the going up.&gt In my trouble my cry went up to the Lord, and he gave me an answer.
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη πόθεν ἥξει ἡ βοήθειά μου

2 Mentsd meg, Uram, lelkemet a hazug ajaktól [és]a csalárd nyelvtõl!
O Lord, be the saviour of my soul from false lips, and from the tongue of deceit.
ἡ βοήθειά μου παρὰ κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν

3 Mit adjanak néked, vagy mit nyujtsanak néked, te csalárd nyelv?!
What punishment will he give you? what more will he do to you, you false tongue?
μὴ δῷς εἰς σάλον τὸν πόδα σου μηδὲ νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε

4 Vitéznek hegyes nyilait fenyõfa parázsával.
Sharp arrows of the strong, and burning fire.
ἰδοὺ οὐ νυστάξει οὐδὲ ὑπνώσει ὁ φυλάσσων τὸν ισραηλ

5 Jaj nékem, hogy Mésekben bujdosom és a Kédár sátrai közt lakom!
Sorrow is mine because I am strange in Meshech, and living in the tents of Kedar.
κύριος φυλάξει σε κύριος σκέπη σου ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου

6 Sok ideje lakozik az én lelkem a békességnek gyûlölõivel!
My soul has long been living with the haters of peace.
ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε οὐδὲ ἡ σελήνη τὴν νύκτα

7 Magam vagyok a békesség, de mihelyt megszólalok, õk viadalra [készek.]
I am for peace: but when I say so, they are for war.
κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ φυλάξει τὴν ψυχήν σου

1 Grádicsok éneke. &Szemeimet a hegyekre emelem, onnan jön az én segítségem.
&ltA Song of the going up.&gt My eyes are lifted up to the hills: O where will my help come from?
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσιν μοι εἰς οἶκον κυρίου πορευσόμεθα

2 Az én segítségem az Úrtól van, a ki teremtette az eget és földet.
Your help comes from the Lord, who made heaven and earth.
ἑστῶτες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου ιερουσαλημ

3 Nem engedi, hogy lábad inogjon; nem szunnyad el a te õrizõd.
May he not let your foot be moved: no need of sleep has he who keeps you.
ιερουσαλημ οἰκοδομουμένη ὡς πόλις ἧς ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό

4 Ímé, nem szunnyad és nem alszik az Izráelnek õrizõje!
See, the eyes of Israel's keeper will not be shut in sleep.
ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν αἱ φυλαί φυλαὶ κυρίου μαρτύριον τῷ ισραηλ τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματι κυρίου

5 Az Úr a te õrizõd, az Úr a te árnyékod a te jobbkezed felõl.
The Lord is your keeper; the Lord is your shade on your right hand.
ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισαν θρόνοι εἰς κρίσιν θρόνοι ἐπὶ οἶκον δαυιδ

6 Nappal a nap meg nem szúr téged, sem éjjel a hold.
You will not be touched by the sun in the day, or by the moon at night.
ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν ιερουσαλημ καὶ εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσίν σε

7 Az Úr megõriz téged minden gonosztól, megõrzi a te lelkedet.
The Lord will keep you safe from all evil; he will take care of your soul.
γενέσθω δὴ εἰρήνη ἐν τῇ δυνάμει σου καὶ εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσίν σου

8 Megõrzi az Úr a te ki- és bemeneteledet, mostantól fogva mindörökké!
The Lord will keep watch over your going out and your coming in, from this time and for ever.
ἕνεκα τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν πλησίον μου ἐλάλουν δὴ εἰρήνην περὶ σοῦ

1 Grádicsok éneke, Dávidtól. Örvendezek, mikor mondják nékem: Menjünk el az Úr házába!
&ltA Song of the going up. Of David.&gt I was glad because they said to me, We will go into the house of the Lord.
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ

2 Ott álltak a mi lábaink a te kapuidban, oh Jeruzsálem!
At last our feet were inside your doors, O Jerusalem.
ἰδοὺ ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν ἕως οὗ οἰκτιρ ήσαι ἡμᾶς

3 Jeruzsálem, te [szépen] épült, mint a jól egybeszerkesztett város!
O Jerusalem, you are like a town which is well joined together;
ἐλέησον ἡμᾶς κύριε ἐλέησον ἡμᾶς ὅτι ἐπὶ πολὺ ἐπλήσθημεν ἐξουδενώσεως

4 A hová feljárnak a nemzetségek, az Úrnak nemzetségei, bizonyságul Izráelnek, az Úr nevének tiszteletére.
To which the tribes went up, even the tribes of the Lord, for a witness to Israel, to give praise to the name of the Lord.
ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὄνειδος τοῖς εὐθηνοῦσιν καὶ ἡ ἐξουδένωσις τοῖς ὑπερηφάνοις

1 Grádicsok éneke. &Hozzád emelem szemeimet, oh te egekben lakozó!
&ltA Song of the going up.&gt To you my eyes are lifted up, even to you whose seat is in the heavens.
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν εἰπάτω δὴ ισραηλ

2 Ímé, mint a szolgák szemei uroknak kezére, mint a szolgalány szemei asszonya kezére: úgy [néznek] szemeink az Úrra, a mi Istenünkre, mígnem megkönyörül rajtunk!
See! as the eyes of servants are turned to the hands of their masters, and the eyes of a servant-girl to her owner, so our eyes are waiting for the Lord our God, till he has mercy on us.
εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν ἐν τῷ ἐπαναστῆναι ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς

3 Könyörülj rajtunk, Uram, könyörülj rajtunk! Mert igen elteltünk gyalázattal.
Have mercy on us, O Lord, have mercy on us: for all men are looking down on us.
ἄρα ζῶντας ἂν κατέπιον ἡμᾶς ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς

4 Lelkünk igen eltelt a gazdagok csúfolkodásával, és a kevélyek gyalázkodásával.
For long enough have men of pride made sport of our soul.
ἄρα τὸ ὕδωρ κατεπόντισεν ἡμᾶς χείμαρρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν

1 Grádicsok éneke, Dávidtól. &Ha nem az Úr az, a ki velünk volt, így szóljon Izráel,
&ltA Song of the going up. Of David.&gt If it had not been the Lord who was on our side (let Israel now say);
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον ὡς ὄρος σιων οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κατοικῶν ιερουσαλημ

2 Ha nem az Úr az, a ki velünk volt, mikor ránk támadtak az emberek:
If it had not been the Lord who was on our side, when men came up against us;
ὄρη κύκλῳ αὐτῆς καὶ κύριος κύκλῳ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος

3 Akkor elevenen nyeltek volna el minket, a mint felgerjedt haragjok ellenünk;
They would have made a meal of us while still living, in the heat of their wrath against us:
ὅτι οὐκ ἀφήσει τὴν ῥάβδον τῶν ἁμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κλῆρον τῶν δικαίων ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δίκαιοι ἐν ἀνομίᾳ χεῖρας αὐτῶν

4 Akkor elborítottak volna minket a vizek, patak futott volna át felettünk;
We would have been covered by the waters; the streams would have gone over our soul;
ἀγάθυνον κύριε τοῖς ἀγαθοῖς καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ

5 Akkor átfutottak volna rajtunk a felbõszült vizek.
Yes, the waters of pride would have gone over our soul.
τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγαλιὰς ἀπάξει κύριος μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν εἰρήνη ἐπὶ τὸν ισραηλ

1 Grádicsok éneke. &A kik bíznak az Úrban, olyanok, mint a Sion hegye, a mely meg nem inog, örökké megáll.
&ltA Song of the going up.&gt Those whose hope is in the Lord are like the mountain of Zion, which may not be moved, but keeps its place for ever.
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν σιων ἐγενήθημεν ὡς παρακεκλημένοι

2 Jeruzsálemet hegyek veszik körül, az Úr pedig körülveszi az õ népét mostantól fogva mindörökké.
As the mountains are round about Jerusalem, so the Lord is round about his people, from this time and for ever.
τότε ἐπλήσθη χαρᾶς τὸ στόμα ἡμῶν καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἀγαλλιάσεως τότε ἐροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐμεγάλυνεν κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ' αὐτῶν

3 Mert nem pihen meg a gonoszság pálczája az igazak részén, hogy rosszra ne nyújtsák ki kezeiket az igazak.
For the rod of sinners will not be resting on the heritage of the upright; so that the upright may not put out their hands to evil.
ἐμεγάλυνεν κύριος τοῦ ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι

4 Tégy jól, Uram, a jókkal, és a szívök szerint igazakkal!
Do good, O Lord, to those who are good, and to those who are upright in heart.
ἐπίστρεψον κύριε τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς χειμάρρους ἐν τῷ νότῳ

5 A görbe utakra tévedezõket pedig ragadtassa el az Úr, együtt a gonosztevõkkel; békesség legyen Izráelen!
But as for such as are turned out of the straight way, the Lord will take them away with the workers of evil. Let peace be on Israel.
οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσιν

1 Grádicsok éneke. &Mikor visszahozta az Úr Sionnak foglyait, olyanok voltunk, mint az álmodók.
&ltA Song of the going up.&gt When the Lord made a change in Zion's fate, we were like men in a dream.
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν τῷ σαλωμων ἐὰν μὴ κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες αὐτόν ἐὰν μὴ κύριος φυλάξῃ πόλιν εἰς μάτην ἠγρύπνησεν ὁ φυλάσσων

2 Akkor megtelt a szánk nevetéssel, nyelvünk pedig vígadozással. Akkor így szóltak a pogányok: Hatalmasan cselekedett ezekkel az Úr!
Then our mouths were full of laughing, and our tongues gave a glad cry; they said among the nations, The Lord has done great things for them.
εἰς μάτην ὑμῖν ἐστιν τοῦ ὀρθρίζειν ἐγείρεσθαι μετὰ τὸ καθῆσθαι οἱ ἔσθοντες ἄρτον ὀδύνης ὅταν δῷ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ ὕπνον

3 Hatalmasan cselekedett velünk az Úr, azért örvendezünk.
The Lord has done great things for us; because of which we are glad.
ἰδοὺ ἡ κληρονομία κυρίου υἱοί ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστρός

4 Hozd vissza, Uram, a mi foglyainkat, mint patakokat a déli földön!
Let our fate be changed, O Lord, like the streams in the South.
ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ οὕτως οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων

5 A kik könyhullatással vetnek, vígadozással aratnak majd.
Those who put in seed with weeping will get in the grain with cries of joy.
μακάριος ἄνθρωπος ὃς πληρώσει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ αὐτῶν οὐ καταισχυνθήσονται ὅταν λαλῶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν ἐν πύλῃ

1 Grádicsok éneke Salamontól. Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon annak építõi. Ha az Úr nem õrzi a várost, hiába vigyáz az õrizõ.
&ltA Song of the going up. Of Solomon.&gt If the Lord is not helping the builders, then the building of a house is to no purpose: if the Lord does not keep the town, the watchman keeps his watch for nothing.
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ

2 Hiába néktek korán felkelnetek, késõn feküdnötök, fáradsággal szerzett kenyeret ennetek! Szerelmesének álmában ád eleget.
It is of no use for you to get up early, and to go late to your rest, with the bread of sorrow for your food; for the Lord gives to his loved ones in sleep.
τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι μακάριος εἶ καὶ καλῶς σοι ἔσται

3 Ímé, az Úrnak öröksége, a fiak; az anyaméh gyümölcse: jutalom.
See, sons are a heritage from the Lord; the fruit of the body is his reward.
ἡ γυνή σου ὡς ἄμπελος εὐθηνοῦσα ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου οἱ υἱοί σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλῳ τῆς τραπέζης σου

4 Mint a nyilak a hõsnek kezében, olyanok a serdülõ fiak.
Like arrows in the hand of a man of war, are the children of the young.
ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον

5 Boldog ember, a ki ilyenekkel tölti meg tegzét; nem szégyenülnek meg, ha ellenséggel szólnak a kapuban.
Happy is the man who has a good store of them; he will not be put to shame, but his cause will be supported by them against his haters.
εὐλογήσαι σε κύριος ἐκ σιων καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ ιερουσαλημ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου

1 Grádicsok éneke. &Mind boldog az, a ki féli az Urat; a ki az õ útaiban jár!
&ltA Song of the going up.&gt Happy is the worshipper of the Lord, who is walking in his ways.
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν πλεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου εἰπάτω δὴ ισραηλ

2 Bizony, kezed munkáját eszed! Boldog vagy és jól van dolgod.
You will have the fruit of the work of your hands: happy will you be, and all will be well for you.
πλεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησάν μοι

3 Feleséged, mint a termõ szõlõ házad belsejében; fiaid, mint az olajfacsemeték asztalod körül.
Your wife will be like a fertile vine in the inmost parts of your house: your children will be like olive plants round your table.
ἐπὶ τοῦ νώτου μου ἐτέκταινον οἱ ἁμαρτωλοί ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν

4 Ímé, így áldatik meg a férfiú, a ki féli az Urat!
See! this is the blessing of the worshipper of the Lord.
κύριος δίκαιος συνέκοψεν αὐχένας ἁμαρτωλῶν

5 Megáld téged az Úr a Sionról, hogy boldognak lássad Jeruzsálemet életednek minden idejében;
May the Lord send you blessing out of Zion: may you see the good of Jerusalem all the days of your life.
αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω πάντες οἱ μισοῦντες σιων

6 És meglássad fiaidnak fiait; békesség legyen Izráelen!
May you see your children's children. Peace be on Israel.
γενηθήτωσαν ὡς χόρτος δωμάτων ὃς πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐξηράνθη

1 Grádicsok éneke. &Sokat szorongattak engem ifjúságom óta! mondja most Izráel.
&ltA Song of the going up.&gt Great have been my troubles from the time when I was young (let Israel now say);
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σε κύριε

2 Sokat szorongattak engem ifjúságom óta, még sem bírtak velem.
Great have been my troubles from the time when I was young, but my troubles have not overcome me.
κύριε εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου γενηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου

3 Szántók szántottak hátamon, hosszúra nyujtották barázdáikat.
The ploughmen were ploughing on my back; long were the wounds they made.
ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσῃ κύριε κύριε τίς ὑποστήσεται

4 Igaz az Úr! Elszaggatja a gonoszok kötelét.
The Lord is true: the cords of the evil-doers are broken in two.
ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἱλασμός ἐστιν

5 Megszégyenülnek és hátraszorulnak mindazok, a kik gyûlölik a Siont.
Let all the haters of Zion be shamed and turned back.
ἕνεκεν τοῦ νόμου σου ὑπέμεινά σε κύριε ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου εἰς τὸν λόγον σου

6 Olyanok lesznek, mint a háztetõn a fû, a mely kiszárad, mielõtt letépnék.
Let them be like the grass on the house-tops, which is dry before it comes to full growth.
ἤλπισεν ἡ ψυχή μου ἐπὶ τὸν κύριον ἀπὸ φυλακῆς πρωίας μέχρι νυκτός ἀπὸ φυλακῆς πρωίας ἐλπισάτω ισραηλ ἐπὶ τὸν κύριον

7 A melyet sem arató nem szed markába, sem kévekötõ az ölébe.
He who gets in the grain has no use for it; and they do not make bands of it for the grain-stems.
ὅτι παρὰ τῷ κυρίῳ τὸ ἔλεος καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις

8 Az átutazók se mondják: Az Úr áldása rátok! Áldunk benneteket az Úrnak nevében!
And those who go by do not say, The blessing of the Lord be on you; we give you blessing in the name of the Lord.
καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν ισραηλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ

1 Grádicsok éneke. &A mélységbõl kiáltok hozzád, Uram!
&ltA Song of the going up.&gt Out of the deep have I sent up my cry to you, O Lord.
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν τῷ δαυιδ κύριε οὐχ ὑψώθη μου ἡ καρδία οὐδὲ ἐμετεωρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου οὐδὲ ἐπορεύθην ἐν μεγάλοις οὐδὲ ἐν θαυμασίοις ὑπὲρ ἐμέ

2 Uram, hallgasd meg az én szómat; legyenek füleid figyelmetesek könyörgõ szavamra!
Lord, let my voice come before you: let your ears be awake to the voice of my prayer.
εἰ μὴ ἐταπεινοφρόνουν ἀλλὰ ὕψωσα τὴν ψυχήν μου ὡς τὸ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ ὡς ἀνταπόδοσις ἐπὶ τὴν ψυχήν μου

3 Ha a bûnöket számon tartod, Uram: Uram, kicsoda maradhat meg?!
O Jah, if you took note of every sin, who would go free?
ἐλπισάτω ισραηλ ἐπὶ τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος

1 Grádicsok éneke; Dávidtól. Uram, nem fuvalkodott fel az én szívem, szemeim sem láttak magasra, és nem jártam nagy dolgok után, erõmet haladó csodadolgok után;
&ltA Song of the going up. Of David.&gt Lord, there is no pride in my heart and my eyes are not lifted up; and I have not taken part in great undertakings, or in things over-hard for me.
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν μνήσθητι κύριε τοῦ δαυιδ καὶ πάσης τῆς πραΰτητος αὐτοῦ

2 Sõt lecsendesítém és elnémítám lelkemet. A milyen az elválasztott gyermek az anyjánál; mint az elválasztott gyermek, olyan bennem az én lelkem.
See, I have made my soul calm and quiet, like a child on its mother's breast; my soul is like a child on its mother's breast.
ὡς ὤμοσεν τῷ κυρίῳ ηὔξατο τῷ θεῷ ιακωβ

3 Bízzál Izráel az Úrban mostantól fogva mindörökké!
O Israel, have hope in the Lord, from this time and for ever.
εἰ εἰσελεύσομαι εἰς σκήνωμα οἴκου μου εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης στρωμνῆς μου

1 Grádicsok éneke. &Emlékezzél meg, Uram, Dávid minden nyomorúságáról;
&ltA Song of the going up.&gt Lord, give thought to David, and to all his troubles;
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν τῷ δαυιδ ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό

2 A ki megesküdt az Úrnak, fogadást tõn a Jákób Istenének:
How he made an oath to the Lord, and gave his word to the great God of Jacob, saying,
ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα τὸν πώγωνα τὸν ααρων τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν ᾠαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ

3 Nem megyek be sátoros házamba, nem hágok fel háló-nyoszolyámba;
Truly, I will not come into my house, or go to my bed,
ὡς δρόσος αερμων ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη σιων ὅτι ἐκεῖ ἐνετείλατο κύριος τὴν εὐλογίαν καὶ ζωὴν ἕως τοῦ αἰῶνος

1 Grádicsok éneke Dávidtól. Ímé, mily jó és mily gyönyörûséges, a mikor együtt lakoznak az atyafiak!
&ltA Song of the going up. Of David.&gt See how good and how pleasing it is for brothers to be living together in harmony!
ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες οἱ δοῦλοι κυρίου οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν

2 Mint a drága olaj a fejen, a mely aláfoly a szakállon, az Áron szakállán; a mely lefoly köntöse prémjére;
It is like oil of great price on the head, flowing down over the face, even Aaron's face: coming down to the edge of his robe;
ἐν ταῖς νυξὶν ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια καὶ εὐλογεῖτε τὸν κύριον

3 Mint a Hermon harmatja, a mely leszáll Sion hegyeire. Csak oda küld áldást az Úr és életet örökké!
Like the dew of Hermon, which comes down on the mountains of Zion: for there the Lord gave orders for the blessing, even life for ever.
εὐλογήσει σε κύριος ἐκ σιων ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν

1 Grádicsok éneke. &Nosza, áldjátok az Urat mind, ti szolgái az Úrnak, a kik az Úr házában álltok éjjelente!
&ltA Song of the going up.&gt Give praise to the Lord, all you servants of the Lord, who take your places in the house of the Lord by night.
αλληλουια αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου αἰνεῖτε δοῦλοι κύριον

2 Emeljétek fel kezeiteket a szenthelyen, és áldjátok az Urat!
Give praise to the Lord, lifting up your hands in his holy place.
οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν

3 Áldjon meg téged az Úr a Sionról, a ki teremtette az eget és a földet!
May the Lord, who made heaven and earth, send you blessing out of Zion,
αἰνεῖτε τὸν κύριον ὅτι ἀγαθὸς κύριος ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὅτι καλόν

1 Dicsérjétek az Urat! &Dicsérjétek az Úrnak nevét, dicsérjétek szolgái az Úrnak!
Let the Lord be praised. O you servants of the Lord, give praise to the name of the Lord.
αλληλουια ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι χρηστός ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

2 A kik álltok az Úrnak házában, Istenünk házának pitvaraiban.
You who are in the house of the Lord, and in the open spaces of the house of our God,
ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τῶν θεῶν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

3 Dicsérjétek az Urat, mert jó az Úr; zengjétek nevét, mert gyönyörûséges!
Give praise to Jah, for he is good: make melody to his name, for it is pleasing.
ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

4 Mert kiválasztá magának az Úr Jákóbot, Izráelt a saját örökségéül.
For the Lord has taken Jacob for himself, and Israel for his property.
τῷ ποιοῦντι θαυμάσια μεγάλα μόνῳ ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

5 Én bizony tudom, hogy nagy az Úr, és a mi Urunk minden istennél különb.
I know that the Lord is great, and that our Lord is greater than all other gods.
τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

6 Mind megteszi az Úr, a mit akar: az egekben és a földön, a vizekben és minden mélységben.
The Lord has done whatever was pleasing to him, in heaven, and on the earth, in the seas and in all the deep waters.
τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

7 Felemeli a felhõket a földnek széléröl; villámlást készít, hogy esõ legyen, s szelet hoz elõ tárházaiból.
He makes the mists go up from the ends of the earth; he makes thunder-flames for the rain; he sends out the winds from his store-houses.
τῷ ποιήσαντι φῶτα μεγάλα μόνῳ ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

8 A ki megverte Égyiptom elsõszülötteit, az emberétõl a baromég.
He put to death the first-fruits of Egypt, of man and of beast.
τὸν ἥλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

9 Jeleket és csodákat küldött rád, oh Égyiptom, Faraóra és összes szolgáira.
He sent signs and wonders among you, O Egypt, on Pharaoh, and on all his servants.
τὴν σελήνην καὶ τὰ ἄστρα εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

10 A ki megvert sok népet, és megölt erõs királyokat:
He overcame great nations, and put strong kings to death;
τῷ πατάξαντι αἴγυπτον σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

11 Szíhont, az Emoreusok királyát, meg Ógot, a Básán királyát, és Kanaánnak minden királyát.
Sihon, king of the Amorites, and Og, king of Bashan, and all the kingdoms of Canaan;
καὶ ἐξαγαγόντι τὸν ισραηλ ἐκ μέσου αὐτῶν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

12 És odaadta földüket örökségül; örökségül saját népének, Izráelnek.
And gave their land for a heritage, even for a heritage to Israel his people.
ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

13 Uram! Örökkévaló a te neved; nemzedékrõl nemzedékre emlegetnek téged.
O Lord, your name is eternal; and the memory of you will have no end.
τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν εἰς διαιρέσεις ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

14 Mert birája az Úr az õ népének, és könyörületes az õ szolgái iránt.
For the Lord will be judge of his people's cause; his feelings will be changed to his servants.
καὶ διαγαγόντι τὸν ισραηλ διὰ μέσου αὐτῆς ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

15 A pogányok bálványai ezüst és arany, emberi kezek alkotásai.
The images of the nations are silver and gold, the work of men's hands.
καὶ ἐκτινάξαντι φαραω καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς θάλασσαν ἐρυθράν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

16 Szájok van, de nem beszélnek, szemeik vannak, de nem látnak;
They have mouths, but no voice, they have eyes, but they do not see;
τῷ διαγαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ τῷ ἐξαγαγόντι ὕδωρ ἐκ πέτρας ἀκροτόμου ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

17 Füleik vannak, de nem hallanak, és lehellet sincsen szájokban!
They have ears, but no hearing; and there is no breath in their mouths.
τῷ πατάξαντι βασιλεῖς μεγάλους ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

18 Hasonlók lesznek hozzájuk alkotóik is, [és] mindazok, a kik bíznak bennök.
Those who make them are like them; and so is everyone who puts his hope in them.
καὶ ἀποκτείναντι βασιλεῖς κραταιούς ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

19 Izráel háznépe: áldjátok az Urat! Áronnak háznépe: áldjátok az Urat!
Give praise to the Lord, O children of Israel: give praise to the Lord, O sons of Aaron:
τὸν σηων βασιλέα τῶν αμορραίων ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

20 Lévinek háznépe: áldjátok az Urat! Kik félik az Urat: áldjátok az Urat!
Give praise to the Lord, O sons of Levi: let all the worshippers of the Lord give him praise.
καὶ τὸν ωγ βασιλέα τῆς βασαν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

21 Áldott az Úr a Sionon, a ki Jeruzsálemben lakozik! Dicsérjétek az Urat!
Praise be to the Lord out of Zion, even to the Lord whose house is in Jerusalem, Let the Lord be praised.
καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

1 Magasztaljátok az Urat, mert jó; mert örökkévaló az õ kegyelme.
O give praise to the Lord, for he is good: for his mercy is unchanging for ever.
τῷ δαυιδ ἐπὶ τῶν ποταμῶν βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς σιων

2 Magasztaljátok az istenek Istenét; mert örökkévaló az õ kegyelme.
O give praise to the God of gods: for his mercy is unchanging for ever.
ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν

3 Magasztaljátok az uraknak Urát; mert örökkévaló az õ kegyelme.
O give praise to the Lord of lords: for his mercy is unchanging for ever.
ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς λόγους ᾠδῶν καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον ᾄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ᾠδῶν σιων

4 A ki nagy csodákat mûvel egyedül; mert örökkévaló az õ kegyelme.
To him who only does great wonders: for his mercy is unchanging for ever.
πῶς ᾄσωμεν τὴν ᾠδὴν κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας

5 A ki teremtette az egeket bölcseséggel; mert örökkévaló az õ kegyelme.
To him who by wisdom made the heavens: for his mercy is unchanging for ever.
ἐὰν ἐπιλάθωμαί σου ιερουσαλημ ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μου

6 A ki kiterjesztette a földet a vizek fölé; mert örökkévaló az õ kegyelme.
To him by whom the earth was stretched out over the waters: for his mercy is unchanging for ever.
κολληθείη ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου ἐὰν μή σου μνησθῶ ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν ιερουσαλημ ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου

7 A ki teremtette a nagy világító testeket; mert örökkévaló az õ kegyelme.
To him who made great lights: for his mercy is unchanging for ever.
μνήσθητι κύριε τῶν υἱῶν εδωμ τὴν ἡμέραν ιερουσαλημ τῶν λεγόντων ἐκκενοῦτε ἐκκενοῦτε ἕως ὁ θεμέλιος ἐν αὐτῇ

8 A napot, hogy uralkodjék nappal; mert örökkévaló az õ kegyelme.
The sun to have rule by day: for his mercy is unchanging for ever.
θυγάτηρ βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος μακάριος ὃς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀνταπόδομά σου ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν

9 A holdat és csillagokat, hogy uralkodjanak éjszaka; mert örökkévaló az õ kegyelme.
The moon and the stars to have rule by night: for his mercy is unchanging for ever.
μακάριος ὃς κρατήσει καὶ ἐδαφιεῖ τὰ νήπιά σου πρὸς τὴν πέτραν

1 Babilon folyóvizeinél, ott ültünk és sírtunk, mikor a Sionról megemlékezénk.
By the rivers of Babylon we were seated, weeping at the memory of Zion,
τῷ δαυιδ ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ὅτι ἤκουσας τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου καὶ ἐναντίον ἀγγέλων ψαλῶ σοι

2 A fûzfákra, közepette, [oda] függesztettük hárfáinkat,
Hanging our instruments of music on the trees by the waterside.
προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἅγιόν σου καὶ ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου ὅτι ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶν ὄνομα τὸ λόγιόν σου

3 Mert énekszóra nógattak ott elfogóink, kínzóink pedig víg dalra, [mondván]: Énekeljetek nékünk a Sion énekei közül!
For there those who had taken us prisoners made request for a song; and those who had taken away all we had gave us orders to be glad, saying, Give us one of the songs of Zion.
ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε ταχὺ ἐπάκουσόν μου πολυωρήσεις με ἐν ψυχῇ μου ἐν δυνάμει

4 Hogyan énekelnõk az Úrnak énekét idegen földön?!
How may we give the Lord's song in a strange land?
ἐξομολογησάσθωσάν σοι κύριε πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ὅτι ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός σου

5 Ha elfelejtkezem rólad, Jeruzsálem felejtkezzék el rólam az én jobbkezem!
If I keep not your memory, O Jerusalem, let not my right hand keep the memory of its art.
καὶ ᾀσάτωσαν ἐν ταῖς ὁδοῖς κυρίου ὅτι μεγάλη ἡ δόξα κυρίου

6 Nyelvem ragadjon az ínyemhez, ha meg nem emlékezem rólad; ha nem Jeruzsálemet tekintem az én vígasságom fejének!
If I let you go out of my thoughts, and if I do not put Jerusalem before my greatest joy, let my tongue be fixed to the roof of my mouth.
ὅτι ὑψηλὸς κύριος καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορᾷ καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει

7 Emlékezzél meg, Uram, az Edom fiairól, a kik azt mondták Jeruzsálem napján: Rontsátok le, rontsátok le fenékig!
O Lord, keep in mind against the children of Edom the day of Jerusalem; how they said, Let it be uncovered, uncovered even to its base.
ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ θλίψεως ζήσεις με ἐπ' ὀργὴν ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖρά σου καὶ ἔσωσέν με ἡ δεξιά σου

8 Babilon leánya, te pusztulóra vált! Áldott legyen a ki megfizet néked gonoszságodért, a melylyel te fizettél nékünk!
O daughter of Babylon, whose fate is destruction; happy is the man who does to you what you have done to us.
κύριος ἀνταποδώσει ὑπὲρ ἐμοῦ κύριε τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν αἰῶνα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρῇς

1 Dávidé. &Magasztallak téged teljes szívemből; énekkel áldlak az istenek előtt.
&ltOf David.&gt I will give you praise with all my heart: I will make melody to you before the gods.
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ κύριε ἐδοκίμασάς με καὶ ἔγνως με

2 Szent templomod felé hajolok, s magasztalom nevedet kegyelmedért és igazságodért; mert minden neveden felül felmagasztalád a te beszédedet.
I will give worship before your holy Temple, praising your name for your mercy and for your unchanging faith: for you have made your word greater than all your name.
σὺ ἔγνως τὴν καθέδραν μου καὶ τὴν ἔγερσίν μου σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμούς μου ἀπὸ μακρόθεν

3 Mikor kiáltottam, meghallgattál engem, felbátorítottál engem, lelkemben erő [támadt.]
When my cry came to your ears you gave me an answer, and made me great with strength in my soul.
τὴν τρίβον μου καὶ τὴν σχοῖνόν μου σὺ ἐξιχνίασας καὶ πάσας τὰς ὁδούς μου προεῖδες

4 Magasztal téged, Uram, e földnek minden királya, mikor meghallják szádnak beszédeit,
All the kings of the earth will give you praise, O Lord, when the words of your mouth come to their ears.
ὅτι οὐκ ἔστιν λόγος ἐν γλώσσῃ μου

5 És énekelnek az Úrnak útairól, mert nagy az Úr dicsősége!
They will make songs about the ways of the Lord; for great is the glory of the Lord.
ἰδού κύριε σὺ ἔγνως πάντα τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα σὺ ἔπλασάς με καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου

6 Noha felséges az Úr, mégis meglátja az alázatost, a kevélyt pedig távolról ismeri.
Though the Lord is high, he sees those who are low; and he has knowledge from far off of those who are lifted up.
ἐθαυμαστώθη ἡ γνῶσίς σου ἐξ ἐμοῦ ἐκραταιώθη οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς αὐτήν

7 Ha nyomorúságban vergődöm, megelevenítesz; ellenségeim haragja ellen kinyújtod kezedet, és a te jobbkezed megment engemet.
Even when trouble is round me, you will give me life; your hand will be stretched out against the wrath of my haters, and your right hand will be my salvation.
ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω

8 Elvégzi értem az Úr. Uram, a te kegyelmed örökkévaló: ne hagyd el a te kezeidnek alkotásait!
The Lord will make all things complete for me: O Lord, your mercy is eternal; do not give up the works of your hands.
ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν σὺ εἶ ἐκεῖ ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ᾅδην πάρει

1 Az éneklőmesternek, Dávid zsoltára. &Uram, megvizsgáltál engem, és ismersz.
&ltTo the chief music-maker. A Psalm. Of David.&gt O Lord, you have knowledge of me, searching out all my secrets.
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ

2 Te ismered ülésemet és felkelésemet, messzirõl érted gondolatomat.
You have knowledge when I am seated and when I get up, you see my thoughts from far away.
ἐξελοῦ με κύριε ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥῦσαί με

3 Járásomra és fekvésemre ügyelsz, minden útamat jól tudod.
You keep watch over my steps and my sleep, and have knowledge of all my ways.
οἵτινες ἐλογίσαντο ἀδικίας ἐν καρδίᾳ ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο πολέμους

4 Mikor még nyelvemen sincs a szó, immár egészen érted azt Uram!
For there is not a word on my tongue which is not clear to you, O Lord.
ἠκόνησαν γλῶσσαν αὐτῶν ὡσεὶ ὄφεως ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν διάψαλμα

5 Elõl és hátul körülzártál engem, és fölöttem tartod kezedet.
I am shut in by you on every side, and you have put your hand on me.
φύλαξόν με κύριε ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ἀπὸ ἀνθρώπων ἀδίκων ἐξελοῦ με οἵτινες ἐλογίσαντο ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου

6 Csodálatos elõttem [e] tudás, magasságos, nem érthetem azt.
Such knowledge is a wonder greater than my powers; it is so high that I may not come near it.
ἔκρυψαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι καὶ σχοινία διέτειναν παγίδας τοῖς ποσίν μου ἐχόμενα τρίβου σκάνδαλον ἔθεντό μοι διάψαλμα

7 Hová menjek a te lelked elõl és a te orczád elõl hova fussak?
Where may I go from your spirit? how may I go in flight from you?
εἶπα τῷ κυρίῳ θεός μου εἶ σύ ἐνώτισαι κύριε τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου

8 Ha a mennybe hágok fel, ott vagy; ha a Seolba vetek ágyat, ott is jelen vagy.
If I go up to heaven, you are there: or if I make my bed in the underworld, you are there.
κύριε κύριε δύναμις τῆς σωτηρίας μου ἐπεσκίασας ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου

9 Ha a hajnal szárnyaira kelnék, és a tenger túlsó szélére szállanék:
If I take the wings of the morning, and go to the farthest parts of the sea;
μὴ παραδῷς με κύριε ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἁμαρτωλῷ διελογίσαντο κατ' ἐμοῦ μὴ ἐγκαταλίπῃς με μήποτε ὑψωθῶσιν διάψαλμα

10 Ott is a te kezed vezérelne engem, és a te jobbkezed fogna engem.
Even there will I be guided by your hand, and your right hand will keep me.
ἡ κεφαλὴ τοῦ κυκλώματος αὐτῶν κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς

11 Ha azt mondom: A sötétség bizonyosan elborít engem és a világosság körülöttem éjszaka lesz,
If I say, Only let me be covered by the dark, and the light about me be night;
πεσοῦνται ἐπ' αὐτοὺς ἄνθρακες ἐν πυρὶ καταβαλεῖς αὐτούς ἐν ταλαιπωρίαις οὐ μὴ ὑποστῶσιν

12 A sötétség sem borít el elõled, és fénylik az éjszaka, mint a nappal; a sötétség olyan, mint a világosság.
Even the dark is not dark to you; the night is as bright as the day: for dark and light are the same to you.
ἀνὴρ γλωσσώδης οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει εἰς διαφθοράν

13 Bizony te alkottad veséimet, te takargattál engem anyám méhében.
My flesh was made by you, and my parts joined together in my mother's body.
ἔγνων ὅτι ποιήσει κύριος τὴν κρίσιν τοῦ πτωχοῦ καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων

14 Magasztallak, hogy csodálatosan megkülönböztettél. Csodálatosak a te cselekedeteid! és jól tudja ezt az én lelkem.
I will give you praise, for I am strangely and delicately formed; your works are great wonders, and of this my soul is fully conscious.
πλὴν δίκαιοι ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου καὶ κατοικήσουσιν εὐθεῖς σὺν τῷ προσώπῳ σου

1 Az éneklõmesternek, Dávid zsoltára.
&ltTo the chief music-maker. A Psalm. Of David.&gt\
ψαλμὸς τῷ δαυιδ κύριε ἐκέκραξα πρὸς σέ εἰσάκουσόν μου πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ

2 Szabadíts meg engem, Uram, a gonosz embertõl; a zsarnok férfitól védj meg engemet!
\140:1\O Lord, take me out of the power of the evil man; keep me safe from the violent man:
κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή

3 A kik gonoszt gondolnak szívökben, [és] minden nap háborút kezdenek.
\140:2\For their hearts are full of evil designs; and they are ever making ready causes of war.
θοῦ κύριε φυλακὴν τῷ στόματί μου καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χείλη μου

4 Nyelvöket élesítik, mint a kígyó; áspiskígyó mérge van ajkaik alatt. Szela.
\140:3\Their tongues are sharp like the tongue of a snake; the poison of snakes is under their lips. (Selah.)
μὴ ἐκκλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις ἀνομίαν καὶ οὐ μὴ συνδυάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐ τῶν

5 Ments meg, oh Uram, a gonosz kezétõl; a zsarnok férfitól védj meg engemet! A kik megejteni szándékoznak lépéseimet.
\140:4\O Lord, take me out of the hands of sinners; keep me safe from the violent man: for they are designing my downfall.
παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλήν μου ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχή μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν

6 Tõrt hánytak elém titkon a kevélyek és köteleket; hálót terítettek ösvényem szélére, hurkokat vetettek elém! Szela.
\140:5\The men of pride have put secret cords for my feet; stretching nets in my way, so that they may take me with their tricks. (Selah.)
κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἱ κριταὶ αὐτῶν ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου ὅτι ἠδύνθησαν

7 Mondám az Úrnak: Istenem vagy te! Hallgasd meg Uram könyörgésem szavát!
\140:6\I have said to the Lord, You are my God: give ear, O Lord, to the voice of my prayer.
ὡσεὶ πάχος γῆς διερράγη ἐπὶ τῆς γῆς διεσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν παρὰ τὸν ᾅδην

8 Én Uram, Istenem, szabadításom ereje: fedezd be fejemet a háború napján!
\140:7\O Lord God, the strength of my salvation, you have been a cover over my head in the day of the fight.
ὅτι πρὸς σέ κύριε κύριε οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ σὲ ἤλπισα μὴ ἀντανέλῃς τὴν ψυχήν μου

9 Ne add meg Uram, a mit a gonosz kíván; rossz szándékát ne segítsd elõ, mert felfuvalkodik! Szela.
\140:8\O Lord, give not the wrongdoer his desire; give him no help in his evil designs, or he may be uplifted in pride. (Selah.)
φύλαξόν με ἀπὸ παγίδος ἧς συνεστήσαντό μοι καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν

10 A körültem ólálkodóknak fejét borítsa be ajkaiknak átka.
\140:9\As for those who come round me, let their heads be covered by the evil of their lips.
πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ ἁμαρτωλοί κατὰ μόνας εἰμὶ ἐγὼ ἕως οὗ ἂν παρέλθω

1 Dávid zsoltára. &Uram! hívlak téged: siess én hozzám; figyelmezz szavamra, mikor hívlak téged.
&ltA Psalm. Of David.&gt Lord, I have made my cry to you; come to me quickly; give ear to my voice, when it goes up to you.
συνέσεως τῷ δαυιδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ προσευχή

2 Mint jóillatú füst jusson elõdbe imádságom, [s] kezem felemelése estvéli áldozat [legyen.]
Let my prayer be ordered before you like a sweet smell; and let the lifting up of my hands be like the evening offering.
φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐδεήθην

3 Tégy Uram závárt az én szájamra; õriztessed az én ajkaim nyílását!
O Lord, keep a watch over my mouth; keep the door of my lips.
ἐκχεῶ ἐναντίον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου τὴν θλῖψίν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ

4 Ne engedd szívemet rosszra hajlani, hogy istentelenül ne cselekedjem a gonosztevõ emberekkel egybe; és ne egyem azoknak kedvelt ételébõl!
Keep my heart from desiring any evil thing, or from taking part in the sins of the evil-doers with men who do wrong: and let me have no part in their good things.
ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου καὶ σὺ ἔγνως τὰς τρίβους μου ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ ἐπορευόμην ἔκρυψαν παγίδα μοι

5 Ha igaz fedd engem: jól van az; ha dorgál engem: mintha fejem kenné. Nem vonakodik fejem, sõt még imádkozom is értök nyavalyájokban.
Let the upright give me punishment; and let the god-fearing man put me in the right way; but I will not let the oil of sinners come on my head: when they do evil I will give myself to prayer.
κατενόουν εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον ὅτι οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχήν μου

6 Ha sziklához paskoltatnak az õ bíráik, akkor hallgatják az én beszédeimet, mert gyönyörûségesek.
When destruction comes to their judges by the side of the rock, they will give ear to my words, for they are sweet.
ἐκέκραξα πρὸς σέ κύριε εἶπα σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου μερίς μου ἐν γῇ ζώντων

7 Mint a ki a földet vágja és hányja, úgy szóratnak szét csontjaik a Seol torkában.
Our bones are broken up at the mouth of the underworld, as the earth is broken by the plough.
πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα ῥῦσαί με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ

8 De az én szemeim, Uram Isten, rajtad csüggenek; hozzád folyamodom: ne oltsd el életemet!
But my eyes are turned to you, O Lord God: my hope is in you; let not my soul be given up to death.
ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχήν μου τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου κύριε ἐμὲ ὑπομενοῦσιν δίκαιοι ἕως οὗ ἀνταποδῷς μοι

1 Dávid tanítása; imádság a barlangban létekor.
&ltMaschil. Of David. A prayer when he was in the hole of the rock.&gt\
ψαλμὸς τῷ δαυιδ ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς καταδιώκει κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου ἐνώτισαι τὴν δέησίν μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου ἐπάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου

2 Fenszóval hívom az Urat, fenszóval könyörgök az Úrhoz.
\142:1\The sound of my cry went up to the Lord; with my voice I made my prayer for grace to the Lord.
καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου ὅτι οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν

3 Kiöntöm elõtte panaszomat, kitárom elõtte nyomorúságomat,
\142:2\I put all my sorrows before him; and made clear to him all my trouble.
ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου ἐταπείνωσεν εἰς γῆν τὴν ζωήν μου ἐκάθισέν με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροὺς αἰῶνος

4 Mikor elcsügged bennem a lelkem. Te pedig tudod az én ösvényemet, hogy az úton, a melyen járok, tõrt hánytak elém.
\142:3\When my spirit is overcome, your eyes are on my goings; nets have been secretly placed in the way in which I go.
καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου

5 Tekints jobbra és lásd meg, hogy senki sincsen, a ki ismerne; nincsen számomra menedék; senki sem tudakozódik felõlem.
\142:4\Looking to my right side, I saw no man who was my friend: I had no safe place; no one had any care for my soul.
ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων καὶ ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου ἐν ποιήμασιν τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων

6 Hívlak téged, oh Uram; [s ezt] mondom: Te vagy oltalmam [és] örökségem az élõknek földén;
\142:5\I have made my cry to you, O Lord; I have said, You are my safe place, and my heritage in the land of the living.
διεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς σέ ἡ ψυχή μου ὡς γῆ ἄνυδρός σοι διάψαλμα

7 Figyelmezz esedezésemre, mert igen nyomorult vagyok! Szabadíts meg engem üldözõimtõl, mert hatalmasabbak nálamnál!
\142:6\Give ear to my cry, for I am made very low: take me out of the hands of my haters, for they are stronger than I.
ταχὺ εἰσάκουσόν μου κύριε ἐξέλιπεν τὸ πνεῦμά μου μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον

8 Vezesd ki lelkemet a börtönbõl, hogy magasztaljam a te nevedet! Az igazak vegyenek engem körül, mikor jól teszel majd velem.
\142:7\Take my soul out of prison, so that I may give praise to your name: the upright will give praise because of me; for you have given me a full reward.
ἀκουστὸν ποίησόν μοι τὸ πρωὶ τὸ ἔλεός σου ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα γνώρισόν μοι κύριε ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσομαι ὅτι πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχήν μου

1 Dávid zsoltára. &Uram, hallgasd meg könyörgésemet, figyelmezzél imádságomra; hûséged [és] igazságod szerint hallgass meg engemet.
&ltA Psalm. Of David.&gt Let my prayer come to you, O Lord; give ear to my requests for your grace; keep faith with me, and give me an answer in your righteousness;
τῷ δαυιδ πρὸς τὸν γολιαδ εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός μου ὁ διδάσκων τὰς χεῖράς μου εἰς παράταξιν τοὺς δακτύλους μου εἰς πόλεμον

2 Ne szállj perbe a te szolgáddal, mert egy élõ sem igaz elõtted!
Let not your servant come before you to be judged; for no man living is upright in your eyes.
ἔλεός μου καὶ καταφυγή μου ἀντιλήμπτωρ μου καὶ ῥύστης μου ὑπερασπιστής μου καὶ ἐπ' αὐτῷ ἤλπισα ὁ ὑποτάσσων τὸν λαόν μου ὑπ' ἐμέ

3 Ímé, ellenség üldözi lelkemet, a földhöz paskolja éltemet; betaszít engem a sötétségbe a milyen a régen megholtaké!
The evil man has gone after my soul; my life is crushed down to the earth: he has put me in the dark, like those who have long been dead.
κύριε τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι λογίζῃ αὐτόν

4 Elcsügged bennem a lelkem, felháborodik bennem a szívem!
Because of this my spirit is overcome; and my heart is full of fear.
ἄνθρωπος ματαιότητι ὡμοιώθη αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὡσεὶ σκιὰ παράγουσιν

5 Megemlékezem a régi idõkrõl, elgondolom minden te dolgodat; kezed munkáiról elmélkedem.
I keep in mind the early days of the past, giving thought to all your acts, even to the work of your hands.
κύριε κλῖνον οὐρανούς σου καὶ κατάβηθι ἅψαι τῶν ὀρέων καὶ καπνισθήσονται

6 Feléd terjesztgetem kezeimet; lelkem, mint szomjú föld, úgy [eped] utánad. Szela.
My hands are stretched out to you: my soul is turned to you, like a land in need of water. (Selah.)
ἄστραψον ἀστραπὴν καὶ σκορπιεῖς αὐτούς ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου καὶ συνταράξεις αὐτούς

7 Siess, hallgass meg engem Uram! Elfogyatkozik az én lelkem. Ne rejtsd el orczádat elõlem, hogy ne legyek hasonló a sírba szállókhoz.
Be quick in answering me, O Lord, for the strength of my spirit is gone: let me see your face, so that I may not be like those who go down into the underworld.
ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου ἐξ ὕψους ἐξελοῦ με καὶ ῥῦσαί με ἐξ ὑδάτων πολλῶν ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων

8 Korán hallasd velem kegyelmedet, mert bízom benned! Mutasd meg nékem az útat, melyen járjak, mert hozzád emelem lelkemet!
Let the story of your mercy come to me in the morning, for my hope is in you: give me knowledge of the way in which I am to go; for my soul is lifted up to you.
ὧν τὸ στόμα ἐλάλησεν ματαιότητα καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας

9 Szabadíts meg engem ellenségeimtõl, Uram; hozzád menekülök!
O Lord, take me out of the hands of my haters; my soul is waiting for you.
ὁ θεός ᾠδὴν καινὴν ᾄσομαί σοι ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ σοι

10 Taníts meg engem a te akaratodat teljesítenem, mert te vagy Istenem! A te jó lelked vezéreljen engem az egyenes földön.
Give me teaching so that I may do your pleasure; for you are my God: let your good Spirit be my guide into the land of righteousness.
τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν τοῖς βασιλεῦσιν τῷ λυτρουμένῳ δαυιδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς

11 Eleveníts meg engem, Uram, a te nevedért; vidd ki lelkemet a nyomorúságból a te igazságodért!
Give me life, O Lord, because of your name; in your righteousness take my soul out of trouble.
ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων ὧν τὸ στόμα ἐλάλησεν ματαιότητα καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας

12 És kegyelmedbõl rontsd meg ellenségeimet, és veszítsd el mindazokat, a kik szorongatják lelkemet; mert szolgád vagyok.
And in your mercy put an end to my haters, and send destruction on all those who are against my soul; for I am your servant.
ὧν οἱ υἱοὶ ὡς νεόφυτα ἡδρυμμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν αἱ θυγατέρες αὐτῶν κεκαλλωπισμέναι περικεκοσμημέναι ὡς ὁμοίωμα ναοῦ

1 Dávidé. &Áldott az Úr, az én kõváram, a ki hadakozásra tanítja kezemet, [s] viadalra az én ujjaimat.
&ltA Psalm. Of David.&gt Praise be to the God of my strength, teaching my hands the use of the sword, and my fingers the art of fighting:
αἴνεσις τῷ δαυιδ ὑψώσω σε ὁ θεός μου ὁ βασιλεύς μου καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος

2 Jóltevõm és megoltalmazóm, mentõváram és szabadítóm nékem; paizsom, és az, a kiben én bízom: õ veti alám népemet.
He is my strength, and my Rock; my high tower, and my saviour; my keeper and my hope: he gives me authority over my people.
καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος

3 Uram! Micsoda az ember, hogy tudsz felõle, és az embernek fia, hogy gondod van reá?
Lord, what is man, that you keep him in mind? or the son of man that you take him into account?
μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν πέρας

4 Olyan az ember, mint a lehellet; napjai, mint az átfutó árnyék.
Man is like a breath: his life is like a shade which is quickly gone.
γενεὰ καὶ γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔργα σου καὶ τὴν δύναμίν σου ἀπαγγελοῦσιν

5 Uram, hajlítsd meg egeidet és szállja alá; illesd meg a hegyeket, hogy füstölögjenek!
Come down, O Lord, from your heavens: at your touch let the mountains give out smoke.
τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τῆς ἁγιωσύνης σου λαλήσουσιν καὶ τὰ θαυμάσιά σου διηγήσονται

6 Lövelj villámot és hányd szerte õket; bocsásd ki nyilaidat és vedd el eszöket.
With your storm-flames send them in flight: send out your arrows for their destruction.
καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβερῶν σου ἐροῦσιν καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγήσονται

7 Nyújtsd le kezeidet a magasból; ragadj ki és ments meg engem a nagy vizekbõl, az idegen-fiak kezébõl;
Put out your hand from on high; make me free, take me safely out of the great waters, and out of the hands of strange men;
μνήμην τοῦ πλήθους τῆς χρηστότητός σου ἐξερεύξονται καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιάσονται

8 A kiknek szájok hazugságot beszél, s jobb kezök a hamisság jobb keze.
In whose mouths are false words, and whose right hand is a right hand of deceit.
οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος μακρόθυμος καὶ πολυέλεος

9 Isten! Új éneket éneklek néked; tízhúrú hangszerrel zengedezlek téged;
I will make a new song to you, O God; I will make melody to you on an instrument of ten cords.
χρηστὸς κύριος τοῖς σύμπασιν καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ

10 Ki segítséget ád a királyoknak, [s] megmenti Dávidot, az õ szolgáját a gonosz szablyától.
It is God who gives salvation to kings; and who kept his servant David from the wounding sword.
ἐξομολογησάσθωσάν σοι κύριε πάντα τὰ ἔργα σου καὶ οἱ ὅσιοί σου εὐλογησάτωσάν σε

11 Ragadj ki és ments meg engem az idegen-fiak kezébõl, a kiknek szájok hazugságot beszél, s jobbkezök a hamisság jobbkeze.
Make me free, and take me out of the hands of strange men, in whose mouths are false words, and whose right hand is a right hand of deceit.
δόξαν τῆς βασιλείας σου ἐροῦσιν καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλήσουσιν

12 Hogy fiaink olyanok legyenek, mint a plánták, nagyokká nõve ifjú korukban; leányaink, mint a templom mintájára kifaragott oszlopok.
Our sons are like tall young plants; and our daughters like the shining stones of a king's house;
τοῦ γνωρίσαι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὴν δυναστείαν σου καὶ τὴν δόξαν τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς βασιλείας σου

13 Legyenek telve tárházaink, eledelt eledelre szolgáltassanak; juhaink százszorosodjanak, ezerszeresedjenek a mi legelõinken.
Our store-houses are full of all good things; and our sheep give birth to thousands and ten thousands in our fields.
ἡ βασιλεία σου βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ [13α] πιστὸς κύριος ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ

14 Ökreink megrakodva legyenek; sem betörés, sem kirohanás, sem kiáltozás ne legyen a mi utczáinkon.
Our oxen are well weighted down; our cows give birth safely; there is no going out, and there is no cry of sorrow in our open places.
ὑποστηρίζει κύριος πάντας τοὺς καταπίπτοντας καὶ ἀνορθοῖ πάντας τοὺς κατερραγμένους

15 Boldog nép az, a melynek így van dolga; boldog nép az, a melynek az Úr az õ Istene.
Happy is the nation whose ways are so ordered: yes, happy is the nation whose God is the Lord.
οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσιν καὶ σὺ δίδως τὴν τροφὴν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ

1 Dávid dicsérõ éneke. &Magasztallak téged, Istenem, királyom, és áldom nevedet örökkön örökké!
&ltA Song of praise. Of David.&gt Let me give glory to you, O God, my King; and blessing to your name for ever and ever.
αλληλουια αγγαιου καὶ ζαχαριου αἴνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον

2 Minden napon áldalak téged, és dicsérem neved örökkön örökké!
Every day will I give you blessing, praising your name for ever and ever.
αἰνέσω κύριον ἐν ζωῇ μου ψαλῶ τῷ θεῷ μου ἕως ὑπάρχω

3 Nagy az Úr és igen dicséretes, és az õ nagysága megfoghatatlan.
Great is the Lord, and greatly to be praised; his power may never be searched out.
μὴ πεποίθατε ἐπ' ἄρχοντας καὶ ἐφ' υἱοὺς ἀνθρώπων οἷς οὐκ ἔστιν σωτηρία

4 Nemzedék nemzedéknek dícséri mûveidet, s jelentgeti a te hatalmasságodat.
One generation after another will give praise to your great acts, and make clear the operation of your strength.
ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν

5 A te méltóságod dicsõ fényérõl, és csodálatos dolgaidról elmélkedem.
My thoughts will be of the honour and glory of your rule, and of the wonder of your works.
μακάριος οὗ ὁ θεὸς ιακωβ βοηθός ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ

6 Rettenetes voltod hatalmát beszélik, és én a te nagyságos dolgaidat hirdetem.
Men will be talking of the power and fear of your acts; I will give word of your glory.
τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν εἰς τὸν αἰῶνα

7 A te nagy jóságod emlékeirõl áradoznak, és a te igazságodnak örvendeznek.
Their sayings will be full of the memory of all your mercy, and they will make songs of your righteousness.
ποιοῦντα κρίμα τοῖς ἀδικουμένοις διδόντα τροφὴν τοῖς πεινῶσιν κύριος λύει πεπεδημένους

8 Irgalmas és könyörületes az Úr, késedelmes a haragra és nagy kegyelmû.
The Lord is full of grace and pity; not quickly angry, but great in mercy.
κύριος ἀνορθοῖ κατερραγμένους κύριος σοφοῖ τυφλούς κύριος ἀγαπᾷ δικαίους

9 Jó az Úr mindenki iránt, és könyörületes minden teremtményéhez.
The Lord is good to all men; and his mercies are over all his works.
κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους ὀρφανὸν καὶ χήραν ἀναλήμψεται καὶ ὁδὸν ἁμαρτωλῶν ἀφανιεῖ

10 Dicsér téged, Uram minden teremtményed és áldanak téged a te kegyeltjeid.
All the works of your hands give praise to you, O Lord; and your saints give you blessing.
βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα ὁ θεός σου σιων εἰς γενεὰν καὶ γενεάν

1 Dicsérjétek az Urat! Dicsérd én lelkem az Urat!
Let the Lord be praised. Give praise to the Lord, O my soul.
αλληλουια αγγαιου καὶ ζαχαριου αἰνεῖτε τὸν κύριον ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός τῷ θεῷ ἡμῶν ἡδυνθείη αἶνεσις

2 Dicsérem az Urat, a míg élek; éneklek az én Istenemnek, a míg vagyok.
While I have breath I will give praise to the Lord: I will make melody to my God while I have my being.
οἰκοδομῶν ιερουσαλημ ὁ κύριος καὶ τὰς διασπορὰς τοῦ ισραηλ ἐπισυνάξει

3 Ne bízzatok a fejedelmekben, emberek fiában, a ki meg nem menthet!
Put not your faith in rulers, or in the son of man, in whom there is no salvation.
ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα αὐτῶν

4 Kimegyen a lelke; visszatér földébe, [és] aznapon elvesznek az õ tervei.
Man's breath goes out, he is turned back again to dust; in that day all his purposes come to an end.
ὁ ἀριθμῶν πλήθη ἄστρων καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν

5 Boldog, a kinek segítsége a Jákób Istene, és reménysége van az Úrban, az õ Istenében;
Happy is the man who has the God of Jacob for his help, whose hope is in the Lord his God:
μέγας ὁ κύριος ἡμῶν καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀριθμός

6 A ki teremtette az eget és földet, a tengert és mindent, a mi bennök van. A ki megtartja a hûségét örökké;
Who made heaven and earth, the sea, and all things in them; who keeps faith for ever:
ἀναλαμβάνων πραεῖς ὁ κύριος ταπεινῶν δὲ ἁμαρτωλοὺς ἕως τῆς γῆς

7 Igazságot szolgáltat az elnyomottaknak, eledelt ád az éhezõknek. Az Úr megszabadítja az elfogottakat.
Who gives their rights to those who are crushed down; and gives food to those who are in need of it: the Lord makes the prisoners free;
ἐξάρξατε τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν ἐν κιθάρᾳ

8 Az Úr megnyitja a vakok szemeit, az Úr felegyenesíti a meggörnyedteket; szereti az Úr az igazakat.
The Lord makes open the eyes of the blind; the Lord is the lifter up of those who are bent down; the Lord is a lover of the upright;
τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις τῷ ἑτοιμάζοντι τῇ γῇ ὑετόν τῷ ἐξανατέλλοντι ἐν ὄρεσι χόρτον καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων

9 Megoltalmazza az Úr a jövevényeket; árvát és özvegyet megtart, és a gonoszok útját elfordítja.
The Lord takes care of those who are in a strange land; he gives help to the widow and to the child who has no father; but he sends destruction on the way of sinners.
διδόντι τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κοράκων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν

10 Uralkodni fog az Úr örökké, a te Istened, oh Sion, nemzedékrõl nemzedékre! Dicsérjétek az Urat!
The Lord will be King for ever; your God, O Zion, will be King through all generations. Praise be to the Lord.
οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἵππου θελήσει οὐδὲ ἐν ταῖς κνήμαις τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ

1 Dicsérjétek az Urat! Hiszen Istenünkrõl énekelni jó; hiszen õt dicsérni gyönyörûséges és illendõ dolog!
Give praise to the Lord; for it is good to make melody to our God; praise is pleasing and beautiful.
αλληλουια αγγαιου καὶ ζαχαριου ἐπαίνει ιερουσαλημ τὸν κύριον αἶνει τὸν θεόν σου σιων

2 Az Úr építi Jeruzsálemet, összegyûjti Izráelnek elûzötteit;
The Lord is building up Jerusalem; he makes all the outlaws of Israel come together.
ὅτι ἐνίσχυσεν τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου εὐλόγησεν τοὺς υἱούς σου ἐν σοί

3 Meggyógyítja a megtört szívûeket, és bekötözi sebeiket.
He makes the broken-hearted well, and puts oil on their wounds.
ὁ τιθεὶς τὰ ὅριά σου εἰρήνην καὶ στέαρ πυροῦ ἐμπιπλῶν σε

4 Elrendeli a csillagok számát, és mindnyájokat nevérõl nevezi.
He sees the number of the stars; he gives them all their names.
ὁ ἀποστέλλων τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ ἕως τάχους δραμεῖται ὁ λόγος αὐτοῦ

5 Nagy a mi Urunk és igen hatalmas, s bölcseségének nincsen határa.
Great is our Lord, and great his power; there is no limit to his wisdom.
τοῦ διδόντος χιόνα ὡσεὶ ἔριον ὁμίχλην ὡσεὶ σποδὸν πάσσοντος

6 Megtartja az Úr a nyomorultakat; a gonoszokat földig megalázza.
The Lord gives help to the poor in spirit; but he sends sinners down in shame.
βάλλοντος κρύσταλλον αὐτοῦ ὡσεὶ ψωμούς κατὰ πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται

7 Énekeljetek az Úrnak hálaadással, pengessetek hárfát a mi Istenünknek!
Make songs of praise to the Lord; make melody to our God with instruments of music.
ἀποστελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ τήξει αὐτά πνεύσει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ῥυήσεται ὕδατα

8 A ki beborítja az eget felhõvel, esõt készít a föld számára, [és] füvet sarjaszt a hegyeken;
By his hand the heaven is covered with clouds and rain is stored up for the earth; he makes the grass tall on the mountains.
ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ τῷ ιακωβ δικαιώματα καὶ κρίματα αὐτοῦ τῷ ισραηλ

9 A ki megadja táplálékát a baromnak, a holló-fiaknak, a melyek kárognak.
He gives food to every beast, and to the young ravens in answer to their cry.
οὐκ ἐποίησεν οὕτως παντὶ ἔθνει καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ οὐκ ἐδήλωσεν αὐτοῖς

1 Dicsérjétek az Urat! &Dicsérjétek az Urat az égbõl; dicsérjétek õt a magas helyeken!
Give praise to the Lord. Let the Lord be praised from the heavens: give him praise in the skies.
αλληλουια αγγαιου καὶ ζαχαριου αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις

2 Dicsérjétek õt angyalai mind; dicsérjétek õt minden õ serege!
Give praise to him, all you his angels: give praise to him, all his armies.
αἰνεῖτε αὐτόν πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ αἰνεῖτε αὐτόν πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ

3 Dicsérjétek õt: nap és hold; dicsérjétek õt mind: fényes csillagai!
Give praise to him, you sun and moon: give praise to him, all you stars of light.
αἰνεῖτε αὐτόν ἥλιος καὶ σελήνη αἰνεῖτε αὐτόν πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς

4 Dicsérjétek õt egeknek egei, és ti vizek, a melyek az ég felett vagytok!
Give praise to him, you highest heavens, and you waters which are over the heavens.
αἰνεῖτε αὐτόν οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν

5 Dicsérjék õk az Úrnak nevét, mert parancsolt és elõállottak õk.
Let them give praise to the name of the Lord: for he gave the order, and they were made.
αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου ὅτι αὐτὸς εἶπεν καὶ ἐγενήθησαν αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν

6 Örök idõre állította fel õket; törvényt szabott és nem tér el attól.
He has put them in their places for ever; he has given them their limits which may not be broken.
ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος πρόσταγμα ἔθετο καὶ οὐ παρελεύσεται

7 Dicsérjétek az Urat a földrõl: viziszörnyek és mély vizek [ti]mind!
Give praise to the Lord from the earth, you great sea-beasts, and deep places:
αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῆς γῆς δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι

8 Tûz és jégesõ, hó és köd, szélvihar, a melyek az õ rendelését cselekszik;
Fire and rain of ice, snow and mists; storm-wind, doing his word:
πῦρ χάλαζα χιών κρύσταλλος πνεῦμα καταιγίδος τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ

9 Ti hegyek és halmok mindnyájan, minden gyümölcsfa s mind [ti]czédrusok;
Mountains and all hills; fruit-trees and all trees of the mountains:
τὰ ὄρη καὶ πάντες οἱ βουνοί ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι

10 Vadak és minden barmok, férgek és szárnyas állatok;
Beasts and all cattle; insects and winged birds:
τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη ἑρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά

11 Földi királyok és minden nemzet, fejedelmek és mind [ti] földi bírák!
Kings of the earth, and all peoples; rulers and all judges of the earth:
βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοί ἄρχοντες καὶ πάντες κριταὶ γῆς

12 Ifjak és szûzek, vének gyermekekkel:
Young men and virgins; old men and children:
νεανίσκοι καὶ παρθένοι πρεσβῦται μετὰ νεωτέρων

13 Dicsérjék az Úrnak nevét, mert az õ neve dicsõ egyedül; az õ dicsõsége égre-földre [kihat!]
Let them give glory to the name of the Lord: for his name only is to be praised: his kingdom is over the earth and the heaven.
αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου ἡ ἐξομολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ

14 És felemelte az õ népének szarvát. Dicsõítse minden õ kegyeltje: Izráel fiai, a hozzá közel való nép. Dicsérjétek az Urat!
He has put on high the horn of his people, for the praise of all his saints; even the children of Israel, a people which is near to him. Let the Lord be praised.
καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ ὕμνος πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς ισραηλ λαῷ ἐγγίζοντι αὐτῷ

1 Dicsérjétek az Urat! Énekeljetek az Úrnak új éneket; dicsérje õt a kegyesek gyülekezete!
Let the Lord be praised. Make a new song to the Lord, let his praise be in the meeting of his saints.
αλληλουια ᾄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων

2 Örvendezzen Izráel az õ teremtõjében: Sionnak fiai örüljenek az õ királyukban!
Let Israel have joy in his maker; let the children of Zion be glad in their King.
εὐφρανθήτω ισραηλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν καὶ υἱοὶ σιων ἀγαλλιάσθωσαν ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν

3 Dicsérjék az õ nevét tánczczal; dobbal és hárfával zengjenek néki.
Let them give praise to his name in the dance: let them make melody to him with instruments of brass and corded instruments of music.
αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ ἐν τυμπάνῳ καὶ ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ

4 Mert kedveli az Úr az õ népét, a szenvedõket szabadulással dicsõíti meg.
For the Lord has pleasure in his people: he gives the poor in spirit a crown of salvation.
ὅτι εὐδοκεῖ κύριος ἐν λαῷ αὐτοῦ καὶ ὑψώσει πραεῖς ἐν σωτηρίᾳ

5 Vígadozzanak a kegyesek tisztességben; ujjongjanak nyugvó helyökön.
Let the saints have joy and glory: let them give cries of joy on their beds.
καυχήσονται ὅσιοι ἐν δόξῃ καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν

6 Isten-dicsõítés legyen torkukban, kétélû fegyver kezeikben;
Let the high praises of God be in their mouths, and a two-edged sword in their hands;
αἱ ὑψώσεις τοῦ θεοῦ ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν καὶ ῥομφαῖαι δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν

7 Hogy bosszút álljanak a pogányokon, [és] megfenyítsék a nemzeteket!
To give the nations the reward of their sins, and the peoples their punishment;
τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐλεγμοὺς ἐν τοῖς λαοῖς

8 Hogy lánczra fûzzék királyaikat, fõembereiket pedig vas-bilincsekbe.
To put their kings in chains, and their rulers in bands of iron;
τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις σιδηραῖς

9 Hogy végrehajtsák rajtok a megírott ítéletet. Dicsõség ez az õ minden kegyeltjére! Dicsérjétek az Urat!
To give them the punishment which is in the holy writings: this honour is given to all his saints. Praise be to the Lord.
τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρίμα ἔγγραπτον δόξα αὕτη ἐστὶν πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ

1 Dicsérjétek az Urat! &Dicsérjétek Istent az õ szent helyén; dicsérjétek õt az õ hatalmának boltozatán!
Let the Lord be praised. Give praise to God in his holy place: give him praise in the heaven of his power.
αλληλουια αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι δυνάμεως αὐτοῦ

2 Dicsérjétek õt hõsi tetteiért, dicsérjétek õt nagyságának gazdagsága szerint!
Give him praise for his acts of power: give him praise in the measure of his great strength.
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ

3 Dicsérjétek õt kürt-zengéssel; dicsérjétek õt hárfán és cziterán;
Give him praise with the sound of the horn: give him praise with corded instruments of music.
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ

4 Dicsérjétek õt dobbal és tánczczal, dicsérjétek õt hegedûkkel és fuvolával;
Give him praise with instruments of brass and in the dance: give him praise with horns and corded instruments.
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ

5 Dicsérjétek õt hangos czimbalommal, dicsérjétek õt harsogó czimbalommal.
Give him praise with the loud brass: give him praise with the high-sounding brass.
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ

6 Minden lélek dicsérje az Urat! Dicsérjétek az Urat!
Let everything which has breath give praise to the Lord. Let the Lord be praised.
πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν κύριον αλληλουια

1 Salamonnak, Dávid fiának, Izráel királyának példabeszédei,
The wise sayings of Solomon, the son of David, king of Israel.
παροιμίαι σαλωμῶντος υἱοῦ δαυιδ ὃς ἐβασίλευσεν ἐν ισραηλ

2 Bölcseség és erkölcsnek tanulására, értelmes beszédek megértésére;
To have knowledge of wise teaching; to be clear about the words of reason:
γνῶναι σοφίαν καὶ παιδείαν νοῆσαί τε λόγους φρονήσεως

3 Okos fenyítéknek, igazságnak és ítéletnek és becsületességnek megnyerésére;
To be trained in the ways of wisdom, in righteousness and judging truly and straight behaviour:
δέξασθαί τε στροφὰς λόγων νοῆσαί τε δικαιοσύνην ἀληθῆ καὶ κρίμα κατευθύνειν

4 Együgyûeknek eszesség, gyermeknek tudomány és meggondolás adására.
To make the simple-minded sharp, and to give the young man knowledge, and serious purpose:
ἵνα δῷ ἀκάκοις πανουργίαν παιδὶ δὲ νέῳ αἴσθησίν τε καὶ ἔννοιαν

5 Hallja a bölcs és öregbítse az õ tanulságát, és az értelmes szerezzen érett tanácsokat.
(The wise man, hearing, will get greater learning, and the acts of the man of good sense will be wisely guided:)
τῶνδε γὰρ ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται

6 Példabeszédnek és példázatnak, bölcsek beszédeinek és találós meséinek megértésére.
To get the sense of wise sayings and secrets, and of the words of the wise and their dark sayings.
νοήσει τε παραβολὴν καὶ σκοτεινὸν λόγον ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα

7 Az Úrnak félelme feje a bölcseségnek; a bölcseséget és erkölcsi tanítást a bolondok megútálják.
The fear of the Lord is the start of knowledge: but the foolish have no use for wisdom and teaching.
ἀρχὴ σοφίας φόβος θεοῦ σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν εὐσέβεια δὲ εἰς θεὸν ἀρχὴ αἰσθήσεως σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν

8 Hallgasd, fiam, a te atyádnak erkölcsi tanítását, és a te anyádnak oktatását el ne hagyd.
My son, give ear to the training of your father, and do not give up the teaching of your mother:
ἄκουε υἱέ παιδείαν πατρός σου καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός σου

9 Mert kedves ékesség lesz a te fejednek, és aranyláncz a te nyakadra.
For they will be a crown of grace for your head, and chain-ornaments about your neck.
στέφανον γὰρ χαρίτων δέξῃ σῇ κορυφῇ καὶ κλοιὸν χρύσεον περὶ σῷ τραχήλῳ

10 Fiam, ha a bûnösök el akarnak csábítani téged: ne fogadd beszédöket.
My son, if sinners would take you out of the right way, do not go with them.
υἱέ μή σε πλανήσωσιν ἄνδρες ἀσεβεῖς μηδὲ βουληθῇς ἐὰν παρακαλέσωσί σε λέγοντες

11 Ha azt mondják: jere mi velünk, leselkedjünk vér után, rejtezzünk el az ártatlan ellen ok nélkül;
If they say, Come with us; let us make designs against the good, waiting secretly for the upright, without cause;
ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν κοινώνησον αἵματος κρύψωμεν δὲ εἰς γῆν ἄνδρα δίκαιον ἀδίκως

12 Nyeljük el azokat, mint a sír elevenen, és egészen, mint a kik mélységbe szállottak;
Let us overcome them living, like the underworld, and in their strength, as those who go down to death;
καταπίωμεν δὲ αὐτὸν ὥσπερ ᾅδης ζῶντα καὶ ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν μνήμην ἐκ γῆς

13 Minden drága marhát nyerünk, megtöltjük a mi házainkat zsákmánnyal;
Goods of great price will be ours, our houses will be full of wealth;
τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν πολυτελῆ καταλαβώμεθα πλήσωμεν δὲ οἴκους ἡμετέρους σκύλων

14 Sorsodat vesd közénk; egy erszényünk legyen mindnyájunknak:
Take your chance with us, and we will all have one money-bag:
τὸν δὲ σὸν κλῆρον βάλε ἐν ἡμῖν κοινὸν δὲ βαλλάντιον κτησώμεθα πάντες καὶ μαρσίππιον ἓν γενηθήτω ἡμῖν

15 Fiam, ne járj egy úton ezekkel, tartóztasd meg lábaidat ösvényüktõl;
My son, do not go with them; keep your feet from their ways:
μὴ πορευθῇς ἐν ὁδῷ μετ' αὐτῶν ἔκκλινον δὲ τὸν πόδα σου ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν

16 Mert lábaik a gonoszra futnak, és sietnek a vérnek ontására.
For their feet are running after evil, and they are quick to take a man's life.
οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσιν καὶ ταχινοὶ τοῦ ἐκχέαι αἷμα

17 Mert hiába vetik ki a hálót minden szárnyas állat szemei elõtt:
Truly, to no purpose is the net stretched out before the eyes of the bird:
οὐ γὰρ ἀδίκως ἐκτείνεται δίκτυα πτερωτοῖς

18 Ezek mégis vérök árán is ólálkodnak, lelkök árán is leselkednek;
And they are secretly waiting for their blood and making ready destruction for themselves.
αὐτοὶ γὰρ οἱ φόνου μετέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακά ἡ δὲ καταστροφὴ ἀνδρῶν παρανόμων κακή

19 Ilyen az útja minden kapzsi embernek: gazdájának életét veszi el.
Such is the fate of everyone who goes in search of profit; it takes away the life of its owners.
αὗται αἱ ὁδοί εἰσιν πάντων τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα τῇ γὰρ ἀσεβείᾳ τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται

20 A bölcseség künn szerül-szerte kiált; az utczákon zengedezteti az õ szavát.
Wisdom is crying out in the street; her voice is loud in the open places;
σοφία ἐν ἐξόδοις ὑμνεῖται ἐν δὲ πλατείαις παρρησίαν ἄγει

21 Lármás utczafõkön kiált a kapuk bemenetelin, a városban szólja az õ beszédit.
Her words are sounding in the meeting-places, and in the doorways of the town:
ἐπ' ἄκρων δὲ τειχέων κηρύσσεται ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως θαρροῦσα λέγει

22 Míglen szeretitek, oh ti együgyûek az együgyûséget, és gyönyörködnek a csúfolók csúfolásban, és gyûlölik a balgatagok a tudományt?!
How long, you simple ones, will foolish things be dear to you? and pride a delight to the haters of authority? how long will the foolish go on hating knowledge?
ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχωνται τῆς δικαιοσύνης οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ δὲ ἄφρονες τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιθυμηταί ἀσεβεῖς γενόμενοι ἐμίσησαν αἴσθησιν

23 Térjetek az én dorgálásomhoz; ímé közlöm veletek az én lelkemet, tudtotokra adom az én beszédimet néktek.
Be turned again by my sharp words: see, I will send the flow of my spirit on you, and make my words clear to you.
καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχοις ἰδοὺ προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν διδάξω δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον

24 Mivelhogy hívtalak [titeket,] és vonakodtatok, kiterjesztém az én kezemet, és senki eszébe nem vette;
Because your ears were shut to my voice; no one gave attention to my out-stretched hand;
ἐπειδὴ ἐκάλουν καὶ οὐχ ὑπηκούσατε καὶ ἐξέτεινον λόγους καὶ οὐ προσείχετε

25 És elhagytátok minden én tanácsomat, és az én feddésemmel nem gondoltatok:
You were not controlled by my guiding, and would have nothing to do with my sharp words:
ἀλλὰ ἀκύρους ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλάς τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχοις ἠπειθήσατε

26 Én is a ti nyomorúságtokon nevetek, megcsúfollak, mikor eljõ az, a mitõl féltek.
So in the day of your trouble I will be laughing; I will make sport of your fear;
τοιγαροῦν κἀγὼ τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσομαι καταχαροῦμαι δέ ἡνίκα ἂν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος

27 Mikor eljõ, mint a vihar, az, a mitõl féltek, és a ti nyomorúságtok, mint a forgószél elközelget: mikor eljõ ti reátok a nyomorgatás és a szorongatás.
When your fear comes on you like a storm, and your trouble like a rushing wind; when pain and sorrow come on you.
καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφνω θόρυβος ἡ δὲ καταστροφὴ ὁμοίως καταιγίδι παρῇ καὶ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν θλῖψις καὶ πολιορκία ἢ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος

28 Akkor segítségül hívnak engem, de nem hallgatom meg: keresnek engem, de meg nem találnak.
Then I will give no answer to their cries; searching for me early, they will not see me:
ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσησθέ με ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν ζητήσουσίν με κακοὶ καὶ οὐχ εὑρήσουσιν

29 Azért hogy gyûlölték a bölcseséget, és az Úrnak félelmét nem választották.
For they were haters of knowledge, and did not give their hearts to the fear of the Lord:
ἐμίσησαν γὰρ σοφίαν τὸν δὲ φόβον τοῦ κυρίου οὐ προείλαντο

30 Nem engedtek az én tanácsomnak; megvetették minden én feddésemet.
They had no desire for my teaching, and my words of protest were as nothing to them.
οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν βουλαῖς ἐμυκτήριζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους

31 Esznek azért az õ útjoknak gyümölcsébõl, és az õ tanácsokból megelégednek.
So the fruit of their way will be their food, and with the designs of their hearts they will be made full.
τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν ὁδοῦ τοὺς καρποὺς καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλησθήσονται

32 Mert az együgyûeknek pártossága megöli õket, és a balgatagoknak szerencséje elveszti õket.
For the turning back of the simple from teaching will be the cause of their death, and the peace of the foolish will be their destruction.
ἀνθ' ὧν γὰρ ἠδίκουν νηπίους φονευθήσονται καὶ ἐξετασμὸς ἀσεβεῖς ὀλεῖ

33 A ki pedig hallgat engem, lakozik bátorságosan, és csendes lesz a gonosznak félelmétõl.
But whoever gives ear to me will take his rest safely, living in peace without fear of evil.
ὁ δὲ ἐμοῦ ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ

1 Fiam! ha beveszed az én beszédimet, és az én parancsolatimat elrejted magadnál,
My son, if you will take my words to your heart, storing up my laws in your mind;
υἱέ ἐὰν δεξάμενος ῥῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψῃς παρὰ σεαυτῷ

2 Ha figyelmeztetvén a bölcsességre a te füleidet, hajtod a te elmédet az értelemre,
So that your ear gives attention to wisdom, and your heart is turned to knowledge;
ὑπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν παραβαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νουθέτησιν τῷ υἱῷ σου

3 Igen, ha a bölcseségért kiáltasz, és az értelemért a te szódat felemeled,
Truly, if you are crying out for good sense, and your request is for knowledge;
ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ καὶ τῇ συνέσει δῷς φωνήν σου τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλῃ τῇ φωνῇ

4 Ha keresed azt, mint az ezüstöt, és mint a kincseket kutatod azt:
If you are looking for her as for silver, and searching for her as for stored-up wealth;
καὶ ἐὰν ζητήσῃς αὐτὴν ὡς ἀργύριον καὶ ὡς θησαυροὺς ἐξερευνήσῃς αὐτήν

5 Akkor megérted az Úrnak félelmét, és az Istennek ismeretére jutsz.
Then the fear of the Lord will be clear to you, and knowledge of God will be yours.
τότε συνήσεις φόβον κυρίου καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ εὑρήσεις

6 Mert az Úr ád bölcseséget, az õ szájából tudomány és értelem [származik.]
For the Lord gives wisdom; out of his mouth come knowledge and reason:
ὅτι κύριος δίδωσιν σοφίαν καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ γνῶσις καὶ σύνεσις

7 Az igazaknak valóságos jót rejteget, paizst a tökéletesen járóknak,
He has salvation stored up for the upright, he is a breastplate to those in whom there is no evil;
καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν ὑπερασπιεῖ τὴν πορείαν αὐτῶν

8 Hogy megõrizze az igazságnak útait, és kegyeseinek útját megtartja.
He keeps watch on the ways which are right, and takes care of those who have the fear of him.
τοῦ φυλάξαι ὁδοὺς δικαιωμάτων καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐτὸν διαφυλάξει

9 Akkor megérted az igazságot, és törvényt és becsületességet, és minden jó útat.
Then you will have knowledge of righteousness and right acting, and upright behaviour, even of every good way.
τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα καὶ κατορθώσεις πάντας ἄξονας ἀγαθούς

10 Mert bölcseség megy a te elmédbe, és a tudomány a te lelkedben gyönyörûséges lesz.
For wisdom will come into your heart, and knowledge will be pleasing to your soul;
ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν ἡ δὲ αἴσθησις τῇ σῇ ψυχῇ καλὴ εἶναι δόξῃ

11 Meggondolás õrködik feletted, értelem õriz téged,
Wise purposes will be watching over you, and knowledge will keep you;
βουλὴ καλὴ φυλάξει σε ἔννοια δὲ ὁσία τηρήσει σε

12 Hogy megszabadítson téged a gonosznak útától, és a gonoszságszóló férfiútól;
Giving you salvation from the evil man, from those whose words are false;
ἵνα ῥύσηταί σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος μηδὲν πιστόν

13 A kik elhagyják az igazságnak útát, hogy járjanak a setétségnek útain.
Who give up the way of righteousness, to go by dark roads;
ᾧ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς σκότους

14 A kik örülnek gonoszt cselekedvén, vígadnak a gonosz álnokságokon.
Who take pleasure in wrongdoing, and have joy in the evil designs of the sinner;
οἱ εὐφραινόμενοι ἐπὶ κακοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ

15 A kiknek ösvényeik görbék, és a kik az õ útaikban gonoszok.
Whose ways are not straight, and whose footsteps are turned to evil:
ὧν αἱ τρίβοι σκολιαὶ καὶ καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν

16 Hogy megszabadítson téged a nem hozzád tartozó asszonytól, az idegentõl, a ki az õ beszédével hizelkedik,
To take you out of the power of the strange woman, who says smooth words with her tongue;
τοῦ μακράν σε ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης

17 A ki elhagyja az õ ifjúságának férjét, és az õ Istenének szövetségérõl elfelejtkezik;
Who is false to the husband of her early years, and does not keep the agreement of her God in mind:
υἱέ μή σε καταλάβῃ κακὴ βουλὴ ἡ ἀπολείπουσα διδασκαλίαν νεότητος καὶ διαθήκην θείαν ἐπιλελησμένη

18 Mert a halálra hanyatlik az õ háza, és az õ ösvényei az élet nélkül valókhoz.
For her house is on the way down to death; her footsteps go down to the shades:
ἔθετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς καὶ παρὰ τῷ ᾅδῃ μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς ἄξονας αὐτῆς

19 Valakik mennek ahhoz, nem térnek meg, sem meg nem nyerhetik az életnek útait.
Those who go to her do not come back again; their feet do not keep in the ways of life:
πάντες οἱ πορευόμενοι ἐν αὐτῇ οὐκ ἀναστρέψουσιν οὐδὲ μὴ καταλάβωσιν τρίβους εὐθείας οὐ γὰρ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς

20 Hogy járj a jóknak útjokon, és az igazaknak ösvényeit kövessed.
So that you may go in the way of good men, and keep in the footsteps of the upright.
εἰ γὰρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθάς εὕροσαν ἂν τρίβους δικαιοσύνης λείους

21 Mert az igazak lakják a földet, és a tökéletesek maradnak meg rajta.
For the upright will be living in the land, and the good will have it for their heritage.
χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῆν καὶ ὅσιοι ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ

22 A gonoszok pedig a földrõl kivágattatnak, és a hitetlenül cselekedõk kiszaggattatnak abból.
But sinners will be cut off from the land, and those whose acts are false will be uprooted.
ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται οἱ δὲ παράνομοι ἐξωσθήσονται ἀπ' αὐτῆς

1 Fiam! az én tanításomról el ne felejtkezzél, és az én parancsolatimat megõrizze a te elméd;
My son, keep my teaching in your memory, and my rules in your heart:
υἱέ ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου τὰ δὲ ῥήματά μου τηρείτω σὴ καρδία

2 Mert napoknak hosszú voltát, és sok esztendõs életet, és békességet hoznak néked bõven.
For they will give you increase of days, years of life, and peace.
μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς καὶ εἰρήνην προσθήσουσίν σοι

3 Az irgalmasság és igazság ne hagyjanak el téged: kösd azokat a te nyakadra, írd be azokat a te szívednek táblájára;
Let not mercy and good faith go from you; let them be hanging round your neck, recorded on your heart;
ἐλεημοσύναι καὶ πίστεις μὴ ἐκλιπέτωσάν σε ἄφαψαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῷ τραχήλῳ καὶ εὑρήσεις χάριν

4 Így nyersz kedvességet és jó értelmet Istennek és embernek szemei elõtt.
So you will have grace and a good name in the eyes of God and men.
καὶ προνοοῦ καλὰ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων

5 Bizodalmad legyen az Úrban teljes elmédbõl; a magad értelmére pedig ne támaszkodjál.
Put all your hope in God, not looking to your reason for support.
ἴσθι πεποιθὼς ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐπὶ θεῷ ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου

6 Minden te útaidban megismered õt; akkor õ igazgatja a te útaidat.
In all your ways give ear to him, and he will make straight your footsteps.
ἐν πάσαις ὁδοῖς σου γνώριζε αὐτήν ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδούς σου ὁ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόπτῃ

7 Ne légy bölcs a te magad ítélete szerint; féld az Urat, és távozzál el a gonosztól.
Put no high value on your wisdom: let the fear of the Lord be before you, and keep yourself from evil:
μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῷ φοβοῦ δὲ τὸν θεὸν καὶ ἔκκλινε ἀπὸ παντὸς κακοῦ

8 Egészség lesz [ez] a te testednek, és megújulás a te csontaidnak.
This will give strength to your flesh, and new life to your bones.
τότε ἴασις ἔσται τῷ σώματί σου καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου

9 Tiszteld az Urat a te marhádból, a te egész jövedelmed zsengéjébõl.
Give honour to the Lord with your wealth, and with the first-fruits of all your increase:
τίμα τὸν κύριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων καὶ ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιοσύνης

10 Eképen megtelnek a te csûreid elégséggel, és musttal áradnak el sajtód válúi.
So your store-houses will be full of grain, and your vessels overflowing with new wine.
ἵνα πίμπληται τὰ ταμίειά σου πλησμονῆς σίτου οἴνῳ δὲ αἱ ληνοί σου ἐκβλύζωσιν

11 Az Úrnak fenyítését fiam, ne útáld meg, se meg ne únd az õ dorgálását.
My son, do not make your heart hard against the Lord's teaching; do not be made angry by his training:
υἱέ μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος

12 Mert a kit szeret az Úr, megdorgálja, és pedig mint az atya az õ fiát, a kit kedvel.
For to those who are dear to him the Lord says sharp words, and makes the son in whom he has delight undergo pain.
ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται

13 Boldog ember, a ki megnyerte a bölcseséget, és az ember, a ki értelmet szerez.
Happy is the man who makes discovery of wisdom, and he who gets knowledge.
μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὗρεν σοφίαν καὶ θνητὸς ὃς εἶδεν φρόνησιν

14 Mert jobb ennek megszerzése az ezüstnek megszerzésénél, és a kiásott aranynál ennek jövedelme.
For trading in it is better than trading in silver, and its profit greater than bright gold.
κρεῖττον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς

15 Drágább a fényes kárbunkulusoknál, és minden te gyönyörûségeid nem hasonlíthatók hozzá.
She is of more value than jewels, and nothing for which you may have a desire is fair in comparison with her.
τιμιωτέρα δέ ἐστιν λίθων πολυτελῶν οὐκ ἀντιτάξεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν εὔγνωστός ἐστιν πᾶσιν τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτῇ πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν

16 Napoknak hosszúsága van jobbjában, baljában gazdagság és tisztesség.
Long life is in her right hand, and in her left are wealth and honour.
μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα [16α] ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ

17 Az õ útai gyönyörûséges útak, és minden ösvényei: békesség.
Her ways are ways of delight, and all her goings are peace.
αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ καλαί καὶ πάντες οἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰρήνῃ

18 Életnek fája ez azoknak, a kik megragadják, és a kik megtartják boldogok!
She is a tree of life to all who take her in their hands, and happy is everyone who keeps her.
ξύλον ζωῆς ἐστι πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτὴν ὡς ἐπὶ κύριον ἀσφαλής

19 Az Úr bölcseséggel fundálta a földet, erõsítette az eget értelemmel.
The Lord by wisdom put in position the bases of the earth; by reason he put the heavens in their place.
ὁ θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν ἡτοίμασεν δὲ οὐρανοὺς ἐν φρονήσει

20 Az õ tudománya által fakadtak ki a mélységbõl [a vizek,] és a felhõk csepegnek harmatot,
By his knowledge the deep was parted, and dew came dropping from the skies.
ἐν αἰσθήσει ἄβυσσοι ἐρράγησαν νέφη δὲ ἐρρύησαν δρόσους

21 Fiam, ne távozzanak el a te szemeidtõl, õrizd meg az igaz [bölcseséget,] és a meggondolást!
My son, keep good sense, and do not let wise purpose go from your eyes.
υἱέ μὴ παραρρυῇς τήρησον δὲ ἐμὴν βουλὴν καὶ ἔννοιαν

22 És lesznek [ezek] élet a te lelkednek, és kedvesség a te nyakadnak.
So they will be life for your soul, and grace for your neck.
ἵνα ζήσῃ ἡ ψυχή σου καὶ χάρις ᾖ περὶ σῷ τραχήλῳ [22α] ἔσται δὲ ἴασις ταῖς σαρξί σου καὶ ἐπιμέλεια τοῖς σοῖς ὀστέοις

23 Akkor bátorsággal járod a te útadat, és a te lábadat meg nem ütöd.
Then you will go safely on your way, and your feet will have no cause for slipping.
ἵνα πορεύῃ πεποιθὼς ἐν εἰρήνῃ πάσας τὰς ὁδούς σου ὁ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόψῃ

24 Mikor lefekszel, nem rettegsz; hanem lefekszel és gyönyörûséges lesz a te álmod.
When you take your rest you will have no fear, and on your bed sleep will be sweet to you.
ἐὰν γὰρ κάθῃ ἄφοβος ἔσῃ ἐὰν δὲ καθεύδῃς ἡδέως ὑπνώσεις

25 Ne félj a hirtelen való félelemtõl, és a gonoszok pusztításától, ha eljõ;
Have no fear of sudden danger, or of the storm which will come on evil-doers:
καὶ οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθοῦσαν οὐδὲ ὁρμὰς ἀσεβῶν ἐπερχομένας

26 Mert az Úr lesz a te bizodalmad és megõrzi a te lábadat a fogságtól.
For the Lord will be your hope, and will keep your foot from being taken in the net.
ὁ γὰρ κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὁδῶν σου καὶ ἐρείσει σὸν πόδα ἵνα μὴ σαλευθῇς

27 Ne fogd meg a jótéteményt azoktól, a kiket illet, ha hatalmadban van annak megcselekedése.
Do not keep back good from those who have a right to it, when it is in the power of your hand to do it.
μὴ ἀπόσχῃ εὖ ποιεῖν ἐνδεῆ ἡνίκα ἂν ἔχῃ ἡ χείρ σου βοηθεῖν

28 Ne mondd a te felebarátodnak: menj el, azután térj meg, és holnap adok; holott nálad van, [a mit kér.]
Say not to your neighbour, Go, and come again, and tomorrow I will give; when you have it by you at the time.
μὴ εἴπῃς ἐπανελθὼν ἐπάνηκε καὶ αὔριον δώσω δυνατοῦ σου ὄντος εὖ ποιεῖν οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα

29 Ne forralj a te felebarátod ellen gonoszt, holott õ együtt ül bátorságosan te veled.
Do not make evil designs against your neighbour, when he is living with you without fear.
μὴ τεκτήνῃ ἐπὶ σὸν φίλον κακὰ παροικοῦντα καὶ πεποιθότα ἐπὶ σοί

30 Ne háborogj egy emberrel is ok nélkül, ha nem illetett gonoszszal téged.
Do not take up a cause at law against a man for nothing, if he has done you no wrong.
μὴ φιλεχθρήσῃς πρὸς ἄνθρωπον μάτην μή τι εἰς σὲ ἐργάσηται κακόν

31 Ne irígykedjél az erõszakos emberre, és néki semmi útát ne válaszd.
Have no envy of the violent man, or take any of his ways as an example.
μὴ κτήσῃ κακῶν ἀνδρῶν ὀνείδη μηδὲ ζηλώσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν

32 Mert útálja az Úr az engedetlent; és az igazakkal van az õ titka.
For the wrong-hearted man is hated by the Lord, but he is a friend to the upright.
ἀκάθαρτος γὰρ ἔναντι κυρίου πᾶς παράνομος ἐν δὲ δικαίοις οὐ συνεδριάζει

33 Az Úrnak átka van a gonosznak házán; de az igazaknak lakhelyét megáldja.
The curse of the Lord is on the house of the evil-doer, but his blessing is on the tent of the upright.
κατάρα θεοῦ ἐν οἴκοις ἀσεβῶν ἐπαύλεις δὲ δικαίων εὐλογοῦνται

34 Ha kik csúfolók, õ megcsúfolja [azokat;] a szelídeknek pedig ád kedvességet.
He makes sport of the men of pride, but he gives grace to the gentle-hearted.
κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν

35 A bölcsek tisztességet örökölnek; a bolondok pedig gyalázatot aratnak.
The wise will have glory for their heritage, but shame will be the reward of the foolish.
δόξαν σοφοὶ κληρονομήσουσιν οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὕψωσαν ἀτιμίαν

1 Halljátok meg, fiaim, atyátok erkölcsi tanítását, és figyelmezzetek az értelemnek megtudására.
Give ear, my sons, to the teaching of a father; give attention so that you may have knowledge:
ἀκούσατε παῖδες παιδείαν πατρὸς καὶ προσέχετε γνῶναι ἔννοιαν

2 Mert jó tanulságot adok néktek; az én tudományomat el ne hagyjátok.
For I give you good teaching; do not give up the knowledge you are getting from me.
δῶρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν τὸν ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε

3 Mert én atyámnak fia voltam, gyenge és egyetlenegy az én anyám elõtt.
For I was a son to my father, a gentle and an only one to my mother.
υἱὸς γὰρ ἐγενόμην κἀγὼ πατρὶ ὑπήκοος καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός

4 Tehát tanított engem, és mondá nékem: tartsa meg az én beszédemet a te elméd, hogy megtartván az én parancsolatimat, élj;
And he gave me teaching, saying to me, Keep my words in your heart; keep my rules so that you may have life:
οἳ ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν καρδίαν

5 Szerezz bölcseséget, szerezz eszességet; ne felejtkezzél el, se el ne hajolj az én számnak beszéditõl.
Get wisdom, get true knowledge; keep it in memory, do not be turned away from the words of my mouth.
φύλασσε ἐντολάς μὴ ἐπιλάθῃ μηδὲ παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος

6 Ne hagyd el azt, és megtart téged; szeresd azt, és megõriz téged.
Do not give her up, and she will keep you; give her your love, and she will make you safe.
μηδὲ ἐγκαταλίπῃς αὐτήν καὶ ἀνθέξεταί σου ἐράσθητι αὐτῆς καὶ τηρήσει σε

8 Magasztald fel azt, és felmagasztal téged; tiszteltté tesz téged, ha hozzád öleled azt.
Put her in a high place, and you will be lifted up by her; she will give you honour, when you give her your love.
περιχαράκωσον αὐτήν καὶ ὑψώσει σε τίμησον αὐτήν ἵνα σε περιλάβῃ

9 Ád a te fejednek kedvességnek koszorúját; igen szép ékes koronát ád néked.
She will put a crown of grace on your head, giving you a head-dress of glory.
ἵνα δῷ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων στεφάνῳ δὲ τρυφῆς ὑπερασπίσῃ σου

10 Hallgasd, fiam, és vedd be az én beszédimet; így sokasulnak meg néked a te életednek esztendei.
Give ear, O my son, and let your heart be open to my sayings; and long life will be yours.
ἄκουε υἱέ καὶ δέξαι ἐμοὺς λόγους καὶ πληθυνθήσεταί ἔτη ζωῆς σου ἵνα σοι γένωνται πολλαὶ ὁδοὶ βίου

11 Bölcseségnek útára tanítottalak téged, vezettelek téged az igazságnak ösvényin.
I have given you teaching in the way of wisdom, guiding your steps in the straight way.
ὁδοὺς γὰρ σοφίας διδάσκω σε ἐμβιβάζω δέ σε τροχιαῖς ὀρθαῖς

12 Mikor jársz, semmi nem szorítja meg a te járásodat; és ha futsz, nem ütközöl meg.
When you go, your way will not be narrow, and in running you will not have a fall.
ἐὰν γὰρ πορεύῃ οὐ συγκλεισθήσεταί σου τὰ διαβήματα ἐὰν δὲ τρέχῃς οὐ κοπιάσεις

13 Ragaszkodjál az erkölcsi tanításhoz, ne hagyd el; õrizd meg azt, mert az a te életed.
Take learning in your hands, do not let her go: keep her, for she is your life.
ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας μὴ ἀφῇς ἀλλὰ φύλαξον αὐτὴν σεαυτῷ εἰς ζωήν σου

14 A hitetleneknek útjára ne menj, se ne járj a gonoszok ösvényén.
Do not go in the road of sinners, or be walking in the way of evil men.
ὁδοὺς ἀσεβῶν μὴ ἐπέλθῃς μηδὲ ζηλώσῃς ὁδοὺς παρανόμων

15 Hagyd el, át ne menj rajta; térj el tõle, és menj tovább.
Keep far from it, do not go near; be turned from it, and go on your way.
ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύσωσιν μὴ ἐπέλθῃς ἐκεῖ ἔκκλινον δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλλαξον

16 Mert nem alhatnak azok, ha gonoszt nem cselekesznek: és kimegy szemükbõl az álom, ha [mást] romlásra nem juttatnak.
For they take no rest till they have done evil; their sleep is taken away if they have not been the cause of someone's fall.
οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν ἀφῄρηται ὁ ὕπνος αὐτῶν καὶ οὐ κοιμῶνται

17 Mert az istentelenségnek étkét eszik, és az erõszaktételnek borát iszszák.
The bread of evil-doing is their food, the wine of violent acts their drink.
οἴδε γὰρ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας οἴνῳ δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται

18 Az igazak ösvénye pedig olyan, mint a hajnal világossága, mely [minél tovább] halad, [annál] világosabb lesz, a teljes délig.
But the way of the upright is like the light of early morning, getting brighter and brighter till the full day.
αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσιν προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν ἕως κατορθώσῃ ἡ ἡμέρα

19 Az istentelenek útja pedig olyan, mint a homály, nem tudják miben ütköznek meg.
The way of sinners is dark; they see not the cause of their fall.
αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναί οὐκ οἴδασιν πῶς προσκόπτουσιν

20 Fiam, az én szavaimra figyelmezz, az én beszédimre hajtsad füledet.
My son, give attention to my words; let your ear be turned to my sayings.
υἱέ ἐμῇ ῥήσει πρόσεχε τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παράβαλε σὸν οὖς

21 Ne távozzanak el a te szemeidtõl, tartsd meg ezeket a te elmédben.
Let them not go from your eyes; keep them deep in your heart.
ὅπως μὴ ἐκλίπωσίν σε αἱ πηγαί σου φύλασσε αὐτὰς ἐν σῇ καρδίᾳ

22 Mert életök ezek azoknak, a kik megnyerik, és egész testöknek egészség.
For they are life to him who gets them, and strength to all his flesh.
ζωὴ γάρ ἐστιν τοῖς εὑρίσκουσιν αὐτὰς καὶ πάσῃ σαρκὶ ἴασις

23 Minden féltett dolognál jobban õrizd meg szívedet, mert abból indul ki [minden] élet.
And keep watch over your heart with all care; so you will have life.
πάσῃ φυλακῇ τήρει σὴν καρδίαν ἐκ γὰρ τούτων ἔξοδοι ζωῆς

24 Vesd el tõled a száj hamisságát, és az ajkak álnokságát távoztasd el magadtól.
Put away from you an evil tongue, and let false lips be far from you.
περίελε σεαυτοῦ σκολιὸν στόμα καὶ ἄδικα χείλη μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἄπωσαι

25 A te szemeid elõre nézzenek, és szemöldökid egyenest magad elé irányuljanak.
Keep your eyes on what is in front of you, looking straight before you.
οἱ ὀφθαλμοί σου ὀρθὰ βλεπέτωσαν τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια

26 Egyengesd el lábaid ösvényit, s minden te útaid állhatatosak legyenek.
Keep a watch on your behaviour; let all your ways be rightly ordered.
ὀρθὰς τροχιὰς ποίει σοῖς ποσὶν καὶ τὰς ὁδούς σου κατεύθυνε

27 Ne térj jobbra, se balra, fordítsd el a te lábadat a gonosztól.
Let there be no turning to the right or to the left, keep your feet from evil.
μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ μηδὲ εἰς τὰ ἀριστερά ἀπόστρεψον δὲ σὸν πόδα ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς [27α] ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ θεός διεστραμμέναι δέ εἰσιν αἱ ἐξ ἀριστερῶν [27 β] αὐτὸς δὲ ὀρθὰς ποιήσει τὰς τροχιάς σου τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ προάξει

1 Fiam! az én bölcseségemre figyelmezz, az én értelmemre hajtsd a te füledet,
My son, give attention to my wisdom; let your ear be turned to my teaching:
υἱέ ἐμῇ σοφίᾳ πρόσεχε ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς

2 Hogy megtartsd a meggondolást, és a tudományt a te ajakid megõrizzék.
So that you may be ruled by a wise purpose, and your lips may keep knowledge.
ἵνα φυλάξῃς ἔννοιαν ἀγαθήν αἴσθησιν δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλομαί σοι

3 Mert színmézet csepeg az idegen asszony ajka, és símább az olajnál az õ ínye.
For honey is dropping from the lips of the strange woman, and her mouth is smoother than oil;
μὴ πρόσεχε φαύλῃ γυναικί μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνης ἡ πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα

4 De annak vége keserû, mint az üröm, éles, mint a kétélû tõr.
But her end is bitter as wormwood, and sharp as a two-edged sword;
ὕστερον μέντοι πικρότερον χολῆς εὑρήσεις καὶ ἠκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διστόμου

5 Az õ lábai a halálra mennek, az õ léptei a sírba törekszenek.
Her feet go down to death, and her steps to the underworld;
τῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ πόδες κατάγουσιν τοὺς χρωμένους αὐτῇ μετὰ θανάτου εἰς τὸν ᾅδην τὰ δὲ ἴχνη αὐτῆς οὐκ ἐρείδεται

6 Az életnek útát hogy ne követhesse, ösvényei változókká lettek, a nélkül, hogy õ eszébe venné.
She never keeps her mind on the road of life; her ways are uncertain, she has no knowledge.
ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται σφαλεραὶ δὲ αἱ τροχιαὶ αὐτῆς καὶ οὐκ εὔγνωστοι

7 Most azért, fiaim, hallgassatok engem, és ne távozzatok el számnak beszéditõl!
Give ear to me then, my sons, and do not put away my words from you.
νῦν οὖν υἱέ ἄκουέ μου καὶ μὴ ἀκύρους ποιήσῃς ἐμοὺς λόγους

8 Távoztasd el attól útadat, és ne közelgess házának ajtajához,
Go far away from her, do not come near the door of her house;
μακρὰν ποίησον ἀπ' αὐτῆς σὴν ὁδόν μὴ ἐγγίσῃς πρὸς θύραις οἴκων αὐτῆς

9 Hogy másoknak ne add a te ékességedet, és esztendeidet a kegyetlennek;
For fear that you may give your honour to others, and your wealth to strange men:
ἵνα μὴ πρόῃ ἄλλοις ζωήν σου καὶ σὸν βίον ἀνελεήμοσιν

10 Hogy ne az idegenek teljenek be a te marháiddal, és a te keresményed más házába ne [jusson.]
And strange men may be full of your wealth, and the fruit of your work go to the house of others;
ἵνα μὴ πλησθῶσιν ἀλλότριοι σῆς ἰσχύος οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους ἀλλοτρίων εἰσέλθωσιν

11 Hogy nyögnöd kelljen [élet]ed végén, a mikor megemésztetik a te húsod és a te tested,
And you will be full of grief at the end of your life, when your flesh and your body are wasted;
καὶ μεταμεληθήσῃ ἐπ' ἐσχάτων ἡνίκα ἂν κατατριβῶσιν σάρκες σώματός σου

12 És azt kelljen mondanod: miképen gyûlöltem az erkölcsi tanítást, és a fenyítéket útálta az én elmém,
And you will say, How was teaching hated by me, and my heart put no value on training;
καὶ ἐρεῖς πῶς ἐμίσησα παιδείαν καὶ ἐλέγχους ἐξέκλινεν ἡ καρδία μου

13 És nem hallgattam az én vezetõim szavát, és az én tanítóimhoz nem hajtottam fülemet!
I did not give attention to the voice of my teachers, my ear was not turned to those who were guiding me!
οὐκ ἤκουον φωνὴν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός με οὐδὲ παρέβαλλον τὸ οὖς μου

14 Kevés híja volt, hogy minden gonoszságba nem merültem a gyülekezetnek és községnek közepette!
I was in almost all evil in the company of the people.
παρ' ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῷ ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς

15 Igyál vizet a te kútadból, és a te forrásod közepibõl folyóvizet.
Let water from your store and not that of others be your drink, and running water from your fountain.
πῖνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων καὶ ἀπὸ σῶν φρεάτων πηγῆς

16 Kifolyjanak-é a te forrásid, az utczákra a te vized folyásai?
Let not your springs be flowing in the streets, or your streams of water in the open places.
μὴ ὑπερεκχείσθω σοι τὰ ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς εἰς δὲ σὰς πλατείας διαπορευέσθω τὰ σὰ ὕδατα

17 Egyedül tied legyenek, és nem az idegenekéi veled.
Let them be for yourself only, not for other men with you.
ἔστω σοι μόνῳ ὑπάρχοντα καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μετασχέτω σοι

18 Legyen a te forrásod áldott, és örvendezz a te ifjúságod feleségének.
Let blessing be on your fountain; have joy in the wife of your early years.
ἡ πηγή σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοι ἰδία καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου

19 A szerelmes szarvas, és kedves zerge; az õ emlõi elégítsenek meg téged minden idõben, az õ szerelmében gyönyörködjél szüntelen.
As a loving hind and a gentle doe, let her breasts ever give you rapture; let your passion at all times be moved by her love.
ἔλαφος φιλίας καὶ πῶλος σῶν χαρίτων ὁμιλείτω σοι ἡ δὲ ἰδία ἡγείσθω σου καὶ συνέστω σοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος πολλοστὸς ἔσῃ

20 És miért bujdosnál, fiam, az idegen után, és ölelnéd keblét az idegennek?
Why let yourself, my son, go out of the way with a strange woman, and take another woman in your arms?
μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἀλλοτρίαν μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις τῆς μὴ ἰδίας

21 Mert az Úrnak szemei elõtt vannak mindenkinek útai, és minden ösvényeit õ rendeli.
For a man's ways are before the eyes of the Lord, and he puts all his goings in the scales.
ἐνώπιον γάρ εἰσιν τῶν τοῦ θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρός εἰς δὲ πάσας τὰς τροχιὰς αὐτοῦ σκοπεύει

22 A maga álnokságai fogják meg az istentelent, és a saját bûnének köteleivel kötöztetik meg.
The evil-doer will be taken in the net of his crimes, and prisoned in the cords of his sin.
παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσιν σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται

23 Õ meghal fenyíték híján, és bolondságának sokasága miatt támolyog.
He will come to his end for need of teaching; he is so foolish that he will go wandering from the right way.
οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδεύτων ἐκ δὲ πλήθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξερρίφη καὶ ἀπώλετο δι' ἀφροσύνην

1 Fiam! ha kezes lettél a te barátodért, [és] kezedet adván, kötelezted magadat másért:
My son, if you have made yourself responsible for your neighbour, or given your word for another,
υἱέ ἐὰν ἐγγυήσῃ σὸν φίλον παραδώσεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ

2 Szádnak beszédei által estél tõrbe, megfogattattál a te szádnak beszédivel.
You are taken as in a net by the words of your mouth, the sayings of your lips have overcome you.
παγὶς γὰρ ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἴδια χείλη καὶ ἁλίσκεται χείλεσιν ἰδίου στόματος

3 Ezt míveld azért fiam, és mentsd ki magadat, mert a te felebarátodnak kezébe jutottál; eredj, alázd meg magadat, és kényszerítsd felebarátodat.
Do this, my son, and make yourself free, because you have come into the power of your neighbour; go without waiting, and make a strong request to your neighbour.
ποίει υἱέ ἃ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι καὶ σῴζου ἥκεις γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν φίλον ἴθι μὴ ἐκλυόμενος παρόξυνε δὲ καὶ τὸν φίλον σου ὃν ἐνεγυήσω

4 Még álmot se engedj szemeidnek, se szunnyadást szemöldökidnek,
Give no sleep to your eyes, or rest to them;
μὴ δῷς ὕπνον σοῖς ὄμμασιν μηδὲ ἐπινυστάξῃς σοῖς βλεφάροις

5 Szabadítsd ki magadat, mint a zerge a [vadász] kezébõl, és mint a madár a madarásznak kezébõl.
Make yourself free, like the roe from the hand of the archer, and the bird from him who puts a net for her.
ἵνα σῴζῃ ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων καὶ ὥσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος

6 Eredj a hangyához, te rest, nézd meg az õ útait, és légy bölcs!
Go to the ant, you hater of work; give thought to her ways and be wise:
ἴθι πρὸς τὸν μύρμηκα ὦ ὀκνηρέ καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ γενοῦ ἐκείνου σοφώτερος

7 A kinek nincs vezére, igazgatója, vagy ura,
Having no chief, overseer, or ruler,
ἐκείνῳ γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὢν

8 Nyárban szerzi meg az õ kenyerét, aratáskor gyûjti eledelét.
She gets her meat in the summer, storing up food at the time of the grain-cutting.
ἑτοιμάζεται θέρους τὴν τροφὴν πολλήν τε ἐν τῷ ἀμήτῳ ποιεῖται τὴν παράθεσιν [8α] ἢ πορεύθητι πρὸς τὴν μέλισσαν καὶ μάθε ὡς ἐργάτις ἐστὶν τήν τε ἐργασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖ ται [8β] ἧς τοὺς πόνους βασιλεῖς καὶ ἰδιῶται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται ποθεινὴ δέ ἐστιν πᾶσιν καὶ ἐπίδοξος [8ξ] καίπερ οὖσα τῇ ῥώμῃ ἀσθενής τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχθη

9 Oh te rest, meddig fekszel? mikor kelsz fel a te álmodból?
How long will you be sleeping, O hater of work? when will you get up from your sleep?
ἕως τίνος ὀκνηρέ κατάκεισαι πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήσῃ

10 Még egy kis álom, még egy kis szunnyadás, még egy kis kéz-összefonás, hogy pihenjek;
A little sleep, a little rest, a little folding of the hands in sleep:
ὀλίγον μὲν ὑπνοῖς ὀλίγον δὲ κάθησαι μικρὸν δὲ νυστάζεις ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζῃ χερσὶν στήθη

11 Így jõ el, mint az útonjáró, a te szegénységed, és a te szûkölködésed, mint a paizsos férfiú!
Then loss will come on you like an outlaw, and your need like an armed man
εἶτ' ἐμπαραγίνεταί σοι ὥσπερ κακὸς ὁδοιπόρος ἡ πενία καὶ ἡ ἔνδεια ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς [11α] ἐὰν δὲ ἄοκνος ᾖς ἥξει ὥσπερ πηγὴ ὁ ἀμητός σου ἡ δὲ ἔνδεια ὥσπερ κακὸς δρο μεὺς ἀπαυτομολήσει

12 Haszontalan ember, hamis férfiú, a ki álnok szájjal jár,
A good-for-nothing man is an evil-doer; he goes on his way causing trouble with false words;
ἀνὴρ ἄφρων καὶ παράνομος πορεύεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς

13 A ki hunyorgat szemeivel; lábaival is szól, és ujjaival jelt ád.
Making signs with his eyes, rubbing with his feet, and giving news with his fingers;
ὁ δ' αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῷ σημαίνει δὲ ποδί διδάσκει δὲ ἐννεύμασιν δακτύλων

14 Álnokság van az õ szívében, gonoszt forral minden idõben, háborúságot indít.
His mind is ever designing evil: he lets loose violent acts.
διεστραμμένῃ δὲ καρδίᾳ τεκταίνεται κακὰ ἐν παντὶ καιρῷ ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησιν πόλει

15 Annakokáért hirtelen eljõ az õ nyomorúsága, gyorsan megrontatik, s nem lesz gyógyulása.
For this cause his downfall will be sudden; quickly he will be broken, and there will be no help for him.
διὰ τοῦτο ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνίατος

16 E hat dolgot gyûlöli az Úr, és hét dolog útálat az õ lelkének:
Six things are hated by the Lord; seven things are disgusting to him:
ὅτι χαίρει πᾶσιν οἷς μισεῖ ὁ κύριος συντρίβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς

17 A kevély szemek, a hazug nyelv, és az ártatlan vért ontó kezek,
Eyes of pride, a false tongue, hands which take life without cause;
ὀφθαλμὸς ὑβριστοῦ γλῶσσα ἄδικος χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα δικαίου

18 Az álnok gondolatokat forraló elme, a gonoszra sietséggel futó lábak,
A heart full of evil designs, feet which are quick in running after sin;
καὶ καρδία τεκταινομένη λογισμοὺς κακοὺς καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν

19 A hazugságlehelõ hamis tanú, és a ki szerez háborúságokat az atyafiak között!
A false witness, breathing out untrue words, and one who lets loose violent acts among brothers.
ἐκκαίει ψεύδη μάρτυς ἄδικος καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν

20 Õrizd meg, fiam, atyád parancsolatját, és anyád tanítását el ne hagyd.
My son, keep the rule of your father, and have in memory the teaching of your mother:
υἱέ φύλασσε νόμους πατρός σου καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός σου

21 Kösd azokat szívedre mindenkor, fûzd a nyakadba.
Keep them ever folded in your heart, and have them hanging round your neck.
ἄφαψαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῇ ψυχῇ διὰ παντὸς καὶ ἐγκλοίωσαι ἐπὶ σῷ τραχήλῳ

22 Valahová mégysz, vezérel téged, mikor aluszol, õriz téged, mikor felserkensz, beszélget te veled.
In your walking, it will be your guide; when you are sleeping, it will keep watch over you; when you are awake, it will have talk with you.
ἡνίκα ἂν περιπατῇς ἐπάγου αὐτήν καὶ μετὰ σοῦ ἔστω ὡς δ' ἂν καθεύδῃς φυλασσέτω σε ἵνα ἐγειρομένῳ συλλαλῇ σοι

23 Mert szövétnek a parancsolat, és a tudomány világosság, és életnek úta a tanító-feddések.
For the rule is a light, and the teaching a shining light; and the guiding words of training are the way of life.
ὅτι λύχνος ἐντολὴ νόμου καὶ φῶς καὶ ὁδὸς ζωῆς ἔλεγχος καὶ παιδεία

24 Hogy a gonosz asszonytól téged megõrizzenek, az idegen asszony nyelvének hizelkedésétõl.
They will keep you from the evil woman, from the smooth tongue of the strange woman.
τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυναικὸς ὑπάνδρου καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας

25 Ne kiván az õ szépségét szivedben, és meg ne fogjon téged szemöldökeivel;
Let not your heart's desire go after her fair body; let not her eyes take you prisoner.
μή σε νικήσῃ κάλλους ἐπιθυμία μηδὲ ἀγρευθῇς σοῖς ὀφθαλμοῖς μηδὲ συναρπασθῇς ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων

26 Mert a parázna asszony miatt [jut az ember] egy darab kenyérre, és [más] férfi felesége drága életet vadász!
For a loose woman is looking for a cake of bread, but another man's wife goes after one's very life.
τιμὴ γὰρ πόρνης ὅση καὶ ἑνὸς ἄρτου γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει

27 Vehet-é valaki tüzet az õ kebelébe, hogy ruhái meg ne égnének?
May a man take fire to his breast without burning his clothing?
ἀποδήσει τις πῦρ ἐν κόλπῳ τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κατακαύσει

28 Vagy járhat-é valaki elevenszénen, hogy lábai meg ne égnének?
Or may one go on lighted coals, and his feet not be burned?
ἢ περιπατήσει τις ἐπ' ἀνθράκων πυρός τοὺς δὲ πόδας οὐ κατακαύσει

29 Így van, valaki bemegy felebarátjának feleségéhez, nem marad büntetlen, valaki illeti azt!
So it is with him who goes in to his neighbour's wife; he who has anything to do with her will not go free from punishment.
οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὕπανδρον οὐκ ἀθῳωθήσεται οὐδὲ πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς

30 Nem útálják meg a lopót, ha lop az õ kivánságának betöltésére, mikor éhezik;
Men do not have a low opinion of a thief who takes food when he is in need of it:
οὐ θαυμαστὸν ἐὰν ἁλῷ τις κλέπτων κλέπτει γὰρ ἵνα ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν πεινῶν

31 És ha rajta kapatik, hétannyit kell adnia, az õ házának minden marháját érette adhatja;
But if he is taken in the act he will have to give back seven times as much, giving up all his property which is in his house.
ἐὰν δὲ ἁλῷ ἀποτείσει ἑπταπλάσια καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοὺς ῥύσεται ἑαυτόν

32 A ki pedig asszonynyal paráználkodik, bolond; a ki magát el akarja veszteni, az cselekszi ezt!
He who takes another man's wife is without all sense: he who does it is the cause of destruction to his soul.
ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἔνδειαν φρενῶν ἀπώλειαν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ περιποιεῖται

33 Vereséget és gyalázatot nyer, és az õ gyalázatja el nem töröltetik.
Wounds will be his and loss of honour, and his shame may not be washed away.
ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα

34 Mert a féltékenység a férfiú haragja, és nem cselekszik kegyelmességgel a bosszúállásnak napján.
For bitter is the wrath of an angry husband; in the day of punishment he will have no mercy.
μεστὸς γὰρ ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως

35 Nem gondol semmi váltsággal, nem nyugszik meg rajta, még ha nagy sok ajándékot adsz is néki.
He will not take any payment; and he will not make peace with you though your money offerings are increased.
οὐκ ἀνταλλάξεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν οὐδὲ μὴ διαλυθῇ πολλῶν δώρων

1 Fiam, tartsd meg az én beszédeimet, és az én parancsolataimat rejtsd el magadnál.
My son, keep my sayings, and let my rules be stored up with you.
υἱέ φύλασσε ἐμοὺς λόγους τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῷ [1α] υἱέ τίμα τὸν κύριον καὶ ἰσχύσεις πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον

2 Az én parancsolatimat tartsd meg, és élsz; és az én tanításomat mint a szemed fényét.
Keep my rules and you will have life; let my teaching be to you as the light of your eyes;
φύλαξον ἐμὰς ἐντολάς καὶ βιώσεις τοὺς δὲ ἐμοὺς λόγους ὥσπερ κόρας ὀμμάτων

3 Kösd azokat ujjaidra, írd fel azokat szíved táblájára.
Let them be fixed to your fingers, and recorded in your heart.
περίθου δὲ αὐτοὺς σοῖς δακτύλοις ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου

4 Mondd ezt a bölcseségnek: Én néném vagy te; és az eszességet ismerõsödnek nevezd,
Say to wisdom, You are my sister; let knowledge be named your special friend:
εἶπον τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφὴν εἶναι τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποίησαι σεαυτῷ

5 Hogy megõrizzen téged a nem hozzád tartozó asszonytól, és az õ beszédivel hizelkedõ idegentõl.
So that they may keep you from the strange woman, even from her whose words are smooth.
ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς ἐάν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάληται

6 Mert házam ablakán, a rács mögül néztem,
Looking out from my house, and watching through the window,
ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας παρακύπτουσα

7 És láték a bolondok között, eszembe vevék a fiak között egy bolond ifjat,
I saw among the young men one without sense,
ὃν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῆ φρενῶν

8 A ki az utczán jár, annak szeglete mellett, a házához menõ úton lépeget,
Walking in the street near the turn of her road, going on the way to her house,
παραπορευόμενον παρὰ γωνίαν ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς

9 Alkonyatkor, nap estjén, és setét éjfélben.
At nightfall, in the evening of the day, in the black dark of the night.
καὶ λαλοῦντα ἐν σκότει ἑσπερινῷ ἡνίκα ἂν ἡσυχία νυκτερινὴ ᾖ καὶ γνοφώδης

10 És ímé, egy asszony eleibe jõ, paráznának öltözetében, álnok az õ elméjében.
And the woman came out to him, in the dress of a loose woman, with a designing heart;
ἡ δὲ γυνὴ συναντᾷ αὐτῷ εἶδος ἔχουσα πορνικόν ἢ ποιεῖ νέων ἐξίπτασθαι καρδίας

11 Mely csélcsap és vakmerõ, a kinek házában nem maradhatnak meg az õ lábai.
She is full of noise and uncontrolled; her feet keep not in her house.
ἀνεπτερωμένη δέ ἐστιν καὶ ἄσωτος ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς

12 Néha az utczán, néha a tereken van, és minden szegletnél leselkedik.
Now she is in the street, now in the open spaces, waiting at every turning of the road.
χρόνον γάρ τινα ἔξω ῥέμβεται χρόνον δὲ ἐν πλατείαις παρὰ πᾶσαν γωνίαν ἐνεδρεύει

13 És megragadá õt és megcsókolá õt, és szemtelenségre vetemedvén, monda néki:
So she took him by his hand, kissing him, and without a sign of shame she said to him:
εἶτα ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτόν ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ προσεῖπεν αὐτῷ

14 Hálaáldozattal tartoztam, ma adtam meg fogadásimat.
I have a feast of peace-offerings, for today my oaths have been effected.
θυσία εἰρηνική μοί ἐστιν σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχάς μου

15 Azért jövék ki elõdbe, szorgalmatosan keresni a te orczádat, és reád találtam!
So I came out in the hope of meeting you, looking for you with care, and now I have you.
ἕνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν σοι ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον εὗρηκά σε

16 Paplanokkal megvetettem nyoszolyámat, égyiptomi szövésû szõnyegekkel.
My bed is covered with cushions of needlework, with coloured cloths of the cotton thread of Egypt;
κειρίαις τέτακα τὴν κλίνην μου ἀμφιτάποις δὲ ἔστρωκα τοῖς ἀπ' αἰγύπτου

17 Beillatoztam ágyamat mirhával, áloessel és fahéjjal.
I have made my bed sweet with perfumes and spices.
διέρραγκα τὴν κοίτην μου κρόκῳ τὸν δὲ οἶκόν μου κινναμώμῳ

18 No foglaljuk magunkat bõségesen mind virradtig a szeretetben; vígadjunk szerelmeskedésekkel.
Come, let us take our pleasure in love till the morning, having joy in love's delights.
ἐλθὲ καὶ ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὄρθρου δεῦρο καὶ ἐγκυλισθῶμεν ἔρωτι

19 Mert nincs otthon a férjem, elment messze útra.
For the master of the house is away on a long journey:
οὐ γὰρ πάρεστιν ὁ ἀνήρ μου ἐν οἴκῳ πεπόρευται δὲ ὁδὸν μακρὰν

20 Egy erszény pénzt võn kezéhez; holdtöltére jõ haza.
He has taken a bag of money with him; he is coming back at the full moon.
ἔνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ δι' ἡμερῶν πολλῶν ἐπανήξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ

21 [És] elhiteté õt az õ mesterkedéseinek sokaságával, ajkainak hizelkedésével elragadá õt.
With her fair words she overcame him, forcing him with her smooth lips.
ἀπεπλάνησεν δὲ αὐτὸν πολλῇ ὁμιλίᾳ βρόχοις τε τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν

22 Utána megy; mint az ökör a vágóhídra, és mint a bolond, egyszer csak fenyítõ békóba;
The simple man goes after her, like an ox going to its death, like a roe pulled by a cord;
ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεπφωθείς ὥσπερ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται καὶ ὥσπερ κύων ἐπὶ δεσμοὺς

23 Mígnem átjárja a nyíl az õ máját. Miképen siet a madár a tõrre, és nem tudja, hogy az az õ élete ellen van.
Like a bird falling into a net; with no thought that his life is in danger, till an arrow goes into his side.
ἢ ὡς ἔλαφος τοξεύματι πεπληγὼς εἰς τὸ ἧπαρ σπεύδει δὲ ὥσπερ ὄρνεον εἰς παγίδα οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει

24 Annakokáért most, fiaim, hallgassatok engem, és figyelmezzetek az én számnak beszédeire.
So now, my sons, give ear to me; give attention to the sayings of my mouth;
νῦν οὖν υἱέ ἄκουέ μου καὶ πρόσεχε ῥήμασιν στόματός μου

25 Ne hajoljon annak útaira a te elméd, és ne tévelyegj annak ösvényin.
Let not your heart be turned to her ways, do not go wandering in her footsteps.
μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία σου

26 Mert sok sebesültet elejtett, és sokan vannak, a kik attól megölettek.
For those wounded and made low by her are great in number; and all those who have come to their death through her are a great army.
πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκεν καὶ ἀναρίθμητοί εἰσιν οὓς πεφόνευκεν

27 Sírba vívõ út az õ háza, a mely levisz a halálnak hajlékába.
Her house is the way to the underworld, going down to the rooms of death.
ὁδοὶ ᾅδου ὁ οἶκος αὐτῆς κατάγουσαι εἰς τὰ ταμίεια τοῦ θανάτου

1 Avagy a bölcsesség nem kiált-é, és az értelem nem bocsátja-é ki az õ szavát?
Is not wisdom crying out, and the voice of knowledge sounding?
σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ

2 A magas helyeknek tetein az úton, sok ösvény összetalálkozásánál áll meg.
At the top of the highways, at the meeting of the roads, she takes her place;
ἐπὶ γὰρ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων ἐστίν ἀνὰ μέσον δὲ τῶν τρίβων ἔστηκεν

3 A kapuk mellett a városnak bemenetelin, az ajtók bemenetelinél zeng.
Where the roads go into the town her cry goes out, at the doorways her voice is loud:
παρὰ γὰρ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει ἐν δὲ εἰσόδοις ὑμνεῖται

4 Tinéktek kiáltok, férfiak; és az én szóm az emberek fiaihoz [van!]
I am crying out to you, O men; my voice comes to the sons of men.
ὑμᾶς ὦ ἄνθρωποι παρακαλῶ καὶ προΐεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων

5 Értsétek meg ti együgyûek az eszességet, és ti balgatagok vegyétek eszetekbe az értelmet.
Become expert in reason, O you simple ones; you foolish ones, take training to heart.
νοήσατε ἄκακοι πανουργίαν οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἔνθεσθε καρδίαν

6 Halljátok meg; mert jeles dolgokat szólok és az én számnak felnyitása igazság.
Give ear, for my words are true, and my lips are open to give out what is upright.
εἰσακούσατέ μου σεμνὰ γὰρ ἐρῶ καὶ ἀνοίσω ἀπὸ χειλέων ὀρθά

7 Mert igazságot mond ki az én ínyem, és útálat az én ajkaimnak a gonoszság.
For good faith goes out of my mouth, and false lips are disgusting to me.
ὅτι ἀλήθειαν μελετήσει ὁ φάρυγξ μου ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χείλη ψευδῆ

8 Igaz én számnak minden beszéde, semmi sincs ezekben hamis, vagy elfordult dolog.
All the words of my mouth are righteousness; there is nothing false or twisted in them.
μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιὸν οὐδὲ στραγγαλῶδες

9 Mind egyenesek az értelmesnek, és igazak azoknak, kik megnyerték a tudományt.
They are all true to him whose mind is awake, and straightforward to those who get knowledge.
πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσιν καὶ ὀρθὰ τοῖς εὑρίσκουσι γνῶσιν

10 Vegyétek az én tanításomat, és nem a pénzt; és a tudományt inkább, mint a választott aranyat.
Take my teaching, and not silver; get knowledge in place of the best gold.
λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύριον καὶ γνῶσιν ὑπὲρ χρυσίον δεδοκιμασμένον ἀνθαιρεῖσθε δὲ αἴσθησιν χρυσίου καθαροῦ

11 Mert jobb a bölcseség a drágagyöngyöknél; és semmi gyönyörûségek ehhez egyenlõk nem lehetnek.
For wisdom is better than jewels, and all things which may be desired are nothing in comparison with her.
κρείσσων γὰρ σοφία λίθων πολυτελῶν πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν

12 Én bölcsesség lakozom az eszességben, és a megfontolás tudományát megnyerem.
I, wisdom, have made wise behaviour my near relation; I am seen to be the special friend of wise purposes.
ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκήνωσα βουλήν καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην

13 Az Úrnak félelme a gonosznak gyûlölése; a kevélységet és felfuvalkodást és a gonosz útat, és az álnok szájat gyûlölöm.
The fear of the Lord is seen in hating evil: pride, a high opinion of oneself, the evil way, and the false tongue, are unpleasing to me.
φόβος κυρίου μισεῖ ἀδικίαν ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν μεμίσηκα δὲ ἐγὼ διεστραμμένας ὁδοὺς κακῶν

14 Enyém a tanács és a valóság, én vagyok az eszesség, enyém az erõ.
Wise design and good sense are mine; reason and strength are mine.
ἐμὴ βουλὴ καὶ ἀσφάλεια ἐμὴ φρόνησις ἐμὴ δὲ ἰσχύς

15 Én általam uralkodnak a királyok, és az uralkodók végeznek igazságot.
Through me kings have their power, and rulers give right decisions.
δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσιν καὶ οἱ δυνάσται γράφουσιν δικαιοσύνην

16 Én általam viselnek a fejedelmek fejedelemséget, és a nemesek, a földnek minden birái.
Through me chiefs have authority, and the noble ones are judging in righteousness.
δι' ἐμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ κρατοῦσι γῆς

17 Én az engem szeretõket szeretem, és a kik engem szorgalmasan keresnek, megtalálnak.
Those who have given me their love are loved by me, and those who make search for me with care will get me.
ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὑρήσουσιν

18 Gazdagság és tisztesség van nálam, megmaradandó jó és igazság.
Wealth and honour are in my hands, even wealth without equal and righteousness.
πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει καὶ κτῆσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη

19 Jobb az én gyümölcsöm a tiszta aranynál és színaranynál, és az én hasznom a válogatott ezüstnél.
My fruit is better than gold, even than the best gold; and my increase is more to be desired than silver.
βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον τὰ δὲ ἐμὰ γενήματα κρείσσω ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ

20 Az igazságnak útán járok, és az igazság ösvényének közepén.
I go in the road of righteousness, in the way of right judging:
ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ καὶ ἀνὰ μέσον τρίβων δικαιώματος ἀναστρέφομαι

21 Hogy az engem szeretõknek valami valóságost adjak örökségül, és erszényeiket megtöltsem.
So that I may give my lovers wealth for their heritage, making their store-houses full.
ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν ὕπαρξιν καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν [21α] ἐὰν ἀναγγείλω ὑμῖν τὰ καθ' ἡμέραν γινόμενα μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριθμῆσαι

22 Az Úr az õ útának kezdetéül szerzett engem; az õ munkái elõtt régen.
The Lord made me as the start of his way, the first of his works in the past.
κύριος ἔκτισέν με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ

23 Örök idõktõl fogva felkenettem, kezdettõl, a föld kezdetétõl fogva.
From eternal days I was given my place, from the birth of time, before the earth was.
πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέν με ἐν ἀρχῇ

24 Még mikor semmi mélységek nem voltak, születtem vala; még mikor semmi források, vízzel teljesek nem voltak.
When there was no deep I was given birth, when there were no fountains flowing with water.
πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων

25 Minekelõtte a hegyek leülepedtek volna, a halmoknak elõtte születtem.
Before the mountains were put in their places, before the hills was my birth:
πρὸ τοῦ ὄρη ἑδρασθῆναι πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾷ με

26 Mikor még nem csinálta vala a földet és a mezõket, és a világ porának kezdetét.
When he had not made the earth or the fields or the dust of the world.
κύριος ἐποίησεν χώρας καὶ ἀοικήτους καὶ ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανόν

27 Mikor készíté az eget, ott valék; mikor felveté a mélységek színén a kerekséget;
When he made ready the heavens I was there: when he put an arch over the face of the deep:
ἡνίκα ἡτοίμαζεν τὸν οὐρανόν συμπαρήμην αὐτῷ καὶ ὅτε ἀφώριζεν τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων

28 Mikor megerõsíté a felhõket ott fenn, mikor erõsekké lõnek a mélységeknek forrásai;
When he made strong the skies overhead: when the fountains of the deep were fixed:
ἡνίκα ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ ἄνω νέφη καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ' οὐρανὸν

29 Mikor felveté a tengernek határit, hogy a vizek át ne hágják az õ parancsolatját, mikor megállapítá e földnek fundamentomait:
When he put a limit to the sea, so that the waters might not go against his word: when he put in position the bases of the earth:
καὶ ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ θεμέλια τῆς γῆς

30 Mellette valék mint kézmíves, és gyönyörûsége valék mindennap, játszva õ elõtte minden idõben.
Then I was by his side, as a master workman: and I was his delight from day to day, playing before him at all times;
ἤμην παρ' αὐτῷ ἁρμόζουσα ἐγὼ ἤμην ᾗ προσέχαιρεν καθ' ἡμέραν δὲ εὐφραινόμην ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ

31 Játszva az õ földének kerekségén, és gyönyörûségem[et] [lelve]az emberek fiaiban.
Playing in his earth; and my delight was with the sons of men.
ὅτε εὐφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέσας καὶ ἐνευφραίνετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων

32 És most fiaim, hallgassatok engemet, és boldogok, a kik az én útaimat megtartják.
Give ear to me then, my sons: for happy are those who keep my ways.
νῦν οὖν υἱέ ἄκουέ μου

34 Boldog ember, a ki hallgat engem, az én ajtóm elõtt virrasztván minden nap, az én ajtóim félfáit õrizvén.
Happy is the man who gives ear to me, watching at my doors day by day, keeping his place by the pillars of my house.
μακάριος ἀνήρ ὃς εἰσακούσεταί μου καὶ ἄνθρωπος ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς θύραις καθ' ἡμέραν τηρῶν σταθμοὺς ἐμῶν εἰσόδων

35 Mert a ki megnyer engem, nyert életet, és szerzett az Úrtól jóakaratot.
For whoever gets me gets life, and grace from the Lord will come to him.
αἱ γὰρ ἔξοδοί μου ἔξοδοι ζωῆς καὶ ἑτοιμάζεται θέλησις παρὰ κυρίου

36 De a ki vétkezik ellenem, erõszakot cselekszik az õ lelkén; minden, valaki engem gyûlöl, szereti a halált!
But he who does evil to me, does wrong to his soul: all my haters are in love with death.
οἱ δὲ εἰς ἐμὲ ἁμαρτάνοντες ἀσεβοῦσιν τὰς ἑαυτῶν ψυχάς καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσιν θάνατον

1 Bölcseség megépítette az õ házát, annak hét oszlopát kivágván.
Wisdom has made her house, putting up her seven pillars.
ἡ σοφία ᾠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον καὶ ὑπήρεισεν στύλους ἑπτά

2 Megölte vágnivalóit, kitöltötte borát, asztalát is elkészítette.
She has put her fat beasts to death; her wine is mixed, her table is ready.
ἔσφαξεν τὰ ἑαυτῆς θύματα ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον καὶ ἡτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν

3 Elbocsátá az õ leányit, hivogat a város magas helyeinek tetein.
She has sent out her women-servants; her voice goes out to the highest places of the town, saying,
ἀπέστειλεν τοὺς ἑαυτῆς δούλους συγκαλούσα μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα λέγουσα

4 Ki tudatlan? térjen ide; az értelem nélkül valónak [ezt] mondja:
Whoever is simple, let him come in here; and to him who has no sense, she says:
ὅς ἐστιν ἄφρων ἐκκλινάτω πρός με καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν

5 Jõjjetek, éljetek az én étkemmel, és igyatok a borból, melyet töltöttem.
Come, take of my bread, and of my wine which is mixed.
ἔλθατε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων καὶ πίετε οἶνον ὃν ἐκέρασα ὑμῖν

6 Hagyjátok el a bolondokat, hogy éljetek, járjatok az eszességnek útán.
Give up the simple ones and have life, and go in the way of knowledge.
ἀπολείπετε ἀφροσύνην καὶ ζήσεσθε καὶ ζητήσατε φρόνησιν ἵνα βιώσητε καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν

7 A ki tanítja a csúfolót, nyer magának szidalmat: és a ki feddi a latrot, szégyenére lesz.
He who gives teaching to a man of pride gets shame for himself; he who says sharp words to a sinner gets a bad name.
ὁ παιδεύων κακοὺς λήμψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμήσεται ἑαυτόν

8 Ne fedd meg a csúfolót, hogy ne gyûlöljön téged; fedd meg a bölcset, és szeret téged.
Do not say sharp words to a man of pride, or he will have hate for you; make them clear to a wise man, and you will be dear to him.
μὴ ἔλεγχε κακούς ἵνα μὴ μισῶσίν σε ἔλεγχε σοφόν καὶ ἀγαπήσει σε

9 Adj a bölcsnek, és még bölcsebb lesz; tanítsd az igazat, és öregbíti a tanulságot.
Give teaching to a wise man, and he will become wiser; give training to an upright man, and his learning will be increased.
δίδου σοφῷ ἀφορμήν καὶ σοφώτερος ἔσται γνώριζε δικαίῳ καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι

10 A bölcseségnek kezdete az Úrnak félelme; és a Szentnek ismerete az eszesség.
The fear of the Lord is the start of wisdom, and the knowledge of the Holy One gives a wise mind
ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου καὶ βουλὴ ἁγίων σύνεσις [10α] τὸ γὰρ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς

11 Mert én általam sokasulnak meg a te napjaid, és meghosszabbítják néked életednek esztendeit.
For by me your days will be increased, and the years of your life will be long.
τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πολὺν ζήσεις χρόνον καὶ προστεθήσεταί σοι ἔτη ζωῆς σου

12 Ha bölcs vagy, bölcs vagy te magadnak; ha pedig csúfoló vagy, magad vallod kárát.
If you are wise, you are wise for yourself; if your heart is full of pride, you only will have the pain of it.
υἱέ ἐὰν σοφὸς γένῃ σεαυτῷ σοφὸς ἔσῃ καὶ τοῖς πλησίον ἐὰν δὲ κακὸς ἀποβῇς μόνος ἀναντλήσεις κακά [12α] ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν οὗτος ποιμανεῖ ἀνέμους ὁ δ' αὐτὸς διώξεται ὄρνεα πετόμενα [12β] ἀπέλιπεν γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελῶνος τοὺς δὲ ἄξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται [12ξ] διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρήμου καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψώδεσιν συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρπίαν

13 Balgaság asszony fecsegõ, bolond és semmit nem tud.
The foolish woman is full of noise; she has no sense at all.
γυνὴ ἄφρων καὶ θρασεῖα ἐνδεὴς ψωμοῦ γίνεται ἣ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνην

14 És leült az õ házának ajtajába, székre a városnak magas helyein,
Seated at the door of her house, in the high places of the town,
ἐκάθισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου ἐπὶ δίφρου ἐμφανῶς ἐν πλατείαις

15 Hogy hívja az útonjárókat, a kik egyenesen mennek útjokon.
Crying out to those who go by, going straight on their way, she says:
προσκαλουμένη τοὺς παριόντας καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν

16 Ki együgyû? térjen ide, és valaki esztelen, annak [ezt] mondja:
Whoever is simple, let him come in here: and to him who is without sense, she says:
ὅς ἐστιν ὑμῶν ἀφρονέστατος ἐκκλινάτω πρός με ἐνδεέσι δὲ φρονήσεως παρακελεύομαι λέγουσα

17 A lopott víz édes, és a titkon való étel gyönyörûséges!
Drink taken without right is sweet, and food in secret is pleasing.
ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἅψασθε καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυκεροῦ

18 És az nem tudja, hogy ott élet nélkül valók vannak; és a pokol mélyébe esnek az õ hivatalosai!
But he does not see that the dead are there, that her guests are in the deep places of the underworld.
ὁ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεῖς παρ' αὐτῇ ὄλλυνται καὶ ἐπὶ πέτευρον ᾅδου συναντᾷ [18α] ἀλλὰ ἀποπήδησον μὴ ἐγχρονίσῃς ἐν τῷ τόπῳ μηδὲ ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτήν [18β] οὕτως γὰρ διαβήσῃ ὕδωρ ἀλλότριον καὶ ὑπερβήσῃ ποταμὸν ἀλλότριον [18ξ] ἀπὸ δὲ ὕδατος ἀλλοτρίου ἀπόσχου καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πίῃς [18δ] ἵνα πολὺν ζήσῃς χρόνον προστεθῇ δέ σοι ἔτη ζωῆς

1 Salamon bölcs mondásai. &A bölcs fiú örvendezteti az õ atyját; a bolond fiú pedig szomorúsága az õ anyjának.
A wise son makes a glad father, but a foolish son is a sorrow to his mother.
υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη τῇ μητρί

2 Nem használnak a gonoszság kincsei; az igazság pedig megszabadít a halálból.
Wealth which comes from sin is of no profit, but righteousness gives salvation from death.
οὐκ ὠφελήσουσιν θησαυροὶ ἀνόμους δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου

3 Az Úr nem hagyja éhezni az igaznak lelkét; az istenteleneknek kívánságát pedig elveti.
The Lord will not let the upright be in need of food, but he puts far from him the desire of the evil-doers.
οὐ λιμοκτονήσει κύριος ψυχὴν δικαίαν ζωὴν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει

4 Szegénynyé lesz, a ki cselekszik rest kézzel; a gyors munkások keze pedig meggazdagít.
He who is slow in his work becomes poor, but the hand of the ready worker gets in wealth.
πενία ἄνδρα ταπεινοῖ χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουσιν [4α] υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται

5 Gyûjt nyárban az eszes fiú; álomba merül az aratás idején a megszégyenítõ fiú.
He who in summer gets together his store is a son who does wisely; but he who takes his rest when the grain is being cut is a son causing shame.
διεσώθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων ἀνεμόφθορος δὲ γίνεται ἐν ἀμήτῳ υἱὸς παράνομος

6 Áldások vannak az igaznak fején; az istentelenek szája pedig erõszaktételt fed be.
Blessings are on the head of the upright, but the face of sinners will be covered with sorrow.
εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον

7 Az igaznak emlékezete áldott; a hamisaknak neve pedig megrothad.
The memory of the upright is a blessing, but the name of the evil-doer will be turned to dust.
μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων ὄνομα δὲ ἀσεβοῦς σβέννυται

8 A bölcs elméjû beveszi a parancsolatokat; a bolond ajkú pedig elveszti magát.
The wise-hearted man will let himself be ruled, but the man whose talk is foolish will have a fall.
σοφὸς καρδίᾳ δέξεται ἐντολάς ὁ δὲ ἄστεγος χείλεσιν σκολιάζων ὑποσκελισθήσεται

9 A ki tökéletességben jár, bátorsággal jár; a ki pedig elferdíti az õ útát, kiismertetik.
He whose ways are upright will go safely, but he whose ways are twisted will be made low.
ὃς πορεύεται ἁπλῶς πορεύεται πεποιθώς ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ γνωσθήσεται

10 A ki szemmel hunyorgat, bántást szerez; és a bolond ajkú elesik.
He who makes signs with his eyes is a cause of trouble, but he who makes a man see his errors is a cause of peace.
ὁ ἐννεύων ὀφθαλμοῖς μετὰ δόλου συνάγει ἀνδράσι λύπας ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παρρησίας εἰρηνοποιεῖ

11 Életnek kútfeje az igaznak szája; az istenteleneknek szája pedig erõszaktételt fedez el.
The mouth of the upright man is a fountain of life, but the mouth of the evil-doer is a bitter cup.
πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια

12 A gyûlölség szerez versengést; minden vétket pedig elfedez a szeretet.
Hate is a cause of violent acts, but all errors are covered up by love.
μῖσος ἐγείρει νεῖκος πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύπτει φιλία

13 Az eszesek ajkain bölcseség találtatik; a vesszõ pedig a bolond hátának [való.]
In the lips of him who has knowledge wisdom is seen; but a rod is ready for the back of him who is without sense.
ὃς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν ῥάβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον

14 A bölcsek tudományt rejtegetnek; a bolondnak szája pedig közeli romlás.
Knowledge is stored up by the wise, but the mouth of the foolish man is a destruction which is near.
σοφοὶ κρύψουσιν αἴσθησιν στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβῇ

15 A gazdagnak marhája az õ megerõsített városa; szûkölködõknek romlása az õ szegénységök.
The property of the man of wealth is his strong town: the poor man's need is his destruction.
κτῆσις πλουσίων πόλις ὀχυρά συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πενία

16 Az igaznak keresménye életre, az istentelennek jövedelme bûnre van.
The work of the upright gives life: the increase of the evil-doer is a cause of sin.
ἔργα δικαίων ζωὴν ποιεῖ καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτίας

17 A bölcseség megõrizõnek útja életre van; a fenyítéket elhagyó pedig tévelyeg.
He who takes note of teaching is a way of life, but he who gives up training is a cause of error.
ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεία παιδεία δὲ ἀνεξέλεγκτος πλανᾶται

18 A ki elfedezi a gyûlölséget, hazug ajkú az; és a ki szól gyalázatot, bolond az.
Hate is covered up by the lips of the upright man, but he who lets out evil about another is foolish.
καλύπτουσιν ἔχθραν χείλη δίκαια οἱ δὲ ἐκφέροντες λοιδορίας ἀφρονέστατοί εἰσιν

19 A sok beszédben elmaradhatatlan a vétek; a ki pedig megtartóztatja ajkait, az értelmes.
Where there is much talk there will be no end to sin, but he who keeps his mouth shut does wisely.
ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξῃ ἁμαρτίαν φειδόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔσῃ

20 Választott ezüst az igaznak nyelve; a gonoszok elméje kevés érõ.
The tongue of the upright man is like tested silver: the heart of the evil-doer is of little value.
ἄργυρος πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου καρδία δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείψει

21 Az igaznak ajkai sokakat legeltetnek; a bolondok pedig esztelenségökben halnak meg.
The lips of the upright man give food to men, but the foolish come to death for need of sense.
χείλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά οἱ δὲ ἄφρονες ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν

22 Az Úrnak áldása, az gazdagít meg, és azzal [semmi] nem szerez bántást.
The blessing of the Lord gives wealth: hard work makes it no greater.
εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου αὕτη πλουτίζει καὶ οὐ μὴ προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ

23 Miképen játék a bolondnak bûnt cselekedni, azonképen az eszes férfiúnak bölcsen [cselekedni.]
It is sport to the foolish man to do evil, but the man of good sense takes delight in wisdom.
ἐν γέλωτι ἄφρων πράσσει κακά ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν

24 A mitõl retteg az istentelen, az esik õ rajta; a mit pedig kivánnak az igazak, meg lesz.
The thing feared by the evil-doer will come to him, but the upright man will get his desire.
ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβὴς περιφέρεται ἐπιθυμία δὲ δικαίου δεκτή

25 A mint a forgószél ráfuvall, már oda van az istentelen; az igaznak pedig örökké való fundamentoma van.
When the storm-wind is past, the sinner is seen no longer, but the upright man is safe for ever.
παραπορευομένης καταιγίδος ἀφανίζεται ἀσεβής δίκαιος δὲ ἐκκλίνας σῴζεται εἰς τὸν αἰῶνα

26 Minémû az eczet a fogaknak és a füst a szemeknek, olyan a rest azoknak, a kik azt elküldötték.
Like acid drink to the teeth and as smoke to the eyes, so is the hater of work to those who send him.
ὥσπερ ὄμφαξ ὀδοῦσι βλαβερὸν καὶ καπνὸς ὄμμασιν οὕτως παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτήν

27 Az Úrnak félelme hosszabbítja meg a napokat; az istenteleneknek pedig esztendeik megrövidülnek.
The fear of the Lord gives long life, but the years of the evil-doer will be cut short.
φόβος κυρίου προστίθησιν ἡμέρας ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθήσεται

28 Az igazaknak reménysége öröm; az istenteleneknek várakozása pedig elvész.
The hope of the upright man will give joy, but the waiting of the evil-doer will have its end in sorrow.
ἐγχρονίζει δικαίοις εὐφροσύνη ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ὄλλυται

29 Erõsség a tökéletesnek az Úrnak úta: de romlás a hamisság cselekedõinek.
The way of the Lord is a strong tower for the upright man, but destruction to the workers of evil.
ὀχύρωμα ὁσίου φόβος κυρίου συντριβὴ δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακά

30 Az igaz soha meg nem mozdul; de az istentelenek nem lakják a földet.
The upright man will never be moved, but evil-doers will not have a safe resting-place in the land.
δίκαιος τὸν αἰῶνα οὐκ ἐνδώσει ἀσεβεῖς δὲ οὐκ οἰκήσουσιν γῆν

31 Az igaznak szája bõségesen szól bölcsességet; a gonoszság nyelve pedig kivágatik.
The mouth of the upright man is budding with wisdom, but the twisted tongue will be cut off.
στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται

32 Az igaznak ajkai azt tudják, a mi kedves; az istenteleneknek szája pedig a gonoszságot.
The lips of the upright man have knowledge of what is pleasing, but twisted are the mouths of evil-doers.
χείλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται

1 Az álnok font útálatos az Úrnál; az igaz mérték pedig kedves néki.
Scales of deceit are hated by the Lord, but a true weight is his delight.
ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον κυρίου στάθμιον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ

2 Kevélység jõ: gyalázat jõ; az alázatosoknál pedig bölcseség van.
When pride comes, there comes shame, but wisdom is with the quiet in spirit.
οὗ ἐὰν εἰσέλθῃ ὕβρις ἐκεῖ καὶ ἀτιμία στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν

3 Az igazakat tökéletességök vezeti; de a hitetleneket gonoszságuk elpusztítja.
The righteousness of the upright will be their guide, but the twisted ways of the false will be their destruction.
ἀποθανὼν δίκαιος ἔλιπεν μετάμελον πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια

5 A tökéletesnek igazsága igazgatja az õ útát; de önnön istentelenségében esik el az istentelen.
The righteousness of the good man will make his way straight, but the sin of the evil-doer will be the cause of his fall.
δικαιοσύνη ἀμώμους ὀρθοτομεῖ ὁδούς ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ἀδικίᾳ

6 Az igazaknak igazságok megszabadítja õket; de az õ kívánságokban fogatnak meg a hitetlenek.
The righteousness of the upright will be their salvation, but the false will themselves be taken in their evil designs.
δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ῥύεται αὐτούς τῇ δὲ ἀπωλείᾳ αὐτῶν ἁλίσκονται παράνομοι

7 Mikor meghal az istentelen ember, elvész az õ reménysége; a bûnösök várakozása is elvész.
At the death of an upright man his hope does not come to an end, but the hope of the evil-doer comes to destruction.
τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὄλλυται

8 Az igaz a nyomorúságból megszabadul; az istentelen õ helyette beesik abba.
The upright man is taken out of trouble, and in his place comes the sinner.
δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει ἀντ' αὐτοῦ δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβής

9 Szájával rontja meg a képmutató felebarátját; de az igazak a tudomány által megszabadulnak.
With his mouth the evil man sends destruction on his neighbour; but through knowledge the upright are taken out of trouble.
ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις αἴσθησις δὲ δικαίων εὔοδος

10 Az igazak javán örül a város; és mikor elvesznek az istentelenek, örvendezés van.
When things go well for the upright man, all the town is glad; at the death of sinners, there are cries of joy.
ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατώρθωσεν πόλις

11 Az igazaknak áldása által emelkedik a város; az istentelenek szája által pedig megromol.
By the blessing of the upright man the town is made great, but it is overturned by the mouth of the evil-doer.
στόμασιν δὲ ἀσεβῶν κατεσκάφη

12 Megútálja felebarátját a bolond; az eszes férfiú pedig hallgat.
He who has a poor opinion of his neighbour has no sense, but a wise man keeps quiet.
μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεὴς φρενῶν ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει

13 A rágalmazó megjelenti a titkot; de a hûséges lelkû elfedezi a dolgot.
He who goes about talking of others makes secrets public, but the true-hearted man keeps things covered.
ἀνὴρ δίγλωσσος ἀποκαλύπτει βουλὰς ἐν συνεδρίῳ πιστὸς δὲ πνοῇ κρύπτει πράγματα

14 A hol nincs vezetés, elvész a nép; a megmaradás pedig a sok tanácsos által van.
When there is no helping suggestion the people will have a fall, but with a number of wise guides they will be safe.
οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις πίπτουσιν ὥσπερ φύλλα σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλῇ

15 Teljességgel megrontatik, a ki kezes lesz idegenért; a ki pedig gyûlöli a kezességet, bátorságos lesz.
He who makes himself responsible for a strange man will undergo much loss; but the hater of such undertakings will be safe.
πονηρὸς κακοποιεῖ ὅταν συμμείξῃ δικαίῳ μισεῖ δὲ ἧχον ἀσφαλείας

16 A kedves asszony megtartja a tiszteletet, a hatalmaskodók pedig megtartják a gazdagságot.
A woman who is full of grace is honoured, but a woman hating righteousness is a seat of shame: those hating work will undergo loss, but the strong keep their wealth.
γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἀνδρὶ δόξαν θρόνος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια πλούτου ὀκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐρείδονται πλούτῳ

17 Õ magával tesz jól a kegyes férfiú; a kegyetlen pedig öntestének okoz fájdalmat.
The man who has mercy will be rewarded, but the cruel man is the cause of trouble to himself.
τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἀνὴρ ἐλεήμων ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελεήμων

18 Az istentelen munkál álnok keresményt; az igazságszerzõnek pedig jutalma valóságos.
The sinner gets the payment of deceit; but his reward is certain who puts in the seed of righteousness.
ἀσεβὴς ποιεῖ ἔργα ἄδικα σπέρμα δὲ δικαίων μισθὸς ἀληθείας

19 A ki õszinte az igazságban, az életére -, a ki pedig a gonoszt követi, az vesztére [míveli azt].
So righteousness gives life; but he who goes after evil gets death for himself.
υἱὸς δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωήν διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς εἰς θάνατον

20 Útálatosok az Úrnál az álnok szívûek; kedvesek pedig õ nála, a kik az õ útjokban tökéletesek.
The uncontrolled are hated by the Lord, but those whose ways are without error are his delight
βδέλυγμα κυρίῳ διεστραμμέναι ὁδοί προσδεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν

21 Kézadással [erõsítem,] hogy nem marad büntetlen a gonosz; az igazaknak pedig magva megszabadul.
Certainly the evil-doer will not go free from punishment, but the seed of the upright man will be safe.
χειρὶ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήμψεται μισθὸν πιστόν

22 [Mint] a disznó orrában az aranyperecz, [olyan] a szép asszony, a kinek nincs okossága.
Like a ring of gold in the nose of a pig, is a beautiful woman who has no sense.
ὥσπερ ἐνώτιον ἐν ῥινὶ ὑός οὕτως γυναικὶ κακόφρονι κάλλος

23 Az igazaknak kivánsága csak jó, az istentelenek várakozása pedig harag.
The desire of the upright man is only for good, but wrath is waiting for the evil-doer.
ἐπιθυμία δικαίων πᾶσα ἀγαθή ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ἀπολεῖται

24 Van olyan, a ki bõven adakozik, és annál inkább gazdagodik; és a ki megtartóztatja a járandóságot, de ugyan szûkölködik.
A man may give freely, and still his wealth will be increased; and another may keep back more than is right, but only comes to be in need.
εἰσὶν οἳ τὰ ἴδια σπείροντες πλείονα ποιοῦσιν εἰσὶν καὶ οἳ συνάγοντες ἐλαττονοῦνται

25 A mással jóltevõ ember megkövéredik; és a ki mást felüdít, maga is üdül.
He who gives blessing will be made fat, but the curser will himself be cursed.
ψυχὴ εὐλογουμένη πᾶσα ἁπλῆ ἀνὴρ δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων

26 A ki búzáját visszatartja, átkozza azt a nép; annak fején pedig, a ki eladja, áldás [van].
He who keeps back grain will be cursed by the people; but a blessing will be on the head of him who lets them have it for a price.
ὁ συνέχων σῖτον ὑπολίποιτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδιδόντος

27 A ki jóra igyekezik, jóakaratot szerez: a ki pedig gonoszt keres, õ magára jõ az.
He who, with all his heart, goes after what is good is searching for grace; but he who is looking for trouble will get it.
τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθήν ἐκζητοῦντα δὲ κακά καταλήμψεται αὐτόν

28 A ki bízik az õ gazdagságában, elesik; de mint a fa ága, az igazak kivirágoznak.
He who puts his faith in wealth will come to nothing; but the upright man will be full of growth like the green leaf.
ὁ πεποιθὼς ἐπὶ πλούτῳ οὗτος πεσεῖται ὁ δὲ ἀντιλαμβανόμενος δικαίων οὗτος ἀνατελεῖ

29 A ki megháborítja az õ házát, annak öröksége szél lesz; és a bolond szolgája a bölcs elméjûnek.
The troubler of his house will have the wind for his heritage, and the foolish will be servant to the wise-hearted.
ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ κληρονομήσει ἄνεμον δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ

30 Az igaznak gyümölcse életnek fája; és lelkeket nyer meg a bölcs.
The fruit of righteousness is a tree of life, but violent behaviour takes away souls.
ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται δένδρον ζωῆς ἀφαιροῦνται δὲ ἄωροι ψυχαὶ παρανόμων

31 Ímé, az igaz e földön megnyeri jutalmát; mennyivel inkább az istentelen és a bûnös!
If the upright man is rewarded on earth, how much more the evil-doer and the sinner!
εἰ ὁ μὲν δίκαιος μόλις σῴζεται ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται

1 A jó ember jóakaratot nyer az Úrtól; de a gonosz embert kárhoztatja õ.
A lover of training is a lover of knowledge; but a hater of teaching is like a beast.
ὁ ἀγαπῶν παιδείαν ἀγαπᾷ αἴσθησιν ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους ἄφρων

2 Nem erõsül meg ember az istentelenséggel; az igazaknak pedig gyökerök ki nem mozdul.
A good man has grace in the eyes of the Lord; but the man of evil designs gets punishment from him.
κρείσσων ὁ εὐρὼν χάριν παρὰ κυρίῳ ἀνὴρ δὲ παράνομος παρασιωπηθήσεται

3 A derék asszony koronája az õ férjének; de mint az õ csontjaiban való rothadás, [olyan] a megszégyenítõ.
No man will make himself safe through evil-doing; but the root of upright men will never be moved.
οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου αἱ δὲ ῥίζαι τῶν δικαίων οὐκ ἐξαρθήσονται

4 Az igazaknak gondolatjaik igazak; az istentelenek tanácsa csalás.
A woman of virtue is a crown to her husband; but she whose behaviour is a cause of shame is like a wasting disease in his bones.
γυνὴ ἀνδρεία στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ὥσπερ δὲ ἐν ξύλῳ σκώληξ οὕτως ἄνδρα ἀπόλλυσιν γυνὴ κακοποιός

5 Az istenteleneknek beszédei leselkednek a vér után; az igazaknak pedig szája megszabadítja azokat.
The purposes of upright men are right, but the designs of evil-doers are deceit.
λογισμοὶ δικαίων κρίματα κυβερνῶσιν δὲ ἀσεβεῖς δόλους

6 Leomlanak az istentelenek, és oda lesznek; az igazak háza pedig megáll.
The words of sinners are destruction for the upright; but the mouth of upright men is their salvation.
λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι στόμα δὲ ὀρθῶν ῥύσεται αὐτούς

7 Az õ értelme szerint dicsértetik a férfiú; de az elfordult elméjû útálatos lesz.
Evil-doers are overturned and never seen again, but the house of upright men will keep its place.
οὗ ἐὰν στραφῇ ἀσεβὴς ἀφανίζεται οἶκοι δὲ δικαίων παραμένουσιν

8 Jobb, a kit kevésre tartanak, és szolgája van, mint a ki magát felmagasztalja, és szûk kenyerû.
A man will be praised in the measure of his wisdom, but a wrong-minded man will be looked down on.
στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός νωθροκάρδιος δὲ μυκτηρίζεται

9 Az igaz az õ barmának érzését [is] ismeri, az istentelenek szíve pedig kegyetlen.
He who is of low position and has a servant, is better than one who has a high opinion of himself and is in need of bread.
κρείσσων ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ ἢ τιμὴν ἑαυτῷ περιτιθεὶς καὶ προσδεόμενος ἄρτου

10 A ki míveli az õ földét, megelégedik eledellel; a ki pedig követ hiábavalókat, bolond az.
An upright man has thought for the life of his beast, but the hearts of evil-doers are cruel.
δίκαιος οἰκτίρει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ τὰ δὲ σπλάγχνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελεήμονα

11 Kivánja az istentelen a gonoszok prédáját; de az igaznak gyökere ád [gyümölcsöt.]
He who does work on his land will not be short of bread; but he who goes after foolish men is without sense.
ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται ἄρτων οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν [11α] ὅς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴνων διατριβαῖς ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασιν καταλείψει ἀτιμίαν

12 Az ajkaknak vétkében gonosz tõr van, de kimenekedik a nyomorúságból az igaz.
The resting-place of the sinner will come to destruction, but the root of upright men is for ever.
ἐπιθυμίαι ἀσεβῶν κακαί αἱ δὲ ῥίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασιν

13 Az õ szájának gyümölcsébõl elégedik meg a férfi jóval; és az õ cselekedetének fizetését veszi az ember önmagának.
In the sin of the lips is a net which takes the sinner, but the upright man will come out of trouble.
δι' ἁμαρτίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτωλός ἐκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δίκαιος [13α] ὁ βλέπων λεῖα ἐλεηθήσεται ὁ δὲ συναντῶν ἐν πύλαις ἐκθλίψει ψυχάς

14 A bolondnak úta helyes az õ szeme elõtt, de a ki tanácscsal él, bölcs az.
From the fruit of his mouth will a man have good food in full measure, and the work of a man's hands will be rewarded.
ἀπὸ καρπῶν στόματος ψυχὴ ἀνδρὸς πλησθήσεται ἀγαθῶν ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δοθήσεται αὐτῷ

15 A bolondnak haragja azon napon megismertetik; elfedezi pedig a szidalmat az eszes ember.
The way of the foolish man seems right to him? but the wise man gives ear to suggestions.
ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν εἰσακούει δὲ συμβουλίας σοφός

16 A ki igazán szól, megjelenti az igazságot, a hamis bizonyság pedig az álnokságot.
A foolish man lets his trouble be openly seen, but a sharp man keeps shame secret.
ἄφρων αὐθημερὸν ἐξαγγέλλει ὀργὴν αὐτοῦ κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτιμίαν πανοῦργος

17 Van olyan, a ki beszél hasonlókat a tõrszúrásokhoz; de a bölcseknek nyelve orvosság.
The breathing out of true words gives knowledge of righteousness; but a false witness gives out deceit.
ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγέλλει δίκαιος ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος

18 Az igazmondó ajak megáll mind örökké; a hazugságnak pedig nyelve egy szempillantásig.
There are some whose uncontrolled talk is like the wounds of a sword, but the tongue of the wise makes one well again.
εἰσὶν οἳ λέγοντες τιτρώσκουσιν μαχαίρᾳ γλῶσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται

19 Álnokság van a gonosz gondolóknak szívében; a békességnek tanácsosiban pedig vígasság.
True lips are certain for ever, but a false tongue is only for a minute.
χείλη ἀληθινὰ κατορθοῖ μαρτυρίαν μάρτυς δὲ ταχὺς γλῶσσαν ἔχει ἄδικον

20 Nem vettetik az igaz semmi bántásba; az istentelenek pedig teljesek nyavalyával.
Deceit is in the heart of those whose designs are evil, but for those purposing peace there is joy.
δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακά οἱ δὲ βουλόμενοι εἰρήνην εὐφρανθήσονται

21 Útálatosok az Úrnál a csalárd beszédek; a kik pedig cselekesznek hûségesen, kedvesek õ nála.
No trouble will come to upright men, but sinners will be full of evil.
οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν

22 Az eszes ember elfedezi a tudományt; a bolondok elméje pedig kikiáltja a bolondságot.
False lips are hated by the Lord, but those whose acts are true are his delight.
βδέλυγμα κυρίῳ χείλη ψευδῆ ὁ δὲ ποιῶν πίστεις δεκτὸς παρ' αὐτῷ

23 A gyorsaknak keze uralkodik; a rest pedig adófizetõ lesz.
A sharp man keeps back his knowledge; but the heart of foolish men makes clear their foolish thoughts.
ἀνὴρ συνετὸς θρόνος αἰσθήσεως καρδία δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἀραῖς

24 A férfiúnak elméjében való gyötrelem megalázza azt; a jó szó pedig megvidámítja azt.
The hand of the ready worker will have authority, but he who is slow in his work will be put to forced work.
χεὶρ ἐκλεκτῶν κρατήσει εὐχερῶς δόλιοι δὲ ἔσονται εἰς προνομήν

25 Útba igazítja az õ felebarátját az igaz; de az istentelenek útja eltévelyíti õket.
Care in the heart of a man makes it weighted down, but a good word makes it glad.
φοβερὸς λόγος καρδίαν ταράσσει ἀνδρὸς δικαίου ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει αὐτόν

26 Nem süti meg a rest, a mit vadászásával fogott; de drága marhája az embernek serénysége.
The upright man is a guide to his neighbour, but the way of evil-doers is a cause of error to them.
ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται αἱ δὲ γνῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά ἡ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσει αὐτούς

27 Az igazságnak útjában van élet; és az õ ösvényének úta halhatatlanság.
He who is slow in his work does not go in search of food; but the ready worker gets much wealth.
οὐκ ἐπιτεύξεται δόλιος θήρας κτῆμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρός

1 A bölcs fiú [enged] atyja intésének; de a csúfoló semmi dorgálásnak helyt nem ád.
A wise son is a lover of teaching, but the ears of the haters of authority are shut to sharp words.
υἱὸς πανοῦργος ὑπήκοος πατρί υἱὸς δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ

2 A férfi az õ szájának gyümölcsébõl él jóval; a hitetlenek lelke pedig bosszúságtétellel.
A man will get good from the fruit of his lips, but the desire of the false is for violent acts.
ἀπὸ καρπῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθός ψυχαὶ δὲ παρανόμων ὀλοῦνται ἄωροι

3 A ki megõrzi az õ száját, megtartja önmagát; a ki felnyitja száját, romlása az annak.
He who keeps a watch on his mouth keeps his life; but he whose lips are open wide will have destruction.
ὃς φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν ὁ δὲ προπετὴς χείλεσιν πτοήσει ἑαυτόν

4 Kivánsággal felindul, de hiába, a restnek lelke; a gyorsak lelke pedig megkövéredik.
The hater of work does not get his desires, but the soul of the hard workers will be made fat.
ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶν πᾶς ἀεργός χεῖρες δὲ ἀνδρείων ἐν ἐπιμελείᾳ

5 A hamis dolgot gyûlöli az igaz; az istentelen pedig gyûlölségessé tesz és megszégyenít.
The upright man is a hater of false words: the evil-doer gets a bad name and is put to shame.
λόγον ἄδικον μισεῖ δίκαιος ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνεται καὶ οὐχ ἕξει παρρησίαν

6 Az igazság megõrzi azt, a ki útjában tökéletes; az istentelenség pedig elveszíti a bûnöst.
Righteousness keeps safe him whose way is without error, but evil-doers are overturned by sin.
δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία

7 Van, a ki hányja gazdagságát, holott semmije sincsen; viszont tetteti magát szegénynek, holott sok marhája van.
A man may be acting as if he had wealth, but have nothing; another may seem poor, but have great wealth.
εἰσὶν οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς μηδὲν ἔχοντες καὶ εἰσὶν οἱ ταπεινοῦντες ἑαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ

8 Az ember életének váltsága lehet az õ gazdagsága; a szegény pedig nem hallja a fenyegetést.
A man will give his wealth in exchange for his life; but the poor will not give ear to sharp words.
λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος πτωχὸς δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν

9 Az igazak világossága vígassággal ég; de az istenteleneknek szövétneke kialszik.
There is a glad dawn for the upright man, but the light of the sinner will be put out.
φῶς δικαίοις διὰ παντός φῶς δὲ ἀσεβῶν σβέννυται [9α] ψυχαὶ δόλιαι πλανῶνται ἐν ἁμαρτίαις δίκαιοι δὲ οἰκτίρουσιν καὶ ἐλεῶσιν

10 Csak háborúság lesz a kevélységbõl: azoknál pedig, a kik a tanácsot beveszik, bölcseség van.
The only effect of pride is fighting; but wisdom is with the quiet in spirit.
κακὸς μεθ' ὕβρεως πράσσει κακά οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί

11 A hiábavalóságból keresett marha megkisebbül; a ki pedig kezével gyûjt, megõregbíti [azt.]
Wealth quickly got will become less; but he who gets a store by the work of his hands will have it increased.
ὕπαρξις ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσσων γίνεται ὁ δὲ συνάγων ἑαυτῷ μετ' εὐσεβείας πληθυνθήσεται δίκαιος οἰκτίρει καὶ κιχρᾷ

12 A halogatott reménység beteggé teszi a szívet; de a megadatott kívánság életnek fája.
Hope put off is a weariness to the heart; but when what is desired comes, it is a tree of life.
κρείσσων ἐναρχόμενος βοηθῶν καρδίᾳ τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος δένδρον γὰρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθή

13 Az igének megútálója megrontatik; a ki pedig féli a parancsolatot, jutalmát veszi.
He who makes sport of the word will come to destruction, but the respecter of the law will be rewarded.
ὃς καταφρονεῖ πράγματος καταφρονηθήσεται ὑπ' αὐτοῦ ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολήν οὗτος ὑγιαίνει [13α] υἱῷ δολίῳ οὐδὲν ἔσται ἀγαθόν οἰκέτῃ δὲ σοφῷ εὖοδοι ἔσονται πράξεις κα ὶ κατευθυνθήσεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ

14 A bölcsnek tanítása életnek kútfeje, a halál tõrének eltávoztatására.
The teaching of the wise is a fountain of life, turning men away from the nets of death.
νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται

15 Jó értelem ád kedvességet; a hitetleneknek pedig útja kemény.
Wise behaviour gets approval, but the way of the false is their destruction.
σύνεσις ἀγαθὴ δίδωσιν χάριν τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς ὁδοὶ δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ

16 Minden eszes cselekszik bölcseséggel; a bolond pedig kijelenti az õ bolondságát.
A sharp man does everything with knowledge, but a foolish man makes clear his foolish thoughts.
πᾶς πανοῦργος πράσσει μετὰ γνώσεως ὁ δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ κακίαν

17 Az istentelen követ bajba esik; a hívséges követ pedig gyógyulás.
A man taking false news is a cause of trouble, but he who gives news rightly makes things well.
βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσεῖται εἰς κακά ἄγγελος δὲ πιστὸς ῥύσεται αὐτόν

18 Szegénység és gyalázat lesz azon, a ki a fenyítéktõl magát elvonja; a ki pedig megfogadja a dorgálást, tiszteltetik.
Need and shame will be the fate of him who is uncontrolled by training; but he who takes note of teaching will be honoured.
πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται

19 A megnyert kivánság gyönyörûséges a léleknek, és útálatosság a bolondoknak eltávozniok a gonosztól.
To get one's desire is sweet to the soul, but to give up evil is disgusting to the foolish.
ἐπιθυμίαι εὐσεβῶν ἡδύνουσιν ψυχήν ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως

20 A ki jár a bölcsekkel, bölcs lesz; a ki pedig magát társul adja a bolondokhoz, megromol.
Go with wise men and be wise: but he who keeps company with the foolish will be broken.
ὁ συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσται ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσι γνωσθήσεται

21 A bûnösöket követi a gonosz; az igazaknak pedig jóval fizet [Isten.]
Evil will overtake sinners, but the upright will be rewarded with good.
ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά τοὺς δὲ δικαίους καταλήμψεται ἀγαθά

22 A jó örökséget hágy unokáinak; a bûnösnek marhái pedig eltétetnek az igaz számára.
The heritage of the good man is handed down to his children's children; and the wealth of the sinner is stored up for the upright man.
ἀγαθὸς ἀνὴρ κληρονομήσει υἱοὺς υἱῶν θησαυρίζεται δὲ δικαίοις πλοῦτος ἀσεβῶν

23 Bõ étele lesz a szegényeknek az új törésen; de van olyan, a ki igazságtalansága által vész el.
There is much food in the ploughed land of the poor; but it is taken away by wrongdoing.
δίκαιοι ποιήσουσιν ἐν πλούτῳ ἔτη πολλά ἄδικοι δὲ ἀπολοῦνται συντόμως

24 A ki megtartóztatja az õ vesszejét, gyûlöli az õ fiát; a ki pedig szereti azt, megkeresi õt fenyítékkel.
He who keeps back his rod is unkind to his son: the loving father gives punishment with care.
ὃς φείδεται τῆς βακτηρίας μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπιμελῶς παιδεύει

25 Az igaz eszik az õ kivánságának megelégedéséig; az istentelenek hasa pedig szûkölködik.
The upright man has food to the full measure of his desire, but there will be no food for the stomach of evil-doers.
δίκαιος ἔσθων ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ψυχαὶ δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς

1 A bölcs asszony építi a maga házát; a bolond pedig önkezével rontja el azt.
Wisdom is building her house, but the foolish woman is pulling it down with her hands.
σοφαὶ γυναῖκες ᾠκοδόμησαν οἴκους ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψεν ταῖς χερσὶν αὐτῆς

2 A ki igazán jár, féli az Urat; a ki pedig elfordult az õ útaiban, megútálja õt.
He who goes on his way in righteousness has before him the fear of the Lord; but he whose ways are twisted gives him no honour.
ὁ πορευόμενος ὀρθῶς φοβεῖται τὸν κύριον ὁ δὲ σκολιάζων ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται

3 A bolondnak szájában van kevélységnek pálczája; a bölcseknek pedig beszéde megtartja õket.
In the mouth of the foolish man is a rod for his back, but the lips of the wise will keep them safe.
ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὕβρεως χείλη δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς

4 Mikor nincsenek ökrök: tiszta a jászol; a gabonának bõsége pedig az ökörnek erejétõl van.
Where there are no oxen, their food-place is clean; but much increase comes through the strength of the ox.
οὗ μή εἰσιν βόες φάτναι καθαραί οὗ δὲ πολλὰ γενήματα φανερὰ βοὸς ἰσχύς

5 A hûséges tanú nem hazud; a hamis tanú pedig hazugságot bocsát szájából.
A true witness does not say what is false, but a false witness is breathing out deceit.
μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται ἐκκαίει δὲ ψεύδη μάρτυς ἄδικος

6 A csúfoló keresi a bölcseséget, és nincs; a tudomány pedig az eszesnek könnyû.
The hater of authority, searching for wisdom, does not get it; but knowledge comes readily to the open-minded man.
ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς καὶ οὐχ εὑρήσεις αἴσθησις δὲ παρὰ φρονίμοις εὐχερής

7 Menj el a bolond férfiú elõl; és nem ismerted meg a tudománynak beszédét.
Go away from the foolish man, for you will not see the lips of knowledge.
πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἄφρονι ὅπλα δὲ αἰσθήσεως χείλη σοφά

8 Az eszesnek bölcsesége az õ útának megértése; a bolondoknak pedig bolondsága csalás.
The wisdom of the man of good sense makes his way clear; but the unwise behaviour of the foolish is deceit.
σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ἄνοια δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνῃ

9 A bolondokat megcsúfolja a bûnért való áldozat; az igazak között pedig jóakarat van.
In the tents of those hating authority there is error, but in the house of the upright man there is grace.
οἰκίαι παρανόμων ὀφειλήσουσιν καθαρισμόν οἰκίαι δὲ δικαίων δεκταί

10 A szív tudja az õ lelke keserûségét; és az õ örömében az idegen nem részes.
No one has knowledge of a man's grief but himself; and a strange person has no part in his joy.
καρδία ἀνδρὸς αἰσθητική λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ ὅταν δὲ εὐφραίνηται οὐκ ἐπιμείγνυται ὕβρει

11 Az istenteleneknek háza elvész; de az igazaknak sátora megvirágzik.
The house of the sinner will be overturned, but the tent of the upright man will do well.
οἰκίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται σκηναὶ δὲ κατορθούντων στήσονται

12 Van olyan út, [mely] helyesnek látszik az ember elõtt, és vége a halálra menõ út.
There is a way which seems straight before a man, but its end is the ways of death.
ἔστιν ὁδὸς ἣ δοκεῖ ὀρθὴ εἶναι παρὰ ἀνθρώποις τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ᾅδου

13 Nevetés közben is fáj a szív; és végre az öröm fordul szomorúságra.
Even while laughing the heart may be sad; and after joy comes sorrow.
ἐν εὐφροσύναις οὐ προσμείγνυται λύπη τελευταία δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται

14 Az õ útaiból elégszik meg az elfordult elméjû; önmagából pedig a jó férfiú.
He whose heart is turned away will have the reward of his ways in full measure; but a good man will have the reward of his doings.
τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν πλησθήσεται θρασυκάρδιος ἀπὸ δὲ τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγαθός

15 Az együgyû hisz minden dolognak; az eszes pedig a maga járására vigyáz.
The simple man has faith in every word, but the man of good sense gives thought to his footsteps.
ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ πανοῦργος δὲ ἔρχεται εἰς μετάνοιαν

16 A bölcs félvén, eltávozik a gonosztól; a bolond pedig dühöngõ és elbizakodott.
The wise man, fearing, keeps himself from evil; but the foolish man goes on in his pride, with no thought of danger.
σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ ὁ δὲ ἄφρων ἑαυτῷ πεποιθὼς μείγνυται ἀνόμῳ

17 A hirtelen haragú bolondságot cselekszik, és a cselszövõ férfi gyûlölséges lesz.
He who is quickly angry will do what is foolish, but the man of good sense will have quiet.
ὀξύθυμος πράσσει μετὰ ἀβουλίας ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ ὑποφέρει

18 Bírják az esztelenek a bolondságot örökség szerint; az eszesek pedig fonják a tudománynak koszorúját.
Foolish behaviour is the heritage of the simple, but men of good sense are crowned with knowledge.
μεριοῦνται ἄφρονες κακίαν οἱ δὲ πανοῦργοι κρατήσουσιν αἰσθήσεως

19 Meghajtják magokat a gonoszok a jók elõtt, és a hamisak az igaznak kapujánál.
The knees of the evil are bent before the good; and sinners go down in the dust at the doors of the upright.
ὀλισθήσουσιν κακοὶ ἔναντι ἀγαθῶν καὶ ἀσεβεῖς θεραπεύσουσιν θύρας δικαίων

20 Még az õ felebarátjánál is útálatos a szegény; a gazdagnak pedig sok a barátja.
The poor man is hated even by his neighbour, but the man of wealth has numbers of friends.
φίλοι μισήσουσιν φίλους πτωχούς φίλοι δὲ πλουσίων πολλοί

21 A ki megútálja az õ felebarátját, vétkezik; a ki pedig a szegényekkel kegyelmességet cselekszik, boldog az!
He who has no respect for his neighbour is a sinner, but he who has pity for the poor is happy.
ὁ ἀτιμάζων πένητας ἁμαρτάνει ἐλεῶν δὲ πτωχοὺς μακαριστός

22 Nemde tévelyegnek, a kik gonoszt szereznek? kegyelmesség pedig és igazság a jó szerzõknek.
Will not the designers of evil come into error? But mercy and good faith are for the designers of good.
πλανώμενοι τεκταίνουσι κακά ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοί οὐκ ἐπίστανται ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν ἐλεημοσύναι δὲ καὶ πίστεις παρὰ τέκτοσιν ἀγαθοῖς

23 Minden munkából nyereség lesz; de az ajkaknak beszédébõl csak szûkölködés.
In all hard work there is profit, but talk only makes a man poor.
ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστιν περισσόν ὁ δὲ ἠδὺς καὶ ἀνάλγητος ἐν ἐνδείᾳ ἔσται

24 A bölcseknek ékességök az õ gazdagságuk; a tudatlanok bolondsága [pedig csak] bolondság.
Their wisdom is a crown to the wise, but their foolish behaviour is round the head of the unwise.
στέφανος σοφῶν πανοῦργος ἡ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακή

25 Lelkeket szabadít meg az igaz bizonyság; hazugságokat szól pedig az álnok.
A true witness is the saviour of lives; but he who says false things is a cause of deceit.
ῥύσεται ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστός ἐκκαίει δὲ ψεύδη δόλιος

26 Az Úrnak félelmében erõs a bizodalom, és az õ fiainak lesz menedéke.
For him in whose heart is the fear of the Lord there is strong hope: and his children will have a safe place.
ἐν φόβῳ κυρίου ἐλπὶς ἰσχύος τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ καταλείπει ἔρεισμα

27 Az Úrnak félelme az életnek kútfeje, a halál tõrének eltávoztatására.
The fear of the Lord is a fountain of life, by which one may be turned from the nets of death.
πρόσταγμα κυρίου πηγὴ ζωῆς ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου

28 A nép sokasága a király dicsõsége; a nép elfogyása pedig az uralkodó romlása.
A king's glory is in the number of his people: and for need of people a ruler may come to destruction.
ἐν πολλῷ ἔθνει δόξα βασιλέως ἐν δὲ ἐκλείψει λαοῦ συντριβὴ δυνάστου

29 A haragra késedelmes bõvelkedik értelemmel; a ki pedig elméjében hirtelenkedõ, bolondságot szerez az.
He who is slow to be angry has great good sense; but he whose spirit is over-quick gives support to what is foolish.
μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει ὁ δὲ ὀλιγόψυχος ἰσχυρῶς ἄφρων

30 A szelíd szív a testnek élete; az irígység pedig a csontoknak rothadása.
A quiet mind is the life of the body, but envy is a disease in the bones.
πραΰθυμος ἀνὴρ καρδίας ἰατρός σὴς δὲ ὀστέων καρδία αἰσθητική

31 A ki elnyomja a szegényt, gyalázattal illeti annak teremtõjét; az pedig tiszteli, a ki könyörül a szûkölködõn.
He who is hard on the poor puts shame on his Maker; but he who has mercy on those who are in need gives him honour.
ὁ συκοφαντῶν πένητα παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν ἐλεᾷ πτωχόν

32 Az õ nyavalyájába ejti magát az istentelen; az igaznak pedig halála idején is reménysége van.
The sinner is overturned in his evil-doing, but the upright man has hope in his righteousness.
ἐν κακίᾳ αὐτοῦ ἀπωσθήσεται ἀσεβής ὁ δὲ πεποιθὼς τῇ ἑαυτοῦ ὁσιότητι δίκαιος

33 Az eszesnek elméjében nyugszik a bölcseség; a mi pedig a tudatlanokban [van,] magát [hamar] megismerheti.
Wisdom has her resting-place in the mind of the wise, but she is not seen among the foolish.
ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ ἀνδρὸς σοφία ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγινώσκεται

34 Az igazság felmagasztalja a nemzetet; a bûn pedig gyalázatára van a népeknek.
By righteousness a nation is lifted up, but sin is a cause of shame to the peoples.
δικαιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος ἐλασσονοῦσι δὲ φυλὰς ἁμαρτίαι

35 A királynak jóakaratja van az eszes szolgához; haragja pedig a megszégyenítõhöz.
The king has pleasure in a servant who does wisely, but his wrath is against him who is a cause of shame.
δεκτὸς βασιλεῖ ὑπηρέτης νοήμων τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφίᾳ ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν

1 Az engedelmes felelet elfordítja a harag felgerjedését; a megbántó beszéd pedig támaszt haragot.
By a soft answer wrath is turned away, but a bitter word is a cause of angry feelings.
ὀργὴ ἀπόλλυσιν καὶ φρονίμους ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς

2 A bölcsek nyelve beszél jó tudományt: a tudatlanoknak száján pedig bolondság buzog ki.
Knowledge is dropping from the tongue of the wise; but from the mouth of the foolish comes a stream of foolish words.
γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται στόμα δὲ ἀφρόνων ἀναγγελεῖ κακά

3 Minden helyeken [vannak] az Úrnak szemei, nézvén a jókat és gonoszokat.
The eyes of the Lord are in every place, keeping watch on the evil and the good.
ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ κυρίου σκοπεύουσιν κακούς τε καὶ ἀγαθούς

4 A nyelv szelídsége életnek fája; az abban való hamisság pedig a léleknek gyötrelme.
A comforting tongue is a tree of life, but a twisted tongue is a crushing of the spirit.
ἴασις γλώσσης δένδρον ζωῆς ὁ δὲ συντηρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος

5 A bolond megútálja az õ atyjának tanítását; a ki pedig megbecsüli a dorgálást, igen eszes.
A foolish man puts no value on his father's training; but he who has respect for teaching has good sense.
ἄφρων μυκτηρίζει παιδείαν πατρός ὁ δὲ φυλάσσων ἐντολὰς πανουργότερος

6 Az igaznak házában nagy kincs van; az istentelennek jövedelmében pedig háborúság.
In the house of the upright man there is a great store of wealth; but in the profits of the sinner there is trouble.
ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχὺς πολλή οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὀλόρριζοι ἐκ γῆς ὀλοῦνται οἴκοις δικαίων ἰσχὺς πολλή καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀπολοῦνται

7 A bölcseknek ajkaik hintegetnek tudományt; a bolondoknak pedig elméje nem helyes.
The lips of the wise keep knowledge, but the heart of the foolish man is not right.
χείλη σοφῶν δέδεται αἰσθήσει καρδίαι δὲ ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς

8 Az istentelenek áldozatja gyûlölséges az Úrnak; az igazak könyörgése pedig kedves néki.
The offering of the evil-doer is disgusting to the Lord, but the prayer of the upright man is his delight.
θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ εὐχαὶ δὲ κατευθυνόντων δεκταὶ παρ' αὐτῷ

9 Utálat az Úrnál az istentelennek útája; azt pedig, a ki követi az igazságot, szereti.
The way of the evil-doer is disgusting to the Lord, but he who goes after righteousness is dear to him.
βδέλυγμα κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς διώκοντας δὲ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ

10 Gonosz dorgálás [jõ] arra, a ki útját elhagyja; a ki gyûlöli a fenyítéket, meghal.
There is bitter punishment for him who is turned from the way; and death will be the fate of the hater of teaching.
παιδεία ἀκάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων οἱ δὲ μισοῦντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχρῶς

11 A sír és a pokol az Úr elõtt vannak; mennyivel inkább az emberek szíve.
Before the Lord are the underworld and destruction: how much more, then, the hearts of the children of men!
ᾅδης καὶ ἀπώλεια φανερὰ παρὰ τῷ κυρίῳ πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων

12 Nem szereti a csúfoló a feddést, [és] a bölcsekhez nem megy.
The hater of authority has no love for teaching: he will not go to the wise.
οὐκ ἀγαπήσει ἀπαίδευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει

13 A vidám elme megvidámítja az orczát; de a szívnek bánatja miatt a lélek megszomorodik.
A glad heart makes a shining face, but by the sorrow of the heart the spirit is broken.
καρδίας εὐφραινομένης πρόσωπον θάλλει ἐν δὲ λύπαις οὔσης σκυθρωπάζει

14 Az eszesnek elméje keresi a tudományt; a tudatlanok szája pedig legel bolondságot.
The heart of the man of good sense goes in search of knowledge, but foolish things are the food of the unwise.
καρδία ὀρθὴ ζητεῖ αἴσθησιν στόμα δὲ ἀπαιδεύτων γνώσεται κακά

15 Minden napjai a szegénynek nyomorúságosak; a vidám elméjûnek pedig szüntelen lakodalma [van.]
All the days of the troubled are evil; but he whose heart is glad has an unending feast.
πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακά οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσιν διὰ παντός

16 Jobb a kevés az Úrnak félelmével, mint a temérdek kincs, a hol háborúság van.
Better is a little with the fear of the Lord, than great wealth together with trouble.
κρείσσων μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου κυρίου ἢ θησαυροὶ μεγάλοι μετὰ ἀφοβίας

17 Jobb a paréjnak étele, a hol szeretet van, mint a hízlalt ökör, a hol van gyûlölség.
Better is a simple meal where love is, than a fat ox and hate with it.
κρείσσων ξενισμὸς λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν ἢ παράθεσις μόσχων μετὰ ἔχθρας

18 A haragos férfiú szerez háborúságot; a hosszútûrõ pedig lecsendesíti a háborgást.
An angry man makes men come to blows, but he who is slow to get angry puts an end to fighting.
ἀνὴρ θυμώδης παρασκευάζει μάχας μακρόθυμος δὲ καὶ τὴν μέλλουσαν καταπραΰνει [18α] μακρόθυμος ἀνὴρ κατασβέσει κρίσεις ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐγείρει μᾶλλον

19 A restnek útja olyan, mint a tövises sövény; az igazaknak pedig útja megegyengetett.
Thorns are round the way of the hater of work; but the road of the hard worker becomes a highway.
ὁδοὶ ἀεργῶν ἐστρωμέναι ἀκάνθαις αἱ δὲ τῶν ἀνδρείων τετριμμέναι

20 A bölcs fiú örvendezteti az atyját; a bolond ember pedig megútálja az anyját.
A wise son makes a glad father, but a foolish man has no respect for his mother.
υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα υἱὸς δὲ ἄφρων μυκτηρίζει μητέρα αὐτοῦ

21 A bolondság öröme az esztelennek; de az értelmes férfiú igazán jár.
Foolish behaviour is joy to the unwise; but a man of good sense makes his way straight.
ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν ἀνὴρ δὲ φρόνιμος κατευθύνων πορεύεται

22 Hiábavalók lesznek a gondolatok, mikor nincs tanács; de a tanácsosok sokaságában elõmennek.
Where there are no wise suggestions, purposes come to nothing; but by a number of wise guides they are made certain.
ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή

23 Öröme van az embernek szája feleletében; és az idejében [mondott] beszéd, oh mely igen jó!
A man has joy in the answer of his mouth: and a word at the right time, how good it is!
οὐ μὴ ὑπακούσῃ ὁ κακὸς αὐτῇ οὐδὲ μὴ εἴπῃ καίριόν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ

24 Az életnek úta felfelé van az értelmes ember számára, hogy eltávozzék a pokoltól, mely aláfelé van.
Acting wisely is the way of life, guiding a man away from the underworld.
ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα συνετοῦ ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ᾅδου σωθῇ

25 A kevélyeknek házát kiszakgatja az Úr; megerõsíti pedig az özvegynek határát.
The house of the man of pride will be uprooted by the Lord, but he will make safe the heritage of the widow.
οἴκους ὑβριστῶν κατασπᾷ κύριος ἐστήρισεν δὲ ὅριον χήρας

26 Útálatosak az Úrnak a gonosz gondolatok; de kedvesek a tiszta beszédek.
Evil designs are disgusting to the Lord, but the words of the clean-hearted are pleasing.
βδέλυγμα κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος ἁγνῶν δὲ ῥήσεις σεμναί

27 Megháborítja az õ házát, a ki követi a telhetetlenséget; a ki pedig gyûlöli az ajándékokat, él az.
He whose desires are fixed on profit is a cause of trouble to his family; but he who has no desire for offerings will have life.
ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήμπτης ὁ δὲ μισῶν δώρων λήμψεις σῴζεται [27α] ἐλεημοσύναις καὶ πίστεσιν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι τῷ δὲ φόβῳ κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ

28 Az igaznak elméje meggondolja, mit szóljon; az istenteleneknek pedig szája ontja a gonoszt.
The heart of the upright gives thought to his answer; but from the mouth of the evil-doer comes a stream of evil things.
καρδίαι δικαίων μελετῶσιν πίστεις στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακά [28α] δεκταὶ παρὰ κυρίῳ ὁδοὶ ἀνθρώπων δικαίων διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται

29 Messze [van] az Úr az istentelenektõl; az igazaknak pedig könyörgését meghallgatja.
The Lord is far from sinners, but his ear is open to the prayer of the upright.
μακρὰν ἀπέχει ὁ θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν εὐχαῖς δὲ δικαίων ἐπακούει [29α] κρείσσων ὀλίγη λῆμψις μετὰ δικαιοσύνης ἢ πολλὰ γενήματα μετὰ ἀδικίας [29β] καρδία ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια ἵνα ὑπὸ τοῦ θεοῦ διορθωθῇ τὰ διαβήματα αὐτοῦ

30 A szemek világa megvidámítja a szívet; a jó hír megerõsíti a csontokat.
The light of the eyes is a joy to the heart, and good news makes the bones fat.
θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν φήμη δὲ ἀγαθὴ πιαίνει ὀστᾶ

32 A ki elvonja magát az erkölcsi tanítástól, megútálja az õ lelkét; a ki pedig hallgatja a feddést, értelmet szerez.
He who will not be controlled by training has no respect for his soul, but he who gives ear to teaching will get wisdom.
ὃς ἀπωθεῖται παιδείαν μισεῖ ἑαυτόν ὁ δὲ τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ

33 Az Úrnak félelme a bölcseségnek tudománya, és a tisztességnek elõtte jár az alázatosság.
The fear of the Lord is the teaching of wisdom; and a low opinion of oneself goes before honour.
φόβος θεοῦ παιδεία καὶ σοφία καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθήσεται αὐτῇ

2 Minden útai tiszták az embernek a maga szemei elõtt; de a ki a lelkeket vizsgálja, az Úr az!
All a man's ways are clean to himself; but the Lord puts men's spirits into his scales.
πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ φανερὰ παρὰ τῷ θεῷ οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται

5 Útálatos az Úrnak minden, a ki elméjében felfuvalkodott, kezemet adom rá, hogy nem marad büntetetlen.
Everyone who has pride in his heart is disgusting to the Lord: he will certainly not go free from punishment.
ἀκάθαρτος παρὰ θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος χειρὶ δὲ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀθῳωθήσεται

7 Mikor jóakarattal van az Úr valakinek útaihoz, még annak ellenségeit is jóakaróivá teszi.
When a man's ways are pleasing to the Lord, he makes even his haters be at peace with him.
ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια δεκτὰ δὲ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θύειν θυσίας

8 Jobb a kevés igazsággal, mint a gazdag jövedelem hamissággal.
Better is a little with righteousness, than great wealth with wrongdoing.
ὁ ζητῶν τὸν κύριον εὑρήσει γνῶσιν μετὰ δικαιοσύνης οἱ δὲ ὀρθῶς ζητοῦντες αὐτὸν εὑρήσουσιν εἰρήνην

9 Az embernek elméje gondolja meg az õ útát; de az Úr igazgatja annak járását.
A man may make designs for his way, but the Lord is the guide of his steps.
πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου μετὰ δικαιοσύνης φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακήν

10 Jósige van a király ajkain; az ítéletben ne szóljon hamisságot az õ szája.
Decision is in the lips of the king: his mouth will not go wrong in judging.
μαντεῖον ἐπὶ χείλεσιν βασιλέως ἐν δὲ κρίσει οὐ μὴ πλανηθῇ τὸ στόμα αὐτοῦ

11 Az Úré az igaz mérték és mérõserpenyõ, az õ mûve minden mérõkõ.
True measures and scales are the Lord's: all the weights of the bag are his work.
ῥοπὴ ζυγοῦ δικαιοσύνη παρὰ κυρίῳ τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ στάθμια δίκαια

12 Útálatos legyen a királyoknál istentelenséget cselekedni; mert igazsággal erõsíttetik meg a királyiszék.
Evil-doing is disgusting to kings: for the seat of the ruler is based on righteousness.
βδέλυγμα βασιλεῖ ὁ ποιῶν κακά μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἑτοιμάζεται θρόνος ἀρχῆς

13 Kedvesek a királyoknak az igaz beszédek; és az igazmondót szereti [a király.]
Lips of righteousness are the delight of kings; and he who says what is upright is dear to him.
δεκτὰ βασιλεῖ χείλη δίκαια λόγους δὲ ὀρθοὺς ἀγαπᾷ

14 A királynak felgerjedt haragja [olyan, mint] a halál követe; de a bölcs férfiú leszállítja azt.
The wrath of the king is like those who give news of death, but a wise man will put peace in place of it.
θυμὸς βασιλέως ἄγγελος θανάτου ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἐξιλάσεται αὐτόν

15 A királynak vidám orczájában élet van; jóakaratja olyan, mint a tavaszi esõ fellege.
In the light of the king's face there is life; and his approval is like a cloud of spring rain.
ἐν φωτὶ ζωῆς υἱὸς βασιλέως οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ ὥσπερ νέφος ὄψιμον

16 Szerzeni bölcseséget, oh menynyivel jobb az aranynál; és szerzeni eszességet, kivánatosb az ezüstnél!
How much better it is to get wisdom than gold! and to get knowledge is more to be desired than silver.
νοσσιαὶ σοφίας αἱρετώτεραι χρυσίου νοσσιαὶ δὲ φρονήσεως αἱρετώτεραι ὑπὲρ ἀργύριον

17 Az igazak országútja eltávozás a gonosztól; megtartja magát az, a ki megõrzi az õ útát.
The highway of the upright is to be turned away from evil: he who takes care of his way will keep his soul.
τρίβοι ζωῆς ἐκκλίνουσιν ἀπὸ κακῶν μῆκος δὲ βίου ὁδοὶ δικαιοσύνης ὁ δεχόμενος παιδείαν ἐν ἀγαθοῖς ἔσται ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους σοφισθήσεται ὃς φυλάσσει τὰς ἑαυτοῦ ὁδούς τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ φείσεται στόματος αὐτοῦ

18 A megromlás elõtt kevélység [jár], és az eset elõtt felfuvalkodottság.
Pride goes before destruction, and a stiff spirit before a fall.
πρὸ συντριβῆς ἡγεῖται ὕβρις πρὸ δὲ πτώματος κακοφροσύνη

19 Jobb alázatos lélekkel lenni a szelídekkel, mint zsákmányon osztozni a kevélyekkel.
Better it is to have a gentle spirit with the poor, than to take part in the rewards of war with men of pride.
κρείσσων πραΰθυμος μετὰ ταπεινώσεως ἢ ὃς διαιρεῖται σκῦλα μετὰ ὑβριστῶν

20 A ki figyelmez az igére, jót nyer; és a ki bízik az Úrban, oh mely boldog az!
He who gives attention to the law of right will get good; and whoever puts his faith in the Lord is happy.
συνετὸς ἐν πράγμασιν εὑρετὴς ἀγαθῶν πεποιθὼς δὲ ἐπὶ θεῷ μακαριστός

21 A ki elméjében bölcs, hívatik értelmesnek; a beszédnek pedig édessége neveli a tudományt.
The wise-hearted will be named men of good sense: and by pleasing words learning is increased.
τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαύλους καλοῦσιν οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλείονα ἀκούσονται

22 Életnek kútfeje az értelem [annak], a ki bírja azt; de a bolondok fenyítéke bolondságuk.
Wisdom is a fountain of life to him who has it; but the punishment of the foolish is their foolish behaviour.
πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις παιδεία δὲ ἀφρόνων κακή

23 A bölcsnek elméje értelmesen igazgatja az õ száját, és az õ ajkain öregbíti a tudományt.
The heart of the wise man is the teacher of his mouth, and gives increased learning to his lips.
καρδία σοφοῦ νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος ἐπὶ δὲ χείλεσιν φορέσει ἐπιγνωμοσύνην

24 Lépesméz a gyönyörûséges beszédek; édesek a léleknek, és meggyógyítói a tetemeknek.
Pleasing words are like honey, sweet to the soul and new life to the bones.
κηρία μέλιτος λόγοι καλοί γλύκασμα δὲ αὐτῶν ἴασις ψυχῆς

25 Van oly út, mely igaz az ember szeme elõtt, de vége a halálnak úta.
There is a way which seems straight before a man, but its end is the ways of death.
εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὀρθαὶ ἀνδρί τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυθμένα ᾅδου

26 A munkálkodó lelke magának munkálkodik; mert az õ szája kényszeríti õt.
The desire of the working man is working for him, for his need of food is driving him on.
ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκβιάζεται ἑαυτοῦ τὴν ἀπώλειαν ὁ μέντοι σκολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώλειαν

27 A haszontalan ember gonoszt ás ki, és az õ ajkain mintegy égõ tûz van;
A good-for-nothing man is a designer of evil, and in his lips there is a burning fire.
ἀνὴρ ἄφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακά ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων θησαυρίζει πῦρ

28 A gonosz ember versengést szerez, és a susárló elválasztja a jó barátokat.
A man of twisted purposes is a cause of fighting everywhere: and he who says evil secretly makes trouble between friends.
ἀνὴρ σκολιὸς διαπέμπεται κακὰ καὶ λαμπτῆρα δόλου πυρσεύει κακοῖς καὶ διαχωρίζει φίλους

29 Az erõszakos ember elhiteti az õ felebarátját, és nem jó úton viszi õt.
A violent man puts desire of evil into his neighbour's mind, and makes him go in a way which is not good.
ἀνὴρ παράνομος ἀποπειρᾶται φίλων καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς

30 A ki behúnyja szemeit, [azért teszi], hogy álnokságot gondoljon; a ki összeszorítja ajkait, [már] véghez vitte a gonoszságot.
He whose eyes are shut is a man of twisted purposes, and he who keeps his lips shut tight makes evil come about.
στηρίζων ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ λογίζεται διεστραμμένα ὁρίζει δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακά οὗτος κάμινός ἐστιν κακίας

31 Igen szép ékes korona a vénség, az igazságnak útában találtatik.
The grey head is a crown of glory, if it is seen in the way of righteousness.
στέφανος καυχήσεως γῆρας ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης εὑρίσκεται

32 Jobb a hosszútûrõ az erõsnél; és a ki uralkodik a maga indulatján, annál, a ki várost vesz meg.
He who is slow to be angry is better than a man of war, and he who has control over his spirit than he who takes a town.
κρείσσων ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυροῦ ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς κρείσσων καταλαμβανομένου πόλιν

33 Az [ember] kebelében vetnek sorsot; de az Úrtól van annak minden ítélete.
A thing may be put to the decision of chance, but it comes about through the Lord.
εἰς κόλπους ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκοις παρὰ δὲ κυρίου πάντα τὰ δίκαια

1 Jobb a száraz falat, melylyel van csendesség; mint a levágott barmokkal teljes ház, melyben háborúság van.
Better a bit of dry bread in peace, than a house full of feasting and violent behaviour.
κρείσσων ψωμὸς μεθ' ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ ἢ οἶκος πλήρης πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης

2 Az értelmes szolga uralkodik a gyalázatos fiún, és az atyafiak között az örökségnek részét veszi.
A servant who does wisely will have rule over a son causing shame, and will have his part in the heritage among brothers.
οἰκέτης νοήμων κρατήσει δεσποτῶν ἀφρόνων ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρη

3 Az olvasztótégely az ezüst számára van, és a kemencze az aranyéra; a szívek vizsgálója pedig az Úr.
The heating-pot is for silver and the oven-fire for gold, but the Lord is the tester of hearts.
ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ χρυσός οὕτως ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ κυρίῳ

4 A gonosztevõ hallgat az álnok beszédekre, a csalárd hallgat a gonosz nyelvre.
A wrongdoer gives attention to evil lips, and a man of deceit gives ear to a damaging tongue.
κακὸς ὑπακούει γλώσσης παρανόμων δίκαιος δὲ οὐ προσέχει χείλεσιν ψευδέσιν

5 A ki megcsúfolja a szegényt, gyalázattal illeti annak Teremtõjét; a ki gyönyörködik [másnak] nyomorúságában, büntetlen nem lészen!
Whoever makes sport of the poor puts shame on his Maker; and he who is glad because of trouble will not go free from punishment.
ὁ καταγελῶν πτωχοῦ παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν ὁ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμένῳ οὐκ ἀθῳωθήσεται ὁ δὲ ἐπισπλαγχνιζόμενος ἐλεηθήσεται

6 A véneknek ékessége az unokák, és a fiaknak ékessége az atyák.
Children's children are the crown of old men, and the glory of children is their fathers.
στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν [6α] τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος τῶν χρημάτων τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός

7 Nem illik a bolondnak az ékes beszéd; még kevésbbé a tisztességesnek a hazug beszéd.
Fair words are not to be looked for from a foolish man, much less are false lips in a ruler.
οὐχ ἁρμόσει ἄφρονι χείλη πιστὰ οὐδὲ δικαίῳ χείλη ψευδῆ

8 Drága kõ az ajándék elfogadójának szemei elõtt; mindenütt, a hova csak fordul, okosan cselekszik.
An offering of money is like a stone of great price in the eyes of him who has it: wherever he goes, he does well.
μισθὸς χαρίτων ἡ παιδεία τοῖς χρωμένοις οἷ δ' ἂν ἐπιστρέψῃ εὐοδωθήσεται

9 Elfedezi a vétket, a ki keresi a szeretetet; a ki pedig ismétlen elõhoz egy dolgot, elszakasztja egymástól a barátságosokat is.
He who keeps a sin covered is looking for love; but he who keeps on talking of a thing makes division between friends.
ὃς κρύπτει ἀδικήματα ζητεῖ φιλίαν ὃς δὲ μισεῖ κρύπτειν διίστησιν φίλους καὶ οἰκείους

10 Foganatosb a dorgálás az eszesnél, mint ha megvernéd a bolondot százszor is.
A word of protest goes deeper into one who has sense than a hundred blows into a foolish man.
συντρίβει ἀπειλὴ καρδίαν φρονίμου ἄφρων δὲ μαστιγωθεὶς οὐκ αἰσθάνεται

11 Csak ellenkezést keres a gonosz, végre kegyetlen követ bocsáttatik ellene.
An uncontrolled man is only looking for trouble, so a cruel servant will be sent against him.
ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακός ὁ δὲ κύριος ἄγγελον ἀνελεήμονα ἐκπέμψει αὐτῷ

12 Találjon valakire a fiától megfosztott medve, csak ne a bolond az õ bolondságában.
It is better to come face to face with a bear whose young ones have been taken away than with a foolish man acting foolishly.
ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοήμονι οἱ δὲ ἄφρονες διαλογιοῦνται κακά

13 A ki fizet gonoszt a jóért, nem távozik el a gonosz annak házától.
If anyone gives back evil for good, evil will never go away from his house.
ὃς ἀποδίδωσιν κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν οὐ κινηθήσεται κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ

14 [Mint] a ki árvizet szabadít el, [olyan] a háborúság kezdete; azért minekelõtte kihatna, hagyd el a versengést.
The start of fighting is like the letting out of water: so give up before it comes to blows.
ἐξουσίαν δίδωσιν λόγοις ἀρχὴ δικαιοσύνης προηγεῖται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη

15 A ki igaznak mondja a bûnöst, és kárhoztatja az igazat, útálatos az Úrnak egyaránt mind a kettõ.
He who gives a decision for the evil-doer and he who gives a decision against the upright, are equally disgusting to the Lord.
ὃς δίκαιον κρίνει τὸν ἄδικον ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ θεῷ

16 Miért van a vétel ára a bolondnak kezében a bölcseség megszerzésére, holott nincsen néki elméje?
How will money in the hand of the foolish get him wisdom, seeing that he has no sense?
ἵνα τί ὑπῆρξεν χρήματα ἄφρονι κτήσασθαι γὰρ σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δυνήσεται [16α] ὃς ὑψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον ζητεῖ συντριβήν ὁ δὲ σκολιάζων τοῦ μαθεῖν ἐμπεσεῖται εἰς κακά

17 Minden idõben szeret, a ki [igaz] barát, és testvérül születik a nyomorúság idejére.
A friend is loving at all times, and becomes a brother in times of trouble.
εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω σοι ἀδελφοὶ δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται

18 Értelmetlen ember az, a ki kezét adja, fogadván kezességet barátja elõtt.
A man without sense gives his hand in an agreement, and makes himself responsible before his neighbour.
ἀνὴρ ἄφρων ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ ὡς καὶ ὁ ἐγγυώμενος ἐγγύῃ τὸν ἑαυτοῦ φίλον

19 Szereti a gonoszt, a ki szereti a háborúságot; a ki magasbítja kapuját, romlást keres.
The lover of fighting is a lover of sin: he who makes high his doorway is looking for destruction.
φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις

20 Az elfordult szívû ember nem nyerhet jót, és a ki az õ nyelvével gonosz, esik nyomorúságba.
Nothing good comes to him whose heart is fixed on evil purposes: and he who has an evil tongue will come to trouble.
ὁ δὲ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς ἀνὴρ εὐμετάβολος γλώσσῃ ἐμπεσεῖται εἰς κακά

21 A ki szül bolondot, [szüli] õ magának bánatra; és nem örvendez a bolondnak atyja.
He who has an unwise son gets sorrow for himself, and the father of a foolish son has no joy.
καρδία δὲ ἄφρονος ὀδύνη τῷ κεκτημένῳ αὐτήν οὐκ εὐφραίνεται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ ἀπαιδεύτῳ υἱὸς δὲ φρόνιμος εὐφραίνει μητέρα αὐτοῦ

22 A vidám elme jó orvosságul szolgál; a szomorú lélek pedig megszáraztja a csontokat.
A glad heart makes a healthy body, but a crushed spirit makes the bones dry.
καρδία εὐφραινομένη εὐεκτεῖν ποιεῖ ἀνδρὸς δὲ λυπηροῦ ξηραίνεται τὰ ὀστᾶ

23 A kebelbõl [kivett] ajándékot az istentelen elveszi, a törvény útának elfordítására.
A sinner takes an offering out of his robe, to get a decision for himself in a cause.
λαμβάνοντος δῶρα ἐν κόλπῳ ἀδίκως οὐ κατευοδοῦνται ὁδοί ἀσεβὴς δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης

24 Az eszesnek orczájából kitetszik a bölcseség; a bolondnak pedig szemei [országolnak] a földnek végéig.
Wisdom is before the face of him who has sense; but the eyes of the foolish are on the ends of the earth.
πρόσωπον συνετὸν ἀνδρὸς σοφοῦ οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ' ἄκρα γῆς

25 Búsulása az õ atyjának a bolond fiú, és az õ szülõjének keserûsége.
A foolish son is a grief to his father, and bitter pain to her who gave him birth.
ὀργὴ πατρὶ υἱὸς ἄφρων καὶ ὀδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτοῦ

26 Még megbirságolni is az igazat nem jó, a tisztességest megverni igazságáért.
To give punishment to the upright is not good, or to give blows to the noble for their righteousness.
ζημιοῦν ἄνδρα δίκαιον οὐ καλόν οὐδὲ ὅσιον ἐπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις

27 A ki megtartóztatja beszédét, az tudós ember, és a ki higgadt lelkû, az értelmes férfiú.
He who has knowledge says little: and he who has a calm spirit is a man of good sense.
ὃς φείδεται ῥῆμα προέσθαι σκληρόν ἐπιγνώμων μακρόθυμος δὲ ἀνὴρ φρόνιμος

28 Még a bolond is, amikor hallgat, bölcsnek ítéltetik; mikor ajkait bezárja, eszesnek.
Even the foolish man, when he keeps quiet, is taken to be wise: when his lips are shut he is credited with good sense.
ἀνοήτῳ ἐπερωτήσαντι σοφίαν σοφία λογισθήσεται ἐνεὸν δέ τις ἑαυτὸν ποιήσας δόξει φρόνιμος εἶναι

1 A maga kivánsága után megy az agyas ember, minden igaz bölcseség ellen dühösködik.
He who keeps himself separate for his private purpose goes against all good sense.
προφάσεις ζητεῖ ἀνὴρ βουλόμενος χωρίζεσθαι ἀπὸ φίλων ἐν παντὶ δὲ καιρῷ ἐπονείδιστος ἔσται

2 Nem gyönyörködik a bolond az értelemben, hanem abban, hogy az õ elméje nyilvánvalóvá legyen.
A foolish man has no pleasure in good sense, but only to let what is in his heart come to light.
οὐ χρείαν ἔχει σοφίας ἐνδεὴς φρενῶν μᾶλλον γὰρ ἄγεται ἀφροσύνῃ

3 Mikor eljõ az istentelen, eljõ a megútálás; és a szidalommal a gyalázat.
When the evil-doer comes, a low opinion comes with him, and with the loss of honour comes shame.
ὅταν ἔλθῃ ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν καταφρονεῖ ἐπέρχεται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ ὄνειδος

4 Mély víz az ember szájának beszéde, buzogó patak a bölcseségnek kútfeje.
The words of a man's mouth are like deep waters: the fountain of wisdom is like a flowing stream.
ὕδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός ποταμὸς δὲ ἀναπηδύει καὶ πηγὴ ζωῆς

5 A gonosz személyének kedvezni nem jó, elfordítani az igazat az ítéletben.
To have respect for the person of the evil-doer is not good, or to give a wrong decision against the upright.
θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς οὐ καλόν οὐδὲ ὅσιον ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν κρίσει

6 A bolondnak beszédei szereznek versengést, és az õ szája ütésekért kiált.
A foolish man's lips are a cause of fighting, and his mouth makes him open to blows.
χείλη ἄφρονος ἄγουσιν αὐτὸν εἰς κακά τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ἐπικαλεῖται

7 A bolondnak szája az õ romlása, és az õ beszédei az õ életének tõre.
The mouth of a foolish man is his destruction, and his lips are a net for his soul.
στόμα ἄφρονος συντριβὴ αὐτῷ τὰ δὲ χείλη αὐτοῦ παγὶς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ

8 A susárlónak beszédei hizelkedõk; és azok a szív belsejét áthatják.
The words of one who says evil of his neighbour secretly are like sweet food, and go down into the inner parts of the stomach.
ὀκνηροὺς καταβάλλει φόβος ψυχαὶ δὲ ἀνδρογύνων πεινάσουσιν

9 A ki lágyan viseli magát az õ dolgában, testvére annak, a ki tönkre tesz.
He who does not give his mind to his work is brother to him who makes destruction.
ὁ μὴ ἰώμενος ἑαυτὸν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀδελφός ἐστιν τοῦ λυμαινομένου ἑαυτόν

10 Erõs torony az Úrnak neve, ahhoz folyamodik az igaz, és bátorságos lészen.
The name of the Lord is a strong tower: the upright man running into it is safe.
ἐκ μεγαλωσύνης ἰσχύος ὄνομα κυρίου αὐτῷ δὲ προσδραμόντες δίκαιοι ὑψοῦνται

11 A gazdagnak vagyona az õ erõs városa, és mint a magas kõfal, az õ gondolatja szerint.
The property of a man of wealth is his strong town, and it is as a high wall in the thoughts of his heart.
ὕπαρξις πλουσίου ἀνδρὸς πόλις ὀχυρά ἡ δὲ δόξα αὐτῆς μέγα ἐπισκιάζει

12 A megromlás elõtt felfuvalkodik az ember elméje; a tisztesség elõtt pedig alázatosság van.
Before destruction the heart of man is full of pride, and before honour goes a gentle spirit.
πρὸ συντριβῆς ὑψοῦται καρδία ἀνδρός καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται

13 A ki felel valamit, míg meg nem hallja, ez bolondság és gyalázatos rá nézve.
To give an answer before hearing is a foolish thing and a cause of shame.
ὃς ἀποκρίνεται λόγον πρὶν ἀκοῦσαι ἀφροσύνη αὐτῷ ἐστιν καὶ ὄνειδος

14 A férfiú lelke elviseli a maga erõtlenségét; de a megtört lelket ki viseli el?
The spirit of a man will be his support when he is ill; but how may a broken spirit be lifted up?
θυμὸν ἀνδρὸς πραΰνει θεράπων φρόνιμος ὀλιγόψυχον δὲ ἄνδρα τίς ὑποίσει

15 Az eszesnek elméje tudományt szerez, és a bölcseknek füle tudományt keres.
The heart of the man of good sense gets knowledge; the ear of the wise is searching for knowledge.
καρδία φρονίμου κτᾶται αἴσθησιν ὦτα δὲ σοφῶν ζητεῖ ἔννοιαν

16 Az embernek ajándéka szabad útat szerez néki, és a nagyoknak orczája elé viszi õt.
A man's offering makes room for him, letting him come before great men.
δόμα ἀνθρώπου ἐμπλατύνει αὐτὸν καὶ παρὰ δυνάσταις καθιζάνει αὐτόν

17 Igaza van annak, a ki elsõ a perben; mígnem eljõ az õ peresfele, és megvizsgálja õt.
The man who first puts his cause before the judge seems to be in the right; but then his neighbour comes and puts his cause in its true light.
δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος ἐν πρωτολογίᾳ ὡς δ' ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀντίδικος ἐλέγχεται

18 A versengéseket megszünteti a sorsvetés, és az erõseket elválasztja.
The decision of chance puts an end to argument, parting the strong.
ἀντιλογίας παύει κλῆρος ἐν δὲ δυνάσταις ὁρίζει

19 A felingerelt atyafiú [erõsb] az erõs városnál, és [az ilyen] versengések olyanok, mint a vár zárja.
A brother wounded is like a strong town, and violent acts are like a locked tower.
ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πόλις ὀχυρὰ καὶ ὑψηλή ἰσχύει δὲ ὥσπερ τεθεμελιωμένον βασίλειον

20 A férfi szájának hasznával elégedik meg az õ belseje; az õ beszédének jövedelmével lakik jól.
With the fruit of a man's mouth his stomach will be full; the produce of his lips will be his in full measure.
ἀπὸ καρπῶν στόματος ἀνὴρ πίμπλησιν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ δὲ καρπῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται

21 Mind a halál, mind az élet a nyelv hatalmában [van], és a [miképen] kiki szeret azzal élni, [úgy]eszi annak gyümölcsét.
Death and life are in the power of the tongue; and those to whom it is dear will have its fruit for their food.
θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ γλώσσης οἱ δὲ κρατοῦντες αὐτῆς ἔδονται τοὺς καρποὺς αὐτῆς

22 Megnyerte a jót, a ki talált feleséget, és vett jóakaratot az Úrtól!
Whoever gets a wife gets a good thing, and has the approval of the Lord.
ὃς εὗρεν γυναῖκα ἀγαθήν εὗρεν χάριτας ἔλαβεν δὲ παρὰ θεοῦ ἱλαρότητα [22α] ὃς ἐκβάλλει γυναῖκα ἀγαθήν ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά ὁ δὲ κατέχων μοιχαλίδα ἄφρων καὶ ἀσεβής

3 Az embernek bolondsága fordítja el az õ útát, és az Úr ellen haragszik az õ szíve.
By his foolish behaviour a man's ways are turned upside down, and his heart is bitter against the Lord.
ἀφροσύνη ἀνδρὸς λυμαίνεται τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τὸν δὲ θεὸν αἰτιᾶται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ

4 A gazdagság szaporítja a sok barátot; a szegénytõl pedig az õ barátja elválik.
Wealth makes a great number of friends; but the poor man is parted from his friend.
πλοῦτος προστίθησιν φίλους πολλούς ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος φίλου λείπεται

5 A hamis tanú büntetetlen nem marad, és a hazugságoknak szólója meg nem szabadul.
A false witness will not go without punishment, and the breather out of deceit will not go free.
μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται ὁ δὲ ἐγκαλῶν ἀδίκως οὐ διαφεύξεται

6 Sokan hizelegnek a nemeslelkû embernek, és minden barát az adakozóé.
Great numbers will make attempts to get the approval of a ruler: and every man is the special friend of him who has something to give.
πολλοὶ θεραπεύουσιν πρόσωπα βασιλέων πᾶς δὲ ὁ κακὸς γίνεται ὄνειδος ἀνδρί

7 A szegényt minden atyjafia gyûlöli, még barátai is eltávolodnak tõle; unszolja szavakkal, de õk eltünnek.
All the brothers of the poor man are against him: how much more do his friends go far from him! ...
πᾶς ὃς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ καὶ φιλίας μακρὰν ἔσται ἔννοια ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγιεῖ ἀνὴρ δὲ φρόνιμος εὑρήσει αὐτήν ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν ὃς δὲ ἐρ εθίζει λόγους οὐ σωθήσεται

8 A ki értelmet szerez, szereti az életét, a ki megõrzi az értelmességet, jót nyer.
He who gets wisdom has love for his soul: he who keeps good sense will get what is truly good.
ὁ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτόν ὃς δὲ φυλάσσει φρόνησιν εὑρήσει ἀγαθά

9 A hamis bizonyság nem marad büntetlen, és a ki hazugságokat beszél, elvész.
A false witness will not go without punishment, and the breather out of deceit will be cut off.
μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται ὃς δ' ἂν ἐκκαύσῃ κακίαν ἀπολεῖται ὑπ' αὐτῆς

10 Nem illik a bolondhoz a gyönyörködés; sokkal inkább nem [illik] a szolgának uralkodni a fejedelmeken.
Material comfort is not good for the foolish; much less for a servant to be put over rulers.
οὐ συμφέρει ἄφρονι τρυφή καὶ ἐὰν οἰκέτης ἄρξηται μεθ' ὕβρεως δυναστεύειν

11 Az embernek értelme hosszútûrõvé teszi õt; és ékességére van néki elhallgatni a vétket.
A man's good sense makes him slow to wrath, and the overlooking of wrongdoing is his glory.
ἐλεήμων ἀνὴρ μακροθυμεῖ τὸ δὲ καύχημα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις

12 Mint az ifjú oroszlánnak ordítása, olyan a királynak haragja; mint a harmat pedig a füvön, az õ jóakaratja.
The king's wrath is like the loud cry of a lion, but his approval is like dew on the grass.
βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία βρυγμῷ λέοντος ὥσπερ δὲ δρόσος ἐπὶ χόρτῳ οὕτως τὸ ἱλαρὸν αὐτοῦ

13 Romlása az õ atyjának a bolond fiú, és mint a szüntelen csepegés, az asszonynak zsémbelõdése.
A foolish son is the destruction of his father; and the bitter arguments of a wife are like drops of rain falling without end.
αἰσχύνη πατρὶ υἱὸς ἄφρων καὶ οὐχ ἁγναὶ εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος ἑταίρας

14 A ház és marha atyától való örökség; az Úrtól van pedig az értelmes feleség.
House and wealth are a heritage from fathers, but a wife with good sense is from the Lord.
οἶκον καὶ ὕπαρξιν μερίζουσιν πατέρες παισίν παρὰ δὲ θεοῦ ἁρμόζεται γυνὴ ἀνδρί

15 A restség álomba merít, és a lomha lélek megéhezik.
Hate of work sends deep sleep on a man: and he who has no industry will go without food.
δειλία κατέχει ἀνδρογύναιον ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ πεινάσει

16 A ki megtartja a parancsolatot, megtartja õ magát; a ki nem vigyáz útaira, meghal.
He who keeps the law keeps his soul; but death will be the fate of him who takes no note of the word.
ὃς φυλάσσει ἐντολήν τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν ὁ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν ἀπολεῖται

17 Kölcsön ád az Úrnak, a ki kegyelmes a szegényhez; és az õ jótéteményét megfizeti néki.
He who has pity on the poor gives to the Lord, and the Lord will give him his reward.
δανίζει θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχόν κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ

18 Fenyítsd meg a te fiadat, mert még van remény [felõle;] de annyira, hogy õt megöld, ne vigyen haragod.
Give your son training while there is hope; let not your heart be purposing his death.
παίδευε υἱόν σου οὕτως γὰρ ἔσται εὔελπις εἰς δὲ ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῇ ψυχῇ σου

19 A nagy haragú [ember] büntetést szenvedjen, mert ha menteni akarod, még növeled [haragját.]
A man of great wrath will have to take his punishment: for if you get him out of trouble you will have to do it again.
κακόφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιωθήσεται ἐὰν δὲ λοιμεύηται καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ προσθήσει

20 Engedj a tanácsnak, és vedd be az erkölcsi oktatást; hogy bölcs légy végre.
Let your ear be open to suggestion and take teaching, so that at the end you may be wise.
ἄκουε υἱέ παιδείαν πατρός σου ἵνα σοφὸς γένῃ ἐπ' ἐσχάτων σου

21 Sok gondolat van az ember elméjében; de csak az Úrnak tanácsa áll meg.
A man's heart may be full of designs, but the purpose of the Lord is unchanging.
πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει

22 A mit leginkább kell embernek kívánni, az irgalmasság az, és jobb a szegény a hazug férfiúnál.
The ornament of a man is his mercy, and a poor man is better than one who is false.
καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλούσιος ψεύστης

23 Az Úrnak félelme életre visz; és [az ilyen] megelégedve tölti az éjet, gonoszszal nem illettetik.
The fear of the Lord gives life: and he who has it will have need of nothing; no evil will come his way.
φόβος κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρί ὁ δὲ ἄφοβος αὐλισθήσεται ἐν τόποις οὗ οὐκ ἐπισκοπεῖται γνῶσις

24 Bemártja a rest az õ kezét a tálba, de már a szájához nem viszi vissza.
The hater of work puts his hand deep into the basin, and will not even take it to his mouth again.
ὁ ἐγκρύπτων εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ χεῖρας ἀδίκως οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ προσαγάγῃ αὐτάς

25 Ha a csúfolót megvered, az együgyû lesz okosabb; és ha megdorgálod az eszest, megérti a tudományt.
When blows overtake the man of pride, the simple will get sense; say sharp words to the wise, and knowledge will be made clear to him.
λοιμοῦ μαστιγουμένου ἄφρων πανουργότερος γίνεται ἐὰν δὲ ἐλέγχῃς ἄνδρα φρόνιμον νοήσει αἴσθησιν

26 A ki atyjával erõszakoskodik, anyját elûzi: gyalázatos és megszégyenítõ fiú az.
He who is violent to his father, driving away his mother, is a son causing shame and a bad name.
ὁ ἀτιμάζων πατέρα καὶ ἀπωθούμενος μητέρα αὐτοῦ καταισχυνθήσεται καὶ ἐπονείδιστος ἔσται

27 Szünjél meg, fiam, hallgatni az olyan tanítást, [mely téged arra visz], hogy a bölcseségnek igéjétõl eltévedj.
A son who no longer gives attention to teaching is turned away from the words of knowledge.
υἱὸς ἀπολειπόμενος φυλάξαι παιδείαν πατρὸς μελετήσει ῥήσεις κακάς

28 A semmirevaló bizonyság csúfolja a törvényt; az istentelenek szája elnyeli a gonoszságot.
A good-for-nothing witness makes sport of the judge's decision: and the mouth of evil-doers sends out evil like a stream.
ὁ ἐγγυώμενος παῖδα ἄφρονα καθυβρίζει δικαίωμα στόμα δὲ ἀσεβῶν καταπίεται κρίσεις

29 A csúfolóknak készíttettek a büntetések, és az ütések a bolondok hátának.
Rods are being made ready for the man of pride, and blows for the back of the foolish.
ἑτοιμάζονται ἀκολάστοις μάστιγες καὶ τιμωρίαι ὤμοις ἀφρόνων

1 A bor csúfoló, a részegítõ ital háborgó, és valaki abba beletéved, nem bölcs!
Wine makes men foolish, and strong drink makes men come to blows; and whoever comes into error through these is not wise.
ἀκόλαστον οἶνος καὶ ὑβριστικὸν μέθη πᾶς δὲ ὁ συμμειγνύμενος αὐτῇ οὐκ ἔσται σοφός

2 Mint a fiatal oroszlán ordítása, olyan a királynak rettentése; a ki azt haragra ingerli, vétkezik a maga élete ellen.
The wrath of a king is like the loud cry of a lion: he who makes him angry does wrong against himself.
οὐ διαφέρει ἀπειλὴ βασιλέως θυμοῦ λέοντος ὁ δὲ παροξύνων αὐτὸν ἁμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν

3 Tisztesség az embernek elmaradni a versengéstõl; valaki pedig bolond, patvarkodik.
It is an honour for a man to keep from fighting, but the foolish are ever at war.
δόξα ἀνδρὶ ἀποστρέφεσθαι λοιδορίας πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται

4 A hideg miatt nem szánt a rest; aratni akar majd, de nincs mit.
The hater of work will not do his ploughing because of the winter; so at the time of grain-cutting he will be requesting food and will get nothing.
ὀνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ αἰσχύνεται ὡσαύτως καὶ ὁ δανιζόμενος σῖτον ἐν ἀμήτῳ

5 Mély víz a férfiúnak elméjében a tanács; mindazáltal a bölcs ember kimeríti azt.
The purpose in the heart of a man is like deep water, but a man of good sense will get it out.
ὕδωρ βαθὺ βουλὴ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν

6 A legtöbb ember talál valakit, a ki jó hozzá; de hû embert, azt ki találhat?
Most men make no secret of their kind acts: but where is a man of good faith to be seen?
μέγα ἄνθρωπος καὶ τίμιον ἀνὴρ ἐλεήμων ἄνδρα δὲ πιστὸν ἔργον εὑρεῖν

7 A ki az õ tökéletességében jár, igaz ember; boldogok az õ fiai õ utána!
An upright man goes on in his righteousness: happy are his children after him!
ὃς ἀναστρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιοσύνῃ μακαρίους τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείψει

8 A király, ha az õ ítélõszékiben ül, tekintetével minden gonoszt eltávoztat.
A king on the seat of judging puts to flight all evil with his eyes.
ὅταν βασιλεὺς δίκαιος καθίσῃ ἐπὶ θρόνου οὐκ ἐναντιοῦται ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρόν

9 Ki mondhatná azt: megtisztítottam szívemet, tiszta vagyok az én bûnömtõl?
Who is able to say, I have made my heart clean, I am free from my sin?
τίς καυχήσεται ἁγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν ἢ τίς παρρησιάσεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ ἁμαρτιῶν [9α] κακολογοῦντος πατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτὴρ αἱ δὲ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος [9β] μερὶς ἐπισπουδαζομένη ἐν πρώτοις ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται [9ξ] μὴ εἴπῃς τείσομαι τὸν ἐχθρόν ἀλλὰ ὑπόμεινον τὸν κύριον ἵνα σοι βοηθήσῃ

10 A kétféle font és a kétféle mérték, útálatos az Úrnál egyaránt mind a kettõ.
Unequal weights and unequal measures, they are all disgusting to the Lord.
στάθμιον μέγα καὶ μικρὸν καὶ μέτρα δισσά ἀκάθαρτα ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀμφότερα

11 Az õ cselekedetibõl ismerteti meg magát még a gyermek is, ha tiszta-é, és ha igaz-é az õ cselekedete.
Even a child may be judged by his doings, if his work is free from sin and if it is right.
καὶ ὁ ποιῶν αὐτὰ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμποδισθήσεται νεανίσκος μετὰ ὁσίου καὶ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ

12 A halló fület és a látó szemet, az Úr teremtette egyaránt mindkettõt.
The hearing ear and the seeing eye are equally the Lord's work.
οὖς ἀκούει καὶ ὀφθαλμὸς ὁρᾷ κυρίου ἔργα καὶ ἀμφότερα

13 Ne szeresd az álmot, hogy ne légy szegény; nyisd fel a te szemeidet, [és] megelégszel kenyérrel.
Do not be a lover of sleep, or you will become poor: keep your eyes open, and you will have bread enough.
μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν ἵνα μὴ ἐξαρθῇς διάνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐμπλήσθητι ἄρτων

23 Útálatos az Úrnál a kétféle súly; és a hamis fontok nem jó dolgok.
Unequal weights are disgusting to the Lord, and false scales are not good.
βδέλυγμα κυρίῳ δισσὸν στάθμιον καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ

24 Az Úrtól vannak a férfi lépései; az ember pedig mit ért az õ útában?
A man's steps are of the Lord; how then may a man have knowledge of his way?
παρὰ κυρίου εὐθύνεται τὰ διαβήματα ἀνδρί θνητὸς δὲ πῶς ἂν νοήσαι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ

25 Tõr az embernek meggondolatlanul mondani: szent, és a fogadástétel után megfontolni.
It is a danger to a man to say without thought, It is holy, and, after taking his oaths, to be questioning if it is necessary to keep them.
παγὶς ἀνδρὶ ταχύ τι τῶν ἰδίων ἁγιάσαι μετὰ γὰρ τὸ εὔξασθαι μετανοεῖν γίνεται

26 Szétszórja a gonoszokat a bölcs király, és fordít reájok kereket.
A wise king puts evil-doers to flight, and makes their evil-doing come back on them.
λικμήτωρ ἀσεβῶν βασιλεὺς σοφὸς καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν

27 Az Úrtól való szövétnek az embernek lelke, a ki megvizsgálja a szívnek minden rejtekét.
The Lord keeps watch over the spirit of man, searching all the deepest parts of the body.
φῶς κυρίου πνοὴ ἀνθρώπων ὃς ἐρευνᾷ ταμίεια κοιλίας

28 A kegyelmesség és az igazság megõrzik a királyt, megerõsíti irgalmasság által az õ székét.
Mercy and good faith keep the king safe, and the seat of his power is based on upright acts.
ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια φυλακὴ βασιλεῖ καὶ περικυκλώσουσιν ἐν δικαιοσύνῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ

29 Az ifjaknak ékessége az õ erejök; és a véneknek dísze az õsz haj.
The glory of young men is their strength, and the honour of old men is their grey hairs.
κόσμος νεανίαις σοφία δόξα δὲ πρεσβυτέρων πολιαί

30 A kékek [és] a sebek távoztatják el a gonoszt, és a belsõ részekig ható csapások.
By the wounds of the rod evil is taken away, and blows make clean the deepest parts of the body.
ὑπώπια καὶ συντρίμματα συναντᾷ κακοῖς πληγαὶ δὲ εἰς ταμίεια κοιλίας

1 Mint a vizeknek folyásai, olyan a királynak szíve az Úrnak kezében, valahová akarja, oda hajtja azt!
The king's heart in the hands of the Lord is like the water streams, and by him it is turned in any direction at his pleasure.
ὥσπερ ὁρμὴ ὕδατος οὕτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ οὗ ἐὰν θέλων νεύσῃ ἐκεῖ ἔκλινεν αὐτήν

2 Az embernek minden úta igaz a maga szemei elõtt; de a szívek vizsgálója az Úr.
Every way of a man seems right to himself, but the Lord is the tester of hearts.
πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος κατευθύνει δὲ καρδίας κύριος

3 Az igazságnak és igaz ítéletnek gyakorlását inkább szereti az Úr az áldozatnál.
To do what is right and true is more pleasing to the Lord than an offering.
ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν ἀρεστὰ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θυσιῶν αἷμα

4 A szemnek fenhéjázása és az elmének kevélysége: az istentelenek szántása, bûn.
A high look and a heart of pride, *** of the evil-doer is sin.
μεγαλόφρων ἐφ' ὕβρει θρασυκάρδιος λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτία

6 A hamisságnak nyelvével gyûjtött kincs elveszett hiábavalósága azoknak, a kik a halált keresik.
He who gets stores of wealth by a false tongue, is going after what is only breath, and searching for death.
ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσσῃ ψευδεῖ μάταια διώκει ἐπὶ παγίδας θανάτου

7 Az istentelenek pusztítása magával ragadja õket; mert nem akartak igazságot cselekedni.
By their violent acts the evil-doers will be pulled away, because they have no desire to do what is right.
ὄλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν τὰ δίκαια

8 Tekervényes a bûnös embernek úta; a tisztának cselekedete pedig igaz.
Twisted is the way of him who is full of crime; but as for him whose heart is clean, his work is upright.
πρὸς τοὺς σκολιοὺς σκολιὰς ὁδοὺς ἀποστέλλει ὁ θεός ἁγνὰ γὰρ καὶ ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ

9 Jobb a tetõ ormán lakni, mint háborgó asszonynyal, és közös házban.
It is better to be living in an angle of the house-top, than with a bitter-tongued woman in a wide house.
κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου ἢ ἐν κεκονιαμένοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ

10 Az istentelennek lelke kiván gonoszt; [és] az õ szeme elõtt nem talál könyörületre az õ felebarátja.
The desire of the evil-doer is fixed on evil: he has no kind feeling for his neighbour.
ψυχὴ ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων

11 Mikor a csúfolót büntetik, az együgyû lesz bölcs; mikor pedig a bölcset oktatják, õ veszi eszébe a tudományt.
When the man of pride undergoes punishment, the simple man gets wisdom; and by watching the wise he gets knowledge.
ζημιουμένου ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ ἄκακος συνίων δὲ σοφὸς δέξεται γνῶσιν

12 Nézi az igaz az istentelennek házát, hogy milyen veszedelembe jutottak az istentelenek.
The Upright One, looking on the house of the evil-doer, lets sinners be overturned to their destruction.
συνίει δίκαιος καρδίας ἀσεβῶν καὶ φαυλίζει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς

13 A ki bedugja fülét a szegény kiáltására; õ is kiált, de meg nem hallgattatik.
He whose ears are stopped at the cry of the poor, will himself get no answer to his cry for help.
ὃς φράσσει τὰ ὦτα τοῦ μὴ ἐπακοῦσαι ἀσθενοῦς καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων

14 A titkon adott ajándék elfordítja a haragot; és a kebelben való ajándék a kemény búsulást.
By a secret offering wrath is turned away, and the heat of angry feelings by money in the folds of the robe.
δόσις λάθριος ἀνατρέπει ὀργάς δῶρων δὲ ὁ φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν

15 Vígasság az igaznak igazat cselekedni; de ijedelem a hamisság cselekedõinek.
It is a joy to the good man to do right, but it is destruction to the workers of evil.
εὐφροσύνη δικαίων ποιεῖν κρίμα ὅσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ κακούργοις

16 Az ember, a ki eltévelyedik az értelemnek útáról, az élet nélkül valók gyülekezetiben nyugszik.
The wanderer from the way of knowledge will have his resting-place among the shades.
ἀνὴρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται

17 Szûkölködõ ember [lesz], a ki szereti az örömet; a ki szereti a bort és az olajat, nem lesz gazdag!
The lover of pleasure will be a poor man: the lover of wine and oil will not get wealth.
ἀνὴρ ἐνδεὴς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλοῦτον

18 Az igazért váltságdíj az istentelen, és az igazak helyett a hitetlen [büntettetik meg.]
The evil-doer will be given as a price for the life of the good man, and the worker of deceit in the place of the upright.
περικάθαρμα δὲ δικαίου ἄνομος

19 Jobb lakozni a pusztának földén, mint a feddõdõ és haragos asszonynyal.
It is better to be living in a waste land, than with a bitter-tongued and angry woman.
κρεῖσσον οἰκεῖν ἐν γῇ ἐρήμῳ ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀργίλου

20 Kivánatos kincs és kenet van a bölcsnek házában; a bolond ember pedig eltékozolja azt.
There is a store of great value in the house of the wise, but it is wasted by the foolish man.
θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται ἐπὶ στόματος σοφοῦ ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίονται αὐτόν

21 A ki követi az igazságot és az irgalmasságot, nyer életet, igazságot és tisztességet.
He who goes after righteousness and mercy will get life, righteousness, and honour.
ὁδὸς δικαιοσύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὑρήσει ζωὴν καὶ δόξαν

22 A hõsök városába felmegy a bölcs, és lerontja az õ bizodalmoknak erejét.
A wise man goes up into the town of the strong ones, and overcomes its strength in which they put their faith.
πόλεις ὀχυρὰς ἐπέβη σοφὸς καὶ καθεῖλεν τὸ ὀχύρωμα ἐφ' ᾧ ἐπεποίθεισαν οἱ ἀσεβεῖς

23 A ki megõrzi száját és nyelvét, megtartja életét a nyomorúságtól.
He who keeps watch over his mouth and his tongue keeps his soul from troubles.
ὃς φυλάσσει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν διατηρεῖ ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ

24 A kevély dölyfösnek csúfoló a neve, a ki haragjában kevélységet cselekszik.
The man of pride, lifted up in soul, is named high-hearted; he is acting in an outburst of pride.
θρασὺς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζὼν λοιμὸς καλεῖται ὃς δὲ μνησικακεῖ παράνομος

25 A restnek kivánsága megemészti õt; mert az õ kezei nem akarnak dolgozni.
The desire of the hater of work is death to him, for his hands will do no work.
ἐπιθυμίαι ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐτοῦ ποιεῖν τι

26 Egész nap kivánságtól gyötretik; az igaz pedig ád, és nem tartóztatja meg [adományát.]
All the day the sinner goes after his desire: but the upright man gives freely, keeping nothing back.
ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακάς ὁ δὲ δίκαιος ἐλεᾷ καὶ οἰκτίρει ἀφειδῶς

27 Az istentelenek áldozatja útálatos; kivált mikor gonosz tettért viszi.
The offering of evil-doers is disgusting: how much more when they give it with an evil purpose!
θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ καὶ γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς

28 A hazug bizonyság elvész; a ki pedig [jól] figyelmez, örökké szól.
A false witness will be cut off, ...
μάρτυς ψευδὴς ἀπολεῖται ἀνὴρ δὲ ὑπήκοος φυλασσόμενος λαλήσει

29 Megkeményíti az istentelen ember az õ orczáját; az igaz pedig jól rendeli az õ útát.
The evil-doer makes his face hard, but as for the upright, he gives thought to his way.
ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώπῳ ὁ δὲ εὐθὴς αὐτὸς συνίει τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ

30 Nincs bölcseség, és nincs értelem, és nincs tanács az Úr ellen.
Wisdom and knowledge and wise suggestions are of no use against the Lord.
οὐκ ἔστιν σοφία οὐκ ἔστιν ἀνδρεία οὐκ ἔστιν βουλὴ πρὸς τὸν ἀσεβῆ

31 Készen áll a ló az ütközetnek napjára; de az Úré a megtartás!
The horse is made ready for the day of war, but power to overcome is from the Lord.
ἵππος ἑτοιμάζεται εἰς ἡμέραν πολέμου παρὰ δὲ κυρίου ἡ βοήθεια

1 Kivánatosb a jó hírnév nagy gazdagságnál; ezüstnél és aranynál a kedvesség jobb.
A good name is more to be desired than great wealth, and to be respected is better than silver and gold.
αἱρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολύς ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον χάρις ἀγαθή

2 A gazdag és szegény összetalálkoznak, mindkettõt pedig az Úr szerzi.
The man of wealth and the poor man come face to face: the Lord is the maker of them all.
πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν ἀλλήλοις ἀμφοτέρους δὲ ὁ κύριος ἐποίησεν

3 Az eszes meglátja a bajt és elrejti magát; a bolondok pedig neki mennek és kárát vallják.
The sharp man sees the evil and takes cover: the simple go straight on and get into trouble.
πανοῦργος ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κραταιῶς αὐτὸς παιδεύεται οἱ δὲ ἄφρονες παρελθόντες ἐζημιώθησαν

4 Az alázatosságnak bére az Úr félelme, gazdagság és tisztesség és élet.
The reward of a gentle spirit and the fear of the Lord is wealth and honour and life.
γενεὰ σοφίας φόβος κυρίου καὶ πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ζωή

5 Tövisek [és] tõrök vannak a gonosznak útában; a ki megõrzi a maga lelkét, távol jár azoktól.
Thorns and nets are in the way of the twisted: he who keeps watch over his soul will be far from them.
τρίβολοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σκολιαῖς ὁ δὲ φυλάσσων τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφέξεται αὐτῶν

7 A gazdag a szegényeken uralkodik, és szolgája a kölcsönvevõ a kölcsönadónak.
The man of wealth has rule over the poor, and he who gets into debt is a servant to his creditor.
πλούσιοι πτωχῶν ἄρξουσιν καὶ οἰκέται ἰδίοις δεσπόταις δανιοῦσιν

8 A ki vet álnokságot, arat nyomorúságot; és az õ haragjának vesszeje megtöretik.
By planting the seed of evil a man will get in the grain of sorrow, and the rod of his wrath will be broken.
ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει κακά πληγὴν δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει [8α] ἄνδρα ἱλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ θεός ματαιότητα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει

9 Az irgalmas szemû ember megáldatik, mert adott az õ kenyerébõl a szegénynek.
He who is kind will have a blessing, for he gives of his bread to the poor.
ὁ ἐλεῶν πτωχὸν αὐτὸς διατραφήσεται τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρτων ἔδωκεν τῷ πτωχῷ [9α] νίκην καὶ τιμὴν περιποιεῖται ὁ δῶρα δούς τὴν μέντοι ψυχὴν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων

10 Ûzd el a csúfolót, és elmegy a háborgás is, és megszünik a patvarkodás és a szidalmazás.
Send away the man of pride, and argument will go out; truly fighting and shame will come to an end.
ἔκβαλε ἐκ συνεδρίου λοιμόν καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος ὅταν γὰρ καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ πάντας ἀτιμάζει

11 A ki szereti a szívnek tisztaságát, beszéde kedvesség: annak barátja a király.
He whose heart is clean is dear to the Lord; for the grace of his lips the king will be his friend.
ἀγαπᾷ κύριος ὁσίας καρδίας δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι χείλεσιν ποιμαίνει βασιλεύς

12 Az Úrnak szemei megõrzik a tudományt; a hitetlennek beszédét pedig felforgatja.
The eyes of the Lord keep knowledge, but by him the acts of the false man will be overturned.
οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ κυρίου διατηροῦσιν αἴσθησιν φαυλίζει δὲ λόγους παράνομος

13 A rest azt mondja: oroszlán van ottkin, az utczák közepén megölettetném.
The hater of work says, There is a lion outside: I will be put to death in the streets.
προφασίζεται καὶ λέγει ὀκνηρός λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί

14 Mély verem az idegen asszonyoknak szája; a kire haragszik az Úr, oda esik.
The mouth of strange women is a deep hole: he with whom the Lord is angry will go down into it.
βόθρος βαθὺς στόμα παρανόμου ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν [14α] εἰσὶν ὁδοὶ κακαὶ ἐνώπιον ἀνδρός καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῶν ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὁδοῦ σκολιᾶς καὶ κακῆς

15 A gyermek elméjéhez köttetett a bolondság; [de] a fenyítés vesszeje messze elûzi õ tõle azt.
Foolish ways are deep-seated in the heart of a child, but the rod of punishment will send them far from him.
ἄνοια ἐξῆπται καρδίας νέου ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ

16 A ki elnyomja a szegényt, hogy szaporítsa az õ [marháját]; a ki ád a gazdagnak: végre szûkölködésre [jut.]
He who is cruel to the poor for the purpose of increasing his profit, and he who gives to the man of wealth, will only come to be in need.
ὁ συκοφαντῶν πένητα πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ δίδωσιν δὲ πλουσίῳ ἐπ' ἐλάσσονι

17 Hajtsd füledet, és hallgasd a bölcseknek beszédeit; és a te elmédet figyelmeztesd az én tudományomra.
Let your ear be bent down for hearing my words, and let your heart give thought to knowledge.
λόγοις σοφῶν παράβαλλε σὸν οὖς καὶ ἄκουε ἐμὸν λόγον τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον ἵνα γνῷς ὅτι καλοί εἰσιν

18 Mert gyönyörûséges lesz, ha megtartod azokat szívedben; legyenek együtt állandók a te ajkaidon!
For it is a delight to keep them in your heart, to have them ready on your lips.
καὶ ἐὰν ἐμβάλῃς αὐτοὺς εἰς τὴν καρδίαν σου εὐφρανοῦσίν σε ἅμα ἐπὶ σοῖς χείλεσιν

19 Hogy az Úrban legyen a te bizodalmad, arra tanítottalak ma téged, igen, téged.
So that your faith may be in the Lord, I have made them clear to you this day, even to you.
ἵνα σου γένηται ἐπὶ κύριον ἡ ἐλπὶς καὶ γνωρίσῃ σοι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ

20 Nem írtam-é néked drága szép tanulságokat, tanácsokban és tudományban?
Have I not put in writing for you thirty sayings, with wise suggestions and knowledge,
καὶ σὺ δὲ ἀπόγραψαι αὐτὰ σεαυτῷ τρισσῶς εἰς βουλὴν καὶ γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου

21 Hogy tudtodra adjam néked az igazság beszédinek bizonyos voltát: hogy igaz beszédet vígy válaszul elküldõidnek.
To make you see how certain are true words, so that you may give a true answer to those who put questions to you?
διδάσκω οὖν σε ἀληθῆ λόγον καὶ γνῶσιν ἀγαθὴν ὑπακούειν τοῦ ἀποκρίνεσθαι λόγους ἀληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοι

22 Ne rabold ki a szegényt, mert szegény õ; és meg ne rontsd a nyomorultat a kapuban;
Do not take away the property of the poor man because he is poor, or be cruel to the crushed ones when they come before the judge:
μὴ ἀποβιάζου πένητα πτωχὸς γάρ ἐστιν καὶ μὴ ἀτιμάσῃς ἀσθενῆ ἐν πύλαις

23 Mert az Úr forgatja azoknak ügyét, és az õ kirablóik életét elragadja.
For the Lord will give support to their cause, and take the life of those who take their goods.
ὁ γὰρ κύριος κρινεῖ αὐτοῦ τὴν κρίσιν καὶ ῥύσῃ σὴν ἄσυλον ψυχήν

24 Ne tarts barátságot a haragossal, és a dühösködõvel ne menj;
Do not be friends with a man who is given to wrath; do not go in the company of an angry man:
μὴ ἴσθι ἑταῖρος ἀνδρὶ θυμώδει φίλῳ δὲ ὀργίλῳ μὴ συναυλίζου

25 Hogy el ne tanuld az õ útait, és tõrt ne keress tennen magadnak.
For fear of learning his ways and making a net ready for your soul.
μήποτε μάθῃς τῶν ὁδῶν αὐτοῦ καὶ λάβῃς βρόχους τῇ σῇ ψυχῇ

26 Ne légy azok közt, a kik kézbe csapnak, a kik adósságért kezeskednek.
Be not one of those who give their hands in an agreement, or of those who make themselves responsible for debts:
μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυνόμενος πρόσωπον

27 Ha nincs néked mibõl megadnod; miért vegye el a te ágyadat te alólad?
If you have nothing with which to make payment, he will take away your bed from under you.
ἐὰν γὰρ μὴ ἔχῃς πόθεν ἀποτείσῃς λήμψονται τὸ στρῶμα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς σου

28 Ne bontsd el a régi határt, melyet csináltak a te eleid.
Let not the old landmark be moved which your fathers have put in place.
μὴ μέταιρε ὅρια αἰώνια ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου

29 Láttál-é az õ dolgában szorgalmatos embert? A királyok elõtt álland, nem marad meg az alsó rendûek között.
Have you seen a man who is expert in his business? he will take his place before kings; his place will not be among low persons.
ὁρατικὸν ἄνδρα καὶ ὀξὺν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι καὶ μὴ παρεστάναι ἀνδράσι νωθροῖς

1 Mikor leülsz enni az uralkodóval, szorgalmasan reá vigyázz, ki van elõtted.
When you take your seat at the feast with a ruler, give thought with care to what is before you;
ἐὰν καθίσῃς δειπνεῖν ἐπὶ τραπέζης δυναστῶν νοητῶς νόει τὰ παρατιθέμενά σοι

2 És kést tégy a torkodra, ha mértékletlen vagy.
And put a knife to your throat, if you have a strong desire for food.
καὶ ἐπίβαλλε τὴν χεῖρά σου εἰδὼς ὅτι τοιαῦτά σε δεῖ παρασκευάσαι

3 Ne kiváND az õ csemegéit; mert ezek hazug étkek.
Have no desire for his delicate food, for it is the bread of deceit.
εἰ δὲ ἀπληστότερος εἶ μὴ ἐπιθύμει τῶν ἐδεσμάτων αὐτοῦ ταῦτα γὰρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς

4 Ne fáraszd magadat ebben, hogy meggazdagulj; [ez ilyen testi] eszességedtõl szünjél meg.
Take no care to get wealth; let there be an end to your desire for money.
μὴ παρεκτείνου πένης ὢν πλουσίῳ τῇ δὲ σῇ ἐννοίᾳ ἀπόσχου

5 Avagy a te szemeidet veted-é arra? holott az semmi, mert olyan szárnyakat szerez magának nagy hamar, mint a saskeselyû, és az ég felé elrepül!
Are your eyes lifted up to it? it is gone: for wealth takes to itself wings, like an eagle in flight up to heaven.
ἐὰν ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτόν οὐδαμοῦ φανεῖται κατεσκεύασται γὰρ αὐτῷ πτέρυγες ὥσπερ ἀετοῦ καὶ ὑποστρέφει εἰς τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ

6 Ne egyél az irígy szemûnek étkébõl, és ne kiváND az õ csemegéit;
Do not take the food of him who has an evil eye, or have any desire for his delicate meat:
μὴ συνδείπνει ἀνδρὶ βασκάνῳ μηδὲ ἐπιθύμει τῶν βρωμάτων αὐτοῦ

7 Mert mint a ki számítgatja [a falatot] magában, olyan õ: egyél és igyál, azt mondja te néked; de azért nem jó akarattal van tehozzád.
For as the thoughts of his heart are, so is he: Take food and drink, he says to you; but his heart is not with you.
ὃν τρόπον γὰρ εἴ τις καταπίοι τρίχα οὕτως ἐσθίει καὶ πίνει

8 A te falatodat, a melyet megettél, kihányod; és a te ékes beszédidet csak hiába vesztegeted.
The food which you have taken will come up again, and your pleasing words will be wasted.
μηδὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτὸν καὶ φάγῃς τὸν ψωμόν σου μετ' αὐτοῦ ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς καλούς

9 A bolondnak hallására ne szólj; mert megútálja a te beszédidnek bölcseségét.
Say nothing in the hearing of a foolish man, for he will put no value on the wisdom of your words.
εἰς ὦτα ἄφρονος μηδὲν λέγε μήποτε μυκτηρίσῃ τοὺς συνετοὺς λόγους σου

10 Ne mozdítsd meg a régi határt, és az árváknak mezeibe ne kapj;
Do not let the landmark of the widow be moved, and do not go into the fields of those who have no father;
μὴ μεταθῇς ὅρια αἰώνια εἰς δὲ κτῆμα ὀρφανῶν μὴ εἰσέλθῃς

11 Mert az õ megváltójuk erõs, az forgatja az õ ügyöket ellened!
For their saviour is strong, and he will take up their cause against you.
ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς κύριος κραταιός ἐστιν καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐτῶν μετὰ σοῦ

12 Add a te elmédet az erkölcsi tanításra, és a te füleidet a bölcs beszédekre.
Give your heart to teaching, and your ears to the words of knowledge.
δὸς εἰς παιδείαν τὴν καρδίαν σου τὰ δὲ ὦτά σου ἑτοίμασον λόγοις αἰσθήσεως

13 Ne vond el a gyermektõl a fenyítéket; ha megvered õt vesszõvel, meg nem hal.
Do not keep back training from the child: for even if you give him blows with the rod, it will not be death to him.
μὴ ἀπόσχῃ νήπιον παιδεύειν ὅτι ἐὰν πατάξῃς αὐτὸν ῥάβδῳ οὐ μὴ ἀποθάνῃ

14 Te vesszõvel vered meg õt: és az õ lelkét a pokolból ragadod ki.
Give him blows with the rod, and keep his soul safe from the underworld.
σὺ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν ῥάβδῳ τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ

15 Szerelmes fiam, ha bölcs lesz a te elméd, örvendez a lelkem nékem is.
My son, if your heart becomes wise, I, even I, will be glad in heart;
υἱέ ἐὰν σοφὴ γένηταί σου ἡ καρδία εὐφρανεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν

16 És vígadoznak az én veséim, a te ajkaidnak igazmondásán.
And my thoughts in me will be full of joy when your lips say right things.
καὶ ἐνδιατρίψει λόγοις τὰ σὰ χείλη πρὸς τὰ ἐμὰ χείλη ἐὰν ὀρθὰ ὦσιν

17 Ne irígykedjék a te szíved a bûnösökre; hanem az Úr félelmében [légy] egész napon;
Have no envy of sinners in your heart, but keep in the fear of the Lord all through the day;
μὴ ζηλούτω ἡ καρδία σου ἁμαρτωλούς ἀλλὰ ἐν φόβῳ κυρίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν

18 Mert [ennek] bizonyos vége van; a te várakozásod meg nem csalatkozik.
For without doubt there is a future, and your hope will not be cut off.
ἐὰν γὰρ τηρήσῃς αὐτά ἔσται σοι ἔκγονα ἡ δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσεται

19 Hallgass te, fiam, [engem,] hogy légy bölcs, és jártasd ez úton szívedet.
Give ear, my son, and be wise, guiding your heart in the right way.
ἄκουε υἱέ καὶ σοφὸς γίνου καὶ κατεύθυνε ἐννοίας σῆς καρδίας

20 Ne légy azok közül való, a kik borral dõzsölnek; azok közül, a kik hússal dobzódnak.
Do not be among those who give themselves to wine-drinking, or among those who make themselves full with meat:
μὴ ἴσθι οἰνοπότης μηδὲ ἐκτείνου συμβολαῖς κρεῶν τε ἀγορασμοῖς

21 Mert a részeges és dobzódó szegény lesz, és rongyokba öltöztet az aluvás.
For those who take delight in drink and feasting will come to be in need; and through love of sleep a man will be poorly clothed.
πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτωχεύσει καὶ ἐνδύσεται διερρηγμένα καὶ ῥακώδη πᾶς ὑπνώδης

22 Hallgasd a te atyádat, a ki nemzett téged; és meg ne útáld a te anyádat, mikor megvénhedik.
Give ear to your father whose child you are, and do not keep honour from your mother when she is old.
ἄκουε υἱέ πατρὸς τοῦ γεννήσαντός σε καὶ μὴ καταφρόνει ὅτι γεγήρακέν σου ἡ μήτηρ

24 Igen örül az igaznak atyja, és a bölcsnek szülõje annak vígadoz.
The father of the upright man will be glad, and he who has a wise child will have joy because of him.
καλῶς ἐκτρέφει πατὴρ δίκαιος ἐπὶ δὲ υἱῷ σοφῷ εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ

25 Vígadjon a te atyád és a te anyád, és örvendezzen a te szülõd.
Let your father and your mother be glad, let her who gave you birth have joy.
εὐφραινέσθω ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπὶ σοί καὶ χαιρέτω ἡ τεκοῦσά σε

26 Adjad, fiam, a te szívedet nékem, és a te szemeid az én útaimat megõrizzék.
My son, give me your heart, and let your eyes take delight in my ways.
δός μοι υἱέ σὴν καρδίαν οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρείτωσαν

27 Mert mély verem a tisztátalan asszony, és szoros kút az idegen asszony.
For a loose woman is a deep hollow, and a strange woman is a narrow water-hole.
πίθος γὰρ τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος καὶ φρέαρ στενὸν ἀλλότριον

28 És az, mint a tolvaj leselkedik, és az emberek közt a hitetleneket szaporítja.
Yes, she is waiting secretly like a beast for its food, and deceit by her is increased among men.
οὗτος γὰρ συντόμως ἀπολεῖται καὶ πᾶς παράνομος ἀναλωθήσεται

29 Kinek jaj? kinek oh jaj? kinek versengések? kinek panasz? kinek ok nélkül való sebek? kinek szemeknek veressége?
Who says, Oh! who says, Ah! who has violent arguments, who has grief, who has wounds without cause, whose eyes are dark?
τίνι οὐαί τίνι θόρυβος τίνι κρίσις τίνι ἀηδίαι καὶ λέσχαι τίνι συντρίμματα διὰ κενῆς τίνος πέλειοι οἱ ὀφθαλμοί

30 A bornál mulatóknak, a kik mennek a jó bor kutatására.
Those who are seated late over the wine: those who go looking for mixed wine.
οὐ τῶν ἐγχρονιζόντων ἐν οἴνοις οὐ τῶν ἰχνευόντων ποῦ πότοι γίνονται

31 Ne nézd a bort, mily veres színt játszik, mint mutatja a pohárban az õ csillogását; könnyen alá csuszamlik,
Keep your eyes from looking on the wine when it is red, when its colour is bright in the cup, when it goes smoothly down:
μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ ἀλλὰ ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δικαίοις καὶ ὁμιλεῖτε ἐν περιπάτοις ἐὰν γὰρ εἰς τὰς φιάλας καὶ τὰ ποτήρια δῷς τοὺς ὀφθαλμούς σου ὕστερον περιπατήσεις γυμνότερος ὑπέρου

32 Végre, mint a kígyó, megmar, és mint a mérges kígyó, megcsíp.
In the end, its bite is like that of a snake, its wound like the wound of a poison-snake.
τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὄφεως πεπληγὼς ἐκτείνεται καὶ ὥσπερ ὑπὸ κεράστου διαχεῖται αὐτῷ ὁ ἰός

33 A te szemeid nézik az idegen asszonyt, és a te elméd gondol gonoszságot.
Your eyes will see strange things, and you will say twisted things.
οἱ ὀφθαλμοί σου ὅταν ἴδωσιν ἀλλοτρίαν τὸ στόμα σου τότε λαλήσει σκολιά

34 És olyan leszel, mint a ki fekszik a tenger közepiben, és a ki fekszik az árbóczfának tetején.
Yes, you will be like him who takes his rest on the sea, or on the top of a sail-support.
καὶ κατακείσῃ ὥσπερ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῷ κλύδωνι

35 Ütöttek engem, nékem nem fájt; vertek, nem éreztem! Mikor ébredek fel? Akkor folytatom, ismét megkeresem azt.
They have overcome me, you will say, and I have no pain; they gave me blows without my feeling them: when will I be awake from my wine? I will go after it again.
ἐρεῖς δέ τύπτουσίν με καὶ οὐκ ἐπόνεσα καὶ ἐνέπαιξάν μοι ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν πότε ὄρθρος ἔσται ἵνα ἐλθὼν ζητήσω μεθ' ὧν συνελεύσομαι

1 Ne irígykedjél a gonosztevõkre, se ne kívánj azokkal lenni.
Have no envy for evil men, or any desire to be with them:
υἱέ μὴ ζηλώσῃς κακοὺς ἄνδρας μηδὲ ἐπιθυμήσῃς εἶναι μετ' αὐτῶν

2 Mert pusztítást gondol az õ szívök, és bajt szólnak az õ ajkaik.
For the purposes of their hearts are destruction, and their lips are talking of trouble.
ψεύδη γὰρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν καὶ πόνους τὰ χείλη αὐτῶν λαλεῖ

3 Bölcseség által építtetik a ház, és értelemmel erõsíttetik meg.
The building of a house is by wisdom, and by reason it is made strong:
μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκος καὶ μετὰ συνέσεως ἀνορθοῦται

4 És tudomány által telnek meg a kamarák minden drága és gyönyörûséges marhával.
And by knowledge its rooms are full of all dear and pleasing things.
μετὰ αἰσθήσεως ἐμπίμπλαται ταμίεια ἐκ παντὸς πλούτου τιμίου καὶ καλοῦ

5 A bölcs férfiú erõs, és a tudós ember nagy erejû.
A wise man is strong; and a man of knowledge makes strength greater.
κρείσσων σοφὸς ἰσχυροῦ καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου

6 Mert az eszes tanácsokkal viselhetsz hadat hasznodra; és a megmaradás a tanácsosok sokasága által van.
For by wise guiding you will overcome in war: and in a number of wise guides there is salvation.
μετὰ κυβερνήσεως γίνεται πόλεμος βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς

7 Magas a bolondnak a bölcseség; a kapuban nem nyitja meg az õ száját.
Wisdom is outside the power of the foolish: he keeps his mouth shut in the public place.
σοφία καὶ ἔννοια ἀγαθὴ ἐν πύλαις σοφῶν σοφοὶ οὐκ ἐκκλίνουσιν ἐκ στόματος κυρίου

8 A ki azon gondolkodik, hogy gonoszt cselekedjék, azt cselszövõnek hívják.
He whose purposes are bad will be named a man of evil designs.
ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις ἀπαιδεύτοις συναντᾷ θάνατος

9 A balgatag dolognak gondolása bûn; és a rágalmazó az ember elõtt útálatos.
The purpose of the foolish is sin: and the hater of authority is disgusting to others.
ἀποθνῄσκει δὲ ἄφρων ἐν ἁμαρτίαις ἀκαθαρσία δὲ ἀνδρὶ λοιμῷ ἐμμολυνθήσεται

10 Ha lágyan viselted magadat a nyomorúságnak idején: szûk a te erõd.
If you give way in the day of trouble, your strength is small.
ἐν ἡμέρᾳ κακῇ καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ἕως ἂν ἐκλίπῃ

11 Szabadítsd meg azokat, a kik a halálra vitetnek, és a kik a megöletésre tántorognak, tartóztasd meg!
Be the saviour of those who are given up to death, and do not keep back help from those who are slipping to destruction.
ῥῦσαι ἀγομένους εἰς θάνατον καὶ ἐκπρίου κτεινομένους μὴ φείσῃ

12 Ha azt mondanád: ímé, nem tudtuk ezt; nemde, a ki vizsgálja az elméket, õ érti, és a ki õrzi a te lelkedet, õ tudja? és kinek-kinek az õ cselekedetei szerint fizet.
If you say, See, we had no knowledge of this: does not the tester of hearts give thought to it? and he who keeps your soul, has he no knowledge of it? and will he not give to every man the reward of his work?
ἐὰν δὲ εἴπῃς οὐκ οἶδα τοῦτον γίνωσκε ὅτι κύριος καρδίας πάντων γινώσκει καὶ ὁ πλάσας πνοὴν πᾶσιν αὐτὸς οἶδεν πάντα ὃς ἀποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ

13 Egyél, fiam, mézet, mert jó; és a színméz édes a te ínyednek.
My son, take honey, for it is good; and the flowing honey, which is sweet to your taste:
φάγε μέλι υἱέ ἀγαθὸν γὰρ κηρίον ἵνα γλυκανθῇ σου ὁ φάρυγξ

14 Ilyennek ismerd a bölcseséget a te lelkedre nézve: ha azt megtalálod, akkor lesz jó véged, és a te reménységed el nem vész!
So let your desire be for wisdom: if you have it, there will be a future, and your hope will not be cut off.
οὕτως αἰσθήσῃ σοφίαν τῇ σῇ ψυχῇ ἐὰν γὰρ εὕρῃς ἔσται καλὴ ἡ τελευτή σου καὶ ἐλπίς σε οὐκ ἐγκαταλείψει

15 Ne leselkedjél, oh te istentelen, az igaznak háza ellen, ne pusztítsd el az õ ágyasházát!
Do not keep a secret watch, O evil-doer, against the fields of the upright man, or send destruction on his resting-place:
μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ νομῇ δικαίων μηδὲ ἀπατηθῇς χορτασίᾳ κοιλίας

16 Mert ha hétszer elesik is az igaz, ugyan felkél azért; az istentelenek pedig [csak egy] nyavalyával is elvesznek.
For an upright man, after falling seven times, will get up again: but trouble is the downfall of the evil.
ἑπτάκι γὰρ πεσεῖται ὁ δίκαιος καὶ ἀναστήσεται οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν κακοῖς

17 Mikor elesik a te ellenséged: ne örülj; és mikor megütközik: ne vígadjon a te szíved,
Do not be glad at the fall of your hater, and let not your heart have joy at his downfall:
ἐὰν πέσῃ ὁ ἐχθρός σου μὴ ἐπιχαρῇς αὐτῷ ἐν δὲ τῷ ὑποσκελίσματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου

18 Hogy az Úr meg ne lássa és gonosz ne legyen szemeiben, és el ne fordítsa arról az õ haragját [te reád.]
For fear that the Lord may see it, and it may be evil in his eyes, and his wrath may be turned away from him.
ὅτι ὄψεται κύριος καὶ οὐκ ἀρέσει αὐτῷ καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ

19 Ne gerjedj haragra a gonosztevõk ellen, ne irígykedjél az istentelenekre;
Do not be troubled because of evil-doers, or have envy of sinners:
μὴ χαῖρε ἐπὶ κακοποιοῖς μηδὲ ζήλου ἁμαρτωλούς

20 Mert a gonosznak nem lesz [jó] vége, az istentelenek szövétneke kialszik.
For there will be no future for the evil man; the light of sinners will be put out.
οὐ γὰρ μὴ γένηται ἔκγονα πονηρῶν λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται

21 Féld az Urat, fiam, és a királyt; a pártütõk közé ne elegyedjél.
My son, go in fear of the Lord and the king: have nothing to do with those who are in high positions:
φοβοῦ τὸν θεόν υἱέ καὶ βασιλέα καὶ μηθετέρῳ αὐτῶν ἀπειθήσῃς

22 Mert hirtelenséggel feltámad az õ nyomorúságok, és e két rendbeliek büntetését ki tudja?
For their downfall will come suddenly; and who has knowledge of the destruction of those in high positions?
ἐξαίφνης γὰρ τείσονται τοὺς ἀσεβεῖς τὰς δὲ τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γνώσεται [22α] λόγον φυλασσόμενος υἱὸς ἀπωλείας ἐκτὸς ἔσται δεχόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτόν [22β] μηδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης βασιλεῖ λεγέσθω καὶ οὐδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ ἐξέλθῃ [22ξ] μάχαιρα γλῶσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη ὃς δ' ἂν παραδοθῇ συντριβήσεται [22δ] ἐὰν γὰρ ὀξυνθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ σὺν νεύροις ἀνθρώπους ἀναλίσκει [22ε] καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων κατατρώγει καὶ συγκαίει ὥσπερ φλὸξ ὥστε ἄβρωτα εἶναι νεοσσοῖς ἀετῶν

23 Ezek is a bölcsek [szavai.] Személyt válogatni az ítéletben nem jó.
These are more sayings of the wise: To have respect for a person's position when judging is not good.
ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς σοφοῖς ἐπιγινώσκειν αἰδεῖσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν

24 A ki azt mondja az istentelennek: igaz vagy, ezt megátkozzák a népek, megútálják a nemzetek.
He who says to the evil-doer, You are upright, will be cursed by peoples and hated by nations.
ὁ εἰπὼν τὸν ἀσεβῆ δίκαιός ἐστιν ἐπικατάρατος λαοῖς ἔσται καὶ μισητὸς εἰς ἔθνη

25 A kik pedig megfeddik [a bûnöst,] azoknak gyönyörûségökre lesz, és jó áldás száll reájok!
But those who say sharp words to him will have delight, and a blessing of good will come on them.
οἱ δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανοῦνται ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἥξει εὐλογία ἀγαθή

26 Ajkakat csókolgat az, a ki igaz beszédeket felel.
He gives a kiss with his lips who gives a right answer.
χείλη δὲ φιλήσουσιν ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθούς

27 Szerezd el kivül a te dolgodat, és készíts elõ a te mezõdben; annakutána építsd a házadat.
Put your work in order outside, and make it ready in the field; and after that, see to the building of your house.
ἑτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα σου καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ πορεύου κατόπισθέν μου καὶ ἀνοικοδομήσεις τὸν οἶκόν σου

28 Ne légy bizonyság ok nélkül a te felebarátod ellen; avagy ámítanál-é [valakit] a te ajkaiddal?
Do not be a violent witness against your neighbour, or let your lips say what is false.
μὴ ἴσθι ψευδὴς μάρτυς ἐπὶ σὸν πολίτην μηδὲ πλατύνου σοῖς χείλεσιν

29 Ne mondd ezt: a miképen cselekedett én velem, úgy cselekszem õ vele; megfizetek az embernek az õ cselekedete szerint.
Say not, I will do to him as he has done to me; I will give the man the reward of his work.
μὴ εἴπῃς ὃν τρόπον ἐχρήσατό μοι χρήσομαι αὐτῷ τείσομαι δὲ αὐτὸν ἃ με ἠδίκησεν

30 A rest embernek mezejénél elmenék, és az esztelennek szõleje mellett.
I went by the field of the hater of work, and by the vine-garden of the man without sense;
ὥσπερ γεώργιον ἀνὴρ ἄφρων καὶ ὥσπερ ἀμπελὼν ἄνθρωπος ἐνδεὴς φρενῶν

31 És ímé, mindenütt felverte a tövis, és színét elfedte a gyom; és kõgyepüje elromlott vala.
And it was all full of thorns, and covered with waste plants, and its stone wall was broken down.
ἐὰν ἀφῇς αὐτόν χερσωθήσεται καὶ χορτομανήσει ὅλος καὶ γίνεται ἐκλελειμμένος οἱ δὲ φραγμοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται

32 Melyet én látván gondolkodám, és nézvén, [ezt] a tanulságot vevém abból:
Then looking at it, I gave thought: I saw, and I got teaching from it.
ὕστερον ἐγὼ μετενόησα ἐπέβλεψα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν

33 Egy kis álom, egy kis szunynyadás, egy kis kézösszetevés az alvásra,
A little sleep, a little rest, a little folding of the hands in sleep:
ὀλίγον νυστάζω ὀλίγον δὲ καθυπνῶ ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζομαι χερσὶν στήθη

34 És így jõ el, mint az útonjáró, a te szegénységed, és a te szükséged, mint a paizsos férfiú.
So loss will come on you like an outlaw, and your need like an armed man.
ἐὰν δὲ τοῦτο ποιῇς ἥξει προπορευομένη ἡ πενία σου καὶ ἡ ἔνδειά σου ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς

1 Agurnak, a Jáké fiának beszédei, próféczia, melyet mondott a férfiú Itielnek, Itielnek és Ukálnak.
The words of Agur, the son of Jakeh, from Massa. The man says: I am full of weariness, O God, I am full of weariness; O God, I have come to an end:
τοὺς ἐμοὺς λόγους υἱέ φοβήθητι καὶ δεξάμενος αὐτοὺς μετανόει τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς πιστεύουσιν θεῷ καὶ παύομαι

2 Minden embernél tudatlanabb vagyok én, és nincs emberi értelem én bennem.
For I am more like a beast than any man, I have no power of reasoning like a man:
ἀφρονέστατος γάρ εἰμι πάντων ἀνθρώπων καὶ φρόνησις ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί

3 És nem tanultam a bölcseséget, hogy a Szentnek ismeretét tudnám.
I have not got wisdom by teaching, so that I might have the knowledge of the Holy One.
θεὸς δεδίδαχέν με σοφίαν καὶ γνῶσιν ἁγίων ἔγνωκα

4 Kicsoda ment fel az égbe, hogy onnan leszállott volna? Kicsoda fogta össze a szelet az õ markába? Kicsoda kötötte a vizet az õ köntösébe? Ki állapította meg a földnek minden határit? Kicsoda ennek neve? Avagy kicsoda ennek fiának neve, ha tudod?
Who has gone up to heaven and come down? who has taken the winds in his hands, prisoning the waters in his robe? by whom have all the ends of the earth been fixed? what is his name, and what is his son's name, if you are able to say?
τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν κόλπῳ τίς συνέστρεψεν ὕδωρ ἐν ἱματίῳ τίς ἐκράτησεν πάντων τῶν ἄκρων τῆς γῆς τί ὄνομα αὐτῷ ἢ τί ὄνομα τοῖ ς τέκνοις αὐτοῦ ἵνα γνῷς

5 Az Istennek teljes beszéde igen tiszta, és paizs az ahhoz folyamodóknak.
Every word of God is tested: he is a breastplate to those who put their faith in him.
πάντες λόγοι θεοῦ πεπυρωμένοι ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν

6 Ne tégy az õ beszédéhez; hogy meg ne feddjen téged, és hazug ne légy.
Make no addition to his words, or he will make clear your error, and you will be seen to be false.
μὴ προσθῇς τοῖς λόγοις αὐτοῦ ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε καὶ ψευδὴς γένῃ

7 Kettõt kérek tõled; ne tartsd meg én tõlem, mielõtt meghalnék.
I have made request to you for two things; do not keep them from me before my death:
δύο αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ μὴ ἀφέλῃς μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με

8 A hiábavalóságot és a hazugságot messze távoztasd tõlem; szegénységet vagy gazdagságot ne adj nékem; táplálj engem hozzám illendõ eledellel.
Put far from me all false and foolish things: do not give me great wealth or let me be in need, but give me only enough food:
μάταιον λόγον καὶ ψευδῆ μακράν μου ποίησον πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μή μοι δῷς σύνταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη

9 Hogy megelégedvén, meg ne tagadjalak, és azt ne mondjam: kicsoda az Úr? Se pedig megszegényedvén, ne lopjak, és gonoszul ne éljek az én Istenem nevével!
For fear that if I am full, I may be false to you and say, Who is the Lord? or if I am poor, I may become a thief, using the name of my God wrongly.
ἵνα μὴ πλησθεὶς ψευδὴς γένωμαι καὶ εἴπω τίς με ὁρᾷ ἢ πενηθεὶς κλέψω καὶ ὀμόσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ

10 Ne rágalmazd a szolgát az õ uránál, hogy meg ne átkozzon téged, és bûnhõdnöd ne kelljen.
Do not say evil of a servant to his master, or he will put a curse on you, and you will get into trouble.
μὴ παραδῷς οἰκέτην εἰς χεῖρας δεσπότου μήποτε καταράσηταί σε καὶ ἀφανισθῇς

11 [Van oly] nemzetség, a ki az õ atyját átkozza, és az õ anyját nem áldja.
There is a generation who put a curse on their father, and do not give a blessing to their mother.
ἔκγονον κακὸν πατέρα καταρᾶται τὴν δὲ μητέρα οὐκ εὐλογεῖ

12 [Van] nemzetség, a ki a maga szemei elõtt tiszta, pedig az õ rútságából ki nem tisztíttatott.
There is a generation who seem to themselves to be free from sin, but are not washed from their unclean ways.
ἔκγονον κακὸν δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει τὴν δὲ ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ἀπένιψεν

13 [Van] kevély szemû nemzetség, és a kinek szemöldökei igen fellátnak!
There is a generation, O how full of pride are their eyes! O how their brows are lifted up!
ἔκγονον κακὸν ὑψηλοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχει τοῖς δὲ βλεφάροις αὐτοῦ ἐπαίρεται

14 [Van] olyan nemzetség, a kinek fogai fegyverek, és a kinek zápfogai kések; hogy a szegényeket kiemészszék e földrõl, és az emberek közül a szûkölködõket.
There is a generation whose teeth are like swords, their strong teeth like knives, for the destruction of the poor from the earth, and of those who are in need from among men.
ἔκγονον κακὸν μαχαίρας τοὺς ὀδόντας ἔχει καὶ τὰς μύλας τομίδας ὥστε ἀναλίσκειν καὶ κατεσθίειν τοὺς ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τοὺς πένητας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων

15 A nadálynak két leánya van: addsza, addsza! E három nem elégszik meg; négyen nem mondják: elég;
The night-spirit has two daughters, Give, give. There are three things which are never full, even four which never say, Enough:
τῇ βδέλλῃ τρεῖς θυγατέρες ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι καὶ αἱ τρεῖς αὗται οὐκ ἐνεπίμπλασαν αὐτήν καὶ ἡ τετάρτη οὐκ ἠρκέσθη εἰπεῖν ἱκανόν

16 A sír és a meddõ asszony, a föld meg nem elégszik a vízzel, és a tûz nem mondja: elég!
The underworld, and the woman without a child; the earth which never has enough water, and the fire which never says, Enough.
ᾅδης καὶ ἔρως γυναικὸς καὶ τάρταρος καὶ γῆ οὐκ ἐμπιπλαμένη ὕδατος καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ εἴπωσιν ἀρκεῖ

17 A szemet, mely megcsúfolja atyját, vagy megútálja az anyja iránt való engedelmességet, kivágják a völgynek hollói, vagy megeszik a sasfiak.
The eye which makes sport of a father, and sees no value in a mother when she is old will be rooted out by the ravens of the valley, and be food for the young eagles.
ὀφθαλμὸν καταγελῶντα πατρὸς καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρός ἐκκόψαισαν αὐτὸν κόρακες ἐκ τῶν φαράγγων καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ ἀετῶν

18 E három megfoghatatlan elõttem, és e négy dolgot nem tudom:
There are three things, the wonder of which overcomes me, even four things outside my knowledge:
τρία δέ ἐστιν ἀδύνατά μοι νοῆσαι καὶ τὸ τέταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω

19 A keselyûnek útát az égben, a kígyónak útát a kõsziklán, a hajónak nyomát a mély tengerben, és a férfiúnak útát a leányzóval.
The way of an eagle in the air; the way of a snake on a rock; the way of a ship in the heart of the sea; and the way of a man with a girl.
ἴχνη ἀετοῦ πετομένου καὶ ὁδοὺς ὄφεως ἐπὶ πέτρας καὶ τρίβους νηὸς ποντοπορούσης καὶ ὁδοὺς ἀνδρὸς ἐν νεότητι

20 Ilyen a paráználkodó asszonynak úta; eszik, azután megtörli száját és azt mondja: nem cselekedtem semmi gonoszt.
This is the way of a false wife; she takes food, and, cleaning her mouth, says, I have done no wrong.
τοιαύτη ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος ἥ ὅταν πράξῃ ἀπονιψαμένη οὐδέν φησιν πεπραχέναι ἄτοπον

21 Három [dolog] alatt indul meg a föld, és négyet nem szenvedhet el.
For three things the earth is moved, and there are four which it will not put up with:
διὰ τριῶν σείεται ἡ γῆ τὸ δὲ τέταρτον οὐ δύναται φέρειν

22 A szolga alatt, mikor uralkodik, és a bolond alatt, mikor elég kenyere van,
A servant when he becomes a king; a man without sense when his wealth is increased;
ἐὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ καὶ ἄφρων πλησθῇ σιτίων

23 A gyûlölt asszony alatt, ha [mégis] férjhez megy; és a szolgáló alatt, ha örököse lesz az õ asszonyának.
A hated woman when she is married; and a servant-girl who takes the place of her master's wife.
καὶ οἰκέτις ἐὰν ἐκβάλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν καὶ μισητὴ γυνὴ ἐὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ

24 E négy apró állata [van] a földnek, a melyek bölcsek, elmések:
There are four things which are little on the earth, but they are very wise:
τέσσαρα δέ ἐστιν ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς ταῦτα δέ ἐστιν σοφώτερα τῶν σοφῶν

25 A hangyák erõtlen nép, mégis megkeresik nyárban a magok eledelét;
The ants are a people not strong, but they put by a store of food in the summer;
οἱ μύρμηκες οἷς μὴ ἔστιν ἰσχὺς καὶ ἑτοιμάζονται θέρους τὴν τροφήν

26 A marmoták nem hatalmas nép, mégis kõsziklán csinálják az õ házokat;
The conies are only a feeble people, but they make their houses in the rocks;
καὶ οἱ χοιρογρύλλιοι ἔθνος οὐκ ἰσχυρόν οἳ ἐποιήσαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους

27 Királyuk nincs a sáskáknak, mindazáltal mindnyájan szép renddel mennek ki;
The locusts have no king, but they all go out in bands;
ἀβασίλευτόν ἐστιν ἡ ἀκρὶς καὶ ἐκστρατεύει ἀφ' ἑνὸς κελεύσματος εὐτάκτως

28 A pókot kézzel megfoghatod, mégis ott van a királyok palotáiban.
You may take the lizard in your hands, but it is in kings' houses.
καὶ καλαβώτης χερσὶν ἐρειδόμενος καὶ εὐάλωτος ὢν κατοικεῖ ἐν ὀχυρώμασιν βασιλέως

29 Három állat van, a mely szépen jár, sõt négy, a mely jól jár.
There are three things whose steps are good to see, even four whose goings are fair:
τρία δέ ἐστιν ἃ εὐόδως πορεύεται καὶ τὸ τέταρτον ὃ καλῶς διαβαίνει

30 Az oroszlán, a hõs a vadak között, mely el nem fut senki elõl;
The lion, which is strongest among beasts, not turning from his way for any;
σκύμνος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν ὃς οὐκ ἀποστρέφεται οὐδὲ καταπτήσσει κτῆνος

31 A harczra felékesített ló, vagy a kecskebak, és a király, a kinek senki nem mer ellene állani.
The war-horse, and the he-goat, and the king when his army is with him.
καὶ ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν θηλείαις εὔψυχος καὶ τράγος ἡγούμενος αἰπολίου καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνει

32 Ha bolond voltál felfuvalkodásodban, vagy ha meggondoltad: kezedet szájadra vessed.
If you have done foolishly in lifting yourself up, or if you have had evil designs, put your hand over your mouth.
ἐὰν πρόῃ σεαυτὸν εἰς εὐφροσύνην καὶ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου μετὰ μάχης ἀτιμασθήσῃ

33 Mert [miképen] a ki tejet köpül, vajat csinál; és a ki keményen fújja ki az õ orrát, vért hoz ki: [úgy] a ki a haragot ingerli, háborúságot szerez.
The shaking of milk makes butter, and the twisting of the nose makes blood come: so the forcing of wrath is a cause of fighting.
ἄμελγε γάλα καὶ ἔσται βούτυρον ἐὰν δὲ ἐκπιέζῃς μυκτῆρας ἐξελεύσεται αἷμα ἐὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μάχαι

1 Lemuel király beszédei, próféczia, melylyel tanította vala õt az anyja.
The words of Lemuel, king of Massa: the teaching which he had from his mother.
οἱ ἐμοὶ λόγοι εἴρηνται ὑπὸ θεοῦ βασιλέως χρηματισμός ὃν ἐπαίδευσεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ

2 Mit [szóljak,] fiam? mit, én méhem gyermeke? mit, én fogadásimnak gyermeke?
What am I to say to you, O Lemuel, my oldest son? and what, O son of my body? and what, O son of my oaths?
τί τέκνον τηρήσεις τί ῥήσεις θεοῦ πρωτογενές σοὶ λέγω υἱέ τί τέκνον ἐμῆς κοιλίας τί τέκνον ἐμῶν εὐχῶν

3 Ne add asszonyoknak a te erõdet, és a te útaidat a királyok eltörlõinek.
Do not give your strength to women, or your ways to that which is the destruction of kings.
μὴ δῷς γυναιξὶ σὸν πλοῦτον καὶ τὸν σὸν νοῦν καὶ βίον εἰς ὑστεροβουλίαν

4 Távol legyen a királyoktól, oh Lemuel, távol legyen a királyoktól a bornak itala; és az uralkodóktól a részegítõ ital keresése.
It is not for kings, O Lemuel, it is not for kings to take wine, or for rulers to say, Where is strong drink?
μετὰ βουλῆς πάντα ποίει μετὰ βουλῆς οἰνοπότει οἱ δυνάσται θυμώδεις εἰσίν οἶνον δὲ μὴ πινέτωσαν

5 Hogy mikor iszik, el ne felejtkezzék a törvényrõl, és el ne fordítsa valamely nyomorultnak igazságát.
For fear that through drinking they may come to have no respect for the law, wrongly judging the cause of those who are in trouble.
ἵνα μὴ πιόντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας καὶ ὀρθὰ κρῖναι οὐ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς

6 Adjátok a részegítõ italt az elveszendõnek, és a bort a keseredett szívûeknek.
Give strong drink to him who is near to destruction, and wine to him whose soul is bitter:
δίδοτε μέθην τοῖς ἐν λύπαις καὶ οἶνον πίνειν τοῖς ἐν ὀδύναις

7 Igyék, hogy felejtkezzék az õ szegénységérõl, és az õ nyavalyájáról ne emlékezzék meg többé.
Let him have drink, and his need will go from his mind, and the memory of his trouble will be gone.
ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς πενίας καὶ τῶν πόνων μὴ μνησθῶσιν ἔτι

8 Nyisd meg a te szádat a mellett, a ki néma, és azoknak dolgában, a kik adattak veszedelemre.
Let your mouth be open for those who have no voice, in the cause of those who are ready for death.
ἄνοιγε σὸν στόμα λόγῳ θεοῦ καὶ κρῖνε πάντας ὑγιῶς

9 Nyisd meg a te szádat, ítélj igazságot; forgasd ügyét a szegénynek és a szûkölködõnek!
Let your mouth be open, judging rightly, and give right decisions in the cause of the poor and those in need.
ἄνοιγε σὸν στόμα καὶ κρῖνε δικαίως διάκρινε δὲ πένητα καὶ ἀσθενῆ

10 Derék asszonyt kicsoda találhat? Mert ennek ára sokkal felülhaladja az igazgyöngyöket.
Who may make discovery of a woman of virtue? For her price is much higher than jewels.
γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὑρήσει τιμιωτέρα δέ ἐστιν λίθων πολυτελῶν ἡ τοιαύτη

11 Bízik ahhoz az õ férjének lelke, és annak marhája el nem fogy.
The heart of her husband has faith in her, and he will have profit in full measure.
θαρσεῖ ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἡ τοιαύτη καλῶν σκύλων οὐκ ἀπορήσει

12 Jóval illeti õt és nem gonosszal, az õ életének minden napjaiban.
She does him good and not evil all the days of her life.
ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἀγαθὰ πάντα τὸν βίον

13 Keres gyapjat vagy lent, és megkészíti azokat kezeivel kedvvel.
She gets wool and linen, working at the business of her hands.
μηρυομένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εὔχρηστον ταῖς χερσὶν αὐτῆς

14 Hasonló a kereskedõ hajókhoz, nagy messzirõl behozza az õ eledelét.
She is like the trading-ships, getting food from far away.
ἐγένετο ὡσεὶ ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν συνάγει δὲ αὕτη τὸν βίον

15 Felkel még éjjel, eledelt ád az õ házának, és rendel ételt az õ szolgálóleányinak.
She gets up while it is still night, and gives meat to her family, and their food to her servant-girls.
καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν καὶ ἔδωκεν βρώματα τῷ οἴκῳ καὶ ἔργα ταῖς θεραπαίναις

16 Gondolkodik mezõ felõl, és megveszi azt; az õ kezeinek munkájából szõlõt plántál.
After looking at a field with care, she gets it for a price, planting a vine-garden with the profit of her work.
θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο ἀπὸ δὲ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς κατεφύτευσεν κτῆμα

17 Az õ derekát felövezi erõvel, és megerõsíti karjait.
She puts a band of strength round her, and makes her arms strong.
ἀναζωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὀσφὺν αὐτῆς ἤρεισεν τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον

18 Látja, hogy hasznos az õ munkálkodása; éjjel sem alszik el az õ világa.
She sees that her marketing is of profit to her: her light does not go out by night.
ἐγεύσατο ὅτι καλόν ἐστιν τὸ ἐργάζεσθαι καὶ οὐκ ἀποσβέννυται ὅλην τὴν νύκτα ὁ λύχνος αὐτῆς

19 Kezeit veti a fonókerékre, és kezeivel fogja az orsót.
She puts her hands to the cloth-working rod, and her fingers take the wheel.
τοὺς πήχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς ἐρείδει εἰς ἄτρακτον

20 Markát megnyitja a szegénynek, és kezeit nyújtja a szûkölködõnek.
Her hands are stretched out to the poor; yes, she is open-handed to those who are in need.
χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξεν πένητι καρπὸν δὲ ἐξέτεινεν πτωχῷ

21 Nem félti az õ házanépét a hótól; mert egész házanépe karmazsinba öltözött.
She has no fear of the snow for her family, for all those in her house are clothed in red.
οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ὅταν που χρονίζῃ πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς ἐνδιδύσκονται

22 Szõnyegeket csinál magának; patyolat és bíbor az õ öltözete.
She makes for herself cushions of needlework; her clothing is fair linen and purple.
δισσὰς χλαίνας ἐποίησεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἐνδύματα

23 Ismerik az õ férjét a kapukban, mikor ül a tartománynak véneivel.
Her husband is a man of note in the public place, when he takes his seat among the responsible men of the land.
περίβλεπτος δὲ γίνεται ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἡνίκα ἂν καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων κατοίκων τῆς γῆς

24 Gyolcsot szõ, és eladja; és övet, melyet ád a kereskedõnek.
She makes linen robes and gets a price for them, and traders take her cloth bands for a price.
σινδόνας ἐποίησεν καὶ ἀπέδοτο περιζώματα δὲ τοῖς χαναναίοις

25 Erõ és ékesség az õ ruhája; és nevet a következõ napnak.
Strength and self-respect are her clothing; she is facing the future with a smile.
στόμα αὐτῆς διήνοιξεν προσεχόντως καὶ ἐννόμως καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς

26 Az õ száját bölcsen nyitja meg, és kedves tanítás van nyelvén.
Her mouth is open to give out wisdom, and the law of mercy is on her tongue.
ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο καὶ εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις

27 Vigyáz a házanépe dolgára, és restségnek étkét nem eszi.
She gives attention to the ways of her family, she does not take her food without working for it.
στεγναὶ διατριβαὶ οἴκων αὐτῆς σῖτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγεν

28 Felkelnek az õ fiai, és boldognak mondják õt; az õ férje, és dicséri õt:
Her children get up and give her honour, and her husband gives her praise, saying,
τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσμως ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς ἀνέστησεν τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ ἐπλούτησαν καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ᾔνεσεν αὐτήν

29 Sok leány munkálkodott serénységgel; de te meghaladod mindazokat!
Unnumbered women have done well, but you are better than all of them.
πολλαὶ θυγατέρες ἐκτήσαντο πλοῦτον πολλαὶ ἐποίησαν δυνατά σὺ δὲ ὑπέρκεισαι καὶ ὑπερῆρας πάσας

30 Csalárd a kedvesség, és hiábavaló a szépség; a mely asszony féli az Urat, az szerez dicséretet magának!
Fair looks are a deceit, and a beautiful form is of no value; but a woman who has the fear of the Lord is to be praised.
ψευδεῖς ἀρέσκειαι καὶ μάταιον κάλλος γυναικός γυνὴ γὰρ συνετὴ εὐλογεῖται φόβον δὲ κυρίου αὕτη αἰνείτω

31 Adjatok ennek az õ keze munkájának gyümölcsébõl, és dicsérjék õt a kapukban az õ cselekedetei!
Give her credit for what her hands have made: let her be praised by her works in the public place.
δότε αὐτῇ ἀπὸ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς καὶ αἰνείσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς .

1 A prédikátornak, Dávid fiának, Jeruzsálem királyának beszédei.
The words of the Preacher, the son of David, king in Jerusalem.
ῥήματα ἐκκλησιαστοῦ υἱοῦ δαυιδ βασιλέως ισραηλ ἐν ιερουσαλημ

2 Felette nagy hiábavalóság, azt mondja a prédikátor; felette nagy hiábavalóság! Minden hiábavalóság!
All is to no purpose, said the Preacher, all the ways of man are to no purpose.
ματαιότης ματαιοτήτων εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής ματαιότης ματαιοτήτων τὰ πάντα ματαιότης

3 Micsoda haszna van az embernek minden õ munkájában, melylyel munkálkodik a nap alatt?
What is a man profited by all his work which he does under the sun?
τίς περισσεία τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ᾧ μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον

4 Egyik nemzetség elmegy, és a másik eljõ; a föld pedig mindörökké megmarad.
One generation goes and another comes; but the earth is for ever.
γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἔρχεται καὶ ἡ γῆ εἰς τὸν αἰῶνα ἕστηκεν

5 És a nap feltámad, és elnyugszik a nap; és az õ helyére siet, a hol õ [ismét] feltámad.
The sun comes up and the sun goes down, and goes quickly back to the place where he came up.
καὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύνει ὁ ἥλιος καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἕλκει

6 Siet délre, és átmegy észak felé; körbe-körbe siet a szél, és a maga keringéséhez visszatér a szél.
The wind goes to the south, turning back again to the north; circling round for ever.
ἀνατέλλων αὐτὸς ἐκεῖ πορεύεται πρὸς νότον καὶ κυκλοῖ πρὸς βορρᾶν κυκλοῖ κυκλῶν πορεύεται τὸ πνεῦμα καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπιστρέφει τὸ πνεῦμα

7 Minden folyóvíz siet a tengerbe; mindazáltal a tenger mégis meg nem telik: akármicsoda helyre a folyóvizek siessenek, ugyanazon helyre térnek vissza.
All the rivers go down to the sea, but the sea is not full; to the place where the rivers go, there they go again.
πάντες οἱ χείμαρροι πορεύονται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔσται ἐμπιμπλαμένη εἰς τόπον οὗ οἱ χείμαρροι πορεύονται ἐκεῖ αὐτοὶ ἐπιστρέφουσιν τοῦ πορευθῆναι

8 Minden dolgok [mint] fáradoznak, senki ki nem mondhatja; nem elégednék meg a szem látván, sem be nem teljesednék hallásával a fül.
All things are full of weariness; man may not give their story: the eye has never enough of its seeing, or the ear of its hearing.
πάντες οἱ λόγοι ἔγκοποι οὐ δυνήσεται ἀνὴρ τοῦ λαλεῖν καὶ οὐκ ἐμπλησθήσεται ὀφθαλμὸς τοῦ ὁρᾶν καὶ οὐ πληρωθήσεται οὖς ἀπὸ ἀκροάσεως

9 A mi volt, ugyanaz, a mi ezután is lesz, és a mi történt, ugyanaz, a mi ezután is történik; és semmi nincs új dolog a nap alatt.
That which has been, is that which is to be, and that which has been done, is that which will be done, and there is no new thing under the sun.
τί τὸ γεγονός αὐτὸ τὸ γενησόμενον καὶ τί τὸ πεποιημένον αὐτὸ τὸ ποιηθησόμενον καὶ οὐκ ἔστιν πᾶν πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον

10 Van valami, a mirõl mondják: nézd ezt, új ez; régen volt már száz esztendõkön át, melyek mi elõttünk voltak.
Is there anything of which men say, See, this is new? It has been in the old time which was before us.
ὃς λαλήσει καὶ ἐρεῖ ἰδὲ τοῦτο καινόν ἐστιν ἤδη γέγονεν ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς γενομένοις ἀπὸ ἔμπροσθεν ἡμῶν

11 Nincs emlékezet az elõbbiekrõl; azonképen az utolsó dolgokról is, melyek jövendõk, nem lesz emlékezet azoknál, a kik azután lesznek.
There is no memory of those who have gone before, and of those who come after there will be no memory for those who are still to come after them.
οὐκ ἔστιν μνήμη τοῖς πρώτοις καί γε τοῖς ἐσχάτοις γενομένοις οὐκ ἔσται αὐτοῖς μνήμη μετὰ τῶν γενησομένων εἰς τὴν ἐσχάτην

12 Én prédikátor, királya voltam Izráelnek Jeruzsálemben.
I, the Preacher, was king over Israel in Jerusalem.
ἐγὼ ἐκκλησιαστὴς ἐγενόμην βασιλεὺς ἐπὶ ισραηλ ἐν ιερουσαλημ

13 És adám az én elmémet mindazok vizsgálására és bölcsen való tudakozására, melyek lesznek az ég alatt. Ez gonosz hiábavaló foglalatosság, melyet adott Isten az emberek fiainak, hogy gyötrõdjenek vele.
And I gave my heart to searching out in wisdom all things which are done under heaven: it is a hard thing which God has put on the sons of men to do.
καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ ἐκζητῆσαι καὶ τοῦ κατασκέψασθαι ἐν τῇ σοφίᾳ περὶ πάντων τῶν γινομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν ὅτι περισπασμὸν πονηρὸν ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ

14 Láttam minden dolgokat, melyek lesznek a nap alatt, és ímé minden csak hiábavalóság, és a léleknek gyötrelme!
I have seen all the works which are done under the sun; all is to no purpose, and desire for wind.
εἶδον σὺν πάντα τὰ ποιήματα τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος

15 Az egyenetlen meg nem egyenesíthetõ, és a fogyatkozás meg nem számlálható.
That which is bent may not be made straight, and that which is not there may not be numbered.
διεστραμμένον οὐ δυνήσεται τοῦ ἐπικοσμηθῆναι καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται τοῦ ἀριθμηθῆναι

16 Szóltam az én elmémmel, mondván: ímé, én nagygyá lettem, és gyûjtöttem bölcseséget mindazok felett, a kik fõk voltak én elõttem Jeruzsálemben, és az én elmém bõven látott bölcseséget és tudományt!
I said to my heart, See, I have become great and am increased in wisdom more than any who were before me in Jerusalem--yes, my heart has seen much wisdom and knowledge.
ἐλάλησα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου τῷ λέγειν ἐγὼ ἰδοὺ ἐμεγαλύνθην καὶ προσέθηκα σοφίαν ἐπὶ πᾶσιν οἳ ἐγένοντο ἔμπροσθέν μου ἐν ιερουσαλημ καὶ καρδία μου εἶδεν πολλά σοφίαν καὶ γνῶσιν

17 Adtam annakfelette az én elmémet a bölcseségnek tudására, és az esztelenségnek és bolondságnak megtudására. Megtudtam, hogy ez is a lélek gyötrelme.
And I gave my heart to getting knowledge of wisdom, and of the ways of the foolish. And I saw that this again was desire for wind.
καὶ ἔδωκα καρδίαν μου τοῦ γνῶναι σοφίαν καὶ γνῶσιν παραβολὰς καὶ ἐπιστήμην ἔγνων ὅτι καί γε τοῦτ' ἔστιν προαίρεσις πνεύματος

1 Mert a bölcsességnek sokaságában sok búsulás van, és valaki öregbíti a tudományt, öregbíti a gyötrelmet.
I said in my heart, I will give you joy for a test; so take your pleasure--but it was to no purpose.
εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου δεῦρο δὴ πειράσω σε ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἰδὲ ἐν ἀγαθῷ καὶ ἰδοὺ καί γε τοῦτο ματαιότης

2 Mondék az én szívemben: no, megpróbállak téged a vígan való lakásban, hogy lásd meg, mi a jó! És ímé, az is hiábavalóság!
Of laughing I said, It is foolish; and of joy--What use is it?
τῷ γέλωτι εἶπα περιφορὰν καὶ τῇ εὐφροσύνῃ τί τοῦτο ποιεῖς

3 A nevetésrõl azt mondom: bolondság! a vígasságról pedig: mit használ az?
I made a search with my heart to give pleasure to my flesh with wine, still guiding my heart with wisdom, and to go after foolish things, so that I might see what was good for the sons of men to do under the heavens all the days of their life.
κατεσκεψάμην ἐν καρδίᾳ μου τοῦ ἑλκύσαι εἰς οἶνον τὴν σάρκα μου καὶ καρδία μου ὠδήγησεν ἐν σοφίᾳ καὶ τοῦ κρατῆσαι ἐπ' ἀφροσύνῃ ἕως οὗ ἴδω ποῖον τὸ ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς τ οῦ ἀνθρώπου ὃ ποιήσουσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτῶν

4 Elvégezém az én szívemben, hogy boritalra adom magamat, (pedig szívem a bölcseséget követé) és elõveszem ezt a bolondságot, mígnem meglátom, hogy az emberek fiainak mi volna jó, a mit cselekedjenek az ég alatt, az életök napjainak száma szerint.
I undertook great works, building myself houses and planting vine-gardens.
ἐμεγάλυνα ποίημά μου ᾠκοδόμησά μοι οἴκους ἐφύτευσά μοι ἀμπελῶνας

5 Felette nagy dolgokat cselekedtem; építék magamnak házakat; ülteték magamnak szõlõket.
I made myself gardens and fruit gardens, planting in them fruit-trees of all sorts.
ἐποίησά μοι κήπους καὶ παραδείσους καὶ ἐφύτευσα ἐν αὐτοῖς ξύλον πᾶν καρποῦ

6 Csinálék magamnak kerteket és ékességre való kerteket, és ülteték beléjök mindenféle gyümölcstermõ fákat.
I made pools to give water for the woods with their young trees.
ἐποίησά μοι κολυμβήθρας ὑδάτων τοῦ ποτίσαι ἀπ' αὐτῶν δρυμὸν βλαστῶντα ξύλα

7 Csinálék magamnak víz[tartó] tavakat, hogy azokból öntözzem a fáknak sarjadó erdejét.
I got men-servants and women-servants, and they gave birth to sons and daughters in my house. I had great wealth of herds and flocks, more than all who were in Jerusalem before me.
ἐκτησάμην δούλους καὶ παιδίσκας καὶ οἰκογενεῖς ἐγένοντό μοι καί γε κτῆσις βουκολίου καὶ ποιμνίου πολλὴ ἐγένετό μοι ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους ἔμπροσθέν μου ἐν ιερουσα λημ

8 Szerzék szolgákat és szolgálókat, házamnál nevekedett szolgáim is voltak nékem; öreg és apró barmoknak nyájaival is többel bírtam mindazoknál, a kik voltak én elõttem Jeruzsálemben.

I got together silver and gold and the wealth of kings and of countries. I got makers of song, male and female; and the delights of the sons of men--girls of all sorts to be my brides.

συνήγαγόν μοι καί γε ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ περιουσιασμοὺς βασιλέων καὶ τῶν χωρῶν ἐποίησά μοι ᾄδοντας καὶ ᾀδούσας καὶ ἐντρυφήματα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου οἰνοχόον καὶ οἰνοχόας

9 Gyûjték magamnak ezüstöt és aranyat is, és királyok drágaságait és tartományokat; szerzék magamnak éneklõ férfiakat és éneklõ asszonyokat, és az emberek fiainak gyönyörûségit, asszonyt és asszonyokat.

And I became great; increasing more than all who had been before me in Jerusalem, and my wisdom was still with me.

καὶ ἐμεγαλύνθην καὶ προσέθηκα παρὰ πάντας τοὺς γενομένους ἔμπροσθέν μου ἐν ιερουσαλημ καί γε σοφία μου ἐστάθη μοι

10 És nagygyá levék és megnevekedém mindazok felett, a kik elõttem voltak Jeruzsálemben; az én bölcseségem is helyén volt.

And nothing which was desired by my eyes did I keep from them; I did not keep any joy from my heart, because my heart took pleasure in all my work, and this was my reward.

καὶ πᾶν ὃ ᾔτησαν οἱ ὀφθαλμοί μου οὐχ ὑφεῖλον ἀπ' αὐτῶν οὐκ ἀπεκώλυσα τὴν καρδίαν μου ἀπὸ πάσης εὐφροσύνης ὅτι καρδία μου εὐφράνθη ἐν παντὶ μόχθῳ μου καὶ τοῦτο ἐγένετο μερίς μου ἀπὸ παντὸς μόχθου μου

11 Valamit kivánnak vala az én szemeim: meg nem fogtam azoktól, meg sem tartóztattam az én szívemet semmi vígasságtól, hanem az én szívem örvendezett minden én munkám[mal gyûjtött jók]ban; mivelhogy ez volt az én részem minden én munkáimból.

Then I saw all the works which my hands had made, and everything I had been working to do; and I saw that all was to no purpose and desire for wind, and there was no profit under the sun.

καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ ἐν πᾶσιν ποιήμασίν μου οἷς ἐποίησαν αἱ χεῖρές μου καὶ ἐν μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα τοῦ ποιεῖν καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος καὶ οὐκ ἔστιν περισσεία ὑπὸ τὸν ἥλιον

12 És tekinték minden dolgaimra, melyeket cselekedtek vala az én kezeim, és az én munkámra, mit fáradsággal végeztem vala; és ímé, az mind hiábavalóság és a léleknek gyötrelme, és nincsen annak semmi haszna a nap alatt!

And I went again in search of wisdom and of foolish ways. What may the man do who comes after the king? The thing which he has done before.

καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ τοῦ ἰδεῖν σοφίαν καὶ περιφορὰν καὶ ἀφροσύνην ὅτι τίς ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐπελεύσεται ὀπίσω τῆς βουλῆς τὰ ὅσα ἐποίησεν αὐτήν

13 Azért fordulék én, hogy lássak bölcseséget és bolondságot és esztelenséget, az az hogy mit [cselekesz]nek az emberek, a kik a király után következnek: azt, a mit régen cselekedtek.

Then I saw that wisdom is better than foolish ways--as the light is better than the dark.

καὶ εἶδον ἐγὼ ὅτι ἔστιν περισσεία τῇ σοφίᾳ ὑπὲρ τὴν ἀφροσύνην ὡς περισσεία τοῦ φωτὸς ὑπὲρ τὸ σκότος

14 És látám, hogy hasznosb a bölcseség a bolondságnál, miképen hasznosb a világosság a setétségnél.

The wise man's eyes are in his head, but the foolish man goes walking in the dark; but still I saw that the same event comes to them all.

τοῦ σοφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ καὶ ὁ ἄφρων ἐν σκότει πορεύεται καὶ ἔγνων καί γε ἐγὼ ὅτι συνάντημα ἓν συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς

15 A bölcsnek szemei [vannak] a fejében; a bolond pedig setétben jár; de ugyan én megismerém, hogy ugyanazon egy végök lesz mindezeknek.

Then said I in my heart: As it comes to the foolish man, so will it come to me; so why have I been wise overmuch? Then I said in my heart: This again is to no purpose.

καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου ὡς συνάντημα τοῦ ἄφρονος καί γε ἐμοὶ συναντήσεταί μοι καὶ ἵνα τί ἐσοφισάμην ἐγὼ τότε περισσὸν ἐλάλησα ἐν καρδίᾳ μου διότι ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης

16 Annakokáért mondám az én elmémben: bolondnak állapotja szerint lesz az én állapotom is, miért valék tehát én is bölcsebb? és mondék az én elmémben: ez is hiábavalóság!

Of the wise man, as of the foolish man, there is no memory for ever, seeing that those who now are will have gone from memory in the days to come. See how death comes to the wise as to the foolish!

ὅτι οὐκ ἔστιν μνήμη τοῦ σοφοῦ μετὰ τοῦ ἄφρονος εἰς αἰῶνα καθότι ἤδη αἱ ἡμέραι αἱ ἐρχόμεναι τὰ πάντα ἐπελήσθη καὶ πῶς ἀποθανεῖται ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ ἄφρονος

17 Mert nem lesz emlékezete sem a bölcsnek, sem a bolondnak mindörökké; mivelhogy a következendõ idõkben már mind elfelejtetnek: és miképen meghal a bölcs, azonképen meghal a bolond is.

So I was hating life, because everything under the sun was evil to me: all is to no purpose and desire for wind.

καὶ ἐμίσησα σὺν τὴν ζωήν ὅτι πονηρὸν ἐπ' ἐμὲ τὸ ποίημα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος

18 Azért gyûlöltem az életet; mert gonosznak látszék nékem a dolog, a mi történik a nap alatt; mert mindez hiábavalóság, és a léleknek gyötrelme!

Hate had I for all my work which I had done, because the man who comes after me will have its fruits.

καὶ ἐμίσησα ἐγὼ σὺν πάντα μόχθον μου ὃν ἐγὼ μοχθῶ ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι ἀφίω αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ γινομένῳ μετ' ἐμέ

19 Gyûlöltem én minden munkámat is, melyet munkálkodom a nap alatt; mivelhogy el kell hagynom azt oly embernek, a ki én utánam lesz.

And who is to say if that man will be wise or foolish? But he will have power over all my work which I have done and in which I have been wise under the sun. This again is to no purpose.

καὶ τίς οἶδεν εἰ σοφὸς ἔσται ἢ ἄφρων καὶ ἐξουσιάζεται ἐν παντὶ μόχθῳ μου ᾧ ἐμόχθησα καὶ ᾧ ἐσοφισάμην ὑπὸ τὸν ἥλιον καί γε τοῦτο ματαιότης

20 És ki tudja, ha bölcs lesz-é vagy bolond? és [mégis] uralkodik minden munkámon, a mit cselekedtem és bölcsen szerzettem a nap alatt! Ez is hiábavalóság!

So my mind was turned to grief for all the trouble I had taken and all my wisdom under the sun.

καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ τοῦ ἀποτάξασθαι τῇ καρδίᾳ μου ἐπὶ παντὶ τῷ μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον

21 Annakokáért elfordulék én, megfogván reménységtõl az én szívemet minden munkám felõl, melylyel munkálódtam a nap alatt.

Because there is a man whose work has been done with wisdom, with knowledge, and with an expert hand; but one who has done nothing for it will have it for his heritage. This again is to no purpose and a great evil.

ὅτι ἔστιν ἄνθρωπος οὗ μόχθος αὐτοῦ ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀνδρείᾳ καὶ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἐμόχθησεν ἐν αὐτῷ δώσει αὐτῷ μερίδα αὐτοῦ καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ πονηρία μεγάλη

22 Mert van oly ember, a kinek munkája [elvégeztetett] bölcseséggel, tudománynyal és jó kimenetellel; és oly embernek adja azt örökségül, a ki abban semmit sem munkálkodott. Ez is hiábavalóság és nagy gonosz!

What does a man get for all his work, and for the weight of care with which he has done his work under the sun?

ὅτι τί γίνεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ καὶ ἐν προαιρέσει καρδίας αὐτοῦ ᾧ αὐτὸς μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον

23 Mert micsoda marad meg az embernek minden õ munkájából és elméjének nyughatatlan fáradozásából, melylyel õ munkálódott a nap alatt?

All his days are sorrow, and his work is full of grief. Even in the night his heart has no rest. This again is to no purpose.

ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἀλγημάτων καὶ θυμοῦ περισπασμὸς αὐτοῦ καί γε ἐν νυκτὶ οὐ κοιμᾶται ἡ καρδία αὐτοῦ καί γε τοῦτο ματαιότης ἐστίν

24 Holott minden napja bánat, és búsulás az õ foglalatossága, még éjjel is nem nyugodott az õ elméje. Ez is hiábavalóság!

There is nothing better for a man than taking meat and drink, and having delight in his work. This again I saw was from the hand of God.

οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἐν ἀνθρώπῳ ὃ φάγεται καὶ ὃ πίεται καὶ ὃ δείξει τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ἐν μόχθῳ αὐτοῦ καί γε τοῦτο εἶδον ἐγὼ ὅτι ἀπὸ χειρὸς τοῦ θεοῦ ἐστιν

25 Nincsen csak e jó is az embernek hatalmában, hogy egyék, igyék, és azt cselekedje, hogy az õ szíve lakozzék gyönyörûséggel az õ munkájából; ezt is láttam én, hogy az Istennek kezében van.

Who may take food or have pleasure without him?

ὅτι τίς φάγεται καὶ τίς φείσεται πάρεξ αὐτοῦ

26 Mert kicsoda ehetnék és élhetne gyönyörûségére rajtam kivül?

To the man with whom he is pleased, God gives wisdom and knowledge and joy; but to the sinner he gives the work of getting goods together and storing up wealth, to give to him in whom God has pleasure. This again is to no purpose and desire for wind.

ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἔδωκεν σοφίαν καὶ γνῶσιν καὶ εὐφροσύνην καὶ τῷ ἁμαρτάνοντι ἔδωκεν περισπασμὸν τοῦ προσθεῖναι καὶ τοῦ συναγαγεῖν τοῦ δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος

1 Mindennek rendelt ideje [van], és ideje [van] az ég alatt minden akaratnak.
For everything there is a fixed time, and a time for every business under the sun.
τοῖς πᾶσιν χρόνος καὶ καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν

2 Ideje [van] a születésnek és ideje a meghalásnak; ideje az ültetésnek, ideje annak kiszaggatásának, a mi ültettetett.
A time for birth and a time for death; a time for planting and a time for uprooting;
καιρὸς τοῦ τεκεῖν καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκτῖλαι πεφυτευμένον

3 Ideje [van] a megölésnek és ideje a meggyógyításnak; ideje a rontásnak és ideje az építésnek.
A time to put to death and a time to make well; a time for pulling down and a time for building up;
καιρὸς τοῦ ἀποκτεῖναι καὶ καιρὸς τοῦ ἰάσασθαι καιρὸς τοῦ καθελεῖν καὶ καιρὸς τοῦ οἰκοδομῆσαι

4 Ideje [van] a sírásnak és ideje a nevetésnek; ideje a jajgatásnak és ideje a szökdelésnek.
A time for weeping and a time for laughing; a time for sorrow and a time for dancing;
καιρὸς τοῦ κλαῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ γελάσαι καιρὸς τοῦ κόψασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ὀρχήσασθαι

5 Ideje [van] a kövek elhányásának és ideje a kövek egybegyûjtésének; ideje az ölelgetésnek és ideje az ölelgetéstõl való eltávozásnak.
A time to take stones away and a time to get stones together; a time for kissing and a time to keep from kissing;
καιρὸς τοῦ βαλεῖν λίθους καὶ καιρὸς τοῦ συναγαγεῖν λίθους καιρὸς τοῦ περιλαβεῖν καὶ καιρὸς τοῦ μακρυνθῆναι ἀπὸ περιλήμψεως

6 Ideje [van] a keresésnek és ideje a vesztésnek; ideje a megõrzésnek és ideje az eldobásnak.
A time for search and a time for loss; a time to keep and a time to give away;
καιρὸς τοῦ ζητῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἀπολέσαι καιρὸς τοῦ φυλάξαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν

7 Ideje [van] a szakgatásnak és ideje a megvarrásnak; ideje a hallgatásnak és ideje a szólásnak.
A time for undoing and a time for stitching; a time for keeping quiet and a time for talk;
καιρὸς τοῦ ῥῆξαι καὶ καιρὸς τοῦ ῥάψαι καιρὸς τοῦ σιγᾶν καὶ καιρὸς τοῦ λαλεῖν

8 Ideje [van] a szeretésnek és ideje a gyûlölésnek; ideje a hadakozásnak és ideje a békességnek.
A time for love and a time for hate; a time for war and a time for peace.
καιρὸς τοῦ φιλῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ μισῆσαι καιρὸς πολέμου καὶ καιρὸς εἰρήνης

9 Micsoda haszna van a munkásnak abban, a miben õ munkálkodik?
What profit has the worker in the work which he does?
τίς περισσεία τοῦ ποιοῦντος ἐν οἷς αὐτὸς μοχθεῖ

10 Láttam a foglalatosságot, melyet adott Isten az emberek fiainak, hogy fáradozzanak benne.
I saw the work which God has put on the sons of man.
εἶδον σὺν τὸν περισπασμόν ὃν ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ

11 Mindent szépen csinált az õ idejében, e világot is adta az [emberek]elméjébe, csakhogy úgy, hogy az ember meg nem foghatja [mindazt] a dolgot, a mit az Isten cselekszik kezdettõl fogva mindvégig.
He has made everything right in its time; but he has made their hearts without knowledge, so that man is unable to see the works of God, from the first to the last.
σὺν τὰ πάντα ἐποίησεν καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ καί γε σὺν τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ὅπως μὴ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ ποίημα ὃ ἐποίησεν ὁ θεός ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους

12 Megismertem, hogy nem tehetnek jobbat, mint hogy örvendezzen [kiki,] és hogy [a maga] javát cselekedje az õ életében.
I am certain that there is nothing better for a man than to be glad, and to do good while life is in him.
ἔγνων ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἐν αὐτοῖς εἰ μὴ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ τοῦ ποιεῖν ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐτοῦ

13 De még az is, hogy az ember eszik és iszik, és jól él az õ egész munkájából, az Istennek ajándéka.
And for every man to take food and drink, and have joy in all his work, is a reward from God.
καί γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται καὶ πίεται καὶ ἴδῃ ἀγαθὸν ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ δόμα θεοῦ ἐστιν

14 Tudom, hogy valamit Isten cselekszik, az lesz örökké, ahhoz nincs mit adni és abból nincs mit elvenni; és az Isten ezt a végre míveli, hogy az õ orczáját rettegjék.
I am certain that whatever God does will be for ever. No addition may be made to it, nothing may be taken from it; and God has done it so that man may be in fear before him.
ἔγνων ὅτι πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ θεός αὐτὰ ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἔστιν προσθεῖναι καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀφελεῖν καὶ ὁ θεὸς ἐποίησεν ἵνα φοβηθῶσιν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ

15 A mi [most] történik, régen megvan, és a mi következik, immár megvolt, és az Isten visszahozza, a mi elmult.
Whatever is has been before, and what is to be is now; because God makes search for the things which are past.
τὸ γενόμενον ἤδη ἐστίν καὶ ὅσα τοῦ γίνεσθαι ἤδη γέγονεν καὶ ὁ θεὸς ζητήσει τὸν διωκόμενον

16 Láttam annakfelette a nap alatt, hogy az ítéletnek helyén hamisság, és az igazságnak helyén latorság van.
And again, I saw under the sun, in the place of the judges, that evil was there; and in the place of righteousness, that evil was there.
καὶ ἔτι εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον τόπον τῆς κρίσεως ἐκεῖ ὁ ἀσεβής καὶ τόπον τοῦ δικαίου ἐκεῖ ὁ ἀσεβής

17 És mondék magamban: az igazat és a hamisat megítéli az Isten; mert minden [ember] akaratjának ideje van, és minden dolognak õ nála.
I said in my heart, God will be judge of the good and of the bad; because a time for every purpose and for every work has been fixed by him.
εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου σὺν τὸν δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῆ κρινεῖ ὁ θεός ὅτι καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι καὶ ἐπὶ παντὶ τῷ ποιήματι

18 Így szólék azért magamban: az emberek fiai miatt [van ez így], hogy kiválogassa õket az Isten, és hogy meglássák, hogy õk magokban véve az oktalan állatok[hoz hasonlók].
I said in my heart, It is because of the sons of men, so that God may put them to the test and that they may see themselves as beasts.
ἐκεῖ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου περὶ λαλιᾶς υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι διακρινεῖ αὐτοὺς ὁ θεός καὶ τοῦ δεῖξαι ὅτι αὐτοὶ κτήνη εἰσὶν καί γε αὐτοῖς

19 Az emberek fiainak vége hasonló az oktalan állatnak végéhez, és egyenlõ végök van azoknak; a mint meghal egyik, úgy meghal a másik is, és ugyanazon egy lélek van mindenikben; és az embernek nagyobb méltósága nincs az oktalan állatoknál, mert minden hiábavalóság.
Because the fate of the sons of men and the fate of the beasts is the same. As is the death of one so is the death of the other, and all have one spirit. Man is not higher than the beasts; because all is to no purpose.
ὅτι συνάντημα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου καὶ συνάντημα τοῦ κτήνους συνάντημα ἓν αὐτοῖς ὡς ὁ θάνατος τούτου οὕτως ὁ θάνατος τούτου καὶ πνεῦμα ἓν τοῖς πᾶσιν καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄνθρωπος παρὰ τὸ κτῆνος οὐδέν ὅτι τὰ πάντα ματαιότης

20 Mindenik ugyanazon egy helyre megy; mindenik a porból való, és mindenik porrá lesz.
All go to one place, all are of the dust, and all will be turned to dust again.
τὰ πάντα πορεύεται εἰς τόπον ἕνα τὰ πάντα ἐγένετο ἀπὸ τοῦ χοός καὶ τὰ πάντα ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν

21 Vajjon kicsoda vette eszébe az ember lelkét, hogy felmegy-é; és az oktalan állat lelkét, hogy a föld alá megy-é?
Who is certain that the spirit of the sons of men goes up to heaven, or that the spirit of the beasts goes down to the earth?
καὶ τίς οἶδεν πνεῦμα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου εἰ ἀναβαίνει αὐτὸ εἰς ἄνω καὶ πνεῦμα τοῦ κτήνους εἰ καταβαίνει αὐτὸ κάτω εἰς γῆν

22 Azért úgy láttam, hogy semmi sincs jobb, mint hogy az ember örvendezzen az õ dolgaiban, mivelhogy ez az õ része [e világban:] mert ki hozhatja õt [vissza,] hogy lássa, mi lesz õ utána?
So I saw that there is nothing better than for a man to have joy in his work--because that is his reward. Who will make him see what will come after him?
καὶ εἶδον ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν εἰ μὴ ὁ εὐφρανθήσεται ὁ ἄνθρωπος ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ ὅτι αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ ὅτι τίς ἄξει αὐτὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν ᾧ ἐὰν γένηται μετ' αὐτόν

1 Viszont látám én mind a nyomorgatásokat, a melyek a nap alatt történnek, és ímé, [nyilván van] azoknak, a kik nyomorgattatnak, könnyhullatások, és vígasztalójok nincs nékik; és az õket nyomorgatóknak kezekbõl erõszaktételt [szenvednek], és vígasztalójuk nincs nékik.
And again I saw all the cruel things which are done under the sun; there was the weeping of those who have evil done to them, and they had no comforter: and from the hands of the evil-doers there went out power, but they had no comforter.
καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον σὺν πάσας τὰς συκοφαντίας τὰς γινομένας ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ ἰδοὺ δάκρυον τῶν συκοφαντουμένων καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν καὶ ἀπὸ χειρὸς συκοφαντούντων αὐτοὺς ἰσχύς καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν

2 És dicsérém én a megholtakat, a kik már meghaltak vala, az élõk felett, a kik még élnek;
So my praise was for the dead who have gone to their death, more than for the living who still have life.
καὶ ἐπῄνεσα ἐγὼ σὺν τοὺς τεθνηκότας τοὺς ἤδη ἀποθανόντας ὑπὲρ τοὺς ζῶντας ὅσοι αὐτοὶ ζῶσιν ἕως τοῦ νῦν

3 De mind a kettõnél boldogabbnak azt, a ki még nem lett, a ki nem látta azt a gonosz dolgot, a mely a nap alatt történik.
Yes, happier than the dead or the living seemed he who has not ever been, who has not seen the evil which is done under the sun.
καὶ ἀγαθὸς ὑπὲρ τοὺς δύο τούτους ὅστις οὔπω ἐγένετο ὃς οὐκ εἶδεν σὺν τὸ ποίημα τὸ πονηρὸν τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον

4 És látám én, hogy minden dolgát és minden ügyes cselekedetét az ember az õ felebarátja iránt való irígységbõl [rendeli;] annakokáért ez is hiábavalóság és lélek-fájdalom!
And I saw that the cause of all the work and of everything which is done well was man's envy of his neighbour. This again is to no purpose and a desire for wind.
καὶ εἶδον ἐγὼ σὺν πάντα τὸν μόχθον καὶ σὺν πᾶσαν ἀνδρείαν τοῦ ποιήματος ὅτι αὐτὸ ζῆλος ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ ἑταίρου αὐτοῦ καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος

5 A bolond egybekapcsolja a kezeit, és megemészti a maga testét.
The foolish man, folding his hands, takes the flesh of his body for food.
ὁ ἄφρων περιέλαβεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔφαγεν τὰς σάρκας αὐτοῦ

6 Jobb egy teljes marok nyugalommal, mint mind a két maroknak teljessége nagy munkával és lelki gyötrelemmel.
One hand full of rest is better than two hands full of trouble and desire for wind.
ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς ἀναπαύσεως ὑπὲρ πλήρωμα δύο δρακῶν μόχθου καὶ προαιρέσεως πνεύματος

7 Viszont láték a nap alatt [más] hiábavalóságot.
Then I came back, and I saw an example of what is to no purpose under the sun.
καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον ματαιότητα ὑπὸ τὸν ἥλιον

8 Van [oly ember], a ki egymaga van és nincs [vele] másik, sem fia, sem atyjafia nincs; mindazáltal nincs vége minden õ fáradságának, és az õ szeme is meg nem elégszik gazdagsággal, [hogy azt mondaná:] vajjon kinek munkálkodom, hogy az én lelkemet [minden] jótól megfosztom? Ez is hiábavalóság és gonosz foglalatosság!
It is one who is by himself, without a second, and without son or brother; but there is no end to all his work, and he has never enough of wealth. For whom, then, am I working and keeping myself from pleasure? This again is to no purpose, and a bitter work.
ἔστιν εἷς καὶ οὐκ ἔστιν δεύτερος καί γε υἱὸς καὶ ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν αὐτῷ καὶ οὐκ ἔστιν περασμὸς τῷ παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ καί γε ὀφθαλμὸς αὐτοῦ οὐκ ἐμπίπλαται πλούτου καὶ τίνι ἐγὼ μοχθῶ καὶ στερίσκω τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀγαθωσύνης καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ περισπασμὸς πονηρός ἐστιν

9 Sokkal jobban van dolga a kettõnek, hogynem az egynek; mert azoknak jó jutalmok vala az õ munkájokból.
Two are better than one, because they have a good reward for their work.
ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα οἷς ἔστιν αὐτοῖς μισθὸς ἀγαθὸς ἐν μόχθῳ αὐτῶν

10 Mert ha elesnek is, az egyik felemeli a társát. Jaj pedig az egyedülvalónak, ha elesik, és nincsen, a ki õt felemelje.
And if one has a fall, the other will give him a hand; but unhappy is the man who is by himself, because he has no helper.
ὅτι ἐὰν πέσωσιν ὁ εἷς ἐγερεῖ τὸν μέτοχον αὐτοῦ καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἑνί ὅταν πέσῃ καὶ μὴ ᾖ δεύτερος τοῦ ἐγεῖραι αὐτόν

11 Hogyha együtt feküsznek is ketten, megmelegszenek; az egyedülvaló pedig mimódon melegedhetik meg?
So again, if two are sleeping together they are warm, but how may one be warm by himself?
καί γε ἐὰν κοιμηθῶσιν δύο καὶ θέρμη αὐτοῖς καὶ ὁ εἷς πῶς θερμανθῇ

12 Ha az egyiket megtámadja is valaki, ketten ellene állhatnak annak; és a hármas kötél nem hamar szakad el.
And two attacked by one would be safe, and three cords twisted together are not quickly broken.
καὶ ἐὰν ἐπικραταιωθῇ ὁ εἷς οἱ δύο στήσονται κατέναντι αὐτοῦ καὶ τὸ σπαρτίον τὸ ἔντριτον οὐ ταχέως ἀπορραγήσεται

13 Jobb a szûkölködõ, de bölcs gyermek a vén és bolond királynál, a ki nem szenvedi el az intést többé.
A young man who is poor and wise is better than a king who is old and foolish and will not be guided by the wisdom of others.
ἀγαθὸς παῖς πένης καὶ σοφὸς ὑπὲρ βασιλέα πρεσβύτερον καὶ ἄφρονα ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ προσέχειν ἔτι

14 Mert [az] a fogságból [is] uralkodásra megy, holott [ennek] országában szegénységben született.
Because out of a prison the young man comes to be king, though by birth he was only a poor man in the kingdom.
ὅτι ἐξ οἴκου τῶν δεσμίων ἐξελεύσεται τοῦ βασιλεῦσαι ὅτι καί γε ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγεννήθη πένης

15 Láttam a nap alatt járó minden élõket a második gyermek mellett; a ki amannak helyére lépendõ vala.
I saw all the living under the sun round the young man who was to be ruler in place of the king.
εἶδον σὺν πάντας τοὺς ζῶντας τοὺς περιπατοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον μετὰ τοῦ νεανίσκου τοῦ δευτέρου ὃς στήσεται ἀντ' αὐτοῦ

16 [És hogy] az egész sokaságnak nincs vége, mindazoknak, a kiknek õ élén volt; mindazáltal az utánok valók már semmit nem örvendeztek õ benne. Mert ez is hiábavalóság és lelki gyötrelem!
There was no end of all the people, of all those whose head he was, but they who come later will have no delight in him. This again is to no purpose and desire for wind.
οὐκ ἔστιν περασμὸς τῷ παντὶ λαῷ τοῖς πᾶσιν ὅσοι ἐγένοντο ἔμπροσθεν αὐτῶν καί γε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται ἐν αὐτῷ ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύμα τος

1 Õrizd meg lábaidat, mikor az Istennek házához mégy, mert hallgatás végett közeledned jobb, hogynem a bolondok módja szerint áldozatot adni; mert ezek nem tudják, hogy gonoszt cselekesznek.
\5:2\Be not unwise with your mouth, and let not your heart be quick to say anything before God, because God is in heaven and you are on the earth--so let not the number of your words be great.
μὴ σπεῦδε ἐπὶ στόματί σου καὶ καρδία σου μὴ ταχυνάτω τοῦ ἐξενέγκαι λόγον πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ὅτι ὁ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ σὺ ἐπὶ τῆς γῆς ἐπὶ τούτῳ ἔστωσαν οἱ λόγοι σ ου ὀλίγοι

2 Ne gyorsalkodjál a te száddal, és a te elméd ne siessen valamit szólni Isten elõtt; mert az Isten mennyben van, te pedig e földön, azért a te beszéded kevés legyen;
\5:3\As a dream comes from much business, so the voice of a foolish man comes with words in great number.
ὅτι παραγίνεται ἐνύπνιον ἐν πλήθει περισπασμοῦ καὶ φωνὴ ἄφρονος ἐν πλήθει λόγων

3 Mert álom szokott következni a sok foglalatosságból; és a sok beszédbõl bolond beszéd.
\5:4\When you take an oath before God, put it quickly into effect, because he has no pleasure in the foolish; keep the oath you have taken.
καθὼς ἂν εὔξῃ εὐχὴν τῷ θεῷ μὴ χρονίσῃς τοῦ ἀποδοῦναι αὐτήν ὅτι οὐκ ἔστιν θέλημα ἐν ἄφροσιν σὺν ὅσα ἐὰν εὔξῃ ἀπόδος

4 Mikor Istennek fogadást téssz, ne halogasd annak megadását; mert nem gyönyörködik a bolondokban. A mit fogadsz, megteljesítsd!
\5:5\It is better not to take an oath than to take an oath and not keep it.
ἀγαθὸν τὸ μὴ εὔξασθαί σε ἢ τὸ εὔξασθαί σε καὶ μὴ ἀποδοῦναι

5 Jobb hogy ne fogadj, hogynem mint fogadj és ne teljesítsd be.
\5:6\Let not your mouth make your flesh do evil. And say not before the angel, It was an error. So that God may not be angry with your words and put an end to the work of your hands.
μὴ δῷς τὸ στόμα σου τοῦ ἐξαμαρτῆσαι τὴν σάρκα σου καὶ μὴ εἴπῃς πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ὅτι ἄγνοιά ἐστιν ἵνα μὴ ὀργισθῇ ὁ θεὸς ἐπὶ φωνῇ σου καὶ διαφθείρῃ τὰ ποιήματα χε ιρῶν σου

6 Ne engedd a te szádnak, hogy bûnre kötelezze testedet, és ne mondd az angyal elõtt, hogy tévedésbõl [esett] ez; hogy az Isten a te beszéded miatt fel ne háborodjék, és el ne veszesse a te kezeidnek munkáját.

\5:7\Because much talk comes from dreams and things of no purpose. But let the fear of God be in you.

ὅτι ἐν πλήθει ἐνυπνίων καὶ ματαιότητες καὶ λόγοι πολλοί ὅτι σὺν τὸν θεὸν φοβοῦ

7 Mert a sok álomban a hiábavalóság is és a beszéd is sok; hanem az Istent féljed.

\5:8\If you see the poor under a cruel yoke, and law and right being violently overturned in a country, be not surprised, because one authority is keeping watch on another and there are higher than they.

ἐὰν συκοφαντίαν πένητος καὶ ἁρπαγὴν κρίματος καὶ δικαιοσύνης ἴδῃς ἐν χώρᾳ μὴ θαυμάσῃς ἐπὶ τῷ πράγματι ὅτι ὑψηλὸς ἐπάνω ὑψηλοῦ φυλάξαι καὶ ὑψηλοὶ ἐπ' αὐτούς

8 Ha a szegényeknek nyomoríttatását, és a törvénynek és igazságnak elfordíttatását látod a tartományban: ne csudálkozzál e dolgon; mert [egyik] felsõrendû vigyáz a [másik] felsõrendûre, és ezek felett [még] felsõbbrendûek [vannak.]

\5:9\It is good generally for a country where the land is worked to have a king.

καὶ περισσεία γῆς ἐν παντί ἐστι βασιλεὺς τοῦ ἀγροῦ εἰργασμένου

9 Az ország haszna pedig mindenekfelett a földmívelést [kedvelõ]király.

\5:10\He who has a love for silver never has enough silver, or he who has love for wealth, enough profit. This again is to no purpose.

ἀγαπῶν ἀργύριον οὐ πλησθήσεται ἀργυρίου καὶ τίς ἠγάπησεν ἐν πλήθει αὐτῶν γένημα καί γε τοῦτο ματαιότης

10 A ki szereti a pénzt, nem telik be pénzzel, és a ki szereti a sokaságot [nem telik be] jövedelemmel. Ez is hiábavalóság.

\5:11\When goods are increased, the number of those who take of them is increased; and what profit has the owner but to see them?

ἐν πλήθει τῆς ἀγαθωσύνης ἐπληθύνθησαν ἔσθοντες αὐτήν καὶ τί ἀνδρεία τῷ παρ' αὐτῆς ὅτι ἀλλ' ἢ τοῦ ὁρᾶν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ

11 Mikor megszaporodik a jószág, megszaporodnak annak megemésztõi is; mi haszna van azért benne urának, hanem hogy csak reá néz szemeivel?

\5:12\The sleep of a working man is sweet, if he has little food or much; but to him who is full, sleep will not come.

γλυκὺς ὕπνος τοῦ δούλου εἰ ὀλίγον καὶ εἰ πολὺ φάγεται καὶ τῷ ἐμπλησθέντι τοῦ πλουτῆσαι οὐκ ἔστιν ἀφίων αὐτὸν τοῦ ὑπνῶσαι

12 Édes az álom a munkásnak, akár sokat, akár keveset egyék; a gazdagnak pedig bõvölködése nem hagyja õt aludni.

\5:13\There is a great evil which I have seen under the sun--wealth kept by the owner to be his downfall.

ἔστιν ἀρρωστία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον πλοῦτον φυλασσόμενον τῷ παρ' αὐτοῦ εἰς κακίαν αὐτοῦ

13 Van gonosz nyavalya, a melyet láttam a nap alatt: az õ urának veszedelmére tartott gazdagság;

\5:14\And I saw the destruction of his wealth by an evil chance; and when he became the father of a son he had nothing in his hand.

καὶ ἀπολεῖται ὁ πλοῦτος ἐκεῖνος ἐν περισπασμῷ πονηρῷ καὶ ἐγέννησεν υἱόν καὶ οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ οὐδέν

14 Ugyanis az a gazdagság elvész valami szerencsétlen eset miatt, és ha fia született néki, annak kezében nem lesz semmi.

\5:15\As he came from his mother at birth, so does he go again; he gets from his work no reward which he may take away in his hand.

καθὼς ἐξῆλθεν ἀπὸ γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ γυμνός ἐπιστρέψει τοῦ πορευθῆναι ὡς ἥκει καὶ οὐδὲν οὐ λήμψεται ἐν μόχθῳ αὐτοῦ ἵνα πορευθῇ ἐν χειρὶ αὐτοῦ

15 A mint kijött az õ anyjának méhébõl, mezítelen megy ismét el, a mint jött vala: és semmit nem vesz el munkájáért, a mit kezében elvinne.

\5:16\And this again is a great evil, that in all points as he came so will he go; and what profit has he in working for the wind?

καί γε τοῦτο πονηρὰ ἀρρωστία ὥσπερ γὰρ παρεγένετο οὕτως καὶ ἀπελεύσεται καὶ τίς περισσεία αὐτῷ ᾗ μοχθεῖ εἰς ἄνεμον

16 Annakokáért ez is gonosz nyavalya, hogy a mint jött, a képen megy el. Mi haszna van néki abban, hogy a szélnek munkálkodott?

\5:17\All his days are in the dark, and he has much sorrow, pain, disease, and trouble.

καί γε πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐν σκότει καὶ πένθει καὶ θυμῷ πολλῷ καὶ ἀρρωστίᾳ καὶ χόλῳ

17 És hogy az õ teljes életében a setétben evett, sokszori haraggal, keserûséggel és búsulással?

\5:18\This is what I have seen: it is good and fair for a man to take meat and drink and to have joy in all his work under the sun, all the days of his life which God has given him; that is his reward.

ἰδοὺ ὃ εἶδον ἐγὼ ἀγαθόν ὅ ἐστιν καλόν τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ᾧ ἐὰν μοχθῇ ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτοῦ ὧν ἔδ ωκεν αὐτῷ ὁ θεός ὅτι αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ

18 Ez azért a jó, a melyet én láttam, hogy szép dolog enni és inni, és jól élni minden õ munkájából, a melylyel fárasztotta magát a nap alatt, az õ élete napjainak száma szerint, a melyeket adott néki az Isten; mert ez az õ része.

\5:19\Every man to whom God has given money and wealth and the power to have pleasure in it and to do his part and have joy in his work: this is given by God.

καί γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος ᾧ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ ἐξουσίασεν αὐτὸν τοῦ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ λαβεῖν τὸ μέρος αὐτοῦ καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν μόχθῳ αὐτοῦ τοῦτο δόμα θεοῦ ἐστιν

19 És a mely embernek adott Isten gazdagságot és kincseket, és a kinek megengedte, hogy egyék abból és az õ részét elvegye, és örvendezzen az õ munkájának: ez az Istennek ajándéka!

\5:20\He will not give much thought to the days of his life; because God lets him be taken up with the joy of his heart.

ὅτι οὐ πολλὰ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς περισπᾷ αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας αὐτοῦ

1 Van egy gonosz, a melyet láttam a nap alatt, és nagy [baj] az az emberen;

There is an evil which I have seen under the sun, and it is hard on men;

ἔστιν πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ πολλή ἐστιν ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον

2 Mikor valakinek az Isten ád gazdagságot és kincseket és tisztességet, és semmi nélkül nem szûkölködik, valamit kivánhat lelkének, és az Isten nem engedi néki, hogy éljen azzal, hanem más ember él azzal: ez hiábavalóság és gonosz nyavalya!

A man to whom God gives money, wealth, and honour so that he has all his desires but God does not give him the power to have joy of it, and a strange man takes it. This is to no purpose and an evil disease.

ἀνήρ ᾧ δώσει αὐτῷ ὁ θεὸς πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ δόξαν καὶ οὐκ ἔστιν ὑστερῶν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὧν ἐπιθυμήσει καὶ οὐκ ἐξουσιάσει αὐτῷ ὁ θεὸς τοῦ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ ὅτι ἀνὴρ ξένος φάγεται αὐτόν τοῦτο ματαιότης καὶ ἀρρωστία πονηρά ἐστιν

3 Ha száz gyermeket szül is valaki, és sok esztendeig él, úgy hogy az õ esztendeinek napja sok, de az õ lelke a jóval meg nem elégszik, és nem lesz temetése néki: azt mondom, hogy jobb annál az idétlen gyermek,

If a man has a hundred children, and his life is long so that the days of his years are great in number, but his soul takes no pleasure in good, and he is not honoured at his death; I say that a birth before its time is better than he.

ἐὰν γεννήσῃ ἀνὴρ ἑκατὸν καὶ ἔτη πολλὰ ζήσεται καὶ πλῆθος ὅ τι ἔσονται ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ καὶ ψυχὴ αὐτοῦ οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀπὸ τῆς ἀγαθωσύνης καί γε ταφὴ οὐκ ἐγένετο αὐτῷ εἶπα ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτὸν τὸ ἔκτρωμα

4 Mert hiábavalóságra jött, setétségben megy el, és setétséggel fedeztetik be neve,

In wind it came and to the dark it will go, and with the dark will its name be covered.

ὅτι ἐν ματαιότητι ἦλθεν καὶ ἐν σκότει πορεύεται καὶ ἐν σκότει ὄνομα αὐτοῦ καλυφθήσεται

5 A napot sem látta és nem ismerte; tûrhetõbb ennek állapotja, hogynem amannak.

Yes, it saw not the sun, and it had no knowledge; it is better with this than with the other.

καί γε ἥλιον οὐκ εἶδεν καὶ οὐκ ἔγνω ἀνάπαυσις τούτῳ ὑπὲρ τοῦτον

6 Hogyha kétezer esztendõt élt volna is, és a jóval nem élt: avagy nem ugyanazon egy helyre megy-é minden?

And though he goes on living a thousand years twice over and does not see good, are not the two going to the same place?

καὶ εἰ ἔζησεν χιλίων ἐτῶν καθόδους καὶ ἀγαθωσύνην οὐκ εἶδεν μὴ οὐκ εἰς τόπον ἕνα τὰ πάντα πορεύεται

7 Az embernek minden munkája szájáért van; mindazáltal az õ kívánsága be nem telik.

All the work of man is for his mouth, and still he has a desire for food.

πᾶς μόχθος τοῦ ἀνθρώπου εἰς στόμα αὐτοῦ καί γε ἡ ψυχὴ οὐ πληρωθήσεται

8 Mert miben különbözik a bölcs a bolondtól, és miben a szegény, a ki az élõk elõtt járni tud?
What have the wise more than the foolish? and what has the poor man by walking wisely before the living?
ὅτι τίς περισσεία τῷ σοφῷ ὑπὲρ τὸν ἄφρονα διότι ὁ πένης οἶδεν πορευθῆναι κατέναντι τῆς ζωῆς

9 Jobb, a mit ember szemmel lát, hogynem a lélek kivánsága; ez is hiábavalóság és a léleknek gyötrelme!
What the eyes see is better than the wandering of desire. This is to no purpose and a desire for wind.
ἀγαθὸν ὅραμα ὀφθαλμῶν ὑπὲρ πορευόμενον ψυχῇ καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος

10 Valami van, régen ráadatott nevezete, és bizonyos dolog, hogy mi lesz az ember, és nem perlekedhetik azzal, a ki hatalmasb nálánál.
That which is, has been named before, and of what man is there is knowledge. He has no power against one stronger than he.
εἴ τι ἐγένετο ἤδη κέκληται ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἐγνώσθη ὅ ἐστιν ἄνθρωπος καὶ οὐ δυνήσεται τοῦ κριθῆναι μετὰ τοῦ ἰσχυροῦ ὑπὲρ αὐτόν

11 Mert van sok beszéd, a mely a hiábavalóságot szaporítja; és mi haszna van az embernek [abban?]
There are words without number for increasing what is to no purpose, but what is man profited by them?
ὅτι εἰσὶν λόγοι πολλοὶ πληθύνοντες ματαιότητα τί περισσὸν τῷ ἀνθρώπῳ

12 Mert kicsoda tudhatja, mi legyen az embernek jó e világon, az õ hiábavaló élete napjainak száma szerint, a melyeket mintegy árnyékot tölt el? Kicsoda az, a ki megmondhatná az embernek, mi következik õ utána a nap alatt?
Who is able to say what is good for man in life all the days of his foolish life which he goes through like a shade? who will say what is to be after him under the sun?
ὅτι τίς οἶδεν τί ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῇ ζωῇ ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς ματαιότητος αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτὰς ἐν σκιᾷ ὅτι τίς ἀπαγγελεῖ τῷ ἀνθρώπῳ τί ἔσται ὀπίσω αὐτοῦ ὑπὸ τ ὸν ἥλιον

1 Jobb a jó hír a drága kenetnél; és a halálnak napja jobb az õ születésének napjánál.
A good name is better than oil of great price, and the day of death than the day of birth.
ἀγαθὸν ὄνομα ὑπὲρ ἔλαιον ἀγαθὸν καὶ ἡμέρα τοῦ θανάτου ὑπὲρ ἡμέραν γενέσεως αὐτοῦ

2 Jobb a siralmas házhoz menni, hogynem a lakodalomnak házához menni; mivelhogy minden embernek ez a vége, és az élõ ember megemlékezik arról.
It is better to go to the house of weeping, than to go to the house of feasting; because that is the end of every man, and the living will take it to their hearts.
ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους ἢ ὅτι πορευθῆναι εἰς οἶκον πότου καθότι τοῦτο τέλος παντὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ ζῶν δώσει εἰς καρδίαν αὐτοῦ

3 Jobb a szomorúság a nevetésnél; mert az orczának szomorúsága által jobbá lesz a szív.
Sorrow is better than joy; when the face is sad the mind gets better.
ἀγαθὸν θυμὸς ὑπὲρ γέλωτα ὅτι ἐν κακίᾳ προσώπου ἀγαθυνθήσεται καρδία

4 A bölcseknek elméje a siralmas házban [van], a bolondoknak pedig elméje a vígasságnak házában.
The hearts of the wise are in the house of weeping; but the hearts of the foolish are in the house of joy.
καρδία σοφῶν ἐν οἴκῳ πένθους καὶ καρδία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ εὐφροσύνης

5 Jobb a bölcsnek dorgálását hallani, hogynem valaki hallja a bolondoknak éneklését.
It is better to take note of the protest of the wise, than for a man to give ear to the song of the foolish.
ἀγαθὸν τὸ ἀκοῦσαι ἐπιτίμησιν σοφοῦ ὑπὲρ ἄνδρα ἀκούοντα ᾄσμα ἀφρόνων

6 Mert olyan a bolondnak nevetése, mint a tövisnek ropogása a fazék alatt; ez is hiábavalóság!
Like the cracking of thorns under a pot, so is the laugh of a foolish man; and this again is to no purpose.
ὅτι ὡς φωνὴ τῶν ἀκανθῶν ὑπὸ τὸν λέβητα οὕτως γέλως τῶν ἀφρόνων καί γε τοῦτο ματαιότης

7 Mert a zsarolás megbolondítja a bölcs [embert] is, és az elmét elveszti az ajándék.
The wise are troubled by the ways of the cruel, and the giving of money is the destruction of the heart.
ὅτι ἡ συκοφαντία περιφέρει σοφὸν καὶ ἀπόλλυσι τὴν καρδίαν εὐτονίας αὐτοῦ

8 Jobb akármi dolognak vége annak kezdetinél; jobb a tûrõ, hogynem a kevély.
The end of a thing is better than its start, and a gentle spirit is better than pride.
ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγων ὑπὲρ ἀρχὴν αὐτοῦ ἀγαθὸν μακρόθυμος ὑπὲρ ὑψηλὸν πνεύματι

9 Ne légy hirtelen a lelkedben a haragra; mert a harag a bolondok kebelében nyugszik.
Be not quick to let your spirit be angry; because wrath is in the heart of the foolish.
μὴ σπεύσῃς ἐν πνεύματί σου τοῦ θυμοῦσθαι ὅτι θυμὸς ἐν κόλπῳ ἀφρόνων ἀναπαύσεται

10 Ne mondd ezt: mi az oka, hogy a régi napok jobbak voltak ezeknél? mert nem bölcseségbõl származik az ilyen kérdés.
Say not, Why were the days which have gone by better than these? Such a question comes not from wisdom.
μὴ εἴπῃς τί ἐγένετο ὅτι αἱ ἡμέραι αἱ πρότεραι ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύτας ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ ἐπηρώτησας περὶ τούτου

11 Jó a bölcseség az örökséggel, és elõmenetelökre van az [embereknek], a kik a napot látják.
Wisdom together with a heritage is good, and a profit to those who see the sun.
ἀγαθὴ σοφία μετὰ κληροδοσίας καὶ περισσεία τοῖς θεωροῦσιν τὸν ἥλιον

12 Mert a bölcseségnek árnyéka alatt, [és] a gazdagságnak árnyéka alatt [egyformán nyugszik az ember!] de a tudomány hasznosb, mivelhogy a bölcseség életet ád az õ urainak.
Wisdom keeps a man from danger even as money does; but the value of knowledge is that wisdom gives life to its owner.
ὅτι ἐν σκιᾷ αὐτῆς ἡ σοφία ὡς σκιὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ περισσεία γνώσεως τῆς σοφίας ζωοποιήσει τὸν παρ' αὐτῆς

13 Tekintsd meg az Istennek cselekedetit; mert kicsoda teheti egyenessé, a mit õ görbévé tett?
Give thought to the work of God. Who will make straight what he has made bent?
ἰδὲ τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ ὅτι τίς δυνήσεται τοῦ κοσμῆσαι ὃν ἂν ὁ θεὸς διαστρέψῃ αὐτόν

14 A jó szerencsének idején élj a jóval; a gonosz szerencsének idején pedig jusson eszedbe, hogy ezt is, épen úgy, mint azt, Isten szerzette, a végre, hogy az ember semmit [abból] eszébe ne vegyen, [a mi] reá következik.
In the day of wealth have joy, but in the day of evil take thought: God has put the one against the other, so that man may not be certain what will be after him.
ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθωσύνης ζῆθι ἐν ἀγαθῷ καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακίας ἰδέ καί γε σὺν τοῦτο σύμφωνον τούτῳ ἐποίησεν ὁ θεὸς περὶ λαλιᾶς ἵνα μὴ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος ὀπίσω αὐτοῦ μηδέν

15 Mindent láttam az én hiábavalóságomnak napjain: van oly igaz, a ki az õ igazságában elvész; és van gonosz ember, a ki [az õ életének napjait] meghosszabbítja az õ gonoszságában.
These two have I seen in my life which is to no purpose: a good man coming to his end in his righteousness, and an evil man whose days are long in his evil-doing.
σὺν τὰ πάντα εἶδον ἐν ἡμέραις ματαιότητός μου ἔστιν δίκαιος ἀπολλύμενος ἐν δικαίῳ αὐτοῦ καὶ ἔστιν ἀσεβὴς μένων ἐν κακίᾳ αὐτοῦ

16 Ne légy felettébb igaz, és felettébb ne bölcselkedjél; miért keresnél magadnak veszedelmet?
Be not given overmuch to righteousness and be not over-wise. Why let destruction come on you?
μὴ γίνου δίκαιος πολὺ καὶ μὴ σοφίζου περισσά μήποτε ἐκπλαγῇς

17 Ne légy felettébb gonosz, és ne légy balgatag; miért halnál meg idõd elõtt?
Be not evil overmuch, and be not foolish. Why come to your end before your time?
μὴ ἀσεβήσῃς πολὺ καὶ μὴ γίνου σκληρός ἵνα μὴ ἀποθάνῃς ἐν οὐ καιρῷ σου

18 Jobb, hogy ezt megfogd, és amattól is a te kezedet meg ne vond; mert a ki az Istent féli, mind ezektõl megszabadul!
It is good to take this in your hand and not to keep your hand from that; he who has the fear of God will be free of the two.
ἀγαθὸν τὸ ἀντέχεσθαί σε ἐν τούτῳ καί γε ἀπὸ τούτου μὴ ἀνῇς τὴν χεῖρά σου ὅτι φοβούμενος τὸν θεὸν ἐξελεύσεται τὰ πάντα

19 A bölcseség megerõsíti a bölcset inkább, mint tíz hatalmas, a kik a városban vannak.
Wisdom makes a wise man stronger than ten rulers in a town.
ἡ σοφία βοηθήσει τῷ σοφῷ ὑπὲρ δέκα ἐξουσιάζοντας τοὺς ὄντας ἐν τῇ πόλει

20 Mert nincs egy igaz ember is a földön, a ki jót cselekednék és nem vétkeznék.
There is no man on earth of such righteousness that he does good and is free from sin all his days.
ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν δίκαιος ἐν τῇ γῇ ὃς ποιήσει ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται

21 Ne figyelmezz minden beszédre, melyet mondanak, hogy meg ne halld szolgádat, hogy átkoz téged.
Do not give ear to all the words which men say, for fear of hearing the curses of your servant.
καί γε εἰς πάντας τοὺς λόγους οὓς λαλήσουσιν μὴ θῇς καρδίαν σου ὅπως μὴ ἀκούσῃς τοῦ δούλου σου καταρωμένου σε

22 Mert sok esetben tudja a te lelked is, hogy te is gonoszt mondottál egyebeknek.
Your heart has knowledge how frequently others have been cursed by you.
ὅτι πλειστάκις πονηρεύσεταί σε καὶ καθόδους πολλὰς κακώσει καρδίαν σου ὅπως καί γε σὺ κατηράσω ἑτέρους

23 Mind ezeket megpróbáltam az én bölcseségem által. [Mikor] azt gondolám, [hogy] bölcs vagyok, én tõlem a [bölcseség] távol vala.
All this I have put to the test by wisdom; I said, I will be wise, but it was far from me.
πάντα ταῦτα ἐπείρασα ἐν τῇ σοφίᾳ εἶπα σοφισθήσομαι

24 Felette igen messze van, a mi van, és felette mélységes; kicsoda tudhatja meg azt?
Far off is true existence, and very deep; who may have knowledge of it?
καὶ αὐτὴ ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ μακρὰν ὑπὲρ ὃ ἦν καὶ βαθὺ βάθος τίς εὑρήσει αὐτό

25 Fordítám én magamat és az én szívemet a bölcseségnek és az okoskodásnak tudására, kutatására és keresésére; azonképen hogy megtudjam a bolondságnak gonoszságát, és a tévelygésnek balgatagságát.
I gave my mind to knowledge and to searching for wisdom and the reason of things, and to the discovery that sin is foolish, and that to be foolish is to be without one's senses.
ἐκύκλωσα ἐγώ καὶ ἡ καρδία μου τοῦ γνῶναι καὶ τοῦ κατασκέψασθαι καὶ ζητῆσαι σοφίαν καὶ ψῆφον καὶ τοῦ γνῶναι ἀσεβοῦς ἀφροσύνην καὶ σκληρίαν καὶ περιφοράν

26 És találtam [egy dolgot,] mely keservesb a halálnál; tudniillik az olyan asszonyt, a kinek a szíve olyan, mint a tõr és a háló, kezei pedig olyanok, mint a kötelek. A ki Isten elõtt kedves, megszabadul attól; a bûnös pedig megfogattatik attól.
And I saw a thing more bitter than death, even the woman whose heart is full of tricks and nets, and whose hands are as bands. He with whom God is pleased will get free from her, but the sinner will be taken by her.
καὶ εὑρίσκω ἐγὼ πικρότερον ὑπὲρ θάνατον σὺν τὴν γυναῖκα ἥτις ἐστὶν θηρεύματα καὶ σαγῆναι καρδία αὐτῆς δεσμοὶ χεῖρες αὐτῆς ἀγαθὸς πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ἐξαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς καὶ ἁμαρτάνων συλλημφθήσεται ἐν αὐτῇ

27 Lásd, ezt találtam, azt mondja a prédikátor; mikor gyakorta nagy szorgalmassággal keresém a megfejtést,
Look! this I have seen, said the Preacher, taking one thing after another to get the true account,
ἰδὲ τοῦτο εὗρον εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής μία τῇ μιᾷ τοῦ εὑρεῖν λογισμόν

28 A mit az én lelkem folyton keresett, és nem találtam. Ezer közül egy embert találtam; de asszonyt mind ezekben nem találtam.
For which my soul is still searching, but I have it not; one man among a thousand have I seen; but a woman among all these I have not seen.
ὃν ἔτι ἐζήτησεν ἡ ψυχή μου καὶ οὐχ εὗρον ἄνθρωπον ἕνα ἀπὸ χιλίων εὗρον καὶ γυναῖκα ἐν πᾶσι τούτοις οὐχ εὗρον

29 Hanem lásd, ezt találtam, hogy az Isten teremtette az embert igaznak; õk pedig kerestek sok kigondolást.
This only have I seen, that God made men upright, but they have been searching out all sorts of inventions.
πλὴν ἰδὲ τοῦτο εὗρον ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον εὐθῆ καὶ αὐτοὶ ἐζήτησαν λογισμοὺς πολλούς

1 Kicsoda hasonló a bölcshöz, és ki tudja a dolgok magyarázatát? Az embernek bölcsesége megvilágosítja az õ orczáját; és az õ ábrázatjának erõssége megváltozik.
Who is like the wise man? and to whom is the sense of anything clear? A man's wisdom makes his face shining, and his hard face will be changed.
τίς οἶδεν σοφούς καὶ τίς οἶδεν λύσιν ῥήματος σοφία ἀνθρώπου φωτιεῖ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἀναιδὴς προσώπῳ αὐτοῦ μισηθήσεται

2 Én [mondom,] hogy a királynak parancsolatját meg kell õrizni, és pedig az Istenre való esküvés miatt.
I say to you, Keep the king's law, from respect for the oath of God.
στόμα βασιλέως φύλαξον καὶ περὶ λόγου ὅρκου θεοῦ μὴ σπουδάσῃς

3 Ne siess elmenni az õ orczája elõl, ne állj rá a gonosz dologra; mert valamit akar, megcselekszi.
Be not quick to go from before him. Be not fixed in an evil design, because he does whatever is pleasing to him.
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσῃ μὴ στῇς ἐν λόγῳ πονηρῷ ὅτι πᾶν ὃ ἐὰν θελήσῃ ποιήσει

4 Mivelhogy a király szava hatalmas; és kicsoda merné néki ezt mondani: mit mívelsz?
The word of a king has authority; and who may say to him, What is this you are doing?
καθὼς λαλεῖ βασιλεὺς ἐξουσιάζων καὶ τίς ἐρεῖ αὐτῷ τί ποιήσεις

5 A ki megtartja a parancsolatot, nem ismer nyomorúságot, és a bölcsnek elméje megért mind idõt, mind ítéletet;
Whoever keeps the law will come to no evil: and a wise man's heart has knowledge of time and of decision.
ὁ φυλάσσων ἐντολὴν οὐ γνώσεται ῥῆμα πονηρόν καὶ καιρὸν κρίσεως γινώσκει καρδία σοφοῦ

6 Mert minden akaratnak van ideje és ítélete; mert az embernek nyomorúsága sok õ rajta;
For every purpose there is a time and a decision, because the sorrow of man is great in him.
ὅτι παντὶ πράγματι ἔστιν καιρὸς καὶ κρίσις ὅτι γνῶσις τοῦ ἀνθρώπου πολλὴ ἐπ' αὐτόν

7 Mert nem tudja azt, a mi következik; mert ki mondja meg néki, mimódon lesz az?
No one is certain what is to be, and who is able to say to him when it will be?
ὅτι οὐκ ἔστιν γινώσκων τί τὸ ἐσόμενον ὅτι καθὼς ἔσται τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ

8 Egy ember sem uralkodhatik a szélen, hogy feltartsa a szelet; és semmi hatalmasság nincs a halálnak napja felett, és az ütközetben senkit el nem bocsátanak; és a gonoszság nem szabadítja meg azt, a ki azzal él.
No man has authority over the wind, to keep the wind; or is ruler over the day of his death. In war no man's time is free, and evil will not keep the sinner safe.
οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐξουσιάζων ἐν πνεύματι τοῦ κωλῦσαι σὺν τὸ πνεῦμα καὶ οὐκ ἔστιν ἐξουσία ἐν ἡμέρᾳ τοῦ θανάτου καὶ οὐκ ἔστιν ἀποστολὴ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ οὐ διασώσει ἀσέβεια τὸν παρ' αὐτῆς

9 Mindezt láttam, és megfigyeltem minden dolgot, a mely történik a nap alatt, oly idõben, a melyben uralkodik az ember az emberen maga kárára.
All this have I seen, and have given my heart to all the work which is done under the sun: there is a time when man has power over man for his destruction.
καὶ σὺν πᾶν τοῦτο εἶδον καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου εἰς πᾶν ποίημα ὃ πεποίηται ὑπὸ τὸν ἥλιον τὰ ὅσα ἐξουσιάσατο ὁ ἄνθρωπος ἐν ἀνθρώπῳ τοῦ κακῶσαι αὐτόν

10 És azután láttam, hogy a gonoszok eltemettettek és [nyugalomra]mentek; viszont a szent helyrõl kimentek, és elfelejttettek a városban [olyanok,] a kik becsületesen cselekedtek. Ez is hiábavalóság!
And then I saw evil men put to rest, taken even from the holy place; and they went about and were praised in the town because of what they had done. This again is to no purpose.
καὶ τότε εἶδον ἀσεβεῖς εἰς τάφους εἰσαχθέντας καὶ ἐκ τόπου ἁγίου ἐπορεύθησαν καὶ ἐπῃνέθησαν ἐν τῇ πόλει ὅτι οὕτως ἐποίησαν καί γε τοῦτο ματαιότης

11 Mivelhogy hamar a szentenczia nem végeztetik el a gonoszságnak cselekedõjén, egészen arra van az emberek fiainak szíve õ bennök, hogy gonoszt cselekedjenek.
Because punishment for an evil work comes not quickly, the minds of the sons of men are fully given to doing evil.
ὅτι οὐκ ἔστιν γινομένη ἀντίρρησις ἀπὸ τῶν ποιούντων τὸ πονηρὸν ταχύ διὰ τοῦτο ἐπληροφορήθη καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐν αὐτοῖς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν

12 Bár meghosszabbítja [életét] a bûnös, a ki százszor is vétkezik; mégis tudom én, hogy az istenfélõknek lészen jól dolgok, a kik az õ orczáját félik;
Though a sinner does evil a hundred times and his life is long, I am certain that it will be well for those who go in fear of God and are in fear before him.
ὃς ἥμαρτεν ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἀπὸ τότε καὶ ἀπὸ μακρότητος αὐτῷ ὅτι καί γε γινώσκω ἐγὼ ὅτι ἔσται ἀγαθὸν τοῖς φοβουμένοις τὸν θεόν ὅπως φοβῶνται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ

13 A hitetlennek pedig nem lesz jó dolga, és nem hosszabbítja meg az õ életét, [olyan lesz], mint az árnyék, mert nem rettegi az Istennek orczáját.
But it will not be well for the evil-doer; he will not make his days long like a shade, because he has no fear before God.
καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔσται τῷ ἀσεβεῖ καὶ οὐ μακρυνεῖ ἡμέρας ἐν σκιᾷ ὃς οὐκ ἔστιν φοβούμενος ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ

14 Van hiábavalóság, a mely e földön történik; az, hogy vannak oly igazak, a kiknek dolga a gonoszoknak cselekedetei szerint lesz; és vannak gonoszok, a kiknek dolga az igazaknak cselekedetei szerint lesz; mondám, hogy ez is hiábavalóság.
There is a thing which is to no purpose done on the earth: that there are good men to whom is given the same punishment as those who are evil, and there are evil men who get the reward of the good. I say that this again is to no purpose.
ἔστιν ματαιότης ἣ πεποίηται ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν ἀσεβῶν καὶ εἰσὶν ἀσεβεῖς ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν δικαίων εἶπα ὅ τι καί γε τοῦτο ματαιότης

15 Annakokáért dicsérem vala én a vígasságot, hogy nincsen embernek jobb e világon, hanem hogy egyék, igyék és vígadjon; és ez kisérje õt munkájában az õ életének napjaiban, a melyeket ád néki Isten a nap alatt.
So I gave praise to joy, because there is nothing better for a man to do under the sun than to take meat and drink and be happy; for that will be with him in his work all the days of his life which God gives him under the sun.
καὶ ἐπῄνεσα ἐγὼ σὺν τὴν εὐφροσύνην ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι εἰ μὴ τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ αὐτὸ συμπροσέσται αὐτῷ ἐν μόχθῳ αὐτοῦ ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ ὅσας ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς ὑπὸ τὸν ἥλιον

1 Mikor adám az én szívemet a bölcseségnek megtudására, és hogy megvizsgáljak [minden] fáradságot, a mely e földön történik, (mert sem éjjel, sem nappal [az emberek] szeme álmot nem lát):
All this I took to heart, and my heart saw it all: that the upright and the wise and their works are in the hand of God; and men may not be certain if it will be love or hate; all is to no purpose before them.
ὅτι σὺν πᾶν τοῦτο ἔδωκα εἰς καρδίαν μου καὶ καρδία μου σὺν πᾶν εἶδεν τοῦτο ὡς οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ καὶ ἐργασίαι αὐτῶν ἐν χειρὶ τοῦ θεοῦ καί γε ἀγάπην καί γε μῖσος οὐκ ἔστιν εἰδὼς ὁ ἄνθρωπος τὰ πάντα πρὸ προσώπου αὐτῶν

2 Akkor eszembe vevém az Istennek minden dolgát, hogy az ember nem mehet végére a dolognak, a mely a nap alatt történik; mert fáradozik az ember, hogy annak végére menjen, de nem mehet végére: sõt ha azt mondja is a bölcs ember, hogy tudja, nem mehet végére.
Because to all there is one event, to the upright man and to the evil, to the clean and to the unclean, to him who makes an offering and to him who makes no offering; as is the good so is the sinner; he who takes an oath is as he who has fear of it.
ματαιότης ἐν τοῖς πᾶσιν συνάντημα ἓν τῷ δικαίῳ καὶ τῷ ἀσεβεῖ τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ καὶ τῷ καθαρῷ καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ καὶ τῷ θυσιάζοντι καὶ τῷ μὴ θυσιάζοντι ὡς ὁ ἀγαθός ὧς ὁ ἁμαρτάνων ὧς ὁ ὀμνύων καθὼς ὁ τὸν ὅρκον φοβούμενος

3 Mert mindezt szívemre vettem, és pedig azért, hogy megvizsgáljam mindezt: hogy az igazak és bölcsek és azoknak minden cselekedetei Isten kezében vannak; szeretet is, gyûlölet is, nem tudják az emberek, mind ez elõttük van.
This is evil in all things which are done under the sun: that there is one fate for all, and the hearts of the sons of men are full of evil; while they have life their hearts are foolish, and after that--to the dead.
τοῦτο πονηρὸν ἐν παντὶ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι συνάντημα ἓν τοῖς πᾶσιν καί γε καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐπληρώθη πονηροῦ καὶ περιφέρεια ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἐν ζωῇ α ὐτῶν καὶ ὀπίσω αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς

4 Minden olyan, hogy mindenkit [érhet], egyazon szerencséje van az igaznak és gonosznak, jónak vagy tisztának és tisztátalannak, mind annak, a ki áldozik, mind a ki nem áldozik, úgy a jónak, mint a bûnösnek, az esküvõnek úgy, mint a ki féli az esküvést.
For him who is joined to all the living there is hope; a living dog is better than a dead lion.
ὅτι τίς ὃς κοινωνεῖ πρὸς πάντας τοὺς ζῶντας ἔστιν ἐλπίς ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν αὐτὸς ἀγαθὸς ὑπὲρ τὸν λέοντα τὸν νεκρόν

5 Mind az ég alatt való dolgokban e gonosz van, hogy mindeneknek egyenlõ szerencséjök van; és az emberek fiainak szíve is teljes gonoszsággal, és elméjökben minden bolondság van, a míg élnek, azután pedig a halottak közé [mennek.]
The living are conscious that death will come to them, but the dead are not conscious of anything, and they no longer have a reward, because there is no memory of them.
ὅτι οἱ ζῶντες γνώσονται ὅτι ἀποθανοῦνται καὶ οἱ νεκροὶ οὔκ εἰσιν γινώσκοντες οὐδέν καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι μισθός ὅτι ἐπελήσθη ἡ μνήμη αὐτῶν

6 Mert akárkinek, valaki minden élõk közé csatlakozik, van reménysége; mert jobb az élõ eb, hogynem a megholt oroszlán.
Their love and their hate and their envy are now ended; and they have no longer a part for ever in anything which is done under the sun.
καί γε ἀγάπη αὐτῶν καί γε μῖσος αὐτῶν καί γε ζῆλος αὐτῶν ἤδη ἀπώλετο καὶ μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι εἰς αἰῶνα ἐν παντὶ τῷ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον

7 Mert az élõk tudják, hogy meghalnak; de a halottak semmit nem tudnak, és azoknak semmi jutalmok nincs többé; mivelhogy emlékezetök elfelejtetett.
Come, take your bread with joy, and your wine with a glad heart. God has taken pleasure in your works.
δεῦρο φάγε ἐν εὐφροσύνῃ ἄρτον σου καὶ πίε ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνόν σου ὅτι ἤδη εὐδόκησεν ὁ θεὸς τὰ ποιήματά σου

8 Mind szeretetök, mind gyûlöletök, mind gerjedezésök immár elveszett; és többé semmi részök nincs semmi dologban, a mely a nap alatt történik.
Let your clothing be white at all times, and let not your head be without oil.
ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν ἱμάτιά σου λευκά καὶ ἔλαιον ἐπὶ κεφαλήν σου μὴ ὑστερησάτω

9 No azért egyed vígassággal a te kenyeredet, és igyad jó szívvel a te borodat; mert immár kedvesek Istennek a te cselekedetid!
Have joy with the woman of your love all the days of your foolish life which he gives you under the sun. Because that is your part in life and in your work which you do under the sun.
ἰδὲ ζωὴν μετὰ γυναικός ἧς ἠγάπησας πάσας ἡμέρας ζωῆς ματαιότητός σου τὰς δοθείσας σοι ὑπὸ τὸν ἥλιον πάσας ἡμέρας ματαιότητός σου ὅτι αὐτὸ μερίς σου ἐν τῇ ζωῇ σου καὶ ἐν τῷ μόχθῳ σου ᾧ σὺ μοχθεῖς ὑπὸ τὸν ἥλιον

10 A te ruháid mindenkor legyenek fejérek, és az olaj a te fejedrõl el ne fogyatkozzék.
Whatever comes to your hand to do with all your power, do it because there is no work, or thought, or knowledge, or wisdom in the place of the dead to which you are going.
πάντα ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χείρ σου τοῦ ποιῆσαι ὡς ἡ δύναμίς σου ποίησον ὅτι οὐκ ἔστιν ποίημα καὶ λογισμὸς καὶ γνῶσις καὶ σοφία ἐν ᾅδῃ ὅπου σὺ πορεύῃ ἐκεῖ

11 Éld életedet a te feleségeddel, a kit szeretsz, a te hiábavaló életednek minden napjaiban, a melyeket [Isten] adott néked a nap alatt, a te hiábavalóságodnak minden napjaiban; mert ez a te részed a te életedben és a te munkádban, melylyel munkálódol a nap alatt.
And again I saw under the sun that the reward goes not to him who is quick, or the fruits of war to the strong; and there is no bread for the wise, or wealth for men of learning, or respect for those who have knowledge; but time and chance come to all.
ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι οὐ τοῖς κούφοις ὁ δρόμος καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς ὁ πόλεμος καί γε οὐ τοῖς σοφοῖς ἄρτος καί γε οὐ τοῖς συνετοῖς πλοῦτος καί γε οὐ τοῖς γινώσκουσιν χάρις ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάντημα συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς

12 Valamit hatalmadban van cselekedni erõd szerint, azt cselekedjed; mert semmi cselekedet, okoskodás, tudomány és bölcseség nincs a Seolban, a hová menendõ vagy.
Even man has no knowledge of his time; like fishes taken in an evil net, or like birds taken by deceit, are the sons of men taken in an evil time when it comes suddenly on them.
ὅτι καί γε οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος τὸν καιρὸν αὐτοῦ ὡς οἱ ἰχθύες οἱ θηρευόμενοι ἐν ἀμφιβλήστρῳ κακῷ καὶ ὡς ὄρνεα τὰ θηρευόμενα ἐν παγίδι ὡς αὐτὰ παγιδεύονται οἱ υἱοὶ τοῦ ἀνθρώπου εἰς καιρὸν πονηρόν ὅταν ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω

13 Fordítván magamat látám a nap alatt, hogy nem a gyorsaké a futás, és nem az erõseké a viadal, és nem a bölcseké a kenyér, és nem az okosoké a gazdagság, és nem a tudósoké a kedvesség; hanem idõ szerint és történetbõl lesznek mindezek.
This again I have seen under the sun as wisdom and it seemed great to me.
καί γε τοῦτο εἶδον σοφίαν ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ μεγάλη ἐστὶν πρός με

14 Mert nem is tudja az ember az õ idejét; mint a halak, melyek megfogatnak a gonosz hálóban, és mint a madarak, melyek megfogatnak a tõrben, miképen ezek, azonképen megfogatnak az emberek fiai a gonosznak idején, mikor az eljõ reájok hirtelenséggel.
There was a little town and the number of its men was small, and there came a great king against it and made an attack on it, building works of war round about it.
πόλις μικρὰ καὶ ἄνδρες ἐν αὐτῇ ὀλίγοι καὶ ἔλθῃ ἐπ' αὐτὴν βασιλεὺς μέγας καὶ κυκλώσῃ αὐτὴν καὶ οἰκοδομήσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακας μεγάλους

15 Ezt is bölcseségnek láttam a nap alatt, és ez én elõttem nagy volt.
Now there was in the town a poor, wise man, and he, by his wisdom, kept the town safe. But no one had any memory of that same poor man.
καὶ εὕρῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρα πένητα σοφόν καὶ διασώσει αὐτὸς τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμνήσθη σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πένητος ἐκείνου

16 [Tudniillik, hogy egy] kicsiny város [volt,] és abban kevés ember [volt,] és eljött az ellen hatalmas király, és azt körülvette, és az ellen nagy erõsségeket épített.
Then I said, Wisdom is better than strength, but the poor man's wisdom is not respected, and his words are not given a hearing.
καὶ εἶπα ἐγώ ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ δύναμιν καὶ σοφία τοῦ πένητος ἐξουδενωμένη καὶ λόγοι αὐτοῦ οὐκ εἰσιν ἀκουόμενοι

17 És találtatott abban [egy] szegény ember, a ki bölcs volt, és az õ bölcseségével a várost megszabadította; de senki meg nem emlékezett arról a szegény emberrõl.
The words of the wise which come quietly to the ear are noted more than the cry of a ruler among the foolish.
λόγοι σοφῶν ἐν ἀναπαύσει ἀκούονται ὑπὲρ κραυγὴν ἐξουσιαζόντων ἐν ἀφροσύναις

18 Akkor én azt mondám: jobb a bölcseség az erõsségnél; de a szegénynek bölcsesége útálatos, és az õ beszédit nem hallgatják meg.
Wisdom is better than instruments of war, but one sinner is the destruction of much good.
ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ σκεύη πολέμου καὶ ἁμαρτάνων εἷς ἀπολέσει ἀγαθωσύνην πολλήν

1 Mikor a fejedelemnek haragja felgerjed te ellened, a te helyedet el ne hagyjad; mert a szelídség nagy bûnöket lecsendesít.
Dead flies make the oil of the perfumer give out an evil smell; more valued is a little wisdom than the great glory of the foolish.
μυῖαι θανατοῦσαι σαπριοῦσιν σκευασίαν ἐλαίου ἡδύσματος τίμιον ὀλίγον σοφίας ὑπὲρ δόξαν ἀφροσύνης μεγάλης

2 Van egy gonosz, a melyet láttam a nap alatt, mintha tévedés volna, a mely a fejedelemtõl származik.
The heart of the wise man goes in the right direction; but the heart of a foolish man in the wrong.
καρδία σοφοῦ εἰς δεξιὸν αὐτοῦ καὶ καρδία ἄφρονος εἰς ἀριστερὸν αὐτοῦ

3 [Hogy] a bolondság nagy méltóságra helyeztetett, a gazdagok pedig alacsony [sors]ban ülnek.
And when the foolish man is walking in the way, he has no sense and lets everyone see that he is foolish.
καί γε ἐν ὁδῷ ὅταν ἄφρων πορεύηται καρδία αὐτοῦ ὑστερήσει καὶ ἃ λογιεῖται πάντα ἀφροσύνη ἐστίν

4 Láttam, hogy a szolgák lovakon [ültek;] a fejedelmek pedig gyalog mentek a földön, mint a szolgák.
If the wrath of the ruler is against you, keep in your place; in him who keeps quiet even great sins may be overlooked.
ἐὰν πνεῦμα τοῦ ἐξουσιάζοντος ἀναβῇ ἐπὶ σέ τόπον σου μὴ ἀφῇς ὅτι ἴαμα καταπαύσει ἁμαρτίας μεγάλας

5 A ki vermet ás, abba beesik; és a ki a gyepût elhányja, megmarja azt a kígyó.
There is an evil which I have seen under the sun, like an error which comes by chance from a ruler:
ἔστιν πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὡς ἀκούσιον ὃ ἐξῆλθεν ἀπὸ προσώπου τοῦ ἐξουσιάζοντος

6 A ki a köveket helyökbõl kihányja, fájdalmat szenved azok miatt; a ki hasogatja a fát, veszedelemben forog a miatt.
The foolish are placed in high positions, but men of wealth are kept low.
ἐδόθη ὁ ἄφρων ἐν ὕψεσι μεγάλοις καὶ πλούσιοι ἐν ταπεινῷ καθήσονται

7 Ha a vas megtompul, és annak élit meg nem köszörüli az ember, akkor erejét kell megfeszíteni; a bölcseség pedig [minden dolognak] eligazítására nagy elõmenetel.
I have seen servants on horses, and rulers walking on the earth as servants.
εἶδον δούλους ἐφ' ἵππους καὶ ἄρχοντας πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ τῆς γῆς

8 Ha megharap a kígyó, a míg meg nem varázsoltatott, azután semmi haszna nincsen a varázslónak.
He who makes a hole for others will himself go into it, and for him who makes a hole through a wall the bite of a snake will be a punishment.
ὁ ὀρύσσων βόθρον ἐν αὐτῷ ἐμπεσεῖται καὶ καθαιροῦντα φραγμόν δήξεται αὐτὸν ὄφις

9 A bölcs ember szájának beszédei kedvesek; a bolondnak pedig ajkai elnyelik õt.
He who gets out stones from the earth will be damaged by them, and in the cutting of wood there is danger.
ἐξαίρων λίθους διαπονηθήσεται ἐν αὐτοῖς σχίζων ξύλα κινδυνεύσει ἐν αὐτοῖς

10 Az õ szája beszédinek kezdete bolondság, és az õ szája [beszédinek] vége gonosz balgatagság.
If the iron has no edge, and he does not make it sharp, then he has to put out more strength; but wisdom makes things go well.
ἐὰν ἐκπέσῃ τὸ σιδήριον καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξεν καὶ δυνάμεις δυναμώσει καὶ περισσεία τοῦ ἀνδρείου σοφία

11 És a bolond szaporítja a szót, [pedig] nem tudja az ember, a mi következik, és a mi utána lesz, kicsoda mondja meg azt néki?
If a snake gives a bite before the word of power is said, then there is no longer any use in the word of power.
ἐὰν δάκῃ ὁ ὄφις ἐν οὐ ψιθυρισμῷ καὶ οὐκ ἔστιν περισσεία τῷ ἐπᾴδοντι

12 A bolondnak munkája elfárasztja õt, mert a városba sem tud menni.
The words of a wise man's mouth are sweet to all, but the lips of a foolish man are his destruction.
λόγοι στόματος σοφοῦ χάρις καὶ χείλη ἄφρονος καταποντιοῦσιν αὐτόν

13 Jaj néked ország, kinek a te királyod gyermek; és a te fejedelmid reggel esznek.
The first words of his mouth are foolish, and the end of his talk is evil crime.
ἀρχὴ λόγων στόματος αὐτοῦ ἀφροσόνη καὶ ἐσχάτη στόματος αὐτοῦ περιφέρεια πονηρά

14 Boldog vagy te ország, kinek a te királyod nemes ember, és a te fejedelmid idejében esznek a [testnek] erejéért és nem az italért.
The foolish are full of words; man has no knowledge of what will be; and who is able to say what will be after him?
καὶ ὁ ἄφρων πληθύνει λόγους οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος τί τὸ γενόμενον καὶ τί τὸ ἐσόμενον ὀπίσω αὐτοῦ τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ

15 A restség miatt elhanyatlik a házfedél, és a kezek restsége miatt csepeg a ház.
The work of the foolish will be a weariness to him, because he has no knowledge of the way to the town.
μόχθος τῶν ἀφρόνων κοπώσει αὐτούς ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν

16 Vígasságnak okáért szereznek lakodalmat, és a bor vídámítja meg az élõket: és a pénz szerzi meg mindezeket.
Unhappy is the land whose king is a boy, and whose rulers are feasting in the morning.
οὐαί σοι πόλις ἧς ὁ βασιλεύς σου νεώτερος καὶ οἱ ἄρχοντές σου ἐν πρωίᾳ ἐσθίουσιν

17 Még a te gondolatodban is a királyt ne átkozd, és a te ágyasházadban is gonoszt a gazdagnak ne mondj: mert az égi madár is elviszi a szót, és a szárnyas állat is bevádolná a te beszédedet.
Happy is the land whose ruler is of noble birth, and whose chiefs take food at the right time, for strength and not for feasting.
μακαρία σύ γῆ ἧς ὁ βασιλεύς σου υἱὸς ἐλευθέρων καὶ οἱ ἄρχοντές σου πρὸς καιρὸν φάγονται ἐν δυνάμει καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται

1 Vesd a te kenyeredet a víz színére, mert sok nap mulva megtalálod azt.
Put out your bread on the face of the waters; for after a long time it will come back to you again.
ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος ὅτι ἐν πλήθει τῶν ἡμερῶν εὑρήσεις αὐτόν

2 Adj részt hétnek vagy nyolcznak is; mert nem tudod, micsoda veszedelem következik a földre.
Give a part to seven or even to eight, because you have no knowledge of the evil which will be on the earth.
δὸς μερίδα τοῖς ἑπτὰ καί γε τοῖς ὀκτώ ὅτι οὐ γινώσκεις τί ἔσται πονηρὸν ἐπὶ τὴν γῆν

3 Mikor a sûrû fellegek megtelnek, esõt adnak a földre; és ha leesik a fa délre vagy északra, a mely helyre leesik a fa, ott marad.
If the clouds are full of rain, they send it down on the earth; and if a tree comes down to the south, or the north, in whatever place it comes down, there it will be.
ἐὰν πληρωθῶσιν τὰ νέφη ὑετοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχέουσιν καὶ ἐὰν πέσῃ ξύλον ἐν τῷ νότῳ καὶ ἐὰν ἐν τῷ βορρᾷ τόπῳ οὗ πεσεῖται τὸ ξύλον ἐκεῖ ἔσται

4 A ki a szelet nézi, nem vet az; és a ki sûrû fellegre néz, nem arat.
He who is watching the wind will not get the seed planted, and he who is looking at the clouds will not get in the grain.
τηρῶν ἄνεμον οὐ σπερεῖ καὶ βλέπων ἐν ταῖς νεφέλαις οὐ θερίσει

5 Miképen hogy nem tudod, melyik a szélnek útja, és miképen vannak a csontok a terhes asszony méhében; azonképen nem tudod az Istennek dolgát, a ki mindeneket cselekszik.
As you have no knowledge of the way of the wind, or of the growth of the bones in the body of her who is with child, even so you have no knowledge of the works of God who has made all.
ἐν οἷς οὐκ ἔστιν γινώσκων τίς ἡ ὁδὸς τοῦ πνεύματος ὡς ὀστᾶ ἐν γαστρὶ τῆς κυοφορούσης οὕτως οὐ γνώσῃ τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ ὅσα ποιήσει σὺν τὰ πάντα

6 Reggel vesd el a te magodat, és este se pihentesd kezedet; mert nem tudod, melyik jobb, ez-é vagy amaz, vagy ha mind a kettõ jó lesz egyszersmind.
In the morning put your seed into the earth, and till the evening let not your hand be at rest; because you are not certain which will do well, this or that--or if the two will be equally good.
ἐν πρωίᾳ σπεῖρον τὸ σπέρμα σου καὶ εἰς ἑσπέραν μὴ ἀφέτω ἡ χείρ σου ὅτι οὐ γινώσκεις ποῖον στοιχήσει ἢ τοῦτο ἢ τοῦτο καὶ ἐὰν τὰ δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀγαθά

7 Valóban, édes a világosság és jó a mi szemeinkkel néznünk a napot.
Truly the light is sweet, and it is good for the eyes to see the sun.
καὶ γλυκὺ τὸ φῶς καὶ ἀγαθὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ βλέπειν σὺν τὸν ἥλιον

8 Mert ha sok esztendeig él is az ember, mindazokban örvendezzen; és megemlékezzék a setétségnek napjairól, mert az sok lesz. Valami eljövendõ, mind hiábavalóság.
But even if a man's life is long and he has joy in all his years, let him keep in mind the dark days, because they will be great in number. Whatever may come is to no purpose.
ὅτι καὶ ἐὰν ἔτη πολλὰ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος ἐν πᾶσιν αὐτοῖς εὐφρανθήσεται καὶ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τοῦ σκότους ὅτι πολλαὶ ἔσονται πᾶν τὸ ἐρχόμενον ματαιότης

1 Örvendezz a te ifjuságodban, és vídámítson meg téged a te szíved a te ifjúságodnak idejében, és járj a te szívednek útaiban, és szemeidnek látásiban; de megtudd, hogy mindezekért az Isten tégedet ítéletre von!
Let your mind be turned to your Maker in the days of your strength, while the evil days come not, and the years are far away when you will say, I have no pleasure in them;
καὶ μνήσθητι τοῦ κτίσαντός σε ἐν ἡμέραις νεότητός σου ἕως ὅτου μὴ ἔλθωσιν ἡμέραι τῆς κακίας καὶ φθάσωσιν ἔτη ἐν οἷς ἐρεῖς οὐκ ἔστιν μοι ἐν αὐτοῖς θέλημα

2 Vesd el a haragot a te szívedbõl, és vesd el a gonoszt a te testedbõl; mert az ifjúság és a hajnal hiábavalóság.
While the sun, or the light, or the moon, or the stars, are not dark, and the clouds come not back after the rain;
ἕως οὗ μὴ σκοτισθῇ ὁ ἥλιος καὶ τὸ φῶς καὶ ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες καὶ ἐπιστρέψωσιν τὰ νέφη ὀπίσω τοῦ ὑετοῦ

3 És emlékezzél meg a te Teremtõdrõl a te ifjúságodnak idejében, míg a veszedelemnek napjai el nem jõnek, és míg el nem jõnek az esztendõk, melyekrõl azt mondod: nem szeretem ezeket!
In the day when the keepers of the house are shaking for fear, and the strong men are bent down, and the women who were crushing the grain are at rest because their number is small, and those looking out of the windows are unable to see;
ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐὰν σαλευθῶσιν φύλακες τῆς οἰκίας καὶ διαστραφῶσιν ἄνδρες τῆς δυνάμεως καὶ ἤργησαν αἱ ἀλήθουσαι ὅτι ὠλιγώθησαν καὶ σκοτάσουσιν αἱ βλέπουσαι ἐν ταῖς ὀπαῖς

4 A míg a nap meg nem setétedik, a világossággal, a holddal és csillagokkal egybe; és a sûrû felhõk ismét visszatérnek az esõ után.
When the doors are shut in the street, and the sound of the crushing is low, and the voice of the bird is soft, and the daughters of music will be made low;
καὶ κλείσουσιν θύρας ἐν ἀγορᾷ ἐν ἀσθενείᾳ φωνῆς τῆς ἀληθούσης καὶ ἀναστήσεται εἰς φωνὴν τοῦ στρουθίου καὶ ταπεινωθήσονται πᾶσαι αἱ θυγατέρες τοῦ ᾄσματος

5 Az idõben, mikor megremegnek a háznak õrizõi, és megrogynak az erõs férfiak, és megállanak az õrlõ leányok, mert megkevesbedtek, és meghomályosodnak az ablakon kinézõk.
And he is in fear of that which is high, and danger is in the road, and the tree is white with flower, and the least thing is a weight, and desire is at an end, because man goes to his last resting-place, and those who are sorrowing are in the streets;
καί γε ἀπὸ ὕψους ὄψονται καὶ θάμβοι ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἀνθήσῃ τὸ ἀμύγδαλον καὶ παχυνθῇ ἡ ἀκρίς καὶ διασκεδασθῇ ἡ κάπαρις ὅτι ἐπορεύθη ὁ ἄνθρωπος εἰς οἶκον αἰῶνος αὐτοῦ καὶ ἐκύκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοπτόμενοι

6 És az ajtók kivül bezáratnak, a mikor is a malom zúgása halkabbá lesz; és felkelnek a madár szóra, és halkabbakká lesznek minden éneklõ leányok.
Before ever the silver cord is cut, or the vessel of gold is broken, or the pot is broken at the fountain, or the wheel broken at the water-hole;
ἕως ὅτου μὴ ἀνατραπῇ σχοινίον τοῦ ἀργυρίου καὶ συνθλιβῇ ἀνθέμιον τοῦ χρυσίου καὶ συντριβῇ ὑδρία ἐπὶ τὴν πηγήν καὶ συντροχάσῃ ὁ τροχὸς ἐπὶ τὸν λάκκον

7 Minden halmocskától is félnek, és [mindenféle] ijedelmek vannak az úton, és a mandolafa megvirágzik, és a sáska [nehezen]vonszolja magát, és kipattan a kapor; mert elmegy az ember az õ örökös házába, és az utczán körül járnak a sírók.
And the dust goes back to the earth as it was, and the spirit goes back to God who gave it.
καὶ ἐπιστρέψῃ ὁ χοῦς ἐπὶ τὴν γῆν ὡς ἦν καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν θεόν ὃς ἔδωκεν αὐτό

8 Minekelõtte elszakadna az ezüst kötél és megromolna az arany palaczkocska, és a veder eltörnék a forrásnál, és beletörnék a kerék a kútba,
All things are to no purpose, says the Preacher, all is to no purpose.
ματαιότης ματαιοτήτων εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής τὰ πάντα ματαιότης

9 És a por földdé lenne, mint azelõtt volt; a lélek pedig megtérne Istenhez, a ki adta volt azt.
And because the Preacher was wise he still gave the people knowledge; searching out, testing, and putting in order a great number of wise sayings.
καὶ περισσὸν ὅτι ἐγένετο ἐκκλησιαστὴς σοφός ἔτι ἐδίδαξεν γνῶσιν σὺν τὸν λαόν καὶ οὗς ἐξιχνιάσεται κόσμιον παραβολῶν

10 Felette nagy hiábavalóságok, azt mondja a prédikátor, mindezek hiábavalóságok!
The Preacher made search for words which were pleasing, but his writing was in words upright and true.
πολλὰ ἐζήτησεν ἐκκλησιαστὴς τοῦ εὑρεῖν λόγους θελήματος καὶ γεγραμμένον εὐθύτητος λόγους ἀληθείας

11 És azonfelül, hogy a prédikátor bölcs volt, még a népet is tudományra tanította, és fontolgatott, és tudakozott, és írt sok bölcs mondást.
The words of the wise are pointed, and sayings grouped together are like nails fixed with a hammer; they are given by one guide.
λόγοι σοφῶν ὡς τὰ βούκεντρα καὶ ὡς ἧλοι πεφυτευμένοι οἳ παρὰ τῶν συναγμάτων ἐδόθησαν ἐκ ποιμένος ἑνὸς καὶ περισσὸν ἐξ αὐτῶν

12 És igyekezett a prédikátor megtudni sok kivánságos beszédeket, igaz írást és igaz beszédeket.
And further, my son, take note of this: of the making of books there is no end, and much learning is a weariness to the flesh.
υἱέ μου φύλαξαι ποιῆσαι βιβλία πολλά οὐκ ἔστιν περασμός καὶ μελέτη πολλὴ κόπωσις σαρκός

13 A bölcseknek beszédei hasonlatosak az ösztökéhez, és mint a szegek, erõsen le vannak verve a gyülekezetek tanítóinak [szavai;] melyek egy pásztortól adattak.
This is the last word. All has been said. Have fear of God and keep his laws; because this is right for every man.
τέλος λόγου τὸ πᾶν ἀκούεται τὸν θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φύλασσε ὅτι τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος

14 Mindezekbõl, fiam, intessél meg: a sok könyvek írásának nincs vége, és a sok tanulás fáradságára van a testnek.
God will be judge of every work, with every secret thing, good or evil.
ὅτι σὺν πᾶν τὸ ποίημα ὁ θεὸς ἄξει ἐν κρίσει ἐν παντὶ παρεωραμένῳ ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν πονηρόν .

1 Énekek éneke, mely Salamoné.
The song of Songs, which is Solomon's.
ᾆσμα ᾀσμάτων ὅ ἐστιν τῷ σαλωμων

2 Csókoljon meg engem az õ szájának csókjaival; &mert a te szerelmeid jobbak a bornál.
Let him give me the kisses of his mouth: for his love is better than wine.
φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων στόματος αὐτοῦ ὅτι ἀγαθοὶ μαστοί σου ὑπὲρ οἶνον

3 A te drága kenetid jók illatozásra; &a te neved kiöntött drága kenet; &azért szeretnek téged a leányok.
Sweet is the smell of your perfumes; your name is as perfume running out; so the young girls give you their love.
καὶ ὀσμὴ μύρων σου ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα μύρον ἐκκενωθὲν ὄνομά σου διὰ τοῦτο νεάνιδες ἠγάπησάν σε

4 Vonj engemet te utánad, hadd fussunk! &Bevitt engem a király az õ ágyasházába; &örvendezünk és vígadunk te benned, &elõszámláljuk a te szerelmeidet, melyek jobbak a bornál, &méltán szeretnek téged.
Take me to you, and we will go after you: the king has taken me into his house. We will be glad and full of joy in you, we will give more thought to your love than to wine: rightly are they your lovers.
εἵλκυσάν σε ὀπίσω σου εἰς ὀσμὴν μύρων σου δραμοῦμεν εἰσήνεγκέν με ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ταμίειον αὐτοῦ ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν σοί ἀγαπήσομεν μαστούς σου ὑπὲρ οἶνον εὐθύτης ἠγάπησέν σε

5 Fekete vagyok, de szép, Jeruzsálem leányai; &mint Kédár sátrai [és] Salamon szõnyegei.
I am dark, but fair of form, O daughters of Jerusalem, as the tents of Kedar, as the curtains of Solomon.
μέλαινά εἰμι καὶ καλή θυγατέρες ιερουσαλημ ὡς σκηνώματα κηδαρ ὡς δέρρεις σαλωμων

6 Ne nézzetek engem, hogy én fekete vagyok, hogy a nap lesütött engem; &az én anyámnak fiai ellenem megharagudtak, &a szõlõknek õrizõjévé tettek engem, - &a magam szõlõjét nem õriztem.
Let not your eyes be turned on me, because I am dark, because I was looked on by the sun; my mother's children were angry with me; they made me the keeper of the vine-gardens; but my vine-garden I have not kept.
μὴ βλέψητέ με ὅτι ἐγώ εἰμι μεμελανωμένη ὅτι παρέβλεψέν με ὁ ἥλιος υἱοὶ μητρός μου ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί ἔθεντό με φυλάκισσαν ἐν ἀμπελῶσιν ἀμπελῶνα ἐμὸν οὐκ ἐφύλαξα

7 Mondd meg nékem, [te,] a kit az én lelkem szeret, &hol legeltetsz, hol deleltetsz délben; &mert miért legyek én olyan, mint a ki elfátyolozza magát, társaid nyájainál?
Say, O love of my soul, where you give food to your flock, and where you make them take their rest in the heat of the day; why have I to be as one wandering by the flocks of your friends?
ἀπάγγειλόν μοι ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου ποῦ ποιμαίνεις ποῦ κοιτάζεις ἐν μεσημβρίᾳ μήποτε γένωμαι ὡς περιβαλλομένη ἐπ' ἀγέλαις ἑταίρων σου

8 Mivelhogy nem tudod, oh asszonyok között legszebb! &jõjj ki a nyájnak nyomdokain, &és õrizd a te kecskéidet a pásztoroknak sátorai körül.
If you have not knowledge, O most beautiful among women, go on your way in the footsteps of the flock, and give your young goats food by the tents of the keepers.
ἐὰν μὴ γνῷς σεαυτήν ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν ἔξελθε σὺ ἐν πτέρναις τῶν ποιμνίων καὶ ποίμαινε τὰς ἐρίφους σου ἐπὶ σκηνώμασιν τῶν ποιμένων

9 A Faraó szekereiben való paripákhoz hasonlítlak téged, én mátkám.
I have made a comparison of you, O my love, to a horse in Pharaoh's carriages.
τῇ ἵππῳ μου ἐν ἅρμασιν φαραω ὡμοίωσά σε ἡ πλησίον μου

10 Szépek a te orczáid a [halántékra való] lánczokban, &a te nyakad a gyöngysorokban.
Your face is a delight with rings of hair, your neck with chains of jewels.
τί ὡραιώθησαν σιαγόνες σου ὡς τρυγόνες τράχηλός σου ὡς ὁρμίσκοι

11 Arany lánczokat csinálunk néked, &ezüstbõl csinált gyöngyökkel.
We will make you chains of gold with ornaments of silver.
ὁμοιώματα χρυσίου ποιήσομέν σοι μετὰ στιγμάτων τοῦ ἀργυρίου

12 Mikor a király az õ asztalánál ül, &nárdusnak jóillatja származik én tõlem.
While the king is seated at his table, my spices send out their perfume.
ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ νάρδος μου ἔδωκεν ὀσμὴν αὐτοῦ

13 [Olyan] az én szerelmesem nékem, mint egy kötés mirha, &mely az én kebeleim között hál.
As a bag of myrrh is my well-loved one to me, when he is at rest all night between my breasts.
ἀπόδεσμος τῆς στακτῆς ἀδελφιδός μου ἐμοί ἀνὰ μέσον τῶν μαστῶν μου αὐλισθήσεται

14 [Mint] az Engedi szõlõiben a cziprusfürt, &[olyan] nékem az én szerelmesem.
My love is to me as a branch of the cypress-tree in the vine-gardens of En-gedi.
βότρυς τῆς κύπρου ἀδελφιδός μου ἐμοὶ ἐν ἀμπελῶσιν εγγαδδι

15 Ímé, szép vagy én mátkám, ímé, szép vagy, &a te szemeid [olyanok, mint] a galambok.
See, you are fair, my love, you are fair; you have the eyes of a dove.
ἰδοὺ εἶ καλή ἡ πλησίον μου ἰδοὺ εἶ καλή ὀφθαλμοί σου περιστεραί

16 Ímé, te [is] szép vagy én szerelmesem, gyönyörûséges, &és a mi nyoszolyánk zöldellõ.
See, you are fair, my loved one, and a pleasure; our bed is green.
ἰδοὺ εἶ καλός ὁ ἀδελφιδός μου καί γε ὡραῖος πρὸς κλίνη ἡμῶν σύσκιος

17 A mi házainknak gerendái czédrusfák, &és a mi mennyezetünk cziprusfa.
Cedar-trees are the pillars of our house; and our boards are made of fir-trees.
δοκοὶ οἴκων ἡμῶν κέδροι φατνώματα ἡμῶν κυπάρισσοι

1 Én Sáronnak rózsája [vagyok,] és a völgyek lilioma.
I am a rose of Sharon, a flower of the valleys.
ἐγὼ ἄνθος τοῦ πεδίου κρίνον τῶν κοιλάδων

2 Mint a liliom a tövisek közt, &olyan az én mátkám a leányok közt.
As the lily-flower among the thorns of the waste, so is my love among the daughters.
ὡς κρίνον ἐν μέσῳ ἀκανθῶν οὕτως ἡ πλησίον μου ἀνὰ μέσον τῶν θυγατέρων

3 Mint az almafa az erdõnek fái közt, &olyan az én szerelmesem az ifjak közt. &Az õ árnyékában felette igen kivánok ülni; &és az õ gyümölcse gyönyörûséges az én ínyemnek.
As the apple-tree among the trees of the wood, so is my loved one among the sons. I took my rest under his shade with great delight, and his fruit was sweet to my taste.
ὡς μῆλον ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ οὕτως ἀδελφιδός μου ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ἐπεθύμησα καὶ ἐκάθισα καὶ καρπὸς αὐτοῦ γλυκὺς ἐν λάρυγγί μου

4 Bevisz engem a borozó házba, &és zászló felettem a szerelme.
He took me to the house of wine, and his flag over me was love.
εἰσαγάγετέ με εἰς οἶκον τοῦ οἴνου τάξατε ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην

5 Erõsítsetek engem szõlõvel, &üdítsetek fel engem almákkal; &mert betege vagyok a szerelemnek.
Make me strong with wine-cakes, let me be comforted with apples; I am overcome with love.
στηρίσατέ με ἐν ἀμόραις στοιβάσατέ με ἐν μήλοις ὅτι τετρωμένη ἀγάπης ἐγώ

6 Az õ balkeze az én fejem alatt van, &és jobbkezével megölel engem.
His left hand is under my head, and his right hand is round about me.
εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλήν μου καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήμψεταί με

7 Kényszerítlek titeket, Jeruzsálemnek leányai, &a vadkecskékre és a mezõnek szarvasira: &fel ne költsétek és fel ne serkentsétek a szerelmet &addig, a míg akarja.
I say to you, O daughters of Jerusalem, by the roes of the field, do not let love be moved till it is ready.
ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες ιερουσαλημ ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην ἕως οὗ θελήσῃ

8 Az én szerelmesemnek szavát [hallom], ímé, õ jõ, &ugrálva a hegyeken, &szökellve a halmokon!
The voice of my loved one! See, he comes dancing on the mountains, stepping quickly on the hills.
φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου ἰδοὺ οὗτος ἥκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη διαλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς

9 Hasonlatos az én szerelmesem az õzhöz, vagy a szarvasoknak fiához. &Ímé, ott áll a mi falunkon túl, &néz az ablakon keresztül, &tekintget a rostélyokon keresztül,
My loved one is like a roe; see, he is on the other side of our wall, he is looking in at the windows, letting himself be seen through the spaces.
ὅμοιός ἐστιν ἀδελφιδός μου τῇ δορκάδι ἢ νεβρῷ ἐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη βαιθηλ ἰδοὺ οὗτος ἕστηκεν ὀπίσω τοῦ τοίχου ἡμῶν παρακύπτων διὰ τῶν θυρίδων ἐκκύπτων διὰ τῶν δικτύων

10 Szóla az én szerelmesem nékem, és monda: &kelj fel én mátkám, én szépem, és jöszte.
My loved one said to me, Get up, my love, my fair one, and come away.
ἀποκρίνεται ἀδελφιδός μου καὶ λέγει μοι ἀνάστα ἐλθέ ἡ πλησίον μου καλή μου περιστερά μου

11 Mert ímé a tél elmult, &az esõ elmult, elment.
For, see, the winter is past, the rain is over and gone;
ὅτι ἰδοὺ ὁ χειμὼν παρῆλθεν ὁ ὑετὸς ἀπῆλθεν ἐπορεύθη ἑαυτῷ

12 Virágok láttatnak a földön, &az éneklésnek ideje eljött, &és a gerliczének szava hallatik a mi földünkön.
The flowers are come on the earth; the time of cutting the vines is come, and the voice of the dove is sounding in our land;
τὰ ἄνθη ὤφθη ἐν τῇ γῇ καιρὸς τῆς τομῆς ἔφθακεν φωνὴ τοῦ τρυγόνος ἠκούσθη ἐν τῇ γῇ ἡμῶν

13 A fügefa érleli elsõ gyümölcsét, &és a szõlõk virágzásban vannak, jóillatot adnak; &kelj fel én mátkám, én szépem, és jõjj [hozzám!]
The fig-tree puts out her green fruit and the vines with their young fruit give a good smell. Get up from your bed, my beautiful one, and come away.
ἡ συκῆ ἐξήνεγκεν ὀλύνθους αὐτῆς αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν ἔδωκαν ὀσμήν ἀνάστα ἐλθέ ἡ πλησίον μου καλή μου περιστερά μου

14 Én galambom, a kõsziklának hasadékiban, &a magas kõszálnak rejtekében, &mutasd meg nékem a te orczádat, hadd halljam a te szódat; &mert a te szód gyönyörûséges, &és a te tekinteted ékes!
O my dove, you are in the holes of the mountain sides, in the cracks of the high hills; let me see your face, let your voice come to my ears; for sweet is your voice, and your face is fair.
καὶ ἐλθὲ σύ περιστερά μου ἐν σκέπῃ τῆς πέτρας ἐχόμενα τοῦ προτειχίσματος δεῖξόν μοι τὴν ὄψιν σου καὶ ἀκούτισόν με τὴν φωνήν σου ὅτι ἡ φωνή σου ἡδεῖα καὶ ἡ ὄψις σου ὡραία

15 Fogjátok meg nékünk a rókákat, a rókafiakat, &a kik a szõlõket elpusztítják; &mert a mi szõlõink virágban vannak.
Take for us the foxes, the little foxes, which do damage to the vines; our vines have young grapes.
πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας μικροὺς ἀφανίζοντας ἀμπελῶνας καὶ αἱ ἄμπελοι ἡμῶν κυπρίζουσιν

16 Az én szerelmesem enyém, és én az övé, &a ki a liliomok közt legeltet.
My loved one is mine, and I am his: he takes his food among the flowers.
ἀδελφιδός μου ἐμοί κἀγὼ αὐτῷ ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις

17 Míglen meghûsül a nap és az árnyékok elmúlnak: &térj meg és légy hasonló, én szerelmesem, az õzhöz, &vagy a szarvasoknak fiához a Béther hegyein.
Till the evening comes, and the sky slowly becomes dark, come, my loved one, and be like a roe on the mountains of Bether.
ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί ἀπόστρεψον ὁμοιώθητι σύ ἀδελφιδέ μου τῷ δόρκωνι ἢ νεβρῷ ἐλάφων ἐπὶ ὄρη κοιλωμάτων

1 Az én ágyasházamban éjjeleken keresém azt, a kit szeret az én lelkem, &keresém õt, és meg nem találtam.
By night on my bed I was looking for him who is the love of my soul: I was looking for him, but I did not see him.
ἐπὶ κοίτην μου ἐν νυξὶν ἐζήτησα ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν ἐκάλεσα αὐτόν καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου

2 Immár felkelek és eljárom a várost, &a tereket és az utczákat, &keresem azt, a kit szeret az én lelkem; &keresém õt, és nem találám.
I will get up now and go about the town, in the streets and in the wide ways I will go after him who is the love of my soul: I went after him, but I did not see him.
ἀναστήσομαι δὴ καὶ κυκλώσω ἐν τῇ πόλει ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἐν ταῖς πλατείαις καὶ ζητήσω ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν

3 Megtalálának engem az õrizõk, a kik a várost kerülik. [Mondék nékik:] &Láttátok-é azt, a kit az én lelkem szeret?
The watchmen who go about the town came by me; to them I said, Have you seen him who is my heart's desire?
εὕροσάν με οἱ τηροῦντες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει μὴ ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου εἴδετε

4 Alig mentem vala el azoktól, &mikor megtaláltam azt, a kit az én lelkem szeret. &Megragadám õt, el sem bocsátám, &mígnem bevivém õt anyám házába, &és az én szülõmnek ágyasházába.
I was but a little way from them, when I came face to face with him who is the love of my soul. I took him by the hands, and did not let him go, till I had taken him into my mother's house, and into the room of her who gave me birth.
ὡς μικρὸν ὅτε παρῆλθον ἀπ' αὐτῶν ἕως οὗ εὗρον ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου ἐκράτησα αὐτὸν καὶ οὐκ ἀφήσω αὐτόν ἕως οὗ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς οἶκον μητρός μου καὶ εἰς ταμίειον τῆς συλλαβούσης με

5 Kényszerítelek titeket, Jeruzsálemnek leányai, &a vadkecskékre, és a mezõnek szarvasira, &fel ne költsétek és fel ne serkentsétek a szerelmet, &valamíg õ akarja.
I say to you, O daughters of Jerusalem, by the roes of the field, let not love be moved till it is ready.
ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες ιερουσαλημ ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην ἕως ἂν θελήσῃ

6 Kicsoda az, a ki feljõ a pusztából, &mint a füstnek oszlopa? &mirhától és tömjéntõl illatos, &a patikáriusnak minden [jó illatú] porától.
Who is this coming out of the waste places like pillars of smoke, perfumed with sweet spices, with all the spices of the trader?
τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου ὡς στελέχη καπνοῦ τεθυμιαμένη σμύρναν καὶ λίβανον ἀπὸ πάντων κονιορτῶν μυρεψοῦ

7 Ímé, ez a Salamon gyaloghintaja, &hatvan erõs [férfi] van körülötte, &Izráelnek erõsei közül!
See, it is the bed of Solomon; sixty men of war are about it, of the army of Israel,
ἰδοὺ ἡ κλίνη τοῦ σαλωμων ἑξήκοντα δυνατοὶ κύκλῳ αὐτῆς ἀπὸ δυνατῶν ισραηλ

8 Mindnyájan fegyverfogók, hadakozásban bölcsek, &kinek-kinek oldalán fegyvere, &az éjszakának félelme ellen.
All of them armed with swords, trained in war; every man has his sword at his side, because of fear in the night.
πάντες κατέχοντες ῥομφαίαν δεδιδαγμένοι πόλεμον ἀνὴρ ῥομφαία αὐτοῦ ἐπὶ μηρὸν αὐτοῦ ἀπὸ θάμβους ἐν νυξίν

9 Hálóágyat csinált magának Salamon király &a Libánus fáiból.
King Solomon made himself a bed of the wood of Lebanon.
φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς σαλωμων ἀπὸ ξύλων τοῦ λιβάνου

10 Oszlopait ezüstbõl csinálta, &oldalát aranyból, ágyát biborból, &belsõ része ki van rakva szeretettel, &a Jeruzsálemnek leányi által.
He made its pillars of silver, its base of gold, its seat of purple, the middle of it of ebony.
στύλους αὐτοῦ ἐποίησεν ἀργύριον καὶ ἀνάκλιτον αὐτοῦ χρύσεον ἐπίβασις αὐτοῦ πορφυρᾶ ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον ἀγάπην ἀπὸ θυγατέρων ιερουσαλημ

11 Jõjjetek ki, és nézzétek, Sionnak leányai, &Salamon királyt a koronában, &melylyel megkoronázta õt az anyja, &az õ eljegyzésének napjára, és az õ szíve vígasságának napjára!
Go out, O daughters of Jerusalem, and see King Solomon, with the crown which his mother put on his head on the day when he was married, and on the day of the joy of his heart.
ἐξέλθατε καὶ ἴδετε ἐν τῷ βασιλεῖ σαλωμων ἐν τῷ στεφάνῳ ᾧ ἐστεφάνωσεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ νυμφεύσεως αὐτοῦ καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ

1 Ímé szép vagy, én mátkám, ímé szép vagy, &a te szemeid galambok a te fátyolod mögött; &a te hajad hasonló a kecskéknek nyájához, &melyek a Gileád hegyérõl szállanak alá.
See, you are fair, my love, you are fair; you have the eyes of a dove; your hair is as a flock of goats, which take their rest on the side of Gilead.
ἰδοὺ εἶ καλή ἡ πλησίον μου ἰδοὺ εἶ καλή ὀφθαλμοί σου περιστεραὶ ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου τρίχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν αἳ ἀπεκαλύφθησαν ἀπὸ τοῦ γαλααδ

2 A te fogaid hasonlók a megnyirt [juhok] nyájához, &melyek a fördõbõl feljõnek, &melyek mind kettõsöket ellenek, &és nincsen azok között meddõ.
Your teeth are like a flock of sheep whose wool is newly cut, which come up from the washing; every one has two lambs, and there is not one without young.
ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων αἳ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς

3 Mint a karmazsin czérna, a te ajkaid, &és a te beszéded kedves, &mint a pomagránátnak darabja, [olyan] a te vakszemed &a te fátyolod alatt.
Your red lips are like a bright thread, and your mouth is fair of form; the sides of your head are like pomegranate fruit under your veil.
ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χείλη σου καὶ ἡ λαλιά σου ὡραία ὡς λέπυρον τῆς ῥόας μῆλόν σου ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου

4 Hasonló a te nyakad a Dávid tornyához, &a mely építtetett fegyveres háznak, &a melyben ezer paizs függesztetett fel, &mind az erõs vitézek paizsai.
Your neck is like the tower of David made for a store-house of arms, in which a thousand breastplates are hanging, breastplates for fighting-men.
ὡς πύργος δαυιδ τράχηλός σου ὁ ᾠκοδομημένος εἰς θαλπιωθ χίλιοι θυρεοὶ κρέμανται ἐπ' αὐτόν πᾶσαι βολίδες τῶν δυνατῶν

5 A te két emlõd [olyan,] mint két vadkecske, &egy zergének kettõs fia, &a melyek a liliomok közt legelnek.
Your two breasts are like two young roes of the same birth, which take their food among the lilies.
δύο μαστοί σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος οἱ νεμόμενοι ἐν κρίνοις

6 Míg meghûsül a nap, és elmulnak az árnyékok, &elmegyek a mirhának hegyére, &és a tömjénnek halmára.
Till the evening comes, and the sky slowly becomes dark, I will go to the mountain of myrrh, and to the hill of frankincense.
ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί πορεύσομαι ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης καὶ πρὸς τὸν βουνὸν τοῦ λιβάνου

7 Mindenestõl szép vagy, én mátkám, &és semmi szeplõ nincs benned!
You are all fair, my love; there is no mark on you.
ὅλη καλὴ εἶ ἡ πλησίον μου καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί

8 Én velem a Libánusról, én jegyesem, &én velem a Libánusról eljõjj; &nézz az Amanának hegyérõl, &a Sénirnek és Hermonnak tetejérõl, &az oroszlánoknak barlangjokból, &a párduczoknak hegyeirõl.
Come with me from Lebanon, my bride, with me from Lebanon; see from the top of Amana, from the top of Senir and Hermon, from the places of the lions, from the mountains of the leopards.
δεῦρο ἀπὸ λιβάνου νύμφη δεῦρο ἀπὸ λιβάνου ἐλεύσῃ καὶ διελεύσῃ ἀπὸ ἀρχῆς πίστεως ἀπὸ κεφαλῆς σανιρ καὶ ερμων ἀπὸ μανδρῶν λεόντων ἀπὸ ὀρέων παρδάλεων

9 Megsebesítetted az én szívemet, én húgom, jegyesem, &megsebesítetted az én szívemet a te szemeidnek egy tekintésével, &a te nyakadon való egy aranylánczczal!
You have taken away my heart, my sister, my bride; you have taken away my heart, with one look you have taken it, with one chain of your neck!
ἐκαρδίωσας ἡμᾶς ἀδελφή μου νύμφη ἐκαρδίωσας ἡμᾶς ἑνὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου ἐν μιᾷ ἐνθέματι τραχήλων σου

10 Mely igen szépek a te szerelmeid, én húgom, jegyesem! &mely igen jók a te szerelmeid! [jobbak] a bornál, &és a te keneteidnek illatja minden fûszerszámnál!
How fair is your love, my sister! How much better is your love than wine, and the smell of your oils than any perfume!
τί ἐκαλλιώθησαν μαστοί σου ἀδελφή μου νύμφη τί ἐκαλλιώθησαν μαστοί σου ἀπὸ οἴνου καὶ ὀσμὴ ἱματίων σου ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα

11 Színmézet csepegnek a te ajkaid, én jegyesem, &méz és tej van a te nyelved alatt, &és a te ruháidnak illatja, mint a Libánusnak illatja.
Your lips are dropping honey; honey and milk are under your tongue; and the smell of your clothing is like the smell of Lebanon.
κηρίον ἀποστάζουσιν χείλη σου νύμφη μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν σου καὶ ὀσμὴ ἱματίων σου ὡς ὀσμὴ λιβάνου

12 [Olyan, mint a] berekesztett kert az én húgom, jegyesem! &[mint a] befoglaltatott forrás, bepecsételt kútfõ!
A garden walled-in is my sister, my bride; a garden shut up, a spring of water stopped.
κῆπος κεκλεισμένος ἀδελφή μου νύμφη κῆπος κεκλεισμένος πηγὴ ἐσφραγισμένη

13 A te csemetéid gránátalmás kert, &édes gyümölcsökkel egybe, &cziprusok nárdusokkal egybe.
The produce of the garden is pomegranates; with all the best fruits, henna and spikenard,
ἀποστολαί σου παράδεισος ῥοῶν μετὰ καρποῦ ἀκροδρύων κύπροι μετὰ νάρδων

14 Nárdus és sáfrány, jóillatú nád és fahéj, &mindenféle temjéntermõ fákkal, &mirha és áloes, minden drága fûszerszámokkal.
Spikenard and safron; calamus and cinnamon, with all trees of frankincense; myrrh and aloes, with all the chief spices.
νάρδος καὶ κρόκος κάλαμος καὶ κιννάμωμον μετὰ πάντων ξύλων τοῦ λιβάνου σμύρνα αλωθ μετὰ πάντων πρώτων μύρων

15 Kerteknek forrása, élõ vizeknek kútfeje, &melyek folynak a Libánusról.
You are a fountain of gardens, a spring of living waters, and flowing waters from Lebanon.
πηγὴ κήπων φρέαρ ὕδατος ζῶντος καὶ ῥοιζοῦντος ἀπὸ τοῦ λιβάνου

16 Serkenj fel északi szél, és jõjj el déli szél, &fújj az én kertemre, &folyjanak annak drága illatú szerszámai, &jõjjön el az én szerelmesem az õ kertébe, &és egye annak drágalátos gyümölcsét.
Be awake, O north wind; and come, O south, blowing on my garden, so that its spices may come out. Let my loved one come into his garden, and take of his good fruits.
ἐξεγέρθητι βορρᾶ καὶ ἔρχου νότε διάπνευσον κῆπόν μου καὶ ῥευσάτωσαν ἀρώματά μου καταβήτω ἀδελφιδός μου εἰς κῆπον αὐτοῦ καὶ φαγέτω καρπὸν ἀκροδρύων αὐτοῦ

1 Bementem az én kertembe, én húgom, jegyesem, &szedem az én mirhámat, az én balzsamommal, &eszem az én lépesmézemet az én mézemmel, &iszom az én boromat az én tejemmel. &Egyetek barátim, igyatok, és részegedjetek meg, szerelmesim!
I have come into my garden, my sister, my bride; to take my myrrh with my spice; my wax with my honey; my wine with my milk. Take meat, O friends; take wine, yes, be overcome with love.
εἰσῆλθον εἰς κῆπόν μου ἀδελφή μου νύμφη ἐτρύγησα σμύρναν μου μετὰ ἀρωμάτων μου ἔφαγον ἄρτον μου μετὰ μέλιτός μου ἔπιον οἶνόν μου μετὰ γάλακτός μου φάγετε πλησίοι καὶ πίετε καὶ μεθύσθητε ἀδελφοί

2 Én elaludtam, de lelkemben vigyázok vala, &[és ímé] az én szerelmesemnek szava, a ki zörget, [mondván:] &Nyisd meg nékem, én húgom, én mátkám, &én galambom, én tökéletesem; &mert az én fejem megrakodott harmattal, &az én hajam az éjszakának harmatjával!

I am sleeping, but my heart is awake; it is the sound of my loved one at the door, saying, Be open to me, my sister, my love, my dove, my very beautiful one; my head is wet with dew, and my hair with the drops of the night.

ἐγὼ καθεύδω καὶ ἡ καρδία μου ἀγρυπνεῖ φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου κρούει ἐπὶ τὴν θύραν ἄνοιξόν μοι ἀδελφή μου ἡ πλησίον μου περιστερά μου τελεία μου ὅτι ἡ κεφαλή μου ἐπλήσθη δρόσου καὶ οἱ βόστρυχοί μου ψεκάδων νυκτός

3 [Felelék én:] Levetettem ruhámat, &hogy-hogy öltözhetném fel? &Megmostam lábaimat, &mimódon keverném azokat [a porba?]

I have put off my coat; how may I put it on? My feet are washed; how may I make them unclean?

ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου πῶς ἐνδύσωμαι αὐτόν ἐνιψάμην τοὺς πόδας μου πῶς μολυνῶ αὐτούς

4 Az én szerelmesem kezét benyujtá az [ajtónak] hasadékán, &és az én belsõ részeim megindulának õ rajta.

My loved one put his hand on the door, and my heart was moved for him.

ἀδελφιδός μου ἀπέστειλεν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀπῆς καὶ ἡ κοιλία μου ἐθροήθη ἐπ' αὐτόν

5 Felkelék én, hogy az én szerelmesemnek megnyissam, &és az én kezeimrõl mirha csepeg vala, &és az én ujjaimról folyó mirha &a závár kilincsére.

I got up to let my loved one in; and my hands were dropping with myrrh, and my fingers with liquid myrrh, on the lock of the door.

ἀνέστην ἐγὼ ἀνοῖξαι τῷ ἀδελφιδῷ μου χεῖρές μου ἔσταξαν σμύρναν δάκτυλοί μου σμύρναν πλήρη ἐπὶ χεῖρας τοῦ κλείθρου

6 Megnyitám az én szerelmesemnek; &de az én szerelmesem elfordult, elment; &az én lelkem megindult az õ beszédén: &keresém õt, de nem találám, &kiáltám õt, de nem felele nékem!

I made the door open to my loved one; but my loved one had taken himself away, and was gone, my soul was feeble when his back was turned on me; I went after him, but I did not come near him; I said his name, but he gave me no answer.

ἤνοιξα ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου ἀδελφιδός μου παρῆλθεν ψυχή μου ἐξῆλθεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν ἐκάλεσα αὐτόν καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου

7 Megtalálának engem az õrizõk, a kik a várost kerülik, &megverének engem, megsebesítének engem, &elvevék az én felöltõmet tõlem &a kõfalnak õrizõi.

The keepers who go about the town overtook me; they gave me blows and wounds; the keepers of the walls took away my veil from me.

εὕροσάν με οἱ φύλακες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει ἐπάταξάν με ἐτραυμάτισάν με ἦραν τὸ θέριστρόν μου ἀπ' ἐμοῦ φύλακες τῶν τειχέων

8 Kényszerítelek titeket, Jeruzsálemnek leányai, &ha megtaláljátok az én szerelmesemet, &mit mondotok néki? hogy én a szerelem betege vagyok!

I say to you, O daughters of Jerusalem, if you see my loved one, what will you say to him? That I am overcome with love.

ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες ιερουσαλημ ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ ἐὰν εὕρητε τὸν ἀδελφιδόν μου τί ἀπαγγείλητε αὐτῷ ὅτι τετρωμένη ἀγάπης εἰμὶ ἐγώ

9 Micsoda a te szerelmesed [egyéb] szerelmesek felett, &oh asszonyoknak szépe? &Micsoda a te szerelmesed [egyéb] szerelmesek felett, &hogy minket ilyen igen kényszerítesz?

What is your loved one more than another, O fairest among women? What is your loved one more than another, that you say this to us?

τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ ὅτι οὕτως ὥρκισας ἡμᾶς

10 Az én szerelmesem fejér és piros, &tízezer közül is kitetszik.

My loved one is white and red, the chief among ten thousand.

ἀδελφιδός μου λευκὸς καὶ πυρρός ἐκλελοχισμένος ἀπὸ μυριάδων

11 Az õ feje, [mint a] választott drága megtisztított arany; &fodor haja fekete, mint a hollónak.

His head is as the most delicate gold; his hair is thick, and black as a raven.

κεφαλὴ αὐτοῦ χρυσίον καὶ φαζ βόστρυχοι αὐτοῦ ἐλάται μέλανες ὡς κόραξ

12 Az õ szemei mint a vízfolyás mellett való galambok, &melyek tejben fürödnek, &[szép] teljesen helyheztettek.

His eyes are as the eyes of doves by the water streams, washed with milk, and rightly placed.

ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς περιστεραὶ ἐπὶ πληρώματα ὑδάτων λελουσμέναι ἐν γάλακτι καθήμεναι ἐπὶ πληρώματα ὑδάτων

13 Az õ orczája hasonlatos a drága füveknek táblájához, &a melyek illatos plántákat nevelnek; &az õ ajkai liliomok, &melyekrõl csepegõ mirha foly.
His face is as beds of spices, giving out perfumes of every sort; his lips like lilies, dropping liquid myrrh.
σιαγόνες αὐτοῦ ὡς φιάλαι τοῦ ἀρώματος φύουσαι μυρεψικά χείλη αὐτοῦ κρίνα στάζοντα σμύρναν πλήρη

14 Az õ kezei aranyhengerek; &melyek befoglaltattak topázba; &az õ teste elefántcsontból való mû, &zafirokkal megrakva.
His hands are as rings of gold ornamented with beryl-stones; his body is as a smooth plate of ivory covered with sapphires.
χεῖρες αὐτοῦ τορευταὶ χρυσαῖ πεπληρωμέναι θαρσις κοιλία αὐτοῦ πυξίον ἐλεφάντινον ἐπὶ λίθου σαπφείρου

15 Az õ szárai márványoszlopok; &melyek tiszta arany talpakra fundáltattak; &az õ tekinteti, mint a Libánus; &tetszetes mint a czédrusfa.
His legs are as pillars of stone on a base of delicate gold; his looks are as Lebanon, beautiful as the cedar-tree.
κνῆμαι αὐτοῦ στῦλοι μαρμάρινοι τεθεμελιωμένοι ἐπὶ βάσεις χρυσᾶς εἶδος αὐτοῦ ὡς λίβανος ἐκλεκτὸς ὡς κέδροι

16 Az õ ínye édességek, &és õ mindenestõl fogva kívánatos! &Ez az én szerelmesem, és ez az én barátom, &oh Jeruzsálemnek leányai!
His mouth is most sweet; yes, he is all beautiful. This is my loved one, and this is my friend, O daughters of Jerusalem.
φάρυγξ αὐτοῦ γλυκασμοὶ καὶ ὅλος ἐπιθυμία οὗτος ἀδελφιδός μου καὶ οὗτος πλησίον μου θυγατέρες ιερουσαλημ

1 Szép vagy én mátkám, mint Tirsa [városa,] &kedves, mint Jeruzsálem, &rettenetes, mint a zászlós tábor.
Where is your loved one gone, O most fair among women? Where is your loved one turned away, that we may go looking for him with you?
ποῦ ἀπῆλθεν ὁ ἀδελφιδός σου ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν ποῦ ἀπέβλεψεν ὁ ἀδελφιδός σου καὶ ζητήσομεν αὐτὸν μετὰ σοῦ

2 Fordítsd el a te szemeidet én tõlem, &mert azok megzavarnak engem. &A te hajad olyan, mint a kecskéknek nyája, &melyek a Gileádról szállanak alá.
My loved one is gone down into his garden, to the beds of spices, to take food in the gardens, and to get lilies.
ἀδελφιδός μου κατέβη εἰς κῆπον αὐτοῦ εἰς φιάλας τοῦ ἀρώματος ποιμαίνειν ἐν κήποις καὶ συλλέγειν κρίνα

3 A te fogaid hasonlók a juhok nyájához, &melyek feljõnek a fördõbõl, &melyek mind kettõsöket ellenek, &és meddõ azok között nincsen.
I am for my loved one, and my loved one is for me; he takes food among the lilies.
ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου καὶ ἀδελφιδός μου ἐμοὶ ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις

4 Mint a pomagránát darabja a te vakszemed, &a te fátyolod alatt.
You are beautiful, O my love, as Tirzah, as fair as Jerusalem; you are to be feared like an army with flags.
καλὴ εἶ ἡ πλησίον μου ὡς εὐδοκία ὡραία ὡς ιερουσαλημ θάμβος ὡς τεταγμέναι

5 Hatvanan vannak a királynék, &és nyolczvanan az ágyasok &és számtalan a leányzó.
Let your eyes be turned away from me; see, they have overcome me; your hair is as a flock of goats which take their rest on the side of Gilead.
ἀπόστρεψον ὀφθαλμούς σου ἀπεναντίον μου ὅτι αὐτοὶ ἀνεπτέρωσάν με τρίχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν αἳ ἀνεφάνησαν ἀπὸ τοῦ γαλααδ

6 És az én galambom, az én tökéletesem, &az õ anyjának egyetlenegye, &az õ szülõjének választottja. &Látják a leányok, és boldognak mondják õt, &a királynéasszonyok és az ágyasok, és dicsérik õt.
Your teeth are like a flock of sheep which come up from the washing; every one has two lambs, and there is not one without young.
ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων αἳ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς

7 Kicsoda az, a ki úgy láttatik mintegy hajnal, &szép, mint a hold, tiszta, mint a nap, &rettenetes, mint a zászlós tábor?
Like pomegranate fruit are the sides of your head under your veil.
ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χείλη σου καὶ ἡ λαλιά σου ὡραία ὡς λέπυρον τῆς ῥόας μῆλόν σου ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου

8 A diófás kertekbe mentem vala alá, &hogy a völgynek zöld füveit lássam; &hogy megnézzem, ha fakad-é a szõlõ, &és a pomagránátfák virágzanak-é?
There are sixty queens, and eighty servant-wives, and young girls without number.
ἑξήκοντά εἰσιν βασίλισσαι καὶ ὀγδοήκοντα παλλακαί καὶ νεάνιδες ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός

9 Nem tudtam, hogy az én elmém ültete engem &az én nemes népemnek díszhintajába.
My dove, my very beautiful one, is but one; she is the only one of her mother, she is the dearest one of her who gave her birth. The daughters saw her, and gave her a blessing; yes, the queens and the servant-wives, and they gave her praises.
μία ἐστὶν περιστερά μου τελεία μου μία ἐστὶν τῇ μητρὶ αὐτῆς ἐκλεκτή ἐστιν τῇ τεκούσῃ αὐτῆς εἶδοσαν αὐτὴν θυγατέρες καὶ μακαριοῦσιν αὐτήν βασίλισσαι καὶ παλλακαὶ καὶ α ἐνέσουσιν αὐτήν

10 Térj meg, oh Sulamit! &térj meg, térj meg, hogy nézzünk téged! &Mit néztek Sulamiton? &mintegy Machanaimbeli körtánczot!
Who is she, looking down as the morning light, fair as the moon, clear as the sun, who is to be feared like an army with flags?
τίς αὕτη ἡ ἐκκύπτουσα ὡσεὶ ὄρθρος καλὴ ὡς σελήνη ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος θάμβος ὡς τεταγμέναι

1 Oh mely szépek a te lépéseid a sarukban, &oh fejedelem leánya! &A te csípõd hajlásai [olyanok,] mint a kösöntyûk, &mesteri kezeknek míve.
How beautiful are your feet in their shoes, O king's daughter! The curves of your legs are like jewels, the work of the hands of a good workman:
ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε ἡ σουλαμῖτις ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε καὶ ὀψόμεθα ἐν σοί τί ὄψεσθε ἐν τῇ σουλαμίτιδι ἡ ἐρχομένη ὡς χοροὶ τῶν παρεμβολῶν

2 A te köldököd, mint a kerekded csésze, &nem szûkölködik nedvesség nélkül; &a te hasad [mint a] gabonaasztag, &liliomokkal körül kerítve.
Your stomach is a store of grain with lilies round it, and in the middle a round cup full of wine.
τί ὡραιώθησαν διαβήματά σου ἐν ὑποδήμασιν θύγατερ ναδαβ ῥυθμοὶ μηρῶν σου ὅμοιοι ὁρμίσκοις ἔργῳ χειρῶν τεχνίτου

3 A te két emlõd, [mint] két õzike, &a vadkecskének kettõs fiai.
Your two breasts are like two young roes of the same birth.
ὀμφαλός σου κρατὴρ τορευτὸς μὴ ὑστερούμενος κρᾶμα κοιλία σου θιμωνιὰ σίτου πεφραγμένη ἐν κρίνοις

4 A te nyakad, mint az elefánttetembõl csinált torony; &a te szemeid, [mint] [a] Hesbonbeli halastók, a sok népû kapunál; &a te orrod hasonló a Libánus tornyához, &mely néz Damaskus felé.
Your neck is as a tower of ivory; your eyes like the waters in Heshbon, by the doorway of Bath-rabbim; your nose is as the tower on Lebanon looking over Damascus:
δύο μαστοί σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος

5 A te fejed hasonló rajtad a Kármelhez, &és a te fejeden hajadnak fonatékja a biborhoz, &a király is megköttetnék fürteid által!
Your head is like Carmel, and the hair of your head is like purple, in whose net the king is prisoner.
τράχηλός σου ὡς πύργος ἐλεφάντινος ὀφθαλμοί σου ὡς λίμναι ἐν εσεβων ἐν πύλαις θυγατρὸς πολλῶν μυκτήρ σου ὡς πύργος τοῦ λιβάνου σκοπεύων πρόσωπον δαμασκοῦ

6 Mely igen szép vagy és mely kedves, &oh szerelem, a gyönyörûségek közt!
How beautiful and how sweet you are, O love, for delight.
κεφαλή σου ἐπὶ σὲ ὡς κάρμηλος καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορφύρα βασιλεὺς δεδεμένος ἐν παραδρομαῖς

7 Ez a te termeted hasonló a pálmafához, &és a te emlõid a [szõlõ]gerézdekhez.
You are tall like a palm-tree, and your breasts are like the fruit of the vine.
τί ὡραιώθης καὶ τί ἡδύνθης ἀγάπη ἐν τρυφαῖς σου

8 Azt mondám: felhágok a pálmafára, &megfogom annak ágait: &és lesznek a te emlõid, mint a szõlõnek gerézdei, &és a te orrodnak illatja, mint az almának.
I said, Let me go up the palm-tree, and let me take its branches in my hands: your breasts will be as the fruit of the vine, and the smell of your breath like apples;
τοῦτο μέγεθός σου ὡμοιώθη τῷ φοίνικι καὶ οἱ μαστοί σου τοῖς βότρυσιν

9 És a te ínyed, mint a legjobb bor, &melyet szerelmesem kedvére szürcsöl, &mely szóra nyitja az alvók ajkait.
And the roof of your mouth like good wine flowing down smoothly for my loved one, moving gently over my lips and my teeth.
εἶπα ἀναβήσομαι ἐν τῷ φοίνικι κρατήσω τῶν ὕψεων αὐτοῦ καὶ ἔσονται δὴ μαστοί σου ὡς βότρυες τῆς ἀμπέλου καὶ ὀσμὴ ῥινός σου ὡς μῆλα

10 Én az én szerelmesemé vagyok, &és engem kiván õ!
I am for my loved one, and his desire is for me.
καὶ λάρυγξ σου ὡς οἶνος ὁ ἀγαθὸς πορευόμενος τῷ ἀδελφιδῷ μου εἰς εὐθύθητα ἱκανούμενος χείλεσίν μου καὶ ὀδοῦσιν

11 No, én szerelmesem, menjünk ki a mezõre, &háljunk a falukban.
Come, my loved one, let us go out into the field; let us take rest among the cypress-trees.
ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου καὶ ἐπ' ἐμὲ ἡ ἐπιστροφὴ αὐτοῦ

12 Felkelvén menjünk a szõlõkbe, &lássuk meg, ha fakad-é a szõlõ, &ha kinyílott-é virágja, &ha virágzanak-é a gránátalmafák: &ott közlöm az én szerelmimet veled.
Let us go out early to the vine-gardens; let us see if the vine is in bud, if it has put out its young fruit, and the pomegranate is in flower. There I will give you my love.
ἐλθέ ἀδελφιδέ μου ἐξέλθωμεν εἰς ἀγρόν αὐλισθῶμεν ἐν κώμαις

13 A mandragórák illatoznak, &és a mi ajtónk elõtt vannak minden drágalátos gyümölcsök, ók és újak, &[melyeket oh] én szerelmesem, néked megtartottam!
The mandrakes give out a sweet smell, and at our doors are all sorts of good fruits, new and old, which I have kept for my loved one.
ὀρθρίσωμεν εἰς ἀμπελῶνας ἴδωμεν εἰ ἤνθησεν ἡ ἄμπελος ἤνθησεν ὁ κυπρισμός ἤνθησαν αἱ ῥόαι ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου σοί

1 Vajha lennél nékem én atyámfia, ki az én anyámnak emlõjét szopta, &hogy téged kivül találván megcsókolnálak; &még sem útálnának meg engem.
Oh that you were my brother, who took milk from my mother's breasts! When I came to you in the street, I would give you kisses; yes, I would not be looked down on.
τίς δῴη σε ἀδελφιδόν μου θηλάζοντα μαστοὺς μητρός μου εὑροῦσά σε ἔξω φιλήσω σε καί γε οὐκ ἐξουδενώσουσίν μοι

2 Elvinnélek, bevinnélek anyámnak házába, &te oktatgatnál engem, &én meg borral itatnálak, fûszeressel, &gránátalma borral.
I would take you by the hand into my mother's house, and she would be my teacher. I would give you drink of spiced wine, drink of the pomegranate.
παραλήμψομαί σε εἰσάξω σε εἰς οἶκον μητρός μου καὶ εἰς ταμίειον τῆς συλλαβούσης με ποτιῶ σε ἀπὸ οἴνου τοῦ μυρεψικοῦ ἀπὸ νάματος ῥοῶν μου

3 Az õ balkeze az én fejem alatt, &és jobbkezével megölel engem.
His left hand would be under my head, and his right hand about me.
εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλήν μου καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήμψεταί με

4 Kényszerítlek titeket, Jeruzsálemnek leányai, &miért költenétek és miért serkentenétek fel a szerelmet, &mígnem õ akarja?
I say to you, O daughters of Jerusalem, do not let love be moved till it is ready.
ὥρκισα ὑμᾶς θυγατέρες ιερουσαλημ ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ τί ἐγείρητε καὶ τί ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην ἕως ἂν θελήσῃ

5 Kicsoda ez a ki feljõ a pusztából, &a ki az õ szerelmeséhez támaszkodik? &Az almafa alatt költöttelek fel téged, &ott szült téged a te anyád, &ott szült téged a te szülõd!
Who is this, who comes up from the waste places, resting on her loved one? It was I who made you awake under the apple-tree, where your mother gave you birth; there she was in pain at your birth.
τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα λελευκανθισμένη ἐπιστηριζομένη ἐπὶ τὸν ἀδελφιδὸν αὐτῆς ὑπὸ μῆλον ἐξήγειρά σε ἐκεῖ ὠδίνησέν σε ἡ μήτηρ σου ἐκεῖ ὠδίνησέν σε ἡ τεκοῦσά σου

6 Tégy engem mintegy pecsétet a te szívedre, &mintegy pecsétet a te karodra; &mert erõs a szeretet, mint a halál, &kemény, mint a sír a buzgó szerelem; &lángjai tûznek lángjai, az Úrnak lángjai.
Put me as a sign on your heart, as a sign on your arm; love is strong as death, and wrath bitter as the underworld: its coals are coals of fire; violent are its flames.
θές με ὡς σφραγῖδα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου ὡς σφραγῖδα ἐπὶ τὸν βραχίονά σου ὅτι κραταιὰ ὡς θάνατος ἀγάπη σκληρὸς ὡς ᾅδης ζῆλος περίπτερα αὐτῆς περίπτερα πυρός φλόγες α ὐτῆς

7 Sok vizek el nem olthatnák e szeretetet: &a folyóvizek sem boríthatnák azt el: &ha az ember minden házabeli marháját adná is e szeretetért, &[mégis] megvetnék azt.
Much water may not put out love, or the deep waters overcome it: if a man would give all the substance of his house for love, it would be judged a price not great enough.
ὕδωρ πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσιν αὐτήν ἐὰν δῷ ἀνὴρ τὸν πάντα βίον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐξουδενώσει ἐξουδενώσουσιν αὐτόν

8 Kicsiny húgunk van nékünk, &a kinek nincsen még emlõje; &mit cselekedjünk a mi húgunk felõl, &a napon, melyen arról szót tesznek?
We have a young sister, and she has no breasts; what are we to do for our sister in the day when she is given to a man?
ἀδελφὴ ἡμῖν μικρὰ καὶ μαστοὺς οὐκ ἔχει τί ποιήσωμεν τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐὰν λαληθῇ ἐν αὐτῇ

9 Ha õ kõfal, &építünk azon ezüstbõl palotát; &ha pedig ajtó õ, &elrekesztjük õt czédrus-deszkával.
If she is a wall, we will make on her a strong base of silver; and if she is a door, we will let her be shut up with cedar-wood.
εἰ τεῖχός ἐστιν οἰκοδομήσωμεν ἐπ' αὐτὴν ἐπάλξεις ἀργυρᾶς καὶ εἰ θύρα ἐστίν διαγράψωμεν ἐπ' αὐτὴν σανίδα κεδρίνην

10 [Mikor] én [olyan leszek, mint] a kõfal, &és az én emlõim, mint a tornyok; &akkor olyan leszek õ elõtte, &mint a ki békességet nyer.
I am a wall, and my breasts are like towers; then was I in his eyes as one to whom good chance had come.
ἐγὼ τεῖχος καὶ μαστοί μου ὡς πύργοι ἐγὼ ἤμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ὡς εὑρίσκουσα εἰρήνην

11 Szõlõje volt Salamonnak Baálhamonban, &adta az õ szõlejét a pásztoroknak, &kiki annak gyümölcséért hoz &ezer-ezer ezüst [siklust.]
Solomon had a vine-garden at Baal-hamon; he let out the vine-garden to keepers; every one had to give a thousand bits of silver for its fruit.
ἀμπελὼν ἐγενήθη τῷ σαλωμων ἐν βεελαμων ἔδωκεν τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ τοῖς τηροῦσιν ἀνὴρ οἴσει ἐν καρπῷ αὐτοῦ χιλίους ἀργυρίου

12 Az én szõlõmre, mely én reám néz, nékem gondom lesz: &az ezer [siklus,] Salamon, tiéd legyen, &a kétszáz annak gyümölcsének õrizõié.
My vine-garden, which is mine, is before me: you, O Solomon, will have the thousand, and those who keep the fruit of them two hundred.
ἀμπελών μου ἐμὸς ἐνώπιόν μου οἱ χίλιοι σοί σαλωμων καὶ οἱ διακόσιοι τοῖς τηροῦσι τὸν καρπὸν αὐτοῦ

13 Oh te, a ki lakol a kertekben! &A te társaid a te szódra figyelmeznek; &hadd halljam [én is.]
You who have your resting-place in the gardens, the friends give ear to your voice; make me give ear to it.
ὁ καθήμενος ἐν κήποις ἑταῖροι προσέχοντες τῇ φωνῇ σου ἀκούτισόν με

14 Fuss én szerelmesem, &és légy hasonló a vadkecskéhez, &vagy a szarvasnak fiához, a drága füveknek hegyein!
Come quickly, my loved one, and be like a roe on the mountains of spice.
φύγε ἀδελφιδέ μου καὶ ὁμοιώθητι τῇ δορκάδι ἢ τῷ νεβρῷ τῶν ἐλάφων ἐπὶ ὄρη ἀρωμάτων .

1 Ésaiásnak, Ámós fiának látása, melyet látott Júda és Jeruzsálem felõl, Uzziásnak, Jóthámnak, Akháznak és Ezékiásnak, a Júda királyainak napjaiban.
The vision of Isaiah, the son of Amoz, which he saw about Judah and Jerusalem, in the days of Uzziah, Jotham, Ahaz, and Hezekiah, kings of Judah.
ὅρασις ἣν εἶδεν ησαιας υἱὸς αμως ἣν εἶδεν κατὰ τῆς ιουδαίας καὶ κατὰ ιερουσαλημ ἐν βασιλείᾳ οζιου καὶ ιωαθαμ καὶ αχαζ καὶ εζεκιου οἳ ἐβασίλευσαν τῆς ιουδαίας

2 Halljátok egek, és vedd füleidbe föld! mert az Úr szól: Fiakat neveltem, s méltóságra emeltem, és õk elpártolának tõlem.
Give ear, O heavens, and you, O earth, to the word which the Lord has said: I have taken care of my children till they became men, but their hearts have been turned away from me.
ἄκουε οὐρανέ καὶ ἐνωτίζου γῆ ὅτι κύριος ἐλάλησεν υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα αὐτοὶ δέ με ἠθέτησαν

3 Az ökör ismeri gazdáját, és a szamár az õ urának jászlát; Izráel nem ismeri, az én népem nem figyel reá!
Even the ox has knowledge of its owner, and the ass of the place where its master puts its food: but Israel has no knowledge, my people give no thought to me.
ἔγνω βοῦς τὸν κτησάμενον καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ ισραηλ δέ με οὐκ ἔγνω καὶ ὁ λαός με οὐ συνῆκεν

4 Oh gonosz nemzetség, hamissággal megterheltetett nép, gonosz mag, nemtelen fiak! elhagyták az Urat, megútálták az Izráel Szentjét, [és] elfordultak tõle.
O nation full of sin, a people weighted down with crime, a generation of evil-doers, false-hearted children: they have gone away from the Lord, they have no respect for the Holy One of Israel, their hearts are turned back from him.
οὐαὶ ἔθνος ἁμαρτωλόν λαὸς πλήρης ἁμαρτιῶν σπέρμα πονηρόν υἱοὶ ἄνομοι ἐγκατελίπατε τὸν κύριον καὶ παρωργίσατε τὸν ἅγιον τοῦ ισραηλ

5 Miért ostorozzalak tovább, holott a bûnt növelitek? Minden fej beteg, és minden szív erõtelen.
Why will you have more and more punishment? why keep on in your evil ways? Every head is tired and every heart is feeble.
τί ἔτι πληγῆτε προστιθέντες ἀνομίαν πᾶσα κεφαλὴ εἰς πόνον καὶ πᾶσα καρδία εἰς λύπην

6 Tetõtõl talpig nincs e [test]ben épség, [csupa] seb és dagadás és kelevény, a melyeket ki sem nyomtak, be sem kötöztek, olajjal sem lágyítottak.
The body, from head to foot, is all diseased; it is a mass of open wounds, marks of blows, and broken flesh: the flow of blood has not been stopped, and no oil has been put on the wounds.
ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς οὔτε τραῦμα οὔτε μώλωψ οὔτε πληγὴ φλεγμαίνουσα οὐκ ἔστιν μάλαγμα ἐπιθεῖναι οὔτε ἔλαιον οὔτε καταδέσμους

7 Országtok pusztaság, városaitokat tûz perzselé föl, földeteket szemetek láttára idegenek emésztik, és pusztaság az, mint a hol idegenek dúltak;
Your country has become waste; your towns are burned with fire; as for your land, it is overturned before your eyes, made waste and overcome by men from strange lands.
ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος αἱ πόλεις ὑμῶν πυρίκαυστοι τὴν χώραν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν ἀλλότριοι κατεσθίουσιν αὐτήν καὶ ἠρήμωται κατεστραμμένη ὑπὸ λαῶν ἀλλοτρίων

8 És úgy maradt a Sion leánya, mint kunyhó a szõlõben, mint kaliba az ugorkaföldön, mint megostromlott város.
And the daughter of Zion has become like a tent in a vine-garden, like a watchman's house in a field of fruit, like a town shut in by armies.
ἐγκαταλειφθήσεται ἡ θυγάτηρ σιων ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι καὶ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἐν σικυηράτῳ ὡς πόλις πολιορκουμένη

9 Ha a seregeknek Ura valami keveset meg nem hagyott volna bennünk, úgy jártunk volna mint Sodoma, és Gomorához volnánk hasonlók.
If the Lord of armies had not kept some at least of us safe, we would have been like Sodom, and the fate of Gomorrah would have been ours.
καὶ εἰ μὴ κύριος σαβαωθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα ὡς σοδομα ἂν ἐγενήθημεν καὶ ὡς γομορρα ἂν ὡμοιώθημεν

10 Halljátok az Úrnak beszédét, Sodoma fejedelmei, és vedd füleidbe Istenünk tanítását, Gomora népe!
Give ear to the word of the Lord, you rulers of Sodom; let your hearts be turned to the law of our God, you people of Gomorrah.
ἀκούσατε λόγον κυρίου ἄρχοντες σοδομων προσέχετε νόμον θεοῦ λαὸς γομορρας

11 Mire való nékem véres áldozataitoknak sokasága? ezt mondja az Úr; megelégeltem a kosok egészen égõáldozatait és a hízlalt barmok kövérét; s a tulkok, bárányok és bakok vérében nem gyönyörködöm;
What use to me is the number of the offerings which you give me? says the Lord; your burned offerings of sheep, and the best parts of fat cattle, are a weariness to me; I take no pleasure in the blood of oxen, or of lambs, or of he-goats.
τί μοι πλῆθος τῶν θυσιῶν ὑμῶν λέγει κύριος πλήρης εἰμὶ ὁλοκαυτωμάτων κριῶν καὶ στέαρ ἀρνῶν καὶ αἷμα ταύρων καὶ τράγων οὐ βούλομαι

12 Ha eljöttök, hogy színem elõtt megjelenjetek, ki kívánja azt tõletek, hogy pitvarimat tapossátok?
At whose request do you come before me, making my house unclean with your feet?
οὐδ' ἐὰν ἔρχησθε ὀφθῆναί μοι τίς γὰρ ἐξεζήτησεν ταῦτα ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν πατεῖν τὴν αὐλήν μου

13 Ne hozzatok többé hazug ételáldozatot, a jó illattétel útálat elõttem; újhold, szombat s ünnepre-felhívás: bûnt és ünneplést el nem szenvedhetek.
Give me no more false offerings; the smoke of burning flesh is disgusting to me, so are your new moons and Sabbaths and your holy meetings.
οὐ προσθήσεσθε ἐὰν φέρητε σεμίδαλιν μάταιον θυμίαμα βδέλυγμά μοί ἐστιν τὰς νουμηνίας ὑμῶν καὶ τὰ σάββατα καὶ ἡμέραν μεγάλην οὐκ ἀνέχομαι νηστείαν καὶ ἀργίαν

14 Újholdaitokat és ünnepeiteket gyûlöli lelkem; terhemre vannak, elfáradtam viselni.
Your new moons and your regular feasts are a grief to my soul: they are a weight in my spirit; I am crushed under them.
καὶ τὰς νουμηνίας ὑμῶν καὶ τὰς ἑορτὰς ὑμῶν μισεῖ ἡ ψυχή μου ἐγενήθητέ μοι εἰς πλησμονήν οὐκέτι ἀνήσω τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν

15 És ha kiterjesztitek kezeiteket, elrejtem szemeimet elõletek; sõt ha megsokasítjátok is az imádságot, én meg nem hallgatom: vérrel rakvák kezeitek.
And when your hands are stretched out to me, my eyes will be turned away from you: even though you go on making prayers, I will not give ear: your hands are full of blood.
ὅταν τὰς χεῖρας ἐκτείνητε πρός με ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀφ' ὑμῶν καὶ ἐὰν πληθύνητε τὴν δέησιν οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλήρεις

16 Mosódjatok, tisztuljatok meg, távoztassátok el szemeim elõl cselekedeteitek gonoszságát, szünjetek meg gonoszt cselekedni;
Be washed, make yourselves clean; put away the evil of your doings from before my eyes; let there be an end of sinning;
λούσασθε καθαροὶ γένεσθε ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν

17 Tanuljatok jót tenni; törekedjetek igazságra, vezessétek jóra az erõszakoskodót, pártoljátok az árvák és özvegyek ügyét.
Take pleasure in well-doing; let your ways be upright, keep down the cruel, give a right decision for the child who has no father, see to the cause of the widow.
μάθετε καλὸν ποιεῖν ἐκζητήσατε κρίσιν ῥύσασθε ἀδικούμενον κρίνατε ὀρφανῷ καὶ δικαιώσατε χήραν

18 No jertek, törvénykezzünk, azt mondja az Úr! ha bûneitek skárlátpirosak, hófehérek lesznek, és ha vérszínûek, mint a karmazsin, olyanok lesznek, mint a gyapjú.
Come now, and let us have an argument together, says the Lord: how may your sins which are red like blood be white as snow? how may their dark purple seem like wool?
καὶ δεῦτε καὶ διελεγχθῶμεν λέγει κύριος καὶ ἐὰν ὦσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν ὡς χιόνα λευκανῶ ἐὰν δὲ ὦσιν ὡς κόκκινον ὡς ἔριον λευκανῶ

19 Ha engedelemmel hallgatándotok, e föld javaival éltek;
If you will give ear to my word and do it, the good things of the land will be yours;
καὶ ἐὰν θέλητε καὶ εἰσακούσητέ μου τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε

20 És ha vonakodtok, sõt pártot üttök, fegyver emészt meg; mert az Úr szája szólt!
But if your hearts are turned against me, I will send destruction on you by the sword; so the Lord has said.
ἐὰν δὲ μὴ θέλητε μηδὲ εἰσακούσητέ μου μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεται τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα

21 Mint lett paráznává a hív város! teljes vala jogossággal, igazság lakozott benne, és most gyilkosok!
The upright town has become untrue; there was a time when her judges gave right decisions, when righteousness had a resting-place in her, but now she is full of those who take men's lives.
πῶς ἐγένετο πόρνη πόλις πιστὴ σιων πλήρης κρίσεως ἐν ᾗ δικαιοσύνη ἐκοιμήθη ἐν αὐτῇ νῦν δὲ φονευταί

22 Ezüstöd salakká lett, tiszta borod vízzel elegyítve:
Your silver is no longer true metal, your wine is mixed with water.
τὸ ἀργύριον ὑμῶν ἀδόκιμον οἱ κάπηλοί σου μίσγουσι τὸν οἶνον ὕδατι

23 Fejedelmid megátalkodottak és lopóknak társai; mind szereti az ajándékot és vesztegetést hajhász, árvát nem pártolnak, és az özvegy ügye nem kerül eléjök.
Your chiefs have gone against the Lord, they have become friends of thieves; every one of them is looking for profit and going after rewards; they do not give right decisions for the child who has no father, and they do not let the cause of the widow come before them.
οἱ ἄρχοντές σου ἀπειθοῦσιν κοινωνοὶ κλεπτῶν ἀγαπῶντες δῶρα διώκοντες ἀνταπόδομα ὀρφανοῖς οὐ κρίνοντες καὶ κρίσιν χηρῶν οὐ προσέχοντες

24 Ezért azt mondja az Úr, a seregeknek Ura, Izráel erõs [Istene]: Jaj! mert vígasztalást veszek háborgatóimon, és bosszút állok ellenségimen!
For this reason the Lord, the Lord of armies, the Strong One of Israel, has said, I will put an end to my haters, and send punishment on those who are against me;
διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες ισραηλ οὐ παύσεται γάρ μου ὁ θυμὸς ἐν τοῖς ὑπεναντίοις καὶ κρίσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ποιήσω

25 És kezemet ellened fordítom, és kiolvasztom mintegy lúggal salakodat, és eltávolítom minden ólmodat;
And my hand will again be on you, washing away what is unclean as with soap, and taking away all your false metal;
καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ πυρώσω σε εἰς καθαρόν τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας ἀπολέσω καὶ ἀφελῶ πάντας ἀνόμους ἀπὸ σοῦ καὶ πάντας ὑπερηφάνους ταπεινώσω

26 És adok néked oly birákat, mint régen, és oly tanácsosokat, mint kezdetben, s ekkor azt mondják te néked: ez igaz város, ez hív város.
And I will give you judges again as at the first, and wise guides as in the past; then you will be named, The Town of Righteousness, the true town.
καὶ ἐπιστήσω τοὺς κριτάς σου ὡς τὸ πρότερον καὶ τοὺς συμβούλους σου ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς καὶ μετὰ ταῦτα κληθήσῃ πόλις δικαιοσύνης μητρόπολις πιστὴ σιων

27 Sion jogosság által váltatik meg, és megtérõi igazság által;
Upright acts will be the price of Zion's forgiveness, and by righteousness will men be living there.
μετὰ γὰρ κρίματος σωθήσεται ἡ αἰχμαλωσία αὐτῆς καὶ μετὰ ἐλεημοσύνης

28 De elvesznek a bûnösök és gonoszok egyetemben, s megemésztetnek, a kik az Urat elhagyták.
But a common destruction will overtake sinners and evil-doers together, and those who have gone away from the Lord will be cut off.
καὶ συντριβήσονται οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα καὶ οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν κύριον συντελεσθήσονται

29 Mert szégyen éri õket a cserfákért, a melyekben gyönyörködétek, és pirulni fogtok a kertek miatt, a melyeket kedveltek;
For you will be put to shame because of the trees of your desire, and because of the gardens of your pleasure.
διότι αἰσχυνθήσονται ἐπὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἃ αὐτοὶ ἠβούλοντο καὶ ἐπῃσχύνθησαν ἐπὶ τοῖς κήποις αὐτῶν ἃ ἐπεθύμησαν

30 És hasonlatosok lesztek az elhullott levelû terpentinfához, és a víz nélkül való kerthez:
For you will be like a tree whose leaves have become dry, and like a garden without water.
ἔσονται γὰρ ὡς τερέβινθος ἀποβεβληκυῖα τὰ φύλλα καὶ ὡς παράδεισος ὕδωρ μὴ ἔχων

31 És csepüvé lesz az erõs, és munkája szikrává: mindketten égni fognak, és oltójok nem lészen.
And the strong will be as food for the fire, and his work as a flame; and they will be burned together, with no one to put out the fire.
καὶ ἔσται ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ὡς καλάμη στιππύου καὶ αἱ ἐργασίαι αὐτῶν ὡς σπινθῆρες πυρός καὶ κατακαυθήσονται οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων

1 Ésaiásnak, Ámós fiának beszéde, a melyet látott Júda és Jeruzsálem felõl.
The word which Isaiah, the son of Amoz, saw about Judah and Jerusalem.
ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς ησαιαν υἱὸν αμως περὶ τῆς ιουδαίας καὶ περὶ ιερουσαλημ

2 Lészen az utolsó idõkben, hogy erõsen fog állani az Úr házának hegye, hegyeknek felette, és magasabb lészen a halmoknál, és özönleni fognak hozzá minden pogányok;
And it will come about in the last days, that the mountain of the Lord will be placed on the top of the mountains, and be lifted up over the hills; and all nations will come to it.
ὅτι ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐμφανὲς τὸ ὄρος κυρίου καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀρέων καὶ ὑψωθήσεται ὑπεράνω τῶν βουνῶν καὶ ἥξουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ ἔθνη

3 És eljönnek sok népek, mondván: Jertek menjünk fel az Úr hegyére, Jákób Istenének házához, hogy megtanítson minket az Õ útaira, és mi járjunk az Õ ösvényein, mert tanítás Sionból jõ, és Jeruzsálembõl az Úrnak beszéde;
And the peoples will say, Come, and let us go up to the mountain of the Lord, to the house of the God of Jacob: and he will give us knowledge of his ways, and we will be guided by his word; for out of Zion the law will go out, and the word of the Lord from Jerusalem.
καὶ πορεύσονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσιν δεῦτε καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ιακωβ καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ ἐκ γὰρ σιων ἐξελεύσεται νόμος καὶ λόγος κυρίου ἐξ ιερουσαλημ

4 Ki ítéletet tesz a pogányok között, és bíráskodik sok nép felett; és csinálnak fegyvereikbõl kapákat, és dárdáikból metszõkéseket, és nép népre kardot nem emel, és hadakozást többé nem tanul.
And he will be the judge between the nations, and the peoples will be ruled by his decisions: and their swords will be turned into plough-blades, and their spears into vine-knives: no longer will the nations be turning their swords against one another, and the knowledge of war will be gone for ever.
καὶ κρινεῖ ἀνὰ μέσον τῶν ἐθνῶν καὶ ἐλέγξει λαὸν πολύν καὶ συγκόψουσιν τὰς μαχαίρας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰς ζιβύνας αὐτῶν εἰς δρέπανα καὶ οὐ λήμψεται ἔτι ἔθνος ἐπ' ἔθνος μάχαιραν καὶ οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι πολεμεῖν

5 Jákóbnak háza! jertek járjunk az Úrnak világosságában!
O family of Jacob, come, and let us go in the light of the Lord.
καὶ νῦν ὁ οἶκος τοῦ ιακωβ δεῦτε πορευθῶμεν τῷ φωτὶ κυρίου

6 Mert elhagytad, [Uram,] a Te népedet, Jákób házát; mivel telvék napkeleti erkölcsökkel, és szemfényvesztõk, mint a Filiszteusok, és idegenek fiaival kötnek szövetséget;
For you, O Lord, have given up your people, the family of Jacob, because they are full of the evil ways of the east, and make use of secret arts like the Philistines, and are friends with the children of strange countries.
ἀνῆκεν γὰρ τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ ὅτι ἐνεπλήσθη ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἡ χώρα αὐτῶν κληδονισμῶν ὡς ἡ τῶν ἀλλοφύλων καὶ τέκνα πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγενήθη αὐτοῖς

7 És betelt földje ezüsttel és aranynyal, és nincs szere-száma kincseinek; betelt földje lovakkal, és nincs szere-száma szekereinek;
And their land is full of silver and gold, and there is no end to their stores; their land is full of horses, and there is no end to their carriages.
ἐνεπλήσθη γὰρ ἡ χώρα αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τῶν θησαυρῶν αὐτῶν καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ ἵππων καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τῶν ἁρμάτων αὐτῶν

8 És betelt földje bálványokkal, [és]kezeik csinálmányának hajolnak meg, mit ujjaik csináltak.
Their land is full of images; they give worship to the work of their hands, even to that which their fingers have made.
καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ βδελυγμάτων τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν οἷς ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν

9 Ezért [porba] hajtatik a közember, és megaláztatik a fõember, és meg nem bocsátsz nékik.
And the poor man's head is bent, and the great man goes down on his face: for this cause there will be no forgiveness for their sin.
καὶ ἔκυψεν ἄνθρωπος καὶ ἐταπεινώθη ἀνήρ καὶ οὐ μὴ ἀνήσω αὐτούς

10 Menj be a kõsziklába, és rejtõzzél el a porba az Úr félelme elõl, és az Õ nagyságának dicsõsége elõtt.
Go into a hole in the rock, covering yourselves with dust, in fear of the Lord, before the glory of his power.
καὶ νῦν εἰσέλθετε εἰς τὰς πέτρας καὶ κρύπτεσθε εἰς τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν

11 A kevély szemû közember megaláztatik, és a fõemberek magassága [porba] hajtatik, és csak az Úr magasztaltatik fel ama napon.
The high looks of man will be put to shame, and the pride of men will be made low, and only the Lord will be lifted up in that day.
οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ κυρίου ὑψηλοί ὁ δὲ ἄνθρωπος ταπεινός καὶ ταπεινωθήσεται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων καὶ ὑψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ

12 Mert a seregek Urának napja [eljõ] minden kevély és magas ellen, és minden felemelkedett ellen, és az megaláztatik.
For the day of the Lord of armies is coming on all the pride of men, and on all who are high and lifted up;
ἡμέρα γὰρ κυρίου σαβαωθ ἐπὶ πάντα ὑβριστὴν καὶ ὑπερήφανον καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετέωρον καὶ ταπεινωθήσονται

13 És Libánon minden czédrusai ellen, a melyek magasak és felemelkedettek, s Básánnak minden tölgyfái ellen;
And on all the high trees of Lebanon, and on all the strong trees of Bashan;
καὶ ἐπὶ πᾶσαν κέδρον τοῦ λιβάνου τῶν ὑψηλῶν καὶ μετεώρων καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον βαλάνου βασαν

14 Minden magas hegyek ellen, és minden felemelkedett halmok ellen;
And on all the high mountains, and on all the hills which are lifted up;
καὶ ἐπὶ πᾶν ὄρος καὶ ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν

15 Minden magas torony ellen, és minden erõs kõfal ellen;
And on every high tower, and on every strong wall;
καὶ ἐπὶ πάντα πύργον ὑψηλὸν καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψηλὸν

16 És Társisnak minden hajói ellen, és minden gyönyörûséges drágaságok ellen.
And on all the ships of Tarshish, and on all the fair boats.
καὶ ἐπὶ πᾶν πλοῖον θαλάσσης καὶ ἐπὶ πᾶσαν θέαν πλοίων κάλλους

17 És [porba] hajtatik a közember kevélysége, és megaláztatik a fõemberek magassága, és egyedül az Úr magasztaltatik fel ama napon.
And the high looks of man will be put to shame, and the pride of men will be made low: and only the Lord will be lifted up in that day.
καὶ ταπεινωθήσεται πᾶς ἄνθρωπος καὶ πεσεῖται ὕψος ἀνθρώπων καὶ ὑψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ

18 És a bálványokat teljességgel elveszti.
And the images will never be seen again.
καὶ τὰ χειροποίητα πάντα κατακρύψουσιν

19 És bemennek a sziklák barlangjaiba és a föld hasadékaiba, az Úr félelme elõl és nagyságának dicsõsége elõtt, mikor felkél, hogy megrettentse a földet.
And men will go into cracks of the rocks, and into holes of the earth, for fear of the Lord, and before the glory of his power, when he comes out of his place, shaking the earth with his strength.
εἰσενέγκαντες εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν καὶ εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ὅταν ἀναστῇ θ ραῦσαι τὴν γῆν

20 Ama napon odadobja az ember ezüst bálványait és arany bálványait, miket magának csinált, hogy azok elõtt meghajoljon, a vakondokoknak és denevéreknek,
In that day men will put their images of silver and of gold, which they made for worship, in the keeping of the beasts of the dark places;
τῇ γὰρ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκβαλεῖ ἄνθρωπος τὰ βδελύγματα αὐτοῦ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησαν προσκυνεῖν τοῖς ματαίοις καὶ ταῖς νυκτερίσιν

21 Hogy elmenjen a sziklák lyukaiba és a hegyek hasadékiba, az Úr félelme elõl és az Õ nagyságának dicsõsége elõtt, mikor felkél, hogy megrettentse a földet.
To take cover in the cracks of the rocks, and in the holes of the hills, for fear of the Lord, and before the glory of his power, when he comes out of his place, shaking the earth with his strength.
τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὰς τρώγλας τῆς στερεᾶς πέτρας καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν

1 Oh szünjetek meg hát az emberben [bízni], a kinek [egy] lehellet van orrában, mert hát ugyan mire becsülhetõ õ?
For the Lord, the Lord of armies, is about to take away from Jerusalem and from Judah all their support; their store of bread and of water;
ἰδοὺ δὴ ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ ἀφελεῖ ἀπὸ τῆς ιουδαίας καὶ ἀπὸ ιερουσαλημ ἰσχύοντα καὶ ἰσχύουσαν ἰσχὺν ἄρτου καὶ ἰσχὺν ὕδατος

2 Mert ímé az Úr, a seregeknek Ura elveszi Jeruzsálembõl és Júdából a támaszt és a táplálót, a kenyérnek minden erejét és a víznek minden erejét;
The strong man and the man of war; the judge and the prophet; the man who has knowledge of secret arts, and the man who is wise because of his years;
γίγαντα καὶ ἰσχύοντα καὶ ἄνθρωπον πολεμιστὴν καὶ δικαστὴν καὶ προφήτην καὶ στοχαστὴν καὶ πρεσβύτερον

3 Az erõst és hadakozót, birót és prófétát, jóst és öreget;
The captain of fifty, and the man of high position, and the wise guide, and the wonder-worker, and he who makes use of secret powers.
καὶ πεντηκόνταρχον καὶ θαυμαστὸν σύμβουλον καὶ σοφὸν ἀρχιτέκτονα καὶ συνετὸν ἀκροατήν

4 Az ötvenedes hadnagyot, a tisztes embert, a tanácsost, az ügyes mestert és a varázsláshoz értõt;
And I will make children their chiefs, and foolish ones will have rule over them.
καὶ ἐπιστήσω νεανίσκους ἄρχοντας αὐτῶν καὶ ἐμπαῖκται κυριεύσουσιν αὐτῶν

5 És adok nékik gyerkõczöket fejedelmekül, és gyermekek uralkodnak rajtok.
And the people will be crushed, every one by his neighbour; the young will be full of pride against the old, and those of low position will be lifted up against the noble.
καὶ συμπεσεῖται ὁ λαός ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον καὶ ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ προσκόψει τὸ παιδίον πρὸς τὸν πρεσβύτην ὁ ἄτιμος πρὸς τὸν ἔντιμον

6 És nyomorba jut a nép; egyik a másik ellen, ki-ki az õ társa ellen támad, a gyermek az öreg ellen, becstelen a tisztes ellen;
When one man puts his hand on another in his father's house, and says, You have clothing, be our ruler and be responsible for us in our sad condition:
ὅτι ἐπιλήμψεται ἄνθρωπος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἢ τοῦ οἰκείου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ λέγων ἱμάτιον ἔχεις ἀρχηγὸς ἡμῶν γενοῦ καὶ τὸ βρῶμα τὸ ἐμὸν ὑπὸ σὲ ἔστω

7 És ha valaki megragadja atyja nemzetségébõl való rokonát, [mondván:] Néked ruhád van, légy fejedelmünk és e romlás kezed alatt legyen:
Then he will say with an oath, I will not be a helper, for in my house there is no bread or clothing: I will not let you make me a ruler of the people.
καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐκ ἔσομαί σου ἀρχηγός οὐ γὰρ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ἄρτος οὐδὲ ἱμάτιον οὐκ ἔσομαι ἀρχηγὸς τοῦ λαοῦ τούτου

8 Ez ama napon így fog felkiáltani: Nem leszek sebkötözõ, házamban is nincsen kenyér és nincs ruha; ne tegyetek engem e nép fejedelmévé!
For Jerusalem has become feeble, and destruction has come on Judah, because their words and their acts are against the Lord, moving the eyes of his glory to wrath.
ὅτι ἀνεῖται ιερουσαλημ καὶ ἡ ιουδαία συμπέπτωκεν καὶ αἱ γλῶσσαι αὐτῶν μετὰ ἀνομίας τὰ πρὸς κύριον ἀπειθοῦντες διότι νῦν ἐταπεινώθη ἡ δόξα αὐτῶν

9 Mert megromlott Jeruzsálem, és Júda elesett, mert nyelvök és cselekedeteik az Úr ellen vannak, hogy az Õ dicsõséges szemeit ingereljék.
Their respect for a man's position is a witness against them; and their sin is open to the view of all; like that of Sodom, it is not covered. A curse on their soul! for the measure of their sin is full.
καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου αὐτῶν ἀντέστη αὐτοῖς τὴν δὲ ἁμαρτίαν αὐτῶν ὡς σοδομων ἀνήγγειλαν καὶ ἐνεφάνισαν οὐαὶ τῇ ψυχῇ αὐτῶν διότι βεβούλευνται βουλὴν πονηρὰν κ αθ' ἑαυτῶν

10 Arczuk tekintete tesz ellenök bizonyságot, bûneikkel Sodoma módjára kérkednek, nemhogy eltitkolnák; jaj lelköknek! mert magok szereztek magoknak gonoszt.
Happy is the upright man! for he will have joy of the fruit of his ways.
εἰπόντες δήσωμεν τὸν δίκαιον ὅτι δύσχρηστος ἡμῖν ἐστιν τοίνυν τὰ γενήματα τῶν ἔργων αὐτῶν φάγονται

11 Mondjátok az igaznak, hogy jól lészen [dolga], mert cselekedeteik gyümölcsével élnek.
Unhappy is the sinner! for the reward of his evil doings will come on him.
οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ πονηρὰ κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ συμβήσεται αὐτῷ

12 Jaj a gonosznak, gonoszul lesz [dolga,] mert kezeinek cselekedete szerint fizetnek néki.
As for my people, their ruler is acting like a child, and those who have authority over them are women. O my people, your guides are the cause of your wandering, turning your footsteps out of the right way.
λαός μου οἱ πράκτορες ὑμῶν καλαμῶνται ὑμᾶς καὶ οἱ ἀπαιτοῦντες κυριεύουσιν ὑμῶν λαός μου οἱ μακαρίζοντες ὑμᾶς πλανῶσιν ὑμᾶς καὶ τὸν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν ταράσσουσιν

13 Népem nyomorgatói gyermekek, és asszonyok uralkodnak rajta; népem! a te vezéreid hitetõk, és ösvényidnek útját elrejtik elõled.
The Lord is ready to take up his cause against his people, and is about to come forward as their judge.
ἀλλὰ νῦν καταστήσεται εἰς κρίσιν κύριος καὶ στήσει εἰς κρίσιν τὸν λαὸν αὐτοῦ

14 Elõálla perelni az Úr, és itt áll ítélni népeket.
The Lord comes to be the judge of their responsible men and of their rulers: it is you who have made waste the vine-garden, and in your houses is the property of the poor which you have taken by force.
αὐτὸς κύριος εἰς κρίσιν ἥξει μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ ὑμεῖς δὲ τί ἐνεπυρίσατε τὸν ἀμπελῶνά μου καὶ ἡ ἁρπαγὴ τοῦ πτωχοῦ ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν

15 Az Úr törvénybe megy népe véneivel és fejedelmivel: Hiszen ti lelegeltétek a szõlõt, szegénytõl rablott marha van házaitokban:
By what right are you crushing my people, and putting a bitter yoke on the necks of the poor? This is the word of the Lord, the Lord of armies.
τί ὑμεῖς ἀδικεῖτε τὸν λαόν μου καὶ τὸ πρόσωπον τῶν πτωχῶν καταισχύνετε

16 Mi dolog, hogy népemet összezúzzátok, és a szegények orczáját összetöritek? ezt mondja az Úr, a seregeknek Ura.
Again, the Lord has said, Because the daughters of Zion are full of pride, and go with outstretched necks and wandering eyes, with their foot-chains sounding when they go:
τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ὑψώθησαν αἱ θυγατέρες σιων καὶ ἐπορεύθησαν ὑψηλῷ τραχήλῳ καὶ ἐν νεύμασιν ὀφθαλμῶν καὶ τῇ πορείᾳ τῶν ποδῶν ἅμα σύρουσαι τοὺς χιτῶνας καὶ τοῖς ποσὶν ἅμα παίζουσαι

17 És szól az Úr: Mivel Sion leányai felfuvalkodtak, és felemelt nyakkal járnak, szemeikkel pillognak, és aprókat lépve járnak, és lábokkal nagy zengést bongást szereznek:
The Lord will send disease on the heads of the daughters of Zion, and the Lord will let their secret parts be seen.
καὶ ταπεινώσει ὁ θεὸς ἀρχούσας θυγατέρας σιων καὶ κύριος ἀποκαλύψει τὸ σχῆμα αὐτῶν

18 Megkopaszítja az Úr Sion leányainak fejtetõjét, és az õ szemérmöket megmezteleníti.
In that day the Lord will take away the glory of their foot-rings, and their sun-jewels, and their moon-ornaments,
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἀφελεῖ κύριος τὴν δόξαν τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν καὶ τοὺς κόσμους αὐτῶν καὶ τὰ ἐμπλόκια καὶ τοὺς κοσύμβους καὶ τοὺς μηνίσκους

19 Ama napon eltávolítja az Úr az õ lábaik zengõ ékességét, a napocskákat és holdacskákat,
The ear-rings, and the chains, and the delicate clothing,
καὶ τὸ κάθεμα καὶ τὸν κόσμον τοῦ προσώπου αὐτῶν

20 A fülönfüggõket, a karpereczeket és a fátyolokat,
The head-bands, and the arm-chains, and the worked bands, and the perfume-boxes, and the jewels with secret powers,
καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ κόσμου τῆς δόξης καὶ τοὺς χλιδῶνας καὶ τὰ ψέλια καὶ τὸ ἐμπλόκιον καὶ τὰ περιδέξια καὶ τοὺς δακτυλίους καὶ τὰ ἐνώτια

21 A pártákat, a láblánczokat, az öveket, a jóillattartókat és az ereklyéket,
The rings, and the nose-jewels,
καὶ τὰ περιπόρφυρα καὶ τὰ μεσοπόρφυρα

22 A gyûrûket és az orrpereczeket,
The feast-day dresses, and the robes, and the wide skirts, and the handbags,
καὶ τὰ ἐπιβλήματα τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν καὶ τὰ διαφανῆ λακωνικὰ

23 Az ünneplõ ruhákat, a palástokat, a nagy kendõket és az erszényeket,
The looking-glasses, and the fair linen, and the high head-dresses, and the veils.
καὶ τὰ βύσσινα καὶ τὰ ὑακίνθινα καὶ τὰ κόκκινα καὶ τὴν βύσσον σὺν χρυσίῳ καὶ ὑακίνθῳ συγκαθυφασμένα καὶ θέριστρα κατάκλιτα

24 A tükröket, a gyolcsingeket, a fõkötõket és a keczeléket:
And in the place of sweet spices will be an evil smell, and for a fair band a thick cord; for a well-dressed head there will be the cutting-off of the hair, and for a beautiful robe there will be the clothing of sorrow; the mark of the prisoner in place of the ornaments of the free.
καὶ ἔσται ἀντὶ ὀσμῆς ἡδείας κονιορτός καὶ ἀντὶ ζώνης σχοινίῳ ζώσῃ καὶ ἀντὶ τοῦ κόσμου τῆς κεφαλῆς τοῦ χρυσίου φαλάκρωμα ἕξεις διὰ τὰ ἔργα σου καὶ ἀντὶ τοῦ χιτῶνος τοῦ μεσοπορφύρου περιζώσῃ σάκκον

25 És lesz a balzsamillat helyén büdösség, az öv helyén kötél, és a felfodrozott haj helyén kopaszság, a szép köpenynek helyén zsákruha, és a szépség helyén homlokra sütött bélyeg.
Your men will be put to the sword, and your men of war will come to destruction in the fight.
καὶ ὁ υἱός σου ὁ κάλλιστος ὃν ἀγαπᾷς μαχαίρᾳ πεσεῖται καὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν μαχαίρᾳ πεσοῦνται

26 Férfiaid fegyver által hullnak el, és vitézeid harczban:
And in the public places of her towns will be sorrow and weeping; and she will be seated on the earth, waste and uncovered.
καὶ ταπεινωθήσονται καὶ πενθήσουσιν αἱ θῆκαι τοῦ κόσμου ὑμῶν καὶ καταλειφθήσῃ μόνη καὶ εἰς τὴν γῆν ἐδαφισθήσῃ

1 És ama napon az Úrnak csemetéje ékes és dicsõséges lészen, és a földnek gyümölcse nagyságos és díszes Izráel maradékának.
And in that day seven women will put their hands on one man, saying, There will be no need for you to give us food or clothing, only let us go under your name, so that our shame may be taken away.
καὶ ἐπιλήμψονται ἑπτὰ γυναῖκες ἀνθρώπου ἑνὸς λέγουσαι τὸν ἄρτον ἡμῶν φαγόμεθα καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν περιβαλούμεθα πλὴν τὸ ὄνομα τὸ σὸν κεκλήσθω ἐφ' ἡμᾶς ἄφελε τὸν ὀν ειδισμὸν ἡμῶν

2 És lészen, hogy a ki Sionban meghagyatik, és Jeruzsálemben megmarad, szentnek mondatik, minden, valaki Jeruzsálemben az élõk közé beiratott.
In that day will the young growth of the Lord be beautiful in glory, and the fruit of the earth will be the pride of those who are still living in Israel.
τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπιλάμψει ὁ θεὸς ἐν βουλῇ μετὰ δόξης ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ὑψῶσαι καὶ δοξάσαι τὸ καταλειφθὲν τοῦ ισραηλ

3 Ha elmosta az Úr Sion leányainak undokságát, és Jeruzsálem vérét eltisztítá belõle az ítélet lelkével, a megégetés lelkével:
And it will come about that the rest of the living in Zion, and of those who have been kept from destruction in Jerusalem, will be named holy, even everyone who has been recorded for life in Jerusalem:
καὶ ἔσται τὸ ὑπολειφθὲν ἐν σιων καὶ τὸ καταλειφθὲν ἐν ιερουσαλημ ἅγιοι κληθήσονται πάντες οἱ γραφέντες εἰς ζωὴν ἐν ιερουσαλημ

4 Akkor teremteni fog az Úr Sion hegyének minden helye fölé és gyülekezetei fölé nappal felhõt és ködöt, s lángoló tûznek fényességét éjjel; mert ez egész dicsõségen oltalma lészen;
When Zion has been washed from her sin by the Lord, and Jerusalem made clean from her blood by a judging and a burning wind.
ὅτι ἐκπλυνεῖ κύριος τὸν ῥύπον τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων σιων καὶ τὸ αἷμα ἐκκαθαριεῖ ἐκ μέσου αὐτῶν ἐν πνεύματι κρίσεως καὶ πνεύματι καύσεως

5 És sátor lészen árnyékul nappal a hõség ellen, s oltalom és rejtek szélvész és esõ elõl.
And over every living-place on Mount Zion, all over all her meetings, the Lord will make a cloud and smoke by day, and the shining of a flaming fire by night, for over all, the glory of the Lord will be a cover and a tent;
καὶ ἥξει καὶ ἔσται πᾶς τόπος τοῦ ὄρους σιων καὶ πάντα τὰ περικύκλῳ αὐτῆς σκιάσει νεφέλη ἡμέρας καὶ ὡς καπνοῦ καὶ ὡς φωτὸς πυρὸς καιομένου νυκτός πάσῃ τῇ δόξῃ σκεπασθήσεται

1 Hadd énekelek kedvesemrõl, szerelmesemnek énekét az Õ szõlõjérõl! Kedvesemnek szõlõje van nagyon kövér hegyen;
Let me make a song about my loved one, a song of love for his vine-garden. My loved one had a vine-garden on a fertile hill:
ᾄσω δὴ τῷ ἠγαπημένῳ ᾆσμα τοῦ ἀγαπητοῦ τῷ ἀμπελῶνί μου ἀμπελὼν ἐγενήθη τῷ ἠγαπημένῳ ἐν κέρατι ἐν τόπῳ πίονι

2 Felásta és megtisztítá kövektõl, nemes vesszõt plántált belé, és közepére tornyot építtetett, sõt benne már sajtót is vágatott; és várta, hogy majd jó szõlõt terem, és az vadszõlõt termett!

And after working the earth of it with a spade, he took away its stones, and put in it a very special vine; and he put up a watchtower in the middle of it, hollowing out in the rock a place for the grape-crushing; and he was hoping that it would give the best grapes, but it gave common grapes.

καὶ φραγμὸν περιέθηκα καὶ ἐχαράκωσα καὶ ἐφύτευσα ἄμπελον σωρηχ καὶ ᾠκοδόμησα πύργον ἐν μέσῳ αὐτοῦ καὶ προλήνιον ὤρυξα ἐν αὐτῷ καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι σταφυλήν ἐ ποίησεν δὲ ἀκάνθας

3 Mostan azért, Jeruzsálem lakosi és Juda férfiai: ítéljetek köztem és szõlõm között!

And now, you people of Jerusalem and you men of Judah, be the judges between me and my vine-garden.

καὶ νῦν ἄνθρωπος τοῦ ιουδα καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν ιερουσαλημ κρίνατε ἐν ἐμοὶ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀμπελῶνός μου

4 Mit kellett volna még tennem szõlõmmel; mit meg nem tettem vele? Miért vártam, hogy jó szõlõt terem, holott vadat termett?!

Is there anything which might have been done for my vine-garden which I have not done? why then, when I was hoping for the best grapes did it give me common grapes?

τί ποιήσω ἔτι τῷ ἀμπελῶνί μου καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτῷ διότι ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι σταφυλήν ἐποίησεν δὲ ἀκάνθας

5 Azért most tudatom veletek, hogy mit teszek szõlõmmel; elvonszom kerítését, hogy lelegeltessék, elrontom kõfalát, hogy eltapodtassék;

And now, this is what I will do to my vine-garden: I will take away the circle of thorns round it, and it will be burned up; its wall will be broken down and the beasts of the field will go through it;

νῦν δὲ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ποιήσω τῷ ἀμπελῶνί μου ἀφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς διαρπαγήν καὶ καθελῶ τὸν τοῖχον αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς καταπάτημα

6 És parlaggá teszem; nem metszetik és nem kapáltatik meg, tövis és gaz veri föl, és parancsolok a fellegeknek, hogy rá esõt ne adjanak!

And I will make it waste; its branches will not be touched with the knife, or the earth worked with the spade; but blackberries and thorns will come up in it: and I will give orders to the clouds not to send rain on it.

καὶ ἀνήσω τὸν ἀμπελῶνά μου καὶ οὐ μὴ τμηθῇ οὐδὲ μὴ σκαφῇ καὶ ἀναβήσεται εἰς αὐτὸν ὡς εἰς χέρσον ἄκανθα καὶ ταῖς νεφέλαις ἐντελοῦμαι τοῦ μὴ βρέξαι εἰς αὐτὸν ὑετόν

7 A seregek Urának szõlõje pedig Izráel háza, és Júda férfiai az Õ gyönyörûséges ültetése; és várt jogõrzésre, s ím lõn jogorzás; és irgalomra, s ím lõn siralom!

For the vine-garden of the Lord of armies is the people of Israel, and the men of Judah are the plant of his delight: and he was looking for upright judging, and there was blood; for righteousness, and there was a cry for help.

ὁ γὰρ ἀμπελὼν κυρίου σαβαωθ οἶκος τοῦ ισραηλ ἐστίν καὶ ἄνθρωπος τοῦ ιουδα νεόφυτον ἠγαπημένον ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι κρίσιν ἐποίησεν δὲ ἀνομίαν καὶ οὐ δικαιοσύνην ἀλλὰ κραυγήν

8 Jaj azoknak, a kik a házhoz házat ragasztanak, és mezõt foglalnak a mezõkhöz, míg egy helyecske sem marad, és csak ti magatok laktok itt e földön!

Cursed are those who are joining house to house, and putting field to field, till there is no more living-space for any but themselves in all the land!

οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν πρὸς οἰκίαν καὶ ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν ἐγγίζοντες ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνταί τι μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ τῆς γῆς

9 Hallásomra [megesküdt] a seregeknek Ura, hogy sok házak pusztasággá lesznek, a nagyok és szépek lakos nélkül,

The Lord of armies has said to me secretly, Truly, numbers of great and fair houses will be waste, with no one living in them.

ἠκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὦτα κυρίου σαβαωθ ταῦτα ἐὰν γὰρ γένωνται οἰκίαι πολλαί εἰς ἔρημον ἔσονται μεγάλαι καὶ καλαί καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς

10 Mert tíz hold szõlõ egy báth [bort] ereszt, és egy hómer mag egy efát terem.

For ten fields of vines will only give one measure of wine, and a great amount of seed will only give a small measure of grain.

οὗ γὰρ ἐργῶνται δέκα ζεύγη βοῶν ποιήσει κεράμιον ἕν καὶ ὁ σπείρων ἀρτάβας ἓξ ποιήσει μέτρα τρία

11 Jaj azoknak, a kik jó reggelen részegítõ ital után futkosnak, [és] mulatnak estig, [és] bor hevíti õket:

Cursed are those who get up early in the morning to give themselves up to strong drink; who keep on drinking far into the night till they are heated with wine!

οὐαὶ οἱ ἐγειρόμενοι τὸ πρωὶ καὶ τὸ σικερα διώκοντες οἱ μένοντες τὸ ὀψέ ὁ γὰρ οἶνος αὐτοὺς συγκαύσει

12 És czitera, lant, dob, síp és bor van lakodalmokban, de az Úrnak dolgát nem tekintik meg, és nem látják kezeinek cselekedetét.
And corded instruments and wind-instruments and wine are in their feasts: but they give no thought to the work of the Lord, and they are not interested in what his hands are doing.
μετὰ γὰρ κιθάρας καὶ ψαλτηρίου καὶ τυμπάνων καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουσιν τὰ δὲ ἔργα κυρίου οὐκ ἐμβλέπουσιν καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ οὐ κατανοοῦσιν

13 Ezért fogságba megy népem, mivelhogy tudomány nélkül való, és fõemberei éhen halnak, és sokasága szomjú miatt eped meg;
For this cause my people are taken away as prisoners into strange countries for need of knowledge: and their rulers are wasted for need of food, and their loud-voiced feasters are dry for need of water.
τοίνυν αἰχμάλωτος ὁ λαός μου ἐγενήθη διὰ τὸ μὴ εἰδέναι αὐτοὺς τὸν κύριον καὶ πλῆθος ἐγενήθη νεκρῶν διὰ λιμὸν καὶ δίψαν ὕδατος

14 Azért a sír kiszélesíti torkát és feltátja száját szertelen, és leszállnak abba [népem] fõemberei, és zajongó sokasága, és minden örvendezõi;
For this cause the underworld has made wide its throat, opening its mouth without limit: and her glory, and the noise of her masses, and her loud-voiced feasters, will go down into it.
καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ᾅδης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ διήνοιξεν τὸ στόμα αὐτοῦ τοῦ μὴ διαλιπεῖν καὶ καταβήσονται οἱ ἔνδοξοι καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς

15 És [porba] hajtatik a közember, és megaláztatik a fõember, és a nagyok szemei megaláztatnak.
And the poor man's head is bent, and the great man goes down on his face, and the eyes of pride are put to shame:
καὶ ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος καὶ ἀτιμασθήσεται ἀνήρ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ μετέωροι ταπεινωθήσονται

16 És felmagasztaltatik a seregeknek Ura az ítéletben, s a szent Isten megszenteli magát igazságban.
But the Lord of armies is lifted up as judge, and the Holy God is seen to be holy in righteousness.
καὶ ὑψωθήσεται κύριος σαβαωθ ἐν κρίματι καὶ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος δοξασθήσεται ἐν δικαιοσύνῃ

17 És bárányok legelnek ott, mint legelõjükön, s a gazdagoknak romjain idegenek élnek!
Then the lambs will get food as in their grass-lands, and the fat cattle will be feasting in the waste places.
καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρπασμένοι ὡς ταῦροι καὶ τὰς ἐρήμους τῶν ἀπειλημμένων ἄρνες φάγονται

18 Jaj azoknak, a kik a vétket hazugságnak kötelein vonszák, és a bûnt mint szekeret köteleken;
Cursed are those who make use of ox-cords for pulling the evil thing, and the bands of a young ox for their sin!
οὐαὶ οἱ ἐπισπώμενοι τὰς ἁμαρτίας ὡς σχοινίῳ μακρῷ καὶ ὡς ζυγοῦ ἱμάντι δαμάλεως τὰς ἀνομίας

19 A kik ezt mondják: siessen és tegye hamar munkáját, hogy lássuk, s közelítsen és jõjjön el Izráel Szentjének tanácsa, hogy tudjuk meg.
Who say, Let him do his work quickly, let him make it sudden, so that we may see it: let the design of the Holy One of Israel come near, so that it may be clear to us.
οἱ λέγοντες τὸ τάχος ἐγγισάτω ἃ ποιήσει ἵνα ἴδωμεν καὶ ἐλθάτω ἡ βουλὴ τοῦ ἁγίου ισραηλ ἵνα γνῶμεν

20 Jaj azoknak, a kik a gonoszt jónak mondják és a jót gonosznak; a kik a sötétséget világossággá s a világosságot sötétséggé teszik, és teszik a keserût édessé, s az édest keserûvé!
Cursed are those who give the name of good to evil, and of evil to what is good: who make light dark, and dark light: who make bitter sweet, and sweet bitter!
οὐαὶ οἱ λέγοντες τὸ πονηρὸν καλὸν καὶ τὸ καλὸν πονηρόν οἱ τιθέντες τὸ σκότος φῶς καὶ τὸ φῶς σκότος οἱ τιθέντες τὸ πικρὸν γλυκὺ καὶ τὸ γλυκὺ πικρόν

21 Jaj azoknak, a kik magoknak bölcseknek látszanak, és eszesek önnön magok elõtt!
Cursed are those who seem wise to themselves, and who take pride in their knowledge!
οὐαὶ οἱ συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον ἑαυτῶν ἐπιστήμονες

22 Jaj azoknak, a kik hõsök borivásban és híresek részegítõ ital vegyítésében;
Cursed are those who are strong to take wine, and great in making mixed drinks!
οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν οἱ τὸν οἶνον πίνοντες καὶ οἱ δυνάσται οἱ κεραννύντες τὸ σικερα

23 A kik a gonoszt ajándékért igaznak mondják, és az igazak igazságát elfordítják tõlük:
Who for a reward give support to the cause of the sinner, and who take away the righteousness of the upright from him.
οἱ δικαιοῦντες τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δώρων καὶ τὸ δίκαιον τοῦ δικαίου αἴροντες

24 Ezért, mint a polyvát megemészti a tûznek nyelve, és az égõ széna összeomlik: gyökerök megrothad, virágjok mint a por elszáll, mert a seregek Urának törvényét megvetették, és Izráel szentjének beszédét megútálták.

For this cause, as the waste of the grain is burned up by tongues of fire, and as the dry grass goes down before the flame, so their root will be like the dry stems of grain, and their flower will go up in dust: because they have gone against the law of the Lord of armies, and have given no honour to the word of the Holy One of Israel.

διὰ τοῦτο ὃν τρόπον καυθήσεται καλάμη ὑπὸ ἄνθρακος πυρὸς καὶ συγκαυθήσεται ὑπὸ φλογὸς ἀνειμένης ἡ ῥίζα αὐτῶν ὡς χνοῦς ἔσται καὶ τὸ ἄνθος αὐτῶν ὡς κονιορτὸς ἀναβήσ
εται οὐ γὰρ ἠθέλησαν τὸν νόμον κυρίου σαβαωθ ἀλλὰ τὸ λόγιον τοῦ ἁγίου ισραηλ παρώξυναν

25 Ezért gerjedt fel az Úrnak haragja népe ellen, és felemelé rá kezét, és megveri, hogy a hegyek megrendülnek, és holttestök szemétként fekszik az utczán. Mindezekkel haragja el nem mult, és keze még felemelve van.

For this reason the wrath of the Lord has been burning against his people, and his hand has been stretched out against them in punishment, and the hills were shaking, and their dead bodies were like waste in the open places of the town.

καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος σαβαωθ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπέβαλεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐπάταξεν αὐτούς καὶ παρωξύνθη τὰ ὄρη καὶ ἐγενήθη τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν ὡ
ς κοπρία ἐν μέσῳ ὁδοῦ καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμός ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή

26 És zászlót emel a távoli népeknek, és süvölt a föld határán [lako]zóknak, és ímé hamarsággal könnyen eljõnek.

And he will let a flag be lifted up as a sign to a far-off nation, whistling to them from the ends of the earth: and they will come quickly and suddenly.

τοιγαροῦν ἀρεῖ σύσσημον ἐν τοῖς ἔθνεσιν τοῖς μακρὰν καὶ συριεῖ αὐτοῖς ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς καὶ ἰδοὺ ταχὺ κούφως ἔρχονται

27 Nem lesz köztük egy is elfáradott, sem tántorgó; nem szunnyad, és nem aluszik; derekának öve sem oldódik meg, és nem szakad el saruja szíja sem;

There is no weariness among them, and no man is feeble-footed: they come without resting or sleeping, and the cord of their shoes is not broken.

οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ κοπιάσουσιν οὐδὲ νυστάξουσιν οὐδὲ κοιμηθήσονται οὐδὲ λύσουσιν τὰς ζώνας αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτῶν οὐδὲ μὴ ῥαγῶσιν οἱ ἱμάντες τῶν ὑποδημάτων
αὐτῶν

28 Nyilai élesek, és minden õ kézívei felvonvák, lovai körme, miként a kova, és kerekei mint a forgószél;

Their arrows are sharp, and every bow is bent: the feet of their horses are like rock, and their wheels are like a rushing storm.

ὧν τὰ βέλη ὀξεῖά ἐστιν καὶ τὰ τόξα αὐτῶν ἐντεταμένα οἱ πόδες τῶν ἵππων αὐτῶν ὡς στερεὰ πέτρα ἐλογίσθησαν οἱ τροχοὶ τῶν ἁρμάτων αὐτῶν ὡς καταιγίς

29 Ordítása, mint az oroszláné, és ordít, mint az oroszlán-kölykök, és morog s prédát ragad s elviszi, és nincs, a ki elvegye tõle;

The sound of their armies will be like the voice of a lion, and their war-cry like the noise of young lions: with loud cries they will come down on their food and will take it away safely, and there will be no one to take it out of their hands.

ὁρμῶσιν ὡς λέοντες καὶ παρέστηκαν ὡς σκύμνος λέοντος καὶ ἐπιλήμψεται καὶ βοήσει ὡς θηρίου καὶ ἐκβαλεῖ καὶ οὐκ ἔσται ὁ ῥυόμενος αὐτούς

30 És rámordul ama napon, mint tenger mormolása; és õ a földre néz, de ímé ott sûrû sötétség; és a nap meghomályosodik a ráborult homályban!

And his voice will be loud over him in that day like the sounding of the sea: and if a man's eyes are turned to the earth, it is all dark and full of trouble; and the light is made dark by thick clouds.

καὶ βοήσει δι' αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς φωνὴ θαλάσσης κυμαινούσης καὶ ἐμβλέψονται εἰς τὴν γῆν καὶ ἰδοὺ σκότος σκληρὸν ἐν τῇ ἀπορίᾳ αὐτῶν

1 A mely esztendõben meghala Uzziás király, látám az Urat ülni magas és felemeltetett székben, és palástja betölté a templomot;

In the year of King Uzziah's death I saw the Lord seated in his place, high and lifted up, and the Temple was full of the wide skirts of his robe.

καὶ ἐγένετο τοῦ ἐνιαυτοῦ οὗ ἀπέθανεν οζιας ὁ βασιλεύς εἶδον τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς δόξης αὐτοῦ

2 Szeráfok állanak vala felette: mindeniknek hat-hat szárnya vala: kettõvel orczáját fedé be, kettõvel lábait fedé be, és kettõvel lebegett;

Over him were the winged ones: every one had six wings; two for covering his face, two for covering his feed, and two for flight.

καὶ σεραφιν εἱστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνὶ καὶ ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνί καὶ ταῖς μὲν δυσὶν κατεκάλυπτον τὸ πρόσωπον καὶ ταῖς δυσὶν κατεκάλυπτον τοὺς πόδας καὶ τ
αῖς δυσὶν ἐπέταντο

3 És kiált vala egy a másiknak, és mondá: Szent, szent, szent a seregeknek Ura, teljes mind a [széles] föld az õ dicsõségével!

And one said in a loud voice to another, Holy, holy, holy, is the Lord of armies: all the earth is full of his glory.

καὶ ἐκέκραγον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἔλεγον ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος σαβαωθ πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ

4 És megrendülének az ajtó küszöbei a kiáltónak szavától, és a ház betelt füsttel.
And the bases of the door-pillars were shaking at the sound of his cry, and the house was full of smoke.
καὶ ἐπήρθη τὸ ὑπέρθυρον ἀπὸ τῆς φωνῆς ἧς ἐκέκραγον καὶ ὁ οἶκος ἐπλήσθη καπνοῦ

5 Akkor mondék: Jaj nékem, elvesztem, mivel tisztátalan ajkú vagyok és tisztátalan ajkú nép közt lakom: hisz a királyt, a seregeknek Urát láták szemeim!
Then I said, The curse is on me, and my fate is destruction; for I am a man of unclean lips, living among a people of unclean lips; for my eyes have seen the King, the Lord of armies.
καὶ εἶπα ὦ τάλας ἐγώ ὅτι κατανένυγμαι ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χείλη ἔχων ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκάθαρτα χείλη ἔχοντος ἐγὼ οἰκῶ καὶ τὸν βασιλέα κύριον σαβαωθ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου

6 És hozzám repült egy a szeráfok közül, és kezében eleven szén vala, a melyet fogóval vett volt az oltárról;
Then a winged one came to me with a burning coal in his hand, which he had taken from off the altar with the fire-spoon.
καὶ ἀπεστάλη πρός με ἓν τῶν σεραφιν καὶ ἐν τῇ χειρὶ εἶχεν ἄνθρακα ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου

7 És illeté számat azzal, és mondá: Ímé ez illeté ajkaidat, és hamisságod eltávozott, és bûnöd elfedeztetett.
And after touching my mouth with it, he said, See, your lips have been touched with this; and your evil is taken away, and you are made clean from sin.
καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἥψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας σου καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ

8 És hallám az Úrnak szavát, a ki ezt mondja vala: Kit küldjek el és ki megyen el nékünk? Én pedig mondék: Ímhol vagyok én, küldj el engemet!
And the voice of the Lord came to my ears, saying, Whom am I to send, and who will go for us? Then I said, Here am I, send me.
καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς κυρίου λέγοντος τίνα ἀποστείλω καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἶπα ἰδού εἰμι ἐγώ ἀπόστειλόν με

9 És monda: Menj, és mondd ezt e népnek: Hallván halljatok és ne értsetek, s látván lássatok és ne ismerjetek;
And he said, Go, and say to this people, You will go on hearing, but learning nothing; you will go on seeing, but without getting wiser.
καὶ εἶπεν πορεύθητι καὶ εἰπὸν τῷ λαῷ τούτῳ ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε

10 Kövérítsd meg e nép szívét, és füleit dugd be, és szemeit kend be: ne lásson szemeivel, ne halljon füleivel, ne értsen szívével, hogy meg ne térjen, és meg ne gyógyuljon.
Make the hearts of this people fat, and let their ears be stopped, and their eyes shut; for fear that they may see with their eyes, and be hearing with their ears, and their heart may become wise, and they may be turned to me and made well.
ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου καὶ τοῖς ὠσὶν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ ἰάσομαι αὐτούς

11 És én mondék: Meddig [lészen ez] Uram?! És monda: Míg a városok pusztán állanak lakos nélkül, és a házak emberek nélkül, s a föld is puszta lészen;
Then I said, Lord, how long? And he said in answer, Till the towns are waste and unpeopled, and the houses have no men, and the land becomes completely waste,
καὶ εἶπα ἕως πότε κύριε καὶ εἶπεν ἕως ἂν ἐρημωθῶσιν πόλεις παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι καὶ οἶκοι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπους καὶ ἡ γῆ καταλειφθήσεται ἔρημος

12 És az Úr az embert messze elveti, s nagy pusztaság lészen a földön;
And the Lord has taken men far away, and there are wide waste places in the land.
καὶ μετὰ ταῦτα μακρυνεῖ ὁ θεὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ οἱ καταλειφθέντες πληθυνθήσονται ἐπὶ τῆς γῆς

13 És ha megmarad még rajta egy tizedrész, ismétlen elpusztul ez is; [de] mint a terpentinfának és cserfának törzsük marad kivágatás után: az õ törzsük szent mag lészen!
And even if there is still a tenth part in it, it will again be burned, like a tree of the woods whose broken end is still in the earth after the tree has been cut down (the holy seed is the broken end).
καὶ ἔτι ἐπ' αὐτῆς ἔστιν τὸ ἐπιδέκατον καὶ πάλιν ἔσται εἰς προνομὴν ὡς τερέβινθος καὶ ὡς βάλανος ὅταν ἐκπέσῃ ἀπὸ τῆς θήκης αὐτῆς

1 És lõn a Júda királyának, Akháznak, az Uzziás fiának, Jóthám fiának napjaiban, eljöve Reczin, Sziriának királya, és Remaljának fia, Pékah, Izráelnek királya Jeruzsálem ellen, hogy azt megostromolja; de nem veheté meg azt.

Now it came about in the days of Ahaz, the son of Jotham, the son of Uzziah, king of Judah, that Rezin, the king of Aram, and Pekah, the son of Remaliah, the king of Israel, came up to Jerusalem to make war against it, but were not able to overcome it.

και ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις αχαζ τοῦ ιωαθαμ τοῦ υἱοῦ οζιου βασιλέως ιουδα ἀνέβη ραασσων βασιλεὺς αραμ καὶ φακεε υἱὸς ρομελιου βασιλεὺς ισραηλ ἐπὶ ιερουσαλημ πολεμῆσαι αὐτὴν καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν πολιορκῆσαι αὐτήν

2 És hírül vivék a Dávid házának, mondván: Sziria Efraimmal egyesült! és megindula szíve s népének szíve, a mint megindulnak az erdõ fái a szél miatt.

And word came to the family of David that Aram had put up its tents in Ephraim. And the king's heart, and the hearts of his people, were moved, like the trees of the wood shaking in the wind.

καὶ ἀνηγγέλη εἰς τὸν οἶκον δαυιδ λέγοντες συνεφώνησεν αραμ πρὸς τὸν εφραιμ καὶ ἐξέστη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ὃν τρόπον ὅταν ἐν δρυμῷ ξύλον ὑπὸ πνεύματος σαλευθῇ

3 És mondá az Úr Ésaiásnak: Menj ki, kérlek, Akház eleibe te és Seár-Jásub fiad, a felsõ tó csatornájának végéhez, a ruhafestõk mezejének útján;

Then the Lord said to Isaiah, Go out now, you and Shear-jashub, your son, and you will come across Ahaz at the end of the stream flowing from the higher pool, in the highway of the washerman's field;

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ησαιαν ἔξελθε εἰς συνάντησιν αχαζ σὺ καὶ ὁ καταλειφθεὶς ιασουβ ὁ υἱός σου πρὸς τὴν κολυμβήθραν τῆς ἄνω ὁδοῦ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως

4 És mondd néki: Vigyázz és légy nyugodt; ne félj! és meg ne lágyuljon szíved e két füstölgõ üszögdarab miatt, Reczinnek és Sziriának, és Remalja fiának felgerjedett haragja miatt!

And say to him, Take care and be quiet; have no fear, and do not let your heart be feeble, because of these two ends of smoking fire-wood, because of the bitter wrath of Rezin and Aram, and of the son of Remaliah.

καὶ ἐρεῖς αὐτῷ φύλαξαι τοῦ ἡσυχάσαι καὶ μὴ φοβοῦ μηδὲ ἡ ψυχή σου ἀσθενείτω ἀπὸ τῶν δύο ξύλων τῶν δαλῶν τῶν καπνιζομένων τούτων ὅταν γὰρ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ μου γένηται πάλιν ἰάσομαι

5 Mivelhogy gonosz tanácsot tartott ellened Sziria, Efraim és Remalja fia, mondván:

Because Aram has made evil designs against you, saying,

καὶ ὁ υἱὸς τοῦ αραμ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ρομελιου ὅτι ἐβουλεύσαντο βουλὴν πονηρὰν περὶ σοῦ λέγοντες

6 Menjünk el Júda ellen, s reszkettessük meg, és kapcsoljuk magunkhoz, és tegyük királylyá benne Tábeal fiát,

Let us go up against Judah, troubling her, and forcing our way into her, and let us put up a king in her, even the son of Tabeel:

ἀναβησόμεθα εἰς τὴν ιουδαίαν καὶ συλλαλήσαντες αὐτοῖς ἀποστρέψομεν αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς καὶ βασιλεύσομεν αὐτῆς τὸν υἱὸν ταβεηλ

7 Így szól az Úr Isten: Nem áll meg és nem lészen ez!

This is the word of the Lord God: This design will not come about or be effected.

τάδε λέγει κύριος σαβαωθ οὐ μὴ ἐμμείνῃ ἡ βουλὴ αὕτη οὐδὲ ἔσται

8 Mert Sziria feje Damaskus, és Damaskusnak feje Reczin, és még hatvanöt esztendõ, s megromol Efraim és nép nem lészen.

For the head of Aram is Damascus, and the head of Damascus is Rezin (and in sixty-five years from now Ephraim will be broken, and will no longer be a people):

ἀλλ' ἡ κεφαλὴ αραμ δαμασκός ἀλλ' ἔτι ἑξήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐκλείψει ἡ βασιλεία εφραιμ ἀπὸ λαοῦ

9 Efraim feje pedig Samaria, és Samaria feje a Remalja fia: ha nem hisztek, bizony meg nem maradtok!

And the head of Ephraim is Samaria, and the head of Samaria is Remaliah's son. If you will not have faith, your kingdom will be broken.

καὶ ἡ κεφαλὴ εφραιμ σομορων καὶ ἡ κεφαλὴ σομορων υἱὸς τοῦ ρομελιου καὶ ἐὰν μὴ πιστεύσητε οὐδὲ μὴ συνῆτε

10 És szóla ismét az Úr Akházhoz, mondván:

And Isaiah said again to Ahaz,

καὶ προσέθετο κύριος λαλῆσαι τῷ αχαζ λέγων

11 Kérj jelt magadnak az Úrtól, a te Istenedtõl, kérj a mélységben vagy fent a magasban!
Make a request to the Lord your God for a sign, a sign in the deep places of the underworld, or in the high heavens.
αἴτησαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ κυρίου θεοῦ σου εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος

12 És mikor szóla Akház: Nem kérek s nem kisértem az Urat!
But Ahaz said, I will not put the Lord to the test by making such a request.
καὶ εἶπεν αχαζ οὐ μὴ αἰτήσω οὐδ' οὐ μὴ πειράσω κύριον

13 Akkor monda [a próféta:] Halld meg hát, Dávid háza! hát nem elég embereket bosszantanotok, hogy még az én Istenemet is bosszantjátok?
And he said, Give ear now, O family of David: is it not enough that you are driving men to disgust? will you do the same to my God?
καὶ εἶπεν ἀκούσατε δή οἶκος δαυιδ μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις καὶ πῶς κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα

14 Ezért ád jelt néktek az Úr maga: Ímé, a szûz fogan méhében, és szül fiat, s nevezi azt Immánuelnek,
For this cause the Lord himself will give you a sign; a young woman is now with child, and she will give birth to a son, and she will give him the name Immanuel.
διὰ τοῦτο δώσει κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱόν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ εμμανουηλ

15 Ki vajat és mézet eszik, míg megtanulja a gonoszt megvetni, és a jót választani;
Butter and honey will be his food, when he is old enough to make a decision between evil and good.
βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πρὶν ἢ γνῶναι αὐτὸν ἢ προελέσθαι πονηρὰ ἐκλέξεται τὸ ἀγαθόν

16 Mert mielõtt e gyermek megtanulná megvetni a gonoszt, és a jót választani, elpusztul a föld, melynek két királyától te reszketsz.
For before the child is old enough to make a decision between evil and good, the land whose two kings you are now fearing will have become waste.
διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἀπειθεῖ πονηρίᾳ τοῦ ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν καὶ καταλειφθήσεται ἡ γῆ ἣν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου τῶν δύο βασιλέων

17 És hozni fog az Úr reád és népedre és atyád házára oly napokat, milyenek még nem jöttenek, mióta Efraim elszakadott Júdától: Assiria királyát.
The Lord is about to send on you, and on your people, and on your father's house, such a time of trouble as there has not been from the days of the separating of Ephraim from Judah; even the coming of the king of Assyria.
ἀλλὰ ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἡμέρας αἳ οὔπω ἦκασιν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀφεῖλεν εφραιμ ἀπὸ ιουδα τὸν βασιλέα τῶν ἀσσυρίων

18 És lesz ama napon: süvölt az Úr az Égyiptom folyóvize mellett való legyeknek, s Assiria földje méheinek,
And it will be in that day that the Lord will make a piping sound for the fly which is in the end of the rivers of Egypt, and for the bee which is in the land of Assyria.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συριεῖ κύριος μυίαις ὃ κυριεύει μέρους ποταμοῦ αἰγύπτου καὶ τῇ μελίσσῃ ἥ ἐστιν ἐν χώρᾳ ἀσσυρίων

19 S mind eljönnek, és letelepszenek a meredek völgyekben és sziklák hasadékaiban, minden töviseken és minden legelõkön.
And they will come, covering all the waste valleys, and the holes of the rocks, and the thorns, and all the watering-places.
καὶ ἐλεύσονται πάντες καὶ ἀναπαύσονται ἐν ταῖς φάραγξι τῆς χώρας καὶ ἐν ταῖς τρώγλαις τῶν πετρῶν καὶ εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς πᾶσαν ῥαγάδα καὶ ἐν παντὶ ξύλῳ

20 Ama napon leberetválja az Úr a folyón túl bérlett beretvával, Assiria királya által a fõt s a lábak szõrét, a mely a szakált is leveszi;
In that day will the Lord take away the hair of the head and of the feet, as well as the hair of the face, with a blade got for a price from the other side of the River; even with the king of Assyria.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυρήσει κύριος τῷ ξυρῷ τῷ μεγάλῳ καὶ μεμεθυσμένῳ ὃ ἐστιν πέραν τοῦ ποταμοῦ βασιλέως ἀσσυρίων τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς τρίχας τῶν ποδῶν καὶ τὸν πώγωνα ἀφελεῖ

21 És lesz ama napon, hogy kiki egy fejõstehenet tart és két juhot,
And it will be in that day that a man will give food to a young cow and two sheep;
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θρέψει ἄνθρωπος δάμαλιν βοῶν καὶ δύο πρόβατα

22 És lészen, hogy a tej bõsége miatt vajat eszik; mert vajat és mézet eszik, valaki csak megmaradott e földön.
And they will give so much milk that he will be able to have butter for his food: for butter and honey will be the food of all who are still living in the land.
καὶ ἔσται ἀπὸ τοῦ πλεῖστον ποιεῖν γάλα βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πᾶς ὁ καταλειφθεὶς ἐπὶ τῆς γῆς

23 S lészen ama napon, hogy minden helyet, a hol ezer szõlõtõ ezer siklust érõ vala, tövis és gaz ver fel.
And it will be in that day that in every place where before there were a thousand vines valued at a thousand shekels of silver, there will be nothing but blackberries and thorns.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πᾶς τόπος οὗ ἐὰν ὦσιν χίλιαι ἄμπελοι χιλίων σίκλων εἰς χέρσον ἔσονται καὶ εἰς ἄκανθαν

24 Nyilakkal és kézívvel mehet oda [az ember,] mivel tövis és gaz verte fel mind az egész földet;
Men will come there with bows and arrows, because all the land will be full of blackberries and thorns.
μετὰ βέλους καὶ τοξεύματος εἰσελεύσονται ἐκεῖ ὅτι χέρσος καὶ ἄκανθα ἔσται πᾶσα ἡ γῆ

25 Sõt a hegyekre, a melyeket kapával kapáltanak, sem fogsz felmenni, félvén a tövistõl és gaztól; hanem barmok legelõjévé lesznek és juhok járásává.
And they will send out the oxen and the sheep on all the hills which before were worked with the spade, ... fear of blackberries and thorns.
καὶ πᾶν ὄρος ἀροτριώμενον ἀροτριαθήσεται καὶ οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐκεῖ φόβος ἔσται γὰρ ἀπὸ τῆς χέρσου καὶ ἀκάνθης εἰς βόσκημα προβάτου καὶ εἰς καταπάτημα βοός

1 És monda nékem az Úr: Végy magadnak egy nagy táblát, és írd fel reá közönséges betûkkel: siess zsákmányra [és]gyorsan prédára;
And the Lord said to me, Take a great writing-board, and on it put down in common letters, Maher-shalal-hash-baz;
καὶ εἶπεν κύριος πρός με λαβὲ σεαυτῷ τόμον καινοῦ μεγάλου καὶ γράψον εἰς αὐτὸν γραφίδι ἀνθρώπου τοῦ ὀξέως προνομὴν ποιῆσαι σκύλων πάρεστιν γάρ

2 És én hív tanúkul választom magamnak Úriást, a papot és Zakariást, Jeberekiás fiát.
And take true witnesses to the writing, Uriah the priest, and Zechariah, the son of Jeberechiah.
καὶ μάρτυράς μοι ποίησον πιστοὺς ἀνθρώπους τὸν ουριαν καὶ τὸν ζαχαριαν υἱὸν βαραχιου

3 És bementem a prófétaasszonyhoz, a ki fogant, és szült fiat; és mondá az Úr nékem: Nevezd nevét: siess zsákmányra [és] gyorsan prédára.
And I went in to my wife, and she became with child, and gave birth to a son. Then the Lord said to me, Give him the name Maher-shalal-hash-baz,
καὶ προσῆλθον πρὸς τὴν προφῆτιν καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν καὶ ἔτεκεν υἱόν καὶ εἶπεν κύριός μοι κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ταχέως σκύλευσον ὀξέως προνόμευσον

4 Mert mielõtt e gyermek ezt ki tudja mondani: apám és anyám, Damaskus gazdagságát és Samaria prédáját Assiria királyának szolgája elviszi.
For before the child is able to say, Father, or, Mother, the wealth of Damascus and the goods of Samaria will be taken away by the king of Assyria.
διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον καλεῖν πατέρα ἢ μητέρα λήμψεται δύναμιν δαμασκοῦ καὶ τὰ σκῦλα σαμαρείας ἔναντι βασιλέως ἀσσυρίων

5 Ismét szólott az Úr hozzám, mondván:
And the Lord said again to me,
καὶ προσέθετο κύριος λαλῆσαί μοι ἔτι

6 Mivel megútálta e nép Siloahnak lassan folyó vizét, és Reczinben és Remalja fiában gyönyörködik:
Because this people will have nothing to do with the softly-flowing waters of Shiloah, and have fear of Rezin and Remaliah's son;
διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι τὸν λαὸν τοῦτον τὸ ὕδωρ τοῦ σιλωαμ τὸ πορευόμενον ἡσυχῇ ἀλλὰ βούλεσθαι ἔχειν τὸν ραασσων καὶ τὸν υἱὸν ρομελιου βασιλέα ἐφ' ὑμῶν

7 Azért ímé rájok hozza az Úr a folyónak erõs és sok vizét, Assiria királyát és minden õ hatalmát, és feljõ minden medre fölé, és foly minden partjai felett,
For this cause the Lord is sending on them the waters of the River, deep and strong, even the king of Assyria and all his glory: and it will come up through all its streams, overflowing all its edges:
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἀνάγει κύριος ἐφ' ὑμᾶς τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ τὸ ἰσχυρὸν καὶ τὸ πολύ τὸν βασιλέα τῶν ἀσσυρίων καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ πᾶσαν φάραγγα ὑμῶν καὶ περιπατήσει ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑμῶν

8 És becsap Júdába, és megáradván átmegy rajta, s torkig ér, és elterjesztett szárnyai ellepik földednek szélességét, oh Immánuel!
And it will come on into Judah; rushing on and overflowing, till the waters are up to the neck; *** and his outstretched wings will be covering the land from side to side: for God is with us.
καὶ ἀφελεῖ ἀπὸ τῆς ιουδαίας ἄνθρωπον ὃς δυνήσεται κεφαλὴν ἆραι ἢ δυνατὸν συντελέσασθαί τι καὶ ἔσται ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὥστε πληρῶσαι τὸ πλάτος τῆς χώρας σου μεθ' ἡμῶν ὁ θεός

9 Fenekedjetek csak népek és romoljatok meg; figyeljetek, valakik messze laktok; készüljetek és megrontattok; készüljetek és megrontattok.
Have knowledge, O peoples, and be in fear; give ear, all you far-off parts of the earth:
γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττᾶσθε ἐπακούσατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς ἰσχυκότες ἡττᾶσθε ἐὰν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε πάλιν ἡττηθήσεσθε

10 Tanácskozzatok, de haszontalan lesz, beszéljetek beszédet, de nem áll meg, mert Isten van mi velünk!
Let your designs be formed, and they will come to nothing; give your orders, and they will not be effected: for God is with us.
καὶ ἢν ἂν βουλεύσησθε βουλήν διασκεδάσει κύριος καὶ λόγον ὃν ἐὰν λαλήσητε οὐ μὴ ἐμμείνῃ ὑμῖν ὅτι μεθ' ἡμῶν κύριος ὁ θεός

11 Mert így szólott hozzám az Úr, rajtam lévén erõs keze, hogy tanítson engem, hogy e népnek útján ne járjak, mondván:
For the Lord, controlling me with a strong hand, gave me orders not to go in the way of this people, saying,
οὕτως λέγει κύριος τῇ ἰσχυρᾷ χειρὶ ἀπειθοῦσιν τῇ πορείᾳ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ τούτου λέγοντες

12 Ti ne mondjátok összeesküvésnek, valamit e nép összeesküvésnek mond, és félelme szerint ne féljetek és ne rettegjetek;
Do not say, It is holy, about everything of which this people says, It is holy; and do not be in fear of what they go in fear of.
μήποτε εἴπητε σκληρόν πᾶν γάρ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ λαὸς οὗτος σκληρόν ἐστιν τὸν δὲ φόβον αὐτοῦ οὐ μὴ φοβηθῆτε οὐδὲ μὴ ταραχθῆτε

13 A seregek Urát: Õt szenteljétek meg, Õt féljétek, és Õt rettegjétek!
But let the Lord of armies be holy to you, and go in fear of him, giving honour to him.
κύριον αὐτὸν ἁγιάσατε καὶ αὐτὸς ἔσται σου φόβος

14 És Õ néktek szenthely lészen; de megütközés köve és botránkozás sziklája Izráel két házának, s tõr és háló Jeruzsálem lakosainak.
And he will be for a holy place: but for a stone of falling and a rock of trouble to the two houses of Israel, and to the men of Jerusalem, for a net in which they may be taken.
καὶ ἐὰν ἐπ' αὐτῷ πεποιθὼς ᾖς ἔσται σοι εἰς ἁγίασμα καὶ οὐχ ὡς λίθου προσκόμματι συναντήσεσθε αὐτῷ οὐδὲ ὡς πέτρας πτώματι ὁ δὲ οἶκος ιακωβ ἐν παγίδι καὶ ἐν κοιλάσματι ἐγκαθήμενοι ἐν ιερουσαλημ

15 És megütköznek köztük sokan, s elesnek és összetöretnek; tõrbe esnek és megfogatnak!
And numbers of them, falling on the stone, will be broken, and will be taken in the net.
διὰ τοῦτο ἀδυνατήσουσιν ἐν αὐτοῖς πολλοὶ καὶ πεσοῦνται καὶ συντριβήσονται καὶ ἐγγιοῦσιν καὶ ἁλώσονται ἄνθρωποι ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντες

16 Kösd be e bizonyságtételt, és pecsételd be e tanítást tanítványaimban!
Let my teaching be kept secret: and my words be given to my disciples only.
τότε φανεροὶ ἔσονται οἱ σφραγιζόμενοι τὸν νόμον τοῦ μὴ μαθεῖν

17 Én pedig várom az Urat, a ki elrejté orczáját Jákób házától, és benne bízom.
And I will be waiting for the Lord, whose face is veiled from the house of Jacob, and I will be looking for him.
καὶ ἐρεῖ μενῶ τὸν θεὸν τὸν ἀποστρέψαντα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου ιακωβ καὶ πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ

18 Ímhol vagyok én és a fiak, kiket adott nékem az Úr jelekül és csodákul Izráelben: a Sion hegyén lakozó seregeknek Urától [vagyunk mi!]
See, I and the children whom the Lord has given me, are for signs and for wonders in Israel from the Lord of armies, whose resting-place is in Mount Zion.
ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἃ μοι ἔδωκεν ὁ θεός καὶ ἔσται εἰς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οἴκῳ ισραηλ παρὰ κυρίου σαβαωθ ὃς κατοικεῖ ἐν τῷ ὄρει σιων

19 És ha ezt mondják tinéktek: Tudakozzatok a halottidézõktõl és a jövendõmondóktól, a kik sipognak és suttognak: hát nem Istenétõl tudakozik-é a nép? az élõkért a holtaktól [kell-é tudakozni]?
And when they say to you, Make request for us to those who have control of spirits, and to those wise in secret arts, who make hollow bird-like sounds; is it not right for a people to make request to their gods, to make request for the living to the dead?
καὶ ἐὰν εἴπωσιν πρὸς ὑμᾶς ζητήσατε τοὺς ἀπὸ τῆς γῆς φωνοῦντας καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους τοὺς κενολογοῦντας οἳ ἐκ τῆς κοιλίας φωνοῦσιν οὐκ ἔθνος πρὸς θεὸν αὐτοῦ τί ἐκζητοῦσιν περὶ τῶν ζώντων τοὺς νεκρούς

20 A tanításra és bizonyságtételre [hallgassatok!] Ha nem ekként szólnak azok, a kiknek nincs hajnalok:
Then say to them, Put your faith in the teaching and the witness. ... If they do not say such things. ... For him there is no dawn. ...
νόμον γὰρ εἰς βοήθειαν ἔδωκεν ἵνα εἴπωσιν οὐχ ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο περὶ οὗ οὐκ ἔστιν δῶρα δοῦναι περὶ αὐτοῦ

21 Úgy bolyongani fognak [a földön], szorongva és éhezve; és lészen, hogyha megéhezik, felgerjed és megátkozza királyát és Istenét, s néz fölfelé,
And he will go through the land in bitter trouble and in need of food; and when he is unable to get food, he will become angry, cursing his king and his God, and his eyes will be turned to heaven on high;
καὶ ἥξει ἐφ' ὑμᾶς σκληρὰ λιμός καὶ ἔσται ὡς ἂν πεινάσητε λυπηθήσεσθε καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν ἄρχοντα καὶ τὰ παταχρα καὶ ἀναβλέψονται εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω

22 És azután a földre tekint, és ímé mindenütt nyomor és sötétség, és szorongatásnak éjszakája, õ pedig a sûrû sötétben elhagyatva!
And he will be looking down on the earth, and there will be trouble and dark clouds, black night where there is no seeing.
καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω ἐμβλέψονται καὶ ἰδοὺ θλῖψις καὶ στενοχωρία καὶ σκότος ἀπορία στενὴ καὶ σκότος ὥστε μὴ βλέπειν

1 De nem lesz mindig sötét ott, a hol most szorongatás van; elõször megalázta Zebulon és Nafthali földjét, de azután megdicsõíti a tenger útját, a Jordán túlsó partját [és]a pogányok határát.
In earlier times he made the land of Zebulun and the land of Naphtali of small value, but after that he gave it glory, by the way of the sea, on the other side of Jordan, Galilee of the nations.
ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐν σκότει ἴδετε φῶς μέγα οἱ κατοικοῦντες ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς λάμψει ἐφ' ὑμᾶς

2 A nép, a mely sötétségben jár vala, lát nagy világosságot; a kik lakoznak a halál árnyékának földében, fény ragyog fel fölöttök!
The people who went in the dark have seen a great light, and for those who were living in the land of the deepest night, the light is shining.
τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ ὃ κατήγαγες ἐν εὐφροσύνῃ σου καὶ εὐφρανθήσονται ἐνώπιόν σου ὡς οἱ εὐφραινόμενοι ἐν ἀμήτῳ καὶ ὃν τρόπον οἱ διαιρούμενοι σκῦλα

3 Te megsokasítod e népet, nagy örömöt szerzesz néki, és örvendeznek elõtted az aratók örömével, és vígadoznak, mint mikoron zsákmányt osztanak.
You have made them very glad, increasing their joy. They are glad before you as men are glad in the time of getting in the grain, or when they make division of the goods taken in war.
διότι ἀφῄρηται ὁ ζυγὸς ὁ ἐπ' αὐτῶν κείμενος καὶ ἡ ῥάβδος ἡ ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν τὴν γὰρ ῥάβδον τῶν ἀπαιτούντων διεσκέδασεν κύριος ὡς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπὶ μαδιαμ

4 Mert terhes igáját és háta vesszejét, az õt nyomorgatónak botját összetöröd, mint a Midián napján;
For by your hand the yoke on his neck and the rod on his back, even the rod of his cruel master, have been broken, as in the day of Midian.
ὅτι πᾶσαν στολὴν ἐπισυνηγμένην δόλῳ καὶ ἱμάτιον μετὰ καταλλαγῆς ἀποτείσουσιν καὶ θελήσουσιν εἰ ἐγενήθησαν πυρίκαυστοι

5 Mert a vitézek harczi saruja és a vérbe fertõztetett öltözet megég, és tûznek eledele lészen;
For every boot of the man of war with his sounding step, and the clothing rolled in blood, will be for burning, food for the fire.
ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης βουλῆς ἄγγελος ἐγὼ γὰρ ἄξω εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας εἰρήνην καὶ ὑγίειαν αὐτῷ

6 Mert egy gyermek születik nékünk, fiú adatik nékünk, és az uralom az õ vállán lészen, és hívják nevét: csodálatosnak, tanácsosnak, erõs Istennek, örökkévalóság atyjának, békesség fejedelmének!
For to us a child has come, to us a son is given; and the government has been placed in his hands; and he has been named Wise Guide, Strong God, Father for ever, Prince of Peace.
μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὅριον ἐπὶ τὸν θρόνον δαυιδ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ κατορθῶσαι αὐτὴν καὶ ἀντιλαβέσθαι αὐτῆς ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίματι ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον ὁ ζῆλος κυρίου σαβαωθ ποιήσει ταῦτα

7 Uralma növekedésének és békéjének nem lesz vége a Dávid trónján és királysága felett, hogy fölemelje és megerõsítse azt jogosság és igazság által mostantól mindörökké. A seregek Urának buzgó szerelme mívelendi ezt!
Of the increase of his rule and of peace there will be no end, on the seat of David, and in his kingdom; to make it strong, supporting it with wise decision and righteousness, now and for ever. By the fixed purpose of the Lord of armies this will be done.
θάνατον ἀπέστειλεν κύριος ἐπὶ ιακωβ καὶ ἦλθεν ἐπὶ ισραηλ

8 Beszédet küldött az Úr Jákóbnak, és leesett Izráelben,
The Lord has sent a word to Jacob, and it has come on Israel;
καὶ γνώσονται πᾶς ὁ λαὸς τοῦ εφραιμ καὶ οἱ ἐγκαθήμενοι ἐν σαμαρείᾳ ἐφ' ὕβρει καὶ ὑψηλῇ καρδίᾳ λέγοντες

9 Hogy megértse az egész nép: Efraim és Samaria lakosa, a kik ezt mondják kevélyen és felfuvalkodva:
And all the people will have experience of it, even Ephraim and the men of Samaria, who say in the pride of their uplifted hearts,
πλίνθοι πεπτώκασιν ἀλλὰ δεῦτε λαξεύσωμεν λίθους καὶ ἐκκόψωμεν συκαμίνους καὶ κέδρους καὶ οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πύργον

10 Téglák omlottak le, és mi faragott kõbõl építünk; fügefák vágattak ki, és mi czédrusokat ültetünk helyökre!
The bricks have come down, but we will put up buildings of cut stone in their place: the sycamores are cut down, but they will be changed to cedars.
καὶ ῥάξει ὁ θεὸς τοὺς ἐπανιστανομένους ἐπ' ὄρος σιων ἐπ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν διασκεδάσει

11 De az Úr ellenök hozza Reczin szorongatóit, és ellenségeiket rájok uszítja;
For this cause the Lord has made strong the haters of Israel, driving them on to make war against him;
συρίαν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ τοὺς ἕλληνας ἀφ' ἡλίου δυσμῶν τοὺς κατεσθίοντας τὸν ισραηλ ὅλῳ τῷ στόματι ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμός ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή

12 A Sziriabeliek elõl, és a Filiszteusok hátul, s falják Izráelt feltátott torokkal. Mindezekkel azonban haragja el nem múlt, és keze még felemelve van.
Aram on the east, and the Philistines on the west, who have come against Israel with open mouths. For all this his wrath is not turned away, but his hand is stretched out still.
καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἀπεστράφη ἕως ἐπλήγη καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐξεζήτησαν

13 Hiszen e nép nem tért meg az õt verõ [Isten]hez, és a seregeknek Urát nem keresték;
But the heart of the people was not turned to him who sent punishment on them, and they made no prayer to the Lord of armies.
καὶ ἀφεῖλεν κύριος ἀπὸ ισραηλ κεφαλὴν καὶ οὐράν μέγαν καὶ μικρὸν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ

14 Ezért kivágja az Úr Izráelbõl a fõt és farkat, a pálmaágat és a kákát egy napon.
For this cause the Lord took away from Israel head and tail, high and low, in one day.
πρεσβύτην καὶ τοὺς τὰ πρόσωπα θαυμάζοντας αὕτη ἡ ἀρχὴ καὶ προφήτην διδάσκοντα ἄνομα οὗτος ἡ οὐρά

15 A fõ: a vén és a fõember, a fark pedig a próféta, a ki hazugságot szól.
The man who is honoured and responsible is the head, and the prophet who gives false teaching is the tail.
καὶ ἔσονται οἱ μακαρίζοντες τὸν λαὸν τοῦτον πλανῶντες καὶ πλανῶσιν ὅπως καταπίωσιν αὐτούς

16 Mert e nép vezérei hitetõkké lettek, és a kiket vezetének, elvesztek.
For the guides of this people are the cause of their wandering from the right way, and those who are guided by them come to destruction.
διὰ τοῦτο ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῶν οὐκ εὐφρανθήσεται ὁ θεὸς καὶ τοὺς ὀρφανοὺς αὐτῶν καὶ τὰς χήρας αὐτῶν οὐκ ἐλεήσει ὅτι πάντες ἄνομοι καὶ πονηροί καὶ πᾶν στόμα λαλεῖ ἄδικα ἐπὶ πᾶσιν τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμός ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή

17 Ezért ifjaiban sem gyönyörködik az Úr, s árváin és özvegyein sem könyörül; mert mindnyájan istentelenek és gonosztevõk, és minden száj bolondságot beszél. Mindezekkel haragja el nem múlt, és keze még felemelve van.
For this cause the Lord will have no pleasure in their young men, and no pity on their widows and the children without fathers: for they are all haters of God and evil-doers, and foolish words come from every mouth. For all this his wrath is not turned away, but his hand is stretched out still.
καὶ καυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ἀνομία καὶ ὡς ἄγρωστις ξηρὰ βρωθήσεται ὑπὸ πυρός καὶ καυθήσεται ἐν τοῖς δάσεσι τοῦ δρυμοῦ καὶ συγκαταφάγεται τὰ κύκλῳ τῶν βουνῶν πάντα

18 Mert a gonoszság felgerjedt, mint a tûz, s tövist és gazt emészt, és meggyújtja a sûrû erdõt, és felgomolyg az füst oszlopában.
For evil was burning like a fire; the blackberries and thorns were burned up; the thick woods took fire, rolling up in dark clouds of smoke.
διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου συγκέκαυται ἡ γῆ ὅλη καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς ὑπὸ πυρὸς κατακεκαυμένος ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐλεήσει

19 A seregek Urának haragja miatt kiégett a föld, és a nép a tûznek eledele lõn: Senki atyjafián nem könyörül,
The land was dark with the wrath of the Lord of armies: the people were like those who take men's flesh for food.
ἀλλὰ ἐκκλινεῖ εἰς τὰ δεξιά ὅτι πεινάσει καὶ φάγεται ἐκ τῶν ἀριστερῶν καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇ ἄνθρωπος ἔσθων τὰς σάρκας τοῦ βραχίονος αὐτοῦ

20 Jobbkézre vág és megéhezik, eszik balkézre és nem elégszik meg; mindnyájan karjoknak húsát eszik,
On the right a man was cutting off bits and was still in need; on the left a man took a meal but had not enough; no man had pity on his brother; every man was making a meal of the flesh of his neighbour.
φάγεται γὰρ μανασση τοῦ εφραιμ καὶ εφραιμ τοῦ μανασση ὅτι ἅμα πολιορκήσουσιν τὸν ιουδαν ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμός ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή

1 Jaj a hamis határozatok határozóinak, és a jegyzõknek, a kik gonoszt jegyeznek,
Cursed are those who make evil decisions, and the writers who make the records of their cruel acts:
οὐαὶ τοῖς γράφουσιν πονηρίαν γράφοντες γὰρ πονηρίαν γράφουσιν

2 Hogy elriaszszák a gyöngéket a törvénykezéstõl, s elrabolják népem szegényeinek igazságát, hogy legyenek az özvegyek az õ prédájok, és az árvákban zsákmányt vessenek.
Who do wrong to the poor in their cause, and take away the right of the crushed among my people, so that they may have the property of widows, and get under their power those who have no father.
ἐκκλίνοντες κρίσιν πτωχῶν ἁρπάζοντες κρίμα πενήτων τοῦ λαοῦ μου ὥστε εἶναι αὐτοῖς χήραν εἰς ἁρπαγὴν καὶ ὀρφανὸν εἰς προνομήν

3 S vajjon mit míveltek a meglátogatásnak és a messzünnen rátok jövõ pusztulásnak napján? Kihez futtok segítségért, és hol hagyjátok dicsõségeteket?
And what will you do in the day of punishment, and in the destruction which is coming from far? to whom will you go for help, and what will become of your glory?
καὶ τί ποιήσουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπισκοπῆς ἡ γὰρ θλῖψις ὑμῖν πόρρωθεν ἥξει καὶ πρὸς τίνα καταφεύξεσθε τοῦ βοηθηθῆναι καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν

4 Bizony csak: a foglyok alá hanyatlanak és a megölettek alá hullanak; mind ezekkel haragja el nem múlt, és keze még felemelve van.
... For all this his wrath is not turned away, but his hand is stretched out still.
τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν εἰς ἐπαγωγήν ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμός ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή

5 Jaj Assiriának, haragom botjának, mert pálcza az õ kezében az én búsulásom!
Ho! Assyrian, the rod of my wrath, the instrument of my punishment!
οὐαὶ ἀσσυρίοις ἡ ῥάβδος τοῦ θυμοῦ μου καὶ ὀργῆς ἐστιν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν

6 Istentelen nemzetség ellen küldtem õt, és haragom népe ellen rendelém, hogy prédáljon és zsákmányt vessen, és eltapodja azt, mint az utczák sarát.
I will send him against a nation of wrongdoers, and against the people of my wrath I will give him orders, to take their wealth in war, crushing them down like the dust in the streets.
τὴν ὀργήν μου εἰς ἔθνος ἄνομον ἀποστελῶ καὶ τῷ ἐμῷ λαῷ συντάξω ποιῆσαι σκῦλα καὶ προνομὴν καὶ καταπατεῖν τὰς πόλεις καὶ θεῖναι αὐτὰς εἰς κονιορτόν

7 De õ nem így vélekedik, és szíve nem így gondolkozik, mert õ pusztítani akar, és kigyomlálni sok népeket.
But this is not what is in his mind, and this is not his design; but his purpose is destruction, and the cutting off of more and more nations.
αὐτὸς δὲ οὐχ οὕτως ἐνεθυμήθη καὶ τῇ ψυχῇ οὐχ οὕτως λελόγισται ἀλλὰ ἀπαλλάξει ὁ νοῦς αὐτοῦ καὶ τοῦ ἔθνη ἐξολεθρεῦσαι οὐκ ὀλίγα

8 Mert így szól: Vajjon vezéreim nem mind királyok-é?
For he says, Are not all my captains kings?
καὶ ἐὰν εἴπωσιν αὐτῷ σὺ μόνος εἶ ἄρχων

9 Nem úgy [megvettem-é] Kalnót, mint Kárkemist? És Hamáthot, mint Arphádot? És Samariát, mint Damaskust?
Will not the fate of Calno be like that of Carchemish? is not Hamath as Arpad? is not Samaria as Damascus?
καὶ ἐρεῖ οὐκ ἔλαβον τὴν χώραν τὴν ἐπάνω βαβυλῶνος καὶ χαλαννη οὗ ὁ πύργος ᾠκοδομήθη καὶ ἔλαβον ἀραβίαν καὶ δαμασκὸν καὶ σαμάρειαν

10 Miképen megtalálta volt kezem a bálványok országait, holott pedig több faragott képük volt, mint Jeruzsálemnek és Samariának,
As my hand has come on the kingdoms of the images, whose pictured images were more in number than those of Jerusalem and Samaria;
ὃν τρόπον ταύτας ἔλαβον ἐν τῇ χειρί μου καὶ πάσας τὰς ἀρχὰς λήμψομαι ὀλολύξατε τὰ γλυπτὰ ἐν ιερουσαλημ καὶ ἐν σαμαρείᾳ

11 Avagy a mint cselekedtem Samariával és az õ bálványaival; nem úgy cselekedhetem-é Jeruzsálemmel és bálványképeivel?
So, as I have done to Samaria and her images, I will do to Jerusalem and her images.
ὃν τρόπον γὰρ ἐποίησα σαμαρείᾳ καὶ τοῖς χειροποιήτοις αὐτῆς οὕτως ποιήσω καὶ ιερουσαλημ καὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῆς

12 Ezért ha majd elvégezi az Úr minden dolgát Sion hegyén és Jeruzsálemben, meglátogatom az Assiriabeli király nagyakaró szíve gyümölcsét és nagyralátó szeme kevélységét.

For this cause it will be that, when the purpose of the Lord against Mount Zion and Jerusalem is complete, I will send punishment on the pride of the heart of the king of Assyria, and on the glory of his uplifted eyes.

καὶ ἔσται ὅταν συντελέσῃ κύριος πάντα ποιῶν ἐν τῷ ὄρει σιων καὶ ἐν ιερουσαλημ ἐπάξει ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν τὸν ἄρχοντα τῶν ἀσσυρίων καὶ ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς δόξης τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ

13 Mert ezt mondá: Kezem erejével míveltem [ezt] és bölcseségemmel, mivel okos vagyok; elvetettem [sok] népeknek határit, és kincseikben zsákmányt vetettem, és leszállítám, mint erõs, a [magasan] ülõket;

For he has said, By the strength of my hand I have done it, and by my knowledge, for I am wise: and I have taken away the limits of the peoples' lands, and the stores of their wealth have become mine; and I have made towns low in the dust, sending destruction on those living in them;

εἶπεν γάρ τῇ ἰσχύι ποιήσω καὶ τῇ σοφίᾳ τῆς συνέσεως ἀφελῶ ὅρια ἐθνῶν καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν προνομεύσω καὶ σείσω πόλεις κατοικουμένας

14 És kezem úgy találta mintegy fészket a népek gazdagságát; és a mily [könnyen] elszedik az elhagyott tojásokat, azonképen foglaltam én el az egész földet; és nem volt senki, a ki szárnyát mozdította, vagy száját megnyitotta, vagy csak sipogott volna is!

And I have put my hands on the wealth of the peoples, as on the place where a bird has put her eggs; and as a man may take the eggs from which a bird has gone, so I have taken all the earth for myself: and not a wing was moved, and not a mouth gave out a sound.

καὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην καταλήμψομαι τῇ χειρὶ ὡς νοσσιὰν καὶ ὡς καταλελειμμένα ᾠὰ ἀρῶ καὶ οὐκ ἔστιν ὃς διαφεύξεταί με ἢ ἀντείπῃ μοι

15 Avagy dicsekszik-é a fejsze azzal szemben, a ki vele vág? vagy a fûrész felemeli-é magát az ellen, a ki vonsza azt? Mintha a bot forgatná azt, a ki õt felemelé, és a pálcza felemelné [azt, a mi] nem fa!

Will the axe say high-sounding words against him who is using it, or the blade be full of pride against him who is cutting with it? As if a rod had the power of shaking him who is using it, or as if a stick might take up him who is not wood.

μὴ δοξασθήσεται ἀξίνη ἄνευ τοῦ κόπτοντος ἐν αὐτῇ ἢ ὑψωθήσεται πρίων ἄνευ τοῦ ἕλκοντος αὐτόν ὡσαύτως ἐάν τις ἄρῃ ῥάβδον ἢ ξύλον

16 Azért az Úr, a seregek Ura kövéreire ösztövérséget bocsát, és az õ dicsõsége alatt égés ég, miként a tûz égése;

For this cause the Lord, the Lord of armies, will make his fat become wasted; and in his inner parts a fire will be lighted like a burning flame.

καὶ οὐχ οὕτως ἀλλὰ ἀποστελεῖ κύριος σαβαωθ εἰς τὴν σὴν τιμὴν ἀτιμίαν καὶ εἰς τὴν σὴν δόξαν πῦρ καιόμενον καυθήσεται

17 És lészen Izráel világossága tûz gyanánt, és annak Szentje láng gyanánt, és ég és megemészti gazzát és tövisét egy napon;

And the light of Israel will be for a fire, and his Holy One for a flame: wasting and burning up his thorns in one day.

καὶ ἔσται τὸ φῶς τοῦ ισραηλ εἰς πῦρ καὶ ἁγιάσει αὐτὸν ἐν πυρὶ καιομένῳ καὶ φάγεται ὡσεὶ χόρτον τὴν ὕλην τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ

18 Az õ erdejének és kertjének ékességét pedig lelkétõl mind testéig megemészti, és lesorvad, mint a sorvadozó;

And he will put an end to the glory of his woods and of his planted fields, soul and body together; and it will be as when a man is wasted by disease.

ἀποσβεσθήσεται τὰ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ καὶ οἱ δρυμοί καὶ καταφάγεται ἀπὸ ψυχῆς ἕως σαρκῶν καὶ ἔσται ὁ φεύγων ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ φλογὸς καιομένης

19 Erdõje fáinak maradéka kicsiny lészen, és azokat egy gyermek is felírhatja!

And the rest of the trees of his wood will be small in number, so that a child may put them down in writing.

καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀπ' αὐτῶν ἔσονται ἀριθμός καὶ παιδίον γράψει αὐτούς

20 És lészen ama napon, hogy többé nem támaszkodik Izráel maradéka és a ki megmaradt Jákób házából, az õt nyomorgatóhoz, hanem támaszkodik az Úrhoz, Izráel Szentjéhez hûségesen;

And it will be in that day that the rest of Israel, and those of Jacob who have come safely through these troubles, will no longer go for help to him whose rod was on their back, but their faith will be in the Lord, the Holy One of Israel.

καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐκέτι προστεθήσεται τὸ καταλειφθὲν ισραηλ καὶ οἱ σωθέντες τοῦ ιακωβ οὐκέτι μὴ πεποιθότες ὦσιν ἐπὶ τοὺς ἀδικήσαντας αὐτούς ἀλλὰ ἔσονται πεποιθότες ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ἅγιον τοῦ ισραηλ τῇ ἀληθείᾳ

21 A maradék megtér, a Jákób maradéka az erõs Istenhez.

The rest, even the rest of Jacob, will come back to the Strong God.

καὶ ἔσται τὸ καταλειφθὲν τοῦ ιακωβ ἐπὶ θεὸν ἰσχύοντα

22 Mert ha néped Izráel számszerint annyi lenne is, mint a tenger fövenye, [csak] maradéka tér meg; az elvégezett pusztulás elárad igazsággal!
For though your people, O Israel, are as the sand of the sea, only a small number will come back: for the destruction is fixed, overflowing in righteousness.
καὶ ἐὰν γένηται ὁ λαὸς ισραηλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης τὸ κατάλειμμα αὐτῶν σωθήσεται λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ

23 Mert elvégezett pusztítást cselekszik az Úr, a seregek Ura, mind az egész földön.
For the Lord, the Lord of armies, is about to make destruction complete in all the land.
ὅτι λόγον συντετμημένον ποιήσει ὁ θεὸς ἐν τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ

24 Azért így szól az Úr, a seregeknek Ura: Ne félj népem, Sionnak lakosa, az Assiriabeli királytól! [bár] botjával megver tégedet és pálczáját felemeli rád, miként Égyiptom egykoron;
For this cause the Lord, the Lord of armies, says, O my people living in Zion, have no fear of the Assyrian, even if his rod comes on your back, and his stick is lifted up as in Egypt.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος σαβαωθ μὴ φοβοῦ ὁ λαός μου οἱ κατοικοῦντες ἐν σιων ἀπὸ ἀσσυρίων ὅτι ἐν ῥάβδῳ πατάξει σε πληγὴν γὰρ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ τοῦ ἰδεῖν ὁδὸν αἰγύπτο υ

25 Mert még csak egy kevés idõ van: és elfogy búsulásom, és haragom az õ megemésztésökre lészen!
For in a very short time my passion will be over, and my wrath will be turned to their destruction.
ἔτι γὰρ μικρὸν καὶ παύσεται ἡ ὀργή ὁ δὲ θυμός μου ἐπὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν

26 És a seregeknek Ura ostort emel õ ellenök, miként a Midián levágatása idején az Oreb kõszikláján, és pálczáját a tenger fölé emeli, mint Égyiptomban egykoron.
And the Lord of armies will be shaking a whip against him, as when he overcame Midian at the rock of Oreb: and his rod will be lifted up against them as it was against the Egyptians.
καὶ ἐπεγερεῖ ὁ θεὸς ἐπ' αὐτοὺς κατὰ τὴν πληγὴν τὴν μαδιαμ ἐν τόπῳ θλίψεως καὶ ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῇ ὁδῷ τῇ κατὰ θάλασσαν εἰς τὴν ὁδὸν τὴν κατ' αἴγυπτον

27 És lesz ama napon: eltávozik az õ terhe válladról és igája nyakadról, és megromol az iga a kövérségnek miatta.
And in that day the weight which he put on your back will be taken away, and his yoke broken from off your neck.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀφαιρεθήσεται ὁ φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ καὶ ὁ ζυγὸς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὤμου σου καὶ καταφθαρήσεται ὁ ζυγὸς ἀπὸ τῶν ὤμων ὑμῶν

28 Ajjáthba jõ, Migronba átsiet, Mikhmásnál rakja le hadakozó szerszámait;
He has gone up from Pene-Rimmon, he has come to Aiath; he has gone past Migron, at Michmash he puts his forces in order.
ἥξει γὰρ εἰς τὴν πόλιν αγγαι καὶ παρελεύσεται εἰς μαγεδω καὶ ἐν μαχμας θήσει τὰ σκεύη αὐτοῦ

29 Átmennek a szoroson, Gébában lesz hálóhelyünk; megrémül Ráma, Gibea, Saulnak [városa] elfut.
They have gone across the mountain; Geba will be our resting-place tonight, they say: Ramah is shaking with fear; Gibeah of Saul has gone in flight.
καὶ παρελεύσεται φάραγγα καὶ ἥξει εἰς αγγαι φόβος λήμψεται ραμα πόλιν σαουλ φεύξεται

30 Kiálts Gallim leánya, és vedd füleidbe Laisa, [és] szegény Anathóth!
Give a loud cry, daughter of Gallim; let Laishah give ear; let Anathoth give answer to her.
ἡ θυγάτηρ γαλλιμ ἐπακούσεται λαισα ἐπακούσεται αναθωθ

31 Madména megindul, Gébim lakosai mentik [övéiket;]
Madmenah has gone; the men of Gebim are putting their goods in a safe place.
ἐξέστη μαδεβηνα καὶ οἱ κατοικοῦντες γιββιρ παρακαλεῖτε

32 Még Nóbba [megyen] ma, hogy ott megálljon, és emeli már kezét Sion leányának hegye és Jeruzsálemnek halma ellen!
This very day he is stopping at Nob; he is shaking his hand against the mountain of the daughter of Zion, the hill of Jerusalem.
σήμερον ἐν ὁδῷ τοῦ μεῖναι τῇ χειρὶ παρακαλεῖτε τὸ ὄρος τὴν θυγατέρα σιων καὶ οἱ βουνοὶ οἱ ἐν ιερουσαλημ

33 De ímé az Úr, a seregeknek Ura: levagdalja az ágakat rémítõ [hatalom]mal, és a magas termetûek kivágattatnak, és a magasságosak megaláztatnak;
See, the Lord, the Lord of armies, is cutting off his branches with a great noise, and his strong ones are falling and his high ones are coming down.
ἰδοὺ γὰρ ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος καὶ οἱ ὑψηλοὶ τῇ ὕβρει συντριβήσονται καὶ οἱ ὑψηλοὶ ταπεινωθήσονται

34 Az erdõ sûrû ágait levágja vassal, és megdõl a Libánon egy hatalmas által.
And he is cutting down the thick places of the wood with an axe, and Lebanon with its tall trees is coming down.
καὶ πεσοῦνται οἱ ὑψηλοὶ μαχαίρᾳ ὁ δὲ λίβανος σὺν τοῖς ὑψηλοῖς πεσεῖται

1 És származik egy vesszõszál Isai törzsökébõl, s gyökereibõl egy virágszál nevekedik.
And there will come a rod out of the broken tree of Jesse, and a branch out of his roots will give fruit.
καὶ ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης ιεσσαι καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ῥίζης ἀναβήσεται

2 A kin az Úrnak lelke megnyugoszik: bölcseségnek és értelemnek lelke, tanácsnak és hatalomnak lelke, az Úr ismeretének és félelmének lelke.
And the spirit of the Lord will be resting on him, the spirit of wisdom and good sense, the spirit of wise guiding and strength, the spirit of knowledge and of the fear of the Lord;
καὶ ἀναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα τοῦ θεοῦ πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας

3 És gyönyörködik az Úrnak félelmében, és nem szemeinek látása szerint ítél, és nem füleinek hallása szerint bíráskodik:
And he will not be guided in his judging by what he sees, or give decisions by the hearing of his ears:
ἐμπλήσει αὐτὸν πνεῦμα φόβου θεοῦ οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ οὐδὲ κατὰ τὴν λαλιὰν ἐλέγξει

4 Igazságban ítéli a gyöngéket, és tökéletességben bíráskodik a föld szegényei felett; megveri a földet szájának vesszejével, és ajkai lehével megöli a hitetlent.
But he will do right in the cause of the poor, and give wise decisions for those in the land who are in need; and the rod of his mouth will come down on the cruel, and with the breath of his lips he will put an end to the evil-doer.
ἀλλὰ κρινεῖ ταπεινῷ κρίσιν καὶ ἐλέγξει τοὺς ταπεινοὺς τῆς γῆς καὶ πατάξει γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ ἐν πνεύματι διὰ χειλέων ἀνελεῖ ἀσεβῆ

5 Derekának övedzõje az igazság lészen, és veséinek övedzõje a hûség.
And righteousness will be the cord of his robe, and good faith the band round his breast.
καὶ ἔσται δικαιοσύνῃ ἐζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ἀληθείᾳ εἰλημένος τὰς πλευράς

6 És lakozik a farkas a báránynyal, és a párducz a kecskefiúval fekszik, a borjú és az oroszlán-kölyök és a kövér barom együtt lesznek, és egy kis gyermek õrzi azokat;
And the wolf will be living with the lamb, and the leopard will take his rest with the young goat; and the lion will take grass for food like the ox; and the young lion will go with the young ones of the herd; and a little child will be their guide.
καὶ συμβοσκηθήσεται λύκος μετὰ ἀρνός καὶ πάρδαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ καὶ μοσχάριον καὶ ταῦρος καὶ λέων ἅμα βοσκηθήσονται καὶ παιδίον μικρὸν ἄξει αὐτούς

7 A tehén és medve legelnek, [és] együtt feküsznek fiaik, az oroszlán, mint az ökör, szalmát eszik;
And the cow and the bear will be friends while their young ones are sleeping together.
καὶ βοῦς καὶ ἄρκος ἅμα βοσκηθήσονται καὶ ἅμα τὰ παιδία αὐτῶν ἔσονται καὶ λέων καὶ βοῦς ἅμα φάγονται ἄχυρα

8 És gyönyörködik a csecsszopó a viperák lyukánál, és a csecstõl elválasztott a baziliskus lyuka felett terjengeti kezét:
And the child at the breast will be playing by the hole of the snake, and the older child will put his hand on the bright eye of the poison-snake.
καὶ παιδίον νήπιον ἐπὶ τρώγλην ἀσπίδων καὶ ἐπὶ κοίτην ἐκγόνων ἀσπίδων τὴν χεῖρα ἐπιβαλεῖ

9 Nem ártanak és nem pusztítnak sehol szentségemnek hegyén, mert teljes lészen a föld az Úr ismeretével, mint a vizek a tengert beborítják.
There will be no cause of pain or destruction in all my holy mountain: for the earth will be full of the knowledge of the Lord as the sea is covered by the waters.
καὶ οὐ μὴ κακοποιήσωσιν οὐδὲ μὴ δύνωνται ἀπολέσαι οὐδένα ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου ὅτι ἐνεπλήσθη ἡ σύμπασα τοῦ γνῶναι τὸν κύριον ὡς ὕδωρ πολὺ κατακαλύψαι θαλάσσας

10 És lesz ama napon, hogy Isai gyökeréhez, a ki a népek zászlója lészen, eljõnek a pogányok, és az õ nyugodalma dicsõség lészen.
And in that day, the eyes of the nations will be turned to the root of Jesse which will be lifted up as the flag of the peoples; and his resting-place will be glory.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ῥίζα τοῦ ιεσσαι καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν καὶ ἔσται ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ τιμή

11 És lesz ama napon: az Úr másodszor nyujtja ki kezét, hogy népe maradékát megvegye, a mely megmaradt Assiriától, Égyiptomtól, Pathrosztól, Szerecsenországtól, Elámtól, Sinártól, Hamáthtól és a tenger szigeteitõl.
And in that day the hand of the Lord will be stretched out the second time to get back the rest of his people, from Assyria, and from Egypt, and from Pathros, and from Cush, and from Elam, and from Shinar, and from Hamath, and from the sea-lands.
καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ προσθήσει κύριος τοῦ δεῖξαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ ζηλῶσαι τὸ καταλειφθὲν ὑπόλοιπον τοῦ λαοῦ ὃ ἂν καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν ἀσσυρίων καὶ ἀπὸ αἰγύπτου καὶ βαβυλωνίας καὶ αἰθιοπίας καὶ ἀπὸ αιλαμιτῶν καὶ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολῶν καὶ ἐξ ἀραβίας

12 És zászlót emel a pogányok elõtt, és összegyûjti Izráel elszéledt fiait, és Júdának szétszórt leányait egybegyûjti a földnek négy szárnyairól.
And he will put up a flag as a sign to the nations, and he will get together those of Israel who had been sent away, and the wandering ones of Judah, from the four ends of the earth.
καὶ ἀρεῖ σημεῖον εἰς τὰ ἔθνη καὶ συνάξει τοὺς ἀπολομένους ισραηλ καὶ τοὺς διεσπαρμένους τοῦ ιουδα συνάξει ἐκ τῶν τεσσάρων πτερύγων τῆς γῆς

13 Megszünik Efraimnak irígysége, és Júdából a gyûlölködõk kivágattatnak; Efraim nem irígykedik Júdára, és Júda sem támad többé Efraimra.
And the envy of Ephraim will be gone, and those who make trouble for Judah will come to an end: Ephraim will have no more envy of Judah, and there will be an end of Judah's hate for Ephraim.
καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ ζῆλος εφραιμ καὶ οἱ ἐχθροὶ ιουδα ἀπολοῦνται εφραιμ οὐ ζηλώσει ιουδαν καὶ ιουδας οὐ θλίψει εφραιμ

14 És repülnek a Filiszteusoknak hátára napnyugot felé, és kelet fiaiban együtt vetnek zsákmányt, [és] kezet vetnek Edomra és Moábra, és az Ammoniták engednek nékik.
And they will be united in attacking the Philistines on the west, and together they will take the goods of the children of the east: their hand will be on Edom and Moab; and the children of Ammon will be under their rule.
καὶ πετασθήσονται ἐν πλοίοις ἀλλοφύλων θάλασσαν ἅμα προνομεύσουσιν καὶ τοὺς ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ ιδουμαίαν καὶ ἐπὶ μωαβ πρῶτον τὰς χεῖρας ἐπιβαλοῦσιν οἱ δὲ υἱοὶ αμμων πρῶτοι ὑπακούσονται

15 És az Úr megátkozza Égyiptom tengerének nyelvét, és kezét felemeli az Eufráth fölé erõs száraztó szélben, és hét patakra csapja azt, és [népét] sarus lábbal vezeti át,
And the Lord will make the tongue of the Egyptian sea completely dry; and with his burning wind his hand will be stretched out over the River, and it will be parted into seven streams, so that men may go over it with dry feet.
καὶ ἐρημώσει κύριος τὴν θάλασσαν αἰγύπτου καὶ ἐπιβαλεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν πνεύματι βιαίῳ καὶ πατάξει ἑπτὰ φάραγγας ὥστε διαπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν ὑποδήμασιν

16 És [csinált] út lészen népe maradékának, a mely megmaradt Assiriától, a mint volt Izráelnek, mikor kijött Égyiptomnak földébõl.
And there will be a highway for the rest of his people from Assyria; as there was for Israel in the day when he came up out of the land of Egypt.
καὶ ἔσται δίοδος τῷ καταλειφθέντι μου λαῷ ἐν αἰγύπτῳ καὶ ἔσται τῷ ισραηλ ὡς ἡ ἡμέρα ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ γῆς αἰγύπτου

1 És így szólsz ama napon: Hálákat adok néked, oh Uram! mert jóllehet haragudtál reám, [de] elfordult haragod, és megvígasztaltál engemet!
And in that day you will say I will give praise to you, O Lord; for though you were angry with me, your wrath is turned away, and I am comforted.
καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εὐλογήσω σε κύριε διότι ὠργίσθης μοι καὶ ἀπέστρεψας τὸν θυμόν σου καὶ ἠλέησάς με

2 Ímé, az Isten az én szabadítóm! bízom és nem félek; mert erõsségem és énekem az Úr, az Úr, és lõn nékem szabadítóm!
See, God is my salvation; I will have faith in the Lord, without fear: for the Lord Jah is my strength and song; and he has become my salvation.
ἰδοὺ ὁ θεός μου σωτήρ μου κύριος πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ καὶ σωθήσομαι ἐν αὐτῷ καὶ οὐ φοβηθήσομαι διότι ἡ δόξα μου καὶ ἡ αἴνεσίς μου κύριος καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν

3 S örömmel merítetek vizet a szabadító kútfejébõl,
So with joy will you get water out of the springs of salvation.
καὶ ἀντλήσετε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου

4 És így szólotok ama napon: Adjatok hálát az Úrnak, magasztaljátok az Õ nevét, hirdessétek a népek közt nagyságos dolgait, mondjátok, hogy nagy az Õ neve.
And in that day you will say, Give praise to the Lord, let his name be honoured, give word of his doings among the peoples, say that his name is lifted up.
καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑμνεῖτε κύριον βοᾶτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὰ ἔνδοξα αὐτοῦ μιμνήσκεσθε ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ

5 Mondjatok éneket az Úrnak, mert nagy dolgot cselekedett; adjátok tudtára ezt az egész földnek!
Make a song to the Lord; for he has done noble things: give news of them through all the earth.
ὑμνήσατε τὸ ὄνομα κυρίου ὅτι ὑψηλὰ ἐποίησεν ἀναγγείλατε ταῦτα ἐν πάσῃ τῇ γῇ

6 Kiálts és örvendj, Sionnak lakosa, mert nagy közötted Izráelnek Szentje!
Let your voice be sounding in a cry of joy, O daughter of Zion, for great is the Holy One of Israel among you.
ἀγαλλιᾶσθε καὶ εὐφραίνεσθε οἱ κατοικοῦντες σιων ὅτι ὑψώθη ὁ ἅγιος τοῦ ισραηλ ἐν μέσῳ αὐτῆς

1 Jövendölés Babilonia ellen, a melyet látott Ésaiás, Ámós fia.
The word of the Lord about Babylon which Isaiah, the son of Amoz, saw.
ὅρασις ἣν εἶδεν ησαιας υἱὸς αμως κατὰ βαβυλῶνος

2 Emeljetek zászlót kopasz hegyen, kiáltsatok nékik, kézzel intsetek, hogy bevonuljanak a fejedelmek kapuin!
Put up a flag on a clear mountain-top, make a loud outcry to them, give directions with the hand, so that they may go into the doors of the great ones.
ἐπ' ὄρους πεδινοῦ ἄρατε σημεῖον ὑψώσατε τὴν φωνὴν αὐτοῖς μὴ φοβεῖσθε παρακαλεῖτε τῇ χειρί ἀνοίξατε οἱ ἄρχοντες

3 Én parancsoltam felszentelt [vitéz]eimnek, és elhívtam erõsimet haragomnak [véghezvitelére,] a kik én bennem büszkén örvendenek.
I have given orders to my holy ones, I have sent out my men of war, those of mine who take pride in their power, to give effect to my wrath.
ἐγὼ συντάσσω καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς ἡγιασμένοι εἰσίν καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς γίγαντες ἔρχονται πληρῶσαι τὸν θυμόν μου χαίροντες ἅμα καὶ ὑβρίζοντες

4 Hah! zsibongás a hegyeken, mint nagy néptömegé; hah! összegyûlt népek országainak zúgása; a seregek Ura harczi sereget számlál.
The noise of great numbers in the mountains, like the noise of a strong people! The noise of the kingdoms of the nations meeting together! The Lord of armies is numbering his forces for war.
φωνὴ ἐθνῶν πολλῶν ἐπὶ τῶν ὀρέων ὁμοία ἐθνῶν πολλῶν φωνὴ βασιλέων καὶ ἐθνῶν συνηγμένων κύριος σαβαωθ ἐντέταλται ἔθνει ὁπλομάχῳ

5 Jõnek messze földrõl, az égnek végérõl, az Úr, és haragjának eszközei, elpusztítani mind az egész földet.
They come from a far country, from the farthest part of heaven, even the Lord and the instruments of his wrath, with destruction for all the land.
ἔρχεσθαι ἐκ γῆς πόρρωθεν ἀπ' ἄκρου θεμελίου τοῦ οὐρανοῦ κύριος καὶ οἱ ὁπλομάχοι αὐτοῦ τοῦ καταφθεῖραι τὴν οἰκουμένην ὅλην

6 Jajgassatok, mert közel van az Úrnak napja, mint pusztító hatalom jõ a Mindenhatótól.
Send out a cry of grief; for the day of the Lord is near; it comes as destruction from the Most High.
ὀλολύζετε ἐγγὺς γὰρ ἡ ἡμέρα κυρίου καὶ συντριβὴ παρὰ τοῦ θεοῦ ἥξει

7 Ezért megerõtlenülnek minden kezek, és elolvad minden embernek szíve;
For this cause all hands will be feeble, and every heart of man be turned to water;
διὰ τοῦτο πᾶσα χεὶρ ἐκλυθήσεται καὶ πᾶσα ψυχὴ ἀνθρώπου δειλιάσει

8 És megrémülnek, kínok és fájdalmak fogják el õket, és szenvednek, mint a szülõasszony; egyik a másikon csodálkozik, és arczuk lángba borul.
Their hearts will be full of fear; pains and sorrows will overcome them; they will be in pain like a woman in childbirth; they will be shocked at one another; their faces will be like flames.
καὶ ταραχθήσονται οἱ πρέσβεις καὶ ὠδῖνες αὐτοὺς ἕξουσιν ὡς γυναικὸς τικτούσης καὶ συμφοράσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἐκστήσονται καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὡς φλὸξ μεταβαλοῦσιν

9 Ímé az Úrnak napja jõ kegyetlen búsulással és felgerjedt haraggal, hogy a földet pusztasággá tegye, és annak bûnöseit elveszesse arról.
See, the day of the Lord is coming, cruel, with wrath and burning passion: to make the land a waste, driving the sinners in it to destruction.
ἰδοὺ γὰρ ἡμέρα κυρίου ἀνίατος ἔρχεται θυμοῦ καὶ ὀργῆς θεῖναι τὴν οἰκουμένην ὅλην ἔρημον καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς

10 Mert az ég csillagai és csillagzatai nem ragyogtatják fényöket, sötét lesz a nap támadásakor, és a hold fényét nem tündökölteti.
For the stars of heaven and its bright armies will not give their light: the sun will be made dark in his journey through the heaven, and the moon will keep back her light.
οἱ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ ὠρίων καὶ πᾶς ὁ κόσμος τοῦ οὐρανοῦ τὸ φῶς οὐ δώσουσιν καὶ σκοτισθήσεται τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς

11 És meglátogatom a földön a bûnt, és a gonoszokon vétküket, és megszüntetem az istentelenek kevélységét, és az erõszakoskodóknak gõgjét megalázom.
And I will send punishment on the world for its evil, and on the sinners for their wrongdoing; and I will put an end to all pride, and will make low the power of the cruel.
καὶ ἐντελοῦμαι τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ κακὰ καὶ τοῖς ἀσεβέσιν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ ἀπολῶ ὕβριν ἀνόμων καὶ ὕβριν ὑπερηφάνων ταπεινώσω

12 Drágábbá teszem az embert a színaranynál, és a férfit Ofir kincsaranyánál.
I will make men so small in number, that a man will be harder to get than gold, even the best gold of Ophir.
καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ἔντιμοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον τὸ ἄπυρον καὶ ὁ ἄνθρωπος μᾶλλον ἔντιμος ἔσται ἢ ὁ λίθος ὁ ἐκ σουφιρ

13 Ezért az egeket megrendítem, és megindul helyérõl a föld is, a seregek Urának búsulása miatt, és felgerjedett haragjának napján,
For this cause the heavens will be shaking, and the earth will be moved out of its place, in the wrath of the Lord of armies, and in the day of his burning passion.
ὁ γὰρ οὐρανὸς θυμωθήσεται καὶ ἡ γῆ σεισθήσεται ἐκ τῶν θεμελίων αὐτῆς διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου σαβαωθ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν ἐπέλθῃ ὁ θυμὸς αὐτοῦ

14 És mint az ûzött zerge, és mint a pásztor nélkül való nyáj, kiki népéhez tér meg, és kiki az õ földére fut;
And it will be that, like a roe in flight, and like wandering sheep, they will go every man to his people and to his land.
καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ὡς δορκάδιον φεῦγον καὶ ὡς πρόβατον πλανώμενον καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων ὥστε ἄνθρωπον εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστραφῆναι καὶ ἄνθρωπον εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ διῶξαι

15 Valaki [ott] találtatik, átveretik, és valaki megfogatik, fegyver miatt hull el,
Everyone who is overtaken will have a spear put through him, and everyone who goes in flight will be put to the sword.
ὃς γὰρ ἂν ἁλῷ ἡττηθήσεται καὶ οἵτινες συνηγμένοι εἰσίν μαχαίρᾳ πεσοῦνται

16 Kisdedeiket szemök elõtt zúzzák szét, házaikat elzsákmányolják, és feleségeiket megszeplõsítik.
Their young children will be broken up before their eyes; their goods will be taken away, and their wives made the property of others.
καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν ῥάξουσιν καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν προνομεύσουσιν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἕξουσιν

17 Ímé, én feltámasztom ellenök a Médiabelieket, a kik ezüsttel nem gondolnak, és aranyban nem gyönyörködnek;
See, I am driving the Medes against them, who put no value on silver and have no pleasure in gold.
ἰδοὺ ἐπεγείρω ὑμῖν τοὺς μήδους οἳ οὐ λογίζονται ἀργύριον οὐδὲ χρυσίου χρείαν ἔχουσιν

18 Kézíveik szétzúznak ifjakat, és nem könyörülnek a méh gyümölcsén, a fiaknak nem irgalmaz szemök:
In their hands are bows and spears; they are cruel, violently putting the young men to death, and crushing the young women; they have no pity for children, and no mercy for the fruit of the body.
τοξεύματα νεανίσκων συντρίψουσιν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν οὐ μὴ ἐλεήσωσιν οὐδὲ ἐπὶ τοῖς τέκνοις οὐ φείσονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν

19 És [olyan] lesz Babilon, a királyságok ékessége, a Khaldeusok dicsekvésének dísze, mint a hogyan elpusztítá Isten Sodomát és Gomorát;
And Babylon, the glory of kingdoms, the beautiful town which is the pride of the Chaldaeans, will be like God's destruction of Sodom and Gomorrah.
καὶ ἔσται βαβυλὼν ἡ καλεῖται ἔνδοξος ὑπὸ βασιλέως χαλδαίων ὃν τρόπον κατέστρεψεν ὁ θεὸς σοδομα καὶ γομορρα

20 Nem ülik meg soha, és nem lakják nemzetségrõl nemzetségre, nem von sátort ott az arábiai, és pásztorok sem tanyáznak ott;
People will never be living in it again, and it will have no more men from generation to generation: the Arab will not put up his tent there; and those who keep sheep will not make it a resting-place for their flocks.
οὐ κατοικηθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον οὐδὲ μὴ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτὴν διὰ πολλῶν γενεῶν οὐδὲ μὴ διέλθωσιν αὐτὴν ἄραβες οὐδὲ ποιμένες οὐ μὴ ἀναπαύσωνται ἐν αὐτῇ

21 Hanem vadak tanyáznak ott, és baglyok töltik be házaikat, és struczok laknak ott, és bakok szökdelnek ott;
But the beasts of the waste land will have their holes there; and the houses will be full of crying jackals, and ostriches will have their place there, and evil spirits will be dancing there.
καὶ ἀναπαύσονται ἐκεῖ θηρία καὶ ἐμπλησθήσονται αἱ οἰκίαι ἤχου καὶ ἀναπαύσονται ἐκεῖ σειρῆνες καὶ δαιμόνια ἐκεῖ ὀρχήσονται

22 És vad ebek üvöltenek palotáikban, és mulató házaikban sakálok; és ideje nem sokára eljõ, és napjai nem késnek.
And wolves will be answering one another in their towers, and jackals in their houses of pleasure: her time is near, and her days of power will quickly be ended.
καὶ ὀνοκένταυροι ἐκεῖ κατοικήσουσιν καὶ νοσσοποιήσουσιν ἐχῖνοι ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν ταχὺ ἔρχεται καὶ οὐ χρονιεῖ

1 Mert könyörül az Úr Jákóbon, és ismét elválasztja Izráelt, és megnyugotja õket földjükön; és a jövevény hozzájok adja magát, és a Jákób házához csatlakoznak;
For the Lord will have mercy on Jacob, and will again make Israel his special people, and will put them in their land; and the man from a strange country will take his place among them and be joined to the family of Jacob.
καὶ ἐλεήσει κύριος τὸν ιακωβ καὶ ἐκλέξεται ἔτι τὸν ισραηλ καὶ ἀναπαύσονται ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ ὁ γιώρας προστεθήσεται πρὸς αὐτοὺς καὶ προστεθήσεται πρὸς τὸν οἶκον ια κωβ

2 És felveszik õket a népek, és elviszik õket lakhelyökre, és Izráel háza bírni fogja õket az Úr földén, szolgák és szolgálók gyanánt; és foglyaik lesznek foglyul vivõik, és uralkodnak nyomorgatóikon.
And the people will take them with them to their place: and the children of Israel will give them a heritage in the Lord's land as men-servants and women-servants, making them prisoners whose prisoners they were; and they will be rulers over their masters.
καὶ λήμψονται αὐτοὺς ἔθνη καὶ εἰσάξουσιν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν καὶ κατακληρονομήσουσιν καὶ πληθυνθήσονται ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ θεοῦ εἰς δούλους καὶ δούλας καὶ ἔσονται αἰχμά λωτοι οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτούς καὶ κυριευθήσονται οἱ κυριεύσαντες αὐτῶν

3 És majd ama napon, a melyen nyugalmat ád néked az Úr fáradságodtól és nyomorúságodtól és ama kemény szolgálattól, a melylyel szolgálnod kellett,
And it will be, in the day when the Lord gives you rest from your sorrow, and from your trouble, and from the hard yoke which they had put on you,
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναπαύσει σε ὁ θεὸς ἐκ τῆς ὀδύνης καὶ τοῦ θυμοῦ σου καὶ τῆς δουλείας σου τῆς σκληρᾶς ἧς ἐδούλευσας αὐτοῖς

4 E gúnydalt mondod Babilon királya felett, és szólsz: Miként lõn vége a nyomorgatónak, a szolgaság házának vége lõn!
That you will take up this bitter song against the king of Babylon, and say, How has the cruel overseer come to an end! He who was lifted up in pride is cut off;
καὶ λήμψῃ τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ τὸν βασιλέα βαβυλῶνος καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πῶς ἀναπέπαυται ὁ ἀπαιτῶν καὶ ἀναπέπαυται ὁ ἐπισπουδαστής

5 Eltörte az Úr a gonoszok pálczáját, az uralkodóknak vesszejét.
The stick of the evil-doers, the rod of the rulers, is broken by the Lord;
συνέτριψεν ὁ θεὸς τὸν ζυγὸν τῶν ἁμαρτωλῶν τὸν ζυγὸν τῶν ἀρχόντων

6 A ki népeket vert dühében szüntelen való veréssel, leigázott népségeket haraggal, kergettetik feltartózhatlanul.
He whose rod was on the peoples with an unending wrath, ruling the nations in passion, with an uncontrolled rule.
πατάξας ἔθνος θυμῷ πληγῇ ἀνιάτῳ παίων ἔθνος πληγὴν θυμοῦ ἣ οὐκ ἐφείσατο

7 Nyugszik, csöndes az egész föld. Ujjongva énekelnek.
All the earth is at rest and is quiet: they are bursting into song.
ἀνεπαύσατο πεποιθώς πᾶσα ἡ γῆ βοᾷ μετ' εὐφροσύνης

8 Még a cziprusok is örvendenek rajtad: a Libánon czédrusai [ezt mondják:] Mióta te megdõltél, nem jõ favágó ellenünk.
Even the trees of the wood are glad over you, the trees of Lebanon, saying, From the time of your fall no wood-cutter has come up against us with an axe.
καὶ τὰ ξύλα τοῦ λιβάνου εὐφράνθησαν ἐπὶ σοὶ καὶ ἡ κέδρος τοῦ λιβάνου ἀφ' οὗ σὺ κεκοίμησαι οὐκ ἀνέβη ὁ κόπτων ἡμᾶς

9 Alant a sír megindul te miattad megérkezésedkor, miattad felriasztja árnyait, a föld minden hatalmasit, felkölti székeikrõl a népek minden királyait;
The underworld is moved at your coming: the shades of the dead are awake before you, even the strong ones of the earth; all the kings of the world have got up from their seats.
ὁ ᾅδης κάτωθεν ἐπικράνθη συναντήσας σοι συνηγέρθησάν σοι πάντες οἱ γίγαντες οἱ ἄρξαντες τῆς γῆς οἱ ἐγείραντες ἐκ τῶν θρόνων αὐτῶν πάντας βασιλεῖς ἐθνῶν

10 Mind megszólalnak, és ezt mondják néked: Erõtlenné lettél te is, miként mi; hozzánk hasonlatos levél!
They all make answer and say to you, Have you become feeble like us? have you been made even as we are?
πάντες ἀποκριθήσονται καὶ ἐροῦσίν σοι καὶ σὺ ἐάλως ὥσπερ καὶ ἡμεῖς ἐν ἡμῖν δὲ κατελογίσθης

11 Kevélységed [és] lantjaid zengése a sírba szállt; fekvõ ágyad férgek, és takaró lepled pondrók!
Your pride has gone down into the underworld, and the noise of your instruments of music; the worms are under you, and your body is covered with them.
κατέβη δὲ εἰς ᾅδου ἡ δόξα σου ἡ πολλή σου εὐφροσύνη ὑποκάτω σου στρώσουσιν σῆψιν καὶ τὸ κατακάλυμμά σου σκώληξ

12 Miként estél alá az égrõl fényes csillag, hajnal fia!? Levágattál a földre, a ki népeken tapostál!
How great is your fall from heaven, O shining one, son of the morning! How are you cut down to the earth, low among the dead bodies!
πῶς ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἑωσφόρος ὁ πρωὶ ἀνατέλλων συνετρίβη εἰς τὴν γῆν ὁ ἀποστέλλων πρὸς πάντα τὰ ἔθνη

13 Holott te ezt mondád szívedben: Az égbe megyek fel, az Isten csillagai fölé helyezem ülõszékemet, és lakom a gyülekezet hegyén messze északon.
For you said in your heart, I will go up to heaven, I will make my seat higher than the stars of God; I will take my place on the mountain of the meeting-place of the gods, in the inmost parts of the north.
σὺ δὲ εἶπας ἐν τῇ διανοίᾳ σου εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβήσομαι ἐπάνω τῶν ἄστρων τοῦ οὐρανοῦ θήσω τὸν θρόνον μου καθιῶ ἐν ὄρει ὑψηλῷ ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ τὰ πρὸς βορρᾶν

14 Felibök hágok a magas felhõknek, és hasonló leszek a Magasságoshoz.
I will go higher than the clouds; I will be like the Most High.
ἀναβήσομαι ἐπάνω τῶν νεφελῶν ἔσομαι ὅμοιος τῷ ὑψίστῳ

15 Pedig a sírba szállsz alá, sírgödör mélységébe!
But you will come down to the underworld, even to its inmost parts.
νῦν δὲ εἰς ᾅδου καταβήσῃ καὶ εἰς τὰ θεμέλια τῆς γῆς

16 A kik látnak, rád tekintenek, [és] elgondolják: Ez-é a föld ama háborgatója, a ki királyságokat rendített meg?
Those who see you will be looking on you with care, they will be in deep thought, saying, Is this the troubler of the earth, the shaker of kingdoms?
οἱ ἰδόντες σε θαυμάσουσιν ἐπὶ σοὶ καὶ ἐροῦσιν οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὁ παροξύνων τὴν γῆν σείων βασιλεῖς

17 A ki a föld kerekségét pusztasággá tette, városait lerontá, [és]foglyait nem bocsátá haza!
Who made the world a waste, overturning its towns; who did not let his prisoners loose from the prison-house.
ὁ θεὶς τὴν οἰκουμένην ὅλην ἔρημον καὶ τὰς πόλεις καθεῖλεν τοὺς ἐν ἐπαγωγῇ οὐκ ἔλυσεν

18 A népeknek minden királyai dicsõségben nyugosznak, kiki az õ sírjában,
All the kings of the earth are at rest in glory, every man in his house,
πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν ἐκοιμήθησαν ἐν τιμῇ ἄνθρωπος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ

19 Te pedig [messze] vettetel sírodtól, mint valami hitvány gally, takarva megölettekkel, fegyverrel átverettekkel, sziklasírba leszállókkal, mint valami eltapodott holttest!
But you, like a birth before its time, are stretched out with no resting-place in the earth; clothed with the bodies of the dead who have been put to the sword, who go down to the lowest parts of the underworld; a dead body, crushed under foot.
σὺ δὲ ῥιφήσῃ ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς νεκρὸς ἐβδελυγμένος μετὰ πολλῶν τεθνηκότων ἐκκεκεντημένων μαχαίραις καταβαινόντων εἰς ᾅδου ὃν τρόπον ἱμάτιον ἐν αἵματι πεφυρμένον οὐ κ ἔσται καθαρόν

20 Nem egyesülsz velök a sírban, mert elpusztítád földedet, megölted népedet: nem él sokáig a gonoszok magva [sem!]
As for your fathers, you will not be united with them in their resting-place, because you have been the cause of destruction to your land, and of death to your people; the seed of the evil-doer will have no place in the memory of man.
οὕτως οὐδὲ σὺ ἔσῃ καθαρός διότι τὴν γῆν μου ἀπώλεσας καὶ τὸν λαόν μου ἀπέκτεινας οὐ μὴ μείνῃς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον σπέρμα πονηρόν

21 Készítsetek öldöklést az õ fiainak atyáik vétkéért, hogy fel ne keljenek, és örökségül bírják e földet, és városokkal töltsék be e földnek színét!
Make ready a place of death for his children, because of the evil-doing of their father; so that they may not come up and take the earth for their heritage, covering the face of the world with waste places.
ἑτοίμασον τὰ τέκνα σου σφαγῆναι ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ πατρός σου ἵνα μὴ ἀναστῶσιν καὶ τὴν γῆν κληρονομήσωσιν καὶ ἐμπλήσωσι τὴν γῆν πόλεων

22 És felkelnek õ ellenök, szóla a seregeknek Ura, és kivágom Babilon nevét és maradékát, fiait és unokáit, szól az Úr;
For I will come up against them, says the Lord of armies, cutting off from Babylon name and offspring, son and son's son, says the Lord.
καὶ ἐπαναστήσομαι αὐτοῖς λέγει κύριος σαβαωθ καὶ ἀπολῶ αὐτῶν ὄνομα καὶ κατάλειμμα καὶ σπέρμα τάδε λέγει κύριος

23 És a sündisznónak örökségévé és álló vizek tavává teszem azt, és elsöpröm azt a pusztítás seprõjével, szól a seregeknek Ura.
And I will make you a heritage for the hedgehog, and pools of water: and I will go through it with the brush of destruction, says the Lord of armies.
καὶ θήσω τὴν βαβυλωνίαν ἔρημον ὥστε κατοικεῖν ἐχίνους καὶ ἔσται εἰς οὐδέν καὶ θήσω αὐτὴν πηλοῦ βάραθρον εἰς ἀπώλειαν

24 Megesküdött a seregeknek Ura, mondván: Úgy lészen, mint elgondolám, úgy megy véghez, mint elvégezém:
The Lord has taken an oath, saying, My design will certainly come about, and my purpose will be effected:
τάδε λέγει κύριος σαβαωθ ὃν τρόπον εἴρηκα οὕτως ἔσται καὶ ὃν τρόπον βεβούλευμαι οὕτως μενεῖ

25 Megrontom Assiriát földemen, és megtapodom hegyeimen, és eltávozik róluk igája, és terhe válláról eltávozik.
To let the Assyrian be broken in my land, and crushed under foot on my mountains: there will his yoke be taken away from them, and his rule over them come to an end.
τοῦ ἀπολέσαι τοὺς ἀσσυρίους ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέων μου καὶ ἔσονται εἰς καταπάτημα καὶ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῶν ὁ ζυγὸς αὐτῶν καὶ τὸ κῦδος αὐτῶν ἀπὸ τ ῶν ὤμων ἀφαιρεθήσεται

26 Ez az elvégezett tanács az egész föld felõl, és ez ama felemelt kéz minden népek fölött.
This is the purpose for all the earth: and this is the hand stretched out over all nations.
αὕτη ἡ βουλὴ ἣν βεβούλευται κύριος ἐπὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην καὶ αὕτη ἡ χεὶρ ἡ ὑψηλὴ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς οἰκουμένης

27 Mert a seregek Ura végezte, és ki teszi azt erõtelenné? Az õ keze fel van emelve; ki fordítja el azt?
For it is the purpose of the Lord of armies, and who will make it of no effect? when his hand is stretched out, by whom may it be turned back?
ἃ γὰρ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος βεβούλευται τίς διασκεδάσει καὶ τὴν χεῖρα τὴν ὑψηλὴν τίς ἀποστρέψει

28 A mely esztendõben meghalt Akház király, akkor lõn e jövendölés.
In the year of the death of King Ahaz this word came to the prophet:
τοῦ ἔτους οὗ ἀπέθανεν αχαζ ὁ βασιλεύς ἐγενήθη τὸ ῥῆμα τοῦτο

29 Ne örvendj oly nagyon Filisztea, hogy eltört a téged verõnek vesszeje, mert a kígyó magvából baziliskus jõ ki, a melytõl szárnyas sárkány származik.
Be not glad, O Philistia, all of you, because the rod which was on you is broken: for out of the snake's root will come a poison-snake, and its fruit will be a winged poison-snake.
μὴ εὐφρανθείητε πάντες οἱ ἀλλόφυλοι συνετρίβη γὰρ ὁ ζυγὸς τοῦ παίοντος ὑμᾶς ἐκ γὰρ σπέρματος ὄφεων ἐξελεύσεται ἔκγονα ἀσπίδων καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐξελεύσονται ὄφεις πετόμενοι

30 És legelnek a szegényeknek elsõszülöttei, és a szûkölködõk bátorsággal nyugosznak; és én kivesztem gyökeredet éhséggel, és maradékodat megölik.
And the poorest of the land will have food, and those in need will be given a safe resting-place: but your seed will come to an end for need of food, and the rest of you will be put to the sword.
καὶ βοσκηθήσονται πτωχοὶ δι' αὐτοῦ πτωχοὶ δὲ ἄνδρες ἐπ' εἰρήνης ἀναπαύσονται ἀνελεῖ δὲ λιμῷ τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ κατάλειμμά σου ἀνελεῖ

31 Jajgass kapu, kiálts város! remeg egész Filisztea, mivel füst jõ észak felõl; és nem marad el seregeibõl egy sem!
Send out a cry, O door! Make sounds of sorrow, O town! All your land has come to nothing, O Philistia; for there comes a smoke out of the north, and everyone keeps his place in the line.
ὀλολύζετε πύλαι πόλεων κεκραγέτωσαν πόλεις τεταραγμέναι οἱ ἀλλόφυλοι πάντες ὅτι καπνὸς ἀπὸ βορρᾶ ἔρχεται καὶ οὐκ ἔστιν τοῦ εἶναι

32 És mit felelnek a népek követei? [Azt,] hogy az Úr veté meg a Sion alapját, és abban bíznak népe szegényei.
What answer, then, will my people give to the representatives of the nation? That the Lord is the builder of Zion, and she will be a safe place for the poor of his people.
καὶ τί ἀποκριθήσονται βασιλεῖς ἐθνῶν ὅτι κύριος ἐθεμελίωσεν σιων καὶ δι' αὐτοῦ σωθήσονται οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ

1 Jövendölés Moáb ellen. &Igen, a pusztulás éjjelén megsemmisült Ar-Moáb; igen, a pusztulás éjjelén megsemmisült Kir-Moáb!
The word about Moab. For in a night Ar of Moab has become waste, and is seen no longer; for in a night Kir of Moab has become waste, and is seen no longer.
τὸ ῥῆμα τὸ κατὰ τῆς μωαβίτιδος νυκτὸς ἀπολεῖται ἡ μωαβῖτις νυκτὸς γὰρ ἀπολεῖται τὸ τεῖχος τῆς μωαβίτιδος

2 Felmennek a templomba, és Dibon a magaslatokra megy sírni, Nebón és Médebán jajgat Moáb, minden fejen kopaszság, minden szakál lenyírva!
The daughter of Dibon has gone up to the high places, weeping: Moab is sounding her cry of sorrow over Nebo, and over Medeba: everywhere the hair of the head and of the face is cut off.
λυπεῖσθε ἐφ' ἑαυτοῖς ἀπολεῖται γὰρ καὶ δηβων οὗ ὁ βωμὸς ὑμῶν ἐκεῖ ἀναβήσεσθε κλαίειν ἐπὶ ναβαυ τῆς μωαβίτιδος ὀλολύζετε ἐπὶ πάσης κεφαλῆς φαλάκρωμα πάντες βραχίονες κατατετμημένοι

3 Utczáin gyászruhába öltöznek, házfedelein és piaczain jajgat minden, [és] könyekben olvad el!
In their streets they are covering themselves with haircloth: on the tops of their houses, and in their public places, there is crying and bitter weeping.
ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς περιζώσασθε σάκκους καὶ κόπτεσθε ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτῆς πάντες ὀλολύζετε μετὰ κλαυθμοῦ

4 És kiált Hesbon és Eleálé, szavok Jáházig hallatik; ezért ordítanak Moáb vitézei, [és] lelke reszket.
Heshbon is crying out, and Elealeh; their voice is sounding even to Jahaz: for this cause the heart of Moab is shaking; his soul is shaking with fear.
ὅτι κέκραγεν εσεβων καὶ ελεαλη ἕως ιασσα ἠκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν διὰ τοῦτο ἡ ὀσφὺς τῆς μωαβίτιδος βοᾷ ἡ ψυχὴ αὐτῆς γνώσεται

5 Szívem kiált Moábért, a melynek végvárai Zoárig, a három éves üszõig nyúltanak; mert Luhith hágóján sírással mennek fel, és mert Horonaim útján romlásuknak kiáltását hallatják.
My heart is crying out for Moab; her people go in flight to Zoar, and to Eglath-shelishiyah: for they go up with weeping by the slope of Luhith; on the way to Horonaim they send up a cry of destruction.
ἡ καρδία τῆς μωαβίτιδος βοᾷ ἐν αὐτῇ ἕως σηγωρ δάμαλις γάρ ἐστιν τριετής ἐπὶ δὲ τῆς ἀναβάσεως τῆς λουιθ πρὸς σὲ κλαίοντες ἀναβήσονται τῇ ὁδῷ αρωνιμ βοᾷ σύντριμμα καὶ σεισμός

6 Mert Nimrim vizei pusztasággá lesznek, mert elszáradt a pázsit, elfogyott a fû, és semmi zöld nem lészen.
The waters of Nimrim will become dry: for the grass is burned up, the young grass is coming to an end, every green thing is dead.
τὸ ὕδωρ τῆς νεμριμ ἔρημον ἔσται καὶ ὁ χόρτος αὐτῆς ἐκλείψει χόρτος γὰρ χλωρὸς οὐκ ἔσται

7 Ezért a mit megmenthettek és jószágukat a fûzfáknak patakja mellé hordják.
For this cause they will take away their wealth, and the stores they have got together, over the stream of the water-plants.
μὴ καὶ οὕτως μέλλει σωθῆναι ἐπάξω γὰρ ἐπὶ τὴν φάραγγα ἄραβας καὶ λήμψονται αὐτήν

8 Mert kiáltás zengé körül Moáb határát, jajgatása Eglaimig, és Beér- Élimig [hallatik] jajgatása!
For the cry has gone round the limits of Moab; as far as to Eglaim and Beer-elim.
συνῆψεν γὰρ ἡ βοὴ τὸ ὅριον τῆς μωαβίτιδος τῆς αγαλλιμ καὶ ὀλολυγμὸς αὐτῆς ἕως τοῦ φρέατος τοῦ αιλιμ

9 Mert Dimon vizei megteltek vérrel, mert új romlást hozok Dimonra: Moáb menekültjeire oroszlánt, és a földnek maradékira.
For the waters of Dimon are full of blood: and I'm sending even more on Moab, a lion on those of Moab who go in flight, and on the rest of the land.
τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ρεμμων πλησθήσεται αἵματος ἐπάξω γὰρ ἐπὶ ρεμμων ἄραβας καὶ ἀρῶ τὸ σπέρμα μωαβ καὶ αριηλ καὶ τὸ κατάλοιπον αδαμα

1 Küldjétek a föld Urának bárányát Szelából a pusztán át Sion leányának hegyére.
And they will send ... to the mountain of the daughter of Zion.
ἀποστελῶ ὡς ἑρπετὰ ἐπὶ τὴν γῆν μὴ πέτρα ἔρημός ἐστιν τὸ ὄρος σιων

2 Mert mint a bujdosó madár szétszórt fészek körül, olyanok lõnek Moáb leányai az Arnon gázlóin:
For the daughters of Moab will be like wandering birds, like a place from which the young birds have gone in flight, at the ways across the Arnon.
ἔσῃ γὰρ ὡς πετεινοῦ ἀνιπταμένου νεοσσὸς ἀφῃρημένος θύγατερ μωαβ ἔπειτα δέ αρνων

3 Adj tanácsot, tarts ítéletet; tegyed árnyékodat délben olyanná, mint az éjszaka, rejtsd el a kiûzötteket, [és] a bujdosót ne add ki!
Give wise directions, make a decision; let your shade be as night in full day: keep safe those who are in flight; do not give up the wandering ones.
πλείονα βουλεύου ποιεῖτε σκέπην πένθους αὐτῇ διὰ παντός ἐν μεσημβρινῇ σκοτίᾳ φεύγουσιν ἐξέστησαν μὴ ἀπαχθῇς

4 Lakozzanak benned menekültjeim, [és] Moábnak te légy oltalom a pusztító ellen! Mert vége a nyomorgatónak, megszünt a pusztítás, és elfogytak a földrõl a tapodók.
Let those who have been forced out of Moab have a resting-place with you; be a cover to them from him who is making waste their land: till the cruel ones are cut off, and wasting has come to an end, and those who take pleasure in crushing the poor are gone from the land.
παροικήσουσίν σοι οἱ φυγάδες μωαβ ἔσονται σκέπη ὑμῖν ἀπὸ προσώπου διώκοντος ὅτι ἤρθη ἡ συμμαχία σου καὶ ὁ ἄρχων ἀπώλετο ὁ καταπατῶν ἐπὶ τῆς γῆς

5 És [Isten] kegyelme megerõsített egy ülõszéket, és ül azon igazsággal Dávid sátorában egy bíró, jogosság keresõje, igazság ismerõje.
Then a king's seat will be based on mercy, and one will be seated on it in the tent of David for ever; judging uprightly, and quick to do righteousness.
καὶ διορθωθήσεται μετ' ἐλέους θρόνος καὶ καθίεται ἐπ' αὐτοῦ μετὰ ἀληθείας ἐν σκηνῇ δαυιδ κρίνων καὶ ἐκζητῶν κρίμα καὶ σπεύδων δικαιοσύνην

6 Hallottuk volt Moáb kevélységét, a felettébb kevélyét, gõgjét, kevélységét, dühét, [és] üres kérkedését.
We have had word of the pride of Moab, how great it is; how he is lifted up in pride and passion: his high words about himself are false.
ἠκούσαμεν τὴν ὕβριν μωαβ ὑβριστὴς σφόδρα τὴν ὑπερηφανίαν ἐξῆρας οὐχ οὕτως ἡ μαντεία σου

7 Ezért jajgatni fog Moáb Moábért, minden jajgatni fog, és nyögtök Kir- Háresethnek romjain egészen megtörve.
For this cause everyone in Moab will give cries of grief for Moab: crushed to the earth, they will be weeping for the men of Kir-hareseth.
οὐχ οὕτως ὀλολύξει μωαβ ἐν γὰρ τῇ μωαβίτιδι πάντες ὀλολύξουσιν τοῖς κατοικοῦσιν δεσεθ μελετήσεις καὶ οὐκ ἐντραπήσῃ

8 Mert Hesbon földei elhervadának, és Sibma szõlõjének drága vesszõit a népek fejedelmei levágták. Jáézerig értek azok, a pusztát bejárták, kacsai szétterjedtek, [és] a tengeren túlnyúltak.
For the fields of Heshbon are waste, the vine of Sibmah is dead; the lords of nations were overcome by the produce of her vines; her vine-plants went as far as Jazer, and came even to the waste land; her branches were stretched out to the sea.
τὰ πεδία εσεβων πενθήσει ἄμπελος σεβαμα καταπίνοντες τὰ ἔθνη καταπατήσατε τὰς ἀμπέλους αὐτῆς ἕως ιαζηρ οὐ μὴ συνάψητε πλανήθητε τὴν ἔρημον οἱ ἀπεσταλμένοι ἐγκατελείφθησαν διέβησαν γὰρ τὴν ἔρημον

9 Ezért siratom Jáézer siralmával Sibma szõlõjét, megnedvesítlek könyeimmel Hesbon és Eleálé, mert szüretedrõl és aratásodról a víg éneklés elmaradt.
For this cause my sorrow for the vine of Sibmah will be like the weeping for Jazer: my eyes are dropping water on you, O Heshbon and Elealeh! For they are sounding the war-cry over your summer fruits and the getting in of your grain;
διὰ τοῦτο κλαύσομαι ὡς τὸν κλαυθμὸν ιαζηρ ἄμπελον σεβαμα τὰ δένδρα σου κατέβαλεν εσεβων καὶ ελεαλη ὅτι ἐπὶ τῷ θερισμῷ καὶ ἐπὶ τῷ τρυγήτῳ σου καταπατήσω καὶ πάντα πεσοῦνται

10 Elvétetett a vígság és öröm a kertbõl, és a szõlõkben nem vígadnak [és] nem kiáltanak, bort sajtókban nem nyom a bornyomó, véget vetettem a víg éneklésnek.
And all joy is gone; no longer are they glad for the fertile field; and in the vine-gardens there are no songs or sounds of joy: the crushing of grapes has come to an end, and its glad cry has been stopped.
καὶ ἀρθήσεται εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίαμα ἐκ τῶν ἀμπελώνων σου καὶ ἐν τοῖς ἀμπελῶσίν σου οὐ μὴ εὐφρανθήσονται καὶ οὐ μὴ πατήσουσιν οἶνον εἰς τὰ ὑπολήνια πέπαυται γάρ

11 Ezért bensõm Moábért, mint a czitera sír, és szívem Kir-Heresért!
For this cause the cords of my heart are sounding for Moab, and I am full of sorrow for Kir-heres.
διὰ τοῦτο ἡ κοιλία μου ἐπὶ μωαβ ὡς κιθάρα ἠχήσει καὶ τὰ ἐντός μου ὡσεὶ τεῖχος ὃ ἐνεκαίνισας

12 És lesz, hogy meg fog tetszeni, hogy Moáb a magaslaton elfáradt, és hogy templomába megy imádkozni, de nem mehet!
And when Moab goes up to the high place, and makes prayer in the house of his god, it will have no effect.
καὶ ἔσται εἰς τὸ ἐντραπῆναί σε ὅτι ἐκοπίασεν μωαβ ἐπὶ τοῖς βωμοῖς καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὰ χειροποίητα αὐτῆς ὥστε προσεύξασθαι καὶ οὐ μὴ δύνηται ἐξελέσθαι αὐτόν

13 Ez a beszéd, a melyet szólott az Úr Moáb felõl már régen.
This is the word which the Lord said about Moab in the past.
τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ μωαβ ὁπότε καὶ ἐλάλησεν

14 És most szól az Úr, mondván: Három esztendõ alatt, melyek, mint napszámos esztendõi, megaláztatik Moáb dicsõsége egész nagy népével együtt, és maradéka kicsiny, kevés és erõtelen lészen.
But now the Lord has said, In three years, the years of a servant working for payment, the glory of Moab, all that great people, will be turned to shame, and the rest of Moab will be very small and without honour.
καὶ νῦν λέγω ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἐτῶν μισθωτοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα μωαβ ἐν παντὶ τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ καὶ καταλειφθήσεται ὀλιγοστὸς καὶ οὐκ ἔντιμος

1 Jövendölés Damaskus ellen. Ímé Damaskus városa elpusztíttatik, és romok halmává lesz;
The word about Damascus. See, they have made Damascus a town no longer; it has become a waste place.
τὸ ῥῆμα τὸ κατὰ δαμασκοῦ ἰδοὺ δαμασκὸς ἀρθήσεται ἀπὸ πόλεων καὶ ἔσται εἰς πτῶσιν

2 Aróer városai elhagyatnak, [és] barmokéi lesznek, a melyek ott fognak nyugodni háborítatlanul.
Her towns are unpeopled for ever; there the flocks take their rest in peace, without fear.
καταλελειμμένη εἰς τὸν αἰῶνα εἰς κοίτην ποιμνίων καὶ ἀνάπαυσιν καὶ οὐκ ἔσται ὁ διώκων

3 És vége lesz Efraim erõsségének, és Damaskus királyságának; Siria maradéka úgy jár, mint az Izráeliták dicsõsége, ezt mondja a seregeknek Ura.
The strong tower has gone from Ephraim, and the kingdom from Damascus: the rest of Aram will come to destruction, and be made like the glory of the children of Israel, says the Lord of armies.
καὶ οὐκέτι ἔσται ὀχυρὰ τοῦ καταφυγεῖν εφραιμ καὶ οὐκέτι ἔσται βασιλεία ἐν δαμασκῷ καὶ τὸ λοιπὸν τῶν σύρων ἀπολεῖται οὐ γὰρ σὺ βελτίων εἶ τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ τῆς δόξης αὐτῶν τάδε λέγει κύριος σαβαωθ

4 És lesz ama napon: megvékonyul a Jákób dicsõsége, és húsa kövérsége megösztövéredik.
And it will be in that day that the glory of Jacob will be made small, and the strength of his body will become feeble.
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκλειψις τῆς δόξης ιακωβ καὶ τὰ πίονα τῆς δόξης αὐτοῦ σεισθήσεται

5 És lészen, mint mikor az arató összefogja a gabonát és a kalászokat kezével learatja, és lészen, mint mikor valaki kalászokat szed össze a Refáim völgyében;
And it will be like a man cutting the growth of his grain, pulling together the heads of the grain with his arm; even as when they get in the grain in the valley of Rephaim.
καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀμητὸν ἑστηκότα καὶ σπέρμα σταχύων ἐν τῷ βραχίονι αὐτοῦ ἀμήσῃ καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ στάχυν ἐν φάραγγι στερεᾷ

6 És csak mezgérlés marad belõlök, mint az olajfa megrázásakor két-három bogyó az ágak hegyén, négy-öt a gyümölcsfának lombjai közt, így szól az Úr, Izráel Istene.
But it will be like a man shaking an olive-tree, something will still be there, two or three berries on the top of the highest branch, four or five on the outside branches of a fertile tree, says the Lord, the God of Israel.
καὶ καταλειφθῇ ἐν αὐτῇ καλάμη ἢ ὡς ῥῶγες ἐλαίας δύο ἢ τρεῖς ἐπ' ἄκρου μετεώρου ἢ τέσσαρες ἢ πέντε ἐπὶ τῶν κλάδων αὐτῶν καταλειφθῇ τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ

7 Ama napon Teremtõjére tekint az ember, és szemei Izráel Szentjére néznek;
In that day a man's heart will be turned to his Maker, and his eyes to the Holy One of Israel.
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πεποιθὼς ἔσται ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον τοῦ ισραηλ ἐμβλέψονται

8 És nem tekint az oltárokra, kezeinek alkotmányára, és a miket ujjai csináltak, nem nézi azokat, a berkeket és a nap-oszlopokat.
He will not be looking to the altars, the work of his hands, or to the wood pillars or to the sun-images which his fingers have made.
καὶ οὐ μὴ πεποιθότες ὦσιν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς οὐδὲ ἐπὶ τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν ἃ ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν καὶ οὐκ ὄψονται τὰ δένδρα αὐτῶν οὐδὲ τὰ βδελύγματα αὐτῶν

9 Erõs városai olyanok lesznek ama napon, mint elhagyott erdõ és hegytetõ, a melyeket elhagytak volt Izráel fiai elõtt, és pusztasággá lesznek.
In that day your towns will be like the waste places of the Hivites and the Amorites which the children of Israel took for a heritage, and they will come to destruction.
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται αἱ πόλεις σου ἐγκαταλελειμμέναι ὃν τρόπον ἐγκατέλιπον οἱ αμορραῖοι καὶ οἱ ευαῖοι ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ισραηλ καὶ ἔσονται ἔρημοι

10 Mert elfelejtkeztél megszabadító Istenedrõl, és nem emlékeztél meg erõs kõszáladról, ez okért ültetél gyönyörûséges ültetéseket, és idegen vesszõt plántáltál beléjök;
For you have not given honour to the God of your salvation, and have not kept in mind the Rock of your strength; for this cause you made a garden of Adonis, and put in it the vine-cuttings of a strange god;
διότι κατέλιπες τὸν θεὸν τὸν σωτῆρά σου καὶ κυρίου τοῦ βοηθοῦ σου οὐκ ἐμνήσθης διὰ τοῦτο φυτεύσεις φύτευμα ἄπιστον καὶ σπέρμα ἄπιστον

11 A mely napon elültetted, körül sövényezéd és reggelre magodat felvirágoztatád: [de] nem lészen aratás sebeidnek és nagy fájdalmadnak napján!
In the day of your planting you were watching its growth, and in the morning your seed was flowering: but its fruit is wasted away in the day of grief and bitter sorrow.
τῇ δὲ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν φυτεύσῃς πλανηθήσῃ τὸ δὲ πρωί ἐὰν σπείρῃς ἀνθήσει εἰς ἀμητὸν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ κληρώσῃ καὶ ὡς πατὴρ ἀνθρώπου κληρώσῃ τοῖς υἱοῖς σου

12 Jaj a sok nép zúgásának, a kik úgy zúgnak, mint a tenger zúgása, és a népségek háborgásának, a kik háborognak, mint erõs vizek!
Ah! the voice of peoples, like the loud sounding of the seas, and the thundering of great nations rushing on like the bursting out of waters!
οὐαὶ πλῆθος ἐθνῶν πολλῶν ὡς θάλασσα κυμαίνουσα οὕτως ταραχθήσεσθε καὶ νῶτος ἐθνῶν πολλῶν ὡς ὕδωρ ἠχήσει

13 A népségek, mint sok vizek háborgása, úgy háborognak, de megdorgálja azt és elfut messzire, és elragadtatik, mint a hegyek polyvája szél elõtt és mint pozdorja a forgószél elõtt;
But he will put a stop to them, and make them go in flight far away, driving them like the waste of the grain on the tops of the mountains before the wind, and like the circling dust before the storm.
ὡς ὕδωρ πολὺ ἔθνη πολλά ὡς ὕδατος πολλοῦ βίᾳ καταφερομένου καὶ ἀποσκορακιεῖ αὐτὸν καὶ πόρρω αὐτὸν διώξεται ὡς χνοῦν ἀχύρου λικμώντων ἀπέναντι ἀνέμου καὶ ὡς κονι ορτὸν τροχοῦ καταιγὶς φέρουσα

14 Estvének idején rémülés száll reájok [és] minekelõtte megvirrad, nem lesznek: ez jutalmok pusztítóinknak és sorsok rablóinknak!
In the evening there is fear, and in the morning they are gone. This is the fate of those who take our goods, and the reward of those who violently take our property for themselves.
πρὸς ἑσπέραν ἔσται πένθος πρὶν ἢ πρωὶ καὶ οὐκ ἔσται αὕτη ἡ μερὶς τῶν ὑμᾶς προνομευσάντων καὶ κληρονομία τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν

1 Jaj a szárnysuhogás országának, a mely Szerecsenország folyóin túl van;
Ho! land of the sounding of wings, on the other side of the rivers of Ethiopia:
οὐαὶ γῆς πλοίων πτέρυγες ἐπέκεινα ποταμῶν αἰθιοπίας

2 A mely követeket küld a tengeren gyékénybõl [csinált] tutajokon, vizek színén. Menjetek el gyors hírnökök, a magas és derék néphez, a néphez, a mely rettenetes mióta van és ezután is; a hatalmas és hódító néphez, a melynek földét folyók hasítják át.
Which sends its representatives by the sea, even in ships of papyrus on the waters. Go back quickly, O representatives, to a nation tall and smooth, to a people causing fear through all their history; a strong nation, crushing down its haters, whose land is cut through by rivers.
ὁ ἀποστέλλων ἐν θαλάσσῃ ὅμηρα καὶ ἐπιστολὰς βυβλίνας ἐπάνω τοῦ ὕδατος πορεύσονται γὰρ ἄγγελοι κοῦφοι πρὸς ἔθνος μετέωρον καὶ ξένον λαὸν καὶ χαλεπόν τίς αὐτοῦ ἐπέκει να ἔθνος ἀνέλπιστον καὶ καταπεπατημένον νῦν οἱ ποταμοὶ τῆς γῆς

3 Föld kerekségének minden lakói és földnek lakosai meglássátok, mikor a hegyeken zászló emelkedik, és hallgassatok, ha kürt szól!
All you peoples of the world, and you who are living on the earth, when a flag is lifted up on the mountains, give attention; and when the horn is sounded, give ear.
πάντες ὡς χώρα κατοικουμένη κατοικηθήσεται ἡ χώρα αὐτῶν ὡσεὶ σημεῖον ἀπὸ ὄρους ἀρθῇ ὡς σάλπιγγος φωνὴ ἀκουστὸν ἔσται

4 Mert ezt mondá az Úr nékem: Nyugodtan nézem sátoromból verõfényes melegnél, harmatozó felhõnél aratás hévségében.
For this is what the Lord has said to me: I will be quiet, watching from my place; like the clear heat when the sun is shining, like a mist of dew in the heat of summer.
ὅτι οὕτως εἶπέν μοι κύριος ἀσφάλεια ἔσται ἐν τῇ ἐμῇ πόλει ὡς φῶς καύματος μεσημβρίας καὶ ὡς νεφέλη δρόσου ἡμέρας ἀμήτου ἔσται

5 Mert aratás elõtt, ha a virágzás véget ér, és a virág érõ fürtté lészen, levágja a vesszõket metszõkésekkel, és a kacsokat eltávolítja és lemetszi.
For before the time of getting in the grapes, after the opening of the bud, when the flower has become a grape ready for crushing, he will take away the small branches with knives, cutting down and taking away the wide-stretching branches.
πρὸ τοῦ θερισμοῦ ὅταν συντελεσθῇ ἄνθος καὶ ὄμφαξ ἀνθήσῃ ἄνθος ὀμφακίζουσα καὶ ἀφελεῖ τὰ βοτρύδια τὰ μικρὰ τοῖς δρεπάνοις καὶ τὰς κληματίδας ἀφελεῖ καὶ κατακόψει

6 Mind ott hagyatnak a hegyek madarainak és a föld állatainak, és a madarak rajtok nyaralnak, és a föld minden állatai rajtok telelnek.
They will be for the birds of the mountains, and for the beasts of the earth: the birds will come down on them in the summer, and the beasts of the earth in the winter.
καὶ καταλείψει ἅμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτοὺς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς ἐπ' αὐτὸν ἥξει

7 Abban az idõben ajándékot viszen a seregek Urának a magas és derék nép; a nép, a mely rettenetes, mióta van és ezután is, a hatalmas és hódító nép, a melynek földét folyók hasítják át; a seregek Ura nevének helyére, Sion hegyére.

In that time an offering will be made to the Lord of armies from a people tall and smooth, causing fear through all their history; a strong nation, crushing down its haters, whose land is cut through by rivers, an offering taken to the place of the name of the Lord of armies, even Mount Zion.

ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνενεχθήσεται δῶρα κυρίῳ σαβαωθ ἐκ λαοῦ τεθλιμμένου καὶ τετιλμένου καὶ ἀπὸ λαοῦ μεγάλου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον ἔθνος ἐλπίζον καὶ κατ απεπατημένον ὅ ἐστιν ἐν μέρει ποταμοῦ τῆς χώρας αὐτοῦ εἰς τὸν τόπον οὗ τὸ ὄνομα κυρίου σαβαωθ ἐπεκλήθη ὄρος σιων

1 Jövendölés Égyiptom ellen. &Ímé az Úr könnyû felhõre ül, és bemegy Égyiptomba, és megháborodnak elõtte Égyiptomnak bálványai, és az égyiptomiak szíve megolvad õ bennök.

The word about Egypt. See, the Lord is seated on a quick-moving cloud, and is coming to Egypt: and the false gods of Egypt will be troubled at his coming, and the heart of Egypt will be turned to water.

ὅρασις αἰγύπτου ἰδοὺ κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης καὶ ἥξει εἰς αἴγυπτον καὶ σεισθήσεται τὰ χειροποίητα αἰγύπτου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτῶν ἠττηθήσετ αι ἐν αὐτοῖς

2 És összeveszítem az égyiptomiakat az égyiptomiakkal, és egyik hadakozik a másik ellen, kiki felebarátja ellen, város város ellen, és ország ország ellen.

And I will send the Egyptians against the Egyptians: and they will be fighting every one against his brother, and every one against his neighbour; town against town, and kingdom against kingdom.

καὶ ἐπεγερθήσονται αἰγύπτιοι ἐπ' αἰγυπτίους καὶ πολεμήσει ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ πόλις ἐπὶ πόλιν καὶ νομὸς ἐπὶ νομόν

3 És elfogyatkozik az égyiptomiak lelke õ bennök, és az õ tanácsát elnyelem, és tudakoznak a bálványoktól, szemfényvesztõktõl, halottidézõktõl és jövendõmondóktól.

And the spirit of Egypt will be troubled in her, and I will make her decisions without effect: and they will be turning to the false gods, and to those who make hollow sounds, and to those who have control of spirits, and to those who are wise in secret arts.

καὶ ταραχθήσεται τὸ πνεῦμα τῶν αἰγυπτίων ἐν αὐτοῖς καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν διασκεδάσω καὶ ἐπερωτήσουσιν τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν καὶ τοὺς ἐκ τῆς γῆς φ ωνοῦντας καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους

4 És adom az égyiptomiakat kemény úrnak kezébe, és kegyetlen király uralkodik rajtok, szól az Úr, a seregeknek Ura.

And I will give the Egyptians into the hand of a cruel lord; and a hard king will be their ruler, says the Lord, the Lord of armies.

καὶ παραδώσω αἴγυπτον εἰς χεῖρας ἀνθρώπων κυρίων σκληρῶν καὶ βασιλεῖς σκληροὶ κυριεύσουσιν αὐτῶν τάδε λέγει κύριος σαβαωθ

5 És elfogyatkoznak a tenger vizei, és a folyam kiszárad és elapad.

And the waters of the sea will be cut off, and the river will become dry and waste:

καὶ πίονται οἱ αἰγύπτιοι ὕδωρ τὸ παρὰ θάλασσαν ὁ δὲ ποταμὸς ἐκλείψει καὶ ξηρανθήσεται

6 És büdösséget árasztanak a folyamok, elfogynak és kiszáradnak Égyiptomnak patakjai; nád és sás ellankadnak.

And the rivers will have an evil smell; the stream of Egypt will become small and dry: all the water-plants will come to nothing.

καὶ ἐκλείψουσιν οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ διώρυγες τοῦ ποταμοῦ καὶ ξηρανθήσεται πᾶσα συναγωγὴ ὕδατος καὶ ἐν παντὶ ἕλει καλάμου καὶ παπύρου

7 A pázsit a folyó mellett, a folyónak partján, és a folyónak minden veteménye megszárad, elporlik és nem lészen.

The grass-lands by the Nile, and everything planted by the Nile, will become dry, or taken away by the wind, and will come to an end.

καὶ τὸ ἄχι τὸ χλωρὸν πᾶν τὸ κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ καὶ πᾶν τὸ σπειρόμενον διὰ τοῦ ποταμοῦ ξηρανθήσεται ἀνεμόφθορον

8 És keseregnek a halászok, és gyászolnak mind, a kik a folyóba horgot vetni szoktak, és a kik a vizek színén hálót vetnek ki, búsulnak.

The fishermen will be sad, and all those who put fishing-lines into the Nile will be full of grief, and those whose nets are stretched out on the waters will have sorrow in their hearts.

καὶ στενάξουσιν οἱ ἁλεῖς καὶ στενάξουσιν πάντες οἱ βάλλοντες ἄγκιστρον εἰς τὸν ποταμόν καὶ οἱ βάλλοντες σαγήνας καὶ οἱ ἀμφιβολεῖς πενθήσουσιν

9 És megszégyenülnek a fésült len készítõi és a gyolcs szövõi.

And all the workers in linen thread, and those who make cotton cloth, will be put to shame.

καὶ αἰσχύνη λήμψεται τοὺς ἐργαζομένους τὸ λίνον τὸ σχιστὸν καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν βύσσον

10 Hatalmasaik megtöretnek, és minden napszámosaik bánkódnak lelkökben.
And the makers of twisted thread will be crushed, and those who ... will be sad in heart.
καὶ ἔσονται οἱ διαζόμενοι αὐτὰ ἐν ὀδύνῃ καὶ πάντες οἱ τὸν ζῦθον ποιοῦντες λυπηθήσονται καὶ τὰς ψυχὰς πονέσουσιν

11 Bizony bolondok Zoán fejedelmei, a Faraó bölcs tanácsosai egy eszét veszített tanács; mimódon mondjátok a Faraónak: bölcsek fia vagyok, régi királyoknak fia?
The chiefs of Zoan are completely foolish; the wisest guides of Pharaoh have become like beasts: how do you say to Pharaoh, I am the son of the wise, the offspring of early kings?
καὶ μωροὶ ἔσονται οἱ ἄρχοντες τάνεως οἱ σοφοὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως ἡ βουλὴ αὐτῶν μωρανθήσεται πῶς ἐρεῖτε τῷ βασιλεῖ υἱοὶ συνετῶν ἡμεῖς υἱοὶ βασιλέων τῶν ἐξ ἀρχῆς

12 Ugyan hol vannak bölcseid? hogy megjelentsék néked és tudják, hogy mit végzett a seregeknek Ura Égyiptom felõl?
Where, then, are your wise men? let them make clear to you, let them give you knowledge of the purpose of the Lord of armies for Egypt.
ποῦ εἰσιν νῦν οἱ σοφοί σου καὶ ἀναγγειλάτωσάν σοι καὶ εἰπάτωσαν τί βεβούλευται κύριος σαβαωθ ἐπ' αἴγυπτον

13 Megbolondultak Zoán fejedelmei, és csalódtak Nóf fejedelmei, és elámíták az Égyiptomiakat törzseik szegletkövei.
The chiefs of Zoan have become foolish, the chiefs of Noph are tricked, the heads of her tribes are the cause of Egypt's wandering out of the way.
ἐξέλιπον οἱ ἄρχοντες τάνεως καὶ ὑψώθησαν οἱ ἄρχοντες μέμφεως καὶ πλανήσουσιν αἴγυπτον κατὰ φυλάς

14 Az Úr beléje önté a szédelgés lelkét, hogy Égyiptomot elhitessék minden dolgaiban; miként a részeg tántorog az õ okádása felett.
The Lord has sent among them a spirit of error: and by them Egypt is turned out of the right way in all her doings, as a man overcome by wine is uncertain in his steps.
κύριος γὰρ ἐκέρασεν αὐτοῖς πνεῦμα πλανήσεως καὶ ἐπλάνησαν αἴγυπτον ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν ὡς πλανᾶται ὁ μεθύων καὶ ὁ ἐμῶν ἅμα

15 És nem lesz Égyiptomnak semmi munkája, a melyet cselekednék a fõ és fark, a pálmaág és a káka.
And in Egypt there will be no work for any man, head or tail, high or low, to do.
καὶ οὐκ ἔσται τοῖς αἰγυπτίοις ἔργον ὃ ποιήσει κεφαλὴν καὶ οὐράν ἀρχὴν καὶ τέλος

16 Ama napon olyan lesz Égyiptom, mint az asszonyok, retteg és fél a seregek Ura kezének felemelésétõl, a melyet fölemel ellene.
In that day the Egyptians will be like women: and the land will be shaking with fear because of the waving of the Lord's hand stretched out over it.
τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται οἱ αἰγύπτιοι ὡς γυναῖκες ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ ἀπὸ προσώπου τῆς χειρὸς κυρίου σαβαωθ ἣν αὐτὸς ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς

17 És Júda földe félelmére lesz Égyiptomnak, valaki csak említi azt elõtte, már fél, a seregek Urának tanácsáért, a melyet Õ végzett felõle.
And the land of Judah will become a cause of great fear to Egypt; whenever its name comes to mind, Egypt will be in fear before the Lord of armies because of his purpose against it.
καὶ ἔσται ἡ χώρα τῶν ιουδαίων τοῖς αἰγυπτίοις εἰς φόβητρον πᾶς ὃς ἐὰν ὀνομάσῃ αὐτὴν αὐτοῖς φοβηθήσονται διὰ τὴν βουλήν ἣν βεβούλευται κύριος ἐπ' αὐτήν

18 Ama napon lesz öt város Égyiptomnak földén, a melyek Kanaán nyelvén szólanak, és esküsznek a seregeknek Urára; az egyik "pusztulás városának" neveztetik.
In that day there will be five towns in the land of Egypt using the language of Canaan, and making oaths to the Lord of armies; and one of them will be named, The Town of the Sun.
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται πέντε πόλεις ἐν αἰγύπτῳ λαλοῦσαι τῇ γλώσσῃ τῇ χανανίτιδι καὶ ὀμνύουσαι τῷ ὀνόματι κυρίου πόλισ-ασεδεκ κληθήσεται ἡ μία πόλις

19 Ama napon oltára lesz az Úrnak Égyiptom földének közepette és határán egy oszlop az Úrnak;
In that day there will be an altar to the Lord in the middle of the land of Egypt, and a pillar to the Lord at the edge of the land.
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ ἐν χώρᾳ αἰγυπτίων καὶ στήλη πρὸς τὸ ὅριον αὐτῆς τῷ κυρίῳ

20 És lesz jegyül és bizonyságul a seregek Urának Égyiptom földén, hogy ha kiáltanak az Úrhoz a nyomorgatók elõtt, hogy küldjön nékik megtartót és fejedelmet, és õket megszabadítsa.
And it will be a sign and a witness to the Lord of armies in the land of Egypt: when they are crying out to the Lord because of their cruel masters, then he will send them a saviour and a strong one to make them free.
καὶ ἔσται εἰς σημεῖον εἰς τὸν αἰῶνα κυρίῳ ἐν χώρᾳ αἰγύπτου ὅτι κεκράξονται πρὸς κύριον διὰ τοὺς θλίβοντας αὐτούς καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς κύριος ἄνθρωπον ὃς σώσει αὐτούς κ ρίνων σώσει αὐτούς

21 És megismerteti magát az Úr Égyiptommal, és megismeri Égyiptom az Urat ama napon, és szolgálják véres áldozattal és ételáldozattal, és fogadnak fogadást az Úrnak, és teljesítik.
And the Lord will give the knowledge of himself to Egypt, and the Egyptians will give honour to the Lord in that day; they will give him worship with offerings and meal offerings, and will take an oath to the Lord and give effect to it.
καὶ γνωστὸς ἔσται κύριος τοῖς αἰγυπτίοις καὶ γνώσονται οἱ αἰγύπτιοι τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ποιήσουσιν θυσίας καὶ εὔξονται εὐχὰς τῷ κυρίῳ καὶ ἀποδώσουσιν

22 De ha megveri az Úr Égyiptomot, megvervén, meggyógyítja, és megtérnek az Úrhoz, és Õ meghallgatja és meggyógyítja õket.
And the Lord will send punishment on Egypt, and will make them well again; and when they come back to the Lord he will give ear to their prayer and take away their disease.
καὶ πατάξει κύριος τοὺς αἰγυπτίους πληγῇ μεγάλῃ καὶ ἰάσεται αὐτοὺς ἰάσει καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον καὶ εἰσακούσεται αὐτῶν καὶ ἰάσεται αὐτούς

23 Ama napon út lesz Égyiptomból Assiriába, és Assiria megy Égyiptomba, Égyiptom meg Assiriába, és Égyiptom Assiriával [az Urat] tiszteli.
In that day there will be a highway out of Egypt to Assyria, and Assyria will come into Egypt, and Egypt will come into Assyria; and the Egyptians will give worship to the Lord together with the Assyrians.
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται ὁδὸς αἰγύπτου πρὸς ἀσσυρίους καὶ εἰσελεύσονται ἀσσύριοι εἰς αἴγυπτον καὶ αἰγύπτιοι πορεύσονται πρὸς ἀσσυρίους καὶ δουλεύσουσιν οἱ αἰγύπτιοι τοῖς ἀσσυρίοις

24 Ama napon Izráel harmadik lesz Égyiptom és Assiria mellett; áldás a földnek közepette;
In that day Israel will be the third together with Egypt and Assyria, a blessing in the earth:
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται ισραηλ τρίτος ἐν τοῖς ἀσσυρίοις καὶ ἐν τοῖς αἰγυπτίοις εὐλογημένος ἐν τῇ γῇ

25 Melyet megáld a seregeknek Ura, mondván: Áldott népem, Égyiptom! és kezem munkája, Assiria! és örökségem Izráel!
Because of the blessing of the Lord of armies which he has given them, saying, A blessing on Egypt my people, and on Assyria the work of my hands, and on Israel my heritage.
ἣν εὐλόγησεν κύριος σαβαωθ λέγων εὐλογημένος ὁ λαός μου ὁ ἐν αἰγύπτῳ καὶ ὁ ἐν ἀσσυρίοις καὶ ἡ κληρονομία μου ισραηλ

1 Amely esztendõben Asdódba ment a Tartán, Szargon Assiria királya küldvén õt, és vívá Asdódot és azt elfoglalá:
In the year when the Tartan came to Ashdod, sent by Sargon, king of Assyria, and made war against it and took it;
τοῦ ἔτους οὗ εἰσῆλθεν ταναθαν εἰς ἄζωτον ἡνίκα ἀπεστάλη ὑπὸ αρνα βασιλέως ἀσσυρίων καὶ ἐπολέμησεν τὴν ἄζωτον καὶ κατελάβετο αὐτήν

2 Ez idõben szólott az Úr Ésaiás, Ámos fia által, mondván: Menj és oldd le a gyászruhát derekadról, és sarudat vond le lábadról! És úgy cselekedett, járván ruha és saru nélkül.
At that time the word of the Lord came to Isaiah, the son of Amoz, saying, Go, and take off your robe, and your shoes from your feet; and he did so, walking unclothed and without shoes on his feet.
τότε ἐλάλησεν κύριος πρὸς ησαιαν λέγων πορεύου καὶ ἄφελε τὸν σάκκον ἀπὸ τῆς ὀσφύος σου καὶ τὰ σανδάλιά σου ὑπόλυσαι ἀπὸ τῶν ποδῶν σου καὶ ἐποίησεν οὕτως πορευόμενος γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος

3 És mondá az Úr: A mint szolgám Ésaiás ruha és saru nélkül jár három esztendeig jegyül és jelenségül Égyiptomra és Szerecsenországra nézve:
And the Lord said, As my servant Isaiah has gone unclothed and without shoes for three years as a sign and a wonder to Egypt and Ethiopia,
καὶ εἶπεν κύριος ὃν τρόπον πεπόρευται ησαιας ὁ παῖς μου γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος τρία ἔτη ἔσται σημεῖα καὶ τέρατα τοῖς αἰγυπτίοις καὶ αἰθίοψιν

4 Úgy viszi el Assiria királya Égyiptom foglyait és Szerecsenország rabjait, ifjakat és véneket, ruha és saru nélkül és mezítelen alfellel, Égyiptomnak gyalázatára;
So will the king of Assyria take away the prisoners of Egypt and those forced out of Ethiopia, young and old, unclothed and without shoes, and with backs uncovered, to the shame of Egypt.
ὅτι οὕτως ἄξει βασιλεὺς ἀσσυρίων τὴν αἰχμαλωσίαν αἰγύπτου καὶ αἰθιόπων νεανίσκους καὶ πρεσβύτας γυμνοὺς καὶ ἀνυποδέτους ἀνακεκαλυμμένους τὴν αἰσχύνην αἰγύπτου

5 S megrettennek és megszégyenülnek Szerecsenország miatt, a melyben reménykedtek, és Égyiptom miatt, a melyben dicsekedtek.
And they will be full of fear, and will no longer have faith in Ethiopia which was their hope, or in Egypt which was their glory.
καὶ αἰσχυνθήσονται ἠττηθέντες οἱ αἰγύπτιοι ἐπὶ τοῖς αἰθίοψιν ἐφ' οἷς ἦσαν πεποιθότες οἱ αἰγύπτιοι ἦσαν γὰρ αὐτοῖς δόξα

6 És szól e partvidék lakosa ama napon: Ímé így járt reménységünk, hova segítségért futottunk, hogy Assiria királyától megszabaduljunk; hát mi miként menekülhetnénk meg?
And those living by the sea will say in that day, See the fate of our hope to whom we went for help and salvation from the king of Assyria: what hope have we then of salvation?
καὶ ἐροῦσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἰδοὺ ἡμεῖς ἦμεν πεποιθότες τοῦ φυγεῖν εἰς αὐτοὺς εἰς βοήθειαν οἳ οὐκ ἐδύναντο σωθῆναι ἀπὸ βασιλέως ἀσσυρίων καὶ πῶς ἡμεῖς σωθησόμεθα

1 Jövendölés a tenger pusztasága ellen. &Mint szélvészek, délen tombolók, úgy jõ a pusztából, rettenetes földrõl.
The word about the waste land. As storm-winds in the South go rushing through, it comes from the waste land, from the land greatly to be feared.
τὸ ὅραμα τῆς ἐρήμου ὡς καταιγὶς δι' ἐρήμου διέλθοι ἐξ ἐρήμου ἐρχομένη ἐκ γῆς φοβερὸν

2 Kemény látás jelentetett meg nékem: a csalárd csal, a pusztító pusztít. Jõjj fel Élám, szálld meg Madai, minden õ fohászkodásának véget vetek.
A vision of fear comes before my eyes; the worker of deceit goes on in his false way, and the waster goes on making waste. Up! Elam; to the attack! Media; I have put an end to her sorrow.
τὸ ὅραμα καὶ σκληρὸν ἀνηγγέλη μοι ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖ ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖ ἐπ' ἐμοὶ οἱ αιλαμῖται καὶ οἱ πρέσβεις τῶν περσῶν ἐπ' ἐμὲ ἔρχονται νῦν στενάξω καὶ παρακαλέσω ἐμαυτόν

3 Ezért ágyékim telvék fájdalommal, és kínok fogtak el, mint a szûlõ asszony kínjai; gyötrõdöm hallása miatt, és megrémültem látása miatt.
For this cause I am full of bitter grief; pains like the pains of a woman in childbirth have come on me: I am bent down with sorrow at what comes to my ears; I am shocked by what I see.
διὰ τοῦτο ἐνεπλήσθη ἡ ὀσφύς μου ἐκλύσεως καὶ ὠδῖνες ἔλαβόν με ὡς τὴν τίκτουσαν ἠδίκησα τὸ μὴ ἀκοῦσαι ἐσπούδασα τὸ μὴ βλέπειν

4 Reszket szívem, iszonyúság rettent, a kedves éjszakát remegéssé tevé nékem.
My mind is wandering, fear has overcome me: the evening of my desire has been turned into shaking for me.
ἡ καρδία μου πλανᾶται καὶ ἡ ἀνομία με βαπτίζει ἡ ψυχή μου ἐφέστηκεν εἰς φόβον

5 Teríts asztalt, vigyázzon a vigyázó, egyetek, igyatok; föl fejedelmek, kenjétek a paizst!
They make ready the table, they put down the covers, they take food and drink. Up! you captains; put oil on your breastplates.
ἑτοίμασον τὴν τράπεζαν πίετε φάγετε ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες ἑτοιμάσατε θυρεούς

6 Mert így szólott hozzám az Úr: Menj és állass õrállót, a mit lát, mondja meg.
For so has the Lord said to me, Go, let a watchman be placed; let him give word of what he sees:
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος πρός με βαδίσας σεαυτῷ στῆσον σκοπὸν καὶ ὃ ἂν ἴδῃς ἀνάγγειλον

7 És látott lovas csapatot, páros lovagokat, szamaras csapatot, tevés csapatot, és nagy figyelmesen hallgatott.
And when he sees war-carriages, horsemen by twos, war-carriages with asses, war-carriages with camels, let him give special attention.
καὶ εἶδον ἀναβάτας ἱππεῖς δύο ἀναβάτην ὄνου καὶ ἀναβάτην καμήλου ἀκρόασαι ἀκρόασιν πολλὴν

8 És kiálta, mint oroszlán: Uram, az õrtoronyban állok szüntelen napestig, és õrhelyemen állok egész éjszakákon.
And the watchman gave a loud cry, O my lord, I am on the watchtower all day, and am placed in my watch every night:
καὶ κάλεσον ουριαν εἰς τὴν σκοπιὰν κυρίου καὶ εἶπεν ἔστην διὰ παντὸς ἡμέρας καὶ ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς ἔστην ὅλην τὴν νύκτα

9 És ímé, lovas csapat jött, páros lovagok, és szólott és mondá: Elesett, elesett Babilon, s isteneinek minden faragott képeit a földre zúzták le.
See, here come war-carriages with men, horsemen by twos: and in answer he said, Babylon is made low, is made low, and all her images are broken on the earth.
καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται ἀναβάτης συνωρίδος καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν πέπτωκεν βαβυλὼν καὶ πάντα τὰ ἀγάλματα αὐτῆς καὶ τὰ χειροποίητα αὐτῆς συνετρίβησαν εἰς τὴν γῆν

10 Oh én cséplésem és szérûmnek fia, a mit hallottam a seregek Urától, Izráel Istenétõl, azt jelentém meg néktek!
O my crushed ones, the grain of my floor! I have given you the word which came to me from the Lord of armies, the God of Israel.
ἀκούσατε οἱ καταλελειμμένοι καὶ οἱ ὀδυνώμενοι ἀκούσατε ἃ ἤκουσα παρὰ κυρίου σαβαωθ ὁ θεὸς τοῦ ισραηλ ἀνήγγειλεν ἡμῖν

11 Jövendölés Dúma ellen: Seirbõl így kiáltnak hozzám: Vigyázó! meddig még az éjszaka, meddig még ez éj?
The word about Edom. A voice comes to me from Seir, Watchman, how far gone is the night? how far gone is the night?
τὸ ὅραμα τῆς ιδουμαίας πρὸς ἐμὲ καλεῖ παρὰ τοῦ σηιρ φυλάσσετε ἐπάλξεις

12 Szólt a vigyázó: Eljött a reggel, az éjszaka is; ha kérdeni akartok, kérdjetek, forduljatok vissza és jertek el!
The watchman says, The morning has come, but night is still to come: if you have questions to put, put them, and come back again.
φυλάσσω τὸ πρωὶ καὶ τὴν νύκτα ἐὰν ζητῇς ζήτει καὶ παρ' ἐμοὶ οἴκει

13 Jövendölés Arábia ellen: Az erdõben háltok Arábiában, Dédán utazó seregei.
The word about Arabia. In the thick woods of Arabia will be your night's resting-place, O travelling bands of Dedanites!
ἐν τῷ δρυμῷ ἐσπέρας κοιμηθήσῃ ἐν τῇ ὁδῷ δαιδαν

14 A szomjazó elé hozzatok vizet! Témá földének lakosi kenyerökkel jönnek a bujdosó elébe.
Give water to him who is in need of water; give bread, O men of the land of Tema, to those in flight.
εἰς συνάντησιν διψῶντι ὕδωρ φέρετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐν χώρᾳ θαιμαν ἄρτοις συναντᾶτε τοῖς φεύγουσιν

15 Mert az [ellenség] fegyvere elõtt bujdosnak, a kivont fegyver elõtt és a felvont kézívek elõtt és a nehéz harcz elõtt.
For they are in flight from the sharp sword, and the bent bow, and from the trouble of war.
διὰ τὸ πλῆθος τῶν φευγόντων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πλανωμένων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῆς μαχαίρας καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοξευμάτων τῶν διατεταμένων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πεπτωκότων ἐν τῷ πολέμῳ

16 Mert így szólott hozzám az Úr: Még egy esztendõ, mely mint a béresnek esztendeje, és elvész Kédárnak minden dicsõsége;
For so has the Lord said to me, In a year, by the years of a servant working for payment, all the glory of Kedar will come to an end:
ὅτι οὕτως εἶπέν μοι κύριος ἔτι ἐνιαυτὸς ὡς ἐνιαυτὸς μισθωτοῦ ἐκλείψει ἡ δόξα τῶν υἱῶν κηδαρ

17 És Kédár vitéz fiainak kézíve számának maradéka megkevesedik; mert az Úr, Izráel Istene mondá.
And the rest of the bowmen, the men of war of the children of Kedar, will be small in number: for the Lord, the God of Israel, has said it.
καὶ τὸ κατάλοιπον τῶν τοξευμάτων τῶν ἰσχυρῶν υἱῶν κηδαρ ἔσται ὀλίγον διότι κύριος ἐλάλησεν ὁ θεὸς ισραηλ

1 Jövendölés a látás völgye ellen. &Mi lelt most, hogy mindenestõl felmenél a házak tetejére?
The word about the valley of vision. Why have all your people gone up to the house-tops?
τὸ ῥῆμα τῆς φάραγγος σιων τί ἐγένετό σοι νῦν ὅτι ἀνέβητε πάντες εἰς δώματα

2 Te lármával teljes, zajos város, örvendezõ város, megöletteid nem fegyverrel ölettek meg, és nem harczon hullottak el!
You, who are full of loud voices, a town of outcries, given up to joy; your dead men have not been put to the sword, or come to their death in war.
μάταια ἐνεπλήσθη ἡ πόλις βοώντων οἱ τραυματίαι σου οὐ τραυματίαι μαχαίρας οὐδὲ οἱ νεκροί σου νεκροὶ πολέμου

3 Hadnagyaid mind elszaladtak a kézív elõtt, [de] megkötöztettek; a kik benned találtattak, mind megkötöztettek, [midõn] futni akartak messzire.
All your rulers ... have gone in flight; all your strong ones have gone far away.
πάντες οἱ ἄρχοντές σου πεφεύγασιν καὶ οἱ ἁλόντες σκληρῶς δεδεμένοι εἰσίν καὶ οἱ ἰσχύοντες ἐν σοὶ πόρρω πεφεύγασιν

4 Ezért mondom: Ne nézzetek reám, hadd kesergessem magamat sírással; ne siessetek vígasztalni engem, népem leánya romlása felett.
For this cause I have said, Let your eyes be turned away from me in my bitter weeping; I will not be comforted for the wasting of the daughter of my people.
διὰ τοῦτο εἶπα ἄφετέ με πικρῶς κλαύσομαι μὴ κατισχύσητε παρακαλεῖν με ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ γένους μου

5 Mert rémülésnek és eltapodtatásnak és zavarnak napja [jõ] Istentõl, a seregeknek Urától a látás völgyére, a mely ledönti a kõfalat, és a hegyeken kiáltás hallatik.
For it is a day of trouble and of crushing down and of destruction from the Lord, the Lord of armies, in the valley of vision; ...
ὅτι ἡμέρα ταραχῆς καὶ ἀπωλείας καὶ καταπατήματος καὶ πλάνησις παρὰ κυρίου σαβαωθ ἐν φάραγγι σιων πλανῶνται ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου πλανῶνται ἐπὶ τὰ ὄρη

6 És Élám fölvette a tegezt, és [jõ] szekeren emberekkel és lovagokkal, és Kir paizst meztelenít.
And Elam was armed with arrows, and Aram came on horseback; and the breastplate of Kir was uncovered.
οἱ δὲ αιλαμῖται ἔλαβον φαρέτρας ἀναβάται ἄνθρωποι ἐφ' ἵπποις καὶ συναγωγὴ παρατάξεως

7 És lészen, hogy szép völgyeid betelnek szekerekkel, és a lovagok nyomulnak a kapu felé.
And your most fertile valleys were full of war-carriages, and the horsemen took up their positions in front of the town.
καὶ ἔσονται αἱ ἐκλεκταὶ φάραγγές σου πλησθήσονται ἁρμάτων οἱ δὲ ἱππεῖς ἐμφράξουσι τὰς πύλας σου

8 És fölfedi Júdának fátyolát, és tekintesz ama napon az erdõ házának fegyverzetére,
He took away the cover of Judah; and in that day you were looking with care at the store of arms in the house of the woods.
καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰς πύλας ιουδα καὶ ἐμβλέψονται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς οἴκους τῆς πόλεως

9 És meglátjátok, hogy Dávid városán sok repedés van, és összegyûjtitek az alsó tó vizét.
And you saw all the broken places in the wall of the town of David: and you got together the waters of the lower pool.
καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰ κρυπτὰ τῶν οἴκων τῆς ἄκρας δαυιδ καὶ εἴδοσαν ὅτι πλείους εἰσὶν καὶ ὅτι ἀπέστρεψαν τὸ ὕδωρ τῆς ἀρχαίας κολυμβήθρας εἰς τὴν πόλιν

10 És megszámláljátok Jeruzsálem házait, és némely házat lerontotok, hogy a kõfalat megerõsíthessétek;
And you had the houses of Jerusalem numbered, pulling down the houses to make the wall stronger.
καὶ ὅτι καθείλοσαν τοὺς οἴκους ιερουσαλημ εἰς ὀχύρωμα τοῦ τείχους τῇ πόλει

11 És árkot csináltok a két kõfal között a régi tó vizének; és nem tekintetek arra, a ki ezt cselekvé, és a ki régen elvégzé ezt, Õt nem látjátok!
And you made a place between the two walls for storing the waters of the old pool: but you gave no thought to him who had done this, and were not looking to him by whom it had been purposed long before.
καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς ὕδωρ ἀνὰ μέσον τῶν δύο τειχέων ἐσώτερον τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀρχαίας καὶ οὐκ ἐνεβλέψατε εἰς τὸν ἀπ' ἀρχῆς ποιήσαντα αὐτὴν καὶ τὸν κτίσαντα αὐτ ὴν οὐκ εἴδετε

12 És fölhív az Úr, a seregek Ura ama napon sírásra és gyászolásra, ti magatok megkopaszítására és gyászruha-öltésre,
And in that day the Lord, the Lord of armies, was looking for weeping, and cries of sorrow, cutting off of the hair, and putting on the clothing of grief:
καὶ ἐκάλεσεν κύριος σαβαωθ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κλαυθμὸν καὶ κοπετὸν καὶ ξύρησιν καὶ ζῶσιν σάκκων

13 És ímé öröm és vígasság; barmok ölése, juhok levágása, húsevés és borivás; együnk, igyunk, mert holnap meghalunk!
But in place of these there was joy and delight, oxen and sheep were being made ready for food, there was feasting and drinking: men said, Now is the time for food and wine, for tomorrow death comes.
αὐτοὶ δὲ ἐποιήσαντο εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα σφάζοντες μόσχους καὶ θύοντες πρόβατα ὥστε φαγεῖν κρέα καὶ πιεῖν οἶνον λέγοντες φάγωμεν καὶ πίωμεν αὔριον γὰρ ἀποθνήσκ ομεν

14 És megjelenté magát füleimben a seregek Ura: Meg nem bocsáttatik e bûn tinéktek, míg meg nem haltok; szól az Úr, a seregek Ura.
And the Lord of armies said to me secretly, Truly, this sin will not be taken from you till your death, says the Lord, the Lord of armies.
καὶ ἀνακεκαλυμμένα ταῦτά ἐστιν ἐν τοῖς ὠσὶν κυρίου σαβαωθ ὅτι οὐκ ἀφεθήσεται ὑμῖν αὕτη ἡ ἁμαρτία ἕως ἂν ἀποθάνητε

15 Így szólt az Úr, a seregek Ura: No, menj el a kormányzóhoz, Sébnához, a királyi ház fõemberéhez, [és mondd meg néki:]
The Lord, the Lord of armies, says, Go to this person in authority, this Shebna, who is over the house; who has made himself a resting-place on high, cutting out a place for himself in the rock, and say,
τάδε λέγει κύριος σαβαωθ πορεύου εἰς τὸ παστοφόριον πρὸς σομναν τὸν ταμίαν καὶ εἰπὸν αὐτῷ

16 Mi dolgod itt, és ki lesz itten tied, hogy sírt vágatsz itten magadnak? mint a ki sírját magas helyen vágatja, és sziklába véset hajlékot magának!
Who are you, and by what right have you made for yourself a resting-place here?
τί σὺ ὧδε καὶ τί σοί ἐστιν ὧδε ὅτι ἐλατόμησας σεαυτῷ ὧδε μνημεῖον καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ἐν ὑψηλῷ μνημεῖον καὶ ἔγραψας σεαυτῷ ἐν πέτρᾳ σκηνήν

17 Ímé az Úr elhajít téged erõs hajítással, és megragadván megragad,
See, O strong man, the Lord will send you violently away, gripping you with force,
ἰδοὺ δὴ κύριος σαβαωθ ἐκβαλεῖ καὶ ἐκτρίψει ἄνδρα καὶ ἀφελεῖ τὴν στολήν σου

18 Hempelygetvén hempelyget, mint gombolyagot, mint labdát, nagy messze földre, ott halsz meg, oda [mennek] dicsõséged szekerei, te, urad házának gyalázata!
Twisting you round and round like a ball he will send you out into a wide country: there you will come to your end, and there will be the carriages of your pride, O shame of your lord's house!
καὶ τὸν στέφανόν σου τὸν ἔνδοξον καὶ ῥίψει σε εἰς χώραν μεγάλην καὶ ἀμέτρητον καὶ ἐκεῖ ἀποθανῇ καὶ θήσει τὸ ἅρμα σου τὸ καλὸν εἰς ἀτιμίαν καὶ τὸν οἶκον τοῦ ἄρχοντός σου εἰς καταπάτημα

19 És kivetlek állásodból és lerántlak helyedrõl.
And I will have you forced out of your place of authority, and pulled down from your position.
καὶ ἀφαιρεθήσῃ ἐκ τῆς οἰκονομίας σου καὶ ἐκ τῆς στάσεώς σου

20 És lesz ama napon, hogy elhívom szolgámat, Eliákimot, a Hilkiás fiát,
And in that day I will send for my servant, Eliakim, the son of Hilkiah:
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καλέσω τὸν παῖδά μου ελιακιμ τὸν τοῦ χελκιου

21 S felöltöztetem õt öltözetedbe, és öveddel megerõsítem, és uralmadat kezébe adom, és õ lesz atyjok Jeruzsálem lakosainak és a Júda házának;
And I will put your robe on him, and put your band about him, and I will give your authority into his hand: and he will be a father to the men of Jerusalem, and to the family of Judah.
καὶ ἐνδύσω αὐτὸν τὴν στολήν σου καὶ τὸν στέφανόν σου δώσω αὐτῷ καὶ τὸ κράτος καὶ τὴν οἰκονομίαν σου δώσω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔσται ὡς πατὴρ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν ιερουσαλημ καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν ιουδα

22 S az õ vállára adom a Dávid házának kulcsát, és a mit megnyit, senki be nem zárja, és a mit bezár, nem nyitja meg senki;
And I will give the key of the family of David into his care; and what he keeps open will be shut by no one, and what he keeps shut no one will make open.
καὶ δώσω τὴν δόξαν δαυιδ αὐτῷ καὶ ἄρξει καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων

23 S beverem õt, mint szeget erõs helyre, és lészen dicsõséges székül az õ atyja házának;
And I will put him like a nail in a safe place; and he will be for a seat of glory to his father's family.
καὶ στήσω αὐτὸν ἄρχοντα ἐν τόπῳ πιστῷ καὶ ἔσται εἰς θρόνον δόξης τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ

24 S reá függesztik atyja házának minden dicsõségét: fiakat és unokákat, minden kicsiny edényt, a csészeedényektõl a tömlõknek minden edényeiig.
And all the glory of his father's family will be hanging on him, all their offspring, every small vessel, even the cups and the basins.
καὶ ἔσται πεποιθὼς ἐπ' αὐτὸν πᾶς ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ ἔσονται ἐπικρεμάμενοι αὐτῷ

25 Ama napon, azt mondja a seregeknek Ura, kiesik a szeg, mely erõs helyre veretett, és levágatik és leesik és összetörik a teher, mely rajta volt, mert az Úr mondá.
In that day, says the Lord of armies, will the nail fixed in a safe place give way; and it will be cut down, and in its fall the weight hanging on it will be cut off, for the Lord has said it.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τάδε λέγει κύριος σαβαωθ κινηθήσεται ὁ ἄνθρωπος ὁ ἑστηριγμένος ἐν τόπῳ πιστῷ καὶ πεσεῖται καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ δόξα ἡ ἐπ' αὐτόν ὅτι κύριος ἐλάλησεν

1 Jövendölés Tírus ellen. &Jajgassatok Tarsis hajói, mert elpusztíttatott, úgy hogy nincs benne ház és [abba] bemenet! A Kitteusok földérõl jelentetett meg nékik.
The word about Tyre. Let a cry of sorrow go up, O ships of Tarshish, because your strong place is made waste; on the way back from the land of Kittim the news is given to them.
τὸ ὅραμα τύρου ὀλολύζετε πλοῖα καρχηδόνος ὅτι ἀπώλετο καὶ οὐκέτι ἔρχονται ἐκ γῆς κιτιαίων ἦκται αἰχμάλωτος

2 Némuljatok meg lakosi e partvidéknek, a melyet Sidon kalmárai, a kik tengeren járnak, töltöttek be [egykor.]
Send out a cry of grief, you men of the sea-land, traders of Zidon, who go over the sea, whose representatives are on great waters;
τίνι ὅμοιοι γεγόνασιν οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ μεταβόλοι φοινίκης διαπερῶντες τὴν θάλασσαν

3 Melynek sok vizeken át a Sihór veteménye és a Nilus aratása vala jövedelme, úgy hogy népek vására volt!
Who get in the seed of Shihor, whose wealth is the trade of the nations.
ἐν ὕδατι πολλῷ σπέρμα μεταβόλων ὡς ἀμητοῦ εἰσφερομένου οἱ μεταβόλοι τῶν ἐθνῶν

4 Pirulj Sidon, mert szól a tenger [és] a tenger erõssége, mondván: Nem vajudtam, nem is szültem, és nem tápláltam ifjakat, [és]nem neveltem szûzeket.
Be shamed, O Zidon: for the sea, the strong place of the sea has said, I have not been with child, or given birth; I have not taken care of young men, or kept watch over the growth of virgins.
αἰσχύνθητι σιδών εἶπεν ἡ θάλασσα ἡ δὲ ἰσχὺς τῆς θαλάσσης εἶπεν οὐκ ὤδινον οὐδὲ ἔτεκον οὐδὲ ἐξέθρεψα νεανίσκους οὐδὲ ὕψωσα παρθένους

5 Mihelyt e hír Égyiptomba [eljut,] Tírus e híre miatt szenvednek [ott is].
When the news comes to Egypt they will be bitterly pained at the fate of Tyre.
ὅταν δὲ ἀκουστὸν γένηται αἰγύπτῳ λήμψεται αὐτοὺς ὀδύνη περὶ τύρου

6 Menjetek át Tarsisba, és jajgassatok ti partvidék lakói!
Go over to Tarshish; give cries of sorrow, O men of the sea-land.
ἀπέλθατε εἰς καρχηδόνα ὀλολύξατε οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ

7 Ez-é a ti örvendezõ [város]tok? melynek eredete õsidõkbõl való; és most lábai viszik õt, bujdosni messzire!
Is this the town which was full of joy, whose start goes back to times long past, whose wanderings took her into far-off countries?
οὐχ αὕτη ἦν ὑμῶν ἡ ὕβρις ἡ ἀπ' ἀρχῆς πρὶν ἢ παραδοθῆναι αὐτήν

8 Ki végezé ezt a koronás Tírus felõl? melynek kereskedõi fejedelmek, és kalmárai a földnek tiszteletesei.
By whom was this purposed against Tyre, the crowning town, whose traders are chiefs, whose business men are honoured in the land?
τίς ταῦτα ἐβούλευσεν ἐπὶ τύρον μὴ ἥσσων ἐστὶν ἢ οὐκ ἰσχύει οἱ ἔμποροι αὐτῆς ἔνδοξοι ἄρχοντες τῆς γῆς

9 A seregeknek Ura végezé ezt, hogy meggyalázza minden dicsõségnek kevélységét, és hogy megalázza a föld minden tiszteleteseit.
It was the purpose of the Lord of armies to put pride to shame, to make sport of the glory of those who are honoured in the earth.
κύριος σαβαωθ ἐβουλεύσατο παραλῦσαι πᾶσαν τὴν ὕβριν τῶν ἐνδόξων καὶ ἀτιμάσαι πᾶν ἔνδοξον ἐπὶ τῆς γῆς

10 Terülj el földeden, mint a folyóvíz, Tarsis leánya, nincs többé megszorító öv!
Let your land be worked with the plough, O daughter of Tarshish; there is no longer any harbour.
ἐργάζου τὴν γῆν σου καὶ γὰρ πλοῖα οὐκέτι ἔρχεται ἐκ καρχηδόνος

11 Kezét kinyujtá a tenger fölé, országokat rettentett meg, az Úr parancsolt Kanaán felõl, hogy elpusztítsák erõsségeit;
His hand is stretched out over the sea, the kingdoms are shaking: the Lord has given orders about Canaan, to make waste its strong places.
ἡ δὲ χείρ σου οὐκέτι ἰσχύει κατὰ θάλασσαν ἡ παροξύνουσα βασιλεῖς κύριος σαβαωθ ἐνετείλατο περὶ χανααν ἀπολέσαι αὐτῆς τὴν ἰσχύν

12 És szólt: Nem fogsz többé örvendezni, te megszeplõsített szûz, Sidon leánya; kelj és menj át Kittimbe, de ott sem lészen nyugodalmad!
And he said, There is no more joy for you, O crushed virgin daughter of Zidon: up! go over to Kittim; even there you will have no rest.
καὶ ἐροῦσιν οὐκέτι μὴ προσθῆτε τοῦ ὑβρίζειν καὶ ἀδικεῖν τὴν θυγατέρα σιδῶνος καὶ ἐὰν ἀπέλθῃς εἰς κιτιεῖς οὐδὲ ἐκεῖ σοι ἀνάπαυσις ἔσται

13 Ímé, a Káldeusok földe; a nép, mely eddig nem vala; Assiria adá azt a puszta lakosainak; felállítá õrtornyait, lerombolá [Tírus] palotáit, rommá tevé azt.
...
καὶ εἰς γῆν χαλδαίων καὶ αὕτη ἠρήμωται ἀπὸ τῶν ἀσσυρίων οὐδὲ ἐκεῖ σοι ἀνάπαυσις ἔσται ὅτι ὁ τοῖχος αὐτῆς πέπτωκεν

14 Jajgassatok Tarsis hajói, mert erõsségtek elpusztíttatott!
Let a cry of sorrow go up, O ships of Tarshish: because your strong place is made waste.
ὀλολύζετε πλοῖα καρχηδόνος ὅτι ἀπώλετο τὸ ὀχύρωμα ὑμῶν

15 És lesz ama napon, hogy Tírus elfelejtetik hetven esztendeig egy király napjai szerint; hetven esztendõ multán Tírus [sorsa] a parázna nõ éneke szerint lészen:
And it will be in that day that Tyre will go out of mind for seventy years, that is, the days of one king: after the end of seventy years it will be for Tyre as in the song of the loose woman.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καταλειφθήσεται τύρος ἔτη ἑβδομήκοντα ὡς χρόνος βασιλέως ὡς χρόνος ἀνθρώπου καὶ ἔσται μετὰ ἑβδομήκοντα ἔτη ἔσται τύρος ὡς ᾄσμα πόρνης

16 Végy cziterát, járd be a várost, elfeledett parázna nõ; pengesd szépen, dalolj sokat, hogy így emlékezetbe jõjj!
Take an instrument of music, go about the town, O loose woman who has gone out from the memory of man; make sweet melody with songs, so that you may come back to men's minds.
λαβὲ κιθάραν ῥέμβευσον πόλεις πόρνη ἐπιλελησμένη καλῶς κιθάρισον πολλὰ ᾄσον ἵνα σου μνεία γένηται

17 És lesz hetven esztendõ multán, meglátogatja az Úr Tírust, és az ismét megkapja a maga keresetét, és paráználkodik a föld minden országaival a földnek színén!
And it will be after the end of seventy years, that the Lord will have mercy on Tyre, and she will go back to her trade, acting as a loose woman with all the kingdoms of the world on the face of the earth.
καὶ ἔσται μετὰ ἑβδομήκοντα ἔτη ἐπισκοπὴν ποιήσει ὁ θεὸς τύρου καὶ πάλιν ἀποκατασταθήσεται εἰς τὸ ἀρχαῖον καὶ ἔσται ἐμπόριον πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς οἰκουμένης

18 S lészen az õ nyeresége és keresete szent az Úrnak, mely nem halmoztatik fel, sem el nem rejtetik, mert az Úr elõtt lakozóké lészen az õ nyeresége, hogy egyenek eleget, és szép ruházatuk legyen.
And her goods and her trade will be holy to the Lord: they will not be kept back or stored up; for her produce will be for those living in the Lord's land, to give them food for their needs, and fair clothing.
καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἐμπορία καὶ ὁ μισθὸς ἅγιον τῷ κυρίῳ οὐκ αὐτοῖς συναχθήσεται ἀλλὰ τοῖς κατοικοῦσιν ἔναντι κυρίου πᾶσα ἡ ἐμπορία αὐτῆς φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἐμπλησθῆναι εἰς συμβολὴν μνημόσυνον ἔναντι κυρίου

1 Ímé az Úr megüresíti a földet és elpusztítja azt, és elfordítja színét és elszéleszti lakóit!
See, the Lord is making the earth waste and unpeopled, he is turning it upside down, and sending the people in all directions.
ἰδοὺ κύριος καταφθείρει τὴν οἰκουμένην καὶ ἐρημώσει αὐτὴν καὶ ἀνακαλύψει τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ διασπερεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ

2 S olyan lesz a nép, mint a pap; a szolga, mint az õ ura; a szolgáló, mint asszonya; a vevõ, mint az eladó; a kölcsönadó, mint a kölcsönkérõ; a hitelezõ, mint az, a kinek hitelez;
And it will be the same for the people as for the priest; for the servant as for his master; and for the woman-servant as for her owner; the same for the one offering goods for a price as for him who takes them; the same for him who gives money at interest and for him who takes it; the same for him who lets others have the use of his property as for those who make use of it.
καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ παῖς ὡς ὁ κύριος καὶ ἡ θεράπαινα ὡς ἡ κυρία ἔσται ὁ ἀγοράζων ὡς ὁ πωλῶν καὶ ὁ δανείζων ὡς ὁ δανειζόμενος καὶ ὁ ὀφείλων ὡς ᾧ ὀφείλει

3 Megüresíttetvén megüresíttetik a föld, és elpusztíttatván elpusztíttatik; mert az Úr szólá e beszédet.
The earth will be completely waste and without men; for this is the word of the Lord.
φθορᾷ φθαρήσεται ἡ γῆ καὶ προνομῇ προνομευθήσεται ἡ γῆ τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα

4 Gyászol és megromol a föld, elhervad és megromol a földnek kereksége, elhervadnak a föld népének nagyjai.
The earth is sorrowing and wasting away, the world is full of grief and wasting away, the high ones of the earth come to nothing.
ἐπένθησεν ἡ γῆ καὶ ἐφθάρη ἡ οἰκουμένη ἐπένθησαν οἱ ὑψηλοὶ τῆς γῆς

5 A föld megfertõztetett lakosai alatt, mert áthágták a törvényeket, a rendelést megszegték, megtörték az örök szövetséget.
The earth has been made unclean by those living in it; because the laws have not been kept by them, the orders have been changed, and the eternal agreement has been broken.
ἡ δὲ γῆ ἠνόμησεν διὰ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν διότι παρέβησαν τὸν νόμον καὶ ἤλλαξαν τὰ προστάγματα διαθήκην αἰώνιον

6 Ezért átok emészti meg a földet, és lakolnak a rajta lakók; ezért megégnek a földnek lakói, és kevés ember marad meg.
For this cause the earth is given up to the curse, and those in it are judged as sinners: for this cause those living on the earth are burned up, and the rest are small in number.
διὰ τοῦτο ἀρὰ ἔδεται τὴν γῆν ὅτι ἡμάρτοσαν οἱ κατοικοῦντες αὐτήν διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ γῇ καὶ καταλειφθήσονται ἄνθρωποι ὀλίγοι

7 Gyászol a must, elhervad a szõlõ, és sóhajtnak minden vidám szívûek.
The new wine is thin, the vine is feeble, and all the glad-hearted make sounds of grief.
πενθήσει οἶνος πενθήσει ἄμπελος στενάξουσιν πάντες οἱ εὐφραινόμενοι τὴν ψυχήν

8 Megszünt a dobok vidámsága, elcsöndesült az örvendõk zajgása, a cziterának vídámsága megszünt.
The pleasing sound of all instruments of music has come to an end, and the voices of those who are glad.
πέπαυται εὐφροσύνη τυμπάνων πέπαυται αὐθάδεια καὶ πλοῦτος ἀσεβῶν πέπαυται φωνὴ κιθάρας

9 Énekléssel nem isznak bort; keserû a részegítõ ital az ívónak;
There is no more drinking of wine with a song; strong drink will be bitter to those who take it.
ἠσχύνθησαν οὐκ ἔπιον οἶνον πικρὸν ἐγένετο τὸ σικερα τοῖς πίνουσιν

10 Rommá lõn az álnokság városa, bezároltatott minden ház, senki be nem mehet!
The town is waste and broken down: every house is shut up, so that no man may come in.
ἠρημώθη πᾶσα πόλις κλείσει οἰκίαν τοῦ μὴ εἰσελθεῖν

11 Az utczákon panaszkodás hallik a bor miatt; minden öröm alkonyra szállt, a föld vígassága elköltözött.
There is a crying in the streets because of the wine; there is an end of all delight, the joy of the land is gone.
ὀλολύζετε περὶ τοῦ οἴνου πανταχῇ πέπαυται πᾶσα εὐφροσύνη τῆς γῆς

12 A városban csak pusztaság maradt és rommá zúzatott a kapu.
In the town all is waste, and in the public place is destruction.
καὶ καταλειφθήσονται πόλεις ἔρημοι καὶ οἶκοι ἐγκαταλελειμμένοι ἀπολοῦνται

13 Mert így lesz a föld közepette, a népek között, mint az olajfa megrázásakor, mint mezgérléskor, midõn a szüret elmult.
For it will be in the heart of the earth among the peoples, like the shaking of an olive-tree, as the last of the grapes after the getting-in is done.
ταῦτα πάντα ἔσται ἐν τῇ γῇ ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν ὃν τρόπον ἐάν τις καλαμήσηται ἐλαίαν οὕτως καλαμήσονται αὐτούς καὶ ἐὰν παύσηται ὁ τρύγητος

14 Õk felemelik szavokat, ujjongnak, az Úr nagyságáért rivalgnak a tenger felõl.
But those will be making sounds of joy; they will be crying loudly from the sea for the glory of the Lord.
οὗτοι φωνῇ βοήσονται οἱ δὲ καταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς εὐφρανθήσονται ἅμα τῇ δόξῃ κυρίου ταραχθήσεται τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης

15 Ezért dícsérjétek az Urat keleten, a tenger szigetein az Úrnak, Izráel Istenének nevét.
Give praise to the Lord in the east, to the name of the Lord, the God of Israel, in the sea-lands.
διὰ τοῦτο ἡ δόξα κυρίου ἐν ταῖς νήσοις ἔσται τῆς θαλάσσης τὸ ὄνομα κυρίου ἔνδοξον ἔσται κύριε ὁ θεὸς ισραηλ

16 A föld szélérõl énekeket hallánk: dicsõség az igaznak! S én mondék: végem van, végem van, jaj nékem! A hitetlenek hitetlenül cselekesznek és hitetlenséggel a hitetlenek hitetlenséget cselekesznek.
From the farthest part of the earth comes the sound of songs, glory to the upright. But I said, I am wasting away, wasting away, the curse is on me! The false ones go on in their false way, yes, they go on acting falsely.
ἀπὸ τῶν πτερύγων τῆς γῆς τέρατα ἠκούσαμεν ἐλπὶς τῷ εὐσεβεῖ καὶ ἐροῦσιν οὐαὶ τοῖς ἀθετοῦσιν οἱ ἀθετοῦντες τὸν νόμον

17 Rettegés, verem és tõr [vár] rád földnek lakója!
Fear, and death, and the net, are come on you, O people of the earth.
φόβος καὶ βόθυνος καὶ παγὶς ἐφ' ὑμᾶς τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς

18 És lesz, hogy a ki fut a rettegésnek szavától, verembe esik, és a ki kijõ a veremből, megfogatik a tõrben, mert az egek csatornái megnyílnak, és megrendülnek a föld oszlopai.
And it will be that he who goes in flight from the sound of fear will be overtaken by death; and he who gets free from death will be taken in the net: for the windows on high are open, and the bases of the earth are shaking.
καὶ ἔσται ὁ φεύγων τὸν φόβον ἐμπεσεῖται εἰς τὸν βόθυνον ὁ δὲ ἐκβαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου ἁλώσεται ὑπὸ τῆς παγίδος ὅτι θυρίδες ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠνεῴχθησαν καὶ σεισθήσεται τὰ θεμέλια τῆς γῆς

19 Romlással megromol a föld, töréssel összetörik a föld, rengéssel megrendül a föld;
The earth is completely broken, it is parted in two, it is violently moved.
ταραχῇ ταραχθήσεται ἡ γῆ καὶ ἀπορίᾳ ἀπορηθήσεται ἡ γῆ

20 Inogva meging a föld, miként a részeg, és meglódul, mint a kaliba, és reá nehezedik bûne és elesik; és nem kél fel többé!
The earth will be moving uncertainly, like a man overcome by drink; it will be shaking like a tent; and the weight of its sin will be on it, crushing it down so that it will not get up again.
ἔκλινεν καὶ σεισθήσεται ὡς ὀπωροφυλάκιον ἡ γῆ ὡς ὁ μεθύων καὶ κραιπαλῶν καὶ πεσεῖται καὶ οὐ μὴ δύνηται ἀναστῆναι κατίσχυσεν γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία

21 És lesz ama napon: meglátogatja az Úr a magasság seregét a magasságban, és a föld királyait a földön:
And in that day the Lord will send punishment on the army of the high ones on high, and on the kings of the earth on the earth.
καὶ ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ τὴν χεῖρα καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς

22 És összegyûjtve összegyûjtetnek gödörbe, mint a foglyok, és bezáratnak tömlöczbe, és sok napok után meglátogattatnak.
And they will be got together, like prisoners in the prison-house; and after a long time they will have their punishment.
καὶ συνάξουσιν καὶ ἀποκλείσουσιν εἰς ὀχύρωμα καὶ εἰς δεσμωτήριον διὰ πολλῶν γενεῶν ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν

23 És elpirul a hold, és megszégyenül a nap, mikor a seregek Ura uralkodik Sion hegyén és Jeruzsálemben: s vénei elõtt dicsõség lészen.
Then the moon will be veiled, and the sun put to shame; for the Lord of armies will be ruling in Mount Zion and in Jerusalem, and before his judges he will let his glory be seen.
καὶ τακήσεται ἡ πλίνθος καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος ὅτι βασιλεύσει κύριος ἐν σιων καὶ ἐν ιερουσαλημ καὶ ἐνώπιον τῶν πρεσβυτέρων δοξασθήσεται

1 Uram, te vagy Istenem, magasztallak, dícsérem nevedet! Mivel csodát cselekvél, örök tanácsaid hûség és igazság.
O Lord, you are my God; I will give praise to you, I will give honour to your name; for you have done great acts of power; your purposes in the past have been made true and certain in effect.
κύριε ὁ θεός μου δοξάσω σε ὑμνήσω τὸ ὄνομά σου ὅτι ἐποίησας θαυμαστὰ πράγματα βουλὴν ἀρχαίαν ἀληθινήν γένοιτο κύριε

2 Mert a városból kõrakást csináltál, az erõs városból romot, az idegenek palotáját [olyanná tetted, hogy] nincs [többé] város; soha örökké meg nem épül.
For you have made a town a waste place: a strong town a mass of broken walls; the tower of the men of pride has come to an end; it will never be put up again.
ὅτι ἔθηκας πόλεις εἰς χῶμα πόλεις ὀχυρὰς τοῦ πεσεῖν αὐτῶν τὰ θεμέλια τῶν ἀσεβῶν πόλις εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ οἰκοδομηθῇ

3 Ezért dicsõítnek téged erõs népek, erõszakos pogányok városai félnek téged!
For this cause will the strong people give glory to you, the town of the cruel ones will be in fear of you.
διὰ τοῦτο εὐλογήσει σε ὁ λαὸς ὁ πτωχός καὶ πόλεις ἀνθρώπων ἀδικουμένων εὐλογήσουσίν σε

4 Mert erõssége voltál a gyöngének, erõssége a szegénynek szorongásában; a szélvész ellen oltalom, árnyék a hévség ellen, mikor az erõszakosok haragja olyan volt, mint kõfalrontó szélvész.
For you have been a strong place for the poor and the crushed in their trouble, a safe place from the storm, a shade from the heat, when the wrath of the cruel ones is like a winter storm.
ἐγένου γὰρ πάσῃ πόλει ταπεινῇ βοηθὸς καὶ τοῖς ἀθυμήσασιν διὰ ἔνδειαν σκέπη ἀπὸ ἀνθρώπων πονηρῶν ῥύσῃ αὐτούς σκέπη διψώντων καὶ πνεῦμα ἀνθρώπων ἀδικουμένων

5 Mint hévséget száraz földön, megalázod az idegeneknek háborgását, mint a hévség sûrû felleg miatt, megszünt a pogányoknak éneke.
As heat by the shade of a cloud, the noise of the men of pride has been made quiet by you; as heat by the shade of a cloud, the song of the cruel ones has been stopped.
εὐλογήσουσίν σε ὡς ἄνθρωποι ὀλιγόψυχοι διψῶντες ἐν σιων ἀπὸ ἀνθρώπων ἀσεβῶν οἷς ἡμᾶς παρέδωκας

6 És szerez a seregek Ura minden népeknek e hegyen lakodalmat kövér eledelekbõl, lakodalmat erõs borból; velõs, kövér eledelekbõl, megtisztult erõs borból;
And in this mountain will the Lord of armies make for all peoples a feast of good things, a feast of wines long stored, of good things sweet to the taste, of wines long kept and tested.
καὶ ποιήσει κύριος σαβαωθ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο πίονται εὐφροσύνην πίονται οἶνον χρίσονται μύρον

7 S elveszi e hegyen a fátyolt, mely beboríta minden népeket, és a takarót, mely befödött vala minden népségeket;
And in this mountain he will put an end to the shade covering the face of all peoples, and the veil which is stretched over all nations.
ἐν τῷ ὄρει τούτῳ παράδος ταῦτα πάντα τοῖς ἔθνεσιν ἡ γὰρ βουλὴ αὕτη ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη

8 Elveszti a halált örökre, és letörli az Úr Isten a könyhullatást minden orczáról: és népe gyalázatát eltávolítja az egész földrõl; mert az Úr szólott.
He has put an end to death for ever; and the Lord God will take away all weeping; and he will put an end to the shame of his people in all the earth: for the Lord has said it.
κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας καὶ πάλιν ἀφεῖλεν ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς προσώπου τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ ἀφεῖλεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησεν

9 És szólnak ama napon: Ímé Istenünk, a kit mi vártunk és a ki megtart minket; ez az Úr, a kit mi vártunk, örüljünk és örvendezzünk szabadításában!
And in that day it will be said, See, this is our God; we have been waiting for him, and he will be our saviour: this is the Lord in whom is our hope; we will be glad and have delight in his salvation.
καὶ ἐροῦσιν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐφ' ᾧ ἠλπίζομεν καὶ ἠγαλλιώμεθα καὶ εὐφρανθησόμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν

10 Mert az Úr keze nyugszik e hegyen, és eltapostatik Moáb az õ földében, mint eltapostatik a szalma a ganaj levében.
For in this mountain will the hand of the Lord come to rest, and Moab will be crushed down in his place, even as the dry stems of the grain are crushed under foot in the waste place.
ὅτι ἀνάπαυσιν δώσει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο καὶ καταπατηθήσεται ἡ μωαβῖτις ὃν τρόπον πατοῦσιν ἅλωνα ἐν ἁμάξαις

11 És kiterjeszti kezeit abban, mint kiterjeszti az úszó, hogy ússzék; de az Úr megalázza kevélységét és kezei csalárdságát;
And if he puts out his hands, like a man stretching out his hands in swimming, the Lord will make low his pride, however expert his designs.
καὶ ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ ὃν τρόπον καὶ αὐτὸς ἐταπείνωσεν τοῦ ἀπολέσαι καὶ ταπεινώσει τὴν ὕβριν αὐτοῦ ἐφ' ᾗ τὰς χεῖρας ἐπέβαλεν

12 És magas falaid erõsségét lerontja, megalázza, a földre, porba dobja.
And the strong tower of your walls has been broken by him, made low, and crushed even to the dust.
καὶ τὸ ὕψος τῆς καταφυγῆς τοῦ τοίχου σου ταπεινώσει καὶ καταβήσεται ἕως τοῦ ἐδάφους

1 Ama napon ez éneket énekelik Júda földén: Erõs városunk van nékünk, szabadítását adta kõfal és bástya gyanánt!
In that day will this song be made in the land of Judah: We have a strong town; he will make salvation our walls and towers.
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ᾄσονται τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐπὶ γῆς ιουδα λέγοντες ἰδοὺ πόλις ὀχυρά καὶ σωτήριον ἡμῶν θήσει τεῖχος καὶ περίτειχος

2 Nyissátok fel a kapukat, hogy bevonuljon az igaz nép, a hûség megõrzõje.
Let the doors be open, so that the upright nation which keeps faith may come in.
ἀνοίξατε πύλας εἰσελθάτω λαὸς φυλάσσων δικαιοσύνην καὶ φυλάσσων ἀλήθειαν

3 [Kinek] szíve [reád] támaszkodik, megõrzöd [azt] teljes békében, mivel Te benned bízik;
The man whose heart is unmoved you will keep in peace, because his hope is in you.
ἀντιλαμβανόμενος ἀληθείας καὶ φυλάσσων εἰρήνην ὅτι ἐπὶ σοὶ

4 Bízzatok az Úrban örökké, mert az Úrban, Jehovában, örök kõszálunk van.
Let your hope be in the Lord for ever: for the Lord Jah is an unchanging Rock.
ἤλπισαν κύριε ἕως τοῦ αἰῶνος ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ αἰώνιος

5 Mert meghorgasztá a magasban lakozókat: a magas várost, megalázá azt, megalázá azt a földig, és a porba dobta azt;
For he has made low those who are lifted up, all the people of the town of pride: he makes it low, crushing it down to the earth; he makes it low in the dust.
ὃς ταπεινώσας κατήγαγες τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν ὑψηλοῖς πόλεις ὀχυρὰς καταβαλεῖς καὶ κατάξεις ἕως ἐδάφους

6 Láb tapodja azt, a szegény lábai, a gyöngék talpai!
It will be crushed under the feet of the poor and the steps of those who are in need.
καὶ πατήσουσιν αὐτοὺς πόδες πραέων καὶ ταπεινῶν

7 Az igaznak ösvénye egyenes, egyenesen készíted az igaznak útját.
The way of the good man is straight; the road of the upright is made smooth by you.
ὁδὸς εὐσεβῶν εὐθεῖα ἐγένετο καὶ παρεσκευασμένη ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν

8 Mi is vártunk Téged, ítéleted ösvényén, oh Uram! neved és emlékezeted után vágyott a lélek!
We have been waiting for you, O Lord; the desire of our soul is for the memory of your name.
ἡ γὰρ ὁδὸς κυρίου κρίσις ἠλπίσαμεν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου καὶ ἐπὶ τῇ μνείᾳ

9 Szívem utánad vágyott éjszaka, az én lelkem is bensõmben Téged keresett, mivel ha ítéleteid [megjelennek] a földön, igazságot tanulnak a földnek lakosai.
In the night the desire of my soul has been for you; early will my spirit be searching for you; for when your punishments come on the earth, the people of the world will get the knowledge of righteousness.
ᾗ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σέ ὁ θεός διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς

10 Ha kegyelmet nyer a gonosz, nem tanul igazságot, az igaz földön is hamisságot cselekszik, és nem nézi az Úr méltóságát.
Even if you are kind to the evil-doer, he will not go after righteousness; even in the land of the upright he will still go on in his wrongdoing, and will not see the glory of the Lord.
πέπαυται γὰρ ὁ ἀσεβὴς οὐ μὴ μάθῃ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς ἀλήθειαν οὐ μὴ ποιήσῃ ἀρθήτω ὁ ἀσεβὴς ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν κυρίου

11 Uram! magas a Te kezed, de nem látják! de látni fogják, és megszégyenülnek, néped iránt való buzgó szerelmedet; és tûz emészti meg ellenségeidet.
Lord, your hand is lifted up, but they do not see: let them see ... yes, your haters will be burned up in the fire.
κύριε ὑψηλός σου ὁ βραχίων καὶ οὐκ ᾔδεισαν γνόντες δὲ αἰσχυνθήσονται ζῆλος λήμψεται λαὸν ἀπαίδευτον καὶ νῦν πῦρ τοὺς ὑπεναντίους ἔδεται

12 Uram! Te adsz nékünk békességet, hisz minden dolgainkat megcselekedted értünk.
Lord, you will give us peace: for all our works are the outcome of your purpose.
κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν εἰρήνην δὸς ἡμῖν πάντα γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν

13 Uram! mi Istenünk! urak parancsoltak nékünk kívüled; de általad dicsõítjük neved!
O Lord, our God, other lords than you have had rule over us; but in you only is our salvation, and no other name will we take on our lips.
κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν κτῆσαι ἡμᾶς κύριε ἐκτὸς σοῦ ἄλλον οὐκ οἴδαμεν τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν

14 A meghaltak nem élnek, az árnyak nem kelnek föl: ezért látogatád meg és vesztéd el õket, és eltörléd emlékezetöket.
The dead will not come back to life: their spirits will not come back to earth; for this cause you have sent destruction on them, so that the memory of them is dead.
οἱ δὲ νεκροὶ ζωὴν οὐ μὴ ἴδωσιν οὐδὲ ἰατροὶ οὐ μὴ ἀναστήσωσιν διὰ τοῦτο ἐπήγαγες καὶ ἀπώλεσας καὶ ἦρας πᾶν ἄρσεν αὐτῶν

15 Megszaporítád e népet, Uram! megszaporítád e népet, magadat megdicsõítéd, kiterjesztetted a földnek minden határait.
You have made the nation great, O Lord, you have made it great; glory is yours: you have made wide the limits of the land.
πρόσθες αὐτοῖς κακά κύριε πρόσθες κακὰ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τῆς γῆς

16 Oh Uram! a szorongásban kerestek Téged, és halk imádságot mondtanak, mikor rajtuk volt ostorod.
Lord, in trouble our eyes have been turned to you, we sent up a prayer when your punishment was on us.
κύριε ἐν θλίψει ἐμνήσθην σου ἐν θλίψει μικρᾷ ἡ παιδεία σου ἡμῖν

17 Miként a terhes asszony, a ki közel a szûléshez, vajudik, felkiált fájdalmiban, elõtted olyanok voltunk, Uram!
As a woman with child, whose time is near, is troubled, crying out in her pain; so have we been before you, O Lord.
καὶ ὡς ἡ ὠδίνουσα ἐγγίζει τοῦ τεκεῖν καὶ ἐπὶ τῇ ὠδῖνι αὐτῆς ἐκέκραξεν οὕτως ἐγενήθημεν τῷ ἀγαπητῷ σου διὰ τὸν φόβον σου κύριε

18 Mint terhesek vajudtunk, de csak szelet szûltünk: szabadulása nem lõn e földnek, és nem hulltak el a föld kerekségének lakói.
We have been with child, we have been in pain, we have given birth to wind; no salvation has come to the earth through us, and no children have come into the world.
ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν καὶ ὠδινήσαμεν καὶ ἐτέκομεν πνεῦμα σωτηρίας σου ἐποιήσαμεν ἐπὶ τῆς γῆς ἀλλὰ πεσοῦνται οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς

19 Megelevenednek halottaid és holttesteim fölkelnek: serkenjetek föl és énekeljetek, a kik a porban lakoztok, mert harmatod az élet harmata, és visszaadja a föld az árnyakat!
Your dead will come back; their dead bodies will come to life again. Those in the dust, awaking from their sleep, will send out a song; for your dew is a dew of light, and the earth will give birth to the shades.
ἀναστήσονται οἱ νεκροί καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ ἡ γὰρ δρόσος ἡ παρὰ σοῦ ἴαμα αὐτοῖς ἐστιν ἡ δὲ γῆ τῶν ἀσεβῶν πεσεῖται

20 Menj be népem, menj be szobáidba, és zárd be ajtóidat utánad, és rejtsd el magad rövid szempillantásig, míg elmúlik a bús harag!
Come, my people, into your secret places, and let your doors be shut: keep yourself safe for a short time, till his wrath is over.
βάδιζε λαός μου εἴσελθε εἰς τὰ ταμίειά σου ἀπόκλεισον τὴν θύραν σου ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον ἕως ἂν παρέλθῃ ἡ ὀργὴ κυρίου

21 Mert ímé az Úr kijõ helyérõl, hogy meglátogassa a föld lakóinak álnokságát, s felmutatja a föld a vért, és el nem fedi megöletteit többé!
For the Lord is coming out of his place to send punishment on the people of the earth for their evil-doing: the earth will let the blood drained out on her be seen, and will keep her dead covered no longer.
ἰδοὺ γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ ἁγίου ἐπάγει τὴν ὀργὴν ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ τὸ αἷμα αὐτῆς καὶ οὐ κατακαλύψει τοὺς ἀνῃρημένους

1 Ama napon meglátogatja az Úr kemény, nagy és erõs kardjával Leviatánt, a futó kígyót, Leviatánt, a keringõ kígyót, és megöli a sárkányt, mely a tengerben van.
In that day the Lord, with his great and strong and cruel sword, will send punishment on Leviathan, the quick-moving snake, and on Leviathan, the twisted snake; and he will put to death the dragon which is in the sea.
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ θεὸς τὴν μάχαιραν τὴν ἁγίαν καὶ τὴν μεγάλην καὶ τὴν ἰσχυρὰν ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν φεύγοντα ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν σκολιὸν καὶ ἀνελεῖ τὸν δράκοντα

2 Ama napon a színború szõlõrõl énekeljetek:
In that day it will be said, A vine-garden of delight, make a song about it.
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀμπελὼν καλός ἐπιθύμημα ἐξάρχειν κατ' αὐτῆς

3 Én, az Úr, õrízem azt, minden szempillantásban öntözöm, hogy senki meg ne látogassa, éjjel-nappal megõrzöm azt;
I, the Lord, am watching it; I will give it water at all times: I will keep it night and day, for fear that any damage comes to it.
ἐγὼ πόλις ἰσχυρά πόλις πολιορκουμένη μάτην ποτιῶ αὐτήν ἁλώσεται γὰρ νυκτός ἡμέρας δὲ πεσεῖται τὸ τεῖχος

4 Nincsen haragom, de ha tövis és gaz jõ elém, csatára megyek ellene, és meggyújtom azt mind együtt;
My passion is over: if the thorns were fighting against me, I would make an attack on them, and they would be burned up together.
οὐκ ἔστιν ἢ οὐκ ἐπελάβετο αὐτῆς τίς με θήσει φυλάσσειν καλάμην ἐν ἀγρῷ διὰ τὴν πολεμίαν ταύτην ἠθέτηκα αὐτήν τοίνυν διὰ τοῦτο ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς πάντα ὅσα συνέταξεν κατακέκαυμαι

5 Avagy fogja meg erõsségemet, kössön békét velem, békét kössön velem!
Or let him put himself under my power, and make peace with me.
βοήσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ποιήσωμεν εἰρήνην αὐτῷ ποιήσωμεν εἰρήνην

6 Jövendõben Jákób meggyökerezik, virágzik és virul Izráel, és betöltik a földnek színét gyümölcscsel.
In days to come Jacob will take root: Israel will put out buds and flowers; and the face of the world will be full of fruit.
οἱ ἐρχόμενοι τέκνα ιακωβ βλαστήσει καὶ ἐξανθήσει ισραηλ καὶ ἐμπλησθήσεται ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ

7 Avagy az õt verõnek verése szerint verte õt? vagy ellenségei megöletteinek megölése szerint öletett-é meg?
Is his punishment like the punishment of those who overcame him? or are his dead as great in number as those he put to the sword?
μὴ ὡς αὐτὸς ἐπάταξεν καὶ αὐτὸς οὕτως πληγήσεται καὶ ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν οὕτως ἀναιρεθήσεται

8 Mérték szerint ítélted õt, midõn elvetetted! Reájok fútt kemény lehelletével a keleti szél napján.

Your anger against her has been made clear by driving her away; he has taken her away with his storm-wind in the day of his east wind.

μαχόμενος καὶ ὀνειδίζων ἐξαποστελεῖ αὐτούς οὐ σὺ ἦσθα ὁ μελετῶν τῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ

9 Ezért így tisztíttatik el a Jákób hamissága, és épen ez a gyümölcse bûne elvételének, hogy olyanná teszi az oltárnak minden kövét, minõk a széttört mészkövek: nem kelnek fel többé a berkek és naposzlopok!

So by this will the sin of Jacob be covered, and this is all the fruit of taking away his punishment; when all the stones of the altar are crushed together, so that the wood pillars and the sun-images will not be put up again.

διὰ τοῦτο ἀφαιρεθήσεται ἡ ἀνομία ιακωβ καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ εὐλογία αὐτοῦ ὅταν ἀφέλωμαι αὐτοῦ τὴν ἁμαρτίαν ὅταν θῶσιν πάντας τοὺς λίθους τῶν βωμῶν κατακεκομμένους ὡ ς κονίαν λεπτήν καὶ οὐ μὴ μείνῃ τὰ δένδρα αὐτῶν καὶ τὰ εἴδωλα αὐτῶν ἐκκεκομμένα ὥσπερ δρυμὸς μακράν

10 Mert az erõs város magánosan álland, üres és elhagyott hely, miként a puszta, ott legel a borjú és ott hever, és megemészti annak ágait.

For the strong town is without men, an unpeopled living-place; and she has become a waste land: there the young ox will take his rest, and its branches will be food for him.

τὸ κατοικούμενον ποίμνιον ἀνειμένον ἔσται ὡς ποίμνιον καταλελειμμένον καὶ ἔσται πολὺν χρόνον εἰς βόσκημα καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται

11 És ha megszáradnak gallyai, összetöretnek, az asszonyok elõjövén, megégetik azokat; mert értelem nélkül való e nép, ezért nem könyörül meg rajta Teremtõje, és nem kegyelmez néki alkotója.

When its branches are dry they will be broken off; the women will come and put fire to them: for it is a foolish people; for this cause he who made them will have no mercy on them, and he whose work they are will not have pity on them.

καὶ μετὰ χρόνον οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ πᾶν χλωρὸν διὰ τὸ ξηρανθῆναι γυναῖκες ἐρχόμεναι ἀπὸ θέας δεῦτε οὐ γὰρ λαός ἐστιν ἔχων σύνεσιν διὰ τοῦτο οὐ μὴ οἰκτιρήσῃ ὁ ποιήσας αὐτ οὺς οὐδὲ ὁ πλάσας αὐτοὺς οὐ μὴ ἐλεήσῃ

12 És lesz ama napon: cséplést tart az Úr az Eufrátes folyóvizétõl Égyiptom patakjáig, és ti egyenként összeszedettek, Izráel fiai.

And it will be in that day that the Lord will get together his grain, from the River to the stream of Egypt, and you will be got together with care, O children of Israel.

καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συμφράξει κύριος ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ ἕως ῥινοκορούρων ὑμεῖς δὲ συναγάγετε τοὺς υἱοὺς ισραηλ κατὰ ἕνα ἕνα

13 És lesz ama napon: megfújják a nagy kürtöt, és eljõnek, a kik elvesztek Assiria földében és a kik kiûzettek Égyiptom földébe, és leborulnak az Úr elõtt a szent hegyen, Jeruzsálemben.

And it will be in that day that a great horn will be sounded; and those who were wandering in the land of Assyria, and those who had been sent away into the land of Egypt, will come; and they will give worship to the Lord in the holy mountain at Jerusalem.

καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ σαλπιοῦσιν τῇ σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ καὶ ἥξουσιν οἱ ἀπολόμενοι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀσσυρίων καὶ οἱ ἀπολόμενοι ἐν αἰγύπτῳ καὶ προσκυνήσουσιν τῷ κυ ρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον ἐν ιερουσαλημ

1 Jaj Efraim részegei kevély koronájának és dicsõséges ékessége hervadó virágának, mely a bortól megverettek kövér völgye fején van.

Ho! crown of pride of those who are given up to wine in Ephraim, and the dead flower of his glory which is on the head of those who are overcome by strong drink!

οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως οἱ μισθωτοὶ εφραιμ τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν ἐκ τῆς δόξης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ παχέος οἱ μεθύοντες ἄνευ οἴνου

2 Ímé, egy erõs és hatalmas [jõ] az Úrtól, mint jégfergeteg, veszedelmes szélvész, mint özönlõ erõs vizeknek áradása: földhöz veri kezével azt!

See, the Lord has a strong and cruel one; like a rain of ice, a storm of destruction, like the overflowing of a strong river, he will violently overcome them.

ἰδοὺ ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν ὁ θυμὸς κυρίου ὡς χάλαζα καταφερομένη οὐκ ἔχουσα σκέπην βίᾳ καταφερομένη ὡς ὕδατος πολὺ πλῆθος σῦρον χώραν τῇ γῇ ποιήσει ἀνάπαυσιν ταῖς χερσίν

3 Lábbal tapodtatik meg Efraim részegeinek kevély koronája,

The crown of pride of those who are given up to wine in Ephraim will be crushed under foot;

καὶ τοῖς ποσὶν καταπατηθήσεται ὁ στέφανος τῆς ὕβρεως οἱ μισθωτοὶ τοῦ εφραιμ

4 És úgy jár dicsõséges ékességének hervadó virága, a mely a kövér völgynek fején van, mint a korai füge a gyümölcsszedés elõtt, a melyet mihelyt valaki meglát, alig veszi kezébe, lenyeli.

And the dead flower of his glory, which is on the head of the fertile valley, will be like the first early fruit before the summer; which a man takes and puts in his mouth the minute he sees it.

καὶ ἔσται τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ ὡς πρόδρομος σύκου ὁ ἰδὼν αὐτὸ πρὶν ἢ εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν θελήσει αὐτὸ καταπιεῖν

5 Ama napon a seregek Ura lesz ékes koronája és dicsõséges koszorúja népe maradékának;

In that day will the Lord of armies be a crown of glory, and a fair ornament, to the rest of his people;

τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος σαβαωθ ὁ στέφανος τῆς ἐλπίδος ὁ πλακεὶς τῆς δόξης τῷ καταλειφθέντι μου λαῷ

6 És ítéletnek lelke annak, a ki az ítélõszékben ül, és erõsség azoknak, a kik visszanyomják a kapuig az ellenséget.

And a spirit of wisdom to the judge, and strength to those who keep back the attackers at the door of the town.

καταλειφθήσονται ἐπὶ πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν καὶ ἰσχὺν κωλύων ἀνελεῖν

7 De ezek is tántorognak a bor miatt, és szédülnek a részegítõ italtól: pap és próféta tántorog részegítõ ital miatt, a bor elnyelte õket, szédülnek a részegítõ ital miatt, tántorognak a jövendõlátásban, és inognak az ítéletmondásban;

And further, these are uncertain through wine, and have gone out of the right way through strong drink: the priest and the prophet are uncertain through strong drink, they are overcome by wine, they have gone out of the way through strong drink; their vision is false, they go wrong in their decisions.

οὗτοι γὰρ οἴνῳ πεπλανημένοι εἰσίν ἐπλανήθησαν διὰ τὸ σικερα ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐξέστησαν διὰ τὸν οἶνον ἐσείσθησαν ἀπὸ τῆς μέθης τοῦ σικερα ἐπλανήθησαν τοῦτ' ἔστι φάσμα

8 Mert minden asztal telve undok okádással, úgy hogy hely sincs a nélkül.

For all the tables are covered with coughed-up food, so that there is not a clean place.

ἀρὰ ἔδεται ταύτην τὴν βουλήν αὕτη γὰρ ἡ βουλὴ ἕνεκεν πλεονεξίας

9 Kit tanít tudományra? A tanítást kivel érteti meg? A tejtõl elszakasztottakkal-é és a csecstõl elválasztottakkal-é?

To whom will he give knowledge? and to whom will he make clear the word? Will it be to those who have newly given up milk, and who have only now been taken from the breast?

τίνι ἀνηγγείλαμεν κακὰ καὶ τίνι ἀνηγγείλαμεν ἀγγελίαν οἱ ἀπογεγαλακτισμένοι ἀπὸ γάλακτος οἱ ἀπεσπασμένοι ἀπὸ μαστοῦ

10 Mivel parancsra új parancs, parancsra új parancs, szabályra új szabály, szabályra új szabály; itt egy kicsi, ott egy kicsi.

For it is one rule after another; one line after another; here a little, there a little.

θλῖψιν ἐπὶ θλῖψιν προσδέχου ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἔτι μικρὸν ἔτι μικρὸν

11 Ezért dadogó ajakkal és idegen nyelven fog szólni e néphez,

No, but with broken talk, and with a strange tongue, he will give his word to this people:

διὰ φαυλισμὸν χειλέων διὰ γλώσσης ἑτέρας ὅτι λαλήσουσιν τῷ λαῷ τούτῳ

12 Õ, a ki ezt mondá nékik: Ez a nyugalom, hogy nyugtassátok meg a megfáradottat, és ez a pihenés! És nem akarták hallani!

To whom he said, This is the rest, give rest to him who is tired; and by this you may get new strength; but they would not give ear.

λέγοντες αὐτῷ τοῦτο τὸ ἀνάπαυμα τῷ πεινῶντι καὶ τοῦτο τὸ σύντριμμα καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν

13 És lõn nékik az Úr beszéde parancsra új parancs, parancsra új parancs, szabályra új szabály, szabályra új szabály; itt egy kicsi, ott egy kicsi; hogy járjanak és hátra essenek és összetöressenek és tõrbe jussanak és megfogassanak!

For this cause the word of the Lord will be to them rule after rule, line after line, here a little, there a little; so that they may go on their way, and falling back may be broken, and taken in the net.

καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον κυρίου τοῦ θεοῦ θλῖψις ἐπὶ θλῖψιν ἐλπὶς ἐπ' ἐλπίδι ἔτι μικρὸν ἔτι μικρόν ἵνα πορευθῶσιν καὶ πέσωσιν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ κινδυνεύσουσιν καὶ συντριβήσονται καὶ ἁλώσονται

14 Ezért halljátok az Úrnak beszédét, csúfoló férfiak, a kik uralkodtok e népen, a mely Jeruzsálemben lakik.
Give ear then to the word of the Lord, you men of pride, the rulers of this people in Jerusalem:
διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου ἄνδρες τεθλιμμένοι καὶ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τούτου τοῦ ἐν ιερουσαλημ

15 Mert így szóltok: Frigyet kötöttünk a halállal, a sírral meg szövetséget csináltunk; az ostorozó áradat ha jõ, nem ér el minket; mert a hazugságot választók oltalmunkul, és csalásba rejtezénk el!
Because you have said, We have made death our friend, and with the underworld we have made an agreement; when the overflowing waters come through they will not come near us; for we are looking to false words for help, taking cover in what is untrue:
ὅτι εἴπατε ἐποιήσαμεν διαθήκην μετὰ τοῦ ᾅδου καὶ μετὰ τοῦ θανάτου συνθήκας καταιγὶς φερομένη ἐὰν παρέλθῃ οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς ἐθήκαμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα ἡμῶν καὶ τ ῷ ψεύδει σκεπασθησόμεθα

16 Ezért így szól az Úr Isten: Ímé, Sionban egy követ tettem le, egy próbakövet, drága szegletkövet, erõs alappal, a ki [benne] hisz, az nem fut!
For this cause says the Lord God, See, I am placing in Zion as a base, a stone, a tested stone, an angle-stone which is certain and of great value: and he who has faith will not give way.
διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ εἰς τὰ θεμέλια σιων λίθον πολυτελῆ ἐκλεκτὸν ἀκρογωνιαῖον ἔντιμον εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ καταισ χυνθῇ

17 És a jogosságot mérõkötéllé tevém, és az igazságot színlelõvé, és jég söpri el a hazugság oltalmát, és vizek ragadják el a rejteket.
And I will make right decision the measuring-line, and righteousness the weight: and the ice-storm will take away the safe place of false words, and the secret place will be covered by the flowing waters.
καὶ θήσω κρίσιν εἰς ἐλπίδα ἡ δὲ ἐλεημοσύνη μου εἰς σταθμούς καὶ οἱ πεποιθότες μάτην ψεύδει ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταιγίς

18 És eltöröltetik a halállal való frigyetek, és a sírral való szövetségtek meg nem áll; az ostorozó áradat ha eljõ, eltapod titeket,
And the help you were looking for from death will come to nothing, and your agreement with the underworld will be broken; when the overflowing waters come through, then you will be overcome by them.
μὴ καὶ ἀφέλῃ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου καὶ ἡ ἐλπὶς ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν ᾅδην οὐ μὴ ἐμμείνῃ καταιγὶς φερομένη ἐὰν ἐπέλθῃ ἔσεσθε αὐτῇ εἰς καταπάτημα

19 S a hányszor eljõ, elragad titeket; mert minden reggel eljõ, nappal és éjszaka; borzalom megértetni e tanítást;
Whenever they come through they will overtake you; for they will come through morning after morning, by day and by night: and the news will be nothing but fear.
ὅταν παρέλθῃ λήμψεται ὑμᾶς πρωὶ πρωὶ παρελεύσεται ἡμέρας καὶ ἐν νυκτὶ ἔσται ἐλπὶς πονηρά μάθετε ἀκούειν

20 Mert rövid lesz az ágy, hogy benne kinyujtózhassék, és a takaró szûk lesz az elrejtõzéskor.
For the bed is not long enough for a man to be stretched out on: and the cover is not wide enough for him to be covered with.
στενοχωρούμενοι οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι αὐτοὶ δὲ ἀσθενοῦμεν τοῦ ἡμᾶς συναχθῆναι

21 Mert mint a Perázim hegyén, felkel az Úr, és mint Gibeon völgyében, megharagszik, hogy megtegye munkáját, a mely szokatlan lesz, és hogy cselekedje dolgát a mely hallatlan lesz.
For the Lord will come up as on Mount Perazim, he will be moved to wrath as in the valley of Gibeon; so that he may do his work--strange is his work; and give effect to his act--unnatural is his act.
ὥσπερ ὄρος ἀσεβῶν ἀναστήσεται καὶ ἔσται ἐν τῇ φάραγγι γαβαων μετὰ θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ πικρίας ἔργον ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἀλλοτρίως χρήσεται καὶ ἡ πικρία αὐτοῦ ἀ λλοτρία

22 És most ne csúfolódjatok, hogy köteleitek szorosabbak ne legyenek; mert elvégzett pusztítást hallottam az Úrtól, a seregek Urától, az egész föld felett.
And now, take care that you do not make sport of him, or your bands will be made strong; for I have had word from the Lord, the Lord of armies, of an end, of a complete end, which is to come on all the land.
καὶ ὑμεῖς μὴ εὐφρανθείητε μηδὲ ἰσχυσάτωσαν ὑμῶν οἱ δεσμοί διότι συντετελεσμένα καὶ συντετμημένα πράγματα ἤκουσα παρὰ κυρίου σαβαωθ ἃ ποιήσει ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν

23 Vegyétek füleitekbe és halljátok szavam', figyeljetek és hallgassátok beszédem'!
Let your ears be open to my voice; give attention to what I say.
ἐνωτίζεσθε καὶ ἀκούετε τῆς φωνῆς μου προσέχετε καὶ ἀκούετε τοὺς λόγους μου

24 Hát mindig szánt-é a szántó, hogy vessen, és barázdálja és boronálja-é földét?
Is the ploughman for ever ploughing? does he not get the earth ready and broken up for the seed?
μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν μέλλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν ἢ σπόρον προετοιμάσει πρὶν ἐργάσασθαι τὴν γῆν

25 Nemde, mikor elegyengette színét, hint fekete köményt, és szór illatos köményt, s vet sorban búzát és árpát a kijelölt földbe, és tönkölyt a szélére?
When the face of the earth has been levelled, does he not put in the different sorts of seed, and the grain in lines, and the barley in its place, and the spelt at the edge?
οὐχ ὅταν ὁμαλίσῃ αὐτῆς τὸ πρόσωπον τότε σπείρει μικρὸν μελάνθιον καὶ κύμινον καὶ πάλιν σπείρει πυρὸν καὶ κριθὴν καὶ ζέαν ἐν τοῖς ὁρίοις σου

26 Így szoktatá õt rendre és tanítá Istene.
For his God is his teacher, giving him the knowledge of these things.
καὶ παιδευθήσῃ κρίματι θεοῦ σου καὶ εὐφρανθήσῃ

27 Mert nem cséplõ szánkával csépelik a fekete köményt, és nem szekér kerekével tapodják az illatos köményt; a fekete köményt bottal verik ki, és az illatost pálczával;
For the fitches are not crushed with a sharp instrument, and a cart-wheel is not rolled over the cummin; but the grain of the fitches is hammered out with a stick, and of the cummin with a rod.
οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαίρεται τὸ μελάνθιον οὐδὲ τροχὸς ἁμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον ἀλλὰ ῥάβδῳ ἐκτινάσσεται τὸ μελάνθιον τὸ δὲ κύμινον

28 A búzát csépelik; de nem örökre csépli azt, és bár hajtja rajta szekere kerekét és lovait, de szét nem töreti.
Is the grain for bread crushed? He does not go on crushing it for ever, but he lets his cart-wheels and his horses go over it without crushing it.
μετὰ ἄρτου βρωθήσεται οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγὼ ὑμῖν ὀργισθήσομαι οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου καταπατήσει ὑμᾶς

29 Ez is a seregek Urától származott: Õ ád csodás tanácsot és nagyságos bölcseséget!
This comes from the Lord of armies, purposing wonders, and wise in all his acts.
καὶ ταῦτα παρὰ κυρίου σαβαωθ ἐξῆλθεν τὰ τέρατα βουλεύσασθε ὑψώσατε ματαίαν παράκλησιν

1 Jaj Árielnek, Árielnek, a városnak, a hol Dávid lakott! Esztendõt esztendõhöz adjatok, és forogjanak az ünnepek!
Ho! Ariel, Ariel, the town against which David made war; put year to year, let the feasts come round:
οὐαὶ πόλις αριηλ ἣν δαυιδ ἐπολέμησεν συναγάγετε γενήματα ἐνιαυτὸν ἐπ' ἐνιαυτόν φάγεσθε γὰρ σὺν μωαβ

2 És én megszorítom Árielt, és lesz fájdalom és siralom, és lesz nékem, mint Áriel.
And I will send trouble on Ariel, and there will be weeping and cries of grief; and she will be to me as Ariel.
ἐκθλίψω γὰρ αριηλ καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἰσχὺς καὶ τὸ πλοῦτος ἐμοί

3 Körülveszlek táborral, és bezárlak tornyokkal, és erõsségeket állatok ellened.
And I will make war on you like David, and you will be shut in by earthworks, and I will make towers round you.
καὶ κυκλώσω ὡς δαυιδ ἐπὶ σὲ καὶ βαλῶ περὶ σὲ χάρακα καὶ θήσω περὶ σὲ πύργους

4 És megaláztatván, a földbõl szólsz és porból morog beszéded, szavad olyan lesz, mint halottidézõé, a földbõl, és porból sipog beszéded.
And you will be made low, and your voice will come out of the earth, and your words will be low out of the dust; and your voice will come out of the earth like that of a spirit, making bird-like noises out of the dust.
καὶ ταπεινωθήσονται οἱ λόγοι σου εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου δύσονται καὶ ἔσται ὡς οἱ φωνοῦντες ἐκ τῆς γῆς ἡ φωνή σου καὶ πρὸς τὸ ἔδαφος ἡ φωνή σου ἀσθενήσει

5 Ellenségidnek sokasága olyan lesz, mint az apró por, és mint a repülõ polyva az erõszakosok sokasága, és lesz hamar és hirtelen.
And the army of your attackers will be like small dust, and all the cruel ones like dry stems gone before the wind; suddenly it will come about.
καὶ ἔσται ὡς κονιορτὸς ἀπὸ τροχοῦ ὁ πλοῦτος τῶν ἀσεβῶν καὶ ὡς χνοῦς φερόμενος καὶ ἔσται ὡς στιγμὴ παραχρῆμα

6 A seregek Urától látogattatik meg, mennydörgéssel, földindulással, nagy zúgással, forgószéllel, viharral és emésztõ tûzi lánggal;
The Lord of armies will come in with thunder and earth-shaking and great noise, with rushing wind and storm, and the flame of burning fire.
παρὰ κυρίου σαβαωθ ἐπισκοπὴ γὰρ ἔσται μετὰ βροντῆς καὶ σεισμοῦ καὶ φωνῆς μεγάλης καταιγὶς φερομένη καὶ φλὸξ πυρὸς κατεσθίουσα

7 Mint éjjeli álomlátás, olyan lesz minden pogányoknak sokasága, a kik hadakoznak Áriel ellen, s a kik hadakoznak ellene és vára ellen, és õt megszorítják.

And all the nations making war on Ariel, and all those who are fighting against her and shutting her in with their towers, will be like a dream, like a vision of the night.

καὶ ἔσται ὡς ὁ ἐνυπνιαζόμενος ἐν ὕπνῳ ὁ πλοῦτος τῶν ἐθνῶν πάντων ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ αριηλ καὶ πάντες οἱ στρατευσάμενοι ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐπ' αὐτὴν καὶ θλίβοντες αὐτήν

8 És lesz, mint mikor álmodik az éhezõ, és ímé eszik, és midõn fölserken, üres a hasa, és mint mikor álmodik a szomjazó, és ímé iszik, és midõn fölserken, ímé szomjas és lelke eped: így lesz minden pogányoknak sokasága, a kik hadakoznak Sion hegye ellen.

And it will be like a man desiring food, and dreaming that he is feasting; but when he is awake there is nothing in his mouth: or like a man in need of water, dreaming that he is drinking; but when he is awake he is feeble and his soul is full of desire: so will all the nations be which make war on Mount Zion.

καὶ ἔσονται ὡς οἱ ἐν ὕπνῳ πίνοντες καὶ ἔσθοντες καὶ ἐξαναστάντων μάταιον αὐτῶν τὸ ἐνύπνιον καὶ ὃν τρόπον ἐνυπνιάζεται ὁ διψῶν ὡς πίνων καὶ ἐξαναστὰς ἔτι διψᾷ ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κενὸν ἤλπισεν οὕτως ἔσται ὁ πλοῦτος πάντων τῶν ἐθνῶν ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ τὸ ὄρος σιων

9 Ámuljatok és bámuljatok, vakítsátok magatokat és megvakultok! részegek, de nem bortól, tántorognak, de nem részegítõ italtól.

Be surprised and full of wonder; let your eyes be covered and be blind: be overcome, but not with wine; go with uncertain steps, but not because of strong drink.

ἐκλύθητε καὶ ἔκστητε καὶ κραιπαλήσατε οὐκ ἀπὸ σικερα οὐδὲ ἀπὸ οἴνου

10 Mert rátok önté az Úr a mély álomnak lelkét, és bezárta szemeiteket, a prófétákat, és fejeiteket, a nézõket befedezte;

For the Lord has sent on you a spirit of deep sleep; and by him your eyes, the prophets, are shut, and your heads, the seers, are covered.

ὅτι πεπότικεν ὑμᾶς κύριος πνεύματι κατανύξεως καὶ καμμύσει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ τῶν προφητῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῶν οἱ ὁρῶντες τὰ κρυπτά

11 És lesz mind e látás néktek, mintegy bepecsételtetett írás beszédei, a melyet oda adnak egy írástudónak, mondván: Olvasd, kérlek, és õ szól: Nem tudom, mert bepecsételtetett.

And the vision of all this has become to you like the words of a book which is shut, which men give to one who has knowledge of writing, saying, Make clear to us what is in the book: and he says, I am not able to, for the book is shut:

καὶ ἔσονται ὑμῖν πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ὡς οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου τοῦ ἐσφραγισμένου τούτου ὃ ἐὰν δῶσιν αὐτὸ ἀνθρώπῳ ἐπισταμένῳ γράμματα λέγοντες ἀνάγνωθι ταῦτα καὶ ἐρεῖ οὐ δύναμαι ἀναγνῶναι ἐσφράγισται γάρ

12 És ha e levelet annak adják, a ki nem tud írást, mondván: Olvasd el, kérlek! õ így szól: Nem tudok írást.

And they give it to one without learning, saying, Make clear to us what is in the book: and he says, I have no knowledge of writing.

καὶ δοθήσεται τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς χεῖρας ἀνθρώπου μὴ ἐπισταμένου γράμματα καὶ ἐρεῖ αὐτῷ ἀνάγνωθι τοῦτο καὶ ἐρεῖ οὐκ ἐπίσταμαι γράμματα

13 És szólt az Úr: Mivel e nép szájjal közelget [hozzám,] és csak ajkaival tisztel engem, szíve pedig távol van tõlem, úgy hogy irántam való félelmök betanított emberi parancsolat lõn:

And the Lord said, because this people come near to me with their mouths, and give honour to me with their lips, but their heart is far from me, and their fear of me is false, a rule given them by the teaching of men;

καὶ εἶπεν κύριος ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χείλεσιν αὐτῶν τιμῶσίν με ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων κα ὶ διδασκαλίας

14 Ezért én is csodásan cselekszem ismét e néppel, nagyon csodálatosan, és bölcseinek bölcsesége elvész, és értelmeseinek értelme eltûnik.

For this cause I will again do a strange thing among this people, a thing to be wondered at: and the wisdom of their wise men will come to nothing, and the sense of their guides will no longer be seen.

διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ προσθήσω τοῦ μεταθεῖναι τὸν λαὸν τοῦτον καὶ μεταθήσω αὐτοὺς καὶ ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν κρύψω

15 Jaj azoknak, a kik az Úrtól mélységesen elrejtik tanácsukat, és a kik a sötétségben szoktak cselekedni, mondván: Ki lát minket és ki ismer minket?

Cursed are those who go deep to keep their designs secret from the Lord, and whose works are in the dark, and who say, Who sees us? and who has knowledge of our acts?

οὐαὶ οἱ βαθέως βουλὴν ποιοῦντες καὶ οὐ διὰ κυρίου οὐαὶ οἱ ἐν κρυφῇ βουλὴν ποιοῦντες καὶ ἔσται ἐν σκότει τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ ἐροῦσιν τίς ἡμᾶς ἑώρακεν καὶ τίς ἡμᾶς γνώσεται ἢ ἃ ἡμεῖς ποιοῦμεν

16 Mily együgyûek vagytok! Avagy a fazekas olyan, mint az agyag, hogy így szóljon a csinálmány csinálójának: Nem csinált engem! és az alkotmány ezt mondja alkotójának: Értelmetlen!
You are turning things upside down! Is the wet earth the same to you as the one who is forming it? will the thing made say of him who made it, He made me not: or the thing formed say of him who gave it form, He has no knowledge?
οὐχ ὡς ὁ πηλὸς τοῦ κεραμέως λογισθήσεσθε μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι οὐ σύ με ἔπλασας ἢ τὸ ποίημα τῷ ποιήσαντι οὐ συνετῶς με ἐποίησας

17 Nemde kevés idõ multán a Libánon termõfölddé lesz, és a termõföld erdõnek tartatik?
In a very short time Lebanon will become a fertile field, and the fertile field will seem like a wood.
οὐκέτι μικρὸν καὶ μετατεθήσεται ὁ λίβανος ὡς τὸ ὄρος τὸ χερμελ καὶ τὸ ὄρος τὸ χερμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται

18 És meghallják ama napon a siketek az írás beszédeit, és a homályból és sötétbõl a vakoknak szemei látni fognak.
And in that day those whose ears are stopped will be hearing the words of the book; and the eyes of the blind will see through the mist and the dark.
καὶ ἀκούσονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κωφοὶ λόγους βιβλίου καὶ οἱ ἐν τῷ σκότει καὶ οἱ ἐν τῇ ὁμίχλῃ ὀφθαλμοὶ τυφλῶν βλέψονται

19 És nagy örömük lesz a szenvedõknek az Úrban, és a szegény emberek vígadnak Izráel Szentjében.
And the poor will have their joy in the Lord increased, and those in need will be glad in the Holy One of Israel.
καὶ ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ κύριον ἐν εὐφροσύνῃ καὶ οἱ ἀπηλπισμένοι τῶν ἀνθρώπων ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης

20 Mert a kegyetlen elveszett, és a csúfoló elpusztult, és kivágattak a hamisságnak minden õrei,
For the cruel one has come to nothing; and those who make sport of the Lord are gone; and those who are watching to do evil are cut off:
ἐξέλιπεν ἄνομος καὶ ἀπώλετο ὑπερήφανος καὶ ἐξωλεθρεύθησαν οἱ ἀνομοῦντες ἐπὶ κακίᾳ

21 Kik az embert elítélik egy szóért, és tõrt vetnek annak, a ki õket a kapuban megfeddi, és elejtik csalárdul az igazat.
Who give help to a man in a wrong cause, and who put a net for the feet of him who gives decisions in the public place, taking away a man's right without cause.
καὶ οἱ ποιοῦντες ἁμαρτεῖν ἀνθρώπους ἐν λόγῳ πάντας δὲ τοὺς ἐλέγχοντας ἐν πύλαις πρόσκομμα θήσουσιν καὶ ἐπλαγίασαν ἐν ἀδίκοις δίκαιον

22 Ezért így szól az Úr Jákób házáról, Õ, a ki megváltá Ábrahámot: Nem szégyenül meg többé Jákób, és nem sáppad meg többé az õ orczája.
For this reason the Lord, the saviour of Abraham, says about the family of Jacob, Jacob will not now be put to shame, or his face be clouded with fear.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον ιακωβ ὃν ἀφώρισεν ἐξ αβρααμ οὐ νῦν αἰσχυνθήσεται ιακωβ οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον μεταβαλεῖ ισραηλ

23 Ha látni fogják gyermekei kezeim munkáját közöttük, megszentelik nevemet, megszentelik Jákób Szentjét, és félik Izráel Istenét.
But when they, the children of Jacob, see the work of my hands among them, they will give honour to my name; yes, they will give honour to the Holy One of Jacob, and go in fear of the God of Israel.
ἀλλ' ὅταν ἴδωσιν τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ἔργα μου δι' ἐμὲ ἁγιάσουσιν τὸ ὄνομά μου καὶ ἁγιάσουσιν τὸν ἅγιον ιακωβ καὶ τὸν θεὸν τοῦ ισραηλ φοβηθήσονται

24 És megismerik a tévelygõ lelkûek az értelmet, és a kik zúgolódnak, tanulságot tanulnak.
Those whose hearts were turned away from him will get knowledge, and those who made an outcry against him will give attention to his teaching.
καὶ γνώσονται οἱ τῷ πνεύματι πλανώμενοι σύνεσιν οἱ δὲ γογγύζοντες μαθήσονται ὑπακούειν καὶ αἱ γλώσσαι αἱ ψελλίζουσαι μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην

1 Jaj a pártos fiaknak, így szól az Úr, a kik tervet visznek véghez nélkülem, és szövetséget kötnek, de nem lelkem által, hogy bûnre bûnt halmozzanak!
Ho! uncontrolled children, says the Lord, who give effect to a purpose which is not mine, and who make an agreement, but not by my spirit, increasing their sin:
οὐαὶ τέκνα ἀποστάται τάδε λέγει κύριος ἐποιήσατε βουλὴν οὐ δι' ἐμοῦ καὶ συνθήκας οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου προσθεῖναι ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίαις

2 A kik Égyiptomba szállanak alá, és számat nem kérdezik meg, hogy meneküljenek a Faraónak oltalmába, és Égyiptom árnyékába rejtõzködjenek.
Who make a move to go down into Egypt, without authority from me; who are looking to the strength of Pharaoh for help, and whose hope is in the shade of Egypt.
οἱ πορευόμενοι καταβῆναι εἰς αἴγυπτον ἐμὲ δὲ οὐκ ἐπηρώτησαν τοῦ βοηθηθῆναι ὑπὸ φαραω καὶ σκεπασθῆναι ὑπὸ αἰγυπτίων

3 És lesz néktek a Faraó oltalma szégyentekre, és az elrejtõzködés Égyiptom árnyékában gyalázatotokra.
And the strength of Pharaoh will be your shame, and your hope in the shade of Egypt will come to nothing.
ἔσται γὰρ ὑμῖν ἡ σκέπη φαραω εἰς αἰσχύνην καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αἴγυπτον ὄνειδος

4 Mert már Zoánban voltak fejedelmei, és követei Hánesig érkezének.
For his chiefs are at Zoan, and his representatives have come to Hanes.
ὅτι εἰσὶν ἐν τάνει ἀρχηγοὶ ἄγγελοι πονηροί μάτην κοπιάσουσιν

5 Megszégyenülnek mind a nép miatt, a mely nem használ nékik, a mely nem segít és nem használ, sõt szégyenökre és gyalázatukra lesz!
For they have all come with offerings to a people of no use to them, in whom is no help or profit, but only shame and a bad name.
πρὸς λαόν ὃς οὐκ ὠφελήσει αὐτοὺς οὔτε εἰς βοήθειαν οὔτε εἰς ὠφέλειαν ἀλλὰ εἰς αἰσχύνην καὶ ὄνειδος

6 Jövendölés dél barma ellen: A nyomor és szorongatás földén keresztül, a honnan nõstény és hím oroszlán és viperák és szárnyas sárkányok [jõnek ki;] viszik szamárcsikók hátán gazdagságukat, és a tevéknek púpján kincsöket a népnek, a mely pedig nem használ.
The word about the Beasts of the South. Through the land of trouble and grief, the land of the she-lion and the voice of the lion, of the snake and the burning winged snake, they take their wealth on the backs of young asses, and their stores on camels, to a people in whom is no profit.
ἡ ὅρασις τῶν τετραπόδων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ θλίψει καὶ τῇ στενοχωρίᾳ λέων καὶ σκύμνος λέοντος ἐκεῖθεν καὶ ἀσπίδες καὶ ἔκγονα ἀσπίδων πετομένων οἳ ἔφερον ἐπ' ὄνων κ αὶ καμήλων τὸν πλοῦτον αὐτῶν πρὸς ἔθνος ὃ οὐκ ὠφελήσει αὐτοὺς εἰς βοήθειαν ἀλλὰ εἰς αἰσχύνην καὶ ὄνειδος

7 Hitvány és üres Égyiptom segítsége, ezért nevezem õt nagyszájúnak, a ki veszteg ül,
For there is no use or purpose in the help of Egypt: so I have said about her, She is Rahab, who has come to an end.
αἰγύπτιοι μάταια καὶ κενὰ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς ἀπάγγειλον αὐτοῖς ὅτι ματαία ἡ παράκλησις ὑμῶν αὕτη

8 Most menj, írd ezt táblára nálok, és jegyezd föl könyvbe ezt, hogy megmaradjon az utolsó napra bizonyságul örökre.
Now go, put it in writing before them on a board, and make a record of it in a book, so that it may be for the future, a witness for all time to come.
νῦν οὖν καθίσας γράψον ἐπὶ πυξίου ταῦτα καὶ εἰς βιβλίον ὅτι ἔσται εἰς ἡμέρας καιρῶν ταῦτα καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα

9 Mert pártütõ nép ez, [apát] megtagadó fiak, fiak, kik nem akarják hallani az Úr törvényét;
For they are an uncontrolled people, false-hearted, who will not give ear to the teaching of the Lord:
ὅτι λαὸς ἀπειθής ἐστιν υἱοὶ ψευδεῖς οἳ οὐκ ἠβούλοντο ἀκούειν τὸν νόμον τοῦ θεοῦ

10 Kik ezt mondják a látóknak: Ne lássatok; és a prófétáknak: Ne prófétáljatok nékünk igazat, beszéljetek kedvünk szerint valókat, prófétáljatok csalárdságokat!
Who say to the seers, See not; and to the prophets, Do not give us word of what is true, but say false things to give us pleasure:
οἱ λέγοντες τοῖς προφήταις μὴ ἀναγγέλλετε ἡμῖν καὶ τοῖς τὰ ὁράματα ὁρῶσιν μὴ λαλεῖτε ἡμῖν ἀλλὰ ἡμῖν λαλεῖτε καὶ ἀναγγέλλετε ἡμῖν ἑτέραν πλάνησιν

11 Hagyjátok el az útat, térjetek le [már] ez ösvényrõl, vigyétek el elõlünk Izráelnek Szentjét!
Get out of the good way, turning from the right road; do not keep the Holy One of Israel before our minds.
καὶ ἀποστρέψατε ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸν τρίβον τοῦτον καὶ ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸν ἅγιον τοῦ ισραηλ

12 Azért így szól Izráel Szentje: Mivel megútáltátok e beszédet, és bíztok a nyomorgatásban és a hamisságban, és ezekre támaszkodtok:
For this cause the Holy One of Israel says, Because you will not give ear to this word, and are looking for help in ways of deceit and evil, and are putting your hope in them:
διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος ὁ ἅγιος τοῦ ισραηλ ὅτι ἠπειθήσατε τοῖς λόγοις τούτοις καὶ ἠλπίσατε ἐπὶ ψεύδει καὶ ὅτι ἐγόγγυσας καὶ πεποιθὼς ἐγένου ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ

13 Azért e bûn olyan lesz tinéktek, mint a leesendõ falhasadék, a mely már kiáll a magas kõfalon, a melynek aztán nagy hirtelen jõ el romlása;
This sin will be to you like a crack in a high wall, causing its fall suddenly and in a minute.
διὰ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἡ ἁμαρτία αὕτη ὡς τεῖχος πῖπτον παραχρῆμα πόλεως ὀχυρᾶς ἐαλωκυίας ἧς παραχρῆμα πάρεστιν τὸ πτῶμα

14 És romlása olyan lesz, mint a fazekasok edényének romlása, a mely kimélés nélkül eltöretik, és nem találni töredéki közt oly cserepet, a melyen tûzhelyrõl tüzet lehetne vinni, avagy vizet meríteni a tócsából.
And he will let it be broken as a potter's vessel is broken: it will be smashed to bits without mercy; so that there will not be a bit in which one may take fire from the fireplace, or water from the spring.
καὶ τὸ πτῶμα αὐτῆς ἔσται ὡς σύντριμμα ἀγγείου ὀστρακίνου ἐκ κεραμίου λεπτὰ ὥστε μὴ εὑρεῖν ἐν αὐτοῖς ὄστρακον ἐν ᾧ πῦρ ἀρεῖς καὶ ἐν ᾧ ἀποσυριεῖς ὕδωρ μικρόν

15 Mert így szól az Úr Isten, Izráelnek Szentje: Megtérve és megnyugodva megmaradhattatok volna; csöndességben és reménységben erõsségtek lett volna; de ti nem akarátok;
For the Lord, the Holy One of Israel, said, In quiet and rest is your salvation: peace and hope are your strength: but you would not have it so.
οὕτω λέγει κύριος ὁ ἅγιος τοῦ ισραηλ ὅταν ἀποστραφεὶς στενάξῃς τότε σωθήσῃ καὶ γνώσῃ ποῦ ἦσθα ὅτε ἐπεποίθεις ἐπὶ τοῖς ματαίοις ματαία ἡ ἰσχὺς ὑμῶν ἐγενήθη καὶ οὐκ ἠβούλεσθε ἀκούειν

16 Hanem ezt mondátok: Nem, sõt lóra ülvén, futunk; ezért futnotok kell; és gyors paripán elvágtatunk; ezért gyorsak lesznek üldözõitek.
Saying, No, for we will go in flight on horses; so you will certainly go in flight: and, We will go on the backs of quick-running beasts; so those who go after you will be quick-footed.
ἀλλ' εἴπατε ἐφ' ἵππων φευξόμεθα διὰ τοῦτο φεύξεσθε καὶ εἴπατε ἐπὶ κούφοις ἀναβάται ἐσόμεθα διὰ τοῦτο κοῦφοι ἔσονται οἱ διώκοντες ὑμᾶς

17 Ezer [fut] egynek riasztására, ötnek riasztására [mind] elfuttok, mígnem úgy maradtok, mint egy szál fenyõ a hegytetõn, mint egy zászló a halmon.
A thousand will go in fear before one; even before five you will go in flight: till you are like a pillar by itself on the top of a mountain, and like a flag on a hill.
διὰ φωνὴν ἑνὸς φεύξονται χίλιοι καὶ διὰ φωνὴν πέντε φεύξονται πολλοί ἕως ἂν καταλειφθῆτε ὡς ἱστὸς ἐπ' ὄρους καὶ ὡς σημαίαν φέρων ἐπὶ βουνοῦ

18 S azért vár az Úr, hogy könyörüljön rajtatok, és azért felséges õ, hogy megkegyelmezzen néktek, mert az ítélet Istene az Úr; boldogok mindazok, a kik Õt szolgálják.
For this cause the Lord will be waiting, so that he may be kind to you; and he will be lifted up, so that he may have mercy on you; for the Lord is a God of righteousness: there is a blessing on all whose hope is in him.
καὶ πάλιν μενεῖ ὁ θεὸς τοῦ οἰκτιρῆσαι ὑμᾶς καὶ διὰ τοῦτο ὑψωθήσεται τοῦ ἐλεῆσαι ὑμᾶς διότι κριτὴς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐστιν καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν μακάριοι οἱ ἐμμένοντες ἐν αὐτῷ

19 Mert te nép, mely Sionon Jeruzsálemben lakol, nem fogsz te sírni többé, bizton könyörül rajtad Õ kiáltásod szavára, mihelyt meghallja, megfelel néked;
O people, living in Zion, at Jerusalem, your weeping will be ended; he will certainly have mercy on you at the sound of your cry; when it comes to his ear, he will give you an answer.
διότι λαὸς ἅγιος ἐν σιων οἰκήσει καὶ ιερουσαλημ κλαυθμῷ ἔκλαυσεν ἐλέησόν με ἐλεήσει σε τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς σου ἡνίκα εἶδεν ἐπήκουσέν σου

20 És ad néktek az Úr kenyeret a keserûségben, és a nyomorban vizet, és nem kell többé elrejtõzködniök tanítóidnak, hanem szemeid tanítóidra néznek!
And though the Lord will give you the bread of trouble and the water of grief, you will no longer put your teacher on one side, but you will see your teacher:
καὶ δώσει κύριος ὑμῖν ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ στενόν καὶ οὐκέτι μὴ ἐγγίσωσίν σοι οἱ πλανῶντές σε ὅτι οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται τοὺς πλανῶντάς σε

21 És füleid meghallják a kiáltó szót mögötted: ez az út, ezen járjatok; ha jobbra és ha balra elhajoltok.
And at your back, when you are turning to the right hand or to the left, a voice will be sounding in your ears, saying, This is the way in which you are to go.
καὶ τὰ ὦτά σου ἀκούσονται τοὺς λόγους τῶν ὀπίσω σε πλανησάντων οἱ λέγοντες αὕτη ἡ ὁδός πορευθῶμεν ἐν αὐτῇ εἴτε δεξιὰ εἴτε ἀριστερά

22 És megútáljátok megezüstözött bálványaitokat és megaranyozott képeiteket; kiszórod õket, mint az undokságot: ki innen! szólsz nékik.
And you will make unclean what is covering your pictured images of silver, and the plating of your images of gold: you will send them away as an unclean thing, saying, Be gone!
καὶ ἐξαρεῖς τὰ εἴδωλα τὰ περιηργυρωμένα καὶ τὰ περικεχρυσωμένα λεπτὰ ποιήσεις καὶ λικμήσεις ὡς ὕδωρ ἀποκαθημένης καὶ ὡς κόπρον ὥσεις αὐτά

23 És ad esõt a magra, a melylyel a földet beveted, és a kenyér, a föld termése, bõ és tápláló lesz, és széles mezõn legelnek nyájaid ama napon.
And he will give rain for your seed, so that you may put it in the earth; and you will have bread from the produce of the earth, good and more than enough for your needs: in that day the cattle will get their food in wide grass-lands.
τότε ἔσται ὁ ὑετὸς τῷ σπέρματι τῆς γῆς σου καὶ ὁ ἄρτος τοῦ γενήματος τῆς γῆς σου ἔσται πλησμονὴ καὶ λιπαρός καὶ βοσκηθήσεταί σου τὰ κτήνη τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τόπον πίονα καὶ εὐρύχωρον

24 A barmok és a szamarak, a melyek a földet szántják, sózott abrakkal élnek, a melyet megszórtak lapáttal és villával.
And the oxen and the young asses which are used for ploughing, will have salted grain which has been made free from the waste with fork and basket.
οἱ ταῦροι ὑμῶν καὶ οἱ βόες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν γῆν φάγονται ἄχυρα ἀναπεποιημένα ἐν κριθῇ λελικμημένα

25 És lesznek minden magas hegyen és emelkedettebb halmon patakok, folyamok a nagy öldöklés napján, mikor a tornyok leomlanak.
And there will be rivers and streams of water on every tall mountain and on every high hill, in the day when great numbers are put to the sword, when the towers come down.
καὶ ἔσται ἐπὶ παντὸς ὄρους ὑψηλοῦ καὶ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπορευόμενον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅταν ἀπόλωνται πολλοὶ καὶ ὅταν πέσωσιν πύργοι

26 És a holdnak fénye olyan lesz, mint a napnak fénye, és a napnak fénye hétszer nagyobb lesz, olyan, mint hét napnak napfénye; ama napon, a melyen az Úr beköti népe romlását, és vereségének sebét meggyógyítja!
And the light of the moon will be as the light of the sun, and the light of the sun will be seven times greater, as the light of seven days, in the day when the Lord puts oil on the wounds of his people, and makes them well from the blows they have undergone.
καὶ ἔσται τὸ φῶς τῆς σελήνης ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἔσται ἑπταπλάσιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἰάσηται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ τὴν ὀδύνην τῆς πληγῆς σου ἰάσεται

27 Ímé, az Úr neve jõ messzirõl, haragja ég és sötét gomolygó füstje; ajkai rakvák haraggal, és nyelve, mint emésztõ tûz!
See, the name of the Lord is coming from far, burning with his wrath, with thick smoke going up: his lips are full of passion, and his tongue is like a burning fire:
ἰδοὺ τὸ ὄνομα κυρίου διὰ χρόνου ἔρχεται πολλοῦ καιόμενος ὁ θυμός μετὰ δόξης τὸ λόγιον τῶν χειλέων αὐτοῦ τὸ λόγιον ὀργῆς πλῆρες καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ ὡς πῦρ ἔδεται

28 Lehellete, mint megáradott patak, a mely torkig ér, hogy megrostálja a népeket pusztulás rostájában, és tévelygés zabláját [vesse] a népségek szájába.
And his breath is as an overflowing stream, coming up even to the neck, shaking the nations for their destruction, like the shaking of grain in a basket: and he will put a cord in the mouths of the people, turning them out of their way.
καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ὡς ὕδωρ ἐν φάραγγι σῦρον ἥξει ἕως τοῦ τραχήλου καὶ διαιρεθήσεται τοῦ ἔθνη ταράξαι ἐπὶ πλανήσει ματαίᾳ καὶ διώξεται αὐτοὺς πλάνησις καὶ λήμψεται αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον αὐτῶν

29 És fölzendül éneketek, mint a szent ünnepnek éjszakáján, és örvendez szívetek, mint azé, a ki sípolva megy az Úr hegyére, Izráel kõszálához.
You will have a song, as in the night when a holy feast is kept; and you will be glad in heart, as when they go with music of the pipe to the mountain of the Lord, the Rock of Israel.
μὴ διὰ παντὸς δεῖ ὑμᾶς εὐφραίνεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὰ ἅγιά μου διὰ παντὸς ὡσεὶ ἑορτάζοντας καὶ ὡσεὶ εὐφραινομένους εἰσελθεῖν μετὰ αὐλοῦ εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου πρὸς τὸν θεὸν τοῦ ισραηλ

30 És megzendíti az Úr dicsõséges szavát, karjának lesujtását megmutatja megbúsult haragjában és emésztõ tûz lángjában, vízáradással, zivatarral és jégesõ kövével.
And the Lord will send out the sound of his great voice, and they will see his arm stretched out, with the heat of his wrath, and the flame of a burning fire; with a cloud-burst, and storm, and a rain of ice.
καὶ ἀκουστὴν ποιήσει ὁ θεὸς τὴν δόξαν τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ τὸν θυμὸν τοῦ βραχίονος αὐτοῦ δείξει μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς καὶ φλογὸς κατεσθιούσης κεραυνώσει βιαίως καὶ ὡς ὕδωρ καὶ χάλαζα συγκαταφερομένη βίᾳ

31 Mert az Úrnak szavától megretten Assiria, veri azt akkor vesszõvel;
For through the voice of the Lord the Assyrian will be broken, and the Lord's rod will be lifted up against him.
διὰ γὰρ φωνὴν κυρίου ἡττηθήσονται ἀσσύριοι τῇ πληγῇ ᾗ ἂν πατάξῃ αὐτούς

32 És a büntetõ vesszõ minden sujtását, a melyet az Úr mérend reá, dobokkal és cziterákkal [fogjátok kisérni, és] Õ [kezét fel-]felemelvén, harczol ellene.
And every blow of the rod of his punishment, which the Lord will send on him, will be with the sound of music: and with the waving of his sword the Lord will make war against him.
καὶ ἔσται αὐτῷ κυκλόθεν ὅθεν ἦν αὐτῷ ἡ ἐλπὶς τῆς βοηθείας ἐφ' ᾗ αὐτὸς ἐπεποίθει αὐτοὶ μετὰ αὐλῶν καὶ κιθάρας πολεμήσουσιν αὐτὸν ἐκ μεταβολῆς

33 Mert készen van a szörnyû tûzhely régen, készen áll az már a királynak is, mélyen és szélesen csinálta azt, máglyájában tûz és fa bõven; az Úr fuvallata gyújtja meg azt, mint kénköves patak.
For a place of fire has long been ready; yes, it has been made ready for the king; he has made it deep and wide: it is massed with fire and much wood; the breath of the Lord, like a stream of fire, puts a light to it.
σὺ γὰρ πρὸ ἡμερῶν ἀπαιτηθήσῃ μὴ καὶ σοὶ ἡτοιμάσθη βασιλεύειν φάραγγα βαθεῖαν ξύλα κείμενα πῦρ καὶ ξύλα πολλά ὁ θυμὸς κυρίου ὡς φάραγξ ὑπὸ θείου καιομένη

1 Jaj nékik, a kik Égyiptomba mennek segítségért, lovakra támaszkodnak, és a szekerek sokaságában bíznak, és a nagyon erõs lovagokban; és nem néznek Izráelnek Szentjére, és az Urat nem keresik.

Cursed are those who go down to Egypt for help, and who put their faith in horses; looking to war-carriages for salvation, because of their numbers; and to horsemen, because they are very strong; but they are not looking to the Holy One of Israel, or turning their hearts to the Lord;

οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς αἴγυπτον ἐπὶ βοήθειαν οἱ ἐφ' ἵπποις πεποιθότες καὶ ἐφ' ἅρμασιν ἔστιν γὰρ πολλά καὶ ἐφ' ἵπποις πλῆθος σφόδρα καὶ οὐκ ἦσαν πεποιθότες ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ ισραηλ καὶ τὸν θεὸν οὐκ ἐξεζήτησαν

2 De Õ is bölcs, és hoz veszedelmet, és beszédeit nem változtatja meg; hanem fölkel a gonoszoknak háza ellen és a bûnt cselekvõk segítsége ellen.

Though he is wise, and able to send evil, and his purpose will not be changed; but he will go against the house of the evil-doers, and against those to whom they are looking for help.

καὶ αὐτὸς σοφὸς ἦγεν ἐπ' αὐτοὺς κακά καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐ μὴ ἀθετηθῇ καὶ ἐπαναστήσεται ἐπ' οἴκους ἀνθρώπων πονηρῶν καὶ ἐπὶ τὴν ἐλπίδα αὐτῶν τὴν ματαίαν

3 Hiszen Égyiptom ember és nem Isten, és lovai hús és nem lélek, és ha az Úr kinyújtja kezét, megtántorodik a segítõ, és elesik a megsegített, és együtt mind elvesznek.

For the Egyptians are men, and not God; and their horses are flesh, and not spirit: and when the Lord's hand is stretched out, the helper and he who is helped will come down together.

αἰγύπτιον ἄνθρωπον καὶ οὐ θεόν ἵππων σάρκας καὶ οὐκ ἔστιν βοήθεια ὁ δὲ κύριος ἐπάξει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς καὶ κοπιάσουσιν οἱ βοηθοῦντες καὶ ἅμα πάντες ἀπολοῦνται

4 Mert így szólott az Úr hozzám: A mint mormol az oroszlán és az oroszlánkölyök zsákmánya mellett, a mely ellen összehívatnak a pásztorok sereggel, és szavoktól õ meg nem retten, és meg nem ijed sokaságuktól: így száll alá a seregek Ura, hogy hadakozzék a Sion hegyén és halmán!

For the Lord has said to me, As a lion, or a young lion, makes an angry noise over his food, and if a band of herdsmen come out against him, he will not be in fear of their voices, or give up his food for their noise: so the Lord of armies will come down to make war against Mount Zion and its hill.

ὅτι οὕτως εἶπέν μοι κύριος ὃν τρόπον ἐὰν βοήσῃ ὁ λέων ἢ ὁ σκύμνος ἐπὶ τῇ θήρᾳ ᾗ ἔλαβεν καὶ κεκράξῃ ἐπ' αὐτῇ ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ ὄρη τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ ἠττήθησαν καὶ τὸ πλῆθος τοῦ θυμοῦ ἐπτοήθησαν οὕτως καταβήσεται κύριος σαβαωθ ἐπιστρατεῦσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σιων ἐπὶ τὰ ὄρη αὐτῆς

5 Mint repesõ madarak, úgy oltalmazza a seregek Ura Jeruzsálemet, oltalmazván megszabadítja, kimélvén megmenti.

Like birds with outstretched wings, so will the Lord of armies be a cover to Jerusalem; he will be a cover and salvation for it, going over it he will keep it from danger.

ὡς ὄρνεα πετόμενα οὕτως ὑπερασπιεῖ κύριος ὑπὲρ ιερουσαλημ καὶ ἐξελεῖται καὶ περιποιήσεται καὶ σώσει

6 Térjetek vissza [hát] hozzá, a kitõl oly nagyon elpártolátok, Izráelnek fiai!

Come back to him who has been so deeply sinned against by the children of Israel.

ἐπιστράφητε οἱ τὴν βαθεῖαν βουλὴν βουλευόμενοι καὶ ἄνομον

7 Mivel ama napon megveti mindenki ezüst bálványait és arany bálványait, a melyeket kezeitek csináltak néktek bûnre.

For in that day they will all give up their images of silver and of gold, the sin which they made for themselves.

ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπαρνήσονται οἱ ἄνθρωποι τὰ χειροποίητα αὐτῶν τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν

8 És elesik Assiria, nem férfiú kardjától, és nem ember kardja emészti meg azt; és fut egy kard elõtt, és ifjai adófizetõk lesznek;

Then the Assyrian will come down by the sword, but not of man; the sword, not of men, will be the cause of his destruction: and he will go in flight from the sword, and his young men will be put to forced work.

καὶ πεσεῖται ασσουρ οὐ μάχαιρα ἀνδρὸς οὐδὲ μάχαιρα ἀνθρώπου καταφάγεται αὐτόν καὶ φεύξεται οὐκ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας οἱ δὲ νεανίσκοι ἔσονται εἰς ἥττημα

9 És kõszála félelem miatt menekül, és a zászlótól fejedelmei elfutnak, szól az Úr, a kinek tüze Sionban van, és kemenczéje Jeruzsálemben.

And his rock will come to nothing because of fear, and his chiefs will go in flight from the flag, says the Lord, whose fire is in Zion, and his altar in Jerusalem.

πέτρᾳ γὰρ περιλημφθήσονται ὡς χάρακι καὶ ἡττηθήσονται ὁ δὲ φεύγων ἁλώσεται τάδε λέγει κύριος μακάριος ὃς ἔχει ἐν σιων σπέρμα καὶ οἰκείους ἐν ιερουσαλημ

1 Ímé, igazság szerint uralkodik a király, és a fejedelmek fõk lesznek az ítélettételben;

See, a king will be ruling in righteousness, and chiefs will give right decisions.

ἰδοὺ γὰρ βασιλεὺς δίκαιος βασιλεύσει καὶ ἄρχοντες μετὰ κρίσεως ἄρξουσιν

2 Olyan lesz mindegyik, mint a rejtek szél ellen, mint oltalom zivatar ellen, mint patakok száraz vidéken, mint nagy kõszál árnyéka a szomjúhozó földön.
And a man will be as a safe place from the wind, and a cover from the storm; as rivers of water in a dry place, as the shade of a great rock in a waste land.
καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ κρυβήσεται ὡς ἀφ' ὕδατος φερομένου καὶ φανήσεται ἐν σιων ὡς ποταμὸς φερόμενος ἔνδοξος ἐν γῇ διψώσῃ

3 És nem lesznek zárva többé a látóknak szemei, és a hallók fülei figyelmeznek;
And the eyes of those who see will not be shut, and those who have hearing will give ear to the word.
καὶ οὐκέτι ἔσονται πεποιθότες ἐπ' ἀνθρώποις ἀλλὰ τὰ ὦτα δώσουσιν ἀκούειν

4 A hebehurgyák szíve ismerni tanul, és a dadogóknak nyelve gyorsan és világosan szól.
The man of sudden impulses will become wise in heart, and he whose tongue is slow will get the power of talking clearly.
καὶ ἡ καρδία τῶν ἀσθενούντων προσέξει τοῦ ἀκούειν καὶ αἱ γλῶσσαι αἱ ψελλίζουσαι ταχὺ μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην

5 Nem nevezik a bolondot többé nemesnek, és a csalárdot sem hívják nagylelkûnek.
The foolish man will no longer be named noble, and they will not say of the false man that he is a man of honour.
καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσιν τῷ μωρῷ ἄρχειν καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσιν οἱ ὑπηρέται σου σίγα

6 Mert a bolond [csak] bolondot beszél, és az õ szíve hamisságot forral, hogy istentelenséget cselekedjék, és szóljon az Úr ellen tévelygést, hogy az éhezõ lelkét éhen hagyja, és a szomjazó italát elvegye.
For the foolish man will say foolish things, having evil thoughts in his heart, working what is unclean, and talking falsely about the Lord, to keep food from him who is in need of it, and water from him whose soul is desiring it.
ὁ γὰρ μωρὸς μωρὰ λαλήσει καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μάταια νοήσει τοῦ συντελεῖν ἄνομα καὶ λαλεῖν πρὸς κύριον πλάνησιν τοῦ διασπεῖραι ψυχὰς πεινώσας καὶ τὰς ψυχὰς τὰς διψώσας κενὰς ποιῆσαι

7 A csalárdnak eszközei csalárdok, õ álnokságot tervel, hogy elveszesse az alázatosokat hazug beszéddel, ha a szegény igazat szólna is.
The designs of the false are evil, purposing the destruction of the poor man by false words, even when he is in the right.
ἡ γὰρ βουλὴ τῶν πονηρῶν ἄνομα βουλεύσεται καταφθεῖραι ταπεινοὺς ἐν λόγοις ἀδίκοις καὶ διασκεδάσαι λόγους ταπεινῶν ἐν κρίσει

8 De a nemes nemes dolgokat tervel, és a nemes dolgokban meg is marad.
But the noble-hearted man has noble purposes, and by these he will be guided.
οἱ δὲ εὐσεβεῖς συνετὰ ἐβουλεύσαντο καὶ αὕτη ἡ βουλὴ μενεῖ

9 Ti gondtalan asszonyok, keljetek fel, halljátok szavam', és ti elbizakodott leányzók, vegyétek füleitekbe beszédem'!
Give ear to my voice, you women who are living in comfort; give attention to my words, you daughters who have no fear of danger.
γυναῖκες πλούσιαι ἀνάστητε καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου θυγατέρες ἐν ἐλπίδι ἀκούσατε τοὺς λόγους μου

10 Kevés idõ multán megháborodtok ti elbizakodottak, mert elvész a szüret, és gyümölcsszedés sem lesz.
In not much more than a year, you, who are not looking for evil, will be troubled: for the produce of the vine-gardens will be cut off, and there will be no getting in of the grapes.
ἡμέρας ἐνιαυτοῦ μνείαν ποιήσασθε ἐν ὀδύνῃ μετ' ἐλπίδος ἀνήλωται ὁ τρύγητος πέπαυται ὁ σπόρος καὶ οὐκέτι μὴ ἔλθῃ

11 Reszkessetek, ti gondtalanok, rettenjetek meg, ti elbizakodottak; vetkezzetek mezítelenre és övezzétek fel ágyékaitokat gyászruhával.
Be shaking with fear, you women who are living in comfort; be troubled, you who have no fear of danger: take off your robes and put on clothing of grief.
ἔκστητε λυπήθητε αἱ πεποιθυῖαι ἐκδύσασθε γυμναὶ γένεσθε περιζώσασθε σάκκους τὰς ὀσφύας

12 Gyászolják az emlõket, a szép mezõket, a termõ szõlõtõket.
Have sorrow for the fields, the pleasing fields, the fertile vine;
καὶ ἐπὶ τῶν μαστῶν κόπτεσθε ἀπὸ ἀγροῦ ἐπιθυμήματος καὶ ἀμπέλου γενήματος

13 Népemnek földét tüske, tövis verte fel, és az örvendõ városnak minden öröm-házait;
And for the land of my people, where thorns will come up; even for all the houses of joy in the glad town.
ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου ἄκανθα καὶ χόρτος ἀναβήσεται καὶ ἐκ πάσης οἰκίας εὐφροσύνη ἀρθήσεται πόλις πλουσία

14 A paloták elhagyatvák, a város zaja elnémult, torony és bástya barlangokká lettek örökre, hol a vadszamár kedvére él, a nyájak meg legelnek.
For the fair houses will have no man living in them; the town which was full of noise will become a waste; the hill and the watchtower will be unpeopled for ever, a joy for the asses of the woods, a place of food for the flocks;
οἶκοι ἐγκαταλελειμμένοι πλοῦτον πόλεως καὶ οἴκους ἐπιθυμητοὺς ἀφήσουσιν καὶ ἔσονται αἱ κῶμαι σπήλαια ἕως τοῦ αἰῶνος εὐφροσύνη ὄνων ἀγρίων βοσκήματα ποιμένων

15 Míglen kiöntetik reánk a lélek a magasból, és lészen a puszta termõfölddé, és a termõföld erdõnek tartatik;
Till the spirit comes on us from on high, and the waste land becomes a fertile field, and the fertile field is changed into a wood.
ἕως ἂν ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ἀφ' ὑψηλοῦ καὶ ἔσται ἔρημος ὁ χερμελ καὶ ὁ χερμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται

16 És lakozik a pusztában jogosság, és igazság fog ülni a termõföldön;
Then in the waste land there will be an upright rule, and righteousness will have its place in the fertile field.
καὶ ἀναπαύσεται ἐν τῇ ἐρήμῳ κρίμα καὶ δικαιοσύνη ἐν τῷ καρμήλῳ κατοικήσει

17 És lesz az igazság mûve békesség, és az igazság gyümölcse nyugalom és biztonság mindörökké.
And the work of righteousness will be peace; and the effect of an upright rule will be to take away fear for ever.
καὶ ἔσται τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης εἰρήνη καὶ κρατήσει ἡ δικαιοσύνη ἀνάπαυσιν καὶ πεποιθότες ἕως τοῦ αἰῶνος

18 Népem békesség hajlékában lakozik, biztonság sátraiban, gondtalan nyugalomban.
And my people will be living in peace, in houses where there is no fear, and in quiet resting-places.
καὶ κατοικήσει ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐν πόλει εἰρήνης καὶ ἐνοικήσει πεποιθώς καὶ ἀναπαύσονται μετὰ πλούτου

19 De jégesõ hull és megdõl az erdõ, és a város elsülyedve elsülyed!
But the tall trees will come down with a great fall, and the town will be low in a low place.
ἡ δὲ χάλαζα ἐὰν καταβῇ οὐκ ἐφ' ὑμᾶς ἥξει καὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τοῖς δρυμοῖς πεποιθότες ὡς οἱ ἐν τῇ πεδινῇ

20 Oh boldogok ti, a kik minden vizek mellett vettek, és szabadon eresztitek a barmok és szamarak lábait!
Happy are you who are planting seed by all the waters, and sending out the ox and the ass.
μακάριοι οἱ σπείροντες ἐπὶ πᾶν ὕδωρ οὗ βοῦς καὶ ὄνος πατεῖ

1 Jaj néked pusztító és el nem pusztított, te csalárd, a kit még meg nem csaltak! Ha bevégzed a pusztítást, el fogsz pusztíttatni; ha készen leszel csalárdságoddal, téged fognak megcsalni.
Ho! you who make waste those who did not make you waste; acting falsely to those who were not false to you. When you have come to an end of wasting, you will be made waste, and after your false acts, they will do the same to you.
οὐαὶ τοῖς ταλαιπωροῦσιν ὑμᾶς ὑμᾶς δὲ οὐδεὶς ποιεῖ ταλαιπώρους καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς οὐκ ἀθετεῖ ἀλώσονται οἱ ἀθετοῦντες καὶ παραδοθήσονται καὶ ὡς σὴς ἐπὶ ἱματίου οὕτως ἡτ τηθήσονται

2 Uram, könyörülj rajtunk! Téged várunk; légy karjuk reggelenként, és szabadítónk a szorongatásnak idején!
O Lord, have mercy on us; for we have been waiting for your help: be our strength every morning, our salvation in time of trouble.
κύριε ἐλέησον ἡμᾶς ἐπὶ σοὶ γὰρ πεποίθαμεν ἐγενήθη τὸ σπέρμα τῶν ἀπειθούντων εἰς ἀπώλειαν ἡ δὲ σωτηρία ἡμῶν ἐν καιρῷ θλίψεως

3 Egy zendülõ szózattól elfutnak a népek; ha te felemelkedel, elszélednek a népségek.
At the loud noise the peoples have gone in flight; at your coming up the nations have gone in all directions.
διὰ φωνὴν τοῦ φόβου σου ἐξέστησαν λαοὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου καὶ διεσπάρησαν τὰ ἔθνη

4 És elpusztítják zsákmánytokat sáska pusztításával, szöcske-ugrással ugrálnak reá.
And the goods taken in war will be got together like the massing of young locusts; men will be rushing on them like the rushing of locusts.
νῦν δὲ συναχθήσεται τὰ σκῦλα ὑμῶν μικροῦ καὶ μεγάλου ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀκρίδας οὕτως ἐμπαίξουσιν ὑμῖν

5 Felmagasztaltatott az Úr, mert magasságban lakozik, betölté Siont ítélettel és igazsággal.
The Lord is lifted up; his place is on high: he has made Zion full of righteousness and true religion.
ἅγιος ὁ θεὸς ὁ κατοικῶν ἐν ὑψηλοῖς ἐνεπλήσθη σιων κρίσεως καὶ δικαιοσύνης

6 És békés lesz a te idõd, gazdag boldogságban, bölcseségben és tudományban; az Úr félelme lesz kincse.
And she will have no more fear of change, being full of salvation, wisdom, and knowledge: the fear of the Lord is her wealth.
ἐν νόμῳ παραδοθήσονται ἐν θησαυροῖς ἡ σωτηρία ἡμῶν ἐκεῖ σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια πρὸς τὸν κύριον οὗτοί εἰσιν θησαυροὶ δικαιοσύνης

7 Ímé, erõseik ott künn kiáltanak, a békesség követei keservesen sírnak.
See, the men of war are sorrowing outside the town: those who came looking for peace are weeping bitterly.
ἰδοὺ δὴ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν αὐτοὶ φοβηθήσονται οὓς ἐφοβεῖσθε φοβηθήσονται ἀφ' ὑμῶν ἄγγελοι γὰρ ἀποσταλήσονται ἀξιοῦντες εἰρήνην πικρῶς κλαίοντες παρακαλοῦντες εἰρήνην

8 Puszták az ösvények, megszünt az úton járó; megszegte a frigyet, lenézte a városokat, nem gondolt az emberrel!
The highways are waste, no man is journeying there: the agreement is broken, he has made sport of the towns, he has no thought for man.
ἐρημωθήσονται γὰρ αἱ τούτων ὁδοί πέπαυται ὁ φόβος τῶν ἐθνῶν καὶ ἡ πρὸς τούτους διαθήκη αἴρεται καὶ οὐ μὴ λογίσησθε αὐτοὺς ἀνθρώπους

9 Sírt, meghervadt a föld, a Libánon megszégyenült, ellankadt; olyan lett Sáron, mint egy puszta, és lombtalan Básán és Karmel.
The earth is sorrowing and wasting away; Lebanon is put to shame and has become waste; Sharon is like the Arabah; and in Bashan and Carmel the leaves are falling.
ἐπένθησεν ἡ γῆ ᾐσχύνθη ὁ λίβανος ἔλη ἐγένετο ὁ σαρων φανερὰ ἔσται ἡ γαλιλαία καὶ ὁ κάρμηλος

10 Most fölkelek, így szól az Úr, most föltámadok, most fölemelkedem!
Now will I come forward, says the Lord; now will I be lifted up; now will my power be seen.
νῦν ἀναστήσομαι λέγει κύριος νῦν δοξασθήσομαι νῦν ὑψωθήσομαι

11 Fogantok szalmát, szültök polyvát, dühötök tûz, megemészt titeket.
Your designs will be without profit, and their effect will be nothing: you will be burned up by the fire of my breath.
νῦν ὄψεσθε νῦν αἰσθηθήσεσθε ματαία ἔσται ἡ ἰσχὺς τοῦ πνεύματος ὑμῶν πῦρ ὑμᾶς κατέδεται

12 A népek égetett mészszé lesznek, levágott tövisekké; tûzben hamvadnak el.
And the peoples will be like the burning of chalk: as thorns cut down, which are burned in the fire.
καὶ ἔσονται ἔθνη κατακεκαυμένα ὡς ἄκανθα ἐν ἀγρῷ ἐρριμμένη καὶ κατακεκαυμένη

13 Halljátok meg távol valók, a mit cselekedtem, és tudjátok meg közel valók az én hatalmamat!
Give ear, you who are far off, to what I have done: see my power, you who are near.
ἀκούσονται οἱ πόρρωθεν ἃ ἐποίησα γνώσονται οἱ ἐγγίζοντες τὴν ἰσχύν μου

14 Megrettentek a bûnösök Sionban, félelem fogja el a gazokat: ki lakhatik közülünk megemésztõ tûzzel, ki lakhatik közülünk örök hõséggel?
The sinners in Zion are full of fear; the haters of God are shaking with wonder. Who among us may keep his place before the burning fire? who among us may see the eternal burnings?
ἀπέστησαν οἱ ἐν σιων ἄνομοι λήμψεται τρόμος τοὺς ἀσεβεῖς τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν ὅτι πῦρ καίεται τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν αἰώνιον

15 A ki igazságban jár és egyenesen beszél, a ki megveti a zsarolt nyereséget, a ki kezeit rázván, nem vesz ajándékot, a ki fülét bedugja, hogy véres tervet ne halljon, és szemeit befogja, hogy gonoszt ne lásson:

He whose ways are true, and whose words are upright; he who gives no thought to the profits of false acts, whose hands have not taken rewards, who will have no part in putting men to death, and whose eyes are shut against evil;

πορευόμενος ἐν δικαιοσύνῃ λαλῶν εὐθεῖαν ὁδόν μισῶν ἀνομίαν καὶ ἀδικίαν καὶ τὰς χεῖρας ἀποσειόμενος ἀπὸ δώρων βαρύνων τὰ ὦτα ἵνα μὴ ἀκούσῃ κρίσιν αἵματος καμμύων τ οὺς ὀφθαλμοὺς ἵνα μὴ ἴδῃ ἀδικίαν

16 Az magasságban lakozik, kõszálak csúcsa a bástyája, kenyerét megkapja, vize el nem fogy.

He will have a place on high: he will be safely shut in by the high rocks: his bread will be given to him; his waters will be certain.

οὗτος οἰκήσει ἐν ὑψηλῷ σπηλαίῳ πέτρας ἰσχυρᾶς ἄρτος αὐτῷ δοθήσεται καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ πιστόν

17 A királyt ékességében látják szemeid; látnak széles országot.

Your eyes will see the king in his glory: they will be looking on a far-stretching land.

βασιλέα μετὰ δόξης ὄψεσθε καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται γῆν πόρρωθεν

18 Szíved elgondolja a [mult] félelmét: hol az író, hol a mérlegelõ, hol a tornyok összeírója?

Your heart will give thought to the cause of your fear: where is the scribe, where is he who made a record of the payments, where is he by whom the towers were numbered?

ἡ ψυχὴ ὑμῶν μελετήσει φόβον ποῦ εἰσιν οἱ γραμματικοί ποῦ εἰσιν οἱ συμβουλεύοντες ποῦ ἐστιν ὁ ἀριθμῶν τοὺς τρεφομένους

19 A gõgös népet nem látod, a homályos, érthetetlen ajkú népet, dadogó nyelve meg nem érthetõ.

Never again will you see the cruel people, a people whose tongue has no sense for you; whose language is strange to you.

μικρὸν καὶ μέγαν λαόν ᾧ οὐ συνεβουλεύσαντο οὐδὲ ᾔδει βαθύφωνον ὥστε μὴ ἀκοῦσαι λαὸς πεφαυλισμένος καὶ οὐκ ἔστιν τῷ ἀκούοντι σύνεσις

20 Lássad Siont, ünnepeinknek városát, szemeid nézzék Jeruzsálemet, mint nyugalom hajlékát, mint sátort, mely nem vándorol, melynek szegei soha ki nem húzatnak, s kötelei soha el nem szakadnak;

Let your eyes be resting on Zion, the town of our holy feasts: you will see Jerusalem, a quiet resting-place, a tent which will not be moved, whose tent-pins will never be pulled up, and whose cords will never be broken.

ἰδοὺ σιων ἡ πόλις τὸ σωτήριον ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται ιερουσαλημ πόλις πλουσία σκηναὶ αἳ οὐ μὴ σεισθῶσιν οὐδὲ μὴ κινηθῶσιν οἱ πάσσαλοι τῆς σκηνῆς αὐτῆς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον οὐδὲ τὰ σχοινία αὐτῆς οὐ μὴ διαρραγῶσιν

21 Sõt az Úr, a dicsõséges lesz ott nékünk folyók és széles vizek gyanánt, a melyekbe nem jõ evezõs hajó, és nehéz gálya rajtok át nem megy.

But there the Lord will be with us in his glory, ... wide rivers and streams; where no boat will go with blades, and no fair ship will be sailing.

ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου μέγα ὑμῖν τόπος ὑμῖν ἔσται ποταμοὶ καὶ διώρυγες πλατεῖς καὶ εὐρύχωροι οὐ πορεύσῃ ταύτην τὴν ὁδόν οὐδὲ πορεύσεται πλοῖον ἐλαῦνον

22 Mert az Úr a mi bíránk, az Úr a mi vezérünk, az Úr a mi királyunk, Õ tart meg minket!

For the Lord is our judge, the Lord is our law-giver, the Lord is our king; he will be our saviour.

ὁ γὰρ θεός μου μέγας ἐστίν οὐ παρελεύσεταί με κύριος κριτὴς ἡμῶν κύριος ἄρχων ἡμῶν κύριος βασιλεὺς ἡμῶν κύριος οὗτος ἡμᾶς σώσει

23 Megtágultak köteleid, árbóczfájok alapját nem tartják erõsen, vitorlát nem feszítenek: akkor sok rablott prédát osztanak, [még] a sánták [is] zsákmányt vetnek.

Your cords have become loose; they were not able to make strong the support of their sails, the sail was not stretched out: then the blind will take much property, the feeble-footed will make division of the goods of war.

ἐρράγησαν τὰ σχοινία σου ὅτι οὐκ ἐνίσχυσεν ὁ ἱστός σου ἔκλινεν οὐ χαλάσει τὰ ἱστία οὐκ ἀρεῖ σημεῖον ἕως οὗ παραδοθῇ εἰς προνομήν τοίνυν πολλοὶ χωλοὶ προνομὴν ποιήσουσι ν

24 És nem mondja a lakos: beteg vagyok! a nép, a mely benne lakozik, bûnbocsánatot nyer.

And the men of Zion will not say, I am ill: for its people will have forgiveness for their sin.

καὶ οὐ μὴ εἴπῃ κοπιῶ ὁ λαὸς ὁ ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς ἀφέθη γὰρ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία

1 Jõjjetek népek és halljátok, nemzetségek figyeljetek, hallja a föld és teljessége, e föld kereksége és minden szülöttei.
Come near, you nations, and give ear; take note, you peoples: let the earth and everything in it give ear; the world and all those living in it.
προσαγάγετε ἔθνη καὶ ἀκούσατε ἄρχοντες ἀκουσάτω ἡ γῆ καὶ οἱ ἐν αὐτῇ ἡ οἰκουμένη καὶ ὁ λαὸς ὁ ἐν αὐτῇ

2 Mert haragszik az Úr minden népekre, és megbúsult minden õ seregökre; megátkozá, halálra adta õket.
For the Lord is angry with all the nations, and his wrath is burning against all their armies: he has put them to the curse, he has given them to destruction.
διότι θυμὸς κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ὀργὴ ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν τοῦ ἀπολέσαι αὐτοὺς καὶ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς σφαγήν

3 Megöltjeik temetetlen maradnak, hulláik bûze felszáll, és hegyek olvadnak meg vérök miatt.
Their dead bodies will be thick on the face of the earth, and their smell will come up, and the mountains will be flowing with their blood, and all the hills will come to nothing.
οἱ δὲ τραυματίαι αὐτῶν ῥιφήσονται καὶ οἱ νεκροὶ καὶ ἀναβήσεται αὐτῶν ἡ ὀσμὴ καὶ βραχήσεται τὰ ὄρη ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν

4 Elporhad az ég minden serege, és az ég mint írás egybehajtatik, és minden serege lehull, miként lehull a szõlõ levele és a fügefáról a hervadó lomb.
And the heavens will be rolled together like the roll of a book: and all their army will be gone, like a dead leaf from the vine, or a dry fruit from the fig-tree.
καὶ ἑλιγήσεται ὁ οὐρανὸς ὡς βιβλίον καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς φύλλα ἐξ ἀμπέλου καὶ ὡς πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς

5 Mert megrészegült fegyverem az égben, és ímé leszáll Edomra, átkom népére, ítéletre.
For my sword in heaven is full of wrath: see, it is coming down on Edom, in punishment on the people of my curse.
ἐμεθύσθη ἡ μάχαιρά μου ἐν τῷ οὐρανῷ ἰδοὺ ἐπὶ τὴν ιδουμαίαν καταβήσεται καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τῆς ἀπωλείας μετὰ κρίσεως

6 Az Úr fegyvere telve vérrel, megrakva kövérrel, bárányoknak és bakoknak vérével, a kosoknak veseködvérével; mert áldozatja lesz az Úrnak Boczrában, és nagy öldöklés Edom földén.
The sword of the Lord is full of blood, it is fat with the best of the meat, with the blood of lambs and goats, with the best parts of the sheep: for the Lord has a feast in Bozrah, and much cattle will be put to death in the land of Edom.
ἡ μάχαιρα κυρίου ἐνεπλήσθη αἵματος ἐπαχύνθη ἀπὸ στέατος ἀρνῶν καὶ ἀπὸ στέατος τράγων καὶ κριῶν ὅτι θυσία κυρίῳ ἐν βοσορ καὶ σφαγὴ μεγάλη ἐν τῇ ιδουμαίᾳ

7 Elhullnak a bivalyok is velök, és a tulkok a bikákkal, és megrészegedik földük vértõl, és poruk borítva lesz kövérrel.
And the strong oxen will go down to death together with the smaller cattle.
καὶ συμπεσοῦνται οἱ ἁδροὶ μετ' αὐτῶν καὶ οἱ κριοὶ καὶ οἱ ταῦροι καὶ μεθυσθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος καὶ ἀπὸ τοῦ στέατος αὐτῶν ἐμπλησθήσεται

8 Mert bosszúállás napja ez az Úrnak, a megfizetés esztendeje Sionnak ügyéért.
For it is the day of the Lord's punishment, when he gives payment for the wrongs done to Zion.
ἡμέρα γὰρ κρίσεως κυρίου καὶ ἐνιαυτὸς ἀνταποδόσεως κρίσεως σιων

9 És változnak patakjai szurokká, és pora kénkõvé, és lészen földe égõ szurokká.
And its streams will be turned into boiling oil, and its dust into burning stone, and all the land will be on fire.
καὶ στραφήσονται αὐτῆς αἱ φάραγγες εἰς πίσσαν καὶ ἡ γῆ αὐτῆς εἰς θεῖον καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ γῆ καιομένη ὡς πίσσα

10 Éjjel és nappal el nem alszik, örökre fölgomolyog füstje, nemzetségrõl nemzetségre pusztán marad, soha örökké senki át nem megy rajta;
It will not be put out day or night; its smoke will go up for ever: it will be waste from generation to generation; no one will go through it for ever.
νυκτὸς καὶ ἡμέρας καὶ οὐ σβεσθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον καὶ ἀναβήσεται ὁ καπνὸς αὐτῆς ἄνω εἰς γενεὰς ἐρημωθήσεται καὶ εἰς χρόνον πολύν

11 És örökségül bírándja azt ökörbika, sündisznó; és gém és holló lakja azt, és fölvonják rá a pusztaság mérõkötelét és a semmiségnek köveit.
But the birds of the waste land will have their place there; it will be a heritage for the bittern and the raven: and it will be measured out with line and weight as a waste land.
καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ ὄρνεα καὶ ἐχῖνοι καὶ ἴβεις καὶ κόρακες καὶ ἐπιβληθήσεται ἐπ' αὐτὴν σπαρτίον γεωμετρίας ἐρήμου καὶ ὀνοκένταυροι οἰκήσουσιν ἐν αὐτῇ

12 Nemesei nem választanak többé királyt, és minden fejedelmei semmivé lesznek.
The jackals will be there, and her great ones will be gone; they will say, There is no longer a kingdom there, and all her chiefs will have come to an end.
οἱ ἄρχοντες αὐτῆς οὐκ ἔσονται οἱ γὰρ βασιλεῖς αὐτῆς καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς ἔσονται εἰς ἀπώλειαν

13 És fölveri palotáit tövis, csalán és bogács a bástyáit, és lesz sakálok hajléka és struczok udvara.
And thorns will come up in her fair houses, and waste plants in her strong towers: and foxes will make their holes there, and it will be a meeting-place for ostriches.
καὶ ἀναφύσει εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν ἀκάνθινα ξύλα καὶ εἰς τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς καὶ ἔσται ἔπαυλις σειρήνων καὶ αὐλὴ στρουθῶν

14 És találkozik vadmacska a vadebbel, és a kisértet társára talál, csak ott nyugszik meg az éji boszorkány és [ott] lel nyughelyet magának.
And the beasts of the waste places will come together with the jackals, and the evil spirits will be crying to one another, even the night-spirit will come and make her resting-place there.
καὶ συναντήσουσιν δαιμόνια ὀνοκενταύροις καὶ βοήσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον ἐκεῖ ἀναπαύσονται ὀνοκένταυροι εὗρον γὰρ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν

15 Oda rak fészket a bagoly és tojik és ül tojáson és költ árnyékában, csak ott gyûlnek együvé a sasok!
The arrowsnake will make her hole and put her eggs there, and get her young together under her shade: there the hawks will come together by twos.
ἐκεῖ ἐνόσσευσεν ἐχῖνος καὶ ἔσωσεν ἡ γῆ τὰ παιδία αὐτῆς μετὰ ἀσφαλείας ἐκεῖ ἔλαφοι συνήντησαν καὶ εἶδον τὰ πρόσωπα ἀλλήλων

16 Keressétek meg majd az Úr könyvében, és olvassátok: ezeknek egy hijjok sem lesz, egyik a másiktól el nem marad; mert az Õ szája parancsolta, és az Õ lelke gyûjté össze õket!
See what is recorded in the book of the Lord: all these will be there, not one without the other: the mouth of the Lord has given the order, and his spirit has made them come together.
ἀριθμῷ παρῆλθον καὶ μία αὐτῶν οὐκ ἀπώλετο ἑτέρα τὴν ἑτέραν οὐκ ἐζήτησαν ὅτι κύριος ἐνετείλατο αὐτοῖς καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ συνήγαγεν αὐτάς

17 Õ vetett sorsot köztök, és keze osztá ki azt nékik mérõkötéllel; örökre bírni fogják azt, nemzetségrõl nemzetségre lakoznak abban.
And he has given them their heritage, and by his hand it has been measured out to them: it will be theirs for ever, their resting-place from generation to generation.
καὶ αὐτὸς ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς κλήρους καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ διεμέρισεν βόσκεσθαι εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον κληρονομήσετε εἰς γενεὰς γενεῶν ἀναπαύσονται ἐπ' αὐτῆς

1 Örvend a puszta és a kietlen [hely,] örül a pusztaság és virul mint õszike.
The waste land and the dry places will be glad; the lowland will have joy and be full of flowers.
εὐφράνθητι ἔρημος διψῶσα ἀγαλλιάσθω ἔρημος καὶ ἀνθείτω ὡς κρίνον

2 Virulva virul és örvend ujjongva, a Libánon dicsõsége adatott néki, Karmel és Sáron ékessége; meglátják õk az Úrnak dicsõségét, Istenünk ékességét.
It will be flowering like the rose; it will be full of delight and songs; the glory of Lebanon will be given to it; the pride of Carmel and Sharon: they will see the glory of the Lord, the power of our God.
καὶ ἐξανθήσει καὶ ἀγαλλιάσεται τὰ ἔρημα τοῦ ιορδάνου καὶ ἡ δόξα τοῦ λιβάνου ἐδόθη αὐτῇ καὶ ἡ τιμὴ τοῦ καρμήλου καὶ ὁ λαός μου ὄψεται τὴν δόξαν κυρίου καὶ τὸ ὕψος τοῦ θεοῦ

3 Erõsítsétek a lankadt kezeket, és szilárdítsátok a tántorgó térdeket.
Make strong the feeble hands, give support to the shaking knees.
ἰσχύσατε χεῖρες ἀνειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα

4 Mondjátok a remegõ szívûeknek: legyetek erõsek, ne féljetek! Ímé, Istenetek bosszúra jõ, az Isten, a ki megfizet, Õ jõ, és megszabadít titeket!
Say to those who are full of fear, Be strong and take heart: see, your God will give punishment; the reward of God will come; he himself will come to be your saviour.
παρακαλέσατε οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ διανοίᾳ ἰσχύσατε μὴ φοβεῖσθε ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν κρίσιν ἀνταποδίδωσιν καὶ ἀνταποδώσει αὐτὸς ἥξει καὶ σώσει ἡμᾶς

5 Akkor a vakok szemei megnyílnak, és a süketek fülei megnyittatnak,
Then the eyes of the blind will see, and the ears which are stopped will be open.
τότε ἀνοιχθήσονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν καὶ ὦτα κωφῶν ἀκούσονται

6 Akkor ugrándoz, mint szarvas a sánta, és ujjong a néma nyelve, mert a pusztában víz fakad, és patakok a kietlenben.
Then will the feeble-footed be jumping like a roe, and the voice which was stopped will be loud in song: for in the waste land streams will be bursting out, and waters in the dry places.
τότε ἁλεῖται ὡς ἔλαφος ὁ χωλός καὶ τρανὴ ἔσται γλῶσσα μογιλάλων ὅτι ἐρράγη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ φάραγξ ἐν γῇ διψώσῃ

7 És tóvá lesz a délibáb, és a szomjú föld vizek forrásivá; a sakálok lakhelyén, a hol feküsznek, fû, nád és káka [terem.]
And the burning sand will become a pool, and the dry earth springs of waters: the fields where the sheep take their food will become wet land, and water-plants will take the place of grass.
καὶ ἡ ἄνυδρος ἔσται εἰς ἕλη καὶ εἰς τὴν διψῶσαν γῆν πηγὴ ὕδατος ἔσται ἐκεῖ εὐφροσύνη ὀρνέων ἔπαυλις καλάμου καὶ ἕλη

8 És lesz ott ösvény és út, és szentség útának hívatik: tisztátalan nem megy át rajta; hisz csak az övék az; a ki ez úton jár, még a bolond se téved el;
And a highway will be there; its name will be, The Holy Way; the unclean and the sinner may not go over it, and those who go on it will not be turned out of the way by the foolish.
ἐκεῖ ἔσται ὁδὸς καθαρὰ καὶ ὁδὸς ἁγία κληθήσεται καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ ἐκεῖ ἀκάθαρτος οὐδὲ ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς ἀκάθαρτος οἱ δὲ διεσπαρμένοι πορεύσονται ἐπ' αὐτῆς καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν

9 Nem lesz ott oroszlán, és a kegyetlen vad nem jõ fel reá, nem is található ott, hanem a megváltottak járnak rajta!
No lion will be there, or any cruel beast; they will not be seen there; but those for whom the Lord has given a price,
καὶ οὐκ ἔσται ἐκεῖ λέων οὐδὲ τῶν θηρίων τῶν πονηρῶν οὐ μὴ ἀναβῇ ἐπ' αὐτὴν οὐδὲ μὴ εὑρεθῇ ἐκεῖ ἀλλὰ πορεύσονται ἐν αὐτῇ λελυτρωμένοι

10 Hisz az Úr megváltottai megtérnek, és ujjongás között Sionba jönnek; és örök öröm fejökön, vígasságot és örömöt találnak; és eltûnik fájdalom és sóhaj.
Even those whom he has made free, will come back again; they will come with songs to Zion; on their heads will be eternal joy; delight and joy will be theirs, and sorrow and sounds of grief will be gone for ever.
καὶ συνηγμένοι διὰ κύριον ἀποστραφήσονται καὶ ἥξουσιν εἰς σιων μετ' εὐφροσύνης καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν ἐπὶ γὰρ κεφαλῆς αὐτῶν αἴνεσις καὶ ἀγαλλίαμα καὶ εὐφροσύνη καταλήμψεται αὐτούς ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός

1 És lõn Ezékiás király tizennegyedik esztendejében, feljöve Szanhérib assir király Júdának minden erõs városai ellen, és azokat megvevé.
And it came about in the fourteenth year of King Hezekiah that Sennacherib, king of Assyria, came up against all the walled towns of Judah and took them.
καὶ ἐγένετο τοῦ τεσσαρεσκαιδεκάτου ἔτους βασιλεύοντος εζεκιου ἀνέβη σενναχηριμ βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς ιουδαίας τὰς ὀχυρὰς καὶ ἔλαβεν αὐτάς

2 És elküldé Assiria királya Rabsakét Lákisból Jeruzsálembe, Ezékiás királyhoz nagy sereggel, ki is megállt a felsõ tó folyásánál, a ruhamosók mezejének útján.
And the king of Assyria sent the Rab-shakeh from Lachish to Jerusalem to King Hezekiah with a strong force, and he took up his position by the stream of the higher pool, by the highway of the washerman's
καὶ ἀπέστειλεν βασιλεὺς ἀσσυρίων ραψακην ἐκ λαχις εἰς ιερουσαλημ πρὸς τὸν βασιλέα εζεκιαν μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ ἔστη ἐν τῷ ὑδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς ἄνω ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως

3 És kijöve hozzá Eljákim a Hilkiás fia az udvarnagy, és Sebna az íródeák, és Jóák Asáfnak fia az emlékíró.
And there came out to him Eliakim, the son of Hilkiah, who was over the house, and Shebna the scribe, and Joah, the son of Asaph, the recorder.
καὶ ἐξῆλθεν πρὸς αὐτὸν ελιακιμ ὁ τοῦ χελκιου ὁ οἰκονόμος καὶ σομνας ὁ γραμματεὺς καὶ ιωαχ ὁ τοῦ ασαφ ὁ ὑπομνηματογράφος

4 És mondá nékik Rabsaké: Mondjátok meg kérlek Ezékiásnak, így szól a nagy király, Assiria királya: Micsoda bizodalom ez, melyre támaszkodol?
And the Rab-shakeh said to them, Say now to Hezekiah, These are the words of the great king, the king of Assyria: In what are you placing your hope?
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ραψακης εἴπατε εζεκια τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς ἀσσυρίων τί πεποιθὼς εἶ

5 Azt mondom, hogy csak szóbeszéd az, hogy ész és erõ van [nálatok] a háborúhoz; no hát kiben bízol, hogy ellenem feltámadál?
You say you have a design and strength for war, but these are only words: now to whom are you looking for support, that you have gone against my authority?
μὴ ἐν βουλῇ ἢ λόγοις χειλέων παράταξις γίνεται καὶ νῦν ἐπὶ τίνι πέποιθας ὅτι ἀπειθεῖς μοι

6 Ímé te e megtört nádszálban bízol, Égyiptomban, melyre a ki támaszkodik, tenyerébe megy és átfúrja azt; ilyen a Faraó, Égyiptomnak királya, minden benne bízóknak.
See, you are basing your hope on that broken rod of Egypt, which will go into a man's hand if he makes use of it for a support; for so is Pharaoh, king of Egypt, to all who put their faith in him.
ἰδοὺ πεποιθὼς εἶ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην ἐπ' αἴγυπτον ὃς ἂν ἐπ' αὐτὴν ἐπιστηρισθῇ εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ οὕτως ἐστὶν φαραω βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ

7 És ha azt mondod nékem: az Úrban, a mi Istenünkben bízunk: vajjon nem Õ- é az, a kinek magaslatait és oltárait elrontotta Ezékiás, és ezt mondá Júdának és Jeruzsálemnek: Ez elõtt az oltár elõtt hajoljatok meg.

And if you say to me, Our hope is in the Lord our God; is it not he whose high places and altars Hezekiah has taken away, saying to Judah and Jerusalem that worship may only be given before this altar?

εἰ δὲ λέγετε ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν πεποίθαμεν

8 Most azért harczolj meg, kérlek, az én urammal, az assir királylyal, és adok néked két ezer lovat, ha ugyan tudsz lovagokat ültetni reájok.

And now, take a chance with my master, the king of Assyria, and I will give you two thousand horses, if you are able to put horsemen on them.

νῦν μείχθητε τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ ἀσσυρίων καὶ δώσω ὑμῖν δισχιλίαν ἵππον εἰ δυνήσεσθε δοῦναι ἀναβάτας ἐπ' αὐτούς

9 Miképen állasz ellene egyetlen helytartónak is, a ki legkisebb az uram szolgái közt? De hisz Égyiptomban van bizalmad, a szekerekért és lovagokért.

How then may you put to shame the least of my master's servants? and you have put your hope in Egypt for war-carriages and horsemen:

καὶ πῶς δύνασθε ἀποστρέψαι εἰς πρόσωπον τοπάρχου ἑνός οἰκέται εἰσὶν οἱ πεποιθότες ἐπ' αἰγυπτίοις εἰς ἵππον καὶ ἀναβάτην

10 És most [talán] az Úr nélkül jöttem én e földre, hogy elpusztítsam azt? Az Úr mondá nékem: Menj a földre, és pusztítsd el azt!

And have I now come to send destruction on this land without the Lord's authority? It was the Lord himself who said to me, Go up against this land and make it waste.

καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὴν χώραν ταύτην πολεμῆσαι αὐτήν

11 És mondá Eljákim és Sebna és Jóák Rabsakénak: Szólj, kérünk, szolgáidhoz arám nyelven, mert értjük azt, és ne zsidóul szólj hozzánk, e kõfalon levõ nép füle hallatára.

Then Eliakim and Shebna and Joah said to the Rab-shakeh, Please make use of the Aramaean language in talking to your servants, for we are used to it, and do not make use of the Jews' language in the hearing of the people on the wall.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ελιακιμ καὶ σομνας καὶ ιωαχ λάλησον πρὸς τοὺς παῖδάς σου συριστί ἀκούομεν γὰρ ἡμεῖς καὶ μὴ λάλει πρὸς ἡμᾶς ιουδαϊστί καὶ ἵνα τί λαλεῖς εἰς τὰ ὦτα τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐπὶ τῷ τείχει

12 És mondá Rabsaké: Avagy a te uradhoz, vagy te hozzád küldött engem az én uram, hogy ezeket elmondjam? és nem az emberekhez-é, a kik ülnek a kõfalon, hogy egyék ganéjokat és igyák vizeletöket veletek együtt?!

But the Rab-shakeh said, Is it to your master or to you that my master has sent me to say these words? has he not sent me to the men seated on the wall? for they are the people who will be short of food with you when the town is shut in.

καὶ εἶπεν ραψακης πρὸς αὐτούς μὴ πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν ἢ πρὸς ὑμᾶς ἀπέσταλκέν με ὁ κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθημένους ἐπὶ τῷ τείχει ἵνα φάγωσιν κόπρον καὶ πίωσιν οὖρον μεθ' ὑμῶν ἅμα

13 És odaálla Rabsaké, és kiálta felszóval zsidóul, és mondá: Halljátok a nagy királynak, Assiria királyának beszédit!

Then the Rab-shakeh got up and said with a loud voice in the Jews' language, Give ear to the words of the great king, the king of Assyria:

καὶ ἔστη ραψακης καὶ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ ιουδαϊστὶ καὶ εἶπεν ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου βασιλέως ἀσσυρίων

14 Ezt mondja a király: Meg ne csaljon benneteket Ezékiás, mert nem szabadíthat meg titeket.

This is what the king says: Do not be tricked by Hezekiah, for there is no salvation for you in him.

τάδε λέγει ὁ βασιλεύς μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς εζεκιας λόγοις οἳ οὐ δυνήσονται ῥύσασθαι ὑμᾶς

15 És ne biztasson titeket Ezékiás az Úrral, mondván: Kétségtelen megszabadít az Úr minket, nem adatik e város az assiriai király kezébe!

And do not let Hezekiah make you put your faith in the Lord, saying, The Lord will certainly keep us safe, and this town will not be given into the hands of the king of Assyria.

καὶ μὴ λεγέτω ὑμῖν εζεκιας ὅτι ῥύσεται ὑμᾶς ὁ θεός καὶ οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασιλέως ἀσσυρίων

16 Ezékiásra ne hallgassatok, mert azt mondja Assiria királya: Tegyetek velem szövetséget és jõjjetek ki hozzám, és akkor kiki ehetik szõlõjébõl és az õ olajfájáról, és ihatja kútjának vizét.

Do not give ear to Hezekiah, for this is what the king of Assyria says, Make peace with me, and come out to me; and everyone will be free to take the fruit of his vine and of his fig-tree, and the water of his spring;

μὴ ἀκούετε εζεκιου τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων εἰ βούλεσθε εὐλογηθῆναι ἐκπορεύεσθε πρός με καὶ φάγεσθε ἕκαστος τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὰς συκᾶς καὶ πίεσθε ὕδωρ τοῦ λάκκου ὑμῶν

17 Míg eljövök és elviszlek titeket oly földre, minõ a ti földetek, gabona és must földére, kenyér és szõlõ földére.
Till I come and take you away to a land like yours, a land of grain and wine, a land of bread and vine-gardens.
ἕως ἂν ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς ἡ γῆ ὑμῶν γῆ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἄρτων καὶ ἀμπελώνων

18 Rá ne szedjen titeket Ezékiás, mondván: Az Úr megszabadít minket! Avagy megszabadították-é a népek istenei, kiki az õ földét Assiria királyának kezébõl?
Give no attention to Hezekiah when he says to you, The Lord will keep us safe. Has any one of the gods of the nations kept his land from falling into the hands of the king of Assyria?
μὴ ὑμᾶς ἀπατάτω εζεκιας λέγων ὁ θεὸς ὑμῶν ῥύσεται ὑμᾶς μὴ ἐρρύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ χειρὸς βασιλέως ἀσσυρίων

19 Hol vannak Hamáth és Arphádnak istenei? hol Sefarvaimnak istenei? talán bizony megmentették Samariát kezembõl?
Where are the gods of Hamath and of Arpad? where are the gods of Sepharvaim? where are the gods of Samaria? and have they kept Samaria out of my hand?
ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αιμαθ καὶ αρφαθ καὶ ποῦ ὁ θεὸς τῆς πόλεως σεπφαριμ μὴ ἐδύναντο ῥύσασθαι σαμάρειαν ἐκ χειρός μου

20 Kicsoda e földek minden istenei között, a ki megszabadította volna földét kezembõl, hogy az Úr megszabadítsa Jeruzsálemet az én kezembõl?
Who among all the gods of these countries have kept their country from falling into my hand, to give cause for the thought that the Lord will keep Jerusalem from falling into my hand?
τίς τῶν θεῶν πάντων τῶν ἐθνῶν τούτων ἐρρύσατο τὴν γῆν αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός μου ὅτι ῥύσεται ὁ θεὸς ιερουσαλημ ἐκ χειρός μου

21 Õk pedig hallgatának, és egy szót sem feleltek, mert a király parancsolá így, mondván: Ne feleljetek néki!
But they kept quiet and gave him no answer: for the king's order was, Give him no answer.
καὶ ἐσιώπησαν καὶ οὐδεὶς ἀπεκρίθη αὐτῷ λόγον διὰ τὸ προστάξαι τὸν βασιλέα μηδένα ἀποκριθῆναι

22 Akkor elmenének Eljákim a Hilkiás fia az udvarnagy, és Sebna az íródeák, és Jóák Asáf fia az emlékíró, Ezékiáshoz meghasogatott ruhákban, és hírül adák néki a Rabsaké beszédeit.
Then Eliakim, the son of Hilkiah, who was over the house, and Shebna the scribe, and Joah, the son of Asaph, the recorder, came to Hezekiah with their clothing parted as a sign of grief, and gave him an account of what the Rab-shakeh had said.
καὶ εἰσῆλθεν ελιακιμ ὁ τοῦ χελκιου ὁ οἰκονόμος καὶ σομνας ὁ γραμματεὺς τῆς δυνάμεως καὶ ιωαχ ὁ τοῦ ασαφ ὁ ὑπομνηματογράφος πρὸς εζεκιαν ἐσχισμένοι τοὺς χιτῶνας καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ τοὺς λόγους ραψακου

1 És lõn, hogy meghallá Ezékiás, a király, meghasogatá ruháit, gyászba öltözött, és bement az Úr házába.
And on hearing it Hezekiah took off his robe and put on haircloth and went into the house of the Lord.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα εζεκιαν ἔσχισεν τὰ ἱμάτια καὶ σάκκον περιεβάλετο καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον κυρίου

2 És elküldé Eljákimot az udvarnagyot, és Sebnát az íródeákot, és a papoknak gyászruhába öltözött véneit Ésaiáshoz, Ámós fiához, a prófétához.
And he sent Eliakim, who was over the house, and Shebna the scribe, and the chief priests, dressed in haircloth, to Isaiah the prophet, the son of Amoz.
καὶ ἀπέστειλεν ελιακιμ τὸν οἰκονόμον καὶ σομναν τὸν γραμματέα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους πρὸς ησαιαν υἱὸν αμως τὸν προφήτην

3 Kik mondának néki: Így szól Ezékiás: nyomornak, büntetésnek és káromlásnak napja e nap, mert szülésig jutottak a fiak, és erõ nincs a szüléshez!
And they said to him, Hezekiah says, This day is a day of trouble and punishment and shame: for the children are ready to come to birth, but there is no strength to give birth to them.
καὶ εἶπαν αὐτῷ τάδε λέγει εζεκιας ἡμέρα θλίψεως καὶ ὀνειδισμοῦ καὶ ἐλεγμοῦ καὶ ὀργῆς ἡ σήμερον ἡμέρα ὅτι ἥκει ἡ ὠδὶν τῇ τικτούσῃ ἰσχὺν δὲ οὐκ ἔχει τοῦ τεκεῖν

4 Talán meghallja az Úr, a te Istened, a Rabsaké beszédeit, a kit elküldött az õ ura, az assiriai király, hogy káromolja az élõ Istent, és szidalmazza azon beszédekkel, a melyeket hallott az Úr, a te Istened; és te könyörögj a maradékért, a mely megvan!
It may be that the Lord your God will give ear to the words of the Rab-shakeh, whom the king of Assyria, his master, has sent to say evil things against the living God, and will make his words come to nothing: so make your prayer for the rest of the people.
εἰσακούσαι κύριος ὁ θεός σου τοὺς λόγους ραψακου οὓς ἀπέστειλεν βασιλεὺς ἀσσυρίων ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα καὶ ὀνειδίζειν λόγους οὓς ἤκουσεν κύριος ὁ θεός σου καὶ δεηθήσῃ πρὸς κύριον τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλελειμμένων τούτων

5 Így menének el Ezékiás király szolgái Ésaiáshoz.
So the servants of King Hezekiah came to Isaiah.
καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως πρὸς ησαιαν

6 És monda nékik Ésaiás: Így szóljatok uratoknak: ezt mondja az Úr: Ne félj a beszédektõl, a melyeket hallottál, a melyekkel szidalmaztak engem az assiriai király szolgái.
And Isaiah said to them, This is what you are to say to your master: The Lord says, Be not troubled by the words which the servants of the king of Assyria have said against me in your hearing.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ησαιας οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν τάδε λέγει κύριος μὴ φοβηθῇς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας οὓς ὠνείδισάν με οἱ πρέσβεις βασιλέως ἀσσυρίων

7 Ímé, én oly lelket adok beléje, hogy hírt hallván, térjen vissza földére, és elejtem õt fegyver által az õ földében!
See, I will put a spirit into him, and bad news will come to his ears, and he will go back to his land; and there I will have him put to death.
ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ εἰς αὐτὸν πνεῦμα καὶ ἀκούσας ἀγγελίαν ἀποστραφήσεται εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ καὶ πεσεῖται μαχαίρᾳ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ

8 Rabsaké pedig visszatérvén, találá az assiriai királyt Libna ellen harczolni, mivel hallotta volt, hogy Lákistól elindult.
So the Rab-shakeh went back, and when he got there the king of Assyria was making war against Libnah: for it had come to his ears that the king of Assyria had gone away from Lachish.
καὶ ἀπέστρεψεν ραψακης καὶ κατέλαβεν πολιορκοῦντα τὸν βασιλέα λομναν καὶ ἤκουσεν βασιλεὺς ἀσσυρίων ὅτι

9 És meghallván Tirháka, Kús királya felõl e hírt: eljött, hogy ellened harczoljon; ezt meghallván, követeket külde Ezékiáshoz, mondván:
And when news came to him that Tirhakah, king of Ethiopia, had made an attack on him, ... And he sent representatives to Hezekiah, king of Judah, saying,
ἐξῆλθεν θαρακα βασιλεὺς αἰθιόπων πολιορκῆσαι αὐτόν καὶ ἀκούσας ἀπέστρεψεν καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς εζεκιαν λέγων

10 Így szóljatok Ezékiáshoz, Júda királyához: Meg ne csaljon Istened, a kiben bízol, mondván: nem adatik Jeruzsálem az assiriai király kezébe!
This is what you are to say to Hezekiah, king of Judah: Let not your God, in whom is your faith, give you a false hope, saying, Jerusalem will not be given into the hands of the king of Assyria.
οὕτως ἐρεῖτε εζεκια βασιλεῖ τῆς ιουδαίας μή σε ἀπατάτω ὁ θεός σου ἐφ' ᾧ πεποιθὼς εἶ ἐπ' αὐτῷ λέγων οὐ μὴ παραδοθῇ ιερουσαλημ εἰς χεῖρας βασιλέως ἀσσυρίων

11 Hiszen te hallottad, mit mûveltek Assiria királyai minden országokkal, eltörölvén azokat, és te megszabadulnál?
No doubt the story has come to your ears of what the kings of Assyria have done to all lands, putting them to the curse: and will you be kept safe from their fate?
ἢ οὐκ ἤκουσας ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς ἀσσυρίων πᾶσαν τὴν γῆν ὡς ἀπώλεσαν

12 Hát megszabadíták-é azokat a népek istenei, a melyeket eleim elpusztítának? Gózánt, Háránt, Resefet és Telassárban Eden fiait?
Did the gods of the nations keep safe those on whom my fathers sent destruction, Gozan and Haran and Rezeph, and the children of Eden who were in Telassar?
μὴ ἐρρύσαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν οὓς οἱ πατέρες μου ἀπώλεσαν τήν τε γωζαν καὶ χαρραν καὶ ραφες αἳ εἰσιν ἐν χώρᾳ θεμαδ

13 Hol van Hamáth királya és Arphádnak királya, Sefarvaim városának királya, Héna és Ivva?
Where is the king of Hamath, and the king of Arpad, and the king of the town of Sepharvaim, of Hena, and Ivva?
ποῦ εἰσιν οἱ βασιλεῖς αιμαθ καὶ αρφαθ καὶ πόλεως σεπφαριμ αναγ ουγαυα

14 És elvevé Ezékiás a levelet a követek kezébõl, és olvasá azt, és felmenvén az Úr házába, kiterjeszté Ezékiás azt az Úr elõtt.
And Hezekiah took the letter from the hands of those who had come with it; and after reading it, Hezekiah went up to the house of the Lord, opening the letter there before the Lord,
καὶ ἔλαβεν εζεκιας τὸ βιβλίον παρὰ τῶν ἀγγέλων καὶ ἤνοιξεν αὐτὸ ἐναντίον κυρίου

15 És könyörge Ezékiás az Úrhoz, mondván:
And he made prayer to the Lord, saying,
καὶ προσεύξατο εζεκιας πρὸς κύριον λέγων

16 Seregeknek Ura, Izráel Istene, ki a Kerubokon ülsz! Te, csak Te vagy a föld minden országainak Istene, Te teremtéd a mennyet és a földet.
O Lord of armies, the God of Israel, seated between the winged ones, you only are the God of all the kingdoms of the earth; you have made heaven and earth.
κύριε σαβαωθ ὁ θεὸς ισραηλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβιν σὺ θεὸς μόνος εἶ πάσης βασιλείας τῆς οἰκουμένης σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν

17 Hajtsd ide Uram füledet és halljad, nyisd meg Uram szemeidet és lássad! Halld meg Szanhéribnek minden beszédit, a melyeket izent az élõ Isten káromlására!
Let your ear be turned to us, O Lord; let your eyes be open, O Lord, and see: take note of all the words of Sennacherib who has sent men to say evil against the living God.
εἰσάκουσον κύριε εἴσβλεψον κύριε καὶ ἰδὲ τοὺς λόγους οὓς ἀπέστειλεν σενναχηριμ ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα

18 Bizony, Uram, Assiria királyai elpusztítottak minden országokat és azoknak földjét,
Truly, O Lord, the kings of Assyria have made waste all the nations and their lands,
ἐπ' ἀληθείας γὰρ ἠρήμωσαν βασιλεῖς ἀσσυρίων τὴν οἰκουμένην ὅλην καὶ τὴν χώραν αὐτῶν

19 És isteneiket tûzbe veték, mert nem istenek voltak, hanem emberi kéznek csinálmánya, fa és kõ; így veszthették el azokat.
And have given their gods to the fire: for they were no gods, but wood and stone, the work of men's hands; so they have given them to destruction.
καὶ ἐνέβαλον τὰ εἴδωλα αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ οὐ γὰρ θεοὶ ἦσαν ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθοι καὶ ἀπώλεσαν αὐτούς

20 És most Uram, mi Istenünk! szabadíts meg minket az õ kezébõl, hogy megtudják a föld minden országai, hogy Te vagy, Uram, Isten egyedül.
But now, O Lord our God, give us salvation from his hand, so that it may be clear to all the kingdoms of the earth that you, and you only, are the Lord.
σὺ δέ κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν ἵνα γνῷ πᾶσα βασιλεία τῆς γῆς ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος

21 És külde Ésaiás, Ámós fia Ezékiáshoz, mondván: Így szól az Úr, Izráel Istene: mivel hozzám könyörögtél Szanhérib miatt, Assiria királya miatt:
Then Isaiah, the son of Amoz, sent to Hezekiah, saying, The Lord, the God of Israel, says, The prayer you have made to me against Sennacherib, king of Assyria, has come to my ears.
καὶ ἀπεστάλη ησαιας υἱὸς αμως πρὸς εζεκιαν καὶ εἶπεν αὐτῷ τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἤκουσα ἃ προσηύξω πρός με περὶ σενναχηριμ βασιλέως ἀσσυρίων

22 Ez a beszéd, a melyet az Úr felõle szól: Megútál téged, gúnyt ûz belõled Sionnak szûz leánya, fejét rázza utánad Jeruzsálem leánya;
This is the word which the Lord has said about him: In the eyes of the virgin daughter of Zion you are shamed and laughed at; the daughter of Jerusalem has made sport of you.
οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ ὁ θεός ἐφαύλισέν σε καὶ ἐμυκτήρισέν σε παρθένος θυγάτηρ σιων ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησεν θυγάτηρ ιερουσαλημ

23 Kit káromoltál és szidalmazál, és ki ellen emeltél szót, hogy oly magasra látsz? Izráel Szentje ellen!
Against whom have you said evil and bitter things? and against whom has your voice been loud and your eyes lifted up? even against the Holy One of Israel.
τίνα ὠνείδισας καὶ παρώξυνας ἢ πρὸς τίνα ὕψωσας τὴν φωνήν σου καὶ οὐκ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς τὸν ἅγιον τοῦ ισραηλ

24 Szolgáid által megkáromlád az Urat, és ezt mondád: Temérdek szekeremmel fölmentem e hegyek magaslatára, a Libánon csúcsára, és kivágom magas czédrusait, válogatott cziprusait, és behatolok végsõ magaslatába [és] kertjének erdejébe!
You have sent your servants with evil words against the Lord, and have said, With all my war-carriages I have come up to the top of the mountains, to the inmost parts of Lebanon; and its tall cedars will be cut down, and the best trees of its woods: I will come up into his highest places, into his thick woods.
ὅτι δι' ἀγγέλων ὠνείδισας κύριον σὺ γὰρ εἶπας τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων ἐγὼ ἀνέβην εἰς ὕψος ὀρέων καὶ εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ λιβάνου καὶ ἔκοψα τὸ ὕψος τῆς κέδρου αὐτοῦ καὶ τὸ κάλλος τῆς κυπαρίσσου καὶ εἰσῆλθον εἰς ὕψος μέρους τοῦ δρυμοῦ

25 Én ástam és vizet ittam, és kiszáraztom lábam talpával Égyiptom minden folyóit.
I have made water-holes and taken their waters, and with my foot I have made all the rivers of Egypt dry.
καὶ ἔθηκα γέφυραν καὶ ἠρήμωσα ὕδατα καὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδατος

26 Hát nem hallottad-é, hogy régtõl fogva én tevém ezt, az õskor napjaiban elvégzém ezt, és most elõhozám, hogy puszta kõrakássá tégy erõs városokat?!
Has it not come to your ears how I did it long before, purposing it in times long past? Now I have given effect to my design, so that by you strong towns might be turned into masses of broken walls.
οὐ ταῦτα ἤκουσας πάλαι ἃ ἐγὼ ἐποίησα ἐξ ἀρχαίων ἡμερῶν συνέταξα νῦν δὲ ἐπέδειξα ἐξερημῶσαι ἔθνη ἐν ὀχυροῖς καὶ ἐνοικοῦντας ἐν πόλεσιν ὀχυραῖς

27 És lakóik elájultak és megrendültek és megszégyenültek, [és]lõnek [mint] a mezõ füve és gyönge zöldség, és mint a virág a háztetõn, mint szárba nem indult vetés!
This is why their townsmen had no power, they were broken and put to shame; they were like the grass of the field, or a green plant; like the grass on the house-tops, which a cold wind makes waste.
ἀνῆκα τὰς χεῖρας καὶ ἐξηράνθησαν καὶ ἐγένοντο ὡς χόρτος ξηρὸς ἐπὶ δωμάτων καὶ ὡς ἄγρωστις

28 Ülésedet, kimentedet, bejöttödet tudom, és ellenem való haragodat.
But I have knowledge of your getting up and your resting, of your going out and your coming in.
νῦν δὲ τὴν ἀνάπαυσίν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου καὶ τὴν εἴσοδόν σου ἐγὼ ἐπίσταμαι

29 Ellenem való haragodért, és mert kevélységed fülembe jutott, vetem orrodba horgomat és szádba zabolámat, és visszaviszlek az úton, a melyen jövél!
Because your wrath against me and your pride have come to my ears, I will put my hook in your nose and my cord in your lips, and I will make you go back by the way you came.
ὁ δὲ θυμός σου ὃν ἐθυμώθης καὶ ἡ πικρία σου ἀνέβη πρός με καὶ ἐμβαλῶ φιμὸν εἰς τὴν ῥῖνά σου καὶ χαλινὸν εἰς τὰ χείλη σου καὶ ἀποστρέψω σε τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθες ἐν αὐτῇ

30 S ez legyen jelül néked: ez évben ugartermést esztek és a másik évben sarjut, és a harmadik évben vessetek, arassatok és szõlõt ültessetek, és egyétek gyümölcsét.
And this will be the sign to you: you will get your food this year from what comes up of itself, and in the second year from the produce of the same; and in the third year you will put in your seed, and get in the grain, and make vine-gardens, and take of their fruit.
τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον φάγε τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἃ ἔσπαρκας τῷ δὲ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ τὸ κατάλειμμα τῷ δὲ τρίτῳ σπείραντες ἀμήσατε καὶ φυτεύσατε ἀμπελῶνας καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν

31 Júda házának maradványa pedig, a mely megszabadult, ismét gyökeret ver alul, és gyümölcsöt terem felül.
And those of Judah who are still living will again take root in the earth, and give fruit.
καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ἐν τῇ ιουδαίᾳ φυήσουσιν ῥίζαν κάτω καὶ ποιήσουσιν σπέρμα ἄνω

32 Mert Jeruzsálembõl megy ki a maradék és a maradvány Sion hegyérõl; a seregek Urának buzgó szerelme mûvelendi ezt!
For from Jerusalem those who have been kept safe will go out, and those who are still living will go out of Mount Zion: by the fixed purpose of the Lord of armies this will be done.
ὅτι ἐξ ιερουσαλημ ἐξελεύσονται οἱ καταλελειμμένοι καὶ οἱ σῳζόμενοι ἐξ ὄρους σιων ὁ ζῆλος κυρίου σαβαωθ ποιήσει ταῦτα

33 Azért így szól az Úr Assiria királyáról: Nem jõ be e városba, nyilat sem lõ reá, és nem szállja meg paizszsal azt, és töltést sem készít ellene.
For this cause the Lord says about the king of Assyria, He will not come into this town, or send an arrow against it; he will not come before it with arms, or put up an earthwork against it.
διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος ἐπὶ βασιλέα ἀσσυρίων οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐδὲ μὴ βάλῃ ἐπ' αὐτὴν βέλος οὐδὲ μὴ ἐπιβάλῃ ἐπ' αὐτὴν θυρεὸν οὐδὲ μὴ κυκλώσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακα

34 Az úton, a melyen jött, visszatér, de e városba be nem jõ, azt mondja az Úr.
By the way he came he will go back, and he will not get into this town.
ἀλλὰ τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται τάδε λέγει κύριος

35 És megoltalmazom e várost, hogy megtartsam azt én magamért és szolgámért, Dávidért!
For I will keep this town safe, for my honour, and for the honour of my servant David.
ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης τοῦ σῶσαι αὐτὴν δι' ἐμὲ καὶ διὰ δαυιδ τὸν παῖδά μου

36 Akkor kijött az Úrnak angyala, és levágott az assir táborban száznyolczvanötezeret, és midõn reggel [az emberek] felköltek, ímé [azok] mindnyájan holt hullák valának!
And the angel of the Lord went out and put to death in the army of the Assyrians a hundred and eighty-five thousand men: and when the people got up early in the morning, there was nothing to be seen but dead bodies.
καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἀνεῖλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδας καὶ ἐξαναστάντες τὸ πρωὶ εὗρον πάντα τὰ σώματα νεκρά

37 Elindula azért és ment és visszatért Szanhérib, az assiriai király, és lakozék Ninivében.
Sennacherib, king of Assyria, went back to his place at Nineveh.
καὶ ἀποστραφεὶς ἀπῆλθεν βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ ᾤκησεν ἐν νινευη

38 És lõn, hogy mikor imádkozék, Nisróknak, az õ istenének templomában, fiai: Adramélek és Saréser levágák õt karddal; és ezek Ararát földére menekülvén, fia, Esárhaddon uralkodék helyette.
And it came about, when he was worshipping in the house of Nisroch his god, that his sons Adrammelech and Sharezer put him to death with the sword, and they went in flight into the land of Ararat. And Esar-haddon, his son, became king in his place.
καὶ ἐν τῷ αὐτὸν προσκυνεῖν ἐν τῷ οἴκῳ νασαραχ τὸν παταχρον αὐτοῦ αδραμελεχ καὶ σαρασαρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν μαχαίραις αὐτοὶ δὲ διεσώθησαν εἰς ἀρμενίαν καὶ ἐ βασίλευσεν ασορδαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

1 Azon napokban halálos betegségbe esék Ezékiás, és eljött hozzá Ésaiás Ámós fia, a próféta, és mondá néki: Ezt mondja az Úr: rendeld el házadat, mert meghalsz és meg nem gyógyulsz!
In those days Hezekiah was ill and near death. And Isaiah the prophet, the son of Amoz, came to him, and said to him, The Lord says, Put your house in order; for your death is near.
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐμαλακίσθη εζεκιας ἕως θανάτου καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτὸν ησαιας υἱὸς αμως ὁ προφήτης καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν τάδε λέγει κύριος τάξαι περὶ τοῦ οἴκ ου σου ἀποθνῄσκεις γὰρ σὺ καὶ οὐ ζήσῃ

2 És Ezékiás arczczal a falnak fordulván, könyörge az Úrnak,
And Hezekiah, turning his face to the wall, made his prayer to the Lord, saying,
καὶ ἀπέστρεψεν εζεκιας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον

3 És monda: Oh Uram, emlékezzél meg arról, hogy én elõtted jártam, igazságban és egész szívvel, és hogy a mi jó elõtted, azt mûveltem! és sírt Ezékiás keservesen.
O Lord, keep in mind how I have been true to you with all my heart, and have done what is good in your eyes. And Hezekiah gave way to bitter weeping.
λέγων μνήσθητι κύριε ὡς ἐπορεύθην ἐνώπιόν σου μετὰ ἀληθείας ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιόν σου ἐποίησα καὶ ἔκλαυσεν εζεκιας κλαυθμῷ μεγάλῳ

4 És lõn az Úr beszéde Ésaiáshoz, mondván:
Then the word of the Lord came to Isaiah, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ησαιαν λέγων

5 Menj el, és mondd Ezékiásnak: így szól az Úr, Dávidnak, atyádnak Istene: Hallottam imádságodat, láttam könyeidet, ímé, még napjaidhoz tizenöt esztendõt adok.
Go to Hezekiah, and say, The Lord, the God of David, your father, says, Your prayer has come to my ears, and I have seen your weeping: see, I will give you fifteen more years of life.
πορεύθητι καὶ εἰπὸν εζεκια τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς δαυιδ τοῦ πατρός σου ἤκουσα τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου καὶ εἶδον τὰ δάκρυά σου ἰδοὺ προστίθημι πρὸς τὸν χρόνον σο υ ἔτη δέκα πέντε

6 És az assiriai király kezébõl megszabadítlak téged és e várost; megoltalmazom e várost!
And I will keep you and this town safe from the hands of the king of Assyria: and I will keep watch over this town.
καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως ἀσσυρίων σώσω σε καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης ὑπερασπιῶ

7 Ez legyen jel néked az Úrtól, hogy teljesíti azt az Úr, a mit mondott:
And Isaiah said, This is the sign the Lord will give you, that he will do what he has said:
τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου ὅτι ὁ θεὸς ποιήσει τὸ ῥῆμα τοῦτο

8 Ímé, visszatérítem az árnyékot, azokon a fokokon, a melyeken az Akház napóráján a nap már átvonult, tíz fokkal; és visszatért az árnyék tíz fokkal azokon a fokokon, a melyeken már átvonult.
See, I will make the shade which has gone down on the steps of Ahaz with the sun, go back ten steps. So the shade went back the ten steps by which it had gone down.
τὴν σκιὰν τῶν ἀναβαθμῶν οὓς κατέβη ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου ἀποστρέψω τὸν ἥλιον τοὺς δέκα ἀναβαθμούς καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβ αθμούς οὓς κατέβη ἡ σκιά

9 Ezékiásnak, Júda királyának följegyzése, mikor megbetegedett, és betegségébõl fölgyógyult.
The writing of Hezekiah, king of Judah, after he had been ill, and had got better from his disease.
προσευχὴ εζεκιου βασιλέως τῆς ιουδαίας ἡνίκα ἐμαλακίσθη καὶ ἀνέστη ἐκ τῆς μαλακίας αὐτοῦ

10 Én azt mondám: hát napjaimnak nyugalmában kell alászállanom a sír kapuihoz, megfosztva többi éveimtõl!
I said, In the quiet of my days I am going down into the underworld: the rest of my years are being taken away from me.
ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν μου ἐν πύλαις ᾅδου καταλείψω τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα

11 Mondám: nem látom az Urat, az Urat az élõk földében, nem szemlélek embert többé a nyugalom lakói közt.
I said, I will not see the Lord, even the Lord in the land of the living: I will not see man again or those living in the world.
εἶπα οὐκέτι μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς οὐκέτι μὴ ἴδω ἄνθρωπον

12 [Por]sátorom lerontatik, és elmegy tõlem, mint a pásztor hajléka! Összehajtám, mint a takács, életemet; hiszen levágott a fonalról engem; reggeltõl estig végzesz velem!
My resting-place is pulled up and taken away from me like a herdsman's tent: my life is rolled up like a linen-worker's thread; I am cut off from the cloth on the frame: from day even to night you give me up to pain.
ἐκ τῆς συγγενείας μου κατέλιπον τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς μου ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' ἐμοῦ ὥσπερ ὁ καταλύων σκηνὴν πήξας τὸ πνεῦμά μου παρ' ἐμοὶ ἐγένετο ὡς ἱστὸς ἐρίθου ἐγγι ζούσης ἐκτεμεῖν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρεδόθην

13 Reggelig nyugton vártam; mint oroszlán, úgy törte össze minden csontjaimat; reggeltõl estig végzesz velem!
I am crying out with pain till the morning; it is as if a lion was crushing all my bones.
ἕως πρωὶ ὡς λέοντι οὕτως τὰ ὀστᾶ μου συνέτριψεν ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας ἕως τῆς νυκτὸς παρεδόθην

14 Mint a fecske és a daru, sipogtam, nyögtem mint a galamb, szemeim a magasságba meredtek: Uram! erõszak rajtam, szabadíts meg!
I make cries like a bird; I give out sounds of grief like a dove: my eyes are looking up with desire; O Lord, I am crushed, take up my cause.
ὡς χελιδὼν οὕτως φωνήσω καὶ ὡς περιστερά οὕτως μελετήσω ἐξέλιπον γάρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ βλέπειν εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν κύριον ὃς ἐξείλατό με

15 Mit mondjak? hogy szólott nékem és Õ azt meg is cselekedé! Nyugton élem le éveimet lelkem keserûsége után!
What am I to say? seeing that it is he who has done it: all my time of sleeping I am turning from side to side without rest.
καὶ ἀφείλατό μου τὴν ὀδύνην τῆς ψυχῆς

16 Oh Uram! ezek által él [minden!] és ezekben van teljességgel lelkem élete. Te meggyógyítasz és éltetsz engemet!
O Lord, for this cause I am waiting for you, give rest to my spirit: make me well again, and let me come back to life.
κύριε περὶ αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη σοι καὶ ἐξήγειράς μου τὴν πνοήν καὶ παρακληθεὶς ἔζησα

17 Ímé, áldásul volt nékem a nagy keserûség, és Te szeretettel kivontad lelkemet a pusztulásnak vermébõl, mert hátad mögé vetetted minden bûneimet!
See, in place of peace my soul had bitter sorrow. but you have kept back my soul from the underworld; for you have put all my sins out of your memory.
εἵλου γάρ μου τὴν ψυχήν ἵνα μὴ ἀπόληται καὶ ἀπέρριψας ὀπίσω μου πάσας τὰς ἁμαρτίας μου

18 Mert nem a sír dicsõít Téged, és nem a halál magasztal Téged, hûségedre nem a sírverembe szállók várnak!
For the underworld is not able to give you praise, death gives you no honour: for those who go down into the underworld there is no hope in your mercy.
οὐ γὰρ οἱ ἐν ᾅδου αἰνέσουσίν σε οὐδὲ οἱ ἀποθανόντες εὐλογήσουσίν σε οὐδὲ ἐλπιοῦσιν οἱ ἐν ᾅδου τὴν ἐλεημοσύνην σου

19 Ki él, ki él, csak az dicsõít Téged, mint ma én! Az atya a fiaknak hirdeti hûségedet!
The living, the living man, he will give you praise, as I do this day: the father will give the story of your mercy to his children.
οἱ ζῶντως εὐλογήσουσίν σε ὃν τρόπον κἀγὼ ἀπὸ γὰρ τῆς σήμερον παιδία ποιήσω ἃ ἀναγγελοῦσιν τὴν δικαιοσύνην σου

20 Az Úr szabadított meg engemet; azért énekeljük énekimet éltünk minden napjaiban az Úrnak házában!
O Lord, quickly be my saviour; so we will make my songs to corded instruments all the days of our lives in the house of the Lord.
κύριε τῆς σωτηρίας μου καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν σε μετὰ ψαλτηρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου κατέναντι τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ

21 Akkor mondá Ésaiás, hogy vegyenek egy fügekalácsot, és dörzsöljék rá a fekélyre, hogy meggyógyuljon.
And Isaiah said, Let them take a cake of figs, and put it on the diseased place, and he will get well.
καὶ εἶπεν ησαιας πρὸς εζεκιαν λαβὲ παλάθην ἐκ σύκων καὶ τρῖψον καὶ κατάπλασαι καὶ ὑγιὴς ἔσῃ

22 És mondá Ezékiás: Mi lesz a jele, hogy fölmegyek az Úr házába?
And Hezekiah said, What is the sign that I will go up to the house of the Lord?
καὶ εἶπεν εζεκιας τοῦτο τὸ σημεῖον ὅτι ἀναβήσομαι εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ

1 Abban az idõben levelet és ajándékot küldött a babilóniai király, Meródák Baladán, Baladán fia, Ezékiás királyhoz, mert hallotta, hogy beteg volt és meggyógyult.
At that time Merodach-baladan, the son of Baladan, king of Babylon, sent letters with an offering to Hezekiah, because he had news that Hezekiah had been ill, and was well again.
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλεν μαρωδαχ υἱὸς τοῦ λααδαν ὁ βασιλεὺς τῆς βαβυλωνίας ἐπιστολὰς καὶ πρέσβεις καὶ δῶρα εζεκια ἤκουσεν γὰρ ὅτι ἐμαλακίσθη ἕως θανάτου καὶ ἀ νέστη

2 És örvende rajtok Ezékiás, és megmutatá nékik tárházát, az ezüstöt, az aranyat, a fûszereket, a drága kenetet, s egész fegyvertárát, és mindent, a mi kincsei közt található volt. Semmi nem volt, a mit meg nem mutatott volna nékik Ezékiás házában és egész birodalmában.
And Hezekiah was glad at their coming, and let them see all his store of wealth, the silver and the gold and the spices and the oil, and all the house of his arms, and everything there was in his stores: there was nothing in all his house or his kingdom which he did not let them see.
καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς εζεκιας χαρὰν μεγάλην καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν οἶκον τοῦ νεχωθα καὶ τῆς στακτῆς καὶ τῶν θυμιαμάτων καὶ τοῦ μύρου καὶ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου κα ὶ πάντας τοὺς οἴκους τῶν σκευῶν τῆς γάζης καὶ πάντα ὅσα ἦν ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἦν οὐθέν ὃ οὐκ ἔδειξεν εζεκιας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ

3 És eljött Ésaiás, a próféta, Ezékiás királyhoz, és monda néki: Mit szólának ez emberek, és honnan jöttek te hozzád? És monda Ezékiás: Messze földrõl jöttek hozzám, Bábelbõl.
Then Isaiah the prophet came to King Hezekiah, and said to him, What did these men say, and where did they come from? And Hezekiah said, They came from a far country, even from Babylon.
καὶ ἦλθεν ησαιας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα εζεκιαν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν τί λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι καὶ πόθεν ἥκασιν πρὸς σέ καὶ εἶπεν εζεκιας ἐκ γῆς πόρρωθεν ἥκασιν πρός με ἐκ βαβυλῶνος

4 És monda: Mit látának házadban? És monda Ezékiás: Mindent láttak, a mi csak házamban van, semmi nincs, a mit meg nem mutattam volna nékik kincseim közül.
And he said, What have they seen in your house? And Hezekiah said in answer, They saw everything in my house: there is nothing among my stores which I did not let them see.
καὶ εἶπεν ησαιας τί εἴδοσαν ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ εἶπεν εζεκιας πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἴδοσαν καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ εἴδοσαν ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου

5 És monda Ésaiás Ezékiásnak: Halld a seregek Urának beszédét:
Then said Isaiah to Hezekiah, Give ear to the word of the Lord of armies:
καὶ εἶπεν αὐτῷ ησαιας ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου σαβαωθ

6 Ímé napok jõnek, és elvitetik, valami házadban van, és a mit csak e mai napig gyûjtöttek eleid, Bábelbe; nem marad semmi meg, ezt mondja az Úr!
Truly, the days are coming when everything in your house, and whatever your fathers have put in store till this day, will be taken away to Babylon: all will be gone.
ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ λήμψονται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ ὅσα συνήγαγον οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης εἰς βαβυλῶνα ἧξει καὶ οὐδὲν οὐ μὴ καταλ ίπωσιν εἶπεν δὲ ὁ θεὸς

7 És fiaid közül, a kik tõled származnak, a kiket te nemzesz, el fognak hurczolni, és lesznek komornyikok Bábel királyának palotájában.
And your sons, even your offspring, will they take away to be unsexed servants in the house of the king of Babylon.
ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου ὧν ἐγέννησας λήμψονται καὶ ποιήσουσιν σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως τῶν βαβυλωνίων

8 Akkor monda Ezékiás Ésaiásnak: Jóságos az Úrnak beszéde, a melyet te szóltál! és monda: Csak napjaimban legyen béke és állandóság!
Then said Hezekiah to Isaiah, Good is the word of the Lord which you have said. And he said in his heart, There will be peace and quiet in my days.
καὶ εἶπεν εζεκιας πρὸς ησαιαν ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησεν γενέσθω δὴ εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου .

1 Vígasztaljátok, vígasztaljátok népemet, így szól Istenetek!
Give comfort, give comfort, to my people, says your God.
παρακαλεῖτε παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου λέγει ὁ θεός

2 Szóljatok Jeruzsálem szívéhez, és hirdessétek néki, hogy vége van nyomorúságának, hogy bûne megbocsáttatott; hiszen kétszeresen sujtotta õt az Úr keze minden bûneiért.
Say kind words to the heart of Jerusalem, crying out to her that her time of trouble is ended, that her punishment is complete; that she has been rewarded by the Lord's hand twice over for all her sins.
ἱερεῖς λαλήσατε εἰς τὴν καρδίαν ιερουσαλημ παρακαλέσατε αὐτήν ὅτι ἐπλήσθη ἡ ταπείνωσις αὐτῆς λέλυται αὐτῆς ἡ ἁμαρτία ὅτι ἐδέξατο ἐκ χειρὸς κυρίου διπλᾶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῆς

3 Egy szó kiált: A pusztában készítsétek az Úrnak útát, ösvényt egyengessetek a kietlenben a mi Istenünknek!
A voice of one crying, Make ready in the waste land the way of the Lord, make level in the lowland a highway for our God.
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους τοῦ θεοῦ ἡμῶν

4 Minden völgy fölemelkedjék, minden hegy és halom alászálljon, és legyen az egyenetlen egyenessé és a bérczek rónává.
Let every valley be lifted up, and every mountain and hill be made low, and let the rough places become level, and the hilltops become a valley,
πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται καὶ ἔσται πάντα τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν καὶ ἡ τραχεῖα εἰς πεδία

5 És megjelenik az Úr dicsõsége, és minden test látni fogja azt; mert az Úr szája szólt.
And the glory of the Lord will be made clear, and all flesh will see it together, for the mouth of the Lord has said it.
καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα κυρίου καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ὅτι κύριος ἐλάλησεν

6 Szózat szól: Kiálts! és monda: Mit kiáltsak? Minden test fû, és minden szépsége, mint a mezõ virága!
A voice of one saying, Give a cry! And I said, What is my cry to be? All flesh is grass, and all its strength like the flower of the field.
φωνὴ λέγοντος βόησον καὶ εἶπα τί βοήσω πᾶσα σὰρξ χόρτος καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου

7 Megszáradt a fû, elhullt a virág, ha az Úrnak szele fuvallt reá; bizony fû a nép.
The grass becomes dry, the flower is dead; because the breath of the Lord goes over it: truly the people is grass.
ἐξηράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν

8 Megszáradt a fû, elhullt a virág; de Istenünk beszéde mindörökre megmarad!
The grass is dry, the flower is dead; but the word of our God is eternal.
τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα

9 Magas hegyre menj fel, örömmondó Sion! emeld föl szódat magasan, örömmondó Jeruzsálem! emeld föl, ne félj! mondjad Júda városinak: Ímhol Istenetek!
You who give good news to Zion, get up into the high mountain; you who give good news to Jerusalem, let your voice be strong; let it be sounding without fear; say to the towns of Judah, See, your God!
ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι ὁ εὐαγγελιζόμενος σιων ὕψωσον τῇ ἰσχύι τὴν φωνήν σου ὁ εὐαγγελιζόμενος ιερουσαλημ ὑψώσατε μὴ φοβεῖσθε εἰπὸν ταῖς πόλεσιν ιουδα ἰδοὺ ὁ θεὸς ὑμῶν

10 Ímé, az Úr Isten jõ hatalommal, és karja uralkodik! Ímé, jutalma vele jõ, és megfizetése Õ elõtte.
See, the Lord God will come as a strong one, ruling in power: see, those made free by him are with him, and those whom he has made safe go before him.
ἰδοὺ κύριος μετὰ ἰσχύος ἔρχεται καὶ ὁ βραχίων μετὰ κυριείας ἰδοὺ ὁ μισθὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ τὸ ἔργον ἐναντίον αὐτοῦ

11 Mint pásztor, nyáját úgy legelteti, karjára gyûjti a bárányokat és ölében hordozza, a szoptatósokat szelíden vezeti.
He will give food to his flock like a keeper of sheep; with his arm he will get it together, and will take up the lambs on his breast, gently guiding those which are with young.
ὡς ποιμὴν ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ καὶ τῷ βραχίονι αὐτοῦ συνάξει ἄρνας καὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσας παρακαλέσει

12 Ki mérte meg markával a vizeket, és ki mértéklé az egeket arasszal, a föld porát ki foglalá mérczébe, és a hegyeket ki tette körtefontra, és a halmokat a mérlegserpenyõbe?
In the hollow of whose hand have the waters been measured? and who is able to take the heavens in his stretched-out fingers? who has got together the dust of the earth in a measure? who has taken the weight of the mountains, or put the hills into the scales?
τίς ἐμέτρησεν τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ καὶ πᾶσαν τὴν γῆν δρακί τίς ἔστησεν τὰ ὄρη σταθμῷ καὶ τὰς νάπας ζυγῷ

13 Kicsoda igazgatta az Úr lelkét, és ki oktatta Õt, mint tanácsosa?
By whom has the spirit of the Lord been guided, or who has been his teacher?
τίς ἔγνω νοῦν κυρίου καὶ τίς αὐτοῦ σύμβουλος ἐγένετο ὃς συμβιβᾷ αὐτόν

14 Kivel tanácskozott, hogy felvilágosítsa Õt, és tanítsa Õt igazság ösvényére, és tanítsa ismeretre, és oktassa Õt az értelem útára?
Who gave him suggestions, and made clear to him the right way? who gave him knowledge, guiding him in the way of wisdom?
ἢ πρὸς τίνα συνεβουλεύσατο καὶ συνεβίβασεν αὐτόν ἢ τίς ἔδειξεν αὐτῷ κρίσιν ἢ ὁδὸν συνέσεως τίς ἔδειξεν αὐτῷ

15 Ím a népek, mint egy csöpp a vederben, és mint egy porszem a mérlegserpenyõben, olyanoknak tekintetnek; ímé a szigeteket mint kis port emeli föl!
See, the nations are to him like a drop hanging from a bucket, and like the small dust in the scales: he takes up the islands like small dust.
εἰ πάντα τὰ ἔθνη ὡς σταγὼν ἀπὸ κάδου καὶ ὡς ῥοπὴ ζυγοῦ ἐλογίσθησαν καὶ ὡς σίελος λογισθήσονται

16 És a Libánon nem elég a tûzre, és vada sem elég az áldozatra.
And Lebanon is not enough to make a fire with, or all its cattle enough for a burned offering.
ὁ δὲ λίβανος οὐχ ἱκανὸς εἰς καῦσιν καὶ πάντα τὰ τετράποδα οὐχ ἱκανὰ εἰς ὁλοκάρπωσιν

17 Minden népek semmik Õ elõtte, a semmiségnél és üresség nél alábbvalóknak tartja.
All the nations are as nothing before him; even less than nothing, a thing of no value.
καὶ πάντα τὰ ἔθνη ὡς οὐδέν εἰσι καὶ εἰς οὐθὲν ἐλογίσθησαν

18 És kihez hasonlítjátok az Istent, és minõ képet készítetek Õ róla?
Whom then is God like, in your opinion? or what will you put forward as a comparison with him?
τίνι ὡμοιώσατε κύριον καὶ τίνι ὁμοιώματι ὡμοιώσατε αὐτόν

19 A bálványt a mester megönti, és az ötvös megaranyozza azt, és olvaszt ezüst lánczot [reá];
The workman makes an image, and the gold-worker puts gold plates over it, and makes silver bands for it.
μὴ εἰκόνα ἐποίησεν τέκτων ἢ χρυσοχόος χωνεύσας χρυσίον περιεχρύσωσεν αὐτόν ὁμοίωμα κατεσκεύασεν αὐτόν

20 A ki szegény [ily] áldozatra, oly fát választ, a mely meg nem rothad; okos mestert keres, hogy oly bálványt állítson, a mely nem ingadoz.
The wise workman makes selection of the mulberry-tree of the offering, a wood which will not become soft; so that the image may be fixed to it and not be moved.
ξύλον γὰρ ἄσηπτον ἐκλέγεται τέκτων καὶ σοφῶς ζητεῖ πῶς στήσει αὐτοῦ εἰκόνα καὶ ἵνα μὴ σαλεύηται

21 Hát nem tudjátok és nem hallottátok-é, hát nem hirdettetett néktek eleitõl fogva, hát nem értettétek-é meg a föld fundamentomait?
Have you no knowledge of it? has it not come to your ears? has not news of it been given to you from the first? has it not been clear to you from the time when the earth was placed on its base?
οὐ γνώσεσθε οὐκ ἀκούσεσθε οὐκ ἀνηγγέλη ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν οὐκ ἔγνωτε τὰ θεμέλια τῆς γῆς

22 Ki ül a föld kereksége fölött, a melynek lakói mint sáskák [elõtte,] ki az egeket kiterjeszti mint egy kárpitot, és kifeszíti, mint a sátort, lakásra;
It is he who is seated over the arch of the earth, and the people in it are as small as locusts; by him the heavens are stretched out like an arch, and made ready like a tent for a living-place.
ὁ κατέχων τὸν γῦρον τῆς γῆς καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ὡς ἀκρίδες ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανὸν καὶ διατείνας ὡς σκηνὴν κατοικεῖν

23 Ki a fejedelmeket semmivé teszi, és a föld biráit hiábavalókká változtatja;
He makes rulers come to nothing; the judges of the earth are of no value.
ὁ διδοὺς ἄρχοντας εἰς οὐδὲν ἄρχειν τὴν δὲ γῆν ὡς οὐδὲν ἐποίησεν

24 Még alig plántáltattak, még alig vettetének el, alig vert gyökeret a földben törzsük, és Õ csak rájok fuvall, és kiszáradnak és õket, mint polyvát, forgószél ragadja el:
They have only now been planted, and their seed put into the earth, and they have only now taken root, when he sends out his breath over them and they become dry, and the storm-wind takes them away like dry grass.
οὐ γὰρ μὴ σπείρωσιν οὐδὲ μὴ φυτεύσωσιν οὐδὲ μὴ ῥιζωθῇ εἰς τὴν γῆν ἡ ῥίζα αὐτῶν ἔπνευσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξηράνθησαν καὶ καταιγὶς ὡς φρύγανα ἀναλήμψεται αὐτούς

25 Kihez hasonlíttok hát engem, hogy hasonló volnék? szól a Szent.
Who then seems to you to be my equal? says the Holy One.
νῦν οὖν τίνι με ὡμοιώσατε καὶ ὑψωθήσομαι εἶπεν ὁ ἅγιος

26 Emeljétek föl a magasba szemeiteket, és lássátok meg, ki teremté azokat? Õ, a ki kihozza seregöket szám szerint, mindnyáját nevén szólítja; nagy hatalma és erõssége miatt egyetlen híjok sincsen.
Let your eyes be lifted up on high, and see: who has made these? He who sends out their numbered army: who has knowledge of all their names: by whose great strength, because he is strong in power, all of them are in their places.
ἀναβλέψατε εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ ἴδετε τίς κατέδειξεν πάντα ταῦτα ὁ ἐκφέρων κατὰ ἀριθμὸν τὸν κόσμον αὐτοῦ πάντας ἐπ' ὀνόματι καλέσει ἀπὸ πολλῆς δόξης καὶ ἐν κράτει ἰσχύος οὐδέν σε ἔλαθεν

27 Miért mondod Jákób és szólsz ekként Izráel: Elrejtetett az én útam az Úrtól, és ügyemmel nem gondol Istenem?!
Why do you say, O Jacob, such words as these, O Israel, The Lord's eyes are not on my way, and my God gives no attention to my cause?
μὴ γὰρ εἴπῃς ιακωβ καὶ τί ἐλάλησας ισραηλ ἀπεκρύβη ἡ ὁδός μου ἀπὸ τοῦ θεοῦ καὶ ὁ θεός μου τὴν κρίσιν ἀφεῖλεν καὶ ἀπέστη

28 Hát nem tudod-é és nem hallottad-é, hogy örökkévaló Isten az Úr, a ki teremté a föld határait? nem fárad és nem lankad el; végére mehetetlen bölcsesége!
Have you no knowledge of it? has it not come to your ears? The eternal God, the Lord, the Maker of the ends of the earth, is never feeble or tired; there is no searching out of his wisdom.
καὶ νῦν οὐκ ἔγνως εἰ μὴ ἤκουσας θεὸς αἰώνιος ὁ θεὸς ὁ κατασκευάσας τὰ ἄκρα τῆς γῆς οὐ πεινάσει οὐδὲ κοπιάσει οὐδὲ ἔστιν ἐξεύρεσις τῆς φρονήσεως αὐτοῦ

29 Erõt ad a megfáradottnak, és az erõtlen erejét megsokasítja.
He gives power to the feeble, increasing the strength of him who has no force.
διδοὺς τοῖς πεινῶσιν ἰσχὺν καὶ τοῖς μὴ ὀδυνωμένοις λύπην

30 Elfáradnak az ifjak és meglankadnak, megtántorodnak a legkülönbek is;
Even the young men will become feeble and tired, and the best of them will come to the end of his strength;
πεινάσουσιν γὰρ νεώτεροι καὶ κοπιάσουσιν νεανίσκοι καὶ ἐκλεκτοὶ ἀνίσχυες ἔσονται

31 De a kik az Úrban bíznak, erejök megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyûk, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el!
But those who are waiting for the Lord will have new strength; they will get wings like eagles: running, they will not be tired, and walking, they will have no weariness.
οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν θεὸν ἀλλάξουσιν ἰσχύν πτεροφυήσουσιν ὡς ἀετοί δραμοῦνται καὶ οὐ κοπιάσουσιν βαδιοῦνται καὶ οὐ πεινάσουσιν

1 Hallgassatok reám, ti szigetek, és a népek vegyenek új erõt, közelgjenek, majd szóljanak, együtt hadd szálljunk perbe!
Come quietly before me, O sea-lands, and let the peoples get together their strength: let them come near; then let them say what they have to say: let us put forward our cause against one another.
ἐγκαινίζεσθε πρός με νῆσοι οἱ γὰρ ἄρχοντες ἀλλάξουσιν ἰσχύν ἐγγισάτωσαν καὶ λαλησάτωσαν ἅμα τότε κρίσιν ἀναγγειλάτωσαν

2 Ki támasztá fel [azt] keletrõl, a kit igazságban hív az õ lábához? A népeket kezébe adja és királyok felett uralkodóvá teszi, kardjával mint port szórja szét, mint repülõ polyvát kézíve által!
Who sent out from the east one who is right wherever he goes? he gives the nations into his hands, and makes him ruler over kings; he gives them as the dust to his sword, as dry stems before the wind to his bow.
τίς ἐξήγειρεν ἀπὸ ἀνατολῶν δικαιοσύνην ἐκάλεσεν αὐτὴν κατὰ πόδας αὐτοῦ καὶ πορεύσεται δώσει ἐναντίον ἐθνῶν καὶ βασιλεῖς ἐκστήσει καὶ δώσει εἰς γῆν τὰς μαχαίρας αὐτῶν καὶ ὡς φρύγανα ἐξωσμένα τὰ τόξα αὐτῶν

3 Kergeti õket, békességgel vonul az úton, a melyen lábaival nem járt.
He goes after them safely, not touching the road with his feet.
καὶ διώξεται αὐτοὺς καὶ διελεύσεται ἐν εἰρήνῃ ἡ ὁδὸς τῶν ποδῶν αὐτοῦ

4 Ki tette és vitte végbe ezt? A ki elhívja eleitõl fogva a nemzetségeket: én, az Úr, az elsõ és utolsókkal is az vagyok én!
Whose purpose and work was it? His who sent out the generations from the start. I the Lord, the first, and with the last, I am he.
τίς ἐνήργησεν καὶ ἐποίησεν ταῦτα ἐκάλεσεν αὐτὴν ὁ καλῶν αὐτὴν ἀπὸ γενεῶν ἀρχῆς ἐγὼ θεὸς πρῶτος καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα ἐγώ εἰμι

5 Látták a szigetek és megrémülének, a földnek végei reszkettek, közelegtek és egybegyûltek.
The sea-lands saw it, and were in fear; the ends of the earth were shaking: they came near.
εἴδοσαν ἔθνη καὶ ἐφοβήθησαν τὰ ἄκρα τῆς γῆς ἤγγισαν καὶ ἤλθοσαν ἅμα

6 Kiki társát segíti, és barátjának ezt mondja: Légy erõs!
They gave help everyone to his neighbour; and everyone said to his brother, Take heart!
κρίνων ἕκαστος τῷ πλησίον καὶ τῷ ἀδελφῷ βοηθῆσαι καὶ ἐρεῖ

7 És bátorítja a mester az ötvöst, és a kalapácscsal simító azt, a ki az ülõt veri; így szól a forrasztásról: jó az, és megerõsíti szegekkel, hogy meg ne mozduljon.
So the metal-worker put heart into the gold-worker, and he who was hammering the metal smooth said kind words to the iron-worker, saying of the plate, It is ready: and he put it together with nails, so that there might be no slipping.
ἴσχυσεν ἀνὴρ τέκτων καὶ χαλκεὺς τύπτων σφύρῃ ἅμα ἐλαύνων ποτὲ μὲν ἐρεῖ σύμβλημα καλόν ἐστιν ἰσχύρωσαν αὐτὰ ἐν ἥλοις θήσουσιν αὐτὰ καὶ οὐ κινηθήσονται

8 De te Izráel, én szolgám, Jákób, a kit én elválasztottam, Ábrahámnak, az én barátomnak magva;
But as for you, Israel, my servant, and you, Jacob, whom I have taken for myself, the seed of Abraham my friend:
σὺ δέ ισραηλ παῖς μου ιακωβ ὃν ἐξελεξάμην σπέρμα αβρααμ ὃν ἠγάπησα

9 Te, a kit én a föld utolsó részérõl hoztalak és véghatárairól elhívtalak, és ezt mondám néked: Szolgám vagy te, elválasztottalak és meg nem útállak:
You whom I have taken from the ends of the earth, and sent for from its farthest parts, saying to you, You are my servant, whom I have taken for myself, and whom I have not given up:
οὗ ἀντελαβόμην ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς καὶ ἐκ τῶν σκοπιῶν αὐτῆς ἐκάλεσά σε καὶ εἶπά σοι παῖς μου εἶ ἐξελεξάμην σε καὶ οὐκ ἐγκατέλιπόν σε

10 Ne félj, mert én veled vagyok; ne csüggedj, mert én vagyok Istened; megerõsítelek, sõt megsegítlek, és igazságom jobbjával támogatlak.
Have no fear, for I am with you; do not be looking about in trouble, for I am your God; I will give you strength, yes, I will be your helper; yes, my true right hand will be your support.
μὴ φοβοῦ μετὰ σοῦ γάρ εἰμι μὴ πλανῶ ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ θεός σου ὁ ἐνισχύσας σε καὶ ἐβοήθησά σοι καὶ ἠσφαλισάμην σε τῇ δεξιᾷ τῇ δικαίᾳ μου

11 Ímé, megszégyenülnek és meggyaláztatnak, a kik fölgerjednek ellened, semmivé lesznek és elvesznek, a kik veled perlekednek.
Truly, all those who are angry with you will be made low and put to shame: those desiring to do you wrong will come to nothing and never again be seen.
ἰδοὺ αἰσχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοί σοι ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ ὄντες καὶ ἀπολοῦνται πάντες οἱ ἀντίδικοί σου

12 Keresed õket és meg nem találod a veled versengõket; megsemmisülnek teljesen, a kik téged háborgatnak.
You will make search for your haters but they will not be there; those who make war against you will be as nothing and will come to destruction.
ζητήσεις αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ εὕρῃς τοὺς ἀνθρώπους οἳ παροινήσουσιν εἰς σέ ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ ὄντες καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἀντιπολεμοῦντές σε

13 Mivel én vagyok Urad, Istened, a ki jobbkezedet fogom, és a ki ezt mondom néked: Ne félj, én megsegítelek!
For I, the Lord your God, have taken your right hand in mine, saying to you, Have no fear; I will be your helper.
ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ κρατῶν τῆς δεξιᾶς σου ὁ λέγων σοι μὴ φοβοῦ

14 Ne félj, férgecske Jákób, maroknyi Izráel, én megsegítlek, szól az Úr, a te megváltód, Izráelnek Szentje!
Have no fear, you worm Jacob, and you men of Israel; I will be your helper, says the Lord, even he who takes up your cause, the Holy One of Israel.
ιακωβ ὀλιγοστὸς ισραηλ ἐγὼ ἐβοήθησά σοι λέγει ὁ θεὸς ὁ λυτρούμενός σε ισραηλ

15 Ímé, én teszlek éles, új cséplõhengerré, a melynek két éle van; hegyeket csépelj és zúzz össze, és a halmokat pozdorjává tegyed.
See, I will make you like a new grain-crushing instrument with teeth, crushing the mountains small, and making the hills like dry stems.
ἰδοὺ ἐποίησά σε ὡς τροχοὺς ἁμάξης ἀλοῶντας καινοὺς πριστηροειδεῖς καὶ ἀλοήσεις ὄρη καὶ λεπτυνεῖς βουνοὺς καὶ ὡς χνοῦν θήσεις

16 Te szórd, és a szél vigye el õket, és elszéleszsze õket a forgószél, és te örülsz az Úrban, és dicsekedel Izráelnek Szentjében.
You will send the wind over them, and it will take them away; they will go in all directions before the storm-wind: you will have joy in the Lord, and be glad in the Holy One of Israel.
καὶ λικμήσεις καὶ ἄνεμος λήμψεται αὐτούς καὶ καταιγὶς διασπερεῖ αὐτούς σὺ δὲ εὐφρανθήσῃ ἐν τοῖς ἁγίοις ισραηλ καὶ ἀγαλλιάσονται

17 A nyomorultak és szegények keresnek vizet, de nincs, nyelvök a szomjúságban elepedt: én, az Úr meghallgatom õket, én, Izráel Istene, nem hagyom el õket.
The poor and crushed are looking for water where no water is, and their tongue is dry for need of it: I the Lord will give ear to their prayer, I the God of Israel will not give them up.
οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ἐνδεεῖς ζητήσουσιν γὰρ ὕδωρ καὶ οὐκ ἔσται ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἀπὸ τῆς δίψης ἐξηράνθη ἐγὼ κύριος ὁ θεός ἐγὼ ἐπακούσομαι ὁ θεὸς ισραηλ καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς

18 Kopasz hegyeken folyókat nyitok és a rónák közepén forrásokat; a pusztát vizek tavává teszem és az aszú földet vizeknek forrásivá.
I will make rivers on the dry mountain-tops, and fountains in the valleys: I will make the waste land a pool of water, and the dry land springs of water.
ἀλλὰ ἀνοίξω ἐπὶ τῶν ὀρέων ποταμοὺς καὶ ἐν μέσῳ πεδίων πηγάς ποιήσω τὴν ἔρημον εἰς ἕλη καὶ τὴν διψῶσαν γῆν ἐν ὑδραγωγοῖς

19 A pusztában czédrust, akáczot nevelek és mirtust és olajfát, plántálok a kietlenben cziprust, platánt, sudarczédrussal együtt,
I will put in the waste land the cedar, the acacia, the myrtle, and the olive-tree; and in the lowland will be planted the fir-tree, the plane, and the cypress together:
θήσω εἰς τὴν ἄνυδρον γῆν κέδρον καὶ πύξον καὶ μυρσίνην καὶ κυπάρισσον καὶ λεύκην

20 Hogy lássák, megtudják, eszökbe vegyék és megértsék mindnyájan, hogy az Úrnak keze mívelte ezt, és Izráel Szentje teremtette ezt!
So that they may see and be wise and give their mind to it, and that it may be clear to them all that the hand of the Lord has done this, and that the Holy One of Israel has made it.
ἵνα ἴδωσιν καὶ γνῶσιν καὶ ἐννοηθῶσιν καὶ ἐπιστῶνται ἅμα ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησεν ταῦτα πάντα καὶ ὁ ἅγιος τοῦ ισραηλ κατέδειξεν

21 Hozzátok ide ügyeteket, szól az Úr, adjátok elõ erõsségeiteket, így szól Jákób királya.
Put forward your cause, says the Lord; let your strong argument come out, says the King of Jacob.
ἐγγίζει ἡ κρίσις ὑμῶν λέγει κύριος ὁ θεός ἤγγισαν αἱ βουλαὶ ὑμῶν λέγει ὁ βασιλεὺς ιακωβ

22 Adják elõ és jelentsék meg nékünk, a mik történni fognak; a mik elõször lesznek, jelentsétek meg, hogy eszünkbe vegyük és megtudjuk végöket, vagy a jövendõket tudassátok velünk!
Let the future be made clear to us: give us news of the past things, so that we may give thought to them; or of the things to come, so that we may see if they are true.
ἐγγισάτωσαν καὶ ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν ἃ συμβήσεται ἢ τὰ πρότερα τίνα ἦν εἴπατε καὶ ἐπιστήσομεν τὸν νοῦν καὶ γνωσόμεθα τί τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἐπερχόμενα εἴπατε ἡμῖν

23 Jelentsétek meg, mik lesznek ezután, hogy megtudjuk, hogy ti Istenek vagytok; vagy hát míveljetek jót vagy gonoszt, hogy mérkõzzünk és majd lássuk együtt!
Give us word of what will be after this, so that we may be certain that you are gods: yes, do good or do evil, so that we may all see it and be surprised.
ἀναγγείλατε ἡμῖν τὰ ἐπερχόμενα ἐπ' ἐσχάτου καὶ γνωσόμεθα ὅτι θεοί ἐστε εὖ ποιήσατε καὶ κακώσατε καὶ θαυμασόμεθα καὶ ὀψόμεθα ἅμα

24 Ímé, ti semmibõl valók vagytok, és dolgotok is semmibõl való; útálat az, a ki titeket szeret.
But you are nothing, and your work is of no value: foolish is he who takes you for his gods.
ὅτι πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς καὶ πόθεν ἡ ἐργασία ὑμῶν ἐκ γῆς βδέλυγμα ἐξελέξαντο ὑμᾶς

25 Feltámasztám északról, és eljött napkelet felõl; hirdeti nevemet, és tapodja a fejedelmeket, mint az agyagot, és mint a fazekas a sarat tapossa.
I have sent for one from the north, and from the dawn he has come; in my name he will get rulers together and go against them; they will be like dust, even as the wet earth is stamped on by the feet of the potter.
ἐγὼ δὲ ἤγειρα τὸν ἀπὸ βορρᾶ καὶ τὸν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν κληθήσονται τῷ ὀνόματί μου ἐρχέσθωσαν ἄρχοντες καὶ ὡς πηλὸς κεραμέως καὶ ὡς κεραμεὺς καταπατῶν τὸν πηλόν ο ὕτως καταπατηθήσεσθε

26 Ki jelenté meg ezt eleitõl fogva, hogy megtudnók? vagy régen, hogy ezt mondanók: Igaz? De nem jelenté meg, de nem tudatá senki, nem hallá szavatokat senki sem!
Who has given knowledge of it from the first, so that we may be certain of it? and from the start, so that we may say, His word is true? There is no one who gives news, or says anything, or who gives ear to your words.
τίς γὰρ ἀναγγελεῖ τὰ ἐξ ἀρχῆς ἵνα γνῶμεν καὶ τὰ ἔμπροσθεν καὶ ἐροῦμεν ὅτι ἀληθῆ ἐστιν οὐκ ἔστιν ὁ προλέγων οὐδὲ ὁ ἀκούων ὑμῶν τοὺς λόγους

27 Sionnak elõször [én hirdetém,] ímé itt vannak [a tanúk,] és örömmondót adtam Jeruzsálemnek.
I was the first to give word of it to Zion, and I gave the good news to Jerusalem.
ἀρχὴν σιων δώσω καὶ ιερουσαλημ παρακαλέσω εἰς ὁδόν

28 És néztem és nem volt senki, ezek közül nem volt tanácsadó, hogy megkérdezzem õket és feleljenek nékem.
And I saw that there was no man, even no wise man among them, who might give an answer to my questions.
ἀπὸ γὰρ τῶν ἐθνῶν ἰδοὺ οὐδείς καὶ ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν οὐκ ἦν ὁ ἀναγγέλλων καὶ ἐὰν ἐρωτήσω αὐτούς πόθεν ἐστέ οὐ μὴ ἀποκριθῶσίν μοι

29 Ímé, mindnyájan semmik õk, semmiség cselekedetök, szél és hiábavalóság képeik.
Truly they are all nothing, their works are nothing and of no value: their metal images are of no more use than wind.
εἰσὶν γὰρ οἱ ποιοῦντες ὑμᾶς καὶ μάτην οἱ πλανῶντες ὑμᾶς

1 Ímé az én szolgám, a kit gyámolítok, az én választottam, a kit szívem kedvel, lelkemet adtam õ belé, törvényt beszél a népeknek.
See my servant, whom I am supporting, my loved one, in whom I take delight: I have put my spirit on him; he will give the knowledge of the true God to the nations.
ιακωβ ὁ παῖς μου ἀντιλήμψομαι αὐτοῦ ισραηλ ὁ ἐκλεκτός μου προσεδέξατο αὐτὸν ἡ ψυχή μου ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἐξοίσει

2 Nem kiált és nem lármáz, és nem hallatja szavát az utczán.
He will make no cry, his voice will not be loud: his words will not come to men's ears in the streets.
οὐ κεκράξεται οὐδὲ ἀνήσει οὐδὲ ἀκουσθήσεται ἔξω ἡ φωνὴ αὐτοῦ

3 Megrepedt nádat nem tör el, a pislogó gyertya belet nem oltja ki, a törvényt igazán jelenti meg.
He will not let a crushed stem be quite broken, and he will not let a feebly burning light be put out: he will go on sending out the true word to the peoples.
κάλαμον τεθλασμένον οὐ συντρίψει καὶ λίνον καπνιζόμενον οὐ σβέσει ἀλλὰ εἰς ἀλήθειαν ἐξοίσει κρίσιν

4 Nem pislog és meg nem reped, míg a földön törvényt tanít, és a szigetek várnak tanítására.
His light will not be put out, and he will not be crushed, till he has given the knowledge of the true God to the earth, and the sea-lands will be waiting for his teaching.
ἀναλάμψει καὶ οὐ θραυσθήσεται ἕως ἂν θῇ ἐπὶ τῆς γῆς κρίσιν καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν

5 Így szól az Úr Isten, a ki az egeket teremté és kifeszíté, és kiterjeszté termésivel a földet, a ki lelket ád a rajta lakó népnek, és leheletet a rajta járóknak:
God the Lord, even he who made the heavens, measuring them out on high; stretching out the earth, and giving its produce; he who gives breath to the people on it, and life to those who go about on it, says:
οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ πήξας αὐτόν ὁ στερεώσας τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ τῷ ἐπ' αὐτῆς καὶ πνεῦμα τοῖς πατοῦσιν αὐτήν

6 Én, az Úr, hívtalak el igazságban, és fogom kezedet, és megõrizlek és népnek szövetségévé teszlek, pogányoknak világosságává.
I the Lord have made you the vessel of my purpose, I have taken you by the hand, and kept you safe, and I have given you to be an agreement to the people, and a light to the nations:
ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ἐκάλεσά σε ἐν δικαιοσύνῃ καὶ κρατήσω τῆς χειρός σου καὶ ἐνισχύσω σε καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην γένους εἰς φῶς ἐθνῶν

7 Hogy megnyisd a vakoknak szemeit, hogy a foglyot a tömlöczbõl kihozzad, és a fogházból a sötétben ülõket.
To give eyes to the blind, to make free the prisoners from the prison, to let out those who are shut up in the dark.
ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς τυφλῶν ἐξαγαγεῖν ἐκ δεσμῶν δεδεμένους καὶ ἐξ οἴκου φυλακῆς καθημένους ἐν σκότει

8 Én vagyok az Úr, ez a nevem, és dicsõségemet másnak nem adom, sem dicséretemet a bálványoknak.
I am the Lord; that is my name: I will not give my glory to another, or my praise to pictured images.
ἐγὼ κύριος ὁ θεός τοῦτό μού ἐστιν τὸ ὄνομα τὴν δόξαν μου ἑτέρῳ οὐ δώσω οὐδὲ τὰς ἀρετάς μου τοῖς γλυπτοῖς

9 A régiek ímé beteltek, és most újakat hirdetek, mielõtt meglennének, tudatom veletek.
See, the things said before have come about, and now I give word of new things: before they come I give you news of them.
τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἰδοὺ ἥκασιν καὶ καινὰ ἃ ἐγὼ ἀναγγελῶ καὶ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι ἐδηλώθη ὑμῖν

10 Énekeljetek az Úrnak új éneket, és dicséretét a földnek határairól, ti, a tenger hajósai és teljessége, a szigetek és azoknak lakói.
Make a new song to the Lord, and let his praise be sounded from the end of the earth; you who go down to the sea, and everything in it, the sea-lands and their people.
ὑμνήσατε τῷ κυρίῳ ὕμνον καινόν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ δοξάζετε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πλέοντες αὐτήν αἱ νῆσοι καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτάς

11 Emeljék fel [szavokat] a puszta és annak városai, a faluk, a melyekben Kédár lakik, ujjongjanak a kõsziklák lakói, a hegyeknek tetejérõl kiáltsanak.
Let the waste land and its flocks be glad, the tent-circles of Kedar; let the people of the rock give a glad cry, from the top of the mountains let them make a sound of joy.
εὐφράνθητι ἔρημος καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς ἐπαύλεις καὶ οἱ κατοικοῦντες κηδαρ εὐφρανθήσονται οἱ κατοικοῦντες πέτραν ἀπ' ἄκρων τῶν ὀρέων βοήσουσιν

12 Adják az Úrnak a dicsõséget, és dicséretét hirdessék a szigetekben.
Let them give glory to the Lord, sounding his praise in the sea-lands.
δώσουσιν τῷ θεῷ δόξαν τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις ἀναγγελοῦσιν

13 Az Úr, mint egy hõs kijõ, [és] mint hadakozó felkölti haragját, kiált, sõt rivalg és ellenségein erõt vesz.
The Lord will go out as a man of war, he will be moved to wrath like a fighting-man: his voice will be strong, he will give a loud cry; he will go against his attackers like a man of war.
κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐξελεύσεται καὶ συντρίψει πόλεμον ἐπεγερεῖ ζῆλον καὶ βοήσεται ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ μετὰ ἰσχύος

14 Régtõl fogva hallgattam, néma voltam, magamat megtartóztatám: [most] mint a szülõ nõ nyögök, lihegek és fúvok!
I have long been quiet, I have kept myself in and done nothing: now I will make sounds of pain like a woman in childbirth, breathing hard and quickly.
ἐσιώπησα μὴ καὶ ἀεὶ σιωπήσομαι καὶ ἀνέξομαι ἐκαρτέρησα ὡς ἡ τίκτουσα ἐκστήσω καὶ ξηρανῶ ἅμα

15 Elpusztítok hegyeket és halmokat, és megszáraztom minden fûvöket, szigetekké teszek folyamokat, és tavakat kiszáraztok.
I will make waste mountains and hills, drying up all their plants; and I will make rivers dry, and pools dry land.
καὶ θήσω ποταμοὺς εἰς νήσους καὶ ἕλη ξηρανῶ

16 A vakokat oly úton vezetem, a melyet nem ismernek, járatom õket oly ösvényeken, a melyeket nem tudnak; elõttök a sötétséget világossággá teszem, és az egyenetlen földet egyenessé; ezeket cselekszem velök, és õket el nem hagyom.
And I will take the blind by a way of which they had no knowledge, guiding them by roads strange to them: I will make the dark places light before them, and the rough places level. These things will I do and will not give them up.
καὶ ἄξω τυφλοὺς ἐν ὁδῷ ᾗ οὐκ ἔγνωσαν καὶ τρίβους οὓς οὐκ ᾔδεισαν πατῆσαι ποιήσω αὐτούς ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκότος εἰς φῶς καὶ τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν ταῦτα τὰ ῥήματα ποιήσω καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς

17 Meghátrálnak [és] mélyen megszégyenülnek, a kik a bálványban bíznak, a kik ezt mondják az öntött képnek: Ti vagytok a mi isteneink!
They will be turned back and be greatly shamed who put their hope in pictured images, who say to metal images, You are our gods.
αὐτοὶ δὲ ἀπεστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω αἰσχύνθητε αἰσχύνην οἱ πεποιθότες ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς οἱ λέγοντες τοῖς χωνευτοῖς ὑμεῖς ἐστε θεοὶ ἡμῶν

18 Oh, ti süketek, halljatok, és ti vakok, lássatok!
Give ear, you whose ears are shut; and let your eyes be open, you blind, so that you may see.
οἱ κωφοί ἀκούσατε καὶ οἱ τυφλοί ἀναβλέψατε ἰδεῖν

19 Kicsoda vak, ha nem az én szolgám? és olyan süket, mint az én követem, a kit elbocsátok? Ki olyan vak, mint a békességgel megajándékozott, és olyan vak, mint az Úr szolgája?
Who is blind, but my servant? who has his ears stopped, but he whom I send? who is blind as my true one, or who has his ears shut like the Lord's servant?
καὶ τίς τυφλὸς ἀλλ' ἢ οἱ παῖδές μου καὶ κωφοὶ ἀλλ' ἢ οἱ κυριεύοντες αὐτῶν καὶ ἐτυφλώθησαν οἱ δοῦλοι τοῦ θεοῦ

20 Sokat láttál, de nem vetted eszedbe; fülei nyitvák, de nem hall.
Seeing much, but keeping nothing in mind; his ears are open, but there is no hearing.
εἶδετε πλεονάκις καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε ἠνοιγμένα τὰ ὦτα καὶ οὐκ ἠκούσατε

21 Az Úr igazságáért azt akarta, hogy a törvényt nagygyá teszi és dicsõségessé.
It was the Lord's pleasure, because of his righteousness, to make the teaching great and give it honour.
κύριος ὁ θεὸς ἐβούλετο ἵνα δικαιωθῇ καὶ μεγαλύνῃ αἴνεσιν καὶ εἶδον

22 De e nép kiraboltatott és eltapodtatott, bilincsbe verve tömlöczben mindnyájan, és fogházakban rejtettek el, prédává lettek és nincs szabadító; ragadománynyá lettek és nincsen, a ki mondaná: add vissza!
But this is a people whose property has been taken away from them by force; they are all taken in holes, and shut up in prisons: they are made prisoners, and no one makes them free; they are taken by force and no one says, Give them back.
καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς πεπρονομευμένος καὶ διηρπασμένος ἡ γὰρ παγὶς ἐν τοῖς ταμιείοις πανταχοῦ καὶ ἐν οἴκοις ἅμα ὅπου ἔκρυψαν αὐτούς ἐγένοντο εἰς προνομήν καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαι ρούμενος ἅρπαγμα καὶ οὐκ ἦν ὁ λέγων ἀπόδος

23 Ki veszi ezt közületek fülébe? a ki figyelne és hallgatna ezután!
Who is there among you who will give ear to this? who will give attention to it for the time to come?
τίς ἐν ὑμῖν ὃς ἐνωτιεῖται ταῦτα εἰσακούσεται εἰς τὰ ἐπερχόμενα

24 Ki adta ragadományul Jákóbot és Izráelt a prédálóknak? Avagy nem az Úr- é, a ki ellen vétkezénk, és nem akartak járni útain és nem hallgattak az Õ törvényére?
Who gave up Jacob to those who took away his goods, and Israel to his attackers? Did not the Lord? he against whom they did wrong, and in whose ways they would not go, turning away from his teaching.
τίς ἔδωκεν εἰς διαρπαγὴν ιακωβ καὶ ισραηλ τοῖς προνομεύουσιν αὐτόν οὐχὶ ὁ θεός ᾧ ἡμάρτοσαν αὐτῷ καὶ οὐκ ἐβούλοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πορεύεσθαι οὐδὲ ἀκούειν τοῦ νόμο υ αὐτοῦ

25 Ezért ontá ki reá búsulásának haragját és a had erejét; körülte lángolt az, de õ nem értett; és égett benne, de nem tért eszére!
For this reason he let loose on him the heat of his wrath, and his strength was like a flame; and it put fire round about him, but he did not see it; he was burned, but did not take it to heart.
καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ καὶ κατίσχυσεν αὐτοὺς πόλεμος καὶ οἱ συμφλέγοντες αὐτοὺς κύκλῳ καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕκαστος αὐτῶν οὐδὲ ἔθεντο ἐπὶ ψυχήν

1 És most, oh Jákób, így szól az Úr, a te Teremtõd, és a te alkotód, Izráel: Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged, enyém vagy!
But now, says the Lord your Maker, O Jacob, and your life-giver, O Israel: have no fear, for I have taken up your cause; naming you by your name, I have made you mine.
καὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας σε ιακωβ ὁ πλάσας σε ισραηλ μὴ φοβοῦ ὅτι ἐλυτρωσάμην σε ἐκάλεσά σε τὸ ὄνομά σου ἐμὸς εἶ σύ

2 Mikor vizen mégy át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok el nem borítnak, ha tûzben jársz, nem égsz meg, és a láng meg nem perzsel téged.
When you go through the waters, I will be with you; and through the rivers, they will not go over you: when you go through the fire, you will not be burned; and the flame will have no power over you.
καὶ ἐὰν διαβαίνῃς δι' ὕδατος μετὰ σοῦ εἰμι καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσίν σε καὶ ἐὰν διέλθῃς διὰ πυρός οὐ μὴ κατακαυθῇς φλὸξ οὐ κατακαύσει σε

3 Mert én vagyok az Úr, a te Istened, Izráelnek Szentje, a te megtartód, adtam váltságodba Égyiptomot, Kúst és Sebát helyetted.
For I am the Lord your God, the Holy One of Israel, your saviour; I have given Egypt as a price for you, Ethiopia and Seba for you.
ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός σου ὁ ἅγιος ισραηλ ὁ σῴζων σε ἐποίησά σου ἄλλαγμα αἴγυπτον καὶ αἰθιοπίαν καὶ σοήνην ὑπὲρ σοῦ

4 Mivel kedves vagy az én szemeimben, becses vagy és én szeretlek: embereket adok helyetted, és népeket a te életedért:
Because of your value in my eyes, you have been honoured, and loved by me; so I will give men for you, and peoples for your life.
ἀφ' οὗ ἔντιμος ἐγένου ἐναντίον μου ἐδοξάσθης κἀγώ σε ἠγάπησα καὶ δώσω ἀνθρώπους πολλοὺς ὑπὲρ σοῦ καὶ ἄρχοντας ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς σου

5 Ne félj, mert én veled vagyok, napkeletrõl meghozom magodat, és napnyugotról egybegyûjtelek.
Have no fear, for I am with you: I will take your seed from the east, and get you together from the west;
μὴ φοβοῦ ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι ἀπὸ ἀνατολῶν ἄξω τὸ σπέρμα σου καὶ ἀπὸ δυσμῶν συνάξω σε

6 Mondom északnak: add meg; és délnek: ne tartsd vissza, hozd meg az én fiaimat messzünnen, és leányimat a földnek végérõl,
I will say to the north, Give them up; and to the south, Do not keep them back; send back my sons from far, and my daughters from the end of the earth;
ἐρῶ τῷ βορρᾷ ἄγε καὶ τῷ λιβί μὴ κώλυε ἄγε τοὺς υἱούς μου ἀπὸ γῆς πόρρωθεν καὶ τὰς θυγατέρας μου ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς

7 Mindent, a ki csak az én nevemrõl neveztetik, a kit dicsõségemre teremtettem, a kit alkottam és készítettem!
Every one who is named by my name, and whom I have made for my glory, who has been formed and designed by me.
πάντας ὅσοι ἐπικέκληνται τῷ ὀνόματί μου ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου κατεσκεύασα αὐτὸν καὶ ἔπλασα καὶ ἐποίησα αὐτόν

8 Hozd ki a vak népet, a melynek szemei vannak, és a süketeket, a kiknek füleik vannak!
Send out the blind people who have eyes, and those who have ears, but they are shut.
καὶ ἐξήγαγον λαὸν τυφλόν καὶ ὀφθαλμοί εἰσιν ὡσαύτως τυφλοί καὶ κωφοὶ τὰ ὦτα ἔχοντες

9 Minden népek gyûljenek egybe, és seregeljenek össze a népségek: ki hirdethet közülök ilyet? Vagy a régieket tudassák velünk, állítsák elõ tanuikat, hogy igazuk legyen, hogy ezek hallván, ezt mondják: Igaz.
Let all the nations come together, and let the peoples be present: who among them is able to make this clear, and give us word of earlier things? let their witnesses come forward, so that they may be seen to be true, and that they may give ear, and say, It is true.
πάντα τὰ ἔθνη συνήχθησαν ἅμα καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ δικαιωθήτωσαν καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ

10 Ti vagytok az én tanuim, így szól az Úr; és szolgám, a kit elválasztottam, hogy megtudjátok és higyjetek nékem és megértsétek, hogy én vagyok az, elõttem Isten nem alkottatott, és utánam nem lesz!
You are my witnesses, says the Lord, and my servant whom I have taken for myself: so that you may see and have faith in me, and that it may be clear to you that I am he; before me there was no God formed, and there will not be after me.
γένεσθέ μοι μάρτυρες κἀγὼ μάρτυς λέγει κύριος ὁ θεός καὶ ὁ παῖς ὃν ἐξελεξάμην ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε καὶ συνῆτε ὅτι ἐγώ εἰμι ἔμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος θεὸς καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔσται

11 Én, én vagyok az Úr, és rajtam kivül nincsen szabadító!
I, even I, am the Lord; and there is no saviour but me.
ἐγὼ ὁ θεός καὶ οὐκ ἔστιν πάρεξ ἐμοῦ σῴζων

12 Én hirdettem, és megtartottam, és megjelentettem, és nem volt idegen [isten] köztetek, és ti vagytok az én tanuim, így szól az Úr, hogy én Isten vagyok.
I gave the word, and made it clear, and there was no strange god among you: for this reason you are my witnesses, says the Lord.
ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα ὠνείδισα καὶ οὐκ ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες κἀγὼ μάρτυς λέγει κύριος ὁ θεός

13 Mostantól fogva is én az leszek, és nincs, a ki az én kezembõl kimentsen; cselekszem, és ki változtatja azt meg?
From time long past I am God, and from this day I am he: there is no one who is able to take you out of my hand: when I undertake a thing, by whom will my purpose be changed?
ἔτι ἀπ' ἀρχῆς καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ἐξαιρούμενος ποιήσω καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό

14 Így szól az Úr, a ti megváltótok, Izráel Szentje. Ti értetek küldöttem el Bábelbe, és leszállítom mindnyájokat, mint menekülõket a Káldeusokkal együtt vídámságuk hajóiba.
The Lord, who has taken up your cause, the Holy One of Israel, says, Because of you I have sent to Babylon, and made all their seers come south, and the Chaldaeans whose cry is in the ships.
οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς ὁ ἅγιος ισραηλ ἕνεκεν ὑμῶν ἀποστελῶ εἰς βαβυλῶνα καὶ ἐπεγερῶ πάντας φεύγοντας καὶ χαλδαῖοι ἐν πλοίοις δεθήσονται

15 Én az Úr vagyok, szent [Istene]tek, Izráelnek teremtõje, királyotok.
I am the Lord, your Holy One, the Maker of Israel, your King.
ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ἅγιος ὑμῶν ὁ καταδείξας ισραηλ βασιλέα ὑμῶν

16 Így szól az Úr, a ki a tengeren utat csinál, és a hatalmas vizeken ösvényt,
This is the word of the Lord, who makes a way in the sea, and a road through the deep waters;
οὕτως λέγει κύριος ὁ διδοὺς ὁδὸν ἐν θαλάσσῃ καὶ ἐν ὕδατι ἰσχυρῷ τρίβον

17 A ki kihozott szekeret és lovat, sereget és vitézt; együtt hevernek ottan, nem kelnek föl, kialudtak, mint gyertyabél elhamvadának!
Who sends out the war-carriages and the horses, the army with all its force; they have come down, they will not get up again; like a feebly burning light they are put out.
ὁ ἐξαγαγὼν ἅρματα καὶ ἵππον καὶ ὄχλον ἰσχυρόν ἀλλὰ ἐκοιμήθησαν καὶ οὐκ ἀναστήσονται ἐσβέσθησαν ὡς λίνον ἐσβεσμένον

18 Ne emlékezzetek a régiekrõl, és az elõbbiekrõl ne gondolkodjatok!
Give no thought to the things which are past; let the early times go out of your minds.
μὴ μνημονεύετε τὰ πρῶτα καὶ τὰ ἀρχαῖα μὴ συλλογίζεσθε

19 Ímé, újat cselekszem; most készül, avagy nem tudjátok még? Igen, a pusztában utat szerzek, és a kietlenben folyóvizeket.
See, I am doing a new thing; now it is starting; will you not take note of it? I will even make a way in the waste land, and rivers in the dry country.
ἰδοὺ ποιῶ καινὰ ἃ νῦν ἀνατελεῖ καὶ γνώσεσθε αὐτά καὶ ποιήσω ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν καὶ ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποταμούς

20 Dicsõítni fog engem a mezõ vada, a sakálok és struczok, hogy vizet szereztem a pusztában; a kietlenben folyóvizeket, hogy választott népemnek inni adjak.
The beasts of the field will give me honour, the jackals and the ostriches: because I send out waters in the waste land, and rivers in the dry country, to give drink to the people whom I have taken for myself:
εὐλογήσει με τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ σειρῆνες καὶ θυγατέρες στρουθῶν ὅτι ἔδωκα ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ ποταμοὺς ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποτίσαι τὸ γένος μου τὸ ἐκλεκτόν

21 A nép, a melyet magamnak alkoték, hirdesse dicséretemet!
Even the people whom I made to be the witnesses of my praise.
λαόν μου ὃν περιεποιησάμην τὰς ἀρετάς μου διηγεῖσθαι

22 És még sem engem hívtál segítségül Jákób, hanem megfáradtál én bennem Izráel!
But you have made no prayer to me, O Jacob: and you have given no thought to me, O Israel.
οὐ νῦν ἐκάλεσά σε ιακωβ οὐδὲ κοπιᾶσαί σε ἐποίησα ισραηλ

23 Nem adtad nékem égõáldozatul bárányaidat, és áldozataiddal nem dicsõítettél engem; nem terheltelek ételáldozattal, és tömjénnel nem fárasztottalak.
You have not made me burned offerings of sheep, or given me honour with your offerings of beasts; I did not make you servants to give me an offering, and I did not make you tired with requests for perfumes.
οὐκ ἐμοὶ πρόβατα τῆς ὁλοκαρπώσεώς σου οὐδὲ ἐν ταῖς θυσίαις σου ἐδόξασάς με οὐδὲ ἔγκοπον ἐποίησά σε ἐν λιβάνῳ

24 Nem vettél pénzen nékem jóillatú nádat, és áldozataid kövérével jól nem tartottál, csak bûneiddel terhelél, vétkeiddel fárasztál engemet.
You have not got me sweet-smelling plants with your money, or given me pleasure with the fat of your offerings: but you have made me a servant to your sins, and you have made me tired with your evil doings.
οὐδὲ ἐκτήσω μοι ἀργυρίου θυμίαμα οὐδὲ τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν σου ἐπεθύμησα ἀλλὰ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις σου προέστην σου

25 Én, én vagyok, a ki eltörlöm álnokságaidat enmagamért, és bûneidrõl nem emlékezem meg!
I, even I, am he who takes away your sins; and I will no longer keep your evil doings in mind.
ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι ὁ ἐξαλείφων τὰς ἀνομίας σου καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι

26 Juttasd eszembe, no pereljünk együtt, beszéld el, hogy igaznak találtassál!
Put me in mind of this; let us take up the cause between us: put forward your cause, so that you may be seen to be in the right.
σὺ δὲ μνήσθητι καὶ κριθῶμεν λέγε σὺ τὰς ἀνομίας σου πρῶτος ἵνα δικαιωθῇς

27 Az elsõ atyád vétkezett, és tanítóid elpártoltak tõlem!
Your first father was a sinner, and your guides have gone against my word.
οἱ πατέρες ὑμῶν πρῶτοι καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἠνόμησαν εἰς ἐμέ

28 Ezért én is megfertõztettem a szent fejedelmeket, és veszedelemre adám Jákóbot, és gyalázatra Izráelt!
Your chiefs have made my holy place unclean, so I have made Jacob a curse, and Israel a thing of shame.
καὶ ἐμίαναν οἱ ἄρχοντες τὰ ἅγιά μου καὶ ἔδωκα ἀπολέσαι ιακωβ καὶ ισραηλ εἰς ὀνειδισμόν

1 És most hallgass Jákób, én szolgám, és Izráel, a kit én elválasztottam.
And now, give ear, O Jacob my servant, and Israel whom I have taken for myself:
νῦν δὲ ἄκουσον παῖς μου ιακωβ καὶ ισραηλ ὃν ἐξελεξάμην

2 Így szól az Úr, teremtõd és alkotód anyád méhétõl fogva, a ki megsegít: Ne félj, én szolgám Jákób, és te igaz nép, a kit elválasztottam!
The Lord who made you, forming you in your mother's body, the Lord, your helper, says, Have no fear, O Jacob my servant, and you, Jeshurun, whom I have taken for myself.
οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας σε καὶ ὁ πλάσας σε ἐκ κοιλίας ἔτι βοηθηθήσῃ μὴ φοβοῦ παῖς μου ιακωβ καὶ ὁ ἠγαπημένος ισραηλ ὃν ἐξελεξάμην

3 Mert vizet öntök a szomjúhozóra, és folyóvizeket a szárazra; kiöntöm lelkemet a te magodra, és áldásomat a te csemetéidre.
For I will send water on the land needing it, and streams on the dry earth: I will let my spirit come down on your seed, and my blessing on your offspring.
ὅτι ἐγὼ δώσω ὕδωρ ἐν δίψει τοῖς πορευομένοις ἐν ἀνύδρῳ ἐπιθήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τὸ σπέρμα σου καὶ τὰς εὐλογίας μου ἐπὶ τὰ τέκνα σου

4 És nevekednek mint fû között, és mint a fûzfák vizek folyásinál.
And they will come up like grass in a well-watered field, like water-plants by the streams.
καὶ ἀνατελοῦσιν ὡσεὶ χόρτος ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὡς ἰτέα ἐπὶ παραρρέον ὕδωρ

5 Ez azt mondja: én az Úré vagyok, amaz Jákób nevét emlegeti, és a másik önkezével írja: az Úré vagyok, és hízelegve Izráel nevét említi.
One will say, I am the Lord's; and another will give himself the name, Jacob; another will put a mark on his hand, I am the Lord's, and another will take the name of Israel for himself.
οὗτος ἐρεῖ τοῦ θεοῦ εἰμι καὶ οὗτος βοήσεται ἐπὶ τῷ ὀνόματι ιακωβ καὶ ἕτερος ἐπιγράψει τοῦ θεοῦ εἰμι ἐπὶ τῷ ὀνόματι ισραηλ

6 Így szól az Úr, Izráelnek királya és megváltója, a seregeknek Ura: Én vagyok az elsõ, én az utolsó, és rajtam kivül nincsen Isten.
The Lord, the King of Israel, even the Lord of armies who has taken up his cause, says, I am the first and the last, and there is no God but me.
οὕτως λέγει ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ ισραηλ ὁ ῥυσάμενος αὐτὸν θεὸς σαβαωθ ἐγὼ πρῶτος καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα πλὴν ἐμοῦ οὐκ ἔστιν θεός

7 És ki hirdetett hozzám hasonlóan? jelentse meg és hozza azt elém, mióta e világ népét teremtém; és jelentsék meg a közeli és távoli jövõt.
If there is one like me, let him come forward and say it, let him make it clear and put it in order before me: who has made clear in the past the things to come? let him make clear the future to me.
τίς ὥσπερ ἐγώ στήτω καλεσάτω καὶ ἑτοιμασάτω μοι ἀφ' οὗ ἐποίησα ἄνθρωπον εἰς τὸν αἰῶνα καὶ τὰ ἐπερχόμενα πρὸ τοῦ ἐλθεῖν ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν

8 Ne féljetek és ne rettegjetek! Hát nem mondtam-é meg és nem jelentém elõre? Ti vagytok tanuim! Hát van-é rajtam kivül Isten? Nincs kõszál, nem tudok!
Have no fear, be strong in heart; have I not made it clear to you in the past, and let you see it? and you are my witnesses. Is there any God but me, or a Rock of whom I have no knowledge?
μὴ παρακαλύπτεσθε οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἠνωτίσασθε καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν μάρτυρες ὑμεῖς ἐστε εἰ ἔστιν θεὸς πλὴν ἐμοῦ καὶ οὐκ ἦσαν τότε

9 A bálványok csinálói mind hiábavalók, és kedvenczeik mit sem használnak, és tanuik nem látnak és nem tudnak, hogy megszégyenüljenek.
Those who make a pictured image are all of them as nothing, and the things of their desire will be of no profit to them: and their servants see not, and have no knowledge; so they will be put to shame.
οἱ πλάσσοντες καὶ γλύφοντες πάντες μάταιοι οἱ ποιοῦντες τὰ καταθύμια αὐτῶν ἃ οὐκ ὠφελήσει αὐτούς ἀλλὰ αἰσχυνθήσονται

10 Ki alkotott istent, és bálványt [ki] öntött? a mely semmit sem használ!
Whoever makes a god, makes nothing but a metal image in which there is no profit.
πάντες οἱ πλάσσοντες θεὸν καὶ γλύφοντες ἀνωφελῆ

11 Ímé, minden barátaik megszégyenülnek, és a mesterek magok is emberek; gyûljenek össze mind és álljanak elõ; féljenek, szégyenüljenek meg együtt!
Truly, all those who make use of secret arts will be put to shame, and their words of power are only words of men: let them all come forward together; they will all be in fear and be put to shame.
καὶ πάντες ὅθεν ἐγένοντο ἐξηράνθησαν καὶ κωφοὶ ἀπὸ ἀνθρώπων συναχθήτωσαν πάντες καὶ στήτωσαν ἅμα ἐντραπήτωσαν καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἅμα

12 A kovács fejszét [készít,] és munkálkodik a szénnél, és alakítja azt põrölylyel, és munkálja azt erõs karjával, és megéhezik és ereje nincsen, és vizet sem iszik és elfárad.
The iron-worker is heating the metal in the fire, giving it form with his hammers, and working on it with his strong arm: then for need of food his strength gives way, and for need of water he becomes feeble.
ὅτι ὤξυνεν τέκτων σίδηρον σκεπάρνῳ εἰργάσατο αὐτὸ καὶ ἐν τερέτρῳ ἔτρησεν αὐτό εἰργάσατο αὐτὸ ἐν τῷ βραχίονι τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ πεινάσει καὶ ἀσθενήσει καὶ οὐ μὴ πίῃ ὕδωρ ἐκλεξάμενος

13 Az ács mérõzsinórt von, és lefesti azt íróvesszõvel, és meggyalulja azt, a czirkalommal alakítja, és csinálja azt férfiú formájára, ember ékességére, hogy házában lakjék.
The woodworker is measuring out the wood with his line, marking it out with his pencil: after smoothing it with his plane, and making circles on it with his instrument, he gives it the form and glory of a man, so that it may be placed in the house.
τέκτων ξύλον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέτρῳ καὶ ἐν κόλλῃ ἐρρύθμισεν αὐτό ἐποίησεν αὐτὸ ὡς μορφὴν ἀνδρὸς καὶ ὡς ὡραιότητα ἀνθρώπου στῆσαι αὐτὸ ἐν οἴκῳ

14 Czédrusfát vág magának, tölgy- és cserfát hoz, és válogat az erdõ fáiban, fenyõt plántál, a melyet az esõ fölnevel.
He has cedars cut down for himself, he takes an oak and lets it get strong among the trees of the wood; he has an ash-tree planted, and the rain gives it growth.
ὃ ἔκοψεν ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ ὃ ἐφύτευσεν κύριος καὶ ὑετὸς ἐμήκυνεν

15 Azokból az ember tüzet gerjeszt, vesz belõlök és melegszik, meggyújtja és kenyeret süt; sõt istent is csinál abból és imádja, bálványt készít és elõtte leborul;
Then it will be used to make a fire, so that a man may get warm; he has the oven heated with it and makes bread: he makes a god with it, to which he gives worship: he makes a pictured image out of it, and goes down on his face before it.
ἵνα ᾖ ἀνθρώποις εἰς καῦσιν καὶ λαβὼν ἀπ' αὐτοῦ ἐθερμάνθη καὶ καύσαντες ἔπεψαν ἄρτους ἐπ' αὐτῶν τὸ δὲ λοιπὸν εἰργάσαντο εἰς θεούς καὶ προσκυνοῦσιν αὐτούς

16 Felét tûzben megégeti, felénél húst eszik: pecsenyét süt és megelégszik, és aztán melengeti magát és szól: Bezzeg melegem van, tûznél valék!
With part of it he makes a fire, and on the fire he gets meat cooked and takes a full meal: he makes himself warm, and says, Aha! I am warm, I have seen the fire:
οὗ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσαν ἐν πυρὶ καὶ καύσαντες ἔπεψαν ἄρτους ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρέας ὀπτήσας ἔφαγεν καὶ ἐνεπλήσθη καὶ θερμανθεὶς εἶπεν ἡδύ μοι ὅτι ἐθερμάνθην καὶ εἶδον πῦρ

17 Maradékából istent készít, bálványát; leborulva imádja azt és könyörög hozzá, és így szól: Szabadíts meg, mert te vagy istenem!
And the rest of it he makes into a god, even his pictured image: he goes down on his face before it, giving worship to it, and making prayer to it, saying, Be my saviour; for you are my god.
τὸ δὲ λοιπὸν ἐποίησεν εἰς θεὸν γλυπτὸν καὶ προσκυνεῖ αὐτῷ καὶ προσεύχεται λέγων ἐξελοῦ με ὅτι θεός μου εἶ σύ

18 Nem tudnak és nem értenek, mert bekenvék szemeik és nem látnak, és szívök nem eszmél.
They have no knowledge or wisdom; for he has put a veil over their eyes, so that they may not see; and on their hearts, so that they may not give attention.
οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι ὅτι ἀπημαυρώθησαν τοῦ βλέπειν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν καὶ τοῦ νοῆσαι τῇ καρδίᾳ αὐτῶν

19 És nem veszi eszébe, nincs ismerete és értelme, hogy mondaná: Felét tûzben megégetém és kenyeret sütöttem annak szenénél, sütöttem húst és megettem; és maradékából útálatosságot csináljak-é, és leboruljak a fa- galy elõtt?
And no one takes note, no one has enough knowledge or wisdom to say, I have put part of it in the fire, and made bread on it; I have had a meal of the flesh cooked with it: and am I now to make the rest of it into a false god? am I to go down on my face before a bit of wood?
καὶ οὐκ ἐλογίσατο τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ οὐδὲ ἀνελογίσατο ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ οὐδὲ ἔγνω τῇ φρονήσει ὅτι τὸ ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρὶ καὶ ἔπεψεν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων αὐτοῦ ἄρτους καὶ ὀπτήσας κρέας ἔφαγεν καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ εἰς βδέλυγμα ἐποίησεν καὶ προσκυνοῦσιν αὐτῷ

20 Ki hamuban gyönyörködik, megcsalt szíve vezette félre azt, hogy meg ne szabadítsa lelkét és ezt mondja: Hát nem hazugság van-é jobbkezemben?
As for him whose food is the dust of a dead fire, he has been turned from the way by a twisted mind, so that he is unable to keep himself safe by saying, What I have here in my hand is false.
γνῶτε ὅτι σποδὸς ἡ καρδία αὐτῶν καὶ πλανῶνται καὶ οὐδεὶς δύναται ἐξελέσθαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἴδετε οὐκ ἐρεῖτε ὅτι ψεῦδος ἐν τῇ δεξιᾷ μου

21 Oh emlékezzél meg Jákób ezekrõl és Izráel, mert az én szolgám vagy te, én alkottalak téged, én szolgám vagy, Izráel! nem feledlek el.
Keep these things in mind, O Jacob; and you Israel, for you are my servant: I have made you; you are my servant; O Israel, I will not let you go out of my memory.
μνήσθητι ταῦτα ιακωβ καὶ ισραηλ ὅτι παῖς μου εἶ σύ ἔπλασά σε παῖδά μου καὶ σύ ισραηλ μὴ ἐπιλανθάνου μου

22 Eltöröltem álnokságaidat, mint felleget, és mint felhõt bûneidet; térj én hozzám, mert megváltottalak.
I have put your evil doings out of my mind like a thick cloud, and your sins like a mist: come back to me; for I have taken up your cause.
ἰδοὺ γὰρ ἀπῆλειψα ὡς νεφέλην τὰς ἀνομίας σου καὶ ὡς γνόφον τὰς ἁμαρτίας σου ἐπιστράφητι πρός με καὶ λυτρώσομαί σε

23 Örüljetek egek, mert az Úr végbe vitte, kiáltsatok földnek mélységei, ujjongva énekeljetek hegyek, erdõ és benne minden fa; mert megváltá az Úr Jákóbot, és Izráelben megdicsõíti magát.
Make a song, O heavens, for the Lord has done it: give a loud cry, you deep parts of the earth: let your voices be loud in song, you mountains, and you woods with all your trees: for the Lord has taken up the cause of Jacob, and will let his glory be seen in Israel.
εὐφράνθητε οὐρανοί ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν ισραηλ σαλπίσατε θεμέλια τῆς γῆς βοήσατε ὄρη εὐφροσύνην οἱ βουνοὶ καὶ πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν αὐτοῖς ὅτι ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τὸν ιακωβ καὶ ισραηλ δοξασθήσεται

24 Így szól az Úr, megváltód és alkotód anyád méhétõl fogva: Én vagyok az Úr, a ki mindent cselekszem, a ki az egeket egyedül kifeszítem, és kiszélesítem a földet magamtól;
The Lord, who has taken up your cause, and who gave you life in your mother's body, says, I am the Lord who makes all things; stretching out the heavens by myself, and giving the earth its limits; who was with me?
οὕτως λέγει κύριος ὁ λυτρούμενός σε καὶ ὁ πλάσσων σε ἐκ κοιλίας ἐγὼ κύριος ὁ συντελῶν πάντα ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν μόνος καὶ ἐστερέωσα τὴν γῆν τίς ἕτερος

25 Ki a hazugok jeleit megrontja, és a varázslókat megbolondítja, a bölcseket megszégyeníti, és tudományukat bolondsággá teszi.
Who makes the signs of those who give word of the future come to nothing, so that those who have knowledge of secret arts go off their heads; turning the wise men back, and making their knowledge foolish:
διασκεδάσει σημεῖα ἐγγαστριμύθων καὶ μαντείας ἀπὸ καρδίας ἀποστρέφων φρονίμους εἰς τὰ ὀπίσω καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν μωρεύων

26 A ki szolgája beszédét beteljesíti, és véghez viszi követei tanácsát, a ki így szól Jeruzsálemnek: Lakjanak benne! és Júda városainak: Megépíttessenek! és romjait felállatom!
Who makes the word of his servants certain, and gives effect to the purposes of his representatives; who says of Jerusalem, Her people will come back to her; and of the towns of Judah, I will give orders for their building, and will make her waste places fertile again:
καὶ ἱστῶν ῥήματα παιδὸς αὐτοῦ καὶ τὴν βουλὴν τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ ἀληθεύων ὁ λέγων ιερουσαλημ κατοικηθήσῃ καὶ ταῖς πόλεσιν τῆς ιουδαίας οἰκοδομηθήσεσθε καὶ τὰ ἔρημα αὐτῆς ἀνατελεῖ

27 Ki ezt mondja a mélységnek: Száradj ki! és kiapasztom folyóvizeidet!
Who says to the deep, Be dry, and I will make your rivers dry:
ὁ λέγων τῇ ἀβύσσῳ ἐρημωθήσῃ καὶ τοὺς ποταμούς σου ξηρανῶ

28 Ki Czírusnak ezt mondja: Pásztorom! ki véghez viszi minden akaratomat, és ezt mondja Jeruzsálemnek: Megépíttessék! és a templomnak: Alapja vettessék!
Who says of Cyrus, He will take care of my sheep, and will do all my pleasure: who says of Jerusalem, I will give the word for your building; and of the Temple, Your bases will be put in place.
ὁ λέγων κύρῳ φρονεῖν καὶ πάντα τὰ θελήματά μου ποιήσει ὁ λέγων ιερουσαλημ οἰκοδομηθήσῃ καὶ τὸν οἶκον τὸν ἅγιόν μου θεμελιώσω

1 Így szól az Úr felkentjéhez, Czírushoz, kinek jobbkezét megfogám, hogy meghódoltassak elõtte népeket, és a királyok derekának övét megoldjam, õ elõtte megnyissam az ajtókat, és a kapuk be ne zároltassanak;
The Lord says to the man of his selection, to Cyrus, whom I have taken by the right hand, putting down nations before him, and taking away the arms of kings; making the doors open before him, so that the ways into the towns may not be shut;
οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς τῷ χριστῷ μου κύρῳ οὗ ἐκράτησα τῆς δεξιᾶς ἐπακοῦσαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔθνη καὶ ἰσχὺν βασιλέων διαρρήξω ἀνοίξω ἔμπροσθεν αὐτοῦ θύρας καὶ πόλεις οὐ συγκλεισθήσονται

2 Én menéndek elõtted, és az egyenetleneket megegyenesítem, az érczajtókat összetöröm, és leütöm a vaszárakat.
I will go before you, and make the rough places level: the doors of brass will be broken, and the iron rods cut in two:
ἐγὼ ἔμπροσθέν σου πορεύσομαι καὶ ὄρη ὁμαλιῶ θύρας χαλκᾶς συντρίψω καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συγκλάσω

3 Néked adom a sötétségnek kincseit és a rejtekhelyek gazdagságait, hogy megtudjad, hogy én vagyok az Úr, a ki téged neveden hívtalak, Izráel Istene.
And I will give you the stores of the dark, and the wealth of secret places, so that you may be certain that I am the Lord, who gave you your name, even the God of Israel.
καὶ δώσω σοι θησαυροὺς σκοτεινούς ἀποκρύφους ἀοράτους ἀνοίξω σοι ἵνα γνῷς ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ καλῶν τὸ ὄνομά σου θεὸς ισραηλ

4 Az én szolgámért, Jákóbért, és elválasztott Izráelemért neveden hívtalak el, szeretettel szólítálak, noha nem ismerél.
Because of Jacob my servant, and Israel whom I have taken for myself, I have sent for you by name, giving you a name of honour, though you had no knowledge of me.
ἕνεκεν ιακωβ τοῦ παιδός μου καὶ ισραηλ τοῦ ἐκλεκτοῦ μου ἐγὼ καλέσω σε τῷ ὀνόματί σου καὶ προσδέξομαί σε σὺ δὲ οὐκ ἔγνως με

5 Én vagyok az Úr és több nincs, rajtam kivül nincs Isten! felöveztelek téged, bár nem ismerél.
I am the Lord, and there is no other; there is no God but me: I will make you ready for war, though you had no knowledge of me:
ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ θεός καὶ οὐκ ᾔδεις με

6 Hogy megtudják napkelettõl és napnyugattól fogva, hogy nincsen több rajtam kivül; én vagyok az Úr és több nincsen!
So that they may see from the east and from the west that there is no God but me: I am the Lord, and there is no other.
ἵνα γνῶσιν οἱ ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ οἱ ἀπὸ δυσμῶν ὅτι οὐκ ἔστιν πλὴν ἐμοῦ ἐγὼ κύριος ὁ θεός καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι

7 Ki a világosságot alkotom és a sötétséget teremtem, ki békességet szerzek és gonoszt teremtek; én vagyok az Úr, a ki mindezt cselekszem!
I am the giver of light and the maker of the dark; causing blessing, and sending troubles; I am the Lord, who does all these things.
ἐγὼ ὁ κατασκευάσας φῶς καὶ ποιήσας σκότος ὁ ποιῶν εἰρήνην καὶ κτίζων κακά ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα

8 Egek harmatozzatok onnan felül, és a felhõk folyjanak igazsággal, nyiljék meg a föld és viruljon fel a szabadulás, és igazság sarjadjon fel vele együtt; én az Úr teremtettem azt!
Let righteousness come down, O heavens, from on high, and let the sky send it down like rain: let the earth be open to give the fruit of salvation, causing righteousness to come up with it; I the Lord have made it come about.
εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν καὶ αἱ νεφέλαι ῥανάτωσαν δικαιοσύνην ἀνατειλάτω ἡ γῆ ἔλεος καὶ δικαιοσύνην ἀνατειλάτω ἅμα ἐγώ εἰμι κύριος ὁ κτίσας σε

9 Jaj annak, a ki alkotójával perbe száll, holott cserép a föld többi cserepeivel! Vajjon mondja-é az agyag alkotójának: Mit csinálsz? és csinálmányod ezt: Nincsenek kezei?
Cursed is he who has an argument with his Maker, the pot which has an argument with the Potter! Will the wet earth say to him who is working with it, What are you doing, that your work has nothing by which it may be gripped?
ποῖον βέλτιον κατεσκεύασα ὡς πηλὸν κεραμέως μὴ ὁ ἀροτριῶν ἀροτριάσει τὴν γῆν ὅλην τὴν ἡμέραν μὴ ἐρεῖ ὁ πηλὸς τῷ κεραμεῖ τί ποιεῖς ὅτι οὐκ ἐργάζῃ οὐδὲ ἔχεις χεῖρας

10 Jaj annak, a ki atyjának mondja: Miért nemzesz? és az asszonynak: Miért szülsz?
Cursed is he who says to a father, To what are you giving life? or to a woman, What are you in birth-pains with?
ὁ λέγων τῷ πατρί τί γεννήσεις καὶ τῇ μητρί τί ὠδινήσεις

11 Így szól az Úr, Izráelnek Szentje és Teremtõje: Kérdezzétek meg a jövendõt tõlem, fiaimat és kezeim munkáját csak bízzátok reám!
The Lord, the Holy One of Israel, and his Maker, says, Will you put a question to me about the things which are to come, or will you give me orders about my sons, and the work of my hands?
ὅτι οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ἅγιος ισραηλ ὁ ποιήσας τὰ ἐπερχόμενα ἐρωτήσατέ με περὶ τῶν υἱῶν μου καὶ περὶ τῶν θυγατέρων μου καὶ περὶ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν μου ἐντείλασθέ μοι

12 Én alkotám a földet, és az embert rajta én teremtém, én terjesztém ki kezeimmel az egeket, és minden seregöket én állatám elõ.
I have made the earth, forming man on it: by my hands the heavens have been stretched out, and all the stars put in their ordered places.
ἐγὼ ἐποίησα γῆν καὶ ἄνθρωπον ἐπ' αὐτῆς ἐγὼ τῇ χειρί μου ἐστερέωσα τὸν οὐρανόν ἐγὼ πᾶσι τοῖς ἄστροις ἐνετειλάμην

13 Én támasztottam õt fel igazságban, és minden útait egyengetem, õ építi meg városomat, és foglyaimat elbocsátja, nem pénzért, sem ajándékért, szóla a seregek Ura!
I have sent him out to overcome the nations, and I will make all his ways straight: I will give him the work of building my town, and he will let my prisoners go free, without price or reward, says the Lord of armies.
ἐγὼ ἤγειρα αὐτὸν μετὰ δικαιοσύνης βασιλέα καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐθεῖαι οὗτος οἰκοδομήσει τὴν πόλιν μου καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου ἐπιστρέψει οὐ μετὰ λύτρων ο ὐδὲ μετὰ δώρων εἶπεν κύριος σαβαωθ

14 Így szól az Úr: Égyiptom gyûjtött kincse és Kús nyeresége és a nagy termetû Szabeusok hozzád mennek és tieid lesznek, téged követnek, békókban járnak, elõtted leborulnak és hozzád könyörögnek: Csak közted van az Isten és nincsen több Isten!

The Lord says, The workmen of Egypt, and the traders of Ethiopia, and the tall Sabaeans, will come over the sea to you, and they will be yours; they will go after you; in chains they will come over: and they will go down on their faces before you, and will make prayer to you, saying, Truly, God is among you; and there is no other God.

οὕτως λέγει κύριος σαβαωθ ἐκοπίασεν αἴγυπτος καὶ ἐμπορία αἰθιόπων καὶ οἱ σεβωιν ἄνδρες ὑψηλοὶ ἐπὶ σὲ διαβήσονται καὶ σοὶ ἔσονται δοῦλοι καὶ ὀπίσω σου ἀκολουθήσουσιν δεδεμένοι χειροπέδαις καὶ προσκυνήσουσίν σοι καὶ ἐν σοὶ προσεύξονται ὅτι ἐν σοὶ ὁ θεός ἐστιν καὶ ἐροῦσιν οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν σοῦ

15 Bizony Te elrejtõzködõ Isten vagy, Izráelnek Istene, szabadító!

Truly, you have a secret God, the God of Israel is a Saviour!

σὺ γὰρ εἶ θεός καὶ οὐκ ᾔδειμεν ὁ θεὸς τοῦ ισραηλ σωτήρ

16 Szégyent vallanak és gyalázatot mind, egyetemben gyalázatban járnak a bálványok faragói;

All those who have gone against him will be put to shame; the makers of images will be made low.

αἰσχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ καὶ πορεύσονται ἐν αἰσχύνῃ ἐγκαινίζεσθε πρός με νῆσοι

17 És Izráel megszabadul az Úr által örök szabadulással, nem vallotok szégyent és gyalázatot soha örökké;

But the Lord will make Israel free with an eternal salvation: you will not be put to shame or made low for ever and ever.

ισραηλ σῴζεται ὑπὸ κυρίου σωτηρίαν αἰώνιον οὐκ αἰσχυνθήσονται οὐδὲ μὴ ἐντραπῶσιν ἕως τοῦ αἰῶνος

18 Mert így szól az Úr, a ki az egeket teremté; Õ az Isten, a ki alkotá a földet és teremté azt és megerõsíté; nem hiába teremté azt, hanem lakásul alkotá: Én vagyok az Úr és több nincsen!

For this is the word of the Lord who made the heavens; he is God; the maker and designer of the earth; who made it not to be a waste, but as a living-place for man: I am the Lord, and there is no other.

οὕτως λέγει κύριος ὁ ποιήσας τὸν οὐρανόν οὗτος ὁ θεὸς ὁ καταδείξας τὴν γῆν καὶ ποιήσας αὐτήν αὐτὸς διώρισεν αὐτήν οὐκ εἰς κενὸν ἐποίησεν αὐτὴν ἀλλὰ κατοικεῖσθαι ἐγώ εἰ μι καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι

19 Nem titkon szóltam, a sötétség földének helyén; nem mondtam Jákób magvának: hiába keressetek engem! én, az Úr, igazságot szólok, és megjelentem, a mik igazak.

I have not given my word in secret, in a place in the underworld; I did not say to the seed of Jacob, Go into a waste land to make request of me: I the Lord say what is true, my word is righteousness.

οὐκ ἐν κρυφῇ λελάληκα οὐδὲ ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ οὐκ εἶπα τῷ σπέρματι ιακωβ μάταιον ζητήσατε ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι κύριος λαλῶν δικαιοσύνην καὶ ἀναγγέλλων ἀλήθειαν

20 Gyûljetek egybe és jõjjetek elõ, közelegjetek mind, a kik a népek közül megszabadultatok; nem tudnak semmit, a kik bálványuk fáját hordják, és könyörögnek oly istenhez, a ki meg nem tart!

Come together, even come near, you nations who are still living: they have no knowledge who take up their image of wood, and make prayer to a god in whom is no salvation.

συνάχθητε καὶ ἥκετε βουλεύσασθε ἅμα οἱ σῳζόμενοι ἀπὸ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔγνωσαν οἱ αἴροντες τὸ ξύλον γλύμμα αὐτῶν καὶ προσευχόμενοι ὡς πρὸς θεούς οἳ οὐ σῴζουσιν

21 Jelentsétek meg és hozzátok elõ, sõt egyetemben tanácskozzanak: ki mondta meg ezt régtõl fogva és jelenté meg elõre? Vajjon nem én, az Úr? És nincs több Isten nálam, igaz Isten és megtartó nincs kívülem.

Give the word, put forward your cause, let us have a discussion together: who has given news of this in the past? who made it clear in early times? did not I, the Lord? and there is no God but me; a true God and a saviour; there is no other.

εἰ ἀναγγελοῦσιν ἐγγισάτωσαν ἵνα γνῶσιν ἅμα τίς ἀκουστὰ ἐποίησεν ταῦτα ἀπ' ἀρχῆς τότε ἀνηγγέλη ὑμῖν ἐγὼ ὁ θεός καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν ἐμοῦ δίκαιος καὶ σωτὴρ οὐκ ἔστιν πάρεξ ἐμοῦ

22 Térjetek én hozzám, hogy megtartassatok földnek minden határai, mert én vagyok az Isten, és nincsen több!

Let your hearts be turned to me, so that you may have salvation, all the ends of the earth: for I am God, and there is no other.

ἐπιστράφητε πρός με καὶ σωθήσεσθε οἱ ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ἐγώ εἰμι ὁ θεός καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος

23 Magamra esküdtem és igazság jött ki számból, egy szó, mely vissza nem tér: hogy minden térd nékem hajol meg, rám esküszik minden nyelv!
By myself have I taken an oath, a true word has gone from my mouth, and will not be changed, that to me every knee will be bent, and every tongue will give honour.
κατ' ἐμαυτοῦ ὀμνύω ἦ μὴν ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματός μου δικαιοσύνη οἱ λόγοι μου οὐκ ἀποστραφήσονται ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ καὶ ἐξομολογήσεται πᾶσα γλῶσσα τῷ θε ῷ

24 Csak az Úrban van, így szólnak felõlem, minden igazság és erõ, Õ hozzá mennek, és megszégyenülnek mindazok, a kik reá haragusznak.
Only in the Lord will Jacob overcome and be strong: together all those who were angry with him will be put to shame and come to destruction.
λέγων δικαιοσύνη καὶ δόξα πρὸς αὐτὸν ἥξουσιν καὶ αἰσχυνθήσονται πάντες οἱ ἀφορίζοντες ἑαυτούς

25 Az Úrban igazul meg és dicsekszik Izráelnek egész magva!
In the Lord will all the seed of Israel get their rights, and they will give glory to him.
ἀπὸ κυρίου δικαιωθήσονται καὶ ἐν τῷ θεῷ ἐνδοξασθήσονται πᾶν τὸ σπέρμα τῶν υἱῶν ισραηλ

1 Ledõl Bél, elesik Nebó, oktalan barmokra kerülnek szobraik, és miket ti hordoztatok, felrakatnak, terhéül a megfáradott [állat]nak;
Bel is bent down, Nebo is falling; their images are on the beasts and on the cattle: the things which you took about have become a weight to the tired beast.
ἔπεσε βηλ συνετρίβη δαγων ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θηρία καὶ κτήνη αἴρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτίον κοπιῶντι

2 Elesnek, összerogynak együtt, nem menthetik meg a terhet; és õk magok fogságba mennek.
They are bent down, they are falling together: they were not able to keep their images safe, but they themselves have been taken prisoner.
καὶ πεινῶντι καὶ ἐκλελυμένῳ οὐκ ἰσχύοντι ἅμα οἳ οὐ δυνήσονται σωθῆναι ἀπὸ πολέμου αὐτοὶ δὲ αἰχμάλωτοι ἤχθησαν

3 Hallgassatok rám, Jákób háza és Izráel házának minden maradéka, a kiket [magamra] raktam anyátok méhétõl fogva, és hordoztalak születésetek óta;
Give ear to me, O family of Jacob, and all the rest of the people of Israel, who have been supported by me from their birth, and have been my care from their earliest days:
ἀκούσατέ μου οἶκος τοῦ ιακωβ καὶ πᾶν τὸ κατάλοιπον τοῦ ισραηλ οἱ αἰρόμενοι ἐκ κοιλίας καὶ παιδευόμενοι ἐκ παιδίου

4 Vénségtekig én vagyok az, és megõszüléstekig én visellek; én teremtettem és én hordozom, én viselem és megszabadítom.
Even when you are old I will be the same, and when you are grey-haired I will take care of you: I will still be responsible for what I made; yes, I will take you and keep you safe.
ἕως γήρους ἐγώ εἰμι καὶ ἕως ἂν καταγηράσητε ἐγώ εἰμι ἐγὼ ἀνέχομαι ὑμῶν ἐγὼ ἐποίησα καὶ ἐγὼ ἀνήσω ἐγὼ ἀναλήμψομαι καὶ σώσω ὑμᾶς

5 Kihez hasonlíttok engem, és kivel tesztek egyenlõvé? És kivel vettek egybe, hogy hasonlók volnánk?
Who in your eyes is my equal? or what comparison will you make with me?
τίνι με ὡμοιώσατε ἴδετε τεχνάσασθε οἱ πλανώμενοι

6 Kitöltik az aranyat az erszénybõl, és ezüstöt mérnek a mértékkel, és ötvöst fogadnak, hogy abból istent csináljon; meghajolnak, leborulnak elõtte.
As for those who take gold out of a bag, and put silver in the scales, they give payment to a gold-worker, to make it into a god; they go down on their faces and give it worship.
οἱ συμβαλλόμενοι χρυσίον ἐκ μαρσιππίου καὶ ἀργύριον ἐν ζυγῷ στήσουσιν ἐν σταθμῷ καὶ μισθωσάμενοι χρυσοχόον ἐποίησαν χειροποίητα καὶ κύψαντες προσκυνοῦσιν αὐτοῖς

7 Vállukra veszik azt és hordozzák, majd állványára helyezik és veszteg áll, helyérõl meg nem mozdul, ha kiáltasz is hozzá, nem felel, nyomorúságodból nem szabadít meg.
They put him on their backs, and take him up, and put him in his fixed place, from which he may not be moved; if a man gives a cry for help to him, he is unable to give an answer, or get him out of his trouble.
αἴρουσιν αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ πορεύονται ἐὰν δὲ θῶσιν αὐτό ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ μένει οὐ μὴ κινηθῇ καὶ ὃς ἂν βοήσῃ πρὸς αὐτόν οὐ μὴ εἰσακούσῃ ἀπὸ κακῶν οὐ μὴ σώσῃ α ὐτόν

8 Emlékezzetek meg errõl, és legyetek erõsek, vegyétek eszetekbe, pártütõk!
Keep this in mind and be shamed; let it come back to your memory, you sinners.
μνήσθητε ταῦτα καὶ στενάξατε μετανοήσατε οἱ πεπλανημένοι ἐπιστρέψατε τῇ καρδίᾳ

9 Emlékezzetek meg a messze régi dolgokról, hogy én vagyok Isten és nincsen több; Isten vagyok, és nincs hozzám hasonlatos.
Let the things which are past come to your memory: for I am God, and there is no other; I am God, and there is no one like me;
καὶ μνήσθητε τὰ πρότερα ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ θεός καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ

10 Ki megjelentem kezdettõl fogva a véget, és elõre azokat, a mik még meg nem történtek, mondván: tanácsom megáll, és véghez viszem minden akaratomat;
Making clear from the first what is to come, and from past times the things which have not so far come about; saying, My purpose is fixed, and I will do all my pleasure;
ἀναγγέλλων πρότερον τὰ ἔσχατα πρὶν αὐτὰ γενέσθαι καὶ ἅμα συνετελέσθη καὶ εἶπα πᾶσά μου ἡ βουλὴ στήσεται καὶ πάντα ὅσα βεβούλευμαι ποιήσω

11 Ki elhívom napkeletrõl a sast, meszsze földrõl tanácsom férfiát; nem csak szóltam, ki is viszem, elvégezem, meg is cselekszem!
Sending for a bird of strong flight from the east, the man of my purpose from a far country; I have said it, and I will give effect to it; the thing designed by me will certainly be done.
καλῶν ἀπ' ἀνατολῶν πετεινὸν καὶ ἀπὸ γῆς πόρρωθεν περὶ ὧν βεβούλευμαι ἐλάλησα καὶ ἤγαγον ἔκτισα καὶ ἐποίησα ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐόδωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ

12 Hallgassatok reám, kemény szívûek, a kik távol vagytok az igazságtól.
Give ear to me, you feeble-hearted, who have no faith in my righteousness:
ἀκούσατέ μου οἱ ἀπολωλεκότες τὴν καρδίαν οἱ μακρὰν ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης

13 Elhoztam igazságomat, nincs messze, és az én szabadításom nem késik, Sionban lesz szabadításom, és Izráelen dicsõségem.
My righteousness is near, it is not far off; salvation will come quickly; and I will make Zion free, and give Israel my glory.
ἤγγισα τὴν δικαιοσύνην μου καὶ τὴν σωτηρίαν τὴν παρ' ἐμοῦ οὐ βραδυνῶ δέδωκα ἐν σιων σωτηρίαν τῷ ισραηλ εἰς δόξασμα

1 Szállj le és ülj a porba, Babilon szûz leánya, ülj a földre királyi szék nélkül, te a Káldeusok leánya, mert nem hívnak többé téged gyöngének és elkényeztetettnek!
Come and take your seat in the dust, O virgin daughter of Babylon; come down from your seat of power, and take your place on the earth, O daughter of the Chaldaeans: for you will never again seem soft and delicate.
κατάβηθι κάθισον ἐπὶ τὴν γῆν παρθένος θυγάτηρ βαβυλῶνος εἴσελθε εἰς τὸ σκότος θυγάτηρ χαλδαίων ὅτι οὐκέτι προστεθήσῃ κληθῆναι ἁπαλὴ καὶ τρυφερά

2 Vedd a malmot és õrölj lisztet, född fel fátyolodat, emeld föl a hosszú ruhát, född fel czombodat és menj át a folyókon.
Take the crushing-stones and get the meal crushed: take off your veil, put away your robe, let your legs be uncovered, go through the rivers.
λαβὲ μύλον ἄλεσον ἄλευρον ἀποκάλυψαι τὸ κατακάλυμμά σου ἀνακάλυψαι τὰς πολιάς ἀνάσυραι τὰς κνήμας διάβηθι ποταμούς

3 Födöztessék föl meztelenséged és láttassék meg szemérmed; bosszút állok és embert nem kímélek!
The shame of your unclothed condition will be seen by all: I will give punishment without mercy,
ἀνακαλυφθήσεται ἡ αἰσχύνη σου φανήσονται οἱ ὀνειδισμοί σου τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ λήμψομαι οὐκέτι μὴ παραδῶ ἀνθρώποις

4 [Így szól] a mi Megváltónk, seregeknek Ura az Õ neve, Izráel Szentje!
Says the Lord who takes up our cause; the Lord of armies is his name, the Holy One of Israel.
εἶπεν ὁ ῥυσάμενός σε κύριος σαβαωθ ὄνομα αὐτῷ ἅγιος ισραηλ

5 Ülj némán és menj a sötétre, te a Káldeusok leánya, mert nem hívnak többé téged országok úrnõjének!
Be seated in the dark without a word, O daughter of the Chaldaeans: for you will no longer be named, The Queen of Kingdoms.
κάθισον κατανενυγμένη εἴσελθε εἰς τὸ σκότος θυγάτηρ χαλδαίων οὐκέτι μὴ κληθῇς ἰσχὺς βασιλείας

6 Fölgerjedtem volt népem ellen; megfertõztettem örökségemet és kezedbe adtam azt: te nem cselekedtél velök irgalmasságot, az öregre nehéz igát vetettél!
I was angry with my people, I put shame on my heritage, and gave them into your hands: you had no mercy on them; you put a cruel yoke on those who were old;
παρωξύνθην ἐπὶ τῷ λαῷ μου ἐμίανας τὴν κληρονομίαν μου ἐγὼ ἔδωκα εἰς τὴν χεῖρά σου σὺ δὲ οὐκ ἔδωκας αὐτοῖς ἔλεος τοῦ πρεσβυτέρου ἐβάρυνας τὸν ζυγὸν σφόδρα

7 És ezt mondád: Örökre úrnõ leszek! úgy hogy ezekre nem is gondolál, és nem emlékeztél meg annak végérõl.
And you said, I will be a queen for ever: you did not give attention to these things, and did not keep in mind what would come after.
καὶ εἶπας εἰς τὸν αἰῶνα ἔσομαι ἄρχουσα οὐκ ἐνόησας ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ σου οὐδὲ ἐμνήσθης τὰ ἔσχατα

8 És most halld meg ezt, bujálkodó, a ki bátorságban ülsz, a ki ezt mondja szívében: Én vagyok és nincs senki több, nem ülök özvegységben, és a gyermektelenséget nem ismerem!
So now take note of this, you who are given up to pleasure, living without fear of evil, saying in your heart, I am, and there is no one like me; I will never be a widow, or have my children taken from me.
νῦν δὲ ἄκουσον ταῦτα ἡ τρυφερὰ ἡ καθημένη πεποιθυῖα ἡ λέγουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἐγώ εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα οὐ καθιῶ χήρα οὐδὲ γνώσομαι ὀρφανείαν

9 És mind e kettõ eljõ reád nagy hamar egy napon: gyermektelenség és özvegység, teljességökben jõnek el reád, noha gazdag vagy a varázslásban, és sok nagyon igézõ szózatod.
But these two things will come on you suddenly in one day, the loss of children and of husband: in full measure they will come on you, for all your secret arts, and all your wonders.
νῦν δὲ ἥξει ἐξαίφνης ἐπὶ σὲ τὰ δύο ταῦτα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ χηρεία καὶ ἀτεκνία ἥξει ἐξαίφνης ἐπὶ σὲ ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐν τῇ ἰσχύι τῶν ἐπαοιδῶν σου σφόδρα

10 Gonoszságodban bíztál, és ezt mondád: Nem lát senki engem! Bölcseséged és tudományod csalt meg téged, és ezt mondád szívedben: Én vagyok és nincs senki több.
For you had faith in your evil-doing; you said, No one sees me; by your wisdom and knowledge you have been turned out of the way: and you have said in your heart, I am, and there is no other.
τῇ ἐλπίδι τῆς πονηρίας σου σὺ γὰρ εἶπας ἐγώ εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα γνῶθι ὅτι ἡ σύνεσις τούτων καὶ ἡ πορνεία σου ἔσται σοι αἰσχύνη καὶ εἶπας τῇ καρδίᾳ σου ἐγώ εἰμι καὶ οὐ κ ἔστιν ἑτέρα

11 Azért jõ te reád a gonosz, a melynek keletkezését nem tudod, és romlás sújt le rád, a melyet meg nem engesztelhetsz, és hirtelen jõ pusztulás reád, nem is tudod!
Because of this evil will come on you, which may not be turned away for any price: and trouble will overtake you, from which no money will give salvation: destruction will come on you suddenly, without your knowledge.
καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ἀπώλεια καὶ οὐ μὴ γνῷς βόθυνος καὶ ἐμπεσῇ εἰς αὐτόν καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ταλαιπωρία καὶ οὐ μὴ δυνήσῃ καθαρὰ γενέσθαι καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ἐξαπίνης ἀπώλεια καὶ οὐ μ ὴ γνῷς

12 No állj elõ hát igézõ szózatiddal és varázslásodnak sokaságával, a melyekkel ifjúságodtól fogva veszõdtél, talán segíthetsz valamit, talán visszariaszthatod [a veszedelmet.]
Go on now with your secret arts, and all your wonder-working, to which you have given yourself up from your earliest days; it may be that they will be of profit to you, or by them you may put fear into your attackers.
στῆθι νῦν ἐν ταῖς ἐπαοιδαῖς σου καὶ τῇ πολλῇ φαρμακείᾳ σου ἃ ἐμάνθανες ἐκ νεότητός σου εἰ δυνήσῃ ὠφεληθῆναι

13 Tanácsaid sokaságában megfáradtál; no álljanak elõ és tartsanak meg az égnek vizsgálói, a kik a csillagokat nézik, a kik megjelentik az újholdak napján, hogy mi jövend reád.
But your mind is troubled by the number of your guides: let them now come forward for your salvation: the measurers of the heavens, the watchers of the stars, and those who are able to say from month to month what things are coming on you.
κεκοπίακας ἐν ταῖς βουλαῖς σου στήτωσαν καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ οὐρανοῦ οἱ ὁρῶντες τοὺς ἀστέρας ἀναγγειλάτωσάν σοι τί μέλλει ἐπὶ σὲ ἔρχεσθαι

14 Ímé, olyanok lettek, mint a polyva, tûz emészté meg õket, nem mentik meg életöket a lángból, még szén sem marad belõlök melegülésre, sem körülülhetõ parázs!
Truly, they have become like dry stems, they have been burned in the fire; they are not able to keep themselves safe from the power of the flame: it is not a coal for warming them, or a fire by which a man may be seated.
ἰδοὺ πάντες ὡς φρύγανα ἐπὶ πυρὶ κατακαήσονται καὶ οὐ μὴ ἐξέλωνται τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἐκ φλογός ὅτι ἔχεις ἄνθρακας πυρός κάθισαι ἐπ' αὐτούς

15 Így járnak azok, a kikkel veszõdtél; és a kik kereskedõ társaid voltak ifjúságodtól fogva, futnak, kiki a maga útján; senki nem segít néked!
Small profit have you had from those who, from your earliest days, got great profit out of you; they have gone in flight, every one straight before him, and you have no saviour.
οὗτοι ἔσονταί σοι βοήθεια ἐκοπίασας ἐν τῇ μεταβολῇ σου ἐκ νεότητος ἄνθρωπος καθ' ἑαυτὸν ἐπλανήθη σοὶ δὲ οὐκ ἔσται σωτηρία

1 Halljátok ezt Jákób háza, a kik Izráel nevérõl neveztettek, és Júda forrásából származának, a kik az Úr nevére esküsznek, és Izráel Istenét emlegetik; [de]nem híven és nem igazán.
Give ear to this, O family of Jacob, you who are named by the name of Israel, and have come out of the body of Judah; who take oaths by the name of the Lord, and make use of the name of the God of Israel, but not truly and not in good faith.
ἀκούσατε ταῦτα οἶκος ιακωβ οἱ κεκλημένοι τῷ ὀνόματι ισραηλ καὶ οἱ ἐξ ιουδα ἐξελθόντες οἱ ὀμνύοντες τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ ισραηλ μιμνῃσκόμενοι οὐ μετὰ ἀληθείας οὐδὲ μ ετὰ δικαιοσύνης

2 Mert a szent várostól nevezik magokat, és Izráel Istenéhez támaszkodnak, a kinek neve seregeknek Ura!
For they say that they are of the holy town, and put their faith in the God of Israel: the Lord of armies is his name.
καὶ ἀντεχόμενοι τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως τῆς ἁγίας καὶ ἐπὶ τῷ θεῷ τοῦ ισραηλ ἀντιστηριζόμενοι κύριος σαβαωθ ὄνομα αὐτῷ

3 Mik eddig történtek, elõre megjelentém, szám hirdeté és tudatá azokat, gyorsan véghez vivém, és bekövetkezének,
I gave word in the past of the things which came about; they came from my mouth, and I made them clear: suddenly I did them, and they came about.
τὰ πρότερα ἔτι ἀνήγγειλα καὶ ἐκ τοῦ στόματός μου ἐξῆλθεν καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο ἐξάπινα ἐποίησα καὶ ἐπῆλθεν

4 Mert tudtam, hogy te kemény vagy, és vasinakból van nyakad és homlokod ércz:
Because I saw that your heart was hard, and that your neck was an iron cord, and your brow brass;
γινώσκω ἐγὼ ὅτι σκληρὸς εἶ καὶ νεῦρον σιδηροῦν ὁ τράχηλός σου καὶ τὸ μέτωπόν σου χαλκοῦν

5 Tehát elõre megjelentém néked, mielõtt bekövetkezett, tudtodra adtam, hogy ezt ne mondd: Faragott képem mívelé ezeket, bálványom és öntött képem parancsolá ezeket.
For this reason I made it clear to you in the past, before it came I gave you word of it: for fear that you might say, My god did these things, and my pictured and metal images made them come about.
καὶ ἀνήγγειλά σοι πάλαι πρὶν ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ ἀκουστόν σοι ἐποίησα μὴ εἴπῃς ὅτι τὰ εἴδωλά μου ἐποίησαν καὶ μὴ εἴπῃς ὅτι τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ ἐνετείλατό μοι

6 Hallottad volt, [és most] lásd mindezt; avagy ti nem tesztek-é errõl bizonyságot? Mostantól fogva újakat tudatok veled: titkoltakat, a melyeket nem tudtál;
All this has come to your ears and you have seen it; will you not give witness to it? I am now making clear new things, even secret things, of which you had no knowledge.
ἠκούσατε πάντα καὶ ὑμεῖς οὐκ ἔγνωτε ἀλλὰ καὶ ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ καινὰ ἀπὸ τοῦ νῦν ἃ μέλλει γίνεσθαι καὶ οὐκ εἶπας

7 Mostan rendeltettek el és nem régen, és ezelõtt nem hallottál felõlök, hogy ezt ne mondd: Ímé, tudtam én azokat.
They have only now been effected, and not in the past: and before this day they had not come to your ears; for fear that you might say, I had knowledge of them.
νῦν γίνεται καὶ οὐ πάλαι καὶ οὐ προτέραις ἡμέραις ἤκουσας αὐτά μὴ εἴπῃς ὅτι ναί γινώσκω αὐτά

8 Nem is hallottad, nem is tudtad, füled sem vala nyitva régen, mivel tudtam, hogy nagyon hûtelen vagy, és pártütõnek hívatál anyád méhétõl fogva.
Truly you had no word of them, no knowledge of them; no news of them in the past had come to your ears; because I saw how false was your behaviour, and that your heart was turned against me from your earliest days.
οὔτε ἔγνως οὔτε ἠπίστω οὔτε ἀπ' ἀρχῆς ἤνοιξά σου τὰ ὦτα ἔγνων γὰρ ὅτι ἀθετῶν ἀθετήσεις καὶ ἄνομος ἔτι ἐκ κοιλίας κληθήσῃ

9 Nevemért elhalasztom haragomat, és dicséretemért fékezem magamat veled szemben, hogy ki ne vágjalak.
Because of my name I will put away my wrath, and for my praise I will keep myself from cutting you off.
ἕνεκεν τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος δείξω σοι τὸν θυμόν μου καὶ τὰ ἔνδοξά μου ἐπάξω ἐπὶ σοί ἵνα μὴ ἐξολεθρεύσω σε

10 Ímé, megtisztítottalak, de nem úgy, mint ezüstöt, megpróbáltalak a nyomor kemenczéjében.
See, I have been testing you for myself like silver; I have put you through the fire of trouble.
ἰδοὺ πέπρακά σε οὐχ ἕνεκεν ἀργυρίου ἐξειλάμην δέ σε ἐκ καμίνου πτωχείας

11 Enmagamért, enmagamért cselekszem; mert hogyan szentségteleníttetnék meg [nevem?!] És dicsõségemet másnak nem adom.
For myself, even because of my name, I will do it; for I will not let my name be shamed; and my glory I will not give to another.
ἕνεκεν ἐμοῦ ποιήσω σοι ὅτι τὸ ἐμὸν ὄνομα βεβηλοῦται καὶ τὴν δόξαν μου ἑτέρῳ οὐ δώσω

12 Hallgass rám Jákób és Izráel, én elhívottam, én vagyok az elsõ és én az utolsó.
Give ear to me, Jacob, and Israel, my loved one; I am he, I am the first and I am the last.
ἄκουέ μου ιακωβ καὶ ισραηλ ὃν ἐγὼ καλῶ ἐγώ εἰμι πρῶτος καὶ ἐγώ εἰμι εἰς τὸν αἰῶνα

13 Hiszen kezem veté e föld alapját, és jobbom terjeszté ki az egeket, ha én szólítom õket, mind itt állnak.
Yes, by my hand was the earth placed on its base, and by my right hand the heavens were stretched out; at my word they take up their places.
καὶ ἡ χείρ μου ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν καὶ ἡ δεξιά μου ἐστερέωσεν τὸν οὐρανόν καλέσω αὐτούς καὶ στήσονται ἅμα

14 Gyûljetek egybe mind, és halljátok meg: ki jelenté meg közülök ezeket? az, kit az Úr szeret, elvégzi akaratját Bábelen, és karja lészen a Káldeusokon.
Come together, all of you, and give ear; who among you has given news of these things? the Lord's loved one will do his pleasure with Babylon, and with the seed of the Chaldaeans.
καὶ συναχθήσονται πάντες καὶ ἀκούσονται τίς αὐτοῖς ἀνήγγειλεν ταῦτα ἀγαπῶν σε ἐποίησα τὸ θέλημά σου ἐπὶ βαβυλῶνα τοῦ ἆραι σπέρμα χαλδαίων

15 Én, én szóltam, és õt el is hívtam, elhoztam õt, és szerencsés lesz útja.
I, even I, have given the word; I have sent for him: I have made him come, and have given effect to his undertakings.
ἐγὼ ἐλάλησα ἐγὼ ἐκάλεσα ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐόδωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ

16 Közelgjetek hozzám, halljátok ezt, nem szóltam eleitõl fogva titkon! mióta ez történik, ott vagyok! És most az Úr Isten engem küldött, és az õ lelkét.
Come near to me, and give ear to this; from the start I did not keep it secret; from the time of its coming into existence I was there: and now the Lord God has sent me, and given me his spirit.
προσαγάγετε πρός με καὶ ἀκούσατε ταῦτα οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐν κρυφῇ ἐλάλησα οὐδὲ ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ ἡνίκα ἐγένετο ἐκεῖ ἤμην καὶ νῦν κύριος ἀπέσταλκέν με καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ

17 Így szól az Úr, Megváltód, Izráelnek Szentje: Én vagyok az Úr, Istened, ki tanítlak hasznosra, és vezetlek oly úton, a melyen járnod kell.
The Lord who takes up your cause, the Holy One of Israel, says, I am the Lord your God, who is teaching you for your profit, guiding you by the way in which you are to go.
οὕτως λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ὁ ἅγιος ισραηλ ἐγώ εἰμι ὁ θεός σου δέδειχά σοι τοῦ εὑρεῖν σε τὴν ὁδόν ἐν ᾗ πορεύσῃ ἐν αὐτῇ

18 Vajha figyelmeztél volna parancsolataimra! olyan volna békességed, mint a folyóvíz, és igazságod, mint a tenger habjai;
If only you had given ear to my orders, then your peace would have been like a river, and your righteousness as the waves of the sea:
καὶ εἰ ἤκουσας τῶν ἐντολῶν μου ἐγένετο ἂν ὡσεὶ ποταμὸς ἡ εἰρήνη σου καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ὡς κῦμα θαλάσσης

19 És olyan volna magod, mint a tengernek fövénye, és méhednek gyümölcsei, mint annak kövecskéi; nem vágatnék ki és nem pusztulna el neve orczám elõl.
Your seed would have been like the sand, and your offspring like the dust: your name would not be cut off or come to an end before me.
καὶ ἐγένετο ἂν ὡς ἡ ἄμμος τὸ σπέρμα σου καὶ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου ὡς ὁ χοῦς τῆς γῆς οὐδὲ νῦν οὐ μὴ ἐξολεθρευθῇς οὐδὲ ἀπολεῖται τὸ ὄνομά σου ἐνώπιόν μου

20 Menjetek ki Bábelbõl, fussatok el Káldeából ujjongásnak szavával! jelentsétek meg, tudassátok ezt, terjesszétek a föld végsõ határáig; mondjátok: Megváltotta az Úr szolgáját, Jákóbot.
Go out of Babylon, go in flight from the Chaldaeans; with the sound of song make it clear, give the news, let the word go out even to the end of the earth: say, The Lord has taken up the cause of his servant Jacob.
ἔξελθε ἐκ βαβυλῶνος φεύγων ἀπὸ τῶν χαλδαίων φωνὴν εὐφροσύνης ἀναγγείλατε καὶ ἀκουστὸν γενέσθω τοῦτο ἀπαγγείλατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς λέγετε ἐρρύσατο κύριος τὸν δοῦλον αὐτοῦ ιακωβ

21 Nem szomjaznak, bárha pusztaságon vezeti is õket: kõsziklából vizet fakaszt nékik, és meghasítja a sziklát és víz ömöl belõle.
They had no need of water when he was guiding them through the waste lands: he made water come out of the rock for them: the rock was parted and the waters came flowing out.
καὶ ἐὰν διψήσωσιν δι' ἐρήμου ἄξει αὐτούς ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξάξει αὐτοῖς σχισθήσεται πέτρα καὶ ῥυήσεται ὕδωρ καὶ πίεται ὁ λαός μου

22 Nincs békesség, így szól az Úr, az istenteleneknek!
There is no peace, says the Lord, for the evil-doers.
οὐκ ἔστιν χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν λέγει κύριος

1 Hallgassatok reám, ti szigetek, és figyeljetek távol való népek: anyám méhétõl hívott el az Úr, anyámnak szíve alatt már emlékezett nevemrõl.
Give ear, O sea-lands, to me; and take note, you peoples from far: I have been marked out by the Lord from the first; when I was still in my mother's body, he had my name in mind:
ἀκούσατέ μου νῆσοι καὶ προσέχετε ἔθνη διὰ χρόνου πολλοῦ στήσεται λέγει κύριος ἐκ κοιλίας μητρός μου ἐκάλεσεν τὸ ὄνομά μου

2 Hasonlóvá tevé számat az éles kardhoz, keze árnyékában rejtett el engem, és fényes nyíllá tett engemet, és tegzébe zárt be engem.
And he has made my mouth like a sharp sword, in the shade of his hand he has kept me; and he has made me like a polished arrow, keeping me in his secret place;
καὶ ἔθηκεν τὸ στόμα μου ὡσεὶ μάχαιραν ὀξεῖαν καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔκρυψέν με ἔθηκέν με ὡς βέλος ἐκλεκτὸν καὶ ἐν τῇ φαρέτρᾳ αὐτοῦ ἐσκέπασέν με

3 És mondá nékem: Szolgám vagy te, Izráel, a kiben én megdicsõülök.
And he said to me, You are my servant, Israel, in whom my glory will be seen;
καὶ εἶπέν μοι δοῦλός μου εἶ σύ ισραηλ καὶ ἐν σοὶ δοξασθήσομαι

4 És én mondám: Hiába fáradoztam, semmire és haszontalan költöttem el erõmet; de az Úrnál van ítéletem, és jutalmam Istenemnél.
And I said, I have undergone weariness for nothing, I have given my strength for no purpose or profit: but still the Lord will take up my cause, and my God will give me my reward.
καὶ ἐγὼ εἶπα κενῶς ἐκοπίασα καὶ εἰς μάταιον καὶ εἰς οὐδὲν ἔδωκα τὴν ἰσχύν μου διὰ τοῦτο ἡ κρίσις μου παρὰ κυρίῳ καὶ ὁ πόνος μου ἐναντίον τοῦ θεοῦ μου

5 És most így szól az Úr, a ki engem anyám méhétõl szolgájává alkotott, hogy Jákóbot Õ hozzá megtérítsem és hogy Izráel hozzá gyûjtessék; hiszen tisztelt vagyok az Úr szemeiben és erõsségem az én Istenem!
And now, says the Lord, who made me his servant when I was still in my mother's body, so that I might make Jacob come back to him, and so that Israel might come together to him: and I was honoured in the eyes of the Lord, and my God became my strength.
καὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ πλάσας με ἐκ κοιλίας δοῦλον ἑαυτῷ τοῦ συναγαγεῖν τὸν ιακωβ καὶ ισραηλ πρὸς αὐτόν συναχθήσομαι καὶ δοξασθήσομαι ἐναντίον κυρίου καὶ ὁ θεός μου ἔσται μου ἰσχύς

6 Így szól: Kevés az, hoggy nékem szolgám légy, a Jákób nemzetséginek megépítésére és Izráel megszabadultjainak visszahozására: sõt a népeknek is világosságul adtalak, hogy üdvöm a föld végéig terjedjen!
It is not enough for one who is my servant to put the tribes of Jacob again in their place, and to get back those of Israel who have been sent away: my purpose is to give you as a light to the nations, so that you may be my salvation to the end of the earth.
καὶ εἶπέν μοι μέγα σοί ἐστιν τοῦ κληθῆναί σε παῖδά μου τοῦ στῆσαι τὰς φυλὰς ιακωβ καὶ τὴν διασποράν τοῦ ισραηλ ἐπιστρέψαι ἰδοὺ τέθεικά σε εἰς διαθήκην γένους εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς

7 Így szól az Úr, Izráel megváltója, Szentje, a megvetett lelkûhöz, a nép undorához, a zsarnokok szolgájához: Látjátok királyok! és majd fölkelnek, fejedelmek, és leborulnak az Úrért, a ki hû, Izráel Szentjéért, a ki téged elválasztott.
The Lord who takes up Israel's cause, even his Holy One, says to him whom men make sport of, who is hated by the nations, a servant of rulers: Kings will see and get up from their places, and chiefs will give worship: because of the Lord who keeps faith; even the Holy One of Israel who has taken you for himself.
οὕτως λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ὁ θεὸς ισραηλ ἁγιάσατε τὸν φαυλίζοντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τὸν βδελυσσόμενον ὑπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν δούλων τῶν ἀρχόντων βασιλεῖς ὄψονται αὐτὸν καὶ ἀναστήσονται ἄρχοντες καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕνεκεν κυρίου ὅτι πιστός ἐστιν ὁ ἅγιος ισραηλ καὶ ἐξελεξάμην σε

8 Így szól az Úr: Jókedvem idején én meghallgattalak, és a szabadulás napján segítettelek; megtartlak és nép szövetségévé teszlek, hogy megépítsd a földet, és kioszd az elpusztult örökségeket;
This is the word of the Lord: I have given ear to you at a good time, and I have been your helper in a day of salvation: and I will keep you safe, and will make you a glory for the people, putting the land in order, and giving them the heritages which now are waste;
οὕτως λέγει κύριος καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην ἐθνῶν τοῦ καταστῆσαι τὴν γῆν καὶ κληρονομῆσαι κληρονομίαν ἐρήμου

9 Így szólván a foglyoknak: Jõjjetek ki! és azoknak, a kik sötétben ülnek: Lépjetek elõ! Az utakon legelnek, és minden halmokon legelõjük lesz:
Saying to those who are in chains, Go free; to those who are in the dark, Come out into the light. They will get food by the way wherever they go, and have grass-lands on all the dry mountain-tops.
λέγοντα τοῖς ἐν δεσμοῖς ἐξέλθατε καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει ἀνακαλυφθῆναι καὶ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν βοσκηθήσονται καὶ ἐν πάσαις ταῖς τρίβοις ἡ νομὴ αὐτῶν

10 Nem éheznek, nem szomjúhoznak, nem bántja õket délibáb és a nap; mert a ki rajtok könyörült, vezeti õket, és õket vizek forrásaihoz viszi.
They will not be in need of food or drink, or be troubled by the heat or the sun: for he who has mercy on them will be their guide, taking them by the springs of water.
οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ διψήσουσιν οὐδὲ πατάξει αὐτοὺς καύσων οὐδὲ ὁ ἥλιος ἀλλὰ ὁ ἐλεῶν αὐτοὺς παρακαλέσει καὶ διὰ πηγῶν ὑδάτων ἄξει αὐτούς

11 És teszem minden hegyemet úttá, és ösvényeim magasak lesznek.
And I will make all my mountains a way, and my highways will be lifted up.
καὶ θήσω πᾶν ὄρος εἰς ὁδὸν καὶ πᾶσαν τρίβον εἰς βόσκημα αὐτοῖς

12 Ímé, ezek messzirõl jönnek ímé, amazok észak és a tenger felõl, és amazok Sinnek földérõl!
See, these are coming from far; and these from the north and the west; and these from the land of Sinim.
ἰδοὺ οὗτοι πόρρωθεν ἔρχονται οὗτοι ἀπὸ βορρᾶ καὶ οὗτοι ἀπὸ θαλάσσης ἄλλοι δὲ ἐκ γῆς περσῶν

13 Ujjongjatok egek, és föld örvendezz, ujjongva énekeljetek hegyek; mert megvígasztalá népét az Úr, és könyörül szegényein!
Let your voice be loud in song, O heavens; and be glad, O earth; make sounds of joy, O mountains, for the Lord has given comfort to his people, and will have mercy on his crushed ones.
εὐφραίνεσθε οὐρανοί καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην καὶ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν

14 És szól Sion: Elhagyott az Úr engem, és rólam elfeledkezett az Úr!
But Zion said, The Lord has given me up, I have gone from his memory.
εἶπεν δὲ σιων ἐγκατέλιπέν με κύριος καὶ ὁ κύριος ἐπελάθετό μου

15 Hát elfeledkezhetik-é az anya gyermekérõl, hogy ne könyörüljön méhe fián? És ha elfeledkeznének is ezek: én te rólad el nem feledkezem.
Will a woman give up the child at her breast, will she be without pity for the fruit of her body? yes, these may, but I will not let you go out of my memory.
μὴ ἐπιλήσεται γυνὴ τοῦ παιδίου αὐτῆς τοῦ μὴ ἐλεῆσαι τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς εἰ δὲ καὶ ἐπιλάθοιτο ταῦτα γυνή ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐπιλήσομαί σου εἶπεν κύριος

16 Ímé, az én markaimba metszettelek fel téged, kõfalaid elõttem vannak szüntelen.
See, your name is marked on my hands; your walls are ever before me.
ἰδοὺ ἐπὶ τῶν χειρῶν μου ἐζωγράφησά σου τὰ τείχη καὶ ἐνώπιόν μου εἶ διὰ παντός

17 Elõsietnek fiaid, rombolóid és pusztítóid eltávoznak belõled.
Your builders are coming quickly; your haters and those who made you waste will go out of you.
καὶ ταχὺ οἰκοδομηθήσῃ ὑφ' ὧν καθῃρέθης καὶ οἱ ἐρημώσαντές σε ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται

18 Emeld fel köröskörül szemeidet, és lássad, mindnyájan egybegyûlnek, hozzád jönnek. Élek én, így szól az Úr, hogy fölrakod mindnyájokat, mint ékszert, és felkötöd, mint menyasszony.
Let your eyes be lifted up round about, and see: they are all coming together to you. By my life, says the Lord, truly you will put them all on you as an ornament, and be clothed with them like a bride.
ἆρον κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ πάντας ἰδοὺ συνήχθησαν καὶ ἦλθοσαν πρὸς σέ ζῶ ἐγώ λέγει κύριος ὅτι πάντας αὐτοὺς ἐνδύσῃ καὶ περιθήσῃ αὐτοὺς ὡς κόσμον νύμφης

19 Mert romjaid és pusztaságaid és elpusztult földed, mindez szûk lesz most a lakosságnak, és messze távoznak elpusztítóid.
For though the waste places of your land have been given to destruction, now you will not be wide enough for your people, and those who made you waste will be far away.
ὅτι τὰ ἔρημά σου καὶ τὰ διεφθαρμένα καὶ τὰ πεπτωκότα νῦν στενοχωρήσει ἀπὸ τῶν κατοικούντων καὶ μακρυνθήσονται ἀπὸ σοῦ οἱ καταπίνοντές σε

20 Gyermektelenségednek fiai még ezt mondják majd füled hallatára: Szoros e hely nékem, menj el, hogy itt lakhassam!
The children to whom you gave birth in other lands will say in your ears, The place is not wide enough for me: make room for me to have a resting-place.
ἐροῦσιν γὰρ εἰς τὰ ὦτά σου οἱ υἱοί σου οὓς ἀπολώλεκας στενός μοι ὁ τόπος ποίησόν μοι τόπον ἵνα κατοικήσω

21 És te így szólsz szívedben: Ki szûlte nékem ezeket? hisz én gyermektelen és terméketlen voltam, fogoly és számkivetett; és ezeket ki nevelte föl? Ímé, én egyedül maradtam meg; ezek hol voltak?
Then you will say in your heart, Who has given me all these children? when my children had been taken from me, and I was no longer able to have others, who took care of these? when I was by myself, where then were these?
καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ καρδίᾳ σου τίς ἐγέννησέν μοι τούτους ἐγὼ δὲ ἄτεκνος καὶ χήρα τούτους δὲ τίς ἐξέθρεψέν μοι ἐγὼ δὲ κατελείφθην μόνη οὗτοι δέ μοι ποῦ ἦσαν

22 Így szól az Úr Isten: Ímé, fölemelem kezemet a népekhez, és elõttök zászlómat felállatom, és elhozzák fiaidat ölükben, és leányaid vállukon hordoztatnak.
This is the word of the Lord God: See, I will make a sign with my hand to the nations, and put up my flag for the peoples; and they will take up your sons on their beasts, and your daughters on their backs.
οὕτως λέγει κύριος ἰδοὺ αἴρω εἰς τὰ ἔθνη τὴν χεῖρά μου καὶ εἰς τὰς νήσους ἀρῶ σύσσημόν μου καὶ ἄξουσιν τοὺς υἱούς σου ἐν κόλπῳ τὰς δὲ θυγατέρας σου ἐπ' ὤμων ἀροῦσιν

23 És királyok lesznek dajkálóid, fejedelmi asszonyaik dajkáid, arczczal a földre borulnak elõtted és lábaid porát nyalják; és megtudod, hogy én vagyok az Úr, kit a kik várnak, meg nem szégyenülnek.
And kings will take care of you, and queens will give you their milk: they will go down on their faces before you, kissing the dust of your feet; and you will be certain that I am the Lord, and that those who put their hope in me will not be shamed.
καὶ ἔσονται βασιλεῖς τιθηνοί σου αἱ δὲ ἄρχουσαι τροφοί σου ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς προσκυνήσουσίν σοι καὶ τὸν χοῦν τῶν ποδῶν σου λείξουσιν καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος καὶ οὐ κ αἰσχυνθήσῃ

24 Elvétethetik-é a préda az erõstõl, és megszabadulhatnak-é az igazak foglyai?
Will the goods of war be taken from the strong man, or the prisoners of the cruel one be let go?
μὴ λήμψεταί τις παρὰ γίγαντος σκῦλα καὶ ἐὰν αἰχμαλωτεύσῃ τις ἀδίκως σωθήσεται

25 Igen, így szól az Úr, az erõstõl elvétetnek a foglyok is, és megszabadul a kegyetlen zsákmánya, és háborgatóidat én háborítom meg, és én tartom meg fiaidat.
But the Lord says, Even the prisoners of the strong will be taken from him, and the cruel made to let go his goods: for I will take up your cause against your haters, and I will keep your children safe.
οὕτως λέγει κύριος ἐάν τις αἰχμαλωτεύσῃ γίγαντα λήμψεται σκῦλα λαμβάνων δὲ παρὰ ἰσχύοντος σωθήσεται ἐγὼ δὲ τὴν κρίσιν σου κρινῶ καὶ ἐγὼ τοὺς υἱούς σου ῥύσομαι

26 És etetem nyomorgatóiddal az önnön húsokat, és mint a musttól, véröktõl megrészegednek, és megtudja minden test, hogy én vagyok az Úr; megtartód és megváltód, Jákóbnak erõs [Istene!]
And the flesh of your attackers will be taken by themselves for food; and they will take their blood for drink, as if it was sweet wine: and all men will see that I the Lord am your saviour, even he who takes up your cause, the Strong One of Jacob.
καὶ φάγονται οἱ θλίψαντές σε τὰς σάρκας αὐτῶν καὶ πίονται ὡς οἶνον νέον τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ μεθυσθήσονται καὶ αἰσθανθήσεται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ῥυσάμενός σε καὶ ἀντιλαμβανόμενος ἰσχύος ιακωβ

1 Így szól az Úr: Hol van anyátok elválólevele, a melylyel õt elbocsátám? vagy hol van egy kölcsönadóim közül, a kinek titeket eladtalak? Ímé, a ti vétkeitekért adattatok el, és bûneitekért bocsáttatott el anyátok!
This is the word of the Lord: Where is the statement which I gave your mother when I put her away? or to which of my creditors have I given you for money? It was for your sins that you were given into the hands of others, and for your evil-doing was your mother put away.
οὕτως λέγει κύριος ποῖον τὸ βιβλίον τοῦ ἀποστασίου τῆς μητρὸς ὑμῶν ᾧ ἐξαπέστειλα αὐτήν ἢ τίνι ὑπόχρεῳ πέπρακα ὑμᾶς ἰδοὺ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν ἐπράθητε καὶ ταῖς ἀνομίαι ς ὑμῶν ἐξαπέστειλα τὴν μητέρα ὑμῶν

2 Miért jöttem, holott nem volt [ott] senki? hívtam és nem felelt senki sem! vagy olyan rövid már a kezem, hogy meg nem válthat? vagy nincs bennem megszabadításra való erõ? Ímé, én dorgálásommal kiszáraztom a tengert, a folyókat pusztává teszem, megbûzhödnek halaik, hogy nincsen víz, és szomjúságtól meghalnak.
Why, then, when I came, was there no man? and no one to give answer to my voice? has my hand become feeble, so that it is unable to take up your cause? or have I no power to make you free? See, at my word the sea becomes dry, I make the rivers a waste land: their fish are dead for need of water, and make an evil smell.
τί ὅτι ἦλθον καὶ οὐκ ἦν ἄνθρωπος ἐκάλεσα καὶ οὐκ ἦν ὁ ὑπακούων μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χείρ μου τοῦ ῥύσασθαι ἢ οὐκ ἰσχύω τοῦ ἐξελέσθαι ἰδοὺ τῇ ἀπειλῇ μου ἐξερημώσω τὴν θάλα σσαν καὶ θήσω ποταμοὺς ἐρήμους καὶ ξηρανθήσονται οἱ ἰχθύες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ὕδωρ καὶ ἀποθανοῦνται ἐν δίψει

3 Felöltöztetem az egeket sötétségbe, és gyászruhával födöm be azokat.
By me the heavens are clothed with black, and I make haircloth their robe.
καὶ ἐνδύσω τὸν οὐρανὸν σκότος καὶ θήσω ὡς σάκκον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ

4 Az Úr Isten bölcs nyelvet adott én nékem, hogy tudjam erõsítni a megfáradtat beszéddel, fölserkenti minden reggel, fölserkenti fülemet, hogy hallgassak, miként a tanítványok.
The Lord God has given me the tongue of those who are experienced, so that I may be able to give the word a special sense for the feeble: every morning my ear is open to his teaching, like those who are experienced:
κύριος δίδωσίν μοι γλῶσσαν παιδείας τοῦ γνῶναι ἐν καιρῷ ἡνίκα δεῖ εἰπεῖν λόγον ἔθηκέν μοι πρωί προσέθηκέν μοι ὠτίον ἀκούειν

5 Az Úr Isten megnyitotta fülemet, és én nem voltam engedetlen, hátra nem fordultam.
And I have not put myself against him, or let my heart be turned back from him.
καὶ ἡ παιδεία κυρίου ἀνοίγει μου τὰ ὦτα ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπειθῶ οὐδὲ ἀντιλέγω

6 Hátamat odaadám a verõknek, és orczámat a szaggatóknak, képemet nem födöztem be a gyalázás és köpdösés elõtt.
I was offering my back to those who gave me blows, and my face to those who were pulling out my hair: I did not keep my face covered from marks of shame.
τὸν νῶτόν μου δέδωκα εἰς μάστιγας τὰς δὲ σιαγόνας μου εἰς ῥαπίσματα τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων

7 És az Úr Isten megsegít engemet, azért nem szégyenülök meg, ezért olyanná tettem képemet, mint a kova, és tudtam, hogy szégyent nem vallok.
For the Lord God is my helper; I will not be put to shame: so I have made my face like a rock, and I am certain that he will give me my right.
καὶ κύριος βοηθός μου ἐγενήθη διὰ τοῦτο οὐκ ἐνετράπην ἀλλὰ ἔθηκα τὸ πρόσωπόν μου ὡς στερεὰν πέτραν καὶ ἔγνων ὅτι οὐ μὴ αἰσχυνθῶ

8 Közel van, a ki engem megigazít, ki perel én velem? Álljunk együtt elõ! Kicsoda peresem? közelegjen hozzám!
He who takes up my cause is near; who will go to law with me? let us come together before the judge: who is against me? let him come near to me.
ὅτι ἐγγίζει ὁ δικαιώσας με τίς ὁ κρινόμενός μοι ἀντιστήτω μοι ἅμα καὶ τίς ὁ κρινόμενός μοι ἐγγισάτω μοι

9 Ímé, az Úr Isten megsegít engem, kicsoda kárhoztatna engem? Ímé, mindnyájan, mint a ruha megavulnak, moly emészti meg õket!
See, the Lord God is my helper; who will give a decision against me? truly, all of them will become old like a robe; they will be food for the worm.
ἰδοὺ κύριος βοηθεῖ μοι τίς κακώσει με ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεσθε καὶ ὡς σὴς καταφάγεται ὑμᾶς

10 Ki féli közületek az Urat? és ki hallgat az õ szolgája szavára? õ, a ki sötétségben jár és nincs fényesség néki, bízzék az Úr nevében, és támaszkodjék Istenhez!
Who among you has the fear of the Lord, giving ear to the voice of his servant who has been walking in the dark and has no light? Let him put his faith in the name of the Lord, looking to his God for support.
τίς ἐν ὑμῖν ὁ φοβούμενος τὸν κύριον ἀκουσάτω τῆς φωνῆς τοῦ παιδὸς αὐτοῦ οἱ πορευόμενοι ἐν σκότει οὐκ ἔστιν αὐτοῖς φῶς πεποίθατε ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου καὶ ἀντιστηρίσασθε ἐπὶ τῷ θεῷ

11 Ímé, ti mind, a kik tüzet gyujtotok, felövezvén magatokat tüzes nyilakkal, vettessetek tüzeteknek lángjába és a tüzes nyilakba, a melyeket meggyújtottatok! Kezembõl jõ ez rátok; fájdalomban fogtok feküdni!
See, all you who make a fire, arming yourselves with burning branches: go in the flame of your fire, and among the branches you have put a light to. This will you have from my hand, you will make your bed in sorrow.
ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς πῦρ καίετε καὶ κατισχύετε φλόγα πορεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν καὶ τῇ φλογί ᾗ ἐξεκαύσατε δι' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα ὑμῖν ἐν λύπῃ κοιμηθήσεσθε

1 Hallgassatok reám, kik az igazságot követitek, kik az Urat keresitek; tekintsetek a kõszálra, a melybõl kivágattattatok, és a kútfõ nyílására, a melybõl kiásattatok!
Give ear to me, you who are searching for righteousness, who are looking for the Lord: see the rock from which you were cut out, and the hole out of which you were taken.
ἀκούσατέ μου οἱ διώκοντες τὸ δίκαιον καὶ ζητοῦντες τὸν κύριον ἐμβλέψατε εἰς τὴν στερεὰν πέτραν ἣν ἐλατομήσατε καὶ εἰς τὸν βόθυνον τοῦ λάκκου ὃν ὠρύξατε

2 Tekintsetek Ábrahámra, atyátokra, és Sárára, a ki titeket szûlt, hogy egymagát hívtam el õt, és megáldám és megszaporítám õt.
Let your thoughts be turned to Abraham, your father, and to Sarah, who gave you birth: for when he was but one, my voice came to him, and I gave him my blessing, and made him a great people.
ἐμβλέψατε εἰς αβρααμ τὸν πατέρα ὑμῶν καὶ εἰς σαρραν τὴν ὠδίνουσαν ὑμᾶς ὅτι εἷς ἦν καὶ ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ εὐλόγησα αὐτὸν καὶ ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἐπλήθυνα αὐτόν

3 Mert megvígasztalja az Úr Siont, megvígasztalja minden romjait, és pusztáját olyanná teszi, mint az Éden, és kietlenjét olyanná, mint az Úrnak kertje, öröm és vígasság találtatik abban, hálaadás és dicséret szava!

For the Lord has given comfort to Zion: he has made glad all her broken walls; making her waste places like Eden, and changing her dry land into the garden of the Lord; joy and delight will be there, praise and the sound of melody.

καὶ σὲ νῦν παρακαλέσω σιων καὶ παρεκάλεσα πάντα τὰ ἔρημα αὐτῆς καὶ θήσω τὰ ἔρημα αὐτῆς ὡς παράδεισον κυρίου εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα εὑρήσουσιν ἐν αὐτῇ ἐξομολόγησιν καὶ φωνὴν αἰνέσεως

4 Figyeljetek reám, én népem, és reám hallgassatok, én nemzetem! mert tanítás megy ki tõlem, és törvényemet a népek megvilágosítására megalapítom.

Give attention to me, O my people; and give ear to me, O my nation; for teaching will go out from me, and the knowledge of the true God will be a light to the peoples.

ἀκούσατέ μου ἀκούσατε λαός μου καὶ οἱ βασιλεῖς πρός με ἐνωτίσασθε ὅτι νόμος παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται καὶ ἡ κρίσις μου εἰς φῶς ἐθνῶν

5 Közel igazságom, kijõ szabadításom, és karjaim népeket ítélnek: engem várnak a szigetek, és karomba vetik reménységüket.

Suddenly will my righteousness come near, and my salvation will be shining out like the light; the sea-lands will be waiting for me, and they will put their hope in my strong arm.

ἐγγίζει ταχὺ ἡ δικαιοσύνη μου καὶ ἐξελεύσεται ὡς φῶς τὸ σωτήριόν μου καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου ἔθνη ἐλπιοῦσιν ἐμὲ νῆσοι ὑπομενοῦσιν καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου ἐλπιοῦσιν

6 Emeljétek az égre szemeiteket, és nézzetek a földre ide alá, mert az egek mint a füst elfogynak, és a föld, mint a ruha megavul, és lakosai hasonlókép elvesznek; de szabadításom örökre megmarad, és igazságom meg nem romol.

Let your eyes be lifted up to the heavens, and turned to the earth which is under them: for the heavens will go in flight like smoke, and the earth will become old like a coat, and its people will come to destruction like insects: but my salvation will be for ever, and my righteousness will not come to an end.

ἄρατε εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ ἐμβλέψατε εἰς τὴν γῆν κάτω ὅτι ὁ οὐρανὸς ὡς καπνὸς ἐστερεώθη ἡ δὲ γῆ ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεται οἱ δὲ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὥσπερ ταῦτα ἀποθανοῦνται τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται ἡ δὲ δικαιοσύνη μου οὐ μὴ ἐκλίπῃ

7 Hallgassatok rám, kik tudjátok az igazságot, te nép, kinek szívében van törvényem! ne féljetek az emberek gyalázatától, és szidalmaik miatt kétségbe ne essetek!

Give ear to me, you who have knowledge of righteousness, in whose heart is my law; have no fear of the evil words of men, and give no thought to their curses.

ἀκούσατέ μου οἱ εἰδότες κρίσιν λαός μου οὗ ὁ νόμος μου ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν μὴ φοβεῖσθε ὀνειδισμὸν ἀνθρώπων καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ ἡττᾶσθε

8 Mert mint a ruhát, moly emészti meg õket, és mint a gyapjat, féreg eszi meg õket, és igazságom örökre megmarad, és szabadításom nemzetségrõl nemzetségre!

For like a coat they will be food for the insect, the worm will make a meal of them like wool: but my righteousness will be for ever, and my salvation to all generations.

ὥσπερ γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνου καὶ ὡς ἔρια βρωθήσεται ὑπὸ σητός ἡ δὲ δικαιοσύνη μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς γενεὰς γενεῶν

9 Kelj föl, kelj föl, öltözd fel az erõt, oh Úrnak karja! kelj föl, mint a régi idõben, a messze hajdanban! Avagy nem te vagy-é, a ki Ráhábot kivágta, és a sárkányt átdöfte?

Awake! awake! put on strength, O arm of the Lord, awake! as in the old days, in the generations long past. Was it not by you that Rahab was cut in two, and the dragon Wounded?

ἐξεγείρου ἐξεγείρου ιερουσαλημ καὶ ἔνδυσαι τὴν ἰσχὺν τοῦ βραχίονός σου ἐξεγείρου ὡς ἐν ἀρχῇ ἡμέρας ὡς γενεὰ αἰῶνος οὐ σὺ εἶ

10 Nem te vagy-é, a ki a tengert megszáraztotta, a nagy mélység vizeit; a ki a tenger fenekét úttá változtatta, hogy átmenjenek a megváltottak?!

Did you not make the sea dry, the waters of the great deep? did you not make the deep waters of the sea a way for the Lord's people to go through?

ἡ ἐρημοῦσα θάλασσαν ὕδωρ ἀβύσσου πλῆθος ἡ θεῖσα τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ὁδὸν διαβάσεως ῥυομένοις

11 Így térnek meg az Úrnak megváltottai, és ujjongás között Sionba jõnek, és örökös öröm fejökön; vígasságot és örömöt találnak, eltünik a fájdalom és sóhaj!

Those whom the Lord has made free will come back with songs to Zion; and on their heads will be eternal joy: delight and joy will be theirs, and sorrow and sounds of grief will be gone for ever.

καὶ λελυτρωμένοις ὑπὸ γὰρ κυρίου ἀποστραφήσονται καὶ ἥξουσιν εἰς σιων μετ' εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάματος αἰωνίου ἐπὶ γὰρ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν ἀγαλλίασις καὶ αἴνεσις καὶ εὐφροσύνη καταλήμψεται αὐτούς ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός

12 Én, én vagyok megvigasztalótok! Ki vagy te, hogy félsz halandó embertõl? ember fiától, a ki olyan lesz, mint a fû?!

I, even I, am your comforter: are you so poor in heart as to be in fear of man who will come to an end, and of the son of man who will be like grass?

ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι ὁ παρακαλῶν σε γνῶθι τίνα εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης ἀπὸ ἀνθρώπου θνητοῦ καὶ ἀπὸ υἱοῦ ἀνθρώπου οἳ ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθησαν

13 Hogy elfeledkeztél az Úrról, Teremtõdrõl, a ki az eget kiterjeszté és a földet megalapítá, és hogy félsz szüntelen minden napon nyomorgatódnak haragjától, a ki igyekszik elveszteni? De hol van a nyomorgató haragja?
And you have given no thought to the Lord your Maker, by whom the heavens were stretched out, and the earth placed on its base; and you went all day in fear of the wrath of the cruel one, when he was making ready for your destruction. And where is the wrath of the cruel one?
καὶ ἐπελάθου θεὸν τὸν ποιήσαντά σε τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ θεμελιώσαντα τὴν γῆν καὶ ἐφόβου ἀεὶ πάσας τὰς ἡμέρας τὸ πρόσωπον τοῦ θυμοῦ τοῦ θλίβοντός σε ὃν τρόπ ον γὰρ ἐβουλεύσατο τοῦ ἆραί σε καὶ νῦν ποῦ ὁ θυμὸς τοῦ θλίβοντός σε

14 Hirtelen megszabadul a fogoly, és nem hal meg a veremben, kenyere sem fogy el:
The prisoner, bent under his chain, will quickly be made free, and will not go down into the underworld, and his bread will not come to an end.
ἐν γὰρ τῷ σῴζεσθαί σε οὐ στήσεται οὐδὲ χρονιεῖ

15 Hiszen én vagyok az Úr, a te Istened, a ki megreszkettetem a tengert és zúgnak habjai; seregeknek Ura az Én nevem?
For I am the Lord your God, who makes the sea calm when its waves are thundering: the Lord of armies is his name.
ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ ταράσσων τὴν θάλασσαν καὶ ἠχῶν τὰ κύματα αὐτῆς κύριος σαβαωθ ὄνομά μοι

16 És adtam beszédemet a te szádba, és kezem árnyékával födöztelek be, hogy újonnan plántáljam az egeket, és megalapítsam a földet, és ezt mondjam Sionnak: Én népem vagy te!
And I have put my words in your mouth, covering you with the shade of my hand, stretching out the heavens, and placing the earth on its base, and saying to Zion, You are my people.
θήσω τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς χειρός μου σκεπάσω σε ἐν ᾗ ἔστησα τὸν οὐρανὸν καὶ ἐθεμελίωσα τὴν γῆν καὶ ἐρεῖ σιων λαός μου εἶ σύ

17 Serkenj föl, serkenj föl, kelj föl Jeruzsálem, ki megittad az Úr kezébõl haragja poharát; a tántorgás öblös kelyhét megittad, kiürítéd!
Awake! awake! up! O Jerusalem, you who have taken from the Lord's hand the cup of his wrath; tasting in full measure the wine which overcomes.
ἐξεγείρου ἐξεγείρου ἀνάστηθι ιερουσαλημ ἡ πιοῦσα τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ ἐκ χειρὸς κυρίου τὸ ποτήριον γὰρ τῆς πτώσεως τὸ κόνδυ τοῦ θυμοῦ ἐξέπιες καὶ ἐξεκένωσας

18 Nem vala vezetõje minden fiai közül, a kiket szûlt, nem fogta senki õt kézen minden fiai közül, a kiket fölnevelt.
She has no one among all her children to be her guide; not one of the sons she has taken care of takes her by the hand.
καὶ οὐκ ἦν ὁ παρακαλῶν σε ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων σου ὧν ἔτεκες καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιλαμβανόμενος τῆς χειρός σου οὐδὲ ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν σου ὧν ὕψωσας

19 E kettõ esett rajtad! Kicsoda szánt meg téged? A pusztulás, a romlás, az éhség és a fegyver; miként vígasztaljalak téged?
These two things have come on you; who will be weeping for you? wasting and destruction; death from need of food, and from the sword; how may you be comforted?
δύο ταῦτα ἀντικείμενά σοι τίς σοι συλλυπηθήσεται πτῶμα καὶ σύντριμμα λιμὸς καὶ μάχαιρα τίς σε παρακαλέσει

20 Fiaid elájultan ott feküdtek minden utczáknak fejeinél, mint a hálóba esett zerge, megrészegedve az Úr haragjától, Istenednek feddésétõl.
Your sons are overcome, like a roe in a net; they are full of the wrath of the Lord, the punishment of your God.
οἱ υἱοί σου οἱ ἀπορούμενοι οἱ καθεύδοντες ἐπ' ἄκρου πάσης ἐξόδου ὡς σευτλίον ἡμίεφθον οἱ πλήρεις θυμοῦ κυρίου ἐκλελυμένοι διὰ κυρίου τοῦ θεοῦ

21 Ezért halld meg ezt, szenvedõ, ki részeg vagy, de nem bortól!
So now give ear to this, you who are troubled and overcome, but not with wine:
διὰ τοῦτο ἄκουε τεταπεινωμένη καὶ μεθύουσα οὐκ ἀπὸ οἴνου

22 Így szól Urad, az Úr, és Istened, a ki népéért bosszút áll: Ímé, kiveszem kezedbõl a tántorgás poharát, haragom öblös kelyhét, nem iszod többé azt meg!
This is the word of the Lord your master, even your God who takes up the cause of his people: See, I have taken out of your hand the cup which overcomes, even the cup of my wrath; it will not again be given to you:
οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ κρίνων τὸν λαὸν αὐτοῦ ἰδοὺ εἴληφα ἐκ τῆς χειρός σου τὸ ποτήριον τῆς πτώσεως τὸ κόνδυ τοῦ θυμοῦ καὶ οὐ προσθήσῃ ἔτι πιεῖν αὐτό

23 És adom azt nyomorgatóid kezébe, a kik azt mondották lelkednek: Hajolj meg, hogy átmenjünk te rajtad, és a te hátadat olyanná tetted, mint a föld, és mint a minõ az utcza a járóknak!
And I will put it into the hand of your cruel masters, and of those whose yoke has been hard on you; who have said to your soul, Down on your face! so that we may go over you: and you have given your backs like the earth, even like the street, for them to go over.
καὶ ἐμβαλῶ αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀδικησάντων σε καὶ τῶν ταπεινωσάντων σε οἳ εἶπαν τῇ ψυχῇ σου κύψον ἵνα παρέλθωμεν καὶ ἔθηκας ἴσα τῇ γῇ τὰ μετάφρενά σου ἔξω τοῖς παραπορευομένοις

1 Serkenj föl, serkenj föl, öltözd fel erõsségedet, Sion, öltözzél fel ékességed ruháiba, Jeruzsálem, szent város, mert nem lép te beléd többé körülmetéletlen, tisztátalan!
Awake! awake! put on your strength, O Zion; put on your beautiful robes, O Jerusalem, the holy town: for from now there will never again come into you the unclean and those without circumcision.
ἐξεγείρου ἐξεγείρου σιων ἔνδυσαι τὴν ἰσχύν σου σιων καὶ ἔνδυσαι τὴν δόξαν σου ιερουσαλημ πόλις ἡ ἁγία οὐκέτι προστεθήσεται διελθεῖν διὰ σοῦ ἀπερίτμητος καὶ ἀκάθαρτος

2 Rázd ki magad a porból, kelj fel, ülj fel Jeruzsálem, oldd ki magadat nyakad bilincseibõl, Sion fogoly leánya!
Make yourself clean from the dust; up! and take the seat of your power, O Jerusalem: the bands of your neck are loose, O prisoned daughter of Zion.
ἐκτίναξαι τὸν χοῦν καὶ ἀνάστηθι κάθισον ιερουσαλημ ἔκδυσαι τὸν δεσμὸν τοῦ τραχήλου σου ἡ αἰχμάλωτος θυγάτηρ σιων

3 Mert így szól az Úr Isten: Ingyen adattatok el, és nem pénzen váltattok meg!
For the Lord says, You were given for nothing, and you will be made free without price.
ὅτι τάδε λέγει κύριος δωρεὰν ἐπράθητε καὶ οὐ μετὰ ἀργυρίου λυτρωθήσεσθε

4 Mert így szól az Úr Isten: Égyiptomba ment alá népem elõször, hogy ott bujdossék, és azután Assiria nyomorgatá õt ok nélkül.
For the Lord God says, My people went down at first into Egypt, to get a place for themselves there: and the Assyrian put a cruel yoke on them without cause.
οὕτως λέγει κύριος εἰς αἴγυπτον κατέβη ὁ λαός μου τὸ πρότερον παροικῆσαι ἐκεῖ καὶ εἰς ἀσσυρίους βίᾳ ἤχθησαν

5 És most mit tegyek itt? szól az Úr, hiszen népem elvitetett ok nélkül, és a rajta uralkodók ujjonganak, szól az Úr, és nevem szüntelen mindennap gúnyoltatik.
Now then, what have I here? says the Lord, for my people are taken away without cause; they are made waste and give cries of sorrow, says the Lord, and all the day the nations put shame on my name.
καὶ νῦν τί ὧδέ ἐστε τάδε λέγει κύριος ὅτι ἐλήμφθη ὁ λαός μου δωρεάν θαυμάζετε καὶ ὀλολύζετε τάδε λέγει κύριος δι' ὑμᾶς διὰ παντὸς τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν

6 Ezért hadd ismerje meg népem az én nevemet, ezért ama napon! Hogy én vagyok, a ki mondom: Ímé, itt vagyok!
For this cause I will make my name clear to my people; in that day they will be certain that it is my word which comes to them; see, here am I.
διὰ τοῦτο γνώσεται ὁ λαός μου τὸ ὄνομά μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτὸς ὁ λαλῶν πάρειμι

7 Mily szépek a hegyeken az örömmondónak lábai, a ki békességet hirdet, jót mond, szabadulást hirdet, a ki ezt mondja Sionnak: Uralkodik a te Istened!
How beautiful on the mountains are the feet of him who comes with good news, who gives word of peace, saying that salvation is near; who says to Zion, Your God is ruling!
ὡς ὥρα ἐπὶ τῶν ὀρέων ὡς πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν εἰρήνης ὡς εὐαγγελιζόμενος ἀγαθά ὅτι ἀκουστὴν ποιήσω τὴν σωτηρίαν σου λέγων σιων βασιλεύσει σου ὁ θεός

8 Halld õrállóidat! felemelik szavokat, ujjonganak egyetemben, mert szemtõl-szembe látják, hogy mint hozza vissza Siont az Úr!
The voice of your watchmen! their voices are loud in song together; for they will see him, eye to eye, when the Lord comes back to Zion.
ὅτι φωνὴ τῶν φυλασσόντων σε ὑψώθη καὶ τῇ φωνῇ ἅμα εὐφρανθήσονται ὅτι ὀφθαλμοὶ πρὸς ὀφθαλμοὺς ὄψονται ἡνίκα ἂν ἐλεήσῃ κύριος τὴν σιων

9 Ujjongva énekeljetek mindnyájan, Jeruzsálem romjai, mert megvígasztalá az Úr népét, megváltá Jeruzsálemet.
Give sounds of joy, make melody together, waste places of Jerusalem: for the Lord has given comfort to his people, he has taken up the cause of Jerusalem.
ῥηξάτω εὐφροσύνην ἅμα τὰ ἔρημα ιερουσαλημ ὅτι ἠλέησεν κύριος αὐτὴν καὶ ἐρρύσατο ιερουσαλημ

10 Feltûrte az Úr szent karját minden népeknek szemei elõtt, hogy lássák a föld minden határai Istenünk szabadítását!
The Lord has let his holy arm be seen by the eyes of all nations; and all the ends of the earth will see the salvation of our God.
καὶ ἀποκαλύψει κύριος τὸν βραχίονα αὐτοῦ τὸν ἅγιον ἐνώπιον πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ ὄψονται πάντα τὰ ἄκρα τῆς γῆς τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ

11 Távozzatok, távozzatok, jertek ki, onnan, tisztátalant ne illessetek, jertek ki közülök, tisztítsátok meg magatokat, a kik az Úr edényeit hordozzátok.
Away! away! go out from there, touching no unclean thing; go out from among her; be clean, you who take up the vessels of the Lord.
ἀπόστητε ἀπόστητε ἐξέλθατε ἐκεῖθεν καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῆς ἀφορίσθητε οἱ φέροντες τὰ σκεύη κυρίου

12 Mert ne sietséggel jertek ki, és ne futással menjetek; mert elõttetek megy az Úr, és követni fog Izráel Istene!
For you will not go out suddenly, and you will not go in flight: for the Lord will go before you, and the God of Israel will come after you to keep you.
ὅτι οὐ μετὰ ταραχῆς ἐξελεύσεσθε οὐδὲ φυγῇ πορεύσεσθε πορεύσεται γὰρ πρότερος ὑμῶν κύριος καὶ ὁ ἐπισυνάγων ὑμᾶς κύριος ὁ θεὸς ισραηλ

13 Ímé, jó szerencsés lesz szolgám, magasságos, felséges és dicsõ lesz nagyon.
See, my servant will do well in his undertakings, he will be honoured, and lifted up, and be very high.
ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου καὶ ὑψωθήσεται καὶ δοξασθήσεται σφόδρα

14 Miképen eliszonyodtak tõled sokan, oly rút, nem emberi volt ábrázatja, és alakja sem ember fiaié volt:
As peoples were surprised at him, And his face was not beautiful, so as to be desired: his face was so changed by disease as to be unlike that of a man, and his form was no longer that of the sons of men.
ὃν τρόπον ἐκστήσονται ἐπὶ σὲ πολλοί οὕτως ἀδοξήσει ἀπὸ ἀνθρώπων τὸ εἶδός σου καὶ ἡ δόξα σου ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων

15 Akképen ejt ámulatba sok népeket; fölötte a királyok befogják szájokat, mert a mit nékik nem beszéltek volt, azt látják, és mit nem hallottak volt, arra figyelnek.
So will nations give him honour; kings will keep quiet because of him: for what had not been made clear to them they will see; and they will give their minds to what had not come to their ears.
οὕτως θαυμάσονται ἔθνη πολλὰ ἐπ' αὐτῷ καὶ συνέξουσιν βασιλεῖς τὸ στόμα αὐτῶν ὅτι οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασιν συνήσουσιν

1 Ki hitt a mi tanításunknak, és az Úr karja kinek jelentetett meg?
Who would have had faith in the word which has come to our ears, and to whom had the arm of the Lord been unveiled?
κύριε τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη

2 Felnõtt, mint egy vesszõszál Õ elõtte, és mint gyökér a száraz földbõl, nem volt néki alakja és ékessége, és néztünk reá, de nem vala ábrázata kivánatos!
For his growth was like that of a delicate plant before him, and like a root out of a dry place: he had no grace of form, to give us pleasure;
ἀνηγγείλαμεν ἐναντίον αὐτοῦ ὡς παιδίον ὡς ῥίζα ἐν γῇ διψώσῃ οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ οὐδὲ δόξα καὶ εἴδομεν αὐτόν καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ κάλλος

3 Útált és az emberektõl elhagyott volt, fájdalmak férfia és betegség ismerõje! mint a ki elõl orczánkat elrejtjük, útált volt; és nem gondoltunk vele.
Men made sport of him, turning away from him; he was a man of sorrows, marked by disease; and like one from whom men's faces are turned away, he was looked down on, and we put no value on him.
ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον ἐκλεῖπον παρὰ πάντας ἀνθρώπους ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν ὅτι ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἠτιμάσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη

4 Pedig betegséginket õ viselte, és fájdalmainkat hordozá, és mi azt hittük, hogy ostoroztatik, verettetik és kínoztatik Istentõl!
But it was our pain he took, and our diseases were put on him: while to us he seemed as one diseased, on whom God's punishment had come.
οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ καὶ ἐν κακώσει

5 És õ megsebesíttetett bûneinkért, megrontatott a mi vétkeinkért, békességünknek büntetése rajta van, és az õ sebeivel gyógyulánk meg.
But it was for our sins he was wounded, and for our evil doings he was crushed: he took the punishment by which we have peace, and by his wounds we are made well.
αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτόν τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν

6 Mindnyájan, mint juhok eltévelyedtünk, kiki az õ útára tértünk; de az Úr mindnyájunk vétkét õ reá veté.
We all went wandering like sheep; going every one of us after his desire; and the Lord put on him the punishment of us all.
πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν

7 Kínoztatott, pedig alázatos volt, és száját nem nyitotta meg, mint bárány, mely mészárszékre vitetik, és mint juh, mely megnémul az õt nyírõk elõtt; és száját nem nyitotta meg!
Men were cruel to him, but he was gentle and quiet; as a lamb taken to its death, and as a sheep before those who take her wool makes no sound, so he said not a word.
καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ

8 A fogságból és ítéletbõl ragadtatott el, és kortársainál ki gondolt arra, hogy kivágatott az élõk földébõl, hogy népem bûnéért lõn rajta vereség?!
They took away from him help and right, and who gave a thought to his fate? for he was cut off from the land of the living: he came to his death for the sin of my people.
ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον

9 És a gonoszok közt adtak sírt néki, és a gazdagok mellé [jutott] kínos halál után: pedig nem cselekedett hamisságot, és álnokság sem találtatott szájában.
And they put his body into the earth with sinners, and his last resting-place was with the evil-doers, though he had done no wrong, and no deceit was in his mouth.
καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ

10 És az Úr akarta õt megrontani betegség által; hogyha önlelkét áldozatul adja, magot lát, és napjait meghosszabbítja, és az Úr akarata az õ keze által jó szerencsés lesz.
And the Lord was pleased ... see a seed, long life, ... will do well in his hand. ...
καὶ κύριος βούλεται καθαρίσαι αὐτὸν τῆς πληγῆς ἐὰν δῶτε περὶ ἁμαρτίας ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὄψεται σπέρμα μακρόβιον καὶ βούλεται κύριος ἀφελεῖν

11 Mert lelke szenvedése folytán látni fog, [és] megelégszik, ismeretével igaz szolgám sokakat megigazít, és vétkeiket õ viseli.
... made clear his righteousness before men ... had taken their sins on himself.
ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ δεῖξαι αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει δικαιῶσαι δίκαιον εὖ δουλεύοντα πολλοῖς καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει

12 Azért részt osztok néki a nagyokkal, és zsákmányt a hatalmasokkal oszt, mivelhogy életét halálra adta, és a bûnösök közé számláltatott; pedig õ sokak bûnét hordozá, és a bûnösökért imádkozott!
For this cause he will have a heritage with the great, and he will have a part in the goods of war with the strong, because he gave up his life, and was numbered with the evil-doers; taking on himself the sins of the people, and making prayer for the wrongdoers.
διὰ τοῦτο αὐτὸς κληρονομήσει πολλοὺς καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα ἀνθ' ὧν παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀ νήνεγκεν καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν παρεδόθη

1 Ujjongj te meddõ, ki nem szûltél, ujjongva énekelj és kiálts, ki nem vajudtál, mert többek az elhagyottnak fiai a férjnél való fiainál, azt mondja az Úr.
Let your voice be loud in song, O woman without children; make melody and sounds of joy, you who did not give birth: for the children of her who had no husband are more than those of the married wife, says the Lord.
εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα εἶπεν γὰρ κύριος

2 Szélesítsd ki a sátorod helyét, és hajlékidnak kárpitjait terjeszszék ki; ne tiltsd meg; nyújtsd meg köteleidet, és erõsítsd meg szegeidet.
Make wide the place of your tent, and let the curtains of your house be stretched out without limit: make your cords long, and your tent-pins strong.
πλάτυνον τὸν τόπον τῆς σκηνῆς σου καὶ τῶν αὐλαιῶν σου πῆξον μὴ φείσῃ μάκρυνον τὰ σχοινίσματά σου καὶ τοὺς πασσάλους σου κατίσχυσον

3 Mert mind jobb-, mind balkézre kiterjedsz, és magod népeket vesz örökségbe, és puszta városokat megnépesítnek.
For I will make wide your limits on the right hand and on the left; and your seed will take the nations for a heritage, and make the waste towns full of people.
ἔτι εἰς τὰ δεξιὰ καὶ εἰς τὰ ἀριστερὰ ἐκπέτασον καὶ τὸ σπέρμα σου ἔθνη κληρονομήσει καὶ πόλεις ἠρημωμένας κατοικιεῖς

4 Ne félj, mert meg nem szégyenülsz, és ne pirulj, mert meg nem gyaláztatol, mert ifjúságod szégyenérõl elfeledkezel, és özvegységednek gyalázatáról többé meg nem emlékezel.
Have no fear; for you will not be shamed or without hope: you will not be put to shame, for the shame of your earlier days will go out of your memory, and you will no longer keep in mind the sorrows of your widowed years.
μὴ φοβοῦ ὅτι κατῃσχύνθης μηδὲ ἐντραπῇς ὅτι ὠνειδίσθης ὅτι αἰσχύνην αἰώνιον ἐπιλήσῃ καὶ ὄνειδος τῆς χηρείας σου οὐ μὴ μνησθήσῃ

5 Mert férjed a te Teremtõd, seregeknek Ura az Õ neve, és megváltód Izráelnek Szentje, az egész föld Istenének hívattatik.
For your Maker is your husband; the Lord of armies is his name: and the Holy One of Israel is he who takes up your cause; he will be named the God of all the earth.
ὅτι κύριος ὁ ποιῶν σε κύριος σαβαωθ ὄνομα αὐτῷ καὶ ὁ ῥυσάμενός σε αὐτὸς θεὸς ισραηλ πάσῃ τῇ γῇ κληθήσεται

6 Mert mint elhagyott és fájó lelkû asszonyt hív téged az Úr, és mint megvetett ifjú asszonyt; ezt mondja Istened:
For the Lord has made you come back to him, like a wife who has been sent away in grief of spirit; for one may not give up the wife of one's early days.
οὐχ ὡς γυναῖκα καταλελειμμένην καὶ ὀλιγόψυχον κέκληκέν σε κύριος οὐδ' ὡς γυναῖκα ἐκ νεότητος μεμισημένην εἶπεν ὁ θεός σου

7 Egy rövid szempillantásig elhagytalak, és nagy irgalmassággal egybegyûjtlek;
For a short time I gave you up; but with great mercies I will take you back again.
χρόνον μικρὸν κατέλιπόν σε καὶ μετὰ ἐλέους μεγάλου ἐλεήσω σε

8 Búsulásom felbuzdultában elrejtém orczámat egy pillantásig elõled, és örök irgalmassággal könyörülök rajtad; ezt mondja megváltó Urad.
In overflowing wrath my face was veiled from you for a minute, but I will have pity on you for ever, says the Lord who takes up your cause.
ἐν θυμῷ μικρῷ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ σοῦ καὶ ἐν ἐλέει αἰωνίῳ ἐλεήσω σε εἶπεν ὁ ῥυσάμενός σε κύριος

9 Mert [úgy lesz] ez nékem, [mint] a Noé özönvize; miként megesküvém, hogy nem megy át többé Noé özönvize e földön, úgy esküszöm meg, hogy rád többé nem haragszom, és téged meg nem feddelek.
For this is like the days of Noah to me: for as I took an oath that the waters of Noah would never again go over the earth, so have I taken an oath that I will not again be angry with you, or say bitter words to you.
ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ νωε τοῦτό μοί ἐστιν καθότι ὤμοσα αὐτῷ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ τῇ γῇ μὴ θυμωθήσεσθαι ἐπὶ σοὶ ἔτι μηδὲ ἐν ἀπειλῇ σου

10 Mert a hegyek eltávoznak, és a halmok megrendülnek; de az én irgalmasságom tõled el nem távozik, és békességem szövetsége meg nem rendül, így szól könyörülõ Urad.
For the mountains may be taken away, and the hills be moved out of their places, but my love will not be taken from you, or my agreement of peace broken, says the Lord, who has had mercy on you.
τὰ ὄρη μεταστήσεσθαι οὐδὲ οἱ βουνοί σου μετακινηθήσονται οὕτως οὐδὲ τὸ παρ' ἐμοῦ σοι ἔλεος ἐκλείψει οὐδὲ ἡ διαθήκη τῆς εἰρήνης σου οὐ μὴ μεταστῇ εἶπεν γὰρ κύριος ἵλεώς σοι

11 Oh te szegény, szélvésztõl hányt, vígasztalás nélkül való! Ímé, ólomporba rakom köveidet, és zafirokra alapítalak.
O troubled one, storm-crushed, uncomforted! see, your stones will be framed in fair colours, and your bases will be sapphires.
ταπεινὴ καὶ ἀκατάστατος οὐ παρεκλήθης ἰδοὺ ἐγὼ ἑτοιμάζω σοὶ ἄνθρακα τὸν λίθον σου καὶ τὰ θεμέλιά σου σάπφειρον

12 Rubinból csinálom falad párkányzatát, és kapuidat gránátkövekbõl, és egész határodat drágakövekbõl;
I will make your towers of rubies, and your doors of carbuncles, and the wall round you will be of all sorts of beautiful stones.
καὶ θήσω τὰς ἐπάλξεις σου ἴασπιν καὶ τὰς πύλας σου λίθους κρυστάλλου καὶ τὸν περίβολόν σου λίθους ἐκλεκτοὺς

13 És minden fiaid az Úr tanítványai lesznek, és nagy lesz fiaid békessége.
And all your builders will be made wise by the Lord; and great will be the peace of your children.
καὶ πάντας τοὺς υἱούς σου διδακτοὺς θεοῦ καὶ ἐν πολλῇ εἰρήνῃ τὰ τέκνα σου

14 Igazság által leszel erõs, ne gondolj a nyomorral, mert nincsen mit félned, és a rettegéssel, mert nem közelg hozzád.
All your rights will be made certain to you: have no fear of evil, and destruction will not come near you.
καὶ ἐν δικαιοσύνῃ οἰκοδομηθήσῃ ἀπέχου ἀπὸ ἀδίκου καὶ οὐ φοβηθήσῃ καὶ τρόμος οὐκ ἐγγιεῖ σοι

15 És ha összegyûlvén összegyûlnek, ez nem én tõlem lesz! A ki ellened összegyûl, elesik általad.
See, they may be moved to war, but not by my authority: all those who come together to make an attack on you, will be broken against you.
ἰδοὺ προσήλυτοι προσελεύσονταί σοι δι' ἐμοῦ καὶ ἐπὶ σὲ καταφεύξονται

16 Ímé, én teremtettem a kovácsot, a ki a parazsat éleszti és fegyvert készít mestersége szerint: és én teremtém a pusztítót is a vesztésre!
See, I have made the iron-worker, blowing on the burning coals, and making the instrument of war by his work; and I have made the waster for destruction.
ἰδοὺ ἐγὼ κτίζω σε οὐχ ὡς χαλκεὺς φυσῶν ἄνθρακας καὶ ἐκφέρων σκεῦος εἰς ἔργον ἐγὼ δὲ ἔκτισά σε οὐκ εἰς ἀπώλειαν φθεῖραι

17 Egy ellened készült fegyver sem lesz jó szerencsés, és minden nyelvet, mely ellened perbe száll, kárhoztatsz: ez az Úr szolgáinak öröksége, és az õ igazságuk, mely tõlem van, így szól az Úr.
No instrument of war which is formed against you will be of any use; and every tongue which says evil against you will be judged false. This is the heritage of the servants of the Lord, and their righteousness comes from me, says the Lord.
πᾶν σκεῦος φθαρτόν ἐπὶ σὲ οὐκ εὐοδώσω καὶ πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ σὲ εἰς κρίσιν πάντας αὐτοὺς ἡττήσεις οἱ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται ἐν αὐτῇ ἔστιν κληρονομία τοῖς θεραπεύουσιν κύριον καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι δίκαιοι λέγει κύριος

1 Oh mindnyájan, kik szomjúhoztok, jertek e vizekre, ti is, kiknek nincs pénzetek, jertek, vegyetek és egyetek, jertek, vegyetek pénz nélkül és ingyen, bort és tejet.
Ho! everyone in need, come to the waters, and he who has no strength, let him get food: come, get bread without money; wine and milk without price.
οἱ διψῶντες πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ καὶ ὅσοι μὴ ἔχετε ἀργύριον βαδίσαντες ἀγοράσατε καὶ πίετε ἄνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἶνου καὶ στέαρ

2 Miért adtok pénzt azért, a mi nem kenyér, és gyûjtött kincseteket azért, a mi meg nem elégíthet? Hallgassatok, hallgassatok reám, hogy jót egyetek, és gyönyörködjék lelketek kövérségben.
Why do you give your money for what is not bread, and the fruit of your work for what will not give you pleasure? Give ear to me, so that your food may be good, and you may have the best in full measure.
ἵνα τί τιμᾶσθε ἀργυρίου καὶ τὸν μόχθον ὑμῶν οὐκ εἰς πλησμονήν ἀκούσατέ μου καὶ φάγεσθε ἀγαθά καὶ ἐντρυφήσει ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν

3 Hajtsátok ide füleiteket és jertek hozzám; hallgassatok, hogy éljen lelketek, és szerzek veletek örök szövetséget, Dávid iránt való változhatatlan kegyelmességem szerint.
Give ear, and come to me, take note with care, so that your souls may have life: and I will make an eternal agreement with you, even the certain mercies of David.
προσέχετε τοῖς ὠτίοις ὑμῶν καὶ ἐπακολουθήσατε ταῖς ὁδοῖς μου ἐπακούσατέ μου καὶ ζήσεται ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν καὶ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην αἰώνιον τὰ ὅσια δαυιδ τὰ πιστά

4 Ímé, bizonyságul adtam õt a népeknek, fejedelmül és parancsolóul népeknek.
See, I have given him as a witness to the peoples, a ruler and a guide to the nations.
ἰδοὺ μαρτύριον ἐν ἔθνεσιν δέδωκα αὐτόν ἄρχοντα καὶ προστάσσοντα ἔθνεσιν

5 Ímé, nem ismert népet hívsz elõ, és a nép, a mely téged nem ismert, hozzád siet az Úrért, Istenedért és Izráel Szentjéért, hogy téged megdicsõített.
See, you will send for a nation of which you had no knowledge, and those who had no knowledge of you will come running to you, because of the Lord your God, and because of the Holy One of Israel, for he has given you glory.
ἔθνη ἃ οὐκ ᾔδεισάν σε ἐπικαλέσονταί σε καὶ λαοί οἳ οὐκ ἐπίστανταί σε ἐπὶ σὲ καταφεύξονται ἕνεκεν τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἁγίου ισραηλ ὅτι ἐδόξασέν σε

6 Keressétek az Urat, a míg megtalálható, hívjátok õt segítségül, a míg közel van.
Make search for the Lord while he is there, make prayer to him while he is near:
ζητήσατε τὸν θεὸν καὶ ἐν τῷ εὑρίσκειν αὐτὸν ἐπικαλέσασθε ἡνίκα δ' ἂν ἐγγίζῃ ὑμῖν

7 Hagyja el a gonosz az õ útát, és a bûnös férfiú gondolatait, és térjen az Úrhoz, és könyörül rajta, és a mi Istenünkhöz, mert bõvelkedik a megbocsátásban.
Let the sinner give up his way, and the evil-doer his purpose: and let him come back to the Lord, and he will have mercy on him; and to our God, for there is full forgiveness with him.
ἀπολιπέτω ὁ ἀσεβὴς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ ἀνὴρ ἄνομος τὰς βουλὰς αὐτοῦ καὶ ἐπιστραφήτω ἐπὶ κύριον καὶ ἐλεηθήσεται ὅτι ἐπὶ πολὺ ἀφήσει τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν

8 Mert nem az én gondolataim a ti gondolataitok, és nem a ti útaitok az én útaim, így szól az Úr!
For my thoughts are not your thoughts, or your ways my ways, says the Lord.
οὐ γάρ εἰσιν αἱ βουλαί μου ὥσπερ αἱ βουλαὶ ὑμῶν οὐδὲ ὥσπερ αἱ ὁδοὶ ὑμῶν αἱ ὁδοί μου λέγει κύριος

9 Mert a mint magasabbak az egek a földnél, akképen magasabbak az én útaim útaitoknál, és gondolataim gondolataitoknál!
For as the heavens are higher than the earth, so are my ways higher than your ways, and my thoughts than your thoughts.
ἀλλ' ὡς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς οὕτως ἀπέχει ἡ ὁδός μου ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν καὶ τὰ διανοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς διανοίας μου

10 Mert mint leszáll az esõ és a hó az égbõl, és oda vissza nem tér, hanem megöntözi a földet, és termõvé, gyümölcsözõvé teszi azt, és magot ád a magvetõnek és kenyeret az éhezõnek:
For as the rain comes down, and the snow from heaven, and does not go back again, but gives water to the earth, and makes it fertile, giving seed to the planter, and bread for food;
ὡς γὰρ ἐὰν καταβῇ ὑετὸς ἢ χιὼν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἕως ἂν μεθύσῃ τὴν γῆν καὶ ἐκτέκῃ καὶ ἐκβλαστήσῃ καὶ δῷ σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν

11 Így lesz az én beszédem, a mely számból kimegy, nem tér hozzám üresen, hanem megcselekszi, a mit akarok, és szerencsés lesz ott, a hová küldöttem.
So will my word be which goes out of my mouth: it will not come back to me with nothing done, but it will give effect to my purpose, and do that for which I have sent it.
οὕτως ἔσται τὸ ῥῆμά μου ὃ ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἕως ἂν συντελεσθῇ ὅσα ἠθέλησα καὶ εὐοδώσω τὰς ὁδούς σου καὶ τὰ ἐντάλματά μου

12 Mert örömmel jöttök ki, és békességben vezéreltettek; a hegyek és halmok ujjongva énekelnek ti elõttetek, és a mezõ minden fái tapsolnak.
For you will go out with joy, and be guided in peace: the mountains and the hills will make melody before you, and all the trees of the fields will make sounds of joy.
ἐν γὰρ εὐφροσύνῃ ἐξελεύσεσθε καὶ ἐν χαρᾷ διδαχθήσεσθε τὰ γὰρ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ ἐξαλοῦνται προσδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐπικροτήσει τοῖς κλάδοις

13 A tövis helyén cziprus nevekedik, és bogács helyett mirtus nevekedik, és lesz ez az Úrnak dicsõségül és örök jegyül, a mely el nem töröltetik.
In place of the thorn will come up the fir-tree, and in place of the blackberry the myrtle: and it will be to the Lord for a name, for an eternal sign which will not be cut off.
καὶ ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναβήσεται κυπάρισσος ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναβήσεται μυρσίνη καὶ ἔσται κύριος εἰς ὄνομα καὶ εἰς σημεῖον αἰώνιον καὶ οὐκ ἐκλείψει

1 Így szól az Úr: Õrizzétek meg a jogosságot, és cselekedjetek igazságot, mert közel van szabadításom, hogy eljõjjön, és igazságom, hogy megjelenjék:
The Lord says, Let your way of life be upright, and let your behaviour be rightly ordered: for my salvation is near, and my righteousness will quickly be seen.
τάδε λέγει κύριος φυλάσσεσθε κρίσιν ποιήσατε δικαιοσύνην ἤγγισεν γὰρ τὸ σωτήριόν μου παραγίνεσθαι καὶ τὸ ἔλεός μου ἀποκαλυφθῆναι

2 Boldog ember, a ki ezt cselekszi, és az ember fia, a ki ahhoz ragaszkodik! a ki megõrzi a szombatot, hogy meg ne fertõztesse azt, és megõrzi kezét, hogy semmi gonoszt ne tegyen.
Happy is the man who does this, and the son of man whose behaviour is so ordered; who keeps the Sabbath holy, and his hand from doing any evil.
μακάριος ἀνὴρ ὁ ποιῶν ταῦτα καὶ ἄνθρωπος ὁ ἀντεχόμενος αὐτῶν καὶ φυλάσσων τὰ σάββατα μὴ βεβηλοῦν καὶ διατηρῶν τὰς χεῖρας αὐτοῦ μὴ ποιεῖν ἀδίκημα

3 És ne mondja ezt az idegen, a ki az Úrhoz adá magát: Bizony elszakaszt az Úr engem az Õ népétõl! ne mondja a herélt sem: Ímé, én megszáradt fa vagyok!
And let not the man from a strange country, who has been joined to the Lord, say, The Lord will certainly put a division between me and his people: and let not the unsexed man say, See, I am a dry tree.
μὴ λεγέτω ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσκείμενος πρὸς κύριον ἀφοριεῖ με ἄρα κύριος ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ μὴ λεγέτω ὁ εὐνοῦχος ὅτι ἐγώ εἰμι ξύλον ξηρόν

4 Mert így szól az Úr a herélteknek: A kik megõrzik szombatimat és szeretik azt, a miben gyönyörködöm, és ragaszkodnak az én szövetségemhez:
For the Lord says, As for the unsexed who keep my Sabbaths, and give their hearts to pleasing me, and keep their agreement with me:
τάδε λέγει κύριος τοῖς εὐνούχοις ὅσοι ἂν φυλάξωνται τὰ σάββατά μου καὶ ἐκλέξωνται ἃ ἐγὼ θέλω καὶ ἀντέχωνται τῆς διαθήκης μου

5 Adok nékik házamban és falaimon belül helyet, és oly nevet, a mely jobb, mint a fiakban és lányokban [élõ név;] örök nevet adok nékik, a mely soha el nem vész;
I will give to them in my house, and inside my walls, a place and a name better than that of sons and daughters; I will give them an eternal name which will not be cut off.
δώσω αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐν τῷ τείχει μου τόπον ὀνομαστὸν κρείττω υἱῶν καὶ θυγατέρων ὄνομα αἰώνιον δώσω αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐκλείψει

6 És az idegeneket, a kik az Úrhoz adák magukat, hogy néki szolgáljanak és hogy szeressék az Úr nevét, hogy Õ néki szolgái legyenek; mindenkit, a ki megõrzi a szombatot, hogy meg ne fertõztesse azt, és a szövetségemhez ragaszkodókat:
And as for those from a strange country, who are joined to the Lord, to give worship to him and honour to his name, to be his servants, even everyone who keeps the Sabbath holy, and keeps his agreement with me:
καὶ τοῖς ἀλλογενέσι τοῖς προσκειμένοις κυρίῳ δουλεύειν αὐτῷ καὶ ἀγαπᾶν τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ εἶναι αὐτῷ εἰς δούλους καὶ δούλας καὶ πάντας τοὺς φυλασσομένους τὰ σάββατά μου μὴ βεβηλοῦν καὶ ἀντεχομένους τῆς διαθήκης μου

7 Szent hegyemre viszem föl ezeket, és megvídámítom õket imádságom házában; egészen égõ és véres áldozataik kedvesek lesznek oltáromon; mert házam imádság házának hivatik minden népek számára!
I will make them come to my holy mountain, and will give them joy in my house of prayer; I will take pleasure in the burned offerings which they make on my altar: for my house will be named a house of prayer for all peoples.
εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου καὶ εὐφρανῶ αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ τῆς προσευχῆς μου τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτῶν καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν ἔσονται δεκταὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου μου ὁ γὰρ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν

8 Így szól az Úr Isten, a ki összegyûjti Izráel elszéledt fiait: Még gyûjtök õ hozzá, az õ egybegyûjtötteihez!
The Lord God, who gets together the wandering ones of Israel, says, I will get together others in addition to those of Israel who have come back.
εἶπεν κύριος ὁ συνάγων τοὺς διεσπαρμένους ισραηλ ὅτι συνάξω ἐπ' αὐτὸν συναγωγήν

9 Mezõnek minden vadai! jertek el enni, erdõnek minden vadai!
All you beasts of the field, come together for your meat, even all you beasts of the wood.
πάντα τὰ θηρία τὰ ἄγρια δεῦτε φάγετε πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ

10 Õrállói vakok mindnyájan, mitsem tudnak, mindnyájan néma ebek, nem tudnak ugatni; álmodók, heverõk, szunnyadni szeretõk!
His watchmen are blind, they are all without knowledge; they are all dogs without tongues, unable to make a sound; stretched out dreaming, loving sleep.
ἴδετε ὅτι πάντες ἐκτετύφλωνται οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι πάντες κύνες ἐνεοί οὐ δυνήσονται ὑλακτεῖν ἐνυπνιαζόμενοι κοίτην φιλοῦντες νυστάξαι

11 És ez ebek telhetetlenek, nem tudnak megelégedni, pásztorok õk, a kik nem tudnak vigyázni; mindnyájan a magok útára tértek, kiki nyeresége után, mind együtt!
Yes, the dogs are for ever looking for food; while these, the keepers of the sheep, are without wisdom: they have all gone after their pleasure, every one looking for profit; they are all the same.
καὶ οἱ κύνες ἀναιδεῖς τῇ ψυχῇ οὐκ εἰδότες πλησμονήν καί εἰσιν πονηροὶ οὐκ εἰδότες σύνεσιν πάντες ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐξηκολούθησαν ἕκαστος κατὰ τὸ ἑαυτοῦ

1 Az igaz elvész és nem veszi eszébe senki, és az irgalmasságtevõk elragadtatnak és senki nem gondolja fel, hogy a veszedelem elõl ragadtatik el az igaz;
The upright man goes to his death, and no one gives a thought to it; and god-fearing men are taken away, and no one is troubled by it; for the upright man is taken away because of evil-doing, and goes into peace.
ἴδετε ὡς ὁ δίκαιος ἀπώλετο καὶ οὐδεὶς ἐκδέχεται τῇ καρδίᾳ καὶ ἄνδρες δίκαιοι αἴρονται καὶ οὐδεὶς κατανοεῖ ἀπὸ γὰρ προσώπου ἀδικίας ἦρται ὁ δίκαιος

2 Bemegy békességbe, nyugosznak ágyaikon, a kik egyenes útaikon járának.
They are at rest in their last resting-places, every one going straight before him.
ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ταφὴ αὐτοῦ ἦρται ἐκ τοῦ μέσου

3 És ti közelgjetek ide, szemfényvesztõ fiai, paráznának magva, a ki paráználkodol.
But come near, you sons of her who is wise in secret arts, the seed of her who is false to her husband, and of the loose woman.
ὑμεῖς δὲ προσαγάγετε ὧδε υἱοὶ ἄνομοι σπέρμα μοιχῶν καὶ πόρνης

4 Ki felett örvendeztek? Ki ellen tátjátok fel szátokat és öltitek ki nyelveteket? nem ti vagytok-é a bûn gyermekei, a hazugságnak magva?
Of whom do you make sport? against whom is your mouth open wide and your tongue put out? are you not uncontrolled children, a false seed,
ἐν τίνι ἐνετρυφήσατε καὶ ἐπὶ τίνα ἠνοίξατε τὸ στόμα ὑμῶν καὶ ἐπὶ τίνα ἐχαλάσατε τὴν γλῶσσαν ὑμῶν οὐχ ὑμεῖς ἐστε τέκνα ἀπωλείας σπέρμα ἄνομον

5 A kik lángoltok a bálványokért minden zöld fa alatt, megöltök gyermekeket a völgyekben, a hegyek hasadékai alatt.
You who are burning with evil desire among the oaks, under every green tree; putting children to death in the valleys, under the cracks of the rocks?
οἱ παρακαλοῦντες ἐπὶ τὰ εἴδωλα ὑπὸ δένδρα δασέα σφάζοντες τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν ταῖς φάραγξιν ἀνὰ μέσον τῶν πετρῶν

6 A folyónak sima köveiben van örökséged; azok, azok a te részed, töltöttél nékik italáldozatot is, vivél ételáldozatot és én jó néven vegyem-é ezeket?
Among the smooth stones of the valley is your heritage; they, even they, are your part: even to them have you made a drink offering and a meal offering. Is it possible for such things to be overlooked by me?
ἐκείνη σου ἡ μερίς οὗτός σου ὁ κλῆρος κἀκείνοις ἐξέχεας σπονδὰς κἀκείνοις ἀνήνεγκας θυσίας ἐπὶ τούτοις οὖν οὐκ ὀργισθήσομαι

7 Magas és felemelkedett hegyen helyezted ágyadat, fel is menél oda áldozni áldozatot.
You have put your bed on a high mountain: there you went up to make your offering.
ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν καὶ μετέωρον ἐκεῖ σου ἡ κοίτη κἀκεῖ ἀνεβίβασας θυσίας

8 Az ajtó és ajtófél mögé tetted bálványjeleidet, és tõlem [eltávozván,] fölfedted ágyadat, fölmentél [rá], és megszélesítéd, és szövetséget szerzél velök, szeretted ágyukat, a merre csak láttad.
And on the back of the doors and on the pillars you have put your sign: for you have been false to me with another; you have made your bed wide, and made an agreement with them; you had a desire for their bed where you saw it
καὶ ὀπίσω τῶν σταθμῶν τῆς θύρας σου ἔθηκας μνημόσυνά σου ὧου ὅτι ἐὰν ἀπ' ἐμοῦ ἀποστῇς πλεῖόν τι ἔξεις ἠγάπησας τοὺς κοιμωμένους μετὰ σοῦ

9 És menél a királyhoz olajjal, és megsokasítád keneteidet, és elküldéd követeidet messze földre, és megaláztad magadat a sírig.
And you went to Melech with oil and much perfume, and you sent your representatives far off, and went as low as the underworld.
καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου μετ' αὐτῶν καὶ πολλοὺς ἐποίησας τοὺς μακρὰν ἀπὸ σοῦ καὶ ἀπέστειλας πρέσβεις ὑπὲρ τὰ ὅριά σου καὶ ἀπέστρεψας καὶ ἐταπεινώθης ἕως ᾅδου

10 Nagy útadon megfáradál, [és még] sem mondád: mind hasztalan! erõd megújulását érezéd, így nem levél beteg!
You were tired with your long journeys; but you did not say, There is no hope: you got new strength, and so you were not feeble.
ταῖς πολυοδίαις σου ἐκοπίασας καὶ οὐκ εἶπας παύσομαι ἐνισχύουσα ὅτι ἔπραξας ταῦτα διὰ τοῦτο οὐ κατεδεήθης μου

11 Kitõl féltél és rettegtél, hogy hazudtál és rólam meg nem emlékezél, szívedre sem vevéd? vagy azért nem félsz engem, hogy hallgatok már régtõl fogva?
And of whom were you in fear, so that you were false, and did not keep me in mind, or give thought to it? Have I not been quiet, keeping myself secret, and so you were not in fear of me?
σύ τίνα εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης καὶ ἐψεύσω με καὶ οὐκ ἐμνήσθης μου οὐδὲ ἔλαβές με εἰς τὴν διάνοιαν οὐδὲ εἰς τὴν καρδίαν σου κἀγώ σε ἰδὼν παρορῶ καὶ ἐμὲ οὐκ ἐφοβήθης

12 Én jelentem meg igazságodat, és csinálmányaid nem használnak néked.
I will make clear what your righteousness is like and your works; you will have no profit in them.
κἀγὼ ἀπαγγελῶ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ τὰ κακά σου ἃ οὐκ ὠφελήσουσίν σε

13 Ha kiáltasz: szabadítson meg téged [bálvány]id raja; mindnyájokat szél viszi el, lehelet kapja fel, és a ki bennem bízik, örökségül bírja a földet, és örökli szent hegyemet.
Your false gods will not keep you safe in answer to your cry; but the wind will take them, they will be gone like a breath: but he who puts his hope in me will take the land, and will have my holy mountain as his heritage.
ὅταν ἀναβοήσῃς ἐξελέσθωσάν σε ἐν τῇ θλίψει σου τούτους γὰρ πάντας ἄνεμος λήμψεται καὶ ἀποίσει καταιγίς οἱ δὲ ἀντεχόμενοί μου κτήσονται γῆν καὶ κληρονομήσουσιν τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου

14 És szól [egy szó:] Töltsétek, töltsétek, készítsétek az útat, vegyetek el [minden] botránkozást népem útáról.
And I will say, Make it high, make it high, get ready the way, take the stones out of the way of my people.
καὶ ἐροῦσιν καθαρίσατε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδοὺς καὶ ἄρατε σκῶλα ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ μου

15 Mert így szól a magasságos és felséges, a ki örökké lakozik, és a kinek neve szent: Magasságban és szentségben lakom, de a megrontottal és alázatos szívûvel is, hogy megelevenítsem az alázatosok lelkét, és megelevenítsem a megtörtek szívét.
For this is the word of him who is high and lifted up, whose resting-place is eternal, whose name is Holy: my resting-place is in the high and holy place, and with him who is crushed and poor in spirit, to give life to the spirit of the poor, and to make strong the heart of the crushed.
τάδε λέγει κύριος ὁ ὕψιστος ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν τὸν αἰῶνα ἅγιος ἐν ἁγίοις ὄνομα αὐτῷ κύριος ὕψιστος ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος καὶ ὀλιγοψύχοις διδοὺς μακροθυμίαν καὶ διδοὺς ζωὴν τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν

16 Mert nem örökké perlek, és nem mindenha haragszom, mert a lélek elõttem megepedne, és a leheletek, a kiket én teremtettem.
For I will not give punishment for ever, or be angry without end: for from me breath goes out; and I it was who made the souls.
οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἐκδικήσω ὑμᾶς οὐδὲ διὰ παντὸς ὀργισθήσομαι ὑμῖν πνεῦμα γὰρ παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται καὶ πνοὴν πᾶσαν ἐγὼ ἐποίησα

17 Mert a telhetetlenségnek vétkéért haragudtam meg, és megvertem õt, elrejtém [magamat] és megharagudtam; és õ elfordulva, szíve útjában járt.
I was quickly angry with his evil ways, and sent punishment on him, veiling my face in wrath: and he went on, turning his heart from me.
δι' ἁμαρτίαν βραχύ τι ἐλύπησα αὐτὸν καὶ ἐπάταξα αὐτὸν καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐλυπήθη καὶ ἐπορεύθη στυγνὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ

18 Útait láttam, és meggyógyítom õt; vezetem õt, és vígasztalást nyujtok néki és gyászolóinak,
I have seen his ways, and I will make him well: I will give him rest, comforting him and his people who are sad.
τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἑώρακα καὶ ἰασάμην αὐτὸν καὶ παρεκάλεσα αὐτὸν καὶ ἔδωκα αὐτῷ παράκλησιν ἀληθινήν

19 Megteremtem ajkaikon a [hálának] gyümölcsét. Békesség, békesség a messze és közel valóknak, így szól az Úr; én meggyógyítom õt!
I will give the fruit of the lips: Peace, peace, to him who is near and to him who is far off, says the Lord; and I will make him well.
εἰρήνην ἐπ' εἰρήνην τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγὺς οὖσιν καὶ εἶπεν κύριος ἰάσομαι αὐτούς

20 És a hitetlenek olyanok, mint egy háborgó tenger, a mely nem nyughatik, és a melynek vize iszapot és sárt hány ki.
But the evil-doers are like the troubled sea, for which there is no rest, and its waters send up earth and waste.
οἱ δὲ ἄδικοι οὕτως κλυδωνισθήσονται καὶ ἀναπαύσασθαι οὐ δυνήσονται

21 Nincs békesség, szól Istenem, a hitetleneknek!
There is no peace, says my God, for the evil-doers.
οὐκ ἔστιν χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν εἶπεν κύριος ὁ θεός

1 Kiálts [teljes] torokkal, ne kiméld; mint trombita emeld fel hangodat, és hirdesd népemnek bûneiket, és Jákób házának vétkeit.
Make a loud cry, do not be quiet, let your voice be sounding like a horn, and make clear to my people their evil doings, and to the family of Jacob their sins.
ἀναβόησον ἐν ἰσχύι καὶ μὴ φείσῃ ὡς σάλπιγγα ὕψωσον τὴν φωνήν σου καὶ ἀνάγγειλον τῷ λαῷ μου τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν καὶ τῷ οἴκῳ ιακωβ τὰς ἀνομίας αὐτῶν

2 Holott õk engem mindennap keresnek, és tudni kivánják útaimat, mint oly nép, a mely igazságot cselekedett és Istene törvényét el nem hagyta; kérik tõlem az igazságnak ítéleteit, és Istennek elközelgését kivánják.
Though they make prayer to me every day, and take pleasure in the knowledge of my ways: like a nation which has done righteousness, and has not given up the rules of their God, they make requests to me for the right orders, it is their delight to come near to God.
ἐμὲ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ζητοῦσιν καὶ γνῶναί μου τὰς ὁδοὺς ἐπιθυμοῦσιν ὡς λαὸς δικαιοσύνην πεποιηκὼς καὶ κρίσιν θεοῦ αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλελοιπὼς αἰτοῦσίν με νῦν κρίσιν δικαί αν καὶ ἐγγίζειν θεῷ ἐπιθυμοῦσιν

3 Mért bõjtölünk és Te nem nézed, gyötörjük lelkünket és Te nem tudod? Ímé, bõjtöléstek napján kedvtelésteket ûzitek, és minden robotosaitokat szorongatjátok.
They say, Why have we kept ourselves from food, and you do not see it? why have we kept ourselves from pleasure, and you take no note of it? If, in the days when you keep from food, you take the chance to do your business, and get in your debts;
λέγοντες τί ὅτι ἐνηστεύσαμεν καὶ οὐκ εἶδες ἐταπεινώσαμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ οὐκ ἔγνως ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ὑμῶν εὑρίσκετε τὰ θελήματα ὑμῶν καὶ πάντας το ὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονύσσετε

4 Ímé perrel és versengéssel bõjtöltök, és sújtotok a gazságnak öklével; nem úgy bõjtöltök mostan, hogy meghallassék szavatok a magasságban.
If keeping from food makes you quickly angry, ready for fighting and giving blows with evil hands; your holy days are not such as to make your voice come to my ears on high.
εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπεινόν ἵνα τί μοι νηστεύετε ὡς σήμερον ἀκουσθῆναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν ὑμῶν

5 Hát ilyen a bõjt, a melyet én kedvelek, [és olyan] a nap, a melyen az ember lelkét gyötri? Avagy ha mint káka lehajtja fejét, és zsákot és hamvat terít maga alá: ezt nevezed-é bõjtnek és az Úr elõtt kedves napnak?
Have I given orders for such a day as this? a day for keeping yourselves from pleasure? is it only a question of the bent head, of putting on haircloth, and being seated in the dust? is this what seems to you a holy day, well-pleasing to the Lord?
οὐ ταύτην τὴν νηστείαν ἐξελεξάμην καὶ ἡμέραν ταπεινοῦν ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ οὐδ' ἂν κάμψῃς ὡς κρίκον τὸν τράχηλόν σου καὶ σάκκον καὶ σποδὸν ὑποστρώσῃ οὐδ' οὕ τως καλέσετε νηστείαν δεκτήν

6 Hát nem ez-é a bõjt, a mit én kedvelek: hogy megnyisd a gonoszságnak bilincseit, az igának köteleit megoldjad, és szabadon bocsásd az elnyomottakat, és hogy minden igát széttépjetek?
Is not this the holy day for which I have given orders: to let loose those who have wrongly been made prisoners, to undo the bands of the yoke, and to let the crushed go free, and every yoke be broken?
οὐχὶ τοιαύτην νηστείαν ἐγὼ ἐξελεξάμην λέγει κύριος ἀλλὰ λῦε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας διάλυε στραγγαλιὰς βιαίων συναλλαγμάτων ἀπόστελλε τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει καὶ π ᾶσαν συγγραφὴν ἄδικον διάσπα

7 Nem az-é, hogy az éhezõnek megszegd kenyeredet, és a szegény bujdosókat házadba bevigyed, ha meztelent látsz, felruházzad, és tested elõtt el ne rejtsd magadat?
Is it not to give your bread to those in need, and to let the poor who have no resting-place come into your house? to put a robe on the unclothed one when you see him, and not to keep your eyes shut for fear of seeing his flesh?
διάθρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἴσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου ἐὰν ἴδῃς γυμνόν περίβαλε καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόψῃ

8 Akkor felhasad, mint hajnal a te világosságod, és meggyógyulásod gyorsan kivirágzik, és igazságod elõtted jár; az Úr dicsõsége követ.
Then will light be shining on you like the morning, and your wounds will quickly be well: and your righteousness will go before you, and the glory of the Lord will come after you.
τότε ῥαγήσεται πρόιμον τὸ φῶς σου καὶ τὰ ἰάματά σου ταχὺ ἀνατελεῖ καὶ προπορεύσεται ἔμπροσθέν σου ἡ δικαιοσύνη σου καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιστελεῖ σε

9 Akkor kiáltasz, és az Úr meghallgat, jajgatsz, és õ azt mondja: Ímé, itt vagyok. Ha elvetended közüled az igát, és [megszünsz] ujjal mutogatni és hamisságot beszélni;
Then at the sound of your voice, the Lord will give an answer; at your cry he will say, Here am I. If you take away from among you the yoke, the putting out of the finger of shame, and the evil word;
τότε βοήσῃ καὶ ὁ θεὸς εἰσακούσεταί σου ἔτι λαλοῦντός σου ἐρεῖ ἰδοὺ πάρειμι ἐὰν ἀφέλῃς ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον καὶ χειροτονίαν καὶ ῥῆμα γογγυσμοῦ

10 Ha odaadod utolsó falatodat az éhezõnek, és az elepedt lelkût megelégíted: feltámad a setétségben világosságod, és homályosságod olyan lesz, mint a dél.
And if you give your bread to those in need of it, so that the troubled one may have his desire; then you will have light in the dark, and your night will be as the full light of the sun:
καὶ δῷς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσῃς τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία

11 És vezérel téged az Úr szüntelen, megelégíti lelkedet nagy szárazságban is, és csontjaidat megerõsíti, és olyan leszel, mint a megöntözött kert, és mint vízforrás, a melynek vize el nem fogy.
And the Lord will be your guide at all times; in dry places he will give you water in full measure, and will make strong your bones; and you will be like a watered garden, and like an ever-flowing spring.
καὶ ἔσται ὁ θεός σου μετὰ σοῦ διὰ παντός καὶ ἐμπλησθήσῃ καθάπερ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου καὶ τὰ ὀστᾶ σου πιανθήσεται καὶ ἔσῃ ὡς κῆπος μεθύων καὶ ὡς πηγὴ ἣν μὴ ἐξέλιπεν ὕ δωρ καὶ τὰ ὀστᾶ σου ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ καὶ πιανθήσεται καὶ κληρονομήσουσι γενεὰς γενεῶν

12 És megépítik fiaid a régi romokat, az emberöltõk alapzatait felrakod, és neveztetel romlás építõjének, ösvények megújítójának, hogy ott lakhassanak.
And your sons will be building again the old waste places: you will make strong the bases of old generations: and you will be named, He who puts up the broken walls, and, He who makes ready the ways for use.
καὶ οἰκοδομηθήσονταί σου αἱ ἔρημοι αἰώνιοι καὶ ἔσται σου τὰ θεμέλια αἰώνια γενεῶν γενεαῖς καὶ κληθήσῃ οἰκοδόμος φραγμῶν καὶ τοὺς τρίβους τοὺς ἀνὰ μέσον παύσεις

13 Ha megtartóztatod szombaton lábadat, és nem ûzöd kedvtelésedet szent napomon, és a szombatot gyönyörûségnek hívod, az Úr szent és dicsõséges [napjá]nak, és megszenteled azt, dolgaidat nem tevén, foglalkozást sem találván, [hamis] beszédet sem szólván:
If you keep the Sabbath with care, not doing your business on my holy day; and if the Sabbath seems to you a delight, and the new moon of the Lord a thing to be honoured; and if you give respect to him by not doing your business, or going after your pleasure, or saying unholy words;
ἐὰν ἀποστρέψῃς τὸν πόδα σου ἀπὸ τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν τὰ θελήματά σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἁγίᾳ καὶ καλέσεις τὰ σάββατα τρυφερά ἅγια τῷ θεῷ σου οὐκ ἀρεῖς τὸν πόδα σ ου ἐπ' ἔργῳ οὐδὲ λαλήσεις λόγον ἐν ὀργῇ ἐκ τοῦ στόματός σου

14 Akkor gyönyörûséged lesz az Úrban; és én hordozlak a föld magaslatain, és azt mívelem, hogy Jákóbnak, atyádnak örökségével élj; mert az Úr szája szólt!
Then the Lord will be your delight; and I will put you on the high places of the earth; and I will give you the heritage of Jacob your father: for the mouth of the Lord has said it.
καὶ ἔσῃ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον καὶ ἀναβιβάσει σε ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς καὶ ψωμιεῖ σε τὴν κληρονομίαν ιακωβ τοῦ πατρός σου τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα

1 Ímé, nem oly rövid az Úr keze, hogy meg ne szabadíthatna, és nem oly süket az õ füle, hogy meg nem hallgathatna;
Truly, the Lord's hand has not become short, so that he is unable to give salvation; and his ear is not shut from hearing:
μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ κυρίου τοῦ σῶσαι ἢ ἐβάρυνεν τὸ οὖς αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσακοῦσαι

2 Hanem a ti vétkeitek választanak el titeket Istenetektõl, és bûneitek fedezték el orczáját ti elõttetek, hogy meg nem hallgatott.
But your sins have come between you and your God, and by your evil doings his face has been veiled from you, so that he will give you no answer.
ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν διιστῶσιν ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπέστρεψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι

3 Mert kezeitek bemocskolvák vérrel, és ujjaitok vétekkel, ajkaitok hazugságot szólnak, nyelvetek gonoszt suttog.
For your hands are unclean with blood, and your fingers with sin; your lips have said false things, and your tongue gives out deceit.
αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν μεμολυμμέναι αἵματι καὶ οἱ δάκτυλοι ὑμῶν ἐν ἁμαρτίαις τὰ δὲ χείλη ὑμῶν ἐλάλησεν ἀνομίαν καὶ ἡ γλῶσσα ὑμῶν ἀδικίαν μελετᾷ

4 Nincsen, a ki az igazság mellett szólna, és nincsen, a ki igazságosan perelne, haszontalanban bíznak és hazugságot beszélnek, gonoszt fogadnak és vétket szûlnek.
No one puts forward an upright cause, or gives a true decision: their hope is in deceit, and their words are false; they are with child with sin, and give birth to evil.
οὐδεὶς λαλεῖ δίκαια οὐδὲ ἔστιν κρίσις ἀληθινή πεποίθασιν ἐπὶ ματαίοις καὶ λαλοῦσιν κενά ὅτι κύουσιν πόνον καὶ τίκτουσιν ἀνομίαν

5 Vipera tojásait költik ki, és pókhálót szõnek; a ki tojásaikból eszik, meghal, és ha egyre rátapodsz, vipera kél ki.
They give birth to snake's eggs, and make spider's threads: whoever takes their eggs for food comes to his death, and the egg which is crushed becomes a poison-snake.
ᾠὰ ἀσπίδων ἔρρηξαν καὶ ἱστὸν ἀράχνης ὑφαίνουσιν καὶ ὁ μέλλων τῶν ᾠῶν αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας οὖριον εὗρεν καὶ ἐν αὐτῷ βασιλίσκος

6 Pókhálójukból nem lesz ruha, csinálmányok nem felvehetõ; cselekedeteik hamisságnak cselekedetei, és erõszak tette van kezeikben.
Their twisted threads will not make clothing, and their works will give them nothing for covering themselves: their works are works of sin, and violent acts are in their hands.
ὁ ἱστὸς αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς ἱμάτιον οὐδὲ μὴ περιβάλωνται ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν τὰ γὰρ ἔργα αὐτῶν ἔργα ἀνομίας

7 Lábaik a gonoszra futnak; és sietnek, hogy ártatlan vért ontsanak; gondolataik hamisságnak gondolatai, pusztítás és romlás ösvényeiken.
Their feet go quickly to evil, and they take delight in the death of the upright; their thoughts are thoughts of sin; wasting and destruction are in their ways.
οἱ δὲ πόδες αὐτῶν ἐπὶ πονηρίαν τρέχουσιν ταχινοὶ ἐκχέαι αἷμα καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν διαλογισμοὶ ἀφρόνων σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν

8 A békesség útját nem ismerik, és nincsen jogosság kerékvágásukban, ösvényeiket elgörbítik, a ki azon jár, nem ismeri a békességet.
They have no knowledge of the way of peace, and there is no sense of what is right in their behaviour: they have made for themselves ways which are not straight; whoever goes in them has no knowledge of peace.
καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ οἴδασιν καὶ οὐκ ἔστιν κρίσις ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν αἱ γὰρ τρίβοι αὐτῶν διεστραμμέναι ἃς διοδεύουσιν καὶ οὐκ οἴδασιν εἰρήνην

9 Ezért van távol tõlünk az ítélet, és nem ér el minket az igazság, várunk világosságra, és ímé, sötétség, és fényességre, és ímé, homályban járunk!
For this cause our right is far from us, and righteousness does not overtake us: we are looking for light, but there is only the dark; for the shining of the sun, but our way is in the night.
διὰ τοῦτο ἀπέστη ἡ κρίσις ἀπ' αὐτῶν καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς δικαιοσύνη ὑπομεινάντων αὐτῶν φῶς ἐγένετο αὐτοῖς σκότος μείναντες αὐγὴν ἐν ἀωρίᾳ περιεπάτησαν

10 Tapogatjuk, mint vakok a falat, és tapogatunk, mint a kiknek szemök nincs, megütközünk délben, mint alkonyatkor, és olyanok vagyunk, mint a halottak az egészségesek közt.
We go on our way, like blind men feeling for the wall, even like those who have no eyes: we are running against things in daylight as if it was evening; our place is in the dark like dead men.
ψηλαφήσουσιν ὡς τυφλοὶ τοῖχον καὶ ὡς οὐχ ὑπαρχόντων ὀφθαλμῶν ψηλαφήσουσιν καὶ πεσοῦνται ἐν μεσημβρίᾳ ὡς ἐν μεσονυκτίῳ ὡς ἀποθνήσκοντες στενάξουσιν

11 Morgunk, mint a medvék mindnyájan, és nyögvén nyögünk, mint a galambok, várjuk az ítéletet és nem jõ, a szabadulást [és] távol van tõlünk.
We make noises of grief, like bears, and sad sounds like doves: we are looking for our right, but it is not there; for salvation, but it is far from us.
ὡς ἄρκος καὶ ὡς περιστερὰ ἅμα πορεύσονται ἀνεμείναμεν κρίσιν καὶ οὐκ ἔστιν σωτηρία μακρὰν ἀφέστηκεν ἀφ' ἡμῶν

12 Mert sokak elõtted gonoszságaink, és bûneink bizonyságot tesznek mi ellenünk, mert gonoszságaink velünk vannak, és vétkeinket ismerjük:
For our evil doings are increased before you, and our sins give witness against us: for our evil doings are with us, and we have knowledge of our sins:
πολλὴ γὰρ ἡμῶν ἡ ἀνομία ἐναντίον σου καὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέστησαν ἡμῖν αἱ γὰρ ἀνομίαι ἡμῶν ἐν ἡμῖν καὶ τὰ ἀδικήματα ἡμῶν ἔγνωμεν

13 Elpártoltunk és megtagadtuk az Urat, és eltávozánk a mi Istenünktõl, szóltunk nyomorgatásról és elszakadásról, gondoltunk és szóltunk szívünkbõl hazug beszédeket.
We have gone against the Lord, and been false to him, turning away from our God, our words have been uncontrolled, and in our hearts are thoughts of deceit.
ἠσεβήσαμεν καὶ ἐψευσάμεθα καὶ ἀπέστημεν ἀπὸ ὄπισθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐλαλήσαμεν ἄδικα καὶ ἠπειθήσαμεν ἐκύομεν καὶ ἐμελετήσαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν λόγους ἀδίκους

14 És eltávozott a jogosság, és az igazság messze áll, mivel elesett a hûség az utczán, és az egyenesség nem juthat be.
And the right is turned back, and righteousness is far away: for good faith is not to be seen in the public places, and upright behaviour may not come into the town.
καὶ ἀπεστήσαμεν ὀπίσω τὴν κρίσιν καὶ ἡ δικαιοσύνη μακρὰν ἀφέστηκεν ὅτι καταναλώθη ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἡ ἀλήθεια καὶ δι' εὐθείας οὐκ ἠδύναντο διελθεῖν

15 És a hûség hiányzik, és a ki a gonoszt kerüli, prédává lesz. És látta ezt az Úr és nem tetszék szemeinek, hogy jogosság nincsen.
Yes, faith is gone; and he whose heart is turned from evil comes into the power of the cruel: and the Lord saw it, and he was angry that there was no one to take up their cause.
καὶ ἡ ἀλήθεια ἦρται καὶ μετέστησαν τὴν διάνοιαν τοῦ συνιέναι καὶ εἶδεν κύριος καὶ οὐκ ἤρεσεν αὐτῷ ὅτι οὐκ ἦν κρίσις

16 És látá, hogy nincsen senki, és álmélkodott, hogy nincsen közbenjáró; ezért karja segít néki, és igazsága gyámolítja õt.
And he saw that there was no man, and was surprised that there was no one to take up their cause: so his arm gave salvation, and he made righteousness his support.
καὶ εἶδεν καὶ οὐκ ἦν ἀνήρ καὶ κατενόησεν καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιλημψόμενος καὶ ἠμύνατο αὐτοὺς τῷ βραχίονι αὐτοῦ καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ ἐστηρίσατο

17 És felölté az igazságot, mint pánczélt, és a szabadítás sisakja van fején; felölté a bosszúállás ruháit, mint köpenyt, és búsulással vevé magát körül, mint egy palásttal.
Yes, he put on righteousness as a breastplate, and salvation as a head-dress; and he put on punishment as clothing, and wrath as a robe.
καὶ ἐνεδύσατο δικαιοσύνην ὡς θώρακα καὶ περιέθετο περικεφαλαίαν σωτηρίου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ περιεβάλετο ἱμάτιον ἐκδικήσεως καὶ τὸ περιβόλαιον

18 A cselekedetek szerint fog megfizetni: haraggal ellenségeinek, büntetéssel szorongatóinak, büntetéssel fizet a szigeteknek.
He will give them the right reward of their doings, wrath to his attackers, punishment to his haters, and even on the sea-lands he will send punishment.
ὡς ἀνταποδώσων ἀνταπόδοσιν ὄνειδος τοῖς ὑπεναντίοις

19 És félik napnyugottól fogva az Úrnak nevét, és naptámadattól az õ dicsõségét, mikor eljõ, mint egy sebes folyóvíz, a melyet az Úr szele hajt.
So they will see the name of the Lord from the west, and his glory from the east: for he will come like a rushing stream, forced on by a wind of the Lord.
καὶ φοβηθήσονται οἱ ἀπὸ δυσμῶν τὸ ὄνομα κυρίου καὶ οἱ ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου τὸ ὄνομα τὸ ἔνδοξον ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς βίαιος ἡ ὀργὴ παρὰ κυρίου ἥξει μετὰ θυμοῦ

20 És eljõ Sionnak a megváltó, és azoknak, a kik Jákóbban megtérnek hamisságokból, szól az Úr.
And as a saviour he will come to Zion, turning away sin from Jacob, says the Lord.
καὶ ἥξει ἕνεκεν σιων ὁ ῥυόμενος καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ ιακωβ

21 És én õ velök ily szövetséget szerzek, szól az Úr: lelkem, a mely rajtad nyugoszik, és beszédeim, a melyeket szádba adtam, el nem távoznak szádból, és magodnak szájából, és magod magvának szájából, így szól az Úr, mostantól mind örökké!
And as for me, this is my agreement with them, says the Lord: my spirit which is on you, and my words which I have put in your mouth, will not go away from your mouth, or from the mouth of your seed, or from the mouth of your seed's seed, says the Lord, from now and for ever.
καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη εἶπεν κύριος τὸ πνεῦμα τὸ ἐμόν ὅ ἐστιν ἐπὶ σοί καὶ τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκα εἰς τὸ στόμα σου οὐ μὴ ἐκλίπῃ ἐκ τοῦ στόματός σου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ σπέρματός σου εἶπεν γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα

1 Kelj fel, világosodjál, mert eljött világosságod, és az Úr dicsõsége rajtad feltámadt.
Up! let your face be bright, for your light has come, and the glory of the Lord is shining on you.
φωτίζου φωτίζου ιερουσαλημ ἥκει γάρ σου τὸ φῶς καὶ ἡ δόξα κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν

2 Mert ímé, sötétség borítja a földet, és éjszaka a népeket, de rajtad feltámad az Úr, és dicsõsége rajtad megláttatik.
For truly, the earth will be dark, and the peoples veiled in blackest night; but the Lord will be shining on you, and his glory will be seen among you.
ἰδοὺ σκότος καὶ γνόφος καλύψει γῆν ἐπ' ἔθνη ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται κύριος καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται

3 És népek jönnek világosságodhoz, és királyok a néked feltámadt fényességhez.
And nations will come to your light, and kings to your bright dawn.
καὶ πορεύσονται βασιλεῖς τῷ φωτί σου καὶ ἔθνη τῇ λαμπρότητί σου

4 Emeld fel köröskörül szemeidet és lásd meg: mindnyájan egybegyûlnek, hozzád jönnek, fiaid messzirõl jönnek, és leányaid ölben hozatnak el.
Let your eyes be lifted up, and see: they are all coming together to you: your sons will come from far, and your daughters taken with loving care.
ἆρον κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ συνηγμένα τὰ τέκνα σου ἰδοὺ ἥκασιν πάντες οἱ υἱοί σου μακρόθεν καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐπ' ὤμων ἀρθήσονται

5 Akkor meglátod és ragyogsz [örömtõl,] és remeg és kiterjed szíved, mivel hozzád fordul a tenger kincsözöne, [és] hozzád jõ a népeknek gazdagsága.
Then you will see, and be bright with joy, and your heart will be shaking with increase of delight: for the produce of the sea will be turned to you, the wealth of the nations will come to you.
τότε ὄψῃ καὶ φοβηθήσῃ καὶ ἐκστήσῃ τῇ καρδίᾳ ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτος θαλάσσης καὶ ἐθνῶν καὶ λαῶν καὶ ἥξουσίν σοι

6 A tevék sokasága elborít, Midján és Éfa tevecsikói, mind Sebából jönnek, aranyat és tömjént hoznak, és az Úr dicséreteit hirdetik.
You will be full of camel-trains, even the young camels of Midian and Ephah; all from Sheba will come, with gold and spices, giving word of the great acts of the Lord.
ἀγέλαι καμήλων καὶ καλύψουσίν σε κάμηλοι μαδιαμ καὶ γαιφα πάντες ἐκ σαβα ἥξουσιν φέροντες χρυσίον καὶ λίβανον οἴσουσιν καὶ τὸ σωτήριον κυρίου εὐαγγελιοῦνται

7 Kédár minden juhai hozzád gyûlnek, Nebajóth kosai néked szolgálnak, felmennek kedvem szerint oltáromra, és dicsõségem házát megdicsõítem.
All the flocks of Kedar will come together to you, the sheep of Nebaioth will be ready for your need; they will be pleasing offerings on my altar, and my house of prayer will be beautiful.
καὶ πάντα τὰ πρόβατα κηδαρ συναχθήσονταί σοι καὶ κριοὶ ναβαιωθ ἥξουσίν σοι καὶ ἀνενεχθήσεται δεκτὰ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου καὶ ὁ οἶκος τῆς προσευχῆς μου δοξασθήσεται

8 Kik ezek, kik repülnek, mint a felleg, s mint a galambok dúczaikhoz?
Who are these coming like a cloud, like a flight of doves to their windows?
τίνες οἵδε ὡς νεφέλαι πέτανται καὶ ὡς περιστεραὶ σὺν νεοσσοῖς

9 Igen, engem várnak a szigetek; és elõl [jönnek] Társis hajói, hogy elhozzák fiaidat messzirõl, és ezüstjöket és aranyokat azokkal együtt, a te Urad és Istened nevének és Izráel Szentjének, hogy téged megdicsõített.
Vessels of the sea-lands are waiting for me, and the ships of Tarshish first, so that your sons may come from far, and their silver and gold with them, to the place of the name of the Lord your God, and to the Holy One of Israel, because he has made you beautiful.
ἐμὲ νῆσοι ὑπέμειναν καὶ πλοῖα θαρσις ἐν πρώτοις ἀγαγεῖν τὰ τέκνα σου μακρόθεν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν μετ' αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομα κυρίου τὸ ἅγιον καὶ διὰ τὸν ἅγιον τοῦ ισραηλ ἔνδοξον εἶναι

10 Az idegenek megépítik kõfalaidat, és királyaik szolgálnak néked; mivel haragomban megvertelek, és kegyelmemben megkönyörültem rajtad.
And men from strange countries will be building up your walls, and their kings will be your servants: for in my wrath I sent punishment on you, but in my grace I have had mercy on you.
καὶ οἰκοδομήσουσιν ἀλλογενεῖς τὰ τείχη σου καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν παραστήσονταί σοι διὰ γὰρ ὀργήν μου ἐπάταξά σε καὶ διὰ ἔλεον ἠγάπησά σε

11 És nyitva lesznek kapuid szüntelen, éjjel és nappal be nem zároltatnak, hogy behozzák hozzád a népek gazdagságát, és királyaik is bevitetnek.
Your doors will be open at all times; they will not be shut day or night; so that men may come into you with the wealth of the nations, with their kings at their head.
καὶ ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι σου διὰ παντός ἡμέρας καὶ νυκτὸς οὐ κλεισθήσονται εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἐθνῶν καὶ βασιλεῖς ἀγομένους

12 Mert a nép és az ország, a mely néked nem szolgáland, elvész, és a népek mindenestõl elpusztulnak.
For the nation or kingdom which will not be your servant will come to destruction; such nations will be completely waste.
τὰ γὰρ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς οἵτινες οὐ δουλεύσουσίν σοι ἀπολοῦνται καὶ τὰ ἔθνη ἐρημίᾳ ἐρημωθήσονται

13 A Libánon ékessége hozzád jõ, cziprus, platán, sudar czédrus, mind együtt szenthelyemnek megékesítésére, hogy lábaim helyét megdicsõítsem.
The glory of Lebanon will come to you, the cypress, the plane, and the sherbin-tree together, to make my holy place beautiful; and the resting-place of my feet will be full of glory.
καὶ ἡ δόξα τοῦ λιβάνου πρὸς σὲ ἥξει ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ ἅμα δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἅγιόν μου

14 És meghajolva hozzád mennek a téged nyomorgatók fiai, és leborulnak lábad talpainál minden megútálóid, és neveznek téged az Úr városának, Izráel Szentje Sionának.
And the sons of those who were cruel to you will come before you with bent heads; and those who made sport of you will go down on their faces at your feet; and you will be named, The Town of the Lord, The Zion of the Holy One of Israel.
καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ δεδοικότες υἱοὶ ταπεινωσάντων σε καὶ παροξυνάντων σε καὶ κληθήσῃ πόλις κυρίου σιων ἁγίου ισραηλ

15 A helyett, hogy elhagyott és gyûlölt valál és senki rajtad át nem ment, örökkévaló ékességgé teszlek, és gyönyörûséggé nemzetségrõl nemzetségre.
And though you were turned away from, and hated, and had no helper, I will make you a pride for ever, a joy from generation to generation.
διὰ τὸ γεγενῆσθαί σε ἐγκαταλελειμμένην καὶ μεμισημένην καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν καὶ θήσω σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον εὐφροσύνην γενεῶν γενεαῖς

16 És szopod a népek tejét, és a királyok emlõjét szopod, és megtudod, hogy én vagyok az Úr, megtartód és megváltód, Jákóbnak erõs [Istene.]
And you will take the milk of the nations, flowing from the breast of kings; and you will see that I, the Lord, am your saviour, and he who takes up your cause, the Strong One of Jacob.
καὶ θηλάσεις γάλα ἐθνῶν καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ σῴζων σε καὶ ἐξαιρούμενός σε θεὸς ισραηλ

17 Réz helyett aranyat hozok, vas helyett ezüstöt hozok, és a fák helyett rezet, és a kövek helyett vasat, és teszem fejedelmeiddé a békességet, és elõljáróiddá az igazságot.
In place of brass, I will give gold, and for iron silver, and for wood brass, and for stones iron: and I will make Peace your judge, and Righteousness your overseer.
καὶ ἀντὶ χαλκοῦ οἴσω σοι χρυσίον ἀντὶ δὲ σιδήρου οἴσω σοι ἀργύριον ἀντὶ δὲ ξύλων οἴσω σοι χαλκόν ἀντὶ δὲ λίθων σίδηρον καὶ δώσω τοὺς ἄρχοντάς σου ἐν εἰρήνῃ καὶ τοὺς ἐπισκόπους σου ἐν δικαιοσύνῃ

18 Nem hallatik többé erõszaktétel földeden, pusztítás és romlás határaidban, és a szabadulást hívod kõfalaidnak, és kapuidnak a dicsõséget.
Violent acts will no longer be seen in your land, wasting or destruction in your limits; but your walls will be named, Salvation, and your doors Praise.
καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται ἔτι ἀδικία ἐν τῇ γῇ σου οὐδὲ σύντριμμα οὐδὲ ταλαιπωρία ἐν τοῖς ὁρίοις σου ἀλλὰ κληθήσεται σωτήριον τὰ τείχη σου καὶ αἱ πύλαι σου γλύμμα

19 Nem a nap lesz néked többé nappali világosságod, és fényességül nem a hold világol néked, hanem az Úr lesz néked örök világosságod, és Istened lesz ékességed,
The sun will not be your light by day, and the moon will no longer be bright for you by night: but the Lord will be to you an eternal light, and your God your glory.
καὶ οὐκ ἔσται σοι ὁ ἥλιος εἰς φῶς ἡμέρας οὐδὲ ἀνατολὴ σελήνης φωτιεῖ σοι τὴν νύκτα ἀλλ' ἔσται σοι κύριος φῶς αἰώνιον καὶ ὁ θεὸς δόξα σου

20 Napod nem megy többé alá, és holdad sem fogy el, mert az Úr lesz néked örök világosságod, és gyászod napjainak vége szakad.
Your sun will never again go down, or your moon keep back her light: for the Lord will be your eternal light, and the days of your sorrow will be ended.
οὐ γὰρ δύσεται ὁ ἥλιός σοι καὶ ἡ σελήνη σοι οὐκ ἐκλείψει ἔσται γὰρ κύριός σοι φῶς αἰώνιον καὶ ἀναπληρωθήσονται αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους σου

21 És néped mind igaz lesz, és a földet mindörökké bírják, plántálásom vesszõszála õk, kezeim munkája dicsõségemre.
Your people will all be upright, the land will be their heritage for ever; the branch of my planting, the work of my hands, to be for my glory.
καὶ ὁ λαός σου πᾶς δίκαιος καὶ δι' αἰῶνος κληρονομήσουσιν τὴν γῆν φυλάσσων τὸ φύτευμα ἔργα χειρῶν αὐτοῦ εἰς δόξαν

22 A legkisebb ezerre nõ, és a legkevesebb hatalmas néppé. Én az Úr, idején, hamar megteszem ezt.
The smallest of their families will become a thousand, and a small one a strong nation: I, the Lord, will make it come quickly in its time.
ὁ ὀλιγοστὸς ἔσται εἰς χιλιάδας καὶ ὁ ἐλάχιστος εἰς ἔθνος μέγα ἐγὼ κύριος κατὰ καιρὸν συνάξω αὐτούς

1 Az Úr Isten lelke van én rajtam azért, mert fölkent engem az Úr, hogy a szegényeknek örömöt mondjak; elküldött, hogy bekössem a megtört szívûeket, hogy hirdessek a foglyoknak szabadulást, és a megkötözötteknek megoldást;
The spirit of the Lord is on me, because I am marked out by him to give good news to the poor; he has sent me to make the broken-hearted well, to say that the prisoners will be made free, and that those in chains will see the light again;
πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέν με ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τῇ καρδίᾳ κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν

2 Hogy hirdessem az Úr jókedvének esztendejét, és Istenünk bosszúállása napját; megvígasztaljak minden gyászolót;
To give knowledge that the year of the Lord's good pleasure has come, and the day of punishment from our God; to give comfort to all who are sad;
καλέσαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτὸν καὶ ἡμέραν ἀνταποδόσεως παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας

3 Hogy tegyek Sion gyászolóira, adjak nékik ékességet a hamu helyett, örömnek kenetét a gyász helyett, dicsõségnek palástját a csüggedt lélek helyett, hogy igazság fáinak neveztessenek, az Úr plántáinak, az Õ dicsõségére!
To give them a fair head-dress in place of dust, the oil of joy in place of the clothing of grief, praise in place of sorrow; so that they may be named trees of righteousness, the planting of the Lord, and so that he may have glory.
δοθῆναι τοῖς πενθοῦσιν σιων δόξαν ἀντὶ σποδοῦ ἄλειμμα εὐφροσύνης τοῖς πενθοῦσιν καταστολὴν δόξης ἀντὶ πνεύματος ἀκηδίας καὶ κληθήσονται γενεαὶ δικαιοσύνης φύτευμα κυρίου εἰς δόξαν

4 És megépítik a régi romokat, az õsi pusztaságokat helyreállítják, és a puszta városokat megújítják, és a régi nemzetségek pusztaságait.
And they will be building again the old broken walls, and will make new the old waste places, and will put up again the towns which have been waste for long generations.
καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας ἐξηρημωμένας πρότερον ἐξαναστήσουσιν καὶ καινιοῦσιν πόλεις ἐρήμους ἐξηρημωμένας εἰς γενεάς

5 És ott állnak az idegenek, és legeltetik juhaitokat, és a jövevények szántóitok és vinczelléreitek lesznek.
And men from strange countries will be your herdsmen, and those who are not Israelites will be your ploughmen and vine-keepers.
καὶ ἥξουσιν ἀλλογενεῖς ποιμαίνοντες τὰ πρόβατά σου καὶ ἀλλόφυλοι ἀροτῆρες καὶ ἀμπελουργοί

6 Ti pedig az Úr papjainak hívattattok, Istenünk szolgáinak neveztettek; a népek gazdagságát eszitek, és azok dicsõségével dicsekedtek.
But you will be named the priests of the Lord, the servants of our God: you will have the wealth of the nations for your food, and you will be clothed with their glory.
ὑμεῖς δὲ ἱερεῖς κυρίου κληθήσεσθε λειτουργοὶ θεοῦ ἰσχὺν ἐθνῶν κατέδεσθε καὶ ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν θαυμασθήσεσθε

7 Gyalázatotokért kettõs [jutalmat vesztek], és a szidalom helyett örvendenek örökségükben; ekként két részt öröklenek földükben, örökös örömük lesz.
As they had twice as much grief, and marks of shame were their heritage, so in their land they will be rewarded twice over, and will have eternal joy.
οὕτως ἐκ δευτέρας κληρονομήσουσιν τὴν γῆν καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν

8 Mert én, az Úr, a jogosságot szeretem, gyûlölöm a gazsággal szerzett ragadományt; és megadom híven jutalmukat, és örök szövetséget szerzek velök.
For I, the Lord, take pleasure in upright judging; I will not put up with the violent taking away of right; and I will certainly give them their reward, and I will make an eternal agreement with them.
ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ ἀγαπῶν δικαιοσύνην καὶ μισῶν ἁρπάγματα ἐξ ἀδικίας καὶ δώσω τὸν μόχθον αὐτῶν δικαίοις καὶ διαθήκην αἰώνιον διαθήσομαι αὐτοῖς

9 És ismeretes lesz magvok a népek közt, és ivadékaik a népségek között, valakik látják õket, megismerik õket, hogy õk az Úrtól megáldott magok.
And their seed will be noted among the nations, and their offspring among the peoples: it will be clear to all who see them that they are the seed to which the Lord has given his blessing.
καὶ γνωσθήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὸ σπέρμα αὐτῶν καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν πᾶς ὁ ὁρῶν αὐτοὺς ἐπιγνώσεται αὐτούς ὅτι οὗτοί εἰσιν σπέρμα ηὐλογημένον ὑπὸ θεοῦ

10 Örvendezvén örvendezek az Úrban, örüljön lelkem az én Istenemben; mert az üdvnek ruháival öltöztetett fel engem, az igazság palástjával vett engemet körül, mint võlegény, a ki pap módon ékíti fel magát, és mint menyasszony, a ki felrakja ékességeit.
I will be full of joy in the Lord, my soul will be glad in my God; for he has put on me the clothing of salvation, covering me with the robe of righteousness, as the husband puts on a fair head-dress, and the bride makes herself beautiful with jewels.
καὶ εὐφροσύνῃ εὐφρανθήσονται ἐπὶ κύριον ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἐνέδυσεν γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης ὡς νυμφίῳ περιέθηκέν μοι μίτραν καὶ ὡς νύμφην κατεκόσμησέν με κόσμῳ

11 Mert mint a föld megtermi csemetéjét, és mint a kert kisarjasztja veteményeit, akként sarjasztja ki az Úr Isten az igazságot s a dicsõséget minden nép elõtt.
For as the earth puts out buds, and as the garden gives growth to the seeds which are planted in it, so the Lord will make righteousness and praise to be flowering before all the nations.
καὶ ὡς γῆν αὔξουσαν τὸ ἄνθος αὐτῆς καὶ ὡς κῆπος τὰ σπέρματα αὐτοῦ οὕτως ἀνατελεῖ κύριος δικαιοσύνην καὶ ἀγαλλίαμα ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν

1 Sionért nem hallgatok és Jeruzsálemért nem nyugszom, míg földerül, mint fényesség az Õ igazsága, és szabadulása, mint a fáklya tündököl.
Because of Zion I will not keep quiet, and because of Jerusalem I will take no rest, till her righteousness goes out like the shining of the sun, and her salvation like a burning light.
διὰ σιων οὐ σιωπήσομαι καὶ διὰ ιερουσαλημ οὐκ ἀνήσω ἕως ἂν ἐξέλθῃ ὡς φῶς ἡ δικαιοσύνη μου τὸ δὲ σωτήριόν μου ὡς λαμπὰς καυθήσεται

2 És meglátják a népek igazságodat, és minden királyok dicsõségedet, és új nevet adnak néked, a melyet az Úr szája határoz meg.
And the nations will see your righteousness, and all kings your glory: and you will have a new name, given by the mouth of the Lord.
καὶ ὄψονται ἔθνη τὴν δικαιοσύνην σου καὶ βασιλεῖς τὴν δόξαν σου καὶ καλέσει σε τὸ ὄνομά σου τὸ καινόν ὃ ὁ κύριος ὀνομάσει αὐτό

3 És leszel dicsõség koronája az Úr kezében, és királyi fejdísz Istened kezében.
And you will be a fair crown in the hand of the Lord, and a king's head-dress in the hand of your God.
καὶ ἔσῃ στέφανος κάλλους ἐν χειρὶ κυρίου καὶ διάδημα βασιλείας ἐν χειρὶ θεοῦ σου

4 Nem neveznek többé elhagyatottnak, és földedet sem nevezik többé pusztának, hanem így hívnak: én gyönyörûségem, és földedet így: férjhez adott; mert az Úr gyönyörködik benned, és földed férjhez adatik.
You will not now be named, She who is given up; and your land will no longer be named, The waste land: but you will have the name, My pleasure is in her, and your land will be named, Married: for the Lord has pleasure in you, and your land will be married.
καὶ οὐκέτι κληθήσῃ καταλελειμμένη καὶ ἡ γῆ σου οὐ κληθήσεται ἔρημος σοὶ γὰρ κληθήσεται θέλημα ἐμόν καὶ τῇ γῇ σου οἰκουμένη

5 Mert mint elveszi a legény a szûzet, akként vesznek feleségül téged fiaid, és a mint örül a võlegény a menyasszonynak, akként fog néked Istened örülni.
For as a young man takes a virgin for his wife, so will your maker be married to you: and as a husband has joy in his bride, so will the Lord your God be glad over you.
καὶ ὡς συνοικῶν νεανίσκος παρθένῳ οὕτως κατοικήσουσιν οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφρανθήσεται νυμφίος ἐπὶ νύμφῃ οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ σοί

6 Kõfalaidra, Jeruzsálem, õrizõket állattam, egész nap és egész éjjel szüntelen nem hallgatnak; ti, kik az Urat emlékeztetitek, ne nyugodjatok!
I have put watchmen on your walls, O Jerusalem; they will not keep quiet day or night: you who are the Lord's recorders, take no rest,
καὶ ἐπὶ τῶν τειχέων σου ιερουσαλημ κατέστησα φύλακας ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα οἳ διὰ τέλους οὐ σιωπήσονται μιμνῃσκόμενοι κυρίου

7 És ne hagyjatok nyugtot néki, míg megújítja és dicsõségessé teszi Jeruzsálemet e földön.
And give him no rest, till he puts Jerusalem in her place to be praised in the earth.
οὐκ ἔστιν γὰρ ὑμῖν ὅμοιος ἐὰν διορθώσῃ καὶ ποιήσῃ ιερουσαλημ ἀγαυρίαμα ἐπὶ τῆς γῆς

8 Megesküdt az Úr jobbjára s erõssége karjára: nem adom többé gabonádat eleségül ellenségeidnek, s idegenek nem iszszák mustodat, a melyért munkálódtál,
The Lord has taken an oath by his right hand, and by the arm of his strength, Truly, I will no longer give your grain to be food for your haters; and men of strange countries will not take the wine for which your work has been done:
ὤμοσεν κύριος κατὰ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ καὶ κατὰ τῆς ἰσχύος τοῦ βραχίονος αὐτοῦ εἰ ἔτι δώσω τὸν σῖτόν σου καὶ τὰ βρώματά σου τοῖς ἐχθροῖς σου καὶ εἰ ἔτι πίονται υἱοὶ ἀλλότρι οι τὸν οἶνόν σου ἐφ' ᾧ ἐμόχθησας

9 Hanem a betakarók egyék azt meg, és dicsérjék az Urat, s a beszûrõk igyák meg azt szentségem pitvaraiban.
But those who have got in the grain will have it for their food, and will give praise to the Lord; and those who have got in the grapes will take the wine of them in the open places of my holy house.
ἀλλ' ἢ οἱ συνάγοντες φάγονται αὐτὰ καὶ αἰνέσουσιν κύριον καὶ οἱ συνάγοντες πίονται αὐτὰ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν ταῖς ἁγίαις μου

10 Menjetek át, menjetek át a kapukon, készítsétek a népnek útát, töltsétek, töltsétek az ösvényt, hányjátok el a köveket, emeljetek zászlót a népek fölé.
Go through, go through the doors; make ready the way of the people; let the highway be lifted up; let the stones be taken away; let a flag be lifted up over the peoples.
πορεύεσθε διὰ τῶν πυλῶν μου καὶ ὁδοποιήσατε τῷ λαῷ μου καὶ τοὺς λίθους τοὺς ἐκ τῆς ὁδοῦ διαρρίψατε ἐξάρατε σύσσημον εἰς τὰ ἔθνη

11 Ímé, az Úr hirdette mind a föld határáig: Mondjátok meg Sion leányának, ímé, eljött szabadulásod, ímé, jutalma vele jõ, és megfizetése õ elõtte!
The Lord has sent out word to the end of the earth, Say to the daughter of Zion, See, your saviour comes; those whom he has made free are with him, and those to whom he has given salvation go before him.
ἰδοὺ γὰρ κύριος ἐποίησεν ἀκουστὸν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς εἴπατε τῇ θυγατρὶ σιων ἰδού σοι ὁ σωτὴρ παραγίνεται ἔχων τὸν ἑαυτοῦ μισθὸν καὶ τὸ ἔργον πρὸ προσώπου αὐτοῦ

12 És hívják õket szent népnek, az Úr megváltottainak, és téged hívnak: keresett és nem elhagyott városnak.
And they will be named, The holy people, Those whose cause has been taken up by the Lord: and you will be named, Desired, A town not given up.
καὶ καλέσει αὐτὸν λαὸν ἅγιον λελυτρωμένον ὑπὸ κυρίου σὺ δὲ κληθήσῃ ἐπιζητουμένη πόλις καὶ οὐκ ἐγκαταλελειμμένη

1 Ki ez, ki jõ Edomból, veres ruhákban Boczrából, a ki ékes öltözetében, ereje sokaságában büszke? Én, a ki igazságban szólok, elégséges vagyok a megtartásra.
Who is this who comes from Edom, with blood-red robes from Bozrah? he whose clothing is fair, stepping with pride in his great strength? I whose glory is in the right, strong for salvation.
τίς οὗτος ὁ παραγινόμενος ἐξ εδωμ ἐρύθημα ἱματίων ἐκ βοσορ οὕτως ὡραῖος ἐν στολῇ βίᾳ μετὰ ἰσχύος ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην καὶ κρίσιν σωτηρίου

2 Miért veres öltözeted, és ruháid, mint a bornyomó ruhái?
Why is your clothing red, and why are your robes like those of one who is crushing the grapes?
διὰ τί σου ἐρυθρὰ τὰ ἱμάτια καὶ τὰ ἐνδύματά σου ὡς ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ

3 A sajtót egyedül tapostam, és a népek közül nem volt velem senki, és megtapodtam õket búsulásomban, és széttapostam õket haragomban: így fecscsent vérök ruháimra, és egész öltözetemet bekevertem.
I have been crushing the grapes by myself, and of the peoples there was no man with me: in my wrath and in my passion, they were crushed under my feet; and my robes are marked with their life-blood, and all my clothing is red.
πλήρης καταπεπατημένης καὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔστιν ἀνὴρ μετ' ἐμοῦ καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς ἐν θυμῷ καὶ κατέθλασα αὐτοὺς ὡς γῆν καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν

4 Mert bosszúállás napja volt szívemben, és megváltottaim esztendeje eljött.
For the day of punishment is in my heart, and the year for the payment of the price for my people has come.
ἡμέρα γὰρ ἀνταποδόσεως ἐπῆλθεν αὐτοῖς καὶ ἐνιαυτὸς λυτρώσεως πάρεστιν

5 Körültekinték és nem vala segítõ, s álmélkodám és nem vala gyámolító, és segített nékem karom, és haragom gyámolított engem!
And I saw that there was no helper, and I was wondering that no one gave them support: so my arm did the work of salvation, and my wrath was my support.
καὶ ἐπέβλεψα καὶ οὐδεὶς βοηθός καὶ προσενόησα καὶ οὐθεὶς ἀντελαμβάνετο καὶ ἐρρύσατο αὐτοὺς ὁ βραχίων μου καὶ ὁ θυμός μου ἐπέστη

6 És megtapodtam népeket búsulásomban, és megrészegítem õket haragomban, és ontám a földre véröket!
And in my passion the peoples were crushed under my feet, and broken in my wrath, and I put down their strength to the earth.
καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς τῇ ὀργῇ μου καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν

7 Az Úrnak kegyelmességeirõl emlékezem, az Úr dicséreteirõl mind a szerint, a mit az Úr velünk cselekedett; az Izráel házához való sok jóságáról, a melyet velök cselekedett irgalma és kegyelmének sokasága szerint.
I will give news of the mercies of the Lord, and his great acts, even all the things the Lord has done for us, in his great grace to the house of Israel; even all he has done for us in his unnumbered mercies.
τὸν ἔλεον κυρίου ἐμνήσθην τὰς ἀρετὰς κυρίου ἐν πᾶσιν οἷς ὁ κύριος ἡμῖν ἀνταποδίδωσιν κύριος κριτὴς ἀγαθὸς τῷ οἴκῳ ισραηλ ἐπάγει ἡμῖν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ

8 És õ mondá: Bizony az én népem õk, fiak, a kik nem hazudnak; és lõn nékik megtartójok.
For he said, Truly they are my people, children who will not be false: so he was their saviour out of all their trouble.
καὶ εἶπεν οὐχ ὁ λαός μου τέκνα οὐ μὴ ἀθετήσωσιν καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σωτηρίαν

9 Minden szenvedésöket Õ is szenvedte, és orczájának angyala megszabadítá õket, szerelmében és kegyelmében váltotta Õ meg õket, fölvette és hordozá õket a régi idõk minden napjaiban.
It was no sent one or angel, but he himself who was their saviour: in his love and in his pity he took up their cause, and he took them in his arms, caring for them all through the years.
ἐκ πάσης θλίψεως οὐ πρέσβυς οὐδὲ ἄγγελος ἀλλ' αὐτὸς κύριος ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτοὺς καὶ φείδεσθαι αὐτῶν αὐτὸς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς καὶ ὕψωσεν αὐτοὺς πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος

10 Õk pedig engedetlenek voltak és megszomorították szentségének lelkét, és õ ellenségükké lõn, hadakozott ellenök.
But they went against him, causing grief to his holy spirit: so he was turned against them, and made war on them.
αὐτοὶ δὲ ἠπείθησαν καὶ παρώξυναν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ καὶ ἐστράφη αὐτοῖς εἰς ἔχθραν καὶ αὐτὸς ἐπολέμησεν αὐτούς

11 S megemlékezék népe a Mózes régi napjairól: hol van, a ki õket kihozá a tengerbõl nyájának pásztorával? hol van, a ki belé adá az õ szentséges lelkét?
Then the early days came to their minds, the days of Moses his servant: and they said, Where is he who made the keeper of his flock come up from the sea? where is he who put his holy spirit among them,
καὶ ἐμνήσθη ἡμερῶν αἰωνίων ὁ ἀναβιβάσας ἐκ τῆς γῆς τὸν ποιμένα τῶν προβάτων ποῦ ἐστιν ὁ θεὶς ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον

12 Ki Mózes jobbján járatá dicsõségének karját, a ki a vizeket ketté választá elõttök, hogy magának örök nevet szerezzen?
He who made the arm of his glory go at the right hand of Moses, by whom the waters were parted before them, to make himself an eternal name;
ὁ ἀγαγὼν τῇ δεξιᾷ μωυσῆν ὁ βραχίων τῆς δόξης αὐτοῦ κατίσχυσεν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ποιῆσαι αὐτῷ ὄνομα αἰώνιον

13 Ki járatá õket mélységekben, mint a lovat a síkon, és meg nem botlottanak!
He who made them go through the deep waters, like a horse in the waste land?
ἤγαγεν αὐτοὺς διὰ τῆς ἀβύσσου ὡς ἵππον δι' ἐρήμου καὶ οὐκ ἐκοπίασαν

14 Mint a barmot, a mely völgybe száll alá, nyugodalomba vitte õket az Úr lelke: így vezérletted népedet, hogy magadnak dicsõ nevet szerezz!
Like the cattle which go down into the valley, they went without falling, the spirit of the Lord guiding them: so you went before your people, to make yourself a great name.
καὶ ὡς κτήνη διὰ πεδίου κατέβη πνεῦμα παρὰ κυρίου καὶ ὡδήγησεν αὐτούς οὕτως ἤγαγες τὸν λαόν σου ποιῆσαι σεαυτῷ ὄνομα δόξης

15 Tekints alá az égbõl, és nézz le szentséged és dicsõséged hajlékából! Hol van buzgó szerelmed és hatalmad? Szívednek dobogása és irgalmad megtartóztatják magokat én tõlem!
Let your eyes be looking down from heaven, from your holy and beautiful house: where is your deep feeling, the working of your power? do not keep back the moving of your pity and your mercies:
ἐπίστρεψον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἰδὲ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου καὶ δόξης ποῦ ἐστιν ὁ ζῆλός σου καὶ ἡ ἰσχύς σου ποῦ ἐστιν τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου καὶ τῶν οἰκτιρμῶν σου ὅτι ἀνέσχου ἡμῶν

16 Hiszen Te vagy Atyánk, hiszen Ábrahám nem tud minket, és Izráel nem ismer minket, Te, Uram, vagy a mi Atyánk, megváltónk, ez neved öröktõl fogva.
For you are our father, though Abraham has no knowledge of us, and Israel gives no thought to us: you, O Lord, are our father; from the earliest days you have taken up our cause.
σὺ γὰρ ἡμῶν εἶ πατήρ ὅτι αβρααμ οὐκ ἔγνω ἡμᾶς καὶ ισραηλ οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς ἀλλὰ σύ κύριε πατὴρ ἡμῶν ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπ' ἀρχῆς τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς ἐστιν

17 Miért engedél eltévelyedni minket útaidról, oh Uram! miért keményítéd meg szívünket, hogy ne féljünk tégedet? Térj meg szolgáidért, örökséged nemzetségeiért!
O Lord, why do you send us wandering from your ways, making our hearts hard, so that we have no fear of you? Come back, because of your servants, the tribes of your heritage.
τί ἐπλάνησας ἡμᾶς κύριε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου ἐσκλήρυνας ἡμῶν τὰς καρδίας τοῦ μὴ φοβεῖσθαί σε ἐπίστρεψον διὰ τοὺς δούλους σου διὰ τὰς φυλὰς τῆς κληρονομίας σου

18 Kevés [ideig] bírta szentségednek népe [földét,] ellenségink megtapodták szent helyedet.
Why have evil men gone over your holy place, so that it has been crushed under the feet of our haters?
ἵνα μικρὸν κληρονομήσωμεν τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου σου οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπάτησαν τὸ ἁγίασμά σου

19 Olyanok lettünk, mint a kiken eleitõl fogva nem uralkodtál, a kik felett nem neveztetett neved.
We have become as those who were never ruled by you, on whom your name was not named.
ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ὅτε οὐκ ἦρξας ἡμῶν οὐδὲ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς ἐὰν ἀνοίξῃς τὸν οὐρανόν τρόμος λήμψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη καὶ τακήσονται

1 Oh, vajha megszakasztanád az egeket és leszállnál, elõtted a hegyek elolvadnának; mint a tûz meggyújtja a rõzsét, a vizet a tûz felforralja; hogy nevedet ellenségidnek megjelentsd, hogy elõtted reszkessenek a népek;
O let the heavens be broken open and come down, so that the mountains may be shaking before you,\
ὡς κηρὸς ἀπὸ πυρὸς τήκεται καὶ κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπεναντίους καὶ φανερὸν ἔσται τὸ ὄνομα κυρίου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις ἀπὸ προσώπου σου ἔθνη ταραχθήσονται

1 Oh, vajha megszakasztanád az egeket és leszállnál, elõtted a hegyek elolvadnának; mint a tûz meggyújtja a rõzsét, a vizet a tûz felforralja; hogy nevedet ellenségidnek megjelentsd, hogy elõtted reszkessenek a népek;

\64:2\As when fire puts the brushwood in flames, or as when water is boiling from the heat of the fire: to make your name feared by your haters, so that the nations may be shaking before you;

ὡς κηρὸς ἀπὸ πυρὸς τήκεται καὶ κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπεναντίους καὶ φανερὸν ἔσται τὸ ὄνομα κυρίου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις ἀπὸ προσώπου σου ἔθνη ταραχθήσονται

2 Hogy cselekednél rettenetes dolgokat, a miket nem vártunk; leszállnál és elõtted a hegyek elolvadnának.

\64:3\While you do acts of power for which we are not looking, and which have not come to the ears of men in the past.

ὅταν ποιῇς τὰ ἔνδοξα τρόμος λήμψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη

3 Hiszen öröktõl fogva nem hallottak és fülökbe sem jutott, szem nem látott más Istent te kívüled, a ki így cselekszik azzal, a ki Õt várja.

\64:4\The ear has not had news of, or the eye seen, ... any God but you, working for the man who is waiting for him.

ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσαμεν οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον θεὸν πλὴν σοῦ καὶ τὰ ἔργα σου ἃ ποιήσεις τοῖς ὑπομένουσιν ἔλεον

4 Elébe mégy annak, a ki örvend és igazságot cselekszik, a kik útaidban rólad emlékeznek! Ímé, Te felgerjedtél, és mi vétkezénk; régóta így vagyunk; megtartatunk-é?

\64:5\Will you not have mercy on him who takes pleasure in doing righteousness, even on those who keep in mind your ways? Truly you were angry, and we went on doing evil, and sinning against you in the past.

συναντήσεται γὰρ τοῖς ποιοῦσιν τὸ δίκαιον καὶ τῶν ὁδῶν σου μνησθήσονται ἰδοὺ σὺ ὠργίσθης καὶ ἡμεῖς ἡμάρτομεν διὰ τοῦτο ἐπλανήθημεν

5 És mi mindnyájan [olyanok] voltunk, mint a tisztátalan, és mint megfertéztetett ruha minden mi igazságaink, és elhervadánk, mint a falomb mindnyájan, és álnokságaink, mint a szél, hordának el bennünket!

\64:6\For we have all become like an unclean person, and all our good acts are like a dirty robe: and we have all become old like a dead leaf, and our sins, like the wind, take us away.

καὶ ἐγενήθημεν ὡς ἀκάθαρτοι πάντες ἡμεῖς ὡς ῥάκος ἀποκαθημένης πᾶσα ἡ δικαιοσύνη ἡμῶν καὶ ἐξερρύημεν ὡς φύλλα διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν οὕτως ἄνεμος οἴσει ἡμᾶς

6 S nem volt, a ki segítségül hívta volna nevedet, a ki felserkenne és beléd fogóznék, mert orczádat elrejtéd tõlünk, és álnokságainkban minket megolvasztál.

\64:7\And there is no one who makes prayer to your name, or who is moved to keep true to you: for your face is veiled from us, and you have given us into the power of our sins.

καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομά σου καὶ ὁ μνησθεὶς ἀντιλαβέσθαι σου ὅτι ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν καὶ παρέδωκας ἡμᾶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν

7 Most pedig, Uram, Atyánk vagy Te, mi sár vagyunk és Te a mi alkotónk, és kezed munkája vagyunk mi mindnyájan.

\64:8\But now, O Lord, you are our father; we are the earth, and you are our maker; and we are all the work of your hand.

καὶ νῦν κύριε πατὴρ ἡμῶν σύ ἡμεῖς δὲ πηλὸς ἔργον τῶν χειρῶν σου πάντες

8 Oh ne haragudjál Uram felettébb, és ne mindörökké emlékezzél meg álnokságinkról; ímé lásd, kérünk, mindnyájan a Te néped vagyunk.

\64:9\Be not very angry, O Lord, and do not keep our sins in mind for ever: give ear to our prayer, for we are all your people.

μὴ ὀργίζου ἡμῖν σφόδρα καὶ μὴ ἐν καιρῷ μνησθῇς ἁμαρτιῶν ἡμῶν καὶ νῦν ἐπίβλεψον ὅτι λαός σου πάντες ἡμεῖς

9 Szentségednek városai pusztává lettenek, Sion pusztává lõn, Jeruzsálem kietlenné.

\64:10\Your holy towns have become a waste, Zion has become a waste, Jerusalem is a mass of broken walls.

πόλις τοῦ ἁγίου σου ἐγενήθη ἔρημος σιων ὡς ἔρημος ἐγενήθη ιερουσαλημ εἰς κατάραν

10 Szentségünk és ékességünk házát, hol téged atyáink dicsértenek, tûz perzselé föl, és minden a miben gyönyörködénk, elpusztult.

\64:11\Our holy and beautiful house, where our fathers gave praise to you, is burned with fire; and all the things of our desire have come to destruction.

ὁ οἶκος τὸ ἅγιον ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἣν ηὐλόγησαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐγενήθη πυρίκαυστος καὶ πάντα τὰ ἔνδοξα συνέπεσεν

11 Hát megtartóztatod-é magad mind e mellett is, Uram; hallgatsz-é és gyötörsz minket felettébb?

\64:12\In view of all this, will you still do nothing, O Lord? will you keep quiet, and go on increasing our punishment?

καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἀνέσχου κύριε καὶ ἐσιώπησας καὶ ἐταπείνωσας ἡμᾶς σφόδρα

1 Megkeresni hagytam magamat azoktól, a kik nem is kérdeztenek; megtaláltattam magamat azokkal, a kik nem is kerestenek. Ezt mondám: Ímhol vagyok, ímhol vagyok, a népnek, a mely nem nevemrõl neveztetett.
I have been ready to give an answer to those who did not make prayer to me; I have been offering myself to those who were not searching for me; I said, Here am I, here am I, to a nation which gave no respect to my name.
ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν εἶπα ἰδού εἰμι τῷ ἔθνει οἳ οὐκ ἐκάλεσάν μου τὸ ὄνομα

2 Kiterjesztém kezeimet egész napon a pártos nép után, a mely nem jó úton járt gondolatainak nyomán;
All day my hands have been stretched out to an uncontrolled people, who go in an evil way, after the purposes of their hearts;
ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα οἳ οὐκ ἐπορεύθησαν ὁδῷ ἀληθινῇ ἀλλ' ὀπίσω τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν

3 A nép után, mely ingerel engem szemtõl szembe, szünetlenül, kertekben áldozik, és téglákon szerez jóillatot,
A people who make me angry every day, making offerings in gardens, and burning perfumes on bricks.
ὁ λαὸς οὗτος ὁ παροξύνων με ἐναντίον ἐμοῦ διὰ παντός αὐτοὶ θυσιάζουσιν ἐν τοῖς κήποις καὶ θυμιῶσιν ἐπὶ ταῖς πλίνθοις τοῖς δαιμονίοις ἃ οὐκ ἔστιν

4 Mely a sírokhoz ül, és a barlangokban hál, a disznóhúst eszi, és fertelmes leves van tálaiban,
Who are seated in the resting-places of the dead, and by night are in the secret places; who take pig's flesh for food, and have the liquid of disgusting things in their vessels.
καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις κοιμῶνται δι' ἐνύπνια οἱ ἔσθοντες κρέα ὕεια καὶ ζωμὸν θυσιῶν μεμολυμμένα πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν

5 Mely ezt mondja: Maradj otthon, ne jõjj hozzám, mert szent vagyok néked; e [nép] füst az orromban és szüntelen égõ tûz.
Who say, Keep away, do not come near me, for fear that I make you holy: these are a smoke in my nose, a fire burning all day.
οἱ λέγοντες πόρρω ἀπ' ἐμοῦ μὴ ἐγγίσῃς μου ὅτι καθαρός εἰμι οὗτος καπνὸς τοῦ θυμοῦ μου πῦρ καίεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας

6 Ímé, feliratott elõttem: nem hallgatok, csak ha elõbb megfizetek, megfizetek keblökben:
See, it is recorded before me, says the Lord: I will not keep back my hand, till I have sent punishment,
ἰδοὺ γέγραπται ἐνώπιόν μου οὐ σιωπήσω ἕως ἂν ἀποδῶ εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν

7 Vétkeitekért és atyáitok vétkeiért mind együtt, szól az Úr, a kik hegyeken tettek jóillatot és halmokon csúfoltak engemet meg, és visszamérem elõször jutalmokat keblökre.
For their sins and the sins of their fathers, who were burning perfumes on the mountains, and saying evil things against me on the hills: so I will take the measure of their sins, and will send the punishment for them into their breast.
τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ τῶν πατέρων αὐτῶν λέγει κύριος οἳ ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν ὠνείδισάν με ἀποδώσω τὰ ἔργα αὐτῶν εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν

8 Így szól az Úr: Mint a mikor mustot lelnek a fürtben, ezt mondják: ne veszesd el, mert áldás van benne, ekként cselekszem szolgáimért, és nem vesztek mindent el!
This is the word of the Lord: As the new wine is seen in the grapes, and they say, Do not send destruction on it, for a blessing is in it: so will I do for my servants, in order that I may not put an end to them all.
οὕτως λέγει κύριος ὃν τρόπον εὑρεθήσεται ὁ ῥὼξ ἐν τῷ βότρυι καὶ ἐροῦσιν μὴ λυμήνῃ αὐτὸν ὅτι εὐλογία κυρίου ἐστὶν ἐν αὐτῷ οὕτως ποιήσω ἕνεκεν τοῦ δουλεύοντός μοι τούτου ἕνεκεν οὐ μὴ ἀπολέσω πάντας

9 És nevelek Jákóbból magot, és Júdából, a ki hegyeimnek örököse legyen, és bírják azt választottaim, és szolgáim lakjanak ott!
And I will take a seed out of Jacob, and out of Judah one who will have my mountains for a heritage: and the people I have taken to be mine will have it for themselves, and my servants will have their resting-place there.
καὶ ἐξάξω τὸ ἐξ ιακωβ σπέρμα καὶ τὸ ἐξ ιουδα καὶ κληρονομήσει τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου καὶ κληρονομήσουσιν οἱ ἐκλεκτοί μου καὶ οἱ δοῦλοί μου καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ

10 És lesz Sáron nyájak legelõjévé, és Ákhor völgye barmok fekvõhelyévé népem számára, a mely engem keresett.
And Sharon will be a grass-land for the flocks, and the valley of Achor a resting-place for the herds: for my people whose hearts have been turned back to me.
καὶ ἔσονται ἐν τῷ δρυμῷ ἐπαύλεις ποιμνίων καὶ φάραγξ αχωρ εἰς ἀνάπαυσιν βουκολίων τῷ λαῷ μου οἳ ἐζήτησάν με

11 Ti pedig, a kik az Urat elhagyátok, a kik szent hegyemrõl elfeledkezétek, ti, kik Gádnak asztalt készítetek, és Meninek italáldozatot töltötök,
But as for you who have given up the Lord, who have no care for my holy mountain, who get ready a table for Chance, and make offerings of mixed wine to Fate;
ὑμεῖς δὲ οἱ ἐγκαταλιπόντες με καὶ ἐπιλανθανόμενοι τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου καὶ ἑτοιμάζοντες τῷ δαίμονι τράπεζαν καὶ πληροῦντες τῇ τύχῃ κέρασμα

12 Titeket én a kard alá számlállak, és mindnyájan leborultok megöletésre: mert hívtalak és nem feleltetek, szóltam és nem hallottátok: a gonoszt cselekedtétek szemeim elõtt, és a mit nem szerettem, azt választottátok.

Your fate will be the sword, and you will all go down to death: because when my voice came to you, you made no answer; you did not give ear to my word; but you did what was evil in my eyes, desiring what was not pleasing to me.

ἐγὼ παραδώσω ὑμᾶς εἰς μάχαιραν πάντες ἐν σφαγῇ πεσεῖσθε ὅτι ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐχ ὑπηκούσατε ἐλάλησα καὶ παρηκούσατε καὶ ἐποιήσατε τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ καὶ ἃ ο ὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξασθε

13 Azért így szól az Úr Isten: Ímé, szolgáim esznek, ti pedig éheztek, ímé, szolgáim isznak, ti pedig szomjúhoztok, ímé, szolgáim örvendnek, de ti megszégyenültök!

For this cause says the Lord God, My servants will have food, but you will be in need of food: my servants will have drink, but you will be dry: my servants will have joy, but you will be shamed:

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι φάγονται ὑμεῖς δὲ πεινάσετε ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι πίονται ὑμεῖς δὲ διψήσετε ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι εὐφρανθήσονται ὑμ εῖς δὲ αἰσχυνθήσεσθε

14 Ímé, szolgáim vígadnak szívök boldogságában, és ti kiáltani fogtok szívetek fájdalmában, és megtört lélekkel jajgatni fogtok;

My servants will make songs in the joy of their hearts, but you will be crying for sorrow, and making sounds of grief from a broken spirit.

ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι ἀγαλλιάσονται ἐν εὐφροσύνῃ ὑμεῖς δὲ κεκράξεσθε διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἀπὸ συντριβῆς πνεύματος ὀλολύξετε

15 És átok gyanánt hagyjátok itt neveteket az én választottaimnak, és megöl titeket az Úr Isten, és szolgáit más névvel nevezi,

And your name will become a curse to my people, and the Lord God will put you to death, and give his servants another name:

καταλείψετε γὰρ τὸ ὄνομα ὑμῶν εἰς πλησμονὴν τοῖς ἐκλεκτοῖς μου ὑμᾶς δὲ ἀνελεῖ κύριος τοῖς δὲ δουλεύουσιν αὐτῷ κληθήσεται ὄνομα καινόν

16 Hogy a ki magát áldja e földön, áldja magát az igaz Istenben, és a ki esküszik e földön, esküdjék az igaz Istenre, mert elfeledvék a régi nyomorúságok, és mert elrejtvék szemeim elõl.

So that he who is requesting a blessing will make use of the name of the true God, and he who takes an oath will do so by the true God; because the past troubles are gone out of mind, and because they are covered from my eyes.

ὃ εὐλογηθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς εὐλογήσουσιν γὰρ τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν καὶ οἱ ὀμνύοντες ἐπὶ τῆς γῆς ὀμοῦνται τὸν θεὸν τὸν ἀληθινόν ἐπιλήσονται γὰρ τὴν θλῖψιν αὐτῶν τὴν πρώτ ην καὶ οὐκ ἀναβήσεται αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν

17 Mert ímé, új egeket és új földet teremtek, és a régiek ingyen sem emlittetnek, még csak észbe sem jutnak;

For see, I am making a new heaven and a new earth: and the past things will be gone completely out of mind.

ἔσται γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινή καὶ οὐ μὴ μνησθῶσιν τῶν προτέρων οὐδ' οὐ μὴ ἐπέλθῃ αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν

18 Hanem örüljetek és örvendjetek azoknak mindörökké, a melyeket én teremtek; mert ímé, Jeruzsálemet vígassággá teremtem, és az õ népét örömmé.

But men will be glad and have joy for ever in what I am making; for I am making Jerusalem a delight, and her people a joy.

ἀλλ' εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα εὑρήσουσιν ἐν αὐτῇ ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ιερουσαλημ ἀγαλλίαμα καὶ τὸν λαόν μου εὐφροσύνην

19 És vígadok Jeruzsálem fölött, és örvendek népem fölött, és nem hallatik többé abban siralomnak és kiáltásnak szava!

And I will be glad over Jerusalem, and have joy in my people: and the voice of weeping will no longer be sounding in her, or the voice of grief.

καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ λαῷ μου καὶ οὐκέτι μὴ ἀκουσθῇ ἐν αὐτῇ φωνὴ κλαυθμοῦ οὐδὲ φωνὴ κραυγῆς

20 Nem lesz ott többé [csupán néhány] napot ért gyermek, sem vén ember, a ki napjait be nem töltötte volna, mert az ifjú száz esztendõs korában hal meg és a bûnös száz esztendõs korában átkoztatik meg.

No longer will there be there a child whose days are cut short, or an old man whose days have not come to their full measure: for the young man at his death will be a hundred years old, and he whose life is shorter than a hundred years will seem as one cursed.

καὶ οὐ μὴ γένηται ἐκεῖ ἄωρος καὶ πρεσβύτης ὃς οὐκ ἐμπλήσει τὸν χρόνον αὐτοῦ ἔσται γὰρ ὁ νέος ἑκατὸν ἐτῶν ὁ δὲ ἀποθνῄσκων ἁμαρτωλὸς ἑκατὸν ἐτῶν καὶ ἐπικατάρατος ἔστα ι

21 Házakat építnek és bennök lakoznak, és szõlõket plántálnak és eszik azok gyümölcsét.

And they will be building houses and living in them; planting vine-gardens and getting the fruit of them.

καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ αὐτοὶ ἐνοικήσουσιν καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶνας καὶ αὐτοὶ φάγονται τὰ γενήματα αὐτῶν

22 Nem úgy építnek, hogy más lakjék benne; nem úgy plántálnak, hogy más egye a gyümölcsöt, mert mint a fáké, oly [hosszú] lesz népem élete, és kezeik munkáját elhasználják választottaim.

They will no longer be building for the use of others, or planting for others to have the fruit: for the days of my people will be like the days of a tree, and my loved ones will have joy in full measure in the work of their hands.

καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσουσιν καὶ ἄλλοι ἐνοικήσουσιν καὶ οὐ μὴ φυτεύσουσιν καὶ ἄλλοι φάγονται κατὰ γὰρ τὰς ἡμέρας τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἔσονται αἱ ἡμέραι τοῦ λαοῦ μου τὰ ἔργα τῶν πόνων αὐτῶν παλαιώσουσιν

23 Nem fáradnak hiába, nem nemzenek a korai halálnak, mivel az Úr áldottainak magva õk, és ivadékaik velök [megmaradnak.]

Their work will not be for nothing, and they will not give birth to children for destruction; for they are a seed to whom the Lord has given his blessing, and their offspring will be with them.

οἱ δὲ ἐκλεκτοί μου οὐ κοπιάσουσιν εἰς κενὸν οὐδὲ τεκνοποιήσουσιν εἰς κατάραν ὅτι σπέρμα ηὐλογημένον ὑπὸ θεοῦ ἐστιν καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν μετ' αὐτῶν ἔσονται

24 És mielõtt kiáltanának, én felelek, õk még beszélnek, és én már meghallgattam.

And before they make their request I will give an answer, and while they are still making prayer to me, I will give ear.

καὶ ἔσται πρὶν κεκράξαι αὐτοὺς ἐγὼ ἐπακούσομαι αὐτῶν ἔτι λαλούντων αὐτῶν ἐρῶ τί ἐστιν

25 A farkas és bárány együtt legelnek, az oroszlán, mint az ökör, szalmát eszik, és a kígyónak por lesz az õ kenyere. Nem ártanak és nem pusztítnak sehol szentségemnek hegyén; így szól az Úr.

The wolf and the lamb will take their food together, and the lion will make a meal of grass like the ox: but dust will be the snake's food. There will be no cause of pain or destruction in all my holy mountain, says the Lord.

τότε λύκοι καὶ ἄρνες βοσκηθήσονται ἅμα καὶ λέων ὡς βοῦς φάγεται ἄχυρα ὄφις δὲ γῆν ὡς ἄρτον οὐκ ἀδικήσουσιν οὐδὲ μὴ λυμανοῦνται ἐπὶ τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ μου λέγει κύριος

1 Így szól az Úr: Az egek nékem ülõszékem, és a föld lábaimnak zsámolya: minõ ház az, a melyet nékem építeni akartok, és minõ az én nyugalmamnak helye?

The Lord says, Heaven is the seat of my power, and earth is the resting-place for my feet: what sort of house will you make for me, and what place will be my resting-place?

οὕτως λέγει κύριος ὁ οὐρανός μοι θρόνος ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι ἢ ποῖος τόπος τῆς καταπαύσεώς μου

2 Hiszen mindezeket kezem csinálta, így álltak elõ mindezek; így szól az Úr. Hanem erre tekintek én, a ki szegény és megtörött lelkû, és a ki beszédemet rettegi.

For all these things my hand has made, and they are mine, says the Lord; but to this man only will I give attention, to him who is poor and broken in spirit, fearing my word.

πάντα γὰρ ταῦτα ἐποίησεν ἡ χείρ μου καὶ ἔστιν ἐμὰ πάντα ταῦτα λέγει κύριος καὶ ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους μου

3 A ki bikát öl, embert üt agyon; a ki juhval áldozik, az ebet öl; a ki ételáldozattal jõ, disznóvért hoz elém; a ki tömjént gyújt, bálványt imád! Miként õk így választák útaikat, és lelkök útálatosságaikban gyönyörködött:

He who puts an ox to death puts a man to death; he who makes an offering of a lamb puts a dog to death; he who makes a meal offering makes an offering of pig's blood; he who makes an offering of perfumes for a sign gives worship to an image: as they have gone after their desires, and their soul takes pleasure in their disgusting things;

ὁ δὲ ἄνομος ὁ θύων μοι μόσχον ὡς ὁ ἀποκτέννων κύνα ὁ δὲ ἀναφέρων σεμίδαλιν ὡς αἷμα ὕειον ὁ διδοὺς λίβανον εἰς μνημόσυνον ὡς βλάσφημος καὶ οὗτοι ἐξελέξαντο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἃ ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἠθέλησεν

4 Akképen választom én is az õ megcsúfolásukat, és rájok hozom, a mitõl félnek; mivel hívtam és senki nem felelt, szóltam és nem hallották, és a gonoszt cselekedték szemeim elõtt, s a mit nem szerettem, azt választák.

So I will go after trouble for them, and will send on them what they are fearing: because no one made answer to my voice, or gave ear to my word; but they did what was evil in my eyes, going after that in which I took no pleasure.

κἀγὼ ἐκλέξομαι τὰ ἐμπαίγματα αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας ἀνταποδώσω αὐτοῖς ὅτι ἐκάλεσα αὐτοὺς καὶ οὐχ ὑπήκουσάν μου ἐλάλησα καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον μου καὶ ἃ οὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξαντο

5 Halljátok az Úrnak beszédét, a kik rettegtek az õ beszédére: így szólnak testvéreitek, a kik titeket gyûlölnek, nevemért eltaszítanak: Jelenjék meg az Úrnak dicsõsége, hogy lássuk örömötöket; de õk megszégyenülnek.

Give ear to the word of the Lord, you who are in fear at his word: your countrymen, hating you, and driving you out because of my name, have said, Let the Lord's glory be made clear, so that we may see your joy; but they will be put to shame.

ἀκούσατε τὸ ῥῆμα κυρίου οἱ τρέμοντες τὸν λόγον αὐτοῦ εἴπατε ἀδελφοὶ ἡμῶν τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς καὶ βδελυσσομένοις ἵνα τὸ ὄνομα κυρίου δοξασθῇ καὶ ὀφθῇ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῶν κἀκεῖνοι αἰσχυνθήσονται

6 Halld! zúgás a város felõl, hah! a templom felõl, hah! az Úr, a ki megfizet ellenségeinek.
There is a noise of war from the town, a sound from the Temple, the voice of the Lord giving punishment to his haters.
φωνὴ κραυγῆς ἐκ πόλεως φωνὴ ἐκ ναοῦ φωνὴ κυρίου ἀνταποδιδόντος ἀνταπόδοσιν τοῖς ἀντικειμένοις

7 Mielõtt vajudott volna, szült, mielõtt fájdalom jött rá, fiút hozott világra.
Before her pains came, she gave birth; before her pains, she gave birth to a man-child.
πρὶν ἢ τὴν ὠδίνουσαν τεκεῖν πρὶν ἐλθεῖν τὸν πόνον τῶν ὠδίνων ἐξέφυγεν καὶ ἔτεκεν ἄρσεν

8 Ki hallott olyat, mint ez, ki látott hasonló dolgokat? Hát egy ország egy nap jön-é világra, és egy nép egyszerre születik-é? mert vajudott és meg is szûlé Sion az õ fiait!
When has such a story come to men's ears? who has seen such things? will a land come to birth in one day? will a nation be given birth in a minute? For when Zion's pains came on her, she gave birth to her children straight away.
τίς ἤκουσεν τοιοῦτο καὶ τίς ἑώρακεν οὕτως ᾗ ὤδινεν γῆ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἢ καὶ ἐτέχθη ἔθνος εἰς ἅπαξ ὅτι ὤδινεν καὶ ἔτεκεν σιων τὰ παιδία αὐτῆς

9 Hát én csak megindítsam és ne vigyem véghez a szûlést? szól az Úr, vagy én, a ki szûletek, bezárjam-é [a méhet?] így szól Istened.
Will I by whom the birth was started, not make it complete? says the Lord. Will I who make children come to birth, let them be kept back? says your God.
ἐγὼ δὲ ἔδωκα τὴν προσδοκίαν ταύτην καὶ οὐκ ἐμνήσθης μου εἶπεν κύριος οὐκ ἰδοὺ ἐγὼ γεννῶσαν καὶ στεῖραν ἐποίησα εἶπεν ὁ θεός

10 Örüljetek Jeruzsálemmel, és örvendjetek fölötte mind, a kik õt szeretitek; vígadjatok vele örvendezéssel mindnyájan, a kik gyászoltatok miatta!
Have joy with Jerusalem, and be glad with her, all you her lovers: take part in her joy, all you who are sorrowing for her:
εὐφράνθητι ιερουσαλημ καὶ πανηγυρίσατε ἐν αὐτῇ πάντες οἱ ἀγαπῶντες αὐτήν χάρητε χαρᾷ πάντες ὅσοι πενθεῖτε ἐπ' αὐτῆς

11 Hogy szopjatok és megelégedjetek megvígasztaltatásának emlõjén, hogy igyatok és örvendjetek dicsõségének bõségén.
So that you may take of the comfort flowing from her breasts, and be delighted with the full measure of her glory.
ἵνα θηλάσητε καὶ ἐμπλησθῆτε ἀπὸ μαστοῦ παρακλήσεως αὐτῆς ἵνα ἐκθηλάσαντες τρυφήσητε ἀπὸ εἰσόδου δόξης αὐτῆς

12 Mivel így szól az Úr: Ímé kiterjesztem rá a békességet, mint egy folyóvizet, és mint kiáradott patakot a népek dicsõségét, hogy szopjátok; ölben fognak hordozni, és térdeiken czirógatnak titeket.
For the Lord says, See, I will make her peace like a river, and the glory of the nations like an overflowing stream, and she will take her children in her arms, gently caring for them on her knees.
ὅτι τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐκκλίνω εἰς αὐτοὺς ὡς ποταμὸς εἰρήνης καὶ ὡς χειμάρρους ἐπικλύζων δόξαν ἐθνῶν τὰ παιδία αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀρθήσονται καὶ ἐπὶ γονάτων παρ ακληθήσονται

13 Mint férfit, a kit anyja vígasztal, akként vígasztallak titeket én, és Jeruzsálemben vesztek vígasztalást!
As to one who is comforted by his mother, so will I give you comfort: and you will be comforted in Jerusalem.
ὡς εἴ τινα μήτηρ παρακαλέσει οὕτως καὶ ἐγὼ παρακαλέσω ὑμᾶς καὶ ἐν ιερουσαλημ παρακληθήσεσθε

14 Meglátjátok és örül szívetek, csontjaitok, mint a zöld fû, virágoznak, és megösmerik az Úr kezét az Õ szolgáin, és haragját ellenségei fölött.
And you will see it and your heart will be glad, and your bones will get new strength, like young grass: and the hand of the Lord will be seen at work for his servants, and his wrath against his haters.
καὶ ὄψεσθε καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία καὶ τὰ ὀστᾶ ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ καὶ γνωσθήσεται ἡ χεὶρ κυρίου τοῖς σεβομένοις αὐτόν καὶ ἀπειλήσει τοῖς ἀπειθοῦσιν

15 Mert ímé, az Úr eljõ tûzben, s mint forgószél az õ szekerei, hogy megfizesse búsulásában az Õ haragját, és megfeddését sebesen égõ lánggal.
For the Lord is coming with fire, and his war-carriages will be like the storm-wind; to give punishment in the heat of his wrath, and his passion is like flames of fire.
ἰδοὺ γὰρ κύριος ὡς πῦρ ἥξει καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἅρματα αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν καὶ ἀποσκορακισμὸν ἐν φλογὶ πυρός

16 Mert az Úr tûzzel ítél és kardjával minden testet, és sokan lesznek az Úrtól megöltek.
For with fire and sword will the Lord come, judging all the earth, and his sword will be on all flesh: and great numbers will be put to death by him.
ἐν γὰρ τῷ πυρὶ κυρίου κριθήσεται πᾶσα ἡ γῆ καὶ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτοῦ πᾶσα σάρξ πολλοὶ τραυματίαι ἔσονται ὑπὸ κυρίου

17 A kik magokat megszentelik és mossák a [bálvány] kertekért, egy [pap] megett, a középen; a kik disznóhúst esznek és férget és egeret, együtt pusztulnak el mind, mondja az Úr.

As for those who keep themselves separate, and make themselves clean in the gardens, going after one in the middle, taking pig's flesh for food, and other disgusting things, such as the mouse: their works and their thoughts will come to an end together, says the Lord.

οἱ ἁγνιζόμενοι καὶ καθαριζόμενοι εἰς τοὺς κήπους καὶ ἐν τοῖς προθύροις ἔσθοντες κρέας ὕειον καὶ τὰ βδελύγματα καὶ τὸν νῦν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀναλωθήσονται εἶπεν κύριος

18 És én cselekedeteiteket és gondolataitokat [megbüntetem!] Eljõ [az idõ], hogy minden népeket és nyelveket egybegyûjtsek, hogy eljövén, meglássák az én dicsõségemet.

And I am coming to get together all nations and tongues: and they will come and will see my glory.

κἀγὼ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὸν λογισμὸν αὐτῶν ἐπίσταμαι ἔρχομαι συναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὰς γλώσσας καὶ ἥξουσιν καὶ ὄψονται τὴν δόξαν μου

19 És teszek köztök jelt, és küldök közülök megszabadultakat a népekhez, Tarsisba, Pulba és Ludba, az íjjászokhoz, Tubálhoz és Jávánhoz; a messze szigetekbe, a melyek rólam nem hallottak, és nem látták dicsõségemet, és hirdetik dicsõségemet a népek között.

And I will put a sign among them, and I will send those who are still living to the nations, to Tarshish, Put, and Lud, Meshech and Rosh, Tubal and Javan, to the sea-lands far away, who have not had word of me, or seen my glory; and they will give the knowledge of my glory to the nations.

καὶ καταλείψω ἐπ' αὐτῶν σημεῖα καὶ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν σεσῳσμένους εἰς τὰ ἔθνη εἰς θαρσις καὶ φουδ καὶ λουδ καὶ μοσοχ καὶ θοβελ καὶ εἰς τὴν ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς νήσους τ ὰς πόρρω οἳ οὐκ ἀκηκόασίν μου τὸ ὄνομα οὐδὲ ἑωράκασιν τὴν δόξαν μου καὶ ἀναγγελοῦσίν μου τὴν δόξαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν

20 És elhozzák minden testvéreiteket minden népek közül ajándékul az Úrnak, lovakon, szekereken, hintókban, öszvéreken és tevéken szentségemnek hegyére Jeruzsálembe, így szól az Úr, a mint hozzák Izráelnek fiai az ajándékot tiszta edényben az Úrnak házába.

And they will take your countrymen out of all the nations for an offering to the Lord, on horses, and in carriages, and in carts, and on asses, and on camels, to my holy mountain Jerusalem, says the Lord, as the children of Israel take their offering in a clean vessel into the house of the Lord.

καὶ ἄξουσιν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν δῶρον κυρίῳ μεθ' ἵππων καὶ ἁρμάτων ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν ιερουσαλημ εἶπεν κύριο ς ὡς ἂν ἐνέγκαισαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐμοὶ τὰς θυσίας αὐτῶν μετὰ ψαλμῶν εἰς τὸν οἶκον κυρίου

21 És ezek közül is választok a papok közé, a Léviták közé, így szól az Úr.

And some of them will I take for priests and Levites, says the Lord.

καὶ ἀπ' αὐτῶν λήμψομαι ἐμοὶ ἱερεῖς καὶ λευίτας εἶπεν κύριος

22 Mert mint az új egek és az új föld, a melyeket én teremtek, megállnak én elõttem, szól az Úr, azonképen megáll a ti magvatok és nevetek;

For as the new heaven and the new earth which I will make will be for ever before me, says the Lord, so will your seed and your name be for ever.

ὃν τρόπον γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ ἃ ἐγὼ ποιῶ μένει ἐνώπιόν μου λέγει κύριος οὕτως στήσεται τὸ σπέρμα ὑμῶν καὶ τὸ ὄνομα ὑμῶν

23 És lesz, hogy hónapról-hónapra és szombatról-szombatra eljõ minden test engem imádni, szól az Úr.

And it will be, that from new moon to new moon, and from Sabbath to Sabbath, all flesh will come to give worship before me, says the Lord.

καὶ ἔσται μῆνα ἐκ μηνὸς καὶ σάββατον ἐκ σαββάτου ἥξει πᾶσα σὰρξ ἐνώπιόν μου προσκυνῆσαι ἐν ιερουσαλημ εἶπεν κύριος

24 És kimenvén, látni fogják azoknak holttesteit, a kik ellenem vétkeztek, mert az õ férgök meg nem hal és tüzök el nem aluszik, és minden test elõtt borzadásul lesznek.

And they will go out to see the dead bodies of the men who have done evil against me: for their worm will ever be living, and their fire will never be put out, and they will be a thing of fear to all flesh.

καὶ ἐξελεύσονται καὶ ὄψονται τὰ κῶλα τῶν ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκότων ἐν ἐμοί ὁ γὰρ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσει καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται καὶ ἔσονται εἰς ὅρασι ν πάσῃ σαρκί .

1 Jeremiásnak, Hilkiás fiának beszédei, a ki az Anatótban, Benjámin földén [lakó] papok közül vala;

The words of Jeremiah, the son of Hilkiah, of the priests who were in Anathoth in the land of Benjamin:

τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ὃ ἐγένετο ἐπὶ ιερεμιαν τὸν τοῦ χελκιου ἐκ τῶν ἱερέων ὃς κατῴκει ἐν αναθωθ ἐν γῇ βενιαμιν

2 A kihez szóla az Úr Jósiásnak, az Ammon fiának, Júda királyának napjaiban, az õ uralkodásának tizenharmadik esztendejében;

To whom the word of the Lord came in the days of Josiah, the son of Amon, king of Judah, in the thirteenth year of his rule.

ὃς ἐγενήθη λόγος τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτὸν ἐν ταῖς ἡμέραις ιωσια υἱοῦ αμως βασιλέως ιουδα ἔτους τρισκαιδεκάτου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ

3 Továbbá Jójakimnak, a Jósiás fiának, Júda királyának napjaiban, Sedékiásnak, a Jósiás fiának, Júda királyának egészen tizenegyedik esztendejéig, Jeruzsálem fogságba viteléig, [a mi] az ötödik hónapban [vala;]
And it came again in the days of Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah, up to the eleventh year of Zedekiah, the son of Josiah, king of Judah; till Jerusalem was taken away in the fifth month.
καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ιωακιμ υἱοῦ ιωσια βασιλέως ιουδα ἕως ἑνδεκάτου ἔτους σεδεκια υἱοῦ ιωσια βασιλέως ιουδα ἕως τῆς αἰχμαλωσίας ιερουσαλημ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί

4 Szóla pedig az Úr nékem, mondván:
Now the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

5 Mielőtt az anyaméhben megalkottalak, [már] ismertelek, és mielőtt az anyaméhből kijövél, megszenteltelek; prófétának rendeltelek a népek közé.
Before you were formed in the body of your mother I had knowledge of you, and before your birth I made you holy; I have given you the work of being a prophet to the nations.
πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐν κοιλίᾳ ἐπίσταμαί σε καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας ἡγίακά σε προφήτην εἰς ἔθνη τέθεικά σε

6 És mondék: Ah, ah Uram Isten! Ímé, én nem tudok beszélni; hiszen ifjú vagyok én!
Then said I, O Lord God! see, I have no power of words, for I am a child.
καὶ εἶπα ὦ δέσποτα κύριε ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν ὅτι νεώτερος ἐγώ εἰμι

7 Az Úr pedig monda nékem: Ne mondd [ezt:] Ifjú vagyok én; hanem menj mind azokhoz, a kikhez küldelek téged, és beszéld mindazt, a mit parancsolok néked.
But the Lord said to me, Do not say, I am a child: for wherever I send you, you are to go, and whatever I give you orders to say, you are to say.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με μὴ λέγε ὅτι νεώτερος ἐγώ εἰμι ὅτι πρὸς πάντας οὓς ἐὰν ἐξαποστείλω σε πορεύσῃ καὶ κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαί σοι λαλήσεις

8 Ne félj tőlök, mert én veled vagyok, hogy megszabadítsalak téged! mond az Úr.
Have no fear because of them: for I am with you, to keep you safe, says the Lord.
μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ὅτι μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε λέγει κύριος

9 És kinyújtá az Úr az õ kezét, és megilleté számat, és monda nékem az Úr: Ímé, az én igéimet adom a te szádba!
Then the Lord put out his hand, touching my mouth; and the Lord said to me, See, I have put my words in your mouth:
καὶ ἐξέτεινεν κύριος τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρός με καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου

10 Lásd, én e mai napon népek fölé és országok fölé rendellek téged, hogy gyomlálj, irts, pusztíts, rombolj, építs és plántálj!
See, this day I have put you over the nations and over the kingdoms, for uprooting and smashing down, for destruction and overturning, for building up and planting.
ἰδοὺ κατέστακά σε σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ βασιλείας ἐκριζοῦν καὶ κατασκάπτειν καὶ ἀπολλύειν καὶ ἀνοικοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν

11 Szóla továbbá nékem az Úr, mondván: Mit látsz te, Jeremiás? És mondék: Mandulavesszõt látok én.
Again the word of the Lord came to me, saying, Jeremiah, what do you see? And I said, I see a branch of an almond-tree.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων τί σὺ ὁρᾷς ιερεμια καὶ εἶπα βακτηρίαν καρυΐνην

12 És monda nékem az Úr: Jól láttál, mert gondom van az én igémre, hogy beteljesítsem azt.
Then the Lord said to me, You have seen well: for I keep watch over my word to give effect to it.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με καλῶς ἑώρακας διότι ἐγρήγορα ἐγὼ ἐπὶ τοὺς λόγους μου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς

13 És másodszor is szóla hozzám az Úr, mondván: Mit látsz te? És felelék: Forró fazekat látok én, és pedig a szája észak felõl van.
And the word of the Lord came to me a second time, saying, What do you see? And I said, I see a boiling pot, and its face is from the north.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με ἐκ δευτέρου λέγων τί σὺ ὁρᾷς καὶ εἶπα λέβητα ὑποκαιόμενον καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου βορρᾶ

14 És monda nékem az Úr: Észak felõl támad a veszedelem e földnek minden lakosára.
Then the Lord said to me, Out of the north evil will come, bursting out on all the people of the land.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἀπὸ προσώπου βορρᾶ ἐκκαυθήσεται τὰ κακὰ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν

15 Mert ímé, elõhívom én az északi országok minden nemzetségét, mondja az Úr, és eljõnek, és kiki felállítja az õ királyi székét Jeruzsálem kapui elõtt, és köröskörül minden kerítése ellen, és Júdának minden városa ellen.

For see, I will send for all the families of the kingdoms of the north, says the Lord; and they will come, everyone placing his high seat at the way into Jerusalem, and against its walls on every side, and against all the towns of Judah.

διότι ἰδοὺ ἐγὼ συγκαλῶ πάσας τὰς βασιλείας ἀπὸ βορρᾶ τῆς γῆς λέγει κύριος καὶ ἥξουσιν καὶ θήσουσιν ἕκαστος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῶν πυλῶν ιερουσαλημ καὶ ἐ πὶ πάντα τὰ τείχη τὰ κύκλῳ αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις ιουδα

16 És kimondom ítéleteimet felettök az õ mindenféle gonoszságukért, minthogy elszakadtak tõlem, és idegen isteneknek áldoztak, és tulajdon kezeik munkáit imádták.

And I will give my decision against them on account of all their evil-doing; because they have given me up, burning perfumes to other gods and worshipping the works of their hands.

καὶ λαλήσω πρὸς αὐτοὺς μετὰ κρίσεως περὶ πάσης τῆς κακίας αὐτῶν ὡς ἐγκατέλιπόν με καὶ ἔθυσαν θεοῖς ἀλλοτρίοις καὶ προσεκύνησαν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν

17 Te azért övezd fel derekadat, és kelj fel, és mondd meg nékik mindazt, a mit én parancsolok néked; meg ne riadj tõlök, különben én riasztalak el téged elõlök!

So make yourself ready, and go and say to them everything I give you orders to say: do not be overcome by fear of them, or I will send fear on you before them.

καὶ σὺ περίζωσαι τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀνάστηθι καὶ εἰπὸν πρὸς αὐτοὺς πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μηδὲ πτοηθῇς ἐναντίον αὐτῶν ὅτι μετὰ σο ῦ ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε λέγει κύριος

18 Mert ímé én erõsített várossá, vasoszloppá és érczbástyává teszlek ma téged mind ez egész földön, Júda királyai, fejedelmei és papjai ellen és a föld népe ellen.

For see, this day have I made you a walled town, and an iron pillar, and walls of brass, against all the land, against the kings of Judah, against its captains, against its priests, and against the people of the land.

ἰδοὺ τέθεικά σε ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὡς πόλιν ὀχυρὰν καὶ ὡς τεῖχος χαλκοῦν ὀχυρὸν ἅπασιν τοῖς βασιλεῦσιν ιουδα καὶ τοῖς ἄρχουσιν αὐτοῦ καὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς

19 Viaskodni fognak ugyan ellened, de nem gyõznek meg téged, mert én veled vagyok, azt mondja az Úr, hogy megszabadítsalak téged.

They will be fighting against you, but they will not overcome you: for I am with you, says the Lord, to give you salvation.

καὶ πολεμήσουσίν σε καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σέ διότι μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε εἶπεν κύριος

2 Menj el, és kiálts Jeruzsálem füleibe, mondván: Ezt mondja az Úr: Emlékezem reád gyermekkorod ragaszkodására, mátkaságod szeretetére, a mikor követtél engem a pusztában, a [még] be nem vetett földön.

Go and say in the ears of Jerusalem, The Lord says, I still keep the memory of your kind heart when you were young, and your love when you became my bride; how you went after me in the waste of sand, in an unplanted land.

καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ἐμνήσθην ἐλέους νεότητός σου καὶ ἀγάπης τελειώσεώς σου τοῦ ἐξακολουθῆσαί σε τῷ ἁγίῳ ισραηλ λέγει κύριος

3 Szent volt Izráel az Úrnak, az õ termésének zsengéje; a kik emésztik vala õt, mind vétkeznek vala, veszedelem támada rájok, azt mondja az Úr.

Israel was holy to the Lord, the first-fruits of his increase: all who made attacks on him were judged as wrongdoers, evil came on them, says the Lord.

ἅγιος ισραηλ τῷ κυρίῳ ἀρχὴ γενημάτων αὐτοῦ πάντες οἱ ἔσθοντες αὐτὸν πλημμελήσουσιν κακὰ ἥξει ἐπ' αὐτούς φησὶν κύριος

4 Halljátok meg az Úr szavát, Jákób háza és Izráel házának minden nemzetsége.

Give ear to the words of the Lord, O sons of Jacob and all the families of Israel:

ἀκούσατε λόγον κυρίου οἶκος ιακωβ καὶ πᾶσα πατριὰ οἴκου ισραηλ

5 Így szól az Úr: Micsoda hamisságot találtak bennem a ti atyáitok, hogy elidegenedtek tõlem, és hiábavalóság után jártak, és hiábavalókká lettek?

These are the words of the Lord: What evil have your fathers seen in me that they have gone far from me, and, walking after what is false, have become false?

τάδε λέγει κύριος τί εὗροσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν ἐμοὶ πλημμέλημα ὅτι ἀπέστησαν μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων καὶ ἐματαιώθησαν

6 Még csak azt sem mondták: Hol van az Úr, a ki felhozott minket Égyiptom földérõl, a ki vezérelt minket a pusztában, a kietlen és járatlan földön, a szomjúságnak és a halál árnyékának földén, a melyen nem vonult át ember, és a hol halandó nem lakott?

And they never said, Where is the Lord, who took us up out of the land of Egypt; who was our guide through the waste of sand, through an unplanted land full of deep holes, through a dry land of deep shade, which no one went through and where no man was living?

καὶ οὐκ εἶπαν ποῦ ἐστιν κύριος ὁ ἀναγαγὼν ἡμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου ὁ καθοδηγήσας ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ ἀπείρῳ καὶ ἀβάτῳ ἐν γῇ ἀνύδρῳ καὶ ἀκάρπῳ ἐν γῇ ἐν ᾗ οὐ διώδευσε ν ἐν αὐτῇ οὐθὲν καὶ οὐ κατῴκησεν ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου

7 És bevittelek titeket a bõség földébe, hogy annak gyümölcseivel és javaival éljetek; és bementetek, és megfertõztettétek az én földemet, és az én örökségemet útálatossá tevétek.
And I took you into a fertile land, where you were living on its fruit and its wealth; but when you came in, you made my land unclean, and made my heritage a disgusting thing.
καὶ εἰσήγαγον ὑμᾶς εἰς τὸν κάρμηλον τοῦ φαγεῖν ὑμᾶς τοὺς καρποὺς αὐτοῦ καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ καὶ εἰσήλθατε καὶ ἐμιάνατε τὴν γῆν μου καὶ τὴν κληρονομίαν μου ἔθεσθε εἰς βδέλυγμα

8 A papok nem mondták: Hol van az Úr? A törvény magyarázói nem ismertek engem, és a pásztorok hûtelenekké lettek hozzám, a próféták pedig a Baál által prófétáltak, és azok után jártak, a kik tehetetlenek.
The priests did not say, Where is the Lord? and those who were expert in the law had no knowledge of me: and the rulers did evil against me, and the prophets became prophets of the Baal, going after things without value.
οἱ ἱερεῖς οὐκ εἶπαν ποῦ ἐστιν κύριος καὶ οἱ ἀντεχόμενοι τοῦ νόμου οὐκ ἠπίσταντό με καὶ οἱ ποιμένες ἠσέβουν εἰς ἐμέ καὶ οἱ προφῆται ἐπροφήτευον τῇ βααλ καὶ ὀπίσω ἀνωφελοῦς ἐπορεύθησαν

9 Azért még perbe szállok veletek, mondja az Úr, és perelni fogok a ti fiaitok fiaival [is!]
For this reason, I will again put forward my cause against you, says the Lord, even against you and against your children's children.
διὰ τοῦτο ἔτι κριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς λέγει κύριος καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν ὑμῶν κριθήσομαι

10 Menjetek csak át a Kittim szigeteire, és lássátok meg; és küldjetek Kédárba is és szorgalmasan vizsgálódjatok, és lássátok meg, ha volt-é [ott] ehhez hasonló?
For go over to the sea-lands of Kittim and see; send to Kedar and give deep thought to it; and see if there has ever been such a thing.
διότι διέλθετε εἰς νήσους χεττιμ καὶ ἴδετε καὶ εἰς κηδαρ ἀποστείλατε καὶ νοήσατε σφόδρα καὶ ἴδετε εἰ γέγονεν τοιαῦτα

11 Ha cserélt-é valamely nemzet isteneket? noha azok nem istenek. Az én népem pedig felcserélte az õ dicsõségét tehetetlenséggel!
Has any nation ever made a change in their gods, though they are no gods? but my people have given up their glory in exchange for what is of no profit.
εἰ ἀλλάξονται ἔθνη θεοὺς αὐτῶν καὶ οὗτοι οὔκ εἰσιν θεοί ὁ δὲ λαός μου ἠλλάξατο τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐξ ἧς οὐκ ὠφεληθήσονται

12 Álmélkodjatok ezen, oh egek, és borzadjatok és rémüljetek meg igen! azt mondja az Úr.
Be full of wonder, O heavens, at this; be overcome with fear, be completely waste, says the Lord.
ἐξέστη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἔφριξεν ἐπὶ πλεῖον σφόδρα λέγει κύριος

13 Mert kettõs gonoszságot követett el az én népem: Elhagytak engem, az élõ vizek forrását, hogy kútakat ássanak magoknak; [és] repedezett kútakat [ástak,] a melyek nem tartják a vizet.
For my people have done two evils; they have given up me, the fountain of living waters, and have made for themselves water-holes, cut out from the rock, broken water-holes, of no use for storing water.
ὅτι δύο πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαός μου ἐμὲ ἐγκατέλιπον πηγὴν ὕδατος ζωῆς καὶ ὤρυξαν ἑαυτοῖς λάκκους συντετριμμένους οἳ οὐ δυνήσονται ὕδωρ συνέχειν

14 Szolga-é Izráel, a vagy otthon szülött-é õ? Miért lett prédává?
Is Israel a servant? has he been a house-servant from birth? why has he been made waste?
μὴ δοῦλός ἐστιν ισραηλ ἢ οἰκογενής ἐστιν διὰ τί εἰς προνομὴν ἐγένετο

15 Oroszlánok ordítanak reá, megeresztik hangjokat, és sivataggá teszik földjét; városai szétromboltatnak, lakatlanok.
The young lions have made an outcry against him with a loud voice: they have made his land waste; his towns are burned up, with no one living in them.
ἐπ' αὐτὸν ὠρύοντο λέοντες καὶ ἔδωκαν τὴν φωνὴν αὐτῶν οἳ ἔταξαν τὴν γῆν αὐτοῦ εἰς ἔρημον καὶ αἱ πόλεις αὐτοῦ κατεσκάφησαν παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι

16 Nóf és Tahpan fiai is betörik koponyádat.
Even the children of Noph and Tahpanhes have put shame on you.
καὶ υἱοὶ μέμφεως καὶ ταφνας ἔγνωσάν σε καὶ κατέπαιζόν σου

17 Vajjon nem te szerezted-é ezt magadnak? Elhagytad az Urat, a te Istenedet, a mikor vezérelt téged az úton!
Has not this come on you because you have given up the Lord your God, who was your guide by the way?
οὐχὶ ταῦτα ἐποίησέν σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ λέγει κύριος ὁ θεός σου

18 Most is mi dolgod van néked Égyiptom útjával? Hogy Nilus-vizet igyál? Vagy mi dolgod van néked Assúr útjával? Hogy a folyam vizét igyad?
And now, what have you to do on the way to Egypt, to get your drink from the waters of the Nile? or what have you to do on the way to Assyria, to get your drink from the waters of the River?
καὶ νῦν τί σοι καὶ τῇ ὁδῷ αἰγύπτου τοῦ πιεῖν ὕδωρ γηων καὶ τί σοι καὶ τῇ ὁδῷ ἀσσυρίων τοῦ πιεῖν ὕδωρ ποταμῶν

19 A magad gonoszsága fenyít meg téged, és a te elpártolásod büntet meg téged. Tudd meg hát és lásd meg: mily gonosz és keserves dolog, hogy elhagytad az Urat, a te Istenedet, és hogy nem félsz engemet, ezt mondja az Úr, a Seregeknek Ura.
The evil you yourselves have done will be your punishment, your errors will be your judge: be certain then, and see that it is an evil and a bitter thing to give up the Lord your God, and no longer to be moved by fear of me, says the Lord, the Lord of armies.
παιδεύσει σε ἡ ἀποστασία σου καὶ ἡ κακία σου ἐλέγξει σε καὶ γνῶθι καὶ ἰδὲ ὅτι πικρόν σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ λέγει κύριος ὁ θεός σου καὶ οὐκ εὐδόκησα ἐπὶ σοί λέγει κύριος ὁ θεός σου

20 Bizony régóta széttörtem a te igádat, és letéptem köteleidet, és azt mondtad: Nem leszek rabszolga; mindamellett minden magas halmon és minden lombos fa alatt bujkálsz vala te, mint egy parázna.
For in the past, your yoke was broken by your hands and your cords parted; and you said, I will not be your servant; for on every high hill and under every branching tree, your behaviour was like that of a loose woman
ὅτι ἀπ' αἰῶνος συνέτριψας τὸν ζυγόν σου διέσπασας τοὺς δεσμούς σου καὶ εἶπας οὐ δουλεύσω ἀλλὰ πορεύσομαι ἐπὶ πᾶν βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου κατασκίου ἐ κεῖ διαχυθήσομαι ἐν τῇ πορνείᾳ μου

21 Pedig én úgy plántállak vala el téged, mint nemes szõlõvesszõt, mindenestõl hûséges magot: mimódon változtál hát nékem idegen szõlõtõnek fattyú hajtásává?
But when you were planted by me, you were a noble vine, in every way a true seed: how then have you been changed into the branching plant of a strange vine?
ἐγὼ δὲ ἐφύτευσά σε ἄμπελον καρποφόρον πᾶσαν ἀληθινήν πῶς ἐστράφης εἰς πικρίαν ἡ ἄμπελος ἡ ἀλλοτρία

22 Még ha lúgban mosakodnál is, vagy szappanodat megsokasítanád is, feljegyezve marad a te álnokságod elõttem, mondja az Úr Isten.
For even if you are washed with soda and take much soap, still your evil-doing is marked before me, says the Lord God.
ἐὰν ἀποπλύνῃ ἐν νίτρῳ καὶ πληθύνῃς σεαυτῇ πόαν κεκηλίδωσαι ἐν ταῖς ἀδικίαις σου ἐναντίον ἐμοῦ λέγει κύριος

23 Mimódon mondhatnád: Nem undokíttattam meg, nem jártam a Baálok után?! Lásd meg a te útadat a völgyben, ismerd meg csak: mit cselekedtél! Gyorslábú kancza-teve, a mely ide-oda futkos útain.
How are you able to say, I am not unclean, I have not gone after the Baals? see your way in the valley, be clear about what you have done: you are a quick-footed camel twisting her way in and out;
πῶς ἐρεῖς οὐκ ἐμιάνθην καὶ ὀπίσω τῆς βααλ οὐκ ἐπορεύθην ἰδὲ τὰς ὁδούς σου ἐν τῷ πολυανδρίῳ καὶ γνῶθι τί ἐποίησας ὀψὲ φωνὴ αὐτῆς ὠλόλυξεν τὰς ὁδοὺς αὐτῆς

24 Pusztához szokott nõstény vadszamár, a mely érzékiségének kívánságában levegõ után kapkod. Gerjedelmét kicsoda csillapíthatja le? Senki ne fáraszsza magát, a ki ezt keresi, megtalálja ezt a maga hónapjában.
An untrained ass, used to the waste land, breathing up the wind in her desire; at her time, who is able to send her away? all those who are looking for her will have no need to make themselves tired; in her month they will get her.
ἐπλάτυνεν ἐφ' ὕδατα ἐρήμου ἐν ἐπιθυμίαις ψυχῆς αὐτῆς ἐπνευματοφορεῖτο παρεδόθη τίς ἐπιστρέψει αὐτήν πάντες οἱ ζητοῦντες αὐτὴν οὐ κοπιάσουσιν ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτῆς ε ὑρήσουσιν αὐτήν

25 Tartóztasd meg lábadat a mezítelenségtõl, és torkodat a szomjúságtól! És te azt mondod: Hiába, nem [lehet]! mert idegeneket szeretek, és utánok járok.
Do not let your foot be without shoes, or your throat dry from need of water: but you said, There is no hope: no, for I have been a lover of strange gods, and after them I will go.
ἀπόστρεψον τὸν πόδα σου ἀπὸ ὁδοῦ τραχείας καὶ τὸν φάρυγγά σου ἀπὸ δίψους ἡ δὲ εἶπεν ἀνδριοῦμαι ὅτι ἠγαπήκει ἀλλοτρίους καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἐπορεύετο

26 A miképen megszégyenül a tolvaj, ha rajtakapják, akképen szégyenül meg Izráel háza: õ maga, az õ királyai, fejedelmei, papjai és prófétái,
As the thief is shamed when he is taken, so is Israel shamed; they, their kings and their rulers, their priests and their prophets;
ὡς αἰσχύνη κλέπτου ὅταν ἁλῷ οὕτως αἰσχυνθήσονται οἱ υἱοὶ ισραηλ αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προφῆται αὐτῶν

27 A kik azt mondják a fának: Te vagy az én atyám! a kõnek pedig: Te szültél engem! Bizony háttal fordulnak felém és nem arczczal, de nyomorúságuk idején azt mondják majd: Kelj föl és szabadíts meg minket!
Who say to a tree, You are my father; and to a stone, You have given me life: for their backs have been turned to me, not their faces: but in the time of their trouble they will say, Up! and be our saviour.
τῷ ξύλῳ εἶπαν ὅτι πατήρ μου εἶ σύ καὶ τῷ λίθῳ σὺ ἐγέννησάς με καὶ ἔστρεψαν ἐπ' ἐμὲ νῶτα καὶ οὐ πρόσωπα αὐτῶν καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν ἐροῦσιν ἀνάστα καὶ σῶσον ἡμᾶς

28 De hol vannak a te isteneid, a melyeket magadnak készítél? Keljenek fel, ha megszabadíthatnak téged a te nyomorúságod idején; hiszen annyi istened volt, oh Júda, a hány városod!
But where are the gods you have made for yourselves? let them come, if they are able to give you salvation in the time of your trouble: for the number of your gods is as the number of your towns, O Judah.
καὶ ποῦ εἰσιν οἱ θεοί σου οὓς ἐποίησας σεαυτῷ εἰ ἀναστήσονται καὶ σώσουσίν σε ἐν καιρῷ τῆς κακώσεώς σου ὅτι κατ' ἀριθμὸν τῶν πόλεών σου ἦσαν θεοί σου ιουδα καὶ κατ' ἀριθμὸν διόδων τῆς ιερουσαλημ ἔθυον τῇ βααλ

29 Miért perlekedtek velem? Mindnyájan hûtelenekké lettetek hozzám, mondja az Úr.
Why will you put forward your cause against me? You have all done evil against me, says the Lord.
ἵνα τί λαλεῖτε πρός με πάντες ὑμεῖς ἠσεβήσατε καὶ πάντες ὑμεῖς ἠνομήσατε εἰς ἐμέ λέγει κύριος

30 Hiába ostoroztam fiaitokat, a fenyítés nem fogott rajtok; fegyveretek úgy emésztette prófétáitokat, mint pusztító oroszlán.
I gave your children blows to no purpose; they got no good from training: your sword has been the destruction of your prophets, like a death-giving lion.
μάτην ἐπάταξα τὰ τέκνα ὑμῶν παιδείαν οὐκ ἐδέξασθε μάχαιρα κατέφαγεν τοὺς προφήτας ὑμῶν ὡς λέων ὀλεθρεύων καὶ οὐκ ἐφοβήθητε

31 Oh te nemzetség! Lásd meg az Úr dolgát! A puszta voltam-é én Izráelnek, avagy a setétség földje? Miért mondotta az én népem: Szabadok vagyunk, nem megyünk többé hozzád!
O generation, see the word of the Lord. Have I been a waste land to Israel? or a land of dark night? why do my people say, We have got loose, we will not come to you again?
ἀκούσατε λόγον κυρίου τάδε λέγει κύριος μὴ ἔρημος ἐγενόμην τῷ ισραηλ ἢ γῇ κεχερσωμένη διὰ τί εἶπεν ὁ λαός μου οὐ κυριευθησόμεθα καὶ οὐχ ἥξομεν πρὸς σὲ ἔτι

32 Vajjon elfelejtkezik-é a lány az õ ékszereirõl; a menyasszony az õ nyaklánczairól? Az én népem pedig számtalan napokon elfelejtett engem!
Is it possible for a virgin to put out of her memory her ornaments, or a bride her robes? but my people have put me out of their memories for unnumbered days.
μὴ ἐπιλήσεται νύμφη τὸν κόσμον αὐτῆς καὶ παρθένος τὴν στηθοδεσμίδα αὐτῆς ὁ δὲ λαός μου ἐπελάθετό μου ἡμέρας ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός

33 Mit szépíted a te útadat, hogy te szeretetet keresel; holott még a gonoszokat is tanítod a te útaidra!
With what care are your ways ordered when you are looking for love! so ... your ways.
τί ἔτι καλὸν ἐπιτηδεύσεις ἐν ταῖς ὁδοῖς σου τοῦ ζητῆσαι ἀγάπησιν οὐχ οὕτως ἀλλὰ καὶ σὺ ἐπονηρεύσω τοῦ μιᾶναι τὰς ὁδούς σου

34 Még ruháid szélén is található szegény, ártatlan emberek vére, nem [azért, hogy] betörésen kaptad õket, hanem mindamazokért!
And in the skirts of your robe may be seen the life-blood of those who have done no wrong: ...
καὶ ἐν ταῖς χερσίν σου εὑρέθησαν αἵματα ψυχῶν ἀθῴων οὐκ ἐν διορύγμασιν εὗρον αὐτούς ἀλλ' ἐπὶ πάσῃ δρυί

35 És azt mondod: Bizonyára ártatlan vagyok, hiszen elfordult tõlem az õ haragja! Ímé, én törvénybe szállok veled, mivelhogy azt mondod: Nem vétkeztem!
And still you said, I have done no wrong; truly, his wrath is turned away from me. See, I will take up the cause against you, because you say, I have done no wrong.
καὶ εἶπας ἀθῷός εἰμι ἀλλὰ ἀποστραφήτω ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ ἰδοὺ ἐγὼ κρίνομαι πρὸς σὲ ἐν τῷ λέγειν σε οὐχ ἥμαρτον

36 Mit futkosol oly igen, változtatván útadat? Égyiptom miatt is megszégyenülsz, a mint megszégyenültél Assúr miatt.
Why do you go about so much for the purpose of changing your way? you will be shamed on account of Egypt, as you were shamed on account of Assyria.
τί κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερῶσαι τὰς ὁδούς σου καὶ ἀπὸ αἰγύπτου καταισχυνθήσῃ καθὼς κατῃσχύνθης ἀπὸ ασσουρ

37 Még ettõl is elszakadsz s kezeidet fejedre [kulcsolod,] mert útálja az Úr a te bizodalmasaidat, és nem leszel velök szerencsés.
Truly, you will go out from him with your hands on your head: for the Lord has given up those in whom you have put your faith, and they will be of no help to you.
ὅτι καὶ ἐντεῦθεν ἐξελεύσῃ καὶ αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου ὅτι ἀπώσατο κύριος τὴν ἐλπίδα σου καὶ οὐκ εὐοδωθήσῃ ἐν αὐτῇ

1 Nos hát! Ha elbocsátja valaki az õ feleségét, és ez eltávozik tõle és más férfiúé lesz: vajjon visszamehet-é még [a férfi] õ hozzá? Nem lenne-é az a föld fertelmesen megfertõztetve? Te pedig sok szeretõvel paráználkodtál, és visszajönnél hozzám? mondja az Úr.
They say, If a man puts away his wife and she goes from him and becomes another man's, will he go back to her again? will not that land have been made unclean? but though you have been acting like a loose woman with a number of lovers, will you now come back to me? says the Lord.
ἐὰν ἐξαποστείλῃ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀπέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ καὶ γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ μὴ ἀνακάμπτουσα ἀνακάμψει πρὸς αὐτὸν ἔτι οὐ μιαινομένη μιανθήσεται ἡ γυνὴ ἐκείνη καὶ σὺ ἐξεπόρνευσας ἐν ποιμέσιν πολλοῖς καὶ ἀνέκαμπτες πρός με λέγει κύριος

2 Emeld fel szemeidet a magaslatokra, és lásd meg: hol nem szeplõsítettek meg téged? Az útakon vártál reájok, mint az arab a pusztában, és megfertõztetted a földet paráznaságaiddal és gonoszságoddal.
Let your eyes be lifted up to the open hilltops, and see; where have you not been taken by your lovers? You have been seated waiting for them by the wayside like an Arabian in the waste land; you have made the land unclean with your loose ways and your evil-doing.
ἆρον εἰς εὐθεῖαν τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδέ ποῦ οὐχὶ ἐξεφύρθης ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐκάθισας αὐτοῖς ὡσεὶ κορώνη ἐρημουμένη καὶ ἐμίανας τὴν γῆν ἐν ταῖς πορνείαις σου καὶ ἐν ταῖς κακίαις σου

3 Noha megvonattak a korai záporok, és késõi esõ sem volt: mégis parázna asszony homlokúvá lettél, szégyenkezni nem akartál.
So the showers have been kept back, and there has been no spring rain; still your brow is the brow of a loose woman, you will not let yourself be shamed.
καὶ ἔσχες ποιμένας πολλοὺς εἰς πρόσκομμα σεαυτῇ ὄψις πόρνης ἐγένετό σοι ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντας

4 Nemde mostantól így kiáltasz nékem: Atyám! Ifjúságomnak te vagy vezére.
Will you not, from this time, make your prayer to me, crying, My father, you are the friend of my early years?
οὐχ ὡς οἰκόν με ἐκάλεσας καὶ πατέρα καὶ ἀρχηγὸν τῆς παρθενίας σου

5 Mindörökké haragszik-é, mindvégig bosszankodik-é? Ímé, ezt mondod, de cselekszed a gonoszságokat, a mint tõled telik.
Will he be angry for ever? will he keep his wrath to the end? These things you have said, and have done evil and have had your way.
μὴ διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἢ διαφυλαχθήσεται εἰς νεῖκος ἰδοὺ ἐλάλησας καὶ ἐποίησας τὰ πονηρὰ ταῦτα καὶ ἠδυνάσθης

6 És monda az Úr nékem Jósiás király napjaiban: Láttad-é, a mit az elpártolt Izráel cselekedett? Elment õ minden magas hegyre és minden zöldelõ fa alá, és ott paráználkodott.
And the Lord said to me in the days of Josiah the king, Have you seen what Israel, turning away from me, has done? She has gone up on every high mountain and under every branching tree, acting like a loose woman there.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἐν ταῖς ἡμέραις ιωσια τοῦ βασιλέως εἶδες ἃ ἐποίησέν μοι ἡ κατοικία τοῦ ισραηλ ἐπορεύθησαν ἐπὶ πᾶν ὄρος ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους καὶ ἐπόρνευσαν ἐκεῖ

7 És mondám, miután mindezt megcselekedte: Térj vissza hozzám! de nem tért vissza. És látta ezt az õ hitszegõ húga, a Júda.
And I said, After she has done all these things she will come back to me; but she did not. And her false sister Judah saw it.
καὶ εἶπα μετὰ τὸ πορνεῦσαι αὐτὴν ταῦτα πάντα πρός με ἀνάστρεψον καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν καὶ εἶδεν τὴν ἀσυνθεσίαν αὐτῆς ἡ ἀσύνθετος ιουδα

8 És láttam, hogy mindamellett is, hogy elbocsátottam az elpártolt parázna Izráelt, és adtam néki elválásról való levelet: nem félt a hitszegõ Júda, az õ húga, hanem elment, és õ is paráználkodott.
And though she saw that, because Israel, turning away from me, had been untrue to me, I had put her away and given her a statement in writing ending the relation between us, still Judah, her false sister, had no fear, but went and did the same.
καὶ εἶδον διότι περὶ πάντων ὧν κατελήμφθη ἐν οἷς ἐμοιχᾶτο ἡ κατοικία τοῦ ισραηλ καὶ ἐξαπέστειλα αὐτὴν καὶ ἔδωκα αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς καὶ οὐκ ἐφοβήθη ἡ ἀσύνθετος ιουδα καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπόρνευσεν καὶ αὐτή

9 És lõn, hogy az õ paráznaságának hírével megfertõztette a földet; mert kõvel és fával paráználkodott.
So that through all her loose behaviour the land became unclean, and she was untrue, giving herself to stones and trees.
καὶ ἐγένετο εἰς οὐθὲν ἡ πορνεία αὐτῆς καὶ ἐμοίχευσεν τὸ ξύλον καὶ τὸν λίθον

10 És mindez után sem tért vissza hozzám az õ hitszegõ húga, a Júda, az õ szíve teljességével, hanem csak képmutatással, azt mondja az Úr.
But for all this, her false sister Judah has not come back to me with all her heart, but with deceit, says the Lord.
καὶ ἐν πᾶσιν τούτοις οὐκ ἐπεστράφη πρός με ἡ ἀσύνθετος ιουδα ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῆς ἀλλ' ἐπὶ ψεύδει

11 És monda nékem az Úr: Igazabb lelkû az elpártolt Izráel, mint a hitszegõ Júda.
And the Lord said to me, Israel in her turning away is seen to be more upright than false Judah.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἐδικαίωσεν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ισραηλ ἀπὸ τῆς ἀσυνθέτου ιουδα

12 Menj el, és kiáltsd e szókat észak felé, és mondjad: Térj vissza, elpártolt Izráel, ezt mondja az Úr, [és] nem bocsátom reátok haragomat, mert kegyelmes vagyok én, ezt mondja az Úr, nem haragszom mindörökké.
Go, and give out these words to the north, and say, Come back, O Israel, though you have been turned away from me, says the Lord; my face will not be against you in wrath: for I am full of mercy, says the Lord, I will not be angry for ever.
πορεύου καὶ ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους πρὸς βορρᾶν καὶ ἐρεῖς ἐπιστράφητι πρός με ἡ κατοικία τοῦ ισραηλ λέγει κύριος καὶ οὐ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς ὅτι ἐλεήμων ἐγώ εἰμι λέγει κύριος καὶ οὐ μηνιῶ ὑμῖν εἰς τὸν αἰῶνα

13 Csakhogy ismerd el a te hamisságodat, hogy hûtelenné lettél az Úrhoz, a te Istenedhez, és szertefutottál útaidon az idegenekhez mindenféle zöldelõ fa alá, és az én szómra nem hallgattatok, ezt mondja az Úr.
Only be conscious of your sin, the evil you have done against the Lord your God; you have gone with strange men under every branching tree, giving no attention to my voice, says the Lord.
πλὴν γνῶθι τὴν ἀδικίαν σου ὅτι εἰς κύριον τὸν θεόν σου ἠσέβησας καὶ διέχεας τὰς ὁδούς σου εἰς ἀλλοτρίους ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους τῆς δὲ φωνῆς μου οὐχ ὑπήκουσας λέγει κύριος

14 Térjetek meg, szófogadatlan fiak, azt mondja az Úr, mert én férjetekké lettem néktek, és magamhoz veszlek titeket, egyet egy városból, kettõt egy nemzetségbõl, és beviszlek titeket Sionba.
Come back, O children who are turned away, says the Lord; for I am a husband to you, and I will take you, one from a town and two from a family, and will make you come to Zion;
ἐπιστράφητε υἱοὶ ἀφεστηκότες λέγει κύριος διότι ἐγὼ κατακυριεύσω ὑμῶν καὶ λήμψομαι ὑμᾶς ἕνα ἐκ πόλεως καὶ δύο ἐκ πατριᾶς καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς σιων

15 És adok néktek szívem szerint való pásztorokat, és legeltetnek tudománnyal és értelemmel.
And I will give you keepers, pleasing to my heart, who will give you your food with knowledge and wisdom.
καὶ δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστήμης

16 És ha majd megsokasodtok és megszaporodtok a földön azokban a napokban, azt mondja az Úr, nem mondják többé: Az Úr szövetségének ládája! Szívére se veszi senki, rá se gondolnak, meg sem látogatják, és nem készítik meg újra.
And it will come about, when your numbers are increased in the land, in those days, says the Lord, that they will no longer say, The ark of the agreement of the Lord: it will not come into their minds, they will not have any memory of it, or be conscious of the loss of it, and it will not be made again.
καὶ ἔσται ἐὰν πληθυνθῆτε καὶ αὐξηθῆτε ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις λέγει κύριος οὐκ ἐροῦσιν ἔτι κιβωτὸς διαθήκης ἁγίου ισραηλ οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν οὐκ ὀνομασθήσεται οὐδὲ ἐπισκεφθήσεται καὶ οὐ ποιηθήσεται ἔτι

17 Abban az idõben Jeruzsálemet hívják majd az Úr királyiszékének, és minden nemzet oda gyülekezik az Úr nevéért Jeruzsálembe, és nem követik többé gonosz szívöknek makacsságát.
At that time Jerusalem will be named the seat of the Lord's kingdom; and all the nations will come together to it, to the name of the Lord, to Jerusalem: and no longer will their steps be guided by the purposes of their evil hearts.
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καλέσουσιν τὴν ιερουσαλημ θρόνος κυρίου καὶ συναχθήσονται εἰς αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη καὶ οὐ πορεύσονται ἔτι ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς

18 Azokban a napokban a Júda háza Izráel házával fog járni, és együtt mennek be az északi földrõl abba a földbe, a melyet örökségül adtam a ti atyáitoknak.
In those days the family of Judah will go with the family of Israel, and they will come together out of the land of the north into the land which I gave for a heritage to your fathers.
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συνελεύσονται οἶκος ιουδα ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ καὶ ἥξουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν ἐπὶ τὴν γῆν ἣν κατεκληρονόμησα τοὺς πατέρας αὐτῶν

19 Azt mondám ugyanis magamban: Miképen tegyelek téged a fiak közé, és adjam néked a kivánatos földet, a pogányok seregének drága örökségét? És azt végezém: Hívj engem atyámnak, és ne pártolj el tõlem!
But I said, How am I to put you among the children, and give you a desired land, a heritage of glory among the armies of the nations? and I said, You are to say to me, My father; and not be turned away from me.
καὶ ἐγὼ εἶπα γένοιτο κύριε ὅτι τάξω σε εἰς τέκνα καὶ δώσω σοι γῆν ἐκλεκτὴν κληρονομίαν θεοῦ παντοκράτορος ἐθνῶν καὶ εἶπα πατέρα καλέσετέ με καὶ ἀπ' ἐμοῦ οὐκ ἀποστραφήσεσθε

20 Mindamellett a mint hitszegõvé lesz az asszony az õ társa iránt: úgy lettetek hitszegõkké irántam, Izráel háza, azt mondja az Úr.
Truly, as a wife is false to her husband, so have you been false to me, O Israel, says the Lord.
πλὴν ὡς ἀθετεῖ γυνὴ εἰς τὸν συνόντα αὐτῇ οὕτως ἠθέτησεν εἰς ἐμὲ οἶκος ισραηλ λέγει κύριος

21 Szó hallatszik a magaslatokon, Izráel fiainak esdeklõ sírása, mert elfordították útjokat, elfelejtkeztek az Úrról, az õ Istenökrõl.
A voice is sounding on the open hilltops, the weeping and the prayers of the children of Israel; because their way is twisted, they have not kept the Lord their God in mind.
φωνὴ ἐκ χειλέων ἠκούσθη κλαυθμοῦ καὶ δεήσεως υἱῶν ισραηλ ὅτι ἠδίκησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐπελάθοντο θεοῦ ἁγίου αὐτῶν

22 Térjetek vissza, szófogadatlan fiak, [és] meggyógyítom a ti elpártolástokat! Ímé, mi hozzád járulunk, mert te vagy az Úr, a mi Istenünk!
Come back, you children who have been turned away, and I will take away your desire for wandering. See, we have come to you, for you are the Lord our God.
ἐπιστράφητε υἱοὶ ἐπιστρέφοντες καὶ ἰάσομαι τὰ συντρίμματα ὑμῶν ἰδοὺ δοῦλοι ἡμεῖς ἐσόμεθά σοι ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἶ

23 Bizony hiábavaló a halmokról, a hegyekrõl való zajongás; bizony az Úrban, a mi Istenünkben van Izráel megmaradása!
Truly, the hills, and the noise of an army on the mountains, are a false hope: truly, in the Lord our God is the salvation of Israel.
ὄντως εἰς ψεῦδος ἦσαν οἱ βουνοὶ καὶ ἡ δύναμις τῶν ὀρέων πλὴν διὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἡ σωτηρία τοῦ ισραηλ

24 És ez a gyalázatosság emésztette a mi atyáink szerzeményét gyermekségünk óta: juhaikat, szarvasmarháikat, fiaikat és leányaikat!
But the Baal has taken all the work of our fathers from our earliest days; their flocks and their herds, their sons and their daughters.
ἡ δὲ αἰσχύνη κατανάλωσεν τοὺς μόχθους τῶν πατέρων ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς μόσχους αὐτῶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν

25 Gyalázatunkban heverünk, és elborít minket a mi szégyenünk; mert vétkeztünk az Úr ellen, a mi Istenünk ellen: mi és a mi atyáink gyermekségünk óta mind e mai napig, és nem hallgattunk az Úrnak, a mi Istenünknek szavára.
Let us be stretched on the earth in our downfall, covering ourselves with our shame: for we have been sinners against the Lord our God, we and our fathers, from our earliest years even till this day: and we have not given ear to the voice of the Lord our God.
ἐκοιμήθημεν ἐν τῇ αἰσχύνῃ ἡμῶν καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς ἡ ἀτιμία ἡμῶν διότι ἔναντι τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμάρτομεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ οὐχ ὑπηκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν

1 Ha visszatérsz, Izráel, ezt mondja az Úr, hozzám térj vissza, és ha eltávolítod a te útálatosságaidat elõlem és nem ingadozol;
If you will come back, O Israel, says the Lord, you will come back to me: and if you will put away your disgusting ways, you will not be sent away from before me.
ἐὰν ἐπιστραφῇ ισραηλ λέγει κύριος πρός με ἐπιστραφήσεται ἐὰν περιέλῃ τὰ βδελύγματα αὐτοῦ ἐκ στόματος αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου μου εὐλαβηθῇ

2 És [így] esküszöl: Él az Úr! hûségben, egyenességben és igazságban: akkor õ benne áldják majd magokat a nemzetek, és benne dicsekesznek.
And you will take your oath, By the living Lord, in good faith and wisdom and righteousness; and the nations will make use of you as a blessing, and in you will they take a pride.
καὶ ὀμόσῃ ζῇ κύριος μετὰ ἀληθείας καὶ ἐν κρίσει καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ εὐλογήσουσιν ἐν αὐτῇ ἔθνη καὶ ἐν αὐτῷ αἰνέσουσιν τῷ θεῷ ἐν ιερουσαλημ

3 Mert ezt mondja az Úr Júda és Jeruzsálem férfiainak: Szántsatok magatoknak új ugart, és ne vessetek tövisek közé!
For this is what the Lord says to the men of Judah and to Jerusalem: Get your unworked land ploughed up, do not put in your seeds among thorns.
ὅτι τάδε λέγει κύριος τοῖς ἀνδράσιν ιουδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ιερουσαλημ νεώσατε ἑαυτοῖς νεώματα καὶ μὴ σπείρητε ἐπ' ἀκάνθαις

4 Metéljétek magatokat körül az Úrnak, és távolítsátok el szívetek elõbõreit, Júda férfiai és Jeruzsálem lakosai, hogy fel ne gyúladjon az én haragom, mint a tûz, és olthatatlanul ne égjen a ti cselekedeteitek gonoszsága miatt.
Undergo a circumcision of the heart, you men of Judah and people of Jerusalem: or my wrath may come out like fire, burning so that no one is able to put it out, because of the evil of your doings.
περιτμήθητε τῷ θεῷ ὑμῶν καὶ περιτέμεσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἄνδρες ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ιερουσαλημ μὴ ἐξέλθῃ ὡς πῦρ ὁ θυμός μου καὶ ἐκκαυθήσεται καὶ οὐκ ἔ σται ὁ σβέσων ἀπὸ προσώπου πονηρίας ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν

5 Adjátok hírül Júdában, és hallassátok Jeruzsálemben és mondjátok, és kürtöljétek az országban; kiáltsátok teljes erõvel, és mondjátok: Gyûljetek össze és menjünk be az erõsített városokba!
Say openly in Judah, give it out in Jerusalem, and say, Let the horn be sounded in the land: crying out in a loud voice, Come together, and let us go into the walled towns.
ἀναγγείλατε ἐν τῷ ιουδα καὶ ἀκουσθήτω ἐν ιερουσαλημ εἴπατε σημάνατε ἐπὶ τῆς γῆς σάλπιγγι καὶ κεκράξατε μέγα εἴπατε συνάχθητε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς τειχήρει ς

6 Emeljetek zászlót a Sion felé; fussatok, meg ne álljatok, mert veszedelmet hozok észak felõl és nagy romlást!
Put up a flag for a sign to Zion: go in flight so that you may be safe, waiting no longer: for I will send evil from the north, and a great destruction.
ἀναλαβόντες φεύγετε εἰς σιων σπεύσατε μὴ στῆτε ὅτι κακὰ ἐγὼ ἐπάγω ἀπὸ βορρᾶ καὶ συντριβὴν μεγάλην

7 Felkelt az oroszlán az õ tanyájából, és a népek pusztítója elindult; kijött helyébõl, hogy elpusztítsa a te földedet; városaid lerontatnak, lakatlanokká lesznek.
A lion has gone up from his secret place in the woods, and one who makes waste the nations is on his way; he has gone out from his place, to make your land unpeopled, so that your towns will be made waste, with no man living in them.
ἀνέβη λέων ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ ἐξολεθρεύων ἔθνη ἐξῆρεν καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τοῦ θεῖναι τὴν γῆν εἰς ἐρήμωσιν καὶ πόλεις καθαιρεθήσονται παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖ σθαι αὐτάς

8 Öltözzetek azért gyászba, sírjatok és jajgassatok, mert az Úr haragjának tüze nem távozott el rólunk!
For this put on haircloth, with weeping and loud crying: for the burning wrath of the Lord is not turned back from us.
ἐπὶ τούτοις περιζώσασθε σάκκους καὶ κόπτεσθε καὶ ἀλαλάξατε διότι οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς κυρίου ἀφ' ὑμῶν

9 Azon a napon pedig, ezt mondja az Úr, elvész a király bátorsága és a fõemberek bátorsága, és a papok elálmélkodnak, és a próféták elcsodálkoznak.
And it will come about in that day, says the Lord, that the heart of the king will be dead in him, and the hearts of the rulers; and the priests will be overcome with fear, and the prophets with wonder.
καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος ἀπολεῖται ἡ καρδία τοῦ βασιλέως καὶ ἡ καρδία τῶν ἀρχόντων καὶ οἱ ἱερεῖς ἐκστήσονται καὶ οἱ προφῆται θαυμάσονται

10 Én pedig ezt mondom: Oh Uram Isten! Bizony igen megcsaltad ezt a népet, és Jeruzsálemet, ezt mondván: Békességtek lesz! holott a szablya lelkünkig hatott.
Then said I, Ah, Lord God! your words were not true when you said to this people and to Jerusalem, You will have peace; when the sword has come even to the soul.
καὶ εἶπα ὦ δέσποτα κύριε ἄρα γε ἀπατῶν ἠπάτησας τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν ιερουσαλημ λέγων εἰρήνη ἔσται ὑμῖν καὶ ἰδοὺ ἥψατο ἡ μάχαιρα ἕως τῆς ψυχῆς αὐτῶν

11 Abban az idõben azt mondják e népnek és Jeruzsálemnek: Száraztó szél [jõ] a magas helyekrõl a pusztában, az én népem leányának útján; nem szóráshoz és nem tisztításhoz való!
At that time it will be said to this people and to Jerusalem, A burning wind from the open hilltops in the waste land is blowing on the daughter of my people, not for separating or cleaning the grain;
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐροῦσιν τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τῇ ιερουσαλημ πνεῦμα πλανήσεως ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου οὐκ εἰς καθαρὸν οὐδ' εἰς ἅγιον

12 Erõs szél jõ onnan reám [is;] azért hát ítéletet mondok ellenök.
A full wind will come for me: and now I will give my decision against them.
πνεῦμα πληρώσεως ἥξει μοι νῦν δὲ ἐγὼ λαλῶ κρίματα πρὸς αὐτούς

13 Ímé! úgy jõ fel, mint a felleg, és szekerei olyanok, mint a szélvész, lovai gyorsabbak a saskeselyûknél. Jaj nékünk, mert elvesztünk!
See, he will come up like the clouds, and his war-carriages like the storm-wind: his horses are quicker than eagles. Sorrow is ours, for destruction has come on us.
ἰδοὺ ὡς νεφέλη ἀναβήσεται καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἅρματα αὐτοῦ κουφότεροι ἀετῶν οἱ ἵπποι αὐτοῦ οὐαὶ ἡμῖν ὅτι ταλαιπωροῦμεν

14 Jeruzsálem, tisztítsd meg szívedet a gonoszságtól, hogy megtartassál! Meddig maradnak még te benned a te bûnös gondolataid?
O Jerusalem, make your heart clean from evil, so that you may have salvation. How long are evil purposes to have a resting-place in you?
ἀπόπλυνε ἀπὸ κακίας τὴν καρδίαν σου ιερουσαλημ ἵνα σωθῇς ἕως πότε ὑπάρξουσιν ἐν σοὶ διαλογισμοὶ πόνων σου

15 Mert hírmondó szava hangzik Dán felõl, és Efraim hegyérõl vészhirdetõ.
For a voice is sounding from Dan, giving out evil from the hills of Ephraim:
διότι φωνὴ ἀναγγέλλοντος ἐκ δαν ἤξει καὶ ἀκουσθήσεται πόνος ἐξ ὄρους εφραιμ

16 Mondjátok meg a nemzeteknek; nosza, hirdessétek Jeruzsálem ellen: Õrizõk jönnek messze földrõl, és kiáltoznak Júda városai ellen.
Make this come to the minds of the nations, make a statement openly against Jerusalem, that attackers are coming from a far country and their voices will be loud against the towns of Judah.
ἀναμνήσατε ἔθνη ἰδοὺ ἤκασιν ἀναγγείλατε ἐν ιερουσαλημ συστροφαὶ ἔρχονται ἐκ γῆς μακρόθεν καὶ ἔδωκαν ἐπὶ τὰς πόλεις ιουδα φωνὴν αὐτῶν

17 Mint a mezõnek õrizõi, úgy lesznek ellene körüskörül, mert daczoskodott velem! mondja az Úr.
Like keepers of a field they are against her on every side; because she has been fighting against me, says the Lord.
ὡς φυλάσσοντες ἀγρὸν ἐγένοντο ἐπ' αὐτὴν κύκλῳ ὅτι ἐμοῦ ἠμέλησας λέγει κύριος

18 A te magad viselete és a te cselekedeteid szerezték ezeket néked; ez a gonoszságod bizony keserû, bizony egész a szívedig hatott!
Your ways and your doings have made these things come on you; this is your sin; truly it is bitter, going deep into your heart.
αἱ ὁδοί σου καὶ τὰ ἐπιτηδεύματά σου ἐποίησαν ταῦτά σοι αὕτη ἡ κακία σου ὅτι πικρά ὅτι ἥψατο ἕως τῆς καρδίας σου

19 Oh én belsõm, oh én belsõm! Aléldozom, oh én szívemnek rekeszei! Háborog a szívem, nem hallgathatok! Hiszen hallottad én lelkem a kürt szavát, a harczi riadót!
My soul, my soul! I am pained to my inmost heart; my heart is troubled in me; I am not able to be quiet, because the sound of the horn, the note of war, has come to my ears.
τὴν κοιλίαν μου τὴν κοιλίαν μου ἀλγῶ καὶ τὰ αἰσθητήρια τῆς καρδίας μου μαιμάσσει ἡ ψυχή μου σπαράσσεται ἡ καρδία μου οὐ σιωπήσομαι ὅτι φωνὴν σάλπιγγος ἤκουσεν ἡ ψυχή μου κραυγὴν πολέμου

20 Vészre vészt jelentenek; bizony elpusztul az egész föld, nagy hamarsággal elpusztulnak az én sátraim, kárpitjaim egy pillantás alatt!
News is given of destruction on destruction; all the land is made waste: suddenly my tents, straight away my curtains, are made waste.
καὶ ταλαιπωρίαν συντριμμὸν ἐπικαλεῖται ὅτι τεταλαιπώρηκεν πᾶσα ἡ γῆ ἄφνω τεταλαιπώρηκεν ἡ σκηνή διεσπάσθησαν αἱ δέρρεις μου

21 Meddig látok még [hadi] zászlót, [és] hallom a kürt szavát?
How long will I go on seeing the flag and hearing the sound of the war-horn?
ἕως πότε ὄψομαι φεύγοντας ἀκούων φωνὴν σαλπίγγων

22 Bizony bolond az én népem: engem nem ismernek, balgatag fiak õk, és nem értelmesek! Bölcsek õk a gonoszra, jót cselekedni pedig tudatlanok!
For my people are foolish, they have no knowledge of me; they are evil-minded children, without sense, all of them: they are wise in evil-doing, but have no knowledge of doing good.
διότι οἱ ἡγούμενοι τοῦ λαοῦ μου ἐμὲ οὐκ ᾔδεισαν υἱοὶ ἄφρονές εἰσιν καὶ οὐ συνετοί σοφοί εἰσιν τοῦ κακοποιῆσαι τὸ δὲ καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἐπέγνωσαν

23 Nézek a földre, de ímé kietlen és puszta; és az égre, de nincsen világossága!
Looking at the earth, I saw that it was waste and without form; and to the heavens, that they had no light.
ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἰδοὺ οὐθέν καὶ εἰς τὸν οὐρανόν καὶ οὐκ ἦν τὰ φῶτα αὐτοῦ

24 Nézek a hegyekre is, ímé reszketnek; és a halmokra, de mind ingadoznak!
Looking at the mountains, I saw them shaking, and all the hills were moved about.
εἶδον τὰ ὄρη καὶ ἦν τρέμοντα καὶ πάντας τοὺς βουνοὺς ταρασσομένους

25 Nézek és ímé egy ember sincsen; és az ég madarai is mind elmenekültek.
Looking, I saw that there was no man, and all the birds of heaven had gone in flight.
ἐπέβλεψα καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἄνθρωπος καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐπτοεῖτο

26 Nézek, és ímé a bõ termõ föld pusztává lõn; és minden városa összeomlott az Úr elõtt, az õ haragjának tüze elõtt!
Looking, I saw that the fertile field was a waste, and all its towns were broken down before the Lord and before his burning wrath.
εἶδον καὶ ἰδοὺ ὁ κάρμηλος ἔρημος καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις ἐμπεπυρισμέναι πυρὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου καὶ ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ ἠφανίσθησαν

27 Bizony ezt mondja az Úr: Pusztasággá lesz az egész ország, de nem vetem végét!
For this is what the Lord has said: All the land will become a waste; I will make destruction complete.
τάδε λέγει κύριος ἔρημος ἔσται πᾶσα ἡ γῆ συντέλειαν δὲ οὐ μὴ ποιήσω

28 Azért gyászol a föld, és homályosodik el oda fenn az ég, mert szólottam, határoztam, és meg nem bánom és el nem térek attól.
The earth will be weeping for this, and the heavens on high will be black: because I have said it, and I will not go back from it; it is my purpose, and it will not be changed.
ἐπὶ τούτοις πενθείτω ἡ γῆ καὶ συσκοτασάτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν διότι ἐλάλησα καὶ οὐ μετανοήσω ὥρμησα καὶ οὐκ ἀποστρέψω ἀπ' αὐτῆς

29 A lovasoknak és a kézíveseknek kiáltozása elõl elfut minden város, elrejtõznek a sûrûségekbe, és felmásznak a sziklákra: minden város elhagyottá lett, és egyetlen ember sem lakik azokban.
All the land is in flight because of the noise of the horsemen and the bowmen; they have taken cover in the woodland and up on the rocks: every town has been given up, not a man is living in them.
ἀπὸ φωνῆς ἱππέως καὶ ἐντεταμένου τόξου ἀνεχώρησεν πᾶσα χώρα εἰσέδυσαν εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰ ἄλση ἐκρύβησαν καὶ ἐπὶ τὰς πέτρας ἀνέβησαν πᾶσα πόλις ἐγκατελείφθη οὐ κατοικεῖ ἐν αὐταῖς ἄνθρωπος

30 És te, elpusztult, mit cselekszel [akkor?] Ha bíborba öltözöl, ha arany kösöntyûkkel ékesíted magadat, és ha festékkel mázolod is ki szemeidet: hiába szépítgeted magadat! Megvetnek téged a szeretõid, életedre törnek.
And you, when you are made waste, what will you do? Though you are clothed in red, though you make yourself beautiful with ornaments of gold, though you make your eyes wide with paint, it is for nothing that you make yourself fair; your lovers have no more desire for you, they have designs on your life.
καὶ σὺ τί ποιήσεις ἐὰν περιβάλῃ κόκκινον καὶ κοσμήσῃ κόσμῳ χρυσῷ καὶ ἐὰν ἐγχρίσῃ στίβι τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς μάτην ὁ ὡραϊσμός σου ἀπώσαντό σε οἱ ἐρασταί σου τὴν ψυχήν σου ζητοῦσιν

31 Mert mintha vajudó asszony szavát hallanám, mintha az elõször szûlõnek sikoltozását: olyan Sion leányának hangja; nyög, csapkodja kezeit: Jaj nékem! mert roskadozik lelkem a gyilkosok elõtt.
A voice has come to my ears like the voice of a woman in birth-pains, the pain of one giving birth to her first child, the voice of the daughter of Zion, fighting for breath, stretching out her hands, saying, Now sorrow is mine! for my strength is gone from me before the takers of life.
ὅτι φωνὴν ὡς ὠδινούσης ἤκουσα τοῦ στεναγμοῦ σου ὡς πρωτοτοκούσης φωνὴ θυγατρὸς σιων ἐκλυθήσεται καὶ παρήσει τὰς χεῖρας αὐτῆς οἴμμοι ἐγώ ὅτι ἐκλείπει ἡ ψυχή μου ἐπὶ τοῖς ἀνῃρημένοις

1 Járjátok el Jeruzsálem utczáit, és nézzétek csak és tudjátok meg és tudakozzátok meg annak piaczain, ha találtok-é egy embert; ha van-é valaki, a ki igazán cselekszik, hûségre törekszik, és én megbocsátok néki!
Go quickly through the streets of Jerusalem, and see now, and get knowledge, and make a search in her wide places if there is a man, if there is one in her who is upright, who keeps faith; and she will have my forgiveness.
περιδράμετε ἐν ταῖς ὁδοῖς ιερουσαλημ καὶ ἴδετε καὶ γνῶτε καὶ ζητήσατε ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς ἐὰν εὕρητε ἄνδρα εἰ ἔστιν ποιῶν κρίμα καὶ ζητῶν πίστιν καὶ ἵλεως ἔσομαι αὐτοῖς λέγει κύριος

2 Még ha azt mondják is: Él az Úr! bizony hamisan esküsznek!
And though they say, By the living Lord; truly their oaths are false.
ζῇ κύριος λέγουσιν διὰ τοῦτο οὐκ ἐπὶ ψεύδεσιν ὀμνύουσιν

3 Uram! a te szemeid avagy nem a hûségre [néznek]-é? Megverted õket, de nem bánkódtak; tönkre tetted õket, de nem akarják felvenni a dorgálást; orczáik keményebbekké lettek a kõsziklánál; nem akartak megtérni.

O Lord, do not your eyes see good faith? you have given them punishment, but they were not troubled; you have sent destruction on them, but they did not take your teaching to heart: they have made their faces harder than a rock; they would not come back.

κύριε οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς πίστιν ἐμαστίγωσας αὐτούς καὶ οὐκ ἐπόνεσαν συνετέλεσας αὐτούς καὶ οὐκ ἠθέλησαν δέξασθαι παιδείαν ἐστερέωσαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὑπὲρ πέτραν καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἐπιστραφῆναι

4 Én pedig ezt mondom vala: Bizony szerencsétlenek ezek; bolondok, mert nem ismerik az Úrnak útját, Istenöknek ítéletét!

Then I said, But these are the poor: they are foolish, for they have no knowledge of the way of the Lord or of the behaviour desired by their God.

καὶ ἐγὼ εἶπα ἴσως πτωχοί εἰσιν διότι οὐκ ἐδυνάσθησαν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ

5 Elmegyek azért a fõemberekhez, és beszélek velök; hiszen õk ismerik az Úrnak útját, Istenöknek ítéletét! Ámde õk törték össze egyetemlegesen az igát, és tépték le a köteleket!

I will go to the great men and have talk with them; for they have knowledge of the way of the Lord and of the behaviour desired by their God. But as for these, their one purpose is a broken yoke and burst bands.

πορεύσομαι πρὸς τοὺς ἁδροὺς καὶ λαλήσω αὐτοῖς ὅτι αὐτοὶ ἐπέγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ καὶ ἰδοὺ ὁμοθυμαδὸν συνέτριψαν ζυγόν διέρρηξαν δεσμούς

6 Azért széttépi õket az oroszlán az erdõbõl, elpusztítja õket a puszták farkasa, párducz ólálkodik az õ városaik körül; a ki kijön azokból, mind szétszaggattatik; mert megsokasodtak az õ bûneik, és elhatalmasodtak az õ hitszegéseik.

And so a lion from the woods will put them to death, a wolf of the waste land will make them waste, a leopard will keep watch on their towns, and everyone who goes out from them will be food for the beasts; because of the great number of their sins and the increase of their wrongdoing.

διὰ τοῦτο ἔπαισεν αὐτοὺς λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ καὶ λύκος ἔως τῶν οἰκιῶν ὠλέθρευσεν αὐτούς καὶ πάρδαλις ἐγρηγόρησεν ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῶν πάντες οἱ ἐκπορευόμενοι ἀπ' αὐτ ῶν θηρευθήσονται ὅτι ἐπλήθυναν ἀσεβείας αὐτῶν ἴσχυσαν ἐν ταῖς ἀποστροφαῖς αὐτῶν

7 Oh, miért bocsátanék meg néked? Fiaid elhagytak engem, és azokra esküsznek, a kik nem istenek; noha jól tartottam õket, mégis paráználkodtak és tolongtak a parázna házába.

How is it possible for you to have my forgiveness for this? your children have given me up, taking their oaths by those who are no gods: when I had given them food in full measure, they were false to their wives, taking their pleasure in the houses of loose women.

ποίᾳ τούτων ἵλεως γένωμαί σοι οἱ υἱοί σου ἐγκατέλιπόν με καὶ ὤμνυον ἐν τοῖς οὐκ οὖσιν θεοῖς καὶ ἐχόρτασα αὐτούς καὶ ἐμοιχῶντο καὶ ἐν οἴκοις πορνῶν κατέλυον

8 [Mint a] hizlalt lovak, viczkándozókká lettek; kiki az õ felebarátjának feleségére nyerít.

They were full of desire, like horses after a meal of grain: everyone went after his neighbour's wife.

ἵπποι θηλυμανεῖς ἐγενήθησαν ἕκαστος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζον

9 Avagy ne büntessem-é meg az ilyeneket, mondja az Úr, és az e féle népen, mint ez, ne álljon-é bosszút az én lelkem?

Am I not to give punishment for these things? says the Lord: will not my soul take payment from such a nation as this?

μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι λέγει κύριος ἢ ἐν ἔθνει τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου

10 Menjetek fel az õ kerítéseire és rontsátok, de ne tegyétek semmivé egészen! Távolítsátok el az ágait, mert nem az Úréi azok!

Go up against her vines and make waste; let the destruction be complete: take away her branches, for they are not the Lord's.

ἀνάβητε ἐπὶ τοὺς προμαχῶνας αὐτῆς καὶ κατασκάψατε συντέλειαν δὲ μὴ ποιήσητε ὑπολίπεσθε τὰ ὑποστηρίγματα αὐτῆς ὅτι τοῦ κυρίου εἰσίν

11 Mert igen hûtelenné lett hozzám az Izráel háza és a Júda háza, azt mondja az Úr!

For the people of Israel and the people of Judah have been very false to me, says the Lord.

ὅτι ἀθετῶν ἠθέτησεν εἰς ἐμέ λέγει κύριος οἶκος ισραηλ καὶ οἶκος ιουδα

12 Megtagadták az Urat, és azt mondták: Nincsen õ, és nem jöhet reánk veszedelem: sem fegyvert, sem éhséget nem látunk!

They would have nothing to do with the Lord, saying, He will do nothing, and no evil will come to us; we will not see the sword or be short of food:

ἐψεύσαντο τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν καὶ εἶπαν οὐκ ἔστιν ταῦτα οὐχ ἥξει ἐφ' ἡμᾶς κακά καὶ μάχαιραν καὶ λιμὸν οὐκ ὀψόμεθα

13 A próféták is széllé lesznek, és nem lesz, a ki beszéljen bennök: így esik az õ dolguk!
And the prophets will become wind, and the word is not in them; so it will be done to them.
οἱ προφῆται ἡμῶν ἦσαν εἰς ἄνεμον καὶ λόγος κυρίου οὐχ ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς οὕτως ἔσται αὐτοῖς

14 Azért ezt mondja az Úr, a Seregeknek Istene: Miután ti ilyen szóval szóltatok: ímé tûzzé teszem az én igémet a te szádban, ezt a népet pedig fákká, hogy megemészsze õket!
For this reason the Lord, the God of armies, has said: Because you have said this, I will make my words in your mouth a fire, and this people wood, and they will be burned up by it.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἀνθ' ὧν ἐλαλήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου πῦρ καὶ τὸν λαὸν τοῦτον ξύλα καὶ καταφάγεται αὐτούς

15 Ímé, én hozok reátok messzünnen való nemzetet, oh Izráel háza! ezt mondja az Úr. Kemény nemzet ez, õs idõbõl való nemzet ez; nemzet, a melynek nyelvét nem tudod, és nem érted, mit beszél!
See, I will send you a nation from far away, O people of Israel, says the Lord; a strong nation and an old nation, a nation whose language is strange to you, so that you may not get the sense of their words.
ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ἔθνος πόρρωθεν οἶκος ισραηλ λέγει κύριος ἔθνος οὗ οὐκ ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς γλώσσης αὐτοῦ

16 Tegze olyan, mint a nyitott sír; mindnyájan vitézek.
Their arrows give certain death, they are all men of war.
πάντες ἰσχυροὶ

17 És megemészti aratásodat és kenyeredet; megemészti fiaidat és leányaidat; megemészti juhaidat és ökreidet; megemészti szõlõdet és fügédet; erõsített városaidat, a melyekben te bizakodol, fegyverrel rontja le.
They will take all the produce of your fields, which would have been food for your sons and your daughters: they will take your flocks and your herds: they will take all your vines and your fig-trees: and with the sword they will make waste your walled towns in which you put your faith.
καὶ κατέδονται τὸν θερισμὸν ὑμῶν καὶ τοὺς ἄρτους ὑμῶν καὶ κατέδονται τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν καὶ κατέδονται τὰ πρόβατα ὑμῶν καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν καὶ κατέδονται τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς συκῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν καὶ ἀλοήσουσιν τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς ὑμῶν ἐφ' αἷς ὑμεῖς πεποίθατε ἐπ' αὐταῖς ἐν ῥομφαίᾳ

18 De még ezekben a napokban sem teszlek benneteket egészen semmivé, azt mondja az Úr.
But even in those days, says the Lord, I will not let your destruction be complete.
καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις λέγει κύριος ὁ θεός σου οὐ μὴ ποιήσω ὑμᾶς εἰς συντέλειαν

19 Ha pedig az lenne, hogy kérdeznétek: Miért cselekedte mindezt velünk az Úr, a mi Istenünk? akkor azt mondjad nékik: A miképen elhagytatok engem és idegen isteneknek szolgáltatok a ti földeteken: azonképen idegeneknek fogtok szolgálni olyan földön, a mely nem a tiétek.
And it will come about, when you say, Why has the Lord our God done all these things to us? that you will say to them, As you gave me up, making yourselves servants to strange gods in your land, so will you be servants to strange men in a land which is not yours.
καὶ ἔσται ὅταν εἴπητε τίνος ἕνεκεν ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν ἅπαντα ταῦτα καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς ἀνθ' ὧν ἐδουλεύσατε θεοῖς ἀλλοτρίοις ἐν τῇ γῇ ὑμῶν οὕτως δουλεύσετε ἀλλοτρίοις ἐν γῇ οὐχ ὑμῶν

20 Hirdessétek ezt a Jákób házában, és hallassátok Júdában, mondván:
Say this openly in Jacob and give it out in Judah, saying,
ἀναγγείλατε ταῦτα εἰς τὸν οἶκον ιακωβ καὶ ἀκουσθήτω ἐν τῷ ιουδα

21 Halljátok csak, te bolond és esztelen nép, a kiknek szemeik vannak, de nem látnak; füleik vannak, de nem hallanak!
Give ear now to this, O foolish people without sense; who have eyes but see nothing, and ears without the power of hearing:
ἀκούσατε δὴ ταῦτα λαὸς μωρὸς καὶ ἀκάρδιος ὀφθαλμοὶ αὐτοῖς καὶ οὐ βλέπουσιν ὦτα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀκούουσιν

22 Nem féltek-é engem? ezt mondja az Úr. Az én orczám elõtt nem remegtek-é? Hiszen én rendeltem a fövenyet a tenger határának örök korlátul, a melyet át nem hághat, és ha megrázkódtatják is habjai, de nem bírnak vele, és ha megháborodnak, sem hághatnak át rajta.

Have you no fear of me? says the Lord; will you not be shaking with fear before me, who have put the sand as a limit for the sea, by an eternal order, so that it may not go past it? and though it is ever in motion, it is not able to have its way; though the sound of its waves is loud, they are not able to go past it.

μὴ ἐμὲ οὐ φοβηθήσεσθε λέγει κύριος ἢ ἀπὸ προσώπου μου οὐκ εὐλαβηθήσεσθε τὸν τάξαντα ἄμμον ὅριον τῇ θαλάσσῃ πρόσταγμα αἰώνιον καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό καὶ ταραχθήσεται καὶ οὐ δυνήσεται καὶ ἠχήσουσιν τὰ κύματα αὐτῆς καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό

23 De ennek a népnek szilaj és daczos szíve van; elhajlottak és elmentek;

But the heart of this people is uncontrolled and turned away from me; they are broken loose and gone.

τῷ δὲ λαῷ τούτῳ ἐγενήθη καρδία ἀνήκοος καὶ ἀπειθής καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἀπήλθοσαν

24 És még szívökben sem mondják: Oh, csak félnõk az Urat, a mi Istenünket, a ki esõt, korai és késõi záport ad annak idejében; az aratásnak rendelt heteit megõrzi számunkra!

And they do not say in their hearts, Now let us give worship to our God, who gives the rain, the winter and the spring rain, at the right time; who keeps for us the ordered weeks of the grain-cutting.

καὶ οὐκ εἶπον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν φοβηθῶμεν δὴ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν τὸν διδόντα ἡμῖν ὑετὸν πρόιμον καὶ ὄψιμον κατὰ καιρὸν πληρώσεως προστάγματος θερισμοῦ καὶ ἐφύλαξεν ἡμῖν

25 A ti bûneitek fordították el ezeket tõletek, és a ti vétkeitek fosztottak meg titeket e jótól!

Through your evil-doing these things have been turned away, and your sins have kept back good from you.

αἱ ἀνομίαι ὑμῶν ἐξέκλιναν ταῦτα καὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ἀπέστησαν τὰ ἀγαθὰ ἀφ' ὑμῶν

26 Mert istentelenek vannak az én népem között; guggolva fülelnek, mint a madarászok; tõrt hánynak, embereket fogdosnak.

For there are sinners among my people: they keep watch, like men watching for birds; they put a net and take men in it.

ὅτι εὑρέθησαν ἐν τῷ λαῷ μου ἀσεβεῖς καὶ παγίδας ἔστησαν διαφθεῖραι ἄνδρας καὶ συνελαμβάνοσαν

27 Mint a madárral teli kalitka, úgy vannak teli az õ házaik álnoksággal; ezért lettek nagyokká és gazdagokká!

As the fowl-house is full of birds, so are their houses full of deceit: for this reason they have become great and have got wealth.

ὡς παγὶς ἐφεσταμένη πλήρης πετεινῶν οὕτως οἱ οἶκοι αὐτῶν πλήρεις δόλου διὰ τοῦτο ἐμεγαλύνθησαν καὶ ἐπλούτησαν

28 Meghíztak, megfényesedtek; eláradtak a gonosz beszédben; az árvának ügyét nem ítélik igaz ítélettel, hogy boldoguljanak; sem a szegényeknek nem szolgáltatnak igazságot.

They have become fat and strong: they have gone far in works of evil: they give no support to the cause of the child without a father, so that they may do well; they do not see that the poor man gets his rights.

καὶ παρέβησαν κρίσιν οὐκ ἔκριναν κρίσιν ὀρφανοῦ καὶ κρίσιν χήρας οὐκ ἐκρίνοσαν

29 Hát ezeket ne büntessem-é meg, ezt mondja az Úr; az ilyen nemzeten, mint ez, avagy ne álljon-é bosszút az én lelkem?

Am I not to give punishment for these things? says the Lord: will not my soul take payment from such a nation as this?

μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι λέγει κύριος ἢ ἐν ἔθνει τῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου

30 Borzadalmas és rettenetes dolgok történnek e földön:

A thing of wonder and fear has come about in the land;

ἔκστασις καὶ φρικτὰ ἐγενήθη ἐπὶ τῆς γῆς

31 A próféták hamisan prófétálnak, és a papok tetszésök szerint hatalmaskodnak, és az én népem így szereti! De mit cselekesznek majd utoljára?!

The prophets give false words and the priests give decisions by their direction; and my people are glad to have it so: and what will you do in the end?

οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἄδικα καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ ὁ λαός μου ἠγάπησεν οὕτως καὶ τί ποιήσετε εἰς τὰ μετὰ ταῦτα

1 Benjámin fiai, fussatok ki Jeruzsálemből, és fújjatok kürtöt Thekoában, és tûzzetek ki zászlót Beth-Hakkeremben; mert veszedelem fenyeget észak felõl és nagy romlás!
Go in flight out of Jerusalem, so that you may be safe, you children of Benjamin, and let the horn be sounded in Tekoa, and the flag be lifted up on Beth-haccherem: for evil is looking out from the north, and a great destruction.
ἐνισχύσατε υἱοὶ βενιαμιν ἐκ μέσου τῆς ιερουσαλημ καὶ ἐν θεκουε σημάνατε σάλπιγγι καὶ ὑπὲρ βαιθαχαρμα ἄρατε σημεῖον ὅτι κακὰ ἐκκέκυφεν ἀπὸ βορρᾶ καὶ συντριβὴ μεγάλη γίνεται

2 A szép és elkényeztetett asszonyhoz tettem hasonlóvá Sion leányát.
The fair and delicate one, the daughter of Zion, will be cut off by my hand.
καὶ ἀφαιρεθήσεται τὸ ὕψος σου θύγατερ σιων

3 Pásztorok jõnek el hozzá nyájaikkal együtt; felvonják mellette a sátrakat köröskörül; kiki legelteti, a mi keze ügyébe esik.
Keepers of sheep with their flocks will come to her; they will put up their tents round her; everyone will get food in his place.
εἰς αὐτὴν ἥξουσιν ποιμένες καὶ τὰ ποίμνια αὐτῶν καὶ πήξουσιν ἐπ' αὐτὴν σκηνὰς κύκλῳ καὶ ποιμανοῦσιν ἕκαστος τῇ χειρὶ αὐτοῦ

4 Készüljetek hadba ellene; keljetek fel, és menjünk fel délben! Jaj nékünk, mert hanyatlik már a nap, mert hosszabbodnak az esteli árnyékok!
Make war ready against her; up! let us go up when the sun is high. Sorrow is ours! for the day is turned and the shades of evening are stretched out.
παρασκευάσασθε ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτὴν μεσημβρίας οὐαὶ ἡμῖν ὅτι κέκλικεν ἡ ἡμέρα ὅτι ἐκλείπουσιν αἱ σκιαὶ τῆς ἑσπέρας

5 Keljetek fel és menjünk fel éjjel, és rontsuk le az õ palotáit!
Up! let us go up by night, and send destruction on her great houses.
ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐν τῇ νυκτὶ καὶ διαφθείρωμεν τὰ θεμέλια αὐτῆς

6 Mert ezt mondja a Seregeknek Ura: Vágjatok fákat és hányjatok töltést Jeruzsálem ellen; a büntetés városa ez, csupa nyomorgatás van benne!
For this is what the Lord of armies has said: Let trees be cut down and an earthwork be placed against Jerusalem: sorrow on the false town! inside her there is nothing but cruel ways.
ὅτι τάδε λέγει κύριος ἔκκοψον τὰ ξύλα αὐτῆς ἔκχεον ἐπὶ ιερουσαλημ δύναμιν ὦ πόλις ψευδὴς ὅλη καταδυναστεία ἐν αὐτῇ

7 Mint a kút hidegen tartja meg a vizét, úgy tartja meg az õ gonoszságát: erõszakosság és önkény hallatszik benne, és betegség és vereség van elõttem szüntelen.
As the spring keeps its waters cold, so she keeps her evil in her: the sound of cruel and violent behaviour is in her; before me at all times are disease and wounds.
ὡς ψύχει λάκκος ὕδωρ οὕτως ψύχει κακία αὐτῆς ἀσέβεια καὶ ταλαιπωρία ἀκουσθήσεται ἐν αὐτῇ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς διὰ παντός πόνῳ καὶ μάστιγι

8 Térj eszedre, oh Jeruzsálem, hogy el ne szakadjon tõled a lelkem; hogy pusztává ne tegyelek téged, lakhatatlan földdé!
Undergo teaching, O Jerusalem, or my soul will be turned away from you, and I will make you a waste, an unpeopled land.
παιδευθήσῃ ιερουσαλημ μὴ ἀποστῇ ἡ ψυχή μου ἀπὸ σοῦ μὴ ποιήσω σε ἄβατον γῆν ἥτις οὐ κατοικηθήσεται

9 Ezt mondja a Seregek Ura: Teljesen megszedik Izráel maradékát, mint a szõlõt. Fordítsd kezedet [reájok,] mint a szõlõszedõ a kosarakra!
This is what the Lord of armies has said: Everything will be taken from the rest of Israel as the last grapes are taken from the vine; let your hand be turned to the small branches, like one pulling off grapes.
ὅτι τάδε λέγει κύριος καλαμᾶσθε καλαμᾶσθε ὡς ἄμπελον τὰ κατάλοιπα τοῦ ισραηλ ἐπιστρέψατε ὡς ὁ τρυγῶν ἐπὶ τὸν κάρταλλον αὐτοῦ

10 Kinek szóljak és kiket kérjek, hogy hallják? Ímé, az õ fülök körülmetéletlen és nem figyelhetnek! Ímé, az Úr szava útálatossággá lett elõttök; nem gyönyörködnek abban:
To whom am I to give word, witnessing so that they may take note? see, their ears are stopped, and they are not able to give attention: see, the word of the Lord has been a cause of shame to them, they have no delight in it.
πρὸς τίνα λαλήσω καὶ διαμαρτύρωμαι καὶ ἀκούσεται ἰδοὺ ἀπερίτμητα τὰ ὦτα αὐτῶν καὶ οὐ δύνανται ἀκούειν ἰδοὺ τὸ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ὀνειδισμόν οὐ μὴ βουληθῶσιν αὐτὸ ἀκοῦσαι

11 Azért telve vagyok az Úr haragjával, elfáradtam [azt] visszatartani! Öntsd ki a gyermekekre az utczán, és az ifjak gyülekezetére is egyszersmind; sõt még a férj a feleséggel, az öreg az aggastyánnal szintén fogattassanak el;

For this reason I am full of the wrath of the Lord, I am tired of keeping it in: may it be let loose on the children in the street, and on the band of the young men together: for even the husband with his wife will be taken, the old man with him who is full of days.

καὶ τὸν θυμόν μου ἔπλησα καὶ ἐπέσχον καὶ οὐ συνετέλεσα αὐτούς ἐκχεῶ ἐπὶ νήπια ἔξωθεν καὶ ἐπὶ συναγωγὴν νεανίσκων ἅμα ὅτι ἀνὴρ καὶ γυνὴ συλλημφθήσονται πρεσβύτερος μετὰ πλήρους ἡμερῶν

12 És házaik idegenekre szálljanak, mezõik és feleségeik is egyszersmind; mert kinyújtom kezemet e föld lakosaira, azt mondja az Úr.

And their houses will be handed over to others, their fields and their wives together: for my hand will be stretched out against the people of the land, says the Lord.

καὶ μεταστραφήσονται αἱ οἰκίαι αὐτῶν εἰς ἑτέρους ἀγροὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό ὅτι ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην λέγει κύριος

13 Mert kicsinyeiktõl fogva nagyjaikig mindnyájan telhetetlenségnek adták magokat; a prófétától fogva a papig mindnyájan csalárdságot ûznek.

For from the least of them even to the greatest, everyone is given up to getting money; from the prophet even to the priest, everyone is working deceit.

ὅτι ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν καὶ ἕως μεγάλου πάντες συνετελέσαντο ἄνομα ἀπὸ ἱερέως καὶ ἕως ψευδοπροφήτου πάντες ἐποίησαν ψευδῆ

14 És hazugsággal gyógyítgatják az én népem leányának romlását, mondván: Békesség, békesség, és nincs békesség!

And they have made little of the wounds of my people, saying, Peace, peace; when there is no peace.

καὶ ἰῶντο τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ μου ἐξουθενοῦντες καὶ λέγοντες εἰρήνη εἰρήνη καὶ ποῦ ἐστιν εἰρήνη

15 Szégyenkezniök kellene, hogy útálatosságot cselekedtek, de szégyenkezni nem szégyenkeznek, még pirulni sem tudnak; ezért elesnek majd az elesendõkkel; az õ megfenyíttetésök idején elhullanak, azt mondja az Úr.

Let them be put to shame because they have done disgusting things. They had no shame, they were not able to become red with shame: so they will come down with those who are falling: when my punishment comes on them, they will be made low, says the Lord.

κατῃσχύνθησαν ὅτι ἐξελίποσαν καὶ οὐδ' ὡς καταισχυνόμενοι κατῃσχύνθησαν καὶ τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν διὰ τοῦτο πεσοῦνται ἐν τῇ πτώσει αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται εἶπεν κύριος

16 Így szólt az Úr: Álljatok az utakra, és nézzetek szét, és kérdezõsködjetek a régi ösvények felõl, melyik a jó út, és azon járjatok, hogy nyugodalmat találjatok a ti lelketeknek! És azt mondták: Nem megyünk!

This is what the Lord has said: Take your place looking out on the ways; make search for the old roads, saying, Where is the good way? and go in it that you may have rest for your souls. But they said, We will not go in it.

τάδε λέγει κύριος στῆτε ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς καὶ ἴδετε καὶ ἐρωτήσατε τρίβους κυρίου αἰωνίους καὶ ἴδετε ποία ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἀγαθή καὶ βαδίζετε ἐν αὐτῇ καὶ εὑρήσετε ἁγνισμὸν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν καὶ εἶπαν οὐ πορευσόμεθα

17 Õrállókat is rendeltem föléjök, [mondván:] Figyeljetek a kürtnek szavára! És azt mondták: Nem figyelünk!

And I put watchmen over you, saying, Give attention to the sound of the horn; but they said, We will not give attention.

κατέστακα ἐφ' ὑμᾶς σκοπούς ἀκούσατε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος καὶ εἶπαν οὐκ ἀκουσόμεθα

18 Azért halljátok meg, ti nemzetek, és tudd meg, te gyülekezet azt, a mi [következik] reájok.

So then, give ear, you nations, and ...

διὰ τοῦτο ἤκουσαν τὰ ἔθνη καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ ποίμνια αὐτῶν

19 Halld meg, oh föld! Ímé, én veszedelmet hozok erre a népre: az õ gondolatainak gyümölcsét; mert nem figyeltek az én beszédeimre, és az én törvényemet megvetették.

Give ear, O earth: see, I will make evil come on this people, even the fruit of their thoughts, because they have not given attention to my words, and they would have nothing to do with my law.

ἄκουε γῆ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακά τὸν καρπὸν ἀποστροφῆς αὐτῶν ὅτι τῶν λόγων μου οὐ προσέσχον καὶ τὸν νόμον μου ἀπώσαντο

20 Minek nékem ez a tömjén, a mi Sébából kerül, és a messze földrõl való jóillatú fahéj? A ti égõáldozataitok nincsenek kedvemre, sem a ti véres áldozataitok nem tetszenek nékem.

To what purpose does sweet perfume come to me from Sheba, and spices from a far country? your burned offerings give me no pleasure, your offerings of beasts are not pleasing to me.

ἵνα τί μοι λίβανον ἐκ σαβα φέρετε καὶ κιννάμωμον ἐκ γῆς μακρόθεν τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν οὔκ εἰσιν δεκτά καὶ αἱ θυσίαι ὑμῶν οὐχ ἥδυνάν μοι

21 Azért ezt mondja az Úr: Ímé, én akadályokat szerzek e népnek, és megbotlanak bennök az atyák és fiak együttesen, a szomszéd és az õ barátja elvesznek.

For this reason the Lord has said, See, I will put stones in the way of this people: and the fathers and the sons together will go falling over them; the neighbour and his friend will come to destruction.

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον ἀσθένειαν καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν αὐτῇ πατέρες καὶ υἱοὶ ἅμα γείτων καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ ἀπολοῦνται

22 Így szól az Úr: Ímé, nép jön el az északi földrõl, és nagy nemzet serken fel a földnek végérõl!

The Lord has said, See, a people is coming from the north country, a great nation will be put in motion from the inmost parts of the earth.

τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἔθνη ἐξεγερθήσεται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς

23 Kézívet és kopját ragad, kegyetlen az és nem könyörül; szavok zúg, mint a tenger, és lovakon nyargalnak, fejenként viadalra készen te ellened, oh Sion leánya!

Bows and spears are in their hands; they are cruel and have no mercy; their voice is like the thunder of the sea, and they go on horses; everyone in his place like men going to the fight, against you, O daughter of Zion.

τόξον καὶ ζιβύνην κρατήσουσιν ἰταμός ἐστιν καὶ οὐκ ἐλεήσει φωνὴ αὐτοῦ ὡς θάλασσα κυμαίνουσα ἐφ' ἵπποις καὶ ἅρμασιν παρατάξεται ὡς πῦρ εἰς πόλεμον πρὸς σέ θύγατερ σιων

24 Halljuk a hírét: kezeink elesnek; szorongás vesz erõt rajtunk, reszketés, mint a vajudó asszonyon.

The news of it has come to our ears; our hands have become feeble: trouble has come on us and pain, like the pain of a woman in childbirth.

ἠκούσαμεν τὴν ἀκοὴν αὐτῶν παρελύθησαν αἱ χεῖρες ἡμῶν θλῖψις κατέσχεν ἡμᾶς ὠδῖνες ὡς τικτούσης

25 Ki ne menjetek a mezõre, és az úton se járjatok; mert ellenség fegyvere, rémület [fenyeget] köröskörül.

Go not out into the field or by the way; for there is the sword of the attacker, and fear on every side.

μὴ ἐκπορεύεσθε εἰς ἀγρὸν καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς μὴ βαδίζετε ὅτι ῥομφαία τῶν ἐχθρῶν παροικεῖ κυκλόθεν

26 Népem leánya! Ölts gyászt, és heverj a porban, sírj, mint az egyszülöttet siratják, zokogj keservesen; mert reánk tör a pusztító hamar!

O daughter of my people, put on haircloth, rolling yourself in the dust: give yourself to sorrow, as for an only son, with most bitter cries of grief; for he who makes waste will come on us suddenly.

θύγατερ λαοῦ μου περίζωσαι σάκκον κατάπασαι ἐν σποδῷ πένθος ἀγαπητοῦ ποίησαι σεαυτῇ κοπετὸν οἰκτρόν ὅτι ἐξαίφνης ἥξει ταλαιπωρία ἐφ' ὑμᾶς

27 Próbálóvá tettelek téged az én népem között; õrállóvá, hogy megismerd és megpróbáld az õ útjokat.

I have made you a tester among my people, so that you may have knowledge of their way and put it to the test.

δοκιμαστὴν δέδωκά σε ἐν λαοῖς δεδοκιμασμένοις καὶ γνώσῃ με ἐν τῷ δοκιμάσαι με τὴν ὁδὸν αὐτῶν

28 Mindnyájan igen vakmerõk, rágalmazva járnak, réz és vas; mindnyájan elvetemültek õk.

All of them are turned away, going about with false stories; they are brass and iron: they are all workers of deceit.

πάντες ἀνήκοοι πορευόμενοι σκολιῶς χαλκὸς καὶ σίδηρος πάντες διεφθαρμένοι εἰσίν

29 Megégett a fúvó a tûztõl, elfogyott az ón, hiába olvaszt az olvasztó, mert gonoszok, meg nem tisztíthatók.

The blower is blowing strongly, the lead is burned away in the fire: they go on heating the metal to no purpose, for the evil-doers are not taken away.

ἐξέλιπεν φυσητὴρ ἀπὸ πυρός ἐξέλιπεν μόλιβος εἰς κενὸν ἀργυροκόπος ἀργυροκοπεῖ πονηρία αὐτῶν οὐκ ἐτάκη

30 Megvetett ezüstnek hívjátok õket, mert az Úr megvetette õket!

They will be named waste silver, because the Lord has given them up.

ἀργύριον ἀποδεδοκιμασμένον καλέσατε αὐτούς ὅτι ἀπεδοκίμασεν αὐτοὺς κύριος

2 Állj az Úr házának ajtajába, és kiáltsd ott e beszédet, és mondjad: Halljátok az Úr beszédét mind, ti Júdabeliek, a kik bementek ezeken az ajtókon, hogy imádjátok az Urat!
Take your place in the doorway of the Lord's house, and give out this word there, and say, Give ear to the word of the Lord, all you of Judah who come inside these doors to give worship to the Lord.
ἀκούσατε λόγον κυρίου πᾶσα ἡ ιουδαία

3 Így szól a Seregek Ura, Izráel Istene: Jobbítsátok meg a ti útaitokat és cselekedeteiteket, és veletek lakozom e helyen!
The Lord of armies, the God of Israel, says, Let your ways and your doings be changed for the better and I will let you go on living in this place.
τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ διορθώσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ

4 Ne bízzatok hazug beszédekben, mondván: Az Úr temploma, az Úr temploma, az Úr temploma ez!
Put no faith in false words, saying, The Temple of the Lord, the Temple of the Lord, the Temple of the Lord, are these.
μὴ πεποίθατε ἐφ' ἑαυτοῖς ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν ὅτι τὸ παράπαν οὐκ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς λέγοντες ναὸς κυρίου ναὸς κυρίου ἐστίν

5 Mert csak ha valóban megjobbítjátok a ti útaitokat és cselekedeteiteket; ha igazán ítéltek az ember között és felebarátja között;
For if your ways and your doings are truly changed for the better; if you truly give right decisions between a man and his neighbour;
ὅτι ἐὰν διορθοῦντες διορθώσητε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν καὶ ποιοῦντες ποιήσητε κρίσιν ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ

6 [Ha] jövevényt, árvát és özvegyet meg nem nyomorgattok, és ezen a helyen ártatlan vért ki nem ontotok, és idegen istenek után sem jártok a magatok veszedelmére:
If you are not cruel to the man from a strange country, and to the child without a father, and to the widow, and do not put the upright to death in this place, or go after other gods, causing damage to yourselves:
καὶ προσήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύσητε καὶ αἷμα ἀθῷον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων μὴ πορεύησθε εἰς κακὸν ὑμῖν

7 Akkor lakozom veletek ezen a helyen, a földön, a melyet a ti atyáitoknak adtam, öröktől fogva mindörökké.
Then I will let you go on living in this place, in the land which I gave to your fathers in the past and for ever.
καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐν γῇ ᾗ ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐξ αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος

8 Ímé, ti hisztek a hazug beszédeknek, haszon nélkül!
See, you put your faith in false words which are of no profit.
εἰ δὲ ὑμεῖς πεποίθατε ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν ὅθεν οὐκ ὠφεληθήσεσθε

9 Nemde loptok, öltök és paráználkodtok, hamisan esküsztök, a Baálnak áldoztok és idegen istenek után jártok, a kiket nem ismertek:
Will you take the goods of others, put men to death, and be untrue to your wives, and take false oaths, and have perfumes burned to the Baal, and go after other gods which are strange to you;
καὶ φονεύετε καὶ μοιχᾶσθε καὶ κλέπτετε καὶ ὀμνύετε ἐπ' ἀδίκῳ καὶ ἐθυμιᾶτε τῇ βααλ καὶ ἐπορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων ὧν οὐκ οἴδατε τοῦ κακῶς εἶναι ὑμῖν

10 És eljõtök, és megállotok elõttem e házban, a mely az én nevemrõl neveztetik, és ezt mondjátok: Megszabadultunk; hogy ugyanazokat az útálatosságokat cselekedhessétek!
And come and take your place before me in this house, which is named by my name, and say, We have been made safe; so that you may do all these disgusting things?
καὶ ἤλθετε καὶ ἔστητε ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ καὶ εἴπατε ἀπεσχήμεθα τοῦ μὴ ποιεῖν πάντα τὰ βδελύγματα ταῦτα

11 Vajjon latrok barlangjává lett-é ez a ház ti elõttetek, a mely az én nevemrõl neveztetik? Ímé, én is látok, azt mondja az Úr.
Has this house, which is named by my name, become a hole of thieves to you? Truly I, even I, have seen it, says the Lord.
μὴ σπήλαιον λῃστῶν ὁ οἶκός μου οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ ἐκεῖ ἐνώπιον ὑμῶν καὶ ἐγὼ ἰδοὺ ἑώρακα λέγει κύριος

12 Mert menjetek csak el az én helyemre, a mely Silóban van, a hol elõször lakoztam az én nevemmel, és lássátok meg, hogy mit cselekedtem azzal az én népemnek, Izráelnek gonoszságáért!
But go now to my place which was in Shiloh, where I put my name at first, and see what I did to it because of the evil-doing of my people Israel.
ὅτι πορεύθητε εἰς τὸν τόπον μου τὸν ἐν σηλωμ οὗ κατεσκήνωσα τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ ἔμπροσθεν καὶ ἴδετε ἃ ἐποίησα αὐτῷ ἀπὸ προσώπου κακίας λαοῦ μου ισραηλ

13 Most pedig, mivelhogy mindezeket a cselekedeteket megcselekszitek, azt mondja az Úr, és mivelhogy szüntelen szóltam, és szóltam ti néktek, de nem hallottátok, és kiáltottam néktek, de nem feleltetek:

And now, because you have done all these works, says the Lord, and I sent my word to you, getting up early and sending, but you did not give ear; and my voice came to you, but you gave no answer:

καὶ νῦν ἀνθ' ὧν ἐποιήσατε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου καὶ ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀπεκρίθητε

14 Azért úgy cselekszem e házzal, a mely az én nevemrõl neveztetik, a melyben ti bizakodtok, és e hellyel, a melyet néktek és a ti atyáitoknak adtam, a mint Silóval cselekedtem.

For this reason I will do to the house which is named by my name, and in which you have put your faith, and to the place which I gave to you and to your fathers, as I have done to Shiloh.

καὶ ποιήσω τῷ οἴκῳ τούτῳ ᾧ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ ἐφ' ᾧ ὑμεῖς πεποίθατε ἐπ' αὐτῷ καὶ τῷ τόπῳ ᾧ ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν καθὼς ἐποίησα τῇ σηλωμ

15 És elvetlek titeket színem elõl, a mint elvetettem mind a ti atyátokfiait, Efraimnak minden magvát.

And I will send you away from before my face, as I have sent away all your brothers, even all the seed of Ephraim.

καὶ ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ προσώπου μου καθὼς ἀπέρριψα τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν πᾶν τὸ σπέρμα εφραιμ

16 És te ne imádkozzál e népért, se jajszót, se könyörgést ne emelj érettök, és nálam közben ne járj; mert én meg nem hallgatlak téged!

And as for you (Jeremiah), make no prayers for this people, send up no cry or prayer for them, make no request for them to me: for I will not give ear.

καὶ σὺ μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου καὶ μὴ ἀξίου τοῦ ἐλεηθῆναι αὐτοὺς καὶ μὴ εὔχου καὶ μὴ προσέλθῃς μοι περὶ αὐτῶν ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι

17 Nem látod-é te: mit cselekesznek õk Júda városaiban és Jeruzsálem utczáin?

Do you not see what they are doing in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem?

ἢ οὐχ ὁρᾷς τί αὐτοὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς πόλεσιν ιουδα καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς ιερουσαλημ

18 A fiak fát szedegetnek, az atyák gyujtják a tüzet, az asszonyok pedig dagasztanak, hogy az ég királynõjének béleseket készítsenek, és az idegen isteneknek italáldozatokkal áldoznak, hogy engem felingereljenek.

The children go for wood, the fathers get the fire burning, the women are working the paste to make cakes for the queen of heaven, and drink offerings are drained out to other gods, moving me to wrath.

οἱ υἱοὶ αὐτῶν συλλέγουσιν ξύλα καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν καίουσι πῦρ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν τρίβουσιν σταῖς τοῦ ποιῆσαι χαυῶνας τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλλοτρίοις ἵνα παροργίσωσίν με

19 Avagy engem ingerelnek-é õk, azt mondja az Úr, és nem magokat-é, hogy gyalázat [borítsa] arczukat?

Are they moving me to wrath? says the Lord; are they not moving themselves to their shame?

μὴ ἐμὲ αὐτοὶ παροργίζουσιν λέγει κύριος οὐχὶ ἑαυτούς ὅπως καταισχυνθῇ τὰ πρόσωπα αὐτῶν

20 Azért ezt mondja az Úr Isten: Ímé az én haragom és búsulásom kiömlik e helyre, az emberekre és a barmokra, a mezõnek fáira és a földnek gyümölcseire, és égni fog, és el nem aluszik.

So this is what the Lord God has said: See, my wrath and my passion will be let loose on this place, on man and beast, and on the trees of the field, and on the produce of the earth; it will be burning and will not be put out.

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ὀργὴ καὶ θυμός μου χεῖται ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη καὶ ἐπὶ πᾶν ξύλον τοῦ ἀγροῦ αὐτῶν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ γενήματα τῆς γῆς καὶ καυθήσεται καὶ οὐ σβεσθήσεται

21 Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Égõáldozataitokat rakjátok a ti véres áldozataitokhoz, és egyetek húst!

These are the words of the Lord of armies, the God of Israel: Put your burned offerings with your offerings of beasts, and take flesh for your food.

τάδε λέγει κύριος τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν συναγάγετε μετὰ τῶν θυσιῶν ὑμῶν καὶ φάγετε κρέα

22 Mert nem szóltam a ti atyáitokkal, és nem rendelkeztem velök, a mikor kihoztam õket Égyiptom földérõl, az égõáldozat és véres áldozat felõl;

For I said nothing to your fathers, and gave them no orders, on the day when I took them out of Egypt, about burned offerings or offerings of beasts:

ὅτι οὐκ ἐλάλησα πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου περὶ ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυσίας

23 Hanem ezekkel a szavakkal utasítottam õket, mondván: Hallgassatok az én szómra, és én Istenetekké leszek, ti pedig az én népemmé lesztek, és mind [csak] azon az úton járjatok, a melyre utasítottalak titeket, hogy jól legyen dolgotok!
But this was the order I gave them, saying, Give ear to my voice, and I will be your God, and you will be my people: go in all the way ordered by me, so that all may be well for you.
ἀλλ' ἢ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνετειλάμην αὐτοῖς λέγων ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν καὶ πορεύεσθε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς μου αἷς ἂν ἐντείλωμαι ὑμῖν ὅπως ἂν εὖ ᾖ ὑμῖν

24 De nem hallgattak, és fülöket sem hajtották [felém,]hanem az õ gonosz szívök fásultságában a magok tanácsa szerint jártak, és háttal valának [felém,] és nem arczczal.
But they took no note and did not give ear, but were guided by the thoughts and the pride of their evil hearts, going back and not forward.
καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐ προσέσχεν τὸ οὖς αὐτῶν ἀλλ' ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς καὶ ἐγενήθησαν εἰς τὰ ὄπισθεν καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔμπροσθεν

25 Attól a naptól fogva, a melyen kijöttek a ti atyáitok Égyiptom földébõl e mai napig küldtem hozzátok minden én szolgámat, a prófétákat napról-napra, szüntelen küldöttem;
From the day when your fathers came out of Egypt till this day, I have sent my servants the prophets to you, getting up early every day and sending them:
ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξῆλθοσαν οἱ πατέρες αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐξαπέστειλα πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας ἡμέρας καὶ ὄρθρου καὶ ἀπέστειλα

26 De nem hallgattak reám, és fülöket sem hajtották [felém;] hanem megkeményítették nyakukat, [és] gonoszabbul cselekedtek, mint az õ atyáik!
But still they took no note and would not give ear, but they made their necks stiff, doing worse than their fathers.
καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐ προσέσχεν τὸ οὖς αὐτῶν καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν

27 Ha elmondod nékik mind e szavakat, és nem hallgatnak reád, ha kiáltasz nékik, és nem felelnek néked:
And you are to say all these words to them, but they will not give ear to you: you will send out your voice to them, but they will give no answer.
27-28 καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦτον τοῦτο τὸ ἔθνος ὃ οὐκ ἤκουσεν τῆς φωνῆς κυρίου οὐδὲ ἐδέξατο παιδείαν ἐξέλιπεν ἡ πίστις ἐκ στόματος αὐτῶν

28 Akkor ezt mondd nékik: Az a nép ez, a mely nem hallgat az Úrnak, az õ Istenének szavára, sem fenyítését fel nem veszi; elveszett a hûség; kiszaggattatott az õ szájokból.
And you are to say to them, This is the nation which has not given ear to the voice of their God, or taken his teaching to heart: good faith is dead and is cut off from their mouths.
27-28

29 Nyírd le hajadat és vesd el, és kezdj a hegyeken gyászéneket, mert útálja az Úr és elhagyja a nemzetséget, a melyre haragszik.
Let your hair be cut off, O Jerusalem, and let it go, and let a song of grief go up on the open hilltops; for the Lord is turned away from the generation of his wrath and has given them up.
κεῖραι τὴν κεφαλήν σου καὶ ἀπόρριπτε καὶ ἀνάλαβε ἐπὶ χειλέων θρῆνον ὅτι ἀπεδοκίμασεν κύριος καὶ ἀπώσατο τὴν γενεὰν τὴν ποιοῦσαν ταῦτα

30 Mert gonoszt mûveltek elõttem Júdának fiai, azt mondja az Úr; útálatosságaikat bevitték abba a házba, a mely az én nevemrõl neveztetik, hogy megfertõztessék azt.
For the children of Judah have done what is evil in my eyes, says the Lord: they have put their disgusting images in the house which is named by my name, making it unclean.
ὅτι ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ιουδα τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ λέγει κύριος ἔταξαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτόν τοῦ μιᾶναι αὐτόν

31 És felépítették a Tófet magaslatait, a mely a Ben-Hinnom völgyében van, hogy megégessék fiaikat és leányaikat tûzben, a mit nem parancsoltam, és a mi gondolatomban sem volt.
And they have put up the high place of Topheth in the valley of the son of Hinnom, burning their sons and their daughters there in the fire; a thing which was not ordered by me and never came into my mind.
καὶ ᾠκοδόμησαν τὸν βωμὸν τοῦ ταφεθ ὅς ἐστιν ἐν φάραγγι υἱοῦ εννομ τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρί ὃ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς καὶ οὐ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου

32 Azért ímé eljõnek a napok, azt mondja az Úr, a mikor nem beszélnek többé a Tófetrõl, sem a Ben-Hinnom völgyérõl, hanem az öldöklés völgyérõl; [és] temetkezni fognak Tófetben, és hely sem lesz elég.

For this cause, the days are coming, says the Lord, when it will no longer be named Topheth, or, The valley of the son of Hinnom, but, The valley of Death: for they will put the dead into the earth in Topheth till there is no more room.

διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι βωμὸς τοῦ ταφεθ καὶ φάραγξ υἱοῦ εννομ ἀλλ' ἢ φάραγξ τῶν ἀνῃρημένων καὶ θάψουσιν ἐν τῷ ταφεθ διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν τόπον

33 És e nép holtteste az ég madarainak és a mezei barmoknak lesz eledelökké, és nem lesz, a ki elriassza [azokat!]

And the bodies of this people will be food for the birds of heaven and for the beasts of the earth; and there will be no one to send them away.

καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποσοβῶν

34 És megszüntetem Júda városaiban és Jeruzsálem utcáin az örömnek szavát és a vígasságnak szavát, a võlegény szavát és a menyasszony szavát; mert elpusztul a föld!

And in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem, I will put an end to the laughing voices, the voice of joy and the voice of the newly-married man and the voice of the bride: for the land will become a waste.

καὶ καταλύσω ἐκ πόλεων ιουδα καὶ ἐκ διόδων ιερουσαλημ φωνὴν εὐφραινομένων καὶ φωνὴν χαιρόντων φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης ὅτι εἰς ἐρήμωσιν ἔσται πᾶσα ἡ γῆ

1 Abban az idõben, azt mondja az Úr, kihányják majd Júda királyainak csontjait és az õ fejedelmeinek csontjait, a papok csontjait és a próféták csontjait és Jeruzsálem lakosainak csontjait az õ sírjaikból;

At that time, says the Lord, they will take the bones of the kings of Judah, and the bones of his rulers, and the bones of the priests, and the bones of the prophets, and the bones of the people of Jerusalem out of their resting-places:

ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγει κύριος ἐξοίσουσιν τὰ ὀστᾶ τῶν βασιλέων ιουδα καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἱερέων καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν προφητῶν καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν κατοικούντων ιερουσαλημ ἐκ τῶν τάφων αὐτῶν

2 És kiterítik azokat a napra és a holdra és az égnek minden serege elé, amelyeket szerettek, és a melyeknek szolgáltak, és a melyek után jártak, és a melyeket kerestek, és a melyek elõtt leborultak; nem szedetnek össze, el sem temettetnek, ganéjjá lesznek a föld színén!

And they will put them out before the sun and the moon and all the stars of heaven, whose lovers and servants they have been, after whom they have gone, to whom they have made prayers, and to whom they have given worship: they will not be put together or placed in the earth; they will be waste on the face of the earth.

καὶ ψύξουσιν αὐτὰ πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἀστέρας καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ ἃ ἠγάπησαν καὶ οἷς ἐδούλευσαν καὶ ὧν ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν καὶ ὧν ἀντείχοντο καὶ οἷς προσεκύνησαν αὐτοῖς οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται καὶ ἔσονται εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς

3 És inkább választja a halált, mint az életet az egész maradék, [mindazok,] a kik megmaradtak a gonosz nemzetségbõl, mindazokon a helyeken; [a hol] megmaradtak, a hová kiûztem õket; azt mondja a Seregek Ura!

And death will be desired more than life by the rest of this evil family who are still living in all the places where I have sent them away, says the Lord of armies.

ὅτι εἵλοντο τὸν θάνατον ἢ τὴν ζωὴν καὶ πᾶσιν τοῖς καταλοίποις τοῖς καταλειφθεῖσιν ἀπὸ τῆς γενεᾶς ἐκείνης ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν ἐξώσω αὐτοὺς ἐκεῖ

4 Ezt is mondjad nékik: Így szól az Úr: Úgy esnek-é el, hogy fel nem kelhetnek? Ha elfordulnak, nem fordulhatnak-é vissza?

Further, you are to say to them, This is what the Lord has said: Will those who are falling not be lifted up again? will he who has gone away not come back?

ὅτι τάδε λέγει κύριος μὴ ὁ πίπτων οὐκ ἀνίσταται ἢ ὁ ἀποστρέφων οὐκ ἐπιστρέφει

5 Miért fordult el ez a nép, Jeruzsálem [népe,] örök elfordulással? A csalárdságnak adták magokat, visszafordulni nem akarnak.

Why do these people of Jerusalem go back, for ever turning away? they will not give up their deceit, they will not come back.

διὰ τί ἀπέστρεψεν ὁ λαός μου οὗτος ἀποστροφὴν ἀναιδῆ καὶ κατεκρατήθησαν ἐν τῇ προαιρέσει αὐτῶν καὶ οὐκ ἠθέλησαν τοῦ ἐπιστρέψαι

6 Figyeltem és hallottam: nem igazán beszélnek, senki sincs, a ki megbánja az õ gonoszságát, ezt mondván: Mit cselekedtem? Mindnyájan az õ futó-pályájokra térnek, mint a harczra rohanó ló.

I took note and gave ear, but no one said what is right: no man had regret for his evil-doing, saying, What have I done? everyone goes off on his way like a horse rushing to the fight.

ἐνωτίσασθε δὴ καὶ ἀκούσατε οὐχ οὕτως λαλήσουσιν οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος μετανοῶν ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ λέγων τί ἐποίησα διέλιπεν ὁ τρέχων ἀπὸ τοῦ δρόμου αὐτοῦ ὡς ἵππος κάθιδρος ἐν χρεμετισμῷ αὐτοῦ

7 Még az eszterág is tudja a maga [rendelt] idejét az égben, és a gerlicze, a fecske és daru is megtartják, hogy mikor kell elmenniök, de az én népem nem tudja az Úr ítéletét!
Truly, the stork in the heavens is conscious of her fixed times; the dove and the swallow and the crane keep to the times of their coming; but my people have no knowledge of the law of the Lord.
καὶ ἡ ασιδα ἐν τῷ οὐρανῷ ἔγνω τὸν καιρὸν αὐτῆς τρυγὼν καὶ χελιδών ἀγροῦ στρουθία ἐφύλαξαν καιροὺς εἰσόδων αὐτῶν ὁ δὲ λαός μου οὐκ ἔγνω τὰ κρίματα κυρίου

8 Hogyan mondhatjátok: Bölcsek vagyunk, és az Úr törvénye nálunk van? Bizony ímé hazugságra munkál az írástudók hazug tolla!
How is it that you say, We are wise and the law of the Lord is with us? But see, the false pen of the scribes has made it false.
πῶς ἐρεῖτε ὅτι σοφοί ἐσμεν ἡμεῖς καὶ νόμος κυρίου ἐστὶν μεθ' ἡμῶν εἰς μάτην ἐγενήθη σχοῖνος ψευδὴς γραμματεῦσιν

9 Megszégyenülnek a bölcsek, megrémülnek és megfogattatnak! Ímé, megvetették az Úr szavát; micsoda bölcsességök van tehát nékik?
The wise men are shamed, they are overcome with fear and taken: see, they have given up the word of the Lord; and what use is their wisdom to them?
ᾐσχύνθησαν σοφοὶ καὶ ἐπτοήθησαν καὶ ἑάλωσαν ὅτι τὸν λόγον κυρίου ἀπεδοκίμασαν σοφία τίς ἐστιν ἐν αὐτοῖς

10 Azért az õ feleségeiket idegeneknek adom, mezõiket hódítóknak; mert kicsinytõl fogva nagyig mindnyájan nyereség után nyargalnak; a prófétától fogva a papig mindnyájan hamisságot ûznek.
So I will give their wives to others, and their fields to those who will take them for themselves: for everyone, from the least to the greatest, is given up to getting money; from the priest even to the prophet, everyone is false.
διὰ τοῦτο δώσω τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἑτέροις καὶ τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν τοῖς κληρονόμοις

13 Végképen véget vetek nékik, azt mondja az Úr! Nincs gerezd a szõlõtõkén, nincs füge a fügefán, a levele is elhervadt; azt teszem azért, hogy tovavigyék õket.
I will put an end to them completely, says the Lord: there are no grapes on the vine and no figs on the fig-tree, and the leaf is dry.
καὶ συνάξουσιν τὰ γενήματα αὐτῶν λέγει κύριος οὐκ ἔστιν σταφυλὴ ἐν ταῖς ἀμπέλοις καὶ οὐκ ἔστιν σῦκα ἐν ταῖς συκαῖς καὶ τὰ φύλλα κατερρύηκεν

14 Miért ülünk [még?] Gyûljetek össze, és menjünk be az erõsített városokba, és hallgassunk ott; mert az Úr, a mi Istenünk hallgatásra juttatott minket, és mérges vizet adott innunk; mert vétkeztünk az Úr ellen!
Why are we seated doing nothing? come together, and let us go to the walled towns, and let destruction overtake us there, for the Lord our God has sent destruction on us, and given us bitter water for our drink, because we have done evil against the Lord.
ἐπὶ τί ἡμεῖς καθήμεθα συνάχθητε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς καὶ ἀπορριφῶμεν ὅτι ὁ θεὸς ἀπέρριψεν ἡμᾶς καὶ ἐπότισεν ἡμᾶς ὕδωρ χολῆς ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον αὐτοῦ

15 [Miért] békességre várni, holott nincs semmi jó; gyógyító idõre, holott ímé [itt] van az ijedelem.
We were looking for peace, but no good came; and for a time of well-being, but there is only a great fear.
συνήχθημεν εἰς εἰρήνην καὶ οὐκ ἦν ἀγαθά εἰς καιρὸν ἰάσεως καὶ ἰδοὺ σπουδή

16 Dántól fogva hallatszik az õ lovainak tüsszögése; méneinek nyerítõ hangjától reng az egész föld; és eljõnek és megemésztik e földet és mindenét, a mije van, a várost és annak lakóit.
The loud breathing of the horses comes to our ears from Dan: at the sound of the outcry of his war-horses, all the land is shaking with fear; for they have come, and have made a meal of the land and everything in it; the town and the people living in it.
ἐκ δαν ἀκουσόμεθα φωνὴν ὀξύτητος ἵππων αὐτοῦ ἀπὸ φωνῆς χρεμετισμοῦ ἱππασίας ἵππων αὐτοῦ ἐσείσθη πᾶσα ἡ γῆ καὶ ἦξει καὶ καταφάγεται τὴν γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς π όλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ

17 Mert ímé, én vipera-kígyókat bocsátok reátok, a melyek ellen nincsen varázslás, és megmarnak titeket, azt mondja az Úr!
See, I will send snakes and poison-snakes among you, against which the wonder-worker has no power; and they will give you wounds which may not be made well, says the Lord.
διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω εἰς ὑμᾶς ὄφεις θανατοῦντας οἷς οὐκ ἔστιν ἐπᾷσαι καὶ δήξονται ὑμᾶς

18 Megnyugodhatom-é a nyomorúság felett? Szívem eleped én bennem!
Sorrow has come on me! my heart in me is feeble.
ἀνίατα μετ' ὀδύνης καρδίας ὑμῶν ἀπορουμένης

19 Ímé, az én népem leányának kiáltó szava a messze földrõl: Nincsen-é ott az Úr a Sionon? Nincsen-é azon az õ királya? Miért ingereltek fel engem az õ faragott bálványaikkal, az idegen semmiségekkel?
The voice of the cry of the daughter of my people comes from a far land: Is the Lord not in Zion? is not her King in her? Why have they made me angry with their images and their strange gods which are no gods?
ἰδοὺ φωνὴ κραυγῆς θυγατρὸς λαοῦ μου ἀπὸ γῆς μακρόθεν μὴ κύριος οὐκ ἔστιν ἐν σιων ἢ βασιλεὺς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ διὰ τί παρώργισάν με ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν καὶ ἐν ματαίοις ἀλλοτρίοις

20 Elmult az aratás, elvégzõdött a nyár, és mi nem szabadultunk meg!
The grain-cutting is past, the summer is ended, and no salvation has come to us.
διῆλθεν θέρος παρῆλθεν ἄμητος καὶ ἡμεῖς οὐ διεσώθημεν

21 Az én népem leányának romlása miatt megromlottam, szomorkodom, iszonyat fogott el engem!
For the destruction of the daughter of my people I am broken: I am dressed in the clothing of grief; fear has taken me in its grip.
ἐπὶ συντρίμματι θυγατρὸς λαοῦ μου ἐσκοτώθην ἀπορίᾳ κατίσχυσάν με ὠδῖνες ὡς τικτούσης

22 Nincsen-é balzsamolaj Gileádban? Nincsen-é ott orvos? Miért nem gyógyíttatott meg az én népem leánya?
Is there no life-giving oil in Gilead? is there no expert in medical arts? why then have my people not been made well?
μὴ ῥητίνη οὐκ ἔστιν ἐν γαλααδ ἢ ἰατρὸς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ διὰ τί οὐκ ἀνέβη ἴασις θυγατρὸς λαοῦ μου

1 Bárcsak a fejem vízzé változnék, a szemem pedig könyhullatásnak kútfejévé, hogy éjjel-nappal sirathatnám az én népem leányának megöltjeit!
If only my head was a stream of waters and my eyes fountains of weeping, so that I might go on weeping day and night for the dead of the daughter of my people!
τίς δῴη μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ σταθμὸν ἔσχατον καὶ καταλείψω τὸν λαόν μου καὶ ἀπελεύσομαι ἀπ' αὐτῶν ὅτι πάντες μοιχῶνται σύνοδος ἀθετούντων

2 Bárcsak pusztába vinne engem valaki, utasok szállóhelyére, hogy elhagyhatnám az én népemet, és eltávozhatnám tõlök; mert mindnyájan paráznák, hitszegõk gyülekezete!
If only I had in the waste land a night's resting-place for travellers, so that I might go away, far from my people! for they are all untrue, a band of false men.
καὶ ἐνέτειναν τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ὡς τόξον ψεῦδος καὶ οὐ πίστις ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι ἐκ κακῶν εἰς κακὰ ἐξῆλθοσαν καὶ ἐμὲ οὐκ ἔγνωσαν

3 Felvonták nyelvöket, [mint] kézívöket, hazugsággal és nem igazsággal hatalmasok e földön; mert gonoszságból gonoszságba futnak, engem pedig nem ismernek, azt mondja az Úr.
Their tongues are bent like a bow to send out false words: they have become strong in the land, but not for good faith: they go on from evil to evil, and they have no knowledge of me, says the Lord.
ἕκαστος ἀπὸ τοῦ πλησίον αὐτοῦ φυλάξασθε καὶ ἐπ' ἀδελφοῖς αὐτῶν μὴ πεποίθατε ὅτι πᾶς ἀδελφὸς πτέρνῃ πτερνιεῖ καὶ πᾶς φίλος δολίως πορεύσεται

4 Mindenki õrizkedjék a barátjától, és egyetlen atyátokfiának se higyjetek, mert minden atyafi cselbe csal, és minden barát rágalmazva jár.
Let everyone keep watch on his neighbour, and put no faith in any brother: for every brother will certainly be tricking his brother, and every neighbour will go about saying evil.
ἕκαστος κατὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ καταπαίξεται ἀλήθειαν οὐ μὴ λαλήσωσιν μεμάθηκεν ἡ γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψευδῆ ἠδίκησαν καὶ οὐ διέλιπον τοῦ ἐπιστρέψαι

5 Egyik a másik ellen csúfoskodik, és nem szólnak igazat; nyelvöket hazug beszédre tanítják, elfáradtak a gonosztevésben.
Everyone will make sport of his neighbour with deceit, not saying what is true: their tongues have been trained to say false words; they are twisted, hating to come back.
τόκος ἐπὶ τόκῳ δόλος ἐπὶ δόλῳ οὐκ ἤθελον εἰδέναι με

6 A te lakásod az álnokság közepében van; az álnokság miatt nem akarnak tudni felõlem, ezt mondja az Úr.
There is wrong on wrong, deceit on deceit; they have given up the knowledge of me, says the Lord.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ πυρώσω αὐτοὺς καὶ δοκιμῶ αὐτούς ὅτι ποιήσω ἀπὸ προσώπου πονηρίας θυγατρὸς λαοῦ μου

7 Azért ezt mondja a Seregek Ura: Ímé, én megolvasztom õket, és megpróbálom õket, mert mit cselekedjem [egyebet] az én népem leánya miatt?
So the Lord of armies has said, See, I will make them soft in the fire and put them to the test; this I will do because of their evil-doing.
βολὶς τιτρώσκουσα ἡ γλῶσσα αὐτῶν δόλια τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτῶν τῷ πλησίον αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικὰ καὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὴν ἔχθραν

8 Sebzõ nyíl a nyelvök, álnokságot beszél; szájával békességesen szól barátjához, a szívében pedig lest hány.
His tongue is an arrow causing death; the words of his mouth are deceit: he says words of peace to his neighbour, but in his heart he is waiting secretly for him.
μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι λέγει κύριος ἢ ἐν λαῷ τῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου

9 Avagy ne fenyítsem-é meg [õket] ezekért? azt mondja az Úr; vajjon az efféle nemzetségen ne álljon-é bosszút a lelkem?
Am I not to send punishment for these things? says the Lord: will not my soul take payment from such a nation as this?
ἐπὶ τὰ ὄρη λάβετε κοπετὸν καὶ ἐπὶ τὰς τρίβους τῆς ἐρήμου θρῆνον ὅτι ἐξέλιπον παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπους οὐκ ἤκουσαν φωνὴν ὑπάρξεως ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἕως κτηνῶν ἐξέστησαν ᾤχοντο

10 A hegyeken sírást és zokogást támasztok, és a pusztai ligetekben gyászéneket; mert kiégnek úgy, hogy senki se megy keresztül rajtok, és nem hallják a nyájak bégetését; az ég madaraitól fogva a barmokig minden elköltözik és elmenekül.
Give yourselves to weeping, crying out in sorrow for the mountains; and for the fields of the waste land send up a song of grief, because they are burned up, so that no one goes through; there is no sound of cattle; the bird of the heavens and the beast are in flight and are gone.
καὶ δώσω τὴν ιερουσαλημ εἰς μετοικίαν καὶ εἰς κατοικητήριον δρακόντων καὶ τὰς πόλεις ιουδα εἰς ἀφανισμὸν θήσομαι παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι

11 Jeruzsálemet pedig kõhalommá teszem, sakálok tanyájává, és Júda városait sivataggá változtatom, hogy lakatlan legyen.
And I will make Jerusalem a mass of broken stones, the living-place of jackals; and I will make the towns of Judah a waste, with no man living there.
τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ συνετός καὶ συνέτω τοῦτο καὶ ᾧ λόγος στόματος κυρίου πρὸς αὐτόν ἀναγγειλάτω ὑμῖν ἕνεκεν τίνος ἀπώλετο ἡ γῆ ἀνήφθη ὡς ἔρημος παρὰ τὸ μὴ διοδεύεσθαι αὐτήν

12 Kicsoda olyan bölcs férfiú, hogy értse ezeket, [és] a kihez az Úr szája szólt, hogy hirdesse azt, hogy miért vész el a föld, és ég ki, mint a puszta, a melyen senki se menjen keresztül?
Who is the wise man able to see this? who is he to whom the word of the Lord has come, so that he may make it clear? why is the land given to destruction and burned up like a waste place, so that no one goes through?
καὶ εἶπεν κύριος πρός με διὰ τὸ ἐγκαταλιπεῖν αὐτοὺς τὸν νόμον μου ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου αὐτῶν καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς μου

13 Monda továbbá az Úr: Mivelhogy elhagyták az én törvényemet, a melyet eléjök adtam, és nem hallgattak az én szómra, és nem jártak a szerint;
And the Lord said, Because they have given up my law which I put before them, giving no attention to my voice and not being guided by it;
ἀλλ' ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς καὶ ὀπίσω τῶν εἰδώλων ἃ ἐδίδαξαν αὐτοὺς οἱ πατέρες αὐτῶν

14 Hanem jártak az õ kevély szívök után és a Baálok után, a mikre atyáik tanították õket:
But they have been walking in the pride of their hearts, going after the Baals, as their fathers gave them teaching.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἰδοὺ ἐγὼ ψωμιῶ αὐτοὺς ἀνάγκας καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ χολῆς

15 Azért, ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Ímé, én megétetem õket, ezt a népet, ürömmel, és megitatom õket mérges vízzel.
So the Lord of armies, the God of Israel, has said, I will give them, even this people, bitter plants for food and bitter water for drink.
καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν εἰς οὓς οὐκ ἐγίνωσκον αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν καὶ ἐπαποστελῶ ἐπ' αὐτοὺς τὴν μάχαιραν ἕως τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἐν αὐτῇ

16 És szétszórom õket a nemzetek között, a melyeket nem ismertek sem õk, sem atyáik, és utánok küldöm a fegyvert, a míg megsemmisítem õket.
And I will send them wandering among the nations, among people strange to them and to their fathers: and I will send the sword after them till I have put an end to them.
τάδε λέγει κύριος καλέσατε τὰς θρηνούσας καὶ ἐλθέτωσαν καὶ πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστείλατε καὶ φθεγξάσθωσαν

17 Ezt mondja a Seregek Ura: Figyelmezzetek reá, és hívjátok a sirató asszonyokat, hogy jõjjenek el, és a bölcs asszonyokhoz is küldjetek, hogy jõjjenek el,
This is what the Lord of armies has said: Take thought and send for the weeping women, so that they may come; and send for the wise women, so that they may come:
καὶ λαβέτωσαν ἐφ' ὑμᾶς θρῆνον καὶ καταγαγέτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα καὶ τὰ βλέφαρα ὑμῶν ῥείτω ὕδωρ

18 És siessenek és fogjanak síráshoz miattunk, és a mi szemeink [is] hullassanak könyeket, és szempilláink vizet ömleszszenek!
Let them quickly make cries of sorrow for us, so that drops may be flowing from our eyes till they are streaming with water.
ὅτι φωνὴ οἴκτου ἠκούσθη ἐν σιων πῶς ἐταλαιπωρήσαμεν κατησχύνθημεν σφόδρα ὅτι ἐγκατελίπομεν τὴν γῆν καὶ ἀπερρίψαμεν τὰ σκηνώματα ἡμῶν

19 Mert a Sionról siralomnak szava hallatszik: Oh, hogy elpusztultunk! Igen megszégyenültünk, mert elhagyjuk [e] földet, mert széthányták lakhelyeinket!
For a sound of weeping goes up from Zion, a cry, How has destruction come on us? we are overcome with shame because we have gone away from our land; he has sent us out from our house.
ἀκούσατε δή γυναῖκες λόγον θεοῦ καὶ δεξάσθω τὰ ὦτα ὑμῶν λόγους στόματος αὐτοῦ καὶ διδάξατε τὰς θυγατέρας ὑμῶν οἶκτον καὶ γυνὴ τὴν πλησίον αὐτῆς θρῆνον

20 Bizony halljátok meg, ti asszonyok, az Úrnak szavát, és vegye be a ti fületek az õ szájának beszédét, és tanítsátok meg leányaitokat a sírásra, és egyik asszony a másikat a jajgatásra;
But even now, give ear to the word of the Lord, O you women; let your ears be open to the word of his mouth, training your daughters to give cries of sorrow, everyone teaching her neighbour a song of grief.
ὅτι ἀνέβη θάνατος διὰ τῶν θυρίδων ὑμῶν εἰσῆλθεν εἰς τὴν γῆν ὑμῶν τοῦ ἐκτρῖψαι νήπια ἔξωθεν καὶ νεανίσκους ἀπὸ τῶν πλατειῶν

21 Mert feljött a halál a mi ablakainkra, bejött a mi palotáinkba, hogy kipusztítsa a gyermekeket az útakról, az ifjakat az utczákról.
For death has come up into our windows, forcing its way into our great houses; cutting off the children in the streets and the young men in the wide places.
καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τῶν ἀνθρώπων εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τῆς γῆς ὑμῶν καὶ ὡς χόρτος ὀπίσω θερίζοντος καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων

22 Szólj! ezt mondja az Úr, és az emberek holtteste hever, mint a ganéj a mezõn, és mint a kéve az arató után, és nincs, a ki összegyûjtse.
The bodies of men will be falling like waste on the open fields, and like grain dropped by the grain-cutter, and no one will take them up.
τάδε λέγει κύριος μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ καὶ μὴ καυχάσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ

23 Ezt mondja az Úr: Ne dicsekedjék a bölcs az õ bölcseségével, az erõs se dicsekedjék az erejével, a gazdag se dicsekedjék gazdagságával;
This is the word of the Lord: Let not the wise man take pride in his wisdom, or the strong man in his strength, or the man of wealth in his wealth:
ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος συνίειν καὶ γινώσκειν ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ποιῶν ἔλεος καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι ἐν τούτοις τὸ θέλημά μου λέγει κύριος

24 Hanem azzal dicsekedjék, a ki dicsekedik, hogy értelmes és ismer engem, hogy én vagyok az Úr, a ki kegyelmet, ítéletet és igazságot gyakorlok e földön; mert ezekben telik kedvem, azt mondja az Úr.
But if any man has pride, let it be in this, that he has the wisdom to have knowledge of me, that I am the Lord, working mercy, giving true decisions, and doing righteousness in the earth: for in these things I have delight, says the Lord.
ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ πάντας περιτετμημένους ἀκροβυστίας αὐτῶν

25 Ímé, eljõnek a napok, azt mondja az Úr, és megfenyítek minden körülmetélkedettet a körülmetéletlenekkel együtt:
See, the day is coming, says the Lord, when I will send punishment on all those who have circumcision in the flesh;
ἐπ' αἴγυπτον καὶ ἐπὶ τὴν ιουδαίαν καὶ ἐπὶ εδωμ καὶ ἐπὶ υἱοὺς αμμων καὶ ἐπὶ υἱοὺς μωαβ καὶ ἐπὶ πάντα περικειρόμενον τὰ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἀπερίτμητα σαρκί καὶ πᾶς οἶκος ισραηλ ἀπερίτμητοι καρδίας αὐτῶν

1 Halljátok meg a szót, a mit az Úr szól néktek, Izráel háza!
Give ear to the word which the Lord says to you, O people of Israel:
ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς οἶκος ισραηλ

2 Ezt mondja az Úr: A pogányok útját el ne tanuljátok, és az égi jelektõl ne féljetek, mert a pogányok félnek azoktól!
This is what the Lord has said: Do not go in the way of the nations; have no fear of the signs of heaven, for the nations go in fear of them.
τάδε λέγει κύριος κατὰ τὰς ὁδοὺς τῶν ἐθνῶν μὴ μανθάνετε καὶ ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ οὐρανοῦ μὴ φοβεῖσθε ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ τοῖς προσώποις αὐτῶν

3 Mert a népek bálványai [csupa] hiábavalóság, hiszen az erdõ fájából vágják azt; ács-mester kezei készítik bárddal.
For that which is feared by the people is foolish: it is the work of the hands of the workman; for a tree is cut down by him out of the woods with his axe.
ὅτι τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν μάταια ξύλον ἐστὶν ἐκ τοῦ δρυμοῦ ἐκκεκομμένον ἔργον τέκτονος καὶ χώνευμα

4 Ezüsttel és aranynyal megékesíti azt, szegekkel és pörölyökkel megerõsítik, hogy le ne essék.
They make it beautiful with silver and gold; they make it strong with nails and hammers, so that it may not be moved.
ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ κεκαλλωπισμένα ἐστίν ἐν σφύραις καὶ ἥλοις ἐστερέωσαν αὐτά καὶ οὐ κινηθήσονται

5 Olyanok, mint az egyenes pálmafa, és nem beszélnek; viszik-hordják õket, mert mozdulni nem tudnak. Ne féljetek tõlök, mert nem tehetnek rosszat; de jót tenni se képesek!
It is like a pillar in a garden of plants, and has no voice: it has to be lifted, for it has no power of walking. Have no fear of it; for it has no power of doing evil and it is not able to do any good.
αἰρόμενα ἀρθήσονται ὅτι οὐκ ἐπιβήσονται μὴ φοβηθῆτε αὐτά ὅτι οὐ μὴ κακοποιήσωσιν καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς

9 Társisból hozott lapított ezüst és Ofirból való arany; az ácsnak és az ötvös kezének munkája; öltözetök kék és piros bíbor; mesterek munkája valahány.
Silver hammered into plates is sent from Tarshish, and gold from Uphaz, the work of the expert workman and of the hands of the gold-worker; blue and purple is their clothing, all the work of expert men.
ἀργύριον τορευτόν ἐστιν οὐ πορεύσονται ἀργύριον προσβλητὸν ἀπὸ θαρσις ἥξει χρυσίον μωφαζ καὶ χεὶρ χρυσοχόων ἔργα τεχνιτῶν πάντα ὑάκινθον καὶ πορφύραν ἐνδύσουσιν αὐ τά

11 (Mondjátok meg hát nékik: Az istenek, a kik az eget és földet nem alkották, el fognak veszni e földrõl és az ég alól!)
This is what you are to say to them: The gods who have not made the heavens and the earth will be cut off from the earth and from under the heavens.
οὕτως ἐρεῖτε αὐτοῖς θεοί οἳ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν ἀπολέσθωσαν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ τούτου

12 Õ teremtette a földet az õ erejével, õ alkotta a világot az õ bölcseségével, és õ terjesztette ki az egeket az õ értelmével.
He has made the earth by his power, he has made the world strong in its place by his wisdom, and by his wise design the heavens have been stretched out.
κύριος ὁ ποιήσας τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ ὁ ἀνορθώσας τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ καὶ τῇ φρονήσει αὐτοῦ ἐξέτεινεν τὸν οὐρανὸν

13 Szavára víz-zúgás [támad] az égben, és felhõk emelkednek fel a föld határairól; villámlásokat készít az esõnek, és kihozza a szelet az õ rejtekhelyébõl.
At the sound of his voice there is a massing of waters in the heavens, and he makes the mists go up from the ends of the earth; he makes the thunder-flames for the rain, and sends out the wind from his store-houses.
καὶ πλῆθος ὕδατος ἐν οὐρανῷ καὶ ἀνήγαγεν νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησεν καὶ ἐξήγαγεν φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ

14 Minden ember bolonddá lett, tudomány nélkül, minden ötvös megszégyenül az õ öntött képével, mert hazugság az õ öntése, és nincsen azokban lélek.
Then every man becomes like a beast without knowledge; every gold-worker is put to shame by the image he has made: for his metal image is deceit, and there is no breath in them.
ἐμωράνθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως κατῃσχύνθη πᾶς χρυσοχόος ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτοῦ ὅτι ψευδῆ ἐχώνευσαν οὐκ ἔστιν πνεῦμα ἐν αὐτοῖς

15 Hiábavalók azok, nevetségre való munka, elvesznek az õ megfenyíttetésök idején!
They are nothing, a work of error: in the time of their punishment, destruction will overtake them.
μάταιά ἐστιν ἔργα ἐμπεπαιγμένα ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται

16 Nem ilyen a Jákób része, mint ezek; mert a mindenség alkotója õ, és Izráel az õ örökségének pálczája; Seregek Ura az õ neve!
The heritage of Jacob is not like these; for the maker of all things is his heritage: the Lord of armies is his name.
οὐκ ἔστιν τοιαύτη μερὶς τῷ ιακωβ ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτὸς κληρονομία αὐτοῦ κύριος ὄνομα αὐτῷ

17 Gyûjtsd össze a földrõl a te árúidat, a ki erõsített városban lakozol!
Get your goods together and go out of the land, O you who are shut up in the walled town.
συνήγαγεν ἔξωθεν τὴν ὑπόστασίν σου κατοικοῦσα ἐν ἐκλεκτοῖς

18 Mert ezt mondja az Úr: Ímé, én elvetem ezúttal e föld lakosait, és megsanyargatom õket, hogy megtaláljanak.
For the Lord has said, I will send the people in flight like a stone from the land at this time, troubling them so that they will be conscious of it.
ὅτι τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ σκελίζω τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἐν θλίψει ὅπως εὑρεθῇ ἡ πληγή σου

19 Jaj nékem az én romlásom miatt, gyógyíthatatlan az én sebem! De azt mondom [mégis:] Bizony ilyen az én vereségem, és szenvedem azt!
Sorrow is mine for I am wounded! my wound may not be made well; and I said, Cruel is my disease, I may not be free from it.
οὐαὶ ἐπὶ συντρίμματί σου ἀλγηρὰ ἡ πληγή σου κἀγὼ εἶπα ὄντως τοῦτο τὸ τραῦμά μου καὶ κατέλαβέν με

20 Sátorom elpusztíttatott, köteleim mind elszakadoztak, fiaim elszakadtak tõlem és oda vannak õk; nincs többé, a ki kifeszítse sátoromat, és felvonja kárpitjaimat!
My tent is pulled down and all my cords are broken: my children have gone from me, and they are not: no longer is there anyone to give help in stretching out my tent and hanging up my curtains.
ἡ σκηνή μου ἐταλαιπώρησεν ὤλετο καὶ πᾶσαι αἱ δέρρεις μου διεσπάσθησαν οἱ υἱοί μου καὶ τὰ πρόβατά μου οὔκ εἰσιν οὐκ ἔστιν ἔτι τόπος τῆς σκηνῆς μου τόπος τῶν δέρρεών μ ου

21 Mert oktalanok voltak a pásztorok, és nem keresték az Urat; ezért nem lettek szerencsésekké, és minden nyájuk szétszóratott.
For the keepers of the sheep have become like beasts, not looking to the Lord for directions: so they have not done wisely and all their flocks have been put to flight.
ὅτι οἱ ποιμένες ἠφρονεύσαντο καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐξεζήτησαν διὰ τοῦτο οὐκ ἐνόησεν πᾶσα ἡ νομὴ καὶ διεσκορπίσθησαν

22 A hír hangja ímé megjött, és nagy zúgás [kél] észak földe felõl, hogy pusztává tegyék Júdának városait, és sakálok tanyájává.
News is going about, see, it is coming, a great shaking is coming from the north country, so that the towns of Judah may be made waste and become the living-place of jackals.
φωνὴ ἀκοῆς ἰδοὺ ἔρχεται καὶ σεισμὸς μέγας ἐκ γῆς βορρᾶ τοῦ τάξαι τὰς πόλεις ιουδα εἰς ἀφανισμὸν καὶ κοίτην στρουθῶν

23 Tudom Uram, hogy az embernek nincs hatalmában az õ útja, és egyetlen járókelõ sem teheti, hogy irányozza a maga lépését!
O Lord, I am conscious that a man's way is not in himself: man has no power of guiding his steps.
οἶδα κύριε ὅτι οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ οὐδὲ ἀνὴρ πορεύσεται καὶ κατορθώσει πορείαν αὐτοῦ

24 Fenyíts meg engem, Uram, de mértékkel, nem haragodban, hogy szét ne morzsolj engem!
O Lord, put me right, but with wise purpose; not in your wrath, or you will make me small.
παίδευσον ἡμᾶς κύριε πλὴν ἐν κρίσει καὶ μὴ ἐν θυμῷ ἵνα μὴ ὀλίγους ἡμᾶς ποιήσῃς

25 Öntsd ki haragodat ama nemzetekre, a melyek nem ismernek téged, és ama nemzetségekre, a melyek nem hívják segítségül a te nevedet; mert megették Jákóbot, bizony megették õt, és elemésztették õt, és lakóhelyét elpusztították!
Let your wrath be let loose on the nations which have no knowledge of you, and on the families who give no worship to your name: for they have made a meal of Jacob, truly they have made a meal of him and put an end to him and made his fields a waste.
ἔκχεον τὸν θυμόν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα σε καὶ ἐπὶ γενεὰς αἳ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο ὅτι κατέφαγον τὸν ιακωβ καὶ ἐξανήλωσαν αὐτὸν καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ ἠρήμωσ αν

1 Az a beszéd, a melyet az Úr beszélt Jeremiásnak, mondván:
The word which came to Jeremiah from the Lord, saying,
ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς ιερεμιαν λέγων

2 Halljátok meg e szövetség igéit, és beszéljétek el Júda férfiainak és Jeruzsálem lakosainak!
Give ear to the words of this agreement, and say to the men of Judah and to the people of Jerusalem,
ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης καὶ λαλήσεις πρὸς ἄνδρας ιουδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ιερουσαλημ

3 Ezt mondjad azért nékik: Így szól az Úr, Izráelnek Istene: Átkozott mindenki, a ki meg nem hallja e szövetségnek igéit,
The Lord, the God of Israel, has said, Let that man be cursed who does not give ear to the words of this agreement,
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἀκούσεται τῶν λόγων τῆς διαθήκης ταύτης

4 A melyet akkor parancsoltam a ti atyáitoknak, a mikor kihoztam õket Égyiptom földérõl, a vaskemenczébõl, mondván: Halljátok meg az én szómat, és cselekedjétek mindazokat, a miket én parancsolok néktek, és népemmé lesztek, én pedig Istenetekké leszek néktek;
To the order which I gave your fathers on the day when I took them out of the land of Egypt, out of the oven of iron, saying, Give ear to my voice, and do all the orders I have given you: so you will be my people, and I will be your God:
ἧς ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐκ καμίνου τῆς σιδηρᾶς λέγων ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου καὶ ποιήσατε πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλω μαι ὑμῖν καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν

5 Hogy beteljesítsem az esküvést, a melylyel megesküdtem a ti atyáitoknak, hogy nékik adom a téjjel és mézzel folyó földet, a mint most van ez! És felelék, és mondám: Ámen, Uram!
So that I may give effect to the oath which I made to your fathers, to give them a land flowing with milk and honey as at this day. And I said in answer, So be it, O Lord.
ὅπως στήσω τὸν ὅρκον μου ὃν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν τοῦ δοῦναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι καθὼς ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ ἀπεκρίθην καὶ εἶπα γένοιτο κύριε

6 És monda az Úr nékem: Kiáltsd mindez igéket Júda városaiban és Jeruzsálem utczáin, mondván: Halljátok e szövetség igéit, és cselekedjétek azokat!
And the Lord said to me, Give out these words in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem, saying, Give ear to the words of this agreement and do them.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους ἐν πόλεσιν ιουδα καὶ ἔξωθεν ιερουσαλημ λέγων ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης καὶ ποιήσατε αὐτούς

8 De nem hallották, még fülöket sem hajtották [arra,] hanem ment kiki az õ gonosz szívének hamissága után, és rájok szabtam e szövetségnek minden igéjét, a melyeket azért parancsoltam, hogy megcselekedjék, de nem cselekedték.
But they gave no attention and did not give ear, but they went on, every man in the pride of his evil heart: so I sent on them all the curses in this agreement, which I gave them orders to keep, but they did not.
καὶ οὐκ ἐποίησαν

9 És monda az Úr nékem: Pártütés van a Júda férfiai és Jeruzsálem lakosai között.
And the Lord said to me, There is an evil design at work among the men of Judah and the people of Jerusalem.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με εὑρέθη σύνδεσμος ἐν ἀνδράσιν ιουδα καὶ ἐν τοῖς κατοικοῦσιν ιερουσαλημ

10 Visszatértek az õ atyáiknak elébbi bûneire, a kik nem akarták hallani az én igéimet, és õk magok [is] idegen istenek után járnak, hogy azoknak szolgáljanak. Izráel háza és Júda háza megszegte az én szövetségemet, a melyet az õ atyáikkal kötöttem.
They are turned back to the sins of their fathers, who would not give ear to my words; they have gone after other gods and become their servants: the people of Israel and the people of Judah have not kept the agreement which I made with their fathers.
ἐπεστράφησαν ἐπὶ τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν πρότερον οἳ οὐκ ἤθελον εἰσακοῦσαι τῶν λόγων μου καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ βαδίζουσιν ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐ τοῖς καὶ διεσκέδασαν οἶκος ισραηλ καὶ οἶκος ιουδα τὴν διαθήκην μου ἣν διεθέμην πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν

11 Azért ezt mondja az Úr: Ímé, én veszedelmet hozok reájok, a melybõl ki nem menekülhetnek, és kiáltanak majd én hozzám, de nem hallgatom meg õket.
So the Lord has said, I will send evil on them, which they will not be able to get away from; and they will send up a cry for help to me, but I will not give ear to them.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακά ἐξ ὧν οὐ δυνήσονται ἐξελθεῖν ἐξ αὐτῶν καὶ κεκράξονται πρός με καὶ οὐκ εἰσακούσομαι αὐτῶν

12 És elmennek Júda városai és Jeruzsálem lakosai, és kiáltanak az istenekhez, a kiknek õk áldozni szoktak, de [azok] nem oltalmazzák meg õket az õ nyomorúságuk idején.
Then the towns of Judah and the people of Jerusalem will go crying for help to the gods to whom they have been burning perfumes: but they will give them no salvation in the time of their trouble.
καὶ πορεύσονται πόλεις ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ιερουσαλημ καὶ κεκράξονται πρὸς τοὺς θεούς οἷς αὐτοὶ θυμιῶσιν αὐτοῖς μὴ σώσουσιν αὐτοὺς ἐν καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν

13 Mert városaidnak száma szerint voltak néked isteneid, oh Júda, és Jeruzsálem utczáinak száma szerint készítettétek a gyalázatnak oltárait, az oltárokat, hogy áldozzatok a Baálnak!
For the number of your gods is as the number of your towns, O Judah; and for every street in Jerusalem you have put up altars to the Baal for burning perfumes to the Baal.
ὅτι κατ' ἀριθμὸν τῶν πόλεών σου ἦσαν θεοί σου ιουδα καὶ κατ' ἀριθμὸν ἐξόδων τῆς ιερουσαλημ ἐτάξατε βωμοὺς θυμιᾶν τῇ βααλ

14 Te azért ne esdekelj e népért, és egy kiáltó és esdeklõ szót se ejts érettök, mert én meg nem hallgatom õket, mikor kiáltanak majd hozzám az õ nyomorúságuk miatt.
And as for you, make no prayers for this people, send up no cry or prayer for them: for I will not give ear to their cry in the time of their trouble.
καὶ σὺ μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου καὶ μὴ ἀξίου περὶ αὐτῶν ἐν δεήσει καὶ προσευχῇ ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι ἐν τῷ καιρῷ ἐν ᾧ ἐπικαλοῦνταί με ἐν καιρῷ κακώσεως αὐτ ῶν

15 Mi köze az én kedveltemnek az én házamhoz? Temérdek istentelenséget cselekedtél; a szent húst abbahagytad; mikor gonoszságban vagy, akkor örvendezel.
About Judah. What have you to do in my house? is it your thought that oaths and holy flesh will get you out of your trouble? will you make yourself safe in this way?
τί ἡ ἠγαπημένη ἐν τῷ οἴκῳ μου ἐποίησεν βδέλυγμα μὴ εὐχαὶ καὶ κρέα ἅγια ἀφελοῦσιν ἀπὸ σοῦ τὰς κακίας σου ἢ τούτοις διαφεύξῃ

16 Lombos, szép formás gyümölcsû olajfa nevet adott néked az Úr. Nagy vihar morajánál tüzet gyújta rajta, és leromlottak az ágai.
You had been named by the Lord, A branching olive-tree, fair with beautiful fruit: with the noise of a great rushing he has put it on fire and its branches are broken.
ἐλαίαν ὡραίαν εὔσκιον τῷ εἴδει ἐκάλεσεν κύριος τὸ ὄνομά σου εἰς φωνὴν περιτομῆς αὐτῆς ἀνήφθη πῦρ ἐπ' αὐτήν μεγάλη ἡ θλῖψις ἐπὶ σέ ἠχρεώθησαν οἱ κλάδοι αὐτῆς

17 A Seregek Ura, a ki plántált téged, rosszat végzett felõled Izráel házának és Júda házának rosszasága miatt, a mit elkövettek magokban, hogy engemet haragra ingereljenek, áldozván a Baálnak.
For the Lord of armies, by whom you were planted, has given his decision for evil against you, because of the evil which the people of Israel and the people of Judah have done, In moving me to wrath by offering perfumes to the Baal.
καὶ κύριος ὁ καταφυτεύσας σε ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακὰ ἀντὶ τῆς κακίας οἴκου ισραηλ καὶ οἴκου ιουδα ὅτι ἐποίησαν ἑαυτοῖς τοῦ παροργίσαι με ἐν τῷ θυμιᾶν αὐτοὺς τῇ βααλ

18 Az Úr tudtul adta nékem, és én tudtam; te láttattad meg velem az õ cselekedeteiket is!
And the Lord gave me knowledge of it and I saw it: then you made clear to me their doings.
κύριε γνώρισόν μοι καὶ γνώσομαι τότε εἶδον τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν

19 Én pedig olyan valék, mint a mészárszékre hurczolt szelíd bárány, és nem tudtam, hogy terveket szõttek ellenem, [mondván:] Pusztítsuk el [e] fát gyümölcsével együtt; irtsuk ki ezt az élõk földébõl, hogy még a nevét se emlegessék többé!
But I was like a gentle lamb taken to be put to death; I had no thought that they were designing evil against me, saying, Come and let us make trouble his food, cutting him off from the land of the living, so that there may be no more memory of his name.
ἐγὼ δὲ ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι οὐκ ἔγνων ἐπ' ἐμὲ ἐλογίσαντο λογισμὸν πονηρὸν λέγοντες δεῦτε καὶ ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν ἄρτον αὐτοῦ καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ γῆς ζώντων καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ μὴ μνησθῇ ἔτι

20 És oh Seregek Ura, igaz biró, veséknek és szívnek vizsgálója: hadd lássam a te bosszúállásodat rajtok, mert néked jelentettem meg az én ügyemet!
But, O Lord of armies, judging in righteousness, testing the thoughts and the heart, let me see your punishment come on them: for I have put my cause before you.
κύριε κρίνων δίκαια δοκιμάζων νεφροὺς καὶ καρδίας ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐξ αὐτῶν ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυψα τὸ δικαίωμά μου

21 Azért ezt mondja az Úr az Anatóthbeli embereknek, a kik életedre törnek és ezt mondják: Ne prófétálj az Úr nevében, hogy meg ne halj a mi kezünk által!
So this is what the Lord of armies has said about the men of Anathoth who have made designs against your life, saying, You are not to be a prophet in the name of the Lord, or death will overtake you by our hands:
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ἄνδρας αναθωθ τοὺς ζητοῦντας τὴν ψυχήν μου τοὺς λέγοντας οὐ μὴ προφητεύσῃς ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου εἰ δὲ μή ἀποθανῇ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν

22 Azért ezt mondja a Seregek Ura: Ímé, én megfenyítem õket; az ifjak fegyver által halnak meg, fiaik és leányaik [pedig] meghalnak éhen.
So the Lord of armies has said, See, I will send punishment on them: the young men will be put to the sword; their sons and their daughters will come to death through need of food:
ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτούς οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν λιμῷ

23 És senki sem marad meg közülök, hogyha veszedelmet hozok az Anatóthbeli emberekre, az õ büntetésök esztendejét.
Not one of them will keep his life, for I will send evil on the men of Anathoth in the year of their punishment.
καὶ ἐγκατάλειμμα οὐκ ἔσται αὐτῶν ὅτι ἐπάξω κακὰ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αναθωθ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν

1 Igaz vagy Uram, hogyha perlek [is] veled; éppen azért hadd beszélhessek veled peres kérdésekrõl! Miért szerencsés az istentelenek útja? [Miért] vannak békességben mindnyájan a hûtlenkedõk?
You are in the right, O Lord, when I put my cause before you: still let me take up with you the question of your decisions: why does the evil-doer do well? why are the workers of deceit living in comfort?
δίκαιος εἶ κύριε ὅτι ἀπολογήσομαι πρὸς σέ πλὴν κρίματα λαλήσω πρὸς σέ τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται εὐθήνησαν πάντες οἱ ἀθετοῦντες ἀθετήματα

2 Beplántálod õket, meg is gyökereznek; felnevekednek, gyümölcsöt is teremnek; közel vagy te az õ szájokhoz, de távol vagy az õ szívöktõl!
They have been planted by you, they have taken root; they go on and give fruit: you are near in their mouths but far from their thoughts.
ἐφύτευσας αὐτοὺς καὶ ἐρριζώθησαν ἐτεκνοποίησαν καὶ ἐποίησαν καρπόν ἐγγὺς εἶ σὺ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ πόρρω ἀπὸ τῶν νεφρῶν αὐτῶν

3 Engem pedig ismersz te, Uram! látsz engem, és megvizsgáltad irántad való érzésemet: szakítsd külön õket, mint a mészárszékre való juhokat, és készítsd õket a megölésnek napjára!

But you, O Lord, have knowledge of me; you see me, searching and testing how my heart is with you: let them be pulled out like sheep to be put to death, make them ready for the day of death.

καὶ σύ κύριε γινώσκεις με δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον σου ἅγνισον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς αὐτῶν

4 Meddig gyászoljon a föld, és [meddig] száradjon el minden fû a mezõn? A benne lakók gonoszsága miatt pusztul el barom és madár; mert azt mondják: Nem látja meg a mi végünket!

How long will the land have grief, and the plants of all the land be dry? because of the sins of the people living in it, destruction has overtaken the beasts and the birds; because they said, God does not see our ways.

ἕως πότε πενθήσει ἡ γῆ καὶ πᾶς ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ ἠφανίσθησαν κτήνη καὶ πετεινά ὅτι εἶπαν οὐκ ὄψεται ὁ θεὸς ὁδοὺς ἡμῶν

5 Hogyha gyalogokkal futsz, és elfárasztanak téged: mimódon versenyezhetnél a lovakkal? És [ha csak] békességes földön vagy bátorságban: ugyan mit cselekednél a Jordán hullámai között?

If running with the fighting-men has made you tired, how will you be able to keep up with horses? and if in a land of peace you go in flight, what will become of you in the thick growth of Jordan?

σοῦ οἱ πόδες τρέχουσιν καὶ ἐκλύουσίν σε πῶς παρασκευάσῃ ἐφ' ἵπποις καὶ ἐν γῇ εἰρήνης σὺ πέποιθας πῶς ποιήσεις ἐν φρυάγματι τοῦ ιορδάνου

6 Bizony még a te atyádfiai és a te atyádnak háznépe is: õk is hûtlenül bántak veled; õk is tele torokkal kiabáltak utánad! Ne higyj nékik, még ha szépen beszélgetnek is veled!

For even your brothers, your father's family, even they have been untrue to you, crying loudly after you: have no faith in them, though they say fair words to you.

ὅτι καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου καὶ οὗτοι ἠθέτησάν σε καὶ αὐτοὶ ἐβόησαν ἐκ τῶν ὀπίσω σου ἐπισυνήχθησαν μὴ πιστεύσῃς ἐν αὐτοῖς ὅτι λαλήσουσιν πρὸς σὲ καλά

7 Elhagytam házamat; ellöktem örökségemet, ellenségének kezébe adtam azt, a kit lelkem szeret.

I have given up my house, I have let my heritage go; I have given the loved one of my soul into the hands of her haters.

ἐγκαταλέλοιπα τὸν οἶκόν μου ἀφῆκα τὴν κληρονομίαν μου ἔδωκα τὴν ἠγαπημένην ψυχήν μου εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῆς

8 Az én örökségem olyanná lett hozzám, mint az oroszlán az erdõben; ordítva támadt ellenem; ezért gyûlölöm õt.

My heritage has become like a lion in the woodland to me; her voice has been loud against me; so I have hate for her.

ἐγενήθη ἡ κληρονομία μου ἐμοὶ ὡς λέων ἐν δρυμῷ ἔδωκεν ἐπ' ἐμὲ τὴν φωνὴν αὐτῆς διὰ τοῦτο ἐμίσησα αὐτήν

9 Tarka madár-é az én örökségem nékem? Nem [gyûlnek-]é ellene madarak mindenfelõl? Jõjjetek, seregeljetek össze mind ti mezei vadak; siessetek az evésre!

My heritage is like a brightly coloured bird to me; the cruel birds are attacking her on every side: go, get together all the beasts of the field, make them come for destruction.

μὴ σπήλαιον ὑαίνης ἡ κληρονομία μου ἐμοὶ ἢ σπήλαιον κύκλῳ αὐτῆς βαδίσατε συναγάγετε πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ ἐλθέτωσαν τοῦ φαγεῖν αὐτήν

10 Sok pásztor pusztította az én szõlõmet, taposta az én osztályrészemet; az én drága örökségemet sivatag pusztává tették!

The keepers of sheep have been the destruction of my vine-garden, crushing my heritage under their feet; they have made my fair heritage an unplanted waste;

ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελῶνά μου ἐμόλυναν τὴν μερίδα μου ἔδωκαν μερίδα ἐπιθυμητήν μου εἰς ἔρημον ἄβατον

11 Pusztává tették, felém sír, mint puszta! Elpusztíttatik az egész föld, mert nincs senki, a ki eszére térjen.

They have made it waste; it is weeping to me, being wasted; all the land is made waste, because no man takes it to heart.

ἐτέθη εἰς ἀφανισμὸν ἀπωλείας δι' ἐμὲ ἀφανισμῷ ἠφανίσθη πᾶσα ἡ γῆ ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνὴρ τιθέμενος ἐν καρδίᾳ

12 A pusztában levõ minden magaslatra pusztítók érkeznek, mert az Úr fegyvere emészt a föld egyik szélétõl a föld másik széléig; senkinek sem lesz békessége.

Those who make waste have come on all the open hilltops in the waste land; for the sword of the Lord sends destruction from one end of the land to the other end of the land: no flesh has peace.

ἐπὶ πᾶσαν διεκβολὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἦλθον ταλαιπωροῦντες ὅτι μάχαιρα τοῦ κυρίου καταφάγεται ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς οὐκ ἔστιν εἰρήνη πάσῃ σαρκί

13 Búzát vetettek és tövist aratnak; fáradnak, [de] nem boldogulnak, és szégyent vallotok a ti jövedelmetekkel az Úr haragjának búsulása miatt.
Though good grain was planted, they have got in thorns: they have given themselves pain without profit: they will be shamed on account of their produce, because of the burning wrath of the Lord.
σπείρατε πυροὺς καὶ ἀκάνθας θερίσατε οἱ κλῆροι αὐτῶν οὐκ ὠφελήσουσιν αὐτούς αἰσχύνθητε ἀπὸ καυχήσεως ὑμῶν ἀπὸ ὀνειδισμοῦ ἔναντι κυρίου

14 Ezt mondja az Úr minden én gonosz szomszédom felõl, a kik hozzányúlnak az én örökségemhez, a melyet örökségül adtam az én népemnek, Izráelnek: Ímé, én kigyomlálom õket az õ földükbõl, és Júda házát [is] kigyomlálom közülök!
This is what the Lord has said against all my evil neighbours, who put their hands on the heritage which I gave my people Israel: See, I will have them uprooted from their land, uprooting the people of Judah from among them.
ὅτι τάδε λέγει κύριος περὶ πάντων τῶν γειτόνων τῶν πονηρῶν τῶν ἁπτομένων τῆς κληρονομίας μου ἧς ἐμέρισα τῷ λαῷ μου ισραηλ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποσπῶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶ ν καὶ τὸν ιουδαν ἐκβαλῶ ἐκ μέσου αὐτῶν

15 És azután, ha majd kigyomlálom õket, ismét könyörülök rajtok, és visszahozom õket, kit-kit az õ örökségébe, és kit-kit az õ földére.
And it will come about that, after they have been uprooted, I will again have pity on them; and I will take them back, every man to his heritage and every man to his land.
καὶ ἔσται μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν με αὐτοὺς ἐπιστρέψω καὶ ἐλεήσω αὐτοὺς καὶ κατοικιῶ αὐτοὺς ἕκαστον εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ ἕκαστον εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ

16 És ha megtanulják az én népemnek utait, és az én nevemre esküsznek [ilyen módon:] Él az Úr! a mint megtanították népemet megesküdni a Baálra: akkor felépülnek majd népem között.
And it will be that, if they give their minds to learning the ways of my people, using my name in their oaths, By the living Lord; as they have been teaching my people to take oaths by the Baal; then their place will be made certain among my people.
καὶ ἔσται ἐὰν μαθόντες μάθωσιν τὴν ὁδὸν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ὀμνύειν τῷ ὀνόματί μου ζῇ κύριος καθὼς ἐδίδαξαν τὸν λαόν μου ὀμνύειν τῇ βααλ καὶ οἰκοδομηθήσονται ἐν μέσῳ το ῦ λαοῦ μου

17 Ha pedig nem hallgatnak meg, akkor bizony kigyomlálom azt a népet, és elvesztem, azt mondja az Úr.
But if they will not give ear, then I will have that nation uprooted, and given to destruction, says the Lord.
ἐὰν δὲ μὴ ἐπιστρέψωσιν καὶ ἐξαρῶ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ἐξάρσει καὶ ἀπωλείᾳ

1 Ezt mondá az Úr nékem: Menj el, és vásárolj magadnak lenövet, és illeszd azt a derekadra, de vízbe ne vidd be azt!
This is what the Lord said to me: Go and get yourself a linen band and put it round you and do not put it in water.
τάδε λέγει κύριος βάδισον καὶ κτῆσαι σεαυτῷ περίζωμα λινοῦν καὶ περίθου περὶ τὴν ὀσφύν σου καὶ ἐν ὕδατι οὐ διελεύσεται

2 És megvásároltam az övet, a mint az Úr rendelte vala, és derekamra illesztém.
So, as the Lord said, I got a band for a price and put it round my body.
καὶ ἐκτησάμην τὸ περίζωμα κατὰ τὸν λόγον κυρίου καὶ περιέθηκα περὶ τὴν ὀσφύν μου

3 És másodszor szól vala az Úr hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me a second time, saying,
καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με λέγων

4 Vedd az övet, a melyet vásároltál, a mely a derekadon van, és kelj fel, és menj az Eufrateshez, és rejtsd el azt ott a kõszikla hasadékában.
Take the band which you got for a price, which is round your body, and go to Parah and put it in a secret place there in a hole of the rock.
λαβὲ τὸ περίζωμα τὸ περὶ τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀνάστηθι καὶ βάδισον ἐπὶ τὸν εὐφράτην καὶ κατάκρυψον αὐτὸ ἐκεῖ ἐν τῇ τρυμαλιᾷ τῆς πέτρας

5 És elmenék, és elrejtém azt az Eufratesnél, a mint megparancsolta nékem az Úr.
So I went and put it in a secret place by Parah, as the Lord had said to me.
καὶ ἐπορεύθην καὶ ἔκρυψα αὐτὸ ἐν τῷ εὐφράτῃ καθὼς ἐνετείλατό μοι κύριος

6 Sok nap mulva pedig [újra] monda nékem az Úr: Kelj fel, menj az Eufrateshez, és vedd el onnan az övet, a mely felõl parancsoltam, hogy ott rejtsd el.
Then after a long time, the Lord said to me, Up! go to Parah and get the band which I gave you orders to put there.
καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πολλὰς καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἀνάστηθι βάδισον ἐπὶ τὸν εὐφράτην καὶ λαβὲ ἐκεῖθεν τὸ περίζωμα ὃ ἐνετειλάμην σοι τοῦ κατακρύψαι ἐκεῖ

7 És elmenék az Eufrateshez, és kiásám, és kivevém arról a helyrõl az övet, a hová elrejtettem azt, és ímé, az öv rothadt vala, egészen hasznavehetetlen.
So I went to Parah and, uncovering the hole, took the band from the place where I had put it away: and the band was damaged and of no use for anything.
καὶ ἐπορεύθην ἐπὶ τὸν εὐφράτην ποταμὸν καὶ ὤρυξα καὶ ἔλαβον τὸ περίζωμα ἐκ τοῦ τόπου οὗ κατώρυξα αὐτὸ ἐκεῖ καὶ ἰδοὺ διεφθαρμένον ἦν ὃ οὐ μὴ χρησθῇ εἰς οὐθέν

8 És szóla az Úr nékem, mondván:
Then the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με λέγων

9 Ezt mondja az Úr: Így rothasztom meg a Júda kevélységét, és a nagy Jeruzsálem kevélységét.
The Lord has said, In this way I will do damage to the pride of Judah and to the great pride of Jerusalem.
τάδε λέγει κύριος οὕτω φθερῶ τὴν ὕβριν ιουδα καὶ τὴν ὕβριν ιερουσαλημ

10 Ez a gonosz nép, a mely nem akar hallgatni az én beszédeimre, a mely a maga szívének hamisságában jár, és jár idegen istenek után, hogy azoknak szolgáljon, és azokat imádja: olyanná lesz majd, mint ez az öv, a mely egészen hasznavehetetlen.
These evil people who say they will not give ear to my words, who go on in the pride of their hearts and have become servants and worshippers of other gods, will become like this band which is of no use for anything.
τὴν πολλὴν ταύτην ὕβριν τοὺς μὴ βουλομένους ὑπακούειν τῶν λόγων μου καὶ πορευθέντας ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς καὶ ἔσονται ὥσπερ τὸ περίζωμα τοῦτο ὃ οὐ χρησθήσεται εἰς οὐθέν

11 Mert a miként derekára kapcsolja a férfi az övet; akként kapcsoltam magamhoz Izráelnek egész házát és Júdának egész házát, azt mondja az Úr, hogy legyenek az én népemmé, az én nevemre, dicséretemre és tisztességemre, de nem engedelmeskedtek.
For as a band goes tightly round a man's body, so I made all the people of Israel and all the people of Judah tightly united to me; so that they might be a people for me and a name and a praise and a glory: but they would not give ear.
ὅτι καθάπερ κολλᾶται τὸ περίζωμα περὶ τὴν ὀσφὺν τοῦ ἀνθρώπου οὕτως ἐκόλλησα πρὸς ἐμαυτὸν τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ καὶ πᾶν οἶκον ιουδα τοῦ γενέσθαι μοι εἰς λαὸν ὀνομαστὸ ν καὶ εἰς καύχημα καὶ εἰς δόξαν καὶ οὐκ εἰσήκουσάν μου

12 Ilyen szókkal szólj azért nékik: Ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene: Minden tömlõt meg kell tölteni borral! És azt mondják néked: Avagy nem tudjuk-é jól, hogy minden tömlõt borral kell megtölteni?
So you are to say this word to them: This is the word of the Lord, the God of Israel: Every skin bottle will be full of wine; and they will say to you, Is it not quite clear to us that every skin bottle will be full of wine?
καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον πᾶς ἀσκὸς πληρωθήσεται οἴνου καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσιν πρὸς σέ μὴ γνόντες οὐ γνωσόμεθα ὅτι πᾶς ἀσκὸς πληρωθήσεται οἴνου

13 Te pedig azt mondd nékik: Ezt mondja az Úr: Ímé betöltöm e földnek minden lakosát, és a királyokat, a kik Dávid trónján ülnek, és a papokat, a prófétákat, és Jeruzsálemnek minden lakosát részegséggel;
Then you are to say to them, The Lord has said, I will make all the people of this land, even the kings seated on David's seat, and the priests and the prophets and all the people of Jerusalem, overcome with strong drink.
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ πληρῶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν τοὺς καθημένους υἱοὺς δαυιδ ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ καὶ τοὺς ἱ ερεῖς καὶ τοὺς προφήτας καὶ τὸν ιουδαν καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ιερουσαλημ μεθύσματι

14 És összeütöm õket, egyiket a másikhoz, az atyákat és a fiakat együtt, azt mondja az Úr; nem kegyelmezek meg, és nem kedvezek, és nem leszek irgalmas, hogy el ne veszítsem õket!
I will have them smashed against one another, fathers and sons together, says the Lord: I will have no pity or mercy, I will have no feeling for them to keep me from giving them to destruction.
καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἄνδρα καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς πατέρας αὐτῶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ οὐκ ἐπιποθήσω λέγει κύριος καὶ οὐ φείσομαι καὶ οὐκ οἰκτιρήσ ω ἀπὸ διαφθορᾶς αὐτῶν

15 Hallgassatok és figyelmezzetek; ne fuvalkodjatok fel, mert az Úr szólott!
Give ear and let your ears be open; be not lifted up: for these are the words of the Lord.
ἀκούσατε καὶ ἐνωτίσασθε καὶ μὴ ἐπαίρεσθε ὅτι κύριος ἐλάλησεν

16 Dicsõítsétek az Urat, a ti Isteneteket, mielõtt setétséget szerezne, és mielõtt megütnétek lábaitokat a setét hegyekben; mert világosságot vártok, és halál árnyékává változtatja azt, és sûrû homálylyá fordítja!
Give glory to the Lord your God, before he makes it dark, and before your feet are slipping on the dark mountains, and, while you are looking for a light, he makes it into deep dark, into black night.
δότε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν δόξαν πρὸ τοῦ συσκοτάσαι καὶ πρὸς τοῦ προσκόψαι πόδας ὑμῶν ἐπ' ὄρη σκοτεινὰ καὶ ἀναμενεῖτε εἰς φῶς καὶ ἐκεῖ σκιὰ θανάτου καὶ τεθήσονται εἰς σ κότος

17 Ha pedig nem hallgatjátok ezt: sírni fog az én lelkem a rejtekhelyeken [a ti] kevélység[tek] miatt, és zokogva zokog; a szemem pedig könyeket hullat, mert az Úr népe fogságba vitetik.
But if you do not give ear to it, my soul will be weeping in secret for your pride; my eye will be weeping bitterly, streaming with water, because the Lord's flock has been taken away as prisoners.
ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσητε κεκρυμμένως κλαύσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀπὸ προσώπου ὕβρεως καὶ κατάξουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα ὅτι συνετρίβη τὸ ποίμνιον κυρίου

18 Mondd meg a királynak és a királynéasszonynak: Alázzátok meg magatokat, és üljetek veszteg, mert leesik fejetekrõl a ti dicsõségtek koronája!
Say to the king and to the queen-mother, Make yourselves low, be seated on the earth: for the crown of your glory has come down from your heads.
εἶπατε τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς δυναστεύουσιν ταπεινώθητε καὶ καθίσατε ὅτι καθῃρέθη ἀπὸ κεφαλῆς ὑμῶν στέφανος δόξης ὑμῶν

19 A dél felõl való városok bezároltatnak, és nem lesz, a ki megnyissa [azokat;] fogságra vitetik Júda egészen, fogságra vitetik mindenestül!
The towns of the south are shut up, and there is no one to make them open: Judah is taken away as prisoners; all Judah is taken away as prisoners.
πόλεις αἱ πρὸς νότον συνεκλείσθησαν καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων ἀπῳκίσθη ιουδας συνετέλεσεν ἀποικίαν τελείαν

20 Emeljétek fel szemeiteket, és nézzétek azokat, a kik északról jõnek! Hol van a nyáj, a mely néked adatott, a te dicsõségednek juhnyája?
Let your eyes be lifted up (O Jerusalem), and see those who are coming from the north. Where is the flock which was given to you, your beautiful flock?
ἀνάλαβε ὀφθαλμούς σου ιερουσαλημ καὶ ἰδὲ τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ βορρᾶ ποῦ ἐστιν τὸ ποίμνιον ὃ ἐδόθη σοι πρόβατα δόξης σου

21 Mit mondasz, hogy ha megfenyít téged? Hiszen te oktattad õket magad ellen, fejedelmekké [tetted fejeden!] A fájdalmak nem környékeznek-é még téged, mint a szülõasszonyt?
What will you say when he puts over you those whom you yourself have made your friends? will not pains take you like a woman in childbirth?
τί ἐρεῖς ὅταν ἐπισκέπτωνταί σε καὶ σὺ ἐδίδαξας αὐτοὺς ἐπὶ σὲ μαθήματα εἰς ἀρχήν οὐκ ὠδῖνες καθέξουσίν σε καθὼς γυναῖκα τίκτουσαν

22 És ha azt mondod a te szívedben: Miért következnének ezek reám? A te hamisságod sokaságáért takartatik fel a te ruhád, és lesznek mezítelenekké a te sarkaid.
And if you say in your heart, Why have these things come on me? because of the number of your sins, your skirts have been uncovered and violent punishment overtakes you.
καὶ ἐὰν εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου διὰ τί ἀπήντησέν μοι ταῦτα διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἀδικίας σου ἀνεκαλύφθη τὰ ὀπίσθιά σου παραδειγματισθῆναι τὰς πτέρνας σου

23 Elváltoztathatja-é bõrét a szerecsen, és a párducz az õ foltosságát? [Úgy] ti is cselekedhettek jót, a kik megszoktátok a gonoszt.
Is it possible for the skin of the Ethiopian to be changed, or the markings on the leopard? Then it might be possible for you to do good, who have been trained to do evil.
εἰ ἀλλάξεται αἰθίοψ τὸ δέρμα αὐτοῦ καὶ πάρδαλις τὰ ποικίλματα αὐτῆς καὶ ὑμεῖς δυνήσεσθε εὖ ποιῆσαι μεμαθηκότες τὰ κακά

24 Azért szétszórom õket, a mint hányja-veti a pozdorját a pusztának szele.
So I will send them in all directions, as dry grass is taken away by the wind of the waste land.
καὶ διέσπειρα αὐτοὺς ὡς φρύγανα φερόμενα ὑπὸ ἀνέμου εἰς ἔρημον

25 Ez a te sorsod, a te kimért részed én tõlem, ezt mondja az Úr, a ki elfelejtkeztél én rólam, és hittél a hazugságnak.
This is your fate, the part measured out to you by me, says the Lord, because you have put me out of your memory and put your faith in what is false.
οὗτος ὁ κλῆρός σου καὶ μερὶς τοῦ ἀπειθεῖν ὑμᾶς ἐμοί λέγει κύριος ὡς ἐπελάθου μου καὶ ἤλπισας ἐπὶ ψεύδεσιν

26 Azért én is arczodra borítom fel a te ruhádat, hogy látható legyen a te gyalázatod!
So I will have your skirts uncovered before your face, in order that your shame may be seen.
κἀγὼ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου καὶ ὀφθήσεται ἡ ἀτιμία σου

27 A te paráznaságaidat és nyihogásaidat, bujálkodásodnak undokságát: a halmokon, a mezõn láttam a te útálatosságaidat. Jaj néked Jeruzsálem! Nem leszel tiszta ezután [se?] Meddig még?

I have seen your disgusting acts, even your false behaviour and your cries of desire and your loose ways on the hills in the field. Unhappy are you, O Jerusalem, you have no desire to be made clean; how long will you be in turning back to me?

καὶ ἡ μοιχεία σου καὶ ὁ χρεμετισμός σου καὶ ἡ ἀπαλλοτρίωσις τῆς πορνείας σου ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἑώρακα τὰ βδελύγματά σου οὐαί σοι ιερουσαλημ ὅτι οὐκ ἐκαθαρίσθης ὀπίσω μου ἕως τίνος ἔτι

1 Az Úrnak szava, a mit Jeremiásnak szólott a szárazság felõl:

The word of the Lord came to Jeremiah when there was no water.

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ιερεμιαν περὶ τῆς ἀβροχίας

2 Gyászol Júda, és kapui roskadoznak; szomorkodnak a földön, és Jeruzsálem kiáltása felszáll.

Judah is weeping and its doors are dark with sorrow, and people are seated on the earth clothed in black; and the cry of Jerusalem has gone up.

ἐπένθησεν ἡ ιουδαία καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐκενώθησαν καὶ ἐσκοτώθησαν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἡ κραυγὴ τῆς ιερουσαλημ ἀνέβη

3 Fejedelmeik is kiküldik gyermekeiket vízért: elmennek a kútakig, nem találnak vizet; visszatérnek üres edényekkel; szégyenkeznek és pironkodnak, és befedik fejöket.

Their great men have sent their servants for water: they come to the holes and there is no water to be seen; they come back with nothing in their vessels; they are overcome with shame and fear, covering their heads.

καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς ἀπέστειλαν τοὺς νεωτέρους αὐτῶν ἐφ' ὕδωρ ἦλθοσαν ἐπὶ τὰ φρέατα καὶ οὐχ εὕροσαν ὕδωρ καὶ ἀπέστρεψαν τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν κενά

4 A föld miatt, a mely retteg, mert nem esett esõ a földön, szégyenkeznek a szántóvetõk, és befedik fejöket.

Those who do work on the land are in fear, for there has been no rain on the land, and the farmers are shamed, covering their heads.

καὶ τὰ ἔργα τῆς γῆς ἐξέλιπεν ὅτι οὐκ ἦν ὑετός ᾐσχύνθησαν γεωργοί ἐπεκάλυψαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν

5 Még a szarvas-üszõ is megellik a mezõn, és ott hagyja [fiát,] mert nincsen fû.

And the roe, giving birth in the field, lets her young one be uncared for, because there is no grass.

καὶ ἔλαφοι ἐν ἀγρῷ ἔτεκον καὶ ἐγκατέλιπον ὅτι οὐκ ἦν βοτάνη

6 A vadszamarak pedig a sziklához állanak, levegõ után kapkodnak, mint a tengeri szörnyek, szemeik eltikkadnak, mert nincs fû.

And the asses of the field on the open hilltops are opening their mouths wide like jackals to get air; their eyes are hollow because there is no grass.

ὄνοι ἄγριοι ἔστησαν ἐπὶ νάπας εἵλκυσαν ἄνεμον ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ὅτι οὐκ ἦν χόρτος ἀπὸ λαοῦ ἀδικίας

7 Ha bûneink ellenünk tanúskodnak: cselekedjél Uram a te nevedért, mert temérdek a mi törvényszegésünk; vétkeztünk ellened!

Though our sins give witness against us, do something, O Lord, for the honour of your name: for again and again we have been turned away from you, we have done evil against you.

εἰ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέστησαν ἡμῖν κύριε ποίησον ἡμῖν ἕνεκεν σοῦ ὅτι πολλαὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἐναντίον σοῦ ὅτι σοὶ ἡμάρτομεν

8 Izráel reménysége, megszabadítója a nyomorúság idején! Miért vagy e földön úgy, mint valami jövevény és mint valami utas, a ki éjjeli szállásra tér be?

O you hope of Israel, its saviour in time of trouble, why are you like one who is strange in the land, and like a traveller putting up his tent for a night?

ὑπομονὴ ισραηλ κύριε καὶ σῴζεις ἐν καιρῷ κακῶν ἵνα τί ἐγενήθης ὡσεὶ πάροικος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὡς αὐτόχθων ἐκκλίνων εἰς κατάλυμα

9 Miért vagy olyan, mint a megriasztott férfi; mint a vitéz, a ki nem tud segíteni? Hiszen te közöttünk vagy, Uram, és mi a te nevedrõl neveztetünk; ne hagyj el minket!

Why are you like a man surprised, like a man of war who is not able to give help? but you, O Lord, are with us, and we are named by your name; do not go away from us.

μὴ ἔσῃ ὥσπερ ἄνθρωπος ὑπνῶν ἢ ὡς ἀνὴρ οὐ δυνάμενος σῴζειν καὶ σὺ ἐν ἡμῖν εἶ κύριε καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐφ' ἡμᾶς μὴ ἐπιλάθῃ ἡμῶν

10 Ezt mondja az Úr e népnek: Úgy szerettek ide-oda futkározni, lábaikat meg nem tartóztatták! Azért az Úr nem kedvelte õket. Most megemlékezik az õ bûnökrõl, és vétkeikért megfenyíti õket.

This is what the Lord has said about this people: Even so they have been glad to go from the right way; they have not kept their feet from wandering, so the Lord has no pleasure in them; now he will keep their wrongdoing in mind and send punishment for their sins.

οὕτως λέγει κύριος τῷ λαῷ τούτῳ ἠγάπησαν κινεῖν πόδας αὐτῶν καὶ οὐκ ἐφείσαντο καὶ ὁ θεὸς οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς νῦν μνησθήσεται τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν

11 És mondá nékem az Úr: Ne könyörögj e népért, az õ javára.

And the Lord said to me, Make no prayer for this people for their good.

καὶ εἶπεν κύριος πρός με μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς ἀγαθά

12 Mikor bõjtölnek, én meg nem hallgatom kiáltozásukat, és ha égõáldozatot vagy ételáldozatot készítenek, nem lesznek kedvesek elõttem; sõt fegyverrel, éhséggel és döghalállal irtom ki õket.

When they go without food, I will not give ear to their cry; when they give burned offerings and meal offerings, I will not take pleasure in them: but I will put an end to them by the sword and by need of food and by disease.

ὅτι ἐὰν νηστεύσωσιν οὐκ εἰσακούσομαι τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ ἐὰν προσενέγκωσιν ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας οὐκ εὐδοκήσω ἐν αὐτοῖς ὅτι ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ ἐγὼ συντελέσω αὐτούς

13 És mondék: Ah, Uram Isten! Hiszen a próféták mondják vala nékik: Fegyvert nem láttok, éhség sem lesz rajtatok, sõt állandó békességet adok néktek ezen a helyen.

Then I said, Ah, Lord God! see, the prophets say to them, You will not see the sword or be short of food; but I will give you certain peace in this place.

καὶ εἶπα ὦ κύριε ἰδοὺ οἱ προφῆται αὐτῶν προφητεύουσιν καὶ λέγουσιν οὐκ ὄψεσθε μάχαιραν οὐδὲ λιμὸς ἔσται ἐν ὑμῖν ὅτι ἀλήθειαν καὶ εἰρήνην δώσω ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ

14 És monda az Úr nékem: Hazugságot prófétálnak a próféták az én nevemben; nem küldtem õket, nem parancsoltam nékik, nem is beszéltem velök; hazug látomást, varázslást, hiábavalóságot és szívbeli csalárdságot jövendölnek néktek.

Then the Lord said to me, The prophets say false words in my name, and I gave them no orders, and I said nothing to them: what they say to you is a false vision and wonder-working words without substance, the deceit of their hearts.

καὶ εἶπεν κύριος πρός με ψευδῆ οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς ὅτι ὁράσεις ψευδεῖς καὶ μαντείας καὶ οἰωνίσματα καὶ προαιρέσεις καρδίας αὐτῶν αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν

15 Azért ezt mondja az Úr a próféták felõl, a kik az én nevemben prófétálnak, holott én nem küldtem õket és mégis azt mondják: fegyver és éhség nem lesz e földön: Fegyver és éhség miatt vesznek el azok a próféták!

So this is what the Lord has said about the prophets who make use of my name, though I sent them not, and say, The sword and need of food will not be in this land: the sword and need of food will put an end to those prophets.

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος περὶ τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευδῆ καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς οἳ λέγουσιν μάχαιρα καὶ λιμὸς οὐκ ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης ἐν θανάτῳ νοσερῷ ἀποθανοῦνται καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται οἱ προφῆται

16 A nép pedig, a melynek õk prófétálnak, ott hever majd Jeruzsálem utczáin az éhség és a fegyver miatt, és nem lesz, a ki eltemesse õket, õket és feleségeiket, fiaikat és leányaikat; így zúdítom rájok gonoszságukat!

And the people to whom they are prophets will be pushed out dead into the streets of Jerusalem, because there is no food, and because of the sword; and they will have no one to put their bodies into the earth, them or their wives or their sons or their daughters: for I will let loose their evil-doing on them.

καὶ ὁ λαός οἷς αὐτοὶ προφητεύουσιν αὐτοῖς καὶ ἔσονται ἐρριμμένοι ἐν ταῖς διόδοις ιερουσαλημ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ καὶ οὐκ ἔσται ὁ θάπτων αὐτούς καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν καὶ ἐκχεῶ ἐπ' αὐτοὺς τὰ κακὰ αὐτῶν

17 Azért e szavakat mondjad nékik: Szemeim könyeket hullatnak éjjel és nappal, és nem szünnek meg; mert nagy rontással rontatott meg a szûz, az én népemnek leánya, igen fájdalmas vereséggel.

And you are to say this word to them, Let my eyes be streaming with water night and day, and let it not be stopped; for the virgin daughter of my people is wounded with a great wound, with a very bitter blow.

καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς τὸν λόγον τοῦτον καταγάγετε ἐπ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός καὶ μὴ διαλιπέτωσαν ὅτι συντρίμματι συνετρίβη θυγάτηρ λαοῦ μου καὶ πληγῇ ὀδυνηρᾷ σφόδρα

18 Ha kimegyek a mezõre, hát ímé fegyver által levágottak; ha bemegyek a városba, hát ímé éhség miatt elepedtek [vannak ott!] Bizony próféta is, pap is olyan földre költöznek, a melyet nem ismernek!

If I go out into the open country, there are those put to death by the sword! and if I go into the town, there are those who are diseased from need of food! for the prophet and the priest go about in the land and have no knowledge.

ἐὰν ἐξέλθω εἰς τὸ πεδίον καὶ ἰδοὺ τραυματίαι μαχαίρας καὶ ἐὰν εἰσέλθω εἰς τὴν πόλιν καὶ ἰδοὺ πόνος λιμοῦ ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐπορεύθησαν εἰς γῆν ἣν οὐκ ᾔδεισαν

19 Egészen elvetetted-é Júdát, avagy a Siont útálja-é lelked? miért vertél úgy meg, hogy semmi orvosságunk se legyen? Békességet vártunk, de nincs semmi jó; és gyógyulásnak idejét, de ímé, [itt van] a rettegés!

Have you completely given up Judah? is your soul turned in disgust from Zion? why have you given us blows from which there is no one to make us well? we were looking for peace, but no good came; and for a time of well-being, but there was only a great fear.

μὴ ἀποδοκιμάζων ἀπεδοκίμασας τὸν ιουδαν καὶ ἀπὸ σιων ἀπέστη ἡ ψυχή σου ἵνα τί ἔπαισας ἡμᾶς καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἴασις ὑπεμείναμεν εἰς εἰρήνην καὶ οὐκ ἦν ἀγαθά εἰς καιρὸν ἰάσεως καὶ ἰδοὺ ταραχή

20 Ismerjük Uram a mi gonoszságainkat, atyáink bûnét; bizony vétkeztünk ellened!

We are conscious, O Lord, of our sin and of the wrongdoing of our fathers: we have done evil against you.

ἔγνωμεν κύριε ἁμαρτήματα ἡμῶν ἀδικίας πατέρων ἡμῶν ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου

21 Ne vesd meg a te nevedért; ne gyalázd meg a te dicsõségednek székét! Emlékezzél; ne rontsd meg a te velünk való szövetségedet!

Do not be turned from us in disgust, because of your name; do not put shame on the seat of your glory: keep us in mind, let not your agreement with us be broken.

κόπασον διὰ τὸ ὄνομά σου μὴ ἀπολέσῃς θρόνον δόξης σου μνήσθητι μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου τὴν μεθ' ἡμῶν

22 Vannak-é a pogányok bálványai között, a kik esõt adhatnak? És ad-é záporokat az ég? Avagy nem te vagy-é a mi Urunk Istenünk, és nem benned kell-é bíznunk, hiszen te cselekedted mindezt!

Are any of the false gods of the nations able to make rain come? are the heavens able to give showers? are you not he, O Lord our God? so we will go on waiting for you, for you have done all these things.

μὴ ἔστιν ἐν εἰδώλοις τῶν ἐθνῶν ὑετίζων καὶ εἰ ὁ οὐρανὸς δώσει πλησμονὴν αὐτοῦ οὐχὶ σὺ εἶ αὐτός καὶ ὑπομενοῦμέν σε ὅτι σὺ ἐποίησας πάντα ταῦτα

1 És monda az Úr nékem: Ha Mózes és Sámuel állanának is elõttem, nem [hajolna] lelkem e néphez; küldd ki az orczám elõl, hadd menjenek!

Then the Lord said to me, Even if Moses and Samuel came before me, I would have no desire for this people: send them away from before me, and let them go.

καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἐὰν στῇ μωυσῆς καὶ σαμουηλ πρὸ προσώπου μου οὐκ ἔστιν ἡ ψυχή μου πρὸς αὐτούς ἐξαπόστειλον τὸν λαὸν τοῦτον καὶ ἐξελθέτωσαν

2 Ha pedig ezt mondják néked: Hová menjünk? ezt mondjad nékik: Így szól az Úr: A ki halálra való, halálra; a ki fegyverre való, fegyverre; a ki éhségre való, éhségre, és a ki fogságra való, fogságra.

And it will be, when they say to you, Where are we to go? then you are to say to them, The Lord has said, Such as are for death, to death; and such as are for the sword, to the sword; and such as are to be in need of food, to need of food; and such as are to be taken away prisoners, to be taken away.

καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσιν πρὸς σέ ποῦ ἐξελευσόμεθα καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ὅσοι εἰς θάνατον εἰς θάνατον καὶ ὅσοι εἰς μάχαιραν εἰς μάχαιραν καὶ ὅσοι εἰς λιμόν εἰς λιμόν καὶ ὅσοι εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς αἰχμαλωσίαν

3 Mert négyfélével támadok reájok, ezt mondja az Úr: Fegyverrel, hogy gyilkoljon, kutyákkal, hogy tépjenek, az ég madaraival és a mezei vadakkal, hogy egyenek és pusztítsanak.

And I will put over them four divisions, says the Lord: the sword causing death, dogs pulling the dead bodies about, and the birds of heaven, and the beasts of the earth to take their bodies for food and put an end to them.

καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτοὺς τέσσαρα εἴδη λέγει κύριος τὴν μάχαιραν εἰς σφαγὴν καὶ τοὺς κύνας εἰς διασπασμὸν καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ εἰς βρῶσιν καὶ εἰ ς διαφθοράν

4 Bújdosókká teszem õket e földnek minden országában Manasséért, Ezékiásnak, Júda királyának fiáért, azok miatt, a miket õ Jeruzsálemben cselekedett.

And I will make them a cause of fear to all the kingdoms of the earth, because of Manasseh, the son of Hezekiah, king of Judah, and what he did in Jerusalem.

καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς ἀνάγκας πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς διὰ μανασση υἱὸν εζεκιου βασιλέα ιουδα περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν ιερουσαλημ

5 Mert ki könyörül meg rajtad Jeruzsálem, és ki vígasztal meg téged, és ki mozdul meg, hogy kérdezze: jól vagy-é?

For who will have pity on you, O Jerusalem? and who will have sorrow for you? or who will go out of his way to see how you are?

τίς φείσεται ἐπὶ σοί ιερουσαλημ καὶ τίς δειλιάσει ἐπὶ σοί ἢ τίς ἀνακάμψει εἰς εἰρήνην σοι

6 Te elhagytál engem, azt mondja az Úr, másfelé jártál; azért kinyújtom kezemet ellened, és elvesztelek téged; belefáradtam a szánakozásba!

You have given me up, says the Lord, you have gone back: so my hand is stretched out against you for your destruction; I am tired of changing my purpose.

σὺ ἀπεστράφης με λέγει κύριος ὀπίσω πορεύσῃ καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου καὶ διαφθερῶ σε καὶ οὐκέτι ἀνήσω αὐτούς

7 Elszórom õket szórólapáttal e földnek kapuiban; gyermektelenné teszem, elvesztem az én népemet; nem tértek vissza útaikról.
And I have sent a cleaning wind on them in the public places of the land; I have taken their children from them; I have given my people to destruction; they have not been turned from their ways.
καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν διασπορᾷ ἐν πύλαις λαοῦ μου ἠτεκνώθησαν ἀπώλεσαν τὸν λαόν μου διὰ τὰς κακίας αὐτῶν

8 Özvegyei számosabbak lesznek a tenger fövenyénél; pusztítót viszek reájok, az ifjúság anyjára délben; bocsátok reája nagy hirtelen észvesztést és rettentéseket.
I have let their widows be increased in number more than the sand of the seas: I have sent against them, against the mother and the young men, one who makes waste in the heat of the day, causing pain and fears to come on her suddenly.
ἐπληθύνθησαν χῆραι αὐτῶν ὑπὲρ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης ἐπήγαγον ἐπὶ μητέρα νεανίσκου ταλαιπωρίαν ἐν μεσημβρίᾳ ἐπέρριψα ἐπ' αὐτὴν ἐξαίφνης τρόμον καὶ σπουδήν

9 Elsenyved, a ki hét fiút szûl; kileheli lelkét; lehanyatlik az õ napja, mikor még nappal volna; megszégyenül és pironkodik; a maradékaikat pedig fegyverre vetem az õ ellenségeik elõtt, azt mondja az Úr!
The mother of seven is without strength; her spirit is gone from her, her sun has gone down while it is still day: she has been shamed and overcome: and the rest of them I will give up to the sword before their haters, says the Lord.
ἐκενώθη ἡ τίκτουσα ἑπτά ἀπεκάκησεν ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἐπέδυ ὁ ἥλιος αὐτῇ ἔτι μεσούσης τῆς ἡμέρας κατῃσχύνθη καὶ ὠνειδίσθη τοὺς καταλοίπους αὐτῶν εἰς μάχαιραν δώσω ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν

10 Jaj nékem, anyám, mert versengés férfiává és az egész föld ellen perlekedõ férfiúvá szültél engemet! Nem adtam kölcsönt és nékem sem adtak kölcsönt: [mégis] mindnyájan szidalmaznak engem!
Sorrow is mine, my mother, because you have given birth to me, a cause of fighting and argument in all the earth! I have not made men my creditors and I am not in debt to any, but every one of them is cursing me.
οἴμμοι ἐγώ μῆτερ ὡς τίνα με ἔτεκες ἄνδρα δικαζόμενον καὶ διακρινόμενον πάσῃ τῇ γῇ οὔτε ὠφέλησα οὔτε ὠφέλησέν με οὐδείς ἡ ἰσχύς μου ἐξέλιπεν ἐν τοῖς καταρωμένοις με

11 Monda az Úr: Avagy nem jóra tartalak-é meg téged? Avagy nem azt teszem- é, hogy ellenséged a baj idején és nyomorúság idején kérni fog téged?
...
γένοιτο δέσποτα κατευθυνόντων αὐτῶν εἰ μὴ παρέστην σοι ἐν καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν εἰς ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐχθρόν

12 Vajjon eltöri-é a vas az északi vasat és rezet?
Is it possible for iron to be broken; even iron from the north, and brass?
εἰ γνωσθήσεται σίδηρος καὶ περιβόλαιον χαλκοῦν

13 Vagyonodat és kincseidet rablónak adom, nem pénzért, hanem a te mindenféle vétkedért, minden határodban.
I will give your wealth and your stores to your attackers, without a price, because of all your sins, even in every part of your land.
ἡ ἰσχύς σου καὶ τοὺς θησαυρούς σου εἰς προνομὴν δώσω ἀντάλλαγμα διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας σου καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου

14 És elvitetlek ellenségeiddel [olyan] földre, [a melyet]nem ismersz, mert haragomnak tüze felgerjedt, lángra gyúlt ellenetek!
They will go away with your haters into a land which is strange to you: for my wrath is on fire with a flame which will be burning on you.
καὶ καταδουλώσω σε κύκλῳ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν τῇ γῇ ᾗ οὐκ ᾔδεις ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου ἐφ' ὑμᾶς καυθήσεται

15 Te tudod, Uram! Emlékezzél meg rólam és tekints reám, és állj bosszút értem üldözõimen; a te haragodnak halogatásaival ne ejts el engem; tudd meg, hogy éretted szenvedek gyalázatot!
O Lord, you have knowledge: keep me in mind and come to my help, and give their right reward to those who are attacking me; take me not away, for you are slow to be angry: see how I have undergone shame because of you from all those who make little of your word;
κύριε μνήσθητί μου καὶ ἐπίσκεψαί με καὶ ἀθῴωσόν με ἀπὸ τῶν καταδιωκόντων με μὴ εἰς μακροθυμίαν γνῶθι ὡς ἔλαβον περὶ σοῦ ὀνειδισμὸν

16 Ha szavaidat hallattad, én élveztem azokat; a te szavaid örömömre váltak nékem és szívemnek vígasságára; mert a te nevedrõl neveztetem oh Uram, Seregeknek Istene!
But to me your word is a joy, making my heart glad; for I am named by your name, O Lord God of armies.
ὑπὸ τῶν ἀθετούντων τοὺς λόγους σου συντέλεσον αὐτούς καὶ ἔσται ὁ λόγος σου ἐμοὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καρδίας μου ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ' ἐμοί κύριε παντοκράτωρ

17 Nem ültem a nevetgélõk gyülekezetében, és nem ujjongtam [velök;]a te hatalmad miatt egyedül ültem, mert bosszúsággal töltöttél el engem.
I did not take my seat among the band of those who are glad, and I had no joy; I kept by myself because of your hand; for you have made me full of wrath.
οὐκ ἐκάθισα ἐν συνεδρίῳ αὐτῶν παιζόντων ἀλλὰ εὐλαβούμην ἀπὸ προσώπου χειρός σου κατὰ μόνας ἐκαθήμην ὅτι πικρίας ἐνεπλήσθην

18 Miért lett szünetlenné az én fájdalmam, és halálossá, gyógyíthatatlanná az én sebem? Olyanná lettél nékem, mint a bizonytalan vizû, csalóka patak!
Why is my pain unending and my wound without hope of being made well? Sorrow is mine, for you are to me as a stream offering false hope and as waters which are not certain.
ἵνα τί οἱ λυποῦντές με κατισχύουσίν μου ἡ πληγή μου στερεά πόθεν ἰαθήσομαι γινομένη ἐγενήθη μοι ὡς ὕδωρ ψευδὲς οὐκ ἔχον πίστιν

19 Azért ezt mondja az Úr: Ha megtérsz, én is visszatérítelek téged, elõttem állasz; és ha elválasztod a jót a hitványtól, olyanná leszel, mint az én szájam. Õk térjenek meg te hozzád, de te ne térj õ hozzájok!
For this cause the Lord has said, If you will come back, then I will again let you take your place before me; and if you give out what is of value and not that which has no value, you will be as my mouth: let them come back to you, but do not go back to them.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐὰν ἐπιστρέψῃς καὶ ἀποκαταστήσω σε καὶ πρὸ προσώπου μου στήσῃ καὶ ἐὰν ἐξαγάγῃς τίμιον ἀπὸ ἀναξίου ὡς στόμα μου ἔσῃ καὶ ἀναστρέψουσιν α ὐτοὶ πρὸς σέ καὶ σὺ οὐκ ἀναστρέψεις πρὸς αὐτούς

20 És e nép ellen erõs érczbástyává teszlek téged, és viaskodnak ellened, de nem gyõzhetnek meg téged, mert én veled vagyok, hogy megvédjelek és megszabadítsalak téged, azt mondja az Úr!
And I will make you a strong wall of brass to this people; they will be fighting against you, but they will not overcome you: for I am with you to keep you safe, says the Lord.
καὶ δώσω σε τῷ λαῷ τούτῳ ὡς τεῖχος ὀχυρὸν χαλκοῦν καὶ πολεμήσουσιν πρὸς σὲ καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σέ διότι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ σῴζειν σε

21 És megszabadítlak téged a gonoszok kezeibõl, és kimentelek téged a hatalmaskodók markából.
I will keep you safe from the hands of the evil-doers, and I will give you salvation from the hands of the cruel ones.
καὶ ἐξαιρεῖσθαί σε ἐκ χειρὸς πονηρῶν καὶ λυτρώσομαί σε ἐκ χειρὸς λοιμῶν

1 Majd szóla az Úr nékem, mondván:
Then again the word of the Lord came to me, saying,
καὶ σὺ μὴ λάβῃς γυναῖκα λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ

2 Ne végy magadnak feleséget, és ne legyenek néked fiaid és leányaid ezen a helyen!
You are not to take a wife for yourself or have sons or daughters in this place.
καὶ οὐ γεννηθήσεταί σοι υἱὸς οὐδὲ θυγάτηρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ

3 Mert ezt mondja az Úr a fiak felõl és leányok felõl, a kik ezen a helyen születnek, és anyjaik felõl, a kik szülik õket, és atyjaik felõl, a kik nemzették õket e földön:
For this is what the Lord has said about the sons and daughters who come to birth in this place, and about their mothers who have given them birth, and about their fathers who have given life to them in this land:
ὅτι τάδε λέγει κύριος περὶ τῶν υἱῶν καὶ περὶ τῶν θυγατέρων τῶν γεννωμένων ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ περὶ τῶν μητέρων αὐτῶν τῶν τετοκυιῶν αὐτοὺς καὶ περὶ τῶν πατέρων αὐ τῶν τῶν γεγεννηκότων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ

4 Keserves halállal halnak meg, nem sirattatnak el és el sem temettetnek; ganéjjá lesznek a föld színén, s fegyver és éhség miatt pusztulnak el, és az õ holttestök az ég madarainak és a mezei vadaknak lesznek eledelül.
Death from evil diseases will overtake them; there will be no weeping for them and their bodies will not be put to rest; they will be like waste on the face of the earth: the sword and need of food will put an end to them; their dead bodies will be meat for the birds of heaven and for the beasts of the earth.
ἐν θανάτῳ νοσερῷ ἀποθανοῦνται οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ ἐν μα χαίρᾳ πεσοῦνται καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται

5 Mert ezt mondja az Úr: Ne menj be gyászoló házba, se sírni ne menj, se ne vígasztald õket; mert megvontam e néptõl az én békességemet, azt mondja az Úr: az irgalmasságot és kegyelmet.

For this is what the Lord has said: Do not go into the house of sorrow, do not go to make weeping or songs of grief for them: for I have taken away my peace from this people, says the Lord, even mercy and pity.

τάδε λέγει κύριος μὴ εἰσέλθῃς εἰς θίασον αὐτῶν καὶ μὴ πορευθῇς τοῦ κόψασθαι καὶ μὴ πενθήσῃς αὐτούς ὅτι ἀφέστακα τὴν εἰρήνην μου ἀπὸ τοῦ λαοῦ τούτου

6 És meghalnak nagyok és kicsinyek e földön; el sem temetik, meg sem siratják õket, sem össze nem metélik magokat, sem hajokat ki nem tépik õ érettök.

Death will overtake great as well as small in the land: their bodies will not be put in a resting-place, and no one will be weeping for them or wounding themselves or cutting off their hair for them:

οὐ μὴ κόψωνται αὐτοὺς οὐδὲ ἐντομίδας οὐ μὴ ποιήσωσιν καὶ οὐ ξυρήσονται

7 [Kenyeret] sem törnek nékik a gyászoláskor, hogy vígasztalják õket a meghaltért; a vígasztalás poharával sem itatják õket az õ atyjokért és anyjokért.

No one will make a feast for them in sorrow, to give them comfort for the dead, or put to their lips the cup of comfort on account of their father or their mother.

καὶ οὐ μὴ κλασθῇ ἄρτος ἐν πένθει αὐτῶν εἰς παράκλησιν ἐπὶ τεθνηκότι οὐ ποτιοῦσιν αὐτὸν ποτήριον εἰς παράκλησιν ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ αὐτοῦ

8 A lakodalmas házba se menj be, hogy leülj velök enni és inni.

And you are not to go into the house of feasting, or be seated with them to take food or drink.

εἰς οἰκίαν πότου οὐκ εἰσελεύσῃ συγκαθίσαι μετ' αὐτῶν τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν

9 Mert azt mondja a Seregek Ura, Izráelnek Istene: Ímé, én megszüntetem e helyen, a ti szemeitek elõtt, a ti napjaitokban a vigasságnak szavát és az örömnek szavát, a võlegénynek szavát és a menyasszonynak szavát.

For the Lord of armies, the God of Israel, has said, See, before your eyes and in your days I will put an end in this place to the laughing voices and the voice of joy; to the voice of the newly-married man and the voice of the bride.

διότι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἰδοὺ ἐγὼ καταλύω ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης φων ὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης

10 És hogyha tudtára adod e népnek mind e határozatokat, és ezt mondják néked: Miért határozta az Úr ellenünk mindezt a nagy gonoszt; és micsoda a mi bûnünk és micsoda a mi vétkünk, a melylyel vétkeztünk az Úr ellen, a mi Istenünk ellen?

And it will be, that when you say all these words to the people, then they will say to you, Why has the Lord done all this evil against us? what is our wrongdoing and what is our sin which we have done against the Lord our God?

καὶ ἔσται ὅταν ἀναγγείλῃς τῷ λαῷ τούτῳ ἅπαντα τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ εἴπωσιν πρὸς σέ διὰ τί ἐλάλησεν κύριος ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα τίς ἡ ἀδικία ἡμῶν καὶ τίς ἡ ἁμα ρτία ἡμῶν ἣν ἡμάρτομεν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν

11 Akkor ezt mondd nékik: Azért, mert elhagytak engem a ti atyáitok, azt mondja az Úr, és idegen istenek után jártak, és azoknak szolgáltak és azokat imádták, engem pedig elhagytak, és az én törvényemet meg nem tartották.

Then you will say to them, Because your fathers have given me up, says the Lord, and have gone after other gods and become their servants and their worshippers, and have given me up and have not kept my law;

καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με οἱ πατέρες ὑμῶν λέγει κύριος καὶ ᾧχοντο ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ ἐμὲ ἐγκατέλιπον καὶ τὸν νόμον μου οὐκ ἐφυλάξαντο

12 És ti gonoszabbul cselekedtetek, mint atyáitok; mert ímé, ti mindnyájan a ti gonosz szívetek hamisságát követitek, nem hallgatva reám.

And you have done worse evil than your fathers; for see, every one of you is guided by the pride of his evil heart, so as not to give ear to me:

καὶ ὑμεῖς ἐπονηρεύσασθε ὑπὲρ τοὺς πατέρας ὑμῶν καὶ ἰδοὺ ὑμεῖς πορεύεσθε ἕκαστος ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας ὑμῶν τῆς πονηρᾶς τοῦ μὴ ὑπακούειν μου

13 Azért kivetlek titeket e földbõl arra a földre, a melyet sem ti nem ismertek, sem a ti atyáitok, és ott szolgáltok majd idegen isteneknek nappal és éjjel; mivelhogy nem könyörülök rajtatok.

For this reason I will send you away out of this land into a land which is strange to you, to you and to your fathers; there you will be the servants of other gods day and night, and you will have no mercy from me.

καὶ ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν ἣν οὐκ ᾔδειτε ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ δουλεύσετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις οἳ οὐ δώσουσιν ὑμῖν ἔλεος

14 Azért ímé, eljõnek a napok, ezt mondja az Úr, a mikor nem mondják többé; Él az Úr, a ki felhozta Izráel fiait Égyiptom földérõl;
For this cause, see, the days are coming, says the Lord, when it will no longer be said, By the living Lord, who took the children of Israel up out of the land of Egypt.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι ζῇ κύριος ὁ ἀναγαγὼν τοὺς υἱοὺς ισραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου

15 Hanem [ezt:] Él az Úr, a ki felhozta Izráel fiait északnak földérõl és mindama földekrõl, a melyekbe elszórta õket! Mert visszaviszem õket az õ földjükre, a melyet az õ atyáiknak adtam.
But, By the living Lord, who took the children of Israel up out of the land of the north, and from all the countries where he had sent them: and I will take them back again to their land which I gave to their fathers.
ἀλλά ζῇ κύριος ὃς ἀνήγαγεν τὸν οἶκον ισραηλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὗ ἐξώσθησαν ἐκεῖ καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν

16 Ímé én sok halász után küldök, ezt mondja az Úr, hogy halászszák ki õket; azután pedig elküldök sok vadász után, hogy vadászszák ki õket minden hegybõl, minden halomból és a sziklák hasadékaiból is.
See, I will send for great numbers of fishermen, says the Lord, and they will take them like fish in a net; and after that, I will send for numbers of bowmen, and they will go after them, driving them from every mountain and from every hill, and out of the holes of the rocks.
ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τοὺς ἁλεεῖς τοὺς πολλούς λέγει κύριος καὶ ἁλιεύσουσιν αὐτούς καὶ μετὰ ταῦτα ἀποστελῶ τοὺς πολλοὺς θηρευτάς καὶ θηρεύσουσιν αὐτοὺς ἐπάνω παντὸς ὄρους καὶ ἐπάνω παντὸς βουνοῦ καὶ ἐκ τῶν τρυμαλιῶν τῶν πετρῶν

17 Mert szemmel tartom minden útjokat; nem rejtõzhettek el orczám elõl, és nincsen elfedve az õ bûnök szemeim elõl.
For my eyes are on all their ways: there is no cover for them from my face, and their evil-doing is not kept secret from my eyes.
ὅτι οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ οὐκ ἐκρύβη τὰ ἀδικήματα αὐτῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου

18 Elõbb azonban megfizetek nékik az õ bûneikért és vétkeikért kétszeresen, mert megszentségtelenítették az én földemet az õ útálatosságaiknak holttestével, és betöltötték az én örökségemet az õ fertelmességeikkel.
And I will give them the reward of their evil-doing and their sin twice over; because they have made my land unclean, and have made my heritage full of the bodies of their unholy and disgusting things.
καὶ ἀνταποδώσω διπλᾶς τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐφ' αἷς ἐβεβήλωσαν τὴν γῆν μου ἐν τοῖς θνησιμαίοις τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν ἐν αἷς ἐπλημμέλησαν τὴν κληρονομίαν μου

19 Oh Uram, én erõsségem, én bástyám és én menedékem a nyomorúság idején! Hozzád jõnek majd a nemzetek a föld határairól, és ezt mondják: Bizony hamis [isteneket] bírtak a mi atyáink és hiábavalókat, mert nincs köztük segíteni tudó.
O Lord, my strength and my strong tower, my safe place in the day of trouble, the nations will come to you from the ends of the earth, and say, The heritage of our fathers is nothing but deceit, even false things in which there is no profit.
κύριε ἰσχύς μου καὶ βοήθειά μου καὶ καταφυγή μου ἐν ἡμέρᾳ κακῶν πρὸς σὲ ἔθνη ἥξουσιν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς καὶ ἐροῦσιν ὡς ψευδῆ ἐκτήσαντο οἱ πατέρες ἡμῶν εἴδωλα καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ὠφέλημα

20 Csinálhat-é az ember magának isteneket? Hiszen azok nem istenek!
Will a man make for himself gods which are no gods?
εἰ ποιήσει ἑαυτῷ ἄνθρωπος θεούς καὶ οὗτοι οὐκ εἰσιν θεοί

21 Azért ímé, megismertetem velök ez úttal, megismertetem velök az én kezemet és hatalmamat, és megtudják, hogy az Úr az én nevem.
For this reason, truly, I will make them see, this once I will give them knowledge of my hand and my power; and they will be certain that my name is the Lord.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ δηλώσω αὐτοῖς ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ τὴν χεῖρά μου καὶ γνωριῶ αὐτοῖς τὴν δύναμίν μου καὶ γνώσονται ὅτι ὄνομά μοι κύριος

5 Ezt mondja az Úr: Átkozott az a férfi, a ki emberben bízik és testbe helyezi erejét, az Úrtól pedig eltávozott az õ szíve!
This is what the Lord has said: Cursed is the man who puts his faith in man, and makes flesh his arm, and whose heart is turned away from the Lord.
ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ' ἄνθρωπον καὶ στηρίσει σάρκα βραχίονος αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν καὶ ἀπὸ κυρίου ἀποστῇ ἡ καρδία αὐτοῦ

6 Mert olyanná lesz, mint a hangafa a pusztában, és nem látja, hogy jó következik, hanem szárazságban lakik a sivatagban, a sovány és lakhatatlan földön.
For he will be like the brushwood in the upland, and will not see when good comes; but his living-place will be in the dry places in the waste land, in a salt and unpeopled land.
καὶ ἔσται ὡς ἡ ἀγριομυρίκη ἡ ἐν τῇ ἐρήμῳ οὐκ ὄψεται ὅταν ἔλθῃ τὰ ἀγαθά καὶ κατασκηνώσει ἐν ἁλίμοις καὶ ἐν ἐρήμῳ ἐν γῇ ἁλμυρᾷ ἥτις οὐ κατοικεῖται

7 Áldott az a férfi, a ki az Úrban bízik, és a kinek bizodalma az Úr;
A blessing is on the man who puts his faith in the Lord, and whose hope the Lord is.
καὶ εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ὃς πέποιθεν ἐπὶ τῷ κυρίῳ καὶ ἔσται κύριος ἐλπὶς αὐτοῦ

8 Mert olyanná lesz, mint a víz mellé ültetett fa, a mely a folyó felé bocsátja gyökereit, és nem fél, ha hõség következik, és a levele zöld marad; és a száraz esztendõben nem retteg, sem a gyümölcsözéstõl meg nem szûnik.
For he will be like a tree planted by the waters, pushing out its roots by the stream; he will have no fear when the heat comes, but his leaf will be green; in a dry year he will have no care, and will go on giving fruit.
καὶ ἔσται ὡς ξύλον εὐθηνοῦν παρ' ὕδατα καὶ ἐπὶ ἰκμάδα βαλεῖ ῥίζας αὐτοῦ καὶ οὐ φοβηθήσεται ὅταν ἔλθῃ καῦμα καὶ ἔσται ἐπ' αὐτῷ στελέχη ἀλσώδη ἐν ἐνιαυτῷ ἀβροχίας οὐ φοβηθήσεται καὶ οὐ διαλείψει ποιῶν καρπόν

9 Csalárdabb a szív mindennél, és gonosz az; kicsoda ismerhetné azt?
The heart is a twisted thing, not to be searched out by man: who is able to have knowledge of it?
βαθεῖα ἡ καρδία παρὰ πάντα καὶ ἄνθρωπός ἐστιν καὶ τίς γνώσεται αὐτόν

10 Én, az Úr vagyok az, a ki a szívet fürkészem és a veséket vizsgálom, hogy megfizessek kinek-kinek az õ útai szerint és cselekedeteinek gyümölcse szerint.
I the Lord am the searcher of the heart, the tester of the thoughts, so that I may give to every man the reward of his ways, in keeping with the fruit of his doings.
ἐγὼ κύριος ἐτάζων καρδίας καὶ δοκιμάζων νεφροὺς τοῦ δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τοὺς καρποὺς τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ

11 [Mint] a fogoly madár, mely [fiakat] gyûjt, melyeket nem õ költött, [olyan,] a ki gazdagságot gyûjt, de nem igazán; az õ napjainak felén elhagyja azt, a halálakor pedig bolonddá lesz.
Like the partridge, getting eggs together but not producing young, is a man who gets wealth but not by right; before half his days are ended, it will go from him, and at his end he will be foolish.
ἐφώνησεν πέρδιξ συνήγαγεν ἃ οὐκ ἔτεκεν ποιῶν πλοῦτον αὐτοῦ οὐ μετὰ κρίσεως ἐν ἡμίσει ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγκαταλείψουσιν αὐτόν καὶ ἐπ' ἐσχάτων αὐτοῦ ἔσται ἄφρων

12 Óh dicsõség trónja, kezdettõl fogva magasságos, szentségünknek helye.
A seat of glory, placed on high from the first, is our holy place.
θρόνος δόξης ὑψωμένος ἁγίασμα ἡμῶν

13 Izráelnek reménysége, oh Uram! A kik elhagynak téged, mind megszégyenülnek! A kik elpártolnak tõlem, a porba iratnak be, mert elhagyták az élõ vizeknek kútfejét, az Urat!
O Lord, the hope of Israel, all who give you up will be put to shame; those who go away from you will be cut off from the earth, because they have given up the Lord, the fountain of living waters.
ὑπομονὴ ισραηλ κύριε πάντες οἱ καταλιπόντες σε καταισχυνθήτωσαν ἀφεστηκότες ἐπὶ τῆς γῆς γραφήτωσαν ὅτι ἐγκατέλιπον πηγὴν ζωῆς τὸν κύριον

14 Gyógyíts meg engem Uram, hogy meggyógyuljak, szabadíts meg engem, hogy megszabaduljak, mert te vagy az én dicsekedésem!
Make me well, O Lord, and I will be well; be my saviour, and I will be safe: for you are my hope.
ἴασαί με κύριε καὶ ἰαθήσομαι σῶσόν με καὶ σωθήσομαι ὅτι καύχημά μου σὺ εἶ

15 Ímé, õk azt mondják nékem: Hol van az Úr szózata? Most jõjjön el!
See, they say to me, Where is the word of the Lord? let it come now.
ἰδοὺ αὐτοὶ λέγουσι πρός με ποῦ ἐστιν ὁ λόγος κυρίου ἐλθάτω

16 De én nem siettem elhagyni a te útaidnak követését, sem gonosz napot nem kívántam, te tudod; a mi ajkaimon jött ki, nyilvánvaló volt elõtted.
As for me, I have not said; Let the day of trouble come to them quickly; and I have not been hoping for the death-giving day; you have knowledge of what came from my lips; it was open before you.
ἐγὼ δὲ οὐκ ἐκοπίασα κατακολουθῶν ὀπίσω σου καὶ ἡμέραν ἀνθρώπου οὐκ ἐπεθύμησα σὺ ἐπίστῃ τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων μου πρὸ προσώπου σού ἐστιν

17 Ne légy nékem rettentésemre: reménységem vagy te a háborúság napján!
Be not a cause of fear to me: you are my safe place in the day of evil.
μὴ γενηθῇς μοι εἰς ἀλλοτρίωσιν φειδόμενός μου ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ

18 Szégyenüljenek meg, a kik üldöznek engem, de ne én szégyenüljek meg; õk rettegjenek és ne én rettegjek; hozz reájok háborúság napját, és kétszeres zúzással zúzd össze õket!
Let them be put to shame who are attacking me, but let me not be shamed; let them be overcome with fear, but let me not be overcome: send on them the day of evil, and put them to destruction twice over.
καταισχυνθήτωσαν οἱ διώκοντές με καὶ μὴ καταισχυνθείην ἐγώ πτοηθείησαν αὐτοί καὶ μὴ πτοηθείην ἐγώ ἐπάγαγε ἐπ' αὐτοὺς ἡμέραν πονηράν δισσὸν σύντριμμα σύντριψον αὐ τούς

19 Ezt mondá nékem az Úr: Menj és állj meg a nép fiainak kapujában, a melyen bemennek és a melyen kijönnek Júdának királyai, és Jeruzsálemnek is minden kapujában!
This is what the Lord has said to me: Go and take your place in the doorway of Benjamin, where the kings of Judah come in and by which they go out, and in all the doorways of Jerusalem;
τάδε λέγει κύριος βάδισον καὶ στῆθι ἐν πύλαις υἱῶν λαοῦ σου ἐν αἷς εἰσπορεύονται ἐν αὐταῖς βασιλεῖς ιουδα καὶ ἐν αἷς ἐκπορεύονται ἐν αὐταῖς καὶ ἐν πάσαις ταῖς πύλαις ιερουσ αλημ

20 És [ezt] mondd nékik: Halljátok meg az Úrnak szavát Júdának királyai és egész Júda és Jeruzsálemnek minden lakosa, a kik bejártok e kapukon!
And say to them, Give ear to the word of the Lord, you kings of Judah, and all the people of Jerusalem who come in by these doors:
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἀκούσατε λόγον κυρίου βασιλεῖς ιουδα καὶ πᾶσα ιουδαία καὶ πᾶσα ιερουσαλημ οἱ εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις

21 Ezt mondja az Úr: Vigyázzatok a ti lelketekre, és ne hordjatok terhet szombat-napon, se Jeruzsálem kapuin be ne vigyetek!
This is what the Lord has said: See to yourselves, that you take up no weight on the Sabbath day, or take it in through the doors of Jerusalem;
τάδε λέγει κύριος φυλάσσεσθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ μὴ αἴρετε βαστάγματα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ μὴ ἐκπορεύεσθε ταῖς πύλαις ιερουσαλημ

22 Házaitokból se vigyetek ki terhet szombat-napon, és semmi munkát ne végezzetek, hanem szenteljétek meg a szombat-napot, úgy a mint atyáitoknak megparancsoltam!
And take no weight out of your houses on the Sabbath day, or do any work, but keep the Sabbath day holy, as I gave orders to your fathers;
καὶ μὴ ἐκφέρετε βαστάγματα ἐξ οἰκιῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε ἁγιάσατε τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων καθὼς ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμ ῶν καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν

23 De õk nem hallgattak, és fülöket sem hajtották rá, hanem megkeményítették nyakokat, hogy ne halljanak, és az oktatást be ne vehessék.
But they gave no attention and would not give ear, but they made their necks stiff so that they might not give ear and might not get teaching.
καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν τοῦ μὴ ἀκοῦσαί μου καὶ τοῦ μὴ δέξασθαι παιδείαν

24 Pedig ha szívesen hallgattok reám, ezt mondja az Úr, és nem visztek be terhet e város kapuin szombat-napon, és megszentelitek a szombat-napot, úgy hogy semmi dolgot nem végeztek azon:
And it will be, that if with all care you give ear to me, says the Lord, and take no weight through the doorways of this town on the Sabbath day, but keep the Sabbath day holy and do no work in it;
καὶ ἔσται ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητέ μου λέγει κύριος τοῦ μὴ εἰσφέρειν βαστάγματα διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββ άτων τοῦ μὴ ποιεῖν πᾶν ἔργον

25 Akkor e város kapuin királyok és fejedelmek fognak bevonulni, a kik a Dávid székén ülnek, szekereken és lovakon járnak, mind magok, mind fejedelmeik, Júdának férfiai és Jeruzsálemnek lakosai, és e városban lakni fognak mindörökké.

Then through the doors of this town there will come kings and princes, seated on the seat of David, going in carriages and on horseback, they and their princes, and the men of Judah and the people of Jerusalem: and this town will keep its place for ever.

καὶ εἰσελεύσονται διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καθήμενοι ἐπὶ θρόνου δαυιδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ' ἅρμασιν καὶ ἵπποις αὐτῶν αὐτοὶ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἄνδρες ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ιερουσαλημ καὶ κατοικισθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς τὸν αἰῶνα

26 És bejönek Júda városaiból, Jeruzsálem környékérõl, Benjámin földérõl, a lapályról, a hegyrõl és dél felõl, hozván égõáldozatot, véres áldozatot, ételáldozatot és temjént, és hozván hála[áldozat]ot az Úrnak házába.

And they will come from the towns of Judah, and from the places round about Jerusalem, and from the land of Benjamin, and from the lowlands, and from the mountains, and from the South, with burned offerings and offerings of beasts and meal offerings and perfume and offerings of praise, to the house of the Lord.

καὶ ἥξουσιν ἐκ τῶν πόλεων ιουδα καὶ κυκλόθεν ιερουσαλημ καὶ ἐκ γῆς βενιαμιν καὶ ἐκ τῆς πεδινῆς καὶ ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ἐκ τῆς πρὸς νότον φέροντες ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίαν καὶ θυμιάματα καὶ μαναα καὶ λίβανον φέροντες αἴνεσιν εἰς οἶκον κυρίου

27 Ha pedig nem hallgattok reám, hogy megszenteljétek a szombat-napot, és hogy ne hordjatok terhet és ne jõjjetek be Jeruzsálem kapuin szombat- napon: tüzet gerjesztek az õ kapuiban, és megemészti Jeruzsálem palotáit, és nem lesz elolható.

But if you do not give ear to me, to keep the Sabbath day holy, and to let no weight be lifted and taken through the doors of Jerusalem on the Sabbath day: then I will put a fire in its doorways, burning up the great houses of Jerusalem, and it will never be put out.

καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εἰσακούσητέ μου τοῦ ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων τοῦ μὴ αἴρειν βαστάγματα καὶ μὴ εἰσπορεύεσθαι ταῖς πύλαις ιερουσαλημ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτω ν καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν ταῖς πύλαις αὐτῆς καὶ καταφάγεται ἄμφοδα ιερουσαλημ καὶ οὐ σβεσθήσεται

1 Az a beszéd, a melyet az Úr beszélt Jeremiásnak, mondván:

The word which came to Jeremiah from the Lord, saying,

ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς ιερεμιαν λέγων

2 Kelj fel és menj le a fazekasnak házába, és ott közlöm veled az én beszédeimet!

Up! go down to the potter's house, and there I will let my words come to your ears.

ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς οἶκον τοῦ κεραμέως καὶ ἐκεῖ ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου

3 Lemenék azért a fazekas házába, és ímé õ edényt készít vala a korongon.

Then I went down to the potter's house, and he was doing his work on the stones.

καὶ κατέβην εἰς τὸν οἶκον τοῦ κεραμέως καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐποίει ἔργον ἐπὶ τῶν λίθων

4 És elromla az edény, a melyet õ készít vala [és a mely] mint agyag volt a fazekas kezében, és azonnal más edényt készíte belõle, a mint a fazekas jobbnak látta megkészíteni.

And when the vessel, which he was forming out of earth, got damaged in the hand of the potter, he made it again into another vessel, as it seemed good to the potter to make it.

καὶ διέπεσεν τὸ ἀγγεῖον ὃ αὐτὸς ἐποίει ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ καὶ πάλιν αὐτὸς ἐποίησεν αὐτὸ ἀγγεῖον ἕτερον καθὼς ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι

5 És szóla az Úr nékem, mondván:

Then the word of the Lord came to me, saying,

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

6 Vajjon nem cselekedtem-é veletek úgy, mint ez a fazekas, oh Izráel háza? ezt mondja az Úr. Ímé, mint az agyag a fazekas kezében, olyanok vagytok ti az én kezemben, oh Izráel háza!

O Israel, am I not able to do with you as this potter does? says the Lord. See, like earth in the potter's hand are you in my hands, O Israel.

εἰ καθὼς ὁ κεραμεὺς οὗτος οὐ δυνήσομαι τοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς οἶκος ισραηλ ἰδοὺ ὡς ὁ πηλὸς τοῦ κεραμέως ὑμεῖς ἐστε ἐν ταῖς χερσίν μου

7 Hogyha szólok egy nép ellen és ország ellen, hogy kigyomlálom, megrontom és elvesztem:

Whenever I say anything about uprooting a nation or a kingdom, and smashing it and sending destruction on it;

πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος ἢ ἐπὶ βασιλείαν τοῦ ἐξᾶραι αὐτοὺς καὶ τοῦ ἀπολλύειν

8 De megtér az a nép az õ gonoszságából, a mely ellen szólottam: én is megbánom a gonoszt, a melyet rajta véghezvinni gondoltam.
If, in that very minute, that nation of which I was talking is turned away from its evil, my purpose of doing evil to them will be changed.
καὶ ἐπιστραφῇ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ἀπὸ πάντων τῶν κακῶν αὐτῶν καὶ μετανοήσω περὶ τῶν κακῶν ὧν ἐλογισάμην τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς

9 És hogyha szólok a nép felõl és ország felõl, hogy felépítem, beültetem;
And whenever I say anything about building up a nation or a kingdom, and planting it;
καὶ πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος καὶ ἐπὶ βασιλείαν τοῦ ἀνοικοδομεῖσθαι καὶ τοῦ καταφυτεύεσθαι

10 De a gonoszt cselekszi elõttem, és nem hallgat az én szómra: akkor megbánom a jót, a melylyel vele jót tenni akartam.
If, in that very minute, it does evil in my eyes, going against my orders, then my good purpose, which I said I would do for them, will be changed.
καὶ ποιήσωσιν τὰ πονηρὰ ἐναντίον μου τοῦ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς μου καὶ μετανοήσω περὶ τῶν ἀγαθῶν ὧν ἐλάλησα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς

11 Most azért beszélj csak a Júda férfiaival és Jeruzsálem lakosaival, mondván: Ezt mondja az Úr: Ímé, én veszedelmet készítek ellenetek és tervet tervezek ellenetek! Nosza, térjetek meg, kiki a maga gonosz útáról, és jobbítsátok meg útaitokat és cselekedeteiteket!
Now, then, say to the men of Judah and to the people of Jerusalem, This is what the Lord has said: See, I am forming an evil thing against you, and designing a design against you: let every man come back now from his evil way, and let your ways and your doings be changed for the better.
καὶ νῦν εἰπὸν πρὸς ἄνδρας ιουδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ιερουσαλημ ἰδοὺ ἐγὼ πλάσσω ἐφ' ὑμᾶς κακὰ καὶ λογίζομαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμόν ἀποστραφήτω δὴ ἕκαστος ἀπὸ ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ καλλίονα ποιήσετε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν

12 Õk pedig azt mondják: Hagyd el! Mert mi a magunk gondolatai után megyünk, és mindnyájan a mi gonosz szívünk hamisságát cselekesszük.
But they will say, There is no hope: we will go on in our designs, and every one of us will do what he is moved by the pride of his evil heart to do.
καὶ εἶπαν ἀνδριούμεθα ὅτι ὀπίσω τῶν ἀποστροφῶν ἡμῶν πορευσόμεθα καὶ ἕκαστος τὰ ἀρεστὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ποιήσομεν

13 Azért ezt mondja az Úr: Kérdezzétek csak meg a népeket: kicsoda hallott vala ilyeneket? Igen útálatosan cselekedett Izráel leánya!
So this is what the Lord has said: Make search among the nations and see who has had word of such things; the virgin of Israel has done a very shocking thing.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐρωτήσατε δὴ ἐν ἔθνεσιν τίς ἤκουσεν τοιαῦτα φρικτά ἃ ἐποίησεν σφόδρα παρθένος ισραηλ

14 Elhagyja-é a mezõség szikláját a Libanon hava? Vajjon kiszáríthatók-é a felfakadó, csörgedezõ, hullámzó vizek?
Will the white snow go away from the top of Sirion? will the cold waters flowing from the mountains become dry?
μὴ ἐκλείψουσιν ἀπὸ πέτρας μαστοὶ ἢ χιὼν ἀπὸ τοῦ λιβάνου μὴ ἐκκλινεῖ ὕδωρ βιαίως ἀνέμῳ φερόμενον

15 Ám az én népem elfeledkezett rólam; a hiábavalónak áldozik; elcsábították õket az õ útaikról, az õsrégi nyomról, hogy ösvényeken, járatlan úton járjanak;
For my people have put me out of their memory, burning perfumes to that which is nothing; and because of this, I will put a cause of falling in their ways, even in the old roads, and will make them go on side-roads, in a way not lifted up;
ὅτι ἐπελάθοντό μου ὁ λαός μου εἰς κενὸν ἐθυμίασαν καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν σχοίνους αἰωνίους τοῦ ἐπιβῆναι τρίβους οὐκ ἔχοντας ὁδὸν εἰς πορείαν

16 Hogy pusztasággá tegyem földjüket, örökös csúfsággá, hogy a ki átmegy rajta, elálmélkodjék és fejét csóválja.
Making their land a thing of wonder, causing sounds of surprise for ever; everyone who goes by will be overcome with wonder, shaking his head.
τοῦ τάξαι τὴν γῆν αὐτῶν εἰς ἀφανισμὸν καὶ σύριγμα αἰώνιον πάντες οἱ διαπορευόμενοι δι' αὐτῆς ἐκστήσονται καὶ κινήσουσιν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν

17 Mint keleti szél szórom szét õket az ellenség elõtt, háttal és nem arczczal nézek reájok az õ pusztulásuk napján.
I will send them in flight, as from an east wind, before the attacker; I will let them see my back and not my face on the day of their downfall.
ὡς ἄνεμον καύσωνα διασπερῶ αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν αὐτῶν δείξω αὐτοῖς ἡμέραν ἀπωλείας αὐτῶν

18 Õk pedig mondák: Jertek és tervezzünk terveket Jeremiás ellen, mert nem vész el a törvény a paptól, sem a tanács a bölcstõl, sem az ige a prófétától! Jertek el és verjük meg õt nyelvvel, és ne hallgassunk egy szavára sem!
Then they said, Come, let us make a design against Jeremiah; for teaching will never be cut off from the priest, or wisdom from the wise, or the word from the prophet. Come, let us make use of his words for an attack on him, and let us give attention with care to what he says.
καὶ εἶπαν δεῦτε λογισώμεθα ἐπὶ ιερεμιαν λογισμόν ὅτι οὐκ ἀπολεῖται νόμος ἀπὸ ἱερέως καὶ βουλὴ ἀπὸ συνετοῦ καὶ λόγος ἀπὸ προφήτου δεῦτε καὶ πατάξωμεν αὐτὸν ἐν γλώσσῃ καὶ ἀκουσόμεθα πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ

19 Figyelmezz reám Uram, és az én pereseimnek szavát [is] halld meg!
Give thought to me, O Lord, and give ear to the voice of those who put forward a cause against me.
εἰσάκουσόν μου κύριε καὶ εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τοῦ δικαιώματός μου

20 Hát roszszal fizetnek-é a jóért, hogy [õk] vermet ásnak nékem? Emlékezzél! Elõtted álltam, hogy javokra beszéljek, hogy elfordítsam rólok haragodat.
Is evil to be the reward of good? for they have made a deep hole for my soul. Keep in mind how I took my place before you, to say a good word for them so that your wrath might be turned away from them.
εἰ ἀνταποδίδοται ἀντὶ ἀγαθῶν κακά ὅτι συνελάλησαν ῥήματα κατὰ τῆς ψυχῆς μου καὶ τὴν κόλασιν αὐτῶν ἔκρυψάν μοι μνήσθητι ἑστηκότος μου κατὰ πρόσωπόν σου τοῦ λαλῆσαι ὑπὲρ αὐτῶν ἀγαθὰ τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμόν σου ἀπ' αὐτῶν

21 Azért juttasd fiaikat éhségre és hányd õket fegyver hegyére, hogy legyenek az õ asszonyaik magtalanokká és özvegyekké; férjeik pedig legyenek halál martalékává, ifjaikat fegyver verje le a harczon.
For this cause, let their children be without food, and give them over to the power of the sword; and let their wives be without children and become widows; let their men be overtaken by death, and their young men be put to the sword in the fight.
διὰ τοῦτο δὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῶν εἰς λιμὸν καὶ ἄθροισον αὐτοὺς εἰς χεῖρας μαχαίρας γενέσθωσαν αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄτεκνοι καὶ χῆραι καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν γενέσθωσαν ἀνῃρημένοι θανάτῳ καὶ οἱ νεανίσκοι αὐτῶν πεπτωκότες μαχαίρᾳ ἐν πολέμῳ

22 Kiáltás hallattassék házaikból, mikor sereggel törsz reájok hirtelen, mert vermet ástak, hogy elfogjanak engem, és tõrt vetettek lábaimnak.
Let a cry for help go up from their houses, when you send an armed band on them suddenly: for they have made a hole in which to take me, and have put nets for my feet secretly.
γενηθήτω κραυγὴ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν ἐπάξεις ἐπ' αὐτοὺς λῃστὰς ἄφνω ὅτι ἐνεχείρησαν λόγον εἰς σύλλημψίν μου καὶ παγίδας ἔκρυψαν ἐπ' ἐμέ

23 Te pedig Uram, tudod minden ellenem való gyilkos szándékukat; ne kegyelmezz meg bûneik miatt, és ne töröld ki vétkeiket orczád elõl, hanem veszni valók legyenek elõtted; a te haragod idején bánj el velök!
But you, Lord, have knowledge of all the designs which they have made against my life; let not their evil-doing be covered or their sin be washed away from before your eyes: but let it be a cause of falling before you: so do to them in the time of your wrath.
καὶ σύ κύριε ἔγνως ἅπασαν τὴν βουλὴν αὐτῶν ἐπ' ἐμὲ εἰς θάνατον μὴ ἀθῳώσῃς τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἀπὸ προσώπου σου μὴ ἐξαλείψῃς γενέσθω ἡ ἀσθένεια αὐτῶν ἐναντίον σου ἐν καιρῷ θυμοῦ σου ποίησον ἐν αὐτοῖς

1 Ezt mondja az Úr: Menj el és végy egy cserépkorsót a fazekastól, és némelyekkel a nép vénei közül és a papok vénei közül.
This is what the Lord has said: Go and get for money a potter's bottle made of earth, and take with you some of the responsible men of the people and of the priests;
τότε εἶπεν κύριος πρός με βάδισον καὶ κτῆσαι βῖκον πεπλασμένον ὀστράκινον καὶ ἄξεις ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἱερέων

2 Menj el a Ben-Hinnom völgyébe, a mely a fazekasok kapujának bejáratánál van, és kiáltsd ott azokat a szavakat, a melyeket én szólok néked;
And go out to the valley of the son of Hinnom, by the way into the door of broken pots, and there say in a loud voice the words which I will give you;
καὶ ἐξελεύσῃ εἰς τὸ πολυάνδριον υἱῶν τῶν τέκνων αὐτῶν ὃ ἐστιν ἐπὶ τῶν προθύρων πύλης τῆς χαρσιθ καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἂν λαλήσω πρὸς σέ

3 És ezt mondjad: Halljátok meg az Úr szavát Júda királyai és Jeruzsálem lakosai: Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Ímé, én veszedelmet hozok e helyre, úgy hogy a ki csak hallja, megcsendül [bele] a füle.
Say, Give ear to the word of the Lord, O kings of Judah and people of Jerusalem; the Lord of armies, the God of Israel, has said, See, I will send evil on this place which will be bitter to the ears of anyone hearing of it.
καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου βασιλεῖς ιουδα καὶ ἄνδρες ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ιερουσαλημ καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ ὥστε παντὸς ἀκούοντος αὐτὰ ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐτοῦ

4 Azért, mert elhagytak engem, és idegenné tették e helyet, és idegen isteneknek áldoztak benne, a kiket sem õk nem ismertek, sem atyáik, sem Júda királyai, és eltöltötték e helyet ártatlan vérrel;
Because they have given me up, and made this place a strange place, burning perfumes in it to other gods, of whom they and their fathers and the kings of Judah had no knowledge; and they have made this place full of the blood of those who have done no wrong;
ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ ἀπηλλοτρίωσαν τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐθυμίασαν ἐν αὐτῷ θεοῖς ἀλλοτρίοις οἷς οὐκ ᾔδεισαν αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν καὶ οἱ βασιλεῖς ιουδα ἔπλησαν τὸν τόπον τοῦτον αἱμάτων ἀθῴων

5 És magaslatokat építének a Baálnak, hogy megégessék fiaikat a tûzben, égõáldozatul a Baálnak, a mit én nem parancsoltam, sem nem rendeltem, és a mire nem is gondoltam.
And they have put up the high places of the Baal, burning their sons in the fire; a thing which was not ordered by me, and it was never in my mind:
καὶ ᾠκοδόμησαν ὑψηλὰ τῇ βααλ τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρί ἃ οὐκ ἐνετειλάμην οὐδὲ ἐλάλησα οὐδὲ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου

6 Azért ímé eljõnek a napok, azt mondja az Úr, és e hely nem neveztetik többé Tófetnek, sem Ben-Hinnom völgyének, hanem öldöklés völgyének.
For this cause, see, a time is coming, says the Lord, when this place will no longer be named Topheth, or, The valley of the son of Hinnom, but, The valley of Death.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ οὐ κληθήσεται τῷ τόπῳ τούτῳ ἔτι διάπτωσις καὶ πολυάνδριον υἱοῦ εννομ ἀλλ' ἢ πολυάνδριον τῆς σφαγῆς

7 És eszét vesztem e helyen Júdának és Jeruzsálemnek, és fegyverrel ejtem el õket ellenségeik elõtt, és az életökre törõknek kezével; holttesteiket pedig az ég madarainak és a mezei vadaknak adom eledelül.
I will make the purpose of Judah and Jerusalem come to nothing in this place; I will have them put to the sword by their haters, and by the hands of those who have designs on their life; and their dead bodies I will give to be food for the birds of heaven and the beasts of the earth.
καὶ σφάξω τὴν βουλὴν ιουδα καὶ τὴν βουλὴν ιερουσαλημ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ καταβαλῶ αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ ἐν χερσὶν τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν καὶ δώσω τοὺς νεκροὺς αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς

8 És e várost csudává teszem és nevetséggé, a ki csak átmegy rajta, álmélkodik és szörnyûködik az õ nagy romlásán.
And I will make this town a thing of wonder and a cause of surprise; everyone who goes by will be overcome with wonder and make sounds of surprise, because of all its troubles.
καὶ τάξω τὴν πόλιν ταύτην εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς συριγμόν πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐπ' αὐτῆς σκυθρωπάσει καὶ συριεῖ ὑπὲρ πάσης τῆς πληγῆς αὐτῆς

9 És megétetem velök az õ fiaik húsát és leányaik húsát és megeszi kiki az õ barátjának húsát, a megszállás alatt és a veszedelem alatt, a melylyel megszorongatják õket ellenségeik és a kik keresik az õ lelköket.
I will make them take the flesh of their sons and the flesh of their daughters for food, they will be making a meal of one another, because of their bitter need and the cruel grip of their haters and those who have made designs against their life.
καὶ ἔδονται τὰς σάρκας τῶν υἱῶν αὐτῶν καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων αὐτῶν καὶ ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἔδονται ἐν τῇ περιοχῇ καὶ ἐν τῇ πολιορκίᾳ ᾗ πολιορκήσουσιν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν

10 Azután törd el e korsót azok szeme láttára, a kik elmennek veled.
Then let the potter's bottle be broken before the eyes of the men who have gone with you,
καὶ συντρίψεις τὸν βῖκον κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκπορευομένων μετὰ σοῦ

11 És ezt mondd nékik: Ezt mondja a Seregek Ura: Így töröm össze e népet és e várost, a mint összetörhetõ e cserépedény, a mely többé meg sem építhetõ; és Tófetben temettetnek el, mert nem lesz [más] hely a temetkezésre.
And say to them, This is what the Lord of armies has said: Even so will this people and this town be broken by me, as a potter's bottle is broken and may not be put together again: and the bodies of the dead will be put in the earth in Topheth, till there is no more room.
καὶ ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος οὕτως συντρίψω τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν πόλιν ταύτην καθὼς συντρίβεται ἄγγος ὀστράκινον ὃ οὐ δυνήσεται ἰαθῆναι ἔτι

12 Így cselekszem e helylyel és ennek lakosaival, azt mondja az Úr, és olyanná teszem e várost, a milyen Tófet.
This is what I will do to this place, says the Lord, and to its people, making this town like Topheth:
οὕτως ποιήσω λέγει κύριος τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν αὐτῷ τοῦ δοθῆναι τὴν πόλιν ταύτην ὡς τὴν διαπίπτουσαν

13 És Jeruzsálem házai és Júda királyainak házai undokokká lesznek, mint a Tófet helye; mindazok a házak, a melyeknek tetején az ég egész seregének áldoztak és italáldozatot vittek az idegen isteneknek.
And the houses of Jerusalem, and the houses of the kings of Judah, which they have made unclean, will be like the place of Topheth, even all the houses on whose roofs perfumes have been burned to all the army of heaven, and drink offerings drained out to other gods.
καὶ οἱ οἶκοι ιερουσαλημ καὶ οἱ οἶκοι βασιλέων ιουδα ἔσονται καθὼς ὁ τόπος ὁ διαπίπτων τῶν ἀκαθαρσιῶν ἐν πάσαις ταῖς οἰκίαις ἐν αἷς ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐτῶν πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλλοτρίοις

14 Azután hazajöve Jeremiás Tófetbõl, a hová az Úr küldte vala õt prófétálni; megálla az Úr házának pitvarában, és szóla az egész népnek:
Then Jeremiah came from Topheth, where the Lord had sent him to give the prophet's word; and he took his place in the open square of the Lord's house, and said to all the people,
καὶ ἦλθεν ιερεμιας ἀπὸ τῆς διαπτώσεως οὗ ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος ἐκεῖ τοῦ προφητεῦσαι καὶ ἔστη ἐν τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου καὶ εἶπε πρὸς πάντα τὸν λαόν

15 Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Ímé én ráhozom e városra és ennek minden városára mindama veszedelmet, a melyrõl szóltam õ ellene; mert megkeményítették nyakukat, hogy ne hallják az én beszédeimet.
The Lord of armies, the God of Israel, has said: See, I will send on this town and on all her towns all the evil which I have said; because they made their necks stiff, so that they might not give ear to my words.
τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῆς καὶ ἐπὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἅπαντα τὰ κακά ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτήν ὅτι ἐσκλήρυναν τὸν τρά χηλον αὐτῶν τοῦ μὴ εἰσακούειν τῶν λόγων μου

1 És hallá Passúr a pap, az Immár fia (õ pedig fejedelem vala az Úr házában), Jeremiást, a mint e szókat prófétálja vala:
Now it came to the ears of Pashhur, the son of Immer the priest, who was chief in authority in the house of the Lord, that Jeremiah was saying these things;
καὶ ἤκουσεν πασχωρ υἱὸς εμμηρ ὁ ἱερεύς καὶ οὗτος ἦν καθεσταμένος ἡγούμενος οἴκου κυρίου τοῦ ιερεμιου προφητεύοντος τοὺς λόγους τούτους

2 És megcsapdosá Passúr Jeremiást a prófétát, és beveté õt a tömlöczbe, a mely a Benjámin felsõ kapujában vala, az Úr háza mellett.
And Pashhur gave blows to Jeremiah and had his feet chained in a framework of wood in the higher doorway of Benjamin, which was in the house of the Lord.
καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸν καταρράκτην ὃς ἦν ἐν πύλῃ οἴκου ἀποτεταγμένου τοῦ ὑπερῴου ὃς ἦν ἐν οἴκῳ κυρίου

3 És lõn másnap, hogy kivevé Passúr Jeremiást a tömlöczbõl, és monda néki Jeremiás: Nem Passúrnak nevezett téged az Úr, hanem Mágor Missábibnak;
Then on the day after, Pashhur let Jeremiah loose. Then Jeremiah said to him, The Lord has given you the name of Magor-missabib (Cause-of-fear-on-every-side), not Pashhur.
καὶ ἐξήγαγεν πασχωρ τὸν ιερεμιαν ἐκ τοῦ καταρράκτου καὶ εἶπεν αὐτῷ ιερεμιας οὐχὶ πασχωρ ἐκάλεσεν κύριος τὸ ὄνομά σου ἀλλ' ἢ μέτοικον

4 Mert ezt mondja az Úr: Ímé, én félelembe ejtelek téged és minden barátodat, és elhullanak az õ ellenségeik fegyvere által a szemeid láttára; az egész Júdát pedig odaadom a babiloni király kezébe, és elviszi õket Babilonba, és fegyverrel vágja le õket:
For the Lord has said, See, I will make you a cause of fear to yourself and to all your friends: they will come to their death by the sword of their haters, and your eyes will see it: and I will give all Judah into the hands of the king of Babylon, and he will take them away prisoners into Babylon and put them to the sword.
διότι τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμί σε εἰς μετοικίαν σὺν πᾶσι τοῖς φίλοις σου καὶ πεσοῦνται ἐν μαχαίρᾳ ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται καὶ σὲ καὶ πάντα ιουδα ν δώσω εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος καὶ μετοικιοῦσιν αὐτοὺς καὶ κατακόψουσιν αὐτοὺς ἐν μαχαίραις

5 És odaadom e városnak minden vagyonát és minden keresményét, és minden drágaságát, és Júda királyainak minden kincsét odaadom az õ ellenségeik kezébe, és elrabolják, elhurczolják és Babilonba viszik azokat.
And more than this, I will give all the wealth of this town and all its profits and all its things of value, even all the stores of the kings of Judah will I give into the hands of their haters, who will put violent hands on them and take them away to Babylon.
καὶ δώσω τὴν πᾶσαν ἰσχὺν τῆς πόλεως ταύτης καὶ πάντας τοὺς πόνους αὐτῆς καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ βασιλέως ιουδα εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἄξουσιν αὐτοὺς εἰς β αβυλῶνα

6 Te pedig Passúr és a te házadnak minden lakosa, rabságba mentek, és Babilonba jutsz és ott halsz meg és ott temettetel el, te és minden barátod, a kiknek hamisan prófétáltál.
And you, Pashhur, and all who are in your house, will go away prisoners: you will come to Babylon, and there your body will be put to rest, you and all your friends, to whom you said false words.
καὶ σὺ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου πορεύσεσθε ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν βαβυλῶνι ἀποθανῇ καὶ ἐκεῖ ταφήσῃ σὺ καὶ πάντες οἱ φίλοι σου οἷς ἐπροφήτευσας αὐτοῖς ψ ευδῆ

7 Rávettél Uram engem és rávétettem, megragadtál engem és legyõztél! Nevetségessé lettem minden idõre, mindenki csúfol engemet;
O Lord, you have been false to me, and I was tricked; you are stronger than I, and have overcome me: I have become a thing to be laughed at all the day, everyone makes sport of me.
ἠπάτησάς με κύριε καὶ ἠπατήθην ἐκράτησας καὶ ἠδυνάσθης ἐγενόμην εἰς γέλωτα πᾶσαν ἡμέραν διετέλεσα μυκτηριζόμενος

8 Mert a hányszor csak szólok, kiáltozom; így kiáltok: erõszak és romlás! Mert az Úr szava mindenkori gyalázatomra és csúfságomra lett nékem.

For every word I say is a cry for help; I say with a loud voice, Violent behaviour and wasting: because the word of the Lord is made a shame to me and a cause of laughing all the day.

ὅτι πικρῷ λόγῳ μου γελάσομαι ἀθεσίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπικαλέσομαι ὅτι ἐγενήθη λόγος κυρίου εἰς ὀνειδισμὸν ἐμοὶ καὶ εἰς χλευασμὸν πᾶσαν ἡμέραν μου

9 Azért azt mondom: Nem emlékezem róla, sem az õ nevében többé nem szólok; de mintha égõ tûz volna szívemben, az én csontjaimba rekesztetve, és erõlködöm, hogy elviseljem azt, de nem tehetem.

And if I say, I will not keep him in mind, I will not say another word in his name; then it is in my heart like a burning fire shut up in my bones, and I am tired of keeping myself in, I am not able to do it.

καὶ εἶπα οὐ μὴ ὀνομάσω τὸ ὄνομα κυρίου καὶ οὐ μὴ λαλήσω ἔτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ὡς πῦρ καιόμενον φλέγον ἐν τοῖς ὀστέοις μου καὶ παρεῖμαι πάντοθεν καὶ οὐ δύναμαι φέρειν

10 Mert hallom sokak rágalmazását, a mindenfelõl való fenyegetést: Jelentsétek fel és ezt mi is feljelentjük: mindazok is, a kik barátaim, az én tántorodásomra figyelmeznek, mondván: Talán megbotlik és megfoghatjuk õt, és bosszút állhatunk rajta;

For numbers of them say evil secretly in my hearing (there is fear on every side): they say, Come, let us give witness against him; all my nearest friends, who are watching for my fall, say, It may be that he will be taken by deceit, and we will get the better of him and give him punishment.

ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν συναθροιζομένων κυκλόθεν ἐπισύστητε καὶ ἐπισυστῶμεν αὐτῷ πάντες ἄνδρες φίλοι αὐτοῦ τηρήσατε τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ εἰ ἀπατηθήσεται καὶ δυνησόμεθα αὐτῷ καὶ λημψόμεθα τὴν ἐκδίκησιν ἡμῶν ἐξ αὐτοῦ

11 De az Úr velem van, mint hatalmas hõs, azért elesnek az én kergetõim és nem bírnak [velem,] igen megszégyenülnek, mert nem okosan cselekesznek: örökkévaló gyalázat lesz [rajtok] és felejthetetlen.

But the Lord is with me as a great one, greatly to be feared: so my attackers will have a fall, and they will not overcome me: they will be greatly shamed, because they have not done wisely, even with an unending shame, kept in memory for ever.

καὶ κύριος μετ' ἐμοῦ καθὼς μαχητὴς ἰσχύων διὰ τοῦτο ἐδίωξαν καὶ νοῆσαι οὐκ ἠδύναντο ᾐσχύνθησαν σφόδρα ὅτι οὐκ ἐνόησαν ἀτιμίας αὐτῶν αἳ δι' αἰῶνος οὐκ ἐπιλησθήσονται

12 Azért, oh Seregeknek Ura, a ki megpróbálod az igazat, látod a veséket és a szíveket, hadd lássam a te büntetésedet õ rajtok: mert néked jelentettem meg az én ügyemet!

But, O Lord of armies, testing the upright and seeing the thoughts and the heart, let me see your punishment come on them; for I have put my cause before you.

κύριε δοκιμάζων δίκαια συνίων νεφροὺς καὶ καρδίας ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐν αὐτοῖς ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυψα τὰ ἀπολογήματά μου

13 Énekeljetek az Úrnak, dicsérjétek az Urat, mert a szegénynek lelkét megszabadítja a gonoszok kezébõl.

Make melody to the Lord, give praise to the Lord: for he has made the soul of the poor man free from the hands of the evil-doers.

ᾄσατε τῷ κυρίῳ αἰνέσατε αὐτῷ ὅτι ἐξείλατο ψυχὴν πένητος ἐκ χειρὸς πονηρευομένων

14 Átkozott az a nap, a melyen születtem; az a nap, a melyen anyám szûlt engem, ne legyen áldott!

A curse on the day of my birth: let there be no blessing on the day when my mother had me.

ἐπικατάρατος ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐτέχθην ἐν αὐτῇ ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἔτεκέν με ἡ μήτηρ μου μὴ ἔστω ἐπευκτή

15 Átkozott ember az, a ki örömhírt vitt az én atyámnak, mondván: Fiúmagzatod született néked, igen megörvendeztetvén õt.

A curse on the man who gave the news to my father, saying, You have a male child; making him very glad.

ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὁ εὐαγγελισάμενος τῷ πατρί μου λέγων ἐτέχθη σοι ἄρσεν εὐφραινόμενος

16 És legyen az az ember olyan, mint azok a városok, a melyeket elvesztett az Úr és meg nem bánta; és halljon reggel kiáltozást, és harczi riadót délben.

May that man be like the towns overturned by the Lord without mercy: let a cry for help come to his ears in the morning, and the sound of war in the middle of the day;

ἔστω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὡς αἱ πόλεις ἃς κατέστρεψεν κύριος ἐν θυμῷ καὶ οὐ μετεμελήθη ἀκουσάτω κραυγῆς τὸ πρωὶ καὶ ἀλαλαγμοῦ μεσημβρίας

17 Hogy nem ölt meg engem az én anyám méhében, hogy az én anyám nékem koporsóm lett volna, és méhe soha sem szûlt volna!

Because he did not put me to death before my birth took place: so my mother's body would have been my last resting-place, and she would have been with child for ever.

ὅτι οὐκ ἀπέκτεινέν με ἐν μήτρᾳ μητρὸς καὶ ἐγένετό μοι ἡ μήτηρ μου τάφος μου καὶ ἡ μήτρα συλλήμψεως αἰωνίας

18 Miért is jöttem ki az én anyámnak méhébõl, hogy nyomorúságot lássak és bánatot, és hogy napjaim gyalázatban végzõdjenek?
Why did I come from my mother's body to see pain and sorrow, so that my days might be wasted with shame?
ἵνα τί τοῦτο ἐξῆλθον ἐκ μήτρας τοῦ βλέπειν κόπους καὶ πόνους καὶ διετέλεσαν ἐν αἰσχύνῃ αἱ ἡμέραι μου

1 Ez a beszéd, a melyet szóla az Úr Jeremiásnak, mikor elküldé hozzá Sedékiás király Passúrt Melkiásnak fiát, és Sofóniást a Maásiás pap fiát, mondván:
The word which came to Jeremiah from the Lord, when King Zedekiah sent to him Pashhur, the son of Malchiah, and Zephaniah, the son of Maaseiah the priest, saying,
ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς ιερεμιαν ὅτε ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς σεδεκιας τὸν πασχωρ υἱὸν μελχιου καὶ σοφονιαν υἱὸν μαασαιου τὸν ἱερέα λέγων

2 Kérdezd meg most érettünk az Urat, mert Nabukodonozor, a babiloni király viaskodik ellenünk, ha cselekszik-é az Úr velünk minden õ csodái szerint, hogy elhagyjon minket?
Will you get directions from the Lord for us; for Nebuchadrezzar, king of Babylon, is making war against us; it may be that the Lord will do something for us like all the wonders he has done, and make him go away from us.
ἐπερώτησον περὶ ἡμῶν τὸν κύριον ὅτι βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐφέστηκεν ἐφ' ἡμᾶς εἰ ποιήσει κύριος κατὰ πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ καὶ ἀπελεύσεται ἀφ' ἡμῶν

3 És monda nékik Jeremiás: Ezt mondjátok Sedékiásnak.
Then Jeremiah said to them, This is what you are to say to Zedekiah:
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ιερεμιας οὕτως ἐρεῖτε πρὸς σεδεκιαν βασιλέα ιουδα

4 Így szól az Úr, Izráel Istene: Ímé, én elfordítok minden hadi szerszámot, a melyek a ti kezeitekben vannak, a melyekkel ti a babiloni király ellen és a Kaldeusok ellen viaskodtok, a kik kivül a kõfalon ostromolnak titeket, és begyûjtöm õket e városnak közepébe;
The Lord God of Israel has said, See, I am turning back the instruments of war in your hands, with which you are fighting against the king of Babylon and the Chaldaeans, who are outside the walls and shutting you in; and I will get them together inside this town.
τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ μεταστρέφω τὰ ὅπλα τὰ πολεμικά ἐν οἷς ὑμεῖς πολεμεῖτε ἐν αὐτοῖς πρὸς τοὺς χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικότας ὑμᾶς ἔξωθεν τοῦ τείχους εἰς τὸ μέσον τ ῆς πόλεως ταύτης

5 És én kinyujtott kézzel vívok ellenetek és nagy erõs karral és haraggal, búsulással és nagy felindulással.
And I myself will be fighting against you with an outstretched hand and with a strong arm, even with angry feeling and passion and in great wrath.
καὶ πολεμήσω ἐγὼ ὑμᾶς ἐν χειρὶ ἐκτεταμένῃ καὶ ἐν βραχίονι κραταιῷ μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς καὶ παροργισμοῦ μεγάλου

6 És megverem e városnak lakosait, mind az embert, mind a barmot; nagy döghalállal halnak meg.
And I will send a great disease on the people living in this town, on man and on beast, causing their death.
καὶ πατάξω πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη ἐν θανάτῳ μεγάλῳ καὶ ἀποθανοῦνται

7 És azután, azt mondja az Úr, Sedékiást a Júda királyát, és az õ szolgáit, és a népet, és a kik megmaradnak e városban a döghaláltól, a fegyvertõl és az éhségtõl: odaadom Nabukodonozornak, a babiloni királynak kezébe és az õ ellenségeiknek kezébe és azoknak kezébe, a kik keresik az õ lelköket, és megöli õket éles fegyverrel: nem kedvez nékik, nem enged és nem könyörül rajtok.
And after that, says the Lord, I will give up Zedekiah, king of Judah, and his servants and his people, even those in the town who have not come to their end from the disease and the sword and from need of food, into the hands of Nebuchadrezzar, king of Babylon, and into the hands of their haters, and into the hands of those desiring their death: he will put them to the sword; he will not let anyone get away, he will have no pity or mercy.
καὶ μετὰ ταῦτα οὕτως λέγει κύριος δώσω τὸν σεδεκιαν βασιλέα ιουδα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ ἀπὸ τοῦ λ ιμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς μαχαίρας εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν καὶ κατακόψουσιν αὐτοὺς ἐν στόματι μαχαίρας οὐ φείσομαι ἐπ' αὐτοῖς καὶ οὐ μὴ οἰκτιρή σω αὐτούς

8 Azután ezt mondjad e népnek: Ezt mondja az Úr: Ímé, én elõtökbe adom néktek az élet útját és a halál útját.
And to this people you are to say, The Lord has said, See, I put before you the way of life and the way of death.
καὶ πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου

9 A ki e városban lakik, fegyver, éhség és döghalál miatt kell meghalnia; a ki pedig kimegy belõle és a Kaldeusokhoz megy, a kik megostromolnak titeket, él, és az õ lelkét zsákmányul nyeri;

He who keeps in this town will come to his death by the sword and through need of food and through disease; but he who goes out and gives himself up to the Chaldaeans who are shutting you in, will go on living, and will keep his life safe.

ὁ καθήμενος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθανεῖται ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ὁ ἐκπορευόμενος προσχωρῆσαι πρὸς τοὺς χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικότας ὑμᾶς ζήσεται καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς σκῦλα καὶ ζήσεται

10 Mert orczámat e város veszedelmére fordítottam és nem megszabadulására, azt mondja az Úr: A babiloni király kezébe adatik, és tûzzel égeti meg azt!

For my face is turned to this town for evil and not for good, says the Lord: it will be given into the hands of the king of Babylon, and he will have it burned with fire.

διότι ἐστήρικα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθά εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος παραδοθήσεται καὶ κατακαύσει αὐτὴν ἐν πυρί

11 Júda királya házának [mondd meg]: Halljátok meg az Úr szavát!

About the family of the king of Judah. Give ear to the word of the Lord;

ὁ οἶκος βασιλέως ιουδα ἀκούσατε λόγον κυρίου

12 Dávidnak háza, ezt mondja az Úr: Hamarsággal tegyetek igaz ítéletet, a nyomorultat mentsétek meg a nyomorgatónak kezébõl, különben az én haragom kitör, mint a tûz és felgerjed, és nem lesz, a ki megolthassa, az õ cselekedeteiknek gonoszsága miatt.

O family of David, this is what the Lord has said: Do what is right in the morning, and make free from the hands of the cruel one him whose goods have been violently taken away, or my wrath will go out like fire, burning so that no one may put it out, because of the evil of your doings.

οἶκος δαυιδ τάδε λέγει κύριος κρίνατε τὸ πρωὶ κρίμα καὶ κατευθύνατε καὶ ἐξέλεσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος αὐτόν ὅπως μὴ ἀναφθῇ ὡς πῦρ ἡ ὀργή μου καὶ καυθήσεται καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων

13 Ímé, én reátok [megyek,] te völgy lakója [és] síkságnak szirtje; azt mondja az Úr, a kik azt mondjátok: Kicsoda jön le mi ellenünk, és kicsoda jön be a mi házainkba?

See, I am against you, you who are living on the rock of the valley, says the Lord; you who say, Who will come down against us? or who will get into our houses?

ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν κοιλάδα σορ τὴν πεδινὴν τοὺς λέγοντας τίς πτοήσει ἡμᾶς ἢ τίς εἰσελεύσεται πρὸς τὸ κατοικητήριον ἡμῶν

14 És a ti cselekedeteiteknek gyümölcse szerint fenyítlek meg titeket, azt mondja az Úr, és tüzet gyújtok az õ erdejében, és köröskörül [az] mindent megemészt!

I will send punishment on you in keeping with the fruit of your doings, says the Lord: and I will put a fire in her woodlands, burning up everything round about her.

καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ δρυμῷ αὐτῆς καὶ ἔδεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς

1 Ezt mondja az Úr: Menj alá a Júda királyának házába, és beszéld el ezeket:

This is what the Lord has said: Go down to the house of the king of Judah and there give him this word,

τάδε λέγει κύριος πορεύου καὶ κατάβηθι εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως ιουδα καὶ λαλήσεις ἐκεῖ τὸν λόγον τοῦτον

2 És ezt mondd: Halld meg az Úr szavát, Júda királya, a ki a Dávid királyi székében ülsz, te és a te szolgáid, és a te néped, a kik bejártok e kapukon!

And say, Give ear to the word of the Lord, O king of Judah, seated on the seat of David, you and your servants and your people who come in by these doors.

καὶ ἐρεῖς ἄκουε λόγον κυρίου βασιλεῦ ιουδα ὁ καθήμενος ἐπὶ θρόνου δαυιδ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου καὶ ὁ λαός σου καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ταῖς πύλαις ταύταις

3 Ezt mondja az Úr: Tegyetek ítéletet és igazságot, és mentsétek meg a nyomorultat a nyomorgató kezébõl! A jövevényt, árvát és özvegyet pedig ne nyomorgassátok [és] rajta ne erõszakoskodjatok, és ártatlan vért e helyen ki ne ontsatok.

This is what the Lord has said: Do what is right, judging uprightly, and make free from the hands of the cruel one him whose goods have been violently taken away: do no wrong and be not violent to the man from a strange country and the child without a father and the widow, and let not those who have done no wrong be put to death in this place.

τάδε λέγει κύριος ποιεῖτε κρίσιν καὶ δικαιοσύνην καὶ ἐξαιρεῖσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος αὐτὸν καὶ προσήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύετε καὶ μὴ ἀσεβεῖτε καὶ αἷμα ἀθῷον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ

4 Mert ha ezt cselekszitek, akkor királyok mennek be e háznak kapuin, a kik a Dávid székébe ülnek, szekereken és lovakon menvén õ, az õ szolgái és az õ népe.
For if you truly do this, then there will come in through the doors of this house kings seated on the seat of David, going in carriages and on horseback, he and his servants and his people
διότι ἐὰν ποιοῦντες ποιήσητε τὸν λόγον τοῦτον καὶ εἰσελεύσονται ἐν ταῖς πύλαις τοῦ οἴκου τούτου βασιλεῖς καθήμενοι ἐπὶ θρόνου δαυιδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ' ἁρμάτων καὶ ἵππων αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν

5 Ha pedig nem hallgattok e szókra, én magamra esküszöm, azt mondja az Úr, hogy elpusztul e ház.
But if you do not give ear to these words, I give you my oath by myself, says the Lord, that this house will become a waste.
ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε τοὺς λόγους τούτους κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα λέγει κύριος ὅτι εἰς ἐρήμωσιν ἔσται ὁ οἶκος οὗτος

6 Mert így szól az Úr a Júda királyának házához: [Ha] Gileád volnál nékem és a Libánon feje: mégis elpusztítlak téged, [mint] a városokat, a melyekben nem laknak.
For this is what the Lord has said about the family of the king of Judah: You are Gilead to me, and the top of Lebanon: but, truly, I will make you waste, with towns unpeopled.
ὅτι τάδε λέγει κύριος κατὰ τοῦ οἴκου βασιλέως ιουδα γαλααδ σύ μοι ἀρχὴ τοῦ λιβάνου ἐὰν μὴ θῶ σε εἰς ἔρημον πόλεις μὴ κατοικηθησομένας

7 És felkészítem ellened a rablókat, mindeniket az õ fegyverével, és kivágják a te válogatott czédrusaidat, és a tûzre vetik.
And I will make ready those who will send destruction on you, everyone armed for war: by them your best cedar-trees will be cut down and put in the fire.
καὶ ἐπάξω ἐπὶ σὲ ἄνδρα ὀλεθρεύοντα καὶ τὸν πέλεκυν αὐτοῦ καὶ ἐκκόψουσιν τὰς ἐκλεκτὰς κέδρους σου καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς τὸ πῦρ

8 És sok nép megy át e városon, és ezt mondják egymásnak: Miért mívelte az Úr ezt e nagy várossal?
And nations from all sides will go past this town, and every man will say to his neighbour, Why has the Lord done such things to this great town?
καὶ διελεύσονται ἔθνη διὰ τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἐροῦσιν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ διὰ τί ἐποίησεν κύριος οὕτως τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ ταύτῃ

9 És ezt mondják: Azért, mert elhagyták az Úrnak, az õ Istenöknek frigyét, és idegen istenek elõtt borultak le és azoknak szolgáltak.
And they will say, Because they gave up the agreement of the Lord their God, and became worshippers and servants of other gods.
καὶ ἐροῦσιν ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν θεοῖς ἀλλοτρίοις καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς

10 Ne sirassátok a halottat és ne bánkódjatok érte, hanem azt sirassátok, a ki elment, mert nem jõ vissza többé, és az õ szülõföldjét nem látja meg.
Let there be no weeping for the dead, and make no songs of grief for him: but make bitter weeping for him who has gone away, for he will never come back or see again the country of his birth.
μὴ κλαίετε τὸν τεθνηκότα μηδὲ θρηνεῖτε αὐτόν κλαύσατε κλαυθμῷ τὸν ἐκπορευόμενον ὅτι οὐκ ἐπιστρέψει ἔτι καὶ οὐ μὴ ἴδῃ τὴν γῆν πατρίδος αὐτοῦ

11 Mert ezt mondja az Úr Sallum felõl, Jósiásnak, a Júda királyának fia felõl, a ki uralkodik az õ atyja, Jósiás helyett: A ki kimegy e helybõl, nem tér többé ide vissza.
For this is what the Lord has said about Shallum, the son of Josiah, king of Judah, who became king in place of Josiah his father, who went out from this place: He will never come back there again:
διότι τάδε λέγει κύριος ἐπὶ σελλημ υἱὸν ιωσια τὸν βασιλεύοντα ἀντὶ ιωσια τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου τούτου οὐκ ἀναστρέψει ἐκεῖ οὐκέτι

12 Hanem a helyen, a hová rabságra vitték, ott hal meg, és e földet nem látja többé.
But death will come to him in the place where they have taken him away prisoner, and he will never see this land again.
ἀλλ' ἢ ἐν τῷ τόπῳ οὗ μετῴκισα αὐτόν ἐκεῖ ἀποθανεῖται καὶ τὴν γῆν ταύτην οὐκ ὄψεται ἔτι

13 Jaj annak, a ki hamisan építi házát, felházait pedig álnokul; a ki az õ felebarátjával ingyen szolgáltat, és munkájának bérét néki meg nem adja.
A curse is on him who is building his house by wrongdoing, and his rooms by doing what is not right; who makes use of his neighbour without payment, and gives him nothing for his work;
ὦ ὁ οἰκοδομῶν οἰκίαν αὐτοῦ οὐ μετὰ δικαιοσύνης καὶ τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ οὐκ ἐν κρίματι παρὰ τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐργᾶται δωρεὰν καὶ τὸν μισθὸν αὐτοῦ οὐ μὴ ἀποδώσει αὐτῷ

14 A ki ezt mondja: Nagy házat építek magamnak és tágas felházakat, és ablakait kiszélesíti és czédrusfával béleli meg és megfesti czinóberrel.
Who says, I will make a wide house for myself, and rooms of great size, and has windows cut out, and has it roofed with cedar and painted with bright red.
ᾠκοδόμησας σεαυτῷ οἶκον σύμμετρον ὑπερῷα ῥιπιστὰ διεσταλμένα θυρίσιν καὶ ἐξυλωμένα ἐν κέδρῳ καὶ κεχρισμένα ἐν μίλτῳ

15 Király vagy-é azért, hogy czédrus után kivánkozol? A te atyád nem evett és ivott-é? De igazságot és méltányosságot cselekedett, azért jó dolga volt.
Are you to be a king because you make more use of cedar than your father? did not your father take food and drink and do right, judging in righteousness, and then it was well for him?
μὴ βασιλεύσεις ὅτι σὺ παροξύνῃ ἐν αχαζ τῷ πατρί σου οὐ φάγονται καὶ οὐ πίονται βέλτιον ἦν σε ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην καλήν

16 Igazságosan ítélte a szegényt és a nyomorultat, azért jó volt dolga. Nem ez-é az igaz ismeret felõlem? azt mondja az Úr!
He was judge in the cause of the poor and those in need; then it was well. Was not this to have knowledge of me? says the Lord.
οὐκ ἔγνωσαν οὐκ ἔκριναν κρίσιν ταπεινῷ οὐδὲ κρίσιν πένητος οὐ τοῦτό ἐστιν τὸ μὴ γνῶναί σε ἐμέ λέγει κύριος

17 De a te szemeid és szíved csak a te nyereségedre vágynak, és az ártatlan vérére, és ragadozásra és erõszak elkövetésére.
But your eyes and your heart are fixed only on profit for yourself, on causing the death of him who has done no wrong, and on violent and cruel acts.
ἰδοὺ οὔκ εἰσιν οἱ ὀφθαλμοί σου οὐδὲ ἡ καρδία σου καλή ἀλλ' εἰς τὴν πλεονεξίαν σου καὶ εἰς τὸ αἷμα τὸ ἀθῷον τοῦ ἐκχέειν αὐτὸ καὶ εἰς ἀδίκημα καὶ εἰς φόνον τοῦ ποιεῖν

18 Azért ezt mondja az Úr Joákimnak, Jósiás, Júda királya fiának: Nem siratják õt: Jaj atyám! Jaj húgom! nem siratják õt: Jaj uram! Jaj az õ dicsõségének.
So this is what the Lord has said about Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah: They will make no weeping for him, saying, Ah my brother! or, Ah sister! they will make no weeping for him, saying, Ah lord! or, Ah his glory!
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ ιωακιμ υἱὸν ιωσια βασιλέα ιουδα οὐαὶ ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον οὐ μὴ κόψωνται αὐτόν ὦ ἀδελφέ οὐδὲ μὴ κλαύσονται αὐτόν οἴμμοι κύριε

19 Úgy temetik el, mint a szamarat, kivonják és elvetik Jeruzsálem kapuin kivül!
They will do to him what they do to the dead body of an ass; his body will be pulled out and placed on the earth outside the doors of Jerusalem.
ταφὴν ὄνου ταφήσεται συμψησθεὶς ῥιφήσεται ἐπέκεινα τῆς πύλης ιερουσαλημ

20 Menj fel a Libánonra és kiálts, és a Básánon emeld fel szódat és kiálts az Abarimról, mert szeretõid mind tönkre jutottak.
Go up to Lebanon and give a cry; let your voice be loud in Bashan, crying out from Abarim; for all your lovers have come to destruction
ἀνάβηθι εἰς τὸν λίβανον καὶ κέκραξον καὶ εἰς τὴν βασαν δὸς τὴν φωνήν σου καὶ βόησον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης ὅτι συνετρίβησαν πάντες οἱ ἐρασταί σου

21 Szóltam néked, mikor jól volt dolgod, [de] ezt mondottad: Nem hallom. Ifjúságodtól fogva ez a te szokásod, hogy nem hallgattad az én szómat!
My word came to you in the time of your well-being; but you said, I will not give ear. This has been your way from your earliest years, you did not give attention to my voice.
ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐν τῇ παραπτώσει σου καὶ εἶπας οὐκ ἀκούσομαι αὕτη ἡ ὁδός σου ἐκ νεότητός σου οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς μου

22 Minden pásztorodat szél emészti meg, és a szeretõid rabságra mennek; akkor szégyent vallasz majd és pironkodol minden gonoszságodért.
All the keepers of your sheep will be food for the wind, and your lovers will be taken away prisoners: truly, then you will be shamed and unhonoured because of all your evil-doing.
πάντας τοὺς ποιμένας σου ποιμανεῖ ἄνεμος καὶ οἱ ἐρασταί σου ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐξελεύσονται ὅτι τότε αἰσχυνθήσῃ καὶ ἀτιμωθήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν φιλούντων σε

23 Te, a ki a Libánonon lakozol, a czédrusfákon fészkelsz: hogy fogsz majd nyögni, mikor fájdalmak lepnek meg, a gyermekszülõ vajudása?
O you who are living in Lebanon, making your living-place in the cedars, how greatly to be pitied will you be when pains come on you, as on a woman in childbirth!
κατοικοῦσα ἐν τῷ λιβάνῳ ἐννοσσεύουσα ἐν ταῖς κέδροις καταστενάξεις ἐν τῷ ἐλθεῖν σοι ὠδῖνας ὡς τικτούσης

24 Élek én, azt mondja az Úr, hogy ha Kóniás, Joákimnak, a Júda királyának fia pecsétgyûrû volna is az én jobbkezemben: mindazáltal onnan lerántanálak.
By my life, says the Lord, even if Coniah, the son of Jehoiakim, king of Judah, was the ring on my right hand, even from there I would have you pulled off;
ζῶ ἐγώ λέγει κύριος ἐὰν γενόμενος γένηται ιεχονιας υἱὸς ιωακιμ βασιλεὺς ιουδα ἀποσφράγισμα ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου ἐκεῖθεν ἐκσπάσω σε

25 És odaadlak téged a te lelked keresõinek kezébe, és azoknak kezébe, a kiknek tekintetétõl félsz, és Nabukodonozornak, a babiloni királynak kezébe és a Káldeusoknak kezébe.
And I will give you into the hands of those desiring your death, and into the hands of those whom you are fearing, even into the hands of Nebuchadrezzar, king of Babylon, and into the hands of the Chaldaeans.
καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ζητούντων τὴν ψυχήν σου ὧν σὺ εὐλαβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν εἰς χεῖρας τῶν χαλδαίων

26 És elvetlek téged és a te anyádat, a ki szûlt téged, idegen földre, a melyben nem születtetek, és ott haltok meg.
I will send you out, and your mother who gave you birth, into another country not the land of your birth; and there death will come to you.
καὶ ἀπορρίψω σὲ καὶ τὴν μητέρα σου τὴν τεκοῦσάν σε εἰς γῆν οὗ οὐκ ἐτέχθης ἐκεῖ καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε

27 És nem jõnek vissza arra a földre, a melyre az õ lelkök visszajõni kivánkozik.
But to the land on which their soul's desire is fixed, they will never come back.
εἰς δὲ τὴν γῆν ἣν αὐτοὶ εὔχονται ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐ μὴ ἀποστρέψωσιν

28 Avagy útálatos és elromlott edény-é ez a férfiú, ez a Kóniás, avagy oly edény-é, amelyben semmi gyönyörûség nincsen? Miért lökték el õt és az õ magvát, és dobták olyan földre, a melyet õk nem ismernek?
Is this man Coniah a broken vessel of no value? is he a vessel in which there is no pleasure? why are they violently sent out, he and his seed, into a land which is strange to them?
ἠτιμώθη ιεχονιας ὡς σκεῦος οὗ οὐκ ἔστιν χρεία αὐτοῦ ὅτι ἐξερρίφη καὶ ἐξεβλήθη εἰς γῆν ἣν οὐκ ᾔδει

29 Föld, föld, föld! halld meg az Úrnak szavát!
O earth, earth, earth, give ear to the word of the Lord!
γῆ γῆ ἄκουε λόγον κυρίου

30 Ezt mondja az Úr: Írjátok fel ezt a férfiút, mint gyermektelent, mint olyan embert, a kinek nem lesz jó elõmenetele az õ idejében; mert senkinek, a ki az õ magvából a Dávid székében ül, nem lesz jó állapotja, és nem uralkodik többé Júdában.
The Lord has said, Let this man be recorded as having no children, a man who will not do well in all his life: for no man of his seed will do well, seated on the seat of the kingdom of David and ruling again in Judah.
γράψον τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκκήρυκτον ἄνθρωπον ὅτι οὐ μὴ αὐξηθῇ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἀνὴρ καθήμενος ἐπὶ θρόνου δαυιδ ἄρχων ἔτι ἐν τῷ ιουδα

1 Jaj a pásztoroknak, a kik elvesztik és elszélesztik az én mezõmnek juhait, azt mondja az Úr.
A curse is on the keepers who are causing the destruction and loss of the sheep of my field, says the Lord.
ὦ οἱ ποιμένες οἱ διασκορπίζοντες καὶ ἀπολλύοντες τὰ πρόβατα τῆς νομῆς μου

2 Azért ezt mondja az Úr, Izráel Istene a pásztoroknak, a kik legeltetik az én népemet: Ti szélesztettétek el az én juhaimat és ûztétek el õket; és nem néztetek utánok; ímé, én megbüntetem a ti cselekedeteiteknek gonoszságát, azt mondja az Úr.
So this is what the Lord, the God of Israel, has said against the keepers who have the care of my people: You have let my flock be broken up, driving them away and not caring for them; see, I will send on you the punishment for the evil of your doings, says the Lord.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ποιμαίνοντας τὸν λαόν μου ὑμεῖς διεσκορπίσατε τὰ πρόβατά μου καὶ ἐξώσατε αὐτὰ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθε αὐτά ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐφ' ὑμᾶς κ ατὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν

3 Juhaimnak maradékát pedig összegyûjtöm minden földrõl, a melyekre elûztem õket, és visszahozom õket az õ legelõikre, és szaporodnak és megsokasodnak.
And I will get the rest of my flock together from all the countries where I have sent them, and will make them come back again to their resting-place; and they will have offspring and be increased.
καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ μου ἀπὸ πάσης τῆς γῆς οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς ἐκεῖ καὶ καταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν νομὴν αὐτῶν καὶ αὐξηθήσονται καὶ πληθυνθήσοντ αι

4 És pásztorokat rendelek melléjök, hogy legeltessék õket, és többé nem félnek és nem rettegnek, sem meg nem fogyatkoznak, azt mondja az Úr.
And I will put over them keepers who will take care of them: never again will they be overcome with fear or be troubled, and there will not be the loss of one of them, says the Lord.
καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς ποιμένας οἳ ποιμανοῦσιν αὐτούς καὶ οὐ φοβηθήσονται ἔτι οὐδὲ πτοηθήσονται λέγει κύριος

5 Ímé, eljõnek a napok, azt mondja az Úr, és támasztok Dávidnak igaz magvat, és uralkodik mint király, és bölcsen cselekszik és méltányosságot és igazságot cselekszik e földön.
See, the days are coming, says the Lord, when I will give to David a true Branch, and he will be ruling as king, acting wisely, doing what is right, and judging uprightly in the land.
ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ ἀναστήσω τῷ δαυιδ ἀνατολὴν δικαίαν καὶ βασιλεύσει βασιλεὺς καὶ συνήσει καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς

6 Az õ idejében megszabadul Júda, és Izráel bátorságosan lakozik, és ez lesz az õ neve, a melylyel nevezik õt: Az Úr a mi igazságunk!
In his days Judah will have salvation and Israel will be living without fear: and this is the name by which he will be named, The Lord is our righteousness.
ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ σωθήσεται ιουδας καὶ ισραηλ κατασκηνώσει πεποιθώς καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὃ καλέσει αὐτὸν κύριος ιωσεδεκ

7 Azért ímé elközelgetnek a napok, azt mondja az Úr, a melyekben nem mondják többé: Él az Úr, a ki kihozta Izráel fiait Égyiptom földébõl.
And so, truly, the days are coming when they will say no longer, By the living Lord, who took the children of Israel up out of the land of Egypt;
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι ζῇ κύριος ὃς ἀνήγαγεν τὸν οἶκον ισραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου

8 Hanem inkább ezt mondják: Él az Úr, a ki kihozta és a ki haza vezérlette Izráel házának magvát az északi földrõl és mindama földekrõl, a melyekre kiûztem vala õket, és lakoznak az õ földjökön.
But, By the living Lord, who took up the seed of Israel, and made them come out of the north country, and from all the countries where I had sent them; and they will be living in the land which is theirs.
ἀλλά ζῇ κύριος ὃς συνήγαγεν ἅπαν τὸ σπέρμα ισραηλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὗ ἐξῶσεν αὐτοὺς ἐκεῖ καὶ ἀπεκατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν

9 A próféták miatt megkeseredett az én szívem én bennem, minden csontom reszket; olyan vagyok, mint a részeg férfi és mint a bortól elázott ember, az Úrért és az õ szent igéjéért.
About the prophets. My heart is broken in me, all my bones are shaking; I am like a man full of strong drink, like a man overcome by wine; because of the Lord, and because of his holy words.
ἐν τοῖς προφήταις συνετρίβη ἡ καρδία μου ἐν ἐμοὶ ἐσαλεύθη πάντα τὰ ὀστᾶ μου ἐγενήθην ὡς ἀνὴρ συντετριμμένος καὶ ὡς ἄνθρωπος συνεχόμενος ἀπὸ οἴνου ἀπὸ προσώπου κυρ ίου καὶ ἀπὸ προσώπου εὐπρεπείας δόξης αὐτοῦ

10 Mert betelt a föld paráznákkal, mert a hamis esküvés miatt gyászol a föld, a pusztának legelõje kiszáradt, és az õ futásuk gonosz, és az õ hatalmasságuk hamis.
For the land is full of men who are untrue to their wives; because of the curse the land is full of grief; the green fields of the waste land have become dry; and they are quick to do evil, their strength is for what is not right.
ὅτι ἀπὸ προσώπου τούτων ἐπένθησεν ἡ γῆ ἐξηράνθησαν αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου καὶ ἐγένετο ὁ δρόμος αὐτῶν πονηρὸς καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν οὐχ οὕτως

11 Mert mind a próféta, mind a pap istentelenek, még házamban is megtaláltam az õ gonoszságukat, azt mondja az Úr.
For the prophet as well as the priest is unclean; even in my house I have seen their evil-doing, says the Lord.
ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐμολύνθησαν καὶ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον πονηρίας αὐτῶν

12 Azért az õ útjok olyan lesz, mint a sikamlós útak a setétben, megbotlanak és elesnek: mert veszedelmet hozok reájok, az õ büntetésöknek esztendejét, azt mondja az Úr.
For this cause their steps will be slipping on their way: they will be forced on into the dark and have a fall there: for I will send evil on them in the year of their punishment, says the Lord.
διὰ τοῦτο γενέσθω ἡ ὁδὸς αὐτῶν αὐτοῖς εἰς ὀλίσθημα ἐν γνόφῳ καὶ ὑποσκελισθήσονται καὶ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ διότι ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς κακὰ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν φησὶ ν κύριος

13 A Samariabeli prófétákban is bolondságot láttam: a Baál nevében prófétáltak, és elcsalták az én népemet, az Izráelt.
And I have seen ways without sense in the prophets of Samaria; they became prophets of the Baal, causing my people Israel to go wrong.
καὶ ἐν τοῖς προφήταις σαμαρείας εἶδον ἀνομήματα ἐπροφήτευσαν διὰ τῆς βααλ καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου ισραηλ

14 De a jeruzsálemi prófétákban is rútságot láttam: paráználkodnak és hazugságban járnak; sõt pártját fogják a gonoszoknak, annyira, hogy senki sem tér meg az õ gonoszságából; olyanok elõttem mindnyájan, mint Sodoma, és a benne lakók, mint Gomora.
And in the prophets of Jerusalem I have seen a shocking thing; they are untrue to their wives, walking in deceit, and they make strong the hands of evil-doers, so that a man may not be turned back from his evil-doing: they have all become like Sodom to me, and its people like Gomorrah.
καὶ ἐν τοῖς προφήταις ιερουσαλημ ἑώρακα φρικτά μοιχωμένους καὶ πορευομένους ἐν ψεύδεσι καὶ ἀντιλαμβανομένους χειρῶν πονηρῶν τοῦ μὴ ἀποστραφῆναι ἕκαστον ἀπὸ τῆς ὁ δοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ἐγενήθησάν μοι πάντες ὡς σοδομα καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν ὥσπερ γομορρα

15 Azért ezt mondja a Seregek Ura a próféták felõl: Ímé, én ürmöt adok enniök és mérget adok inniok, mert a jeruzsálemi prófétáktól ment ki az istentelenség minden földre.
So this is what the Lord of armies has said about the prophets: See, I will give them a bitter plant for their food, and bitter water for their drink: for from the prophets of Jerusalem unclean behaviour has gone out into all the land.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ψωμιῶ αὐτοὺς ὀδύνην καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ πικρόν ὅτι ἀπὸ τῶν προφητῶν ιερουσαλημ ἐξῆλθεν μολυσμὸς πάσῃ τῇ γῇ

16 Ezt mondja a Seregek Ura: Ne hallgassátok azoknak a prófétáknak szavait, a kik néktek prófétálnak, elbolondítanak titeket: az õ szívöknek látását szólják, nem az Úr szájából valót.
This is what the Lord of armies has said: Do not give ear to the words which the prophets say to you: they give you teaching of no value: it is from themselves that their vision comes, and not out of the mouth of the Lord.
οὕτως λέγει κύριος παντοκράτωρ μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους τῶν προφητῶν ὅτι ματαιοῦσιν ἑαυτοῖς ὅρασιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν λαλοῦσιν καὶ οὐκ ἀπὸ στόματος κυρίου

17 Szüntelen ezt mondják azoknak, a kik megvetnek engem: Azt mondta az Úr: Békességetek lesz néktek és mindenkinek, a ki az õ szívének keménysége szerint jár; ezt mondák: Nem jõ ti reátok veszedelem!
They keep on saying to those who have no respect for the word of the Lord, You will have peace; and to everyone who goes on his way in the pride of his heart, they say, No evil will come to you.
λέγουσιν τοῖς ἀπωθουμένοις τὸν λόγον κυρίου εἰρήνη ἔσται ὑμῖν καὶ πᾶσιν τοῖς πορευομένοις τοῖς θελήμασιν αὐτῶν παντὶ τῷ πορευομένῳ πλάνῃ καρδίας αὐτοῦ εἶπαν οὐχ ἥξει ἐπὶ σὲ κακά

18 Mert ki állott az Úr tanácsában, és ki látta és hallotta az õ igéjét? Ki figyelmezett az õ igéjére és hallotta azt?
For which of them has knowledge of the secret of the Lord, and has seen him, and given ear to his word? which of them has taken note of his word and given attention to it?
ὅτι τίς ἔστη ἐν ὑποστήματι κυρίου καὶ εἶδεν τὸν λόγον αὐτοῦ τίς ἐνωτίσατο καὶ ἤκουσεν

19 Ímé, az Úrnak szélvésze nagy haraggal kitör, és a hitetlenek fejére forgószél zúdul.
See, the storm-wind of the Lord, even the heat of his wrath, has gone out, a rolling storm, bursting on the heads of the evil-doers.
ἰδοὺ σεισμὸς παρὰ κυρίου καὶ ὀργὴ ἐκπορεύεται εἰς συσσεισμόν συστρεφομένη ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἥξει

20 Nem szünik meg az Úrnak haragja, míg meg nem valósítja és míg be nem teljesíti szívének gondolatait; az utolsó napokban értitek meg e dolog értelmét.
The wrath of the Lord will not be turned back till he has done, till he has put into effect, the purposes of his heart: in days to come you will have full knowledge of this.
καὶ οὐκέτι ἀποστρέψει ὁ θυμὸς κυρίου ἕως ἂν ποιήσῃ αὐτὸ καὶ ἕως ἂν ἀναστήσῃ αὐτὸ ἀπὸ ἐγχειρήματος καρδίας αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν νοήσουσιν αὐτά

21 Nem küldöttem e prófétákat, de õk futottak, nem szólottam nékik, mégis prófétáltak.
I did not send these prophets, but they went running: I said nothing to them, but they gave out the prophet's word.
οὐκ ἀπέστελλον τοὺς προφήτας καὶ αὐτοὶ ἔτρεχον οὐκ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς καὶ αὐτοὶ ἐπροφήτευον

22 Ha tanácsomban állottak volna, akkor az én igéimet hirdették volna az én népemnek, és eltérítették volna õket az õ gonosz útaikról, és az õ cselekedetöknek gonoszságától.
But if they had been in my secret, then they would have made my people give ear to my words, turning them from their evil way, and from the evil of their doings.
καὶ εἰ ἔστησαν ἐν τῇ ὑποστάσει μου καὶ εἰσήκουσαν τῶν λόγων μου καὶ τὸν λαόν μου ἂν ἀπέστρεφον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν

23 Csak a közelben vagyok-é én Isten? azt mondja az Úr, és nem vagyok-é Isten a messzeségben is?
Am I only a God who is near, says the Lord, and not a God at a distance?
θεὸς ἐγγίζων ἐγώ εἰμι λέγει κύριος καὶ οὐχὶ θεὸς πόρρωθεν

24 Vajjon elrejtõzhetik-é valaki a rejtekhelyeken, hogy én ne lássam õt? azt mondja az Úr, vajjon nem töltöm-é én be a mennyet és a földet? azt mondja az Úr.
In what secret place may a man take cover without my seeing him? says the Lord. Is there any place in heaven or earth where I am not? says the Lord.
εἰ κρυβήσεται ἄνθρωπος ἐν κρυφαίοις καὶ ἐγὼ οὐκ ὄψομαι αὐτόν μὴ οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ λέγει κύριος

25 Hallottam, a mit a próféták mondanak, a kik hazugságot prófétálnak az én nevemben, mondván: Álmot láttam, álmot láttam.
My ears have been open to what the prophets have said, who say false words in my name, saying, I have had a dream, I have had a dream, I have had a dream,
ἤκουσα ἃ λαλοῦσιν οἱ προφῆται ἃ προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευδῆ λέγοντες ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον

26 Meddig lesz ez a hazugságot prófétáló próféták szívében, a kik az õ szívök csalárdságát prófétálják?
Is (my word) in the hearts of the prophets who give out false words, even the prophets of the deceit of their hearts?
ἕως πότε ἔσται ἐν καρδίᾳ τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ψευδῆ καὶ ἐν τῷ προφητεύειν αὐτοὺς τὰ θελήματα καρδίας αὐτῶν

27 A kik el akarják az én népemmel felejtetni az én nevemet az õ álmaikkal, a melyeket egymásnak beszélnek, miképen az õ atyáik elfeledkeztek az én nevemrõl a Baálért?
Whose purpose is to take away the memory of my name from my people by their dreams, of which every man is talking to his neighbour, as their fathers gave up the memory of my name for the Baal.
τῶν λογιζομένων τοῦ ἐπιλαθέσθαι τοῦ νόμου μου ἐν τοῖς ἐνυπνίοις αὐτῶν ἃ διηγοῦντο ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ καθάπερ ἐπελάθοντο οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ ὀνόματός μου ἐν τῇ βααλ

28 A próféta, a ki álomlátó, beszéljen álmot; a kinél pedig az én igém van, beszélje az én igémet igazán. Mi köze van a polyvának a búzával? azt mondja az Úr.
If a prophet has a dream, let him give out his dream; and he who has my word, let him give out my word in good faith. What has the dry stem to do with the grain? says the Lord.
ὁ προφήτης ἐν ᾧ τὸ ἐνύπνιόν ἐστιν διηγησάσθω τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ καὶ ἐν ᾧ ὁ λόγος μου πρὸς αὐτόν διηγησάσθω τὸν λόγον μου ἐπ' ἀληθείας τί τὸ ἄχυρον πρὸς τὸν σῖτον οὕτως οἱ λόγοι μου λέγει κύριος

29 Nem olyan-é az én igém, mint a tûz? azt mondja az Úr, mint a sziklazúzó põröly?
Is not my word like fire? says the Lord; and like a hammer, smashing the rock to bits?
οὐχὶ οἱ λόγοι μου ὥσπερ πῦρ φλέγον λέγει κύριος καὶ ὡς πέλυξ κόπτων πέτραν

30 Azért ímé én a prófétákra [támadok,] azt mondja az Úr, a kik az én beszédeimet ellopják egyik a másikától.
For this cause I am against the prophets, says the Lord, who take my words, every one from his neighbour.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας λέγει κύριος ὁ θεός τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου ἕκαστος παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ

31 Ímé, én a prófétákra [támadok,] azt mondja az Úr, a kik felemelik nyelvöket és azt mondják: [az Úr] mondja!
See, I am against the prophets, says the Lord, who let their tongues say, He has said.
ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς ἐκβάλλοντας προφητείας γλώσσης καὶ νυστάζοντας νυσταγμὸν ἑαυτῶν

32 Ímé, én a [prófétá]k]ra [támadok,] a kik hazug álmokat prófétálnak, azt mondja az Úr, és beszélik azokat, és megcsalják az én népemet az õ hazugságaikkal és hízelkedéseikkel, holott én nem küldtem õket, sem nem parancsoltam nékik, és használni sem használtak e népnek, azt mondja az Úr.
See, I am against the prophets of false dreams, says the Lord, who give them out and make my people go out of the way by their deceit and their uncontrolled words: but I did not send them or give them orders; and they will be of no profit to this people, says the Lord.
ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς προφητεύοντας ἐνύπνια ψευδῆ καὶ διηγοῦντο αὐτὰ καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς πλάνοις αὐτῶν καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς καὶ ὠφέλειαν οὐκ ὠφελήσουσιν τὸν λαὸν τοῦτον

33 Mikor pedig megkérdez téged e nép, vagy a próféta, vagy a pap, mondván: Micsoda az Úrnak terhe? akkor mondd meg nékik azt: mi a teher? Az, hogy elvetlek titeket, azt mondja az Úr.
And if this people, or the prophet, or a priest, questioning you, says, What word of weight is there from the Lord? then you are to say to them, You are the word, for I will not be troubled with you any more, says the Lord.
καὶ ἐὰν ἐρωτήσωσί σε ὁ λαὸς οὗτος ἢ ἱερεὺς ἢ προφήτης λέγων τί τὸ λῆμμα κυρίου καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς ὑμεῖς ἐστε τὸ λῆμμα καὶ ῥάξω ὑμᾶς λέγει κύριος

34 A mely próféta vagy pap, vagy község azt mondja: Ez az Úrnak terhe, meglátogatom azt az embert és annak házát.
And as for the prophet and the priest and the people who say, A word of weight from the Lord! I will send punishment on that man and on his house.
καὶ ὁ προφήτης καὶ ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ λαός οἳ ἂν εἴπωσιν λῆμμα κυρίου καὶ ἐκδικήσω τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ

35 Kiki ezt mondja az õ barátjának és kiki az õ atyjafiának: Mit felel az Úr? és mit szólt az Úr?
But this is what you are to say, every man to his neighbour and every man to his brother, What answer has the Lord given? and, What has the Lord said?
ὅτι οὕτως ἐρεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τί ἀπεκρίθη κύριος καὶ τί ἐλάλησεν κύριος

36 És az Úrnak terhét ne emlegessétek többé, mert mindenkinek terhes lesz az õ szava, ha elforgatjátok az élõ Istennek, a Seregek Urának, a mi Istenünknek, beszédét.
And you will no longer put people in mind of the word of weight of the Lord: for every man's word will be a weight on himself; for the words of the living God, of the Lord of armies, our God, have been twisted by you.
καὶ λῆμμα κυρίου μὴ ὀνομάζετε ἔτι ὅτι τὸ λῆμμα τῷ ἀνθρώπῳ ἔσται ὁ λόγος αὐτοῦ

37 Ezt mondjad a prófétának: Mit felelt néked az Úr és mit szólt az Úr?
This is what you are to say to the prophet, What answer has the Lord given to you? and, What has the Lord said?
καὶ διὰ τί ἐλάλησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν

38 Hogyha az Úrnak terhét említitek, tehát ezt mondja az Úr: Mivelhogy ti e szót mondottátok: ez az Úrnak terhe, jóllehet küldék ti hozzátok, a kik ezt mondják: Ne mondjátok: ez az Úrnak terhe;
But if you say, The word of weight of the Lord; this is what the Lord has said: Because you say, The weight of the Lord, and I have sent to you, saying, You are not to say, The weight of the Lord;
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεός ἀνθ' ὧν εἴπατε τὸν λόγον τοῦτον λῆμμα κυρίου καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς λέγων οὐκ ἐρεῖτε λῆμμα κυρίου

39 Ezért ímé én elfeledlek titeket, és kigyomlállak titeket, és a várost, a melyet néktek és a ti atyáitoknak adtam, [elvetem] az én orczám elõl.
For this reason, truly, I will put you completely out of my memory, and I will put you, and the town which I gave to you and to your fathers, away from before my face:
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω καὶ ῥάσσω ὑμᾶς καὶ τὴν πόλιν ἣν ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν

40 És örökkévaló szégyent és örökkévaló gyalázatot hozok ti reátok, a mely felejthetetlen.
And I will give you a name without honour for ever, and unending shame which will never go from the memory of men.
καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς ὀνειδισμὸν αἰώνιον καὶ ἀτιμίαν αἰώνιον ἥτις οὐκ ἐπιλησθήσεται

1 Látomást mutata nékem az Úr, és ímé, két kosár füge volt letéve az Úr temploma elõtt, miután Nabukodonozor babiloniai király Jékóniást, Joákimnak, a Júda királyának fiát és Júdának fejedelmeit és az ácsokat és kovácsokat fogságra hurczolá Jeruzsálembõl, és elvivé õket Babilonba.
The Lord gave me a vision, and I saw two baskets full of figs put in front of the Temple of the Lord, after Nebuchadrezzar, king of Babylon, had taken prisoner Jeconiah, the son of Jehoiakim, king of Judah, and the chiefs of Judah, and the expert workmen and metal-workers from Jerusalem, and had taken them to Babylon.
ἔδειξέν μοι κύριος δύο καλάθους σύκων κειμένους κατὰ πρόσωπον ναοῦ κυρίου μετὰ τὸ ἀποικίσαι ναβουχοδονοσορ βασιλέα βαβυλῶνος τὸν ιεχονιαν υἱὸν ιωακιμ βασιλέα ιουδα καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς τεχνίτας καὶ τοὺς δεσμώτας καὶ τοὺς πλουσίους ἐξ ιερουσαλημ καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς βαβυλῶνα

2 Az egyik kosárban igen jó fügék valának, a milyenek az elõször érõ fügék; a másik kosárban pedig igen rossz fügék valának, sõt ehetetlenek a rosszaság miatt.
One basket had very good figs, like the figs which first come to growth: and the other basket had very bad figs, so bad that they were of no use for food.
ὁ κάλαθος ὁ εἷς σύκων χρηστῶν σφόδρα ὡς τὰ σῦκα τὰ πρόιμα καὶ ὁ κάλαθος ὁ ἕτερος σύκων πονηρῶν σφόδρα ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν

3 És monda az Úr nékem: Mit látsz te Jeremiás? És mondék: Fügéket. A jó fügék igen jók, de a rosszak igen rosszak, sõt rosszaságok miatt ehetetlenek.
Then the Lord said to me, What do you see, Jeremiah? And I said, Figs; the good figs are very good, and the bad very bad, and of no use for food, they are so bad.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με τί σὺ ὁρᾷς ιερεμια καὶ εἶπα σῦκα τὰ χρηστὰ χρηστὰ λίαν καὶ τὰ πονηρὰ πονηρὰ λίαν ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν

4 És szóla az Úr nékem, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

5 Ezt mondja az Úr, Izráel Istene: Mint ezeket a jó fügéket, úgy megkülönböztetem a Júda foglyait, a kiket e helyrõl a Kaldeusok földjére vitettem, az õ javokra.
This is what the Lord, the God of Israel, has said: Like these good figs, so in my eyes will be the prisoners of Judah, whom I have sent from this place into the land of the Chaldaeans for their good.
τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ὡς τὰ σῦκα τὰ χρηστὰ ταῦτα οὕτως ἐπιγνώσομαι τοὺς ἀποικισθέντας ιουδα οὓς ἐξαπέσταλκα ἐκ τοῦ τόπου τούτου εἰς γῆν χαλδαίων εἰς ἀγαθά

6 És õket szemmel tartom az õ javokra, és visszahozom e földre, és megépítem és el nem rontom, és beplántálom és ki nem szaggatom.
For I will keep my eyes on them for good, and I will take them back again to this land, building them up and not pulling them down, planting them and not uprooting them.
καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς ἀγαθὰ καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἀγαθὰ καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ καθελῶ καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω

7 És szívet adok nékik, hogy megismerjenek engemet, hogy én vagyok az Úr, és õk én népemmé lesznek, én pedig Istenökké leszek, mert teljes szívökbõl megtérnek hozzám.
And I will give them a heart to have knowledge of me, that I am the Lord: and they will be my people, and I will be their God: for they will come back to me with all their heart.
καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν τοῦ εἰδέναι αὐτοὺς ἐμὲ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐπ' ἐμὲ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῶν

8 És a milyenek a rossz fügék, a melyek ehetetlenek a rosszaság miatt, azt mondja az Úr, olyanná teszem Sedékiást, a Júda királyát, és az õ maradékát, és az õ fejedelmeit, és Jeruzsálem maradékát, a kik itt maradnak e földön, és azokat, a kik Égyiptom földén laknak.
And like the bad figs which are so bad that they are of no use for food, so I will give up Zedekiah, king of Judah, and his chiefs and the rest of Jerusalem who are still in this land, and those who are in the land of Egypt:
καὶ ὡς τὰ σῦκα τὰ πονηρά ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν τάδε λέγει κύριος οὕτως παραδώσω τὸν σεδεκιαν βασιλέα ιουδα καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ καὶ τὸ κατάλοιπον ιερουσαλημ τοὺς ὑπολελειμμένους ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αἰγύπτῳ

9 És kiteszem õket rettegésnek, veszedelemnek a föld minden országában; gyalázatnak, példabeszédnek, gúnynak és szidalomnak minden helyen, a hová kiûzöm õket.
I will give them up to be a cause of fear and of trouble among all the kingdoms of the earth; to be a name of shame and common talk and a cutting word and a curse in all the places wherever I will send them wandering.
καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διασκορπισμὸν εἰς πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς παραβολὴν καὶ εἰς μῖσος καὶ εἰς κατάραν ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς ἐκεῖ

10 És fegyvert, éhséget és döghalált bocsátok reájok mindaddig, a míg elfogynak a földrõl, a melyet nékik adtam és az õ atyáiknak.
And I will send the sword, and need of food, and disease, among them till they are all cut off from the land which I gave to them and to their fathers.
καὶ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς τὸν λιμὸν καὶ τὸν θάνατον καὶ τὴν μάχαιραν ἕως ἂν ἐκλίπωσιν ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς

1 Az a beszéd, a mely lõn Jeremiáshoz az egész Júda népe felõl, Joákim negyedik esztendejében; a ki fia vala Jósiásnak, a Júda királyának, az elsõ esztendejében Nabukodonozornak a babiloni királynak;
The word which came to Jeremiah about all the people of Judah in the fourth year of Jehoiakim, the son of Josiah king of Judah; this was the first year of Nebuchadrezzar, king of Babylon.
ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ιερεμιαν ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν ιουδα ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ ιωακιμ υἱοῦ ιωσια βασιλέως ιουδα

2 A melyet szóla Jeremiás próféta az egész Júda népéhez és Jeruzsálem minden lakosához, mondván:
This word Jeremiah gave out to all the people of Judah and to those living in Jerusalem, saying,
ὃν ἐλάλησεν πρὸς πάντα τὸν λαὸν ιουδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ιερουσαλημ λέγων

3 Jósiásnak tizenharmadik esztendejétõl fogva, a ki fia vala Amonnak, a Júda királyának, e napig (vagyis huszonhárom esztendõ óta) szóla az Úr nékem, és szólottam én néktek, jó reggel szóltam, de nem hallgattátok.
From the thirteenth year of Josiah, the son of Amon, king of Judah, even till this day, for twenty-three years, the word of the Lord has been coming to me, and I have given it to you, getting up early and talking to you; but you have not given ear.
ἐν τρισκαιδεκάτῳ ἔτει ιωσια υἱοῦ αμως βασιλέως ιουδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης εἴκοσι καὶ τρία ἔτη καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὀρθρίζων καὶ λέγων

4 És elküldte az Úr ti hozzátok minden õ szolgáját, a prófétákat, jó reggel elküldte, de nem hallgattátok, és fületeket sem hajtottátok a hallásra.
And the Lord has sent to you all his servants the prophets, getting up early and sending them; but you have not given attention and your ear has not been open to give hearing;
καὶ ἀπέστελλον πρὸς ὑμᾶς τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας ὄρθρου ἀποστέλλων καὶ οὐκ εἰσηκούσατε καὶ οὐ προσέσχετε τοῖς ὠσὶν ὑμῶν

5 Ezt mondták: Térjetek meg már mindnyájan a ti gonosz útaitokról és a ti gonosz cselekedeteitekbõl, hogy lakhassatok a földön, a melyet az Úr adott néktek és a ti atyáitoknak öröktõl fogva örökké.
Saying, Come back now, everyone from his evil way and from the evil of your doings, and keep your place in the land which the Lord has given to you and to your fathers, from times long past even for ever:
λέγων ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἀπ' αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος

6 És ne járjatok idegen istenek után, hogy szolgáljatok nékik és imádjátok õket, és ne ingereljetek fel engem a ti kezeitek munkájával, hogy veszedelmet ne hozzak rátok.
Do not go after other gods to be their servants and to give them worship, and do not make me angry with the work of your hands, causing evil to yourselves.
μὴ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς ὅπως μὴ παροργίζητέ με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς

7 De nem hallgattatok reám, azt mondja az Úr, hogy felingereljetek engem a ti kezeitek munkájával a ti veszedelmetekre.
But you have not given ear to me, says the Lord; so that you have made me angry with the work of your hands, causing evil to yourselves.
καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου

8 Azért ezt mondja a Seregeknek Ura: Mivelhogy nem hallgattatok az én beszédemre:
So this is what the Lord of armies has said: Because you have not given ear to my words,
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπειδὴ οὐκ ἐπιστεύσατε τοῖς λόγοις μου

9 Ímé, kiküldök én és felveszem északnak minden nemzetségét, azt mondja az Úr, és Nabukodonozort, a babiloni királyt, az én szolgámat, és behozom õket e földre és ennek lakóira és mind e körül való nemzetekre, és elveszem õket és csudává és szörnyûséggé teszem õket és örökkévaló pusztasággá.
See, I will send and take all the families of the north, says the Lord, and Nebuchadrezzar, king of Babylon, my servant, and make them come against this land, and against its people, and against all these nations on every side; and I will give them up to complete destruction, and make them a cause of fear and surprise and a waste place for ever.
ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ λήμψομαι τὴν πατριὰν ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἄξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῆς καὶ ἐξερημώσω αὐτοὺς καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς συριγμὸν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν αἰώνιον

10 És elveszem tõlök az öröm szavát, a vígasság szavát, a võlegény szavát és a menyasszony szavát, a malmok zörgését és a szövétnek világosságát.
And more than this, I will take from them the sound of laughing voices, the voice of joy, the voice of the newly-married man, and the voice of the bride, the sound of the stones crushing the grain, and the shining of lights.
καὶ ἀπολῶ ἀπ' αὐτῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης ὀσμὴν μύρου καὶ φῶς λύχνου

11 És ez egész föld pusztasággá és csudává lészen, és e nemzetek a babiloni királynak szolgálnak hetven esztendeig.
All this land will be a waste and a cause of wonder; and these nations will be the servants of the king of Babylon for seventy years.
καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἀφανισμόν καὶ δουλεύσουσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἑβδομήκοντα ἔτη

12 És mikor eltelik a hetven esztendõ, meglátogatom a babiloni királyon és az õ népén az õ álnokságukat, azt mondja az Úr, és a káldeai földön, és örökkévaló pusztasággá teszem azt.
And it will come about, after seventy years are ended, that I will send punishment on the king of Babylon, and on that nation, says the Lord, for their evil-doing, and on the land of the Chaldaeans; and I will make it a waste for ever.
καὶ ἐν τῷ πληρωθῆναι τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη ἐκδικήσω τὸ ἔθνος ἐκεῖνο φησὶν κύριος καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς ἀφανισμὸν αἰώνιον

13 És végbeviszem azon a földön mindazokat, a miket szóltam felõle, mindazt, a mi megvan írva e könyvben, a melyet prófétált Jeremiás az összes nemzetek felõl.
And I will make that land undergo everything I have said against it, even everything recorded in this book, which Jeremiah the prophet has said against all the nations.
καὶ ἐπάξω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην πάντας τοὺς λόγους μου οὓς ἐλάλησα κατ' αὐτῆς πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ

14 Mert õ rajtok is uralkodnak majd sok nemzetek és nagy királyok, és megfizetek nékik az õ cselekedeteik szerint és az õ kezeiknek munkája szerint.
For a number of nations and great kings will make servants of them, even of them: and I will give them the reward of their acts, even the reward of the work of their hands.
ἃ ἐπροφήτευσεν ιερεμιας ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ αιλαμ

15 Mert ezt mondotta az Úr, Izráelnek Istene nékem: Vedd el kezembõl e harag borának poharát, és itasd meg vele mindama nemzeteket, a kikhez én küldelek téged.
For this is what the Lord, the God of Israel, has said to me: Take the cup of the wine of this wrath from my hand, and make all the nations to whom I send you take of it.
τάδε λέγει κύριος συντριβήτω τὸ τόξον αιλαμ ἀρχὴ δυναστείας αὐτῶν

16 Hogy igyanak, részegüljenek meg és bolondoskodjanak a fegyver miatt, a melyet én közéjök bocsátok.
And after drinking it, they will go rolling from side to side, and be off their heads, because of the sword which I will send among them.
καὶ ἐπάξω ἐπὶ αιλαμ τέσσαρας ἀνέμους ἐκ τῶν τεσσάρων ἄκρων τοῦ οὐρανοῦ καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν πᾶσιν τοῖς ἀνέμοις τούτοις καὶ οὐκ ἔσται ἔθνος ὃ οὐχ ἥξει ἐκεῖ οἱ ἐξωσμένοι αιλαμ

17 És elvevém a pohárt az Úr kezébõl, és megitatám mindama nemzeteket, a kikhez külde engem az Úr:
Then I took the cup from the Lord's hand, and gave a drink from it to all the nations to whom the Lord sent me;
καὶ πτοήσω αὐτοὺς ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς κακὰ κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου καὶ ἐπαποστελῶ ὀπίσω αὐτῶν τὴν μάχαιράν μου ἕως τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτούς

18 Jeruzsálemet és Júda városait, az õ királyait és fejedelmeit, hogy pusztasággá, csudává, szörnyûséggé és átokká tegyem õket, a mint e mai napon van:
Jerusalem and the towns of Judah and their kings and their princes, to make them a waste place, a cause of fear and surprise and a curse, as it is this day;
καὶ θήσω τὸν θρόνον μου ἐν αιλαμ καὶ ἐξαποστελῶ ἐκεῖθεν βασιλέα καὶ μεγιστᾶνας

19 A Faraót, Égyiptom királyát, az õ szolgáit és fejedelmeit és minden õ népét,
Pharaoh, king of Egypt, and his servants and his princes and all his people;
καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν αιλαμ λέγει κύριος

20 És minden egyveleg népet, és az Úz földének minden királyát, és a Filiszteusok földének minden királyát, és Askalont, Gázát, Akkaront és Azótusnak maradékait,
And all the mixed people and all the kings of the land of Uz, and all the kings of the land of the Philistines, and Ashkelon and Gaza and Ekron and the rest of Ashdod;
ἐν ἀρχῇ βασιλεύοντος σεδεκιου τοῦ βασιλέως ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος περὶ αιλαμ

2 Ezt mondja az Úr: Állj az Úr házának pitvarába, és mondd el Júdának minden városából azoknak, a kik imádkozni jõnek az Úr házába, mindazokat az igéket, a melyeket parancsoltam néked, hogy mondd el nékik. Egy szót se hagyj el!
This is what the Lord has said: Take your place in the open square of the Lord's house and say to all the towns of Judah, who come into the Lord's house for worship, everything I give you orders to say to them: keep back not a word;
τῇ αἰγύπτῳ ἐπὶ δύναμιν φαραω νεχαω βασιλέως αἰγύπτου ὃς ἦν ἐπὶ τῷ ποταμῷ εὐφράτῃ ἐν χαρχαμις ὃν ἐπάταξε ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ιωακιμ βασιλέως ιουδα

3 Hátha szót fogadnak, és mindenki megtér az õ gonosz útjától, akkor megbánom a veszedelmet, a melyet nékik okozni gondoltam az õ cselekedeteik gonoszsága miatt.
It may be that they will give ear, and that every man will be turned from his evil way, so that my purpose of sending evil on them because of the evil of their doings may be changed.
ἀναλάβετε ὅπλα καὶ ἀσπίδας καὶ προσαγάγετε εἰς πόλεμον

4 És mondd meg nékik: Így szól az Úr: Ha nem hallgattok reám, hogy az én törvényeim szerint járjatok, a melyet elõtökbe adtam,
And you are to say to them, This is what the Lord has said: If you do not give ear to me and go in the way of my law which I have put before you,
ἐπισάξατε τοὺς ἵππους ἐπίβητε οἱ ἱππεῖς καὶ κατάστητε ἐν ταῖς περικεφαλαίαις ὑμῶν προβάλετε τὰ δόρατα καὶ ἐνδύσασθε τοὺς θώρακας ὑμῶν

5 Hogy hallgassatok a prófétáknak, az én szolgáimnak beszédére, a kiket én küldék hozzátok, és pedig jó reggel küldém, de nem hallgattatok rájok:
And give ear to the words of my servants the prophets whom I send to you, getting up early and sending them, though you gave no attention;
τί ὅτι αὐτοὶ πτοοῦνται καὶ ἀποχωροῦσιν ὀπίσω διότι οἱ ἰσχυροὶ αὐτῶν κοπήσονται φυγῇ ἔφυγον καὶ οὐκ ἀνέστρεψαν περιεχόμενοι κυκλόθεν λέγει κύριος

6 Akkor e házat hasonlóvá teszem Silóhoz, e várost pedig a föld minden nemzetének átkává.
Then I will make this house like Shiloh, and will make this town a curse to all the nations of the earth.
μὴ φευγέτω ὁ κοῦφος καὶ μὴ ἀνασῳζέσθω ὁ ἰσχυρός ἐπὶ βορρᾶν τὰ παρὰ τὸν εὐφράτην ἠσθένησαν πεπτώκασιν

7 Hallák pedig a papok és próféták és az egész község Jeremiást, a mint ez igéket szólá az Úr házában.
And in the hearing of the priests and the prophets and all the people, Jeremiah said these words in the house of the Lord.
τίς οὗτος ὡς ποταμὸς ἀναβήσεται καὶ ὡς ποταμοὶ κυμαίνουσιν ὕδωρ

8 És lõn, mikor elvégezé Jeremiás a beszédet, a melyet az Úr parancsolt vala mind az egész néphez szólania, megragadák õt a papok és a próféták és az egész nép, mondván: Halállal kell lakolnod!
Now, when Jeremiah had come to the end of saying everything the Lord had given him orders to say to all the people, the priests and the prophets and all the people took him by force, saying, Death will certainly be your fate.
ὕδατα αἰγύπτου ὡσεὶ ποταμὸς ἀναβήσεται καὶ εἶπεν ἀναβήσομαι καὶ κατακαλύψω γῆν καὶ ἀπολῶ κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ

9 Miért prófétáltál az Úr nevében, mondván: Olyan lesz e ház, mint Siló, és e város elpusztul, lakatlanná lesz? És összegyûle az egész nép Jeremiás ellen az Úrnak házában.
Why have you said in the name of the Lord, This house will be like Shiloh, and this land a waste with no one living in it? And all the people had come together to Jeremiah in the house of the Lord.
ἐπίβητε ἐπὶ τοὺς ἵππους παρασκευάσατε τὰ ἅρματα ἐξέλθατε οἱ μαχηταὶ αἰθιόπων καὶ λίβυες καθωπλισμένοι ὅπλοις καὶ λυδοί ἀνάβητε ἐντείνατε τόξον

10 De meghallák ezeket a Júda fejedelmei, és felmenének a király házából az Úrnak házába, és leülének az Úr új kapujának ajtajában.
And the rulers of Judah, hearing of these things, came up from the king's house to the house of the Lord, and took their seats by the new door of the Lord's house.
καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν ἡμέρα ἐκδικήσεως τοῦ ἐκδικῆσαι τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ καὶ καταφάγεται ἡ μάχαιρα κυρίου καὶ ἐμπλησθήσεται καὶ μεθυσθήσεται ἀπὸ τ οῦ αἵματος αὐτῶν ὅτι θυσία τῷ κυρίῳ σαβαωθ ἀπὸ γῆς βορρᾶ ἐπὶ ποταμῷ εὐφράτῃ

11 És szólának a papok és a próféták a fejedelmeknek és az egész népnek, mondván: Halálra méltó ez az ember, mert e város ellen prófétált, a mint füleitekkel hallottátok.
Then the priests and the prophets said to the rulers and to all the people, The right fate for this man is death; for he has said words against this town in your hearing.
ἀνάβηθι γαλααδ καὶ λαβὲ ῥητίνην τῇ παρθένῳ θυγατρὶ αἰγύπτου εἰς κενὸν ἐπλήθυνας ἰάματά σου ὠφέλεια οὐκ ἔστιν σοί

12 És szóla Jeremiás mindazoknak a fejedelmeknek és az egész népnek, mondván: Az Úr küldött engem, hogy prófétáljak e ház ellen és e város ellen mind e szókkal, a melyeket hallottatok.
Then Jeremiah said to all the rulers and to all the people, The Lord has sent me as his prophet to say against this house and against this town all the words which have come to your ears.
ἤκουσαν ἔθνη φωνήν σου καὶ τῆς κραυγῆς σου ἐπλήσθη ἡ γῆ ὅτι μαχητὴς πρὸς μαχητὴν ἠσθένησεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔπεσαν ἀμφότεροι

13 Most azért jobbítsátok meg a ti útaitokat és cselekedeteiteket, és hallgassatok az Úrnak, a ti Isteneteknek szavára, és az Úr megbánja a veszedelmet, a melylyel fenyegetett titeket.
So now, make a change for the better in your ways and your doings, and give ear to the voice of the Lord your God; then the Lord will let himself be turned from the decision he has made against you for evil.
ἃ ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ ιερεμιου τοῦ ἐλθεῖν ναβουχοδονοσορ τὸν βασιλέα βαβυλῶνος τοῦ κόψαι τὴν γῆν αἰγύπτου

14 Én magam pedig ímé kezetekben [vagyok,] cselekedjetek velem, a mint jónak és a mint helyesnek [tetszik] néktek.
As for me, here I am in your hands: do with me whatever seems good and right in your opinion.
ἀναγγείλατε εἰς μάγδωλον καὶ παραγγείλατε εἰς μέμφιν εἴπατε ἐπίστηθι καὶ ἑτοίμασον ὅτι κατέφαγεν μάχαιρα τὴν σμίλακά σου

15 De jól tudjátok meg, hogy ha megöltök engem, ártatlan vér száll ti reátok és e városra és ennek lakosaira, mert bizony az Úr küldött el engem hozzátok, hogy a ti füleitekbe mondjam mind e szókat.
Only be certain that, if you put me to death, you will make yourselves and your town and its people responsible for the blood of one who has done no wrong: for truly, the Lord has sent me to you to say all these words in your ears.
διὰ τί ἔφυγεν ὁ ἅπις ὁ μόσχος ὁ ἐκλεκτός σου οὐκ ἔμεινεν ὅτι κύριος παρέλυσεν αὐτόν

16 És mondák azok a fejedelmek és az egész község a papoknak és prófétáknak: Nem méltó ez az ember a halálra: mert az Úrnak, a mi Istenünknek nevében szólt nékünk!
Then the rulers and all the people said to the priests and the prophets, It is not right for this man to be put to death: for he has said words to us in the name of the Lord our God.
καὶ τὸ πλῆθός σου ἠσθένησεν καὶ ἔπεσεν καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐλάλει ἀναστῶμεν καὶ ἀναστρέψωμεν πρὸς τὸν λαὸν ἡμῶν εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν ἀπὸ προσώπου μαχαίρας ἑλληνικῆς

17 Felkelének az ország vénei közül is némely férfiak, és szólának az egész összegyûlt népnek, mondván:
Then some of the responsible men of the land got up and said to all the meeting of the people,
καλέσατε τὸ ὄνομα φαραω νεχαω βασιλέως αἰγύπτου σαων-εσβι-εμωηδ

18 A móreseti Mikeás prófétált Ezékiásnak, a Júda királyának idejében, és szóla az egész Júda népének, mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura: A Siont megszántják, [mint] szántóföldet, és Jeruzsálem elpusztul, és e háznak hegyét erdõ növi be;
Micah the Morashtite, who was a prophet in the days of Hezekiah, king of Judah, said to all the people of Judah, This is what the Lord of armies has said: Zion will become like a ploughed field, and Jerusalem will become a mass of broken walls, and the mountain of the house like the high places of the woodland.
ζῶ ἐγώ λέγει κύριος ὁ θεός ὅτι ὡς τὸ ἰταβύριον ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ὡς ὁ κάρμηλος ἐν τῇ θαλάσσῃ ἥξει

19 Megölte-é [azért] õt Ezékiás, Júdának királya és az egész Júda? Nem félte-é az Urat? Nem könyörgött-é az Úrnak? És nem megbánta-é az Úr a veszedelmet, a melylyel fenyegette õket? És mi [olyan] nagy veszedelmet vonnánk a mi lelkünkre?
Did Hezekiah and all Judah put him to death? did he not in the fear of the Lord make prayer for the grace of the Lord, and the Lord let himself be turned from the decision he had made against them for evil? By this act we might do great evil against ourselves.
σκεύη ἀποικισμοῦ ποίησον σεαυτῇ κατοικοῦσα θύγατερ αἰγύπτου ὅτι μέμφις εἰς ἀφανισμὸν ἔσται καὶ κληθήσεται οὐαὶ διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ

20 Volt egy [másik] ember is, a ki az Úr nevében prófétált, Uriás, Semájának fia, Kirját-Jearimból, és prófétált e város ellen és a föld ellen, egészen a Jeremiás beszéde szerint.
And there was another man who was a prophet of the Lord, Uriah, the son of Shemaiah of Kiriath-jearim; he said against this town and against this land all the words which Jeremiah had said:
δάμαλις κεκαλλωπισμένη αἴγυπτος ἀπόσπασμα ἀπὸ βορρᾶ ἦλθεν ἐπ' αὐτήν

21 És meghallá Jojákim király és minden vitéze és minden fejedelme az õ beszédeit, és halálra kerestette õt a király; de meghallá Uriás és megijedt, és elfutott és átment Égyiptomba.
And when his words came to the ears of Jehoiakim the king and all his men of war and his captains, the king would have put him to death; but Uriah, hearing of it, was full of fear and went in flight into Egypt:
καὶ οἱ μισθωτοὶ αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὥσπερ μόσχοι σιτευτοὶ τρεφόμενοι ἐν αὐτῇ διότι καὶ αὐτοὶ ἀπεστράφησαν καὶ ἔφυγον ὁμοθυμαδόν οὐκ ἔστησαν ὅτι ἡμέρα ἀπωλείας ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῶν

22 És Jojákim király embereket küldött Égyiptomba, Elnátánt, az Akbor fiát, és [más] férfiakat vele együtt Égyiptomba.
And Jehoiakim the king sent Elnathan, the son of Achbor, and certain men with him, into Egypt.
φωνὴ ὡς ὄφεως συρίζοντος ὅτι ἐν ἄμμῳ πορεύσονται ἐν ἀξίναις ἥξουσιν ἐπ' αὐτὴν ὡς κόπτοντες ξύλα

23 És kihozák Uriást Égyiptomból és vivék Jojákim király elé, a ki megöleté õt fegyverrel, holttestét pedig a köznép temetõjébe vetteté.
And they took Uriah out of Egypt and came back with him to Jehoiakim the king; who put him to death with the sword, and had his dead body put into the resting-place of the bodies of the common people.
ἐκκόψουσιν τὸν δρυμὸν αὐτῆς λέγει κύριος ὁ θεός ὅτι οὐ μὴ εἰκασθῇ ὅτι πληθύνει ὑπὲρ ἀκρίδα καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἀριθμός

24 De Ahikámnak, a Sáfán fiának keze Jeremiással lõn, hogy ne adják õt a nép kezébe halálra.
But Ahikam, the son of Shaphan, gave Jeremiah his help, so that he was not given into the hands of the people to be put to death.
κατῃσχύνθη θυγάτηρ αἰγύπτου παρεδόθη εἰς χεῖρας λαοῦ ἀπὸ βορρᾶ

1 A Jojákim uralkodásának kezdetén, a ki fia vala Jósiásnak, a Júda királyának, ilyen szavakat szóla az Úr Jeremiáshoz, mondván:
When Zedekiah, the son of Josiah, king of Judah, first became king this word came to Jeremiah from the Lord, saying,
λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐπὶ βαβυλῶνα

2 Így szól az Úr nékem: Csinálj magadnak köteleket, és jármot és vedd azokat a nyakadba.
This is what the Lord has said to me: Make for yourself bands and yokes and put them on your neck;
ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ μὴ κρύψητε εἴπατε ἑάλωκεν βαβυλών κατῃσχύνθη βῆλος ἡ ἀπτόητος ἡ τρυφερὰ παρεδόθη μαρωδαχ

3 És küldd azokat Edom királyához és Moáb királyához, az Ammon fiainak királyához, Tírus királyához és Sidon királyához a követek által, a kik eljõnek Jeruzsálembe Sedékiáshoz, Júdának királyához,
And send them to the king of Edom, and to the king of Moab, and to the king of the children of Ammon, and to the king of Tyre, and to the king of Zidon, by their servants who come to Jerusalem, to Zedekiah, king of Judah;
ὅτι ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἔθνος ἀπὸ βορρᾶ οὗτος θήσει τὴν γῆν αὐτῆς εἰς ἀφανισμόν καὶ οὐκ ἔσται ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἀνθρώπου καὶ ἕως κτήνους

4 És parancsold meg nékik, hogy mondják meg az õ uraiknak: Ezt mondja a Seregek Ura, Izráelnek Istene, ezt mondjátok a ti uraitoknak:
And give them orders to say to their masters, This is what the Lord of armies, the God of Israel, has said: Say to your masters,
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἥξουσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ ιουδα ἐπὶ τὸ αὐτό βαδίζοντες καὶ κλαίοντες πορεύσονται τὸν κύριον θεὸν αὐτῶν ζητοῦ ντες

5 Én teremtettem a földet, az embert és a barmot, a melyek e föld színén vannak, az én nagy erõmmel és az én kinyujtott karommal, és annak adom azt, a ki kedves az én szemeim elõtt:
I have made the earth, and man and beast on the face of the earth, by my great power and by my outstretched arm; and I will give it to anyone at my pleasure.
ἕως σιων ἐρωτήσουσιν τὴν ὁδόν ὧδε γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῶν δώσουσιν καὶ ἥξουσιν καὶ καταφεύξονται πρὸς κύριον τὸν θεόν διαθήκη γὰρ αἰώνιος οὐκ ἐπιλησθήσεται

6 És most én odaadom mind e földeket Nabukodonozornak, a babiloni királynak, az én szolgámnak kezébe; sõt a mezei állatokat is néki adom, hogy néki szolgáljanak.
And now I have given all these lands into the hands of Nebuchadnezzar, the king of Babylon, my servant; and I have given the beasts of the field to him for his use.
πρόβατα ἀπολωλότα ἐγενήθη ὁ λαός μου οἱ ποιμένες αὐτῶν ἐξῶσαν αὐτούς ἐπὶ τὰ ὄρη ἀπεπλάνησαν αὐτούς ἐξ ὄρους ἐπὶ βουνὸν ᾤχοντο ἐπελάθοντο κοίτης αὐτῶν

7 És néki és az õ fiának és unokájának szolgál minden nemzet mindaddig, míg el nem jõ az õ földének is ideje, és szolgálnak néki sok nemzetek és nagy királyok.
And all the nations will be servants to him and to his son and to his son's son, till the time comes for his land to be overcome: and then a number of nations and great kings will take it for their use.
πάντες οἱ εὑρίσκοντες αὐτοὺς κατανάλισκον αὐτούς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν εἶπαν μὴ ἀνῶμεν αὐτούς ἀνθ' ὧν ἥμαρτον τῷ κυρίῳ νομῇ δικαιοσύνης τῷ συναγαγόντι τοὺς πατέρας αὐτῶ ν

8 Azt a nemzetet és azt az országot pedig, a mely nem szolgál néki, Nabukodonozornak, a babiloni királynak, és a ki nem teszi nyakát a babiloni király jármába: fegyverrel és éhséggel és döghalállal verem meg azt a nemzetet, azt mondja az Úr, míglen kiirtom õket az õ kezével.
And it will come about, that if any nation does not become a servant to this same Nebuchadnezzar, king of Babylon, and does not put its neck under the yoke of the king of Babylon, then I will send punishment on that nation, says the Lord, by the sword and need of food and by disease, till I have given them into his hands.
ἀπαλλοτριώθητε ἐκ μέσου βαβυλῶνος καὶ ἀπὸ γῆς χαλδαίων καὶ ἐξέλθατε καὶ γένεσθε ὥσπερ δράκοντες κατὰ πρόσωπον προβάτων

9 Ti azért ne hallgassatok a ti prófétáitokra, se jövendõmondóitokra, se álommagyarázóitokra, se varázslóitokra, se szemfényvesztõitekre, a kik ezt mondják néktek: Ne szolgáljatok a babiloni királynak.
And you are not to give attention to your prophets or your readers of signs or your dreamers or those who see into the future or those who make use of secret arts, who say to you, You will not become servants of the king of Babylon:
ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐγείρω ἐπὶ βαβυλῶνα συναγωγὰς ἐθνῶν ἐκ γῆς βορρᾶ καὶ παρατάξονται αὐτῇ ἐκεῖθεν ἁλώσεται ὡς βολὶς μαχητοῦ συνετοῦ οὐκ ἐπιστρέψει κενή

10 Mert õk hazugságot prófétálnak néktek, hogy messze vigyelek titeket a ti földetekbõl és kiûzzelek titeket, és elveszszetek!
For they say false words to you, so that you may be sent away far from your land, and so that you may be forced out by me and come to destruction.
καὶ ἔσται ἡ χαλδαία εἰς προνομήν πάντες οἱ προνομεύοντες αὐτὴν ἐμπλησθήσονται

11 Azt a nemzetet pedig, a mely nyakára veszi a babiloni király jármát és szolgál néki, az õ földében hagyom, azt mondja az Úr, és míveli azt és lakozik benne.
But as for that nation which puts its neck under the yoke of the king of Babylon and becomes his servant, I will let that nation keep on in its land, farming it and living in it, says the Lord.
ὅτι ηὐφραίνεσθε καὶ κατεκαυχᾶσθε διαρπάζοντες τὴν κληρονομίαν μου διότι ἐσκιρτᾶτε ὡς βοΐδια ἐν βοτάνῃ καὶ ἐκερατίζετε ὡς ταῦροι

12 Sõt Sedékiásnak, a Júda királyának is mind e beszédek szerint szólottam, mondván: Vegyétek nyakatokra a babiloni királynak jármát, és szolgáljatok néki és az õ népének, és éltek!

And I said all this to Zedekiah, king of Judah, saying, Put your necks under the yoke of the king of Babylon and become his servants and his people, so that you may keep your lives.

ἠσχύνθη ἡ μήτηρ ὑμῶν σφόδρα μήτηρ ἐπ' ἀγαθὰ ἐσχάτη ἐθνῶν ἔρημος

13 Miért halsz meg te és a te néped fegyver miatt, éhség és döghalál miatt, a mint szólott az Úr az olyan néprõl, a mely nem szolgál a babiloni királynak?

Why are you desiring death, you and your people, by the sword, and because food is gone, and by disease, as the Lord has said of the nation which does not become the servant of the king of Babylon?

ἀπὸ ὀργῆς κυρίου οὐ κατοικηθήσεται καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμὸν πᾶσα καὶ πᾶς ὁ διοδεύων διὰ βαβυλῶνος σκυθρωπάσει καὶ συριοῦσιν ἐπὶ πᾶσαν τὴν πληγὴν αὐτῆς

14 Ne hallgassatok hát a próféták szavaira, a kik így szólnak néktek: Ne szolgáljatok a babiloni királynak; mert õk hazugságot prófétálnak néktek.

And you are not to give ear to the prophets who say to you, You will not become servants of the king of Babylon: for what they say is not true.

παρατάξασθε ἐπὶ βαβυλῶνα κύκλῳ πάντες τείνοντες τόξον τοξεύσατε ἐπ' αὐτήν μὴ φείσησθε ἐπὶ τοῖς τοξεύμασιν ὑμῶν

15 Mert nem küldöttem õket, azt mondja az Úr, hanem õk az én nevemben hazugságot prófétálnak, hogy kiûzzelek titeket, és elvesszetek ti és a próféták, a kik prófétálnak néktek.

For I have not sent them, says the Lord, but they are saying what is false in my name, so that I might send you out by force, causing destruction to come on you and on your prophets.

κατακροτήσατε ἐπ' αὐτήν παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτῆς ἔπεσαν αἱ ἐπάλξεις αὐτῆς καὶ κατεσκάφη τὸ τεῖχος αὐτῆς ὅτι ἐκδίκησις παρὰ θεοῦ ἐστιν ἐκδικεῖτε ἐπ' αὐτήν καθὼς ἐποίησεν ποιήσατε αὐτῇ

16 A papoknak és ez egész népnek is így szóltam: Ezt mondja az Úr: Ne hallgassatok a ti prófétáitok szavaira, a kik prófétálnak néktek, mondván: Ímé, az Úr házának edényei visszahozatnak Babilonból most mindjárt, mert hazugságot prófétálnak õk néktek:

And I said to the priests and to all the people, This is what the Lord has said: Give no attention to the words of your prophets who say to you, See, in a very little time now the vessels of the Lord's house will come back again from Babylon: for what they say to you is false.

ἐξολεθρεύσατε σπέρμα ἐκ βαβυλῶνος κατέχοντα δρέπανον ἐν καιρῷ θερισμοῦ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας ἑλληνικῆς ἕκαστος εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστρέψουσιν καὶ ἕκαστος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ φεύξεται

17 Ne hallgassatok rájok; szolgáljatok a babiloni királynak, és éltek; miért legyen e város pusztasággá?

Give no attention to them; become servants of the king of Babylon and keep yourselves from death: why let this town become a waste?

πρόβατον πλανώμενον ισραηλ λέοντες ἐξῶσαν αὐτόν ὁ πρῶτος ἔφαγεν αὐτὸν βασιλεὺς ασσουρ καὶ οὗτος ὕστερον τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ βασιλεὺς βαβυλῶνος

18 Ha õk próféták és ha nálok van az Úrnak igéje: imádkozzanak most a Seregek Urának, hogy az edények, a melyek [még] az Úr házában és a Júda királyának házában és Jeruzsálemben maradtak, ne jussanak Babilonba;

But if they are prophets, and if the word of the Lord is with them, let them now make request to the Lord of armies that the vessels which are still in the house of the Lord and in the house of the king of Judah and at Jerusalem, may not go to Babylon.

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐπὶ τὸν βασιλέα βαβυλῶνος καὶ ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ καθὼς ἐξεδίκησα ἐπὶ τὸν βασιλέα ασσουρ

19 Mert ezt mondja a Seregek Ura az oszlopok felõl, a tenger felõl, az állványok felõl és az edények maradéka felõl, a melyek [még] e városban maradtak,

For this is what the Lord has said about the rest of the vessels which are still in this town,

καὶ ἀποκαταστήσω τὸν ισραηλ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ καὶ νεμήσεται ἐν τῷ καρμήλῳ καὶ ἐν ὄρει εφραιμ καὶ ἐν τῷ γαλααδ καὶ πλησθήσεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ

20 A melyeket el nem vitt Nabukodonozor, a babiloni király, mikor fogságba vivé Jékóniást, Jojákimnak, a Júda királyának fiát Jeruzsálembõl Babilonba, és Júdának és Jeruzsálemnek minden fõ népét;

Which Nebuchadnezzar, king of Babylon, did not take away, when he took Jeconiah, the son of Jehoiakim, king of Judah, a prisoner from Jerusalem to Babylon, with all the great men of Judah and Jerusalem;

ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ζητήσουσιν τὴν ἀδικίαν ισραηλ καὶ οὐχ ὑπάρξει καὶ τὰς ἁμαρτίας ιουδα καὶ οὐ μὴ εὑρεθῶσιν ὅτι ἵλεως ἔσομαι τοῖς ὑπολελειμμένοις ἐπὶ τῆς γῆς λέγει κύριος

21 Bizony ezt mondja a Seregek Ura, Izráelnek Istene az edények felõl, a melyek megmaradtak az Úrnak házában és a Júda királyának házában és Jeruzsálemben:
For this is what the Lord of armies, the God of Israel, has said about the rest of the vessels in the house of the Lord and in the house of the king of Judah and at Jerusalem:
πικρῶς ἐπίβηθι ἐπ' αὐτὴν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτήν ἐκδίκησον μάχαιρα καὶ ἀφάνισον λέγει κύριος καὶ ποίει κατὰ πάντα ὅσα ἐντέλλομαί σοι

22 Babilonba vitetnek, és ott lesznek mindama napig, a melyen meglátogatom õket, azt mondja az Úr; és felhozom azokat, és visszahozom azokat e helyre.
They will be taken away to Babylon, and there they will be till the day when I send their punishment on them, says the Lord. Then I will take them up and put them back in their place.
φωνὴ πολέμου καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῇ χαλδαίων

1 És abban az esztendõben, Sedékiás, Júda királya uralkodásának kezdetén, a negyedik esztendõben, az ötödik hónapban monda nékem Hanániás (Azúrnak fia, a próféta, a ki Gibeonból való vala) az Úrnak házában, a papok és az egész nép szemei elõtt, mondván:
And it came about in that year, when Zedekiah first became king of Judah, in the fourth year, in the fifth month, that Hananiah, the son of Azzur the prophet, who came from Gibeon, said to Jeremiah in the house of the Lord, before the priests and all the people,
τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας χαλδαίους ἄνεμον καύσωνα διαφθείροντα

2 Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene, mondván: Eltöröm a babiloni királynak jármát.
These are the words of the Lord of armies, the God of Israel: By me the yoke of the king of Babylon has been broken.
καὶ ἐξαποστελῶ εἰς βαβυλῶνα ὑβριστάς καὶ καθυβρίσουσιν αὐτὴν καὶ λυμανοῦνται τὴν γῆν αὐτῆς οὐαὶ ἐπὶ βαβυλῶνα κυκλόθεν ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως αὐτῆς

3 Teljes két esztendõ mulva visszahozom e helyre az Úr házának mindamaz edényeit, a melyeket elvitt innen Nabukodonozor, a babiloni király, és bevitt Babilonba.
In the space of two years I will send back into this place all the vessels of the Lord's house which Nebuchadnezzar, king of Babylon, took away from this place to Babylon:
ἐπ' αὐτὴν τεινέτω ὁ τείνων τὸ τόξον αὐτοῦ καὶ περιθέσθω ᾧ ἐστιν ὅπλα αὐτῷ καὶ μὴ φείσησθε ἐπὶ νεανίσκους αὐτῆς καὶ ἀφανίσατε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῆς

4 És Jékóniást, Jojákimnak, a Júda királyának fiát és mindama júdabeli foglyokat, a kik elvitettek Babilonba, visszahozom én e helyre, azt mondja az Úr; mert eltöröm a babiloni király jármát.
And I will let Jeconiah, the son of Jehoiakim, king of Judah, come back to this place, with all the prisoners of Judah who went to Babylon, says the Lord: for I will have the yoke of the king of Babylon broken.
καὶ πεσοῦνται τραυματίαι ἐν γῇ χαλδαίων καὶ κατακεκεντημένοι ἔξωθεν αὐτῆς

5 Akkor monda Jeremiás próféta Hanániás prófétának a papok és az egész nép szemei elõtt, a mely ott áll vala az Úrnak házában;
Then the prophet Jeremiah said to the prophet Hananiah, before the priests and all the people who had come into the house of the Lord,
διότι οὐκ ἐχήρευσεν ισραηλ καὶ ιουδας ἀπὸ θεοῦ αὐτῶν ἀπὸ κυρίου παντοκράτορος ὅτι ἡ γῆ αὐτῶν ἐπλήσθη ἀδικίας ἀπὸ τῶν ἁγίων ισραηλ

6 Mondá pedig Jeremiás próféta: Úgy legyen, úgy cselekedjék az Úr: teljesítse az Úr a te beszédeidet, a melyekkel prófétálád, hogy az Úr házának edényei és a foglyok is mind visszahozatnak Babilonból e helyre,
The prophet Jeremiah said, So be it: may the Lord do so: may the Lord give effect to the words which you have said, and let the vessels of the Lord's house, and all the people who have been taken away, come back from Babylon to this place.
φεύγετε ἐκ μέσου βαβυλῶνος καὶ ἀνασῴζετε ἕκαστος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ μὴ ἀπορριφῆτε ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῆς ὅτι καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῆς ἐστιν παρὰ κυρίου ἀνταπόδομα αὐτ ὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτῇ

7 Mindazáltal halld csak e beszédet, a melyet én szólok néked és az egész népnek:
But still, give ear to this word which I am saying to you and to all the people:
ποτήριον χρυσοῦν βαβυλὼν ἐν χειρὶ κυρίου μεθύσκον πᾶσαν τὴν γῆν ἀπὸ τοῦ οἴνου αὐτῆς ἐπίοσαν ἔθνη διὰ τοῦτο ἐσαλεύθησαν

8 A próféták, a kik elõttem és elõtted eleitõl fogva voltak, sok ország ellen és nagy királyságok ellen, hadról, veszedelemrõl és döghalálról prófétáltak.
The prophets, who were before me and before you, from early times gave word to a number of countries and great kingdoms about war and destruction and disease.
καὶ ἄφνω ἔπεσεν βαβυλὼν καὶ συνετρίβη θρηνεῖτε αὐτὴν λάβετε ῥητίνην τῇ διαφθορᾷ αὐτῆς εἴ πως ἰαθήσεται

9 A mely próféta a békességrõl prófétál, mikor beteljesedik a próféta beszéde, [akkor] ismertetik meg a próféta, ha az Úr küldötte-é azt valóban?
The prophet whose words are of peace, when his words come true, will be seen to be a prophet whom the Lord has sent.
ἰατρεύσαμεν τὴν βαβυλῶνα καὶ οὐκ ἰάθη ἐγκαταλίπωμεν αὐτὴν καὶ ἀπέλθωμεν ἕκαστος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ὅτι ἤγγισεν εἰς οὐρανὸν τὸ κρίμα αὐτῆς ἐξῆρεν ἕως τῶν ἄστρων

10 És vevé Hanániás próféta a jármot a Jeremiás próféta nyakáról, és széttöré azt.
Then Hananiah the prophet took the yoke from the neck of the prophet Jeremiah and it was broken by his hands.
ἐξήνεγκεν κύριος τὸ κρίμα αὐτοῦ δεῦτε καὶ ἀναγγείλωμεν εἰς σιων τὰ ἔργα κυρίου θεοῦ ἡμῶν

11 És szóla Hanániás az egész nép elõtt, mondván: Ezt mondja az Úr: Így töröm le Nabukodonozornak, a babiloni királynak jármát két esztendei idõ mulva minden nemzet nyakáról: és elméne Jeremiás próféta a maga útjára.
And before all the people Hananiah said, The Lord has said, Even so will I let the yoke of the king of Babylon be broken off the necks of all the nations in the space of two years. Then the prophet Jeremiah went away.
παρασκευάζετε τὰ τοξεύματα πληροῦτε τὰς φαρέτρας ἤγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα βασιλέως μήδων ὅτι εἰς βαβυλῶνα ἡ ὀργὴ αὐτοῦ τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτήν ὅτι ἐκδίκησις κυρίου ἐστίν ἐκδίκησις λαοῦ αὐτοῦ ἐστιν

12 És szóla az Úr Jeremiásnak, miután letöré Hanániás próféta a Jeremiás próféta nyakáról a jármot, mondván:
Then after the yoke had been broken off the neck of the prophet Jeremiah by Hananiah the prophet, the word of the Lord came to Jeremiah, saying,
ἐπὶ τειχέων βαβυλῶνος ἄρατε σημεῖον ἐπιστήσατε φαρέτρας ἐγείρατε φυλακάς ἑτοιμάσατε ὅπλα ὅτι ἐνεχείρησεν καὶ ποιήσει κύριος ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας βαβυλῶν α

13 Menj el, és beszélj Hanániással, mondván: Ezeket mondja az Úr: A fajármot eltörted, de csináltál helyébe vasjármokat.
Go and say to Hananiah, This is what the Lord has said: Yokes of wood have been broken by you, but in their place I will make yokes of iron.
κατασκηνοῦντας ἐφ' ὕδασι πολλοῖς καὶ ἐπὶ πλήθει θησαυρῶν αὐτῆς ἥκει τὸ πέρας σου ἀληθῶς εἰς τὰ σπλάγχα σου

14 Mert ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Vasjármot vetettem mind e nemzetek nyakára, hogy szolgáljanak Nabukodonozornak, a babiloni királynak, és szolgálnak néki, sõt a mezei állatokat is néki adom.
For the Lord of armies, the God of Israel, has said: I have put a yoke of iron on the necks of all these nations, making them servants to Nebuchadnezzar, king of Babylon; and they are to be his servants: and in addition I have given him the beasts of the field.
ὅτι ὤμοσεν κύριος κατὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ διότι πληρώσω σε ἀνθρώπων ὡσεὶ ἀκρίδων καὶ φθέγξονται ἐπὶ σὲ οἱ καταβαίνοντες

15 És monda Jeremiás próféta Hanániás prófétának: Halld csak, Hanániás! nem az Úr küldött téged, és te hazugsággal biztatod e népet.
Then the prophet Jeremiah said to Hananiah the prophet, Give ear, now, Hananiah; the Lord has not sent you; but you are making this people put their faith in what is false.
ποιῶν γῆν ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ ἑτοιμάζων οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ ἐξέτεινεν τὸν οὐρανόν

16 Azért így szól az Úr: Ímé, én elküldelek téged a föld színérõl, meghalsz ez esztendõben: mert pártütõleg szóltál az Úr ellen.
For this reason the Lord has said, See, I will send you away from off the face of the earth: this year death will overtake you, because you have said words against the Lord.
εἰς φωνὴν ἔθετο ἦχος ὕδατος ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἀνήγαγεν νεφέλας ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησεν καὶ ἐξήγαγεν φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ

17 És meghala Hanániás próféta abban az esztendõben, a hetedik hónapban.
So death came to Hananiah the prophet the same year, in the seventh month.
ἐμωράνθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως κατῃσχύνθη πᾶς χρυσοχόος ἀπὸ τῶν γλυπτῶν αὐτοῦ ὅτι ψευδῆ ἐχώνευσαν οὐκ ἔστιν πνεῦμα ἐν αὐτοῖς

1 Ezek ama levél szavai, a melyet Jeremiás próféta külde Jeruzsálembõl a fogságban való vének maradékainak, és a papoknak és a prófétáknak, és az egész népnek, a melyet fogva vitt vala el Nabukodonozor Jeruzsálembõl Babilonba.
Now these are the words of the letter which Jeremiah the prophet sent from Jerusalem to the responsible men among those who had been taken away, and to the priests and the prophets and to all the rest of the people whom Nebuchadnezzar had taken away prisoners from Jerusalem to Babylon;
ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους

2 (Miután Jékóniás király és a királyné és az udvari szolgák, Júda és Jeruzsálem fejedelmei és az ács és a kovácsmester kijövének Jeruzsálemből.)
(After Jeconiah the king and the queen-mother and the unsexed servants and the rulers of Judah and Jerusalem and the expert workmen and the metal-workers had gone away from Jerusalem;)
τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ὕδατα ἀναβαίνει ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἔσται εἰς χειμάρρουν κατακλύζοντα καὶ κατακλύσει γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ κα ὶ κεκράξονται οἱ ἄνθρωποι καὶ ἀλαλάξουσιν ἅπαντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν

3 Elasának a Sáfán fiának, és Gamariának a Hilkiás fiának keze által, a kiket Sedékiás, Júda királya küldött Nabukodonozorhoz, a babiloni királyhoz Babilonba, mondván:
By the hand of Elasah, the son of Shaphan, and Gemariah, the son of Hilkiah, (whom Zedekiah, king of Judah, sent to Babylon, to Nebuchadnezzar, king of Babylon,) saying,
ἀπὸ φωνῆς ὁρμῆς αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὁπλῶν τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ ἀπὸ σεισμοῦ τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ ἦχου τροχῶν αὐτοῦ οὐκ ἐπέστρεψαν πατέρες ἐφ' υἱοὺς αὐτῶν ἀπὸ ἐκλύσεως χει ρῶν αὐτῶν

4 Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene mindama foglyoknak, a kiket Jeruzsálemből Babilonba vitettem:
This is what the Lord of armies, the God of Israel, has said to all those whom I have taken away prisoners from Jerusalem to Babylon:
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐρχομένῃ τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἀφανιῶ τὴν τύρον καὶ τὴν σιδῶνα καὶ πάντας τοὺς καταλοίπους τῆς βοηθείας αὐτῶν ὅτι ἐξολεθρεύσει κύρι ος τοὺς καταλοίπους τῶν νήσων

5 Építsetek házakat és lakjatok azokban, plántáljatok kerteket és egyétek azoknak gyümölcseit.
Go on building houses and living in them, and planting gardens and using the fruit of them;
ἥκει φαλάκρωμα ἐπὶ γάζαν ἀπερρίφη ἀσκαλὼν καὶ οἱ κατάλοιποι ενακιμ ἕως τίνος κόψεις

6 Vegyetek magatoknak feleségeket és szûljetek fiakat és leányokat, és a fiaitokat is házasítsátok meg, a leányaitokat pedig adjátok férjhez, és szûljenek fiakat és leányokat, és szaporodjatok meg ott, és meg ne kevesedjetek.
Take wives and have sons and daughters, and take wives for your sons, and give your daughters to husbands, so that they may have sons and daughters; and be increased in number there and do not become less.
ἡ μάχαιρα τοῦ κυρίου ἕως τίνος οὐχ ἡσυχάσεις ἀποκατάστηθι εἰς τὸν κολεόν σου ἀνάπαυσαι καὶ ἐπάρθητι

7 És igyekezzetek a városnak jólétén, a melybe fogságra küldöttelek titeket, és könyörögjetek érette az Úrnak; mert annak jóléte lesz a ti jólétetek.
And be working for the peace of the land to which I have had you taken away prisoners, and make prayer to the Lord for it: for in its peace you will have peace.
πῶς ἡσυχάσει καὶ κύριος ἐνετείλατο αὐτῇ ἐπὶ τὴν ἀσκαλῶνα καὶ ἐπὶ τὰς παραθαλασσίους ἐπὶ τὰς καταλοίπους ἐπεγερθῆναι

1 Az a szó, a melyet szólott az Úr Jeremiásnak, mondván:
The word which came to Jeremiah from the Lord, saying,
τῇ ιδουμαίᾳ τάδε λέγει κύριος οὐκ ἔστιν ἔτι σοφία ἐν θαιμαν ἀπώλετο βουλὴ ἐκ συνετῶν ᾤχετο σοφία αὐτῶν

2 Ezt mondja az Úr, Izráel Istene, mondván: Mindama szókat, a melyeket mondottam néked, írd meg magadnak könyvben;
The Lord, the God of Israel, has said, Put down in a book all the words which I have said to you.
ἠπατήθη ὁ τόπος αὐτῶν βαθύνατε εἰς κάθισιν οἱ κατοικοῦντες ἐν δαιδαν ὅτι δύσκολα ἐποίησεν ἤγαγον ἐπ' αὐτὸν ἐν χρόνῳ ᾧ ἐπεσκεψάμην ἐπ' αὐτόν

3 Mert ímé, eljõnek a napok, azt mondja az Úr, és visszahozom az én népemet, az Izráelt és Júdát, azt mondja az Úr, és visszahozom õket arra a földre, a melyet az õ atyáiknak adtam, és bírni fogják azt.
For see, the days are coming, says the Lord, when I will let the fate of my people Israel and Judah be changed, says the Lord: and I will make them come back to the land which I gave to their fathers, so that they may take it for their heritage.
ὅτι τρυγηταὶ ἦλθόν σοι οὐ καταλείψουσίν σοι καταλείμματα ὡς κλέπται ἐν νυκτὶ ἐπιθήσουσιν χεῖρα αὐτῶν

4 Ezek pedig azok a szók, a melyeket az Úr Izráel és Júda felõl szólott.
And these are the words which the Lord said about Israel and about Judah.
ὅτι ἐγὼ κατέσυρα τὸν ησαυ ἀνεκάλυψα τὰ κρυπτὰ αὐτῶν κρυβῆναι οὐ μὴ δύνωνται ὥλοντο διὰ χεῖρα ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ γείτονος αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔστιν

5 Ezt mondta ugyanis az Úr: A félelemnek, rettentésnek szavát hallottuk, és nincs békesség.
This is what the Lord has said: A voice of shaking fear has come to our ears, of fear and not of peace.
ὑπολείπεσθαι ὀρφανόν σου ἵνα ζήσηται καὶ ἐγὼ ζήσομαι καὶ χῆραι ἐπ' ἐμὲ πεποίθασιν

6 Kérdjétek meg csak és lássátok, ha szûl-é a férfi? Miért látom minden férfi kezét az ágyékán, mintegy gyermekszûlõét, és miért változtak orczáik fakósárgává?
Put the question and see if it is possible for a man to have birth-pains: why do I see every man with his hands gripping his sides, as a woman does when the pains of birth are on her, and all faces are turned green?
ὅτι τάδε εἶπεν κύριος οἷς οὐκ ἦν νόμος πιεῖν τὸ ποτήριον ἔπιον καὶ σὺ ἀθῳωμένη οὐ μὴ ἀθῳωθῇς ὅτι πίνων πίεσαι

7 Jaj! mert nagy az a nap annyira, hogy nincs hozzá hasonló; és háborúság ideje az Jákóbon; de megszabadul abból!
Ha! for that day is so great that there is no day like it: it is the time of Jacob's trouble: but he will get salvation from it.
ὅτι κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα λέγει κύριος ὅτι εἰς ἄβατον καὶ εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς κατάρασιν ἔσῃ ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς ἔσονται ἔρημοι εἰς αἰῶνα

8 És azon a napon, azt mondja a Seregek Ura, letöröm majd az õ igáját a te nyakadról, köteleidet leszaggatom, és nem szolgálnak többé idegeneknek.
For it will come about on that day, says the Lord of armies, that his yoke will be broken off his neck, and his bands will be burst; and men of strange lands will no longer make use of him as their servant:
ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ κυρίου καὶ ἀγγέλους εἰς ἔθνη ἀπέστειλεν συνάχθητε καὶ παραγένεσθε εἰς αὐτήν ἀνάστητε εἰς πόλεμον

9 Hanem szolgálnak az Úrnak az õ Istenöknek, és Dávidnak az õ királyoknak, a kit feltámasztok nékik.
But they will be servants to the Lord their God and to David their king, whom I will give back to them.
μικρὸν ἔδωκά σε ἐν ἔθνεσιν εὐκαταφρόνητον ἐν ἀνθρώποις

10 Te azért ne félj, oh én szolgám Jákób, azt mondja az Úr, se ne rettegj Izráel; mert ímhol vagyok én, a ki megszabadítlak téged a messze földrõl, és a te magodat az õ fogságának földébõl; és visszatér Jákób és megnyugoszik, és bátorságban lesz, és nem lesz, a ki megháborítsa.
So have no fear, O Jacob, my servant, says the Lord; and do not be troubled, O Israel: for see, I will make you come back from far away, and your seed from the land where they are prisoners; and Jacob will come back, and will be quiet and at peace, and no one will give him cause for fear.
ἡ παιγνία σου ἐνεχείρησέν σοι ἰταμία καρδίας σου κατέλυσεν τρυμαλιὰς πετρῶν συνέλαβεν ἰσχὺν βουνοῦ ὑψηλοῦ ὅτι ὕψωσεν ὥσπερ ἀετὸς νοσσιὰν αὐτοῦ ἐκεῖθεν καθελῶ σε

11 Mert veled vagyok én, azt mondja az Úr, hogy megtartsalak téged: mert véget vetek minden nemzetnek, a kik közé kiûztelek téged, csak néked nem vetek véget, hanem megfenyítelek téged ítélettel, mert nem hagylak egészen büntetés nélkül.
For I am with you, says the Lord, to be your saviour: for I will put an end to all the nations where I have sent you wandering, but I will not put an end to you completely: though with wise purpose I will put right your errors, and will not let you go quite without punishment.
καὶ ἔσται ἡ ἰδουμαία εἰς ἄβατον πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐπ' αὐτὴν συριεῖ

12 Mert ezt mondja az Úr: Veszedelmes a te sebed, gyógyíthatatlan a te sérülésed.
For the Lord has said, Your disease may not be made well and your wound is bitter.
ὥσπερ κατεστράφη σοδομα καὶ γομορρα καὶ αἱ πάροικοι αὐτῆς εἶπεν κύριος παντοκράτωρ οὐ μὴ καθίσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος καὶ οὐ μὴ ἐνοικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου

13 Senki sincsen, a ki megítélje a te ügyedet, hogy bekösse [sebedet,] orvosságok és balzsam nincsenek számodra.
There is no help for your wound, there is nothing to make you well.
ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ἐκ μέσου τοῦ ιορδάνου εἰς τόπον αιθαμ ὅτι ταχὺ ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς καὶ τοὺς νεανίσκους ἐπ' αὐτὴν ἐπιστήσατε ὅτι τίς ὥσπερ ἐγώ καὶ τίς ἀ ντιστήσεταί μοι καὶ τίς οὗτος ποιμήν ὃς στήσεται κατὰ πρόσωπόν μου

14 Elfeledkezett rólad minden szeretõd, és nem keres téged: mert megvertelek ellenséges veréssel, kegyetlen ostorozással, a te bûnödnek sokaságáért, [és hogy] eláradtak a te vétkeid.
Your lovers have no more thought for you, they go after you no longer; for I have given you the wound of a hater, even cruel punishment;
διὰ τοῦτο ἀκούσατε βουλὴν κυρίου ἣν ἐβουλεύσατο ἐπὶ τὴν ιδουμαίαν καὶ λογισμὸν αὐτοῦ ὃν ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας θαιμαν ἐὰν μὴ συμψησθῶσιν τὰ ἐλάχιστα τῶν π ροβάτων ἐὰν μὴ ἀβατωθῇ ἐπ' αὐτὴν κατάλυσις αὐτῶν

15 Miért kiáltozol a te sebed miatt? veszedelmes a te sérülésed? a te bûnöd sokaságáért és vétkeidnek eláradásáért cselekedtem ezeket veled.
Why are you crying for help because of your wound? for your pain may never be taken away: because your evil-doing was so great and because your sins were increased, I have done these things to you.
ὅτι ἀπὸ φωνῆς πτώσεως αὐτῶν ἐσείσθη ἡ γῆ καὶ κραυγή σου ἐν θαλάσσῃ ἠκούσθη

16 Azért mindazok, a kik benyelnek téged, elnyeletnek, és valamennyi ellenséged mind fogságra jut: és a te fosztogatóidat kifosztottakká, és minden te zsákmánylóidat zsákmánnyá teszem.
For this cause, all those who take you for their food will themselves become your food; and all your attackers, every one of them, will be taken prisoners; and those who send destruction on you will come to destruction; and all those who take away your goods by force will undergo the same themselves.
ἰδοὺ ὥσπερ ἀετὸς ὄψεται καὶ ἐκτενεῖ τὰς πτέρυγας ἐπ' ὀχυρώματα αὐτῆς καὶ ἔσται ἡ καρδία τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἰδουμαίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς καρδία γυναικὸς ὠδινούσης

17 Mert orvosságot adok néked, és kigyógyítlak a te sérülésedbõl, azt mondja az Úr. Mert számkivetettnek hívtak téged, Sion; nincs, a ki tudakozódjék felõle.
For I will make you healthy again and I will make you well from your wounds, says the Lord; because they have given you the name of an outlaw, saying, It is Zion cared for by no man.
τοῖς υἱοῖς αμμων οὕτως εἶπεν κύριος μὴ υἱοὶ οὐκ εἰσιν ἐν ισραηλ ἢ παραλημψόμενος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς διὰ τί παρέλαβεν μελχομ τὸν γαδ καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν ἐν πόλεσιν αὐτῶν ἐνοι κήσει

18 Ezt mondja az Úr: Ímé, visszahozom Jákób sátorának foglyait, és könyörülök az õ hajlékain, és a város felépíttetik az õ magas helyén, és a palota a maga helyén marad.
The Lord has said, See, I am changing the fate of the tents of Jacob, and I will have pity on his houses; the town will be put up on its hill, and the great houses will be living-places again.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται φησὶν κύριος καὶ ἀκουτιῶ ἐπὶ ραββαθ θόρυβον πολέμων καὶ ἔσονται εἰς ἄβατον καὶ εἰς ἀπώλειαν καὶ βωμοὶ αὐτῆς ἐν πυρὶ κατακαυθήσονται κα ὶ παραλήμψεται ισραηλ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ

19 És hálaadás és öröm szava jõ ki belõlök, és megsokasítom õket és meg nem kevesednek, megöregbítem õket és meg nem kisebbednek.
And from them will go out praise and the sound of laughing: and I will make them great in number, and they will not become less; and I will give them glory, and they will not be small.
ἀλάλαξον εσεβων ὅτι ὤλετο γαι κεκράξατε θυγατέρες ραββαθ περιζώσασθε σάκκους καὶ ἐπιλημπτεύσασθε καὶ κόψασθε ἐπὶ μελχομ ὅτι ἐν ἀποικίᾳ βαδιεῖται οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα

20 És az õ fiai olyanok lesznek, mint eleintén, és az õ gyülekezete erõsen megáll az én orczám elõtt, de megbüntetem mindazokat, a kik nyomorgatták õt.
And their children will be as they were in the old days, and the meeting of the people will have its place before me, and I will send punishment on all who are cruel to them.
τί ἀγαλλιάσῃ ἐν τοῖς πεδίοις ενακιμ θύγατερ ἰταμίας ἡ πεποιθυῖα ἐπὶ θησαυροῖς αὐτῆς ἡ λέγουσα τίς εἰσελεύσεται ἐπ' ἐμέ

21 És az õ fejedelme õ belõle támad, és az õ uralkodója belõle jõ ki, és magamhoz bocsátom õt, hogy közeledjék hozzám: mert kicsoda az, a ki szívét arra hajtaná, hogy hozzám jõjjön, azt mondja az Úr.
And their chief will be of their number; their ruler will come from among themselves; and I will let him be present before me, so that he may come near to me: for who may have strength of heart to come near me? says the Lord.
ἰδοὺ ἐγὼ φέρω φόβον ἐπὶ σέ εἶπεν κύριος ἀπὸ πάσης τῆς περιοίκου σου καὶ διασπαρήσεσθε ἕκαστος εἰς πρόσωπον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων

23 Ímé, az Úrnak szélvésze, haragja tör elõ, [és a] rohanó szélvész a hitetlenek fejére zúdul.
See, the storm-wind of the Lord, even the heat of his wrath, has gone out, a rolling storm, bursting on the heads of the evil-doers.
τῇ κηδαρ βασιλίσσῃ τῆς αὐλῆς ἣν ἐπάταξεν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος οὕτως εἶπεν κύριος ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε ἐπὶ κηδαρ καὶ πλήσατε τοὺς υἱοὺς κεδεμ

24 Nem szûnik meg az Úr felgerjedt haragja, míg végbe nem viszi, és míg meg nem valósítja az õ szívének gondolatait. Az utolsó napokban értitek meg e dolgot.
The wrath of the Lord will not be turned back till he has done, till he has put into effect, the purposes of his heart: in days to come you will have full knowledge of this.
σκηνὰς αὐτῶν καὶ πρόβατα αὐτῶν λήμψονται ἱμάτια αὐτῶν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν καὶ καμήλους αὐτῶν λήμψονται ἑαυτοῖς καὶ καλέσατε ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλειαν κυκλόθεν

1 Az idõben, monda az Úr, Izráel minden nemzetségének Istene leszek, és õk az én népemmé lesznek.
At that time, says the Lord, I will be the God of all the families of Israel, and they will be my people.
τῇ μωαβ οὕτως εἶπεν κύριος οὐαὶ ἐπὶ ναβαυ ὅτι ὤλετο ἐλήμφθη καριαθαιμ ᾐσχύνθη αμαθ καὶ ἠττήθη

2 Ezt mondja az Úr: Kegyelmet talált a pusztában a fegyvertõl megmenekedett nép, [az Isten õ elõtte] menvén, hogy megnyugtassa õt, az Izráelt.
The Lord has said, Grace came in the waste land to a people kept safe from the sword, even to Israel on the way to his resting-place.
οὐκ ἔστιν ἔτι ἰατρεία μωαβ ἀγαυρίαμα ἐν εσεβων ἐλογίσαντο ἐπ' αὐτὴν κακά ἐκόψαμεν αὐτὴν ἀπὸ ἔθνους καὶ παῦσιν παύσεται ὄπισθέν σου βαδιεῖται μάχαιρα

3 Messzünnen [is] megjelent nékem az Úr, mert örökkévaló szeretettel szerettelek téged, azért terjesztettem reád az én irgalmasságomat.
From far away he saw the Lord: my love for you is an eternal love: so with mercy I have made you come with me.
ὅτι φωνὴ κεκραγότων ἐξ ωρωναιμ ὄλεθρος καὶ σύντριμμα μέγα

4 Újra felépítlek téged, és felépülsz, oh Izráel leánya. Újra felékesíted magadat, dobokkal és vígadók seregében jösz ki.
I will again make new your buildings, O virgin of Israel, and you will take up your place: again you will take up your instruments of music, and go out in the dances of those who are glad.
συνετρίβη μωαβ ἀναγγείλατε εἰς ζογορα

5 Még szõlõket plántálsz Samariának hegyein; a kik plántálják a plántákat, élnek is azok gyümölcsével.
Again will your vine-gardens be planted on the hill of Samaria: the planters will be planting and using the fruit.
ὅτι ἐπλήσθη αλαωθ ἐν κλαυθμῷ ἀναβήσεται κλαίων ἐν ὁδῷ ωρωναιμ κραυγὴν συντρίμματος ἠκούσατε

6 Mert lészen egy nap, mikor a pásztorok kiáltnak az Efraim hegyén: Keljetek fel, és menjünk fel Sionba az Úrhoz, a mi Istenünkhöz.
For there will be a day when those who get in the grapes on the hills of Ephraim will be crying, Up! let us go up to Zion to the Lord our God.
φεύγετε καὶ σώσατε τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ ἔσεσθε ὥσπερ ὄνος ἄγριος ἐν ἐρήμῳ

7 Mert ezt mondja az Úr: Énekeljetek Jákóbnak vígassággal, és ujjongjatok a nemzetek fejének. Hirdessétek dicséretét, és mondjátok: Tartsd meg Uram a te népedet, az Izráel maradékát.
For the Lord has said, Make a glad song for Jacob and give a cry on the top of the mountains: give the news, give praise, and say, The Lord has given salvation to his people, even to the rest of Israel.
ἐπειδὴ ἐπεποίθεις ἐν ὀχυρώμασίν σου καὶ σὺ συλλημφθήσῃ καὶ ἐξελεύσεται χαμως ἐν ἀποικίᾳ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα

8 Ímé, én elhozom õket észak földébõl, és összegyûjtöm õket a földnek széleirõl, közöttök lesz vak, sánta, viselõs és gyermek- szûlõ is lesz velök, mint nagy sereg jõnek ide vissza.
See, I will take them from the north country, and get them from the inmost parts of the earth, and with them the blind and the feeble-footed, the woman with child and her who is in birth-pains together: a very great army, they will come back here.
καὶ ἥξει ὄλεθρος ἐπὶ πᾶσαν πόλιν καὶ πόλις οὐ μὴ σωθῇ καὶ ἀπολεῖται ὁ αὐλών καὶ ἐξολεθρευθήσεται ἡ πεδινή καθὼς εἶπεν κύριος

9 Siralommal jõnek és imádkozva hozom õket, vezetem õket a vizek folyásai mellett egyenes úton, hol el nem esnek, mert atyja leszek az Izráelnek, és az Efraim nékem elsõszülöttem.
They will come with weeping, and going before them I will be their guide: guiding them by streams of water in a straight way where there is no falling: for I am a father to Israel, and Ephraim is the first of my sons.
δότε σημεῖα τῇ μωαβ ὅτι ἀφῇ ἀναφθήσεται καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς εἰς ἄβατον ἔσονται πόθεν ἔνοικος αὐτῇ

10 Halljátok meg az Úrnak szavát, ti pogányok, és hirdessétek a messzevaló szigeteknek, és ezt mondjátok: A ki elszórta az Izráelt, az gyûjti õt össze, és megõrzi, mint a pásztor a maga nyáját.
Give ear to the word of the Lord, O you nations, and give news of it in the sea-lands far away, and say, He who has sent Israel wandering will get him together and will keep him as a keeper does his flock.
ἐπικατάρατος ὁ ποιῶν τὰ ἔργα κυρίου ἀμελῶς ἐξαίρων μάχαιραν αὐτοῦ ἀφ' αἵματος

11 Mert megváltotta az Úr Jákóbot, és kimentette a nálánál erõsebbnek kezébõl.
For the Lord has given a price for Jacob, and made him free from the hands of him who was stronger than he.
ἀνεπαύσατο μωαβ ἐκ παιδαρίου καὶ πεποιθὼς ἦν ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτοῦ οὐκ ἐνέχεεν ἐξ ἀγγείου εἰς ἀγγεῖον καὶ εἰς ἀποικισμὸν οὐκ ᾤχετο διὰ τοῦτο ἔστη γεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ καὶ ὁ σμὴ αὐτοῦ οὐκ ἐξέλιπεν

12 És eljõnek és énekelnek a Sion ormán, és futnak az Úrnak javaihoz, búza, bor, olaj, juhok és barmok nyája felé, és az õ lelkök olyan lesz, mint a megöntözött kert, és nem bánkódnak többé.

So they will come with songs on the high places, flowing together to the good things of the Lord, to the grain and the wine and the oil, to the young ones of the flock and of the herd: their souls will be like a watered garden, and they will have no more sorrow.

διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται φησὶν κύριος καὶ ἀποστελῶ αὐτῷ κλίνοντας καὶ κλινοῦσιν αὐτὸν καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ λεπτυνοῦσιν καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ συγκόψουσιν

13 Akkor vígadoz a szûz a seregben, és az ifjak és a vének együttesen, és az õ siralmokat örömre fordítom, és megvígasztalom és felvidámítom õket az õ bánatukból.

Then the virgin will have joy in the dance, and the young men and the old will be glad: for I will have their weeping turned into joy, I will give them comfort and make them glad after their sorrow.

καὶ καταισχυνθήσεται μωαβ ἀπὸ χαμως ὥσπερ κατῃσχύνθη οἶκος ισραηλ ἀπὸ βαιθηλ ἐλπίδος αὐτῶν πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς

14 És a papok lelkét megelégítem kövérséggel, és az én népem eltelik javaimmal, azt mondja az Úr.

I will give the priests their desired fat things, and my people will have a full measure of my good things, says the Lord.

πῶς ἐρεῖτε ἰσχυροί ἐσμεν καὶ ἄνθρωπος ἰσχύων εἰς τὰ πολεμικά

15 Ezt mondja az Úr: Szó hallatszott Rámában, sírás és keserves jajgatás; Rákhel siratta az õ fiait, nem akart megvígasztaltatni az õ fiai felõl, mert nincsenek.

So has the Lord said: In Ramah there is a sound of crying, weeping and bitter sorrow; Rachel weeping for her children; she will not be comforted for their loss.

ὤλετο μωαβ πόλις αὐτοῦ καὶ ἐκλεκτοὶ νεανίσκοι αὐτοῦ κατέβησαν εἰς σφαγήν

16 Ezt mondja az Úr: Tartsd vissza szódat a sírástól és szemeidet a könyhullatástól, mert meglesz a te cselekedetednek jutalma, azt mondja az Úr, hiszen az ellenség földébõl térnek vissza.

The Lord has said this: Keep your voice from sorrow and your eyes from weeping: for your work will be rewarded, says the Lord; and they will come back from the land of their hater.

ἐγγὺς ἡμέρα μωαβ ἐλθεῖν καὶ πονηρία αὐτοῦ ταχεῖα σφόδρα

17 Jövendõdnek is jó reménysége lészen, azt mondja az Úr, mert fiaid visszajõnek az õ határaikra.

And there is hope for the future, says the Lord; and your children will come back to the land which is theirs.

κινήσατε αὐτῷ πάντες κυκλόθεν αὐτοῦ πάντες εἰδότες ὄνομα αὐτοῦ εἴπατε πῶς συνετρίβη βακτηρία εὐκλεὴς ῥάβδος μεγαλώματος

18 Jól hallottam, hogy panaszolkodott Efraim: Megvertél engem és megverettetém, mint a tanulatlan tulok; térits meg engem és megtérek, mert te vagy az Úr, az én Istenem.

Certainly Ephraim's words of grief have come to my ears, You have given me training and I have undergone it like a young cow unused to the yoke: let me be turned and come back, for you are the Lord my God.

κατάβηθι ἀπὸ δόξης καὶ κάθισον ἐν ὑγρασίᾳ καθημένη δαιβων ἐκτρίβητε ὅτι ὤλετο μωαβ ἀνέβη εἰς σὲ λυμαινόμενος ὀχύρωμά σου

19 Mert azután, hogy megtérítettél engem, megbántam [bûnömet,] és miután megismertem magamat, czombomat vertem; szégyenkezem és pirulok, mert viselem az én ifjúságomnak gyalázatát.

Truly, after I had been turned, I had regret for my ways; and after I had got knowledge, I made signs of sorrow: I was put to shame, truly, I was covered with shame, because I had to undergo the shame of my early years.

ἐφ' ὁδοῦ στῆθι καὶ ἔπιδε καθημένη ἐν αροηρ καὶ ἐρώτησον φεύγοντα καὶ σῳζόμενον καὶ εἰπόν τί ἐγένετο

20 Avagy nem kedves fiam-é nékem Efraim? Avagy nem kényeztetett gyermek-é? Hiszen valahányszor ellene szóltam, újra megemlékeztem õ róla, azért az én belsõ részeim megindultak õ rajta, bizony könyörülök rajta, azt mondja az Úr!

Is Ephraim my dear son? is he the child of my delight? for whenever I say things against him, I still keep him in my memory: so my heart is troubled for him; I will certainly have mercy on him, says the Lord.

κατῃσχύνθη μωαβ ὅτι συνετρίβη ὀλόλυξον καὶ κέκραξον ἀνάγγειλον ἐν αρνων ὅτι ὤλετο μωαβ

21 Rendelj magadnak útjelzõket, rakj útmutató oszlopokat, vigyázz az ösvényre, az útra, a melyen mentél, jõjj vissza Izráelnek leánya, jõjj vissza ide a te városodba!

Put up guiding pillars, make road signs for yourself: give attention to the highway, even the way in which you went: be turned again, O virgin of Israel, be turned to these your towns.

καὶ κρίσις ἔρχεται εἰς γῆν τοῦ μισωρ ἐπὶ χαιλων καὶ ἐπὶ ιασσα καὶ ἐπὶ μωφαθ

22 Meddig bújdosol, oh szófogadatlan leány? Mert az Úr új [rendet] teremt e földön. Asszony környékezi a férfit.
How long will you go on turning this way and that, O wandering daughter? for the Lord has made a new thing on the earth, a woman changed into a man.
καὶ ἐπὶ δαιβων καὶ ἐπὶ ναβαυ καὶ ἐπ' οἶκον δεβλαθαιμ

23 Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Újra e szókat mondják majd a Júda földén és az õ városaiban, mikor visszahozom az õ foglyaikat: Áldjon meg téged az Úr, oh igazságnak háza, oh szent hegy!
So the Lord of armies, the God of Israel, has said, Again will these words be used in the land of Judah and in its towns, when I have let their fate be changed: May the blessing of the Lord be on you, O resting-place of righteousness, O holy mountain.
καὶ ἐπὶ καριαθαιμ καὶ ἐπ' οἶκον γαμωλ καὶ ἐπ' οἶκον μαων

24 És ott lakoznak majd Júda és minden õ városa, a szántóvetõk és baromtartók együttesen.
And Judah and all its towns will be living there together; the farmers and those who go about with flocks.
καὶ ἐπὶ καριωθ καὶ ἐπὶ βοσορ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις μωαβ τὰς πόρρω καὶ τὰς ἐγγύς

25 Mert megitatom a szomjú lelket, és minden éhezõ lelket megelégítek.
For I have given new strength to the tired soul and to every sorrowing soul in full measure.
κατεάχθη κέρας μωαβ καὶ τὸ ἐπίχειρον αὐτοῦ συνετρίβη

26 Ezért vagyok ébren és vigyázok, és az én álmom édes nékem.
At this, awaking from my sleep, I saw; and my sleep was sweet to me.
μεθύσατε αὐτόν ὅτι ἐπὶ κύριον ἐμεγαλύνθη καὶ ἐπικρούσει μωαβ ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς γέλωτα καὶ αὐτός

27 Ímé, eljõnek a napok, azt mondja az Úr, és bevetem az Izráel házát és a Júda házát embernek magvával és baromnak magvával.
See, the days are coming, says the Lord, when I will have Israel and Judah planted with the seed of man and with the seed of beast.
καὶ εἰ μὴ εἰς γελοιασμὸν ἦν σοι ισραηλ εἰ ἐν κλοπαῖς σου εὑρέθη ὅτι ἐπολέμεις αὐτόν

28 És a miképen gondom volt arra, hogy kigyomláljam és elrontsam, letörjem és pusztítsam és veszedelembe sodorjam õket, azonképen vigyázok arra, hogy megépítsem és beplántáljam õket, azt mondja az Úr!
And it will come about that, as I have been watching over them for the purpose of uprooting and smashing down and overturning and sending destruction and causing trouble; so I will be watching over them for the purpose of building up and planting, says the Lord.
κατέλιπον τὰς πόλεις καὶ ᾤκησαν ἐν πέτραις οἱ κατοικοῦντες μωαβ ἐγενήθησαν ὡς περιστεραὶ νοσσεύουσαι ἐν πέτραις στόματι βοθύνου

29 Ama napokban nem mondják többé: Az atyák ették meg az egrest, és a fiak foga vásott el bele.
In those days they will no longer say, The fathers have been tasting bitter grapes and the children's teeth are put on edge.
ἤκουσα ὕβριν μωαβ ὕβρισεν λίαν ὕβριν αὐτοῦ καὶ ὑπερηφανίαν αὐτοῦ καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ

30 Sõt inkább kiki a maga gonoszságáért hal meg; minden embernek, ki megeszi az egrest, tulajdon foga vásik el bele.
But everyone will be put to death for the evil which he himself has done: whoever has taken bitter grapes will himself have his teeth put on edge.
ἐγὼ δὲ ἔγνων ἔργα αὐτοῦ οὐχὶ τὸ ἱκανὸν αὐτοῦ οὐχ οὕτως ἐποίησεν

31 Ímé, eljõnek a napok, azt mondja az Úr; és új szövetséget kötök az Izráel házával és a Júda házával.
See, the days are coming, says the Lord, when I will make a new agreement with the people of Israel and with the people of Judah:
διὰ τοῦτο ἐπὶ μωαβ ὀλολύζετε πάντοθεν βοήσατε ἐπ' ἄνδρας κιραδας αὐχμοῦ

32 Nem ama szövetség szerint, a melyet az õ atyáikkal kötöttem az napon, a melyen kézen fogtam õket, hogy kihozzam õket Égyiptom földébõl, de a kik megrontották az én szövetségemet, noha én férjök maradtam, azt mondja az Úr.
Not like the agreement which I made with their fathers, on the day when I took them by the hand to be their guide out of the land of Egypt; which agreement was broken by them, and I gave them up, says the Lord.
ὡς κλαυθμὸν ιαζηρ ἀποκλαύσομαί σοι ἄμπελος σεβημα κλήματά σου διῆλθεν θάλασσαν ιαζηρ ἥψαντο ἐπὶ ὀπώραν σου ἐπὶ τρυγηταῖς σου ὄλεθρος ἐπέπεσεν

33 Hanem ez lesz a szövetség, a melyet e napok után az Izráel házával kötök, azt mondja az Úr: Törvényemet az õ belsejökbe helyezem, és az õ szívökbe írom be, és Istenökké leszek, õk pedig népemmé lesznek.

But this is the agreement which I will make with the people of Israel after those days, says the Lord; I will put my law in their inner parts, writing it in their hearts; and I will be their God, and they will be my people.

συνεψήσθη χαρμοσύνη καὶ εὐφροσύνη ἐκ τῆς μωαβίτιδος καὶ οἶνος ἦν ἐπὶ ληνοῖς σου πρωὶ οὐκ ἐπάτησαν οὐδὲ δείλης οὐκ ἐποίησαν αιδαδ

34 És nem tanítja többé senki az õ felebarátját, és senki az õ atyjafiát, mondván: Ismerjétek meg az Urat, mert õk mindnyájan megismernek engem, kicsinytõl fogva nagyig, azt mondja az Úr, mert megbocsátom az õ bûneiket, és vétkeikrõl többé meg nem emlékezem.

And no longer will they be teaching every man his neighbour and every man his brother, saying, Get knowledge of the Lord: for they will all have knowledge of me, from the least of them to the greatest of them, says the Lord: for they will have my forgiveness for their evil-doing, and their sin will go from my memory for ever.

ἀπὸ κραυγῆς εσεβων ἕως ελεαλη αἱ πόλεις αὐτῶν ἔδωκαν φωνὴν αὐτῶν ἀπὸ ζογορ ἕως ωρωναιμ καὶ αγλαθ-σαλισια ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ νεβριμ εἰς κατάκαυμα ἔσται

35 Ezt mondja az Úr, a ki adta a napot, hogy világítson nappal, a ki törvényt [szabott] a holdnak és a csillagoknak, hogy világítsanak éjjel, a ki felháborítja a tengert és annak habjai zúgnak, Seregek Ura az õ neve:

These are the words of the Lord, who has given the sun for a light by day, ordering the moon and stars for a light by night, who puts the sea in motion, causing the thunder of its waves; the Lord of armies is his name.

καὶ ἀπολῶ τὸν μωαβ φησὶν κύριος ἀναβαίνοντα ἐπὶ βωμὸν καὶ θυμιῶντα θεοῖς αὐτοῦ

36 Ha eltünnek e törvények elõlem, azt mondja az Úr, az Izráelnek magva is megszakad, hogy soha én elõttem nép ne legyen.

If the order of these things before me is ever broken, says the Lord, then will the seed of Israel come to an end as a nation before me for ever.

διὰ τοῦτο καρδία μου μωαβ ὥσπερ αὐλοὶ βομβήσουσιν καρδία μου ἐπ' ἀνθρώπους κιραδας ὥσπερ αὐλὸς βομβήσει διὰ τοῦτο ἃ περιεποιήσατο ἀπώλετο ἀπὸ ἀνθρώπου

37 Ezt mondja az Úr: Ha megmérhetik az egeket ott fenn, és itt alant kifürkészhetik a föld fundamentomait: én is megútálom Izráelnek minden magvát, mindazokért, a miket cselekedtek, azt mondja az Úr!

This is what the Lord has said: If the heavens on high may be measured, and the bases of the earth searched out, then I will give up the seed of Israel, because of all they have done, says the Lord.

πᾶσαν κεφαλὴν ἐν παντὶ τόπῳ ξυρήσονται καὶ πᾶς πώγων ξυρηθήσεται καὶ πᾶσαι χεῖρες κόψονται καὶ ἐπὶ πάσης ὀσφύος σάκκος

38 Ímé eljõnek a napok, azt mondja az Úr, és felépíttetik a város az Úrnak a Hanániel tornyától fogva a szeglet kapujáig.

See, the days are coming, says the Lord, for the building of the Lord's town, from the tower of Hananel to the doorway of the angle.

καὶ ἐπὶ πάντων τῶν δωμάτων μωαβ καὶ ἐπὶ πλατείαις αὐτῆς ὅτι συνέτριψα τὸν μωαβ φησὶν κύριος ὡς ἀγγεῖον οὗ οὐκ ἔστιν χρεία αὐτοῦ

39 És kijjebb megy még a mérõkötél azzal átellenben a Garéb hegyéig, és lefordul Góhat felé.

And the measuring-line will go out in front of it as far as the hill Gareb, going round to Goah.

πῶς κατήλλαξεν πῶς ἔστρεψεν νῶτον μωαβ ᾐσχύνθη καὶ ἐγένετο μωαβ εἰς γέλωτα καὶ ἐγκότημα πᾶσιν τοῖς κύκλῳ αὐτῆς

40 És a holttesteknek és a hamunak egész völgye, és az egész mezõ a Kidron patakáig, a lovak kapujának szegletéig kelet felé az Úr szent helye lesz, nem rontatik el, sem el nem pusztíttatik soha örökké.

And all the valley of the dead bodies, and all the field of death as far as the stream Kidron, up to the angle of the horses' doorway to the east, will be holy to the Lord; it will not again be uprooted or overturned for ever.

ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος

13 És parancsolék Báruknak azok szemei elõtt, mondván:

And I gave orders to Baruch in front of them, saying,

ὅσα ἐπροφήτευσεν ιερεμιας ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη

15 Mert ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Még házakat, mezõket és szõlõket fognak venni e földön.

For the Lord of armies, the God of Israel, has said, There will again be trading in houses and fields and vine-gardens in this land.

οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ λαβὲ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ ἀκράτου τούτου ἐκ χειρός μου καὶ ποτιεῖς πάντα τὰ ἔθνη πρὸς ἃ ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς

16 És könyörgék az Úrnak, miután odaadám a vétel felõl való levelet Báruknak, a Néria fiának, mondván:
Now after I had given the paper to Baruch, the son of Neriah, I made my prayer to the Lord, saying,
καὶ πίονται καὶ ἐξεμοῦνται καὶ μανήσονται ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον αὐτῶν

17 Ah, ah, Uram Isten! Ímé te teremtetted a mennyet és földet a te nagy hatalmaddal és a te kiterjesztett karoddal, és semmi sincs lehetetlen elõtted!
Ah Lord God! see, you have made the heaven and the earth by your great power and by your outstretched arm, and there is nothing you are not able to do:
καὶ ἔλαβον τὸ ποτήριον ἐκ χειρὸς κυρίου καὶ ἐπότισα τὰ ἔθνη πρὸς ἃ ἀπέστειλέν με κύριος ἐπ' αὐτά

18 A ki irgalmasságot cselekszel ezerízíglen, és a ki az atyák bûnéért az õ fiaik keblében fizetsz meg õ utánok, te nagy Isten, te hatalmas, a kinek neve Seregek Ura!
You have mercy on thousands, and send punishment for the evil-doing of the fathers on their children after them: the great, the strong God, the Lord of armies is his name:
τὴν ιερουσαλημ καὶ τὰς πόλεις ιουδα καὶ βασιλεῖς ιουδα καὶ ἄρχοντας αὐτοῦ τοῦ θεῖναι αὐτὰς εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον καὶ εἰς συριγμὸν

19 Nagy tanácsú és hatalmas cselekedetû, a kinek szemei jól látják az ember[ek] fiainak minden útait, hogy kinek-kinek megfizess az õ útai szerint, és az õ cselekedeteinek gyümölcse szerint;
Great in wisdom and strong in act: whose eyes are open on all the ways of the sons of men, giving to everyone the reward of his ways and the fruit of his doings:
καὶ τὸν φαραω βασιλέα αἰγύπτου καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ

20 A ki jeleket és csudákat tettél Égyiptom földén [és] mind e napiglan mind Izráel [föld]én, mind az embereken, és nevet szerzettél magadnak, a mint [ez] mai nap [is megvan.]
You have done signs and wonders in the land of Egypt, and even to this day, in Israel and among other men; and have made a name for yourself as at this day;
καὶ πάντας τοὺς συμμίκτους αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ἀλλοφύλων τὴν ἀσκαλῶνα καὶ τὴν γάζαν καὶ τὴν ακκαρων καὶ τὸ ἐπίλοιπον ἀζώτου

21 És kihoztad a te népedet, az Izráelt Égyiptom földébõl jelekkel és csudákkal, és hatalmas kézzel, és kinyújtott karral, és nagy rettegtetéssel.
And have taken your people Israel out of the land of Egypt with signs and with wonders and with a strong hand and an outstretched arm, causing great fear;
καὶ τὴν ιδουμαίαν καὶ τὴν μωαβῖτιν καὶ τοὺς υἱοὺς αμμων

22 És nékik adtad e földet, a mely felõl megesküdtél az õ atyáiknak, hogy adsz nékik tejjel és mézzel folyó földet.
And have given them this land, which you gave your word to their fathers to give them, a land flowing with milk and honey;
καὶ πάντας βασιλεῖς τύρου καὶ βασιλεῖς σιδῶνος καὶ βασιλεῖς τοὺς ἐν τῷ πέραν τῆς θαλάσσης

23 És bementek és birtokolták azt, mindazáltal nem hallgattak a te szódra, és nem jártak a te törvényeidben, a miket parancsoltál nékik, hogy megcselekedjék, azokból semmit sem cselekedtek, azért mind e gonoszt rájok borítottad.
And they came in and took it for their heritage, but they did not give ear to your voice, and were not ruled by your law; they have done nothing of all you gave them orders to do: so you have made all this evil come on them:
καὶ τὴν δαιδαν καὶ τὴν θαιμαν καὶ τὴν ρως καὶ πᾶν περικεκαρμένον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ

24 Ímé, a sánczok a városhoz érnek, hogy bevegyék azt, és e város odaadatik a Káldeusok kezébe, a kik megostromolják ezt fegyverrel, éhséggel és döghalállal. És a mit szólottál, meglett, ímé látod is.
See, they have made earthworks against the town to take it; and the town is given into the hands of the Chaldaeans who are fighting against it, because of the sword and need of food and disease: and what you have said has taken place, and truly you see it.
καὶ πάντας τοὺς συμμίκτους τοὺς καταλύοντας ἐν τῇ ἐρήμῳ

25 És mégis azt mondottad, Uram Isten, nékem: Végy magadnak mezõt pénzen, és legyenek tanúid felõle, holott a város a Káldeusok kezébe adatik.
And you have said to me, Give the money to get yourself a property, and have the business witnessed; though the town is given into the hands of the Chaldaeans.
καὶ πάντας βασιλεῖς αιλαμ καὶ πάντας βασιλεῖς περσῶν

26 És szóla az Úr Jeremiásnak, mondván:
And the word of the Lord came to Jeremiah, saying,
καὶ πάντας βασιλεῖς ἀπὸ ἀπηλιώτου τοὺς πόρρω καὶ τοὺς ἐγγύς ἕκαστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ πάσας τὰς βασιλείας τὰς ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς

27 Ímé, én az Úr, Istene vagyok minden testnek, vajjon van- é valami lehetetlen nékem?
See, I am the Lord, the God of all flesh: is there anything so hard that I am unable to do it?
καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς οὕτως εἶπεν κύριος παντοκράτωρ πίετε καὶ μεθύσθητε καὶ ἐξεμέσατε καὶ πεσεῖσθε καὶ οὐ μὴ ἀναστῆτε ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον ὑμῶν

28 Azért ezt mondja az Úr: Ímé, én odaadom e várost a Káldeusok kezébe, és Nabukodonozornak, a babiloni királynak kezébe, hogy bevegye azt.
So this is what the Lord has said: See, I am giving this town into the hands of the Chaldaeans and into the hands of Nebuchadrezzar, the king of Babylon, and he will take it:
καὶ ἔσται ὅταν μὴ βούλωνται δέξασθαι τὸ ποτήριον ἐκ τῆς χειρός σου ὥστε πιεῖν καὶ ἐρεῖς οὕτως εἶπεν κύριος πιόντες πίεσθε

29 És bemennek a Káldeusok, a kik ostromolják e várost, és e várost felgyújtják tûzzel és felégetik azt, és a házakat is, a melyeknek tetején füstöltek a Baálnak és áldoztak idegen isteneknek, hogy engem haragra ingereljenek.
And the Chaldaeans, who are fighting against this town, will come and put the town on fire, burning it together with the houses, on the roofs of which perfumes have been burned to the Baal, and drink offerings have been drained out to other gods, moving me to wrath.
ὅτι ἐν πόλει ἐν ᾗ ὠνομάσθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτήν ἐγὼ ἄρχομαι κακῶσαι καὶ ὑμεῖς καθάρσει οὐ μὴ καθαρισθῆτε ὅτι μάχαιραν ἐγὼ καλῶ ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς

30 Mert Izráel fiai és Júda fiai ifjúságoktól fogva csak azt cselekedték, a mi gonosz az én szemeim elõtt, és az Izráel fiai csak haragra gerjesztettek engem az õ kezeik cselekedeteivel, azt mondja az Úr.
For the children of Israel and the children of Judah have done nothing but evil in my eyes from their earliest years: the children of Israel have only made me angry with the work of their hands, says the Lord.
καὶ σὺ προφητεύσεις ἐπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐρεῖς κύριος ἀφ' ὑψηλοῦ χρηματιεῖ ἀπὸ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ δώσει φωνὴν αὐτοῦ λόγον χρηματιεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ αἰδαδ ὥσπερ τρυγῶντες ἀποκριθήσονται καὶ ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τὴν γῆν

31 Mert csak bosszúságomra és búsulásomra volt e város, attól a naptól fogva, a melyen építették azt, mind ez ideig, úgy hogy el kell azt törlenem az én színem elõl.
For this town has been to me a cause of wrath and of burning passion from the day of its building till this day, so that I put it away from before my face:
ἥκει ὄλεθρος ἐπὶ μέρος τῆς γῆς ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς ἔθνεσιν κρίνεται αὐτὸς πρὸς πᾶσαν σάρκα οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐδόθησαν εἰς μάχαιραν λέγει κύριος

32 Az Izráel fiainak és a Júda fiainak minden bûnéért, a melyet cselekedtek, hogy felháborítsanak engem, õk magok, az õ királyaik, fejedelmeik, papjaik és prófétáik és Júda vitézei és Jeruzsálem polgárai.
Because of all the evil of the children of Israel and of the children of Judah, which they have done to make me angry, they and their kings, their princes, their priests, and their prophets, and the men of Judah and the people of Jerusalem.
οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ κακὰ ἔρχεται ἀπὸ ἔθνους ἐπὶ ἔθνος καὶ λαῖλαψ μεγάλη ἐκπορεύεται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς

33 És háttal fordultak felém és nem arczczal, és tanítottam õket jó reggel, és noha tanítottam õket, nem voltak készek az intés befogadására.
And they have been turning their backs and not their faces to me: and though I was their teacher, getting up early and teaching them, their ears were not open to teaching.
καὶ ἔσονται τραυματίαι ὑπὸ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ κυρίου ἐκ μέρους τῆς γῆς καὶ ἕως εἰς μέρος τῆς γῆς οὐ μὴ κατορυγῶσιν εἰς κόπρια ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται

34 Sõt az õ útálatosságaikat behelyezték a házba, a mely az én nevemrõl neveztetik, hogy megfertõztessék azt.
But they put their disgusting images into the house which is named by my name, making it unclean.
ἀλαλάξατε ποιμένες καὶ κεκράξατε καὶ κόπτεσθε οἱ κριοὶ τῶν προβάτων ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ὑμῶν εἰς σφαγήν καὶ πεσεῖσθε ὥσπερ οἱ κριοὶ οἱ ἐκλεκτοί

35 És magaslatokat emeltek a Baálnak, a Ben-Hinnom völgyében, hogy megáldozzák fiaikat és leányaikat a Moloknak, a mit nem parancsoltam nékik, és még csak nem is gondoltam, hogy ez útálatosságot megcselekedjék, hogy Júdát vétekre vigyék.
And they put up the high places of the Baal in the valley of the son of Hinnom, making their sons and their daughters go through the fire to Molech; which I did not give them orders to do, and it never came into my mind that they would do this disgusting thing, causing Judah to be turned out of the way.
καὶ ἀπολεῖται φυγὴ ἀπὸ τῶν ποιμένων καὶ σωτηρία ἀπὸ τῶν κριῶν τῶν προβάτων

36 És most azért azt mondja az Úr, Izráel Istene e városnak, a mely felõl ti mondjátok: Odaadatik a babiloni király kezébe, fegyver, éhség és döghalál miatt:
And now the Lord, the God of Israel, has said of this town, about which you say, It is given into the hands of the king of Babylon by the sword and by need of food and by disease:
φωνὴ κραυγῆς τῶν ποιμένων καὶ ἀλαλαγμὸς τῶν προβάτων καὶ τῶν κριῶν ὅτι ὠλέθρευσεν κύριος τὰ βοσκήματα αὐτῶν

37 Ímé én összegyûjtöm õket mindama földekrõl, a melyekre kiûztem õket haragomban, felgerjedésemben és nagy bosszankodásomban, és visszahozom õket e helyre, és lakni hagyom õket bátorságban.
See, I will get them together from all the countries where I have sent them in my wrath and in the heat of my passion and in my bitter feeling; and I will let them come back into this place where they may take their rest safely.
καὶ παύσεται τὰ κατάλοιπα τῆς εἰρήνης ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ μου

38 És népemmé lesznek nékem, én pedig nékik Istenök leszek.
And they will be my people, and I will be their God:
ἐγκατέλιπεν ὥσπερ λέων κατάλυμα αὐτοῦ ὅτι ἐγενήθη ἡ γῆ αὐτῶν εἰς ἄβατον ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας τῆς μεγάλης

1 Másodszor is szóla az Úr Jeremiásnak, mikor õ még fogva vala a tömlöcz pitvarában, mondván:
Then the word of the Lord came to Jeremiah the second time, while he was still shut up in the place of the armed watchmen, saying,
ἐν ἀρχῇ βασιλέως ιωακιμ υἱοῦ ιωσια ἐγενήθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ κυρίου

2 Ezt mondja az Úr, a ki megteszi azt, az Úr, a ki megvalósítja azt, hogy megerõsítse azt, Úr az õ neve.
These are the words of the Lord, who is doing it, the Lord who is forming it, to make it certain; the Lord is his name;
οὕτως εἶπεν κύριος στῆθι ἐν αὐλῇ οἴκου κυρίου καὶ χρηματιεῖς ἅπασι τοῖς ιουδαίοις καὶ πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις προσκυνεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου ἅπαντας τοὺς λόγους οὓς συνέταξά σοι αὐτοῖς χρηματίσαι μὴ ἀφέλῃς ῥῆμα

3 Kiálts hozzám és megfelelek, és nagy dolgokat mondok néked, és megfoghatatlanokat, a melyeket nem tudsz.
Let your cry come to me, and I will give you an answer, and let you see great things and secret things of which you had no knowledge.
ἴσως ἀκούσονται καὶ ἀποστραφήσονται ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ παύσομαι ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ λογίζομαι τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἕνεκεν τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν

4 Mert ezt mondja az Úr, az Izráel Istene, e városnak házai és a Júda királyának házai felõl, a melyek lerontattak kosokkal és fegyverrel.
For this is what the Lord, the God of Israel, has said about the houses of this town and the houses of the kings of Judah, which have been broken down to make earthworks and ...;
καὶ ἐρεῖς οὕτως εἶπεν κύριος ἐὰν μὴ ἀκούσητέ μου τοῦ πορεύεσθαι ἐν τοῖς νομίμοις μου οἷς ἔδωκα κατὰ πρόσωπον ὑμῶν

5 Mikor elmentek, hogy vívjanak a Káldeusokkal, és hogy megtöltsék azokat emberek holttesteivel, a kiket én haragomban és bosszúállásomban megöltem, mivelhogy elrejtettem az én orczámat a várostól az õ sok gonoszságukért:
... and to make them full of the dead bodies of men whom I have put to death in my wrath and in my passion, and because of whose evil-doing I have kept my face covered from this town.
εἰσακούειν τῶν λόγων τῶν παίδων μου τῶν προφητῶν οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς ὄρθρου καὶ ἀπέστειλα καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου

6 Ímé, én hozok néki kötést és orvosságot, és meggyógyítom õket, és megmutatom nékik a békesség és hûség kincseit.
See, I will make it healthy and well again, I will even make them well; I will let them see peace and good faith in full measure.
καὶ δώσω τὸν οἶκον τοῦτον ὥσπερ σηλωμ καὶ τὴν πόλιν δώσω εἰς κατάραν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν πάσης τῆς γῆς

7 És visszahozom Júdát és Izráelt a fogságból, és felépítem õket, mint azelõtt.
And I will let the fate of Judah and of Israel be changed, building them up as at first.
καὶ ἤκουσαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς τοῦ ιερεμιου λαλοῦντος τοὺς λόγους τούτους ἐν οἴκῳ κυρίου

8 És megtisztítom õket minden bûneiktõl, a melyekkel vétkeztek ellenem, és megbocsátom minden bûneiket, a melyekkel vétkeztek ellenem, és a melyekkel gonoszul cselekedtek ellenem.
And I will make them clean from all their sin, with which they have been sinning against me; I will have forgiveness for all their sins, with which they have been sinning against me, and with which they have done evil against me.
καὶ ἐγένετο ιερεμιου παυσαμένου λαλοῦντος πάντα ἃ συνέταξεν αὐτῷ κύριος λαλῆσαι παντὶ τῷ λαῷ καὶ συνελάβοσαν αὐτὸν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς λέγων θανάτῳ ἀποθανῇ

9 És ez a város lészen nékem híremre, nevemre, örömömre, tisztességemre és dicséretemre e földnek minden nemzetsége elõtt, a kik hallják mindama jót, a melyet én cselekszem velök, és félni és rettegni fognak mindama jóért és mindama békességért, a melyet én szerzek nékik!

And this town will be to me for a name of joy, for a praise and a glory before all the nations of the earth, who, hearing of all the good which I am doing for them, will be shaking with fear because of all the good and the peace which I am doing for it.

ὅτι ἐπροφήτευσας τῷ ὀνόματι κυρίου λέγων ὥσπερ σηλωμ ἔσται ὁ οἶκος οὗτος καὶ ἡ πόλις αὕτη ἐρημωθήσεται ἀπὸ κατοικούντων καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ ιερεμιαν ἐν οἴκῳ κυρίου

10 Ezt mondja az Úr: Hallatszani fog még e helyen (a mely felõl ti ezt mondjátok: Pusztaság ez, emberek nélkül és barom nélkül való), a Júda városaiban és Jeruzsálem utczáiban, a melyek elpusztíttattak és ember nélkül és lakó nélkül és oktalan állat nélkül vannak,

This is what the Lord has said: There will again be sounding in this place, of which you say, It is a waste, without man and without beast; even in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem which are waste and unpeopled, without man and without beast,

καὶ ἤκουσαν οἱ ἄρχοντες ιουδα τὸν λόγον τοῦτον καὶ ἀνέβησαν ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἐκάθισαν ἐν προθύροις πύλης κυρίου τῆς καινῆς

11 Örömnek szava és vígasság szava, võlegény szava és menyasszony szava, és azoknak szava, kik ezt mondják: Dícsérjétek a Seregek Urát, mert jó az Úr, mert örökkévaló az õ kegyelme; a kik hálaáldozatot hoznak az Úr házába, mert visszahozom e föld népét a fogságból, mint annakelõtte, azt mondja az Úr.

Happy sounds, the voice of joy, the voice of the newly-married man and the voice of the bride, the voices of those who say, Give praise to the Lord of armies, for the Lord is good, for his mercy is unchanging for ever: the voices of those who go with praise into the house of the Lord. For I will let the land come back to its first condition, says the Lord.

καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ κρίσις θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ ὅτι ἐπροφήτευσεν κατὰ τῆς πόλεως ταύτης καθὼς ἠκούσατε ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν

12 Ezt mondja a Seregek Ura: E puszta helyen, a melyen nincs ember és barom, és ennek minden városában pásztorok fognak még lakozni, a kik az õ juhaikat terelgetik.

This is what the Lord of armies has said: Again there will be in this place, which is a waste, without man and without beast, and in all its towns, a resting-place where the keepers of sheep will make their flocks take rest.

καὶ εἶπεν ιερεμιας πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ λέγων κύριος ἀπέστειλέν με προφητεῦσαι ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην πάντας τοὺς λόγους τούτους οὓς ἠκούσατε

13 A hegyi városokban, a síkföldi városokban, a dél felõl való városokban, a Benjámin földén, Jeruzsálem környékén és Júda városaiban még juhnyájak fognak átmenni a számlálónak keze alatt, azt mondja az Úr.

In the towns of the hill-country, in the towns of the lowland, and in the towns of the South and in the land of Benjamin and in the country round Jerusalem and in the towns of Judah, the flocks will again go under the hand of him who is numbering them, says the Lord.

καὶ νῦν βελτίους ποιήσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἔργα ὑμῶν καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου καὶ παύσεται κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς

14 Ímé, eljõnek a napok, azt mondja az Úr, és megbizonyítom az én jó szómat, a melyet az Izráel házának és a Júda házának szóltam.

See, the days are coming, says the Lord, when I will give effect to the good word which I have said about the people of Israel and the people of Judah.

καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν χερσὶν ὑμῶν ποιήσατέ μοι ὡς συμφέρει καὶ ὡς βέλτιον ὑμῖν

15 Azokban a napokban és abban az idõben sarjasztok Dávidnak igaz sarjadékot, és jogot és igazságot szerez e földön.

In those days and at that time, I will let a Branch of righteousness come up for David; and he will be a judge in righteousness in the land.

ἀλλ' ἢ γνόντες γνώσεσθε ὅτι εἰ ἀναιρεῖτέ με αἷμα ἀθῷον δίδοτε ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ ὅτι ἐν ἀληθείᾳ ἀπέσταλκέν με κύριος πρὸς ὑμᾶς λαλῆσαι εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους

16 Azokban a napokban megszabadul a Júda, és bátorságban lakozik Jeruzsálem, és így hívják majd õt: Az Úr a mi igazságunk.

In those days, Judah will have salvation and Jerusalem will be safe: and this is the name which will be given to her: The Lord is our righteousness.

καὶ εἶπαν οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφήτας οὐκ ἔστιν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ κρίσις θανάτου ὅτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐλάλησεν πρὸς ἡμᾶς

17 Mert ezt mondja az Úr: Nem vész ki a Dávid férfi [sarjadék]a, a ki az Izráel házának székébe üljön.

For the Lord has said, David will never be without a man to take his place on the seat of the kingdom of Israel;

καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς καὶ εἶπαν πάσῃ τῇ συναγωγῇ τοῦ λαοῦ

18 És a lévita papok férfi [sarjadék]a sem vész ki elõlem, a ki égõáldozatot áldozzon, és ételáldozatot égessen, és véres áldozatot készítsen mindenkor.
And the priests and the Levites will never be without a man to come before me, offering burned offerings and perfumes and meal offerings and offerings of beasts at all times.
μιχαιας ὁ μωραθίτης ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις εζεκιου βασιλέως ιουδα καὶ εἶπεν παντὶ τῷ λαῷ ιουδα οὕτως εἶπεν κύριος σιων ὡς ἀγρὸς ἀροτριαθήσεται καὶ ιερουσαλημ εἰς ἄβατον ἔσ ται καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος δρυμοῦ

19 És szóla az Úr Jeremiásnak, mondván:
And the word of the Lord came to Jeremiah, saying,
μὴ ἀνελὼν ἀνεῖλεν αὐτὸν εζεκιας καὶ πᾶς ιουδα οὐχὶ ὅτι ἐφοβήθησαν τὸν κύριον καὶ ὅτι ἐδεήθησαν τοῦ προσώπου κυρίου καὶ ἐπαύσατο κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐπ ' αὐτούς καὶ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν κακὰ μεγάλα ἐπὶ ψυχὰς ἡμῶν

20 Ezt mondja az Úr: Ha felbonthatjátok az én szövetségemet a nappal, és az én szövetségemet az éjszakával, hogy se nap, se éjszaka ne legyen az õ idejében:
The Lord has said: If it is possible for my agreement of the day and the night to be broken, so that day and night no longer come at their fixed times,
καὶ ἄνθρωπος ἦν προφητεύων τῷ ὀνόματι κυρίου ουριας υἱὸς σαμαιου ἐκ καριαθιαριμ καὶ ἐπροφήτευσεν περὶ τῆς γῆς ταύτης κατὰ πάντας τοὺς λόγους ιερεμιου

21 Az én szolgámmal, Dáviddal való szövetségem is felbomlik, hogy ne legyen fia, a ki uralkodjék az õ székében, és a lévita papokkal, az én szolgáimmal.
Then my agreement with my servant David may be broken, so that he no longer has a son to take his place on the seat of the kingdom; and my agreement with the Levites, the priests, my servants.
καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ιωακιμ καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ ἐζήτουν ἀποκτεῖναι αὐτόν καὶ ἤκουσεν ουριας καὶ εἰσῆλθεν εἰς αἴγυπτον

22 Mint az ég serege meg nem számlálható, és a tenger fövenye meg nem mérhetõ, úgy megsokasítom az én szolgámnak, Dávidnak magvát, és a Lévitákat, a kik nékem szolgálnak.
As it is not possible for the army of heaven to be numbered, or the sand of the sea measured, so will I make the seed of my servant David, and the Levites my servants.
καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄνδρας εἰς αἴγυπτον

23 És szóla az Úr Jeremiásnak, mondván:
And the word of the Lord came to Jeremiah, saying,
καὶ ἐξηγάγοσαν αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ εἰσηγάγοσαν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὸ μνῆμα υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ

24 Nem vetted észre, mit szóla e nép? mondván: A két nemzetséget, a melyet az Úr kiválasztott vala, elveté, és az én népemet megútálták úgy, hogy többé õ elõttök nem nemzet az.
Have you taken note of what these people have said, The two families, which the Lord took for himself, he has given up? This they say, looking down on my people as being, in their eyes, no longer a nation.
πλὴν χεὶρ αχικαμ υἱοῦ σαφαν ἦν μετὰ ιερεμιου τοῦ μὴ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτόν

2 Ezt mondja az Úr, az Izráel Istene: Menj el, és mondd meg Sedékiásnak, a Júda királyának, és így szólj néki: Ezt mondja az Úr: Ímé, én odaadom e várost a babiloni király kezébe, és felgyújtja ezt tûzzel.
The Lord, the God of Israel, has said, Go and say to Zedekiah, king of Judah, This is what the Lord has said: See, I will give this town into the hands of the king of Babylon, and he will have it burned with fire:
οὕτως εἶπεν κύριος ποίησον δεσμοὺς καὶ κλοιοὺς καὶ περίθου περὶ τὸν τράχηλόν σου

3 És te el nem szaladsz az õ kezébõl, hanem bizonnyal megfognak és kezébe adnak, és a te szemeid meglátják a babiloni királynak szemeit, és az õ szája a te száddal szól, és bemégy Babilonba.
And you will not get away from him, but will certainly be taken and given up into his hands; and you will see the king of Babylon, eye to eye, and he will have talk with you, mouth to mouth, and you will go to Babylon.
καὶ ἀποστελεῖς αὐτοὺς πρὸς βασιλέα ιδουμαίας καὶ πρὸς βασιλέα μωαβ καὶ πρὸς βασιλέα υἱῶν αμμων καὶ πρὸς βασιλέα τύρου καὶ πρὸς βασιλέα σιδῶνος ἐν χερσὶν ἀγγέλων αὐτ ῶν τῶν ἐρχομένων εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν εἰς ιερουσαλημ πρὸς σεδεκιαν βασιλέα ιουδα

4 Mindazáltal halld meg az Úrnak szavát Sedékiás, Júda királya; ezt mondja az Úr te felõled: Nem halsz meg fegyver által.
But give ear to the word of the Lord, O Zedekiah, king of Judah; this is what the Lord has said about you: Death will not come to you by the sword:
καὶ συντάξεις αὐτοῖς πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν εἰπεῖν οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν

5 Békességben halsz meg, és a mint füstöltek a te atyáidnak, az elõbbi királyoknak, a kik te elõtted voltak, úgy füstölnek néked is, és így siratnak téged: Jaj uram! Mert én szóltam e szót, azt mondja az Úr.

You will come to your end in peace; and such burnings as they made for your fathers, the earlier kings before you, will be made for you; and they will be weeping for you and saying, Ah lord! for I have said the word, says the Lord.

ὅτι ἐγὼ ἐποίησα τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύι μου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ ἐπιχείρῳ μου τῷ ὑψηλῷ καὶ δώσω αὐτὴν ᾧ ἐὰν δόξῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου

6 És megmondá Jeremiás próféta Sedékiásnak, a Júda királyának, mind e szavakat Jeruzsálemben.

Then Jeremiah the prophet said all these things to Zedekiah, king of Judah, in Jerusalem,

ἔδωκα τὴν γῆν τῷ ναβουχοδονοσορ βασιλεῖ βαβυλῶνος δουλεύειν αὐτῷ καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ ἐργάζεσθαι αὐτῷ

8 Ez a beszéd, melyet szóla az Úr Jeremiásnak, minekutána Sedékiás király szövetséget köte az egész Jeruzsálembeli néppel, szabadságot hirdetvén köztük.

The word which came to Jeremiah from the Lord, after King Zedekiah had made an agreement with all the people in Jerusalem, to give news in public that servants were to be made free;

καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία ὅσοι ἐὰν μὴ ἐμβάλωσιν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως βαβυλῶνος ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐπισκέψομαι αὐτούς εἶπεν κύριος ἕως ἐκλίπωσιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ

9 Hogy kiki bocsássa szabadon szolgáját és kiki az õ szolgálóleányát a héber férfit és a héber leányt, hogy senki ne szolgáltasson közöttük az õ Júdabeli atyjafiával.

That every man was to let his Hebrew man-servant and his Hebrew servant-girl go free; so that no one might make use of a Jew, his countryman, as a servant:

καὶ ὑμεῖς μὴ ἀκούετε τῶν ψευδοπροφητῶν ὑμῶν καὶ τῶν μαντευομένων ὑμῖν καὶ τῶν ἐνυπνιαζομένων ὑμῖν καὶ τῶν οἰωνισμάτων ὑμῶν καὶ τῶν φαρμακῶν ὑμῶν τῶν λεγόντων οὐ μὴ ἐργάσησθε τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος

10 És engedelmeskedtek mindnyájan a fejedelmek és az egész nép, a kik szövetséget kötöttek, hogy kiki szabadon bocsássa az õ szolgáját és kiki az õ szolgálóleányát, hogy senki azokkal ne szolgáltasson többé; és engedelmeskedtek és elbocsáták azokat.

And this was done by all the rulers and the people who had taken part in the agreement, and every one let his man-servant and his servant-girl go free, not to be used as servants any longer; they did so, and let them go.

ὅτι ψευδῆ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν πρὸς τὸ μακρῦναι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν

11 De azután elváltozának, és visszahozák a szolgákat és szolgálóleányokat, a kiket szabadon bocsátottak vala, és õket szolgákká és szolgálóleányokká tevék.

But later, they took back again the servants and the servant-girls whom they had let go free, and put them again under the yoke as servants and servant-girls.

καὶ τὸ ἔθνος ὃ ἐὰν εἰσαγάγῃ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως βαβυλῶνος καὶ ἐργάσηται αὐτῷ καὶ καταλείψω αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ καὶ ἐργᾶται αὐτῷ καὶ ἐνοικήσει ἐν αὐτῇ

12 És lõn az Úrnak szava Jeremiáshoz az Úrtól, mondván:

For this reason the word of the Lord came to Jeremiah from the Lord, saying,

καὶ πρὸς σεδεκιαν βασιλέα ιουδα ἐλάλησα κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους λέγων εἰσαγάγετε τὸν τράχηλον ὑμῶν

14 Mikor a hét esztendõ eltelik, kiki bocsássa el az õ héber atyjafiát, a ki néked eladatott vala és hat esztendeig szolgált téged; bocsássad õt magadtól szabadon. De nem hallgatának a ti atyáitok engemet, és fülöket sem hajtották erre.

At the end of seven years every man is to let go his countryman who is a Hebrew, who has become yours for a price and has been your servant for six years; you are to let him go free: but your fathers gave no attention and did not give ear.

καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν

15 És ti ma megtértetek vala, és igazat cselekedtetek vala én elõttem, kiki szabadságot hirdetvén az õ atyjafiának, és én elõttem szövetséget kötöttetek abban a házban, a mely az én nevemrõl neveztetett.

And now, turning away from evil, you had done what is right in my eyes, giving a public undertaking for every man to make his neighbour free; and you had made an agreement before me in the house which is named by my name:

ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς φησὶν κύριος καὶ προφητεύουσιν τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἀδίκῳ πρὸς τὸ ἀπολέσαι ὑμᾶς καὶ ἀπολεῖσθε ὑμεῖς καὶ οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύοντες ὑμῖν ἐπ' ἀδίκῳ ψευδῆ

16 De elváltoztatok, és beszennyeztétek az én nevemet, és kiki visszahozta az õ szolgáját és kiki az õ szolgálóleányát, kiket egészen szabadon bocsátottatok vala, és igába vetettétek õket, hogy néktek szolgáitok és szolgáló leányaitok legyenek.
But again you have put shame on my name, and you have taken back, every one his man-servant and his servant-girl, whom you had sent away free, and you have put them under the yoke again to be your servants and servant-girls.
ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἐλάλησα λέγων οὕτως εἶπεν κύριος μὴ ἀκούετε τῶν λόγων τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν λεγόντων ἰδοὺ σκεύη οἴκου κυρίου ἐπιστρέψει ἐκ βαβυλῶνος ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς

18 És odaadom a férfiakat, a kik megszegték az én szövetségemet, a kik nem teljesítették a szövetség pontjait, a melyet elõttem kötöttek vala tulokkal, a melyet ketté vágának és átmenének annak részei között,
And I will give the men who have gone against my agreement and have not given effect to the words of the agreement which they made before me, when the ox was cut in two and they went between the parts of it,
εἰ προφῆταί εἰσιν καὶ εἰ ἔστιν λόγος κυρίου ἐν αὐτοῖς ἀπαντησάτωσάν μοι

19 Júdának fejedelmeit és Jeruzsálem fejedelmeit, az udvari szolgákat és a papokat és a földnek minden népét, a kik átmentek a tulok részei között:
The rulers of Judah and the rulers of Jerusalem, the unsexed servants and the priests and all the people of the land who went between the parts of the ox,
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος καὶ τῶν ἐπιλοίπων σκευῶν

20 Odaadom õket az õ ellenségeik kezébe, és az õ lelköket keresõk kezébe, és az õ holttestök ez égi madaraknak és a föld vadainak lesznek eledelévé.
Even these I will give up into the hands of their haters and into the hands of those who have designs against their lives: and their dead bodies will become food for the birds of heaven and the beasts of the earth.
ὧν οὐκ ἔλαβεν βασιλεὺς βαβυλῶνος ὅτε ἀπῴκισεν τὸν ιεχονιαν ἐξ ιερουσαλημ

22 Ímé, én parancsolok, azt mondja az Úr, és visszahozom õket e városra, és vívják azt, és beveszik és felgyújtják tûzzel, és pusztasággá teszem Júda városait, lakhatatlanokká.
See, I will give orders, says the Lord, and make them come back to this town; and they will make war on it and take it and have it burned with fire: and I will make the towns of Judah waste and unpeopled.
εἰς βαβυλῶνα εἰσελεύσεται λέγει κύριος

1 Az a beszéd, a melyet szóla az Úr Jeremiásnak, Jojákimnak, Jósiás, Júda királya fiának idejében, mondván:
The word which came to Jeremiah from the Lord, in the days of Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah, saying,
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει σεδεκια βασιλέως ιουδα ἐν μηνὶ τῷ πέμπτῳ εἶπέν μοι ανανιας υἱὸς αζωρ ὁ ψευδοπροφήτης ὁ ἀπὸ γαβαων ἐν οἴκῳ κυρίου κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἱερέων καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων

2 Menj el a Rékábiták házához, és szólj velök, és vidd be õket az Úr házába, a kamarák egyikébe, és adj nékik bort inni.
Go into the house of the Rechabites, and have talk with them, and take them into the house of the Lord, into one of the rooms, and give them wine.
οὕτως εἶπεν κύριος συνέτριψα τὸν ζυγὸν τοῦ βασιλέως βαβυλῶνος

3 És mellém vevém Jaazániát, Jeremiásnak fiát, ki fia vala Habasániának, és az õ rokonait és minden fiait és a Rékábiták egész háznépét.
Then I took Jaazaniah, the son of Jeremiah, the son of Habazziniah, and his brothers and all his sons and all the Rechabites;
ἔτι δύο ἔτη ἡμερῶν ἐγὼ ἀποστρέψω εἰς τὸν τόπον τοῦτον τὰ σκεύη οἴκου κυρίου

4 És bevivém õket az Úr házába, a Hanán fiainak a kamarájába, ki Igdaliásnak, az Isten emberének fia vala, a mely a fejedelmek kamarája mellett vala, Mahásiásnak, Sallum fiának kamaráján felül, a ki az ajtónak õrizõje vala.
And I took them into the house of the Lord, into the room of the sons of Hanan, the son of Igdaliah, the man of God, which was near the rulers' room, which was over the room of Maaseiah, the son of Shallum, the keeper of the door;
καὶ ιεχονιαν καὶ τὴν ἀποικίαν ιουδα ὅτι συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως βαβυλῶνος

5 És a Rékábiták háza népének fiai elé borral telt kancsókat és poharakat tevék, és ezt mondám nékik: Igyatok bort!
And I put before the sons of the Rechabites basins full of wine and cups, and I said to them, Take some wine.
καὶ εἶπεν ιερεμιας πρὸς ανανιαν κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἱερέων τῶν ἑστηκότων ἐν οἴκῳ κυρίου

6 És felelének: Nem iszunk bort, mert Jónadáb, Rékábnak fia, a mi atyánk parancsolta nékünk, mondván: Ne igyatok ti bort soha, se a ti fiaitok.
But they said, We will take no wine: for Jonadab, the son of Rechab our father, gave us orders, saying, You are to take no wine, you or your sons, for ever:
καὶ εἶπεν ιερεμιας ἀληθῶς οὕτω ποιήσαι κύριος στήσαι τὸν λόγον σου ὃν σὺ προφητεύεις τοῦ ἐπιστρέψαι τὰ σκεύη οἴκου κυρίου καὶ πᾶσαν τὴν ἀποικίαν ἐκ βαβυλῶνος εἰς τὸν τόπον τοῦτον

7 Se házat ne építsetek, se vetést ne vessetek, se szõlõt ne ültessetek, se ne tartsatok; hanem sátorokban lakjatok teljes életetekben, hogy sok ideig éljetek e földnek színén, a melyben ti jövevények vagytok.
And you are to make no houses, or put in seed, or get vine-gardens planted, or have any: but all your days you are to go on living in tents, so that you may have a long life in the land where you are living as in a strange country.
πλὴν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐγὼ λέγω εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν καὶ εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ

8 És hallgattunk Jónadábnak a Rékáb fiának, a mi atyánknak szavára mindabban, a miket parancsolt nékünk, hogy teljes életünkben bort ne igyunk mi, a mi feleségeink, a mi fiaink és a mi leányaink.
And we have kept the rules of Jonadab, the son of Rechab our father, in everything which he gave us orders to do, drinking no wine all our days, we and our wives and our sons and our daughters;
οἱ προφῆται οἱ γεγονότες πρότεροί μου καὶ πρότεροι ὑμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἐπροφήτευσαν ἐπὶ γῆς πολλῆς καὶ ἐπὶ βασιλείας μεγάλας εἰς πόλεμον

9 Se házakat ne építsünk, hogy [azokban] lakjunk, se szõlõnk, se mezõnk, se vetésünk ne legyen nékünk.
Building no houses for ourselves, having no vine-gardens or fields or seed:
ὁ προφήτης ὁ προφητεύσας εἰς εἰρήνην ἐλθόντος τοῦ λόγου γνώσονται τὸν προφήτην ὃν ἀπέστειλεν αὐτοῖς κύριος ἐν πίστει

10 Hanem lakozzunk sátorokban. Hallgattunk azért, és a szerint cselekedtünk, a mint nékünk Jónadáb, a mi atyánk megparancsolta vala.
But we have been living in tents, and have done everything which Jonadab our father gave us orders to do.
καὶ ἔλαβεν ανανιας ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου ιερεμιου καὶ συνέτριψεν αὐτούς

11 Mikor pedig feljöve Nabukodonozor, a babiloni király a földre, akkor ezt mondánk: Jertek el, menjünk be Jeruzsálembe a káldeai sereg elõtt és a Siriabeli sereg elõtt; és Jeruzsálemben lakoztunk.
But when Nebuchadrezzar, king of Babylon, came up into the land, we said, Come, let us go to Jerusalem, away from the army of the Chaldaeans and from the army of the Aramaeans: and so we are living in Jerusalem.
καὶ εἶπεν ανανιας κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων οὕτως εἶπεν κύριος οὕτως συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως βαβυλῶνος ἀπὸ τραχήλων πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ ᾤχετο ιερε μιας εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ

12 És szóla az Úr Jeremiásnak, mondván:
Then the word of the Lord came to Jeremiah, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ιερεμιαν μετὰ τὸ συντρῖψαι ανανιαν τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ λέγων

13 Így szól a Seregek Ura, az Izráel Istene: Menj el, mondd meg a Júda férfiainak és Jeruzsálem lakosainak: Nem veszitek-é fel az intést, hogy hallgassatok az én beszédeimre? azt mondja az Úr.
This is what the Lord of armies, the God of Israel, has said: Go and say to the men of Judah and the people of Jerusalem, Is there no hope of teaching you to give ear to my words? says the Lord.
βάδιζε καὶ εἰπὸν πρὸς ανανιαν λέγων οὕτως εἶπεν κύριος κλοιοὺς ξυλίνους συνέτριψας καὶ ποιήσω ἀντ' αὐτῶν κλοιοὺς σιδηροῦς

14 Jónadábnak, a Rékáb fiának intései teljesedtek, a melyekkel megparancsolta az õ fiainak, hogy bort ne igyanak, és mindez ideig sem ittak [bort;] mert hallgattak az õ atyjok parancsolatjára; én is szóltam néktek; szóltam pedig jó reggel, de nem engedtetek nékem.
The orders which Jonadab, the son of Rechab, gave to his sons to take no wine, are done, and to this day they take no wine, for they do the orders of their father: but I have sent my words to you, getting up early and sending them, and you have not given ear to me.
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος ζυγὸν σιδηροῦν ἔθηκα ἐπὶ τὸν τράχηλον πάντων τῶν ἐθνῶν ἐργάζεσθαι τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος

15 És elküldtem hozzátok minden én szolgámat, a prófétákat, és pedig jó reggel küldém, mondván: Kérlek, kiki térjen meg az õ gonosz útjáról, jobbítsátok meg cselekedeteiteket, és idegen istenek után ne járjatok, hogy nékik szolgáljatok, és lakoztok a földön, a melyet néktek és a ti atyáitoknak adtam, de fületeket sem hajtátok reá, és nem hallgattatok reám.

And I have sent you all my servants the prophets, getting up early and sending them, saying, Come back, now, every man from his evil way, and do better, and go not after other gods to become their servants, and you will go on living in the land which I have given to you and to your fathers: but your ears have not been open, and you have not given attention to me.

και εἶπεν ιερεμιας τῷ ανανια οὐκ ἀπέσταλκέν σε κύριος καὶ πεποιθέναι ἐποίησας τὸν λαὸν τοῦτον ἐπ' ἀδίκῳ

16 Mivelhogy Jónadábnak, a Rékáb fiának fiai teljesítik az õ atyjoknak parancsolatját, melyet parancsolt vala nékik, e nép pedig nem hallgata reám;

Though the sons of Jonadab the son of Rechab have done the orders of their father which he gave them, this people has not given ear to me:

διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς τούτῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἀποθανῇ

17 Azért ezt mondja az Úr, a Seregek Istene, az Izráel Istene: Ímé, én rábocsátom Júdára és Jeruzsálemnek minden lakóira mindama veszedelmet, a melyrõl szóltam nékik; azért mert szóltam nékik, de nem hallották, kiáltottam nékik, de nem feleltek.

For this reason the Lord, the God of armies, the God of Israel, has said, See, I will send on Judah and on all the people of Jerusalem all the evil which I said I would do to them: because I sent my words to them, but they did not give ear; crying out to them, but they gave no answer.

καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ

1 És Jojákimnak, a Jósiás fiának, Júda királyának negyedik esztendejében is szóla az Úr Jeremiásnak, mondván:

Now it came about in the fourth year of Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah, that this word came to Jeremiah from the Lord, saying,

καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τῆς βίβλου οὓς ἀπέστειλεν ιερεμιας ἐξ ιερουσαλημ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἀποικίας καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφήτας ἐπιστολὴν εἰς βαβυλῶνα τῇ ἀποικίᾳ καὶ πρὸς ἅπαντα τὸν λαὸν

2 Végy elõ egy könyvet, és mind írd belé a szókat, a miket én szóltam néked az Izráel és a Júda ellen és minden nemzet ellen, a naptól fogva, a melyen szóltam néked a Jósiás ideje óta mind e napig.

Take a book and put down in it all the words I have said to you against Israel and against Judah and against all the nations, from the day when my word came to you in the days of Josiah till this day.

ὕστερον ἐξελθόντος ιεχονιου τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης καὶ τῶν εὐνούχων καὶ παντὸς ἐλευθέρου καὶ δεσμώτου καὶ τεχνίτου ἐξ ιερουσαλημ

3 Hátha meghallja a Júda háza mindazokat a veszedelmeket, a melyeket én néki szerezni szándékozom, hogy kiki megtérjen az õ gonosz útáról, és megbocsássam az õ bûnöket és vétköket.

It may be that the people of Judah, hearing of all the evil which it is my purpose to do to them, will be turned, every man from his evil ways; so that they may have my forgiveness for their evil-doing and their sin.

ἐν χειρὶ ελεασα υἱοῦ σαφαν καὶ γαμαριου υἱοῦ χελκιου ὃν ἀπέστειλεν σεδεκιας βασιλεὺς ιουδα πρὸς βασιλέα βαβυλῶνος εἰς βαβυλῶνα λέγων

4 És elõhívá Jeremiás Bárukot, a Néria fiát, és megírá Báruk a Jeremiás szája után a könyvbe mindama szókat, a melyeket az Úr szólott vala néki.

Then Jeremiah sent for Baruch, the son of Neriah; and Baruch took down from the mouth of Jeremiah all the words of the Lord which he had said to him, writing them in a book.

οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἐπὶ τὴν ἀποικίαν ἣν ἀπῴκισα ἀπὸ ιερουσαλημ

5 És parancsola Jeremiás Báruknak, mondván: Én fogoly vagyok, nem mehetek be az Úr házába.

And Jeremiah gave orders to Baruch, saying, I am shut up, and am not able to go into the house of the Lord:

οἰκοδομήσατε οἴκους καὶ κατοικήσατε καὶ φυτεύσατε παραδείσους καὶ φάγετε τοὺς καρποὺς αὐτῶν

6 Azért te menj be, és a könyvbõl, a melyet az én számból írtál, olvasd el az Úrnak szavait a népnek hallatára az Úrnak házában bõjti napon, és az egész Júdának hallatára, a kik felgyülnek az õ városaikból, olvasd el nékik.

So you are to go, reading there from the book, which you have taken down from my mouth, the words of the Lord, in the hearing of the people in the Lord's house, on a day when they go without food, and in the hearing of all the men of Judah who have come out from their towns.

καὶ λάβετε γυναῖκας καὶ τεκνοποιήσατε υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν ἀνδράσιν δότε καὶ πληθύνεσθε καὶ μὴ σμικρυνθῆτε

7 Hátha az Úr elé száll könyörgésük, és mindenki megtér az õ gonosz útáról, mert nagy az Úr haragja és felháborodása, a melylyel szólott az Úr e nép ellen!
It may be that their prayer for grace will go up to the Lord, and that every man will be turned from his evil ways: for great is the wrath and the passion made clear by the Lord against this people.
καὶ ζητήσατε εἰς εἰρήνην τῆς γῆς εἰς ἣν ἀπῴκισα ὑμᾶς ἐκεῖ καὶ προσεύξασθε περὶ αὐτῶν πρὸς κύριον ὅτι ἐν εἰρήνῃ αὐτῆς ἔσται εἰρήνη ὑμῖν

8 Báruk pedig, a Néria fia, mind a szerint cselekedék, a mint néki Jeremiás próféta megparancsolta vala, elolvasván a könyvbõl az Úrnak szavát, az Úrnak házában.
And Baruch, the son of Neriah, did as Jeremiah the prophet gave him orders to do, reading from the book the words of the Lord in the Lord's house.
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ ψευδοπροφῆται οἱ ἐν ὑμῖν καὶ μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ μάντεις ὑμῶν καὶ μὴ ἀκούετε εἰς τὰ ἐνύπνια ὑμῶν ἃ ὑμεῖς ἐνυπνιάζεσθε

9 És Jojákimnak a Jósiás fiának, Júda királyának ötödik esztendejében, a kilenczedik hónapban bõjtre hívták fel az Úr elé az egész Jeruzsálem népét és az egész népet, a mely Júda városaiból jött vala fel Jeruzsálembe.
Now it came about in the fifth year of Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah, in the ninth month, that it was given out publicly that all the people in Jerusalem, and all the people who came from the towns of Judah to Jerusalem, were to keep from food before the Lord.
ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς

10 És elolvasá Báruk a könyvbõl Jeremiás beszédeit az Úr házában Gamáriának, az írástudó Sáfán fiának szobájában a felsõ pitvarban, az Úr háza új kapujának nyílásában az egész nép hallatára.
Then Baruch gave a public reading of the words of Jeremiah from the book, in the house of the Lord, in the room of Gemariah, the son of Shaphan the scribe, in the higher square, as one goes in by the new doorway of the Lord's house, in the hearing of all the people.
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος ὅταν μέλλῃ πληροῦσθαι βαβυλῶνι ἑβδομήκοντα ἔτη ἐπισκέψομαι ὑμᾶς καὶ ἐπιστήσω τοὺς λόγους μου ἐφ' ὑμᾶς τοῦ τὸν λαὸν ὑμῶν ἀποστρέψαι εἰς τὸν τόπον τοῦτον

11 És hallá Mikeás, Gamáriának, a Sáfán fiának fia az Úrnak minden beszédét a könyvbõl.
And Micaiah, the son of Gemariah, the son of Shaphan, after hearing all the words of the Lord from the book,
καὶ λογιοῦμαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμὸν εἰρήνης καὶ οὐ κακὰ τοῦ δοῦναι ὑμῖν ταῦτα

12 És leméne a király házába az írástudó szobájába, és ímé, ott ülnek vala mind a fõemberek, Elisáma, az írástudó, és Dalajás, Semájának fia, és Elnátán, Akbórnak fia, és Gamária, Sáfánnak fia, és Sedékiás, Hanániásnak fia, és a többi fõember is.
Went down to the king's house, to the scribe's room: and all the rulers were seated there, Elishama the scribe and Delaiah, the son of Shemaiah, and Elnathan, the son of Achbor, and Gemariah, the son of Shaphan, and Zedekiah, the son of Hananiah, and all the rulers.
καὶ προσεύξασθε πρός με καὶ εἰσακούσομαι ὑμῶν

13 És elbeszélé nékik Mikeás mindazokat, a melyeket hallott vala a könyvbõl, mikor olvasá Báruk a nép hallatára.
Then Micaiah gave them an account of all the words which had come to his ears when Baruch was reading the book to the people.
καὶ ἐκζητήσατέ με καὶ εὑρήσετέ με ὅτι ζητήσετέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν

14 Azért elküldék mind a fõemberek Jéhudit, a ki Natániának fia vala, a ki Selémiának fia vala, a ki Kusinak fia vala, Bárukhoz, mondván: A könyvet, a melybõl olvastál a nép hallatára, vedd kezedbe, és jövel. És kezébe vevé Báruk, a Néria fia a könyvet, és elméne hozzájok.
So all the rulers sent Jehudi, the son of Nethaniah, the son of Shelemiah, the son of Cushi, to Baruch, saying, Take in your hand the book from which you have been reading to the people and come. So Baruch, the son of Neriah, took the book in his hand and came down to them.
καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν

15 És mondának néki: Ülj le csak és olvasd azt a mi fülünk hallatára, és elolvasá Báruk fülök hallatára.
Then they said to him, Be seated now, and give us a reading from it. So Baruch did so, reading it to them.
ὅτι εἴπατε κατέστησεν ἡμῖν κύριος προφήτας ἐν βαβυλῶνι

21 És elküldé a király Jéhudit, hogy hozza el a könyvet; azért elhozá azt az írástudó Elisámának szobájából, és elolvasá azt Jéhudi a király hallatára és mindama fõemberek hallatára, a kik a király elõtt állnak vala.

So the king sent Jehudi to get the book, and he took it from the room of Elishama the scribe. And Jehudi gave a reading of it in the hearing of the king and all the rulers who were by the king's side.

οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ αχιαβ καὶ ἐπὶ σεδεκιαν ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτοὺς εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος καὶ πατάξει αὐτοὺς κατ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν

22 A király pedig a téli házban ül vala a kilenczedik hónapban, és a tûz ég vala elõtte.

Now the king was seated in the winter house, and a fire was burning in the fireplace in front of him.

καὶ λήμψονται ἀπ' αὐτῶν κατάραν ἐν πάσῃ τῇ ἀποικίᾳ ιουδα ἐν βαβυλῶνι λέγοντες ποιήσαι σε κύριος ὡς σεδεκιαν ἐποίησεν καὶ ὡς αχιαβ οὓς ἀπετηγάνισεν βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν πυρὶ

23 És mikor Jéhudi három vagy négy levelet elolvasott vala, elmetélé azt az írástudónak késével, és a tûzbe hajítá, a mely a tûzhelyen vala, mígnem az egész könyv megége a tûzben, a mely a tûzhelyen vala.

And it came about that whenever Jehudi, in his reading, had got through three or four divisions, the king, cutting them with his penknife, put them into the fire, till all the book was burned up in the fire which was burning in the fireplace.

δι' ἣν ἐποίησαν ἀνομίαν ἐν ισραηλ καὶ ἐμοιχῶντο τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν αὐτῶν καὶ λόγον ἐχρημάτισαν ἐν τῷ ὀνόματί μου ὃν οὐ συνέταξα αὐτοῖς καὶ ἐγὼ μάρτυς φησὶν κύριος

24 Nem rettentek meg, sem ruhájokat nem szaggatták meg a király és valamennyi szolgája, a kik hallják vala mind e szókat.

But they had no fear and gave no signs of grief, not the king or any of his servants, after hearing all these words.

καὶ πρὸς σαμαιαν τὸν νελαμίτην ἐρεῖς

25 Sõt még Elnátán is és Delája és Gamária kérék a királyt, hogy a könyvet ne égesse meg, de nem hallgata rájok.

And Elnathan and Delaiah and Gemariah had made a strong request to the king not to let the book be burned, but he would not give ear to them.

οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ ὀνόματί μου καὶ πρὸς σοφονιαν υἱὸν μαασαιου τὸν ἱερέα εἰπέ

26 Hanem meghagyá a király Jerákmeélnek, a Hammélek fiának, és Sérajának, az Azriel fiának, és Selémiának, az Abdéel fiának, hogy fogják el Bárukot, az írástudót, és Jeremiás prófétát, de az Úr elrejté õket.

And the king gave orders to Jerahmeel, the king's son, and Seraiah, the son of Azriel, and Shelemiah, the son of Abdeel, to take Baruch the scribe and Jeremiah the prophet: but the Lord kept them safe.

κύριος ἔδωκέν σε εἰς ἱερέα ἀντὶ ιωδαε τοῦ ἱερέως γενέσθαι ἐπιστάτην ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντὶ ἀνθρώπῳ προφητεύοντι καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ μαινομένῳ καὶ δώσεις αὐτὸν εἰς τὸ ἀπόκλεισμα καὶ εἰς τὸν καταρράκτην

27 Szóla pedig az Úr Jeremiásnak, miután a király megégette vala a könyvet és a beszédeket, a melyeket Báruk a Jeremiás szájából írt vala, mondván:

Then after the book, in which Baruch had put down the words of Jeremiah, had been burned by the king, the word of the Lord came to Jeremiah, saying,

καὶ νῦν διὰ τί συνελοιδορήσατε ιερεμιαν τὸν ἐξ αναθωθ τὸν προφητεύσαντα ὑμῖν

28 Térj vissza, végy magadnak más könyvet, és írd bele mind az elébbi szókat, a melyek az elébbi könyvben valának, a melyet Jojákim, a Júda királya megégetett.

Take another book and put down in it all the words which were in the first book, which Jehoiakim, king of Judah, put into the fire.

οὐ διὰ τοῦτο ἀπέστειλεν πρὸς ὑμᾶς εἰς βαβυλῶνα λέγων μακράν ἐστιν οἰκοδομήσατε οἰκίας καὶ κατοικήσατε καὶ φυτεύσατε κήπους καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν

29 És Jojákimnak, a Júda királyának mondd meg: Ezt mondja az Úr: Te égetted meg a könyvet, mondván: Miért írtál ilyen szókat bele: Bizonyosan eljõ a babiloni király, és elveszti e földet, és kipusztít belõle embert és állatot?

And about Jehoiakim, king of Judah, you are to say, This is what the Lord has said: You have put this book into the fire, saying, Why have you put in it that the king of Babylon will certainly come, causing the destruction of this land and putting an end to every man and beast in it?

καὶ ἀνέγνω σοφονιας τὸ βιβλίον εἰς τὰ ὦτα ιερεμιου

30 Azért ezt mondja az Úr Jojákim felõl, a Júda királya felõl: Nem lesz néki, a ki a Dávid székébe üljön, és az õ holtteste elvettetik nappal a hévre, éjszaka pedig a dérre.
For this reason the Lord has said of Jehoiakim, king of Judah, He will have no son to take his place on the seat of David: his dead body will be put out to undergo the heat of the day and the cold of the night.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ιερεμιαν λέγων

31 És megbüntetem õt, és az õ magvát, és az õ szolgáit az õ bûneikért, és rájok bocsátom és a Jeruzsálembeli polgárokra és Júdának férfiaira mind azt a veszedelmet, a melyrõl szólottam nékik, de nem hallgattak meg.
And I will send punishment on him and on his seed and on his servants for their evil-doing; I will send on them and on the people of Jerusalem and the men of Judah, all the evil which I said against them, but they did not give ear.
ἀπόστειλον πρὸς τὴν ἀποικίαν λέγων οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ σαμαιαν τὸν νελαμίτην ἐπειδὴ ἐπροφήτευσεν ὑμῖν σαμαιας καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτόν καὶ πεποιθέναι ἐποίησεν ὑμᾶς ἐπ' ἀδίκοις

32 Azért más könyvet võn Jeremiás, és adá azt Báruknak, az írástudó Néria fiának, és beírá abba a Jeremiásnak szájából minden szavát annak a könyvnek, a melyet Jojákim, a Júda királya megégetett vala a tûzben. És több dolgot is írának bele, hasonlókat az [elébbiekhez.]
Then Jeremiah took another book, and gave it to Baruch the scribe, the son of Neriah, who put down in it, from the mouth of Jeremiah, all the words of the book which had been burned in the fire by Jehoiakim, king of Judah: and in addition a number of other words of the same sort.
διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπὶ σαμαιαν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν μέσῳ ὑμῶν τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθά ἃ ἐγὼ ποιήσω ὑμῖν οὐ κ ὄψονται

1 Uralkodott pedig Sedékiás király, Jósiásnak fia, Kónia helyett, a ki Jojákimnak fia vala, kit Nabukodonozor, a babiloni király királylyá tett vala Júdának földében.
And Zedekiah, the son of Josiah, became king in place of Coniah, the son of Jehoiakim, whom Nebuchadrezzar, king of Babylon, made king in the land of Judah.
ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ιερεμιαν παρὰ κυρίου εἰπεῖν

2 De nem hallgatá sem õ, sem az õ szolgái, sem a föld népe az Úrnak szavát, a melyet szólott vala Jeremiás próféta által.
But he and his servants and the people of the land did not give ear to the words of the Lord which he said by Jeremiah the prophet.
οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ λέγων γράψον πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐχρημάτισα πρὸς σέ ἐπὶ βιβλίου

3 És elküldé Sedékiás király Júkált, Selémiának fiát, és Sofóniást, Mahásiás papnak fiát Jeremiás prófétához, mondván: Kérlek, könyörögj mi érettünk az Úrnak, a mi Istenünknek.
And Zedekiah the king sent Jehucal, the son of Shelemiah, and Zephaniah, the son of Maaseiah the priest, to the prophet Jeremiah, saying, Make prayer now to the Lord our God for us.
ὅτι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται φησὶν κύριος καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν λαοῦ μου ισραηλ καὶ ιουδα εἶπεν κύριος καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς

4 Jeremiás pedig be- és kimegy vala a nép között, mert még nem vetették vala õt be a tömlöczbe.
(Now Jeremiah was going about among the people, for they had not put him in prison.
καὶ οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ ισραηλ καὶ ιουδα

5 A Faraó serege pedig kijött Égyiptomból, és a Káldeusok, a kik megszállották Jeruzsálemet, meghallották e hírt õ felõlök, és elhagyták Jeruzsálemet.
And Pharaoh's army had come out from Egypt: and the Chaldaeans, who were attacking Jerusalem, hearing news of them, went away from Jerusalem.)
οὕτως εἶπεν κύριος φωνὴν φόβου ἀκούσεσθε φόβος καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη

6 És szóla az Úr Jeremiás prófétának, mondván:
Then the word of the Lord came to the prophet Jeremiah, saying,
ἐρωτήσατε καὶ ἴδετε εἰ ἔτεκεν ἄρσεν καὶ περὶ φόβου ἐν ᾧ καθέξουσιν ὀσφὺν καὶ σωτηρίαν διότι ἑώρακα πάντα ἄνθρωπον καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ἐστράφησα ν πρόσωπα εἰς ἴκτερον

7 Ezt mondja az Úr, Izráel Istene: Ezt mondjátok a Júda királyának, a ki elküldött titeket én hozzám, hogy megkérdezzetek engem: Ímé, a Faraó serege, a mely kijött a ti segítségetekre, visszamegy Égyiptom földébe.

The Lord, the God of Israel, has said: This is what you are to say to the king of Judah who sent you to get directions from me: See, Pharaoh's army, which has come out to your help, will go back to Egypt, to their land.

ἐγενήθη ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ οὐκ ἔστιν τοιαύτη καὶ χρόνος στενός ἐστιν τῷ ιακωβ καὶ ἀπὸ τούτου σωθήσεται

8 És visszatérnek a Káldeusok, és ostromolják e várost, és beveszik azt, és megégetik tûzzel.

And the Chaldaeans will come back again and make war against this town and they will take it and put it on fire.

ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἶπεν κύριος συντρίψω τὸν ζυγὸν ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτῶν καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διαρρήξω καὶ οὐκ ἐργῶνται αὐτοὶ ἔτι ἀλλοτρίοις

9 Ezt mondja az Úr: Ne csaljátok meg magatokat, mondván: Bizonyoson elmennek mi rólunk a Káldeusok; mert nem mennek el.

The Lord has said, Have no false hopes, saying to yourselves, The Chaldaeans will go away from us: for they will not go away.

καὶ ἐργῶνται τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν καὶ τὸν δαυιδ βασιλέα αὐτῶν ἀναστήσω αὐτοῖς

12 Jeremiás is kiindula Jeruzsálembõl, menvén a Benjámin földére, hogy osztályrészt kapjon onnan a nép között.

Jeremiah went out of Jerusalem to go into the land of Benjamin, with the purpose of taking up his heritage there among the people.

οὕτως εἶπεν κύριος ἀνέστησα σύντριμμα ἀλγηρὰ ἡ πληγή σου

13 Mikor pedig õ a Benjámin kapujához [ére] és ott vala egy õr, a kinek neve Jériás vala, Selémiásnak fia, a ki Hanániásnak fia vala, megfogá az Jeremiás prófétát, és monda: Te a Káldeusokhoz szököl!

But when he was at the Benjamin door, a captain of the watch named Irijah, the son of Shelemiah, the son of Hananiah, who was stationed there, put his hand on Jeremiah the prophet, saying, You are going to give yourself up to the Chaldaeans.

οὐκ ἔστιν κρίνων κρίσιν σου εἰς ἀλγηρὸν ἰατρεύθης ὠφέλεια οὐκ ἔστιν σοι

14 És monda Jeremiás: Hazugság! Nem szököm a Káldeusokhoz; de nem hallgata rá. És Jériás megfogá Jeremiást, és vivé õt a fejedelmekhez.

Then Jeremiah said, That is not true; I am not going to the Chaldaeans. But he would not give ear to him: so Irijah made him prisoner and took him to the rulers.

πάντες οἱ φίλοι σου ἐπελάθοντό σου οὐ μὴ ἐπερωτήσουσιν ὅτι πληγὴν ἐχθροῦ ἔπαισά σε παιδείαν στερεάν ἐπὶ πᾶσαν ἀδικίαν σου ἐπλήθυναν αἱ ἁμαρτίαι σου

16 Mikor Jeremiás a tömlöczbe és a börtönbe juta, és sok napig vala ott Jeremiás;

So Jeremiah came into the hole of the prison, under the arches, and was there for a long time.

διὰ τοῦτο πάντες οἱ ἔσθοντές σε βρωθήσονται καὶ πάντες οἱ ἐχθροί σου κρέας αὐτῶν πᾶν ἔδονται ἐπὶ πλῆθος ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθησαν αἱ ἁμαρτίαι σου ἐποίησαν ταῦτά σοι κ αὶ ἔσονται οἱ διαφοροῦντές σε εἰς διαφόρημα καὶ πάντας τοὺς προνομεύοντάς σε δώσω εἰς προνομήν

17 Akkor elkülde Sedékiás király és elõhozatá õt, és megkérdezé a király a maga házánál titkon, és monda: Van-é kijelentésed az Úrtól? Akkor monda Jeremiás: Van! És [azt is] mondá: A babiloni király kezébe adatol.

Then King Zedekiah sent and got him out: and the king, questioning him secretly in his house, said, Is there any word from the Lord? And Jeremiah said, There is. Then he said, You will be given up into the hands of the king of Babylon.

ὅτι ἀνάξω τὸ ἴαμά σου ἀπὸ πληγῆς ὀδυνηρᾶς ἰατρεύσω σε φησὶν κύριος ὅτι ἐσπαρμένη ἐκλήθης θήρευμα ὑμῶν ἐστιν ὅτι ζητῶν οὐκ ἔστιν αὐτήν

18 Azután monda Jeremiás Sedékiás királynak: Mit vétettem ellened és a te szolgáid ellen és e nép ellen, hogy a fogházba vetettetek engem?

Then Jeremiah said to King Zedekiah, What has been my sin against you or against your servants or against this people, that you have put me in prison?

οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν ιακωβ καὶ αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ ἐλεήσω καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις ἐπὶ τὸ ὕψος αὐτῆς καὶ ὁ ναὸς κατὰ τὸ κρίμα αὐτοῦ κα θεδεῖται

19 És hol vannak a ti prófétáitok, a kik prófétáltak néktek, mondván: Nem jõ el a babiloni király ti ellenetek és e föld ellen?

Where now are your prophets who said to you, The king of Babylon will not come against you and against this land?

καὶ ἐξελεύσονται ἀπ' αὐτῶν ᾄδοντες καὶ φωνὴ παιζόντων καὶ πλεονάσω αὐτούς καὶ οὐ μὴ ἐλαττωθῶσιν

20 Most halld csak, uram király, és hallgasd meg az én könyörgésemet, és ne küldj engem vissza az írástudó Jónatán házába, hogy ott ne haljak meg.
And now be pleased to give ear, O my lord the king; let my prayer for help come before you, and do not make me go back to the house of Jonathan the scribe, for fear that I may come to my death there.
καὶ εἰσελεύσονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον καὶ τὰ μαρτύρια αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν μου ὀρθωθήσεται καὶ ἐπισκέψομαι τοὺς θλίβοντας αὐτούς

21 Parancsolta azért Sedékiás király, hogy vessék Jeremiást a tömlöcz pitvarába, és adjanak néki naponként egy-egy darab kenyeret a sütõk utczájából, a míg minden kenyér elfogy a városból. És ott marada Jeremiás a tömlöcz pitvarában.
Then by the order of Zedekiah the king, Jeremiah was put into the place of the armed watchmen, and they gave him every day a cake of bread from the street of the bread-makers, till all the bread in the town was used up. So Jeremiah was kept in the place of the armed watchmen.
καὶ ἔσονται ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς καὶ ὁ ἄρχων αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται καὶ συνάξω αὐτούς καὶ ἀποστρέψουσιν πρός με ὅτι τίς ἐστιν οὗτος ὃς ἔδωκεν τὴν καρδίαν α ὐτοῦ ἀποστρέψαι πρός με φησὶν κύριος

1 De meghallá Safátiás Mattánnak fia, és Gedáliás Passúrnak fia, és Jukál a Selémiás fia, és Passúr a Melékiás fia a szókat, a melyeket szólott vala Jeremiás az egész népnek, mondván:
Now it came to the ears of Shephatiah, the son of Mattan, and Gedaliah, the son of Pashhur, and Jucal, the son of Shelemiah, and Pashhur, the son of Malchiah, that Jeremiah had said to all the people,
ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ εἶπεν κύριος ἔσομαι εἰς θεὸν τῷ γένει ισραηλ καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν

2 Ezt mondja az Úr: A ki megmarad e városban, meghal fegyver miatt, éhség miatt és döghalál miatt, a ki pedig kimegy a Káldeusokhoz, él, és az õ élete nyereség lesz néki és él.
These are the words of the Lord: Whoever goes on living in this town will come to his death by the sword or through need of food or by disease: but whoever goes out to the Chaldaeans will keep his life out of the power of the attackers and be safe.
οὕτως εἶπεν κύριος εὗρον θερμὸν ἐν ἐρήμῳ μετὰ ὀλωλότων ἐν μαχαίρᾳ βαδίσατε καὶ μὴ ὀλέσητε τὸν ισραηλ

3 Ezt mondja az Úr: Bizonynyal a babiloni király seregének kezébe adatik e város, és beveszi azt.
The Lord has said, This town will certainly be given into the hands of the army of the king of Babylon, and he will take it.
κύριος πόρρωθεν ὤφθη αὐτῷ ἀγάπησιν αἰωνίαν ἠγάπησά σε διὰ τοῦτο εἵλκυσά σε εἰς οἰκτίρημα

4 És mondának a fejedelmek a királynak: Kérünk, ölettesd meg ezt az embert, mert megerõtleníti a vitézek kezeit, a kik megmaradtak a városban, és az egész nép kezeit, hogy efféle szókat szól nékik, mert ez az ember nem a nép megmaradására igyekszik, hanem veszedelmére.
Then the rulers said to the king, Let this man be put to death, because he is putting fear into the hearts of the men of war who are still in the town, and into the hearts of the people, by saying such things to them: this man is not working for the well-being of the people, but for their damage.
ἔτι οἰκοδομήσω σε καὶ οἰκοδομηθήσῃ παρθένος ισραηλ ἔτι λήμψῃ τύμπανόν σου καὶ ἐξελεύσῃ μετὰ συναγωγῆς παιζόντων

5 És monda Sedékiás király: Ám a ti kezetekben van, mert a király semmit sem tehet ellenetekre.
Then Zedekiah the king said, See, he is in your hands: for the king was not able to do anything against them.
ἔτι φυτεύσατε ἀμπελῶνας ἐν ὄρεσιν σαμαρείας φυτεύσατε καὶ αἰνέσατε

6 Azért elvivék Jeremiást, hogy bevessék Melkiásnak, a Hammélek fiának vermébe, a mely a tömlöcz pitvarában vala; és lebocsáták Jeremiást köteleken; a veremben pedig nem víz vala, hanem sár, és beesék Jeremiás a sárba.
So they took Jeremiah and put him into the water-hole of Malchiah, the king's son, in the place of the armed watchmen: and they let Jeremiah down with cords. And in the hole there was no water, but wet earth: and Jeremiah went down into the wet earth.
ὅτι ἔστιν ἡμέρα κλήσεως ἀπολογουμένων ἐν ὄρεσιν εφραιμ ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε εἰς σιων πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν

7 És meghallotta Ebed-Melek, a szerecsen, a ki udvari szolga vala (õ pedig a király házában vala), hogy Jeremiást a verembe vetették, a király pedig a Benjámin-kapuban ül vala.
Now it came to the ears of Ebed-melech the Ethiopian, an unsexed servant in the king's house, that they had put Jeremiah into the water-hole; the king at that time being seated in the doorway of Benjamin:
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος τῷ ιακωβ εὐφράνθητε καὶ χρεμετίσατε ἐπὶ κεφαλὴν ἐθνῶν ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ αἰνέσατε εἴπατε ἔσωσεν κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸ κατάλοιπον τοῦ ισρ αηλ

8 Kiméne azért Ebed-Melek a király házából, és szóla a királynak, mondván:

And Ebed-melech went out from the king's house and said to the king,

ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς ἀπὸ βορρᾶ καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ἐν ἑορτῇ φασεκ καὶ τεκνοποιήσῃ ὄχλον πολύν καὶ ἀποστρέψουσιν ὧδε

9 Uram, király! gonoszul cselekedtek azok az emberek mindazzal, a mit Jeremiás prófétával cselekedtek, a kik õt a verembe vetették; mert meghal ott éhen, mert nem lesz ezután semmi kenyér e városban.

My lord the king, these men have done evil in all they have done to Jeremiah the prophet, whom they have put into the water-hole; and he will come to his death in the place where he is through need of food: for there is no more bread in the town.

ἐν κλαυθμῷ ἐξῆλθον καὶ ἐν παρακλήσει ἀνάξω αὐτοὺς αὐλίζων ἐπὶ διώρυγας ὑδάτων ἐν ὁδῷ ὀρθῇ καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν ἐν αὐτῇ ὅτι ἐγενόμην τῷ ισραηλ εἰς πατέρα καὶ εφραιμ πρωτότοκός μού ἐστιν

10 Parancsola azért a király Ebed-Meleknek, a szerecsennek, mondván: Végy magadhoz innét harmincz embert, és vedd fel Jeremiás prófétát a veremből, mielőtt meghalna.

Then the king gave orders to Ebed-melech the Ethiopian, saying, Take with you three men from here and get Jeremiah out of the water-hole before death overtakes him.

ἀκούσατε λόγον κυρίου ἔθνη καὶ ἀναγγείλατε εἰς νήσους τὰς μακρότερον εἴπατε ὁ λικμήσας τὸν ισραηλ συνάξει αὐτὸν καὶ φυλάξει αὐτὸν ὡς ὁ βόσκων τὸ ποίμνιον αὐτοῦ

11 Võn azért Ebed-Melek magához [harmincz] embert, és beméne a király házába, a kincstartó ház alá, és hoza onnét régi ruhadarabokat és elszakadozott posztókat, és alábocsátá azokat Jeremiásnak köteleken a verembe.

So Ebed-melech took the men with him and went into the house of the king, to the place where the clothing was kept, and got from there old clothing and bits of old cloth, and let them down by cords into the water-hole where Jeremiah was.

ὅτι ἐλυτρώσατο κύριος τὸν ιακωβ ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ

12 És monda Ebed-Melek, a szerecsen, Jeremiásnak: Tedd a régi és elszakadozott ruhadarabokat hónod alá, a kötelek alá; és úgy cselekedék Jeremiás.

And Ebed-melech the Ethiopian said to Jeremiah, Put these bits of old cloth under your arms under the cords. And Jeremiah did so.

καὶ ἥξουσιν καὶ εὐφρανθήσονται ἐν τῷ ὄρει σιων καὶ ἥξουσιν ἐπ' ἀγαθὰ κυρίου ἐπὶ γῆν σίτου καὶ οἴνου καὶ καρπῶν καὶ κτηνῶν καὶ προβάτων καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτῶν ὥσπερ ξύλον ἔγκαρπον καὶ οὐ πεινάσουσιν ἔτι

13 Kivonták azért Jeremiást köteleken és kihozák õt a verembõl, és lakék Jeremiás a tömlöcz pitvarában.

So pulling Jeremiah up with the cords they got him out of the water-hole: and Jeremiah was kept in the place of the armed watchmen.

τότε χαρήσονται παρθένοι ἐν συναγωγῇ νεανίσκων καὶ πρεσβῦται χαρήσονται καὶ στρέψω τὸ πένθος αὐτῶν εἰς χαρμονὴν καὶ ποιήσω αὐτοὺς εὐφραινομένους

14 Elkülde pedig Sedékiás király, és magához hozatá Jeremiás prófétát a harmadik ajtóig, mely vala az Úrnak házában, és monda a király Jeremiásnak: Téged valamirõl kérdelek, semmi tagadást benne ne tégy!

Then King Zedekiah sent for Jeremiah the prophet and took him into the rulers' doorway in the house of the Lord: and the king said to Jeremiah, I have a question to put to you; keep nothing back from me.

μεγαλυνῶ καὶ μεθύσω τὴν ψυχὴν τῶν ἱερέων υἱῶν λευι καὶ ὁ λαός μου τῶν ἀγαθῶν μου ἐμπλησθήσεται

15 Monda pedig Jeremiás Sedékiásnak: Ha megjelentem néked, avagy nem bizonyosan megölsz-é engem? és ha tanácsot adok, nem hallgatsz rám.

Then Jeremiah said to Zedekiah, If I give you the answer to your question, will you not certainly put me to death? and if I make a suggestion to you, you will not give it a hearing.

οὕτως εἶπεν κύριος φωνὴ ἐν ραμα ἠκούσθη θρήνου καὶ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ ραχηλ ἀποκλαιομένη οὐκ ἤθελεν παύσασθαι ἐπὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς ὅτι οὐκ εἰσίν

16 És megesküvék Sedékiás király Jeremiásnak titkon, mondván: Él az Úr, a ki teremtette nékünk e lelket, hogy nem öllek meg és nem adlak azoknak az embereknek kezébe, a kik keresik a te lelkedet!

So King Zedekiah gave his oath to Jeremiah secretly, saying, By the living Lord, who gave us our life, I will not put you to death, or give you up to these men who are desiring to take your life.

οὕτως εἶπεν κύριος διαλιπέτω ἡ φωνή σου ἀπὸ κλαυθμοῦ καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀπὸ δακρύων σου ὅτι ἔστιν μισθὸς τοῖς σοῖς ἔργοις καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐκ γῆς ἐχθρῶν

17 Akkor monda Jeremiás Sedékiásnak: Ezt mondja az Úr, a Seregek Istene, az Izráel Istene: Ha kimégy a babiloni király fejedelmeihez, él a te lelked, és e város nem égettetik meg tûzzel, hanem élsz te és a te házad népe.

Then Jeremiah said to Zedekiah, These are the words of the Lord, the God of armies, the God of Israel: If you go out to the king of Babylon's captains, then you will have life, and the town will not be burned with fire, and you and your family will be kept from death:

μόνιμον τοῖς σοῖς τέκνοις

18 Ha pedig nem mégy ki a babiloni király fejedelmeihez, akkor e város a Káldeusok kezébe adatik, felégetik ezt tûzzel, te sem szaladsz el kezökbõl.

But if you do not go out to the king of Babylon's captains, then this town will be given into the hands of the Chaldaeans and they will put it on fire, and you will not get away from them.

ἀκοὴν ἤκουσα εφραιμ ὀδυρομένου ἐπαίδευσάς με καὶ ἐπαιδεύθην ἐγὼ ὥσπερ μόσχος οὐκ ἐδιδάχθην ἐπίστρεψόν με καὶ ἐπιστρέψω ὅτι σὺ κύριος ὁ θεός μου

19 Monda Sedékiás király Jeremiásnak: Félek én a Júdabeliektõl, a kik átszöktek a Káldeusokhoz, hátha azok kezébe adnak engem, és csúfoskodnak rajtam!

And King Zedekiah said to Jeremiah, I am troubled on account of the Jews who have gone over to the Chaldaeans, for fear that they may give me up to them and they will put me to shame.

ὅτι ὕστερον αἰχμαλωσίας μου μετενόησα καὶ ὕστερον τοῦ γνῶναί με ἐστέναξα ἐφ' ἡμέρας αἰσχύνης καὶ ὑπέδειξά σοι ὅτι ἔλαβον ὀνειδισμὸν ἐκ νεότητός μου

20 És monda Jeremiás: Nem adnak; kérlek, halld meg az Úrnak szavát, a melyet én mondok néked, és jó dolgod lesz, és él a te lelked.

But Jeremiah said, They will not give you up: be guided now by the word of the Lord as I have given it to you, and it will be well for you, and you will keep your life.

υἱὸς ἀγαπητὸς εφραιμ ἐμοί παιδίον ἐντρυφῶν ὅτι ἀνθ' ὧν οἱ λόγοι μου ἐν αὐτῷ μνείᾳ μνησθήσομαι αὐτοῦ διὰ τοῦτο ἔσπευσα ἐπ' αὐτῷ ἐλεῶν ἐλεήσω αὐτόν φησὶν κύριος

21 Ha pedig te kimenni nem akarsz: ez a szó, a melyet megjelentett nékem az Úr:

But if you do not go out, this is what the Lord has made clear to me:

στῆσον σεαυτήν σιων ποίησον τιμωρίαν δὸς καρδίαν σου εἰς τοὺς ὤμους ὁδὸν ἣν ἐπορεύθης ἀποστράφητι παρθένος ισραηλ ἀποστράφητι εἰς τὰς πόλεις σου πενθοῦσα

22 Ímé, minden asszony, a ki megmaradt vala a Júda királyának házában, kivitetik a babiloni király fejedelmeihez; és ezt mondják azok, hogy megcsaltak téged és erõt vettek rajtad a te jóakaró embereid, a te lábaid [most] beragadtak a sárba, õk [pedig] visszafordultak.

See, all the rest of the women in the house of the king of Judah will be taken out to the king of Babylon's captains, and these women will say, Your nearest friends have been false to you and have got the better of you: they have made your feet go deep into the wet earth, and they are turned away back from you.

ἕως πότε ἀποστρέψεις θυγάτηρ ἠτιμωμένη ὅτι ἔκτισεν κύριος σωτηρίαν εἰς καταφύτευσιν καινήν ἐν σωτηρίᾳ περιελεύσονται ἄνθρωποι

23 Azért minden feleségedet és gyermekedet kiviszik a Káldeusoknak, te sem menekedel meg kezökbõl, hanem megfogatol a babiloni király kezével, és e várost felégeti tûzzel.

And they will take all your wives and your children out to the Chaldaeans: and you will not get away out of their hands, but will be taken by the hands of the king of Babylon: and this town will be burned with fire.

οὕτως εἶπεν κύριος ἔτι ἐροῦσιν τὸν λόγον τοῦτον ἐν γῇ ιουδα καὶ ἐν πόλεσιν αὐτοῦ ὅταν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ εὐλογημένος κύριος ἐπὶ δίκαιον ὄρος τὸ ἅγιον αὐτο ῦ

24 Monda pedig Sedékiás Jeremiásnak: Senki se tudjon e szókról, és nem halsz meg!

Then Zedekiah said to Jeremiah, Let no man have knowledge of these words, and you will not be put to death.

καὶ ἐνοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν ιουδα καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ ἅμα γεωργῷ καὶ ἀρθήσεται ἐν ποιμνίῳ

25 Ha meghallják a fejedelmek, hogy beszéltem veled, és eljõnek hozzád és ezt mondják néked: Mondd meg csak nékünk, mit beszéltél a királynak, ne tagadj el abból tõlünk és nem ölünk meg téged, és mit monda néked a király?

But if it comes to the ears of the rulers that I have been talking with you, and they come and say to you, Give us word now of what you have said to the king and what the king said to you, keeping nothing back and we will not put you to death;

ὅτι ἐμέθυσα πᾶσαν ψυχὴν διψῶσαν καὶ πᾶσαν ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπλησα

26 Ezt mondd nékik: Alázatosan könyörgék a királynak, hogy ne vitessen vissza Jónatán házába, hogy meg ne haljak ott.

Then you are to say to them, I made my request to the king, that he would not send me back to my death in Jonathan's house.

διὰ τοῦτο ἐξηγέρθην καὶ εἶδον καὶ ὁ ὕπνος μου ἡδύς μοι ἐγενήθη

27 És a fejedelmek mind elmenének Jeremiáshoz és megkérdék õt, és egészen úgy felele nékik, a mint a király parancsolta vala: és hallgatással elmenének tõle, mert nem hallották vala a beszédet.

Then all the rulers came to Jeremiah, questioning him: and he gave them an answer in the words the king had given him orders to say. So they said nothing more to him; for the thing was not made public.

διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται φησὶν κύριος καὶ σπερῶ τὸν ισραηλ καὶ τὸν ιουδαν σπέρμα ἀνθρώπου καὶ σπέρμα κτήνους

28 És ott marada Jeremiás a tömlöcz pitvarában mind a napig, a melyen bevevék Jeruzsálemet, és ott vala, mikor bevevék Jeruzsálemet.

So Jeremiah was kept in the place of the armed watchmen till the day when Jerusalem was taken.

καὶ ἔσται ὥσπερ ἐγρηγόρουν ἐπ' αὐτοὺς καθαιρεῖν καὶ κακοῦν οὕτως γρηγορήσω ἐπ' αὐτοὺς τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν φησὶν κύριος

1 Sedékiásnak, a Júda királyának kilenczedik esztendejében, a tizedik hónapban eljöve Nabukodonozor, a babiloni király és egész serege Jeruzsálem ellen, és megszállák azt.

And it came about, that when Jerusalem was taken, (in the ninth year of Zedekiah, king of Judah, in the tenth month, Nebuchadrezzar, king of Babylon, with all his army, came against Jerusalem, shutting it in on every side;

ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς ιερεμιαν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ δεκάτῳ τῷ βασιλεῖ σεδεκια οὗτος ἐνιαυτὸς ὀκτωκαιδέκατος τῷ βασιλεῖ ναβουχοδονοσορ βασιλεῖ βαβυλῶνος

2 Sedékiás tizenegyedik esztendejében, a negyedik hónapban, a hónap kilenczedikén ledûle a város [kõfala.]

In the eleventh year of Zedekiah, in the fourth month, on the ninth day of the month, the town was broken into:)

καὶ δύναμις βασιλέως βαβυλῶνος ἐχαράκωσεν ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ ιερεμιας ἐφυλάσσετο ἐν αὐλῇ τῆς φυλακῆς ἥ ἐστιν ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως

3 És bemenének a babiloni király fejedelmei mind és leülének a középsõ kapuban: Nergál-Sarézer, Samegár-Nebó, Sársekim, Rabsáris, Nergál- Sarézer, Rabmág és mind a többi fejedelmei a babiloni királynak.

All the captains of the king of Babylon came in and took their places in the middle doorway of the town, Nergal-shar-ezer, ruler of Sin-magir, the Rabmag, and Nebushazban, the Rab-saris, and all the captains of the king of Babylon.

ἐν ᾗ κατέκλεισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς σεδεκιας λέγων διὰ τί σὺ προφητεύεις λέγων οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὴν πόλιν ταύτην ἐν χερσὶν βασιλέως βαβυλῶνος καὶ λήμψ εται αὐτήν

4 És mikor meglátta vala õket Sedékiás, a Júda királya és mind a vitézlõ férfiak, elfutamodának és kimenének éjjel a városból a király kertjén át az ajtón, a két kõfal között, és kimenének a pusztába vivõ úton.

And when Zedekiah, king of Judah, and all the men of war saw it, they went in flight from the town by night, by the way of the king's garden, through the doorway between the two walls: and they went out by the Arabah.

καὶ σεδεκιας οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς τῶν χαλδαίων ὅτι παραδόσει παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος καὶ λαλήσει στόμα αὐτοῦ πρὸς στόμα αὐτοῦ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ α ὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται

5 És ûzék õket a káldeai seregek, és elfogák Sedékiást Jerikhó pusztájában, és elhozák õt és elvivék Nabukodonozornak, a babiloni királynak Riblába, Hamát földére, és ítéletet monda rája.

But the Chaldaean army went after them and overtook Zedekiah in the lowlands of Jericho: and they made him a prisoner and took him up to Nebuchadrezzar, king of Babylon, to Riblah in the land of Hamath, to be judged by him.

καὶ εἰσελεύσεται σεδεκιας εἰς βαβυλῶνα καὶ ἐκεῖ καθιεῖται

6 És megölé a babiloni király Sedékiásnak fiait szeme láttára Riblában, és Júdának minden nemeseit is megölé a babiloni király.

Then the king of Babylon put the sons of Zedekiah to death before his eyes in Riblah: and the king of Babylon put to death all the great men of Judah.

καὶ λόγος κυρίου ἐγενήθη πρὸς ιερεμιαν λέγων

7 A Sedékiás szemeit pedig kitolatá, és vasba vereté õt, hogy elvigye õt Babilonba.

And more than this, he put out Zedekiah's eyes, and had him put in chains to take him away to Babylon.

ἰδοὺ αναμεηλ υἱὸς σαλωμ ἀδελφοῦ πατρός σου ἔρχεται πρὸς σὲ λέγων κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν αναθωθ ὅτι σοὶ κρίμα παραλαβεῖν εἰς κτῆσιν

8 A király házát pedig és a nép házait felgyújták a Káldeusok tûzzel, és Jeruzsálem kõfalait leronták.
And the Chaldaeans put the king's house on fire, as well as the houses of the people, and had the walls of Jerusalem broken down.
καὶ ἦλθεν πρός με αναμεηλ υἱὸς σαλωμ ἀδελφοῦ πατρός μου εἰς τὴν αὐλὴν τῆς φυλακῆς καὶ εἶπέν μοι κτῆσαι τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν γῇ βενιαμιν τὸν ἐν αναθωθ ὅτι σοὶ κρίμα κτήσασθαι καὶ σὺ πρεσβύτερος καὶ ἔγνων ὅτι λόγος κυρίου ἐστίν

9 A nép többi részét pedig, a mely a városban maradt vala: és a szökevényeket, a kik hozzá szöktek vala, a nép többi részét, a még megmaradottakat elvivé Nabuzáradán, a poroszlók feje, Babilonba.
Then Nebuzaradan, the captain of the armed men, took away to Babylon as prisoners, all the rest of the workmen who were still in the town, as well as those who had given themselves up to him, and all the rest of the people.
καὶ ἐκτησάμην τὸν ἀγρὸν αναμεηλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου καὶ ἔστησα αὐτῷ ἑπτὰ σίκλους καὶ δέκα ἀργυρίου

10 A nép szegényeit pedig, a kiknek semmijök sem vala, ott hagyá Nabuzáradán, a poroszlók feje, Júda földében, és ada nékik szõlõket és szántóföldeket azon a napon.
But Nebuzaradan, the captain of the armed men, let the poorest of the people, who had nothing whatever, go on living in the land of Judah, and gave them vine-gardens and fields at the same time.
καὶ ἔγραψα εἰς βιβλίον καὶ ἐσφραγισάμην καὶ διεμαρτυράμην μάρτυρας καὶ ἔστησα τὸ ἀργύριον ἐν ζυγῷ

11 Jeremiás felõl pedig parancsot ada Nabukodonozor, a babiloni király Nabuzáradánnak, a poroszlók fejének, mondván:
Now Nebuchadrezzar, king of Babylon, gave orders about Jeremiah to Nebuzaradan, the captain of the armed men, saying,
καὶ ἔλαβον τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τὸ ἐσφραγισμένον καὶ τὸ ἀνεγνωσμένον

12 Vedd õt magadhoz, és viselj gondot reá, és semmi bajt ne okozz néki, hanem azt cselekedd vele, a mit õ akar.
Take him and keep an eye on him and see that no evil comes to him; but do with him whatever he says to you.
καὶ ἔδωκα αὐτὸ τῷ βαρουχ υἱῷ νηριου υἱοῦ μαασαιου κατ' ὀφθαλμοὺς αναμεηλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἑστηκότων καὶ γραφόντων ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς κτήσεως καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ιουδαίων τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς

13 És elkülde Nabuzáradán, a poroszlók feje, és Nebusázban, Rabsáris és Nergál-Sarézer, Rabmág és a babiloni királynak több fõembere.
So Nebuzaradan, the captain of the armed men, sent Nebushazban, the Rab-saris, and Nergal-shar-ezer, the Rabmag, and all the chief captains of the king of Babylon,
καὶ συνέταξα τῷ βαρουχ κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν λέγων

14 Elküldének, [mondom,] és elhozák Jeremiást a tömlöcz pitvarából, és rábízák õt Gedáliásra, Ahikámnak, a Sáfán fiának fiára, hogy haza vigye õt, és lakozzék a nép között.
And they sent and took Jeremiah out of the place of the watchmen, and gave him into the care of Gedaliah, the son of Ahikam, the son of Shaphan, to take him to his house: so he was living among the people.
οὕτως εἶπεν κύριος παντοκράτωρ λαβὲ τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τοῦτο καὶ τὸ βιβλίον τὸ ἀνεγνωσμένον καὶ θήσεις αὐτὸ εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον ἵνα διαμείνῃ ἡμέρας πλείους

15 Az Úr pedig szóla Jeremiáshoz, mikor õ még a tömlöcz pitvarában fogva vala, mondván:
Now the word of the Lord came to Jeremiah while he was shut up in the place of the armed watchmen, saying,
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος ἔτι κτηθήσονται ἀγροὶ καὶ οἰκίαι καὶ ἀμπελῶνες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ

16 Menj el, és szólj Ebed-Melekkel, a szerecsennel, mondván: Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Ímé, én beteljesítem e város kárára és nem javára mondott beszédeimet, és azon a napon szemeid elõtt lesznek azok.
Go and say to Ebed-melech the Ethiopian, This is what the Lord of armies, the God of Israel, has said: See, my words will come true for this town, for evil and not for good: they will come about before your eyes on that day.
καὶ προσευξάμην πρὸς κύριον μετὰ τὸ δοῦναί με τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως πρὸς βαρουχ υἱὸν νηριου λέγων

17 És azon a napon megszabadítlak téged, azt mondja az Úr, és nem adatol amaz emberek kezébe, a kiktõl félsz.
But I will keep you safe on that day, says the Lord: you will not be given into the hands of the men you are fearing.
ὦ κύριε σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ καὶ τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ τῷ μετεώρῳ οὐ μὴ ἀποκρυβῇ ἀπὸ σοῦ οὐθέν

18 Hanem bizonyára megszabadítlak téged, nem esel el fegyver miatt, és a lelked zsákmányul lesz néked, mert reménységed volt bennem, azt mondja az Úr.
For I will certainly let you go free, and you will not be put to the sword, but your life will be given to you out of the hands of your attackers: because you have put your faith in me, says the Lord.
ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας καὶ ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων εἰς κόλπους τέκνων αὐτῶν μετ' αὐτούς ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ ἰσχυρός

1 Az a szózat, a melyet az Úr szóla Jeremiásnak, miután Nabuzáradán, a poroszlók feje elbocsátá õt Rámából. Mikor elvitte vala õt, õ is lánczokkal vala megkötözve a jeruzsálemi és júdai mindenféle foglyok között, a kik Babilonba vitetnek vala.
The word which came to Jeremiah from the Lord, after Nebuzaradan, the captain of the armed men, had let him go from Ramah, when he had taken him; for he had been put in chains, among all the prisoners of Jerusalem and Judah who were taken away prisoners to Babylon.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ιερεμιαν δεύτερον καὶ αὐτὸς ἦν ἔτι δεδεμένος ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς λέγων

2 És a poroszlók feje elvivé Jeremiást, és monda néki: Az Úr, a te Istened rendelte ezt a büntetést e hely ellen.
And the captain of the armed men took Jeremiah and said to him, The Lord your God gave word of the evil which was to come on this place:
οὕτως εἶπεν κύριος ποιῶν γῆν καὶ πλάσσων αὐτὴν τοῦ ἀνορθῶσαι αὐτήν κύριος ὄνομα αὐτῷ

3 És ráhozta és megcselekedte az Úr, a mint megmondotta vala. Mert vétkeztetek az Úr ellen, és nem hallgattatok az õ szavára, azért teljesedett be ti rajtatok e dolog.
*** and the Lord has made it come, and has done as he said; because of your sin against the Lord in not giving ear to his voice; and that is why this thing has come on you.
κέκραξον πρός με καὶ ἀποκριθήσομαί σοι καὶ ἀπαγγελῶ σοι μεγάλα καὶ ἰσχυρά ἃ οὐκ ἔγνως αὐτά

4 Mostan azért ímé, én téged ma megszabadítalak a láncztól, a mely a te kezeiden van; ha tetszik néked Babilonba jönöd, jöjj velem, nékem pedig gondom lesz reád, ha pedig nem tetszik néked, hogy eljöjj velem Babilonba, maradj itt. Ímé, az egész föld elõtted van, a hova jobbnak és helyesebbnek látszik menned, menj oda.
Now see, this day I am freeing you from the chains which are on your hands. If it seems good to you to come with me to Babylon, then come, and I will keep an eye on you; but if it does not seem good to you to come with me to Babylon, then do not come: see, all the land is before you; if it seems good and right to you to go on living in the land,
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ περὶ οἴκων τῆς πόλεως ταύτης καὶ περὶ οἴκων βασιλέως ιουδα τῶν καθῃρημένων εἰς χάρακας καὶ προμαχῶνας

5 (De õ még nem tér vala vissza.) Vagy menj vissza Gedáliáshoz, Ahikámnak, Sáfán fiának fiához, a kit a babiloni király tiszttartóvá tett Júda városaiban, és lakjál vele a nép között, vagy akárhová tetszik menned, oda menj. És ada a poroszlók feje néki étket és ajándékot, és elbocsátá õt.
Then go back to Gedaliah, the son of Ahikam, the son of Shaphan, whom the king of Babylon has made ruler over the towns of Judah, and make your living-place with him among the people; or go wherever it seems right to you to go. So the captain of the armed men gave him food and some money and let him go.
τοῦ μάχεσθαι πρὸς τοὺς χαλδαίους καὶ πληρῶσαι αὐτὴν τῶν νεκρῶν τῶν ἀνθρώπων οὓς ἐπάταξα ἐν ὀργῇ μου καὶ ἐν θυμῷ μου καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν πονηριῶν αὐτῶν

6 És elméne Jeremiás Gedáliáshoz, Ahikámnak fiához Mispába, és ott lakék vele a nép között, a kik megmaradtak a földön.
So Jeremiah went to Gedaliah, the son of Ahikam, in Mizpah, and was living with him among the people who were still in the land.
ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάγω αὐτῇ συνούλωσιν καὶ ἴαμα καὶ φανερώσω αὐτοῖς εἰσακούειν καὶ ἰατρεύσω αὐτὴν καὶ ποιήσω αὐτοῖς εἰρήνην καὶ πίστιν

7 És mikor meghallotta a seregek minden vezetõje, a kik a mezõn valának, õk magok és az õ embereik, hogy a babiloni király Gedáliást, Ahikámnak fiát tette tiszttartóvá az országban, és hogy reá bízta a férfiakat és az asszonyokat, a kisdedeket és a föld szegényeit azok közül, a kik Babilonba el nem vitettek vala;
Now when it came to the ears of all the captains of the forces who were in the field, and their men, that the king of Babylon had made Gedaliah, the son of Ahikam, ruler in the land, and had put under his care the men and women and children, all the poorest of the land, those who had not been taken away to Babylon;
καὶ ἐπιστρέψω τὴν ἀποικίαν ιουδα καὶ τὴν ἀποικίαν ισραηλ καὶ οἰκοδομήσω αὐτοὺς καθὼς τὸ πρότερον

8 Elmenének Gedáliáshoz Mispába, tudniillik Ismáel, Natániának fia, és Jóhanán és Jónatán, Káreának fiai, és Serája, Tankumetnek fia, és a netofáti Efainak fiai, és Jazánia, Maakátnak fia, õk és az õ embereik.
Then they came to Gedaliah in Mizpah, even Ishmael, the son of Nethaniah, and Johanan, the son of Kareah, and Seraiah, the son of Tanhumeth, and the sons of Ephai the Netophathite, and Jezaniah, the son of the Maacathite, they and their men.
καὶ καθαριῶ αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ὧν ἡμάρτοσάν μοι καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὧν ἥμαρτόν μοι καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ

9 És Gedáliás, Ahikámnak, Sáfán fiának fia megesküvék nékik és az õ embereiknek, mondván: Ne féljetek a Káldeusoknak szolgálni, hanem lakozzatok e földön és szolgáljatok a babiloni királynak, és jó dolgotok lesz.

And Gedaliah, the son of Ahikam, the son of Shaphan, took an oath to them and their men, saying, Have no fear of the servants of the Chaldaeans: go on living in the land, and become the servants of the king of Babylon, and all will be well.

καὶ ἔσται εἰς εὐφροσύνην καὶ εἰς αἴνεσιν καὶ εἰς μεγαλειότητα παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς οἵτινες ἀκούσονται πάντα τὰ ἀγαθά ἃ ἐγὼ ποιήσω καὶ φοβηθήσονται καὶ πικρανθήσονται περὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν καὶ περὶ πάσης τῆς εἰρήνης ἧς ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς

10 És én ímé Mispában lakom, hogy szolgálatukra álljak a Káldeusoknak, a kik eljõnek hozzánk, ti pedig szedjetek össze bort és gyümölcsöt, és olajt is szerezzetek edényeitekbe, és lakjatok a ti városaitokban, a melyeket elfoglaltatok.

As for me, I will be living in Mizpah as your representative before the Chaldaeans who come to us: but you are to get in your wine and summer fruits and oil and put them in your vessels, and make living-places for yourselves in the towns which you have taken.

οὕτως εἶπεν κύριος ἔτι ἀκουσθήσεται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ ὑμεῖς λέγετε ἔρημός ἐστιν ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν ἐν πόλεσιν ιουδα καὶ ἔξωθεν ιερουσαλημ ταῖς ἠρημωμέναις παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτήνη

11 És mindazok a Júdabeliek is, a kik a Moábitáknál, az Ammon fiainál, az Edomitáknál, és a kik akármely tartományban valának, meghallák, hogy a babiloni király Júdából maradékot hagyott, és hogy Gedáliást, Ahikámnak, Sáfán fiának fiát tette elõttök tiszttartóvá.

In the same way, when all the Jews who were in Moab and among the children of Ammon and in Edom and in all the countries, had news that the king of Babylon had let Judah keep some of its people and that he had put over them Gedaliah, the son of Ahikam, the son of Shaphan;

φωνὴ εὐφροσύνης καὶ φωνὴ χαρμοσύνης φωνὴ νυμφίου καὶ φωνὴ νύμφης φωνὴ λεγόντων ἐξομολογεῖσθε κυρίῳ παντοκράτορι ὅτι χρηστὸς κύριος ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ εἰσοίσουσιν δῶρα εἰς οἶκον κυρίου ὅτι ἀποστρέψω πᾶσαν τὴν ἀποικίαν τῆς γῆς ἐκείνης κατὰ τὸ πρότερον εἶπεν κύριος

12 Azért haza jövének mindnyájan a Júdabeliek mindenünnen, a hova elfutottak vala, és eljövének a Júda földébe Gedáliáshoz Mispába, és bort és igen sok gyümölcsöt szerzének össze.

Then all the Jews came back from all the places to which they had gone in flight, and came to the land of Judah, to Gedaliah, to Mizpah, and got in a great store of wine and summer fruit.

οὕτως εἶπεν κύριος τῶν δυνάμεων ἔτι ἔσται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῷ ἐρήμῳ παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτῆνος καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καταλύματα ποιμένων κοιταζόντων πρόβατα

13 És Jóhanán, Káreának fia, és a seregek minden vezetõje, a kik a mezõn valának, szintén elmenének Gedáliáshoz Mispába.

Now Johanan, the son of Kareah, and all the captains of the forces which were in the field, came to Gedaliah in Mizpah,

ἐν πόλεσιν τῆς ὀρεινῆς καὶ ἐν πόλεσιν τῆς σεφηλα καὶ ἐν πόλεσιν τῆς ναγεβ καὶ ἐν γῇ βενιαμιν καὶ ἐν ταῖς κύκλῳ ιερουσαλημ καὶ ἐν πόλεσιν ιουδα ἔτι παρελεύσεται πρόβατα ἐπὶ χεῖρα ἀριθμοῦντος εἶπεν κύριος

1 És a hetedik hónapban csakugyan eljöve Ismáel, Natániának, Elisáma fiának fia, a ki királyi nemből és a király fõemberei közül való vala, és tíz férfiú vele Gedáliáshoz, Ahikámnak fiához Mispába, és együtt étkezének Mispában.

Now it came about in the seventh month that Ishmael, the son of Nethaniah, the son of Elishama, of the king's seed, having with him ten men, came to Gedaliah, the son of Ahikam, in Mizpah; and they had a meal together in Mizpah.

ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ιερεμιαν παρὰ κυρίου καὶ ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ πᾶν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπολέμουν ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις ιουδα λέγων

2 És felkele Ismáel, Natániának fia és a tíz férfiú, a kik vele valának, és megölék Gedáliást, Ahikámnak, a Sáfán fiának fiát szablyával, és megölé õ azt, a kit a babiloni király tiszttartóvá tett vala a földön!

Then Ishmael, the son of Nethaniah, and the ten men who were with him, got up, and attacking Gedaliah, the son of Ahikam, the son of Shaphan, with the sword, put to death him whom the king of Babylon had made ruler over the land.

οὕτως εἶπεν κύριος βάδισον πρὸς σεδεκιαν βασιλέα ιουδα καὶ ἐρεῖς αὐτῷ οὕτως εἶπεν κύριος παραδόσει παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος καὶ συλλήμψεται αὐτὴν καὶ καύσει αὐτὴν ἐν πυρί

3 És mindazokat a Júdabelieket is, a kik Gedáliással valának Mispában, és a Káldeusokat is, a kik ott találtatának, [tudniillik] a vitézlõ embereket, megölé Ismáel.

And Ishmael put to death all the Jews who were with him, even with Gedaliah, at Mizpah, and the Chaldaean men of war.

καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ καὶ συλλήμψει συλληµφθήσῃ καὶ εἰς χεῖρας αὐτοῦ δοθήσῃ καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ μετὰ τ οῦ στόματός σου λαλήσει καὶ εἰς βαβυλῶνα εἰσελεύσῃ

4 Másnap pedig a Gedáliás megölése után, még mikor senki sem tudta azt:

Now on the second day after he had put Gedaliah to death, when no one had knowledge of it,

ἀλλὰ ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου σεδεκια βασιλεῦ ιουδα οὕτως λέγει κύριος

5 Férfiak jövének Sikembõl, Silóból és Samariából: nyolczvan férfiú levágott szakállal, megszaggatott ruhában és bevagdalt [testtel,] kezökben ételáldozat és tömjén, hogy áldozzanak az Úr házában.

Some people came from Shechem, from Shiloh and Samaria, eighty men, with the hair of their faces cut off and their clothing out of order, and with cuts on their bodies, and in their hands meal offerings and perfumes which they were taking to the house of the Lord.

ἐν εἰρήνῃ ἀποθανῇ καὶ ὡς ἔκλαυσαν τοὺς πατέρας σου τοὺς βασιλεύσαντας πρότερόν σου κλαύσονται καὶ σὲ καὶ ὦ αδων κόψονταί σε ὅτι λόγον ἐγὼ ἐλάλησα εἶπεν κύριος

6 És kiméne eléjök Ismáel, Natániának fia Mispából, menés közben is sírván. És mikor eléjök ért vala, monda nékik: Jertek el Gedáliáshoz, Ahikámnak fiához.

And Ishmael, the son of Nethaniah, went out from Mizpah with the purpose of meeting them, weeping on his way: and it came about that when he was face to face with them he said, Come to Gedaliah, the son of Ahikam.

καὶ ἐλάλησεν ιερεμιας πρὸς τὸν βασιλέα σεδεκιαν πάντας τοὺς λόγους τούτους ἐν ιερουσαλημ

7 És mikor bementek vala a városba, megölé õket Ismáel, Natániának fia, [és hányá õket] az árokba, õ és a férfiak, a kik vele valának.

And when they came inside the town, Ishmael, the son of Nethaniah, and the men who were with him, put them to death and put their bodies into a deep hole.

καὶ ἡ δύναμις βασιλέως βαβυλῶνος ἐπολέμει ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις ιουδα ἐπὶ λαχις καὶ ἐπὶ αζηκα ὅτι αὗται κατελείφθησαν ἐν πόλεσιν ιουδα πόλεις ὀχυραί

8 De tíz ember találtaték õ közöttük, a kik ezt mondák Ismáelnek: Ne ölj meg minket, mert kincsünk van nékünk a mezõn, búza és árpa, olaj és méz és megtartóztatá magát, és nem ölé meg õket az õ atyjokfiaival.

But there were ten men among them who said to Ishmael, Do not put us to death, for we have secret stores, in the country, of grain and oil and honey. So he did not put them to death with their countrymen.

ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ιερεμιαν παρὰ κυρίου μετὰ τὸ συντελέσαι τὸν βασιλέα σεδεκιαν διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν τοῦ καλέσαι ἄφεσιν

9 Az árok pedig, a melybe behányá Ismáel mindamaz emberek holttestét, a kiket megöle Gedáliással együtt, az, a melyet Asa király csinált vala Baása ellen, az Izráel királya ellen. Ismáel, Natániának fia megtölté ezt a megölettekkel.

Now the hole into which Ishmael had put the dead bodies of the men whom he had put to death, was the great hole which Asa the king had made for fear of Baasha, king of Israel: and Ishmael, the son of Nethaniah, made it full of the bodies of those who had been put to death.

τοῦ ἐξαποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ τὸν εβραῖον καὶ τὴν εβραίαν ἐλευθέρους πρὸς τὸ μὴ δουλεύειν ἄνδρα ἐξ ιουδα

10 És fogságra vivé el Ismáel a nép egész maradékát, a mely Mispában vala, a király leányait és az egész népet, a mely Mispában hagyatott vala, kiket Nabuzáradán, a poroszlók feje Gedáliásra, Ahikámnak fiára bízott vala; foglyul ejté azért õket Ismáel, Natániának fia, és elindula, hogy az Ammon fiaihoz menjen.

Then Ishmael took away as prisoners all the rest of the people who were in Mizpah, the king's daughters and all the people still in Mizpah, whom Nebuzaradan, the captain of the armed men, had put under the care of Gedaliah, the son of Ahikam: Ishmael, the son of Nethaniah, took them away prisoners with the purpose of going over to the children of Ammon.

καὶ ἐπεστράφησαν πάντες οἱ μεγιστᾶνες καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ εἰσελθόντες ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ ἀποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ

11 És meghallá Jóhanán, Káreának fia és a seregek minden vezetõje, a ki õ vele vala, azt az egész gonoszságot, a melyet Ismáel, Natániának fia cselekedett vala.

But when Johanan, the son of Kareah, and all the captains of the armed forces who were with him, had news of all the evil which Ishmael, the son of Nethaniah, had done,

καὶ ἔωσαν αὐτοὺς εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας

12 És magokhoz vevék mind az embereket, és elmenének, hogy megvívjanak Ismáellel, Natániának fiával, és elérék õt a nagy víznél, a mely Gibeonnál vala.

They took their men and went out to make war on Ishmael, the son of Nethaniah, and they came face to face with him by the great waters in Gibeon.

καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς ιερεμιαν λέγων

13 És mikor meglátta vala az egész nép, a mely Ismáellel vala, Jóhanánt, Káreának fiát és a seregnek minden vezetõjét, a kik vele valának, megörüle.
Now when all the people who were with Ishmael saw Johanan, the son of Kareah, and all the captains of the forces with him, then they were glad.
οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἐγὼ ἐθέμην διαθήκην πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐξειλάμην αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας λέγων

14 És visszatére az egész nép, a melyet Ismáel elvitt vala Mispából, és visszatére és elméne Jóhanánhoz, Káreának fiához.
And all the people whom Ishmael had taken away prisoners from Mizpah, turning round, came back and went to Johanan, the son of Kareah.
ὅταν πληρωθῇ ἓξ ἔτη ἀποστελεῖς τὸν ἀδελφόν σου τὸν εβραῖον ὃς πραθήσεταί σοι καὶ ἐργᾶταί σοι ἓξ ἔτη καὶ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐκ ἔκλινα ν τὸ οὖς αὐτῶν

15 Ismáel pedig, Natániának fia nyolczadmagával szalada el Jóhanán elõl, és az Ammon fiaihoz méne.
But Ishmael, the son of Nethaniah, got away from Johanan, with eight men, and went to the children of Ammon.
καὶ ἐπέστρεψαν σήμερον ποιῆσαι τὸ εὐθὲς πρὸ ὀφθαλμῶν μου τοῦ καλέσαι ἄφεσιν ἕκαστον τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ συνετέλεσαν διαθήκην κατὰ πρόσωπόν μου ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπ εκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ

16 És magához vevén Jóhanán, Káreának fia, és a seregnek minden vezetõje, a kik õ vele valának, a nép minden maradékát, a melyet visszahoztak vala Ismáeltõl, Natániának fiától Mispából, miután ez megölé Gedáliást, Ahikámnak fiát, az erõs férfiakat, vitézeket és asszonynépeket és gyermekeket és udvari szolgákat, a kiket visszahozott vala Gibeonból:
Then Johanan, the son of Kareah, and all the captains of the forces who were with him, took all the rest of the people whom Ishmael, the son of Nethaniah, had made prisoners, after he had put to death Gedaliah, the son of Ahikam, the people from Mizpah, that is, the men of war and the women and the children and the unsexed servants, whom he had taken back with him from Gibeon:
καὶ ἐπεστρέψατε καὶ ἐβεβηλώσατε τὸ ὄνομά μου τοῦ ἐπιστρέψαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ οὓς ἐξαπεστείλατε ἐλευθέρους τῇ ψυχῇ αὐτῶν ὑμῖ ν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας

17 Elindulának és megállapodának Gérut Kimhámnál, a mely közel vala Betlehemhez, hogy elmenjenek és bemenjenek Égyiptomba,
And they went and were living in the resting-place of Chimham, which is near Beth-lehem on the way into Egypt,
διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ὑμεῖς οὐκ ἠκούσατέ μου τοῦ καλέσαι ἄφεσιν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἰδοὺ ἐγὼ καλῶ ἄφεσιν ὑμῖν εἰς μάχαιραν καὶ εἰς τὸν θάνατον καὶ εἰς τὸν λιμὸν καὶ δώσω ὑμᾶς εἰς διασποράν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς

18 A Káldeusok miatt, mert félnek vala tõlök, mert Ismáel, Natániának fia megölte vala Gedáliást, Ahikámnak fiát, a kit a babiloni király tiszttartóvá tett vala a földön.
Because of the Chaldaeans: for they were in fear of them because Ishmael, the son of Nethaniah, had put to death Gedaliah, the son of Ahikam, whom the king of Babylon had made ruler over the land.
καὶ δώσω τοὺς ἄνδρας τοὺς παρεληλυθότας τὴν διαθήκην μου τοὺς μὴ στήσαντας τὴν διαθήκην μου ἣν ἐποίησαν κατὰ πρόσωπόν μου τὸν μόσχον ὃν ἐποίησαν ἐργάζεσθαι αὐτ ῷ

1 Eljöve pedig a csapatoknak minden tisztje, és Jóhanán, Káreának fia, és Jazánia, Ozániának fia, és az egész nép kicsinytõl fogva nagyig,
Then all the captains of the forces, and Johanan, the son of Kareah, and Jezaniah, the son of Hoshaiah, and all the people from the least to the greatest, came near,
ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ιερεμιαν παρὰ κυρίου ἐν ἡμέραις ιωακιμ βασιλέως ιουδα λέγων

2 És mondának Jeremiás prófétának: Hallgasd meg alázatos kérésünket, és könyörögj érettünk az Úrnak, a te Istenednek mind e maradékért; mert kevesen maradtunk meg a sokaságból, mint a te szemeid [jól] látnak minket;
And said to Jeremiah the prophet, Let our request come before you, and make prayer for us to the Lord your God, even for this small band of us; for we are only a small band out of what was a great number, as your eyes may see:
βάδισον εἰς οἶκον αρχαβιν καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς μίαν τῶν αὐλῶν καὶ ποτιεῖς αὐτοὺς οἶνον

3 És jelentse meg nékünk az Úr, a te Istened az útat, a melyen járjunk, és a dolgot, a mit cselekedjünk.
That the Lord your God may make clear to us the way in which we are to go and what we are to do.
καὶ ἐξήγαγον τὸν ιεζονιαν υἱὸν ιερεμιν υἱοῦ χαβασιν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν αρχαβιν

4 És monda nékik Jeremiás próféta: Meghallottam. Ímé, én könyörgök az Úrnak, a ti Isteneteknek a ti beszédeitek szerint, és mindazt, a mit felel az Úr néktek, megjelentem néktek, el nem titkolok semmit tõletek.
Then Jeremiah the prophet said to them, I have given ear to you; see, I will make prayer to the Lord your God, as you have said; and it will be that, whatever the Lord may say in answer to you, I will give you word of it, keeping nothing back.
καὶ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς τὸ παστοφόριον υἱῶν ανανιου υἱοῦ γοδολιου ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ὅ ἐστιν ἐγγὺς τοῦ οἴκου τῶν ἀρχόντων τῶν ἐπάνω τοῦ οἴκου μαασαιο υ υἱοῦ σελωμ τοῦ φυλάσσοντος τὴν αὐλήν

5 Õk pedig mondának Jeremiásnak: Az Úr legyen ellenünk tökéletes és igaz tanúbizonyság, ha nem mind ama beszéd szerint cselekszünk, a melylyel elküld téged mi hozzánk az Úr, a te Istened.
Then they said to Jeremiah, May the Lord be a true witness against us in good faith, if we do not do everything which the Lord your God sends you to say to us.
καὶ ἔδωκα κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κεράμιον οἴνου καὶ ποτήρια καὶ εἶπα πίετε οἶνον

6 Ha jó, ha rossz, hallgatni fogunk az Úrnak, a mi Istenünknek szavára, a melyért mi téged õ hozzá küldünk; hogy jó dolgunk legyen, mert mi hallgatunk az Úrnak, a mi Istenünknek szavára.
If it is good or if it is evil, we will be guided by the voice of the Lord our God, to whom we are sending you; so that it may be well for us when we give ear to the voice of the Lord our God.
καὶ εἶπαν οὐ μὴ πίωμεν οἶνον ὅτι ιωναδαβ υἱὸς ρηχαβ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐνετείλατο ἡμῖν λέγων οὐ μὴ πίητε οἶνον ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἕως αἰῶνος

7 Lõn pedig tíz nap múlva, hogy szóla az Úr Jeremiásnak.
And it came about that after ten days the word of the Lord came to Jeremiah.
καὶ οἰκίαν οὐ μὴ οἰκοδομήσητε καὶ σπέρμα οὐ μὴ σπείρητε καὶ ἀμπελὼν οὐκ ἔσται ὑμῖν ὅτι ἐν σκηναῖς οἰκήσετε πάσας τὰς ἡμέρας ὑμῶν ὅπως ἂν ζήσητε ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῆ ς γῆς ἐφ' ἧς διατρίβετε ὑμεῖς ἐπ' αὐτῆς

8 És odahívá Jóhanánt, Káreának fiát, és a seregeknek minden tisztjét, a kik vele valának, és az egész népet kicsinytõl fogva nagyig.
And he sent for Johanan, the son of Kareah, and all the captains of the forces who were still with him, and all the people, from the least to the greatest,
καὶ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς ιωναδαβ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν ἡμεῖς καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ἡμῶν

9 És monda nékik: Ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene, a kihez küldöttetek engem, hogy megjelentsem elõtte a ti könyörgésteket:
And said to them, These are the words of the Lord, the God of Israel, to whom you sent me to put your request before him:
καὶ πρὸς τὸ μὴ οἰκοδομεῖν οἰκίας τοῦ κατοικεῖν ἐκεῖ καὶ ἀμπελὼν καὶ ἀγρὸς καὶ σπέρμα οὐκ ἐγένετο ἡμῖν

10 Ha állandóan megmaradtok e földön, felépítlek titeket és el nem rontlak, és elplántállak titeket és ki nem gyomlállak: mert megbántam a gonoszt, a mit cselekedtem veletek.
If you still go on living in the land, then I will go on building you up and not pulling you down, planting you and not uprooting you: for my purpose of doing evil to you has been changed.
καὶ ᾠκήσαμεν ἐν σκηναῖς καὶ ἠκούσαμεν καὶ ἐποιήσαμεν κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν ιωναδαβ ὁ πατὴρ ἡμῶν

11 Ne féljetek a babiloni királytól, a kitõl [most] féltek, ne féljetek tõle, azt mondja az Úr; mert veletek vagyok, hogy megtartsalak és megszabadítsalak titeket az õ kezébõl.
Have no fear of the king of Babylon, of whom you are now in fear; have no fear of him, says the Lord: for I am with you to keep you safe and to give you salvation from his hands.
καὶ ἐγενήθη ὅτε ἀνέβη ναβουχοδονοσορ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εἴπαμεν εἰσέλθατε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς ιερουσαλημ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν χαλδαίων καὶ ἀπὸ προσώπου τῆς δ υνάμεως τῶν ἀσσυρίων καὶ ᾠκοῦμεν ἐκεῖ

12 És irgalmasságot cselekszem veletek, hogy irgalmas legyen hozzátok, és lakni hagyjon titeket a ti földeteken.
And I will have mercy on you, so that he may have mercy on you and let you go back to your land.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

13 De ha ti ezt mondjátok: Nem lakunk e földön, nem hallgatván az Úrnak, a ti Isteneteknek szavára,
But if you say, We have no desire to go on living in this land; and do not give ear to the voice of the Lord your God,
οὕτως λέγει κύριος πορεύου καὶ εἰπὸν ἀνθρώπῳ ιουδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ιερουσαλημ οὐ μὴ λάβητε παιδείαν τοῦ ἀκούειν τοὺς λόγους μου

14 Mondván: Nem! hanem Égyiptom földére megyünk be, a hol nem látunk harczot és nem hallunk trombitaszót, és kenyeret nem éhezünk, és ott lakozunk:

Saying, No, but we will go into the land of Egypt, where we will not see war, or be hearing the sound of the horn, or be in need of food; there we will make our living-place;

ἔστησαν ῥῆμα υἱοὶ ιωναδαβ υἱοῦ ρηχαβ ὃ ἐνετείλατο τοῖς τέκνοις αὐτοῦ πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον καὶ οὐκ ἐπίοσαν καὶ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὄρθρου καὶ ἐλάλησα καὶ οὐκ ἠκούσατε

15 Most azért halljátok meg az Úrnak szavát, Júdának maradékai! Ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Ha ti [csak] orczáitokat fordítjátok [is úgy], hogy bemenjetek Égyiptomba, és bementek, hogy ott tartózkodjatok:

Then give ear now to the word of the Lord, O you last of Judah: the Lord of armies, the God of Israel, has said, If your minds are fixed on going into Egypt and stopping there;

καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς προφήτας λέγων ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ βελτίω ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν καὶ οὐ πορεύσεσθε ὀπίσω θεῶν ἑτέρων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ οἰκήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν καὶ οὐκ ἐκλίνατε τὰ ὦτα ὑμῶν καὶ οὐκ ἠκούσατε

16 Akkor a fegyver, a melytõl ti féltek, legott utólér benneteket Égyiptom földén, és az éhség is, a mitõl rettegtek, körülvesz titeket Égyiptomban, és ott haltok meg.

Then it will come about that the sword, which is the cause of your fear, will overtake you there in the land of Egypt, and need of food, which you are fearing, will go after you there in Egypt; and there death will come to you.

καὶ ἔστησαν υἱοὶ ιωναδαβ υἱοῦ ρηχαβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὁ δὲ λαὸς οὗτος οὐκ ἤκουσάν μου

17 Mert az lesz, hogy mindazok a férfiak, a kik [úgy] fordítják orczájokat, hogy bemenjenek Égyiptomba, hogy ott tartózkodjanak, meghalnak fegyver, éhség és döghalál miatt, és egy sem marad meg közülök, és nem szabadul meg a veszedelemtõl, a melyet én bocsátok reájok.

Such will be the fate of all the men whose minds are fixed on going into Egypt and stopping there; they will come to their end by the sword, by being short of food, and by disease: not one of them will keep his life or get away from the evil which I will send on them.

διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ φέρω ἐπὶ ιουδαν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ιερουσαλημ πάντα τὰ κακά ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτούς

18 Mert ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Miképen kiömlik az én haragom és búsulásom Jeruzsálem lakosaira, azonképen kiöntöm az én haragomat ti reátok, ha bementek Égyiptomba; és lesztek [ott] átok, csuda, szidalom, gyalázat, és többé nem látjátok e helyet!

For this is what the Lord of armies, the God of Israel, has said: As my wrath and passion have been let loose on the people of Jerusalem, so will my passion be let loose on you when you go into Egypt: and you will become an oath and a cause of wonder and a curse and a name of shame; and you will never see this place again.

διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ἐπειδὴ ἤκουσαν υἱοὶ ιωναδαβ υἱοῦ ρηχαβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν ποιεῖν καθότι ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν

19 Az Úr szólott hozzátok, oh Júdának maradékai! Ne menjetek Égyiptomba; jól tudjátok meg, hogy bizonyságot tettem ma ellenetek.

The Lord has said about you, O last of Judah, Go not into Egypt: be certain that I have given witness to you this day.

οὐ μὴ ἐκλίπῃ ἀνὴρ τῶν υἱῶν ιωναδαβ υἱοῦ ρηχαβ παρεστηκὼς κατὰ πρόσωπόν μου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς

1 És a mint Jeremiás teljesen elmondta az egész népnek az Úr, az õ Istenök minden rendelését, melyekért az Úr, az õ Istenök küldötte vala õ hozzájok, mindazokat a rendeléseket, [mondom,]

And it came about that when Jeremiah had come to the end of giving all the people the words of the Lord their God, which the Lord their God had sent him to say to them, even all these words,

καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ ιωακιμ υἱοῦ ιωσια βασιλέως ιουδα ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Akkor monda Azariás, Hosájának fia, Jóhanán, Káreának fia, és valamennyi kevély férfiak, mondván Jeremiásnak: Hazugságot szólsz te, nem küldött téged az Úr, a mi Istenünk, hogy ezt mondjad: Ne menjetek be Égyiptomba, hogy ott tartózkodjatok.

Then Azariah, the son of Hoshaiah, and Johanan, the son of Kareah, and all the men of pride, said to Jeremiah, You have said what is false: the Lord our God has not sent you to say, You are not to go into the land of Egypt and make your living-place there:

λαβὲ σεαυτῷ χαρτίον βιβλίου καὶ γράψον ἐπ' αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐχρημάτισα πρὸς σὲ ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ ιουδαν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ἀφ' ἧς ἡμέρας λαλήσαντός μου πρός σε ἀφ' ἡμερῶν ιωσια βασιλέως ιουδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης

3 Hanem Báruk, Nériának fia izgat téged mi ellenünk, hogy minket a Káldeusok kezébe adjon, hogy megöljenek minket, és vitessenek Babilonba.

But Baruch, the son of Neriah, is moving you against us, to give us up into the hands of the Chaldaeans so that they may put us to death, and take us away prisoners into Babylon.

ἴσως ἀκούσεται ὁ οἶκος ιουδα πάντα τὰ κακά ἃ ἐγὼ λογίζομαι ποιῆσαι αὐτοῖς ἵνα ἀποστρέψωσιν ἀπὸ ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς καὶ ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ ταῖς ἁ μαρτίαις αὐτῶν

4 És nem hallgata Jóhanán, Káreának fia, sem a seregnek valamennyi tisztje, sem az egész nép az Úr szavára, hogy a Júda földén maradjanak.

So Johanan, the son of Kareah, and all the captains of the forces, and all the people, did not give ear to the order of the Lord that they were to go on living in the land of Judah.

καὶ ἐκάλεσεν ιερεμιας τὸν βαρουχ υἱὸν νηριου καὶ ἔγραψεν ἀπὸ στόματος ιερεμιου πάντας τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἐχρημάτισεν πρὸς αὐτόν εἰς χαρτίον βιβλίου

5 Hanem elvivé Jóhanán, Káreának fia, és a seregnek minden tisztje Júdának egész maradékát, a kik visszajöttek vala mindama nemzetek közül, a hová kiûzettek vala, hogy lakozzanak Júdának földében.

But Johanan, the son of Kareah, and all the captains of the forces took all the rest of Judah who had come back into the land of Judah from all the nations where they had been forced to go;

καὶ ἐνετείλατο ιερεμιας τῷ βαρουχ λέγων ἐγὼ φυλάσσομαι οὐ μὴ δύνωμαι εἰσελθεῖν εἰς οἶκον κυρίου

6 A férfiakat és az asszonyokat, a gyermekeket és a király leányait és minden lelket, a melyet Nabuzáradán, a poroszlók feje hagyott vala Gedáliással, Ahikámnak, Sáfán fiának fiával, és Jeremiás prófétát és Bárukot, Nériának fiát.

The men and the women and the children and the king's daughters, and every person whom Nebuzaradan, the captain of the armed men, had put under the care of Gedaliah, the son of Ahikam, the son of Shaphan, and Jeremiah the prophet and Baruch, the son of Neriah;

καὶ ἀναγνώσῃ ἐν τῷ χαρτίῳ τούτῳ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ νηστείας καὶ ἐν ὠσὶ παντὸς ιουδα τῶν ἐρχομένων ἐκ πόλεως αὐτῶν ἀναγνώσῃ αὐτοῖς

7 És elmenének Égyiptomnak földébe, mert nem hallgattak az Úr szavára, és bemenének Táfnesig.

And they came into the land of Egypt; for they did not give ear to the voice of the Lord: and they came to Tahpanhes.

ἴσως πεσεῖται ἔλεος αὐτῶν κατὰ πρόσωπον κυρίου καὶ ἀποστρέψουσιν ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς ὅτι μέγας ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ κυρίου ἣν ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον

8 És szóla az Úr Jeremiásnak Táfnesben, mondván:

Then the word of the Lord came to Jeremiah in Tahpanhes, saying,

καὶ ἐποίησεν βαρουχ κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ ιερεμιας τοῦ ἀναγνῶναι ἐν τῷ βιβλίῳ λόγους κυρίου ἐν οἴκῳ κυρίου

9 Végy a kezedbe nagy köveket, és rejtsd el azokat a sárba, a téglaégetõkemenczébe, a mely a Faraó házának ajtajában van Táfnesben, a Júdabeli emberek szeme láttára.

Take in your hand some great stones, and put them in a safe place in the paste in the brickwork which is at the way into Pharaoh's house in Tahpanhes, before the eyes of the men of Judah;

καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀγδόῳ βασιλεῖ ιωακιμ τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ ἐξεκκλησίασαν νηστείαν κατὰ πρόσωπον κυρίου πᾶς ὁ λαὸς ἐν ιερουσαλημ καὶ οἶκος ιουδα

10 És ezt mondd nékik: Ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Ímé, én elküldök és felhozom Nabukodonozort, a babiloni királyt, az én szolgámat, és az õ székét e kövekre teszem, melyeket elrejtettem, és azokra vonja fel az õ sátorát.

And say to them, This is what the Lord of armies, the God of Israel, has said: See, I will send and take Nebuchadrezzar, the king of Babylon, my servant, and he will put the seat of his kingdom on these stones which have been put in a safe place here by you; and his tent will be stretched over them.

καὶ ἀνεγίνωσκε βαρουχ ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους ιερεμιου ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν οἴκῳ γαμαριου υἱοῦ σαφαν τοῦ γραμματέως ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐπάνω ἐν προθύροις πύλης τοῦ οἴκου κ υρίου τῆς καινῆς ἐν ὠσὶ παντὸς τοῦ λαοῦ

11 És betör, és megveri Égyiptom földét, a ki halálra való, halálra, és a ki rabságra, rabságra, és a ki fegyverre, fegyverre [jut.]

And he will come and overcome the land of Egypt; those who are for death will be put to death, those who are to be prisoners will be made prisoners, and those who are for the sword will be given to the sword.

καὶ ἤκουσεν μιχαιας υἱὸς γαμαριου υἱοῦ σαφαν ἅπαντας τοὺς λόγους κυρίου ἐκ τοῦ βιβλίου

12 És tüzet gyújtok Égyiptom isteneinek házaiban, és felégeti azokat, és foglyokká teszi õket, és magára ölti Égyiptom földét, miképen a pásztor magára ölti ruháját, és kimegy onnan békességgel.
And he will put a fire in the houses of the gods of Egypt; and they will be burned by him: and he will make Egypt clean as a keeper of sheep makes clean his clothing; and he will go out from there in peace.
και κατέβη εἰς οἶκον τοῦ βασιλέως εἰς τὸν οἶκον τοῦ γραμματέως καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκάθηντο ελισαμα ὁ γραμματεὺς καὶ δαλαιας υἱὸς σελεμιου καὶ ελναθαν υἱὸς ακχοβωρ καὶ γαμαριας υἱὸς σαφαν καὶ σεδεκιας υἱὸς ανανιου καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες

13 És Bethsemesnek, a mely Égyiptom földében van, faragott képeit lerontja: és Égyiptom isteneinek házait tûzzel felégeti.
And the stone pillars of Beth-shemesh in the land of Egypt will be broken by him, and the houses of the gods of Egypt burned with fire.
καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς μιχαιας πάντας τοὺς λόγους οὓς ἤκουσεν ἀναγινώσκοντος τοῦ βαρουχ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ

1 Az a szó, a mely lõn Jeremiáshoz, minden Júdabeliek felõl, a kik laknak vala Égyiptom földében, a kik laknak vala Migdolban, Táfnesben, Nófban és Pátrosz földében, mondván:
The word which came to Jeremiah about all the Jews who were living in the land of Egypt, in Migdol and at Tahpanhes and at Noph and in the country of Pathros, saying,
καὶ ἐβασίλευσεν σεδεκιας υἱὸς ιωσια ἀντὶ ιωακιμ ὃν ἐβασίλευσεν ναβουχοδονοσορ βασιλεύειν τοῦ ιουδα

2 Ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Ti láttátok mindazt a veszedelmet, melyet ráhoztam volt Jeruzsálemre és Júdának minden városaira, és ímé, azok most pusztává lettek, és senki sem lakozik bennök.
The Lord of armies, the God of Israel, has said: You have seen all the evil which I have sent on Jerusalem and on all the towns of Judah; and now, this day they are waste and unpeopled;
καὶ οὐκ ἤκουσεν αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ ιερεμιου

3 Az õ gonoszságokért, a melyet cselekedtek, hogy felingereljenek engem, elmenvén, hogy áldozatot vigyenek és szolgáljanak az idegen isteneknek, a kiket õk nem ismernek vala, sem ti, sem a ti atyáitok.
Because of the evil which they have done, moving me to wrath by burning perfumes in worship to other gods, who were not their gods or yours or the gods of their fathers.
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς σεδεκιας τὸν ιωαχαλ υἱὸν σελεμιου καὶ τὸν σοφονιαν υἱὸν μαασαιου τὸν ἱερέα πρὸς ιερεμιαν λέγων πρόσευξαι δὴ περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον

4 És elküldöttem hozzátok minden szolgámat, a prófétákat, és pedig jó reggel küldém el, mondván: Kérlek, ne cselekedjétek ez útálatos dolgot, a mit gyûlölök.
And I sent all my servants the prophets to you, getting up early and sending them, saying, Do not do this disgusting thing which is hated by me.
καὶ ιερεμιας ἦλθεν καὶ διῆλθεν διὰ μέσου τῆς πόλεως καὶ οὐκ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς οἶκον τῆς φυλακῆς

5 De nem hallgattak, és a fülöket sem hajtották arra, hogy megtérjenek az õ gonoszságokból, és idegen isteneknek ne áldozzanak.
But they gave no attention, and their ears were not open so that they might be turned from their evil-doing and from burning perfume to other gods.
καὶ δύναμις φαραω ἐξῆλθεν ἐξ αἰγύπτου καὶ ἤκουσαν οἱ χαλδαῖοι τὴν ἀκοὴν αὐτῶν καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ ιερουσαλημ

6 Azért kiömlött az én bosszúm és az én haragom, és felgerjedt Júda városaiban és Jeruzsálem utcáin, és pusztasággá és sivataggá lõnek mind e napig.
Because of this, my passion and my wrath were let loose, burning in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem; and they are waste and unpeopled as at this day.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ιερεμιαν λέγων

7 Most azért ezt mondja az Úr, a Seregek Istene, az Izráel Istene: Miért szereztek nagy veszedelmet a ti lelketek ellen, hogy kipusztítsatok közületek férfit és asszonyt, gyermeket és csecsemõt Júda kebelébõl, hogy magatoknak még csak maradékot se hagyjatok;
So now, the Lord, the God of armies, the God of Israel, has said, Why are you doing this great evil against yourselves, causing every man and woman, little child and baby at the breast among you in Judah to be cut off till not one is still living;
οὕτως εἶπεν κύριος οὕτως ἐρεῖς πρὸς βασιλέα ιουδα τὸν ἀποστείλαντα πρὸς σὲ τοῦ ἐκζητῆσαί με ἰδοὺ δύναμις φαραω ἡ ἐξελθοῦσα ὑμῖν εἰς βοήθειαν ἀποστρέψουσιν εἰς γῆν αἰγύπτου

8 Ingerelvén engem a ti kezeitek alkotásaival, áldozván az idegen isteneknek Égyiptom földén, a melyre ti tartózkodni jöttetek be, hogy veszedelmet szerezzetek magatoknak, és hogy átokban és gyalázatban legyetek e földnek minden nemzeténél?

Moving me to wrath with the work of your hands, burning perfumes to other gods in the land of Egypt, where you have gone to make a place for yourselves, so that you may become a curse and a name of shame among all the nations of the earth?

καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ οἱ χαλδαῖοι καὶ πολεμήσουσιν ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ συλλήμψονται αὐτὴν καὶ καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρί

9 Vajjon elfelejtkeztetek-é a ti atyáitok gonoszságairól és a Júda királyainak gonoszságairól és az õ feleségeiknek gonoszságairól és a ti gonoszságaitokról, a ti feleségeiteknek gonoszságairól, a melyeket Júdának földén cselekedtetek és Jeruzsálemnek utczáin?

Have you no memory of the evil-doing of your fathers, and the evil-doing of the kings of Judah, and the evil-doing of their wives, and the evil which you yourselves have done, and the evil which your wives have done, in the land of Judah and in the streets of Jerusalem?

ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος μὴ ὑπολάβητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν λέγοντες ἀποτρέχοντες ἀπελεύσονται ἀφ' ἡμῶν οἱ χαλδαῖοι ὅτι οὐ μὴ ἀπέλθωσιν

10 Nem alázták meg magokat mind e mai napig se, és nem féltek, sem az én törvényem szerint nem jártak, sem az én parancsolataim szerint, a melyeket elõtökbe és a ti atyáitok elébe adtam.

Even to this day their hearts are not broken, and they have no fear, and have not gone in the way of my law or of my rules which I gave to you and to your fathers.

καὶ ἐὰν πατάξητε πᾶσαν δύναμιν τῶν χαλδαίων τοὺς πολεμοῦντας ὑμᾶς καὶ καταλειφθῶσίν τινες ἐκκεκεντημένοι ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ οὗτοι ἀναστήσονται καὶ καύσουσιν τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρί

11 Azért ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Ímé, én ellenetek fordítom orczámat veszedelemre, és hogy az egész Júdát kipusztítsam.

So this is what the Lord of armies, the God of Israel, has said: See, my face will be turned against you for evil, for the cutting off of all Judah;

καὶ ἐγένετο ὅτε ἀνέβη ἡ δύναμις τῶν χαλδαίων ἀπὸ ιερουσαλημ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως φαραω

12 És felveszem Júdának maradékát, a kik magok elé tûzték, hogy bemennek Égyiptom földére, hogy ott lakozzanak, és mindnyájan megemésztetnek Égyiptom földén, elesnek fegyver miatt, megemésztetnek éhség miatt, kicsinytõl fogva nagyig: fegyver és éhség miatt halnak meg, és átokká, csudává, szidalommá és gyalázattá lesznek.

And I will take the last of Judah, whose minds are fixed on going into the land of Egypt and stopping there, and they will all come to their end, falling in the land of Egypt by the sword and by being short of food and by disease; death will overtake them, from the least to the greatest, death by the sword and by need of food: they will become an oath and a cause of wonder and a curse and a name of shame.

ἐξῆλθεν ιερεμιας ἀπὸ ιερουσαλημ τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν βενιαμιν τοῦ ἀγοράσαι ἐκεῖθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ

13 És megfenyítem azokat, a kik Égyiptom földében lakoznak, miképen megfenyítettem a Jeruzsálem[beliek]et fegyverrel, éhséggel és döghalállal.

For I will send punishment on those who are living in the land of Egypt, as I have sent punishment on Jerusalem, by the sword and by need of food and by disease:

καὶ ἐγένετο αὐτὸς ἐν πύλῃ βενιαμιν καὶ ἐκεῖ ἄνθρωπος παρ' ᾧ κατέλυεν σαρουιας υἱὸς σελεμιου υἱοῦ ανανιου καὶ συνέλαβεν τὸν ιερεμιαν λέγων πρὸς τοὺς χαλδαίους σὺ φεύγεις

14 És a Júda maradékai közül, a kik ide jöttek, hogy Égyiptom földében tartózkodjanak, senki sem menekül és szabadul meg, hogy visszatérjen Júdának földébe, a hova lelkök hajtja õket, hogy oda visszatérjenek és ott lakozzanak; mert nem térnek vissza, hanem csak a kik menekülnek.

So that not one of the rest of Judah, who have gone into the land of Egypt and are living there, will get away or keep his life, to come back to the land of Judah where they are hoping to come back and be living again: for not one will come back, but only those who are able to get away.

καὶ εἶπεν ψεῦδος οὐκ εἰς τοὺς χαλδαίους ἐγὼ φεύγω καὶ οὐκ ἤκουσεν αὐτοῦ καὶ συνέλαβεν σαρουιας τὸν ιερεμιαν καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄρχοντας

15 És felelének Jeremiásnak mindama férfiak, a kik tudják vala, hogy az õ feleségeik az idegen isteneknek áldoznak, és mindazok az asszonyok, a kik ott állnak vala nagy tömegben, és az egész nép, a mely Égyiptom földén, Pátroszban lakozik vala, mondván:

Then all the men who had knowledge that their wives were burning perfumes to other gods, and all the women who were present, a great meeting, answering Jeremiah, said,

καὶ ἐπικράνθησαν οἱ ἄρχοντες ἐπὶ ιερεμιαν καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν ιωναθαν τοῦ γραμματέως ὅτι ταύτην ἐποίησαν εἰς οἰκίαν φυλακῆς

16 Abban a dologban, a mi végett szóltál nékünk az Úr nevében, nem hallgatunk reád;

As for the word which you have said to us in the name of the Lord, we will not give ear to you.

καὶ ἦλθεν ιερεμιας εἰς οἰκίαν τοῦ λάκκου καὶ εἰς τὴν χερεθ καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς

17 Hanem csak azt cselekeszszük, a mit mi a mi szánkkal fogadtunk, hogy füstölõ áldozatot viszünk az ég királynéjának, és néki italáldozattal áldozunk, miképen cselekedtünk mi és a mi atyáink és a mi királyaink és a mi fejedelmeink Júda városaiban és Jeruzsálemnek utcáin, mert akkor beteltünk kenyérrel, és jó dolgunk volt, és semmi rosszat nem láttunk.

But we will certainly do every word which has gone out of our mouths, burning perfumes to the queen of heaven and draining out drink offerings to her as we did, we and our fathers and our kings and our rulers, in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem: for then we had food enough and did well and saw no evil.

καὶ ἀπέστειλεν σεδεκιας καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν καὶ ἠρώτα αὐτὸν ὁ βασιλεὺς κρυφαίως εἰπεῖν εἰ ἔστιν λόγος παρὰ κυρίου καὶ εἶπεν ἔστιν εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος παραδοθή σῃ

18 De a mióta nem áldozunk többé az ég királynéjának füstöléssel, és nem viszünk néki italáldozatot: mindenben szûkölködünk, és fegyver és éhség miatt emésztetünk.

But from the time when we gave up burning perfumes to the queen of heaven and draining out drink offerings to her, we have been in need of all things, and have been wasted by the sword and by need of food.

καὶ εἶπεν ιερεμιας τῷ βασιλεῖ τί ἠδίκησά σε καὶ τοὺς παῖδάς σου καὶ τὸν λαὸν τοῦτον ὅτι σὺ δίδως με εἰς οἰκίαν φυλακῆς

19 És hogyha mi az ég királynéjának füstölve áldozunk és néki italáldozatot viszünk: vajjon a mi férjeink híre nélkül csinálunk-é néki béleseket, hogy õt tiszteljük, és néki itali áldozatot vigyünk?

And the women said, When we were burning perfumes to the queen of heaven and draining out drink offerings to her, did we make cakes in her image and give her our drink offerings without the knowledge of our husbands?

καὶ ποῦ εἰσιν οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύσαντες ὑμῖν λέγοντες ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην

20 Szóla azért Jeremiás az egész népnek, a férfiaknak és az asszonyoknak és az egész népnek, a kik e szót felelték néki, mondván:

Then Jeremiah said to all the people, to the men and women and all the people who had given him that answer,

καὶ νῦν κύριε βασιλεῦ πεσέτω τὸ ἔλεός μου κατὰ πρόσωπόν σου καὶ τί ἀποστρέφεις με εἰς οἰκίαν ιωναθαν τοῦ γραμματέως καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω ἐκεῖ

21 Avagy a jó illatról, a melyet Júda városaiban és Jeruzsálem utcáin füstöltetek ti és a ti atyáitok, a ti királyaitok és a ti fejedelmeitek és a föld népe: nem arról emlékezett-é meg az Úr, és nem az jutott-é néki eszébe?

The perfumes which you have been burning in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem, you and your fathers and your kings and your rulers and the people of the land, had the Lord no memory of them, and did he not keep them in mind?

καὶ συνέταξεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐνεβάλοσαν αὐτὸν εἰς οἰκίαν τῆς φυλακῆς καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ἄρτον ἕνα τῆς ἡμέρας ἔξωθεν οὗ πέσσουσιν ἕως ἐξέλιπον οἱ ἄρτοι ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐκάθισεν ιερεμιας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς

1 Az a szó, a melyet Jeremiás próféta szóla Báruknak, Néria fiának, mikor õ könyvbe írá e szókat Jeremiás szájából, Jójákimnak, Jósiás, Júdabeli király fiának negyedik esztendejében, mondván:

The words which Jeremiah the prophet said to Baruch, the son of Neriah, when he put these words down in a book from the mouth of Jeremiah, in the fourth year of Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah; he said,

καὶ ἤκουσεν σαφατιας υἱὸς μαθαν καὶ γοδολιας υἱὸς πασχωρ καὶ ιωαχαλ υἱὸς σελεμιου τοὺς λόγους οὓς ἐλάλει ιερεμιας ἐπὶ τὸν λαὸν λέγων

2 Ezt mondja az Úr, Izráel Istene, te néked, Báruk:

This is what the Lord, the God of Israel, has said of you, O Baruch:

οὕτως εἶπεν κύριος ὁ κατοικῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθανεῖται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ὁ ἐκπορευόμενος πρὸς τοὺς χαλδαίους ζήσεται καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς εὕρεμα κα ὶ ζήσεται

3 Ezt mondottad: Jaj mostan nékem, mert az Úr az én bánatomra fájdalmat adott, elfáradtam az én fohászkodásomban, és nyugodalmat nem találtam.

You said, Sorrow is mine! for the Lord has given me sorrow in addition to my pain; I am tired with the sound of my sorrow, and I get no rest.

ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος παραδιδομένη παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως βαβυλῶνος καὶ συλλήμψεται αὐτήν

4 Ezt mondd néki: Ezt mondja az Úr: Ímé, a kiket én felépítettem, elrontom, és a kiket én beplántáltam, kiszaggatom, és pedig az egész földön.

This is what you are to say to him: The Lord has said, Truly, the building which I put up will be broken down, and that which was planted by me will be uprooted, and this through all the land;

καὶ εἶπαν τῷ βασιλεῖ ἀναιρεθήτω δὴ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι αὐτὸς ἐκλύει τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τῶν πολεμούντων τῶν καταλειπομένων ἐν τῇ πόλει καὶ τὰς χεῖρας παντὸς τοῦ λαοῦ λαλῶν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοὺς λόγους τούτους ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ χρησμολογεῖ εἰρήνην τῷ λαῷ τούτῳ ἀλλ' ἢ πονηρά

5 És te kívánsz-é magadnak nagyokat? Ne kívánj; mert ímé én veszedelmet bocsátok minden testre, ezt mondja az Úr, és a te lelkedet zsákmányul adom néked, minden helyen, a hová elmégy.

And as for you, are you looking for great things for yourself? Have no desire for them: for truly I will send evil on all flesh, says the Lord: but your life I will keep safe from attack wherever you go.

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς ἰδοὺ αὐτὸς ἐν χερσὶν ὑμῶν ὅτι οὐκ ἠδύνατο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτούς

1 Ez a szó, a melyet az Úr szólott Jeremiás prófétának a pogányok felõl;

The word of the Lord which came to Jeremiah the prophet about the nations.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑνάτῳ τοῦ σεδεκια βασιλέως ιουδα ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ παρεγένετο ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ ἐπολιόρκουν αὐτήν

2 Égyiptom felõl, a Nékó Faraónak, Égyiptom királyának serege felõl, a mely az Eufrátes folyó mellett, Kárkémisben vala, a melyet megvere Nabukodonozor, a babiloni király, Jójákimnak, Jósiás fiának, Júda királyának negyedik esztendejében:

Of Egypt: about the army of Pharaoh-neco, king of Egypt, which was by the river Euphrates in Carchemish, which Nebuchadrezzar, king of Babylon, overcame in the fourth year of Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah.

καὶ ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει τοῦ σεδεκια ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ ἑνάτῃ τοῦ μηνὸς ἐρράγη ἡ πόλις

3 Készítsetek vértet és paizst, és induljatok a harczra.

Get out the breastplate and body-cover, and come together to the fight.

καὶ εἰσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες βασιλέως βαβυλῶνος καὶ ἐκάθισαν ἐν πύλῃ τῇ μέσῃ ναργαλασαρ καὶ σαμαγωθ καὶ ναβουσαχαρ καὶ ναβουσαρις καὶ ναγαργασνασερ ραβαμαγ καὶ οἱ κατάλοιποι ἡγεμόνες βασιλέως βαβυλῶνος

14 Hirdessétek Égyiptomban és híresztelejétek Migdólban, híreszteljétek Nófban és Táfnesben, és ezt mondjátok: Állj elõ, és készítsd fel magadat, mert fegyver emészti meg a te kerületeidet.

Give the news in Migdol, make it public in Noph: say, Take up your positions and make yourselves ready; for on every side of you the sword has made destruction.

καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἔλαβον τὸν ιερεμιαν ἐξ αὐλῆς τῆς φυλακῆς καὶ ἔδωκαν αὐτὸν πρὸς τὸν γοδολιαν υἱὸν αχικαμ υἱοῦ σαφαν καὶ ἐξήγαγον αὐτόν καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ

15 Miért verettek le a te erõseid? Nem állhattak meg, mert az Úr rettentette el õket.

Why has Apis, your strong one, gone in flight? he was not able to keep his place, because the Lord was forcing him down with strength.

καὶ πρὸς ιερεμιαν ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς λέγων

16 Megsokasította a tántorgót, egyik a másikra hullott, és ezt mondották: Kelj fel, és menjünk vissza a mi népünkhöz és a mi szülõföldünkre az erõszakoskodó fegyver elõl.

... are stopped in their going, they are falling; and they say one to another, Let us get up and go back to our people, to the land of our birth, away from the cruel sword.

πορεύου καὶ εἰπὸν πρὸς αβδεμελεχ τὸν αἰθίοπα οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ἰδοὺ ἐγὼ φέρω τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθά

17 Ezt kiáltják akkor: A Faraó, Égyiptom királya, a háborúság[nak] [királya,] elhaladta a rendelt idõt.

Give a name to Pharaoh, king of Egypt: A noise who has let the time go by.

καὶ σώσω σε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐ μὴ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων ὧν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν

18 Élek én, azt mondja a király, a kinek a neve Seregek Ura, hogy mint a Táborhegy [áll] a hegyek között, és mint a Kármel a tenger között, úgy jõ el.

By my life, says the King, whose name is the Lord of armies, truly, like Tabor among the mountains and like Carmel by the sea, so will he come.

ὅτι σῴζων σώσω σε καὶ ἐν ῥομφαίᾳ οὐ μὴ πέσῃς καὶ ἔσται ἡ ψυχή σου εἰς εὕρεμα ὅτι ἐπεποίθεις ἐπ' ἐμοί φησὶν κύριος

1 Az a szó, a melyet az Úr szóla Jeremiás prófétának a Filiszteusok felõl, mielõtt megverte a Faraó Gázát.

The word of the Lord which came to Jeremiah the prophet about the Philistines, before Pharaoh's attack on Gaza.

ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς ιερεμιαν ὕστερον μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν ναβουζαρδαν τὸν ἀρχιμάγειρον τὸν ἐκ δαμαν ἐν τῷ λαβεῖν αὐτὸν ἐν χειροπέδαις ἐν μέσῳ ἀποικίας ιουδα τῶν ἠγμένων εἰς βαβυλῶνα

2 Ezt mondja az Úr: Ímé, víz indul meg északról, [és olyan] lesz, [mint] a kiáradott folyó, és elárasztja a földet és annak mindenét, a várost és annak lakosait, és kiáltanak az emberek, és a föld minden lakosa ordít.

This is what the Lord has said: See, waters are coming up out of the north, and will become an overflowing stream, overflowing the land and everything in it, the town and those who are living in it; and men will give a cry, and all the people of the land will be crying out in pain.

καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεός σου ἐλάλησεν τὰ κακὰ ταῦτα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον

3 Ménei patáinak csattogó hangjától, szekereinek zörgésétõl, kerekeinek zúgásától nem gondolnak az atyák a fiakra erejök ellankadása miatt.

At the noise of the stamping of the feet of his war-horses, at the rushing of his carriages and the thunder of his wheels, fathers will give no thought to their children, because their hands are feeble;

καὶ ἐποίησεν κύριος ὅτι ἡμάρτετε αὐτῷ καὶ οὐκ ἠκούσατε αὐτοῦ τῆς φωνῆς

4 És a nap miatt, mely eljött, hogy elpusztítsa egész Filiszteát, kivágja Tírust és Szidont [és] segítségének minden megmaradt [töredékét,] mert az Úr elrontja Filiszteát, a Káftor szigetének maradékát.

Because of the day which is coming with destruction on all the Philistines, cutting off from Tyre and Zidon the last of their helpers: for the Lord will send destruction on the Philistines, the rest of the sea-land of Caphtor.

ἰδοὺ ἔλυσά σε ἀπὸ τῶν χειροπέδων τῶν ἐπὶ τὰς χεῖράς σου εἰ καλὸν ἐναντίον σου ἐλθεῖν μετ' ἐμοῦ εἰς βαβυλῶνα ἦκε καὶ θήσω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ σέ

5 Kopaszság lepte meg Gázát, Askalon elnémult, maradéka az õ völgyüknek: meddig vagdalod magadat?

The hair is cut off from the head of Gaza; Ashkelon has come to nothing; the last of the Anakim are deeply wounding themselves.

εἰ δὲ μή ἀπότρεχε καὶ ἀνάστρεψον πρὸς γοδολιαν υἱὸν αχικαμ υἱοῦ σαφαν ὃν κατέστησεν βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν γῇ ιουδα καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ ἐν γῇ ιουδα εἰς ἅπαντα τὰ ἀγαθὰ ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευθῆναι πορεύου καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ ἀρχιμάγειρος δῶρα καὶ ἀπέστειλεν αὐτόν

6 Oh szablyája az Úrnak, meddig nem nyugszol meg? Rejtsd el magadat a te hüvelyedbe, nyugodjál meg és hallgass!

O sword of the Lord, how long will you have no rest? put yourself back into your cover; be at peace, be quiet.

καὶ ἦλθεν πρὸς γοδολιαν εἰς μασσηφα καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ τοῦ καταλειφθέντος ἐν τῇ γῇ

7 Miképen nyughatik meg, holott az Úr parancsolt néki? Askalonra és a tenger partjára oda rendelte õt.

How is it possible for it to be quiet, seeing that the Lord has given it orders? against Ashkelon and against the sea-land he has given it directions.

καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως τῆς ἐν ἀγρῷ αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν ὅτι κατέστησεν βασιλεὺς βαβυλῶνος τὸν γοδολιαν ἐν τῇ γῇ καὶ παρεκατέθετο αὐτῷ ἄνδρας καὶ γυναῖκας αὐτῶν οὓς οὐκ ἀπῴκισεν εἰς βαβυλῶνα

1 Moáb felõl ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Jaj Nébónak, mert elpusztíttatott; megszégyenült, bevétetett Kirjátaim, Misgáb megszégyenült és elrémült.

Of Moab. The Lord of armies, the God of Israel, has said: Sorrow on Nebo, for it has been made waste; Kiriathaim has been put to shame and is taken: the strong place is put to shame and broken down.

καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἦλθεν ισμαηλ υἱὸς ναθανιου υἱοῦ ελασα ἀπὸ γένους τοῦ βασιλέως καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ πρὸς γοδολιαν εἰς μασσηφα καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἄρτον ἅμα

2 Nincs már dicsõsége Moábnak Hesbonban, gonoszt gondoltak õ ellene, [mondván:] Jertek el és veszessük el õt, ne legyen nemzetség! Madmen te is elnémulsz, fegyver jár nyomodban!

The praise of Moab has come to an end; as for Heshbon, evil has been designed against her; come, let us put an end to her as a nation. But your mouth will be shut, O Madmen; the sword will go after you.

καὶ ἀνέστη ισμαηλ καὶ οἱ δέκα ἄνδρες οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπάταξαν τὸν γοδολιαν ὃν κατέστησεν βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐπὶ τῆς γῆς

3 Nagy kiáltás hallatszik Horonáimból: pusztulás és nagy romlás!

There is the sound of crying from Horonaim, wasting and great destruction;

καὶ πάντας τοὺς ιουδαίους τοὺς ὄντας μετ' αὐτοῦ ἐν μασσηφα καὶ πάντας τοὺς χαλδαίους τοὺς εὑρεθέντας ἐκεῖ

4 Elnyomorodott Moáb, kicsinyei sikoltva kiáltanak.

Moab is broken; her cry has gone out to Zoar.

καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ πατάξαντος αὐτοῦ τὸν γοδολιαν καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἔγνω

5 Mert a Luhit hágóján siralmat siralom ér, mert Horonáim lejtõin az ellenség hallatja vészkiáltását.
For by the slope of Luhith they will go up, weeping all the way; for on the way down to Horonaim the cry of destruction has come to their ears.
καὶ ἦλθοσαν ἄνδρες ἀπὸ συχεμ καὶ ἀπὸ σαλημ καὶ ἀπὸ σαμαρείας ὀγδοήκοντα ἄνδρες ἐξυρημένοι πώγωνας καὶ διερρηγμένοι τὰ ἱμάτια καὶ κοπτόμενοι καὶ μαναα καὶ λίβανος ἐ ν χερσὶν αὐτῶν τοῦ εἰσενεγκεῖν εἰς οἶκον κυρίου

6 Fussatok, mentsétek meg lelketeket, és legyetek mint a hangafa a pusztában!
Go in flight, get away with your lives, and let your faces be turned to Aroer in the Arabah.
καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς ισμαηλ αὐτοὶ ἐπορεύοντο καὶ ἔκλαιον καὶ εἶπεν αὐτοῖς εἰσέλθετε πρὸς γοδολιαν

7 Mivelhogy a te bizodalmad marháidban és kincseidben volt, te is bevétetel, és Kámós fogságra megy papjaival, fejedelmeivel együtt.
For because you have put your faith in your strong places, you, even you, will be taken: and Chemosh will go out as a prisoner, his priests and his rulers together.
καὶ ἐγένετο εἰσελθόντων αὐτῶν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ἔσφαξεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ

8 És rátör a pusztító minden városra, egy város sem menekedik meg, és elvész a völgy, és feldúlatik a síkság, a mint megmondta az Úr.
And the attacker will come against every town, not one will be safe; and the valley will be made waste, and destruction will come to the lowland, as the Lord has said.
καὶ δέκα ἄνδρες εὑρέθησαν ἐκεῖ καὶ εἶπαν τῷ ισμαηλ μὴ ἀνέλῃς ἡμᾶς ὅτι εἰσὶν ἡμῖν θησαυροὶ ἐν ἀγρῷ πυροὶ καὶ κριθαί μέλι καὶ ἔλαιον καὶ παρῆλθεν καὶ οὐκ ἀνεῖλεν αὐτοὺς ἐ ν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν

9 Adjatok szárnyat Moábnak, hogy repülvén elrepülhessen, mert az õ városai elpusztulnak, és senki sem lakik azokban.
Put up a pillar for Moab, for she will come to a complete end: and her towns will become a waste, without anyone living in them.
καὶ τὸ φρέαρ εἰς ὃ ἔρριψεν ἐκεῖ ισμαηλ πάντας οὓς ἐπάταξεν φρέαρ μέγα τοῦτό ἐστιν ὃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς ασα ἀπὸ προσώπου βαασα βασιλέως ισραηλ τοῦτο ἐνέπλησεν ισμαη λ τραυματιῶν

10 Átkozott, a ki az Úrnak dolgát csalárdul cselekszi, és átkozott, a ki fegyverét kiméli a vértõl!
Let him be cursed who does the Lord's work half-heartedly; let him be cursed who keeps back his sword from blood.
καὶ ἀπέστρεψεν ισμαηλ πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα εἰς μασσηφα καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως ἃς παρεκατέθετο ὁ ἀρχιμάγειρος τῷ γοδολια υἱῷ αχικαμ καὶ ᾤχετο εἰ ς τὸ πέραν υἱῶν αμμων

11 Nyugodtan élt Moáb gyermekségétõl fogva, és pihent az õ seprejében, és edénybõl-edénybe nem öntötték és fogságra sem ment, azért maradt meg az íze rajta, és nem változott el az õ szaga.
From his earliest days, Moab has been living in comfort; like wine long stored he has not been drained from vessel to vessel, he has never gone away as a prisoner: so his taste is still in him, his smell is unchanged.
καὶ ἤκουσεν ιωαναν υἱὸς καρηε καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ πάντα τὰ κακά ἃ ἐποίησεν ισμαηλ

12 De ímé eljõnek a napok, azt mondja az Úr, és rablókat bocsátok reá, a kik megrabolják õt, és megüresítsék edényeit, palaczkjait pedig összetörjék.
So truly, the days are coming, says the Lord, when I will send to him men who will have him turned over till there is no more wine in his vessels, and his wine-skins will be completely broken.
καὶ ἤγαγον ἅπαν τὸ στρατόπεδον αὐτῶν καὶ ᾤχοντο πολεμεῖν αὐτὸν καὶ εὗρον αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος πολλοῦ ἐν γαβαων

13 És megszégyenül Moáb Kámós miatt, a mint megszégyenült Izráel háza Béthel miatt, a melyben bizodalma volt.
And Moab will be shamed on account of Chemosh, as the children of Israel were shamed on account of Beth-el their hope.
καὶ ἐγένετο ὅτε εἶδον πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ ισμαηλ τὸν ιωαναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως τῆς μετ' αὐτοῦ

14 Mimódon mondjátok: Hõsök vagyunk és vitéz férfiak a harczra?
How say you, We are men of war and strong fighters?
καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς ιωαναν

15 Elpusztul Moáb, városai fellobbannak, válogatott ifjai pedig mészárszékre jutnak, azt mondja a király, a kinek neve Seregek Ura!
He who makes Moab waste has gone up against her; and the best of her young men have gone down to their death, says the King, whose name is the Lord of armies.
καὶ ισμαηλ ἐσώθη σὺν ὀκτὼ ἀνθρώποις καὶ ᾤχετο πρὸς τοὺς υἱοὺς αμμων

16 Közel van Moáb veszedelme, ihol jõ és igen siet az õ veszedelme!
The fate of Moab is near, and trouble is coming on him very quickly.
καὶ ἔλαβεν ιωαναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ οὓς ἀπέστρεψεν ἀπὸ ισμαηλ δυνατοὺς ἄνδρας ἐν πολέμῳ καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τοὺς εὐνούχους οὓς ἀπέστρεψεν ἀπὸ γαβαων

17 Bánkódjatok miatta mindnyájan, a kik körülte vagytok, és mindnyájan, a kik ismeritek az õ nevét; mondjátok: Hogy eltört az erõs vesszõ, a dicsõ pálcza!
All you who are round about him, give signs of grief for him, and all you who have knowledge of his name, say, How is the strong rod broken, even the beautiful branch!
καὶ ᾤχοντο καὶ ἐκάθισαν ἐν γαβηρωθ-χαμααμ τὴν πρὸς βηθλεεμ τοῦ πορευθῆναι εἰσελθεῖν εἰς αἴγυπτον

18 Szállj le a dicsõségbõl és ülj szomjan Dibonnak megmaradt leánya, mert a Moáb pusztítója feljött ellened, elrontja a te erõsségeidet.
Come down from your glory, O people of Dibon, and take your seat in the place of the waste; for the attacker of Moab has gone up against you, sending destruction on your strong places.
ἀπὸ προσώπου τῶν χαλδαίων ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ὅτι ἐπάταξεν ισμαηλ τὸν γοδολιαν ὃν κατέστησεν βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν τῇ γῇ

1 Az Ammon fiai felõl ezt mondja az Úr: Nincsenek-é Izráelnek fiai? Nincsen-é örököse néki? Miért birtokolja Milkom Gádot, és az õ népe miért lakik annak városaiban?
About the children of Ammon. These are the words of the Lord: Has Israel no sons? has he no one to take the heritage? why then has Milcom taken Gad for himself, putting his people in its towns?
καὶ προσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ ιωαναν καὶ αζαριας υἱὸς μαασαιου καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου

2 Azért ímé eljõnek a napok, azt mondja az Úr, és harczi riadót hallatok Rabbában az Ammon fiaival, és romhalommá lesz, és leányai tûzzel égettetnek meg, és Izráel birtokolja azokat, a kik [most] õt birtokolják, azt mondja az Úr.
Because of this, see, the days are coming when I will have a cry of war sounded against Rabbah, the town of the children of Ammon; it will become a waste of broken walls, and her daughter-towns will be burned with fire: then Israel will take the heritage of those who took his heritage, says the Lord.
πρὸς ιερεμιαν τὸν προφήτην καὶ εἶπαν αὐτῷ πεσέτω δὴ τὸ ἔλεος ἡμῶν κατὰ πρόσωπόν σου καὶ πρόσευξαι πρὸς κύριον τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλοίπων τούτων ὅτι κατελείφθημεν ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν καθὼς οἱ ὀφθαλμοί σου βλέπουσιν

3 Ordíts Hesbon, mert elpusztíttatott Hái! Kiáltsatok Rabbáh leányai, öltözzetek gyászba, sírjatok és futkossatok a szorosokon, mert Milkom a fogságba megy, papjai és fejedelmei is vele együtt.
Make sounds of grief, O Heshbon, for Ai is wasted; give loud cries, O daughters of Rabbah, and put haircloth round you: give yourselves to weeping, running here and there and wounding yourselves; for Milcom will be taken prisoner together with his rulers and his priests.
καὶ ἀναγγειλάτω ἡμῖν κύριος ὁ θεός σου τὴν ὁδόν ᾗ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ καὶ λόγον ὃν ποιήσομεν

4 Mit dicsekedel völgyeddel, völgyed bõségével, engedetlen leány, a ki az õ kincseiben bízik [és ezt mondja:] Kicsoda támad ellenem?
Why are you lifted up in pride on account of your valleys, your flowing valley, O daughter ever turning away? who puts her faith in her wealth, saying, Who will come against me?
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ιερεμιας ἤκουσα ἰδοὺ ἐγὼ προσεύξομαι πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν κατὰ τοὺς λόγους ὑμῶν καὶ ἔσται ὁ λόγος ὃν ἂν ἀποκριθήσεται κύριος ἀναγγελῶ ὑμῖν οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν ῥῆμα

5 Ímé én félelmet bocsátok reád, azt mondja az Úr, a Seregek Ura, minden szomszédod felõl, és szétrebbentek egymástól, és nem lesz, a ki összegyûjtse az elszéledteket.
See, I will send fear on you, says the Lord, the Lord of armies, from those who are round you on every side; you will be forced out, every man straight before him, and there will be no one to get together the wanderers.
καὶ αὐτοὶ εἶπαν τῷ ιερεμια ἔστω κύριος ἐν ἡμῖν εἰς μάρτυρα δίκαιον καὶ πιστόν εἰ μὴ κατὰ πάντα τὸν λόγον ὃν ἂν ἀποστείλῃ σε κύριος πρὸς ἡμᾶς οὕτως ποιήσομεν

6 De azután visszahozom majd a fogságból az Ammon fiait, azt mondja az Úr.
But after these things, I will let the fate of the children of Ammon be changed, says the Lord.
καὶ ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν κακόν τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν οὗ ἡμεῖς ἀποστέλλομέν σε πρὸς αὐτόν ἀκουσόμεθα ἵνα βέλτιον ἡμῖν γένηται ὅτι ἀκουσόμεθα τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν

7 Ezt mondja a Seregek Ura Edom felõl. Nincs bölcsesség többé Témánban? elveszett-é a tanács az értelmesektõl? hiába valóvá lett-é az õ bölcsességök?

About Edom. This is what the Lord of armies has said. Is there no more wisdom in Teman? have wise suggestions come to an end among men of good sense? has their wisdom completely gone?

καὶ ἐγενήθη μετὰ δέκα ἡμέρας ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς ιερεμιαν

8 Fussatok, forduljatok, rejtõzzetek el mélyen Dédán lakosai, mert Ézsau veszedelmét hozom õ reá az õ megfenyíttetésének idején.

Go in flight, go back, take cover in deep places, you who are living in Dedan; for I will send the fate of Edom on him, even the time of his punishment.

καὶ ἐκάλεσεν τὸν ιωαναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως καὶ πάντα τὸν λαὸν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου

9 Ha szõlõszedõk törnek reád, nem hagynak gerezdeket, ha éjjeli tolvajok: pusztítanak, a míg nékik tetszik.

If men came to get your grapes, would they not let some be uncut on the vines? if thieves came by night, would they not make waste till they had enough?

καὶ εἶπεν αὐτοῖς οὕτως εἶπεν κύριος

10 Bizony én mezítelenné teszem Ézsaut, titkait kijelentem, és el nem rejtõzhetik, magva elpusztul, és atyjafiai és szomszédai sem lesznek.

I have had Esau searched out, uncovering his secret places, so that he may not keep himself covered: his seed is wasted and has come to an end, and there is no help from his neighbours.

ἐὰν καθίσαντες καθίσητε ἐν τῇ γῇ ταύτῃ οἰκοδομήσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ καθέλω καὶ φυτεύσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω ὅτι ἀναπέπαυμαι ἐπὶ τοῖς κακοῖς οἷς ἐποίησα ὑμῖν

11 Hagyd el a te árváidat, én eltartom özvegyeidet is; bennem vessék reménységüket.

Put in my care your children who have no father, and I will keep them safe; and let your widows put their faith in me.

μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως βαβυλῶνος οὗ ὑμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ μὴ φοβηθῆτε φησὶν κύριος ὅτι μεθ' ὑμῶν ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαι ὑμᾶς καὶ σῴζειν ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ

12 Mert azt mondja az Úr: Ímé, a kiknek nem kell vala meginniok a pohárt, ugyancsak megiszszák; te pedig teljesen büntetlenül maradnál-é? Nem maradsz büntetlenül, mert bizonyára megiszod.

For the Lord has said, Those for whom the cup was not made ready will certainly be forced to take of it; and are you to go without punishment? you will not be without punishment, but will certainly be forced to take from the cup.

καὶ δώσω ὑμῖν ἔλεος καὶ ἐλεήσω ὑμᾶς καὶ ἐπιστρέψω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν

13 Mert én magamra esküdtem meg, azt mondja az Úr, hogy útálattá és gyalázattá, pusztasággá és átokká lesz Boczra, és minden városa örökkévaló pusztasággá lesz.

For I have taken an oath by myself, says the Lord, that Bozrah will become a cause of wonder, a name of shame, a waste and a curse; and all its towns will be waste places for ever.

καὶ εἰ λέγετε ὑμεῖς οὐ μὴ καθίσωμεν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦσαι φωνῆς κυρίου

14 Hírt hallottam az Úrtól, és követ küldetett a nemzetekhez, a ki ezt mondja: Gyûljetek össze, induljatok ellene, és keljetek fel a harczra,

Word has come to me from the Lord, and a representative has been sent to the nations, to say, Come together and go up against her, and take your places for the fight.

ὅτι εἰς γῆν αἰγύπτου εἰσελευσόμεθα καὶ οὐ μὴ ἴδωμεν πόλεμον καὶ φωνὴν σάλπιγγος οὐ μὴ ἀκούσωμεν καὶ ἐν ἄρτοις οὐ μὴ πεινάσωμεν καὶ ἐκεῖ οἰκήσομεν

15 Mert ímé, kicsinynyé teszlek téged a nemzetek között, és az emberek között útálatossá.

For see, I have made you small among the nations, looked down on by men.

διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου οὕτως εἶπεν κύριος ἐὰν ὑμεῖς δῶτε τὸ πρόσωπον ὑμῶν εἰς αἴγυπτον καὶ εἰσέλθητε ἐκεῖ κατοικεῖν

16 A te könnyelmûséged csalt meg téged és a te szíved kevélysége, a ki a sziklák hasadékaiban lakol, [és] elfoglaltad a halmok tetejét. Ha olyan magas helyen rakod is fészkedet, mint a saskeselyû, onnét is lerántalak téged, azt mondja az Úr.

... the pride of your heart has been a false hope, O you who are living in the cracks of the rock, keeping your place on the top of the hill: even if you made your living-place as high as the eagle, I would make you come down, says the Lord.

καὶ ἔσται ἡ ῥομφαία ἣν ὑμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτῆς εὑρήσει ὑμᾶς ἐν γῇ αἰγύπτου καὶ ὁ λιμός οὗ ὑμεῖς λόγον ἔχετε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καταλήμψεται ὑμᾶς ὀπίσω ὑμῶν ἐν αἰγύπτῳ καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε

17 És pusztasággá lesz Edom, a ki csak átmegy rajta elálmélkodik, és sziszeget egész veresége felett.
And Edom will become a cause of wonder: everyone who goes by will be overcome with wonder, and make sounds of fear at all her punishments.
καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἄνθρωποι καὶ πάντες οἱ ἀλλογενεῖς οἱ θέντες τὸ πρόσωπον αὐτῶν εἰς γῆν αἰγύπτου ἐνοικεῖν ἐκεῖ ἐκλείψουσιν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἐν τῷ λιμῷ καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν οὐθεὶς σῳζόμενος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτούς

18 A mint Sodomának és Gomorának és az õ szomszédainak elsüllyedésekor [volt], azt mondja az Úr, ott sem lakik [több]ember, és benne emberek fia nem tartózkodik.
As at the downfall of Sodom and Gomorrah and their neighbouring towns, says the Lord, no man will be living in it, no son of man will have a resting-place there.
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος καθὼς ἔσταξεν ὁ θυμός μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ιερουσαλημ οὕτως στάξει ὁ θυμός μου ἐφ' ὑμᾶς εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς αἴγυπτον καὶ ἔσεσθε εἰς ἄβατο ν καὶ ὑποχείριοι καὶ εἰς ἀρὰν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν καὶ οὐ μὴ ἴδητε οὐκέτι τὸν τόπον τοῦτον

19 Ímé, mint oroszlán jön fel a Jordán erdõségébõl az örök[zöld] legelõre, de hamarsággal kiûzöm õt onnan, és a kiválasztottat teszem azon fejedelemmé, mert kicsoda hozzám hasonló, és ki szab nékem törvényt, és kicsoda az a pásztor, a ki megállhat ellenem?
See, he will come up like a lion from the thick growth of Jordan against the resting-place of Teman: but I will suddenly make him go in flight from her; and I will put over her the man of my selection: for who is like me? and who will put forward his cause against me? and what keeper of sheep will be able to keep his place before me?
ἃ ἐλάλησεν κύριος ἐφ' ὑμᾶς τοὺς καταλοίπους ιουδα μὴ εἰσέλθητε εἰς αἴγυπτον καὶ νῦν γνόντες γνώσεσθε

20 Halljátok meg azért az Úr tervét, a melyet tervezett Edom felõl, és az õ gondolatait, a melyeket gondolt Témán polgárai felõl. Bizony elhurczolják õket, a juhnyáj kicsinyeit, bizony szörnyûködik rajtok a saját legelõjök.
For this cause give ear to the decision of the Lord which he has made against Edom, and to his purposes designed against the people of Teman: Truly, they will be pulled away by the smallest of the flock; truly, he will make waste their fields with them.
ὅτι ἐπονηρεύσασθε ἐν ψυχαῖς ὑμῶν ἀποστείλαντές με λέγοντες πρόσευξαι περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον καὶ κατὰ πάντα ἃ ἐὰν λαλήσῃ σοι κύριος ποιήσομεν

21 Az õ romlásuk zajától megrendült a föld, az õ kiáltásuk szava elhallatszik a veres tengerig.
The earth is shaking with the noise of their fall; their cry is sounding in the Red Sea.
καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου ἧς ἀπέστειλέν με πρὸς ὑμᾶς

22 Ímé, feljõ mint saskeselyû, és repül és szárnyait szétterjeszti Boczrán: és Edom vitézeinek szíve olyan lesz az napon, mint a vajudó asszony szíve.
See, he will come up like an eagle in flight, stretching out his wings against Bozrah: and the hearts of Edom's men of war on that day will be like the heart of a woman in birth-pains.
καὶ νῦν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐκλείψετε ἐν τῷ τόπῳ οὗ ὑμεῖς βούλεσθε εἰσελθεῖν κατοικεῖν ἐκεῖ

1 Az a szó, a melyet szóla az Úr Babilon felõl és a Káldeusok földje felõl, Jeremiás próféta által.
The word which the Lord said about Babylon, about the land of the Chaldaeans, by Jeremiah the prophet.
καὶ ἐγενήθη ὡς ἐπαύσατο ιερεμιας λέγων πρὸς τὸν λαὸν πάντας τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος πρὸς αὐτούς πάντας τοὺς λόγους τούτους

2 Hirdessétek a nemzetek között és hallassátok, emeljétek fel a zászlót: hallassátok és el ne titkoljátok; ezt mondjátok: Bevétetett Babilon, megszégyenült Bél, letöretett Merodák, megszégyenültek az õ faragott képei, letörettek az õ bálványai.
Give it out among the nations, make it public, and let the flag be lifted up; give the word and keep nothing back; say, Babylon is taken, Bel is put to shame, Merodach is broken, her images are put to shame, her gods are broken.
καὶ εἶπεν αζαριας υἱὸς μαασαιου καὶ ιωαναν υἱὸς καρηε καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ εἴπαντες τῷ ιερεμια λέγοντες ψεύδη οὐκ ἀπέστειλέν σε κύριος πρὸς ἡμᾶς λέγων μὴ εἰσέλθητε εἰ ς αἴγυπτον οἰκεῖν ἐκεῖ

3 Mert északról nép jön fel ellene, pusztává teszi ez az õ földét, és nem lesz, a ki lakozzék benne; embertõl fogva a baromig elfutnak, elmennek.
For out of the north a nation is coming up against her, which will make her land waste and unpeopled: they are in flight, man and beast are gone.
ἀλλ' ἢ βαρουχ υἱὸς νηριου συμβάλλει σε πρὸς ἡμᾶς ἵνα δῷς ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν χαλδαίων τοῦ θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ ἀποικισθῆναι ἡμᾶς εἰς βαβυλῶνα

4 Azokban a napokban, és abban az idõben, azt mondja az Úr, eljõnek az Izráel fiai, õk és a Júda fiai együtt, sírva jönnek és mennek és keresik az Urat, az õ Istenöket.
In those days and in that time, says the Lord, the children of Israel will come, they and the children of Judah together; they will go on their way weeping and making prayer to the Lord their God.
καὶ οὐκ ἤκουσεν ιωαναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς φωνῆς κυρίου κατοικῆσαι ἐν γῇ ιουδα

5 A Sion felõl kérdezõsködnek, arrafelé fordítják orczájokat. Eljõnek és oda adják magokat az Úrnak örök szövetségre, a mely feledhetetlen.
They will be questioning about the way to Zion, with their faces turned in its direction, saying, Come, and be united to the Lord in an eternal agreement which will be kept in mind for ever.
καὶ ἔλαβεν ιωαναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως πάντας τοὺς καταλοίπους ιουδα τοὺς ἀποστρέψαντας κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ

6 Elveszett juhnyáj volt az én népem, pásztorai félrevezették õket, a hegyekben bujdostatták õket, hegyrõl halomra jártak, elfelejtkeztek az õ tanyájukról.
My people have been wandering sheep: their keepers have made them go out of the right way, turning them loose on the mountains: they have gone from mountain to hill, having no memory of their resting-place.
τοὺς δυνατοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ νήπια καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως καὶ τὰς ψυχάς ἃς κατέλιπεν ναβουζαρδαν μετὰ γοδολιου υἱοῦ αχικαμ καὶ ιερεμιαν τὸν προφήτην καὶ βαρουχ υἱὸν νηριου

7 A ki csak reájok talált, emésztette õket, és az õ elnyomóik ezt mondták: Nem vétkeztünk, mert vétettek az Úr ellen, pedig igazság otthona, atyáiknak reménysége volt az Úr.
They have been attacked by all those who came across them: and their attackers said, We are doing no wrong, because they have done evil against the Lord in whom is righteousness, against the Lord, the hope of their fathers.
καὶ εἰσῆλθον εἰς αἴγυπτον ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου καὶ εἰσῆλθον εἰς ταφνας

8 Fussatok ki Babilonból és jõjjetek ki Káldea földébõl, és olyanok legyetek, mint a kecskebakok a nyáj elõtt;
Go in flight out of Babylon, go out of the land of the Chaldaeans, and be like he-goats before the flocks.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ιερεμιαν ἐν ταφνας λέγων

9 Mert ímé, én nagy nemzetek gyülekezetét támasztom és hozom fel Babilonra északnak földérõl, és sorakoznak ellene, legott bevétetik. Nyilai olyanok, mint a legyõzhetetlen vitézé, a ki nem tér vissza sikertelenül.
For see, I am moving and sending up against Babylon a band of great nations from the north country: and they will put their armies in position against her; and from there she will be taken: their arrows will be like those of an expert man of war; not one will come back without getting its mark.
λαβὲ σεαυτῷ λίθους μεγάλους καὶ κατάκρυψον αὐτοὺς ἐν προθύροις ἐν πύλῃ τῆς οἰκίας φαραω ἐν ταφνας κατ' ὀφθαλμοὺς ἀνδρῶν ιουδα

10 És Káldea prédává lesz, a kik prédára vetik õt, mind betelnek vele, azt mondja az Úr.
And the wealth of Chaldaea will come into the hands of her attackers: all those who take her wealth will have enough, says the Lord.
καὶ ἐρεῖς οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ ἄξω ναβουχοδονοσορ βασιλέα βαβυλῶνος καὶ θήσει αὐτοῦ τὸν θρόνον ἐπάνω τῶν λίθων τούτων ὧν κατέκρυψας καὶ ἀρεῖ τὰ ὅπλα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοὺς

11 Csak örüljetek, csak tomboljatok örökségem elpusztítói: csak ugrándozzatok, mint a nyomtató tinó, és nyerítsetek, mint a ménlovak.
Because you are glad, because you are lifted up with pride, you wasters of my heritage, because you are playing like a young cow put out to grass, and you make a noise like strong horses;
καὶ εἰσελεύσεται καὶ πατάξει γῆν αἰγύπτου οὓς εἰς θάνατον εἰς θάνατον καὶ οὓς εἰς ἀποικισμόν εἰς ἀποικισμόν καὶ οὓς εἰς ῥομφαίαν εἰς ῥομφαίαν

12 Megszégyenül a ti anyátok, a ti szûlõtök igen csúffá lesz: Ímé, a nemzetek seprejévé, pusztává, szárazfölddé, sivataggá lesz.
Your mother will be put to shame; she who gave you birth will be looked down on: see, she will be the last of the nations, a waste place, a dry and unwatered land.
καὶ καύσει πῦρ ἐν οἰκίαις θεῶν αὐτῶν καὶ ἐμπυριεῖ αὐτὰς καὶ ἀποικιεῖ αὐτοὺς καὶ φθειριεῖ γῆν αἰγύπτου ὥσπερ φθειρίζει ποιμὴν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἐξελεύσεται ἐν εἰρήνῃ

13 Az Úr haragja miatt nem lakoznak rajta, hanem egészen pusztasággá lesz, a ki csak átmegy Babilonon, álmélkodik és sziszeget egész veresége felett.
Because of the wrath of the Lord no one will be living in it, and it will be quite unpeopled: everyone who goes by Babylon will be overcome with wonder, and make sounds of fear at all her punishments.
καὶ συντρίψει τοὺς στύλους ἡλίου πόλεως τοὺς ἐν ων καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν κατακαύσει ἐν πυρί

1 Ezt mondja az Úr: Ímé, én pusztító szelet támasztok Babilon ellen és azok ellen, a kik az én ellenségem szívében lakoznak.
The Lord has said: See, I will make a wind of destruction come up against Babylon and against those who are living in Chaldaea;
ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ιερεμιαν ἅπασιν τοῖς ιουδαίοις τοῖς κατοικοῦσιν ἐν γῇ αἰγύπτῳ καὶ τοῖς καθημένοις ἐν μαγδώλῳ καὶ ἐν ταφνας καὶ ἐν γῇ παθουρης λέγων

2 És szórókat küldök Babilon ellen, és felszórják õt, és földét kiüresítik, mert mindenfelõl ellene lesznek a veszedelem napján.
And I will send men to Babylon to make her clean and get her land cleared: for in the day of trouble they will put up their tents against her on every side.
οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ὑμεῖς ἑωράκατε πάντα τὰ κακά ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις ιουδα καὶ ἰδού εἰσιν ἔρημοι ἀπὸ ἐνοίκων

3 A kézívesre kézíves vonja fel íjját, és arra, a ki pánczéljába öltözik. Ne kedvezzetek ifjainak, öldössétek le egész seregét:
Against her the bow of the archer is bent, and he puts on his coat of metal: have no mercy on her young men, give all her army up to the curse.
ἀπὸ προσώπου πονηρίας αὐτῶν ἧς ἐποίησαν παραπικρᾶναί με πορευθέντες θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις οἷς οὐκ ἔγνωτε

4 És essenek el megöletve a Káldeusok földén, és átverve az õ utczáin.
And the dead will be stretched out in the land of the Chaldaeans, and the wounded in her streets.
καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς προφήτας ὄρθρου καὶ ἀπέστειλα λέγων μὴ ποιήσητε τὸ πρᾶγμα τῆς μολύνσεως ταύτης ἧς ἐμίσησα

5 Mert nem hagyatott el Izráel és Júda az õ Istenétõl, a Seregek Urától, noha az õ földök rakva vétekkel az Izráelnek Szentje ellen.
For Israel has not been given up, or Judah, by his God, by the Lord of armies; for their land is full of sin against the Holy One of Israel.
καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτῶν πρὸς τὸ μὴ θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις

6 Fussatok ki Babilonból, és kiki mentse meg az õ lelkét, ne veszszetek el az õ gonoszságáért, mert az Úr bosszúállásának ideje ez, megfizet néki érdem szerint.
Go in flight out of Babylon, so that every man may keep his life; do not be cut off in her evil-doing: for it is the time of the Lord's punishment; he will give her her reward.
καὶ ἔσταξεν ἡ ὀργή μου καὶ ὁ θυμός μου καὶ ἐξεκαύθη ἐν πόλεσιν ιουδα καὶ ἔξωθεν ιερουσαλημ καὶ ἐγενήθησαν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη

7 Arany pohár volt Babilon az Úr kezében, a mely megrészegíté ez egész földet; nemzetek ittak az õ borából, azért bolondultak meg a nemzetek.
Babylon has been a gold cup in the hand of the Lord, which has made all the earth overcome with wine: the nations have taken of her wine, and for this cause the nations have gone off their heads.
καὶ νῦν οὕτως εἶπεν κύριος παντοκράτωρ ἵνα τί ὑμεῖς ποιεῖτε κακὰ μεγάλα ἐπὶ ψυχαῖς ὑμῶν ἐκκόψαι ὑμῶν ἄνθρωπον καὶ γυναῖκα νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐκ μέσου ιουδα πρὸς τ ὸ μὴ καταλειφθῆναι ὑμῶν μηδένα

8 Hamar elesett Babilon és összeomlott, jajgassatok felette, kössétek be balzsammal az õ sebét, hátha meggyógyul!
Sudden is the downfall of Babylon and her destruction: make cries of grief for her; take sweet oil for her pain, if it is possible for her to be made well.
παραπικρᾶναί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις ἐν γῇ αἰγύπτῳ εἰς ἣν εἰσήλθατε ἐνοικεῖν ἐκεῖ ἵνα ἐκκοπῆτε καὶ ἵνα γένησθε εἰς κατάραν καὶ εἰς ὀνειδισμὸ ν ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν τῆς γῆς

9 Gyógyítottuk Babilont, de nem gyógyult meg. Hagyjátok el õt, és menjünk kiki a maga földére, mert az égig hatott az õ ítélete, és felemelkedett a felhõkig.
We would have made Babylon well, but she is not made well: give her up, and let us go everyone to his country: for her punishment is stretching up to heaven, and lifted up even to the skies.
μὴ ἐπιλέλησθε ὑμεῖς τῶν κακῶν τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ τῶν κακῶν τῶν βασιλέων ιουδα καὶ τῶν κακῶν τῶν ἀρχόντων ὑμῶν καὶ τῶν κακῶν τῶν γυναικῶν ὑμῶν ὧν ἐποίησαν ἐν γῇ ιουδα καὶ ἔξωθεν ιερουσαλημ

10 Kihozta az Úr a mi igazságainkat, jertek és beszéljük meg Sionban az Úrnak, a mi Istenünknek dolgát.
The Lord has made clear our righteousness: come, and let us give an account in Zion of the work of the Lord our God.
καὶ οὐκ ἐπαύσαντο ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ οὐκ ἀντείχοντο τῶν προσταγμάτων μου ὧν ἔδωκα κατὰ πρόσωπον τῶν πατέρων αὐτῶν

11 Élesítsétek a nyilakat, töltsétek meg a tegzeket; felindította az Úr a Médiabeli királyok lelkét, mert Babilon ellen van az õ gondolatja, hogy elveszesse azt, mert az Úr bosszúállása ez, az õ templomáért való bosszúállása.
Make bright the arrows; take up the body-covers: the Lord has been moving the spirit of the king of the Medes; because his design against Babylon is its destruction: for it is the punishment from the Lord, the payment for his Temple.
διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐφίστημι τὸ πρόσωπόν μου

12 Babilonnak kõfalain tûzzétek ki a zászlót, erõsítsétek meg az õrséget, szerezzetek vigyázókat, rendeljétek el a leseket: mert az Úr meggondolta és meg is cselekszi azokat, a miket szólott Babilon lakói ellen.

Let the flag be lifted up against the walls of Babylon, make the watch strong, put the watchmen in their places, make ready a surprise attack: for it is the Lord's purpose, and he has done what he said about the people of Babylon.

τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς καταλοίπους τοὺς ἐν αἰγύπτῳ καὶ πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐκλείψουσιν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς ἀπώλεια ν καὶ εἰς κατάραν

13 Oh te, a ki lakozol a nagy vizek mellett, a kinek kincsed temérdek, eljött a te véged [és] a te rablásod határa!

O you whose living-place is by the wide waters, whose stores are great, your end is come, your evil profit is ended.

καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐν γῇ αἰγύπτῳ ὡς ἐπεσκεψάμην ἐπὶ ιερουσαλημ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ

14 Megesküdt a Seregek Ura az õ lelkére, mondván: Bizony betöltelek téged emberekkel, mint sáskákkal, és diadalmas éneket énekelnek felõled.

The Lord of armies has taken an oath by himself, saying, Truly, I will make you full with men as with locusts, and their voices will be loud against you.

καὶ οὐκ ἔσται σεσῳσμένος οὐθεὶς τῶν ἐπιλοίπων ιουδα τῶν παροικούντων ἐν γῇ αἰγύπτῳ τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς γῆν ιουδα ἐφ' ἣν αὐτοὶ ἐλπίζουσιν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψ αι ἐκεῖ οὐ μὴ ἐπιστρέψωσιν ἀλλ' ἢ ἀνασεσῳσμένοι

15 Az, a ki teremtette a földet az õ erejével, a ki megalapította a világot az õ bölcsességével, és kiterjesztette az egeket az õ értelmével.

He has made the earth by his power, he has made the world strong in its place by his wisdom, and by his wise design the heavens have been stretched out:

καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ιερεμια πάντες οἱ ἄνδρες οἱ γνόντες ὅτι θυμιῶσιν αἱ γυναῖκες αὐτῶν θεοῖς ἑτέροις καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες συναγωγὴ μεγάλη καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ καθήμενοι ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἐν παθουρη λέγοντες

16 Egy szavával vizek zúgását szerez az égben, és felhõket visz fel a föld határairól, villámokat készít az esõhöz, és kihozza a szelet az õ tárházaiból.

At the sound of his voice there is a massing of the waters in the heavens, and he makes the mists go up from the ends of the earth; he makes the thunder-flames for the rain and sends out the wind from his store-houses.

ὁ λόγος ὃν ἐλάλησας πρὸς ἡμᾶς τῷ ὀνόματι κυρίου οὐκ ἀκούσομέν σου

17 Minden ember bolonddá lett tudomány nélkül, minden ötvös megszégyenül a maga bálványa miatt, mert hazugság az õ öntése és nincs benne lélek.

Then every man becomes like a beast without knowledge; every gold-worker is put to shame by the image he has made: for his metal image is deceit, and there is no breath in them.

ὅτι ποιοῦντες ποιήσομεν πάντα τὸν λόγον ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδάς καθὰ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατ έρες ἡμῶν καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν ἐν πόλεσιν ιουδα καὶ ἔξωθεν ιερουσαλημ καὶ ἐπλήσθημεν ἄρτων καὶ ἐγενόμεθα χρηστοὶ καὶ κακὰ οὐκ εἴδομεν

18 Hiábavalóságok ezek, nevetségre való mûvek, az õ megfenyíttetésök idején elvesznek.

They are nothing, a work of error: in the time of their punishment, destruction will overtake them.

καὶ ὡς διελίπομεν θυμιῶντες τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ ἠλαττώθημεν πάντες καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐξελίπομεν

19 Nem ilyen a Jákób osztályrésze mert mindennek teremtõje és az õ örökségének pálczája, Seregek Ura az õ neve!

The heritage of Jacob is not like these; for the maker of all things is his heritage: the Lord of armies is his name.

καὶ ὅτι ἡμεῖς θυμιῶμεν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐσπείσαμεν αὐτῇ σπονδάς μὴ ἄνευ τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν ἐποιήσαμεν αὐτῇ χαυῶνας καὶ ἐσπείσαμεν σπονδὰς αὐτῇ

20 Põrölyöm vagy te nékem, hadi fegyverem, és nemzeteket zúztam össze veled, és országokat vesztettem el veled.

You are my fighting axe and my instrument of war: with you the nations will be broken; with you kingdoms will be broken;

καὶ εἶπεν ιερεμιας παντὶ τῷ λαῷ τοῖς δυνατοῖς καὶ ταῖς γυναιξὶν καὶ παντὶ τῷ λαῷ τοῖς ἀποκριθεῖσιν αὐτῷ λόγους λέγων

21 És általad zúztam össze a lovakat és lovagjaikat, és általad zúztam össze a szekeret és a benne ülõt.

With you the horse and the horseman will be broken; with you the war-carriage and he who goes in it will be broken;

οὐχὶ τοῦ θυμιάματος οὗ ἐθυμιάσατε ἐν ταῖς πόλεσιν ιουδα καὶ ἔξωθεν ιερουσαλημ ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ βασιλεῖς ὑμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐμν ήσθη κύριος καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ

22 És összezúztam általad férfit és asszonyt, és összezúztam általad a vénet és a gyermeket, és összezúztam általad az ifjat és a szûzet,

With you man and woman will be broken; with you the old man and the boy will be broken; with you the young man and the virgin will be broken;

καὶ οὐκ ἠδύνατο κύριος ἔτι φέρειν ἀπὸ προσώπου πονηρίας πραγμάτων ὑμῶν ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων ὧν ἐποιήσατε καὶ ἐγενήθη ἡ γῆ ὑμῶν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον καὶ εἰς ἀρὰν ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ

23 És összezúztam általad a pásztort és nyáját, és összezúztam általad a szántóvetõt és az õ igamarháját, és összezúztam általad a hadnagyokat és a fõembereket.

With you the keeper of sheep with his flock will be broken, and with you the farmer and his oxen will be broken, and with you captains and rulers will be broken.

ἀπὸ προσώπου ὧν ἐθυμιᾶτε καὶ ὧν ἡμάρτετε τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς μαρτυρίοις αὐτοῦ οὐκ ἐπορεύθητε καὶ ἐπελάβετο ὑμῶν τὰ κακὰ ταῦτα

24 És megfizetek Babilonnak és Káldea minden lakosának mindazokért az õ gonoszságaikért, a melyeket Sionban cselekedtek a ti szemeitek láttára, azt mondja az Úr.

And I will give to Babylon, and to all the people of Chaldaea, their reward for all the evil they have done in Zion before your eyes, says the Lord.

καὶ εἶπεν ιερεμιας τῷ λαῷ καὶ ταῖς γυναιξίν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου

25 Ímé, én ellened [fordulok], te romlásnak hegye, azt mondja az Úr, a ki az egész földet megrontottad, és kinyújtom reád kezemet, és levetlek téged a kõszikláról, és kiégett hegygyé teszlek téged.

See, I am against you, says the Lord, O mountain of destruction, causing the destruction of all the earth: and my hand will be stretched out on you, rolling you down from the rocks, and making you a burned mountain.

οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ὑμεῖς γυναῖκες τῷ στόματι ὑμῶν ἐλαλήσατε καὶ ταῖς χερσὶν ὑμῶν ἐπληρώσατε λέγουσαι ποιοῦσαι ποιήσομεν τὰς ὁμολογίας ἡμῶν ἃς ὡμολογήσαμεν θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδάς ἐμμείνασαι ἐνεμείνατε ταῖς ὁμολογίαις ὑμῶν καὶ ποιοῦσαι ἐποιήσατε

26 És belõled nem visznek követ a szegletre és a fundamentomra, mert örökkévaló pusztaság leszel, azt mondja az Úr.

And they will not take from you a stone for the angle of a wall or the base of a building; but you will be a waste place for ever, says the Lord.

διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου πᾶς ιουδα οἱ καθήμενοι ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἰδοὺ ὤμοσα τῷ ὀνόματί μου τῷ μεγάλῳ εἶπεν κύριος ἐὰν γένηται ἔτι ὄνομά μου ἐν τῷ στόματι παντὸς ιουδα εἰπεῖν ζῇ κύριος κύριος ἐπὶ πάσῃ γῇ αἰγύπτῳ

27 Tûzzétek ki a zászlót az országban, fújjátok meg a trombitát a nemzetek között, avassátok fel ellene a nemzeteket, gyûjtsétek össze ellene az Ararátnak, Menninek és Askenáznak országait, válaszszatok õ ellene hadvezért, hozzátok ki a lovakat mint rettenetes sáskasereget.

Let a flag be lifted up in the land, let the horn be sounded among the nations, make the nations ready against her; get the kingdoms of Ararat, Minni, and Ashkenaz together against her, make ready a scribe against her; let the horses come up against her like massed locusts.

ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐγρήγορα ἐπ' αὐτοὺς τοῦ κακῶσαι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀγαθῶσαι καὶ ἐκλείψουσιν πᾶς ιουδα οἱ κατοικοῦντες ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἕως ἂν ἐκλίπωσιν

28 Avassátok fel ellene a nemzeteket, Médiának királyait, az õ hadnagyait és minden fõemberét, és az õ birodalmának egész földét.

Make the nations ready for war against her, the king of the Medes and his rulers and all his captains, and all the land under his rule.

καὶ οἱ σεσῳσμένοι ἀπὸ ῥομφαίας ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν ιουδα ὀλίγοι ἀριθμῷ καὶ γνώσονται οἱ κατάλοιποι ιουδα οἱ καταστάντες ἐν γῇ αἰγύπτῳ κατοικῆσαι ἐκεῖ λόγος τίνος ἐμμενεῖ

29 És megrendül a föld és rázkódik, mert az Úrnak gondolatai beteljesednek Babilon ellen, hogy Babilon földét pusztasággá, lakatlanná tegye.

And the land is shaking and in pain: for the purposes of the Lord are fixed, to make the land of Babylon an unpeopled waste.

καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον ὅτι ἐπισκέψομαι ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς εἰς πονηρά

30 Babilon vitézei felhagytak a viadallal, erõsségeikben ülnek, elfogyott a vitézségök, asszonyokká lettek, felgyújtották lakhelyeit, zárait letörték.

Babylon's men of war have kept back from the fight, waiting in their strong places; their strength has given way, they have become like women: her houses have been put on fire, her locks are broken.

οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὸν ουαφρη βασιλέα αἰγύπτου εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρας ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καθὰ ἔδωκα τὸν σεδεκιαν βασιλέα ιουδα εἰς χεῖρας ναβουχοδονοσορ βασιλέως βαβυλῶνος ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ ζητοῦντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ

31 Futár futár elé fut, és hírmondó a hírmondó elé, hogy megjelentse a babiloni királynak, hogy bevétetett az õ városa mindenfelülrõl.
One man, running, will give word to another, and one who goes with news will be handing it on to another, to give word to the king of Babylon that his town has been taken from every quarter:
ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν ιερεμιας ὁ προφήτης πρὸς βαρουχ υἱὸν νηριου ὅτε ἔγραφεν τοὺς λόγους τούτους ἐν τῷ βιβλίῳ ἀπὸ στόματος ιερεμιου ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ τῷ ιωακιμ υἱῷ ιωσια βασιλέως ιουδα

32 És a révhelyek elfoglaltattak, és az álló tavak tûzzel kiszáríttattak, és a vitézek elrettentek.
And the ways across the river have been taken, and the water-holes ... burned with fire, and the men of war are in the grip of fear.
οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ σοί βαρουχ

33 Mert ezt mondja a seregek Ura, az Izráel Istene: Babilon leánya olyan, mint a szérû, itt van az õ tapostatásának ideje, egy kis híja még, és eljõ az õ aratásának ideje.
For these are the words of the Lord of armies, the God of Israel: The daughter of Babylon is like a grain-floor when it is stamped down; before long, the time of her grain-cutting will come.
ὅτι εἶπας οἴμμοι οἴμμοι ὅτι προσέθηκεν κύριος κόπον ἐπὶ πόνον μοι ἐκοιμήθην ἐν στεναγμοῖς ἀνάπαυσιν οὐχ εὗρον

34 Benyelt engem, megemésztett engem Nabukodonozor, a babiloni király, üres edénynyé tett engem, benyelt engem mint a sárkány, betöltötte a hasát az én csemegéimmel, [és] kivetett engemet.
Nebuchadrezzar, king of Babylon, has made a meal of me, violently crushing me, he has made me a vessel with nothing in it, he has taken me in his mouth like a dragon, he has made his stomach full with my delicate flesh, crushing me with his teeth.
εἰπὸν αὐτῷ οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ οὓς ἐγὼ ᾠκοδόμησα ἐγὼ καθαιρῶ καὶ οὓς ἐγὼ ἐφύτευσα ἐγὼ ἐκτίλλω

35 Az én rajtam esett erõszak és az én testem Babilonra [térjen,] azt mondja a Sionnak lakója, és az én vérem Káldeának lakosaira, azt mondja Jeruzsálem!
May the violent things done to me, and my downfall, come on Babylon, the daughter of Zion will say; and, May my blood be on the people of Chaldaea, Jerusalem will say.
καὶ σὺ ζητεῖς σεαυτῷ μεγάλα μὴ ζητήσῃς ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα λέγει κύριος καὶ δώσω τὴν ψυχήν σου εἰς εὕρεμα ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν βαδίσῃς ἐκεῖ

1 Huszonegy esztendõs volt Sedékiás, mikor uralkodni kezde, és tizenegy esztendeig uralkodék Jeruzsálemben, és az õ anyjának neve Hammutál vala, a Libnából való Jeremiás leánya.
Zedekiah was twenty-one years old when he became king; he was king for eleven years in Jerusalem: and his mother's name was Hamutal, the daughter of Jeremiah of Libnah.
ὄντος εἰκοστοῦ καὶ ἑνὸς ἔτους σεδεκιου ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ιερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ αμιτααλ θυγάτηρ ιερεμιου ἐκ λοβενα

4 És az õ uralkodásának kilenczedik esztendejében, a tizedik hónapban, a hónapnak tizedikén eljöve Nabukodonozor, a babiloni király, õ maga és egész serege Jeruzsálemre, és tábort járának ellene, és mindenfelõl sánczot vetének fel ellene.
And in the ninth year of his rule, on the tenth day of the tenth month, Nebuchadrezzar, king of Babylon, came against Jerusalem with all his army and took up his position before it, building earthworks all round it.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν μηνὶ τῷ δεκάτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθεν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ περιεχαράκωσαν αὐτὴν καὶ περιῳκοδόμησαν αὐτὴν τετραπέδοις λίθοις κύκλῳ

5 És megszállva lõn a város Sedékiásnak tizenegyedik esztendejéig.
So the town was shut in by their forces till the eleventh year of King Zedekiah.
καὶ ἦλθεν ἡ πόλις εἰς συνοχὴν ἕως ἑνδεκάτου ἔτους τῷ βασιλεῖ σεδεκια

6 A negyedik hónapban, a hónapnak kilenczedikén nagy éhség támada a városban, annyira, hogy a föld népének kenyere sem vala.
In the fourth month, on the ninth day of the month, the store of food in the town was almost gone, so that there was no food for the people of the land.
ἐν τῇ ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς καὶ ἐστερεώθη ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει καὶ οὐκ ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς

7 És bevéteték a város, és a harczosok mind elfutának, és éjszaka kimenének a városból a kapu felé, a két kõfal között, a melyek a király kertjénél valának (a Káldeusok pedig a város mellett valának köröskörül) és menének az úton, a mely sík földre viszen.

Then an opening was made in the wall of the town, and all the men of war went in flight out of the town by night through the doorway between the two walls which was by the king's garden; (now the Chaldaeans were stationed round the town:) and they went by the way of the Arabah.

καὶ διεκόπη ἡ πόλις καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἐξῆλθον νυκτὸς κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης ἀνὰ μέσον τοῦ τείχους καὶ τοῦ προτειχίσματος ὃ ἦν κατὰ τὸν κῆπον τοῦ βασιλ έως καὶ οἱ χαλδαῖοι ἐπὶ τῆς πόλεως κύκλῳ καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς αραβα

8 A Káldeusok serege pedig ûzé a királyt, és utólérék Sedékiást a jerikói síkon, mert egész serege elfuta mellõle.

And the Chaldaean army went after King Zedekiah and overtook him on the other side of Jericho, and all his army went in flight from him in every direction.

καὶ κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἐν τῷ πέραν ιεριχω καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ διεσπάρησαν ἀπ' αὐτοῦ

9 Megfogák azért a királyt, és vivék õt a babiloni királyhoz Riblába, a Hamát földére, a ki törvényt monda reá.

Then they made the king a prisoner and took him up to the king of Babylon to Riblah in the land of Hamath to be judged.

καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα βαβυλῶνος εἰς δεβλαθα καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως

10 És leöleté a babiloni király a Sedékiás fiait szemei láttára, és Júda minden fejedelmét is leöleté Riblában.

And the king of Babylon put the sons of Zedekiah to death before his eyes: and he put to death all the rulers of Judah in Riblah.

καὶ ἔσφαξεν βασιλεὺς βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς σεδεκιου κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας ιουδα ἔσφαξεν ἐν δεβλαθα

11 Sedékiás királynak pedig szemeit tolatá ki, és lánczra vereté és viteté õt a babiloni király Babilonba, és tömlöczbe veté õt halála napjáig.

And he put out Zedekiah's eyes; and the king of Babylon, chaining him in iron bands, took him to Babylon, and put him in prison till the day of his death.

καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς σεδεκιου ἐξετύφλωσεν καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις καὶ ἤγαγεν αὐτὸν βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς βαβυλῶνα καὶ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς οἰκίαν μύλωνος ἕως ἡμέρας ἧς ἀπέθανεν

12 Az ötödik hónapban pedig, a hónapnak tizedikén (ez az esztendõ pedig a tizenkilenczedik esztendeje vala Nabukodonozornak, a babiloni királynak) Nabuzáradán, a vitézek feje, a ki áll vala a babiloni király elõtt, eljöve Jeruzsálembe.

Now in the fifth month, on the tenth day of the month, in the nineteenth year of King Nebuchadrezzar, king of Babylon, Nebuzaradan, the captain of the armed men, a servant of the king of Babylon, came into Jerusalem.

καὶ ἐν μηνὶ πέμπτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθεν ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος ὁ ἑστηκὼς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως βαβυλῶνος εἰς ιερουσαλημ

13 És felégeté az Úr házát és a király házát, és Jeruzsálemnek minden házait és minden nagy házat felégete tûzzel.

And he had the house of the Lord and the king's house and all the houses of Jerusalem, even every great house, burned with fire:

καὶ ἐνέπρησεν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ πάσας τὰς οἰκίας τῆς πόλεως καὶ πᾶσαν οἰκίαν μεγάλην ἐνέπρησεν ἐν πυρί

14 És Jeruzsálem egész kõfalát köröskörül lerontá a Káldeusok mindenféle serege, a kik a vitézek fejével valának.

And the walls round Jerusalem were broken down by the Chaldaean army which was with the captain.

καὶ πᾶν τεῖχος ιερουσαλημ κύκλῳ καθεῖλεν ἡ δύναμις τῶν χαλδαίων ἡ μετὰ τοῦ ἀρχιμαγείρου

16 De a föld szegényei közül ott hagyá Nabuzáradán, a vitézek feje, a szõlõmûveseket és szántóvetõket.

But Nebuzaradan, the captain of the armed men, let the poorest of the land go on living there, to take care of the vines and the fields.

καὶ τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ κατέλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς ἀμπελουργοὺς καὶ εἰς γεωργούς

17 A rézoszlopokat pedig, a melyek az Úr házában valának és a talpakat és a réztengert, a mely az Úr házában vala, összetörék a Káldeusok, és azoknak minden rezét elvivék Babilonba.

And the brass pillars which were in the house of the Lord, and the wheeled bases and the great brass water-vessel in the house of the Lord, were broken up by the Chaldaeans, who took all the brass away to Babylon.

καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὰς βάσεις καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ χαλδαῖοι καὶ ἔλαβον τὸν χαλκὸν αὐτῶν καὶ ἀπήνεγκαν εἰς βαβυλῶνα

18 A fazekakat is és a lapátokat, a késeket és a medenczéket, a tömjénezõket és a rézedényeket, a melyekkel szolgálnak vala, mind elvivék.
And the pots and the spades and the scissors for the lights and the spoons, and all the brass vessels used in the Lord's house, they took away.
καὶ τὴν στεφάνην καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς κρεάγρας καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς ἐλειτούργουν ἐν αὐτοῖς

19 És a csészéket, a serpenyõket, a medenczéket és a fazekakat, a gyertyatartókat, a tömjénezõket és a serlegeket, a mi arany, aranyban, a mi ezüst, ezüstben, mind elvivé a vitézek feje.
And the cups and the fire-trays and the basins and the pots and the supports for the lights and the spoons and the wide basins; the gold of the gold vessels, and the silver of the silver vessels, the captain of the armed men took away.
καὶ τὰ σαφφωθ καὶ τὰ μασμαρωθ καὶ τοὺς ὑποχυτῆρας καὶ τὰς λυχνίας καὶ τὰς θυίσκας καὶ τοὺς κυάθους ἃ ἦν χρυσᾶ χρυσᾶ καὶ ἃ ἦν ἀργυρᾶ ἀργυρᾶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος

20 Két oszlop, egy réztenger és tizenkét rézökör vala, a melyek a talpak alatt valának, a melyeket Salamon király csináltatott vala az Úr házába. Mindezeknek az edényeknek reze megmérhetetlen vala.
The two pillars, the great water-vessel, and the twelve brass oxen which were under it, and the ten wheeled bases, which King Solomon had made for the house of the Lord: the brass of all these vessels was without weight.
καὶ οἱ στῦλοι δύο καὶ ἡ θάλασσα μία καὶ οἱ μόσχοι δώδεκα χαλκοῖ ὑποκάτω τῆς θαλάσσης ἃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων εἰς οἶκον κυρίου οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ αὐτῶν

21 És az oszlopok közül az egyik oszlopnak tizennyolcz sing vala a magassága, és tizenkét sing zsinór éri vala át köröskörül, vastagsága pedig négy ujjnyi, [és belõl] üres vala.
And as for the pillars, one pillar was eighteen cubits high, and twelve cubits measured all round, and it was as thick as a man's hand: it was hollow.
καὶ οἱ στῦλοι τριάκοντα πέντε πηχῶν ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός καὶ σπαρτίον δώδεκα πήχεων περιεκύκλου αὐτόν καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ δακτύλων τεσσάρων κύκλῳ

22 Rézgömb vala rajta, és az egyik gömb magassága öt singnyi vala, és a hálók és gránátalmák a gömbön köröskörül mind rézbõl valának, és ilyen a második oszlop, és [ilyenek] a gránátalmák is.
And there was a crown of brass on it: the crown was five cubits high, circled with a network and apples all of brass; and the second pillar had the same.
καὶ γεῖσος ἐπ' αὐτοῖς χαλκοῦν καὶ πέντε πήχεων τὸ μῆκος ὑπεροχὴ τοῦ γείσους τοῦ ἑνός καὶ δίκτυον καὶ ῥόαι ἐπὶ τοῦ γείσους κύκλῳ τὰ πάντα χαλκᾶ καὶ κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ ὀκτὼ ῥόαι τῷ πήχει τοῖς δώδεκα πήχεσιν

23 A gránátalma pedig kilenczvenhat vala kifelé, összesen száz gránátalma vala a hálón felül köröskörül.
There were ninety-six apples on the outside; the number of apples all round the network was a hundred.
καὶ ἦσαν αἱ ῥόαι ἐνενήκοντα ἓξ τὸ ἓν μέρος καὶ ἦσαν αἱ πᾶσαι ῥόαι ἐπὶ τοῦ δικτύου κύκλῳ ἑκατόν

24 Elvivé a vitézek feje Seráját is, a fõpapot, és Sofóniást a második papot, és az ajtónak három õrizõjét.
And the captain of the armed men took Seraiah, the chief priest, and Zephaniah, the second priest, and the three door-keepers;
καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος τὸν ἱερέα τὸν πρῶτον καὶ τὸν ἱερέα τὸν δευτερεύοντα καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς φυλάττοντας τὴν ὁδὸν

25 És a városból elvive egy fõembert, a ki felügyelõjök vala a harczosoknak, és hetet ama férfiak közül, a kik állanak vala a király elõtt, a kik a városban találtatának, és a seregek fõíródeákját, a ki a föld népét besorozta vala, és hatvan férfiút a föld népe közül, a kik a városban találtatának.
And from the town he took the unsexed servant who was over the men of war, and seven of the king's near friends who were in the town, and the scribe of the captain of the army, who was responsible for getting the people of the land together in military order, and sixty men of the people of the land who were in the town.
καὶ εὐνοῦχον ἕνα ὃς ἦν ἐπιστάτης τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν καὶ ἑπτὰ ἄνδρας ὀνομαστοὺς τοὺς ἐν προσώπῳ τοῦ βασιλέως τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν γραμματέα τῶ ν δυνάμεων τὸν γραμματεύοντα τῷ λαῷ τῆς γῆς καὶ ἑξήκοντα ἀνθρώπους ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς τοὺς εὑρεθέντας ἐν μέσῳ τῆς πόλεως

26 És felvevé ezeket Nabuzáradán, a vitézek feje, és elvivé õket a babiloni királyhoz Riblába.
These Nebuzaradan, the captain of the armed men, took with him to the king of Babylon at Riblah.
καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς βασιλέα βαβυλῶνος εἰς δεβλαθα

27 És levágatá õket a babiloni király és megöleté õket Riblában, a Hamát földén, és fogságra viteték Júda az õ földérõl.
And the king of Babylon put them to death at Riblah in the land of Hamath. So Judah was taken prisoner away from his land.
καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν δεβλαθα ἐν γῇ αιμαθ

31 Lõn pedig Jojákin júdabeli király fogságának harminczhetedik esztendejében, a tizenkettedik hónapban, a hónak huszonötödikén, felemelé Evil-Merodák, a babiloni király az õ uralkodásának elsõ esztendejében Jojákinnak, a Júda királyának fejét, és kivevé õt a tömlöczbõl.

And in the thirty-seventh year after Jehoiachin, king of Judah, had been taken prisoner, in the twelfth month, on the twenty-fifth day of the month, Evil-merodach, king of Babylon, in the first year after he became king, took Jehoiachin, king of Judah, out of prison.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει ἀποικισθέντος τοῦ ιωακιμ βασιλέως ιουδα ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἐν τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἔλαβεν ουλαιμαραδαχ βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ᾧ ἐβασίλευσεν τὴν κεφαλὴν ιωακιμ βασιλέως ιουδα καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἰκίας ἧς ἐφυλάττετο

32 És szépen szóla vele, és királyi székét ama királyoknak széke fölé emelte, a kik vele [valának] Babilonban.

And he said kind words to him and put his seat higher than the seats of the other kings who were with him in Babylon.

καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ χρηστὰ καὶ ἔδωκεν τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνω τῶν θρόνων τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν βαβυλῶνι

33 És felcserélé tömlöczbeli ruháit, és mindenkor vele eszik vala ételt, életének minden napjában.

And his prison clothing was changed, and he was a guest at the king's table every day for the rest of his life.

καὶ ἤλλαξεν τὴν στολὴν τῆς φυλακῆς αὐτοῦ καὶ ἤσθιεν ἄρτον διὰ παντὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἔζησεν

34 És költségére állandó költség adatik vala néki a babiloni királytól minden napra, a halála napjáig, életének minden napjában.

And for his food, the king gave him a regular amount every day till the day of his death, for the rest of his life.

καὶ ἡ σύνταξις αὐτῷ ἐδίδοτο διὰ παντὸς παρὰ τοῦ βασιλέως βαβυλῶνος ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἕως ἡμέρας ἧς ἀπέθανεν .

1 Jaj! de árván ül a nagy népû város! Olyanná lõn, mint az özvegyasszony! Nagy volt a nemzetek között, a tartományok közt fejedelemasszony: robotossá lõn!

See her seated by herself, the town which was full of people! She who was great among the nations has become like a widow! She who was a princess among the countries has come under the yoke of forced work!

πῶς ἐκάθισεν μόνη ἡ πόλις ἡ πεπληθυμμένη λαῶν ἐγενήθη ὡς χήρα πεπληθυμμένη ἐν ἔθνεσιν ἄρχουσα ἐν χώραις ἐγενήθη εἰς φόρον

2 Sírván sír éjjelente, s könny [borítja] az orczáját! Senki sincs, ki vígasztalná, azok közül, kik szerették; mind megcsalták barátai, ellenségeivé lõnek.

She is sorrowing bitterly in the night, and her face is wet with weeping; among all her lovers she has no comforter: all her friends have been false to her, they have become her haters.

κλαίουσα ἔκλαυσεν ἐν νυκτί καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἐπὶ τῶν σιαγόνων αὐτῆς καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ παρακαλῶν αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαπώντων αὐτήν πάντες οἱ φιλοῦντες αὐτὴν ἠθέτησαν ἐν αὐτῇ ἐγένοντο αὐτῇ εἰς ἐχθρούς

3 Számkivetésbe méne Júda a nyomorúság és a szolgálat sokasága miatt! Ott ül õ a pogányok közt; nem talál nyugodalmat; valamennyi üldözõje utólérte a szorultságában.

Judah has been taken away as a prisoner because of trouble and hard work; her living-place is among the nations, there is no rest for her: all her attackers have overtaken her in a narrow place.

μετῳκίσθη ἡ ιουδαία ἀπὸ ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπὸ πλήθους δουλείας αὐτῆς ἐκάθισεν ἐν ἔθνεσιν οὐχ εὗρεν ἀνάπαυσιν πάντες οἱ καταδιώκοντες αὐτὴν κατέλαβον αὐτὴν ἀνὰ μέσον τῶν θλιβόντων

4 Sionnak útai gyászolnak; nincsen, a ki ünnepnapra járjon; kapuja mind elpusztult; papjai sóhajtoznak, szûzei nyögnek, csak keserûsége van néki.

The ways of Zion are sad, because no one comes to the holy meeting; all her doorways are made waste, her priests are breathing out sorrow: her virgins are troubled, and it is bitter for her.

ὁδοὶ σιων πενθοῦσιν παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἐρχομένους ἐν ἑορτῇ πᾶσαι αἱ πύλαι αὐτῆς ἠφανισμέναι οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἀναστενάζουσιν αἱ παρθένοι αὐτῆς ἀγόμεναι καὶ αὐτὴ πικραινομένη ἐν ἑαυτῇ

5 Elnyomói fõkké lettek; ellenségei boldogok! Bizony az Úr verte meg õt az õ sok bûne miatt; gyermekei rabságra mentek az elnyomó elõtt.

Those who are against her have become the head, everything goes well for her haters; for the Lord has sent sorrow on her because of the great number of her sins: her young children have gone away as prisoners before the attacker.

ἐγένοντο οἱ θλίβοντες αὐτὴν εἰς κεφαλήν καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς εὐθηνοῦσαν ὅτι κύριος ἐταπείνωσεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῆς τὰ νήπια αὐτῆς ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ κατὰ πρόσωπον θλίβοντος

6 És elhagyta Sion leányát minden õ ékessége; fejedelmei olyanok lettek, mint a szarvasok, a melyek nem találnak eledelt, és erõtelenül futnak az üldözõ elõtt.

And all her glory has gone from the daughter of Zion: her rulers have become like harts with no place for food, and they have gone in flight without strength before the attacker.

καὶ ἐξῆλθεν ἐκ θυγατρὸς σιων πᾶσα ἡ εὐπρέπεια αὐτῆς ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ὡς κριοὶ οὐχ εὑρίσκοντες νομὴν καὶ ἐπορεύοντο ἐν οὐκ ἰσχύι κατὰ πρόσωπον διώκοντος

7 Emlékezik Jeruzsálem az õ nyomorúságának és eltiportatásának napjain minden õ gyönyörûségérõl, a melyek voltak eleitõl fogva; mert az õ népe ellenség kezébe esett és nem volt segítsége. Látták õt az ellenségek; nevettek megsemmisülésén.

Jerusalem keeps in mind, in the days of her sorrow and of her wanderings, all the desired things which were hers in days gone by; when her people came into the power of her hater and she had no helper, her attackers saw their desire effected on her and made sport of her destruction.

ἐμνήσθη ιερουσαλημ ἡμερῶν ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπωσμῶν αὐτῆς πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ὅσα ἦν ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων ἐν τῷ πεσεῖν τὸν λαὸν αὐτῆς εἰς χεῖρας θλίβοντ ος καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν αὐτῇ ἰδόντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς ἐγέλασαν ἐπὶ μετοικεσίᾳ αὐτῆς

8 Vétkezvén vétkezett Jeruzsálem, azért lett csúfsággá, minden tisztelõje megvetette, mert látták az õ mezítelenségét, õ maga pedig sóhajtoz és elfordul.

Great is the sin of Jerusalem; for this cause she has become an unclean thing: all those who gave her honour are looking down on her, because they have seen her shame: now truly, breathing out grief, she is turned back.

ἁμαρτίαν ἥμαρτεν ιερουσαλημ διὰ τοῦτο εἰς σάλον ἐγένετο πάντες οἱ δοξάζοντες αὐτὴν ἐταπείνωσαν αὐτήν εἶδον γὰρ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς καί γε αὐτὴ στενάζουσα καὶ ἀπεσ τράφη ὀπίσω

9 Szennye a ruhája szélén; nem gondolt a jövõjére; csudálatosan alásülyedt, nincs vígasztalója. Lásd meg Uram, az én nyomorúságomat, mert ellenség vett erõt [rajtam!]

In her skirts were her unclean ways; she gave no thought to her end; and her fall has been a wonder; she has no comforter: see her sorrow, O Lord; for the attacker is lifted up.

ἀκαθαρσία αὐτῆς πρὸς ποδῶν αὐτῆς οὐκ ἐμνήσθη ἔσχατα αὐτῆς καὶ κατεβίβασεν ὑπέρογκα οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν ἰδέ κύριε τὴν ταπείνωσίν μου ὅτι ἐμεγαλύνθη ἐχθρός

10 Szorongató nyújtja kezét minden kincse után, sõt látta, hogy pogányok mentek be az õ szent helyébe, a kikrõl azt parancsoltad, hogy be ne menjenek a te községedbe.

The hand of her hater is stretched out over all her desired things; for she has seen that the nations have come into her holy place, about whom you gave orders that they were not to come into the meeting of your people.

χεῖρα αὐτοῦ ἐξεπέτασεν θλίβων ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς εἶδεν γὰρ ἔθνη εἰσελθόντα εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτῆς ἃ ἐνετείλω μὴ εἰσελθεῖν αὐτὰ εἰς ἐκκλησίαν σου

11 Egész népe sóhajtoz, futkosnak a kenyér után, odaadják drágaságaikat az ételért, hogy megéledjenek. Lásd meg Uram és tekintsd meg, mily útálatossá lettem!

Breathing out grief all her people are looking for bread; they have given their desired things for food to give them life: see, O Lord, and take note; for she has become a thing of shame.

πᾶς ὁ λαὸς αὐτῆς καταστενάζοντες ζητοῦντες ἄρτον ἔδωκαν τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ἐν βρώσει τοῦ ἐπιστρέψαι ψυχήν ἰδέ κύριε καὶ ἐπίβλεψον ὅτι ἐγενήθην ἠτιμωμένη

12 Mindnyájatokat kérlek, ti járókelõk: tekintsétek meg és lássátok meg, ha van-é oly bánat, mint az én bánatom, a mely engem ért, a melylyel engem sujtott az Úr az õ búsult haragjának napján!

Come to me, all you who go by! Keep your eyes on me, and see if there is any pain like the pain of my wound, which the Lord has sent on me in the day of his burning wrath.

οὐ πρὸς ὑμᾶς πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδόν ἐπιστρέψατε καὶ ἴδετε εἰ ἔστιν ἄλγος κατὰ τὸ ἄλγος μου ὃ ἐγενήθη φθεγξάμενος ἐν ἐμοὶ ἐταπείνωσέν με κύριος ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς θ υμοῦ αὐτοῦ

13 A magasságból tüzet bocsátott csontjaimba, és az hatalmaskodik bennök; hálót vetett lábaimnak; hátra vetett, pusztává tett engem; egész napon beteg [vagyok.]

From on high he has sent fire into my bones, and it has overcome them: his net is stretched out for my feet, I am turned back by him; he has made me waste and feeble all the day.

ἐξ ὕψους αὐτοῦ ἀπέστειλεν πῦρ ἐν τοῖς ὀστέοις μου κατήγαγεν αὐτό διεπέτασεν δίκτυον τοῖς ποσίν μου ἀπέστρεψέν με εἰς τὰ ὀπίσω ἔδωκέν με ἠφανισμένην ὅλην τὴν ἡμέραν ὀδ υνωμένην

14 Saját kezével rótta össze az én vétkeim igáját; ráfonódtak nyakamra; megrendítette erõmet; oda adott engem az Úr azok kezébe, a kik elõtt meg nem állhatok.

A watch is kept on my sins; they are joined together by his hand, they have come on to my neck; he has made my strength give way: the Lord has given me up into the hands of those against whom I have no power.

ἐγρηγορήθη ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά μου ἐν χερσίν μου συνεπλάκησαν ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν τράχηλόν μου ἠσθένησεν ἡ ἰσχύς μου ὅτι ἔδωκεν κύριος ἐν χερσίν μου ὀδύνας οὐ δυνήσομαι στῆναι

15 Rakásra hányta az Úr minden vitézemet én bennem; gyûlést hívott össze ellenem, hogy összetörje ifjaimat; sajtóba taposta az Úr Júda szûz leányát.
The Lord has made sport of all my men of war in me, he has got men together against me to send destruction on my young men: the virgin daughter of Judah has been crushed like grapes under the feet of the Lord.
ἐξῆρεν πάντας τοὺς ἰσχυρούς μου ὁ κύριος ἐκ μέσου μου ἐκάλεσεν ἐπ' ἐμὲ καιρὸν τοῦ συντρῖψαι ἐκλεκτούς μου ληνὸν ἐπάτησεν κύριος παρθένῳ θυγατρὶ ιουδα ἐπὶ τούτοις ἐγὼ κλαίω

16 Ezekért sírok én; szememből, szememből víz folyik alá, mert messze távozott tõlem a vígasztaló, a ki megélesszen engem; fiaim elvesztek, mert gyõzött az ellenség.
For these things I am weeping; my eye is streaming with water; because the comforter who might give me new life is far from me: my children are made waste, because the hater is strong.
ὁ ὀφθαλμός μου κατήγαγεν ὕδωρ ὅτι ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ ὁ παρακαλῶν με ὁ ἐπιστρέφων ψυχήν μου ἐγένοντο οἱ υἱοί μου ἠφανισμένοι ὅτι ἐκραταιώθη ὁ ἐχθρός

17 Terjesztgeti kezeit Sion: nincs vígasztalója; szorongatókat rendelt az Úr Jákób ellen köröskörül; Jeruzsálem csúfsággá lett közöttök.
Zion's hands are outstretched; she has no comforter; the Lord has given orders to the attackers of Jacob round about him: Jerusalem has become like an unclean thing among them.
διεπέτασεν σιων χεῖρας αὐτῆς οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν ἐνετείλατο κύριος τῷ ιακωβ κύκλῳ αὐτοῦ οἱ θλίβοντες αὐτόν ἐγενήθη ιερουσαλημ εἰς ἀποκαθημένην ἀνὰ μέσον α ὐτῶν

18 Igaz õ, az Úr, mert az õ szava ellen rugódoztam! Halljátok meg kérlek, mind ti népek, és lássátok meg az én bánatomat: szûzeim és ifjaim fogságba menének!
The Lord is upright; for I have gone against his orders: give ear, now, all you peoples, and see my pain, my virgins and my young men have gone away as prisoners.
δίκαιός ἐστιν κύριος ὅτι τὸ στόμα αὐτοῦ παρεπίκρανα ἀκούσατε δή πάντες οἱ λαοί καὶ ἴδετε τὸ ἄλγος μου παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ

19 Kiáltottam azoknak, a kik szerettek engem de õk megcsaltak engem; papjaim és véneim a városban multak ki, a mikor étel után futkostak, hogy megéledjenek.
I sent for my lovers, but they were false to me: my priests and my responsible men were breathing their last breath in the town, while they were looking for food to give them new life.
ἐκάλεσα τοὺς ἐραστάς μου αὐτοὶ δὲ παρελογίσαντό με οἱ ἱερεῖς μου καὶ οἱ πρεσβύτεροί μου ἐν τῇ πόλει ἐξέλιπον ὅτι ἐζήτησαν βρῶσιν αὐτοῖς ἵνα ἐπιστρέψωσιν ψυχὰς αὐτῶν κα ὶ οὐχ εὗρον

20 Lásd meg Uram, hogy szorongattatom, belsõ részeim megháborodtak; elfordult bennem az én szívem, mert bizony pártot ütöttem; künn fegyver pusztít, benn [minden] olyan, mint a halál!
See, O Lord, for I am in trouble; the inmost parts of my body are deeply moved; my heart is turned in me; for I have been uncontrolled: outside the children are put to the sword, and in the house there is death.
ἰδέ κύριε ὅτι θλίβομαι ἡ κοιλία μου ἐταράχθη καὶ ἡ καρδία μου ἐστράφη ἐν ἐμοί ὅτι παραπικραίνουσα παρεπίκρανα ἔξωθεν ἠτέκνωσέν με μάχαιρα ὥσπερ θάνατος ἐν οἴκῳ

21 Hallották, hogy sóhajtozom és nincs vígasztalóm; minden ellenségem hallotta veszedelmemet; örültek, hogy te [ezt] cselekedted. Hozd el a napot, a melyet hirdettél, hogy olyanok legyenek, mint én!
Give ear to the voice of my grief; I have no comforter; all my haters have news of my troubles, they are glad because you have done it: let the day of fate come when they will be like me.
ἀκούσατε δὴ ὅτι στενάζω ἐγώ οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν με πάντες οἱ ἐχθροί μου ἤκουσαν τὰ κακά μου καὶ ἐχάρησαν ὅτι σὺ ἐποίησας ἐπήγαγες ἡμέραν ἐκάλεσας καιρόν καὶ ἐγέν οντο ὅμοιοι ἐμοί

22 Jusson elõdbe minden gonoszságuk, és úgy bánj velök, a miképen én velem bántál az én minden bûnömért; mert sok az én sóhajtozásom, és beteg a szívem.
Let all their evil-doing come before you; do to them as you have done to me for all my sins: for loud is the sound of my grief, and the strength of my heart is gone.
εἰσέλθοι πᾶσα ἡ κακία αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν σου καὶ ἐπιφύλλισον αὐτοῖς ὃν τρόπον ἐποίησαν ἐπιφυλλίδα περὶ πάντων τῶν ἁμαρτημάτων μου ὅτι πολλοὶ οἱ στεναγμοί μου καὶ ἡ καρδία μου λυπεῖται

1 Jaj; de sûrû felhõt borított haragjában az Úr Sionnak leányára! az égbõl a földre veté Izráel ékességét, és nem emlékezett meg lábainak zsámolyáról az õ haragja napján.
How has the daughter of Zion been covered with a cloud by the Lord in his wrath! he has sent down from heaven to earth the glory of Israel, and has not kept in memory the resting-place of his feet in the day of his wrath.
πῶς ἐγνόφωσεν ἐν ὀργῇ αὐτοῦ κύριος τὴν θυγατέρα σιων κατέρριψεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν δόξασμα ισραηλ καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὑποποδίου ποδῶν αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ

2 Elnyelte az Úr, nem kimélte Jákóbnak minden hajlékát, letörte haragjában Júda leányának erõsségeit, a földre terítette; megfertõzteté az országot és fejedelmeit.

The Lord has given up to destruction all the living-places of Jacob without pity; pulling down in his wrath the strong places of the daughter of Judah, stretching out on the earth the wounded, even her king and her rulers.

κατεπόντισεν κύριος οὐ φεισάμενος πάντα τὰ ὡραῖα ιακωβ καθεῖλεν ἐν θυμῷ αὐτοῦ τὰ ὀχυρώματα τῆς θυγατρὸς ιουδα ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν ἐβεβήλωσεν βασιλέα αὐτῆς καὶ ἄρχοντας αὐτῆς

3 Felgerjedt haragjában letördelé Izráelnek minden szarvát; hátravoná jobbkezét az ellenség elõl, Jákób ellen pedig mint lángoló tûz emésztett köröskörül.

In his burning wrath every horn of Israel has been cut off; his right hand has been turned back before the attacker: he has put a fire in Jacob, causing destruction round about.

συνέκλασεν ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ πᾶν κέρας ισραηλ ἀπέστρεψεν ὀπίσω δεξιὰν αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ ἀνῆψεν ἐν ιακωβ ὡς πῦρ φλόγα καὶ κατέφαγεν πάντα τὰ κύκλῳ

4 Feszítette kézívét, mint valami ellenség, kinyújtá jobbkezét, mint támadó, és megölt mindent, a mi a szemnek kivánatos; Sion leányának sátorában, mint a tüzet önté ki búsulását.

His bow has been bent for the attack, he has taken his place with his hand ready, in his hate he has put to death all who were pleasing to the eye: on the tent of the daughter of Zion he has let loose his passion like fire.

ἐνέτεινεν τόξον αὐτοῦ ὡς ἐχθρός ἑστερέωσεν δεξιὰν αὐτοῦ ὡς ὑπεναντίος καὶ ἀπέκτεινεν πάντα τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν μου ἐν σκηνῇ θυγατρὸς σιων ἐξέχεεν ὡς πῦρ τὸν θυμὸν αὐτοῦ

5 Olyan volt az Úr, mint valami ellenség; elnyelte Izráelt, elnyelte minden palotáját, elrontá erõsségeit, és megsokasította Júda leányának a búját, baját.

The Lord has become like one fighting against her, sending destruction on Israel; he has sent destruction on all her great houses, making waste his strong places: increasing the grief and the sorrow of the daughter of Judah.

ἐγενήθη κύριος ὡς ἐχθρός κατεπόντισεν ισραηλ κατεπόντισεν πάσας τὰς βάρεις αὐτῆς διέφθειρεν τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ καὶ ἐπλήθυνεν τῇ θυγατρὶ ιουδα ταπεινουμένην καὶ τετα πεινωμένην

6 És eltapodta sátorát, mint valami kertet, lerombolta gyülekezése helyét; elfeledtete az Úr a Sionon ünnepet és szombatot, és megútált haragja hevében királyt és papot.

And he has violently taken away his tent, as from a garden; he has made waste his meeting-place: the Lord has taken away the memory of feast and Sabbath in Zion, and in the passion of his wrath he is against king and priest.

καὶ διεπέτασεν ὡς ἄμπελον τὸ σκήνωμα αὐτοῦ διέφθειρεν ἑορτὴν αὐτοῦ ἐπελάθετο κύριος ὃ ἐποίησεν ἐν σιων ἑορτῆς καὶ σαββάτου καὶ παρώξυνεν ἐμβριμήματι ὀργῆς αὐτοῦ βασιλέα καὶ ἱερέα καὶ ἄρχοντα

7 Megvetette az Úr az õ oltárát, megútálta szent helyét; ellenség kezébe adá palotáinak kõfalait; zajt ütöttek az Úr házában, mint ünnepnapon.

The Lord has given up his altar and has been turned in hate from his holy place; he has given up into the hands of the attacker the walls of her great houses: their voices have been loud in the house of the Lord as in the day of a holy meeting.

ἀπώσατο κύριος θυσιαστήριον αὐτοῦ ἀπετίναξεν ἁγίασμα αὐτοῦ συνέτριψεν ἐν χειρὶ ἐχθροῦ τεῖχος βάρεων αὐτῆς φωνὴν ἔδωκαν ἐν οἴκῳ κυρίου ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς

8 Gondolá az Úr, hogy lerontja Sion leányának kõfalát; kiterjeszté a mérõkötelet, nem vonta vissza kezét a pusztítástól, és siralomra jutott a bástya és a kõfal, együtt búslakodnak!

It is the Lord's purpose to make waste the wall of the daughter of Zion; his line has been stretched out, he has not kept back his hand from destruction: he has sent sorrow on tower and wall, they have become feeble together.

καὶ ἐπέστρεψεν κύριος τοῦ διαφθεῖραι τεῖχος θυγατρὸς σιων ἐξέτεινεν μέτρον οὐκ ἀπέστρεψεν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ καταπατήματος καὶ ἐπένθησεν τὸ προτείχισμα καὶ τεῖχος ὁμοθυμαδὸν ἠσθένησεν

9 Kapui besülyedtek a földbe, elveszté és összetöré annak zárait; királya és fejedelmei a pogányok közt vannak. Nincsen törvény, sõt prófétái sem nyernek kijelentést az Úrtól.

Her doors have gone down into the earth; he has sent destruction on her locks: her king and her princes are among the nations where the law is not; even her prophets have had no vision from the Lord.

ἐνεπάγησαν εἰς γῆν πύλαι αὐτῆς ἀπώλεσεν καὶ συνέτριψεν μοχλοὺς αὐτῆς βασιλέα αὐτῆς καὶ ἄρχοντας αὐτῆς ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐκ ἔστιν νόμος καί γε προφῆται αὐτῆς οὐκ εἶδον ὅρασιν παρὰ κυρίου

10 A földön ülnek, elnémultak Sion leányának vénei, port szórtak a fejökre; zsákba öltöztek, földre csüggesztették fejöket Jeruzsálemnek szûzei.

The responsible men of the daughter of Zion are seated on the earth without a word; they have put dust on their heads, they are clothed in haircloth: the heads of the virgins of Jerusalem are bent down to the earth.

ἐκάθισαν εἰς τὴν γῆν ἐσιώπησαν πρεσβύτεροι θυγατρὸς σιων ἀνεβίβασαν χοῦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν περιεζώσαντο σάκκους κατήγαγον εἰς γῆν ἀρχηγοὺς παρθένους ἐν ιερουσαλημ

11 Elsenyvedtek szemeim a könyhullatástól, belsõ részeim háborognak, májam a földre omlik az én népem leányának romlása miatt, mikor elalélt a kis gyermek és a csecsszopó a város utcáin.

My eyes are wasted with weeping, the inmost parts of my body are deeply moved, my inner parts are drained out on the earth, for the destruction of the daughter of my people; because of the young children and babies at the breast who are falling without strength in the open squares of the town.

ἐξέλιπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφθαλμοί μου ἐταράχθη ἡ καρδία μου ἐξεχύθη εἰς γῆν ἡ δόξα μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου ἐν τῷ ἐκλιπεῖν νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐν πλατείαις πόλεως

12 Azt mondták anyjoknak: Hol a kenyér, meg a bor? mikor elaléltak, mint a sebesültek a város utcáin, mikor kilehelték lelköket anyjoknak kebelén.

They say to their mothers, Where is grain and wine? when they are falling like the wounded in the open squares of the town, when their life is drained out on their mother's breast.

ταῖς μητράσιν αὐτῶν εἶπαν ποῦ σῖτος καὶ οἶνος ἐν τῷ ἐκλύεσθαι αὐτοὺς ὡς τραυματίας ἐν πλατείαις πόλεως ἐν τῷ ἐκχεῖσθαι ψυχὰς αὐτῶν εἰς κόλπον μητέρων αὐτῶν

13 Mivel bizonyítsak melletted, mihez hasonlítsalak, Jeruzsálem leánya, mivel mérjelek össze téged, hogy megvígasztaljalak, Sionnak szûz leánya?! Bizony nagy a te romlásod, mint a tenger: kicsoda gyógyít meg téged?!

What example am I to give you? what comparison am I to make for you, O daughter of Jerusalem? what am I to make equal to you, so that I may give you comfort, O virgin daughter of Zion? for your destruction is great like the sea: who is able to make you well?

τί μαρτυρήσω σοι ἢ τί ὁμοιώσω σοι θύγατερ ιερουσαλημ τίς σώσει σε καὶ παρακαλέσει σε παρθένος θύγατερ σιων ὅτι ἐμεγαλύνθη ποτήριον συντριβῆς σου τίς ἰάσεταί σε

14 A te prófétáid hazugságot és bolondságot hirdettek néked, és nem fedték fel a te álnokságodat, hogy elfordították volna fogságodat; hanem láttak tenéked hazug és megtévelyítõ prófétálásokat.

The visions which your prophets have seen for you are false and foolish; they have not made clear to you your sin so that your fate might be changed: but they have seen for you false words, driving you away.

προφῆταί σου εἴδοσάν σοι μάταια καὶ ἀφροσύνην καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν ἐπὶ τὴν ἀδικίαν σου τοῦ ἐπιστρέψαι αἰχμαλωσίαν σου καὶ εἴδοσάν σοι λήμματα μάταια καὶ ἐξώσματα

15 Összecsapják feletted kezöket minden járó-kelõk; süvöltenek és csóválják fejöket Jeruzsálem leánya felett: Ez-é az a város, a melyrõl azt mondták: tökéletes szépség, az egész földnek öröme?

All who go by make a noise with their hands at you; they make hisses, shaking their heads at the daughter of Jerusalem, and saying, Is this the town which was the crown of everything beautiful, the joy of all the earth?

ἐκρότησαν ἐπὶ σὲ χεῖρας πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδόν ἐσύρισαν καὶ ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐπὶ τὴν θυγατέρα ιερουσαλημ ἥ αὕτη ἡ πόλις ἣν ἐροῦσιν στέφανος δόξης ε ὐφροσύνη πάσης τῆς γῆς

16 Feltátották ellened szájokat minden ellenségeid; süvöltenek és csikorgatják fogukat, mondván: Nyeljük el õt! Bizony ez a nap az, a melyet vártunk; megértük, látjuk!

All your haters are opening their mouths wide against you; making hisses and whistling through their teeth, they say, We have made a meal of her: certainly this is the day we have been looking for; it has come, we have seen it.

διήνοιξαν ἐπὶ σὲ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροί σου ἐσύρισαν καὶ ἔβρυξαν ὀδόντας εἶπαν κατεπίομεν αὐτήν πλὴν αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν προσεδοκῶμεν εὕρομεν αὐτήν εἴδομεν

17 Megcselekedte az Úr, a miket gondolt; beváltotta szavát, a melyet szólt eleitõl fogva; rombolt és nem kimélt, és megvidámította rajtad az ellenséget, felemelte szarvát a te szorongatóidnak.

The Lord has done that which was his purpose; he has put into force the orders which he gave in the days which are past; pulling down without pity, he has made your hater glad over you, lifting up the horn of those who were against you.

ἐποίησεν κύριος ἃ ἐνεθυμήθη συνετέλεσεν ῥήματα αὐτοῦ ἃ ἐνετείλατο ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων καθεῖλεν καὶ οὐκ ἐφείσατο καὶ ηὔφρανεν ἐπὶ σὲ ἐχθρόν ὕψωσεν κέρας θλίβοντός σε

18 Kiáltott az õ szívök az Úrhoz: Oh Sion leányának kõfala! Folyjon alá könnyed mint a patak, éjjel és nappal; ne szakadjon félbe, síró szemed meg se pihenjen.
Let your cry go up to the Lord: O wall of the daughter of Zion, let your weeping be flowing down like a stream day and night; give yourself no rest, let not your eyes keep back the drops of sorrow.
ἐβόησεν καρδία αὐτῶν πρὸς κύριον τείχη σιων καταγάγετε ὡς χειμάρρους δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός μὴ δῷς ἔκνηψιν σεαυτῇ μὴ σιωπήσαιτο θύγατερ ὁ ὀφθαλμός σου

19 Kelj fel, riadj éjjel, az õrjárások kezdetén; öntsd ki, mint a vizet a te szívedet az Úr szine elõtt; emeld fel hozzá kezeidet a te kisdedeidnek életéért, a kik elaléltak az éhség miatt minden utczának szegletén.
Up! give cries in the night, at the starting of the night-watches; let your heart be flowing out like water before the face of the Lord, lifting up your hands to him for the life of your young children who are falling down, feeble for need of food, at the top of every street.
ἀνάστα ἀγαλλίασαι ἐν νυκτὶ εἰς ἀρχὰς φυλακῆς σου ἔκχεον ὡς ὕδωρ καρδίαν σου ἀπέναντι προσώπου κυρίου ἆρον πρὸς αὐτὸν χεῖράς σου περὶ ψυχῆς νηπίων σου τῶν ἐκλυομέν ων λιμῷ ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων

20 Lásd meg Uram és tekintsd meg, kivel cselekedtél így! Avagy megegyék-é az asszonyok az õ méhöknek gyümölcsét, dédelgetett kisdedeiket; avagy megölettessék-é az Úrnak szent helyén pap és próféta?
Look! O Lord, see to whom you have done this! Are the women to take as their food the fruit of their bodies, the children who are folded in their arms? are the priest and the prophet to be put to death in the holy place of the Lord?
ἰδέ κύριε καὶ ἐπίβλεψον τίνι ἐπεφύλλισας οὕτως εἰ φάγονται γυναῖκες καρπὸν κοιλίας αὐτῶν ἐπιφυλλίδα ἐποίησεν μάγειρος φονευθήσονται νήπια θηλάζοντα μαστούς ἀποκτενεῖ ς ἐν ἁγιάσματι κυρίου ἱερέα καὶ προφήτην

21 Az utczákon a földön fekszik gyermek és vén; szûzeim és ifjaim fegyver miatt hullottak el; öldököltél haragod napján, mészároltál, nem kiméltél.
The young men and the old are stretched on the earth in the streets; my virgins and my young men have been put to the sword: you have sent death on them in the day of your wrath, causing death without pity.
ἐκοιμήθησαν εἰς τὴν ἔξοδον παιδάριον καὶ πρεσβύτης παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἀπέκτειναις ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς σου ἔμα γείρευσας οὐκ ἐφείσω

22 Egybehívtad mint valami ünnepnapra az én rettegtetõimet mindenfelõl, és nem volt az Úr haragjának napján, a ki elmenekült és megszabadult volna. A kiket dédelgettem és felneveltem, ellenségem emésztette meg õket!
As in the day of a holy meeting you have made fears come round me on every side, and no one got away or was kept safe in the day of the Lord's wrath: those who were folded in my arms, whom I took care of, have been sent to their destruction by my hater.
ἐκάλεσεν ἡμέραν ἑορτῆς παροικίας μου κυκλόθεν καὶ οὐκ ἐγένοντο ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου ἀνασῳζόμενος καὶ καταλελειμμένος ὡς ἐπεκράτησα καὶ ἐπλήθυνα ἐχθρούς μου πάντ ας

1 Én vagyok az az ember, a ki nyomorúságot látott az õ haragjának vesszeje miatt.
I am the man who has seen trouble by the rod of his wrath.
ἐγὼ ἀνὴρ ὁ βλέπων πτωχείαν ἐν ῥάβδῳ θυμοῦ αὐτοῦ ἐπ' ἐμέ

2 Engem vezérlett és járatott sötétségben és nem világosságban.
By him I have been made to go in the dark where there is no light.
παρέλαβέν με καὶ ἀπήγαγεν εἰς σκότος καὶ οὐ φῶς

3 Bizony ellenem fordult, [ellenem] fordítja kezét minden nap.
Truly against me his hand has been turned again and again all the day.
πλὴν ἐν ἐμοὶ ἐπέστρεψεν χεῖρα αὐτοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν

4 Megfonnyasztotta testemet és bõrömet, összeroncsolta csontjaimat.
My flesh and my skin have been used up by him and my bones broken.
ἐπαλαίωσεν σάρκας μου καὶ δέρμα μου ὀστέα μου συνέτριψεν

5 [Erõsséget] épített ellenem és körülvett méreggel és fáradsággal.
He has put up a wall against me, shutting me in with bitter sorrow.
ἀνῳκοδόμησεν κατ' ἐμοῦ καὶ ἐκύκλωσεν κεφαλήν μου καὶ ἐμόχθησεν

6 Sötét helyekre ültetett engem, mint az örökre meghaltakat.
He has kept me in dark places, like those who have been long dead.
ἐν σκοτεινοῖς ἐκάθισέν με ὡς νεκροὺς αἰῶνος

7 Körülkerített, hogy ki ne mehessek, nehézzé tette lánczomat.
He has put a wall round me, so that I am not able to go out; he has made great the weight of my chain.
ἀνῳκοδόμησεν κατ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἐξελεύσομαι ἐβάρυνεν χαλκόν μου

8 Sõt ha kiáltok és segítségül hívom is, nem hallja meg imádságomat.
Even when I send up a cry for help, he keeps my prayer shut out.
καί γε κεκράξομαι καὶ βοήσω ἀπέφραξεν προσευχήν μου

9 Elkerítette az én útaimat terméskõvel, ösvényeimet elforgatta.
He has put up a wall of cut stones about my ways, he has made my roads twisted.
ἀνῳκοδόμησεν ὁδούς μου ἐνέφραξεν τρίβους μου ἐτάραξεν

10 Ólálkodó medve õ nékem [és] lesben álló oroszlán.
He is like a bear waiting for me, like a lion in secret places.
ἄρκος ἐνεδρεύουσα αὐτός μοι λέων ἐν κρυφαίοις

11 Útaimat elterelte, és darabokra vagdalt és elpusztított engem!
By him my ways have been turned on one side and I have been pulled in bits; he has made me waste.
κατεδίωξεν ἀφεστηκότα καὶ κατέπαυσέν με ἔθετό με ἠφανισμένην

12 Kifeszítette kézívét, és a nyíl elé czélul állított engem!
With his bow bent, he has made me the mark for his arrows.
ἐνέτεινεν τόξον αὐτοῦ καὶ ἐστήλωσέν με ὡς σκοπὸν εἰς βέλος

13 Veséimbe bocsátotta tegzének fiait.
He has let loose his arrows into the inmost parts of my body.
εἰσήγαγεν τοῖς νεφροῖς μου ἰοὺς φαρέτρας αὐτοῦ

14 Egész népemnek csúfjává lettem, és gúnydalukká napestig.
I have become the sport of all the peoples; I am their song all the day.
ἐγενήθην γέλως παντὶ λαῷ μου ψαλμὸς αὐτῶν ὅλην τὴν ἡμέραν

15 Eltöltött engem keserûséggel, megrészegített engem ürömmel.
He has made my life nothing but pain, he has given me the bitter root in full measure.
ἐχόρτασέν με πικρίας ἐμέθυσέν με χολῆς

16 És kova-kõvel törtelte ki fogaimat; porba tiprott engem.
By him my teeth have been broken with crushed stones, and I am bent low in the dust.
καὶ ἐξέβαλεν ψήφῳ ὀδόντας μου ἐψώμισέν με σποδόν

17 És kizártad lelkem a békességbõl; elfeledkeztem a jóról.
My soul is sent far away from peace, I have no more memory of good.
καὶ ἀπώσατο ἐξ εἰρήνης ψυχήν μου ἐπελαθόμην ἀγαθὰ

18 És mondám: Elveszett az én erõm és az én reménységem az Úrban.
And I said, My strength is cut off, and my hope from the Lord.
καὶ εἶπα ἀπώλετο νεῖκός μου καὶ ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ κυρίου

19 Emlékezzél meg az én nyomorúságomról és eltapodtatásomról, az ürömrõl és a méregrõl!
Keep in mind my trouble and my wandering, the bitter root and the poison.
ἐμνήσθην ἀπὸ πτωχείας μου καὶ ἐκ διωγμοῦ μου πικρίας καὶ χολῆς μου

20 Vissza-visszaemlékezik, és megalázódik bennem az én lelkem.
My soul still keeps the memory of them; and is bent down in me.
μνησθήσεται καὶ καταδολεσχήσει ἐπ' ἐμὲ ἡ ψυχή μου

21 Ezt veszem szívemre, azért bízom.
This I keep in mind, and because of this I have hope.
ταύτην τάξω εἰς τὴν καρδίαν μου διὰ τοῦτο ὑπομενῶ

25 Jó az Úr azoknak, a kik várják õt; a léleknek, a mely keresi õt.
The Lord is good to those who are waiting for him, to the soul which is looking for him.
ἀγαθὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν ψυχῇ ἣ ζητήσει αὐτὸν ἀγαθὸν

26 Jó várni és megadással lenni az Úr szabadításáig.
It is good to go on hoping and quietly waiting for the salvation of the Lord.
καὶ ὑπομενεῖ καὶ ἡσυχάσει εἰς τὸ σωτήριον κυρίου

27 Jó a férfiúnak, ha igát visel ifjúságában.
It is good for a man to undergo the yoke when he is young.
ἀγαθὸν ἀνδρὶ ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐν νεότητι αὐτοῦ

28 Egyedül ül és hallgat, mert felvette magára.
Let him be seated by himself, saying nothing, because he has put it on him.
καθήσεται κατὰ μόνας καὶ σιωπήσεται ὅτι ἦρεν ἐφ' ἑαυτῷ

30 Orczáját tartja az õt verõnek, megelégszik gyalázattal.
Let his face be turned to him who gives him blows; let him be full of shame.
δώσει τῷ παίοντι αὐτὸν σιαγόνα χορτασθήσεται ὀνειδισμῶν

31 Mert nem zár ki örökre az Úr.
For the Lord does not give a man up for ever.
ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπώσεται κύριος

32 Sõt, ha megszomorít, meg is vígasztal az õ kegyelmességének gazdagsága szerint.
For though he sends grief, still he will have pity in the full measure of his love.
ὅτι ὁ ταπεινώσας οἰκτιρήσει κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ

33 Mert nem szíve szerint veri és szomorítja meg az embernek fiát.
For he has no pleasure in troubling and causing grief to the children of men.
ὅτι οὐκ ἀπεκρίθη ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ ἐταπείνωσεν υἱοὺς ἀνδρός

34 Hogy lábai alá tiporja valaki a föld minden foglyát;
In a man's crushing under his feet all the prisoners of the earth,
τοῦ ταπεινῶσαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντας δεσμίους γῆς

35 Hogy elfordíttassék az ember ítélete a Magasságosnak színe elõtt;
In his turning away the right of a man before the face of the Most High.
τοῦ ἐκκλῖναι κρίσιν ἀνδρὸς κατέναντι προσώπου ὑψίστου

36 Hogy elnyomassék az ember az õ peres dolgában: ezt az Úr nem nézi el.
In his doing wrong to a man in his cause, the Lord has no pleasure.
καταδικάσαι ἄνθρωπον ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν κύριος οὐκ εἶπεν

37 Kicsoda az, a ki szól és meglesz, ha nem parancsolja az Úr?
Who is able to say a thing, and give effect to it, if it has not been ordered by the Lord?
τίς οὕτως εἶπεν καὶ ἐγενήθη κύριος οὐκ ἐνετείλατο

38 A Magasságosnak szájából nem jõ ki a gonosz és a jó.
Do not evil and good come from the mouth of the Most High?
ἐκ στόματος ὑψίστου οὐκ ἐξελεύσεται τὰ κακὰ καὶ τὸ ἀγαθόν

39 Mit zúgolódik az élõ ember? Ki-ki a maga bûneiért [bûnhõdik.]
What protest may a living man make, even a man about the punishment of his sin?
τί γογγύσει ἄνθρωπος ζῶν ἀνὴρ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ

40 Tudakozzuk a mi útainkat és vizsgáljuk meg, és térjünk az Úrhoz.
Let us make search and put our ways to the test, turning again to the Lord;
ἐξηρευνήθη ἡ ὁδὸς ἡμῶν καὶ ἠτάσθη καὶ ἐπιστρέψωμεν ἕως κυρίου

41 Emeljük fel szíveinket kezeinkkel egyetemben Istenhez az égben.
Lifting up our hearts with our hands to God in the heavens.
ἀναλάβωμεν καρδίας ἡμῶν ἐπὶ χειρῶν πρὸς ὑψηλὸν ἐν οὐρανῷ

42 Mi voltunk gonoszok és pártütõk, azért nem bocsátottál meg.
We have done wrong and gone against your law; we have not had your forgiveness.
ἡμαρτήσαμεν ἠσεβήσαμεν καὶ οὐχ ἱλάσθης

43 Felöltötted a haragot és üldöztél minket, öldököltél, nem kiméltél.
Covering yourself with wrath you have gone after us, cutting us off without pity;
ἐπεσκέπασας ἐν θυμῷ καὶ ἀπεδίωξας ἡμᾶς ἀπέκτεινας οὐκ ἐφείσω

44 Felöltötted a felhõt, hogy hozzád ne jusson az imádság.
Covering yourself with a cloud, so that prayer may not get through.
ἐπεσκέπασας νεφέλην σεαυτῷ εἵνεκεν προσευχῆς

45 Sepredékké és útálattá tettél minket a népek között.
You have made us like waste and that for which there is no use, among the peoples.
καμμύσαι με καὶ ἀπωσθῆναι ἔθηκας ἡμᾶς ἐν μέσῳ τῶν λαῶν

46 Feltátotta száját ellenünk minden ellenségünk.
The mouths of all our haters are open wide against us.
διήνοιξαν ἐφ' ἡμᾶς τὸ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν

47 Rettegés és tõr van mi rajtunk, pusztulás és romlás.
Fear and deep waters have come on us, wasting and destruction.
φόβος καὶ θυμὸς ἐγενήθη ἡμῖν ἔπαρσις καὶ συντριβή

48 Víz-patakok folynak alá az én szememből népem leányának romlása miatt.
Rivers of water are running down from my eyes, for the destruction of the daughter of my people.
ἀφέσεις ὑδάτων κατάξει ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου

49 Szemem csörgedez és nem szünik meg, nincs pihenése,
My eyes are streaming without stopping, they have no rest,
ὁ ὀφθαλμός μου κατεπόθη καὶ οὐ σιγήσομαι τοῦ μὴ εἶναι ἔκνηψιν

50 Míg ránk nem tekint és meg nem lát az Úr az égből.
Till the Lord's eye is turned on me, till he sees my trouble from heaven.
ἕως οὗ διακύψῃ καὶ ἴδῃ κύριος ἐξ οὐρανοῦ

51 Szemem bánatba ejté lelkemet városomnak minden leányáért.
The Lord is unkind to my soul, more than all the daughters of my town.
ὁ ὀφθαλμός μου ἐπιφυλλιεῖ ἐπὶ τὴν ψυχήν μου παρὰ πάσας θυγατέρας πόλεως

52 Vadászva vadásztak reám, mint valami madárra, ellenségeim ok nélkül.
They who are against me without cause have gone hard after me as if I was a bird;
θηρεύοντες ἐθήρευσάν με ὡς στρουθίον οἱ ἐχθροί μου δωρεάν

53 Veremben fojtották meg életemet, és követ hánytak rám.
They have put an end to my life in the prison, stoning me with stones.
ἐθανάτωσαν ἐν λάκκῳ ζωήν μου καὶ ἐπέθηκαν λίθον ἐπ' ἐμοί

54 Felüláradtak a vizek az én fejem felett; mondám: Kivágattam!
Waters were flowing over my head; I said, I am cut off.
ὑπερεχύθη ὕδωρ ἐπὶ κεφαλήν μου εἶπα ἀπῶσμαι

55 Segítségül hívtam a te nevedet, oh Uram, a legalsó veremből.
I was making prayer to your name, O Lord, out of the lowest prison.
ἐπεκαλεσάμην τὸ ὄνομά σου κύριε ἐκ λάκκου κατωτάτου

56 Hallottad az én szómat; ne rejtsd el füledet sóhajtásom és kiáltásom elől.
My voice came to you; let not your ear be shut to my breathing, to my cry.
φωνήν μου ἤκουσας μὴ κρύψῃς τὰ ὦτά σου εἰς τὴν δέησίν μου

57 Közelegj hozzám, mikor segítségül hívlak téged; mondd: Ne félj!
You came near in the day when I made my prayer to you: you said, Have no fear.
εἰς τὴν βοήθειάν μου ἤγγισας ἐν ᾗ σε ἡμέρᾳ ἐπεκαλεσάμην εἶπάς μοι μὴ φοβοῦ

58 Pereld meg Uram lelkemnek perét; váltsd meg életemet.
O Lord, you have taken up the cause of my soul, you have made my life safe.
ἐδίκασας κύριε τὰς δίκας τῆς ψυχῆς μου ἐλυτρώσω τὴν ζωήν μου

59 Láttad, oh Uram, az én bántalmaztatásomat; ítéld meg ügyemet.
O Lord, you have seen my wrong; be judge in my cause.
εἶδες κύριε τὰς ταραχάς μου ἔκρινας τὴν κρίσιν μου

60 Láttad minden bosszúállásukat, minden ellenem való gondolatjokat.
You have seen all the evil rewards they have sent on me, and all their designs against me.
εἶδες πᾶσαν τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν εἰς πάντας διαλογισμοὺς αὐτῶν ἐν ἐμοί

61 Hallottad Uram az õ szidalmazásukat, minden ellenem való gondolatjokat;
Their bitter words have come to your ears, O Lord, and all their designs against me;
ἤκουσας τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν πάντας τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν κατ' ἐμοῦ

62 Az ellenem támadóknak ajkait, és ellenem való mindennapi szándékukat.
The lips of those who came up against me, and their thoughts against me all the day.
χείλη ἐπανιστανομένων μοι καὶ μελέτας αὐτῶν κατ' ἐμοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν

63 Tekintsd meg leülésöket és felkelésöket; én vagyok az õ gúnydaluk.
Take note of them when they are seated, and when they get up; I am their song.
καθέδραν αὐτῶν καὶ ἀνάστασιν αὐτῶν ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν

64 Fizess meg nékik, Uram, az õ kezeiknek munkája szerint.
You will give them their reward, O Lord, answering to the work of their hands.
ἀποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα κύριε κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν

65 Adj nékik szívbeli konokságot; átkodul reájok.
You will let their hearts be covered over with your curse on them.
ἀποδώσεις αὐτοῖς ὑπερασπισμὸν καρδίας μόχθον σου αὐτοῖς

66 Üldözd haragodban, és veszesd el õket az Úr ege alól!
You will go after them in wrath, and put an end to them from under the heavens of the Lord.
καταδιώξεις ἐν ὀργῇ καὶ ἐξαναλώσεις αὐτοὺς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ κύριε

1 Jaj! de meghomályosodott az arany, elváltozott a szép színarany, kiszórattak a szent hely kövei minden utcza szegletére.
How dark has the gold become! how changed the best gold! the stones of the holy place are dropping out at the top of every street.
πῶς ἀμαυρωθήσεται χρυσίον ἀλλοιωθήσεται τὸ ἀργύριον τὸ ἀγαθόν ἐξεχύθησαν λίθοι ἅγιοι ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων

2 Sionnak drága fiait, a kik becsesebbek valának mint a színarany, cserépedénynek tekintették, a fazekas munkájának.
The valued sons of Zion, whose price was the best gold, are looked on as vessels of earth, the work of the hands of the potter!
υἱοὶ σιων οἱ τίμιοι οἱ ἐπηρμένοι ἐν χρυσίῳ πῶς ἐλογίσθησαν εἰς ἀγγεῖα ὀστράκινα ἔργα χειρῶν κεραμέως

3 Még a sárkányok is oda nyujtják emlõiket, szoptatják fiaikat; az én népem leánya pedig kegyetlen, mint a struczmadarak a pusztában.
Even the beasts of the waste land have full breasts, they give milk to their young ones: the daughter of my people has become cruel like the ostriches in the waste land.
καί γε δράκοντες ἐξέδυσαν μαστούς ἐθήλασαν σκύμνοι αὐτῶν θυγατέρες λαοῦ μου εἰς ἀνίατον ὡς στρουθίον ἐν ἐρήμῳ

4 A csecsemõ nyelve az ínyéhez tapadt a szomjúság miatt; a kisdedek kenyeret kértek, és nem volt, a ki nyujtott volna nékik.
The tongue of the child at the breast is fixed to the roof of his mouth for need of drink: the young children are crying out for bread, and no man gives it to them.
ἐκολλήθη ἡ γλῶσσα θηλάζοντος πρὸς τὸν φάρυγγα αὐτοῦ ἐν δίψει νήπια ἤτησαν ἄρτον ὁ διακλῶν οὐκ ἔστιν αὐτοῖς

5 Kik pompás ételeket evének, elpusztulának az utczákon; a kik bíborban neveltetének, a szemétdombot ölelgetik.
Those who were used to feasting on delicate food are wasted in the streets: those who as children were dressed in purple are stretched out on the dust.
οἱ ἔσθοντες τὰς τρυφὰς ἠφανίσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις οἱ τιθηνούμενοι ἐπὶ κόκκων περιεβάλοντο κοπρίας

6 Bizony nagyobb az én népem leányának bûnhõdése Sodoma bûnhõdésénél, a mely elsülyedt egy pillanat alatt, noha kézzel sem ütöttek felé.
For the punishment of the daughter of my people is greater than the punishment of Sodom, which was overturned suddenly without any hand falling on her.
καὶ ἐμεγαλύνθη ἀνομία θυγατρὸς λαοῦ μου ὑπὲρ ἀνομίας σοδομων τῆς κατεστραμμένης ὥσπερ σπουδῇ καὶ οὐκ ἐπόνεσαν ἐν αὐτῇ χεῖρας

7 Az õ názireusai tisztábbak valának a hónál, fehérebbek a tejnél, testök pirosabb vala, mint a korál, termetök mint a zafir.
Her holy ones were cleaner than snow, they were whiter than milk, their bodies were redder than corals, their form was as the sapphire:
ἐκαθαριώθησαν ναζιραῖοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα ἔλαμψαν ὑπὲρ γάλα ἐπυρρώθησαν ὑπὲρ λίθους σαπφείρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν

8 [De most] feketébb az õ ábrázatjok a koromnál, nem ismerik meg õket az utczákon; bõrük csontjaikhoz ragadt, elszáradt, mint a fa.
Their face is blacker than night; in the streets no one has knowledge of them: their skin is hanging on their bones, they are dry, they have become like wood.
ἐσκότασεν ὑπὲρ ἀσβόλην τὸ εἶδος αὐτῶν οὐκ ἐπεγνώσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις ἐπάγη δέρμα αὐτῶν ἐπὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν ἐξηράνθησαν ἐγενήθησαν ὥσπερ ξύλον

9 Jobban jártak, a kik fegyverrel ölettek meg, mint a kik éhen vesztek el; mert azok átveretve multak ki, [ezek pedig] a mezõ termésének hiánya miatt.
Those who have been put to the sword are better off than those whose death is caused by need of food; for these come to death slowly, burned up like the fruit of the field.
καλοὶ ἦσαν οἱ τραυματίαι ῥομφαίας ἢ οἱ τραυματίαι λιμοῦ ἐπορεύθησαν ἐκκεκεντημένοι ἀπὸ γενημάτων ἀγρῶν

10 Irgalmas anyák kezei megfõzték gyermekeiket, hogy azok eledeleik legyenek az én népem leányának romlásakor.
The hands of kind-hearted women have been boiling their children; they were their food in the destruction of the daughter of my people.
χεῖρες γυναικῶν οἰκτιρμόνων ἥψησαν τὰ παιδία αὐτῶν ἐγενήθησαν εἰς βρῶσιν αὐταῖς ἐν τῷ συντρίμματι τῆς θυγατρὸς λαοῦ μου

11 Megteljesíté az Úr az õ búsulását, kiöntötte az õ felgerjedt haragját, és tüzet gyújtott a Sionban, és megemésztette annak fundamentomait.
The Lord has given full effect to his passion, he has let loose his burning wrath; he has made a fire in Zion, causing the destruction of its bases.
συνετέλεσεν κύριος θυμὸν αὐτοῦ ἐξέχεεν θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ καὶ ἀνῆψεν πῦρ ἐν σιων καὶ κατέφαγεν τὰ θεμέλια αὐτῆς

12 Nem hitték a föld királyai, sem a föld kerekségének lakosai, hogy szorongató és ellenség vonuljon be Jeruzsálemnek kapuin.
To the kings of the earth and to all the people of the world it did not seem possible that the attackers and the haters would go into the doors of Jerusalem.
οὐκ ἐπίστευσαν βασιλεῖς γῆς πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην ὅτι εἰσελεύσεται ἐχθρὸς καὶ ἐκθλίβων διὰ τῶν πυλῶν ιερουσαλημ

13 Az õ prófétáinak bûne, az õ papjainak vétke miatt [van ez,] a kik az igazaknak vérét ontották abban.
It is because of the sins of her prophets and the evil-doing of her priests, by whom the blood of the upright has been drained out in her.
ἐξ ἁμαρτιῶν προφητῶν αὐτῆς ἀδικιῶν ἱερέων αὐτῆς τῶν ἐκχεόντων αἷμα δίκαιον ἐν μέσῳ αὐτῆς

14 Tántorogtak, mint vakok az utczákon, vérrel bemocskolva, annyira, hogy ruháikat sem érinthették.
They are wandering like blind men in the streets, they are made unclean with blood, so that their robes may not be touched by men.
ἐσαλεύθησαν ἐγρήγοροι αὐτῆς ἐν ταῖς ἐξόδοις ἐμολύνθησαν ἐν αἵματι ἐν τῷ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἥψαντο ἐνδυμάτων αὐτῶν

15 Távozzatok! tisztátalan! kiáltották azoknak; távozzatok, távozzatok, ne illessetek! Bizony elfutottak, bujdostak is; a pogányok közt ezt mondták: Nem lakhatnak itt sokáig!
Away! unclean! they were crying out to them, Away! away! let there be no touching: when they went away in flight and wandering, men said among the nations, There is no further resting-place for them.
ἀπόστητε ἀκαθάρτων καλέσατε αὐτούς ἀπόστητε ἀπόστητε μὴ ἅπτεσθε ὅτι ἀνήφθησαν καί γε ἐσαλεύθησαν εἶπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ μὴ προσθῶσιν τοῦ παροικεῖν

16 Az Úr haragja oszlatta el õket; többé nem tekint reájok, [mivelhogy] a papok orczáját nem tisztelték, a véneken nem könyörültek.
The face of the Lord has sent them in all directions; he will no longer take care of them: they had no respect for the priests, they gave no honour to the old men.
πρόσωπον κυρίου μερὶς αὐτῶν οὐ προσθήσει ἐπιβλέψαι αὐτοῖς πρόσωπον ἱερέων οὐκ ἔλαβον πρεσβύτας οὐκ ἠλέησαν

17 Még mikor meg voltunk, elepedve néztek szemeink a hiábavaló segedelem után; esengve várakoztunk olyan népre, a mely nem szabadított meg.
Our eyes are still wasting away in looking for our false help: we have been watching for a nation unable to give salvation.
ἔτι ὄντων ἡμῶν ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν μάταια ἀποσκοπευόντων ἡμῶν ἀπεσκοπεύσαμεν εἰς ἔθνος οὐ σῴζον

18 Vadásztak lépéseinkre úgy, hogy nem járhattunk a mi utczáinkon; elközelgetett a mi végünk, beteltek a mi napjaink, bizony eljött a mi végünk!
They go after our steps so that we may not go in our streets: our end is near, our days are numbered; for our end has come.
ἐθηρεύσαμεν μικροὺς ἡμῶν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἤγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ἡμῶν πάρεστιν ὁ καιρὸς ἡμῶν

19 Gyorsabbak valának a mi üldözõink az égnek saskeselyûinél; a hegyeken kergettek minket, a pusztában ólálkodtak utánunk.
Those who went after us were quicker than the eagles of the heaven, driving us before them on the mountains, waiting secretly for us in the waste land.
κοῦφοι ἐγένοντο οἱ διώκοντες ἡμᾶς ὑπὲρ ἀετοὺς οὐρανοῦ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐξήφθησαν ἐν ἐρήμῳ ἐνήδρευσαν ἡμᾶς

20 Orrunk lehellete, az Úr felkentje megfogattaték az õ vermeikben, a kirõl azt mondottuk: az õ árnyékában élünk a pogányok között.
Our breath of life, he on whom the holy oil was put, was taken in their holes; of whom we said, Under his shade we will be living among the nations.
πνεῦμα προσώπου ἡμῶν χριστὸς κυρίου συνελήμφθη ἐν ταῖς διαφθοραῖς αὐτῶν οὗ εἴπαμεν ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ζησόμεθα ἐν τοῖς ἔθνεσιν

21 Örülj és vígadozz, Edom leánya, a ki Uz földjén lakozol, [mert]még te rád is rád kerül a pohár, megrészegedel és meztelenkedel.
Have joy and be glad, O daughter of Edom, living in the land of Uz: the cup will be given to you in your turn, and you will be overcome with wine and your shame will be seen.
χαῖρε καὶ εὐφραίνου θύγατερ ιδουμαίας ἡ κατοικοῦσα ἐπὶ γῆς καί γε ἐπὶ σὲ διελεύσεται τὸ ποτήριον κυρίου καὶ μεθυσθήσῃ καὶ ἀποχεεῖς

22 Eltörültetik a te álnokságod, oh Sion leánya, nem fog téged számûzni többé; meglátogatja a te álnokságodat, Edom leánya fölfedi a te bûneidet.
The punishment of your evil-doing is complete, O daughter of Zion; never again will he take you away as a prisoner: he will give you the reward of your evil-doing, O daughter of Edom; he will let your sin be uncovered.
ἐξέλιπεν ἡ ἀνομία σου θύγατερ σιων οὐ προσθήσει ἔτι ἀποικίσαι σε ἐπεσκέψατο ἀνομίας σου θύγατερ εδωμ ἀπεκάλυψεν ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά σου

1 Emlékezzél meg Uram, mi esett meg rajtunk; tekintsd meg és lásd meg gyalázatunkat!
Keep in mind, O Lord, what has come to us: take note and see our shame.
μνήσθητι κύριε ὅ τι ἐγενήθη ἡμῖν ἐπίβλεψον καὶ ἰδὲ τὸν ὀνειδισμὸν ἡμῶν

2 A mi örökségünk idegenekre szállt; házaink a jövevényekéi.
Our heritage is given up to men of strange lands, our houses to those who are not our countrymen.
κληρονομία ἡμῶν μετεστράφη ἀλλοτρίοις οἱ οἶκοι ἡμῶν ξένοις

3 Apátlan árvák lettünk; anyáink, mint az özvegyek.
We are children without fathers, our mothers are like widows.
ὀρφανοὶ ἐγενήθημεν οὐχ ὑπάρχει πατήρ μητέρες ἡμῶν ὡς αἱ χῆραι

4 Vizünket pénzért iszszuk, tûzifánkat áron kapjuk.
We give money for a drink of water, we get our wood for a price.
ἐξ ἡμερῶν ἡμῶν ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἦλθεν

5 Nyakunknál fogva hajtatunk; elfáradtunk, nincsen nyugtunk.
Our attackers are on our necks: overcome with weariness, we have no rest.
ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν ἐδιώχθημεν ἐκοπιάσαμεν οὐκ ἀνεπαύθημεν

6 Égyiptomnak adtunk kezet, az asszíroknak, hogy jóllakjunk kenyérrel.
We have given our hands to the Egyptians and to the Assyrians so that we might have enough bread.
αἴγυπτος ἔδωκεν χεῖρα ασσουρ εἰς πλησμονὴν αὐτῶν

7 Apáink vétkeztek; nincsenek; mi hordozzuk vétkeiket.
Our fathers were sinners and are dead; and the weight of their evil-doing is on us.
οἱ πατέρες ἡμῶν ἥμαρτον οὐχ ὑπάρχουσιν ἡμεῖς τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ὑπέσχομεν

8 Szolgák uralkodnak rajtunk; nincs a ki megszabadítson kezökbõl.
Servants are ruling over us, and there is no one to make us free from their hands.
δοῦλοι ἐκυρίευσαν ἡμῶν λυτρούμενος οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν

9 Életünk veszélyeztetésével szerezzük kenyerünket a pusztában levõ fegyver miatt.
We put our lives in danger to get our bread, because of the sword of the waste land.
ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν εἰσοίσομεν ἄρτον ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ῥομφαίας τῆς ἐρήμου

10 Bõrünk, mint a kemencze, megfeketedett az éhség lázától.
Our skin is heated like an oven because of our burning heat from need of food.
τὸ δέρμα ἡμῶν ὡς κλίβανος ἐπελειώθη συνεσπάσθησαν ἀπὸ προσώπου καταιγίδων λιμοῦ

11 Az asszonyokat meggyalázták Sionban, a szûzeket Júda városaiban.
They took by force the women in Zion, the virgins in the towns of Judah.
γυναῖκας ἐν σιων ἐταπείνωσαν παρθένους ἐν πόλεσιν ιουδα

12 A fejedelmeket kezökkel akasztották fel; a vének orczáit nem becsülik.
Their hands put princes to death by hanging: the faces of old men were not honoured.
ἄρχοντες ἐν χερσὶν αὐτῶν ἐκρεμάσθησαν πρεσβύτεροι οὐκ ἐδοξάσθησαν

13 Az ifjak a kézi malmot hordozzák, és a gyermekek a fahordásban botlanak el.
The young men were crushing the grain, and the boys were falling under the wood.
ἐκλεκτοὶ κλαυθμὸν ἀνέλαβον καὶ νεανίσκοι ἐν ξύλῳ ἠσθένησαν

14 A vének eltüntek a kapuból, [megszüntek] az ifjak énekelni.
The old men are no longer seated in the doorway, and the music of the young men has come to an end.
καὶ πρεσβῦται ἀπὸ πύλης κατέπαυσαν ἐκλεκτοὶ ἐκ ψαλμῶν αὐτῶν κατέπαυσαν

15 Oda van a mi szívünk öröme, gyászra fordult a mi körtánczunk.
The joy of our hearts is ended; our dancing is changed into sorrow.
κατέλυσεν χαρὰ καρδίας ἡμῶν ἐστράφη εἰς πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν

16 Elesett a mi fejünknek koronája, jaj most nékünk mert vétkeztünk!
The crown has been taken from our head: sorrow is ours, for we are sinners.
ἔπεσεν ὁ στέφανος τῆς κεφαλῆς ἡμῶν οὐαὶ δὴ ἡμῖν ὅτι ἡμάρτομεν

17 Ezért lett beteg a mi szívünk, ezekért homályosodtak meg a mi szemeink;
Because of this our hearts are feeble; for these things our eyes are dark;
περὶ τούτου ἐγενήθη ὀδυνηρὰ ἡ καρδία ἡμῶν περὶ τούτου ἐσκότασαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν

18 A Sion hegyéért, hogy elpusztult; rókák futkosnak azon!
Because of the mountain of Zion which is a waste; jackals go over it.
ἐπ' ὄρος σιων ὅτι ἠφανίσθη ἀλώπεκες διῆλθον ἐν αὐτῇ

19 Te Uram örökké megmaradsz; a te királyi széked nemzedékrõl nemzedékre!
You, O Lord, are seated as King for ever; the seat of your power is eternal.
σὺ δέ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα κατοικήσεις ὁ θρόνος σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν

20 Miért feledkezel el örökre mi rólunk? [miért] hagysz el minket hosszú idõre?
Why have we gone from your memory for ever? why have you been turned away from us for so long?
ἵνα τί εἰς νεῖκος ἐπιλήσῃ ἡμῶν καταλείψεις ἡμᾶς εἰς μακρότητα ἡμερῶν

21 Térits vissza Uram magadhoz és visszatérünk; újítsd meg a mi napjainkat, mint régen.
Make us come back to you, O Lord, and let us be turned; make our days new again as in the past.
ἐπίστρεψον ἡμᾶς κύριε πρὸς σέ καὶ ἐπιστραφησόμεθα καὶ ἀνακαίνισον ἡμέρας ἡμῶν καθὼς ἔμπροσθεν

22 Mert bizony-bizony megvetettél minket; megharagudtál ránk felettébb!
But you have quite given us up; you are full of wrath against us.
ὅτι ἀπωθούμενος ἀπώσω ἡμᾶς ὠργίσθης ἐφ' ἡμᾶς ἕως σφόδρα .

1 És lõn a harminczadik esztendõben, a negyedik [hónap]ban, a hónap ötödikén, mikor én a foglyok közt a Kébár folyó mellett voltam: megnyilatkozának az egek, és láték isteni látásokat.

Now it came about in the thirtieth year, in the fourth month, on the fifth day of the month, while I was by the river Chebar among those who had been made prisoners, that the heavens were made open and I saw visions of God.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει ἐν τῷ τετάρτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ μηνὸς καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν μέσῳ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβαρ καὶ ἠνοίχθησαν οἱ οὐρανοί καὶ εἶδο ν ὁράσεις θεοῦ

2 A hónap ötödikén (ez az ötödik esztendeje Jojákin király fogságba vitelének).

On the fifth day of the month, in the fifth year after King Jehoiachin had been made a prisoner,

πέμπτῃ τοῦ μηνός τοῦτο τὸ ἔτος τὸ πέμπτον τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ βασιλέως ιωακιμ

3 Valójában lõn az Úrnak beszéde Ezékiel paphoz, a Búzi fiához a Káldeusok földén, a Kébár folyó mellett, és lõn ott rajta az Úrnak keze.

The word of the Lord came to me, Ezekiel the priest, the son of Buzi, in the land of the Chaldaeans by the river Chebar; and the hand of the Lord was on me there.

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ιεζεκιηλ υἱὸν βουζι τὸν ἱερέα ἐν γῇ χαλδαίων ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβαρ καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου

4 És látám, és ímé forgószél jött északról, nagy felhõ egymást érõ villámlással, a mely körül fényesség vala, közepébõl pedig mintha izzó ércz látszott volna ki, tudniillik a villámlás közepébõl.

And, looking, I saw a storm-wind coming out of the north, a great cloud with flames of fire coming after one another, and a bright light shining round about it and in the heart of it was something coloured like electrum.

καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐξαῖρον ἤρχετο ἀπὸ βορρᾶ καὶ νεφέλη μεγάλη ἐν αὐτῷ καὶ φέγγος κύκλῳ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἐξαστράπτον καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἠλέκτρου ἐν μ έσῳ τοῦ πυρὸς καὶ φέγγος ἐν αὐτῷ

5 És belõle négy lelkes állat formája [tetszék] ki, és ez vala ábrázatjok: emberi formájok vala,

And in the heart of it were the forms of four living beings. And this was what they were like; they had the form of a man.

καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὡς ὁμοίωμα τεσσάρων ζῴων καὶ αὕτη ἡ ὅρασις αὐτῶν ὁμοίωμα ἀνθρώπου ἐπ' αὐτοῖς

6 És mindeniknek négy orczája vala, és négy szárnya mindenikõjöknek;

And every one had four faces, and every one of them had four wings.

καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἑνί καὶ τέσσαρες πτέρυγες τῷ ἑνί

7 És lábaik egyenes lábak, és lábaik talpa mint a borjú lábának talpa, és szikráznak vala, mint a simított ércz színe.

And their feet were straight feet; and the under sides of their feet were like the feet of oxen; and they were shining like polished brass.

καὶ τὰ σκέλη αὐτῶν ὀρθά καὶ πτερωτοὶ οἱ πόδες αὐτῶν καὶ σπινθῆρες ὡς ἐξαστράπτων χαλκός καὶ ἐλαφραὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν

8 Továbbá emberi kezek valának szárnyaik alatt négy oldalukon. Mind a négyõjöknek orczái és szárnyai.

And they had the hands of a man under their wings; the four of them had faces on their four sides.

καὶ χεὶρ ἀνθρώπου ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν τῶν τεσσάρων

9 Szárnyaik egymás mellé lévén szerkesztve, nem fordultak meg jártukban, mindenik az õ orczája irányában megy vala.

They went without turning, every one went straight forward.

οὐκ ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτά ἕκαστον κατέναντι τοῦ προσώπου αὐτῶν ἐπορεύοντο

10 És orczájok formája vala emberi orcza, továbbá oroszlán-orcza mind a négynek jobbfelõl, és bika-orcza mind a négynek balfelõl, és sas-orcza mind a négynek [hátul;]

As for the form of their faces, they had the face of a man, and the four of them had the face of a lion on the right side, and the four of them had the face of an ox on the left side, and the four of them had the face of an eagle.

καὶ ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν πρόσωπον ἀνθρώπου καὶ πρόσωπον λέοντος ἐκ δεξιῶν τοῖς τέσσαρσιν καὶ πρόσωπον μόσχου ἐξ ἀριστερῶν τοῖς τέσσαρσιν καὶ πρόσωπον ἀε τοῦ τοῖς τέσσαρσιν

11 És ezek az õ orczáik. És szárnyaik felül kiterjesztve valának, mindeniknél két szárny összeér vala, kettõ pedig fedezé testöket.
And their wings were separate at the top; two of the wings of every one were joined one to another, and two were covering their bodies.
καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι ἄνωθεν τοῖς τέσσαρσιν ἑκατέρῳ δύο συνεζευγμέναι πρὸς ἀλλήλας καὶ δύο ἐπεκάλυπτον ἐπάνω τοῦ σώματος αὐτῶν

12 És mindenik az õ orczája irányában megy vala, a hová a lélek vala menendõ, oda mennek vala, meg nem fordulván jártukban.
Every one of them went straight forward; wherever the spirit was to go they went; they went on without turning.
καὶ ἑκάτερον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπορεύετο οὗ ἂν ἦν τὸ πνεῦμα πορευόμενον ἐπορεύοντο καὶ οὐκ ἐπέστρεφον

13 És a lelkes állatok közt látszék, mint egy égõ üszög, a mely lángolt, mint a fáklyák, ide s tova futkározva a lelkes állatok közt; és a tûznek fényessége vala, és a tûzbõl villámlás jöve ki.
And between the living beings it was like burning coals of fire, as if flames were going one after the other between the living beings; and the fire was bright, and out of the fire went thunder-flames.
καὶ ἐν μέσῳ τῶν ζῴων ὅρασις ὡς ἀνθράκων πυρὸς καιομένων ὡς ὄψις λαμπάδων συστρεφομένων ἀνὰ μέσον τῶν ζῴων καὶ φέγγος τοῦ πυρός καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξεπορεύετο ἀστραπή

15 És mikor ránéztem a lelkes állatokra, ímé egy-egy kerék vala a földön az állatok mellett mind az õ négy orczájok felõl.
Now while I was looking at the four living beings, I saw one wheel on the earth, by the side of the living beings, for the four of them.
καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ τροχὸς εἷς ἐπὶ τῆς γῆς ἐχόμενος τῶν ζῴων τοῖς τέσσαρσιν

16 A kerekek mintha tarsiskõbõl készültek volna, és mind a négyüknek ugyanazon egy formája vala, és úgy látszának egybeszerkesztve, mintha egyik kerék a másik kerék közepében volna;
The form of the wheels and their work was like a beryl; the four of them had the same form and design, and they were like a wheel inside a wheel.
καὶ τὸ εἶδος τῶν τροχῶν ὡς εἶδος θαρσις καὶ ὁμοίωμα ἓν τοῖς τέσσαρσιν καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἦν καθὼς ἂν εἴη τροχὸς ἐν τροχῷ

17 Jártukban négy oldaluk felé mentek vala; meg nem fordulnak vala jártukban;
The four of them went straight forward without turning to one side.
ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ

18 És talpaik magasak valának és félelmesek, és e talpak rakva valának szemekkel köröskörül mind a négynél.
And I saw that they had edges, and their edges, even of the four, were full of eyes round about.
οὐδ' οἱ νῶτοι αὐτῶν καὶ ὕψος ἦν αὐτοῖς καὶ εἶδον αὐτά καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλόθεν τοῖς τέσσαρσιν

19 És mikor járnak vala a lelkes állatok, járnak vala a kerekek is mellettök, és mikor fölemelkednek vala az állatok a földrõl, fölemelkednek vala a kerekek is.
And when the living beings went on, the wheels went by their side; and when the living beings were lifted up from the earth, the wheels were lifted up.
καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ ζῷα ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ ζῷα ἀπὸ τῆς γῆς ἐξῄροντο οἱ τροχοί

20 A hová a lélek vala menendõ, mennek vala, a hová [tudniillik] a lélek vala menendõ, és a kerekek fölemelkednek vala mellettök, mert a lelkes állatok lelke vala a kerekekben.
Wherever the spirit was to go they went; and the wheels were lifted up by their side: for the spirit of the living beings was in the wheels.
οὗ ἂν ἦν ἡ νεφέλη ἐκεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ πορεύεσθαι ἐπορεύοντο τὰ ζῷα καὶ οἱ τροχοὶ καὶ ἐξῄροντο σὺν αὐτοῖς διότι πνεῦμα ζωῆς ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς

21 Ha [azok] mentek[, ezek is] mennek vala, és ha [azok] álltak, [ezek is] állnak vala, és ha fölemelkedtek a földrõl, fölemelkednek vala a kerekek is mellettök, mert a lelkes állatok lelke vala a kerekekben.
When these went on, the others went; and when these came to rest, the others came to rest; and when these were lifted up from the earth, the wheels were lifted up by their side: for the spirit of the living beings was in the wheels.
ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ ἐπορεύοντο καὶ ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ εἱστήκεισαν καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτὰ ἀπὸ τῆς γῆς ἐξῄροντο σὺν αὐτοῖς ὅτι πνεῦμα ζωῆς ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς

22 És vala mintegy mennyezet az állatok feje fölött, olyan mint a csodálatos kristály, kiterjesztve felül fejök felett.
And over the heads of the living beings there was the form of an arch, looking like ice, stretched out over their heads on high.
καὶ ὁμοίωμα ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτοῖς τῶν ζῴων ὡσεὶ στερέωμα ὡς ὅρασις κρυστάλλου ἐκτεταμένον ἐπὶ τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐπάνωθεν

23 És a mennyezet alatt szárnyaik egyenesek valának, egyik a másikkal összeérvén; mindegyiknek kettõ vala, a melyek befedik vala innen, és mindegyiknek kettõ vala, a melyek befedik vala amonnan az õ testöket.

Under the arch their wings were straight, one stretched out to another: every one had two wings covering their bodies on this side and two covering their bodies on that side.

καὶ ὑποκάτω τοῦ στερεώματος αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι πτερυσσόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ ἑκάστῳ δύο συνεζευγμέναι ἐπικαλύπτουσαι τὰ σώματα αὐτῶν

24 És hallám szárnyaik zúgását, mint sok vizeknek zúgását, úgy mint a Mindenhatónak hangját, mikor járnak vala, zúgás hangját, mint valami tábornak zúgását; mikor állának, leeresztik vala szárnyaikat.

And when they went, the sound of their wings was like the sound of great waters to my ears, like the voice of the Ruler of all, a sound like the rushing of an army: when they came to rest they let down their wings.

καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ ὡς φωνὴν ὕδατος πολλοῦ καὶ ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ κατέπαυον αἱ πτέρυγες αὐτῶν

25 És lõn kiáltás a mennyezeten felül, a mely vala fejök felett, [és] õk megállván, leeresztik vala szárnyaikat.

And there was a voice from the top of the arch which was over their heads: when they came to rest they let down their wings.

καὶ ἰδοὺ φωνὴ ὑπεράνωθεν τοῦ στερεώματος τοῦ ὄντος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν

26 És a mennyezeten felül, a mely fejök felett vala, [látszék] mint valami zafirkõ, királyi széknek formája, és a királyi széknek formáján [látszék] mint egy ember formája azon felül;

And on the top of the arch which was over their heads was the form of a king's seat, like a sapphire stone; and on the form of the seat was the form of a man seated on it on high.

ὡς ὅρασις λίθου σαπφείρου ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοιώματος τοῦ θρόνου ὁμοίωμα ὡς εἶδος ἀνθρώπου ἄνωθεν

27 És látám izzó érczként ragyogni, a melyet, mintha tûz vett volna körül derekának alakjától fogva és fölfelé; és derekának alakjától fogva és lefelé látám, mintha tûz volna. És fényesség vala körülötte,

And I saw it coloured like electrum, with the look of fire in it and round it, going up from what seemed to be the middle of his body; and going down from what seemed to be the middle of his body I saw what was like fire, and there was a bright light shining round him.

καὶ εἶδον ὡς ὄψιν ἠλέκτρου ἀπὸ ὁράσεως ὀσφύος καὶ ἐπάνω καὶ ἀπὸ ὁράσεως ὀσφύος καὶ ἕως κάτω εἶδον ὡς ὅρασιν πυρὸς καὶ τὸ φέγγος αὐτοῦ κύκλῳ

28 Mint a milyen a szivárvány, mely a felhõben szokott lenni esõs idõben, olyan vala a fényesség körös-körül. Ilyen vala az Úr dicsõségének formája, és látám, és orczámra esém, és hallám egy szólónak szavát.

Like the bow in the cloud on a day of rain, so was the light shining round him. And this is what the glory of the Lord was like. And when I saw it I went down on my face, and the voice of one talking came to my ears.

ὡς ὅρασις τόξου ὅταν ᾖ ἐν τῇ νεφέλῃ ἐν ἡμέρᾳ ὑετοῦ οὕτως ἡ στάσις τοῦ φέγγους κυκλόθεν αὕτη ἡ ὅρασις ὁμοιώματος δόξης κυρίου καὶ εἶδον καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου καὶ ἤκουσα φωνὴν λαλοῦντος

1 És monda nékem: Embernek fia! állj lábaidra, és szólok veled.

And he said to me, Son of man, get up on your feet, so that I may say words to you.

καὶ εἶπεν πρός με υἱὲ ἀνθρώπου στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου καὶ λαλήσω πρὸς σέ

2 És lélek jöve én belém, a mint szóla, és állata engem lábaimra, és hallám azt, a ki szól vala nékem.

And at his words the spirit came into me and put me on my feet; and his voice came to my ears.

καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμὲ πνεῦμα καὶ ἀνέλαβέν με καὶ ἐξῆρέν με καὶ ἔστησέν με ἐπὶ τοὺς πόδας μου καὶ ἤκουον αὐτοῦ λαλοῦντος πρός με

3 És mondá nékem: Embernek fia! küldelek én téged Izráel fiaihoz, a pártos nemzetségekhez, a kik pártot ütöttek ellenem; õk és atyáik vétkeztek ellenem mind e mai napig.

And he said to me, Son of man, I am sending you to the children of Israel, to an uncontrolled nation which has gone against me: they and their fathers have been sinners against me even to this very day.

καὶ εἶπεν πρός με υἱὲ ἀνθρώπου ἐξαποστέλλω ἐγώ σε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ τοὺς παραπικραίνοντάς με οἵτινες παρεπίκρανάν με αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἕως τῆς σήμερ ον ἡμέρας

4 A kemény orczájú fiakhoz és makacs szívûekhez küldelek téged, és ezt mondjad nékik: Így szól az Úr Isten!
And the children are hard and stiff-hearted; I am sending you to them: and you are to say to them, These are the words of the Lord.
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος

5 Õk pedig vagy hallják, vagy nem hallják, mivelhogy pártos ház, hadd tudják meg, hogy próféta volt köztük.
And they, if they give ear to you or if they do not give ear (for they are an uncontrolled people), will see that there has been a prophet among them.
ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσιν διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν καὶ γνώσονται ὅτι προφήτης εἶ σὺ ἐν μέσῳ αὐτῶν

6 Te pedig, embernek fia, ne félj tõlök, és az õ beszédöktõl se félj; ha bogácsok és tövisek vannak is veled, és ha skorpiókkal lakol is együtt; beszédöktõl ne félj, orczájoktól ne rettegj, mert õk pártos ház.
And you, son of man, have no fear of them or of their words, even if sharp thorns are round you and you are living among scorpions: have no fear of their words and do not be overcome by their looks, for they are an uncontrolled people.
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου μὴ φοβηθῇς αὐτοὺς μηδὲ ἐκστῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν διότι παροιστρήσουσι καὶ ἐπισυστήσονται ἐπὶ σὲ κύκλῳ καὶ ἐν μέσῳ σκορπίων σὺ κατοικεῖς τοὺς λόγους αὐτῶν μὴ φοβηθῇς καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μὴ ἐκστῇς διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν

7 És szóljad az én beszédimet nékik, vagy hallják, vagy nem, mert pártos ház.
And you are to give them my words, if they give ear to you or if they do not: for they are uncontrolled.
καὶ λαλήσεις τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσιν διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν

8 Te pedig, embernek fia, halld meg a mit én néked szólok. Ne légy pártos mint ez a pártos ház, nyisd föl szádat, és egyed, a mit én adok néked.
But you, son of man, give ear to what I say to you, and do not be uncontrolled like that uncontrolled people: let your mouth be open and take what I give you.
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου ἄκουε τοῦ λαλοῦντος πρὸς σέ μὴ γίνου παραπικραίνων καθὼς ὁ οἶκος ὁ παραπικραίνων χάνε τὸ στόμα σου καὶ φάγε ἃ ἐγὼ δίδωμί σοι

9 És látám, és ímé egy kéz nyúlt felém, és ímé benne egy könyv türete vala.
And looking, I saw a hand stretched out to me, and I saw the roll of a book in it;
καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἐκτεταμένη πρός με καὶ ἐν αὐτῇ κεφαλὶς βιβλίου

10 És kiterjeszté azt elõttem, és ímé be vala írva elõl és hátul, és írva valának reá gyászénekek és nyögések és jajszók.
And he put it open before me, and it had writing on the front and on the back; words of grief and sorrow and trouble were recorded in it.
καὶ ἀνείλησεν αὐτὴν ἐνώπιον ἐμοῦ καὶ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα ἦν τὰ ὄπισθεν καὶ τὰ ἔμπροσθεν καὶ ἐγέγραπτο εἰς αὐτὴν θρῆνος καὶ μέλος καὶ οὐαί

1 És mondá nékem: Embernek fia! a mi elõtted van, edd meg; edd meg ezt a türetet, és menj, szólj az Izráel házának.
And he said to me, Son of man, take this roll for your food, and go and say my words to the children of Israel.
καὶ εἶπεν πρός με υἱὲ ἀνθρώπου κατάφαγε τὴν κεφαλίδα ταύτην καὶ πορεύθητι καὶ λάλησον τοῖς υἱοῖς ισραηλ

2 Felnyitám azért számat, és megéteté velem azt a türetet.
And, on my opening my mouth, he made me take the roll as food.
καὶ διήνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐψώμισέν με τὴν κεφαλίδα

3 És mondá nékem: Embernek fia! hasadat tartsd jól és belsõ részeidet töltsd meg ezzel a türettel, a melyet adok néked. És megevém azt, és lõn az én számban, mint az édes méz.
And he said to me, Son of man, let your stomach make a meal of it and let your inside be full of this roll which I am giving you. Then I took it, and it was sweet as honey in my mouth.
καὶ εἶπεν πρός με υἱὲ ἀνθρώπου τὸ στόμα σου φάγεται καὶ ἡ κοιλία σου πλησθήσεται τῆς κεφαλίδος ταύτης τῆς δεδομένης εἰς σέ καὶ ἔφαγον αὐτήν καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μ ου ὡς μέλι γλυκάζον

4 És mondá nékem: Embernek fia! eredj, menj el az Izráel házához, és szólj az én szavaimmal nékik.
And he said to me, Son of man, go now to the children of Israel, and say my words to them.
καὶ εἶπεν πρός με υἱὲ ἀνθρώπου βάδιζε εἴσελθε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ καὶ λάλησον τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς

5 Mert nem valami homályos ajkú és nehéz nyelvû néphez küldetel te, hanem az Izráel házához.
For you are not sent to a people whose talk is strange and whose language is hard, but to the children of Israel;
διότι οὐ πρὸς λαὸν βαθύχειλον καὶ βαρύγλωσσον σὺ ἐξαποστέλλῃ πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ

6 Nem sok népekhez, a kik homályos ajkúak és nehéz nyelvûek, kiknek nem érthetnéd beszédöket; bizony, ha õ hozzájok küldöttelek volna, õk hallgatnának reád.
Not to a number of peoples whose talk is strange and whose language is hard and whose words are not clear to you. Truly, if I sent you to them they would give ear to you.
οὐδὲ πρὸς λαοὺς πολλοὺς ἀλλοφώνους ἢ ἀλλογλώσσους οὐδὲ στιβαροὺς τῇ γλώσσῃ ὄντας ὧν οὐκ ἀκούσῃ τοὺς λόγους αὐτῶν καὶ εἰ πρὸς τοιούτους ἐξαπέστειλά σε οὗτοι ἂν εἰσή κουσάν σου

7 De az Izráel háza nem akar téged hallgatni, mert nem akarnak engem hallgatni, mert az egész Izráel háza kemény homlokú és megátalkodott szívû.
But the children of Israel will not give ear to you; for they have no mind to give ear to me: for all the children of Israel have a hard brow and a stiff heart.
ὁ δὲ οἶκος τοῦ ισραηλ οὐ μὴ θελήσωσιν εἰσακοῦσαί σου διότι οὐ βούλονται εἰσακούειν μου ὅτι πᾶς ὁ οἶκος ισραηλ φιλόνεικοί εἰσιν καὶ σκληροκάρδιοι

8 Ímé keménynyé tettem orczádat, a milyen az õ orczájok, és keménynyé homlokodat, a milyen az õ homlokuk.
See, I have made your face hard against their faces, and your brow hard against their brows.
καὶ ἰδοὺ δέδωκα τὸ πρόσωπόν σου δυνατὸν κατέναντι τῶν προσώπων αὐτῶν καὶ τὸ νεῖκός σου κατισχύσω κατέναντι τοῦ νείκους αὐτῶν

9 Olyanná, mint a gyémánt, a mely keményebb a tûzkõnél, tettem a te homlokodat; ne félj tõlök, és meg ne rettenj tekintetöktõl, mert pártos ház.
Like a diamond harder than rock I have made your brow: have no fear of them and do not be overcome by their looks, for they are an uncontrolled people.
καὶ ἔσται διὰ παντὸς κραταιότερον πέτρας μὴ φοβηθῇς ἀπ' αὐτῶν μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν

10 És mondá nékem: Embernek fia! minden beszédimet, a melyeket szólok néked, vedd szívedbe, és füleiddel halld meg.
Then he said to me, Son of man, take into your heart all my words which I am about to say to you, and let your ears be open to them.
καὶ εἶπεν πρός με υἱὲ ἀνθρώπου πάντας τοὺς λόγους οὓς λελάληκα μετὰ σοῦ λαβὲ εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ τοῖς ὠσίν σου ἄκουε

11 És eredj, menj el a foglyokhoz, a te néped fiaihoz, és szólj és mondjad nékik: Így szól az Úr Isten, vagy hallják vagy nem.
And go now to those who have been taken away as prisoners, to the children of your people, and say to them, This is what the Lord has said; if they give ear or if they do not.
καὶ βάδιζε εἴσελθε εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἐὰν ἄρα ἐνδῶσιν

12 És fölemele engem a lélek, és hallék mögöttem nagy dörgés szavát: Áldott az Úrnak dicsõsége az õ helyérõl.
Then I was lifted up by the wind, and at my back the sound of a great rushing came to my ears when the glory of the Lord was lifted up from his place.
καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα καὶ ἤκουσα κατόπισθέν μου φωνὴν σεισμοῦ μεγάλου εὐλογημένη ἡ δόξα κυρίου ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ

13 És amaz állatok szárnyainak zúgását, a melyek egymást érik vala, és mellettök a kerekek csikorgását, és nagy dörgés szavát.
And there was the sound of the wings of the living beings touching one another, and the sound of the wheels at their side, the sound of a great rushing.
καὶ εἶδον φωνὴν πτερύγων τῶν ζῴων πτερυσσομένων ἑτέρα πρὸς τὴν ἑτέραν καὶ φωνὴ τῶν τροχῶν ἐχομένη αὐτῶν καὶ φωνὴ τοῦ σεισμοῦ

14 És a lélek fölemele és elragada engem, és elmenék, elkeseredvén haragjában az én lelkem, az Úrnak keze pedig rajtam erõs vala.
And the wind, lifting me up, took me away: and I went in the heat of my spirit, and the hand of the Lord was strong on me.
καὶ τὸ πνεῦμα ἐξῆρέν με καὶ ἀνέλαβέν με καὶ ἐπορεύθην ἐν ὁρμῇ τοῦ πνεύματός μου καὶ χεὶρ κυρίου ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ κραταιά

15 És eljuték Tél-Ábibba a foglyokhoz, a kik lakoznak vala a Kébár folyó mellett, és leülék, õk [is] ott ülvén; és ott ülék hét nap némán õ közöttük.
Then I came to those who had been taken away as prisoners, who were at Telabib by the river Chebar, and I was seated among them full of wonder for seven days.
καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν μετέωρος καὶ περιῆλθον τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβαρ τοὺς ὄντας ἐκεῖ καὶ ἐκάθισα ἐκεῖ ἑπτὰ ἡμέρας ἀναστρεφόμενος ἐν μέ σῳ αὐτῶν

16 És lõn hét nap mulva az Úr szava hozzám, mondván:
And at the end of seven days, the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας λόγος κυρίου πρός με λέγων

17 Embernek fia! õrállóul adtalak én téged Izráel házának, hogy ha szót hallasz számból, intsd meg õket az én nevemben.
Son of man, I have made you a watchman for the children of Israel: so give ear to the word of my mouth, and give them word from me of their danger.
υἱὲ ἀνθρώπου σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ ισραηλ καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον καὶ διαπειλήσῃ αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ

18 Ha ezt mondom a hitetlennek: Halálnak halálával halsz meg, és te õt meg nem inted és nem szólasz, hogy visszatérítsd a hitetlent az õ gonosz útjáról, hogy éljen: az a gonosztevõ az õ vétke miatt hal meg, de vérét a te kezedbõl kívánom meg.
When I say to the evil-doer, Death will certainly be your fate; and you give him no word of it and say nothing to make clear to the evil-doer the danger of his evil way, so that he may be safe; that same evil man will come to death in his evil-doing; but I will make you responsible for his blood.
ἐν τῷ λέγειν με τῷ ἀνόμῳ θανάτῳ θανατωθήσῃ καὶ οὐ διεστείλω αὐτῷ οὐδὲ ἐλάλησας τοῦ διαστείλασθαι τῷ ἀνόμῳ ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτοῦ τοῦ ζῆσαι αὐτόν ὁ ἄνομος ἐκεῖνος τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ χειρός σου ἐκζητήσω

19 De ha te megintetted a hitetlent, és õ meg nem tért hitetlenségébõl és gonosz útjáról: õ az õ vétke miatt meghal, de te megmentetted a te lelkedet.
But if you give the evil-doer word of his danger, and he is not turned from his sin or from his evil way, death will overtake him in his evil-doing; but your life will be safe.
καὶ σὺ ἐὰν διαστείλῃ τῷ ἀνόμῳ καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ ὁ ἄνομος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται καὶ σὺ τὴν ψυχήν σου ῥύσῃ

20 És ha elfordul az igaz az õ igazságától, és cselekszik álnokságot, és én vetek eléje botránkozást: õ meg fog halni; ha meg nem intetted õt, vétke miatt hal meg és elfelejtetnek igazságai, a melyeket cselekedett; de vérét a te kezedbõl kívánom meg.
Again, when an upright man, turning away from his righteousness, does evil, and I put a cause of falling in his way, death will overtake him: because you have given him no word of his danger, death will overtake him in his evil-doing, and there will be no memory of the upright acts which he has done; but I will make you responsible for his blood.
καὶ ἐν τῷ ἀποστρέφειν δίκαιον ἀπὸ τῶν δικαιοσυνῶν αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ παράπτωμα καὶ δώσω τὴν βάσανον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ αὐτὸς ἀποθανεῖται ὅτι οὐ διεστείλω αὐτῷ καὶ ἐ ν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθανεῖται διότι οὐ μὴ μνησθῶσιν αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ ἃς ἐποίησεν καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκζητήσω

21 Ha pedig te megintetted azt az igazat, hogy az igaz ne vétkezzék, és õ nem vétkezik többé: élvén él, mert engedett az intésnek, és te a te lelkedet megmentetted.
But if you say to the upright man that he is not to do evil, he will certainly keep his life because he took note of your word; and your life will be safe.
σὺ δὲ ἐὰν διαστείλῃ τῷ δικαίῳ τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν καὶ αὐτὸς μὴ ἁμάρτῃ ὁ δίκαιος ζωῇ ζήσεται ὅτι διεστείλω αὐτῷ καὶ σὺ τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν ῥύσῃ

22 És lõn ott az Úrnak keze rajtam, és monda nékem: Kelj fel, menj ki a völgybe, és ott szólok veled.
And the hand of the Lord was on me there; and he said, Get up and go out into the valley and there I will have talk with you.
καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου καὶ εἶπεν πρός με ἀνάστηθι καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδίον καὶ ἐκεῖ λαληθήσεται πρὸς σέ

23 Fölkelék azért és kimenék a völgybe és ímé ott áll vala az Úrnak dicsõsége, hasonlatos ahhoz a dicsõséghez, a melyet a Kébár folyó mellett láttam, és orczámra esém.
Then I got up and went out into the valley; and I saw the glory of the Lord resting there as I had seen it by the river Chebar; and I went down on my face.
καὶ ἀνέστην καὶ ἐξῆλθον εἰς τὸ πεδίον καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ δόξα κυρίου εἱστήκει καθὼς ἡ ὅρασις καὶ καθὼς ἡ δόξα ἣν εἶδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβαρ καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου

24 És jöve belém a lélek, és állata engem lábaimra, és szóla hozzám és monda nékem: Menj be és zárd be magadat a te házadban.
Then the spirit came into me and put me on my feet; and he had talk with me and said to me, Go and keep yourself shut up inside your house.
καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμὲ πνεῦμα καὶ ἔστησέν με ἐπὶ πόδας μου καὶ ἐλάλησεν πρός με καὶ εἶπέν μοι εἴσελθε καὶ ἐγκλείσθητι ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου σου

25 És te, oh embernek fia, ímé köteleket vetnek reád és azokkal megkötöznek téged, és ki nem mehetsz közikbe;
But see, O son of man, I will put bands on you, prisoning you in them, and you will not go out among them:
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου ἰδοὺ δέδονται ἐπὶ σὲ δεσμοί καὶ δήσουσίν σε ἐν αὐτοῖς καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκ μέσου αὐτῶν

26 Nyelvedet pedig én ragasztom ínyedhez, és néma leszel, hogy ne légy közöttök feddõzõ férfiú, mert õk pártos ház.
And I will make your tongue fixed to the roof of your mouth, so that you have no voice and may not make protests to them: for they are an uncontrolled people.
καὶ τὴν γλῶσσάν σου συνδήσω καὶ ἀποκωφωθήσῃ καὶ οὐκ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς ἄνδρα ἐλέγχοντα διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν

27 Mikor pedig szólok veled, megnyitom a te szádat, és mondjad nékik: Így szól az Úr Isten; a ki hallja, hallja, a ki nem akarja, nem hallja, mert õk pártos ház.

But when I have talk with you I will make your mouth open, and you are to say to them, This is what the Lord has said: Let the hearer give ear; and as for him who will not, let him keep his ears shut: for they are an uncontrolled people.

καὶ ἐν τῷ λαλεῖν με πρὸς σὲ ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ὁ ἀκούων ἀκουέτω καὶ ὁ ἀπειθῶν ἀπειθείτω διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν

1 És te, embernek fia, végy magadnak egy téglát, tedd azt elõdbe, és véss reá egy várost, Jeruzsálemet,

And you, son of man, take a back and put it before you and on it make a picture of a town, even Jerusalem.

καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου λαβὲ σεαυτῷ πλίνθον καὶ θήσεις αὐτὴν πρὸ προσώπου σου καὶ διαγράψεις ἐπ' αὐτὴν πόλιν τὴν ιερουσαλημ

2 És indíts ellene ostromot, és építs ellene tornyot, tölts ellene sánczot, és indíts ellene táborokat, és állass ellene faltörõ kosokat körüskörül.

And make an attack on it, shutting it in, building strong places against it, and making high an earthwork against it; and put up tents against it, placing engines all round it for smashing down its walls.

καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν περιοχὴν καὶ οἰκοδομήσεις ἐπ' αὐτὴν προμαχῶνας καὶ περιβαλεῖς ἐπ' αὐτὴν χάρακα καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν παρεμβολὰς καὶ τάξεις τὰς βελοστάσεις κύκλῳ

3 És végy magadnak egy vasserpenyõt, és állasd fel azt vasfal gyanánt te közted és a város között, és irányozd tekintetedet erõsen reá, és legyen ostrom alatt, és te ostromold. Jel ez az Izráel házának.

And take a flat iron plate, and put it for a wall of iron between you and the town: and let your face be turned to it, and it will be shut in and you will make an attack on it. This will be a sign to the children of Israel.

καὶ σὺ λαβὲ σεαυτῷ τήγανον σιδηροῦν καὶ θήσεις αὐτὸ τοῖχον σιδηροῦν ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς πόλεως καὶ ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου ἐπ' αὐτήν καὶ ἔσται ἐν συγκλεισμῷ καὶ συγκλείσεις αὐτήν σημεῖόν ἐστιν τοῦτο τοῖς υἱοῖς ισραηλ

4 Te pedig feküdj baloldaladra és vesd az Izráel háza vétkét arra; a napok száma szerint, a mennyin azon fekszel, viseljed vétköket.

Then, stretching yourself out on your left side, take the sin of the children of Israel on yourself: for as long as you are stretched out, so long will the sin of the children of Israel be on you.

καὶ σὺ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου τὸ ἀριστερὸν καὶ θήσεις τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου ισραηλ ἐπ' αὐτοῦ κατὰ ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατόν ἃς κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτ οῦ καὶ λήμψῃ τὰς ἀδικίας αὐτῶν

5 Én pedig meghatároztam néked az õ vétkök éveit napok száma szerint, háromszázkilenczven napban; eddig viseljed az Izráel házának vétkét.

For I have had the years of their sin measured for you by a number of days, even three hundred and ninety days: and you will take on yourself the sin of the children of Israel.

καὶ ἐγὼ δέδωκά σοι τὰς δύο ἀδικίας αὐτῶν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας καὶ λήμψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου ισραηλ

6 És ha ezeket kitöltötted, feküdj a jobboldaladra másodszor, és viseld a Júda házának vétkét negyven napig; egy-egy napot egy-egy esztendõül számítottam néked.

And when these days are ended, turning on your right side, you are to take on yourself the sin of the children of Judah: forty days, a day for a year, I have had it fixed for you.

καὶ συντελέσεις ταῦτα πάντα καὶ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου τὸ δεξιὸν καὶ λήμψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου ιουδα τεσσαράκοντα ἡμέρας ἡμέραν εἰς ἐνιαυτὸν τέθεικά σοι

7 És Jeruzsálem ostromára irányozd erõsen tekintetedet, és karod feltûrve legyen, és prófétálj õ ellene.

And let your face be turned to where Jerusalem is shut in, with your arm uncovered, and be a prophet against it.

καὶ εἰς τὸν συγκλεισμὸν ιερουσαλημ ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου καὶ τὸν βραχίονά σου στερεώσεις καὶ προφητεύσεις ἐπ' αὐτήν

8 S ímé köteleket vetettem reád, hogy meg ne fordulhass egyik oldaladról a másikra, míg betöltöd ostromodnak napjait.

And see, I will put bands on you; and you will be stretched out without turning from one side to the other till the days of your attack are ended.

καὶ ἐγὼ ἰδοὺ δέδωκα ἐπὶ σὲ δεσμούς καὶ μὴ στραφῇς ἀπὸ τοῦ πλευροῦ σου ἐπὶ τὸ πλευρόν σου ἕως οὗ συντελεσθῶσιν αἱ ἡμέραι τοῦ συγκλεισμοῦ σου

9 És végy magadnak búzát és árpát és babot és lencsét és kölest és tönkölyt, és tedd ezeket egy edénybe, és ezekbõl csinálj magadnak kenyeret; a napok száma szerint, a míg oldaladon fekszel, háromszázkilenczven napon egyed azt.

And take for yourself wheat and barley and different sorts of grain, and put them in one vessel and make bread for yourself from them; all the days when you are stretched on your side it will be your food.

καὶ σὺ λαβὲ σεαυτῷ πυροὺς καὶ κριθὰς καὶ κύαμον καὶ φακὸν καὶ κέγχρον καὶ ὄλυραν καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰ εἰς ἄγγος ἓν ὀστράκινον καὶ ποιήσεις αὐτὰ σαυτῷ εἰς ἄρτους καὶ κατ' ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν ἃς σὺ καθεύδεις ἐπὶ τοῦ πλευροῦ σου ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας φάγεσαι αὐτά

10 A te ételed pedig, a melylyel élsz, legyen súly szerint húsz siklus egy napra; idõrõl-idõre egyed azt.

And you are to take your food by weight, twenty shekels a day: you are to take it at regular times.

καὶ τὸ βρῶμά σου ὃ φάγεσαι ἐν σταθμῷ εἴκοσι σίκλους τὴν ἡμέραν ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ φάγεσαι αὐτά

11 És vizet mérték szerint igyál, a hinnek hatodrészét igyad idõrõl-idõre.

And you are to take water by measure, the sixth part of a hin: you are to take it at regular times.

καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ πίεσαι τὸ ἕκτον τοῦ ιν ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ πίεσαι

12 És ételedet árpa-lepény formájában egyed, és emberi ganéj tõzegénél süssed azt szemök láttára.

And let your food be barley cakes, cooking it before their eyes with the waste which comes out of a man.

καὶ ἐγκρυφίαν κρίθινον φάγεσαι αὐτά ἐν βολβίτοις κόπρου ἀνθρωπίνης ἐγκρύψεις αὐτὰ κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν

13 És mondá az Úr: Így eszik az Izráel fiai tisztátalan kenyeröket a pogányok közt, a kik közé õket kiûzöm.

And the Lord said, Even so the children of Israel will have unclean bread for their food among the nations where I am driving them.

καὶ ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ ισραηλ οὕτως φάγονται οἱ υἱοὶ ισραηλ ἀκάθαρτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν

14 És mondék: Ah, ah, Uram Isten! ímé az én lelkem soha meg nem fertéztetett, és dögöt és vadtól szaggatottat nem ettem ifjúságomtól fogva ez ideig, és számon be nem ment tisztátalan hús.

Then I said, Ah, Lord! see, my soul has never been unclean, and I have never taken as my food anything which has come to a natural death or has been broken by beasts, from the time when I was young even till now; no disgusting flesh has ever come into my mouth.

καὶ εἶπα μηδαμῶς κύριε θεὲ τοῦ ισραηλ ἰδοὺ ἡ ψυχή μου οὐ μεμίανται ἐν ἀκαθαρσίᾳ καὶ θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ βέβρωκα ἀπὸ γενέσεώς μου ἕως τοῦ νῦν οὐδὲ εἰσελήλυθεν εἰς τὸ στόμα μου πᾶν κρέας ἕωλον

15 És mondá nékem: Nézd, marhaganéjt engedek néked emberi tõzeg helyett, hogy annál süsd meg a te kenyeredet.

Then he said to me, See, I have given you cow's waste in place of man's waste, and you will make your bread ready on it.

καὶ εἶπεν πρός με ἰδοὺ δέδωκά σοι βόλβιτα βοῶν ἀντὶ τῶν βολβίτων τῶν ἀνθρωπίνων καὶ ποιήσεις τοὺς ἄρτους σου ἐπ' αὐτῶν

16 És mondá nékem: Embernek fia! ímé én eltöröm a kenyérnek botját Jeruzsálemben, és eszik kenyeröket mértékkel és rettegéssel, és vizöket mértékkel és ájulással iszszák.

And he said to me, Son of man, see, I will take away from Jerusalem her necessary bread: they will take their bread by weight and with care, measuring out their drinking-water with fear and wonder:

καὶ εἶπεν πρός με υἱὲ ἀνθρώπου ἰδοὺ ἐγὼ συντρίβω στήριγμα ἄρτου ἐν ιερουσαλημ καὶ φάγονται ἄρτον ἐν σταθμῷ καὶ ἐν ἐνδείᾳ καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ καὶ ἐν ἀφανισμῷ πίονται

17 Azért, hogy kenyér és víz nélkül szûkölködjenek, és elborzadjanak mindnyájan, és megrothadjanak az õ vétkökben.

So that they may be in need of bread and water and be wondering at one another, wasting away in their sin.

ὅπως ἐνδεεῖς γένωνται ἄρτου καὶ ὕδατος καὶ ἀφανισθήσεται ἄνθρωπος καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ τακήσονται ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν

1 És te, embernek fia, végy magadnak éles kardot, borbélyok beretvájául vedd azt magadnak, és vond el azt a te fejeden és szakálladon, és végy magadnak mérõ serpenyõket, és oszd el [szõrüket.]

And you, son of man, take a sharp sword, using it like a haircutter's blade, and making it go over your head and the hair of your chin: and take scales for separating the hair by weight.

καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου λαβὲ σεαυτῷ ῥομφαίαν ὀξεῖαν ὑπὲρ ξυρὸν κουρέως κτήσῃ αὐτὴν σεαυτῷ καὶ ἐπάξεις αὐτὴν ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου καὶ ἐπὶ τὸν πώγωνά σου καὶ λήμψῃ ζυγὸν σταθμίων καὶ διαστήσεις αὐτούς

2 Harmadrészét tûzben égesd meg a város közepette, midõn betelnek a megszállásnak napjai; azután vedd a harmadrészét, vagdald apróra a karddal a [város] körül, és harmadrészét szórd oda a szélnek, és én kardot vonszok utánok.

You are to have a third part burned with fire inside the town, when the days of the attack are ended; and a third part you are to take and give blows with the sword round about it; and give a third part for the wind to take away, and let loose a sword after them.

τὸ τέταρτον ἐν πυρὶ ἀνακαύσεις ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ συγκλεισμοῦ καὶ λήμψῃ τὸ τέταρτον καὶ κατακαύσεις αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ τὸ τέταρτ ον κατακόψεις ἐν ῥομφαίᾳ κύκλῳ αὐτῆς καὶ τὸ τέταρτον διασκορπίσεις τῷ πνεύματι καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν

3 És végy ki innét szám szerint keveset, és kösd be azokat ruhád csücskébe;

And take from them a small number of hairs, folding them in your skirts.

καὶ λήμψῃ ἐκεῖθεν ὀλίγους ἐν ἀριθμῷ καὶ συμπεριλήμψῃ αὐτοὺς τῇ ἀναβολῇ σου

4 És ezekbõl ismét végy ki, és vesd azokat a tûz közepébe és égesd meg a tûzben; ebbõl megyen tûz Izráel egész házára.

And again take some of these and put them in the fire, burning them up in the fire; and say to all the children of Israel,

καὶ ἐκ τούτων λήμψῃ ἔτι καὶ ῥίψεις αὐτοὺς εἰς μέσον τοῦ πυρὸς καὶ κατακαύσεις αὐτοὺς ἐν πυρί ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται πῦρ καὶ ἐρεῖς παντὶ οἴκῳ ισραηλ

5 Így szól az Úr Isten: Ez Jeruzsálem, a pogányok közibe helyheztettem õt, és körülte a tartományokat.

This is what the Lord has said: This is Jerusalem: I have put her among the nations, and countries are round her on every side;

τάδε λέγει κύριος αὕτη ἡ ιερουσαλημ ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν τέθεικα αὐτὴν καὶ τὰς κύκλῳ αὐτῆς χώρας

6 De pártos volt törvényeim iránt, gonoszabbul, mint a pogányok, és rendeléseim iránt inkább, mint a tartományok, a melyek körülte vannak, mert törvényeimet megútálták, és rendeléseimben nem jártak.

And she has gone against my orders by doing evil more than the nations, and against my rules more than the countries round her: for they have given up my orders, and as for my rules, they have not gone in the way of them.

καὶ ἐρεῖς τὰ δικαιώματά μου τῇ ἀνόμῳ ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ τὰ νόμιμά μου ἐκ τῶν χωρῶν τῶν κύκλῳ αὐτῆς διότι τὰ δικαιώματά μου ἀπώσαντο καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορ εύθησαν ἐν αὐτοῖς

7 Azért így szól az Úr Isten: A miért ti pártosabbak valátok, mint a pogányok, a kik körültetek vannak, rendeléseimben nem jártatok és törvényeimet nem cselekedtétek, sõt csak a pogányok törvényei szerint is, a kik körültetek vannak, nem cselekedtetek:

For this cause the Lord has said: Because you have been more uncontrolled than the nations round about you, and have not been guided by my rules or kept my orders, but have kept the orders of the nations round about you;

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἡ ἀφορμὴ ὑμῶν ἐκ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθητε καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποιήσατε ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν οὐ πεποιήκατε

8 Ezokért így szól az Úr Isten: Ímé én is ellened leszek, és teszek közötted ítéletet a pogányok szeme láttára;

For this cause the Lord has said: See, I, even I, am against you; and I will be judging among you before the eyes of the nations.

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ καὶ ποιήσω ἐν μέσῳ σου κρίμα ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν

9 És cselekszem rajtad azt, mit soha nem cselekedtem és minémût nem cselekszem többé, - minden te útálatosságidért.

And I will do in you what I have not done and will not do again, because of all your disgusting ways.

καὶ ποιήσω ἐν σοὶ ἃ οὐ πεποίηκα καὶ ἃ οὐ ποιήσω ὅμοια αὐτοῖς ἔτι κατὰ πάντα τὰ βδελύγματά σου

10 Azért az apák egyék meg fiaikat te közötted, és a fiak egyék meg apáikat, és cselekszem rajtad ítéletet, és szétszórom minden maradékodat a szél minden irányában.

For this cause fathers will take their sons for food among you, and sons will make a meal of their fathers; and I will be judge among you, and all the rest of you I will send away to every wind.

διὰ τοῦτο πατέρες φάγονται τέκνα ἐν μέσῳ σου καὶ τέκνα φάγονται πατέρας καὶ ποιήσω ἐν σοὶ κρίματα καὶ διασκορπιῶ πάντας τοὺς καταλοίπους σου εἰς πάντα ἄνεμον

11 Ezért, élek én! szól az Úr Isten, bizonyára, mivelhogy szenthelyemet megfertéztetted minden undokságaiddal és minden útálatosságaiddal, azért én is elfordítom rólad irgalom nélkül szememet, s én sem könyörülök rajtad.

For this cause, by my life, says the Lord, because you have made my holy place unclean with all your hated things and all your disgusting ways, you will become disgusting to me; my eye will have no mercy and I will have no pity.

διὰ τοῦτο ζῶ ἐγώ λέγει κύριος εἰ μὴ ἀνθ' ὧν τὰ ἅγιά μου ἐμίανας ἐν πᾶσιν τοῖς βδελύγμασίν σου κἀγὼ ἀπώσομαί σε οὐ φείσεταί μου ὁ ὀφθαλμός κἀγὼ οὐκ ἐλεήσω

12 Harmadrészed döghalállal hal meg és éhség miatt pusztul el közötted, és harmadrészed fegyver miatt hull el körülötted, és harmadrészedet szétszórom a szél minden irányában, és kardot vonszok utánok.

A third of you will come to death from disease, wasting away among you through need of food; a third will be put to the sword round about you; and a third I will send away to every wind, letting loose a sword after them.

τὸ τέταρτόν σου ἐν θανάτῳ ἀναλωθήσεται καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται ἐν μέσῳ σου καὶ τὸ τέταρτόν σου εἰς πάντα ἄνεμον σκορπιῶ αὐτούς καὶ τὸ τέταρτόν σ ου ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται κύκλῳ σου καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν

13 És teljessé lesz haragom s nyugtatom rajtok búsulásomat s vígasztalást veszek; és megértik, hogy én, az Úr szóltam buzgó szerelmemben, mikor betöltöm búsulásomat rajtok.

So my wrath will be complete and my passion will come to rest on them; and they will be certain that I the Lord have given the word of decision, when my wrath against them is complete.

καὶ συντελεσθήσεται ὁ θυμός μου καὶ ἡ ὀργή μου ἐπ' αὐτούς καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα ἐν ζήλῳ μου ἐν τῷ συντελέσαι με τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς

14 És teszlek pusztasággá és gyalázattá a pogányok között, a kik körülted vannak, minden melletted elmenõ szeme láttára.

And I will make you a waste and a name of shame among the nations round about you, in the eyes of everyone who goes by.

καὶ θήσομαί σε εἰς ἔρημον καὶ τὰς θυγατέρας σου κύκλῳ σου ἐνώπιον παντὸς διοδεύοντος

15 És leszel gyalázat és csúfság, példa és eliszonyodás a pogányoknak, a kik körülted vannak, mikor ítéletet tartok fölötted haraggal és búsulással és búsult feddésekkel, én, az Úr mondottam;

And you will be a name of shame and a cause of bitter words, an example and a wonder to the nations round about you, when I give effect to my judging among you in wrath and in passion and in burning protests: I the Lord have said it:

καὶ ἔσῃ στενακτὴ καὶ δηλαϊστὴ ἐν τοῖς ἔθνεσιν τοῖς κύκλῳ σου ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοὶ κρίματα ἐν ἐκδικήσει θυμοῦ μου ἐγὼ κύριος λελάληκα

16 Mikor bocsátom az éhség gonosz nyilait rájok, hogy pusztítsanak, a melyeket a ti pusztításokra fogok bocsátani; és éhséget halmozok fölétek, és eltöröm köztetek a kenyér botját.

When I send on you the evil arrows of disease, causing destruction, which I will send to put an end to you; and, further, I will take away your necessary food.

ἐν τῷ ἐξαποστεῖλαί με τὰς βολίδας μου τοῦ λιμοῦ ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔσονται εἰς ἔκλειψιν καὶ συντρίψω στήριγμα ἄρτου σου

17 És bocsátok reátok éhséget és gonosz vadállatokat, hogy gyermektelenné tegyenek, és döghalál és vérontás megy át rajtad, és fegyvert hozok reád, én, az Úr mondottam.

And I will send on you need of food and evil beasts, and they will be a cause of loss to you; and disease and violent death will go through you; and I will send the sword on you: I the Lord have said it.

καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σὲ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ καὶ τιμωρήσομαί σε καὶ θάνατος καὶ αἷμα διελεύσονται ἐπὶ σέ καὶ ῥομφαίαν ἐπάξω ἐπὶ σὲ κυκλόθεν ἐγὼ κύριος λελάληκα

1 És lõn az Úrnak szava én hozzám, mondván:

And the word of the Lord came to me, saying,

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia, vesd tekintetedet Izráel hegyeire, és prófétálj ellenök:

Son of man, let your face be turned to the mountains of Israel, and be a prophet to them, and say,

υἱὲ ἀνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰ ὄρη ισραηλ καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὰ

3 És mondjad: Izráel hegyei, halljátok meg az Úr Isten beszédét! Ezt mondja az Úr Isten a hegyeknek és a halmoknak, a mélységeknek és a völgyeknek: Ímé én fegyvert hozok reátok, és elvesztem a ti magaslataitokat.

You mountains of Israel, give ear to the words of the Lord: this is what the Lord has said to the mountains and the hills, to the waterways and the valleys: See, I, even I, am sending on you a sword for the destruction of your high places.

καὶ ἐρεῖς τὰ ὄρη ισραηλ ἀκούσατε λόγον κυρίου τάδε λέγει κύριος τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξιν καὶ ταῖς νάπαις ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ρομφαίαν καὶ ἐξολεθ ρευθήσεται τὰ ὑψηλὰ ὑμῶν

4 És elpusztulnak oltáraitok, és összetörnek naposzlopaitok, és elhullatom sebesültjeiteket bálványaitok elõtt.

And your altars will be made waste, and your sun-images will be broken: and I will have your dead men placed before your images.

καὶ συντριβήσονται τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν καὶ τὰ τεμένη ὑμῶν καὶ καταβαλῶ τραυματίας ὑμῶν ἐνώπιον τῶν εἰδώλων ὑμῶν

5 És vetem az Izráel fiainak holttesteit bálványaik elé, és szétszórom csontjaitokat oltáraitok körül.

And I will put the dead bodies of the children of Israel in front of their images, sending your bones in all directions about your altars.

καὶ διασκορπιῶ τὰ ὀστᾶ ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστηρίων ὑμῶν

6 Minden lakóhelyeteken a városok elpusztuljanak, és a magaslatok elveszszenek, hogy elpusztuljanak és rommá legyenek oltáraitok, és törjenek össze és legyenek semmivé bálványaitok, és kivágattassanak naposzlopaitok, és eltöröltessenek csinálmányaitok.

In all your living-places the towns will become broken walls, and the high places made waste; so that your altars may be broken down and made waste, and your images broken and ended, and so that your sun-images may be cut down and your works rubbed out.

ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν αἱ πόλεις ἐξερημωθήσονται καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀφανισθήσεται ὅπως ἐξολεθρευθῇ τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν καὶ συντριβήσονται τὰ εἴδωλα ὑμῶν καὶ ἐξαρθήσεται τὰ τεμένη ὑμῶν

7 És elhulljon a sebesült közöttetek, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.

And the dead will be falling down among you, and you will be certain that I am the Lord.

καὶ πεσοῦνται τραυματίαι ἐν μέσῳ ὑμῶν καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος

8 De maradékot hagyok, hogy legyenek közületek, a kik megmenekedtek a fegyvertõl a pogányok közt, mikor szétszórattok a tartományokban.

But still, I will keep a small band safe from the sword among the nations, when you are sent wandering among the countries.

ἐν τῷ γενέσθαι ἐξ ὑμῶν ἀνασῳζομένους ἐκ ρομφαίας ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐν τῷ διασκορπισμῷ ὑμῶν ἐν ταῖς χώραις

9 Akkor megemlékeznek én rólam menekültjeitek a pogányok közt, kik közé fogságba vitetének, mert megtörtem parázna szívöket, mely tõlem elszakadt, és bálványaikkal paráználkodó szemeiket, és megundorodnak önmagok elõtt a gonoszságokért, melyeket cselekedtek minden útálatosságuk szerint;

And those of you who are kept safe will have me in mind among the nations where they have been taken away as prisoners, how I sent punishment on their hearts which were untrue to me, and on their eyes which were turned to their false gods: and they will be full of hate for themselves because of the evil things which they have done in all their disgusting ways.

καὶ μνησθήσονταί μου οἱ ἀνασῳζόμενοι ἐξ ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ ᾐχμαλωτεύθησαν ἐκεῖ ὀμώμοκα τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τῇ ἐκπορνευούσῃ ἀπ' ἐμοῦ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν τοῖς πορνεύουσιν ὀπίσω τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν καὶ κόψονται πρόσωπα αὐτῶν ἐν πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν

10 És megismerik, hogy én vagyok az Úr: nem hiába mondottam, hogy megcselekszem velök e gonoszt.

And they will be certain that I am the Lord: not for nothing did I say that I would do this evil to them.

καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα

11 Így szólt az Úr Isten: Csapj tenyeredbe, toppants lábaddal és mondd: Jaj az Izráel háza minden gonosz útálatosságáért, mert fegyver, éhség és döghalál miatt hullanak el;

This is what the Lord has said: Give blows with your hand, stamping with your foot, and say, O sorrow! because of all the evil and disgusting ways of the children of Israel: for death will overtake them by the sword and through need of food and by disease.

τάδε λέγει κύριος κρότησον τῇ χειρὶ καὶ ψόφησον τῷ ποδὶ καὶ εἰπόν εὖγε εὖγε ἐπὶ πᾶσιν τοῖς βδελύγμασιν οἴκου ισραηλ ἐν ρομφαίᾳ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ἐν λιμῷ πεσοῦνται

12 A ki messze van, döghalál miatt hal meg, a ki közel van, fegyver miatt esik el, és a ki megmaradt biztonságban, éhség miatt hal meg; és teljessé teszem búsulásomat rajtok.
He who is far away will come to his death by disease; he who is near will be put to the sword; he who is shut up will come to his death through need of food; and I will give full effect to my passion against them.
ὁ ἐγγὺς ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖται ὁ δὲ μακρὰν ἐν θανάτῳ τελευτήσει καὶ ὁ περιεχόμενος ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται καὶ συντελέσω τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς

13 És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mikor sebesültjeik ott lesznek bálványaik között az õ oltáraik körül, minden magas halmon, minden hegyeknek tetein, minden zöld fa alatt és minden lombos terpentinfa alatt, a hol csak kedves illatot adának minden bálványaiknak.
And you will be certain that I am the Lord, when their dead men are stretched among their images round about their altars on every high hill, on all the tops of the mountains, and under every branching tree, and under every thick oak-tree, the places where they made sweet smells to all their images.
καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ εἶναι τοὺς τραυματίας ὑμῶν ἐν μέσῳ τῶν εἰδώλων ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστηρίων ὑμῶν ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω δένδρου συσκίου οὗ ἔδωκαν ἐκεῖ ὀσμὴν εὐωδίας πᾶσι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν

14 Kinyújtom azért kezemet reájok, és teszem a földet kietlen pusztasággá, a pusztától fogva Dibláig minden lakóhelyökön, hadd tudják meg, hogy én vagyok az Úr!
And my hand will be stretched out against them, making the land waste and unpeopled, from the waste land to Riblah, through all their living-places: and they will be certain that I am the Lord.
καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς καὶ θήσομαι τὴν γῆν εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς ὄλεθρον ἀπὸ τῆς ἐρήμου δεβλαθα ἐκ πάσης τῆς κατοικίας καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος

1 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 És te, embernek fia, így szól az Úr Isten Izráel földjének: Vége! eljött a vég a föld négy szárnyára!
And you, son of man, say, This is what the Lord has said to the land of Israel: An end has come, the end has come on the four quarters of the land.
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπόν τάδε λέγει κύριος τῇ γῇ τοῦ ισραηλ πέρας ἥκει τὸ πέρας ἥκει ἐπὶ τὰς τέσσαρας πτέρυγας τῆς γῆς

3 Immár itt a vég rajtad; s bocsátom haragomat reád, és megítéllek útaid szerint, és vetem reád minden útálatosságodat.
Now the end has come on you, and I will send my wrath on you, judging you for your ways, I will send punishment on you for all your disgusting acts.
ἥκει τὸ πέρας

4 És nem kedvez az én szemem néked, sem meg nem szánlak; hanem a te útaidat vetem reád, és útálatosságaid közötted lesznek és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.
My eye will not have mercy on you, and I will have no pity: but I will send the punishment of your ways on you, and your disgusting works will be among you: and you will be certain that I am the Lord.
ἐπὶ σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν ἥκει ὁ καιρός ἤγγικεν ἡ ἡμέρα οὐ μετὰ θορύβων οὐδὲ μετὰ ὠδίνων

5 Így szól az Úr Isten: Ímé veszedelem, egyetlen veszedelem; ímé eljött.
This is what the Lord has said: An evil, even one evil; see, it is coming.
νῦν ἐγγύθεν ἐκχεῶ τὴν ὀργήν μου ἐπὶ σὲ καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐν σοὶ καὶ κρινῶ σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου

6 Vég jött, eljött a vég, fölserkent ellened, ímé eljött!
An end has come, the end has come; see, it is coming on you.
οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου οὐδὲ μὴ ἐλεήσω διότι τὰς ὁδούς σου ἐπὶ σὲ δώσω καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσονται καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ τύπτων

7 Eljött a végzet reád, földnek lakosa! eljött az idõ, közel a nap, rémülés és nem víg éneklés a hegyeken.
The crowning time has come on you, O people of the land: the time has come, the day is near; the day will not be slow in coming, it will not keep back.
νῦν τὸ πέρας πρὸς σέ καὶ ἀποστελῶ ἐγὼ ἐπὶ σὲ καὶ ἐκδικήσω σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου

8 Most rövid idõn kiöntöm búsulásomat reád, és teljessé teszem haragomat rajtad, és megítéllek útaid szerint, és rád vetem minden útálatosságodat.
Now, in a little time, I will let loose my passion on you, and give full effect to my wrath against you, judging you for your ways, and sending punishment on you for all your disgusting works.
οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ σέ οὐδὲ μὴ ἐλεήσω διότι τὴν ὁδόν σου ἐπὶ σὲ δώσω καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσται καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος

9 És nem kedvez az én szemem, sem meg nem szánlak; útaid szerint fizetek tenéked, és a te útálatosságaid közötted lesznek; és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, a ki ver.
My eye will not have mercy, and I will have no pity: I will send on you the punishment of your ways, and your disgusting works will be among you; and you will see that I am the Lord who gives punishment.
διότι τάδε λέγει κύριος

10 Ímé a nap, ímé eljött, kisarjadt a végzet, kivirágzott a vesszõ, kivirult a kevélység.
See, the day; see, it is coming: the crowning time has gone out; the twisted way is flowering, pride has put out buds.
ἰδοὺ τὸ πέρας ἥκει ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου εἰ καὶ ἡ ῥάβδος ἤνθηκεν ἡ ὕβρις ἐξανέστηκεν

11 Az erõszakosság a gonoszság veszszejévé nõtt fel, nincs semmi meg belõlök, sem sokaságukból, sem tömegökbõl, s nincs egy jaj is miattok!
Violent behaviour has been lifted up into a rod of evil; it will not be slow in coming, it will not keep back.
καὶ συντρίψει στήριγμα ἀνόμου καὶ οὐ μετὰ θορύβου οὐδὲ μετὰ σπουδῆς

12 Eljött az idõ, elközelgett a nap; a vevõ ne örüljön, az eladó ne szomorkodjék, mert harag [jön] minden sokaságára.
The time has come, the day is near: let not him who gives a price for goods be glad, or him who gets the price have sorrow:
ἥκει ὁ καιρός ἰδοὺ ἡ ἡμέρα ὁ κτώμενος μὴ χαιρέτω καὶ ὁ πωλῶν μὴ θρηνείτω

13 Mert az eladó eladott jószágához nem térhet vissza többé, még ha élve az élõk közt [maradna] is, mert a jövendölés az õ egész sokasága ellen vissza nem tér, és vétke miatt senki sem lehet hosszú életû.
For the trader will not go back to the things for which he had his price, even while he is still living:
διότι ὁ κτώμενος πρὸς τὸν πωλοῦντα οὐκέτι μὴ ἐπιστρέψῃ καὶ ἄνθρωπος ἐν ὀφθαλμῷ ζωῆς αὐτοῦ οὐ κρατήσει

14 Kürtöljetek a kürttel és készítsetek el mindent; ám nincsen, a ki harczra menjen, mert haragom minden õ sokasága ellen.
And he who has given a price for goods will not get them, for my wrath is on all of them.
σαλπίσατε ἐν σάλπιγγι καὶ κρίνατε τὰ σύμπαντα

15 A fegyver kivül, a döghalál és éhség belül; a ki a mezõn van, fegyver miatt hal meg, és a ki a városban, azt éhség és döghalál emészti meg.
Outside is the sword, and inside disease and need of food: he who is in the open country will be put to the sword; he who is in the town will come to his end through need of food and disease.
ὁ πόλεμος ἐν ῥομφαίᾳ ἔξωθεν καὶ ὁ λιμὸς καὶ ὁ θάνατος ἔσωθεν ὁ ἐν τῷ πεδίῳ ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει τοὺς δὲ ἐν τῇ πόλει λιμὸς καὶ θάνατος συντελέσει

16 És menekülnek menekültjeik, és lesznek a hegyeken, mint a völgyek galambjai: mindnyájan nyögvén, kiki vétke miatt.
And those of them who get away safely will go and be in the secret places like the doves of the valleys, all of them will come to death, every one in his sin.
καὶ ἀνασωθήσονται οἱ ἀνασῳζόμενοι ἐξ αὐτῶν καὶ ἔσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων πάντας ἀποκτενῶ ἕκαστον ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτοῦ

17 Minden kéz elerõtlenül, és minden térd elolvad, mint a víz.
All hands will be feeble and all knees without strength, like water.
πᾶσαι χεῖρες ἐκλυθήσονται καὶ πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ

18 Felövezkednek zsákkal, és befedi õket rettegés, és minden orczán szégyen, és mindnyájok fején kopaszság.
And they will put haircloth round them, and deep fear will be covering them; and shame will be on all faces, and the hair gone from all their heads.
καὶ περιζώσονται σάκκους καὶ καλύψει αὐτοὺς θάμβος καὶ ἐπὶ πᾶν πρόσωπον αἰσχύνη ἐπ' αὐτούς καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα

19 Ezüstjöket az utczákra vetik, és aranyuk szenny lesz [elõttök;] ezüstjök s aranyuk meg nem szabadíthatja õket az Úr búsulásának napján; lelköket azzal jól nem lakatják, s hasokat meg nem tölthetik; mert csábítójok volt az a vétekre.
They will put out their silver into the streets, and their gold will be as an unclean thing; their silver and their gold will not be able to keep them safe in the day of the wrath of the Lord; they will not get their desire or have food for their need: because it has been the cause of their falling into sin.
τὸ ἀργύριον αὐτῶν ῥιφήσεται ἐν ταῖς πλατείαις καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ὑπεροφθήσεται αἱ ψυχαὶ αὐτῶν οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν καὶ αἱ κοιλίαι αὐτῶν οὐ μὴ πληρωθῶσιν διότι βάσαν ος τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἐγένετο

20 És a belõle készült drága ékességeket kevélykedésre használják, és útálatosságuk képeit, undokságaikat abból csinálták, azért tettem elõttök azt szenynyé;
As for their beautiful ornament, they had put it on high, and had made the images of their disgusting and hated things in it: for this cause I have made it an unclean thing to them.
ἐκλεκτὰ κόσμου εἰς ὑπερηφανίαν ἔθεντο αὐτὰ καὶ εἰκόνας τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν ἕνεκεν τούτου δέδωκα αὐτὰ αὐτοῖς εἰς ἀκαθαρσίαν

21 És adom azt az idegenek kezébe zsákmányul, és a föld hitetleninek prédául, hadd fertéztessék meg.
And I will give it into the hands of men from strange lands who will take it by force, and to the evil-doers of the earth to have for themselves; and they will make it unholy.
καὶ παραδώσω αὐτὰ εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων τοῦ διαρπάσαι αὐτὰ καὶ τοῖς λοιμοῖς τῆς γῆς εἰς σκῦλα καὶ βεβηλώσουσιν αὐτά

22 És elfordítom tõlük arczomat, hadd fertéztessék meg szent helyemet; s betörjenek belé a rontók és megfertéztessék.
And my face will be turned away from them, and they will make my secret place unholy: violent men will go into it and make it unholy.
καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν καὶ μιανοῦσιν τὴν ἐπισκοπήν μου καὶ εἰσελεύσονται εἰς αὐτὰ ἀφυλάκτως καὶ βεβηλώσουσιν αὐτά

23 Készítsd a lánczot; mert a föld tele van véres ítélettel, és a város tele van erõszakossággal.
Make the chain: for the land is full of crimes of blood, and the town is full of violent acts.
καὶ ποιήσουσι φυρμόν διότι ἡ γῆ πλήρης λαῶν καὶ ἡ πόλις πλήρης ἀνομίας

24 És elhozom a pogányok leggonoszabbjait, hadd foglalják el házaikat; s véget vetek a hatalmasok kevélységének, s fertézett lesz templomuk.
For this reason I will send the worst of the nations and they will take their houses for themselves: I will make the pride of their strength come to an end; and their holy places will be made unclean.
καὶ ἀποστρέψω τὸ φρύαγμα τῆς ἰσχύος αὐτῶν καὶ μιανθήσεται τὰ ἅγια αὐτῶν

25 Rettegés jött el, s keresnek békét és nincs.
Shaking fear is coming; and they will be looking for peace, and there will be no peace.
ἐξίλασμὸς ἥξει καὶ ζητήσει εἰρήνην καὶ οὐκ ἔσται

26 Egy romlás a másikra jõ, és egy hír után más támad, s kérnek látást a prófétától, ám törvény nem lesz a papnál, sem tanács a véneknél.
Destruction will come on destruction, and one story after another; and the vision of the prophet will be shamed, and knowledge of the law will come to an end among the priests, and wisdom among the old.
οὐαὶ ἐπὶ οὐαὶ ἔσται καὶ ἀγγελία ἐπ' ἀγγελίαν ἔσται καὶ ζητηθήσεται ὅρασις ἐκ προφήτου καὶ νόμος ἀπολεῖται ἐξ ἱερέως καὶ βουλὴ ἐκ πρεσβυτέρων

27 A király szomorkodik, a fejedelem irtózatba öltözik; s a föld népének kezei megdermednek. Útjok szerint cselekszem velök, ítéletök szerint ítélem meg õket, hadd tudják meg, hogy én vagyok az Úr.
The king will give himself up to sorrow, and the ruler will be clothed with wonder, and the hands of the people of the land will be troubled: I will give them punishment for their ways, judging them as it is right for them to be judged; and they will be certain that I am the Lord.
ἄρχων ἐνδύσεται ἀφανισμόν καὶ αἱ χεῖρες τοῦ λαοῦ τῆς γῆς παραλυθήσονται κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ποιήσω αὐτοῖς καὶ ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν ἐκδικήσω αὐτούς καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος

1 És lõn a hatodik esztendõben, a hatodik hónapban, a hónap ötödik napján: én ülök vala házamban, és Júda vénei ülnek vala elõttem és esék reám ott az Úr Istennek keze.
Now in the sixth year, in the sixth month, on the fifth day of the month, when I was in my house and the responsible men of Judah were seated before me, the hand of the Lord came on me there.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἕκτῳ ἔτει ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ μηνὸς ἐγὼ ἐκαθήμην ἐν τῷ οἴκῳ καὶ οἱ πρεσβύτεροι ιουδα ἐκάθηντο ἐνώπιόν μου καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου

2 És látám, és ímé vala mintegy tûznek formája, derekának alakjától fogva lefelé tûz vala, és derekától fogva fölfelé vala mint a fényesség, mint az izzó ércz.
And looking, I saw a form like fire; from the middle of his body and down there was fire: and up from the middle of his body a sort of shining, like electrum.
καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ὁμοίωμα ἀνδρός ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καὶ ἕως κάτω πῦρ καὶ ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ὑπεράνω ὡς ὅρασις ἠλέκτρου

3 És kinyújta egy kézformát, és megragada engem fejem üstökénél fogva, és fölemelve vitt engem a lélek a föld és az ég között, és bevive engem Jeruzsálembe isteni látásokban a belsõ kapu bejáratához, a mely északra néz, a hol vala helye a bosszúság bálványának, a mely bosszúságra ingerel vala;

And he put out the form of a hand and took me by the hair of my head; and the wind, lifting me up between the earth and the heaven, took me in the visions of God to Jerusalem, to the way into the inner door facing to the north; where was the seat of the image of envy.

καὶ ἐξέτεινεν ὁμοίωμα χειρὸς καὶ ἀνέλαβέν με τῆς κορυφῆς μου καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἤγαγέν με εἰς ιερουσαλημ ἐν ὁράσει θεοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν οὗ ἦν ἡ στήλη τοῦ κτωμένου

4 És ímé ott vala Izráel Istenének dicsõsége, a látás szerint, a melyet láttam a völgyben.

And I saw the glory of the Lord there, as in the vision which I saw in the valley.

καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ ἦν δόξα κυρίου θεοῦ ισραηλ κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν εἶδον ἐν τῷ πεδίῳ

5 És monda nékem: Embernek fia! emeld föl csak szemeidet észak felé. Fölemelém azért szemeimet észak felé: és ímé északra az oltár kapujától áll vala a bosszúság ama bálványa a bejáratnál.

Then he said to me, Son of man, now let your eyes be lifted up in the direction of the north; and on looking in the direction of the north, to the north of the doorway of the altar, I saw this image of envy by the way in.

καὶ εἶπεν πρός με υἱὲ ἀνθρώπου ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνέβλεψα τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πρὸς βορρᾶν καὶ ἰδοὺ ἀπὸ βορρᾶ ἐπὶ τὴν πύλην τὴν πρὸς ἀνατολάς

6 És mondá nékem: Embernek fia! látod-e mit cselekesznek? A nagy útálatosságokat, melyeket Izráel háza itt cselekszik, hogy eltávozzam az én szenthelyemtõl. De még egyéb nagy útálatosságokat is fogsz látni.

And he said to me, Son of man, do you see what they are doing? even the very disgusting things which the children of Israel are doing here, causing me to go far away from my holy place? but you will see other most disgusting things.

καὶ εἶπεν πρός με υἱὲ ἀνθρώπου ἑώρακας τί οὗτοι ποιοῦσιν ἀνομίας μεγάλας ποιοῦσιν ὧδε τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἁγίων μου καὶ ἔτι ὄψει ἀνομίας μείζονας

7 És vive engem a pitvar bejáratához, és látám, és ímé egy lyuk vala a falban.

And he took me to the door of the open place; and looking, I saw a hole in the wall.

καὶ εἰσήγαγέν με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς αὐλῆς

8 És mondá nékem: Embernek fia! ronts csak át a falon! és átronték a falon, és ímé egy ajtó vala [ott].

And he said to me, Son of man, make a hole in the wall: and after making a hole in the wall I saw a door.

καὶ εἶπεν πρός με υἱὲ ἀνθρώπου ὄρυξον καὶ ὤρυξα καὶ ἰδοὺ θύρα μία

9 És mondá nékem: Menj be és lásd meg a gonosz útálatosságokat, a melyeket ezek ott cselekesznek.

And he said to me, Go in and see the evil and disgusting things which they are doing here.

καὶ εἶπεν πρός με εἴσελθε καὶ ἰδὲ τὰς ἀνομίας ἃς οὗτοι ποιοῦσιν ὧδε

10 Bemenék azért és látám, és ímé az útálatos csúszó-mászó állatoknak és barmoknak mindenféle képei és Izráel házának minden bálványai vannak bevésve a falon köröskörül.

So I went in and saw; and there every sort of living thing which goes flat on the earth, and unclean beasts, and all the images of the children of Israel, were pictured round about on the wall.

καὶ εἰσῆλθον καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ μάταια βδελύγματα καὶ πάντα τὰ εἴδωλα οἴκου ισραηλ διαγεγραμμένα ἐπ' αὐτοῦ κύκλῳ

11 És hetven férfiú Izráel házának vénei közül (ezek közepette Jaazanjáhu, a Sáfán fia) áll vala elõttök, mindenik a maga tömjénezõjével kezében, s a füstölõszer felhõjének illata szálll vala fel.

And before them seventy of the responsible men of the children of Israel had taken their places, every man with a vessel for burning perfumes in his hand, and in the middle of them was Jaazaniah, the son of Shaphan; and a cloud of smoke went up from the burning perfume.

καὶ ἑβδομήκοντα ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου ισραηλ καὶ ιεζονιας ὁ τοῦ σαφαν ἐν μέσῳ αὐτῶν εἱστήκει πρὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ἕκαστος θυμιατήριον αὐτοῦ εἶχεν ἐν τῇ χειρί καὶ ἡ ἀτμὶς τοῦ θυμιάματος ἀνέβαινεν

12 És mondá nékem: Láttad-é, embernek fia, Izráel házának vénei mit cselekesznek a sötétben, kiki az õ képes házában? mert azt mondják: Nem lát minket az Úr, elhagyta az Úr ezt a földet.

And he said to me, Son of man, have you seen what the responsible men of the children of Israel do in the dark, every man in his room of pictured images? for they say, The Lord does not see us; the Lord has gone away from the land.

καὶ εἶπεν πρός με υἱὲ ἀνθρώπου ἑώρακας ἃ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου ισραηλ ποιοῦσιν ἕκαστος αὐτῶν ἐν τῷ κοιτῶνι τῷ κρυπτῷ αὐτῶν διότι εἶπαν οὐχ ὁρᾷ ὁ κύριος ἐγκαταλέλο ιπεν κύριος τὴν γῆν

13 És mondá nékem: Még egyéb nagy útálatosságokat is fogsz látni, miket ezek cselekesznek.

Then he said to me, You will see even more disgusting things which they do.

καὶ εἶπεν πρός με ἔτι ὄψει ἀνομίας μείζονας ἃς οὗτοι ποιοῦσιν

14 És vive engem az Úr háza kapujának bejáratához, a mely északra van, és ímé ott asszonyok ülnek vala, siratván a Tammúzt.

Then he took me to the door of the way into the Lord's house looking to the north; and there women were seated weeping for Tammuz.

καὶ εἰσήγαγέν με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυναῖκες καθήμεναι θρηνοῦσαι τὸν θαμμουζ

15 És mondá nékem: Láttad-é, embernek fia? még egyéb, ezeknél nagyobb útálatosságokat is fogsz látni.

Then he said to me, Have you seen this, O son of man? you will see even more disgusting things than these.

καὶ εἶπεν πρός με υἱὲ ἀνθρώπου ἑώρακας καὶ ἔτι ὄψει ἐπιτηδεύματα μείζονα τούτων

16 És bevive engem az Úr házának belsõ pitvarába, és ímé az Úr templomának bejáratánál, a tornácz és az oltár között vala mintegy huszonöt férfiú, kik hátokkal az Úr templomára és orczájokkal keletre fordultak, s ezek kelet felé leborulva imádták a napot.

And he took me into the inner square of the Lord's house, and at the door of the Temple of the Lord, between the covered way and the altar, there were about twenty-five men with their backs turned to the Temple of the Lord and their faces turned to the east; and they were worshipping the sun, turning to the east.

καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτέραν καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προθύρων τοῦ ναοῦ κυρίου ἀνὰ μέσον τῶν αιλαμ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου ὡς εἴκοσι ἄνδρε ς τὰ ὀπίσθια αὐτῶν πρὸς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀπέναντι καὶ οὗτοι προσκυνοῦσιν τῷ ἡλίῳ

17 És mondá nékem: Láttad-é, embernek fia? avagy kevés-é Júda házának ily útálatosságokat cselekedni, a milyeneket itt cselekedtek? hogy még a földet is betöltik erõszakossággal, és engem megint haragra ingerelnek, ímé, hogy tartják a venyigét orrukhoz!

Then he said to me, Have you seen this, O son of man? is it a small thing to the children of Judah that they do the disgusting things which they are doing here? for they have made the land full of violent behaviour, making me angry again and again: and see, they put the branch to my nose.

καὶ εἶπεν πρός με ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου μὴ μικρὰ τῷ οἴκῳ ιουδα τοῦ ποιεῖν τὰς ἀνομίας ἃς πεποιήκασιν ὧδε διότι ἔπλησαν τὴν γῆν ἀνομίας καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ὡς μυκτηρίζοντες

18 Én is búsulásom szerint cselekszem, nem fog kedvezni szemem, sem meg nem szánom õket; s ha kiáltanak füleimbe nagy felszóval, nem hallgatom meg õket.

For this reason I will let loose my wrath: my eye will not have mercy, and I will have no pity.

καὶ ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς μετὰ θυμοῦ οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου οὐδὲ μὴ ἐλεήσω

1 És kiáltá füleimbe nagy felszóval, mondván: Hozzátok el a városra a meglátogatásokat, kinek-kinek a kezében legyen vesztõ eszköze.

Then crying out in my hearing in a loud voice, he said, Let the overseers of the town come near, every man armed.

καὶ ἀνέκραγεν εἰς τὰ ὦτά μου φωνῇ μεγάλῃ λέγων ἤγγικεν ἡ ἐκδίκησις τῆς πόλεως καὶ ἕκαστος εἶχεν τὰ σκεύη τῆς ἐξολεθρεύσεως ἐν χειρὶ αὐτοῦ

2 És ímé hat férfi jõ vala a felsõ kapu útjáról, a mely északra néz vala, mindeniknek kezében zúzó eszköze, egy férfi pedig köztük gyolcsba vala öltözve, és íróeszköz vala derekán. És bemenének és állának az érczoltár mellé.

And six men came from the way of the higher doorway looking to the north, every man with his axe in his hand: and one man among them was clothed in linen, with a writer's inkpot at his side. And they went in and took their places by the brass altar.

καὶ ἰδοὺ ἓξ ἄνδρες ἤρχοντο ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης τῆς ὑψηλῆς τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν καὶ ἑκάστου πέλυξ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ εἷς ἀνὴρ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐνδεδυκὼς ποδήρ η καὶ ζώνη σαπφείρου ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καὶ εἰσήλθοσαν καὶ ἔστησαν ἐχόμενοι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χαλκοῦ

3 És Izráel Istenének dicsõsége elvonula a Kérubról, a mely fölött vala, a ház küszöbéhez, és kiálta a gyolcsba öltözött férfiúnak, a kinek derekán íróeszköz vala.

And the glory of the God of Israel had gone up from the winged ones on which it was resting, to the doorstep of the house. And crying out to the man clothed in linen who had the writer's inkpot at his side,

καὶ δόξα θεοῦ τοῦ ισραηλ ἀνέβη ἀπὸ τῶν χερουβιν ἡ οὖσα ἐπ' αὐτῶν εἰς τὸ αἴθριον τοῦ οἴκου καὶ ἐκάλεσεν τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκότα τὸν ποδήρη ὃς εἶχεν ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὴν ζώνην

4 És monda az Úr néki: Menj át a város közepén, Jeruzsálem közepén, és jegyezz egy jegyet a férfiak homlokára, a kik sóhajtanak és nyögnek mindazokért az útálatosságokért, a melyeket cselekedtek annak közepében.

The Lord said to him, Go through the town, through the middle of Jerusalem, and put a mark on the brows of the men who are sorrowing and crying for all the disgusting things which are done in it.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν δίελθε μέσην τὴν ιερουσαλημ καὶ δὸς τὸ σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν ἀνδρῶν τῶν καταστεναζόντων καὶ τῶν κατωδυνωμένων ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις ταῖ ς γινομέναις ἐν μέσῳ αὐτῆς

5 És amazoknak mondá az én hallásomra: Menjetek át a városon õ utána, és vágjátok; ne kedvezzen a ti szemetek, és ne szánakozzatok:

And to these he said in my hearing, Go through the town after him using your axes: do not let your eyes have mercy, and have no pity:

καὶ τούτοις εἶπεν ἀκούοντός μου πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν καὶ κόπτετε καὶ μὴ φείδεσθε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν καὶ μὴ ἐλεήσητε

6 Vénet, ifjat, szûzet, gyermeket és asszonyokat öljetek meg mind egy lábig, de azokhoz a férfiakhoz, a kiken a jegy van, ne közelítsetek, és az én templomomon kezdjétek el. Elkezdék azért a vén férfiakon, a kik a ház elõtt valának.

Give up to destruction old men and young men and virgins, little children and women: but do not come near any man who has the mark on him: and make a start at my holy place. So they made a start with the old men who were before the house.

πρεσβύτερον καὶ νεανίσκον καὶ παρθένον καὶ νήπια καὶ γυναῖκας ἀποκτείνατε εἰς ἐξάλειψιν ἐπὶ δὲ πάντας ἐφ' οὕς ἐστιν τὸ σημεῖον μὴ ἐγγίσητε καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου ἄρξασθε καὶ ἤρξαντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πρεσβυτέρων οἳ ἦσαν ἔσω ἐν τῷ οἴκῳ

7 És mondá nékik: Fertõztessétek meg a házat, és töltsétek meg a pitvarokat megölettekkel. Menjetek ki. És kimenének és öldöklének a városban.

And he said to them, Make the house unclean, make the open places full of dead: go forward and send destruction on the town.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς μιάνατε τὸν οἶκον καὶ πλήσατε τὰς ὁδοὺς νεκρῶν ἐκπορευόμενοι καὶ κόπτετε

8 És lõn, hogy levágák õket, és én megmaradtam és esém az én orczámra és kiálték és mondék: Ah, ah, Uram Isten, avagy ki akarod-é írtani Izráel egész maradékát, mikor kiöntöd búsulásodat Jeruzsálemre?

Now while they were doing so, and I was untouched, I went down on my face, and crying out, I said, Ah, Lord! will you give all the rest of Israel to destruction in letting loose your wrath on Jerusalem?

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κόπτειν αὐτοὺς καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου καὶ ἀνεβόησα καὶ εἶπα οἴμμοι κύριε ἐξαλείφεις σὺ τοὺς καταλοίπους τοῦ ισραηλ ἐν τῷ ἐκχέαι σε τὸν θυμόν σου ἐ πὶ ιερουσαλημ

9 És mondá nékem: Izráel és Júda házának vétke felette nagy, mivelhogy tele a föld vérontással, és a város tele van igazságtalansággal, mert azt mondották: Elhagyta az Úr ezt a földet, és az Úr nem lát.

Then he said to me, The sin of the children of Israel and Judah is very, very great, and the land is full of blood and the town full of evil ways: for they say, The Lord has gone away from the land, and the Lord does not see.

καὶ εἶπεν πρός με ἀδικία τοῦ οἴκου ισραηλ καὶ ιουδα μεμεγάλυνται σφόδρα σφόδρα ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ λαῶν πολλῶν καὶ ἡ πόλις ἐπλήσθη ἀδικίας καὶ ἀκαθαρσίας ὅτι εἶπαν ἐγκα ταλέλοιπεν κύριος τὴν γῆν οὐκ ἐφορᾷ ὁ κύριος

10 Azért én is (nem kedvez szemem, sem meg nem szánom õket) útjokat fejökhöz verem!

And as for me, my eye will not have mercy, and I will have no pity, but I will send the punishment of their ways on their heads.

καὶ οὐ φείσεταί μου ὁ ὀφθαλμός οὐδὲ μὴ ἐλεήσω τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα

11 És ímé a gyolcsba öltözött férfi, kinek íróeszköz vala derekán, választ hozott, mondván: Úgy cselekedtem, a mint parancsolád.

Then the man clothed in linen, who had the inkpot at his side, came back and said, I have done what you gave me orders to do.

καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ ἐνδεδυκὼς τὸν ποδήρη καὶ ἐζωσμένος τῇ ζώνῃ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ἀπεκρίνατο λέγων πεποίηκα καθὼς ἐνετείλω μοι

1 És látám, és ímé a mennyezeten, a mely a Kérubok feje fölött vala, látszék felettök, mint valami zafirkõ, olyan, mint egy királyi széknek formája.
Then looking, I saw that on the arch which was over the head of the winged ones there was seen over them what seemed like a sapphire stone, having the form of a king's seat.
καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἐπάνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς τῶν χερουβιν ὡς λίθος σαπφείρου ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' αὐτῶν

2 És szóla a gyolcsba öltözött férfiúnak, és mondá: Menj be a forgókerekek közé a Kérubok alá, és töltsd meg tenyereidet égõ üszöggel onnét a Kérubok közül, és szórd a városra. És beméne szemem láttára.
And he said to the man clothed in linen, Go in between the wheels, under the winged ones, and get your two hands full of burning coals from between the winged ones and send them in a shower over the town. And he went in before my eyes.
καὶ εἶπεν πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκότα τὴν στολήν εἴσελθε εἰς τὸ μέσον τῶν τροχῶν τῶν ὑποκάτω τῶν χερουβιν καὶ πλῆσον τὰς δράκας σου ἀνθράκων πυρὸς ἐκ μέσου τῶν χερουβιν καὶ διασκόρπισον ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιόν μου

3 A Kérubok pedig állanak a háztól jobbra, mikor a férfi beméne, és a felhõ betölté a belsõ pitvart.
Now the winged ones were stationed on the right side of the house when the man went in; and the inner square was full of the cloud.
καὶ τὰ χερουβιν εἱστήκει ἐκ δεξιῶν τοῦ οἴκου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν ἄνδρα καὶ ἡ νεφέλη ἔπλησεν τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν

4 És eltávozék az Úr dicsõsége a Kérubról, a ház küszöbére, és megtelék a ház a felhõvel, és a pitvar betelék az Úr dicsõségének fényességével.
And the glory of the Lord went up from the winged ones and came to rest over the doorstep of the house; and the house was full of the cloud and the open square was full of the shining of the Lord's glory.
καὶ ἀπῆρεν ἡ δόξα κυρίου ἀπὸ τῶν χερουβιν εἰς τὸ αἴθριον τοῦ οἴκου καὶ ἔπλησεν τὸν οἶκον ἡ νεφέλη καὶ ἡ αὐλὴ ἐπλήσθη τοῦ φέγγους τῆς δόξης κυρίου

5 És a Kérubok szárnyainak csattogása meghallaték a külsõ pitvarig, mint az erõs Isten hangja, mikor beszél.
And the sound of the wings of the winged ones was clear even in the outer square, like the voice of the Ruler of all.
καὶ φωνὴ τῶν πτερύγων τῶν χερουβιν ἠκούετο ἕως τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας ὡς φωνὴ θεοῦ σαδδαι λαλοῦντος

6 És lõn, mikor parancsolt ama gyolcsba öltözött férfinak, mondván: Végy tüzet a forgókerekek közül, a Kérubok közül, az beméne, és álla a kerék mellé.
And when he gave orders to the man clothed in linen, saying, Take fire from between the wheels, from between the winged ones, then he went in and took his place at the side of a wheel.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐντέλλεσθαι αὐτὸν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδυκότι τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν λέγων λαβὲ πῦρ ἐκ μέσου τῶν τροχῶν ἐκ μέσου τῶν χερουβιν καὶ εἰσῆλθεν καὶ ἔστη ἐχόμενος τῶν τροχῶν

7 És kinyújtá egy Kérub a kezét a Kérubok közül a tûzhöz, mely vala a Kérubok között, és võn és tevé a gyolcsba öltözöttnek markába, ki elvevé és kiméne.
And stretching out his hand to the fire which was between the winged ones, he took some of it and went out.
καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς μέσον τοῦ πυρὸς τοῦ ὄντος ἐν μέσῳ τῶν χερουβιν καὶ ἔλαβεν καὶ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐνδεδυκότος τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν καὶ ἔλαβεν καὶ ἐξῆλθεν

8 És látszék a Kérubokon emberi kéznek formája szárnyaik alatt.
And I saw the form of a man's hands among the winged ones under their wings.
καὶ εἶδον τὰ χερουβιν ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπων ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν

9 És látám, és ímé, négy kerék vala a Kérubok mellett, egyik kerék vala az egyik Kérub mellett és a másik kerék a másik Kérub mellett, és olyanok valának a kerekek, mintha tarsiskõbõl volnának.
And looking, I saw four wheels by the side of the winged ones, one wheel by the side of a winged one and another wheel by the side of another: and the wheels were like the colour of a beryl stone to the eye.
καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ τροχοὶ τέσσαρες εἱστήκεισαν ἐχόμενοι τῶν χερουβιν τροχὸς εἷς ἐχόμενος χερουβ ἑνός καὶ ἡ ὄψις τῶν τροχῶν ὡς ὄψις λίθου ἄνθρακος

10 És mintha volna mind a négyöknek ugyanazon egy formája, mintha egyik kerék a másik kerék közepében volna.
In form the four of them were all the same, they seemed like a wheel inside a wheel.
καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν ὁμοίωμα ἓν τοῖς τέσσαρσιν ὃν τρόπον ὅταν ᾖ τροχὸς ἐν μέσῳ τροχοῦ

11 Jártokban mind a négy oldaluk felé mennek vala, meg nem fordulnak vala jártokban, hanem arra, a merre a fõ fordult, mennek vala utána, meg nem fordulnak vala mentökben.

When they were moving, they went on their four sides without turning; they went after the head in the direction in which it was looking; they went without turning.

ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά ὅτι εἰς ὃν ἂν τόπον ἐπέβλεψεν ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπορεύοντο καὶ οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά

12 És egész testök és hátok és kezeik és szárnyaik és a kerekek rakva valának szemekkel köröskörül mind a négy kerekükön.

And the edges of the four wheels were full of eyes round about.

καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν καὶ οἱ τροχοὶ πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλόθεν τοῖς τέσσαρσιν τροχοῖς αὐτῶν

13 [Hallám, hogy] a kerekeket forgókerekeknek nevezték fülem hallatára.

As for the wheels, they were named in my hearing, the circling wheels.

τοῖς δὲ τροχοῖς τούτοις ἐπεκλήθη γελγελ ἀκούοντός μου

15 És fölemelkedének a Kérubok. Ez ama lelkes állat, a melyet láttam a Kébár folyó mellett.

And the winged ones went up on high: this is the living being which I saw by the river Chebar.

καὶ ἦραν τὰ χερουβιν τοῦτο τὸ ζῷον ὃ εἶδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβαρ

16 És mikor járnak vala a Kérubok, járnak vala a kerekek is mellettök, mikor pedig felemelék a Kérubok szárnyaikat, hogy fölemelkedjenek a földrõl, nem fordulának el a kerekek sem az õ oldaluktól.

And when the winged ones went, the wheels went by their side: and when their wings were lifted to take them up from the earth, the wheels were not turned from their side.

καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ χερουβιν ἐπορεύοντο οἱ τροχοί καὶ οὗτοι ἐχόμενοι αὐτῶν καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ χερουβιν τὰς πτέρυγας αὐτῶν τοῦ μετεωρίζεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς οὐκ ἐπέστρεφον οἱ τροχοὶ αὐτῶν

17 Ha azok állanak vala, ezek is állának, és ha azok felemelkednek vala, fölemelkedének ezek is velök, mert a lelkes állat lelke vala bennök.

When they were at rest in their place, these were at rest; when they were lifted up, these went up with them: for the spirit of life was in them.

ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ εἱστήκεισαν καὶ ἐν τῷ μετεωρίζεσθαι αὐτὰ ἐμετεωρίζοντο μετ' αὐτῶν διότι πνεῦμα ζωῆς ἐν αὐτοῖς ἦν

18 És elvonula az Úrnak dicsõsége a ház küszöbétõl, és álla a Kérubok fölé.

Then the glory of the Lord went out from the doorstep of the house, and came to rest over the winged ones.

καὶ ἐξῆλθεν δόξα κυρίου ἀπὸ τοῦ οἴκου καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὰ χερουβιν

19 És fölemelék a Kérubok szárnyaikat, és fölemelkedének a földrõl szemem láttára kimentökben és a kerekek is mellettök; és megállának az Úr háza keleti kapujának bejáratánál, és Izráel Istenének dicsõsége vala felül õ rajtok.

And the winged ones, lifting up their wings, went up from the earth before my eyes, with the wheels by their side: and they came to rest at the east doorway of the Lord's house; and the glory of the God of Israel was over them on high.

καὶ ἀνέλαβον τὰ χερουβιν τὰς πτέρυγας αὐτῶν καὶ ἐμετεωρίσθησαν ἀπὸ τῆς γῆς ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὰ καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς ἀπέναντι καὶ δόξα θεοῦ ισραηλ ἦν ἐπ' αὐτῶν ὑπεράνω

20 Ez ama lelkes állat, a melyet láttam az Izráel Istene alatt a Kébár folyó mellett, és megismerém, hogy Kérubok valának.

This is the living being which I saw under the God of Israel by the river Chebar; and it was clear to me that they were the winged ones.

τοῦτο τὸ ζῷόν ἐστιν ὃ εἶδον ὑποκάτω θεοῦ ισραηλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβαρ καὶ ἔγνων ὅτι χερουβιν ἐστίν

21 Négy orczája vala mindeniknek és négy szárnya mindeniknek és emberi kezek formája vala szárnyaik alatt.

Every one had four faces and every one had four wings; and hands like a man's hands were under their wings.

τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἑνί καὶ ὀκτὼ πτέρυγες τῷ ἑνί καὶ ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπου ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν

22 És orczáik formája: ugyanazok az orczák valának, a melyeket a Kébár folyó mellett láttam, [tudniillik] formájokat és õket magokat. Mindenik a maga orczája felé megy vala.
As for the form of their faces, they were the faces whose form I saw by the river Chebar; when they went, every one of them went straight forward.
καὶ ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν ταῦτα τὰ πρόσωπά ἐστιν ἃ εἶδον ὑποκάτω τῆς δόξης θεοῦ ισραηλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβαρ καὶ αὐτὰ ἕκαστον κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐπο ρεύοντο

1 És fölemelt engem a lélek, és bevive az Úr házának keleti kapujához, a mely néz keletnek, és ímé, a kapu bejáratánál huszonöt férfi vala, kik között látám Jaazanját, Azzur fiát, és Pelatjáhut, Benájáhu fiát, a nép fejedelmeit.
And the wind, lifting me up, took me to the east doorway of the Lord's house, looking to the east: and at the door I saw twenty-five men; and among them I saw Jaazaniah, the son of Azzur, and Pelatiah, the son of Benaiah, rulers of the people.
καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα καὶ ἤγαγέν με ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ οἴκου κυρίου τὴν κατέναντι τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προθύρων τῆς πύλης ὡς εἴκοσι καὶ πέντε ἄνδρες καὶ εἶδον ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν ιεζονιαν τὸν τοῦ εζερ καὶ φαλτιαν τὸν τοῦ βαναιου τοὺς ἀφηγουμένους τοῦ λαοῦ

2 És mondá nékem: Embernek fia! ezek a férfiak, a kik gonoszt eszelnek ki és rossz tanácsot adnak ebben a városban,
Then he said to me, Son of man, these are the men who are designing evil, who are teaching evil ways in this town:
καὶ εἶπεν κύριος πρός με υἱὲ ἀνθρώπου οὗτοι οἱ ἄνδρες οἱ λογιζόμενοι μάταια καὶ βουλευόμενοι βουλὴν πονηρὰν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ

3 Mondván: Nem egyhamar fogunk házakat építeni; ez [a város] a fazék, mi pedig a hús.
Who say, This is not the time for building houses: this town is the cooking-pot and we are the flesh.
οἱ λέγοντες οὐχὶ προσφάτως ᾠκοδόμηνται αἱ οἰκίαι αὕτη ἐστὶν ὁ λέβης ἡμεῖς δὲ τὰ κρέα

4 Azért prófétálj ellenök; prófétálj, embernek fia!
For this cause be a prophet against them, be a prophet, O son of man.
διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπ' αὐτούς προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου

5 És esék reám az Úr lelke, és mondá nékem: Mondjad, így szól az Úr: Így szólottatok, Izráel háza! és a mi lelketekben készül, én tudom.
And the spirit of the Lord came on me, and he said to me, Say, These are the words of the Lord: This is what you have said, O children of Israel; what comes into your mind is clear to me.
καὶ ἔπεσεν ἐπ' ἐμὲ πνεῦμα κυρίου καὶ εἶπεν πρός με λέγε τάδε λέγει κύριος οὕτως εἴπατε οἶκος ισραηλ καὶ τὰ διαβούλια τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἐγὼ ἐπίσταμαι

6 Sokakat öltetek meg ebben a városban, és utczáit megtöltöttétek megölettekkel.
You have made great the number of your dead in this town, you have made its streets full of dead men.
ἐπληθύνατε νεκροὺς ὑμῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ ἐνεπλήσατε τὰς ὁδοὺς αὐτῆς τραυματιῶν

7 Ezért, így szól az Úr Isten: Megölетteitek, kiket a város közepére vetettetek, ezek a hús, a város pedig a fazék, és titeket kivisznek belõle.
For this reason the Lord has said: Your dead whom you have put down in its streets, they are the flesh, and this town is the cooking-pot: but I will make you come out from inside it.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος τοὺς νεκροὺς ὑμῶν οὓς ἐπατάξατε ἐν μέσῳ αὐτῆς οὗτοί εἰσιν τὰ κρέα αὐτὴ δὲ ὁ λέβης ἐστίν καὶ ὑμᾶς ἐξάξω ἐκ μέσου αὐτῆς

8 Fegyvertõl féltetek, fegyvert hozok reátok, azt mondja az Úr Isten.
You have been fearing the sword, and I will send the sword on you, says the Lord.
ῥομφαίαν φοβεῖσθε καὶ ῥομφαίαν ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς λέγει κύριος

9 És kiviszlek titeket belõle, és adlak titeket idegenek kezébe, és tartok ítéletet fölöttetek.
I will make you come out from inside the town and will give you up into the hands of men from other lands, and will be judge among you.
καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ μέσου αὐτῆς καὶ παραδώσω ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων καὶ ποιήσω ἐν ὑμῖν κρίματα

10 Fegyver miatt hulljatok el, Izráel határán ítéllek meg titeket, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.
You will come to your death by the sword; and I will be your judge in the land of Israel; and you will be certain that I am the Lord.
ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖσθε ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ ισραηλ κρινῶ ὑμᾶς καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος

11 E [város] ne legyen fazekatok, hogy ti benne hús legyetek, Izráel határán ítéllek el titeket.
This town will not be your cooking-pot, and you will not be the flesh inside it; I will be your judge at the limit of the land of Israel;
αὐτὴ ὑμῖν οὐκ ἔσται εἰς λέβητα καὶ ὑμεῖς οὐ μὴ γένησθε ἐν μέσῳ αὐτῆς εἰς κρέα ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ ισραηλ κρινῶ ὑμᾶς

12 És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mert az én végzéseimben nem jártatok, és rendeléseimet nem cselekedtétek, hanem a pogányok módja szerint cselekedtetek, a kik körültetek vannak.
And you will be certain that I am the Lord: for you have not been guided by my rules or given effect to my orders, but you have been living by the orders of the nations round about you.
καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος

13 És lõn, mikor prófétáltam, Pelatjáhu, Benájáhu fia meghala, én pedig orczámra esém és kiálték nagy felszóval, és mondék: Ah, ah, Uram Isten, te véget vetsz Izráel maradékának!
Now while I was saying these things, death came to Pelatiah, the son of Benaiah. Then falling down on my face and crying out with a loud voice, I said, Ah, Lord! will you put an end to all the rest of Israel?
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προφητεύειν με καὶ φαλτιας ὁ τοῦ βαναιου ἀπέθανεν καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου καὶ ἀνεβόησα φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπα οἴμμοι οἴμμοι κύριε εἰς συντέλειαν σὺ ποιεῖς τοὺς καταλοίπους τοῦ ισραηλ

14 És lõn az Úrnak szava én hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

15 Embernek fia! a te atyádfiai, atyádfiai, a te rokonaid és Izráel egész háza együtt azok, a kikrõl Jeruzsálem lakói ezt mondják: távozzatok el az Úrtól, nékünk adatott ez a föld örökségül.
Son of man, your countrymen, your relations, and all the children of Israel, all of them, are those to whom the people of Jerusalem have said, Go far from the Lord; this land is given to us for a heritage:
υἱὲ ἀνθρώπου οἱ ἀδελφοί σου καὶ οἱ ἄνδρες τῆς αἰχμαλωσίας σου καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ ισραηλ συντετέλεσται οἷς εἶπαν αὐτοῖς οἱ κατοικοῦντες ιερουσαλημ μακρὰν ἀπέχετε ἀπὸ τ οῦ κυρίου ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κληρονομίαν

16 Ezokáért mondjad: így szól az Úr Isten: Mivelhogy távol vetettem õket a pogányok közé, és szétszórtam õket a tartományokba, tehát én leszek nékik templomul rövid idõre a tartományokban, a melyekbe mentek.
For this reason say, This is what the Lord has said: Though I have had them moved far off among the nations, and though I have sent them wandering among the countries, still I have been a safe place for them for a little time in the countries where they have come.
διὰ τοῦτο εἰπόν τάδε λέγει κύριος ὅτι ἀπώσομαι αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς εἰς πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς ἁγίασμα μικρὸν ἐν ταῖς χώραις οὗ ἂν εἰσέλθ ωσιν ἐκεῖ

17 Ennekokáért mondjad: Így szól az Úr Isten: Egybegyûjtelek titeket a népek közül és együvé hozlak titeket a tartományokból, a melyekben szétszórattatok, és adom néktek Izráel földjét.
Then say, This is what the Lord has said: I will get you together from the peoples, and make you come out of the countries where you have been sent in flight, and I will give you the land of Israel.
διὰ τοῦτο εἰπόν τάδε λέγει κύριος καὶ εἰσδέξομαι αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διέσπειρα αὐτοὺς ἐν αὐταῖς καὶ δώσω αὐτοῖς τὴν γῆν τοῦ ισραηλ

18 És bemennek oda és eltávolítják minden õ fertelmességeit és minden útálatosságait õ belõle.
And they will come there, and take away all the hated and disgusting things from it.
καὶ εἰσελεύσονται ἐκεῖ καὶ ἐξαροῦσιν πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῆς καὶ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς ἐξ αὐτῆς

19 És adok nékik egy szívet, és új lelket adok belétek, és eltávolítom a kõszívet az õ testökbõl, és adok nékik hússzívet;
And I will give them a new heart, and I will put a new spirit in them; and I will take the heart of stone out of their flesh and give them a heart of flesh:
καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν ἑτέραν καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐκσπάσω τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτῶν καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν σαρκίνην

20 Hogy az én végzéseimben járjanak és rendeléseimet megõrizzék és cselekedjék azokat, és legyenek nékem népem és én leszek nékik Istenök.
So that they may be guided by my rules and keep my orders and do them: and they will be to me a people, and I will be to them a God.
ὅπως ἐν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύωνται καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσωνται καὶ ποιῶσιν αὐτά καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν

21 De a kiknek szívök az õ fertelmességeik és útálatosságaik szíve szerint jár, azoknak útját fejökhöz verem, mondja az Úr Isten.
But as for those whose heart goes after their hated and disgusting things, I will send on their heads the punishment of their ways, says the Lord.
καὶ εἰς τὴν καρδίαν τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν ὡς ἡ καρδία αὐτῶν ἐπορεύετο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα λέγει κύριος

22 És fölemelék a Kérubok szárnyaikat s a kerekek mellettök, és Izráel Istenének dicsõsége rajtok felül vala.
Then the wings of the winged ones were lifted up, and the wheels were by their side; and the glory of the God of Israel was over them on high.
καὶ ἐξῆραν τὰ χερουβιν τὰς πτέρυγας αὐτῶν καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν καὶ ἡ δόξα θεοῦ ισραηλ ἐπ' αὐτὰ ὑπεράνω αὐτῶν

23 És felszálla az Úrnak dicsõsége a város közepébõl, és álla a hegyre, mely a várostól keletre van.
And the glory of the Lord went up from inside the town, and came to rest on the mountain on the east side of the town.
καὶ ἀνέβη ἡ δόξα κυρίου ἐκ μέσης τῆς πόλεως καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ ὄρους ὃ ἦν ἀπέναντι τῆς πόλεως

24 A lélek pedig felvõn engem, és vive Káldeába a foglyokhoz látásban az Isten lelke által, és felszálla elõlem a látás, a melyet láttam.
And the wind, lifting me up, took me in the visions of God into Chaldaea, to those who had been taken away as prisoners. So the vision which I had seen went away from me.
καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα καὶ ἤγαγέν με εἰς γῆν χαλδαίων εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἐν ὁράσει ἐν πνεύματι θεοῦ καὶ ἀνέβην ἀπὸ τῆς ὁράσεως ἧς εἶδον

25 És elbeszélém a foglyoknak az Úrnak minden beszédét, a melyet nékem megjelentetett.
Then I gave an account to those who had been taken prisoners of all the things which the Lord had made me see.
καὶ ἐλάλησα πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν πάντας τοὺς λόγους τοῦ κυρίου οὓς ἔδειξέν μοι

1 És lõn az Úrnak szava énhozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! pártos ház közepette lakol, kiknek szemeik vannak a látásra, de nem látnak, füleik vannak a hallásra, de nem hallanak, mert õk pártos ház.
Son of man, you are living among an uncontrolled people, who have eyes to see but see not, and ears for hearing but they do not give ear; for they are an uncontrolled people.
υἱὲ ἀνθρώπου ἐν μέσῳ τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν σὺ κατοικεῖς οἳ ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς τοῦ βλέπειν καὶ οὐ βλέπουσιν καὶ ὦτα ἔχουσιν τοῦ ἀκούειν καὶ οὐκ ἀκούουσιν διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν

3 És te, embernek fia, készíts magadnak vándorútra való eszközöket, és vándorolj ki nappal szemeik elõtt, és vándorolj ki helyedrõl más helyre szemök láttára; talán meglátják! mert õk pártos ház.
And you, O son of man, by day, before their eyes, get ready the vessels of one who is taken away, and go away from your place to another place before their eyes: it may be that they will see, though they are an uncontrolled people.
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου ποίησον σεαυτῷ σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας ἐνώπιον αὐτῶν καὶ αἰχμαλωτευθήσῃ ἐκ τοῦ τόπου σου εἰς ἕτερον τόπον ἐνώπιον αὐτῶν ὅπως ἴδωσιν διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν

4 És vidd ki eszközeidet, úgy, mint vándorútra való eszközöket, nappal szemök láttára, te pedig menj ki estve szemök láttára, úgy a hogy a vándorok szoktak.
By day, before their eyes, take out your vessels like those of one who is taken away: and go out in the evening before their eyes, like those who are taken away as prisoners.
καὶ ἐξοίσεις τὰ σκεύη σου ὡς σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ σὺ ἐξελεύσῃ ἑσπέρας ὡς ἐκπορεύεται αἰχμάλωτος

5 Szemök láttára lyukaszd át a falat, és azon át vidd ki.
Make a hole in the wall, before their eyes, and go out through it.
ἐνώπιον αὐτῶν διόρυξον σεαυτῷ εἰς τὸν τοῖχον καὶ διεξελεύσῃ δι' αὐτοῦ

6 Szemök láttára emeld válladra, a sötétben vidd ki, orczádat fedd be, hogy ne lásd a földet, mert csodajelül rendeltelek az Izráel házának.
And before their eyes, take your goods on your back and go out in the dark; go with your face covered: for I have made you a sign to the children of Israel.
ἐνώπιον αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀναλημφθήσῃ καὶ κεκρυμμένος ἐξελεύσῃ τὸ πρόσωπόν σου συγκαλύψεις καὶ οὐ μὴ ἴδῃς τὴν γῆν διότι τέρας δέδωκά σε τῷ οἴκῳ ισραηλ

7 Úgy cselekedtem azért, a mint parancsolva vala nékem; eszközeimet kihordám nappal, mint vándorútra való eszközöket, és este átlyukasztám a falat kezemmel; a sötétben kivivém, vállamra emelém szemök láttára.
And I did as I was ordered: I took out my vessels by day, like those of one who is taken away, and in the evening I made a hole through the wall with a tent-pin; and in the dark I went out, taking my things on my back before their eyes.
καὶ ἐποίησα οὕτως κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατό μοι καὶ σκεύη ἐξήνεγκα ὡς σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας καὶ ἑσπέρας διώρυξα ἐμαυτῷ τὸν τοῖχον καὶ κεκρυμμένος ἐξῆλθον ἐπ' ὤμων ἀνελήμφθην ἐνώπιον αὐτῶν

8 És lõn az Úr beszéde én hozzám reggel, mondván:
And in the morning the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με τὸ πρωὶ λέγων

9 Embernek fia! Nem mondta-é néked Izráel háza, ez a pártos ház: mit cselekszel?
Son of man, has not Israel, the uncontrolled people, said to you, What are you doing?
υἱὲ ἀνθρώπου οὐκ εἶπαν πρὸς σὲ ὁ οἶκος τοῦ ισραηλ οἶκος ὁ παραπικραίνων τί σὺ ποιεῖς

10 Mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: a fejedelemnek szól ez a próféczia, ki Jeruzsálemben van, és Izráel egész házának, a mely ott lakozik.
You are to say to them, This is what the Lord has said: This word has to do with the ruler in Jerusalem and all the children of Israel in it.
εἰπὸν πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος κύριος ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν ιερουσαλημ καὶ παντὶ οἴκῳ ισραηλ οἳ εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν

11 Mondjad: Én csodajeletek vagyok; a mint én cselekedtem, úgy történik velök: fogságba, rabságra mennek.
Say, I am your sign: as I have done, so will it be done to them: they will go away as prisoners.
εἰπὸν ὅτι ἐγὼ τέρατα ποιῶ ἐν μέσῳ αὐτῆς ὃν τρόπον πεποίηκα οὕτως ἔσται αὐτοῖς ἐν μετοικεσίᾳ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύσονται

12 És a fejedelem, ki közöttök van, vállát megrakván a sötétben, kimegyen; a falat átlyukasztják, hogy így vigyék ki õt, orczáit befedi, hogy ne lássa szemeivel [épen] õ a földet.
And the ruler who is among them will take his goods on his back in the dark and go out: he will make a hole in the wall through which to go out: he will have his face covered so that he may not be seen.
καὶ ὁ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀρθήσεται καὶ κεκρυμμένος ἐξελεύσεται διὰ τοῦ τοίχου καὶ διορύξει τοῦ ἐξελθεῖν αὐτὸν δι' αὐτοῦ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ συγκαλύψει ὅπως μὴ ὁραθῇ ὀφθαλμῷ καὶ αὐτὸς τὴν γῆν οὐκ ὄψεται

13 És kiterjesztem hálómat ellene, és megfogatik varsámban, és elviszem õt Bábelbe a Káldeusok földére, de azt nem fogja látni, és ott fog meghalni.
And my net will be stretched out on him, and he will be taken in my cords: and I will take him to Babylon to the land of the Chaldaeans; but he will not see it, and there death will come to him.
καὶ ἐκπετάσω τὸ δίκτυόν μου ἐπ' αὐτόν καὶ συλλημφθήσεται ἐν τῇ περιοχῇ μου καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς βαβυλῶνα εἰς γῆν χαλδαίων καὶ αὐτὴν οὐκ ὄψεται καὶ ἐκεῖ τελευτήσει

14 És mindeneket, kik körülte vannak az õ segítségére, és minden seregeit szélnek szórom mindenfelé, és kardot vonok utánok.
And all his helpers round about him and all his armies I will send in flight to every wind; and I will let loose a sword after them.
καὶ πάντας τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ τοὺς βοηθοὺς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀντιλαμβανομένους αὐτοῦ διασπερῶ εἰς πάντα ἄνεμον καὶ ῥομφαίαν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν

15 És megtudják, hogy én vagyok az Úr, mikor eloszlatom õket a pogányok közé, és szétszórom õket a tartományokba.
And they will be certain that I am the Lord, when I send them in flight among the nations, driving them out through the countries.
καὶ γνώσονται διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ διασκορπίσαι με αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις

16 De meghagyok közülök kevés férfiakat a fegyvertõl, éhségtõl s döghaláltól, hogy elbeszéljék minden útálatosságukat a pogányok közt, a kik közé mennek, s hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.
But a small number of them I will keep from the sword, from the need of food, and from disease, so that they may make clear all their disgusting ways among the nations where they come; and they will be certain that I am the Lord.
καὶ ὑπολείψομαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἀριθμῷ ἐκ ῥομφαίας καὶ ἐκ λιμοῦ καὶ ἐκ θανάτου ὅπως ἐκδιηγῶνται πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ εἰσήλθοσαν ἐκεῖ καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος

17 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
Then the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

18 Embernek fia! kenyeredet rettegéssel egyed, és vizedet reszketéssel és félelemmel igyad.
Son of man, take your food with shaking fear, and your water with trouble and care;
υἱὲ ἀνθρώπου τὸν ἄρτον σου μετ' ὀδύνης φάγεσαι καὶ τὸ ὕδωρ σου μετὰ βασάνου καὶ θλίψεως πίεσαι

19 És szólj a föld népének: Ezt mondja az Úr Isten Jeruzsálem lakóiról, Izráel földjérõl: kenyeröket félelemmel eszik és vizöket ájulással iszszák, hogy pusztaságra [vetkõzzék] földje bõségébõl minden lakói álnoksága miatt.
And say to the people of the land, This is what the Lord has said about the people of Jerusalem and the land of Israel: They will take their food with care and their drink with wonder, so that all the wealth of their land may be taken from it because of the violent ways of the people living in it.
καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τῆς γῆς τάδε λέγει κύριος τοῖς κατοικοῦσιν ιερουσαλημ ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ισραηλ τοὺς ἄρτους αὐτῶν μετ' ἐνδείας φάγονται καὶ τὸ ὕδωρ αὐτῶν μετὰ ἀφανισμοῦ πίονται ὅπως ἀφανισθῇ ἡ γῆ σὺν πληρώματι αὐτῆς ἐν ἀσεβείᾳ γὰρ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ

20 És a lakott városok elpusztulnak s a föld pusztaság lesz és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.
And the peopled towns will be made waste, and the land will become a wonder; and you will be certain that I am the Lord.
καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν αἱ κατοικούμεναι ἐξερημωθήσονται καὶ ἡ γῆ εἰς ἀφανισμὸν ἔσται καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος

21 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

22 Embernek fia! micsoda közmondástok van néktek Izráel földjén? hogy azt mondják: a napok csak haladnak, ám semmivé lesz minden látás.
Son of man, what is this saying which you have about the land of Israel, The time is long and every vision comes to nothing?
υἱὲ ἀνθρώπου τίς ὑμῖν ἡ παραβολὴ αὕτη ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ισραηλ λέγοντες μακρὰν αἱ ἡμέραι ἀπόλωλεν ὅρασις

23 Ezokért mondd nékik: Ezt mondja az Úr Isten: Megszüntetem e közmondást és nem mondogatják azt többé Izráelben, sõt inkább mondd nékik: elközelgettek a napok, és minden látás teljesül.
For this cause say to them, This is what the Lord has said: I have made this saying come to an end, and it will no longer be used as a common saying in Israel; but say to them, The days are near, and the effect of every vision.
διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ἀποστρέψω τὴν παραβολὴν ταύτην καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσιν τὴν παραβολὴν ταύτην οἶκος τοῦ ισραηλ ὅτι λαλήσεις πρὸς αὐτούς ἤγγίκασιν αἱ ἡμέραι καὶ λόγος πάσης ὁράσεως

24 Mert nem lesz többé semmi hiábavaló látás és hizelgõ jövendölgetés Izráel házának közepette.
For there will be no more false visions or smooth use of secret arts in Israel.
ὅτι οὐκ ἔσται ἔτι πᾶσα ὅρασις ψευδὴς καὶ μαντευόμενος τὰ πρὸς χάριν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν ισραηλ

25 Mert én szólok, az Úr; s a mely szót szólok, meglészen, nem halad tovább. Mert a ti napjaitokban, pártos ház, szólok egy szót és megcselekszem, ezt mondja az Úr Isten!
For I am the Lord; I will say the word and what I say I will do; it will not be put off: for in your days, O uncontrolled people, I will say the word and do it, says the Lord.
διότι ἐγὼ κύριος λαλήσω τοὺς λόγους μου λαλήσω καὶ ποιήσω καὶ οὐ μὴ μηκύνω ἔτι ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν οἶκος ὁ παραπικραίνων λαλήσω λόγον καὶ ποιήσω λέγει κύριος

26 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
Again the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

27 Embernek fia! ímé, Izráel háza ezt mondja: A látás, melyet ez lát, sok napra való, és messze idõkre prófétál õ.
Son of man, see, the children of Israel say, The vision which he sees is for the days which are a long way off, and his words are of times still far away.
υἱὲ ἀνθρώπου ἰδοὺ οἶκος ισραηλ ὁ παραπικραίνων λέγοντες λέγουσιν ἡ ὅρασις ἣν οὗτος ὁρᾷ εἰς ἡμέρας πολλάς καὶ εἰς καιροὺς μακροὺς οὗτος προφητεύει

28 Ezokért mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Nem halad tovább semmi én beszédem; a mit szólok, az a szó meglészen, ezt mondja az Úr Isten.
Say to them then, This is what the Lord has said: Not one of my words will be put off any longer, but what I say I will do, says the Lord.
διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος οὐ μὴ μηκύνωσιν οὐκέτι πάντες οἱ λόγοι μου οὓς ἂν λαλήσω λαλήσω καὶ ποιήσω λέγει κύριος

1 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! prófétálj Izráel prófétái ellen, a kik prófétálnak, és mondjad azoknak, a kik önnön szívökbõl próféták: Halljátok meg az Úr beszédét!
Son of man, be a prophet against the prophets of Israel, and say to those prophets whose words are the invention of their hearts, Give ear to the word of the Lord;
υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ τοὺς προφήτας τοῦ ισραηλ καὶ προφητεύσεις καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἀκούσατε λόγον κυρίου

3 Így szól az Úr Isten: Jaj a bolond prófétáknak, a kik az önnön lelkök után mennek, mert semmit sem láttak.
This is what the Lord has said: A curse on the foolish prophets who go after the spirit which is in them and have seen nothing!
τάδε λέγει κύριος οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν καὶ τὸ καθόλου μὴ βλέπουσιν

4 Mint rókák a romok közt, olyanokká lettek prófétáid, oh Izráel!
O Israel, your prophets have been like jackals in the waste places.
οἱ προφῆταί σου ισραηλ ὡς ἀλώπεκες ἐν ταῖς ἐρήμοις

5 Nem hágtatok fel a törésekhez, nem falaztatok falat Izráel háza körül, hogy megállhassatok a harczban az Úrnak napján.
You have not gone up into the broken places or made up the wall for the children of Israel to take your place in the fight in the day of the Lord.
οὐκ ἔστησαν ἐν στερεώματι καὶ συνήγαγον ποίμνια ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ οὐκ ἀνέστησαν οἱ λέγοντες ἐν ἡμέρᾳ κυρίου

6 Hívságot láttak s hazug jövendölgetést, kik ezt mondják: Monda az Úr! holott az Úr nem bocsátotta õket, és még várják, hogy betelik beszédök.
They have seen visions without substance and made use of secret arts, who say, The Lord has said; and the Lord has not sent them: hoping that the word would have effect.
βλέποντες ψευδῆ μαντευόμενοι μάταια οἱ λέγοντες λέγει κύριος καὶ κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν αὐτούς καὶ ἤρξαντο τοῦ ἀναστῆσαι λόγον

7 Avagy nem hiábavaló látást láttatok-é, és nem hazug jövendölgetést szóltatok-é? midõn ezt mondjátok vala: Monda az Úr! holott én nem szólottam!
Have you not seen a vision without substance and have you not falsely made use of secret arts, when you say, The Lord has said; though I have said nothing?
οὐχ ὅρασιν ψευδῆ ἑωράκατε καὶ μαντείας ματαίας εἰρήκατε

8 Ennekokáért így szól az Úr Isten: Mivelhogy hívságot szólottatok és hazugságot láttatok, azért ímé én ellenetek leszek, ezt mondja az Úr Isten.
So this is what the Lord has said: Because your words are without substance and your visions are false, see, I am against you, says the Lord.
διὰ τοῦτο εἰπόν τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν οἱ λόγοι ὑμῶν ψευδεῖς καὶ αἱ μαντεῖαι ὑμῶν μάταιαι διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς λέγει κύριος

9 És lészen kezem a próféták ellen, kik hívságot látnak és hazugságot jövendölgetnek; az én népem gyülekezetében nem lesznek, Izráel házának könyvébe nem irattatnak, és Izráel földjére be nem mennek, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr Isten.
And my hand will be against the prophets who see visions without substance and who make false use of secret arts: they will not be in the secret of my people, and they will not be recorded in the list of the children of Israel, and they will not come into the land of Israel; and it will be clear to you that I am the Lord.
καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς ὁρῶντας ψευδῆ καὶ τοὺς ἀποφθεγγομένους μάταια ἐν παιδείᾳ τοῦ λαοῦ μου οὐκ ἔσονται οὐδὲ ἐν γραφῇ οἴκου ισραηλ οὐ γραφήσονται καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ ισραηλ οὐκ εἰσελεύσονται καὶ γνώσονται διότι ἐγὼ κύριος

10 Azért, mert eláltatták az én népemet, mondván: béke! holott nincsen béke; és ha a [nép] falat épít, ímé õk bemázolják azt mázzal.
Because, even because they have been guiding my people into error, saying, Peace; when there is no peace; and in the building of a division wall they put whitewash on it:
ἀνθ' ὧν τὸν λαόν μου ἐπλάνησαν λέγοντες εἰρήνη εἰρήνη καὶ οὐκ ἦν εἰρήνη καὶ οὗτος οἰκοδομεῖ τοῖχον καὶ αὐτοὶ ἀλείφουσιν αὐτόν εἰ πεσεῖται

11 Mondjad a mázzal mázolóknak, hogy leomlik; ömlõ záporesõ lészen, és ti jégesõ kövei hulljatok, szélvihar hasítsd!
Say to those who put whitewash on it, There will be an overflowing shower; and you, O ice-drops, will come raining down; and it will be broken in two by the storm-wind.
εἰπὸν πρὸς τοὺς ἀλείφοντας πεσεῖται καὶ ἔσται ὑετὸς κατακλύζων καὶ δώσω λίθους πετροβόλους εἰς τοὺς ἐνδέσμους αὐτῶν καὶ πεσοῦνται καὶ πνεῦμα ἐξαῖρον καὶ ῥαγήσεται

12 És ímé leomlik a fal. Avagy nem mondják-é majd néktek: hol a mázolás, a melylyel mázolátok?
And when the wall has come down, will they not say to you, Where is the whitewash which you put on it?
καὶ ἰδοὺ πέπτωκεν ὁ τοῖχος καὶ οὐκ ἐροῦσιν πρὸς ὑμᾶς ποῦ ἐστιν ἡ ἀλοιφὴ ὑμῶν ἣν ἠλείψατε

13 Ezokáért így szól az Úr Isten: És meghasogatom szélviharral búsulásomban, és ömlõ zápor lészen haragomban, és lésznek jégesõ kövei búsulásomban annak elrontására.
For this reason, the Lord has said: I will have it broken in two by a storm-wind in my passion; and there will be an overflowing shower in my wrath, and you, O ice-drops, will come raining angrily down.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος καὶ ῥήξω πνοὴν ἐξαίρουσαν μετὰ θυμοῦ καὶ ὑετὸς κατακλύζων ἐν ὀργῇ μου ἔσται καὶ τοὺς λίθους τοὺς πετροβόλους ἐν θυμῷ ἐπάξω εἰς συντέλειαν

14 És ledöntöm a falat, melyet mázzal mázoltatok és levetem a földre, és meztelen lesz fundamentoma; és leomlik, és ti veszszetek el közepette, és tudjátok meg, hogy én vagyok az Úr.
So I will let the wall, which you were covering with whitewash, be broken down; I will have it levelled to the earth so that its base is uncovered: it will come down, and destruction will come on you with it; and it will be clear to you that I am the Lord.
καὶ κατασκάψω τὸν τοῖχον ὃν ἠλείψατε καὶ πεσεῖται καὶ θήσω αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἀποκαλυφθήσεται τὰ θεμέλια αὐτοῦ καὶ πεσεῖται καὶ συντελεσθήσεσθε μετ' ἐλέγχων καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος

15 És teljessé teszem búsulásomat a falon és azokon, a kik mázolák azt mázzal, és mondom néktek: nincs a fal és nincsenek, a kik azt mázolák,
So I will let loose my passion on the wall in full measure, and on those who put whitewash on it; and I will say to you, Where is the wall, and where are those who put whitewash on it?
καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν τοῖχον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀλείφοντας αὐτόν καὶ πεσεῖται καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἔστιν ὁ τοῖχος οὐδὲ οἱ ἀλείφοντες αὐτὸν

16 [Tudniillik] Izráel prófétái, kik prófétálnak Jeruzsálemnek és látnak néki békességnek látását, holott nincsen békesség, ezt mondja az Úr Isten.
Even the prophets of Israel who say words to Jerusalem, who see visions of peace for her when there is no peace, says the Lord.
προφῆται τοῦ ισραηλ οἱ προφητεύοντες ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ οἱ ὁρῶντες αὐτῇ εἰρήνην καὶ εἰρήνη οὐκ ἔστιν λέγει κύριος

17 És te, embernek fia, fordítsd orczádat néped leányaira, a kik önnön szívükbõl prófétálnak, és prófétálj ellenök.
And you, son of man, let your face be turned against the daughters of your people, who are acting the part of prophets at their pleasure; be a prophet against them, and say,
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰς θυγατέρας τοῦ λαοῦ σου τὰς προφητευούσας ἀπὸ καρδίας αὐτῶν καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὰς

18 És mondjad: Így szól az Úr Isten: Jaj azoknak, a kik kötéseket varrogatnak minden kézcsuklóra, és takarókat készítenek akármilyen termetûek fejére, hogy lelkeket vadászszanak! Némely lelkeket elvadásztok népemtõl, másokat elevenen megtartotok a magatok hasznára.
This is what the Lord has said: A curse is on the women who are stitching bands on all arms and putting veils on the heads of those of every size, so that they may go after souls! Will you go after the souls of my people and keep yourselves safe from death?
καὶ ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος οὐαὶ ταῖς συρραπτούσαις προσκεφάλαια ἐπὶ πάντα ἀγκῶνα χειρὸς καὶ ποιούσαις ἐπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας τοῦ διαστρέφειν ψυχάς αἱ ψυχαὶ διεστράφησαν τοῦ λαοῦ μου καὶ ψυχὰς περιεποιοῦντο

19 És megszentségtelenítetek engem népem elõtt néhány marok árpáért és falat kenyérért, hogy lelkeket öljetek, melyeknek nem kellene meghalniok, és hogy lelkeket elevenen megtartsatok, melyeknek nem kellene élniök, hazudozván népemnek, a mely hazugságra hallgat.
And you have put me to shame among my people for a little barley and some bits of bread, sending death on souls for whom there is no cause of death, and keeping those souls living who have no right to life, by the false words you say to my people who give ear to what is false.
καὶ ἐβεβήλουν με πρὸς τὸν λαόν μου ἕνεκεν δρακὸς κριθῶν καὶ ἕνεκεν κλασμάτων ἄρτου τοῦ ἀποκτεῖναι ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει ἀποθανεῖν καὶ τοῦ περιποιήσασθαι ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει ζῆσαι ἐν τῷ ἀποφθέγγεσθαι ὑμᾶς λαῷ εἰσακούοντι μάταια ἀποφθέγματα

20 Ezokáért így szól az Úr Isten: Ímé én kötéseitek ellen leszek, a melyekkel ti a lelkeket vadászszátok, mint madarakat; és leszaggatom azokat karjaitokról, s a lelkeket, melyeket ti vadásztok, szabadon bocsátom, mint madarakat.

For this cause the Lord has said: See, I am against your bands with which you go after souls, and I will violently take them off their arms; and I will let loose the souls, even the souls whom you go after freely.

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ὑμῶν ἐφ' ἃ ὑμεῖς συστρέφετε ἐκεῖ ψυχάς καὶ διαρρήξω αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων ὑμῶν καὶ ἐξαποστελῶ τὰς ψυχάς ἃς ὑμεῖς ἐκστρέφετε τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς διασκορπισμόν

21 És elszaggatom takaróitokat, és megszabadítom népemet kezetekbõl, és nem lesznek többé zsákmány a ti kezetekben, s megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.

And I will have your veils violently parted in two, and will make my people free from your hands, and they will no longer be in your power for you to go after them; and you will be certain that I am the Lord.

καὶ διαρρήξω τὰ ἐπιβόλαια ὑμῶν καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν καὶ οὐκέτι ἔσονται ἐν χερσὶν ὑμῶν εἰς συστροφήν καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος

22 Mivelhogy megszomorítjátok az igaznak szívét hazugsággal, holott én õt bántani nem akartam, s megerõsítitek a hitetlen kezeit, hogy meg ne térjen gonosz útjáról, hogy õt életben megtartsam.

Because with your false words you have given pain to the heart of the upright man when I had not made him sad; in order to make strong the hands of the evil-doer so that he may not be turned from his evil way and get life:

ἀνθ' ὧν διεστρέφετε καρδίαν δικαίου ἀδίκως καὶ ἐγὼ οὐ διέστρεφον αὐτὸν καὶ τοῦ κατισχῦσαι χεῖρας ἀνόμου τὸ καθόλου μὴ ἀποστρέψαι ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ζῆσαι αὐτόν

23 Ezokáért hívságot nem láttok és jövendõt nem jövendölgettek többé, s megszabadítom népemet a ti kezetekbõl, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.

For this cause you will see no more foolish visions or make false use of secret arts: and I will make my people free from your power; and you will be certain that I am the Lord.

διὰ τοῦτο ψευδῆ οὐ μὴ ἴδητε καὶ μαντείας οὐ μὴ μαντεύσησθε ἔτι καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος

1 És jövének hozzám férfiak Izráel vénei közül, és leülének én elõttem.

Then certain of the responsible men of Israel came to me and took their seats before me.

καὶ ἦλθον πρός με ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ ισραηλ καὶ ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου

2 És lõn az Úrnak beszéde hozzám, mondván:

And the word of the Lord came to me, saying,

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

3 Embernek fia! Ezek a férfiak fölvették bálványaikat szívökbe, és vétkeik botránkozását orczáik elé állították. Vajjon engedjem-é, hogy megkérdezzenek engem?

Son of man, these men have taken their false gods into their hearts and put before their faces the sin which is the cause of their fall: am I to give ear when they come to me for directions?

υἱὲ ἀνθρώπου οἱ ἄνδρες οὗτοι ἔθεντο τὰ διανοήματα αὐτῶν ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν καὶ τὴν κόλασιν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἔθηκαν πρὸ προσώπου αὐτῶν εἰ ἀποκρινόμενος ἀποκριθῶ αὐτοῖς

4 Ezokáért szólj velök, és mondjad nékik: Ezt mondja az Úr Isten: Valaki az Izráel házából bálványait szívébe fölveszi, és vétkének botránkozását teszi orczái elé, és megy a prófétához: én, az Úr felelek meg annak énmagam által bálványainak sokasága miatt;

For this cause say to them, These are the words of the Lord: Every man of Israel who has taken his false god into his heart, and put before his face the sin which is the cause of his fall, and comes to the prophet; I the Lord will give him an answer by myself in agreement with the number of his false gods;

διὰ τοῦτο λάλησον αὐτοῖς καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου ισραηλ ὃς ἂν θῇ τὰ διανοήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην ἐγὼ κύριος ἀποκριθήσομαι αὐτῷ ἐν οἷς ἐνέχεται ἡ διάνοια αὐτοῦ

5 Hogy megragadjam Izráel házát az õ szívökben, a kik elfordultak tõlem bálványaik miatt mindnyájan.

So as to take the children of Israel in the thoughts of their hearts, because they have become strange to me through their false gods.

ὅπως πλαγιάσῃ τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ κατὰ τὰς καρδίας αὐτῶν τὰς ἀπηλλοτριωμένας ἀπ' ἐμοῦ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν

6 Ezokáért mondjad Izráel házának: Ezt mondja az Úr Isten: Térjetek meg, és forduljatok el bálványaitoktól és minden útálatosságtoktól fordítsátok el orczátokat.
For this cause say to the children of Israel, These are the words of the Lord: Come back and give up your false gods and let your faces be turned from your disgusting things.
διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ τάδε λέγει κύριος κύριος ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν καὶ ἐπιστ ρέψατε τὰ πρόσωπα ὑμῶν

7 Mert valaki az Izráel házából és a jövevények közül, a kik Izráelben laknak, elhajlik tõlem, és az õ bálványait veszi föl szívébe, és vétkének botránkozását teszi orczája elé, és megyen a prófétához, hogy ez tanácsot kérjen õ néki én tõlem: én, az Úr felelek meg annak énmagam által;
When any one of the men of Israel, or of those from other lands who are living in Israel, who has become strange to me, and takes his false gods into his heart, and puts before his face the sin which is the cause of his fall, comes to the prophet to get directions from me; I the Lord will give him an answer by myself:
διότι ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου ισραηλ καὶ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν προσηλυτευόντων ἐν τῷ ισραηλ ὃς ἂν ἀπαλλοτριωθῇ ἀπ' ἐμοῦ καὶ θῆται τὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην τοῦ ἐπερωτῆσαι αὐτὸν ἐν ἐμοί ἐγὼ κύριος ἀποκριθήσομαι αὐτῷ ἐν ᾧ ἐνέχεται ἐν αὐτῷ

8 És ellene fordítom orczámat annak a férfiúnak, és vetem õt jegyül és közbeszédül, és kiirtom népem közül, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr!
And my face will be turned against that man, and I will make him a sign and a common saying, cutting him off from among my people; and you will be certain that I am the Lord.
καὶ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ θήσομαι αὐτὸν εἰς ἔρημον καὶ εἰς ἀφανισμὸν καὶ ἐξαρῶ αὐτὸν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύρι ος

9 Ha pedig a próféta megtéveszteni engedi magát, hogy kijelentést adjon: én, az Úr tévesztettem meg azt a prófétát; és kinyújtom kezemet ellene, és kivesztem õt az én népem, Izráel közül.
And if the prophet, tricked by deceit, says anything, it is I the Lord by whom he has been tricked, and I will put out my hand against him, and he will be cut off from among my people Israel.
καὶ ὁ προφήτης ἐὰν πλανηθῇ καὶ λαλήσῃ ἐγὼ κύριος πεπλάνηκα τὸν προφήτην ἐκεῖνον καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτὸν καὶ ἀφανιῶ αὐτὸν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου ισραηλ

10 És viselik vétköket; a milyen a kérdezõ vétke, olyan legyen a próféta vétke is.
And the punishment of their sin will be on them: the sin of the prophet will be the same as the sin of him who goes to him for directions;
καὶ λήμψονται τὴν ἀδικίαν αὐτῶν κατὰ τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐπερωτῶντος καὶ κατὰ τὸ ἀδίκημα ὁμοίως τῷ προφήτῃ ἔσται

11 Azért, hogy el ne tévelyedjék többé Izráel háza én tõlem, és többé meg ne fertéztessék magokat minden õ elszakadásukkal, hanem legyenek az én népem és én legyek Istenök, ezt mondja az Úr Isten.
So that the children of Israel may no longer go wandering away from me, or make themselves unclean with all their wrongdoing; but they will be my people, and I will be their God, says the Lord.
ὅπως μὴ πλανᾶται ἔτι ὁ οἶκος τοῦ ισραηλ ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἵνα μὴ μιαίνωνται ἔτι ἐν πᾶσιν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν λέγει κ ύριος

12 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

13 Embernek fia! ha valamely ország vétkeznék ellenem, elpártolván tõlem, és én kinyújtván kezemet ellene, eltörném néki a kenyérnek botját, és bocsátanék reá éhséget, és kiirtanék belõle embert és barmot;
Son of man, when a land, sinning against me, does wrong, and my hand is stretched out against it, and the support of its bread is broken, and I make it short of food, cutting off man and beast from it:
υἱὲ ἀνθρώπου γῆ ἐὰν ἁμάρτῃ μοι τοῦ παραπεσεῖν παράπτωμα καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτὴν καὶ συντρίψω αὐτῆς στήριγμα ἄρτου καὶ ἐξαποστελῶ ἐπ' αὐτὴν λιμὸν καὶ ἐξ αρῶ ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνη

14 És ha volna ez a három férfiú benne: Noé, Dániel és Jób: akkor õk az õ igazságukkal a magok lelkét megszabadítanák, azt mondja az Úr Isten.
Even if these three men, Noah, Daniel, and Job, were in it, only themselves would they keep safe by their righteousness, says the Lord.
καὶ ἐὰν ὦσιν οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς νωε καὶ δανιηλ καὶ ιωβ αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν σωθήσονται λέγει κύριος

15 Ha gonosz vadállatokat bocsátanék át az országon, hogy azt gyermektelenné tegyék, és az pusztává lenne, a melyen senki át nem menne a vadállatok miatt:
Or if I send evil beasts through the land causing destruction and making it waste, so that no man may go through because of the beasts:
ἐὰν καὶ θηρία πονηρὰ ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν καὶ τιμωρήσομαι αὐτὴν καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμὸν καὶ οὐκ ἔσται ὁ διοδεύων ἀπὸ προσώπου τῶν θηρίων

16 Benne ama három férfiú (élek én, az Úr Isten mondja) sem fiakat, sem leányokat meg nem szabadítana, csak magokat szabadítanák meg, az ország pedig pusztává lenne.
Even if these three men were in it, by my life, says the Lord, they would not keep safe their sons or daughters, but only themselves, and the land would be made waste.
καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ὦσι ζῶ ἐγώ λέγει κύριος εἰ υἱοὶ ἢ θυγατέρες σωθήσονται ἀλλ' ἢ αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται ἡ δὲ γῆ ἔσται εἰς ὄλεθρον

17 Avagy ha fegyvert hoznék amaz országra, és mondanám: fegyver, menj át ez országon! és kiirtanék belõle embert és barmot,
Or if I send a sword against that land, and say, Sword, go through the land, cutting off from it man and beast:
ἢ καὶ ῥομφαίαν ἐὰν ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην καὶ εἴπω ῥομφαία διελθάτω διὰ τῆς γῆς καὶ ἐξαρῶ ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος

18 És ama három férfiú benne volna, élek én, az Úr Isten mondja, nem szabadítana meg sem fiakat, sem leányokat, hanem csak magokat szabadítanák meg.
Even if these three men were in it, by my life, says the Lord, they would not keep safe their sons or daughters, but only themselves.
καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ζῶ ἐγώ λέγει κύριος οὐ μὴ ῥύσωνται υἱοὺς οὐδὲ θυγατέρας αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται

19 Avagy ha döghalált bocsátanék arra az országra, és kiönteném búsulásomat reá vérben, hogy kiirtsak belõle embert és barmot,
Or if I send disease into that land, letting loose my wrath on it in blood, cutting off from it man and beast:
ἢ καὶ θάνατον ἐπαποστείλω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτὴν ἐν αἵματι τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος

20 S Noé, Dániel és Jób benne volna: élek én, az Úr Isten mondja, nem szabadítanának meg sem fiat, sem leányt; õk igazságukkal csak a magok lelkét szabadítanák meg.
Even if Noah, Daniel, and Job were in it, by my life, says the Lord, they would not keep son or daughter safe; only themselves would they keep safe through their righteousness.
καὶ νωε καὶ δανιηλ καὶ ιωβ ἐν μέσῳ αὐτῆς ζῶ ἐγώ λέγει κύριος ἐὰν υἱοὶ ἢ θυγατέρες ὑπολειφθῶσιν αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν ῥύσονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν

21 Mert így szól az Úr Isten: Mennyivel inkább, ha e négy nehéz ítéletemet: a fegyvert, éhséget, vadállatot és döghalált bocsátom Jeruzsálemre, hogy kiirtsak belõle embert és barmot!
For this is what the Lord has said: How much more when I send my four bitter punishments on Jerusalem, the sword and need of food and evil beasts and disease, cutting off from it man and beast?
τάδε λέγει κύριος ἐὰν δὲ καὶ τὰς τέσσαρας ἐκδικήσεις μου τὰς πονηράς ῥομφαίαν καὶ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ καὶ θάνατον ἐξαποστείλω ἐπὶ ιερουσαλημ τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἐξ αὐ τῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος

22 Ímé, megmaradnak benne némely menekültek, a kiket kivezetnek, fiak és leányok; ímé õk kimennek hozzátok, hogy lássátok útjokat és cselekedeteiket, és vígasztalást vegyetek a veszedelembõl, melyet Jeruzsálemre hoztam, mindarra nézve, a mit hoztam reá.
But truly, there will still be a small band who will be safe, even sons and daughters: and they will come out to you, and you will see their ways and their doings: and you will be comforted about the evil which I have sent on Jerusalem, even about everything I have sent on it.
καὶ ἰδοὺ ὑπολελειμμένοι ἐν αὐτῇ οἱ ἀνασεσῳσμένοι αὐτῆς οἳ ἐξάγουσιν ἐξ αὐτῆς υἱοὺς καὶ θυγατέρας ἰδοὺ αὐτοὶ ἐκπορεύονται πρὸς ὑμᾶς καὶ ὄψεσθε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἐν θυμήματα αὐτῶν καὶ μεταμεληθήσεσθε ἐπὶ τὰ κακά ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ ιερουσαλημ πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπ' αὐτήν

23 És megvígasztalnak titeket, ha látjátok útjokat és cselekedeteiket megismeritek, hogy nem hiába cselekedtem mindazt, a mit cselekedtem vele, ezt mondja az Úr Isten.
They will give you comfort when you see their ways and their doings: and you will be certain that not for nothing have I done all the things I have done in it, says the Lord.
καὶ παρακαλέσουσιν ὑμᾶς διότι ὄψεσθε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι οὐ μάτην πεποίηκα πάντα ὅσα ἐποίησα ἐν αὐτῇ λέγει κύριος

1 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! mire való a szõlõtõke fája egyéb fa között, a venyige, mely az erdõ fái között van?
Son of man, what is the vine-tree more than any branching tree which is among the trees of the woods?
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου τί ἂν γένοιτο τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐκ πάντων τῶν ξύλων τῶν κλημάτων τῶν ὄντων ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ

3 Avagy vesznek-é abból fát, hogy valami eszközt csináljanak belõle? avagy vesznek-é belõle szeget, hogy mindenféle edényt akaszszanak reá?
Will its wood be used for any work? do men make of it a pin for hanging any vessel on?
εἰ λήμψονται ἐξ αὐτῆς ξύλον τοῦ ποιῆσαι εἰς ἐργασίαν εἰ λήμψονται ἐξ αὐτῆς πάσσαλον τοῦ κρεμάσαι ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος

4 Ímé a tûznek adatott, hogy megemészsze; két végét megemésztette már a tûz, és közepe megpörkölõdött, vajjon való-é valami eszközre?
See, it is put into the fire for burning: the fire has made a meal of its two ends and the middle part of it is burned; is it good for any work?
πάρεξ πυρὶ δέδοται εἰς ἀνάλωσιν τὴν κατ' ἐνιαυτὸν κάθαρσιν ἀπ' αὐτῆς ἀναλίσκει τὸ πῦρ καὶ ἐκλείπει εἰς τέλος μὴ χρήσιμον ἔσται εἰς ἐργασίαν

5 Ímé, míg ép vala, semmi eszközre nem vala jó; menynyivel kevésbbé csinálhatnak belõle valamit most, mikor a tûz megemésztette és megpörkölõdött!
Truly, before it was cut down, it was not used for any purpose: how much less, when the fire has made a meal of it and it is burned, will it be made into anything?
οὐδὲ ἔτι αὐτοῦ ὄντος ὁλοκλήρου οὐκ ἔσται εἰς ἐργασίαν μὴ ὅτι ἐὰν καὶ πῦρ αὐτὸ ἀναλώσῃ εἰς τέλος εἰ ἔσται ἔτι εἰς ἐργασίαν

6 Azért így szól az Úr Isten: A mint a szõlõtõke fáját az erdõ fái közül a tûznek adtam megemésztésre, úgy adtam oda Jeruzsálem lakóit;
For this cause the Lord has said: Like the vine-tree among the trees of the woods which I have given to the fire for burning, so will I give the people of Jerusalem.
διὰ τοῦτο εἰπόν τάδε λέγει κύριος ὃν τρόπον τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ ὃ δέδωκα αὐτὸ τῷ πυρὶ εἰς ἀνάλωσιν οὕτως δέδωκα τοὺς κατοικοῦντας ιερουσαλημ

7 És ellenök fordítom arczomat. A tûzbõl jöttek ki és a tûz emészsze meg õket, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mikor arczomat ellenök fordítom.
And my face will be turned against them; and though they have come out of the fire they will be burned up by it; and it will be clear to you that I am the Lord when my face is turned against them.
καὶ δώσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξελεύσονται καὶ πῦρ αὐτοὺς καταφάγεται καὶ ἐπιγνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ στηρίσαι με τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς

8 És teszem a földet pusztasággá, mivelhogy elpártoltak tõlem, ezt mondja az Úr Isten.
And I will make the land a waste because they have done evil, says the Lord.
καὶ δώσω τὴν γῆν εἰς ἀφανισμὸν ἀνθ' ὧν παρέπεσον παραπτώματι λέγει κύριος

1 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! add tudtára Jeruzsálemnek az õ útálatosságait,
Son of man, make clear to Jerusalem her disgusting ways,
υἱὲ ἀνθρώπου διαμάρτυραι τῇ ιερουσαλημ τὰς ἀνομίας αὐτῆς

3 És mondjad: Így szól az Úr Isten Jeruzsálemnek: A te származásod és születésed Kanaán földjérõl való; atyád az Emoreus és anyád Hitteus asszony.
And say, This is what the Lord has said to Jerusalem: Your start and your birth was from the land of the Canaanite; an Amorite was your father and your mother was a Hittite.
καὶ ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος τῇ ιερουσαλημ ἡ ῥίζα σου καὶ ἡ γένεσίς σου ἐκ γῆς χανααν ὁ πατήρ σου αμορραῖος καὶ ἡ μήτηρ σου χετταία

4 Születésed pedig ilyen volt: a mely napon születtél, el nem metszették a köldöködet, és vízzel meg nem mostak, hogy tiszta lennél, sóval sem töröltek meg, sem be nem póláltak.
As for your birth, on the day of your birth your cord was not cut and you were not washed in water to make you clean; you were not salted or folded in linen bands.
καὶ ἡ γένεσίς σου ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐτέχθης οὐκ ἔδησαν τοὺς μαστούς σου καὶ ἐν ὕδατι οὐκ ἐλούσθης οὐδὲ ἁλὶ ἡλίσθης καὶ σπαργάνοις οὐκ ἐσπαργανώθης

5 Szem meg nem szánt téged, hogy ezekbõl valamit veled cselekedett volna, könyörülvén rajtad; hanem kivetettek a nyilt mezõre, mert útáltak, a mely napon születtél.
No eye had pity on you to do any of these things to you or to be kind to you; but you were put out into the open country, because your life was hated at the time of your birth.
οὐδὲ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ σοὶ τοῦ ποιῆσαί σοι ἓν ἐκ πάντων τούτων τοῦ παθεῖν τι ἐπὶ σοί καὶ ἀπερρίφης ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου τῇ σκολιότητι τῆς ψυχῆς σου ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐτέχθης

6 Ekkor elmenék melletted és látálak véredben eltapodva, és mondék néked: A te véredben élj! mondék ismét néked: A te véredben élj!

And when I went past you and saw you stretched out in your blood, I said to you, Though you are stretched out in your blood, have life;

καὶ διῆλθον ἐπὶ σὲ καὶ εἶδόν σε πεφυρμένην ἐν τῷ αἵματί σου καὶ εἶπά σοι ἐκ τοῦ αἵματός σου ζωή

7 Sok ezerekre szaporítottalak, mint a mezei füvet, és megszaporodál és fölnevekedél és jutál nagy szépségre; emlõid duzzadának s szõröd kinõtt vala, de te mezítelen és befedezetlen valál.

And be increased in number like the buds of the field; and you were increased and became great, and you came to the time of love: your breasts were formed and your hair was long; but you were uncovered and without clothing.

πληθύνου καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἀγροῦ δέδωκά σε καὶ ἐπληθύνθης καὶ ἐμεγαλύνθης καὶ εἰσῆλθες εἰς πόλεις πόλεων οἱ μαστοί σου ἀνωρθώθησαν καὶ ἡ θρίξ σου ἀνέτειλεν σὺ δὲ ἦσθα γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα

8 Ekkor elmenék melletted, és látálak, és ímé a te korod a szerelem kora vala, és kiterjesztém fölötted szárnyamat s befödözém mezítelenségedet, és megesküvém néked s frigyre léptem veled; azt mondja az Úr Isten, és lõl az enyém.

Now when I went past you, looking at you, I saw that your time was the time of love; and I put my skirts over you, covering your unclothed body: and I gave you my oath and made an agreement with you, says the Lord, and you became mine.

καὶ διῆλθον διὰ σοῦ καὶ εἶδόν σε καὶ ἰδοὺ καιρός σου καιρὸς καταλυόντων καὶ διεπέτασα τὰς πτέρυγάς μου ἐπὶ σὲ καὶ ἐκάλυψα τὴν ἀσχημοσύνην σου καὶ ὤμοσά σοι καὶ εἰσῆλθον ἐν διαθήκῃ μετὰ σοῦ λέγει κύριος καὶ ἐγένου μοι

9 És megmosálak vízzel és elmosám rólad véredet, és megkenélek olajjal.

Then I had you washed with water, washing away all your blood and rubbing you with oil.

καὶ ἔλουσά σε ἐν ὕδατι καὶ ἀπέπλυνα τὸ αἷμά σου ἀπὸ σοῦ καὶ ἔχρισά σε ἐν ἐλαίῳ

10 És felöltöztetélek hímes ruhába, és felsaruztalak borjúfóka bõrrel, s övezélek fehér gyolcscsal s befedélek selyemmel.

And I had you clothed with needlework, and put leather shoes on your feet, folding fair linen about you and covering you with silk.

καὶ ἐνέδυσά σε ποικίλα καὶ ὑπέδησά σε ὑάκινθον καὶ ἔζωσά σε βύσσῳ καὶ περιέβαλόν σε τριχάπτῳ

11 És felékesítélek ékeségekkel, s adtam karpereczeket kezeidre és lánczot nyakadra.

And I made you fair with ornaments and put jewels on your hands and a chain on your neck.

καὶ ἐκόσμησά σε κόσμῳ καὶ περιέθηκα ψέλια περὶ τὰς χεῖράς σου καὶ κάθεμα περὶ τὸν τράχηλόν σου

12 És adtam orrpereczet orrodra és függõket füleidre és ékes koronát fejedre.

And I put a ring in your nose and ear-rings in your ears and a beautiful crown on your head.

καὶ ἔδωκα ἐνώτιον περὶ τὸν μυκτῆρά σου καὶ τροχίσκους ἐπὶ τὰ ὦτά σου καὶ στέφανον καυχήσεως ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου

13 És felékesítéd magadat aranynyal és ezüsttel, és öltözeted vala fehér gyolcs és selyem és hímes ruha; lánglisztet, mézet és olajat ettél, és megszépülél felette igen, s királyságra jutál.

So you were made beautiful with gold and silver; and your clothing was of the best linen and silk and needlework; your food was the best meal and honey and oil: and you were very beautiful.

καὶ ἐκοσμήθης χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ τὰ περιβόλαιά σου βύσσινα καὶ τρίχαπτα καὶ ποικίλα σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἔφαγες καὶ ἐγένου καλὴ σφόδρα

14 És kiméne híred a pogányok közé a te szépségedért; mert tökéletes vala az ékességeim által, a melyeket reád tettem, azt mondja az Úr Isten.

You were so beautiful that the story of you went out into all nations; you were completely beautiful because of my glory which I had put on you, says the Lord.

καὶ ἐξῆλθέν σου ὄνομα ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν τῷ κάλλει σου διότι συντετελεσμένον ἦν ἐν εὐπρεπείᾳ ἐν τῇ ὡραιότητι ᾗ ἔταξα ἐπὶ σέ λέγει κύριος

15 De elbízád magadat szépségedben és paráznává lõn híred szerint, elárasztál paráznaságaiddal minden melletted elmenõt: legyen kedve szerint!

But you put your faith in the fact that you were beautiful, acting like a loose woman because you were widely talked of, and offering your cheap love to everyone who went by, whoever it might be.

καὶ ἐπεποίθεις ἐν τῷ κάλλει σου καὶ ἐπόρνευσας ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου καὶ ἐξέχεας τὴν πορνείαν σου ἐπὶ πάντα πάροδον ὃ οὐκ ἔσται

16 És vevél a te ruháidból s csinálál magadnak magaslatokat különbözõ szinnel borítva, s paráználkodál azokon; ilyen még nem volt és nem is lesz.
And you took your robes and made high places for yourself ornamented with every colour, acting like a loose woman on them, without shame or fear.
καὶ ἔλαβες ἐκ τῶν ἱματίων σου καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἴδωλα ῥαπτὰ καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπ' αὐτά καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃς οὐδὲ μὴ γένηται

17 És vevéd a te ékességidet az én aranyomból és ezüstömbõl, melyeket néked adtam, és csináltál magadnak férfiú képeket, és azokkal paráználkodál.
And you took the fair jewels, my silver and gold which I had given to you, and made for yourself male images, acting like a loose woman with them;
καὶ ἔλαβες τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου ἐκ τοῦ χρυσίου μου καὶ ἐκ τοῦ ἀργυρίου μου ἐξ ὧν ἔδωκά σοι καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἰκόνας ἀρσενικὰς καὶ ἐξεπόρνευσας ἐν αὐταῖς

18 És vevéd hímes ruháidat és befedezéd azokat, és olajomat és füstölõszeremet vetéd eléjök.
And you took your robes of needlework for their clothing, and put my oil and my perfume before them.
καὶ ἔλαβες τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον σου καὶ περιέβαλες αὐτὰ καὶ τὸ ἔλαιόν μου καὶ τὸ θυμίαμά μου ἔθηκας πρὸ προσώπου αὐτῶν

19 És az én eledelemet, melyet néked adtam, - lánglisztte l és olajjal és mézzel etettelek vala, - õ eléjök rakád kedves illatul; így lõn, ezt mondja az Úr Isten.
And my bread which I gave you, the best meal and oil and honey which I gave you for your food, you put it before them for a sweet smell, says the Lord.
καὶ τοὺς ἄρτους μου οὓς ἔδωκά σοι σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἐψώμισά σε καὶ ἔθηκας αὐτὰ πρὸ προσώπου αὐτῶν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας καὶ ἐγένετο λέγει κύριος

20 És vevéd a te fiaidat és leányaidat, kiket nékem szültél vala, és megáldozád õket azoknak eledelül. Avagy nem volt-é már elég paráznaságodból,
And you took your sons and your daughters whom I had by you, offering even these to them to be their food. Was your loose behaviour so small a thing,
καὶ ἔλαβες τοὺς υἱούς σου καὶ τὰς θυγατέρας σου ἃς ἐγέννησας καὶ ἔθυσας αὐτὰ αὐτοῖς εἰς ἀνάλωσιν ὡς μικρὰ ἐξεπόρνευσας

21 Hogy megölted fiaimat is, és oda adád õket, midõn [tûzben] nékik áldozád?
That you put my children to death and gave them up to go through the fire to them?
καὶ ἔσφαξας τὰ τέκνα σου καὶ ἔδωκας αὐτὰ ἐν τῷ ἀποτροπιάζεσθαί σε ἐν αὐτοῖς

22 És minden útálatosságaidban és paráznaságaidban meg nem emlékeztél a te ifjúságod napjairól mikor mezítelen és befedezetlen valál, véredben eltapodva voltál.
And in all your disgusting and false behaviour you had no memory of your early days, when you were uncovered and without clothing, stretched out in your blood.
τοῦτο παρὰ πᾶσαν τὴν πορνείαν σου καὶ οὐκ ἐμνήσθης τὰς ἡμέρας τῆς νηπιότητός σου ὅτε ἦσθα γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα καὶ πεφυρμένη ἐν τῷ αἵματί σου ἔζησας

23 És lõn minden gonoszságod után, (Jaj, jaj néked! azt mondja az Úr Isten,)
And it came about, after all your evil-doing, says the Lord,
καὶ ἐγένετο μετὰ πάσας τὰς κακίας σου λέγει κύριος

24 Építél magadnak tetõt, és csináltál magaslatot minden utczán.
That you made for yourself an arched room in every open place.
καὶ ᾠκοδόμησας σεαυτῇ οἴκημα πορνικὸν καὶ ἐποίησας σεαυτῇ ἔκθεμα ἐν πάσῃ πλατείᾳ

25 És minden keresztútnál megépítéd magaslatodat, s útálatossá tevéd szépségedet, és kétfelé vetéd lábaidat minden melletted elmenõnek, és sokasítád paráznaságodat.
You put up your high places at the top of every street, and made the grace of your form a disgusting thing, opening your feet to everyone who went by, increasing your loose ways.
καὶ ἐπ' ἀρχῆς πάσης ὁδοῦ ᾠκοδόμησας τὰ πορνεῖά σου καὶ ἐλυμήνω τὸ κάλλος σου καὶ διήγαγες τὰ σκέλη σου παντὶ παρόδῳ καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου

26 És paráználkodál Égyiptom fiaival, szomszéddal, a nagytestûekkel, és sokasítád paráznaságodat, hogy engem ingerelj.
And you went with the Egyptians, your neighbours, great of flesh; increasing your loose ways, moving me to wrath.
καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αἰγύπτου τοὺς ὁμοροῦντάς σοι τοὺς μεγαλοσάρκους καὶ πολλαχῶς ἐξεπόρνευσας τοῦ παροργίσαι με

27 És ímé kinyújtottam kezemet ellened, s megkisebbítém rendelt részedet, és adálak téged a te gyûlölõidnek, a Filiszteusok leányainak csúfolásukra, a kik átallák fajtalan útadat.

Now, then, my hand is stretched out against you, cutting down your fixed amount, and I have given you up to the desire of your haters, the daughters of the Philistines who are shamed by your loose ways.

ἐὰν δὲ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ καὶ ἐξαρῶ τὰ νόμιμά σου καὶ παραδώσω σε εἰς ψυχὰς μισούντων σε θυγατέρας ἀλλοφύλων τὰς ἐκκλινούσας σε ἐκ τῆς ὁδοῦ σου ἧς ἠσέβησ ας

28 S Assiria fiaival is paráználkodál, mert meg nem elégedél; paráználkodál velök, és még sem elégedél meg.

And you went with the Assyrians, because of your desire which was without measure; you were acting like a loose woman with them, and still you had not enough.

καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τὰς θυγατέρας ασσουρ καὶ οὐδ' οὕτως ἐνεπλήσθης καὶ ἐξεπόρνευσας καὶ οὐκ ἐνεπίπλω

29 És sokasítád paráznaságodat a kalmárok földje, Káldea felé, de még ezzel sem elégedél meg.

And you went on in your loose ways, even as far as the land of Chaldaea, and still you had not enough.

καὶ ἐπλήθυνας τὰς διαθήκας σου πρὸς γῆν χαλδαίων καὶ οὐδὲ ἐν τούτοις ἐνεπλήσθης

30 Mily gyenge a szíved, azt mondja az Úr Isten, hogy mindezeket cselekedted, egy rakonczátlan rima cselekedeteit!

How feeble is your heart, says the Lord, seeing that you do all these things, the work of a loose and overruling woman;

τί διαθῶ τὴν θυγατέρα σου λέγει κύριος ἐν τῷ ποιῆσαί σε ταῦτα πάντα ἔργα γυναικὸς πόρνης καὶ ἐξεπόρνευσας τρισσῶς

31 Hogy állítál magadnak fedelet minden keresztúton, és magaslatokat csinálál minden utczán, de nem voltál olyan, mint a rima, kicsibe véve a bért.

For you have made your arched room at the top of every street, and your high place in every open place; though you were not like a loose woman in getting together your payment.

ἐν ταῖς θυγατράσιν σου τὸ πορνεῖόν σου ᾠκοδόμησας ἐπὶ πάσης ἀρχῆς ὁδοῦ καὶ τὴν βάσιν σου ἐποίησας ἐν πάσῃ πλατείᾳ καὶ ἐγένου ὡς πόρνη συνάγουσα μισθώματα

32 Te házasságtörõ asszony! férje helyett idegeneket fogad el!

The untrue wife who takes strange lovers in place of her husband!

ἡ γυνὴ ἡ μοιχωμένη ὁμοία σοι παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς λαμβάνουσα μισθώματα

33 Minden rimának bért adnak, te pedig magad adtad ajándékidat minden szeretõdnek, így megvásárlád õket, hogy bemenjenek hozzád mindenfelõl paráznaságidért.

They give payment to all loose women: but you give rewards to your lovers, offering them payment so that they may come to you on every side for your cheap love.

πᾶσι τοῖς ἐκπορνεύσασιν αὐτὴν προσεδίδου μισθώματα καὶ σὺ δέδωκας μισθώματα πᾶσι τοῖς ἐρασταῖς σου καὶ ἐφόρτιζες αὐτοὺς τοῦ ἔρχεσθαι πρὸς σὲ κυκλόθεν ἐν τῇ πορνείᾳ σου

34 És lõn különbség közted és más asszonyok közt paráznaságaidban; mert utánad nem jártak a paráznák; te adál bért nékik és bért õk nem adának néked, így lõn különbséged.

And in your loose behaviour you are different from other women, for no one goes after you to make love to you: and because you give payment and no payment is given to you, in this you are different from them.

καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένον παρὰ τὰς γυναῖκας ἐν τῇ πορνείᾳ σου καὶ μετὰ σοῦ πεπορνεύκασιν ἐν τῷ προσδιδόναι σε μισθώματα καὶ σοὶ μισθώματα οὐκ ἐδόθη καὶ ἐγένετ ο ἐν σοὶ διεστραμμένα

35 Azért te rima, halld meg az Úr beszédét!

For this cause, O loose woman, give ear to the voice of the Lord:

διὰ τοῦτο πόρνη ἄκουε λόγον κυρίου

36 Így szól az Úr Isten: A miatt, hogy eláradt gyalázatod és föl van takarva mezítelenséged a te szeretõiddel való paráznaságaidban; és minden útálatos bálványaid miatt és fiaid vére miatt, kiket azoknak adtál:

This is what the Lord has said: Because your unclean behaviour was let loose and your body uncovered in your loose ways with your lovers and with your disgusting images, and for the blood of your children which you gave to them;

τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἐξέχεας τὸν χαλκόν σου καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ αἰσχύνη σου ἐν τῇ πορνείᾳ σου πρὸς τοὺς ἐραστάς σου καὶ εἰς πάντα τὰ ἐνθυμήματα τῶν ἀνομιῶν σο υ καὶ ἐν τοῖς αἵμασιν τῶν τέκνων σου ὧν ἔδωκας αὐτοῖς

37 Ezokáért ímé egybegyûjtöm minden szeretõdet, kiknek kedves valál, és mindazokat, a kiket szerettél, együtt azokkal, a kiket gyûlöltél, és egybegyûjtöm õket ellened mindenfelõl, és föltakarom mezítelenségedet elõttök, hogy lássák minden te mezítelenségedet.

For this cause I will get together all your lovers with whom you have taken your pleasure, and all those to whom you have given your love, with all those who were hated by you; I will even make them come together against you on every side, and I will have you uncovered before them so that they may see your shame.

διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ συνάγω πάντας τοὺς ἐραστάς σου ἐν οἷς ἐπεμίγης ἐν αὐτοῖς καὶ πάντας οὓς ἠγάπησας σὺν πᾶσιν οἷς ἐμίσεις καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐπὶ σὲ κυκλόθεν καὶ ἀποκαλύψω τὰς κακίας σου πρὸς αὐτούς καὶ ὄψονται πᾶσαν τὴν αἰσχύνην σου

38 És megítéllek téged a házasságtörõ és vért ontó asszonyok ítéletével, és véredet kiontatom búsulásomban és féltõ szerelmemben.

And you will be judged by me as women are judged who have been untrue to their husbands and have taken life; and I will let loose against you passion and bitter feeling.

καὶ ἐκδικήσω σε ἐκδικήσει μοιχαλίδος καὶ ἐκχεούσης αἷμα καὶ θήσω σε ἐν αἵματι θυμοῦ καὶ ζήλου

39 És adlak téged kezökbe, és leszakítják tetõdet és lerontják magaslataidat és lehúzzák rólad ruháidat és elveszik ékességeidet, és hagynak mezítelenül s ruhátalanul.

I will give you into their hands, and your arched room will be overturned and your high places broken down; they will take your clothing off you and take away your fair jewels: and when they have done, you will be uncovered and shamed.

καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας αὐτῶν καὶ κατασκάψουσιν τὸ πορνεῖόν σου καὶ καθελοῦσιν τὴν βάσιν σου καὶ ἐκδύσουσίν σε τὸν ἱματισμόν σου καὶ λήμψονται τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου καὶ ἀφήσουσίν σε γυμνὴν καὶ ἀσχημονοῦσαν

40 És összehoznak gyûlést ellened, és megköveznek és összevagdalnak fegyvereikkel.

And they will get together a meeting against you, stoning you with stones and wounding you with their swords.

καὶ ἄξουσιν ἐπὶ σὲ ὄχλους καὶ λιθοβολήσουσίν σε ἐν λίθοις καὶ κατασφάξουσίν σε ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν

41 És megégetik házaidat tûzzel, és ítéletet cselekesznek rajtad sok asszony szeme láttára, és megszüntetem paráznaságodat, és bért sem adsz többé.

And they will have you burned with fire, sending punishments on you before the eyes of great numbers of women; and I will put an end to your loose ways, and you will no longer give payment.

καὶ ἐμπρήσουσιν τοὺς οἴκους σου πυρὶ καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐκδικήσεις ἐνώπιον γυναικῶν πολλῶν καὶ ἀποστρέψω σε ἐκ τῆς πορνείας σου καὶ μισθώματα οὐ μὴ δῷς οὐκέτι

42 És megnyugotom búsulásomat rajtad, hogy eltávozzék féltõ szerelmem te tõled, s megnyugoszom és többé nem haragszom.

And the heat of my wrath against you will have an end, and my bitter feeling will be turned away from you, and I will be quiet and will be angry no longer.

καὶ ἐπαφήσω τὸν θυμόν μου ἐπὶ σέ καὶ ἐξαρθήσεται ὁ ζῆλός μου ἐκ σοῦ καὶ ἀναπαύσομαι καὶ οὐ μὴ μεριμνήσω οὐκέτι

43 Mivelhogy meg nem emlékeztél ifjúságod napjairól, és ingerlettél engem mindezekkel, azért ímé én is fejedhez verem útadat, ezt mondja az Úr Isten, és többé nem cselekszed a fajtalanságot minden útálatosságod mellett.

Because you have not kept in mind the days when you were young, but have been troubling me with all these things; for this reason I will make the punishment of your ways come on your head, says the Lord, because you have done this evil thing in addition to all your disgusting acts.

ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθης τὴν ἡμέραν τῆς νηπιότητός σου καὶ ἐλύπεις με ἐν πᾶσι τούτοις καὶ ἐγὼ ἰδοὺ τὰς ὁδούς σου εἰς κεφαλήν σου δέδωκα λέγει κύριος καὶ οὕτως ἐποίησας τὴν ἀσέβειαν ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου

44 Ímé, valaki közmondással él, rólad veszi azt, mondván: A minémû az anya, olyan a leánya is.

See, in every common saying about you it will be said, As the mother is, so is her daughter.

ταῦτά ἐστιν πάντα ὅσα εἶπαν κατὰ σοῦ ἐν παραβολῇ λέγοντες καθὼς ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ

45 Anyád leánya vagy te, a ki megútálta férjét s fiait, és ócséidnek nénje vagy, a kik megútálták férjeiket és fiaikat; anyátok Hitteus asszony és atyátok Emoreus.

You are the daughter of your mother whose soul is turned in disgust from her husband and her children; and you are the sister of your sisters who were turned in disgust from their husbands and their children: your mother was a Hittite and your father an Amorite.

θυγάτηρ τῆς μητρός σου σὺ εἶ ἡ ἀπωσαμένη τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ ἀδελφὴ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἀπωσαμένων τοὺς ἄνδρας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἡ μήτηρ ὑμῶν χετταία καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν αμορραῖος

46 És a te nénéd Samaria vala, õ és leányai, ki balkezed felõl lakik vala; és öcséd, a ki jobbkezed felõl lakik vala, Sodoma és leányai.

Your older sister is Samaria, living at your left hand, she and her daughters: and your younger sister, living at your right hand, is Sodom and her daughters.

ἡ ἀδελφὴ ὑμῶν ἡ πρεσβυτέρα σαμάρεια αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἡ κατοικοῦσα ἐξ εὐωνύμων σου καὶ ἡ ἀδελφή σου ἡ νεωτέρα σου ἡ κατοικοῦσα ἐκ δεξιῶν σου σοδομα κα ὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς

47 És nem az õ útaikon jártál, és nem az õ útálatosságaik szerint cselekedtél, de csak kevés ideig; de aztán gonoszabb valál azoknál minden útadban.

Still you have not gone in their ways or done the disgusting things which they have done; but, as if that was only a little thing, you have gone deeper in evil than they in all your ways.

καὶ οὐδ' ὥς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐπορεύθης οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐποίησας παρὰ μικρὸν καὶ ὑπέρκεισαι αὐτὰς ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου

48 Élek én! azt mondja az Úr Isten, így nem cselekedett Sodoma, a te öcséd, õ és leányai, a mint cselekedtél te és a te leányaid.

By my life, says the Lord, Sodom your sister never did, she or her daughters, what you and your daughters have done.

ζῶ ἐγώ λέγει κύριος εἰ πεποίηκεν σοδομα ἡ ἀδελφή σου αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ὃν τρόπον ἐποίησας σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου

49 Ímé, ez volt a vétke Sodomának, a te öcsédnek: kevélység, eledel bõsége és gondtalan békesség volt nála és leányainál, de a szûkölködõnek és szegénynek kezét nem fogta meg.

Truly, this was the sin of your sister Sodom: pride, a full measure of food, and the comforts of wealth in peace, were seen in her and her daughters, and she gave no help to the poor or to those in need.

πλὴν τοῦτο τὸ ἀνόμημα σοδομων τῆς ἀδελφῆς σου ὑπερηφανία ἐν πλησμονῇ ἄρτων καὶ ἐν εὐθηνίᾳ οἴνου ἐσπατάλων αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς τοῦτο ὑπῆρχεν αὐτῇ καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς καὶ χεῖρα πτωχοῦ καὶ πένητος οὐκ ἀντελαμβάνοντο

50 És felfuvalkodának s cselekedének útálatosságot elõttem, és elveszítém õket, mikor [ezt] megláttam.

They were full of pride and did what was disgusting to me: and so I took them away as you have seen.

καὶ ἐμεγαλαύχουν καὶ ἐποίησαν ἀνομήματα ἐνώπιόν μου καὶ ἐξῆρα αὐτάς καθὼς εἶδον

51 És Samaria félannyit sem vétkezett, mint te, mert többek a te útálatosságaid, mint az övék; és így nõtestvéreidet nálad igazabbaknak bizonyítád minden útálatosságiddal, a melyeket cselekvél.

And Samaria has not done half your sins; but you have made the number of your disgusting acts greater than theirs, making your sisters seem more upright than you by all the disgusting things which you have done.

καὶ σαμάρεια κατὰ τὰς ἡμίσεις τῶν ἁμαρτιῶν σου οὐχ ἥμαρτεν καὶ ἐπλήθυνας τὰς ἀνομίας σου ὑπὲρ αὐτὰς καὶ ἐδικαίωσας τὰς ἀδελφάς σου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου αἷς ἐπ οίησας

52 Te is azért viseld gyalázatodat, a melyre pedig nénédet ítélted; a te bûneid miatt, melyekben nálok útálatosabban cselekvél, igazabbak õk nálad. Szégyenülj meg hát te is s viseld gyalázatodat, hogy nõtestvéreidet nálad igazabbaknak bizonyítád.

And you yourself will be put to shame, in that you have given the decision for your sisters; through your sins, which are more disgusting than theirs, they are more upright than you: truly, you will be shamed and made low, for you have made your sisters seem upright.

καὶ σὺ κόμισαι βάσανόν σου ἐν ᾗ ἔφθειρας τὰς ἀδελφάς σου ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου αἷς ἠνόμησας ὑπὲρ αὐτὰς καὶ ἐδικαίωσας αὐτὰς ὑπὲρ σεαυτήν καὶ σὺ αἰσχύνθητι καὶ λαβὲ τὴ ν ἀτιμίαν σου ἐν τῷ δικαιῶσαί σε τὰς ἀδελφάς σου

53 És visszahozom foglyaikat, Sodomának s leányainak foglyait és Samariának s leányainak foglyait; s visszahozom a te foglyaidat is amazok közepette;

And I will let their fate be changed, the fate of Sodom and her daughters, and the fate of Samaria and her daughters, and your fate with theirs.

καὶ ἀποστρέψω τὰς ἀποστροφὰς αὐτῶν τὴν ἀποστροφὴν σοδομων καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφὴν σαμαρείας καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς καὶ ἀποστρ έψω τὴν ἀποστροφήν σου ἐν μέσῳ αὐτῶν

54 Azért, hogy viseljed gyalázatodat és megszégyenülj mindazokért, miket cselekedtél, mikor azoknak vígasztalásukra leszel.

So that you will be shamed and made low because of all you have done, when I have mercy on you.

ὅπως κομίσῃ τὴν βάσανόν σου καὶ ἀτιμωθήσῃ ἐκ πάντων ὧν ἐποίησας ἐν τῷ σε παροργίσαι με

55 És nõtestvéreid, Sodoma és leányai visszatérnek elõbbi állapotjokba, és Samaria s leányai visszatérnek elõbbi állapotjokba, és te is és leányaid visszatértek elõbbi állapototokba.
And your sisters, Sodom and her daughters, will go back to their first condition, and Samaria and her daughters will go back to their first condition, and you and your daughters will go back to your first condition.
καὶ ἡ ἀδελφή σου σοδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθήσονται καθὼς ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς καὶ σαμάρεια καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθήσονται καθὼς ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς καὶ σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου ἀποκατασταθήσεσθε καθὼς ἀπ' ἀρχῆς ἦτε

56 És nem vala-é öcséd, Sodoma, szóbeszéd a te szádban kevélykedésed napján,
Was not your sister Sodom an oath in your mouth in the day of your pride,
καὶ εἰ μὴ ἦν σοδομα ἡ ἀδελφή σου εἰς ἀκοὴν ἐν τῷ στόματί σου ἐν ταῖς ἡμέραις ὑπερηφανίας σου

57 Minekelõtte kitudódott volna gonoszságod; a miképen te most gyalázatuk vagy Siria leányainak s minden körülötted valóknak, a Filiszteusok leányainak, kik útálnak téged köröskörül?
Before your shame was uncovered? Now you have become like her a word of shame to the daughters of Edom and all who are round about you, the daughters of the Philistines who put shame on you round about.
πρὸ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι τὰς κακίας σου ὃν τρόπον νῦν ὄνειδος εἶ θυγατέρων συρίας καὶ πάντων τῶν κύκλῳ αὐτῆς θυγατέρων ἀλλοφύλων τῶν περιεχουσῶν σε κύκλῳ

58 Fajtalanságodat és útálatosságaidat magad viseled, azt mondja az Úr.
The reward of your evil designs and your disgusting ways has come on you, says the Lord.
τὰς ἀσεβείας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου σὺ κεκόμισαι αὐτάς λέγει κύριος

59 Mert ezt mondja az Úr Isten: És ha úgy cselekedtem veled, mint te cselekedtél, midõn megvetetted az esküt, hogy megtörd a frigyet:
For this is what the Lord has said: I will do to you as you have done, you who, putting the oath on one side, have let the agreement be broken.
τάδε λέγει κύριος καὶ ποιήσω ἐν σοὶ καθὼς ἐποίησας ὡς ἠτίμωσας ταῦτα τοῦ παραβῆναι τὴν διαθήκην μου

60 Én megemlékezem frigyemrõl, a melyet veled ifjúságod napjaiban [kötöttem,] és örök frigyet vetek veled.
But still I will keep in mind the agreement made with you in the days when you were young, and I will make with you an eternal agreement.
καὶ μνησθήσομαι ἐγὼ τῆς διαθήκης μου τῆς μετὰ σοῦ ἐν ἡμέραις νηπιότητός σου καὶ ἀναστήσω σοι διαθήκην αἰώνιον

61 És te megemlékezel útaidról és megszégyenled magadat, mikor hozzád veszed nõtestvéreidet, a kik nagyobbak nálad, együtt azokkal, a kik kisebbek, s adom õket néked leányaidul, de nem a te frigyedbõl.
Then at the memory of your ways you will be overcome with shame, when I take your sisters, the older and the younger, and give them to you for daughters, but not by your agreement.
καὶ μνησθήσῃ τὴν ὁδόν σου καὶ ἐξατιμωθήσῃ ἐν τῷ ἀναλαβεῖν σε τὰς ἀδελφάς σου τὰς πρεσβυτέρας σου σὺν ταῖς νεωτέραις σου καὶ δώσω αὐτάς σοι εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ ἐκ διαθήκης σου

62 És én megerõsítem frigyemet veled, s megismered, hogy én vagyok az Úr.
And I will make my agreement with you; and you will be certain that I am the Lord:
καὶ ἀναστήσω ἐγὼ τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος

63 Hogy megemlékezzél és pirulj, és meg ne nyissad többé szádat szégyenletedben, mikor megkegyelmezek néked mindenekben, valamit cselekedtél, azt mondja az Úr Isten.
So that, at the memory of these things, you may be at a loss, never opening your mouth because of your shame; when you have my forgiveness for all you have done, says the Lord.
ὅπως μνησθῇς καὶ αἰσχυνθῇς καὶ μὴ ᾖ σοι ἔτι ἀνοῖξαι τὸ στόμα σου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀτιμίας σου ἐν τῷ ἐξιλάσκεσθαί μέ σοι κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησας λέγει κύριος

1 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia, adj találós mesét, és mondj példabeszédet Izráel házának.
Son of man, give out a dark saying, and make a comparison for the children of Israel,
υἱὲ ἀνθρώπου διήγησαι διήγημα καὶ εἰπὸν παραβολὴν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ

3 És mondjad: Így szól az Úr Isten: A nagyszárnyú nagy saskeselyû, melynek hosszú csapótollai valának, s mely rakva vala különféle színû tollakkal, jöve a Libanonra, és elfoglalá a czédrusfa tetejét.
And say, This is what the Lord has said: A great eagle with great wings, full of long feathers of different colours, came to Lebanon, and took the top of the cedar:
καὶ ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος ὁ ἀετὸς ὁ μέγας ὁ μεγαλοπτέρυγος ὁ μακρὸς τῇ ἐκτάσει πλήρης ὀνύχων ὃς ἔχει τὸ ἤγημα εἰσελθεῖν εἰς τὸν λίβανον καὶ ἔλαβε τὰ ἐπίλεκτα τῆς κέδρου

4 Gyönge ágainak hegyét letépte, és vivé azt a kalmárok földére, az árusok városában tevé le.
Biting off the highest of its young branches, he took it to the land of Canaan, and put it in a town of traders.
τὰ ἄκρα τῆς ἁπαλότητος ἀπέκνισεν καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν χανααν εἰς πόλιν τετειχισμένην ἔθετο αὐτά

5 És võn annak a földnek magvából, és elveté azt termékeny mezõbe; sok vizek mellé vivé; mint fûzfát ülteté el.
And he took some of the seed of the land, planting it in fertile earth, placing it by great waters; he put it in like a willow-tree.
καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸ πεδίον φυτὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ ἐπιβλεπόμενον ἔταξεν αὐτό

6 És felsarjadt, és lõn elterülõ, alacsony szõlõtõvé, hogy vesszõit amahhoz fordítsa s gyökerei amaz alatt legyenek, és szõlõtõvé lõn, és vesszõket terme, s ágacskákat bocsáta ki.
And its growth went on and it became a vine, low and widely stretching, whose branches were turned to him and its roots were under him: so it became a vine, putting out branches and young leaves.
καὶ ἀνέτειλεν καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον ἀσθενοῦσαν καὶ μικρὰν τῷ μεγέθει τοῦ ἐπιφαίνεσθαι αὐτήν τὰ κλήματα αὐτῆς ἐπ' αὐτὴν καὶ αἱ ῥίζαι αὐτῆς ὑποκάτω αὐτῆς ἦσαν καὶ ἐγέν ετο εἰς ἄμπελον καὶ ἐποίησεν ἀπώρυγας καὶ ἐξέτεινεν τὴν ἀναδενδράδα αὐτῆς

7 És vala más nagy szárnyú, soktollú nagy saskeselyû, és ímé, ez a szõlõtõ feléje terjeszté gyökereit s vesszeit hozzá nyújtá ültetésének ágyaiból, hogy öntözze õt;
And there was another eagle with great wings and thick feathers: and now this vine, pushing out its roots to him, sent out its branches in his direction from the bed where it was planted, so that he might give it water.
καὶ ἐγένετο ἀετὸς ἕτερος μέγας μεγαλοπτέρυγος πολὺς ὄνυξιν καὶ ἰδοὺ ἡ ἄμπελος αὕτη περιπεπλεγμένη πρὸς αὐτόν καὶ αἱ ῥίζαι αὐτῆς πρὸς αὐτόν καὶ τὰ κλήματα αὐτῆς ἐξαπέσ τειλεν αὐτῷ τοῦ ποτίσαι αὐτὴν σὺν τῷ βώλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς

8 Pedig jó földbe, sok víz mellé ültették vala el, hogy ágakat hajtson és gyümölcsöt teremjen, hogy legyen jeles szõlõtõ.
He had it planted in a good field by great waters so that it might put out branches and have fruit and be a strong vine.
εἰς πεδίον καλὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ αὕτη πιαίνεται τοῦ ποιεῖν βλαστοὺς καὶ φέρειν καρπὸν τοῦ εἶναι εἰς ἄμπελον μεγάλην

9 Mondjad: Így szól az Úr Isten: Vajjon jó szerencsés lesz-é? Vajjon gyökereit nem szaggatja-é ki, és gyümölcsét nem vágja-é le, hogy elszáradjon, hajtásának minden ága elszáradjon, és pedig nem erõs karral és sok néppel [támad reá,] hogy kitépje azt gyökerestõl.
Say, This is what the Lord has said: Will it do well? will he not have its roots pulled up and its branches cut off, so that all its young leaves may become dry and it may be pulled up by its roots?
διὰ τοῦτο εἰπόν τάδε λέγει κύριος εἰ κατευθυνεῖ οὐχὶ αἱ ῥίζαι τῆς ἁπαλότητος αὐτῆς καὶ ὁ καρπὸς σαπήσεται καὶ ξηρανθήσεται πάντα τὰ προανατέλλοντα αὐτῆς καὶ οὐκ ἐν βρα χίονι μεγάλῳ οὐδ' ἐν λαῷ πολλῷ τοῦ ἐκσπάσαι αὐτὴν ἐκ ῥιζῶν αὐτῆς

10 És ímé elplántáltatott, jó szerencsés lesz-é? Avagy ha a napkeleti szél illeti õt, nem szárad-é el teljesen, ültetésének ágyában nem szárad-é el?
And if it is planted will it do well? will it not become quite dry at the touch of the east wind, drying up in the bed where it was planted?
καὶ ἰδοὺ πιαίνεται μὴ κατευθυνεῖ οὐχ ἅμα τῷ ἅψασθαι αὐτῆς ἄνεμον τὸν καύσωνα ξηρανθήσεται ξηρασίᾳ σὺν τῷ βώλῳ ἀνατολῆς αὐτῆς ξηρανθήσεται

11 És lõn az Úr szava hozzám, mondván:
Then the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

12 No, mondjad a pártos háznak: Avagy nem értettétek-é mi ez? Mondjad: Ímé, eljött a babiloni király Jeruzsálembe, és fogá királyát és fejedelmeit és elvivé õket magához Babilonba.

Say now to this uncontrolled people, Are these things not clear to you? Say to them, See, the king of Babylon came to Jerusalem and took its king and its rulers away with him to Babylon;

υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν δὴ πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα οὐκ ἐπίστασθε τί ἦν ταῦτα εἰπόν ὅταν ἔλθῃ βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ λήμψεται τὸν βασιλέα αὐτῆς κ αὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς καὶ ἄξει αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν εἰς βαβυλῶνα

13 És võn a királyi magból, s frigyet szerze vele, s megesketé õt, de a földnek erõseit elvivé,

And he took one of the sons of the king and made an agreement with him; and he put him under an oath, and took away the great men of the land:

καὶ λήμψεται ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας καὶ διαθήσεται πρὸς αὐτὸν διαθήκην καὶ εἰσάξει αὐτὸν ἐν ἀρᾷ καὶ τοὺς ἡγουμένους τῆς γῆς λήμψεται

14 Hogy alacsony királyság legyen, hogy fel ne emelkedjék, hanem frigyét megõrizze, hogy ez megálljon.

So that the kingdom might be made low with no power of lifting itself up, but might keep his agreement to be his servants.

τοῦ γενέσθαι εἰς βασιλείαν ἀσθενῆ τὸ καθόλου μὴ ἐπαίρεσθαι τοῦ φυλάσσειν τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ ἱστάνειν αὐτήν

15 De pártot üte ellene, bocsátván követeit Égyiptomba, hogy adjon néki lovakat és sok népet. Vajjon jó szerencsés lesz-é? Vajjon megszabadítja-é magát, a ki ezeket cselekszi? a ki megszegte a szövetséget, megszabadul-é?

But he went against his authority in sending representatives to Egypt to get from them horses and a great army. Will he do well? will he be safe who does such things? if the agreement is broken will he be safe?

καὶ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἐξαποστέλλειν ἀγγέλους ἑαυτοῦ εἰς αἴγυπτον τοῦ δοῦναι αὐτῷ ἵππους καὶ λαὸν πολύν εἰ κατευθυνεῖ εἰ διασωθήσεται ὁ ποιῶν ἐναντία καὶ παραβ αίνων διαθήκην εἰ σωθήσεται

16 Élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy annak a királynak lakóhelyén, a ki õt királylyá tette, a kinek tett esküjét megvetette, s a kivel tett frigyét megszegte, [ott]nála, Babilonban hal meg.

By my life, says the Lord, truly in the place of the king who made him king, whose oath he put on one side and let his agreement with him be broken, even in Babylon he will come to his death.

ζῶ ἐγώ λέγει κύριος ἐὰν μὴ ἐν ᾧ τόπῳ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύσας αὐτόν ὃς ἠτίμωσεν τὴν ἀράν μου καὶ ὃς παρέβη τὴν διαθήκην μου μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ βαβυλῶνος τελευτήσει

17 És a Faraó nagy haddal és nagy sokasággal vele semmit nem tesz a háborúban, mikor sánczot töltenek és tornyot építenek sok lélek kiirtására.

And Pharaoh with his strong army and great forces will be no help to him in the war, when they put up earthworks and make strong walls for the cutting off of lives:

καὶ οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλῃ οὐδ' ἐν ὄχλῳ πολλῷ ποιήσει πρὸς αὐτὸν φαραω πόλεμον ἐν χαρακοβολίᾳ καὶ ἐν οἰκοδομῇ βελοστάσεων τοῦ ἐξᾶραι ψυχάς

18 S ha megvetette az esküt, hogy megszegje a frigyet, pedig ímé, kezet adott rá, s mégis megcselekedte mindezeket; nem fog megszabadulni!

For he put his oath on one side in letting the agreement be broken; and though he had given his hand to it, he did all these things; he will not get away safe.

καὶ ἠτίμωσεν ὁρκωμοσίαν τοῦ παραβῆναι διαθήκην καὶ ἰδοὺ δέδωκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ πάντα ταῦτα ἐποίησεν αὐτῷ μὴ σωθήσεται

19 Azért így szól az Úr Isten: Élek én, hogy eskümet, melyet megvetett, és frigyemet, melyet megszegett, fejéhez verem.

And so the Lord has said, By my life, truly, for my oath which he put on one side, and my agreement which has been broken, I will send punishment on his head.

διὰ τοῦτο εἰπόν τάδε λέγει κύριος ζῶ ἐγὼ ἐὰν μὴ τὴν διαθήκην μου ἣν παρέβη καὶ τὴν ὁρκωμοσίαν μου ἣν ἠτίμωσεν καὶ δώσω αὐτὰ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ

20 És kiterjesztem hálómat ellene, és megfogatik varsámban, és elviszem õt Babilonba s ott törvénykezem vele gonoszságáért, melylyel ellenem járt.

My net will be stretched out over him, and he will be taken in my cords, and I will send him to Babylon, and there I will be his judge for the wrong which he has done against me.

καὶ ἐκπετάσω ἐπ' αὐτὸν τὸ δίκτυόν μου καὶ ἁλώσεται ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ

21 És minden menekültje minden seregébõl fegyver miatt hull el, és a megmaradottak szélnek szélednek mindenfelé, és megtudjátok, hogy én, az Úr beszéltem.

All his best fighting-men will be put to the sword, and the rest will be sent away to every wind: and you will be certain that I the Lord have said it.

ἐν πάσῃ παρατάξει αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται καὶ τοὺς καταλοίπους εἰς πάντα ἄνεμον διασπερῶ καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα

22 Így szól az Úr Isten: És veszek én ama magas czédrus tetejébõl, és elültetem; felsõ ágaiból egy gyönge [ág]at szegek le, s elplántálom én magas és fölemelt hegyen.
This is what the Lord has said: Further, I will take the highest top of the cedar and put it in the earth; cutting off from the highest of his young branches a soft one, I will have it planted on a high and great mountain;
διότι τάδε λέγει κύριος καὶ λήμψομαι ἐγὼ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων τῆς κέδρου ἐκ κορυφῆς καρδίας αὐτῶν ἀποκνιῶ καὶ καταφυτεύσω ἐγὼ ἐπ' ὄρος ὑψηλόν καὶ κρεμάσω αὐτὸν

23 Izráel magasságos hegyén plántálom õt, és ágat nevel és gyümölcsöt terem s nagyságos czédrussá nevekedik, hogy lakjanak alatta, mindenféle szárnyas madarak ágainak árnyékában fognak lakozni.
It will be planted on the high mountain of Israel: it will put out branches and have fruit and be a fair cedar: under it all birds of every sort will make their living-place, resting in the shade of its branches.
ἐν ὄρει μετεώρῳ τοῦ ισραηλ καὶ καταφυτεύσω καὶ ἐξοίσει βλαστὸν καὶ ποιήσει καρπὸν καὶ ἔσται εἰς κέδρον μεγάλην καὶ ἀναπαύσεται ὑποκάτω αὐτοῦ πᾶν θηρίον καὶ πᾶν πετεινὸν ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ ἀναπαύσεται τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατασταθήσεται

24 És megismeri a mezõ minden fája, hogy én, az Úr tettem a magas fát alacsonynyá, az alacsony fát magassá; megszáraztottam a zöldelõ fát, és zölddé tettem az asszú fát. Én, az Úr szólottam és megcselekedtem.
And it will be clear to all the trees of the field that I the Lord have made low the high tree and made high the low tree, drying up the green tree and making the dry tree full of growth; I the Lord have said it and have done it.
καὶ γνώσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου διότι ἐγὼ κύριος ὁ ταπεινῶν ξύλον ὑψηλὸν καὶ ὑψῶν ξύλον ταπεινὸν καὶ ξηραίνων ξύλον χλωρὸν καὶ ἀναθάλλων ξύλον ξηρόν ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω

1 És lõn az Úr szava hozzám, mondván:
The word of the Lord came to me again, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Mi dolog, hogy ezt a közbeszédet szoktátok mondani Izráel földjén, mondván: Az atyák ettek egrest, és a fiak foga vásott meg [bele?]
Why do you make use of this saying about the land of Israel, The fathers have been tasting bitter grapes and the children's teeth are on edge?
υἱὲ ἀνθρώπου τί ὑμῖν ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τοῖς υἱοῖς ισραηλ λέγοντες οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἐγομφίασαν

3 Élek én, ezt mondja az Úr Isten, nem lesz többé helye köztetek ennek a közbeszédnek Izráelben.
By my life, says the Lord, you will no longer have this saying in Israel.
ζῶ ἐγώ λέγει κύριος ἐὰν γένηται ἔτι λεγομένη ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τῷ ισραηλ

4 Ímé, minden lélek enyém, úgy az atyának lelke, mint a fiúnak lelke enyém; a mely lélek vétkezik, annak kell meghalni!
See, all souls are mine; as the soul of the father, so the soul of the son is mine: death will be the fate of the sinner's soul.
ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐμαί εἰσιν ὃν τρόπον ἡ ψυχὴ τοῦ πατρός οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ ἐμαί εἰσιν ἡ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα αὕτη ἀποθανεῖται

5 És ha valaki igaz lesz, és törvény szerint igazságot cselekszik;
But if a man is upright, living rightly and doing righteousness,
ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς ἔσται δίκαιος ὁ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην

6 Ha a hegyeken nem eszik, és szemeit föl nem emeli Izráel házának bálványaira, és felebarátja feleségét meg nem fertézteti, és asszonyhoz tisztátalanságában nem közeledik;
And has not taken flesh with the blood for food, or given worship to the images of the children of Israel; if he has not had connection with his neighbour's wife, or come near to a woman at the time when she is unclean;
ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ φάγεται καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐ μὴ ἐπάρῃ πρὸς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου ισραηλ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐ μὴ μιάνῃ καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν ἀφέδρῳ οὖσαν οὐ προσεγγιεῖ

7 És senkit nem nyomorgat, az adósnak a zálogot visszaadja, ragadományt nem ragadoz, az éhezõnek kenyerét adja és a mezítelent ruhával befödi;
And has done no wrong to any, but has given back to the debtor what is his, and has taken no one's goods by force, and has given food to him who was in need of it, and clothing to him who was without it;
καὶ ἄνθρωπον οὐ μὴ καταδυναστεύσῃ ἐνεχυρασμὸν ὀφείλοντος ἀποδώσει καὶ ἅρπαγμα οὐχ ἁρπᾶται τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι δώσει καὶ γυμνὸν περιβαλεῖ

8 Uzsorára nem ád, kamatot nem vesz, megvonja kezét az álnokságtól, igaz ítéletet tesz a felek közt;
And has not given his money out at interest or taken great profits, and, turning his hand from evil-doing, has kept faith between man and man,
καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ ἐπὶ τόκῳ οὐ δώσει καὶ πλεονασμὸν οὐ λήμψεται καὶ ἐξ ἀδικίας ἀποστρέψει τὴν χεῖρα αὐτοῦ κρίμα δίκαιον ποιήσει ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ

9 Az én parancsolatimban jár és törvényeimet megõrzi, hogy igazságot cselekedjék; ez az igaz, õ élvén él, ezt mondja az Úr Isten.
And has been guided by my rules and has kept my laws and done them: he is upright, life will certainly be his, says the Lord.
καὶ τοῖς προστάγμασίν μου πεπόρευται καὶ τὰ δικαιώματά μου πεφύλακται τοῦ ποιῆσαι αὐτά δίκαιος οὗτός ἐστιν ζωῇ ζήσεται λέγει κύριος

10 És ha erõszakos fiat nemz, a ki vért ont, és csak egyet is cselekszik amazokból;
If he has a son who is a thief, a taker of life, who does any of these things,
καὶ ἐὰν γεννήσῃ υἱὸν λοιμὸν ἐκχέοντα αἷμα καὶ ποιοῦντα ἁμαρτήματα

11 Mindezeket pedig nem cselekedte; hanem a hegyeken evett, és felebarátjának feleségét megfertéztette;
Who has taken flesh with the blood as food, and has had connection with his neighbour's wife,
ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορεύθη ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἔφαγεν καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμίανεν

12 A szûkölködõt és szegényt nyomorgatta, ragadományokat ragadozott, zálogot vissza nem adott, és a bálványokra emelte szemeit, útálatosságot cselekedett;
Has done wrong to the poor and to him who is in need, and taken property by force, and has not given back to one in his debt what is his, and has given worship to images and has done disgusting things,
καὶ πτωχὸν καὶ πένητα κατεδυνάστευσεν καὶ ἅρπαγμα ἥρπασεν καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἀπέδωκεν καὶ εἰς τὰ εἴδωλα ἔθετο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἀνομίαν πεποίηκεν

13 Uzsorára adott és kamatot vett: és az ilyen éljen? Nem él! Mindezeket az útálatosságokat cselekedte, halállal haljon meg, az õ vére legyen õ rajta!
And has given out his money at interest and taken great profits: he will certainly not go on living: he has done all these disgusting things: death will certainly be his fate; his blood will be on him.
μετὰ τόκου ἔδωκε καὶ πλεονασμὸν ἔλαβεν οὗτος ζωῇ οὐ ζήσεται πάσας τὰς ἀνομίας ταύτας ἐποίησεν θανάτῳ θανατωθήσεται τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἔσται

14 S ímé, ha fiat nemz, és ez látja atyjának minden vétkét, melyeket cselekszik; látja, de nem cselekszik azok szerint:
Now if he has a son who sees all his father's sins which he has done, and in fear does not do the same:
ἐὰν δὲ γεννήσῃ υἱόν καὶ ἴδῃ πάσας τὰς ἁμαρτίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἃς ἐποίησεν καὶ φοβηθῇ καὶ μὴ ποιήσῃ κατὰ ταύτας

15 A hegyeken nem eszik, és szemeit nem emeli fel Izráel házának bálványaira, felebarátjának feleségét meg nem fertézteti,
Who has not taken the flesh with the blood for food, or given worship to the images of the children of Israel, and has not had connection with his neighbour's wife,
ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ βέβρωκεν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐκ ἔθετο εἰς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου ισραηλ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἐμίανεν

16 És senkit sem nyomorgat, zálogot nem vesz, ragadományt nem ragadoz, kenyerét az éhezõnek adja és a mezítelent ruhával befödi;
Or done wrong to any, or taken anything from one in his debt, or taken goods by force, but has given food to him who was in need of it, and clothing to him who was without it;
καὶ ἄνθρωπον οὐ κατεδυνάστευσεν καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἐνεχύρασεν καὶ ἅρπαγμα οὐχ ἥρπασεν τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι ἔδωκεν καὶ γυμνὸν περιέβαλεν

17 A szegényre nem veti rá kezét, uzsorát és kamatot nem vesz, törvényeim szerint cselekszik, parancsolataimban jár: az ilyen ne haljon meg atyja vétkéért, [hanem] élvén éljen.
Who has kept his hand from evil-doing and has not taken interest or great profits, who has done my orders and been guided by my rules: he will certainly not be put to death for the evil-doing of his father; life will certainly be his.
καὶ ἀπ' ἀδικίας ἀπέστρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ τόκον οὐδὲ πλεονασμὸν οὐκ ἔλαβεν δικαιοσύνην ἐποίησεν καὶ ἐν τοῖς προστάγμασίν μου ἐπορεύθη οὐ τελευτήσει ἐν ἀδικίαις πατρὸς αὐτοῦ ζωῇ ζήσεται

18 Atyja, mert nyomorgatást követett el, ragadományt ragadozott atyjafiától, és a mi nem jó, azt cselekedte népe között: ímé meghal a maga vétkéért.
As for his father, because he was cruel, took goods by force, and did what is not good among his people, truly, death will overtake him in his evil-doing.
ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐὰν θλίψει θλίψῃ καὶ ἁρπάσῃ ἅρπαγμα ἐναντία ἐποίησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου καὶ ἀποθανεῖται ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ

19 És ti ezt mondjátok: Miért ne viselje a fiú az apa vétkét? Ám a fiú, törvény szerint és igazságot cselekedett, minden parancsolatimat megtartotta s cselekedte azokat: élvén éljen.

But you say, Why does not the son undergo punishment for the evil-doing of the father? When the son has done what is ordered and right, and has kept my rules and done them, life will certainly be his.

καὶ ἐρεῖτε τί ὅτι οὐκ ἔλαβεν τὴν ἀδικίαν ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὅτι ὁ υἱὸς δικαιοσύνην καὶ ἔλεος ἐποίησεν πάντα τὰ νόμιμά μου συνετήρησεν καὶ ἐποίησεν αὐτά ζωῇ ζήσεται

20 A mely lélek vétkezik, annak kell meghalni; a fiú ne viselje az apa vétkét, se az apa ne viselje a fiú vétkét; az igazon legyen az õ igazsága, és a gonoszon az õ gonoszsága.

The soul which does sin will be put to death: the son will not be made responsible for the evil-doing of the father, or the father for the evil-doing of the son; the righteousness of the upright will be on himself, and the evil-doing of the evil-doer on himself.

ἡ δὲ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα ἀποθανεῖται ὁ δὲ υἱὸς οὐ λήμψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ οὐδὲ ὁ πατὴρ λήμψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ δικαιοσύνη δικαίου ἐπ' αὐτὸν ἔσται καὶ ἀνομία ἀνόμου ἐπ' αὐτὸν ἔσται

21 És ha a gonosztevõ megtér minden vétkébõl, melyeket cselekedett, és megtartja minden parancsolatimat, és törvény szerint és igazságot cselekszik: élvén éljen, és meg ne haljon.

But if the evil-doer, turning away from all the sins which he has done, keeps my rules and does what is ordered and right, life will certainly be his; death will not be his fate.

καὶ ὁ ἄνομος ἐὰν ἀποστρέψῃ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησεν καὶ φυλάξηται πάσας τὰς ἐντολάς μου καὶ ποιήσῃ δικαιοσύνην καὶ ἔλεος ζωῇ ζήσεται οὐ μὴ ἀποθάνῃ

22 Semmi gonoszságáról, melyet cselekedett, emlékezés nem lészen; az õ igazságáért, melyet cselekedett, élni fog.

Not one of the sins which he has done will be kept in memory against him: in the righteousness which he has done he will have life.

πάντα τὰ παραπτώματα αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν οὐ μνησθήσεται ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ᾗ ἐποίησεν ζήσεται

23 Hát kivánva kivánom én a gonosznak halálát? ezt mondja az Úr Isten! nem [inkább] azt, hogy megtérjen útjáról és éljen?

Have I any pleasure in the death of the evil-doer? says the Lord: am I not pleased if he is turned from his way so that he may have life?

μὴ θελήσει θελήσω τὸν θάνατον τοῦ ἀνόμου λέγει κύριος ὡς τὸ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ζῆν αὐτόν

24 És ha az igaz elhajol az õ igazságától, és gonoszságot cselekszik, minden útálatosság szerint, melyeket a hitetlen cselekedett, cselekeszik, nemde éljen-é? Semmi igazságairól, a melyeket cselekedett, emlékezés nem lészen: gonoszságáért, melyet cselekedett, és az õ vétkéért, melylyel vétkezett, ezekért meg kell halnia.

But when the upright man, turning away from his righteousness, does evil, like all the disgusting things which the evil man does, will he have life? Not one of his upright acts will be kept in memory: in the wrong which he has done and in his sin death will overtake him.

ἐν δὲ τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ ἀδικίαν κατὰ πάσας τὰς ἀνομίας ἃς ἐποίησεν ὁ ἄνομος πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ ἃς ἐποίησεν οὐ μὴ μνησθῶσιν ἐν τῷ παραπτώματι αὐτοῦ ᾧ παρέπεσεν καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἥμαρτεν ἐν αὐταῖς ἀποθανεῖται

25 És azt mondjátok: Nem igazságos az Úrnak útja! Oh, halljátok meg, Izráel háza: az én útam nem igazságos-é? nem [inkább] a ti útaitok nem igazságosak-é?

But you say, The way of the Lord is not equal. Give ear, now, O children of Israel; is my way not equal? are not your ways unequal?

καὶ εἴπατε οὐ κατευθύνει ἡ ὁδὸς κυρίου ἀκούσατε δή πᾶς οἶκος ισραηλ μὴ ἡ ὁδός μου οὐ κατευθύνει οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ κατευθύνει

26 Ha elhajol az igaz az õ igazságától, és gonoszságot cselekszik, és a miatt meghal: gonoszsága miatt hal meg, melyet cselekedett.

When the upright man, turning away from his righteousness, does evil, death will overtake him; in the evil which he has done death will overtake him.

ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ παράπτωμα καὶ ἀποθάνῃ ἐν τῷ παραπτώματι ᾧ ἐποίησεν ἐν αὐτῷ ἀποθανεῖται

27 És ha a gonosztevõ megtér az õ gonoszságától, melyet cselekedett, és törvény szerint és igazságot cselekszik: ez az õ lelkét megtartja életben.

Again, when the evil-doer, turning away from the evil he has done, does what is ordered and right, he will have life for his soul.

καὶ ἐν τῷ ἀποστρέψαι ἄνομον ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ ἧς ἐποίησεν καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύνην οὗτος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐφύλαξεν

28 Mert belátta és megtért minden gonoszságától, melyeket cselekedett: élvén éljen, ne haljon meg.

Because he had fear and was turned away from all the wrong which he had done, life will certainly be his, death will not be his fate.

καὶ ἀπέστρεψεν ἐκ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησεν ζωῇ ζήσεται οὐ μὴ ἀποθάνῃ

29 És azt mondja az Izráel háza: Nem igazságos az Úrnak útja! Az én útaim nem igazságosak-é, Izráel háza? nem [inkább] a ti útaitok nem igazságosak-é?
But still the children of Israel say, The way of the Lord is not equal. O children of Israel, are my ways not equal? are not your ways unequal?
καὶ λέγουσιν ὁ οἶκος τοῦ ισραηλ οὐ κατορθοῖ ἡ ὁδὸς κυρίου μὴ ἡ ὁδός μου οὐ κατορθοῖ οἶκος ισραηλ οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ κατορθοῖ

30 Ennekokáért mindeniteket az õ útai szerint ítélem, Izráel háza, ezt mondja az Úr Isten. Térjetek meg és forduljatok el minden vétkeitektõl, hogy romlástokra ne legyen gonoszságotok.
For this cause I will be your judge, O children of Israel, judging every man by his ways, says the Lord. Come back and be turned from all your sins; so that they may not be the cause of your falling into evil.
ἕκαστον κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς οἶκος ισραηλ λέγει κύριος ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἐκ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν καὶ οὐκ ἔσονται ὑμῖν εἰς κόλασιν ἀδικίας

31 Vessétek el magatoktól minden vétkeiteket, melyekkel vétkeztetek, és szerezzetek magatoknak új szívet és új lelket; Miért halnátok meg, oh Izráel háza!?
Put away all your evil-doing in which you have done sin; and make for yourselves a new heart and a new spirit: why are you desiring death, O children of Israel?
ἀπορρίψατε ἀπὸ ἑαυτῶν πάσας τὰς ἀσεβείας ὑμῶν ἃς ἠσεβήσατε εἰς ἐμέ καὶ ποιήσατε ἑαυτοῖς καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινόν καὶ ἵνα τί ἀποθνῄσκετε οἶκος ισραηλ

32 Mert nem gyönyörködöm a meghaló halálában, ezt mondja az Úr Isten. Térjetek meg azért és éljetek!
For I have no pleasure in the death of him on whom death comes, says the Lord: be turned back then, and have life.
διότι οὐ θέλω τὸν θάνατον τοῦ ἀποθνήσκοντος λέγει κύριος

1 Te pedig kezdj gyászéneket Izráel fejedelmeirõl.
Take up now a song of grief for the ruler of Israel, and say,
καὶ σὺ λαβὲ θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τοῦ ισραηλ

2 És mondjad: Mi volt anyád? Nõstény oroszlán; oroszlánok közt fekszik vala, fiatal oroszlánok között nevelé fel kölykeit.
What was your mother? Like a she-lion among lions, stretched out among the young lions she gave food to her little ones.
καὶ ἐρεῖς τί ἡ μήτηρ σου σκύμνος ἐν μέσῳ λεόντων ἐγενήθη ἐν μέσῳ λεόντων ἐπλήθυνεν σκύμνους αὐτῆς

3 És fölnevele egyet kölykei közül; fiatal oroszlánná lõn, és megtanula ragadományt ragadozni, embereket evett.
And one of her little ones came to growth under her care, and became a young lion, learning to go after beasts for his food; and he took men for his meat.
καὶ ἀπεπήδησεν εἷς τῶν σκύμνων αὐτῆς λέων ἐγένετο καὶ ἔμαθεν τοῦ ἁρπάζειν ἁρπάγματα ἀνθρώπους ἔφαγεν

4 És meghallák ezt róla a népek; vermökben megfogaték, és elvivék õt horgokon Égyiptom földjére.
And the nations had news of him; he was taken in the hole they had made: and, pulling him with hooks, they took him into the land of Egypt.
καὶ ἤκουσαν κατ' αὐτοῦ ἔθνη ἐν τῇ διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήμφθη καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐν κημῷ εἰς γῆν αἰγύπτου

5 És mikor látta, hogy késik, hogy oda veszett reménysége, võn egyet kölykei közül, ezt tevé fiatal oroszlánná.
Now when she saw that her hope was made foolish and gone, she took another of her little ones and made him into a young lion.
καὶ εἶδεν ὅτι ἀπῶσται ἀπ' αὐτῆς καὶ ἀπώλετο ἡ ὑπόστασις αὐτῆς καὶ ἔλαβεν ἄλλον ἐκ τῶν σκύμνων αὐτῆς λέοντα ἔταξεν αὐτόν

6 És ez jár vala az oroszlánok között, fiatal oroszlánná lõn, és megtanula ragadományt ragadozni, embereket evett.
And he went up and down among the lions and became a young lion, learning to go after beasts for his food; and he took men for his meat.
καὶ ἀνεστρέφετο ἐν μέσῳ λεόντων λέων ἐγένετο καὶ ἔμαθεν ἁρπάζειν ἁρπάγματα ἀνθρώπους ἔφαγεν

7 És ismeré az õ özvegyeiket s városaikat elpusztítá, és megrettene a föld és annak teljessége, ordítása hangjától.
And he sent destruction on their widows and made waste their towns; and the land and everything in it became waste because of the loud sound of his voice.
καὶ ἐνέμετο τῷ θράσει αὐτοῦ καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν ἐξηρήμωσεν καὶ ἠφάνισεν γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἀπὸ φωνῆς ὠρύματος αὐτοῦ

8 És veték ellene a pogányok köröskörül a tartományokból és kiteríték reá hálójukat, vermökben megfogaték;
Then the nations came against him from the kingdoms round about: their net was stretched over him and he was taken in the hole they had made.
καὶ ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν ἔθνη ἐκ χωρῶν κυκλόθεν καὶ ἐξεπέτασαν ἐπ' αὐτὸν δίκτυα αὐτῶν ἐν διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήμφθη

9 És veték õt ketreczbe horgokon, s elvivék õt Babilon királyához, elvivék õt várakba, hogy többé ne hallassék szava Izráel hegyein.
They made him a prisoner with hooks, and took him to the king of Babylon; they put him in the strong place so that his voice might be sounding no longer on the mountains of Israel.
καὶ ἔθεντο αὐτὸν ἐν κημῷ καὶ ἐν γαλεάγρᾳ ἦλθεν πρὸς βασιλέα βαβυλῶνος καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς φυλακήν ὅπως μὴ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ὄρη τοῦ ισραηλ

10 Anyád a te nyugalmadban olyan vala, mint a víz mellé ültetett szõlõtõ, gyümölcscsel és vesszõvel bõvelkedik vala a sok víztõl.
Your mother was in comparison like a vine, planted by the waters: she was fertile and full of branches because of the great waters.
ἡ μήτηρ σου ὡς ἄμπελος ὡς ἄνθος ἐν ῥόᾳ ἐν ὕδατι πεφυτευμένη ὁ καρπὸς αὐτῆς καὶ ὁ βλαστὸς αὐτῆς ἐγένετο ἐξ ὕδατος πολλοῦ

11 És lõnek néki erõs vesszei, uralkodók pálczáinak valók, és nagy vala magassága a sûrûség között és felett, és kitetszék magasságával és vesszeinek sokaságával.
And she had a strong rod for a rod of authority for the rulers, and it became tall among the clouds and it was seen lifted up among the number of its branches.
καὶ ἐγένετο αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος ἐπὶ φυλὴν ἡγουμένων καὶ ὑψώθη τῷ μεγέθει αὐτῆς ἐν μέσῳ στελεχῶν καὶ εἶδεν τὸ μέγεθος αὐτῆς ἐν πλήθει κλημάτων αὐτῆς

12 De kiszaggattaték [Isten] haragja által, a földre vetteték, és a napkeleti szél elszárasztá gyümölcsét; letöretének és elszáradának erõs ágai; tûz emészté meg.
But she was uprooted in burning wrath, and made low on the earth; the east wind came, drying her up, and her branches were broken off; her strong rod became dry, the fire made a meal of it.
καὶ κατεκλάσθη ἐν θυμῷ ἐπὶ γῆν ἐρρίφη καὶ ἄνεμος ὁ καύσων ἐξήρανεν τὰ ἐκλεκτὰ αὐτῆς ἐξεδικήθη καὶ ἐξηράνθη ἡ ῥάβδος ἰσχύος αὐτῆς πῦρ ἀνήλωσεν αὐτήν

13 És most a pusztában plántáltatott, száraz és szomjú földön.
And now she is planted in the waste land, in a dry and unwatered country.
καὶ νῦν πεφύτευκαν αὐτὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ ἀνύδρῳ

14 És tûz jött ki ágainak egyik vesszejébõl, gyümölcsét megemészté, és nincs [többé] rajta erõs vesszõ, nincs pálcza az uralkodásra! Gyászének ez és gyászének lesz.
And fire has gone out from her rod, causing the destruction of her branches, so that there is no strong rod in her to be the ruler's rod of authority. This is a song of grief, and it was for a song of grief.
καὶ ἐξῆλθεν πῦρ ἐκ ῥάβδου ἐκλεκτῶν αὐτῆς καὶ κατέφαγεν αὐτήν καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος φυλὴ εἰς παραβολὴν θρήνου ἐστὶν καὶ ἔσται εἰς θρῆνον

1 És lõn a hetedik esztendõben, az ötödik hónap tizedikén: jövének férfiak Izráel vénei közül megkérdezni az Urat, és leülének elõttem.
Now it came about in the seventh year, in the fifth month, on the tenth day of the month, that certain of the responsible men of Israel came to get directions from the Lord and were seated before me.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθον ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου ισραηλ ἐπερωτῆσαι τὸν κύριον καὶ ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μ ου

2 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
Then the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

3 Embernek fia! beszélj Izráel véneivel, és mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Nemde engem megkérdezni jöttetek-é? Élek én, hogy nem engedem, hogy megkérdezzetek engem, ezt mondja az Úr Isten.
Son of man, say to the responsible men of Israel, This is what the Lord has said: Have you come to get directions from me? By my life, says the Lord, you will get no directions from me.
υἱὲ ἀνθρώπου λάλησον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος εἰ ἐπερωτῆσαί με ὑμεῖς ἔρχεσθε ζῶ ἐγὼ εἰ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν λέγει κύριος

4 Ítélni akarod õket, ítélni akarsz, embernek fia? add tudtokra atyáik útálatosságait!
Will you be their judge, O son of man, will you be their judge? make clear to them the disgusting ways of their fathers,
εἰ ἐκδικήσω αὐτοὺς ἐκδικήσει υἱὲ ἀνθρώπου τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν διαμάρτυραι αὐτοῖς

5 És mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Azon a napon, melyen elválasztám Izráelt, és fölemelém kezemet a Jákób háza magvának, és megismertetém magamat velök Égyiptom földjén, és kezemet fölemelém nékik, mondván: Én vagyok az Úr, a ti Istentek!

And say to them, This is what the Lord has said: In the day when I took Israel for myself, when I made an oath to the seed of the family of Jacob, and I gave them knowledge of myself in the land of Egypt, saying to them with an oath, I am the Lord your God;

καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠρέτισα τὸν οἶκον ισραηλ καὶ ἐγνωρίσθην τῷ σπέρματι οἴκου ιακωβ καὶ ἐγνώσθην αὐτοῖς ἐν γῇ αἰγύπτου καὶ ἀντελαβόμην τῇ χειρί μου αὐτῶν λέγων ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

6 Azon a napon felemeltem kezemet nékik, hogy kihozzam õket Égyiptom földjérõl a földre, a melyet kinéztem vala nékik, a mely téjjel és mézzel folyó, ékessége az minden tartománynak;

In that day I gave my oath to take them out of the land of Egypt into a land which I had been searching out for them, a land flowing with milk and honey, the glory of all lands:

ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀντελαβόμην τῇ χειρί μου αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου εἰς τὴν γῆν ἣν ἡτοίμασα αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι κηρίον ἐστὶν παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν

7 És mondék nékik: Kiki az õ szemei útálatosságait elvesse, és Égyiptom bálványaival meg ne fertéztessétek magatokat; én vagyok az Úr, a ti Istentek!

And I said to them, Let every man among you put away the disgusting things to which his eyes are turned, and do not make yourselves unclean with the images of Egypt; I am the Lord your God.

καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς ἕκαστος τὰ βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀπορριψάτω καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αἰγύπτου μὴ μιαίνεσθε ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

8 De pártot ütének ellenem, s nem akarának hallgatni reám. Senki az õ szeme útálatosságait el nem veté és Égyiptom bálványait el nem hagyá. Mondám azért, hogy kiöntöm búsulásomat rájok, teljessé teszem haragomat rajtok Égyiptom földjének közepette.

But they would not be controlled by me, and did not give ear to me; they did not put away the disgusting things to which their eyes were turned, or give up the images of Egypt: then I said I would let loose my passion on them to give full effect to my wrath against them in the land of Egypt.

καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαί μου τὰ βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἀπέρριψαν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλιπον καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς τοῦ συντελέσαι τὴν ὀργήν μου ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ γῆς αἰγύπτου

9 De cselekedtem az én nevemért, hogy ez meg ne gyaláztassék a pogányok szemei elõtt, a kik közt õk valának, a kiknek szemei elõtt megismertettem magamat velök, hogy kihozom õket Égyiptom földjérõl.

And I was acting for the honour of my name, so that it might not be made unclean before the eyes of the nations among whom they were, and before whose eyes I gave them knowledge of myself, by taking them out of the land of Egypt.

καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν ὧν αὐτοί εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐν οἷς ἐγνώσθην πρὸς αὐτοὺς ἐνώπιον αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου

10 És kihozám õket Égyiptom földjérõl, s vivém õket a pusztába.

So I made them go out of the land of Egypt and took them into the waste land.

καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ἤγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον

11 És adám nékik parancsolatimat, és törvényeimet kijelentém nékik, melyeket az ember ha cselekszik, él azok által.

And I gave them my rules and made clear to them my orders, which, if a man keeps them, will be life to him.

καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰ προστάγματά μου καὶ τὰ δικαιώματά μου ἐγνώρισα αὐτοῖς ὅσα ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς

12 És adám nékik szombataimat is, hogy legyenek jegyül köztem és õ közöttök; hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr, az õ megszentelõjök.

And further, I gave them my Sabbaths, to be a sign between me and them, so that it might be clear that I, who make them holy, am the Lord.

καὶ τὰ σάββατά μου ἔδωκα αὐτοῖς τοῦ εἶναι εἰς σημεῖον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον αὐτῶν τοῦ γνῶναι αὐτοὺς διότι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς

13 De pártot üte ellenem Izráel háza a pusztában, az én parancsolatimban nem jártak és törvényeimet megveték, a melyeket az ember ha cselekszik, él azok által; és az én szombataimat megfertéztették felette igen. Mondám azért, hogy kiöntöm búsulásomat rájok a pusztában, hogy elveszessem õket.

But the children of Israel would not be controlled by me in the waste land: they were not guided by my rules, and they were turned away from my orders, which, if a man does them, will be life to him; and they had no respect for my Sabbaths: then I said that I would let loose my passion on them in the waste land, and put an end to them.

καὶ εἶπα πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύεσθε καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν καὶ τὰ δικαιώματά μου ἀπώσαντο ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλωσαν σφόδρα καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτούς

14 De cselekedtem az én nevemért, hogy meg ne gyaláztassék a pogányok szemei elõtt, a kiknek szeme láttára kihoztam vala õket.

And I was acting for the honour of my name, so that it might not be made unclean in the eyes of the nations, before whose eyes I had taken them out.

καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν

15 És föl is emelém én kezemet nékik a pusztában, hogy be nem viszem õket a földre, melyet adtam nékik, mely téjjel és mézzel folyó, ékessége az minden tartománynak;

And further, I gave my oath to them in the waste land, that I would not take them into the land which I had given them, a land flowing with milk and honey, the glory of all lands;

καὶ ἐγὼ ἐξῆρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ παράπαν τοῦ μὴ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι κηρίον ἐστὶν παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν

16 Mivelhogy törvényeimet megvetették és parancsolataimban nem jártak, és szombataimat megfertéztették, mert bálványaik után járt vala szívök:

Because they were turned away from my orders, and were not guided by my rules, and had no respect for my Sabbaths: for their hearts went after their images.

ἀνθ' ὧν τὰ δικαιώματά μου ἀπώσαντο καὶ ἐν τοῖς προστάγμασίν μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῶν καρδιῶν αὐτῶν ἐπορεύοντο

17 Mindazáltal kedvezett szemem nékik, hogy el ne veszessem õket, és nem vetettem nékik véget a pusztában.

But still my eye had pity on them and I kept them from destruction and did not put an end to them completely in the waste land.

καὶ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπ' αὐτοὺς τοῦ ἐξαλεῖψαι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτοὺς εἰς συντέλειαν ἐν τῇ ἐρήμῳ

18 És mondék fiaiknak a pusztában: A ti atyáitok parancsolataiban ne járjatok, és az õ törvényeiket meg ne tartsátok, s bálványaikkal magatokat meg ne fertéztessétek.

And I said to their children in the waste land, Do not be guided by the rules of your fathers or keep their orders or make yourselves unclean with their images:

καὶ εἶπα πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τοῖς νομίμοις τῶν πατέρων ὑμῶν μὴ πορεύεσθε καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῶν μὴ φυλάσσεσθε καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν μὴ συναμίσγεσθε καὶ μὴ μιαίνεσθε

19 Én vagyok a ti Uratok, Istentek: az én parancsolatimban járjatok, az én törvényimet tartsátok meg, és azokat cselekedjétek.

I am the Lord your God; be guided by my rules and keep my orders and do them:

ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύεσθε καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσεσθε καὶ ποιεῖτε αὐτὰ

20 És az én szombatimat megszenteljétek, hogy legyenek jegyül én köztem és tiköztetek, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

And keep my Sabbaths holy; and they will be a sign between me and you so that it may be clear to you that I am the Lord your God.

καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάζετε καὶ ἔστω εἰς σημεῖον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν τοῦ γινώσκειν διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν

21 De pártot ütének a fiak ellenem, parancsolataimban nem jártak, s törvényeimet meg nem tartották, hogy azokat cselekedjék, a melyeket az ember ha cselekszik, él azok által; szombataimat megfertéztették; mondám azért, hogy kiöntöm búsulásomat rájok, teljessé teszem haragomat rajtok a pusztában.

But the children would not be controlled by me; they were not guided by my rules, and they did not keep and do my orders, which, if a man does them, will be life to him; and they had no respect for my Sabbaths: then I said I would let loose my passion on them to give full effect to my wrath against them in the waste land.

καὶ παρεπίκρανάν με καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τοῖς προστάγμασίν μου οὐκ ἐπορεύθησαν καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐφυλάξαντο τοῦ ποιεῖν αὐτά ἃ ποιήσει ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ συντελέσαι τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς

22 De visszavontam kezemet, s cselekedtem az én nevemért, hogy meg ne gyaláztassék a pogányok elõtt, a kiknek szeme láttára kihoztam õket.

And I was acting for the honour of my name, so that it might not be made unclean in the eyes of the nations, before whose eyes I had taken them out.

καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν

23 Föl is emelém én kezemet nékik a pusztában, hogy elszélesztem õket a pogányok közé, és szétszórom õket a tartományokba;
Further, I gave my oath to them in the waste land that I would send them wandering among the nations, driving them out among the countries;
καὶ ἐξῆρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ διασκορπίσαι αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ διασπεῖραι αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις

24 Mivelhogy törvényeimet nem cselekedték, s parancsolataimat megvetették, és szombataimat megfertéztették, s atyáik bálványai után voltak szemeik.
Because they had not done my orders, but had been turned away from my rules, and had not given respect to my Sabbaths, and their eyes were turned to the images of their fathers.
ἀνθ' ὧν τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποίησαν καὶ τὰ προστάγματά μου ἀπώσαντο καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῶν πατέρων αὐτῶν ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν

25 És én is adtam nékik nem jó parancsolatokat, s törvényeket, a melyek által ne éljenek.
And further, I gave them rules which were not good and orders in which there was no life for them;
καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτοῖς προστάγματα οὐ καλὰ καὶ δικαιώματα ἐν οἷς οὐ ζήσονται ἐν αὐτοῖς

26 S megfertéztetém õket ajándékaikkal, mikor [tûzön]vittek át minden elsõszülöttet, hogy elpusztítsam õket, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.
I made them unclean in the offerings they gave, causing them to make every first child go through the fire, so that I might put an end to them.
καὶ μιανῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς δόμασιν αὐτῶν ἐν τῷ διαπορεύεσθαί με πᾶν διανοῖγον μήτραν ὅπως ἀφανίσω αὐτούς

27 Azért szólj az Izráel házának, embernek fia, és mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Még ebben is gyalázattal illettek engem a ti atyáitok, hogy hûtlenül elszakadának tõlem:
For this cause, son of man, say to the children of Israel, This is what the Lord has said: In this your fathers have further put shame on my name by doing wrong against me.
διὰ τοῦτο λάλησον πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ υἱὲ ἀνθρώπου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ἕως τούτου παρώργισάν με οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν ἐν οἷς παρέπεσον εἰς ἐμέ

28 Mikor bevittem õket a földre, a melyért fölemeltem kezemet, hogy azt nékik adom, megtekintének minden magas halmot és minden sûrû ágú fát, és ott áldozzák vala az õ áldozatjaikat, és ott adják vala haragra ingerlõ ajándékaikat; és oda teszik vala kedvelt illatjokat, és oda öntik vala italáldozataikat.
For when I had taken them into the land which I made an oath to give to them, then they saw every high hill and every branching tree and made their offerings there, moving me to wrath by their offerings; and there the sweet smell of their offerings went up and their drink offerings were drained out.
καὶ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου τοῦ δοῦναι αὐτοῖς καὶ εἶδον πᾶν βουνὸν ὑψηλὸν καὶ πᾶν ξύλον κατάσκιον καὶ ἔθυσαν ἐκεῖ τοῖς θεοῖς αὐτῶν καὶ ἔταξαν ἐκεῖ ὀσμὴν εὐωδίας καὶ ἔσπεισαν ἐκεῖ σπονδὰς αὐτῶν

29 És mondék nékik: Micsoda e magaslat, a hova ti gyülekeztek? És nevezik nevét magaslatnak mind e mai napig.
Then I said to them, What is this high place where you go to no purpose? And it is named Bamah to this day.
καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς τί ἐστιν αβαμα ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ αβαμα ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας

30 Ennekokáért mondjad Izráel házának: Így szól az Úr Isten: Nemde a ti atyáitok módjára fertéztetitek-é meg magatokat, és az õ útálatosságaik szerint paráználkodtok-é?
For this cause say to the children of Israel, This is what the Lord has said: Are you making yourselves unclean as your fathers did? are you being untrue to me by going after their disgusting works?
διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ τάδε λέγει κύριος εἰ ἐν ταῖς ἀνομίαις τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμεῖς μιαίνεσθε καὶ ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν ὑμεῖς ἐκπορνεύετε

31 És ajándékaitok vitelével, mikor átviszitek fiaitokat a tûzön, fertéztetitek meg magatokat minden bálványaitok elõtt mind e mai napig, és én engedjem, hogy megkérdezzetek engem, Izráel háza? Élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy nem engedem, hogy megkérdezzetek engem!
And when you give your offerings, causing your sons to go through the fire, you make yourselves unclean with all your images to this day; and will you come to me for directions, O children of Israel? By my life, says the Lord, you will get no direction from me.
καὶ ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν δομάτων ὑμῶν ἐν τοῖς ἀφορισμοῖς ὑμεῖς μιαίνεσθε ἐν πᾶσιν τοῖς ἐνθυμήμασιν ὑμῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ ἐγὼ ἀποκριθῶ ὑμῖν οἶκος τοῦ ισραηλ ζῶ ἐγώ λέγει κύριος εἰ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν καὶ εἰ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ πνεῦμα ὑμῶν τοῦτο

32 És a mi lelketekben támadt, semmiképpen sem lesz meg, hogy azt mondjátok: Leszünk olyanok, mint a pogányok, mint a tartományok nemzetségei, szolgálván fának és kõnek.
And that which comes into your minds will never take place; when you say, We will be like the nations, like the families of the countries, servants of wood and stone;
καὶ οὐκ ἔσται ὃν τρόπον ὑμεῖς λέγετε ἐσόμεθα ὡς τὰ ἔθνη καὶ ὡς αἱ φυλαὶ τῆς γῆς τοῦ λατρεύειν ξύλοις καὶ λίθοις

33 Élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy erõs kézzel és kinyújtott karral és kiontott búsulással uralkodom rajtatok.
By my life, says the Lord, truly, with a strong hand and with an outstretched arm and with burning wrath let loose, I will be King over you:
διὰ τοῦτο ζῶ ἐγώ λέγει κύριος ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ βασιλεύσω ἐφ' ὑμᾶς

34 És kiviszlek titeket a népek közül, és egybegyûjtelek titeket a tartományokból, melyekbe elszéledtetek, erõs kézzel és kinyújtott karral és kiontott búsulással;
And I will take you out from the peoples and get you together out of the countries where you are wandering, with a strong hand and with an outstretched arm and with burning wrath let loose:
καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν καὶ εἰσδέξομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ

35 És vezetlek titeket a népek pusztájára, hol szemtõl-szembe törvénykezem veletek.
And I will take you into the waste land of the peoples, and there I will take up the cause with you face to face.
καὶ ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν ἔρημον τῶν λαῶν καὶ διακριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς ἐκεῖ πρόσωπον κατὰ πρόσωπον

36 A mint törvénykeztem a ti atyáitokkal Égyiptom földének pusztájában; úgy törvénykezem veletek, ezt mondja az Úr Isten.
As I took up the cause with your fathers in the waste land of the land of Egypt, so will I take up the cause with you says the Lord.
ὃν τρόπον διεκρίθην πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ γῆς αἰγύπτου οὕτως κρινῶ ὑμᾶς λέγει κύριος

37 És átviszlek titeket a vesszõ alatt, és hozlak titeket a frigynek kötelébe.
And I will make you go under the rod and will make you small in number:
καὶ διάξω ὑμᾶς ὑπὸ τὴν ῥάβδον μου καὶ εἰσάξω ὑμᾶς ἐν ἀριθμῷ

38 És kitisztítom közületek a pártosokat, és az ellenem támadókat, és a földrõl, melyen jövevények voltak, kihozom õket, de Izráel földjére nem fognak bemenni, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Úr!
Clearing out from among you all those who are uncontrolled and who are sinning against me; I will take them out of the land where they are living, but they will not come into the land of Israel: and you will be certain that I am the Lord.
καὶ ἐκλέξω ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἀφεστηκότας διότι ἐκ τῆς παροικεσίας αὐτῶν ἐξάξω αὐτούς καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ ισραηλ οὐκ εἰσελεύσονται καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος

39 Ti pedig, Izráel háza, azt mondja az Úr Isten, mindenitek járjon az õ bálványai után és szolgáljon azoknak; de azután bizony, hallgatni fogtok rám, és az én szent nevemet többé meg nem fertéztetitek ajándékitokkal és bálványaitokkal.
As for you, O children of Israel, the Lord has said: Let every man completely put away his images and give ear to me: and let my holy name no longer be shamed by your offerings and your images.
καὶ ὑμεῖς οἶκος ισραηλ τάδε λέγει κύριος κύριος ἕκαστος τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐξάρατε καὶ μετὰ ταῦτα εἰ μὴ ὑμεῖς εἰσακούετέ μου καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐ βεβηλώσετε οὐκέτι ἐν τοῖς δώροις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν

40 Mert az én szent hegyemen, Izráelnek magas hegyén, ezt mondja az Úr Isten, ott fog szolgálni nékem Izráel egész háza együtt azon a földön; ott kedvelem õket, ott kívánom meg a ti áldozataitokat és ajándékitoknak elsõ zsengéjét mindenben, mit nékem szenteltek.
For in my holy mountain, in the high mountain of Israel, says the Lord, there all the children of Israel, all of them, will be my servants in the land; there I will take pleasure in them, and there I will be worshipped with your offerings and the first-fruits of the things you give, and with all your holy things.
διότι ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου μου ἐπ' ὄρους ὑψηλοῦ λέγει κύριος κύριος ἐκεῖ δουλεύσουσίν μοι πᾶς οἶκος ισραηλ εἰς τέλος καὶ ἐκεῖ προσδέξομαι καὶ ἐκεῖ ἐπισκέψομαι τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἀφορισμῶν ὑμῶν ἐν πᾶσιν τοῖς ἁγιάσμασιν ὑμῶν

41 Kedves illatban kedvellek titeket, mikor kihozlak titeket a népek közül és egybegyûjtelek titeket a tartományokból, melyeken elszéledtetek, és megszenteltetem ti bennetek a pogányok szemei elõtt.
I will take pleasure in you as in a sweet smell, when I take you out from the peoples and get you together from the countries where you have been sent in flight; and I will make myself holy in you before the eyes of the nations.
ἐν ὀσμῇ εὐωδίας προσδέξομαι ὑμᾶς ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν καὶ εἰσδέχεσθαι ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν ἐν αἷς διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν ὑμῖν κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν λαῶν

42 És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mikor beviszlek titeket Izráel földjére, arra a földre, melyért fölemeltem kezemet, hogy adom azt a ti atyáitoknak.
And you will be certain that I am the Lord, when I take you into the land of Israel, into the country which I made an oath to give to your fathers.
καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν με ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ ισραηλ εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου τοῦ δοῦναι αὐτὴν τοῖς πατράσιν ὑμῶν

43 És ott megemlékeztek útaitokról, s minden cselekedeteitekrõl, melyekkel magatokat megfertéztettétek, s megútáljátok ti magatokat minden gonoszságtokért, melyeket cselekedtetek.
And there, at the memory of your ways and of all the things you did to make yourselves unclean, you will have bitter hate for yourselves because of all the evil things you have done.
καὶ μνησθήσεσθε ἐκεῖ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν ἐν οἷς ἐμιαίνεσθε ἐν αὐτοῖς καὶ κόψεσθε τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἐν πᾶσαις ταῖς κακίαις ὑμῶν

44 És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mikor cselekszem veletek az én nevemért, és nem a ti gonosz útaitok és romlott cselekedeteitek szerint, oh Izráel háza, ezt mondja az Úr Isten!
And you will be certain that I am the Lord, when I take you in hand for the honour of my name, and not for your evil ways or your unclean doings, O children of Israel, says the Lord.
καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ ποιῆσαί με οὕτως ὑμῖν ὅπως τὸ ὄνομά μου μὴ βεβηλωθῇ κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς κακὰς καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ διεφθαρμένα λέγει κύριος

1 És lõn az Úrnak beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! fordítsd arczodat Jeruzsálem felé, és szólj a szent helyek ellen és prófétálj Izráel földje ellen!
Son of man, let your face be turned to Jerusalem, let your words be dropped in the direction of her holy place, and be a prophet against the land of Israel;
υἱὲ ἀνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ θαιμαν καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ δαρωμ καὶ προφήτευσον ἐπὶ δρυμὸν ἡγούμενον ναγεβ

3 És mondjad Izráel földjének: Így szól az Úr: Ímé, én reád [megyek,] és kivonszom kardomat hüvelyébõl, és kivágok belõled igazat és gonoszt.
And say to the land of Israel, These are the words of the Lord: See, I am against you, and I will take my sword out of its cover, cutting off from you the upright and the evil.
καὶ ἐρεῖς τῷ δρυμῷ ναγεβ ἄκουε λόγον κυρίου τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάπτω ἐν σοὶ πῦρ καὶ καταφάγεται ἐν σοὶ πᾶν ξύλον χλωρὸν καὶ πᾶν ξύλον ξηρόν οὐ σβεσθήσεται ἡ φλὸξ ἡ ἐξαφθεῖσα καὶ κατακαυθήσεται ἐν αὐτῇ πᾶν πρόσωπον ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορρᾶ

4 Azért, hogy kivágjak belõled igazat és gonoszt, azért megyen ki kardom hüvelyébõl minden test ellen délrõl északig.
Because I am going to have the upright and the evil cut off from you, for this cause my sword will go out from its cover against all flesh from the south to the north:
καὶ ἐπιγνώσονται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύριος ἐξέκαυσα αὐτό καὶ οὐ σβεσθήσεται

5 És megérti minden test, hogy én, az Úr vontam ki kardomat hüvelyébõl, [mert belé] többé vissza nem tér.
And all flesh will see that I the Lord have taken my sword out of its cover: and it will never go back.
καὶ εἶπα μηδαμῶς κύριε κύριε αὐτοὶ λέγουσιν πρός με οὐχὶ παραβολή ἐστιν λεγομένη αὕτη

6 És te, embernek fia, nyögj! Derekad fájdalmában keserûséggel nyögj szemök láttára.
Make sounds of grief, son of man; with body bent and a bitter heart make sounds of grief before their eyes.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

7 És lészen, mikor mondják néked: Miért nyögsz te? ezt mondjad: A hírért, mert beteljesedett: és elolvad minden szív és elerõtlenedik minden kéz és elcsügged minden lélek és minden térd elolvad mint a víz. Ímé beteljesedett és meglett, ezt mondja az Úr Isten.
And when they say to you, Why are you making sounds of grief? then say, Because of the news, for it is coming: and every heart will become soft, and all hands will be feeble, and every spirit will be burning low, and all knees will be turned to water: see, it is coming and it will be done, says the Lord.
διὰ τοῦτο προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου καὶ στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν καὶ προφητεύσεις ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ισραηλ

8 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐρεῖς πρὸς τὴν γῆν τοῦ ισραηλ ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ καὶ ἐκσπάσω τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ καὶ ἐξολεθρεύσω ἐκ σοῦ ἄδικον καὶ ἄνομον

9 Embernek fia! prófétálj és mondjad: Ezt mondta az Úr: Mondjad: fegyver, fegyver! megélesített és meg is fényesített!
Son of man, say as a prophet, These are the words of the Lord: Say, A sword, a sword which has been made sharp and polished:
ἀνθ' ὧν ἐξολεθρεύσω ἐκ σοῦ ἄδικον καὶ ἄνομον οὕτως ἐξελεύσεται τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορρᾶ

10 Hogy öldököljön, megélesíttetett, hogy legyen villámlása, megfényesíttetett. Avagy örüljünk-é? Fiam [e] veszszeje megvet minden fát!
It has been made sharp to give death; it is polished so that it may be like a thunder-flame: ...
καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ διότι ἐγὼ κύριος ἐξέσπασα τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀποστρέψει οὐκέτι

11 És adta azt megfényesítésre, hogy marokba fogják; megélesíttetett az a kard s megfényesíttetett, hogy adják a megölõnek kezébe.
And I have given it to the polisher so that it may be taken in the hand: he has made the sword sharp, he has had it polished, to put it into the hand of him who gives death.
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου καταστέναξον ἐν συντριβῇ ὀσφύος σου καὶ ἐν ὀδύναις στενάξεις κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν

12 Kiálts és jajgass, embernek fia! mert ez az én népemen lészen és Izráel minden fejedelmin: e kardra jutnak népemmel együtt, ezokért üss czombodra.
Give loud cries and make sounds of grief, O son of man: for it has come on my people, it has come on all the rulers of Israel: fear of the sword has come on my people: for this cause give signs of grief.
καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσιν πρὸς σέ ἕνεκα τίνος σὺ στενάζεις καὶ ἐρεῖς ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ διότι ἔρχεται καὶ θραυσθήσεται πᾶσα καρδία καὶ πᾶσαι χεῖρες παραλυθήσονται καὶ ἐκψύξει πᾶσα σὰρξ καὶ πᾶν πνεῦμα καὶ πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ ἰδοὺ ἔρχεται καὶ ἔσται λέγει κύριος κύριος

13 Már megpróbáltatott. De hát ha a vesszõ maga is vonakodnék? Nem úgy lészen, ezt mondja az Úr Isten!
...
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

14 Te pedig, embernek fia, prófétálj, és csapd össze tenyeredet, mert kettõs lesz a kard, most harmadszor; öldöklõ kard az, a nagy öldöklõ kard körüljárja õket.
So then, son of man, be a prophet, and put your hands together with a loud sound, and give two blows with the sword, and even three; it is the sword of those who are wounded, even the sword of the wounded; the great sword which goes round about them.
υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον καὶ ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος εἰπόν ῥομφαία ῥομφαία ὀξύνου καὶ θυμώθητι

15 Hogy elolvadjon a szív és sokan elhulljanak: minden kapujokban rájok vetem a kard villámlását, hisz villámlásra készült, öldöklésre kifényesíttetett!
In order that hearts may become soft, and the number of those who are falling may be increased, I have sent death by the sword against all their doors: you are made like a flame, you are polished for death.
ὅπως σφάξῃς σφάγια ὀξύνου ὅπως γένῃ εἰς στίλβωσιν ἑτοίμη εἰς παράλυσιν σφάζε ἐξουδένει ἀπωθοῦ πᾶν ξύλον

16 Szedd össze magadat; tarts jobbra, tarts elõre, tarts balra, a merre éled irányozva van.
Be pointed to the right, to the left, wherever your edge is ordered.
καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἑτοίμην τοῦ κρατεῖν χεῖρα αὐτοῦ ἐξηκονήθη ῥομφαία ἔστιν ἑτοίμη τοῦ δοῦναι αὐτὴν εἰς χεῖρα ἀποκεντοῦντος

17 Én is összecsapom tenyeremet, és megnyugotom haragomat. Én, az Úr szólottam.
And I will put my hands together with a loud sound, and I will let my wrath have rest: I the Lord have said it.
ἀνάκραγε καὶ ὀλόλυξον υἱὲ ἀνθρώπου ὅτι αὐτὴ ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου αὐτὴ ἐν πᾶσιν τοῖς ἀφηγουμένοις τοῦ ισραηλ παροικήσουσιν ἐπὶ ῥομφαίᾳ ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου διὰ τοῦτ ο κρότησον ἐπὶ τὴν χεῖρά σου

18 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me again, saying,
ὅτι δεδικαίωται καὶ τί εἰ καὶ φυλὴ ἀπώσθη οὐκ ἔσται λέγει κύριος κύριος

19 És te, embernek fia, csinálj magadnak két útat, a melyen jõjjön a babiloni király kardja; egy földrõl jõjjön ki mind a kettõ; s egy kezet véss föl, a városba vezetõ út fejénél vésd föl.

And you, son of man, have two ways marked out, so that the sword of the king of Babylon may come; let the two of them come out of one land: and let there be a pillar at the top of the road:

καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον καὶ κρότησον χεῖρα ἐπὶ χεῖρα καὶ διπλασίασον ῥομφαίαν ἡ τρίτη ῥομφαία τραυματιῶν ἐστιν ῥομφαία τραυματιῶν ἡ μεγάλη καὶ ἐκστήσει αὐ τούς

20 Útat csinálj, hogy jõjjön a kard az Ammon fiainak Rabbájára, aztán Júdára, a körülkerített Jeruzsálemre.

Put a pillar at the top of the road for the sword to come to Rabbah in the land of the children of Ammon, and to Judah and to Jerusalem in the middle of her.

ὅπως θραυσθῇ ἡ καρδία καὶ πληθυνθῶσιν οἱ ἀσθενοῦντες ἐπὶ πᾶσαν πύλην αὐτῶν παραδέδονται εἰς σφάγια ῥομφαίας εὖ γέγονεν εἰς σφαγήν εὖ γέγονεν εἰς στίλβωσιν

21 Mert megáll a babiloni király az útak kezdetén, a két út fejénél, hogy jövendõt láttasson; megrázza a nyilakat, megkérdezi a Teráfimot, megnézi a májat.

For the king of Babylon took his place at the parting of the ways, at the top of the two roads, to make use of secret arts: shaking the arrows this way and that, he put questions to the images of his gods, he took note of the inner parts of dead beasts.

διαπορεύου ὀξύνου ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων οὗ ἂν τὸ πρόσωπόν σου ἐξεγείρηται

22 Jobbjába adta a jövendölés Jeruzsálemet, hogy állasson faltörõ kosokat, hogy nyissa száját ordításra, hogy üssön zajt trombitával, hogy állasson faltörõ kosokat a kapuk ellen, hogy töltsön sánczot, építsen tornyot.

At his right hand was the fate of Jerusalem, to give orders for destruction, to send up the war-cry, to put engines of war against the doors, lifting up earthworks, building walls.

καὶ ἐγὼ δὲ κροτήσω χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου καὶ ἐναφήσω τὸν θυμόν μου ἐγὼ κύριος λελάληκα

23 De ez nékik hamis jövendölésnek látszik: szent esküik vannak nékik [Istentõl;] ám Õ emlékezetbe hozza vétköket, hogy megfogassanak.

And this answer given by secret arts will seem false to those who have given their oaths and have let them be broken: but he will keep the memory of evil-doing so that they may be taken.

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

24 Ezokáért ezt mondja az Úr Isten: Mivelhogy emlékezetbe hozzátok vétketeket, midõn nyilvánvalókká lesznek gonoszságaitok, hogy megláttassanak bûneitek minden cselekedeteitekben; mivelhogy eszembe juttok, kézzel megfogattok.

For this cause the Lord has said: Because you have made your evil-doing come to mind by the uncovering of your wrongdoing, causing your sins to be seen in all your evil-doings; because you have come to mind, you will be taken in them.

καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου διάταξον σεαυτῷ δύο ὁδοὺς τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν βασιλέως βαβυλῶνος ἐκ χώρας μιᾶς ἐξελεύσονται αἱ δύο καὶ χεὶρ ἐν ἀρχῇ ὁδοῦ πόλεως ἐπ' ἀρχῆς

25 És te elvetemedett, te gonosztevõ, Izráel fejedelme, a kinek napja eljött az utolsó vétek idején:

And you, O evil one, wounded to death, O ruler of Israel, whose day has come in the time of the last punishment;

ὁδοῦ διατάξεις τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν ἐπὶ ραββαθ υἱῶν αμμων καὶ ἐπὶ τὴν ιουδαίαν καὶ ἐπὶ ιερουσαλημ ἐν μέσῳ αὐτῆς

26 Így szól az Úr Isten: El a süveggel, le a koronával! Ez nem lészen ez: az alacsony legyen magas, és a magas alacsony!

This is what the Lord has said: Take away the holy head-dress, take off the crown: this will not be again: let that which is low be lifted up, and that which is high be made low.

διότι στήσεται βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν ὁδὸν ἐπ' ἀρχῆς τῶν δύο ὁδῶν τοῦ μαντεύσασθαι μαντείαν τοῦ ἀναβράσαι ῥάβδον καὶ ἐπερωτῆσαι ἐν τοῖς γλυπτοῖς καὶ ἡπατοσκοπήσασθαι ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ

27 Rommá, rommá, rommá teszem azt; ez sem lesz állandó, míg el nem jõ az, a kié az uralkodás, és néki adom azt!

I will let it be overturned, overturned, overturned: this will not be again till he comes whose right it is; and I will give it to him.

ἐγένετο τὸ μαντεῖον ἐπὶ ιερουσαλημ τοῦ βαλεῖν χάρακα τοῦ διανοῖξαι στόμα ἐν βοῇ ὑψῶσαι φωνὴν μετὰ κραυγῆς τοῦ βαλεῖν χάρακα ἐπὶ τὰς πύλας αὐτῆς καὶ βαλεῖν χῶμα καὶ οἰκοδομῆσαι βελοστάσεις

28 És te, embernek fia, prófétálj, és mondjad: Ezt mondja az Úr Isten Ammon fiairól és gyalázkodásukról, és mondjad: Fegyver, fegyver, öldöklésre kivont, megfényesíttetett, hogy ragyogjon, azért, hogy villámljék;
And you, son of man, say as a prophet, This is what the Lord has said about the children of Ammon and about their shame: Say, A sword, even a sword let loose, polished for death, to make it shining so that it may be like a flame:
καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ὡς μαντευόμενος μαντείαν ἐνώπιον αὐτῶν καὶ αὐτὸς ἀναμιμνήσκων ἀδικίας αὐτοῦ μνησθῆναι

29 De mivel felõled hiábavalóságot látnak, hazugságot jövendölnek, hogy odatesznek téged a megölt gonoszok nyakára, a kiknek napjok eljött az utolsó vétek idején:
Your vision is to no purpose, your use of secret arts gives a false answer, to put it on the necks of evil-doers who are wounded to death, whose day has come, in the time of the last punishment.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἀνεμνήσατε τὰς ἀδικίας ὑμῶν ἐν τῷ ἀποκαλυφθῆναι τὰς ἀσεβείας ὑμῶν τοῦ ὁραθῆναι ἁμαρτίας ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς ἀσεβείαις ὑμῶν καὶ ἐ ν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν ἀνθ' ὧν ἀνεμνήσατε ἐν τούτοις ἀλώσεσθε

30 Tedd vissza hüvelyébe azt; a helyen, melyen teremtettél, származásod földjén ítéllek meg téged.
Go back into your cover. In the place where you were made, in the land from which you were taken, I will be your judge.
καὶ σύ βέβηλε ἄνομε ἀφηγούμενε τοῦ ισραηλ οὗ ἥκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδικίας πέρας

31 És kiontom reád haragomat, búsulásom tüzét fúvom reád, és adlak goromba férfiak kezébe, kik mesterek, [téged] elveszteni.
And I will let loose my burning passion on you, breathing out on you the fire of my wrath: and I will give you up into the hands of men like beasts, trained to destruction.
τάδε λέγει κύριος ἀφείλου τὴν κίδαριν καὶ ἐπέθου τὸν στέφανον αὕτη οὐ τοιαύτη ἔσται ἐταπείνωσας τὸ ὑψηλὸν καὶ τὸ ταπεινὸν ὕψωσας

32 A tûz eledele leszel; véredet benyeli a föld; emlékezetbe nem jösz többé, mert én, az Úr szóltam.
You will be food for the fire; your blood will be drained out in the land; there will be no more memory of you: for I the Lord have said it.
ἀδικίαν ἀδικίαν θήσομαι αὐτήν οὐδ' αὕτη τοιαύτη ἔσται ἕως οὗ ἔλθῃ ᾧ καθήκει καὶ παραδώσω αὐτῷ

1 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 És te, embernek fia, ítélni akarsz? meg akarod-é ítélni a vérontó várost? add tudtára minden útálatosságait,
And you, son of man, will you be a judge, will you be a judge of the town of blood? then make clear to her all her disgusting ways.
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου εἰ κρινεῖς τὴν πόλιν τῶν αἱμάτων καὶ παράδειξον αὐτῇ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς

3 És mondjad: Így szólt az Úr Isten: Te város, ki közepében vért ontott, hogy eljõjjön ideje, és bálványokat csinált magának önmaga megfertéztetésére;
And you are to say, This is what the Lord has said: A town causing blood to be drained out in her streets so that her time may come, and making images in her to make her unclean!
καὶ ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος κύριος ὦ πόλις ἐκχέουσα αἵματα ἐν μέσῳ αὐτῆς τοῦ ἐλθεῖν καιρὸν αὐτῆς καὶ ποιοῦσα ἐνθυμήματα καθ' αὐτῆς τοῦ μιαίνειν αὐτήν

4 Véred miatt, melyet ontottál, lettél bûnös, és bálványaiddal, melyeket csináltál, fertéztetted meg magadat, s közelebb hoztad napjaidat s eljutottál esztendeidig; azért adlak gyalázatul a pogányoknak, és csúfolásul minden tartománynak.
You are responsible for the blood drained out by you, and you are unclean through the images which you have made; and you have made your day come near, and the time of your judging has come; for this cause I have made you a name of shame to the nations and a cause of laughing to all countries.
ἐν τοῖς αἵμασιν αὐτῶν οἷς ἐξέχεας παραπέπτωκας καὶ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασίν σου οἷς ἐποίεις ἐμιαίνου καὶ ἤγγισας τὰς ἡμέρας σου καὶ ἦγαγες καιρὸν ἐτῶν σου διὰ τοῦτο δέδωκά σ ε εἰς ὄνειδος τοῖς ἔθνεσιν καὶ εἰς ἐμπαιγμὸν πάσαις ταῖς χώραις

5 A kik közel s távol vannak tõled, megcsúfolnak téged, te fertézett nevû, sok háborúságú!
Those who are near and those who are far from you will make sport of you; your name is unclean, you are full of sounds of fear.
ταῖς ἐγγιζούσαις πρὸς σὲ καὶ ταῖς μακρὰν ἀπεχούσαις ἀπὸ σοῦ καὶ ἐμπαίξονται ἐν σοί ἀκάθαρτος ἡ ὀνομαστὴ καὶ πολλὴ ἐν ταῖς ἀνομίαις

6 Ímé, Izráel fejedelmei, kiki az õ tehetsége szerint azon volt benned, hogy vért ontsanak.
See, the rulers of Israel, every one in his family, have been causing death in you.
ἰδοὺ οἱ ἀφηγούμενοι οἴκου ισραηλ ἕκαστος πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ συνανεφύροντο ἐν σοί ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα

7 Apát és anyát megútáltak te benned, a jövevényen nyomorgatást cselekedtek te közepetted, árvát és özvegyet sanyargattak benned.
In you they have had no respect for father and mother; in you they have been cruel to the man from a strange land; in you they have done wrong to the child without a father and to the widow.
πατέρα καὶ μητέρα ἐκακολόγουν ἐν σοὶ καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον ἀνεστρέφοντο ἐν ἀδικίαις ἐν σοί ὀρφανὸν καὶ χήραν κατεδυνάστευον ἐν σοί

8 A mi nékem szenteltetett, megútáltad, s szombatimat megfertéztetted.
You have made little of my holy things, and have made my Sabbaths unclean.
καὶ τὰ ἅγιά μου ἐξουδένουν καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν ἐν σοί

9 Rágalmazók voltak benned, hogy vért ontsanak, s a hegyeken ettek benned, fajtalanságot cselekedtek közepetted.
In you there are men who say evil of others, causing death; in you they have taken the flesh with the blood for food; in your streets they have put evil designs into effect.
ἄνδρες λῃσταὶ ἐν σοί ὅπως ἐκχέωσιν ἐν σοὶ αἷμα καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἤσθοσαν ἐν σοί ἀνόσια ἐποίουν ἐν μέσῳ σου

10 Az atya szemérmét föltakarták benned, a havivér miatt tisztátalant erõszakolták benned.
In you they have let the shame of their fathers be seen; in you they have done wrong to a woman at the time when she was unclean.
αἰσχύνην πατρὸς ἀπεκάλυψαν ἐν σοὶ καὶ ἐν ἀκαθαρσίαις ἀποκαθημένην ἐταπείνουν ἐν σοί

11 Egyik felebarátjának feleségével cselekedett útálatosságot, a másik meg menyét fertéztette meg fajtalanságban, s volt, a ki húgát, atyjának leányát erõszakolta benned.
And in you one man has done what was disgusting with his neighbour's wife; and another has made his daughter-in-law unclean; and another has done wrong to his sister, his father's daughter.
ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἠνομοῦσαν καὶ ἕκαστος τὴν νύμφην αὐτοῦ ἐμίαινεν ἐν ἀσεβείᾳ καὶ ἕκαστος τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ θυγατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐταπείνουν ἐν σοί

12 Ajándékokat vettek fel benned a vérontásra, uzsorát és kamatot szedtél, s nyerekedtél felebarátaidon csalárdsággal, s én rólam elfelejtkeztél, ezt mondja az Úr Isten.
In you they have taken rewards as the price of blood; you have taken interest and great profits, and you have taken away your neighbours' goods by force, and have not kept me in mind, says the Lord.
δῶρα ἐλαμβάνοσαν ἐν σοί ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα τόκον καὶ πλεονασμὸν ἐλαμβάνοσαν ἐν σοί καὶ συνετελέσω συντέλειαν κακίας σου τὴν ἐν καταδυναστείᾳ ἐμοῦ δὲ ἐπελάθου λέγει κύριος

13 És ímé, összecsapom tenyeremet nyereségeden, a melyet csináltál, és a vérontásokon, melyek lõnek te benned.
See, then, I have made my hands come together in wrath against your taking of goods by force and against the blood which has been flowing in you.
ἐὰν δὲ πατάξω χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου ἐφ' οἷς συντετέλεσαι οἷς ἐποίησας καὶ ἐπὶ τοῖς αἵμασίν σου τοῖς γεγενημένοις ἐν μέσῳ σου

14 Vajjon megállhat-é szíved, avagy erõsek lesznek-é kezeid azokban a napokban, mikor én számolok veled? Én, az Úr, szólottam és meg is cselekszem.
Will your heart be high or your hands strong in the days when I take you in hand? I the Lord have said it and will do it.
εἰ ὑποστήσεται ἡ καρδία σου εἰ κρατήσουσιν αἱ χεῖρές σου ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἐγὼ ποιῶ ἐν σοί ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω

15 És eloszlatlak téged a pogányok közé, és szétszórlak a tartományokba, s véget vetek tisztátalanságodnak.
And I will send you in flight among the nations and wandering among the countries; and I will completely take away out of you everything which is unclean.
καὶ διασκορπιῶ σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ διασπερῶ σε ἐν ταῖς χώραις καὶ ἐκλείψει ἡ ἀκαθαρσία σου ἐκ σοῦ

16 S örökségül bírlak téged a pogányok szeme láttára, és megtudod, hogy én vagyok az Úr.
And you will be made low before the eyes of the nations; and it will be clear to you that I am the Lord.
καὶ κατακληρονομήσω ἐν σοὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἐθνῶν καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος

17 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

18 Embernek fia! Izráel háza salakká lett nékem; egészen réz és ón és vas és ólom a kemencze közepette; ezüstsalakká lettek:
Son of man, the children of Israel have become like the poorest sort of waste metal to me: they are all silver and brass and tin and iron and lead mixed with waste.
υἱὲ ἀνθρώπου ἰδοὺ γεγόνασί μοι ὁ οἶκος ισραηλ ἀναμεμειγμένοι πάντες χαλκῷ καὶ σιδήρῳ καὶ κασσιτέρῳ καὶ μολίβῳ ἐν μέσῳ ἀργυρίου ἀναμεμειγμένος ἐστίν

19 Ennekokáért így szól az Úr Isten. Mivelhogy mindnyájan salakká lettetek, azért ímé, egybegyûjtelek titeket Jeruzsálem közepébe.
For this cause the Lord has said: Because you have all become waste metal, see, I will get you together inside Jerusalem.
διὰ τοῦτο εἰπόν τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἐγένεσθε πάντες εἰς σύγκρασιν μίαν διὰ τοῦτο ἐγὼ εἰσδέχομαι ὑμᾶς εἰς μέσον ιερουσαλημ

20 A mint egybe szoktak gyûjteni ezüstöt és rezet és vasat és ólmot és ónt a kemencze közepébe, hogy tüzet gerjeszszenek rá a megolvasztásra; így gyûjtelek egybe búsulásomban és haragomban, és bevetlek s megolvasztlak titeket.
As they put silver and brass and iron and lead and tin together inside the oven, heating up the fire on it to make it soft; so will I get you together in my wrath and in my passion, and, heating the fire with my breath, will make you soft.
καθὼς εἰσδέχεται ἄργυρος καὶ χαλκὸς καὶ σίδηρος καὶ κασσίτερος καὶ μόλιβος εἰς μέσον καμίνου τοῦ ἐκφυσῆσαι εἰς αὐτὸ πῦρ τοῦ χωνευθῆναι οὕτως εἰσδέξομαι ὑμᾶς ἐν ὀργῇ μου καὶ συνάξω καὶ χωνεύσω ὑμᾶς

21 És egybegyûjtelek titeket, és rátok fúvom búsulásom tüzét, hogy benne megolvadjatok.
Yes, I will take you, breathing on you the fire of my wrath, and you will become soft in it.
καὶ ἐκφυσήσω ἐφ' ὑμᾶς ἐν πυρὶ ὀργῆς μου καὶ χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς

22 A mint megolvad az ezüst a kemencze közepében, úgy olvadtok meg õ benne, és megtudjátok, hogy én, az Úr öntöttem ki haragomat reátok.
As silver becomes soft in the oven, so you will become soft in it; and you will be certain that I the Lord have let loose my passion on you.
ὃν τρόπον χωνεύεται ἀργύριον ἐν μέσῳ καμίνου οὕτως χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐφ' ὑμᾶς

23 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

24 Embernek fia! mondjad néki: Te vagy a föld, mely meg nem tisztult; esõt nem kapott a haragnak napján.
Son of man, say to her, You are a land on which no rain or thunderstorm has come in the day of wrath.
υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν αὐτῇ σὺ εἶ γῆ ἡ οὐ βρεχομένη οὐδὲ ὑετὸς ἐγένετο ἐπὶ σὲ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς

25 Pártosok az õ prófétái õ közepette; olyanok, mint az ordító oroszlán, mely ragadományt ragad: lelkeket ettek, kincset és drágaságot elvesznek, özvegyeit megsokasítják õbenne.
Her rulers in her are like a loud-voiced lion violently taking his food; they have made a meal of souls; they have taken wealth and valued property; they have made great the number of widows in her.
ἧς οἱ ἀφηγούμενοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λέοντες ὠρυόμενοι ἁρπάζοντες ἁρπάγματα ψυχὰς κατεσθίοντες ἐν δυναστείᾳ τιμὰς λαμβάνοντες ἐν ἀδικίᾳ καὶ αἱ χῆραί σου ἐπληθύνθησαν ἐν μέσῳ σου

26 Papjai erõszakot tettek törvényemen, s megfertéztették, a mi nékem szenteltetett! különbséget nem tettek a között, a mi szent és a mi köz, s a tisztátalan és tiszta között különbséget nem tanítottak, s szombataimtól elrejtették szemeiket, úgyhogy megszentségtelenítettek engem.
Her priests have been acting violently against my law; they have made my holy things unclean: they have made no division between what is holy and what is common, and they have not made it clear that the unclean is different from the clean, and their eyes have been shut to my Sabbaths, and I am not honoured among them.
καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἠθέτησαν νόμον μου καὶ ἐβεβήλουν τὰ ἅγιά μου ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλου οὐ διέστελλον καὶ ἀνὰ μέσον ἀκαθάρτου καὶ τοῦ καθαροῦ οὐ διέστελλον καὶ ἀπὸ τῶν σαββάτων μου παρεκάλυπτον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἐβεβηλούμην ἐν μέσῳ αὐτῶν

27 Elõljárói õ közepette mint a ragadományt ragadozó farkasok: vért ontani, a lelkeket elveszteni, hogy nyerekedhessenek nyereséggel.
Her rulers in her are like wolves violently taking their food; putting men to death and causing the destruction of souls, so that they may get their profit.
οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λύκοι ἁρπάζοντες ἁρπάγματα τοῦ ἐκχέαι αἷμα ὅπως πλεονεξίᾳ πλεονεκτῶσιν

28 És prófétái mázolnak nékik mázzal: hiábavalóságot látnak s jövendölnek hazugságot nékik, mondván: Így szól az Úr Isten! holott az Úr nem beszélt.
And her prophets have been using whitewash, seeing foolish visions and making false use of secret arts, saying, This is what the Lord has said, when the Lord has said nothing.
καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς ἀλείφοντες αὐτοὺς πεσοῦνται ὁρῶντες μάταια μαντευόμενοι ψευδῆ λέγοντες τάδε λέγει κύριος καὶ κύριος οὐ λελάληκεν

29 A föld népe nyomorgatást cselekszik és ragadományt ragadoz, a szûkölködõt és szegényt sanyargatja, s a jövevényt törvénytelen nyomorgatja.
The people of the land have been acting cruelly, taking men's goods by force; they have been hard on the poor and those in need, and have done wrong to the man from a strange land.
λαὸν τῆς γῆς ἐκπιεζοῦντες ἀδικίᾳ καὶ διαρπάζοντες ἁρπάγματα πτωχὸν καὶ πένητα καταδυναστεύοντες καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον οὐκ ἀναστρεφόμενοι μετὰ κρίματος

30 És keresék közülök valakit, a ki falat falazna, és állana a törésen én elõmbe az országért, hogy el ne pusztítsam azt; de senkit nem találék.
And I was looking for a man among them who would make up the wall and take his station in the broken place before me for the land, so that I might not send destruction on it: but there was no one.
καὶ ἐζήτουν ἐξ αὐτῶν ἄνδρα ἀναστρεφόμενον ὀρθῶς καὶ ἑστῶτα πρὸ προσώπου μου ὁλοσχερῶς ἐν καιρῷ τῆς γῆς τοῦ μὴ εἰς τέλος ἐξαλεῖψαι αὐτήν καὶ οὐχ εὗρον

31 Ennekokáért kiontám haragomat reájok, megemésztém õket búsulásom tüzével, útjokat fejökhöz verém, azt mondja az Úr Isten.
And I let loose my passion on them, and have put an end to them in the fire of my wrath: I have made the punishment of their ways come on their heads, says the Lord.
καὶ ἐξέχεα ἐπ' αὐτὴν θυμόν μου ἐν πυρὶ ὀργῆς μου τοῦ συντελέσαι τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα λέγει κύριος κύριος

1 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
The word of the Lord came to me again, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! Volt két asszony, egy anyának leányai.
Son of man, there were two women, daughters of one mother:
υἱὲ ἀνθρώπου δύο γυναῖκες ἦσαν θυγατέρες μητρὸς μιᾶς

3 És paráználkodának Égyiptomban, ifjúságukban paráználkodtak; ott szorongatták emlõjüket, ott nyomogatták szûzi keblöket.
They were acting like loose women in Egypt; when they were young their behaviour was loose: there their breasts were crushed, even the points of their young breasts were crushed.
καὶ ἐξεπόρνευσαν ἐν αἰγύπτῳ ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν ἐκεῖ ἔπεσον οἱ μαστοὶ αὐτῶν ἐκεῖ διεπαρθενεύθησαν

4 És nevök: Oholá a nagyobbik, és húga Oholibá; és lõnek enyimekké, és szülének fiakat és leányokat. A mi pedig a nevöket illeti: Samaria az Oholá és Jeruzsálem az Oholibá.
Their names were Oholah, the older, and Oholibah, her sister: and they became mine, and gave birth to sons and daughters. As for their names, Samaria is Oholah, and Jerusalem, Oholibah.
καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἦν οολα ἡ πρεσβυτέρα καὶ οολιβα ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς καὶ ἐγένοντό μοι καὶ ἔτεκον υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν σαμάρεια ἡ οολα καὶ ιερουσα λημ ἡ οολιβα

5 És paráználkodék Oholá oldalamon, és fölgerjede szeretõihez, a közeli Assiriabeliekhez.
And Oholah was untrue to me when she was mine; she was full of desire for her lovers, even for the Assyrians, her neighbours,
καὶ ἐξεπόρνευσεν ἡ οολα ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἐπέθετο ἐπὶ τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς ἐπὶ τοὺς ἀσσυρίους τοὺς ἐγγίζοντας αὐτῇ

6 Kik kék bíborba öltözöttek, helytartók és fejedelmek, kívánatos ifjak mindnyájan, lovagok, lovakon ülõk.
Who were clothed in blue, captains and rulers, all of them young men to be desired, horsemen seated on horses.
ἐνδεδυκότας ὑακίνθινα ἡγουμένους καὶ στρατηγούς νεανίσκοι ἐπίλεκτοι πάντες ἱππεῖς ἱππαζόμενοι ἐφ' ἵππων

7 És nékik adá magát paráznaságaiban Assiria válogatott ifjainak; és mindazoknál, kikhez felgerjede, minden õ bálványaikkal megfertézteté magát.
And she gave her unclean love to them, all of them the noblest men of Assyria: and she made herself unclean with the images of all who were desired by her.
καὶ ἔδωκεν τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐπ' αὐτούς ἐπίλεκτοι υἱοὶ ἀσσυρίων πάντες καὶ ἐπὶ πάντας οὓς ἐπέθετο ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῆς ἐμιαίνετο

8 De az Égyiptombeliektõl való paráznaságait is el nem hagyá, mert vele háltak ifjúságában, s õk nyomogatták szûzi kebelét, és kiöntötték õ reá paráznaságukat.
And she has not given up her loose ways from the time when she was in Egypt; for when she was young they were her lovers, and by them her young breasts were crushed, and they let loose on her their unclean desire.
καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐξ αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλιπεν ὅτι μετ' αὐτῆς ἐκοιμῶντο ἐν νεότητι αὐτῆς καὶ αὐτοὶ διεπαρθένευσαν αὐτὴν καὶ ἐξέχεαν τὴν πορνείαν αὐτῶν ἐπ' αὐτήν

9 Ennekokáért adtam õt szeretõinek kezébe, Assiria fiainak kezébe, kikhez fölgerjedett.
For this cause I gave her up into the hands of her lovers, into the hands of the Assyrians on whom her desire was fixed.
διὰ τοῦτο παρέδωκα αὐτὴν εἰς χεῖρας τῶν ἐραστῶν αὐτῆς εἰς χεῖρας υἱῶν ἀσσυρίων ἐφ' οὓς ἐπετίθετο

10 Azok feltakarák szemérmét, fiait és leányit elvivék s magát fegyverrel ölék meg, úgy hogy híre-neve lõn az asszonyoknál, s ítéletet cselekedének rajta.
By these her shame was uncovered: they took her sons and daughters and put her to death with the sword: and she became a cause of wonder to women; for they gave her the punishment which was right.
αὐτοὶ ἀπεκάλυψαν τὴν αἰσχύνην αὐτῆς υἱοὺς καὶ θυγατέρας αὐτῆς ἔλαβον καὶ αὐτὴν ἐν ῥομφαίᾳ ἀπέκτειναν καὶ ἐγένετο λάλημα εἰς γυναῖκας καὶ ἐποίησαν ἐκδικήσεις ἐν αὐτῇ εἰς τὰς θυγατέρας

11 És látá húga, Oholibá, és még gonoszabbul folytatá bujálkodását amannál, és paráznaságait nénje paráználkodásainál.
And her sister Oholibah saw this, but her desire was even more unmeasured, and her loose behaviour was worse than that of her sister.
καὶ εἶδεν ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς οολιβα καὶ διέφθειρε τὴν ἐπίθεσιν αὐτῆς ὑπὲρ αὐτὴν καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ὑπὲρ τὴν πορνείαν τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς

12 Assiria fiaihoz fölgerjedt, közeli helytartókhoz s fejedelmekhez, teljes szépségben öltözõkhöz, lovagokhoz, lovakon ülõkhöz, kik mindnyájan kivánatos ifjak.
She was full of desire for the Assyrians, captains and rulers, her neighbours, clothed in blue, horsemen going on horses, all of them young men to be desired.
ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀσσυρίων ἐπέθετο ἡγουμένους καὶ στρατηγοὺς τοὺς ἐγγὺς αὐτῆς ἐνδεδυκότας εὐπάρυφα ἱππεῖς ἱππαζομένους ἐφ' ἵππων νεανίσκοι ἐπίλεκτοι πάντες

13 És látám, hogy megfertéztette magát: egy az útjok kettõjöknek.
And I saw that she had become unclean; the two of them went the same way.
καὶ εἶδον ὅτι μεμίανται ὁδὸς μία τῶν δύο

14 És még szaporítá paráznaságait, és láta férfiakat bevésve a falon, a Káldeusok képeit, bevésve vörös festékkel,
And her loose behaviour became worse; for she saw men pictured on a wall, pictures of the Chaldaeans painted in bright red,
καὶ προσέθετο πρὸς τὴν πορνείαν αὐτῆς καὶ εἶδεν ἄνδρας ἐζωγραφημένους ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰκόνας χαλδαίων ἐζωγραφημένους ἐν γραφίδι

15 Kik övet viseltek derekukon, csomós süvegeket fejükön, olyanok mind, mint a szekérrõl harczolók, hasonlók Bábel fiaihoz, kiknek szülõföldje Káldea;
With bands round their bodies and with head-dresses hanging round their heads, all of them looking like rulers, like the Babylonians, the land of whose birth is Chaldaea.
ἐζωσμένους ποικίλματα ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν καὶ τιάραι βαπταὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν ὄψις τρισσὴ πάντων ὁμοίωμα υἱῶν χαλδαίων γῆς πατρίδος αὐτῶν

16 És fölgerjedt hozzájok szemei nézésében, s bocsáta követeket hozzájok Káldeába.
And when she saw them she was full of desire for them, and sent servants to them in Chaldaea.
καὶ ἐπέθετο ἐπ' αὐτοὺς τῇ ὁράσει ὀφθαλμῶν αὐτῆς καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς αὐτοὺς εἰς γῆν χαλδαίων

17 És eljövének õ hozzá Bábel fiai a szerelem ágyasházába, s megfertézteték õt paráznaságukkal, úgyhogy tisztátalan lett miattok; s ekkor lelke eltávozék tõlök.
And the Babylonians came to her, into the bed of love, and made her unclean with their loose desire, and she became unclean with them, and her soul was turned from them.
καὶ ἦλθοσαν πρὸς αὐτὴν υἱοὶ βαβυλῶνος εἰς κοίτην καταλυόντων καὶ ἐμίαινον αὐτὴν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς καὶ ἐμιάνθη ἐν αὐτοῖς καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἀπ' αὐτῶν

18 És mikor feltakarta paráznaságait és feltakarta szemérmét, eltávozék az én lelkem õ tõle, a mint az õ nénjétõl lelkem eltávozott vala.
So her loose behaviour was clearly seen and her shame uncovered: then my soul was turned from her as it had been turned from her sister.
καὶ ἀπεκάλυψεν τὴν πορνείαν αὐτῆς καὶ ἀπεκάλυψεν τὴν αἰσχύνην αὐτῆς καὶ ἀπέστη ἡ ψυχή μου ἀπ' αὐτῆς ὃν τρόπον ἀπέστη ἡ ψυχή μου ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς

19 És megsokasítá paráznaságait, megemlékezvén ifjúságának napjairól, mikor Égyiptom földjén paráználkodott;
But still she went on the more with her loose behaviour, keeping in mind the early days when she had been a loose woman in the land of Egypt.
καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου τοῦ ἀναμνῆσαι ἡμέρας νεότητός σου ἐν αἷς ἐπόρνευσας ἐν αἰγύπτῳ

20 És fölgerjede azok bujálkodóihoz, kiknek teste olyan, mint a szamarak teste, és folyásuk, mint lovak folyása.
And she was full of desire for her lovers, whose flesh is like the flesh of asses and whose seed is like the seed of horses.
καὶ ἐπέθου ἐπὶ τοὺς χαλδαίους ὧν ἦσαν ὡς ὄνων αἱ σάρκες αὐτῶν καὶ αἰδοῖα ἵππων τὰ αἰδοῖα αὐτῶν

21 És megemlékezél ifjúságod fajtalankodására, mikor õk, az égyiptomiak, nyomogatták kebledet, hogy szorongassák ifjúságod emlõit.
And she made the memory of the loose ways of her early years come back to mind, when her young breasts were crushed by the Egyptians.
καὶ ἐπεσκέψω τὴν ἀνομίαν νεότητός σου ἃ ἐποίεις ἐν αἰγύπτῳ ἐν τῷ καταλύματί σου οὗ οἱ μαστοὶ νεότητός σου

22 Ennekokáért Oholibá, így szól az Úr Isten: Ímé, én feltámasztom a te szeretõidet ellened, kiktõl pedig eltávozott lelked, s reád hozom õket mindenfelõl.
For this cause, O Oholibah, this is what the Lord has said: See, I will make your lovers come up against you, even those from whom your soul is turned away in disgust; and I will make them come up against you on every side;
διὰ τοῦτο οολιβα τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς ἐραστάς σου ἐπὶ σέ ἀφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχή σου ἀπ' αὐτῶν καὶ ἐπάξω αὐτοὺς ἐπὶ σὲ κυκλόθεν

23 Babilon fiait és minden Káldeabelit, Pekódot és Soát és Koát, Assiria minden fiát õ velük, kívánatos ifjakat, helytartókat s fejedelmeket, mindnyájokat, szekérrõl harczolókat s elõkelõket, és lovakon ülõket, mindnyájokat.
The Babylonians and all the Chaldaeans, Pekod and Shoa and Koa, and all the Assyrians with them: young men to be desired, captains and rulers all of them, and chiefs, her neighbours, all of them on horseback.
υἱοὺς βαβυλῶνος καὶ πάντας τοὺς χαλδαίους φακουδ καὶ σουε καὶ κουε καὶ πάντας υἱοὺς ἀσσυρίων μετ' αὐτῶν νεανίσκους ἐπιλέκτους ἡγεμόνας καὶ στρατηγοὺς πάντας τρισσοὺς καὶ ὀνομαστοὺς ἱππεύοντας ἐφ' ἵππων

24 És jõnek reád szekereknek és kerekeknek tömegével s népek sokaságával, nagy és kis paizszsal és sisakkal körülvesznek téged mindenfelõl, s adok nékik hatalmat az ítéletre, s megítélnek téged az õ ítéletök szerint.
And they will come against you from the north on horseback, with war-carriages and a great band of peoples; they will put themselves in order against you with breastplate and body-cover and metal head-dress round about you: and I will make them your judges, and they will give their decision against you as seems right to them.
καὶ πάντες ἥξουσιν ἐπὶ σὲ ἀπὸ βορρᾶ ἅρματα καὶ τροχοὶ μετ' ὄχλου λαῶν θυρεοὶ καὶ πέλται καὶ βαλοῦσιν φυλακὴν ἐπὶ σὲ κύκλῳ καὶ δώσω πρὸ προσώπου αὐτῶν κρίμα καὶ ἐκδικήσουσίν σε ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν

25 És megmutatom rajtad féltõ szerelmemet, s cselekszenek veled kegyetlenül; orrodat s füleidet elmetélik, s maradékod fegyver miatt hull el; õk fiaidat és leányaidat elviszik, s maradékodat tûz emészti meg.
And my bitter feeling will be working against you, and they will take you in hand with passion; they will take away your nose and your ears, and the rest of you will be put to the sword: they will take your sons and daughters, and the rest of you will be burned up in the fire.
καὶ δώσω τὸν ζῆλόν μου ἐν σοί καὶ ποιήσουσιν μετὰ σοῦ ἐν ὀργῇ θυμοῦ μυκτῆρά σου καὶ ὦτά σου ἀφελοῦσιν καὶ τοὺς καταλοίπους σου ἐν ῥομφαίᾳ καταβαλοῦσιν αὐτοὶ υἱούς σου καὶ θυγατέρας σου λήμψονται καὶ τοὺς καταλοίπους σου πῦρ καταφάγεται

26 S megfosztanak ruháidtól, és elveszik ékességeidet.
And they will take all your clothing off you and take away your ornaments.
καὶ ἐκδύσουσίν σε τὸν ἱματισμόν σου καὶ λήμψονται τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου

27 És véget vetek fajtalanságodnak s Égyiptom földjérõl való paráznaságodnak, s nem emeled föl szemeidet rájok, s Égyiptomra nem emlékezel többé.
So I will put an end to your evil ways and your loose behaviour which came from the land of Egypt: and your eyes will never be lifted up to them again, and you will have no more memory of Egypt.
καὶ ἀποστρέψω τὰς ἀσεβείας σου ἐκ σοῦ καὶ τὴν πορνείαν σου ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ οὐ μὴ ἄρῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐπ' αὐτοὺς καὶ αἰγύπτου οὐ μὴ μνησθῇς οὐκέτι

28 Mert így szól az Úr Isten: Ímé, én adlak téged azoknak kezébe, a kiket gyûlölsz, azoknak kezébe, a kiktõl eltávozott lelked.
For this is what the Lord has said: See, I will give you up into the hands of those who are hated by you, into the hands of those from whom your soul is turned away in disgust:
διότι τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμί σε εἰς χεῖρας ὧν μισεῖς ἀφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχή σου ἀπ' αὐτῶν

29 És gyûlölséggel cselekesznek veled, és mindent, mit kerestél, elvesznek tõled, és mezítelen s ruhátalan hagynak, hogy feltakartassék paráznaságaid szemérme. És fajtalanságod s paráználkodásaid

And they will take you in hand with hate, and take away all the fruit of your work, and let you be unveiled and without clothing: and the shame of your loose behaviour will be uncovered, your evil designs and your loose ways.

καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐν μίσει καὶ λήμψονται πάντας τοὺς πόνους σου καὶ τοὺς μόχθους σου καὶ ἔσῃ γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα καὶ ἀποκαλυφθήσεται αἰσχύνη πορνείας σου καὶ ἀσέβειά σου καὶ ἡ πορνεία σου

30 Hozták ezeket reád; mivelhogy paráználkodtál a pogányok után, mert megfertéztetted magad azok bálványaival.

They will do these things to you because you have been untrue to me, and have gone after the nations, and have become unclean with their images.

ἐποίησεν ταῦτά σοι ἐν τῷ ἐκπορνεῦσαί σε ὀπίσω ἐθνῶν καὶ ἐμιαίνου ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν

31 Nénéd útján jártál, azért az õ poharát adom kezedbe.

You have gone in the way of your sister; and I will give her cup into your hand.

ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀδελφῆς σου ἐπορεύθης καὶ δώσω τὸ ποτήριον αὐτῆς εἰς χεῖράς σου

32 Így szól az Úr Isten: Nénéd poharát megiszod, mely mély és széles; leszen nevetségedre s csúfoltatásodra, hogy sok fér bele.

This is what the Lord has said: You will take a drink from your sister's cup, which is deep and wide: you will be laughed at and looked down on, more than you are able to undergo.

τάδε λέγει κύριος τὸ ποτήριον τῆς ἀδελφῆς σου πίεσαι τὸ βαθὺ καὶ τὸ πλατὺ τὸ πλεονάζον τοῦ συντελέσαι

33 Részegséggel és bánattal megtelsz; pusztaság és elpusztulás pohara a te nénéd, Samaria pohara!

You will be broken and full of sorrow, with the cup of wonder and destruction, with the cup of your sister Samaria.

μέθην καὶ ἐκλύσεως πλησθήσῃ καὶ τὸ ποτήριον ἀφανισμοῦ ποτήριον ἀδελφῆς σου σαμαρείας

34 Meg kell innod azt s fenékig hajtanod; és cserepein rágódni fogsz, emlõidet megszaggatod azokon, mert én szólottam, ezt mondja az Úr Isten.

And after drinking it and draining it out, you will take the last drops of it to the end, pulling off your breasts: for I have said it, says the Lord.

καὶ πίεσαι αὐτό καὶ τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς νεομηνίας αὐτῆς ἀποστρέψω διότι ἐγὼ λελάληκα λέγει κύριος

35 Ennekokáért ezt mondja az Úr Isten: Mivelhogy elfelejtkeztél én rólam s hátad mögé vetettél engemet, te is hordozd fajtalanságodat és paráznaságaidat.

So this is what the Lord has said: Because you have not kept me in your memory, and because your back has been turned to me, you will even undergo the punishment of your evil designs and your loose ways.

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἐπελάθου μου καὶ ἀπέρριψάς με ὀπίσω τοῦ σώματός σου καὶ σὺ λαβὲ τὴν ἀσέβειάν σου καὶ τὴν πορνείαν σου

36 És monda az Úr nékem: Embernek fia! avagy nem ítéled-é Oholát és Oholibát? Hirdesd nékik útálatosságaikat.

Then the Lord said to me: Son of man, will you be the judge of Oholibah? then make clear to her the disgusting things she has done.

καὶ εἶπεν κύριος πρός με υἱὲ ἀνθρώπου οὐ κρινεῖς τὴν οολαν καὶ τὴν οολιβαν καὶ ἀπαγγελεῖς αὐταῖς τὰς ἀνομίας αὐτῶν

37 Mert házasságot törtek, és vér van kezeiken, és bálványaikkal törtek házasságot, és fiaikat is, kiket szültek vala nékem, tûzben nékik áldozák azok eledeléül.

For she has been false to me, and blood is on her hands, and with her images she has been untrue; and more than this, she made her sons, whom she had by me, go through the fire to them to be burned up.

ὅτι ἐμοιχῶντο καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν ἐμοιχῶντο καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἃ ἐγέννησάν μοι διήγαγον αὐτοῖς δι' ἐμπύρων

38 Sõt ezt is cselekedték velem: megfertézteték az én szent helyemet azon a napon, és szombatimat megszentségteleníték.

Further, this is what she has done to me: she has made my holy place unclean and has made my Sabbaths unclean.

ἕως καὶ ταῦτα ἐποίησάν μοι τὰ ἅγιά μου ἐμίαινον καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν

39 És mikor megölték fiaikat az õ bálványaiknak, bemenének az én szenthelyembe azon a napon, hogy megszentségtelenítsék, és ímé, így cselekedtek az én házamban.

For when she had made an offering of her children to her images, she came into my holy place to make it unclean; see, this is what she has done inside my house.

καὶ ἐν τῷ σφάζειν αὐτοὺς τὰ τέκνα αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ εἰσεπορεύοντο εἰς τὰ ἅγιά μου τοῦ βεβηλοῦν αὐτά καὶ ὅτι οὕτως ἐποίουν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου

40 Sõt elküldöttek messzünnen jövõ emberekhez, kikhez követség küldetett, és ímé eljövének, a kiknek kedvéért megmosódál, kendõzéd szemeidet, és fölékesítéd magad ékességgel;
And she even sent for men to come from far away, to whom a servant was sent, and they came: for whom she was washing her body and painting her eyes and making herself fair with ornaments.
καὶ ὅτι τοῖς ἀνδράσιν τοῖς ἐρχομένοις μακρόθεν οἷς ἀγγέλους ἐξαπεστέλλοσαν πρὸς αὐτούς καὶ ἄμα τῷ ἔρχεσθαι αὐτοὺς εὐθὺς ἐλούου καὶ ἐστιβίζου τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐκό σμου κόσμῳ

41 És ültél pompás kerevetre, s terített asztal vala az elõtt, és az én füstölõ szeremet és olajomat arra tevéd;
And she took her seat on a great bed, with a table put ready before it on which she put my perfume and my oil.
καὶ ἐκάθου ἐπὶ κλίνης ἐστρωμένης καὶ τράπεζα κεκοσμημένη πρὸ προσώπου αὐτῆς καὶ τὸ θυμίαμά μου καὶ τὸ ἔλαιόν μου εὐφραίνοντο ἐν αὐτοῖς

42 És lõn ott örvendezõ sokaságnak zaja. És [küldöttek] az emberek sokaságából való férfiakhoz, hozatának ivótársakat a pusztából; és ezek adának karpereczeket az õ kezeikre és ékes koronát fejökre.
... and they put jewels on her hands and beautiful crowns on her head.
καὶ φωνὴν ἁρμονίας ἀνεκρούοντο καὶ πρὸς ἄνδρας ἐκ πλήθους ἀνθρώπων ἥκοντας ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ ἐδίδοσαν ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ στέφανον καυχήσεως ἐπὶ τὰς κε φαλὰς αὐτῶν

43 És mondék: Még az elaggott is házasságot tör? most már paráznaságod fog paráználkodni, és úgy lõn.
Then I said ... now she will go on with her loose ways.
καὶ εἶπα οὐκ ἐν τούτοις μοιχεύουσιν καὶ ἔργα πόρνης καὶ αὐτὴ ἐξεπόρνευσεν

44 És bemenének hozzá, mint a hogy a parázna asszonyhoz bemennek; így mentek be Oholához és Oholibához, e fajtalan asszonyokhoz.
And they went in to her, as men go to a loose woman: so they went in to Oholibah, the loose woman.
καὶ εἰσεπορεύοντο πρὸς αὐτήν ὃν τρόπον εἰσπορεύονται πρὸς γυναῖκα πόρνην οὕτως εἰσεπορεύοντο πρὸς οολαν καὶ πρὸς οολιβαν τοῦ ποιῆσαι ἀνομίαν

45 És igaz férfiak, ezek ítélik meg õket a házasságtörõk, és vérontók ítéletével, mert házasságtörõk és vér van kezeiken.
And upright men will be her judges, judging her as false wives and women who take lives are judged; because she has been untrue to me and blood is on her hands.
καὶ ἄνδρες δίκαιοι αὐτοὶ ἐκδικήσουσιν αὐτὰς ἐκδικήσει μοιχαλίδος καὶ ἐκδικήσει αἵματος ὅτι μοιχαλίδες εἰσίν καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν

46 Mert így szól az Úr Isten: Hozzanak rájok gyülekezetet, és adják õket bántalmazásra és ragadományra.
For this is what the Lord has said: I will make a great meeting of the people come together against her, and will send on her shaking fear and take everything from her.
τάδε λέγει κύριος κύριος ἀνάγαγε ἐπ' αὐτὰς ὄχλον καὶ δὸς ἐν αὐταῖς ταραχὴν καὶ διαρπαγὴν

47 És kövezze meg õket a gyülekezet, és vagdalják össze õket fegyvereikkel; fiaikat és leányaikat öljék meg, és házaikat tûzzel égessék meg.
And the meeting, after stoning her with stones, will put an end to her with their swords; they will put her sons and daughters to death and have her house burned up with fire.
καὶ λιθοβόλησον ἐπ' αὐτὰς λίθοις ὄχλων καὶ κατακέντει αὐτὰς ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν ἀποκτενοῦσι καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν ἐμπρήσουσιν

48 És megszüntetem a fajtalanságot a földrõl, és tanul minden asszony, és nem cselekesznek a ti fajtalanságotok szerint.
And I will put an end to evil in all the land, teaching all women not to do as you have done.
καὶ ἀποστρέψω ἀσέβειαν ἐκ τῆς γῆς καὶ παιδευθήσονται πᾶσαι αἱ γυναῖκες καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν κατὰ τὰς ἀσεβείας αὐτῶν

49 És reátok vetik fajtalanságotokat, s bálványaitok vétkeit viselitek, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr Isten.
And I will send on you the punishment of your evil ways, and you will be rewarded for your sins with your images: and you will be certain that I am the Lord.
καὶ δοθήσεται ἡ ἀσέβεια ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἐνθυμημάτων ὑμῶν λήμψεσθε καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος

1 És lõn az Úr beszéde hozzám a kilenczedik esztendõben, a tizedik hónapban, a hónapnak tizedikén, mondván:
And the word of the Lord came to me in the ninth year, in the tenth month, on the tenth day of the month, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς λέγων

2 Embernek fia! írd fel magadnak e nap nevét, épen ezen napét: Babilon királya épen ezen a napon jött Jeruzsálemre.
Son of man, put down in writing this very day: The king of Babylon let loose the weight of his attack against Jerusalem on this very day.
υἱὲ ἀνθρώπου γράψον σεαυτῷ εἰς ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἀφ' ἧς ἀπηρείσατο βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐπὶ ιερουσαλημ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον

3 És mondj példabeszédet a pártos házra, és mondjad nékik: Ezt mondja az Úr Isten: Tedd föl a fazekat, tedd föl, és tölts vizet is bele.
And make a comparison for this uncontrolled people, and say to them, This is what the Lord has said: Put on the cooking-pot, put it on the fire and put water in it:
καὶ εἰπὸν ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα παραβολὴν καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ἐπίστησον τὸν λέβητα καὶ ἔκχεον εἰς αὐτὸν ὕδωρ

4 Gyûjtsd össze a bele való darabokat, minden jó darabot, czombot, lapoczkát; válogatott csontokkal töltsd meg.
And get the bits together, the fat tail, every good part, the leg and the top part of it: make it full of the best bones.
καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν τὰ διχοτομήματα πᾶν διχοτόμημα καλόν σκέλος καὶ ὦμον ἐκσεσαρκισμένα ἀπὸ τῶν ὀστῶν

5 Végy válogatott juhokat, és tégy máglyát a csontoknak is [a fazék] alá; forrald erõsen, még csontjai is fõjjenek benne.
Take the best of the flock, put much wood under it: see that its bits are boiling well; let the bones be cooked inside it.
ἐξ ἐπιλέκτων κτηνῶν εἰλημμένων καὶ ὑπόκαιε τὰ ὀστᾶ ὑποκάτω αὐτῶν ἕζεσεν ἕζεσεν καὶ ἥψηται τὰ ὀστᾶ αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς

6 Ezokáért így szól az Úr Isten: Jaj a vérontó városnak, a fazéknak, a melynek rozsdája benne van, és rozsdája nem ment le róla! Darabról darabra szedd ki, a mi benne van: nem esett sors reá.
For this is what the Lord has said: A curse is on the town of blood, the cooking-pot which is unclean inside, which has never been made clean! take out its bits; its fate is still to come on it.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὦ πόλις αἱμάτων λέβης ἐν ᾧ ἐστιν ἰὸς ἐν αὐτῷ καὶ ὁ ἰὸς οὐκ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς κατὰ μέλος αὐτῆς ἐξήνεγκεν οὐκ ἔπεσεν ἐπ' αὐτὴν κλῆρος

7 Mert vére ott van közepében, kopasz sziklára ontotta, nem a földre öntötte, hogy por fedje be.
For her blood is in her; she has put it on the open rock not draining it on to the earth so that it might be covered with dust;
ὅτι αἷμα αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐστιν ἐπὶ λεωπετρίαν τέταχα αὐτό οὐκ ἐκκέχυκα αὐτὸ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ καλύψαι ἐπ' αὐτὸ γῆν

8 Hogy haragomat felindítsam és bosszút álljak, kopasz sziklára ontottam vérét, hogy be ne fedeztessék.
In order that it might make wrath come up to give punishment, she has put her blood on the open rock, so that it may not be covered.
τοῦ ἀναβῆναι θυμὸν εἰς ἐκδίκησιν ἐκδικηθῆναι δέδωκα τὸ αἷμα αὐτῆς ἐπὶ λεωπετρίαν τοῦ μὴ καλύψαι αὐτό

9 Azért így szól az Úr Isten: Jaj a vérontó városnak! én is nagy máglyát rakok!
For this cause the Lord has said: A curse is on the town of blood! and I will make great the burning mass.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κἀγὼ μεγαλυνῶ τὸν δαλὸν

10 Bõven rakd a fát, gyújtsd meg a tüzet, fõzd meg jól a hús, forrald a levet, és a csontok szétfõjjenek.
Put on much wood, heating up the fire, boiling the flesh well, and making the soup thick, and let the bones be burned.
καὶ πληθυνῶ τὰ ξύλα καὶ ἀνακαύσω τὸ πῦρ ὅπως τακῇ τὰ κρέα καὶ ἐλαττωθῇ ὁ ζωμὸς

11 És állítsd üresen az õ szenére, hogy meghevüljön s megtüzesedjék ércze, és megolvadjon benne tisztátalansága, megemésztessék rozsdája.
And I will put her on the coals so that she may be heated and her brass burned, so that what is unclean in her may become soft and her waste be completely taken away.
καὶ στῇ ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας ὅπως προσκαυθῇ καὶ θερμανθῇ ὁ χαλκὸς αὐτῆς καὶ τακῇ ἐν μέσῳ ἀκαθαρσίας αὐτῆς καὶ ἐκλίπῃ ὁ ἰὸς αὐτῆς

12 A fáradozásokat kifárasztotta, és nem ment le róla az õ sok rozsdája, tûzbe hát rozsdájával!
I have made myself tired to no purpose: still all the waste which is in her has not come out, it has an evil smell.
καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἐξ αὐτῆς πολὺς ὁ ἰὸς αὐτῆς καταισχυνθήσεται ὁ ἰὸς αὐτῆς

13 A te tisztátalanságodban fajtalanság van, mivelhogy tisztogattalak, de meg nem tisztultál, azért tisztátalanságodból többé meg nem tisztulsz, míg meg nem nyugotom haragomat rajtad.

As for your unclean purpose: because I have been attempting to make you clean, but you have not been made clean from it, you will not be made clean till I have let loose my passion on you in full measure.

ἀνθ' ὧν ἐμιαίνου σύ καὶ τί ἐὰν μὴ καθαρισθῇς ἔτι ἕως οὗ ἐμπλήσω τὸν θυμόν μου

14 Én, az Úr szólottam; jõni fog és megcselekszem, el nem engedem s nem kedvezek és nem könyörülök: a te útaid és cselekedeteid szerint ítélnek meg téged, ezt mondja az Úr Isten.

I the Lord have said the word and I will do it; I will not go back or have mercy, and my purpose will not be changed; in the measure of your ways and of your evil doings you will be judged, says the Lord.

ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ἥξει καὶ ποιήσω οὐ διαστελῶ οὐδὲ μὴ ἐλεήσω κατὰ τὰς ὁδούς σου καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε λέγει κύριος διὰ τοῦτο ἐγὼ κρινῶ σε κατὰ τ ὰ αἵματά σου καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε ἡ ἀκάθαρτος ἡ ὀνομαστὴ καὶ πολλὴ τοῦ παραπικραίνειν

15 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:

And the word of the Lord came to me, saying,

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

16 Embernek fia! ímé, én elveszem tõled szemeidnek gyönyörûségét hirtelen halállal, és ne sírj és ne jajgass, se könyed ne hulljon.

Son of man, see, I am taking away the desire of your eyes by disease: but let there be no sorrow or weeping or drops running from your eyes.

υἱὲ ἀνθρώπου ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω ἐκ σοῦ τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν σου ἐν παρατάξει οὐ μὴ κοπῇς οὐδὲ μὴ κλαυσθῇς

17 Fohászkodjál csöndesen, halottakért való sírást ne tégy, fejékességedet kösd fel, és saruidat vedd lábaidra, s ne fedezd be bajuszodat, és az emberek kenyerét ne egyed.

Let there be no sound of sorrow; make no weeping for your dead, put on your head-dress and your shoes on your feet, let not your lips be covered, and do not take the food of those in grief.

στεναγμὸς αἵματος ὀσφύος πένθους ἐστίν οὐκ ἔσται τὸ τρίχωμά σου συμπεπλεγμένον ἐπὶ σὲ καὶ τὰ ὑποδήματά σου ἐν τοῖς ποσίν σου οὐ μὴ παρακληθῇς ἐν χείλεσιν αὐτῶν καὶ ἄ ρτον ἀνδρῶν οὐ μὴ φάγῃς

18 És szólék reggel a néphez, és estére meghala feleségem, és úgy cselekedém reggel, a mint meg vala hagyva nékem.

So in the morning I was teaching the people and in the evening death took my wife; and in the morning I did what I had been ordered to do.

καὶ ἐλάλησα πρὸς τὸν λαὸν τὸ πρωὶ ὃν τρόπον ἐνετείλατό μοι καὶ ἀπέθανεν ἡ γυνή μου ἑσπέρας καὶ ἐποίησα τὸ πρωὶ ὃν τρόπον ἐπετάγη μοι

19 És mondá nékem a nép: Avagy nem jelented-é meg nékünk, mit [jelentenek] ezek nékünk, hogy te így cselekszel?

And the people said to me, Will you not make clear to us the sense of these things; is it for us you do them?

καὶ εἶπεν πρός με ὁ λαός οὐκ ἀναγγελεῖς ἡμῖν τί ἐστιν ταῦτα ἃ σὺ ποιεῖς

20 És mondék nékik: Az Úr beszéde volt én hozzám, mondván:

Then I said to them, The word of the Lord came to me, saying,

καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς λόγος κυρίου πρός με ἐγένετο λέγων

21 Mondd meg az Izráel házának: Ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én megfertéztetem szenthelyemet, a ti erõsségteknek kevélységét, szemeitek gyönyörûségét, lelketek kívánságát, és fiaitok és leányaitok, kiket hátrahagytatok, fegyver miatt hullnak el.

Say to the people of Israel, The Lord has said, See, I will make my holy place unclean, the pride of your strength, the pleasure of your eyes, and the desire of your soul; and your sons and daughters, who did not come with you here, will be put to the sword.

εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ βεβηλῶ τὰ ἅγιά μου φρύαγμα ἰσχύος ὑμῶν ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ὧν φείδονται αἱ ψυχαὶ ὑμῶν καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν οὓς ἐγκατελίπετε ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται

22 És úgy cselekesztek, a mint én cselekedtem: bajuszotokat be nem fedezitek, s az emberek kenyerét nem eszitek,

And you will do as I have done, not covering your lips or taking the food of those in grief.

καὶ ποιήσετε ὃν τρόπον πεποίηκα ἀπὸ στόματος αὐτῶν οὐ παρακληθήσεσθε καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ φάγεσθε

23 S fejékességtek fejeteken, és saruitok lábaitokon lesznek; nem sírtok s nem jajgattok, hanem megrothadtok vétkeitekben, s nyögve fohászkodtok egymáshoz.
And your head-dresses will be on your heads and your shoes on your feet: there will be no sorrow or weeping; but you will be wasting away in the punishment of your evil-doing, and you will be looking at one another in wonder.
καὶ αἱ κόμαι ὑμῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν οὔτε μὴ κόψησθε οὔτε μὴ κλαύσητε καὶ ἐντακήσεσθε ἐν ταῖς ἀδικίαις ὑμῶν καὶ παρακαλέσετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ

24 És lészen néktek Ezékiel csodajelül: a mint õ cselekedett, egészen úgy cselekesztek ti is, mikor ez eljõ; és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr Isten.
And Ezekiel will be a sign to you; everything he has done you will do: when this takes place, you will be certain that I am the Lord.
καὶ ἔσται ιεζεκιηλ ὑμῖν εἰς τέρας κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ποιήσετε ὅταν ἔλθῃ ταῦτα καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος

25 És te, embernek fia, bizonyára azon a napon, mikor elveszem tõlök erõsségöket, dicsõségök örömét, szemeik gyönyörûségét és lelkök kívánságát, fiaikat és leányaikat:
And as for you, son of man, your mouth will be shut in the day when I take from them their strength, the joy of their glory, the desire of their eyes, and that on which their hearts are fixed, and their sons and daughters.
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου οὐχὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν λαμβάνω τὴν ἰσχὺν παρ' αὐτῶν τὴν ἔπαρσιν τῆς καυχήσεως αὐτῶν τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ τὴν ἔπαρσιν ψυχῆς αὐτῶν υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν

26 Azon a napon, a ki megmenekült, eljõ hozzád, hogy hírt mondjon néked.
In that day, one who has got away safe will come to you to give you news of it.
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἥξει ὁ ἀνασῳζόμενος πρὸς σὲ τοῦ ἀναγγεῖλαί σοι εἰς τὰ ὦτα

27 Azon a napon megnyílik szád ott a megmenekült elõtt, és szólasz és tovább nem maradsz néma; s leszel nékik csodajelül, és megtudják, hogy én vagyok az Úr.
In that day your mouth will be open to him who has got away safe, and you will say words to him and your lips will no longer be shut: so you will be a sign to them and they will be certain that I am the Lord.
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διανοιχθήσεται τὸ στόμα σου πρὸς τὸν ἀνασῳζόμενον καὶ λαλήσεις καὶ οὐ μὴ ἀποκωφωθῇς οὐκέτι καὶ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς τέρας καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος .

1 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! vesd tekintetedet Ammon fiaira, és prófétálj ellenök.
Son of man, let your face be turned to the children of Ammon, and be a prophet against them:
υἱὲ ἀνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αμμων καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτούς

3 És mondjad Ammon fiainak: Halljátok az Úr Isten beszédét! így szól az Úr Isten: Mivelhogy ezt mondod: Haha! az én szenthelyemre, hogy megfertéztetett; és Izráel földjére, hogy elpusztíttatott; és Júda házára, hogy fogságba mentek:
And say to the children of Ammon, Give ear to the word of the Lord; this is what the Lord has said: Because you said, Aha! against my holy place when it was made unclean, and against the land of Israel when it was made waste, and against the people of Judah when they were taken away as prisoners;
καὶ ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς αμμων ἀκούσατε λόγον κυρίου τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἐπεχάρητε ἐπὶ τὰ ἅγιά μου ὅτι ἐβεβηλώθη καὶ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ισραηλ ὅτι ἠφανίσθη καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ ιουδα ὅτι ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ

4 Ezokáért ímé adlak téged Kelet fiainak örökségül, hogy felüssék sátraikat benned, s felállassák benned lakóhelyeiket, õk eszik meg gyümölcsödet, s õk iszszák meg tejedet.
For this cause I will give you up to the children of the east for their heritage, and they will put their tent-circles in you and make their houses in you; they will take your fruit for their food and your milk for their drink.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑμᾶς τοῖς υἱοῖς κεδεμ εἰς κληρονομίαν καὶ κατασκηνώσουσιν ἐν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν ἐν σοὶ καὶ δώσουσιν ἐν σοὶ τὰ σκηνώματα αὐτῶν αὐτοὶ φάγονται τοὺς καρπούς σου καὶ αὐτοὶ πίονται τὴν πιότητά σου

5 És teszem Rabbát tevék legelõjévé, és Ammon fiait nyájak fekvõhelyévé, s megtudjátok, hogy én vagyok az Úr!
And I will make Rabbah a place for housing camels, and the children of Ammon a resting-place for flocks: and you will be certain that I am the Lord.
καὶ δώσω τὴν πόλιν τοῦ αμμων εἰς νομὰς καμήλων καὶ τοὺς υἱοὺς αμμων εἰς νομὴν προβάτων καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος

6 Mert így szól az Úr Isten: Mivelhogy tapsolsz kezeddel és tombolsz lábaddal és örülsz teljes megvetéssel lelkedben Izráel földje felett:
For the Lord has said, Because you have made sounds of joy with your hands, stamping your feet, and have been glad, putting shame with all your soul on the land of Israel;
διότι τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἐκρότησας τὴν χεῖρά σου καὶ ἐπεψόφησας τῷ ποδί σου καὶ ἐπέχαρας ἐκ ψυχῆς σου ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ισραηλ

7 Ennekokáért ímé kinyújtom kezemet reád, s adlak ragadományul a népeknek, és kiváglak a népségek közül, és elvesztlek a tartományok közül, eltöröllek, hogy megtudjad, hogy én vagyok az Úr.
For this cause my hand has been stretched out against you, and I will give up your goods to be taken by the nations; I will have you cut off from the peoples and will put an end to you among the countries: I will give you up to destruction; and you will be certain that I am the Lord.
διὰ τοῦτο ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ δώσω σε εἰς διαρπαγὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐξολεθρεύσω σε ἐκ τῶν λαῶν καὶ ἀπολῶ σε ἐκ τῶν χωρῶν ἀπωλείᾳ καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος

8 Azt mondja az Úr Isten: Mivelhogy Moáb és Seir ezt mondta: Ímé, Júda háza is olyan, mint a többi népek:
This is what the Lord has said: Because Moab and Seir are saying, See, the people of Judah are like all the nations;
τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν εἶπεν μωαβ ἰδοὺ ὃν τρόπον πάντα τὰ ἔθνη οἶκος ισραηλ καὶ ιουδα

9 Ezokáért ímé megnyitom Moáb oldalát a városok felõl, az õ városai felõl mindenfelõl, az ország ékességét Beth-Hajesimóthot, Baál-Meont és Kirjátaim felé,
For this cause, I will let the side of Moab be uncovered, and his towns on every side, the glory of the land, Beth-jeshimoth, Baal-meon and as far as Kiriathaim.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραλύω τὸν ὦμον μωαβ ἀπὸ πόλεων ἀκρωτηρίων αὐτοῦ ἐκλεκτὴν γῆν οἶκον ασιμουθ ἐπάνω πηγῆς πόλεως παραθαλασσίας

10 Megnyitom Kelet fiainak, Ammon fiaival együtt adom örökségül, hogy emlékezetben se legyenek többé Ammon fiai a népek között;
To the children of the east I have given her for a heritage, as well as the children of Ammon, so that there may be no memory of her among the nations:
τοῖς υἱοῖς κεδεμ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αμμων δέδωκα αὐτοὺς εἰς κληρονομίαν ὅπως μὴ μνεία γένηται τῶν υἱῶν αμμων

11 Moáb fölött is ítéletet tartok: hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.
And I will be the judge of Moab; and they will see that I am the Lord.
καὶ εἰς μωαβ ποιήσω ἐκδίκησιν καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος

12 Így szól az Úr Isten: Mivelhogy Edom kegyetlen bosszúállást cselekedett Júda házán, és vétkezve vétkezett, hogy bosszút állott rajta:
This is what the Lord has said: Because Edom has taken his payment from the people of Judah, and has done great wrong in taking payment from them;
τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἐποίησεν ἡ ιδουμαία ἐν τῷ ἐκδικῆσαι αὐτοὺς ἐκδίκησιν εἰς τὸν οἶκον ιουδα καὶ ἐμνησικάκησαν καὶ ἐξεδίκησαν δίκην

13 Azért, így szól az Úr Isten, kinyújtom az én kezemet Edomra, és kivágok belõle embert és barmot, és teszem õt pusztasággá Temántól fogva, és Dedánig fegyver miatt hulljanak el.
The Lord has said, My hand will be stretched out against Edom, cutting off from it man and beast: and I will make it waste, from Teman even as far as Dedan they will be put to the sword.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὴν ιδουμαίαν καὶ ἐξολεθρεύσω ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος καὶ θήσομαι αὐτὴν ἔρημον καὶ ἐκ θαιμαν διωκόμενοι ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται

14 És bosszúmat állom Edomon népemnek, Izráelnek keze által és cselekszenek Edommal az én búsulásom és haragom szerint, s megismerik bosszúállásomat, ezt mondja az Úr Isten.
I will take payment from Edom because of my people Israel; and I will take Edom in hand in my wrath and in my passion: and they will have experience of my reward, says the Lord.
καὶ δώσω ἐκδίκησίν μου ἐπὶ τὴν ιδουμαίαν ἐν χειρὶ λαοῦ μου ισραηλ καὶ ποιήσουσιν ἐν τῇ ιδουμαίᾳ κατὰ τὴν ὀργήν μου καὶ κατὰ τὸν θυμόν μου καὶ ἐπιγνώσονται τὴν ἐκδίκησίν μου λέγει κύριος

15 Így szól az Úr Isten: Mivelhogy a Filiszteusok bosszúból cselekedtek s kegyetlen bosszút álltak lelkökben megvetéssel, hogy elveszessék [Izráelt] örök gyûlölséggel:
This is what the Lord has said: Because the Philistines have taken payment, with the purpose of causing shame and destruction with unending hate;
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν ἐκδικήσει καὶ ἐξανέστησαν ἐκδίκησιν ἐπιχαίροντες ἐκ ψυχῆς τοῦ ἐξαλεῖψαι ἕως αἰῶνος

16 Ezokáért ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én kinyújtom kezemet a Filiszteusokra, és kivágom a Keréteusokat, és elvesztem a tenger partján [lakók] maradékát;
The Lord has said, See, my hand will be stretched out against the Philistines, cutting off the Cherethites and sending destruction on the rest of the sea-land.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐξολεθρεύσω κρῆτας καὶ ἀπολῶ τοὺς καταλοίπους τοὺς κατοικοῦντας τὴν παραλίαν

17 És cselekszem rajtok nagy bosszúállásokat fenyítõ haragomban, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr, ha bosszúmat állom rajtok.
And I will take great payment from them with acts of wrath; and they will be certain that I am the Lord when I send my punishment on them.
καὶ ποιήσω ἐν αὐτοῖς ἐκδικήσεις μεγάλας καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ δοῦναι τὴν ἐκδίκησίν μου ἐπ' αὐτούς

1 És lõn a tizenegyedik esztendõben, a hónap elsején, lõn az Úrnak beszéde hozzám, mondván:
Now in the eleventh year, on the first day of the month, the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! mivelhogy ezt mondá Tírus Jeruzsálemre: Haha! eltört a népek kapuja, felém fordulva [nyitva]van; én megtelek, [ha] õ elpusztul;
Son of man, because Tyre has said against Jerusalem, Aha, she who was the doorway of the peoples is broken; she is turned over to them; she who was full is made waste;
υἱὲ ἀνθρώπου ἀνθ' ὧν εἶπεν σορ ἐπὶ ιερουσαλημ εὖγε συνετρίβη ἀπόλωλεν τὰ ἔθνη ἐπεστράφη πρός με ἡ πλήρης ἠρήμωται

3 Ezokáért így szól az Úr Isten: Ímé én, Tírus, te reád [megyek,] és hozok fel ellened sok nemzetet, miként a tenger fölhozza hullámit.
For this cause the Lord has said, See, I am against you, O Tyre, and will send up a number of nations against you as the sea sends up its waves.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ σορ καὶ ἀνάξω ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλά ὡς ἀναβαίνει ἡ θάλασσα τοῖς κύμασιν αὐτῆς

4 És elhányják Tírus kõfalait és lerontják tornyait, s levonszom még porát is róla, s kopasz sziklává teszem õt.
And they will give the walls of Tyre to destruction and have its towers broken: and I will take even her dust away from her, and make her an uncovered rock
καὶ καταβαλοῦσιν τὰ τείχη σορ καὶ καταβαλοῦσι τοὺς πύργους σου καὶ λικμήσω τὸν χοῦν αὐτῆς ἀπ' αὐτῆς καὶ δώσω αὐτὴν εἰς λεωπετρίαν

5 Hálók kivetõ helye lesz a tenger közepén, mert én szólottam, ezt mondja az Úr Isten, s legyen a nemzetek ragadománya.
She will be a place for the stretching out of nets in the middle of the sea; for I have said it, says the Lord: and her goods will be given over to the nations.
ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται ἐν μέσῳ θαλάσσης ὅτι ἐγὼ λελάληκα λέγει κύριος καὶ ἔσται εἰς προνομὴν τοῖς ἔθνεσιν

6 És leányai, kik a mezõségen vannak, fegyverrel ölettessenek meg, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.
And her daughters in the open country will be put to the sword: and they will be certain that I am the Lord.
καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἱ ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρᾳ ἀναιρεθήσονται καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος

7 Mert így szól az Úr Isten: Ímé, én hozom Tírus ellen Nabukodonozort, Babilon királyát északról, a királyok királyát; lovakkal, szekerekkel, lovagokkal, sereggel és sok néppel.
For this is what the Lord has said: See, I will send up from the north Nebuchadrezzar, king of Babylon, king of kings, against Tyre, with horses and war-carriages and with an army and great numbers of people.
ὅτι τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ σορ τὸν ναβουχοδονοσορ βασιλέα βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ βορρᾶ βασιλεὺς βασιλέων ἐστίν μεθ' ἵππων καὶ ἁρμάτων καὶ ἱππέων καὶ συν αγωγῆς ἐθνῶν πολλῶν σφόδρα

8 Leányaidat [ott] a mezõségen fegyverrel öli meg, és állat ellened tornyot, és tölt ellened sánczot, és emel ellened paizs-[fedelet.]
He will put to the sword your daughters in the open country: he will make strong walls against you and put up an earthwork against you, arming himself for war against you.
οὗτος τὰς θυγατέρας σου τὰς ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρᾳ ἀνελεῖ καὶ δώσει ἐπὶ σὲ προφυλακὴν καὶ περιοικοδομήσει καὶ ποιήσει ἐπὶ σὲ κύκλῳ χάρακα καὶ περίστασιν ὅπλων καὶ τὰς λ όγχας αὐτοῦ ἀπέναντί σου δώσει

9 És faltörõ kosával ütteti kõfalaidat, s tornyaidat lerontja fegyvereivel.
He will put up his engines of war against your walls, and your towers will be broken down by his axes.
τὰ τείχη σου καὶ τοὺς πύργους σου καταβαλεῖ ἐν ταῖς μαχαίραις αὐτοῦ

10 Lovainak sokasága miatt belep téged poruk; a lovagoknak, kerekeknek és szekereknek robogása miatt megrendülnek kõfalaid, mikor bemegy kapuidon, a mint be szoktak menni a megtörött városba.

Because of the number of his horses you will be covered with their dust: your walls will be shaking at the noise of the horsemen and of the wheels and of the war-carriages, when he comes through your doorways, as into a town which has been broken open.

ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἵππων αὐτοῦ κατακαλύψει σε ὁ κονιορτὸς αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν ἱππέων αὐτοῦ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ σεισθήσεται τὰ τείχη σου εἰσ πορευομένου αὐτοῦ τὰς πύλας σου ὡς εἰσπορευόμενος εἰς πόλιν ἐκ πεδίου

11 Lovainak körmeivel tapodja meg minden utczádat, népedet fegyverrel öli meg, s erõsséged oszlopai a földre dõlnek.

Your streets will be stamped down by the feet of his horses: he will put your people to the sword, and will send down the pillars of your strength to the earth.

ἐν ταῖς ὁπλαῖς τῶν ἵππων αὐτοῦ καταπατήσουσίν σου πάσας τὰς πλατείας τὸν λαόν σου μαχαίρᾳ ἀνελεῖ καὶ τὴν ὑπόστασίν σου τῆς ἰσχύος ἐπὶ τὴν γῆν κατάξει

12 És prédára hányják gazdagságodat, és elragadozzák árúidat, és letörik kõfalaidat, s gyönyörûséges házaidat lerontják, és köveidet és fáidat, s [még] porodat [is] a víz közepére hányják.

They will take by force all your wealth and go off with the goods with which you do trade: they will have your walls broken down and all the houses of your desire given up to destruction: they will put your stones and your wood and your dust deep in the water.

καὶ προνομεύσει τὴν δύναμίν σου καὶ σκυλεύσει τὰ ὑπάρχοντά σου καὶ καταβαλεῖ σου τὰ τείχη καὶ τοὺς οἴκους σου τοὺς ἐπιθυμητοὺς καθελεῖ καὶ τοὺς λίθους σου καὶ τὰ ξύλα σου καὶ τὸν χοῦν σου εἰς μέσον τῆς θαλάσσης ἐμβαλεῖ

13 És megszüntetem éneklésed hangosságát, és cziteráid zengése nem hallatik többé.

I will put an end to the noise of your songs, and the sound of your instruments of music will be gone for ever.

καὶ καταλύσει τὸ πλῆθος τῶν μουσικῶν σου καὶ ἡ φωνὴ τῶν ψαλτηρίων σου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἔτι

14 És kopasz sziklává teszlek; hálók kivetõ helye leszel, hogy többé meg ne építsenek; mert én, az Úr szóltam, ezt mondja az Úr Isten.

I will make you an uncovered rock: you will be a place for the stretching out of nets; there will be no building you up again: for I the Lord have said it, says the Lord.

καὶ δώσω σε εἰς λεωπετρίαν ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσῃ οὐ μὴ οἰκοδομηθῇς ἔτι ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα λέγει κύριος

15 Így szól az Úr Isten Tírusnak: Bizonyára a te romlásod zuhanásától, mikor a sebesültek nyögnek, mikor a te benned valók öltön-ölettetnek, megrendülnek a szigetek!

This is what the Lord has said to Tyre: Will not the sea-lands be shaking at the sound of your fall, when the wounded give cries of pain, when men are put to the sword in you?

διότι τάδε λέγει κύριος κύριος τῇ σορ οὐκ ἀπὸ φωνῆς τῆς πτώσεώς σου ἐν τῷ στενάξαι τραυματίας ἐν τῷ σπάσαι μάχαιραν ἐν μέσῳ σου σεισθήσονται αἱ νῆσοι

16 És leszáll királyi székérõl a tenger minden fejedelme, és elvetik köntöseiket, s hímes ruháikat levetik: rettegésekbe öltöznek, a földön ülnek és rettegnek minden szempillantásban, s elborzadnak miattad.

Then all the rulers of the sea will come down from their high seats, and put away their robes and take off their clothing of needlework: they will put on the clothing of grief, they will take their seats on the earth, shaking with fear every minute and overcome with wonder at you.

καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν θρόνων αὐτῶν πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκ τῶν ἐθνῶν τῆς θαλάσσης καὶ ἀφελοῦνται τὰς μίτρας ἀπὸ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον αὐτῶν ἐκδύσονται ἐκστάσει ἐκστήσονται ἐπὶ γῆν καθεδοῦνται καὶ φοβηθήσονται τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν καὶ στενάξουσιν ἐπὶ σέ

17 És gyászéneket kezdenek rólad, és ezt mondják néked: Mimódon veszél el te, a kit laknak a tengerekrõl, te híres-neves város, mely hatalmas vala a tengeren, õ és lakosai, a kik félelmökre valának minden [mellettök] lakozóknak!

And they will send up a song of grief for you, and say to you, What destruction has come on you, how are you cut off from the sea, the noted town, which was strong in the sea, she and her people, causing the fear of them to come on all the dry land!

καὶ λήμψονται ἐπὶ σὲ θρῆνον καὶ ἐροῦσίν σοι πῶς κατελύθης ἐκ θαλάσσης ἡ πόλις ἡ ἐπαινεστὴ ἡ δοῦσα τὸν φόβον αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν

18 Ímé, rettegnek a szigetek zuhanásod napján, és megfélemlenek a tengerben való szigetek [ilyen] véged miatt.

Now the sea-lands will be shaking in the day of your fall; and all the ships on the sea will be overcome with fear at your going.

καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου

19 Mert azt mondja az Úr Isten: Mikor én téged elpusztult várossá teszlek, mint a mely városokat nem laknak; mikor a mélység árját felhozom reád, hogy beborítsanak a sok vizek:
For this is what the Lord has said: I will make you a waste town, like the towns which are unpeopled; when I make the deep come upon you, covering you with great waters.
ὅτι τάδε λέγει κύριος κύριος ὅταν δῶ σε πόλιν ἠρημωμένην ὡς τὰς πόλεις τὰς μὴ κατοικηθησομένας ἐν τῷ ἀναγαγεῖν με ἐπὶ σὲ τὴν ἄβυσσον καὶ κατακαλύψῃ σε ὕδωρ πολύ

20 Akkor levonszlak téged azokkal, kik sírgödörbe szállanak, a hajdan népéhez; és lakatlak téged a mélységek országában, a hajdan pusztaságaiban, együtt azokkal, a kik sírgödörbe szálltak, hogy többé senki ne lakjék benned. És ha megmutattam dicsõségemet az élõknek földén:
Then I will make you go down with those who go down into the underworld, to the people of the past, causing your living-place to be in the deepest parts of the earth, in places long unpeopled, with those who go down into the deep, so that there will be no one living in you; and you will have no glory in the land of the living.
καὶ καταβιβάσω σε πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς βόθρον πρὸς λαὸν αἰῶνος καὶ κατοικιῶ σε εἰς βάθη τῆς γῆς ὡς ἔρημον αἰώνιον μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον ὅπως μὴ κατοικηθῇς μηδὲ ἀνασταθῇς ἐπὶ γῆς ζωῆς

21 Rémségesen cselekszem veled és nem leszel; s keresni fognak, de többé örökké meg nem találnak, ezt mondja az Úr Isten.
I will make you a thing of fear, and you will come to an end: even if you are looked for, you will not be seen again for ever, says the Lord.
ἀπώλειάν σε δώσω καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα λέγει κύριος κύριος

1 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
The word of the Lord came to me again, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Te pedig, embernek fia, kezdj gyászéneket Tírusról.
And you, son of man, make a song of grief for Tyre;
υἱὲ ἀνθρώπου λαβὲ ἐπὶ σορ θρῆνον

3 És mondjad Tírusnak: Ki lakol a tenger révhelyein, ki a népek között kereskedik sok sziget felé, így szól az Úr Isten: Oh Tírus, te ezt mondtad: Én tökéletes szépségben vagyok.
And say to Tyre, O you who are seated at the doorway of the sea, trading for the peoples with the great sea-lands, these are the words of the Lord: You, O Tyre, have said, I am a ship completely beautiful.
καὶ ἐρεῖς τῇ σορ τῇ κατοικούσῃ ἐπὶ τῆς εἰσόδου τῆς θαλάσσης τῷ ἐμπορίῳ τῶν λαῶν ἀπὸ νήσων πολλῶν τάδε λέγει κύριος τῇ σορ σὺ εἶπας ἐγὼ περιέθηκα ἐμαυτῇ κάλλος μου

4 A tengerek szívében vannak határaid, építõid tökéletessé tették szépségedet.
Your builders have made your outlines in the heart of the seas, they have made you completely beautiful.
ἐν καρδίᾳ θαλάσσης τῷ βεελιμ υἱοί σου περιέθηκάν σοι κάλλος

5 Senir cziprusaiból építették mindkét oldaladat, czédrust hoztak a Libánonról, hogy árbóczfát csináljanak néked.
They have made all your boards of fir-trees from Senir: they have taken cedars from Lebanon to make the supports for your sails.
κέδρος ἐκ σανιρ ᾠκοδομήθη σοι ταινίαι σανίδων κυπαρίσσου ἐκ τοῦ λιβάνου ἐλήμφθησαν τοῦ ποιῆσαί σοι ἱστοὺς ἐλατίνους

6 Básán cserfáiból csinálták evezõidet; evezõpadjaidat a cziprusiak szigeteirõl való sudar czédrusba foglalt elefántcsontból csinálták.
Of oak-trees from Bashan they have made your driving blades; they have made your floors of ivory and boxwood from the sea-lands of Kittim.
ἐκ τῆς βασανίτιδος ἐποίησαν τὰς κώπας σου τὰ ἱερά σου ἐποίησαν ἐξ ἐλέφαντος οἴκους ἀλσώδεις ἀπὸ νήσων τῶν χεττιιν

7 Égyiptomi hímes fehér gyolcs vala vitorlád, hogy legyen zászlód; Elisának szigeteirõl való kék és piros bíbor volt [sátrad] borítékja.
The best linen with needlework from Egypt was your sail, stretched out to be a flag for you; blue and purple from the sea-lands of Elishah gave you shade.
βύσσος μετὰ ποικιλίας ἐξ αἰγύπτου ἐγένετό σοι στρωμνὴ τοῦ περιθεῖναί σοι δόξαν καὶ περιβαλεῖν σε ὑάκινθον καὶ πορφύραν ἐκ τῶν νήσων ελισαι καὶ ἐγένετο περιβόλαιά σου

8 Sidon és Arvad lakói voltak evezõid; a te bölcseid, oh Tírus, kik benned valának, azok voltak kormányosaid.
The people of Zidon and Arvad were your boatmen; the wise men of Zemer were in you; they were guiding your ships;
καὶ οἱ ἄρχοντές σου οἱ κατοικοῦντες σιδῶνα καὶ αράδιοι ἐγένοντο κωπηλάται σου οἱ σοφοί σου σορ οἳ ἦσαν ἐν σοί οὗτοι κυβερνῆταί σου

9 Gebal vénei és bölcsei voltak benned, kik hasadékaidat javítgaták; a tenger minden hajója és hajósa volt benned, hogy kicseréljék árúidat.
The responsible men of Gebal and its wise men were in you, making your boards watertight: all the ships of the sea with their seamen were in you trading in your goods.
οἱ πρεσβύτεροι βυβλίων καὶ οἱ σοφοὶ αὐτῶν ἦσαν ἐν σοί οὗτοι ἐνίσχυον τὴν βουλήν σου καὶ πάντα τὰ πλοῖα τῆς θαλάσσης καὶ οἱ κωπηλάται αὐτῶν ἐγένοντό σοι ἐπὶ δυσμὰς δυσμῶν

10 Perzsák és lidiaiak és libiaiak voltak seregedben hadakozó férfiaid, paizst és sisakot függesztettek fel benned, a mik ékessé tevének.
Cush and Lud and Put were in your army, your men of war, hanging up their body-covers and head-dresses of war in you: they gave you your glory.
πέρσαι καὶ λυδοὶ καὶ λίβυες ἦσαν ἐν τῇ δυνάμει σου ἄνδρες πολεμισταί σου πέλτας καὶ περικεφαλαίας ἐκρέμασαν ἐν σοί οὗτοι ἔδωκαν τὴν δόξαν σου

11 Arvad fiai és sereged voltak kõfalaidon köröskörül, és kemény vitézek voltak tornyaidban; paizsaikat felfüggesztették kõfalaidon köröskörül, mik tökéletessé tették szépségedet.
The men of Arvad in your army were on your walls, and were watchmen in your towers, hanging up their arms on your walls round about; they made you completely beautiful.
υἱοὶ αραδίων καὶ ἡ δύναμίς σου ἐπὶ τῶν τειχέων σου φύλακες ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν τὰς φαρέτρας αὐτῶν ἐκρέμασαν ἐπὶ τῶν ὅρμων σου κύκλῳ οὗτοι ἐτελείωσάν σου τὸ κάλλος

12 Tarsis volt a te kereskedõtársad, sok különféle gazdagsága miatt: ezüstöt, vasat, ónt és ólmot adtak õk árúidért.
Tarshish did business with you because of the great amount of your wealth; they gave silver, iron, tin, and lead for your goods.
καρχηδόνιοι ἔμποροί σου ἀπὸ πλήθους πάσης ἰσχύος σου ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σίδηρον καὶ κασσίτερον καὶ μόλυβον ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου

13 Jáván, Tubál és Mések, ezek a te kalmáraid; rabszolgákat és rézedényeket adtak cserébe árúidért.
Javan, Tubal, and Meshech were your traders; they gave living men and brass vessels for your goods.
ἡ ἑλλὰς καὶ ἡ σύμπασα καὶ τὰ παρατείνοντα οὗτοι ἐνεπορεύοντό σοι ἐν ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ σκεύη χαλκᾶ ἔδωκαν τὴν ἐμπορίαν σου

14 Tógarma házából lovakat és lovagokat és öszvéreket adtak néked árúkul.
The people of Togarmah gave horses and war-horses and transport beasts for your goods.
ἐξ οἴκου θεργαμα ἵππους καὶ ἱππεῖς ἔδωκαν ἀγοράν σου

15 Dedán fiai a te kalmáraid, sok sziget kereskedése van hatalmad alatt, elefántcsont-szarukat és ébenfát hoztak néked adóba.
The men of Rodan were your traders: a great number of sea-lands did business with you: they gave you horns of ivory and ebony as an offering.
υἱοὶ ῥοδίων ἔμποροί σου ἀπὸ νήσων ἐπλήθυναν τὴν ἐμπορίαν σου ὀδόντας ἐλεφαντίνους καὶ τοῖς εἰσαγομένοις ἀντεδίδους τοὺς μισθούς σου

16 Arám a te kereskedõtársad mestermûveid sokasága miatt; gránátot, bíbort, hímes ruhákat, fehér gyolcsot, korálokat és rubint adtak õk árúidért.
Edom did business with you because of the great number of things which you made; they gave emeralds, purple, and needlework, and the best linen and coral and rubies for your goods.
ἀνθρώπους ἐμπορίαν σου ἀπὸ πλήθους τοῦ συμμίκτου σου στακτὴν καὶ ποικίλματα ἐκ θαρσις καὶ ραμωθ καὶ χορχορ ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου

17 Júda és Izráel földe, ezek a te kalmáraid; búzát Minnithbõl és édes süteményt és mézet és olajat és balzsamot adtak csereárúidért.
Judah and the land of Israel were your traders; they gave grain of Minnith and sweet cakes and honey and oil and perfume for your goods.
ιουδας καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ ισραηλ οὗτοι ἔμποροί σου ἐν σίτου πράσει καὶ μύρων καὶ κασίας καὶ πρῶτον μέλι καὶ ἔλαιον καὶ ῥητίνην ἔδωκαν εἰς τὸν σύμμικτόν σου

18 Damaskus a te kereskedõtársad mestermûveid sokaságában, sok különféle gazdagságod miatt, - Helbon borával és hófehér gyapjúval.
Damascus did business with you because of the great amount of your wealth, with wine of Helbon and white wool.
δαμασκὸς ἔμπορός σου ἐκ πλήθους πάσης δυνάμεώς σου οἶνος ἐκ χελβων καὶ ἔρια ἐκ μιλήτου

19 Vedán és Jáván Uzálból adtak árúidért: kovácsolt vasat, kásiát és jó illatú nádat, ezeket csereárúidért.
... for your goods: they gave polished iron and spices for your goods.
καὶ οἶνον εἰς τὴν ἀγοράν σου ἔδωκαν ἐξ ασηλ σίδηρος εἰργασμένος καὶ τροχὸς ἐν τῷ συμμίκτῳ σού ἐστιν

20 Dedán a te kalmárod, lovagláshoz való nyeregtakarókkal.
Dedan did trade with you in cloths for the backs of horses.
δαιδαν ἔμποροί σου μετὰ κτηνῶν ἐκλεκτῶν εἰς ἅρματα

21 Arábia és Kédár fejedelmei, õk mindnyájan hatalmad alatt kereskedének; bárányokkal, kosokkal és bakokkal kereskedének veled.
Arabia and all the rulers of Kedar did business with you; in lambs and sheep and goats, in these they did business with you.
ἡ ἀραβία καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες κηδαρ οὗτοι ἔμποροί σου διὰ χειρός σου καμήλους καὶ κριοὺς καὶ ἀμνοὺς ἐν οἷς ἐμπορεύονταί σε

22 Séba és Raema kalmárai a te kalmáraid; mindenféle drága fûszerszámokat és mindenféle drágaköveket és aranyat adtak õk árúidért.
The traders of Sheba and Raamah did trade with you; they gave the best of all sorts of spices and all sorts of stones of great price and gold for your goods.
ἔμποροι σαβα καὶ ραγμα οὗτοι ἔμποροί σου μετὰ πρώτων ἡδυσμάτων καὶ λίθων χρηστῶν καὶ χρυσίον ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου

23 Hárán és Kanne és Eden, Seba kalmárai, Assiria [és] Kilmad [mind] a te kereskedõtársad.
Haran and Canneh and Eden, the traders of Asshur and all the Medes:
χαρραν καὶ χαννα οὗτοι ἔμποροί σου ασσουρ καὶ χαρμαν ἔμποροί σου

24 Ezek a te kalmáraid tökéletes árúkkal, bíbor és hímes köntösökkel és drága ruháknak kötelekkel egybekötött és czédrusfából csinált szekrényeivel, a te sokadalmadban.
These were your traders in beautiful robes, in rolls of blue and needlework, and in chests of coloured cloth, corded with cords and made of cedar-wood, in them they did trade with you.
φέροντες ἐμπορίαν ὑάκινθον καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς δεδεμένους σχοινίοις καὶ κυπαρίσσινα

25 Tarsis hajói hordozták árúidat, és megtelél, és felette igen híressé levél a tengerek szívében.
Tarshish ships did business for you in your goods: and you were made full, and great was your glory in the heart of the seas.
πλοῖα ἐν αὐτοῖς καρχηδόνιοι ἔμποροί σου ἐν τῷ πλήθει ἐν τῷ συμμίκτῳ σου καὶ ἐνεπλήσθης καὶ ἐβαρύνθης σφόδρα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης

26 Nagy vizekre vivének téged a te evezõid, a keleti szél összetört téged a tengerek szívében.
Your boatmen have taken you into great waters: you have been broken by the east wind in the heart of the seas.
ἐν ὕδατι πολλῷ ἦγόν σε οἱ κωπηλάται σου τὸ πνεῦμα τοῦ νότου συνέτριψέν σε ἐν καρδίᾳ θαλάσσης

27 Gazdagságod és árúid, csereárúid, hajósaid és kormányosaid, hasadékaid javítgatói és csereárúid árúsai és minden hadakozó férfiaid, a kik benned vannak, és minden benned való sokaság, beleesnek a tengerek szívébe zuhanásod napján.
Your wealth and your goods, the things in which you do trade, your seamen and those guiding your ships, those who make your boards watertight, and those who do business with your goods, and all your men of war who are in you, with all who have come together in you, will go down into the heart of the seas in the day of your downfall.
ἦσαν δυνάμεις σου καὶ ὁ μισθός σου καὶ τῶν συμμίκτων σου καὶ οἱ κωπηλάται σου καὶ οἱ κυβερνῆταί σου καὶ οἱ σύμβουλοί σου καὶ οἱ σύμμικτοί σου ἐκ τῶν συμμίκτων σου καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταί σου οἱ ἐν σοὶ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἐν μέσῳ σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ θαλάσσης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πτώσεώς σου

28 Kormányosaid kiáltásának hangjára megrendülnek a mezõségek.
At the sound of the cry of your ships' guides, the boards of the ship will be shaking.
πρὸς τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς σου οἱ κυβερνῆταί σου φόβῳ φοβηθήσονται

29 És kiszállnak hajóikból mindnyájan, kik az evezõt fogják, hajósok [és] a tengernek minden kormányosi a szárazföldre lépnek.
And all the boatmen, the seamen and those who are expert at guiding a ship through the sea, will come down from their ships and take their places on the land;
καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν πλοίων πάντες οἱ κωπηλάται σου καὶ οἱ ἐπιβάται καὶ οἱ πρωρεῖς τῆς θαλάσσης ἐπὶ τὴν γῆν στήσονται

30 És hallatják fölötted hangjokat, s keservesen kiáltanak, s port hintenek fejökre, hamuban fetrengenek.
And their voices will be sounding over you, and crying bitterly they will put dust on their heads, rolling themselves in the dust:
καὶ ἀλαλάξουσιν ἐπὶ σὲ τῇ φωνῇ αὐτῶν καὶ κεκράξονται πικρὸν καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν γῆν καὶ σποδὸν ὑποστρώσονται

32 És kezdenek fölötted fájdalmukban gyászéneket, és így énekelnek rólad: Ki volt olyan, mint Tírus? mely [most] mint temetõ a tenger közepette!
And in their weeping they will make a song of grief for you, sorrowing over you and saying, Who is like Tyre, who has come to an end in the deep sea?
καὶ λήμψονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ σὲ θρῆνον καὶ θρήνημά σοι

33 Mikor kimennek vala árúid a tengerekbõl, sok népet megelégítél; gazdagságod és csereárúid sokaságával meggazdagítád a földnek királyait.
When your goods went out over the seas, you made numbers of peoples full; the wealth of the kings of the earth was increased with your great wealth and all your goods.
πόσον τινὰ εὗρες μισθὸν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐνέπλησας ἔθνη ἀπὸ τοῦ πλήθους σου καὶ ἀπὸ τοῦ συμμίκτου σου ἐπλούτισας πάντας βασιλεῖς τῆς γῆς

34 Most összeomlottál a tengerekrõl le a vizek mélységébe, csereárúid és egész sokaságod benned elsülyedt.
Now that you are broken by the seas in the deep waters, your goods and all your people will go down with you.
νῦν συνετρίβης ἐν θαλάσσῃ ἐν βάθει ὕδατος ὁ σύμμικτός σου καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἐν μέσῳ σου ἔπεσον πάντες οἱ κωπηλάται σου

35 A szigetek minden lakosai elborzadnak miattad, s királyaik iszonyodva megiszonyodnak, arczaik rángatóznak.
All the people of the sea-lands are overcome with wonder at you, and their kings are full of fear, their faces are troubled.
πάντες οἱ κατοικοῦντες τὰς νήσους ἐστύγνασαν ἐπὶ σέ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐξέστησαν καὶ ἐδάκρυσεν τὸ πρόσωπον αὐτῶν

36 A népek közt való kereskedõk fütyölnek feletted. Rémségessé lettél, s többé örökké nem leszel!
Those who do business among the peoples make sounds of surprise at you; you have become a thing of fear, you have come to an end for ever.
ἔμποροι ἀπὸ ἐθνῶν ἐσύρισάν σε ἀπώλεια ἐγένου καὶ οὐκέτι ἔσῃ εἰς τὸν αἰῶνα

1 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
The word of the Lord came to me again, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! mondjad Tírus fejedelmének: Ezt mondja az Úr Isten: Mivelhogy felfuvalkodott szíved és ezt mondtad: Isten vagyok én, Isten székében ülök a tengerek szívében, holott csak ember vagy és nem Isten, mégis olylyá tevéd szíved, minõ az Isten szíve,
Son of man, say to the ruler of Tyre, This is what the Lord has said: Because your heart has been lifted up, and you have said, I am a god, I am seated on the seat of God in the heart of the seas; but you are man and not God, though you have made your heart as the heart of God:
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν τῷ ἄρχοντι τύρου τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ὑψώθη σου ἡ καρδία καὶ εἶπας θεός εἰμι ἐγώ κατοικίαν θεοῦ κατῴκηκα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης σὺ δὲ εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεὸς καὶ ἔδωκας τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ

3 Lám, hát bölcsebb volnál te Dánielnél! Semmi elrejtett dolog nem homályos néked!
See, you are wiser than Daniel; there is no secret which is deeper than your knowledge:
μὴ σοφώτερος εἶ σὺ τοῦ δανιηλ σοφοὶ οὐκ ἐπαίδευσάν σε τῇ ἐπιστήμῃ αὐτῶν

4 Bölcseségeddel és értelmeddel gyûjtöttél magadnak gazdagságot, s gyûjtöttél aranyat s ezüstöt kincses házaidba.
By your wisdom and deep knowledge you have got power for yourself, and put silver and gold in your store-houses:
μὴ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ σου ἢ ἐν τῇ φρονήσει σου ἐποίησας σεαυτῷ δύναμιν καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐν τοῖς θησαυροῖς σου

5 Bölcseségednek nagy voltával kereskedésed közben megsokasítád gazdagságodat, és felfuvalkodott szíved gazdagságod miatt.
By your great wisdom and by your trade your power is increased, and your heart is lifted up because of your power:
ἐν τῇ πολλῇ ἐπιστήμῃ σου καὶ ἐμπορίᾳ σου ἐπλήθυνας δύναμίν σου ὑψώθη ἡ καρδία σου ἐν τῇ δυνάμει σου

6 Ezokáért így szól az Úr Isten: Mivel olylyá tevéd szíved, minõ az Isten szíve:
For this cause the Lord has said: Because you have made your heart as the heart of God,
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπειδὴ δέδωκας τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ

7 Azért ímé, hozok reád idegeneket, a nemzetek legkegyetlenebbjeit, és kivonszák fegyvereiket bölcseséged szépsége ellen, és megfertéztetik fényességedet.
See, I am sending against you strange men, feared among the nations: they will let loose their swords against your bright wisdom, they will make your glory a common thing.
ἀντὶ τούτου ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ἀλλοτρίους λοιμοὺς ἀπὸ ἐθνῶν καὶ ἐκκενώσουσιν τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὸ κάλλος τῆς ἐπιστήμης σου καὶ στρώσουσιν τὸ κάλλος σου εἰς ἀπώλειαν

8 A sírgödörbe szállítnak alá, s meghalsz a megölettek halálával a tengerek szívében.
They will send you down to the underworld, and your death will be the death of those who are put to the sword in the heart of the seas.
καὶ καταβιβάσουσίν σε καὶ ἀποθανῇ θανάτῳ τραυματιῶν ἐν καρδίᾳ θαλάσσης

9 Vajjon mondván mondod-é megölõd elõtt: Isten vagyok én? holott ember vagy és nem Isten a téged átütõnek kezében!
Will you say, in the face of those who are taking your life, I am God? but you are man and not God in the hands of those who are wounding you.
μὴ λέγων ἐρεῖς θεός εἰμι ἐγώ ἐνώπιον τῶν ἀναιρούντων σε σὺ δὲ εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεός ἐν πλήθει

10 Körülmetéletlenek halálával halsz meg, idegeneknek keze által. Mert én szóltam, ezt mondja az Úr Isten.
Your death will be the death of those who are without circumcision, by the hands of men from strange lands: for I have said it, says the Lord.
ἀπεριτμήτων ἀπολῇ ἐν χερσὶν ἀλλοτρίων ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα λέγει κύριος

11 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
Then the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

12 Embernek fia! kezdj gyászéneket Tírus királyáról, és mondd néki: Így szól az Úr Isten: Te valál az arányosság pecsétgyûrûje, teljes bölcseséggel, tökéletes szépségben.
Son of man, make a song of grief for the king of Tyre, and say to him, This is what the Lord has said: You are all-wise and completely beautiful;
υἱὲ ἀνθρώπου λαβὲ θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τύρου καὶ εἰπὸν αὐτῷ τάδε λέγει κύριος κύριος σὺ ἀποσφράγισμα ὁμοιώσεως καὶ στέφανος κάλλους

13 Édenben, Isten kertjében voltál; rakva valál mindenféle drágakövekkel: karniollal, topázzal és jáspissal, társiskõvel és onixxal, berillussal, zafirral, gránáttal és smaragddal; [és]karikáid mesterkézzel és mélyedéseid aranyból készültek ama napon, melyen teremtetél.
You were in Eden, the garden of God; every stone of great price was your clothing, the sardius, the topaz, and the diamond, the beryl, the onyx, and the jasper, the emerald and the carbuncle: your store-houses were full of gold, and things of great price were in you; in the day when you were made they were got ready.
ἐν τῇ τρυφῇ τοῦ παραδείσου τοῦ θεοῦ ἐγενήθης πᾶν λίθον χρηστὸν ἐνδέδεσαι σάρδιον καὶ τοπάζιον καὶ σμάραγδον καὶ ἄνθρακα καὶ σάπφειρον καὶ ἴασπιν καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ λιγύριον καὶ ἀχάτην καὶ ἀμέθυστον καὶ χρυσόλιθον καὶ βηρύλλιον καὶ ὀνύχιον καὶ χρυσίου ἐνέπλησας τοὺς θησαυρούς σου καὶ τὰς ἀποθήκας σου ἐν σοὶ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐκτίσθης σύ

14 Valál felkent oltalmazó Kérub; és [úgy] állattalak téged, hogy Isten szent hegyén valál, tüzes kövek közt jártál.
I gave you your place with the winged one; I put you on the mountain of God; you went up and down among the stones of fire.
μετὰ τοῦ χερουβ ἔθηκά σε ἐν ὄρει ἁγίῳ θεοῦ ἐγενήθης ἐν μέσῳ λίθων πυρίνων

15 Feddhetetlen valál útaidban attól a naptól fogva, melyen teremtetél, míg gonoszság nem találtaték benned.
There has been no evil in your ways from the day when you were made, till sin was seen in you.
ἐγενήθης ἄμωμος σὺ ἐν ταῖς ἡμέραις σου ἀφ' ἧς ἡμέρας σὺ ἐκτίσθης ἕως εὑρέθη τὰ ἀδικήματα ἐν σοί

16 Kereskedésed bõsége miatt belsõd erõszakossággal telt meg és vétkezél; azért levetélek téged az Isten hegyérõl, és elvesztélek, te oltalmazó Kérub, a tüzes kövek közül.
Through all your trading you have become full of violent ways, and have done evil: so I sent you out shamed from the mountain of God; the winged one put an end to you from among the stones of fire.
ἀπὸ πλήθους τῆς ἐμπορίας σου ἔπλησας τὰ ταμίειά σου ἀνομίας καὶ ἥμαρτες καὶ ἐτραυματίσθης ἀπὸ ὄρους τοῦ θεοῦ καὶ ἤγαγέν σε τὸ χερουβ ἐκ μέσου λίθων πυρίνων

17 Szíved felfuvalkodott szépséged miatt; megrontottad bölcseségedet fényességedben; a földre vetettelek királyok elõtt, adtalak szemök gyönyörûségére.
Your heart was lifted up because you were beautiful, you made your wisdom evil through your sin: I have sent you down, even to the earth; I have made you low before kings, so that they may see you.
ὑψώθη ἡ καρδία σου ἐπὶ τῷ κάλλει σου διεφθάρη ἡ ἐπιστήμη σου μετὰ τοῦ κάλλους σου διὰ πλῆθος ἁμαρτιῶν σου ἐπὶ τὴν γῆν ἔρριψά σε ἐναντίον βασιλέων ἔδωκά σε παραδειγματισθῆναι

18 Vétkeid sokaságával kereskedésed hamisságában megfertéztetted szenthelyeidet; azért tüzet hoztam ki belsõdbõl, ez emésztett meg téged; és tevélek hamuvá a földön mindenek láttára, a kik reád néznek.
By all your sin, even by your evil trading, you have made your holy places unclean; so I will make a fire come out from you, it will make a meal of you, and I will make you as dust on the earth before the eyes of all who see you.
διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ τῶν ἀδικιῶν τῆς ἐμπορίας σου ἐβεβήλωσας τὰ ἱερά σου καὶ ἐξάξω πῦρ ἐκ μέσου σου τοῦτο καταφάγεταί σε καὶ δώσω σε εἰς σποδὸν ἐπὶ τῆς γῆς σου ἐναντίον πάντων τῶν ὁρώντων σε

19 Mindnyájan, a kik ismertek a népek közt, elborzadnak miattad; rémségessé lettél, s többé örökké nem leszel!
All who have knowledge of you among the peoples will be overcome with wonder at you: you have become a thing of fear, and you will never be seen again.
καὶ πάντες οἱ ἐπιστάμενοί σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν στυγνάσουσιν ἐπὶ σέ ἀπώλεια ἐγένου καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα

20 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

21 Embernek fia! vesd tekintetedet Sidonra, és prófétálj ellene.
Son of man, let your face be turned to Zidon, and be a prophet against it, and say,
υἱὲ ἀνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ σιδῶνα καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὴν

22 És mondjad: Így szól az Úr Isten: Ímé, én ellened [megyek,]Sidon, és megdicsõítem magamat közepetted, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr, mikor ítéleteket cselekszem benne, és megszentelem magamat benne.
These are the words of the Lord: See, I am against you, O Zidon; and I will get glory for myself in you: and they will be certain that I am the Lord, when I send my punishments on her, and I will be seen to be holy in her.
καὶ εἰπόν τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ σιδών καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν σοί καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοὶ κρίματα καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν σοί

23 És bocsátok reá döghalált és vért utczáira, és sebesültek hullanak el benne fegyver miatt, mely reá [jõ] mindenfelõl; hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.
And I will send on her disease and blood in her streets; and the wounded will be falling in the middle of her, and the sword will be against her on every side; and they will be certain that I am the Lord.
αἷμα καὶ θάνατος ἐν ταῖς πλατείαις σου καὶ πεσοῦνται τετραυματισμένοι ἐν μαχαίραις ἐν σοὶ περικύκλῳ σου καὶ γνώσονται διότι ἐγώ εἰμι κύριος

24 És ne legyen többé Izráel házának szúró tövise és fájdalomszerzõ tüskéje mindazok között, kik körülöttök vannak, kik õket megvetik, és tudják meg, hogy én vagyok az Úr.
And there will no longer be a plant with sharp points wounding the children of Israel, or a thorn troubling them among any who are round about them, who put shame on them; and they will be certain that I am the Lord.
καὶ οὐκ ἔσονται οὐκέτι τῷ οἴκῳ τοῦ ισραηλ σκόλοψ πικρίας καὶ ἄκανθα ὀδύνης ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλῳ αὐτῶν τῶν ἀτιμασάντων αὐτούς καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος

25 Így szól az Úr Isten: Mikor egybegyûjtöm Izráel házát a népek közül, kik közé szétszórattak, akkor megszentelem magamat rajtok a pogányok szeme láttára, és laknak az õ földjökön, melyet adtam Jákóbnak, az én szolgámnak.
This is what the Lord has said: When I have got together the children of Israel from the peoples among whom they are wandering, and have been made holy among them before the eyes of the nations, then they will have rest in the land which is theirs, which I gave to my servant Jacob
τάδε λέγει κύριος κύριος καὶ συνάξω τὸν ισραηλ ἐκ τῶν ἐθνῶν οὗ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς ἐνώπιον τῶν λαῶν καὶ τῶν ἐθνῶν καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἣν δέδωκα τῷ δούλῳ μου ιακωβ

26 És laknak azon bátorsággal, és házakat építenek s szõlõket plántálnak, és laknak bátorsággal, mikor ítéleteket cselekedtem mindazokon, kik õket megvetik vala õ körülöttök, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr, az õ Istenök.

And they will be safe there, building houses and planting vine-gardens and living without fear; when I have sent my punishments on all those who put shame on them round about them; and they will be certain that I am the Lord their God.

καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς ἐν ἐλπίδι καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ φυτεύσουσιν ἀμπελῶνας καὶ κατοικήσουσιν ἐν ἐλπίδι ὅταν ποιήσω κρίμα ἐν πᾶσιν τοῖς ἀτιμάσασιν αὐτοὺ ς ἐν τοῖς κύκλῳ αὐτῶν καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν

1 A tizedik esztendõben, a tizedik hónapban, a hónap tizenkettedikén lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:

In the tenth year, in the tenth month, on the twelfth day of the month, the word of the Lord came to me, saying,

ἐν τῷ ἔτει τῷ δεκάτῳ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! vesd tekintetedet a Faraóra, Égyiptom királyára, és prófétálj ellene és egész Égyiptom ellen.

Son of man, let your face be turned against Pharaoh, king of Egypt, and be a prophet against him and against all Egypt:

υἱὲ ἀνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ φαραω βασιλέα αἰγύπτου καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπ' αἴγυπτον ὅλην

3 Szólj és mondjad: Így szól az Úr Isten: Ímé, én ellened [megyek,] Faraó, Égyiptom királya, te nagy krokodil, a ki fekszik folyói közepette, a ki ezt mondja: Enyém az én folyóm, és én teremtettem magamnak.

Say to them, These are the words of the Lord: See, I am against you, Pharaoh, king of Egypt, the great river-beast stretched out among his Nile streams, who has said, The Nile is mine, and I have made it for myself.

καὶ εἰπόν τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ φαραω τὸν δράκοντα τὸν μέγαν τὸν ἐγκαθήμενον ἐν μέσῳ ποταμῶν αὐτοῦ τὸν λέγοντα ἐμοί εἰσιν οἱ ποταμοί καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς

4 És horgokat vetek szádba, és azt cselekszem, hogy folyóid halai odaragadjanak pikkelyeidhez, és kivonszlak folyóid közepébõl, és folyóid minden halait, melyek odaragadnak pikkelyeidhez.

And I will put hooks in your mouth, and the fish of your streams will be hanging from your skin; and I will make you come up out of your streams, with all the fish of your streams hanging from your skin.

καὶ ἐγὼ δώσω παγίδας εἰς τὰς σιαγόνας σου καὶ προσκολλήσω τοὺς ἰχθῦς τοῦ ποταμοῦ σου πρὸς τὰς πτέρυγάς σου καὶ ἀνάξω σε ἐκ μέσου τοῦ ποταμοῦ σου καὶ πάντας τοὺς ἰχθ ύας τοῦ ποταμοῦ σου

5 És kivetlek a pusztába téged és folyóid minden halát; a mezõ színére esel; egybe nem szedetel s nem gyûjtetel; a földi vadaknak s az égi madaraknak adlak eledelül.

And I will let you be in the waste land, you and all the fish of your streams: you will go down on the face of the land; you will not be taken up or put to rest in the earth; I have given you for food to the beasts of the field and the birds of the heaven.

καὶ καταβαλῶ σε ἐν τάχει καὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου πεσῇ καὶ οὐ μὴ συναχθῇς καὶ οὐ μὴ περισταλῇς τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ τοῖς πετει νοῖς τοῦ οὐρανοῦ δέδωκά σε εἰς κατάβρωμα

6 És megtudják mindnyájan Égyiptom lakói, hogy én vagyok az Úr. Mivelhogy õk nádszál-bot valának Izráel házának;

And it will be clear to all the people of Egypt that I am the Lord, because you have been a false support to the children of Israel.

καὶ γνώσονται πάντες οἱ κατοικοῦντες αἴγυπτον ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἀνθ' ὧν ἐγενήθης ῥάβδος καλαμίνη τῷ οἴκῳ ισραηλ

7 Melyet ha megfognak kezökkel, összetörsz, s felhasítod egész vállokat, és ha reád támaszkodnak, összeroppansz, s megrázod egész derekokat:

When they took a grip of you in their hands, you were crushed so that their arms were broken: and when they put their weight on you for support, you were broken and all their muscles gave way.

ὅτε ἐπελάβοντό σου τῇ χειρὶ αὐτῶν ἐθλάσθης καὶ ὅτε ἐπεκράτησεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσα χεὶρ καὶ ὅτε ἐπανεπαύσαντο ἐπὶ σέ συνετρίβης καὶ συνέκλασας αὐτῶν πᾶσαν ὀσφύν

8 Ezokáért így szól az Úr Isten: Ímé, hozok ellened fegyvert, és kivágok belõled embert és barmot.

For this cause the Lord has said: See, I am sending a sword on you, cutting off from you man and beast.

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ῥομφαίαν καὶ ἀπολῶ ἀνθρώπους ἀπὸ σοῦ καὶ κτήνη

9 És legyen Égyiptom földje pusztasággá és sivataggá, és megtudják, hogy én vagyok az Úr. Mivelhogy azt mondja: A folyó enyém, és én teremtettem:

And the land of Egypt will be an unpeopled waste; and they will be certain that I am the Lord: because he has said, The Nile is mine, and I made it.

καὶ ἔσται ἡ γῆ αἰγύπτου ἀπώλεια καὶ ἔρημος καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἀντὶ τοῦ λέγειν σε οἱ ποταμοὶ ἐμοί εἰσιν καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς

10 Ezokáért ímé, én ellened [megyek,] és folyóid ellen, és teszem Égyiptom földjét nagy pusztaságok pusztaságává Migdoltól fogva Siénéig, és Szerecsenország határáig.
See, then, I am against you and against your streams, and I will make the land of Egypt an unpeopled waste, from Migdol to Syene, even as far as the edge of Ethiopia.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ποταμούς σου καὶ δώσω γῆν αἰγύπτου εἰς ἔρημον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἀπώλειαν ἀπὸ μαγδώλου καὶ συήνης καὶ ἕως ὁρίων αἰθιόπων

11 Ne menjen át azon emberi láb, se baromi láb ne menjen át rajta, és ne lakják negyven esztendeig.
No foot of man will go through it and no foot of beast, and it will be unpeopled for forty years.
οὐ μὴ διέλθῃ ἐν αὐτῇ ποὺς ἀνθρώπου καὶ ποὺς κτήνους οὐ μὴ διέλθῃ αὐτήν καὶ οὐ κατοικηθήσεται τεσσαράκοντα ἔτη

12 És adom Égyiptom földjét pusztaságra az elpusztult földek között, s városai lesznek az elpusztult városok közt pusztaságban negyven esztendeig, és eloszlatom az égyiptomiakat a nemzetek közé, s szétszórom õket a tartományokba.
I will make the land of Egypt a waste among the countries which are made waste, and her towns will be unpeopled among the towns which have been made waste, for forty years: and I will send the Egyptians in flight among the nations and wandering through the countries.
καὶ δώσω τὴν γῆν αὐτῆς ἀπώλειαν ἐν μέσῳ γῆς ἠρημωμένης καὶ αἱ πόλεις αὐτῆς ἐν μέσῳ πόλεων ἠρημωμένων ἔσονται τεσσαράκοντα ἔτη καὶ διασπερῶ αἴγυπτον ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας

13 Mert így szól az Úr Isten: Negyven esztendõ múlva egybegyûjtöm az égyiptomiakat a népek közül, kik közé szétszórattak.
For this is what the Lord has said: At the end of forty years I will get the Egyptians together from the peoples where they have gone in flight:
τάδε λέγει κύριος μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη συνάξω τοὺς αἰγυπτίους ἀπὸ τῶν ἐθνῶν οὗ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ

14 És visszahozom Égyiptom foglyait s visszaviszem õket Pathrós földjére, az õ eredetök földjére, és ott lesznek alacsony királyság.
I will let the fate of Egypt be changed, and will make them come back into the land of Pathros, into the land from which they came; and there they will be an unimportant kingdom.
καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν αἰγυπτίων καὶ κατοικίσω αὐτοὺς ἐν γῇ παθουρης ἐν τῇ γῇ ὅθεν ἐλήμφθησαν καὶ ἔσται ἀρχὴ ταπεινὴ

15 A [többi] királyságokhoz képest alacsony lészen s többé nem emeli magát a nemzetek fölé; és megkevesbítem õket, hogy el ne tapodják a nemzeteket.
It will be the lowest of the kingdoms, and never again will it be lifted up over the nations: I will make them small, so that they may not have rule over the nations.
παρὰ πάσας τὰς ἀρχάς οὐ μὴ ὑψωθῇ ἔτι ἐπὶ τὰ ἔθνη καὶ ὀλιγοστοὺς αὐτοὺς ποιήσω τοῦ μὴ εἶναι αὐτοὺς πλείονας ἐν τοῖς ἔθνεσιν

16 És nem lesz többé Izráel házának bizodalma, mely vétekre emlékeztessen [engem,] midõn feléje hajlanak, és megtudják, hogy én vagyok az Úr Isten.
And Egypt will no longer be the hope of the children of Israel, causing sin to come to mind when their eyes are turned to them: and they will be certain that I am the Lord.
καὶ οὐκέτι ἔσονται τῷ οἴκῳ ισραηλ εἰς ἐλπίδα ἀναμιμνήσκουσαν ἀνομίαν ἐν τῷ αὐτοὺς ἀκολουθῆσαι ὀπίσω αὐτῶν καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος

17 És lõn a huszonhetedik esztendõben, az elsõ hónapban, a hónap elsején, lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
Now in the twenty-seventh year, in the first month, on the first day of the month, the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

18 Embernek fia! Nabukodonozor Babilon királya nagy fáradsággal fárasztotta seregét Tírus ellen: minden fõ megkopaszult és minden váll feltört; de jutalma nem lõn néki és seregének Tírusból a fáradságért, a melylyel miatta fáradott.
Son of man, Nebuchadrezzar, king of Babylon, made his army do hard work against Tyre, and the hair came off every head and every arm was rubbed smooth: but he and his army got no payment out of Tyre for the hard work which he had done against it.
υἱὲ ἀνθρώπου ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος κατεδουλώσατο αὐτοῦ τὴν δύναμιν δουλείᾳ μεγάλῃ ἐπὶ τύρου πᾶσα κεφαλὴ φαλακρὰ καὶ πᾶς ὦμος μαδῶν καὶ μισθὸς οὐκ ἐγενήθη αὐτῷ καὶ τῇ δυνάμει αὐτοῦ ἐπὶ τύρου καὶ τῆς δουλείας ἧς ἐδούλευσαν ἐπ' αὐτήν

19 Ennekokáért így szól az Úr Isten: Ímé, én Nabukodonozornak a babiloni királynak adom Égyiptom földjét, és elviszi gazdagságát, s elragadja ragadományát, s elprédálja prédáját, és [ez] lesz jutalma seregének.
For this cause the Lord has said: See, I am giving the land of Egypt to Nebuchadrezzar, king of Babylon: he will take away her wealth, and take her goods by force and everything which is there; and this will be the payment for his army.
τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ δίδωμι τῷ ναβουχοδονοσορ βασιλεῖ βαβυλῶνος γῆν αἰγύπτου καὶ προνομεύσει τὴν προνομὴν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς καὶ ἔσται μισθὸς τῇ δυνάμει αὐτοῦ

20 Fizetésül, a melyért fáradott, adom néki Égyiptom földjét, mert értem cselekedtek, ezt mondja az Úr Isten.
I have given him the land of Egypt as the reward for his hard work, because they were working for me, says the Lord.
ἀντὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ ἧς ἐδούλευσεν ἐπὶ τύρον δέδωκα αὐτῷ γῆν αἰγύπτου τάδε λέγει κύριος κύριος

21 Azon a napon szarvat sarjasztok Izráel házának, és a te szádat megnyitom közöttök, és megtudják, hogy én vagyok az Úr.
In that day I will make a horn put out buds for the children of Israel, and I will let your words come freely among them, and they will be certain that I am the Lord.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνατελεῖ κέρας παντὶ τῷ οἴκῳ ισραηλ καὶ σοὶ δώσω στόμα ἀνεῳγμένον ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος

1 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
The word of the Lord came to me again, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! prófétálj és mondd: Így szól az Úr Isten: Jajgassatok! Jaj annak a napnak!
Son of man, be a prophet, and say, These are the words of the Lord: Give a cry, Aha, for the day!
υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον καὶ εἰπόν τάδε λέγει κύριος ὦ ὦ ἡ ἡμέρα

3 Mert közel egy nap és közel az Úrnak napja, felhõnek napja, a pogányok ideje lesz az.
For the day is near, the day of the Lord is near, a day of cloud; it will be the time of the nations.
ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου ἡμέρα πέρας ἐθνῶν ἔσται

4 És bemegy a fegyver Égyiptomba, és lesz reszketés Szerecsenországban, mikor hullanak a sebesültek Égyiptomban, és elviszik gazdagságát, s elrontatnak fundamentomai.
And a sword will come on Egypt, and cruel pain will be in Ethiopia, when they are falling by the sword in Egypt; and they will take away her wealth and her bases will be broken down.
καὶ ἥξει μάχαιρα ἐπ' αἰγυπτίους καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν τῇ αἰθιοπίᾳ καὶ πεσοῦνται τετραυματισμένοι ἐν αἰγύπτῳ καὶ συμπεσεῖται αὐτῆς τὰ θεμέλια

5 A szerecsenek s a libiaiak s a lidiaiak és az egész gyülevész és Kúb és a frigy földének fiai velök együtt fegyver miatt hullnak el.
Ethiopia and Put and Lud and all the mixed people and Libya and the children of the land of the Cherethites will all be put to death with them by the sword.
πέρσαι καὶ κρῆτες καὶ λυδοὶ καὶ λίβυες καὶ πάντες οἱ ἐπίμικτοι καὶ τῶν υἱῶν τῆς διαθήκης μου μαχαίρᾳ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ

6 Így szól az Úr: És elessenek, a kik Égyiptomot támogatják, és alászálljon erõsségének kevélysége: Migdoltól fogva Siénéig fegyver miatt hullanak el benne, ezt mondja az Úr Isten.
This is what the Lord has said: The supporters of Egypt will have a fall, and the pride of her power will come down: from Migdol to Syene they will be put to the sword in it, says the Lord.
καὶ πεσοῦνται τὰ ἀντιστηρίγματα αἰγύπτου καὶ καταβήσεται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἀπὸ μαγδώλου ἕως συήνης μαχαίρᾳ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ λέγει κύριος

7 És elpusztulnak elpusztult tartományok között, és városai elpusztult városoknak közepette lesznek.
And she will be made waste among the countries which have been made waste, and her towns will be among the towns which are unpeopled.
καὶ ἐρημωθήσεται ἐν μέσῳ χωρῶν ἠρημωμένων καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐν μέσῳ πόλεων ἠρημωμένων ἔσονται

8 És megtudják, hogy én vagyok az Úr, mikor tüzet vetek Égyiptomra, és összetörik minden segítõje.
And they will be certain that I am the Lord, when I have put a fire in Egypt and all her helpers are broken.
καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὅταν δῶ πῦρ ἐπ' αἴγυπτον καὶ συντριβῶσι πάντες οἱ βοηθοῦντες αὐτῇ

9 Azon a napon követek mennek ki elõttem hajókon a bátorságban [lakó] Szerecsenország elrémítésére, s lészen rettegés bennök Égyiptom ama napján; mert ímé jön!
In that day men will go out quickly to take the news, causing fear in untroubled Ethiopia; and bitter pain will come on them as in the day of Egypt; for see, it is coming.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσονται ἄγγελοι σπεύδοντες ἀφανίσαι τὴν αἰθιοπίαν καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ αἰγύπτου ὅτι ἰδοὺ ἥκει

10 Ezt mondja az Úr Isten: És megszüntetem Égyiptom lármáját Nabukodonozor, babiloni király keze által.
This is what the Lord has said: I will put an end to great numbers of the people of Egypt by the hand of Nebuchadrezzar, king of Babylon.
τάδε λέγει κύριος κύριος καὶ ἀπολῶ πλῆθος αἰγυπτίων διὰ χειρὸς ναβουχοδονοσορ βασιλέως βαβυλῶνος

11 Õ és az õ népe õ vele együtt, a nemzetek legkegyetlenebbjei, elhozatnak a föld elvesztésére, és kivonszák fegyveröket Égyiptom ellen, és betöltik a földet megölettekkel.
He and the people with him, causing fear among the nations, will be sent for the destruction of the land; their swords will be let loose against Egypt and the land will be full of dead.
αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν ἀπεσταλμένοι ἀπολέσαι τὴν γῆν καὶ ἐκκενώσουσιν πάντες τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπ' αἴγυπτον καὶ πλησθήσεται ἡ γῆ τραυματιῶν

12 És a folyóvizeket kiszárasztom, és eladom a földet gonoszok kezébe, és elpusztítom a földet s teljességét idegenek keze által, én, az Úr szólottam.
And I will make the Nile streams dry, and will give the land into the hands of evil men, causing the land and everything in it to be wasted by the hands of men from a strange country: I the Lord have said it.
καὶ δώσω τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν ἐρήμους καὶ ἀπολῶ τὴν γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἐν χερσὶν ἀλλοτρίων ἐγὼ κύριος λελάληκα

13 Így szól az Úr Isten: És elvesztem a bálványokat és megszüntetem a bálványképeket Nófból s a fejedelmet Égyiptom földjérõl, nem lészen többé, és bocsátok félelmet Égyiptom földjére.
This is what the Lord has said: In addition to this, I will give up the images to destruction and put an end to the false gods in Noph; never again will there be a ruler in the land of Egypt: and I will put a fear in the land of Egypt.
ὅτι τάδε λέγει κύριος κύριος καὶ ἀπολῶ μεγιστᾶνας ἀπὸ μέμφεως καὶ ἄρχοντας ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι

14 És elpusztítom Pathróst, s vetek tüzet Zoánra, és teszek ítéleteket Nóban.
And I will make Pathros a waste, and put a fire in Zoan, and send my punishments on No.
καὶ ἀπολῶ γῆν παθουρης καὶ δώσω πῦρ ἐπὶ τάνιν καὶ ποιήσω ἐκδίκησιν ἐν διοσπόλει

15 És kiöntöm haragomat Sinre, Égyiptom erõsségére, és kivágom a sokaságot Nóból.
I will let loose my wrath on Sin, the strong place of Egypt, cutting off the mass of the people of No.
καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμόν μου ἐπὶ σάιν τὴν ἰσχὺν αἰγύπτου καὶ ἀπολῶ τὸ πλῆθος μέμφεως

16 És vetek tüzet Égyiptomra, kínok közt vergõdik Sin, és Nó megtörik és Nófba betörnek [fényes] nappal.
And I will put a fire in Egypt; Syene will be twisting in pain, and No will be broken into, as by the onrush of waters.
καὶ δώσω πῦρ ἐπ' αἴγυπτον καὶ ταραχὴν ταραχθήσεται συήνη καὶ ἐν διοσπόλει ἔσται ἔκρηγμα καὶ διαχυθήσεται ὕδατα

17 Aven és Fibéseth ifjai fegyver miatt hullanak el, és õk magok fogságra mennek.
The young men of On and Pi-beseth will be put to the sword: and these towns will be taken away prisoners.
νεανίσκοι ἡλίου πόλεως καὶ βουβάστου ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται καὶ αἱ γυναῖκες ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύσονται

18 És Tehafneheszben megsötétedik a nap, mikor ott összetöröm Égyiptom pálczáját, és megszünik benne erejének kevélysége, õt magát felhõ takarja el, és leányai fogságra mennek.
And at Tehaphnehes the day will become dark, when the yoke of Egypt is broken there, and the pride of her power comes to an end: as for her, she will be covered with a cloud, and her daughters will be taken away prisoners.
καὶ ἐν ταφνας συσκοτάσει ἡ ἡμέρα ἐν τῷ συντρῖψαι με ἐκεῖ τὰ σκῆπτρα αἰγύπτου καὶ ἀπολεῖται ἐκεῖ ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς καὶ αὐτὴν νεφέλη καλύψει καὶ αἱ θυγατέρες αὐτ ῆς αἰχμάλωτοι ἀχθήσονται

19 És cselekszem ítéleteket Égyiptomban, és megtudják, hogy én vagyok az Úr.
And I will send my punishments on Egypt: and they will be certain that I am the Lord.
καὶ ποιήσω κρίμα ἐν αἰγύπτῳ καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος

20 És lõn a tizenegyedik esztendõben, az elsõ hónapban, a hónap hetedikén, lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
Now in the eleventh year, in the first month, on the seventh day of the month, the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

21 Embernek fia! A Faraónak, Égyiptom királyának karját eltörtem, és ímé be nem kötötték, hogy megorvosolják, hogy tegyenek körülkötést reá, hogy megerõsödjék fegyverfogásra.

Son of man, the arm of Pharaoh, king of Egypt, has been broken by me, and no band has been put round it to make it well, no band has been twisted round it to make it strong for gripping the sword.

υἱὲ ἀνθρώπου τοὺς βραχίονας φαραω βασιλέως αἰγύπτου συνέτριψα καὶ ἰδοὺ οὐ κατεδέθη τοῦ δοθῆναι ἴασιν τοῦ δοθῆναι ἐπ' αὐτὸν μάλαγμα τοῦ δοθῆναι ἰσχὺν ἐπιλαβέσθαι μαχαίρας

22 Ennekokáért így szól az Úr Isten: Ímé, a Faraó ellen [megyek], Égyiptomnak királya ellen, és eltöröm mind a két karját, azt, amely [még] erõs, és azt, amely [már] eltörött, s elejtetem vele kezébõl a fegyvert.

For this cause the Lord has said: See, I am against Pharaoh, king of Egypt, and by me his strong arm will be broken; and I will make the sword go out of his hand.

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ φαραω βασιλέα αἰγύπτου καὶ συντρίψω τοὺς βραχίονας αὐτοῦ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τοὺς τεταμένους καὶ καταβαλῶ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ

23 És eloszlatom az Égyiptombelieket a nemzetek közé, és szétszórom õket a tartományokba.

And I will send the Egyptians in flight among the nations and wandering through the countries.

καὶ διασπερῶ αἴγυπτον εἰς τὰ ἔθνη καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας

24 És megerõsítem Babilon királyának karjait, és adom az én fegyveremet kezébe, és eltöröm a Faraó karjait, és nyögni fog elõtte, mint a megsebesültek szoktak.

And I will make the arms of the king of Babylon strong, and will put my sword in his hand: but Pharaoh's arms will be broken, and he will give cries of pain before him like the cries of a man wounded to death.

καὶ κατισχύσω τοὺς βραχίονας βασιλέως βαβυλῶνος καὶ δώσω τὴν ῥομφαίαν μου εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἐπάξει αὐτὴν ἐπ' αἴγυπτον καὶ προνομεύσει τὴν προνομὴν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς

25 Megerõsítem azért Babilon királyának karjait, a Faraó karjai pedig leessenek, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr, mikor adom fegyveremet Babilon királyának kezébe, hogy azt kinyújtsa Égyiptomnak földje ellen.

And I will make the arms of the king of Babylon strong, and the arms of Pharaoh will be hanging down; and they will be certain that I am the Lord, when I put my sword into the hand of the king of Babylon and it is stretched out against the land of Egypt.

καὶ ἐνισχύσω τοὺς βραχίονας βασιλέως βαβυλῶνος οἱ δὲ βραχίονες φαραω πεσοῦνται καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐν τῷ δοῦναι τὴν ῥομφαίαν μου εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος καὶ ἐκτενεῖ αὐτὴν ἐπὶ γῆν αἰγύπτου

26 És eloszlatom az égyiptomiakat a nemzetek közé, és szétszórom õket a tartományokba, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.

And I will send the Egyptians in flight among the nations and wandering through the countries; and they will be certain that I am the Lord.

καὶ διασπερῶ αἴγυπτον εἰς τὰ ἔθνη καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας καὶ γνώσονται πάντες ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος

1 És lõn a tizenegyedik esztendõben, a harmadik hónapban, a hónap elsején, lõn az Úr szava hozzám, mondván:

Now in the eleventh year, in the third month, on the first day of the month, the word of the Lord came to me, saying,

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ τρίτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! szólj a Faraónak, Égyiptom királyának és az õ sokaságának: Kihez vagy hasonló a te nagyságodban?

Son of man, say to Pharaoh, king of Egypt, and to his people; Whom are you like in your great power?

υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν πρὸς φαραω βασιλέα αἰγύπτου καὶ τῷ πλήθει αὐτοῦ τίνι ὡμοίωσας σεαυτὸν ἐν τῷ ὕψει σου

3 Ímé, Assúr czédrus vala a Libánonon, szép ágakkal és sûrû galyaival árnyékot tartó s magas növésû, melynek felhõkig ért a teteje.

See, a pine-tree with beautiful branches and thick growth, giving shade and very tall; and its top was among the clouds.

ἰδοὺ ασσουρ κυπάρισσος ἐν τῷ λιβάνῳ καὶ καλὸς ταῖς παραφυάσιν καὶ ὑψηλὸς τῷ μεγέθει εἰς μέσον νεφελῶν ἐγένετο ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ

4 Víz nevelte nagygyá, a mélység [vizei] tették magassá, folyóikkal körüljárták ültetése földjét, s [csak] folyásaikat bocsáták a mezõ egyéb fáihoz.

It got strength from the waters and the deep made it tall: its streams went round about its planted land and it sent out its waterways to all the trees of the field.

ὕδωρ ἐξέθρεψεν αὐτόν ἡ ἄβυσσος ὕψωσεν αὐτόν τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς ἤγαγεν κύκλῳ τῶν φυτῶν αὐτοῦ καὶ τὰ συστέματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου

5 Ennekokáért lõn magasb növése a mezõ minden fájánál: s megsokasulának ágai, s hosszúra nevekedének galyai a sok víztõl, midõn kiterjeszté azokat.
In this way it became taller than all the trees of the field; and its branches were increased and its arms became long because of the great waters.
ἕνεκεν τούτου ὑψώθη τὸ μέγεθος αὐτοῦ παρὰ πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου καὶ ἐπλατύνθησαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἀφ' ὕδατος πολλοῦ

6 Az õ ágain csinál vala fészket minden égi madár, és galyai alatt fiadzott a mezõ minden vada, s árnyékában lakik vala sokmindenféle nép.
In its branches all the birds of heaven came to rest, and under its arms all the beasts of the field gave birth to their young, and great nations were living in its shade.
ἐν ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ ἐνόσσευσαν πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὑποκάτω τῶν κλάδων αὐτοῦ ἐγεννῶσαν πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ κατῴκησεν πᾶν πλῆθος ἐθνῶν

7 És széppé lõn magasságával, hosszan kiterjedt ágaival, mert gyökere sok víz felé [nyúlik] vala.
So it was beautiful, being so tall and its branches so long, for its root was by great waters.
καὶ ἐγένετο καλὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ ὅτι ἐγενήθησαν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ εἰς ὕδωρ πολύ

8 A czédrusok el nem takarák õt az Isten kertjében, a cziprusok nem valának hasonlók ágaihoz, s a platánoknak nem valának olyan galyai, mint néki; Isten kertjében egy fa sem vala hasonló hozzá az õ szépségében.
No cedars were equal to it in the garden of God; the fir-trees were not like its branches, and plane-trees were as nothing in comparison with its arms; no tree in the garden of God was so beautiful.
κυπάρισσοι τοιαῦται οὐκ ἐγενήθησαν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ καὶ πίτυες οὐχ ὅμοιαι ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ καὶ ἐλάται οὐκ ἐγένοντο ὅμοιαι τοῖς κλάδοις αὐτοῦ πᾶν ξύλον ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὡμοιώθη αὐτῷ ἐν τῷ κάλλει αὐτοῦ

9 Széppé tõm õt az õ sok ágaival, úgy hogy irígykedett rá Éden minden fája az Isten kertjében.
I made it beautiful with its mass of branches: so that all the trees in the garden of God were full of envy of it.
διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ καὶ ἐζήλωσεν αὐτὸν τὰ ξύλα τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς τοῦ θεοῦ

10 Ennekokáért így szól az Úr Isten: Mivelhogy magasra nevekedtél, és fölemelé tetejét a felhõk közé, és szíve felfuvalkodott az õ magasságában:
For this cause the Lord has said: Because he is tall, and has put his top among the clouds, and his heart is full of pride because he is so high,
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἐγένου μέγας τῷ μεγέθει καὶ ἔδωκας τὴν ἀρχήν σου εἰς μέσον νεφελῶν καὶ εἶδον ἐν τῷ ὑψωθῆναι αὐτόν

11 Azért adom õt a nemzetek urának kezébe, bánjék el vele, gonoszságáért kiûztem õt.
I have given him up into the hands of a strong one of the nations; he will certainly give him the reward of his sin, driving him out.
καὶ παρέδωκα αὐτὸν εἰς χεῖρας ἄρχοντος ἐθνῶν καὶ ἐποίησεν τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ

12 És kivágták õt az idegenek, a nemzetek legkegyetlenebbjei, és leterítették. A hegyekre és minden völgyekbe hullottak ágai, és összetörtek galyai a föld minden mélységében, és leszállt árnyékából a föld minden népe, és ott hagyták õt.
And men from strange lands, who are to be feared among the nations, after cutting him off, have let him be: on the mountains and in all the valleys his branches have come down; his arms are broken by all the waterways of the land; all the peoples of the earth have gone from his shade, and have let him be.
καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτὸν ἀλλότριοι λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν καὶ κατέβαλον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐν πάσαις ταῖς φάραγξιν ἔπεσαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ καὶ συνετρίβη τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐν παντὶ πεδίῳ τῆς γῆς καὶ κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκέπης αὐτῶν πάντες οἱ λαοὶ τῶν ἐθνῶν καὶ ἠδάφισαν αὐτόν

13 Ledõlt törzsökén lakik vala minden égi madár, és ágaihoz [gyül]vala a mezõ minden vada;
All the birds of heaven have come to rest on his broken stem where it is stretched on the earth, and all the beasts of the field will be on his branches:
ἐπὶ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ ἀνεπαύσαντο πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐπὶ τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐγένοντο πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ

14 Azért, hogy magasra ne nevekedjék egy víz mellett való fa se, és föl ne emelje tetejét a felhõk közé; hogy ne bízzék önmagában kevélyen senki a vízivók közül; mert mindnyájan halálra adattak a mélység országába az emberek fiai közt azokhoz, a kik sírgödörbe szálltak.
In order that no trees by the waters may be lifted up in their growth, putting their tops among the clouds; and that no trees which are watered may take their place on high: for they are all given up to death, to the lowest parts of the earth among the children of men, with those who go down to the underworld.
ὅπως μὴ ὑψωθῶσιν ἐν τῷ μεγέθει αὐτῶν πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ ὕδατι καὶ οὐκ ἔδωκαν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν εἰς μέσον νεφελῶν καὶ οὐκ ἔστησαν ἐν τῷ ὕψει αὐτῶν πρὸς αὐτὰ πάντες οἱ πίνοντες ὕδωρ πάντες ἐδόθησαν εἰς θάνατον εἰς γῆς βάθος ἐν μέσῳ υἱῶν ἀνθρώπων πρὸς καταβαίνοντας εἰς βόθρον

15 Így szól az Úr Isten: Azon a napon, a melyen sírba aláméne, gyászba öltöztetém miatta a mélység vizeit, és megtartóztatám folyóikat, úgy hogy a sok víz elzáraték, s meggyászoltatám õt a Libánonnal, és a mezõ minden fája elepede miatta.

This is what the Lord has said: The day when he goes down to the underworld, I will make the deep full of grief for him; I will keep back her streams and the great waters will be stopped: I will make Lebanon dark for him, and all the trees of the field will be feeble because of him.

τάδε λέγει κύριος κύριος ἐν ᾗ ἡμέρᾳ κατέβη εἰς ᾅδου ἐπένθησεν αὐτὸν ἡ ἄβυσσος καὶ ἐπέστησα τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς καὶ ἐκώλυσα πλῆθος ὕδατος καὶ ἐσκότασεν ἐπ' αὐτὸν ὁ λίβανος πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου ἐπ' αὐτῷ ἐξελύθησαν

16 Zuhanásának hangja miatt megreszkettetém a nemzeteket, mikor leszállítám õt a sírba együtt velök, kik sírgödörbe szállnak; és vígasztalást võn a mélység országában Éden minden fája, a Libánon szépsége és java, minden vízivó.

I will send shaking on the nations at the sound of his fall, when I send him down to the underworld with those who go down into the deep: and on earth they will be comforting themselves, all the trees of Eden, the best of Lebanon, even all the watered ones.

ἀπὸ τῆς φωνῆς τῆς πτώσεως αὐτοῦ ἐσείσθησαν τὰ ἔθνη ὅτε κατεβίβαζον αὐτὸν εἰς ᾅδου μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἐν γῇ πάντα τὰ ξύλα τῆς τρυφῆς καὶ τὰ ἐκλεκτὰ τοῦ λιβάνου πάντα τὰ πίνοντα ὕδωρ

17 Ezek is alászállottak vele a sírba azokhoz, a kik fegyverrel ölettek meg, s a kik mint segítõtársai árnyékában ülének a nemzetek között.

And they will go down with him to the underworld, to those who have been put to the sword; even those who were his helpers, living under his shade among the nations

καὶ γὰρ αὐτοὶ κατέβησαν μετ' αὐτοῦ εἰς ᾅδου ἐν τοῖς τραυματίαις ἀπὸ μαχαίρας καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ οἱ κατοικοῦντες ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπώλοντο

18 Kihez vagy hát hasonló dicsõségben és nagyságban Éden fái közt!? Hiszen le fogsz szállíttatni Éden fáival a mélység országába; körülmetéletlenek közt feküszöl együtt a fegyverrel megölettekkel. A Faraó ez és minden sokasága, ezt mondja az Úr Isten.

Whom then are you like? for you will be sent down with the trees of Eden into the lowest parts of the earth: there you will be stretched out among those without circumcision, with those who were put to the sword. This is Pharaoh and all his people, says the Lord.

τίνι ὡμοιώθης κατάβηθι καὶ καταβιβάσθητι μετὰ τῶν ξύλων τῆς τρυφῆς εἰς γῆς βάθος ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων κοιμηθήσῃ μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας οὕτως φαραω καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἰσχύος αὐτοῦ λέγει κύριος κύριος

1 És lõn a tizenkettedik esztendõben, a tizenkettedik hónapban, a hónap elsején, lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:

And it came about in the twelfth year, in the twelfth month, on the first day of the month, that the word of the Lord came to me, saying,

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! kezdj gyászéneket a Faraóról, Égyiptom királyáról, és mondjad néki: Nemzetek fiatal oroszlánja, elvesztél; hiszen te olyan valál, mint a krokodil a tengerekben, mert kijövél folyóidon és megháborítád lábaiddal a vizeket és felzavartad folyóikat.

Son of man, make a song of grief for Pharaoh, king of Egypt, and say to him, Young lion of the nations, destruction has come on you; and you were like a sea-beast in the seas, sending out bursts of water, troubling the waters with your feet, making their streams dirty.

υἱὲ ἀνθρώπου λαβὲ θρῆνον ἐπὶ φαραω βασιλέα αἰγύπτου καὶ ἐρεῖς αὐτῷ λέοντι ἐθνῶν ὡμοιώθης καὶ σὺ ὡς δράκων ὁ ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ ἐκεράτιζες τοῖς ποταμοῖς σου καὶ ἐτάρασσες ὕδωρ τοῖς ποσίν σου καὶ κατεπάτεις τοὺς ποταμούς σου

3 Így szól az Úr Isten: Ezért kivetem rád hálómat sok nép serege által, és kihúznak téged varsámban.

This is what the Lord has said: My net will be stretched out over you, and I will take you up in my fishing-net.

τάδε λέγει κύριος καὶ περιβαλῶ ἐπὶ σὲ δίκτυα λαῶν πολλῶν καὶ ἀνάξω σε ἐν τῷ ἀγκίστρῳ μου

4 És leterítlek a földre, a mezõség színére vetlek, és reád szállítom az ég minden madarát, s megelégítem belõled az egész föld vadait.

And I will let you be stretched on the land; I will send you out violently into the open field; I will let all the birds of heaven come to rest on you and will make the beasts of all the earth full of you.

καὶ ἐκτενῶ σε ἐπὶ τὴν γῆν πεδία πλησθήσεταί σου καὶ ἐπικαθιῶ ἐπὶ σὲ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐμπλήσω ἐκ σοῦ πάντα τὰ θηρία πάσης τῆς γῆς

5 S vetem húsodat a hegyekre, és betöltöm a völgyeket rothadásoddal.

And I will put your flesh on the mountains, and make the valleys full of your blood.

καὶ δώσω τὰς σάρκας σου ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ ἐμπλήσω ἀπὸ τοῦ αἵματός σου

6 És megitatom áradásod földjét véredbõl mind a hegyekig, s a mélységek megtelnek belõled.
And the land will be watered with your blood, and the waterways will be full of you.
καὶ ποτισθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τῶν προχωρημάτων σου ἀπὸ τοῦ πλήθους σου ἐπὶ τῶν ὀρέων φάραγγας ἐμπλήσω ἀπὸ σοῦ

7 És mikor eloltalak, beborítom az eget, s csillagait besötétítem, a napot felhõbe borítom, és a hold nem fényeskedik fényével.
And when I put out your life, the heaven will be covered and its stars made dark; I will let the sun be covered with a cloud and the moon will not give her light.
καὶ κατακαλύψω ἐν τῷ σβεσθῆναί σε οὐρανὸν καὶ συσκοτάσω τὰ ἄστρα αὐτοῦ ἥλιον ἐν νεφέλῃ καλύψω καὶ σελήνη οὐ μὴ φάνῃ τὸ φῶς αὐτῆς

8 Minden világító testet megsötétítek miattad az égen, és bocsátok sötétséget földedre, ezt mondja az Úr Isten.
All the bright lights of heaven I will make dark over you, and put dark night on your land, says the Lord.
πάντα τὰ φαίνοντα φῶς ἐν τῷ οὐρανῷ συσκοτάσουσιν ἐπὶ σέ καὶ δώσω σκότος ἐπὶ τὴν γῆν σου λέγει κύριος κύριος

9 És megszomorítom sok nép szívét, ha elhíresztelem romlásodat a nemzetek között, a földeken, a melyeket nem ismersz.
And the hearts of numbers of peoples will be troubled, when I send your prisoners among the nations, into a country which is strange to you.
καὶ παροργιῶ καρδίαν λαῶν πολλῶν ἡνίκα ἂν ἄγω αἰχμαλωσίαν σου εἰς τὰ ἔθνη εἰς γῆν ἣν οὐκ ἔγνως

10 És cselekszem, hogy elborzadjanak miattad a sok népek, s királyaik rémüljenek el rémüléssel miattad, mikor villogtatom fegyveremet elõttök, s remegni fognak minden szempillantásban, kiki az õ életéért, zuhanásod napján.
And I will make a number of peoples overcome with wonder at you, and their kings will be full of fear because of you, when my sword is waved before them: they will be shaking every minute, every man fearing for his life, in the day of your fall.
καὶ στυγνάσουσιν ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλά καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐκστήσονται ἐν τῷ πέτασθαι τὴν ῥομφαίαν μου ἐπὶ πρόσωπα αὐτῶν προσδεχόμενοι τὴν πτῶσιν αὐτῶν ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου

11 Mert így szól az Úr Isten: A babiloni király fegyvere jön reád.
For this is what the Lord has said: The sword of the king of Babylon will come on you.
ὅτι τάδε λέγει κύριος ῥομφαία βασιλέως βαβυλῶνος ἥξει σοι

12 Vitézeknek fegyvereivel hullatom el sokaságodat, õk a népek legkegyetlenebbjei mindnyájan; és elpusztítják Égyiptom kevélységét, és elvész minden sokasága.
I will let the swords of the strong be the cause of the fall of your people; all of them men to be feared among the nations: and they will make waste the pride of Egypt, and all its people will come to destruction.
ἐν μαχαίραις γιγάντων καὶ καταβαλῶ τὴν ἰσχύν σου λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν πάντες καὶ ἀπολοῦσι τὴν ὕβριν αἰγύπτου καὶ συντριβήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτῆς

13 És elvesztem minden barmát a sok vizek mellõl, és nem zavarja fel azokat többé ember lába, sem barmok körme azokat föl nem zavarja.
And I will put an end to all her beasts which are by the great waters, and they will never again be troubled by the foot of man or by the feet of beasts.
καὶ ἀπολῶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἀφ' ὕδατος πολλοῦ καὶ οὐ μὴ ταράξῃ αὐτὸ ἔτι ποὺς ἀνθρώπου καὶ ἴχνος κτηνῶν οὐ μὴ καταπατήσῃ αὐτό

14 Akkor meghiggasztom vizeiket, és folyóikat, olajként folyatom, ezt mondja az Úr Isten,
Then I will make their waters clear and their rivers will be flowing like oil, says the Lord.
οὕτως τότε ἡσυχάσει τὰ ὕδατα αὐτῶν καὶ οἱ ποταμοὶ αὐτῶν ὡς ἔλαιον πορεύσονται λέγει κύριος

15 Mikor Égyiptom földjét pusztasággá teszem, és kipusztul a föld teljességébõl, mert megverek minden rajta lakót, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.
When I make Egypt an unpeopled waste, cutting off from the land all the things in it; when I send punishment on all those living in it, then it will be clear to them that I am the Lord.
ὅταν δῶ αἴγυπτον εἰς ἀπώλειαν καὶ ἐρημωθῇ ἡ γῆ σὺν τῇ πληρώσει αὐτῆς ὅταν διασπείρω πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος

16 Gyászének ez és sírva énekeljék; a népek leányai énekeljék sírva; Égyiptomról és minden sokaságáról énekeljék sírva, ezt mondja az Úr Isten.
It is a song of grief, and people will give voice to it, the daughters of the nations will give voice to it, even for Egypt and all her people, says the Lord.
θρῆνός ἐστιν καὶ θρηνήσεις αὐτόν καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἐθνῶν θρηνήσουσιν αὐτόν ἐπ' αἴγυπτον καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῆς θρηνήσουσιν αὐτήν λέγει κύριος κύριος

17 És lõn a tizenkettedik esztendõben, a hónap tizenötödikén, lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And in the twelfth year, on the fifteenth day of the month, the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τοῦ πρώτου μηνὸς πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

18 Embernek fia! sírj Égyiptom sokaságán, és szállítsd alá õt te és a hatalmas nemzetek leányai a mélységek országába azokhoz, kik sírgödörbe szálltak.
Son of man, let your voice be loud in sorrow for the people of Egypt and send them down, even you and the daughters of the nations; I will send them down into the lowest parts of the earth, with those who go down into the underworld.
υἱὲ ἀνθρώπου θρήνησον ἐπὶ τὴν ἰσχὺν αἰγύπτου καὶ καταβιβάσουσιν αὐτῆς τὰς θυγατέρας τὰ ἔθνη νεκρὰς εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς βόθρον

20 A fegyverrel megölettek közt essenek el! A fegyver átadatott; húzzátok lefelé õt és minden sokaságát!
Among those who have been put to the sword: they will give a resting-place with them to all their people.
ἐν μέσῳ τραυματιῶν μαχαίρας πεσοῦνται μετ' αὐτοῦ καὶ κοιμηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ

21 Szólni fognak felõle a vitézek hatalmasai a sír közepébõl együtt az õ segítõivel: alászállottak, hogy itt feküdjenek a körülmetéletlenek, mint fegyverrel megöltek!
The strong among the great ones will say to him from the underworld, Are you more beautiful than any? go down, you and your helpers, and take your rest among those without circumcision, and those who have been put to the sword.
καὶ ἐροῦσίν σοι οἱ γίγαντες ἐν βάθει βόθρου γίνου τίνος κρείττων εἶ̈ κατάβηθι καὶ κοιμήθητι μετὰ ἀπεριτμήτων ἐν μέσῳ τραυματιῶν μαχαίρας

22 Itt van Assúr és egész sokasága, körülte sírjai, mindnyájan megölettek, kik fegyver miatt hulltak el,
There is Asshur and all her army, round about her last resting-place: all of them put to death by the sword:
ἐκεῖ ασσουρ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ πάντες τραυματίαι ἐκεῖ ἐδόθησαν καὶ ἡ ταφὴ αὐτῶν ἐν βάθει βόθρου καὶ ἐγενήθη ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ πάντες οἱ τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ

23 A kinek sírjai a sírgödör legmélyén vannak és sokasága az õ sírja körül van, mindnyájan megölettek, fegyver miatt elestek, kik félelmére valának az élõk földjének.
Whose resting-places are in the inmost parts of the underworld, who were a cause of fear in the land of the living.
οἱ δόντες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ γῆς ζωῆς

24 Itt van Elám és egész sokasága az õ sírja körül, mindnyájan megölettek, kik fegyver miatt hulltak el, kik alászálltak körülmetéletlenül a mélységek országába, kik félelmére valának az élõk földjének, és viselik gyalázatukat azok mellett, kik sírgödörbe szálltak.
There is Elam and all her people, round about her last resting-place: all of them put to death by the sword, who have gone down without circumcision into the lowest parts of the earth, who were a cause of fear in the land of the living, and are put to shame with those who go down to the underworld:
ἐκεῖ αιλαμ καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ πάντες οἱ τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ καὶ οἱ καταβαίνοντες ἀπερίτμητοι εἰς γῆς βάθος οἱ δεδωκότ ες αὐτῶν φόβον ἐπὶ γῆς ζωῆς καὶ ἐλάβοσαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς βόθρον

25 A megölettek között vetettek néki ágyat minden sokaságával, körülte vannak ennek sírjai, mindnyájan körülmetéletlenek, fegyverrel megölettek, mert félelmére valának az élõk földjének, és viselik gyalázatukat azok mellett, kik sírgödörbe szálltak; a megölettek közé vetették õket!
They have made a bed for her among the dead, and all her people are round about her resting-place: all of them without circumcision, put to death with the sword; for they were a cause of fear in the land of the living, and are put to shame with those who go down to the underworld: they have been given a place among those who have been put to the sword.
ἐν μέσῳ τραυματιῶν

26 Itt van Mések-Tubál és minden sokasága, körülte vannak ennek sírjai, mindnyájan körülmetéletlenek, fegyverrel megölettek, mert félelmére valának az élõk földjének.
There is Meshech, Tubal, and all her people, round about her last resting-place: all of them without circumcision, put to death by the sword; for they were a cause of fear in the land of the living.
ἐκεῖ ἐδόθησαν μοσοχ καὶ θοβελ καὶ πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτῶν περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ πάντες τραυματίαι αὐτοῦ πάντες ἀπερίτμητοι τραυματίαι ἀπὸ μαχαίρας οἱ δεδωκότες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ γῆς ζωῆς

27 És nem feküsznek együtt az erõsekkel, kik elestek a körülmetéletlenek közül, kik hadiszerszámaikkal szálltak alá a sírba s kiknek az õ fegyvereiket fejük alá tették; mert lõn az õ vétkök csontjaikon, mivelhogy félelmére [valának] a vitézeknek az élõk földjén.

And they have been put to rest with the fighting men who came to their end in days long past, who went down to the underworld with their instruments of war, placing their swords under their heads, and their body-covers are over their bones; for their strength was a cause of fear in the land of the living.

καὶ ἐκοιμήθησαν μετὰ τῶν γιγάντων τῶν πεπτωκότων ἀπὸ αἰῶνος οἳ κατέβησαν εἰς ᾅδου ἐν ὅπλοις πολεμικοῖς καὶ ἔθηκαν τὰς μαχαίρας αὐτῶν ὑπὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ἐγε νήθησαν αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὀστῶν αὐτῶν ὅτι ἐξεφόβησαν γίγαντας ἐν γῇ ζωῆς

28 Te is a körülmetéletlenek közt rontatol meg, és fekszel a fegyverrel megölettek mellett.

But you will have your bed among those without circumcision, and will be put to rest with those who have been put to death with the sword.

καὶ σὺ ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων κοιμηθήσῃ μετὰ τετραυματισμένων μαχαίρᾳ

29 Itt van Edom királyaival és minden fejedelmével, kik vettettek erõsségökben a fegyverrel megöltekhez, õk a körülmetéletlenekkel feküsznek s azokkal, a kik sírgödörbe szálltak.

There is Edom, her kings and all her princes, who have been given a resting-place with those who were put to the sword: they will be resting among those without circumcision, even with those who go down to the underworld.

ἐκεῖ ἐδόθησαν οἱ ἄρχοντες ασσουρ οἱ δόντες τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ εἰς τραῦμα μαχαίρας οὗτοι μετὰ τραυματιῶν ἐκοιμήθησαν μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον

30 Ott vannak észak uralkodói mindnyájan, és minden sidoni, a kik alászálltak a megölettekkel, rettenetes voltukban, erõsségökben megszégyenülve; és feküsznek körülmetéletlenül a fegyverrel megölettek mellett, és viselik gyalázatukat a sírgödörbe szálltak között.

There are the chiefs of the north, all of them, and all the Zidonians, who have gone down with those who have been put to the sword: they are shamed on account of all the fear caused by their strength; they are resting there without circumcision, among those who have been put to the sword, and are put to shame with those who go down to the underworld.

ἐκεῖ οἱ ἄρχοντες τοῦ βορρᾶ πάντες στρατηγοὶ ασσουρ οἱ καταβαίνοντες τραυματίαι σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν καὶ τῇ ἰσχύι αὐτῶν ἐκοιμήθησαν ἀπερίτμητοι μετὰ τραυματιῶν μαχαίρ ας καὶ ἀπήνεγκαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς βόθρον

31 Ezeket látni fogja a Faraó, és megvígasztalódik minden sokasága felõl; fegyverrel ölettek meg a Faraó és minden õ serege, ezt mondja az Úr Isten,

Pharaoh will see them and be comforted on account of all his people: even Pharaoh and all his army, put to death by the sword, says the Lord.

ἐκείνους ὄψεται βασιλεὺς φαραω καὶ παρακληθήσεται ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν λέγει κύριος κύριος

32 Mert félelmére adtam õt az élõk földjének; ezért ott vetnek ágyat néki a körülmetéletlenek között, a fegyverrel megölettek mellett, a Faraónak és minden sokaságának, ezt mondja az Úr Isten.

For he put his fear in the land of the living: and he will be put to rest among those without circumcision, with those who have been put to death with the sword, even Pharaoh and all his people, says the Lord.

ὅτι δέδωκα τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ζωῆς καὶ κοιμηθήσεται ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας φαραω καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ λέγει κύριος κύριος

1 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:

And the word of the Lord came to me, saying,

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! szólj néped fiaihoz és mondjad nékik: Mikor hozándok fegyvert valamely földre, és a föld népe választ egy férfit õ magok közül, és õt õrállójokká teszik:

Son of man, give a word to the children of your people, and say to them, When I make the sword come on a land, if the people of the land take a man from among their number and make him their watchman:

υἱὲ ἀνθρώπου λάλησον τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς γῆ ἐφ' ἣν ἂν ἐπάγω ῥομφαίαν καὶ λάβῃ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἄνθρωπον ἕνα ἐξ αὐτῶν καὶ δῶσιν αὐτὸν ἑαυτοῖς εἰ ς σκοπόν

3 És õ látja jõni a fegyvert a földre, és megfújja a trombitát, és meginti a népet;

If, when he sees the sword coming on the land, by sounding the horn he gives the people news of their danger;

καὶ ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην ἐπὶ τὴν γῆν καὶ σαλπίσῃ τῇ σάλπιγγι καὶ σημάνῃ τῷ λαῷ

4 Ha valaki hallándja a trombitaszót, de nem hajt az intésre, s aztán a fegyver eljõ és õt utóléri: az õ vére az õ fején lesz.
Then anyone who, hearing the sound of the horn, does not take note of it, will himself be responsible for his death, if the sword comes and takes him away.
καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀκούσας τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος καὶ μὴ φυλάξηται καὶ ἐπέλθῃ ἡ ῥομφαία καὶ καταλάβῃ αὐτόν τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔσται

5 Hallotta a trombitaszót, de nem hajtott az intésre, tehát az õ vére õ rajta lesz; és ha hajtott az intésre, megmentette lelkét.
On hearing the sound of the horn, he did not take note; his blood will be on him; for if he had taken note his life would have been safe.
ὅτι τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος ἀκούσας οὐκ ἐφυλάξατο τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἔσται καὶ οὗτος ὅτι ἐφυλάξατο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξείλατο

6 Ha pedig az õrálló látja a fegyvert jõni, s nem fújja meg a trombitát, és a nép nem kap intést, és eljõ a fegyver s utólér közülök valamely lelket, ez a maga vétke miatt éretett utól, de vérét az õrálló kezébõl kérem elõ.
But if the watchman sees the sword coming, and does not give a note on the horn, and the people have no word of the danger, and the sword comes and takes any person from among them; he will be taken away in his sin, but I will make the watchman responsible for his blood.
καὶ ὁ σκοπός ἐὰν ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην καὶ μὴ σημάνῃ τῇ σάλπιγγι καὶ ὁ λαὸς μὴ φυλάξηται καὶ ἐλθοῦσα ἡ ῥομφαία λάβῃ ἐξ αὐτῶν ψυχήν αὕτη διὰ τὴν αὐτῆς ἀνομίαν ἐ λήμφθη καὶ τὸ αἷμα ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσω

7 És te, embernek fia, õrállóul adtalak téged Izráel házának, hogy ha szót hallasz a számból, megintsed õket az én nevemben.
So you, son of man, I have made you a watchman for the children of Israel; and you are to give ear to the word of my mouth and give them news from me of their danger.
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ ισραηλ καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον

8 Ha ezt mondom a hitetlennek: Hitetlen, halálnak halálával halsz meg; és te nem szólándasz, hogy visszatérítsd a hitetlent az õ útjáról: az a hitetlen vétke miatt hal meg, de vérét a te kezedbõl kívánom meg.
When I say to the evil-doer, Death will certainly overtake you; and you say nothing to make clear to the evil-doer the danger of his way; death will overtake that evil man in his evil-doing, but I will make you responsible for his blood.
ἐν τῷ εἶπαί με τῷ ἁμαρτωλῷ θανάτῳ θανατωθήσῃ καὶ μὴ λαλήσῃς τοῦ φυλάξασθαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ αὐτὸς ὁ ἄνομος τῇ ἀνομίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται τὸ δὲ αἷμα αὐτ οῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκζητήσω

9 De ha te megintetted a hitetlent az õ útja felõl, hogy térjen meg róla, de nem tért meg útjáról, õ vétke miatt meghal, de te megmentetted a te lelkedet.
But if you make clear to the evil-doer the danger of his way for the purpose of turning him from it, and he is not turned from his way, death will overtake him in his evil-doing, but your life will be safe.
σὺ δὲ ἐὰν προαπαγγείλῃς τῷ ἀσεβεῖ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῆς καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ οὗτος τῇ ἀσεβείᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σ αυτοῦ ἐξῄρησαι

10 Te pedig, embernek fia, mondjad Izráel házának: Ezt mondjátok, mondván: Bizony a mi bûneink és vétkeink rajtunk vannak, és bennök mi megrothadunk, mimódon éljünk azért?
And you, son of man, say to the children of Israel, You say, Our wrongdoing and our sins are on us and we are wasting away in them; how then may we have life?
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν τῷ οἴκῳ ισραηλ οὕτως ἐλαλήσατε λέγοντες αἱ πλάναι ἡμῶν καὶ αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐφ' ἡμῖν εἰσιν καὶ ἐν αὐταῖς ἡμεῖς τηκόμεθα καὶ πῶς ζησόμεθα

11 Mondjad nékik: Élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy nem gyönyörködöm a hitetlen halálában, hanem hogy a hitetlen megtérjen útjáról és éljen. Térjetek meg, térjetek meg gonosz útaitokról! hiszen miért halnátok meg, oh Izráel háza!?
Say to them, By my life, says the Lord, I have no pleasure in the death of the evil-doer; it is more pleasing to me if he is turned from his way and has life: be turned, be turned from your evil ways; why are you looking for death, O children of Israel?
εἰπὸν αὐτοῖς ζῶ ἐγώ τάδε λέγει κύριος οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἀσεβοῦς ὡς τὸ ἀποστρέψαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ καὶ ζῆν αὐτόν ἀποστροφῇ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὑμῶν καὶ ἵνα τί ἀποθνῄσκετε οἶκος ισραηλ

12 Te pedig, embernek fia, szólj néped fiaihoz: Az igaznak igazsága meg nem menti õt a napon, a melyen vétkezendik, és a hitetlen hitetlensége által el nem esik a napon, melyen megtérend hitetlenségébõl, és az igaz nem élhet az [õ igazsága] által a napon, melyen vétkezendik.
And you, son of man, say to the children of your people, The righteousness of the upright man will not make him safe in the day when he does wrong; and the evil-doing of the evil man will not be the cause of his fall in the day when he is turned from his evil-doing; and the upright man will not have life because of his righteousness in the day when he does evil.
εἰπὸν πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου δικαιοσύνη δικαίου οὐ μὴ ἐξέληται αὐτὸν ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ πλανηθῇ καὶ ἀνομία ἀσεβοῦς οὐ μὴ κακώσῃ αὐτὸν ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τ ῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ δίκαιος οὐ μὴ δύνηται σωθῆναι

13 Mikor ezt mondom az igazról: Élvén éljen; és õ bízván igazságában, gonoszságot cselekszik: semmi igazsága emlékezetbe nem jõ, és gonoszsága miatt, melyet cselekedett, meghal.
When I say to the upright that life will certainly be his; if he puts his faith in his righteousness and does evil, not one of his upright acts will be kept in memory; but in the evil he has done, death will overtake him.
ἐν τῷ εἶπαί με τῷ δικαίῳ οὗτος πέποιθεν ἐπὶ τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ ἀνομίαν πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ᾗ ἐποίησεν ἐν αὐτῇ ἀποθανεῖται

14 S ha mondom a hitetlennek: halállal halsz meg; és õ megtér bûnébõl és törvény szerint s igazságot cselekszik;
And when I say to the evil-doer, Death will certainly be your fate; if he is turned from his sin and does what is ordered and right;
καὶ ἐν τῷ εἶπαί με τῷ ἀσεβεῖ θανάτῳ θανατωθήσῃ καὶ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύνην

15 Zálogot visszaad a hitetlen, rablottat megtérít, az életnek parancsolatiban jár, többé nem cselekedvén gonoszságot: élvén él, [és] meg nem hal.
If the evil-doer lets one who is in his debt have back what is his, and gives back what he had taken by force, and is guided by the rules of life, doing no evil; life will certainly be his, death will not overtake him.
καὶ ἐνεχύρασμα ἀποδῷ καὶ ἅρπαγμα ἀποτείσῃ ἐν προστάγμασιν ζωῆς διαπορεύηται τοῦ μὴ ποιῆσαι ἄδικον ζωῇ ζήσεται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ

16 Semmi õ vétke, melylyel vétkezett, emlékezetbe nem jön néki; törvény szerint és igazságot cselekedett, élvén él.
Not one of the sins which he has done will be kept in mind against him: he has done what is ordered and right, life will certainly be his.
πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ ἃς ἥμαρτεν οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν ὅτι κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς ζήσεται

17 És ezt mondják néped fiai: Nem igazságos az Úrnak útja; holott az õ útjok nem igazságos.
But the children of your people say, The way of the Lord is not equal: when it is they whose way is not equal.
καὶ ἐροῦσιν οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οὐκ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς τοῦ κυρίου καὶ αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα

18 Mikor az igaz elfordul az õ igazságától s gonoszságot cselekszik, meghal a miatt.
When the upright man, turning away from his righteousness, does evil, death will overtake him in it.
ἐν τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ ἀνομίας καὶ ἀποθανεῖται ἐν αὐταῖς

19 És mikor a hitetlen elfordul az õ hitetlenségétõl és törvény szerint s igazságot cselekszik, él a miatt.
And when the evil man, turning away from his evil-doing, does what is ordered and right, he will get life by it.
καὶ ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν αὐτοῖς αὐτὸς ζήσεται

20 És azt mondjátok: Nem igazságos az Úrnak útja: mindeniteket az õ útja szerint ítélem meg, Izráel háza.
And still you say, The way of the Lord is not equal. O children of Israel, I will be your judge, giving to everyone the reward of his ways.
καὶ τοῦτό ἐστιν ὃ εἴπατε οὐκ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς κυρίου ἕκαστον ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς οἶκος ισραηλ

21 És lõn fogságunknak tizenkettedik esztendejében, a tizedik hónapban, a hónap ötödikén, jöve hozzám egy menekült Jeruzsálembõl, mondván: Megvétetett a város!
Now in the twelfth year after we had been taken away prisoners, in the tenth month, on the fifth day of the month, one who had got away in flight from Jerusalem came to me, saying, The town has been taken.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ μηνὸς τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν ἦλθεν ὁ ἀνασωθεὶς πρός με ἀπὸ ιερουσαλημ λέγων ἑάλω ἡ πόλις

22 És az Úrnak keze lõn én rajtam este a menekült eljötte elõtt, és megnyitá számat, mikorra az hozzám jöve reggel, és megnyilatkozék szám, s nem valék néma többé.
Now the hand of the Lord had been on me in the evening, before the man who had got away came to me; and he made my mouth open, ready for his coming to me in the morning; and my mouth was open and I was no longer without voice.
καὶ ἐγενήθη ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου ἑσπέρας πρὶν ἐλθεῖν αὐτὸν καὶ ἤνοιξέν μου τὸ στόμα ἕως ἦλθεν πρός με τὸ πρωί καὶ ἀνοιχθέν μου τὸ στόμα οὐ συνεσχέθη ἔτι

23 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με λέγων

24 Embernek fia! azok, kik amaz elpusztított helyeket lakják Izráel földjén, ezt mondják, mondván: Egyetlen egy volt Ábrahám, mikor örökségül kapta a földet, mi pedig sokan vagyunk, nékünk a föld örökségül adatott.
Son of man, those who are living in these waste places in the land of Israel say, Abraham was but one, and he had land for his heritage: but we are a great number; the land is given to us for our heritage.
υἱὲ ἀνθρώπου οἱ κατοικοῦντες τὰς ἠρημωμένας ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ισραηλ λέγουσιν εἷς ἦν αβρααμ καὶ κατέσχεν τὴν γῆν καὶ ἡμεῖς πλείους ἐσμέν ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κατάσχεσιν

25 Ezokáért mondjad nékik: Ezt mondja az Úr Isten: Véreset esztek, és szemeiteket bálványaitokra emelitek, és vért ontotok; és a földet örökségül kapnátok?
For this cause say to them, This is what the Lord has said: You take your meat with the blood, your eyes are lifted up to your images, and you are takers of life: are you to have the land for your heritage?
διὰ τοῦτο εἰπὸν αὐτοῖς τάδε λέγει κύριος κύριος

27 Ezt mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Élek én, hogy a kik az elpusztult helyeken vannak, fegyver miatt hullnak el; és a ki a mezõnek színén, azt a vadaknak adtam eledelül, és a kik az erõsségekben és a barlangokban vannak, döghalállal halnak meg.
This is what you are to say to them: The Lord has said, By my life, truly, those who are in the waste places will be put to the sword, and him who is in the open field I will give to the beasts for their food, and those who are in the strong places and in holes in the rocks will come to their death by disease.
ζῶ ἐγώ εἰ μὴν οἱ ἐν ταῖς ἠρημωμέναις μαχαίρᾳ πεσοῦνται καὶ οἱ ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ δοθήσονται εἰς κατάβρωμα καὶ τοὺς ἐν ταῖς τετειχισμέναις κα ὶ τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις θανάτῳ ἀποκτενῶ

28 És teszem a földet pusztaságok pusztaságává, s megszünik erõsségének kevélysége, és puszták lesznek Izráel hegyei, mert nem lesz, a ki átmenjen rajtok.
And I will make the land a waste and a cause of wonder, and the pride of her strength will come to an end; and the mountains of Israel will be made waste so that no one will go through.
καὶ δώσω τὴν γῆν ἔρημον καὶ ἀπολεῖται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς καὶ ἐρημωθήσεται τὰ ὄρη τοῦ ισραηλ διὰ τὸ μὴ εἶναι διαπορευόμενον

29 És megtudják, hogy én vagyok az Úr, mikor a földet pusztaságok pusztaságává teszem mindenféle útálatosságukért, melyeket cselekedtek.
Then they will be certain that I am the Lord, when I have made the land a waste and a cause of wonder, because of all the disgusting things which they have done,
καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος καὶ ποιήσω τὴν γῆν αὐτῶν ἔρημον καὶ ἐρημωθήσεται διὰ πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἃ ἐποίησαν

30 És te, embernek fia, néped fiai beszélgetnek felõled a falak mellett s a házaknak ajtaiban; és egyik a másikkal szól, kiki az õ atyjafiával, mondván: Jertek, kérlek, és halljátok: micsoda beszéd az, amely az Úrtól jõ ki?
And as for you, son of man, the children of your people are talking together about you by the walls and in the doorways of the houses, saying to one another, Come now, give ear to the word which comes from the Lord.
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οἱ λαλοῦντες περὶ σοῦ παρὰ τὰ τείχη καὶ ἐν τοῖς πυλῶσι τῶν οἰκιῶν καὶ λαλοῦσιν ἄνθρωπος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ λέγοντες συνέλθωμεν κ αὶ ἀκούσωμεν τὰ ἐκπορευόμενα παρὰ κυρίου

31 És eljõnek hozzád, a hogy a nép össze szokott jõni, s oda ülnek elõdbe, mint az én népem, és hallgatják beszédidet, de nem cselekeszik, hanem szerelmeskedõ [énekként] veszik azokat ajkokra, szívök pedig nyereség után jár.
And they come to you as my people come, and are seated before you as my people, hearing your words but doing them not: for deceit is in their mouth and their heart goes after profit for themselves.
ἔρχονται πρὸς σέ ὡς συμπορεύεται λαός καὶ κάθηνται ἐναντίον σου καὶ ἀκούουσιν τὰ ῥήματά σου καὶ αὐτὰ οὐ μὴ ποιήσουσιν ὅτι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν καὶ ὀπίσω τῶν μ ιασμάτων ἡ καρδία αὐτῶν

32 És ímé, te olyan vagy nékik, mint valamely szerelmeskedõ ének, szép hangú, s mint valamely jó hegedûs; csak hallják beszédidet, de nem cselekszik azokat.
And truly you are to them like a love song by one who has a very pleasing voice and is an expert player on an instrument: for they give ear to your words but do them not.
καὶ γίνῃ αὐτοῖς ὡς φωνὴ ψαλτηρίου ἡδυφώνου εὐαρμόστου καὶ ἀκούσονταί σου τὰ ῥήματα καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αὐτά

33 De ha beteljesednek, [mert] ímé beteljesednek, megtudják, hogy próféta volt közöttök.
And when this comes about (see, it is coming), then it will be clear to them that a prophet has been among them.
καὶ ἡνίκα ἂν ἔλθῃ ἐροῦσιν ἰδοὺ ἥκει καὶ γνώσονται ὅτι προφήτης ἦν ἐν μέσῳ αὐτῶν

1 És lõn az Úrnak beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! prófétálj Izráel pásztorai felõl, prófétálj és mondjad nékik, a pásztoroknak: Így szól az Úr Isten: Jaj Izráel pásztorainak, a kik önmagokat legeltették! Avagy nem a nyájat kell-é legeltetni a pásztoroknak?
Son of man, be a prophet against the keepers of the flock of Israel, and say to them, O keepers of the sheep! this is the word of the Lord: A curse is on the keepers of the flock of Israel who take the food for themselves! is it not right for the keepers to give the food to the sheep?
υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ τοὺς ποιμένας τοῦ ισραηλ προφήτευσον καὶ εἰπὸν τοῖς ποιμέσι τάδε λέγει κύριος κύριος ὦ ποιμένες ισραηλ μὴ βόσκουσιν ποιμένες ἑαυτούς οὐ τὰ πρόβατα βόσκουσιν οἱ ποιμένες

3 A tejet megettétek, és a gyapjúval ruházkodtatok, a hízottat megöltétek; a nyájat nem legeltettétek.
You take the milk and are clothed with the wool, you put the fat beasts to death, but you give the sheep no food.
ἰδοὺ τὸ γάλα κατέσθετε καὶ τὰ ἔρια περιβάλλεσθε καὶ τὸ παχὺ σφάζετε καὶ τὰ πρόβατά μου οὐ βόσκετε

4 A gyöngéket nem erõsítettétek, és a beteget nem gyógyítottátok, s a megtöröttet nem kötözgettétek, s az elûzöttet vissza nem hoztátok és az elveszettet meg nem kerestétek, hanem keményen és kegyetlenül uralkodtatok rajtok;
You have not made the diseased ones strong or made well that which was ill; you have not put bands on the broken or got back that which had been sent away or made search for the wandering ones; and the strong you have been ruling cruelly.
τὸ ἠσθενηκὸς οὐκ ἐνισχύσατε καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἐσωματοποιήσατε καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ κατεδήσατε καὶ τὸ πλανώμενον οὐκ ἐπεστρέψατε καὶ τὸ ἀπολωλὸς οὐκ ἐζητήσατε καὶ τὸ ἰσχυρὸν κατειργάσασθε μόχθῳ

5 Szétszóródtak hát pásztor nélkül, és lõnek mindenféle mezei vadak eledelévé, és szétszóródtak;
And they were wandering in every direction because there was no keeper: and they became food for all the beasts of the field.
καὶ διεσπάρη τὰ πρόβατά μου διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας καὶ ἐγενήθη εἰς κατάβρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ

6 Tévelygett nyájam minden hegyen s minden magas halmon, és az egész föld színén szétszóródott az én nyájam, s nem volt, a ki keresné, sem a ki tudakozódnék utána.
And my sheep went out of the way, wandering through all the mountains and on every high hill: my sheep went here and there over all the face of the earth; and no one was troubled about them or went in search of them.
καὶ διεσπάρη μου τὰ πρόβατα ἐν παντὶ ὄρει καὶ ἐπὶ πᾶν βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς διεσπάρη καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκζητῶν οὐδὲ ὁ ἀποστρέφων

7 Annakokáért, ti pásztorok, halljátok meg az Úr beszédét:
For this cause, O keepers of the flock, give ear to the word of the Lord:
διὰ τοῦτο ποιμένες ἀκούσατε λόγον κυρίου

8 Élek én, ezt mondja az Úr Isten, mivelhogy az én nyájam ragadománynyá lõn, és lõn az én nyájam mindenféle mezei vadak eledelévé, pásztor hiányában, és nem keresték az én pásztoraim az én nyájamat, hanem legeltették a pásztorok önmagokat, és az én nyájamat nem legeltették;
By my life, says the Lord, truly, because my sheep have been taken away, and my sheep became food for all the beasts of the field, because there was no keeper, and my keepers did not go in search of the sheep, but the keepers took food for themselves and gave my sheep no food;
ζῶ ἐγώ λέγει κύριος κύριος εἰ μὴν ἀντὶ τοῦ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς προνομὴν καὶ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς κατάβρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ πεδίου παρὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν οἱ ποιμένες τὰ πρόβατά μου καὶ ἐβόσκησαν οἱ ποιμένες ἑαυτούς τὰ δὲ πρόβατά μου οὐκ ἐβόσκησαν

9 Ennekokáért, ti pásztorok, halljátok meg az Úr beszédét:

For this reason, O you keepers of the flock, give ear to the word of the Lord;

ἀντὶ τούτου ποιμένες

10 Így szól az Úr Isten: Ímé, [megyek] a pásztorok ellen, és elõkérem nyájamat az õ kezökbõl, s megszüntetem õket a nyáj legeltetésétõl, és nem legeltetik többé a pásztorok önmagokat, s kiragadom juhaimat szájokból, hogy ne legyenek nékik ételül.

This is what the Lord has said: See I am against the keepers of the flock, and I will make search and see what they have done with my sheep, and will let them be keepers of my sheep no longer; and the keepers will no longer get food for themselves; I will take my sheep out of their mouths so that they may not be food for them.

τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου καὶ οὐ βοσκήσουσιν ἔτι οἱ ποιμένες αὐτά καὶ ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ οὐκ ἔσονται αὐτοῖς ἔτι εἰς κατάβρωμα

11 Mert így szól az Úr Isten: Ímé, én magam keresem meg nyájamat, és magam tudakozódom utána.

For this is what the Lord has said: Truly, I, even I, will go searching and looking for my sheep.

διότι τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐπισκέψομαι αὐτά

12 Miképen a pásztor tudakozódik nyája után, a mely napon ott áll elszéledt juhai között; így tudakozódom nyájam után, és kiszabadítom õket minden helyrõl, a hova szétszóródtak a felhõnek s borúnak napján.

As the keeper goes looking for his flock when he is among his wandering sheep, so I will go looking for my sheep, and will get them safely out of all the places where they have been sent wandering in the day of clouds and black night.

ὥσπερ ζητεῖ ὁ ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὅταν ᾖ γνόφος καὶ νεφέλη ἐν μέσῳ προβάτων διακεχωρισμένων οὕτως ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἀπελάσω αὐτὰ ἀπὸ παντὸς τόπου οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ ἐν ἡμέρᾳ νεφέλης καὶ γνόφου

13 És kihozom õket a népek közül s egybegyûjtöm a földekrõl, és beviszem õket az õ földjökre, és legeltetem õket Izráel hegyein, a mélységekben s a föld minden lakóhelyén.

And I will take them out from among the peoples, and get them together from the countries, and will take them into their land; and I will give them food on the mountains of Israel by the water-streams and wherever men are living in the country.

καὶ ἐξάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπὸ τῶν χωρῶν καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν καὶ βοσκήσω αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ὄρη ισραηλ καὶ ἐν ταῖς φάραγξιν καὶ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ τῆς γῆς

14 Jó legelõn legeltetem õket, és Izráel magasságos hegyein leszen akluk, ott feküsznek jó akolban, s kövér legelõn legelnek Izráel hegyein.

I will give them good grass-land for their food, and their safe place will be the mountains of the high place of Israel: there they will take their rest in a good place, and on fat grass-land they will take their food on the mountains of Israel.

ἐν νομῇ ἀγαθῇ βοσκήσω αὐτούς καὶ ἐν τῷ ὄρει τῷ ὑψηλῷ ισραηλ ἔσονται αἱ μάνδραι αὐτῶν ἐκεῖ κοιμηθήσονται καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται ἐν τρυφῇ ἀγαθῇ καὶ ἐν νομῇ πίονι βοσκηθήσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων ισραηλ

15 Én magam legeltetem nyájamat, s én nyugosztom meg õket, ezt mondja az Úr Isten;

I myself will give food to my flock, and I will give them rest, says the Lord.

ἐγὼ βοσκήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω αὐτά καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος τάδε λέγει κύριος κύριος

16 Az elveszettet megkeresem, s az elûzöttet visszahozom, s a megtöröttet kötözgetem, s a beteget erõsítem; és a kövéret s erõset elvesztem, [és] legeltetem õket úgy, mint illik.

I will go in search of that which had gone wandering from the way, and will get back that which had been sent in flight, and will put bands on that which was broken, and give strength to that which was ill: but the fat and the strong I will give up to destruction; I will give them for their food the punishment which is theirs by right.

τὸ ἀπολωλὸς ζητήσω καὶ τὸ πλανώμενον ἐπιστρέψω καὶ τὸ συντετριμμένον καταδήσω καὶ τὸ ἐκλεῖπον ἐνισχύσω καὶ τὸ ἰσχυρὸν φυλάξω καὶ βοσκήσω αὐτὰ μετὰ κρίματος

17 Ti pedig, én juhaim, így szól az Úr Isten, ímé én ítéletet teszek juh és juh között, a kosok és bakok közt.

And as for you, O my flock, says the Lord, truly, I will be judge between sheep and sheep, the he-sheep and the he-goats.

καὶ ὑμεῖς πρόβατα τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνὰ μέσον προβάτου καὶ προβάτου κριῶν καὶ τράγων

18 Avagy kevés-é néktek, hogy a jó legelõt legelitek, hogy még legelõitek maradékát lábaitokkal eltapodjátok? és hogy a víz tisztáját iszszátok, hogy még a maradékát lábaitokkal felzavarjátok?

Does it seem a small thing to you to have taken your food on good grass-land while the rest of your grass-land is stamped down under your feet? and that after drinking from clear waters you make the rest of the waters dirty with your feet?

καὶ οὐχ ἱκανὸν ὑμῖν ὅτι τὴν καλὴν νομὴν ἐνέμεσθε καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς νομῆς ὑμῶν κατεπατεῖτε τοῖς ποσὶν ὑμῶν καὶ τὸ καθεστηκὸς ὕδωρ ἐπίνετε καὶ τὸ λοιπὸν τοῖς ποσὶν ὑμῶν ἐταράσσετε

19 És az én juhaim a ti lábaitok tapodását legelik, s lábaitok zavarását iszszák!

And as for my sheep, their food is the grass which has been stamped on by your feet, and their drink the water which has been made dirty by your feet.

καὶ τὰ πρόβατά μου τὰ πατήματα τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐνέμοντο καὶ τὸ τεταραγμένον ὕδωρ ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἔπινον

20 Annakokáért így szól az Úr Isten hozzájok: Ímé én, én teszek ítéletet kövér és ösztövér juh között,

For this reason the Lord has said to them, Truly, I, even I, will be judge between the fat sheep and the thin sheep.

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνὰ μέσον προβάτου ἰσχυροῦ καὶ ἀνὰ μέσον προβάτου ἀσθενοῦς

21 Mivelhogy oldallal és vállal eltaszíttok és szarvaitokkal elökleltek minden erõtelent, míg szétszórván, azokat kiûzitek;

Because you have been pushing with side and leg, pushing the diseased with your horns till they were sent away in every direction;

ἐπὶ ταῖς πλευραῖς καὶ τοῖς ὤμοις ὑμῶν διωθεῖσθε καὶ τοῖς κέρασιν ὑμῶν ἐκερατίζετε καὶ πᾶν τὸ ἐκλεῖπον ἐξεθλίβετε

22 És megtartom az én juhaimat, hogy többé ne legyenek zsákmányul, és ítéletet teszek juh és juh között.

I will make my flock safe, and they will no longer be taken away, and I will be judge between sheep and sheep.

καὶ σώσω τὰ πρόβατά μου καὶ οὐ μὴ ὦσιν ἔτι εἰς προνομήν καὶ κρινῶ ἀνὰ μέσον κριοῦ πρὸς κριόν

23 És állatok föléjök egyetlenegy pásztort, hogy legeltesse õket: az én szolgámat, Dávidot, õ legelteti õket s õ lesz nékik pásztoruk.

And I will put over them one keeper, and he will give them food, even my servant David; he will give them food and be their keeper.

καὶ ἀναστήσω ἐπ' αὐτοὺς ποιμένα ἕνα καὶ ποιμανεῖ αὐτούς τὸν δοῦλόν μου δαυιδ καὶ ἔσται αὐτῶν ποιμήν

24 Én pedig, az Úr, leszek nékik Istenök, és az én szolgám, Dávid, fejedelem közöttök. Én, az Úr mondottam.

And I the Lord will be their God and my servant David their ruler; I the Lord have said it.

καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν καὶ δαυιδ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἄρχων ἐγὼ κύριος ἐλάλησα

25 És szerzek õ velök békességnek frigyét, és megszüntetem a gonosz vadakat a földrõl, hogy bátorságosan lakhassanak a pusztában és alhassanak az erdõkben.

And I will make with them an agreement of peace, and will put an end to evil beasts through all the land: and they will be living safely in the waste land, sleeping in the woods.

καὶ διαθήσομαι τῷ δαυιδ διαθήκην εἰρήνης καὶ ἀφανιῶ θηρία πονηρὰ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ κατοικήσουσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ὑπνώσουσιν ἐν τοῖς δρυμοῖς

26 És adok reájok és az én magaslatom környékére áldást, és bocsátom az esõt idejében; áldott esõk lesznek.

And I will give the rain at the right time, and I will make the shower come down at the right time; there will be showers of blessing.

καὶ δώσω αὐτοὺς περικύκλῳ τοῦ ὄρους μου καὶ δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν ὑετὸν εὐλογίας

27 A mezõ fája megadja gyümölcsét s a föld megadja termését, és lesznek földjökön bátorságosan, és megtudják, hogy én vagyok az Úr, mikor eltöröm jármok keresztfáit, és kimentem õket azok kezébõl, kik õket szolgáltatják.

And the tree of the field will give its fruit and the earth will give its increase, and they will be safe in their land; and they will be certain that I am the Lord, when I have had their yoke broken and have given them salvation from the hands of those who made them servants.

καὶ τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ πεδίῳ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν καὶ ἡ γῆ δώσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν ἐλπίδι εἰρήνης καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐν τῷ συντρῖψαί με τὸν ζυγὸν αὐτῶν καὶ ἐξελοῦμαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν καταδουλωσαμένων αὐτούς

28 És nem lesznek többé prédául a pogányoknak, s a föld vadai nem eszik meg õket; és laknak bátorságosan, s nem lesz, a ki felijeszsze õket.
And their goods will no longer be taken by the nations, and they will not again be food for the beasts of the earth; but they will be living safely and no one will be a cause of fear to them.
καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι ἐν προνομῇ τοῖς ἔθνεσιν καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς οὐκέτι μὴ φάγωσιν αὐτούς καὶ κατοικήσουσιν ἐν ἐλπίδι καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς

29 És támasztok nékik drága plántaföldet, hogy többé meg ne emésztessenek éhség miatt a földön, s ne viseljék többé a pogányok gyalázatát;
And I will give them planting-places of peace, and they will no longer be wasted from need of food or put to shame by the nations.
καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς φυτὸν εἰρήνης καὶ οὐκέτι ἔσονται ἀπολλύμενοι λιμῷ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἔτι ὀνειδισμὸν ἐθνῶν

30 És megismerik, hogy én, az Úr, az õ Istenök, velök vagyok, és õk népem, Izráel háza, ezt mondja az Úr Isten;
And they will be certain that I the Lord their God am with them, and that they, the children of Israel, are my people, says the Lord.
καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν καὶ αὐτοὶ λαός μου οἶκος ισραηλ λέγει κύριος

31 Ti pedig az én juhaim, legelõm nyája vagytok, emberek vagytok, én pedig Istenetek, ezt mondja az Úr Isten.
And you are my sheep, the sheep of my grass-lands, and I am your God, says the Lord.
πρόβατά μου καὶ πρόβατα ποιμνίου μού ἐστε καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν λέγει κύριος κύριος

1 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
Then the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! vesd tekintetedet Seir hegyére, és prófétálj ellene.
Son of man, let your face be turned to Mount Seir, and be a prophet against it,
υἱὲ ἀνθρώπου ἐπίστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἐπ' ὄρος σηιρ καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸ

3 És mondjad néki: Ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én ellened [megyek,] Seir hegye, és kinyújtom kezemet reád, s teszlek pusztaságok pusztaságává.
And say to it, This is what the Lord has said: See, I am against you, O Mount Seir, and my hand will be stretched out against you, and I will make you a waste and a cause for wonder.
καὶ εἰπόν τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ ὄρος σηιρ καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ δώσω σε ἔρημον καὶ ἐρημωθήσῃ

4 Városaidat pusztaságra vetem, és te pusztulásra jutsz, és megtudod, hogy én vagyok az Úr.
I will make your towns unpeopled and you will be a waste; and you will be certain that I am the Lord.
καὶ ταῖς πόλεσίν σου ἐρημίαν ποιήσω καὶ σὺ ἔρημος ἔσῃ καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος

5 Mivelhogy örökkévaló gyûlölséget tartasz, és odaadád Izráel fiait a fegyver kezébe veszedelmök idején, az utolsó vétek idején;
Because yours has been a hate without end, and you have given up the children of Israel to the power of the sword in the time of their trouble, in the time of the punishment of the end:
ἀντὶ τοῦ γενέσθαι σε ἐχθρὰν αἰωνίαν καὶ ἐνεκάθισας τῷ οἴκῳ ισραηλ δόλῳ ἐν χειρὶ ἐχθρῶν μαχαίρᾳ ἐν καιρῷ ἀδικίας ἐπ' ἐσχάτῳ

6 Ennekokáért élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy vérré teszlek téged, és vér kergessen téged. Te nem gyûlölted a vért, a vér kergessen hát téged.
For this cause, by my life, says the Lord, because you have been sinning through blood, blood will come after you.
διὰ τοῦτο ζῶ ἐγώ λέγει κύριος κύριος εἰ μὴν εἰς αἷμα ἥμαρτες καὶ αἱμά σε διώξεται

7 És teszem Seir hegyét pusztaságok pusztaságává, és kiirtom belõle az átmenõt és visszatérõt.
And I will make Mount Seir a cause for wonder and a waste, cutting off from it all comings and goings.
καὶ δώσω τὸ ὄρος σηιρ εἰς ἔρημον καὶ ἠρημωμένον καὶ ἀπολῶ ἀπ' αὐτοῦ ἀνθρώπους καὶ κτήνη

8 És betöltöm hegyeit megölöttjeivel; halmaid és völgyeid és minden mélységed: fegyverrel megölöttek hullanak beléjök.
I will make his mountains full of those who have been put to death; in your valleys and in all your water-streams men will be falling by the sword.
καὶ ἐμπλήσω τῶν τραυματιῶν σου τοὺς βουνοὺς καὶ τὰς φάραγγάς σου καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πεδίοις σου τετραυματισμένοι μαχαίρᾳ πεσοῦνται ἐν σοί

9 Örök pusztasággá teszlek, és városaidat ne lakják, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.
I will make you waste for ever, and your towns will be unpeopled: and you will be certain that I am the Lord.
ἐρημίαν αἰώνιον θήσομαί σε καὶ αἱ πόλεις σου οὐ μὴ κατοικηθῶσιν ἔτι καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος

10 Mivelhogy ezt mondod: Az a két nemzet és az a két föld enyém lesz és örökségül bírjuk, holott az Úr ott volt;
Because you have said, The two nations and the two countries are to be mine, and we will take them for our heritage; though the Lord was there:
διὰ τὸ εἰπεῖν σε τὰ δύο ἔθνη καὶ αἱ δύο χῶραι ἐμαὶ ἔσονται καὶ κληρονομήσω αὐτάς καὶ κύριος ἐκεῖ ἐστιν

11 Annakokáért élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy a te haragod és fölgerjedésed szerint cselekszem veled, a melylyel te cselekedtél irántok való gyûlölségedbõl; és megjelentem magamat közöttök, mikor megítéllek.
For this cause, by my life, says the Lord, I will do to you as you have done in your wrath and in your envy, which you have made clear in your hate for them; and I will make clear to you who I am when you are judged by me.
διὰ τοῦτο ζῶ ἐγώ λέγει κύριος καὶ ποιήσω σοι κατὰ τὴν ἔχθραν σου καὶ γνωσθήσομαί σοι ἡνίκα ἂν κρίνω σε

12 És megtudod, hogy én, az Úr, meghallottam minden szidalmadat, melyeket Izráel hegyei ellen mondtál, mondván: Elpusztultak, nékünk adattak ételül;
And you will see that I the Lord have had knowledge of all the bitter things which you have said against the mountains of Israel, saying, They have been made waste, they are given to us to take for our heritage.
καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἤκουσα τῆς φωνῆς τῶν βλασφημιῶν σου ὅτι εἶπας τὰ ὄρη ισραηλ ἔρημα ἡμῖν δέδοται εἰς κατάβρωμα

13 Így kérkedtetek ellenem szátokkal, s szórtátok ellenem beszédeiteket: én meghallottam!
And you have made yourselves great against me with your mouths, increasing your words against me; and it has come to my ears.
καὶ ἐμεγαλορημόνησας ἐπ' ἐμὲ τῷ στόματί σου ἐγὼ ἤκουσα

14 Így szól az Úr Isten: Az egész föld örömére pusztulást hozok rád.
This is what the Lord has said: Because you were glad over my land when it was a waste, so will I do to you:
τάδε λέγει κύριος ἐν τῇ εὐφροσύνῃ πάσης τῆς γῆς ἔρημον ποιήσω σε

15 A mint te örültél Izráel háza örökségén azért, hogy elpusztult, úgy cselekszem veled; pusztává légy Seir hegye és mind egészen Edom, és megtudják, hogy én vagyok az Úr!
You will become a waste, O Mount Seir, and all Edom, even all of it: and you will be certain that I am the Lord.
ἔρημον ἔσῃ ὄρος σηιρ καὶ πᾶσα ἡ ιδουμαία ἐξαναλωθήσεται καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν

1 És te, embernek fia, prófétálj Izráel hegyei felõl, és mondjad: Izráel hegyei, halljátok meg az Úr beszédét,
And you, son of man, be a prophet about the mountains of Israel, and say, You mountains of Israel, give ear to the word of the Lord:
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὄρη ισραηλ καὶ εἰπὸν τοῖς ὄρεσιν τοῦ ισραηλ ἀκούσατε λόγον κυρίου

2 Így szól az Úr Isten: Mivelhogy ezt mondja az ellenség reátok: Haha! és: Az õsi magasságok a mi örökségünk lõnek.
This is what the Lord has said: Because your hater has said against you, Aha! and, The old waste places are our heritage, we have taken them:
τάδε λέγει κύριος κύριος ἀνθ' ὧν εἶπεν ὁ ἐχθρὸς ἐφ' ὑμᾶς εὖγε ἔρημα αἰώνια εἰς κατάσχεσιν ἡμῖν ἐγενήθη

3 Ennekokáért prófétálj, és mondjad: Ezt mondja az Úr Isten: Azért, mert pusztítanak, és kívánnak titeket mindenfelõl, hogy legyetek öröksége a pogányok maradékának, és az emberek rágalmazó ajkára-nyelvére kerültetek;
For this cause be a prophet, and say, This is what the Lord has said: Because, even because they have been glad over you and put you to shame on every side, because you have become a heritage for the rest of the nations, and you are taken up on the lips of talkers and in the evil talk of the people:
διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπόν τάδε λέγει κύριος κύριος ἀντὶ τοῦ ἀτιμασθῆναι ὑμᾶς καὶ μισηθῆναι ὑμᾶς ὑπὸ τῶν κύκλῳ ὑμῶν τοῦ εἶναι ὑμᾶς εἰς κατάσχεσιν τοῖς καταλοίποις ἔθνεσιν καὶ ἀνέβητε λάλημα γλώσσῃ καὶ εἰς ὀνείδισμα ἔθνεσιν

4 Ezokáért, Izráel hegyei, halljátok meg az Úr Isten beszédét! Így szól az Úr Isten a hegyeknek és halmoknak, a mélységeknek és völgyeknek, és az elpusztult romoknak és az elhagyott városoknak, melyek ragadományra és csúfolásra lõnek a pogányok maradékának köröskörül.

For this reason, you mountains of Israel, give ear to the word of the Lord; this is what the Lord has said to the mountains and to the hills, to the streams and to the valleys, to the unpeopled wastes and to the towns where no one is living, from which the goods have been taken and which have been put to shame by the rest of the nations who are round about:

διὰ τοῦτο ὄρη ισραηλ ἀκούσατε λόγον κυρίου τάδε λέγει κύριος τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξιν καὶ τοῖς χειμάρροις καὶ τοῖς ἐξηρημωμένοις καὶ ἠφανισμένοις κ αὶ ταῖς πόλεσιν ταῖς ἐγκαταλελειμμέναις αἳ ἐγένοντο εἰς προνομὴν καὶ εἰς καταπάτημα τοῖς καταλειφθεῖσιν ἔθνεσιν περικύκλῳ

5 Azért ezt mondja az Úr Isten: Bizony, féltõ szerelmem tüzében beszéltem a pogányok maradékai és egész Edom ellen, kik magoknak vették az én földemet örökségül teljes szívöknek örömével és lelkök megvetésével, hogy azt néptelenül zsákmányokká tegyék;

For this cause the Lord has said: Truly, in the heat of my bitter feeling I have said things against the rest of the nations and against all Edom, who have taken my land as a heritage for themselves with the joy of all their heart, and with bitter envy of soul have made attacks on it:

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος εἰ μὴν ἐν πυρὶ θυμοῦ μου ἐλάλησα ἐπὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη καὶ ἐπὶ τὴν ιδουμαίαν πᾶσαν ὅτι ἔδωκαν τὴν γῆν μου ἑαυτοῖς εἰς κατάσχεσιν μετ' εὐφρ οσύνης ἀτιμάσαντες ψυχὰς τοῦ ἀφανίσαι ἐν προνομῇ

6 Ezokáért prófétálj Izráel földjérõl, és mondjad a hegyeknek és halmoknak, a mélységeknek és a völgyeknek: Így szól az Úr Isten: Ímé, féltõ szerelemmben és búsulásomban beszélek, mivelhogy a pogányok gyalázását viseltétek;

For this cause be a prophet about the land of Israel, and say to the mountains and to the hills, to the streams and to the valleys, This is what the Lord has said: Truly, in my bitter feeling and in my wrath I have said these things, because you have undergone the shame of the nations:

διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ισραηλ καὶ εἰπὸν τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξιν καὶ ταῖς νάπαις τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ ζήλῳ μου καὶ ἐν τῷ θ υμῷ μου ἐλάλησα ἀντὶ τοῦ ὀνειδισμοὺς ἐθνῶν ἐνέγκαι ὑμᾶς

7 Ennekokáért ezt mondja az Úr Isten: Én fölemelem kezemet! Bizonyára a pogányok, kik körülöttetek vannak, õk viseljék gyalázatukat.

For this cause the Lord has said, See, I have taken an oath that the nations which are round about you are themselves to undergo the shame which they have put on you.

διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀρῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ περικύκλῳ ὑμῶν οὗτοι τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν λήμψονται

8 Ti pedig, Izráel hegyei, neveljétek ágaitokat és hozzátok gyümölcsötöket az én népemnek, Izráelnek, mert közel vannak, hogy hazajõjjenek.

But you, O mountains of Israel, will put out your branches and give your fruit to my people Israel; for they are ready to come.

ὑμῶν δέ ὄρη ισραηλ τὴν σταφυλὴν καὶ τὸν καρπὸν ὑμῶν καταφάγεται ὁ λαός μου ὅτι ἐγγίζουσιν τοῦ ἐλθεῖν

9 Mert ímé, én hozzátok [hajlok] és hozzátok fordulok, és megmívelnek és bevetnek titeket.

For truly I am for you, and I will be turned to you, and you will be ploughed and planted:

ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς καὶ κατεργασθήσεσθε καὶ σπαρήσεσθε

10 És megsokasítom rajtatok az embereket, Izráel házát egészen, és lakják a városokat, és a romokat megépítik.

And I will let your numbers be increased, all the children of Israel, even all of them: and the towns will be peopled and the waste places will have buildings;

καὶ πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους πᾶν οἶκον ισραηλ εἰς τέλος καὶ κατοικηθήσονται αἱ πόλεις καὶ ἡ ἠρημωμένη οἰκοδομηθήσεται

11 És megsokasítom rajtatok az embereket és barmokat, hogy sokasodjanak és szaporodjanak, és lakatom [õket] rajtatok, mint régi idõtökben, és több jóval lészek [hozzátok,] mint elsõ napjaitokban, s megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.

Man and beast will be increased in you, and they will have offspring and be fertile: I will make you thickly peopled as you were before, and will do more for you than at the first: and you will be certain that I am the Lord.

καὶ πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους καὶ κτήνη καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ὡς τὸ ἐν ἀρχῇ ὑμῶν καὶ εὖ ποιήσω ὑμᾶς ὥσπερ τὰ ἔμπροσθεν ὑμῶν καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος

12 És járatok rajtatok embereket, az én népemet, Izráelt, és bírjanak téged, s te légy nékik örökségül, s többé nem teszed õket gyermektelenné.

Yes, I will have you walked on by the feet of men, even my people Israel; they will have you for a heritage and you will be theirs, and never again will you take their children from them.

καὶ γεννήσω ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους τὸν λαόν μου ισραηλ καὶ κληρονομήσουσιν ὑμᾶς καὶ ἔσεσθε αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν καὶ οὐ μὴ προστεθῆτε ἔτι ἀτεκνωθῆναι ἀπ' αὐτῶν

13 Így szól az Úr Isten: Mivelhogy mondják néktek: emberevõ vagy és gyermektelenné teszed népedet:
This is what the Lord has said: Because they say to you, You, O land, are the destruction of men, causing loss of children to your nation;
τάδε λέγει κύριος κύριος ἀνθ' ὧν εἶπάν σοι κατέσθουσα ἀνθρώπους εἶ καὶ ἠτεκνωμένη ὑπὸ τοῦ ἔθνους σου ἐγένου

14 Ennekokáért embert nem eszel többé, és népedet gyermektelenné nem teszed többé, ezt mondja az Úr Isten.
For this reason you will no longer take the lives of men and will never again be the cause of loss of children to your nation, says the Lord.
διὰ τοῦτο ἀνθρώπους οὐκέτι φάγεσαι καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ ἀτεκνώσεις ἔτι λέγει κύριος κύριος

15 És többé nem hallatom ellened a pogányok gyalázását, és a népek szidalmát többé nem viseled, és nemzetedet többé gyermektelenné nem teszed, ezt mondja az Úr Isten.
And I will not let the shaming of the nations come to your ears, and no longer will you be looked down on by the peoples, says the Lord.
καὶ οὐκ ἀκουσθήσεταί σοι οὐκέτι ἐφ' ὑμᾶς ἀτιμία ἐθνῶν καὶ ὀνειδισμοὺς λαῶν οὐ μὴ ἀνενέγκητε λέγει κύριος κύριος

16 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
Then the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

17 Embernek fia! mikor Izráel háza a maga földén lakott, megfertéztette azt életével és cselekedeteivel; mint a havi betegség tisztátalansága, olyan vala élete elõttem.
Son of man, when the children of Israel were living in their land, they made it unclean by their way and their acts: their way before me was as when a woman is unclean at the time when she is kept separate.
υἱὲ ἀνθρώπου οἶκος ισραηλ κατῴκησεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ ἐμίαναν αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἀκαθαρσίαις αὐτῶν κατὰ τὴν ἀκαθαρσία ν τῆς ἀποκαθημένης ἐγενήθη ἡ ὁδὸς αὐτῶν πρὸ προσώπου μου

18 És kiöntém haragomat reájok a vérért, a melyet ontottak a földre, és bálványaikkal megfertéztették azt.
So I let loose my wrath on them because of those whom they had violently put to death in the land, and because they had made it unclean with their images:
καὶ ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς

19 És eloszlatám õket a pogányok közé, és szétszóratának a tartományokba, életök és cselekedeteik szerint ítéltem meg õket.
And I sent them in flight among the nations and wandering through the countries: I was their judge, rewarding them for their way and their acts.
καὶ διέσπειρα αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη καὶ ἐλίκμησα αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν ἔκρινα αὐτούς

20 És bemenvén a pogányokhoz, a kikhez menének, megfertéztették az én szent nevemet, mikor ezt mondták rólok: az Úr népe ezek, és az õ földérõl jöttek ki!
And when they came among the nations, wherever they went, they made my holy name unclean, when it was said of them, These are the people of the Lord who have gone out from his land.
καὶ εἰσήλθοσαν εἰς τὰ ἔθνη οὗ εἰσήλθοσαν ἐκεῖ καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον ἐν τῷ λέγεσθαι αὐτούς λαὸς κυρίου οὗτοι καὶ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ ἐξεληλύθασιν

21 Ekkor könyörültem szent nevemért, melyet megfertéztetett Izráel háza a pogányok közt, a kikhez menének.
But I had pity for my holy name which the children of Israel had made unclean wherever they went.
καὶ ἐφεισάμην αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον ὃ ἐβεβήλωσαν οἶκος ισραηλ ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ εἰσήλθοσαν ἐκεῖ

22 Ennekokáért mondjad Izráel házának: Ezt mondja az Úr Isten: Nem ti érettetek cselekszem, Izráel háza, hanem az én szent nevemért, melyet ti megfertéztettetek a pogányok között, a kik közé menétek.
For this cause say to the children of Israel, This is what the Lord has said: I am doing this, not because of you, O children of Israel, but because of my holy name, which you have made unclean among the nations wherever you went.
διὰ τοῦτο εἰπὸν τῷ οἴκῳ ισραηλ τάδε λέγει κύριος οὐχ ὑμῖν ἐγὼ ποιῶ οἶκος ισραηλ ἀλλ' ἢ διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ εἰσήλθετε ἐκεῖ

23 És megszentelem az én nagy nevemet, mely megfertéztetett a pogányok között, melyet ti fertéztettetek meg köztök; és megtudják a pogányok, hogy én vagyok az Úr, ezt mondja az Úr Isten, mikor megszentelem magamat rajtatok az õ szemök láttára.
And I will make holy my great name which has been made unclean among the nations, which you have made unclean among them; and it will be clear to the nations that I am the Lord, says the Lord, when I make myself holy in you before their eyes.
καὶ ἁγιάσω τὸ ὄνομά μου τὸ μέγα τὸ βεβηλωθὲν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐν τῷ ἁγιασθῆναί με ἐν ὑμῖν κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν

24 És fölveszlek titeket a pogányok közül, s egybegyûjtelek titeket minden tartományból, és beviszlek titeket a ti földetekre.
For I will take you out from among the nations, and get you together from all the countries, and take you into your land.
καὶ λήμψομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ ἀθροίσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν

25 És hintek reátok tiszta vizet, hogy megtisztuljatok, minden tisztátalanságtoktól és minden bálványaitoktól megtisztítlak titeket.
And I will put clean water on you so that you may be clean: from all your unclean ways and from all your images I will make you clean.
καὶ ῥανῶ ἐφ' ὑμᾶς ὕδωρ καθαρόν καὶ καθαρισθήσεσθε ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν εἰδώλων ὑμῶν καὶ καθαριῶ ὑμᾶς

26 És adok néktek új szívet, és új lelket adok belétek, és elveszem a kõszívet testetekbõl, és adok néktek hússzívet.
And I will give you a new heart and put a new spirit in you: I will take away the heart of stone from your flesh, and give you a heart of flesh.
καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν ὑμῖν καὶ ἀφελῶ τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς ὑμῶν καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην

27 És az én lelkemet adom belétek, és azt cselekszem, hogy az én parancsolatimban járjatok és az én törvényeimet megõrizzétek és betöltsétek.
And I will put my spirit in you, causing you to be guided by my rules, and you will keep my orders and do them.
καὶ τὸ πνεῦμά μου δώσω ἐν ὑμῖν καὶ ποιήσω ἵνα ἐν τοῖς δικαιώμασίν μου πορεύησθε καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξησθε καὶ ποιήσητε

28 És laktok azon a földön, melyet adtam atyáitoknak, és lesztek nékem népem s én leszek néktek Istenetek.
So that you may go on living in the land which I gave to your fathers; and you will be to me a people, and I will be to you a God.
καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἣς ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν κἀγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν

29 És megtartalak titeket minden tisztátalanságotoktól, és elõhívom a gabonát és megsokasítom azt, és nem adok reátok éhséget.
And I will make you free from all your unclean ways: and at my voice the grain will come up and be increased, and I will not let you be short of food.
καὶ σώσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν καὶ καλέσω τὸν σῖτον καὶ πληθυνῶ αὐτὸν καὶ οὐ δώσω ἐφ' ὑμᾶς λιμόν

30 És megsokasítom a fa gyümölcsét és a mezõ termését, hogy többé ne viseljétek az éhségnek gyalázatját a pogányok között.
And I will make the tree give more fruit and the field fuller produce, and no longer will you be shamed among the nations for need of food.
καὶ πληθυνῶ τὸν καρπὸν τοῦ ξύλου καὶ τὰ γενήματα τοῦ ἀγροῦ ὅπως μὴ λάβητε ὀνειδισμὸν λιμοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσιν

31 És megemlékeztek a ti gonosz útaitokról és cselekedeteitekrõl, melyek nem voltak jók, és megútáljátok ti magatokat vétkeitek és útálatosságaitok miatt.
And at the memory of your evil ways and your wrongdoings, you will have bitter hate for yourselves because of your evil-doings and your disgusting ways, O children of Israel.
καὶ μνησθήσεσθε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς πονηρὰς καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ μὴ ἀγαθὰ καὶ προσοχθιεῖτε κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐν ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν καὶ ἐπὶ τοῖς βδελύγμασιν ὑμῶν

32 Nem ti érettetek cselekszem, ezt mondja az Úr Isten, tudtotokra legyen! Piruljatok és szégyenüljetek meg útaitok miatt, Izráel háza!
Not because of you am I doing it, says the Lord; let it be clear to you, and be shamed and made low because of your ways, O children of Israel.
οὐ δι' ὑμᾶς ἐγὼ ποιῶ λέγει κύριος κύριος γνωστὸν ἔσται ὑμῖν αἰσχύνθητε καὶ ἐντράπητε ἐκ τῶν ὁδῶν ὑμῶν οἶκος ισραηλ

33 Ezt mondja az Úr Isten: Azon a napon, melyen megtisztítlak titeket minden vétketektõl, azt cselekszem, hogy lakják a városokat, és a romok megépíttetnek.
This is what the Lord has said: In the day when I make you clean from all your evil-doings I will let the towns be peopled and there will be building on the waste places.
τάδε λέγει κύριος ἐν ἡμέρᾳ ᾗ καθαριῶ ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν ὑμῶν καὶ κατοικιῶ τὰς πόλεις καὶ οἰκοδομηθήσονται αἱ ἔρημοι

34 És az elpusztult földet mívelik, a helyett, hogy pusztán hevert minden átmenõ szeme láttára;
And the land which was waste will be farmed, in place of being a waste in the eyes of everyone who went by.
καὶ ἡ γῆ ἡ ἠφανισμένη ἐργασθήσεται ἀνθ' ὧν ὅτι ἠφανισμένη ἐγενήθη κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς παροδεύοντος

35 És [ezek] mondják: Ez a föld, ez az elpusztult, olyanná lett, mint az Éden kertje, és a rommá lett s elpusztult s lerontott városokat megerõsítve lakják.
And they will say, This land which was waste has become like the garden of Eden; and the towns which were unpeopled and wasted and pulled down are walled and peopled.
καὶ ἐροῦσιν ἡ γῆ ἐκείνη ἡ ἠφανισμένη ἐγενήθη ὡς κῆπος τρυφῆς καὶ αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι καὶ ἠφανισμέναι καὶ κατεσκαμμέναι ὀχυραὶ ἐκάθισαν

36 És megtudják a pogányok, a kik körülöttetek megmaradtak, hogy én, az Úr építettem meg a lerontottakat s plántáltam be a pusztaságot. Én, az Úr mondtam és megcselekedtem.
Then the rest of the nations round about you will be certain that I the Lord am the builder of the places which were pulled down and the planter of that which was waste: I the Lord have said it, and I will do it.
καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅσα ἂν καταλειφθῶσιν κύκλῳ ὑμῶν ὅτι ἐγὼ κύριος ᾠκοδόμησα τὰς καθῃρημένας καὶ κατεφύτευσα τὰς ἠφανισμένας ἐγὼ κύριος ἐλάλησα καὶ ποιήσω

37 Így szól az Úr Isten: Még arra nézve is kérni hagyom magamat Izráel házának, hogy cselekedjem õ velök: Megsokasítom õket, mint a nyájat, emberekkel.
This is what the Lord has said: The children of Israel will again make prayer to me for this, that I may do it for them; I will make them increased with men like a flock.
τάδε λέγει κύριος ἔτι τοῦτο ζητηθήσομαι τῷ οἴκῳ ισραηλ τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς πληθυνῶ αὐτοὺς ὡς πρόβατα ἀνθρώπους

38 Mint az áldozatra szentelt juhok, mint a Jeruzsálem juhai az õ ünnepein, így lesznek a rommá lett városok teljesek emberek nyájával; és megtudják, hogy én vagyok az Úr.
Like sheep for the offerings, like the sheep of Jerusalem at her fixed feasts, so the unpeopled towns will be made full of men: and they will be certain that I am the Lord.
ὡς πρόβατα ἅγια ὡς πρόβατα ιερουσαλημ ἐν ταῖς ἑορταῖς αὐτῆς οὕτως ἔσονται αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι πλήρεις προβάτων ἀνθρώπων καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος

1 Lõn én rajtam az Úrnak keze, és kivitt engem az Úr lélek által, és letõn engem a völgynek közepette, mely csontokkal rakva vala.
The hand of the Lord had been on me, and he took me out in the spirit of the Lord and put me down in the middle of the valley; and it was full of bones;
καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου καὶ ἐξήγαγέν με ἐν πνεύματι κύριος καὶ ἔθηκέν με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὀστέων ἀνθρωπίνων

2 És átvitt engem azok mellett köröskörül, és ímé, felette sok vala a völgy színén, és ímé, igen megszáradtak vala.
And he made me go past them round about: and I saw that there was a very great number of them on the face of the wide valley, and they were very dry.
καὶ περιήγαγέν με ἐπ' αὐτὰ κυκλόθεν κύκλῳ καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου ξηρὰ σφόδρα

3 És monda nékem: Embernek fia! vajjon megélednek-é ezek a tetemek? és mondék: Uram Isten, te tudod!
And he said to me, Son of man, is it possible for these bones to come to life? And I made answer, and said, It is for you to say, O Lord.
καὶ εἶπεν πρός με υἱὲ ἀνθρώπου εἰ ζήσεται τὰ ὀστᾶ ταῦτα καὶ εἶπα κύριε σὺ ἐπίστῃ ταῦτα

4 És monda nékem: Prófétálj e tetemek felõl és mondjad nékik: Ti megszáradt tetemek, halljátok meg az Úr beszédét!
And again he said to me, Be a prophet to these bones, and say to them, O you dry bones, give ear to the word of the Lord.
καὶ εἶπεν πρός με προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστᾶ ταῦτα καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρά ἀκούσατε λόγον κυρίου

5 Így szól az Úr Isten ezeknek a tetemeknek: Ímé, én bocsátok ti belétek lelket, hogy megéledjetek.
This is what the Lord has said to these bones: See, I will make breath come into you so that you may come to life;
τάδε λέγει κύριος τοῖς ὀστέοις τούτοις ἰδοὺ ἐγὼ φέρω εἰς ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς

6 És adok reátok inakat, és hozok reátok húst, és bõrrel beborítlak titeket, és adok belétek lelket, hogy megéledjetek, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.
And I will put muscles on you and make flesh come on you, and put skin over you, and breath into you, so that you may have life; and you will be certain that I am the Lord.
καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς νεῦρα καὶ ἀνάξω ἐφ' ὑμᾶς σάρκας καὶ ἐκτενῶ ἐφ' ὑμᾶς δέρμα καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος

7 És én prófétálék, a mint parancsolva vala nékem. És mikor prófétálnék, lõn zúgás és ímé zörgés, és egybemenének a tetemek, mindenik tetem az õ teteméhez.
So I gave the word as I was ordered: and at my words there was a shaking of the earth, and the bones came together, bone to bone.
καὶ ἐπροφήτευσα καθὼς ἐνετείλατό μοι καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐμὲ προφητεῦσαι καὶ ἰδοὺ σεισμός καὶ προσήγαγε τὰ ὀστᾶ ἑκάτερον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ

8 És látám, és ímé inak valának rajtok, és hús nevekedett, és felül bõr borította be õket; de lélek nem vala még bennök.
And looking I saw that there were muscles on them and flesh came up, and they were covered with skin: but there was no breath in them.
καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύοντο καὶ ἀνέβαινεν ἐπ' αὐτὰ δέρμα ἐπάνω καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς

9 És monda nékem: Prófétálj a léleknek, prófétálj embernek fia, és mondjad a léleknek: Ezt mondja az Úr Isten: A négy szelek felõl jõjj elõ lélek, és lehelj ezekbe a megölettekbe, hogy megéledjenek!
And he said to me, Be a prophet to the wind, be a prophet, son of man, and say to the wind, The Lord has said: Come from the four winds, O wind, breathing on these dead so that they may come to life.
καὶ εἶπεν πρός με προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα καὶ εἰπὸν τῷ πνεύματι τάδε λέγει κύριος ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἐλθὲ καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους καὶ ζησάτωσαν

10 És prófétálék a mint parancsolá. És beléjök méne a lélek s megéledének, s állának lábaikra, felette igen nagy sereg.
And I gave the word at his orders, and breath came into them, and they came to life and got up on their feet, a very great army.
καὶ ἐπροφήτευσα καθότι ἐνετείλατό μοι καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα καὶ ἔζησαν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν συναγωγὴ πολλὴ σφόδρα

11 És monda nékem: Embernek fia! ezek a tetemek az Izráel egész háza. Ímé, ezt mondják: Elszáradtak a mi csontjaink és elveszett a mi reménységünk; kivágattunk!
Then he said to me, Son of man, these bones are all the children of Israel: and see, they are saying, Our bones have become dry our hope is gone, we are cut off completely.
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρός με λέγων υἱὲ ἀνθρώπου τὰ ὀστᾶ ταῦτα πᾶς οἶκος ισραηλ ἐστίν καὶ αὐτοὶ λέγουσιν ξηρὰ γέγονεν τὰ ὀστᾶ ἡμῶν ἀπόλωλεν ἡ ἐλπὶς ἡμῶν διαπεφωνήκαμεν

12 Annakokáért prófétálj, és mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Ímé, én megnyitom a ti sírjaitokat és kihozlak titeket sírjaitokból, én népem! s beviszlek titeket Izráel földjére.
For this cause be a prophet to them, and say, This is what the Lord has said: See, I am opening the resting-places of your dead, and I will make you come up out of your resting-places, O my people; and I will take you into the land of Israel.
διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπόν τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω ὑμῶν τὰ μνήματα καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ ισραηλ

13 És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mikor megnyitándom sírjaitokat és kihozlak titeket sírjaitokból, én népem!
And you will be certain that I am the Lord by my opening the resting-places of your dead and making you come up out of your resting-places, O my people.
καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐν τῷ ἀνοῖξαί με τοὺς τάφους ὑμῶν τοῦ ἀναγαγεῖν με ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν μου

14 És adom az én lelkemet belétek, hogy megéledjetek, és leteszlek titeket a ti földetekre, és megtudjátok, hogy én, az Úr, szóltam és megcselekedtem, ezt mondja az Úr Isten.
And I will put my spirit in you, so that you may come to life, and I will give you a rest in your land: and you will be certain that I the Lord have said it and have done it, says the Lord.
καὶ δώσω τὸ πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω λέγει κύριος

15 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

16 És te, embernek fia, végy magadnak fát, és írd ezt reá: Júdáé és Izráel fiaié, az õ társaié; és végy egy másik fát, és írd ezt reá: Józsefé, Efraim fája és az egész Izráel házáé, az õ társaié.
And you, son of man, take one stick, writing on it, For Judah and for the children of Israel who are in his company: then take another stick, writing on it, For Joseph, the stick of Ephraim, and all the children of Israel who are in his company:
υἱὲ ἀνθρώπου λαβὲ σεαυτῷ ῥάβδον καὶ γράψον ἐπ' αὐτὴν τὸν ιουδαν καὶ τοὺς υἱοὺς ισραηλ τοὺς προσκειμένους ἐπ' αὐτόν καὶ ῥάβδον δευτέραν λήμψῃ σεαυτῷ καὶ γράψεις αὐτὴν τῷ ιωσηφ ῥάβδον εφραιμ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς ισραηλ τοὺς προστεθέντας πρὸς αὐτόν

17 És tedd együvé azokat, egyiket a másikhoz egy fává, hogy egygyé legyenek kezedben.
Then, joining them one to another, make them one stick, so that they may be one in your hand.
καὶ συνάψεις αὐτὰς πρὸς ἀλλήλας σαυτῷ εἰς ῥάβδον μίαν τοῦ δῆσαι αὐτάς καὶ ἔσονται ἐν τῇ χειρί σου

18 És ha mondják néked a te néped fiai, mondván: Avagy nem jelented-é meg nékünk, mit akarsz ezekkel?
And when the children of your people say to you, Will you not make clear to us what these things have to do with us?
καὶ ἔσται ὅταν λέγωσιν πρὸς σὲ οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἀναγγελεῖς ἡμῖν τί ἐστιν ταῦτά σοι

19 Szólj nékik: Ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én fölveszem a József fáját, mely Efraim kezében van, és Izráel nemzetségeit, az õ társait, és teszem õket õ hozzá, a Júda fájához, és összeteszem õket egy fává, hogy egygyé legyenek az én kezemben.
Then say to them, This is what the Lord has said: See, I am taking the stick of Joseph, which is in the hand of Ephraim, and the tribes of Israel who are in his company; and I will put it on the stick of Judah and make them one stick, and they will be one in my hand.
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ λήμψομαι τὴν φυλὴν ιωσηφ τὴν διὰ χειρὸς εφραιμ καὶ τὰς φυλὰς ισραηλ τὰς προσκειμένας πρὸς αὐτὸν καὶ δώσω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν φυλὴν ιουδα καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον μίαν ἐν τῇ χειρὶ ιουδα

20 És ha e fák, a melyekre írsz, kezedben lesznek szemök láttára:
And the sticks with your writing on them will be in your hand before their eyes.
καὶ ἔσονται αἱ ῥάβδοι ἐφ' αἷς σὺ ἔγραψας ἐπ' αὐταῖς ἐν τῇ χειρί σου ἐνώπιον αὐτῶν

21 Szólj nékik: Ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én fölveszem Izráel fiait a pogányok közül, a kik közé mentek, és egybegyûjtöm õket mindenfelõl, és beviszem õket az õ földjökre.
And say to them, These are the words of the Lord: See, I am taking the children of Israel from among the nations where they have gone, and will get them together on every side, and take them into their land:
καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω πάντα οἶκον ισραηλ ἐκ μέσου τῶν ἐθνῶν οὗ εἰσήλθοσαν ἐκεῖ καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλῳ αὐτῶ ν καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τοῦ ισραηλ

22 És egy néppé teszem õket azon a földön, Izráelnek hegyein, és egyetlenegy király lesz mindnyájok királya, és nem lesznek többé két néppé, és ezután nem oszolnak többé két királyságra.
And I will make them one nation in the land, on the mountains of Israel; and one king will be king over them all: and they will no longer be two nations, and will no longer be parted into two kingdoms:
καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἔθνος ἓν ἐν τῇ γῇ μου καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ισραηλ καὶ ἄρχων εἷς ἔσται αὐτῶν καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι εἰς δύο ἔθνη οὐδὲ μὴ διαιρεθῶσιν οὐκέτι εἰς δύο βασιλείας

23 És többé meg nem fertéztetik magokat bálványaikkal és útálatosságaikkal és minden bûneikkel; és megtartom õket minden oly lakóhelyöktõl, a melyekben vétkeztek, és megtisztítom õket, és lesznek nékem népem és én leszek nékik istenök.
And they will no longer make themselves unclean with their images or with their hated things or with any of their sins: but I will give them salvation from all their turning away in which they have done evil, and will make them clean; and they will be to me a people, and I will be to them a God.
ἵνα μὴ μιαίνωνται ἔτι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ ῥύσομαι αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν ὧν ἡμάρτοσαν ἐν αὐταῖς καὶ καθαριῶ αὐτούς καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν καὶ ἐγ ὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν

24 És az én szolgám, Dávid lesz a király õ rajtok, s egy pásztora lesz mindnyájoknak; és az én törvényeim szerint járnak, s parancsolataimat megõrzik és cselekszik.
And my servant David will be king over them; and they will all have one keeper: and they will be guided by my orders and will keep my rules and do them.
καὶ ὁ δοῦλός μου δαυιδ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ ποιμὴν εἷς ἔσται πάντων ὅτι ἐν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύσονται καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξονται καὶ ποιήσουσιν αὐτά

25 És laknak a földön, melyet adtam vala az én szolgámnak, Jákóbnak, a melyen laktak a ti atyáitok; és laknak azon õk és fiaik és fiaiknak fiai mindörökké, és az én szolgám, Dávid az õ fejedelmök örökké.
And they will be living in the land which I gave to Jacob, my servant, in which your fathers were living; and they will go on living there, they and their children and their children's children, for ever: and David, my servant, will be their ruler for ever.
καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἣν ἐγὼ δέδωκα τῷ δούλῳ μου ιακωβ οὗ κατῴκησαν ἐκεῖ οἱ πατέρες αὐτῶν καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς αὐτοί καὶ δαυιδ ὁ δοῦλός μου ἄρ χων αὐτῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα

26 És szerzek velök békességnek frigyét, örökkévaló frigy lesz ez velök; és elültetem õket és megsokasítom, és helyheztetem az én szenthelyemet közéjök örökké.
And I will make an agreement of peace with them: it will be an eternal agreement with them: and I will have mercy on them and make their numbers great, and will put my holy place among them for ever.
καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην εἰρήνης διαθήκη αἰωνία ἔσται μετ' αὐτῶν καὶ θήσω τὰ ἅγιά μου ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα

27 És lesz az én lakhelyem felettök, és leszek nékik Istenök és õk nékem népem.
And my House will be over them; and I will be to them a God, and they will be to me a people.
καὶ ἔσται ἡ κατασκήνωσίς μου ἐν αὐτοῖς καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός καὶ αὐτοί μου ἔσονται λαός

28 És megtudják a pogányok, hogy én vagyok az Úr, ki megszentelem Izráelt, mikor szenthelyem közöttök lesz mindörökké.
And the nations will be certain that I who make Israel holy am the Lord, when my holy place is among them for ever.
καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτοὺς ἐν τῷ εἶναι τὰ ἅγιά μου ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα

1 És lõn az Úr beszéde hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

2 Embernek fia! vesd tekintetedet Góg ellen, és Mágóg földjén, Rós, Mések és Tubál fejedelme ellen, és prófétálj felõle.
Son of man, let your face be turned against Gog, of the land of Magog, the ruler of Rosh, Meshech, and Tubal, and be a prophet against him,
υἱὲ ἀνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ γωγ καὶ τὴν γῆν τοῦ μαγωγ ἄρχοντα ρως μοσοχ καὶ θοβελ καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν

3 És mondjad: Ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én ellened [megyek] Góg, Rós, Mések és Tubál fejedelme.
And say, This is what the Lord has said: See, I am against you, O Gog, ruler of Rosh, Meshech, and Tubal:
καὶ εἰπὸν αὐτῷ τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ γωγ ἄρχοντα ρως μοσοχ καὶ θοβελ

4 És elcsalogatlak, és horgokat vetek szádba, és kivezetlek téged és egész seregedet, lovakat és lovagokat, kik mindnyájan teljes fegyverzetbe öltözvék, nagy sokaságot, nagy és kis paizszsal, fegyvert viselõk mindnyájan;
And turning you round, I will put hooks in your mouth and make you come out with all your army, horses and horsemen, all of them in full war-dress, a great force with breastplate and body-cover, all of them armed with swords:
καὶ συνάξω σε καὶ πᾶσαν τὴν δύναμίν σου ἵππους καὶ ἱππεῖς ἐνδεδυμένους θώρακας πάντας συναγωγὴ πολλή πέλται καὶ περικεφαλαῖαι καὶ μάχαιραι

5 Perzsák, szerecsenek, libiaiak vannak velök, mindnyájan paizszsal és sisakkal;
Persia, Cush, and Put with them; all of them with body-cover and metal head-dress:
πέρσαι καὶ αἰθίοπες καὶ λίβυες πάντες περικεφαλαίαις καὶ πέλταις

6 Továbbá Gómer és minden serege, Tógarma háza messze északról minden seregével, sok nép van veled.
Gomer and all her forces; the people of Togarmah in the inmost parts of the north, with all his forces: a great number of peoples with you.
γομερ καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτόν οἶκος τοῦ θεργαμα ἀπ' ἐσχάτου βορρᾶ καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτόν καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ

7 Készülj hozzá és készítsd elõ magadat te és minden sokaságod, kik te hozzád gyûltek, és légy nekik vezérök.
Be ready, make yourself ready, you and all the forces who are with you, and be ready for my orders.
ἑτοιμάσθητι ἑτοίμασον σεαυτὸν σὺ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου οἱ συνηγμένοι μετὰ σοῦ καὶ ἔσῃ μοι εἰς προφυλακήν

8 Sok idõ mulva kirendeltetel: esztendõk végével bejösz a földre, mely a fegyvertõl [már] megnyugodott, melynek lakói sok nép közül gyûjtettek egybe Izráel hegyeire, melyek szüntelen való pusztulásban voltak; és e nemzetség a népek közül hozatott ki, s aztán lakozék bátorságosan mindnyája;
After a long time you will get your orders: in the last years you will come into the land which has been given back from the sword, which has been got together out of a great number of peoples, on the mountains of Israel which have ever been a waste: but it has been taken out from the peoples and they will be living, all of them, without fear of danger.
ἀφ' ἡμερῶν πλειόνων ἑτοιμασθήσεται καὶ ἐπ' ἐσχάτου ἐτῶν ἐλεύσεται καὶ ἥξει εἰς τὴν γῆν τὴν ἀπεστραμμένην ἀπὸ μαχαίρας συνηγμένων ἀπὸ ἐθνῶν πολλῶν ἐπὶ γῆν ισραηλ ἣ ἐ γενήθη ἔρημος δι' ὅλου καὶ οὗτος ἐξ ἐθνῶν ἐξελήλυθεν καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' εἰρήνης ἅπαντες

9 És feljösz, bemégy mint a szélvész, és leszel mint a felleg, hogy beborítsd a földet, te és minden sereged s a sok nép veled.
And you will go up, you will come like a storm, you will be like a cloud covering the land, you and all your forces, and a great number of peoples with you.
καὶ ἀναβήσῃ ὡς ὑετὸς καὶ ἥξεις ὡς νεφέλη κατακαλύψαι γῆν καὶ ἔσῃ σὺ καὶ πάντες οἱ περὶ σὲ καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ

10 Így szól az Úr Isten: És lészen abban az idõben, hogy tanácsok támadnak szívedben, és gondolsz gondolatot.
This is what the Lord has said: In that day it will come about that things will come into your mind, and you will have thoughts of an evil design:
τάδε λέγει κύριος κύριος καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναβήσεται ῥήματα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου καὶ λογιῇ λογισμοὺς πονηροὺς

11 És mondasz: Felmegyek a nyilt földre, jövök azokra, kik nyugalomban vannak s bátorságosan laknak; kik laknak mindnyájan kõfal- kerítés nélkül, sem zárjok, sem kapujok nincs nékik;
And you will say, I will go up to the land of small unwalled towns; I will go to those who are quiet, living, all of them, without fear of danger, without walls or locks or doors:
καὶ ἐρεῖς ἀναβήσομαι ἐπὶ γῆν ἀπερριμμένην ἥξω ἐπὶ ἡσυχάζοντας ἐν ἡσυχίᾳ καὶ οἰκοῦντας ἐπ' εἰρήνης πάντας κατοικοῦντας γῆν ἐν ᾗ οὐχ ὑπάρχει τεῖχος οὐδὲ μοχλοί καὶ θύραι οὐκ εἰσὶν αὐτοῖς

12 Hogy zsákmányt vess és prédát prédálj, hogy fordítsd kezedet a [már] népes pusztaságok ellen s a nép ellen, a mely a pogányok közül gyûjtetett egybe, mely jószágot és gazdagságot szerez s lakozik a földnek köldökén.
To take their property by force and go off with their goods; turning your hand against the waste places which now are peopled, and against the people who have been got together out of the nations, who have got cattle and goods for themselves, who are living in the middle of the earth.
προνομεῦσαι προνομὴν καὶ σκυλεῦσαι σκῦλα αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι χεῖρά σου εἰς τὴν ἠρημωμένην ἢ κατῳκίσθη καὶ ἐπ' ἔθνος συνηγμένον ἀπὸ ἐθνῶν πολλῶν πεποιηκότας κτήσεις κατοικοῦντας ἐπὶ τὸν ὀμφαλὸν τῆς γῆς

13 Séba és Dedán és Társis kalmárai és minden fiatal oroszlánja ezt mondják néked: Nemde te zsákmányt vetni jöttél? Nemde prédát prédálni gyûjtötted egybe sokaságodat? hogy elvigy ezüstöt és aranyat, magadhoz végy jószágot s gazdagságot, hogy nagy zsákmányt vess.
Sheba, and Dedan and her traders, Tarshish with all her traders, will say to you, Have you come to take our goods? have you got your armies together to take away our property by force? to take away silver and gold, cattle and goods, to go off with great wealth?
σαβα καὶ δαιδαν καὶ ἔμποροι καρχηδόνιοι καὶ πᾶσαι αἱ κῶμαι αὐτῶν ἐροῦσίν σοι εἰς προνομὴν τοῦ προνομεῦσαι σὺ ἔρχῃ καὶ σκυλεῦσαι σκῦλα συνήγαγες συναγωγήν σου λαβεῖν ἀργύριον καὶ χρυσίον ἀπενέγκασθαι κτῆσιν τοῦ σκυλεῦσαι σκῦλα

14 Annakokáért prófétálj, embernek fia, és mondd ezt Gógnak: Így szól az Úr Isten: Avagy abban az idõben, mikor az én népem, Izráel bátorságosan lakik, nem tudod-é meg?
For this cause, son of man, be a prophet and say to Gog, These are the words of the Lord: In that day, when my people Israel are living without fear of danger, will you not be moved against them?
διὰ τοῦτο προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου καὶ εἰπὸν τῷ γωγ τάδε λέγει κύριος οὐκ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῷ κατοικισθῆναι τὸν λαόν μου ισραηλ ἐπ' εἰρήνης ἐγερθήσῃ

15 És eljössz helyedrõl, a messze északról te és sok nép veled, lovon ülõk mindnyájan, nagy sokaság és hatalmas sereg.
And you will come from your place in the inmost parts of the north, you and a great number of peoples with you, all of them on horseback, a great force and a strong army:
καὶ ἥξεις ἐκ τοῦ τόπου σου ἀπ' ἐσχάτου βορρᾶ καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ ἀναβάται ἵππων πάντες συναγωγὴ μεγάλη καὶ δύναμις πολλή

16 És feljössz az én népem, Izráel ellen, mint a felleg, hogy beborítsd a földet, az utolsó idõkben lészen ez, és hozlak téged az én földemre, hogy a pogányok megismerjenek engem, mikor megszentelem magamat rajtad az õ szemök láttára, Góg!
And you will come up against my people Israel, like a cloud covering the land; and it will come about, in the last days, that I will make you come against my land, so that the nations may have knowledge of me when I make myself holy in you, O Gog, before their eyes.
καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν λαόν μου ισραηλ ὡς νεφέλη καλύψαι γῆν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἔσται καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὴν γῆν μου ἵνα γνῶσιν πάντα τὰ ἔθνη ἐμὲ ἐν τῷ ἁγιασθῆναί με ἐν σοὶ ἐνώπιον αὐτῶν

17 Így szól az Úr Isten: Te vagy-é hát, a kirõl szólottam a régi napokban az én szolgáim, Izráel prófétái által, kik prófétáltak azokban a napokban esztendõkön át, hogy téged õ reájok hozlak?
This is what the Lord has said: You are he of whom I gave them word in earlier times by my servants, the prophets of Israel, who in those days went on saying, year after year, that I would make you come up against them.
τάδε λέγει κύριος κύριος τῷ γωγ σὺ εἶ περὶ οὗ ἐλάλησα πρὸ ἡμερῶν τῶν ἔμπροσθεν διὰ χειρὸς τῶν δούλων μου προφητῶν τοῦ ισραηλ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἔτεσιν τοῦ ἀγαγεῖν σε ἐπ' αὐτούς

18 És lészen azon a napon, a mely napon Góg eljõ Izráel földje ellen, ezt mondja az Úr Isten, felszáll haragom orromban.
And it will come about in that day, when Gog comes up against the land of Israel, says the Lord, that my wrath will come up, and my passion and my bitter feeling.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἂν ἔλθῃ γωγ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ισραηλ λέγει κύριος κύριος ἀναβήσεται ὁ θυμός μου

19 És féltõ szerelmemben, búsulásom tüzében szólok: Bizony azon a napon nagy földindulás lesz Izráel földjén.
For in the fire of my wrath I have said, Truly, in that day there will be a great shaking in the land of Israel;
καὶ ὁ ζῆλός μου ἐν πυρὶ τῆς ὀργῆς μου ἐλάλησα εἰ μὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται σεισμὸς μέγας ἐπὶ γῆς ισραηλ

20 És megremegnek elõttem a tenger halai és az ég madarai és a mezõ vadai és a földön csúszó-mászó mindenféle állatok és minden ember a föld színén; és leszakadnak a hegyek, és leesnek a meredek kõsziklák, és minden fal a földre hull.
So that the fish of the sea and the birds of heaven and the beasts of the field and everything moving on the earth, and all the men who are on the face of the earth, will be shaking before me, and the mountains will be overturned and the high places will come down, and every wall will come falling down to the earth.
καὶ σεισθήσονται ἀπὸ προσώπου κυρίου οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ θηρία τοῦ πεδίου καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τὰ ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς καὶ ῥαγήσεται τὰ ὄρη καὶ πεσοῦνται αἱ φάραγγες καὶ πᾶν τεῖχος ἐπὶ τὴν γῆν πεσεῖται

21 És elõhívom ellene minden hegyem felõl a fegyvert, ezt mondja az Úr Isten; egyiknek fegyvere a másik ellen lészen.
And I will send to all my mountains for a sword against him, says the Lord: every man's sword will be against his brother.
καὶ καλέσω ἐπ' αὐτὸν πᾶν φόβον λέγει κύριος μάχαιρα ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔσται

22 És törvénykezem vele döghalállal és vérrel; és ömlõ záporesõt, jégesõ köveit, tüzet és kénkövet, mint esõt bocsátok reá és seregére s a sok népre, a mely vele lesz.
And I will take up my cause against him with disease and with blood; and I will send down on him and on his forces and on the peoples who are with him, an overflowing shower and great ice-drops, fire, and burning.
καὶ κρινῶ αὐτὸν θανάτῳ καὶ αἵματι καὶ ὑετῷ κατακλύζοντι καὶ λίθοις χαλάζης καὶ πῦρ καὶ θεῖον βρέξω ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπ' ἔθνη πολλὰ μετ' αὐτοῦ

23 És nagynak s szentnek mutatom, és megjelentem magamat a pogányok sokasága elõtt, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr!
And I will make my name great and make myself holy, and I will make myself clear to a number of nations; and they will be certain that I am the Lord.
καὶ μεγαλυνθήσομαι καὶ ἁγιασθήσομαι καὶ ἐνδοξασθήσομαι καὶ γνωσθήσομαι ἐναντίον ἐθνῶν πολλῶν καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος

1 És te, embernek fia, prófétálj Góg ellen, és mondjad: Így szól az Úr Isten: Ímé, én ellened [megyek] Góg, Rós, Mések és Tubál fejedelme!
And you, son of man, be a prophet against Gog, and say, These are the words of the Lord: See, I am against you, O Gog, ruler of Rosh, Meshech, and Tubal:
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ γωγ καὶ εἰπόν τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ γωγ ἄρχοντα ρως μοσοχ καὶ θοβελ

2 És elcsalogatlak és vezetgetlek, és felhozlak messze északról, és beviszlek Izráel hegyeire.
And turning you round, I will be your guide, and make you come up from the inmost parts of the north; I will make you come on to the mountains of Israel:
καὶ συνάξω σε καὶ καθοδηγήσω σε καὶ ἀναβιβῶ σε ἀπ' ἐσχάτου τοῦ βορρᾶ καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὰ ὄρη τοῦ ισραηλ

3 És kiütöm kézívedet balkezedbõl, és nyilaidat jobbkezedbõl kiejtem.
And with a blow I will send your bow out of your left hand and your arrows falling from your right hand.
καὶ ἀπολῶ τὸ τόξον σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς ἀριστερᾶς καὶ τὰ τοξεύματά σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς δεξιᾶς καὶ καταβαλῶ σε

4 Izráel hegyein esel el te és minden sereged és a népek, melyek veled lesznek; a ragadozó madaraknak, minden szárnyas állatnak és a mezei vadaknak adtalak eledelül.
On the mountains of Israel you will come down, you and all your forces and the peoples who are with you: I will give you to cruel birds of every sort and to the beasts of the field to be their food.
ἐπὶ τὰ ὄρη ισραηλ καὶ πεσῇ σὺ καὶ πάντες οἱ περὶ σέ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μετὰ σοῦ δοθήσονται εἰς πλήθη ὀρνέων παντὶ πετεινῷ καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ πεδίου δέδωκά σε καταβρωθῆναι

5 A mezõ színén esel el, mert én szóltam, ezt mondja az Úr Isten.
You will come down in the open field: for I have said it, says the Lord.
ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου πεσῇ ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα λέγει κύριος

6 És bocsátok tüzet Mágógra és azokra, a kik a szigeteken bátorságosan laknak, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.
And I will send a fire on Magog, and on those who are living in the sea-lands without fear: and they will be certain that I am the Lord.
καὶ ἀποστελῶ πῦρ ἐπὶ γωγ καὶ κατοικηθήσονται αἱ νῆσοι ἐπ' εἰρήνης καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος

7 És az én szent nevemet megismertetem az én népem, Izráel között, s többé nem hagyom megfertéztetni szent nevemet; és megtudják a pogányok, hogy én, az Úr, szent vagyok Izráelben!

And I will make clear my holy name among my people Israel; I will no longer let my holy name be made unclean: and the nations will be certain that I am the Lord, the Holy One in Israel.

καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον γνωσθήσεται ἐν μέσῳ λαοῦ μου ισραηλ καὶ οὐ βεβηλωθήσεται τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐκέτι καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἅγιος ἐν ισραηλ

8 Ímé, eljött és meglett, ezt mondja az Úr Isten; ez az a nap, a melyről szólottam.

See, it is coming and it will be done, says the Lord; this is the day of which I have given word.

ἰδοὺ ἥκει καὶ γνώσῃ ὅτι ἔσται λέγει κύριος κύριος αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐλάλησα

9 És kimennek Izráel városainak lakói, és feltüzelik és felégetik a fegyvereket s a kis és nagy paizsokat, a kézívet és a nyilakat és a kézbeli pálczákat és dárdákat, és tüzelnek velök hét esztendeig.

And those who are living in the towns of Israel will go out and make fires of the instruments of war, burning the body-covers and the breastplates, the bows and the arrows and the sticks and the spears, and for seven years they will make fires of them:

καὶ ἐξελεύσονται οἱ κατοικοῦντες τὰς πόλεις ισραηλ καὶ καύσουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις πέλταις καὶ κοντοῖς καὶ τόξοις καὶ τοξεύμασιν καὶ ῥάβδοις χειρῶν καὶ λόγχαις καὶ καύσουσιν ἐν αὐτοῖς πῦρ ἑπτὰ ἔτη

10 És fát nem hordanak a mezőről, sem az erdőkről nem vágnak, hanem a fegyverekből tüzelnek, és zsákmányt vetnek zsákmányolóikban, s prédálóikat elprédálják, ezt mondja az Úr Isten.

And they will take no wood out of the field or have any cut down in the woods; for they will make their fires of the instruments of war: and they will take by force the property of those who took their property, and go off with the goods of those who took their goods, says the Lord.

καὶ οὐ μὴ λάβωσιν ξύλα ἐκ τοῦ πεδίου οὐδὲ μὴ κόψωσιν ἐκ τῶν δρυμῶν ἀλλ' ἢ τὰ ὅπλα κατακαύσουσιν πυρί καὶ προνομεύσουσιν τοὺς προνομεύσαντας αὐτοὺς καὶ σκυλεύσουσιν τοὺς σκυλεύσαντας αὐτούς λέγει κύριος

11 És lészen azon a napon, hogy adok Gógnak helyet, hol temetője legyen Izráelben, a vándorok völgyét keletre a tengertől, ez fogja bezárni e vándor népséget; és ott temetik el Gógot és minden gyülevészét, és nevezik Góg gyülevésze völgyének.

And it will come about in those days, that I will give to Gog a last resting-place there in Israel, in the valley of Abarim on the east of the sea: and those who go through will be stopped: and there Gog and all his people will be put to rest, and the place will be named, The valley of Hamon-gog.

καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δώσω τῷ γωγ τόπον ὀνομαστόν μνημεῖον ἐν ισραηλ τὸ πολυάνδριον τῶν ἐπελθόντων πρὸς τῇ θαλάσσῃ καὶ περιοικοδομήσουσιν τὸ περιστόμιον τῆς φάραγγος καὶ κατορύξουσιν ἐκεῖ τὸν γωγ καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ καὶ κληθήσεται τὸ γαι τὸ πολυάνδριον τοῦ γωγ

12 És eltemeti őket Izráel háza, hogy a földet megtisztítsa, hét álló hónapig.

And the children of Israel will be seven months putting them in the earth, so as to make the land clean.

καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς οἶκος ισραηλ ἵνα καθαρισθῇ ἡ γῆ ἐν ἑπταμήνῳ

13 És temetni fog az ország egész népe, s lészen ez nékik dicsőségökre a napon, melyen megdicsőítem magamat, ezt mondja az Úr Isten.

And all the people of the land will put them in the earth; and it will be to their honour in the day when I let my glory be seen, says the Lord.

καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς καὶ ἔσται αὐτοῖς εἰς ὀνομαστὸν ᾗ ἡμέρᾳ ἐδοξάσθην λέγει κύριος

14 És választanak embereket, kik a földet szüntelen bejárják, temetgetvén ama vándor népséget, azokat, kik még a föld színén maradtak, hogy azt megtisztítsák. Hét hónap mulva indulnak keresni.

And they will put on one side men to do no other work but to go through the land and put in the earth the rest of those who are still on the face of the land, to make it clean: after seven months are ended they are to make a search.

καὶ ἄνδρας διὰ παντὸς διαστελοῦσιν ἐπιπορευομένους τὴν γῆν θάψαι τοὺς καταλελειμμένους ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς καθαρίσαι αὐτὴν μετὰ τὴν ἑπτάμηνον καὶ ἐκζητήσουσιν

15 És bejárják e járók a földet, és ha ki embertetemet lát, jelt állít melléje, míg a temetgetők eltemetik azt a Góg gyülevésze völgyében.

And while they go through the land, if anyone sees a man's bone, he is to put up a sign by the place till those who are doing the work have put it in the earth in the valley of Hamon-gog.

καὶ πᾶς ὁ διαπορευόμενος τὴν γῆν καὶ ἰδὼν ὀστοῦν ἀνθρώπου οἰκοδομήσει παρ' αὐτὸ σημεῖον ἕως ὅτου θάψωσιν αὐτὸ οἱ θάπτοντες εἰς τὸ γαι τὸ πολυάνδριον τοῦ γωγ

16 És egy városnak is Hamóna lesz a neve, és megtisztítják a földet.
And there they will put all the army of Gog in the earth. So they will make the land clean.
καὶ γὰρ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως πολυάνδριον καὶ καθαρισθήσεται ἡ γῆ

17 És te, embernek fia, így szól az Isten, mondjad a madaraknak, minden szárnyas állatnak és minden mezei vadnak: Gyûljetek egybe és jõjjetek el, seregeljetek egybe mindenfelõl az én áldozatomra, mert én nagy áldozatot szerzek néktek Izráel hegyein, és egyetek húst és igyatok vért!
And you, son of man, this is what the Lord has said: Say to the birds of every sort and to all the beasts of the field, Get together and come; come together on every side to the offering which I am putting to death for you, a great offering on the mountains of Israel, so that you may have flesh for your food and blood for your drink.
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπόν τάδε λέγει κύριος εἰπὸν παντὶ ὀρνέῳ πετεινῷ καὶ πρὸς πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου συνάχθητε καὶ ἔρχεσθε συνάχθητε ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλῳ ἐπὶ τὴν θυσίαν μου ἣν τέθυκα ὑμῖν θυσίαν μεγάλην ἐπὶ τὰ ὄρη ισραηλ καὶ φάγεσθε κρέα καὶ πίεσθε αἷμα

18 Vitézek húsát egyétek, s a föld fejedelmeinek vérét igyátok, kosok, bárányok és bakok, bikák, Básánban hízottak mindnyájan;
The flesh of the men of war will be your food, and your drink the blood of the princes of the earth, of sheep and lambs, of he-goats, of oxen, all of them fat beasts of Bashan.
κρέα γιγάντων φάγεσθε καὶ αἷμα ἀρχόντων τῆς γῆς πίεσθε κριοὺς καὶ μόσχους καὶ τράγους καὶ οἱ μόσχοι ἐστεατωμένοι πάντες

19 S egyetek kövérséget jóllakásig, és igyatok vért megrészegedésig az én áldozatomból, a melyet szerzek néktek;
You will go on feasting on the fat till you are full, and drinking the blood till you are overcome with it, of my offering which I have put to death for you.
καὶ φάγεσθε στέαρ εἰς πλησμονὴν καὶ πίεσθε αἷμα εἰς μέθην ἀπὸ τῆς θυσίας μου ἧς ἔθυσα ὑμῖν

20 És lakjatok jól az én asztalomnál lovakból és paripákból, vitézekbõl és minden hadakozó férfiakból, ezt mondja az Úr Isten.
At my table you will have food in full measure, horses and war-carriages, great men and all the men of war, says the Lord.
καὶ ἐμπλησθήσεσθε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἵππον καὶ ἀναβάτην γίγαντα καὶ πάντα ἄνδρα πολεμιστήν λέγει κύριος

21 És megmutatom az én dicsõségemet a pogányok között, és meglátják mindazok a pogányok az én ítéletemet, melyet cselekedtem, és az én kezemet, melyet rájok vetettem.
And I will put my glory among the nations, and all the nations will see my punishments which I have put into effect, and my hand which I have put on them.
καὶ δώσω τὴν δόξαν μου ἐν ὑμῖν καὶ ὄψονται πάντα τὰ ἔθνη τὴν κρίσιν μου ἣν ἐποίησα καὶ τὴν χεῖρά μου ἣν ἐπήγαγον ἐπ' αὐτούς

22 És megtudja Izráel háza, hogy én vagyok az Úr, az õ Istenök, attól a naptól fogva és azután.
So the children of Israel will be certain that I am the Lord their God, from that day and for the future.
καὶ γνώσονται οἶκος ισραηλ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα

23 És megtudják a pogányok, hogy az õ vétke miatt vitetett fogságra Izráel háza, mivelhogy elpártolt tõlem, s én elrejtettem orczámat tõle; azért adtam õt ellenségei kezébe, és hullottak el fegyver miatt mindnyájan.
And it will be clear to the nations that the children of Israel were taken away prisoners for their evil-doing; because they did wrong against me, and my face was covered from them: so I gave them up into the hands of their attackers, and they all came to their end by the sword.
καὶ γνώσονται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ᾐχμαλωτεύθησαν οἶκος ισραηλ ἀνθ' ὧν ἠθέτησαν εἰς ἐμέ καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν καὶ παρέδωκα αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ ἔπεσαν πάντες μαχαίρᾳ

24 Az õ tisztátalanságuk s bûneik szerint cselekedtem velök, és elrejtettem orczámat tõlök.
In the measure of their unclean ways and their sins, so I did to them; and I kept my face covered from them.
κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ἐποίησα αὐτοῖς καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν

25 Azért így szól az Úr Isten: Most már haza hozom Jákób foglyait, és megkegyelmezek Izráel egész házának, s féltõ szerelemre gyulladok szent nevemért.
For this cause the Lord has said, Now I will let the fate of Jacob be changed, and I will have mercy on all the children of Israel, and will take care of the honour of my holy name.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος νῦν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν ιακωβ καὶ ἐλεήσω τὸν οἶκον ισραηλ καὶ ζηλώσω διὰ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου

26 És elfelejtik gyalázatukat és minden vétköket, melylyel vétkeztek ellenem, mikor laknak földjökön bátorságosan, és [õket] senki sem rettegteti.

And they will be conscious of their shame and of all the wrong which they have done against me, when they are living in their land with no sense of danger and with no one to be a cause of fear to them;

καὶ λήμψονται τὴν ἀτιμίαν ἑαυτῶν καὶ τὴν ἀδικίαν ἣν ἠδίκησαν ἐν τῷ κατοικισθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπ' εἰρήνης καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν

27 Mikor visszahozom õket a népek közül, és egybegyûjtöm õket ellenségeik földjeirõl, akkor megszentelem magamat bennök sok nép szeme láttára.

When I have taken them back from among the peoples and got them together out of the lands of their haters, and have made myself holy in them before the eyes of a great number of nations.

ἐν τῷ ἀποστρέψαι με αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συναγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐθνῶν καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν

28 És megtudják, hogy én vagyok az Úr, az õ Istenök, ki fogságra vittem õket a pogányok közé, majd egybegyûjtém õket földjökre, és senkit közülök többé ott nem hagyok.

And they will be certain that I am the Lord their God, because I sent them away as prisoners among the nations, and have taken them together back to their land; and I have not let one of them be there any longer.

καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἐν τῷ ἐπιφανῆναί με αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔθνεσιν

29 És többé el nem rejtem orczámat tõlök, mivelhogy kiöntöttem lelkemet Izráel házára, ezt mondja az Úr Isten.

And my face will no longer be covered from them: for I have sent the out-flowing of my spirit on the children of Israel, says the Lord.

καὶ οὐκ ἀποστρέψω οὐκέτι τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν ἀνθ' οὗ ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν οἶκον ισραηλ λέγει κύριος κύριος

1 Huszonötödik esztendejében fogságunknak, az esztendõnek kezdetén, a hónap tizedikén, a tizennegyedik esztendõben az után, hogy a város megveretett, épen ezen a napon lõn az Úr keze én rajtam, és elvitt engemet oda.

In the twenty-fifth year after we had been taken away prisoners, in the first month of the year, on the tenth day of the month, in the fourteenth year after the town was taken, on the very same day, the hand of the Lord was on me, and he took me there.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει μετὰ τὸ ἁλῶναι τὴν πόλιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ κείνῃ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου καὶ ἤγαγέν με

2 Isteni látásokban vitt engem Izráel földjére, és letõn engem egy igen magas hegyre, s azon vala mint egy város épülete dél felõl.

In the visions of God he took me into the land of Israel, and put me down on a very high mountain, on which there was, as it seemed, a building like a town opposite me.

ἐν ὁράσει θεοῦ εἰς τὴν γῆν τοῦ ισραηλ καὶ ἔθηκέν με ἐπ' ὄρους ὑψηλοῦ σφόδρα καὶ ἐπ' αὐτοῦ ὡσεὶ οἰκοδομὴ πόλεως ἀπέναντι

3 És oda vitt engem, és ímé egy férfiú vala ott, tekintete mint az ércznek tekintete, és len-zsinór vala kezében és mérõpálcza; és a kapuban áll vala.

He took me there, and I saw a man, looking like brass, with a linen cord in his hand and a measuring rod: and he was stationed in the doorway.

καὶ εἰσήγαγέν με ἐκεῖ καὶ ἰδοὺ ἀνήρ καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ ἦν ὡσεὶ ὅρασις χαλκοῦ στίλβοντος καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἦν σπαρτίον οἰκοδόμων καὶ κάλαμος μέτρου καὶ αὐτὸς εἱστήκ ει ἐπὶ τῆς πύλης

4 És szóla nékem az a férfiú: Embernek fia! láss szemeiddel és füleiddel hallj, és figyelmetes légy mindarra, a mit mutatok néked; mert hogy ezeket megmutassam néked, azért hozattál ide: hirdesd mindazokat, a miket látsz, Izráel házának.

And the man said to me, Son of man, see with your eyes and give hearing with your ears, and take to heart everything I am going to let you see; for in order that I might let you see them, you have come here: and give an account of all you see to the children of Israel.

καὶ εἶπεν πρός με ὁ ἀνήρ ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἰδὲ καὶ ἐν τοῖς ὠσίν σου ἄκουε καὶ τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου πάντα ὅσα ἐγὼ δεικνύω σοι διότι ἕνεκα το ῦ δεῖξαί σοι εἰσελήλυθας ὧδε καὶ δείξεις πάντα ὅσα σὺ ὁρᾷς τῷ οἴκῳ τοῦ ισραηλ

5 És ímé, kõfal vala a házon kivül körüskörül; és a férfiú kezében a mérõpálcza vala hat singnyi (a [köz]singben s egy tenyérben); és méré az épület szélességét egy pálczányira s magasságát egy pálczányira.

And there was a wall on the outside of the house all round, and in the man's hand there was a measuring rod six cubits long by a cubit and a hand's measure: so he took the measure of the building from side to side, one rod; and from base to top, one rod.

καὶ ἰδοὺ περίβολος ἔξωθεν τοῦ οἴκου κύκλῳ καὶ ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀνδρὸς κάλαμος τὸ μέτρον πηχῶν ἓξ ἐν πήχει καὶ παλαιστῆς καὶ διεμέτρησεν τὸ προτείχισμα πλάτος ἴσον τῷ κα λάμῳ καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἴσον τῷ καλάμῳ

6 És méne egy kapuhoz, mely napkeletre néz vala, és felméne grádicsain, és méré a kapu küszöbét egy pálczányi szélességre, a másik küszöböt is egy pálczányi szélességre;
Then he came to the doorway looking to the east, and went up by its steps; and he took the measure of the doorstep, one rod wide.
καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς ἐν ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς καὶ διεμέτρησεν τὸ αιλαμ τῆς πύλης ἴσον τῷ καλάμῳ

7 És az õrkamarát egy pálczányi hosszúságra és egy pálczányi szélességre, és az õrkamarák közét öt singnyire, és a kapu küszöbét, a kapu tornácza mellett belõl, egy pálczányira.
And the watchmen's rooms were one rod long and one rod wide; and the space between the rooms was five cubits; the doorstep of the doorway, by the covered way of the doorway inside, was one rod.
καὶ τὸ θεε ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μῆκος καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ πλάτος καὶ τὸ αιλαμ ἀνὰ μέσον τοῦ θαιηλαθα πηχῶν ἓξ καὶ τὸ θεε τὸ δεύτερον ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ πλάτος καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μῆκος καὶ τὸ αιλαμ πήχεων πέντε

8 És méré a kapu tornáczát belõl egy pálczányira.
And he took the measure of the covered way of the doorway inside,
καὶ τὸ θεε τὸ τρίτον ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ πλάτος καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μῆκος

9 És méré a kapu tornáczát nyolcz singnyire, és gyámoszlopait két singnyire; vala pedig a kapu tornácza belõl.
Eight cubits; and its uprights, two cubits; the covered way of the doorway was inside.
καὶ τὸ αιλαμ τοῦ πυλῶνος πλησίον τοῦ αιλαμ τῆς πύλης πηχῶν ὀκτὼ καὶ τὰ αιλευ πηχῶν δύο καὶ τὸ αιλαμ τῆς πύλης ἔσωθεν

10 És a napkeleti kapunak mind egyfelõl, mind másfelõl három-három õrkamarája vala, egy mértéke mind a háromnak, és egy mértékök a gyámoszlopoknak is mind egyfelõl, mind másfelõl.
And the rooms of the doorway on the east were three on this side and three on that; all three were of the same size; and the uprights on this side and on that were of the same size.
καὶ τὰ θεε τῆς πύλης θεε κατέναντι τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν καὶ μέτρον ἓν τοῖς τρισὶν καὶ μέτρον ἓν τοῖς αιλαμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν

11 És méré a kapu nyílásának szélességét tíz singre, és a kapu hosszúságát tizenhárom singre;
And he took the measure of the opening of the doorway, ten cubits wide; and the way down the doorway was thirteen cubits;
καὶ διεμέτρησεν τὸ πλάτος τῆς θύρας τοῦ πυλῶνος πηχῶν δέκα καὶ τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος πηχῶν δέκα τριῶν

12 És az õrkamarák elõtt való korlátot egy singnyire, és egy singnyire vala e korlát másfelõl is; mindenik õrkamara pedig hat singnyi vala egyfelõl és hat singnyi másfelõl.
And the space in front of the rooms, a cubit on this side and a cubit on that side; and the rooms six cubits on this side and six cubits on that.
καὶ πῆχυς ἐπισυναγόμενος ἐπὶ πρόσωπον τῶν θεϊμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ τὸ θεε πηχῶν ἓξ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἓξ ἔνθεν

13 És méré a kaput az egyik õrkamara tetejétõl a másik tetejéig; huszonöt singnyi szélességre [ott, hol] ajtó ajtóval vala szemben.
And he took the measure of the doorway from the back of one room to the back of the other, twenty-five cubits across, from door to door.
καὶ διεμέτρησεν τὴν πύλην ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ θεε ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ θεε πλάτος πήχεις εἴκοσι πέντε αὕτη πύλη ἐπὶ πύλην

14 És tevé a gyámoszlopokat hatvan singre, és a gyámoszlopokhoz [nyúlik] vala a pitvar a kapunál körös-körül.
And he took the measure of the covered way, twenty cubits; and opening from the covered way of the doorway was the open square round about.
καὶ τὸ αἴθριον τοῦ αιλαμ τῆς πύλης ἑξήκοντα πήχεις εἴκοσι θεϊμ τῆς πύλης κύκλῳ

15 És a bejárat kapujának elejétõl a belsõ kapu tornáczának elejéig vala ötven sing.
And from before the opening of the doorway to before the inner covered way of the doorway was fifty cubits.
καὶ τὸ αἴθριον τῆς πύλης ἔξωθεν εἰς τὸ αἴθριον αιλαμ τῆς πύλης ἔσωθεν πηχῶν πεντήκοντα

16 És az õrkamarákon szoros ablakok valának, és gyámoszlopaikon is belül a kapuban köröskörül, hasonlóképen a tornáczokon; és valának ablakok köröskörül belõl, és a gyámoszlopokon pálmafaragások.
And the rooms and their uprights had sloping windows inside the doorway all round, and in the same way the covered way had windows all round on the inside: and on every upright there were palm-trees.
καὶ θυρίδες κρυπταὶ ἐπὶ τὰ θεῖμ καὶ ἐπὶ τὰ αιλαμ ἔσωθεν τῆς πύλης τῆς αὐλῆς κυκλόθεν καὶ ὡσαύτως τοῖς αιλαμ θυρίδες κύκλῳ ἔσωθεν καὶ ἐπὶ τὸ αιλαμ φοίνικες ἔνθεν καὶ ἔνθεν

17 És vitt engem a külsõ pitvarba, és ímé, ott kamarák és kõbõl rakott pádimentom vala készítve a pitvaron köröskörül; harmincz kamara vala a kõbõl rakott pádimentomon.
Then he took me into the outer square, and there were rooms and a stone floor made for the open square all round: there were thirty rooms on the stone floor.
καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν καὶ ἰδοὺ παστοφόρια καὶ περίστυλα κύκλῳ τῆς αὐλῆς τριάκοντα παστοφόρια ἐν τοῖς περιστύλοις

18 És a kõbõl rakott pádimentom a kapuk mellett vala a kapuk hosszúsága szerint: az alsó kõbõl rakott pádimentom vala ez.
And the stone floor was by the side of the doorways, and was as wide as the doorways were long, even the lower floor.
καὶ αἱ στοαὶ κατὰ νώτου τῶν πυλῶν κατὰ τὸ μῆκος τῶν πυλῶν τὸ περίστυλον τὸ ὑποκάτω

19 És méré a szélességet az alsó kapu elejétõl fogva a belsõ pitvar külsõ elejéig száz singnyire, a keleti és északi oldalon.
Then he took the measure of the square across, from before the lower doorway inside to before the inner doorway outside, one hundred cubits. And he took me in the direction of the north,
καὶ διεμέτρησεν τὸ πλάτος τῆς αὐλῆς ἀπὸ τοῦ αἰθρίου τῆς πύλης τῆς ἐξωτέρας ἔσωθεν ἐπὶ τὸ αἴθριον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης ἔξω πήχεις ἑκατόν τῆς βλεπούσης κατ' ἀνατολάς καὶ εἰσήγαγέν με ἐπὶ βορρᾶν

20 És a kapunak is, mely néz vala északra, a külsõ pitvaron, megméré hosszúságát és szélességét;
And there was a doorway to the outer square, looking to the north; and he took the measure of it to see how wide and how long it was.
καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς βορρᾶν τῇ αὐλῇ τῇ ἐξωτέρᾳ καὶ διεμέτρησεν αὐτήν τό τε μῆκος αὐτῆς καὶ τὸ πλάτος

21 És õrkamarái valának: három egyfelõl és három másfelõl, és gyámoszlopai és tornácza egy mértékben valának az elsõ kapuval: ötven sing a hosszúsága, és szélessége huszonöt sing.
And it had three rooms on this side of it and three on that; its uprights and its covered ways were the same size as those of the first doorway: it was fifty cubits long and twenty-five cubits wide.
καὶ τὰ θεε τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν καὶ τὰ αιλευ καὶ τὰ αιλαμμω καὶ τοὺς φοίνικας αὐτῆς καὶ ἐγένετο κατὰ τὰ μέτρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ πηχῶν εἴκοσι πέντε τὸ εὖρος αὐτῆς

22 És ablakai és tornácza és pálmafaragásai annak a kapunak mértéke szerint valának, mely néz napkeletre, és hét grádicson mennek vala fel hozzá; és tornáczai, e [grádicsok] elõtt valának.
And its windows, and the windows of its covered ways, and its palm-trees, were the same as those of the doorway looking to the east; and there were seven steps up to it; and the covered way went inside.
καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αιλαμμω καὶ οἱ φοίνικες αὐτῆς καθὼς ἡ πύλη ἡ βλέπουσα κατὰ ἀνατολάς καὶ ἐν ἑπτὰ κλιμακτῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτήν καὶ τὰ αιλαμμω ἔσωθεν

23 És a belsõ pitvarnak kapuja vala az északi és napkeleti kapu ellenében, és mére kaputól kapuig száz singet.
And there was a doorway to the inner square opposite the doorway on the north, like the doorway on the east; and he took the measure from doorway to doorway, a hundred cubits.
καὶ πύλη τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ βλέπουσα ἐπὶ πύλην τοῦ βορρᾶ ὃν τρόπον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς καὶ διεμέτρησεν τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην πήχεις ἑκατόν

24 És vitt engem a déli útra, és ímé, egy kapu vala [ott] dél felé, és megméré gyámoszlopait és tornáczát ugyanama mérték szerint.
And he took me to the south, and I saw a doorway looking to the south: and he took the measure of its rooms and its uprights and its covered ways by these measures.
καὶ ἤγαγέν με κατὰ νότον καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς νότον καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν καὶ τὰ θεε καὶ τὰ αιλευ καὶ τὰ αιλαμμω κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα

25 És ablakai valának és tornáczának is köröskörül, olyanok mint amaz ablakok; hosszúsága ötven sing, és szélessége huszonöt sing.
And there were windows in it and in the covered way all round, like the other windows: it was fifty cubits long and twenty-five cubits wide.
καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αιλαμμω κυκλόθεν καθὼς αἱ θυρίδες τοῦ αιλαμ πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ πηχῶν εἴκοσι πέντε τὸ εὖρος αὐτῆς

26 És hét grádicsa vala feljáratának, és tornácza azok elõtt vala; és pálmafaragásai valának egyik egyfelõl, a másik másfelõl gyámoszlopain.
And there were seven steps up to it, and its covered way went inside: and it had palm-trees, one on this side and one on that, on its uprights.
καὶ ἑπτὰ κλιμακτῆρες αὐτῇ καὶ αιλαμμω ἔσωθεν καὶ φοίνικες αὐτῇ εἷς ἔνθεν καὶ εἷς ἔνθεν ἐπὶ τὰ αιλευ

27 És kapuja vala a belsõ pitvarnak dél felé, és mére kaputól kapuig dél felé száz singet.
And there was a doorway to the inner square looking to the south: he took the measure from doorway to doorway to the south, a hundred cubits.
καὶ πύλη κατέναντι πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας πρὸς νότον καὶ διεμέτρησεν τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην πήχεις ἑκατὸν τὸ εὖρος πρὸς νότον

28 És bevitt engemet a déli kapun át a belsõ pitvarba, és megméré a déli kaput ugyanama mértékek szerint;
Then he took me to the inner square by the south doorway: and he took the measure of the south doorway by these measures;
καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον καὶ διεμέτρησεν τὴν πύλην κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα

29 És õrkamaráit és gyámoszlopait és tornáczát ugyanama mértékek szerint, és ablakai valának és tornáczának is köröskörül, hosszúsága ötven sing, és szélessége huszonöt sing.
And the rooms in it and the uprights and the covered ways, by these measures:
καὶ τὰ θεε καὶ τὰ αιλευ καὶ τὰ αιλαμμω κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ τῷ αιλαμμω κύκλῳ πήχεις πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ τὸ εὖρος πήχεις εἴκοσι πέντε

31 És tornácza a külsõ pitvar felé vala, és pálmafaragások valának gyámoszlopain, és nyolcz grádicsa vala feljáratának.
The covered way was on the side nearest the outer square; and there were palm-trees on the uprights: and there were eight steps going up to it.
καὶ αιλαμμω εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν καὶ φοίνικες τῷ αιλευ καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες

32 Vitt továbbá engem a belsõ pitvarba kelet felé, és megméré a kaput ugyanama mértékek szerint;
And he took me into the inner square facing the east: and he took the measure of the doorway by these measures;
καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα

33 És õrkamaráit és gyámoszlopait és tornáczát ugyanama mértékek szerint, és ablakai valának és tornáczának is köröskörül, hosszúsága ötven sing, és szélessége huszonöt sing.
And of the rooms in it and its uprights and its covered ways, by these measures: and there were windows in it and in the covered way round about: it was fifty cubits long and twenty-five cubits wide.
καὶ τὰ θεε καὶ τὰ αιλευ καὶ τὰ αιλαμμω κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ τῷ αιλαμμω κύκλῳ πήχεις πεντήκοντα μῆκος αὐτῆς καὶ εὖρος πήχεις εἴκοσι πέντε

34 És tornácza vala a külsõ pitvar felé, és gyámoszlopain pálmafaragások valának mind egy-, mind másfelõl, és nyolcz grádicsa vala feljáratának.
And the covered way was on the side nearest the outer square; there were palm-trees on the uprights, on this side and on that: and there were eight steps going up to it.
καὶ αιλαμμω εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν καὶ φοίνικες ἐπὶ τοῦ αιλευ ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ

35 És vitt engem az északi kapuhoz, és megméré ugyanama mértékek szerint;
And he took me to the north doorway: and he took the measure of it by these measures;
καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν πύλην τὴν πρὸς βορρᾶν καὶ διεμέτρησεν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα

36 Õrkamaráit, gyámoszlopait és tornáczát, és ablakai valának köröskörül, hosszúsága ötven sing, és szélessége huszonöt sing.
Its rooms, its uprights, and its covered way had the same measures, and its covered way had windows all round: it was fifty cubits long and twenty-five cubits wide.
καὶ τὰ θεε καὶ τὰ αιλευ καὶ τὰ αιλαμμω καὶ θυρίδες αὐτῇ κύκλῳ καὶ τῷ αιλαμμω αὐτῆς πήχεις πεντήκοντα μῆκος αὐτῆς καὶ εὖρος πήχεις εἴκοσι πέντε

37 És tornácza a külsõ pitvar felé vala, és pálmafaragások valának gyámoszlopain mind egyfelõl, mind másfelõl, és nyolcz grádicsa vala feljáratának.
Its uprights were on the side nearest to the outer square; there were palm-trees on the uprights, on this side and on that: and there were eight steps going up to it.
καὶ τὰ αιλαμμω εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν καὶ φοίνικες τῷ αιλευ ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ

38 És egy kamara vala, és annak ajtaja a kapuk gyámoszlopainál; ott mossák vala meg az egészen égõáldozatot.
And there was a room with a door in the covered way of the doorway, where the burned offering was washed.
τὰ παστοφόρια αὐτῆς καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς καὶ τὰ αιλαμμω αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης

39 És a kapu tornáczában két asztal vala egyfelõl, és másfelõl is két asztal vala, hogy azokon öljék meg az egészen égõáldozatot és a bûnért való áldozatot és a vétekért való áldozatot.
And in the covered way of the doorway there were two tables on this side and two tables on that side, on which the burned offering and the sin-offering and the offering for error were put to death:
τῆς δευτέρας ἔκρυσις ὅπως σφάζωσιν ἐν αὐτῇ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ ὑπὲρ ἀγνοίας

40 És oldalt kivül, északra onnét, hol felmennek a kapu ajtajához, két asztal vala, és a kapu tornáczának másik oldalán is két asztal.
On the outer side, to the north, as one goes up to the opening of the doorway, were two tables.
καὶ κατὰ νώτου τοῦ ῥόακος τῶν ὁλοκαυτωμάτων τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν δύο τράπεζαι πρὸς ἀνατολὰς καὶ κατὰ νώτου τῆς δευτέρας καὶ τοῦ αιλαμ τῆς πύλης δύο τράπεζαι κατὰ ἀνατολάς

41 Négy asztal egyfelõl, és másfelõl is négy asztal a kapu oldalán; nyolcz asztal, ezeken ölik vala [az áldozatot.
There were four tables on one side and four tables on the other, by the side of the doorway; eight tables, on which they put to death the beasts for the offerings.
τέσσαρες ἔνθεν καὶ τέσσαρες ἔνθεν κατὰ νώτου τῆς πύλης ἐπ' αὐτὰς σφάξουσι τὰ θύματα κατέναντι τῶν ὀκτὼ τραπεζῶν τῶν θυμάτων

42 És négy asztal vala az égõáldozatra faragott kõbõl, másfél sing hosszú és másfél sing széles és egy sing magas; ezekre teszik a szerszámokat, melyekkel az égõáldozatot és egyéb áldozatot ölnek.
And there were four tables for the burned offering, made of cut stone, one and a half cubits long, one and a half cubits wide and a cubit high, where the instruments were placed which were used for putting to death the burned offering and the beasts for the offerings.
καὶ τέσσαρες τράπεζαι τῶν ὁλοκαυτωμάτων λίθιναι λελαξευμέναι πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος καὶ πήχεων δύο καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος καὶ ἐπὶ πῆχυν τὸ ὕψος ἐπ' αὐτὰς ἐπιθήσουσιν τὰ σκεύη ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ θύματα

43 És a szegek valának egy tenyérnyiek, oda erõsítve belõl köröskörül, s az asztalokra [jöve] az áldozat húsa.
And they had edges all round as wide as a man's hand: and on the tables was the flesh of the offerings.
καὶ παλαιστὴν ἕξουσιν γεῖσος λελαξευμένον ἔσωθεν κύκλῳ καὶ ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν στέγας τοῦ καλύπτεσθαι ἀπὸ τοῦ ὑετοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ξηρασίας

44 A belsõ kapun kivül pedig vala két kamara az énekesek számára a belsõ pitvarban, egyik oldalt az északi kaputól, melynek eleje dél felé vala, s a másik oldalt a déli kaputól, melynek eleje észak felé vala.
And he took me into the inner square, and there were two rooms in the inner square, one at the side of the north doorway, facing south; and one at the side of the south doorway, facing north.
καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν καὶ ἰδοὺ δύο ἐξέδραι ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ μία κατὰ νώτου τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν φέρουσα πρὸς νότον καὶ μία κατὰ νώτου τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον βλεπούσης δὲ πρὸς βορρᾶν

45 És szóla nékem: Ez a kamara, mely délre néz, a papoké, kik a házhoz való szolgálatban foglalatosak:
And he said to me, This room, facing south, is for the priests who have the care of the house.
καὶ εἶπεν πρός με ἡ ἐξέδρα αὕτη ἡ βλέπουσα πρὸς νότον τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσσουσι τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου

46 Az a kamara pedig, mely északra néz, azoké a papoké, kik az oltárhoz való szolgálatban foglalatosak, ezek a Sádók fiai, kik az Úrhoz járulnak a Lévi fiai közül, hogy szolgáljanak néki.
And the room facing north is for the priests who have the care of the altar: these are the sons of Zadok, who, from among the sons of Levi, come near to the Lord to do the work of his house.
καὶ ἡ ἐξέδρα ἡ βλέπουσα πρὸς βορρᾶν τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσσουσι τὴν φυλακὴν τοῦ θυσιαστηρίου ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ υἱοὶ σαδδουκ οἱ ἐγγίζοντες ἐκ τοῦ λευι πρὸς κύριον λειτουργεῖν αὐτῷ

47 És megméré a pitvart; hosszúsága száz sing és szélessége is száz sing, négyszögre; és az oltár vala a ház elõtt.

And he took the measure of the open square, a hundred cubits long and a hundred cubits wide, being square; and the altar was in front of the house.

καὶ διεμέτρησεν τὴν αὐλὴν μῆκος πήχεων ἑκατὸν καὶ εὖρος πήχεων ἑκατὸν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῆς καὶ τὸ θυσιαστήριον ἀπέναντι τοῦ οἴκου

48 És vitt engem a ház tornáczába, és a tornácz gyámoszlopát megméré egyfelõl is öt singre, másfelõl is öt singre; a kapu szélességét pedig három singre egyfelõl s másfelõl is három singre.

Then he took me to the covered way before the house, and took the measure of its uprights, five cubits on one side and five cubits on the other: and the doorway was fourteen cubits wide; and the side-walls of the doorway were three cubits on one side and three cubits on the other.

καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὸ αιλαμ τοῦ οἴκου καὶ διεμέτρησεν τὸ αιλ τοῦ αιλαμ πηχῶν πέντε τὸ πλάτος ἔνθεν καὶ πηχῶν πέντε ἔνθεν καὶ τὸ εὖρος τοῦ θυρώματος πηχῶν δέκα τεσσάρων καὶ ἐπωμίδες τῆς θύρας τοῦ αιλαμ πηχῶν τριῶν ἔνθεν καὶ πηχῶν τριῶν ἔνθεν

49 A tornácz hosszúsága húsz sing vala és a szélessége tizenegy sing, és tíz grádicson mennek vala föl hozzá; és oszlopok valának a gyámoszlopoknál, egyik egyfelõl, másik másfelõl.

The covered way was twenty cubits long and twelve cubits wide, and they went up to it by ten steps; and there were pillars by the uprights, one on one side and one on the other.

καὶ τὸ μῆκος τοῦ αιλαμ πηχῶν εἴκοσι καὶ τὸ εὖρος πηχῶν δώδεκα καὶ ἐπὶ δέκα ἀναβαθμῶν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτό καὶ στῦλοι ἦσαν ἐπὶ τὸ αιλαμ εἷς ἔνθεν καὶ εἷς ἔνθεν

1 És bevitt engem a templomba, és megméré a gyámoszlopokat, hat sing széles vala egyfelõl és hat sing széles másfelõl a gyámoszlopok szélessége.

And he took me to the Temple, and took the measure of the uprights, six cubits wide on one side and six cubits wide on the other.

καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὸν ναόν ᾧ διεμέτρησεν τὸ αιλαμ πηχῶν ἓξ τὸ πλάτος ἔνθεν καὶ πηχῶν ἓξ τὸ εὖρος τοῦ αιλαμ ἔνθεν

2 És az ajtó szélessége tíz sing vala, és az ajtó oldal[falai] öt sing egyfelõl és öt sing másfelõl; és megméré hosszúságát is negyven singre, szélességét pedig húsz singre.

And the door-opening was ten cubits wide; and the side walls of the door-opening were five cubits on one side and five cubits on the other: and it was forty cubits long and twenty cubits wide.

καὶ τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος πηχῶν δέκα καὶ ἐπωμίδες τοῦ πυλῶνος πηχῶν πέντε ἔνθεν καὶ πηχῶν πέντε ἔνθεν καὶ διεμέτρησεν τὸ μῆκος αὐτοῦ πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ τὸ εὖρος πηχῶν εἴκοσι

3 És beméne belsejébe, és megméré az ajtó gyámoszlopait két singre, és az ajtót hat singre, és az ajtó oldalfalait hét singre.

And he went inside and took the measure of the uprights of the door-opening, two cubits: and the door-opening, six cubits; and the side-walls of the door-opening were seven cubits on one side and seven cubits on the other.

καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν καὶ διεμέτρησεν τὸ αιλ τοῦ θυρώματος πηχῶν δύο καὶ τὸ θύρωμα πηχῶν ἓξ καὶ τὰς ἐπωμίδας τοῦ θυρώματος πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν

4 És megméré hosszúságát húsz singre, és szélességét húsz singre a templom felé, és mondá nékem: Ez a szentek szentje.

And by his measure it was twenty cubits long and twenty cubits wide in front of the Temple: and he said to me, This is the most holy place.

καὶ διεμέτρησεν τὸ μῆκος τῶν θυρῶν πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ εὖρος πηχῶν εἴκοσι κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ καὶ εἶπεν τοῦτο τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων

5 És megméré a ház falát hat singre, és az oldalépület szélességét négy singre a ház körül mindenfelõl.

Then he took the measure of the wall of the house, which was six cubits; and of the side-rooms round the house, which were four cubits wide.

καὶ διεμέτρησεν τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου πηχῶν ἓξ καὶ τὸ εὖρος τῆς πλευρᾶς πηχῶν τεσσάρων κυκλόθεν

6 És az oldalkamarák, egyik kamara a másikon, harminczan valának három sorban, és a háznak azon falához nyúlának, mely az oldalkamarák felõl vala, körüskörül, hogy [azon] erõsen álljanak, de nem magába a falba valának erõsítve.

And the side-rooms, room over room, were three times thirty; there were inlets in the wall of the house for the side-rooms round about, for supports in the wall of the house.

καὶ τὰ πλευρὰ πλευρὸν ἐπὶ πλευρὸν τριάκοντα καὶ τρεῖς δίς καὶ διάστημα ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ οἴκου ἐν τοῖς πλευροῖς κύκλῳ τοῦ εἶναι τοῖς ἐπιλαμβανομένοις ὁρᾶν ὅπως τὸ παράπαν μὴ ἅπτωνται τῶν τοίχων τοῦ οἴκου

7 És vala kiszélesedése és megnagyobbodása az oldalkamaráknak a magasságban fölfelé, mivel megnagyobbodása vala a háznak fölfelé a magasságban köröskörül a házon, ezért lõn kiszélesedése az épületnek fölfelé. És az alsó sorról menének föl a felsõhöz [és] a középsõhöz.

The side-rooms became wider as they went higher up the house, by the amount of the space let into the wall up round about the house, because of the inlets in the house; and one went up from the lowest floor by steps to the middle, and from the middle to the upper floor.

καὶ τὸ εὖρος τῆς ἀνωτέρας τῶν πλευρῶν κατὰ τὸ πρόσθεμα ἐκ τοῦ τοίχου πρὸς τὴν ἀνωτέραν κύκλῳ τοῦ οἴκου ὅπως διαπλατύνηται ἄνωθεν καὶ ἐκ τῶν κάτωθεν ἀναβαίνωσιν ἐπὶ τὰ ὑπερῷα καὶ ἐκ τῶν μέσων ἐπὶ τὰ τριώροφα

8 És láték a háznál valami magasságot köröskörül, fundamentoma ez az oldalkamaráknak, egy teljes pálczányi, hat singnyire a fal tövének párkányáig.

And I saw that the house had a stone floor all round; the bases of the side-rooms were a full rod of six great cubits high.

καὶ τὸ θραελ τοῦ οἴκου ὕψος κύκλῳ διάστημα τῶν πλευρῶν ἴσον τῷ καλάμῳ πήχεων ἓξ διάστημα

9 Az oldalkamara külsõ falának szélessége pedig öt singnyi vala. És a mi [üresen] maradt a ház oldalkamrái között,

The wall supporting the side-rooms on the outside was five cubits thick: and there was a free space of five cubits between the side-rooms of the house.

καὶ εὖρος τοῦ τοίχου τῆς πλευρᾶς ἔξωθεν πηχῶν πέντε καὶ τὰ ἀπόλοιπα ἀνὰ μέσον τῶν πλευρῶν τοῦ οἴκου

10 És a kamarák közt húsz singnyi szélesség vala a ház körül köröskörül.

And between the rooms was a space twenty cubits wide all round the house.

καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἐξεδρῶν εὖρος πηχῶν εἴκοσι τὸ περιφερὲς τῷ οἴκῳ κύκλῳ

11 És az oldalépületnek ajtaja az [üresen] maradt [hely] felé vala, egyik ajtó északra és a másik ajtó délre, és a [szabadon] hagyott hely szélessége öt singnyi vala köröskörül.

And the free space had doors opening from the side-rooms, one door on the north and one door on the south: and the free space was five cubits wide all round.

καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν ἐπὶ τὸ ἀπόλοιπον τῆς θύρας τῆς μιᾶς τῆς πρὸς βορρᾶν καὶ ἡ θύρα ἡ μία πρὸς νότον καὶ τὸ εὖρος τοῦ φωτὸς τοῦ ἀπολοίπου πηχῶν πέντε πλάτος κυκλόθεν

12 És az épület, mely az elkülönített hely elõtt, nyugot felé vala, hetven singnyi széles vala, s az épület fala öt singnyi széles köröskörül, hosszúsága pedig kilenczven sing.

And the building which was in front of the separate place at the side to the west was seventy cubits wide; the wall of the building was five cubits thick all round and ninety cubits long.

καὶ τὸ διορίζον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου ὡς πρὸς θάλασσαν πηχῶν ἑβδομήκοντα πλάτος τοῦ τοίχου τοῦ διορίζοντος πήχεων πέντε εὖρος κυκλόθεν καὶ μῆκος αὐτοῦ πήχεων ἐνενήκοντα

13 És méré a háznak hosszát száz singre, és az elkülönített helyet s az épületet és falait száz sing hosszúságra;

And he took the measure of the house; it was a hundred cubits long; and the separate place and the building with its walls was a hundred cubits long;

καὶ διεμέτρησεν κατέναντι τοῦ οἴκου μῆκος πηχῶν ἑκατόν καὶ τὰ ἀπόλοιπα καὶ τὰ διορίζοντα καὶ οἱ τοῖχοι αὐτῶν μῆκος πηχῶν ἑκατόν

14 És a ház és az elkülönített hely elejének szélességét kelet felé száz singre.

And the east front of the house and of the separate place was a hundred cubits wide.

καὶ τὸ εὖρος κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου καὶ τὰ ἀπόλοιπα κατέναντι πηχῶν ἑκατόν

15 És méré az épület hosszúságát az elkülönített hely felé, mely ennek háta mögött vala, és ennek folyosóit mind egyfelõl, mind másfelõl száz singre. És [magában] a templomban és a belsõ [helyen] és a külsõ tornáczban.

And he took the measure of the building in front of the separate place which was at the back of it, and the pillared walks on one side and on the other side; they were a hundred cubits long; and the Temple and the inner part and its outer covered way were covered in;

καὶ διεμέτρησεν μῆκος τοῦ διορίζοντος κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου τῶν κατόπισθεν τοῦ οἴκου ἐκείνου καὶ τὰ ἀπόλοιπα ἔνθεν καὶ ἔνθεν πήχεων ἑκατὸν τὸ μῆκος καὶ ὁ ναὸς καὶ αἱ γωνίαι καὶ τὸ αιλαμ τὸ ἐξώτερον

16 A küszöbök és a szoros ablakok és a folyosók valának mind hármuk körül, szemben a küszöbbel, simított fadeszkákból köröskörül. A földtõl az ablakokig, az ablakok pedig befedve valának.

And the sloping windows and the covered ways round all three of them were of shakiph-wood all round from the level of the earth up to the windows;

πεφατνωμένα καὶ αἱ θυρίδες δικτυωταί ὑποφαύσεις κύκλῳ τοῖς τρισὶν ὥστε διακύπτειν καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ πλησίον ἐξυλωμένα κύκλῳ καὶ τὸ ἔδαφος καὶ ἐκ τοῦ ἐδάφους ἕως τῶν θυρίδων καὶ αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι τρισσῶς εἰς τὸ διακύπτειν

17 Az ajtónak felsõ részéig és a belsõ házig és kifelé és az egész falon köröskörül a belsõ és külsõ helyen [minden] mérték szerint.
And there was a roof over the doorway and as far as the inner house, and to the outside and on the wall all round, inside and outside.
καὶ ἕως πλησίον τῆς ἐσωτέρας καὶ ἕως τῆς ἐξωτέρας καὶ ἐφ' ὅλον τὸν τοῖχον κύκλῳ ἐν τῷ ἔσωθεν καὶ ἐν τῷ ἔξωθεν

18 Készítve valának továbbá Kérubok és pálmafaragások, és mindenik pálmafaragás vala két Kérub között, és mindenik Kérubnak két orczája vala.
And it had pictured forms of winged beings and palm-trees; a palm-tree between two winged ones, and every winged one had two faces;
γεγλυμμένα χερουβιν καὶ φοίνικες ἀνὰ μέσον χερουβ καὶ χερουβ δύο πρόσωπα τῷ χερουβ

19 És emberorcza [néz] vala a pálmafaragásról egyfelõl, és oroszlánorcza a másik pálmára másfelõl. Így vala készítve az egész házon köröskörül.
So that there was the face of a man turned to the palm-tree on one side, and the face of a young lion on the other side: so it was made all round the house.
πρόσωπον ἀνθρώπου πρὸς τὸν φοίνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ πρόσωπον λέοντος πρὸς τὸν φοίνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν διαγεγλυμμένος ὅλος ὁ οἶκος κυκλόθεν

20 A földtõl fogva az ajtó felsõ részéig Kérubok és pálmafaragások valának készítve a falon.
From earth level up to the windows there were winged ones and palm-trees pictured on the wall.
ἐκ τοῦ ἐδάφους ἕως τοῦ φατνώματος τὰ χερουβιν καὶ οἱ φοίνικες διαγεγλυμμένοι

21 A szenthelynek ajtófélfái négyszegûek valának, és a szentek szentje elõtt vala mint egy oltárnak a formája.
...
καὶ τὸ ἅγιον καὶ ὁ ναὸς ἀναπτυσσόμενος τετράγωνα κατὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων ὅρασις ὡς ὄψις

22 Fából, három sing magas és két sing hosszú, szegletei valának és talpa, és falai fából valának. És mondá nékem: Ez az asztal, mely az Úr elõtt áll.
The altar was made of wood, and was three cubits high and two cubits long; it had angles, and its base and sides were of wood; and he said to me, This is the table which is before the Lord.
θυσιαστηρίου ξυλίνου πηχῶν τριῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ καὶ τὸ μῆκος πηχῶν δύο καὶ τὸ εὖρος πηχῶν δύο καὶ κέρατα εἶχεν καὶ ἡ βάσις αὐτοῦ καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ξύλινοι καὶ εἶπεν πρ ός με αὕτη ἡ τράπεζα ἡ πρὸ προσώπου κυρίου

23 És kettõs ajtói valának a szenthelynek és a szentek szentjének,
The Temple had two doors.
καὶ δύο θυρώματα τῷ ναῷ καὶ τῷ ἁγίῳ

24 És kettõs ajtói valának az ajtószárnyaknak, két forgó ajtóik, kettõ az egyik ajtószárnyban és két ajtó a másikban.
And the holy place had two doors, and the doors had two turning leaves, two for one and two for the other.
δύο θυρώματα τοῖς δυσὶ θυρώμασι τοῖς στροφωτοῖς δύο θυρώματα τῷ ἑνὶ καὶ δύο θυρώματα τῇ θύρᾳ τῇ δευτέρᾳ

25 És készítve valának rajtok, a szenthely ajtóin, Kérubok és pálmák, mint valának készítve a falakon, és faküszöb vala a tornácz elõtt kivül;
And on them were pictured winged ones and palm-trees, as on the walls; and a ... of wood was on the front of the covered way outside.
καὶ γλυφὴ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰ θυρώματα τοῦ ναοῦ χερουβιν καὶ φοίνικες κατὰ τὴν γλυφὴν τῶν ἁγίων καὶ σπουδαῖα ξύλα κατὰ πρόσωπον τοῦ αιλαμ ἔξωθεν

26 És szoros ablakok és pálmák valának mind egy- s mind másfelõl a tornácz oldalfalain. Így voltak a ház oldalkamarái és a gerendák.
And there were sloping windows and palm-trees on one side and on the other, on the sides of the covered way: and the side-rooms of the house and the ...
καὶ θυρίδες κρυπταί καὶ διεμέτρησεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν εἰς τὰ ὀροφώματα τοῦ αιλαμ καὶ τὰ πλευρὰ τοῦ οἴκου ἐζυγωμένα

1 És kivitt engem a külsõ pitvarba az északi úton és vitt engem a kamarák épületéhez, mely az elkülönített hely ellenében és az épület ellenében észak felé vala;
And he took me out into the inner square in the direction of the north: and he took me into the rooms which were opposite the separate place and opposite the building to the north.
καὶ ἐξήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν κατὰ ἀνατολὰς κατέναντι τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν καὶ εἰσήγαγέν με καὶ ἰδοὺ ἐξέδραι πέντε ἐχόμεναι τοῦ ἀπολοίπου καὶ ἐχόμενα ι τοῦ διορίζοντος πρὸς βορρᾶν

2 A száz sing hosszú oldal elé az északi oldalra, és vala ötven sing a szélessége.
On the north side it was a hundred cubits long and fifty cubits wide,
ἐπὶ πήχεις ἑκατὸν μῆκος πρὸς βορρᾶν καὶ τὸ πλάτος πεντήκοντα πήχεων

3 A húsz [singnek] ellenében, mely a belsõ pitvarhoz tartozék, és a kõbõl rakott pádimentom ellenében, mely a külsõ udvarhoz tartozék, folyosó vala folyosó ellenében három sorban.
Opposite the space of twenty cubits which was part of the inner square, and opposite the stone floor of the outer square. There were covered ways facing one another on the third floor.
διαγεγραμμέναι ὃν τρόπον αἱ πύλαι τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας καὶ ὃν τρόπον τὰ περίστυλα τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας ἐστιχισμέναι ἀντιπρόσωποι στοαὶ τρισσαί

4 És a kamarák elõtt tíz sing széles út vala befelé, hosszúsága száz sing; és ajtaik észak felé valának.
And in front of the rooms was a walk, ten cubits wide and a hundred cubits long; and their doors were facing north.
καὶ κατέναντι τῶν ἐξεδρῶν περίπατος πηχῶν δέκα τὸ πλάτος ἐπὶ πήχεις ἑκατὸν τὸ μῆκος καὶ τὰ θυρώματα αὐτῶν πρὸς βορρᾶν

5 És a felsõ kamarák rövidebbek valának az épület alsó és középsõ kamaráinál, mert a folyosók elvettek belõlök.
And the higher rooms were shorter: for the covered ways took up more space from these than from the lower and middle rooms.
καὶ οἱ περίπατοι οἱ ὑπερῷοι ὡσαύτως ὅτι ἐξείχετο τὸ περίστυλον ἐξ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὑποκάτωθεν περιστύλου καὶ τὸ διάστημα οὕτως περίστυλον καὶ διάστημα καὶ οὕτως στοαί

6 Mivelhogy három sorban valának és nem valának oszlopaik, mint a pitvaroknak; ezért lõn az alsókhoz és a középsõkhöz képest elvéve a helybõl.
For they were on three floors, and they had no pillars like the pillars of the outer square; so the highest was narrower than the lowest and middle floors from the earth level.
διότι τριπλαῖ ἦσαν καὶ στύλους οὐκ εἶχον καθὼς οἱ στῦλοι τῶν ἐξωτέρων διὰ τοῦτο ἐξείχοντο τῶν ὑποκάτωθεν καὶ τῶν μέσων ἀπὸ τῆς γῆς

7 És egy fal, mely kivül vala, párhuzamosan a kamarákkal a külsõ pitvar felé, a kamarák elõtt, ötven sing hosszú vala.
And the wall which went outside by the side of the rooms, in the direction of the outer square in front of the rooms, was fifty cubits long.
καὶ φῶς ἔξωθεν ὃν τρόπον αἱ ἐξέδραι τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας αἱ βλέπουσαι ἀπέναντι τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν μῆκος πήχεων πεντήκοντα

8 Mert a kamarák hosszúsága, melyek a külsõ pitvar felé valának, ötven sing vala, és ímé, a szenthely ellenében száz sing vala.
For the rooms in the outer square were fifty cubits long: and in front of the Temple was a space of a hundred cubits.
ὅτι τὸ μῆκος τῶν ἐξεδρῶν τῶν βλεπουσῶν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν πηχῶν πεντήκοντα καὶ αὗταί εἰσιν ἀντιπρόσωποι ταύταις τὸ πᾶν πηχῶν ἑκατόν

9 És e kamarák alatt vala a bejáró hely napkelet felõl, ha beléjök a külsõ pitvarból méne valaki.
And under these rooms was the way in from the east side, as one goes into them from the outer square at the head of the outer wall.
καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν τούτων τῆς εἰσόδου τῆς πρὸς ἀνατολὰς τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας

10 A pitvar falának szélességében dél felé az elkülönített hely és az épület elõtt is kamarák valának. &
(And he took me) to the south, and in front of the separate place and in front of the building there were rooms.
κατὰ τὸ φῶς τοῦ ἐν ἀρχῇ περιπάτου καὶ τὰ πρὸς νότον κατὰ πρόσωπον τοῦ νότου κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ διορίζοντος ἐξέδραι

11 És egy út vala elõttök, melyek hasonlatosak valának a kamarákhoz, melyek északra valának, olyan hosszúságúak és olyan szélességûek, mint ezek, és minden kijárásuk és elrendezésök olyan vala, mint ezeké. És valamint amazoknak ajtói,
And there was a walk in front of them like that by the rooms on the north; they were equally long and wide; and the ways out of them were the same in design and had the same sort of doors.
καὶ ὁ περίπατος κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κατὰ τὰ μέτρα τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν καὶ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ εὖρος αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτῶν κ αὶ κατὰ πάσας τὰς ἐπιστροφὰς αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ φῶτα αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ θυρώματα αὐτῶν

12 Akképen valának azoknak a kamaráknak ajtói is, melyek dél felé valának: egy ajtó kezdetén az útnak, annak az útnak, mely a megfelelõ fal elõtt kelet felé vala, ha valaki hozzájok méne.
And under the rooms on the south was a door at the head of the outer wall in the direction of the east as one goes in.
τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς νότον καὶ κατὰ τὰ θυρώματα ἀπ' ἀρχῆς τοῦ περιπάτου ὡς ἐπὶ φῶς διαστήματος καλάμου καὶ κατ' ἀνατολὰς τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν

13 És monda nékem: Az északi és a déli kamarák, melyek az elkülönített hely elõtt vannak, azok a szent kamarák, melyekben a papok, kik az Úrhoz közelednek, eszik az igen szentséges áldozatokat, ott rakják le az igen szentséges áldozatokat, az eledeli, a bûnért való és a vétekért való áldozatot; mert szent az a hely.

And he said to me, The north rooms and the south rooms in front of the separate place are the holy rooms, where the priests who come near the Lord take the most holy things for their food: there the most holy things are placed, with the meal offering and the sin-offering and the offering for error; for the place is holy.

καὶ εἶπεν πρός με αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς βορρᾶν καὶ αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς νότον αἱ οὖσαι κατὰ πρόσωπον τῶν διαστημάτων αὗταί εἰσιν αἱ ἐξέδραι τοῦ ἁγίου ἐν αἷς φάγονται ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ σαδδουκ οἱ ἐγγίζοντες πρὸς κύριον τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ ἐκεῖ θήσουσιν τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας καὶ τὰ περὶ ἀγνοίας διότι ὁ τόπος ἅγιος

14 Mikor bemennek oda a papok, ki ne jõjjenek a szent helyrõl a külsõ pitvarba, hanem ott rakják le ruháikat, melyekben szolgáltak; mert szentek ezek, és más ruhába öltözzenek, úgy közeledjenek a nép helyéhez.

When the priests go in, they may not go out of the holy place into the outer square, and there they are to put the robes in which they do the work of the Lord's house, for they are holy: and they have to put on other clothing before they come near that which has to do with the people.

οὐκ εἰσελεύσονται ἐκεῖ πάρεξ τῶν ἱερέων οὐκ ἐξελεύσονται ἐκ τοῦ ἁγίου εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν ὅπως διὰ παντὸς ἅγιοι ὦσιν οἱ προσάγοντες καὶ μὴ ἅπτωνται τοῦ στολισμοῦ αὐτῶν ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς διότι ἅγιά ἐστιν καὶ ἐνδύσονται ἱμάτια ἕτερα ὅταν ἅπτωνται τοῦ λαοῦ

15 És mikor a belsõ háznak méréseit véghezvitte, kivitt engem a napkelet felõl való kapu útján, és megméré azt köröskörül.

And when he had come to the end of measuring the inner house, he took me out to the doorway looking to the east, and took its measure all round.

καὶ συνετελέσθη ἡ διαμέτρησις τοῦ οἴκου ἔσωθεν καὶ ἐξήγαγέν με καθ' ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς ἀνατολὰς καὶ διεμέτρησεν τὸ ὑπόδειγμα τοῦ οἴκου κυκλόθεν ἐν διατάξει

16 Méré a keleti oldalt a mérõpálczával ötszáz singnyire, a mérõpálczával. [És] megfordula, [és

He went round and took the measure of it on the east side with the measuring rod, five hundred, measured with the rod all round.

καὶ ἔστη κατὰ νώτου τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς καὶ διεμέτρησεν πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου

17 Méré az északi oldalt ötszáz singnyire a mérõpálczával. [És]megfordula,

And he went round and took the measure of it on the north side with the measuring rod, five hundred, measured with the rod all round.

καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς βορρᾶν καὶ διεμέτρησεν τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ βορρᾶ πήχεις πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου

18 A déli oldal felé, [és] mére ötszáz singet a mérõpálczával.

And he went round and took the measure of it on the south side with the measuring rod, five hundred, measured with the rod all round.

καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς θάλασσαν καὶ διεμέτρησεν τὸ κατὰ πρόσωπον τῆς θαλάσσης πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου

19 Fordula aztán a nyugoti oldal felé, [és] mére ötszáz singet a mérõpálczával.

And he went round and took the measure of it on the west side with the measuring rod, five hundred, measured with the rod all round.

καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς νότον καὶ διεμέτρησεν κατέναντι τοῦ νότου πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου

20 Mind a négy szél irányában méré azt. Kõfala vala köröskörül, hosszúsága ötszáz, szélessége is ötszáz sing, hogy elválaszsza a szentet a köztõl.

He took its measure on the four sides: and it had a wall all round, five hundred long and five hundred wide, separating what was holy from what was common.

τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ αὐτοῦ καλάμου καὶ διέταξεν αὐτὸν καὶ περίβολον αὐτῶν κύκλῳ πεντακοσίων πρὸς ἀνατολὰς καὶ πεντακοσίων πηχῶν εὖρος τοῦ διαστέλλειν ἀνὰ μέσον τῶν ἁγίων καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ προτειχίσματος τοῦ ἐν διατάξει τοῦ οἴκου

1 És vitt engem a kapuhoz, ahhoz a kapuhoz, a mely napkelet felé néz vala.

And he took me to the doorway looking to the east:

καὶ ἤγαγέν με ἐπὶ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς καὶ ἐξήγαγέν με

2 És ímé, Izráel Istenének dicsõsége jõ vala napkelet felõl, és zúgása, mint nagy víz zúgása, és a föld világos vala az õ dicsõségétõl.

And there was the glory of the God of Israel coming from the way of the east: and his voice was like the sound of great waters, and the earth was shining with his glory.

καὶ ἰδοὺ δόξα θεοῦ ισραηλ ἤρχετο κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς ἀνατολάς καὶ φωνὴ τῆς παρεμβολῆς ὡς φωνὴ διπλασιαζόντων πολλῶν καὶ ἡ γῆ ἐξέλαμπεν ὡς φέγγος ἀπὸ τῆς δόξης κυκλόθεν

3 És a jelenség, melyet láttam, olyan vala, mint az a jelenség, melyet akkor láttam, mikor menék a várost elveszteni; és olyan látások valának, mint az a jelenség, melyet a Kébár folyó mellett láttam. És orczámra esém.

And the vision which I saw was like the vision I had seen when he came for the destruction of the town: and like the vision which I saw by the river Chebar; and I went down on my face.

καὶ ἡ ὅρασις ἣν εἶδον κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν εἶδον ὅτε εἰσεπορευόμην τοῦ χρῖσαι τὴν πόλιν καὶ ἡ ὅρασις τοῦ ἅρματος οὗ εἶδον κατὰ τὴν ὅρασιν ἣν εἶδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβα ρ καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου

4 És az Úr dicsõsége beméne a házba a kapunak útján, mely néz napkeletre.

And the glory of the Lord came into the house by the way of the doorway looking to the east.

καὶ δόξα κυρίου εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς

5 És fölemele engem a lélek, és bevitt engem a belsõ pitvarba, és ímé, az Úr dicsõsége betölté a házat.

And the spirit, lifting me up, took me into the inner square; and I saw that the house was full of the glory of the Lord.

καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης κυρίου ὁ οἶκος

6 És hallám, hogy valaki beszélget hozzám a házból, holott ama férfiú mellettem áll vala.

And the voice of one talking to me came to my ears from inside the house; and the man was by my side.

καὶ ἔστην καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλοῦντος πρός με καὶ ὁ ἀνὴρ εἱστήκει ἐχόμενός μου

7 És mondá nékem: Embernek fia! ezt az én királyi székemnek helyét és lábaim talpainak helyét, a hol lakom Izráel fiai között örökké, és itt az én szent nevemet többé meg ne fertéztesse Izráel háza, õk és királyaik paráznaságukkal és királyaik holttesteivel, magaslataikkal,

And he said to me, Son of man, this is the place where the seat of my power is and the resting-place of my feet, where I will be among the children of Israel for ever: and no longer will the people of Israel make my holy name unclean, they or their kings, by their loose ways and by the dead bodies of their kings;

καὶ εἶπεν πρός με ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου τὸν τόπον τοῦ θρόνου μου καὶ τὸν τόπον τοῦ ἴχνους τῶν ποδῶν μου ἐν οἷς κατασκηνώσει τὸ ὄνομά μου ἐν μέσῳ οἴκου ισραηλ τὸν αἰῶν α καὶ οὐ βεβηλώσουσιν οὐκέτι οἶκος ισραηλ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου αὐτοὶ καὶ οἱ ἡγούμενοι αὐτῶν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς φόνοις τῶν ἡγουμένων ἐν μέσῳ αὐτῶν

8 Mikor küszöbüket az én küszöböm mellé és ajtófélfáikat az én ajtófélfáim mellé tették, és csak a fal vala köztem és közöttök; és megfertéztették az én szent nevemet útálatosságaikkal, melyeket cselekedtek, ezokáért elvesztém õket haragomban.

By putting their doorstep by my doorstep, and the pillar of their door by the pillar of my door, with only a wall between me and them; and they have made my holy name unclean by the disgusting things which they have done: so in my wrath I sent destruction on them.

ἐν τῷ τιθέναι αὐτοὺς τὸ πρόθυρόν μου ἐν τοῖς προθύροις αὐτῶν καὶ τὰς φλιάς μου ἐχομένας τῶν φλιῶν αὐτῶν καὶ ἔδωκαν τὸν τοῖχόν μου ὡς συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν καὶ ἐ βεβήλωσαν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν αἷς ἐποίουν καὶ ἐξέτριψα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου καὶ ἐν φόνῳ

9 Most már eltávoztatják paráznaságukat és királyaik holttesteit tõlem, és õ köztök lakozom mindörökké.

Now let them put their loose ways and the dead bodies of their kings far from me, and I will be among them for ever.

καὶ νῦν ἀπωσάσθωσαν τὴν πορνείαν αὐτῶν καὶ τοὺς φόνους τῶν ἡγουμένων αὐτῶν ἀπ' ἐμοῦ καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν αἰῶνα

10 Te, embernek fia, hirdessed Izráel házának ezt a házat, hogy piruljanak vétkeik miatt. És mérjék utána arányosságát;

You, son of man, give the children of Israel an account of this house, so that they may be shamed because of their evil-doing: and let them see the vision of it and its image.

καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου δεῖξον τῷ οἴκῳ ισραηλ τὸν οἶκον καὶ κοπάσουσιν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τὴν ὅρασιν αὐτοῦ καὶ τὴν διάταξιν αὐτοῦ

11 És ha pirulni fognak mind a miatt, a mit cselekedtek: e ház formáját és berendezését, kijáratait és bejáratait és minden formáit és minden rendeléseit és minden formáit és minden törvényeit jelentsd meg nékik és írd meg szemeik elõtt, hogy megtartsák minden formáját és minden rendeléseit, s azokat cselekedjék.

And they will be shamed by what they have done; so give them the knowledge of the form of the house and its structure, and the ways out of it and into it, and all its laws and its rules, writing it down for them: so that they may keep all its laws and do them.

καὶ αὐτοὶ λήμψονται τὴν κόλασιν αὐτῶν περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν καὶ διαγράψεις τὸν οἶκον καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ καὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ γνωριεῖς αὐτοῖς καὶ διαγράψεις ἐναντίον αὐτῶν καὶ φυλάξονται πάντα τὰ δικαιώματά μου καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ ποιήσουσιν αὐτά

12 Ez a ház törvénye: A hegy tetején egész határa köröskörül igen szentséges. Ímé, ez a ház törvénye.
This is the law of the house: On the top of the mountain all the space round it on every side will be most holy. See, this is the law of the house.
καὶ τὴν διαγραφὴν τοῦ οἴκου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους πάντα τὰ ὅρια αὐτοῦ κυκλόθεν ἅγια ἁγίων

13 És ezek az oltár mértékei singek szerint (egy sing [tesz] egy [köz]singet és egy tenyért): talpa vala egy sing [magas] és egy sing széles, korlátja pedig a szélén köröskörül egy arasznyi. És ez az oltár magassága:
And these are the measures of the altar in cubits: (the cubit being a cubit and a hand's measure;) its hollow base is a cubit high and a cubit wide, and it has an overhanging edge as wide as a hand-stretch all round it:
καὶ ταῦτα τὰ μέτρα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν πήχει τοῦ πήχεος καὶ παλαιστῆς κόλπωμα βάθος ἐπὶ πῆχυν καὶ πῆχυς τὸ εὖρος καὶ γεῖσος ἐπὶ τὸ χεῖλος αὐτοῦ κυκλόθεν σπιθαμῆς καὶ τ οῦτο τὸ ὕψος τοῦ θυσιαστηρίου

14 A földön való talptól az alsó bekerítésig két sing s szélessége egy sing, és a kisebb bekerítéstõl a nagyobb bekerítésig négy sing és szélessége egy sing;
And from the base on the earth level to the lower shelf, the altar is two cubits high and a cubit wide; and from the smaller shelf to the greater shelf it is four cubits high and a cubit wide.
ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλώματος αὐτοῦ πρὸς τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα τὸ ὑποκάτωθεν πηχῶν δύο καὶ τὸ εὖρος πήχεος καὶ ἀπὸ τοῦ ἱλαστηρίου τοῦ μικροῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον τ ὸ μέγα πήχεις τέσσαρες καὶ εὖρος πῆχυς

15 És az Istenhegye négy sing, és az Isten-tûzhelyétõl fölfelé a szarvak egy sing.
And the fireplace is four cubits high: and coming up from the fireplace are the horns, a cubit high.
καὶ τὸ αριηλ πηχῶν τεσσάρων καὶ ἀπὸ τοῦ αριηλ καὶ ὑπεράνω τῶν κεράτων πῆχυς

16 És az Isten-tûzhelyének hosszúsága tizenkét [sing] vala tizenkét sing szélesség mellett, négyszögben négy oldala szerint.
And the fireplace is twelve cubits long and twelve cubits wide, square on its four sides.
καὶ τὸ αριηλ πηχῶν δώδεκα μήκους ἐπὶ πήχεις δώδεκα πλάτους τετράγωνον ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ

17 És a bekerítés vala tizennégy [sing] hosszú, tizennégy [sing] szélesség mellett, négy oldala szerint; és a korlát köröskörül rajta fél sing. És talpa vala egy sing köröskörül. És grádicsai napkeletre néztek.
And the shelf is fourteen cubits long and fourteen cubits wide, on its four sides; the edge round it is half a cubit; the base of it is a cubit all round, and its steps are facing the east.
καὶ τὸ ἱλαστῆριον πηχῶν δέκα τεσσάρων τὸ μῆκος ἐπὶ πήχεις δέκα τέσσαρας τὸ εὖρος ἐπὶ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ καὶ τὸ γεῖσος αὐτῷ κυκλόθεν κυκλούμενον αὐτῷ ἥμισυ πήχεος κ αὶ τὸ κύκλωμα αὐτοῦ πῆχυς κυκλόθεν καὶ οἱ κλιμακτῆρες αὐτοῦ βλέποντες κατ' ἀνατολάς

18 És mondá nékem: Embernek fia, ezt mondja az Úr Isten: Ezek az oltár rendtartásai: Azon a napon, mikor elkészül, hogy égõáldozattal áldozzanak rajta és vért hintsenek reá,
And he said to me, Son of man, the Lord God has said, These are the rules for the altar, when they make it, for the offering of burned offerings on it and the draining out of the blood.
καὶ εἶπεν πρός με υἱὲ ἀνθρώπου τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ισραηλ ταῦτα τὰ προστάγματα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ἡμέρᾳ ποιήσεως αὐτοῦ τοῦ ἀναφέρειν ἐπ' αὐτοῦ ὁλοκαυτώματα κ αὶ προσχέειν πρὸς αὐτὸ αἷμα

19 Adj a papoknak, a Lévitáknak, kik a Sádók magvából valók, a kik járulhatnak én hozzám, ezt mondja az Úr Isten, hogy szolgáljanak nékem, egy fiatal bikát bûnért való áldozatul.
You are to give to the priests, the Levites of the seed of Zadok, who come near to me, says the Lord God, to do my work, a young ox for a sin-offering.
καὶ δώσεις τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λευίταις τοῖς ἐκ τοῦ σπέρματος σαδδουκ τοῖς ἐγγίζουσι πρός με λέγει κύριος ὁ θεός τοῦ λειτουργεῖν μοι μόσχον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας

20 És végy vérébõl, és tedd [az oltár] négy szarvára és a bekerítés négy szegletére és a korlátra köröskörül, és tisztísd meg azt, és szenteld meg.
You are to take some of its blood and put it on the four horns and on the four angles of the shelf and on the edge all round: and you are to make it clean and free from sin.
καὶ λήμψονται ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰ τέσσαρα κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱλαστηρίου καὶ ἐπὶ τὴν βάσιν κύκλῳ καὶ ἐξιλά σονται αὐτό

21 És vegyed a bikát, mely a bûnért való áldozat, és égesd meg azt a háznak erre rendelt helyén, a szenthelyen kivül.
And you are to take the ox of the sin-offering, and have it burned in the special place ordered for it in the house, outside the holy place.
καὶ λήμψονται τὸν μόσχον τὸν περὶ ἁμαρτίας καὶ κατακαυθήσεται ἐν τῷ ἀποκεχωρισμένῳ τοῦ οἴκου ἔξωθεν τῶν ἁγίων

22 Másodnap pedig vígy egy ép kecskebakot bûnért való áldozatul, és tisztítsák meg vele az oltárt, mint a fiatal bikával megtisztították.
And on the second day you are to have a he-goat without any mark on it offered for a sin-offering; and they are to make the altar clean as they did with the young ox.
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ λήμψονται ἐρίφους δύο αἰγῶν ἀμώμους ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ ἐξιλάσονται τὸ θυσιαστήριον καθότι ἐξιλάσαντο ἐν τῷ μόσχῳ

23 Mikor elvégezed az [oltár] megtisztítását, vígy áldozatul egy ép, fiatal bikát és egy ép kost a nyájból.
And after you have made it clean, let a young ox without a mark be offered, and a male sheep from the flock without a mark.
καὶ μετὰ τὸ συντελέσαι σε τὸν ἐξιλασμὸν προσοίσουσι μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον καὶ κριὸν ἐκ προβάτων ἄμωμον

24 És áldozzál velök az Úr elõtt, és a papok hintsenek sót reájok, és vigyék azokat égõáldozatul az Úrnak.
And you are to take them before the Lord, and the priests will put salt on them, offering them up for a burned offering to the Lord.
καὶ προσοίσετε ἐναντίον κυρίου καὶ ἐπιρρίψουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπ' αὐτὰ ἅλα καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ

25 Hét napig mindennap egy-egy bakot hozz bûnért való áldozatul, és egy fiatal bikát és egy kost a nyájból, mint épeket hozzák.
Every day for seven days you are to give a goat for a sin-offering: and let them give in addition a young ox and a male sheep from the flock without any mark on them.
ἑπτὰ ἡμέρας ποιήσεις ἔριφον ὑπὲρ ἁμαρτίας καθ' ἡμέραν καὶ μόσχον ἐκ βοῶν καὶ κριὸν ἐκ προβάτων ἄμωμα ποιήσουσιν

26 Hét napon át szenteljék és tisztítsák meg az oltárt és töltsék meg kezét.
For seven days they are to make offerings to take away sin from the altar and to make it clean; so they are to make it holy.
ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἐξιλάσονται τὸ θυσιαστήριον καὶ καθαριοῦσιν αὐτὸ καὶ πλήσουσιν χεῖρας αὐτῶν

27 És betöltsék e napokat; a nyolczadik napon és azután pedig áldozzák a papok az oltáron égõáldozataitokat és hálaadó áldozataitokat, és én kegyelmesen fogadlak titeket, ezt mondja az Úr Isten.
And when these days have come to an end, then on the eighth day and after, the priests will make your burned offerings on the altar and your peace-offerings; and I will take pleasure in you, says the Lord.
καὶ ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου ὑμῶν καὶ προσδέξομαι ὑμᾶς λέγει κύριος

1 És visszavitt engem a szenthely külsõ kapujának útjára, mely keletre néz vala; és az zárva volt.
And he took me back to the outer doorway of the holy place, looking to the east; and it was shut.
καὶ ἐπέστρεψέν με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς ἐξωτέρας τῆς βλεπούσης κατ' ἀνατολάς καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη

2 És monda nékem az Úr: Ez a kapu be lesz zárva, meg nem nyílik és senki rajta be nem megy, mert az Úr, az Izráel Istene ment be rajta, azért be lesz zárva.
And the Lord said to me, This doorway is to be shut, it is not to be open, and no man is to go in by it, because the Lord, the God of Israel, has gone in by it; and it is to be shut.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται οὐκ ἀνοιχθήσεται καὶ οὐδεὶς μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς ὅτι κύριος ὁ θεὸς τοῦ ισραηλ εἰσελεύσεται δι' αὐτῆς καὶ ἔσται κεκλεισμένη

3 A fejedelem pedig, õ a fejedelem benne üljön, hogy kenyeret egyék az Úr elõtt; e kapu tornáczának útján menjen be és ennek útján menjen ki.
But the ruler will be seated there to take his food before the Lord; he will go in by the covered way to the door, and will come out by the same way.
διότι ὁ ἡγούμενος οὗτος καθήσεται ἐν αὐτῇ τοῦ φαγεῖν ἄρτον ἐναντίον κυρίου κατὰ τὴν ὁδὸν αιλαμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐξελεύσεται

4 És bevitt engem az északi kapu útján a ház eleibe, és látám, és ímé, az Úr háza betelék az Úr dicsõségével, és orczámra esém.
And he took me to the north doorway in front of the house; and, looking, I saw that the house of the Lord was full of the glory of the Lord; and I went down on my face.
καὶ εἰσήγαγέν με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν κατέναντι τοῦ οἴκου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ οἶκος κυρίου καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου

5 És monda nékem az Úr: Embernek fia, figyelmetes légy, és lásd szemeiddel, és füleiddel halld meg, valamiket én szólok te veled az Úr házának minden rendtartásairól és minden törvényérõl, és légy figyelmetes a háznak bejáratára a szenthelynek minden kijáratánál.

And the Lord said to me, Son of man, take to heart, and let your eyes see and your ears be open to everything I say to you about all the rules of the house of the Lord and all its laws; and take note of the ways into the house and all the ways out of the holy place.

και εἶπεν κύριος πρός με υἱὲ ἀνθρώπου τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ ἰδὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ τοῖς ὠσίν σου ἄκουε πάντα ὅσα ἐγὼ λαλῶ μετὰ σοῦ κατὰ πάντα τὰ προστάγμα τα οἴκου κυρίου καὶ κατὰ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ καὶ τάξεις τὴν καρδίαν σου εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ οἴκου κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἁγίοις

6 És mondjad a pártosnak, Izráel házának: Így szól az Úr Isten: Elég legyen immár néktek minden útálatosságtok, Izráel háza!

And say to the uncontrolled children of Israel, This is what the Lord has said: O you children of Israel, let it be enough for you, among the disgusting things which you have done,

καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ τάδε λέγει κύριος ὁ θεός ἱκανούσθω ὑμῖν ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν ὑμῶν οἶκος ισραηλ

7 Mikor idegeneket, körülmetéletlen szívûeket és körülmetéletlen testûeket engedtetek bemenni, hogy szenthelyemen legyenek, hogy megfertéztessék azt, az én házamat; mikor áldozatra fölvittétek kenyeremet, a kövérséget és vért: ekkor megtörtétek az én frigyemet minden útálatosságtokon felül;

To have let men from strange lands, without circumcision of heart or flesh, come into my holy place, making my house unclean; and to have made the offering of my food, even the fat and the blood; and in addition to all your disgusting ways, you have let my agreement be broken.

τοῦ εἰσαγαγεῖν ὑμᾶς υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἀπεριτμήτους καρδίᾳ καὶ ἀπεριτμήτους σαρκὶ τοῦ γίνεσθαι ἐν τοῖς ἁγίοις μου καὶ ἐβεβήλουν αὐτὰ ἐν τῷ προσφέρειν ὑμᾶς ἄρτους στέαρ κ αὶ αἷμα καὶ παρεβαίνετε τὴν διαθήκην μου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν

8 És nem voltatok foglalatosak a szentségeimhez való szolgálatban, hanem [azokat] tettétek foglalatosakká szolgálatomban az én szenthelyemen, magatok helyett.

And you have not taken care of my holy things; but you have put them as keepers to take care of my work in my holy place.

καὶ διετάξατε τοῦ φυλάσσειν φυλακὰς ἐν τοῖς ἁγίοις μου

9 Így szól az Úr Isten: Senki idegen körülmetéletlen szívû és körülmetéletlen testû be ne menjen az én szenthelyemre, mindazon idegenek közül, a kik Izráel fiai között vannak.

For this cause the Lord has said, No man from a strange land, without circumcision of heart and flesh, of all those who are living among the children of Israel, is to come into my holy place.

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεός πᾶς υἱὸς ἀλλογενὴς ἀπερίτμητος καρδίᾳ καὶ ἀπερίτμητος σαρκὶ οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ἅγιά μου ἐν πᾶσιν υἱοῖς ἀλλογενῶν τῶν ὄντων ἐν μέσ ῳ οἴκου ισραηλ

10 Sõt még a Léviták is, kik eltávoztak én tõlem, mikor Izráel eltévelyedék (a kik eltévelyedtek én tõlem bálványaik után), viseljék vétköket;

But as for the Levites, who went far from me, when Israel went out of the right way, turning away from me to go after their images; their punishment will come on them.

ἀλλ' ἢ οἱ λευῖται οἵτινες ἀφήλαντο ἀπ' ἐμοῦ ἐν τῷ πλανᾶσθαι τὸν ισραηλ ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν τῶν ἐνθυμημάτων αὐτῶν καὶ λήμψονται ἀδικίαν αὐτῶν

11 És legyenek szenthelyemben szolgák a ház kapuinak õrizetére, és legyenek szolgák a házban: õk öljék le az égõáldozatot és egyéb áldozatot a népnek, és õk álljanak elõttök, hogy szolgáljanak nékik;

But they may be caretakers in my holy place, and overseers at the doors of the house, doing the work of the house: they will put to death the burned offering and the beasts offered for the people, and they will take their place before them as their servants.

καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἁγίοις μου λειτουργοῦντες θυρωροὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν τοῦ οἴκου καὶ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ οὗτοι σφάξουσιν τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς θυσίας τῷ λαῷ καὶ οὗ τοι στήσονται ἐναντίον τοῦ λαοῦ τοῦ λειτουργεῖν αὐτοῖς

12 Mivelhogy szolgáltak nékik bálványaik elõtt, és lõnek Izráel házának vétekre csábítói: ezért emeltem föl kezemet ellenök, ezt mondja az Úr Isten, hogy viseljék vétköket.

Because they did this work for them before their images, and became a cause of sin to the children of Israel; for this cause my hand has been lifted up against them, says the Lord, and their punishment will be on them.

ἀνθ' ὧν ἐλειτούργουν αὐτοῖς πρὸ προσώπου τῶν εἰδώλων αὐτῶν καὶ ἐγένετο τῷ οἴκῳ ισραηλ εἰς κόλασιν ἀδικίας ἕνεκα τούτου ἦρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς λέγει κύριος ὁ θεό ς

13 Ne közeledjenek hozzám, hogy nékem, mint papok szolgáljanak, és hogy minden szentségemhez járuljanak, a szentségek szentségeihez; hanem viseljék gyalázatukat és útálatosságaikat, melyeket cselekedtek.

And they will not come near me to do the work of priests to me, or come near any of my holy things, or the things which are most holy: but their shame will be on them, and the punishment for the disgusting things which they have done.

καὶ οὐκ ἐγγιοῦσι πρός με τοῦ ἱερατεύειν μοι οὐδὲ τοῦ προσάγειν πρὸς τὰ ἅγια υἱῶν τοῦ ισραηλ οὐδὲ πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων μου καὶ λήμψονται ἀτιμίαν αὐτῶν ἐν τῇ πλανήσει ᾗ ἐπλανήθησαν

14 És teszem õket foglalatosakká a házhoz való szolgálatban, annak minden szolgálatánál, és mindannál, a mit abban cselekedni kell.

But I will make them responsible for the care of the house and all its work and everything which is done in it.

καὶ κατατάξουσιν αὐτοὺς φυλάσσειν φυλακὰς τοῦ οἴκου εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ εἰς πάντα ὅσα ἂν ποιήσωσιν

15 De azok a lévita-papok, a Sádók fiai, a kik a szenthelyemhez való szolgálatomban foglalatosak voltak, mikor Izráel fiai eltévelyedtek tõlem, õk járuljanak én hozzám, hogy szolgáljanak nékem és álljanak én elõttem, hogy áldozzanak nékem kövérséggel és vérrel, ezt mondja az Úr Isten.

But as for the priests, the sons of Zadok, who took care of my holy place when the children of Israel were turned away from me, they are to come near me to do my work, they will take their places before me, offering to me the fat and the blood, says the Lord;

οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται οἱ υἱοὶ τοῦ σαδδουκ οἵτινες ἐφυλάξαντο τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων μου ἐν τῷ πλανᾶσθαι οἶκον ισραηλ ἀπ' ἐμοῦ οὗτοι προσάξουσιν πρός με τοῦ λειτουργεῖν μοι καὶ στήσονται πρὸ προσώπου μου τοῦ προσφέρειν μοι θυσίαν στέαρ καὶ αἷμα λέγει κύριος ὁ θεός

16 Õk járjanak be az én szenthelyembe, és járuljanak az én asztalomhoz, hogy szolgáljanak nékem, és legyenek foglalatosak az én szolgálatomban.

They are to come into my holy place and they are to come near to my table, to do my work and have the care of my house.

οὗτοι εἰσελεύσονται εἰς τὰ ἅγιά μου καὶ οὗτοι προσελεύσονται πρὸς τὴν τράπεζάν μου τοῦ λειτουργεῖν μοι καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακάς μου

17 És mikor a belsõ pitvar kapuihoz be akarnak menni, len-ruhába öltözzenek, és gyapjú ne legyen rajtok, ha a belsõ pitvar kapuiban és a házban szolgálnak.

And when they come in by the doorways of the inner square, they are to be clothed in linen robes; there is to be no wool on them while they are doing my work in the doorway of the inner square and inside the house.

καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς τὰς πύλας τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας στολὰς λινᾶς ἐνδύσονται καὶ οὐκ ἐνδύσονται ἐρεᾶ ἐν τῷ λειτουργεῖν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας αὐλῆς

18 Len-süveg legyen fejökön, és len alsó-nadrág derekukon; ne övezkedjenek izzadásig.

They are to have linen head-dresses on their heads and linen trousers on their legs, and they are to have nothing round them to make their skin wet with heat.

καὶ κιδάρεις λινᾶς ἕξουσιν ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν καὶ περισκελῆ λινᾶ ἕξουσιν ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν καὶ οὐ περιζώσονται βίᾳ

19 Mikor pedig kimennek a külsõ pitvarba, a külsõ udvarba a néphez, vessék le ruháikat, a melyekben szolgáltak, és tegyék le azokat a szent kamarákban, és öltözzenek más ruhákba, hogy meg ne szenteljék a népet ruháikkal.

And when they go out into the outer square to the people, they are to take off the robes in which they do the work of priests, and put them away in the holy rooms, and put on other clothing, so that the people may not be made holy by their robes.

καὶ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν πρὸς τὸν λαὸν ἐκδύσονται τὰς στολὰς αὐτῶν ἐν αἷς αὐτοὶ λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς καὶ θήσουσιν αὐτὰς ἐν ταῖς ἐξέδραις τῶν ἁγίων καὶ ἐνδύσονται στολὰς ἑτέρας καὶ οὐ μὴ ἁγιάσωσιν τὸν λαὸν ἐν ταῖς στολαῖς αὐτῶν

20 És fejöket kopaszra ne nyírják, de nagy hajat se neveljenek, hanem hajokat megegyengessék.

They are not to have all the hair cut off their heads, and they are not to let their hair get long, but they are to have the ends of their hair cut.

καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν οὐ ξυρήσονται καὶ τὰς κόμας αὐτῶν οὐ ψιλώσουσιν καλύπτοντες καλύψουσιν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν

21 És senki a papok közül bort ne igyék, mikor a belsõ udvarba bemennek.

The priests are not to take wine when they go into the inner square.

καὶ οἶνον οὐ μὴ πίωσιν πᾶς ἱερεὺς ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν

22 És özvegyet vagy eltaszítottat feleségül magoknak ne vegyenek, hanem szûzeket Izráel házának magvából; de olyan özvegyet, ki papnak özvegye, elvehetnek.
And they are not to take as wives any widow or woman whose husband has put her away: but they may take virgins of the seed of Israel, or a widow who is the widow of a priest.
καὶ χήραν καὶ ἐκβεβλημένην οὐ λήμψονται ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκα ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ σπέρματος ισραηλ καὶ χήρα ἐὰν γένηται ἐξ ἱερέως λήμψονται

23 És az én népemet tanítsák, hogy mi a különbség szent és köz között, és a tisztátalan és tiszta között való különbséget ismertessék meg velök.
And they are to make clear to my people the division between what is holy and what is common, and to give them the knowledge of what is clean and what is unclean.
καὶ τὸν λαόν μου διδάξουσιν ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλου καὶ ἀνὰ μέσον ἀκαθάρτου καὶ καθαροῦ γνωριοῦσιν αὐτοῖς

24 És peres ügyben õk álljanak elõ ítélni, az én törvényeim szerint ítéljék meg azt; és tanításaimat s rendeléseimet megtartsák minden ünnepemen, és az én szombataimat megszenteljék.
In any cause, they are to be in the position of judges, judging in harmony with my decisions: they are to keep my laws and my rules in all my fixed feasts; and they are to keep my Sabbaths holy.
καὶ ἐπὶ κρίσιν αἵματος οὗτοι ἐπιστήσονται τοῦ διακρίνειν τὰ δικαιώματά μου δικαιώσουσιν καὶ τὰ κρίματά μου κρινοῦσιν καὶ τὰ νόμιμά μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς μου φυλάξονται καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάσουσιν

25 És holt emberhez be ne menjen, hogy magát megfertéztesse, csak atyjáért és anyjáért és fiáért és leányáért és fiútestvéréért és leánytestvéréért, kinek még férje nem volt, fertéztetheti meg magát.
They are not to come near any dead person so as to become unclean: but for a father or mother or son or daughter or brother or for a sister who has no husband, they may make themselves unclean.
καὶ ἐπὶ ψυχὴν ἀνθρώπου οὐκ εἰσελεύσονται τοῦ μιανθῆναι ἀλλ' ἢ ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ μητρὶ καὶ ἐπὶ υἱῷ καὶ ἐπὶ θυγατρὶ καὶ ἐπὶ ἀδελφῷ καὶ ἐπὶ ἀδελφῇ αὐτοῦ ἢ οὐ γέγονεν ἀνδρί μιανθήσεται

26 És megtisztulása után számláljanak néki hét napot.
And after he has been made clean, seven days are to be numbered for him.
καὶ μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτὸν ἑπτὰ ἡμέρας ἐξαριθμήσει αὐτῷ

27 És a mely napon bemegy a szenthelyre, a belsõ pitvarba, hogy szolgáljon a szenthelyen, mutassa be bûnért való áldozatát, ezt mondja az Úr Isten.
And on the day when he goes into the inner square, to do the work of the holy place, he is to make his sin-offering, says the Lord.
καὶ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ εἰσπορεύωνται εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τοῦ λειτουργεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ προσοίσουσιν ἱλασμόν λέγει κύριος ὁ θεός

28 És lészen nékik örökségök: én vagyok az õ örökségök, és birtokot ne adjatok nékik Izráelben: én vagyok az õ birtokuk.
And they are to have no heritage; I am their heritage: you are to give them no property in Israel; I am their property.
καὶ ἔσται αὐτοῖς εἰς κληρονομίαν ἐγὼ κληρονομία αὐτοῖς καὶ κατάσχεσις αὐτοῖς οὐ δοθήσεται ἐν τοῖς υἱοῖς ισραηλ ὅτι ἐγὼ κατάσχεσις αὐτῶν

29 Az ételáldozat és a bûnért és vétekért való áldozat, ez legyen élésök, és valami Izráelben Istennek szenteltetik, minden az övék legyen.
Their food is to be the meal offering and the sin-offering and the offering for error; and everything given specially to the Lord in Israel will be theirs.
καὶ τὰς θυσίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας οὗτοι φάγονται καὶ πᾶν ἀφόρισμα ἐν τῷ ισραηλ αὐτοῖς ἔσται

30 És minden elsõ termés zsengéje mindenbõl, és minden, mit áldozatra visztek mindenbõl, [tudniillik]minden áldozatotokból, legyen a papoké, és lisztjeitek zsengéjét adjátok a papnak, hogy áldás nyugodjék házadon.
And the best of all the first-fruits of everything, and every offering which is lifted up of all your offerings, will be for the priests: and you are to give the priest the first of your bread-making, so causing a blessing to come on your house.
ἀπαρχαὶ πάντων καὶ τὰ πρωτότοκα πάντων καὶ τὰ ἀφαιρέματα πάντα ἐκ πάντων τῶν ἀπαρχῶν ὑμῶν τοῖς ἱερεῦσιν ἔσται καὶ τὰ πρωτογενήματα ὑμῶν δώσετε τῷ ἱερεῖ τοῦ θεῖναι εὐλογίας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν

31 Semmi döglöttet és vadtól szaggatottat, akár madár, akár egyéb állat legyen, ne egyenek a papok.
The priests may not take for food any bird or beast which has come to a natural death or whose death has been caused by another animal.
καὶ πᾶν θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον ἐκ τῶν πετεινῶν καὶ ἐκ τῶν κτηνῶν οὐ φάγονται οἱ ἱερεῖς

1 És mikor a földet sorsvetéssel elosztjátok örökségül, adjatok áldozatot az Úrnak, szent részt a földbõl; hosszúsága legyen huszonötezer és szélessége tízezer [sing,] szent legyen az egész határában köröskörül.

And when you are making a distribution of the land, by the decision of the Lord, for your heritage, you are to make an offering to the Lord of a part of the land as holy: it is to be twenty-five thousand long and twenty thousand wide: all the land inside these limits is to be holy.

καὶ ἐν τῷ καταμετρεῖσθαι ὑμᾶς τὴν γῆν ἐν κληρονομίᾳ ἀφοριεῖτε ἀπαρχὴν τῷ κυρίῳ ἅγιον ἀπὸ τῆς γῆς πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδας ἅγιον ἔσται ἐ ν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κυκλόθεν

2 Ebbõl legyen a szenthelyé ötszáz [sing,] ötszáz [singgel] mérve egy négyszög minden oldalát, és mellette ötven sing tágasság legyen minden oldalon.

Of this, a square five hundred long and five hundred wide is to be for the holy place, with a space of fifty cubits all round it.

καὶ ἔσται ἐκ τούτου εἰς ἁγίασμα πεντακόσιοι ἐπὶ πεντακοσίους τετράγωνον κυκλόθεν καὶ πήχεις πεντήκοντα διάστημα αὐτῷ κυκλόθεν

3 És ebbõl a megmért helybõl mérj ki huszonötezer [sing] hosszúságot és tízezer [sing] szélességet, és ebben lesz a szenthely, [mint] igen szent hely.

And of this measure, let a space be measured, twenty-five thousand long and ten thousand wide: in it there will be the holy place, even the most holy.

καὶ ἐκ ταύτης τῆς διαμετρήσεως διαμετρήσεις μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας καὶ εὖρος δέκα χιλιάδας καὶ ἐν αὐτῇ ἔσται τὸ ἁγίασμα ἅγια τῶν ἁγίων

4 Szent rész ez a földbõl; legyen a papoké, a szenthely szolgáié, a kik [ide] járulnak szolgálni az Urat; és legyen ez nékik házaik helye, és szent hely a szenthely számára.

This holy part of the land is to be for the priests, the servants of the holy place, who come near to the Lord to do his work; it is to be a place for their houses and for grass-land and for cattle.

ἀπὸ τῆς γῆς ἔσται τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ ἔσται τοῖς ἐγγίζουσι λειτουργεῖν τῷ κυρίῳ καὶ ἔσται αὐτοῖς τόπος εἰς οἴκους ἀφωρισμένους τῷ ἁγιασμῷ αὐτ ῶν

5 És huszonötezer [sing] hosszában és tízezer [sing] széltében legyen a Lévitáké, a ház szolgáié tulajdonukul, húszkamarául,

A space of land twenty-five thousand long and ten thousand wide is to be for the Levites, the servants of the house, a property for themselves, for towns for their living-places.

εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες μῆκος καὶ εὖρος δέκα χιλιάδες ἔσται τοῖς λευίταις τοῖς λειτουργοῦσιν τῷ οἴκῳ αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν πόλεις τοῦ κατοικεῖν

6 És a város tulajdonául adjatok ötezer [sing] szélességet és huszonötezer [sing] hosszúságot a szent áldozat mentén; az egész Izráel házáért legyen ez.

And as the property for the town you are to have a part five thousand wide and twenty-five thousand long, by the side of the offering of the holy part of the land: this is to be for all the children of Israel.

καὶ τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως δώσεις πέντε χιλιάδας εὖρος καὶ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας ὃν τρόπον ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων παντὶ οἴκῳ ισραηλ ἔσονται

7 És a fejedelem [tulajdona] lészen a szent áldozatnak és a város tulajdonának mind a két oldalán a szent áldozat elõtt és a város tulajdona elõtt a napnyugoti oldalon nyugotra és a napkeleti oldalon keletre, és hosszúsága olyan lesz, mint a részek közül egyé, a napnyugoti határtól a napkeleti határig.

And for the ruler there is to be a part on one side and on the other side of the holy offering and of the property of the town, in front of the holy offering and in front of the property of the town on the west of it and on the east: measured in the same line as one of the parts of the land, from its limit on the west to its limit on the east of the land.

καὶ τῷ ἡγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἁγίων εἰς κατάσχεσιν τῆς πόλεως κατὰ πρόσωπον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων καὶ κατὰ πρόσωπον τῆς κατασχέσε ως τῆς πόλεως τὰ πρὸς θάλασσαν καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν πρὸς ἀνατολάς καὶ τὸ μῆκος ὡς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν καὶ τὸ μῆκος ἐπὶ τὰ ὅρια τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς γῆς

8 Földje legyen az néki, tulajdona Izráelben; és többé ne sanyargassák fejedelmeim az én népemet, hanem adják át a [többi] földet Izráel házának az õ nemzetségei szerint.

And this will be his heritage in Israel: and my rulers will no longer be cruel masters to my people; but they will give the land as a heritage to the children of Israel by their tribes.

καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν ἐν τῷ ισραηλ καὶ οὐ καταδυναστεύσουσιν οὐκέτι οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ ισραηλ τὸν λαόν μου καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος ισραηλ κατ ὰ φυλὰς αὐτῶν

9 Ezt mondja az Úr Isten: Legyen elég már néktek, Izráel fejedelmei! A törvénytelenséget és erõszaktételt távoztassátok el, és cselekedjetek törvény szerint és igazságot. Vegyétek le népemrõl sarczolástokat, ezt mondja az Úr Isten.

This is what the Lord has said: Let this be enough for you, O rulers of Israel: let there be an end of violent behaviour and wasting; do what is right, judging uprightly; let there be no more driving out of my people, says the Lord.

τάδε λέγει κύριος θεός ικανούσθω ὑμῖν οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ ισραηλ ἀδικίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἀφέλεσθε καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ποιήσατε ἐξάρατε καταδυναστείαν ἀπὸ τοῦ λ αοῦ μου λέγει κύριος θεός

10 Igaz mérõserpenyõitek legyenek és igaz éfátok és igaz báthotok:
Have true scales and a true ephah and a true bath.
ζυγὸς δίκαιος καὶ μέτρον δίκαιον καὶ χοῖνιξ δικαία ἔστω ὑμῖν

11 Az éfa és a báth egy mértékûek legyenek, úgy hogy a hómernek tizedét fogadja be a báth, és a hómernek tizede legyen az éfa, a hómerhez kell mértéköket igazítani.
The ephah and the bath are to be of the same measure, so that the bath is equal to a tenth of a homer, and the ephah to a tenth of a homer: the unit of measure is to be a homer.
τὸ μέτρον καὶ ἡ χοῖνιξ ὁμοίως μία ἔσται τοῦ λαμβάνειν τὸ δέκατον τοῦ γομορ ἡ χοῖνιξ καὶ τὸ δέκατον τοῦ γομορ τὸ μέτρον πρὸς τὸ γομορ ἔσται ἴσον

12 És a sekelnek húsz gérája legyen; húsz sekel, huszonöt sekel, tizenöt sekel legyen a mina nálatok.
And the shekel is to be twenty gerahs: five shekels are five, and ten shekels are ten, and your maneh is to be fifty shekels
καὶ τὸ στάθμιον εἴκοσι ὀβολοί οἱ πέντε σίκλοι πέντε καὶ οἱ δέκα σίκλοι δέκα καὶ πεντήκοντα σίκλοι ἡ μνᾶ ἔσται ὑμῖν

13 Ez az áldozat, melyet fel kell vinnetek: egy hómer búzából egy hatodrész éfa, és egy hómer árpából is az éfa hatodrészét adjátok.
This is the offering you are to give: a sixth of an ephah out of a homer of wheat, and a sixth of an ephah out of a homer of barley;
καὶ αὕτη ἡ ἀπαρχὴ ἣν ἀφοριεῖτε ἕκτον τοῦ μέτρου ἀπὸ τοῦ γομορ τοῦ πυροῦ καὶ τὸ ἕκτον τοῦ οιφι ἀπὸ τοῦ κόρου τῶν κριθῶν

14 És az olajból rendelt rész egy báth olajból: a báth tizede a kórból, tíz báthból, egy hómerbõl, mert tíz báth egy hómer.
And the fixed measure of oil is to be a tenth of a bath from the cor, for ten baths make up the cor;
καὶ τὸ πρόσταγμα τοῦ ἐλαίου κοτύλην ἐλαίου ἀπὸ δέκα κοτυλῶν ὅτι αἱ δέκα κοτύλαι εἰσὶν γομορ

15 És egy darab a nyájból, kétszáz darab után Izráel bõvizû földjérõl ételáldozatra és égõáldozatra és hálaadó áldozatokra, az õ megszentelésökre, ezt mondja az Úr Isten.
And one lamb from the flock out of every two hundred, from all the families of Israel, for a meal offering and for a burned offering and for peace-offerings, to take away their sin, says the Lord.
καὶ πρόβατον ἀπὸ τῶν δέκα προβάτων ἀφαίρεμα ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν τοῦ ισραηλ εἰς θυσίας καὶ εἰς ὁλοκαυτώματα καὶ εἰς σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι περὶ ὑμῶν λέγει κύριος θεός

16 A földnek egész népe köteles legyen erre az áldozatra a fejedelem részére Izráelben.
All the people are to give this offering to the ruler.
καὶ πᾶς ὁ λαὸς δώσει τὴν ἀπαρχὴν ταύτην τῷ ἀφηγουμένῳ τοῦ ισραηλ

17 A fejedelem tiszte pedig lészen, hogy vigyen egészen égõáldozatokat és ételáldozatot és italáldozatot az ünnepeken és az újholdak napján és a szombatokon, Izráel házának minden ünnepein: õ teljesítse a bûnért való áldozatot és az ételáldozatot és az egészen égõáldozatot és a hálaadó áldozatokat, hogy megszentelje Izráel házát.
And the ruler will be responsible for the burned offering and the meal offering and the drink offering, at the feasts and the new moons and the Sabbaths, at all the fixed feasts of the children of Israel: he will give the sin-offering and meal offering and burned offering and the peace-offerings, to take away the sin of the children of Israel.
καὶ διὰ τοῦ ἀφηγουμένου ἔσται τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ αἱ θυσίαι καὶ αἱ σπονδαὶ ἔσονται ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς οἴκου ισραηλ αὐτὸς ποιήσει τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι ὑπὲρ τοῦ οἴκου ισραηλ

18 Ezt mondja az Úr Isten: Az elsõ [hónap]ban, a hónap elsején végy egy fiatal, hibátlan bikát és tisztítsd meg a szenthelyet.
This is what the Lord has said: In the first month, on the first day of the month, you are to take a young ox without any mark on him, and you are to make the holy place clean.
τάδε λέγει κύριος θεός ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς λήμψεσθε μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον τοῦ ἐξιλάσασθαι τὸ ἅγιον

19 És vegyen a pap a bûnért való áldozat vérébõl, és hintse a ház ajtófélfáira és az oltár bekerítésének négy szegletére és a belsõ pitvar kapufélfáira.
And the priest is to take some of the blood of the sin-offering and put it on the uprights at the sides of the doors of the house, and on the four angles of the shelf of the altar, and on the sides of the doorway of the inner square.
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐξιλασμοῦ καὶ δώσει ἐπὶ τὰς φλιὰς τοῦ οἴκου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας

20 És így cselekedjél a hónap hetedik napján a tudatlanságból vétkezõért és a vigyázatlanságért, és így tisztítsátok meg a házat.
And this you are to do on the seventh day of the month for everyone who is in error and for the feeble-minded: you are to make the house free from sin.
καὶ οὕτως ποιήσεις ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς λήμψῃ παρ' ἑκάστου ἀπόμοιραν καὶ ἐξιλάσεσθε τὸν οἶκον

21 Az elsõ [hónap]ban, a hónap tizennegyedik napján legyen a ti páskátok; a hét napos ünnepen kovásztalan kenyeret egyetek.
In the first month, on the fourteenth day of the month, you are to have the Passover, a feast of seven days; unleavened bread is to be your food.
καὶ ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν τὸ πασχα ἑορτή ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε

22 És a fejedelem azon a napon áldozzék õ magáért és a föld egész népéért egy bikával, bûnért való áldozatul.
And on that day the ruler is to give for himself and for all the people of the land an ox for a sin-offering.
καὶ ποιήσει ὁ ἀφηγούμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου καὶ ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς γῆς μόσχον ὑπὲρ ἁμαρτίας

23 És az ünnep hét napján tegyen egészen égõáldozatot az Úrnak hét bikával és hét kossal, épekkel, naponként hét napon át, és bûnért való áldozatot egy kecskebakkal naponként;
And on the seven days of the feast he is to give a burned offering to the Lord, seven oxen and seven sheep without any mark on them, every day for seven days; and a he-goat every day for a sin-offering.
καὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας τῆς ἑορτῆς ποιήσει ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς ἀμώμους καθ' ἡμέραν τὰς ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ὑπὲρ ἁμαρτίας ἔριφον αἰγῶν καθ' ἡμέραν

24 És ételáldozatul tegyen egy éfát a bika mellé és egy éfát a kos mellé, és az olajból egy hínt az éfához.
And he is to give a meal offering, an ephah for every ox and an ephah for every sheep and a hin of oil to every ephah.
καὶ θυσίαν πέμμα τῷ μόσχῳ καὶ πέμμα τῷ κριῷ ποιήσεις καὶ ἐλαίου τὸ ιν τῷ πέμματι

25 A hetedik [hónap]ban, a hónap tizenötödik napján, az ünnepen hasonlóképen cselekedjék hét napon át: a bûnért való áldozattal, az egészen égõáldozattal, az ételáldozattal és az olajjal.
In the seventh month, on the fifteenth day of the month, at the feast, he is to give the same for seven days; the sin-offering, the burned offering, the meal offering, and the oil as before.
καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἑορτῇ ποιήσεις κατὰ τὰ αὐτὰ ἑπτὰ ἡμέρας καθὼς τὰ ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας καὶ καθὼς τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ καθὼς τὸ μαναα καὶ καθὼς τὸ ἔλαιον

1 Ezt mondja az Úr Isten: A belsõ pitvar kapuja, mely keletre néz, zárva legyen a dologtevõ hat napon, szombatnapon pedig nyissák ki, és újhold napján is nyissák ki.
This is what the Lord has said: The doorway of the inner square looking to the east is to be shut on the six working days; but on the Sabbath it is to be open, and at the time of the new moon it is to be open.
τάδε λέγει κύριος θεός πύλη ἡ ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ ἡ βλέπουσα πρὸς ἀνατολὰς ἔσται κεκλεισμένη ἓξ ἡμέρας τὰς ἐνεργούς ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἀνοιχθήσεται καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νουμηνίας ἀνοιχθήσεται

2 És a fejedelem jõjjön be a kapu tornáczának útján kívülrõl, és álljon a kapu félfája mellé, és mikor a papok megáldozzák az õ égõáldozatát és hálaadóáldozatait, õ leborulva imádkozzék a kapu küszöbén, azután menjen ki, a kaput pedig ne zárják be estvéig.
And the ruler is to go in through the covered way of the outer doorway outside, and take his place by the pillar of the doorway, and the priests will make his burned offering and his peace-offerings and he will give worship at the doorstep of the doorway; then he will go out, and the door will not be shut till the evening.
καὶ εἰσελεύσεται ὁ ἀφηγούμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αιλαμ τῆς πύλης τῆς ἔξωθεν καὶ στήσεται ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης καὶ ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ καὶ προσκυνήσει ἐπὶ τοῦ προθύρου τῆς πύλης καὶ ἐξελεύσεται καὶ ἡ πύλη οὐ μὴ κλεισθῇ ἕως ἑσπέρας

3 És leborulva imádkozzék az ország népe ugyanannak a kapunak bejáratánál a szombatokon és az újholdnak napjain az Úr elõtt.
And the people of the land are to give worship at the door of that doorway before the Lord on the Sabbaths and at the new moons.
καὶ προσκυνήσει ὁ λαὸς τῆς γῆς κατὰ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης ἐκείνης ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις ἐναντίον κυρίου

4 Az égõáldozat pedig, melyet a fejedelem vigyen az Úrnak szombatnapon, hat ép bárány és egy ép kos legyen;
And the burned offering offered to the Lord by the ruler on the Sabbath day is to be six lambs without a mark on them and a male sheep without a mark;
καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα προσοίσει ὁ ἀφηγούμενος τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἓξ ἀμνοὺς ἀμώμους καὶ κριὸν ἄμωμον

5 És az ételáldozat: egy éfa a kos mellé; és a bárányok mellé ételáldozatul, a mit keze adhat, s az olajból egy hín az éfához.
And the meal offering is to be an ephah for the sheep, and for the lambs whatever he is able to give, and a hin of oil to an ephah.
καὶ μαναα πέμμα τῷ κριῷ καὶ τοῖς ἀμνοῖς θυσίαν δόμα χειρὸς αὐτοῦ καὶ ἐλαίου τὸ ιν τῷ πέμματι

6 Az újhold napján pedig egy ép, fiatal bika és hat bárány és egy kos, [mind] épek legyenek.
And at the time of the new moon it is to be a young ox of the herd without a mark on him, and six lambs and a male sheep, all without a mark:
καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νουμηνίας μόσχον ἄμωμον καὶ ἓξ ἀμνοὺς καὶ κριὸς ἄμωμος ἔσται

7 És a bika mellé egy éfát és a kos mellé egy éfát tegyen ételáldozatul; és a bárányok mellé azt, a mi kezétõl telik, s az olajból egy hínt az éfához.
And he is to give a meal offering, an ephah for the ox and an ephah for the sheep, and for the lambs whatever he is able to give, and a hin of oil to an ephah.
καὶ πέμμα τῷ κριῷ καὶ πέμμα τῷ μόσχῳ ἔσται μαναα καὶ τοῖς ἀμνοῖς καθὼς ἐὰν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ καὶ ἐλαίου τὸ ιν τῷ πέμματι

8 És mikor bemegy a fejedelem, a kapu tornáczának útján menjen be, és ezen az úton menjen ki.
And when the ruler comes in, he is to go in through the covered way of the doorway, and he is to go out by the same way.
καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν ἀφηγούμενον κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αιλαμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης ἐξελεύσεται

9 Mikor pedig a föld népe megyen be az Úr eleibe az ünnepeken, a ki az északi kapu útján ment be, hogy leborulva imádkozzék, a déli kapu útján menjen ki; a ki pedig a déli kapu útján ment be, az az északi kapu útján menjen ki; ne térjen vissza azon kapu útjához, a melyen bement, hanem az annak ellenében valón menjen ki.
But when the people of the land come before the Lord at the fixed feasts, he who comes in by the north doorway to give worship is to go out by the south doorway; and he who comes in by the south doorway is to go out by the north doorway: he is not to come back by the doorway through which he went in, but is to go straight before him.
καὶ ὅταν εἰσπορεύηται ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐναντίον κυρίου ἐν ταῖς ἑορταῖς ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν προσκυνεῖν ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον καὶ ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν οὐκ ἀναστρέψει κατὰ τὴν πύλην ἣν εἰσελήλυθεν ἀλλ' ἢ κατ' εὐθὺ αὐτῆς ἐξελεύσεται

10 A fejedelem pedig, mikor bemennek, közöttök menjen be, és mikor kimennek, [együtt] menjen ki velök.
And the ruler, when they come in, is to come among them, and is to go out when they go out.
καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰσελεύσεται μετ' αὐτῶν καὶ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐξελεύσεται

11 És az ünnepeken és a szent egybegyûléseken legyen az ételáldozat egy éfa egy bika mellé és egy éfa a kos mellé, és a bárányok mellé, a mit keze adhat, s az olajból egy hín az éfához.
At the feasts and the fixed meetings the meal offerings are to be an ephah for an ox, and an ephah for a male sheep, and for the lambs whatever he is able to give, and a hin of oil to an ephah.
καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἔσται τὸ μαναα πέμμα τῷ μόσχῳ καὶ πέμμα τῷ κριῷ καὶ τοῖς ἀμνοῖς καθὼς ἂν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ καὶ ἐλαίου τὸ ιν τῷ πέμματι

12 Továbbá, mikor a fejedelem szabad akaratból tesz égõáldozatot, vagy hálaadó áldozatokat, szabad akaratból az Úrnak, nyissák ki néki a kaput, mely napkeletre néz, és õ vigye égõáldozatát és hálaadó áldozatait, mint a hogy szombat napon szokta tenni, és azután menjen ki, és zárják be a kaput kimenése után.
And when the ruler makes a free offering, a burned offering or a peace-offering freely given to the Lord, the doorway looking to the east is to be made open for him, and he is to make his burned offering and his peace-offerings as he does on the Sabbath day: and he will go out; and the door will be shut after he has gone out.
ἐὰν δὲ ποιήσῃ ὁ ἀφηγούμενος ὁμολογίαν ὁλοκαύτωμα σωτηρίου τῷ κυρίῳ καὶ ἀνοίξει ἑαυτῷ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατ' ἀνατολὰς καὶ ποιήσει τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ ὃν τρόπον ποιεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ ἐξελεύσεται καὶ κλείσει τὰς θύρας μετὰ τὸ ἐξελθεῖν αὐτόν

13 És egy esztendõs ép bárányt áldozz égõáldozatul naponként az Úrnak; minden reggel áldozz azzal.
And you are to give a lamb a year old without any mark on it for a burned offering to the Lord every day: morning by morning you are to give it.
καὶ ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον ποιήσει εἰς ὁλοκαύτωμα καθ' ἡμέραν τῷ κυρίῳ πρωὶ ποιήσει αὐτόν

14 És ételáldozatot tégy hozzá minden reggel: egy hatodrész éfát, és az olajból a hín harmadrészét a liszt megnedvesítésére, ételáldozatul az Úrnak; örökre állandó rendelések ezek.
And you are to give, morning by morning, a meal offering with it, a sixth of an ephah and a third of a hin of oil dropped on the best meal; a meal offering offered to the Lord at all times by an eternal order.
καὶ μαναα ποιήσει ἐπ' αὐτῷ τὸ πρωὶ ἕκτον τοῦ μέτρου καὶ ἐλαίου τὸ τρίτον τοῦ ιν τοῦ ἀναμεῖξαι τὴν σεμίδαλιν μαναα τῷ κυρίῳ πρόσταγμα διὰ παντός

15 Hozzátok azért a bárányt és az ételáldozatot és az olajat minden reggel állandó égõáldozatul.
And they are to give the lamb and the meal offering and the oil, morning by morning, for a burned offering at all times.
ποιήσετε τὸν ἀμνὸν καὶ τὸ μαναα καὶ τὸ ἔλαιον ποιήσετε τὸ πρωὶ ὁλοκαύτωμα διὰ παντός

16 Ezt mondja az Úr Isten: Ha a fejedelem ajándékot ad valamelyik fiának a maga örökségébõl, az az õ fiaié legyen tulajdonul örökségképen.
This is what the Lord has said: If the ruler gives a property to any of his sons, it is his heritage and will be the property of his sons; it is theirs for their heritage.
τάδε λέγει κύριος θεός ἐὰν δῷ ὁ ἀφηγούμενος δόμα ἑνὶ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ τοῦτο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔσται κατάσχεσις ἐν κληρονομίᾳ

17 De ha örökségébõl valamelyik szolgájának ad ajándékot, az a szabadság esztendejéig lesz azé, azután visszaszáll a fejedelemre; csak az õ öröksége lesz az õ fiaié.
And if he gives a part of his heritage to one of his servants, it will be his till the year of making free, and then it will go back to the ruler; for it is his sons' heritage, and is to be theirs.
ἐὰν δὲ δῷ δόμα ἑνὶ τῶν παίδων αὐτοῦ καὶ ἔσται αὐτῷ ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως καὶ ἀποδώσει τῷ ἀφηγουμένῳ πλὴν τῆς κληρονομίας τῶν υἱῶν αὐτοῦ αὐτοῖς ἔσται

18 És a fejedelem el ne vegyen a nép örökségébõl, hogy nyomorgatással kivesse õket tulajdonukból; a maga tulajdonából adjon örökséget fiainak, hogy az én népem közül senki el ne széledjen a maga tulajdonából.
And the ruler is not to take the heritage of any of the people, driving them out of their property; he is to give a heritage to his sons out of the property which is his: so that my people may not be sent away from their property.
καὶ οὐ μὴ λάβῃ ὁ ἀφηγούμενος ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ λαοῦ καταδυναστεῦσαι αὐτούς ἐκ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ κατακληρονομήσει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ὅπως μὴ διασκορπίζηται ὁ λαός μου ἕκαστος ἐκ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ

19 És bevitt engem ahhoz a bejárathoz, mely a kapu mellett oldalaslag vala, a kamarákhoz, a papok szenthelyéhez, melyek északra néznek, és ímé, ott egy hely vala leghátul nyugotra.
And he took me through by the way in at the side of the doorway into the holy rooms which are the priests', looking to the north: and I saw a place at the side of them to the west.
καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν εἴσοδον τῆς κατὰ νώτου τῆς πύλης εἰς τὴν ἐξέδραν τῶν ἁγίων τῶν ἱερέων τὴν βλέπουσαν πρὸς βορρᾶν καὶ ἰδοὺ τόπος ἐκεῖ κεχωρισμένος

20 És monda nékem: Ez a hely, a hol a papok fõzzék a vétekért és a bûnért való áldozatot, és a hol süssék az ételáldozatot, hogy ne kelljen kivinniök a külsõ pitvarba a nép megszentelésére.
And he said to me, This is the place where the offering for error and the sin-offering are to be cooked in water by the priests, and where the meal offering is to be cooked in the oven; so that they may not be taken out into the outer square to make the people holy.
καὶ εἶπεν πρός με οὗτος ὁ τόπος ἐστίν οὗ ἑψήσουσιν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ ἐκεῖ πέψουσι τὸ μαναα τὸ παράπαν τοῦ μὴ ἐκφέρειν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν τοῦ ἁγιάζειν τὸν λαόν

21 És kivitt engem a külsõ pitvarba, és elhordoza engem a pitvar négy szegletén, és ímé, a pitvar mindenik szegletében egy-egy pitvar vala.
And he took me out into the outer square and made me go by the four angles of the square; and I saw that in every angle of the open square there was a space shut in.
καὶ ἐξήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν καὶ περιήγαγέν με ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῆς αὐλῆς καὶ ἰδοὺ αὐλὴ κατὰ τὸ κλίτος τῆς αὐλῆς αὐλὴ κατὰ τὸ κλίτος τῆς αὐλῆς

22 A pitvarnak négy szegletében zárt pitvarok valának, negyven [sing]hosszúságúak és harmincz [sing] szélesek; egy mértéke vala a négy szegleten való [pitvar]oknak.
In the four angles there were spaces walled in, forty cubits long and thirty wide; the four were of the same size.
ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη τῆς αὐλῆς αὐλὴ μικρά μῆκος πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ εὖρος πηχῶν τριάκοντα μέτρον ἓν ταῖς τέσσαρσιν

23 És falazások valának bennök köröskörül mind a négy körül, és a falazások alatt konyhák valának csinálva köröskörül.
And there was a line of wall all round inside them, round all four, and boiling-places were made under it all round about.
καὶ ἐξέδραι κύκλῳ ἐν αὐταῖς κύκλῳ ταῖς τέσσαρσιν καὶ μαγειρεῖα γεγονότα ὑποκάτω τῶν ἐξεδρῶν κύκλῳ

24 És monda nékem: Ez a fõzõház, a hol fõzzék a háznak szolgái a nép véres áldozatát.
And he said to me, These are the boiling-rooms, where the offering of the people is cooked by the servants of the house.
καὶ εἶπεν πρός με οὗτοι οἱ οἶκοι τῶν μαγειρείων οὗ ἑψήσουσιν ἐκεῖ οἱ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ τὰ θύματα τοῦ λαοῦ

1 És visszatéríte engem a ház ajtajához, és ímé, víz jõ vala ki a ház küszöbe alól napkelet felé, mert a ház eleje kelet felé vala, és a víz aláfoly vala a ház jobb oldala alól az oltártól délre.

And he took me back to the door of the house; and I saw that waters were flowing out from under the doorstep of the house on the east, for the house was facing east: and the waters came down from under, from the right side of the house, on the south side of the altar.

καὶ εἰσήγαγέν με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τοῦ οἴκου καὶ ἰδοὺ ὕδωρ ἐξεπορεύετο ὑποκάτωθεν τοῦ αἰθρίου κατ' ἀνατολάς ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ οἴκου ἔβλεπεν κατ' ἀνατολάς καὶ τὸ ὕδωρ κατέβαινεν ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιοῦ ἀπὸ νότου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

2 És kivitt engem az északi kapu útján, és elhordoza engem a kivül való úton a külsõ kapuhoz, mely napkeletre néz, és ímé, a víz ott forr vala ki a jobb oldal alól.

And he took me out by the north doorway, and made me go round to the outside of the doorway looking to the east; and I saw waters running slowly out on the south side.

καὶ ἐξήγαγέν με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν καὶ περιήγαγέν με τὴν ὁδὸν ἔξωθεν πρὸς τὴν πύλην τῆς αὐλῆς τῆς βλεπούσης κατ' ἀνατολάς καὶ ἰδοὺ τὸ ὕδωρ κατεφέρετο ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιοῦ

3 Mikor kiméne az a férfiú napkelet felé, mérõzsinórral a kezében, mére ezer singet; és átvitt engem a vizen, a víz bokáig ér vala.

And the man went out to the east with the line in his hand, and after measuring a thousand cubits, he made me go through the waters, which came over my feet.

καθὼς ἔξοδος ἀνδρὸς ἐξ ἐναντίας καὶ μέτρον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ διεμέτρησεν χιλίους ἐν τῷ μέτρῳ καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἀφέσεως

4 És mére ismét ezeret, és átvitt engem a vizen, a víz pedig térdig ér vala. És mére ismét ezeret és átvitt engem s a víz derékig ér vala.

And again, measuring a thousand cubits, he made me go through the waters which came up to my knees. Again, measuring a thousand, he made me go through the waters up to the middle of my body.

καὶ διεμέτρησεν χιλίους καὶ διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν μηρῶν καὶ διεμέτρησεν χιλίους καὶ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος

5 És mére még ezeret, [s vala olyan] folyó, hogy át nem meheték rajta, mert magas vala a víz, megúszni való víz, folyó, mely meg nem lábolható.

Again, after his measuring a thousand, it became a river which it was not possible to go through: for the waters had become deep enough for swimming, a river it was not possible to go through.

καὶ διεμέτρησεν χιλίους καὶ οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν ὅτι ἐξύβριζεν τὸ ὕδωρ ὡς ῥοῖζος χειμάρρου ὃν οὐ διαβήσονται

6 És monda nékem: Láttad-é, embernek fia? És visszavezete engem a folyó partján.

And he said to me, Son of man, have you seen this? Then he took me to the river's edge.

καὶ εἶπεν πρός με εἰ ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου καὶ ἤγαγέν με ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ

7 És mikor visszatértem, ímé, a folyó partján igen sok fa vala mindkét felõl.

And he took me back, and I saw at the edge of the river a very great number of trees on this side and on that.

ἐν τῇ ἐπιστροφῇ μου καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ δένδρα πολλὰ σφόδρα ἔνθεν καὶ ἔνθεν

8 És mondá nékem: Ez a víz a keleti tájékra foly ki, és a lapáczra megyen alá, és a tengerbe megyen be, a tengerbe szakad, és meggyógyul a víz.

And he said to me, These waters are flowing out to the east part of the land and down into the Arabah; and they will go to the sea, and the waters will be made sweet.

καὶ εἶπεν πρός με τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ ἐκπορευόμενον εἰς τὴν γαλιλαίαν τὴν πρὸς ἀνατολὰς καὶ κατέβαινεν ἐπὶ τὴν ἀραβίαν καὶ ἤρχετο ἕως ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς διεκβολῆς καὶ ὑγιάσει τὰ ὕδατα

9 És lészen, hogy minden élõ állat, a mely nyüzsög, valahova e folyam bemegyen, élni fog; és a halaknak nagy bõségök lészen, mert ez a víz bement oda, és azok meggyógyulnak, és él minden, valahova e folyó bement.

And it will come about that every living and moving thing, wherever their streams come, will have life; and there will be very much fish because these waters have come there and have been made sweet: and everything wherever the river comes will have life.

καὶ ἔσται πᾶσα ψυχὴ τῶν ζῴων τῶν ἐκζεόντων ἐπὶ πάντα ἐφ' ἃ ἂν ἐπέλθῃ ἐκεῖ ὁ ποταμός ζήσεται καὶ ἔσται ἐκεῖ ἰχθὺς πολὺς σφόδρα ὅτι ἥκει ἐκεῖ τὸ ὕδωρ τοῦτο καὶ ὑγιάσει καὶ ζήσεται πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπέλθῃ ὁ ποταμὸς ἐκεῖ ζήσεται

10 És lészen, hogy halászok állanak rajta Éngeditõl Énegláimig: varsák kivetõ helye lészen; nemök szerint lesznek benne a halak, mint a nagy tenger halai, nagy bõséggel.
And fishermen will take up their places by it: from En-gedi as far as En-eglaim will be a place for the stretching out of nets; the fish will be of every sort, like the fish of the Great Sea, a very great number.
καὶ στήσονται ἐκεῖ ἁλεῖς ἀπὸ αινγαδιν ἕως αιναγαλιμ ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται καθ' αὐτὴν ἔσται καὶ οἱ ἰχθύες αὐτῆς ὡς οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης πλῆθος πολὺ σφόδρα

11 Mocsarai és tócsái pedig nem gyógyulnak meg, só helyei lesznek.
The wet places and the pools will not be made sweet; they will be given up to salt.
καὶ ἐν τῇ διεκβολῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ὑπεράρσει αὐτοῦ οὐ μὴ ὑγιάσωσιν εἰς ἅλας δέδονται

12 És a folyó mellett, mind a két partján mindenféle ennivaló [gyümölcs] fája nevekedik fel; leveleik el nem hervadnak és gyümölcseik el nem fogynak; havonként új meg új gyümölcsöt teremnek, mert vizök onnét a szenthelybõl foly ki; és gyümölcsük eledelre és leveleik orvosságra valók.
And by the edge of the river, on this side and on that, will come up every tree used for food, whose leaves will ever be green and its fruit will not come to an end: it will have new fruit every month, because its waters come out from the holy place: the fruit will be for food and the leaf will make well those who are ill.
καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἀναβήσεται ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν πᾶν ξύλον βρώσιμον οὐ μὴ παλαιωθῇ ἐπ' αὐτοῦ οὐδὲ μὴ ἐκλίπῃ ὁ καρπὸς αὐτοῦ τῆς καινότητος αὐτοῦ πρωτοβολήσει διότι τὰ ὕδατα αὐτῶν ἐκ τῶν ἁγίων ταῦτα ἐκπορεύεται καὶ ἔσται ὁ καρπὸς αὐτῶν εἰς βρῶσιν καὶ ἀνάβασις αὐτῶν εἰς ὑγίειαν

13 És monda az Úr Isten: Ez a határ, a mely szerint örökségül osszátok el magatok közt a földet Izráel tizenkét törzsöke szerint, Józsefnek két örökséget.
This is what the Lord has said: These are the limits by which you will take up your heritage in the land among the twelve tribes of Israel: Joseph is to have two parts.
τάδε λέγει κύριος θεός ταῦτα τὰ ὅρια κατακληρονομήσετε τῆς γῆς ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῶν υἱῶν ισραηλ πρόσθεσις σχοινίσματος

14 És vegyétek azt örökségül mindnyájan egyenlõen, mivelhogy fölemeltem kezemet, hogy atyáitoknak adom azt, tehát essék néktek az a föld örökségül.
And you are to make an equal division of it; as I gave my oath to your fathers to give it to you: for this land is to be your heritage.
καὶ κατακληρονομήσετε αὐτὴν ἕκαστος καθὼς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ εἰς ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου τοῦ δοῦναι αὐτὴν τοῖς πατράσιν αὐτῶν καὶ πεσεῖται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κληρονομίᾳ

15 És ez legyen a föld határa, észak felé a nagy-tengertõl, Hetlónon át Sedádnak menve:
And this is to be the limit of the land: on the north side, from the Great Sea, in the direction of Hethlon, as far as the way into Hamath;
καὶ ταῦτα τὰ ὅρια τῆς γῆς πρὸς βορρᾶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης τῆς καταβαινούσης καὶ περισχιζούσης τῆς εἰσόδου ημαθ σεδδαδα

16 Hamát, Berótha, Szibraim, mely Damaskus határa és Hamát határa közt van, a középsõ Hásér, mely Havrán határán van.
To Zedad, Berothah, Sibraim, which is between the limit of Damascus and the limit of Hazar-hatticon, which is on the limit of Hauran.
βηρωθα σεβραιμ ηλιαμ ἀνὰ μέσον ὁρίων δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον ὁρίων ημαθ αὐλὴ τοῦ σαυναν αἵ εἰσιν ἐπάνω τῶν ὁρίων αυρανίτιδος

17 Így legyen a határ a tengertõl Haczar-Énónig Damaskus határán és azontúl északra, és Hamát határán: ez az északi oldal.
And this is the limit from the sea in the direction of Hazar-enon; and the limit of Damascus is to the north, and on the north is the limit of Hamath. This is the north side.
ταῦτα τὰ ὅρια ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ αιναν ὅρια δαμασκοῦ καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν

18 És a keleti oldalon: Havrán és Damaskus és Gileád között és Izráel földje között a Jordán legyen; ama határtól a keleti tengerig mérjétek: ez a keleti oldal.
And the east side will be from Hazar-enon, which is between Hauran and Damascus; and between Gilead and the land of Israel the Jordan will be the limit, to the east sea, to Tamar. This is the east side.
καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἀνὰ μέσον τῆς αυρανίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γαλααδίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γῆς τοῦ ισραηλ ὁ ιορδάνης διορίζει ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν πρὸς ἀνατολὰς φοινικῶνος ταῦτα τὰ πρὸς ἀνατολάς

19 És a déli oldalon dél felé: Támártól a versengések vizéig Kádesben, [azután] a folyó felé a nagy-tengerig: ez a déli oldal dél felé.
And the south side to the south will be from Tamar as far as the waters of Meribath-kadesh, to the stream of Egypt, to the Great Sea. This is the south side, on the south.
καὶ τὰ πρὸς νότον καὶ λίβα ἀπὸ θαιμαν καὶ φοινικῶνος ἕως ὕδατος μαριμωθ καδης παρεκτεῖνον ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην τοῦτο τὸ μέρος νότος καὶ λίψ

20 És a nyugoti oldal: a nagy-tenger, ama határtól fogva addig, a hol egyenesen Hamátba menni: ez a nyugoti oldal.
And the west side will be the Great Sea, from the limit on the south to a point opposite the way into Hamath. This is the west side.
τοῦτο τὸ μέρος τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης ὁρίζει ἕως κατέναντι τῆς εἰσόδου ημαθ ἕως εἰσόδου αὐτοῦ ταῦτά ἐστιν τὰ πρὸς θάλασσαν ημαθ

21 És oszszátok el ezt a földet magatok közt Izráel nemzetségei szerint.
You will make a division of the land among you, tribe by tribe.
καὶ διαμερίσετε τὴν γῆν ταύτην αὐτοῖς ταῖς φυλαῖς τοῦ ισραηλ

22 És legyen, hogy sorsvetéssel oszszátok el azt magatok közt és a jövevények közt, a kik közöttetek lakoznak, a kik közöttetek fiakat nemzettek, és úgy tartsátok õket, mint a ki ott született az Izráel fiai között: veletek együtt sorsvetéssel legyen örökségök Izráel nemzetségei között.
And you are to make a distribution of it, by the decision of the Lord, for a heritage to you and to the men from other lands who are living among you and who have children in your land: they will be the same to you as if they were Israelites by birth, they will have their heritage with you among the tribes of Israel.
βαλεῖτε αὐτὴν ἐν κλήρῳ ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς παροικοῦσιν ἐν μέσῳ ὑμῶν οἵτινες ἐγέννησαν υἱοὺς ἐν μέσῳ ὑμῶν καὶ ἔσονται ὑμῖν ὡς αὐτόχθονες ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ ισραηλ μεθ' ὑμῶν φάγονται ἐν κληρονομίᾳ ἐν μέσῳ τῶν φυλῶν τοῦ ισραηλ

23 És úgy legyen, hogy a mely nemzetséggel lakozik a jövevény, ott adjátok ki az õ örökségét. Ezt mondja az Úr Isten.
In whatever tribe the man from a strange land is living, there you are to give him his heritage, says the Lord.
καὶ ἔσονται ἐν φυλῇ προσηλύτων ἐν τοῖς προσηλύτοις τοῖς μετ' αὐτῶν ἐκεῖ δώσετε κληρονομίαν αὐτοῖς λέγει κύριος θεός

1 Ezek a nemzetségek nevei: az északi határon a Hetlóntól Hamáthig vezetõ út mentén Haczar-Énonig Damaskus határán, észak felé, Hamát mentén, és pedig legyen az övé a keleti [és] nyugoti oldal: Dán, egy [rész;]
Now these are the names of the tribes: from the north end, from the west on the way of Hethlon to the way into Hamath, in the direction of Hazar-enon, with the limit of Damascus to the north, by Hamath; and on the limit from the east side to the west side: Dan, one part.
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν φυλῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς πρὸς βορρᾶν κατὰ τὸ μέρος τῆς καταβάσεως τοῦ περισχίζοντος ἐπὶ τὴν εἴσοδον τῆς ημαθ αὐλῆς τοῦ αιναν ὅριον δαμασκοῦ πρὸς βορρᾶν κατὰ μέρος ημαθ αὐλῆς καὶ ἔσται αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως πρὸς θάλασσαν δαν μία

2 És Dán határa mellett a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Áser, egy [rész;]
And on the limit of Dan, from the east side to the west side: Asher, one part.
καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τοῦ δαν τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν ασηρ μία

3 És Áser határa mellett a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Nafthali, egy [rész;]
And on the limit of Asher, from the east side to the west side: Naphtali, one part.
καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων ασηρ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν νεφθαλιμ μία

4 És Nafthali határa mellett a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Manasse, egy [rész;]
And on the limit of Naphtali, from the east side to the west side: Manasseh, one part.
καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων νεφθαλι ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν μανασση μία

5 És Manasse határa mellett a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Efraim, egy [rész;]
And on the limit of Manasseh, from the east side to the west side: Ephraim, one part.
καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων μανασση ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν εφραιμ μία

6 És Efraim határa mellett a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Rúben, egy [rész;]
And on the limit of Ephraim, from the east side to the west side: Reuben, one part.
καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων εφραιμ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν ρουβην μία

7 És Rúben határa mellett a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Júda, egy [rész;]
And on the limit of Reuben, from the east side to the west side: Judah, one part.
καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων ρουβην ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν ιουδα μία

8 És Júda határa mellett a keleti oldaltól a nyugoti oldalig legyen a szent áldozat, melyet [az Úrnak] szenteltek: huszonötezer [sing] széles és olyan hosszú, mint egy-egy rész a keleti oldaltól a nyugoti oldalig; és a szenthely annak közepette legyen;

And on the limit of Judah, from the east side to the west side, will be the offering which you are to make, twenty-five thousand wide, and as long as one of the parts, from the east side to the west side: and the holy place will be in the middle of it.

καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων ιουδα ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τοῦ ἀφορισμοῦ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες εὖρος καὶ μῆκος καθὼς μία τῶν μερίδων ἀπ ὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν καὶ ἔσται τὸ ἅγιον ἐν μέσῳ αὐτῶν

9 A szent áldozat, melyet az Úrnak szenteltek, huszonötezer [sing] hosszú és tízezer [sing] széles legyen;

The offering you will give to the Lord is to be twenty-five thousand long and twenty-five thousand wide.

ἀπαρχή ἣν ἀφοριοῦσι τῷ κυρίῳ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ εὖρος εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες

10 És ezeké legyen ez a szent áldozat: a papoké északra huszonötezer [sing] és nyugotra tízezer [sing] szélesség és keletre tízezer [sing] szélesség és délre huszonötezer [sing] hosszúság, és az Úr szenthelye annak közepette legyen:

And for these, that is the priests, the holy offering is to be twenty-five thousand long to the north, ten thousand wide to the west, ten thousand wide to the east and twenty-five thousand long to the south; and the holy place of the Lord will be in the middle of it.

τούτων ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων τοῖς ἱερεῦσιν πρὸς βορρᾶν πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ πρὸς θάλασσαν πλάτος δέκα χιλιάδες καὶ πρὸς ἀνατολὰς πλάτος δέκα χιλιάδες καὶ π ρὸς νότον μῆκος εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες καὶ τὸ ὄρος τῶν ἁγίων ἔσται ἐν μέσῳ αὐτοῦ

11 A papoké, a kik megszenteltettek a Sádók fiai közül, a kik szolgálatomban foglalatosak voltak, a kik nem tévelyedtek el, mikor Izráel fiai eltévelyedtek, mint a hogy eltévelyedtek volt a Léviták.

For the priests who have been made holy, those of the sons of Zadok who kept the orders I gave them, who did not go out of the right way when the children of Israel went from the way, as the Levites did,

τοῖς ἱερεῦσι τοῖς ἡγιασμένοις υἱοῖς σαδδουκ τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς τοῦ οἴκου οἵτινες οὐκ ἐπλανήθησαν ἐν τῇ πλανήσει υἱῶν ισραηλ ὃν τρόπον ἐπλανήθησαν οἱ λευῖται

12 Övék legyen ez, mint egy áldozati rész a föld áldozatából, mint igen szentséges, a Léviták határán.

Even for them will be the offering from the offering of the land, a thing most holy, on the limit of the land given to the Levites.

καὶ ἔσται αὐτοῖς ἡ ἀπαρχὴ δεδομένη ἐκ τῶν ἀπαρχῶν τῆς γῆς ἅγιον ἁγίων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν λευιτῶν

13 A Lévitáké pedig legyen a papok határa mentén huszonötezer [sing] hosszúság és tízezer szélesség; az egész hosszúság legyen huszonötezer és a szélesség tízezer.

And the Levites are to have a part of the land equal to the limit of the priests', twenty-five thousand long and ten thousand wide, all of it together to be twenty-five thousand long and twenty thousand wide.

τοῖς δὲ λευίταις τὰ ἐχόμενα τῶν ὁρίων τῶν ἱερέων μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ εὖρος δέκα χιλιάδες πᾶν τὸ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδες

14 És semmit abból el ne adjanak, se el ne cseréljék, se [másra] át ne szálljon a földnek e zsengéje, mert az Úrnak szenteltetett.

And they are not to let any of it go for a price, or give it in exchange; and the part of the land given to the Lord is not to go into other hands: for it is holy to the Lord.

οὐ πραθήσεται ἐξ αὐτοῦ οὐδὲ καταμετρηθήσεται οὐδὲ ἀφαιρεθήσεται τὰ πρωτογενήματα τῆς γῆς ὅτι ἅγιόν ἐστιν τῷ κυρίῳ

15 És az ötezer [sing,] mely a szélességben megmaradt a huszonötezernek mentén, közhely a város számára, mint lakóhely és tágasság, és legyen a város annak a közepében.

And the other five thousand, measured from side to side, in front of the twenty-five thousand, is to be for common use, for the town, for living in and for a free space: and the town will be in the middle of it.

τὰς δὲ πέντε χιλιάδας τὰς περισσὰς ἐπὶ τῷ πλάτει ἐπὶ ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάσιν προτείχισμα ἔσται τῇ πόλει εἰς τὴν κατοικίαν καὶ εἰς διάστημα αὐτοῦ καὶ ἔσται ἡ πόλις ἐν μ έσῳ αὐτοῦ

16 És ezek legyenek annak méretei: az északi oldalon négyezerötszáz [sing] és a déli oldalon négyezerötszáz és a keleti oldalon négyezerötszáz és a nyugoti oldalon négyezerötszáz.

And these will be its measures: the north side, four thousand five hundred, and the south side, four thousand five hundred, and on the east side, four thousand five hundred, and on the west side, four thousand five hundred.

καὶ ταῦτα τὰ μέτρα αὐτῆς ἀπὸ τῶν πρὸς βορρᾶν πεντακόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς νότον πεντακόσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς πεντακ όσιοι καὶ τέσσαρες χιλιάδες καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν τετρακισχιλίους πεντακοσίους

17 És a város alatt legyen tágasság észak felé kétszázötven [sing] és dél felé kétszázötven és keletre kétszázötven és nyugotra kétszázötven.
And the town will have a free space on the north of two hundred and fifty, on the south of two hundred and fifty, on the east of two hundred and fifty, and on the west of two hundred and fifty.
καὶ ἔσται διάστημα τῇ πόλει πρὸς βορρᾶν διακόσιοι πεντήκοντα καὶ πρὸς νότον διακόσιοι καὶ πεντήκοντα καὶ πρὸς ἀνατολὰς διακόσιοι πεντήκοντα καὶ πρὸς θάλασσαν διακόσι οι πεντήκοντα

18 A mi pedig megmaradt a hosszaságban a szent áldozat mentén, tízezer keletre és tízezer nyugotra, az ott maradjon a szent áldozat mentén, és legyen annak termése a város szántóvetõinek eledele.
And the rest, in measure as long as the holy offering, will be ten thousand to the east and ten thousand to the west: and its produce will be for food for the workers of the town.
καὶ τὸ περισσὸν τοῦ μήκους τὸ ἐχόμενον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων δέκα χιλιάδες πρὸς ἀνατολὰς καὶ δέκα χιλιάδες πρὸς θάλασσαν καὶ ἔσονται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγίου καὶ ἔσται τὰ γενήματα αὐτῆς εἰς ἄρτους τοῖς ἐργαζομένοις τὴν πόλιν

19 És a ki szántóvetõ a városban, mívelje azt Izráelnek minden nemzetségébõl.
It will be farmed by workers of the town from all the tribes of Israel.
οἱ δὲ ἐργαζόμενοι τὴν πόλιν ἐργῶνται αὐτὴν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τοῦ ισραηλ

20 Az egész huszonötezer [sing] szent áldozatot huszonötezer [sing] négyszögben adjátok szent ajándékul a város tulajdonával együtt.
The size of the offering all together is to be twenty-five thousand by twenty-five thousand: you are to make the holy offering a square, together with the property of the town.
πᾶσα ἡ ἀπαρχὴ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας τετράγωνον ἀφοριεῖτε αὐτοῦ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ ἁγίου ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως

21 A mi pedig megmaradt, a fejedelemé lészen; a szent áldozatnak és a város tulajdonának mind a két oldalán, szemben a huszonötezer [sing] szent áldozattal a keleti határig és nyugot felé szemben a huszonötezer [sing]gel [egészen] a nyugoti határig lészen, a [kiosztott] részek mentén, a fejedelemé; és legyen a szent áldozat és a ház szenthelye annak közepette.
And the rest is to be for the prince, on this side and on that side of the holy offering and of the property of the town, in front of the twenty-five thousand to the east, as far as the east limit, and to the west, in front of the twenty-five thousand, as far as the west limit, and of the same measure as those parts; it will be the property of the prince: and the holy offering and holy place of the house will be in the middle of it.
τὸ δὲ περισσὸν τῷ ἀφηγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἐκ τούτου ἀπὸ τῶν ἀπαρχῶν τοῦ ἁγίου καὶ εἰς τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος ἕως τῶν ὁρίων τῶ ν πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς θάλασσαν ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἕως τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν ἐχόμενα τῶν μερίδων τοῦ ἀφηγουμένου καὶ ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων κα ὶ τὸ ἁγίασμα τοῦ οἴκου ἐν μέσῳ αὐτῆς

22 És a Léviták tulajdonától és a város tulajdonától fogva, mely közepében van annak, a mi a fejedelemé, a Júda határa és Benjámin határa között a fejedelemé legyen.
And the property of the Levites and the property of the town will be in the middle of the prince's property; between the limit of Judah's part and the limit of Benjamin's part will be for the prince.
καὶ ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῶν λευιτῶν καὶ ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως ἐν μέσῳ τῶν ἀφηγουμένων ἔσται ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων ιουδα καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων βενιαμιν τ ῶν ἀφηγουμένων ἔσται

23 És a többi nemzetségek: a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Benjámin, egy [rész].
And as for the rest of the tribes: from the east side to the west side: Benjamin, one part.
καὶ τὸ περισσὸν τῶν φυλῶν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν βενιαμιν μία

24 És Benjámin határán a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Simeon, egy [rész].
And on the limit of Benjamin, from the east side to the west side: Simeon, one part.
καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν βενιαμιν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν συμεων μία

25 És Simeon határán a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Issakhár, egy [rész].
And on the limit of Simeon, from the east side to the west side: Issachar, one part.
καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν συμεων ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν ισσαχαρ μία

26 És Issakhár határán a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Zebulon, egy [rész].
And on the limit of Issachar, from the east side to the west side: Zebulun, one part.
καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν ισσαχαρ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν ζαβουλων μία

27 És Zebulon határán a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Gád, egy [rész].
And on the limit of Zebulun, from the east side to the west side: Gad one part.
καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν ζαβουλων ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν γαδ μία

28 És Gád határán a déli oldalon dél felé, legyen a határ Támártól a versengések vizéig Kádesben, a patak felé a nagy-tengerig.
And on the limit of Gad, on the south side and to the south of it, the limit will be from Tamar to the waters of Meribath-kadesh, to the stream, to the Great Sea.
καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν γαδ ἕως τῶν πρὸς λίβα καὶ ἔσται τὰ ὅρια αὐτοῦ ἀπὸ θαιμαν καὶ ὕδατος μαριμωθ καδης κληρονομίας ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης

29 Ez a föld, melyet sorsvetéssel örökségül eloszszatok Izráel nemzetségei közt, és ezek azoknak részei, ezt mondja az Úr Isten.
This is the land of which distribution is to be made by the decision of the Lord, among the tribes of Israel for their heritage, and these are their heritages, says the Lord.
αὕτη ἡ γῆ ἣν βαλεῖτε ἐν κλήρῳ ταῖς φυλαῖς ισραηλ καὶ οὗτοι οἱ διαμερισμοὶ αὐτῶν λέγει κύριος θεός

30 És ezek a város külsõ részei: Az északi oldalon négyezerötszáz [sing] mérték.
And these are the outskirts of the town: on the north side, four thousand five hundred by measure;
καὶ αὗται αἱ διεκβολαὶ τῆς πόλεως αἱ πρὸς βορρᾶν τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ

31 És a város kapui, Izráel nemzetségeinek nevei szerint, három kapu északra: Rúben kapuja egy, Júda kapuja egy, Lévi kapuja egy.
And the doors of the town are to be named by the names of the tribes of Israel; three doors on the north, one for Reuben, one for Judah, one for Levi;
καὶ αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἐπ' ὀνόμασιν φυλῶν τοῦ ισραηλ πύλαι τρεῖς πρὸς βορρᾶν πύλη ρουβην μία καὶ πύλη ιουδα μία καὶ πύλη λευι μία

32 És a keleti oldalon négyezerötszáz [sing] és három kapu: József kapuja egy, Benjámin kapuja egy, Dán kapuja egy.
And at the east side, four thousand five hundred by measure, and three doors, one for Joseph, one for Benjamin, one for Dan;
καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι καὶ πύλαι τρεῖς πύλη ιωσηφ μία καὶ πύλη βενιαμιν μία καὶ πύλη δαν μία

33 És a déli oldalon is négyezerötszáz [sing] mérték és három kapu: Simeon kapuja egy, Issakhár kapuja egy, Zebulon kapuja egy.
And at the south side, four thousand five hundred by measure, and three doors, one for Simeon, one for Issachar, one for Zebulun;
καὶ τὰ πρὸς νότον τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ καὶ πύλαι τρεῖς πύλη συμεων μία καὶ πύλη ισσαχαρ μία καὶ πύλη ζαβουλων μία

34 A nyugoti oldalon négyezerötszáz [sing] három kapuval: Gád kapuja egy, Áser kapuja egy, Nafthali kapuja egy:
At the west side, four thousand five hundred by measure, with their three doors, one for Gad, one for Asher, one for Naphtali.
καὶ τὰ πρὸς θάλασσαν τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ καὶ πύλαι τρεῖς πύλη γαδ μία καὶ πύλη ασηρ μία καὶ πύλη νεφθαλιμ μία

35 Köröskörül tizennyolcezer [sing;] és a város neve ama naptól fogva: Ott [lakik] az Úr!
It is to be eighteen thousand all round: and the name of the town from that day will be, The Lord is there.
κύκλωμα δέκα καὶ ὀκτὼ χιλιάδες καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἀφ' ἧς ἂν ἡμέρας γένηται ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς .

1 Jojakim, Júda királya uralkodásának harmadik esztendejében jöve Nabukodonozor, a babiloni király Jeruzsálemre, és megszállá azt.
In the third year of the rule of Jehoiakim, king of Judah, Nebuchadnezzar, king of Babylon, came to Jerusalem, shutting it in with his forces.
ἐπὶ βασιλέως ιωακιμ τῆς ιουδαίας ἔτους τρίτου παραγενόμενος ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς ιερουσαλημ ἐπολιόρκει αὐτήν

2 És kezébe adá az Úr Jojakimot, a Júda királyát, és az Isten háza edényeinek egy részét; és vivé azokat Sineár földére, az õ istenének házába, és az edényeket bevivé az õ istenének kincsesházába.
And the Lord gave into his hands Jehoiakim, king of Judah, with some of the vessels of the house of God; and he took them away into the land of Shinar to the house of his god; and he put the vessels into the store-house of his god.
καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος εἰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ιωακιμ τὸν βασιλέα τῆς ιουδαίας καὶ μέρος τι τῶν ἱερῶν σκευῶν τοῦ κυρίου καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς βαβυλῶνα καὶ ἀπηρείσα το αὐτὰ ἐν τῷ εἰδωλίῳ αὐτοῦ

3 És mondá a király Aspenáznak, az udvarmesterek fejedelmének, hogy hozzon az Izráel fiai közül és királyi magból való s elõkelõ származású ifjakat,

And the king gave orders to Ashpenaz, the captain of his unsexed servants, to take in some of the children of Israel, certain of the king's family, and those of high birth;

καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς αβιεσδρι τῷ ἑαυτοῦ ἀρχιευνούχῳ ἀγαγεῖν αὐτῷ ἐκ τῶν υἱῶν τῶν μεγιστάνων τοῦ ισραηλ καὶ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους καὶ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων

4 A kikben semmi fogyatkozás nincsen, hanem a kik ábrázatra nézve szépek, minden bölcseségre eszesek, és ismeretekkel bírnak és értenek a tudományokhoz, és a kik alkalmatosak legyenek arra, hogy álljanak a király palotájában; és tanítsák meg azokat a Káldeusok írására és nyelvére.

Young men who were strong and healthy, good-looking, and trained in all wisdom, having a good education and much knowledge, and able to take positions in the king's house; and to have them trained in the writing and language of the Chaldaeans.

νεανίσκους ἀμώμους καὶ εὐειδεῖς καὶ ἐπιστήμονας ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ γραμματικοὺς καὶ συνετοὺς καὶ σοφοὺς καὶ ἰσχύοντας ὥστε εἶναι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ διδάξαι αὐ τοὺς γράμματα καὶ διάλεκτον χαλδαϊκὴν

5 És rendele nékik a király mindennapi szükségletül a királyi ételbõl és a borból, melybõl õ iszik vala, hogy így nevelje õket három esztendeig, és azután álljanak a király elõtt.

And a regular amount of food and wine every day from the king's table was ordered for them by the king; and they were to be cared for for three years so that at the end of that time they might take their places before the king.

καὶ δίδοσθαι αὐτοῖς ἔκθεσιν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς τραπέζης καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου οὗ πίνει ὁ βασιλεύς καὶ ἐκπαιδεῦσαι αὐτοὺς ἔτ η τρία καὶ ἐκ τούτων στῆσαι ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως

6 Valának pedig ezek között a Júda fiai közül: Dániel, Ananiás, Misáel és Azariás.

And among these there were, of the children of Judah, Daniel, Hananiah, Mishael, and Azariah.

καὶ ἦσαν ἐκ τοῦ γένους τῶν υἱῶν ισραηλ τῶν ἀπὸ τῆς ιουδαίας δανιηλ ανανιας μισαηλ αζαριας

7 És az udvarmesterek fejedelme neveket ada nékik; tudniillik elnevezé Dánielt Baltazárnak, Ananiást Sidráknak, Misáelt Misáknak, Azariást Abednegónak.

And the captain of the unsexed servants gave them names; to Daniel he gave the name of Belteshazzar, to Hananiah the name of Shadrach, to Mishael the name of Meshach, and to Azariah the name of Abed-nego.

καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνοῦχος ὀνόματα τῷ μὲν δανιηλ βαλτασαρ τῷ δὲ ανανια σεδραχ καὶ τῷ μισαηλ μισαχ καὶ τῷ αζαρια αβδεναγω

8 De Dániel eltökélé az õ szívében, hogy nem fertõzteti meg magát a király ételével és a borral, a melybõl az iszik vala, és kéré az udvarmesterek fejedelmét, hogy ne kelljen magát megfertõztetnie.

And Daniel had come to the decision that he would not make himself unclean with the king's food or wine; so he made a request to the captain of the unsexed servants that he might not make himself unclean.

καὶ ἐνεθυμήθη δανιηλ ἐν τῇ καρδίᾳ ὅπως μὴ ἀλισγηθῇ ἐν τῷ δείπνῳ τοῦ βασιλέως καὶ ἐν ᾧ πίνει οἴνῳ καὶ ἠξίωσε τὸν ἀρχιευνοῦχον ἵνα μὴ συμμολυνθῇ

9 És az Isten kegyelemre és irgalomra [méltóvá] tevé Dánielt az udvarmesterek fejedelme elõtt;

And God put into the heart of the captain of the unsexed servants kind feelings and pity for Daniel.

καὶ ἔδωκε κύριος τῷ δανιηλ τιμὴν καὶ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρχιευνούχου

10 És mondá az udvarmesterek fejedelme Dánielnek: Félek én az én uramtól, a királytól, a ki megrendelte a ti ételeteket és italotokat; minek lássa, hogy a ti orczátok hitványabb amaz ifjakénál, a kik egykorúak veletek? és így bûnbe kevernétek az én fejemet a királynál.

And the captain of the unsexed servants said to Daniel, I am in fear of my lord the king, who has given orders about your food and your drink; what if he sees you looking less happy than the other young men of your generation? then you would have put my head in danger from the king.

καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιευνοῦχος τῷ δανιηλ ἀγωνιῶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτάξαντα τὴν βρῶσιν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν ἵνα μὴ ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν διατετραμμένα καὶ ἀσθενῆ παρὰ τοὺς συντρεφομένους ὑμῖν νεανίας τῶν ἀλλογενῶν καὶ κινδυνεύσω τῷ ἰδίῳ τραχήλῳ

11 És mondá Dániel a felügyelõnek, a kire az udvarmesterek fejedelme bízta vala Dánielt, Ananiást, Misáelt és Azariást:

Then Daniel said to the keeper in whose care the captain of the unsexed servants had put Daniel, Hananiah, Mishael, and Azariah:

καὶ εἶπεν δανιηλ αβιεσδρι τῷ ἀναδειχθέντι ἀρχιευνούχῳ ἐπὶ τὸν δανιηλ ανανιαν μισαηλ αζαριαν

12 Tégy próbát, kérlek, a te szolgáiddal tíz napig, és adjanak nékünk zöldségféléket, hogy azt együnk, és vizet, hogy azt igyunk.

Put your servants to the test for ten days; let them give us grain for our food and water for our drink.

πείρασον δὴ τοὺς παῖδάς σου ἐφ' ἡμέρας δέκα καὶ δοθήτω ἡμῖν ἀπὸ τῶν ὀσπρίων τῆς γῆς ὥστε κάπτειν καὶ ὑδροποτεῖν

13 Azután mutassák meg néked a mi ábrázatunkat és amaz ifjak ábrázatát, a kik a király ételével élnek, és a szerint cselekedjél majd a te szolgáiddal.
Then take a look at our faces and the faces of the young men who have food from the king's table; and, having seen them, do to your servants as it seems right to you.
καὶ ἐὰν φανῇ ἡ ὄψις ἡμῶν διατετραμμένη παρὰ τοὺς ἄλλους νεανίσκους τοὺς ἐσθίοντας ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ δείπνου καθὼς ἐὰν θέλῃς οὕτω χρῆσαι τοῖς παισί σου

14 És engede nékik ebben a dologban, és próbát tõn velük tíz napig.
So he gave ear to them in this thing and put them to the test for ten days.
καὶ ἐχρήσατο αὐτοῖς τὸν τρόπον τοῦτον καὶ ἐπείρασεν αὐτοὺς ἡμέρας δέκα

15 És tíz nap mulva szebbnek látszék az õ ábrázatuk, és testben kövérebbek valának mindazoknál az ifjaknál, a kik a király ételével élnek vala.
And at the end of ten days their faces seemed fairer and they were fatter in flesh than all the young men who had their food from the king's table.
μετὰ δὲ τὰς δέκα ἡμέρας ἐφάνη ἡ ὄψις αὐτῶν καλὴ καὶ ἡ ἕξις τοῦ σώματος κρείσσων τῶν ἄλλων νεανίσκων τῶν ἐσθιόντων τὸ βασιλικὸν δεῖπνον

16 Elvevé azért a felügyelõ az õ ételöket és az õ italokul rendelt bort, és ad vala nékik zöldségféléket.
So the keeper regularly took away their meat and the wine which was to have been their drink, and gave them grain.
καὶ ἦν αβιεσδρι ἀναιρούμενος τὸ δεῖπνον αὐτῶν καὶ τὸν οἶνον αὐτῶν καὶ ἀντεδίδου αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ὀσπρίων

17 És ada az Isten ennek a négy gyermeknek tudományt, minden írásban való értelmet és bölcseséget; Dániel pedig értett mindenféle látomáshoz és álmokhoz [is.]
Now as for these four young men, God gave them knowledge and made them expert in all book-learning and wisdom: and Daniel was wise in all visions and dreams.
καὶ τοῖς νεανίσκοις ἔδωκεν ὁ κύριος ἐπιστήμην καὶ σύνεσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ τέχνῃ καὶ τῷ δανιηλ ἔδωκε σύνεσιν ἐν παντὶ ῥήματι καὶ ὁράματι καὶ ἐνυπνίοις κ αὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ

18 Miután pedig elmúlt az idõ, a mikorra meghagyta vala a király, hogy [eléje] vigyék õket, bevivé õket az udvarmesterek fejedelme Nabukodonozor elé.
Now at the end of the time fixed by the king for them to go in, the captain of the unsexed servants took them in to Nebuchadnezzar.
μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτούς καὶ εἰσήχθησαν ἀπὸ τοῦ ἀρχιευνούχου πρὸς τὸν βασιλέα ναβουχοδονοσορ

19 És szóla velök a király, és mindnyájok között sem találtaték olyan, mint Dániel, Ananiás, Misáel és Azariás, és állának a király elõtt.
And the king had talk with them; and among them all there was no one like Daniel, Hananiah, Mishael, and Azariah; so they were given places before the king.
καὶ ὡμίλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς καὶ οὐχ εὑρέθη ἐν τοῖς σοφοῖς ὅμοιος τῷ δανιηλ καὶ ανανια καὶ μισαηλ καὶ αζαρια καὶ ἦσαν παρὰ τῷ βασιλεῖ

20 És minden bölcs és értelmes dologban, a mely felõl a király tõlök tudakozódék, tízszerte okosabbaknak találá õket mindazoknál az írástudóknál és varázslóknál, a kik egész országában valának.
And in any business needing wisdom and good sense, about which the king put questions to them, he saw that they were ten times better than all the wonder-workers and users of secret arts in all his kingdom.
καὶ ἐν παντὶ λόγῳ καὶ συνέσει καὶ παιδείᾳ ὅσα ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεύς κατέλαβεν αὐτοὺς σοφωτέρους δεκαπλασίως ὑπὲρ τοὺς σοφιστὰς καὶ τοὺς φιλοσόφους τοὺς ἐν π άσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ καὶ ἐδόξασεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας καὶ ἀνέδειξεν αὐτοὺς σοφοὺς παρὰ πάντας τοὺς αὐτοῦ ἐν πράγμασιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐ τοῦ καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ

21 És [ott] vala Dániel a Cyrus király elsõ esztendejéig.
And Daniel went on till the first year of King Cyrus.
καὶ ἦν δανιηλ ἕως τοῦ πρώτου ἔτους τῆς βασιλείας κύρου βασιλέως περσῶν

1 És Nabukodonozor uralkodásának második esztendejében álmokat láta Nabukodonozor, és nyugtalan lõn az õ lelke, és álma félbeszakadt.
In the second year of the rule of Nebuchadnezzar, Nebuchadnezzar had dreams; and his spirit was troubled and his sleep went from him.
καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας ναβουχοδονοσορ συνέβη εἰς ὁράματα καὶ ἐνύπνια ἐμπεσεῖν τὸν βασιλέα καὶ ταραχθῆναι ἐν τῷ ἐνυπνίῳ αὐτοῦ καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετ ο ἀπ' αὐτοῦ

2 És mondá a király, hogy hívjanak írástudókat, varázslókat, bûbájosokat és Káldeusokat, hogy fejtsék meg a királynak az õ álmait; és bemenének azok, és állának a király elé.

Then the king gave orders that the wonder-workers, and the users of secret arts, and those who made use of evil powers, and the Chaldaeans, were to be sent for to make clear to the king his dreams. So they came and took their places before the king.

καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς εἰσενεχθῆναι τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς τῶν χαλδαίων ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ καὶ παραγενόμενοι ἔστησαν παρὰ τῷ βασιλεῖ

3 És monda nékik a király: Álmot láttam, és nyugtalan a lelkem megtudni az álmot.

And the king said to them, I have had a dream, and my spirit is troubled by the desire to have the dream made clear to me.

καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς ἐνύπνιον ἑώρακα καὶ ἐκινήθη μου τὸ πνεῦμα ἐπιγνῶναι οὖν θέλω τὸ ἐνύπνιον

4 És mondák a Káldeusok a királynak sziriai nyelven: Király, örökké élj! mondd meg az álmot a te szolgáidnak, és megjelentjük az értelmét.

Then the Chaldaeans said to the king in the Aramaean language, O King, have life for ever: give your servants an account of your dream, and we will make clear to you the sense of it.

καὶ ἐλάλησαν οἱ χαλδαῖοι πρὸς τὸν βασιλέα συριστί κύριε βασιλεῦ τὸν αἰῶνα ζῆθι ἀνάγγειλον τὸ ἐνύπνιόν σου τοῖς παισί σου καὶ ἡμεῖς σοι φράσομεν τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ

5 Felele a király, és monda a Káldeusoknak: Az én szavam áll! Ha tehát meg nem mondjátok nékem az álmot és annak értelmét, darabokra tépettek, és a ti házaitok szemétdombokká tétetnek.

The king made answer and said to the Chaldaeans, This is my decision: if you do not make clear to me the dream and the sense of it, you will be cut in bits and your houses made waste.

ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε τοῖς χαλδαίοις ὅτι ἐὰν μὴ ἀπαγγείλητέ μοι ἐπ' ἀληθείας τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητέ μοι παραδειγματισθήσεσθε καὶ ἀναληφθήσεται ὑμῶν τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὸ βασιλικόν

6 Ha pedig az álmot és annak értelmét megjelentitek: ajándékokat, jutalmat és nagy tisztességet vesztek tõlem; ezért az álmot és annak értelmét jelentsétek meg nékem.

But if you make clear the dream and the sense of it, you will have from me offerings and rewards and great honour: so make clear to me the dream and the sense of it.

ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον διασαφήσητέ μοι καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν ἀναγγείλητε λήψεσθε δόματα παντοῖα καὶ δοξασθήσεσθε ὑπ' ἐμοῦ δηλώσατέ μοι τὸ ἐνύπνιον καὶ κρίνατε

7 Felelének másodszor, és mondának: A király mondja meg az álmot az õ szolgáinak: és az értelmét megjelentjük.

A second time they said in answer, Let the king give his servants an account of his dream, and we will make clear the sense.

ἀπεκρίθησαν δὲ ἐκ δευτέρου λέγοντες βασιλεῦ τὸ ὅραμα εἰπόν καὶ οἱ παῖδές σου κρινοῦσι πρὸς ταῦτα

8 Felele a király, és monda: Bizonnyal tudom én, hogy csak idõt akartok ti nyerni, mert látjátok, hogy áll az én szavam.

The king made answer and said, I am certain that you are attempting to get more time, because you see that my decision is fixed;

καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς ἐπ' ἀληθείας οἶδα ὅτι καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε καθάπερ ἑωράκατε ὅτι ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ τὸ πρᾶγμα καθάπερ οὖν προστέταχα οὕτως ἔσται

9 Hogy ha az álmot meg nem mondjátok nékem, [csak] egy ítélet lehet felõletek: hogy hamis és tétovázó beszédet koholtok, hogy azzal tartsatok engem, míg az idõ múlik. Mondjátok meg azért nékem az álmot, akkor tudom, hogy az értelmét is megjelenthetitek nékem.

That if you do not make my dream clear to me there is only one fate for you: for you have made ready false and evil words to say before me till the times are changed: so give me an account of the dream, and I will be certain that you are able to make the sense of it clear.

ἐὰν μὴ τὸ ἐνύπνιον ἀπαγγείλητέ μοι ἐπ' ἀληθείας καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητε θανάτῳ περιπεσεῖσθε συνείπασθε γὰρ λόγους ψευδεῖς ποιήσασθαι ἐπ' ἐμοῦ ἕως ἂν ὁ καιρὸς ἀλλοιωθῇ νῦν οὖν ἐὰν τὸ ῥῆμα εἴπητέ μοι ὃ τὴν νύκτα ἑώρακα γνώσομαι ὅτι καὶ τὴν τούτου κρίσιν δηλώσετε

10 Felelének a Káldeusok a királynak, és mondák: Nincs ember a földön, a ki a király dolgát megjelenthesse: mivelhogy bármilyen nagy és hatalmas király sem kívánt még egyetlen írástudótól, varázslótól és Káldeustól sem ilyen dolgot.

Then the Chaldaeans said to the king in answer, There is not a man on earth able to make clear the king's business; for no king, however great his power, has ever made such a request to any wonder-worker or user of secret arts or Chaldaean.

καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ χαλδαῖοι ἐπὶ τοῦ βασιλέως ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐπὶ τῆς γῆς δυνήσεται εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ ὃ ἑώρακε καθάπερ σὺ ἐρωτᾷς καὶ πᾶς βασιλεὺς καὶ πᾶς δυνάστης τοιοῦτο πρᾶγμα οὐκ ἐπερωτᾷ πάντα σοφὸν καὶ μάγον καὶ χαλδαῖον

11 Mert a dolog, a mit a király kíván, igen nehéz, és nincs más, a ki azt megjelenthesse a király elõtt, hanemha az istenek, a kik nem lakoznak együtt az emberekkel.
The king's request is a very hard one, and there is no other who is able to make it clear to the king, but the gods, whose living-place is not with flesh.
καὶ ὁ λόγος ὃν ζητεῖς βασιλεῦ βαρύς ἐστι καὶ ἐπίδοξος καὶ οὐδείς ἐστιν ὃς δηλώσει ταῦτα τῷ βασιλεῖ εἰ μήτι ἄγγελος οὗ οὐκ ἔστι κατοικητήριον μετὰ πάσης σαρκός ὅθεν οὐκ ἐν δέχεται γενέσθαι καθάπερ οἶει

12 E miatt a király megharaguvék és igen felgerjede, és meghagyá, hogy a babiloni bölcsek mind veszíttessenek el.
Because of this the king was angry and full of wrath, and gave orders for the destruction of all the wise men of Babylon.
τότε ὁ βασιλεὺς στυγνὸς γενόμενος καὶ περίλυπος προσέταξεν ἐξαγαγεῖν πάντας τοὺς σοφοὺς τῆς βαβυλωνίας

13 És a parancsolat kiméne, hogy öljék meg a bölcseket; és keresik vala Dánielt és az õ társait, hogy megölettessenek.
So the order went out that the wise men were to be put to death; and they were looking for Daniel and his friends to put them to death.
καὶ ἐδογματίσθη πάντας ἀποκτεῖναι ἐζητήθη δὲ ὁ δανιηλ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ χάριν τοῦ συναπολέσθαι

14 Ekkor Dániel bölcsen és értelmesen felele Arióknak, a királyi testõrség fejének, a ki kiment vala, hogy megölesse a babiloni bölcseket.
Then Daniel gave an answer with wisdom and good sense to Arioch, the captain of the king's armed men, who had gone out to put to death the wise men of Babylon;
τότε δανιηλ εἶπε βουλὴν καὶ γνώμην ἣν εἶχεν αριώχῃ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ βασιλέως ᾧ προσέταξεν ἐξαγαγεῖν τοὺς σοφιστὰς τῆς βαβυλωνίας

15 Szóla és monda Arióknak, a király fõemberének: Miért e kegyetlen parancsolat a királytól? Akkor Ariók elmondá a dolgot Dánielnek.
He made answer and said to Arioch, O captain of the king, why is the king's order so cruel? Then Arioch gave Daniel an account of the business.
καὶ ἐπυνθάνετο αὐτοῦ λέγων περὶ τίνος δογματίζεται πικρῶς παρὰ τοῦ βασιλέως τότε τὸ πρόσταγμα ἐσήμανεν ὁ αριώχης τῷ δανιηλ

16 És beméne Dániel, és kéré a királyt, hogy adjon néki idõt, hogy megjelenthesse az értelmet a királynak.
And Daniel went in and made a request to the king to give him time and he would make clear the sense of his dream to the king.
ὁ δὲ δανιηλ εἰσῆλθε ταχέως πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἠξίωσεν ἵνα δοθῇ αὐτῷ χρόνος παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ δηλώσῃ πάντα ἐπὶ τοῦ βασιλέως

17 Ekkor Dániel haza méne, és elmondá e dolgot Ananiásnak, Misáelnek és Azariásnak, az õ társainak:
And Daniel went to his house and gave his friends Hananiah, Mishael, and Azariah the news:
τότε ἀπελθὼν δανιηλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τῷ ανανια καὶ μισαηλ καὶ αζαρια τοῖς συνεταίροις ὑπέδειξε πάντα

18 Hogy kérjenek az egek Istenétõl irgalmasságot e titok végett, hogy el ne veszszenek Dániel és az õ társai a többi babiloni bölcsekkel együtt.
So that they might make a request for the mercy of the God of heaven in the question of this secret; so that Daniel and his friends might not come to destruction with the rest of the wise men of Babylon.
καὶ παρήγγειλε νηστείαν καὶ δέησιν καὶ τιμωρίαν ζητῆσαι παρὰ τοῦ κυρίου τοῦ ὑψίστου περὶ τοῦ μυστηρίου τούτου ὅπως μὴ ἐκδοθῶσι δανιηλ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς ἀπώλειαν ἅμα τοῖς σοφισταῖς βαβυλῶνος

19 Akkor Dánielnek megjelenteték az a titok éjjeli látásban. Áldá akkor Dániel az egek Istenét.
Then the secret was made clear to Daniel in a vision of the night. And Daniel gave blessing to the God of heaven.
τότε τῷ δανιηλ ἐν ὁράματι ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ τὸ μυστήριον τοῦ βασιλέως ἐξεφάνθη εὐσήμως τότε δανιηλ εὐλόγησε τὸν κύριον τὸν ὕψιστον

20 Szóla Dániel, és monda: Áldott legyen az Istennek neve örökkön örökké: mert övé a bölcseség és az erõ.
And Daniel said in answer, May the name of God be praised for ever and ever: for wisdom and strength are his:
καὶ ἐκφωνήσας εἶπεν ἔσται τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου τοῦ μεγάλου εὐλογημένον εἰς τὸν αἰῶνα ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ ἐστι

21 És õ változtatja meg az idõket és az idõknek részeit; dönt királyokat és tesz királyokat; ád bölcseséget a bölcseknek és tudományt az értelmeseknek.
By him times and years are changed: by him kings are taken away and kings are lifted up: he gives wisdom to the wise, and knowledge to those whose minds are awake:
καὶ αὐτὸς ἀλλοιοῖ καιροὺς καὶ χρόνους μεθιστῶν βασιλεῖς καὶ καθιστῶν διδοὺς σοφοῖς σοφίαν καὶ σύνεσιν τοῖς ἐν ἐπιστήμῃ οὖσιν

22 Õ jelenti meg a mély és elrejtett dolgokat, tudja mi van a setétségben; és világosság lakozik vele!
He is the unveiler of deep and secret things: he has knowledge of what is in the dark, and the light has its living-place with him.
ἀνακαλύπτων τὰ βαθέα καὶ σκοτεινὰ καὶ γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει καὶ τὰ ἐν τῷ φωτί καὶ παρ' αὐτῷ κατάλυσις

23 Néked adok hálát, atyáimnak Istene, és dicsérlek én téged, hogy bölcseséget és erõt adtál nékem, és mostan megjelentetted nékem, a mit kértünk tõled; mert a király dolgát megjelentetted nékünk!

I give you praise and worship, O God of my fathers, who have given me wisdom and strength, and have now made clear to me what we were requesting from you: for you have given us knowledge of the king's business.

σοί κύριε τῶν πατέρων μου ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ ὅτι σοφίαν καὶ φρόνησιν ἔδωκάς μοι καὶ νῦν ἐσήμανάς μοι ὅσα ἠξίωσα τοῦ δηλῶσαι τῷ βασιλεῖ πρὸς ταῦτα

24 Beméne azért Dániel Ariókhoz, a kit rendelt vala a király, hogy elveszítse a babiloni bölcseket; elméne azért, és mondá néki: A babiloni bölcseket ne veszíttesd el; vígy engem a király elé és a megfejtést tudtára adom a királynak.

For this reason Daniel went to Arioch, to whom the king had given orders for the destruction of the wise men of Babylon, and said to him, Do not put to death the wise men of Babylon: take me in before the king and I will make clear to him the sense of the dream.

εἰσελθὼν δὲ δανιηλ πρὸς τὸν αριωχ τὸν κατασταθέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀποκτεῖναι πάντας τοὺς σοφιστὰς τῆς βαβυλωνίας εἶπεν αὐτῷ τοὺς μὲν σοφιστὰς τῆς βαβυλωνίας μὴ ἀ πολέσῃς εἰσάγαγε δέ με πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἕκαστα τῷ βασιλεῖ δηλώσω

25 Akkor Ariók sietve bevivé Dánielt a király elébe, és mondá: Találtam férfiút Júdának fogoly fiai között, a ki a megfejtést megjelenti a királynak.

Then Arioch quickly took Daniel in before the king, and said to him, Here is a man from among the prisoners of Judah, who will make clear to the king the sense of the dream.

τότε αριωχ κατὰ σπουδὴν εἰσήγαγεν τὸν δανιηλ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν αὐτῷ ὅτι εὕρηκα ἄνθρωπον σοφὸν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν υἱῶν τῆς ιουδαίας ὃς τῷ βασιλεῖ δηλώσ ει ἕκαστα

26 Szóla a király, és monda Dánielnek, a kit Baltazárnak nevezének: Csakugyan képes vagy megjelenteni nékem az álmot, a melyet láttam, és annak értelmét?

The king made answer and said to Daniel, whose name was Belteshazzar, Are you able to make clear to me the dream which I saw and its sense?

ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ δανιηλ ἐπικαλουμένῳ δὲ χαλδαϊστὶ βαλτασαρ δυνήσῃ δηλῶσαί μοι τὸ ὅραμα ὃ εἶδον καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν

27 Felele Dániel a király elõtt, és mondá: A titkot, a melyrõl a király tudakozódék, a bölcsek, varázslók, írástudók, jövendõmondók meg nem jelenthetik a királynak;

Then Daniel said in answer to the king, No wise men, or users of secret arts, or wonder-workers, or readers of signs, are able to make clear to the king the secret he is searching for;

ἐκφωνήσας δὲ ὁ δανιηλ ἐπὶ τοῦ βασιλέως εἶπεν τὸ μυστήριον ὃ ἑώρακεν ὁ βασιλεύς οὐκ ἔστι σοφῶν καὶ φαρμακῶν καὶ ἐπαοιδῶν καὶ γαζαρηνῶν ἡ δήλωσις

28 De van Isten az égben, a ki a titkokat megjelenti; és õ tudtára adta Nabukodonozor királynak: mi lészen az utolsó napokban. A te álmod és a te fejed látása a te ágyadban ez volt:

But there is a God in heaven, the unveiler of secrets, and he has given to King Nebuchadnezzar knowledge of what will take place in the last days. Your dreams and the visions of your head on your bed are these:

ἀλλ' ἔστι θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀνακαλύπτων μυστήρια ὃς ἐδήλωσε τῷ βασιλεῖ ναβουχοδονοσορ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν βασιλεῦ εἰς τὸν αἰῶνα ζῇθι τὸ ἐνύπνιον καὶ τ ὸ ὅραμα τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου τοῦτό ἐστι

29 Néked, oh király! gondolataid támadtak a te ágyadban a felõl, hogy mik lesznek ez után, és a ki megjelenti a titkokat, megjelentette néked azt, a mi lesz.

As for you, O King, the thoughts which came to you on your bed were of what will come about after this: and the unveiler of secrets has made clear to you what is to come.

σύ βασιλεῦ κατακλιθεὶς ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἑώρακας πάντα ὅσα δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν καὶ ὁ ἀνακαλύπτων μυστήρια ἐδήλωσέ σοι ἃ δεῖ γενέσθαι

30 Nékem pedig ez a titok nem bölcseségbõl, a mely bennem minden élõ felett volna, jelentetett meg, hanem azért, hogy a megfejtés tudtára adassék a királynak és te megértsed a te szívednek gondolatait.

As for me, this secret is not made clear to me because of any wisdom which I have more than any living man, but in order that the sense of the dream may be made clear to the king, and that you may have knowledge of the thoughts of your heart.

κἀμοὶ δὲ οὐ παρὰ τὴν σοφίαν τὴν οὖσαν ἐν ἐμοὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τὸ μυστήριον τοῦτο ἐξεφάνθη ἀλλ' ἕνεκεν τοῦ δηλωθῆναι τῷ βασιλεῖ ἐσημάνθη μοι ἃ ὑπέλαβες τῇ καρδίᾳ σου ἐν γνώσει

31 Te látád, oh király, és ímé egy nagy kép; ez a kép, mely hatalmas vala és kiváló az õ fényessége, elõtted áll vala, és az ábrázata rettenetes volt.

You, O King, were looking, and a great image was there. This image, which was very great, and whose glory was very bright, was placed before you: its form sent fear into the heart.

καὶ σύ βασιλεῦ ἑώρακας καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία καὶ ἦν ἡ εἰκὼν ἐκείνη μεγάλη σφόδρα καὶ ἡ πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερὴς ἑστήκει ἐναντίον σου καὶ ἡ πρόσοψις τῆς εἰκόνος φοβερά

32 Annak az [álló]képnek feje tiszta aranyból, melle és karjai ezüstbõl, hasa és oldalai rézbõl,
As for this image, its head was made of the best gold, its breast and its arms were of silver, its middle and its sides were of brass,
καὶ ἦν ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ἀπὸ χρυσίου χρηστοῦ τὸ στῆθος καὶ οἱ βραχίονες ἀργυροῖ ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ χαλκοῖ

33 Lábszárai vasból, lábai pedig részint vasból, részint cserépbõl valának.
Its legs of iron, its feet were in part of iron and in part of potter's earth.
τὰ δὲ σκέλη σιδηρᾶ οἱ πόδες μέρος μέν τι σιδήρου μέρος δέ τι ὀστράκινον

34 Nézed vala, a míg egy kõ leszakada kéz [érintése] nélkül, és letöré azt az [álló]képet vas- és cseréplábairól, és darabokra zúzá azokat.
While you were looking at it, a stone was cut out, but not by hands, and it gave the image a blow on its feet, which were of iron and earth, and they were broken in bits.
ἑώρακας ἕως ὅτου ἐτμήθη λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ χειρῶν καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροῦς καὶ ὀστρακίνους καὶ κατήλεσεν αὐτά

35 Akkor egygyé zúzódék a vas, cserép, réz, ezüst és arany, és lõnek mint a nyári szérûn a polyva, és felkapá azokat a szél, és helyöket sem találák azoknak. Az a kõ pedig, a mely leüté az [álló]képet nagy hegygyé lõn, és betölté az egész földet.
Then the iron and the earth, the brass and the silver and the gold, were smashed together, and became like the dust on the floors where grain is crushed in summer; and the wind took them away so that no sign of them was to be seen: and the stone which gave the image a blow became a great mountain, covering all the earth.
τότε λεπτὰ ἐγένετο ἅμα ὁ σίδηρος καὶ τὸ ὄστρακον καὶ ὁ χαλκὸς καὶ ὁ ἄργυρος καὶ τὸ χρυσίον καὶ ἐγένετο ὡσεὶ λεπτότερον ἀχύρου ἐν ἅλωνι καὶ ἐρρίπισεν αὐτὰ ὁ ἄνεμος ὥστε μηδὲν καταλειφθῆναι ἐξ αὐτῶν καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγένετο ὄρος μέγα καὶ ἐπάταξε πᾶσαν τὴν γῆν

36 Ez az álom, és értelmét is megmondjuk a királynak.
This is the dream; and we will make clear to the king the sense of it.
τοῦτο τὸ ὅραμα καὶ τὴν κρίσιν δὲ ἐροῦμεν ἐπὶ τοῦ βασιλέως

37 Te, oh király! királyok királya, kinek az egek Istene birodalmat, hatalmat, erõt és dicsõséget adott;
You, O King, king of kings, to whom the God of heaven has given the kingdom, the power, and the strength, and the glory,
σύ βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων καὶ σοὶ ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκεν

38 És valahol emberek fiai, mezei állatok és égi madarak lakoznak, a te kezedbe adta azokat, és úrrá tett téged mindezeken: Te vagy az arany-fej.
Wherever the children of men are living; into whose hands he has given the beasts of the field and the birds of heaven, and has made you ruler over them all, you are the head of gold.
ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ θηρίων ἀγρίων καὶ πετεινῶν οὐρανοῦ καὶ τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης παρέδωκεν ὑπὸ τὰς χεῖράς σου κυριεύειν πάντων σὺ εἶ ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσῆ

39 És utánad más birodalom támad, alábbvaló mint te; és egy másik, egy harmadik birodalom, rézbõl való, a mely az egész földön uralkodik.
And after you another kingdom, lower than you, will come to power; and a third kingdom, of brass, ruling over all the earth.
καὶ μετὰ σὲ ἀναστήσεται βασιλεία ἐλάττων σου καὶ τρίτη βασιλεία ἄλλη χαλκῆ ἣ κυριεύσει πάσης τῆς γῆς

40 A negyedik birodalom pedig erõs lesz, mint a vas; mert [miként] a vas széttör és összezúz mindent; bizony mint a vas pusztít, mind amazokat szétzúzza és elpusztítja.
And the fourth kingdom will be strong as iron: because, as all things are broken and overcome by iron, so it will have the power of crushing and smashing down all the earth.
καὶ βασιλεία τετάρτη ἰσχυρὰ ὥσπερ ὁ σίδηρος ὁ δαμάζων πάντα καὶ πᾶν δένδρον ἐκκόπτων καὶ σεισθήσεται πᾶσα ἡ γῆ

41 Hogy pedig lábakat és ujjakat részint cserépbõl, részint vasból valónak láttál: a birodalom kétfelé oszol, de lesz benne a vasnak erejébõl, a mint láttad, hogy a vas elegy volt az agyagcseréppel.
And as you saw the feet and toes, part of potter's work and part of iron, there will be a division in the kingdom; but there will be some of the strength of iron in it, because you saw the iron mixed with the potter's earth.
καὶ ὡς ἑώρακας τοὺς πόδας αὐτῆς μέρος μέν τι ὀστράκου κεραμικοῦ μέρος δέ τι σιδήρου βασιλεία ἄλλη διμερὴς ἔσται ἐν αὐτῇ καθάπερ εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμειγμένον ἅμα τῷ πηλίνῳ ὀστράκῳ

42 És hogy a lába ujjai részint vas, részint cserép: az a birodalom részint erõs, részint pedig törékeny lesz.
And as the toes of the feet were in part of iron and in part of earth, so part of the kingdom will be strong and part of it will readily be broken.
καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μέν τι σιδηροῦν μέρος δέ τι ὀστράκινον μέρος τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρὸν καὶ μέρος τι ἔσται συντετριμμένον

43 Hogy pedig vasat elegyülve láttál agyagcseréppel: azok emberi mag által vegyülnek össze, de egymással nem egyesülnek, minthogy a vas nem egyesül a cseréppel.
And as you saw the iron mixed with earth, they will give their daughters to one another as wives: but they will not be united one with another, even as iron is not mixed with earth.
καὶ ὡς εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμειγμένον ἅμα τῷ πηλίνῳ ὀστράκῳ συμμειγεῖς ἔσονται εἰς γένεσιν ἀνθρώπων οὐκ ἔσονται δὲ ὁμονοοῦντες οὔτε εὐνοοῦντες ἀλλήλοις ὥσπερ οὐδὲ ὁ σίδηρος δύναται συγκραθῆναι τῷ ὀστράκῳ

44 És azoknak a királyoknak idejében támaszt az egek Istene birodalmat, mely soha örökké meg nem romol, és ez a birodalom más népre nem száll át [hanem] szétzúzza és elrontja mindazokat a birodalmakat, maga pedig megáll örökké.
And in the days of those kings, the God of heaven will put up a kingdom which will never come to destruction, and its power will never be given into the hands of another people, and all these kingdoms will be broken and overcome by it, but it will keep its place for ever.
καὶ ἐν τοῖς χρόνοις τῶν βασιλέων τούτων στήσει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἄλλην ἥτις ἔσται εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ οὐ φθαρήσεται καὶ αὕτη ἡ βασιλεία ἄλλο ἔθνος οὐ μὴ ἐάσῃ πατάξει δὲ καὶ ἀφανίσει τὰς βασιλείας ταύτας καὶ αὐτὴ στήσεται εἰς τὸν αἰῶνα

45 Minthogy láttad, hogy a hegyrõl kõ szakad vala le kéz [érintése] nélkül, és szétzúzá a vasat, rezet, cserepet, ezüstöt és aranyat: a nagy Isten azt jelentette meg a királynak, a mi majd ezután lészen; és igaz az álom, és bizonyos annak értelme.
Because you saw that a stone was cut out of the mountain without hands, and that by it the iron and the brass and the earth and the silver and the gold were broken to bits, a great God has given the king knowledge of what is to take place in the future: the dream is fixed, and its sense is certain.
καθάπερ ἑώρακας ἐξ ὄρους τμηθῆναι λίθον ἄνευ χειρῶν καὶ συνηλόησε τὸ ὄστρακον τὸν σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσόν ὁ θεὸς ὁ μέγας ἐσήμανε τῷ βασιλεῖ τὰ ἐσόμενα ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν καὶ ἀκριβὲς τὸ ὅραμα καὶ πιστὴ ἡ τούτου κρίσις

46 Akkor Nabukodonozor király arczra borula és imádá Dánielt, és meghagyá, hogy ételáldozattal és jó illattal áldozzanak néki.
Then King Nebuchadnezzar, falling down on his face, gave worship to Daniel, and gave orders for an offering and spices to be given to him;
τότε ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον χαμαὶ προσεκύνησε τῷ δανιηλ καὶ ἐπέταξε θυσίας καὶ σπονδὰς ποιῆσαι αὐτῷ

47 Szóla a király Dánielnek, és monda: Bizonynyal a ti Istenetek, õ az isteneknek Istene, és a királyoknak ura és a titkok megjelentõje, hogy te is megjelenthetted ezt a titkot!
And the king made answer to Daniel and said, Truly, your God is a God of gods and a Lord of kings, and an unveiler of secrets, for you have been able to make this secret clear.
καὶ ἐκφωνήσας ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν δανιηλ εἶπεν ἐπ' ἀληθείας ἐστὶν ὁ θεὸς ὑμῶν θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν βασιλέων ὁ ἐκφαίνων μυστήρια κρυπτὰ μόνος ὅτι ἐδυνάσθης δηλῶσαι τὸ μυστήριον τοῦτο

48 Akkor a király fölmagasztalá Dánielt, és sok nagy ajándékot ada néki, és hatalmat adott néki Babilonnak egész tartománya felett, és a babiloni összes bölcseknek elõljárójává tevé õt.
Then the king made Daniel great, and gave him offerings in great number, and made him ruler over all the land of Babylon, and chief over all the wise men of Babylon.
τότε ὁ βασιλεὺς ναβουχοδονοσορ δανιηλ μεγαλύνας καὶ δοὺς δωρεὰς μεγάλας καὶ πολλὰς κατέστησεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς βαβυλωνίας καὶ ἀπέδειξεν αὐτὸν ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον πάντων τῶν σοφιστῶν βαβυλωνίας

49 És Dániel kéré a királyt, hogy Sidrákot, Misákot és Abednégót rendelje a babiloni tartomány gondviselésére; Dániel pedig a király udvarában vala.
And at Daniel's request, the king gave Shadrach, Meshach, and Abed-nego authority over the business of the land of Babylon: but Daniel was kept near the king's person.
καὶ δανιηλ ἠξίωσε τὸν βασιλέα ἵνα κατασταθῶσιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς βαβυλωνίας σεδραχ μισαχ αβδεναγω καὶ δανιηλ ἦν ἐν τῇ βασιλικῇ αὐλῇ

1 Nabukodonozor király csináltata egy arany [álló]képet, magassága hatvan sing, szélessége hat sing; felállíttatá azt a Dura mezején, Babilon tartományában.
Nebuchadnezzar the king made an image of gold, sixty cubits high and six cubits wide: he put it up in the valley of Dura, in the land of Babylon.
ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς διοικῶν πόλεις καὶ χώρας καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ ινδικῆς ἕως αἰθιοπίας ἐποίησεν εἰκόνα χρυσῆν τὸ ὕψος αὐτῆς πηχῶν ἑξήκοντα καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς πηχῶν ἓξ καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν πεδίῳ τοῦ περιβόλου χώρας βαβυλωνίας

2 És Nabukodonozor király egybegyûjteté a fejedelmeket, helytartókat, kormányzókat, bírákat, kincstartókat, tanácsosokat, törvénytevõket és a tartományok minden igazgatóját, hogy jõjjenek az [álló]képnek felavatására, a melyet Nabukodonozor király állíttatott vala.

And Nebuchadnezzar the king sent to get together all the captains, the chiefs, the rulers, the wise men, the keepers of public money, the judges, the overseers, and all the rulers of the divisions of the country, to come to see the unveiling of the image which Nebuchadnezzar the king had put up.

καὶ ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βασιλέων καὶ κυριεύων τῆς οἰκουμένης ὅλης ἀπέστειλεν ἐπισυναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη καὶ φυλὰς καὶ γλώσσας σατράπας στρατηγούς τοπάρχας κ αὶ ὑπάτους διοικητὰς καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν κατὰ χώραν καὶ πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ἐλθεῖν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνος τῆς χρυσῆς ἣν ἔστησε ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεύς

3 Akkor egybegyûlének a fejedelmek, helytartók, kormányzók, bírák, kincstartók, tanácsosok, törvénytevõk és a tartományok minden igazgatója az [álló]kép felavatására, a melyet Nabukodonozor király állíttatott, és megállának az [álló]kép elõtt, a melyet Nabukodonozor állíttatott.

Then the captains, the chiefs, the rulers, the wise men, the keepers of public money, the judges, the overseers, and all the rulers of the divisions of the country, came together to see the unveiling of the image which Nebuchadnezzar the king had put up; and they took their places before the image which Nebuchadnezzar had put up.

καὶ ἔστησαν οἱ προγεγραμμένοι κατέναντι τῆς εἰκόνος

4 És a hírnök hangosan kiálta: Meghagyatik néktek, oh népek, nemzetek és nyelvek!

Then one of the king's criers said in a loud voice, To you the order is given, O peoples, nations, and languages,

καὶ ὁ κῆρυξ ἐκήρυξε τοῖς ὄχλοις ὑμῖν παραγγέλλεται ἔθνη καὶ χῶραι λαοὶ καὶ γλῶσσαι

5 Mihelyt halljátok a kürtnek, sípnak, cziterának, hárfának, lantnak, dudának és mindenféle hangszernek szavát: boruljatok le, és imádjátok az arany [álló]képet, a melyet Nabukodonozor király állíttatott.

That when the sound of the horn, pipe, harp, trigon, psaltery, bagpipe, and all sorts of instruments, comes to your ears, you are to go down on your faces in worship before the image of gold which Nebuchadnezzar the king has put up:

ὅταν ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγος καὶ κιθάρας σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν πεσόντες προσκυνήσατε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣ ν ἔστησε ναβουχοδονοσορ βασιλεύς

6 Akárki pedig, a ki nem borul le és nem imádja, tüstént bevettetik az égõ, tüzes kemenczébe.

And anyone not falling down and worshipping will that same hour be put into a burning and flaming fire.

καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ ἐμβαλοῦσιν αὐτὸν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην

7 Azért mihelyt hallák mind a népek a kürtnek, sípnak, cziterának, hárfának, lantnak és mindenféle hangszernek szavát: leborulának, mind a népek, nemzetségek és nyelvek, [és] imádák az arany [álló]képet, a melyet Nabukodonozor király állíttatott.

So at that time, all the people, when the sound of the horn, pipe, harp, trigon, psaltery, and all sorts of instruments, came to their ears, went down on their faces in worship before the image of gold which Nebuchadnezzar the king had put up.

καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅτε ἤκουσαν πάντα τὰ ἔθνη τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν πίπτοντα πάντα τὰ ἔθνη φυλαὶ καὶ γλῶσσαι προσεκύνησαν τῇ εἰκόνι τ ῇ χρυσῇ ἣν ἔστησε ναβουχοδονοσορ κατέναντι τούτου

8 Elmenének azért ebben az idõben káldeabeli férfiak, és vádat emelének a zsidók ellen;

At that time certain Chaldaeans came near and made a statement against the Jews.

ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ προσελθόντες ἄνδρες χαλδαῖοι διέβαλον τοὺς ιουδαίους

9 Szólának pedig és mondák Nabukodonozor királynak: Király! örökké élj!

They made answer and said to Nebuchadnezzar the king, O King, have life for ever.

καὶ ὑπολαβόντες εἶπον κύριε βασιλεῦ εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι

10 Te, oh király! parancsolatot adtál ki, hogy minden ember, mihelyt meghallja a kürtnek, sípnak, cziterának, hárfának, lantnak, dudának és mindenféle hangszernek szavát: boruljon le, és imádja az arany [álló]képet;

You, O King, have given an order that every man, when the sound of the horn, pipe, harp, trigon, psaltery, bagpipe, and all sorts of instruments, comes to his ears, is to go down on his face in worship before the image of gold:

σὺ βασιλεῦ προσέταξας καὶ ἔκρινας ἵνα πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ

11 A ki pedig nem borul le és nem imádja, vettessék be az égõ, tüzes kemenczébe.
And anyone not falling down and worshipping is to be put into a burning and flaming fire.
καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην

12 Vannak zsidó férfiak, a kiket a babiloni tartomány gondviselésére rendeltél, Sidrák, Misák és Abednégó: ezek a férfiak nem becsülnek téged, oh király, a te isteneidet nem tisztelik, és az arany [álló]képet, a melyet felállíttattál, nem imádják.
There are certain Jews whom you have put over the business of the land of Babylon, Shadrach, Meshach, and Abed-nego; these men have not given attention to you, O King: they are not servants of your gods or worshippers of the gold image which you have put up.
εἰσὶ δέ τινες ἄνδρες ιουδαῖοι οὓς κατέστησας ἐπὶ τῆς χώρας τῆς βαβυλωνίας σεδραχ μισαχ αβδεναγω οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οὐκ ἐφοβήθησάν σου τὴν ἐντολὴν καὶ τῷ εἰδώλῳ σου οὐκ ἐλάτρευσαν καὶ τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσῇ ᾗ ἔστησας οὐ προσεκύνησαν

13 Akkor Nabukodonozor [nagy] haraggal és felgerjedéssel meghagyá, hogy hozzák elõ Sidrákot, Misákot és Abednégót; erre elhozák a férfiakat a király elé.
Then Nebuchadnezzar in his wrath and passion gave orders for Shadrach, Meshach, and Abed-nego to be sent for. Then they made these men come in before the king.
τότε ναβουχοδονοσορ θυμωθεὶς ὀργῇ προσέταξεν ἀγαγεῖν τὸν σεδραχ μισαχ αβδεναγω τότε οἱ ἄνθρωποι ἤχθησαν πρὸς τὸν βασιλέα

14 Szóla Nabukodonozor, és monda nékik: Sidrák, Misák és Abednégó! Szántszándékból nem tisztelitek-é az én istenemet és nem imádjátok-é az arany [álló]képet, a melyet felállíttattam?
Nebuchadnezzar made answer and said to them, Is it true, O Shadrach, Meshach, and Abed-nego, that you will not be servants of my god or give worship to the image of gold which I have put up?
οὓς καὶ συνιδὼν ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς διὰ τί σεδραχ μισαχ αβδεναγω τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣν ἔστησα οὐ προσκυνεῖτε

15 Ha tehát készek vagytok: mihelyt halljátok a kürtnek, sípnak, cziterának, hárfának, lantnak, dudának és mindenféle hangszernek szavát, leboruljatok és imádjátok az [álló]képet, a melyet én csináltattam. De ha nem imádjátok, tüstént bevettettek az égõ, tüzes kemenczébe; és kicsoda az az Isten, a ki kiszabadítson titeket az én kezeimbõl?
Now if you are ready, on hearing the sound of the horn, pipe, harp, trigon, psaltery, bagpipe, and all sorts of instruments, to go down on your faces in worship before the image which I have made, it is well: but if you will not give worship, that same hour you will be put into a burning and flaming fire; and what god is there who will be able to take you out of my hands?
καὶ νῦν εἰ μὲν ἔχετε ἑτοίμως ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τῆς σάλπιγγος καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν πεσόντες προσκυνῆσαι τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ᾗ ἔστησα εἰ δὲ μή γε γινώσκετε ὅτι μὴ προσκυνησάντων ὑμῶν αὐθωρὶ ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην καὶ ποῖος θεὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν μου

16 Felelének Sidrák, Misák és Abednégó, és mondának a királynak: Oh Nabukodonozor! Nem szükség erre felelnünk néked.
Shadrach, Meshach, and Abed-nego, answering Nebuchadnezzar the king, said, There is no need for us to give you an answer to this question.
ἀποκριθέντες δὲ σεδραχ μισαχ αβδεναγω εἶπαν τῷ βασιλεῖ ναβουχοδονοσορ βασιλεῦ οὐ χρείαν ἔχομεν ἡμεῖς ἐπὶ τῇ ἐπιταγῇ ταύτῃ ἀποκριθῆναί σοι

17 Ímé, a mi Istenünk, a kit mi szolgálunk, ki tud minket szabadítani az égõ, tüzes kemenczébõl, és a te kezedbõl is, oh király, kiszabadít minket.
If our God, whose servants we are, is able to keep us safe from the burning and flaming fire, and from your hands, O King, he will keep us safe.
ἔστι γὰρ θεὸς ἐν οὐρανοῖς εἷς κύριος ἡμῶν ὃν φοβούμεθα ὅς ἐστι δυνατὸς ἐξελέσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρός καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου βασιλεῦ ἐξελεῖται ἡμᾶς

18 De ha nem [tenné is,] legyen tudtodra, oh király, hogy mi a te isteneidnek nem szolgálunk, és az arany [álló]képet, a melyet felállíttatál, nem imádjuk.
But if not, be certain, O King, that we will not be the servants of your gods, or give worship to the image of gold which you have put up.
καὶ τότε φανερόν σοι ἔσται ὅτι οὔτε τῷ εἰδώλῳ σου λατρεύομεν οὔτε τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσῇ ἣν ἔστησας προσκυνοῦμεν

19 Akkor Nabukodonozor eltelék haraggal, és az õ orczájának színe elváltozék Sidrák, Misák és Abednégó ellen; [azért] szóla, és meghagyá, hogy fûtsék be a kemenczét hétszerte inkább, mint szokták vala befûteni.
Then Nebuchadnezzar was full of wrath, and the form of his face was changed against Shadrach, Meshach, and Abed-nego: and he gave orders that the fire was to be heated up seven times more than it was generally heated.
τότε ναβουχοδονοσορ ἐπλήσθη θυμοῦ καὶ ἡ μορφὴ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη καὶ ἐπέταξε καῆναι τὴν κάμινον ἑπταπλασίως παρ' ὃ ἔδει αὐτὴν καῆναι

20 És meghagyá a legerõsebb férfiaknak az õ seregében, hogy kötözzék meg Sidrákot, Misákot és Abednégót, [és] vessék õket az égõ, tüzes kemenczébe.
And he gave orders to certain strong men in his army to put cords on Shadrach, Meshach and Abed-nego and put them into the burning and flaming fire.
καὶ ἄνδρας ἰσχυροτάτους τῶν ἐν τῇ δυνάμει ἐπέταξε συμποδίσαντας τὸν σεδραχ μισαχ αβδεναγω ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην

21 Erre ezek a férfiak alsó ruhástul, köntösöstül, palástostul és [egyéb] öltönyöstül megkötöztettek, és az égõ, tüzes kemenczébe vettettek.

Then these men had cords put round them as they were, in their coats, their trousers, their hats, and their clothing, and were dropped into the burning and flaming fire.

τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι συνεποδίσθησαν ἔχοντες τὰ ὑποδήματα αὐτῶν καὶ τὰς τιάρας αὐτῶν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν σὺν τῷ ἱματισμῷ αὐτῶν καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν κάμινον

22 A miatt azonban, hogy a király parancsolata szigorú volt és a kemencze rendkivül izzó vala: azokat a férfiakat, a kik Sidrákot, Misákot és Abednégót felvitték, megölé a tûznek lángja.

And because the king's order was not to be put on one side, and the heat of the fire was so great, the men who took up Shadrach, Meshach, and Abed-nego were burned to death by the flame of the fire.

ἐπειδὴ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ἤπειγεν καὶ ἡ κάμινος ἐξεκαύθη ὑπὲρ τὸ πρότερον ἐπταπλασίως καὶ οἱ ἄνδρες οἱ προχειρισθέντες συμποδίσαντες αὐτοὺς καὶ προσαγαγόντες τῇ καμίνῳ ἐνεβάλοσαν εἰς αὐτήν

23 Az a három férfiú pedig: Sidrák, Misák és Abednégó, az égõ, tüzes kemenczébe esék megkötözve.

And these three men, Shadrach, Meshach, and Abed-nego, with the cords about them, went down into the burning and flaming fire.

τοὺς μὲν οὖν ἄνδρας τοὺς συμποδίσαντας τοὺς περὶ τὸν αζαριαν ἐξελθοῦσα ἡ φλὸξ ἐκ τῆς καμίνου ἐνεπύρισε καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὶ δὲ συνετηρήθησαν

24 Akkor Nabukodonozor király megijedt és sietve felkele, szóla és monda az õ tanácsosainak: Nem három férfiút veténk-é a tûz közepébe megkötözve? Felelének és mondának a királynak: Bizonyára, oh király!

Then King Nebuchadnezzar, full of fear and wonder, got up quickly, and said to his wise men, Did we not put three men in cords into the fire? and they made answer and said to the king, True, O King.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα ὑμνούντων αὐτῶν καὶ ἑστὼς ἐθεώρει αὐτοὺς ζῶντας τότε ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς ἐθαύμασε καὶ ἀνέστη σπεύσας καὶ εἶπεν τοῖς φίλοις αὐτοῦ

25 Felele, és monda: Ímé, négy férfiút látok szabadon járni a tûz közepében, és semmi sérelem sincs bennök, és a negyediknek ábrázata olyan, mint valami istenek-fiáé.

He made answer and said, Look! I see four men loose, walking in the middle of the fire, and they are not damaged; and the form of the fourth is like a son of the gods.

ἰδοὺ ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμένους περιπατοῦντας ἐν τῷ πυρί καὶ φθορὰ οὐδεμία ἐγενήθη ἐν αὐτοῖς καὶ ἡ ὅρασις τοῦ τετάρτου ὁμοίωμα ἀγγέλου θεοῦ

26 Nabukodonozor ekkor az égõ, tüzes kemencze szájához járula, és szóla és monda: Sidrák, Misák és Abednégó, a felséges Istennek szolgái, jertek ki és jõjjetek ide! Azonnal kijövének Sidrák, Misák és Abednégó a tûz közepébõl.

Then Nebuchadnezzar came near the door of the burning and flaming fire: he made answer and said, Shadrach, Meshach, and Abed-nego, you servants of the Most High God, come out and come here. Then Shadrach, Meshach, and Abed-nego came out of the fire.

καὶ προσελθὼν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου τῆς καιομένης τῷ πυρὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος σεδραχ μισαχ αβδεναγω οἱ παῖδες τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ ὑψίστου ἐξέλθετε ἐκ τοῦ πυρός οὕτως οὖν ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες ἐκ μέσου τοῦ πυρός

27 És egybegyûlvén a fejedelmek, helytartók és kormányzók és a király tanácsosai, nézik vala ezeket a férfiakat, hogy a tûznek semmi hatalma nem lett az õ testükön, és hogy egy hajszáluk sem égett meg, és az õ alsó ruháik meg nem változtak, és a tûz szaga sem járta át õket.

And the captains, the chiefs, and the rulers, and the king's wise men who had come together, saw these men, over whose bodies the fire had no power, and not a hair of their heads was burned, and their coats were not changed, and there was no smell of fire about them.

καὶ συνήχθησαν οἱ ὕπατοι τοπάρχαι καὶ ἀρχιπατριῶται καὶ οἱ φίλοι τοῦ βασιλέως καὶ ἐθεώρουν τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ὅτι οὐχ ἥψατο τὸ πῦρ τοῦ σώματος αὐτῶν καὶ αἱ τρίχες αὐτῶν οὐ κατεκάησαν καὶ τὰ σαράβαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοιώθησαν οὐδὲ ὀσμὴ τοῦ πυρὸς ἦν ἐν αὐτοῖς

28 Szóla Nabukodonozor, és monda: Áldott ezeknek Istene, a Sidrák, Misák és Abednégó Istene, a ki küldötte az õ angyalát és kiszabadította az õ szolgáit, a kik õ benne bíztak; és a király parancsolatát megszegték és [veszedelemre] adták az õ testöket és nem szolgáltak és nem imádtak más istent az õ Istenökön kivül.

Nebuchadnezzar made answer and said, Praise be to the God of Shadrach, Meshach, and Abed-nego, who has sent his angel and kept his servants safe who had faith in him, and who put the king's word on one side and gave up their bodies to the fire, so that they might not be servants or worshippers of any other god but their God.

ὑπολαβὼν δὲ ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ σεδραχ μισαχ αβδεναγω ὃς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἔσωσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐλπίσαντας ἐπ' αὐτόν τὴν γὰρ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἠθέτησαν καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα αὐτῶν εἰς ἐμπυρισμόν ἵνα μὴ λατρεύσωσι μηδὲ προσκυνήσωσι θεῷ ἑτέρῳ ἀλλ' ἢ τῷ θεῷ αὐτῶν

29 Parancsolom azért, hogy minden nép, nemzetség és nyelv, a mely káromlást mond Sidrák, Misák és Abednégó Istene ellen, darabokra tépessék, és annak háza szemétdombbá tétessék: mert nincs más Isten, a ki így megszabadíthasson.
And it is my decision that any people, nation, or language saying evil against the God of Shadrach, Meshach, and Abed-nego, will be cut to bits and their houses made waste: because there is no other god who is able to give salvation such as this.
καὶ νῦν ἐγὼ κρίνω ἵνα πᾶν ἔθνος καὶ πᾶσαι φυλαὶ καὶ πᾶσαι γλῶσσαι ὃς ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸν κύριον τὸν θεὸν σεδραχ μισαχ αβδεναγω διαμελισθήσεται καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ δη μευθήσεται διότι οὐκ ἔστιν θεὸς ἕτερος ὃς δυνήσεται ἐξελέσθαι οὕτως

30 Akkor a király nagy [tisztesség]re emelé Sidrákot, Misákot és Abednégót Babilon tartományában.
Then the king gave Shadrach, Meshach, and Abed-nego even greater authority in the land of Babylon.
οὕτως οὖν ὁ βασιλεὺς τῷ σεδραχ μισαχ αβδεναγω ἐξουσίαν δοὺς ἐφ' ὅλης τῆς χώρας κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας

1 Én Nabukodonozor békében valék az én házamban, és virágzó az én palotámban.
Nebuchadnezzar the king, to all the peoples, nations, and languages living in all the earth: May your peace be increased.

2 Álmot láték és megrettente engem, és a gondolatok az én ágyamban, és az én fejemnek látásai megháborítának engem.
It has seemed good to me to make clear the signs and wonders which the Most High God has done with me.

3 És parancsolatot adék, hogy hozzák elõmbe Babilonnak minden bölcsét, hogy az álom jelentését tudassák velem.
How great are his signs! and how full of power are his wonders! his kingdom is an eternal kingdom and his rule goes on from generation to generation.

4 Akkor bejövének az írástudók, varázslók, Káldeusok és jövendõmondók; és én elbeszélém nékik az álmot, de az értelmét nem jelentették meg nékem.
I, Nebuchadnezzar, was at rest in my place, and all things were going well for me in my great house:
ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου τῆς βασιλείας ναβουχοδονοσορ εἶπεν εἰρηνεύων ἤμην ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ εὐθηνῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου μου

5 Végezetre bejöve elém Dániel, a kinek neve Baltazár, mint az én istenemnek neve, és a kiben a szent isteneknek lelke van, és elmondám néki az álmot.
I saw a dream which was a cause of great fear to me; I was troubled by the images of my mind on my bed, and by the visions of my head.
ἐνύπνιον εἶδον καὶ εὐλαβήθην καὶ φόβος μοι ἐπέπεσεν

6 Baltazár, az írástudók elseje, tudom, hogy a szent isteneknek lelke van benned, és semmi titok sem homályos elõtted, az én álmom látásait, a miket láttam, és azoknak jelentését beszéld el.
And I gave orders for all the wise men of Babylon to come in before me so that they might make clear to me the sense of my dream.

7 Az én fejem látásai az én ágyamban [ezek] [voltak:] Látám, hogy ímé, egy fa [álla] a föld közepette, és annak magassága rendkivüli volt.
Then the wonder-workers, the users of secret arts, the Chaldaeans, and the readers of signs came in to me: and I put the dream before them but they did not make clear the sense of it to me.

8 Nagy volt a fa és erõs, és magassága az égig ért, és az egész föld széléig volt látható.
But at last Daniel came in before me, he whose name was Belteshazzar, after the name of my god, and in whom is the spirit of the holy gods: and I put the dream before him, saying,

9 Levelei szépek és gyümölcse sok, és táplálék vala rajta mindeneknek; alatta árnyékot talála a mezõ vada, és ágain lakozának az ég madarai, és róla evék minden élõ.
O Belteshazzar, master of the wonder-workers, because I am certain that the spirit of the holy gods is in you, and you are troubled by no secret; this is the dream which I saw: make clear to me its sense.

10 Látám fejem látásaiban az én ágyamban, és ímé: egy Vigyázó és Szent szálla alá az égbõl;
On my bed I saw a vision: there was a tree in the middle of the earth, and it was very high.
ἐκάθευδον καὶ ἰδοὺ δένδρον ὑψηλὸν φυόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἡ ὅρασις αὐτοῦ μεγάλη καὶ οὐκ ἦν ἄλλο ὅμοιον αὐτῷ

11 Erõsen kiálta, és így szóla: Vágjátok ki a fát és vagdaljátok le az ágait, rázzátok le leveleit és hányjátok szét gyümölcseit, fussanak el a vadak alóla, és a madarak az õ ágairól.
And the tree became tall and strong, stretching up to heaven, and to be seen from the ends of the earth:
καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ μεγάλη ἡ κορυφὴ αὐτοῦ ἤγγιζεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ ἕως τῶν νεφελῶν πληροῦν τὰ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν αὐτῷ ὥκ ουν καὶ ἐφώτιζον πᾶσαν τὴν γῆν

12 De gyökerének törzsökét hagyjátok meg a földben, és vas és ércz lánczokba [verve] a mezõ füvén; égi harmattal öntöztessék, és a barmokkal legyen része a föld füvében.
Its leaves were fair and it had much fruit, and in it was food enough for all: the beasts of the field had shade under it, and the birds of heaven were resting in its branches, and it gave food to all living things.
οἱ κλάδοι αὐτοῦ τῷ μήκει ὡς σταδίων τριάκοντα καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ ἐσκίαζον πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ ἐν αὐτῷ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐνόσσευον ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς κ αὶ ἀγαθὸς καὶ ἐχορήγει πᾶσι τοῖς ζῴοις

13 Az õ emberi szíve változzék el, és baromnak szíve adassék néki, és hét idõ múljék el felette.
In the visions of my head on my bed I saw a watcher, a holy one, coming down from heaven,
ἐθεώρουν ἐν τῷ ὕπνῳ μου καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἀπεστάλη ἐν ἰσχύι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ

14 Vigyázók határozatából van ez a rendelet, és a Szentek parancsolata ez a végzés, hogy megtudják az élõk, hogy a felséges [Isten] uralkodik az emberek birodalmán, és a kinek akarja, annak adja azt, és az emberek között az alábbvalót emeli fel arra.
Crying out with a loud voice; and this is what he said: Let the tree be cut down and its branches broken off; let its leaves be taken off and its fruit sent in every direction: let the beasts get away from under it and the birds from its branches:
καὶ ἐφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐκκόψατε αὐτὸ καὶ καταφθείρατε αὐτό προστέτακται γὰρ ἀπὸ τοῦ ὑψίστου ἐκριζῶσαι καὶ ἀχρειῶσαι αὐτό

15 Ezt az álmot láttam én, Nabukodonozor király, és te, Baltazár, mondd meg annak értelmét; mivelhogy az én országomnak egyetlen bölcse sem tudta nékem megmondani a jelentését; de te tudod, mert szent isteneknek lelke van benned.
But keep its broken end and its roots still in the earth, even with a band of iron and brass; let him have the young grass of the field for food, and let him be wet with the dew of heaven, and let his part be with the beasts.
καὶ οὕτως εἶπε ῥίζαν μίαν ἄφετε αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ὅπως μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς ἐν τοῖς ὄρεσι χόρτον ὡς βοῦς νέμηται

16 Ekkor Dániel, a kinek neve Baltazár, közel egy óráig rémüldözék, és az õ gondolatai háborították õt. Szóla a király, és monda: Baltazár, az álom és annak jelentése meg ne rettentsenek téged! Felele Baltazár, és monda: Uram, az álom [szálljon] a te gyûlölõidre, a magyarázata pedig a te ellenségeidre!
Let his heart be changed from that of a man, and the heart of a beast be given to him; and let seven times go by him.
καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀλλοιωθῇ καὶ ἑπτὰ ἔτη βοσκηθῇ σὺν αὐτοῖς

17 A fa, a melyet láttál, a mely nagy és erõs volt, és a melynek magassága az eget érte és ellátszék az egész földre;
This order is fixed by the watchers, and the decision is by the word of the holy ones: so that the living may be certain that the Most High is ruler over the kingdom of men, and gives it to any man at his pleasure, lifting up over it the lowest of men.
ἕως ἂν γνῷ τὸν κύριον τοῦ οὐρανοῦ ἐξουσίαν ἔχειν πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὅσα ἂν θέλῃ ποιεῖ ἐν αὐτοῖς [17α] ἐνώπιόν μου ἐξεκόπη ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ καὶ ἡ καταφθορὰ αὐτοῦ ἐν ὥρᾳ μιᾷ τῆς ἡμέρας καὶ οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἐδόθησαν εἰς πάντα ἄνεμον καὶ εἰλκύσθη καὶ ἐρρίφη καὶ τὸν χόρτον τῆς γῆς μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς ἤσθιε κα ὶ εἰς φυλακὴν παρεδόθη καὶ ἐν πέδαις καὶ ἐν χειροπέδαις χαλκαῖς ἐδέθη ὑπ' αὐτῶν σφόδρα ἐθαύμασα ἐπὶ πᾶσι τούτοις καὶ ὁ ὕπνος μου ἀπέστη ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου

18 És levelei szépek, gyümölcse pedig sok, és táplálék rajta mindeneknek; alatta tartózkodék a mezõ vada, és ágain az égi madarak lakozának:
This dream I, King Nebuchadnezzar, saw; and do you, O Belteshazzar, make clear the sense of it, for all the wise men of my kingdom are unable to make the sense of it clear to me; but you are able, for the spirit of the holy gods is in you.
καὶ ἀναστὰς τὸ πρωὶ ἐκ τῆς κοίτης μου ἐκάλεσα τὸν δανιηλ τὸν ἄρχοντα τῶν σοφιστῶν καὶ τὸν ἡγούμενον τῶν κρινόντων τὰ ἐνύπνια καὶ διηγησάμην αὐτῷ τὸ ἐνύπνιον καὶ ὑπέ δειξέ μοι πᾶσαν τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ

19 Te vagy az, oh király, a ki nagygyá és erõssé lettél, a kinek nagysága megnövekedék és fölér az égig, és hatalmad a föld végéig.
Then Daniel, whose name was Belteshazzar, was at a loss for a time, his thoughts troubling him. The king made answer and said, Belteshazzar, do not be troubled by the dream or by the sense of it. Belteshazzar, answering, said, My lord, may the dream be about your haters, and its sense about those who are against you.
μεγάλως δὲ ἐθαύμασεν ὁ δανιηλ καὶ ὑπόνοια κατέσπευδεν αὐτόν καὶ φοβηθεὶς τρόμου λαβόντος αὐτὸν καὶ ἀλλοιωθείσης τῆς ὁράσεως αὐτοῦ κινήσας τὴν κεφαλὴν ὥραν μίαν ἀ ποθαυμάσας ἀπεκρίθη μοι φωνῇ πραείᾳ βασιλεῦ τὸ ἐνύπνιον τοῦτο τοῖς μισοῦσί σε καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐπέλθοι

20 Hogy pedig láta a király Vigyázót és Szentet leszállani az égbõl, és azt mondá: Vágjátok le a fát és pusztítsátok el azt; de gyökereinek törzsökét a földben hagyjátok, és vas és ércz lánczokba [verve] a mezõ füvén, és égi harmattal öntöztessék és a mezei barmokkal legyen része, a míg hét idõ múlik el felette;

The tree which you saw, which became tall and strong, stretching up to heaven and seen from the ends of the earth;

τὸ δένδρον τὸ ἐν τῇ γῇ πεφυτευμένον οὗ ἡ ὅρασις μεγάλη σὺ εἶ βασιλεῦ

21 Ez a jelentése, oh király, és a felséges Isten végezése ez, a mely bekövetkezik az én uramra, a királyra,

Which had fair leaves and much fruit, and had in it food for all; under which the beasts of the field were living, and in the branches of which the birds of heaven had their resting-places:

καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὰ νοσσεύοντα ἐν αὐτῷ ἡ ἰσχὺς τῆς γῆς καὶ τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν γλωσσῶν πασῶν ἕως τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι σοὶ δουλεύουσι

22 És kivetnek téged az emberek közül, és a mezei barmokkal lesz a te lakozásod, és füvet adnak enned, mint az ökröknek, és égi harmattal öntöznek téged, és hét idõ múlik el feletted, mígnem megérted, hogy a felséges [Isten] uralkodik az emberek birodalmán, és annak adja azt, a kinek akarja.

It is you, O King, who have become great and strong: for your power is increased and stretching up to heaven, and your rule to the end of the earth.

τὸ δὲ ἀνυψωθῆναι τὸ δένδρον ἐκεῖνο καὶ ἐγγίσαι τῷ οὐρανῷ καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ ἅψασθαι τῶν νεφελῶν σύ βασιλεῦ ὑψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς ὑψώθη σου ἡ καρδία ὑπερηφανίᾳ καὶ ἰσχύι τὰ πρὸς τὸν ἅγιον καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ τὰ ἔργα σου ὤφθη καθότι ἐξερήμωσας τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ τοῦ ἡγιασμένου

23 Hogy pedig mondák, hogy a fa gyökereinek törzsökét hagyják meg: országod megmarad néked, mihelyest megismered, hogy az Ég uralkodik.

And as for the vision which the king saw of a watcher, a holy one, coming down from heaven, saying, Let the tree be cut down and given to destruction;

καὶ ἡ ὅρασις ἣν εἶδες ὅτι ἄγγελος ἐν ἰσχύι ἀπεστάλη παρὰ τοῦ κυρίου καὶ ὅτι εἶπεν ἐξᾶραι τὸ δένδρον καὶ ἐκκόψαι ἡ κρίσις τοῦ θεοῦ τοῦ μεγάλου ἥξει ἐπὶ σέ

24 Azért, oh király, az én tanácsom tessék néked, és vétkeidtõl igazság által szabadulj és a te hamisságaidtól a szegényekhez való irgalmasság által. Így talán tartós lesz a békességed.

This is the sense of it, O King, and it is the decision of the Most High which has come on my lord the king:

καὶ ὁ ὕψιστος καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπὶ σὲ κατατρέχουσιν

25 Mindez betelék Nabukodonozor királyon.

That they will send you out from among men, to be with the beasts of the field; they will give you grass for your food like the oxen, and you will be wet with the dew of heaven, and seven times will go by you, till you are certain that the Most High is ruler in the kingdom of men, and gives it to any man at his pleasure.

εἰς φυλακὴν ἀπάξουσί σε καὶ εἰς τόπον ἔρημον ἀποστελοῦσί σε

26 Tizenkét hónap mulva a babiloni királyi palotán sétála.

And as they gave orders to let the broken end and the roots of the tree be, so your kingdom will be safe for you after it is clear to you that the heavens are ruling.

καὶ ἡ ῥίζα τοῦ δένδρου ἡ ἀφεθεῖσα ἐπεὶ οὐκ ἐξερριζώθη ὁ τόπος τοῦ θρόνου σού σοι συντηρηθήσεται εἰς καιρὸν καὶ ὥραν ἰδοὺ ἐπὶ σὲ ἑτοιμάζονται καὶ μαστιγώσουσί σε καὶ ἐπάξουσι τὰ κεκριμένα ἐπὶ σέ

27 Szóla a király és mondá: Nem ez-é ama nagy Babilon, a melyet én építettem királyság házának, az én hatalmasságom ereje által és dicsõségem tisztességére?

For this cause, O King, let my suggestion be pleasing to you, and let your sins be covered by righteousness and your evil-doing by mercy to the poor, so that the time of your well-being may be longer.

κύριος ζῇ ἐν οὐρανῷ καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ δεήθητι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ πάσας τὰς ἀδικίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι ἵνα ἐπιείκεια δοθῇ σοι καὶ πολυήμερος γένῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας σου καὶ μὴ καταφθείρῃ σε τούτους τοὺς λόγους ἀγάπησον ἀκριβὴς γάρ μου ὁ λόγος καὶ πλήρης ὁ χρόνος σου

28 Még a szó a király szájában volt, a mikor szózat szálla le az égbõl: Néked szól, oh Nabukodonozor király, a birodalom elvétetett tõled.

All this came to King Nebuchadnezzar.

καὶ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν λόγων ναβουχοδονοσορ ὡς ἤκουσε τὴν κρίσιν τοῦ ὁράματος τοὺς λόγους ἐν τῇ καρδίᾳ συνετήρησε

29 És kivetnek téged az emberek közül, és a mezei barmokkal lesz a lakozásod, [és] füvet adnak enned, mint az ökröknek, és hét idõ múlik el feletted, a míg megesméred, hogy a felséges [Isten] uralkodik az emberek birodalmán, és annak adja azt, a kinek akarja.

At the end of twelve months he was walking on the roof of his great house in Babylon.

καὶ μετὰ μῆνας δώδεκα ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ περιεπάτει καὶ ἐπὶ τῶν πύργων αὐτῆς διεπορεύετο

30 Abban az órában betelék a beszéd Nabukodonozoron: és az emberek közül kivetteték, és füvet evék mint az ökrök, és égi harmattal öntözteték az õ teste, mígnem szõre megnöve, mint a saskeselyû [tolla,] és körmei, mint a madarakéi.

The king made answer and said, Is this not great Babylon, which I have made for the living-place of kings, by the strength of my power and for the glory of my honour?

καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὕτη ἐστὶ βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἣν ἐγὼ ᾠκοδόμησα καὶ οἶκος βασιλείας μου ἐν ἰσχύι κράτους μου κληθήσεται εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου

31 És az idõ elteltével én, Nabukodonozor, szemeimet az égre emelém, és az én értelmem visszajöve, és áldám a felséges [Istent,] és dícsérém és dicsõítém az örökké élõt, kinek hatalma örökkévaló hatalom és országa nemzedékrõl-nemzedékre [áll.

While the word was still in the king's mouth, a voice came down from heaven, saying, O King Nebuchadnezzar, to you it is said: The kingdom has gone from you:

καὶ ἐπὶ συντελείας τοῦ λόγου αὐτοῦ φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἤκουσε σοὶ λέγεται ναβουχοδονοσορ βασιλεῦ ἡ βασιλεία βαβυλῶνος ἀφῄρηταί σου καὶ ἑτέρῳ δίδοται ἐξουθενημένῳ ἀνθρώπῳ ἐν τῷ οἴκῳ σου ἰδοὺ ἐγὼ καθίστημι αὐτὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας σου καὶ τὴν ἐξουσίαν σου καὶ τὴν δόξαν σου καὶ τὴν τρυφήν σου παραλήψεται ὅπως ἐπιγνῷς ὅτι ἐξουσία ν ἔχει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἀνθρώπων καὶ ᾧ ἐὰν βούληται δώσει αὐτήν ἕως δὲ ἡλίου ἀνατολῆς βασιλεὺς ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ κρατήσει τῆς δόξης σου καὶ τῆς ἰσχύος σου καὶ τῆς ἐξουσίας σου

32 És a föld minden lakosa olyan mint a semmi; és az õ akaratja szerint cselekszik az ég seregében és a föld lakosai között, és nincs, a ki az õ kezét megfoghatná és ezt mondaná néki: Mit cselekedtél?

And they will send you out from among men, to be with the beasts of the field; they will give you grass for your food like the oxen, and seven times will go by you, till you are certain that the Most High is ruler in the kingdom of men, and gives it to any man at his pleasure.

καὶ οἱ ἄγγελοι διώξονταί σε ἐπὶ ἔτη ἑπτά καὶ οὐ μὴ ὀφθῇς οὐδ' οὐ μὴ λαλήσῃς μετὰ παντὸς ἀνθρώπου χόρτον ὡς βοῦν σε ψωμίσουσι καὶ ἀπὸ τῆς χλόης τῆς γῆς ἔσται ἡ νομή σο υ ἰδοὺ ἀντὶ τῆς δόξης σου δήσουσί σε καὶ τὸν οἶκον τῆς τρυφῆς σου καὶ τὴν βασιλείαν σου ἕτερος ἕξει

33 Abban az idõben visszatére hozzám az én értelmem, és országom dicsõségére az én ékességem, és méltóságom is visszatére hozzám, és az én tanácsosaim és fõembereim fölkeresének engem, és visszahelyeztettem az én országomba, és rendkívüli nagyság adatott nékem.

That very hour the order about Nebuchadnezzar was put into effect: and he was sent out from among men, and had grass for his food like the oxen, and his body was wet with the dew of heaven, till his hair became long as eagles' feathers and his nails like those of birds.

ἕως δὲ πρωὶ πάντα τελεσθήσεται ἐπὶ σέ ναβουχοδονοσορ βασιλεῦ βαβυλῶνος καὶ οὐχ ὑστερήσει ἀπὸ πάντων τούτων οὐθέν [33α] ἐγὼ ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος ἑπτ ὰ ἔτη ἐπεδήθην χόρτον ὡς βοῦν ἐψώμισάν με καὶ ἀπὸ τῆς χλόης τῆς γῆς ἤσθιον καὶ μετὰ ἔτη ἑπτὰ ἔδωκα τὴν ψυχήν μου εἰς δέησιν καὶ ἠξίωσα περὶ τῶν ἁμαρτιῶν μου κατὰ πρ όσωπον κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου ἐδεήθην [33β] καὶ αἱ τρίχες μου ἐγένοντο ὡς πτέρυγες ἀετοῦ οἱ ὄνυχές μου ὡσε ὶ λέοντος ἠλλοιώθη ἡ σάρξ μου καὶ ἡ καρδία μου γυμνὸς περιεπάτουν μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς ἐνύπνιον εἶδον καὶ ὑπόνοιαί με εἰλήφασι καὶ διὰ χρόνου ὕπνος με ἔλαβε πολὺς κ αὶ νυσταγμὸς ἐπέπεσέ μοι

34 Most [azért] én, Nabukodonozor, dicsérem, magasztalom és dicsõítem a mennyei királyt: mert minden cselekedete igazság, és az õ utai ítélet, és azokat, a kik kevélységben járnak, megalázhatja.

And at the end of the days, I, Nebuchadnezzar, lifting up my eyes to heaven, got back my reason, and, blessing the Most High, I gave praise and honour to him who is living for ever, whose rule is an eternal rule and whose kingdom goes on from generation to generation.

καὶ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ὁ χρόνος μου τῆς ἀπολυτρώσεως ἦλθε καὶ αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ αἱ ἄγνοιαί μου ἐπληρώθησαν ἐναντίον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐδεήθην περὶ τ ῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου καὶ ἰδοὺ ἄγγελος εἷς ἐκάλεσέ με ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγων ναβουχοδονοσορ δούλευσον τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ τῷ ἁγίῳ καὶ δὸς δόξαν τῷ ὑψίστῳ τὸ βασίλειον τοῦ ἔθνους σού σοι ἀποδίδοται

1 Belsazár király nagy lakomát szerze az õ ezer fõemberének, és az ezer elõtt bort ivék.

Belshazzar the king made a great feast for a thousand of his lords, drinking wine before the thousand.

1 Belsazár király nagy lakomát szerze az õ ezer fõemberének, és az ezer elõtt bort ivék.

Belshazzar the king made a great feast for a thousand of his lords, drinking wine before the thousand.

βαλτασαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν ἑστιατορίαν μεγάλην τοῖς ἑταίροις αὐτοῦ καὶ ἔπινεν οἶνον

2 Borozás közben mondá Belsazár, hogy hozzák elõ az arany és ezüst edényeket, a melyeket elvive Nabukodonozor, az õ atyja a jeruzsálemi templomból, hogy igyanak azokból a király és az õ fõemberei, az õ feleségei és az õ ágyasai.

Belshazzar, while he was overcome with wine, gave orders for them to put before him the gold and silver vessels which Nebuchadnezzar, his father, had taken from the Temple in Jerusalem; so that the king and his lords, his wives and his other women, might take their drink from them.

καὶ ἀνυψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἐνέγκαι τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ἃ ἤνεγκε ναβουχοδονοσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀπὸ ιερουσαλημ καὶ οἰνοχοῆσαι ἐν αὐτοῖς τοῖς ἑταίροις αὐτοῦ

3 Akkor elõhozák az arany edényeket, a melyeket elvivének az Isten házának templomából, mely Jeruzsálemben vala, és ivának azokból a király és az õ fõemberei, az õ feleségei és az õ ágyasai.

Then they took in the gold and silver vessels which had been in the Temple of the house of God at Jerusalem; and the king and his lords, his wives and his other women, took wine from them.

καὶ ἠνέχθη καὶ ἔπινον ἐν αὐτοῖς

4 Bort ivának, és dicsérék az arany-, ezüst-, ércz-, vas-, fa- és kõisteneket.

They took their wine and gave praise to the gods of gold and silver, of brass and iron and wood and stone.

καὶ ηὐλόγουν τὰ εἴδωλα τὰ χειροποίητα αὐτῶν καὶ τὸν θεὸν τοῦ αἰῶνος οὐκ εὐλόγησαν τὸν ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν

5 Abban az órában emberi kéznek ujjai tünének fel, és írának a gyertyatartóval szemben a király palotájának meszelt falán, és a király nézé azt a kézfejet, a mely ír vala.

In that very hour the fingers of a man's hand were seen, writing opposite the support for the light on the white wall of the king's house, and the king saw the part of the hand which was writing.

ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἐξῆλθον δάκτυλοι ὡσεὶ χειρὸς ἀνθρώπου καὶ ἔγραψαν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι τοῦ φωτὸς ἔναντι τοῦ βασιλέως βαλ τασαρ καὶ εἶδε χεῖρα γράφουσαν

6 Ekkor a király ábrázatja megváltozék, és az õ gondolatai megháborították õt, és derekának inai megoldódának és az õ térdei egymáshoz verõdének.

Then the colour went from the king's face, and he was troubled by his thoughts; strength went from his body, and his knees were shaking.

καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ ἠλλοιώθη καὶ φόβοι καὶ ὑπόνοιαι αὐτὸν κατέσπευδον ἔσπευσεν οὖν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐξανέστη καὶ ἐώρα τὴν γραφὴν ἐκείνην καὶ οἱ συνεταῖροι κύκλῳ αὐτοῦ ἐ καυχῶντο

7 Erõsen kiáltozék a király, hogy hozzák elõ a varázslókat, a Káldeusokat és jövendölõket. Szóla a király és monda a babiloni bölcseknek: Akárki legyen az az ember, a ki elolvassa ezt az írást, és annak értelmét megjelenti nékem, bíborba öltöztetik és aranyláncz lesz a nyakában, és mint harmadik parancsol az országban.

The king, crying out with a loud voice, said that the users of secret arts, the Chaldaeans, and the readers of signs, were to be sent for. The king made answer and said to the wise men of Babylon, Whoever is able to make out this writing, and make clear to me the sense of it, will be clothed in purple and have a chain of gold round his neck, and will be a ruler of high authority in the kingdom.

καὶ ὁ βασιλεὺς ἐφώνησε φωνῇ μεγάλῃ καλέσαι τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ φαρμακοὺς καὶ χαλδαίους καὶ γαζαρηνοὺς ἀπαγγεῖλαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς καὶ εἰσεπορεύοντο ἐπὶ θεωρί αν ἰδεῖν τὴν γραφήν καὶ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς οὐκ ἐδύναντο συγκρῖναι τῷ βασιλεῖ τότε ὁ βασιλεὺς ἐξέθηκε πρόσταγμα λέγων πᾶς ἀνήρ ὃς ἂν ὑποδείξῃ τὸ σύγκριμα τῆς γραφ ῆς στολιεῖ αὐτὸν πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιθήσει αὐτῷ καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐξουσία τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας

8 Akkor bemenének a király bölcsei mind, de nem tudták elolvasni az írást, sem annak értelmét megfejteni a királynak.

Then all the king's wise men came in: but they were not able to make out the writing or give the sense of it to the king.

καὶ εἰσεπορεύοντο οἱ ἐπαοιδοὶ καὶ φαρμακοὶ καὶ γαζαρηνοί καὶ οὐκ ἠδύνατο οὐδεὶς τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς ἀπαγγεῖλαι

9 Akkor Belsazár király igen megrettene, és az õ ábrázatja elváltozék rajta, és az õ fõemberei is megzavarodának.

Then King Belshazzar was greatly troubled and the colour went from his face, and his lords were at a loss.

τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὴν βασίλισσαν περὶ τοῦ σημείου καὶ ὑπέδειξεν αὐτῇ ὡς μέγα ἐστί καὶ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐ δύναται ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς

10 A királyasszony a király és az õ fõembereinek beszédei miatt beméne a lakoma házába, [és] szóla a királyasszony, és monda: Király, örökké élj! Ne rettentsenek téged a te gondolataid, és a te ábrázatod ne változzék el!

The queen, because of the words of the king and his lords, came into the house of the feast: the queen made answer and said, O King, have life for ever; do not be troubled by your thoughts or let the colour go from your face:

τότε ἡ βασίλισσα ἐμνήσθη πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ δανιηλ ὃς ἦν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ιουδαίας

11 Van egy férfiú a te országodban, a kiben a szent isteneknek lelke van, és a te atyád idejében értelem, tudomány, és az istenek bölcseségéhez hasonló bölcseség találtaték benne, és a kit Nabukodonozor király, a te atyád, az írástudók, varázslók, Káldeusok és jövendölõk fejévé tõn; igen, a te atyád, a király;

There is a man in your kingdom in whom is the spirit of the holy gods; and in the days of your father, light and reason like the wisdom of the gods were seen in him: and King Nebuchadnezzar, your father, made him master of the wonder-workers, and the users of secret arts, and the Chaldaeans, and the readers of signs;

καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ ὁ ἄνθρωπος ἐπιστήμων ἦν καὶ σοφὸς καὶ ὑπερέχων πάντας τοὺς σοφοὺς βαβυλῶνος

12 Mivelhogy Dánielben, a kit a király Baltazárnak nevezett, nagyobb lélek, tudomány és értelem, álmoknak magyarázata és titkok megjelentése és rejtélyek megfejtése találtatott. Most [azért] hivattassék elõ Dániel, és õ megjelenti az értelmet.

Because a most special spirit, and knowledge and reason and the power of reading dreams and unfolding dark sayings and answering hard questions, were seen to be in him, even in Daniel (named Belteshazzar by the king): now let Daniel be sent for, and he will make clear the sense of the writing.

καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ ἐστι καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρός σου τοῦ βασιλέως συγκρίματα ὑπέρογκα ὑπέδειξε ναβουχοδονοσορ τῷ πατρί σου

13 Erre Dániel a király elé viteték. Szóla a király, és monda Dánielnek: Te vagy-é ama Dániel, a ki a júdabeli foglyok fiai közül való, a kit ide hozott a király, az én atyám, Júdából?

Then they took Daniel in before the king; the king made answer and said to Daniel, So you are that Daniel, of the prisoners of Judah, whom my father took out of Judah.

τότε δανιηλ εἰσήχθη πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ

14 És a ki felõl hallottam, hogy az isteneknek lelke van benned, és értelem és tudomány és kiváló bölcseség találtatott te benned?

And I have had news of you, that the spirit of the gods is in you, and that light and reason and special wisdom have been seen in you.

15 Csak imént hozatának elém a bölcsek és varázslók, hogy elolvassák ezt az írást és jelentését tudassák velem; de nem tudják a dolog értelmét megjelenteni.

And now the wise men, the users of secret arts, have been sent in before me for the purpose of reading this writing and making clear to me the sense of it: but they are not able to make clear the sense of the thing:

16 De felõled azt hallottam, hogy te tudod az értelmet megfejteni és a titkokat megoldani; most azért, ha el tudod olvasni ezt az írást és értelmét nékem megmondani, bíborba öltöztetel és aranyláncz lesz a nyakadon, és mint harmadik uralkodol az országban.

And I have had news of you, that you have the power of making things clear, and of answering hard questions: now if you are able to make out the writing and give me the sense of it, you will be clothed in purple and have a gold chain round your neck and be a ruler of high authority in the kingdom.

ὦ δανιηλ δύνῃ μοι ὑποδεῖξαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς καὶ στολιῶ σε πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιθήσω σοι καὶ ἔξεις ἐξουσίαν τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας μου

17 Erre Dániel felele, és monda a királynak: Ajándékaid tiéid legyenek, és adományaidat másnak adjad, mindazáltal az írást elolvasom a királynak, és jelentését megmondom néki.

Then Daniel made answer and said to the king, Keep your offerings for yourself, and give your rewards to another; but I, after reading the writing to the king, will give him the sense of it.

τότε δανιηλ ἔστη κατέναντι τῆς γραφῆς καὶ ἀνέγνω καὶ οὕτως ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ αὕτη ἡ γραφή ἠρίθμηται κατελογίσθη ἐξῆρται καὶ ἔστη ἡ γράψασα χείρ καὶ αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτῶν

18 Te, oh király! A felséges Isten birodalmat és méltóságot, dicsõséget és tisztességet ada Nabukodonozornak, a te atyádnak;

As for you, O King, the Most High God gave to Nebuchadnezzar, your father, the kingdom and great power and glory and honour:

19 És a méltóság miatt, a melyet ada néki, a népek, nemzetek és nyelvek mind féltek és rettegtek tõle; megölt, a kit akart; és életben tartott a kit akart; felemelt, a kit akart; és megalázott, a kit akart;

And because of the great power he gave him, all peoples and nations and languages were shaking in fear before him: some he put to death and others he kept living, at his pleasure, lifting up some and putting others down as it pleased him.

20 De mikor a szíve felfuvalkodott, és a lelke megkeményedett megátalkodottan: levetteték az õ birodalmának királyi székébõl, és dicsõségét elvevék tõle;

But when his heart was lifted up and his spirit became hard with pride, he was put down from his place as king, and they took his glory from him:

21 És az emberek fiai közül kivetteték, és az õ szíve olyanná lõn, mint a barmoké; és a vadszamarakkal lõn az õ lakása, és fûvel etették õt, mint az ökröket, és a teste égi harmattal öntöztetett, míg megismeré, hogy a felséges Isten uralkodik az emberek országán, és azt helyezteti arra, a kit akar.

And he was sent out from among the sons of men; and his heart was made like the beasts', and he was living with the asses of the fields; he had grass for his food like the oxen, and his body was wet with the dew of heaven, till he was certain that the Most High is ruler in the kingdom of men, and gives power over it to anyone at his pleasure.

22 És te, Belsazár, az õ fia, nem aláztad meg a szívedet, noha mindezt tudtad.

And you, his son, O Belshazzar, have not kept your heart free from pride, though you had knowledge of all this;

23 Sõt felemelkedtél az egek Ura ellen, és az õ házának edényeit elõdbe hozták, és te és a te fõembereid, a te feleségeid és a te ágyasaid bort ittak azokból; és az ezüst- és arany-, ércz-, vas-, fa- és kõisteneket dícséréd, a kik nem látnak, sem nem hallanak, sem nem értenek; az Istent pedig, a kinek kezében van a te lelked, és elõtte minden te útad, nem dicsõítetted.

But you have been lifting yourself up against the Lord of heaven, and they have put the vessels of his house before you, and you and your lords, your wives and your women, have taken wine in them; and you have given praise to gods of silver and gold, of brass and iron and wood and stone, who are without the power of seeing or hearing, and without knowledge: and to the God in whose hand your breath is, and whose are all your ways, you have not given glory;

βασιλεῦ σὺ ἐποιήσω ἑστιατορίαν τοῖς φίλοις σου καὶ ἔπινες οἶνον καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἠνέχθη σοι καὶ ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς σὺ καὶ οἱ μεγιστᾶνές σου καὶ ᾗνέσατε πάντα τὰ εἴδωλα τὰ χειροποίητα τῶν ἀνθρώπων καὶ τῷ θεῷ τῷ ζῶντι οὐκ εὐλογήσατε καὶ τὸ πνεῦμά σου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ τὸ βασίλειόν σου αὐτὸς ἔδωκέ σοι καὶ οὐκ εὐλόγησας αὐτὸν οὐδὲ ᾔνεσας αὐτῷ

24 Azért küldetett õ általa ez a kéz, és jegyeztetett fel ez az írás.

Then the part of the hand was sent out from before him, and this writing was recorded.

25 És ez az írás, a mely feljegyeztetett: Mene, Mene, Tekel, Ufarszin!

And this is the writing which was recorded, Mene, tekel, peres.

26 Ez [pedig] e szavaknak az értelme: Mene, [azaz] számba vette Isten a te országlásodat és véget vet annak.

This is the sense of the words: Mene; your kingdom has been numbered by God and ended.

26-28 τοῦτο τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς ἠρίθμηται ὁ χρόνος σου τῆς βασιλείας ἀπολήγει ἡ βασιλεία σου συντέτμηται καὶ συντετέλεσται ἡ βασιλεία σου τοῖς μήδοις καὶ τοῖς πέρσαις δίδοται

27 Tekel, [azaz] megmérettél a mérlegen és híjjával találtattál.

Tekel; you have been put in the scales and seen to be under weight.

26-28

28 Peresz, [azaz] elosztatott a te országod és adatott a médeknek és persáknak.

Peres; your kingdom has been cut up and given to the Medes and Persians.

26-28

29 Akkor szóla Belsazár, és öltöztették Dánielt bíborba, és aranyláncot [vetének] nyakába, és kikiálták felõle, hogy õ parancsol mint harmadik az országban.

Then, by the order of Belshazzar, they put a purple robe on Daniel, and a gold chain round his neck, and a public statement was made that he was to be a ruler of high authority in the kingdom.

τότε βαλτασαρ ὁ βασιλεὺς ἐνέδυσε τὸν δανιηλ πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιέθηκεν αὐτῷ καὶ ἔδωκεν ἐξουσίαν αὐτῷ τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας αὐτοῦ

30 Ugyanazon az éjszakán megölték Belsazár, a Káldeusok királya.

That very night Belshazzar, the king of the Chaldaeans, was put to death.

καὶ τὸ σύγκριμα ἐπῆλθε βαλτασαρ τῷ βασιλεῖ καὶ τὸ βασίλειον ἐξῆρται ἀπὸ τῶν χαλδαίων καὶ ἐδόθη τοῖς μήδοις καὶ τοῖς πέρσαις

1 Tetszék Dáriusnak, és rendele a birodalom fölé százhúsz tiszttartót, hogy az egész birodalomban legyenek;

\5:31\And Darius the Mede took the kingdom, being then about sixty-two years old.

καὶ ἀρταξέρξης ὁ τῶν μήδων παρέλαβε τὴν βασιλείαν καὶ δαρεῖος πλήρης τῶν ἡμερῶν καὶ ἔνδοξος ἐν γήρει

2 És azok fölé három igazgatót, a kik közül egy vala Dániel, hogy a tiszttartók nékik adjanak számot, és a királynak semmi károsodása ne legyen.

\6:1\Darius was pleased to put over the kingdom a hundred and twenty captains, who were to be all through the kingdom;

καὶ κατέστησε σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ

3 Akkor ez a Dániel felülhaladá az igazgatókat és a tiszttartókat, mivelhogy rendkivüli lélek volt benne, úgy hogy a király õt szándékozék tenni az egész birodalom fölé.

\6:2\And over them were three chief rulers, of whom Daniel was one; and the captains were to be responsible to the chief rulers, so that the king might undergo no loss.

καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄνδρας τρεῖς ἡγουμένους αὐτῶν καὶ δανιηλ εἷς ἦν τῶν τριῶν ἀνδρῶν

4 Akkor az igazgatók és tiszttartók igyekvének okot találni Dániel ellen a birodalom dolgai miatt; de semmi okot vagy vétket nem találhatának; mert hûséges volt, és semmi fogyatkozás, sem vétek nem találtaték benne.

\6:3\Then this Daniel did his work better than the chief rulers and the captains, because there was a special spirit in him; and it was the king's purpose to put him over all the kingdom.

ὑπὲρ πάντας ἔχων ἐξουσίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ δανιηλ ἦν ἐνδεδυμένος πορφύραν καὶ μέγας καὶ ἔνδοξος ἔναντι δαρείου τοῦ βασιλέως καθότι ἦν ἔνδοξος καὶ ἐπιστήμων καὶ συνε τός καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ καὶ εὐοδούμενος ἐν ταῖς πραγματείαις τοῦ βασιλέως αἷς ἔπρασσε τότε ὁ βασιλεὺς ἐβουλεύσατο καταστῆσαι τὸν δανιηλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας α ὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας οὓς κατέστησε μετ' αὐτοῦ καὶ σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτά

5 Akkor mondák azok a férfiak: Nem találunk ebben a Dánielben semmi okot, hacsak nem találhatunk ellene [valamit] az õ Istenének törvényében!

\6:4\Then the chief rulers and the captains were looking for some cause for putting Daniel in the wrong in connection with the kingdom, but they were unable to put forward any wrongdoing or error against him; because he was true, and no error or wrong was to be seen in him.

ὅτε δὲ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς καταστῆσαι τὸν δανιηλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ τότε βουλὴν καὶ γνώμην ἐβουλεύσαντο ἐν ἑαυτοῖς οἱ δύο νεανίσκοι πρὸς ἀλλήλους λέγοντ ες ἐπεὶ οὐδεμίαν ἁμαρτίαν οὐδὲ ἄγνοιαν ηὕρισκον κατὰ τοῦ δανιηλ περὶ ἧς κατηγορήσουσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα

6 Akkor azok az igazgatók és tiszttartók berohantak a királyhoz, és így szólának: Dárius király, örökké élj!

\6:5\Then these men said, We will only get a reason for attacking Daniel in connection with the law of his God.

καὶ εἶπαν δεῦτε στήσωμεν ὁρισμὸν καθ' ἑαυτῶν ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐκ ἀξιώσει ἀξίωμα καὶ οὐ μὴ εὕξηται εὐχὴν ἀπὸ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ δαρείου τ οῦ βασιλέως εἰ δὲ μή ἀποθανεῖται ἵνα ἠττήσωσι τὸν δανιηλ ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ῥιφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ᾔδεισαν γὰρ ὅτι δανιηλ προσεύχεται καὶ δεῖται κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρὶς τῆς ἡμέρας

7 Tanácsot tartottak az ország összes igazgatói: a helytartók, fejedelmek, tanácsosok és a kormányzók, hogy királyi végzés hozassék, és erõs tilalom adassék, hogy ha valaki harmincz napig kér valamit valamely istentõl vagy embertõl, tekívüled, oh király, vettessék az oroszlánok vermébe.

\6:6\Then these chief rulers and the captains came to the king and said to him, O King Darius, have life for ever.

τότε προσήλθοσαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι καὶ εἶπαν ἐναντίον τοῦ βασιλέως

8 Most [azért,] oh király, erõsítsd meg e tilalmat és add ki írásban, hogy meg ne változtassék a médek és persák vissza nem vonható törvénye szerint.

\6:7\All the chief rulers of the kingdom, the chiefs and the captains, the wise men and the rulers, have made a common decision to put in force a law having the king's authority, and to give a strong order, that whoever makes any request to any god or man but you, O King, for thirty days, is to be put into the lions' hole.

ὁρισμὸν καὶ στάσιν ἐστήσαμεν ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν ἢ ἀξιώσῃ ἀξίωμά τι παρὰ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ δαρείου τοῦ βασιλέως ῥιφήσετ αι εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων

9 Annakokáért Dárius király adott írást és tilalmat.

\6:8\Now, O King, put the order in force, signing the writing so that it may not be changed, like the law of the Medes and Persians which may not come to an end.

καὶ ἠξίωσαν τὸν βασιλέα ἵνα στήσῃ τὸν ὁρισμὸν καὶ μὴ ἀλλοιώσῃ αὐτόν διότι ᾔδεισαν ὅτι δανιηλ προσεύχεται καὶ δεῖται τρὶς τῆς ἡμέρας ἵνα ἠττηθῇ διὰ τοῦ βασιλέως καὶ ῥιφ ῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων

10 Dániel pedig, a mint megtudta, hogy megiratott az írás, beméne az õ házába; és az õ felsõ termének ablakai nyitva valának Jeruzsálem felé; és háromszor napjában térdeire esék, könyörge és dícséretet tõn az õ Istene elõtt, a miként azelõtt cselekszik vala.

\6:9\For this reason King Darius put his name on the writing and the order.

καὶ οὕτως ὁ βασιλεὺς δαρεῖος ἔστησε καὶ ἐκύρωσεν

11 Akkor azok a férfiak berohantak és megtalálák Dánielt, a mint könyörge és esedezék az õ Istene elõtt.

\6:10\And Daniel, on hearing that the writing had been signed, went into his house; (now he had windows in his room on the roof opening in the direction of Jerusalem;) and three times a day he went down on his knees in prayer and praise before his God, as he had done before.

ἐπιγνοὺς δὲ δανιηλ τὸν ὁρισμόν ὃν ἔστησε κατ' αὐτοῦ θυρίδας ἤνοιξεν ἐν τῷ ὑπερῴῳ αὐτοῦ κατέναντι ιερουσαλημ καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ τρὶς τῆς ἡμέρας καθὼς ἐποί ει ἔμπροσθεν καὶ ἐδεῖτο

12 Ekkor bemenének, és mondák a királynak a király tilalma felõl: Nem megírtad-é a tilalmat, hogy ha valaki kér valamit valamely istentõl vagy embertõl harmincz napig, tekívüled oh király, vettessék az oroszlánok vermébe? Felele a király és monda: Áll a szó! a médek és persák vissza nem vonható törvénye szerint.

\6:11\Then these men were watching and saw Daniel making prayers and requesting grace before his God.

καὶ αὐτοὶ ἐτήρησαν τὸν δανιηλ καὶ κατελάβοσαν αὐτὸν εὐχόμενον τρὶς τῆς ἡμέρας καθ' ἑκάστην ἡμέραν

13 Erre felelének, és mondák a királynak: Dániel, a ki a júdabeli foglyok fiai közül való, nem becsül téged, oh király, sem a tilalmat, a mit megírtál; hanem háromszor napjában elkönyörgi könyörgését.

\6:12\Then they came near before the king and said, O King, have you not put your name to an order that any man who makes a request to any god or man but you, O King, for thirty days, is to be put into the lions' hole? The king made answer and said, The thing is fixed by the law of the Medes and Persians which may not come to an end.

τότε οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐνέτυχον τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν δαρεῖε βασιλεῦ οὐχ ὁρισμὸν ὡρίσω ἵνα πᾶς ἄνθρωπος μὴ εὔξηται εὐχὴν μηδὲ ἀξιώσῃ ἀξίωμα παρὰ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερ ῶν τριάκοντα ἀλλὰ παρὰ σοῦ βασιλεῦ εἰ δὲ μή ῥιφήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς ἀκριβὴς ὁ λόγος καὶ μενεῖ ὁ ὁρισμός [13α] καὶ εἶπο ν αὐτῷ ὁρκίζομέν σε τοῖς μήδων καὶ περσῶν δόγμασιν ἵνα μὴ ἀλλοιώσῃς τὸ πρόσταγμα μηδὲ θαυμάσῃς πρόσωπον καὶ ἵνα μὴ ἐλαττώσῃς τι τῶν εἰρημένων καὶ κολάσῃς τὸν ἄνθ ρωπον ὃς οὐκ ἐνέμεινε τῷ ὁρισμῷ τούτῳ καὶ εἶπεν οὕτως ποιήσω καθὼς λέγετε καὶ ἔστηκέ μοι τοῦτο

14 Akkor a király, a mint hallotta ezt, igen restelkedék a miatt, és szíve szerint azon volt, hogy Dánielt megszabadítsa, és napnyugotig törekedék õt megmenteni.

\6:13\Then they made answer and said before the king, Daniel, one of the prisoners of Judah, has no respect for you, O King, or for the order signed by you, but three times a day he makes his prayer to God.

καὶ εἶπαν ἰδοὺ εὕρομεν δανιηλ τὸν φίλον σου εὐχόμενον καὶ δεόμενον τοῦ προσώπου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρὶς τῆς ἡμέρας

15 Erre azok a férfiak berohantak a királyhoz, és mondák a királynak: Tudd meg, király, hogy ez a médek és persák törvénye, hogy semmi tilalom vagy végzés, a melyet a király rendel, meg ne változtassék.

\6:14\When this thing came to the king's ears, it was very evil to him, and his heart was fixed on keeping Daniel safe, and till the going down of the sun he was doing everything in his power to get him free.

καὶ λυπούμενος ὁ βασιλεὺς εἶπεν ῥιφῆναι τὸν δανιηλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων κατὰ τὸν ὁρισμόν ὃν ἔστησε κατ' αὐτοῦ τότε ὁ βασιλεὺς σφόδρα ἐλυπήθη ἐπὶ τῷ δανιηλ καὶ ἐβ οήθει τοῦ ἐξελέσθαι αὐτὸν ἕως δυσμῶν ἡλίου ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν σατραπῶν

16 Erre szóla a király, és elõhozák Dánielt, és veték az oroszlánok vermébe. Szóla a király, és mondá Dánielnek: A te Istened, a kinek te szüntelen szolgálsz, õ szabadítson meg téged!

\6:15\Then these men said to the king, Be certain, O King, that by the law of the Medes and Persians no order or law which the king has put into force may be changed.

καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐξελέσθαι αὐτὸν ἀπ' αὐτῶν

17 És hozának egy követ, és oda tevék a verem szájára, és megpecsétlé a király az õ gyûrûjével és az õ fõembereinek gyûrûivel, hogy semmi meg ne változtassék Dánielre nézve.

\6:16\Then the king gave the order, and they took Daniel and put him into the lions' hole. The king made answer and said to Daniel, Your God, whose servant you are at all times, will keep you safe.

ἀναβοήσας δὲ δαρεῖος ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ δανιηλ ὁ θεός σου ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς τρὶς τῆς ἡμέρας αὐτὸς ἐξελεῖταί σε ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων ἕως πρωὶ θάρρει

18 Erre eltávozék a király az õ palotájába, és étlen tölté az éjszakát, és vigasságtevõ szerszámokat sem hozata eléje; kerülte õt az álom.

\6:17\Then they got a stone and put it over the mouth of the hole, and it was stamped with the king's stamp and with the stamp of the lords, so that the decision about Daniel might not be changed.

τότε δανιηλ ἐρρίφη εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων καὶ ἠνέχθη λίθος καὶ ἐτέθη εἰς τὸ στόμα τοῦ λάκκου καὶ ἐσφραγίσατο ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δακτυλίῳ ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖς δακτυλίοι ς τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ ὅπως μὴ ἀπ' αὐτῶν ἀρθῇ ὁ δανιηλ ἢ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀνασπάσῃ ἐκ τοῦ λάκκου

19 Hajnalban a király azonnal felkele még szürkületkor, és sietve az oroszlánok verméhez méne.

\6:18\Then the king went to his great house, and took no food that night, and no ... were placed before him, and his sleep went from him.

τότε ὑπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ βασίλεια αὐτοῦ καὶ ηὐλίσθη νῆστις καὶ ἦν λυπούμενος περὶ τοῦ δανιηλ τότε ὁ θεὸς τοῦ δανιηλ πρόνοιαν ποιούμενος αὐτοῦ ἀπέκλεισε τὰ στόμ ατα τῶν λεόντων καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ δανιηλ

20 És mikor közel ére a veremhez, szomorú szóval kiálta Dánielnek; szóla a király, és monda Dánielnek: Dániel! az élõ Istennek szolgája, a te Istened, a kinek te szüntelen szolgálsz, meg tudott-é szabadítani téged az oroszlánoktól?

\6:19\Then very early in the morning the king got up and went quickly to the lions' hole.

καὶ ὁ βασιλεὺς δαρεῖος ὤρθρισε πρωὶ καὶ παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς σατράπας καὶ πορευθεὶς ἔστη ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ λάκκου τῶν λεόντων

21 Akkor Dániel szóla a királynak: Király, örökké élj!

\6:20\And when he came near the hole where Daniel was, he gave a loud cry of grief; the king made answer and said to Daniel, O Daniel, servant of the living God, is your God, whose servant you are at all times, able to keep you safe from the lions?

τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὸν δανιηλ φωνῇ μεγάλῃ μετὰ κλαυθμοῦ λέγων ὦ δανιηλ εἰ ἄρα ζῇς καὶ ὁ θεός σου ᾧ λατρεύεις ἐνδελεχῶς σέσωκέ σε ἀπὸ τῶν λεόντων καὶ οὐκ ἠχρείω κάν σε

22 Az én Istenem elbocsátá az õ angyalát, és bezárá az oroszlánok száját és nem árthattak nékem; mert ártatlannak találtattam õ elõtte és te elõtted sem követtem el, oh király, semmi vétket.

\6:21\Then Daniel said to the king, O King, have life for ever.

τότε δανιηλ ἐπήκουσε φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν βασιλεῦ ἔτι εἰμὶ ζῶν

23 Akkor a király igen örvende, és Dánielt kihozatá a verembõl. És kivevék Dánielt a verembõl, és semmi sérelem nem találtaték õ rajta: mert hitt az õ Istenében.

\6:22\My God has sent his angel to keep the lions' mouths shut, and they have done me no damage: because I was seen to be without sin before him; and further, before you, O King, I have done no wrong.

καὶ σέσωκέ με ὁ θεὸς ἀπὸ τῶν λεόντων καθότι δικαιοσύνη ἐν ἐμοὶ εὑρέθη ἐναντίον αὐτοῦ καὶ ἐναντίον δὲ σοῦ βασιλεῦ οὔτε ἄγνοια οὔτε ἁμαρτία εὑρέθη ἐν ἐμοί σὺ δὲ ἤκουσας ἀνθρώπων πλανώντων βασιλεῖς καὶ ἔρριψάς με εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων εἰς ἀπώλειαν

24 És parancsola a király, és elõhozák azokat a férfiakat, a kik Dánielt vádolák, és az oroszlánok vermébe vettetének mind õk, mind fiaik és feleségeik; és még a verem fenekére sem jutának, a mikor rájok rontának az oroszlánok és minden csontjokat összezúzták.

\6:23\Then the king was very glad, and gave orders for them to take Daniel up out of the hole. So Daniel was taken up out of the hole and he was seen to be untouched, because he had faith in his God.

τότε συνήχθησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις καὶ εἶδον τὸν δανιηλ ὡς οὐ παρηνώχλησαν αὐτῷ οἱ λέοντες

25 Akkor Dárius király ira minden népnek, nemzetnek és nyelvnek, a kik az egész földön lakozának: Békességtek bõséges legyen!

\6:24\And at the king's order, they took those men who had said evil against Daniel, and put them in the lions' hole, with their wives and their children; and they had not got to the floor of the hole before the lions overcame them and all their bones were broken.

τότε οἱ δύο ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οἱ καταμαρτυρήσαντες τοῦ δανιηλ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἐρρίφησαν τοῖς λέουσι καὶ οἱ λέοντες ἀπέκτειναν αὐτοὺς καὶ ἔ θλασαν τὰ ὀστᾶ αὐτῶν

26 Én tõlem adatott ez a végzés, hogy az én birodalmamnak minden országában féljék és rettegjék a Dániel Istenét; mert õ az élõ Isten, és örökké megmarad, és az õ országa meg nem romol, és uralkodása mind végig [megtart;]

\6:25\Then King Darius sent a letter to all the peoples, nations, and languages, living in all the earth: May your peace be increased.

τότε δαρεῖος ἔγραψε πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ χώραις καὶ γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ λέγων

27 A ki megment és megszabadít, jeleket és csodákat cselekszik mennyen és földön; a ki megszabadította Dánielt az oroszlánok hatalmából.

\6:26\It is my order that in all the kingdom of which I am ruler, men are to be shaking with fear before the God of Daniel: for he is the living God, unchanging for ever, and his kingdom is one which will never come to destruction, his rule will go on to the end.

πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ ὄντες ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἔστωσαν προσκυνοῦντες καὶ λατρεύοντες τῷ θεῷ τοῦ δανιηλ αὐτὸς γάρ ἐστι θεὸς μένων καὶ ζῶν εἰς γενεὰς γενεῶν ἕως τοῦ αἰῶν ος

28 És ennek a Dánielnek jó szerencsés lõn dolga a Dárius országában és a persa Czírus országában.
\6:27\He gives salvation and makes men free from danger, and does signs and wonders in heaven and earth, who has kept Daniel safe from the power of the lions.
ἐγὼ δαρεῖος ἔσομαι αὐτῷ προσκυνῶν καὶ δουλεύων πάσας τὰς ἡμέρας μου τὰ γὰρ εἴδωλα τὰ χειροποίητα οὐ δύνανται σῶσαι ὡς ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τοῦ δανιηλ τὸν δανιηλ

1 Belsazárnak, a babiloni királynak elsõ esztendejében álmot láta Dániel és fejének látásait az õ ágyában. Az álmot akkor följegyzé; a dolog velejét elmondá.
In the first year of Belshazzar, king of Babylon, Daniel saw a dream, and visions came into his head on his bed: then he put the dream in writing.
ἔτους πρώτου βασιλεύοντος βαλτασαρ χώρας βαβυλωνίας δανιηλ ὅραμα εἶδε παρὰ κεφαλὴν ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ τότε δανιηλ τὸ ὅραμα ὃ εἶδεν ἔγραψεν εἰς κεφάλαια λόγων

2 Szóla Dániel, és monda: Látám az én látásomban éjszaka, és ímé, az égnek négy szele háborút támaszta a nagy tengeren;
I had a vision by night, and saw the four winds of heaven violently moving the great sea.
ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐθεώρουν καθ' ὕπνους νυκτὸς καὶ ἰδοὺ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ ἐνέπεσον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην

3 És négy nagy állat jöve fel a tengerbõl, egyik különbözõ a másiktól.
And four great beasts came up from the sea, different one from another.
καὶ τέσσαρα θηρία ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης διαφέροντα ἓν παρὰ τὸ ἕν

4 Az elsõ olyan, mint az oroszlán, és sas szárnyai valának. Nézém, míg szárnyai kitépettek, és felemelteték a földrõl, és mint valami ember, lábra állíttaték és emberi szív adaték néki.
The first was like a lion and had eagle's wings; while I was watching its wings were pulled off, and it was lifted up from the earth and placed on two feet like a man, and a man's heart was given to it.
τὸ πρῶτον ὡσεὶ λέαινα ἔχουσα πτερὰ ὡσεὶ ἀετοῦ ἐθεώρουν ἕως ὅτου ἐτίλη τὰ πτερὰ αὐτῆς καὶ ἤρθη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρωπίνων ἐστάθη καὶ ἀνθρωπίνη καρδία ἐδόθη αὐτῇ

5 És ímé, más állat, a második, hasonló a medvéhez, és kele egyik oldalára, és három oldalborda vala szájában fogai között, és így szólának néki: Kelj fel és egyél sok húst!
And I saw another beast, like a bear, and it was lifted up on one side, and three side-bones were in its mouth, between its teeth: and they said to it, Up! take much flesh.
καὶ ἰδοὺ μετ' αὐτὴν ἄλλο θηρίον ὁμοίωσιν ἔχον ἄρκου καὶ ἐπὶ τοῦ ἑνὸς πλευροῦ ἐστάθη καὶ τρία πλευρὰ ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτῆς καὶ οὕτως εἶπεν ἀνάστα κατάφαγε σάρκας πολλάς

6 Ez után látám, és ímé, egy másik, olyan mint a párducz, és négy madárszárnya vala a hátán; és négy feje vala az állatnak, és hatalom adaték néki.
After this I saw another beast, like a leopard, which had on its back four wings like those of a bird; and the beast had four heads, and the power of a ruler was given to it.
καὶ μετὰ ταῦτα ἐθεώρουν θηρίον ἄλλο ὡσεὶ πάρδαλιν καὶ πτερὰ τέσσαρα ἐπέτεινον ἐπάνω αὐτοῦ καὶ τέσσαρες κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ καὶ γλῶσσα ἐδόθη αὐτῷ

7 Ezek után látám éjszakai látásokban, és ímé, negyedik állat, rettenetes és iszonyú és rendkivül erõs; nagy vasfogai valának, falt és zúzott és a maradékot lábaival összetaposta, és ez különbözék mindazoktól az állatoktól, a melyek elõtte valának, és tíz szarva vala néki.
After this, in my vision of the night, I saw a fourth beast, a thing causing fear and very troubling, full of power and very strong; and it had great iron teeth: it took its food, crushing some of it to bits and stamping down the rest with its feet: it was different from all the beasts before it; and it had ten horns.
μετὰ δὲ ταῦτα ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς θηρίον τέταρτον φοβερόν καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ὑπερφέρων ἰσχύι ἔχον ὀδόντας σιδηροῦς μεγάλους ἐσθίον καὶ κοπανίζον κύκλῳ τοῖς ποσὶ καταπατοῦν διαφόρως χρώμενον παρὰ πάντα τὰ πρὸ αὐτού θηρία εἶχε δὲ κέρατα δέκα

8 [Mialatt] a szarvakat szemlélém, ímé, másik kicsiny szarv növekedék ki azok között, és három az elébbi szarvak közül kiszakasztaték õ elõtte, és ímé, emberszemekhez hasonló szemek valának ebben a szarvban, és nagyokat szóló száj.
I was watching the horns with care, and I saw another coming up among them, a little one, before which three of the first horns were pulled up by the roots: and there were eyes like a man's eyes in this horn, and a mouth saying great things.
καὶ βουλαὶ πολλαὶ ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ ἄλλο ἓν κέρας ἀνεφύη ἀνὰ μέσον αὐτῶν μικρὸν ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ καὶ τρία τῶν κεράτων τῶν πρώτων ἐξηράνθησαν δι' αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὥσπερ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπινοι ἐν τῷ κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ ἐποίει πόλεμον πρὸς τοὺς ἁγίους

9 Nézém, míg királyi székek tétetének, és az öreg korú leüle, ruhája hófehér, és fejének haja, mint a tiszta gyapjú; széke tüzes láng, ennek kerekei égõ tûz;

I went on looking till the seats of kings were placed, and one like a very old man took his seat: his clothing was white as snow, and the hair of his head was like clean wool; his seat was flames of fire and its wheels burning fire.

ἐθεώρουν ἕως ὅτε θρόνοι ἐτέθησαν καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο ἔχων περιβολὴν ὡσεὶ χιόνα καὶ τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον λευκὸν καθαρόν ὁ θρόνος ὡσεὶ φλὸξ πυρός

10 Tûzfolyam foly és jõ vala ki az õ színe felõl; ezerszer ezeren szolgálának néki, és tízezerszer tízezeren állának elõtte; ítélõk ülének le, és könyvek nyittatának meg.

A stream of fire was flowing and coming out from before him: a thousand thousands were his servants, and ten thousand times ten thousand were in their places before him: the judge was seated and the books were open.

καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ποταμὸς πυρός χίλιαι χιλιάδες ἐθεράπευον αὐτὸν καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ καὶ κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνεῴχθησαν

11 Nézém akkor a nagyzó beszédek hangja miatt, a melyeket a szarv szóla; nézém, míg megöleték az az állat, és az õ teste elvesze, és tûzbe vetteték megégetésre.

Then I saw--because of the voice of the great words which the horn said--I saw till the beast was put to death, and its body was given to destruction, and the beast was given to the burning of fire.

ἐθεώρουν τότε τὴν φωνὴν τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὧν τὸ κέρας ἐλάλει καὶ ἀπετυμπανίσθη τὸ θηρίον καὶ ἀπώλετο τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐδόθη εἰς καῦσιν πυρός

12 A többi állatoktól is elvéteték az õ hatalmok; de ideig-óráig tartó élet adaték nékik.

As for the rest of the beasts, their authority was taken away: but they let them go on living for a measure of time.

καὶ τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ ἀπέστησε τῆς ἐξουσίας αὐτῶν καὶ χρόνος ζωῆς ἐδόθη αὐτοῖς ἕως χρόνου καὶ καιροῦ

13 Látám éjszakai látásokban, és ímé az égnek felhõiben mint valami emberfia jõve; és méne az öreg korúhoz, és eleibe vivék õt.

I saw in visions of the night, and there was coming with the clouds of heaven one like a man, and he came to the one who was very old, and they took him near before him.

ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἤρχετο καὶ ὡς παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν καὶ οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῷ

14 És ada néki hatalmat, dicsõséget és országot, és minden nép, nemzet és nyelv néki szolgála; az õ hatalma örökkévaló hatalom, a mely el nem múlik, és az õ országa meg nem rontatik.

And to him was given authority and glory and a kingdom; and all peoples, nations, and languages were his servants: his authority is an eternal authority which will not come to an end, and his kingdom is one which will not come to destruction.

καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς κατὰ γένη καὶ πᾶσα δόξα αὐτῷ λατρεύουσα καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος ἥτις οὐ μὴ ἀρθῇ καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἥτις οὐ μὴ φθαρῇ

15 Megrendülék én, Dániel, az én lelkemben ezek miatt, és fejem látásai megháborítának engem.

As for me, Daniel, my spirit was pained because of this, and the visions of my head were troubling me.

καὶ ἀκηδιάσας ἐγὼ δανιηλ ἐν τούτοις ἐν τῷ ὁράματι τῆς νυκτὸς

16 Oda menék egyhez az ott állók közül, és bizonyosat kérék tõle mindezek felõl, és szóla nékem, és e dolognak értelmét tudatá velem:

I came near to one of those who were waiting there, questioning him about what all this was. And he said to me that he would make clear to me the sense of these things.

προσῆλθον πρὸς ἕνα τῶν ἑστώτων καὶ τὴν ἀκρίβειαν ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ ὑπὲρ πάντων τούτων ἀποκριθεὶς δὲ λέγει μοι καὶ τὴν κρίσιν τῶν λόγων ἐδήλωσέ μοι

17 Ezek a nagy állatok, mik négyen voltak, négy király, a kik támadnak e földön.

These great beasts are four kings who will be cut off from the earth.

ταῦτα τὰ θηρία τὰ μεγάλα εἰσὶ τέσσαρες βασιλεῖαι αἳ ἀπολοῦνται ἀπὸ τῆς γῆς

18 De a magasságos [egek]nek szentei veszik majd az országot, és bírják az országot örökké és örökkön örökké.

But the saints of the Most High will take the kingdom, and it will be theirs for ever, even for ever and ever.

καὶ παραλήψονται τὴν βασιλείαν ἅγιοι ὑψίστου καὶ καθέξουσι τὴν βασιλείαν ἕως τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων

19 Akkor bizonyosat kívánék tudni a negyedik állat felõl, a mely különbözék mindamazoktól, és rendkivül rettenetes vala; vasfogai és érczkörmei valának, falt és zúzott, és a maradékot lábaival összetaposta.
Then it was my desire to have certain knowledge about the fourth beast, which was different from all the others, a cause of great fear, whose teeth were of iron and his nails of brass; who took his food, crushing some of it to bits and stamping on the rest with his feet;
τότε ἤθελον ἐξακριβάσασθαι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου τοῦ διαφθείροντος πάντα καὶ ὑπερφόβου καὶ ἰδοὺ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροῖ καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοῖ κατεσθίοντες πάντας κυκλόθεν καὶ καταπατοῦντες τοῖς ποσί

20 A tíz szarv felõl is, a melyek a fején valának, és a felõl, a mely utóbb növekedék és három esék ki elõle; és ennek a szarvnak szemei valának és nagyokat szóló szája; termete is nagyobb a társaiénál.
And about the ten horns on his head and the other which came up, causing the fall of three; that horn which had eyes, and a mouth saying great things, which seemed to be greater than the other horns.
καὶ περὶ τῶν δέκα κεράτων αὐτοῦ τῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ ἑνὸς τοῦ ἄλλου τοῦ προσφυέντος καὶ ἐξέπεσαν δι' αὐτοῦ τρία καὶ τὸ κέρας ἐκεῖνο εἶχεν ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ ἡ πρόσοψις αὐτοῦ ὑπερέφερε τὰ ἄλλα

21 Látám, hogy ez a szarv hadakozék a szentek ellen, és legyõzé õket.
And I saw how that horn made war on the saints and overcame them,
καὶ κατενόουν τὸ κέρας ἐκεῖνο πόλεμον συνιστάμενον πρὸς τοὺς ἁγίους καὶ τροπούμενον αὐτοὺς

22 Mígnem eljöve az öreg korú, és az ítélet adaték a magasságos [egek] szenteinek; és az idõ eljöve, és elvevék az országot a szentek.
Till he came, who was very old, and the decision was made and the authority was given to the saints of the Most High; and the time came when the saints took the kingdom.
ἕως τοῦ ἐλθεῖν τὸν παλαιὸν ἡμερῶν καὶ τὴν κρίσιν ἔδωκε τοῖς ἁγίοις τοῦ ὑψίστου καὶ ὁ καιρὸς ἐδόθη καὶ τὸ βασίλειον κατέσχον οἱ ἅγιοι

23 Így szóla: A negyedik állat negyedik ország lesz e földön, a mely különb lesz minden országnál, és megeszi az egész földet, és eltapodja és szétzúzza azt.
This is what he said: The fourth beast is a fourth kingdom which will come on earth, different from all the kingdoms, and it will overcome all the earth, crushing it down and smashing it.
καὶ ἐρρέθη μοι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου ὅτι βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς ἥτις διοίσει παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἀναστατώσει αὐτὴν καὶ καταλεανεῖ αὐτήν

24 A tíz szarv pedig ez: Ebbõl az országból tíz király támad, és más támad utánok, és az különb lesz mint az elõbbiek, és három királyt fog megalázni.
And as for the ten horns, out of this kingdom ten kings will come to power; and after them another will come up: he will be different from the first ones and will put down three kings.
καὶ τὰ δέκα κέρατα τῆς βασιλείας δέκα βασιλεῖς στήσονται καὶ ὁ ἄλλος βασιλεὺς μετὰ τούτους στήσεται καὶ αὐτὸς διοίσει κακοῖς ὑπὲρ τοὺς πρώτους καὶ τρεῖς βασιλεῖς ταπεινώσει

25 És sokat szól a Felséges ellen és a magasságos [egek] szenteit [] megrontja, és véli, hogy megváltoztatja az idõket és törvényt; és az õ kezébe adatnak ideig, idõkig és fél idõig.
And he will say words against the Most High, attempting to put an end to the saints of the Most High; and he will have the idea of changing times and law; and the saints will be given into his hands for a time and times and half a time.
καὶ ῥήματα εἰς τὸν ὕψιστον λαλήσει καὶ τοὺς ἁγίους τοῦ ὑψίστου κατατρίψει καὶ προσδέξεται ἀλλοιῶσαι καιροὺς καὶ νόμον καὶ παραδοθήσεται πάντα εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καὶ ἕως ἡμίσους καιροῦ

26 De ítélõk ülnek és az õ hatalmát elveszik, hogy megrontassék és végleg elveszszen.
But the judge will be seated, and they will put an end to his authority, to overcome it and send complete destruction on it.
καὶ ἡ κρίσις καθίσεται καὶ τὴν ἐξουσίαν ἀπολοῦσι καὶ βουλεύσονται μιᾶναι καὶ ἀπολέσαι ἕως τέλους

27 Az ország pedig és a hatalom és az egész ég alatt levõ országok nagysága átadatik a magasságos [egek] szentei népének; az õ országa örökkévaló ország, és minden hatalmasság néki szolgál és engedelmeskedik.
And the kingdom and the authority and the power of the kingdoms under all the heaven will be given to the people of the saints of the Most High: his kingdom is an eternal kingdom, and all powers will be his servants and do his pleasure.
καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν μεγαλειότητα αὐτῶν καὶ τὴν ἀρχὴν πασῶν τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν βασιλειῶν ἔδωκε λαῷ ἁγίῳ ὑψίστου βασιλεῦσαι βασιλείαν αἰώνιον καὶ πᾶσαι αἱ ἐξουσίαι αὐτῷ ὑποταγήσονται καὶ πειθαρχήσουσιν αὐτῷ

28 Itt vége lõn a beszédnek. Engemet, Dánielt pedig az én gondolatim igen megrettentének és az én ábrázatom elváltozék rajtam; de e beszédet megtartám szívemben.
Here is the end of the account. As for me, Daniel, I was greatly troubled by my thoughts, and the colour went from my face: but I kept the thing in my heart.
ἕως καταστροφῆς τοῦ λόγου ἐγὼ δανιηλ σφόδρα ἐκστάσει περιειχόμην καὶ ἡ ἕξις μου διήνεγκεν ἐμοί καὶ τὸ ῥῆμα ἐν καρδίᾳ μου ἐστήριξα

1 Belsazár király uralkodásának harmadik esztendejében látomás jelenék meg nékem, Dánielnek, annak utánna, a mely elõször jelent meg nékem.
In the third year of the rule of Belshazzar the king, a vision was seen by me, Daniel, after the one I saw at first.
ἔτους τρίτου βασιλεύοντος βαλτασαρ ὅρασις ἣν εἶδον ἐγὼ δανιηλ μετὰ τὸ ἰδεῖν με τὴν πρώτην

2 És láték látomásban; és mikor láték, Susán várában voltam, a mely Elám tartományában van; és láték látomásban, és ímé az Ulai folyam mellett valék.
And I saw in the vision; and when I saw it, I was in the strong town Shushan, which is in the country of Elam; and in the vision I was by the water-door of the Ulai.
καὶ εἶδον ἐν τῷ ὁράματι τοῦ ἐνυπνίου μου ἐμοῦ ὄντος ἐν σούσοις τῇ πόλει ἥτις ἐστὶν ἐν ἐλυμαΐδι χώρᾳ ἔτι ὄντος μου πρὸς τῇ πύλῃ αιλαμ

3 És felemelém szemeimet és látám, és ímé egy kos álla a folyam elõtt, és két szarva vala; és az a két szarv magas vala, de egyik a másiknál magasabb, és a magasabb késõbb növekedék.
And lifting up my eyes, I saw, there before the stream, a male sheep with two horns: and the two horns were high, but one was higher than the other, the higher one coming up last.
ἀναβλέψας εἶδον κριὸν ἕνα μέγαν ἑστῶτα ἀπέναντι τῆς πύλης καὶ εἶχε κέρατα καὶ τὸ ἓν ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου καὶ τὸ ὑψηλότερον ἀνέβαινε

4 Látám azt a kost [szarvaival] öklelkezni napnyugot, észak és dél felé; és semmi állat sem állhata meg elõtte, és senki sem szabadíthata meg kezébõl, és tetszése szerint cselekedék, és nagygyá lõn.
I saw the sheep pushing to the west and to the north and to the south; and no beasts were able to keep their place before him, and no one was able to get people out of his power; but he did whatever his pleasure was and made himself great.
μετὰ δὲ ταῦτα εἶδον τὸν κριὸν κερατίζοντα πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς δυσμὰς καὶ μεσημβρίαν καὶ πάντα τὰ θηρία οὐκ ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ ἐποίει ὡς ἤθελε καὶ ὑψώθη

5 És míg én szemlélém, ímé, egy kecskebak jöve napnyugot felõl az egész föld színére, és nem is illeté a földet; és ennek a baknak tekintélyes szarva vala az õ szemei között.
And while I was giving thought to this, I saw a he-goat coming from the west over the face of all the earth without touching the earth: and the he-goat had a great horn between his eyes.
καὶ ἐγὼ διενοούμην καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο ἀπὸ δυσμῶν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς καὶ οὐχ ἥπτετο τῆς γῆς καὶ ἦν τοῦ τράγου κέρας ἓν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ

6 És méne a kétszarvú koshoz, a melyet láték állani a folyam elõtt; és feléje futa erejének indulatában.
And he came to the two-horned sheep which I saw before the stream, rushing at him in the heat of his power.
καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν κριὸν τὸν τὰ κέρατα ἔχοντα ὃν εἶδον ἑστῶτα πρὸς τῇ πύλῃ καὶ ἔδραμε πρὸς αὐτὸν ἐν θυμῷ ὀργῆς

7 És látám a koshoz érni; és néki dühödött és leüté a kost, és letöré két szarvát, és nem vala erõ a kosban megállani elõtte, és leüté a földre és megtapodá, és nem vala a kosnak senkije, a ki õt megmentse annak kezébõl.
And I saw him come right up to the sheep, and he was moved with wrath against him, attacking the sheep so that his two horns were broken; and the sheep had not strength to keep his place before him, but was pushed down on the earth and crushed under his feet: and there was no one to get the sheep out of his power.
καὶ εἶδον αὐτὸν προσάγοντα πρὸς τὸν κριόν καὶ ἐθυμώθη ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπάταξε καὶ συνέτριψε τὰ δύο κέρατα αὐτοῦ καὶ οὐκέτι ἦν ἰσχὺς ἐν τῷ κριῷ στῆναι κατέναντι τοῦ τράγου καὶ ἐσπάραξεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνέτριψεν αὐτόν καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος τὸν κριὸν ἀπὸ τοῦ τράγου

8 A kecskebak pedig igen nagygyá lõn; de mikor elhatalmasodék, eltörék a nagy szarv, és helyébe négy tekintélyes [szarv] növe az égnek négy szele felé.
And the he-goat became very great: and when he was strong, the great horn was broken, and in its place came up four other horns turned to the four winds of heaven.
καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν κατίσχυσε σφόδρα καὶ ὅτε κατίσχυσε συνετρίβη αὐτοῦ τὸ κέρας τὸ μέγα καὶ ἀνέβη ἕτερα τέσσαρα κέρατα κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ

9 És azok közül egybõl egy kis szarv támada, és nagyon megnöve délre, napkeletre és a kívánatos [föld] felé.
And out of one of them came another horn, a little one, which became very great, stretching to the south and to the east and to the beautiful land.
καὶ ἐξ ἑνὸς αὐτῶν ἀνεφύη κέρας ἰσχυρὸν ἓν καὶ κατίσχυσε καὶ ἐπάταξεν ἐπὶ μεσημβρίαν καὶ ἐπ' ἀνατολὰς καὶ ἐπὶ βορρᾶν

10 És megnöve mind az ég seregéig; és a földre vete [némelyeket] ama seregbõl és a csillagokból, és azokat megtapodá.
And it became great, even as high as the army of heaven, pulling down some of the army, even of the stars, to the earth and crushing them under its feet.
καὶ ὑψώθη ἕως τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐρράχθη ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῶν ἀστέρων καὶ ἀπὸ αὐτῶν κατεπατήθη

11 És a seregnek fejedelméig növekedék, és elvette tõle a mindennapi áldozatot, és elhányattaték az õ szentségének helye.
It made itself great, even as great as the lord of the army; and by it the regular burned offering was taken away, and the place overturned and the holy place made waste.
ἕως ὁ ἀρχιστράτηγος ῥύσεται τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ δι' αὐτὸν τὰ ὅρη τὰ ἀπ' αἰῶνος ἐρράχθη καὶ ἐξήρθη ὁ τόπος αὐτῶν καὶ θυσία καὶ ἔθηκεν αὐτὴν ἕως χαμαὶ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ε ὐωδώθη καὶ ἐγενήθη καὶ τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται

12 És sereg rendeltetett a mindennapi áldozat ellen, a vétek miatt; és földre veti az igazságot, és cselekszik, és jó szerencséje van.
... against the regular burned offering; and ... crushed down to the earth, and it did its pleasure and things went well for it.
καὶ ἐγενήθησαν ἐπὶ τῇ θυσίᾳ αἱ ἁμαρτίαι καὶ ἐρρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἐποίησε καὶ εὐωδώθη

13 És hallék egy szentet szólni; és monda egyik szent annak, a ki szól vala: Meddig tart e látomás a mindennapi áldozat és a pusztító vétek [felõl?] s a szent hely és a sereg [meddig] tapostatik?
Then there came to my ears the voice of a holy one talking; and another holy one said to that certain one who was talking, How long will the vision be while the regular burned offering is taken away, and the unclean thing causing fear is put up, and the holy place crushed under foot?
καὶ ἤκουον ἑτέρου ἁγίου λαλοῦντος καὶ εἶπεν ὁ ἕτερος τῷ φελμουνι τῷ λαλοῦντι ἕως τίνος τὸ ὅραμα στήσεται καὶ ἡ θυσία ἡ ἀρθεῖσα καὶ ἡ ἁμαρτία ἐρημώσεως ἡ δοθεῖσα καὶ τ ὰ ἅγια ἐρημωθήσεται εἰς καταπάτημα

14 És monda nékem: Kétezer és háromszáz estvéig [és] reggelig, azután kiderül a szenthely igazsága.
And he said to him, For two thousand, three hundred evenings and mornings; then the holy place will be made clean.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἕως ἑσπέρας καὶ πρωὶ ἡμέραι δισχίλιαι τριακόσιαι καὶ καθαρισθήσεται τὸ ἅγιον

15 És lõn, hogy mikor én, Dániel, látám e látomást és keresém az értelmét: ímé elõmbe álla egy férfiúhoz hasonló alak.
And it came about that when I, Daniel, had seen this vision, I had a desire for the sense of it to be unfolded; and I saw one before me in the form of a man.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ θεωρεῖν με ἐγὼ δανιηλ τὸ ὅραμα ἐζήτουν διανοηθῆναι καὶ ἰδοὺ ἕστη κατεναντίον μου ὡς ὅρασις ἀνθρώπου

16 És emberi szót hallék az Ulai közén; kiálta pedig és monda: Gábriel, értesd meg azzal a látást!
And the voice of a man came to my ears between the sides of the Ulai, crying out and saying, Gabriel, make the vision clear to this man.
καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀνθρώπου ἀνὰ μέσον τοῦ ουλαι καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπεν γαβριηλ συνέτισον ἐκεῖνον τὴν ὅρασιν καὶ ἀναβοήσας εἶπεν ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ πρόσταγμα ἐκεῖνο ἡ ὅρ ασις

17 És oda jöve, a hol én állék, és a mint jöve, megrettenék és orczámra esém, és monda nékem: Értsd meg, embernek fia! mert az utolsó idõre szól ez a látomás.
So he came and took his place near where I was; and when he came, I was full of fear and went down on my face: but he said to me, Let it be clear to you, O son of man; for the vision has to do with the time of the end.
καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἐχόμενός μου τῆς στάσεως καὶ ἐν τῷ ἔρχεσθαι αὐτὸν ἐθορυβήθην καὶ ἔπεσα ἐπὶ πρόσωπόν μου καὶ εἶπέν μοι διανοήθητι υἱὲ ἀνθρώπου ἔτι γὰρ εἰς ὥραν καιρο ῦ τοῦτο τὸ ὅραμα

18 És mikor szóla velem, ájultan esém orczámmal a földre; de megillete engem és helyemre állíta;
Now while he was talking to me, I went into a deep sleep with my face to the earth: but touching me, he put me on my feet where I had been.
καὶ λαλοῦντος αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἐκοιμήθην ἐπὶ πρόσωπον χαμαί καὶ ἁψάμενός μου ἤγειρέ με ἐπὶ τοῦ τόπου

19 És monda: Ímé, én megmondom néked, mi lesz a haragnak végén? Mert a végsõ idõre [szól.
And he said, See, I will make clear to you what is to come in the later time of the wrath: for it has to do with the fixed time of the end.
καὶ εἶπέ μοι ἰδοὺ ἐγὼ ἀπαγγέλλω σοι ἃ ἔσται ἐπ' ἐσχάτου τῆς ὀργῆς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου ἔτι γὰρ εἰς ὥρας καιροῦ συντελείας μενεῖ

20 Az a kétszarvú kos, melyet láttál, Médiának és Persiának királya.
The sheep which you saw with two horns, they are the kings of Media and Persia.
τὸν κριὸν ὃν εἶδες τὸν ἔχοντα τὰ κέρατα βασιλεὺς μήδων καὶ περσῶν ἐστι

21 A szõrös kecskebak Görögország királya, a nagy szarv pedig, a mely szemei között vala, az az elsõ király.
And the he-goat is the king of Greece: and the great horn between his eyes is the first king.
καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς τῶν ἑλλήνων ἐστί καὶ τὸ κέρας τὸ μέγα τὸ ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος

22 Hogy pedig az letöretteték, és négy álla helyébe: négy ország támad abból a nemzetbõl, de nem annak erejével.
And as for that which was broken, in place of which four came up, four kingdoms will come up from his nation, but not with his power.
καὶ τὰ συντριβέντα καὶ ἀναβάντα ὀπίσω αὐτοῦ τέσσαρα κέρατα τέσσαρες βασιλεῖς τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσονται οὐ κατὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ

23 És ezek országai után, mikor elfogynak a gonoszok, támad egy kemény orczájú, ravaszságokhoz értõ király.
And in the later years of their kingdom, when their evil doings have become complete, there will come up a king full of pride and expert in dark sayings.
καὶ ἐπ' ἐσχάτου τῆς βασιλείας αὐτῶν πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀναστήσεται βασιλεὺς ἀναιδὴς προσώπῳ διανοούμενος αἰνίγματα

24 És annak nagy ereje lesz, noha nem a maga ereje által, és csudálatosképen pusztít és jó szerencsével halad és cselekszik, és elpusztítja az erõseket és a szenteknek népét.
And his power will be great, and he will be purposing strange things. And all will go well for him and he will do his pleasure; and he will send destruction on the strong ones.
καὶ στερεωθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ καὶ θαυμαστῶς φθερεῖ καὶ εὐοδωθήσεται καὶ ποιήσει καὶ φθερεῖ δυνάστας καὶ δῆμον ἁγίων

25 És a maga eszén [jár,] és szerencsés lesz az álnokság az õ kezében, és szívében felfuvalkodik és hirtelen elveszt sokakat; sõt a fejedelmek fejedelme ellen is feltámad, de kéz nélkül rontatik meg.
And his designs will be turned against the holy people, causing deceit to do well in his hand; in his heart he will make himself great, and send destruction on numbers who are living unconscious of their danger; and he will put himself up against the prince of princes; but he will be broken, though not by men's hands.
καὶ ἐπὶ τοὺς ἁγίους τὸ διανόημα αὐτοῦ καὶ εὐοδωθήσεται τὸ ψεῦδος ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ὑψωθήσεται καὶ δόλῳ ἀφανιεῖ πολλοὺς καὶ ἐπὶ ἀπωλείας ἀνδρῶν στήσεται καὶ ποιήσει συναγωγὴν χειρὸς καὶ ἀποδώσεται

26 És az estvérõl és reggelrõl való látomás, a mely megmondatott, igazság; te azonban pecsételd be a látomást, mert sok napra való.
And the vision of evenings and mornings which has been talked of is true: and keep the vision secret; for it has to do with the far-off future.
τὸ ὅραμα τὸ ἑσπέρας καὶ πρωὶ ηὑρέθη ἐπ' ἀληθείας καὶ νῦν πεφραγμένον τὸ ὅραμα ἔτι γὰρ εἰς ἡμέρας πολλάς

27 És én, Dániel, elájulék és beteg valék néhány napig, de felkelék és a király dolgát végezém; és álmélkodám ezen a látáson, és senki sem értette.
And I, Daniel, was ill for some days; then I got up and did the king's business: and I was full of wonder at the vision, but no one was able to give the sense of it.
ἐγὼ δανιηλ ἀσθενήσας ἡμέρας πολλὰς καὶ ἀναστὰς ἐπραγματευόμην πάλιν βασιλικά καὶ ἐξελυόμην ἐπὶ τῷ ὁράματι καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ διανοούμενος

1 Dáriusnak, az Asvérus fiának elsõ esztendejében, a ki a Médiabeliek nemzetségébõl vala, a ki királylyá tétetett vala a Káldeusok országán;
In the first year of Darius, the son of Ahasuerus, of the seed of the Medes, who was made king over the kingdom of the Chaldaeans;
ἔτους πρώτου ἐπὶ δαρείου τοῦ ξέρξου ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς μηδικῆς οἳ ἐβασίλευσαν ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν χαλδαίων

2 Uralkodásának elsõ esztendejében én, Dániel, megfigyeltem a könyvekben az esztendõk számát, a melyrõl az Úr ígéje lõn Jeremiás prófétához, hogy hetven esztendõnek kell eltelni Jeruzsálem omladékain.
In the first year of his rule, I, Daniel, saw clearly from the books the number of years given by the word of the Lord to the prophet Jeremiah, in which the making waste of Jerusalem was to be complete, that is, seventy years.
τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐγὼ δανιηλ διενοήθην ἐν ταῖς βίβλοις τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐτῶν ὅτε ἐγένετο πρόσταγμα τῇ γῇ ἐπὶ ιερεμιαν τὸν προφήτην ἐγεῖραι εἰς ἀναπλήρω σιν ὀνειδισμοῦ ιερουσαλημ ἑβδομήκοντα ἔτη

3 És orczámat az Úr Istenhez emelém, hogy keressem [õt] imádsággal, könyörgéssel, bõjtöléssel, zsákban és hamuban.
And turning my face to the Lord God, I gave myself up to prayer, requesting his grace, going without food, in haircloth and dust.
καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν εὑρεῖν προσευχὴν καὶ ἔλεος ἐν νηστείαις καὶ σάκκῳ καὶ σποδῷ

4 És imádkozám az Úrhoz, az én Istenemhez, és vallást tevék, és mondám: Kérlek, oh Uram, nagy és rettenetes Isten, a ki megtartja a szövetséget és a kegyességet azoknak, a kik õt szeretik és teljesítik az õ parancsolatait.

And I made prayer to the Lord my God, putting our sins before him, and said, O Lord, the great God, greatly to be feared. keeping your agreement and mercy with those who have love for you and do your orders;

καὶ προσηυξάμην πρὸς κύριον τὸν θεὸν καὶ ἐξωμολογησάμην καὶ εἶπα ἰδού κύριε σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ φοβερὸς τηρῶν τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶ σί σε καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰ προστάγματά σου

5 Vétkeztünk és gonoszságot míveltünk, hitetlenül cselekedtünk és pártot ütöttünk ellened, és eltávoztunk a te parancsolataidtól és ítéleteidtõl.

We are sinners, acting wrongly and doing evil; we have gone against you, turning away from your orders and from your laws:

ἡμάρτομεν ἠδικήσαμεν ἠσεβήσαμεν καὶ ἀπέστημεν καὶ παρέβημεν τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ κρίματά σου

6 És nem hallgatánk a te szolgáidra, a prófétákra, a kik a te nevedben szóltak a mi királyainknak, fejedelmeinknek, atyáinknak és az ország egész népének.

We have not given ear to your servants the prophets, who said words in your name to our kings and our rulers and our fathers and all the people of the land.

καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν ἃ ἐλάλησαν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ δυνάστας ἡμῶν καὶ πατέρας ἡμῶν καὶ παντὶ ἔθνει ἐπὶ τῆς γῆς

7 Tied Uram az igazság, mienk pedig orczánk pirulása, a mint ez ma van Júda férfiain, Jeruzsálem lakosain és az egész Izráelen, a közel és távol valókon, mindama földeken, a melyekre kivetetted õket az õ gonoszságuk miatt, a melylyel vétkeztek ellened.

O Lord, righteousness is yours, but shame is on us, even to this day; and on the men of Judah and the people of Jerusalem, and on all Israel, those who are near and those who are far off, in all the countries where you have sent them because of the sin which they have done against you.

σοί κύριε ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἀνθρώποις ιουδα καὶ καθημένοις ἐν ιερουσαλημ καὶ παντὶ τῷ λαῷ ισραηλ τῷ ἔγγιστα καὶ τ ῷ ἀπωτέρω ἐν πάσαις ταῖς χώραις εἰς ἃς διεσκόρπισας αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν τῇ πλημμελείᾳ ᾗ ἐπλημμέλησαν ἐναντίον σου

8 Miénk, oh Uram, orczánk pirulása, a mi királyainké, fejedelmeinké és atyáinké, a kik vétkeztünk ellened.

O Lord, shame is on us, on our kings and our rulers and our fathers, because of our sin against you.

δέσποτα ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ δυνάσταις καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ὅτι ἡμάρτομέν σοι

9 A mi Urunké Istenünké az irgalmasság és a bocsánat, mert pártot ütöttünk ellene;

With the Lord our God are mercies and forgiveness, for we have gone against him;

τῷ κυρίῳ ἡ δικαιοσύνη καὶ τὸ ἔλεος ὅτι ἀπέστημεν ἀπὸ σοῦ

10 És nem hallgattunk az Úrnak, a mi Istenünknek szavára, hogy járjunk az õ törvényeiben, a melyeket elõnkbe adott, az õ szolgái, a próféták által.

And have not given ear to the voice of the Lord our God to go in the way of his laws which he put before us by the mouth of his servants the prophets.

καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατακολουθῆσαι τῷ νόμῳ σου ᾧ ἔδωκας ἐνώπιον μωσῆ καὶ ἡμῶν διὰ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν

11 És az egész Izráel áthágta a te törvényedet, és elhajlottak, hogy ne hallgassanak a te szódra. Ezért reánk szakad az átok és eskü, a mely meg van írva Mózesnek, az Isten szolgájának törvényében; mert vétkeztünk ellene!

And all Israel have been sinners against your law, turning away so as not to give ear to your voice: and the curse has been let loose on us, and the oath recorded in the law of Moses, the servant of God, for we have done evil against him.

καὶ πᾶς ισραηλ ἐγκατέλιπε τὸν νόμον σου καὶ ἀπέστησαν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου καὶ ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ κατάρα καὶ ὁ ὅρκος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ μωσῆ παιδὸς τ οῦ θεοῦ ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ

12 És teljesíté az õ szavait, a melyeket szóla ellenünk és a mi bíráink ellen, a kik minket ítéltek, hogy nagy veszedelmet hoz reánk; mert nem történt olyan az egész ég alatt, a milyen történt Jeruzsálemben.

And he has given effect to his words which he said against us and against those who were our judges, by sending a great evil on us: for under all heaven there has not been done what has been done to Jerusalem.

καὶ ἔστησεν ἡμῖν τὰ προστάγματα αὐτοῦ ὅσα ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν ὅσα ἔκρινας ἡμῖν ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα οἷα οὐκ ἐγενήθη ὑπὸ τὸν οὐρανὸν καθότι ἐγενήθη ἐν ιερουσαλημ

13 A mint írva van a Mózes törvényében, az a veszedelem mind reánk jöve! És az Úrnak, a mi Istenünknek szine elõtt nem esedeztünk, hogy megtértünk volna a mi álnokságainkból, és figyeltünk volna a te igazságodra.

As it was recorded in the law of Moses, all this evil has come on us: but we have made no prayer for grace from the Lord our God that we might be turned from our evil doings and come to true wisdom.

κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν διαθήκῃ μωσῆ πάντα τὰ κακὰ ἐπῆλθεν ἡμῖν καὶ οὐκ ἐξεζητήσαμεν τὸ πρόσωπον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἀποστῆναι ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν καὶ διανοηθῆναι τὴν δικαιοσύνην σου κύριε

14 Azért készen tartotta az Úr a veszedelmet, és azt reánk hozá: mert igaz az Úr, a mi Istenünk minden cselekedetében, melyeket cselekszik; mert nem hallgattunk az õ szavára.

So the Lord has been watching over this evil and has made it come on us: for the Lord our God is upright in all his acts which he has done, and we have not given ear to his voice.

καὶ ἠγρύπνησε κύριος ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ κακὰ καὶ ἐπήγαγεν ἐφ' ἡμᾶς ὅτι δίκαιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πάντα ὅσα ἂν ποιήσῃ καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ

15 Most azért, oh mi Urunk, Istenünk! a ki kihoztad a te népedet Égyiptom földébõl hatalmas kézzel, és nevet szereztél magadnak, mint ma is van: vétkeztünk, gonoszul cselekedtünk!

And now, O Lord our God, who took your people out of the land of Egypt with a strong hand and made a great name for yourself even to this day; we are sinners, we have done evil.

καὶ νῦν δέσποτα κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξαγαγὼν τὸν λαόν σου ἐξ αἰγύπτου τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἡμάρτομεν ἠγνοήκαμεν

16 Uram, a te igazságod teljessége szerint forduljon el, kérlek, a te haragod és búsulásod a te városodtól, Jeruzsálemtõl, a te szentséges hegyedtõl, mert a mi bûneinkért és a mi atyáink hamisságaiért gyalázatára van Jeruzsálem és a te néped mindeneknek mi körültünk.

O Lord, because of your righteousness, let your wrath and your passion be turned away from your town Jerusalem, your holy mountain: because, through our sins and the evil-doing of our fathers, Jerusalem and your people have become a cause of shame to all who are round about us.

δέσποτα κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου ἀποστραφήτω ὁ θυμός σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς πόλεώς σου ιερουσαλημ ὄρους τοῦ ἁγίου σου ὅτι ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς ἀγνοίαις τῶν πατέρων ἡμῶν ιερουσαλημ καὶ ὁ δῆμός σου κύριε εἰς ὀνειδισμὸν ἐν πᾶσι τοῖς περικύκλῳ ἡμῶν

17 És most hallgasd meg, oh Istenünk, a te szolgádnak könyörgését és esedezéseit, és világosítsd meg az Úrért a te orczádat a te szent helyeden, a mely elpusztíttatott.

And now, give ear, O our God, to the prayer of your servant and to his request for grace, and let your face be shining on your holy place which is made waste, because of your servants, O Lord.

καὶ νῦν ἐπάκουσον δέσποτα τῆς προσευχῆς τοῦ παιδός σου καὶ ἐπὶ τὰς δεήσεις μου καὶ ἐπιβλεψάτω τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν σου τὸ ἔρημον ἕνεκεν τῶν δούλων σου δέσποτα

18 Hajtsad, én Istenem, a te füledet [hozzánk] és hallgass meg; nyisd meg szemeidet és tekintsd meg a mi pusztulásunkat és a várost, a mely a te nevedrõl neveztetik; mert nem a mi igazságunkban, hanem a te nagy irgalmasságodban [bízva] terjesztjük elõdbe a mi esedezéseinket.

O my God, let your ear be turned and give hearing; let your eyes be open and see how we have been made waste and the town which is named by your name: for we are not offering our prayers before you because of our righteousness, but because of your great mercies.

πρόσχες κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ τὴν ἐρήμωσιν ἡμῶν καὶ τῆς πόλεώς σου ἐφ' ἧς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς οὐ γὰρ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ἡμεῖς δεόμεθα ἐν ταῖς προσευχαῖς ἡμῶν ἐνώπιόν σου ἀλλὰ διὰ τὸ σὸν ἔλεος

19 Uram, hallgass meg! Uram, légy kegyelmes! Uram, légy figyelmetes, és cselekedd meg, ne késedelmezzél tennen magadért, oh én Istenem; mert a te nevedrõl neveztetik a te városod és a te néped.

O Lord, give ear; O Lord, have forgiveness; O Lord, take note and do; let there be no more waiting; for the honour of your name, O my God, because your town and your people are named by your name.

κύριε σὺ ἱλάτευσον κύριε ἐπάκουσον καὶ ποίησον καὶ μὴ χρονίσῃς ἕνεκα σεαυτοῦ δέσποτα ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ τὴν πόλιν σου σιων καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ισραηλ

20 És még szólék és imádkozám, és vallást tevék az én bûnömrõl, és az én népemnek, az Izráelnek bûnérõl; és esedezésemet az Úr elé, az én Istenem elé terjesztém az én Istenemnek szent hegyéért.

And while I was still saying these words in prayer, and putting my sins and the sins of my people Israel before the Lord, and requesting grace from the Lord my God for the holy mountain of my God;

καὶ ἕως ἐγὼ ἐλάλουν προσευχόμενος καὶ ἐξομολογούμενος τὰς ἁμαρτίας μου καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου ισραηλ καὶ δεόμενος ἐν ταῖς προσευχαῖς ἐναντίον κυρίου θεοῦ μου καὶ ὑπὲρ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν

21 És még az imádságot mondom vala, mikor ama férfiú, Gábriel, a kit elébb a látomásban láttam vala, sebességgel repülvén, megillete engem az estvéli áldozat idején.

Even while I was still in prayer, the man Gabriel, whom I had seen in the vision at first when my weariness was great, put his hand on me about the time of the evening offering.

καὶ ἔτι λαλοῦντός μου ἐν τῇ προσευχῇ μου καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνήρ ὃν εἶδον ἐν τῷ ὕπνῳ μου τὴν ἀρχήν γαβριηλ τάχει φερόμενος προσήγγισέ μοι ἐν ὥρᾳ θυσίας ἑσπερινῆς

22 És értésemre adá, és szóla nékem és monda: Dániel, most jöttem ki, hogy értelemre tanítsalak.

And teaching me and talking to me he said, O Daniel, I have come now to give you wisdom.

καὶ προσῆλθε καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπεν δανιηλ ἄρτι ἐξῆλθον ὑποδεῖξαί σοι διάνοιαν

23 A te esedezésed kezdetén egy szózat támadt, és én eljöttem, hogy megjelentsem; mert te kedves vagy: vedd eszedbe azért a szózatot, és értsd meg a látomást!

At the first word of your prayer a word went out, and I have come to give you knowledge; for you are a man dearly loved: so give thought to the word and let the vision be clear to you.

ἐν ἀρχῇ τῆς δεήσεώς σου ἐξῆλθε πρόσταγμα παρὰ κυρίου καὶ ἐγὼ ἦλθον ὑποδεῖξαί σοι ὅτι ἐλεεινὸς εἶ καὶ διανοήθητι τὸ πρόσταγμα

24 Hetven hét szabatott a te népedre és szent városodra, hogy vége szakadjon a gonoszságnak és bepecsételtessék a bûn, és hogy eltöröltessék a hamisság és elhozassék az örök igazság, és bepecsételtessék a látomás és a próféták, és felkenettessék a Szentek szente.

Seventy weeks have been fixed for your people and your holy town, to let wrongdoing be complete and sin come to its full limit, and for the clearing away of evil-doing and the coming in of eternal righteousness: so that the vision and the word of the prophet may be stamped as true, and to put the holy oil on a most holy place.

ἑβδομήκοντα ἑβδομάδες ἐκρίθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν σιων συντελεσθῆναι τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰς ἀδικίας σπανίσαι καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας καὶ διανοηθῆναι τὸ ὅραμα καὶ δοθῆναι δικαιοσύνην αἰώνιον καὶ συντελεσθῆναι τὸ ὅραμα καὶ εὐφρᾶναι ἅγιον ἁγίων

25 Tudd meg azért és vedd eszedbe: A Jeruzsálem újraépíttetése felõl való szózat keletkezésétõl a Messiás- fejedelemig hét hét és hatvankét hét van és újra megépíttetnek az utczák és a kerítések, még pedig viszontagságos idõkben.

Have then the certain knowledge that from the going out of the word for the building again of Jerusalem till the coming of a prince, on whom the holy oil has been put, will be seven weeks: in sixty-two weeks its building will be complete, with square and earthwork.

καὶ γνώσῃ καὶ διανοηθήσῃ καὶ εὐφρανθήσῃ καὶ εὑρήσεις προστάγματα ἀποκριθῆναι καὶ οἰκοδομήσεις ιερουσαλημ πόλιν κυρίῳ

26 A hatvankét hét mulva pedig kiirtatik a Messiás és senkije sem lesz. És a várost és a szenthelyet elpusztítja a következõ fejedelem népe; és vége lesz [mintegy] vízözön által, és végig tart a háború, elhatároztatott a pusztulás.

And at the end of the times, even after the sixty-two weeks, one on whom the holy oil has been put will be cut off and have no ...; and the town and the holy place will be made waste together with a prince; and the end will come with an overflowing of waters, and even to the end there will be war; the making waste which has been fixed.

καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἑξήκοντα δύο ἀποσταθήσεται χρῖσμα καὶ οὐκ ἔσται καὶ βασιλεία ἐθνῶν φθερεῖ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον μετὰ τοῦ χριστοῦ καὶ ἥξει ἡ συντέλεια αὐτοῦ μετ' ὀργῆς καὶ ἕως καιροῦ συντελείας ἀπὸ πολέμου πολεμηθήσεται

27 És egy héten át sokakkal megerõsíti a szövetséget, de a hét felén véget vet a véres áldozatnak és az ételáldozatnak, és útálatosságok szárnyán pusztít, a míg az enyészet és a mi elhatároztatott, a pusztítóra szakad.

And a strong order will be sent out against the great number for one week; and so for half of the week the offering and the meal offering will come to an end; and in its place will be an unclean thing causing fear; till the destruction which has been fixed is let loose on him who has made waste.

καὶ δυναστεύσει ἡ διαθήκη εἰς πολλούς καὶ πάλιν ἐπιστρέψει καὶ ἀνοικοδομηθήσεται εἰς πλάτος καὶ μῆκος καὶ κατὰ συντέλειαν καιρῶν καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καιροὺς καὶ ἑξήκοντα δύο ἔτη ἕως καιροῦ συντελείας πολέμου καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ ἐρήμωσις ἐν τῷ κατισχῦσαι τὴν διαθήκην ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς ἑβδομάδος ἀ ρθήσεται ἡ θυσία καὶ ἡ σπονδή καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων ἔσται ἕως συντελείας καὶ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν

1 Czírusnak, Persia királyának harmadik esztendejében egy ige jelenteték Dánielnek, a ki Baltazárnak nevezteték; igaz az ige és nagy bajról való; és figyele az igére és megérté a látomást.
In the third year of Cyrus, king of Persia, a secret was unfolded to Daniel, whose name was Belteshazzar; and the thing was true, even a hard work: and he had knowledge of it, and the vision was clear to him.
ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πρώτῳ κύρου τοῦ βασιλέως περσῶν πρόσταγμα ἐδείχθη τῷ δανιηλ ὃς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα βαλτασαρ καὶ ἀληθὲς τὸ ὅραμα καὶ τὸ πρόσταγμα καὶ τὸ πλῆθος τὸ ἰσχυρὸν διανοηθήσεται τὸ πρόσταγμα καὶ διενοήθην αὐτὸ ἐν ὁράματι

2 Azokon a napokon én, Dániel, bánkódtam három egész hétig.
In those days I, Daniel, gave myself up to grief for three full weeks.
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγὼ δανιηλ ἤμην πενθῶν τρεῖς ἑβδομάδας

3 Kívánatos étket nem ettem, hús és bor nem ment az én számba, és soha sem kentem meg magamat, míg el nem telék az egész három hét.
I had no pleasing food, no meat or wine came into my mouth, and I put no oil on my body till three full weeks were ended.
ἄρτον ἐπιθυμιῶν οὐκ ἔφαγον καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου ἔλαιον οὐκ ἠλειψάμην ἕως τοῦ συντελέσαι με τὰς τρεῖς ἑβδομάδας τῶν ἡμερῶν

4 És az elsõ hónapnak huszonnegyedik napján, ímé én a nagy folyóviznek, azaz a Hiddekelnek partján valék.
And on the twenty-fourth day of the first month I was by the side of the great river;
καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου καὶ ἐγὼ ἤμην ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ὅς ἐστι τίγρης

5 És felemelém szemeimet, és látám, és ímé: egy férfiú, gyolcsba öltözve, és dereka ufázi aranynyal övezve.
And lifting up my eyes I saw the form of a man clothed in a linen robe, and round him there was a band of gold, of the best gold:
καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος εἷς ἐνδεδυμένος βύσσινα καὶ τὴν ὀσφὺν περιεζωσμένος βυσσίνῳ καὶ ἐκ μέσου αὐτοῦ φῶς

6 És teste olyan mint a társiskõ, és orczája olyan mint a villám, és szemei olyanok mint az égõ szövétnekek, karjai és lábatája mint az izzó ércznek színe, és az õ beszédének szava olyan, mint a sokaság zúgása.
And his body was like the beryl, and his face had the look of a thunder-flame, and his eyes were like burning lights, and his arms and feet like the colour of polished brass, and the sound of his voice was like the sound of an army.
καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡσεὶ θαρσις καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ ὅρασις ἀστραπῆς καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡσεὶ λαμπάδες πυρός καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ οἱ πόδες ὡσεὶ χαλκὸς ἐξ αστράπτων καὶ φωνὴ λαλιᾶς αὐτοῦ ὡσεὶ φωνὴ θορύβου

7 És egyedül én, Dániel láttam e látomást, a férfiak pedig, a kik velem valának, nem látták a látomást; hanem nagy rettenés szálla reájok, és elfutának, hogy elrejtõzzenek.
And I, Daniel, was the only one who saw the vision, for the men who were with me did not see it; but a great shaking came on them and they went in flight to take cover.
καὶ εἶδον ἐγὼ δανιηλ τὴν ὅρασιν τὴν μεγάλην ταύτην καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ὄντες μετ' ἐμοῦ οὐκ εἶδοσαν τὴν ὅρασιν ταύτην καὶ φόβος ἰσχυρὸς ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτούς καὶ ἀπέδρασαν ἐν σπουδῇ

8 És én egyedül hagyattam, és látám ezt a nagy látomást, és semmi erõ sem marada bennem, és orczám eltorzula, és oda lõn minden erõm.
So I was by myself, and I saw this great vision, and all my strength went from me; and the colour went from my face.
καὶ ἐγὼ κατελείφθην μόνος καὶ εἶδον τὴν ὅρασιν τὴν μεγάλην ταύτην καὶ οὐκ ἐγκατελείφθη ἐν ἐμοὶ ἰσχύς καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐπεστράφη ἐπ' ἐμὲ εἰς φθοράν καὶ οὐ κατίσχυσα

9 És hallám az õ beszédének szavát; és mikor hallám az õ beszédének szavát, én ájultan orczámra esém, és pedig orczámmal a földre.
But the sound of his words came to my ears, and on hearing his voice I went into a deep sleep with my face to the earth.
καὶ οὐκ ἤκουσα τὴν φωνὴν λαλιᾶς αὐτοῦ ἐγὼ ἤμην πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν

10 És ímé, egy kéz illete engem, és felsegített térdeimre és tenyereimre;
Then a hand gave me a touch, awaking me, and putting me on my knees and my hands.
καὶ ἰδοὺ χεῖρα προσήγαγέ μοι καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τῶν γονάτων ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν μου

11 És monda nékem: Dániel, kedves férfiú! Értsd meg a beszédeket, a melyeket én szólok néked, és állj helyedre, mert most te hozzád küldettem! És mikor e szót szólá velem, felállék reszketve.

And he said to me, O Daniel, you man dearly loved, take in the sense of the words I say to you and get up on to your feet: for to you I am now sent; and when he had said this to me I got on to my feet, shaking with fear.

καὶ εἶπέν μοι δανιηλ ἄνθρωπος ἐλεεινὸς εἶ διανοήθητι τοῖς προστάγμασιν οἷς ἐγὼ λαλῶ ἐπὶ σέ καὶ στῆθι ἐπὶ τοῦ τόπου σου ἄρτι γὰρ ἀπεστάλην ἐπὶ σέ καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ τὸ πρόσταγμα τοῦτο ἔστην τρέμων

12 És monda nékem: Ne félj Dániel: mert az elsõ naptól fogva, hogy szívedet adtad megértésre és sanyargatásra a te Istened elõtt, meghallgattattak a te beszédid, és én a te beszédeid miatt jöttem.

Then he said to me, Have no fear, Daniel; for from the first day when you gave your heart to getting wisdom and making yourself poor in spirit before your God, your words have come to his ears: and I have come because of your words.

καὶ εἶπεν πρός με μὴ φοβοῦ δανιηλ ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἧς ἔδωκας τὸ πρόσωπόν σου διανοηθῆναι καὶ ταπεινωθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου εἰσηκούσθη τὸ ῥῆμά σου καὶ ἐγὼ εἰσῆλθον ἐν τῷ ῥήματί σου

13 De Persiának fejedelme ellenem állott huszonegy napig, és ímé Mihály, egyike az elõkelõ fejedelmeknek, eljöve segítségemre, és én ott maradék a persa királyoknál;

But the angel of the kingdom of Persia put himself against me for twenty-one days; but Michael, one of the chief angels, came to my help; and when I came he was still there with the angel of the kings of Persia.

καὶ ὁ στρατηγὸς βασιλέως περσῶν ἀνθειστήκει ἐναντίον μου εἴκοσι καὶ μίαν ἡμέραν καὶ ἰδοὺ μιχαηλ εἷς τῶν ἀρχόντων τῶν πρώτων ἐπῆλθε βοηθῆσαί μοι καὶ αὐτὸν ἐκεῖ κατέλιπον μετὰ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ βασιλέως περσῶν

14 Jöttem pedig, hogy tudtodra adjam, a mi a te népedre az utolsó idõkben következik: mert a látomás azokra a napokra [szól.]

Now I have come to give you knowledge of the fate of your people in the later days; for there is still a vision for the days.

καὶ εἶπέν μοι ἦλθον ὑποδεῖξαί σοι τί ὑπαντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν ἔτι γὰρ ὅρασις εἰς ἡμέρας

15 És mikor ilyen szavakkal szóla velem, orczámmal a földre esém és megnémulék.

And after he had said these words to me, I kept my face turned to the earth and was unable to say anything.

καὶ ἐν τῷ αὐτὸν λαλῆσαι μετ' ἐμοῦ τὰ προστάγματα ταῦτα ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐσιώπησα

16 És ímé, olyan valaki, mint egy ember-fia, megilleté ajkaimat és megnyitám a számat és szólék és mondám annak, a ki elõttem álla: Uram, a látomás miatt reám fordulának az én fájdalmaim, annyira, hogy semmi erõm nincsen.

Then one whose form was like the sons of men put his finger on my lips; and opening my mouth, I said to him who was before me, O my lord, because of the vision my pains have come on me, and I have no more strength.

καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις χειρὸς ἀνθρώπου ἥψατό μου τῶν χειλέων καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα καὶ εἶπα τῷ ἑστηκότι ἀπέναντί μου κύριε καὶ ὡς ὅρασις ἀπεστράφη ἐπὶ τὸ πλευρόν μου ἐπ' ἐμέ καὶ οὐκ ἦν ἐν ἐμοὶ ἰσχύς

17 És mi módon szólhat ezzel az én Urammal ennek az én Uramnak szolgája? Hiszen bennem attól fogva nem álla meg az erõ, és lélekzet sem marada bennem.

For how may this servant of my lord have talk with my lord? for, as for me, straight away my strength went from me and there was no breath in my body.

καὶ πῶς δυνήσεται ὁ παῖς λαλῆσαι μετὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ἐγὼ ἠσθένησα καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ ἰσχύς καὶ πνεῦμα οὐ κατελείφθη ἐν ἐμοί

18 És ismét illete engem az emberhez hasonló, és megerõsíte engem.

Then again one having the form of a man put his hand on me and gave me strength.\

καὶ προσέθηκε καὶ ἥψατό μου ὡς ὅρασις ἀνθρώπου καὶ κατίσχυσέ με

18 És ismét illete engem az emberhez hasonló, és megerõsíte engem.

\10:19\And he said to me, O man greatly loved, have no fear: peace be with you, be strong and let your heart be lifted up. And at his words I became strong, and said, Let my lord say on, for you have given me strength.

καὶ προσέθηκε καὶ ἥψατό μου ὡς ὅρασις ἀνθρώπου καὶ κατίσχυσέ με

19 És monda: Ne félj, te kedves férfiú; békesség néked, légy erõs és bizony erõs! És mikor szóla velem, megerõsödém, és mondék: Szóljon az én Uram, mert megerõsítél engemet.

\10:20\Then he said, It is clear to you why I have come to you. And now I will give you an account of what is recorded in the true writings:

καὶ εἶπέ μοι ἄνθρωπος ἐλεεινὸς εἶ μὴ φοβοῦ ὑγίαινε ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ ἴσχυσα καὶ εἶπα λαλησάτω ὁ κύριός μου ὅτι ἐνίσχυσέ με

20 És monda: Tudod-é, miért jöttem hozzád? És most visszatérek, hogy küzdjek a persa fejedelem ellen; és ha én kimegyek, ímé Görögország fejedelme jõ elõ!

\10:21\But I am going back to make war with the angel of Persia, and when I am gone, the angel of Greece will come. And there is no one on my side against these, but Michael, your angel.

καὶ εἶπεν πρός με γινώσκεις τί ἦλθον πρὸς σέ καὶ νῦν ἐπιστρέψω διαμάχεσθαι μετὰ τοῦ στρατηγοῦ βασιλέως τῶν περσῶν καὶ ἐγὼ ἐξεπορευόμην καὶ ἰδοὺ στρατηγὸς ἑλλήνων εἰ σεπορεύετο

1 Én is a méd Dárius elsõ esztendejében mellette állék, hogy õt támogassam és segítségére legyek.

And as for me, in the first year of Darius the Mede I was on his side to make his position safe and make him strong.

καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πρώτῳ κύρου τοῦ βασιλέως εἶπέν μοι ἐνισχῦσαι καὶ ἀνδρίζεσθαι

2 És most igazságot jelentek néked: Ímé, még három király támad Persiában, és a negyedik meggazdagul nagy gazdagsággal mindenki felett, és mikor hatalomhoz jut az õ gazdagsága által, mindent megmozdít Görögország ellen.

And now I will make clear to you what is true. There are still three kings to come in Persia, and the fourth will have much greater wealth than all of them: and when he has become strong through his wealth, he will put his forces in motion against all the kingdoms of Greece.

καὶ νῦν ἦλθον τὴν ἀλήθειαν ὑποδεῖξαί σοι ἰδοὺ τρεῖς βασιλεῖς ἀνθεστήκασιν ἐν τῇ περσίδι καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσει πλοῦτον μέγαν παρὰ πάντας καὶ ἐν τῷ κατισχῦσαι αὐτὸν ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ ἐπαναστήσεται παντὶ βασιλεῖ ἑλλήνων

3 És támad egy erõs király és uralkodik nagy hatalommal és tetszése szerint cselekszik.

And a strong king will come to power, ruling with great authority and doing whatever is his pleasure.

καὶ στήσεται βασιλεὺς δυνατὸς καὶ κυριεύσει κυριείας πολλῆς καὶ ποιήσει καθὼς ἂν βούληται

4 De alighogy támadt, megrontatik az õ országa és elosztatik az égnek négy tája szerint, de nem [száll] az õ maradékira, és nem az õ hatalma szerint, a melylyel õ uralkodott, mert szétszaggattatik az õ birodalma, és másoknak [adatik] ezeken kivül.

And when he has become strong, his kingdom will be broken and parted to the four winds of heaven; but not to his offspring, for it will be uprooted; and his kingdom will be for the others and not for these: but not with the same authority as his.

καὶ ἐν τῷ ἀναστῆναι αὐτὸν συντριβήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ καὶ μερισθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ οὐ κατὰ τὴν ἀλκὴν αὐτοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυριείαν αὐτοῦ ἣν ἐδυνάστευσε ὅτι ἀποσταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ καὶ ἑτέρους διδάξει ταῦτα

5 És elhatalmasodik a déli király, de az õ vezérei közül is [egyik,]és [ez] hatalmat vesz rajta és uralkodik, nagy uralkodás lesz az õ uralkodása.

And the king of the south will be strong, but one of his captains will be stronger than he and will be ruler; and his rule will be a great rule.

καὶ ἐνισχύσει βασιλείαν αἰγύπτου καὶ εἷς ἐκ τῶν δυναστῶν κατισχύσει αὐτὸν καὶ δυναστεύσει δυναστεία μεγάλη ἡ δυναστεία αὐτοῦ

6 És esztendõk mulva szövetkeznek, és a déli király leánya az északi királyhoz megy, hogy békéltessen, de a kar erejét meg nem tarthatja, és õ sem áll meg, sem az õ karja, hanem kiszolgáltatják õt és az õ kisérõit és az õ nemzõjét és azt, a ki õt egy ideig gyámolította.

And at the end of years they will be joined together; and the daughter of the king of the south will come to the king of the north to make an agreement: but she will not keep the strength of her arm; and his offspring will not keep their place; but she will be uprooted, with those who were the cause of her coming, and her son, and he who took her in those times.

καὶ εἰς συντέλειαν ἐνιαυτῶν ἄξει αὐτούς καὶ εἰσελεύσεται βασιλεὺς αἰγύπτου εἰς τὴν βασιλείαν τὴν βορρᾶ ποιήσασθαι συνθήκας καὶ οὐ μὴ κατισχύσῃ ὅτι ὁ βραχίων αὐτοῦ οὐ σ τήσει ἰσχύν καὶ ὁ βραχίων αὐτοῦ ναρκήσει καὶ τῶν συμπορευομένων μετ' αὐτοῦ καὶ μενεῖ εἰς ὥρας

7 De támad helyébe az õ gyökerének csemetéje közül, a ki a had ellen jön majd, és tör az északi király erõsségeire, és azokat megszállja és beveszi.

But out of a branch from her roots one will come up to take his place, who will come against the army, forcing his way into the strong place of the king of the north, and he will take them in hand and overcome them:

καὶ ἀναστήσεται φυτὸν ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ καθ' ἑαυτόν καὶ ἥξει ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐν ἰσχύι αὐτοῦ βασιλεὺς βορρᾶ καὶ ποιήσει ταραχὴν καὶ κατισχύσει

8 És azoknak isteneit is bálványaikkal és drága arany- és ezüstedényeikkel együtt fogságba viszi Égyiptomba, és néhány esztendeig erõsebb lesz, mint az északi király.
And their gods and their metal images and their fair vessels of silver and gold he will take away into the south; and for some years he will keep away from the king of the north.
καὶ τοὺς θεοὺς αὐτῶν καταστρέψει μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν καὶ τοὺς ὄχλους αὐτῶν μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμημάτων αὐτῶν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἃ ποίσουσιν εἰς αἴγυπτον καὶ ἔσται ἔτος βασιλεῖ βορρᾶ

9 Ez ugyan bemegy a déli király országába, de visszatér az õ földére.
And he will come into the kingdom of the king of the south, but he will go back to his land.
καὶ εἰσελεύσεται εἰς βασιλείαν αἰγύπτου ἡμέρας καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ

10 De az õ fiai fegyverkeznek és sok nagy sereget gyûjtenek, és hirtelen jön és beözönlik, és átmegy és visszatér, és hadakoznak mind az õ erõsségéig.
And his son will make war, and will get together an army of great forces, and he will make an attack on him, overflowing and going past: and he will again take the war even to his strong place.
καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ ἐρεθισθήσεται καὶ συνάξει συναγωγὴν ὄχλου πολλοῦ καὶ εἰσελεύσεται κατ' αὐτὴν κατασύρων παρελεύσεται καὶ ἐπιστρέψει καὶ παροξυνθήσεται ἐπὶ πολύ

11 És felháborodik a déli király, és kimegy és megütközik vele, az északi királylyal, és az nagy sokaságot állít fel, de ez a sokaság annak a kezébe adatik.
And the king of the south will be moved with wrath, and will come out and make war on him, on this same king of the north: and he will get together a great army, but the army will be given into his hand.
καὶ ὀργισθήσεται βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ πολεμήσει μετὰ βασιλέως βορρᾶ καὶ παραδοθήσεται ἡ συναγωγὴ εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ

12 És a mint a sokaság elfogatott: felfuvalkodik annak szíve, és sok ezeret letipor; még sem lesz hatalmas.
And the army will be taken away, and his heart will be uplifted: he will be the cause of the downfall of tens of thousands, but he will not be strong.
καὶ λήψεται τὴν συναγωγήν καὶ ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ καὶ ταράξει πολλοὺς καὶ οὐ μὴ φοβηθῇ

13 Mert az északi király visszatér, és az elõbbinél nagyobb sokaságot állít; néhány esztendõ mulva nagy sereggel és nagy készlettel jõ bizony.
And again the king of the north will get together an army greater than the first; and he will make an attack on him at the end of years, with a great army and much wealth.
καὶ ἐπιστρέψει βασιλεὺς βορρᾶ καὶ συνάξει πόλεως συναγωγὴν μείζονα παρὰ τὴν πρώτην κατὰ συντέλειαν καιροῦ ἐνιαυτοῦ καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν ἐπ' αὐτὸν ἐν ὄχλῳ πολλῷ καὶ ἐν χρήμασι πολλοῖς

14 És azokban az idõkben sokan támadnak a déli király ellen, a te néped erõszakos fiai is felkelnek, hogy beteljesítsék a látomást, de elhullanak.
In those times, a number will take up arms against the king of the south: and the children of the violent among your people will be lifting themselves up to make the vision come true; but it will be their downfall.
καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις διάνοιαι ἀναστήσονται ἐπὶ τὸν βασιλέα αἰγύπτου καὶ ἀνοικοδομήσει τὰ πεπτωκότα τοῦ ἔθνους σου καὶ ἀναστήσεται εἰς τὸ ἀναστῆσαι τὴν προφητείαν καὶ προσκόψουσι

15 Mert eljõ észak királya, és töltést emel és beveszi az erõsített várost; és délnek seregei meg nem állnak, sem az õ válogatott népe, és semmi erõ nem bír ellene állni.
So the king of the north will come, and put up earthworks and take a well-armed town: and the forces of the king of the south will make an attempt to keep their position, even the best of his army, but they will not have strength to do so.
καὶ ἐπελεύσεται βασιλεὺς βορρᾶ καὶ ἐπιστρέψει τὰ δόρατα αὐτοῦ καὶ λήψεται τὴν πόλιν τὴν ὀχυράν καὶ οἱ βραχίονες βασιλέως αἰγύπτου στήσονται μετὰ τῶν δυναστῶν αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔσται αὐτῷ ἰσχὺς εἰς τὸ ἀντιστῆναι αὐτῷ

16 És az, a ki reátört, a maga tetszése szerint cselekszik, és senki sem lesz, a ki ellene álljon, és megállapodik a dicsõ földön, és megsemmisül az az õ kezétõl.
And he who comes against him will do his pleasure, and no one will be able to keep his place before him: he will take up his position in the beautiful land and in his hand there will be destruction.
καὶ ποιήσει ὁ εἰσπορευόμενος ἐπ' αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνθεστηκὼς ἐναντίον αὐτοῦ καὶ στήσεται ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ἐπιτελεσθήσεται πάντα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ

17 Azután maga elé tûzi, hogy bemegy az õ egész országának erejével, és békés szándékot mutat, és leányasszonyt ad néki [feleségül,] hogy megrontsa, de az nem áll meg és nem tart vele.

And it will be his purpose to come with the strength of all his kingdom, but in place of this he will make an agreement with him; and he will give him the daughter of women to send destruction on it; but this will not take place or come about.

καὶ δώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπελθεῖν βίᾳ πᾶν τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ συνθήκας μετ' αὐτοῦ ποιήσεται καὶ θυγατέρα ἀνθρώπου δώσει αὐτῷ εἰς τὸ φθεῖραι αὐτήν καὶ οὐ πείσεται κ αὶ οὐκ ἔσται

18 És fordítja orczáját a szigetekre, és sokat elfoglal; de az õ gyalázatosságának véget vet egy vezér, a mellett, hogy megfizet néki az õ gyalázatosságáért.

After this, his face will be turned to the islands, and he will take a number of them: but a chief, by his destruction, will put an end to the shame offered by him; and more than this, he will make his shame come back on him.

καὶ δώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ λήψεται πολλοὺς καὶ ἐπιστρέψει ὀργὴν ὀνειδισμοῦ αὐτῶν ἐν ὅρκῳ κατὰ τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ

19 És fordítja orczáját a maga országának erõsségeire, és meghanyatlik, elesik és nem találtatik meg.

Then his face will be turned to the strong places of his land: but his way will be stopped, causing his downfall, and he will not be seen again.

ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὸ κατισχῦσαι τὴν χώραν αὐτοῦ καὶ προσκόψει καὶ πεσεῖται καὶ οὐχ εὑρεθήσεται

20 Ennek helyébe jön az, a ki adószedõt jártat végig az ország dicsõ [földén,] de rövid idõn megrontatik, noha nem haraggal, sem viadalban.

Then his place will be taken by one who will send out a man with the glory of a king to get wealth together; but after a short time destruction will overtake him, but not in wrath or in the fight.

καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ φυτὸν βασιλείας εἰς ἀνάστασιν ἀνὴρ τύπτων δόξαν βασιλέως καὶ ἐν ἡμέραις ἐσχάταις συντριβήσεται καὶ οὐκ ἐν ὀργῇ οὐδὲ ἐν πολέμῳ

21 És ennek helyébe egy útálatos áll, a kire nem teszik az ország ékességét; hanem alattomban jõ, és hízelkedéssel jut az országhoz.

And his place will be taken by a low person, to whom the honour of the kingdom had not been given: but he will come in time of peace and will get the kingdom by fair words.

καὶ ἀναστήσεται ἐπὶ τὸν τόπον αὐτοῦ εὐκαταφρόνητος καὶ οὐ δοθήσεται ἐπ' αὐτὸν δόξα βασιλέως καὶ ἥξει ἐξάπινα κατισχύσει βασιλεὺς ἐν κληροδοσίᾳ αὐτοῦ

22 És a beözönlõ seregek elárasztatnak az õ orczája elõtt és megtöretnek; még egy szövetséges fejedelem is.

And his forces will be completely taken away from before him and broken; and even the ruler of the agreement will have the same fate.

καὶ τοὺς βραχίονας τοὺς συντριβέντας συντρίψει ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ

23 Mert a vele való megbarátkozás óta csalárdul cselekszik [ellene,] és reátör és gyõzedelmet vesz rajta kevés néppel.

And from the time when they make an agreement with him, he will be working falsely: for he will take up arms suddenly with a small force,

καὶ μετὰ τῆς διαθήκης καὶ δήμου συνταγέντος μετ' αὐτοῦ ποιήσει ψεῦδος καὶ ἐπὶ ἔθνος ἰσχυρὸν ἐν ὀλιγοστῷ ἔθνει

24 Alattomban még az ország gazdag részeibe is behatol, és azt cselekszi, a mit nem cselekedtek sem az õ atyái, sem az õ atyáinak atyái: zsákmányt, prédát és gazdagságot tékozol elõlõk, és az erõsségek ellen is cselt kohol, de csak egy ideig.

Against fertile places, and will make waste a part of the country; and he will do what his fathers have not done, or his fathers' fathers; he will make distribution among them of goods taken in war and by force, and of property: he will even make designs against the strong places for a time.

ἐξάπινα ἐρημώσει πόλιν καὶ ποιήσει ὅσα οὐκ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ οὐδὲ οἱ πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ προνομὴν καὶ σκῦλα καὶ χρήματα αὐτοῖς δώσει καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τ ὴν ἰσχυρὰν διανοηθήσεται καὶ οἱ λογισμοὶ αὐτοῦ εἰς μάτην

25 És felindítja az õ erejét és szívét a déli király ellen nagy sereggel, és a déli király is hadra készül nagy sereggel és igen erõssel, de meg nem állhat, mert cselt koholtak ellene.

And he will put in motion his power and his strength against the king of the south with a great army; and the king of the south will go to war with a very great and strong army: but he will be forced to give way, because of their designs against him;

καὶ ἐγερθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα αἰγύπτου ἐν ὄχλῳ πολλῷ καὶ ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου ἐρεθισθήσεται εἰς πόλεμον ἐν ὄχλῳ ἰσχυρῷ σφόδρα λίαν κ αὶ οὐ στήσεται ὅτι διανοηθήσεται ἐπ' αὐτὸν διανοίᾳ

26 És a kik az õ ételét eszik, megrontják õt, és az õ serege elszéled, és sokan elhullanak seb miatt.

And his fears will overcome him and be the cause of his downfall, and his army will come to complete destruction, and a great number will be put to the sword.

καὶ καταναλώσουσιν αὐτὸν μέριμναι αὐτοῦ καὶ ἀποστρέψουσιν αὐτόν καὶ παρελεύσεται καὶ κατασυριεῖ καὶ πεσοῦνται τραυματίαι πολλοί

27 De ennek a két királynak szíve is gonoszt forral, és egy asztalnál hazugságot szólnak [egymásnak;] de siker nélkül, mert a vég még bizonyos idõre [elmarad.]
And as for these two kings, their hearts will be fixed on doing evil and they will say false words at one table; but it will come to nothing: for the end will be at the time fixed.
καὶ δύο βασιλεῖς μόνοι δειπνήσουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ μιᾶς τραπέζης φάγονται καὶ ψευδολογήσουσι καὶ οὐκ εὐοδωθήσονται ἔτι γὰρ συντέλεια εἰς καιρόν

28 Azért visszatér az õ földére nagy gazdagsággal; de az õ szíve a szent szövetség ellen van, és [ellene] tesz, és újra visszatér az õ földére.
And he will go back to his land with great wealth; and his heart will be against the holy agreement; and he will do his pleasure and go back to his land.
καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ ἐν χρήμασι πολλοῖς καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ τὴν χώραν αὐτοῦ

29 Bizonyos idõben megjõ, és délre megy: de nem lesz utolszor úgy, mint elõször volt.
At the time fixed he will come back and come into the south; but in the later time it will not be as it was before.
εἰς καιρόν καὶ εἰσελεύσεται εἰς αἴγυπτον καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη καὶ ἡ ἐσχάτη

30 Mert kitteus hajók jõnek ellene és megijed, és visszatér és dühöng a szent szövetség ellen és cselekszik [ellene;] visszatér és ügyel azokra, a kik elhagyják a szent szövetséget.
For those who go out from the west will come against him, and he will be in fear and will go back, full of wrath against the holy agreement; and he will do his pleasure: and he will go back and be united with those who have given up the holy agreement.
καὶ ἥξουσι ῥωμαῖοι καὶ ἐξώσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμβριμήσονται αὐτῷ καὶ ἐπιστρέψει καὶ ὀργισθήσεται ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει καὶ διανοηθήσεται ἐπ' αὐτούς ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου

31 És seregek állanak fel az õ részérõl, és megfertéztetik a szenthelyet, az erõsséget, és megszüntetik a mindennapi áldozatot, és felteszik a pusztító útálatosságot.
And armies sent by him will take up their position and they will make unclean the holy place, even the strong place, and take away the regular burned offering and put in its place an unclean thing causing fear.
καὶ βραχίονες παρ' αὐτοῦ στήσονται καὶ μιανοῦσι τὸ ἅγιον τοῦ φόβου καὶ ἀποστήσουσι τὴν θυσίαν καὶ δώσουσι βδέλυγμα ἐρημώσεως

32 És a kik gonoszul cselekesznek a szövetség ellen, azokat hitszegésre csábítja hizelkedésekkel; ellenben az Istenét ismerõ nép felbátorodik és cselekeszik.
And those who do evil against the agreement will be turned to sin by his fair words: but the people who have knowledge of their God will be strong and do well.
καὶ ἐν ἁμαρτίαις διαθήκης μιανοῦσιν ἐν σκληρῷ λαῷ καὶ ὁ δῆμος ὁ γινώσκων ταῦτα κατισχύσουσι καὶ ποιήσουσι

33 És a nép értelmesei sokakat oktatnak, de hullanak fegyver és tûz miatt, fogság és rablás miatt napokig.
And those who are wise among the people will be the teachers of the mass of the people: but they will come to their downfall by the sword and by the flame, being made prisoners and undergoing loss for a long time.
καὶ ἐννοούμενοι τοῦ ἔθνους συνήσουσιν εἰς πολλούς καὶ προσκόψουσι ῥομφαίᾳ καὶ παλαιωθήσονται ἐν αὐτῇ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν προνομῇ ἡμερῶν κηλιδωθήσονται

34 És miközben elhullanak, megsegíttetnek kicsiny segítséggel, és sokan csatlakoznak hozzájok képmutató beszédekkel.
Now at the time of their downfall they will have a little help, but numbers will be joined to them in the town, and in their separate heritages.
καὶ ὅταν συντρίβωνται συνάξουσιν ἰσχὺν βραχεῖαν καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ' αὐτοὺς πολλοὶ ἐπὶ πόλεως καὶ πολλοὶ ὡς ἐν κληροδοσίᾳ

35 És elhullanak az értelmesek közül is, hogy megpróbáltassanak, megtisztíttassanak és megfehéríttessenek a vég idejéig; mert a rendelt idõ még [hátra] van.
And some of those who are wise will have wisdom in testing themselves and making themselves clean, till the time of the end: for it is still for the fixed time.
καὶ ἐκ τῶν συνιέντων διανοηθήσονται εἰς τὸ καθαρίσαι ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὸ ἐκλεγῆναι καὶ εἰς τὸ καθαρισθῆναι ἕως καιροῦ συντελείας ἔτι γὰρ καιρὸς εἰς ὥρας

36 És a király a maga tetszése szerint cselekszik és felfuvalkodik és felmagasztalja magát minden isten felett, és az istenek Istene ellen is vakmerõn szól, és szerencsés lesz, mígnem betelik a harag; mert a mi elhatároztatott, az végre [is] hajtatik.
And the king will do his pleasure; he will put himself on high, lifting himself over every god, and saying things to be wondered at against the God of gods; and all will be well for him till the wrath is complete; for what has been purposed will be done.
καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ παροργισθήσεται καὶ ὑψωθήσεται ἐπὶ πάντα θεὸν καὶ ἐπὶ τὸν θεὸν τῶν θεῶν ἔξαλλα λαλήσει καὶ εὐοδωθήσεται ἕως ἂν συντελεσθῇ ἡ ὀργή εἰς αὐτὸν γὰρ συντέλεια γίνεται

37 Nem gondol atyáinak isteneivel, nem gondol az asszonyok kedvenczével, és egy istennel sem; hanem mindennek fölibe magasztalja magát.
He will have no respect for the gods of his fathers or for the god desired by women; he will have no respect for any god: for he will put himself on high over all.
καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ μὴ προνοηθῇ καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ γυναικὸς οὐ μὴ προνοηθῇ ὅτι ἐν παντὶ ὑψωθήσεται καὶ ὑποταγήσεται αὐτῷ ἔθνη ἰσχυρά

38 De a helyett tiszteli az erõdök istenét annak helyén; és azt az istent, a kit nem ismertek az õ atyái, tiszteli aranynyal, ezüsttel, drágakövekkel és becses [ajándékok]kal.
But in place of this he will give honour to the god of armed places, and to a god of whom his fathers had no knowledge he will give honour with gold and silver and jewels and things to be desired.
ἐπὶ τὸν τόπον αὐτοῦ κινήσει καὶ θεόν ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ τιμήσει ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ καὶ ἐν ἐπιθυμήμασι

39 És az erõdített városokban így teszen az idegen istenek nevében: a ki hódol, annak dicsõségét megsokasítja és sokak felett ad nékik hatalmat; a földet elosztja jutalom gyanánt.
And he will make use of the people of a strange god to keep his strongest places; to those whom he takes note of he will give high honour: and he will make them rulers over the mass of the people, and will make division of the land for a price.
ποιήσει πόλεων καὶ εἰς ὀχύρωμα ἰσχυρὸν ἥξει μετὰ θεοῦ ἀλλοτρίου οὗ ἐὰν ἐπιγνῷ πληθυνεῖ δόξαν καὶ κατακυριεύσει αὐτοῦ ἐπὶ πολὺ καὶ χώραν ἀπομεριεῖ εἰς δωρεάν

40 De a vég idején összetûz vele a déli király, és mint a forgószél, úgy megy reá az északi király szekerekkel, lovasokkal és sok hajóval, és betör az országokba, elözönli és végigjárja [azokat].
And at the time of the end, the king of the south will make an attack on him: and the king of the north will come against him like a storm-wind, with war-carriages and horsemen and numbers of ships; and he will go through many lands like overflowing waters.
καὶ καθ' ὥραν συντελείας συγκερατισθήσεται αὐτῷ ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ ἐποργισθήσεται αὐτῷ βασιλεὺς βορρᾶ ἐν ἅρμασι καὶ ἐν ἵπποις πολλοῖς καὶ ἐν πλοίοις πολλοῖς καὶ ε ἰσελεύσεται εἰς χώραν αἰγύπτου

41 És bemegy a dicsõ földre, és sokan elesnek; de ezek megszabadulnak az õ kezébõl: Edom, Moáb és az Ammon fiainak színe-java.
And he will come into the beautiful land, and tens of thousands will be overcome: but these will be kept from falling into his hands: Edom and Moab and the chief of the children of Ammon.
καὶ ἐπελεύσεται εἰς τὴν χώραν μου

42 És kezeit az országokra veti, és Égyiptom földe meg nem menekedhetik.
And his hand will be stretched out on the countries: and the land of the south will not be safe from him.
καὶ ἐν χώρᾳ αἰγύπτου οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ διασῳζόμενος

43 És ura lesz Égyiptom arany- és ezüst-kincseinek és minden drágalátos javainak; libiabeliek és szerecsenek is lesznek az õ kíséretében.
But he will have power over the stores of gold and silver, and over all the valued things of the south: and the Libyans and the Ethiopians will be at his steps.
καὶ κρατήσει τοῦ τόπου τοῦ χρυσίου καὶ τοῦ τόπου τοῦ ἀργυρίου καὶ πάσης τῆς ἐπιθυμίας αἰγύπτου καὶ λίβυες καὶ αἰθίοπες ἔσονται ἐν τῷ ὄχλῳ αὐτοῦ

44 De megriasztják õt napkeletrõl és északról való hírek, és kivonul nagy haraggal, hogy elveszessen és megöljön sokakat.
But he will be troubled by news from the east and from the north; and he will go out in great wrath, to send destruction on, and put an end to, great numbers.
καὶ ἀκοὴ ταράξει αὐτὸν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ βορρᾶ καὶ ἐξελεύσεται ἐν θυμῷ ἰσχυρῷ καὶ ῥομφαίᾳ ἀφανίσαι καὶ ἀποκτεῖναι πολλούς

45 És felvonja az õ sátor-palotáját a tengerek és a dicsõ szent hegy között; és végére jut, és senki sem segít rajta.
He will put the tents of his great house between the sea and the beautiful holy mountain: but he will come to his end with no helper.
καὶ στήσει αὐτοῦ τὴν σκηνὴν τότε ἀνὰ μέσον τῶν θαλασσῶν καὶ τοῦ ὄρους τῆς θελήσεως τοῦ ἁγίου καὶ ἥξει ὥρα τῆς συντελείας αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔσται ὁ βοηθῶν αὐτῷ

1 És abban az idõben felkél Mihály, a nagy fejedelem, a ki a te néped fiaiért áll, mert nyomorúságos idõ lesz, a milyen nem volt attól fogva, hogy nép kezdett lenni, mindezideig. És abban az idõben megszabadul a te néped; a ki csak beírva találtatik a könyvben.
And at that time Michael will take up his place, the great angel, who is the supporter of the children of your people: and there will be a time of trouble, such as there never was from the time there was a nation even till that same time: and at that time your people will be kept safe, everyone who is recorded in the book.
καὶ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην παρελεύσεται μιχαηλ ὁ ἄγγελος ὁ μέγας ὁ ἑστηκὼς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου ἐκείνη ἡ ἡμέρα θλίψεως οἵα οὐκ ἐγενήθη ἀφ' οὗ ἐγενήθησαν ἕως τῆ ς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑψωθήσεται πᾶς ὁ λαός ὃς ἂν εὑρεθῇ ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ βιβλίῳ

2 És sokan azok közül, a kik alusznak a föld porában, felserkennek, némelyek örök életre, némelyek pedig gyalázatra és örökkévaló útálatosságra.
And a number of those who are sleeping in the dust of the earth will come out of their sleep, some to eternal life and some to eternal shame.
καὶ πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν τῷ πλάτει τῆς γῆς ἀναστήσονται οἱ μὲν εἰς ζωὴν αἰώνιον οἱ δὲ εἰς ὀνειδισμόν οἱ δὲ εἰς διασπορὰν καὶ αἰσχύνην αἰώνιον

3 Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égnek fényessége; és a kik sokakat az igazságra visznek, miként a csillagok örökkön örökké.
And those who are wise will be shining like the light of the outstretched sky; and those by whom numbers have been turned to righteousness will be like the stars for ever and ever.
καὶ οἱ συνιέντες φανοῦσιν ὡς φωστῆρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ κατισχύοντες τοὺς λόγους μου ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος

4 Te pedig, Dániel, zárd be e beszédeket, és pecsételd be a könyvet a végsõ idõig: tudakozzák majd sokan, és nagyobbá lesz a tudás.
But as for you, O Daniel, let the words be kept secret and the book rolled up and kept shut till the time of the end: numbers will be going out of the way and troubles will be increased.
καὶ σύ δανιηλ κάλυψον τὰ προστάγματα καὶ σφράγισαι τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας ἕως ἂν ἀπομανῶσιν οἱ πολλοὶ καὶ πλησθῇ ἡ γῆ ἀδικίας

5 És széttekinték én, Dániel, és ímé másik kettõ álla [ott,] egyik a folyóvíz partján innét, a másik túl a folyóvíz partján.
Then I, Daniel, looking, saw two others, one at the edge of the river on this side and one at the edge of the river on that side.
καὶ εἶδον ἐγὼ δανιηλ καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἱστήκεισαν εἷς ἔνθεν τοῦ ποταμοῦ καὶ εἷς ἔνθεν

6 És mondá [egyik] a gyolcsba öltözött férfiúnak, a ki a folyóvíz felett vala: Mikor lesz végök e csudadolgoknak?
And I said to the man clothed in linen, who was over the waters of the river, How long will it be to the end of these wonders?
καὶ εἶπα τῷ ἐνὶ τῷ περιβεβλημένῳ τὰ βύσσινα τῷ ἐπάνω πότε οὖν συντέλεια ὧν εἴρηκάς μοι τῶν θαυμαστῶν καὶ ὁ καθαρισμὸς τούτων

7 És hallám a gyolcsba öltözött férfiút, a ki a folyóvíz felett vala, hogy felemelé az õ jobb kezét és bal kezét az ég felé, és megesküvék az örökké élõre, hogy ideig, idõkig és fél idõig, és mikor elvégezik a szent nép erejének rontását, mindezek elvégeztetnek.
Then in my hearing the man clothed in linen, who was over the river, lifting up his right hand and his left hand to heaven, took an oath by him who is living for ever that it would be a time, times, and a half; and when the power of the crusher of the holy people comes to an end, all these things will be ended.
καὶ ἤκουσα τοῦ περιβεβλημένου τὰ βύσσινα ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ ἕως καιροῦ συντελείας καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν καὶ τὴν ἀριστερὰν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ὤμοσε τ ὸν ζῶντα εἰς τὸν αἰῶνα θεὸν ὅτι εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἥμισυ καιροῦ ἡ συντέλεια χειρῶν ἀφέσεως λαοῦ ἁγίου καὶ συντελεσθήσεται πάντα ταῦτα

8 Én pedig hallám [ezt,] de nem értém, és mondám: Uram, mi lesz ezeknek vége?
And the words came to my ears, but the sense of them was not clear to me: then I said, O my lord, what is the sense of these things?
καὶ ἐγὼ ἤκουσα καὶ οὐ διενοήθην παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν καὶ εἶπα κύριε τίς ἡ λύσις τοῦ λόγου τούτου καὶ τίνος αἱ παραβολαὶ αὗται

9 És monda: Menj el Dániel, mert be vannak zárva és pecsételve e beszédek a vég idejéig.
And he said, Go on your way, Daniel: for the words are secret and shut up till the time of the end;
καὶ εἶπέν μοι ἀπότρεχε δανιηλ ὅτι κατακεκαλυμμένα καὶ ἐσφραγισμένα τὰ προστάγματα ἕως ἂν

10 Megtisztulnak, megfehérednek és megpróbáltatnak sokan, az istentelenek pedig istentelenül cselekesznek, és az istentelenek közül senki sem érti; de az értelmesek értik,
Till a number are tested and make themselves clean; and the evil-doers will do evil; for not one of the evil-doers will have knowledge; but all will be made clear to those who are wise.
πειρασθῶσι καὶ ἁγιασθῶσι πολλοί καὶ ἁμάρτωσιν οἱ ἁμαρτωλοί καὶ οὐ μὴ διανοηθῶσι πάντες οἱ ἁμαρτωλοί καὶ οἱ διανοούμενοι προσέξουσιν

11 És az idõtõl fogva, hogy elvétetik a mindennapi áldozat, és feltétetik a pusztító útálatosság, ezerkétszáz és kilenczven nap lesz.
And from the time when the regular burned offering is taken away, and an unclean thing causing fear is put up, there will be a thousand, two hundred and ninety days.
ἀφ' οὗ ἂν ἀποσταθῇ ἡ θυσία διὰ παντὸς καὶ ἑτοιμασθῇ δοθῆναι τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐνενήκοντα

12 Boldog, a ki várja és megéri az ezerháromszáz és harminczöt napot.
A blessing will be on the man who goes on waiting, and comes to the thousand, three hundred and thirty-five days.
μακάριος ὁ ἐμμένων καὶ συνάξει εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριάκοντα πέντε

13 Te pedig menj el a vég felé; és majd nyugszol, és felkelsz a te sorsodra a napoknak végén.
But you, go on your way and take your rest: for you will be in your place at the end of the days.
καὶ σὺ βάδισον ἀναπαύου ἔτι γάρ εἰσιν ἡμέραι καὶ ὧραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας καὶ ἀναπαύσῃ καὶ ἀναστήσῃ ἐπὶ τὴν δόξαν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν .

1 Az Úr igéje, a mely lõn Hóseáshoz, a Beeri fiához, Uzziás, Jótám, Ákház, Ezékiás, Júdabeli királyok idejében, és Jeroboámnak, a Joás fiának, Izráel királyának idejében.
The word of the Lord which came to Hosea, the son of Beeri, in the days of Uzziah, Jotham, Ahaz, and Hezekiah, kings of Judah, and in the days of Jeroboam, the son of Joash, king of Israel.
λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς ωσηε τὸν τοῦ βεηρι ἐν ἡμέραις οζιου καὶ ιωαθαμ καὶ αχαζ καὶ εζεκιου βασιλέων ιουδα καὶ ἐν ἡμέραις ιεροβοαμ υἱοῦ ιωας βασιλέως ισραηλ

2 A mikor beszélni kezde az Úr Hóseással, monda az Úr Hóseásnak: Menj, végy magadnak parázna feleséget és parázna gyermekeket; mert paráználkodván paráználkodik e föld, nem követvén az Urat.
The start of the word of the Lord by Hosea: And the Lord said to Hosea, Go, take for yourself a wife of loose ways, and children of the same, for the land has been untrue to the Lord.
ἀρχὴ λόγου κυρίου πρὸς ωσηε καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ωσηε βάδιζε λαβὲ σεαυτῷ γυναῖκα πορνείας καὶ τέκνα πορνείας διότι ἐκπορνεύουσα ἐκπορνεύσει ἡ γῆ ἀπὸ ὄπισθεν τοῦ κυρίου

3 Elméne tehát és elvevé Gómert, Diblajim leányát; és az teherbe esék, és fiút szûle néki.
So he took as his wife Gomer, the daughter of Diblaim, and she gave birth to a son.
καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔλαβεν τὴν γομερ θυγατέρα δεβηλαιμ καὶ συνέλαβεν καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν

4 És mondá az Úr néki: Nevezd õt Jezréelnek, mert még egy kis [idõ,] és megbüntetem a Jehu házát a Jezréel vére miatt, és eltörlöm Izráel házának királyságát.
And the Lord said to him, Give him the name of Jezreel, for after a little time I will send punishment for the blood of Jezreel on the line of Jehu, and put an end to the kingdom of Israel.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ιεζραελ διότι ἔτι μικρὸν καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα τοῦ ιεζραελ ἐπὶ τὸν οἶκον ιου καὶ καταπαύσω βασιλείαν οἴκου ισραηλ

5 És azon a napon lészen az, hogy eltöröm az Izráel ívét a Jezréel völgyében.
And in that day I will let the bow of Israel be broken in the valley of Jezreel.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συντρίψω τὸ τόξον τοῦ ισραηλ ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ ιεζραελ

6 Ismét teherbe esék, és leányt szûle. És mondá néki [az Úr:]Nevezd õt Ló-Rukhámához; mert nem kegyelmezek többé az Izráel házának, hogy akármiképen könyörülnék rajtok.
And after that she gave birth to a daughter. And the Lord said, Give her the name Lo-ruhamah; for I will not again have mercy on Israel, to give them forgiveness.
καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν θυγατέρα καὶ εἶπεν αὐτῷ κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτῆς οὐκ-ἠλεημένη διότι οὐ μὴ προσθήσω ἔτι ἐλεῆσαι τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ ἀλλ' ἢ ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτοῖς

7 De a Júda házának megkegyelmezek, és megtartom õket az Úr, az õ Istenök által; de nem tartom meg õket ív, vagy kard, vagy háború által, sem lovak és lovasok által.
But I will have mercy on Judah and will give them salvation by the Lord their God, but not by the bow or the sword or by fighting or by horses or horsemen.
τοὺς δὲ υἱοὺς ιουδα ἐλεήσω καὶ σώσω αὐτοὺς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν καὶ οὐ σώσω αὐτοὺς ἐν τόξῳ οὐδὲ ἐν ῥομφαίᾳ οὐδὲ ἐν πολέμῳ οὐδὲ ἐν ἅρμασιν οὐδὲ ἐν ἵπποις οὐδὲ ἐν ἱππεῦσιν

8 Mikor elválasztá Ló-Rukhámáht, ismét teherbe esék, és fiút szûle.
Now when Lo-ruhamah had been taken from the breast, the woman gave birth to a son.
καὶ ἀπεγαλάκτισεν τὴν οὐκ-ἠλεημένην καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν υἱόν

9 És mondá [az Úr:] Nevezd õt Ló-Amminak; mert ti nem vagytok az én népem, s én sem leszek a tiétek.
And the Lord said, Give him the name Lo-ammi; for you are not my people, and I will not be your God.
καὶ εἶπεν κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ-λαός-μου διότι ὑμεῖς οὐ λαός μου καὶ ἐγὼ οὐκ εἰμι ὑμῶν

1 Pereljetek anyátokkal, pereljetek (mert nem feleségem õ, és én sem vagyok néki férje), hogy tüntesse el az õ bujaságát arczáról, és az õ paráznaságát emlõi közül;
Say to your brothers, Ammi; and to your sisters, Ruhamah.
καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν ισραηλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης ἣ οὐκ ἐκμετρηθήσεται οὐδὲ ἐξαριθμηθήσεται καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρέθη αὐτοῖς οὐ λαός μου ὑμεῖς ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος

2 Különben meztelenre vetkõztetem õt és olyanná teszem, a milyen [volt] születése napján, és a pusztához teszem hasonlatossá, és olyanná változtatom õt, a milyen a kiaszott föld, és megölöm õt szomjúsággal.

Take up the cause against your mother, take it up, for she is not my wife, and I am not her husband; let her put away her loose ways from her face, and her false ways from between her breasts;

καὶ συναχθήσονται οἱ υἱοὶ ιουδα καὶ οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ θήσονται ἑαυτοῖς ἀρχὴν μίαν καὶ ἀναβήσονται ἐκ τῆς γῆς ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ ιεζραελ

3 Sõt fiain sem könyörülök, mert paráznaságnak fiai õk [is.

For fear that I may take away her robe from her, making her uncovered as in the day of her birth; making her like a waste place and a dry land, causing her death through need of water.

εἴπατε τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν λαός-μου καὶ τῇ ἀδελφῇ ὑμῶν ἠλεημένη

4 Mert paráználkodott az õ anyjok; gyalázatba merült, a ki õket szülte; mert ezt mondotta: Elmegyek szeretõim után, a kik megadják kenyeremet, vizemet, gyapjúmat és lenemet, olajomat és italomat.

And I will have no mercy on her children, for they are the children of her loose ways.

κρίθητε πρὸς τὴν μητέρα ὑμῶν κρίθητε ὅτι αὐτὴ οὐ γυνή μου καὶ ἐγὼ οὐκ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ ἐξαρῶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐκ προσώπου μου καὶ τὴν μοιχείαν αὐτῆς ἐκ μέσου μαστ ῶν αὐτῆς

5 Azért ímé tövissel rekesztem el útadat, és sövényt fonok eleibe, hogy ne találja meg ösvényeit.

For their mother has been untrue; she who gave them birth has done things of shame, for she said, I will go after my lovers, who give me my bread and my water, my wool and my linen, my oil and my wine.

ὅπως ἂν ἐκδύσω αὐτὴν γυμνὴν καὶ ἀποκαταστήσω αὐτὴν καθὼς ἡμέρᾳ γενέσεως αὐτῆς καὶ θήσομαι αὐτὴν ὡς ἔρημον καὶ τάξω αὐτὴν ὡς γῆν ἄνυδρον καὶ ἀποκτενῶ αὐτὴν ἐν δίψει

6 És szaladgál majd szeretõi után, de nem éri el õket; és mikor keresi õket és nem találja meg azokat, [azt] mondja majd: Elmegyek hát és visszatérek elõbbi férjemhez: mert jobb dolgom volt akkor, hogynem mint mostan:

For this cause I will put thorns in her road, building up a wall round her so that she may not go on her way.

καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς οὐ μὴ ἐλεήσω ὅτι τέκνα πορνείας ἐστίν

7 Mert nem vette eszébe, hogy én adtam néki a búzát, a mustot és az olajat, és [én] sokasítottam meg ezüstjét és az aranyat, [a mit] õk a Baálra költöttek.

And if she goes after her lovers she will not overtake them; if she makes search for them she will not see them; then will she say, I will go back to my first husband, for then it was better for me than now.

ὅτι ἐξεπόρνευσεν ἡ μήτηρ αὐτῶν κατῄσχυνεν ἡ τεκοῦσα αὐτά εἶπεν γάρ ἀκολουθήσω ὀπίσω τῶν ἐραστῶν μου τῶν διδόντων μοι τοὺς ἄρτους μου καὶ τὸ ὕδωρ μου καὶ τὰ ἱμάτι ά μου καὶ τὰ ὀθόνιά μου καὶ τὸ ἔλαιόν μου καὶ πάντα ὅσα μοι καθήκει

8 Azért visszaveszem búzámat a maga idejében és mustomat is az õ divatjában, és elragadom gyapjúmat és lenemet, [a melyek] meztelensége befedésére [lettek volna.]

For she had no knowledge that it was I who gave her the grain and the wine and the oil, increasing her silver and gold which they gave to the Baal.

διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ φράσσω τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐν σκόλοψιν καὶ ἀνοικοδομήσω τὰς ὁδοὺς αὐτῆς καὶ τὴν τρίβον αὐτῆς οὐ μὴ εὕρῃ

9 És most feltárom az õ gyalázatát szeretõi elõtt, és senki sem szabadítja õt ki az én kezembõl.

So I will take away again my grain in its time and my wine, and I will take away my wool and my linen with which her body might have been covered.

καὶ καταδιώξεται τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτούς καὶ ζητήσει αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ εὕρῃ αὐτούς καὶ ἐρεῖ πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω πρὸς τὸν ἄνδρα μου τὸν πρότ ερον ὅτι καλῶς μοι ἦν τότε ἢ νῦν

10 És megszüntetem minden örömét, ünnepét, újholdját, szombatját és minden ünnepe napját.

And now I will make her shame clear before the eyes of her lovers, and no one will take her out of my hand.

καὶ αὐτὴ οὐκ ἔγνω ὅτι ἐγὼ δέδωκα αὐτῇ τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον καὶ ἀργύριον ἐπλήθυνα αὐτῇ αὐτὴ δὲ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ ἐποίησεν τῇ βααλ

11 És elpusztítom szõlejét és fügefáját, a melyekrõl ezt mondta: Ez az én bérem, a mit az én szeretõim adtak nékem, és erdõvé teszem azokat, és a mezei vad emészti meg õket.

And I will put an end to all her joy, her feasts, her new moons, and her Sabbaths, and all her regular meetings.

διὰ τοῦτο ἐπιστρέψω καὶ κομιοῦμαι τὸν σῖτόν μου καθ' ὥραν αὐτοῦ καὶ τὸν οἶνόν μου ἐν καιρῷ αὐτοῦ καὶ ἀφελοῦμαι τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ ὀθόνιά μου τοῦ μὴ καλύπτειν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς

12 És megbüntetem õt a Baálok napjaiért, a melyeken füstölve áldozott azoknak, és felrakta gyûrûjét és nyaklánczát, és elment szeretõi után, rólam pedig elfeledkezett, [ezt] mondja az Úr.

And I will make waste her vines and her fig-trees, of which she has said, These are the payments which my lovers have made to me; and I will make them a waste of trees, and the beasts of the field will take them for food.

καὶ νῦν ἀποκαλύψω τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῆς ἐνώπιον τῶν ἐραστῶν αὐτῆς καὶ οὐδεὶς οὐ μὴ ἐξέληται αὐτὴν ἐκ χειρός μου

13 Azért ímé csalogatom õt, és elviszem õt a pusztába, és szívére beszélek.

And I will give her punishment for the days of the Baals, to whom she has been burning perfumes, when she made herself fair with her nose-rings and her jewels, and went after her lovers, giving no thought to me, says the Lord.

καὶ ἀποστρέψω πάσας τὰς εὐφροσύνας αὐτῆς ἑορτὰς αὐτῆς καὶ τὰς νουμηνίας αὐτῆς καὶ τὰ σάββατα αὐτῆς καὶ πάσας τὰς πανηγύρεις αὐτῆς

14 És onnan adom meg néki az õ szõlõjét és az Akor völgyét a reménység ajtaja gyanánt, és úgy énekel ott, mint ifjúságának idején és mint Égyiptomból lett feljövetelének napján.

For this cause I will make her come into the waste land and will say words of comfort to her.

καὶ ἀφανιῶ ἄμπελον αὐτῆς καὶ τὰς συκᾶς αὐτῆς ὅσα εἶπεν μισθώματά μου ταῦτά ἐστιν ἃ ἔδωκάν μοι οἱ ἐρασταί μου καὶ θήσομαι αὐτὰ εἰς μαρτύριον καὶ καταφάγεται αὐτὰ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς

15 És azon a napon, [ezt] mondja az Úr, így fogsz engem hívni: Én férjem, és nem hívsz engem többé [így:] Baálom.

And I will give her vine-gardens from there, and the valley of Achor for a door of hope; and she will give her answer there as in the days when she was young, and as in the time when she came up out of the land of Egypt.

καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὴν τὰς ἡμέρας τῶν βααλιμ ἐν αἷς ἐπέθυεν αὐτοῖς καὶ περιετίθετο τὰ ἐνώτια αὐτῆς καὶ τὰ καθόρμια αὐτῆς καὶ ἐπορεύετο ὀπίσω τῶν ἐραστῶν αὐτῆς ἐμοῦ δὲ ἐπελάθετο λέγει κύριος

16 És kiveszítem az õ szájából a Baálok neveit, hogy azoknak neve se említtessék többé.

And in that day, says the Lord, you will say to me, Ishi; and you will never again give me the name of Baali;

διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πλανῶ αὐτὴν καὶ τάξω αὐτὴν εἰς ἔρημον καὶ λαλήσω ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς

17 És azon a napon frigyet szerzek nékik a mezei vadakkal, az égi madarakkal és a föld férgével, és az ívet, kardot és háborút eltörlöm e földrõl, és bátorságos lakozást adok nékik.

For I will take away the names of the Baals out of her mouth, and never again will she say their names.

καὶ δώσω αὐτῇ τὰ κτήματα αὐτῆς ἐκεῖθεν καὶ τὴν κοιλάδα αχωρ διανοῖξαι σύνεσιν αὐτῆς καὶ ταπεινωθήσεται ἐκεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας νηπιότητος αὐτῆς καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀναβάσεως αὐτῆς ἐκ γῆς αἰγύπτου

18 És eljegyezlek téged magamnak örökre, és pedig igazsággal és ítélettel, kegyelemmel és irgalommal jegyezlek el.

And in that day I will make an agreement for them with the beasts of the field and the birds of heaven and the things which go low on the earth; I will put an end to the bow and the sword and war in all the land, and will make them take their rest in peace.

καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος καλέσει με ὁ ἀνήρ μου καὶ οὐ καλέσει με ἔτι βααλιμ

19 Bizony, hittel jegyezlek el téged magamnak, és megismered az Urat.

And I will take you as my bride for ever; truly, I will take you as my bride in righteousness and in right judging, in love and in mercies.

καὶ ἐξαρῶ τὰ ὀνόματα τῶν βααλιμ ἐκ στόματος αὐτῆς καὶ οὐ μὴ μνησθῶσιν οὐκέτι τὰ ὀνόματα αὐτῶν

20 És azon a napon meghallgatom, azt mondja az Úr, meghallgatom az egeket, azok pedig meghallgatják a földet;
I will take you as my bride in good faith, and you will have knowledge of the Lord.
καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διαθήκην μετὰ τῶν θηρίων τοῦ ἀγροῦ καὶ μετὰ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ μετὰ τῶν ἑρπετῶν τῆς γῆς καὶ τόξον καὶ ῥομφαίαν κα ὶ πόλεμον συντρίψω ἀπὸ τῆς γῆς καὶ κατοικιῶ σε ἐπ' ἐλπίδι

21 A föld pedig meghallgatja a búzát és a mustot és az olajat; azok pedig meghallgatják Jezréelt.
And it will be, in that day, says the Lord, that I will give an answer to the heavens, and the heavens to the earth;
καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίματι καὶ ἐν ἐλέει καὶ ἐν οἰκτιρμοῖς

22 És bevetem õt magamnak a földbe, és megkegyelmezek Ló-Rukhámának, és azt mondom Ló-Amminak: Én népem vagy te; õ pedig ezt mondja: Én Istenem!
And the earth will give its answer to the grain and the wine and the oil, and they will give an answer to Jezreel;
καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ ἐν πίστει καὶ ἐπιγνώσῃ τὸν κύριον

1 És mondá az Úr nékem: Menj el újra, szeress egy asszonyt, a kit szeret az õ társa és mégis házasságtörõ; a mint az Úr is szereti Izráel fiait, bár õk idegen istenekhez fordulnak, és szeretik a szõlõskalácsokat.
And the Lord said to me, Give your love again to a woman who has a lover and is false to her husband, even as the Lord has love for the children of Israel, though they are turned to other gods and are lovers of grape-cakes.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἔτι πορεύθητι καὶ ἀγάπησον γυναῖκα ἀγαπῶσαν πονηρὰ καὶ μοιχαλίν καθὼς ἀγαπᾷ ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ καὶ αὐτοὶ ἀποβλέπουσιν ἐπὶ θεοὺς ἀλλοτρ ίους καὶ φιλοῦσιν πέμματα μετὰ σταφίδων

2 És megszerzém azt magamnak tizenöt ezüstön és egy hómer árpán és egy letek árpán.
So I got her for myself for fifteen shekels of silver and a homer and a half of barley;
καὶ ἐμισθωσάμην ἐμαυτῷ πεντεκαίδεκα ἀργυρίου καὶ γομορ κριθῶν καὶ νεβελ οἴνου

3 És mondám néki: Sok ideig ülsz nálam; nem paráználkodol és nem leszel férfié; én is [így] leszek te irántad.
And I said to her, You are to be mine for a long space of time; you are not to be false to me, and no other man is to have you for his wife; and so will I be to you.
καὶ εἶπα πρὸς αὐτήν ἡμέρας πολλὰς καθήσῃ ἐπ' ἐμοὶ καὶ οὐ μὴ πορνεύσῃς οὐδὲ μὴ γένῃ ἀνδρὶ ἑτέρῳ καὶ ἐγὼ ἐπὶ σοί

4 Mert az Izráel fiai is sok ideig maradnak király nélkül, fejedelem nélkül, áldozat nélkül, szoborkép nélkül, efód nélkül és theráfok nélkül.
For the children of Israel will for a long time be without king and without ruler, without offerings and without pillars, and without ephod or images.
διότι ἡμέρας πολλὰς καθήσονται οἱ υἱοὶ ισραηλ οὐκ ὄντος βασιλέως οὐδὲ ὄντος ἄρχοντος οὐδὲ οὔσης θυσίας οὐδὲ ὄντος θυσιαστηρίου οὐδὲ ἱερατείας οὐδὲ δήλων

5 Azután megtérnek Izráel fiai és keresik az Urat, az õ Istenöket, és Dávidot, az õ királyukat, és remegve [folyamod]nak az Úrhoz és az õ jóságához az utolsó idõkben.
And after that, the children of Israel will come back and go in search of the Lord their God and David their king; and they will come in fear to the Lord and to his mercies in the days to come.
καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν οἱ υἱοὶ ισραηλ καὶ ἐπιζητήσουσιν κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ δαυιδ τὸν βασιλέα αὐτῶν καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ κυρίῳ καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν

1 Halljátok meg az Úrnak beszédét Izráel fiai, mert pere van az Úrnak a földnek lakóival, mert nincs igazság és nincsen szeretet és nincsen Istennek ismerete a földön.
Give ear to the word of the Lord, O children of Israel; for the Lord has a cause against the people of this land, because there is no good faith in it, and no mercy and no knowledge of God in the land.
ἀκούσατε λόγον κυρίου υἱοὶ ισραηλ διότι κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν διότι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια οὐδὲ ἔλεος οὐδὲ ἐπίγνωσις θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς

2 Hamisan esküsznek és hazudnak és gyilkolnak és lopnak és paráználkodnak, betörnek és egyik vér a másikat éri.
There is cursing and broken faith, violent death and attacks on property, men are untrue in married life, houses are broken into, and there is blood touching blood.
ἀρὰ καὶ ψεῦδος καὶ φόνος καὶ κλοπὴ καὶ μοιχεία κέχυται ἐπὶ τῆς γῆς καὶ αἵματα ἐφ' αἵμασιν μίσγουσιν

3 Azért búsul a föld és elerõtlenül minden, a mi azon lakik, a mezõ vada és az ég madara egyaránt, bizony a tenger halai is elveszíttetnek.
Because of this the land will be dry, and everyone living in it will be wasted away, with the beasts of the field and the birds of heaven; even the fishes of the sea will be taken away.
διὰ τοῦτο πενθήσει ἡ γῆ καὶ σμικρυνθήσεται σὺν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν σὺν τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ καὶ σὺν τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς καὶ σὺν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης ἐκλείψουσιν

4 Mindazáltal senki se perlekedjék, és senki se feddõzzék! hiszen a te néped olyan, mint azok, a kik a pappal czivódnak.
Let no man go to law or make protests, for your people are like those who go to law with a priest.
ὅπως μηδεὶς μήτε δικάζηται μήτε ἐλέγχῃ μηδείς ὁ δὲ λαός μου ὡς ἀντιλεγόμενος ἱερεύς

5 De elesel nappal, és elesik veled a próféta is éjjel; anyádat is elveszítem.
You will not be able to keep on your feet by day, and by night the prophet will be falling down with you, and I will give your mother to destruction.
καὶ ἀσθενήσεις ἡμέρας καὶ ἀσθενήσει καὶ προφήτης μετὰ σοῦ νυκτὶ ὡμοίωσα τὴν μητέρα σου

6 Elvész az én népem, mivelhogy tudomány nélkül való. Mivelhogy te megvetetted a tudományt, én is megvetlek téged, hogy papom ne légy. És mivelhogy elfeledkeztél Istened törvényérõl, elfeledkezem én is a te fiaidról.
Destruction has overtaken my people because they have no knowledge; because you have given up knowledge, I will give you up, so that you will be no priest to me, because you have not kept in mind the law of your God, I will not keep your children in my memory.
ὡμοιώθη ὁ λαός μου ὡς οὐκ ἔχων γνῶσιν ὅτι σὺ ἐπίγνωσιν ἀπώσω κἀγὼ ἀπώσομαι σὲ τοῦ μὴ ἱερατεύειν μοι καὶ ἐπελάθου νόμον θεοῦ σου κἀγὼ ἐπιλήσομαι τέκνων σου

7 Mennél számosabbak lettek, annál inkább vétkeztek ellenem; [de]gyalázatra fordítom dicsõségöket!
Even while they were increasing in number they were sinning against me; I will let their glory be changed into shame.
κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν οὕτως ἥμαρτόν μοι τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν θήσομαι

8 Népem vétkébõl élõsködnek õk és bûneik után áhítozik lelkök.
The sin of my people is like food to them; and their desire is for their wrongdoing.
ἁμαρτίας λαοῦ μου φάγονται καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν λήμψονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν

9 De úgy jár a pap is, mint a nép; megbüntetem õket az õ útaikért, és megfizetek néki cselekedeteiért.
And the priest will be like the people; I will give them punishment for their evil ways, and the reward of their acts.
καὶ ἔσται καθὼς ὁ λαὸς οὕτως καὶ ὁ ἱερεύς καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὸν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ τὰ διαβούλια αὐτοῦ ἀνταποδώσω αὐτῷ

10 Esznek majd, de meg nem elégesznek; fajtalankodnak, de nem szaporodnak, mert megszüntek az Úrra vigyázni.
They will have food, but they will not be full; they will be false to me, but they will not be increased, because they no longer give thought to the Lord.
καὶ φάγονται καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν ἐπόρνευσαν καὶ οὐ μὴ κατευθύνωσιν διότι τὸν κύριον ἐγκατέλιπον τοῦ φυλάξαι

11 Paráznaság, bor és must elveszi az észt!
Loose ways and new wine take away wisdom.
πορνείαν καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα ἐδέξατο καρδία λαοῦ μου

12 Népem az õ bálványát kérdezi, és az õ pálczája mond néki jövendõt; mert a fajtalanság lelke megtéveszt, és paráználkodnak az õ Istenök megett.
My people get knowledge from their tree, and their rod gives them news; for a false spirit is the cause of their wandering, and they have been false to their God.
ἐν συμβόλοις ἐπηρώτων καὶ ἐν ῥάβδοις αὐτοῦ ἀπήγγελλον αὐτῷ πνεύματι πορνείας ἐπλανήθησαν καὶ ἐξεπόρνευσαν ἀπὸ τοῦ θεοῦ αὐτῶν

13 A hegyek tetején áldoznak és a halmokon füstölnek: a cserfa, a nyárfa és a tölgyfa alatt, mert kedves annak az árnyéka. Ezért paráználkodnak a ti leányaitok, és házasságtörõk a ti menyeitek.
They make offerings on the tops of mountains, burning perfumes in high places, under trees of every sort, because their shade is good: and so your daughters are given up to loose ways and your brides are false to their husbands.
ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐθυσίαζον καὶ ἐπὶ τοὺς βουνοὺς ἔθυον ὑποκάτω δρυὸς καὶ λεύκης καὶ δένδρου συσκιάζοντος ὅτι καλὸν σκέπη διὰ τοῦτο ἐκπορνεύσουσιν αἱ θυγατέρ ες ὑμῶν καὶ αἱ νύμφαι ὑμῶν μοιχεύσουσιν

14 Nem büntetem meg leányaitokat, hogy paráználkodnak, menyeiteket sem, hogy házasságtörõk, mert õk magok is félremennek a paráznákkal és áldoznak a kurvákkal. De az értelmetlen nép elbukik.

I will not give punishment to your daughters or your brides for their evil behaviour; for they make themselves separate with loose women, and make offerings with those who are used for sex purposes in the worship of the gods: the people who have no wisdom will be sent away.

καὶ οὐ μὴ ἐπισκέψωμαι ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν ὅταν πορνεύωσιν καὶ ἐπὶ τὰς νύμφας ὑμῶν ὅταν μοιχεύωσιν διότι καὶ αὐτοὶ μετὰ τῶν πορνῶν συνεφύροντο καὶ μετὰ τῶν τετελεσμένων ἔθυον καὶ ὁ λαὸς ὁ συνίων συνεπλέκετο μετὰ πόρνης

15 Ha te paráználkodol is Izráel, csak a Júda ne vétkezzék! És ne járjatok Gilgálba, és ne menjetek fel Beth-Avenbe! és ne esküdjetek így: Él az Úr!

Do not you, O Israel, come into error; do not you, O Judah, come to Gilgal, or go up to Beth-aven, or take an oath, By the living Lord.

σὺ δέ ισραηλ μὴ ἀγνόει καὶ ιουδα μὴ εἰσπορεύεσθε εἰς γαλγαλα καὶ μὴ ἀναβαίνετε εἰς τὸν οἶκον ων καὶ μὴ ὀμνύετε ζῶντα κύριον

16 Mert szilajkodik Izráel mint a szilaj üszõ; most tágas földön legelteti õket az Úr, mint a bárányt.

For Israel is uncontrolled, like a cow which may not be controlled; now will the Lord give them food like a lamb in a wide place.

ὅτι ὡς δάμαλις παροιστρῶσα παροίστρησεν ισραηλ νῦν νεμήσει αὐτοὺς κύριος ὡς ἀμνὸν ἐν εὐρυχώρῳ

17 Bálványokkal szövetkezett Efraim; hagyd [hát]magára!

Ephraim is joined to false gods; let him be.

μέτοχος εἰδώλων εφραιμ ἔθηκεν ἑαυτῷ σκάνδαλα

18 Ivásuk elfajult, untalan paráználkodnak; igen szeretik pajzsaik a gyalázatot.

Their drink has become bitter; they are completely false; her rulers take pleasure in shame.

ἠρέτισεν χαναναίους πορνεύοντες ἐξεπόρνευσαν ἠγάπησαν ἀτιμίαν ἐκ φρυάγματος αὐτῶν

19 Szárnyaihoz köti õt a szélvész, és megszégyenülnek áldozataik miatt.

They are folded in the skirts of the wind; they will be shamed because of their offerings.

συστροφὴ πνεύματος σὺ εἶ ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῆς καὶ καταισχυνθήσονται ἐκ τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν

1 Halljátok meg ezt, ti papok! Figyeljetek, Izráel háza! Hallgassatok ide királynak háza; hiszen reátok vonatkozik az ítélet, mert tõrré lettetek Miczpának, és kiterített hálóvá a Táboron.

Give ear to this, O priests; give attention, O Israel, and you, family of the king; for you are to be judged; you have been a deceit at Mizpah and a net stretched out on Tabor.

ἀκούσατε ταῦτα οἱ ἱερεῖς καὶ προσέχετε οἶκος ισραηλ καὶ ὁ οἶκος τοῦ βασιλέως ἐνωτίζεσθε διότι πρὸς ὑμᾶς ἐστιν τὸ κρίμα ὅτι παγὶς ἐγενήθητε τῇ σκοπιᾷ καὶ ὡς δίκτυον ἐκτεταμένον ἐπὶ τὸ ἰταβύριον

2 Szertelen a hitehagyottak öldöklése, de én mindnyájok fenyítéke leszek.

They have gone deep in the evil ways of Shittim, but I am the judge of all.

ὃ οἱ ἀγρεύοντες τὴν θήραν κατέπηξαν ἐγὼ δὲ παιδευτὴς ὑμῶν

3 Jól ismerem én Efraimot, és Izráel nincs elrejtve elõlem; hiszen most is paráználkodol Efraim! megfertõztetett az Izráel.

I have knowledge of Ephraim, and Israel is not secret from me; for now, O Ephraim, you have been false to me, Israel has become unclean.

ἐγὼ ἔγνων τὸν εφραιμ καὶ ισραηλ οὐκ ἄπεστιν ἀπ' ἐμοῦ διότι νῦν ἐξεπόρνευσεν εφραιμ ἐμιάνθη ισραηλ

4 Nem engedik õket az õ cselekedeteik megtérni az õ Istenökhöz, mert paráznaság lelke van közöttük, és nem ismerik az Urat.

Their works will not let them come back to their God, for a false spirit is in them and they have no knowledge of the Lord.

οὐκ ἔδωκαν τὰ διαβούλια αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν θεὸν αὐτῶν ὅτι πνεῦμα πορνείας ἐν αὐτοῖς ἐστιν τὸν δὲ κύριον οὐκ ἐπέγνωσαν

5 Izráel ellen az õ büszkesége tesz tanúbizonyságot, Izráel és Efraim bûneik miatt vesznek el; velök együtt Júda is elvész.

And the pride of Israel gives an answer to his face; and Ephraim will have a fall through his sins, and the fall of Judah will be the same as theirs.

καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις τοῦ ισραηλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ισραηλ καὶ εφραιμ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ ἀσθενήσει καὶ ιουδας μετ' αὐτῶν

6 Juhaikkal és ökreikkel mennek keresni az Urat, de nem találják; eltávozott az õ tõlük.
They will go, with their flocks and their herds, in search of the Lord, but they will not see him; he has taken himself out of their view.
μετὰ προβάτων καὶ μόσχων πορεύσονται τοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν αὐτόν ὅτι ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῶν

7 Hûtlenül cselekedtek az Úr ellen, mert idegen fiakat nemzettek; most azért megemészti õket az újhold, örökségeikkel egyben.
They have been false to the Lord; they have given birth to strange children; now the new moon will make them waste with their fields.
ὅτι τὸν κύριον ἐγκατέλιπον ὅτι τέκνα ἀλλότρια ἐγεννήθησαν αὐτοῖς νῦν καταφάγεται αὐτοὺς ἡ ἐρυσίβη καὶ τοὺς κλήρους αὐτῶν

8 Fújjátok meg a kürtöt Gibeában, a tárogatót Rámában; rivalgjatok Beth- Avenben: Utánad Benjámin.
Let the horn be sounded in Gibeah and in Ramah; give a loud cry in Beth-aven, They are after you, O Benjamin.
σαλπίσατε σάλπιγγι ἐπὶ τοὺς βουνούς ἠχήσατε ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν κηρύξατε ἐν τῷ οἴκῳ ων ἐξέστη βενιαμιν

9 Efraim pusztává lesz a büntetés napján; Izráel törzsei ellen kijelentettem a változhatatlan ítéletet.
Ephraim will become a waste in the day of punishment; I have given knowledge among the tribes of Israel of what is certain.
εφραιμ εἰς ἀφανισμὸν ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἐλέγχου ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ ισραηλ ἔδειξα πιστά

10 Júda fejedelmei olyanok, mint a határrontók; kiontom rájok az én haragomat, mint a vizet.
The rulers of Judah are like those who take away a landmark; I will let loose my wrath on them like flowing water.
ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες ιουδα ὡς μετατιθέντες ὅρια ἐπ' αὐτοὺς ἐκχεῶ ὡς ὕδωρ τὸ ὅρμημά μου

11 Efraim el van nyomva, összetörve az ítélettõl, mert tetszett néki követni az [emberi] rendelést!
Ephraim is troubled; he is crushed by his judges, because he took pleasure in walking after deceit.
κατεδυνάστευσεν εφραιμ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ κατεπάτησεν κρίμα ὅτι ἤρξατο πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν ματαίων

12 Én pedig olyanná lettem Efraimnak, mint a moly, és a Júda házának, mint a rothadás.
And so to Ephraim I am like a wasting insect, and a destruction to the children of Judah.
καὶ ἐγὼ ὡς ταραχὴ τῷ εφραιμ καὶ ὡς κέντρον τῷ οἴκῳ ιουδα

13 Látta ugyan Efraim a maga betegségét, Júda is a maga sebét, és Efraim Assiriához folyamodott és küldött Járéb királyhoz; de az nem tud titeket meggyógyítani, és nem veszi le rólatok a sebet.
When Ephraim saw his disease and Judah his wound, then Ephraim went to Assyria and sent to the great king; but he is not able to make you well or give you help for your wound.
καὶ εἶδεν εφραιμ τὴν νόσον αὐτοῦ καὶ ιουδας τὴν ὀδύνην αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εφραιμ πρὸς ἀσσυρίους καὶ ἀπέστειλεν πρέσβεις πρὸς βασιλέα ιαριμ καὶ αὐτὸς οὐκ ἠδυνάσθη ἰάσασθαι ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ διαπαύσῃ ἐξ ὑμῶν ὀδύνη

14 Mert olyan leszek Efraimnak, mint az oroszlán, és Júda házának, mint az oroszlán-kölyök. Én, én szaggatom szét; elmegyek, felkapom, és nem lesz, a ki megszabadítsa!
For I will be to Ephraim as a lion, and as a young lion to the children of Judah; I, even I, will give him wounds and go away; I will take him away, and there will be no helper.
διότι ἐγώ εἰμι ὡς πανθὴρ τῷ εφραιμ καὶ ὡς λέων τῷ οἴκῳ ιουδα καὶ ἐγὼ ἁρπῶμαι καὶ πορεύσομαι καὶ λήμψομαι καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος

15 Elmegyek, visszatérek helyemre, mígnem megismerik, hogy vétkeztek, és keresni fogják az én orczámat. Nyomorúságukban keresnek majd engem!
I will go back to my place till they are made waste; in their trouble they will go after me early and will make search for me.
πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν τόπον μου ἕως οὗ ἀφανισθῶσιν καὶ ἐπιζητήσουσιν τὸ πρόσωπόν μου ἐν θλίψει αὐτῶν ὀρθριοῦσι πρός με λέγοντες

1 Jertek, térjünk vissza az Úrhoz, mert õ szaggatott meg és õ gyógyít meg minket; megsebesített, de bekötöz minket!
Come, let us go back to the Lord; for he has given us wounds and he will make us well; he has given blows and he will give help.
πορευθῶμεν καὶ ἐπιστρέψωμεν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν ὅτι αὐτὸς ἥρπακεν καὶ ἰάσεται ἡμᾶς πατάξει καὶ μοτώσει ἡμᾶς

2 Megelevenít minket két nap mulva, a harmadik napon feltámaszt minket, hogy éljünk az õ színe elõtt.
After two days he will give us life, and on the third day he will make us get up, and we will be living before him.
ὑγιάσει ἡμᾶς μετὰ δύο ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστησόμεθα καὶ ζησόμεθα ἐνώπιον αὐτοῦ

3 Ismerjük hát el, törekedjünk megismerni az Urat. Az õ kijövetele bizonyos, mint a hajnal, és eljõ hozzánk, mint az esõ, mint a késõi esõ, a mely megáztatja a földet.
And let us have knowledge, let us go after the knowledge of the Lord; his going out is certain as the dawn, his decisions go out like the light; he will come to us like the rain, like the spring rain watering the earth.
καὶ γνωσόμεθα διώξομεν τοῦ γνῶναι τὸν κύριον ὡς ὄρθρον ἕτοιμον εὑρήσομεν αὐτόν καὶ ἥξει ὡς ὑετὸς ἡμῖν πρόιμος καὶ ὄψιμος τῇ γῇ

4 Mit cselekedjem veled Efraim? Mit cselekedjem veled Júda? Hiszen szeretetetek olyan, mint a reggeli felhõ és mint a korán múló harmat.
O Ephraim, what am I to do to you? O Judah, what am I to do to you? For your love is like a morning cloud, and like the dew which goes early away.
τί σοι ποιήσω εφραιμ τί σοι ποιήσω ιουδα τὸ δὲ ἔλεος ὑμῶν ὡς νεφέλη πρωινὴ καὶ ὡς δρόσος ὀρθρινὴ πορευομένη

5 Azért vertem meg a próféták által és megölöm õket az én számnak beszédivel. Bizony, a te ítéleteid olyanok, mint a kelõ nap.
So I have had it cut in stones; I gave them teaching by the words of my mouth;
διὰ τοῦτο ἀπεθέρισα τοὺς προφήτας ὑμῶν ἀπέκτεινα αὐτοὺς ἐν ῥήμασιν στόματός μου καὶ τὸ κρίμα μου ὡς φῶς ἐξελεύσεται

6 Mert szeretetet kívánok én és nem áldozatot: az Istennek ismeretét inkább, mintsem égõáldozatokat.
Because my desire is for mercy and not offerings; for the knowledge of God more than for burned offerings.
διότι ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ ἢ ὁλοκαυτώματα

7 De õk, mint Ádám, áthágták a szövetséget; ott cselekedtek hûtlenül ellenem.
But like a man, they have gone against the agreement; there they were false to me.
αὐτοὶ δέ εἰσιν ὡς ἄνθρωπος παραβαίνων διαθήκην ἐκεῖ κατεφρόνησέν μου

8 Gileád a gonosztevõk városa, vérrel van bemocskolva.
Gilead is a town of evil-doers, marked with blood.
γαλααδ πόλις ἐργαζομένη μάταια ταράσσουσα ὕδωρ

9 És miképen tolvajok leselkednek, úgy [tesz] a papok szövetkezete; gyilkolnak a sikemi úton; bizony, gonosz dolgokat cselekesznek.
And like a band of thieves waiting for a man, so are the priests watching secretly the way of those going quickly to Shechem, for they are working with an evil design.
καὶ ἡ ἰσχύς σου ἀνδρὸς πειρατοῦ ἔκρυψαν ἱερεῖς ὁδὸν κυρίου ἐφόνευσαν σικιμα ὅτι ἀνομίαν ἐποίησαν

10 Rettenetes dolgokat látok Izráel házában. Ott van Efraim paráználkodása; meg van fertõztetve Izráel.
In Israel I have seen a very evil thing; there false ways are seen in Ephraim, Israel is unclean;
ἐν τῷ οἴκῳ ισραηλ εἶδον φρικώδη ἐκεῖ πορνείαν τοῦ εφραιμ ἐμιάνθη ισραηλ καὶ ιουδα

11 Júda! a te számodra is készített aratást, mikor fordítok az én népemnek fogságán.
And Judah has put up disgusting images for himself.
ἄρχου τρυγᾶν σεαυτῷ ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου

1 A mikor gyógyítani akarnám Izráelt, akkor tudódik ki Efraim vétke és Samaria gonoszsága; mert csalárdul cselekesznek, tolvaj tör be, és rabló fosztogat az utczán.
When my desire was for the fate of my people to be changed and to make Israel well, then the sin of Ephraim was made clear, and the evil-doing of Samaria; for their ways are false, and the thief comes into the house, while the band of outlaws takes property by force in the streets.
ἐν τῷ ἰάσασθαί με τὸν ισραηλ καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ ἀδικία εφραιμ καὶ ἡ κακία σαμαρείας ὅτι ἠργάσαντο ψευδῆ καὶ κλέπτης πρὸς αὐτὸν εἰσελεύσεται ἐκδιδύσκων ληστὴς ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ

2 És eszökbe sem veszik, hogy emlékezem minden gonoszságukra. Most körülvették õket az õ cselekedeteik, a melyek színem elõtt vannak.
And they do not say to themselves that I keep in mind all their sin; now their evil acts come round them on every side; they are before my face.
ὅπως συνῴδωσιν ὡς συνῴδοντες τῇ καρδίᾳ αὐτῶν πάσας τὰς κακίας αὐτῶν ἐμνήσθην νῦν ἐκύκλωσεν αὐτοὺς τὰ διαβούλια αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ προσώπου μου ἐγένοντο

3 Gonoszságukkal gyönyörködtetik a királyt, és hazugságaikkal a fejedelmeket.
In their sin they make a king for themselves, and rulers in their deceit.
ἐν ταῖς κακίαις αὐτῶν εὔφραναν βασιλεῖς καὶ ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν ἄρχοντας

4 Mindnyájan házasságtörõk; olyanok, mint a kemencze, a melyet befût a sütõ; szünetel a tüzeléssel, a tészta bekovászolásától annak megkeléséig.
They are all untrue; they are like a burning oven; the bread-maker does not make up the fire from the time when the paste is mixed till it is leavened.
πάντες μοιχεύοντες ὡς κλίβανος καιόμενος εἰς πέψιν κατακαύματος ἀπὸ τῆς φλογός ἀπὸ φυράσεως στέατος ἕως τοῦ ζυμωθῆναι αὐτό

5 Királyunk napján a fejedelmek beteggé lesznek a bor hevétõl; csúfolóknak nyújtja az õ kezét.
On the day of our king, the rulers made him ill with the heat of wine; his hand was stretched out with the men of pride.
αἱ ἡμέραι τῶν βασιλέων ὑμῶν ἤρξαντο οἱ ἄρχοντες θυμοῦσθαι ἐξ οἴνου ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ μετὰ λοιμῶν

6 Mert, mint a kemencze, közelednek álnokságukban az õ szívökkel. Egész éjszaka alszik az õ sütõjök; reggel ég, mint a lángoló tûz.
For they have made their hearts ready like an oven, while they are waiting secretly; their wrath is sleeping all night; in the morning it is burning like a flaming fire.
διότι ἀνεκαύθησαν ὡς κλίβανος αἱ καρδίαι αὐτῶν ἐν τῷ καταράσσειν αὐτούς ὅλην τὴν νύκτα ὕπνου εφραιμ ἐνεπλήσθη πρωὶ ἐγενήθη ἀνεκαύθη ὡς πυρὸς φέγγος

7 Mindnyájan tüzesek, mint a sütõ kemencze, és megemésztik biráikat. Királyaik mind elhullottak. Nincs köztök senki, a ki hozzám kiáltana.
They are all heated like an oven, and they put an end to their judges; all their kings have been made low; not one among them makes prayer to me.
πάντες ἐθερμάνθησαν ὡς κλίβανος καὶ κατέφαγον τοὺς κριτὰς αὐτῶν πάντες οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἔπεσαν οὐκ ἦν ὁ ἐπικαλούμενος ἐν αὐτοῖς πρός με

8 Efraim összekeveredett a népekkel. Olyanná lõn az Efraim, mint a meg nem fordított pogácsa.
Ephraim is mixed with the peoples; Ephraim is a cake not turned.
εφραιμ ἐν τοῖς λαοῖς αὐτοῦ συνανεμείγνυτο εφραιμ ἐγένετο ἐγκρυφίας οὐ μεταστρεφόμενος

9 Idegenek emésztik erejét, de õ nem veszi észre. Õsz hajjal is hintve van már, és azt sem veszi észre.
Men from other lands have made waste his strength, and he is not conscious of it; grey hairs have come on him here and there, and he has no knowledge of it.
κατέφαγον ἀλλότριοι τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ αὐτὸς δὲ οὐκ ἐπέγνω καὶ πολιαὶ ἐξήνθησαν αὐτῷ καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνω

10 Izráel ellen az õ büszkesége tesz tanúbizonyságot, és még sem térnek vissza az Úrhoz, az õ Istenökhöz, és nem keresik õt mindennek daczára sem.
And the pride of Israel gives an answer to his face; but for all this, they have not gone back to the Lord their God, or made search for him.
καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις ισραηλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐπέστρεψαν πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν αὐτὸν ἐν πᾶσι τούτοις

11 És olyan lett Efraim, mint az együgyû galamb: balgatag! Égyiptomhoz kiáltanak, Assiriához folyamodnak.
And Ephraim is like a foolish dove, without wisdom; they send out their cry to Egypt, they go to Assyria.
καὶ ἦν εφραιμ ὡς περιστερὰ ἄνους οὐκ ἔχουσα καρδίαν αἴγυπτον ἐπεκαλεῖτο καὶ εἰς ἀσσυρίους ἐπορεύθησαν

12 De] a mint mennek, kiterjesztem hálómat ellenök; levonszom õket, mint az ég madarát; megbüntetem õket az õ gyülekezetöknek [adott] kijelentés szerint.
When they go, my net will be stretched out over them; I will take them like the birds of heaven, I will give them punishment, I will take them away in the net for their sin.
καθὼς ἂν πορεύωνται ἐπιβαλῶ ἐπ' αὐτοὺς τὸ δίκτυόν μου καθὼς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατάξω αὐτούς παιδεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν

13 Jaj nékik, mert eltávoztak én tõlem! Pusztulás reájok, mert vétkeztek ellenem. Én ugyan megszabadítanám õket; de õk hazugságot szólnak ellenem!
May trouble be theirs! for they have gone far away from me; and destruction, for they have been sinning against me; I was ready to be their saviour, but they said false words against me.
οὐαὶ αὐτοῖς ὅτι ἀπεπήδησαν ἀπ' ἐμοῦ δείλαιοί εἰσιν ὅτι ἠσέβησαν εἰς ἐμέ ἐγὼ δὲ ἐλυτρωσάμην αὐτούς αὐτοὶ δὲ κατελάλησαν κατ' ἐμοῦ ψεύδη

14 És nem kiáltanak hozzám szívökbõl, hanem ordítoznak ágyasházaikban; a búza és a must miatt gyûlnek egybe; ellenem fordulnak.
And they have not made prayer to me in their hearts, but they make loud cries on their beds; they are cutting themselves for food and wine, they are turned against me.
καὶ οὐκ ἐβόησαν πρός με αἱ καρδίαι αὐτῶν ἀλλ' ἢ ὠλόλυζον ἐν ταῖς κοίταις αὐτῶν ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ κατετέμνοντο ἐπαιδεύθησαν ἐν ἐμοί

15 Pedig én tanítottam [õket,] én erõsítettem meg karjokat, és õk mégis gonoszt gondolnak ellenem.
Though I have given training and strength to their arms, they have evil designs against me.
κἀγὼ κατίσχυσα τοὺς βραχίονας αὐτῶν καὶ εἰς ἐμὲ ἐλογίσαντο πονηρά

16 Megtérnek, [de] nem a magasságos [Istenhez.] Olyanok, mint a csalárd kézív. Fegyvertõl hullnak el fejedelmeik, az õ nyelvöknek mérge miatt. Ez lesz gyalázatjok Égyiptom földén.
They have gone to what is of no value; they are like a false bow; their captains will come to destruction by the sword, and their ruler by my wrath; for this, the land of Egypt will make sport of them.
ἀπεστράφησαν εἰς οὐθέν ἐγένοντο ὡς τόξον ἐντεταμένον πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν δι' ἀπαιδευσίαν γλώσσης αὐτῶν οὗτος ὁ φαυλισμὸς αὐτῶν ἐν γῇ αἰγύπτῳ

1 Szádhoz a kürtöt! Mint a sas, [úgy jön] az Úr házára! Mert megszegték az én frigyemet, és vétkeztek az én törvényem ellen!
Put the horn to your mouth. He comes like an eagle against the house of the Lord; because they have gone against my agreement, they have not kept my law.
εἰς κόλπον αὐτῶν ὡς γῆ ὡς ἀετὸς ἐπ' οἶκον κυρίου ἀνθ' ὧν παρέβησαν τὴν διαθήκην μου καὶ κατὰ τοῦ νόμου μου ἠσέβησαν

2 Kiáltnak hozzám: Én Istenem! mi, az Izráel, ismerünk tégedet!
They will send up to me a cry for help: We, Israel, have knowledge of you, O God of Israel.
ἐμὲ κεκράξονται ὁ θεός ἐγνώκαμέν σε

3 Megvetette Izráel a jót, kergesse [hát] az ellenség.
Israel has given up what is good; his haters will go after him.
ὅτι ισραηλ ἀπεστρέψατο ἀγαθά ἐχθρὸν κατεδίωξαν

4 Királyt emeltek õk; de nem én általam; fejedelmet választottak, de tudtomon kivül. Ezüstjökbõl és aranyukból bálványokat formáltak; csak azért, hogy semmivé legyen.
They have put up kings, but not by me; they have made princes, but I had no knowledge of it; they have made images of silver and gold, so that they may be cut off.
ἑαυτοῖς ἐβασίλευσαν καὶ οὐ δι' ἐμοῦ ἦρξαν καὶ οὐκ ἐγνώρισάν μοι τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἴδωλα ὅπως ἐξολεθρευθῶσιν

5 Megútálta a te borjúdat, oh Samaria! Haragom felgerjedt ellenök. Meddig nem lehetnek még tiszták?
I will have nothing to do with your young ox, O Samaria; my wrath is burning against them; how long will it be before the children of Israel make themselves clean?
ἀπότριψαι τὸν μόσχον σου σαμάρεια παρωξύνθη ὁ θυμός μου ἐπ' αὐτούς ἕως τίνος οὐ μὴ δύνωνται καθαρισθῆναι

6 Mert ez is Izráelbõl való! kézmûves csinálta azt, és nem Isten az. Bizony forgácscsá lesz Samaria borjúja!
The workman made it, it is no god; the ox of Samaria will be broken into bits.
ἐν τῷ ισραηλ καὶ αὐτὸ τέκτων ἐποίησεν καὶ οὐ θεός ἐστιν διότι πλανῶν ἦν ὁ μόσχος σου σαμάρεια

7 Mert szelet vetnek és vihart aratnak. Nem indul szárba; termése nem ad lisztet; ha adna is, idegenek nyelik be azt.
For they have been planting the wind, and their fruit will be the storm; his grain has no stem, it will give no meal, and if it does, a strange nation will take it.
ὅτι ἀνεμόφθορα ἔσπειραν καὶ ἡ καταστροφὴ αὐτῶν ἐκδέξεται αὐτά δράγμα οὐκ ἔχον ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι ἄλευρον ἐὰν δὲ καὶ ποιήσῃ ἀλλότριοι καταφάγονται αὐτό

8 Elnyeletett Izráel! Olyan immár a népek közt, mint az edény, [a melyen] nincs gyönyörûség.
Israel has come to destruction; now they are among the nations like a cup in which there is no pleasure.
κατεπόθη ισραηλ νῦν ἐγένετο ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὡς σκεῦος ἄχρηστον

9 Mert õk Assiriához folyamodnak; Efraim magában bolygó vadszamár; szeretõket bérelnek.
For they have gone up to Assyria like an ass going by himself; Ephraim has given money to get lovers.
ὅτι αὐτοὶ ἀνέβησαν εἰς ἀσσυρίους ἀνέθαλεν καθ' ἑαυτὸν εφραιμ δῶρα ἠγάπησαν

10 De ha bérelnek is a pogányok közt, most összegyûjtöm õket, és kezdenek majd lefogyni a fejedelmek királyának terhétõl.
But though they give money to the nations for help, still I will send them in all directions; and in a short time they will be without a king and rulers.
διὰ τοῦτο παραδοθήσονται ἐν τοῖς ἔθνεσιν νῦν εἰσδέξομαι αὐτούς καὶ κοπάσουσιν μικρὸν τοῦ χρίειν βασιλέα καὶ ἄρχοντας

11 Mivel megszaporította Efraim az oltárokat a bûnre, bûnre vezették õt az oltárok.
Because Ephraim has been increasing altars for sin, altars have become a cause of sin to him.
ὅτι ἐπλήθυνεν εφραιμ θυσιαστήρια εἰς ἁμαρτίας ἐγένοντο αὐτῷ θυσιαστήρια ἠγαπημένα

12 Ha tízezer törvényt írnék is elébe, idegennek tekintenék azokat.
Though I put my law in writing for him in ten thousand rules, they are to him as a strange thing.
καταγράψω αὐτῷ πλῆθος καὶ τὰ νόμιμα αὐτοῦ εἰς ἀλλότρια ἐλογίσθησαν θυσιαστήρια τὰ ἠγαπημένα

13 Nékem szánt áldozatképen húst vágnak és esznek; az Úr nem tekint azokra kedvesen. Immár megemlékezik az õ álnokságukról, és megbünteti az õ vétkeiket; Égyiptomba fognak õk visszatérni.
He gives the offerings of his lovers, and takes the flesh for food; but the Lord has no pleasure in them; now he will keep in mind their evil-doing and give them the punishment of their sins; they will go back to Egypt.
διότι ἐὰν θύσωσιν θυσίαν καὶ φάγωσιν κρέα κύριος οὐ προσδέξεται αὐτά νῦν μνησθήσεται τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ ἐκδικήσει τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτοὶ εἰς αἴγυπτον ἀπέστρεψα ν καὶ ἐν ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φάγονται

14 Most Izráel elfeledkezett az õ alkotójáról és palotákat épített; Júda megerõsített városokat szaporított. De én tüzet bocsátok városaira, és az emészti meg az õ erõsségeit.
For Israel has no memory of his Maker, and has put up the houses of kings; and Judah has made great the number of his walled towns. But I will send a fire on his towns and put an end to his great houses.
καὶ ἐπελάθετο ισραηλ τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν καὶ ᾠκοδόμησαν τεμένη καὶ ιουδας ἐπλήθυνεν πόλεις τετειχισμένας καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῶν

1 Ne örvendezz Izráel oly vígan, mint a pogányok; mert paráználkodással elszakadtál a te Istenedtõl, és szeretted a bûnbért minden búzaszérûn.
Have no joy, O Israel, and do not be glad like the nations; for you have been untrue to your God; your desire has been for the loose woman's reward on every grain-floor.
μὴ χαῖρε ισραηλ μηδὲ εὐφραίνου καθὼς οἱ λαοί διότι ἐπόρνευσας ἀπὸ τοῦ θεοῦ σου ἠγάπησας δόματα ἐπὶ πάντα ἅλωνα σίτου

2 Szérû és sajtó nem tartja el õket; hiányozni fog abból a must.
The grain-floor and the place where the grapes are crushed will not give them food; there will be no new wine for them.
ἅλων καὶ ληνὸς οὐκ ἔγνω αὐτούς καὶ ὁ οἶνος ἐψεύσατο αὐτούς

3 Nem maradnak az Úr földén, hanem Égyiptomba tér vissza Efraim; Assiriában tisztátalant esznek.
They will have no resting-place in the Lord's land, but Ephraim will go back to Egypt, and they will take unclean food in Assyria.
οὐ κατῴκησαν ἐν τῇ γῇ τοῦ κυρίου κατῴκησεν εφραιμ εἰς αἴγυπτον καὶ ἐν ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φάγονται

4 Nem áldoznak az Úrnak borral; és nem lesznek kedvesek elõtte. Áldozataik olyanok lesznek, mint a gyásztornak kenyere; mindnyájan, a kik abból esznek, megfertéztetnek, mert kenyerök [csak] étvágyuknak szolgál; nem jut be az Úr házába.
They will give no wine offering to the Lord, they will not make offerings ready for him; their bread will be like the bread of those in sorrow; all who take it will be unclean, because their bread will be only for their desire, it will not come into the house of the Lord.
οὐκ ἔσπεισαν τῷ κυρίῳ οἶνον καὶ οὐχ ἥδυναν αὐτῷ αἱ θυσίαι αὐτῶν ὡς ἄρτος πένθους αὐτοῖς πάντες οἱ ἔσθοντες αὐτὰ μιανθήσονται διότι οἱ ἄρτοι αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐ κ εἰσελεύσονται εἰς τὸν οἶκον κυρίου

5 Mit cselekesztek majd az ünnepnek napján, az Úr ünnepnapján?
What will you do on the day of worship, and on the day of the feast of the Lord?
τί ποιήσετε ἐν ἡμέρᾳ πανηγύρεως καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς τοῦ κυρίου

6 Mert ímé elbujdosnak a pusztulás miatt; Égyiptom gyûjti be, Móf temeti el õket. Ezüst kincsöket a csalán örökli; tövis lesz sátoraikban.
For see, they are going away into Assyria; Egypt will get them together, Memphis will be their last resting-place; their fair silver vessels will be covered over with field plants, and thorns will come up in their tents.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ πορεύσονται ἐκ ταλαιπωρίας αἰγύπτου καὶ ἐκδέξεται αὐτοὺς μέμφις καὶ θάψει αὐτοὺς μαχμας τὸ ἀργύριον αὐτῶν ὅλεθρος κληρονομήσει ἄκανθαι ἐν τοῖς σκηνώ μασιν αὐτῶν

7 Elérkeztek a számadásnak napjai; elérkeztek a megtorlásnak napjai; megtudja majd Izráel! Bolond a próféta, õrült a léleknek embere a te vétked sokasága miatt és mert akkora a gyûlölség.

The days of punishment, the days of reward are come; Israel will be put to shame; the prophet is foolish, the man who has the spirit is off his head, because of your great sin.

ἥκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἐκδικήσεως ἥκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἀνταποδόσεώς σου καὶ κακωθήσεται ισραηλ ὥσπερ ὁ προφήτης ὁ παρεξεστηκώς ἄνθρωπος ὁ πνευματοφόρος ὑπὸ τοῦ π λήθους τῶν ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθη μανία σου

8 Efraim szétnéz az én Istenem mellett. A prófétának minden útaira háló vettetett; gyûlölség van Istenének házában.

There is great hate against the watchman of Ephraim, the people of my God; as for the prophet, there is a net in all his ways, and hate in the house of his God.

σκοπὸς εφραιμ μετὰ θεοῦ προφήτης παγὶς σκολιὰ ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ μανίαν ἐν οἴκῳ κυρίου κατέπηξαν

9 Mélyen elfajultak, mint Gibea napjaiban; [de] megemlékezik álnokságaikról, és megbünteti az õ gonoszságokat.

They have gone deep in evil as in the days of Gibeah; he will keep in mind their wrongdoing, he will give them punishment for their sins.

ἐφθάρησαν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βουνοῦ μνησθήσεται ἀδικίας αὐτοῦ ἐκδικήσει ἁμαρτίας αὐτοῦ

10 Mint szõlõfürtöket a pusztában, úgy találtam Izráelt; mint a fügefa elsõ termésének zsengéjét, úgy néztem a ti atyáitokat; [de] bementek Baál-Peorhoz és a gyalázatosnak adták magokat, és útálatossá váltak, mint a mit szerettek.

I made discovery of Israel as of grapes in the waste land; I saw your fathers as the first-fruits of the fig-tree in her early fruit time; but they came to Baal-peor, and made themselves holy to the thing of shame, and became disgusting like that to which they gave their love.

ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ εὗρον τὸν ισραηλ καὶ ὡς σκοπὸν ἐν συκῇ πρόιμον εἶδον πατέρας αὐτῶν αὐτοὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν βεελφεγωρ καὶ ἀπηλλοτριώθησαν εἰς αἰσχύνην καὶ ἐγέν οντο οἱ ἠγαπημένοι ὡς οἱ ἐβδελυγμένοι

11 Efraim! Elszáll dicsõségök, mint a madár! Nem lesz szülés, sem terhesség, sem fogamzás!

As for Ephraim, their glory will go in flight like a bird: there will be no birth and no one with child and no giving of life.

εφραιμ ὡς ὄρνεον ἐξεπετάσθη αἱ δόξαι αὐτῶν ἐκ τόκων καὶ ὠδίνων καὶ συλλήμψεων

12 Mert még ha felnevelnék is fiaikat, mégis gyermektelenekké teszem õket; sõt még nékik is jaj, ha elfordulok tõlök.

Even though their children have come to growth I will take them away, so that not a man will be there; for their evil-doing will be complete and they will be put to shame because of it.

διότι καὶ ἐὰν ἐκθρέψωσιν τὰ τέκνα αὐτῶν ἀτεκνωθήσονται ἐξ ἀνθρώπων διότι καὶ οὐαὶ αὐτοῖς ἐστιν σάρξ μου ἐξ αὐτῶν

13 Efraim, a mint néztem, mint Tírus van plántálva a mezõben; de Efraimnak mégis az öldöklõhöz kell kihoznia az õ fiait.

As I have seen a beast whose young have been taken from her, so Ephraim will give birth to children only for them to be put to death.

εφραιμ ὃν τρόπον εἶδον εἰς θήραν παρέστησαν τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ εφραιμ τοῦ ἐξαγαγεῖν εἰς ἀποκέντησιν τὰ τέκνα αὐτοῦ

14 Adj nékik oh Uram! Mit adj? Adj nékik meddõ méhet és kiszáradt emlõket.

O Lord, what will you give them? Give them bodies which may not give birth and breasts without milk.

δὸς αὐτοῖς κύριε τί δώσεις αὐτοῖς δὸς αὐτοῖς μήτραν ἀτεκνοῦσαν καὶ μαστοὺς ξηρούς

15 Minden gonoszságuk Gilgálban [van,] mert ott gyûlöltem meg õket. Cselekedeteik gonoszsága miatt kiûzöm õket házamból; nem szeretem õket többé; fejedelmeik mindnyájan pártütõk.

All their evil-doing is in Gilgal; there I had hate for them; because of their evil-doing I will send them out of my house; they will no longer be dear to me; all their rulers are uncontrolled.

πᾶσαι αἱ κακίαι αὐτῶν εἰς γαλγαλ ὅτι ἐκεῖ αὐτοὺς ἐμίσησα διὰ τὰς κακίας τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν ἐκ τοῦ οἴκου μου ἐκβαλῶ αὐτούς οὐ μὴ προσθήσω τοῦ ἀγαπῆσαι αὐτούς πάντες οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἀπειθοῦντες

16 Meg van verve Efraim, gyökerök elszáradt! Nem teremnek gyümölcsöt. Még ha nemzenének is, megölöm méhöknek szerelmes [magzatit.]

The rod has come on Ephraim, their root is dry, let them have no fruit; even though they give birth, I will put to death the dearest fruit of their bodies.

ἐπόνεσεν εφραιμ τὰς ῥίζας αὐτοῦ ἐξηράνθη καρπὸν οὐκέτι μὴ ἐνέγκῃ διότι καὶ ἐὰν γεννήσωσιν ἀποκτενῶ τὰ ἐπιθυμήματα κοιλίας αὐτῶν

17 Elveti õket az én Istenem, mert nem hallgattak reá, és bujdosókká lesznek a pogányok között.
My God will give them up because they did not give ear to him; they will be wandering among the nations.
ἀπώσεται αὐτοὺς ὁ θεός ὅτι οὐκ εἰσήκουσαν αὐτοῦ καὶ ἔσονται πλανῆται ἐν τοῖς ἔθνεσιν

1 Buja szõlõtõ az Izráel, a mely termi az õ gyümölcseit. Gyümölcsének sokasága szerint sokasította meg oltárait, földének jósága szerint jó sok oszlopot állított fel.
Israel is a branching vine, full of fruit; as his fruit is increased, so the number of his altars is increased; as the land is fair, so they have made fair pillars.
ἄμπελος εὐκληματοῦσα ισραηλ ὁ καρπὸς αὐτῆς εὐθηνῶν κατὰ τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν αὐτοῦ ἐπλήθυνεν τὰ θυσιαστήρια κατὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν στήλας

2 Csalárd a szívök; [de] most meglakolnak! Õ maga töri le oltáraikat; elpusztítja bálványaikat.
Their mind is taken away; now they will be made waste: he will have their altars broken down, he will give their pillars to destruction.
ἐμέρισαν καρδίας αὐτῶν νῦν ἀφανισθήσονται αὐτὸς κατασκάψει τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν ταλαιπωρήσουσιν αἱ στῆλαι αὐτῶν

3 Bizony mondják most: Nincsen királyunk, mert nem féljük az Urat, és a király mit segíthet rajtunk?!
Now, truly, they will say, We have no king, we have no fear of the Lord; and the king, what is he able to do for us?
διότι νῦν ἐροῦσιν οὐκ ἔστιν βασιλεὺς ἡμῖν ὅτι οὐκ ἐφοβήθημεν τὸν κύριον ὁ δὲ βασιλεὺς τί ποιήσει ἡμῖν

4 Össze-vissza beszéltek; hamisan esküdtek; szövetséget kötöttek; de mint a bürök a mezõ barázdáin, úgy sarjadzik ki az ítélet.
Their words are foolish; they make agreements with false oaths, so punishment will come up like a poison-plant in a ploughed field.
λαλῶν ῥήματα προφάσεις ψευδεῖς διαθήσεται διαθήκην ἀνατελεῖ ὡς ἄγρωστις κρίμα ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ

5 Beth-Aven borjúi miatt aggódnak Samaria lakói. Bizony megsiratja azt az õ népe, és papjai is remegnek miatta, az õ dicsõsége miatt; mert eltávozott az attól.
The people of Samaria will be full of fear because of the ox of Beth-aven; its people will have sorrow for it, and its priests will give cries of grief for its glory, for the glory has gone in flight.
τῷ μόσχῳ τοῦ οἴκου ων παροικήσουσιν οἱ κατοικοῦντες σαμάρειαν ὅτι ἐπένθησεν ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν καὶ καθὼς παρεπίκραναν αὐτόν ἐπιχαροῦνται ἐπὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ ὅτι μετῳκίσθη ἀπ' αὐτοῦ

6 Azt magát is Assiriába vonszolják ajándékul Járeb királynak. Szégyent vall Efraim, és megszégyenül Izráel az õ tanácsa miatt.
And they will take it to Assyria and give it to the great king; shame will come on Ephraim, and Israel will be shamed because of its image.
καὶ αὐτὸν εἰς ἀσσυρίους δήσαντες ἀπήνεγκαν ξένια τῷ βασιλεῖ ιαριμ ἐν δόματι εφραιμ δέξεται καὶ αἰσχυνθήσεται ισραηλ ἐν τῇ βουλῇ αὐτοῦ

7 Elveszett Samaria! Az õ királya, mint forgács a víz színén!
As for Samaria, her king is cut off, like mist on the water.
ἀπέρριψεν σαμάρεια βασιλέα αὐτῆς ὡς φρύγανον ἐπὶ προσώπου ὕδατος

8 És Aven magaslatai, az Izráel vétke, lerontatnak. Tövis és bogácskóró növi be oltáraikat, és mondják majd a hegyeknek: Borítsatok be minket! a halmoknak pedig: Omoljatok reánk!
And the high places of Aven, the sin of Israel, will come to destruction; thorns and waste plants will come up on their altars; they will say to the mountains, Be a cover over us; and to the hills, Come down on us.
καὶ ἐξαρθήσονται βωμοὶ ων ἁμαρτήματα τοῦ ισραηλ ἄκανθαι καὶ τρίβολοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν καὶ ἐροῦσιν τοῖς ὄρεσιν καλύψατε ἡμᾶς καὶ τοῖς βουνοῖς πέσατε ἐφ' ἡμᾶς

9 Gibea napjaitól fogva vétkezél, oh Izráel! Ott maradtak; nem érte õket Gibeában a harcz a gonoszság fiai ellen.
O Israel, you have done evil from the days of Gibeah; there they took up their position, so that the fighting against the children of evil might not overtake them in Gibeah.
ἀφ' οὗ οἱ βουνοί ἥμαρτεν ισραηλ ἐκεῖ ἔστησαν οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς ἐν τῷ βουνῷ πόλεμος ἐπὶ τὰ τέκνα ἀδικίας

10 Megfenyítem hát õket kedvemre! Népek gyülekeznek ellenök, a mikor megkötöztetnek kettõs gazságukért.
I will come and give them punishment; and the peoples will come together against them when I give them the reward of their two sins.
ἦλθεν παιδεῦσαι αὐτούς καὶ συναχθήσονται ἐπ' αὐτοὺς λαοὶ ἐν τῷ παιδεύεσθαι αὐτοὺς ἐν ταῖς δυσὶν ἀδικίαις αὐτῶν

11 Efraim szoktatott üszõ, a mely szeret nyomtatni; de én rámegyek az õ szép nyakára: igába fogom Efraimot; Júda szántani fog, Jákób boronál néki.
And Ephraim is a trained cow, taking pleasure in crushing the grain; but I have put a yoke on her fair neck; I will put a horseman on the back of Ephraim; Judah will be working the plough, Jacob will be turning up the earth.
εφραιμ δάμαλις δεδιδαγμένη ἀγαπᾶν νεῖκος ἐγὼ δὲ ἐπελεύσομαι ἐπὶ τὸ κάλλιστον τοῦ τραχήλου αὐτῆς ἐπιβιβῶ εφραιμ καὶ παρασιωπήσομαι ιουδαν ἐνισχύσει αὐτῷ ιακωβ

12 Vessetek magatoknak igazságra; arassatok kegyelem szerint! Szántsatok magatoknak új szántást; mert ideje keresnetek az Urat, mígnem eljõ, hogy igazság esõjét adjon néktek.
Put in the seed of righteousness, get in your grain in mercy, let your unploughed earth be turned up: for it is time to make search for the Lord, till he comes and sends righteousness on you like rain.
σπείρατε ἑαυτοῖς εἰς δικαιοσύνην τρυγήσατε εἰς καρπὸν ζωῆς φωτίσατε ἑαυτοῖς φῶς γνώσεως ἐκζητήσατε τὸν κύριον ἕως τοῦ ἐλθεῖν γενήματα δικαιοσύνης ὑμῖν

13 Istentelenséget szántottatok, álnokságot arattatok. Eszitek a hazugság gyümölcsét, mert bíztál a te utadban és vitézeidnek sokaságában!
You have been ploughing sin, you have got in a store of evil, the fruit of deceit has been your food: for you put faith in your way, in the number of your men of war.
ἵνα τί παρεσιωπήσατε ἀσέβειαν καὶ τὰς ἀδικίας αὐτῆς ἐτρυγήσατε ἐφάγετε καρπὸν ψευδῆ ὅτι ἤλπισας ἐν τοῖς ἅρμασίν σου ἐν πλήθει δυνάμεώς σου

14 Azért zendülés támad a te néped között, és minden te erõsséged elpusztíttatik, a miképen elpusztította Salman Beth-Arbelt a harcznak napján; az anya gyermekeivel együtt földhöz veretik.
So a great outcry will go up from among your people, and all your strong places will be broken, as Beth-arbel was broken by Shalman in the day of war, as the mother was broken on the rocks with her children.
καὶ ἐξαναστήσεται ἀπώλεια ἐν τῷ λαῷ σου καὶ πάντα τὰ περιτετειχισμένα σου οἰχήσεται ὡς ἄρχων σαλαμαν ἐκ τοῦ οἴκου ιεροβααλ ἐν ἡμέραις πολέμου μητέρα ἐπὶ τέκνοις ἠδάφισαν

15 Így cselekszik veletek Beth-El, a ti nagy gonoszságtokért; hajnalra bizony elvész Izráel királya!
So will Beth-el do to you because of your evil-doing; at dawn will the king of Israel be cut off completely.
οὕτως ποιήσω ὑμῖν οἶκος τοῦ ισραηλ ἀπὸ προσώπου κακιῶν ὑμῶν ὄρθρου ἀπερρίφησαν ἀπερρίφη βασιλεὺς ισραηλ

1 Mikor még gyermek volt Izráel, megszerettem õt, és Égyiptomból hívtam ki az én fiamat.
When Israel was a child he was dear to me; and I took my son out of Egypt.
διότι νήπιος ισραηλ καὶ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἐξ αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ

2 A mint hívták õket, úgy mentek el elõlök: a Baáloknak áldoztak és a bálványoknak füstöltek.
When I sent for them, then they went away from me; they made offerings to the Baals, burning perfumes to images.
καθὼς μετεκάλεσα αὐτούς οὕτως ἀπῴχοντο ἐκ προσώπου μου αὐτοὶ τοῖς βααλιμ ἔθυον καὶ τοῖς γλυπτοῖς ἐθυμίων

3 Pedig én tanítottam járni Efraimot; õ vette õket karjaira, de õk nem ismerték el, hogy én gyógyítottam meg õket.
But I was guiding Ephraim's footsteps; I took them up in my arms, but they were not conscious that I was ready to make them well.
καὶ ἐγὼ συνεπόδισα τὸν εφραιμ ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τὸν βραχίονά μου καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἴαμαι αὐτούς

4 Emberi kötelékekkel vontam õket, szeretetnek köteleivel, és olyan voltam hozzájok, mint a kik leemelik szájukról az igát, és ételt adtam nyájasan eleikbe.
I made them come after me with the cords of a man, with the bands of love; I was to them as one who took the yoke from off their mouths, putting meat before them.
ἐν διαφθορᾷ ἀνθρώπων ἐξέτεινα αὐτοὺς ἐν δεσμοῖς ἀγαπήσεώς μου καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς ῥαπίζων ἄνθρωπος ἐπὶ τὰς σιαγόνας αὐτοῦ καὶ ἐπιβλέψομαι πρὸς αὐτόν δυνήσομαι αὐτῷ

5 Nem tér vissza Égyiptom földére; hanem Assiria lesz az õ királya, mert nem akarnak megtérni.
He will go back to the land of Egypt and the Assyrian will be his king, because they would not come back to me.
κατῴκησεν εφραιμ ἐν αἰγύπτῳ καὶ ασσουρ αὐτὸς βασιλεὺς αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἠθέλησεν ἐπιστρέψαι

6 És fegyver száll az õ városaira, és elpusztítja az õ zárait, és felemészti õket az õ szándékaik miatt.
And the sword will go through his towns, wasting his children and causing destruction because of their evil designs.
καὶ ἠσθένησεν ῥομφαία ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καὶ κατέπαυσεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ καὶ φάγονται ἐκ τῶν διαβουλίων αὐτῶν

7 Mert az én népem átalkodottan hajlandó elfordulni tõlem. Ha hivogatják is õt a magasságos [Isten]hez, senki nem indul meg rajta.
My people are given up to sinning against me; though their voice goes up on high, no one will be lifting them up.
καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπικρεμάμενος ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ καὶ ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ τίμια αὐτοῦ θυμωθήσεται καὶ οὐ μὴ ὑψώσῃ αὐτόν

8 Miképen adnálak oda Efraim, szolgáltatnálak ki Izráel!? Miként adnálak oda, mint Admát, tennélek olyanná, a milyen Seboim?! Megesett bennem az én szívem; fellángolt minden szánalmam!
How may I give you up, O Ephraim? how may I be your saviour, O Israel? how may I make you like Admah? how may I do to you as I did to Zeboim? My heart is turned in me, it is soft with pity.
τί σε διαθῶ εφραιμ ὑπερασπιῶ σου ισραηλ τί σε διαθῶ ὡς αδαμα θήσομαί σε καὶ ὡς σεβωιμ μετεστράφη ἡ καρδία μου ἐν τῷ αὐτῷ συνεταράχθη ἡ μεταμέλειά μου

9 Nem végzem el haragomnak hevét; nem fordulok vissza Efraim vesztére; mert Isten vagyok én és nem ember, a Szent te közötted, és nem haraggal jövök én.
I will not put into effect the heat of my wrath; I will not again send destruction on Ephraim; for I am God and not man, the Holy One among you; I will not put an end to you.
οὐ μὴ ποιήσω κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου οὐ μὴ ἐγκαταλίπω τοῦ ἐξαλειφθῆναι τὸν εφραιμ διότι θεὸς ἐγώ εἰμι καὶ οὐκ ἄνθρωπος ἐν σοὶ ἅγιος καὶ οὐκ εἰσελεύσομαι εἰς πόλιν

10 Az Urat fogják követni. Ordít, mint az oroszlán; ha õ ordít, remegve gyûlnek össze fiak napnyugot felõl.
They will go after the Lord; his cry will be like that of a lion; his cry will be loud, and the children will come from the west, shaking with fear;
ὀπίσω κυρίου πορεύσομαι ὡς λέων ἐρεύξεται ὅτι αὐτὸς ὠρύσεται καὶ ἐκστήσονται τέκνα ὑδάτων

11 Rettegve jõnek elõ, mint a madár, Égyiptomból, és mint a galamb, Assiriának földébõl; és letelepítem õket házaikba, ezt mondja az Úr!
Shaking with fear like a bird, they will come out of Egypt, like a dove out of the land of Assyria: and I will give them rest in their houses, says the Lord.
καὶ ἐκστήσονται ὡς ὄρνεον ἐξ αἰγύπτου καὶ ὡς περιστερὰ ἐκ γῆς ἀσσυρίων καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν λέγει κύριος

1 Széllel táplálkozik Efraim és fut a keleti szél után. Mindennap szaporítja a hazugságot és a sanyargatást, és frigyet szereznek az Assirussal és Égyiptomba visznek olajat.
\11:12\The deceit of Ephraim and the false words of Israel are about me on every side. ...
ἐκύκλωσέν με ἐν ψεύδει εφραιμ καὶ ἐν ἀσεβείαις οἶκος ισραηλ καὶ ιουδα νῦν ἔγνω αὐτοὺς ὁ θεός καὶ λαὸς ἅγιος κεκλήσεται θεοῦ

2 Pere van az Úrnak a Júdával is, és megbünteti Jákóbot az õ útai szerint. Cselekedetei szerint fizet meg néki.
\12:1\Ephraim's food is the wind, and he goes after the east wind: deceit and destruction are increasing day by day; they make an agreement with Assyria, and take oil into Egypt.
ὁ δὲ εφραιμ πονηρὸν πνεῦμα ἐδίωξεν καύσωνα ὅλην τὴν ἡμέραν κενὰ καὶ μάταια ἐπλήθυνεν καὶ διαθήκην μετὰ ἀσσυρίων διέθετο καὶ ἔλαιον εἰς αἴγυπτον ἐνεπορεύετο

3 Anyja méhében sarkon fogta bátyját, és mikor erõs volt, küzdött az Istennel.
\12:2\The Lord has a cause against Judah, and will give punishment to Jacob for his ways; he will give him the reward of his acts.
καὶ κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς ιουδαν τοῦ ἐκδικῆσαι τὸν ιακωβ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ

4 Küzdött az angyallal és legyõzte; sírt és könyörgött néki. Béthelben találta meg õt, és ott beszélt velünk.
\12:3\In the body of his mother he took his brother by the foot, and in his strength he was fighting with God;
ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐπτέρνισεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἐν κόποις αὐτοῦ ἐνίσχυσεν πρὸς θεὸν

5 Bizony az Úr, a seregeknek Istene; az Úr az õ neve.
\12:4\He had a fight with the angel and overcame him; he made request for grace to him with weeping; he came face to face with him in Beth-el and there his words came to him;
καὶ ἐνίσχυσεν μετὰ ἀγγέλου καὶ ἠδυνάσθη ἔκλαυσαν καὶ ἐδεήθησάν μου ἐν τῷ οἴκῳ ων εὗροσάν με καὶ ἐκεῖ ἐλαλήθη πρὸς αὐτόν

6 Térj hát vissza a te Istenedhez; õrizd meg az irgalmasságot és az ítéletet, és bízzál szüntelen a te Istenedben.
\12:5\Even the Lord, the God of armies; the Lord is his name.
ὁ δὲ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἔσται μνημόσυνον αὐτοῦ

7 Kanaánita [õ!] Hamis mértékek vannak kezében; szeret [mást] megcsalni.
\12:6\So then, come back to your God; keep mercy and right, and be waiting at all times on your God.
καὶ σὺ ἐν θεῷ σου ἐπιστρέψεις ἔλεον καὶ κρίμα φυλάσσου καὶ ἔγγιζε πρὸς τὸν θεόν σου διὰ παντός

8 És Efraim ugyan ezt mondja: Bizony meggazdagodtam; vagyont szerzettem magamnak. Semmi szerzeményemben nem találnak rajtam álnokságot, a mely bûn volna!
\12:7\As for Canaan, the scales of deceit are in his hands; he takes pleasure in twisted ways.
χανααν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ζυγὸς ἀδικίας καταδυναστεύειν ἠγάπησε

9 De én vagyok az Úr, a te Istened Égyiptom földétõl kezdve. Újra sátorok lakójává teszlek téged, mint az ünneplés napjain.
\12:8\And Ephraim said, Now I have got wealth and much property; in all my works no sin may be seen in me.
καὶ εἶπεν εφραιμ πλὴν πεπλούτηκα εὕρηκα ἀναψυχὴν ἐμαυτῷ πάντες οἱ πόνοι αὐτοῦ οὐχ εὑρεθήσονται αὐτῷ δι' ἀδικίας ἃς ἥμαρτεν

10 Mert [én] szólottam a prófétákhoz; én sokasítottam meg a látásokat, és [én] szólottam hasonlatokban a próféták által.
\12:9\But I am the Lord your God from the land of Egypt; I will give you tents for your living-places again as in the days of the holy meeting.
ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἔτι κατοικιῶ σε ἐν σκηναῖς καθὼς ἡμέρᾳ ἑορτῆς

11 Ha Gileád a gonoszság [városa,] bizony semmivé lesznek! Gilgálban ökrökkel áldoznak; de oltáraik is olyanokká lesznek, mint a kõrakások a mezõ barázdáin.
\12:10\My word came to the ears of the prophets and I gave them visions in great number, and by the mouths of the prophets I made use of comparisons.
καὶ λαλήσω πρὸς προφήτας καὶ ἐγὼ ὁράσεις ἐπλήθυνα καὶ ἐν χερσὶν προφητῶν ὡμοιώθην

12 Jákób Aram földére bujdosott, és egy asszonyért szolgált az Izráel, és egy asszonyért pásztorkodott.
\12:11\In Gilead there is evil. They are quite without value; in Gilgal they make offerings of oxen; truly their altars are like masses of stones in the hollows of a ploughed field.
εἰ μὴ γαλααδ ἔστιν ἄρα ψευδεῖς ἦσαν ἐν γαλγαλ ἄρχοντες θυσιάζοντες καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν ὡς χελῶναι ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ

13 És próféta által hozta fel az Úr Izráelt Égyiptomból, és próféta által tartatott meg.
\12:12\And Jacob went in flight into the field of Aram, and Israel became a servant for a wife, and for a wife he kept sheep.
καὶ ἀνεχώρησεν ιακωβ εἰς πεδίον συρίας καὶ ἐδούλευσεν ισραηλ ἐν γυναικὶ καὶ ἐν γυναικὶ ἐφυλάξατο

14 Gonoszul ingerelte Efraim [az Istent;] de rajta szárasztja a [sok] vért, és gyalázatosságát megfizeti néki az õ Ura.
\12:13\And by a prophet the Lord made Israel come up out of Egypt, and by a prophet he was kept safe.
καὶ ἐν προφήτῃ ἀνήγαγεν κύριος τὸν ισραηλ ἐξ αἰγύπτου καὶ ἐν προφήτῃ διεφυλάχθη

1 Efraim szólott volt, rettegés: nagygyá lett Izráelben, de vétkezett a Baállal, és meghalt.
When the words of my law came from Ephraim, he was lifted up in Israel; but when he did evil through the Baal, death overtook him.
κατὰ τὸν λόγον εφραιμ δικαιώματα αὐτὸς ἔλαβεν ἐν τῷ ισραηλ καὶ ἔθετο αὐτὰ τῇ βααλ καὶ ἀπέθανεν

2 Most is többítik bûneiket és csinálnak magoknak öntött képeket az õ ezüstjökbõl, bálványokat az õ eszök szerint. Képfaragók csinálmánya mindaz! Róluk mondják: Emberek, a kik áldoznak, borjúkat csókolnak!
And now their sins are increased; they have made themselves a metal image, false gods from their silver, after their designs, all of them the work of the metal-workers; they say of them, Let them give offerings, let men give kisses to the oxen.
καὶ προσέθετο τοῦ ἁμαρτάνειν ἔτι καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα ἐκ τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν κατ' εἰκόνα εἰδώλων ἔργα τεκτόνων συντετελεσμένα αὐτοῖς αὐτοὶ λέγουσιν θύσατε ἀνθρώπους μόσχοι γὰρ ἐκλελοίπασιν

3 Azért olyanná lesznek, mint a reggeli felhõ és mint a harmat, a mely korán eltûnik; mint a szérûrõl elsodort polyva és mint a kéménynek füstje.
So they will be like the morning cloud, like the dew which goes early away, like the dust of the grain which the wind is driving out of the crushing-floor, like smoke going up from the fireplace.
διὰ τοῦτο ἔσονται ὡς νεφέλη πρωινὴ καὶ ὡς δρόσος ὀρθρινὴ πορευομένη ὥσπερ χνοῦς ἀποφυσώμενος ἀφ' ἅλωνος καὶ ὡς ἀτμὶς ἀπὸ ἀκρίδων

4 Pedig én vagyok az Úr, a te Istened Égyiptom földétõl fogva. Nem ismerhetsz más Istent kivülem, és rajtam kivül nincs [más] szabadító!
But I am the Lord your God, from the land of Egypt; you have knowledge of no other God and there is no saviour but me.
ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου στερεῶν οὐρανὸν καὶ κτίζων γῆν οὗ αἱ χεῖρες ἔκτισαν πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ καὶ οὐ παρέδειξά σοι αὐτὰ τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω αὐτῶν καὶ ἐγὼ ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ θεὸν πλὴν ἐμοῦ οὐ γνώσῃ καὶ σῴζων οὐκ ἔστιν πάρεξ ἐμοῦ

5 Én ismertelek téged a pusztában, az eltikkadt földön.
I had knowledge of you in the waste land where no water was.
ἐγὼ ἐποίμαινόν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ ἀοικήτῳ

6 A mint legeltek: elteltek; elteltek és szívök felfuvalkodék: azért hát elfelejtkezének rólam.
When I gave them food they were full, and their hearts were full of pride, and they did not keep me in mind.
κατὰ τὰς νομὰς αὐτῶν καὶ ἐνεπλήσθησαν εἰς πλησμονήν καὶ ὑψώθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν ἕνεκα τούτου ἐπελάθοντό μου

7 De olyan is leszek hozzájok, mint az oroszlán; mint a párducz, úgy lesekedem az úton.
So I will be like a lion to them; as a cruel beast I will keep watch by the road;
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς πανθὴρ καὶ ὡς πάρδαλις κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσσυρίων

8 Rájok rohanok, mint a [kölykétõl] megfosztott medve, és széttépem szívök borítóját, és felfalom ott õket, mint egy nõstény oroszlán. A mezei vad szaggatja szét õket!
I will come face to face with them like a bear whose young ones have been taken from her, and their inmost hearts will be broken; there the dogs will make a meal of them; they will be wounded by the beasts of the field.
ἀπαντήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄρκος ἀπορουμένη καὶ διαρρήξω συγκλεισμὸν καρδίας αὐτῶν καὶ καταφάγονται αὐτοὺς ἐκεῖ σκύμνοι δρυμοῦ θηρία ἀγροῦ διασπάσει αὐτούς

9 Romlásodra lett Izráel, hogy ellenem [törekedtél,] a te segítõd ellen.
I have sent destruction on you, O Israel; who will be your helper?
τῇ διαφθορᾷ σου ισραηλ τίς βοηθήσει

10 Hol van hát a te királyod, hol van, hogy megoltalmazzon minden városodban? És biráid, a kik felõl ezt mondád: Adj nékem királyt és fejedelmeket!
Where is your king, that he may be your saviour? and all your rulers, that they may take up your cause? of whom you said, Give me a king and rulers.
ποῦ ὁ βασιλεύς σου οὗτος καὶ διασωσάτω σε ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου κρινάτω σε ὃν εἶπας δός μοι βασιλέα καὶ ἄρχοντα

11 Adtam néked királyt haragomban, és elvettem az én búsulásomban!
I have given you a king, because I was angry, and have taken him away in my wrath.
καὶ ἔδωκά σοι βασιλέα ἐν ὀργῇ μου καὶ ἔσχον ἐν τῷ θυμῷ μου

12 Egybe van kötve Efraim álnoksága; eltéve az õ bûne!
The wrongdoing of Ephraim is shut up; his sin is put away in secret.
συστροφὴν ἀδικίας εφραιμ ἐγκεκρυμμένη ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ

13 A szülõasszony kínjai lepik meg õt; oktalan fiú õ, mert a kellõ idõben nem jõ ki anyjának méhébõl.
The pains of a woman in childbirth will come on him: he is an unwise son, for at this time it is not right for him to keep his place when children come to birth.
ὠδῖνες ὡς τικτούσης ἥξουσιν αὐτῷ οὗτος ὁ υἱός σου οὐ φρόνιμος διότι οὐ μὴ ὑποστῇ ἐν συντριβῇ τέκνων

14 Megváltom õket a Seol hatalmából! Megmentem õket a haláltól! Hol van a te veszedelmed oh halál?! Hol van a te romlásod oh Seol?! Megbánás elrejtetett én elõlem.
I will give the price to make them free from the power of the underworld, I will be their saviour from death: O death! where are your pains? O underworld! where is your destruction? my eyes will have no pity.
ἐκ χειρὸς ᾅδου ῥύσομαι αὐτοὺς καὶ ἐκ θανάτου λυτρώσομαι αὐτούς ποῦ ἡ δίκη σου θάνατε ποῦ τὸ κέντρον σου ᾅδη παράκλησις κέκρυπται ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου

15 Mert bár a testvérek közt õ a legvirágzóbb: feljõ a keleti szél, az Úr szele támad fel a pusztából; kiszárad kútfeje, elapad forrása: az rabolja ki minden drága kincseinek tárházát.

Though he gives fruit among his brothers, an east wind will come, the wind of the Lord coming up from the waste land, and his spring will become dry, his fountain will be without water: it will make waste the store of all the vessels of his desire.

διότι οὗτος ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν διαστελεῖ ἐπάξει ἄνεμον καύσωνα κύριος ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπ' αὐτόν καὶ ἀναξηρανεῖ τὰς φλέβας αὐτοῦ ἐξερημώσει τὰς πηγὰς αὐτοῦ αὐτὸς καταξηρανεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτοῦ

1 Meglakol Samaria, mert daczolt az õ Istenével. Fegyver által hullanak el; csecsemõik földhöz veretnek, és terhes asszonyaik ketté vágatnak.

\13:16\Samaria will be made waste, for she has gone against her God: they will be cut down by the sword, their little children will be broken on the rocks, their women who are with child will be cut open.

ἀφανισθήσεται σαμάρεια ὅτι ἀντέστη πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται αὐτοί καὶ τὰ ὑποτίτθια αὐτῶν ἐδαφισθήσονται καὶ αἱ ἐν γαστρὶ ἔχουσαι αὐτῶν διαρραγήσονται

2 Térj vissza hát Izráel az Úrhoz, a te Istenedhez, mert elbuktál álnokságod miatt!

\14:1\O Israel, come back to the Lord your God; for your evil-doing has been the cause of your fall.

ἐπιστράφητι ισραηλ πρὸς κύριον τὸν θεόν σου διότι ἠσθένησας ἐν ταῖς ἀδικίαις σου

3 Vigyetek veletek beszédeket, és térjetek vissza az Úrhoz! Mondjátok néki: Végy el minden álnokságot! És fogadd el azt, a mi jó, és ajkaink tulkaival áldozunk [néked.

\14:2\Take with you words, and come back to the Lord; say to him, Let there be forgiveness for all wrongdoing, so that we may take what is good, and give in payment the fruit of our lips.

λάβετε μεθ' ἑαυτῶν λόγους καὶ ἐπιστράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν εἴπατε αὐτῷ ὅπως μὴ λάβητε ἀδικίαν καὶ λάβητε ἀγαθά καὶ ἀνταποδώσομεν καρπὸν χειλέων ἡμῶν

4 Assiria nem segít meg minket; lóra sem ülünk, és nem mondjuk többé kezeink csinálmányának: Istenünk! Mert nálad talál kegyelmet az árva.

\14:3\Assyria will not be our salvation; we will not go on horses; we will not again say to the work of our hands, You are our gods; for in you there is mercy for the child who has no father.

ασσουρ οὐ μὴ σώσῃ ἡμᾶς ἐφ' ἵππον οὐκ ἀναβησόμεθα οὐκέτι μὴ εἴπωμεν θεοὶ ἡμῶν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ἡμῶν ὁ ἐν σοὶ ἐλεήσει ὀρφανόν

5 Kigyógyítom õket hûtlenségökbõl; szeretem õket ingyen kegyelembõl, mert elfordult tõlök az én haragom.

\14:4\I will put right their errors; freely will my love be given to them, for my wrath is turned away from him.

ἰάσομαι τὰς κατοικίας αὐτῶν ἀγαπήσω αὐτοὺς ὁμολόγως ὅτι ἀπέστρεψεν ἡ ὀργή μου ἀπ' αὐτῶν

6 Olyanná leszek Izráelnek, mint a harmat. Virágozni fog, mint a liliom, és gyökeret ver, mint a Libánon.

\14:5\I will be as the dew to Israel; he will put out flowers like a lily, and send out his roots like Lebanon.

ἔσομαι ὡς δρόσος τῷ ισραηλ ἀνθήσει ὡς κρίνον καὶ βαλεῖ τὰς ῥίζας αὐτοῦ ὡς ὁ λίβανος

7 Kiterjednek az õ ágai, és olyan lesz az õ ékessége, mint az olajfáé, illata pedig, mint a Libánoné.

\14:6\His branches will be stretched out, he will be beautiful as the olive-tree and sweet-smelling as Lebanon.

πορεύσονται οἱ κλάδοι αὐτοῦ καὶ ἔσται ὡς ἐλαία κατάκαρπος καὶ ἡ ὀσφρασία αὐτοῦ ὡς λιβάνου

8 Visszatérnek az õ árnyékában lakók, és felelevenednek, mint a búzamag, és virágoznak, mint a szõlõtõ; híre olyan lesz, mint Libánon boráé.

\14:7\They will come back and have rest in his shade; their life will be made new like the grain, and they will put out flowers like the vine; his name will be like the wine of Lebanon.

ἐπιστρέψουσιν καὶ καθιοῦνται ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ζήσονται καὶ μεθυσθήσονται σίτῳ καὶ ἐξανθήσει ὡς ἄμπελος τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ὡς οἶνος λιβάνου

9 Efraim [így szól:] Mi közöm nékem többé a bálványokhoz?! Én meghallgatom és figyelek reá. Olyan vagyok, mint a zöldelõ cziprusfa! Tõlem származik a te gyümölcsöd!

\14:8\As for Ephraim, what has he to do with false gods any longer? I have given an answer and I will keep watch over him; I am like a branching fir-tree, from me comes your fruit.

τῷ εφραιμ τί αὐτῷ ἔτι καὶ εἰδώλοις ἐγὼ ἐταπείνωσα αὐτόν καὶ ἐγὼ κατισχύσω αὐτόν ἐγὼ ὡς ἄρκευθος πυκάζουσα ἐξ ἐμοῦ ὁ καρπός σου εὑρηται

10 Kicsoda a bölcs, hogy értse ezeket? [Kicsoda] az értelmes, hogy eszébe vegye ezeket?! Bizony igazak az Úrnak útai, és az igazak járnak azokon, az istentelenek pedig elesnek rajtok.
\14:9\He who is wise will see these things; he who has good sense will have knowledge of them. For the ways of the Lord are straight, and the upright will go in them, but sinners will be falling in them.
τίς σοφὸς καὶ συνήσει ταῦτα ἢ συνετὸς καὶ ἐπιγνώσεται αὐτά διότι εὐθεῖαι αἱ ὁδοὶ τοῦ κυρίου καὶ δίκαιοι πορεύσονται ἐν αὐταῖς οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν αὐταῖς .

1 Az Úrnak igéje, a mely lõn Jóelhez, a Petuel fiához.
The word of the Lord which came to Joel, the son of Pethuel.
λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς ιωηλ τὸν τοῦ βαθουηλ

2 Vének! halljátok meg ezt, és hallgassátok meg, e földnek minden lakói! Történt-é ilyen a ti idõtökben, vagy a ti atyáitoknak idejében?
Give ear to this, you old men, and take note, you people of the land. Has this ever been in your days, or in the days of your fathers?
ἀκούσατε δὴ ταῦτα οἱ πρεσβύτεροι καὶ ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν εἰ γέγονεν τοιαῦτα ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ὑμῶν

3 Beszéljétek el azt a ti fiaitoknak, és a ti fiaitok az õ fiaiknak, és azoknak fiai a következõ nemzetségnek.
Give the story of it to your children, and let them give it to their children, and their children to another generation.
ὑπὲρ αὐτῶν τοῖς τέκνοις ὑμῶν διηγήσασθε καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν

4 A mit a sáska meghagyott, megette a szöcskõ; és a mit a szöcskõ meghagyott, megette a cserebogár; és a mit a cserebogár meghagyott, megette a hernyó.
What the worm did not make a meal of, has been taken by the locust; and what the locust did not take, has been food for the plant-worm; and what the plant-worm did not take, has been food for the field-fly.
τὰ κατάλοιπα τῆς κάμπης κατέφαγεν ἡ ἀκρίς καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς ἀκρίδος κατέφαγεν ὁ βροῦχος καὶ τὰ κατάλοιπα τοῦ βρούχου κατέφαγεν ἡ ἐρυσίβη

5 Serkenjetek fel részegek és sírjatok, és jajgassatok mind, ti borivók a mustért, mert elvétetett az a ti szátoktól!
Come out of your sleep, you who are overcome with wine, and give yourselves to weeping; give cries of sorrow, all you drinkers of wine, because of the sweet wine; for it has been cut off from your mouths.
ἐκνήψατε οἱ μεθύοντες ἐξ οἴνου αὐτῶν καὶ κλαύσατε θρηνήσατε πάντες οἱ πίνοντες οἶνον εἰς μέθην ὅτι ἐξῆρται ἐκ στόματος ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρά

6 Mert egy nép jött fel az én földemre, erõs és megszámlálhatatlan; fogai, mint az oroszlán fogai, és agyarai, mint a nõstény oroszláné.
For a nation has come up over my land, strong and without number; his teeth are the teeth of a lion, and he has the back teeth of a great lion.
ὅτι ἔθνος ἀνέβη ἐπὶ τὴν γῆν μου ἰσχυρὸν καὶ ἀναρίθμητον οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ὀδόντες λέοντος καὶ αἱ μύλαι αὐτοῦ σκύμνου

7 Pusztává tette szõlõmet; összetörte fügefáimat, mezítelenre hántotta és széjjelhányta; fehérlenek annak ágai.
By him my vine is made waste and my fig-tree broken: he has taken all its fruit and sent it down to the earth; its branches are made white.
ἔθετο τὴν ἄμπελόν μου εἰς ἀφανισμὸν καὶ τὰς συκᾶς μου εἰς συγκλασμόν ἐρευνῶν ἐξηρεύνησεν αὐτὴν καὶ ἔρριψεν ἐλεύκανεν κλήματα αὐτῆς

8 Keseregj, mint a szûz, a ki gyászba öltözik az õ ifjúsága férjéért.
Make sounds of grief like a virgin dressed in haircloth for the husband of her early years.
θρήνησον πρός με ὑπὲρ νύμφην περιεζωσμένην σάκκον ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν παρθενικόν

9 Kifogyott az étel- és italáldozat az Úrnak házából; gyászolnak a papok, az Úrnak szolgái.
The meal offering and the drink offering have been cut off from the house of the Lord; the priests, the Lord's servants, are sorrowing.
ἐξῆρται θυσία καὶ σπονδὴ ἐξ οἴκου κυρίου πενθεῖτε οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστηρίῳ

10 Elpusztíttatott a mezõ, gyászol a föld; mert elpusztíttatott a gabona; kiszáradt a must; kiapadt az olaj.
The fields are wasted, the land has become dry; for the grain is wasted, the new wine is kept back, the oil is poor.
ὅτι τεταλαιπώρηκεν τὰ πεδία πενθείτω ἡ γῆ ὅτι τεταλαιπώρηκεν σῖτος ἐξηράνθη οἶνος ὠλιγώθη ἔλαιον

11 Szégyenüljetek meg, ti szántóvetõk; jajgassatok szõlõmûvesek: a búzáért és az árpáért; mert elveszett a mezõ aratása!
The farmers are shamed, the workers in the vine-gardens give cries of grief, for the wheat and the barley; for the produce of the fields has come to destruction.
ἐξηράνθησαν οἱ γεωργοί θρηνεῖτε κτήματα ὑπὲρ πυροῦ καὶ κριθῆς ὅτι ἀπόλωλεν τρυγητὸς ἐξ ἀγροῦ

12 Elszáradt a szõlõtõ; a fügefa elhervadt; a gránátfa, a datolyafa és az almafa, a mezõnek minden gyümölcsfája kiaszott. Bizony kiszáradott az öröm az emberek közül.
The vine has become dry and the fig-tree is feeble; the pomegranate and the palm-tree and the apple-tree, even all the trees of the field, are dry: because joy has gone from the sons of men.
ἡ ἄμπελος ἐξηράνθη καὶ αἱ συκαῖ ὠλιγώθησαν ῥόα καὶ φοῖνιξ καὶ μῆλον καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐξηράνθησαν ὅτι ᾔσχυναν χαρὰν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων

13 Öltsetek gyászt és sírjatok, ti papok! Jajgassatok, ti oltár szolgái; jõjjetek és háljatok gyászruhákban, Istenem szolgái; mert megvonatott az étel- és italáldozat Isteneteknek házától.
Put haircloth round you and give yourselves to sorrow, you priests; give cries of grief, you servants of the altar: come in, and, clothed in haircloth, let the night go past, you servants of my God: for the meal offering and the drink offering have been kept back from the house of your God.
περιζώσασθε καὶ κόπτεσθε οἱ ἱερεῖς θρηνεῖτε οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστηρίῳ εἰσέλθατε ὑπνώσατε ἐν σάκκοις λειτουργοῦντες θεῷ ὅτι ἀπέσχηκεν ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν θυσία καὶ σπονδή

14 Szenteljetek bõjtöt, hirdessetek gyûlést; gyûjtsétek egybe a véneket, a földnek minden lakosát az Úrnak, a ti Isteneteknek házába, és kiáltsatok az Úrhoz.
Let a time be fixed for going without food, have a holy meeting, let the old men, even all the people of the land, come together to the house of the Lord your God, crying out to the Lord.
ἁγιάσατε νηστείαν κηρύξατε θεραπείαν συναγάγετε πρεσβυτέρους πάντας κατοικοῦντας γῆν εἰς οἶκον θεοῦ ὑμῶν καὶ κεκράξατε πρὸς κύριον ἐκτενῶς

15 Jaj ez a nap! Bizony közel van az Úrnak napja, és mint a pusztítás, úgy jön el a Mindenhatótól.
Sorrow for the day! for the day of the Lord is near, and as destruction from the Ruler of all it will come.
οἴμμοι οἴμμοι οἴμμοι εἰς ἡμέραν ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου καὶ ὡς ταλαιπωρία ἐκ ταλαιπωρίας ἥξει

16 Hát nem szemünk láttára irtatott-é ki az élelem, az öröm és vígasság Istenünk házából?!
Is not food cut off before our eyes? joy and delight from the house of our God?
κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν βρώματα ἐξωλεθρεύθη ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρά

17 Elsenyvedtek a magvak barázdáik alatt, elpusztultak a gabonás házak, összedõltek a csûrök; mert kiaszott a gabona.
The grains have become small and dry under the spade; the store-houses are made waste, the grain-stores are broken down; for the grain is dry and dead.
ἐσκίρτησαν δαμάλεις ἐπὶ ταῖς φάτναις αὐτῶν ἠφανίσθησαν θησαυροί κατεσκάφησαν ληνοί ὅτι ἐξηράνθη σῖτος

18 Mint nyög a barom! Megháborodtak a marha-csordák, mert nincs legelõjük; bûnhõdnek még a juhnyájak is!
What sounds of pain come from the beasts! the herds of cattle are at a loss because there is no grass for them; even the flocks of sheep are no longer to be seen.
τί ἀποθήσομεν ἑαυτοῖς ἔκλαυσαν βουκόλια βοῶν ὅτι οὐχ ὑπῆρχεν νομὴ αὐτοῖς καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων ἠφανίσθησαν

19 Hozzád kiáltok Uram, mert tûz emésztette meg a puszta virányait, és láng perzselte le a mezõ minden fáját.
O Lord, my cry goes up to you: for fire has put an end to the grass-lands of the waste, and all the trees of the field are burned with its flame.
πρὸς σέ κύριε βοήσομαι ὅτι πῦρ ἀνήλωσεν τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου καὶ φλὸξ ἀνῆψεν πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ

20 A mezõ vadai is hozzád esengenek, mert kiszáradtak a vizeknek ágyai, és tûz emésztette meg a puszta virányait.
The beasts of the field are turning to you with desire: for the water-streams are dry and fire has put an end to the grass-lands of the waste.
καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου ἀνέβλεψαν πρὸς σέ ὅτι ἐξηράνθησαν ἀφέσεις ὑδάτων καὶ πῦρ κατέφαγεν τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου

1 Fújjátok a kürtöt a Sionon, és rivalgjatok az én szent hegyemen! Rémüljenek meg e föld minden lakói; mert eljõ az Úrnak napja; mert közel van [az.]
Let the horn be sounded in Zion, and a war-cry in my holy mountain; let all the people of the land be troubled: for the day of the Lord is coming;
σαλπίσατε σάλπιγγι ἐν σιων κηρύξατε ἐν ὄρει ἁγίῳ μου καὶ συγχυθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν διότι πάρεστιν ἡμέρα κυρίου ὅτι ἐγγύς

2 Sötétségnek és homálynak napja; felhõnek és borulatnak napja; mint a hegyekre ráterülõ alkonyat! Nagy és hatalmas nép, a milyen nem volt öröktõl fogva és nem is lesz utána többé, nemzetségrõl nemzetségre.

For a day of dark and deep shade is near, a day of cloud and black night: like a black cloud a great and strong people is covering the mountains; there has never been any like them and will not be after them again, from generation to generation.

ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου ἡμέρα νεφέλης καὶ ὁμίχλης ὡς ὄρθρος χυθήσεται ἐπὶ τὰ ὄρη λαὸς πολὺς καὶ ἰσχυρός ὅμοιος αὐτῷ οὐ γέγονεν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ μετ' αὐτὸν οὐ προστεθήσεται ἕως ἐτῶν εἰς γενεὰς γενεῶν

3 Elõtte tûz emészt, utána láng lobog; elõtte a föld olyan, mint az Éden kertje, utána pedig kietlen pusztaság; meg sem menekülhet tõle semmi.

Before them fire sends destruction, and after them flame is burning: the land is like the garden of Eden before them, and after them an unpeopled waste; truly, nothing has been kept safe from them.

τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πῦρ ἀναλίσκον καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ ἀναπτομένη φλόξ ὡς παράδεισος τρυφῆς ἡ γῆ πρὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ τὰ ὄπισθεν αὐτοῦ πεδίον ἀφανισμοῦ καὶ ἀνασῳζόμενος οὐκ ἔσται αὐτῷ

4 A milyen a lovak alakja, olyan annak alakja, és száguldoznak, mint a lovasok.

Their form is like the form of horses, and they are running like war-horses.

ὡς ὅρασις ἵππων ἡ ὄψις αὐτῶν καὶ ὡς ἱππεῖς οὕτως καταδιώξονται

5 Rohannak a hegyek tetején, mintha hadi szekerek robognának; mintha tarlót emésztõ láng ropogna; a milyen az ütközetre kész hatalmas nép.

Like the sound of war-carriages they go jumping on the tops of the mountains; like the noise of a flame of fire burning up the grain-stems, like a strong people lined up for the fight.

ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐξαλοῦνται καὶ ὡς φωνὴ φλογὸς πυρὸς κατεσθιούσης καλάμην καὶ ὡς λαὸς πολὺς καὶ ἰσχυρὸς παρατασσόμενος εἰς πόλεμον

6 Elrémülnek tõle a népek; minden arcz elsáppad.

At their coming the people are bent with pain: all faces become red together.

ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ συντριβήσονται λαοί πᾶν πρόσωπον ὡς πρόσκαυμα χύτρας

7 Száguldoznak, mint a hõsök, felhágnak a kõfalakra, mint a bajnokok; mindenik a maga útján halad, nem bontják meg soraikat.

They are running like strong men, they go over the wall like men of war; every man goes straight on his way, their lines are not broken.

ὡς μαχηταὶ δραμοῦνται καὶ ὡς ἄνδρες πολεμισταὶ ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ τείχη καὶ ἕκαστος ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ πορεύσεται καὶ οὐ μὴ ἐκκλίνωσιν τὰς τρίβους αὐτῶν

8 Egymást nem szorongatják; mindenik a maga útján halad; néki rohannak a fegyvernek, és nem esik seb rajtok.

No one is pushing against another; everyone goes straight on his way: bursting through the sword points, their order is not broken.

καὶ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὐκ ἀφέξεται καταβαρυνόμενοι ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτῶν πορεύσονται καὶ ἐν τοῖς βέλεσιν αὐτῶν πεσοῦνται καὶ οὐ μὴ συντελεσθῶσιν

9 Betörnek a városba, futkároznak a kõfalon, felhágnak a házakra, betörnek az ablakokon, mint a tolvaj.

They make a rush on the town, running on the wall; they go up into the houses and in through the windows like a thief.

τῆς πόλεως ἐπιλήμψονται καὶ ἐπὶ τῶν τειχέων δραμοῦνται καὶ ἐπὶ τὰς οἰκίας ἀναβήσονται καὶ διὰ θυρίδων εἰσελεύσονται ὡς κλέπται

10 Reszket elõttök a föld, és megrendülnek az egek; a nap és hold elsötétednek, a csillagok is bevonják fényöket.

The earth is troubled before them and the heavens are shaking: the sun and the moon have become dark, and the stars keep back their shining:

πρὸ προσώπου αὐτῶν συγχυθήσεται ἡ γῆ καὶ σεισθήσεται ὁ οὐρανός ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσιν καὶ τὰ ἄστρα δύσουσιν τὸ φέγγος αὐτῶν

11 És megzendül az Úrnak szava az õ serege elõtt, mert felette nagy az õ tábora; mert hatalmas az õ rendeletének végrehajtója. Bizony nagy az Úrnak napja és igen rettenetes! Ki állhatja ki azt?

And the Lord is thundering before his forces; for very great is his army; for he is strong who gives effect to his word: for the day of the Lord is great and greatly to be feared, and who has strength against it?

καὶ κύριος δώσει φωνὴν αὐτοῦ πρὸ προσώπου δυνάμεως αὐτοῦ ὅτι πολλή ἐστιν σφόδρα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὅτι ἰσχυρὰ ἔργα λόγων αὐτοῦ διότι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου μεγάλη καὶ ἐπιφανὴς σφόδρα καὶ τίς ἔσται ἱκανὸς αὐτῇ

12 De még most is így szól az Úr: Térjetek meg hozzám teljes szívetek szerint; bõjtöléssel is, sírással is, kesergéssel is.
But even now, says the Lord, come back to me with all your heart, keeping from food, with weeping and with sorrow:
καὶ νῦν λέγει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπιστράφητε πρός με ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐν νηστείᾳ καὶ ἐν κλαυθμῷ καὶ ἐν κοπετῷ

13 És szíveteket szaggassátok meg, ne ruháitokat, úgy térjetek meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez; mert könyörülõ és irgalmas õ; késedelmes a haragra és nagy kegyelmû, és bánkódik a gonosz miatt.
Let your hearts be broken, and not your clothing, and come back to the Lord your God: for he is full of grace and pity, slow to be angry and great in mercy, ready to be turned from his purpose of punishment.
καὶ διαρρήξατε τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ μὴ τὰ ἱμάτια ὑμῶν καὶ ἐπιστράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ἐστίν μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις

14 Ki tudja, hátha visszatér és megbánja, és áldást hagy maga után; étel- és italáldozatot az Úrnak, a ti Isteneteknek?!
May it not be that he will again let his purpose be changed and let a blessing come after him, even a meal offering and a drink offering for the Lord your God?
τίς οἶδεν εἰ ἐπιστρέψει καὶ μετανοήσει καὶ ὑπολείψεται ὀπίσω αὐτοῦ εὐλογίαν θυσίαν καὶ σπονδὴν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν

15 Fújjatok kürtöt a Sionon; szenteljetek bõjtöt, hirdessetek gyûlést!
Let a horn be sounded in Zion, let a time be fixed for going without food, have a holy meeting:
σαλπίσατε σάλπιγγι ἐν σιων ἁγιάσατε νηστείαν κηρύξατε θεραπείαν

16 Gyûjtsétek össze a népet, szenteljétek meg a gyülekezetet; hívjátok egybe a véneket, gyûjtsétek össze a kisdedeket és a csecsszopókat; menjen ki a võlegény az õ ágyasházából és a menyasszony is az õ szobájából.
Get the people together, make the mass of the people holy, send for the old men, get together the children and babies at the breast: let the newly married man come out of his room and the bride from her tent.
συναγάγετε λαόν ἁγιάσατε ἐκκλησίαν ἐκλέξασθε πρεσβυτέρους συναγάγετε νήπια θηλάζοντα μαστούς ἐξελθάτω νυμφίος ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ καὶ νύμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς

17 A tornácz és az oltár között sírjanak a papok, az Úr szolgái, és mondják: Légy kegyelmes, oh Uram, a te népedhez, és ne bocsásd szidalomra a te örökségedet, hogy uralkodjanak rajtok a pogányok. Miért mondanák a népek között: Hol az õ Istenök?
Let the priests, the servants of the Lord, be weeping between the covered way and the altar, and let them say, Have mercy on your people, O Lord, do not give up your heritage to shame, so that the nations become their rulers: why let them say among the peoples, Where is their God?
ἀνὰ μέσον τῆς κρηπῖδος τοῦ θυσιαστηρίου κλαύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες κυρίῳ καὶ ἐροῦσιν φεῖσαι κύριε τοῦ λαοῦ σου καὶ μὴ δῷς τὴν κληρονομίαν σου εἰς ὄνειδος τοῦ κατάρξαι αὐτῶν ἔθνη ὅπως μὴ εἴπωσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν

18 Erre buzgó lõn az Úrnak szeretete az õ földe iránt, és kegyelmezett az õ népének.
Then the Lord had a care for the honour of his land and had pity on his people.
καὶ ἐζήλωσεν κύριος τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ

19 És választ tõn az Úr, és mondá az õ népének: Ímé, adok néktek gabonát, bort és olajat, hogy megelégedtek vele, és nem adlak többé titeket szidalomra a pogányok között.
And the Lord made answer and said to his people, See, I will send you grain and wine and oil in full measure: and I will no longer let you be shamed among the nations:
καὶ ἀπεκρίθη κύριος καὶ εἶπεν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω ὑμῖν τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον καὶ ἐμπλησθήσεσθε αὐτῶν καὶ οὐ δώσω ὑμᾶς οὐκέτι εἰς ὀνειδισμὸν ἐν τοῖς ἔθνεσι

20 Az északi [népet] is elûzöm tõletek, és puszta és sivatag vidékre vetem azt; elejét a keleti tengerbe, hátulját a nyugoti tengerbe, és bûze magasra száll; felszáll büdössége, mert nagy dolgokat cselekedett.
I will send the one from the north far away from you, driving him into a dry and waste land, with his front to the sea of the east and his back to the sea of the west, and the smell of him will go up, even his evil smell will go up.
καὶ τὸν ἀπὸ βορρᾶ ἐκδιώξω ἀφ' ὑμῶν καὶ ἐξώσω αὐτὸν εἰς γῆν ἄνυδρον καὶ ἀφανιῶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην καὶ ἀναβήσεται ἡ σαπρία αὐτοῦ καὶ ἀναβήσεται ὁ βρόμος αὐτοῦ ὅτι ἐμεγάλυνεν τὰ ἔργα αὐτοῦ

21 Ne félj, te föld! Örülj és vígadozz, mert nagy dolgokat cselekeszik az Úr!
Have no fear, O land; be glad with great joy; for the Lord has done great things.
θάρσει γῆ χαῖρε καὶ εὐφραίνου ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος τοῦ ποιῆσαι

22 Ne féljetek, ti mezei vadak! mert zöldülnek a pusztának virányai; mert a fa megtermi gyümölcsét; a füge és szõlõ is kitárják gazdagságukat.
Have no fear, you beasts of the field, for the grass-lands of the waste are becoming green, for the trees are producing fruit, the fig-tree and the vine give out their strength.
θαρσεῖτε κτήνη τοῦ πεδίου ὅτι βεβλάστηκεν πεδία τῆς ἐρήμου ὅτι ξύλον ἤνεγκεν τὸν καρπὸν αὐτοῦ ἄμπελος καὶ συκῆ ἔδωκαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν

23 Ti is, Sionnak fiai! örvendezzetek és vígadjatok az Úrban, a ti Istenetekben; mert megadja néktek az esõt igazság szerint, és korai és kései esõt hullat néktek az elsõ [hónapban.]
Be glad, then, you children of Zion, and have joy in the Lord your God: for he gives you food in full measure, making the rain come down for you, the early and the late rain as at the first.
καὶ τὰ τέκνα σιων χαίρετε καὶ εὐφραίνεσθε ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν διότι ἔδωκεν ὑμῖν τὰ βρώματα εἰς δικαιοσύνην καὶ βρέξει ὑμῖν ὑετὸν πρόιμον καὶ ὄψιμον καθὼς ἔμπροσθεν

24 És megtelnek a csûrök gabonával, és bõven öntik a sajtók a mustot és az olajat.
And the floors will be full of grain, and the crushing-places overflowing with wine and oil.
καὶ πλησθήσονται αἱ ἅλωνες σίτου καὶ ὑπερεκχυθήσονται αἱ ληνοὶ οἴνου καὶ ἐλαίου

25 És kipótolom néktek az esztendõket, a melyeket tönkre tett a szöcskõ, a cserebogár és a hernyó és a sáska; az én nagy seregem, a melyet reátok küldöttem.
I will give back to you the years which were food for the locust, the plant-worm, the field-fly, and the worm, my great army which I sent among you.
καὶ ἀνταποδώσω ὑμῖν ἀντὶ τῶν ἐτῶν ὧν κατέφαγεν ἡ ἀκρὶς καὶ ὁ βροῦχος καὶ ἡ ἐρυσίβη καὶ ἡ κάμπη ἡ δύναμίς μου ἡ μεγάλη ἣν ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς

26 És esztek bõven és megelégesztek, és magasztaljátok az Úrnak, a ti Isteneteknek nevét, a ki csodálatosan cselekedett veletek, és soha többé nem pironkodik az én népem.
You will have food in full measure, and give praise to the name of the Lord your God, who has done wonders for you:
καὶ φάγεσθε ἐσθίοντες καὶ ἐμπλησθήσεσθε καὶ αἰνέσετε τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ᾧ ἐποίησεν μεθ' ὑμῶν εἰς θαυμάσια καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα

27 És megtudjátok, hogy az Izráel között vagyok én, és hogy én vagyok az Úr, a ti Istenetek és nincs más! És soha többé nem pironkodik az én népem.
And you will be certain that I am in Israel, and that I am the Lord your God, and there is no other: and my people will never be shamed.
καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ ισραηλ ἐγώ εἰμι καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν οὐκέτι πᾶς ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα

1 Mert ímé, azokon a napokon és abban az idõben, a mikor meghozom Júda és Jeruzsálem fogságát:
\2:28\And after that, it will come about, says the Lord, that I will send my spirit on all flesh; and your sons and your daughters will be prophets, your old men will have dreams, your young men will see visions:
καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα καὶ ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται

2 Egybegyûjtöm akkor mind a pogányokat, és levezetem õket a Josafát völgyébe, és perbe szállok ott velök, az én népemért és örökségemért, az Izráelért, a melyet szétszórtak a pogányok közé, és megosztoztak az én földemen;
\2:29\And on the servants and the servant-girls in those days I will send my spirit.
καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους καὶ ἐπὶ τὰς δούλας ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου

3 Népemre pedig sorsot vetettek; a fiút szajháért adták oda, a leányt pedig borért cserélték el, hogy ihassanak.
\2:30\And I will let wonders be seen in the heavens and on the earth, blood and fire and pillars of smoke.
καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ

4 Sõt néktek is mi közötök velem, Tírus, Sidon és Filiszteának egész környéke?! Vajjon bosszút állani [jöttök-]é reám? Ha bosszút akarnátok rajtam állani, nagy hirtelen fejetekre fordítom vissza bosszútokat!
\2:31\The sun will be made dark and the moon turned to blood, before the great day of the Lord comes, a day to be feared.
ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα πρὶν ἐλθεῖν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ

5 Mivelhogy elraboltátok ezüstömet és aranyomat, és legszebb kincsemet templomaitokba vittétek;

\2:32\And it will be that whoever makes his prayer to the name of the Lord will be kept safe: for in Mount Zion and in Jerusalem some will be kept safe, as the Lord has said, and will be among the small band marked out by the Lord.

καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται ὅτι ἐν τῷ ὄρει σιων καὶ ἐν ιερουσαλημ ἔσται ἀνασῳζόμενος καθότι εἶπεν κύριος καὶ εὐαγγελιζόμενοι οὓς κύριος προσκέκληται

1 Ámós beszédei, a ki a Tékoabeli pásztorok közt volt, [azokról,] a miket Izráel felõl látott Uzziásnak, Júda királyának idejében, és Jeroboámnak, a Jóás fiának, Izráel királyának idejében, két esztendõvel a földindulás elõtt.

The words of Amos, who was among the herdsmen of Tekoa; what he saw about Israel in the days of Uzziah, king of Judah, and in the days of Jeroboam, the son of Joash, king of Israel, two years before the earth-shock.

λόγοι αμως οἳ ἐγένοντο ἐν νακκαριμ ἐκ θεκουε οὓς εἶδεν ὑπὲρ ιερουσαλημ ἐν ἡμέραις οζιου βασιλέως ιουδα καὶ ἐν ἡμέραις ιεροβοαμ τοῦ ιωας βασιλέως ισραηλ πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ σεισμοῦ

2 És mondá: A Sionról megharsan az Úr és Jeruzsálembõl megzendül, és elhervadnak a pásztorok legelõi, és megszárad a Kármel teteje.

And he said, The Lord will give a lion's cry from Zion, his voice will be sounding from Jerusalem; and the fields of the keepers of sheep will become dry, and the top of Carmel will be wasted away.

καὶ εἶπεν κύριος ἐκ σιων ἐφθέγξατο καὶ ἐξ ιερουσαλημ ἔδωκεν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἐπένθησαν αἱ νομαὶ τῶν ποιμένων καὶ ἐξηράνθη ἡ κορυφὴ τοῦ καρμήλου

3 Így szól az Úr: Három bûne miatt Damaskusnak, sõt négy miatt, nem fordítom el, mert vas-cséplõkkel csépelték meg a Gileádot.

These are the words of the Lord: For three crimes of Damascus, and for four, I will not let its fate be changed; because they have been crushing Gilead with iron grain-crushing instruments.

καὶ εἶπεν κύριος ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις δαμασκοῦ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν ἀνθ' ὧν ἔπριζον πρίοσιν σιδηροῖς τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν ἐν γαλααδ

4 Tüzet vetek azért Hazáel házára, és az emészti meg a Ben-Hadad palotáit.

And I will send a fire into the house of Hazael, burning up the great houses of Ben-hadad.

καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς τὸν οἶκον αζαηλ καὶ καταφάγεται θεμέλια υἱοῦ αδερ

5 És összetöröm Damaskus zárját, és kivágom a lakót Avennek völgyébõl és a királyi pálcza tartóját Beth-Édenbõl, és Aramnak népe Kirbe fogva vitetik, [ezt] mondja az Úr.

And I will have the locks of the door of Damascus broken, and him who is seated in power cut off from the valley of Aven, and him in whose hand is the rod from the house of Eden; and the people of Aram will go away as prisoners into Kir, says the Lord.

καὶ συντρίψω μοχλοὺς δαμασκοῦ καὶ ἐξολεθρεύσω κατοικοῦντας ἐκ πεδίου ων καὶ κατακόψω φυλὴν ἐξ ἀνδρῶν χαρραν καὶ αἰχμαλωτευθήσεται λαὸς συρίας ἐπίκλητος λέγει κύριος

6 Így szól az Úr: Három bûne miatt Gázának, sõt négy miatt, nem fordítom el, mert az egész népet rabságra vitték, hogy az Edomitáknak adják el õket.

These are the words of the Lord: For three crimes of Gaza, and for four, I will not let its fate be changed; because they took all the people away prisoners, to give them up to Edom.

τάδε λέγει κύριος ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις γάζης καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτούς ἕνεκεν τοῦ αἰχμαλωτεῦσαι αὐτοὺς αἰχμαλωσίαν τοῦ σαλωμων τοῦ συγκλεῖσαι εἰς τὴν ιδουμαίαν

7 Tüzet vetek azért Gáza kõfalára, és az emészti meg az õ palotáit.

And I will send a fire on the wall of Gaza, burning up its great houses:

καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη γάζης καὶ καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς

8 És kivágom a lakót Asdódból, és a királyi pálcza tartóját Askelonból, és Akronra is majd rávetem kezemet és a Filiszteusok maradéka elvész, azt mondja az én Uram, az Úr.

Him who is seated in power I will have cut off from Ashdod, and him in whose hand is the rod from Ashkelon; and my hand will be turned against Ekron, and the rest of the Philistines will come to destruction, says the Lord God.

καὶ ἐξολεθρεύσω κατοικοῦντας ἐξ ἀζώτου καὶ ἐξαρθήσεται φυλὴ ἐξ ἀσκαλῶνος καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ ακκαρων καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι τῶν ἀλλοφύλων λέγει κύριος

9 Így szól az Úr: Három bûne miatt Tírusnak, sõt négy miatt, nem fordítom el, mert az egész rabnépet Edomnak adták át, és nem emlékeztek meg a testvéri frigyrõl.
These are the words of the Lord: For three crimes of Tyre, and for four, I will not let its fate be changed; because they gave up all the people prisoners to Edom, without giving a thought to the brothers' agreement between them.
τάδε λέγει κύριος ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις τύρου καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτήν ἀνθ' ὧν συνέκλεισαν αἰχμαλωσίαν τοῦ σαλωμων εἰς τὴν ιδουμαίαν καὶ οὐ κ ἐμνήσθησαν διαθήκης ἀδελφῶν

10 Tüzet vetek azért Tírus kõfalára, és az emészti meg az õ palotáit.
And I will send a fire on the wall of Tyre, burning up its great houses.
καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη τύρου καὶ καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς

11 Így szól az Úr: Három bûne miatt Edomnak, sõt négy miatt, nem fordítom el, mert fegyverrel ûzte saját atyjafiát, és elfojtá [szívében] az irgalmasságot, és haragja szüntelen tépett, és dühösködését mindvégig fentartotta.
These are the words of the Lord: For three crimes of Edom, and for four, I will not let its fate be changed; because his sword was turned against his brother, without pity, and his wrath was burning at all times, and he was angry for ever.
τάδε λέγει κύριος ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις τῆς ιδουμαίας καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτούς ἕνεκα τοῦ διῶξαι αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἐλυ μήνατο μήτραν ἐπὶ γῆς καὶ ἥρπασεν εἰς μαρτύριον φρίκην αὐτοῦ καὶ τὸ ὅρμημα αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς νεῖκος

12 Tüzet vetek azért Témánra, és az emészti majd meg Boczra palotáit.
And I will send a fire on Teman, burning up the great houses of Bozrah.
καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς θαιμαν καὶ καταφάγεται θεμέλια τειχέων αὐτῆς

13 Így szól az Úr: Három bûne miatt Ammon fiainak, sõt négy miatt, nem fordítom el; mert széthasogatták Gileád terhes asszonyait, hogy kiszélesíthessék az õ határokat.
These are the words of the Lord: For three crimes of the children of Ammon, and for four, I will not let its fate be changed; because in Gilead they had women with child cut open, so that they might make wider the limits of their land.
τάδε λέγει κύριος ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν αμμων καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν ἀνθ' ὧν ἀνέσχιζον τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν γαλααδιτῶν ὅπως ἐμπ λατύνωσιν τὰ ὅρια αὐτῶν

14 Tüzet vetek azért Rabba kõfalára, és az emészti meg az õ palotáit; [harczi] kiáltással a háború napján, [pusztító]viharral a szélvésznek napján.
And I will make a fire in the wall of Rabbah, burning up its great houses, with loud cries in the days of war, with a storm in the day of the great wind:
καὶ ἀνάψω πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη ραββα καὶ καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς μετὰ κραυγῆς ἐν ἡμέρᾳ πολέμου καὶ σεισθήσεται ἐν ἡμέρᾳ συντελείας αὐτῆς

15 És számkivetésbe megy az õ királyuk; õ maga és vele fejedelmei is, [ezt] mondja az Úr!
And their king will be made prisoner, he and his captains together, says the Lord.
καὶ πορεύσονται οἱ βασιλεῖς αὐτῆς ἐν αἰχμαλωσίᾳ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό λέγει κύριος

1 Így szól az Úr: Három bûne miatt a Moábnak, sõt négy miatt, nem fordítom el; mert mészszé égette Edom királyának csontjait!
These are the words of the Lord: For three crimes of Moab, and for four, I will not let its fate be changed; because he had the bones of the king of Edom burned to dust.
τάδε λέγει κύριος ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις μωαβ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν ἀνθ' ὧν κατέκαυσαν τὰ ὀστᾶ βασιλέως τῆς ιδουμαίας εἰς κονίαν

2 Tüzet vetek azért Moábra, és az emészti meg Kerijjoth palotáit, és meghal Moáb a zajban, [hadi] lárma közt, a kürt zengése közben.
And I will send a fire on Moab, burning up the great houses of Kerioth: and death will come on Moab with noise and outcries and the sound of the horn:
καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ μωαβ καὶ καταφάγεται θεμέλια τῶν πόλεων αὐτῆς καὶ ἀποθανεῖται ἐν ἀδυναμίᾳ μωαβ μετὰ κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος

3 Kivágom a birót közüle, és minden fejedelmit megölöm vele egyetemben, ezt mondja az Úr.
And I will have the judge cut off from among them, and all their captains I will put to death with him, says the Lord.
καὶ ἐξολεθρεύσω κριτὴν ἐξ αὐτῆς καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς ἀποκτενῶ μετ' αὐτοῦ λέγει κύριος

4 Így szól az Úr: Három bûne miatt a Júdának, sõt négy miatt, nem fordítom el; mert megvetették az Úrnak törvényét és nem tartották meg rendeléseit. Eltévelyítették õket az õ hazugságaik, a melyeket az õ atyáik követtek.

These are the words of the Lord: For three crimes of Judah, and for four, I will not let its fate be changed; because they have given up the law of the Lord, and have not kept his rules; and their false ways, in which their fathers went, have made them go out of the right way.

τάδε λέγει κύριος ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν ιουδα καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν ἕνεκα τοῦ ἀπώσασθαι αὐτοὺς τὸν νόμον κυρίου καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς τὰ μάταια αὐτῶν ἃ ἐποίησαν οἷς ἐξηκολούθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν

5 Tüzet vetek azért Júdára, és az emészti meg Jeruzsálem palotáit.

And I will send a fire on Judah, burning up the great houses of Jerusalem.

καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ ιουδαν καὶ καταφάγεται θεμέλια ιερουσαλημ

6 Így szól az Úr: Három bûne miatt az Izráelnek, sõt négy miatt, nem fordítom el; mert pénzért adták el az igazat, a szegényt pedig egy öltõ saruért.

These are the words of the Lord: For three crimes of Israel, and for four, I will not let its fate be changed; because they have given the upright man for silver, and the poor for the price of two shoes;

τάδε λέγει κύριος ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις ισραηλ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν ἀνθ' ὧν ἀπέδοντο ἀργυρίου δίκαιον καὶ πένητα ἕνεκεν ὑποδημάτων

7 A kik a föld porát áhítják a szegények fejére, és a nyomorultak útját elfordítják. Fiú és az atyja [egy] leányhoz járnak, hogy megfertõztessék az én szent nevemet.

Crushing the head of the poor, and turning the steps of the gentle out of the way: and a man and his father go in to the same young woman, putting shame on my holy name:

τὰ πατοῦντα ἐπὶ τὸν χοῦν τῆς γῆς καὶ ἐκονδύλιζον εἰς κεφαλὰς πτωχῶν καὶ ὁδὸν ταπεινῶν ἐξέκλιναν καὶ υἱὸς καὶ πατὴρ αὐτοῦ εἰσεπορεύοντο πρὸς τὴν αὐτὴν παιδίσκην ὅπως βεβηλώσωσιν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν

8 Zálogos ruhákon nyujtózkodnak minden oltár mellett, és az elítéltek borát iszszák az õ istenök házában.

By every altar they are stretched on clothing taken from those who are in their debt, drinking in the house of their god the wine of those who have made payment for wrongdoing.

καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν δεσμεύοντες σχοινίοις παραπετάσματα ἐποίουν ἐχόμενα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ οἶνον ἐκ συκοφαντιῶν ἔπινον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ αὐτῶν

9 Pedig én irtottam ki elõlük az Emoreusokat, a kik magasak voltak, mint a czédrusok, erõsek, mint a cserfák. Mégis kiirtottam gyümölcsét felül és gyökerét alul.

Though I sent destruction on the Amorite before them, who was tall as the cedar and strong as the oak-tree, cutting off his fruit from on high and his roots from under the earth.

ἐγὼ δὲ ἐξῆρα τὸν αμορραῖον ἐκ προσώπου αὐτῶν οὗ ἦν καθὼς ὕψος κέδρου τὸ ὕψος αὐτοῦ καὶ ἰσχυρὸς ἦν ὡς δρῦς καὶ ἐξῆρα τὸν καρπὸν αὐτοῦ ἐπάνωθεν καὶ τὰς ῥίζας αὐτοῦ ὑποκάτωθεν

10 És én hoztalak fel Égyiptom földérõl, és negyven esztendeig én hordoztalak a pusztában titeket, hogy bírjátok az Emoreusok földét.

And I took you up out of the land of Egypt, guiding you for forty years in the waste land, so that you might take for your heritage the land of the Amorite.

καὶ ἐγὼ ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ περιήγαγον ὑμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ κατακληρονομῆσαι τὴν γῆν τῶν αμορραίων

11 És prófétákat támasztottam a ti fiaitok közül és nazirokat ifjaitok közül. Nem így van-é vajjon, Izráel fiai? ezt mondja az Úr.

And some of your sons I made prophets, and some of your young men I made separate for myself. Is it not even so, O children of Israel? says the Lord.

καὶ ἔλαβον ἐκ τῶν υἱῶν ὑμῶν εἰς προφήτας καὶ ἐκ τῶν νεανίσκων ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν μὴ οὐκ ἔστιν ταῦτα υἱοὶ ισραηλ λέγει κύριος

12 De a nazirokat borral itattátok, és a prófétákra ráparancsoltatok, mondván: Ne prófétáljatok!

But to those who were separate you gave wine for drink; and to the prophets you said, Be prophets no longer.

καὶ ἐποτίζετε τοὺς ἡγιασμένους οἶνον καὶ τοῖς προφήταις ἐνετέλλεσθε λέγοντες οὐ μὴ προφητεύσητε

13 Ímé, én [is] lenyomlak titeket, ott a hol vagytok, mint a [cséplõ] szekér lenyomja a kévékkel teli [szérût.]

See, I am crushing you down, as one is crushed under a cart full of grain.

διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ κυλίω ὑποκάτω ὑμῶν ὃν τρόπον κυλίεται ἡ ἅμαξα ἡ γέμουσα καλάμης

14 Elvész azért a futás a gyorstól, és nem erõsíti meg az erõst az õ ereje, és a hõs sem menekedhetik.
And flight will be impossible for the quick-footed, and the force of the strong will become feeble, and the man of war will not get away safely:
καὶ ἀπολεῖται φυγὴ ἐκ δρομέως καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ κρατήσῃ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ ὁ μαχητὴς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ

15 Nem állja meg [helyét] az íjj-hordozó sem, nem menekülhet el még a gyorslábú sem, és a lovon ülõ sem menekedhetik.
And the bowman will not keep his place; he who is quick-footed will not get away safely: and the horseman will not keep his life.
καὶ ὁ τοξότης οὐ μὴ ὑποστῇ καὶ ὁ ὀξὺς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ οὐ μὴ διασωθῇ οὐδὲ ὁ ἱππεὺς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ

16 És a bátor szívû is a hõsök között meztelenül fut el azon a napon, ezt mondja az Úr.
And he who is without fear among the fighting men will go in flight without his clothing in that day, says the Lord.
καὶ εὑρήσει τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐν δυναστείαις ὁ γυμνὸς διώξεται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος

1 Halljátok meg e beszédet, melyet az Úr szól ti felõletek, Izráel fiai; mindama nemzetség felõl, a melyet felhoztam Égyiptom földérõl, ezt mondván:
Give ear to this word which the Lord has said against you, O children of Israel, against all the family which I took up out of the land of Egypt, saying,
ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον ὃν ἐλάλησεν κύριος ἐφ' ὑμᾶς οἶκος ισραηλ καὶ κατὰ πάσης φυλῆς ἧς ἀνήγαγον ἐκ γῆς αἰγύπτου λέγων

2 Csak titeket választottalak magamnak e földnek minden nemzetségei közül; azért büntetlek meg titeket minden gonoszságtokért.
You only of all the families of the earth have I taken care of: for this reason I will send punishment on you for all your sins.
πλὴν ὑμᾶς ἔγνων ἐκ πασῶν φυλῶν τῆς γῆς διὰ τοῦτο ἐκδικήσω ἐφ' ὑμᾶς πάσας τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν

3 Vajjon járnak-é ketten együtt, ha nem egyeztek meg egymással?
Is it possible for two to go walking together, if not by agreement?
εἰ πορεύσονται δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καθόλου ἐὰν μὴ γνωρίσωσιν ἑαυτούς

4 Ordít-é az oroszlán az erdõben, ha nincs mit ragadoznia? Hallatja-é hangját barlangjából a kölyök-oroszlán, ha semmit nem fogott?!
Will a lion give his loud cry in the woodland when no food is there? will the voice of the young lion be sounding from his hole if he has taken nothing?
εἰ ἐρεύξεται λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ θήραν οὐκ ἔχων εἰ δώσει σκύμνος φωνὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ καθόλου ἐὰν μὴ ἁρπάσῃ τι

5 Tõrbe esik-é a madár a földön, ha nincs tõr [vetve] néki? Felpattan-é a tõr a földrõl, ha fogni nem fogott?
Is it possible for a bird to be taken in a net on the earth where no net has been put for him? will the net come up from the earth if it has taken nothing at all?
εἰ πεσεῖται ὄρνεον ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ ἰξευτοῦ εἰ σχασθήσεται παγὶς ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ τοῦ συλλαβεῖν τι

6 Ha megharsan a kürt a városban, nem riad-é meg a nép? Vajjon lehet-é baj a városban, a mit nem az Úr szerezne?
If the horn is sounded in the town will the people not be full of fear? will evil come on a town if the Lord has not done it?
εἰ φωνήσει σάλπιγξ ἐν πόλει καὶ λαὸς οὐ πτοηθήσεται εἰ ἔσται κακία ἐν πόλει ἣν κύριος οὐκ ἐποίησεν

7 Mert semmit sem cselekszik az én Uram, az Úr, míg meg nem jelenti titkát az õ szolgáinak, a prófétáknak.
Certainly the Lord will do nothing without making clear his secret to his servants, the prophets.
διότι οὐ μὴ ποιήσῃ κύριος ὁ θεὸς πρᾶγμα ἐὰν μὴ ἀποκαλύψῃ παιδείαν αὐτοῦ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας

8 Ordít az oroszlán: ki ne rettegne? Az én Uram, az Úr szólt: ki ne prófétálna?
The cry of the lion is sounding; who will not have fear? The Lord God has said the word; is it possible for the prophet to keep quiet?
λέων ἐρεύξεται καὶ τίς οὐ φοβηθήσεται κύριος ὁ θεὸς ἐλάλησεν καὶ τίς οὐ προφητεύσει

9 Adjatok hírt Asdód palotáiban és az Égyiptom földében való palotákban, és így szóljatok: Gyûljetek össze Samariának hegyein, és lássátok meg benne a sok háborgást, és az elnyomottakat az õ keblében.
Give out the news in the great houses of Assyria and in the land of Egypt, and say, Come together on the mountains of Samaria, and see what great outcries are there, and what cruel acts are done in it.
ἀπαγγείλατε χώραις ἐν ἀσσυρίοις καὶ ἐπὶ τὰς χώρας τῆς αἰγύπτου καὶ εἴπατε συνάχθητε ἐπὶ τὸ ὄρος σαμαρείας καὶ ἴδετε θαυμαστὰ πολλὰ ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ τὴν καταδυναστείαν τὴν ἐν αὐτῇ

10 Mert nem tudnak igazán cselekedni, azt mondja az Úr, õk, a kik halomra gyûjtik az erõszakosságot és zsarolást az õ palotáikban.
For they have no knowledge of how to do what is right, says the Lord, who are storing up violent acts and destruction in their great houses.
καὶ οὐκ ἔγνω ἃ ἔσται ἐναντίον αὐτῆς λέγει κύριος οἱ θησαυρίζοντες ἀδικίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν

11 Annakokáért ezt mondja az Úr Isten: Ellenség [jön] és körülveszi [e] földet; ledönti hatalmadat és feldúlatnak a te palotáid.
For this reason, says the Lord, an attacker will come, shutting in the land on every side; and your strength will come down and your great houses will be made waste.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεός τύρος κυκλόθεν ἡ γῆ σου ἐρημωθήσεται καὶ κατάξει ἐκ σοῦ ἰσχύν σου καὶ διαρπαγήσονται αἱ χῶραί σου

12 Ezt mondja az Úr: A mint a pásztor az oroszlán szájából csak a két lábszárt menti meg, vagy a fül hegyét; akképen menekülnek meg Izráel fiai, a kik Samariában pamlag szegletében ülnek és a nyugágynak selymén.
These are the words of the Lord: As the keeper of sheep takes out of the mouth of the lion two legs or part of an ear; so will the children of Israel be made safe, who are resting in Samaria on seats of honour or on the silk cushions of a bed.
τάδε λέγει κύριος ὃν τρόπον ὅταν ἐκσπάσῃ ὁ ποιμὴν ἐκ στόματος τοῦ λέοντος δύο σκέλη ἢ λοβὸν ὠτίου οὕτως ἐκσπασθήσονται οἱ υἱοὶ ισραηλ οἱ κατοικοῦντες ἐν σαμαρείᾳ κατ ἐναντι φυλῆς καὶ ἐν δαμασκῷ ἱερεῖς

13 Halljátok meg és adjátok tudtára a Jákób házának, azt mondja az Úr Isten, a Seregek Istene,
Give ear now, and give witness against the family of Jacob, says the Lord God, the God of armies;
ἀκούσατε καὶ ἐπιμαρτύρασθε τῷ οἴκῳ ιακωβ λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ

14 Hogy a mely napon megbüntetem Izráelt az õ vétkeiért, Béth-El oltáraiért is büntetek, és letöretnek az oltár szarvai, és a földre omlanak.
For in the day when I give Israel punishment for his sins, I will send punishment on the altars of Beth-el, and the horns of the altar will be cut off and come down to the earth.
διότι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἐκδικῶ ἀσεβείας τοῦ ισραηλ ἐπ' αὐτόν καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια βαιθηλ καὶ κατασκαφήσεται τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ πεσοῦνται ἐπὶ τ ὴν γῆν

15 És ledöntöm a téli házat a nyári házzal együtt, és elpusztulnak az elefántcsont-házak is, megsemmisülnek a nagy házak, ezt mondja az Úr.
And I will send destruction on the winter house with the summer house; the ivory houses will be falling down and the great houses will come to an end, says the Lord.
συγχεῶ καὶ πατάξω τὸν οἶκον τὸν περίπτερον ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν θερινόν καὶ ἀπολοῦνται οἶκοι ἐλεφάντινοι καὶ προστεθήσονται οἶκοι ἕτεροι πολλοί λέγει κύριος

1 Halljátok meg e beszédet Básánnak ünõi, a kik Samaria hegyén vagytok; a kik nyomorgatjátok a szegényeket, megrontjátok az ügyefogyottakat, a kik azt mondják az õ uroknak: Hozd elõ, hadd igyunk!
Give ear to this word, you cows of Bashan, who are in the hill of Samaria, by whom the poor are kept down, and those in need are crushed; who say to their lords, Get out the wine and give us drink.
ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον δαμάλεις τῆς βασανίτιδος αἱ ἐν τῷ ὄρει τῆς σαμαρείας αἱ καταδυναστεύουσαι πτωχοὺς καὶ καταπατοῦσαι πένητας αἱ λέγουσαι τοῖς κυρίοις αὐτῶν ἐ πίδοτε ἡμῖν ὅπως πίωμεν

2 Megesküdt az Úr Isten az õ szentségére, hogy ímé napok következnek reátok, a mikor szigonyokkal visznek el titeket, és a ti maradékotokat halászó horgokkal.
The Lord God has taken an oath by his holy name, that the days are coming when they will take you away with hooks, and the rest of you with fish-hooks.
ὀμνύει κύριος κατὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ διότι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται ἐφ' ὑμᾶς καὶ λήμψονται ὑμᾶς ἐν ὅπλοις καὶ τοὺς μεθ' ὑμῶν εἰς λέβητας ὑποκαιομένους ἐμβαλοῦσιν ἔμπυροι λοι μοί

3 És a réseken mentek ki, mindenikõtök egyenest; és a Hermónba vettettek, ezt mondja az Úr.
And you will go out through the broken places, every one going straight before her, and you will be sent into Harmon, says the Lord.
καὶ ἐξενεχθήσεσθε γυμναὶ κατέναντι ἀλλήλων καὶ ἀπορριφήσεσθε εἰς τὸ ὄρος τὸ ρεμμαν λέγει κύριος ὁ θεός

4 Menjetek Béth-Elbe és vétkezzetek, szaporítsátok a vétkeket Gilgálban. Vigyétek fel reggelente áldozataitokat, és harmad-naponként tizedeiteket.
Come to Beth-el and do evil; to Gilgal, increasing the number of your sins; come with your offerings every morning and your tenths every three days:
εἰσήλθατε εἰς βαιθηλ καὶ ἠνομήσατε καὶ εἰς γαλγαλα ἐπληθύνατε τοῦ ἀσεβῆσαι καὶ ἠνέγκατε εἰς τὸ πρωὶ θυσίας ὑμῶν εἰς τὴν τριημερίαν τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν

5 Kovászosból gyújtsatok hálaáldozatot; ajánljatok önkéntes áldozatokat, hírreszteljétek; mert így szeretitek, Izráel fiai, azt mondja az Úr Isten.
Let that which is leavened be burned as a praise-offering, let the news of your free offerings be given out publicly; for this is pleasing to you, O children of Israel, says the Lord.
καὶ ἀνέγνωσαν ἔξω νόμον καὶ ἐπεκαλέσαντο ὁμολογίας ἀπαγγείλατε ὅτι ταῦτα ἠγάπησαν οἱ υἱοὶ ισραηλ λέγει κύριος ὁ θεός

6 De én is bocsátottam rátok fogak tisztaságát minden városaitokban és kenyérszükséget minden helységeitekben, és még sem tértetek vissza hozzám, ezt mondja az Úr.
But in all your towns I have kept food from your teeth, and in all your places there has been need of bread: and still you have not come back to me, says the Lord.
καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν γομφιασμὸν ὀδόντων ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ὑμῶν καὶ ἔνδειαν ἄρτων ἐν πᾶσι τοῖς τόποις ὑμῶν καὶ οὐκ ἐπεστρέψατε πρός με λέγει κύριος

7 De én is megvontam tõletek az esõt, három hónappal az aratás elõtt, és esõt adtam egy városra, más városra pedig nem adtam esõt. Az egyik rész esõt kapott, az a rész pedig, a melyre nem esett esõ, megszáradott.
And I have kept back the rain from you, when it was still three months before the grain-cutting: I sent rain on one town and kept it back from another: one part was rained on, and the part where there was no rain became a waste.
καὶ ἐγὼ ἀνέσχον ἐξ ὑμῶν τὸν ὑετὸν πρὸ τριῶν μηνῶν τοῦ τρυγήτου καὶ βρέξω ἐπὶ πόλιν μίαν ἐπὶ δὲ πόλιν μίαν οὐ βρέξω μερὶς μία βραχήσεται καὶ μερίς ἐφ' ἣν οὐ βρέξω ἐπ' αὐ τήν ξηρανθήσεται

8 És két-három város tántorgott egy-egy városba, vizet inni, de meg nem elégíttettek; és még sem tértetek vissza hozzám, ezt mondja az Úr.
So two or three towns went wandering to one town looking for water, and did not get enough: and still you have not come back to me, says the Lord.
καὶ συναθροισθήσονται δύο καὶ τρεῖς πόλεις εἰς πόλιν μίαν τοῦ πιεῖν ὕδωρ καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν καὶ οὐκ ἐπεστρέψατε πρός με λέγει κύριος

9 Megvertelek titeket szárazsággal és ragyával; kerteiteknek, szõlõiteknek, fügefáitoknak és olajfáitoknak nagy részét megette a sáska; és még sem tértetek vissza én hozzám, ezt mondja az Úr.
I have sent destruction on your fields by burning and disease: the increase of your gardens and your vine-gardens, your fig-trees and your olive-trees, has been food for worms: and still you have not come back to me, says the Lord.
ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν πυρώσει καὶ ἐν ἰκτέρῳ ἐπληθύνατε κήπους ὑμῶν ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ συκῶνας ὑμῶν καὶ ἐλαιῶνας ὑμῶν κατέφαγεν ἡ κάμπη καὶ οὐδ' ὧς ἐπεστρέψατε πρός με λέγει κύριος

10 Döghalált bocsátottam rátok, mint Égyiptomra; fegyverrel öltem ifjaitokat, fogságra [vitettem] lovaitokat; és táborotok bûzét egész orrotokig emeltem, és még sem tértetek vissza hozzám, ezt mondja az Úr.
I have sent disease among you, as it was in Egypt: I have put your young men to the sword, and have taken away your horses; I have made the evil smell from your tents come up to your noses: and still you have not come back to me, says the Lord.
ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς θάνατον ἐν ὁδῷ αἰγύπτου καὶ ἀπέκτεινα ἐν ῥομφαίᾳ τοὺς νεανίσκους ὑμῶν μετὰ αἰχμαλωσίας ἵππων σου καὶ ἀνήγαγον ἐν πυρὶ τὰς παρεμβολὰς ὑμῶν ἐν τῇ ὀργῇ μου καὶ οὐδ' ὧς ἐπεστρέψατε πρός με λέγει κύριος

11 Felforgattam közületek [többeket,] a mint felforgatta Isten Sodomát és Gomorát, és olyanokká lettetek, mint a tûzbõl kikapott üszök; és még sem tértetek vissza hozzám, ezt mondja az Úr.
And I have sent destruction among you, as when God sent destruction on Sodom and Gomorrah, and you were like a burning stick pulled out of the fire: and still you have not come back to me, says the Lord.
κατέστρεψα ὑμᾶς καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς σοδομα καὶ γομορρα καὶ ἐγένεσθε ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός καὶ οὐδ' ὧς ἐπεστρέψατε πρός με λέγει κύριος

12 Azért hát ekképen cselekeszem veled Izráel! Minthogy pedig ekképen cselekeszem veled, készülj Istened elé, oh Izráel!
So this is what I will do to you, O Israel: and because I will do this to you, be ready for a meeting with your God, O Israel.
διὰ τοῦτο οὕτως ποιήσω σοι ισραηλ πλὴν ὅτι οὕτως ποιήσω σοι ἑτοιμάζου τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸν θεόν σου ισραηλ

13 Mert ímé, a ki hegyeket alkotott és a szelet teremtette, és a ki megjelenti az embernek az õ gondolatját, a ki a hajnalt sötétséggé változtatja és a föld magaslatain lépdel: az Úr õ, a Seregeknek Istene az õ neve.
For see, he who gave form to the mountains and made the wind, giving knowledge of his purpose to man, who makes the morning dark, and is walking on the high places of the earth: the Lord, the God of armies, is his name.
διότι ἰδοὺ ἐγὼ στερεῶν βροντὴν καὶ κτίζων πνεῦμα καὶ ἀπαγγέλλων εἰς ἀνθρώπους τὸν χριστὸν αὐτοῦ ποιῶν ὄρθρον καὶ ὁμίχλην καὶ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ

1 Halljátok meg e beszédet, a melyet síródalként szólok ti rólatok, Izráelnek háza!
Give ear to this word, my song of sorrow over you, O children of Israel.
ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου τοῦτον ὃν ἐγὼ λαμβάνω ἐφ' ὑμᾶς θρῆνον οἶκος ισραηλ

2 Elesett, nem kel fel többé Izráelnek szûze; végig terült az õ földén, és nincs, a ki felemelné.
The virgin of Israel has been made low, never again to be lifted up: she is stretched out by herself on her land; there is no one to put her on her feet again.
ἔπεσεν οὐκέτι μὴ προσθῇ τοῦ ἀναστῆναι παρθένος τοῦ ισραηλ ἔσφαλεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῆς οὐκ ἔστιν ὁ ἀναστήσων αὐτήν

3 Bizony így szól az Úr Isten: A mely város ezerrel indult ki, százzal marad csak meg; a mely pedig százzal indult ki, tízzel marad csak meg Izráel házául.
For these are the words of the Lord God: The town which was able to send out a thousand, will have only a hundred; and that which sent out a hundred, will have only ten, in Israel.
διότι τάδε λέγει κύριος κύριος ἡ πόλις ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο χίλιοι ὑπολειφθήσονται ἑκατόν καὶ ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο ἑκατόν ὑπολειφθήσονται δέκα τῷ οἴκῳ ισραηλ

4 Bizony így szól az Úr az Izráel házához: Engem keressetek, és éltek!
For these are the words of the Lord to the children of Israel: Let your hearts be turned to me, so that you may have life:
διότι τάδε λέγει κύριος πρὸς τὸν οἶκον ισραηλ ἐκζητήσατέ με καὶ ζήσεσθε

5 És ne keressétek Béth-Elt; Gilgálba se menjetek; Beér-Sebába se menjetek át. Mert Gilgál fogságba megy. Béth-El pedig semmivé lesz.
Do not be looking for help to Beth-el, and do not go to Gilgal, or make your way to Beer-sheba: for Gilgal will certainly be taken prisoner, and Beth-el will come to nothing.
καὶ μὴ ἐκζητεῖτε βαιθηλ καὶ εἰς γαλγαλα μὴ εἰσπορεύεσθε καὶ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου μὴ διαβαίνετε ὅτι γαλγαλα αἰχμαλωτευομένη αἰχμαλωτευθήσεται καὶ βαιθηλ ἔσται ὡς οὐ χ ὑπάρχουσα

6 Keressétek az Urat, és éltek, különben reátör, mint a tûz, a József házára és megemészti Béth-Elt, és nem lesz, a ki megoltsa.
Go to the Lord for help so that you may have life; for fear that he may come like fire bursting out in the family of Joseph, causing destruction, and there will be no one to put it out in Beth-el.
ἐκζητήσατε τὸν κύριον καὶ ζήσατε ὅπως μὴ ἀναλάμψῃ ὡς πῦρ ὁ οἶκος ιωσηφ καὶ καταφάγεται αὐτόν καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων τῷ οἴκῳ ισραηλ

7 A kik ürömmé változtatják az ítéletet és az igazságot földre tiporják.
You who make the work of judging a bitter thing, crushing down righteousness to the earth;
κύριος ὁ ποιῶν εἰς ὕψος κρίμα καὶ δικαιοσύνην εἰς γῆν ἔθηκεν

8 A ki a fiastyúkot és a kaszáscsillagot teremtette; a ki reggellé változtatja a homályt és a nappalt éjszakává sötétíti; a ki hívja a tenger vizeit és kiönti azokat a földnek színére: az Úr annak a neve.
Go for help to him who makes Orion and the Pleiades, by whom the deep dark is turned into morning, who makes the day black with night; whose voice goes out to the waters of the sea, sending them out over the face of the earth: the Lord is his name;
ποιῶν πάντα καὶ μετασκευάζων καὶ ἐκτρέπων εἰς τὸ πρωὶ σκιὰν θανάτου καὶ ἡμέραν εἰς νύκτα συσκοτάζων ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ προ σώπου τῆς γῆς κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ

9 A ki pusztulással sujtja a hatalmasokat, és pusztulás száll az erõsségekre.
Who sends sudden destruction on the strong, so that destruction comes on the walled town.
ὁ διαιρῶν συντριμμὸν ἐπ' ἰσχὺν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπὶ ὀχύρωμα ἐπάγων

10 Gyûlölik azt, a ki feddõzik a kapuban, és útálják azt, a ki feddhetetlenül beszél.
They have hate for him who makes protest against evil in the public place, and he whose words are upright is disgusting to them.
ἐμίσησαν ἐν πύλαις ἐλέγχοντα καὶ λόγον ὅσιον ἐβδελύξαντο

11 Annakokáért, mivelhogy tiportátok a szegényt és gabona-ajándékot vesztek tõle: bár faragott kõbõl építtetek házakat, de nem lakoztok azokban, bár gyönyörûséges szõlõket plántáltok, de nem isztok azoknak borából.

So because the poor man is crushed under your feet, and you take taxes from him of grain: you have made for yourselves houses of cut stone, but you will not take your rest in them; the fair vine-gardens planted by your hands will not give you wine.

διὰ τοῦτο ἀνθ' ὧν κατεκονδυλίζετε πτωχοὺς καὶ δῶρα ἐκλεκτὰ ἐδέξασθε παρ' αὐτῶν οἴκους ξυστοὺς ᾠκοδομήσατε καὶ οὐ μὴ κατοικήσητε ἐν αὐτοῖς ἀμπελῶνας ἐπιθυμητοὺς ἐφυτεύσατε καὶ οὐ μὴ πίητε τὸν οἶνον ἐξ αὐτῶν

12 Mert tudom, hogy sok a ti bûnötök, és nagyok a ti vétkeitek! Igazak nyomorgatói, váltságdíj-szedõk [vagytok;] és elnyomják a szegényeket a kapuban!

For I have seen how your evil-doing is increased and how strong are your sins, you troublers of the upright, who take rewards and do wrong to the cause of the poor in the public place.

ὅτι ἔγνων πολλὰς ἀσεβείας ὑμῶν καὶ ἰσχυραὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν καταπατοῦντες δίκαιον λαμβάνοντες ἀλλάγματα καὶ πένητας ἐν πύλαις ἐκκλίνοντες

13 Azért hallgat az eszes ebben az idõben, mert gonosz idõ ez.

So the wise will say nothing in that time; for it is an evil time.

διὰ τοῦτο ὁ συνίων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σιωπήσεται ὅτι καιρὸς πονηρός ἐστιν

14 Keressétek a jót és ne a gonoszt, hogy éljetek, és akkor veletek lesz az Úr, a Seregek Istene, a mint mondjátok.

Go after good and not evil, so that life may be yours: and so the Lord, the God of armies, will be with you, as you say.

ἐκζητήσατε τὸ καλὸν καὶ μὴ τὸ πονηρόν ὅπως ζήσητε καὶ ἔσται οὕτως μεθ' ὑμῶν κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὃν τρόπον εἴπατε

15 Gyûlöljétek a gonoszt és szeressétek a jót; állítsátok [vissza] a kapuban az igazságot; talán megkegyelmez az Úr, a Seregek Istene a József maradékinak.

Be haters of evil and lovers of good, and let right be done in the public place: it may be that the Lord, the God of armies, will have mercy on the rest of Joseph.

μεμισήκαμεν τὰ πονηρὰ καὶ ἠγαπήκαμεν τὰ καλά καὶ ἀποκαταστήσατε ἐν πύλαις κρίμα ὅπως ἐλεήσῃ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τοὺς περιλοίπους τοῦ ιωσηφ

16 Azt mondja azért az Úr, a Seregek Istene, az én Uram: Minden térségen siralom lesz és minden utczán ezt mondják: jaj, jaj! s a szántóvetõt [is] gyászra hívják, s a sírni tudókat siralomra;

So these are the words of the Lord, the God of armies, the Lord: There will be weeping in all the open spaces; and in all the streets they will say, Sorrow! sorrow! and they will get in the farmer to the weeping, and the makers of sad songs to give cries of grief.

διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἐν πάσαις πλατείαις κοπετός καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς ῥηθήσεται οὐαὶ οὐαί κληθήσεται γεωργὸς εἰς πένθος καὶ κοπετὸν καὶ εἰς εἰδότας θρῆνον

17 És minden szõlõben siralom lesz, mert átmegyek te közötted, ezt mondja az Úr.

In all the vine-gardens there will be cries of grief: for I will go through among you, says the Lord.

καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς κοπετός διότι διελεύσομαι διὰ μέσου σου εἶπεν κύριος

18 Jaj azoknak, a kik kívánják az Úrnak napját! Mire való néktek az Úrnak napja? Sötétség az és nem világosság.

Sorrow to you who are looking for the day of the Lord! what is the day of the Lord to you? it is dark and not light.

οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν κυρίου ἵνα τί αὕτη ὑμῖν ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου καὶ αὐτή ἐστιν σκότος καὶ οὐ φῶς

19 Mintha valaki oroszlán elõl szaladna, és medve bukkanna rá; vagy pedig bemenne a házba és kezét a falhoz támasztaná, és kígyó marná meg.

As if a man, running away from a lion, came face to face with a bear; or went into the house and put his hand on the wall and got a bite from a snake.

ὃν τρόπον ὅταν φύγῃ ἄνθρωπος ἐκ προσώπου τοῦ λέοντος καὶ ἐμπέσῃ αὐτῷ ἡ ἄρκος καὶ εἰσπηδήσῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀπερείσηται τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τοῖχον καὶ δάκῃ αὐτὸν ὁ ὄφις

20 Nem sötétség lesz-é az Úrnak napja és nem világosság?! Sötétség lesz az, s még hajnalfénye sem lesz.

Will not the day of the Lord be dark and not light? even very dark, with no light shining in it?

οὐχὶ σκότος ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου καὶ οὐ φῶς καὶ γνόφος οὐκ ἔχων φέγγος αὐτῇ

21 Gyûlölöm, megvetem a ti ünnepeiteket, és nem gyönyörködöm a ti összejöveteleitekben.
Your feasts are disgusting to me, I will have nothing to do with them; I will take no delight in your holy meetings.
μεμίσηκα ἀπῶσμαι ἑορτὰς ὑμῶν καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ὑμῶν

22 Még ha égõáldozatokkal áldoztok is nékem, sõt ételáldozataitokat sem kedvelem; kövér hálaáldozataitokra rá se tekintek.
Even if you give me your burned offerings and your meal offerings, I will not take pleasure in them: I will have nothing to do with the peace-offerings of your fat beasts.
διότι καὶ ἐὰν ἐνέγκητέ μοι ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας ὑμῶν οὐ προσδέξομαι αὐτά καὶ σωτηρίου ἐπιφανείας ὑμῶν οὐκ ἐπιβλέψομαι

23 Távoztasd el tõlem énekeid zaját, hárfáid pengését sem hallgathatom.
Take away from me the noise of your songs; my ears are shut to the melody of your instruments.
μετάστησον ἀπ' ἐμοῦ ἦχον ᾠδῶν σου καὶ ψαλμὸν ὀργάνων σου οὐκ ἀκούσομαι

24 Hanem folyjon az ítélet, mint a víz, és az igazság, mint a bõvizû patak.
But let the right go rolling on like waters, and righteousness like an ever-flowing stream.
καὶ κυλισθήσεται ὡς ὕδωρ κρίμα καὶ δικαιοσύνη ὡς χειμάρρους ἄβατος

25 Járultatok-é hozzám véres áldozatokkal s ételáldozatokkal a pusztában negyven éven át, oh Izráel háza?!
Did you come to me with offerings of beasts and meal offerings in the waste land for forty years, O Israel?
μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη οἶκος ισραηλ

26 Majd viszitek hát Szikkútot, a ti királyotokat és Kijjunt, a ti képeiteket, a ti isteneitek csillagát, a melyet ti csináltatok magatoknak.
Truly, you will take up Saccuth your king and Kaiwan your images, the star of your god, which you made for yourselves.
καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ μολοχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ραιφαν τοὺς τύπους αὐτῶν οὓς ἐποιήσατε ἑαυτοῖς

27 És Damaskuson túlra számûzlek titeket, azt mondja az Úr, a kinek neve Seregeknek Istene.
And I will send you away as prisoners farther than Damascus, says the Lord, whose name is the God of armies.
καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα δαμασκοῦ λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ

1 Jaj azoknak, a kik gondtalanul élnek a Sionon, és a kik elbizakodnak Samaria hegyén; a kik a népek elejének elei, és a kikhez jõ az Izráelnek háza!
Sorrow to those who are resting in comfort in Zion, and to those who have no fear of danger in the mountain of Samaria, the noted men of the chief of the nations, to whom the people of Israel come!
οὐαὶ τοῖς ἐξουθενοῦσιν σιων καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ τὸ ὄρος σαμαρείας ἀπετρύγησαν ἀρχὰς ἐθνῶν καὶ εἰσῆλθον αὐτοί οἶκος τοῦ ισραηλ

2 Menjetek át Kalnéba, és nézzetek [szét;] onnan pedig menjetek a nagy Hamátba, és szálljatok le a Filiszteusok Gáthjába; vajjon jobbak-é azok, mint ezek az országok, és vajjon szélesebb-é azoknak határa a ti határotoknál?
Go on to Calneh and see; and from there go to Hamath the great; then go down to Gath of the Philistines: are you better than these kingdoms? or is your land wider than theirs?
διάβητε πάντες καὶ ἴδετε καὶ διέλθατε ἐκεῖθεν εἰς εμαθ ραββα καὶ κατάβητε ἐκεῖθεν εἰς γεθ ἀλλοφύλων τὰς κρατίστας ἐκ πασῶν τῶν βασιλειῶν τούτων εἰ πλέονα τὰ ὅρια αὐτῶ ν ἐστιν τῶν ὑμετέρων ὁρίων

3 A kik a veszedelem napját messze gondoljátok, és az erõszaknak széket emeltek;
You who put far away the evil day, causing the rule of the violent to come near;
οἱ ἐρχόμενοι εἰς ἡμέραν κακήν οἱ ἐγγίζοντες καὶ ἐφαπτόμενοι σαββάτων ψευδῶν

4 A kik elefántcsont pamlagon hevernek, és az õ nyoszolyáikban elnyújtózkodnak, és a nyáj legjavából és a kihízlalt borjakból lakmároznak;
Who are resting on beds of ivory, stretched out on soft seats, feasting on lambs from the flock and young oxen from the cattle-house;
οἱ καθεύδοντες ἐπὶ κλινῶν ἐλεφαντίνων καὶ κατασπαταλῶντες ἐπὶ ταῖς στρωμναῖς αὐτῶν καὶ ἔσθοντες ἐρίφους ἐκ ποιμνίων καὶ μοσχάρια ἐκ μέσου βουκολίων γαλαθηνά

5 A kik hárfa mellett dalolgatnak, és azt hiszik, hogy hangszereik a Dávidéi;
Making foolish songs to the sound of corded instruments, and designing for themselves instruments of music, like David;
οἱ ἐπικροτοῦντες πρὸς τὴν φωνὴν τῶν ὀργάνων ὡς ἑστῶτα ἐλογίσαντο καὶ οὐχ ὡς φεύγοντα

6 A kik a bort serlegekkel iszszák, és szín-olajjal kenegetõznek, és nem búsulnak a József romlásán:
Drinking wine in basins, rubbing themselves with the best oils; but they have no grief for the destruction of Joseph.
οἱ πίνοντες τὸν διυλισμένον οἶνον καὶ τὰ πρῶτα μύρα χριόμενοι καὶ οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπὶ τῇ συντριβῇ ιωσηφ

7 Most azért [is] õk vitetnek el a számûzöttek élén, és vége szakad a nyújtózkodók dáridózásának.
So now they will go away prisoners with the first of those who are made prisoners, and the loud cry of those who were stretched out will come to an end.
διὰ τοῦτο νῦν αἰχμάλωτοι ἔσονται ἀπ' ἀρχῆς δυναστῶν καὶ ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς ἵππων ἐξ εφραιμ

8 Megesküdt az Úr Isten az õ életére; ezt mondja az Úr, a Seregek Istene: Útálom a Jákób kevélységét és gyûlölöm az õ palotáit; azért prédára vetem a várost mindenestõl.
The Lord God has taken an oath by himself, says the Lord, the God of armies: the pride of Jacob is disgusting to me, and I have hate for his great houses: so I will give up the town with everything in it.
ὅτι ὤμοσεν κύριος καθ' ἑαυτοῦ διότι βδελύσσομαι ἐγὼ πᾶσαν τὴν ὕβριν ιακωβ καὶ τὰς χώρας αὐτοῦ μεμίσηκα καὶ ἐξαρῶ πόλιν σὺν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν

9 És ha egy házban tíz ember maradna is meg, még az is meghal;
Then it will come about that if there are still ten men in a house, death will overtake them.
καὶ ἔσται ἐὰν ὑπολειφθῶσιν δέκα ἄνδρες ἐν οἰκίᾳ μιᾷ καὶ ἀποθανοῦνται καὶ ὑπολειφθήσονται οἱ κατάλοιποι

10 És mikor felemeli õt az õ barátja és megégetõje, hogy kivigye a holttetemeket a házból, azt mondja annak, a ki a ház belsejében lesz: Van-é még valaki veled? az pedig azt mondja: Nincs, és ezt [is] mondja: Csitt! mert nem szabad említeni az Úrnak nevét!
And when a man's relation, even the one who is responsible for burning his body, lifting him up to take his bones out of the house, says to him who is in the inmost part of the house, Is there still anyone with you? and he says, No; then he will say, Keep quiet, for the name of the Lord may not be named.
καὶ λήμψονται οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν καὶ παραβιῶνται τοῦ ἐξενέγκαι τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἐκ τοῦ οἴκου καὶ ἐρεῖ τοῖς προεστηκόσι τῆς οἰκίας εἰ ἔτι ὑπάρχει παρὰ σοί καὶ ἐρεῖ οὐκέτι καὶ ἐρεῖ σίγα ἕνεκα τοῦ μὴ ὀνομάσαι τὸ ὄνομα κυρίου

11 Mert ímé, parancsol az Úr és megveri a nagy házat repedezésekkel, és a kicsiny házat hasadozásokkal.
For see, at the order of the Lord the great house will be full of cracks and the little house will be broken.
διότι ἰδοὺ κύριος ἐντέλλεται καὶ πατάξει τὸν οἶκον τὸν μέγαν θλάσμασιν καὶ τὸν οἶκον τὸν μικρὸν ῥάγμασιν

12 Vajjon futhatnak-é a lovak a sziklán? felszánthatja-é azt valaki ökrökön? hogy az ítéletet bürökké tettétek, az igazság gyümölcsét pedig ürömmé?!
Is it possible for horses to go running on the rock? may the sea be ploughed with oxen? for the right to be turned by you into poison, and the fruit of righteousness into a bitter plant?
εἰ διώξονται ἐν πέτραις ἵπποι εἰ παρασιωπήσονται ἐν θηλείαις ὅτι ὑμεῖς ἐξεστρέψατε εἰς θυμὸν κρίμα καὶ καρπὸν δικαιοσύνης εἰς πικρίαν

13 A kik örültök a hiábavaló dolognak, [és] a kik ezt mondjátok: Nem a magunk erejével szereztünk-é magunknak a szarvakat?
You whose joy is in a thing of no value, who say, Have we not taken for ourselves horns by the strength which is ours?
οἱ εὐφραινόμενοι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ οἱ λέγοντες οὐκ ἐν τῇ ἰσχύι ἡμῶν ἔσχομεν κέρατα

14 Ímé, bizony népet indítok ellened, oh Izráel háza, azt mondja az Úr, a Seregek Istene, és az sanyargat titeket a hámáti úttól az Arába patakjáig.
For see, I will send against you a nation, O Israel, says the Lord, the God of armies, ruling you cruelly from the way into Hamath as far as the stream of the Arabah.
διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεγείρω ἐφ' ὑμᾶς οἶκος τοῦ ισραηλ ἔθνος καὶ ἐκθλίψουσιν ὑμᾶς τοῦ μὴ εἰσελθεῖν εἰς εμαθ καὶ ἕως τοῦ χειμάρρου τῶν δυσμῶν

1 Ily dolgot láttatott velem az Úr Isten; Ímé, teremte sáskát a sarjúfakadás kezdetén, és ímé sarjú vala a királyi kaszálás után!
This is what the Lord God let me see: and I saw that, when the growth of the late grass was starting, he made locusts; it was the late growth after the king's cutting was done.
οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἐπιγονὴ ἀκρίδων ἐρχομένη ἑωθινή καὶ ἰδοὺ βροῦχος εἷς γωγ ὁ βασιλεύς

2 És lõn, hogy a mint felemésztette a földnek füvét, azt mondám: Uram, Isten! légy kegyelmes, kérlek! Hogyan állhasson meg Jákób, hiszen kicsiny?!
And it came about that after they had taken all the grass of the land, I said, O Lord God, have mercy: how will Jacob be able to keep his place? for he is small.
καὶ ἔσται ἐὰν συντελέσῃ τοῦ καταφαγεῖν τὸν χόρτον τῆς γῆς καὶ εἶπα κύριε κύριε ἵλεως γενοῦ τίς ἀναστήσει τὸν ιακωβ ὅτι ὀλιγοστός ἐστιν

3 Megengesztelõdék az Úr e dologban: Nem lesz meg! mondá az Úr.
The Lord, changing his purpose about this, said, It will not be.
μετανόησον κύριε ἐπὶ τούτῳ καὶ τοῦτο οὐκ ἔσται λέγει κύριος

4 Ily dolgot láttatott velem az Úr Isten: Ímé, tüzet híva elõ ítéletre az Úr Isten, és megemészté [az] a nagy mélységet, és megemészté az országot.
This is what the Lord let me see: and I saw that the Lord God sent for a great fire to be the instrument of his punishment; and, after burning up the great deep, it was about to put an end to the Lord's heritage.
οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἐκάλεσεν τὴν δίκην ἐν πυρὶ κύριος καὶ κατέφαγε τὴν ἄβυσσον τὴν πολλὴν καὶ κατέφαγεν τὴν μερίδα

5 De mondám: Uram, Isten! hagyd abba, kérlek! Hogyan állhatna meg Jákób; hiszen kicsiny?!
Then said I, O Lord God, let there be an end: how will Jacob be able to keep his place? for he is small.
καὶ εἶπα κύριε κύριε κόπασον δή τίς ἀναστήσει τὸν ιακωβ ὅτι ὀλιγοστός ἐστιν

6 Megengesztelõdék az Úr e dologban: Ez sem lészen meg, mondá az Úr Isten!
The Lord, changing his purpose about this, said, And this will not be.
μετανόησον κύριε ἐπὶ τούτῳ καὶ τοῦτο οὐ μὴ γένηται λέγει κύριος

7 Ily dolgot láttatott velem: Ímé, ott állott az Úr egy függõleges kõfalon, és a kezében mérõ-zsinór vala.
This is what he let me see: and I saw the Lord stationed by a wall made straight by a weighted line, and he had a weighted line in his hand.
οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἑστηκὼς ἐπὶ τείχους ἀδαμαντίνου καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀδάμας

8 És monda az Úr nékem: Mit látsz Ámós? Én pedig mondám: Mérõzsinórt. És mondá az Úr: Ímé, mérõzsinórral mérek népemnek, az Izráelnek közepette, és nem bocsátok meg néki többé.
And the Lord said to me, Amos, what do you see? And I said, A weighted line. Then the Lord said, See, I will let down a weighted line among my people Israel; never again will my eyes be shut to their sin:
καὶ εἶπεν κύριος πρός με τί σὺ ὁρᾷς αμως καὶ εἶπα ἀδάμαντα καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἰδοὺ ἐγὼ ἐντάσσω ἀδάμαντα ἐν μέσῳ λαοῦ μου ισραηλ οὐκέτι μὴ προσθῶ τοῦ παρελθεῖν αὐτόν

9 Bizony elpusztulnak Izsáknak magaslatai, és romba dõlnek Izráel szent helyei; és fegyverrel támadok a Jeroboám háza ellen.
And the high places of Isaac will be unpeopled, and the holy places of Israel will be made waste; and I will come up against the family of Jeroboam with the sword.
καὶ ἀφανισθήσονται βωμοὶ τοῦ γέλωτος καὶ αἱ τελεταὶ τοῦ ισραηλ ἐξερημωθήσονται καὶ ἀναστήσομαι ἐπὶ τὸν οἶκον ιεροβοαμ ἐν ῥομφαίᾳ

10 És elkülde Amáziás, Béth-El papja Jeroboámhoz, Izráel királyához, ezt üzenvén: Pártot ütött ellened Ámós az Izráel házában; nem tûrheti az ország az õ mindenféle beszédét.
Then Amaziah, the priest of Beth-el, sent to Jeroboam, king of Israel, saying, Amos has made designs against you among the people of Israel: the land is troubled by his words.
καὶ ἐξαπέστειλεν αμασιας ὁ ἱερεὺς βαιθηλ πρὸς ιεροβοαμ βασιλέα ισραηλ λέγων συστροφὰς ποιεῖται κατὰ σοῦ αμως ἐν μέσῳ οἴκου ισραηλ οὐ μὴ δύνηται ἡ γῆ ὑπενεγκεῖν ἅπαν τας τοὺς λόγους αὐτοῦ

11 Mert így beszél Ámós: Fegyver által hal meg Jeroboám, az Izráel pedig fogságba vitetik az õ földérõl!
For Amos has said, Jeroboam will be put to the sword, and Israel will certainly be taken away as a prisoner out of his land.
διότι τάδε λέγει αμως ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει ιεροβοαμ ὁ δὲ ισραηλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ

12 Ámósnak pedig így szólt Amáziás: Menj el, próféta! Fuss el a Júda földére; ott egyed kenyered és ottan prófétálj!
And Amaziah said to Amos, O seer, go in flight into the land of Judah, and there get your living by working as a prophet:
καὶ εἶπεν αμασιας πρὸς αμως ὁ ὁρῶν βάδιζε ἐκχώρησον εἰς γῆν ιουδα καὶ ἐκεῖ καταβίου καὶ ἐκεῖ προφητεύσεις

13 Béth-Elben pedig ne prófétálj többé; mert a király szenthelye és az ország székháza ez!
But be a prophet no longer at Beth-el: for it is the holy place of the king, and the king's house.
εἰς δὲ βαιθηλ οὐκέτι μὴ προσθῇς τοῦ προφητεῦσαι ὅτι ἁγίασμα βασιλέως ἐστὶν καὶ οἶκος βασιλείας ἐστίν

14 És felele Ámós, és mondá Amáziásnak: Nem vagyok próféta, sem prófétának fia; barom-pásztor vagyok és vad fügét szedek;
Then Amos in answer said to Amaziah, I am no prophet, or one of the sons of the prophets; I am a herdman and one who takes care of sycamore-trees:
καὶ ἀπεκρίθη αμως καὶ εἶπεν πρὸς αμασιαν οὐκ ἤμην προφήτης ἐγὼ οὐδὲ υἱὸς προφήτου ἀλλ' ἢ αἰπόλος ἤμην καὶ κνίζων συκάμινα

15 De elhívott engem az Úr a nyáj mellõl, és mondá nékem az Úr: Menj el és prófétálj az én népemnek, az Izráelnek!
And the Lord took me from the flock, and the Lord said to me, Go, be a prophet to my people Israel.
καὶ ἀνέλαβέν με κύριος ἐκ τῶν προβάτων καὶ εἶπεν κύριος πρός με βάδιζε προφήτευσον ἐπὶ τὸν λαόν μου ισραηλ

16 Most azért halld meg az Úrnak beszédét! Te azt mondod: Ne prófétálj az Izráel ellen, és ne szólj az Izsák háza ellen!
Now then, give ear to the word of the Lord: You say, Be no prophet to Israel, and say not a word against the people of Isaac.
καὶ νῦν ἄκουε λόγον κυρίου σὺ λέγεις μὴ προφήτευε ἐπὶ τὸν ισραηλ καὶ οὐ μὴ ὀχλαγωγήσῃς ἐπὶ τὸν οἶκον ιακωβ

17 Azért így szól az Úr: Feleséged paráznává lesz a városban; fiaid és leányaid fegyver által hullnak el; földedet felosztják kötéllel, és te magad tisztátalan földön halsz meg; az Izráel pedig fogságba vitetik az õ földérõl.
So this is what the Lord has said: Your wife will be a loose woman in the town, and your sons and your daughters will be put to the sword, and your land will be cut up into parts by a line; and you yourself will come to your end in an unclean land, and Israel will certainly be taken away a prisoner out of his land.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἡ γυνή σου ἐν τῇ πόλει πορνεύσει καὶ οἱ υἱοί σου καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται καὶ ἡ γῆ σου ἐν σχοινίῳ καταμετρηθήσεται καὶ σὺ ἐν γῇ ἀκαθάρτῳ τελευτήσεις ὁ δὲ ισραηλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ

1 Ily dolgot láttatott velem az Úr Isten: Ímé, egy kosár érett gyümölcs.
This is what the Lord God let me see: and I saw a basket of summer fruit.
οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἄγγος ἰξευτοῦ

2 És mondá: Mit látsz Ámós? És mondám: Egy kosár érett gyümölcsöt. És mondá az Úr nékem: Eljött vége az én népemnek, az Izráelnek; nem bocsátok meg néki többé!
And he said, Amos, what do you see? And I said, A basket of summer fruit. Then the Lord said to me, The end has come to my people Israel; never again will my eyes be shut to their sin.
καὶ εἶπεν τί σὺ βλέπεις αμως καὶ εἶπα ἄγγος ἰξευτοῦ καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἥκει τὸ πέρας ἐπὶ τὸν λαόν μου ισραηλ οὐκέτι μὴ προσθῶ τοῦ παρελθεῖν αὐτόν

3 Azon a napon jajjá változnak a templomi énekek, így szól az Úr Isten, és temérdek lesz a hulla; szó nélkül hányák mindenüvé.
And the songs of the king's house will be cries of pain in that day, says the Lord God: great will be the number of the dead bodies, and everywhere they will put them out without a word.
καὶ ὀλολύξει τὰ φατνώματα τοῦ ναοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος πολὺς ὁ πεπτωκὼς ἐν παντὶ τόπῳ ἐπιρρίψω σιωπήν

4 Halljátok meg ezt ti, kik a szegényre törtök, és e föld szegényeinek kipusztítására.
Give ear to this, you who are crushing the poor, and whose purpose is to put an end to those who are in need in the land,
ἀκούσατε δὴ ταῦτα οἱ ἐκτρίβοντες εἰς τὸ πρωὶ πένητα καὶ καταδυναστεύοντες πτωχοὺς ἀπὸ τῆς γῆς

5 Mondván: Mikor múlik el az újhold, hogy gabonát árulhassunk? és a szombat, hogy megnyithassuk a gabonás [házat?] hogy megkisebbítsük a vékát, és megnagyobbítsuk az árát, és hamis mértékkel csalhassunk?!
Saying, When will the new moon be gone, so that we may do trade in grain? and the Sabbath, so that we may put out in the market the produce of our fields? making the measure small and the price great, and trading falsely with scales of deceit;
οἱ λέγοντες πότε διελεύσεται ὁ μὴν καὶ ἐμπολήσομεν καὶ τὰ σάββατα καὶ ἀνοίξομεν θησαυροὺς τοῦ ποιῆσαι μικρὸν μέτρον καὶ τοῦ μεγαλῦναι στάθμια καὶ ποιῆσαι ζυγὸν ἄδικον

6 Hogy megvegyük a szegényeket pénzen, és a szûkölködõt egy öltõ saruért, és eladhassuk a gabona hulladékát?!
Getting the poor for silver, and him who is in need for the price of two shoes, and taking a price for the waste parts of the grain.
τοῦ κτᾶσθαι ἐν ἀργυρίῳ πτωχοὺς καὶ ταπεινὸν ἀντὶ ὑποδημάτων καὶ ἀπὸ παντὸς γενήματος ἐμπορευσόμεθα

7 Megesküdt az Úr a Jákób büszkeségére: Soha el nem felejtem semmi cselekedetöket!
The Lord has taken an oath by the pride of Jacob, Truly I will ever keep in mind all their works.
ὀμνύει κύριος καθ' ὑπερηφανίας ιακωβ εἰ ἐπιλησθήσεται εἰς νεῖκος πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν

8 Ne rendüljön-é meg e miatt a föld? És ne búsuljon-é annak minden lakosa?! Bizony felindul egészen, mint a folyam, és dagad és apad, mint Égyiptom folyója.
Will not the land be shaking with fear because of this, and everyone in it have sorrow? and all of it will be overflowing like the River; and it will be troubled and go down again like the River of Egypt.
καὶ ἐπὶ τούτοις οὐ ταραχθήσεται ἡ γῆ καὶ πενθήσει πᾶς ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ καὶ ἀναβήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς αἰγύπτου

9 És lészen azon a napon, azt mondja az Úr Isten: Lenyugtatom a napot délben, és besötétítem a földet fényes nappal.
And it will come about in that day, says the Lord God, that I will make the sun go down in the middle of the day, and I will make the earth dark in daylight:
καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος ὁ θεός καὶ δύσεται ὁ ἥλιος μεσημβρίας καὶ συσκοτάσει ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἡμέρᾳ τὸ φῶς

10 Ünnepeiteket búra változtatom; és minden dalotokat szomorú énekké! Gyászruhát borítok minden derékra, és kopaszságot minden fejre, és olyanná teszem, mint a ki egyetlen fiát siratja; a vége pedig, mint a keserûség napja!
Your feasts will be turned into sorrow and all your melody into songs of grief; everyone will be clothed with haircloth, and the hair of every head will be cut; I will make the weeping like that for an only son, and the end of it like a bitter day.
καὶ μεταστρέψω τὰς ἑορτὰς ὑμῶν εἰς πένθος καὶ πάσας τὰς ᾠδὰς ὑμῶν εἰς θρῆνον καὶ ἀναβιβῶ ἐπὶ πᾶσαν ὀσφὺν σάκκον καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα καὶ θήσομαι αὐτὸ ν ὡς πένθος ἀγαπητοῦ καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ὡς ἡμέραν ὀδύνης

11 Ímé, napok jõnek, azt mondja az Úr Isten, és éhséget bocsátok e földre; nem kenyér után való éhséget, sem víz után való szomjúságot, hanem az Úr beszédének hallgatása után.
See, the days are coming, says the Lord God, when I will send times of great need on the land, not need of food or desire for water, but for hearing the words of the Lord.
ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ ἐξαποστελῶ λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν οὐ λιμὸν ἄρτου οὐδὲ δίψαν ὕδατος ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι λόγον κυρίου

12 És vándorolni fognak tengertõl tengerig és északtól fogva napkeletig. Futkosnak, hogy keressék az Úrnak beszédét, de nem találják meg.
And they will go wandering from sea to sea, and from the north even to the east, running here and there in search of the word of the Lord, and they will not get it.
καὶ σαλευθήσονται ὕδατα ἕως θαλάσσης καὶ ἀπὸ βορρᾶ ἕως ἀνατολῶν περιδραμοῦνται ζητοῦντες τὸν λόγον κυρίου καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν

13 Azon a napon elepednek a deli szûzek, meg az ifjak is, a szomjúság miatt!
In that day the fair virgins and the young men will be feeble from need of water.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλείψουσιν αἱ παρθένοι αἱ καλαὶ καὶ οἱ νεανίσκοι ἐν δίψει

14 A kik Samaria bûnére esküsznek, és ezt mondják: Él a te istened, oh Dán: és él a te útad, oh Beérseba! Bizony elhullanak és nem kelnek fel többé!
Those who make their oaths by the sin of Samaria and say, By the life of your God, O Dan; and, By the living way of Beer-sheba; even they will go down, never again to be lifted up.
οἱ ὀμνύοντες κατὰ τοῦ ἰλασμοῦ σαμαρείας καὶ οἱ λέγοντες ζῇ ὁ θεός σου δαν καὶ ζῇ ὁ θεός σου βηρσαβεε καὶ πεσοῦνται καὶ οὐ μὴ ἀναστῶσιν ἔτι

1 Látám az Urat állani az oltáron, és mondá: Üsd meg az oszlop fejét, hadd rendüljenek meg a küszöbök, és döntsd azokat mindnyájok fejére. A megmaradókat pedig fegyverrel ölöm meg. Nem fog elfutni közülök a futó, és nem menekül meg közülök a menekülõ.
I saw the Lord stationed by the side of the altar, giving blows to the tops of the pillars so that the doorsteps were shaking: and he said, I will let all of them be broken with earth-shocks; I will put the last of them to the sword: if any one of them goes in flight he will not get away, not one of them will be safe.
εἶδον τὸν κύριον ἐφεστῶτα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ εἶπεν πάταξον ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον καὶ σεισθήσεται τὰ πρόπυλα καὶ διάκοψον εἰς κεφαλὰς πάντων καὶ τοὺς καταλοίπους αὐτ ῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενῶ οὐ μὴ διαφύγῃ ἐξ αὐτῶν φεύγων καὶ οὐ μὴ διασωθῇ ἐξ αὐτῶν ἀνασῳζόμενος

2 Ha a Seolba ássák is be magokat, kezem onnan is kiragadja õket; és ha az égbe hágnának is fel, onnan is levonszom õket!
Even if they go deep into the underworld, my hand will take them up from there; if they go up to heaven, I will get them down:
ἐὰν κατορυγῶσιν εἰς ᾅδου ἐκεῖθεν ἡ χείρ μου ἀνασπάσει αὐτούς καὶ ἐὰν ἀναβῶσιν εἰς τὸν οὐρανόν ἐκεῖθεν κατάξω αὐτούς

3 És ha a Kármel tetején rejtõznének is el, onnan is elõkeresem és elhozom õket; és ha szemeim elõl a tenger fenekére bújnának is, ott is parancsolok a kígyónak és megmarja õket.

Though they take cover on the top of Carmel, I will go in search of them and get them out; though they keep themselves from my eyes in the bed of the sea, I will give orders to the great snake there and he will give them a bite:

ἐὰν ἐγκρυβῶσιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ καρμήλου ἐκεῖθεν ἐξερευνήσω καὶ λήμψομαι αὐτούς καὶ ἐὰν καταδύσωσιν ἐξ ὀφθαλμῶν μου εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τ ῷ δράκοντι καὶ δήξεται αὐτούς

4 És ha fogságba mennek is ellenségeik elõtt, ott is parancsolok a fegyvernek és megöli õket; és reájok fordítom szemeimet, vesztökre és nem javokra.

And though they are taken away as prisoners by their attackers, even there will I give orders to the sword to put them to death: my eyes will be fixed on them for evil and not for good.

καὶ ἐὰν πορευθῶσιν ἐν αἰχμαλωσίᾳ πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς κακὰ κ αὶ οὐκ εἰς ἀγαθά

5 Mert az Úr, a Seregek Ura az, a ki megérinti a földet és elolvad [az,] és jajgat annak minden lakója, és feldagad egészen, mint a folyam, meg elapad, mint Égyiptom folyója.

For the Lord, the God of armies, is he at whose touch the land is turned to water, and everyone in it will be given up to sorrow; all of it will be overflowing like the River, and will go down again like the River of Egypt;

καὶ κύριος κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὁ ἐφαπτόμενος τῆς γῆς καὶ σαλεύων αὐτήν καὶ πενθήσουσιν πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν καὶ ἀναβήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια αὐτ ῆς καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς αἰγύπτου

6 A ki fenn az égben épité az õ boltozatát, és annak íveit a földre alapítá; a ki elõhívja a tenger vizeit s kiönti azokat a földnek színére: az Úr az õ neve.

It is he who makes his rooms in the heaven, basing his arch on the earth; whose voice goes out to the waters of the sea, and sends them flowing over the face of the earth; the Lord is his name.

ὁ οἰκοδομῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς θεμελιῶν ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ

7 Nem olyanok vagytok-é ti elõttem, oh Izráel fiai, mint a Kusiták fiai?! ezt mondja az Úr. Nem én hoztam-é ki Izráelt Égyiptom földérõl, és a Filiszteusokat Kaftorból, és a Siriabelieket Kirbõl?!

Are you not as the children of the Ethiopians to me, O children of Israel? says the Lord. Have I not taken Israel up out of the land of Egypt, and the Philistines from Caphtor, and the Aramaeans from Kir?

οὐχ ὡς υἱοὶ αἰθιόπων ὑμεῖς ἐστε ἐμοί υἱοὶ ισραηλ λέγει κύριος οὐ τὸν ισραηλ ἀνήγαγον ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ τοὺς ἀλλοφύλους ἐκ καππαδοκίας καὶ τοὺς σύρους ἐκ βόθρου

8 Ímé, az Úr Isten szemmel tartja a bûnös országot, és eltörlöm azt a földnek színérõl. Mindazáltal még sem pusztítom el egészen a Jákóbnak házát, ezt mondja az Úr!

See, the eyes of the Lord are on the evil kingdom, and I will put an end to it in all the earth; but I will not send complete destruction on Jacob, says the Lord.

ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ἐξαρῶ αὐτὴν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς πλὴν ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐξαρῶ τὸν οἶκον ιακωβ λέγει κύριος

9 Mert ímé, én parancsolok és szétrázom Izráel házát minden népek között, a mint a rostával rázogatnak; de nem esik a földre egy szemecske sem.

For see, I will give orders, and I will have Israel moved about among all the nations, as grain is moved about by the shaking of the tray, but not the smallest seed will be dropped on the earth.

διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐντέλλομαι καὶ λικμιῶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν τὸν οἶκον τοῦ ισραηλ ὃν τρόπον λικμᾶται ἐν τῷ λικμῷ καὶ οὐ μὴ πέσῃ σύντριμμα ἐπὶ τὴν γῆν

10 Fegyver által halnak meg az én népemnek minden bûnösei, a kik azt mondják: Nem ér el minket és nem jõ reánk a veszedelem.

All those sinners among my people will be put to the sword who say, Evil will not overtake us or come face to face with us.

ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσουσι πάντες ἁμαρτωλοὶ λαοῦ μου οἱ λέγοντες οὐ μὴ ἐγγίσῃ οὐδ' οὐ μὴ γένηται ἐφ' ἡμᾶς τὰ κακά

11 Azon a napon felemelem a Dávid leomlott sátorát, és kijavítom repedezéseit, és felemelem omladékait, és megépítem azt, mint volt hajdanán.

In that day I will put up the tent of David which has come down, and make good its broken places; and I will put up again his damaged walls, building it up as in the past;

ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν δαυιδ τὴν πεπτωκυῖαν καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα αὐτῆς καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀναστήσω καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτὴν καθ ὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος

12 Hogy örökségképen bírják az Edom maradékát és mindama népeket, a kik az én nevemrõl neveztetnek, ezt mondja az Úr, a ki megcselekszi ezt!
So that the rest of Edom may be their heritage, and all the nations who have been named by my name, says the Lord, who is doing this.
ὅπως ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιῶν ταῦτα

13 Ímé, napok jõnek, ezt mondja az Úr, és ott éri a szántó az aratót, a szõlõtaposó a magvetõt. És a hegyek musttal csepegnek, a halmok pedig mind megáradnak.
See, the days will come, says the Lord, when the ploughman will overtake him who is cutting the grain, and the crusher of the grapes him who is planting seed; and sweet wine will be dropping from the mountains, and the hills will be turned into streams of wine.
ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ καταλήμψεται ὁ ἀλοητὸς τὸν τρύγητον καὶ περκάσει ἡ σταφυλὴ ἐν τῷ σπόρῳ καὶ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμόν καὶ πάντες οἱ βουνοὶ σ ύμφυτοι ἔσονται

14 És hazahozom a fogságból az én népemet, az Izráelt, és fölépítik az elpusztult városokat, és lakoznak bennök. Szõlõket plántálnak és iszszák azok borát, és kerteket csinálnak és eszik azoknak gyümölcsét.
And I will let the fate of my people Israel be changed, and they will be building up again the waste towns and living in them; they will again be planting vine-gardens and taking the wine for their drink; and they will make gardens and get the fruit of them.
καὶ ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν λαοῦ μου ισραηλ καὶ οἰκοδομήσουσιν πόλεις τὰς ἠφανισμένας καὶ κατοικήσουσιν καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶνας καὶ πίονται τὸν οἶνον αὐτ ῶν καὶ φυτεύσουσιν κήπους καὶ φάγονται τὸν καρπὸν αὐτῶν

15 És elplántálom õket az õ földjökbe; és nem szaggattatnak ki többé az õ földjökbõl, a melyet adtam nékik, azt mondja az Úr, a te Istened!
And I will have them planted in their land, and never again will they be uprooted from their land which I have given them, says the Lord your God.
καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ οὐ μὴ ἐκσπασθῶσιν οὐκέτι ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ἧς ἔδωκα αὐτοῖς λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ .

1 Abdiás látása. Így szól az Úr Isten Edomról: Hírt hallottunk az Úrtól! És hírnök küldetett a népekhez: keljetek fel és támadjunk reá haddal!
The vision of Obadiah. This is what the Lord has said about Edom: We have had word from the Lord, and a representative has been sent among the nations, saying, Up! and let us make war against her.
ὅρασις αβδιου τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῇ ιδουμαίᾳ ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ κυρίου καὶ περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη ἐξαπέστειλεν ἀνάστητε καὶ ἐξαναστῶμεν ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον

2 Ímé, kicsinynyé tettelek a népek között; felettébb útálatos vagy.
See, I have made you small among the nations: you are much looked down on.
ἰδοὺ ὀλιγοστὸν δέδωκά σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἠτιμωμένος σὺ εἶ σφόδρα

3 Szíved kevélysége csalt meg téged, ki szikla-hasadékokban lakozol, kinek lakóhelye magasan van, a ki mondja az õ szívében: Ki vonhatna le engem a síkra?!
You have been tricked by the pride of your heart, O you whose living-place is in the cracks of the rock, whose house is high up; who has said in his heart, Who will make me come down to earth?
ὑπερηφανία τῆς καρδίας σου ἐπῆρέν σε κατασκηνοῦντα ἐν ταῖς ὀπαῖς τῶν πετρῶν ὑψῶν κατοικίαν αὐτοῦ λέγων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ τίς με κατάξει ἐπὶ τὴν γῆν

4 Ha oly magasra szállnál is, mint a sas, és ha a csillagok közé raknád is fészkedet: onnan is levonnálak, ezt mondja az Úr.
Though you go up on high like an eagle, though your house is placed among the stars, I will make you come down from there, says the Lord.
ἐὰν μετεωρισθῇς ὡς ἀετὸς καὶ ἐὰν ἀνὰ μέσον τῶν ἄστρων θῇς νοσσιάν σου ἐκεῖθεν κατάξω σε λέγει κύριος

5 Ha tolvajok törnének reád, avagy éjjeli rablók, (hogy elpusztíttattál!), nem [annyit] lopnának-é, [a mennyi] elegendõ?! Ha szõlõszedõk jönnének reád, nem hagynának-é gerezdeket?!
If thieves came, attacking you by night, (how are you cut off!) would they not go on taking till they had enough? if men came cutting your grapes would they take them all?
εἰ κλέπται εἰσῆλθον πρὸς σὲ ἢ λῃσταὶ νυκτός ποῦ ἂν ἀπερρίφης οὐκ ἂν ἔκλεψαν τὰ ἱκανὰ ἑαυτοῖς καὶ εἰ τρυγηταὶ εἰσῆλθον πρὸς σέ οὐκ ἂν ὑπελίποντο ἐπιφυλλίδα

6 Mennyire kifosztogatták Ézsaut; felkutatták rejtett kincseit!
How are the things of Esau searched out! how are his secret stores looked for!
πῶς ἐξηρευνήθη ησαυ καὶ κατελήμφθη αὐτοῦ τὰ κεκρυμμένα

7 A határig ûznek ki összes frigytársaid; megcsalnak, levernek szövetségeseid; kenyeredet tõrül vetik alád. Nincsen benne okosság!
All the men who were united with you have been false to you, driving you out to the edge of the land: the men who were at peace with you have overcome you; they have taken their heritage in your place.
ἕως τῶν ὁρίων σου ἐξαπέστειλάν σε πάντες οἱ ἄνδρες τῆς διαθήκης σου ἀντέστησάν σοι ἠδυνάσθησαν πρὸς σὲ ἄνδρες εἰρηνικοί σου ἔθηκαν ἔνεδρα ὑποκάτω σου οὐκ ἔστιν σύν εσις αὐτοῖς

8 Azon a napon, ezt mondja az Úr, nem vesztem-é ki a bölcseket Edomból, és az értelmet az Ézsau hegyérõl?!
Will I not, in that day, says the Lord, take away the wise men out of Edom, and wisdom out of the mountain of Esau?
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος ἀπολῶ σοφοὺς ἐκ τῆς ιδουμαίας καὶ σύνεσιν ἐξ ὄρους ησαυ

9 És megrémülnek a te vitézeid, oh Témán! hogy kiirtassék mindenki az Ézsau hegyérõl az öldöklés által.
And your men of war, O Teman, will be overcome with fear, so that every one of them may be cut off from the mountain of Esau.
καὶ πτοηθήσονται οἱ μαχηταί σου οἱ ἐκ θαιμαν ὅπως ἐξαρθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὄρους ησαυ

10 A Jákób öcséd ellen [elkövetett] erõszakért szégyen borul reád, és kivágatol mindörökre!
Because you were the cause of violent death and because of your cruel behaviour to your brother Jacob, you will be covered with shame and will be cut off for ever.
διὰ τὴν σφαγὴν καὶ τὴν ἀσέβειαν τὴν εἰς τὸν ἀδελφόν σου ιακωβ καὶ καλύψει σε αἰσχύνη καὶ ἐξαρθήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα

11 A mikor vele szembeálltál; a mikor serege idegenek rabjává lett, és idegenek törtek be kapuján és Jeruzsálemre sorsot vetettek: olyan voltál te is, mint bármelyik közülök.
Because you were there watching when men from other lands took away his goods, and strange men came into his doors, and put the fate of Jerusalem to the decision of chance; you were like one of them.
ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀντέστης ἐξ ἐναντίας ἐν ἡμέρᾳ αἰχμαλωτευόντων ἀλλογενῶν δύναμιν αὐτοῦ καὶ ἀλλότριοι εἰσῆλθον εἰς πύλας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ ιερουσαλημ ἔβαλον κλήρους καὶ σὺ ἧς ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν

12 De ne gyönyörködjél öcsédnek napján, az õ szerencsétlenségének napján; és ne örvendj a Júda fiain az õ veszedelmök napján, és ne kérkedjél a szorongattatás napján.
Do not see with pleasure your brother's evil day, the day of his fate, and do not be glad over the children of Judah on the day of their destruction, or make wide your mouth on the day of trouble.
καὶ μὴ ἐπίδῃς ἡμέραν ἀδελφοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ ἀλλοτρίων καὶ μὴ ἐπιχαρῇς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ιουδα ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν καὶ μὴ μεγαλορρημονήσῃς ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως

13 Ne törj be népem kapuján nyomorúságuk napján; ne gyönyörködjél te is a baján nyomorúsága napján; és ne nyúlj az õ jószágához nyomorúsága napján;
Do not go into the doors of my people on the day of their downfall; do not be looking on their trouble with pleasure on the day of their downfall, or put your hands on their goods on the day of their downfall.
μηδὲ εἰσέλθῃς εἰς πύλας λαῶν ἐν ἡμέρᾳ πόνων αὐτῶν μηδὲ ἐπίδῃς καὶ σὺ τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ὀλέθρου αὐτῶν μηδὲ συνεπιθῇ ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλ είας αὐτῶν

14 A résre se állj fel menekülõit elveszíteni; és ne áruld el az õ megmaradottait a szorongattatás napján!
And do not take your place at the cross-roads, cutting off those of his people who get away; and do not give up to their haters those who are still there in the day of trouble.
μηδὲ ἐπιστῇς ἐπὶ τὰς διεκβολὰς αὐτῶν τοῦ ἐξολεθρεῦσαι τοὺς ἀνασῳζομένους αὐτῶν μηδὲ συγκλείσῃς τοὺς φεύγοντας ἐξ αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως

15 Mert közel van az Úrnak napja minden népek ellen. A mint cselekedtél, úgy cselekesznek veled; a mit te fizettél, visszaszáll fejedre.
For the day of the Lord is coming quickly on all nations: as you have done it will be done to you; the reward of your acts will come on your head.
διότι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὃν τρόπον ἐποίησας οὕτως ἔσται σοι τὸ ἀνταπόδομά σου ἀνταποδοθήσεται εἰς κεφαλήν σου

16 Mert a mint ti ittatok szent hegyemen, úgy isznak szüntelen az összes népek; bizony isznak és hörpengetnek, és olyanok lesznek, mintha nem lettek volna.
For as you have been drinking on my holy mountain, so will all the nations go on drinking without end; they will go on drinking and the wine will go down their throats, and they will be as if they had never been.
διότι ὃν τρόπον ἔπιες ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου πίονται πάντα τὰ ἔθνη οἶνον πίονται καὶ καταβήσονται καὶ ἔσονται καθὼς οὐχ ὑπάρχοντες

17 De a Sion hegyén szabadulás lészen, és szentté lészen az, és a Jákób háza birtokba veszi az õ örökségét.

But in Mount Zion some will be kept safe, and it will be holy; and the children of Jacob will take their heritage.

ἐν δὲ τῷ ὄρει σιων ἔσται ἡ σωτηρία καὶ ἔσται ἅγιον καὶ κατακληρονομήσουσιν ὁ οἶκος ιακωβ τοὺς κατακληρονομήσαντας αὐτούς

18 És a Jákób háza tûz lészen, és a József háza láng; az Ézsau háza pedig pozdorja; és meggyújtják és megemésztik õket, és nem marad meg senki Ézsau házából, mert az Úr szólott.

And the children of Jacob will be a fire and those of Joseph a flame, and the children of Esau dry stems of grass, burned up by them till all is gone: and there will be no people living in Esau; for the Lord has said it.

καὶ ἔσται ὁ οἶκος ιακωβ πῦρ ὁ δὲ οἶκος ιωσηφ φλόξ ὁ δὲ οἶκος ησαυ εἰς καλάμην καὶ ἐκκαυθήσονται εἰς αὐτοὺς καὶ καταφάγονται αὐτούς καὶ οὐκ ἔσται πυροφόρος ἐν τῷ οἴκῳ ησαυ διότι κύριος ἐλάλησεν

19 A déliek örökség szerint bírják az Ézsau hegyét, a síkon lakók pedig a Filiszteusokat. És örökség szerint bírják az Efraim mezõit és Samaria mezõit; Benjámin pedig a Gileádot.

And they will take the South, and the lowland, and the country of Ephraim, and Gilead, as their heritage.

καὶ κατακληρονομήσουσιν οἱ ἐν ναγεβ τὸ ὄρος τὸ ησαυ καὶ οἱ ἐν τῇ σεφηλα τοὺς ἀλλοφύλους καὶ κατακληρονομήσουσιν τὸ ὄρος εφραιμ καὶ τὸ πεδίον σαμαρείας καὶ βενιαμιν κ αὶ τὴν γαλααδῖτιν

20 Izráel fiainak ez a számûzött serege azokat, a melyek a Kananeusoké, mind Sarfátig; a jeruzsálemi számûzöttek pedig, a kik Szefarádban vannak, elfoglalják majd a déli városokat.

And those of the children of Israel who were the first to be taken away as prisoners, will have their heritage among the Canaanites as far as Zarephath; and those who were taken away from Jerusalem, who are in Sepharad, will have the towns of the South.

καὶ τῆς μετοικεσίας ἡ ἀρχὴ αὕτη τοῖς υἱοῖς ισραηλ γῆ τῶν χαναναίων ἕως σαρεπτων καὶ ἡ μετοικεσία ιερουσαλημ ἕως εφραθα καὶ κληρονομήσουσιν τὰς πόλεις τοῦ ναγεβ

21 És a Sion hegyére szabadítók mennek fel, hogy megítéljék az Ézsau hegyét; és az Úré lesz a királyság.

And those who have been kept safe will come up from Mount Zion to be judges of the mountain of Esau; and the kingdom will be the Lord's.

καὶ ἀναβήσονται ἄνδρες σεσῳσμένοι ἐξ ὄρους σιων τοῦ ἐκδικῆσαι τὸ ὄρος ησαυ καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ ἡ βασιλεία .

1 És lõn az Úrnak szava Jónáshoz, az Amittai fiához, mondván:

And the word of the Lord came to Jonah, the son of Amittai, saying,

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ιωναν τὸν τοῦ αμαθι λέγων

2 Kelj fel, menj Ninivébe, a nagy városba, és kiálts ellene, mert gonoszságuk felhatolt elémbe!

Up! go to Nineveh, that great town, and let your voice come to it; for their evil-doing has come up before me.

ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι εἰς νινευη τὴν πόλιν τὴν μεγάλην καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ ὅτι ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρός με

3 És felkele Jónás, hogy Tarsisba szaladna az Úr elõl. Leméne azért Jáfóba, és talála ott egy hajót, a mely méne Tarsisba, és megadván a hajóbért, beszálla abba, hogy Tarsisba menne velök az Úr színe elõl.

And Jonah got up to go in flight to Tarshish, away from the Lord; and he went down to Joppa, and saw there a ship going to Tarshish: so he gave them the price of the journey and went down into it to go with them to Tarshish, away from the Lord.

καὶ ἀνέστη ιωνας τοῦ φυγεῖν εἰς θαρσις ἐκ προσώπου κυρίου καὶ κατέβη εἰς ιοππην καὶ εὗρεν πλοῖον βαδίζον εἰς θαρσις καὶ ἔδωκεν τὸ ναῦλον αὐτοῦ καὶ ἐνέβη εἰς αὐτὸ τοῦ πλε ῦσαι μετ' αὐτῶν εἰς θαρσις ἐκ προσώπου κυρίου

4 Az Úr pedig nagy szelet bocsáta a tengerre, és nagy vihar lõn a tengeren, és a hajó már-már töredezik vala.

And the Lord sent out a great wind on to the sea and there was a violent storm in the sea, so that the ship seemed in danger of being broken.

καὶ κύριος ἐξήγειρεν πνεῦμα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευεν συντριβῆναι

5 Megfélemlének azért a hajósok és kiáltának, kiki az õ istenéhez, és a hajóban lévõ holmit a tengerbe hányák, hogy könnyítsenek magukon. Jónás pedig leméne a hajó aljába, és lefeküdt és elaludt.

Then the sailors were full of fear, every man crying to his god; and the goods in the ship were dropped out into the sea to make the weight less. But Jonah had gone down into the inmost part of the ship where he was stretched out in a deep sleep.

καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ναυτικοὶ καὶ ἀνεβόων ἕκαστος πρὸς τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ ἐκβολὴν ἐποιήσαντο τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ κουφισθῆναι ἀπ' αὐτῶν ιω νας δὲ κατέβη εἰς τὴν κοίλην τοῦ πλοίου καὶ ἐκάθευδεν καὶ ἔρρεγχεν

6 De hozzáméne a kormányos mester, és mondá néki: Mi lelt, te nagy alvó? Kelj fel, kiálts a te Istenedhez; hát ha gondol velünk az Isten, és nem veszünk el!

And the ship's captain came to him and said to him, What are you doing sleeping? Up! say a prayer to your God, if by chance God will give a thought to us, so that we may not come to destruction.

καὶ προσῆλθεν πρὸς αὐτὸν ὁ πρωρεὺς καὶ εἶπεν αὐτῷ τί σὺ ῥέγχεις ἀνάστα καὶ ἐπικαλοῦ τὸν θεόν σου ὅπως διασώσῃ ὁ θεὸς ἡμᾶς καὶ μὴ ἀπολώμεθα

7 Egymásnak pedig ezt mondák: Jertek, vessünk sorsot, hogy megtudhassuk: mi miatt van rajtunk e veszedelem? És sorsot vetének, és a sors Jónásra esék.

And they said to one another, Come, let us put this to the decision of chance and see on whose account this evil has come on us. So they did so, and Jonah was seen to be the man.

καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ δεῦτε βάλωμεν κλήρους καὶ ἐπιγνῶμεν τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἐν ἡμῖν καὶ ἔβαλον κλήρους καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ ιωναν

8 Mondák azért néki: Kérünk, beszéld el nékünk: mi miatt van rajtunk e veszedelem? Mi a te foglalkozásod és honnan jösz? Melyik a te hazád és miféle népbõl való vagy te?

Then they said to him, Now make clear to us what is your work, and where you come from? what is your country, and who are your people?

καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν ἀπάγγειλον ἡμῖν τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἐν ἡμῖν τίς σου ἡ ἐργασία ἐστίν καὶ πόθεν ἔρχῃ καὶ ἐκ ποίας χώρας καὶ ἐκ ποίου λαοῦ εἶ σύ

9 És monda nékik: Héber vagyok én, és az Urat, az egek Istenét félem én, a ki a tengert és a szárazt teremtette.

And he said to them, I am a Hebrew, a worshipper of the Lord, the God of heaven, who made the sea and the dry land.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς δοῦλος κυρίου ἐγώ εἰμι καὶ τὸν κύριον θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐγὼ σέβομαι ὃς ἐποίησεν τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν

10 És megfélemlének az emberek nagy félelemmel, és mondák néki: Mit cselekedtél? Mert megtudták azok az emberek, hogy az Úr színe elõl fut, mivelhogy elbeszélé nékik.

And the men were in great fear, and they said to him, What is this you have done? For the men had knowledge of his flight from the Lord because he had not kept it from them.

καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβον μέγαν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν τί τοῦτο ἐποίησας διότι ἔγνωσαν οἱ ἄνδρες ὅτι ἐκ προσώπου κυρίου ἦν φεύγων ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτοῖς

11 Mondák azután néki: Mit cselekedjünk veled, hogy a tenger megcsendesedjék ellenünk? Mert a tenger háborgása növekedék.

And they said to him, What are we to do to you so that the sea may become calm for us? For the sea was getting rougher and rougher.

καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν τί σοι ποιήσωμεν καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ἡμῶν ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρεν μᾶλλον κλύδωνα

12 Õ pedig monda nékik: Fogjatok meg és vessetek engem a tengerbe, és megcsendesedik a tenger ellenetek; mert tudom én, hogy miattam van ez a nagy vihar rajtatok.

And he said to them, Take me up and put me into the sea, and the sea will become calm for you: for I am certain that because of me this great storm has come on you.

καὶ εἶπεν ιωνας πρὸς αὐτούς ἄρατέ με καὶ ἐμβάλετέ με εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ὑμῶν διότι ἔγνωκα ἐγὼ ὅτι δι' ἐμὲ ὁ κλύδων ὁ μέγας οὗτος ἐφ' ὑμᾶς ἐστιν

13 És erõlködtek azok az emberek, hogy visszajussanak a szárazra; de nem tudtak, mert a tenger háborgása növekedék ellenök.

And the men were working hard to get back to the land, but they were not able to do so: for the sea got rougher and rougher against them.

καὶ παρεβιάζοντο οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν γῆν καὶ οὐκ ἠδύναντο ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξηγείρετο μᾶλλον ἐπ' αὐτούς

14 Kiáltának azért az Úrhoz, és mondák: Kérünk Uram, kérünk, ne veszszünk el ez ember lelkéért, és ne háríts reánk ártatlan vért; mert te, Uram, úgy cselekedtél, a mint akartad!

So, crying to the Lord, they said, Give ear to our prayer, O Lord, give ear, and do not let destruction overtake us because of this man's life; do not put on us the sin of taking life without cause: for you, O Lord, have done what seemed good to you.

καὶ ἀνεβόησαν πρὸς κύριον καὶ εἶπαν μηδαμῶς κύριε μὴ ἀπολώμεθα ἕνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου καὶ μὴ δῷς ἐφ' ἡμᾶς αἷμα δίκαιον ὅτι σύ κύριε ὃν τρόπον ἐβούλου πεποίηκας

15 És felragadák Jónást és beveték õt a tengerbe, és megszûnék a tenger az õ háborgásától.
So they took Jonah up and put him into the sea: and the sea was no longer angry.
καὶ ἔλαβον τὸν ιωναν καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἔστη ἡ θάλασσα ἐκ τοῦ σάλου αὐτῆς

16 Azok az emberek pedig nagy félelemmel félék az Urat, és áldozattal áldozának az Úrnak, és fogadásokat fogadának.
Then great was the men's fear of the Lord; and they made an offering to the Lord and took oaths to him.
καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ μεγάλῳ τὸν κύριον καὶ ἔθυσαν θυσίαν τῷ κυρίῳ καὶ εὔξαντο εὐχάς

1 Az Úr pedig egy nagy halat rendelt, hogy benyelje Jónást. És lõn Jónás a halnak gyomrában három nap és három éjjel.
\1:17\And the Lord made ready a great fish to take Jonah into its mouth; and Jonah was inside the fish for three days and three nights.
καὶ προσέταξεν κύριος κήτει μεγάλῳ καταπιεῖν τὸν ιωναν καὶ ἦν ιωνας ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας

2 És könyörge Jónás az Úrnak, az õ Istenének a halnak gyomrából.
\2:1\Then Jonah made prayer to the Lord his God from the inside of the fish, and said,
καὶ προσηύξατο ιωνας πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους

3 És mondá: Nyomorúságomban az Úrhoz kiálték és meghallgata engem; a Seol torkából sikolték [és] meghallád az én szómat.
\2:2\In my trouble I was crying to the Lord, and he gave me an answer; out of the deepest underworld I sent up a cry, and you gave ear to my voice.
καὶ εἶπεν ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν θεόν μου καὶ εἰσήκουσέν μου ἐκ κοιλίας ᾅδου κραυγῆς μου ἤκουσας φωνῆς μου

4 Mert mélységbe vetettél engem, tenger közepébe, és körülfogott engem a víz; örvényeid és habjaid mind átmentek rajtam!
\2:3\For you have put me down into the deep, into the heart of the sea; and the river was round about me; all your waves and your rolling waters went over me.
ἀπέρριψάς με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης καὶ ποταμοί με ἐκύκλωσαν πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθον

5 És én mondám: Elvettettem a te szemeid elõl; vajha láthatnám még szentséged templomát!
\2:4\And I said, I have been sent away from before your eyes; how may I ever again see your holy Temple?
καὶ ἐγὼ εἶπα ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου ἆρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι πρὸς τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου

6 Körülvettek engem a vizek lelkemig, mély ár kerített be engem, hinár szövõdött fejemre.
\2:5\The waters were circling round me, even to the neck; the deep was about me; the sea-grass was twisted round my head.
περιεχύθη ὕδωρ μοι ἕως ψυχῆς ἄβυσσος ἐκύκλωσέν με ἐσχάτη ἕδυ ἡ κεφαλή μου εἰς σχισμὰς ὀρέων

7 A hegyek alapjáig sülyedtem alá; [bezáródtak] a föld závárjai felettem örökre! Mindazáltal kiemelted éltemet a mulásból, oh Uram, Istenem!
\2:6\I went down to the bases of the mountains; as for the earth, her walls were about me for ever: but you have taken up my life from the underworld, O Lord my God.
κατέβην εἰς γῆν ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι καὶ ἀναβήτω φθορὰ ζωῆς μου κύριε ὁ θεός μου

8 Mikor elcsüggedt bennem az én lelkem, megemlékeztem az Úrról, és bejutott az én könyörgésem te hozzád, a te szentséged templomába.
\2:7\When my soul in me was overcome, I kept the memory of the Lord: and my prayer came in to you, into your holy Temple.
ἐν τῷ ἐκλείπειν ἀπ' ἐμοῦ τὴν ψυχήν μου τοῦ κυρίου ἐμνήσθην καὶ ἔλθοι πρὸς σὲ ἡ προσευχή μου εἰς ναὸν ἅγιόν σου

9 A kik hiú bálványokra ügyelnek, elhagyják boldogságukat;
\2:8\The worshippers of false gods have given up their only hope.
φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ ἔλεος αὐτῶν ἐγκατέλιπον

10 De én hálaadó szóval áldozom néked; megadom, a mit fogadtam. Az Úré a szabadítás.
\2:9\But I will make an offering to you with the voice of praise; I will give effect to my oaths. Salvation is the Lord's.
ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογήσεως θύσω σοι ὅσα ηὐξάμην ἀποδώσω σοι σωτηρίου τῷ κυρίῳ

11 És szóla az Úr a halnak, és kiveté Jónást a szárazra.
\2:10\And at the Lord's order, the fish sent Jonah out of its mouth on to the dry land.
καὶ προσετάγη τῷ κήτει καὶ ἐξέβαλεν τὸν ιωναν ἐπὶ τὴν ξηράν

1 És lõn az Úrnak szava Jónáshoz másodszor [is,] mondván:
And the word of the Lord came to Jonah a second time, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ιωναν ἐκ δευτέρου λέγων

2 Kelj fel, menj Ninivébe, a nagy városba, és hirdesd néki azt a beszédet, a mit én parancsolok néked.
Up! go to Nineveh, that great town, and give it the word which I have given you.
ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι εἰς νινευη τὴν πόλιν τὴν μεγάλην καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ κήρυγμα τὸ ἔμπροσθεν ὃ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς σέ

3 És felkele Jónás, és elméne Ninivébe az Úr szava szerint. Ninive pedig nagy városa vala Istennek, három napi járó [föld.]
So Jonah got up and went to Nineveh as the Lord had said. Now Nineveh was a very great town, three days' journey from end to end.
καὶ ἀνέστη ιωνας καὶ ἐπορεύθη εἰς νινευη καθὼς ἐλάλησεν κύριος ἡ δὲ νινευη ἦν πόλις μεγάλη τῷ θεῷ ὡσεὶ πορείας ὁδοῦ ἡμερῶν τριῶν

4 És kezde Jónás bemenni a városba egy napi járóra, és kiálta és monda: Még negyven nap, és elpusztul Ninive!
And Jonah first of all went a day's journey into the town, and crying out said, In forty days destruction will overtake Nineveh.
καὶ ἤρξατο ιωνας τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν ὡσεὶ πορείαν ἡμέρας μιᾶς καὶ ἐκήρυξεν καὶ εἶπεν ἔτι τρεῖς ἡμέραι καὶ νινευη καταστραφήσεται

5 A niniveiek pedig hivének Istenben, és bõjtöt hirdetének, és nagyjaiktól fogva kicsinyeikig zsákba öltözének.
And the people of Nineveh had belief in God; and a time was fixed for going without food, and they put on haircloth, from the greatest to the least.
καὶ ἐνεπίστευσαν οἱ ἄνδρες νινευη τῷ θεῷ καὶ ἐκήρυξαν νηστείαν καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν ἕως μικροῦ αὐτῶν

6 És eljuta a beszéd Ninive királyához, és felkele királyi székébõl, és leveté magáról az õ királyi ruháját, és zsákba borítkozék, és üle a porba.
And the word came to the king of Nineveh, and he got up from his seat of authority, and took off his robe, and covering himself with haircloth, took his seat in the dust.
καὶ ἤγγισεν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα τῆς νινευη καὶ ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ καὶ περιείλατο τὴν στολὴν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ

7 És kiáltának és szólának Ninivében, a királynak és fõembereinek akaratából, mondván: Emberek és barmok, ökrök és juhok: semmit meg ne kóstoljanak, ne legeljenek és vizet se igyanak!
And he had it given out in Nineveh, By the order of the king and his great men, no man or beast, herd or flock, is to have a taste of anything; let them have no food or water:
καὶ ἐκηρύχθη καὶ ἐρρέθη ἐν τῇ νινευη παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ παρὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ λέγων οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη καὶ οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατα μὴ γευσάσθωσαν μηδὲν μηδὲ νεμέσθωσαν μηδὲ ὕδωρ πιέτωσαν

8 Hanem öltözzenek zsákba az emberek és barmok, és kiáltsanak az Istenhez erõsen, és térjen meg kiki az õ gonosz útáról és az erõszakosságból, a mely az õ kezökben van!
And let man and beast be covered with haircloth, and let them make strong prayers to God: and let everyone be turned from his evil way and the violent acts of their hands.
καὶ περιεβάλοντο σάκκους οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν θεὸν ἐκτενῶς καὶ ἀπέστρεψαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς ἐν χερσὶν αὐτῶν λέγοντες

9 Ki tudja? talán visszatér és megengesztelõdik az Isten és elfordul haragjának búsulásától, és nem veszünk el!
Who may say that God will not be turned, changing his purpose and turning away from his burning wrath, so that destruction may not overtake us?
τίς οἶδεν εἰ μετανοήσει ὁ θεὸς καὶ ἀποστρέψει ἐξ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα

10 És látá Isten az õ cselekedeteiket, hogy megtértek az õ gonosz útjokról: és megbáná az Isten azt a gonoszt, a melyrõl mondá, hogy végrehajtja rajtok, és nem hajtá végre.
And God saw what they did, how they were turned from their evil way; and God's purpose was changed as to the evil which he said he would do to them, and he did it not.
καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ ἔργα αὐτῶν ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν καὶ μετενόησεν ὁ θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ ᾗ ἐλάλησεν τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐποίησεν

1 És igen rossznak látszék ez Jónás elõtt, és megharaguvék.
But this seemed very wrong to Jonah, and he was angry.
καὶ ἐλυπήθη ιωνας λύπην μεγάλην καὶ συνεχύθη

2 Könyörge azért az Úrhoz, és mondá: Kérlek, Uram! Avagy nem ez vala-é az én mondásom, mikor még az én hazámban valék? azért siettem, hogy Tarsisba futnék, mert tudtam, hogy te irgalmas és kegyelmes Isten vagy, nagy türelmû és nagy irgalmasságú és a gonosz miatt [is] bánkódó.

And he made prayer to the Lord and said, O Lord, is this not what I said when I was still in my country? This is why I took care to go in flight to Tarshish: for I was certain that you were a loving God, full of pity, slow to be angry and great in mercy, and ready to be turned from your purpose of evil.

καὶ προσεύξατο πρὸς κύριον καὶ εἶπεν ὦ κύριε οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι μου ἔτι ὄντος μου ἐν τῇ γῇ μου διὰ τοῦτο προέφθασα τοῦ φυγεῖν εἰς θαρσις διότι ἔγνων ὅτι σὺ ἐλεήμων καὶ οἰκ τίρμων μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις

3 Most azért Uram, vedd el, kérlek, az én lelkemet én tõlem, mert jobb meghalnom, mintsem élnem!

So now, O Lord, give ear to my prayer and take my life from me; for death is better for me than life.

καὶ νῦν δέσποτα κύριε λαβὲ τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ ὅτι καλὸν τὸ ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν με

4 Az Úr pedig mondá: Avagy méltán haragszol-é?

And the Lord said, Have you any right to be angry?

καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ιωναν εἰ σφόδρα λελύπησαι σύ

5 Majd kiméne Jónás a városból, és üle a város keleti része felõl, és csinála ott magának hajlékot, és üle az alatt az árnyékban, a míg megláthatná, mi lészen a városból?

Then Jonah went out of the town, and took his seat on the east side of the town and made himself a roof of branches and took his seat under its shade till he saw what would become of the town.

καὶ ἐξῆλθεν ιωνας ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι τῆς πόλεως καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἐκεῖ σκηνὴν καὶ ἐκάθητο ὑποκάτω αὐτῆς ἐν σκιᾷ ἕως οὗ ἀπίδῃ τί ἔσται τῇ πόλει

6 Az Úr Isten pedig egy tököt rendele, és felnöve az Jónás fölé, hogy árnyékot tartson feje fölött és megoltalmazza õt [a hévség] bántásától. És nagy örömmel örvendezék Jónás a tök miatt.

And the Lord God made a vine come up over Jonah to give him shade over his head. And Jonah was very glad because of the vine.

καὶ προσέταξεν κύριος ὁ θεὸς κολοκύνθη καὶ ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ ιωνα τοῦ εἶναι σκιὰν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τοῦ σκιάζειν αὐτῷ ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτοῦ καὶ ἐχάρη ιωνας ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ χαρὰν μεγάλην

7 De másnapra férget rendele az Isten hajnal-költekor, és megszúrá [az] a tököt, és elszárada.

But early on the morning after, God made ready a worm for the destruction of the vine, and it became dry and dead.

καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς σκώληκι ἑωθινῇ τῇ ἐπαύριον καὶ ἐπάταξεν τὴν κολόκυνθαν καὶ ἀπεξηράνθη

8 És lõn napköltekor, hogy tikkasztó keleti szelet rendele Isten, és a nap rátûzött a Jónás fejére, és õ elbágyada. Kiváná azért magának a halált, és monda: Jobb halnom, mint élnem!

Then when the sun came up, God sent a burning east wind: and so great was the heat of the sun on his head that Jonah was overcome, and, requesting death for himself, said, Death is better for me than life.

καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς πνεύματι καύσωνος συγκαίοντι καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ιωνα καὶ ὠλιγοψύχησεν καὶ ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ εἶπεν καλόν μοι ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν

9 És monda az Isten Jónásnak: Avagy méltán haragszol-é a tök miatt? És monda: Méltán haragszom, mind halálig!

And the Lord said to Jonah, Have you any right to be angry about the vine? And he said, I have a right to be truly angry.

καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς ιωναν εἰ σφόδρα λελύπησαι σὺ ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ καὶ εἶπεν σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου

10 Az Úr pedig monda: Te szánod a tököt, a melyért nem fáradtál és [a melyet] nem neveltél, a mely egy éjjel támadt és más éjjel elveszett:

And the Lord said, You had pity on the vine, for which you did no work and for the growth of which you were not responsible; which came up in a night and came to an end in a night;

καὶ εἶπεν κύριος σὺ ἐφείσω ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης ὑπὲρ ἧς οὐκ ἐκακοπάθησας ἐπ' αὐτὴν καὶ οὐκ ἐξέθρεψας αὐτήν ἣ ἐγενήθη ὑπὸ νύκτα καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπώλετο

11 Én pedig ne szánjam Ninivét, a nagy várost, a melyben több van tizenkétszer tízezer embernél, a kik nem tudnak különbséget tenni jobb- és balkezük között, és barom is sok van?!

And am I not to have mercy on Nineveh, that great town, in which there are more than a hundred and twenty thousand persons without the power of judging between right and left, as well as much cattle?

ἐγὼ δὲ οὐ φείσομαι ὑπὲρ νινευη τῆς πόλεως τῆς μεγάλης ἐν ᾗ κατοικοῦσιν πλείους ἢ δώδεκα μυριάδες ἀνθρώπων οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν δεξιὰν αὐτῶν ἢ ἀριστερὰν αὐτῶν καὶ κτήνη πολλά .

1 Az Úr igéje, a mely lõn a moreseti Mikeáshoz, Jótám, Akház és Ezékiásnak, Júda királyainak idejében, a melyet látott Samária és Jeruzsálem felõl.

The word of the Lord which came to Micah the Morashtite, in the days of Jotham, Ahaz, and Hezekiah, kings of Judah: his vision about Samaria and Jerusalem.

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μιχαιαν τὸν τοῦ μωρασθι ἐν ἡμέραις ιωαθαμ καὶ αχαζ καὶ εζεκιου βασιλέων ιουδα ὑπὲρ ὧν εἶδεν περὶ σαμαρείας καὶ περὶ ιερουσαλημ

2 Halljátok meg minden népek, figyelmezz föld és annak teljessége. És az Úr Isten legyen bizonyság ellenetek; az Úr az õ szent templomából!

Give ear, you peoples, all of you; give attention, O earth and everything in it: let the Lord God be witness against you, the Lord from his holy Temple.

ἀκούσατε λαοί λόγους καὶ προσεχέτω ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ ἐν αὐτῇ καὶ ἔσται κύριος ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον κύριος ἐξ οἴκου ἁγίου αὐτοῦ

3 Mert ímé, kijõ az Úr az õ helyérõl, és leszáll és lépdel a földnek magaslatain.

For see, the Lord is coming out from his place, and will come down, stepping on the high places of the earth.

διότι ἰδοὺ κύριος ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ καταβήσεται καὶ ἐπιβήσεται ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς

4 És szétmállanak alatta a hegyek, a völgyek pedig szétszakadoznak, mint a viasz a tûz elõtt, mint a meredekrõl leszakadó vizek.

And the mountains will be turned to water under him, and the deep valleys will be broken open, like wax before the fire, like waters flowing down a slope.

καὶ σαλευθήσεται τὰ ὄρη ὑποκάτωθεν αὐτοῦ καὶ αἱ κοιλάδες τακήσονται ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς καὶ ὡς ὕδωρ καταφερόμενον ἐν καταβάσει

5 A Jákób vétkéért lészen mindez, és az Izráel házának bûnei miatt! Micsoda a Jákób vétke? Avagy nem Samária-é? És mik a Júda magaslatai? Avagy nem Jeruzsálem-é?

All this is because of the wrongdoing of Jacob and the sins of the children of Israel. What is the wrongdoing of Jacob? is it not Samaria? and what are the high places of Judah? are they not Jerusalem?

διὰ ἀσέβειαν ιακωβ πάντα ταῦτα καὶ διὰ ἁμαρτίαν οἴκου ισραηλ τίς ἡ ἀσέβεια τοῦ ιακωβ οὐ σαμάρεια καὶ τίς ἡ ἁμαρτία οἴκου ιουδα οὐχὶ ιερουσαλημ

6 De olyanná teszem Samáriát, mint a mezõben való kõrakás, szõlõ-plánták [helyévé;] és lezúdítom a völgybe az õ köveit, és még fundamentomit is kimutatom.

So I will make Samaria into a field and the plantings of a vine-garden: I will send its stones falling down into the valley, uncovering its bases.

καὶ θήσομαι σαμάρειαν εἰς ὀπωροφυλάκιον ἀγροῦ καὶ εἰς φυτείαν ἀμπελῶνος καὶ κατασπάσω εἰς χάος τοὺς λίθους αὐτῆς καὶ τὰ θεμέλια αὐτῆς ἀποκαλύψω

7 Faragott képei mind összetöretnek és minden ajándékát tûz égeti meg. Minden bálványait semmivé teszem; mert paráznaság bérébõl gyûjtögette azokat, azért ismét paráznaság bérévé legyenek.

And all her pictured images will be hammered into bits, and all the payments for her loose ways will be burned with fire, and all the images of her gods I will make waste: for with the price of a loose woman she got them together, and as the price of a loose woman will they be given back.

καὶ πάντα τὰ γλυπτὰ αὐτῆς κατακόψουσιν καὶ πάντα τὰ μισθώματα αὐτῆς ἐμπρήσουσιν ἐν πυρί καὶ πάντα τὰ εἴδωλα αὐτῆς θήσομαι εἰς ἀφανισμόν διότι ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνήγαγεν καὶ ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνέστρεψεν

8 E miatt kesergek és jajgatok; ruhátalan és mezítelen járok. Üvöltök, mint a sakálok, és sikongok, mint a struczmadarak.

For this I will be full of sorrow and give cries of grief; I will go uncovered and unclothed: I will give cries of grief like the jackals and will be in sorrow like the ostriches.

ἕνεκεν τούτου κόψεται καὶ θρηνήσει πορεύσεται ἀνυπόδετος καὶ γυμνή ποιήσεται κοπετὸν ὡς δρακόντων καὶ πένθος ὡς θυγατέρων σειρήνων

9 Mert halálosak az õ sebei. Bizony Júdáig ér; népem kapujáig hatol, Jeruzsálemig.

For her wounds may not be made well: for it has come even to Judah, stretching up to the doorway of my people, even to Jerusalem.

ὅτι κατεκράτησεν ἡ πληγὴ αὐτῆς διότι ἦλθεν ἕως ιουδα καὶ ἥψατο ἕως πύλης λαοῦ μου ἕως ιερουσαλημ

10 Gáthban hírül ne adjátok; sírván ne sírjatok; Beth-le- Afrában porba heveredtem.

Give no word of it in Gath, let there be no weeping at all: at Beth-le-aphrah be rolling in the dust.

οἱ ἐν γεθ μὴ μεγαλύνεσθε οἱ ἐν ακιμ μὴ ἀνοικοδομεῖτε ἐξ οἴκου κατὰ γέλωτα γῆν καταπάσασθε κατὰ γέλωτα ὑμῶν

11 Költözzetek el, Safirnak lakója gyalázatos meztelenül! Nem vonult ki Saanán lakosa; Beth-Eselnek siralma nem enged tartózkodni.
Be uncovered and go away, you who are living in Shaphir: the one living in Zaanan has not come out of her town; Beth-ezel is taken away from its base, even from its resting-place.
κατοικοῦσα καλῶς τὰς πόλεις αὐτῆς οὐκ ἐξῆλθεν κατοικοῦσα σενναν κόψασθαι οἶκον ἐχόμενον αὐτῆς λήμψεται ἐξ ὑμῶν πληγὴν ὀδύνης

12 Mert beteg lett Marótnak lakosa [az õ] java[i] miatt; mert veszedelem szállt le az Úrtól Jeruzsálemnek kapujára.
For the one living in Maroth is waiting for good: for evil has come down from the Lord to the doorways of Jerusalem.
τίς ἤρξατο εἰς ἀγαθὰ κατοικούσῃ ὀδύνας ὅτι κατέβη κακὰ παρὰ κυρίου ἐπὶ πύλας ιερουσαλημ

13 Gyors paripához kösd a szekeret, Lákisnak lakója! [ki] a bûnnek kezdõje valál a Sion leányánál. Bizony te benned találtatnak Izráel vétkei!
Let the war-carriage be yoked to the quick-running horse, you who are living in Lachish: she was the first cause of sin to the daughter of Zion; for the wrongdoings of Israel were seen in you.
ψόφος ἁρμάτων καὶ ἱππευόντων κατοικοῦσα λαχις ἀρχηγὸς ἁμαρτίας αὐτή ἐστιν τῇ θυγατρὶ σιων ὅτι ἐν σοὶ εὑρέθησαν ἀσέβειαι τοῦ ισραηλ

14 Azért adj válólevelet Moreset-Gátnak! Akzib házai megcsalják Izráel királyait.
For this cause give a parting offering to Moresheth-gath: the daughter of Achzib will be a deceit to the king of Israel.
διὰ τοῦτο δώσεις ἐξαποστελλομένους ἕως κληρονομίας γεθ οἴκους ματαίους εἰς κενὰ ἐγένετο τοῖς βασιλεῦσιν τοῦ ισραηλ

15 Még hozok én te néked örököst, Marésa lakosa; Adullámig hat el Izráel dicsõsége!
Even now will the taker of your heritage come to you, you who are living in Mareshah: the glory of Israel will come to destruction for ever.
ἕως τοὺς κληρονόμους ἀγάγω σοι κατοικοῦσα λαχις κληρονομία ἕως οδολλαμ ἥξει ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς ισραηλ

16 Nyírd le, kopaszítsd meg magadat a te gyönyörûséges fiaidért! Szélesítsd meg kopaszságodat, mint a keselyû; mert rabságra vitettek el tõled!
Let your head be uncovered and your hair cut off in sorrow for the children of your delight: let the hair be pulled from your head like an eagle's; for they have been taken away from you as prisoners.
ξύρησαι καὶ κεῖραι ἐπὶ τὰ τέκνα τὰ τρυφερά σου ἐμπλάτυνον τὴν χηρείαν σου ὡς ἀετός ὅτι ᾐχμαλωτεύθησαν ἀπὸ σοῦ

1 Jaj azoknak, a kik hamisságot gondolnak és a kik ágyasházukban gonoszságot cselekesznek, [és] végrehajtják azt, mihelyt megvirrad, mert hatalmuk van hozzá.
A curse on the designers of evil, working on their beds! in the morning light they do it, because it is in their power.
ἐγένοντο λογιζόμενοι κόπους καὶ ἐργαζόμενοι κακὰ ἐν ταῖς κοίταις αὐτῶν καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ συνετέλουν αὐτά διότι οὐκ ἦραν πρὸς τὸν θεὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν

2 Megkívánják a mezõket és elrabolják, és a házakat és elszedik; és nyomorgatják a gazdát, és az õ házanépét az embert és az õ örökségét!
They have a desire for fields and take them by force; and for houses and take them away: they are cruel to a man and his family, even to a man and his heritage.
καὶ ἐπεθύμουν ἀγροὺς καὶ διήρπαζον ὀρφανοὺς καὶ οἴκους κατεδυνάστευον καὶ διήρπαζον ἄνδρα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἄνδρα καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ

3 Annakokáért ezt mondja az Úr: Ímé, én [is] gonoszt gondolok e nemzetség ellen, melybõl ki nem vonhatjátok a ti nyakatokat és nem jártok kevélyen, mivel gonosz idõ lészen az!
For this cause the Lord has said, See, against this family I am purposing an evil from which you will not be able to take your necks away, and you will be weighted down by it; for it is an evil time.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ λογίζομαι ἐπὶ τὴν φυλὴν ταύτην κακά ἐξ ὧν οὐ μὴ ἄρητε τοὺς τραχήλους ὑμῶν καὶ οὐ μὴ πορευθῆτε ὀρθοὶ ἐξαίφνης ὅτι καιρὸς πονηρός ἐστιν

4 Azon a napon példabeszéd támad rólatok, és siralmat sírnak, mondván: Oda van! elpusztultunk! Népem örökségét felcserélte! Miként rabolja el tõlem; hûtelennek osztja ki mezeinket!
In that day this saying will be said about you, and this song of grief will be made: The heritage of my people is measured out, and there is no one to give it back; those who have made us prisoners have taken our fields from us, and complete destruction has come to us.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ληµφθήσεται ἐφ' ὑμᾶς παραβολή καὶ θρηνηθήσεται θρῆνος ἐν μέλει λέγων ταλαιπωρίᾳ ἐταλαιπωρήσαμεν μερὶς λαοῦ μου κατεμετρήθη ἐν σχοινίῳ καὶ οὐκ ἦν ὁ κωλύσων αὐτὸν τοῦ ἀποστρέψαι οἱ ἀγροὶ ἡμῶν διεμερίσθησαν

5 Azért nem lesz néked, a ki mérõzsinórt vessen sors szerint az Úrnak gyülekezetében.
For this cause you will have no one to make the decision by the measuring line in the meeting of the Lord.
διὰ τοῦτο οὐκ ἔσται σοι βάλλων σχοινίον ἐν κλήρῳ ἐν ἐκκλησίᾳ κυρίου

6 Ne prófétáljatok! prófétálnak õk. [Ha]nem prófétálnak ezeknek, nem múlik el a gyalázat!
Let not words like these be dropped, they say: Shame and the curse will not come to the family of Jacob!
μὴ κλαίετε δάκρυσιν μηδὲ δακρυέτωσαν ἐπὶ τούτοις οὐ γὰρ ἀπώσεται ὀνείδη

7 Oh te, ki Jákób házának mondatol! hát türelmetlen-é az Úrnak lelke, avagy ezek-é az õ cselekedetei? Nem javára válnak-é az én cselekedeteim annak, a ki igazán jár?
Is the Lord quickly made angry? are these his doings? do not his words do good to his people Israel?
ὁ λέγων οἶκος ιακωβ παρώργισεν πνεῦμα κυρίου εἰ ταῦτα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐστιν οὐχ οἱ λόγοι αὐτοῦ εἰσιν καλοὶ μετ' αὐτοῦ καὶ ὀρθοὶ πεπόρευνται

8 A minap mint egy ellenség támadt fel az én népem; a köntösrõl a palástot letépik a gyanútlanul járókról, a háborútól idegenkedõkrõl.
As for you, you have become haters of those who were at peace with you: you take the clothing of those who go by without fear, and make them prisoners of war.
καὶ ἔμπροσθεν ὁ λαός μου εἰς ἔχθραν ἀντέστη κατέναντι τῆς εἰρήνης αὐτοῦ τὴν δορὰν αὐτοῦ ἐξέδειραν τοῦ ἀφελέσθαι ἐλπίδα συντριμμὸν πολέμου

9 Népem asszonyait kiûzitek boldogságuk házából; kisdedeiktõl örökre elveszitek az én dicsõségemet.
The women of my people you have been driving away from their dearly loved children; from their young ones you are taking my glory for ever.
διὰ τοῦτο ἡγούμενοι λαοῦ μου ἀπορριφήσονται ἐκ τῶν οἰκιῶν τρυφῆς αὐτῶν διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν ἐξώσθησαν ἐγγίσατε ὄρεσιν αἰωνίοις

10 Keljetek fel és menjetek ki, mert ez nem a nyugalomnak helye; a tisztátalanság miatt, a mely elveszít, és pedig borzasztó veszedelemmel!
Up! and go; for this is not your rest: because it has been made unclean, the destruction ordered will come on you.
ἀνάστηθι καὶ πορεύου ὅτι οὐκ ἔστιν σοι αὕτη ἡ ἀνάπαυσις ἕνεκεν ἀκαθαρσίας διεφθάρητε φθορᾷ

11 Ha valamely szélházi és csalárd így hazudoznék: Prédikálok néked borról és részegítõ italról, az volna e népnek prófétája.
If a man came with a false spirit of deceit, saying, I will be a prophet to you of wine and strong drink: he would be the sort of prophet for this people.
κατεδιώχθητε οὐδενὸς διώκοντος πνεῦμα ἔστησεν ψεῦδος ἐστάλαξέν σοι εἰς οἶνον καὶ μέθυσμα καὶ ἔσται ἐκ τῆς σταγόνος τοῦ λαοῦ τούτου

12 Mindenestõl egybegyûjtelek téged, Jákób! Összetakarítom Izráel maradékát. Összegyûjtöm õket, mint a boczrai juhokat, mint a nyájat az õ karámja közé; hemzsegnek majd az ember-sokaság miatt.
I will certainly make all of you, O Jacob, come together; I will get together the rest of Israel; I will put them together like the sheep in their circle: like a flock in their green field; they will be full of the noise of men.
συναγόμενος συναχθήσεται ιακωβ σὺν πᾶσιν ἐκδεχόμενος ἐκδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ ισραηλ ἐπὶ τὸ αὐτὸ θήσομαι τὴν ἀποστροφὴν αὐτῶν ὡς πρόβατα ἐν θλίψει ὡς ποίμνιον ἐν μέσῳ κοίτης αὐτῶν ἐξαλοῦνται ἐξ ἀνθρώπων

13 Elõttök megy fel az [út]törõ; kitörnek és átmennek a kapun és kivonulnak, és elõttök megy a királyuk, és élükön az Úr!
The opener of the way will go up before them: forcing their way out they will go on to the doorway and out through it: their king will go on before them, and the Lord at their head.
διὰ τῆς διακοπῆς πρὸ προσώπου αὐτῶν διέκοψαν καὶ διῆλθον πύλην καὶ ἐξῆλθον δι' αὐτῆς καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν πρὸ προσώπου αὐτῶν ὁ δὲ κύριος ἡγήσεται αὐτῶν

1 És mondám én: Halljátok, kérlek, Jákób fejedelmei és Izráel házának vezérei: Nem a ti tisztetek-é tudni az ítéletet?!
And I said, Give ear, now, you heads of Jacob and rulers of the people of Israel: is it not for you to have knowledge of what is right?
καὶ ἐρεῖ ἀκούσατε δὴ ταῦτα αἱ ἀρχαὶ οἴκου ιακωβ καὶ οἱ κατάλοιποι οἴκου ισραηλ οὐχ ὑμῖν ἐστιν τοῦ γνῶναι τὸ κρίμα

2 Ti, kik gyûlölitek a jót és kedvelitek a gonoszt! A kik levonszátok róluk bõrüket és csontjaikról az õ húsokat!
You who are haters of good and lovers of evil, pulling off their skin from them and their flesh from their bones;
οἱ μισοῦντες τὰ καλὰ καὶ ζητοῦντες τὰ πονηρά ἁρπάζοντες τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν

3 A kik megeszik az én népemnek húsát, és lenyúzzák róluk bõrüket, és összetörik csontjaikat, és feldarabolják, akár csak a fazékba, és mint húst a tálba.
Like meat they take the flesh of my people for their food, skinning them and crushing their bones, yes, cutting them up as if for the pot, like flesh inside the cooking-pot.
ὃν τρόπον κατέφαγον τὰς σάρκας τοῦ λαοῦ μου καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν ἐξέδειραν καὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν συνέθλασαν καὶ ἐμέλισαν ὡς σάρκας εἰς λέβητα κ αὶ ὡς κρέα εἰς χύτραν

4 Kiáltanak majd az Úrhoz, de nem hallgatja meg õket; sõt elrejti akkor orczáját elõlök, mivelhogy gonoszokká lettek cselekedeteik.
Then they will be crying to the Lord for help, but he will not give them an answer: yes, he will keep his face veiled from them at that time, because their acts have been evil.
οὕτως κεκράξονται πρὸς κύριον καὶ οὐκ εἰσακούσεται αὐτῶν καὶ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνθ' ὧν ἐπονηρεύσαντο ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς

5 Így szól az Úr a próféták ellen, a kik elámítják az én népemet, a kik, ha van mit rágniok, békességet hirdetnek, az ellen pedig, a ki nem vet valamit szájokba, hadat indítanak.
This is what the Lord has said about the prophets by whom my people have been turned from the right way; who, biting with their teeth, say, Peace; and if anyone puts nothing in their mouths they make ready for war against him.
τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς πλανῶντας τὸν λαόν μου τοὺς δάκνοντας ἐν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν καὶ κηρύσσοντας ἐπ' αὐτὸν εἰρήνην καὶ οὐκ ἐδόθη εἰς τὸ στόμα αὐτῶ ν ἤγειραν ἐπ' αὐτὸν πόλεμον

6 Azért éjszaka [száll] rátok, hogy ne lássatok, és sötétség [jõ] rátok, hogy ne jövendölhessetek, és a nap lemegy a próféták felett, és elsötétül rajtok a nappal.
For this cause it will be night for you, without a vision; and it will be dark for you, without knowledge of the future; the sun will go down over the prophets, and the day will be black over them.
διὰ τοῦτο νὺξ ὑμῖν ἔσται ἐξ ὁράσεως καὶ σκοτία ὑμῖν ἔσται ἐκ μαντείας καὶ δύσεται ὁ ἥλιος ἐπὶ τοὺς προφήτας καὶ συσκοτάσει ἐπ' αὐτοὺς ἡ ἡμέρα

7 És megszégyenülnek a látók, és elpirulnak a jövendõmondók, és elfedik szájokat mindnyájan, mert nem lészen felelet Istentõl.
And the seers will be shamed, and the readers of the future will be at a loss, all of them covering their lips; for there is no answer from God.
καὶ καταισχυνθήσονται οἱ ὁρῶντες τὰ ἐνύπνια καὶ καταγελασθήσονται οἱ μάντεις καὶ καταλαλήσουσιν κατ' αὐτῶν πάντες αὐτοί διότι οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων αὐτῶν

8 Én ellenben megteljesedem az Úr lelkének erejével, és ítélettel és hatalommal, hogy hirdessem Jákóbnak az õ vétkét, és Izráelnek az õ bûnét.
But I truly am full of the spirit of the Lord, with power of judging and with strength to make clear to Jacob his wrongdoing and to Israel his sin.
ἐὰν μὴ ἐγὼ ἐμπλήσω ἰσχὺν ἐν πνεύματι κυρίου καὶ κρίματος καὶ δυναστείας τοῦ ἀπαγγεῖλαι τῷ ιακωβ ἀσεβείας αὐτοῦ καὶ τῷ ισραηλ ἁμαρτίας αὐτοῦ

9 Halljátok ezt, kérlek, Jákób házának fejei és Izráel házának vezérei! a kik útáljátok az ítéletet, és minden igazságot elcsavartok;
Then give ear to this, you heads of the children of Jacob, you rulers of the children of Israel, hating what is right, twisting what is straight.
ἀκούσατε δὴ ταῦτα οἱ ἡγούμενοι οἴκου ιακωβ καὶ οἱ κατάλοιποι οἴκου ισραηλ οἱ βδελυσσόμενοι κρίμα καὶ πάντα τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντες

10 A kik vérrel építitek a Siont, és Jeruzsálemet hamisággal!
They are building up Zion with blood, and Jerusalem with evil-doing.
οἱ οἰκοδομοῦντες σιων ἐν αἵμασιν καὶ ιερουσαλημ ἐν ἀδικίαις

11 [Kiknek] fejedelmei ajándékért ítélnek, és papjaik jutalomért tanítanak, és prófétáik pénzért jövendölnek, és mégis az Úrra támaszkodnak, mondván: Avagy nincsen-é közöttünk az Úr?! Nem következik mi reánk veszedelem!
Its heads take rewards for judging, and the priests take payment for teaching, and the prophets get silver for reading the future: but still, supporting themselves on the Lord, they say, Is not the Lord among us? no evil will overtake us.
οἱ ἡγούμενοι αὐτῆς μετὰ δώρων ἔκρινον καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς μετὰ μισθοῦ ἀπεκρίνοντο καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς μετὰ ἀργυρίου ἐμαντεύοντο καὶ ἐπὶ τὸν κύριον ἐπανεπαύοντο λέγο ντες οὐχὶ κύριος ἐν ἡμῖν ἐστιν οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακά

12 Azért ti miattatok mezõvé szántatik a Sion, és kõhalommá lesz Jeruzsálem, a templom hegye pedig erdõs hegygyé.
For this reason, Zion will be ploughed like a field because of you, and Jerusalem will become a mass of broken walls, and the mountain of the house like a high place in the woods.
διὰ τοῦτο δι' ὑμᾶς σιων ὡς ἀγρὸς ἀροτριαθήσεται καὶ ιερουσαλημ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἔσται καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου ὡς ἄλσος δρυμοῦ

1 És lészen: az utolsó idõben az Úr házának hegye a hegyek fölé helyeztetik, és felülemelkedik az a halmokon, és népek özönlenek reá.

But in the last days it will come about that the mountain of the Lord's house will be placed on the top of the mountains, and be lifted up over the hills; and peoples will be flowing to it.

καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμφανὲς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου ἕτοιμον ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων καὶ μετεωρισθήσεται ὑπεράνω τῶν βουνῶν καὶ σπεύσουσιν πρὸς αὐτὸ λαοί

2 Pogányok is sokan mennek, és mondják: Jertek, menjünk fel az Úr hegyére és a Jákób Istenének házához, hogy megtanítson minket az õ útaira, és járjunk az õ ösvényein! Mert Sionból jõ ki a törvény, és az Úr beszéde Jeruzsálembõl.

And a number of nations will go and say, Come, and let us go up to the mountain of the Lord, and to the house of the God of Jacob; and he will give us knowledge of his ways and we will be guided by his word: for from Zion the law will go out, and the word of the Lord from Jerusalem.

καὶ πορεύσονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσιν δεῦτε ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ιακωβ καὶ δείξουσιν ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ πορευσόμεθα ἐν ταῖς τρίβο ις αὐτοῦ ὅτι ἐκ σιων ἐξελεύσεται νόμος καὶ λόγος κυρίου ἐξ ιερουσαλημ

3 És sok népek között ítéletet tészen, és megfedd erõs nemzeteket nagy messze [földig] és fegyvereiket kapákká kovácsolják, dárdáikat pedig sarlókká; nép népre fegyvert nem emel, és hadakozást többé nem tanulnak.

And he will be judge between great peoples, and strong nations far away will be ruled by his decisions; their swords will be hammered into plough-blades and their spears into vine-knives: nations will no longer be lifting up their swords against one another, and knowledge of war will have gone for ever.

καὶ κρινεῖ ἀνὰ μέσον λαῶν πολλῶν καὶ ἐξελέγξει ἔθνη ἰσχυρὰ ἕως εἰς γῆν μακράν καὶ κατακόψουσιν τὰς ῥομφαίας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰ δόρατα αὐτῶν εἰς δρέπανα καὶ οὐκ ἔτι μὴ ἀντάρῃ ἔθνος ἐπ' ἔθνος ῥομφαίαν καὶ οὐκέτι μὴ μάθωσιν πολεμεῖν

4 És kiki nyugszik az õ szõlõje alatt és fügefája alatt, és senki meg nem rettenti õket, mert a Seregek Urának szája szólott.

But every man will be seated under his vine and under his fig-tree, and no one will be a cause of fear to them: for the mouth of the Lord of armies has said it.

καὶ ἀναπαύσεται ἕκαστος ὑποκάτω ἀμπέλου αὐτοῦ καὶ ἕκαστος ὑποκάτω συκῆς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν διότι τὸ στόμα κυρίου παντοκράτορος ἐλάλησεν ταῦτα

5 Mert minden nép a maga istenének nevében jár, és mi is a mi Urunk Istenünk nevében járunk örökkön örökké.

For all the peoples will be walking, every one in the name of his god, and we will be walking in the name of the Lord our God for ever and ever.

ὅτι πάντες οἱ λαοὶ πορεύσονται ἕκαστος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἡμεῖς δὲ πορευσόμεθα ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐπέκεινα

6 Azon a napon, azt mondja az Úr, összegyûjtöm a sántát, és összeszedem az elszéledetteket, és a kiket megsanyargattam.

In that day, says the Lord, I will get together her who goes with uncertain steps, I will get together her who has been sent away, and her on whom I have sent evil;

ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει κύριος συνάξω τὴν συντετριμμένην καὶ τὴν ἐξωσμένην εἰσδέξομαι καὶ οὓς ἀπωσάμην

7 És a sántát maradékká teszem, az elszélesztettet pedig erõs nemzetté, és az Úr uralkodik rajtok a Sion hegyén mostantól fogva mindörökké.

And I will make her whose steps were uncertain a small band, and her who was feeble a strong nation: and the Lord will be their King in Mount Zion from now and for ever.

καὶ θήσομαι τὴν συντετριμμένην εἰς ὑπόλειμμα καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰς ἔθνος ἰσχυρόν καὶ βασιλεύσει κύριος ἐπ' αὐτοὺς ἐν ὄρει σιων ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα

8 És te nyájnak tornya, Sion leányának vára! Eljõ tehozzád és elérkezik az elõbbi hatalom, a Jeruzsálem leányának birodalma.

And you, O tower of the flock, Ophel of the daughter of Zion, to you it will come, even the earlier authority, the kingdom of the daughter of Jerusalem.

καὶ σύ πύργος ποιμνίου αὐχμώδης θύγατερ σιων ἐπὶ σὲ ἥξει καὶ εἰσελεύσεται ἡ ἀρχὴ ἡ πρώτη βασιλεία ἐκ βαβυλῶνος τῇ θυγατρὶ ιερουσαλημ

9 Miért kiáltasz hát kiáltva? Nincsen-é közötted király? Elveszett-é a te tanácsadód, hogy úgy elfogott a fájdalom, mint a gyermek-szülõt?!

Now why are you crying so loudly? is there no king in you? has destruction come on your wise helper? so that pains have taken you like the pains of a woman in childbirth:

καὶ νῦν ἵνα τί ἔγνως κακά μὴ βασιλεὺς οὐκ ἦν σοι ἢ ἡ βουλή σου ἀπώλετο ὅτι κατεκράτησάν σου ὠδῖνες ὡς τικτούσης

10 Gyötrõdj és kinlódj, Sionnak leánya, mint a gyermek-szülõ! Mert ímé, kimégy a városból, és a mezõn tanyázol, és egészen Bábelig mégysz. Ott szabadíttatol meg; ott vált ki téged az Úr, ellenségednek kezébõl.

Be in pain, make sounds of grief, O daughter of Zion, like a woman in childbirth: for now you will go out of the town, living in the open country, and will come even to Babylon; there you will have salvation; there the Lord will make you free from the hands of your haters.

ὤδινε καὶ ἀνδρίζου καὶ ἔγγιζε θύγατερ σιων ὡς τίκτουσα διότι νῦν ἐξελεύσῃ ἐκ πόλεως καὶ κατασκηνώσεις ἐν πεδίῳ καὶ ἥξεις ἕως βαβυλῶνος ἐκεῖθεν ῥύσεταί σε καὶ ἐκεῖθεν λ υτρώσεταί σε κύριος ὁ θεός σου ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου

11 Mert ímé, sok nemzetség gyûlt össze ellened, a kik ezt mondják: Legyen szentségtelen, és legeltessük szemeinket a Sionon!
And now a number of nations have come together against you, and they say, Let her be made unclean and let our eyes see the fate of Zion.
καὶ νῦν ἐπισυνήχθη ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλὰ οἱ λέγοντες ἐπιχαρούμεθα καὶ ἐπόψονται ἐπὶ σιων οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν

12 De õk nem tudják az Úr gondolatait és nem értik az õ szándékát, hogy összegyûjti õket, mint a kévét a szérûre.
But they have no knowledge of the thoughts of the Lord, their minds are not able to see his purpose: for he has got them together like stems of grain to the crushing-floor.
αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὸν λογισμὸν κυρίου καὶ οὐ συνῆκαν τὴν βουλὴν αὐτοῦ ὅτι συνήγαγεν αὐτοὺς ὡς δράγματα ἅλωνος

13 Kelj fel és csépelj, Sionnak leánya! Mert vassá teszem a te szarvaidat, körmeidet pedig aczéllá teszem, és széttiporsz sok népeket, és rablott kincseiket az Úrnak áldozom, javaikat pedig az egész föld Urának.
Up! and let the grain be crushed, O daughter of Zion, for I will make your horn iron and your feet brass, and a number of peoples will be broken by you, and you will give up their increase to the Lord and their wealth to the Lord of all the earth.
ἀνάστηθι καὶ ἀλόα αὐτούς θύγατερ σιων ὅτι τὰ κέρατά σου θήσομαι σιδηρᾶ καὶ τὰς ὁπλάς σου θήσομαι χαλκᾶς καὶ κατατήξεις ἐν αὐτοῖς ἔθνη καὶ λεπτυνεῖς λαοὺς πολλοὺς καὶ ἀναθήσεις τῷ κυρίῳ τὸ πλῆθος αὐτῶν καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς

1 Seregelj hát egybe, seregek leánya! Ostrommal támadt ellenünk; pálczával verjék arczul Izráel biráját!
\5:2\And you, Beth-lehem Ephrathah, the least among the families of Judah, out of you one will come to me who is to be ruler in Israel; whose going out has been purposed from time past, from the eternal days.
καὶ σύ βηθλεεμ οἶκος τοῦ εφραθα ὀλιγοστὸς εἶ τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν ιουδα ἐκ σοῦ μοι ἐξελεύσεται τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα ἐν τῷ ισραηλ καὶ αἱ ἔξοδοι αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος

2 De te, Efratának Bethleheme, bár kicsiny vagy a Júda ezrei között: belõled származik nékem, a ki uralkodó az Izráelen; a kinek származása eleitõl fogva, öröktõl fogva van.
\5:3\For this cause he will give them up till the time when she who is with child has given birth: then the rest of his brothers will come back to the children of Israel.
διὰ τοῦτο δώσει αὐτοὺς ἕως καιροῦ τικτούσης τέξεται καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ισραηλ

3 Azért odaadja õket, míg a szûlõ szûl, de az õ atyjafiainak maradékai visszatérnek Izráel fiaihoz.
\5:4\And he will take his place and give food to his flock in the strength of the Lord, in the glory of the name of the Lord his God; and their resting-place will be safe: for now he will be great to the ends of the earth.
καὶ στήσεται καὶ ὄψεται καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύι κυρίου καὶ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ ὀνόματος κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν ὑπάρξουσιν διότι νῦν μεγαλυνθήσεται ἕως ἄκρων τῆς γῆς

4 És megáll, és legeltet az Úrnak erejével, az Úrnak az õ Istenének fenséges nevével, és [bátorsággal] lakoznak, mert ímé felmagasztaltatik a földnek határáig.
\5:5\And this will be our peace: when the Assyrian comes into our country and his feet are in our land, then we will put up against him seven keepers of the flocks and eight chiefs among men.
καὶ ἔσται αὕτη εἰρήνη ὅταν ἀσσύριος ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὴν χώραν ὑμῶν καὶ ἐπεγερθήσονται ἐπ' αὐτὸν ἑπτὰ ποιμένες καὶ ὀκτὼ δήγματα ἀνθρώπων

5 És õ a [mi] békesség[ünk]. Ha az Assirus eljõ a mi földünkre és megtapodja palotáinkat: állatunk ellene hét pásztort és nyolcz fejedelmi férfiút.
\5:6\And they will make waste the land of Assyria with the sword, and the land of Nimrod with the edge of the sword: he will give us salvation from the Assyrian when he comes into our country, when his feet come inside the limit of our land.
καὶ ποιμανοῦσιν τὸν ασσουρ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ τὴν γῆν τοῦ νεβρωδ ἐν τῇ τάφρῳ αὐτῆς καὶ ῥύσεται ἐκ τοῦ ασσουρ ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὰ ὅρια ὑμῶν

6 És megrontják Assiria földjét fegyverrel Nimród földjét is az õ kapuiban; és megszabadít az Assirustól, ha a mi földünkre eljõ és a mi határunkba lép.
\5:7\And the rest of Jacob will be among the mass of peoples like dew from the Lord, like showers on the grass, which may not be kept back by man, or be waiting for the sons of men.
καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ ιακωβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς δρόσος παρὰ κυρίου πίπτουσα καὶ ὡς ἄρνες ἐπὶ ἄγρωστιν ὅπως μὴ συναχθῇ μηδεὶς μηδὲ ὑποστῇ ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων

7 És a Jákóbnak maradéka olyan lészen a sok nép között, mint az Úrtól való harmat, mint a zápor a fûnek, mely nem emberben reménykedik, és nem bízik embernek fiaiban.
\5:8\And the rest of Jacob will be among the nations, in the middle of the mass of peoples, like a lion among the beasts of the woods, like a young lion among the flocks of sheep: if he goes through, they will be crushed under foot and pulled to bits, and there will be no saviour.
και ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ ιακωβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς λέων ἐν κτήνεσιν ἐν τῷ δρυμῷ καὶ ὡς σκύμνος ἐν ποιμνίοις προβάτων ὃν τρόπον ὅταν διέλθῃ καὶ διαστείλας ἁρπάσῃ καὶ μὴ ᾖ ὁ ἐξαιρούμενος

8 És a Jákób maradéka a pogányok között, a sok nép között olyan lészen, mint az oroszlán az erdei vadak között; mint az oroszlán-kölyök a juhoknak nyája között, a mely ha betör, tipor és tép, és nincs, a ki [tõle] megszabadítson.
\5:9\Your hand is lifted up against those who are against you, and all your haters will be cut off.
ὑψωθήσεται ἡ χείρ σου ἐπὶ τοὺς θλίβοντάς σε καὶ πάντες οἱ ἐχθροί σου ἐξολεθρευθήσονται

9 Erõt vészen a te kezed szorongatóidon, és minden ellenségeid kivágattatnak.
\5:10\And it will come about in that day, says the Lord, that I will take away your horses from you, and will give your war-carriages to destruction:
καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος ἐξολεθρεύσω τοὺς ἵππους σου ἐκ μέσου σου καὶ ἀπολῶ τὰ ἅρματά σου

10 És lészen azon a napon, azt mondja az Úr, kivágom lovaidat közüled, és elvesztem hadi-szekereidet.
\5:11\I will have the towns of your land cut off and all your strong places pulled down:
καὶ ἐξολεθρεύσω τὰς πόλεις τῆς γῆς σου καὶ ἐξαρῶ πάντα τὰ ὀχυρώματά σου

11 És kivágom földednek városait, és ledöntöm minden erõsségeidet.
\5:12\I will put an end to your use of secret arts, and you will have no more readers of signs:
καὶ ἐξαρῶ τὰ φάρμακά σου ἐκ τῶν χειρῶν σου καὶ ἀποφθεγγόμενοι οὐκ ἔσονται ἐν σοί

12 És kivágom kezedbõl a bûvszereket, és szemfényvesztõid nem lesznek néked.
\5:13\And I will have your images and your pillars cut off from you; and you will no longer give worship to the work of your hands.
καὶ ἐξολεθρεύσω τὰ γλυπτά σου καὶ τὰς στήλας σου ἐκ μέσου σου καὶ οὐκέτι μὴ προσκυνήσῃς τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου

13 És kivágom faragott képeidet és bálványaidat közüled, és nem imádod többé kezeidnek csinálmányait.
\5:14\I will have your Asherahs pulled up from among you: and I will send destruction on your images.
καὶ ἐκκόψω τὰ ἄλση σου ἐκ μέσου σου καὶ ἀφανιῶ τὰς πόλεις σου

14 És kiszaggatom a te berkeidet közüled és elpusztítom a te városaidat.
\5:15\And my punishment will be effected on the nations with such burning wrath as they have not had word of.
καὶ ποιήσω ἐν ὀργῇ καὶ ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἀνθ' ὧν οὐκ εἰσήκουσαν

1 Halljátok csak, a mit mond az Úr! Kelj fel, perelj a hegyekkel, és hallják meg szódat a halmok.
Give ear now to the words of the Lord: Up! put forward your cause before the mountains, let your voice be sounding among the hills.
ἀκούσατε δὴ λόγον κυρίου κύριος εἶπεν ἀνάστηθι κρίθητι πρὸς τὰ ὄρη καὶ ἀκουσάτωσαν οἱ βουνοὶ φωνήν σου

2 Halljátok meg hegyek az Úr peres dolgát, és ti, a földnek örök alapjai! Mert pere van az Úrnak az õ népével, és az Izráellel is perbe száll.
Give ear, O you mountains, to the Lord's cause, and take note, you bases of the earth: for the Lord has a cause against his people, and he will take it up with Israel.
ἀκούσατε βουνοί τὴν κρίσιν τοῦ κυρίου καὶ αἱ φάραγγες θεμέλια τῆς γῆς ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦ ισραηλ διελεγχθήσεται

3 Én népem! mit vétettem te ellened, és mivel fárasztottalak el téged?! Tégy vallást ellenem!
O my people, what have I done to you? how have I been a weariness to you? give answer against me.
λαός μου τί ἐποίησά σοι ἢ τί ἐλύπησά σε ἢ τί παρηνώχλησά σοι ἀποκρίθητί μοι

4 Hiszen felhoztalak Égyiptom földjérõl, és a szolgák házából megváltottalak, és elõtted küldém Mózest, Áront és Máriát!
For I took you up out of the land of Egypt and made you free from the prison-house; I sent before you Moses, Aaron, and Miriam.
διότι ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ἐξ οἴκου δουλείας ἐλυτρωσάμην σε καὶ ἐξαπέστειλα πρὸ προσώπου σου τὸν μωυσῆν καὶ ααρων καὶ μαριαμ

5 Én népem! Emlékezzél csak: mit koholt Bálák, Moábnak királya, és mit felelt néki Bálám, a Beor fia? Sittimtõl fogva Gilgálig, hogy megismerjed az Úr igazságos cselekedeteit.

O my people, keep in mind now what was designed by Balak, king of Moab, and the answer which Balaam, son of Beor, gave him; the events, from Shittim to Gilgal, so that you may be certain of the upright acts of the Lord.

λαός μου μνήσθητι δὴ τί ἐβουλεύσατο κατὰ σοῦ βαλακ βασιλεὺς μωαβ καὶ τί ἀπεκρίθη αὐτῷ βαλααμ υἱὸς τοῦ βεωρ ἀπὸ τῶν σχοίνων ἕως τοῦ γαλγαλ ὅπως γνωσθῇ ἡ δικαιοσύνη τοῦ κυρίου

6 Mivel menjek eleibe az Úrnak? Hajlongjak-é a magasságos Istennek? Égõáldozatokkal menjek-é elébe, esztendõs borjúkkal?!

With what am I to come before the Lord and go with bent head before the high God? am I to come before him with burned offerings, with young oxen a year old?

ἐν τίνι καταλάβω τὸν κύριον ἀντιλήμψομαι θεοῦ μου ὑψίστου εἰ καταλήμψομαι αὐτὸν ἐν ὁλοκαυτώμασιν ἐν μόσχοις ἐνιαυσίοις

7 Kedvét leli-é az Úr ezernyi kosokban, [vagy] tízezernyi olaj-patakokban? Elsõszülöttemet adjam-é vétkemért, [vagy] méhem gyümölcsét lelkemnek bûnéért?!

Will the Lord be pleased with thousands of sheep or with ten thousand rivers of oil? am I to give my first child for my wrongdoing, the fruit of my body for the sin of my soul?

εἰ προσδέξεται κύριος ἐν χιλιάσιν κριῶν ἢ ἐν μυριάσιν χειμάρρων πιόνων εἰ δῶ πρωτότοκά μου ἀσεβείας καρπὸν κοιλίας μου ὑπὲρ ἁμαρτίας ψυχῆς μου

8 Megjelentette néked, oh ember, mi légyen a jó, és mit kiván az Úr te tõled! Csak azt, hogy igazságot cselekedjél, szeressed az irgalmasságot, és hogy alázatosan járj a te Isteneddel.

He has made clear to you, O man, what is good; and what is desired from you by the Lord; only doing what is right, and loving mercy, and walking without pride before your God.

εἰ ἀνηγγέλη σοι ἄνθρωπε τί καλόν ἢ τί κύριος ἐκζητεῖ παρὰ σοῦ ἀλλ' ἢ τοῦ ποιεῖν κρίμα καὶ ἀγαπᾶν ἔλεον καὶ ἕτοιμον εἶναι τοῦ πορεύεσθαι μετὰ κυρίου θεοῦ σου

9 Az Úrnak szava kiált a városnak, és a te neved néz bölcseségre. Halljátok meg a vesszõt és ki rendeli azt?!

The voice of the Lord is crying out to the town: Give ear, you tribes and the meeting of the town.

φωνὴ κυρίου τῇ πόλει ἐπικληθήσεται καὶ σώσει φοβουμένους τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἄκουε φυλή καὶ τίς κοσμήσει πόλιν

10 [Vannak-é] még a gonosznak házában hamissággal gyûjtött kincsek, és ösztövér véka, a mely útálatos?

Am I to let the stores of the evil-doer go out of my memory, and the short measure, which is cursed?

μὴ πῦρ καὶ οἶκος ἀνόμου θησαυρίζων θησαυροὺς ἀνόμους καὶ μετὰ ὕβρεως ἀδικία

11 Vajjon jóváhagyom-é a hamis mértéket, és a zsákba [rejtett] csalárd fontokat?

Is it possible for me to let wrong scales and the bag of false weights go without punishment?

εἰ δικαιωθήσεται ἐν ζυγῷ ἄνομος καὶ ἐν μαρσίππῳ στάθμια δόλου

12 Mert a gazdagok megtöltöztek köztök ragadománynyal, lakosai pedig hazugságot szólnak, és nyelvök csalárd az õ szájokban.

For its men of wealth are cruel, and its people have said what is not true, and their tongue is false in their mouth.

ἐξ ὧν τὸν πλοῦτον αὐτῶν ἀσεβείας ἔπλησαν καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν ἐλάλουν ψευδῆ καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν ὑψώθη ἐν τῷ στόματι αὐτῶν

13 Én is azért megvervén, beteggé teszlek téged; elpusztítalak a te bûneid miatt.

So I have made a start with your punishment; I have made you waste because of your sins.

καὶ ἐγὼ ἄρξομαι τοῦ πατάξαι σε ἀφανιῶ σε ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις σου

14 Eszel te, de meg nem elégszel, és benned [marad] a te éhséged; és gyûjtesz, de nem takarítasz, és a mit megtakarítsz is, fegyverre hányom.

You will have food, but not enough; your shame will be ever with you: you will get your goods moved, but you will not take them away safely; and what you do take away I will give to the sword.

σὺ φάγεσαι καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇς καὶ σκοτάσει ἐν σοὶ καὶ ἐκνεύσει καὶ οὐ μὴ διασωθῇς καὶ ὅσοι ἐὰν διασωθῶσιν εἰς ῥομφαίαν παραδοθήσονται

15 Vetsz te, de nem aratsz; olajat sajtolsz te, de nem kened [magadat] olajjal, és mustot is, de bort nem iszol!

You will put in seed, but you will not get in the grain; you will be crushing olives, but your bodies will not be rubbed with the oil; and you will get in the grapes, but you will have no wine.

σὺ σπερεῖς καὶ οὐ μὴ ἀμήσῃς σὺ πιέσεις ἐλαίαν καὶ οὐ μὴ ἀλείψῃ ἔλαιον καὶ οἶνον καὶ οὐ μὴ πίητε καὶ ἀφανισθήσεται νόμιμα λαοῦ μου

16 Mert az Omri parancsolataihoz szabjátok magatokat és az Ákháb házának minden dolgához, és azoknak tanácsán jártok! Hogy pusztasággá tegyelek tégedet, az õ lakosait pedig csúfsággá, és hordozzátok népemnek gyalázatát.
For you have kept the laws of Omri and all the works of the family of Ahab, and you have been guided by their designs: so that I might make you a cause of wonder and your people a cause of hisses; and the shame of my people will be on you.
καὶ ἐφύλαξας τὰ δικαιώματα ζαμβρι καὶ πάντα τὰ ἔργα οἴκου αχααβ καὶ ἐπορεύθητε ἐν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν ὅπως παραδῶ σε εἰς ἀφανισμὸν καὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν εἰς συ ρισμόν καὶ ὀνείδη λαῶν λήμψεσθε

1 Jaj nékem, mert olyanná lettem, mint a letakarított mezõ, mint a megszedett szõlõ: egy enni való gerezd sem maradott; [pedig] zsengére vágyott a lelkem!
Sorrow is mine! for I am as when they have got in the summer fruits, like the last of the grapes: there is nothing for food, not even an early fig for my desire.
οἴμμοι ὅτι ἐγενόμην ὡς συνάγων καλάμην ἐν ἀμήτῳ καὶ ὡς ἐπιφυλλίδα ἐν τρυγήτῳ οὐχ ὑπάρχοντος βότρυος τοῦ φαγεῖν τὰ πρωτόγονα οἴμμοι ψυχή

2 Elveszett e földrõl a kegyes, és igaz sincs az emberek között. Mindnyájan vér után ólálkodnak, kiki hálóval vadássza atyjafiát.
The good man is gone from the earth, there is no one upright among men: they are all waiting secretly for blood, every man is going after his brother with a net.
ὅτι ἀπόλωλεν εὐλαβὴς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ κατορθῶν ἐν ἀνθρώποις οὐχ ὑπάρχει πάντες εἰς αἵματα δικάζονται ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐκθλίβουσιν ἐκθλιβῇ

3 Gonoszságra [készek] a kezek, hogy jól vigyék véghez; a fejedelem követelõzik, és a biró fizetésre [vár;] a fõember is maga mondja el lelke kívánságát, és összeszövik azt.
Their hands are made ready to do evil; the ruler makes requests for money, and the judge is looking for a reward; and the great man gives decisions at his pleasure, and the right is twisted.
ἐπὶ τὸ κακὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἑτοιμάζουσιν ὁ ἄρχων αἰτεῖ καὶ ὁ κριτὴς εἰρηνικοὺς λόγους ἐλάλησεν καταθύμιον ψυχῆς αὐτοῦ ἐστιν καὶ ἐξελοῦμαι

4 A ki jó közöttök, olyan mint a tüske, az igaz olyan, mint a tövisbokor. A te õrállóidnak napja, a te megítélésed eljött; most következik el az õ zûrzavaruk.
The best of them is like a waste plant, and their upright ones are like a wall of thorns. Sorrow! the day of their fate has come; now will trouble come on them.
τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν ὡς σὴς ἐκτρώγων καὶ βαδίζων ἐπὶ κανόνος ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς οὐαὶ οὐαί αἱ ἐκδικήσεις σου ἥκασιν νῦν ἔσονται κλαυθμοὶ αὐτῶν

5 Ne higyjetek a barátnak; ne bízzatok a tanácsadóban; az öledben ülõ elõtt [is] zárd be szádnak ajtaját.
Put no faith in a friend, do not let your hope be placed in a relation: keep watch on the doors of your mouth against her who is resting on your breast.
μὴ καταπιστεύετε ἐν φίλοις καὶ μὴ ἐλπίζετε ἐπὶ ἡγουμένοις ἀπὸ τῆς συγκοίτου σου φύλαξαι τοῦ ἀναθέσθαι τι αὐτῇ

6 Mert a fiú bolondnak tartja atyját, a leány anyja ellen támad, a meny az õ napára; az embernek saját háznépe az ellensége.
For the son puts shame on his father, the daughter goes against her mother and the daughter-in-law against her mother-in-law; and a man's haters are those of his family.
διότι υἱὸς ἀτιμάζει πατέρα θυγάτηρ ἐπαναστήσεται ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτῆς νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς ἐχθροὶ ἀνδρὸς πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ

7 De én az Úrra nézek, várom az én szabadításom Istenét; meghallgat engem az én Istenem!
But as for me, I am looking to the Lord; I am waiting for the God of my salvation: the ears of my God will be open to me.
ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν κύριον ἐπιβλέψομαι ὑπομενῶ ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου εἰσακούσεταί μου ὁ θεός μου

8 Ne örülj, én ellenségem! Elestem ugyan, de felkelek, mert ha még a setétségben ülnék [is,] az Úr az én világosságom!
Do not be glad because of my sorrow, O my hater: after my fall I will be lifted up; when I am seated in the dark, the Lord will be a light to me.
μὴ ἐπίχαιρέ μοι ἡ ἐχθρά μου ὅτι πέπτωκα καὶ ἀναστήσομαι διότι ἐὰν καθίσω ἐν τῷ σκότει κύριος φωτιεῖ μοι

9 Az Úr haragját hordozom, mert vétkeztem ellene; mindaddig, a míg leperli peremet és meghozza ítéletemet. Kivisz engem a világosságra, meglátom az õ igazságát.
I will undergo the wrath of the Lord, because of my sin against him; till he takes up my cause and does what is right for me: when he makes me come out into the light, I will see his righteousness;
ὀργὴν κυρίου ὑποίσω ὅτι ἥμαρτον αὐτῷ ἕως τοῦ δικαιῶσαι αὐτὸν τὴν δίκην μου καὶ ποιήσει τὸ κρίμα μου καὶ ἐξάξει με εἰς τὸ φῶς ὄψομαι τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ

10 De meglátja ellenségem is és szégyen borítja el, a ki ezt mondja nékem: Hol az Úr, a te Istened? Meglátják õt az én szemeim, hogy ímé széttapostatik, mint az utcza-sár.
And my hater will see it and be covered with shame; she who said to me, Where is the Lord your God? my eyes will see their desire effected on her, now she will be crushed under foot like the dust of the streets.
καὶ ὄψεται ἡ ἐχθρά μου καὶ περιβαλεῖται αἰσχύνην ἡ λέγουσα πρός με ποῦ κύριος ὁ θεός σου οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπόψονται αὐτήν νῦν ἔσται εἰς καταπάτημα ὡς πηλὸς ἐν ταῖς ὁδοῖ ς

11 Falaid megépítésének napja! e napon távol lesz a törvény!
A day for building your walls! in that day will your limits be stretched far and wide.
ἡμέρας ἀλοιφῆς πλίνθου ἐξάλειψίς σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ ἀποτρίψεται νόμιμά σου

12 Azon a na[pon] eljõnek hozzád Assiriából és Égyiptom városaiból; Égyiptomtól a folyamig, tengertõl tengerig és hegytõl hegyig.
In that day they will come to you from Assyria and the towns of Egypt, and from Egypt even to the River, and from sea to sea and from mountain to mountain.
ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ αἱ πόλεις σου ἥξουσιν εἰς ὁμαλισμὸν καὶ εἰς διαμερισμὸν ἀσσυρίων καὶ αἱ πόλεις σου αἱ ὀχυραὶ εἰς διαμερισμὸν ἀπὸ τύρου ἕως τοῦ ποταμοῦ συρίας ἡμέρα ὕ δατος καὶ θορύβου

13 És pusztává lesz a föld az õ lakói miatt, az õ cselekedeteik gyümölcséért.
But the land will become a waste because of its people, as the fruit of their works.
καὶ ἔσται ἡ γῆ εἰς ἀφανισμὸν σὺν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτὴν ἐκ καρπῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν

14 Legeltesd népedet a te vesszõddel, a te örökségednek nyáját, a mely magánosan lakozik az erdõben, a Kármel közepén. Legeljenek Básánban és Gileádban, mint a hajdankor napjain!
Keep your people safe with your rod, the flock of your heritage, living by themselves in the woods in the middle of Carmel: let them get their food in Bashan and Gilead as in the past.
ποίμαινε λαόν σου ἐν ῥάβδῳ σου πρόβατα κληρονομίας σου κατασκηνοῦντας καθ' ἑαυτοὺς δρυμὸν ἐν μέσῳ τοῦ καρμήλου νεμήσονται τὴν βασανῖτιν καὶ τὴν γαλααδῖτιν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος

15 Mint az Égyiptom földérõl kijövetelednek idején, láttatok vele csodadolgokat.
As in the days when you came out from the land of Egypt, let us see things of wonder.
καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐξοδίας σου ἐξ αἰγύπτου ὄψεσθε θαυμαστά

16 Látják [ezt] a pogányok és megszégyenülnek minden erejökkel. Kezöket szájokra teszik, füleik megsiketülnek;
The nations will see and be shamed because of all their strength; they will put their hands on their mouths, their ears will be stopped.
ὄψονται ἔθνη καὶ καταισχυνθήσονται ἐκ πάσης τῆς ἰσχύος αὐτῶν ἐπιθήσουσιν χεῖρας ἐπὶ τὸ στόμα αὐτῶν τὰ ὦτα αὐτῶν ἀποκωφωθήσονται

17 Nyalják a port, mint a kígyó, mint a föld férgei; reszketve jõnek rejtekeikbõl; remegve folyamodnak az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, és félnek tetõled!
They will take dust as their food like a snake, like the things which go flat on the earth; they will come shaking with fear out of their secret places: they will come with fear to the Lord our God, full of fear because of you.
λείξουσιν χοῦν ὡς ὄφεις σύροντες γῆν συγχυθήσονται ἐν συγκλεισμῷ αὐτῶν ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἐκστήσονται καὶ φοβηθήσονται ἀπὸ σοῦ

18 Kicsoda olyan Isten, mint te, a ki megbocsátja a bûnt és elengedi öröksége maradékának vétkét?! Nem tartja meg haragját örökké, mert gyönyörködik az irgalmasságban!
Who is a God like you, offering forgiveness for evil-doing and overlooking the sins of the rest of his heritage? he does not keep his wrath for ever, because his delight is in mercy.
τίς θεὸς ὥσπερ σύ ἐξαίρων ἀδικίας καὶ ὑπερβαίνων ἀσεβείας τοῖς καταλοίποις τῆς κληρονομίας αὐτοῦ καὶ οὐ συνέσχεν εἰς μαρτύριον ὀργὴν αὐτοῦ ὅτι θελητὴς ἐλέους ἐστίν

19 Hozzánk térvén, könyörül rajtunk; eltapodja álnokságainkat. Bizony a tenger mélységébe veted minden bûnünket!
He will again have pity on us; he will put our sins under his feet: and you will send all our sins down into the heart of the sea.
αὐτὸς ἐπιστρέψει καὶ οἰκτιρήσει ἡμᾶς καταδύσει τὰς ἀδικίας ἡμῶν καὶ ἀπορριφήσονται εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν

20 Hûséget mutatsz a Jákóbnak, irgalmasságot Ábrahámnak, a mint megesküdtél atyáinknak még az õsidõkben.
You will make clear your good faith to Jacob and your mercy to Abraham, as you gave your oath to our fathers from times long past.
δώσεις ἀλήθειαν τῷ ιακωβ ἔλεον τῷ αβρααμ καθότι ὤμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἔμπροσθεν .

1 Ninive terhe; az elkosi Náhum látásának könyve.
The word about Nineveh. The book of the vision of Nahum the Elkoshite.
λῆμμα νινευη βιβλίον ὁράσεως ναουμ τοῦ ελκεσαίου

2 Buzgón szeretõ és bosszúálló Isten az Úr, bosszúálló az Úr, és telve haraggal; bosszút áll az Úr az õ ellenségein, és [haragot] tartó az õ gyûlölõi ellen.
The Lord is a God who takes care of his honour and gives punishment for wrong; the Lord gives punishment and is angry; the Lord sends punishment on those who are against him, being angry with his haters.
θεὸς ζηλωτὴς καὶ ἐκδικῶν κύριος ἐκδικῶν κύριος μετὰ θυμοῦ ἐκδικῶν κύριος τοὺς ὑπεναντίους αὐτοῦ καὶ ἐξαίρων αὐτὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ

3 Hosszútûrõ az Úr és nagyhatalmú, és nem hagy büntetlenül. Szélvészben és viharban van az Úrnak útja, és lábainak pora a felhõ.
The Lord is slow to get angry and great in power, and will not let the sinner go without punishment: the way of the Lord is in the wind and the storm, and the clouds are the dust of his feet.
κύριος μακρόθυμος καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ ἀθῳῶν οὐκ ἀθῳώσει κύριος ἐν συντελείᾳ καὶ ἐν συσσεισμῷ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ καὶ νεφέλαι κονιορτὸς ποδῶν αὐτοῦ

4 Megfeddi a tengert és kiapasztja azt, és minden folyamot kiszáraszt. Elfonnyad a Básán és a Kármel, és a Libánon virága elfonnyad.
He says sharp words to the sea and makes it dry, drying up all the rivers: Bashan is feeble, and Carmel, and the flower of Lebanon is without strength.
ἀπειλῶν θαλάσσῃ καὶ ξηραίνων αὐτὴν καὶ πάντας τοὺς ποταμοὺς ἐξερημῶν ὠλιγώθη ἡ βασανῖτις καὶ ὁ κάρμηλος καὶ τὰ ἐξανθοῦντα τοῦ λιβάνου ἐξέλιπεν

5 A hegyek reszketnek elõtte, és a halmok szétmállanak. Tekintetétõl megrendül a föld, és a világ, és minden, a mi rajta él.
The mountains are shaking because of him, and the hills flowing away; the earth is falling to bits before him, the world and all who are in it.
τὰ ὄρη ἐσείσθησαν ἀπ' αὐτοῦ καὶ οἱ βουνοὶ ἐσαλεύθησαν καὶ ἀνεστάλη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ἡ σύμπασα καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ

6 Ki állhatna meg haragja elõtt, és ki birhatná ki búsulásának tüzét? Heve szétfoly, mint a láng, és a kõszálak is szétporlanak tõle.
Who may keep his place before his wrath? and who may undergo the heat of his passion? his wrath is let loose like fire and the rocks are broken open by him.
ἀπὸ προσώπου ὀργῆς αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ ὁ θυμὸς αὐτοῦ τήκει ἀρχάς καὶ αἱ πέτραι διεθρύβησαν ἀπ' αὐτοῦ

7 Jó az Úr, erõsség a szorongatás idején, és õ ismeri a benne bízókat.
The Lord is good, a strong place in the day of trouble; and he has knowledge of those who take him for their safe cover.
χρηστὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως καὶ γινώσκων τοὺς εὐλαβουμένους αὐτόν

8 De gáttörõ árvízként pusztít annak helyén, és gyûlölõit setétség üldözi.
But like water overflowing he will take them away; he will put an end to those who come up against him, driving his haters into the dark.
καὶ ἐν κατακλυσμῷ πορείας συντέλειαν ποιήσεται τοὺς ἐπεγειρομένους καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ διώξεται σκότος

9 Mit koholtok az Úr ellen? Elpusztít õ, nem lészen kétszer veszedelem.
What are you designing against the Lord? he will put an end to it: his haters will not come up again a second time.
τί λογίζεσθε ἐπὶ τὸν κύριον συντέλειαν αὐτὸς ποιήσεται οὐκ ἐκδικήσει δὶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν θλίψει

10 Ha annyira összefonódnak is, mint a tüskebokrok, és olyan ázottak is, mint az italuk: megemésztetnek, mint a teljesen megszáradt tarló.
For though they are like twisted thorns, and are overcome as with drink, they will come to destruction like stems of grass fully dry.
ὅτι ἕως θεμελίου αὐτῶν χερσωθήσεται καὶ ὡς σμῖλαξ περιπλεκομένη βρωθήσεται καὶ ὡς καλάμη ξηρασίας μεστή

11 Belõled származott, a ki gonoszt koholt az Úr ellen, a ki álnokságot tanácsolt.
One has gone out from you who is designing evil against the Lord, whose purposes are of no value.
ἐκ σοῦ ἐξελεύσεται λογισμὸς κατὰ τοῦ κυρίου πονηρὰ λογιζόμενος ἐναντία

12 Így szól az Úr: Ha teljes erõben és sokan vannak is, mégis levágatnak és elenyésznek. Megaláztalak téged, de nem foglak többé megalázni.
This is what the Lord has said: The days of my cause against you are ended; they are cut off and past. Though I have sent trouble on you, you will no longer be troubled.
τάδε λέγει κύριος κατάρχων ὑδάτων πολλῶν καὶ οὕτως διασταλήσονται καὶ ἡ ἀκοή σου οὐκ ἐνακουσθήσεται ἔτι

13 Most már leveszem rólad az õ igáját, és bilincseidet leszaggatom.
And now I will let his yoke be broken off you, and your chains be parted.
καὶ νῦν συντρίψω τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ καὶ τοὺς δεσμούς σου διαρρήξω

14 Felõled pedig azt rendeli az Úr: Nevednek ne támadjon többé magva; isteneid házából kivesztem a faragott és öntött képeket; megásom sírodat, mert becstelen vagy.
The Lord has given an order about you, that no more of your name are to be planted: from the house of your gods I will have the pictured and metal images cut off; I will make your last resting-place a place of shame; for you are completely evil.
καὶ ἐντελεῖται ὑπὲρ σοῦ κύριος οὐ σπαρήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματός σου ἔτι ἐξ οἴκου θεοῦ σου ἐξολεθρεύσω τὰ γλυπτὰ καὶ χωνευτά θήσομαι ταφήν σου ὅτι ταχεῖς

1 Pusztító jön fel ellened; õrizd a várat, nézzed az útat, erõsítsd derekadat, keményítsd meg erõdet igen.
\1:15\See on the mountains the feet of him who comes with good news, giving word of peace! Keep your feasts, O Judah, give effect to your oaths: for the good-for-nothing man will never again go through you; he is completely cut off.
ἰδοὺ ἐπὶ τὰ ὄρη οἱ πόδες εὐαγγελιζομένου καὶ ἀπαγγέλλοντος εἰρήνην ἑόρταζε ιουδα τὰς ἑορτάς σου ἀπόδος τὰς εὐχάς σου διότι οὐ μὴ προσθήσωσιν ἔτι τοῦ διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαίωσιν συντετέλεσται ἐξῆρται

2 Mert helyreállítja az Úr Jákób büszkeségét, mint Izráel büszkeségét; mert rablók rabolták ki õket, csemetéiket pedig kivágták.
\2:1\A crusher has come up before your face: keep a good look-out, let the way be watched, make yourself strong, let your power be greatly increased.
ἀνέβη ἐμφυσῶν εἰς πρόσωπόν σου ἐξαιρούμενος ἐκ θλίψεως σκόπευσον ὁδόν κράτησον ὀσφύος ἄνδρισαι τῇ ἰσχύι σφόδρα

3 Vitézeinek pajzsa veres, katonáinak [ruházata] bíborszínû, [hadi]szekere aczéltûzben [ragyog] fegyverkezése napján, és a dárdákat rengetik.
\2:2\For the Lord will make good the vine of Jacob, as well as the vine of Israel: for the wasters have made them waste and sent destruction on the branches of their vine.
διότι ἀπέστρεψεν κύριος τὴν ὕβριν ιακωβ καθὼς ὕβριν τοῦ ισραηλ διότι ἐκτινάσσοντες ἐξετίναξαν αὐτοὺς καὶ τὰ κλήματα αὐτῶν διέφθειραν

4 Az utczákon robognak a szekerek, összeütköznek a piaczokon; tekintetök mint a fáklyák, futkosnak mint a villámok.
\2:3\The body-covers of his fighting men have been made red, the men of war are clothed in bright red: the war-carriages are like flames of fire in the day when he gets ready, the horses are shaking.
ὅπλα δυναστείας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων ἄνδρας δυνατοὺς ἐμπαίζοντας ἐν πυρί αἱ ἡνίαι τῶν ἁρμάτων αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἑτοιμασίας αὐτοῦ καὶ οἱ ἱππεῖς θορυβηθήσονται

5 Emlegeti [vitézlõ] hõseit; ingadoznak lépéseikben, sietnek a kõfalra, és felállíttatik a védõsáncz.
\2:4\The war-carriages are rushing through the streets, pushing against one another in the wide ways, looking like burning lights, running like thunder-flames.
ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ συγχυθήσονται τὰ ἅρματα καὶ συμπλακήσονται ἐν ταῖς πλατείαις ἡ ὅρασις αὐτῶν ὡς λαμπάδες πυρὸς καὶ ὡς ἀστραπαὶ διατρέχουσαι

6 A folyóvizek kapui megnyílnak, és a palota megrendül.
\2:5\He takes the record of his great men: they go falling on their way; they go quickly to the wall, the cover is made ready.
καὶ μνησθήσονται οἱ μεγιστᾶνες αὐτῶν καὶ φεύξονται ἡμέρας καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῶν καὶ σπεύσουσιν ἐπὶ τὰ τείχη καὶ ἑτοιμάσουσιν τὰς προφυλακὰς αὐτῶν

7 De elvégeztetett: felfedik, elvitetik, és szolgálói keseregnek, mint nyögõ galambok, mellöket vervén.
\2:6\The river doorways are forced open, and the king's house is flowing away.
πύλαι τῶν ποταμῶν διηνοίχθησαν καὶ τὰ βασίλεια διέπεσεν

8 Pedig Ninive olyan, mint a [bõ]vizû tó, eleitõl fogva: mégis futnak õk. Álljatok meg, álljatok meg! De vissza se tekint senki.
\2:7\And the queen is uncovered, she is taken away and her servant-girls are weeping like the sound of doves, hammering on their breasts.
καὶ ἡ ὑπόστασις ἀπεκαλύφθη καὶ αὕτη ἀνέβαινεν καὶ αἱ δοῦλαι αὐτῆς ἤγοντο καθὼς περιστεραὶ φθεγγόμεναι ἐν καρδίαις αὐτῶν

9 Raboljatok ezüstöt, raboljatok aranyat; száma sincs a rejtett kincseknek, gazdag minden drága edényben.
\2:8\But Nineveh is like a pool of water whose waters are flowing away; Keep your place, they say; but no one is turning back.
καὶ νινευη ὡς κολυμβήθρα ὕδατος τὰ ὕδατα αὐτῆς καὶ αὐτοὶ φεύγοντες οὐκ ἔστησαν καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιβλέπων

10 Feldúlva, széthányva, kifosztatva! Szíve megolvadt, a térdek reszketnek, fájdalom van egész derekában, és mindnyájok arcza elvesztette pirosságát.
\2:9\Take silver, take gold; for there is no end to the store; take for yourselves a weight of things to be desired.
διήρπαζον τὸ ἀργύριον διήρπαζον τὸ χρυσίον καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῦ κόσμου αὐτῆς βεβάρυνται ὑπὲρ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτῆς

11 Hol van az oroszlánok tanyája, és az oroszlán-kölyköknek ama legelõje, a hová járt a nõstény- és hímoroszlán, az oroszlán-kölyök, és nem volt a ki elriaszsza?
\2:10\Everything has been taken from her, all is gone, she has nothing more: the heart is turned to water, the knees are shaking, all are twisted in pain, and colour has gone from all faces.
ἐκτιναγμὸς καὶ ἀνατιναγμὸς καὶ ἐκβρασμὸς καὶ καρδίας θραυσμὸς καὶ ὑπόλυσις γονάτων καὶ ὠδῖνες ἐπὶ πᾶσαν ὀσφύν καὶ τὸ πρόσωπον πάντων ὡς πρόσκαυμα χύτρας

12 Az oroszlán torkig valót ragadozott kölykeinek, és fojtogatott nõsténveinek, és megtöltötte barlangjait zsákmánynyal, tanyáit pedig prédával.
\2:11\Where is the lions' hole, the place where the young lions got their food, where the lion and the she-lion were walking with their young, without cause for fear?
ποῦ ἐστιν τὸ κατοικητήριον τῶν λεόντων καὶ ἡ νομὴ ἡ οὖσα τοῖς σκύμνοις οὗ ἐπορεύθη λέων τοῦ εἰσελθεῖν ἐκεῖ σκύμνος λέοντος καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν

13 Ímé rád [török,] azt mondja a Seregek Ura, és füstté égetem szekereit. Oroszlán-kölykeidet kard emészti meg, és kiirtom e földrõl zsákmányodat, és nem hallatszik többé követeidnek szava.
\2:12\Food enough for his young and for his she-lions was pulled down by the lion; his hole was full of flesh and his resting-place stored with meat.
λέων ἥρπασεν τὰ ἱκανὰ τοῖς σκύμνοις αὐτοῦ καὶ ἀπέπνιξεν τοῖς λέουσιν αὐτοῦ καὶ ἔπλησεν θήρας νοσσιὰν αὐτοῦ καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἁρπαγῆς

1 Jaj a vérszopó városnak! Mindenestõl hazug [és] erõszakkal telve, [és] nem szûnik rabolni.
A curse is on the town of blood; it is full of deceit and violent acts; and there is no end to the taking of life.
ὦ πόλις αἱμάτων ὅλη ψευδὴς ἀδικίας πλήρης οὐ ψηλαφηθήσεται θήρα

2 Ostor-csattogás, kerék-zörgés zaja; dobogó ló, robogó szekér;
The noise of the whip, and the noise of thundering wheels; horses rushing and war-carriages jumping,
φωνὴ μαστίγων καὶ φωνὴ σεισμοῦ τροχῶν καὶ ἵππου διώκοντος καὶ ἅρματος ἀναβράσσοντος

3 Törtetõ lovag, kardok villogása, dárda villanása, sebesült tömegek, holtak sokasága, nincs számok az elesetteknek; megbotlanak hulláikban.
Horsemen driving forward, and the shining sword and the bright spear: and a great number of wounded, and masses of dead bodies; they are falling over the bodies of the dead:
καὶ ἱππέως ἀναβαίνοντος καὶ στιλβούσης ῥομφαίας καὶ ἐξαστραπτόντων ὅπλων καὶ πλήθους τραυματιῶν καὶ βαρείας πτώσεως καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῖς ἔθνεσιν αὐτῆς καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν

4 A szép parázna sok paráznaságáért, a hitetésnek mesternõje miatt, a ki népeket ejtett meg paráznaságával, és nemzetségeket bûbájaival:
Because of all the false ways of the loose woman, expert in attraction and wise in secret arts, who takes nations in the net of her false ways, and families through her secret arts.
ἀπὸ πλήθους πορνείας πόρνη καλὴ καὶ ἐπιχαρὴς ἡγουμένη φαρμάκων ἡ πωλοῦσα ἔθνη ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς καὶ φυλὰς ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐτῆς

5 Ímé, rád [török,] azt mondja a Seregek Ura, és orczádra fordítom ruhádnak alját, és népeknek mutatom meg meztelenségedet, és országoknak gyalázatodat.
See, I am against you, says the Lord of armies, and I will have your skirts pulled over your face, and let the nations see you unclothed, and the kingdoms your shame.
ἰδοῦ ἐγὼ ἐπὶ σέ λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ καὶ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου καὶ δείξω ἔθνεσιν τὴν αἰσχύνην σου καὶ βασιλείαις τὴν ἀτιμίαν σου

6 Rútságot hányatok rád, és gyalázattal illetlek téged, és olyanná teszlek, mint a kit csudálnak.
I will make you completely disgusting and full of shame, and will put you up to be looked at by all.
καὶ ἐπιρρίψω ἐπὶ σὲ βδελυγμὸν κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας σου καὶ θήσομαί σε εἰς παράδειγμα

7 És mind, a ki meglát, elmenekül tõled, és ezt mondja: Elpusztult Ninive! Ki bánkódik rajta? Hol keressek néked vígasztalókat?
And it will come about that all who see you will go in flight from you and say, Nineveh is made waste: who will be weeping for her? where am I to get comforters for her?
καὶ ἔσται πᾶς ὁ ὁρῶν σε ἀποπηδήσεται ἀπὸ σοῦ καὶ ἐρεῖ δειλαία νινευη τίς στενάξει αὐτήν πόθεν ζητήσω παράκλησιν αὐτῇ

8 Avagy jobb vagy-é Nó-Amonnál, a mely a folyamoknál fekszik, vizek veszik körül; a melynek tenger a sáncza, tenger a kõfala?
Are you better than No-amon, seated on the Nile streams, with waters all round her; whose wall was the sea and her earthwork the waters?
ἑτοίμασαι μερίδα ἅρμοσαι χορδήν ἑτοίμασαι μερίδα αμων ἡ κατοικοῦσα ἐν ποταμοῖς ὕδωρ κύκλῳ αὐτῆς ἧς ἡ ἀρχὴ θάλασσα καὶ ὕδωρ τὰ τείχη αὐτῆς

9 Kús volt erõssége meg Égyiptom, és száma sem volt [annak.] Puth és Libia is segítõid voltak;
Ethiopia was her strength and Egyptians without number; Put and Lubim were her helpers.
καὶ αἰθιοπία ἡ ἰσχὺς αὐτῆς καὶ αἴγυπτος καὶ οὐκ ἔστιν πέρας τῆς φυγῆς καὶ λίβυες ἐγένοντο βοηθοὶ αὐτῆς

10 De ez is számkivetésbe, fogságba jutott; kisdedeik is falhoz verettek minden utcza sarkán; fõembereire sorsot vetettek, és nagyjait mind bilincsekbe verték.
But even she has been taken away, she has gone away as a prisoner: even her young children are smashed to bits at the top of all the streets: the fate of her honoured men is put to the decision of chance, and all her great men are put in chains.
καὶ αὐτὴ εἰς μετοικεσίαν πορεύσεται αἰχμάλωτος καὶ τὰ νήπια αὐτῆς ἐδαφιοῦσιν ἐπ' ἀρχὰς πασῶν τῶν ὁδῶν αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔνδοξα αὐτῆς βαλοῦσιν κλήρους καὶ πάντες οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς δεθήσονται χειροπέδαις

11 Te is megrészegedel, elfeledtté leszel; te is keresel majd menedéket a gyûlölködõ elõl.
And you will be overcome with wine, you will become feeble; you will be looking for a safe place from those who are fighting against you.
καὶ σὺ μεθυσθήσῃ καὶ ἔσῃ ὑπερεωραμένη καὶ σὺ ζητήσεις σεαυτῇ στάσιν ἐξ ἐχθρῶν

12 Minden erõsséged olyan, mint a zsenge gyümölcsû fügefa; ha megrázatnak, az evõ szájába hullnak.
All your walled places will be like fig-trees and your people like the first figs, falling at a shake into the mouth which is open for them.
πάντα τὰ ὀχυρώματά σου συκαῖ σκοποὺς ἔχουσαι ἐὰν σαλευθῶσιν καὶ πεσοῦνται εἰς στόμα ἔσθοντος

13 Ímé, a te néped asszonynép te benned, földednek kapui tárva kitárulnak gyûlölõidnek, tûz emészti meg záraidat!
See, the people who are in you are women; the doorways of your land are wide open to your attackers: the locks of your doors have been burned away in the fire.
ἰδοὺ ὁ λαός σου ὡς γυναῖκες ἐν σοί τοῖς ἐχθροῖς σου ἀνοιγόμεναι ἀνοιχθήσονται πύλαι τῆς γῆς σου καὶ καταφάγεται πῦρ τοὺς μοχλούς σου

14 Meríts magadnak ostromhoz való vizet, javítsd erõsségeidet; menj be a sárba, taposd az agyagot, javítsd a tégla-vetõt!
Get water for the time when you are shut in, make strong your towns: go into the potter's earth, stamping it down with your feet, make strong the brickworks.
ὕδωρ περιοχῆς ἐπίσπασαι σεαυτῇ καὶ κατακράτησον τῶν ὀχυρωμάτων σου ἔμβηθι εἰς πηλὸν καὶ συμπατήθητι ἐν ἀχύροις κατακράτησον ὑπὲρ πλίνθον

15 Legott tûz emészt meg téged, fegyver irt ki téged, megemészt, mint a szöcske; szaporodjál bár, mint a szöcske, szaporodjál bár mint a sáska!
There the fire will make you waste; you will be cut off by the sword: make yourself as great in number as the worms, as great in number as the locusts.
ἐκεῖ καταφάγεταί σε πῦρ ἐξολεθρεύσει σε ῥομφαία καταφάγεταί σε ὡς ἀκρὶς καὶ βαρυνθήσῃ ὡς βροῦχος

16 Többen voltak kalmáraid, mint az égnek csillagai: a szöcske csapong és elrepül!
Let your traders be increased more than the stars of heaven:
ἐπλήθυνας τὰς ἐμπορίας σου ὑπὲρ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ βροῦχος ὥρμησεν καὶ ἐξεπετάσθη

17 Fejedelmeid mint a sáska, vezéreid mint a tücsök-raj; hideg idõkben gyepûkben tanyáz, napkeletkor pedig elrepül, és helye sem tudható meg, hol volt.
Your crowned ones are like the locusts, and your scribes like the clouds of insects which take cover in the walls on a cold day, but when the sun comes up they go in flight, and are seen no longer in their place.
ἐξήλατο ὡς ἀττέλεβος ὁ σύμμικτός σου ὡς ἀκρὶς ἐπιβεβηκυῖα ἐπὶ φραγμὸν ἐν ἡμέραις πάγους ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν καὶ ἀφήλατο καὶ οὐκ ἔγνω τὸν τόπον αὐτῆς οὐαὶ αὐτοῖς

18 Szunnyadoznak pásztoraid, Assiria királya, feküsznek [vitézlõ] hõseid; néped a hegyeken széledez, és nincsen, a ki összegyûjtse.
Sorrow! how are the keepers of your flock sleeping, O king of Assyria! your strong men are at rest; your people are wandering on the mountains, and there is no one to get them together.
ἐνύσταξαν οἱ ποιμένες σου βασιλεὺς ἀσσύριος ἐκοίμισεν τοὺς δυνάστας σου ἀπῆρεν ὁ λαός σου ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκδεχόμενος

19 Nincs enyhítés a te sebedre, gyógyíthatatlan a te nyavalyád. A kik híredet hallják, mind tapsolnak feletted, mert kire nem hatott volna ki a te gonoszságod soha?
Your pain may not be made better; you are wounded to death: all those hearing the news about you will be waving their hands in joy over you: for who has not undergone the weight of your evil-doing again and again?
οὐκ ἔστιν ἴασις τῇ συντριβῇ σου ἐφλέγμανεν ἡ πληγή σου πάντες οἱ ἀκούοντες τὴν ἀγγελίαν σου κροτήσουσιν χεῖρας ἐπὶ σέ διότι ἐπὶ τίνα οὐκ ἐπῆλθεν ἡ κακία σου διὰ παντός .

1 A teher, a melyet Habakuk próféta látott.
The word which Habakkuk the prophet saw.
τὸ λῆμμα ὃ εἶδεν αμβακουμ ὁ προφήτης

2 Meddig kiáltok még oh Uram, és nem hallgatsz meg! Kiáltozom hozzád az erõszak miatt, és nem szabadítasz meg!
How long, O Lord, will your ears be shut to my voice? I make an outcry to you about violent behaviour, but you do not send salvation.
ἕως τίνος κύριε κεκράξομαι καὶ οὐ μὴ εἰσακούσῃς βοήσομαι πρὸς σὲ ἀδικούμενος καὶ οὐ σώσεις

3 Miért láttatsz velem hamisságot, és szemléltetsz nyomorgatást? Pusztítás és erõszak van elõttem, per keletkezik és versengés támad!
Why do you make me see evil-doing, and why are my eyes fixed on wrong? for wasting and violent acts are before me: and there is fighting and bitter argument.
ἵνα τί μοι ἔδειξας κόπους καὶ πόνους ἐπιβλέπειν ταλαιπωρίαν καὶ ἀσέβειαν ἐξ ἐναντίας μου γέγονεν κρίσις καὶ ὁ κριτὴς λαμβάνει

4 Azért inog a törvény, és nem érvényesül az igaz ítélet; mert gonosz hálózza be az igazat, azért származik hamis ítélet!
For this reason the law is feeble and decisions are not effected: for the upright man is circled round by evil-doers; because of which right is twisted.
διὰ τοῦτο διεσκέδασται νόμος καὶ οὐ διεξάγεται εἰς τέλος κρίμα ὅτι ὁ ἀσεβὴς καταδυναστεύει τὸν δίκαιον ἕνεκεν τούτου ἐξελεύσεται τὸ κρίμα διεστραμμένον

5 Nézzetek szét a népek között, vizsgálódjatok és csodálkozással csodálkozzatok, mert oly dolgot cselekszem a ti napjaitokban, mit el sem hinnétek, ha beszélnék!
See among the nations, and take note, and be full of wonder: for in your days I am doing a work in which you will have no belief, even if news of it is given to you.
ἴδετε οἱ καταφρονηταί καὶ ἐπιβλέψατε καὶ θαυμάσατε θαυμάσια καὶ ἀφανίσθητε διότι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται

6 Mert ímé, feltámasztom a Káldeusokat, a kegyetlen és vakmerõ nemzetet, a mely eljárja a földet széltében, hogy hajlékokat foglaljon el, a melyek nem az övéi.
For see, I am sending the Chaldaeans, that bitter and quick-moving nation; who go through the wide spaces of the earth to get for themselves living-places which are not theirs.
διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐφ' ὑμᾶς τοὺς χαλδαίους τοὺς μαχητάς τὸ ἔθνος τὸ πικρὸν καὶ τὸ ταχινὸν τὸ πορευόμενον ἐπὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς τοῦ κατακληρονομῆσαι σκηνώματα οὐκ αὐτοῦ

7 Rettenetes és iszonyatos ez, maga szerzi törvényét és hatalmát.
They are greatly to be feared: their right comes from themselves.
φοβερὸς καὶ ἐπιφανής ἐστιν ἐξ αὐτοῦ τὸ κρίμα αὐτοῦ ἔσται καὶ τὸ λῆμμα αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται

8 És lovai serényebbek a párduczoknál, és gyorsabbak az estveli farkasoknál, és elõtörtetnek az õ lovasai; és az õ lovasai messzirõl jõnek, repülnek, mint a zsákmányra sietõ keselyû.
And their horses are quicker than leopards and their horsemen more cruel than evening wolves; they come from far away, like an eagle in flight rushing on its food.
καὶ ἐξαλοῦνται ὑπὲρ παρδάλεις οἱ ἵπποι αὐτοῦ καὶ ὀξύτεροι ὑπὲρ τοὺς λύκους τῆς ἀραβίας καὶ ἐξιππάσονται οἱ ἱππεῖς αὐτοῦ καὶ ὁρμήσουσιν μακρόθεν καὶ πετασθήσονται ὡς ἀ ετὸς πρόθυμος εἰς τὸ φαγεῖν

9 Mindnyája ragadományért jön, arczuk elõre néz, és annyi foglyot gyûjt, mint a föveny.
They are coming all of them with force; the direction of their faces is forward, the number of their prisoners is like the sands of the sea.
συντέλεια εἰς ἀσεβεῖς ἥξει ἀνθεστηκότας προσώποις αὐτῶν ἐξ ἐναντίας καὶ συνάξει ὡς ἄμμον αἰχμαλωσίαν

10 Kaczag ez a királyokon, és a fejedelmek néki nevetség, minden erõsséget csak nevet, töltést emel és megostromolja azt.
He makes little of kings, rulers are a sport to him; all the strong places are to be laughed at; for he makes earthworks and takes them.
καὶ αὐτὸς ἐν βασιλεῦσιν ἐντρυφήσει καὶ τύραννοι παίγνια αὐτοῦ καὶ αὐτὸς εἰς πᾶν ὀχύρωμα ἐμπαίξεται καὶ βαλεῖ χῶμα καὶ κρατήσει αὐτοῦ

11 Majd tovaszáll viharként és elvonul és bûnbe esik; õ kinek istene az õ hatalma.
Then his purpose will be changed, over-stepping the limit; he will make his strength his god.
τότε μεταβαλεῖ τὸ πνεῦμα καὶ διελεύσεται καὶ ἐξιλάσεται αὕτη ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ μου

12 Avagy nem te vagy-é Uram, öröktõl fogva az én Istenem, Szentem? Nem veszünk el! Ítéletre rendelted õt, oh Uram, fenyítõül választottad õt, én erõsségem!
Are you not eternal, O Lord my God, my Holy One? for you there is no death. O Lord, he has been ordered by you for our punishment; and by you, O Rock, he has been marked out to put us right.
οὐχὶ σὺ ἀπ' ἀρχῆς κύριε ὁ θεὸς ὁ ἅγιός μου καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν κύριε εἰς κρίμα τέταχας αὐτόν καὶ ἔπλασέν με τοῦ ἐλέγχειν παιδείαν αὐτοῦ

13 Tisztábbak szemeid, hogysem nézhetnéd a gonoszt, és a nyomorgatást nem szemlélheted: miért szemléled [hát] a hitszegõket? [és] hallgatsz, mikor a gonosz elnyeli a nálánál igazabbat?!
Before your holy eyes sin may not be seen, and you are unable to put up with wrong; why, then, are your eyes on the false? why do you say nothing when the evil-doer puts an end to one who is more upright than himself?
καθαρὸς ὀφθαλμὸς τοῦ μὴ ὁρᾶν πονηρά καὶ ἐπιβλέπειν ἐπὶ πόνους οὐ δυνήσῃ ἵνα τί ἐπιβλέπεις ἐπὶ καταφρονοῦντας παρασιωπήσῃ ἐν τῷ καταπίνειν ἀσεβῆ τὸν δίκαιον

14 Olyanokká teszed az embert, mint a tenger halai, és mint a csúszómászó állatok, a melyeknek nincsen vezérök?
He has made men like the fishes of the sea, like the worms which have no ruler over them.
καὶ ποιήσεις τοὺς ἀνθρώπους ὡς τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης καὶ ὡς τὰ ἑρπετὰ τὰ οὐκ ἔχοντα ἡγούμενον

15 Mindnyáját kivonsza horoggal, gyalomjába keríti, és hálójába takarítja be õket; ezért örül és vígad.
He takes them all up with his hook, he takes them in his net, getting them together in his fishing-net: for which cause he is glad and full of joy.
συντέλειαν ἐν ἀγκίστρῳ ἀνέσπασεν καὶ εἵλκυσεν αὐτὸν ἐν ἀμφιβλήστρῳ καὶ συνήγαγεν αὐτὸν ἐν ταῖς σαγήναις αὐτοῦ ἕνεκεν τούτου εὐφρανθήσεται καὶ χαρήσεται ἡ καρδία αὐ τοῦ

16 Ezért áldozik gyalomjának, és füstöl az õ hálójának, mert ezekkel kövér az õ része, és zsíros az õ eledele.
For this reason he makes an offering to his net, burning perfume to his fishing-net; because by them he gets much food and his meat is fat.
ἕνεκεν τούτου θύσει τῇ σαγήνῃ αὐτοῦ καὶ θυμιάσει τῷ ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐλίπανεν μερίδα αὐτοῦ καὶ τὰ βρώματα αὐτοῦ ἐκλεκτά

17 Vajjon azért ürítheti-é gyalmát, és szüntelen ölheti-é a nemzeteket kímélet nélkül?!
For this cause his net is ever open, and there is no end to his destruction of the nations.
διὰ τοῦτο ἀμφιβαλεῖ τὸ ἀμφίβληστρον αὐτοῦ καὶ διὰ παντὸς ἀποκτέννειν ἔθνη οὐ φείσεται

1 Õrhelyemre állok, és megállok a bástyán, és vigyázok, hogy lássam, mit szól hozzám, és mit feleljek én panaszom dolgában.
I will take my position and be on watch, placing myself on my tower, looking out to see what he will say to me, and what answer he will give to my protest.
ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι καὶ ἐπιβήσομαι ἐπὶ πέτραν καὶ ἀποσκοπεύσω τοῦ ἰδεῖν τί λαλήσει ἐν ἐμοὶ καὶ τί ἀποκριθῶ ἐπὶ τὸν ἔλεγχόν μου

2 És felele nékem az Úr, és mondá: Írd fel [e] látomást, és vésd táblákra, hogy könnyen olvasható legyen.
And the Lord gave me an answer, and said, Put the vision in writing and make it clear on stones, so that the reader may go quickly.
καὶ ἀπεκρίθη πρός με κύριος καὶ εἶπεν γράψον ὅρασιν καὶ σαφῶς ἐπὶ πυξίον ὅπως διώκῃ ὁ ἀναγινώσκων αὐτά

3 Mert e látomás bizonyos idõre [szól,] de vége felé siet és meg nem csal; ha késik is, bízzál benne; mert eljön, el fog jõni, nem marad el!
For the vision is still for the fixed time, and it is moving quickly to the end, and it will not be false: even if it is slow in coming, go on waiting for it; because it will certainly come, it will not be kept back.
διότι ἔτι ὅρασις εἰς καιρὸν καὶ ἀνατελεῖ εἰς πέρας καὶ οὐκ εἰς κενόν ἐὰν ὑστερήσῃ ὑπόμεινον αὐτόν ὅτι ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ μὴ χρονίσῃ

4 Ímé, felfuvalkodott, nem igaz õ benne az õ lelke; az igaz pedig az õ hite által él.
As for the man of pride, my soul has no pleasure in him; but the upright man will have life through his good faith.
ἐὰν ὑποστείληται οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται

5 És bizony, a bor is megcsal: felgerjed a férfiú és nincsen nyugalma; õ, a ki tátja száját, mint a Seol, és olyan õ, mint a halál: telhetetlen, és magához ragad minden népet és magához csatol minden nemzetet.

A curse on the cruel and false one! the man full of pride, who never has enough; who makes his desires wide as the underworld! he is like death; he is never full, but he makes all nations come to him, getting all peoples together to himself.

ὁ δὲ κατοινωμένος καὶ καταφρονητὴς ἀνὴρ ἀλαζὼν οὐδὲν μὴ περάνῃ ὃς ἐπλάτυνεν καθὼς ὁ ᾅδης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ οὗτος ὡς θάνατος οὐκ ἐμπιπλάμενος καὶ ἐπισυνάξει ἐπ' αὐτὸν πάντα τὰ ἔθνη καὶ εἰσδέξεται πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς λαούς

6 Avagy nem költenek-é ezek mindnyájan példabeszédet róla, és találós mesét reá, mondván: Jaj annak, a ki rakásra gyûjti, a mi nem övé! De meddig? És a ki adóssággal terheli magát!

Will not all these take up a word of shame against him and a bitter saying against him, and say, A curse on him who goes on taking what is not his and is weighted down with the property of debtors!

οὐχὶ ταῦτα πάντα παραβολὴν κατ' αὐτοῦ λήμψονται καὶ πρόβλημα εἰς διήγησιν αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν οὐαὶ ὁ πληθύνων ἑαυτῷ τὰ οὐκ ὄντα αὐτοῦ ἕως τίνος καὶ βαρύνων τὸν κλοιὸν αὐτοῦ στιβαρῶς

7 Avagy nem támadnak-é hirtelen, a kik téged mardossanak, és nem serkennek-é fel, a kik háborgassanak téged? És zsákmányul esel nékik.

Will not your creditors suddenly be moved against you, and your troublers get up from their sleep, and you will be to them like goods taken in war?

ὅτι ἐξαίφνης ἀναστήσονται δάκνοντες αὐτόν καὶ ἐκνήψουσιν οἱ ἐπίβουλοί σου καὶ ἔσῃ εἰς διαρπαγὴν αὐτοῖς

8 Mivelhogy kifosztogattál sok nemzetet, kifosztanak téged mind a többi népek az emberek véréért, és az országok, városok és minden bennök lakozók ellen való erõszaktételért.

Because you have taken their goods from great nations, all the rest of the peoples will take your goods from you; because of men's blood and violent acts against the land and the town and all who are living in it.

διότι σὺ ἐσκύλευσας ἔθνη πολλά σκυλεύσουσίν σε πάντες οἱ ὑπολελειμμένοι λαοὶ δι' αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας γῆς καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν κατοικούντων αὐτήν

9 Jaj annak, a ki bûnös szerzeményt szerez házának, hogy magasra rakhassa fészkét, hogy megszabadulhasson a gonosz hatalma elõl.

A curse on him who gets evil profits for his family, so that he may put his resting-place on high and be safe from the hand of the wrongdoer!

ὦ ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν κακὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ τοῦ τάξαι εἰς ὕψος νοσσιὰν αὐτοῦ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐκ χειρὸς κακῶν

10 Házadnak gyalázatára tervezted a sok nép kiirtását, és bûnössé tetted lelkedet.

You have been a cause of shame to your house by cutting off a number of peoples, and sinning against your soul.

ἐβουλεύσω αἰσχύνην τῷ οἴκῳ σου συνεπέρανας λαοὺς πολλούς καὶ ἐξήμαρτεν ἡ ψυχή σου

11 Mert a kõ [is ellened] kiált a falból, és a gerenda a fa-alkotmányból visszhangoz néki.

For the stone will give a cry out of the wall, and it will be answered by the board out of the woodwork.

διότι λίθος ἐκ τοίχου βοήσεται καὶ κάνθαρος ἐκ ξύλου φθέγξεται αὐτά

12 Jaj annak, a ki várost épít vérengzéssel, és a ki várat emel álnoksággal.

A curse on him who is building a place with blood, and basing a town on evil-doing!

οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν αἵμασιν καὶ ἑτοιμάζων πόλιν ἐν ἀδικίαις

13 Avagy ímé, nem a Seregek Urától van-é ez, hogy a népek tûznek építenek, és a nemzetek a hiábavalóságnak fáradoznak?

See, is it not the pleasure of the Lord of armies that the peoples are working for the fire and using themselves up for nothing?

οὐ ταῦτά ἐστιν παρὰ κυρίου παντοκράτορος καὶ ἐξέλιπον λαοὶ ἱκανοὶ ἐν πυρί καὶ ἔθνη πολλὰ ὠλιγοψύχησαν

14 Mert az Úr dicsõségének ismeretével betelik a föld, a miképen a folyamok megtöltik a tengert.

For the earth will be full of the knowledge of the glory of the Lord as the sea is covered by the waters.

ὅτι πλησθήσεται ἡ γῆ τοῦ γνῶναι τὴν δόξαν κυρίου ὡς ὕδωρ κατακαλύψει αὐτούς

15 Jaj annak, a ki megitatja felebarátját, epédet keverve belé, hogy megrészegítsed õt, hogy láthassad az õ szemérmöket!
A curse on him who gives his neighbour the wine of his wrath, making him overcome with strong drink from the cup of his passion, so that you may be a witness of their shame!
ὦ ὁ ποτίζων τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπῇ θολερᾷ καὶ μεθύσκων ὅπως ἐπιβλέπῃ ἐπὶ τὰ σπήλαια αὐτῶν

16 Gyalázattal telsz meg dicsõség helyett; igyál te is és láttassék szemérmed; reád fordul az Úr jobbjának pohara, és gyalázat [borítja] [el] dicsõségedet.
You are full of shame in place of glory: take your part in the drinking, and let your shame be uncovered: the cup of the Lord's right hand will come round to you and your glory will be covered with shame.
πλησμονὴν ἀτιμίας ἐκ δόξης πίε καὶ σὺ καὶ διασαλεύθητι καὶ σείσθητι ἐκύκλωσεν ἐπὶ σὲ ποτήριον δεξιᾶς κυρίου καὶ συνήχθη ἀτιμία ἐπὶ τὴν δόξαν σου

17 Bizony, a libanoni erõszakoskodás [gyászba] borít téged, és a vadak pusztítása, a mely rettegteté õket, az emberek véréért és az országon, a városon és annak minden lakosán ûzött erõszakosságért.
For the violent acts against Lebanon will come on you, and the destruction of the cattle will be a cause of fear to you, because of men's blood and the violent acts against the land and the town and all who are living in it.
διότι ἀσέβεια τοῦ λιβάνου καλύψει σε καὶ ταλαιπωρία θηρίων πτοήσει σε διὰ αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας γῆς καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν κατοικούντων αὐτήν

18 Mit használ a faragott kép, hogy a faragója kifaragta azt? vagy az öntött kép és a mely hazugságot tanít, hogy a képnek faragója bízik abban, csinálván néma bálványokat?
What profit is the pictured image to its maker? and as for the metal image, the false teacher, why does its maker put his faith in it, making false gods without a voice?
τί ὠφελεῖ γλυπτόν ὅτι ἔγλυψαν αὐτό ἔπλασαν αὐτὸ χώνευμα φαντασίαν ψευδῆ ὅτι πέποιθεν ὁ πλάσας ἐπὶ τὸ πλάσμα αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι εἴδωλα κωφά

19 Jaj annak, aki fának mondja: Serkenj fel! néma kõnek: Ébredj fel! Taníthat-é ez? Ímé, borítva van aranynyal és ezüsttel, lélek pedig nincs benne semmi!
A curse on him who says to the wood, Awake! to the unbreathing stone, Up! let it be a teacher! See, it is plated with gold and silver, and there is no breath at all inside it.
οὐαὶ ὁ λέγων τῷ ξύλῳ ἔκνηψον ἐξεγέρθητι καὶ τῷ λίθῳ ὑψώθητι καὶ αὐτό ἐστιν φαντασία τοῦτο δέ ἐστιν ἔλασμα χρυσίου καὶ ἀργυρίου καὶ πᾶν πνεῦμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ

20 Ellenkezõleg az Úr az õ szent templomában, hallgasson elõtte az egész föld!
But the Lord is in his holy Temple: let all the earth be quiet before him.
ὁ δὲ κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ εὐλαβείσθω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ

1 Habakuk próféta könyörgése a sigjónóth szerint.
A prayer of Habakkuk the prophet, put to Shigionoth.
προσευχὴ αμβακουμ τοῦ προφήτου μετὰ ᾠδῆς

2 Uram, hallám, a mit hirdettél, [és] megrettenék! Uram! Évek közepette keltsd életre a te munkádat, évek közepette jelentsd meg azt! Haragban emlékezzél meg kegyelmességrõl!
O Lord, word of you has come to my ears; I have seen your work, O Lord; when the years come near make it clear; in wrath keep mercy in mind.
κύριε εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην ἐν μέσῳ δύο ζῴων γνωσθήσῃ ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη ἐπιγνωσθήσῃ ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ ἐν τῷ ταραχθῆναι τὴν ψυχήν μου ἐν ὀργῇ ἐλέους μνησθήσῃ

3 Isten a Témán felõl jön, és a Szent a Párán hegyérõl. Szela. Dicsõsége elborítja az egeket, és dícséretével megtelik a föld.
God came from Teman, and the Holy One from Mount Paran. Selah. The heavens were covered with his glory, and the earth was full of his praise.
ὁ θεὸς ἐκ θαιμαν ἥξει καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέος διάψαλμα ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ

4 Ragyogása, mint a napé, sugarak [támadnak] mellõle; és ott van az õ hatalmának rejteke.
He was shining like the light; he had rays coming out from his hand: there his power was kept secret.
καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ καὶ ἔθετο ἀγάπησιν κραταιὰν ἰσχύος αὐτοῦ

5 Elõtte döghalál jár, és nyomaiban forró láz támad.
Before him went disease, and flames went out at his feet.
πρὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται λόγος καὶ ἐξελεύσεται ἐν πεδίλοις οἱ πόδες αὐτοῦ

6 Megáll és méregeti a földet, pillant és megrendíti a népeket, az örökkévaló hegyek szétporlanak, elsüllyednek az örökkévaló halmok; az õ ösvényei örökkévalók!
From his high place he sent shaking on the earth; he saw and nations were suddenly moved: and the eternal mountains were broken, the unchanging hills were bent down; his ways are eternal.
ἔστη καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ ἐπέβλεψεν καὶ διετάκη ἔθνη διεθρύβη τὰ ὄρη βίᾳ ἐτάκησαν βουνοὶ αἰώνιοι

7 Bomlani látom Khusán sátrait, reszketnek a Midián-föld kárpitjai!
The curtains of Cushan were troubled, and the tents of Midian were shaking.
πορείας αἰωνίας αὐτοῦ ἀντὶ κόπων εἶδον σκηνώματα αἰθιόπων πτοηθήσονται καὶ αἱ σκηναὶ γῆς μαδιαμ

8 A folyók ellen gerjedt-é fel az Úr? Vajjon a folyókra haragszol-é, vagy a tengerre bõszültél-é fel, hogy lovaidon és diadal-szekereiden robogsz?
Was your wrath burning against the rivers? were you angry with the sea, that you went on your horses, on your war-carriages of salvation?
μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης κύριε ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὅρμημά σου ὅτι ἐπιβήσῃ ἐπὶ τοὺς ἵππους σου καὶ ἡ ἱππασία σου σωτηρία

9 Csupasz, meztelen a te kézíved, a törzseknek [esküvéssel tett] igéret szerint! Szela. A föld folyókat ömleszt.
Your bow was quite uncovered. Selah. By you the earth was cut through with rivers.
ἐντείνων ἐντενεῖς τὸ τόξον σου ἐπὶ τὰ σκῆπτρα λέγει κύριος διάψαλμα ποταμῶν ῥαγήσεται γῆ

10 Látnak téged [és] megrendülnek a hegyek, gátat tör a víz-ár, harsog a hullám, [és] magasra emeli karjait.
The mountains saw you and were moved with fear; the clouds were streaming with water: the voice of the deep was sounding; the sun did not come up, and the moon kept still in her place.
ὄψονταί σε καὶ ὠδινήσουσιν λαοί σκορπίζων ὕδατα πορείας αὐτοῦ ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς ὕψος φαντασίας αὐτῆς

11 A nap [és] hold megállnak helyökön czikázó nyilaid fényétõl [és] ragyogó kopjád villanásától.
At the light of your arrows they went away, at the shining of your polished spear.
ἐπήρθη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς εἰς φῶς βολίδες σου πορεύσονται εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὅπλων σου

12 Haragodban eltaposod a földet, búsultodban szétmorzsolod a nemzeteket.
You went stepping through the land in wrath, crushing the nations in your passion.
ἐν ἀπειλῇ ὀλιγώσεις γῆν καὶ ἐν θυμῷ κατάξεις ἔθνη

13 Kiszállsz néped szabadítására, fölkented segítségére; szétzúzod a fõt a gonosznak házában; nyakig feltakarod az alapjait. Szela!
You went out for the salvation of your people, for the salvation of the one on whom your holy oil was put; wounding the head of the family of the evil-doer, uncovering the base even to the neck. Selah.
ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου τοῦ σῶσαι τοὺς χριστούς σου ἔβαλες εἰς κεφαλὰς ἀνόμων θάνατον ἐξήγειρας δεσμοὺς ἕως τραχήλου διάψαλμα

14 Saját dárdájával vered át az õ vezéreinek fejét, a kik berohannak, hogy szétszórjanak engem; ujjonganak, hogy rejtekében emészthetik meg a szegényt.
You have put your spears through his head, his horsemen were sent in flight like dry stems; they had joy in driving away the poor, in making a meal of them secretly.
διέκοψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν σεισθήσονται ἐν αὐτῇ διανοίξουσιν χαλινοὺς αὐτῶν ὡς ἔσθων πτωχὸς λάθρᾳ

15 Lovaiddal megtaposod a tengert, a nagy vizek hullámait.
The feet of your horses were on the sea, on the mass of great waters.
καὶ ἐπεβίβασας εἰς θάλασσαν τοὺς ἵππους σου ταράσσοντας ὕδωρ πολύ

16 Hallám és reszket a bensõm, a szózatra remegnek ajkaim; porladni kezdenek csontjaim, reszketnek lábaim: hogy nyugton legyek a nyomorúság napján, a mely feljön a népre, mely megsanyargatja azt.
Hearing it, my inner parts were moved, and my lips were shaking at the sound; my bones became feeble, and my steps were uncertain under me: I gave sounds of grief in the day of trouble, when his forces came up against the people in bands.
ἐφυλαξάμην καὶ ἐπτοήθη ἡ κοιλία μου ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου καὶ εἰσῆλθεν τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου καὶ ὑποκάτωθέν μου ἐταράχθη ἡ ἕξις μου ἀναπαύσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως τοῦ ἀναβῆναι εἰς λαὸν παροικίας μου

17 Mert a fügefa nem fog virágozni, a szõlõkben nem lészen gyümölcs, megcsal az olajfa termése, a szántóföldek sem teremnek eleséget, kivész a juh az akolból, és nem lesz ökör az istállóban.
For though the fig-tree has no flowers, and there is no fruit on the vine, and work on the olive comes to nothing, and the fields give no food; and the flock is cut off from its resting-place, and there is no herd in the cattle-house:
διότι συκῆ οὐ καρποφορήσει καὶ οὐκ ἔσται γενήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις ψεύσεται ἔργον ἐλαίας καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρῶσιν ἐξέλιπον ἀπὸ βρώσεως πρόβατα καὶ οὐχ ὑπάρχουσιν βόες ἐπὶ φάτναις

18 De én örvendezni fogok az Úrban, [és] vígadok az én szabadító Istenemben.
Still, I will be glad in the Lord, my joy will be in the God of my salvation.
ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου

19 Az Úr Isten az én erõsségem, hasonlókká teszi lábaimat a nõstény szarvasokéihoz, és az én magas helyeimen jártat engemet! Az éneklõmesternek, az én hangszereimmel.
The Lord God is my strength, and he makes my feet like roes' feet, guiding me on my high places. For the chief music-maker on corded instruments.
κύριος ὁ θεὸς δύναμίς μου καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβᾷ με τοῦ νικῆσαι ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ .

1 Az Úr igéje, a melyet szólt Sofóniásnak, a Kusi fiának, a ki Gedáliás fia, a ki Amariás fia, a ki Ezékiás fia, Jósiásnak az Amon fiának idejében.
The word of the Lord which came to Zephaniah, the son of Cushi, the son of Gedaliah, the son of Amariah, the son of Hezekiah, in the days of Josiah, the son of Amon, king of Judah.
λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς σοφονιαν τὸν τοῦ χουσι υἱὸν γοδολιου τοῦ αμαριου τοῦ εζεκιου ἐν ἡμέραις ιωσιου υἱοῦ αμων βασιλέως ιουδα

2 Elvesztek, mindent elvesztek e föld színérõl, azt mondja az Úr.
I will take away everything from the face of the earth, says the Lord.
ἐκλείψει ἐκλιπέτω πάντα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς λέγει κύριος

3 Elvesztek embert és barmot; elvesztem az ég madarait, és a tenger halait és a botránkoztatás eszközeit a hitetlenekkel együtt; az embert is kiirtom a föld színérõl, azt mondja az Úr.
I will take away man and beast; I will take away the birds of the heaven and the fishes of the sea; causing the downfall of the evil-doers, and cutting man off from the face of the earth, says the Lord.
ἐκλιπέτω ἄνθρωπος καὶ κτήνη ἐκλιπέτω τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης καὶ ἐξαρῶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς λέγει κύριος

4 És kinyújtom kezemet Júda ellen és Jeruzsálem minden lakója ellen, és kiirtom e helyrõl a Baál maradékát, a bálványpapok nevét a papokkal együtt;
And my hand will be stretched out on Judah and on all the people of Jerusalem, cutting off the name of the Baal from this place, and the name of the false priests,
καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ ιουδαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ιερουσαλημ καὶ ἐξαρῶ ἐκ τοῦ τόπου τούτου τὰ ὀνόματα τῆς βααλ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων

5 Azokat is, a kik a háztetõkön az ég seregének hajlonganak; és azokat, a kik hajlonganak, esküdvén az Úrra, de esküsznek az õ Molokjokra is;
And the worshippers of the army of heaven on the house-tops, and the Lord's worshippers who take oaths by Milcom,
καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐπὶ τὰ δώματα τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν

6 Azokat is, a kik elfordultak az Úr követésétõl, és a kik nem keresik az Urat és nem tudakoznak felõle.
And those who are turned back from going after the Lord, and those who have not made prayer to the Lord or got directions from him.
καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας ἀπὸ τοῦ κυρίου καὶ τοὺς μὴ ζητήσαντας τὸν κύριον καὶ τοὺς μὴ ἀντεχομένους τοῦ κυρίου

7 Hallgass az Úr Isten orczája elõtt, mert közel van az Úrnak napja, mert áldozatot készíttetett az Úr, megszentelte az õ hivatalosait.
Let there be no sound before the Lord God: for the day of the Lord is near: for the Lord has made ready an offering, he has made his guests holy.
εὐλαβεῖσθε ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ διότι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου ὅτι ἡτοίμακεν κύριος τὴν θυσίαν αὐτοῦ ἡγίακεν τοὺς κλητοὺς αὐτοῦ

8 És lészen az Úr áldozatának napján: megfenyítem majd a fejedelmeket és a királyok fiait és mindazokat, a kik idegen öltözetbe öltöztek.
And it will come about in the day of the Lord's offering, that I will send punishment on the rulers and the king's sons and all who are clothed in robes from strange lands.
καὶ ἔσται ἐν ἡμέρᾳ θυσίας κυρίου καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐνδεδυμένους ἐνδύματα ἀλλότρια

9 És megfenyítem mindazt, a ki a küszöbön ugrál ama napon, a kik erõszakkal és csalárdsággal töltik meg az õ uroknak házát.

And in that day I will send punishment on all those who come jumping over the doorstep and make their master's house full of violent behaviour and deceit.

καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ πάντας ἐμφανῶς ἐπὶ τὰ πρόπυλα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τοὺς πληροῦντας τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν ἀσεβείας καὶ δόλου

10 És lészen azon a napon, azt mondja az Úr, kiáltó szózat a hal-kaputól fogva, és jajgatás az alsó városból, és nagy recsegés a halmok felõl.

And in that day, says the Lord, there will be the sound of a cry from the fish doorway, and an outcry from the new town, and a great thundering from the hills, and cries of grief from the people of the Hollow;

καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος φωνὴ κραυγῆς ἀπὸ πύλης ἀποκεντούντων καὶ ὀλολυγμὸς ἀπὸ τῆς δευτέρας καὶ συντριμμὸς μέγας ἀπὸ τῶν βουνῶν

11 Jajgassatok, ti, a kik a völgyben laktok, mert elpusztul az egész kalmár nép, kivágattatik minden, a ki ezüstöt mér.

Because of the downfall of all the people of Canaan: all those who were weighted down with silver have been cut off.

θρηνήσατε οἱ κατοικοῦντες τὴν κατακεκομμένην ὅτι ὡμοιώθη πᾶς ὁ λαὸς χανααν ἐξωλεθρεύθησαν πάντες οἱ ἐπηρμένοι ἀργυρίῳ

12 És lészen az idõben, megmotozom majd Jeruzsálemet szövétnekkel, és megfenyítem azokat, a kik saját seprejökön hevernek, a kik ezt mondják szívökben: sem jót, sem rosszat nem cselekszik az Úr.

And it will come about at that time, that I will go searching through Jerusalem with lights; and I will send punishment on the men who have become like wine stored over-long, who say to themselves, The Lord will not do good and will not do evil.

καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξερευνήσω τὴν ιερουσαλημ μετὰ λύχνου καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καταφρονοῦντας ἐπὶ τὰ φυλάγματα αὐτῶν οἱ λέγοντες ἐν ταῖς καρδί αις αὐτῶν οὐ μὴ ἀγαθοποιήσῃ κύριος οὐδ' οὐ μὴ κακώσῃ

13 És gazdagságuk prédává lesz, házaik pedig pusztává. Építnek házakat, de nem lakják, és plántálnak szõlõket, de nem iszszák azoknak borát.

And their wealth will be violently taken away, and their houses will be made waste: they will go on building houses and never living in them, and planting vine-gardens but not drinking the wine from them.

καὶ ἔσται ἡ δύναμις αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ οὐ μὴ κατοικήσουσιν ἐν αὐταῖς καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶνας κα ὶ οὐ μὴ πίωσιν τὸν οἶνον αὐτῶν

14 Közel van az Úrnak nagy napja, közel van és igen siet; az Úr napjának szava keserves, kiáltoz azon a hõs [is.]

The great day of the Lord is near, it is near and coming very quickly; the bitter day of the Lord is near, coming on more quickly than a man of war.

ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα κυρίου ἡ μεγάλη ἐγγὺς καὶ ταχεῖα σφόδρα φωνὴ ἡμέρας κυρίου πικρὰ καὶ σκληρά τέτακται δυνατή

15 Haragnak napja az a nap, szorongatásnak és nyomorúságnak napja; pusztításnak és pusztulásnak napja; sötétségnek és homálynak napja; felhõnek és borúnak napja.

That day is a day of wrath, a day of trouble and sorrow, a day of wasting and destruction, a day of dark night and deep shade, a day of cloud and thick dark.

ἡμέρα ὀργῆς ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἡμέρα θλίψεως καὶ ἀνάγκης ἡμέρα ἀωρίας καὶ ἀφανισμοῦ ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου ἡμέρα νεφέλης καὶ ὁμίχλης

16 Kürtnek és tárogatónak napja a megerõsített városok ellen és a büszke tornyok ellen!

A day of sounding the horn and the war-cry against the walled towns and the high towers.

ἡμέρα σάλπιγγος καὶ κραυγῆς ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς καὶ ἐπὶ τὰς γωνίας τὰς ὑψηλάς

17 És megszorongatom az embereket és járnak, mint a vakok, mert vétkeztek az Úr ellen, és kiontatik vérök, mint a por, és testök, mint szemét.

And I will send trouble on men so that they will go about like the blind, because they have done evil against the Lord: and their blood will be drained out like dust, and their strength like waste.

καὶ ἐκθλίψω τοὺς ἀνθρώπους καὶ πορεύσονται ὡς τυφλοί ὅτι τῷ κυρίῳ ἐξήμαρτον καὶ ἐκχεεῖ τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς χοῦν καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ὡς βόλβιτα

18 Sem ezüstjök, sem aranyuk nem szabadíthatja meg õket az Úr haragjának napján, és az õ féltõ szeretetének tüze megemészti az egész földet; mert véget vet, bizony hirtelen vet véget e föld minden lakosának.

Even their silver and their gold will not be able to keep them safe in the day of the Lord's wrath; but all the land will be burned up in the fire of his bitter wrath: for he will put an end, even suddenly, to all who are living in the land.

καὶ τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ μὴ δύνηται ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου καὶ ἐν πυρὶ ζήλους αὐτοῦ καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ διότι συντέλειαν κ αὶ σπουδὴν ποιήσει ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν

1 Térjetek eszetekre, s eszméljetek fel, ti, arczátlan nemzet,
Come together, make everyone come together, O nation without shame;
συνάχθητε καὶ συνδέθητε τὸ ἔθνος τὸ ἀπαίδευτον

2 Mielõtt szûlne a végzés (mint a polyva száll tova az a nap!); míg rátok nem jön az Úr haragjának tüze, míg rátok nem jön az Úr haragjának napja!
Before the Lord sends you violently away in flight like the waste from the grain; before the burning wrath of the Lord comes on you, before the day of the Lord's wrath comes on you.
πρὸ τοῦ γενέσθαι ὑμᾶς ὡς ἄνθος παραπορευόμενον πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ὀργὴν κυρίου πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ἡμέραν θυμοῦ κυρίου

3 Keressétek az Urat mindnyájan e föld alázatosai, a kik az õ ítélete szerint cselekesztek; keressétek az igazságot, keressétek az alázatosságot: talán megoltalmaztattok az Úr haragjának napján!
Make search for the Lord, all you quiet ones of the earth, who have done what is right in his eyes; make search for righteousness and a quiet heart: it may be that you will be safely covered in the day of the Lord's wrath.
ζητήσατε τὸν κύριον πάντες ταπεινοὶ γῆς κρίμα ἐργάζεσθε καὶ δικαιοσύνην ζητήσατε καὶ ἀποκρίνεσθε αὐτά ὅπως σκεπασθῆτε ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου

4 Mert elhagyottá lesz Gáza, Askelon pedig pusztasággá; Asdódot délben ûzik el, és Ekron kiirtatik.
For Gaza will be given up and Ashkelon will become waste: they will send Ashdod out in the middle of the day, and Ekron will be uprooted.
διότι γάζα διηρπασμένη ἔσται καὶ ἀσκαλὼν ἔσται εἰς ἀφανισμόν καὶ ἄζωτος μεσημβρίας ἐκριφήσεται καὶ ακκαρων ἐκριζωθήσεται

5 Jaj a tenger vidékén lakóknak, a Kereteusok nemzetségének! Az Úr igéje ellened van, te Kanaán, Filiszteusok földje; elpusztítalak téged, lakatlanná leszel.
Sorrow to the people living by the sea, the nation of the Cherethites! The word of the Lord is against you, O Canaan, the land of the Philistines; I will send destruction on you till there is no one living in you.
οὐαὶ οἱ κατοικοῦντες τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης πάροικοι κρητῶν λόγος κυρίου ἐφ' ὑμᾶς χαναων γῆ ἀλλοφύλων καὶ ἀπολῶ ὑμᾶς ἐκ κατοικίας

6 És a tenger vidéke legelõkké, pásztorok tanyáivá és juhoknak aklaivá lészen.
And the land by the sea will be grass-land, with houses for keepers of sheep and walled places for flocks.
καὶ ἔσται κρήτη νομὴ ποιμνίων καὶ μάνδρα προβάτων

7 És [az a] vidék a Júda házának maradékáé lesz, õk legeltetnek azon; estére Askelon házaiban heverésznek, mert meglátogatja õket az Úr, az õ Istenök, és visszahozza az õ foglyaikat.
The land by the sea will be for the rest of the children of Judah; by the sea they will give their flocks food: in the houses of Ashkelon they will take their rest in the evening; for the Lord their God will take them in hand and their fate will be changed.
καὶ ἔσται τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης τοῖς καταλοίποις οἴκου ιουδα ἐπ' αὐτοὺς νεμήσονται ἐν τοῖς οἴκοις ἀσκαλῶνος δείλης καταλύσουσιν ἀπὸ προσώπου υἱῶν ιουδα ὅτι ἐπέσκε πται αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν καὶ ἀπέστρεψε τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν

8 Hallottam Moáb gyalázkodását és Ammon fiainak szidalmait, a melyekkel gyalázták népemet, és felfuvalkodtak az õ határok ellen.
My ears have been open to the bitter words of Moab and the words of shame of the children of Ammon, which they have said against my people, lifting themselves up against the limit of their land.
ἤκουσα ὀνειδισμοὺς μωαβ καὶ κονδυλισμοὺς υἱῶν αμμων ἐν οἷς ὠνείδιζον τὸν λαόν μου καὶ ἐμεγαλύνοντο ἐπὶ τὰ ὅριά μου

9 Azért élek én, mond a Seregeknek Ura, Izráelnek Istene, hogy Moáb olyanná lészen, mint Sodoma, Ammon fiai pedig, mint Gomora: tövistermõ föld, só-telep és pusztaság örökre; népem maradéka prédálja fel õket, és nemzetségem ivadékai bírják majd õket.
For this cause, by my life, says the Lord of armies, the God of Israel, truly Moab will become like Sodom and the children of Ammon like Gomorrah, given up to waste plants and salt pools and unpeopled for ever: the rest of my people will take their property, the overflow of my nation will take their heritage.
διὰ τοῦτο ζῶ ἐγώ λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ισραηλ διότι μωαβ ὡς σοδομα ἔσται καὶ οἱ υἱοὶ αμμων ὡς γομορρα καὶ δαμασκὸς ἐκλελειμμένη ὡς θιμωνιὰ ἅλωνος καὶ ἠφ ανισμένη εἰς τὸν αἰῶνα καὶ οἱ κατάλοιποι λαοῦ μου διαρπῶνται αὐτούς καὶ οἱ κατάλοιποι ἔθνους μου κληρονομήσουσιν αὐτούς

10 Ez [esik meg] rajtok az õ kevélységökért, a miért gyalázkodtak és felfuvalkodtak a Seregek Urának népe ellen.
This will be their fate because of their pride, because they have said evil, lifting themselves up against the people of the Lord of armies.
αὕτη αὐτοῖς ἀντὶ τῆς ὕβρεως αὐτῶν διότι ὠνείδισαν καὶ ἐμεγαλύνθησαν ἐπὶ τὸν κύριον τὸν παντοκράτορα

11 Rettenetes lesz az Úr ellenök, mert elfogyatja a földnek minden istenét, és néki hódol majd kiki a maga lakhelyén, a pogányoknak is minden szigete.
The Lord will let himself be seen by them: for he will make all the gods of the earth feeble; and men will go down before him in worship, everyone from his place, even all the sea-lands of the nations.
ἐπιφανήσεται κύριος ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξολεθρεύσει πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕκαστος ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ πᾶσαι αἱ νῆσοι τῶν ἐθνῶν

12 Ti is, kúsiak! Fegyverem öli meg õket.
And you Ethiopians will be put to death by my sword.
καὶ ὑμεῖς αἰθίοπες τραυματίαι ῥομφαίας μού ἐστε

13 És kinyújtja kezét észak felé, és elveszti Assiriát, Ninivét pusztasággá teszi, kietlenné, mint egy sivatag.
And his hand will be stretched out against the north, for the destruction of Assyria; and he will make Nineveh unpeopled and dry like the waste land.
καὶ ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἀπολεῖ τὸν ἀσσύριον καὶ θήσει τὴν νινευη εἰς ἀφανισμὸν ἄνυδρον ὡς ἔρημον

14 És nyájak heverésznek bensejében, mindenféle állatok serege: pelikán és sündisznó hálnak párkányain, az ablakban [azoknak] szava hangzik, a küszöbön omladék lészen, mert lefosztatott a czédrus!
And herds will take their rest in the middle of her, all the beasts of the valley: the pelican and the porcupine will make their living-places on the tops of its pillars; the owl will be crying in the window; the raven will be seen on the doorstep.
καὶ νεμήσονται ἐν μέσῳ αὐτῆς ποίμνια καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ χαμαιλέοντες καὶ ἐχῖνοι ἐν τοῖς φατνώμασιν αὐτῆς κοιτασθήσονται καὶ θηρία φωνήσει ἐν τοῖς διορύγμα σιν αὐτῆς κόρακες ἐν τοῖς πυλῶσιν αὐτῆς διότι κέδρος τὸ ἀνάστημα αὐτῆς

15 Ímé, a víg város, a bátorságban lakozó, a mely ezt mondja vala szívében: Én vagyok és nincs kívülem más! milyen pusztasággá lõn, vadak tanyájává, a ki átmegy rajta, mind süvöltöz és csapkodja kezét.
This is the town which was full of joy, living without fear of danger, saying in her heart, I am, and there is no other: how has she been made waste, a place for beasts to take their rest in! everyone who goes by her will make hisses, waving his hand.
αὕτη ἡ πόλις ἡ φαυλίστρια ἡ κατοικοῦσα ἐπ' ἐλπίδι ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς ἐγώ εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν μετ' ἐμὲ ἔτι πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμόν νομὴ θηρίων πᾶς ὁ διαπορευόμεν ος δι' αὐτῆς συριεῖ καὶ κινήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ

1 Jaj az ellenszegülõnek és undoknak, az erõszakos városnak!
Sorrow to her who is uncontrolled and unclean, the cruel town!
ὦ ἡ ἐπιφανὴς καὶ ἀπολελυτρωμένη ἡ πόλις ἡ περιστερά

2 Nem hallgatott a szóra, nem fogadta a fenyítéket, nem bízott az Úrban, Istenéhez nem közelített!
She gave no attention to the voice, she had no use for teaching, she put no faith in the Lord, she did not come near to her God.
οὐκ εἰσήκουσεν φωνῆς οὐκ ἐδέξατο παιδείαν ἐπὶ τῷ κυρίῳ οὐκ ἐπεποίθει καὶ πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς οὐκ ἤγγισεν

3 Fejedelmei [olyanok] benne, [mint] az ordító oroszlánok, birái, [mint] az estve [járó] farkasok, nem hagynak reggelre a csonton.
Her rulers are like loud-voiced lions in her; her judges are wolves of the evening, crushing up the bones before the morning.
οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὡς λέοντες ὠρυόμενοι οἱ κριταὶ αὐτῆς ὡς λύκοι τῆς ἀραβίας οὐχ ὑπελίποντο εἰς τὸ πρωί

4 Prófétái hivalkodók, hitetõ férfiak; papjai megfertéztetik a szent helyet, erõszakot tesznek a törvényen.
Her prophets are good-for-nothing persons, full of deceit: her priests have made the holy place unclean and have gone violently against the law.
οἱ προφῆται αὐτῆς πνευματοφόροι ἄνδρες καταφρονηταί οἱ ἱερεῖς αὐτῆς βεβηλοῦσιν τὰ ἅγια καὶ ἀσεβοῦσιν νόμον

5 Az Úr igaz õ benne, nem cselekszik hamisságot; reggelrõl reggelre napfényre hozza ítéletét; nem mulasztja el: de nem ismeri a szégyent a gonosz!
The Lord in her is upright; he will not do evil; every morning he lets his righteousness be seen, he is unchanging; but the evil-doer has no sense of shame.
ὁ δὲ κύριος δίκαιος ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ οὐ μὴ ποιήσῃ ἄδικον πρωὶ πρωὶ δώσει κρίμα αὐτοῦ εἰς φῶς καὶ οὐκ ἀπεκρύβη καὶ οὐκ ἔγνω ἀδικίαν ἐν ἀπαιτήσει καὶ οὐκ εἰς νεῖκος ἀδι κίαν

6 Nemzeteket irtottam ki; elpusztultak tornyaik; feldúltam falvaikat, nincs, a ki átmenjen rajtok; elromboltattak városaik, egy ember sincs bennök, nincsen lakosuk!

I have had the nations cut off, their towers are broken down; I have made their streets a waste so that no one goes through them: destruction has overtaken their towns, so that there is no man living in them.

ἐν διαφθορᾷ κατέσπασα ὑπερηφάνους ἠφανίσθησαν γωνίαι αὐτῶν ἐξερημώσω τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὸ παράπαν τοῦ μὴ διοδεύειν ἐξέλιπον αἱ πόλεις αὐτῶν παρὰ τὸ μηδένα ὑπάρχεν μηδὲ κατοικεῖν

7 Mondtam: Csak félj engem, vedd fel a fenyítéket (akkor nem irtatott volna ki lakhelye; mindaz, a mit felõle végeztem): mégis mihelyt felvirradtak, rosszra indították minden cselekedetöket.

I said, Certainly you will go in fear of me, and come under my training, so that whatever I may send on her may not be cut off before her eyes: but they got up early and made all their works evil.

εἶπα πλὴν φοβεῖσθέ με καὶ δέξασθε παιδείαν καὶ οὐ μὴ ἐξολεθρευθῆτε ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτῆς πάντα ὅσα ἐξεδίκησα ἐπ' αὐτήν ἑτοιμάζου ὄρθρισον διέφθαρται πᾶσα ἡ ἐπιφυλλὶς αὐτῶν

8 Azért várjatok rám, azt mondja az Úr, míg prédára kelek; mert elvégeztem, hogy egybegyûjtöm a népeket, hogy összeszedem az országokat, hogy kiöntsem rájok búsulásomat, haragomnak egész hevét, mert gerjedezésem tüzében emésztetik meg az egész föld!

For this reason, go on waiting for me, says the Lord, till the day when I come up as a witness: for my purpose is to send for the nations and to get the kingdoms together, so that I may let loose on them my passion, even all my burning wrath: for all the earth will be burned up in the fire of my bitter passion.

διὰ τοῦτο ὑπόμεινόν με λέγει κύριος εἰς ἡμέραν ἀναστάσεώς μου εἰς μαρτύριον διότι τὸ κρίμα μου εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν τοῦ εἰσδέξασθαι βασιλεῖς τοῦ ἐκχέαι ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν ὀργὴν θυμοῦ μου διότι ἐν πυρὶ ζήλους μου καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ

9 Akkor változtatom majd a népek ajkát tisztává, hogy mind segítségül hívják az Úr nevét, hogy egy akarattal szolgálják õt.

For then I will give the people a clean language, so that they may all make prayer to the Lord and be his servants with one mind.

ὅτι τότε μεταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλῶσσαν εἰς γενεὰν αὐτῆς τοῦ ἐπικαλεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ δουλεύειν αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν ἕνα

10 Kús folyóvizein túlról hozzák imádóim, szétszórt népemnek leányai ételáldozatomat nékem.

From over the rivers of Ethiopia, and from the sides of the north, they will come to me with an offering.

ἐκ περάτων ποταμῶν αἰθιοπίας οἴσουσιν θυσίας μοι

11 Azon a napon nem szégyenülsz meg egyetlen cselekedetért sem, a melyekkel vétkeztél ellenem; mert akkor eltávolítom körödbõl azokat, a kik kérkedve örvendeznek benned, és nem kevélykedel többé az én szent hegyemen.

In that day you will have no shame on account of all the things in which you did evil against me: for then I will take away from among you those who were lifted up in pride, and you will no longer be lifted up with pride in my holy mountain.

ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐ μὴ καταισχυνθῇς ἐκ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων σου ὧν ἠσέβησας εἰς ἐμέ ὅτι τότε περιελῶ ἀπὸ σοῦ τὰ φαυλίσματα τῆς ὕβρεώς σου καὶ οὐκέτι μὴ προσθῇς τοῦ μεγαλαυχῆσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου

12 És marasztok közötted nyomorult és szegény népet, a kik bíznak az Úr nevében.

But I will still have among you a quiet and poor people, and they will put their faith in the name of the Lord.

καὶ ὑπολείψομαι ἐν σοὶ λαὸν πραῢν καὶ ταπεινόν καὶ εὐλαβηθήσονται ἀπὸ τοῦ ὀνόματος κυρίου

13 Izráel maradéka nem cselekszik hamisságot, nem szól hazugságot, és nem találtatik szájában álnokságnak nyelve, hanem legelésznek és lenyugosznak és nem lesz a ki felrettentse [õket.

The rest of Israel will do no evil and say no false words; the tongue of deceit will not be seen in their mouth: for they will take their food and their rest, and no one will be a cause of fear to them.

οἱ κατάλοιποι τοῦ ισραηλ καὶ οὐ ποιήσουσιν ἀδικίαν καὶ οὐ λαλήσουσιν μάταια καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν γλῶσσα δολία διότι αὐτοὶ νεμήσονται καὶ κοιτασθήσονται καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς

14 Énekelj Sionnak leánya, harsogj Izráel, örvendj és teljes szívvel vígadj Jeruzsálem leánya!

Make melody, O daughter of Zion; give a loud cry, O Israel; be glad and let your heart be full of joy, O daughter of Jerusalem.

χαῖρε σφόδρα θύγατερ σιων κήρυσσε θύγατερ ιερουσαλημ εὐφραίνου καὶ κατατέρπου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου θύγατερ ιερουσαλημ

15 Megváltoztatta az Úr a te ítéletedet, elfordította ellenségedet; Izráel királya, az Úr, közötted van, nem látsz többé gonoszt!
The Lord has taken away those who were judging you, he has sent your haters far away: the King of Israel, even the Lord, is among you: you will have no more fear of evil.
περιεῖλεν κύριος τὰ ἀδικήματά σου λελύτρωταί σε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου βασιλεὺς ισραηλ κύριος ἐν μέσῳ σου οὐκ ὄψῃ κακὰ οὐκέτι

16 Azon a napon ezt mondják Jeruzsálemnek: Ne félj! Ne lankadjanak kezeid Sion!
In that day it will be said to Jerusalem, Have no fear: O Zion, let not your hands be feeble.
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐρεῖ κύριος τῇ ιερουσαλημ θάρσει σιων μὴ παρείσθωσαν αἱ χεῖρές σου

17 Az Úr, a te Istened közötted van; erõs õ, megtart; örül te rajtad örömmel, hallgat az õ szerelmében, énekléssel örvendez néked.
The Lord your God is among you, as a strong saviour: he will be glad over you with joy, he will make his love new again, he will make a song of joy over you as in the time of a holy feast.
κύριος ὁ θεός σου ἐν σοί δυνατὸς σώσει σε ἐπάξει ἐπὶ σὲ εὐφροσύνην καὶ καινιεῖ σε ἐν τῇ ἀγαπήσει αὐτοῦ καὶ εὐφρανθήσεται ἐπὶ σὲ ἐν τέρψει ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς

18 Az ünnep miatt bánkódókat egybegyûjtöm, a kik közüled valók; gyalázat terhe van rajtok.
I will take away your troubles, lifting up your shame from off you.
καὶ συνάξω τοὺς συντετριμμένους οὐαί τίς ἔλαβεν ἐπ' αὐτὴν ὀνειδισμόν

19 Ímé, én elbánok minden te nyomorgatóddal abban az idõben, és megtartom a sántát, és összeszedem a szétszórtakat, és híresekké és nevesekké teszem õket az õ gyalázatjoknak egész földén.
See, at that time I will put an end to all who have been troubling you: I will give salvation to her whose steps are uncertain, and get together her who has been sent in flight; and I will make them a cause of praise and an honoured name in all the earth, when I let their fate be changed.
ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἐν σοὶ ἕνεκεν σοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγει κύριος καὶ σώσω τὴν ἐκπεπιεσμένην καὶ τὴν ἀπωσμένην εἰσδέξομαι καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς καύχημα καὶ ὀνομαστοὺς ἐν πάσῃ τῇ γῇ

20 Abban az idõben elhozlak titeket, és akkor összeszedlek titeket, mert nevesekké és híresekké teszlek titeket a földnek minden népe között, mikor megfordítom a ti fogságotokat a ti szemetek elõtt, azt mondja az Úr.
At that time I will make you come in, at that time I will get you together: for I will make you a name and a praise among all the peoples of the earth when I let your fate be changed before your eyes, says the Lord.
καὶ καταισχυνθήσονται ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅταν καλῶς ὑμῖν ποιήσω καὶ ἐν τῷ καιρῷ ὅταν εἰσδέξωμαι ὑμᾶς διότι δώσω ὑμᾶς ὀνομαστοὺς καὶ εἰς καύχημα ἐν πᾶσιν τοῖς λαοῖς τῆς γῆς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν λέγει κύριος .

1 Dárius király második esztendejének hatodik hónapjában, a hónapnak elsõ napján szóla az Úr Aggeus próféta által Zorobábelnek, a Sealtiél fiának, Júda fejedelmének, és Jósuának, a Jehosadák fiának, a fõpapnak, mondván:
In the second year of Darius the king, in the sixth month, on the first day of the month, came the word of the Lord by Haggai the prophet to Zerubbabel, the son of Shealtiel, ruler of Judah, and to Joshua, the son of Jehozadak, the high priest, saying,
ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ δαρείου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κύριου ἐν χειρὶ αγγαιου τοῦ προφήτου λέγων εἰπὸν δὴ πρὸς ζοροβαβελ τὸν τοῦ σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς ιουδα καὶ πρὸς ἰησοῦν τὸν τοῦ ιωσεδεκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν λέγων

2 Így szól a Seregeknek Ura, mondván: Ezt mondja e nép: Nem jött még el az idõ, az Úr háza építésének ideje!
These are the words of the Lord of armies: These people say, The time has not come for building the Lord's house.
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ λέγων ὁ λαὸς οὗτος λέγουσιν οὐχ ἥκει ὁ καιρὸς τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου

3 Az Úr pedig így szól Aggeus próféta által, mondván:
Then the word of the Lord came by Haggai the prophet, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ αγγαιου τοῦ προφήτου λέγων

4 Ideje-é néktek, hogy ti mennyezetes házakban lakozzatok, holott ez a ház romban áll?
Is it a time for you to be living in roofed houses while this house is a waste?
εἰ καιρὸς ὑμῖν μέν ἐστιν τοῦ οἰκεῖν ἐν οἴκοις ὑμῶν κοιλοστάθμοις ὁ δὲ οἶκος οὗτος ἐξηρήμωται

5 Most azért ezt mondja a Seregeknek Ura: Gondoljátok meg jól a ti útaitokat!
For this cause the Lord of armies has said, Give thought to your ways.
καὶ νῦν τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ τάξατε δὴ τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν

6 Sokat vetettetek, de keveset takartok; esztek, de meg nem elégesztek; isztok, de meg nem részegesztek; ruházkodtok, de meg nem melegesztek, a bérlõ is lyukas zacskóra bérel.
Much has been planted, but little got in; you take food, but have not enough; you take drink, but are not full; you are clothed, but no one is warm; and he who gets payment for his work, gets it to put it into a bag full of holes.
ἐσπείρατε πολλὰ καὶ εἰσηνέγκατε ὀλίγα ἐφάγετε καὶ οὐκ εἰς πλησμονὴν ἐπίετε καὶ οὐκ εἰς μέθην περιεβάλεσθε καὶ οὐκ ἐθερμάνθητε ἐν αὐτοῖς καὶ ὁ τοὺς μισθοὺς συνάγων συνήγαγεν εἰς δεσμὸν τετρυπημένον

7 Ezt mondja a Seregeknek Ura: Gondoljátok meg jól a ti útaitokat!
This is what the Lord of armies has said: Give thought to your ways.
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν

8 Menjetek fel a hegyre, és hordjatok fát, és építsétek e házat, hogy gyönyörködjem benne, és dicsõíttessem, azt mondja az Úr.
Go up to the hills and get wood and put up the house; and I will take pleasure in it and be honoured, says the Lord.
ἀνάβητε ἐπὶ τὸ ὄρος καὶ κόψατε ξύλα καὶ οἰκοδομήσατε τὸν οἶκον καὶ εὐδοκήσω ἐν αὐτῷ καὶ ἐνδοξασθήσομαι εἶπεν κύριος

9 Sokat vártatok, de ímé kevés lett; haza is hordtátok, de én ráfuvallok arra! Mi okért? azt mondja a Seregeknek Ura. Az én házamért, a mely ím romban áll, ti pedig siettek, kiki a maga házához.
You were looking for much, and it came to little; and when you got it into your house, I took it away with a breath. Why? says the Lord of armies. Because of my house which is a waste, while every man takes care of the house which is his.
ἐπεβλέψατε εἰς πολλά καὶ ἐγένετο ὀλίγα καὶ εἰσηνέχθη εἰς τὸν οἶκον καὶ ἐξεφύσησα αὐτά διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἀνθ' ὧν ὁ οἶκός μού ἐστιν ἔρημος ὑμεῖς δὲ δ ιώκετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ

10 Azért vonták meg tõletek az egek a harmatot, vonta meg a föld az õ termését.
For this cause the heaven over you is kept from giving dew, and the earth from giving her fruit.
διὰ τοῦτο ἀνέξει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ δρόσου καὶ ἡ γῆ ὑποστελεῖται τὰ ἐκφόρια αὐτῆς

11 És pusztulást rendeltem a [sík] földre és a hegyekre, a búzára és a borra, az olajra és mindarra, a mit a föld terem; sõt az emberre és a baromra és minden kézimunkára is.
And by my order no rain came on the land or on the mountains or the grain or the wine or the oil or the produce of the earth or on men or cattle or on any work of man's hands.
καὶ ἐπάξω ῥομφαίαν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ ἐπὶ τὸν σῖτον καὶ ἐπὶ τὸν οἶνον καὶ ἐπὶ τὸ ἔλαιον καὶ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη καὶ ἐπὶ πάντ ας τοὺς πόνους τῶν χειρῶν αὐτῶν

12 És meghallá Zorobábel, a Sealtiél fia, és Jósua, a Jehosadák fia, a fõpap, és a nép minden többi [tag]ja az Úrnak, az õ Istenöknek szavát és Aggeus próféta beszédeit, a miként elküldte õt az Úr, az õ Istenök, és megfélemlék a nép az Úr elõtt.
Then Zerubbabel, the son of Shealtiel, and Joshua, the son of Jehozadak, the high priest, and all the rest of the people, gave ear to the voice of the Lord their God and to the words of Haggai the prophet, because the Lord their God had sent him, and the people were in fear before the Lord.
καὶ ἤκουσεν ζοροβαβελ ὁ τοῦ σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς ιουδα καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ιωσεδεκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ πάντες οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν καὶ τῶ ν λόγων αγγαιου τοῦ προφήτου καθότι ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν πρὸς αὐτούς καὶ ἐφοβήθη ὁ λαὸς ἀπὸ προσώπου κυρίου

13 És szóla Aggeus, az Úr követe, az Úr küldetésében, mondván a népnek: Én veletek vagyok, azt mondja az Úr.
Then Haggai, whom the Lord had sent to give his words to the people, said, I am with you, says the Lord.
καὶ εἶπεν αγγαιος ὁ ἄγγελος κυρίου τῷ λαῷ ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν λέγει κύριος

14 És felindítá az Úr Zorobábelnek, a Sealtiél fiának, a Júda fejedelmének lelkét, és Jósuának, a Jehosadák fiának, a fõpapnak lelkét, és a nép minden többi [tag]jának lelkét is, és bemenének és munkálkodának a Seregek Urának, az õ Istenöknek házában.

And the spirit of Zerubbabel, the son of Shealtiel, ruler of Judah, was moved by the Lord, as was the spirit of Joshua, the son of Jehozadak, the high priest, and the spirit of all the rest of the people; and they came and did work in the house of the Lord of armies, their God.

καὶ ἐξήγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα ζοροβαβελ τοῦ σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς ιουδα καὶ τὸ πνεῦμα ἰησοῦ τοῦ ιωσεδεκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου καὶ τὸ πνεῦμα τῶν καταλοίπων παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐποίουν ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος θεοῦ αὐτῶν

15 A hatodik hónapnak huszonnegyedik napján, Dárius királynak második esztendejében.

On the twenty-fourth day of the month, in the sixth month, in the second year of Darius the king.

τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἕκτου τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ δαρείου τοῦ βασιλέως

1 A hetedik hónap huszonnegyedik napján szóla az Úr Aggeus próféta által, mondván:

In the seventh month, on the twenty-first day of the month, the word of the Lord came by Haggai the prophet, saying,

τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ μιᾷ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ αγγαιου τοῦ προφήτου λέγων

2 Szólj csak Zorobábelnek, a Sealtiél fiának, Júda fejedelmének, és Jósuának, a Jehosadák fiának, a fõpapnak, és a nép többi [tag]jainak, mondván:

Say now to Zerubbabel, the son of Shealtiel, ruler of Judah, and to Joshua, the son of Jehozadak, the high priest, and to the rest of the people,

εἰπὸν δὴ πρὸς ζοροβαβελ τὸν τοῦ σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς ιουδα καὶ πρὸς ἰησοῦν τὸν τοῦ ιωσεδεκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ πρὸς πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ λέγων

3 Ki van még életben köztetek, a ki látta ezt a házat az õ elsõ dicsõségében? És milyennek látjátok ti most ezt? Avagy olyan-é ez a ti szemetekben, mintha semmi volna?

Who is there still among you who saw this house in its first glory? and how do you see it now? is it not in your eyes as nothing?

τίς ἐξ ὑμῶν ὃς εἶδεν τὸν οἶκον τοῦτον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ τῇ ἔμπροσθεν καὶ πῶς ὑμεῖς βλέπετε αὐτὸν νῦν καθὼς οὐχ ὑπάρχοντα ἐνώπιον ὑμῶν

4 De most légy bátor, Zorobábel, azt mondja az Úr! Légy bátor te is, Jósua, Jehosadák fia, te fõpap, és légy bátor e földnek minden népe, azt mondja az Úr, és cselekedjétek, mert én veletek vagyok, azt mondja a Seregeknek Ura,

But now be strong, O Zerubbabel, says the Lord; and be strong, O Joshua, son of Jehozadak, the high priest; and be strong, all you people of the land, says the Lord, and get to work: for I am with you, says the Lord of armies:

καὶ νῦν κατίσχυε ζοροβαβελ λέγει κύριος καὶ κατίσχυε ἰησοῦ ὁ τοῦ ιωσεδεκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ κατισχυέτω πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς λέγει κύριος καὶ ποιεῖτε διότι μεθ' ὑμῶν ἐγώ εἰμι λέγει κύριος παντοκράτωρ

5 Az igét, a melylyel szövetségre léptem veletek, mikor kijöttetek Égyiptomból, és az én lelkem köztetek marad. Ne féljetek!

The agreement which I made with you when you came out of Egypt, and my spirit, are with you still; have no fear.

καὶ τὸ πνεῦμά μου ἐφέστηκεν ἐν μέσῳ ὑμῶν θαρσεῖτε

6 Mert ezt mondja a Seregeknek Ura: Egy kevés [idõ] van még, és én megindítom az eget és a földet, a tengert és a szárazt.

For this is what the Lord of armies has said: In a short time I will make a shaking of the heavens and the earth and the sea and the dry land;

διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείσω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν

7 És megindítok minden népet, és eljön, a kit minden népek óhajtanak, és megtöltöm e házat dicsõséggel, azt mondja a Seregeknek Ura.

And I will make a shaking of all the nations, and the desired things of all nations will come: and I will make this house full of my glory, says the Lord of armies.

καὶ συσσείσω πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἥξει τὰ ἐκλεκτὰ πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ πλήσω τὸν οἶκον τοῦτον δόξης λέγει κύριος παντοκράτωρ

8 Enyém az ezüst és enyém az arany, azt mondja a Seregeknek Ura.

The silver is mine and the gold is mine, says the Lord of armies.

ἐμὸν τὸ ἀργύριον καὶ ἐμὸν τὸ χρυσίον λέγει κύριος παντοκράτωρ

9 Nagyobb lészen e második háznak dicsõsége az elsõnél, azt mondja a Seregeknek Ura, és e helyen adok békességet, azt mondja a Seregeknek Ura.

The second glory of this house will be greater than the first, says the Lord of armies: and in this place I will give peace, says the Lord of armies.

διότι μεγάλη ἔσται ἡ δόξα τοῦ οἴκου τούτου ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ δώσω εἰρήνην λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ εἰρήνην ψυχῆς εἰς περιποίησιν παντὶ τῷ κτίζοντι τοῦ ἀναστῆσαι τὸν ναὸν τοῦτον

10 A kilenczedik hónap huszonnegyedikén, Dáriusnak második esztendejében szóla az Úr Aggeus próféta által, mondván:
On the twenty-fourth day of the ninth month, in the second year of Darius, the word of the Lord came by Haggai the prophet, saying,
τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ ἐνάτου μηνὸς ἔτους δευτέρου ἐπὶ δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς αγγαιον τὸν προφήτην λέγων

11 Ezt mondja a Seregeknek Ura: Kérdezd meg csak a papokat a törvény felõl, mondván:
These are the words of the Lord of armies: Put now a point of law to the priests, saying,
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἐπερώτησον τοὺς ἱερεῖς νόμον λέγων

12 Ha szentelt húst visz valaki az õ köntösének szárnyában, és illeti annak szárnyával a kenyeret vagy a fõzeléket, vagy a bort, vagy az olajat, vagy bármi más eleséget: vajjon szent-e az? És felelének a papok, és mondák: Nem.
If anyone has some holy flesh folded in the skirt of his robe, will bread or soup or wine or oil or any other food be made holy if touched by his skirt? And the priests answering said, No.
ἐὰν λάβῃ ἄνθρωπος κρέας ἅγιον ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ καὶ ἅψηται τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄρτου ἢ ἐψέματος ἢ οἴνου ἢ ἐλαίου ἢ παντὸς βρώματος εἰ ἁγιασθήσεται καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν οὔ

13 Aggeus pedig mondá: Ha hulla által fertõzött illeti mindezeket, tisztátalanná lesz-é? És felelének a papok, és mondák: Tisztátalanná!
Then Haggai said, Will any of these be made unclean by the touch of one who is unclean through touching a dead body? And the priests answering said, It will be made unclean.
καὶ εἶπεν αγγαιος ἐὰν ἅψηται μεμιαμμένος ἐπὶ ψυχῇ ἀπὸ παντὸς τούτων εἰ μιανθήσεται καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν μιανθήσεται

14 Aggeus pedig felele, és mondá: Épp így e nép és épp így e nemzet én elõttem, azt mondja az Úr, és épp így kezöknek minden munkája, és a mit ide felhoznak: tisztátalan az.
Then Haggai said, So is this people and so is this nation before me, says the Lord; and so is every work of their hands; and the offering they give there is unclean.
καὶ ἀπεκρίθη αγγαιος καὶ εἶπεν οὕτως ὁ λαὸς οὗτος καὶ οὕτως τὸ ἔθνος τοῦτο ἐνώπιον ἐμοῦ λέγει κύριος καὶ οὕτως πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ὃς ἐὰν ἐγγίσῃ ἐκεῖ μιανθήσεται ἕνεκεν τῶν λημμάτων αὐτῶν τῶν ὀρθρινῶν ὀδυνηθήσονται ἀπὸ προσώπου πόνων αὐτῶν καὶ ἐμισεῖτε ἐν πύλαις ἐλέγχοντας

15 Most azért jól gondoljátok meg e naptól fogva az elmultakat is, mielõtt még követ kõre tettek volna az Úr hajlékában!
And now, give thought, looking back from this day to the time before one stone was put on another in the Temple of the Lord:
καὶ νῦν θέσθε δὴ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ὑπεράνω πρὸ τοῦ θεῖναι λίθον ἐπὶ λίθον ἐν τῷ ναῷ κυρίου

16 Az elõtt elmentek a huszas garmadához, és tíz lett; elmentek a sajtóhoz, hogy ötven vederrel merítsenek, és húsz lett.
How, when anyone came to a store of twenty measures, there were only ten: when anyone went to the wine-store to get fifty vessels full, there were only twenty.
τίνες ἦτε ὅτε ἐνεβάλλετε εἰς κυψέλην κριθῆς εἴκοσι σάτα καὶ ἐγένετο κριθῆς δέκα σάτα καὶ εἰσεπορεύεσθε εἰς τὸ ὑπολήνιον ἐξαντλῆσαι πεντήκοντα μετρητάς καὶ ἐγένοντο εἴκοσι

17 Megvertelek titeket üszöggel, ragyával, és kezetek minden munkáját kõesõvel, és még sem [hajoltatok] hozzám, azt mondja az Úr. x^2.18 Jól gondoljátok hát meg e naptól fogva az elmultakat is! A kilenczedik [hónap] huszonnegyedik napjától, attól a naptól fogva, a melyen letétetett az Úr hajlékának alapja. Jól meggondoljátok!
And I sent burning and wasting and a rain of ice-drops on all the works of your hands; but still you were not turned to me, says the Lord.
ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν ἀφορίᾳ καὶ ἐν ἀνεμοφθορίᾳ καὶ ἐν χαλάζῃ πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν καὶ οὐκ ἐπεστρέψατε πρός με λέγει κύριος

19 Van-é még mag a csûrben? És bizony, a szõlõ, a füge, a gránátalma és az olajfa sem termett! E naptól fogva megáldalak.
Is the seed still in the store-house? have the vine and the fig-tree, the pomegranate and the olive-tree, still not given their fruit? from this day I will send my blessing on you.
εἰ ἔτι ἐπιγνωσθήσεται ἐπὶ τῆς ἄλω καὶ εἰ ἔτι ἡ ἄμπελος καὶ ἡ συκῆ καὶ ἡ ῥόα καὶ τὰ ξύλα τῆς ἐλαίας τὰ οὐ φέροντα καρπόν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης εὐλογήσω

20 Másodszor is szóla az Úr Aggeusnak a hónap huszonnegyedik napján, mondván:
And the word of the Lord came a second time to Haggai, on the twenty-fourth day of the month, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ δευτέρου πρὸς αγγαιον τὸν προφήτην τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς λέγων

21 Mondd meg Zorobábelnek, Júda fejedelmének: Én megindítom az eget és a földet.
Say to Zerubbabel, ruler of Judah, I will make a shaking of the heavens and the earth,
εἰπὸν πρὸς ζοροβαβελ τὸν τοῦ σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς ιουδα λέγων ἐγὼ σείω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν

22 És felforgatom az országok királyi székét, és elfogyasztom a pogány országok erejét, és felforgatom a szekeret és a benne ülõket, és lehullanak a lovak és a rajtok ülõk: kiki az õ atyjafiának fegyvere által.

Overturning the power of kingdoms; and I will send destruction on the strength of the kingdoms of the nations; by me war-carriages will be overturned with those who are in them; and the horses and the horsemen will come down, everyone by the sword of his brother.

καὶ καταστρέψω θρόνους βασιλέων καὶ ὀλεθρεύσω δύναμιν βασιλέων τῶν ἐθνῶν καὶ καταστρέψω ἅρματα καὶ ἀναβάτας καὶ καταβήσονται ἵπποι καὶ ἀναβάται αὐτῶν ἕκαστος ἐν ῥομφαίᾳ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ

23 Azon a napon, azt mondja a Seregeknek Ura, felveszlek téged Zorobábel, Sealtiélnek fia, én szolgám, azt mondja az Úr, és olyanná teszlek, mint egy pecsétgyürû, mert téged választottalak el, azt mondja a Seregeknek Ura.

In that day, says the Lord of armies, I will take you, O Zerubbabel, my servant, the son of Shealtiel, says the Lord, and will make you as a jewelled ring: for I have taken you to be mine, says the Lord of armies.

ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει κύριος παντοκράτωρ λήμψομαί σε ζοροβαβελ τὸν τοῦ σαλαθιηλ τὸν δοῦλόν μου λέγει κύριος καὶ θήσομαί σε ὡς σφραγῖδα διότι σὲ ᾑρέτισα λέγει κύριος παντοκράτωρ .

1 Dárius második esztendejében, a nyolczadik hónapban szóla az Úr Zakariáshoz, a Berekiás fiához, a ki Iddó próféta fia, mondván:

In the eighth month, in the second year of Darius, the word of the Lord came to Zechariah, the son of Berechiah, the son of Iddo the prophet, saying,

ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ ἔτους δευτέρου ἐπὶ δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ζαχαριαν τὸν τοῦ βαραχιου υἱὸν αδδω τὸν προφήτην λέγων

2 Igen megharagudott az Úr a ti atyáitokra.

The Lord has been very angry with your fathers:

ὠργίσθη κύριος ἐπὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν ὀργὴν μεγάλην

3 Mondjad azért nékik: Ezt mondja a Seregeknek Ura: Térjetek hozzám, szól a Seregeknek Ura, és hozzátok térek, mond a Seregeknek Ura.

And you are to say to them, These are the words of the Lord of armies: Come back to me, says the Lord of armies, and I will come back to you.

καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἐπιστρέψατε πρός με καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς λέγει κύριος

4 Ne legyetek olyanok, mint atyáitok, a kikhez az elébbi próféták kiáltottak, mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura: Térjetek meg kérlek a ti gonosz útaitokról, és a ti gonosz cselekedeteitekbõl, de nem hallgattak meg, és nem figyelmeztek reám, szól az Úr.

Be not like your fathers, to whom the voice of the earlier prophets came, saying, Be turned now from your evil ways and from your evil doings: but they did not give ear to me or take note, says the Lord.

καὶ μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν οἷς ἐνεκάλεσαν αὐτοῖς οἱ προφῆται οἱ ἔμπροσθεν λέγοντες τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν τῶν πονηρῶν καὶ οὐ προσέσχον τοῦ εἰσακοῦσαί μου λέγει κύριος

5 Atyáitok? Hol vannak õk? És a próféták örökké élnek-é?

Your fathers, where are they? and the prophets, do they go on living for ever?

οἱ πατέρες ὑμῶν ποῦ εἰσιν καὶ οἱ προφῆται μὴ τὸν αἰῶνα ζήσονται

6 De az én beszédeim és végzéseim, a melyeket szolgáim, a próféták által hirdettem: nem beteljesedtek-é a ti atyáitokon? És megtértek és azt mondták: A mint elhatározta vala a Seregeknek Ura, hogy a mi útaink és cselekedeteink szerint bánik velünk: úgy bánt velünk.

But my words and my orders, which I gave to my servants the prophets, have they not overtaken your fathers? and turning back they said, As it was the purpose of the Lord of armies to do to us, in reward for our ways and our doings, so has he done.

πλὴν τοὺς λόγους μου καὶ τὰ νόμιμά μου δέχεσθε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ἐν πνεύματί μου τοῖς δούλοις μου τοῖς προφήταις οἳ κατελάβοσαν τοὺς πατέρας ὑμῶν καὶ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν καθὼς παρατέτακται κύριος παντοκράτωρ τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν οὕτως ἐποίησεν ὑμῖν

7 A tizenegyedik hónapnak, azaz a Sebat hónapnak huszonnegyedik napján, Dáriusnak második esztendejében, szóla az Úr Zakariáshoz, a Berekiás fiához, a ki Iddó próféta fia, mondván:

On the twenty-fourth day of the eleventh month, the month Shebat, in the second year of Darius, the word of the Lord came to Zechariah, the son of Berechiah, the son of Iddo the prophet, saying,

τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τῷ ἑνδεκάτῳ μηνί οὗτός ἐστιν ὁ μὴν σαβατ ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ζαχαριαν τὸν τοῦ βαραχιου υἱὸν αδδω τὸν προφήτην λέγων

8 Látám éjszaka, hogy ímé, egy férfiú veres lovon ül vala, és áll vala a mirtus-fák között, a melyek egy árnyas völgyben valának; háta megett pedig veres, tarka és fehér lovak.
I saw in the night a man on a red horse, between the mountains in the valley, and at his back were horses, red, black, white, and of mixed colours.
ἑώρακα τὴν νύκτα καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ἵππον πυρρόν καὶ οὗτος εἱστήκει ἀνὰ μέσον τῶν δύο ὀρέων τῶν κατασκίων καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἵπποι πυρροὶ καὶ ψαροὶ καὶ ποικίλοι καὶ λευκοί

9 És mondám: Mik ezek Uram? És mondá nékem az angyal, a ki beszél vala nékem: Én megmutatom néked: mik ezek.
Then I said, O my lord, what are these? And the angel who was talking to me said to me, I will make clear to you what they are.
καὶ εἶπα τί οὗτοι κύριε καὶ εἶπεν πρός με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί ἐγὼ δείξω σοι τί ἐστιν ταῦτα

10 Akkor felele az a férfiú, a ki a mirtus-fák között áll vala, és mondá: Azok ezek, a kiket az Úr küldött, hogy járják be e földet;
And the man who was between the mountains, answering me, said, These are those whom the Lord has sent to go up and down through the earth.
καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐφεστηκὼς ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπεν πρός με οὗτοί εἰσιν οὓς ἐξαπέσταλκεν κύριος τοῦ περιοδεῦσαι τὴν γῆν

11 És felelének az Úr angyalának, a ki a mirtus-fák között áll vala, és mondák: Bejártuk a földet, és ímé, az egész föld vesztegel és nyugodt.
And the man who was between the mountains, answering, said to the angel of the Lord, We have gone up and down through the earth, and all the earth is quiet and at rest.
καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἀγγέλῳ κυρίου τῷ ἐφεστῶτι ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπον περιωδεύκαμεν πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ κατοικεῖται καὶ ἡσυχάζει

12 Az Úr angyala pedig felele, és mondá: Seregeknek Ura! Meddig nem könyörülsz még Jeruzsálemen és Júdának városain, a melyekre haragszol immár hetven esztendõ óta?
Then the angel of the Lord, answering, said, O Lord of armies, how long will it be before you have mercy on Jerusalem and on the towns of Judah against which your wrath has been burning for seventy years?
καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπεν κύριε παντοκράτωρ ἕως τίνος οὐ μὴ ἐλεήσῃς τὴν ιερουσαλημ καὶ τὰς πόλεις ιουδα ἃς ὑπερεῖδες τοῦτο ἑβδομηκοστὸν ἔτος

13 És nyájas szavakkal, vígasztaló szókkal felele az Úr az angyalnak, a ki beszél vala velem.
And the Lord gave an answer in good and comforting words to the angel who was talking to me.
καὶ ἀπεκρίθη κύριος παντοκράτωρ τῷ ἀγγέλῳ τῷ λαλοῦντι ἐν ἐμοὶ ῥήματα καλὰ καὶ λόγους παρακλητικούς

14 És mondá nékem az angyal, a ki beszél vala velem: Kiálts, ezt mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura: szeretem Jeruzsálemet és a Siont nagy szeretettel!
And the angel who was talking to me said to me, Let your voice be loud and say, These are the words of the Lord of armies: I am greatly moved about the fate of Jerusalem and of Zion.
καὶ εἶπεν πρός με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί ἀνάκραγε λέγων τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἐζήλωκα τὴν ιερουσαλημ καὶ τὴν σιων ζῆλον μέγαν

15 De nagy haraggal haragszom én a hivalkodó népekre, a kikre kevéssé haragudtam [ugyan,] de õk gonoszra törtek.
And I am very angry with the nations who are living untroubled: for when I was only a little angry, they made the evil worse.
καὶ ὀργὴν μεγάλην ἐγὼ ὀργίζομαι ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ συνεπιτιθέμενα ἀνθ' ὧν ἐγὼ μὲν ὠργίσθην ὀλίγα αὐτοὶ δὲ συνεπέθεντο εἰς κακά

16 Azt mondja azért az Úr: könyörületességgel fordulok Jeruzsálemhez; benne építtetik meg az én házam, szól a Seregeknek Ura, és mérõzsinór nyujtatik ki Jeruzsálem felett.
So this is what the Lord has said: I have come back to Jerusalem with mercies; my house is to be put up in her, says the Lord of armies, and a line is to be stretched out over Jerusalem.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπιστρέψω ἐπὶ ιερουσαλημ ἐν οἰκτιρμῷ καὶ ὁ οἶκός μου ἀνοικοδομηθήσεται ἐν αὐτῇ λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ μέτρον ἐκταθήσεται ἐπὶ ιερουσαλημ ἔτι

17 Mégis kiálts, mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura: Bõvelkedni fognak még városaim a jóban, mert megvígasztalja még az Úr a Siont, és magáévá fogadja még Jeruzsálemet!
And again let your voice be loud and say, This is what the Lord of armies has said: My towns will again be overflowing with good things, and again the Lord will give comfort to Zion and take Jerusalem for himself.
καὶ εἶπεν πρός με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί ἀνάκραγε λέγων τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἔτι διαχυθήσονται πόλεις ἐν ἀγαθοῖς καὶ ἐλεήσει κύριος ἔτι τὴν σιων καὶ αἱρετιεῖ ἔτι τὴν ιερουσαλημ

1 Felemelém ismét szemeimet, és ímé, láték egy férfiút és a kezében mérõ- kötelet.
\1:18\And lifting up my eyes I saw four horns.
καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ τέσσαρα κέρατα

2 És mondám: Hová mégy te? És mondá nékem: Megmérni Jeruzsálemet, hogy lássam: mennyi a széle és mennyi a hossza?
\1:19\And I said to the angel who was talking to me, What are these? And he said to me, These are the horns which have sent Judah, Israel, and Jerusalem in flight.
καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί τί ἐστιν ταῦτα κύριε καὶ εἶπεν πρός με ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν ιουδαν καὶ τὸν ισραηλ

3 És ímé, az angyal, a ki beszél vala velem, kijöve, és más angyal [is] kijöve eléje.
\1:20\And the Lord gave me a vision of four metal-workers.
καὶ ἔδειξέν μοι κύριος τέσσαρας τέκτονας

4 És monda annak: Fuss, és szólj e gyermekhez, mondván: Kerítetlenül fogják lakni Jeruzsálemet a benne levõ emberek és barmok sokasága miatt.
\1:21\Then I said, What have these come to do? And he said, These are the horns which sent Judah in flight, and kept him from lifting up his head: but these men have come to send fear on them and to put down the nations who are lifting up their horns against the land of Judah to send it in flight.
καὶ εἶπα τί οὗτοι ἔρχονται ποιῆσαι καὶ εἶπεν πρός με ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν ιουδαν καὶ τὸν ισραηλ κατέαξαν καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἦρεν κεφαλήν καὶ εἰσῆλθον οὗτοι τοῦ ὀξῦναι αὐτὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν τὰ τέσσαρα κέρατα τὰ ἔθνη τὰ ἐπαιρόμενα κέρας ἐπὶ τὴν γῆν κυρίου τοῦ διασκορπίσαι αὐτήν

5 Én pedig, szól az Úr, tûz-fal leszek körülötte és megdicsõítem magamat õ benne!
\2:1\And lifting up my eyes, I saw a man with a measuring-line in his hand.
καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ σχοινίον γεωμετρικόν

6 Jaj, jaj! Fussatok ki az északi földrõl, így szól az Úr, mert az ég négy szele felé szórtalak szét titeket, szól az Úr.
\2:2\And I said to him, Where are you going? And he said to me, To take the measure of Jerusalem, to see how wide and how long it is.
καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν ποῦ σὺ πορεύῃ καὶ εἶπεν πρός με διαμετρῆσαι τὴν ιερουσαλημ τοῦ ἰδεῖν πηλίκον τὸ πλάτος αὐτῆς ἐστιν καὶ πηλίκον τὸ μῆκος

7 Jaj Sion! Szabadítsd ki magadat, ki Babilon leányánál lakozol.
\2:3\And the angel who was talking to me went out, and another angel went out, and, meeting him,
καὶ ἰδοὺ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ εἱστήκει καὶ ἄγγελος ἕτερος ἐξεπορεύετο εἰς συνάντησιν αὐτῷ

8 Mert így szól a Seregeknek Ura: Dicsõség után küldött engem a pogányokhoz, a kik fosztogatnak titeket, mert a ki titeket bánt, az õ szemefényét bántja.
\2:4\Said to him, Go quickly and say to this young man, Jerusalem will be an unwalled town, because of the great number of men and cattle in her.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν λέγων δράμε καὶ λάλησον πρὸς τὸν νεανίαν ἐκεῖνον λέγων κατακάρπως κατοικηθήσεται ιερουσαλημ ἀπὸ πλήθους ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν ἐν μέσῳ αὐτῆς

9 Mert ímé én felemelem kezemet ellenök, és saját szolgáik prédájává lesznek, és megtudjátok, hogy a Seregeknek Ura küldött el engem.
\2:5\For I, says the Lord, will be a wall of fire round about her, and I will be the glory inside her.
καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτῇ λέγει κύριος τεῖχος πυρὸς κυκλόθεν καὶ εἰς δόξαν ἔσομαι ἐν μέσῳ αὐτῆς

10 Örülj és örvendezz, Sionnak leánya, mert ímé elmegyek és közötted lakozom! így szól az Úr.
\2:6\Ho, ho! go in flight from the land of the north, says the Lord: for I have sent you far and wide to the four winds of heaven, says the Lord.
ὦ ὦ φεύγετε ἀπὸ γῆς βορρᾶ λέγει κύριος διότι ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ συνάξω ὑμᾶς λέγει κύριος

11 És sok pogány csatlakozik azon a napon az Úrhoz, és népemmé lesznek, és közötted lakozom, és megtudod, hogy a Seregeknek Ura küldött hozzád engem.
\2:7\Ho! Zion, go in flight from danger, you who are living with the daughter of Babylon.
εἰς σιων ἀνασῴζεσθε οἱ κατοικοῦντες θυγατέρα βαβυλῶνος

12 És birtokba veszi az Úr Júdát, mint az õ osztályrészét a szent földön, és újra magáévá fogadja Jeruzsálemet.
\2:8\For this is what the Lord of armies has said: In the way of glory he has sent me to the nations which have taken your goods: for anyone touching you is touching what is most dear to him.
διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ὀπίσω δόξης ἀπέσταλκέν με ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ σκυλεύσαντα ὑμᾶς διότι ὁ ἁπτόμενος ὑμῶν ὡς ἁπτόμενος τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ

13 Hallgasson minden test az Úr elõtt: mert felkelt az õ szentséges helyérõl.
\2:9\For at the shaking of my hand over them, their goods will be taken by those who were their servants: and you will see that the Lord of armies has sent me.
διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιφέρω τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς καὶ ἔσονται σκῦλα τοῖς δουλεύουσιν αὐτοῖς καὶ γνώσεσθε διότι κύριος παντοκράτωρ ἀπέσταλκέν με

1 Azután megmutatá nékem Jósuát, a fõpapot, a ki az Úr angyala elõtt álla, és a Sátánt, a ki jobb keze felõl álla, hogy vádolja õt.
And he let me see Joshua, the high priest, in his place before the angel of the Lord, and the Satan at his right hand ready to take up a cause against him.
καὶ ἔδειξέν μοι ἰησοῦν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν ἑστῶτα πρὸ προσώπου ἀγγέλου κυρίου καὶ ὁ διάβολος εἱστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τοῦ ἀντικεῖσθαι αὐτῷ

2 És mondá az Úr a Sátánnak: Dorgáljon meg téged az Úr, te Sátán; dorgáljon meg az Úr, a ki magáévá fogadja Jeruzsálemet. Avagy nem tûzbõl kikapott üszög-é ez?
And the Lord said to the Satan, May the Lord's word be sharp against you, O Satan, the word of the Lord who has taken Jerusalem for himself: is this not a burning branch pulled out of the fire?
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς τὸν διάβολον ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν σοί διάβολε καὶ ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν σοὶ ὁ ἐκλεξάμενος τὴν ιερουσαλημ οὐκ ἰδοὺ τοῦτο ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρ ός

3 Jósua pedig szennyes ruhába vala öltöztetve, és áll vala az angyal elõtt.
Now Joshua was clothed in unclean robes, and he was in his place before the angel.
καὶ ἰησοῦς ἦν ἐνδεδυμένος ἱμάτια ῥυπαρὰ καὶ εἱστήκει πρὸ προσώπου τοῦ ἀγγέλου

4 És szóla és monda az elõtte állóknak, mondván: Vegyétek le róla a szennyes ruhákat! És monda néki: Lásd! Levettem rólad a te álnokságodat, és ünnepi ruhákba öltöztetlek téged!
And he made answer and said to those who were there before him, Take the unclean robes off him, and let him be clothed in clean robes;
καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς ἑστηκότας πρὸ προσώπου αὐτοῦ λέγων ἀφέλετε τὰ ἱμάτια τὰ ῥυπαρὰ ἀπ' αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἰδοὺ ἀφῄρηκα τὰς ἀνομίας σου καὶ ἐνδύ σατε αὐτὸν ποδήρη

5 Azután mondám: Tegyenek fejére tiszta süveget! Feltevék azért fejére a tiszta süveget, és ruhákba öltöztették õt, az Úrnak angyala pedig [ott] áll vala.
And let them put a clean head-dress on his head. So they put a clean head-dress on his head, clothing him with clean robes: and to him he said, See, I have taken your sin away from you.
καὶ ἐπίθετε κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια καὶ ἐπέθηκαν κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου εἱστήκει

6 És bizonyságot tõn az Úrnak angyala Jósuának, mondván:
And the angel of the Lord made a statement to Joshua, and said,
καὶ διεμαρτύρατο ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς ἰησοῦν λέγων

7 Ezt mondja a Seregeknek Ura: Ha az én útaimban jársz, és ha parancsolataimat magtartod: te is ítélõje leszel az én házamnak, sõt õrizni fogod az én pitvaraimat, és ki- s bejárást engedek néked ez itt állók között.
These are the words of the Lord of armies: If you will go in my ways and keep what I have put in your care, then you will be judge over my Temple and have the care of my house, and I will give you the right to come in among those who are there.
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἐὰν ἐν ταῖς ὁδοῖς μου πορεύῃ καὶ ἐὰν τὰ προστάγματά μου φυλάξῃς καὶ σὺ διακρινεῖς τὸν οἶκόν μου καὶ ἐὰν διαφυλάξῃς καί γε τὴν αὐλήν μου καὶ δώσω σοι ἀναστρεφομένους ἐν μέσῳ τῶν ἑστηκότων τούτων

8 Halld meg Jósua, te fõpap; te és barátaid, a kik elõtted ülnek, mert jelképes férfiak ezek: Ímé, bizony elõhozom az én szolgámat, Csemetét!
Give ear now, O Joshua, the high priest, you and your friends who are seated before you; for these are men who are a sign: for see, I will let my servant the Branch be seen.
ἄκουε δή ἰησοῦ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας σὺ καὶ οἱ πλησίον σου οἱ καθήμενοι πρὸ προσώπου σου διότι ἄνδρες τερατοσκόποι εἰσί διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω τὸν δοῦλόν μου ἀνατολήν

9 Mert ímé e kõ az, a melyet Jósua elé helyezek; egy kövön hét szem; ímé, én faragom annak faragványait, így szól a Seregeknek Ura, és eltörlöm e földnek álnokságait egy napon.
For see, the stone which I have put before Joshua; on one stone are seven eyes: see, the design cut on it will be my work, says the Lord of armies, and I will take away the sin of that land in one day.
διότι ὁ λίθος ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου ἰησοῦ ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα ἑπτὰ ὀφθαλμοί εἰσιν ἰδοὺ ἐγὼ ὀρύσσω βόθρον λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ ψηλαφήσω πᾶσαν τὴν ἀδικίαν τ ῆς γῆς ἐκείνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ

10 Azon a napon, így szól a Seregeknek Ura, kiki hívja majd a maga felebarátját a szõlõtõ alá és a fügefa alá.
In that day, says the Lord of armies, you will be one another's guests under the vine and under the fig-tree.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει κύριος παντοκράτωρ συγκαλέσετε ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ὑποκάτω ἀμπέλου καὶ ὑποκάτω συκῆς

1 Majd visszatére az angyal, a ki beszél vala velem, és felkölte engem, mint mikor valaki álmából költetik fel.
And the angel who was talking to me came again, awaking me as a man out of his sleep.
καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ ἐξήγειρέν με ὃν τρόπον ὅταν ἐξεγερθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὕπνου αὐτοῦ

2 És mondá nékem: Mit látsz te? És mondám: Látok ímé egy merõ arany gyertyatartót, tetején az olajtartója, rajta pedig annak hét szövétneke, és hét csõ a szövétnekekhez, a melyek a tetején vannak;
And he said to me, What do you see? And I said, I see a light-support, made all of gold, with its cup on the top of it and seven lights on it; and there are seven pipes to every one of the lights which are on the top of it;
καὶ εἶπεν πρός με τί σύ βλέπεις καὶ εἶπα ἑώρακα καὶ ἰδοὺ λυχνία χρυσῆ ὅλη καὶ τὸ λαμπάδιον ἐπάνω αὐτῆς καὶ ἑπτὰ λύχνοι ἐπάνω αὐτῆς καὶ ἑπτὰ ἐπαρυστρίδες τοῖς λύχνοις τοις ἵς ἐπάνω αὐτῆς

3 És mellette két olajfa: egyik az olajtartó jobb oldalán, a másik pedig annak bal oldalán.
And two olive-trees by it, one on the right side of the cup and one on the left.
καὶ δύο ἐλαῖαι ἐπάνω αὐτῆς μία ἐκ δεξιῶν τοῦ λαμπαδίου καὶ μία ἐξ εὐωνύμων

4 És felelék, és mondám az angyalnak, a ki beszél vala velem, mondván: Mik ezek, Uram?
And I made answer and said to the angel who was talking to me, What are these, my lord?
καὶ ἐπηρώτησα καὶ εἶπον πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοὶ λέγων τί ἐστιν ταῦτα κύριε

5 És felele az angyal, a ki beszél vala velem, és mondá nékem: Hát nem tudod-é, mik ezek? És mondám: Nem, Uram!
Then the angel who was talking to me, answering me, said, Have you no knowledge of what these are? And I said, No, my lord.
καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ εἶπεν πρός με οὐ γινώσκεις τί ἐστιν ταῦτα καὶ εἶπα οὐχί κύριε

6 És felele, és szóla nékem, mondván: Az Úrnak beszéde ez Zorobábelhez, mondván: Nem erõvel, sem hatalommal, hanem az én lelkemmel! azt mondja a Seregeknek Ura.
This is the word of the Lord to Zerubbabel, saying, Not by force or by power, but by my spirit, says the Lord of armies.
καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν πρός με λέγων οὗτος ὁ λόγος κυρίου πρὸς ζοροβαβελ λέγων οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλῃ οὐδὲ ἐν ἰσχύι ἀλλ' ἢ ἐν πνεύματί μου λέγει κύριος παντοκράτωρ

7 Ki vagy te, te nagy hegy? Lapálylyá [leszel] Zorobábel elõtt, és felviszi a csúcs-követ, [és ilyen] kiáltás [támad:] Áldás, áldás reá!
Who are you, O great mountain? before Zerubbabel you will become level: and he will let all see the headstone, with cries of Grace, grace, to it.
τίς εἶ σύ τὸ ὄρος τὸ μέγα πρὸ προσώπου ζοροβαβελ τοῦ κατορθῶσαι καὶ ἐξοίσω τὸν λίθον τῆς κληρονομίας ἰσότητα χάριτος χάριτα αὐτῆς

8 És szóla hozzám az Úr, mondván:
Then the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

9 A Zorobábel kezei veték meg e ház alapját, és az õ kezei végzik el azt, és megtudod, hogy a Seregeknek Ura küldött el engem hozzátok.
The hands of Zerubbabel have put the base of this house in place, and his hands will make it complete; and it will be clear to you that the Lord of armies has sent me to you.
αἱ χεῖρες ζοροβαβελ ἐθεμελίωσαν τὸν οἶκον τοῦτον καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπιτελέσουσιν αὐτόν καὶ ἐπιγνώσῃ διότι κύριος παντοκράτωρ ἐξαπέσταλκέν με πρὸς σέ

10 Mert a kik csúfolták a kicsiny kezdetet, örülni fognak, ha meglátják Zorobábel kezében az ónkövet. Hét van ilyen, az Úrnak szemei ezek, a melyek átpillantják az egész földet.
For who has had a poor opinion of the day of small things? for they will be glad when they see the weighted measuring-line in the hand of Zerubbabel. Then he said in answer to me, These seven lights are the eyes of the Lord which go quickly up and down through all the earth.
διότι τίς ἐξουδένωσεν εἰς ἡμέρας μικράς καὶ χαροῦνται καὶ ὄψονται τὸν λίθον τὸν κασσιτέρινον ἐν χειρὶ ζοροβαβελ ἑπτὰ οὗτοι ὀφθαλμοὶ κυρίου εἰσὶν οἱ ἐπιβλέποντες ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν

11 És felelék, és mondám néki: Mi ez a két olajfa a gyertyatartó jobb és bal oldalán?
And I made answer and said to him, What are these two olive-trees on the right side of the light-support and on the left?
καὶ ἀπεκρίθην καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν τί αἱ δύο ἐλαῖαι αὗται αἱ ἐκ δεξιῶν τῆς λυχνίας καὶ ἐξ εὐωνύμων

12 És másodszor is felelék, és mondám néki: Micsoda az olajfának az a két ága, a melyek a két arany csõ mellett vannak, és öntik magukból az aranyat?
And answering a second time, I said to him, What are these two olive branches, through whose gold pipes the oil is drained out?
καὶ ἐπηρώτησα ἐκ δευτέρου καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν τί οἱ δύο κλάδοι τῶν ἐλαιῶν οἱ ἐν ταῖς χερσὶν τῶν δύο μυξωτήρων τῶν χρυσῶν τῶν ἐπιχεόντων καὶ ἐπαναγόντων τὰς ἐπαρυστρίδας τὰς χρυσᾶς

13 És szóla nékem, mondván: Hát nem tudod-é, mik ezek? És mondám: Nem, Uram!
And he said in answer to me, Have you no knowledge what these are? And I said, No, my lord.
καὶ εἶπεν πρός με οὐκ οἶδας τί ἐστιν ταῦτα καὶ εἶπα οὐχί κύριε

14 És mondá nékem: Ezek ketten az olajjal felkenettek, a kik az egész föld Ura mellett állnak.
And he said, These are the two sons of oil, whose place is by the Lord of all the earth.
καὶ εἶπεν οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς πιότητος παρεστήκασιν τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς

1 Azután ismét felemelém szemeimet, és látám, hogy ímé, egy könyv repül vala.
Then again lifting up my eyes I saw a roll in flight through the air.
καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ δρέπανον πετόμενον

2 És monda nékem: Mit látsz te? És én mondám: Látok egy repülõ könyvet, húsz sing a hossza és tíz sing a széle.
And he said to me, What do you see? And I said, A roll going through the air; it is twenty cubits long and ten cubits wide.
καὶ εἶπεν πρός με τί σὺ βλέπεις καὶ εἶπα ἐγὼ ὁρῶ δρέπανον πετόμενον μῆκος πήχεων εἴκοσι καὶ πλάτος πήχεων δέκα

3 És monda nékem: Ez az átok, a mely kihat az egész föld színére; mert mindaz, a ki lop, ehhez képest fog innen kiirtatni, és mindaz, a ki [hamisan] esküszik, ehhez képest fog innen kiirtatni.
Then he said to me, This is the curse which goes out over the face of all the land: for long enough has every thief gone without punishment, and long enough has every taker of false oaths gone without punishment.
καὶ εἶπεν πρός με αὕτη ἡ ἀρὰ ἡ ἐκπορευομένη ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς διότι πᾶς ὁ κλέπτης ἐκ τούτου ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται καὶ πᾶς ὁ ἐπίορκος ἐκ τούτου ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται

4 Kibocsátom ezt, szól a Seregeknek Ura, és bemegy a lopónak házába, és annak házába, a ki hamisan esküszik az én nevemre, és ott marad annak házában, és megemészti azt, s annak fáit és köveit.
And I will send it out, says the Lord of armies, and it will go into the house of the thief and into the house of him who takes a false oath by my name: and it will be in his house, causing its complete destruction, with its woodwork and its stones.
καὶ ἐξοίσω αὐτό λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ὀμνύοντος τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ συντελέσει αὐτὸν καὶ τὰ ξύλα αὐτοῦ καὶ τοὺς λίθους αὐτοῦ

5 Majd kijöve az angyal, a ki beszél vala velem, és monda nékem: Emeld csak fel szemeidet, és lásd meg: micsoda az, a mi kijön?
And the angel who was talking to me went out and said to me, Let your eyes be lifted up now, and see the ephah which is going out.
καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ εἶπεν πρός με ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἰδὲ τί τὸ ἐκπορευόμενον τοῦτο

6 És mondám: Micsoda ez? Õ pedig mondá: Az, a mi kijön, mérõedény. És mondá: Ilyen a formájok az egész földön.
And I said, What is it? And he said, This is an ephah which is going out. And he said further, This is their evil-doing in all the land.
καὶ εἶπα τί ἐστιν καὶ εἶπεν τοῦτο τὸ μέτρον τὸ ἐκπορευόμενον καὶ εἶπεν αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ

7 És ímé, egy kerek ón-darab repül vala, és ül vala egy asszony a mérõ- edény közepében.
And I saw a round cover of lead lifted up; and a woman was seated in the middle of the ephah.
καὶ ἰδοὺ τάλαντον μολίβου ἐξαιρόμενον καὶ ἰδοὺ μία γυνὴ ἐκάθητο ἐν μέσῳ τοῦ μέτρου

8 És mondá: Ez az istentelenség. És veté ezt a mérõ-edény közepébe, a darab ónt pedig veté annak szájára.
And he said, This is Sin; and pushing her down into the ephah, he put the weight of lead on the mouth of it.
καὶ εἶπεν αὕτη ἐστὶν ἡ ἀνομία καὶ ἔρριψεν αὐτὴν ἐν μέσῳ τοῦ μέτρου καὶ ἔρριψεν τὸν λίθον τοῦ μολίβου εἰς τὸ στόμα αὐτῆς

9 És felemelém szemeimet, és látám, hogy ímé, két asszony jöve elõ, és szél vala szárnyaikban, és szárnyaik olyanok, mint az eszterágnak szárnyai, és felemelék a mérõ-edényt a föld és az ég közé.
And lifting up my eyes I saw two women coming out, and the wind was in their wings; and they had wings like the wings of a stork: and they took the ephah, lifting it up between earth and heaven.
καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ δύο γυναῖκες ἐκπορευόμεναι καὶ πνεῦμα ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν καὶ αὗται εἶχον πτέρυγας ὡς πτέρυγας ἔποπος καὶ ἀνέλαβον τὸ μέτρον ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ

10 És mondám az angyalnak, a ki beszél vala velem: Hová viszik ezek a mérõ- edényt?
And I said to the angel who was talking to me, Where are they taking the ephah?
καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί ποῦ αὗται ἀποφέρουσιν τὸ μέτρον

11 És mondá nékem: Hogy házat építsenek annak a Sineár földén, és oda erõsítsék, és ott hagyják azt a maga helyén.
And he said to me, To make a house for her in the land of Shinar: and they will make a place ready, and put her there in the place which is hers.
καὶ εἶπεν πρός με οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἰκίαν ἐν γῇ βαβυλῶνος καὶ ἑτοιμάσαι καὶ θήσουσιν αὐτὸ ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ

1 Majd megfordulék és felemelém szemeimet, és látám, hogy ímé négy szekér jön vala ki két hegy közül, és azok a hegyek ércz-hegyek.
And again lifting up my eyes I saw four war-carriages coming out from between the two mountains; and the mountains were mountains of brass.
καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ τέσσαρα ἅρματα ἐκπορευόμενα ἐκ μέσου δύο ὀρέων καὶ τὰ ὄρη ἦν ὄρη χαλκᾶ

2 Az elsõ szekérben veres lovak, a második szekérben fekete lovak;
In the first war-carriage were red horses; and in the second, black horses;
ἐν τῷ ἅρματι τῷ πρώτῳ ἵπποι πυρροί καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ δευτέρῳ ἵπποι μέλανες

3 És a harmadik szekérben fehér lovak; a negyedik szekérben pedig tarka lovak, erõsek.
And in the third, white horses; and in the fourth, horses of mixed colour.
καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ τρίτῳ ἵπποι λευκοί καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ τετάρτῳ ἵπποι ποικίλοι ψαροί

4 És megszólalék, és mondám az angyalnak, a ki beszél vala velem: Mik ezek, Uram?
And I made answer and said to the angel who was talking to me, What are these, my lord?
καὶ ἀπεκρίθην καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί τί ἐστιν ταῦτα κύριε

5 Az angyal felele, és mondá nékem: Ezek az égnek négy szele, jõnek az egész föld Ura mellett való szolgálatukból.
And the angel, answering, said to me, These go out to the four winds of heaven from their place before the Lord of all the earth.
καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ εἶπεν ταῦτά ἐστιν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ ἐκπορεύονται παραστῆναι τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς

6 A melyben a fekete lovak vannak, észak földére mennek, és a fehérek mennek utánok, a tarkák pedig a dél földére mennek;
The carriage in which are the black horses goes in the direction of the north country; the white go to the west; and those of mixed colour go in the direction of the south country.
ἐν ᾧ ἦσαν οἱ ἵπποι οἱ μέλανες ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν βορρᾶ καὶ οἱ λευκοὶ ἐξεπορεύοντο κατόπισθεν αὐτῶν καὶ οἱ ποικίλοι ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν νότου

7 Az erõsek is mennek és kivánják eljárni a földet. És mondá: Menjetek, járjátok el a földet; és eljárák a földet.
And the red ones go to the east; and they made request that they might go up and down through the earth: and he said, Go up and down through the earth. So they went up and down through the earth.
καὶ οἱ ψαροὶ ἐξεπορεύοντο καὶ ἐπέβλεπον τοῦ πορεύεσθαι τοῦ περιοδεῦσαι τὴν γῆν καὶ εἶπεν πορεύεσθε καὶ περιοδεύσατε τὴν γῆν καὶ περιώδευσαν τὴν γῆν

8 Majd híva engem, és beszéle velem, mondván: Lásd! Az észak földére menõk lecsendesíték lelkemet északnak földén.
Then crying out to me, he said, See, those who are going to the north country have given rest to the spirit of the Lord in the north country.
καὶ ἀνεβόησεν καὶ ἐλάλησεν πρός με λέγων ἰδοὺ οἱ ἐκπορευόμενοι ἐπὶ γῆν βορρᾶ ἀνέπαυσαν τὸν θυμόν μου ἐν γῇ βορρᾶ

9 És szóla az Úr hozzám, mondván:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων

10 Végy a számkivetésbõl valóktól: Heldaitól, Tóbiástól és Jedajától; és menj be azon a napon, menj be Jósiának, a Sefániás fiának házába, a kik Babilonból jöttenek,
Take the offerings of those who went away as prisoners, from Heldai, Tobijah, and Jedaiah, and from the family of Josiah, the son of Zephaniah, who have come from Babylon;
λαβὲ τὰ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας παρὰ τῶν ἀρχόντων καὶ παρὰ τῶν χρησίμων αὐτῆς καὶ παρὰ τῶν ἐπεγνωκότων αὐτὴν καὶ εἰσελεύσῃ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὸν οἶκον ιωσιου το ῦ σοφονιου τοῦ ἥκοντος ἐκ βαβυλῶνος

11 Végy ugyanis ezüstöt és aranyat, és csinálj koronákat, és tedd Jósuának, a Jehosadák fiának, a fõpapnak fejére!
And take silver and gold and make a crown and put it on the head of Zerubbabel;
καὶ λήψῃ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ποιήσεις στεφάνους καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἰησοῦ τοῦ ιωσεδεκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου

12 És szólj néki, mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura, mondván: Ímé, egy férfiú, a neve Csemete, mert csemete támad belõle, és megépíti az Úrnak templomát!
And say to him, These are the words of the Lord of armies: See, the man whose name is the Branch, under whom there will be fertile growth.
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἰδοὺ ἀνήρ ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ καὶ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον κυρίου

13 Mert õ fogja megépíteni az Úrnak templomát, és nagy lesz az õ dicsõsége, és ülni és uralkodni fog az õ székében, és pap is lesz az õ székében, és békesség tanácsa lesz kettõjük között.
And he will be the builder of the Temple of the Lord; and the glory will be his, and he will take his place as ruler on the seat of power; and Joshua will be a priest at his right hand, and between them there will be a design of peace.
καὶ αὐτὸς λήμψεται ἀρετὴν καὶ καθίεται καὶ κατάρξει ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ καὶ ἔσται ὁ ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ βουλὴ εἰρηνικὴ ἔσται ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων

14 És a koronák legyenek Hélemnek, Tóbiásnak, Jedajának és Hénnek, a Sefániás fiának emlékjelei az Úr templomában.
And the crown will be for grace to Heldai and Tobijah and Jedaiah and the son of Zephaniah, to keep their memory living in the house of the Lord.
ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσιν καὶ τοῖς χρησίμοις αὐτῆς καὶ τοῖς ἐπεγνωκόσιν αὐτὴν καὶ εἰς χάριτα υἱοῦ σοφονιου καὶ εἰς ψαλμὸν ἐν οἴκῳ κυρίου

15 És a messzelakók eljõnek és építenek az Úr templomában, és megtudjátok, hogy a Seregeknek Ura küldött el engem hozzátok. Így lesz, ha hallgattok az Úrnak, a ti Isteneteknek szavára!
And those who are far away will come and be builders in the Temple of the Lord, and it will be clear to you that the Lord of armies has sent me to you.
καὶ οἱ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἥξουσιν καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ γνώσεσθε διότι κύριος παντοκράτωρ ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς καὶ ἔσται ἐὰν εἰσακούοντες εἰσακο ύσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν

1 És lõn a Dárius király negyedik esztendejében, hogy szóla az Úr Zakariáshoz a kilenczedik hónapnak, a Kiszlévnek negyedikén,
And it came about in the fourth year of King Darius, that the word of the Lord came to Zechariah on the fourth day of the ninth month, the month Chislev.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐπὶ δαρείου τοῦ βασιλέως ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ζαχαριαν τετράδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου ὅς ἐστιν χασελευ

2 Mikor elküldék az Isten házába Saréczert és Régem-Méleket és társait, hogy esedezzenek az Úr színe elõtt,
Now they of Beth-el had sent Sharezer and Regem-melech to make a request for grace from the Lord,
καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς βαιθηλ σαρασαρ καὶ αρβεσεερ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τοῦ ἐξιλάσασθαι τὸν κύριον

3 [És] hogy megkérdezzék a papokat, a kik a Seregek Urának házában vannak, és megkérdezzék a prófétákat is: Sírjak-é az ötödik hónapban [és] bõjtöljek-é, a mint cselekedtem azt néhány esztendõ óta?

And to say to the priests of the house of the Lord of armies and to the prophets, Am I to go on weeping in the fifth month, separating myself as I have done in past years?

λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος καὶ πρὸς τοὺς προφήτας λέγων εἰσελήλυθεν ὧδε ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ τὸ ἁγίασμα καθότι ἐποίησα ἤδη ἱκανὰ ἔτη

4 Szóla ekkor a Seregeknek Ura nékem, mondván:

Then the word of the Lord of armies came to me, saying

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου τῶν δυνάμεων πρός με λέγων

5 Szólj az ország minden népének és a papoknak, mondván: Mikor bõjtöltetek és gyászoltatok az ötödik és hetedik [hónap]ban, és pedig hetven esztendeig: avagy bõjtölvén, nékem bõjtöltetek-é?

Say to all the people of the land and to the priests, When you went without food and gave yourselves to grief in the fifth and the seventh months for these seventy years, did you ever do it because of me?

εἰπὸν πρὸς ἅπαντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς λέγων ἐὰν νηστεύσητε ἢ κόψησθε ἐν ταῖς πέμπταις ἢ ἐν ταῖς ἑβδόμαις καὶ ἰδοὺ ἑβδομήκοντα ἔτη μὴ νηστείαν νενηστεύκατέ μοι

6 És mikor ettetek, és mikor ittatok: avagy nem magatoknak ettetek és magatoknak ittatok-é?

And when you are feasting and drinking, are you not doing it only for yourselves?

καὶ ἐὰν φάγητε ἢ πίητε οὐχ ὑμεῖς ἔσθετε καὶ ὑμεῖς πίνετε

7 Avagy nem [ezek] a beszédek-é [azok,] a melyeket szólott vala az Úr az elõbbi próféták által, mikor még Jeruzsálem népes és gazdag vala a körülte levõ városokkal együtt, és mind a déli táj, mind a lapály-föld népes vala?

Are not these the words which the Lord said to you by the earlier prophets, when Jerusalem was full of people and wealth, and the towns round about her and the South and the Lowland were peopled?

οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι εἰσίν οὓς ἐλάλησεν κύριος ἐν χερσὶν τῶν προφητῶν τῶν ἔμπροσθεν ὅτε ἦν ιερουσαλημ κατοικουμένη καὶ εὐθηνοῦσα καὶ αἱ πόλεις αὐτῆς κυκλόθεν καὶ ἡ ὀρεινὴ καὶ ἡ πεδινὴ κατῳκεῖτο

8 És szóla az Úr Zakariásnak, mondván:

And the word of the Lord came to Zechariah, saying,

καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ζαχαριαν λέγων

9 Így szólt a Seregeknek Ura, mondván: Igaz ítélettel ítéljetek, és irgalmasságot és könyörületességet gyakoroljon kiki az õ felebarátjával!

This is what the Lord of armies has said: Let your judging be upright and done in good faith, let every man have mercy and pity for his brother:

τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ κρίμα δίκαιον κρίνατε καὶ ἔλεος καὶ οἰκτιρμὸν ποιεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ

10 Özvegyet és árvát, jövevényt és szegényt meg ne sarczoljatok, és egymás ellen még szívetekben se gondoljatok gonoszt.

Do not be hard on the widow, or the child without a father, on the man from a strange country, or on the poor; let there be no evil thought in your heart against your brother.

καὶ χήραν καὶ ὀρφανὸν καὶ προσήλυτον καὶ πένητα μὴ καταδυναστεύετε καὶ κακίαν ἕκαστος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μὴ μνησικακείτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν

11 De nem akarák meghallani, sõt vállaikat vonogaták, és bedugák füleiket, hogy ne halljanak.

But they would not give attention, turning their backs and stopping their ears from hearing;

καὶ ἠπείθησαν τοῦ προσέχειν καὶ ἔδωκαν νῶτον παραφρονοῦντα καὶ τὰ ὦτα αὐτῶν ἐβάρυναν τοῦ μὴ εἰσακούειν

12 Szívöket is megkeményíték, hogy ne hallják a törvényt és az igéket, a melyeket a Seregeknek Ura küldött vala az õ lelke által, az elébbi próféták által. És igen felgerjedt vala a Seregeknek Ura.

And they made their hearts like the hardest stone, so that they might not give ear to the law and the words which the Lord of armies had said by the earlier prophets: and there came great wrath from the Lord of armies.

καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν ἔταξαν ἀπειθῆ τοῦ μὴ εἰσακούειν τοῦ νόμου μου καὶ τοὺς λόγους οὓς ἐξαπέστειλεν κύριος παντοκράτωρ ἐν πνεύματι αὐτοῦ ἐν χερσὶν τῶν προφητῶν τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη παρὰ κυρίου παντοκράτορος

13 És lõn, hogy a mint én kiáltottam és nem hallották meg: úgy kiáltottak, de nem hallottam meg, azt mondja a Seregeknek Ura;
And it came about that as they would not give ear to his voice, so I would not give ear to their voice, says the Lord of armies:
καὶ ἔσται ὃν τρόπον εἶπεν καὶ οὐκ εἰσήκουσαν αὐτοῦ οὕτως κεκράξονται καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω λέγει κύριος παντοκράτωρ

14 Hanem szétszórtam õket mindenféle nemzetek közé, a kik nem ismerték õket, és puszta lõn utánok a föld, hogy senki [azon] sem át nem megy, sem meg nem tér. Így tevék pusztává a kívánatos földet.
But with a storm-wind I sent them in flight among all the nations of whom they had no knowledge. So the land was waste after them, so that no man went through or came back: for they had made waste the desired land.
καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἃ οὐκ ἔγνωσαν καὶ ἡ γῆ ἀφανισθήσεται κατόπισθεν αὐτῶν ἐκ διοδεύοντος καὶ ἐξ ἀναστρέφοντος καὶ ἔταξαν γῆν ἐκλεκτὴν εἰς ἀφανισμόν

1 Majd szóla a Seregeknek Ura, mondván:
And the word of the Lord of armies came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου παντοκράτορος λέγων

2 Ezt mondja a Seregeknek Ura: Nagy gerjedezéssel gerjedeztem a Sionért, és nagy haragra gerjedtem ellene.
These are the words of the Lord of armies: I am angry about the fate of Zion, I am angry about her with great wrath.
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἐζήλωσα τὴν ιερουσαλημ καὶ τὴν σιων ζῆλον μέγαν καὶ θυμῷ μεγάλῳ ἐζήλωσα αὐτήν

3 Ezt mondja az Úr: Megtértem a Sionhoz, és Jeruzsálem közepette lakozom, és Jeruzsálem igazság városának neveztetik, a Seregek Urának hegye pedig szent hegynek.
This is what the Lord has said: I have come back to Zion, and will make my living-place in Jerusalem: and Jerusalem will be named The town of good faith; and the mountain of the Lord of armies The holy mountain.
τάδε λέγει κύριος καὶ ἐπιστρέψω ἐπὶ σιων καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ ιερουσαλημ καὶ κληθήσεται ἡ ιερουσαλημ πόλις ἡ ἀληθινὴ καὶ τὸ ὄρος κυρίου παντοκράτορος ὄρος ἅγιο
ν

4 Ezt mondja a Seregeknek Ura: Agg férfiak és agg nõk ülnek majd Jeruzsálem utcáin, és kinek-kinek pálcza lesz kezében a napok sokasága miatt.
This is what the Lord of armies has said: There will again be old men and old women seated in the open spaces of Jerusalem, every man with his stick in his hand because he is so old.
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἔτι καθήσονται πρεσβύτεροι καὶ πρεσβύτεραι ἐν ταῖς πλατείαις ιερουσαλημ ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀπὸ πλήθους ἡμ
ερῶν

5 És megtelnek a város utczái fiúkkal és leányokkal, a kik játszadoznak annak utczáin.
And the open spaces of the town will be full of boys and girls playing in its open spaces.
καὶ αἱ πλατεῖαι τῆς πόλεως πλησθήσονται παιδαρίων καὶ κορασίων παιζόντων ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς

6 Ezt mondja a Seregeknek Ura: Ha [ez] csoda lészen e nép maradékának szemei elõtt azokban a napokban, vajjon az én szemeim elõtt is csoda lészen-é? így szól a Seregeknek Ura.
This is what the Lord of armies has said: If this is a wonder to the rest of this people, is it a wonder to me? says the Lord of armies.
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ διότι εἰ ἀδυνατήσει ἐνώπιον τῶν καταλοίπων τοῦ λαοῦ τούτου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις μὴ καὶ ἐνώπιον ἐμοῦ ἀδυνατήσει λέγει κύριος παντοκρά
τωρ

7 Ezt mondja a Seregeknek Ura: Ímé, én megszabadítom az én népemet a nap keltének földérõl és a nap nyugtának földérõl.
This is what the Lord of armies has said: See, I will be the saviour of my people from the east country, and from the west country;
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἰδοὺ ἐγὼ ἀνασῴζω τὸν λαόν μου ἀπὸ γῆς ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ γῆς δυσμῶν

8 És elhozom õket és Jeruzsálemben lakoznak, és népemmé lesznek, én pedig Istenökké leszek hûséggel és igazsággal.
And I will make them come and be living in Jerusalem and they will be to me a people and I will be to them a God, in good faith and in righteousness.
καὶ εἰσάξω αὐτοὺς καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ ιερουσαλημ καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ

9 Ezt mondja a Seregeknek Ura: Erõsödjenek meg kezeitek, a kik hallottátok e napokban e beszédeket a próféták szájából, a kik [szóltak,] mikor megvetteték a Seregek Ura házának alapja, hogy megépíttessék a templom.

This is what the Lord of armies has said: Let your hands be strong, you who are now hearing these words from the mouths of the prophets, that is to say, in the days when the base of the house of the Lord of armies has been put in place for the building of the house, that is the Temple.

τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ κατισχυέτωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν τῶν ἀκουόντων ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοὺς λόγους τούτους ἐκ στόματος τῶν προφητῶν ἀφ' ἧς ἡμέρας τεθεμελίωται ὁ οἶκος κυρίου παντοκράτορος καὶ ὁ ναὸς ἀφ' οὗ ᾠκοδόμηται

10 Mert e napok elõtt nem volt az embernek bére, és a baromnak sem volt bére, sem a kimenõnek, sem a bejövõnek nem volt békessége a háborúság miatt, mert minden embert felindítottam: kit-kit az õ felebarátja ellen.

For before those days there was no payment for a man's work, or for the use of a beast, and there was no peace for him who went out or him who came in, because of the attacker: for I had every man turned against his neighbour.

διότι πρὸ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ μισθὸς τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔσται εἰς ὄνησιν καὶ ὁ μισθὸς τῶν κτηνῶν οὐχ ὑπάρξει καὶ τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ οὐκ ἔσται εἰρήνη ἀπὸ τῆς θλίψεως καὶ ἐξαποστελῶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἕκαστον ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ

11 De most nem olyan leszek e nép maradékához, mint az elébbi napokban voltam, így szól a Seregeknek Ura.

But now I will not be to the rest of this people as I was in the past, says the Lord of armies.

καὶ νῦν οὐ κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἔμπροσθεν ἐγὼ ποιῶ τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ τούτου λέγει κύριος παντοκράτωρ

12 Mert a vetés békességes [lészen,] a szõlõtõ megadja gyümölcsét, a föld is megadja termését, az egek is megadják harmatjokat, és örökössé teszem mindezeken e nép maradékát.

For I will let the seed of peace be planted; the vine will give her fruit and the land will give her increase and the heavens will give their dew; and I will give to the rest of this people all these things for their heritage.

ἀλλ' ἢ δείξω εἰρήνην ἡ ἄμπελος δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γενήματα αὐτῆς καὶ ὁ οὐρανὸς δώσει τὴν δρόσον αὐτοῦ καὶ κατακληρονομήσω τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ μου πάντα ταῦτα

13 És lészen, hogy a miképen átok valátok a pogányok között, oh Júda háza és Izráel háza: azonképen megszabadítlak titeket, és áldássá lesztek. Ne féljetek! Erõsödjenek meg kezeitek!

And it will come about that, as you were a curse among the nations, O children of Judah and children of Israel, so I will give you salvation and you will be a blessing: have no fear and let your hands be strong.

καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἦτε ἐν κατάρᾳ ἐν τοῖς ἔθνεσιν οἶκος ιουδα καὶ οἶκος ισραηλ οὕτως διασώσω ὑμᾶς καὶ ἔσεσθε ἐν εὐλογίᾳ θαρσεῖτε καὶ κατισχύετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν

14 Mert ezt mondja a Seregeknek Ura: A miképen elgondoltam vala, hogy veszedelmet hozok reátok, mikor atyáitok megharagítottak vala engem, így szól a Seregeknek Ura, és nem könyörültem:

For this is what the Lord of armies has said: As it was my purpose to do evil to you when your fathers made me angry, says the Lord of armies, and my purpose was not changed:

διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ὃν τρόπον διενοήθην τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς ἐν τῷ παροργίσαι με τοὺς πατέρας ὑμῶν λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ οὐ μετενόησα

15 Azonképen megtértem [és] elgondoltam e napokban, hogy jót teszek Jeruzsálemmel és Júda házával; ne féljetek!

So in these days it is again my purpose to do good to Jerusalem and to the children of Judah: have no fear.

οὕτως παρατέταγμαι καὶ διανενόημαι ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοῦ καλῶς ποιῆσαι τὴν ιερουσαλημ καὶ τὸν οἶκον ιουδα θαρσεῖτε

16 Ezek azok a dolgok, a melyeket cselekedjetek: Igazságot szóljon ki-ki az õ felebarátjával: igazságos és békességes ítélettel ítéljetek a ti kapuitokban.

These are the things which you are to do: Let every man say what is true to his neighbour; and let your judging give peace in your towns.

οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ποιήσετε λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ κρίμα εἰρηνικὸν κρίνατε ἐν ταῖς πύλαις ὑμῶν

17 És senki ne gondoljon az õ szívében gonoszt az õ felebarátja ellen; s a hamis esküvést se szeressétek, mert ezek azok, a miket én mind gyûlölök, így szól az Úr.

Let no one have any evil thought in his heart against his neighbour; and have no love for false oaths: for all these things are hated by me, says the Lord.

καὶ ἕκαστος τὴν κακίαν τοῦ πλησίον αὐτοῦ μὴ λογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν καὶ ὅρκον ψευδῆ μὴ ἀγαπᾶτε διότι ταῦτα πάντα ἐμίσησα λέγει κύριος παντοκράτωρ

18 Majd szóla hozzám a Seregeknek Ura, mondván:
And the word of the Lord of armies came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κύριου παντοκράτορος πρός με λέγων

19 Ezt mondja a Seregeknek Ura: A negyedik [hónapnak] bõjtje, az ötödiknek bõjtje, a hetediknek bõjtje és a tizediknek bõjtje vígalommá, örvendezéssé és kedves ünnepekké lesznek Júda házában. Csak a hûséget és a békességet szeressétek.
This is what the Lord of armies has said: The times of going without food in the fourth month and in the fifth and the seventh and the tenth months, will be for the people of Judah times of joy and happy meetings; so be lovers of good faith and of peace.
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ νηστεία ἡ τετρὰς καὶ νηστεία ἡ πέμπτη καὶ νηστεία ἡ ἑβδόμη καὶ νηστεία ἡ δεκάτη ἔσονται τῷ οἴκῳ ιουδα εἰς χαρὰν καὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ εἰ ς ἑορτὰς ἀγαθὰς καὶ εὐφρανθήσεσθε καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπήσατε

20 Ezt mondja a Seregeknek Ura: Még lesz [idõ,] a mikor népek jõnek el, és sok városoknak lakói.
This is what the Lord of armies has said: It will again come about that when peoples and those living in great towns come,
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἔτι ἥξουσιν λαοὶ πολλοὶ καὶ κατοικοῦντες πόλεις πολλάς

21 És egyiknek lakói a másikhoz mennek, mondván: Menten menjünk el az Úr orczájának engesztelésére, és a Seregek Urának keresésére; én is elmegyek!
And the people of one town go to another and say, Let us certainly go with a request for grace from the Lord, and to give worship to the Lord of armies, then I will go with you.
καὶ συνελεύσονται κατοικοῦντες πέντε πόλεις εἰς μίαν πόλιν λέγοντες πορευθῶμεν δεηθῆναι τοῦ προσώπου κυρίου καὶ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος πορεύσο μαι κἀγώ

22 És eljõnek sok népek és erõs nemzetek Jeruzsálembe a Seregek Urának keresésére, és az Úr orczájának engesztelésére.
And great peoples and strong nations will come to give worship to the Lord of armies in Jerusalem and to make requests for grace from the Lord.
καὶ ἥξουσιν λαοὶ πολλοὶ καὶ ἔθνη πολλὰ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος ἐν ιερουσαλημ καὶ τοῦ ἐξιλάσκεσθαι τὸ πρόσωπον κυρίου

23 Ezt mondja a Seregeknek Ura: E napokban lesz az, hogy a minden nyelvû pogányok közül tíz ember ragad egy zsidó férfiúba s ragad annak ruhája szélébe, mondván: Hadd menjünk veletek, mert hallottuk, hogy veletek van az Isten!
This is what the Lord of armies has said: In those days, ten men from all the languages of the nations will put out their hands and take a grip of the skirt of him who is a Jew, saying, We will go with you, for it has come to our ears that God is with you.
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐὰν ἐπιλάβωνται δέκα ἄνδρες ἐκ πασῶν τῶν γλωσσῶν τῶν ἐθνῶν καὶ ἐπιλάβωνται τοῦ κρασπέδου ἀνδρὸς ιουδαίου λέ γοντες πορευσόμεθα μετὰ σοῦ διότι ἀκηκόαμεν ὅτι ὁ θεὸς μεθ' ὑμῶν ἐστιν

1 Az Úr igéjének terhe a Kadrák földe ellen; Damaskus lesz pedig annak nyugvóhelye (mert az Úr szemmel tartja az embereket és Izráelnek minden törzsét);
A word of the Lord: The Lord has come to the land of Hadrach, and Damascus is his resting-place: for the towns of Aram are the Lord's,
λῆμμα λόγου κυρίου ἐν γῇ σεδραχ καὶ δαμασκοῦ θυσία αὐτοῦ διότι κύριος ἐφορᾷ ἀνθρώπους καὶ πάσας φυλὰς τοῦ ισραηλ

2 És Hámát is, a mely szomszédos vele; Tírus és Sídon, noha igen okosak!
As well as Hamath, which is by its limit, and Tyre and Zidon, because they are very wise.
καὶ εμαθ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς τύρος καὶ σιδὼν διότι ἐφρόνησαν σφόδρα

3 Várat épített magának Tírus, és annyi az ezüstje rakáson, mint a por, és az aranya, mint az utczák sara.
And Tyre made for herself a strong place, and got together silver like dust and the best gold like the earth of the streets.
καὶ ᾠκοδόμησεν τύρος ὀχυρώματα ἑαυτῇ καὶ ἐθησαύρισεν ἀργύριον ὡς χοῦν καὶ συνήγαγεν χρυσίον ὡς πηλὸν ὁδῶν

4 Ímé szegénynyé teszi õt az Úr, és megrontja hatalmát a tengeren, magát pedig tûz emészti meg.
See, the Lord will take away her heritage, overturning her power in the sea; and she will be burned up with fire.
διὰ τοῦτο κύριος κληρονομήσει αὐτὴν καὶ πατάξει εἰς θάλασσαν δύναμιν αὐτῆς καὶ αὕτη ἐν πυρὶ καταναλωθήσεται

5 Meglátja [ezt] Askalon és megretten; Gáza is és igen bánkódik; Ekron is, mert megszégyenült reménységében. Mert kivész a király Gázából, és Askalon lakatlan marad.
Ashkelon will see it with fear, and Gaza, bent with pain; and Ekron, for her hope will be shamed: and the king will be cut off from Gaza, and Ashkelon will be unpeopled.
ὄψεται ἀσκαλὼν καὶ φοβηθήσεται καὶ γάζα καὶ ὀδυνηθήσεται σφόδρα καὶ ακκαρων ὅτι ᾐσχύνθη ἐπὶ τῷ παραπτώματι αὐτῆς καὶ ἀπολεῖται βασιλεὺς ἐκ γάζης καὶ ἀσκαλὼν οὐ μὴ κατοικηθῇ

6 Asdódban pedig idegenek laknak, és a Filiszteusok kevélységét megtöröm.
And a mixed people will be living in Ashdod, and I will have the pride of the Philistines cut off.
καὶ κατοικήσουσιν ἀλλογενεῖς ἐν ἀζώτῳ καὶ καθελῶ ὕβριν ἀλλοφύλων

7 Kivonszom a vért szájukból és útálatosságaikat fogaik közül, és õ is a mi Istenünké marad; és olyan lesz, mint egy fejedelem Júdában, Ekron pedig, mint a Jebuzeus.
And I will take away his blood from his mouth, and his disgusting things from between his teeth; and some of his people will be kept for our God: and he will be as a family in Judah, and Ekron as one living in Jerusalem.
καὶ ἐξαρῶ τὸ αἷμα αὐτῶν ἐκ στόματος αὐτῶν καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐκ μέσου ὀδόντων αὐτῶν καὶ ὑπολειφθήσεται καὶ οὗτος τῷ θεῷ ἡμῶν καὶ ἔσονται ὡς χιλίαρχος ἐν ιουδα καὶ ακκαρων ὡς ὁ ιεβουσαῖος

8 És tábort járok házam körül, [mint] a sereg ellen, az ide-oda kóborlók ellen, és nem megy át többé rajtok a sarczoló, mert most szemmel tartom õt.
And I will put my forces in position round my house, so that there may be no coming and going: and no cruel master will again go through them: for now I have seen his trouble.
καὶ ὑποστήσομαι τῷ οἴκῳ μου ἀνάστημα τοῦ μὴ διαπορεύεσθαι μηδὲ ἀνακάμπτειν καὶ οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτοὺς οὐκέτι ἐξελαύνων διότι νῦν ἑώρακα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου

9 Örülj nagyon, Sionnak leánya, örvendezz, Jeruzsálem leánya! Ímé, jön néked a te királyod; igaz és szabadító õ; szegény és szamárháton ülõ, azaz nõsténsyszamárnak vemhén.
Be full of joy, O daughter of Zion; give a glad cry, O daughter of Jerusalem: see, your king comes to you: he is upright and has overcome; gentle and seated on an ass, on a young ass.
χαῖρε σφόδρα θύγατερ σιων κήρυσσε θύγατερ ιερουσαλημ ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι δίκαιος καὶ σῴζων αὐτός πραὺς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον νέον

10 És kivesztem a szekeret Efraimból és a lovat Jeruzsálembõl, kivesztem a harczi kézívet is, és békességet hirdet a pogányoknak; és uralkodik tengertõl tengerig, és a folyamtól a föld határáig.
And he will have the war-carriage cut off from Ephraim, and the horse from Jerusalem, and the bow of war will be cut off: and he will say words of peace to the nations: and his rule will be from sea to sea, and from the River to the ends of the earth.
καὶ ἐξολεθρεύσει ἅρματα ἐξ εφραιμ καὶ ἵππον ἐξ ιερουσαλημ καὶ ἐξολεθρευθήσεται τόξον πολεμικόν καὶ πλῆθος καὶ εἰρήνη ἐξ ἐθνῶν καὶ κατάρξει ὑδάτων ἕως θαλάσσης καὶ ποταμῶν διεκβολὰς γῆς

11 Sõt a veled való szövetségnek véréért a te foglyaidat is kibocsátom a kútból, a melyben nincs víz.
And as for you, because of the blood of your agreement, I have sent out your prisoners from the deep hole in which there is no water.
καὶ σὺ ἐν αἵματι διαθήκης ἐξαπέστειλας δεσμίους σου ἐκ λάκκου οὐκ ἔχοντος ὕδωρ

12 Térjetek vissza az erõsséghez, reménységnek foglyai! Ma is azt hirdetem [néktek:] kétszeresen megfizetek néked!
And they will come back to you, O daughter of Zion, as prisoners of hope: today I say to you that I will give you back twice as much;
καθήσεσθε ἐν ὀχυρώματι δέσμιοι τῆς συναγωγῆς καὶ ἀντὶ μιᾶς ἡμέρας παροικεσίας σου διπλᾶ ἀνταποδώσω σοι

13 Mert kifeszítem Júdát magamnak [mintegy] kézívet [és] megtöltöm Efraimot; és felindítom fiaidat, oh Sion, a te fiaid ellen, oh Jáván, és olyanná teszlek, mint a hõs fegyvere.
For I have made Judah a bow bent for my use, I have made Ephraim the arrows of the bow; I will make your sons, O Zion, take up arms against your sons, O Greece, and will make you like the sword of a man of war.
διότι ἐνέτεινά σε ιουδα ἐμαυτῷ τόξον ἔπλησα τὸν εφραιμ καὶ ἐπεγερῶ τὰ τέκνα σου σιων ἐπὶ τὰ τέκνα τῶν ἑλλήνων καὶ ψηλαφήσω σε ὡς ῥομφαίαν μαχητοῦ

14 És megjelen felettök az Úr, és nyila repül mint a villámlás; az Úr Isten kürtöt fuvall, és déli szelekben nyomul elõ.
And the Lord will be seen over them, and his arrow will go out like the thunder-flame: and the Lord God, sounding the war-horn, will go in the storm-winds of the South.
καὶ κύριος ἔσται ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξελεύσεται ὡς ἀστραπὴ βολίς καὶ κύριος παντοκράτωρ ἐν σάλπιγγι σαλπιεῖ καὶ πορεύσεται ἐν σάλῳ ἀπειλῆς αὐτοῦ

15 A Seregeknek Ura megoltalmazza õket; megemésztik és letapossák a parittya-köveket, és isznak [és] zajongnak, mint a bortól, és megtelnek, mint a csészék [és] mint az oltár szegletei.

The Lord of armies will be a cover for them; and they will overcome, crushing under foot the armed men; they will take their blood for drink like wine: they will be full like the sides of the altar.

κύριος παντοκράτωρ ὑπερασπιεῖ αὐτῶν καὶ καταναλώσουσιν αὐτοὺς καὶ καταχώσουσιν αὐτοὺς ἐν λίθοις σφενδόνης καὶ ἐκπίονται αὐτοὺς ὡς οἶνον καὶ πλήσουσιν ὡς φιάλας θυσιαστήριον

16 És megsegíti õket az Úr, az õ Istenök ama napon, mint az õ népének nyáját, és mint korona-kövek ragyognak az õ földén.

And the Lord their God will be their saviour in that day, giving them food like the flock of his people: for they will be like the jewels of a crown shining over his land.

καὶ σώσει αὐτοὺς κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς πρόβατα λαὸν αὐτοῦ διότι λίθοι ἅγιοι κυλίονται ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ

17 Oh, mily nagy az õ jósága és mily nagy az õ kedvessége! Ifjakat tesz virágzóvá a gabona, és leányokat a must.

For how good it is and how beautiful! grain will make the young men strong and new wine the virgins.

ὅτι εἴ τι ἀγαθὸν αὐτοῦ καὶ εἴ τι καλὸν παρ' αὐτοῦ σῖτος νεανίσκοις καὶ οἶνος εὐωδιάζων εἰς παρθένους

1 Kérjetek esõt az Úrtól a késõi esõ idején! Az Úr villámlást szerez, és záporesõt ad nékik, [és] kinek-kinek füvet a mezõn.

Make your request to the Lord for rain in the time of the spring rains, even to the Lord who makes the thunder-flames; and he will give them showers of rain, to every man grass in the field.

αἰτεῖσθε ὑετὸν παρὰ κυρίου καθ' ὥραν πρόιμον καὶ ὄψιμον κύριος ἐποίησεν φαντασίας καὶ ὑετὸν χειμερινὸν δώσει αὐτοῖς ἑκάστῳ βοτάνην ἐν ἀγρῷ

2 Mert a bálványok hazugságot szólnak, a varázslók pedig hamisságot látnak és üres álmokat beszélnek, hiábavalósággal vígasztalnak; azért elszélednek, mint a juhnyáj, a mely sanyarog, mert nincs pásztora.

For the images have said what is not true, and the readers of signs have seen deceit; they have given accounts of false dreams, they give comfort to no purpose: so they go out of the way like sheep, they are troubled because they have no keeper.

διότι οἱ ἀποφθεγγόμενοι ἐλάλησαν κόπους καὶ οἱ μάντεις ὁράσεις ψευδεῖς καὶ τὰ ἐνύπνια ψευδῆ ἐλάλουν μάταια παρεκάλουν διὰ τοῦτο ἐξήρθησαν ὡς πρόβατα καὶ ἐκακώθησαν διότι οὐκ ἦν ἴασις

3 Haragra gerjedtem a pásztorok ellen, és megfenyítem a bakokat. Bizony megfenyíti a Seregeknek Ura az õ nyáját, a Júda házát, és olyanokká teszi õket, a milyen a harczra felékesített ló.

My wrath is burning against the keepers of the flock, and I will send punishment on the he-goats: for the Lord of armies takes care of his flock, the people of Judah, and will make them like the horse of his pride in the fight.

ἐπὶ τοὺς ποιμένας παρωξύνθη ὁ θυμός μου καὶ ἐπὶ τοὺς ἀμνοὺς ἐπισκέψομαι καὶ ἐπισκέψεται κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ τὸν οἶκον ιουδα καὶ τάξει αὐτοὺς ὡς ἵππον εὐπρεπῆ αὐτοῦ ἐν πολέμῳ

4 Közülök támad a szegletkõ, közülök a szeg, közülök a harczi ív, közülök egyszersmind minden sarczoló.

From him will come the keystone, from him the nail, from him the bow of war, from him will come every ruler;

καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐπέβλεψεν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔταξεν καὶ ἐξ αὐτοῦ τόξον ἐν θυμῷ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται πᾶς ὁ ἐξελαύνων ἐν τῷ αὐτῷ

5 És olyanok lesznek, mint a hõsök, a kik az utczák sarát tapodják a harczban, és harczolnak, mert velök van az Úr, és megszégyenítik a lovon ülõket.

Together they will be like men of war, crushing down their haters into the earth of the streets in the fight; they will make war because the Lord is with them: and the horsemen will be shamed.

καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ πατοῦντες πηλὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐν πολέμῳ καὶ παρατάξονται διότι κύριος μετ' αὐτῶν καὶ καταισχυνθήσονται ἀναβάται ἵππων

6 És megerõsítem a Júda házát, és a József házát megsegítem, és visszahozom õket, mert szánom õket, és olyanokká lesznek, mintha el sem vetettem volna õket; mert én vagyok az Úr, az õ Istenök, és meghallgatom õket.

And I will make the children of Judah strong, and I will be the saviour of the children of Joseph, and I will make them come back again, for I have had mercy on them: they will be as if I had not given them up: for I am the Lord their God and I will give them an answer.

καὶ κατισχύσω τὸν οἶκον ιουδα καὶ τὸν οἶκον ιωσηφ σώσω καὶ κατοικιῶ αὐτούς ὅτι ἠγάπησα αὐτούς καὶ ἔσονται ὃν τρόπον οὐκ ἀπεστρεψάμην αὐτούς διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν καὶ ἐπακούσομαι αὐτοῖς

7 Efraim is olyan lesz, mint egy hõs, és örvendeznek majd mintegy bortól [ittasodva,] és látják fiaik és örvendeznek; örvend az õ szívök az Úrban.
And Ephraim will be like a man of war, and their hearts will be glad as with wine; and their children will see it with joy; their hearts will be glad in the Lord.
καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ τοῦ εφραιμ καὶ χαρήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ὡς ἐν οἴνῳ καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ὄψονται καὶ εὐφρανθήσονται καὶ χαρεῖται ἡ καρδία αὐτῶν ἐπὶ τῷ κυρίῳ

8 Süvöltök nékik és egybegyûjtöm õket, mert megszabadítom õket, és megsokasulnak, a mint megsokasultak vala.
With the sound of the pipe I will get them together; for I have given the price to make them free: and they will be increased as they were increased.
σημανῶ αὐτοῖς καὶ εἰσδέξομαι αὐτούς διότι λυτρώσομαι αὐτούς καὶ πληθυνθήσονται καθότι ἦσαν πολλοί

9 És széthintem õket a népek között, hogy a messze földeken [is]emlegessenek engem, és fiakat neveljenek és visszatérjenek.
Though I had them planted among the peoples, they will keep me in mind in far countries: and they will take care of their children and will come back.
καὶ σπερῶ αὐτοὺς ἐν λαοῖς καὶ οἱ μακρὰν μνησθήσονταί μου ἐκθρέψουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ ἐπιστρέψουσιν

10 Mert visszatérítem õket, Égyiptom földérõl, Assiriából is összegyûjtöm õket, és behozom õket Gileád és Libánon földjére, és elég sem lesz nékik.
And I will make them come back out of the land of Egypt, and will get them together out of Assyria; and I will take them into the land of Gilead, and it will not be wide enough for them.
καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ἐξ ἀσσυρίων εἰσδέξομαι αὐτοὺς καὶ εἰς τὴν γαλααδῖτιν καὶ εἰς τὸν λίβανον εἰσάξω αὐτούς καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς

11 És átvonulnak a nyomor tengerén, és megveri a tenger hullámait, és kiszáradnak a folyam örvényei, letöretik Assiriának kevélysége, és Égyiptom királyi pálczája elvész.
And they will go through the sea of Egypt, and all the deep waters of the Nile will become dry: and the pride of Assyria will be made low, and the power of Egypt will be taken away.
καὶ διελεύσονται ἐν θαλάσσῃ στενῇ καὶ πατάξουσιν ἐν θαλάσσῃ κύματα καὶ ξηρανθήσεται πάντα τὰ βάθη ποταμῶν καὶ ἀφαιρεθήσεται πᾶσα ὕβρις ἀσσυρίων καὶ σκῆπτρον αἰγύπτου περιαιρεθήσεται

12 És megerõsítem õket az Úrban, és az õ nevében járnak, így szól az Úr.
And their strength will be in the Lord; and their pride will be in his name, says the Lord.
καὶ κατισχύσω αὐτοὺς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ κατακαυχήσονται λέγει κύριος

1 Nyisd meg kapuidat, oh Libánon, hogy tûz emészszen czédrusaid közt!
Let your doors be open, O Lebanon, so that fire may be burning among your cedars.
διάνοιξον ὁ λίβανος τὰς θύρας σου καὶ καταφαγέτω πῦρ τὰς κέδρους σου

2 Jajgass te cziprus, mert esik a czédrus, leomlott, a mi legjava! Jajgassatok ti Básán tölgyei, mert pusztul a rengeteg erdõ.
Give a cry of grief, O fir-tree, for the fall of the cedar, because the great ones have been made low: give cries of grief, O you oaks of Bashan, for the strong trees of the wood have come down.
ὀλολυξάτω πίτυς διότι πέπτωκεν κέδρος ὅτι μεγάλως μεγιστᾶνες ἐταλαιπώρησαν ὀλολύξατε δρύες τῆς βασανίτιδος ὅτι κατεσπάσθη ὁ δρυμὸς ὁ σύμφυτος

3 Hangzik a pásztorok jajja, mert elpusztult az õ büszkeségök! Hangzik az oroszlán ordítása, mert elpusztult a Jordán kevélysége!
The sound of the crying of the keepers of the flock! for their glory is made waste: the sound of the loud crying of the young lions! for the pride of Jordan is made waste.
φωνὴ θρηνούντων ποιμένων ὅτι τεταλαιπώρηκεν ἡ μεγαλωσύνη αὐτῶν φωνὴ ὠρυομένων λεόντων ὅτι τεταλαιπώρηκεν τὸ φρύαγμα τοῦ ιορδάνου

4 Ezt mondja az Úr, az én Istenem: Legeltesd a leölésre szánt juhokat,
This is what the Lord my God has said: Take care of the flock of death;
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ποιμαίνετε τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς

5 A melyeket leölnek az õ tulajdonosaik, a nélkül, hogy bûnnek tartanák, eladóik pedig ezt mondják: Áldott az Úr, mert meggazdagodtam! és pásztoraik sem kimélik õket.
Whose owners put them to death and have no sense of sin; and those who get a price for them say, May the Lord be praised for I have much wealth: and the keepers of the flock have no pity for them.
ἃ οἱ κτησάμενοι κατέσφαζον καὶ οὐ μετεμέλοντο καὶ οἱ πωλοῦντες αὐτὰ ἔλεγον εὐλογητὸς κύριος καὶ πεπλουτήκαμεν καὶ οἱ ποιμένες αὐτῶν οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπ' αὐτοῖς

6 Bizony nem kimélem többé e föld lakosait, ezt mondja az Úr; sõt ímé odaadok minden embert a felebarátja kezébe és az õ királya kezébe, és megrontják e földet, és nem szabadítom ki kezökbõl!
For I will have no more pity for the people of the land, says the Lord; but I will give up everyone into his neighbour's hand and into the hand of his king: and they will make the land waste, and I will not keep them safe from their hands.
διὰ τοῦτο οὐ φείσομαι οὐκέτι ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν λέγει κύριος καὶ ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀνθρώπους ἕκαστον εἰς χεῖρας τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρας βασιλ έως αὐτοῦ καὶ κατακόψουσιν τὴν γῆν καὶ οὐ μὴ ἐξέλωμαι ἐκ χειρὸς αὐτῶν

7 Legeltetém hát a leölésre szánt juhokat, azaz a megnyomorgatott juhokat, és választék magamnak két pálczát, az egyiket nevezém szépségnek, a másikat nevezém egyességnek; így legeltetém a juhokat.
So I took care of the flock of death, for those who made profit out of the flock; and I took for myself two rods, naming one Beautiful, and the other Bands; and I took care of the flock.
καὶ ποιμανῶ τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς εἰς τὴν χαναανῖτιν καὶ λήμψομαι ἐμαυτῷ δύο ῥάβδους τὴν μίαν ἐκάλεσα κάλλος καὶ τὴν ἑτέραν ἐκάλεσα σχοίνισμα καὶ ποιμανῶ τὰ πρόβα τα

8 És három pásztort vertem el egy hónap alatt, mert elkeseredék a lelkem miattok, és az õ lelkök is megútála engem.
And in one month I put an end to the three keepers of the flock; for my soul was tired of them, and their souls were disgusted with me.
καὶ ἐξαρῶ τοὺς τρεῖς ποιμένας ἐν μηνὶ ἑνί καὶ βαρυνθήσεται ἡ ψυχή μου ἐπ' αὐτούς καὶ γὰρ αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐπωρύοντο ἐπ' ἐμέ

9 És mondám: Nem õrizlek én titeket, haljon meg a halálra való és vágattassék ki a kivágni való, a megmaradottak pedig egyék meg egymásnak húsát.
And I said, I will not take care of you: If death comes to any, let death be its fate; if any is cut off, let it be cut off; and let the rest take one another's flesh for food.
καὶ εἶπα οὐ ποιμανῶ ὑμᾶς τὸ ἀποθνῆσκον ἀποθνησκέτω καὶ τὸ ἐκλεῖπον ἐκλειπέτω καὶ τὰ κατάλοιπα κατεσθιέτωσαν ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ

10 És vevém [egyik] pálczámat, a szépséget, és eltörém azt, hogy felbontsam az én szövetségemet, a melyet az összes népekkel kötöttem.
And I took my rod Beautiful, cutting it in two, so that the Lord's agreement, which he had made with all the peoples, might be broken.
καὶ λήμψομαι τὴν ῥάβδον μου τὴν καλὴν καὶ ἀπορρίψω αὐτὴν τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου ἣν διεθέμην πρὸς πάντας τοὺς λαούς

11 És felbomla [az] azon a napon, és így tudták meg az elsanyargatott juhok, a kik ragaszkodnak vala hozzám, hogy az Úr dolga [ez].
And it was broken on that day: and the sheep-traders, who were watching me, were certain that it was the word of the Lord.
καὶ διασκεδασθήσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ γνώσονται οἱ χαναναῖοι τὰ πρόβατα τὰ φυλασσόμενα διότι λόγος κυρίου ἐστίν

12 És mondám nékik: Ha jónak tetszik néktek, adjátok meg az én béremet; ha pedig nem: hagyjátok abba! És harmincz ezüst pénzt fizettek béremül.
And I said to them, If it seems good to you, give me my payment; and if not, do not give it. So they gave me my payment by weight, thirty shekels of silver.
καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτούς εἰ καλὸν ἐνώπιον ὑμῶν ἐστιν δότε στήσαντες τὸν μισθόν μου ἢ ἀπείπασθε καὶ ἔστησαν τὸν μισθόν μου τριάκοντα ἀργυροῦς

13 És monda az Úr nékem: Vesd a fazekas elé! Nagy jutalom, a melyre becsültek engem. Vevém azért a harmincz ezüst pénzt, és vetém azt az Úrnak házába, a fazekas elé.
And the Lord said to me, Put it into the store-house, the price at which I was valued by them. And I took the thirty shekels of silver and put them into the store-house in the house of the Lord.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με κάθες αὐτοὺς εἰς τὸ χωνευτήριον καὶ σκέψαι εἰ δόκιμόν ἐστιν ὃν τρόπον ἐδοκιμάσθην ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς καὶ ἐνέβαλον α ὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον

14 Majd eltörém a másik pálczámat [is,] az egyességet, hogy felbontsam a testvérséget Júda között és Izráel között.
Then I took my other rod, the one named Bands, cutting it in two, so that the relation of brothers between Judah and Israel might be broken.
καὶ ἀπέρριψα τὴν ῥάβδον τὴν δευτέραν τὸ σχοίνισμα τοῦ διασκεδάσαι τὴν κατάσχεσιν ἀνὰ μέσον ιουδα καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ισραηλ

15 És mondá az Úr nékem: Most már szerezz magadnak bolond pásztornak való szerszámot.
And the Lord said to me, Take again the instruments of a foolish keeper of sheep.
καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἔτι λαβὲ σεαυτῷ σκεύη ποιμενικὰ ποιμένος ἀπείρου

16 Mert ímé, én pásztort állítok e földre, a ki az elveszetteket meg nem keresi, a gyöngével nem törõdik, a megtépettet meg nem gyógyítja, a jó karban levõt nem táplálja, a kövérinek húsát megeszi, és körmeiket széttördeli.

For see, I will put a sheep-keeper over the land, who will have no care for that which is cut off, and will not go in search of the wanderers, or make well what is broken, and he will not give food to that which is ill, but he will take for his food the flesh of the fat, and let their feet be broken.

διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ποιμένα ἐπὶ τὴν γῆν τὸ ἐκλιμπάνον οὐ μὴ ἐπισκέψηται καὶ τὸ διεσκορπισμένον οὐ μὴ ζητήσῃ καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ μὴ ἰάσηται καὶ τὸ ὁλόκληρον οὐ μὴ κατευθύνῃ καὶ τὰ κρέα τῶν ἐκλεκτῶν καταφάγεται καὶ τοὺς ἀστραγάλους αὐτῶν ἐκστρέψει

17 Jaj a mihaszna pásztornak, a ki elhagyja a juhokat! Fegyver a karjára és jobb szemére. Karja szárazra száradjon és jobb szeme sötétre sötétedjék.

A curse on the foolish keeper who goes away from the flock! the sword will be on his arm and on his right eye: his arm will become quite dry and his eye will be made completely dark.

ὦ οἱ ποιμαίνοντες τὰ μάταια καὶ οἱ καταλελοιπότες τὰ πρόβατα μάχαιρα ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὸν ὀφθαλμὸν τὸν δεξιὸν αὐτοῦ ὁ βραχίων αὐτοῦ ξηραινόμενος ξηραν θήσεται καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ὁ δεξιὸς αὐτοῦ ἐκτυφλούμενος ἐκτυφλωθήσεται

1 Az Úr igéjének terhe Izráel ellen. Így szól az Úr, a ki az egeket kiterjesztette, a földet fundálta, és az ember keblébe lelket alkotott:

The word of the Lord about Israel. The Lord by whom the heavens are stretched out and the bases of the earth put in place, and the spirit of man formed inside him, has said:

λῆμμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν ισραηλ λέγει κύριος ἐκτείνων οὐρανὸν καὶ θεμελιῶν γῆν καὶ πλάσσων πνεῦμα ἀνθρώπου ἐν αὐτῷ

2 Ímé, én részegítõ pohárrá teszem Jeruzsálemet minden körülte való népnek; Júdának is az lesz, mikor ostromolják Jeruzsálemet.

See, I will make Jerusalem a cup of shaking fear to all the peoples round about, when Jerusalem is shut in.

ἰδοὺ ἐγὼ τίθημι τὴν ιερουσαλημ ὡς πρόθυρα σαλευόμενα πᾶσι τοῖς λαοῖς κύκλῳ καὶ ἐν τῇ ιουδαίᾳ ἔσται περιοχὴ ἐπὶ ιερουσαλημ

3 És azon a napon lesz, hogy nyomtatókõvé teszem Jeruzsálemet minden népnek; a ki emelni akarja azt, mind szakadva-szakad meg, noha összegyül ellene a föld minden pogánya.

And it will come about in that day that I will make Jerusalem a stone of great weight for all the peoples; all those who take it up will be badly wounded; and all the nations of the earth will come together against it.

καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τὴν ιερουσαλημ λίθον καταπατούμενον πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν πᾶς ὁ καταπατῶν αὐτὴν ἐμπαίζων ἐμπαίξεται καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ' αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς

4 Azon a napon, így szól az Úr, megverek minden lovat rettegéssel, a lovagját pedig õrültséggel; de a Júda házát nyitott szemmel nézem, a népeknek pedig minden lovát vaksággal verem meg.

In that day, says the Lord, I will put fear into every horse and make every horseman go off his head: and my eyes will be open on the people of Judah, and I will make every horse of the peoples blind.

ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει κύριος παντοκράτωρ πατάξω πάντα ἵππον ἐν ἐκστάσει καὶ τὸν ἀναβάτην αὐτοῦ ἐν παραφρονήσει ἐπὶ δὲ τὸν οἶκον ιουδα διανοίξω τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ πάντας τοὺς ἵππους τῶν λαῶν πατάξω ἐν ἀποτυφλώσει

5 És azt mondják szívökben Júda fejedelmei: Az én erõsségem Jeruzsálemnek lakói, az õ Istenökkel, a Seregek Urával.

And the families of Judah will say in their hearts, The people of Jerusalem have their strength in the Lord of armies, their God.

καὶ ἐροῦσιν οἱ χιλίαρχοι ιουδα ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εὑρήσομεν ἑαυτοῖς τοὺς κατοικοῦντας ιερουσαλημ ἐν κυρίῳ παντοκράτορι θεῷ αὐτῶν

6 Azon a napon olyanokká teszem Júda fejedelmeit, mint a milyen a tüzes serpenyõ a fák között, és a milyen a tüzes fáklya a kévék között: megemésztenek jobb és bal felõl minden körülvaló népet; de Jeruzsálem tovább is a helyén marad Jeruzsálemben!

In that day I will make the families of Judah like a pot with fire in it among trees, and like a flaming stick among cut grain; they will send destruction on all the peoples round about, on the right hand and on the left: and Jerusalem will be living again in the place which is hers, that is, in Jerusalem.

ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τοὺς χιλιάρχους ιουδα ὡς δαλὸν πυρὸς ἐν ξύλοις καὶ ὡς λαμπάδα πυρὸς ἐν καλάμῃ καὶ καταφάγονται ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων πάντας τοὺς λαοὺ ς κυκλόθεν καὶ κατοικήσει ιερουσαλημ ἔτι καθ' ἑαυτήν

7 És megoltalmazza az Úr Júdának sátrait, [mint] azelõtt, hogy ne legyen nagyobb Dávid házának dicsõsége és Jeruzsálem lakosának dicsõsége, mint a Júdáé.
And the Lord will give salvation to the tents of Judah first, so that the glory of the family of David and the glory of the people of Jerusalem may not be greater than that of Judah.
καὶ σώσει κύριος τὰ σκηνώματα ιουδα καθὼς ἀπ' ἀρχῆς ὅπως μὴ μεγαλύνηται καύχημα οἴκου δαυιδ καὶ ἔπαρσις τῶν κατοικούντων ιερουσαλημ ἐπὶ τὸν ιουδαν

8 Azon a napon oltalma lészen az Úr Jeruzsálem lakosának, és azon a napon olyan lesz köztök a legalábbvaló, mint Dávid, a Dávid háza pedig, mint az Isten, mint az Úrnak angyala õ elõttök.
In that day the Lord will be a cover over the people of Jerusalem; and he who is feeble among them in that day will be as strong as David, and the family of David will be as God, as the angel of the Lord before them.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπερασπιεῖ κύριος ὑπὲρ τῶν κατοικούντων ιερουσαλημ καὶ ἔσται ὁ ἀσθενῶν ἐν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὡς οἶκος δαυιδ ὁ δὲ οἶκος δαυιδ ὡς οἶκος θεοῦ ὡς ἄγγελος κυρίου ἐνώπιον αὐτῶν

9 És azon a napon lesz, hogy kész leszek elveszteni minden pogányt, a kik Jeruzsálemre támadnak;
And it will come about on that day that I will take in hand the destruction of all the nations who come against Jerusalem.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ζητήσω τοῦ ἐξᾶραι πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπερχόμενα ἐπὶ ιερουσαλημ

10 A Dávid házára és Jeruzsálem lakosaira pedig kiöntöm a kegyelemnek és könyörületességnek lelkét, és reám tekintenek, a kit átszegeztek, és siratják õt, a mint siratják az egyetlen fiút, és keseregnek utána, a mint keseregnek az elsõszülött után.
And I will send down on the family of David and on the people of Jerusalem the spirit of grace and of prayer; and their eyes will be turned to the one who was wounded by their hands: and they will be weeping for him as for an only son, and their grief for him will be bitter, like the grief of one sorrowing for his oldest son.
καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ τὸν οἶκον δαυιδ καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ιερουσαλημ πνεῦμα χάριτος καὶ οἰκτιρμοῦ καὶ ἐπιβλέψονται πρός με ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν κοπετὸν ὡς ἐπ' ἀγαπητὸν καὶ ὀδυνηθήσονται ὀδύνην ὡς ἐπὶ πρωτοτόκῳ

11 Azon a napon nagy siralom lesz Jeruzsálemben, a milyen volt a hadadrimmoni siralom a Megiddo völgyében.
In that day there will be a great weeping in Jerusalem, like the weeping of Hadad-rimmon in the valley of Megiddon.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μεγαλυνθήσεται ὁ κοπετὸς ἐν ιερουσαλημ ὡς κοπετὸς ῥοῶνος ἐν πεδίῳ ἐκκοπτομένου

12 És sír a föld: nemzetségek [és] nemzetségek külön; külön a Dávid házának nemzetsége, feleségeik is külön; külön a Nátán házának nemzetsége, és feleségeik is külön;
And the land will give itself to weeping, every family separately; the family of David by themselves, and their wives by themselves; the family of Nathan by themselves, and their wives by themselves;
καὶ κόψεται ἡ γῆ κατὰ φυλὰς φυλάς φυλὴ καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς φυλὴ οἴκου δαυιδ καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς φυλὴ οἴκου ναθαν καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς

13 Külön a Lévi házának nemzetsége, és feleségeik is külön; külön a Sémei nemzetsége, feleségeik is külön.
The family of Levi by themselves, and their wives by themselves; the family of Shimei by themselves, and their wives by themselves;
φυλὴ οἴκου λευι καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς φυλὴ τοῦ συμεων καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς

14 A többi nemzetségek mind; nemzetségek [és] nemzetségek külön, feleségeik is külön.
And all the other families by themselves, and their wives by themselves.
πᾶσαι αἱ φυλαὶ αἱ ὑπολελειμμέναι φυλὴ καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς

1 Azon a napon kútfõ fakad a Dávid házának és Jeruzsálem lakosainak a bûn és tisztátalanság ellen.
In that day there will be a fountain open to the family of David and to the people of Jerusalem, for sin and for that which is unclean.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται πᾶς τόπος διανοιγόμενος ἐν τῷ οἴκῳ δαυιδ

2 És lészen azon a napon, így szól a Seregeknek Ura: Kivesztem a bálványok neveit e földrõl, és emlegetni sem fogják többé; sõt a prófétákat és a fertelmes lelket is kiszaggatom e földrõl.

And it will come about on that day, says the Lord of armies, that I will have the names of the images cut off out of the land, and there will be no more memory of them: and I will send all the prophets and the unclean spirit away from the land.

καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει κύριος ἐξολεθρεύσω τὰ ὀνόματα τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς καὶ οὐκέτι ἔσται αὐτῶν μνεία καὶ τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρ τον ἐξαρῶ ἀπὸ τῆς γῆς

3 És úgy lesz, ha prófétálni fog még valaki, azt mondják annak az õ apja és anyja, az õ szülõi: Ne élj, mert hazugságot szóltál az Úr nevében! És általverik õt az õ apja és anyja, az õ szülõi, az õ prófétálása közben.

And if anyone goes on acting as a prophet, then his father and his mother who gave him life will say to him, You may not go on living, for you are saying what is false in the name of the Lord; and his father and his mother will put a sword through him when he does so.

καὶ ἔσται ἐὰν προφητεύσῃ ἄνθρωπος ἔτι καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οἱ γεννήσαντες αὐτόν οὐ ζήσῃ ὅτι ψευδῆ ἐλάλησας ἐπ' ὀνόματι κυρίου καὶ συμπ οδιοῦσιν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οἱ γεννήσαντες αὐτὸν ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν

4 És azon a napon megszégyenülnek a próféták, kiki az õ látása miatt az õ prófétálásaik közben, és nem öltözködnek szõrös ruhába, hogy hazudjanak.

And it will come about in that day that the prophets will be shamed, every man on account of his vision, when he is talking as a prophet; and they will not put on a robe of hair for purposes of deceit:

καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καταισχυνθήσονται οἱ προφῆται ἕκαστος ἐκ τῆς ὁράσεως αὐτοῦ ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν καὶ ἐνδύσονται δέρριν τριχίνην ἀνθ' ὧν ἐψεύσαντο

5 Hanem ezt mondja [kiki:] Nem vagyok én próféta, szántóvetõ ember vagyok én, sõt más szolgájává lettem én gyermekségem óta.

But he will say, I am no prophet, but a worker on the land; for I have been an owner of land from the time when I was young.

καὶ ἐρεῖ οὐκ εἰμι προφήτης ἐγώ διότι ἄνθρωπος ἐργαζόμενος τὴν γῆν ἐγώ εἰμι ὅτι ἄνθρωπος ἐγέννησέν με ἐκ νεότητός μου

6 És ha mondja néki [valaki:] Micsoda ütések ezek a kezeiden? azt mondja: A miket az én barátaim házában ütöttek rajtam.

And if anyone says to him, What are these wounds between your hands? then he will say, Those with which I was wounded in the house of my friends.

καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν τί αἱ πληγαὶ αὗται ἀνὰ μέσον τῶν χειρῶν σου καὶ ἐρεῖ ἃς ἐπλήγην ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγαπητῷ μου

7 Fegyver, serkenj fel az én pásztorom ellen és a férfiú ellen, a ki nékem társam! így szól a Seregeknek Ura. Verd meg a pásztort és elszélednek a juhok, én pedig a kicsinyek ellen fordítom kezemet.

Awake! O sword, against the keeper of my flock, and against him who is with me, says the Lord of armies: put to death the keeper of the sheep, and the sheep will go in flight: and my hand will be turned against the little ones.

ῥομφαία ἐξεγέρθητι ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου καὶ ἐπ' ἄνδρα πολίτην μου λέγει κύριος παντοκράτωρ πατάξατε τοὺς ποιμένας καὶ ἐκσπάσατε τὰ πρόβατα καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐ πὶ τοὺς ποιμένας

8 És lészen az egész földön, így szól az Úr: a két rész kivágattatik azon [és] meghal, de a harmadik megmarad rajta.

And it will come about that in all the land, says the Lord, two parts of it will be cut off and come to an end; but the third will be still living there.

καὶ ἔσται ἐν πάσῃ τῇ γῇ λέγει κύριος τὰ δύο μέρη ἐξολεθρευθήσεται καὶ ἐκλείψει τὸ δὲ τρίτον ὑπολειφθήσεται ἐν αὐτῇ

9 És beviszem a harmadrészt a tûzbe, és megtisztítom õket, a mint tisztítják az ezüstöt és megpróbálom õket, a mint próbálják az aranyat; õ segítségül hívja az én nevemet és én felelni fogok néki; ezt mondom: Népem õ! Õ pedig ezt mondja: Az Úr az én Istenem!

And I will make the third part go through the fire, cleaning them as silver is made clean, and testing them as gold is tested: and they will make their prayer to me and I will give them an answer: I will say, It is my people; and they will say, The Lord is my God.

καὶ διάξω τὸ τρίτον διὰ πυρὸς καὶ πυρώσω αὐτούς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον καὶ δοκιμῶ αὐτούς ὡς δοκιμάζεται τὸ χρυσίον αὐτὸς ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομά μου κἀγὼ ἐπακούσομ αι αὐτῷ καὶ ἐρῶ λαός μου οὗτός ἐστιν καὶ αὐτὸς ἐρεῖ κύριος ὁ θεός μου

1 Ímé, eljön az Úrnak napja, és a te prédádat felosztják benned.

See, a day of the Lord is coming when they will make division of your goods taken by force before your eyes.

ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται τοῦ κυρίου καὶ διαμερισθήσεται τὰ σκῦλά σου ἐν σοί

2 Mert minden népet ütközetre gyûjtök Jeruzsálemhez, és megszállják a várost, és kirabolják a házakat, megszeplõsítik az asszonyokat; és a város fele számkivetésbe megy, de a nép maradéka nem gyomláltatik ki a városból.

For I will get all the nations together to make war against Jerusalem; and the town will be overcome, and the goods taken from the houses, and the women taken by force: and half the town will go away as prisoners, and the rest of the people will not be cut off from the town.

καὶ ἐπισυνάξω πάντα τὰ ἔθνη ἐπὶ ιερουσαλημ εἰς πόλεμον καὶ ἁλώσεται ἡ πόλις καὶ διαρπαγήσονται αἱ οἰκίαι καὶ αἱ γυναῖκες μολυνθήσονται καὶ ἐξελεύσεται τὸ ἥμισυ τῆς πόλε ως ἐν αἰχμαλωσίᾳ οἱ δὲ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ μου οὐ μὴ ἐξολεθρευθῶσιν ἐκ τῆς πόλεως

3 Mert eljön az Úr, és harczol azok ellen a népek ellen, a mint harczolt vala ama napon, a harcznak napján.

Then the Lord will go out and make war against those nations, as he did in the day of the fight.

καὶ ἐξελεύσεται κύριος καὶ παρατάξεται ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις καθὼς ἡμέρα παρατάξεως αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου

4 És azon a napon az Olajfák hegyére veti lábait, a mely szemben van Jeruzsálemmel napkelet felõl, és az Olajfák hegye közepén ketté válik, kelet felé és nyugot felé, igen nagy völgygyé, és a hegynek fele észak felé, fele pedig dél felé szakad.

And in that day his feet will be on the Mount of Olives, which is opposite Jerusalem on the east, and the Mount of Olives will be parted in the middle to the east and to the west, forming a very great valley; and half the mountain will be moved to the north and half of it to the south.

καὶ στήσονται οἱ πόδες αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν τὸ κατέναντι ιερουσαλημ ἐξ ἀνατολῶν καὶ σχισθήσεται τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς ἀνατ ολὰς καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς θάλασσαν χάος μέγα σφόδρα καὶ κλινεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους πρὸς βορρᾶν καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς νότον

5 És az én hegyem völgyébe futtok, mert a hegyközi völgy Azálig nyúlik, és úgy futtok, a mint futottatok a földindulás elõl Uzziásnak, Júda királyának napjaiban. Bizony eljõ az Úr, az én Istenem, [és]minden szent vele.

And the valley will be stopped ... and you will go in flight as you went in flight from the earth-shock in the days of Uzziah, king of Judah: and the Lord my God will come, and all his holy ones with him.

καὶ ἐμφραχθήσεται φάραγξ ὀρέων μου καὶ ἐγκολληθήσεται φάραγξ ὀρέων ἕως ιασολ καὶ ἐμφραχθήσεται καθὼς ἐνεφράγη ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ σεισμοῦ ἐν ἡμέραις οζιου βασιλέ ως ιουδα καὶ ἥξει κύριος ὁ θεός μου καὶ πάντες οἱ ἅγιοι μετ' αὐτοῦ

6 És úgy lesz azon a napon: Nem lesz világosság, a ragyogó testek összezsugorodnak.

And in that day there will be no heat or cold or ice;

ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἔσται φῶς καὶ ψῦχος καὶ πάγος

7 De lesz egy nap, a melyet az Úr tud, se nappal, se éjszaka, és világosság lesz az estvének idején.

And it will be unbroken day, such as the Lord has knowledge of, without change of day and night, and even at nightfall it will be light.

ἔσται μίαν ἡμέραν καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη γνωστὴ τῷ κυρίῳ καὶ οὐχ ἡμέρα καὶ οὐ νύξ καὶ πρὸς ἑσπέραν ἔσται φῶς

8 És e napon lesz, hogy élõ vizek jõnek ki Jeruzsálembõl, felerészök a napkeleti tenger felé, felerészök pedig a nyugoti tenger felé, [és]nyárban és télben [is úgy] lesz.

And on that day living waters will go out from Jerusalem; half of them flowing to the sea on the east and half to the sea on the west: in summer and in winter it will be so.

καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσεται ὕδωρ ζῶν ἐξ ιερουσαλημ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρώτην καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην καὶ ἐν θέρει καὶ ἐ ν ἔαρι ἔσται οὕτως

9 És az Úr lesz az egész földnek királya, e napon egy Úr lészen, és a neve is egy.

And the Lord will be King over all the earth: in that day there will be one Lord and his name one.

καὶ ἔσται κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος εἷς καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕν

10 Az egész föld síksággá változik Gebától kezdve Rimmonig, déli irányban Jeruzsálem felé, és felmagasztaltatik és a maga helyén marad a Benjámin kapujától az elsõ kapu helyéig, a szegletkapuig, és a Hananéel tornyától a király sajtójáig.

And all the land will become like the Arabah, from Geba to Rimmon south of Jerusalem; and she will be lifted up and be living in her place; from the doorway of Benjamin to the place of the first doorway, to the doorway of the angle, and from the tower of Hananel to the king's wine-crushing places, men will be living in her.

κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν καὶ τὴν ἔρημον ἀπὸ γαβε ἕως ρεμμων κατὰ νότον ιερουσαλημ ραμα δὲ ἐπὶ τόπου μενεῖ ἀπὸ τῆς πύλης βενιαμιν ἕως τοῦ τόπου τῆς πύλης τῆς πρώτης ἕως τῆς πύλης τῶν γωνιῶν καὶ ἕως τοῦ πύργου ανανεηλ ἕως τῶν ὑποληνίων τοῦ βασιλέως

11 És lakni fognak benne, és nem éri többé pusztulás, és bátorságban lakoznak Jeruzsálemben.
And there will be no more curse; but Jerusalem will be living without fear of danger.
κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ καὶ οὐκ ἔσται ἀνάθεμα ἔτι καὶ κατοικήσει ιερουσαλημ πεποιθότως

12 És ez lesz a csapás, a melylyel megcsapkod az Úr minden népet, a melyek Jeruzsálem ellen gyülekeznek: Megsenyved a húsok és pedig a míg lábaikon állnak, szemeik is megsenyvednek gödreikben, nyelvök is megsenyved szájokban.
And this will be the disease which the Lord will send on all the peoples which have been warring against Jerusalem: their flesh will be wasted away while they are on their feet, their eyes will be wasted in their heads and their tongues in their mouths.
καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτῶσις ἣν κόψει κύριος πάντας τοὺς λαούς ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ ιερουσαλημ τακήσονται αἱ σάρκες αὐτῶν ἑστηκότων αὐτῶν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ῥυήσονται ἐκ τῶν ὀπῶν αὐτῶν καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν τακήσεται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν

13 És azon a napon lesz, hogy az Úr nagy háborúságot támaszt közöttök, úgy, hogy kiki a maga társának kezét ragadja meg, és a maga társának keze ellen emeli fel kezét.
And it will be on that day that a great fear will be sent among them from the Lord; and everyone will take his neighbour's hand, and every man's hand will be lifted against his neighbour's.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκστασις κυρίου ἐπ' αὐτοὺς μεγάλη καὶ ἐπιλήμψονται ἕκαστος τῆς χειρὸς τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ συμπλακήσεται ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς χεῖρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ

14 Sõt még Júda is harczolni fog Jeruzsálem ellen, és összegyûjtetik a körüskörül lakó népek minden gazdagsága: arany, ezüst és igen sok ruha.
And even Judah will be fighting against Jerusalem; and the wealth of all the nations round about will be massed together, a great store of gold and silver and clothing.
καὶ ὁ ιουδας παρατάξεται ἐν ιερουσαλημ καὶ συνάξει τὴν ἰσχὺν πάντων τῶν λαῶν κυκλόθεν χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ ἱματισμὸν εἰς πλῆθος σφόδρα

15 És éppen olyan csapás lesz a lovakon, öszvéreken, tevéken, szamarakon és mindenféle barmokon, a melyek e táborban lesznek, a milyen ez a csapás.
And the horses and the transport beasts, the camels and the asses and all the beasts in those tents will be attacked by the same disease.
καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτῶσις τῶν ἵππων καὶ τῶν ἡμιόνων καὶ τῶν καμήλων καὶ τῶν ὄνων καὶ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ὄντων ἐν ταῖς παρεμβολαῖς ἐκείναις κατὰ τὴν πτῶσιν ταύτην

16 És lészen, hogy a kik megmaradnak mindama népek közül, a melyek Jeruzsálem ellen jõnek: esztendõrõl esztendõre mind felmennek, hogy hódoljanak a királynak, a Seregek Urának, és megünnepeljék a sátorok ünnepét.
And it will come about that everyone who is still living, of all those nations who came against Jerusalem, will go up from year to year to give worship to the King, the Lord of armies, and to keep the feast of tents.
καὶ ἔσται ὅσοι ἐὰν καταλειφθῶσιν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἐλθόντων ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ ἀναβήσονται κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ παντοκράτορι καὶ τοῦ ἑορτάζειν τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας

17 És lészen, hogy a ki nem megy fel e föld nemzetségei közül Jeruzsálembe, hogy hódoljon a királynak, a Seregek Urának: nem lészen azokra esõ.
And it will be that if any one of all the families of the earth does not go up to Jerusalem to give worship to the King, the Lord of armies, on them there will be no rain.
καὶ ἔσται ὅσοι ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς εἰς ιερουσαλημ τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ παντοκράτορι καὶ οὗτοι ἐκείνοις προστεθήσονται

18 És ha nem megy fel, vagy nem jön fel az égyiptomi nemzetség, õ rájok sem lészen; [de] lészen az a csapás, a melylyel megcsapkodja az Úr a népeket, a kik nem mennek fel a sátorok ünnepét megünnepelni.
And if the family of Egypt does not go up or come there, they will be attacked by the disease which the Lord will send on the nations:
ἐὰν δὲ φυλὴ αἰγύπτου μὴ ἀναβῇ μηδὲ ἔλθῃ ἐκεῖ καὶ ἐπὶ τούτοις ἔσται ἡ πτῶσις ἣν πατάξει κύριος πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐὰν μὴ ἀναβῇ τοῦ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας

19 Ez lészen Égyiptomnak büntetése, és mindama népek büntetése, a kik nem mennek fel a sátorok ünnepét megünnepelni.
This will be the punishment of Egypt, and the punishment of all the nations who do not go up to keep the feast of tents.
αὕτη ἔσται ἡ ἁμαρτία αἰγύπτου καὶ ἡ ἁμαρτία πάντων τῶν ἐθνῶν ὅσα ἂν μὴ ἀναβῇ τοῦ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας

20 Azon a napon a lovak csengettyûin is ez lesz: Az Úrnak szenteltetett. És a fazekak az Úrnak házában olyanokká lesznek, mint az oltár elõtt való medenczék.
On that day all the bells of the horses will be holy to the Lord, and the pots in the Lord's house will be like the basins before the altar.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου ἅγιον τῷ κυρίῳ παντοκράτορι καὶ ἔσονται οἱ λέβητες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ὡς φιάλαι πρὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου

21 És Jeruzsálemben és Júdában minden fazék a Seregek Urának szenteltetik, és eljõnek mind, a kik áldozni akarnak, és választanak közülök és fõznek azokban; és nem lészen többé Kananeus a Seregek Urának házában e napon.

And every pot in Jerusalem and in Judah will be holy to the Lord of armies: and all those who make offerings will come and take them for boiling their offerings: in that day there will be no more traders in the house of the Lord of armies.

καὶ ἔσται πᾶς λέβης ἐν ιερουσαλημ καὶ ἐν τῷ ιουδα ἅγιον τῷ κυρίῳ παντοκράτορι καὶ ἥξουσιν πάντες οἱ θυσιάζοντες καὶ λήμψονται ἐξ αὐτῶν καὶ ἐψήσουσιν ἐν αὐτοῖς καὶ οὐκ ἔσται χαναναῖος οὐκέτι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ .

1 Az Úr igéjének terhe Izráel ellen, Malakiás által.

The word of the Lord to Israel by Malachi.

λῆμμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν ισραηλ ἐν χειρὶ ἀγγέλου αὐτοῦ θέσθε δὴ ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν

2 Szerettelek titeket, azt mondja az Úr, és azt mondjátok: Miben szerettél minket? Avagy nem atyjafia vala-é Ézsau Jákóbnak? azt mondja az Úr: Jákóbot pedig szerettem;

You have been loved by me, says the Lord. But you say, Where was your love for us? Was not Esau Jacob's brother? says the Lord: but Jacob was loved by me,

ἠγάπησα ὑμᾶς λέγει κύριος καὶ εἴπατε ἐν τίνι ἠγάπησας ἡμᾶς οὐκ ἀδελφὸς ἦν ησαυ τοῦ ιακωβ λέγει κύριος καὶ ἠγάπησα τὸν ιακωβ

3 Ézsaut ellenben gyûlöltem, és az õ hegyeit pusztává tettem, örökségét pedig pusztai sakálokévá.

And Esau was hated, and I sent destruction on his mountains, and gave his heritage to the beasts of the waste land.

τὸν δὲ ησαυ ἐμίσησα καὶ ἔταξα τὰ ὄρια αὐτοῦ εἰς ἀφανισμὸν καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς δόματα ἐρήμου

4 Ha azt mondja Edom: Elpusztultunk; de térjünk meg és építsük fel a romladékokat: ezt mondja a Seregeknek Ura: Õk építenek, de én elrontom, és elnevezik õket istentelenség határának és oly népnek, a melyre örökké haragszik az Úr.

Though Edom says, We are crushed down but we will come back, building up the waste places; this is what the Lord of armies has said: They may put up buildings, but I will have them pulled down; and they will be named The land of evil-doing, and The people against whom the Lord keeps his wrath for ever.

διότι ἐρεῖ ἡ ιδουμαία κατέστραπται καὶ ἐπιστρέψωμεν καὶ ἀνοικοδομήσωμεν τὰς ἐρήμους τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ αὐτοὶ οἰκοδομήσουσιν καὶ ἐγὼ καταστρέψω καὶ ἐπικληθήσεται αὐτοῖς ὅρια ἀνομίας καὶ λαὸς ἐφ' ὃν παρατέτακται κύριος ἕως αἰῶνος

5 És látják ezt a ti szemeitek, és magatok is mondjátok: Nagy az Úr az Izráel határa felett.

And your eyes will see it; and you will say, The Lord is great even outside the limits of Israel.

καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται καὶ ὑμεῖς ἐρεῖτε ἐμεγαλύνθη κύριος ὑπεράνω τῶν ὁρίων τοῦ ισραηλ

6 A fiú tiszteli atyját, a szolga is az õ urát. És ha én atya vagyok: hol az én tisztességem? És ha én úr vagyok, hol az én félelmem? azt mondja a Seregeknek Ura néktek, ti papok, a kik útáljátok az én nevemet, és [ezt] mondjátok: Mivel útáljuk a te nevedet?

A son gives honour to his father, and a servant has fear of his master: if then I am a father, where is my honour? and if I am a master, where is the fear of me? says the Lord of armies to you, O priests, who give no value to my name. And you say, How have we not given value to your name?

υἱὸς δοξάζει πατέρα καὶ δοῦλος τὸν κύριον αὐτοῦ καὶ εἰ πατήρ εἰμι ἐγώ ποῦ ἐστιν ἡ δόξα μου καὶ εἰ κύριός εἰμι ἐγώ ποῦ ἐστιν ὁ φόβος μου λέγει κύριος παντοκράτωρ ὑμεῖς οἱ ἱερεῖς οἱ φαυλίζοντες τὸ ὄνομά μου καὶ εἴπατε ἐν τίνι ἐφαυλίσαμεν τὸ ὄνομά σου

7 Megfertéztetett kenyeret hoztok oltáromra, és azt mondjátok: Mivel fertéztetünk meg téged? Azzal, mikor azt gondoljátok, hogy az Úrnak asztala megvetni való.

You put unclean bread on my altar. And you say, How have we made it unclean? By your saying, The table of the Lord is of no value.

προσάγοντες πρὸς τὸ θυσιαστήριόν μου ἄρτους ἠλισγημένους καὶ εἴπατε ἐν τίνι ἠλισγήσαμεν αὐτούς ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς τράπεζα κυρίου ἐξουδενωμένη ἐστὶν καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα βρώματα ἐξουδενωμένα

8 Hogyha vakot hoztok áldozatul: Nem bûn-é [az?] vagy ha sántát hoztok és bénát: nem bûn-é [az?] Vidd csak azt a te fejedelmednek: vajjon kedvvel fogad-é, avagy reád tekint-é? azt mondja a Seregeknek Ura.

And when you give what is blind for an offering, it is no evil! and when you give what is damaged and ill, it is no evil! Give it now to your ruler; will he be pleased with you, or will you have his approval? says the Lord of armies.

διότι ἐὰν προσαγάγητε τυφλὸν εἰς θυσίαν οὐ κακόν καὶ ἐὰν προσαγάγητε χωλὸν ἢ ἄρρωστον οὐ κακόν προσάγαγε δὴ αὐτὸ τῷ ἡγουμένῳ σου εἰ προσδέξεται αὐτό εἰ λήμψεται πρόσωπόν σου λέγει κύριος παντοκράτωρ

9 Most azért engesztelj étek meg az Istennek orczáját, hogy könyörüljön rajtunk. Általatok van ez, elnézheti-é ezt néktek? azt mondja a Seregeknek Ura.

And now, make request for the grace of God so that he may have mercy on us: this has been your doing: will he give his approval to any of you? says the Lord of armies.

καὶ νῦν ἐξιλάσκεσθε τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ δεήθητε αὐτοῦ ἐν χερσὶν ὑμῶν γέγονεν ταῦτα εἰ λήμψομαι ἐξ ὑμῶν πρόσωπα ὑμῶν λέγει κύριος παντοκράτωρ

10 Vajha valaki közületek bezárná az ajtót, hiába ne tüzelnétek az én oltáromon! Nem telik kedvem bennetek, azt mondja a Seregeknek Ura; az ételáldozatot sem kedvelem a ti kezetekbõl!

If only there was one among you who would see that the doors were shut, so that you might not put a light to the fire on my altar for nothing! I have no pleasure in you, says the Lord of armies, and I will not take an offering from your hands.

διότι καὶ ἐν ὑμῖν συγκλεισθήσονται θύραι καὶ οὐκ ἀνάψετε τὸ θυσιαστήριόν μου δωρεάν οὐκ ἔστιν μου θέλημα ἐν ὑμῖν λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ θυσίαν οὐ προσδέξομαι ἐ κ τῶν χειρῶν ὑμῶν

11 Hiszen napkelettõl fogva napnyugotig nagy az én nevem a pogányok között, és minden helyen tömjénnel áldoznak az én nevemnek és tiszta ételáldozattal! Bizony nagy az én nevem a pogányok között! azt mondja a Seregeknek Ura.

For, from the coming up of the sun till its going down, my name is great among the Gentiles; and in every place the smell of burning flesh is offered to my name, and a clean offering: for my name is great among the Gentiles, says the Lord of armies.

διότι ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου ἕως δυσμῶν τὸ ὄνομά μου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐν παντὶ τόπῳ θυμίαμα προσάγεται τῷ ὀνόματί μου καὶ θυσία καθαρά διότι μέγα τὸ ὄνομά μου ἐν τοῖς ἔθνεσιν λέγει κύριος παντοκράτωρ

12 Ti pedig meggyalázzátok azt, mikor azt mondjátok: Az Úrnak asztala megvetni való, és annak jövedelme, eledele útálatos.

But you make it unholy by saying, The Lord's table has become unclean, and his food is of no value.

ὑμεῖς δὲ βεβηλοῦτε αὐτὸ ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς τράπεζα κυρίου ἠλισγημένη ἐστίν καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα ἐξουδένωνται βρώματα αὐτοῦ

13 És azt mondjátok: Ímé, mily fáradság! és ráfújtok, azt mondja a Seregeknek Ura; pedig a rablottat hozzátok, meg a sántát és betegest; ételáldozatot is hoztok, [de] hát kedves-é az a ti kezetekbõl? azt mondja az Úr.

And you say, See, what a weariness it is! and you let out your breath at it, says the Lord of armies; and you have given what has been cut about by beasts, and what is damaged in its feet and ill; this is the offering you give: will this be pleasing to me from your hands? says the Lord.

καὶ εἴπατε ταῦτα ἐκ κακοπαθείας ἐστίν καὶ ἐξεφύσησα αὐτὰ λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ εἰσεφέρετε ἁρπάγματα καὶ τὰ χωλὰ καὶ τὰ ἐνοχλούμενα καὶ ἐὰν φέρητε τὴν θυσίαν εἰ προσδέξομαι αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν λέγει κύριος παντοκράτωρ

14 Átkozott pedig az álnok! Van ugyan a nyájában hím, és fogadást is tesz: mégis hitványnyal áldozik az Úrnak. Pedig nagy király vagyok én, azt mondja a Seregeknek Ura, és félelmetes az én nevem a pogányok között!

A curse on the false man who has a male in his flock, and takes his oath, and gives to the Lord a damaged thing: for I am a great King, says the Lord of armies, and my name is to be feared among the Gentiles.

καὶ ἐπικατάρατος ὃς ἦν δυνατὸς καὶ ὑπῆρχεν ἐν τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ ἄρσεν καὶ εὐχὴ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ καὶ θύει διεφθαρμένον τῷ κυρίῳ διότι βασιλεὺς μέγας ἐγώ εἰμι λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ τὸ ὄνομά μου ἐπιφανὲς ἐν τοῖς ἔθνεσιν

1 Most azért néktek szól ez a parancsolat, ti papok!

And now, O you priests, this order is for you.

καὶ νῦν ἡ ἐντολὴ αὕτη πρὸς ὑμᾶς οἱ ἱερεῖς

2 Ha meg nem hallgatjátok és ha nem veszitek szívetekre, hogy dicsõséget adjatok az én nevemnek, azt mondja a Seregeknek Ura: átkot bocsátok reátok, és elátkozom a ti áldásotokat; bizony elátkozom azt, ha nem veszitek szívetekre!

If you will not give ear and take it to heart, to give glory to my name, says the Lord of armies, then I will send the curse on you and will put a curse on your blessing: truly, even now I have put a curse on it, because you do not take it to heart.

ἐὰν μὴ ἀκούσητε καὶ ἐὰν μὴ θῆσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν τοῦ δοῦναι δόξαν τῷ ὀνόματί μου λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ ἐξαποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς τὴν κατάραν καὶ ἐπικαταράσο μαι τὴν εὐλογίαν ὑμῶν καὶ καταράσομαι αὐτὴν καὶ διασκεδάσω τὴν εὐλογίαν ὑμῶν καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οὐ τίθεσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν

3 Ímé, én megrontom a ti vetni való magotokat, és szemetet szórok orczáitokba, a ti ünneplésteknek szemetjét, és ahhoz hordanak ki titeket.

See, I will have your arm cut off, and will put waste on your faces, even the waste from your feasts; and you will be taken away with it.

ἰδοὺ ἐγὼ ἀφορίζω ὑμῖν τὸν ὦμον καὶ σκορπιῶ ἤνυστρον ἐπὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἤνυστρον ἑορτῶν ὑμῶν καὶ λήμψομαι ὑμᾶς εἰς τὸ αὐτό

4 És megtudjátok, hogy azért adtam néktek e parancsolatot, hogy szövetségem legyen a Lévivel, azt mondja a Seregeknek Ura.
And you will be certain that I have sent this order to you, so that it might be my agreement with Levi, says the Lord of armies.
καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ ἐξαπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐντολὴν ταύτην τοῦ εἶναι τὴν διαθήκην μου πρὸς τοὺς λευίτας λέγει κύριος παντοκράτωρ

5 Szövetségem volt vele életre és békességre, és félelmül adtam azt néki és félt engemet, és megalázta magát az én nevem előtt.
My agreement with him was on my side life and peace, and I gave them to him; on his side fear, and he had fear of me and gave honour to my name.
ἡ διαθήκη μου ἦν μετ' αὐτοῦ τῆς ζωῆς καὶ τῆς εἰρήνης καὶ ἔδωκα αὐτῷ ἐν φόβῳ φοβεῖσθαί με καὶ ἀπὸ προσώπου ὀνόματός μου στέλλεσθαι αὐτόν

6 Igazság törvénye volt az õ szájában, és nem találtatott álnokság az õ ajkaiban; békességben és egyenességgel járt velem, és sokakat megtérített a bûnbõl.
True teaching was in his mouth, and no evil was seen on his lips: he was walking with me in peace and righteousness, turning numbers of people away from evil-doing.
νόμος ἀληθείας ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ ἀδικία οὐχ εὑρέθη ἐν χείλεσιν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ κατευθύνων ἐπορεύθη μετ' ἐμοῦ καὶ πολλοὺς ἐπέστρεψεν ἀπὸ ἀδικίας

7 Mert a papnak ajkai õrzik a tudományt, és az õ szájából törvényt várnak, mivel a Seregek Urának követe õ.
For it is right for the priest's lips to keep knowledge, and for men to be waiting for the law from his mouth: for he is the servant sent from the Lord of armies.
ὅτι χείλη ἱερέως φυλάξεται γνῶσιν καὶ νόμον ἐκζητήσουσιν ἐκ στόματος αὐτοῦ διότι ἄγγελος κυρίου παντοκράτορός ἐστιν

8 De ti elhajlottatok ez útról, sokakat megbotránkoztattatok a törvénnyel, felbontottátok Lévi szövetségét, azt mondja a Seregeknek Ura.
But you are turned out of the way; you have made the law hard for numbers of people; you have made the agreement of Levi of no value, says the Lord of armies.
ὑμεῖς δὲ ἐξεκλίνατε ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ πολλοὺς ἠσθενήσατε ἐν νόμῳ διεφθείρατε τὴν διαθήκην τοῦ λευι λέγει κύριος παντοκράτωρ

9 Azért én is szidalmasakká tettelek titeket és útálatosakká az egész nép előtt, a miatt, hogy meg nem õriztétek az én útamat, hanem személyválogatók voltatok a törvénnyel.
And so I have taken away your honour and made you low before all the people, even as you have not kept my ways, and have given no thought to me in using the law.
κἀγὼ δέδωκα ὑμᾶς ἐξουδενωμένους καὶ παρειμένους εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἀνθ' ὧν ὑμεῖς οὐκ ἐφυλάξασθε τὰς ὁδούς μου ἀλλὰ ἐλαμβάνετε πρόσωπα ἐν νόμῳ

10 Nem egy atyánk van-é mindnyájunknak? Nem egy Isten teremtett-é minket? Miért csalja hát kiki az õ felebarátját, megrontván a mi atyáink szövetségét?
Have we not all one father? has not one God made us? why are we, every one of us, acting falsely to his brother, putting shame on the agreement of our fathers?
οὐχὶ θεὸς εἷς ἔκτισεν ὑμᾶς οὐχὶ πατὴρ εἷς πάντων ὑμῶν τί ὅτι ἐγκατελίπετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ βεβηλῶσαι τὴν διαθήκην τῶν πατέρων ὑμῶν

11 Hûtelenné lett Júda, és útálatosság támadt Izráelben és Jeruzsálemben, mert megfertõztette Júda az Úrnak szentségét, a melyet õ szeret, és idegen istennek leányát vette el.
Judah has been acting falsely, and a disgusting thing has been done in Jerusalem; for Judah has made unclean the holy place of the Lord which is dear to him, and has taken as his wife the daughter of a strange god.
ἐγκατελείφθη ιουδας καὶ βδέλυγμα ἐγένετο ἐν τῷ ισραηλ καὶ ἐν ιερουσαλημ διότι ἐβεβήλωσεν ιουδας τὰ ἅγια κυρίου ἐν οἷς ἠγάπησεν καὶ ἐπετήδευσεν εἰς θεοὺς ἀλλοτρίους

12 Elveszt az Úr mindenkit, a ki ezt cselekszi, a vigyázót és a felelõt, a Jákób sátraiból, még ha áldozatot visz is a Seregek Urának.
The Lord will have the man who does this cut off root and branch out of the tents of Jacob, and him who makes an offering to the Lord of armies.
ἐξολεθρεύσει κύριος τὸν ἄνθρωπον τὸν ποιοῦντα ταῦτα ἕως καὶ ταπεινωθῇ ἐκ σκηνωμάτων ιακωβ καὶ ἐκ προσαγόντων θυσίαν τῷ κυρίῳ παντοκράτορι

13 És ezt is cselekszitek: betöltitek az Úr oltárát könyhullatással, sírással és kesergéssel, hogy ne tekintsen többé az ételáldozatra, és ne fogadjon el szívességet a ti kezetekbõl.
And this again you do: covering the altar of the Lord with weeping and with grief, so that he gives no more thought to the offering, and does not take it with pleasure from your hand.
καὶ ταῦτα ἃ ἐμίσουν ἐποιεῖτε ἐκαλύπτετε δάκρυσιν τὸ θυσιαστήριον κυρίου καὶ κλαυθμῷ καὶ στεναγμῷ ἐκ κόπων ἔτι ἄξιον ἐπιβλέψαι εἰς θυσίαν ἢ λαβεῖν δεκτὸν ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν

14 És azt mondjátok: Miért? Azért, mert az Úr tett bizonyságot közted és a te ifjúságod felesége közt, a kit te megcsaltál, holott társad és szövetséges feleséged!
But you say, For what reason? Because the Lord has been a witness between you and the wife of your early years, to whom you have been untrue, though she is your friend and the wife to whom you have given your word.
καὶ εἴπατε ἕνεκεν τίνος ὅτι κύριος διεμαρτύρατο ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον γυναικὸς νεότητός σου ἣν ἐγκατέλιπες καὶ αὐτὴ κοινωνός σου καὶ γυνὴ διαθήκης σου

15 Nem tett ilyet egy sem, a kinek még volt lelke. És mit keresett az az egy? Istentõl való magvat. Õrizzétek meg azért a ti lelketeket, és a ti ifjúságotok feleségét meg ne csaljátok!

... So give thought to your spirit, and let no one be false to the wife of his early years.

καὶ οὐκ ἄλλος ἐποίησεν καὶ ὑπόλειμμα πνεύματος αὐτοῦ καὶ εἴπατε τί ἄλλο ἀλλ' ἢ σπέρμα ζητεῖ ὁ θεός καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν καὶ γυναῖκα νεότητός σου μὴ ἐγκατ αλίπῃς

16 Mert gyûlölöm az elbocsátást, ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene, és [azt,] a ki ruhájára kegyetlenséget borít, azt mondja a Seregeknek Ura. Õrizzétek meg azért lelketeket és ne csalárdkodjatok!

For I am against the putting away of a wife, says the Lord, the God of Israel, and against him who is clothed with violent acts, says the Lord of armies: so give thought to your spirit and do not be false in your acts.

ἀλλὰ ἐὰν μισήσας ἐξαποστείλῃς λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ ισραηλ καὶ καλύψει ἀσέβεια ἐπὶ τὰ ἐνθυμήματά σου λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν κα ὶ οὐ μὴ ἐγκαταλίπητε

17 Elfárasztottátok az Urat beszédeitekkel, és azt mondjátok: Mivel fárasztottuk el? Azzal, hogy azt mondjátok: Minden gonosztevõ jó az Úr szemeiben, és gyönyörködik õ azokban; vagy: Hol van az ítéletnek Istene?

You have made the Lord tired with your words. And still you say, How have we made him tired? By your saying, Everyone who does evil is good in the eyes of the Lord, and he has delight in them; or, Where is God the judge?

οἱ παροξύνοντες τὸν θεὸν ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν καὶ εἴπατε ἐν τίνι παρωξύναμεν αὐτόν ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς πᾶς ποιῶν πονηρόν καλὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐν αὐτοῖς αὐτὸς εὐδόκησεν καί ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης

1 Ímé, elküldöm én az én követemet, és megtisztítja elõttem az útat, és mindjárt eljön az õ templomába az Úr, a kit ti kerestek, és a szövetségnek követe, a kit ti kívántok; ímé, eljön, azt mondja a Seregeknek Ura.

See, I am sending my servant, and he will make ready the way before me; and the Lord, whom you are looking for, will suddenly come to his Temple; and the angel of the agreement, in whom you have delight, see, he is coming, says the Lord of armies.

ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου καὶ ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου μου καὶ ἐξαίφνης ἥξει εἰς τὸν ναὸν ἑαυτοῦ κύριος ὃν ὑμεῖς ζητεῖτε καὶ ὁ ἄγγελος τῆς διαθήκης ὃν ὑ μεῖς θέλετε ἰδοὺ ἔρχεται λέγει κύριος παντοκράτωρ

2 De kicsoda szenvedheti el az õ eljövetelének napját? És kicsoda áll meg az õ megjelenésekor? Hiszen olyan õ, mint az ötvösnek tüze, és a ruhamosóknak lúgja!

But by whom may the day of his coming be faced? and who may keep his place when he is seen? for he is like the metal-tester's fire and the cleaner's soap.

καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδου αὐτοῦ ἢ τίς ὑποστήσεται ἐν τῇ ὀπτασίᾳ αὐτοῦ διότι αὐτὸς εἰσπορεύεται ὡς πῦρ χωνευτηρίου καὶ ὡς πόα πλυνόντων

3 És ül mint ötvös vagy ezüsttisztogató és megtisztítja Lévi fiait és fényessé teszi õket, mint az aranyat és ezüstöt; és igazsággal visznek ételáldozatot az Úrnak.

He will take his seat, testing and cleaning the sons of Levi, burning away the evil from them as from gold and silver; so that they may make offerings to the Lord in righteousness.

καὶ καθιεῖται χωνεύων καὶ καθαρίζων ὡς τὸ ἀργύριον καὶ ὡς τὸ χρυσίον καὶ καθαρίσει τοὺς υἱοὺς λευι καὶ χεεῖ αὐτοὺς ὡς τὸ χρυσίον καὶ ὡς τὸ ἀργύριον καὶ ἔσονται τῷ κυρίῳ προσάγοντες θυσίαν ἐν δικαιοσύνῃ

4 És kedves lesz az Úrnak a Júda és Jeruzsálem ételáldozatja, mint a régi napokban és elõbbi esztendõkben.

Then the offering of Judah and Jerusalem will be pleasing to the Lord, as in days gone by, and as in past years.

καὶ ἀρέσει τῷ κυρίῳ θυσία ιουδα καὶ ιερουσαλημ καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος καὶ καθὼς τὰ ἔτη τὰ ἔμπροσθεν

5 Mert ítéletre indulok hozzátok, és gyors tanú leszek a szemfényvesztõk ellen, a paráznák és hamisan esküvõk ellen, és azok ellen, a kik megrövidítik a munkásnak bérét, az özvegyet és árvát, és a kik nyomorgatják az idegent, és nem félnek engem, azt mondja a Seregeknek Ura.

And I will come near to you for judging; I will quickly be a witness against the wonder-workers, against those who have been untrue in married life, against those who take false oaths; against those who keep back from the servant his payment, and who are hard on the widow and the child without a father, who do not give his rights to the man from a strange country, and have no fear of me, says the Lord of armies.

καὶ προσάξω πρὸς ὑμᾶς ἐν κρίσει καὶ ἔσομαι μάρτυς ταχὺς ἐπὶ τὰς φαρμακοὺς καὶ ἐπὶ τὰς μοιχαλίδας καὶ ἐπὶ τοὺς ὀμνύοντας τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει καὶ ἐπὶ τοὺς ἀποστερο ῦντας μισθὸν μισθωτοῦ καὶ τοὺς καταδυναστεύοντας χήραν καὶ τοὺς κονδυλίζοντας ὀρφανοὺς καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας κρίσιν προσηλύτου καὶ τοὺς μὴ φοβουμένους με λέγει κύρι ος παντοκράτωρ

6 Mert én, az Úr, meg nem változom, ti pedig, Jákóbnak fiai, nem emésztettek meg!
For I am the Lord, I am unchanged; and so you, O sons of Jacob, have not been cut off.
διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν καὶ οὐκ ἠλλοίωμαι καὶ ὑμεῖς υἱοὶ ιακωβ οὐκ ἀπέχεσθε

7 Atyáitok idejétõl fogva eltértetek rendeléseimtõl és nem tartottátok meg [azokat.] Térjetek hozzám, és én is hozzátok térek, azt mondja a Seregeknek Ura. De azt mondjátok: Miben térjünk meg?
From the days of your fathers you have been turned away from my rules and have not kept them. Come back to me, and I will come back to you, says the Lord of armies. But you say, How are we to come back?
ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν τῶν πατέρων ὑμῶν ἐξεκλίνατε νόμιμά μου καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε ἐπιστρέψατε πρός με καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ εἴπατε ἐν τίνι ἐπιστρέψωμεν

8 Avagy az ember csalhatja-é az Istent? ti mégis csaltatok engem. És azt mondjátok: Mivel csalunk téged? A tizeddel és az áldozni valóval.
Will a man keep back from God what is right? But you have kept back what is mine. But you say, What have we kept back from you? Tenths and offerings.
εἰ πτερνιεῖ ἄνθρωπος θεόν διότι ὑμεῖς πτερνίζετέ με καὶ ἐρεῖτε ἐν τίνι ἐπτερνίκαμέν σε ὅτι τὰ ἐπιδέκατα καὶ αἱ ἀπαρχαὶ μεθ' ὑμῶν εἰσιν

9 Átokkal vagytok elátkozva, mégis csaltok engem: a nép egészben!
You are cursed with a curse; for you have kept back from me what is mine, even all this nation.
καὶ ἀποβλέποντες ὑμεῖς ἀποβλέπετε καὶ ἐμὲ ὑμεῖς πτερνίζετε τὸ ἔθνος συνετελέσθη

10 Hozzátok be a tizedet mind az én tárházamba, hogy legyen ennivaló az én házamban, és ezzel próbáljatok meg engem, azt mondja a Seregeknek Ura, ha nem nyitom meg néktek az egek csatornáit, és ha nem árasztok reátok áldást bõségesen.
Let your tenths come into the store-house so that there may be food in my house, and put me to the test by doing so, says the Lord of armies, and see if I do not make the windows of heaven open and send down such a blessing on you that there is no room for it.
καὶ εἰσηνέγκατε πάντα τὰ ἐκφόρια εἰς τοὺς θησαυρούς καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἔσται ἡ διαρπαγὴ αὐτοῦ ἐπισκέψασθε δὴ ἐν τούτῳ λέγει κύριος παντοκράτωρ ἐὰν μὴ ἀνοίξω ὑμῖν τοὺς καταρράκτας τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐκχεῶ ὑμῖν τὴν εὐλογίαν μου ἕως τοῦ ἱκανωθῆναι

11 És megdorgálom érettetek a kártevõt, és nem veszti el földetek gyümölcsét, és nem lesz a szõlõtök meddõ a mezõn, azt mondja a Seregeknek Ura.
And on your account I will keep back the locusts from wasting the fruits of your land; and the fruit of your vine will not be dropped on the field before its time, says the Lord of armies
καὶ διαστελῶ ὑμῖν εἰς βρῶσιν καὶ οὐ μὴ διαφθείρω ὑμῶν τὸν καρπὸν τῆς γῆς καὶ οὐ μὴ ἀσθενήσῃ ὑμῶν ἡ ἄμπελος ἡ ἐν τῷ ἀγρῷ λέγει κύριος παντοκράτωρ

12 És boldognak mondanak titeket mind a nemzetek; mert kívánatos földdé lesztek ti, azt mondja a Seregeknek Ura.
And you will be named happy by all nations: for you will be a land of delight, says the Lord of armies.
καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα τὰ ἔθνη διότι ἔσεσθε ὑμεῖς γῆ θελητή λέγει κύριος παντοκράτωρ

13 Keményen szóltatok ellenem, azt mondja az Úr, és azt mondjátok: Mit szóltunk ellened?
Your words have been strong against me, says the Lord. And still you say, What have we said against you?
ἐβαρύνατε ἐπ' ἐμὲ τοὺς λόγους ὑμῶν λέγει κύριος καὶ εἴπατε ἐν τίνι κατελαλήσαμεν κατὰ σοῦ

14 Azt mondtátok: Hiábavaló az Isten szolgálata, és mi haszna, hogy megtartjuk törvényeit, és hogy alázatosan járunk a Seregeknek Ura elõtt?
You have said, It is no use worshipping God: what profit have we had from keeping his orders, and going in clothing of sorrow before the Lord of armies?
εἴπατε μάταιος ὁ δουλεύων θεῷ καὶ τί πλέον ὅτι ἐφυλάξαμεν τὰ φυλάγματα αὐτοῦ καὶ διότι ἐπορεύθημεν ἱκέται πρὸ προσώπου κυρίου παντοκράτορος

15 Sõt inkább magunk hirdetjük boldogoknak a kevélyeket; hiszen gyarapodtak, noha gonoszságot ûznek, és megszabadulnak, noha kisértik az Istent!
And now to us the men of pride seem happy; yes, the evil-doers are doing well; they put God to the test and are safe.
καὶ νῦν ἡμεῖς μακαρίζομεν ἀλλοτρίους καὶ ἀνοικοδομοῦνται πάντες ποιοῦντες ἄνομα καὶ ἀντέστησαν θεῷ καὶ ἐσώθησαν

16 Akkor tanakodtak egymással az Úrnak tisztelõi, az Úr pedig figyelt és hallgatott, és egy emlékkönyv iraték õ elõtte azoknak, a kik félik az Urat és becsülik az õ nevét.
Then those in whom was the fear of the Lord had talk together: and the Lord gave ear, and it was recorded in a book to be kept in mind before him, for those who had the fear of the Lord and gave thought to his name.
ταῦτα κατελάλησαν οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ προσέσχεν κύριος καὶ εἰσήκουσεν καὶ ἔγραψεν βιβλίον μνημοσύνου ἐνώπιον αὐτοῦ τοῖς φοβο υμένοις τὸν κύριον καὶ εὐλαβουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ

17 És azon a napon, azt mondja a Seregeknek Ura, a melyet én szerzek, tulajdonommá lesznek és kedvezek nékik, a mint kiki kedvez a maga fiának, a ki szolgálja õt.
And they will be mine, says the Lord, in the day when I make them my special property; and I will have mercy on them as a man has mercy on his son who is his servant.
καὶ ἔσονταί μοι λέγει κύριος παντοκράτωρ εἰς ἡμέραν ἣν ἐγὼ ποιῶ εἰς περιποίησιν καὶ αἱρετιῶ αὐτοὺς ὃν τρόπον αἱρετίζει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν δουλεύοντα αὐτῷ

18 És megtértek és meglátjátok, [hogy különbség van] az igaz és a gonosz között, az Isten szolgája között és a között, a ki nem szolgálja õt.
Then you will again see how the upright man is different from the sinner, and the servant of God from him who is not.
καὶ ἐπιστραφήσεσθε καὶ ὄψεσθε ἀνὰ μέσον δικαίου καὶ ἀνὰ μέσον ἀνόμου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ δουλεύοντος θεῷ καὶ τοῦ μὴ δουλεύοντος

1 Jézus Krisztusnak, Dávid fiának, Ábrahám fiának nemzetségérõl való könyv.
The book of the generations of Jesus Christ, the son of David, the son of Abraham.
βιβλος γενεσεως ιησου χριστου υιου δαβιδ υιου αβρααμ

2 Ábrahám nemzé Izsákot; Izsák nemzé Jákóbot; Jákób nemzé Júdát és testvéreit;
The son of Abraham was Isaac; and the son of Isaac was Jacob; and the sons of Jacob were Judah and his brothers;
αβρααμ εγεννησεν τον ισαακ ισαακ δε εγεννησεν τον ιακωβ ιακωβ δε εγεννησεν τον ιουδαν και τους αδελφους αυτου

3 Júda nemzé Fárest és Zárát Támártól; Fáres nemzé Esromot; Esrom nemzé Arámot;
And the sons of Judah were Perez and Zerah by Tamar; and the son of Perez was Hezron; and the son of Hezron was Ram;
ιουδας δε εγεννησεν τον φαρες και τον ζαρα εκ της θαμαρ φαρες δε εγεννησεν τον εσρωμ εσρωμ δε εγεννησεν τον αραμ

4 Arám nemzé Aminádábot; Aminádáb nemzé Naássont; Naásson nemzé Sálmónt;
And the son of Ram was Amminadab; and the son of Amminadab was Nahshon; and the son of Nahshon was Salmon;
αραμ δε εγεννησεν τον αμιναδαβ αμιναδαβ δε εγεννησεν τον ναασσων ναασσων δε εγεννησεν τον σαλμων

5 Sálmón nemzé Boázt Ráhábtól; Boáz nemzé Obedet Ruthtól; Obed nemzé Isait;
And the son of Salmon by Rahab was Boaz; and the son of Boaz by Ruth was Obed; and the son of Obed was Jesse;
σαλμων δε εγεννησεν τον βοοζ εκ της ραχαβ βοοζ δε εγεννησεν τον ωβηδ εκ της ρουθ ωβηδ δε εγεννησεν τον ιεσσαι

6 Isai nemzé Dávid királyt; Dávid király nemzé Salamont az Uriás feleségétõl;
And the son of Jesse was David the king; and the son of David was Solomon by her who had been the wife of Uriah;
ιεσσαι δε εγεννησεν τον δαβιδ τον βασιλεα δαβιδ δε ο βασιλευς εγεννησεν τον σολομωντα εκ της του ουριου

7 Salamon nemzé Roboámot; Roboám nemzé Abiját; Abija nemzé Asát;
And the son of Solomon was Rehoboam; and the son of Rehoboam was Abijah; and the son of Abijah was Asa;
σολομων δε εγεννησεν τον ροβοαμ ροβοαμ δε εγεννησεν τον αβια αβια δε εγεννησεν τον ασα

8 Asa nemzé Josafátot; Josafát nemzé Jórámot; Jórám nemzé Uzziást;
And the son of Asa was Jehoshaphat; and the son of Jehoshaphat was Joram; and the son of Joram was Uzziah;
ασα δε εγεννησεν τον ιωσαφατ ιωσαφατ δε εγεννησεν τον ιωραμ ιωραμ δε εγεννησεν τον οζιαν

9 Uzziás nemzé Jóathámot; Joathám nemzé Ákházt; Ákház nemzé Ezékiást;
And the son of Uzziah was Jotham; and the son of Jotham was Ahaz; and the son of Ahaz was Hezekiah;
οζιας δε εγεννησεν τον ιωαθαμ ιωαθαμ δε εγεννησεν τον αχαζ αχαζ δε εγεννησεν τον εζεκιαν

10 Ezékiás nemzé Manassét; Manassé nemzé Ámont; Ámon nemzé Jósiást;
And the son of Hezekiah was Manasseh; and the son of Manasseh was Amon; and the son of Amon was Josiah;
εζεκιας δε εγεννησεν τον μανασση μανασσης δε εγεννησεν τον αμων αμων δε εγεννησεν τον ιωσιαν

11 Jósiás nemzé Jekoniást és testvéreit a babilóni fogságra vitelkor.
And the sons of Josiah were Jechoniah and his brothers, at the time of the taking away to Babylon.
ιωσιας δε εγεννησεν τον ιεχονιαν και τους αδελφους αυτου επι της μετοικεσιας βαβυλωνος

12 A babilóni fogságravitel után pedig Jekoniás nemzé Saláthielt; Saláthiel nemzé Zorobábelt;
And after the taking away to Babylon, Jechoniah had a son Shealtiel; and Shealtiel had Zerubbabel;
μετα δε την μετοικεσιαν βαβυλωνος ιεχονιας εγεννησεν τον σαλαθιηλ σαλαθιηλ δε εγεννησεν τον ζοροβαβελ

13 Zorobábel nemzé Abiudot; Abiud nemzé Eliákimot; Eliákim nemzé Azort;
And Zerubbabel had Abiud; and Abiud had Eliakim; and Eliakim had Azor;
ζοροβαβελ δε εγεννησεν τον αβιουδ αβιουδ δε εγεννησεν τον ελιακειμ ελιακειμ δε εγεννησεν τον αζωρ

14 Azor nemzé Sádokot; Sádok nemzé Akimot; Akim nemzé Eliudot;
And Azor had Zadok; and Zadok had Achim; and Achim had Eliud;
αζωρ δε εγεννησεν τον σαδωκ σαδωκ δε εγεννησεν τον αχειμ αχειμ δε εγεννησεν τον ελιουδ

15 Eliud nemzé Eleázárt; Eleázár nemzé Matthánt; Matthán nemzé Jákóbot;
And Eliud had Eleazar; and Eleazar had Matthan; and Matthan had Jacob;
ελιουδ δε εγεννησεν τον ελεαζαρ ελεαζαρ δε εγεννησεν τον ματθαν ματθαν δε εγεννησεν τον ιακωβ

16 Jákób nemzé Józsefet, férjét Máriának, a kitõl született Jézus, a ki Krisztusnak neveztetik.
And the son of Jacob was Joseph the husband of Mary, who gave birth to Jesus, whose name is Christ.
ιακωβ δε εγεννησεν τον ιωσηφ τον ανδρα μαριας εξ ης εγεννηθη ιησους ο λεγομενος χριστος

17 Az összes nemzetség tehát Ábrahámtól Dávidig tizennégy nemzetség, és Dávidtól a babilóni fogságravitelig tizennégy nemzetség, és a babilóni fogságraviteltõl Krisztusig tizennégy nemzetség.
So all the generations from Abraham to David are fourteen generations; and from David to the taking away to Babylon, fourteen generations; and from the taking away to Babylon to the coming of Christ, fourteen generations.
πασαι ουν αι γενεαι απο αβρααμ εως δαβιδ γενεαι δεκατεσσαρες και απο δαβιδ εως της μετοικεσιας βαβυλωνος γενεαι δεκατεσσαρες και απο της μετοικεσιας βαβυλωνος εως του χριστου γενεαι δεκατεσσαρες

18 A Jézus Krisztus születése pedig így vala: Mária, az õ anyja, eljegyeztetvén Józsefnek, mielõtt egybekeltek volna, viselõsnek találtaték a Szent Lélektõl.
Now the birth of Jesus Christ was in this way: when his mother Mary was going to be married to Joseph, before they came together the discovery was made that she was with child by the Holy Spirit.
του δε ιησου χριστου η γεννησις ουτως ην μνηστευθεισης γαρ της μητρος αυτου μαριας τω ιωσηφ πριν η συνελθειν αυτους ευρεθη εν γαστρι εχουσα εκ πνευματος αγιου

19 József pedig, az õ férje, mivelhogy igaz ember vala és nem akará õt gyalázatba keverni, el akarta õt titkon bocsátani.
And Joseph, her husband, being an upright man, and not desiring to make her a public example, had a mind to put her away privately.
ιωσηφ δε ο ανηρ αυτης δικαιος ων και μη θελων αυτην παραδειγματισαι εβουληθη λαθρα απολυσαι αυτην

20 Mikor pedig ezeket magában elgondolta: ímé az Úrnak angyala álomban megjelenék néki, mondván: József, Dávidnak fia, ne félj magadhoz venni Máriát, a te feleségedet, mert a mi benne fogantatott, a Szent Lélektõl van az.
But when he was giving thought to these things, an angel of the Lord came to him in a dream, saying, Joseph, son of David, have no fear of taking Mary as your wife; because that which is in her body is of the Holy Spirit.
ταυτα δε αυτου ενθυμηθεντος ιδου αγγελος κυριου κατ οναρ εφανη αυτω λεγων ιωσηφ υιος δαβιδ μη φοβηθης παραλαβειν μαριαμ την γυναικα σου το γαρ εν αυτη γεννηθεν εκ πνευματος εστιν αγιου

21 Szûl pedig fiat, és nevezd annak nevét Jézusnak, mert õ szabadítja meg az õ népét annak bûneibõl.
And she will give birth to a son; and you will give him the name Jesus; for he will give his people salvation from their sins.
τεξεται δε υιον και καλεσεις το ονομα αυτου ιησουν αυτος γαρ σωσει τον λαον αυτου απο των αμαρτιων αυτων

22 Mindez pedig azért lõn, hogy beteljesedjék, a mit az Úr mondott volt a próféta által, a ki így szól:
Now all this took place so that the word of the Lord by the prophet might come true,
τουτο δε ολον γεγονεν ινα πληρωθη το ρηθεν υπο του κυριου δια του προφητου λεγοντος

23 Ímé a szûz fogan méhében és szûl fiat, és annak nevét Immanuelnek nevezik, a mi azt jelenti: Velünk az Isten.
See, the virgin will be with child, and will give birth to a son, and they will give him the name Immanuel, that is, God with us.
ιδου η παρθενος εν γαστρι εξει και τεξεται υιον και καλεσουσιν το ονομα αυτου εμμανουηλ ο εστιν μεθερμηνευομενον μεθ ημων ο θεος

24 József pedig az álomból felserkenvén, úgy tõn, a mint az Úr angyala parancsolta vala néki, és feleségét magához vevé.
And Joseph did as the angel of the Lord had said to him, and took her as his wife;
διεγερθεις δε ο ιωσηφ απο του υπνου εποιησεν ως προσεταξεν αυτω ο αγγελος κυριου και παρελαβεν την γυναικα αυτου

25 És nem ismeré õt, míg meg nem szülé az õ elsõszülött fiát; és nevezé annak nevét Jézusnak.
And he had no connection with her till she had given birth to a son; and he gave him the name Jesus.
και ουκ εγινωσκεν αυτην εως ου ετεκεν τον υιον αυτης τον πρωτοτοκον και εκαλεσεν το ονομα αυτου ιησουν

1 A mikor pedig megszületik vala Jézus a júdeai Bethlehemben, Heródes király idejében, ímé napkeletrõl bölcsek jövének Jeruzsálembe, ezt mondván:
Now when the birth of Jesus took place in Beth-lehem of Judaea, in the days of Herod the king, there came wise men from the east to Jerusalem,
του δε ιησου γεννηθεντος εν βηθλεεμ της ιουδαιας εν ημεραις ηρωδου του βασιλεως ιδου μαγοι απο ανατολων παρεγενοντο εις ιεροσολυμα

2 Hol van a zsidók királya, a ki megszületett? Mert láttuk az õ csillagát napkeleten, és azért jövénk, hogy tisztességet tegyünk néki.
Saying, Where is the King of the Jews whose birth has now taken place? We have seen his star in the east and have come to give him worship.
λεγοντες που εστιν ο τεχθεις βασιλευς των ιουδαιων ειδομεν γαρ αυτου τον αστερα εν τη ανατολη και ηλθομεν προσκυνησαι αυτω

3 Heródes király pedig ezt hallván, megháborodék, és vele együtt az egész Jeruzsálem.
And when it came to the ears of Herod the king, he was troubled, and all Jerusalem with him.
ακουσας δε ηρωδης ο βασιλευς εταραχθη και πασα ιεροσολυμα μετ αυτου

4 És egybegyûjtve minden fõpapot és a nép írástudóit, tudakozódik vala tõlük, hol kell a Krisztusnak megszületnie?
And he got together all the chief priests and scribes of the people, questioning them as to where the birth-place of the Christ would be.
και συναγαγων παντας τους αρχιερεις και γραμματεις του λαου επυνθανετο παρ αυτων που ο χριστος γενναται

5 Azok pedig mondának néki: A júdeai Bethlehemben; mert így írta vala meg a próféta:
And they said to him, In Beth-lehem of Judaea; for so it is said in the writings of the prophet,
οι δε ειπον αυτω εν βηθλεεμ της ιουδαιας ουτως γαρ γεγραπται δια του προφητου

6 És te Bethlehem, Júdának földje, semmiképen sem vagy legkisebb Júda fejedelmi városai között: mert belõled származik a fejedelem, a ki legeltetni fogja az én népemet, az Izráelt.
You Beth-lehem, in the land of Judah, are not the least among the chiefs of Judah: out of you will come a ruler, who will be the keeper of my people Israel.
και συ βηθλεεμ γη ιουδα ουδαμως ελαχιστη ει εν τοις ηγεμοσιν ιουδα εκ σου γαρ εξελευσεται ηγουμενος οστις ποιμανει τον λαον μου τον ισραηλ

7 Ekkor Heródes titkon hivatván a bölcseket, szorgalmatosan megtudakolá tõlük a csillag megjelenésének idejét.
Then Herod sent for the wise men privately, and put questions to them about what time the star had been seen.
τοτε ηρωδης λαθρα καλεσας τους μαγους ηκριβωσεν παρ αυτων τον χρονον του φαινομενου αστερος

8 És elküldvén õket Bethlehembe, monda nékik: Elmenvén, szorgalmatosan kérdezõsködjetek a gyermek felõl, mihelyt pedig megtaláljátok, adjátok tudtomra, hogy én is elmenjek és tisztességet tegyek néki.

And he sent them to Beth-lehem and said, Go and make certain where the young child is; and when you have seen him, let me have news of it, so that I may come and give him worship.

και πεμψας αυτους εις βηθλεεμ ειπεν πορευθεντες ακριβως εξετασατε περι του παιδιου επαν δε ευρητε απαγγειλατε μοι οπως καγω ελθων προσκυνησω αυτω

9 Õk pedig a király beszédét meghallván, elindulának. És ímé a csillag, a melyet napkeleten láttak, elõttük megy vala mind addig, a míg odaérvén, megálla a hely fölött, a hol a gyermek vala.

And after hearing the king, they went on their way; and the star which they saw in the east went before them, till it came to rest over the place where the young child was.

οι δε ακουσαντες του βασιλεως επορευθησαν και ιδου ο αστηρ ον ειδον εν τη ανατολη προηγεν αυτους εως ελθων εστη επανω ου ην το παιδιον

10 És mikor meglátták a csillagot, igen nagy örömmel örvendezének.

And when they saw the star they were full of joy.

ιδοντες δε τον αστερα εχαρησαν χαραν μεγαλην σφοδρα

11 És bemenvén a házba, ott találák a gyermeket anyjával, Máriával; és leborulván, tisztességet tõnek néki; és kincseiket kitárván, ajándékokat adának néki: aranyat, tömjént és mirhát.

And they came into the house, and saw the young child with Mary, his mother; and falling down on their faces they gave him worship; and from their store they gave him offerings of gold, perfume, and spices.

και ελθοντες εις την οικιαν ευρον το παιδιον μετα μαριας της μητρος αυτου και πεσοντες προσεκυνησαν αυτω και ανοιξαντες τους θησαυρους αυτων προσηνεγκαν αυτω δωρα χρυσον και λιβανον και σμυρναν

12 És mivel álomban meginttettek, hogy Heródeshez vissza ne menjenek, más úton térének vissza hazájokba.

And it was made clear to them by God in a dream that they were not to go back to Herod; so they went into their country by another way.

και χρηματισθεντες κατ οναρ μη ανακαμψαι προς ηρωδην δι αλλης οδου ανεχωρησαν εις την χωραν αυτων

13 Mikor pedig azok visszatérnek vala, ímé megjelenék az Úrnak angyala Józsefnek álomban, és monda: Kelj fel, vedd a gyermeket és annak anyját, és fuss Égyiptomba, és maradj ott, a míg én mondom néked; mert Heródes halálra fogja keresni a gyermeket.

And when they had gone, an angel of the Lord came to Joseph in a dream, saying, Get up and take the young child and his mother, and go into Egypt, and do not go from there till I give you word; for Herod will be searching for the young child to put him to death.

αναχωρησαντων δε αυτων ιδου αγγελος κυριου φαινεται κατ οναρ τω ιωσηφ λεγων εγερθεις παραλαβε το παιδιον και την μητερα αυτου και φευγε εις αιγυπτον και ισθι εκει εω ς αν ειπω σοι μελλει γαρ ηρωδης ζητειν το παιδιον του απολεσαι αυτο

14 Õ pedig fölkelvén, vevé a gyermeket és annak anyját éjjel, és Égyiptomba távozék.

So he took the young child and his mother by night, and went into Egypt;

ο δε εγερθεις παρελαβεν το παιδιον και την μητερα αυτου νυκτος και ανεχωρησεν εις αιγυπτον

15 És ott vala egész a Heródes haláláig, hogy beteljesedjék, a mit az Úr mondott a próféta által, a ki így szólt: Égyiptomból hívtam ki az én fiamat.

And was there till the death of Herod; so that the word of the Lord through the prophet might come true, Out of Egypt have I sent for my son.

και ην εκει εως της τελευτης ηρωδου ινα πληρωθη το ρηθεν υπο του κυριου δια του προφητου λεγοντος εξ αιγυπτου εκαλεσα τον υιον μου

16 Ekkor Heródes látván, hogy a bölcsek megcsúfolták õt, szerfölött felháborodék, és kiküldvén, megölete Bethlehemben és annak egész környékén minden gyermeket, két esztendõstõl és azon alól, az idõ szerint, a melyet szorgalmasan tudakolt a bölcsektõl.

Then Herod, when he saw that he had been tricked by the wise men, was very angry; and he sent out, and put to death all the male children in Beth-lehem and in all the parts round about it, from two years old and under, acting on the knowledge which he had got with care from the wise men.

τοτε ηρωδης ιδων οτι ενεπαιχθη υπο των μαγων εθυμωθη λιαν και αποστειλας ανειλεν παντας τους παιδας τους εν βηθλεεμ και εν πασιν τοις οριοις αυτης απο διετους και κατ ωτερω κατα τον χρονον ον ηκριβωσεν παρα των μαγων

17 Ekkor teljesedék be, a mit Jeremiás próféta mondott, a midõn így szólt:
Then the word of Jeremiah the prophet came true,
τοτε επληρωθη το ρηθεν υπο ιερεμιου του προφητου λεγοντος

18 Szó hallatszott Rámában: Sírás-rívás és sok keserves jajgatás. Rákhel siratta az õ fiait és nem akart megvigasztaltatni, mert nincsenek.
In Ramah there was a sound of weeping and great sorrow, Rachel weeping for her children, and she would not be comforted for their loss.
φωνη εν ραμα ηκουσθη θρηνος και κλαυθμος και οδυρμος πολυς ραχηλ κλαιουσα τα τεκνα αυτης και ουκ ηθελεν παρακληθηναι οτι ουκ εισιν

19 Mikor pedig Heródes meghalt, ímé az Úrnak angyala megjelenék álomban Józsefnek Égyiptomban.
But when Herod was dead, an angel of the Lord came in a dream to Joseph in Egypt,
τελευτησαντος δε του ηρωδου ιδου αγγελος κυριου κατ οναρ φαινεται τω ιωσηφ εν αιγυπτω

20 Mondván: Kelj fel, vedd a gyermeket és annak anyját, és eredj az Izráel földére; mert meghaltak, a kik a gyermeket halálra keresik vala.
Saying, Get up and take the young child and his mother, and go into the land of Israel: because they who were attempting to take the young child's life are dead.
λεγων εγερθεις παραλαβε το παιδιον και την μητερα αυτου και πορευου εις γην ισραηλ τεθνηκασιν γαρ οι ζητουντες την ψυχην του παιδιου

21 Õ pedig felkelvén, magához vevé a gyermeket és annak anyját, és elméne Izráel földére.
And he got up, and took the young child and his mother, and came into the land of Israel.
ο δε εγερθεις παρελαβεν το παιδιον και την μητερα αυτου και ηλθεν εις γην ισραηλ

22 Mikor pedig hallá, hogy Júdeában Arkhelaus uralkodik, Heródesnek, az õ atyjának helyén, nem mert vala oda menni, hanem minthogy álomban megintetének, Galilea vidékeire téré.
But when it came to his ears that Archelaus was ruling over Judaea in the place of his father Herod, he was in fear of going there; and God having given him news of the danger in a dream, he went out of the way into the country parts of Galilee.
ακουσας δε οτι αρχελαος βασιλευει επι της ιουδαιας αντι ηρωδου του πατρος αυτου εφοβηθη εκει απελθειν χρηματισθεις δε κατ οναρ ανεχωρησεν εις τα μερη της γαλιλαιας

23 És oda jutván, lakozék Názáret nevû városban, hogy beteljesedjék, a mit a próféták mondottak, hogy názáretinek fog neveztetni.
And he came and was living in a town named Nazareth: so that the word of the prophets might come true, He will be named a Nazarene.
και ελθων κατωκησεν εις πολιν λεγομενην ναζαρετ οπως πληρωθη το ρηθεν δια των προφητων οτι ναζωραιος κληθησεται

1 Azokban a napokban pedig eljöve Keresztelõ János, a ki prédikál vala Júdea pusztájában.
And in those days John the Baptist came preaching in the waste land of Judaea,
εν δε ταις ημεραις εκειναις παραγινεται ιωαννης ο βαπτιστης κηρυσσων εν τη ερημω της ιουδαιας

2 És ezt mondja vala: Térjetek meg, mert elközelített a mennyeknek országa.
Saying, Let your hearts be turned from sin; for the kingdom of heaven is near.
και λεγων μετανοειτε ηγγικεν γαρ η βασιλεια των ουρανων

3 Mert ez az, a kirõl Ésaiás próféta szólott, ezt mondván: Kiáltó szó a pusztában: Készítsétek az Úrnak útját, és egyengessétek meg az õ ösvényeit.
For this is he of whom Isaiah the prophet said, The voice of one crying in the waste land, Make ready the way of the Lord, make his roads straight.
ουτος γαρ εστιν ο ρηθεις υπο ησαιου του προφητου λεγοντος φωνη βοωντος εν τη ερημω ετοιμασατε την οδον κυριου ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου

4 Ennek a Jánosnak a ruhája pedig teveszõrbõl vala, és bõröv vala a dereka körül, elesége pedig sáska és erdei méz.
Now John was clothed in camel's hair, with a leather band about him; and his food was locusts and honey.
αυτος δε ο ιωαννης ειχεν το ενδυμα αυτου απο τριχων καμηλου και ζωνην δερματινην περι την οσφυν αυτου η δε τροφη αυτου ην ακριδες και μελι αγριον

5 Ekkor kiméne õ hozzá Jeruzsálem és az egész Júdea és a Jordánnak egész környéke.
Then Jerusalem and all Judaea went out to him, and all the people from near Jordan;
τοτε εξεπορευετο προς αυτον ιεροσολυμα και πασα η ιουδαια και πασα η περιχωρος του ιορδανου

6 És megkeresztelkednek vala õ általa a Jordán vizében, vallást tevén az õ bûneikrõl.
And they were given baptism by him in the river Jordan, saying openly that they had done wrong.
και εβαπτιζοντο εν τω ιορδανη υπ αυτου εξομολογουμενοι τας αμαρτιας αυτων

7 Mikor pedig látá, hogy a farizeusok és sadduceusok közül sokan mennek õ hozzá, hogy megkeresztelkedjenek, monda nékik: Mérges kígyóknak fajzatai! Kicsoda intett meg titeket, hogy az Istennek elkövetkezendõ haragjától megmeneküljetek?
But when he saw a number of the Pharisees and Sadducees coming to his baptism, he said to them, Offspring of snakes, at whose word are you going in flight from the wrath to come?
ιδων δε πολλους των φαρισαιων και σαδδουκαιων ερχομενους επι το βαπτισμα αυτου ειπεν αυτοις γεννηματα εχιδνων τις υπεδειξεν υμιν φυγειν απο της μελλουσης οργης

8 Teremjetek hát megtéréshez illõ gyümölcsöket.
Let your change of heart be seen in your works:
ποιησατε ουν καρπους αξιους της μετανοιας

9 És ne gondoljátok, hogy így szólhattok magatokban: Ábrahám a mi atyánk! Mert mondom néktek, hogy Isten eme kövekbõl is támaszthat fiakat Ábrahámnak.
And say not to yourselves, We have Abraham for our father; because I say to you that God is able from these stones to make children for Abraham.
και μη δοξητε λεγειν εν εαυτοις πατερα εχομεν τον αβρααμ λεγω γαρ υμιν οτι δυναται ο θεος εκ των λιθων τουτων εγειραι τεκνα τω αβρααμ

10 A fejsze pedig immár a fák gyökerére vettetett. Azért minden fa, a mely jó gyümölcsöt nem terem, kivágattatik és tûzre vettetik.
And even now the axe is put to the root of the trees; every tree then which does not give good fruit is cut down, and put into the fire.
ηδη δε και η αξινη προς την ριζαν των δενδρων κειται παν ουν δενδρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται και εις πυρ βαλλεται

11 Én ugyan vízzel keresztellek titeket megtérésre, de a ki utánam jõ, erõsebb nálamnál, a kinek saruját hordozni sem vagyok méltó; õ Szent Lélekkel és tûzzel keresztel majd titeket.
Truly, I give baptism with water to those of you whose hearts are changed; but he who comes after me is greater than I, whose shoes I am not good enough to take up: he will give you baptism with the Holy Spirit and with fire:
εγω μεν βαπτιζω υμας εν υδατι εις μετανοιαν ο δε οπισω μου ερχομενος ισχυροτερος μου εστιν ου ουκ ειμι ικανος τα υποδηματα βαστασαι αυτος υμας βαπτισει εν πνευματι αγι ω και πυρι

12 A kinek szóró lapát van az õ kezében, és megtisztítja az õ szérûjét; és az õ gabonáját csûrbe takarítja, a polyvát pedig megégeti olthatatlan tûzzel.
In whose hand is the instrument with which he will make clean his grain; he will put the good grain in his store, but the waste will be burned up in the fire which will never be put out.
ου το πτυον εν τη χειρι αυτου και διακαθαριει την αλωνα αυτου και συναξει τον σιτον αυτου εις την αποθηκην το δε αχυρον κατακαυσει πυρι ασβεστω

13 Akkor eljöve Jézus Galileából a Jordán mellé Jánoshoz, hogy megkeresztelkedjék õ általa.
Then Jesus came from Galilee to John at the Jordan, to be given baptism by him.
τοτε παραγινεται ο ιησους απο της γαλιλαιας επι τον ιορδανην προς τον ιωαννην του βαπτισθηναι υπ αυτου

14 János azonban visszatartja vala õt, mondván: Nékem kell általad megkeresztelkednem, és te jõsz én hozzám?
But John would have kept him back, saying, It is I who have need of baptism from you, and do you come to me?
ο δε ιωαννης διεκωλυεν αυτον λεγων εγω χρειαν εχω υπο σου βαπτισθηναι και συ ερχη προς με

15 Jézus pedig felelvén, monda néki: Engedj most, mert így illik nékünk minden igazságot betöltenünk. Ekkor engede néki.
But Jesus made answer, saying to him, Let it be so now: because so it is right for us to make righteousness complete. Then he gave him baptism.
αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν προς αυτον αφες αρτι ουτως γαρ πρεπον εστιν ημιν πληρωσαι πασαν δικαιοσυνην τοτε αφιησιν αυτον

16 És Jézus megkeresztelkedvén, azonnal kijöve a vízbõl; és ímé az egek megnyilatkozának néki, és õ látá az Istennek Lelkét alájõni mintegy galambot és õ reá szállani.
And Jesus, having been given baptism, straight away went up from the water; and, the heavens opening, he saw the Spirit of God coming down on him as a dove;
και βαπτισθεις ο ιησους ανεβη ευθυς απο του υδατος και ιδου ανεωχθησαν αυτω οι ουρανοι και ειδεν το πνευμα του θεου καταβαινον ωσει περιστεραν και ερχομενον επ αυτον

17 És ímé egy égi hang ezt mondja vala: Ez amaz én szerelmes fiam, a kiben én gyönyörködöm.
And a voice came out of heaven, saying, This is my dearly loved Son, with whom I am well pleased.
και ιδου φωνη εκ των ουρανων λεγουσα ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος εν ω ευδοκησα

1 Akkor Jézus viteték a Lélektõl a pusztába, hogy megkisértessék az ördögtõl.
Then Jesus was sent by the Spirit into the waste land to be tested by the Evil One.
τοτε ο ιησους ανηχθη εις την ερημον υπο του πνευματος πειρασθηναι υπο του διαβολου

2 És mikor negyven nap és negyven éjjel bõjtölt vala, végre megéhezék.
And after going without food for forty days and forty nights, he was in need of it.
και νηστευσας ημερας τεσσαρακοντα και νυκτας τεσσαρακοντα υστερον επεινασεν

3 És hozzámenvén a kisértõ, monda néki: Ha Isten fia vagy, mondd, hogy e kövek változzanak kenyerekké.
And the Evil One came and said to him, If you are the Son of God, give the word for these stones to become bread.
και προσελθων αυτω ο πειραζων ειπεν ει υιος ει του θεου ειπε ινα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενωνται

4 Õ pedig felelvén, monda: Meg van írva: Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden ígével, a mely Istennek szájából származik.
But he made answer and said, It is in the Writings, Bread is not man's only need, but every word which comes out of the mouth of God.
ο δε αποκριθεις ειπεν γεγραπται ουκ επ αρτω μονω ζησεται ανθρωπος αλλ επι παντι ρηματι εκπορευομενω δια στοματος θεου

5 Ekkor vivé õt az ördög a szent városba, és odahelyezé a templom tetejére.
Then the Evil One took him to the holy town; and he put him on the highest point of the Temple and said to him,
τοτε παραλαμβανει αυτον ο διαβολος εις την αγιαν πολιν και ιστησιν αυτον επι το πτερυγιον του ιερου

6 És monda néki: Ha Isten fia vagy, vesd alá magadat; mert meg van írva: Az õ angyalainak parancsol felõled, és kézen hordoznak téged, hogy meg ne üsd lábadat a kõbe.
If you are the Son of God, let yourself go down; for it is in the Writings, He will give his angels care over you; and, In their hands they will keep you up, so that your foot may not be crushed against a stone.
και λεγει αυτω ει υιος ει του θεου βαλε σεαυτον κατω γεγραπται γαρ οτι τοις αγγελοις αυτου εντελειται περι σου και επι χειρων αρουσιν σε μηποτε προσκοψης προς λιθον τον π οδα σου

7 Monda néki Jézus: Viszont meg van írva: Ne kisértsd az Urat, a te Istenedet.
Jesus said to him, Again it is in the Writings, You may not put the Lord your God to the test.
εφη αυτω ο ιησους παλιν γεγραπται ουκ εκπειρασεις κυριον τον θεον σου

8 Ismét vivé õt az ördög egy igen magas hegyre, és megmutatá néki a világ minden országát és azok dicsõségét,
Again, the Evil One took him up to a very high mountain, and let him see all the kingdoms of the world and the glory of them;
παλιν παραλαμβανει αυτον ο διαβολος εις ορος υψηλον λιαν και δεικνυσιν αυτω πασας τας βασιλειας του κοσμου και την δοξαν αυτων

9 És monda néki: Mindezeket néked adom, ha leborulva imádsz engem.
And he said to him, All these things will I give you, if you will go down on your face and give me worship.
και λεγει αυτω ταυτα παντα σοι δωσω εαν πεσων προσκυνησης μοι

10 Ekkor monda néki Jézus: Eredj el Sátán, mert meg van írva: Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak néki szolgálj.
Then said Jesus to him, Away, Satan: for it is in the Writings, Give worship to the Lord your God and be his servant only.
τοτε λεγει αυτω ο ιησους υπαγε σατανα γεγραπται γαρ κυριον τον θεον σου προσκυνησεις και αυτω μονω λατρευσεις

11 Ekkor elhagyá õt az ördög. És ímé angyalok jövének hozzá és szolgálnak vala néki.
Then the Evil One went away from him, and angels came and took care of him.
τοτε αφιησιν αυτον ο διαβολος και ιδου αγγελοι προσηλθον και διηκονουν αυτω

12 Mikor pedig meghallotta Jézus, hogy János börtönbe vettetett, visszatére Galileába;
Now when it came to his ears that John had been put in prison, he went away to Galilee;
ακουσας δε ο ιησους οτι ιωαννης παρεδοθη ανεχωρησεν εις την γαλιλαιαν

13 És odahagyva Názáretet, elméne és lakozék a tengerparti Kapernaumban, a Zebulon és Naftali határain;
And going away from Nazareth, he came and made his living-place in Capernaum, which is by the sea, in the country of Zebulun and Naphtali:
και καταλιπων την ναζαρετ ελθων κατωκησεν εις καπερναουμ την παραθαλασσιαν εν οριοις ζαβουλων και νεφθαλειμ

14 Hogy beteljesedjék, a mit Ésaiás próféta mondott, így szólván:
So that the word of the prophet Isaiah might come true,
ινα πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου του προφητου λεγοντος

15 Zebulonnak földje és Naftalinak földje, a tenger felé, a Jordánon túl, a pogányok Galileája,
The land of Zebulun and the land of Naphtali, by the way of the sea, the other side of Jordan, Galilee of the Gentiles,
γη ζαβουλων και γη νεφθαλειμ οδον θαλασσης περαν του ιορδανου γαλιλαια των εθνων

16 A nép, a mely sötétségben ül vala, láta nagy világosságot, és a kik a halálnak földében és árnyékában ülnek vala, azoknak világosság támada.
The people who were in the dark saw a great light, and to those in the land of the shade of death did the dawn come up.
ο λαος ο καθημενος εν σκοτει ειδε φως μεγα και τοις καθημενοις εν χωρα και σκια θανατου φως ανετειλεν αυτοις

17 Ettõl fogva kezde Jézus prédikálni, és ezt mondani: Térjetek meg, mert elközelgetett a mennyeknek országa.
From that time Jesus went about preaching and saying, Let your hearts be turned from sin, for the kingdom of heaven is near.
απο τοτε ηρξατο ο ιησους κηρυσσειν και λεγειν μετανοειτε ηγγικεν γαρ η βασιλεια των ουρανων

18 Mikor pedig a galileai tenger mellett jár vala Jézus, láta két testvért, Simont, a kit Péternek neveznek, és Andrást az õ testvérét, a mint a tengerbe hálót vetnek vala; mert halászok valának.
And when he was walking by the sea of Galilee, he saw two brothers, Simon, whose other name was Peter, and Andrew, his brother, who were putting a net into the sea; for they were fishermen.
περιπατων δε ο ιησους παρα την θαλασσαν της γαλιλαιας ειδεν δυο αδελφους σιμωνα τον λεγομενον πετρον και ανδρεαν τον αδελφον αυτου βαλλοντας αμφιβληστρον εις την θ αλασσαν ησαν γαρ αλιεις

19 És monda nékik: Kövessetek engem, és azt mívelem, hogy embereket halásszatok.
And he said to them, Come after me, and I will make you fishers of men.
και λεγει αυτοις δευτε οπισω μου και ποιησω υμας αλιεις ανθρωπων

20 Azok pedig azonnal otthagyván a hálókat, követék õt.
And straight away they let go the nets and went after him.
οι δε ευθεως αφεντες τα δικτυα ηκολουθησαν αυτω

21 És onnan tovább menve, láta más két testvért, Jakabot a Zebedeus fiát, és Jánost amannak testvérét, a mint a hajóban atyjukkal Zebedeussal a hálóikat kötözgetik vala; és hívá õket.
And going on from there he saw two other brothers, James, the son of Zebedee, and John, his brother, in the boat with their father, stitching up their nets; and he said, Come.
και προβας εκειθεν ειδεν αλλους δυο αδελφους ιακωβον τον του ζεβεδαιου και ιωαννην τον αδελφον αυτου εν τω πλοιω μετα ζεβεδαιου του πατρος αυτων καταρτιζοντας τα δικ τυα αυτων και εκαλεσεν αυτους

22 Azok pedig azonnal otthagyván a hajót és atyjukat, követék õt.
And they went straight from the boat and their father and came after him.
οι δε ευθεως αφεντες το πλοιον και τον πατερα αυτων ηκολουθησαν αυτω

23 És bejárá Jézus az egész Galileát, tanítva azok zsinagógáiban, és hirdetve az Isten országának evangyéliomát, és gyógyítva a nép között minden betegséget és minden erõtlenséget.

And Jesus went about in all Galilee, teaching in their Synagogues and preaching the good news of the kingdom, and making well those who were ill with any disease among the people.

και περιηγεν ολην την γαλιλαιαν ο ιησους διδασκων εν ταις συναγωγαις αυτων και κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλειας και θεραπευων πασαν νοσον και πασαν μαλακιαν εν τω λαω

24 És elterjede az õ híre egész Siriában: és hozzávivék mindazokat, a kik rosszul valának, a különféle betegségekben és kínokban sínlõdõket, ördöngösöket, holdkórosokat és gutaütötteket; és meggyógyítja vala õket.

And news of him went out through all Syria; and they took to him all who were ill with different diseases and pains, those having evil spirits and those who were off their heads, and those who had no power of moving. And he made them well.

και απηλθεν η ακοη αυτου εις ολην την συριαν και προσηνεγκαν αυτω παντας τους κακως εχοντας ποικιλαις νοσοις και βασανοις συνεχομενους και δαιμονιζομενους και σεληνιαζομενους και παραλυτικους και εθεραπευσεν αυτους

25 És nagy sokaság követé õt Galileából és a Tízvárosból és Jeruzsálembõl és Júdeából és a Jordánon túlról.

And there went after him great numbers from Galilee and Decapolis and Jerusalem and Judaea and from the other side of Jordan.

και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι απο της γαλιλαιας και δεκαπολεως και ιεροσολυμων και ιουδαιας και περαν του ιορδανου

1 Mikor pedig látta Jézus a sokaságot, felméne a hegyre, és a mint leül vala, hozzámenének az õ tanítványai.

And seeing great masses of people he went up into the mountain; and when he was seated his disciples came to him.

ιδων δε τους οχλους ανεβη εις το ορος και καθισαντος αυτου προσηλθον αυτω οι μαθηται αυτου

2 És megnyitván száját, tanítja vala õket, mondván:

And with these words he gave them teaching, saying,

και ανοιξας το στομα αυτου εδιδασκεν αυτους λεγων

3 Boldogok a lelki szegények: mert övék a mennyeknek országa.

Happy are the poor in spirit: for the kingdom of heaven is theirs.

μακαριοι οι πτωχοι τω πνευματι οτι αυτων εστιν η βασιλεια των ουρανων

4 Boldogok, a kik sírnak: mert õk megvígasztaltatnak.

Happy are those who are sad: for they will be comforted.

μακαριοι οι πενθουντες οτι αυτοι παρακληθησονται

5 Boldogok a szelídek: mert õk örökségül bírják a földet.

Happy are the gentle: for the earth will be their heritage.

μακαριοι οι πραεις οτι αυτοι κληρονομησουσιν την γην

6 Boldogok, a kik éhezik és szomjúhozzák az igazságot: mert õk megelégíttetnek.

Happy are those whose heart's desire is for righteousness: for they will have their desire.

μακαριοι οι πεινωντες και διψωντες την δικαιοσυνην οτι αυτοι χορτασθησονται

7 Boldogok az irgalmasok: mert õk irgalmasságot nyernek.

Happy are those who have mercy: for they will be given mercy.

μακαριοι οι ελεημονες οτι αυτοι ελεηθησονται

8 Boldogok, a kiknek szívök tiszta: mert õk az Istent meglátják.

Happy are the clean in heart: for they will see God.

μακαριοι οι καθαροι τη καρδια οτι αυτοι τον θεον οψονται

9 Boldogok a békességre igyekezõk: mert õk az Isten fiainak mondatnak.
Happy are the peacemakers: for they will be named sons of God.
μακαριοι οι ειρηνοποιοι οτι αυτοι υιοι θεου κληθησονται

10 Boldogok, a kik háborúságot szenvednek az igazságért: mert övék a mennyeknek országa.
Happy are those who are attacked on account of righteousness: for the kingdom of heaven will be theirs.
μακαριοι οι δεδιωγμενοι ενεκεν δικαιοσυνης οτι αυτων εστιν η βασιλεια των ουρανων

11 Boldogok vagytok, ha szidalmaznak és háborgatnak titeket és minden gonosz hazugságot mondanak ellenetek én érettem.
Happy are you when men give you a bad name, and are cruel to you, and say all evil things against you falsely, because of me.
μακαριοι εστε οταν ονειδισωσιν υμας και διωξωσιν και ειπωσιν παν πονηρον ρημα καθ υμων ψευδομενοι ενεκεν εμου

12 Örüljetek és örvendezzetek, mert a ti jutalmatok bõséges a mennyekben: mert így háborgatták a prófétákat is, a kik elõttetek voltak.
Be glad and full of joy; for great is your reward in heaven: for so were the prophets attacked who were before you.
χαιρετε και αγαλλιασθε οτι ο μισθος υμων πολυς εν τοις ουρανοις ουτως γαρ εδιωξαν τους προφητας τους προ υμων

13 Ti vagytok a földnek savai; ha pedig a só megízetlenül, mivel sózzák meg? nem jó azután semmire, hanem hogy kidobják és eltapossák az emberek.
You are the salt of the earth; but if its taste goes from the salt, how will you make it salt again? it is then good for nothing but to be put out and crushed under foot by men.
υμεις εστε το αλας της γης εαν δε το αλας μωρανθη εν τινι αλισθησεται εις ουδεν ισχυει ετι ει μη βληθηναι εξω και καταπατεισθαι υπο των ανθρωπων

14 Ti vagytok a világ világossága. Nem rejtethetik el a hegyen épített város.
You are the light of the world. A town put on a hill may be seen by all.
υμεις εστε το φως του κοσμου ου δυναται πολις κρυβηναι επανω ορους κειμενη

15 Gyertyát sem azért gyújtanak, hogy a véka alá, hanem hogy a gyertyatartóba tegyék és fényljék mindazoknak, a kik a házban vannak.
And a burning light is not put under a vessel, but on its table; so that its rays may be shining on all who are in the house.
ουδε καιουσιν λυχνον και τιθεασιν αυτον υπο τον μοδιον αλλ επι την λυχνιαν και λαμπει πασιν τοις εν τη οικια

16 Úgy fényljék a ti világosságtok az emberek elõtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsõítsék a ti mennyei Atyátokat.
Even so let your light be shining before men, so that they may see your good works and give glory to your Father in heaven.
ουτως λαμψατω το φως υμων εμπροσθεν των ανθρωπων οπως ιδωσιν υμων τα καλα εργα και δοξασωσιν τον πατερα υμων τον εν τοις ουρανοις

17 Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek vagy a prófétáknak eltörlésére. Nem jöttem, hogy eltöröljem, hanem inkább, hogy betöltsem.
Let there be no thought that I have come to put an end to the law or the prophets. I have not come for destruction, but to make complete.
μη νομισητε οτι ηλθον καταλυσαι τον νομον η τους προφητας ουκ ηλθον καταλυσαι αλλα πληρωσαι

18 Mert bizony mondom néktek, míg az ég és a föld elmúlik, a törvénybõl egy jóta vagy egyetlen pontocska el nem múlik, a míg minden be nem teljesedik.
Truly I say to you, Till heaven and earth come to an end, not the smallest letter or part of a letter will in any way be taken from the law, till all things are done.
αμην γαρ λεγω υμιν εως αν παρελθη ο ουρανος και η γη ιωτα εν η μια κεραια ου μη παρελθη απο του νομου εως αν παντα γενηται

19 Valaki azért csak egyet is megront e legkisebb parancsolatok közül és úgy tanítja az embereket, a mennyeknek országában a legkisebb lészen; valaki pedig cselekszi és úgy tanít, az a mennyeknek országában nagy lészen.
Whoever then goes against the smallest of these laws, teaching men to do the same, will be named least in the kingdom of heaven; but he who keeps the laws, teaching others to keep them, will be named great in the kingdom of heaven.
ος εαν ουν λυση μιαν των εντολων τουτων των ελαχιστων και διδαξη ουτως τους ανθρωπους ελαχιστος κληθησεται εν τη βασιλεια των ουρανων ος δ αν ποιηση και διδαξη ουτ ος μεγας κληθησεται εν τη βασιλεια των ουρανων

20 Mert mondom néktek, hogy ha a ti igazságotok nem több az írástudók és farizeusok igazságánál, semmiképen sem mehettek be a mennyeknek országába.
For I say to you, If your righteousness is not greater than the righteousness of the scribes and Pharisees, you will never go into the kingdom of heaven.
λεγω γαρ υμιν οτι εαν μη περισσευση η δικαιοσυνη υμων πλειον των γραμματεων και φαρισαιων ου μη εισελθητε εις την βασιλειαν των ουρανων

21 Hallottátok, hogy megmondatott a régieknek: Ne ölj, mert a ki öl, méltó az ítéletre.
You have knowledge that it was said in old times, You may not put to death; and, Whoever puts to death will be in danger of being judged:
ηκουσατε οτι ερρεθη τοις αρχαιοις ου φονευσεις ος δ αν φονευση ενοχος εσται τη κρισει

22 Én pedig azt mondom néktek, hogy mindaz, a ki haragszik az õ atyjafiára ok nélkül, méltó az ítéletre: a ki pedig azt mondja az õ atyjafiának: Ráka, méltó a fõtörvényszékre: a ki pedig ezt mondja: Bolond, méltó a gyehenna tüzére.
But I say to you that everyone who is angry with his brother will be in danger of being judged; and he who says to his brother, Raca, will be in danger from the Sanhedrin; and whoever says, You foolish one, will be in danger of the hell of fire.
εγω δε λεγω υμιν οτι πας ο οργιζομενος τω αδελφω αυτου εικη ενοχος εσται τη κρισει ος δ αν ειπη τω αδελφω αυτου ρακα ενοχος εσται τω συνεδριω ος δ αν ειπη μωρε ενοχος εσται εις την γεενναν του πυρος

23 Azért, ha a te ajándékodat az oltárra viszed és ott megemlékezel arról, hogy a te atyádfiának valami panasza van ellened:
If then you are making an offering at the altar and there it comes to your mind that your brother has something against you,
εαν ουν προσφερης το δωρον σου επι το θυσιαστηριον κακει μνησθης οτι ο αδελφος σου εχει τι κατα σου

24 Hagyd ott az oltár elõtt a te ajándékodat, és menj el, elébb békélj meg a te atyádfiával, és azután eljövén, vidd fel a te ajándékodat.
While your offering is still before the altar, first go and make peace with your brother, then come and make your offering.
αφες εκει το δωρον σου εμπροσθεν του θυσιαστηριου και υπαγε πρωτον διαλλαγηθι τω αδελφω σου και τοτε ελθων προσφερε το δωρον σου

25 Légy jóakarója a te ellenségednek hamar, a míg az úton vagy vele, hogy ellenséged valamiképen a bíró kezébe ne adjon, és a bíró oda ne adjon a poroszló kezébe, és tömlöczbe ne vessen téged.
Come to an agreement quickly with him who has a cause against you at law, while you are with him on the way, for fear that he may give you up to the judge and the judge may give you to the police and you may be put into prison.
ισθι ευνοων τω αντιδικω σου ταχυ εως οτου ει εν τη οδω μετ αυτου μηποτε σε παραδω ο αντιδικος τω κριτη και ο κριτης σε παραδω τω υπηρετη και εις φυλακην βληθηση

26 Bizony mondom néked: ki nem jõsz onnét, mígnem megfizetsz az utolsó fillérig.
Truly I say to you, You will not come out from there till you have made payment of the very last farthing.
αμην λεγω σοι ου μη εξελθης εκειθεν εως αν αποδως τον εσχατον κοδραντην

27 Hallottátok, hogy megmondatott a régieknek: Ne paráználkodjál!
You have knowledge that it was said, You may not have connection with another man's wife:
ηκουσατε οτι ερρεθη τοις αρχαιοις ου μοιχευσεις

28 Én pedig azt mondom néktek, hogy valaki asszonyra tekint gonosz kívánságnak okáért, immár paráználkodott azzal az õ szívében.
But I say to you that everyone whose eyes are turned on a woman with desire has had connection with her in his heart.
εγω δε λεγω υμιν οτι πας ο βλεπων γυναικα προς το επιθυμησαι αυτης ηδη εμοιχευσεν αυτην εν τη καρδια αυτου

29 Ha pedig a te jobb szemed megbotránkoztat téged, vájd ki azt és vesd el magadtól; mert jobb néked, hogy egy vesszen el a te tagjaid közül, semhogy egész tested a gyehennára vettessék.
And if your right eye is a cause of trouble to you, take it out and put it away from you; because it is better to undergo the loss of one part, than for all your body to go into hell.
ει δε ο οφθαλμος σου ο δεξιος σκανδαλιζει σε εξελε αυτον και βαλε απο σου συμφερει γαρ σοι ινα αποληται εν των μελων σου και μη ολον το σωμα σου βληθη εις γεενναν

30 És ha a te jobb kezed botránkoztat meg téged, vágd le azt és vesd el magadtól; mert jobb néked, hogy egy vesszen el a te tagjaid közül, semhogy egész tested a gyehennára vettessék.
And if your right hand is a cause of trouble to you, let it be cut off and put it away from you; because it is better to undergo the loss of one part, than for all your body to go into hell.
και ει η δεξια σου χειρ σκανδαλιζει σε εκκοψον αυτην και βαλε απο σου συμφερει γαρ σοι ινα αποληται εν των μελων σου και μη ολον το σωμα σου βληθη εις γεενναν

31 Megmondatott továbbá: Valaki elbocsátja feleségét, adjon néki elválásról való levelet.
Again, it was said, Whoever puts away his wife has to give her a statement in writing for this purpose:
ερρεθη δε οτι ος αν απολυση την γυναικα αυτου δοτω αυτη αποστασιον

32 Én pedig azt mondom néktek: Valaki elbocsátja feleségét, paráznaság okán kívül, paráznává teszi azt; és a ki elbocsátott asszonyt veszen el, paráználkodik.
But I say to you that everyone who puts away his wife for any other cause but the loss of her virtue, makes her false to her husband; and whoever takes her as his wife after she is put away, is no true husband to her.
εγω δε λεγω υμιν οτι ος αν απολυση την γυναικα αυτου παρεκτος λογου πορνειας ποιει αυτην μοιχασθαι και ος εαν απολελυμενην γαμηση μοιχαται

33 Ismét hallottátok, hogy megmondatott a régieknek: Hamisan ne esküdjél, hanem teljesítsd az Úrnak tett esküidet.
Again, you have knowledge that it was said in old times, Do not take false oaths, but give effect to your oaths to the Lord:
παλιν ηκουσατε οτι ερρεθη τοις αρχαιοις ουκ επιορκησεις αποδωσεις δε τω κυριω τους ορκους σου

34 Én pedig azt mondom néktek: Teljességgel ne esküdjetek; se az égre, mert az az Istennek királyi széke;
But I say to you, Take no oaths at all: not by the heaven, because it is the seat of God;
εγω δε λεγω υμιν μη ομοσαι ολως μητε εν τω ουρανω οτι θρονος εστιν του θεου

35 Se a földre, mert az az õ lábainak zsámolya; se Jeruzsálemre, mert a nagy Királynak városa;
Or by the earth, because it is the resting-place for his foot; or by Jerusalem, because it is the town of the great King.
μητε εν τη γη οτι υποποδιον εστιν των ποδων αυτου μητε εις ιεροσολυμα οτι πολις εστιν του μεγαλου βασιλεως

36 Se a te fejedre ne esküdjél, mert egyetlen hajszálat sem tehetsz fehérré vagy feketévé;
You may not take an oath by your head, because you are not able to make one hair white or black.
μητε εν τη κεφαλη σου ομοσης οτι ου δυνασαι μιαν τριχα λευκην η μελαιναν ποιησαι

37 Hanem legyen a ti beszédetek: Úgy úgy; nem nem; a mi pedig ezeken felül vagyon, a gonosztól vagyon.
But let your words be simply, Yes or No: and whatever is more than these is of the Evil One.
εστω δε ο λογος υμων ναι ναι ου ου το δε περισσον τουτων εκ του πονηρου εστιν

38 Hallottátok, hogy megmondatott: Szemet szemért és fogat fogért.
You have knowledge that it was said, An eye for an eye, and a tooth for a tooth:
ηκουσατε οτι ερρεθη οφθαλμον αντι οφθαλμου και οδοντα αντι οδοντος

39 Én pedig azt mondom néktek: Ne álljatok ellene a gonosznak, hanem a ki arczul üt téged jobb felõl, fordítsd felé a másik orczádat is.
But I say to you, Do not make use of force against an evil man; but to him who gives you a blow on the right side of your face let the left be turned.
εγω δε λεγω υμιν μη αντιστηναι τω πονηρω αλλ οστις σε ραπισει επι την δεξιαν σου σιαγονα στρεψον αυτω και την αλλην

40 És a ki törvénykezni akar veled és elvenni a te alsó ruhádat, engedd oda néki a felsõt is.
And if any man goes to law with you and takes away your coat, do not keep back your robe from him.
και τω θελοντι σοι κριθηναι και τον χιτωνα σου λαβειν αφες αυτω και το ιματιον

41 És a ki téged egy mértföldútra kényszerít, menj el vele kettõre.
And whoever makes you go one mile, go with him two.
και οστις σε αγγαρευσει μιλιον εν υπαγε μετ αυτου δυο

42 A ki tõled kér, adj néki; és a ki tõled kölcsön akar kérni, el ne fordulj attól.
Give to him who comes with a request, and keep not your property from him who would for a time make use of it.
τω αιτουντι σε διδου και τον θελοντα απο σου δανεισασθαι μη αποστραφης

43 Hallottátok, hogy megmondatott: Szeresd felebarátodat és gyûlöld ellenségedet.
You have knowledge that it was said, Have love for your neighbour, and hate for him who is against you:
ηκουσατε οτι ερρεθη αγαπησεις τον πλησιον σου και μισησεις τον εχθρον σου

44 Én pedig azt mondom néktek: Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, a kik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, a kik titeket gyûlölnek, és imádkozzatok azokért, a kik háborgatnak és kergetnek titeket.
But I say to you, Have love for those who are against you, and make prayer for those who are cruel to you;
εγω δε λεγω υμιν αγαπατε τους εχθρους υμων ευλογειτε τους καταρωμενους υμας καλως ποιειτε τους μισουντας υμας και προσευχεσθε υπερ των επηρεαζοντων υμας και διωκοντων υμας

45 Hogy legyetek a ti mennyei Atyátoknak fiai, a ki felhozza az õ napját mind a gonoszokra, mind a jókra, és esõt ád mind az igazaknak, mind a hamisaknak.
So that you may be the sons of your Father in heaven; for his sun gives light to the evil and to the good, and he sends rain on the upright man and on the sinner.
οπως γενησθε υιοι του πατρος υμων του εν ουρανοις οτι τον ηλιον αυτου ανατελλει επι πονηρους και αγαθους και βρεχει επι δικαιους και αδικους

46 Mert ha azokat szeretitek, a kik titeket szeretnek, micsoda jutalmát veszitek? Avagy a vámszedõk is nem ugyanazt cselekeszik-é?
For if you have love for those who have love for you, what credit is it to you? do not the tax-farmers the same?
εαν γαρ αγαπησητε τους αγαπωντας υμας τινα μισθον εχετε ουχι και οι τελωναι το αυτο ποιουσιν

47 És ha csak a ti atyátokfiait köszöntitek, mit cselekesztek másoknál többet? Nemde a vámszedõk is nem azonképen cselekesznek-é?
And if you say, Good day, to your brothers only, what do you do more than others? do not even the Gentiles the same?
και εαν ασπασησθε τους αδελφους υμων μονον τι περισσον ποιειτε ουχι και οι τελωναι ουτως ποιουσιν

48 Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.
Be then complete in righteousness, even as your Father in heaven is complete.
εσεσθε ουν υμεις τελειοι ωσπερ ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις τελειος εστιν

1 Vigyázzatok, hogy alamizsnátokat ne osztogassátok az emberek elõtt, hogy lássanak titeket; mert különben nem lesz jutalmatok a ti mennyei Atyátoknál.
Take care not to do your good works before men, to be seen by them; or you will have no reward from your Father in heaven.
προσεχετε την ελεημοσυνην υμων μη ποιειν εμπροσθεν των ανθρωπων προς το θεαθηναι αυτοις ει δε μηγε μισθον ουκ εχετε παρα τω πατρι υμων τω εν τοις ουρανοις

2 Azért mikor alamizsnát osztogatsz, ne kürtöltess magad elõtt, a hogy a képmutatók tesznek a zsinagógákban és az utczákon, hogy az emberektõl dícséretet nyerjenek. Bizony mondom néktek: elvették jutalmukat.
When then you give money to the poor, do not make a noise about it, as the false-hearted men do in the Synagogues and in the streets, so that they may have glory from men. Truly, I say to you, They have their reward.
οταν ουν ποιης ελεημοσυνην μη σαλπισης εμπροσθεν σου ωσπερ οι υποκριται ποιουσιν εν ταις συναγωγαις και εν ταις ρυμαις οπως δοξασθωσιν υπο των ανθρωπων αμην λεγω υμιν απεχουσιν τον μισθον αυτων

3 Te pedig a mikor alamizsnát osztogatsz, ne tudja a te bal kezed, mit cselekszik a te jobb kezed;
But when you give money, let not your left hand see what your right hand does:
σου δε ποιουντος ελεημοσυνην μη γνωτω η αριστερα σου τι ποιει η δεξια σου

4 Hogy a te alamizsnád titkon legyen; és a te Atyád, a ki titkon néz, megfizet néked nyilván.
So that your giving may be in secret; and your Father, who sees in secret, will give you your reward.
οπως η σου η ελεημοσυνη εν τω κρυπτω και ο πατηρ σου ο βλεπων εν τω κρυπτω αυτος αποδωσει σοι εν τω φανερω

5 És mikor imádkozol, ne légy olyan, mint a képmutatók, a kik a gyülekezetekben és az utczák szegeletein fenállva szeretnek imádkozni, hogy lássák õket az emberek. Bizony mondom néktek: elvették jutalmukat.

And when you make your prayers, be not like the false-hearted men, who take pleasure in getting up and saying their prayers in the Synagogues and at the street turnings so that they may be seen by men. Truly I say to you, They have their reward.

και οταν προσευχη ουκ εση ωσπερ οι υποκριται οτι φιλουσιν εν ταις συναγωγαις και εν ταις γωνιαις των πλατειων εστωτες προσευχεσθαι οπως αν φανωσιν τοις ανθρωποις αμη ν λεγω υμιν οτι απεχουσιν τον μισθον αυτων

6 Te pedig a mikor imádkozol, menj be a te belsõ szobádba, és ajtódat bezárva, imádkozzál a te Atyádhoz, a ki titkon van; és a te Atyád, a ki titkon néz, megfizet néked nyilván.

But when you make your prayer, go into your private room, and, shutting the door, say a prayer to your Father in secret, and your Father, who sees in secret, will give you your reward.

συ δε οταν προσευχη εισελθε εις το ταμιειον σου και κλεισας την θυραν σου προσευξαι τω πατρι σου τω εν τω κρυπτω και ο πατηρ σου ο βλεπων εν τω κρυπτω αποδωσει σοι ε ν τω φανερω

7 És mikor imádkoztok, ne legyetek sok beszédûek, mint a pogányok, a kik azt gondolják, hogy az õ sok beszédükért hallgattatnak meg.

And in your prayer do not make use of the same words again and again, as the Gentiles do: for they have the idea that God will give attention to them because of the number of their words.

προσευχομενοι δε μη βαττολογησητε ωσπερ οι εθνικοι δοκουσιν γαρ οτι εν τη πολυλογια αυτων εισακουσθησονται

8 Ne legyetek hát ezekhez hasonlók; mert jól tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, mielõtt kérnétek tõle.

So be not like them; because your Father has knowledge of your needs even before you make your requests to him.

μη ουν ομοιωθητε αυτοις οιδεν γαρ ο πατηρ υμων ων χρειαν εχετε προ του υμας αιτησαι αυτον

9 Ti azért így imádkozzatok: Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved;

Let this then be your prayer: Our Father in heaven, may your name be kept holy.

ουτως ουν προσευχεσθε υμεις πατερ ημων ο εν τοις ουρανοις αγιασθητω το ονομα σου

10 Jõjjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is.

Let your kingdom come. Let your pleasure be done, as in heaven, so on earth.

ελθετω η βασιλεια σου γενηθητω το θελημα σου ως εν ουρανω και επι της γης

11 A mi mindennapi kenyerünket add meg nékünk ma.

Give us this day bread for our needs.

τον αρτον ημων τον επιουσιον δος ημιν σημερον

12 És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk azoknak, a kik ellenünk vétkeztek;

And make us free of our debts, as we have made those free who are in debt to us.

και αφες ημιν τα οφειληματα ημων ως και ημεις αφιεμεν τοις οφειλεταις ημων

13 És ne vígy minket kísértetbe, de szabadíts meg minket a gonosztól. Mert tiéd az ország és a hatalom és a dicsõség mind örökké. Ámen!

And let us not be put to the test, but keep us safe from the Evil One.

και μη εισενεγκης ημας εις πειρασμον αλλα ρυσαι ημας απο του πονηρου οτι σου εστιν η βασιλεια και η δυναμις και η δοξα εις τους αιωνας αμην

14 Mert ha megbocsátjátok az embereknek az õ vétkeiket, megbocsát néktek is a ti mennyei Atyátok.

For if you let men have forgiveness for their sins, you will have forgiveness from your Father in heaven.

εαν γαρ αφητε τοις ανθρωποις τα παραπτωματα αυτων αφησει και υμιν ο πατηρ υμων ο ουρανιος

15 Ha pedig meg nem bocsátjátok az embereknek az õ vétkeiket, a ti mennyei Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket.

But if you do not let men have forgiveness for their sins, you will not have forgiveness from your Father for your sins.

εαν δε μη αφητε τοις ανθρωποις τα παραπτωματα αυτων ουδε ο πατηρ υμων αφησει τα παραπτωματα υμων

16 Mikor pedig bõjtöltök, ne legyen komor a nézéstek, mint a képmutatóké, a kik eltorzítják arczukat, hogy lássák az emberek, hogy õk bõjtölnek. Bizony mondon néktek, elvették jutalmukat.

And when you go without food, be not sad-faced as the false-hearted are. For they go about with changed looks, so that men may see that they are going without food. Truly I say to you, They have their reward.

οταν δε νηστευητε μη γινεσθε ωσπερ οι υποκριται σκυθρωποι αφανιζουσιν γαρ τα προσωπα αυτων οπως φανωσιν τοις ανθρωποις νηστευοντες αμην λεγω υμιν οτι απεχουσιν το ν μισθον αυτων

17 Te pedig mikor bõjtölsz, kend meg a te fejedet, és a te orczádat mosd meg;

But when you go without food, put oil on your head and make your face clean;

συ δε νηστευων αλειψαι σου την κεφαλην και το προσωπον σου νιψαι

18 Hogy ne az emberek lássák bõjtölésedet, hanem a te Atyád, a ki titkon van; és a te Atyád, a ki titkon néz, megfizet néked nyilván.

So that no one may see that you are going without food, but your Father in secret; and your Father, who sees in secret, will give you your reward.

οπως μη φανης τοις ανθρωποις νηστευων αλλα τω πατρι σου τω εν τω κρυπτω και ο πατηρ σου ο βλεπων εν τω κρυπτω αποδωσει σοι εν τω φανερω

19 Ne gyûjtsetek magatoknak kincseket a földön, hol a rozsda és a moly megemészti, és a hol a tolvajok kiássák és ellopják;

Make no store of wealth for yourselves on earth, where it may be turned to dust by worms and weather, and where thieves may come in by force and take it away.

μη θησαυριζετε υμιν θησαυρους επι της γης οπου σης και βρωσις αφανιζει και οπου κλεπται διορυσσουσιν και κλεπτουσιν

20 Hanem gyûjtsetek magatoknak kincseket mennyben, a hol sem a rozsda, sem a moly meg nem emészti, és a hol a tolvajok ki nem ássák, sem el nem lopják.

But make a store for yourselves in heaven, where it will not be turned to dust and where thieves do not come in to take it away:

θησαυριζετε δε υμιν θησαυρους εν ουρανω οπου ουτε σης ουτε βρωσις αφανιζει και οπου κλεπται ου διορυσσουσιν ουδε κλεπτουσιν

21 Mert a hol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is.

For where your wealth is, there will your heart be.

οπου γαρ εστιν ο θησαυρος υμων εκει εσται και η καρδια υμων

22 A test lámpása a szem. Ha azért a te szemed tiszta, a te egész tested világos lesz.

The light of the body is the eye; if then your eye is true, all your body will be full of light.

ο λυχνος του σωματος εστιν ο οφθαλμος εαν ουν ο οφθαλμος σου απλους η ολον το σωμα σου φωτεινον εσται

23 Ha pedig a te szemed gonosz, a te egész tested sötét lesz. Ha azért a benned lévõ világosság sötétség: mekkora akkor a sötétség?!

But if your eye is evil, all your body will be dark. If then the light which is in you is dark, how dark it will be!

εαν δε ο οφθαλμος σου πονηρος η ολον το σωμα σου σκοτεινον εσται ει ουν το φως το εν σοι σκοτος εστιν το σκοτος ποσον

24 Senki sem szolgálhat két úrnak. Mert vagy az egyiket gyûlöli és a másikat szereti; vagy az egyikhez ragaszkodik és a másikat megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a Mammonnak.

No man is able to be a servant to two masters: for he will have hate for the one and love for the other, or he will keep to one and have no respect for the other. You may not be servants of God and of wealth.

ουδεις δυναται δυσι κυριοις δουλευειν η γαρ τον ενα μισησει και τον ετερον αγαπησει η ενος ανθεξεται και του ετερου καταφρονησει ου δυνασθε θεω δουλευειν και μαμμωνα

25 Azért azt mondom néktek: Ne aggodalmaskodjatok a ti éltetek felõl, mit egyetek és mit igyatok; sem a ti testetek felõl, mibe öltözködjetek. Avagy nem több-é az élet hogynem az eledel, és a test hogynem az öltözet?

So I say to you, Take no thought for your life, about food or drink, or about clothing for your body. Is not life more than food, and the body more than its clothing?

δια τουτο λεγω υμιν μη μεριμνατε τη ψυχη υμων τι φαγητε και τι πιητε μηδε τω σωματι υμων τι ενδυσησθε ουχι η ψυχη πλειον εστιν της τροφης και το σωμα του ενδυματος

26 Tekintsetek az égi madarakra, hogy nem vetnek, nem aratnak, sem csûrbe nem takarnak; és a ti mennyei Atyátok eltartja azokat. Nem sokkal különbek vagytok-é azoknál?
See the birds of heaven; they do not put seeds in the earth, they do not get in grain, or put it in store-houses; and your Father in heaven gives them food. Are you not of much more value than they?
εμβλεψατε εις τα πετεινα του ουρανου οτι ου σπειρουσιν ουδε θεριζουσιν ουδε συναγουσιν εις αποθηκας και ο πατηρ υμων ο ουρανιος τρεφει αυτα ουχ υμεις μαλλον διαφερετε αυτων

27 Kicsoda pedig az közületek, a ki aggodalmaskodásával megnövelheti termetét egy araszszal?
And which of you by taking thought is able to make himself a cubit taller?
τις δε εξ υμων μεριμνων δυναται προσθειναι επι την ηλικιαν αυτου πηχυν ενα

28 Az öltözet felõl is mit aggodalmaskodtok? Vegyétek eszetekbe a mezõ liliomait, mi módon növekednek: nem munkálkodnak, és nem fonnak;
And why are you troubled about clothing? See the flowers of the field, how they come up; they do no work, they make no thread:
και περι ενδυματος τι μεριμνατε καταμαθετε τα κρινα του αγρου πως αυξανει ου κοπια ουδε νηθει

29 De mondom néktek, hogy Salamon minden dicsõségében sem öltözködött úgy, mint ezek közül egy.
But I say to you that even Solomon in all his glory was not clothed like one of these.
λεγω δε υμιν οτι ουδε σολομων εν παση τη δοξη αυτου περιεβαλετο ως εν τουτων

30 Ha pedig a mezõnek füvét, a mely ma van, és holnap kemenczébe vettetik, így ruházza az Isten; nem sokkal inkább-é titeket, ti kicsinyhitûek?
But if God gives such clothing to the grass of the field, which is here today and tomorrow is put into the oven, will he not much more give you clothing, O you of little faith?
ει δε τον χορτον του αγρου σημερον οντα και αυριον εις κλιβανον βαλλομενον ο θεος ουτως αμφιεννυσιν ου πολλω μαλλον υμας ολιγοπιστοι

31 Ne aggodalmaskodjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mivel ruházkodjunk?
Then do not be full of care, saying, What are we to have for food or drink? or, With what may we be clothed?
μη ουν μεριμνησητε λεγοντες τι φαγωμεν η τι πιωμεν η τι περιβαλωμεθα

32 Mert mind ezeket a pogányok kérdezik. Mert jól tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mind ezekre szükségetek van.
Because the Gentiles go in search of all these things: for your Father in heaven has knowledge that you have need of all these things:
παντα γαρ ταυτα τα εθνη επιζητει οιδεν γαρ ο πατηρ υμων ο ουρανιος οτι χρηζετε τουτων απαντων

33 Hanem keressétek elõször Istennek országát, és az õ igazságát; és ezek mind megadatnak néktek.
But let your first care be for his kingdom and his righteousness; and all these other things will be given to you in addition.
ζητειτε δε πρωτον την βασιλειαν του θεου και την δικαιοσυνην αυτου και ταυτα παντα προστεθησεται υμιν

34 Ne aggodalmaskodjatok tehát a holnap felõl; mert a holnap majd aggodalmaskodik a maga dolgai felõl. Elég minden napnak a maga baja.
Then have no care for tomorrow: tomorrow will take care of itself. Take the trouble of the day as it comes.
μη ουν μεριμνησητε εις την αυριον η γαρ αυριον μεριμνησει τα εαυτης αρκετον τη ημερα η κακια αυτης

1 Ne ítéljetek, hogy ne ítéltessetek.
Be not judges of others, and you will not be judged.
μη κρινετε ινα μη κριθητε

2 Mert a milyen ítélettel ítéltek, olyannal ítéltettek, és a milyen mértékkel mértek, olyannal mérnek néktek.
For as you have been judging, so you will be judged, and with your measure will it be measured to you.
εν ω γαρ κριματι κρινετε κριθησεσθε και εν ω μετρω μετρειτε αντιμετρηθησεται υμιν

3 Miért nézed pedig a szálkát, a mely a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig, a mely a te szemedben van, nem veszed észre?
And why do you take note of the grain of dust in your brother's eye, but take no note of the bit of wood which is in your eye?
τι δε βλεπεις το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου την δε εν τω σω οφθαλμω δοκον ου κατανοεις

4 Avagy mi módon mondhatod a te atyádfiának: Hadd vessem ki a szálkát a te szemedbõl; holott ímé, a te szemedben gerenda van?
Or how will you say to your brother, Let me take out the grain of dust from your eye, when you yourself have a bit of wood in your eye?
η πως ερεις τω αδελφω σου αφες εκβαλω το καρφος απο του οφθαλμου σου και ιδου η δοκος εν τω οφθαλμω σου

5 Képmutató, vesd ki elõbb a gerendát a te szemedbõl, és akkor gondolj arra, hogy kivessed a szálkát a te atyádfiának szeméből!
You false one, first take out the bit of wood from your eye, then will you see clearly to take out the grain of dust from your brother's eye.
υποκριτα εκβαλε πρωτον την δοκον εκ του οφθαλμου σου και τοτε διαβλεψεις εκβαλειν το καρφος εκ του οφθαλμου του αδελφου σου

6 Ne adjátok azt, a mi szent, az ebeknek, se gyöngyeiteket ne hányjátok a disznók elé, hogy meg ne tapossák azokat lábaikkal, és néktek fordulván, meg ne szaggassanak titeket.
Do not give that which is holy to the dogs, or put your jewels before pigs, for fear that they will be crushed under foot by the pigs whose attack will then be made against you.
μη δωτε το αγιον τοις κυσιν μηδε βαλητε τους μαργαριτας υμων εμπροσθεν των χοιρων μηποτε καταπατησωσιν αυτους εν τοις ποσιν αυτων και στραφεντες ρηξωσιν υμας

7 Kérjetek és adatik néktek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyittatik néktek.
Make a request, and it will be answered; what you are searching for you will get; give the sign, and the door will be open to you:
αιτειτε και δοθησεται υμιν ζητειτε και ευρησετε κρουετε και ανοιγησεται υμιν

8 Mert a ki kér, mind kap; és a ki keres, talál; és a zörgetõnek megnyittatik.
Because to everyone who makes a request, it will be given; and he who is searching will get his desire, and to him who gives the sign, the door will be open.
πας γαρ ο αιτων λαμβανει και ο ζητων ευρισκει και τω κρουοντι ανοιγησεται

9 Avagy ki az az ember közületek, a ki, ha az õ fia kenyeret kér tõle, követ ád néki?
Or which of you, if his son makes a request for bread, will give him a stone?
η τις εστιν εξ υμων ανθρωπος ον εαν αιτηση ο υιος αυτου αρτον μη λιθον επιδωσει αυτω

10 És ha halat kér, vajjon kígyót ád-e néki?
Or if he makes a request for a fish, will give him a snake?
και εαν ιχθυν αιτηση μη οφιν επιδωσει αυτω

11 Ha azért ti gonosz létetekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ád a ti mennyei Atyátok jókat azoknak, a kik kérnek tõle?!
If you, then, being evil, are able to give good things to your children, how much more will your Father in heaven give good things to those who make requests to him?
ει ουν υμεις πονηροι οντες οιδατε δοματα αγαθα διδοναι τοις τεκνοις υμων ποσω μαλλον ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις δωσει αγαθα τοις αιτουσιν αυτον

12 A mit akartok azért, hogy az emberek ti veletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal; mert ez a törvény és a próféták.
All those things, then, which you would have men do to you, even so do you to them: because this is the law and the prophets.
παντα ουν οσα αν θελητε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι ουτως και υμεις ποιειτε αυτοις ουτος γαρ εστιν ο νομος και οι προφηται

13 Menjetek be a szoros kapun. Mert tágas az a kapu és széles az az út, a mely a veszedelemre visz, és sokan vannak, a kik azon járnak.
Go in by the narrow door; for wide is the door and open is the way which goes to destruction, and great numbers go in by it.
εισελθετε δια της στενης πυλης οτι πλατεια η πυλη και ευρυχωρος η οδος η απαγουσα εις την απωλειαν και πολλοι εισιν οι εισερχομενοι δι αυτης

14 Mert szoros az a kapu és keskeny az az út, a mely az életre visz, és kevesen vannak, a kik megtalálják azt.
For narrow is the door and hard the road to life, and only a small number make discovery of it.
οτι στενη η πυλη και τεθλιμμενη η οδος η απαγουσα εις την ζωην και ολιγοι εισιν οι ευρισκοντες αυτην

15 Õrizkedjetek pedig a hamis prófétáktól, a kik juhoknak ruhájában jõnek hozzátok, de belõl ragadozó farkasok.
Be on the watch for false prophets, who come to you in sheep's clothing, but inside they are cruel wolves.
προσεχετε δε απο των ψευδοπροφητων οιτινες ερχονται προς υμας εν ενδυμασιν προβατων εσωθεν δε εισιν λυκοι αρπαγες

16 Gyümölcseikrõl ismeritek meg õket. Vajjon a tövisrõl szednek-é szõlõt, vagy a bojtorjánról fügét?
By their fruits you will get knowledge of them. Do men get grapes from thorns or figs from thistles?
απο των καρπων αυτων επιγνωσεσθε αυτους μητι συλλεγουσιν απο ακανθων σταφυλην η απο τριβολων συκα

17 Ekképen minden jó fa jó gyümölcsöt terem; a romlott fa pedig rossz gyümölcsöt terem.
Even so, every good tree gives good fruit; but the bad tree gives evil fruit.
ουτως παν δενδρον αγαθον καρπους καλους ποιει το δε σαπρον δενδρον καρπους πονηρους ποιει

18 Nem teremhet jó fa rossz gyümölcsöt; romlott fa sem teremhet jó gyümölcsöt.
It is not possible for a good tree to give bad fruit, and a bad tree will not give good fruit.
ου δυναται δενδρον αγαθον καρπους πονηρους ποιειν ουδε δενδρον σαπρον καρπους καλους ποιειν

19 Minden fa, a mely nem terem jó gyümölcsöt, kivágattatik és tûzre vettetik.
Every tree which does not give good fruit is cut down and put in the fire.
παν δενδρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται και εις πυρ βαλλεται

20 Azért az õ gyümölcseikrõl ismeritek meg õket.
So by their fruits you will get knowledge of them.
αραγε απο των καρπων αυτων επιγνωσεσθε αυτους

21 Nem minden, a ki ezt mondja nékem: Uram! Uram! megyen be a mennyek országába; hanem a ki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát.
Not everyone who says to me, Lord, Lord, will go into the kingdom of heaven; but he who does the pleasure of my Father in heaven.
ου πας ο λεγων μοι κυριε κυριε εισελευσεται εις την βασιλειαν των ουρανων αλλ ο ποιων το θελημα του πατρος μου του εν ουρανοις

22 Sokan mondják majd nékem ama napon: Uram! Uram! nem a te nevedben prófétáltunk-é, és nem a te nevedben ûztünk-é ördögöket, és nem cselekedtünk-é sok hatalmas dolgot a te nevedben?
A great number will say to me on that day, Lord, Lord, were we not prophets in your name, and did we not by your name send out evil spirits, and by your name do works of power?
πολλοι ερουσιν μοι εν εκεινη τη ημερα κυριε κυριε ου τω σω ονοματι προεφητευσαμεν και τω σω ονοματι δαιμονια εξεβαλομεν και τω σω ονοματι δυναμεις πολλας εποιησαμεν

23 És akkor vallást teszek majd nékik: Sohasem ismertelek titeket; távozzatok tõlem, ti gonosztevõk.
And then will I say to them, I never had knowledge of you: go from me, you workers of evil.
και τοτε ομολογησω αυτοις οτι ουδεποτε εγνων υμας αποχωρειτε απ εμου οι εργαζομενοι την ανομιαν

24 Valaki azért hallja én tõlem e beszédeket, és megcselekszi azokat, hasonlítom azt a bölcs emberhez, a ki a kõsziklára építette az õ házát:
Everyone, then, to whom my words come and who does them, will be like a wise man who made his house on a rock;
πας ουν οστις ακουει μου τους λογους τουτους και ποιει αυτους ομοιωσω αυτον ανδρι φρονιμω οστις ωκοδομησεν την οικιαν αυτου επι την πετραν

25 És ömlött az esõ, és eljött az árvíz, és fújtak a szelek, és beleütköztek abba a házba; de nem dõlt össze: mert a kõsziklára építtetett.
And the rain came down and there was a rush of waters and the winds were driving against that house, but it was not moved; because it was based on the rock.
και κατεβη η βροχη και ηλθον οι ποταμοι και επνευσαν οι ανεμοι και προσεπεσον τη οικια εκεινη και ουκ επεσεν τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν

26 És valaki hallja én tõlem e beszédeket, és nem cselekszi meg azokat, hasonlatos lesz a bolond emberhez, a ki a fövényre építette házát:
And everyone to whom my words come and who does them not, will be like a foolish man who made his house on sand;
και πας ο ακουων μου τους λογους τουτους και μη ποιων αυτους ομοιωθησεται ανδρι μωρω οστις ωκοδομησεν την οικιαν αυτου επι την αμμον

27 És ömlött az esõ, és eljött az árvíz, és fújtak a szelek, és beleütköztek abba a házba; és összeomlott: és nagy lett annak romlása.
And the rain came down and there was a rush of waters and the winds were driving against that house; and it came down and great was its fall.
και κατεβη η βροχη και ηλθον οι ποταμοι και επνευσαν οι ανεμοι και προσεκοψαν τη οικια εκεινη και επεσεν και ην η πτωσις αυτης μεγαλη

28 És lõn, mikor elvégezte Jézus e beszédeket, álmélkodik vala a sokaság az õ tanításán:
And it came about, when Jesus had come to the end of these words, that the people were surprised at his teaching,
και εγενετο οτε συνετελεσεν ο ιησους τους λογους τουτους εξεπλησσοντο οι οχλοι επι τη διδαχη αυτου

29 Mert úgy tanítja vala õket, mint a kinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók.
for he was teaching as one having authority, and not as their scribes.
ην γαρ διδασκων αυτους ως εξουσιαν εχων και ουχ ως οι γραμματεις

1 Mikor leszállott vala a hegyrõl, nagy sokaság követé õt.
And when he had come down from the mountain, great numbers of people came after him.
καταβαντι δε αυτω απο του ορους ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι

2 És ímé eljövén egy bélpoklos, leborula elõtte, mondván: Uram, ha akarod, megtisztíthatsz engem.
And a leper came and gave him worship, saying, Lord, if it is your pleasure, you have power to make me clean.
και ιδου λεπρος ελθων προσεκυνει αυτω λεγων κυριε εαν θελης δυνασαι με καθαρισαι

3 És kinyújtván kezét, megilleté õt Jézus, mondván: Akarom, tisztulj meg. És azonnal eltisztult annak poklossága.
And he put his hand on him, saying, It is my pleasure; be clean. And straight away he was made clean.
και εκτεινας την χειρα ηψατο αυτου ο ιησους λεγων θελω καθαρισθητι και ευθεως εκαθαρισθη αυτου η λεπρα

4 És monda néki Jézus: Meglásd, senkinek se szólj. Hanem eredj, mutasd meg magadat a papnak, és vidd fel az ajándékot, a melyet Mózes rendelt, bizonyságul nékik.
And Jesus said to him, See that you say nothing about this to anyone; but go and let the priest see you and make the offering which was ordered by Moses, for a witness to them.
και λεγει αυτω ο ιησους ορα μηδενι ειπης αλλ υπαγε σεαυτον δειξον τω ιερει και προσενεγκε το δωρον ο προσεταξεν μωσης εις μαρτυριον αυτοις

5 Mikor pedig beméne Jézus Kapernaumba, egy százados méne hozzá, kérvén õt,
And when Jesus was come into Capernaum, a certain captain came to him with a request,
εισελθοντι δε τω ιησου εις καπερναουμ προσηλθεν αυτω εκατονταρχος παρακαλων αυτον

6 És ezt mondván: Uram, az én szolgám otthon gutaütötten fekszik, és nagy kínokat szenved.
Saying, Lord, my servant is ill in bed at the house, with no power in his body, and in great pain.
και λεγων κυριε ο παις μου βεβληται εν τη οικια παραλυτικος δεινως βασανιζομενος

7 És monda néki Jézus: Elmegyek és meggyógyítom õt.
And he said to him, I will come and make him well.
και λεγει αυτω ο ιησους εγω ελθων θεραπευσω αυτον

8 És felelvén a százados, monda: Uram, nem vagyok méltó, hogy az én hajlékomba jõjj; hanem csak szólj egy szót, és meggyógyul az én szolgám.
And the captain in answer said, Lord, I am not good enough for you to come under my roof; but only say the word, and my servant will be made well.
και αποκριθεις ο εκατονταρχος εφη κυριε ουκ ειμι ικανος ινα μου υπο την στεγην εισελθης αλλα μονον ειπε λογον και ιαθησεται ο παις μου

9 Mert én is hatalmasság alá vetett ember vagyok, és vannak alattam vitézek; és mondom egyiknek: Eredj el, és elmegy; és a másiknak: Jöszte, és eljõ; és az én szolgámnak: Tedd ezt, és megteszi.
Because I myself am a man under authority, having under me fighting men; and I say to this one, Go, and he goes; and to another, Come, and he comes; and to my servant, Do this, and he does it.
και γαρ εγω ανθρωπος ειμι υπο εξουσιαν εχων υπ εμαυτον στρατιωτας και λεγω τουτω πορευθητι και πορευεται και αλλω ερχου και ερχεται και τω δουλω μου ποιησον τουτο και ποιει

10 Jézus pedig, a mikor ezt hallá, elcsodálkozék, és monda az õt követõknek: Bizony mondom néktek, még az Izráelben sem találtam ilyen nagy hitet.
And when these words came to the ears of Jesus he was surprised, and said to those who came after him, Truly I say to you, I have not seen such great faith, no, not in Israel.
ακουσας δε ο ιησους εθαυμασεν και ειπεν τοις ακολουθουσιν αμην λεγω υμιν ουδε εν τω ισραηλ τοσαυτην πιστιν ευρον

11 De mondom néktek, hogy sokan eljõnek napkeletrõl és napnyugatról, és letelepednek Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal a mennyek országában:
And I say to you that numbers will come from the east and the west, and will take their seats with Abraham and Isaac and Jacob, in the kingdom of heaven:
λεγω δε υμιν οτι πολλοι απο ανατολων και δυσμων ηξουσιν και ανακλιθησονται μετα αβρααμ και ισαακ και ιακωβ εν τη βασιλεια των ουρανων

12 Ez ország fiai pedig kivettetnek a külsõ sötétségre; holott lészen sírás és fogaknak csikorgatása.
But the sons of the kingdom will be put out into the dark, and there will be weeping and cries of pain.
οι δε υιοι της βασιλειας εκβληθησονται εις το σκοτος το εξωτερον εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων

13 És monda Jézus a századosnak: Eredj el, és legyen néked a te hited szerint. És meggyógyult annak szolgája abban az órában.
And Jesus said to the captain, Go in peace; as your faith is, so let it be done to you. And the servant was made well in that hour.
και ειπεν ο ιησους τω εκατονταρχω υπαγε και ως επιστευσας γενηθητω σοι και ιαθη ο παις αυτου εν τη ωρα εκεινη

14 És bemenvén Jézus a Péter házába, látá, hogy annak napa fekszik és lázas.
And when Jesus had come into Peter's house, he saw his wife's mother in bed, very ill.
και ελθων ο ιησους εις την οικιαν πετρου ειδεν την πενθεραν αυτου βεβλημενην και πυρεσσουσαν

15 És illeté annak kezét, és elhagyta õt a láz; és fölkele, és szolgála nékik.
And he put his hand on hers and the disease went from her, and she got up and took care of his needs.
και ηψατο της χειρος αυτης και αφηκεν αυτην ο πυρετος και ηγερθη και διηκονει αυτοις

16 Az est beálltával pedig vivének hozzá sok ördöngõst, és egy szóval kiûzé a tisztátalan lelkeket, és meggyógyít vala minden beteget;
And in the evening, they took to him a number of people who had evil spirits; and he sent the spirits out of them with a word, and made well all who were ill;
οψιας δε γενομενης προσηνεγκαν αυτω δαιμονιζομενους πολλους και εξεβαλεν τα πνευματα λογω και παντας τους κακως εχοντας εθεραπευσεν

17 Hogy beteljesedjék, a mit Ésaiás próféta mondott, így szólván: Õ vette el a mi erõtlenségünket, és õ hordozta a mi betegségünket.
So that the word of Isaiah the prophet might come true: He himself took our pains and our diseases.
οπως πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου του προφητου λεγοντος αυτος τας ασθενειας ημων ελαβεν και τας νοσους εβαστασεν

18 Látván pedig Jézus a nagy sokaságot maga körül, parancsolá, hogy menjenek a túlsó partra.
Now when Jesus saw a great mass of people about him, he gave an order to go to the other side.
ιδων δε ο ιησους πολλους οχλους περι αυτον εκελευσεν απελθειν εις το περαν

19 És hozzámenvén egy írástudó, monda néki: Mester, követlek téged, akárhova mégy.
And there came a scribe and said to him, Master, I will come after you wherever you go.
και προσελθων εις γραμματευς ειπεν αυτω διδασκαλε ακολουθησω σοι οπου εαν απερχη

20 És monda néki Jézus: A rókáknak vagyon barlangjok és az égi madaraknak fészkük; de az ember Fiának nincs hová fejét lehajtani.
And Jesus said to him, The foxes have holes, and the birds of heaven have a resting-place; but the Son of man has nowhere to put his head.
και λεγει αυτω ο ιησους αι αλωπεκες φωλεους εχουσιν και τα πετεινα του ουρανου κατασκηνωσεις ο δε υιος του ανθρωπου ουκ εχει που την κεφαλην κλινη

21 Egy másik pedig az õ tanítványai közül monda néki: Uram, engedd meg nékem, hogy elõbb elmenjek és eltemessem az én atyámat.
And another of the disciples said to him, Lord, let me first go and give the last honours to my father.
ετερος δε των μαθητων αυτου ειπεν αυτω κυριε επιτρεψον μοι πρωτον απελθειν και θαψαι τον πατερα μου

22 Jézus pedig monda néki: Kövess engem, és hagyd, hogy a halottak temessék el az õ halottaikat.
But Jesus said to him, Come after me; and let the dead take care of their dead.
ο δε ιησους ειπεν αυτω ακολουθει μοι και αφες τους νεκρους θαψαι τους εαυτων νεκρους

23 És mikor a hajóra szállt vala, követék õt az õ tanítványai.
And when he had got into a boat, his disciples went after him.
και εμβαντι αυτω εις το πλοιον ηκολουθησαν αυτω οι μαθηται αυτου

24 És ímé nagy háborgás lõn a tengeren, annyira, hogy a hajót elborítják vala a hullámok; õ pedig aluszik vala.
And there came up a great storm in the sea, so that the boat was covered with the waves: but he was sleeping.
και ιδου σεισμος μεγας εγενετο εν τη θαλασση ωστε το πλοιον καλυπτεσθαι υπο των κυματων αυτος δε εκαθευδεν

25 És az õ tanítványai hozzámenvén, felkölték õt, mondván: Uram, ments meg minket; mert elveszünk.
And they came to him, and, awaking him, said, Help, Lord; destruction is near.
και προσελθοντες οι μαθηται αυτου ηγειραν αυτον λεγοντες κυριε σωσον ημας απολλυμεθα

26 És monda nékik: Mit féltek, óh kicsinyhitûek? Ekkor fölkelvén, megdorgálá a szeleket és a tengert, és lõn nagy csendesség.
And he said to them, Why are you full of fear, O you of little faith? Then he got up and gave orders to the winds and the sea; and there was a great calm.
και λεγει αυτοις τι δειλοι εστε ολιγοπιστοι τοτε εγερθεις επετιμησεν τοις ανεμοις και τη θαλασση και εγενετο γαληνη μεγαλη

27 Az emberek pedig elcsodálkozának, mondván: Kicsoda ez, hogy mind a szelek, mind a tenger engednek néki.
And the men were full of wonder, saying, What sort of man is this, that even the winds and the sea do his orders?
οι δε ανθρωποι εθαυμασαν λεγοντες ποταπος εστιν ουτος οτι και οι ανεμοι και η θαλασσα υπακουουσιν αυτω

28 És a mikor eljutott vala a túlsó partra, a Gadarénusok tartományába, két ördöngõs ment eléje, a sírboltokból kijövén, igen kegyetlenek, annyira, hogy senki sem mer vala elmenni azon az úton.
And when he had come to the other side, to the country of the Gadarenes, there came out to him from the place of the dead, two who had evil spirits, so violent that no man was able to go that way.
και ελθοντι αυτω εις το περαν εις την χωραν των γεργεσηνων υπηντησαν αυτω δυο δαιμονιζομενοι εκ των μνημειων εξερχομενοι χαλεποι λιαν ωστε μη ισχυειν τινα παρελθειν δ ια της οδου εκεινης

29 És ímé kiáltának mondván: Mi közünk te veled Jézus, Istennek fia? Azért jöttél ide, hogy idõ elõtt meggyötörj minket?
And they gave a loud cry, saying, What have we to do with you, you Son of God? Have you come here to give us punishment before the time?
και ιδου εκραξαν λεγοντες τι ημιν και σοι ιησου υιε του θεου ηλθες ωδε προ καιρου βασανισαι ημας

30 Tõlük távol pedig egy nagy disznónyáj legelészik vala.
Now there was, some distance away, a great herd of pigs taking their food.
ην δε μακραν απ αυτων αγελη χοιρων πολλων βοσκομενη

31 Az ördögök pedig kérik vala õt mondván: Ha kiûzesz minket, engedd meg nékünk, hogy ama disznónyájba mehessünk!
And the evil spirits made strong prayers to him, saying, If you send us out, let us go into the herd of pigs.
οι δε δαιμονες παρεκαλουν αυτον λεγοντες ει εκβαλλεις ημας επιτρεψον ημιν απελθειν εις την αγελην των χοιρων

32 És monda nékik: Menjetek. Azok pedig kimenvén, menének a disznónyájba: és ímé az egész disznónyáj a meredekrõl a tengerbe rohana, és oda vesze a vízben.
And he said to them, Go. And they came out, and went into the pigs; and the herd went rushing down a sharp slope into the sea and came to their end in the water.
και ειπεν αυτοις υπαγετε οι δε εξελθοντες απηλθον εις την αγελην των χοιρων και ιδου ωρμησεν πασα η αγελη των χοιρων κατα του κρημνου εις την θαλασσαν και απεθανον εν τοις υδασιν

33 A pásztorok pedig elfutának, és bemenvén a városba hírré adának mindent, azokat is, a mik az ördöngõsökkel történtek vala.
And their keepers went in flight to the town and gave an account of everything, and of the men who had the evil spirits.
οι δε βοσκοντες εφυγον και απελθοντες εις την πολιν απηγγειλαν παντα και τα των δαιμονιζομενων

34 És ímé az egész város kiméne Jézus elébe; és mihelyt megláták, kérék õt, hogy távozzék az õ határukból.
And all the town came out to Jesus; and seeing him they made request that he would go away from their part of the country.
και ιδου πασα η πολις εξηλθεν εις συναντησιν τω ιησου και ιδοντες αυτον παρεκαλεσαν οπως μεταβη απο των οριων αυτων

1 És hajóra szállva átkele, és méne a maga városába.
And he got into a boat and went across and came to his town.
και εμβας εις το πλοιον διεπερασεν και ηλθεν εις την ιδιαν πολιν

2 És ímé hoznak vala hozzá egy ágyban fekvõ gutaütött embert. És látva Jézus azoknak hitét, monda a gutaütöttnek: Bízzál fiam! Megbocsáttattak néked a te bûneid.
And they took to him a man stretched on a bed who had no power of moving; and Jesus, seeing their faith, said to the man who was ill, Son, take heart; you have forgiveness for your sins.
και ιδου προσεφερον αυτω παραλυτικον επι κλινης βεβλημενον και ιδων ο ιησους την πιστιν αυτων ειπεν τω παραλυτικω θαρσει τεκνον αφεωνται σοι αι αμαρτιαι σου

3 És ímé némelyek az írástudók közül mondának magukban: Ez káromlást szól.
And some of the scribes said among themselves, This man has no respect for God.
και ιδου τινες των γραμματεων ειπον εν εαυτοις ουτος βλασφημει

4 És Jézus, látva az õ gondolataikat, monda: Miért gondoltok gonoszt a ti szívetekben?
And Jesus, having knowledge of what was in their minds, said, Why are your thoughts evil?
και ιδων ο ιησους τας ενθυμησεις αυτων ειπεν ινα τι υμεις ενθυμεισθε πονηρα εν ταις καρδιαις υμων

5 Mert mi könnyebb, ezt mondani-é: Megbocsáttattak néked a te bûneid; vagy ezt mondani: Kelj föl és járj?
For which is the simpler, to say, You have forgiveness for your sins; or to say, Get up and go?
τι γαρ εστιν ευκοπωτερον ειπειν αφεωνται σοι αι αμαρτιαι η ειπειν εγειραι και περιπατει

6 Hogy pedig megtudjátok, hogy az ember Fiának van hatalma a földön a bûnöket megbocsátani (ekkor monda a gutaütöttnek): Kelj föl, vedd a te ágyadat, és eredj haza.
But so that you may see that on earth the Son of man has authority for the forgiveness of sins, (then said he to the man who was ill,) Get up, and take up your bed, and go to your house.
ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει ο υιος του ανθρωπου επι της γης αφιεναι αμαρτιας τοτε λεγει τω παραλυτικω εγερθεις αρον σου την κλινην και υπαγε εις τον οικον σου

7 És az felkelvén, haza méne.
And he got up and went away to his house.
και εγερθεις απηλθεν εις τον οικον αυτου

8 A sokaság pedig ezt látván, elálmélkodék, és dicsõíté az Istent, hogy ilyen hatalmat adott az embereknek.
But when the people saw it they were full of fear, and gave glory to God who had given such authority to men.
ιδοντες δε οι οχλοι εθαυμασαν και εδοξασαν τον θεον τον δοντα εξουσιαν τοιαυτην τοις ανθρωποις

9 És mikor Jézus onnét tovább méne, láta egy embert ülni a vámszedõ helyen, a kinek Máté volt a neve, és monda néki: Kövess engem! És az felkelvén, követé õt.
And when Jesus was going from there, he saw a man whose name was Matthew, seated at the place where taxes were taken; and he said to him, Come after me. And he got up and went after him.
και παραγων ο ιησους εκειθεν ειδεν ανθρωπον καθημενον επι το τελωνιον ματθαιον λεγομενον και λεγει αυτω ακολουθει μοι και αναστας ηκολουθησεν αυτω

10 És lõn, a mikor õ letelepedék a házban, ímé sok vámszedõ és bûnös jött oda és letelepedtek Jézussal és az õ tanítványaival az asztalhoz.
And it came about, when he was in the house taking food, that a number of tax-farmers and sinners came and took their places with Jesus and his disciples.
και εγενετο αυτου ανακειμενου εν τη οικια και ιδου πολλοι τελωναι και αμαρτωλοι ελθοντες συνανεκειντο τω ιησου και τοις μαθηταις αυτου

11 És látva ezt a farizeusok, mondának az õ tanítványainak: Miért eszik ez a ti Mesteretek a vámszedõkkel és bûnösökkel együtt?
And when the Pharisees saw it, they said to his disciples, Why does your Master take food with tax-farmers and sinners?
και ιδοντες οι φαρισαιοι ειπον τοις μαθηταις αυτου διατι μετα των τελωνων και αμαρτωλων εσθιει ο διδασκαλος υμων

12 Jézus pedig ezt hallván, monda nékik: Nem az egészségeseknek van szüksége orvosra, hanem a betegeknek.
But on hearing this he said, Those who are well have no need of a medical man, but those who are ill.
ο δε ιησους ακουσας ειπεν αυτοις ου χρειαν εχουσιν οι ισχυοντες ιατρου αλλ οι κακως εχοντες

13 Elmenvén pedig tanuljátok meg, mi az: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot. Mert nem az igazakat hivogatni jöttem, hanem a bûnösöket a megtérésre.
But go and take to heart the sense of these words, My desire is for mercy, not offerings: for I have come not to get the upright, but sinners.
πορευθεντες δε μαθετε τι εστιν ελεον θελω και ου θυσιαν ου γαρ ηλθον καλεσαι δικαιους αλλ αμαρτωλους εις μετανοιαν

14 Akkor a János tanítványai jövének hozzá, mondván: Miért hogy mi és a farizeusok sokat bõjtölünk, a te tanítványaid pedig nem bõjtölnek?
Then the disciples of John came to him, saying, Why do we and the Pharisees frequently go without food, but your disciples do not?
τοτε προσερχονται αυτω οι μαθηται ιωαννου λεγοντες διατι ημεις και οι φαρισαιοι νηστευομεν πολλα οι δε μαθηται σου ου νηστευουσιν

15 És monda nékik Jézus: Vajjon szomorkodhatik-é a násznép a míg velök van a võlegény? de eljõnek a napok, a mikor elvétetik tõlök a võlegény, és akkor bõjtölni fognak.
And Jesus said to them, Will the friends of the newly-married man be sad as long as he is with them? But the days will come when he will be taken away from them, and then will they go without food.
και ειπεν αυτοις ο ιησους μη δυνανται οι υιοι του νυμφωνος πενθειν εφ οσον μετ αυτων εστιν ο νυμφιος ελευσονται δε ημεραι οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιος και τοτε νηστευ σουσιν

16 Senki sem vet pedig új posztóból foltot az ócska ruhára; mert a mi azt kitoldaná, még elszakít a ruhából és nagyobb szakadás lesz.
And no man puts a bit of new cloth on an old coat, for by pulling away from the old, it makes a worse hole.
ουδεις δε επιβαλλει επιβλημα ρακους αγναφου επι ιματιω παλαιω αιρει γαρ το πληρωμα αυτου απο του ιματιου και χειρον σχισμα γινεται

17 Új bort sem töltenek ó tömlõkbe; máskülönben a tömlõk szétszakadoznak, és a bor kiömöl, a tömlõk is elvesznek; hanem az új bort új tömlõkbe töltik, és mindkettõ megmarad.
And men do not put new wine into old wine-skins; or the skins will be burst and the wine will come out, and the skins are of no more use: but they put new wine into new wine-skins, and so the two will be safe.
ουδε βαλλουσιν οινον νεον εις ασκους παλαιους ει δε μηγε ρηγνυνται οι ασκοι και ο οινος εκχειται και οι ασκοι απολουνται αλλα βαλλουσιν οινον νεον εις ασκους καινους και α μφοτερα συντηρουνται

18 Mikor ezeket mondá nékik, ímé egy fõember eljövén leborula elõtte, mondván: Az én leányom épen most halt meg; de jer, vesd reá kezedet, és megelevenedik.
While he was saying these things to them, there came a ruler and gave him worship, saying, My daughter is even now dead; but come and put your hand on her, and she will come back to life.
ταυτα αυτου λαλουντος αυτοις ιδου αρχων ελθων προσεκυνει αυτω λεγων οτι η θυγατηρ μου αρτι ετελευτησεν αλλα ελθων επιθες την χειρα σου επ αυτην και ζησεται

19 És felkelvén Jézus követé õt tanítványaival együtt.
And Jesus got up and went after him, and so did his disciples.
και εγερθεις ο ιησους ηκολουθησεν αυτω και οι μαθηται αυτου

20 És ímé, egy asszony, a ki tizenkét év óta vérfolyásban szenved vala, hozzájárulván hátulról, illeté az õ ruhájának szegélyét.
And a woman, who for twelve years had had a flow of blood, came after him, and put her hand on the edge of his robe:
και ιδου γυνη αιμορροουσα δωδεκα ετη προσελθουσα οπισθεν ηψατο του κρασπεδου του ιματιου αυτου

21 Mert ezt mondja vala magában: Ha csak ruháját illetem is, meggyógyulok.
Because, she said to herself, if I may but put my hand on his robe, I will be made well.
ελεγεν γαρ εν εαυτη εαν μονον αψωμαι του ιματιου αυτου σωθησομαι

22 Jézus pedig megfordulván és reá tekintvén, monda: Bízzál leányom; a te hited megtartott téged. És meggyógyult az asszony abban az órában.
But Jesus, turning and seeing her, said, Daughter, take heart; your faith has made you well. And the woman was made well from that hour.
ο δε ιησους επιστραφεις και ιδων αυτην ειπεν θαρσει θυγατερ η πιστις σου σεσωκεν σε και εσωθη η γυνη απο της ωρας εκεινης

23 És Jézus a fõember házához érvén, látván a sípolókat és a tolongó sokaságot,
And when Jesus came into the ruler's house and saw the players with their instruments and the people making a noise,
και ελθων ο ιησους εις την οικιαν του αρχοντος και ιδων τους αυλητας και τον οχλον θορυβουμενον

24 Monda nékik: Menjetek el innen, mert a leányzó nem halt meg, hanem aluszik. És kinevették õt.
He said, Make room; for the girl is not dead, but sleeping. And they were laughing at him.
λεγει αυτοις αναχωρειτε ου γαρ απεθανεν το κορασιον αλλα καθευδει και κατεγελων αυτου

25 Mikor pedig a sokaság eltávolíttaték, bemenvén, megfogá annak kezét, és a leányzó felkelt.
But when the people were sent out, he went in and took her by the hand; and the girl got up.
οτε δε εξεβληθη ο οχλος εισελθων εκρατησεν της χειρος αυτης και ηγερθη το κορασιον

26 És elterjede ez a hír abban az egész tartományban.
And the news of it went out into all that land.
και εξηλθεν η φημη αυτη εις ολην την γην εκεινην

27 És mikor Jézus tovább ment onnét, két vak követé õt, kiáltozva és ezt mondva: Könyörülj rajtunk, Dávidnak fia!
And when Jesus went on from there, two blind men came after him, crying out, Have mercy on us, you Son of David.
και παραγοντι εκειθεν τω ιησου ηκολουθησαν αυτω δυο τυφλοι κραζοντες και λεγοντες ελεησον ημας υιε δαβιδ

28 Mikor pedig beméne a házba, oda menének hozzá a vakok, és monda nékik Jézus: Hiszitek-é, hogy én azt megcselekedhetem? Mondának néki: Igen, Uram.
And when he had come into the house, the blind men came to him; and Jesus said to them, Have you faith that I am able to do this? They said to him, Yes, Lord.
ελθοντι δε εις την οικιαν προσηλθον αυτω οι τυφλοι και λεγει αυτοις ο ιησους πιστευετε οτι δυναμαι τουτο ποιησαι λεγουσιν αυτω ναι κυριε

29 Akkor illeté az õ szemeiket, mondván: Legyen néktek a ti hitetek szerint.
Then he put his hand on their eyes, saying, As your faith is, let it be done to you.
τοτε ηψατο των οφθαλμων αυτων λεγων κατα την πιστιν υμων γενηθητω υμιν

30 És megnyilatkozának azoknak szemei; és rájok parancsola Jézus, mondván: Meglássátok, senki meg ne tudja!
And their eyes were made open. And Jesus said to them sharply, Let no man have knowledge of it.
και ανεωχθησαν αυτων οι οφθαλμοι και ενεβριμησατο αυτοις ο ιησους λεγων ορατε μηδεις γινωσκετω

31 Azok pedig kimenvén, elterjeszték az õ hírét abban az egész tartományban.
But they went out and gave news of him in all that land.
οι δε εξελθοντες διεφημισαν αυτον εν ολη τη γη εκεινη

32 Mikor pedig azok elmentek vala, ímé egy ördöngös néma embert hozának néki.
And while they were going away, there came to him a man without the power of talking, and with an evil spirit.
αυτων δε εξερχομενων ιδου προσηνεγκαν αυτω ανθρωπον κωφον δαιμονιζομενον

33 És az ördögöt kiûzvén, megszólalt a néma; és a sokaság csudálkozik vala, mondván: Soha nem láttak ilyet Izráelben!
And when the evil spirit had been sent out, the man had the power of talking: and they were all surprised, saying, Such a thing has never been seen in Israel.
και εκβληθεντος του δαιμονιου ελαλησεν ο κωφος και εθαυμασαν οι οχλοι λεγοντες οτι ουδεποτε εφανη ουτως εν τω ισραηλ

34 A farizeusok pedig ezt mondják vala: Az ördögök fejedelme által ûzi ki az ördögöket.
But the Pharisees said, By the ruler of evil spirits, he sends evil spirits out of men.
οι δε φαρισαιοι ελεγον εν τω αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια

35 És körüljárja vala Jézus a városokat mind, és a falvakat, tanítván azoknak zsinagógáiban, és hirdetvén az Isten országának evangyéliomát, és gyógyítván mindenféle betegséget és mindenféle erõtelenséget a nép között.
And Jesus went about all the towns and small places, teaching in their Synagogues and preaching the good news of the kingdom and making well all sorts of disease and pain.
και περιηγεν ο ιησους τας πολεις πασας και τας κωμας διδασκων εν ταις συναγωγαις αυτων και κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλειας και θεραπευων πασαν νοσον και πασαν μαλακιαν εν τω λαω

36 Mikor pedig látta vala a sokaságot, könyörületességre indula rajtok, mert el voltak gyötörve és szétszórva, mint a pásztor nélkül való juhok.
But when he saw all the people he was moved with pity for them, because they were troubled and wandering like sheep without a keeper.
ιδων δε τους οχλους εσπλαγχνισθη περι αυτων οτι ησαν εκλελυμενοι και ερριμμενοι ωσει προβατα μη εχοντα ποιμενα

37 Akkor monda az õ tanítványainak: Az aratni való sok, de a munkás kevés.
Then he said to his disciples, There is much grain but not enough men to get it in.
τοτε λεγει τοις μαθηταις αυτου ο μεν θερισμος πολυς οι δε εργαται ολιγοι

38 Kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az õ aratásába.
Make prayer, then, to the Lord of the grain-fields, that he may send out workers to get in his grain.
δεηθητε ουν του κυριου του θερισμου οπως εκβαλη εργατας εις τον θερισμον αυτου

1 És elõszólítván tizenkét tanítványát, hatalmat ada nékik a tisztátalan lelkek felett, hogy kiûzzék azokat, és gyógyítsanak minden betegséget és minden erõtelenséget.
And he got together his twelve disciples and gave them the power of driving out unclean spirits, and of making well all sorts of disease and pain.
και προσκαλεσαμενος τους δωδεκα μαθητας αυτου εδωκεν αυτοις εξουσιαν πνευματων ακαθαρτων ωστε εκβαλλειν αυτα και θεραπευειν πασαν νοσον και πασαν μαλακιαν

2 A tizenkét apostol nevei pedig ezek: Elsõ Simon, a kit Péternek hívnak, és András, az õ testvére; Jakab, a Zebedeus fia, és János az õ testvére;
Now the names of the twelve are these: The first, Simon, who is named Peter, and Andrew, his brother; James, the son of Zebedee, and John, his brother;
των δε δωδεκα αποστολων τα ονοματα εστιν ταυτα πρωτος σιμων ο λεγομενος πετρος και ανδρεας ο αδελφος αυτου ιακωβος ο του ζεβεδαιου και ιωαννης ο αδελφος αυτου

3 Filep és Bertalan; Tamás és Máté, a vámszedõ; Jakab, az Alfeus fia, és Lebbeus, a kit Taddeusnak hívtak;
Philip and Bartholomew; Thomas and Matthew, the tax-farmer; James, the son of Alphaeus, and Thaddaeus;
φιλιππος και βαρθολομαιος θωμας και ματθαιος ο τελωνης ιακωβος ο του αλφαιου και λεββαιος ο επικληθεις θαδδαιος

4 Simon a kananita, és Judás, az Iskariotes, a ki el is árulta õt.
Simon the Zealot, and Judas Iscariot, who was false to him.
σιμων ο κανανιτης και ιουδας ισκαριωτης ο και παραδους αυτον

5 Ezt a tizenkettõt küldé ki Jézus, és megparancsolá nékik, mondván: Pogányok útjára ne menjetek, és Samaritánusok városába ne menjetek be;
These twelve Jesus sent out and gave them orders, saying, Do not go among the Gentiles, or into any town of Samaria,
τουτους τους δωδεκα απεστειλεν ο ιησους παραγγειλας αυτοις λεγων εις οδον εθνων μη απελθητε και εις πολιν σαμαρειτων μη εισελθητε

6 Hanem menjetek inkább Izráel házának eltévelyedett juhaihoz.
But go to the wandering sheep of the house of Israel,
πορευεσθε δε μαλλον προς τα προβατα τα απολωλοτα οικου ισραηλ

7 Elmenvén pedig prédikáljatok, mondván: Elközelített a mennyeknek országa.
And, on your way, say, The kingdom of heaven is near.
πορευομενοι δε κηρυσσετε λεγοντες οτι ηγγικεν η βασιλεια των ουρανων

8 Betegeket gyógyítsatok, poklosokat tisztítsatok, halottakat támasszatok, ördögöket ûzzetek. Ingyen vettétek, ingyen adjátok.
Make well those who are ill, give life to the dead, make lepers clean, send evil spirits out of men; freely it has been given to you, freely give.
ασθενουντας θεραπευετε λεπρους καθαριζετε νεκρους εγειρετε δαιμονια εκβαλλετε δωρεαν ελαβετε δωρεαν δοτε

9 Ne szerezzetek aranyat, se ezüstöt, se réz-pénzt a ti erszényetekbe,
Take no gold or silver or copper in your pockets;
μη κτησησθε χρυσον μηδε αργυρον μηδε χαλκον εις τας ζωνας υμων

10 Se útitáskát, se két ruhát, se sarut, se pálczát; mert méltó a munkás az õ táplálékára.
Take no bag for your journey and do not take two coats or shoes or a stick: for the workman has a right to his food.
μη πηραν εις οδον μηδε δυο χιτωνας μηδε υποδηματα μηδε ραβδον αξιος γαρ ο εργατης της τροφης αυτου εστιν

11 A mely városba vagy faluba pedig bementek, tudakozzátok meg, ki abban méltó; és ott maradjatok, a míg tovább mehettek.
And into whatever town or small place you go, make search there for someone who is respected, and make his house your resting-place till you go away.
εις ην δ αν πολιν η κωμην εισελθητε εξετασατε τις εν αυτη αξιος εστιν κακει μεινατε εως αν εξελθητε

12 Ha pedig bementek a házba, köszöntsétek azt.
And when you go in, say, May peace be on this house.
εισερχομενοι δε εις την οικιαν ασπασασθε αυτην

13 És ha méltó a ház, szálljon a ti békességtek reá; ha pedig nem méltó, a ti békességtek rátok térjen vissza.
And if the house is good enough, let your peace come on it: but if not, let your peace come back to you.
και εαν μεν η η οικια αξια ελθετω η ειρηνη υμων επ αυτην εαν δε μη η αξια η ειρηνη υμων προς υμας επιστραφητω

14 És ha valaki nem fogad be titeket, és nem hallgatja a ti beszédeteket, mikor kimentek abból a házból, vagy városból, lábaitok porát is verjétek le.
And whoever will not take you in, or give ear to your words, when you go out from that house or that town, put off its dust from your feet.
και ος εαν μη δεξηται υμας μηδε ακουση τους λογους υμων εξερχομενοι της οικιας η της πολεως εκεινης εκτιναξατε τον κονιορτον των ποδων υμων

15 Bizony mondom néktek: Az ítélet napján könnyebb lesz a Sodoma és Gomora földjének dolga, mint annak a városnak.
Truly I say to you, It will be better for the land of Sodom and Gomorrah in the day of God's judging than for that town.
αμην λεγω υμιν ανεκτοτερον εσται γη σοδομων και γομορρων εν ημερα κρισεως η τη πολει εκεινη

16 Ímé, én elbocsátlak titeket, mint juhokat a farkasok közé; legyetek azért okosak mint a kígyók, és szelidek mint a galambok.
See, I send you out as sheep among wolves. Be then as wise as snakes, and as gentle as doves.
ιδου εγω αποστελλω υμας ως προβατα εν μεσω λυκων γινεσθε ουν φρονιμοι ως οι οφεις και ακεραιοι ως αι περιστεραι

17 De óvakodjatok az emberektõl; mert törvényszékekre adnak titeket és az õ gyülekezeteikben megostoroznak titeket;
But be on the watch against men: for they will give you up to the Sanhedrins, and in their Synagogues they will give you blows;
προσεχετε δε απο των ανθρωπων παραδωσουσιν γαρ υμας εις συνεδρια και εν ταις συναγωγαις αυτων μαστιγωσουσιν υμας

18 És helytartók és királyok elé visznek titeket érettem, bizonyságul õ magoknak és a pogányoknak.
And you will come before rulers and kings because of me, for a witness to them and to the Gentiles.
και επι ηγεμονας δε και βασιλεις αχθησεσθε ενεκεν εμου εις μαρτυριον αυτοις και τοις εθνεσιν

19 De mikor átadnak titeket, ne aggodalmaskodjatok, mi módon vagy mit szóljatok; mert megadatik néktek abban az órában, mit mondjatok.
But when you are given up into their hands, do not be troubled about what to say or how to say it: for in that hour what you are to say will be given to you;
οταν δε παραδιδωσιν υμας μη μεριμνησητε πως η τι λαλησητε δοθησεται γαρ υμιν εν εκεινη τη ωρα τι λαλησετε

20 Mert nem ti vagytok, a kik szóltok, hanem a ti Atyátoknak Lelke az, a ki szól ti bennetek.
Because it is not you who say the words, but the Spirit of your Father in you.
ου γαρ υμεις εστε οι λαλουντες αλλα το πνευμα του πατρος υμων το λαλουν εν υμιν

21 Halálra adja pedig testvér testvérét, atya gyermekét; támadnak magzatok szüleik ellen, és megöletik õket.
And brother will give up brother to death, and the father his child: and children will go against their fathers and mothers, and put them to death.
παραδωσει δε αδελφος αδελφον εις θανατον και πατηρ τεκνον και επαναστησονται τεκνα επι γονεις και θανατωσουσιν αυτους

22 És gyûlöletesek lesztek, mindenki elõtt az én nevemért; de a ki mindvégig megáll, az megtartatik.
And you will be hated by all men because of my name: but he who is strong to the end will have salvation.
και εσεσθε μισουμενοι υπο παντων δια το ονομα μου ο δε υπομεινας εις τελος ουτος σωθησεται

23 Mikor pedig abban a városban üldöznek titeket, szaladjatok a másikba. Mert bizony mondom néktek: be sem járjátok Izráel városait, míg az embernek Fia eljövend.
But when they are cruel to you in one town, go in flight to another: for truly, I say to you, You will not have gone through the towns of Israel before the Son of man comes.
οταν δε διωκωσιν υμας εν τη πολει ταυτη φευγετε εις την αλλην αμην γαρ λεγω υμιν ου μη τελεσητε τας πολεις του ισραηλ εως αν ελθη ο υιος του ανθρωπου

24 Nem fölebbvaló a tanítvány a tanítónál, sem a szolga az õ uránál.
A disciple is not greater than his master, or a servant than his lord.
ουκ εστιν μαθητης υπερ τον διδασκαλον ουδε δουλος υπερ τον κυριον αυτου

25 Elég a tanítványnak, ha olyan mint a mestere, és a szolga mint az õ Ura. Ha a házigazdát Belzebubnak hívták, mennyivel inkább az õ házanépét?!
It is enough for the disciple that he may be as his master, and the servant as his lord. If they have given the name Beelzebub to the master of the house, how much more to those of his house!
αρκετον τω μαθητη ινα γενηται ως ο διδασκαλος αυτου και ο δουλος ως ο κυριος αυτου ει τον οικοδεσποτην βεελζεβουλ εκαλεσαν ποσω μαλλον τους οικιακους αυτου

26 Azért ne féljetek tõlök. Mert nincs oly rejtett dolog, a mi napfényre ne jõne; és oly titok, a mi ki ne tudódnék.
Have, then, no fear of them: because nothing is covered which will not come to light, or secret which will not be made clear.
μη ουν φοβηθητε αυτους ουδεν γαρ εστιν κεκαλυμμενον ο ουκ αποκαλυφθησεται και κρυπτον ο ου γνωσθησεται

27 A mit néktek a sötétben mondok, a világosságban mondjátok; és a mit fülbe súgva hallotok, a háztetõkrõl hirdessétek.
What I say to you in the dark, say in the light: and what comes to your ear secretly, say publicly from the house-tops.
ο λεγω υμιν εν τη σκοτια ειπατε εν τω φωτι και ο εις το ους ακουετε κηρυξατε επι των δωματων

28 És ne féljetek azoktól, a kik a testet ölik meg, a lelket pedig meg nem ölhetik; hanem attól féljetek inkább, a ki mind a lelket, mind a testet elveszítheti a gyehennában.
And have no fear of those who put to death the body, but are not able to put to death the soul. But have fear of him who has power to give soul and body to destruction in hell.
και μη φοβηθητε απο των αποκτεινοντων το σωμα την δε ψυχην μη δυναμενων αποκτειναι φοβηθητε δε μαλλον τον δυναμενον και ψυχην και σωμα απολεσαι εν γεεννη

29 Nemde, két verebecskét meg lehet venni egy kis fillérért? És egy sem esik azok közül a földre a ti Atyátok akarata nélkül!
Are not sparrows two a farthing? and not one of them comes to an end without your Father:
ουχι δυο στρουθια ασσαριου πωλειται και εν εξ αυτων ου πεσειται επι την γην ανευ του πατρος υμων

30 Néktek pedig még a fejetek hajszálai is mind számon vannak.
But the hairs of your head are all numbered.
υμων δε και αι τριχες της κεφαλης πασαι ηριθμημεναι εισιν

31 Ne féljetek azért; ti sok verebecskénél drágábbak vagytok.
Then have no fear; you are of more value than a flock of sparrows.
μη ουν φοβηθητε πολλων στρουθιων διαφερετε υμεις

32 Valaki azért vallást tesz én rólam az emberek elõtt, én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám elõtt;
To everyone, then, who gives witness to me before men, I will give witness before my Father in heaven.
πας ουν οστις ομολογησει εν εμοι εμπροσθεν των ανθρωπων ομολογησω καγω εν αυτω εμπροσθεν του πατρος μου του εν ουρανοις

33 A ki pedig megtagad engem az emberek elõtt, én is megtagadom azt az én mennyei Atyám elõtt.
But if anyone says before men that he has no knowledge of me, I will say that I have no knowledge of him before my Father in heaven.
οστις δ αν αρνησηται με εμπροσθεν των ανθρωπων αρνησομαι αυτον καγω εμπροσθεν του πατρος μου του εν ουρανοις

34 Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet bocsássak e földre; nem azért jöttem, hogy békességet bocsássak, hanem hogy fegyvert.
Do not have the thought that I have come to send peace on the earth; I came not to send peace but a sword.
μη νομισητε οτι ηλθον βαλειν ειρηνην επι την γην ουκ ηλθον βαλειν ειρηνην αλλα μαχαιραν

35 Mert azért jöttem, hogy meghasonlást támaszszak az ember és az õ atyja, a leány és az õ anyja, a meny és az õ napa közt;
For I have come to put a man against his father, and the daughter against her mother, and the daughter-in-law against her mother-in-law:
ηλθον γαρ διχασαι ανθρωπον κατα του πατρος αυτου και θυγατερα κατα της μητρος αυτης και νυμφην κατα της πενθερας αυτης

36 És hogy az embernek ellensége legyen az õ házanépe.
And a man will be hated by those of his house.
και εχθροι του ανθρωπου οι οικιακοι αυτου

37 A ki inkább szereti atyját és anyját, hogynem engemet, nem méltó én hozzám; és a ki inkább szereti fiát és leányát, hogynem engemet, nem méltó én hozzám.
He who has more love for his father or mother than for me is not good enough for me; he who has more love for son or daughter than for me is not good enough for me.
ο φιλων πατερα η μητερα υπερ εμε ουκ εστιν μου αξιος και ο φιλων υιον η θυγατερα υπερ εμε ουκ εστιν μου αξιος

38 És a ki föl nem veszi az õ keresztjét és úgy nem követ engem, nem méltó én hozzám.
And he who does not take his cross and come after me is not good enough for me.
και ος ου λαμβανει τον σταυρον αυτου και ακολουθει οπισω μου ουκ εστιν μου αξιος

39 A ki megtalálja az õ életét, elveszti azt; és a ki elveszti az õ életét én érettem, megtalálja azt.
He who has the desire to keep his life will have it taken from him, and he who gives up his life because of me will have it given back to him.
ο ευρων την ψυχην αυτου απολεσει αυτην και ο απολεσας την ψυχην αυτου ενεκεν εμου ευρησει αυτην

40 A ki titeket befogad, engem fogad be; és a ki engem befogad, azt fogadja be, a ki engem küldött.
He who gives honour to you gives honour to me; and he who gives honour to me gives honour to him who sent me.
ο δεχομενος υμας εμε δεχεται και ο εμε δεχομενος δεχεται τον αποστειλαντα με

41 A ki befogadja a prófétát próféta nevében, prófétának jutalmát veszi; és a ki befogadja az igazat igaznak nevében, igaznak jutalmát veszi;
He who gives honour to a prophet, in the name of a prophet, will be given a prophet's reward; and he who gives honour to an upright man, in the name of an upright man, will be given an upright man's reward.
ο δεχομενος προφητην εις ονομα προφητου μισθον προφητου ληψεται και ο δεχομενος δικαιον εις ονομα δικαιου μισθον δικαιου ληψεται

42 És a ki inni ád egynek e kicsinyek közül, csak egy pohár hideg vizet tanítvány nevében, bizony mondom néktek, el nem vesztheti jutalmát.
And whoever gives to one of these little ones a cup of cold water only, in the name of a disciple, truly I say to you, he will not go without his reward.
και ος εαν ποτιση ενα των μικρων τουτων ποτηριον ψυχρου μονον εις ονομα μαθητου αμην λεγω υμιν ου μη απολεση τον μισθον αυτου

1 És lõn, mikor elvégezé Jézus a tizenkét tanítványának adott utasítást, elméne onnan, hogy tanítson és prédikáljon azoknak városaiban.
And it came about that when Jesus had come to the end of giving these orders to his twelve disciples, he went away from there, teaching and preaching in their towns.
και εγενετο οτε ετελεσεν ο ιησους διατασσων τοις δωδεκα μαθηταις αυτου μετεβη εκειθεν του διδασκειν και κηρυσσειν εν ταις πολεσιν αυτων

2 János pedig, mikor meghallotta a fogságban a Krisztus cselekedeteit, elküldvén kettõt az õ tanítványai közül,
Now when John had news in prison of the works of the Christ, he sent his disciples
ο δε ιωαννης ακουσας εν τω δεσμωτηριω τα εργα του χριστου πεμψας δυο των μαθητων αυτου

3 Monda néki: Te vagy-é az, a ki eljövendõ, vagy mást várjunk?
To say to him, Are you he who is to come, or are we waiting for another?
ειπεν αυτω συ ει ο ερχομενος η ετερον προσδοκωμεν

4 És felelvén Jézus, monda nékik: Menjetek el és jelentsétek Jánosnak, a miket hallotok és láttok:
And Jesus, answering, said to them, Go and give news to John of the things which you are seeing and hearing:
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις πορευθεντες απαγγειλατε ιωαννη α ακουετε και βλεπετε

5 A vakok látnak, és a sánták járnak; a poklosok megtisztulnak és a siketek hallanak; a halottak föltámadnak, és a szegényeknek evangyéliom hirdettetik;
The blind see; those who were not able to, are walking; lepers are made clean; those who were without hearing, now have their ears open; the dead come to life again, and the poor have the good news given to them.
τυφλοι αναβλεπουσιν και χωλοι περιπατουσιν λεπροι καθαριζονται και κωφοι ακουουσιν νεκροι εγειρονται και πτωχοι ευαγγελιζονται

6 És boldog, a ki én bennem meg nem botránkozik.
And a blessing will be on him who has no doubts about me.
και μακαριος εστιν ος εαν μη σκανδαλισθη εν εμοι

7 Mikor pedig azok elmentek vala, szólni kezde Jézus a sokaságnak Jánosról: Mit látni mentetek ki a pusztába? Nádszálat-é, a mit a szél hajtogat?
And when they were going away, Jesus, talking of John, said to all the people, What went you out into the waste land to see? a tall stem moving in the wind?
τουτων δε πορευομενων ηρξατο ο ιησους λεγειν τοις οχλοις περι ιωαννου τι εξηλθετε εις την ερημον θεασασθαι καλαμον υπο ανεμου σαλευομενον

8 Hát mit látni mentetek ki? Puha ruhába öltözött embert-é? Ímé a kik puha ruhákat viselnek, a királyok palotáiban vannak.
But what went you out to see? a man delicately clothed? Those who have fair robes are in kings' houses.
αλλα τι εξηλθετε ιδειν ανθρωπον εν μαλακοις ιματιοις ημφιεσμενον ιδου οι τα μαλακα φορουντες εν τοις οικοις των βασιλεων εισιν

9 Hát mit látni mentetek ki? Prófétát-é? Bizony, mondom néktek, prófétánál is nagyobbat!
But why did you go out? to see a prophet? Yes, I say to you, and more than a prophet.
αλλα τι εξηλθετε ιδειν προφητην ναι λεγω υμιν και περισσοτερον προφητου

10 Mert õ az, a kirõl meg van írva: Ímé én elküldöm az én követemet a te orczád elõtt, a ki megkészíti elõtted a te útadat.
This is he of whom it has been said, See, I send my servant before your face, who will make ready your way before you.
ουτος γαρ εστιν περι ου γεγραπται ιδου εγω αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου ος κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν σου

11 Bizony mondom néktek: az asszonyoktól születtek között nem támadott nagyobb Keresztelõ Jánosnál; de a ki legkisebb a mennyeknek országában, nagyobb nálánál.
Truly I say to you, Among the sons of women there has not been a greater than John the Baptist: but he who is least in the kingdom of heaven is greater than he.
αμην λεγω υμιν ουκ εγηγερται εν γεννητοις γυναικων μειζων ιωαννου του βαπτιστου ο δε μικροτερος εν τη βασιλεια των ουρανων μειζων αυτου εστιν

12 A Keresztelõ János idejétõl fogva pedig mind mostanig erõszakoskodnak a mennyek országáért, és az erõszakoskodók ragadják el azt.
And from the days of John the Baptist till now, the kingdom of heaven is forcing its way in, and men of force take it.
απο δε των ημερων ιωαννου του βαπτιστου εως αρτι η βασιλεια των ουρανων βιαζεται και βιασται αρπαζουσιν αυτην

13 Mert a próféták mindnyájan és a törvény Jánosig prófétáltak vala.
For all the prophets and the law were in force till John.
παντες γαρ οι προφηται και ο νομος εως ιωαννου προεφητευσαν

14 És, ha be akarjátok venni, Illés õ, a ki eljövendõ vala.
And if you are able to see it, this is Elijah who was to come.
και ει θελετε δεξασθαι αυτος εστιν ηλιας ο μελλων ερχεσθαι

15 A kinek van füle a hallásra, hallja.
He who has ears, let him give ear.
ο εχων ωτα ακουειν ακουετω

16 De kihez hasonlítsam ezt a nemzetséget? Hasonlatos a gyermekekhez, a kik a piaczon ülnek, és kiáltoznak az õ társaiknak,
But what comparison may I make of this generation? It is like children seated in the market-places, crying out to one another,
τινι δε ομοιωσω την γενεαν ταυτην ομοια εστιν παιδαριοις εν αγοραις καθημενοις και προσφωνουσιν τοις εταιροις αυτων

17 És ezt mondják: Sípoltunk néktek, és nem tánczoltatok; siralmas énekeket énekeltünk néktek, és nem sírtatok.
We made music for you and you did not take part in the dance; we gave cries of sorrow and you made no signs of grief.
και λεγουσιν ηυλησαμεν υμιν και ουκ ωρχησασθε εθρηνησαμεν υμιν και ουκ εκοψασθε

18 Mert eljött János, a ki sem eszik, sem iszik, és azt mondják: Ördög van benne.
For John came, taking no food or drink, and they say, He has an evil spirit.
ηλθεν γαρ ιωαννης μητε εσθιων μητε πινων και λεγουσιν δαιμονιον εχει

19 Eljött az embernek Fia, a ki eszik és iszik, és ezt mondják: Ímé a nagy étü és részeges ember, a vámszedõk és bûnösök barátja! És igazoltaték a bölcseség az õ fiaitól.
The Son of man has come feasting, and they say, See, a lover of food and wine, a friend of tax-farmers and sinners! And wisdom is judged to be right by her works.
ηλθεν ο υιος του ανθρωπου εσθιων και πινων και λεγουσιν ιδου ανθρωπος φαγος και οινοποτης τελωνων φιλος και αμαρτωλων και εδικαιωθη η σοφια απο των τεκνων αυτης

20 Ekkor elkezdé szemökre hányni ama városoknak, a melyekben legtöbb csodái lõnek, hogy nem tértek vala meg:
Then he went on to say hard things to the towns where most of his works of power were done, because they had not been turned from their sins.
τοτε ηρξατο ονειδιζειν τας πολεις εν αις εγενοντο αι πλεισται δυναμεις αυτου οτι ου μετενοησαν

21 Jaj néked Korazin! Jaj néked Bethsaida! Mert ha Tirusban és Sidonban történnek vala azok a csodák, a melyek bennetek lõnek, rég megtértek volna gyászruhában és hamuban.
Unhappy are you, Chorazin! Unhappy are you, Beth-saida! For if the works of power which were done in you had been done in Tyre and Sidon, they would have been turned from their sins in days gone by, clothing themselves in haircloth and putting dust on their heads.
ουαι σοι χοραζιν ουαι σοι βηθσαιδαν οτι ει εν τυρω και σιδωνι εγενοντο αι δυναμεις αι γενομεναι εν υμιν παλαι αν εν σακκω και σποδω μετενοησαν

22 De mondom néktek: Tirusnak és Sidonnak könnyebb dolga lesz az ítélet napján, hogynem néktek.
But I say to you, It will be better for Tyre and Sidon in the day of judging, than for you.
πλην λεγω υμιν τυρω και σιδωνι ανεκτοτερον εσται εν ημερα κρισεως η υμιν

23 Te is Kapernaum, a ki az égig felmagasztaltattál, a pokolig fogsz megaláztatni; mert ha Sodomában történnek vala azok a csodák, a melyek te benned lõnek, mind e mai napig megmaradt volna.
And you, Capernaum, were you not to be lifted up to heaven? you will go down into hell: for if the works of power which were done in you had been done in Sodom, it would have been here to this day.
και συ καπερναουμ η εως του ουρανου υψωθεισα εως αδου καταβιβασθηση οτι ει εν σοδομοις εγενοντο αι δυναμεις αι γενομεναι εν σοι εμειναν αν μεχρι της σημερον

24 De mondom néktek, hogy Sodoma földének könnyebb dolga lesz az ítélet napján, hogynem néked.
But I say to you that it will be better for the land of Sodom in the day of judging, than for you.
πλην λεγω υμιν οτι γη σοδομων ανεκτοτερον εσται εν ημερα κρισεως η σοι

25 Abban az idõben szólván Jézus, monda: Hálákat adok néked, Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsek és az értelmesek elõl, és a kisdedeknek megjelentetted.
At that time Jesus made answer and said, I give praise to you, O Father, Lord of heaven and earth, because you have kept these things secret from the wise and the men of learning, and have made them clear to little children.
εν εκεινω τω καιρω αποκριθεις ο ιησους ειπεν εξομολογουμαι σοι πατερ κυριε του ουρανου και της γης οτι απεκρυψας ταυτα απο σοφων και συνετων και απεκαλυψας αυτα νηπιοις

26 Igen, Atyám, mert így volt kedves te elõtted.
Yes, Father, for so it was pleasing in your eyes.
ναι ο πατηρ οτι ουτως εγενετο ευδοκια εμπροσθεν σου

27 Mindent nékem adott át az én Atyám, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya; az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és a kinek a Fiú akarja megjelenteni.
All things have been given to me by my Father; and no one has knowledge of the Son, but the Father; and no one has knowledge of the Father, but the Son, and he to whom the Son will make it clear.
παντα μοι παρεδοθη υπο του πατρος μου και ουδεις επιγινωσκει τον υιον ει μη ο πατηρ ουδε τον πατερα τις επιγινωσκει ει μη ο υιος και ω εαν βουληται ο υιος αποκαλυψαι

28 Jõjjetek én hozzám mindnyájan, a kik megfáradtatok és megterheltettetek, és én megnyugosztlak titeket.
Come to me, all you who are troubled and weighted down with care, and I will give you rest.
δευτε προς με παντες οι κοπιωντες και πεφορτισμενοι καγω αναπαυσω υμας

29 Vegyétek föl magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tõlem, hogy én szelid és alázatos szívû vagyok: és nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek.
Take my yoke on you and become like me, for I am gentle and without pride, and you will have rest for your souls;
αρατε τον ζυγον μου εφ υμας και μαθετε απ εμου οτι πραος ειμι και ταπεινος τη καρδια και ευρησετε αναπαυσιν ταις ψυχαις υμων

30 Mert az én igám gyönyörûséges, és az én terhem könnyû.
For my yoke is good, and the weight I take up is not hard.
ο γαρ ζυγος μου χρηστος και το φορτιον μου ελαφρον εστιν

1 Abban az idõben a vetéseken át haladt Jézus szombatnapon; tanítványai pedig megéheztek, és kezdték a kalászokat tépni és enni.
At that time Jesus went through the fields on the Sabbath day; and his disciples, being in need of food, were taking the heads of grain.
εν εκεινω τω καιρω επορευθη ο ιησους τοις σαββασιν δια των σποριμων οι δε μαθηται αυτου επεινασαν και ηρξαντο τιλλειν σταχυας και εσθιειν

2 Látván pedig ezt a farizeusok, mondának néki: Ímé a te tanítványaid azt cselekszik, a mit nem szabad szombatnapon cselekedni.
But the Pharisees, when they saw it, said to him, See, your disciples do that which it is not right to do on the Sabbath.
οι δε φαρισαιοι ιδοντες ειπον αυτω ιδου οι μαθηται σου ποιουσιν ο ουκ εξεστιν ποιειν εν σαββατω

3 Õ pedig monda nékik: Nem olvastátok-é, mit cselekedett Dávid, mikor megéhezett vala õ és a kik vele valának?
But he said to them, Have you no knowledge of what David did when he had need of food, and those who were with him?
ο δε ειπεν αυτοις ουκ ανεγνωτε τι εποιησεν δαβιδ οτε επεινασεν αυτος και οι μετ αυτου

4 Hogyan ment be az Isten házába, és ette meg a szentelt kenyereket, a melyeket nem vala szabad megennie néki, sem azoknak, a kik õ vele valának, hanem csak a papoknak?
How he went into the house of God and took for food the holy bread which it was not right for him or for those who were with him to take, but only for the priests?
πως εισηλθεν εις τον οικον του θεου και τους αρτους της προθεσεως εφαγεν ους ουκ εξον ην αυτω φαγειν ουδε τοις μετ αυτου ει μη τοις ιερευσιν μονοις

5 Vagy nem olvastátok-é a törvényben, hogy szombatnapon megtörik a papok a szombatot a templomban és nem vétkeznek?
Or is it not said in the law, how the Sabbath is broken by the priests in the Temple and they do no wrong?
η ουκ ανεγνωτε εν τω νομω οτι τοις σαββασιν οι ιερεις εν τω ιερω το σαββατον βεβηλουσιν και αναιτιοι εισιν

6 Mondom pedig néktek, hogy a templomnál nagyobb van itt.
But I say to you that a greater thing than the Temple is here.
λεγω δε υμιν οτι του ιερου μειζων εστιν ωδε

7 Ha pedig tudnátok, mi ez: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot, nem kárhoztattátok volna az ártatlanokat.
But if these words had been in your minds, My desire is for mercy and not for offerings, you would not have been judging those who have done no wrong.
ει δε εγνωκειτε τι εστιν ελεον θελω και ου θυσιαν ουκ αν κατεδικασατε τους αναιτιους

8 Mert a szombatnak is Ura az embernek Fia.
For the Son of man is lord of the Sabbath.
κυριος γαρ εστιν και του σαββατου ο υιος του ανθρωπου

9 És távozván onnan, méne az õ zsinagógájukba.
And he went from there into their Synagogue:
και μεταβας εκειθεν ηλθεν εις την συναγωγην αυτων

10 És ímé, vala ott egy elszáradt kezû ember. És megkérdék õt, mondván: Ha szabad-é szombatnapon gyógyítani? hogy vádolhassák õt.
And there was a man with a dead hand. And they put a question to him, saying, Is it right to make a man well on the Sabbath day? so that they might have something against him.
και ιδου ανθρωπος ην την χειρα εχων ξηραν και επηρωτησαν αυτον λεγοντες ει εξεστιν τοις σαββασιν θεραπευειν ινα κατηγορησωσιν αυτου

11 Õ pedig monda nékik: Kicsoda közületek az az ember, a kinek van egy juha, és ha az szombatnapon a verembe esik, meg nem ragadja és ki nem vonja azt?
And he said to them, Which of you, having a sheep, if it gets into a hole on the Sabbath day, will not put out a helping hand and get it back?
ο δε ειπεν αυτοις τις εσται εξ υμων ανθρωπος ος εξει προβατον εν και εαν εμπεση τουτο τοις σαββασιν εις βοθυνον ουχι κρατησει αυτο και εγερει

12 Mennyivel drágább pedig az ember a juhnál! Szabad tehát szombatnapon jót cselekedni.
Of how much more value is a man than a sheep! For this reason it is right to do good on the Sabbath day.
ποσω ουν διαφερει ανθρωπος προβατου ωστε εξεστιν τοις σαββασιν καλως ποιειν

13 Akkor monda annak az embernek: Nyújtsd ki a kezedet. És kinyújtá, és olyan éppé lõn, mint a másik.
Then said he to the man, Put out your hand. And he put it out, and it was made as well as the other.
τοτε λεγει τω ανθρωπω εκτεινον την χειρα σου και εξετεινεν και αποκατεσταθη υγιης ως η αλλη

14 A farizeusok pedig kimenvén, tanácsot tartának ellene, hogyan veszíthetnék el õt.
But the Pharisees went out and made designs against him, how they might put him to death.
οι δε φαρισαιοι συμβουλιον ελαβον κατ αυτου εξελθοντες οπως αυτον απολεσωσιν

15 Jézus pedig észrevévén ezt, eltávozék onnan. És követé õt nagy sokaság, és õ meggyógyítja vala mindnyájokat;
And Jesus, having knowledge of this, went away from there, and a great number went after him; and he made them all well,
ο δε ιησους γνους ανεχωρησεν εκειθεν και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι και εθεραπευσεν αυτους παντας

16 És megfenyegeté õket, hogy õt ismertté ne tegyék;
Ordering them not to give people word of him:
και επετιμησεν αυτοις ινα μη φανερον αυτον ποιησωσιν

17 Hogy beteljesedjék Ésaiás próféta mondása, a ki így szólt:
So that what was said by Isaiah the prophet might come true,
οπως πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου του προφητου λεγοντος

18 Ímé az én szolgám, a kit választottam; az én szerelmesem, a kiben az én lelkem kedvét lelé; lelkemet adom õ belé, és ítéletet hirdet a pogányoknak.
See my servant, the man of my selection, my loved one in whom my soul is well pleased: I will put my Spirit on him, and he will make my decision clear to the Gentiles.
ιδου ο παις μου ον ηρετισα ο αγαπητος μου εις ον ευδοκησεν η ψυχη μου θησω το πνευμα μου επ αυτον και κρισιν τοις εθνεσιν απαγγελει

19 Nem verseng, és nem kiált; az utczákon senki nem hallja szavát.
His coming will not be with fighting or loud cries; and his voice will not be lifted up in the streets.
ουκ ερισει ουδε κραυγασει ουδε ακουσει τις εν ταις πλατειαις την φωνην αυτου

20 A megrepedezett nádat nem töri el, és a pislogó gyertyabelet nem oltja ki, mígnem diadalomra viszi az ítéletet.
The crushed stem will not be broken by him; and the feebly burning light will he not put out, till he has made righteousness overcome all.
καλαμον συντετριμμενον ου κατεαξει και λινον τυφομενον ου σβεσει εως αν εκβαλη εις νικος την κρισιν

21 És az õ nevében reménykednek majd a pogányok.
And in his name will the Gentiles put their hope.
και εν τω ονοματι αυτου εθνη ελπιουσιν

22 Akkor egy vak és néma ördöngõst hoztak õ eléje; és meggyógyítá azt, annyira, hogy a vak és néma mind beszél, mind lát vala.
Then they took to him one with an evil spirit, who was blind and had no power of talking: and he made him well so that he had the power of talking and seeing.
τοτε προσηνεχθη αυτω δαιμονιζομενος τυφλος και κωφος και εθεραπευσεν αυτον ωστε τον τυφλον και κωφον και λαλειν και βλεπειν

23 És elálmélkodék az egész sokaság, és monda: Vajjon nem ez-é Dávidnak ama Fia?
And all the people were surprised and said, Is not this the Son of David?
και εξισταντο παντες οι οχλοι και ελεγον μητι ουτος εστιν ο υιος δαβιδ

24 A farizeusok pedig ezt hallván, mondának: Ez nem ûzi ki az ördögöket, hanemha Belzebubbal, az ördögök fejedelmével.
But the Pharisees, hearing of it, said, This man only sends evil spirits out of men by Beelzebub, the ruler of evil spirits.
οι δε φαρισαιοι ακουσαντες ειπον outος ουκ εκβαλλει τα δαιμονια ει μη εν τω βεελζεβουλ αρχοντι των δαιμονιων

25 Jézus pedig, tudva az õ gondolataikat, monda nékik: Minden ország, a mely magával meghasonlik, elpusztul; és egy város vagy háznép sem állhat meg, a mely meghasonlik magával.
And having knowledge of their thoughts he said to them, Every kingdom having division in itself is made waste, and every town or house having division in itself will come to destruction.
ειδως δε ο ιησους τας ενθυμησεις αυτων ειπεν αυτοις πασα βασιλεια μερισθεισα καθ εαυτης ερημουται και πασα πολις η οικια μερισθεισα καθ εαυτης ου σταθησεται

26 Ha pedig a Sátán a Sátánt ûzi ki, önmagával hasonlott meg; mimódon állhat meg tehát az õ országa?
And if Satan sends out Satan, he makes war against himself; how then will he keep his kingdom?
και ει ο σατανας τον σαταναν εκβαλλει εφ εαυτον εμερισθη πως ουν σταθησεται η βασιλεια αυτου

27 És ha én Belzebub által ûzöm ki az ördögöket, a ti fiaitok ki által ûzik ki? Azért õk magok lesznek a ti bíráitok.
And if I by Beelzebub send evil spirits out of men, by whom do your sons send them out? So let them be your judges.
και ει εγω εν βεελζεβουλ εκβαλλω τα δαιμονια οι υιοι υμων εν τινι εκβαλλουσιν δια τουτο αυτοι υμων εσονται κριται

28 Ha pedig én Istennek Lelke által ûzöm ki az ördögöket, akkor kétség nélkül elérkezett hozzátok az Isten országa.
But if I by the Spirit of God send out evil spirits, then is the kingdom of God come on you.
ει δε εγω εν πνευματι θεου εκβαλλω τα δαιμονια αρα εφθασεν εφ υμας η βασιλεια του θεου

29 Avagy mi módon mehet be valaki a hatalmasnak házába és rabolhatja el annak kincseit, hanemha megkötözi elõbb a hatalmast és akkor rabolja ki annak házát?
Or how may one go into a strong man's house and take his goods, if he does not first put cords round the strong man? and then he may take his goods.
η πως δυναται τις εισελθειν εις την οικιαν του ισχυρου και τα σκευη αυτου διαρπασαι εαν μη πρωτον δηση τον ισχυρον και τοτε την οικιαν αυτου διαρπασει

30 A ki velem nincsen, ellenem van; és a ki velem nem gyûjt, tékozol.
Whoever is not with me is against me; and he who does not take part with me in getting people together, is driving them away.
ο μη ων μετ εμου κατ εμου εστιν και ο μη συναγων μετ εμου σκορπιζει

31 Azt mondom azért néktek: Minden bûn és káromlás megbocsáttatik az embereknek; de a Lélek káromlása nem bocsáttatik meg az embereknek.
So I say to you, Every sin and every evil word against God will have forgiveness; but for evil words against the Spirit there will be no forgiveness.
δια τουτο λεγω υμιν πασα αμαρτια και βλασφημια αφεθησεται τοις ανθρωποις η δε του πνευματος βλασφημια ουκ αφεθησεται τοις ανθρωποις

32 Még a ki az ember Fia ellen szól, annak is megbocsáttatik; de a ki a Szent Lélek ellen szól, annak sem ezen, sem a más világon meg nem bocsáttatik.
And whoever says a word against the Son of man, will have forgiveness; but whoever says a word against the Holy Spirit, will not have forgiveness in this life or in that which is to come.
και ος αν ειπη λογον κατα του υιου του ανθρωπου αφεθησεται αυτω ος δ αν ειπη κατα του πνευματος του αγιου ουκ αφεθησεται αυτω outε εν τουτω τω αιωνι outε εν τω μελλο ντι

33 Vagy legyetek jó fák, és teremjetek jó gyümölcsöt, vagy legyetek romlott fák, és teremjetek romlott gyümölcsöt; mert gyümölcsérõl ismerik meg a fát.
Make the tree good, and its fruit good; or make the tree bad, and its fruit bad; for by its fruit you will get knowledge of the tree.
η ποιησατε το δενδρον καλον και τον καρπον αυτου καλον η ποιησατε το δενδρον σαπρον και τον καρπον αυτου σαπρον εκ γαρ του καρπου το δενδρον γινωσκεται

34 Mérges kígyóknak fajzatai, mi módon szólhattok jókat, holott gonoszak vagytok? Mert a szívnek teljességébõl szól a száj.
You offspring of snakes, how are you, being evil, able to say good things? because out of the heart's store come the words of the mouth.
γεννηματα εχιδνων πως δυνασθε αγαθα λαλειν πονηροι οντες εκ γαρ του περισσευματος της καρδιας το στομα λαλει

35 A jó ember az õ szívének jó kincseibõl hozza elõ a jókat; és a gonosz ember az õ szívének gonosz kincseibõl hozza elõ a gonoszokat.
The good man out of his good store gives good things; and the evil man out of his evil store gives evil things.
ο αγαθος ανθρωπος εκ του αγαθου θησαυρου της καρδιας εκβαλλει τα αγαθα και ο πονηρος ανθρωπος εκ του πονηρου θησαυρου εκβαλλει πονηρα

36 De mondom néktek: Minden hivalkodó beszédért, a mit beszélnek az emberek, számot adnak majd az ítélet napján.
And I say to you that in the day when they are judged, men will have to give an account of every foolish word they have said.
λεγω δε υμιν οτι παν ρημα αργον ο εαν λαλησωσιν οι ανθρωποι αποδωσουσιν περι αυτου λογον εν ημερα κρισεως

37 Mert a te beszédidbõl ismertetel igaznak, és a te beszédidbõl ismertetel hamisnak.
For by your words will your righteousness be seen, and by your words you will be judged.
εκ γαρ των λογων σου δικαιωθηση και εκ των λογων σου καταδικασθηση

38 Ekkor felelének néki némelyek az írástudók és farizeusok közül, mondván: Mester, jelt akarnánk látni te tõled.
Then some of the scribes and Pharisees, hearing this, said to him, Master, we are looking for a sign from you.
τοτε απεκριθησαν τινες των γραμματεων και φαρισαιων λεγοντες διδασκαλε θελομεν απο σου σημειον ιδειν

39 Õ pedig felelvén, monda nékik: E gonosz és parázna nemzetség jelt kiván; és nem adatik jel néki, hanemha Jónás prófétának jele.
But he, answering, said to them, An evil and false generation is looking for a sign; and no sign will be given to it but the sign of the prophet Jonah:
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις γενεα πονηρα και μοιχαλις σημειον επιζητει και σημειον ου δοθησεται αυτη ει μη το σημειον ιωνα του προφητου

40 Mert a miképen Jónás három éjjel és három nap volt a czethal gyomrában, azonképen az embernek Fia is három nap és három éjjel lesz a föld gyomrában.
For as Jonah was three days and three nights in the stomach of the great fish, so will the Son of man be three days and three nights in the heart of the earth.
ωσπερ γαρ ην ιωνας εν τη κοιλια του κητους τρεις ημερας και τρεις νυκτας ουτως εσται ο υιος του ανθρωπου εν τη καρδια της γης τρεις ημερας και τρεις νυκτας

41 Ninive férfiai az ítéletkor együtt támadnak majd fel ezzel a nemzetséggel, és kárhoztatják ezt: mivelhogy õk megtértek a Jónás prédikálására; és ímé nagyobb van itt Jónásnál.
The men of Nineveh will come up in the day of judging and give their decision against this generation: because they were turned from their sins at the preaching of Jonah; and now a greater than Jonah is here.
ανδρες νινευιται αναστησονται εν τη κρισει μετα της γενεας ταυτης και κατακρινουσιν αυτην οτι μετενοησαν εις το κηρυγμα ιωνα και ιδου πλειον ιωνα ωδε

42 Délnek királyné asszonya felkél majd az ítéletkor e nemzetséggel együtt, és kárhoztatja ezt: mert õ eljött a földnek szélérõl, hogy hallhassa a Salamon bölcseségét; és ímé, nagyobb van itt Salamonnál.
The queen of the South will come up in the day of judging and give her decision against this generation: for she came from the ends of the earth to give ear to the wisdom of Solomon; and now a greater than Solomon is here.
βασιλισσα νοτου εγερθησεται εν τη κρισει μετα της γενεας ταυτης και κατακρινει αυτην οτι ηλθεν εκ των περατων της γης ακουσαι την σοφιαν σολομωντος και ιδου πλειον σολομωντος ωδε

43 Mikor pedig a tisztátalan lélek kimegy az emberbõl, víz nélkül való helyeken jár, nyugalmat keresve, és nem talál:
But the unclean spirit, when he is gone out of a man, goes through dry places looking for rest, and getting it not.
οταν δε το ακαθαρτον πνευμα εξελθη απο του ανθρωπου διερχεται δι ανυδρων τοπων ζητουν αναπαυσιν και ουχ ευρισκει

44 Akkor ezt mondja: Visszatérek az én házamba, a honnét kijöttem. És oda menvén, üresen, kisöpörve és fölékesítve találja azt.
Then he says, I will go back into my house from which I came out; and when he comes, he sees that there is no one in it, but that it has been made fair and clean.
τοτε λεγει επιστρεψω εις τον οικον μου οθεν εξηλθον και ελθον ευρισκει σχολαζοντα σεσαρωμενον και κεκοσμημενον

45 Akkor elmegy és vesz maga mellé más hét lelket, gonoszabbakat õ magánál, és bemenvén, ott lakoznak; és ennek az embernek utolsó állapotja gonoszabb lesz az elsõnél. Így lesz ezzel a gonosz nemzetséggel is.
Then he goes and takes with him seven other spirits worse than himself, and they go in and make it their living-place: and the last condition of that man is worse than the first. Even so will it be with this evil generation.
τοτε πορευεται και παραλαμβανει μεθ εαυτου επτα ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου και εισελθοντα κατοικει εκει και γινεται τα εσχατα του ανθρωπου εκεινου χειρονα των πρωτων ουτως εσται και τη γενεα ταυτη τη πονηρα

46 Mikor pedig még szóla a sokaságnak, ímé az õ anyja és az õ testvérei állanak vala odakünn, akarván õ vele szólni.
While he was still talking to the people, his mother and his brothers came, desiring to have talk with him.
ετι δε αυτου λαλουντος τοις οχλοις ιδου η μητηρ και οι αδελφοι αυτου ειστηκεισαν εξω ζητουντες αυτω λαλησαι

47 És monda néki valaki: Ímé a te anyád és testvéreid odakünn állanak, és szólni akarnak veled.
And one said to him, See, your mother and your brothers are outside, desiring to have talk with you.
ειπεν δε τις αυτω ιδου η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εξω εστηκασιν ζητουντες σοι λαλησαι

48 Õ pedig felelvén, monda a hozzá szólónak: Kicsoda az én anyám; és kik az én testvéreim?
But he in answer said to him who gave the news, Who is my mother and who are my brothers?
ο δε αποκριθεις ειπεν τω ειποντι αυτω τις εστιν η μητηρ μου και τινες εισιν οι αδελφοι μου

49 És kinyujtván kezét az õ tanítványaira, monda: Ímé az én anyám és az én testvéreim!
And he put out his hand to his disciples and said, See, my mother and my brothers!
και εκτεινας την χειρα αυτου επι τους μαθητας αυτου ειπεν ιδου η μητηρ μου και οι αδελφοι μου

50 Mert a ki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az nékem fitestvérem, nõtestvérem és anyám.
For whoever does the pleasure of my Father in heaven, he is my brother, and sister, and mother.
οστις γαρ αν ποιηση το θελημα του πατρος μου του εν ουρανοις αυτος μου αδελφος και αδελφη και μητηρ εστιν

1 Azon a napon kimenvén Jézus a házból, leüle a tenger mellett.
On that day Jesus went out of the house and was seated by the seaside.
εν δε τη ημερα εκεινη εξελθων ο ιησους απο της οικιας εκαθητο παρα την θαλασσαν

2 És nagy sokaság gyülekezék õ hozzá, annyira, hogy õ a hajóba méne leülni; az egész sokaság pedig a parton áll vala.
And great numbers of people came together to him, so that he got into a boat; and the people took up their position by the sea.
και συνηχθησαν προς αυτον οχλοι πολλοι ωστε αυτον εις το πλοιον εμβαντα καθησθαι και πας ο οχλος επι τον αιγιαλον ειστηκει

3 És sokat beszéle nékik példázatokban, mondván: Ímé kiméne a magvetõ vetni,
And he gave them teaching in the form of a story, saying, A man went out to put seed in the earth;
και ελαλησεν αυτοις πολλα εν παραβολαις λεγων ιδου εξηλθεν ο σπειρων του σπειρειν

4 És a mikor õ vet vala, némely mag az útfélre esék; és eljövén a madarak, elkapdosák azt.
And while he did so, some seeds were dropped by the wayside, and the birds came and took them for food:
και εν τω σπειρειν αυτον α μεν επεσεν παρα την οδον και ηλθεν τα πετεινα και κατεφαγεν αυτα

5 Némely pedig a köves helyre esék, a hol nem sok földje vala; és hamar kikele, mivelhogy nem vala mélyen a földben.
And some of the seed went among the stones, where it had not much earth, and straight away it came up because the earth was not deep:
αλλα δε επεσεν επι τα πετρωδη οπου ουκ ειχεν γην πολλην και ευθεως εξανετειλεν δια το μη εχειν βαθος γης

6 De mikor a nap felkelt, elsüle; és mivelhogy gyökere nem vala, elszáradott.
And when the sun was high, it was burned; and because it had no root it became dry and dead.
ηλιου δε ανατειλαντος εκαυματισθη και δια το μη εχειν ριζαν εξηρανθη

7 Némely pedig a tövisek közé esék, és a tövisek felnevekedvén, megfojták azt.
And some seeds went among thorns, and the thorns came up and they had no room for growth:
αλλα δε επεσεν επι τας ακανθας και ανεβησαν αι ακανθαι και απεπνιξαν αυτα

8 Némely pedig a jó földbe esék, és gyümölcsöt terme, némely száz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig harmincz annyit.
And some, falling on good earth, gave fruit, some a hundred, some sixty, some thirty times as much.
αλλα δε επεσεν επι την γην την καλην και εδιδου καρπον ο μεν εκατον ο δε εξηκοντα ο δε τριακοντα

9 A kinek van füle a hallásra, hallja.
He who has ears, let him give ear.
ο εχων ωτα ακουειν ακουετω

10 A tanítványok pedig hozzámenvén, mondának néki: Miért szólasz nékik példázatokban?
And the disciples came and said to him, Why do you say things to them in the form of stories?
και προσελθοντες οι μαθηται ειπον αυτω διατι εν παραβολαις λαλεις αυτοις

11 Õ pedig felelvén, monda nékik: Mert néktek megadatott, hogy érthessétek a mennyek országának titkait, ezeknek pedig nem adatott meg.
And he said to them in answer, To you is given the knowledge of the secrets of the kingdom of heaven, but to them it is not given.
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις οτι υμιν δεδοται γνωναι τα μυστηρια της βασιλειας των ουρανων εκεινοις δε ου δεδοται

12 Mert a kinek van, annak adatik, és bõvölködik; de a kinek nincs, az is elvétetik tõle, a mije van.
Because whoever has, to him will be given, and he will have more; but from him who has not, even what he has will be taken away.
οστις γαρ εχει δοθησεται αυτω και περισσευθησεται οστις δε ουκ εχει και ο εχει αρθησεται απ αυτου

13 Azért szólok velök példázatokban, mert látván nem látnak, és hallván nem hallanak, sem nem értenek.
For this reason I put things into the form of stories; because they see without seeing, and give ear without hearing, and the sense is not clear to them.
δια τουτο εν παραβολαις αυτοις λαλω οτι βλεποντες ου βλεπουσιν και ακουοντες ουκ ακουουσιν ουδε συνιουσιν

14 És beteljesedék rajtok Ésaiás jövendölése, a mely ezt mondja: Hallván halljatok, és ne értsetek; és látván lássatok, és ne ismerjetek:
And for them the words of Isaiah have come true, Though you give ear, you will not get knowledge; and seeing, you will see, but the sense will not be clear to you:
και αναπληρουται επ αυτοις η προφητεια ησαιου η λεγουσα ακοη ακουσετε και ου μη συνητε και βλεποντες βλεψετε και ου μη ιδητε

15 Mert megkövéredett e népnek szíve, és füleikkel nehezen hallottak, és szemeiket behunyták; hogy valami módon ne lássanak szemeikkel, és ne halljanak füleikkel, és ne értsenek szívükkel, és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam õket.
For the heart of this people has become fat and their ears are slow in hearing and their eyes are shut; for fear that they might see with their eyes and give hearing with their ears and become wise in their hearts and be turned again to me, so that I might make them well.
επαχυνθη γαρ η καρδια του λαου τουτου και τοις ωσιν βαρεως ηκουσαν και τους οφθαλμους αυτων εκαμμυσαν μηποτε ιδωσιν τοις οφθαλμοις και τοις ωσιν ακουσωσιν και τη καρδια συνωσιν και επιστρεψωσιν και ιασωμαι αυτους

16 A ti szemeitek pedig boldogok, hogy látnak; és a ti füleitek, hogy hallanak.
But a blessing be on your eyes, because they see; and on your ears, because they are open.
υμων δε μακαριοι οι οφθαλμοι οτι βλεπουσιν και τα ωτα υμων οτι ακουει

17 Mert bizony mondom néktek, hogy sok próféta és igaz kívánta látni, a miket ti láttok, és nem látták; és hallani, a miket ti hallotok, és nem hallották.
For truly, I say to you that prophets and upright men had a desire to see the things which you see, and saw them not; and to have knowledge of the words which have come to your ears, and they had it not.
αμην γαρ λεγω υμιν οτι πολλοι προφηται και δικαιοι επεθυμησαν ιδειν α βλεπετε και ουκ ειδον και ακουσαι α ακουετε και ουκ ηκουσαν

18 Ti halljátok meg azért a magvetõ példázatát.
Give ear, then, to the story of the man who put the seed in the earth.
υμεις ουν ακουσατε την παραβολην του σπειροντος

19 Ha valaki hallja az ígét a mennyeknek országáról és nem érti, eljõ a gonosz és elkapja azt, a mi annak szívébe vettetett vala. Ez az, a mely az útfélre esett.
When the word of the kingdom comes to anyone, and the sense of it is not clear to him, then the Evil One comes, and quickly takes away that which was put in his heart. He is the seed dropped by the wayside.
παντος ακουοντος τον λογον της βασιλειας και μη συνιεντος ερχεται ο πονηρος και αρπαζει το εσπαρμενον εν τη καρδια αυτου ουτος εστιν ο παρα την οδον σπαρεις

20 A mely pedig a köves helyre esett, ez az, a ki hallja az ígét, és mindjárt örömmel fogadja;
And that which went on the stones, this is he who, hearing the word, straight away takes it with joy;
ο δε επι τα πετρωδη σπαρεις ουτος εστιν ο τον λογον ακουων και ευθυς μετα χαρας λαμβανων αυτον

21 De nincs gyökere benne, hanem csak ideig való; mihelyt pedig nyomorgatás vagy üldözés támad az ige miatt, azonnal megbotránkozik.
But having no root in himself, he goes on for a time; and when trouble comes or pain, because of the word, he quickly becomes full of doubts.
ουκ εχει δε ριζαν εν εαυτω αλλα προσκαιρος εστιν γενομενης δε θλιψεως η διωγμου δια τον λογον ευθυς σκανδαλιζεται

22 A mely pedig a tövisek közé esett, ez az, a ki hallja az ígét, de e világnak gondja és a gazdagságnak csalárdsága elfojtja az ígét, és gyümölcsöt nem terem.
And that which was dropped among the thorns, this is he who has the word; and the cares of this life, and the deceits of wealth, put a stop to the growth of the word and it gives no fruit.
ο δε εις τας ακανθας σπαρεις ουτος εστιν ο τον λογον ακουων και η μεριμνα του αιωνος τουτου και η απατη του πλουτου συμπνιγει τον λογον και ακαρπος γινεται

23 A mely pedig a jó földbe esett, ez az, a ki hallja és érti az ígét; a ki gyümölcsöt is terem, és terem némely száz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig harmincz annyit.
And the seed which was put in good earth, this is he who gives ear to the word, and gets the sense of it; who gives fruit, some a hundred, some sixty, some thirty times as much.
ο δε επι την γην την καλην σπαρεις ουτος εστιν ο τον λογον ακουων και συνιων ος δη καρποφορει και ποιει ο μεν εκατον ο δε εξηκοντα ο δε τριακοντα

24 Más példázatot is adott eléjök, mondván: Hasonlatos a mennyeknek országa az emberhez, a ki az õ földébe jó magot vetett;
And he gave them another story, saying, The kingdom of heaven is like a man who put good seed in his field:
αλλην παραβολην παρεθηκεν αυτοις λεγων ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω σπειροντι καλον σπερμα εν τω αγρω αυτου

25 De mikor az emberek alusznak vala, eljöve az õ ellensége és konkolyt vete a búza közé, és elméne.
But while men were sleeping, one who had hate for him came and put evil seeds among the grain, and went away.
εν δε τω καθευδειν τους ανθρωπους ηλθεν αυτου ο εχθρος και εσπειρεν ζιζανια ανα μεσον του σιτου και απηλθεν

26 Mikor pedig felnevekedék a vetés, és gyümölcsöt terme, akkor meglátszék a konkoly is.
But when the green stem came up and gave fruit, the evil plants were seen at the same time.
οτε δε εβλαστησεν ο χορτος και καρπον εποιησεν τοτε εφανη και τα ζιζανια

27 A gazda szolgái pedig elõállván, mondának néki: Uram, avagy nem tiszta magot vetettél-e a te földedbe? honnan van azért benne a konkoly?
And the servants of the master of the house came and said to him, Sir, did you not put good seed in your field? how then has it evil plants?
προσελθοντες δε οι δουλοι του οικοδεσποτου ειπον αυτω κυριε ουχι καλον σπερμα εσπειρας εν τω σω αγρω ποθεν ουν εχει τα ζιζανια

28 Õ pedig monda nékik: Valamely ellenség cselekedte azt. A szolgák pedig mondának néki: Akarod-é tehát, hogy elmenvén, összeszedjük azokat?
And he said, Someone has done this in hate. And the servants say to him, Is it your pleasure that we go and take them up?
ο δε εφη αυτοις εχθρος ανθρωπος τουτο εποιησεν οι δε δουλοι ειπον αυτω θελεις ουν απελθοντες συλλεξωμεν αυτα

29 Õ pedig monda: Nem. Mert a mikor összeszeditek a konkolyt, azzal együtt netalán a búzát is kiszaggatjátok.
But he says, No, for fear that by chance while you take up the evil plants, you may be rooting up the grain with them.
ο δε εφη ου μηποτε συλλεγοντες τα ζιζανια εκριζωσητε αμα αυτοις τον σιτον

30 Hagyjátok, hogy együtt nõjjön mind a kettõ az aratásig, és az aratás idején azt mondom majd az aratóknak: Szedjétek össze elõször a konkolyt, és kössétek kévékbe, hogy megégessétek; a búzát pedig takarítsátok az én csûrömbe.
Let them come up together till the getting in of the grain; and then I will say to the workers, Take up first the evil plants, and put them together for burning: but put the grain into my store-house.
αφετε συναυξανεσθαι αμφοτερα μεχρι του θερισμου και εν τω καιρω του θερισμου ερω τοις θερισταις συλλεξατε πρωτον τα ζιζανια και δησατε αυτα εις δεσμας προς το κατακ αυσαι αυτα τον δε σιτον συναγαγετε εις την αποθηκην μου

31 Más példázatot is adott eléjök, mondván: Hasonlatos a mennyeknek országa a mustármaghoz, a melyet vévén az ember, elvete az õ mezejében;
He put another story before them, saying, The kingdom of heaven is like a grain of mustard seed which a man took and put in his field:
αλλην παραβολην παρεθηκεν αυτοις λεγων ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων κοκκω σιναπεως ον λαβων ανθρωπος εσπειρεν εν τω αγρω αυτου

32 A mely kisebb ugyan minden magnál; de a mikor felnõ, nagyobb a veteményeknél, és fává lesz, annyira, hogy reá szállanak az égi madarak, és fészket raknak ágain.
Which is smaller than all seeds; but when it has come up it is greater than the plants, and becomes a tree, so that the birds of heaven come and make their resting-places in its branches.
ο μικροτερον μεν εστιν παντων των σπερματων οταν δε αυξηθη μειζον των λαχανων εστιν και γινεται δενδρον ωστε ελθειν τα πετεινα του ουρανου και κατασκηνουν εν τοις κλ αδοις αυτου

33 Más példázatot is mondott nékik: Hasonlatos a mennyeknek országa a kovászhoz, a melyet vévén az asszony, három mércze lisztbe elegyíte, mígnem az egész megkele.
Another story he gave to them: The kingdom of heaven is like leaven, which a woman took, and put in three measures of meal, till it was all leavened.
αλλην παραβολην ελαλησεν αυτοις ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων ζυμη ην λαβουσα γυνη ενεκρυψεν εις αλευρου σατα τρια εως ου εζυμωθη ολον

34 Mind ezeket példázatokban mondá Jézus a sokaságnak, és példázat nélkül semmit sem szóla nékik,
All these things Jesus said to the people in the form of stories; and without a story he said nothing to them:
ταυτα παντα ελαλησεν ο ιησους εν παραβολαις τοις οχλοις και χωρις παραβολης ουκ ελαλει αυτοις

35 Hogy beteljék a mit a próféta szólott, mondván: Megnyitom az én számat példázatokra; és kitárom, amik e világ alapítása óta rejtve valának.
That it might come true which was said by the prophet, Opening my mouth, I will give out stories; I will give knowledge of things kept secret from before all time.
οπως πληρωθη το ρηθεν δια του προφητου λεγοντος ανοιξω εν παραβολαις το στομα μου ερευξομαι κεκρυμμενα απο καταβολης κοσμου

36 Ekkor elbocsátván a sokaságot, beméne Jézus a házba. És az õ tanítványai hozzámenének, mondván: Magyarázd meg nékünk a szántóföld konkolyáról való példázatot.
Then he went away from the people, and went into the house; and his disciples came to him, saying, Make clear to us the story of the evil plants in the field.
τοτε αφεις τους οχλους ηλθεν εις την οικιαν ο ιησους και προσηλθον αυτω οι μαθηται αυτου λεγοντες φρασον ημιν την παραβολην των ζιζανιων του αγρου

37 Õ pedig felelvén monda nékik: A ki a jó magot veti, az az embernek Fia;
And he made answer and said, He who puts the good seed in the earth is the Son of man;
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις ο σπειρων το καλον σπερμα εστιν ο υιος του ανθρωπου

38 A szántóföld pedig a világ; a jó mag az Isten országának fiai; a konkoly pedig a gonosznak fiai.
And the field is the world; and the good seed is the sons of the kingdom; and the evil seeds are the sons of the Evil One;
ο δε αγρος εστιν ο κοσμος το δε καλον σπερμα ουτοι εισιν οι υιοι της βασιλειας τα δε ζιζανια εισιν οι υιοι του πονηρου

39 Az ellenség pedig, a ki a konkolyt vetette, az ördög; az aratás pedig a világ vége; az aratók pedig az angyalok.
And he who put them in the earth is Satan; and the getting in of the grain is the end of the world; and those who get it in are the angels.
ο δε εχθρος ο σπειρας αυτα εστιν ο διαβολος ο δε θερισμος συντελεια του αιωνος εστιν οι δε θερισται αγγελοι εισιν

40 A miképen azért összegyûjtik a konkolyt és megégetik: akképen lesz a világnak végén.
As then the evil plants are got together and burned with fire, so will it be in the end of the world.
ωσπερ ουν συλλεγεται τα ζιζανια και πυρι κατακαιεται ουτως εσται εν τη συντελεια του αιωνος τουτου

41 Az embernek Fia elküldi az õ angyalait, és az õ országából összegyûjtik a botránkozásokat mind, és azokat is, a kik gonoszságot cselekesznek,
The Son of man will send out his angels, and they will take out of his kingdom everything which is a cause of error, and all those who do wrong,
αποστελει ο υιος του ανθρωπου τους αγγελους αυτου και συλλεξουσιν εκ της βασιλειας αυτου παντα τα σκανδαλα και τους ποιουντας την ανομιαν

42 És bevetik õket a tüzes kemenczébe: ott lészen sírás és fogcsikorgatás.
And will put them into the fire; there will be weeping and cries of sorrow.
και βαλουσιν αυτους εις την καμινον του πυρος εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων

43 Akkor az igazak fénylenek, mint a nap, az õ Atyjoknak országában. A kinek van füle a hallásra, hallja.
Then will the upright be shining as the sun in the kingdom of their Father. He who has ears, let him give ear.
τοτε οι δικαιοι εκλαμψουσιν ως ο ηλιος εν τη βασιλεια του πατρος αυτων ο εχων ωτα ακουειν ακουετω

44 Ismét hasonlatos a mennyeknek országa a szántóföldben elrejtett kincshez, a melyet megtalálván az ember, elrejté azt; és a felett való örömében elmegy és eladván mindenét a mije van, megveszi azt a szántóföldet.
The kingdom of heaven is like a secret store of wealth in a field, which a man came across and put back again; and in his joy he goes and gives all he has, to get that field.
παλιν ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων θησαυρω κεκρυμμενω εν τω αγρω ον ευρων ανθρωπος εκρυψεν και απο της χαρας αυτου υπαγει και παντα οσα εχει πωλει και αγορ αζει τον αγρον εκεινον

45 Ismét hasonlatos a mennyeknek országa a kereskedõhöz, a ki igazgyöngyöket keres;
Again, the kingdom of heaven is like a trader searching for beautiful jewels.
παλιν ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω εμπορω ζητουντι καλους μαργαριτας

46 A ki találván egy drágagyöngyre, elméne, és mindenét eladván a mije volt, megvevé azt.
And having come across one jewel of great price, he went and gave all he had in exchange for it.
ος ευρων ενα πολυτιμον μαργαριτην απελθων πεπρακεν παντα οσα ειχεν και ηγορασεν αυτον

47 Szintén hasonlatos a mennyeknek országa a tengerbe vetett gyalomhoz, a mely mindenféle fajtát összefogott;
Again, the kingdom of heaven is like a net, which was put into the sea and took in every sort of fish:
παλιν ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων σαγηνη βληθεισα εις την θαλασσαν και εκ παντος γενους συναγαγουσα

48 Melyet, minekutána megtelt, a partra vontak a halászok, és leülvén, a jókat edényekbe gyûjtötték, a hitványakat pedig kihányták.
When it was full, they took it up on the sands; and seated there they put the good into vessels, but the bad they put away.
ην οτε επληρωθη αναβιβασαντες επι τον αιγιαλον και καθισαντες συνελεξαν τα καλα εις αγγεια τα δε σαπρα εξω εβαλον

49 Így lesz a világ végén is: Eljõnek majd az angyalok, és kiválasztják a gonoszokat az igazak közül.
So will it be in the end of the world: the angels will come and take out the bad from the good,
ουτως εσται εν τη συντελεια του αιωνος εξελευσονται οι αγγελοι και αφοριουσιν τους πονηρους εκ μεσου των δικαιων

50 És a tüzes kemenczébe vetik õket; ott lészen sírás és fogcsikorgatás.
And will put them into the fire: there will be weeping and cries of sorrow.
και βαλουσιν αυτους εις την καμινον του πυρος εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων

51 Monda nékik Jézus: Megértettétek-é mindezeket? Mondának néki: Megértettük Uram.
Are all these things now clear to you? They say to him, Yes.
λεγει αυτοις ο ιησους συνηκατε ταυτα παντα λεγουσιν αυτω ναι κυριε

52 Õ pedig monda nékik: Annakokáért minden írástudó, a ki a mennyeknek országa felõl megtaníttatott, hasonlatos az olyan gazdához, a ki ót és újat hoz elõ az õ éléstárából.
And he said to them, For this reason every scribe who has become a disciple of the kingdom of heaven is like the owner of a house, who gives out from his store things new and old.
ο δε ειπεν αυτοις δια τουτο πας γραμματευς μαθητευθεις εις την βασιλειαν των ουρανων ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδεσποτη οστις εκβαλλει εκ του θησαυρου αυτου καινα και παλαια

53 És lõn, a mikor elvégzé Jézus ezeket a példázatokat, elméne onnan.
And when Jesus had come to the end of these stories he went away from there.
και εγενετο οτε ετελεσεν ο ιησους τας παραβολας ταυτας μετηρεν εκειθεν

54 És hazájába érve, tanítja vala õket az õ zsinagógájukban, annyira, hogy álmélkodnak és ezt mondják vala: Honnét van ebben ez a bölcseség és az erõk?
And coming into his country, he gave them teaching in their Synagogue, so that they were greatly surprised and said, Where did this man get this wisdom and these works of power?
και ελθων εις την πατριδα αυτου εδιδασκεν αυτους εν τη συναγωγη αυτων ωστε εκπληττεσθαι αυτους και λεγειν ποθεν τουτω η σοφια αυτη και αι δυναμεις

55 Nem ez-é amaz ácsmesternek fia? Nem az õ anyját hívják-é Máriának, és az õ testvéreit Jakabnak, Józsénak, Simonnak és Júdásnak?
Is not this the woodworker's son? is not his mother named Mary? and his brothers James and Joseph and Simon and Judas?
ουχ ουτος εστιν ο του τεκτονος υιος ουχι η μητηρ αυτου λεγεται μαριαμ και οι αδελφοι αυτου ιακωβος και ιωσης και σιμων και ιουδας

56 És az õ nõtestvérei is nem mind minálunk vannak-é? Honnét vannak tehát ennél mindezek?
And his sisters, are they not all with us? from where, then, has he all these things?
και αι αδελφαι αυτου ουχι πασαι προς ημας εισιν ποθεν ουν τουτω ταυτα παντα

57 És megbotránkoznak vala õ benne. Jézus pedig monda nékik: Nincsen próféta tisztesség nélkül, hanem csak az õ hazájában és házában.
And they were bitter against him. But Jesus said to them, A prophet is nowhere without honour but in his country and among his family.
και εσκανδαλιζοντο εν αυτω ο δε ιησους ειπεν αυτοις ουκ εστιν προφητης ατιμος ει μη εν τη πατριδι αυτου και εν τη οικια αυτου

58 Nem is tõn ott sok csodát, az õ hitetlenségök miatt.
And the works of power which he did there were small in number because they had no faith.
και ουκ εποιησεν εκει δυναμεις πολλας δια την απιστιαν αυτων

1 Abban az idõben hírét hallá Heródes negyedes fejedelem Jézusnak,
At that time news of Jesus came to Herod the king;
εν εκεινω τω καιρω ηκουσεν ηρωδης ο τετραρχης την ακοην ιησου

2 És monda szolgáinak: Ez ama Keresztelõ János; õ támadt fel a halálból, és azért mûködnek benne az erõk.
And he said to his servants, This is John the Baptist; he has come back from the dead, and so these powers are working in him.
και ειπεν τοις παισιν αυτου ουτος εστιν ιωαννης ο βαπτιστης αυτος ηγερθη απο των νεκρων και δια τουτο αι δυναμεις ενεργουσιν εν αυτω

3 Mert Heródes elfogatta vala Jánost, és megkötöztetvén, tömlöczbe vetette vala Heródiásért, az õ testvérének, Fülöpnek feleségéért.
For Herod had taken John and put him in prison because of Herodias, his brother Philip's wife.
ο γαρ ηρωδης κρατησας τον ιωαννην εδησεν αυτον και εθετο εν φυλακη δια ηρωδιαδα την γυναικα φιλιππου του αδελφου αυτου

4 Mert ezt mondja vala néki János: Nem szabad néked õvele élned.
Because John had said to him, It is not right for you to have her.
ελεγεν γαρ αυτω ο ιωαννης ουκ εξεστιν σοι εχειν αυτην

5 De mikor meg akarta öletni, félt a sokaságtól, mert mint egy prófétát úgy tartják vala õt.
And he would have put him to death, but for his fear of the people, because in their eyes John was a prophet.
και θελων αυτον αποκτειναι εφοβηθη τον οχλον οτι ως προφητην αυτον ειχον

6 Hanem mikor a Heródes születése napját ünnepelék, tánczola a Heródiás leánya õ elõttük, és megtetszék Heródesnek;
But when Herod's birthday came, the daughter of Herodias was dancing before them, and Herod was pleased with her.
γενεσιων δε αγομενων του ηρωδου ωρχησατο η θυγατηρ της ηρωδιαδος εν τω μεσω και ηρεσεν τω ηρωδη

7 Azért esküvéssel fogadá, hogy a mit kér, megadja néki.
So he gave her his word with an oath to let her have whatever she might make request for.
οθεν μεθ ορκου ωμολογησεν αυτη δουναι ο εαν αιτησηται

8 A leány pedig, anyja rábeszélésére, monda: Add ide nékem egy tálban a Keresztelõ János fejét.
And she, at her mother's suggestion, said, Give me here on a plate the head of John the Baptist.
η δε προβιβασθεισα υπο της μητρος αυτης δος μοι φησιν ωδε επι πινακι την κεφαλην ιωαννου του βαπτιστου

9 És megszomorodék a király, de esküjéért és a vendégek miatt parancsolá, hogy adják oda.
And the king was sad; but because of his oaths and because of his guests, he gave the order for it to be given to her;
και ελυπηθη ο βασιλευς δια δε τους ορκους και τους συνανακειμενους εκελευσεν δοθηναι

10 És elküldvén, fejét véteté Jánosnak a tömlöczben.
And he sent and had John's head cut off in the prison.
και πεμψας απεκεφαλισεν τον ιωαννην εν τη φυλακη

11 És elõhozák az õ fejét egy tálban, és adák a leánynak; az pedig vivé az õ anyjának.
And his head was put on a plate and given to the girl; and she took it to her mother.
και ηνεχθη η κεφαλη αυτου επι πινακι και εδοθη τω κορασιω και ηνεγκεν τη μητρι αυτης

12 És elõjövén az õ tanítványai, elvivék a testet, és eltemeték azt; és elmenvén, megjelenték Jézusnak.
And his disciples came, and took up his body and put it in the earth; and they went and gave Jesus news of what had taken place.
και προσελθοντες οι μαθηται αυτου ηραν το σωμα και εθαψαν αυτο και ελθοντες απηγγειλαν τω ιησου

13 És mikor ezt meghallotta Jézus, elméne onnét hajón egy puszta helyre egyedül. A sokaság pedig ezt hallva, gyalog követé õt a városokból.
Now when it came to the ears of Jesus, he went away from there in a boat, to a waste place by himself: and the people hearing of it, went after him on foot from the towns.
και ακουσας ο ιησους ανεχωρησεν εκειθεν εν πλοιω εις ερημον τοπον κατ ιδιαν και ακουσαντες οι οχλοι ηκολουθησαν αυτω πεζη απο των πολεων

14 És kimenvén Jézus, láta nagy sokaságot, és megszáná õket, és azoknak betegeit meggyógyítá.
And he came out and saw a great number of people and he had pity on them, and made well those of them who were ill.
και εξελθων ο ιησους ειδεν πολυν οχλον και εσπλαγχνισθη επ αυτους και εθεραπευσεν τους αρρωστους αυτων

15 Mikor pedig estveledék, hozzá menének az õ tanítványai, mondván: Puszta hely ez, és az idõ már elmúlt; bocsásd el a sokaságot, hogy menjenek el a falvakba és vegyenek magoknak eleséget.
And when evening had come, the disciples came to him, saying, This place is waste land, and the time is now past; send the people away so that they may go into the towns and get themselves food.
οψιας δε γενομενης προσηλθον αυτω οι μαθηται αυτου λεγοντες ερημος εστιν ο τοπος και η ωρα ηδη παρηλθεν απολυσον τους οχλους ινα απελθοντες εις τας κωμας αγορασωσι ν εαυτοις βρωματα

16 Jézus pedig monda nékik: Nem szükség elmenniök; adjatok nékik ti enniök.
But Jesus said to them, There is no need for them to go away; give them food yourselves.
ο δε ιησους ειπεν αυτοις ου χρειαν εχουσιν απελθειν δοτε αυτοις υμεις φαγειν

17 Azok pedig mondának néki: Nincsen itt, csupán öt kenyerünk és két halunk.
And they say to him, We have here but five cakes of bread and two fishes.
οι δε λεγουσιν αυτω ουκ εχομεν ωδε ει μη πεντε αρτους και δυο ιχθυας

18 Õ pedig monda: Hozzátok azokat ide hozzám.
And he said, Give them to me.
ο δε ειπεν φερετε μοι αυτους ωδε

19 És mikor megparancsolá a sokaságnak, hogy üljenek le a fûre, vevé az öt kenyeret és két halat, és szemeit az égre emelvén, hálákat ada; és megszegvén a kenyereket, adá a tanítványoknak, a tanítványok pedig a sokaságnak.
And he gave orders for the people to be seated on the grass; and he took the five cakes of bread and the two fishes and, looking up to heaven, he said words of blessing, and made division of the food, and gave it to the disciples, and the disciples gave it to the people.
και κελευσας τους οχλους ανακλιθηναι επι τους χορτους και λαβων τους πεντε αρτους και τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν και κλασας εδωκεν τοις μαθη ταις τους αρτους οι δε μαθηται τοις οχλοις

20 És mindnyájan evének, és megelégedének; és felszedék a maradék darabokat, tizenkét teli kosárral.
And they all took of the food and had enough: and they took up twelve baskets full of broken bits which were not used.
και εφαγον παντες και εχορτασθησαν και ηραν το περισσευον των κλασματων δωδεκα κοφινους πληρεις

21 A kik pedig ettek vala, mintegy ötezeren valának férfiak, asszonyokon és gyermekeken kívül.
And those who had food were about five thousand men, in addition to women and children.
οι δε εσθιοντες ησαν ανδρες ωσει πεντακισχιλιοι χωρις γυναικων και παιδιων

22 És mindjárt kényszeríté Jézus az õ tanítványait, hogy szálljanak a hajóba és menjenek át elõre a túlsó partra, míg õ elbocsátja a sokaságot.
And straight away he made the disciples get into the boat and go before him to the other side, till he had sent the people away.
και ευθεως ηναγκασεν ο ιησους τους μαθητας αυτου εμβηναι εις το πλοιον και προαγειν αυτον εις το περαν εως ου απολυση τους οχλους

23 És a mint elbocsátá a sokaságot, felméne a hegyre, magánosan imádkozni. Mikor pedig beestveledék, egyedül vala ott.
And after he had sent the people away, he went up into the mountain by himself for prayer: and when evening was come, he was there by himself.
και απολυσας τους οχλους ανεβη εις το ορος κατ ιδιαν προσευξασθαι οψιας δε γενομενης μονος ην εκει

24 A hajó pedig immár a tenger közepén vala, a haboktól háborgattatva; mivelhogy a szél szembe fújt vala.
But the boat was now in the middle of the sea, and was troubled by the waves: for the wind was against them.
το δε πλοιον ηδη μεσον της θαλασσης ην βασανιζομενον υπο των κυματων ην γαρ εναντιος ο ανεμος

25 Az éjszaka negyedik részében pedig hozzájuk méne Jézus, a tengeren járván.
And in the fourth watch of the night he came to them, walking on the sea.
τεταρτη δε φυλακη της νυκτος απηλθεν προς αυτους ο ιησους περιπατων επι της θαλασσης

26 És mikor látták a tanítványok, hogy õ a tengeren jára, megrémülének, mondván: Ez kísértet; és a félelem miatt kiáltozának.
And when they saw him walking on the sea, they were troubled, saying, It is a spirit; and they gave cries of fear.
και ιδοντες αυτον οι μαθηται επι την θαλασσαν περιπατουντα εταραχθησαν λεγοντες οτι φαντασμα εστιν και απο του φοβου εκραξαν

27 De Jézus azonnal szóla hozzájuk, mondván: Bízzatok; én vagyok, ne féljetek!
But straight away Jesus said to them, Take heart; it is I, have no fear.
ευθεως δε ελαλησεν αυτοις ο ιησους λεγων θαρσειτε εγω ειμι μη φοβεισθε

28 Péter pedig felelvén néki, monda: Uram, ha te vagy, parancsolj, hogy hozzád mehessek a vizeken.
And Peter, answering, said to him, Lord, if it is you, give me the order to come to you on the water.
αποκριθεις δε αυτω ο πετρος ειπεν κυριε ει συ ει κελευσον με προς σε ελθειν επι τα υδατα

29 Õ pedig monda: Jövel! És Péter kiszállván a hajóból, jár vala a vizeken, hogy Jézushoz menjen.
And he said, Come. And Peter got out of the boat, and walking on the water, went to Jesus.
ο δε ειπεν ελθε και καταβας απο του πλοιου ο πετρος περιεπατησεν επι τα υδατα ελθειν προς τον ιησουν

30 De látva a nagy szelet, megrémüle; és a mikor kezd vala merülni, kiálta, mondván: Uram, tarts meg engem!
But when he saw the wind he was in fear and, starting to go down, he gave a cry, saying, Help, Lord.
βλεπων δε τον ανεμον ισχυρον εφοβηθη και αρξαμενος καταποντιζεσθαι εκραξεν λεγων κυριε σωσον με

31 Jézus pedig azonnal kinyújtván kezét, megragadá õt, és monda néki: Kicsinyhitû, miért kételkedél?
And straight away Jesus put out his hand and took a grip of him, and said to him, O man of little faith, why were you in doubt?
ευθεως δε ο ιησους εκτεινας την χειρα επελαβετο αυτου και λεγει αυτω ολιγοπιστε εις τι εδιστασας

32 És a mikor beléptek a hajóba, elállt a szél.
And when they had got into the boat, the wind went down.
και εμβαντων αυτων εις το πλοιον εκοπασεν ο ανεμος

33 A hajóban levõk pedig hozzámenvén, leborulának elõtte, mondván: Bizony, Isten Fia vagy!
And those who were in the boat gave him worship, saying, Truly you are the Son of God.
οι δε εν τω πλοιω ελθοντες προσεκυνησαν αυτω λεγοντες αληθως θεου υιος ει

34 És általkelvén, eljutának Genezáret földére.
And when they had gone across, they came to land at Gennesaret.
και διαπερασαντες ηλθον εις την γην γεννησαρετ

35 És mikor megismerték õt annak a helynek lakosai, szétküldének abba az egész környékbe, és minden beteget hozzá hozának;
And when the men of that place had news of him, they sent into all the country round about, and took to him all who were ill,
και επιγνοντες αυτον οι ανδρες του τοπου εκεινου απεστειλαν εις ολην την περιχωρον εκεινην και προσηνεγκαν αυτω παντας τους κακως εχοντας

36 És kérik vala õt, hogy csak az õ ruhájának peremét illethessék. És a kik illeték vala, mindnyájan meggyógyulának.
With the request that they might only put their hands on the edge of his robe: and all those who did so were made well.
και παρεκαλουν αυτον ινα μονον αψωνται του κρασπεδου του ιματιου αυτου και οσοι ηψαντο διεσωθησαν

1 Akkor írástudók és farizeusok jõnek vala Jézushoz, Jeruzsálembõl, mondván:
Then there came to Jesus from Jerusalem Pharisees and scribes, saying,
τοτε προσερχονται τω ιησου οι απο ιεροσολυμων γραμματεις και φαρισαιοι λεγοντες

2 Miért hágják át a te tanítványaid a vének rendeléseit? Mert nem mossák meg a kezeiket, mikor enni akarnak.
Why do your disciples go against the teaching of the fathers? for they take food with unwashed hands.
διατι οι μαθηται σου παραβαινουσιν την παραδοσιν των πρεσβυτερων ου γαρ νιπτονται τας χειρας αυτων οταν αρτον εσθιωσιν

3 Õ pedig felelvén monda nékik: Ti meg miért hágjátok át az Isten parancsolatját a ti rendeléseitek által?
And in answer he said to them, Why do you, yourselves, go against the word of God on account of the teaching which has been handed down to you?
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις διατι και υμεις παραβαινετε την εντολην του θεου δια την παραδοσιν υμων

4 Mert Isten parancsolta ezt, mondván: Tiszteld atyádat és anyádat, és: A ki atyját vagy anyját szidalmazza, halállal lakoljon.
For God said, Give honour to your father and mother: and, He who says evil of father or mother will be put to death.
ο γαρ θεος ενετειλατο λεγων τιμα τον πατερα σου και την μητερα και ο κακολογων πατερα η μητερα θανατω τελευτατω

5 Ti pedig ezt mondjátok: A ki atyjának vagy anyjának ezt mondja: Templomi ajándék az, a mivel megsegíthetlek, az olyan akár ne is tisztelje az õ atyját vagy anyját.
But you say, If a man says to his father or his mother, That by which you might have had profit from me is given to God;
υμεις δε λεγετε ος αν ειπη τω πατρι η τη μητρι δωρον ο εαν εξ εμου ωφεληθης και ου μη τιμηση τον πατερα αυτου η την μητερα αυτου

6 És erõtelenné tettétek az Isten parancsolatját a ti rendeléseitek által.
There is no need for him to give honour to his father. And you have made the word of God without effect because of your teaching.
και ηκυρωσατε την εντολην του θεου δια την παραδοσιν υμων

7 Képmutatók, igazán prófétált felõletek Ésaiás, mondván:
You false ones, well did Isaiah say of you,
υποκριται καλως προεφητευσεν περι υμων ησαιας λεγων

8 Ez a nép szájával közelget hozzám, és ajkával tisztel engemet; szíve pedig távol van tõlem.
These people give me honour with their lips, but their heart is far from me.
εγγιζει μοι ο λαος ουτος τω στοματι αυτων και τοις χειλεσιν με τιμα η δε καρδια αυτων πορρω απεχει απ εμου

9 Pedig hiába tisztelnek engem, ha oly tudományokat tanítanak, a melyek embereknek parancsolatai.
But their worship is to no purpose, while they give as their teaching the rules of men.
ματην δε σεβονται με διδασκοντες διδασκαλιας ενταλματα ανθρωπων

10 És elõszólítván a sokaságot, monda nékik: Halljátok és értsétek meg:
And he got the people together and said to them, Give ear, and let my words be clear to you:
και προσκαλεσαμενος τον οχλον ειπεν αυτοις ακουετε και συνιετε

11 Nem az fertõzteti meg az embert, a mi a szájon bemegy, hanem a mi kijön a szájból, az fertõzteti meg az embert.
Not that which goes into the mouth makes a man unclean, but that which comes out of the mouth.
ου το εισερχομενον εις το στομα κοινοι τον ανθρωπον αλλα το εκπορευομενον εκ του στοματος τουτο κοινοι τον ανθρωπον

12 Akkor hozzájárulván az õ tanítványai, mondának néki: Tudod-é, hogy a farizeusok e beszédet hallván, megbotránkoztak?
Then the disciples came and said to him, Did you see that the Pharisees were troubled when these words came to their ears?
τοτε προσελθοντες οι μαθηται αυτου ειπον αυτω οιδας οτι οι φαρισαιοι ακουσαντες τον λογον εσκανδαλισθησαν

13 Õ pedig felelvén, monda: Minden plánta, a melyet nem az én mennyei Atyám plántált, kitépetik.
But he said in answer, Every plant which my Father in heaven has not put in the earth, will be taken up by the roots.
ο δε αποκριθεις ειπεν πασα φυτεια ην ουκ εφυτευσεν ο πατηρ μου ο ουρανιος εκριζωθησεται

14 Hagyjátok õket; vakoknak vak vezetõi õk: ha pedig vak vezeti a vakot, mind a ketten a verembe esnek.
Let them be: they are blind guides. And if a blind man is guiding a blind man, the two will go falling into a hole together.
αφετε αυτους οδηγοι εισιν τυφλοι τυφλων τυφλος δε τυφλον εαν οδηγη αμφοτεροι εις βοθυνον πεσουνται

15 Péter pedig felelvén, monda néki: Magyarázd meg nékünk ezt a példázatot.
Then Peter said to him, Make the story clear to us.
αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν αυτω φρασον ημιν την παραβολην ταυτην

16 Jézus pedig monda: Ti is értelem nélkül vagytok-é még?
And he said, Are you, like them, still without wisdom?
ο δε ιησους ειπεν ακμην και υμεις ασυνετοι εστε

17 Mégsem értitek-é, hogy minden, a mi a szájon bemegy, a gyomorba jut, és az árnyékszékbe vettetik?
Do you not see that whatever goes into the mouth goes on into the stomach, and is sent out as waste?
ουπω νοειτε οτι παν το εισπορευομενον εις το στομα εις την κοιλιαν χωρει και εις αφεδρωνα εκβαλλεται

18 A mik pedig a szájból jõnek ki, a szívbõl származnak, és azok fertõztetik meg az embert.
But the things which come out of the mouth come from the heart; and they make a man unclean.
τα δε εκπορευομενα εκ του στοματος εκ της καρδιας εξερχεται κακεινα κοινοι τον ανθρωπον

19 Mert a szívbõl származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanubizonyságok, káromlások.
For out of the heart come evil thoughts, the taking of life, broken faith between the married, unclean desires of the flesh, taking of property, false witness, bitter words:
εκ γαρ της καρδιας εξερχονται διαλογισμοι πονηροι φονοι μοιχειαι πορνειαι κλοπαι ψευδομαρτυριαι βλασφημιαι

20 Ezek fertõztetik meg az embert; de a mosdatlan kézzel való evés nem fertõzteti meg az embert.
These are the things which make a man unclean; but to take food with unwashed hands does not make a man unclean.
ταυτα εστιν τα κοινουντα τον ανθρωπον το δε ανιπτοις χερσιν φαγειν ου κοινοι τον ανθρωπον

21 És elmenvén onnét Jézus, Tirus és Sidon vidékeire tére.
And Jesus went away from there into the country of Tyre and Sidon.
και εξελθων εκειθεν ο ιησους ανεχωρησεν εις τα μερη τυρου και σιδωνος

22 És ímé egy kananeus asszony jövén ki abból a tartományból, kiált vala néki: Uram, Dávidnak fia, könyörülj rajtam! az én leányom az ördögtõl gonoszul gyötörtetik.
And a woman of Canaan came out from those parts, crying and saying, Have pity on me, O Lord, Son of David; my daughter is greatly troubled with an unclean spirit.
και ιδου γυνη χαναναια απο των οριων εκεινων εξελθουσα εκραυγασεν αυτω λεγουσα ελεησον με κυριε υιε δαβιδ η θυγατηρ μου κακως δαιμονιζεται

23 Õ pedig egy szót sem felele néki. És az õ tanítványai hozzá menvén, kérik vala õt, mondván: Bocsásd el õt, mert utánunk kiált.
But he gave her no answer. And his disciples came and said to him, Send her away, for she is crying after us.
ο δε ουκ απεκριθη αυτη λογον και προσελθοντες οι μαθηται αυτου ηρωτων αυτον λεγοντες απολυσον αυτην οτι κραζει οπισθεν ημων

24 Õ pedig felelvén, monda: Nem küldettem, csak az Izráel házának elveszett juhaihoz.
But he made answer and said, I was sent only to the wandering sheep of the house of Israel.
ο δε αποκριθεις ειπεν ουκ απεσταλην ει μη εις τα προβατα τα απολωλοτα οικου ισραηλ

25 Az asszony pedig odaérvén, leborula elõtte, mondván: Uram, légy segítségül nékem!
But she came and gave him worship, saying, Help, Lord.
η δε ελθουσα προσεκυνει αυτω λεγουσα κυριε βοηθει μοι

26 Õ pedig felelvén, monda: Nem jó a fiak kenyerét elvenni, és az ebeknek vetni.
And he made answer and said, It is not right to take the children's bread and give it to the dogs.
ο δε αποκριθεις ειπεν ουκ εστιν καλον λαβειν τον αρτον των τεκνων και βαλειν τοις κυναριοις

27 Az pedig monda: Úgy van, Uram; de hiszen az ebek is esznek a morzsalékokból, a mik az õ uroknak asztaláról aláhullanak.
But she said, Yes, Lord: but even the dogs take the bits from under their masters' table.
η δε ειπεν ναι κυριε και γαρ τα κυναρια εσθιει απο των ψιχιων των πιπτοντων απο της τραπεζης των κυριων αυτων

28 Ekkor felelvén Jézus, monda néki: Óh asszony, nagy a te hited! Legyen néked a te akaratod szerint. És meggyógyula az õ leánya attól a pillanattól fogva.
Then Jesus, answering, said to her, O woman, great is your faith: let your desire be done. And her daughter was made well from that hour.
τοτε αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτη ω γυναι μεγαλη σου η πιστις γενηθητω σοι ως θελεις και ιαθη η θυγατηρ αυτης απο της ωρας εκεινης

29 És onnét távozva, méne Jézus a Galilea tengere mellé; és felmenvén a hegyre, ott leüle.
And Jesus went from there and came to the sea of Galilee; and he went up into the mountain, and took his seat there.
και μεταβας εκειθεν ο ιησους ηλθεν παρα την θαλασσαν της γαλιλαιας και αναβας εις το ορος εκαθητο εκει

30 És nagy sokaság megy vala hozzá, vivén magokkal sántákat, vakokat, némákat, csonkákat és sok egyebeket, és odahelyezék õket a Jézus lábai elé; és meggyógyítá õket,
And there came to him great numbers of people having with them those who were broken in body, or blind, or without voice, or wounded, or ill in any way, and a number of others; they put them down at his feet and he made them well:
και προσηλθον αυτω οχλοι πολλοι εχοντες μεθ εαυτων χωλους τυφλους κωφους κυλλους και ετερους πολλους και ερριψαν αυτους παρα τους ποδας του ιησου και εθεραπευσεν αυτους

31 Úgy hogy a sokaság álmélkodik vala, látván, hogy a némák beszélnek, a csonkák megépülnek, a sánták járnak, a vakok látnak: és dicsõíték Izráel Istenét.
So that the people were full of wonder when they saw that those who had no voice were talking, the feeble were made strong, those whose bodies were broken had the power of walking, and the blind were able to see: and they gave glory to the God of Israel.
ωστε τους οχλους θαυμασαι βλεποντας κωφους λαλουντας κυλλους υγιεις χωλους περιπατουντας και τυφλους βλεποντας και εδοξασαν τον θεον ισραηλ

32 Jézus pedig elõszólítván az õ tanítványait, monda: Szánakozom e sokaságon, mert három napja immár, hogy velem vannak, és nincs mit enniök. Éhen pedig nem akarom õket elbocsátani, hogy valamiképen ki ne dõljenek az úton.
And Jesus got his disciples together and said, I have pity for the people, because they have now been with me three days and have no food: and I will not send them away without food, or they will have no strength for the journey.
ο δε ιησους προσκαλεσαμενος τους μαθητας αυτου ειπεν σπλαγχνιζομαι επι τον οχλον οτι ηδη ημερας τρεις προσμενουσιν μοι και ουκ εχουσιν τι φαγωσιν και απολυσαι αυτους νηστεις ου θελω μηποτε εκλυθωσιν εν τη οδω

33 És mondának néki az õ tanítványai: Honnét volna e pusztában annyi kenyerünk, hogy megelégítsünk ily nagy sokaságot?
And the disciples say to him, How may we get enough bread in a waste place, to give food to such a number of people?
και λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου ποθεν ημιν εν ερημια αρτοι τοσουτοι ωστε χορτασαι οχλον τοσουτον

34 És monda nékik Jézus: Hány kenyeretek van? Õk pedig mondának: Hét, és néhány halunk.
And Jesus says to them, How much bread have you? And they said, Seven cakes, and some small fishes.
και λεγει αυτοις ο ιησους ποσους αρτους εχετε οι δε ειπον επτα και ολιγα ιχθυδια

35 És parancsolá a sokaságnak, hogy telepedjenek le a földön.
Then he gave an order to the people to be seated on the earth,
και εκελευσεν τοις οχλοις αναπεσειν επι την γην

36 És vevén a hét kenyeret és a halakat, és hálákat adván, megtöré, és adá az õ tanítványainak, a tanítványok pedig a sokaságnak.
And he took the seven cakes of bread and the fishes; and having given praise, he gave the broken bread to the disciples, and the disciples gave it to the people.
και λαβων τους επτα αρτους και τους ιχθυας ευχαριστησας εκλασεν και εδωκεν τοις μαθηταις αυτου οι δε μαθηται τω οχλω

37 És mindnyájan evének, és megelégedének; és fölszedék a maradék darabokat hét teli kosárral.
And they all took food, and had enough; and they took up of the broken bits, seven baskets full.
και εφαγον παντες και εχορτασθησαν και ηραν το περισσευον των κλασματων επτα σπυριδας πληρεις

38 A kik pedig ettek vala, négyezeren valának férfiak, asszonyokon és gyermekeken kívül.
And there were four thousand men who took food, together with women and children.
οι δε εσθιοντες ησαν τετρακισχιλιοι ανδρες χωρις γυναικων και παιδιων

39 És elbocsátván a sokaságot, beszálla a hajóba, és elméne Magdala határaiba.
And when he had sent the people away, he got into the boat, and came into the country of Magadan.
και απολυσας τους οχλους ενεβη εις το πλοιον και ηλθεν εις τα ορια μαγδαλα

1 És hozzá menvén a farizeusok és sadduczeusok, kisértvén, kérék õt, hogy mutasson nékik mennyei jelt.
And the Pharisees and Sadducees came and, testing him, made a request to him to give them a sign from heaven.
και προσελθοντες οι φαρισαιοι και σαδδουκαιοι πειραζοντες επηρωτησαν αυτον σημειον εκ του ουρανου επιδειξαι αυτοις

2 Õ pedig felelvén, monda nékik: Mikor estveledik, azt mondjátok: Szép idõ lesz; mert veres az ég.
But in answer he said to them, At nightfall you say, The weather will be good, for the sky is red.
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις οψιας γενομενης λεγετε ευδια πυρραζει γαρ ο ουρανος

3 Reggel pedig: Ma zivatar lesz; mert az ég borús és veres. Képmutatók, az ég ábrázatját meg tudjátok ítélni, az idõk jeleit pedig nem tudjátok?
And in the morning, The weather will be bad today, for the sky is red and angry. You are able to see the face of heaven, but not the signs of the times.
και πρωι σημερον χειμων πυρραζει γαρ στυγναζων ο ουρανος υποκριται το μεν προσωπον του ουρανου γινωσκετε διακρινειν τα δε σημεια των καιρων ου δυνασθε

4 E gonosz és parázna nemzetség jelt kíván; és nem adatik néki jel, hanemha a Jónás prófétának jele. És ott hagyván õket, elméne.
An evil and false generation is searching after a sign; and no sign will be given to it but the sign of Jonah. And he went away from them.
γενεα πονηρα και μοιχαλις σημειον επιζητει και σημειον ου δοθησεται αυτη ει μη το σημειον ιωνα του προφητου και καταλιπων αυτους απηλθεν

5 És az õ tanítványai a tulsó partra menvén, elfelejtettek kenyeret vinni magukkal.
And when the disciples came to the other side they had not taken thought to get bread.
και ελθοντες οι μαθηται αυτου εις το περαν επελαθοντο αρτους λαβειν

6 Jézus pedig monda nékik: Vigyázzatok és õrizkedjetek a farizeusok és sadduczeusok kovászától.
And Jesus said to them, Take care to have nothing to do with the leaven of the Pharisees and Sadducees.
ο δε ιησους ειπεν αυτοις ορατε και προσεχετε απο της ζυμης των φαρισαιων και σαδδουκαιων

7 Õk pedig tanakodnak vala maguk között, mondván: Nem hoztunk kenyeret magunkkal.
And they were reasoning among themselves, saying, We took no bread.
οι δε διελογιζοντο εν εαυτοις λεγοντες οτι αρτους ουκ ελαβομεν

8 Jézus pedig megértvén ezt, monda nékik: Mit tanakodtok magatok között óh kicsinyhitûek, hogy kenyeret nem hoztatok magatokkal?!
And Jesus, seeing it, said, O you of little faith, why are you reasoning among yourselves, because you have no bread?
γνους δε ο ιησους ειπεν αυτοις τι διαλογιζεσθε εν εαυτοις ολιγοπιστοι οτι αρτους ουκ ελαβετε

9 Mégsem értitek-é, nem is emlékeztek-é az ötezernek öt kenyerére, és hogy hány kosárt töltöttetek meg?
Do you still not see, or keep in mind the five cakes of bread of the five thousand, and the number of baskets you took up?
ουπω νοειτε ουδε μνημονευετε τους πεντε αρτους των πεντακισχιλιων και ποσους κοφινους ελαβετε

10 Sem a négyezernek hét kenyerére, és hogy hány kosárt töltöttetek meg?
Or the seven cakes of bread of the four thousand, and the number of baskets you took up?
ουδε τους επτα αρτους των τετρακισχιλιων και ποσας σπυριδας ελαβετε

11 Hogyan nem értitek, hogy nem kenyérrõl mondtam néktek, hogy õrizkedjetek a farizeusok és sadduczeusok kovászától!?
How is it that you do not see that I was not talking to you about bread, but about keeping away from the leaven of the Pharisees and Sadducees?
πως ου νοειτε οτι ου περι αρτου ειπον υμιν προσεχειν απο της ζυμης των φαρισαιων και σαδδουκαιων

12 Ekkor értették meg, hogy nem arról szólott, hogy a kenyér kovászától, hanem hogy a farizeusok és sadduczeusok tudományától õrizkedjenek.
Then they saw that it was not the leaven of bread which he had in mind, but the teaching of the Pharisees and Sadducees.
τοτε συνηκαν οτι ουκ ειπεν προσεχειν απο της ζυμης του αρτου αλλ απο της διδαχης των φαρισαιων και σαδδουκαιων

13 Mikor pedig Jézus Czézárea Filippi környékére méne, megkérdé tanítványait, mondván: Engemet, embernek Fiát, kinek mondanak az emberek?
Now when Jesus had come into the parts of Caesarea Philippi, he said, questioning his disciples, Who do men say that the Son of man is?
ελθων δε ο ιησους εις τα μερη καισαρειας της φιλιππου ηρωτα τους μαθητας αυτου λεγων τινα με λεγουσιν οι ανθρωποι ειναι τον υιον του ανθρωπου

14 Õk pedig mondának: Némelyek Keresztelõ Jánosnak, mások Illésnek; némelyek pedig Jeremiásnak, vagy egynek a próféták közül.
And they said, Some say, John the Baptist; some, Elijah; and others, Jeremiah, or one of the prophets.
οι δε ειπον οι μεν ιωαννην τον βαπτιστην αλλοι δε ηλιαν ετεροι δε ιερεμιαν η ενα των προφητων

15 Monda nékik: Ti pedig kinek mondotok engem?
He says to them, But who do you say that I am?
λεγει αυτοις υμεις δε τινα με λεγετε ειναι

16 Simon Péter pedig felelvén, monda: Te vagy a Krisztus, az élõ Istennek Fia.
And Simon Peter made answer and said, You are the Christ, the Son of the living God.
αποκριθεις δε σιμων πετρος ειπεν συ ει ο χριστος ο υιος του θεου του ζωντος

17 És felelvén Jézus, monda néki: Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert nem test és vér jelentette ezt meg néked, hanem az én mennyei Atyám.
And Jesus made answer and said to him, A blessing on you, Simon Bar-jonah: because this knowledge has not come to you from flesh and blood, but from my Father in heaven.
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτω μακαριος ει σιμων βαρ ιωνα οτι σαρξ και αιμα ουκ απεκαλυψεν σοι αλλ ο πατηρ μου ο εν τοις ουρανοις

18 De én is mondom néked, hogy te Péter vagy, és ezen a kõsziklán építem fel az én anyaszentegyházamat, és a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat.
And I say to you that you are Peter, and on this rock will my church be based, and the doors of hell will not overcome it.
καγω δε σοι λεγω οτι συ ει πετρος και επι ταυτη τη πετρα οικοδομησω μου την εκκλησιαν και πυλαι αδου ου κατισχυσουσιν αυτης

19 És néked adom a mennyek országának kulcsait; és a mit megkötsz a földön, a mennyekben is kötve lészen; és a mit megoldasz a földön, a mennyekben is oldva lészen.
I will give to you the keys of the kingdom of heaven: and whatever is fixed by you on earth will be fixed in heaven: and whatever you make free on earth will be made free in heaven.
και δωσω σοι τας κλεις της βασιλειας των ουρανων και ο εαν δησης επι της γης εσται δεδεμενον εν τοις ουρανοις και ο εαν λυσης επι της γης εσται λελυμενον εν τοις ουρανοις

20 Akkor megparancsolá tanítványainak, hogy senkinek se mondják, hogy õ a Jézus Krisztus.
Then he gave orders to the disciples to give no man word that he was the Christ.
τοτε διεστειλατο τοις μαθηταις αυτου ινα μηδενι ειπωσιν οτι αυτος εστιν ιησους ο χριστος

21 Ettõl fogva kezdé Jézus jelenteni az õ tanítványainak, hogy néki Jeruzsálembe kell menni, és sokat szenvedni a vénektõl és a fõpapoktól és az írástudóktól, és megöletni, és harmadnapon föltámadni.
From that time Jesus went on to make clear to his disciples how he would have to go up to Jerusalem, and undergo much at the hands of those in authority and the chief priests and scribes, and be put to death, and the third day come again from the dead.
απο τοτε ηρξατο ο ιησους δεικνυειν τοις μαθηταις αυτου οτι δει αυτον απελθειν εις ιεροσολυμα και πολλα παθειν απο των πρεσβυτερων και αρχιερεων και γραμματεων και απο κτανθηναι και τη τριτη ημερα εγερθηναι

22 És Péter elõfogván õt, kezdé feddeni, mondván: Mentsen Isten, Uram! Nem eshetik ez meg te véled.
And Peter, protesting, said to him, Be it far from you, Lord; it is impossible that this will come about.
και προσλαβομενος αυτον ο πετρος ηρξατο επιτιμαν αυτω λεγων ιλεως σοι κυριε ου μη εσται σοι τουτο

23 Õ pedig megfordulván, monda Péternek: Távozz tõlem Sátán; bántásomra vagy nékem; mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra.
But he, turning to Peter, said, Get out of my way, Satan: you are a danger to me because your mind is not on the things of God, but on the things of men.
ο δε στραφεις ειπεν τω πετρω υπαγε οπισω μου σατανα σκανδαλον μου ει οτι ου φρονεις τα του θεου αλλα τα των ανθρωπων

24 Ekkor monda Jézus az õ tanítványainak: Ha valaki jõni akar én utánam, tagadja meg magát és vegye fel az õ keresztjét, és kövessen engem.
Then Jesus said to his disciples, If any man would come after me, let him give up all, and take up his cross, and come after me.
τοτε ο ιησους ειπεν τοις μαθηταις αυτου ει τις θελει οπισω μου ελθειν απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου και ακολουθειτω μοι

25 Mert a ki meg akarja tartani az õ életét, elveszti azt; a ki pedig elveszti az õ életét én érettem, megtalálja azt.
Because whoever has a desire to keep his life safe will have it taken from him; but whoever gives up his life because of me, will have it given back to him.
ος γαρ αν θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην ος δ αν απολεση την ψυχην αυτου ενεκεν εμου ευρησει αυτην

26 Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az õ lelkében kárt vall? Avagy micsoda váltságot adhat az ember az õ lelkéért?
For what profit has a man, if he gets all the world with the loss of his life? or what will a man give in exchange for his life?
τι γαρ ωφελειται ανθρωπος εαν τον κοσμον ολον κερδηση την δε ψυχην αυτου ζημιωθη η τι δωσει ανθρωπος ανταλλαγμα της ψυχης αυτου

27 Mert az embernek Fia eljõ az õ Atyjának dicsõségében, az õ angyalaival; és akkor megfizet mindenkinek az õ cselekedete szerint.
For the Son of man will come in the glory of his Father with his angels; and then he will give to every man the reward of his works.
μελλει γαρ ο υιος του ανθρωπου ερχεσθαι εν τη δοξη του πατρος αυτου μετα των αγγελων αυτου και τοτε αποδωσει εκαστω κατα την πραξιν αυτου

28 Bizony mondom néktek: Azok között, a kik itt állanak, vannak némelyek, a kik nem kóstolják meg a halált, a míg meg nem látják az embernek Fiát eljõni az õ országában.
Truly I say to you, There are some of those here who will not have a taste of death, till they see the Son of man coming in his kingdom.
αμην λεγω υμιν εισιν τινες των ωδε εστηκοτων οιτινες ου μη γευσωνται θανατου εως αν ιδωσιν τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν τη βασιλεια αυτου

1 És hat nap mulva magához vevé Jézus Pétert, Jakabot és ennek testvérét Jánost, és felvivé õket magokban egy magas hegyre.
And after six days Jesus takes with him Peter, and James, and John, his brother, and makes them go up with him into a high mountain by themselves.
και μεθ ημερας εξ παραλαμβανει ο ιησους τον πετρον και ιακωβον και ιωαννην τον αδελφον αυτου και αναφερει αυτους εις ορος υψηλον κατ ιδιαν

2 És elváltozék elõttök, és az õ orczája ragyog vala, mint a nap, ruhája pedig fehér lõn, mint a fényesség.
And he was changed in form before them; and his face was shining like the sun, and his clothing became white as light.
και μετεμορφωθη εμπροσθεν αυτων και ελαμψεν το προσωπον αυτου ως ο ηλιος τα δε ιματια αυτου εγενετο λευκα ως το φως

3 És ímé megjelenék õ nékik Mózes és Illés, a kik beszélnek vala õ vele.
And Moses and Elijah came before their eyes, talking with him.
και ιδου ωφθησαν αυτοις μωσης και ηλιας μετ αυτου συλλαλουντες

4 Péter pedig megszólalván, monda Jézusnak: Uram, jó nékünk itt lennünk. Ha akarod, építsünk itt három hajlékot, néked egyet, Mózesnek is egyet, Illésnek is egyet.
And Peter made answer and said to Jesus, Lord, it is good for us to be here: if you will let me, I will make here three tents, one for you, and one for Moses, and one for Elijah.
αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν τω ιησου κυριε καλον εστιν ημας ωδε ειναι ει θελεις ποιησωμεν ωδε τρεις σκηνας σοι μιαν και μωση μιαν και μιαν ηλια

5 Mikor õ még beszél vala, ímé, fényes felhõ borítá be õket; és ímé szózat lõn a felhõbõl, mondván: Ez az én szerelmes Fiam, a kiben én gyönyörködöm: õt hallgassátok.
While he was still talking, a bright cloud came over them: and a voice out of the cloud, saying, This is my dearly loved Son, with whom I am well pleased; give ear to him.
ετι αυτου λαλουντος ιδου νεφελη φωτεινη επεσκιασεν αυτους και ιδου φωνη εκ της νεφελης λεγουσα ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος εν ω ευδοκησα αυτου ακουετε

6 És a tanítványok a mint ezt hallák, arczra esének és igen megrémülének.
And at these words the disciples went down on their faces in great fear.
και ακουσαντες οι μαθηται επεσον επι προσωπον αυτων και εφοβηθησαν σφοδρα

7 Jézus pedig hozzájok menvén, illeté õket, és monda: Keljetek fel és ne féljetek!
And Jesus came and put his hand on them and said, Get up and have no fear.
και προσελθων ο ιησους ηψατο αυτων και ειπεν εγερθητε και μη φοβεισθε

8 Mikor pedig szemeiket fölemelék, senkit sem látának, hanem csak Jézust egyedül.
And lifting up their eyes, they saw no one, but Jesus only.
επαραντες δε τους οφθαλμους αυτων ουδενα ειδον ει μη τον ιησουν μονον

9 És mikor a hegyrõl alájövének, megparancsolá nékik Jézus, mondván: Senkinek se mondjátok el a mit láttatok, míg fel nem támadt az embernek Fia a halálból.
And when they were coming down from the mountain, Jesus gave them orders, saying, Let no man have word of what you have seen, till the Son of man has come again from the dead.
και καταβαινοντων αυτων απο του ορους ενετειλατο αυτοις ο ιησους λεγων μηδενι ειπητε το οραμα εως ου ο υιος του ανθρωπου εκ νεκρων αναστη

10 És megkérdezék õt az õ tanítványai, mondván: Miért mondják tehát az írástudók, hogy elõbb Illésnek kell eljõnie?
And his disciples, questioning him, said, Why then do the scribes say that Elijah has to come first?
και επηρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτου λεγοντες τι ουν οι γραμματεις λεγουσιν οτι ηλιαν δει ελθειν πρωτον

11 Jézus pedig felelvén, monda nékik: Illés bizony eljõ elõbb, és mindent helyreállít;
And in answer he said, Elijah truly has to come and put all things right:
ο δε ιησους αποκριθεις ειπεν αυτοις ηλιας μεν ερχεται πρωτον και αποκαταστησει παντα

12 De mondom néktek, hogy Illés immár eljött, és nem ismerék meg õt, hanem azt mívelék vele, a mit akarának. Ezenképen az ember Fiának is szenvednie kell majd õ tõlük.
But I say to you that Elijah has come, and they had no knowledge of him, but did to him whatever they were pleased to do; the same will the Son of man undergo at their hands.
λεγω δε υμιν οτι ηλιας ηδη ηλθεν και ουκ επεγνωσαν αυτον αλλ εποιησαν εν αυτω οσα ηθελησαν ουτως και ο υιος του ανθρωπου μελλει πασχειν υπ αυτων

13 Ekkor megértették a tanítványok, hogy Keresztelõ Jánosról szóla nékik.
Then the disciples saw that he was talking to them of John the Baptist.
τοτε συνηκαν οι μαθηται οτι περι ιωαννου του βαπτιστου ειπεν αυτοις

14 És mikor a sokasághoz értek, egy ember jöve hozzá, térdre esvén õ elõtte,
And when they came to the people, a man went down on his knees to him, saying,
και ελθοντων αυτων προς τον οχλον προσηλθεν αυτω ανθρωπος γονυπετων αυτω

15 És mondván: Uram, könyörülj az én fiamon, mert holdkóros és kegyetlenül szenved; mivelhogy gyakorta esik a tûzbe, és gyakorta a vízbe.
Lord have mercy on my son: for he is off his head, and is in great pain; and frequently he goes falling into the fire, and frequently into the water.
και λεγων κυριε ελεησον μου τον υιον οτι σεληνιαζεται και κακως πασχει πολλακις γαρ πιπτει εις το πυρ και πολλακις εις το υδωρ

16 És elvittem õt a te tanítványaidhoz, és nem tudták õt meggyógyítani.
And I took him to your disciples, and they were not able to make him well.
και προσηνεγκα αυτον τοις μαθηταις σου και ουκ ηδυνηθησαν αυτον θεραπευσαι

17 Jézus pedig felelvén, monda: Óh hitetlen és elfajult nemzetség! vajjon meddig leszek veletek? vajjon meddig szenvedlek titeket? Hozzátok õt ide nékem.
And Jesus, answering, said, O false and foolish generation, how long will I be with you? how long will I put up with you? let him come here to me.
αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν ω γενεα απιστος και διεστραμμενη εως ποτε εσομαι μεθ υμων εως ποτε ανεξομαι υμων φερετε μοι αυτον ωδε

18 És megdorgálá õt Jézus, és kiméne belõle az ördög; és meggyógyula a gyermek azon órától fogva.
And Jesus gave orders to the unclean spirit, and it went out of him: and the boy was made well from that hour.
και επετιμησεν αυτω ο ιησους και εξηλθεν απ αυτου το δαιμονιον και εθεραπευθη ο παις απο της ωρας εκεινης

19 Ekkor a tanítványok magukban Jézushoz menvén, mondának néki: Mi miért nem tudtuk azt kiûzni?
Then the disciples came to Jesus privately, and said, Why were we not able to send it out?
τοτε προσελθοντες οι μαθηται τω ιησου κατ ιδιαν ειπον διατι ημεις ουκ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτο

20 Jézus pedig monda nékik: A ti hitetlenségetek miatt. Mert bizony mondom néktek: Ha akkora hitetek volna, mint a mustármag, azt mondanátok ennek a hegynek: Menj innen amoda, és elmenne; és semmi sem volna lehetetlen néktek.
And he says to them, Because of your little faith: for truly I say to you, If you have faith as a grain of mustard seed, you will say to this mountain, Be moved from this place to that; and it will be moved; and nothing will be impossible to you.
ο δε ιησους ειπεν αυτοις δια την απιστιαν υμων αμην γαρ λεγω υμιν εαν εχητε πιστιν ως κοκκον σιναπεως ερειτε τω ορει τουτω μεταβηθι εντευθεν εκει και μεταβησεται και ου δεν αδυνατησει υμιν

21 Ez a fajzat pedig ki nem megy, hanemha könyörgés és bõjtölés által.
[]
τουτο δε το γενος ουκ εκπορευεται ει μη εν προσευχη και νηστεια

22 Mikor pedig Galileában jártak vala, monda nékik Jézus: Az ember Fia emberek kezébe adatik;
And while they were going about in Galilee, Jesus said to them, The Son of man will be given up into the hands of men;
αναστρεφομενων δε αυτων εν τη γαλιλαια ειπεν αυτοις ο ιησους μελλει ο υιος του ανθρωπου παραδιδοσθαι εις χειρας ανθρωπων

23 És megölik õt, de harmadnapon föltámad. És felettébb megszomorodának.
And they will put him to death, and the third day he will come again from the dead. And they were very sad.
και αποκτενουσιν αυτον και τη τριτη ημερα εγερθησεται και ελυπηθησαν σφοδρα

24 Mikor pedig eljutottak vala Kapernaumba, a kétdrakma-szedõk Péterhez menének és mondának néki: A ti mesteretek nem fizeti-é a kétdrakmát?
And when they had come to Capernaum, those who took the Temple tax came to Peter and said, Does not your master make payment of the Temple tax?
ελθοντων δε αυτων εις καπερναουμ προσηλθον οι τα διδραχμα λαμβανοντες τω πετρω και ειπον ο διδασκαλος υμων ου τελει τα διδραχμα

25 Monda: Igen. És mikor beméne a házba, megelõzé õt Jézus, mondván: Mit gondolsz Simon? A föld királyai kiktõl szednek vámot vagy adót? a fiaiktól-é, vagy az idegenektõl?
He says, Yes. And when he came into the house, Jesus said to him, What is your opinion, Simon? from whom do the kings of the earth get payment or tax? from their sons or from other people?
λεγει ναι και οτε εισηλθεν εις την οικιαν προεφθασεν αυτον ο ιησους λεγων τι σοι δοκει σιμων οι βασιλεις της γης απο τινων λαμβανουσιν τελη η κηνσον απο των υιων αυτων η απο των αλλοτριων

26 Monda néki Péter: Az idegenektõl. Monda néki Jézus: Tehát a fiak szabadok.
And when he said, From other people, Jesus said to him, Then are the sons free.
λεγει αυτω ο πετρος απο των αλλοτριων εφη αυτω ο ιησους αραγε ελευθεροι εισιν οι υιοι

27 De hogy õket meg ne botránkoztassuk, menj a tengerre, vesd be a horgot, és vond ki az elsõ halat, a mely rá akad: és felnyitván a száját, egy státert találsz benne: azt kivévén, add oda nékik én érettem és te éretted.
But, so that we may not be a cause of trouble to them, go to the sea, and let down a hook, and take the first fish which comes up; and in his mouth you will see a bit of money: take that, and give it to them for me and you.
ινα δε μη σκανδαλισωμεν αυτους πορευθεις εις την θαλασσαν βαλε αγκιστρον και τον αναβαντα πρωτον ιχθυν αρον και ανοιξας το στομα αυτου ευρησεις στατηρα εκεινον λαβ ων δος αυτοις αντι εμου και σου

1 Abban az órában menének a tanítványok Jézushoz, mondván: Vajjon ki nagyobb a mennyeknek országában?
In that hour the disciples came to Jesus, saying, Who is greatest in the kingdom of heaven?
εν εκεινη τη ωρα προσηλθον οι μαθηται τω ιησου λεγοντες τις αρα μειζων εστιν εν τη βασιλεια των ουρανων

2 És elõhíván Jézus egy kis gyermeket, közéjök állítja vala azt,
And he took a little child, and put him in the middle of them,
και προσκαλεσαμενος ο ιησους παιδιον εστησεν αυτο εν μεσω αυτων

3 És monda: Bizony mondom néktek, ha meg nem tértek és olyanok nem lesztek mint a kis gyermekek, semmiképen nem mentek be a mennyeknek országába.
And said, Truly, I say to you, If you do not have a change of heart and become like little children, you will not go into the kingdom of heaven.
και ειπεν αμην λεγω υμιν εαν μη στραφητε και γενησθε ως τα παιδια ου μη εισελθητε εις την βασιλειαν των ουρανων

4 A ki azért megalázza magát, mint ez a kis gyermek, az a nagyobb a mennyeknek országában.
Whoever, then, will make himself as low as this little child, the same is the greatest in the kingdom of heaven.
οστις ουν ταπεινωση εαυτον ως το παιδιον τουτο ουτος εστιν ο μειζων εν τη βασιλεια των ουρανων

5 És a ki egy ilyen kis gyermeket befogad az én nevemben, engem fogad be.
And whoever gives honour to one such little child in my name, gives honour to me:
και ος εαν δεξηται παιδιον τοιουτον εν επι τω ονοματι μου εμε δεχεται

6 A ki pedig megbotránkoztat egyet e kicsinyek közül, a kik én bennem hisznek, jobb annak, hogy malomkövet kössenek a nyakára, és a tenger mélységébe vessék.
But whoever is a cause of trouble to one of these little ones who have faith in me, it would be better for him to have a great stone fixed to his neck, and to come to his end in the deep sea.
ος δ αν σκανδαλιση ενα των μικρων τουτων των πιστευοντων εις εμε συμφερει αυτω ινα κρεμασθη μυλος ονικος επι τον τραχηλον αυτου και καταποντισθη εν τω πελαγει της θ αλασσης

7 Jaj a világnak a botránkozások miatt! Mert szükség, hogy botránkozások essenek; de jaj annak az embernek, a ki által a botránkozás esik.
A curse is on the earth because of trouble! for it is necessary for trouble to come; but unhappy is that man through whom the trouble comes.
ουαι τω κοσμω απο των σκανδαλων αναγκη γαρ εστιν ελθειν τα σκανδαλα πλην ουαι τω ανθρωπω εκεινω δι ου το σκανδαλον ερχεται

8 Ha pedig a te kezed vagy a te lábad megbotránkoztat téged, vágd le azokat és vesd el magadtól; jobb néked az életre sántán vagy csonkán bemenned, hogynem két kézzel vagy két lábbal vettetned az örök tûzre.
And if your hand or your foot is a cause of trouble, let it be cut off and put it away from you: it is better for you to go into life with the loss of a hand or a foot than, having two hands or two feet, to go into the eternal fire.
ει δε η χειρ σου η ο πους σου σκανδαλιζει σε εκκοψον αυτα και βαλε απο σου καλον σοι εστιν εισελθειν εις την ζωην χωλον η κυλλον η δυο χειρας η δυο ποδας εχοντα βληθηναι εις το πυρ το αιωνιον

9 És ha a te szemed botránkoztat meg téged, vájd ki azt és vesd el magadtól; jobb néked félszemmel bemenned az életre, hogynem két szemmel vettetned a gyehenna tüzére.
And if your eye is a cause of trouble to you, take it out, and put it away from you: it is better for you to go into life with one eye than, having two eyes, to go into the hell of fire.
και ει ο οφθαλμος σου σκανδαλιζει σε εξελε αυτον και βαλε απο σου καλον σοι εστιν μονοφθαλμον εις την ζωην εισελθειν η δυο οφθαλμους εχοντα βληθηναι εις την γεενναν του πυρος

10 Meglássátok, hogy eme kicsinyek közül egyet is meg ne utáljatok; mert mondom néktek, hogy az õ angyalaik a mennyekben mindenkor látják az én mennyei Atyám orczáját.
Let it not seem to you that one of these little ones is of no value; for I say to you that in heaven their angels see at all times the face of my Father in heaven.
ορατε μη καταφρονησητε ενος των μικρων τουτων λεγω γαρ υμιν οτι οι αγγελοι αυτων εν ουρανοις δια παντος βλεπουσιν το προσωπον του πατρος μου του εν ουρανοις

11 Mert az embernek Fia azért jött, hogy megtartsa, a mi elveszett vala.
[]
ηλθεν γαρ ο υιος του ανθρωπου σωσαι το απολωλος

12 Mit gondoltok? Ha valamely embernek száz juha van, és egy azok közül eltévelyedik: vajjon a kilenczvenkilenczet nem hagyja-é ott, és a hegyekre menvén, nem keresi-é azt, a melyik eltévelyedett?
What would you say now? if a man has a hundred sheep, and one of them has gone wandering away, will he not let the ninety-nine be, and go to the mountains in search of the wandering one?
τι υμιν δοκει εαν γενηται τινι ανθρωπω εκατον προβατα και πλανηθη εν εξ αυτων ουχι αφεις τα εννενηκονταεννεα επι τα ορη πορευθεις ζητει το πλανωμενον

13 És ha történetesen megtalálja azt, bizony mondom néktek, inkább örvend azon, mint a kilenczvenkilenczen, a mely el nem tévelyedett.
And if he comes across it, truly I say to you, he has more joy over it than over the ninety-nine which have not gone out of the way.
και εαν γενηται ευρειν αυτο αμην λεγω υμιν οτι χαιρει επ αυτω μαλλον η επι τοις εννενηκονταεννεα τοις μη πεπλανημενοις

14 Ekképen a ti mennyei Atyátok sem akarja, hogy egy is elveszszen e kicsinyek közül.
Even so it is not the pleasure of your Father in heaven for one of these little ones to come to destruction.
ουτως ουκ εστιν θελημα εμπροσθεν του πατρος υμων του εν ουρανοις ινα απολητai εις των μικρων τουτων

15 Ha pedig a te atyádfia vétkezik ellened, menj el és dorgáld meg õt négy szem között: ha hallgat rád, megnyerted a te atyádfiát;
And if your brother does wrong to you, go, make clear to him his error between you and him in private: if he gives ear to you, you have got your brother back again.
εαν δε αμαρτηση εις σε ο αδελφος σου υπαγε και ελεγξον αυτον μεταξυ σου και αυτου μονου εαν σου ακουση εκερδησας τον αδελφον σου

16 Ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egyet vagy kettõt, hogy két vagy három tanú vallomásával erõsíttessék minden szó.
But if he will not give ear to you, take with you one or two more, that by the lips of two or three witnesses every word may be made certain.
εαν δε μη ακουση παραλαβε μετα σου ετι ενα η δυο ινα επι στοματος δυο μαρτυρων η τριων σταθη παν ρημα

17 Ha azokra nem hallgat, mondd meg a gyülekezetnek; ha a gyülekezetre sem hallgat, legyen elõtted olyan, mint a pogány és a vámszedõ.
And if he will not give ear to them, let it come to the hearing of the church: and if he will not give ear to the church, let him be to you as a Gentile and a tax-farmer.
εαν δε παρακουση αυτων ειπε τη εκκλησια εαν δε και της εκκλησιας παρακουση εστω σοι ωσπερ ο εθνικος και ο τελωνης

18 Bizony mondom néktek: A mit megköttök a földön, a mennyben is kötve lészen; és a mit megoldotok a földön, a mennyben is oldva lészen.
Truly I say to you, Whatever things are fixed by you on earth will be fixed in heaven: and whatever you make free on earth will be made free in heaven.
αμην λεγω υμιν οσα εαν δησητε επι της γης εσται δεδεμενα εν τω ουρανω και οσα εαν λυσητε επι της γης εσται λελυμενα εν τω ουρανω

19 Ismét, mondom néktek, hogy ha ketten közületek egy akaraton lesznek a földön minden dolog felõl, a mit csak kérnek, megadja nékik az én mennyei Atyám.
Again, I say to you, that if two of you are in agreement on earth about anything for which they will make a request, it will be done for them by my Father in heaven.
παλιν λεγω υμιν οτι εαν δυο υμων συμφωνησωσιν επι της γης περι παντος πραγματος ου εαν αιτησωνται γενησεται αυτοις παρα του πατρος μου του εν ουρανοις

20 Mert a hol ketten vagy hárman egybegyûlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.
For where two or three are come together in my name, there am I among them.
ου γαρ εισιν δυο η τρεις συνηγμενοι εις το εμον ονομα εκει ειμι εν μεσω αυτων

21 Ekkor hozzámenvén Péter, monda: Uram, hányszor lehet az én atyámfiának ellenem vétkezni, és néki megbocsátanom? még hétszer is?
Then Peter came and said to him, Lord, what number of times may my brother do wrong against me, and I give him forgiveness? till seven times?
τοτε προσελθων αυτω ο πετρος ειπεν κυριε ποσακις αμαρτησει εις εμε ο αδελφος μου και αφησω αυτω εως επτακις

22 Monda néki Jézus: Nem mondom néked, hogy még hétszer is, hanem még hetvenhétszer is.
Jesus says to him, I say not to you, Till seven times; but, Till seventy times seven.
λεγει αυτω ο ιησους ου λεγω σοι εως επτακις αλλ εως εβδομηκοντακις επτα

23 Annakokáért hasonlatos a mennyeknek országa a királyhoz, a ki számot akar vala vetni az õ szolgáival.
For this reason the kingdom of heaven is like a king, who went over his accounts with his servants.
δια τουτο ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω βασιλει ος ηθελησεν συναραι λογον μετα των δουλων αυτου

24 Mikor pedig számot kezde vetni, hozának eléje egyet, a ki tízezer tálentommal vala adós.
And at the start, one came to him who was in his debt for ten thousand talents.
αρξαμενου δε αυτου συναιρειν προσηνεχθη αυτω εις οφειλετης μυριων ταλαντων

25 Nem tudván pedig fizetni, parancsolá annak ura, hogy adják el azt, és a feleségét és gyermekeit, és mindenét, a mije vala, és fizessenek.
And because he was not able to make payment, his lord gave orders for him, and his wife, and his sons and daughters, and all he had, to be given for money, and payment to be made.
μη εχοντος δε αυτου αποδουναι εκελευσεν αυτον ο κυριος αυτου πραθηναι και την γυναικα αυτου και τα τεκνα και παντα οσα ειχεν και αποδοθηναι

26 Leborulván azért a szolga elõtte, könyörög vala néki, mondván: Uram, légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek néked.
So the servant went down on his face and gave him worship, saying, Lord, give me time to make payment and I will give you all.
πεσων ουν ο δουλος προσεκυνει αυτω λεγων κυριε μακροθυμησον επ εμοι και παντα σοι αποδωσω

27 Az úr pedig megszánván azt a szolgát, elbocsátá õt, és az adósságot is elengedé néki.
And the lord of that servant, being moved with pity, let him go, and made him free of the debt.
σπλαγχνισθεις δε ο κυριος του δουλου εκεινου απελυσεν αυτον και το δανειον αφηκεν αυτω

28 Kimenvén pedig az a szolga, találkozék egygyel az õ szolgatársai közül, a ki száz dénárral vala néki adós; és megragadván azt, fojtogatja vala, mondván: Fizesd meg nékem, a mivel tartozol.
But that servant went out, and meeting one of the other servants, who was in debt to him for one hundred pence, he took him by the throat, saying, Make payment of your debt.
εξελθων δε ο δουλος εκεινος ευρεν ενα των συνδουλων αυτου ος ωφειλεν αυτω εκατον δηναρια και κρατησας αυτον επνιγεν λεγων αποδος μοι ο τι οφειλεις

29 Leborulván azért az õ szolgatársa az õ lábai elé, könyörög vala néki, mondván: Légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek néked.
So that servant went down on his face, requesting him and saying, Give me time and I will make payment to you.
πεσων ουν ο συνδουλος αυτου εις τους ποδας αυτου παρεκαλει αυτον λεγων μακροθυμησον επ εμοι και παντα αποδωσω σοι

30 De õ nem akará; hanem elmenvén, börtönbe veté õt, mígnem megfizeti, a mivel tartozik.
And he would not: but went and put him into prison till he had made payment of the debt.
ο δε ουκ ηθελεν αλλα απελθων εβαλεν αυτον εις φυλακην εως ου αποδω το οφειλομενον

31 Látván pedig az õ szolgatársai, a mik történtek vala, felettébb megszomorodának; és elmenvén, mindent megjelentének az õ uroknak, a mik történtek vala.
So when the other servants saw what was done they were very sad, and came and gave word to their lord of what had been done.
ιδοντες δε οι συνδουλοι αυτου τα γενομενα ελυπηθησαν σφοδρα και ελθοντες διεσαφησαν τω κυριω αυτων παντα τα γενομενα

32 Akkor elõhivatván õt az õ ura, monda néki: Gonosz szolga, minden adósságodat elengedtem néked, mivelhogy könyörögtél nékem:
Then his lord sent for him and said, You evil servant; I made you free of all that debt, because of your request to me:
τοτε προσκαλεσαμενος αυτον ο κυριος αυτου λεγει αυτω δουλε πονηρε πασαν την οφειλην εκεινην αφηκα σοι επει παρεκαλεσας με

33 Nem kellett volna-é néked is könyörülnöd a te szolgatársadon, a miképen én is könyörültem te rajtad?
Was it not right for you to have mercy on the other servant, even as I had mercy on you?
ουκ εδει και σε ελεησαι τον συνδουλον σου ως και εγω σε ηλεησα

34 És megharagudván az õ ura, átadta õt a hóhérok kezébe, mígnem megfizeti mind, a mivel tartozik.
And his lord was very angry, and put him in the hands of those who would give him punishment till he made payment of all the debt.
και οργισθεις ο κυριος αυτου παρεδωκεν αυτον τοις βασανισταις εως ου αποδω παν το οφειλομενον αυτω

35 Ekképen cselekszik az én mennyei Atyám is veletek, ha szivetekbõl meg nem bocsátjátok, kiki az õ atyjafiának, az õ vétkeiket.
So will my Father in heaven do to you, if you do not everyone, from your hearts, give forgiveness to his brother.
ουτως και ο πατηρ μου ο επουρανιος ποιησει υμιν εαν μη αφητε εκαστος τω αδελφω αυτου απο των καρδιων υμων τα παραπτωματα αυτων

1 És lõn, mikor elvégezte Jézus e beszédeket, elméne Galileából, és méne Júdeának határaiba a Jordánon túl;
And it came about that after saying these words, Jesus went away from Galilee, and came into the parts of Judaea on the other side of Jordan.
και εγενετο οτε ετελεσεν ο ιησους τους λογους τουτους μετηρεν απο της γαλιλαιας και ηλθεν εις τα ορια της ιουδαιας περαν του ιορδανου

2 És követé õt nagy sokaság, és meggyógyítá ott õket.
And a great number went after him; and he made them well there.
και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι και εθεραπευσεν αυτους εκει

3 És hozzá menének a farizeusok, kisértvén õt és mondván: Szabad-é az embernek az õ feleségét akármi okért elbocsátani?
And certain Pharisees came to him, testing him, and saying, Is it right for a man to put away his wife for every cause?
και προσηλθον αυτω οι φαρισαιοι πειραζοντες αυτον και λεγοντες αυτω ει εξεστιν ανθρωπω απολυσαι την γυναικα αυτου κατα πασαν αιτιαν

4 Õ pedig felelvén, monda: Nem olvastátok-é, hogy a teremtõ kezdettõl fogva férfiúvá és asszonynyá teremté õket,
And he said in answer, Have you not seen in the Writings, that he who made them at the first made them male and female, and said,
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις ουκ ανεγνωτε οτι ο ποιησας απ αρχης αρσεν και θηλυ εποιησεν αυτους

5 És ezt mondá: Annak okáért elhagyja a férfiú atyját és anyját; és ragaszkodik feleségéhez, és lesznek ketten egy testté.
For this cause will a man go away from his father and mother, and be joined to his wife; and the two will become one flesh?
και ειπεν ενεκεν τουτου καταλειψει ανθρωπος τον πατερα και την μητερα και προσκολληθησεται τη γυναικι αυτου και εσονται οι δυο εις σαρκα μιαν

6 Úgy hogy többé nem kettõ, hanem egy test. A mit azért az Isten egybeszerkesztett, ember el ne válaszsza.
So that they are no longer two, but one flesh. Then let not that which has been joined by God be parted by man.
ωστε ουκετι εισιν δυο αλλα σαρξ μια ο ουν ο θεος συνεζευξεν ανθρωπος μη χωριζετω

7 Mondának néki: Miért rendelte tehát Mózes, hogy válólevelet kell adni, és úgy bocsátani el az asszonyt?
They say to him, Why then did Moses give orders that a husband might give her a statement in writing and be free from her?
λεγουσιν αυτω τι ουν μωσης ενετειλατο δουναι βιβλιον αποστασιου και απολυσαι αυτην

8 Monda nékik: Mózes a ti szívetek keménysége miatt engedte volt meg néktek, hogy feleségeiteket elbocsássátok; de kezdettõl fogva nem így volt.
He says to them, Moses, because of your hard hearts, let you put away your wives: but it has not been so from the first.
λεγει αυτοις οτι μωσης προς την σκληροκαρδιαν υμων επετρεψεν υμιν απολυσαι τας γυναικας υμων απ αρχης δε ου γεγονεν ουτως

9 Mondom pedig néktek, hogy a ki elbocsátja feleségét, hanemha paráznaság miatt, és mást vesz el, házasságtörõ; és a ki elbocsátottat vesz el, az is házasságtörõ.
And I say to you, Whoever puts away his wife for any other cause than the loss of her virtue, and takes another, is a false husband: and he who takes her as his wife when she is put away, is no true husband to her.
λεγω δε υμιν οτι ος αν απολυση την γυναικα αυτου ει μη επι πορνεια και γαμηση αλλην μοιχαται και ο απολελυμενην γαμησας μοιχαται

10 Mondának néki tanítványai: Ha így van a férfi dolga az asszonynyal, nem jó megházasodni.
The disciples say to him, If this is the position of a man in relation to his wife, it is better not to be married.
λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου ει ουτως εστιν η αιτια του ανθρωπου μετα της γυναικος ου συμφερει γαμησαι

11 Õ pedig monda nékik: Nem mindenki veszi be ezt a beszédet, hanem a kinek adatott.
But he said to them, Not all men are able to take in this saying, but only those to whom it is given.
ο δε ειπεν αυτοις ου παντες χωρουσιν τον λογον τουτον αλλ οις δεδοται

12 Mert vannak heréltek, a kik anyjuk méhébõl születtek így; és vannak heréltek, a kiket az emberek heréltek ki; és vannak heréltek, a kik maguk herélték ki magukat a mennyeknek országáért. A ki beveheti, vegye be.
For there are men who, from birth, were without sex: and there are some who were made so by men: and there are others who have made themselves so for the kingdom of heaven. He who is able to take it, let him take it.
εισιν γαρ ευνουχοι οιτινες εκ κοιλιας μητρος εγεννηθησαν ουτως και εισιν ευνουχοι οιτινες ευνουχισθησαν υπο των ανθρωπων και εισιν ευνουχοι οιτινες ευνουχισαν εαυτους δια την βασιλειαν των ουρανων ο δυναμενος χωρειν χωρειτω

13 Ekkor kis gyermekeket hozának hozzá, hogy kezeit vesse azokra, és imádkozzék; a tanítványok pedig dorgálják vala azokat.
Then some people took little children to him, so that he might put his hands on them in blessing: and the disciples said sharp words to them.
τοτε προσηνεχθη αυτω παιδια ινα τας χειρας επιθη αυτοις και προσευξηται οι δε μαθηται επετιμησαν αυτοις

14 Jézus pedig monda: Hagyjatok békét e kis gyermekeknek, és ne tiltsátok meg nekik, hogy hozzám jõjjenek; mert ilyeneké a mennyeknek országa.
But Jesus said, Let the little ones come to me, and do not keep them away: for of such is the kingdom of heaven.
ο δε ιησους ειπεν αφετε τα παιδια και μη κωλυετε αυτα ελθειν προς με των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια των ουρανων

15 És kezeit reájuk vetvén, eltávozék onnét.
And he put his hands on them, and went away.
και επιθεις αυτοις τας χειρας επορευθη εκειθεν

16 És ímé hozzá jövén egy ember, monda néki: Jó mester, mi jót cselekedjem, hogy örök életet nyerjek?
And one came to him and said, Master, what good thing have I to do, so that I may have eternal life?
και ιδου εις προσελθων ειπεν αυτω διδασκαλε αγαθε τι αγαθον ποιησω ινα εχω ζωην αιωνιον

17 Õ pedig monda néki: Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egy, az Isten. Ha pedig be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat.
And he said to him, Why are you questioning me about what is good? One there is who is good: but if you have a desire to go into life, keep the rules of the law.
ο δε ειπεν αυτω τι με λεγεις αγαθον ουδεις αγαθος ει μη εις ο θεος ει δε θελεις εισελθειν εις την ζωην τηρησον τας εντολας

18 Monda néki: Melyeket? Jézus pedig monda: Ezeket: Ne ölj; ne paráználkodjál; ne lopj; hamis tanubizonyságot ne tégy;
He says to him, Which? And Jesus said, Do not put anyone to death, Do not be untrue in married life, Do not take what is not yours, Do not give false witness,
λεγει αυτω ποιας ο δε ιησους ειπεν το ου φονευσεις ου μοιχευσεις ου κλεψεις ου ψευδομαρτυρησεις

19 Tiszteld atyádat és anyádat; és: Szeresd felebarátodat, mint temagadat.
Give honour to your father and your mother: and, Have love for your neighbour as for yourself.
τιμα τον πατερα σου και την μητερα και αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον

20 Monda néki az ifjú: Mindezeket megtartottam ifjúságomtól fogva; mi fogyatkozás van még bennem?
The young man says to him, All these things have I done: what more is there?
λεγει αυτω ο νεανισκος παντα ταυτα εφυλαξαμην εκ νεοτητος μου τι ετι υστερω

21 Monda néki Jézus: Ha tökéletes akarsz lenni, eredj, add el vagyonodat, és oszd ki a szegényeknek; és kincsed lesz mennyben; és jer és kövess engem.
Jesus said to him, If you have a desire to be complete, go, get money for your property, and give it to the poor, and you will have wealth in heaven: and come after me.
εφη αυτω ο ιησους ει θελεις τελειος ειναι υπαγε πωλησον σου τα υπαρχοντα και δος πτωχοις και εξεις θησαυρον εν ουρανω και δευρο ακολουθει μοι

22 Az ifjú pedig e beszédet hallván, elméne megszomorodva; mert sok jószága vala.
But hearing these words the young man went away sorrowing: for he had much property.
ακουσας δε ο νεανισκος τον λογον απηλθεν λυπουμενος ην γαρ εχων κτηματα πολλα

23 Jézus pedig monda az õ tanítványainak: Bizony mondom néktek, hogy a gazdag nehezen megy be a mennyeknek országába.
And Jesus said to his disciples, Truly I say to you, It is hard for a man with much money to go into the kingdom of heaven.
ο δε ιησους ειπεν τοις μαθηταις αυτου αμην λεγω υμιν οτι δυσκολως πλουσιος εισελευσεται εις την βασιλειαν των ουρανων

24 Ismét mondom pedig néktek: Könnyebb a tevének a tû fokán átmenni, hogynem a gazdagnak az Isten országába bejutni.
And again I say to you, It is simpler for a camel to go through a needle's eye, than for a man with much money to go into the kingdom of God.
παλιν δε λεγω υμιν ευκοπωτερον εστιν καμηλον δια τρυπηματος ραφιδος διελθειν η πλουσιον εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν

25 A tanítványok pedig ezeket hallván, felettébb álmélkodnak vala, mondván: Kicsoda üdvözülhet tehát?
And the disciples, hearing this, were greatly surprised, saying, Who then may have salvation?
ακουσαντες δε οι μαθηται αυτου εξεπλησσοντο σφοδρα λεγοντες τις αρα δυναται σωθηναι

26 Jézus pedig rájuk tekintvén, monda nékik: Embereknél ez lehetetlen, de Istennél minden lehetséges.
And Jesus, looking at them, said, With men this is not possible; but with God all things are possible.
εμβλεψας δε ο ιησους ειπεν αυτοις παρα ανθρωποις τουτο αδυνατον εστιν παρα δε θεω παντα δυνατα εστιν

27 Akkor felelvén Péter, monda néki: Ímé, mi elhagytunk mindent és követtünk téged: mink lesz hát minékünk?
Then Peter said to him, See, we have given up everything and have come after you; what then will we have?
τοτε αποκριθεις ο πετρος ειπεν αυτω ιδου ημεις αφηκαμεν παντα και ηκολουθησαμεν σοι τι αρα εσται ημιν

28 Jézus pedig monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy ti, a kik követtetek engem, az újjá születéskor, a mikor az embernek Fia beül az õ dicsõségének királyi székébe, ti is beültök majd tizenkét királyi székbe, és ítélitek az Izráel tizenkét nemzetségét.
And Jesus said to them, Truly I say to you that in the time when all things are made new, and the Son of man is seated in his glory, you who have come after me will be seated on twelve seats, judging the twelve tribes of Israel.
ο δε ιησους ειπεν αυτοις αμην λεγω υμιν οτι υμεις οι ακολουθησαντες μοι εν τη παλιγγενεσια οταν καθιση ο υιος του ανθρωπου επι θρονου δοξης αυτου καθισεσθε και υμεις επι δωδεκα θρονους κρινοντες τας δωδεκα φυλας του ισραηλ

29 És a ki elhagyta házait, vagy fitestvéreit, vagy nõtestvéreit, vagy atyját, vagy anyját, vagy feleségét, vagy gyermekeit, vagy szántóföldjeit az én nevemért, mindaz száz annyit vészen, és örökség szerint nyer örök életet.
And everyone who has given up houses, or brothers, or sisters, or father, or mother, or child, or land, for my name, will be given a hundred times as much, and have eternal life.
και πας ος αφηκεν οικιας η αδελφους η αδελφας η πατερα η μητερα η γυναικα η τεκνα η αγρους ενεκεν του ονοματος μου εκατονταπλασιονα ληψεται και ζωην αιωνιον κληρον ομησει

30 Sok elsõk pedig lesznek utolsók, és sok utolsók elsõk.
But a great number who are first will be last, and some who are last will be first.
πολλοι δε εσονται πρωτοι εσχατοι και εσχατοι πρωτοι

1 Mert hasonlatos a mennyeknek országa a gazdaemberhez, a ki jó reggel kiméne, hogy munkásokat fogadjon az õ szõlejébe.
For the kingdom of heaven is like the master of a house, who went out early in the morning to get workers into his vine-garden.
ομοια γαρ εστιν η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω οικοδεσποτη οστις εξηλθεν αμα πρωι μισθωσασθαι εργατας εις τον αμπελωνα αυτου

2 Megszerzõdvén pedig a munkásokkal napi tíz pénzben, elküldé õket az õ szõlejébe.
And when he had made an agreement with the workmen for a penny a day, he sent them into his vine-garden.
συμφωνησας δε μετα των εργατων εκ δηναριου την ημεραν απεστειλεν αυτους εις τον αμπελωνα αυτου

3 És kimenvén három óra tájban, láta másokat, a kik hivalkodván a piaczon álltak vala.
And he went out about the third hour, and saw others in the market-place doing nothing;
και εξελθων περι την τριτην ωραν ειδεν αλλους εστωτας εν τη αγορα αργους

4 És monda nékik: Menjetek el ti is a szõlõbe, és a mi igazságos, megadom néktek.
And he said to them, Go into the vine-garden with the others, and whatever is right I will give you. And they went to work.
κακεινοις ειπεν υπαγετε και υμεις εις τον αμπελωνα και ο εαν η δικαιον δωσω υμιν

5 Azok pedig elmenének. Hat és kilencz óra tájban ismét kimenvén, ugyanazon képen cselekedék.
Again he went out about the sixth and the ninth hour, and did the same.
οι δε απηλθον παλιν εξελθων περι εκτην και εννατην ωραν εποιησεν ωσαυτως

6 Tizenegy óra tájban is kimenvén, talála másokat, a kik hivalkodva állottak vala, és monda nékik: Miért álltok itt egész napon át, hivalkodván?
And about the eleventh hour he went out and saw others doing nothing; and he says to them, Why are you here all the day doing nothing?
περι δε την ενδεκατην ωραν εξελθων ευρεν αλλους εστωτας αργους και λεγει αυτοις τι ωδε εστηκατε ολην την ημεραν αργοι

7 Mondának néki: Mert senki sem fogadott meg minket. Monda nékik: Menjetek el ti is a szõlõbe, és a mi igazságos, megkapjátok.
They say to him, Because no man has given us work. He says to them, Go in with the rest, into the vine-garden.
λεγουσιν αυτω οτι ουδεις ημας εμισθωσατο λεγει αυτοις υπαγετε και υμεις εις τον αμπελωνα και ο εαν η δικαιον ληψεσθε

8 Mikor pedig beestveledék, monda a szõlõnek ura az õ vinczellérjének: Hívd elõ a munkásokat, és add ki nékik a bért, az utolsóktól kezdve mind az elsõkig.
And when evening came, the lord of the vine-garden said to his manager, Let the workers come, and give them their payment, from the last to the first.
οψιας δε γενομενης λεγει ο κυριος του αμπελωνος τω επιτροπω αυτου καλεσον τους εργατας και αποδος αυτοις τον μισθον αρξαμενος απο των εσχατων εως των πρωτων

9 És jövén a tizenegyórásak, fejenként tíz-tíz pénzt võnek.
And when those men came who had gone to work at the eleventh hour, they were given every man a penny.
και ελθοντες οι περι την ενδεκατην ωραν ελαβον ανα δηναριον

10 Jövén azután az elsõk, azt gondolják vala, hogy õk többet kapnak: de õk is tíz-tíz pénzt võnek fejenként.
Then those who came first had the idea that they would get more; and they, like the rest, were given a penny.
ελθοντες δε οι πρωτοι ενομισαν οτι πλειονα ληψονται και ελαβον και αυτοι ανα δηναριον

11 A mint pedig fölvevék, zúgolódnak vala a házigazda ellen,
And when they got it, they made a protest against the master of the house,
λαβοντες δε εγογγυζον κατα του οικοδεσποτου

12 Mondván: Azok az utolsók egyetlen óráig munkálkodtak és egyenlõkké tetted azokat velünk, a kik a napnak terhét és hõségét szenvedtük.
Saying, These last have done only one hour's work, and you have made them equal to us, who have undergone the hard work of the day and the burning heat.
λεγοντες οτι ουτοι οι εσχατοι μιαν ωραν εποιησαν και ισους ημιν αυτους εποιησας τοις βαστασασιν το βαρος της ημερας και τον καυσωνα

13 Õ pedig felelvén, monda azok közül egynek: Barátom, nem cselekszem igazságtalanul veled; avagy nem tíz pénzben szerzõdtél-é meg velem?
But he in answer said to one of them, Friend, I do you no wrong: did you not make an agreement with me for a penny?
ο δε αποκριθεις ειπεν ενι αυτων εταιρε ουκ αδικω σε ουχι δηναριου συνεφωνησας μοι

14 Vedd, a mi a tiéd, és menj el. Én pedig ennek az utolsónak is annyit akarok adni, mint néked.
Take what is yours, and go away; it is my pleasure to give to this last, even as to you.
αρον το σον και υπαγε θελω δε τουτω τω εσχατω δουναι ως και σοι

15 Avagy nem szabad-é nékem a magaméval azt tennem, amit akarok? avagy a te szemed azért gonosz, mert én jó vagyok?
Have I not the right to do as seems good to me in my house? or is your eye evil, because I am good?
η ουκ εξεστιν μοι ποιησαι ο θελω εν τοις εμοις ει ο οφθαλμος σου πονηρος εστιν οτι εγω αγαθος ειμι

16 Ekképen lesznek az utolsók elsõk és az elsõk utolsók; mert sokan vannak a hivatalosok, de kevesen a választottak.
So the last will be first, and the first last.
ουτως εσονται οι εσχατοι πρωτοι και οι πρωτοι εσχατοι πολλοι γαρ εισιν κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι

17 És mikor felmegy vala Jézus Jeruzsálembe, útközben csupán a tizenkét tanítványt vévén magához, monda nékik:
And when Jesus was going up to Jerusalem, he took the twelve disciples on one side, and said to them,
και αναβαινων ο ιησους εις ιεροσολυμα παρελαβεν τους δωδεκα μαθητας κατ ιδιαν εν τη οδω και ειπεν αυτοις

18 Ímé, felmegyünk Jeruzsálembe, és az embernek Fia átadatik a fõpapoknak és írástudóknak; és halálra kárhoztatják õt,
See, we go up to Jerusalem; and the Son of man will be given into the hands of the chief priests and scribes; and they will give orders for him to be put to death,
ιδου αναβαινομεν εις ιεροσολυμα και ο υιος του ανθρωπου παραδοθησεται τοις αρχιερευσιν και γραμματευσιν και κατακρινουσιν αυτον θανατω

19 És a pogányok kezébe adják õt, hogy megcsúfolják és megostorozzák és keresztre feszítsék; de harmadnap feltámad.
And will give him up to the Gentiles to be made sport of and to be whipped and to be put to death on the cross: and the third day he will come back again from the dead.
και παραδωσουσιν αυτον τοις εθνεσιν εις το εμπαιξαι και μαστιγωσαι και σταυρωσαι και τη τριτη ημερα αναστησεται

20 Ekkor hozzá méne a Zebedeus fiainak anyja az õ fiaival együtt, leborulván és kérvén õ tõle valamit.
Then the mother of the sons of Zebedee came to him with her sons, giving him worship and making a request of him.
τοτε προσηλθεν αυτω η μητηρ των υιων ζεβεδαιου μετα των υιων αυτης προσκυνουσα και αιτουσα τι παρ αυτου

21 Õ pedig monda néki: Mit akarsz? Monda néki: Mondd, hogy ez az én két fiam üljön a te országodban egyik jobb kezed felõl, a másik bal kezed felõl.
And he said to her, What is your desire? She says to him, Let my two sons be seated, the one at your right hand, and the other at your left, in your kingdom.
ο δε ειπεν αυτη τι θελεις λεγει αυτω ειπε ινα καθισωσιν ουτοι οι δυο υιοι μου εις εκ δεξιων σου και εις εξ ευωνυμων εν τη βασιλεια σου

22 Jézus pedig felelvén, monda: Nem tudjátok, mit kértek. Megihatjátok-é a pohárt, a melyet én megiszom? és megkeresztelkedhettek-é azzal a kereszts éggel, a melylyel én megkeresztelkedem? Mondának néki: Meg.
But Jesus made answer and said, You have no idea what you are requesting. Are you able to take of the cup which I am about to take?
αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν ουκ οιδατε τι αιτεισθε δυνασθε πιειν το ποτηριον ο εγω μελλω πινειν και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι λεγουσιν αυτω δυναμεθα

23 És monda nékik: Az én poharamat megiszszátok ugyan, és a kereszts éggel, a melylyel én megkeresztelkedem, megkeresztelkedtek; de az én jobb és balkezem felõl való ülést nem az én dolgom megadni, hanem azoké lesz az, a kiknek az én Atyám elkészítette.
They say to him, We are able. He says to them, Truly, you will take of my cup: but to be seated at my right hand and at my left is not for me to give, but it is for those for whom my Father has made it ready.
και λεγει αυτοις το μεν ποτηριον μου πιεσθε και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθησεσθε το δε καθισαι εκ δεξιων μου και εξ ευωνυμων μου ουκ εστιν εμον δουναι αλλ οις ητοιμασται υπο του πατρος μου

24 És hallva ezt a tíz, megboszankodék a két testvérre.
And when it came to the ears of the ten, they were angry with the two brothers.
και ακουσαντες οι δεκα ηγανακτησαν περι των δυο αδελφων

25 Jézus pedig elõszólítván õket, monda: Tudjátok, hogy a pogányok fejedelmei uralkodnak azokon, és a nagyok hatalmaskodnak rajtok.
But Jesus said to them, You see that the rulers of the Gentiles are lords over them, and their great ones have authority over them.
ο δε ιησους προσκαλεσαμενος αυτους ειπεν οιδατε οτι οι αρχοντες των εθνων κατακυριευουσιν αυτων και οι μεγαλοι κατεξουσιαζουσιν αυτων

26 De ne így legyen közöttetek; hanem a ki közöttetek nagy akar lenni, legyen a ti szolgátok;
Let it not be so among you: but if anyone has a desire to become great among you, let him be your servant;
ουχ ουτως δε εσται εν υμιν αλλ ος εαν θελη εν υμιν μεγας γενεσθαι εστω υμων διακονος

27 És a ki közöttetek elsõ akar lenni, legyen a ti szolgátok.
And whoever has a desire to be first among you, let him take the lowest place:
και ος εαν θελη εν υμιν ειναι πρωτος εστω υμων δουλος

28 Valamint az embernek Fia nem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem hogy õ szolgáljon, és adja az õ életét váltságul sokakért.
Even as the Son of man did not come to have servants, but to be a servant, and to give his life for the salvation of men.
ωσπερ ο υιος του ανθρωπου ουκ ηλθεν διακονηθηναι αλλα διακονησαι και δουναι την ψυχην αυτου λυτρον αντι πολλων

29 És mikor Jerikóból távozának, nagy sokaság követé õt.
And when they were going out from Jericho, a great number went after him.
και εκπορευομενων αυτων απο ιεριχω ηκολουθησεν αυτω οχλος πολυς

30 És ímé, két vak, a ki az út mellett ül vala, meghallván, hogy Jézus arra megy el, kiált vala, mondván: Uram, Dávidnak Fia, könyörülj rajtunk!
And two blind men seated by the wayside, when they had the news that Jesus was going by, gave a loud cry, saying, Lord, Son of David, have mercy on us.
και ιδου δυο τυφλοι καθημενοι παρα την οδον ακουσαντες οτι ιησους παραγει εκραξαν λεγοντες ελεησον ημας κυριε υιος δαβιδ

31 A sokaság pedig dorgálja vala õket, hogy hallgassanak; de azok annál jobban kiáltnak vala, mondván: Uram, Dávidnak Fia, könyörülj rajtunk!
And the people gave them orders to be quiet; but they went on crying even louder, Lord, Son of David, have mercy on us.
ο δε οχλος επετιμησεν αυτοις ινα σιωπησωσιν οι δε μειζον εκραζον λεγοντες ελεησον ημας κυριε υιος δαβιδ

32 És megállván Jézus, megszólítá õket és monda: Mit akartok, hogy cselekedjem veletek?
And Jesus, stopping, sent for them, and said, What would you have me do to you?
και στας ο ιησους εφωνησεν αυτους και ειπεν τι θελετε ποιησω υμιν

33 Mondának néki: Azt, Uram, hogy megnyíljanak a mi szemeink.
They say to him, Lord, that our eyes may be open.
λεγουσιν αυτω κυριε ινα ανοιχθωσιν ημων οι οφθαλμοι

34 Jézus pedig megszánván õket, illeté az õ szemeiket; és szemeik azonnal megnyíltak; és követék õt.
And Jesus, being moved with pity, put his fingers on their eyes: and straight away they were able to see, and went after him.
σπλαγχνισθεις δε ο ιησους ηψατο των οφθαλμων αυτων και ευθεως ανεβλεψαν αυτων οι οφθαλμοι και ηκολουθησαν αυτω

1 És mikor közeledtek Jeruzsálemhez, és Bethfagéba, az olajfák hegyéhez jutottak vala, akkor elkülde Jézus két tanítványt,
And when they were near Jerusalem, and had come to Beth-phage, to the Mountain of Olives, Jesus sent two disciples,
και οτε ηγγισαν εις ιεροσολυμα και ηλθον εις βηθφαγη προς το ορος των ελαιων τοτε ο ιησους απεστειλεν δυο μαθητας

2 És monda nékik: Menjetek ebbe a faluba, a mely elõttetek van, és legott találtok egy megkötött szamarat és vele együtt az õ vemhét; oldjátok el és hozzátok ide nékem.
Saying to them, Go into the little town in front of you, and straight away you will see an ass with a cord round her neck, and a young one with her; let them loose and come with them to me.
λεγων αυτοις πορευθητε εις την κωμην την απεναντι υμων και ευθεως ευρησετε ονον δεδεμενην και πωλον μετ αυτης λυσαντες αγαγετε μοι

3 És ha valaki valamit szól néktek, mondjátok, hogy az Úrnak van szüksége rájuk: és legott el fogja bocsátani õket.
And if anyone says anything to you, you will say, The Lord has need of them; and straight away he will send them.
και εαν τις υμιν ειπη τι ερειτε οτι ο κυριος αυτων χρειαν εχει ευθεως δε αποστελει αυτους

4 Mindez pedig azért lett, hogy beteljesedjék a próféta mondása, a ki így szólott:
Now this took place so that these words of the prophet might come true,
τουτο δε ολον γεγονεν ινα πληρωθη το ρηθεν δια του προφητου λεγοντος

5 Mondjátok meg Sion leányának: Ímhol jõ néked a te királyod, alázatosan és szamáron ülve, és teherhordozó szamárnak vemhén.
Say to the daughter of Zion, See, your King comes to you, gentle and seated on an ass, and on a young ass.
ειπατε τη θυγατρι σιων ιδου ο βασιλευς σου ερχεται σοι πραυς και επιβεβηκως επι ονον και πωλον υιον υποζυγιου

6 A tanítványok pedig elmenvén és úgy cselekedvén, a mint Jézus parancsolta vala nékik,
And the disciples went and did as Jesus had given them orders,
πορευθεντες δε οι μαθηται και ποιησαντες καθως προσεταξεν αυτοις ο ιησους

7 Elhozák a szamarat és annak vemhét, és felsõ ruháikat rájuk teríték, és ráüle azokra.
And got the ass and the young one, and put their clothing on them, and he took his seat on it.
ηγαγον την ονον και τον πωλον και επεθηκαν επανω αυτων τα ιματια αυτων και επεκαθισεν επανω αυτων

8 A sokaság legnagyobb része pedig felsõ ruháit az útra terité; mások pedig a fákról galyakat vagdalnak és hintenek vala az útra.
And all the people put their clothing down in the way; and others got branches from the trees, and put them down in the way.
ο δε πλειστος οχλος εστρωσαν εαυτων τα ιματια εν τη οδω αλλοι δε εκοπτον κλαδους απο των δενδρων και εστρωννυον εν τη οδω

9 Az elõtte és utána menõ sokaság pedig kiált vala, mondván: Hozsánna a Dávid fiának! Áldott, a ki jõ az Úrnak nevében! Hozsánna a magasságban!
And those who went before him, and those who came after, gave loud cries, saying, Glory to the Son of David: A blessing on him who comes in the name of the Lord: Glory in the highest.
οι δε οχλοι οι προαγοντες και οι ακολουθουντες εκραζον λεγοντες ωσαννα τω υιω δαβιδ ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου ωσαννα εν τοις υψιστοις

10 És a mikor bemegy vala Jeruzsálembe, felháborodék az egész város, mondván: Kicsoda ez?
And when he came into Jerusalem, all the town was moved, saying, Who is this?
και εισελθοντος αυτου εις ιεροσολυμα εσεισθη πασα η πολις λεγουσα τις εστιν ουτος

11 A sokaság pedig monda: Ez Jézus, a galileai Názáretbõl való próféta.
And the people said, This is the prophet Jesus, from Nazareth of Galilee.
οι δε οχλοι ελεγον ουτος εστιν ιησους ο προφητης ο απο ναζαρετ της γαλιλαιας

12 És beméne Jézus az Isten templomába, és kiûzé mindazokat, a kik árulnak és vásárolnak vala a templomban; és a pénzváltók asztalait és a galambárusok székeit felforgatá.
And Jesus went into the Temple and sent out all who were trading there, overturning the tables of the money-changers and the seats of those trading in doves.
και εισηλθεν ο ιησους εις το ιερον του θεου και εξεβαλεν παντας τους πωλουντας και αγοραζοντας εν τω ιερω και τας τραπεζας των κολλυβιστων κατεστρεψεν και τας καθεδρ ας των πωλουντων τας περιστερας

13 És monda nékik: Meg van írva: Az én házam imádság házának mondatik. Ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek.
And he said to them, It is in the Writings, My house is to be named a house of prayer, but you are making it a hole of thieves.
και λεγει αυτοις γεγραπται ο οικος μου οικος προσευχης κληθησεται υμεις δε αυτον εποιησατε σπηλαιον ληστων

14 És menének hozzá vakok és sánták a templomban; és meggyógyítá õket.
And the blind and the broken in body came to him in the Temple, and he made them well.
και προσηλθον αυτω τυφλοι και χωλοι εν τω ιερω και εθεραπευσεν αυτους

15 A fõpapok és írástudók pedig, látván a csodákat, a melyeket cselekedett vala, és a gyermekeket, a kik kiáltottak vala a templomban, és ezt mondták vala: Hozsánna a Dávid fiának; haragra gerjedének,
But when the chief priests and the scribes saw the works of power which he did, and the children crying out in the Temple, Glory to the son of David, they were angry and said to him,
ιδοντες δε οι αρχιερεις και οι γραμματεις τα θαυμασια α εποιησεν και τους παιδας κραζοντας εν τω ιερω και λεγοντας ωσαννα τω υιω δαβιδ ηγανακτησαν

16 És mondának néki: Hallod, mit mondanak ezek? Jézus pedig monda nékik: Hallom. Sohasem olvastátok-é: A gyermekek és csecsemõk szája által szereztél dicsõséget?
Have you any idea what these are saying? And Jesus said to them, Yes: have you not seen in the Writings, From the lips of children and babies at the breast you have made your praise complete?
και ειπον αυτω ακουεις τι ουτοι λεγουσιν ο δε ιησους λεγει αυτοις ναι ουδεποτε ανεγνωτε οτι εκ στοματος νηπιων και θηλαζοντων κατηρτισω αινον

17 És ott hagyván õket, kiméne a városból Bethániába, és ott marada éjjel.
And he went away from them, and went out of the town to Bethany, and was there for the night.
και καταλιπων αυτους εξηλθεν εξω της πολεως εις βηθανιαν και ηυλισθη εκει

18 Reggel pedig, a városba visszajövet, megéhezék.
Now in the morning when he was coming back to the town, he had a desire for food.
πρωιας δε επαναγων εις την πολιν επεινασεν

19 És meglátva egy fügefát az út mellett, oda méne hozzá, és nem találá azon semmit, hanem csak levelet; és monda annak: Gyümölcs te rajtad ezután soha örökké ne teremjen. És a fügefa azonnal elszárada.
And seeing a fig-tree by the wayside, he came to it, and saw nothing on it but leaves only; and he said to it, Let there be no fruit from you from this time forward for ever. And straight away the fig-tree became dry and dead.
και ιδων συκην μιαν επι της οδου ηλθεν επ αυτην και ουδεν ευρεν εν αυτη ει μη φυλλα μονον και λεγει αυτη μηκετι εκ σου καρπος γενηται εις τον αιωνα και εξηρανθη παραχρημα η συκη

20 És látván ezt a tanítványok, elcsodálkozának, mondván: Hogyan száradt el a fügefa oly hirtelen?
And when the disciples saw it they were surprised, saying, How did the fig-tree become dry in so short a time?
και ιδοντες οι μαθηται εθαυμασαν λεγοντες πως παραχρημα εξηρανθη η συκη

21 Jézus pedig felelvén, monda nékik: Bizony mondom néktek, ha van hitetek és nem kételkedtek, nemcsak azt cselekszitek, a mi e fügefán esett, hanem ha azt mondjátok e hegynek: Kelj fel és zuhanj a tengerbe, az is meglészen;
And Jesus in answer said to them, Truly I say to you, If you have faith, without doubting, not only may you do what has been done to the fig-tree, but even if you say to this mountain, Be taken up and put into the sea, it will be done.
αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν αυτοις αμην λεγω υμιν εαν εχητε πιστιν και μη διακριθητε ου μονον το της συκης ποιησετε αλλα καν τω ορει τουτω ειπητε αρθητι και βληθητι εις την θαλασσαν γενησεται

22 És a mit könyörgéstekben kértek, mindazt meg is kapjátok, ha hisztek.
And all things, whatever you make request for in prayer, having faith, you will get.
και παντα οσα αν αιτησητε εν τη προσευχη πιστευοντες ληψεσθε

23 És mikor bement vala a templomba, hozzámenének a fõpapok és a nép vénei, a mint tanít vala, mondván: Micsoda hatalommal cselekszed ezeket? és ki adta néked ezt a hatalmat?

And when he had come into the Temple, the chief priests and those in authority over the people came to him while he was teaching, and said, By what authority do you do these things? and who gave you this authority?

και ελθοντι αυτω εις το ιερον προσηλθον αυτω διδασκοντι οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι του λαου λεγοντες εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις και τις σοι εδωκεν την εξουσιαν ταυ την

24 Jézus pedig felelvén, monda nékik: Én is kérdek egy dolgot tõletek, a mire ha megfeleltek nékem, én is megmondom néktek, micsoda hatalommal cselekszem ezeket.

And Jesus said to them in answer, I will put one question to you, and if you give me the answer, I will say by what authority I do these things.

αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν αυτοις ερωτησω υμας καγω λογον ενα ον εαν ειπητε μοι καγω υμιν ερω εν ποια εξουσια ταυτα ποιω

25 A János keresztsége honnan vala? Mennybõl-é, vagy emberektõl? Azok pedig tanakodnak vala magukban, mondván: Ha azt mondjuk: mennybõl, azt mondja majd nékünk: Miért nem hittetek tehát néki?

The baptism of John, where did it come from? from heaven or from men? And they were reasoning among themselves, saying, If we say, From heaven; he will say to us, Why then did you not have faith in him?

το βαπτισμα ιωαννου ποθεν ην εξ ουρανου η εξ ανθρωπων οι δε διελογιζοντο παρ εαυτοις λεγοντες εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει ημιν διατι ουν ουκ επιστευσατε αυτω

26 Ha pedig azt mondjuk: emberektõl; félünk a sokaságtól; mert Jánost mindnyájan prófétának tartják.

But if we say, From men; we are in fear of the people, because all take John to be a prophet.

εαν δε ειπωμεν εξ ανθρωπων φοβουμεθα τον οχλον παντες γαρ εχουσιν τον ιωαννην ως προφητην

27 És felelvén Jézusnak, mondának: Nem tudjuk. Monda nékik õ is: Én sem mondom meg néktek, micsoda hatalommal cselekszem ezeket.

And they made answer and said, We have no idea. Then he said to them, And I will not say to you by what authority I do these things.

και αποκριθεντες τω ιησου ειπον ουκ οιδαμεν εφη αυτοις και αυτος ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω

28 De mit gondoltok ti? Vala egy embernek két fia, és odamenvén az elsõhöz, monda: Eredj fiam, munkálkodjál ma az én szõlõmben.

But how does it seem to you? A man had two sons; and he came to the first, and said, Son, go and do work today in the vine-garden.

τι δε υμιν δοκει ανθρωπος ειχεν τεκνα δυο και προσελθων τω πρωτω ειπεν τεκνον υπαγε σημερον εργαζου εν τω αμπελωνι μου

29 Az pedig felelvén, monda: Nem megyek; de azután meggondolván magát, elméne.

And he said in answer, I will not: but later, changing his decision, he went.

ο δε αποκριθεις ειπεν ου θελω υστερον δε μεταμεληθεις απηλθεν

30 A másikhoz is odamenvén, hasonlóképen szóla. Az pedig felelvén, monda: Én elmegyek, uram; de nem méne el.

And he came to the second and said the same. And he made answer and said, I go, sir: and went not.

και προσελθων τω δευτερω ειπεν ωσαυτως ο δε αποκριθεις ειπεν εγω κυριε και ουκ απηλθεν

31 E kettõ közül melyik teljesítette az atya akaratát? Mondának néki: Az elsõ. Monda nékik Jézus: Bizony mondom néktek: A vámszedõk és a parázna nõk megelõznek titeket az Isten országában.

Which of the two did his father's pleasure? They say, The first. Jesus said to them, Truly I say to you, that tax-farmers and loose women are going into the kingdom of God before you.

τις εκ των δυο εποιησεν το θελημα του πατρος λεγουσιν αυτω ο πρωτος λεγει αυτοις ο ιησους αμην λεγω υμιν οτι οι τελωναι και αι πορναι προαγουσιν υμας εις την βασιλειαν τ ου θεου

32 Mert eljött hozzátok János, az igazság útján, és nem hittetek néki, a vámszedõk és a parázna nõk pedig hittek néki; ti pedig, a kik ezt láttátok, azután sem tértetek meg, hogy hittetek volna néki.

For John came to you in the way of righteousness, and you had no faith in him, but the tax-farmers and the loose women had faith in him: and you, when you saw it, did not even have regret for your sins, so as to have faith in him.

ηλθεν γαρ προς υμας ιωαννης εν οδω δικαιοσυνης και ουκ επιστευσατε αυτω οι δε τελωναι και αι πορναι επιστευσαν αυτω υμεις δε ιδοντες ου μετεμεληθητε υστερον του πιστε υσαι αυτω

33 Más példázatot halljatok: Vala egy házigazda, a ki szõlõt plántála, és azt gyepûvel körülvevé, sajtót ása le benne, és tornyot építe, és kiadá azt munkásoknak, és elutazék.
Give ear to another story. A master of a house made a vine garden, and put a wall round it, and made a place for crushing out the wine, and made a tower, and let it out to field-workers, and went into another country.
αλλην παραβολην ακουσατε ανθρωπος τις ην οικοδεσποτης οστις εφυτευσεν αμπελωνα και φραγμον αυτω περιεθηκεν και ωρυξεν εν αυτω ληνον και ωκοδομησεν πυργον και ε ξεδοτο αυτον γεωργοις και απεδημησεν

34 Mikor pedig a gyümölcs ideje elérkezett vala, elküldé szolgáit a munkásokhoz, hogy vegyék át az õ gyümölcsét.
And when the time for the fruit came near, he sent his servants to the workmen, to get the fruit.
οτε δε ηγγισεν ο καιρος των καρπων απεστειλεν τους δουλους αυτου προς τους γεωργους λαβειν τους καρπους αυτου

35 És a munkások megfogván az õ szolgáit, az egyiket megverék, a másikat megölék, a harmadikat pedig megkövezék.
And the workmen made an attack on his servants, giving blows to one, putting another to death, and stoning another.
και λαβοντες οι γεωργοι τους δουλους αυτου ον μεν εδειραν ον δε απεκτειναν ον δε ελιθοβολησαν

36 Ismét külde más szolgákat, többet mint elõbb; és azokkal is úgy cselekedének.
Again, he sent other servants more in number than the first: and they did the same to them.
παλιν απεστειλεν αλλους δουλους πλειονας των πρωτων και εποιησαν αυτοις ωσαυτως

37 Utoljára pedig elküldé azokhoz a maga fiát, ezt mondván: A fiamat meg fogják becsülni.
But after that he sent his son to them, saying, They will have respect for my son.
υστερον δε απεστειλεν προς αυτους τον υιον αυτου λεγων εντραπησονται τον υιον μου

38 De a munkások, meglátván a fiút, mondának magok közt: Ez az örökös; jertek, öljük meg õt, és foglaljuk el az õ örökségét.
But when the workmen saw the son, they said among themselves, This is he who will one day be the owner of the property; come, let us put him to death and take his heritage.
οι δε γεωργοι ιδοντες τον υιον ειπον εν εαυτοις ουτος εστιν ο κληρονομος δευτε αποκτεινωμεν αυτον και κατασχωμεν την κληρονομιαν αυτου

39 És megfogván õt, kiveték a szõlõn kívül és megölék.
And they took him and, driving him out of the vine-garden, put him to death.
και λαβοντες αυτον εξεβαλον εξω του αμπελωνος και απεκτειναν

40 Mikor azért megjõ a szõlõnek ura, mit cselekszik ezekkel a munkásokkal?
When, then, the lord of the vine-garden comes, what will he do to those workmen?
οταν ουν ελθη ο κυριος του αμπελωνος τι ποιησει τοις γεωργοις εκεινοις

41 Mondának néki: Mint gonoszokat gonoszul elveszti õket; a szõlõt pedig kiadja más munkásoknak, a kik beadják majd néki a gyümölcsöt annak idejében.
They say to him, He will put those cruel men to a cruel death, and will let out the vine-garden to other workmen, who will give him the fruit when it is ready.
λεγουσιν αυτω κακους κακως απολεσει αυτους και τον αμπελωνα εκδοσεται αλλοις γεωργοις οιτινες αποδωσουσιν αυτω τους καρπους εν τοις καιροις αυτων

42 Monda nékik Jézus: Sohasem olvastátok-é az írásokban: A mely követ az építõk megvetettek, az lett a szegletnek feje; az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemeink elõtt.
Jesus says to them, Did you never see in the Writings, The stone which the builders put on one side, the same has been made the chief stone of the building: this was the Lord's doing, and it is a wonder in our eyes?
λεγει αυτοις ο ιησους ουδεποτε ανεγνωτε εν ταις γραφαις λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας παρα κυριου εγενετο αυτη και εστιν θαυμ αστη εν οφθαλμοις ημων

43 Annakokáért mondom néktek, hogy elvétetik tõletek az Istennek országa, és oly népnek adatik, a mely megtermi annak gyümölcsét.
For this reason I say to you, The kingdom of God will be taken away from you, and will be given to a nation producing the fruits of it.
δια τουτο λεγω υμιν οτι αρθησεται αφ υμων η βασιλεια του θεου και δοθησεται εθνει ποιουντι τους καρπους αυτης

44 És a ki e kõre esik, szétzúzatik; a kire pedig ez esik reá, szétmorzsolja azt.
Any man falling on this stone will be broken, but he on whom it comes down will be crushed to dust.
και ο πεσων επι τον λιθον τουτον συνθλασθησεται εφ ον δ αν πεση λικμησει αυτον

45 És a fõpapok és farizeusok hallván az õ példázatait, megértették, hogy róluk szól.
And when his stories came to the ears of the chief priests and the Pharisees, they saw that he was talking of them.
και ακουσαντες οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι τας παραβολας αυτου εγνωσαν οτι περι αυτων λεγει

46 És mikor meg akarák õt fogni, megfélemlének a sokaságtól, mivelhogy úgy tartják vala õt mint prófétát.
And though they had a desire to take him, they were in fear of the people, because in their eyes he was a prophet.
και ζητουντες αυτον κρατησαι εφοβηθησαν τους οχλους επειδη ως προφητην αυτον ειχον

1 És megszólalván Jézus, ismét példázatokban beszél vala nékik, mondván:
And Jesus, talking to them again in stories, said:
και αποκριθεις ο ιησους παλιν ειπεν αυτοις εν παραβολαις λεγων

2 Hasonlatos a mennyeknek országa a királyhoz, a ki az õ fiának menyegzõt szerze.
The kingdom of heaven is like a certain king, who made a feast when his son was married,
ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω βασιλει οστις εποιησεν γαμους τω υιω αυτου

3 És elküldé szolgáit, hogy meghívják azokat, a kik a menyegzõre hivatalosak valának; de nem akarnak vala eljõni.
And sent out his servants to get in the guests to the feast: and they would not come.
και απεστειλεν τους δουλους αυτου καλεσαι τους κεκλημενους εις τους γαμους και ουκ ηθελον ελθειν

4 Ismét külde más szolgákat, mondván: Mondjátok meg a hivatalosoknak: Ímé, ebédemet elkészítettem, tulkaim és hízlalt állataim levágva vannak, és kész minden; jertek el a menyegzõre.
Again he sent out other servants, with orders to say to the guests, See, I have made ready my feast: my oxen and my fat beasts have been put to death, and all things are ready: come to the feast.
παλιν απεστειλεν αλλους δουλους λεγων ειπατε τοις κεκλημενοις ιδου το αριστον μου ητοιμασα οι ταυροι μου και τα σιτιστα τεθυμενα και παντα ετοιμα δευτε εις τους γαμους

5 De azok nem törõdvén vele, elmenének, az egyik a maga szántóföldjére, a másik a maga kereskedésébe;
But they gave no attention, and went about their business, one to his farm, another to his trade:
οι δε αμελησαντες απηλθον ο μεν εις τον ιδιον αγρον ο δε εις την εμποριαν αυτου

6 A többiek pedig megfogván az õ szolgáit, bántalmazák és megölék õket.
And the rest put violent hands on his servants, and did evil to them, and put them to death.
οι δε λοιποι κρατησαντες τους δουλους αυτου υβρισαν και απεκτειναν

7 Meghallván pedig ezt a király, megharaguvék, és elküldvén hadait, azokat a gyilkosokat elveszté, és azoknak városait fölégeté.
But the king was angry; and he sent his armies, and those who had put his servants to death he gave to destruction, burning down their town with fire.
ακουσας δε ο βασιλευς ωργισθη και πεμψας τα στρατευματα αυτου απωλεσεν τους φονεις εκεινους και την πολιν αυτων ενεπρησεν

8 Akkor monda az õ szolgáinak: A menyegzõ ugyan készen van, de a hivatalosok nem valának méltók.
Then he said to his servants, The feast is ready but the guests were not good enough.
τοτε λεγει τοις δουλοις αυτου ο μεν γαμος ετοιμος εστιν οι δε κεκλημενοι ουκ ησαν αξιοι

9 Menjetek azért a keresztútakra, és a kiket csak találtok, hívjátok be a menyegzõbe.
Go then to the cross-roads, and get all those whom you see to come to the bride-feast.
πορευεσθε ουν επι τας διεξοδους των οδων και οσους αν ευρητε καλεσατε εις τους γαμους

10 És kimenvén azok a szolgák az útakra, begyûjték mind a kiket csak találtak vala, jókat és gonoszokat egyaránt. És megtelék a menyegzõ vendégekkel.
And those servants went out into the streets, and got together all those whom they came across, bad and good: and the feast was full of guests.
και εξελθοντες οι δουλοι εκεινοι εις τας οδους συνηγαγον παντας οσους ευρον πονηρους τε και αγαθους και επλησθη ο γαμος ανακειμενων

11 Bemenvén pedig a király, hogy megtekintse a vendégeket, láta ott egy embert, a kinek nem vala menyegzõi ruhája.
But when the king came in to see the guests, he saw there a man who had not on a guest's robe;
εισελθων δε ο βασιλευς θεασασθαι τους ανακειμενους ειδεν εκει ανθρωπον ουκ ενδεδυμενον ενδυμα γαμου

12 És monda néki: Barátom, mi módon jöttél ide, holott nincsen menyegzõi ruhád? Az pedig hallgata.
And he says to him, Friend, how came you in here not having a guest's robe? And he had nothing to say.
και λεγει αυτω εταιρε πως εισηλθες ωδε μη εχων ενδυμα γαμου ο δε εφιμωθη

13 Akkor monda a király a szolgáknak: Kötözzétek meg a lábait és kezeit, és vigyétek és vessétek õt a külsõ sötétségre; ott lészen sírás és fogcsikorgatás.
Then the king said to the servants, Put cords round his hands and feet and put him out into the dark; there will be weeping and cries of sorrow.
τοτε ειπεν ο βασιλευς τοις διακονοις δησαντες αυτου ποδας και χειρας αρατε αυτον και εκβαλετε εις το σκοτος το εξωτερον εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων

14 Mert sokan vannak a hivatalosok, de kevesen a választottak.
For out of all to whom the good news has come, only a small number will get salvation.
πολλοι γαρ εισιν κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι

15 Ekkor a farizeusok elmenvén, tanácsot tartának, hogy szóval ejtsék õt tõrbe.
Then the Pharisees went and had a meeting to see how they might make use of his words to take him.
τοτε πορευθεντες οι φαρισαιοι συμβουλιον ελαβον οπως αυτον παγιδευσωσιν εν λογω

16 És elküldék hozzá tanítványaikat a Heródes pártiakkal, a kik ezt mondják vala: Mester, tudjuk, hogy igaz vagy és az Isten útját igazán tanítod, és nem törõdöl senkivel, mert embereknek személyére nem nézel.
And they sent to him their disciples, with the Herodians, saying, Master, we see that you are true, and that you are teaching the true way of God, and have no fear of anyone, because you have no respect for a man's position.
και αποστελλουσιν αυτω τους μαθητας αυτων μετα των ηρωδιανων λεγοντες διδασκαλε οιδαμεν οτι αληθης ει και την οδον του θεου εν αληθεια διδασκεις και ου μελει σοι περ ι ουδενος ου γαρ βλεπεις εις προσωπον ανθρωπων

17 Mondd meg azért nékünk, mit gondolsz: Szabad-é a császárnak adót fizetnünk, vagy nem?
Give us, then, your opinion of this: Is it right to give tax to Caesar, or not?
ειπε ουν ημιν τι σοι δοκει εξεστιν δουναι κηνσον καισαρι η ου

18 Jézus pedig ismervén az õ álnokságukat, monda: Mit kisértgettek engem, képmutatók?
But Jesus saw their trick and said, Oh false ones, why are you attempting to put me in the wrong?
γνους δε ο ιησους την πονηριαν αυτων ειπεν τι με πειραζετε υποκριται

19 Mutassátok nékem az adópénzt. Azok pedig oda vivének néki egy dénárt.
Let me see the tax money. And they gave him a penny.
επιδειξατε μοι το νομισμα του κηνσου οι δε προσηνεγκαν αυτω δηναριον

20 És monda nékik: Kié ez a kép, és a felírás?
And he said to them, Whose is this image and name on it?
και λεγει αυτοις τινος η εικων αυτη και η επιγραφη

21 Mondának néki: A császáré. Akkor monda nékik: Adjátok meg azért a mi a császáré a császárnak; és a mi az Istené, az Istennek.
They say to him, Caesar's. Then he said to them, Give to Caesar the things which are Caesar's, and to God the things which are God's.
λεγουσιν αυτω καισαρος τοτε λεγει αυτοις αποδοτε ουν τα καισαρος καισαρι και τα του θεου τω θεω

22 És ezt hallván, elcsodálkozának; és ott hagyván õt, elmenének.
And hearing it, they were full of wonder, and went away from him.
και ακουσαντες εθαυμασαν και αφεντες αυτον απηλθον

23 Ugyanazon a napon menének hozzá a sadduczeusok, a kik a feltámadást tagadják, és megkérdezék õt,
On the same day there came to him the Sadducees, who say that there is no coming back from the dead: and they put a question to him, saying,
εν εκεινη τη ημερα προσηλθον αυτω σαδδουκαιοι οι λεγοντες μη ειναι αναστασιν και επηρωτησαν αυτον

24 Mondván: Mester, Mózes azt mondotta: Ha valaki magzatok nélkül hal meg, annak testvére vegye el annak feleségét, és támaszszon magot testvérének.
Master, Moses said, If a man, at the time of his death, has no children, let his brother take his wife, and get a family for his brother;
λεγοντες διδασκαλε μωσης ειπεν εαν τις αποθανη μη εχων τεκνα επιγαμβρευσει ο αδελφος αυτου την γυναικα αυτου και αναστησει σπερμα τω αδελφω αυτου

25 Vala pedig minálunk hét testvér: és az elsõ feleséget vevén, meghala; és mivelhogy nem vala magzata, feleségét a testvérére hagyá;
Now there were among us seven brothers; and the first was married and at his death, having no seed, gave his wife to his brother;
ησαν δε παρ ημιν επτα αδελφοι και ο πρωτος γαμησας ετελευτησεν και μη εχων σπερμα αφηκεν την γυναικα αυτου τω αδελφω αυτου

26 Hasonlóképen a második is, a harmadik is, mind hetediglen.
In the same way the second and the third, up to the seventh.
ομοιως και ο δευτερος και ο τριτος εως των επτα

27 Legutoljára pedig az asszony is meghala.
And last of all the woman came to her end.
υστερον δε παντων απεθανεν και η γυνη

28 A feltámadáskor azért a hét közül melyiké lesz az asszony? Mert mindeniké vala.
When they come back from the dead, then, whose wife will she be of the seven? because they all had her.
εν τη ουν αναστασει τινος των επτα εσται γυνη παντες γαρ εσχον αυτην

29 Jézus pedig felelvén, monda nékik: Tévelyegtek, mivelhogy nem ismeritek sem az írásokat, sem az Istennek hatalmát.
But Jesus said to them in answer, You are in error, not having knowledge of the Writings, or of the power of God.
αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν αυτοις πλανασθε μη ειδοτες τας γραφας μηδε την δυναμιν του θεου

30 Mert a feltámadáskor sem nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az Isten angyalai a mennyben.
For when they come back from the dead there are no husbands and wives, but they are as the angels in heaven.
εν γαρ τη αναστασει ουτε γαμουσιν ουτε εκγαμιζονται αλλ ως αγγελοι του θεου εν ουρανω εισιν

31 A halottak feltámadása felõl pedig nem olvastátok-é, a mit az Isten mondott néktek, így szólván:
But about the dead coming back to life, have you no knowledge of what was said to you by God in the Writings:
περι δε της αναστασεως των νεκρων ουκ ανεγνωτε το ρηθεν υμιν υπο του θεου λεγοντος

32 Én vagyok az Ábrahám Istene, és az Izsák Istene, és a Jákób Istene; az Isten nem holtaknak, hanem élõknek Istene.
I am the God of Abraham, and the God of Isaac, and the God of Jacob? God is not the God of the dead but of the living.
εγω ειμι ο θεος αβρααμ και ο θεος ισαακ και ο θεος ιακωβ ουκ εστιν ο θεος θεος νεκρων αλλα ζωντων

33 És a sokaság ezt hallván, csodálkozék az õ tudományán.
And the people hearing it were surprised at his teaching.
και ακουσαντες οι οχλοι εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου

34 A farizeusok pedig, hallván, hogy a sadduczeusokat elnémította vala, egybegyûlének;
But the Pharisees, hearing how the mouths of the Sadducees had been stopped, came together;
οι δε φαρισαιοι ακουσαντες οτι εφιμωσεν τους σαδδουκαιους συνηχθησαν επι το αυτο

35 És megkérdé õt közülök egy törvénytudó, kisértvén õt, és mondván:
And one of them, a teacher of the law, put a question to him, testing him, and saying,
και επηρωτησεν εις εξ αυτων νομικος πειραζων αυτον και λεγων

36 Mester, melyik a nagy parancsolat a törvényben?
Master, which is the chief rule in the law?
διδασκαλε ποια εντολη μεγαλη εν τω νομω

37 Jézus pedig monda néki: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedbõl, teljes lelkedbõl és teljes elmédbõl.
And he said to him, Have love for the Lord your God with all your heart, and with all your soul, and with all your mind.
ο δε ιησους ειπεν αυτω αγαπησεις κυριον τον θεον σου εν ολη τη καρδια σου και εν ολη τη ψυχη σου και εν ολη τη διανοια σου

38 Ez az elsõ és nagy parancsolat.
This is the first and greatest rule.
αυτη εστιν πρωτη και μεγαλη εντολη

39 A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat.
And a second like it is this, Have love for your neighbour as for yourself.
δευτερα δε ομοια αυτη αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον

40 E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták.
On these two rules all the law and the prophets are based.
εν ταυταις ταις δυσιν εντολαις ολος ο νομος και οι προφηται κρεμανται

41 Mikor pedig a farizeusok összegyülekezének, kérdezé õket Jézus,
Now while the Pharisees were together, Jesus put a question to them, saying,
συνηγμενων δε των φαρισαιων επηρωτησεν αυτους ο ιησους

42 Mondván: Miképen vélekedtek ti a Krisztus felõl? kinek a fia? Mondának néki: A Dávidé.
What is your opinion of the Christ? whose son is he? They say to him, The Son of David.
λεγων τι υμιν δοκει περι του χριστου τινος υιος εστιν λεγουσιν αυτω του δαβιδ

43 Monda nékik: Miképen hívja tehát õt Dávid lélekben Urának, ezt mondván:
He says to them, How then does David in the Spirit give him the name of Lord, saying,
λεγει αυτοις πως ουν δαβιδ εν πνευματι κυριον αυτον καλει λεγων

44 Monda az Úr az én Uramnak: Ülj az én jobb kezem felõl, míglen vetem a te ellenségeidet a te lábaid alá zsámolyul.
The Lord said to my Lord, Be seated at my right hand, till I put under your feet all those who are against you?
ειπεν ο κυριος τω κυριω μου καθου εκ δεξιων μου εως αν θω τους εχθρους σου υποποδιον των ποδων σου

45 Ha tehát Dávid Urának hívja õt, mi módon fia?
If David then gives him the name of Lord, how is he his son?
ει ουν δαβιδ καλει αυτον κυριον πως υιος αυτου εστιν

46 És senki egy szót sem felelhet vala néki; sem pedig nem meri vala õt e naptól fogva többé senki megkérdezni.
And no one was able to give him an answer, and so great was their fear of him, that from that day no one put any more questions to him.
και ουδεις εδυνατο αυτω αποκριθηναι λογον ουδε ετολμησεν τις απ εκεινης της ημερας επερωτησαι αυτον ουκετι

1 Akkor szóla Jézus a sokaságnak és az õ tanítványainak,
Then Jesus said to the people and to his disciples:
τοτε ο ιησους ελαλησεν τοις οχλοις και τοις μαθηταις αυτου

2 Mondván: Az írástudók és a farizeusok a Mózes székében ülnek:
The scribes and the Pharisees have the authority of Moses;
λεγων επι της μωσεως καθεδρας εκαθισαν οι γραμματεις και οι φαρισαιοι

3 Annakokáért a mit parancsolnak néktek, mindazt megtartsátok és megcselekedjétek; de az õ cselekedeteik szerint ne cselekedjetek. Mert õk mondják, de nem cselekszik.
All things, then, which they give you orders to do, these do and keep: but do not take their works as your example, for they say and do not.
παντα ουν οσα αν ειπωσιν υμιν τηρειν τηρειτε και ποιειτε κατα δε τα εργα αυτων μη ποιειτε λεγουσιν γαρ και ου ποιουσιν

4 Mert õk nehéz és elhordozhatatlan terheket kötöznek egybe, és az emberek vállaira vetik; de õk az ujjokkal sem akarják azokat illetni.
They make hard laws and put great weights on men's backs; but they themselves will not put a finger to them.
δεσμευουσιν γαρ φορτια βαρεα και δυσβαστακτα και επιτιθεασιν επι τους ωμους των ανθρωπων τω δε δακτυλω αυτων ου θελουσιν κινησαι αυτα

5 Minden õ dolgaikat pedig csak azért cselekszik, hogy lássák õket az emberek: mert megszélesítik az õ homlokszíjjaikat; és megnagyobbítják az õ köntöseik peremét;
But all their works they do so as to be seen by men: for they make wide their phylacteries, and the edges of their robes,
παντα δε τα εργα αυτων ποιουσιν προς το θεαθηναι τοις ανθρωποις πλατυνουσιν δε τα φυλακτηρια αυτων και μεγαλυνουσιν τα κρασπεδα των ιματιων αυτων

6 És szeretik a lakomákon a fõhelyet, és a gyülekezetekben az elölülést.
And the things desired by them are the first places at feasts, and the chief seats in the Synagogues,
φιλουσιν τε την πρωτοκλισιαν εν τοις δειπνοις και τας πρωτοκαθεδριας εν ταις συναγωγαις

7 És a piaczokon való köszöntéseket, és hogy az emberek így hívják õket: Mester, Mester!
And words of respect in the market-places, and to be named by men, Teacher.
και τους ασπασμους εν ταις αγοραις και καλεισθαι υπο των ανθρωπων ραββι ραββι

8 Ti pedig ne hivassátok magatokat Mesternek, mert egy a ti Mesteretek, a Krisztus; ti pedig mindnyájan testvérek vagytok.
But you may not be named Teacher: for one is your teacher, and you are all brothers.
υμεις δε μη κληθητε ραββι εις γαρ εστιν υμων ο καθηγητης ο χριστος παντες δε υμεις αδελφοι εστε

9 Atyátoknak se hívjatok senkit e földön; mert egy a ti Atyátok, a ki a mennyben van.
And give no man the name of father on earth: because one is your Father, who is in heaven.
και πατερα μη καλεσητε υμων επι της γης εις γαρ εστιν ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις

10 Doktoroknak se hivassátok magatokat, mert egy a ti Doktorotok, a Krisztus.
And you may not be named guides: because one is your Guide, even Christ.
μηδε κληθητε καθηγηται εις γαρ υμων εστιν ο καθηγητης ο χριστος

11 Hanem a ki a nagyobb közöttetek, legyen a ti szolgátok.
But let the greatest among you be your servant.
ο δε μειζων υμων εσται υμων διακονος

12 Mert a ki magát felmagasztalja, megaláztatik; és a ki magát megalázza, felmagasztaltatik.
And whoever makes himself high will be made low, and whoever makes himself low will be made high.
οστις δε υψωσει εαυτον ταπεινωθησεται και οστις ταπεινωσει εαυτον υψωθησεται

13 De jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert a mennyeknek országát bezárjátok az emberek elõtt; mivelhogy ti nem mentek be, a kik be akarnának menni, azokat sem bocsátjátok be.
But a curse is on you, scribes and Pharisees, false ones! because you are shutting the kingdom of heaven against men: for you do not go in yourselves, and those who are going in, you keep back.
ουαι δε υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι κατεσθιετε τας οικιας των χηρων και προφασει μακρα προσευχομενοι δια τουτο ληψεσθε περισσοτερον κριμα

14 Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert felemésztitek az özvegyek házát, és színbõl hosszan imádkoztok; ezért annál súlyosabb lesz a ti büntetéstek.
[]
ουαι υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι κλειετε την βασιλειαν των ουρανων εμπροσθεν των ανθρωπων υμεις γαρ ουκ εισερχεσθε ουδε τους εισερχομενους αφιετε εισελθειν

15 Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert megkerülitek a tengert és a földet, hogy egy pogányt zsidóvá tegyetek; és ha azzá lett, a gyehenna fiává teszitek õt, kétszerte inkább magatoknál.
A curse is on you, scribes and Pharisees, false ones! for you go about land and sea to get one disciple and, having him, you make him twice as much a son of hell as yourselves.
ουαι υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι περιαγετε την θαλασσαν και την ξηραν ποιησαι ενα προσηλυτον και οταν γενηται ποιειτε αυτον υιον γεεννης διπλοτερον υμων

16 Jaj néktek vak vezérek, a kik ezt mondjátok: Ha valaki a templomra esküszik, semmi az; de ha valaki a templom aranyára esküszik, tartozik az.
A curse is on you, blind guides, who say, Whoever takes an oath by the Temple, it is nothing; but whoever takes an oath by the gold of the Temple, he is responsible.
ουαι υμιν οδηγοι τυφλοι οι λεγοντες ος αν ομοση εν τω ναω ουδεν εστιν ος δ αν ομοση εν τω χρυσω του ναου οφειλει

17 Bolondok és vakok: mert melyik nagyobb, az arany-é, vagy a templom, a mely szentté teszi az aranyat?
You foolish ones and blind: which is greater, the gold, or the Temple which makes the gold holy?
μωροι και τυφλοι τις γαρ μειζων εστιν ο χρυσος η ο ναος ο αγιαζων τον χρυσον

18 És: Ha valaki az oltárra esküszik, semmi az; de ha valaki a rajta levõ ajándékra esküszik, tartozik az.
And, Whoever takes an oath by the altar, it is nothing; but whoever takes an oath by the offering which is on it, he is responsible.
και ος εαν ομοση εν τω θυσιαστηριω ουδεν εστιν ος δ αν ομοση εν τω δωρω τω επανω αυτου οφειλει

19 Bolondok és vakok: mert melyik nagyobb, az ajándék-é vagy az oltár, a mely szentté teszi az ajándékot?
You blind ones: which is greater, the offering, or the altar which makes the offering holy?
μωροι και τυφλοι τι γαρ μειζον το δωρον η το θυσιαστηριον το αγιαζον το δωρον

20 A ki azért az oltárra esküszik, esküszik arra és mindazokra, a mik azon vannak.
He, then, who takes an oath by the altar, takes it by the altar and by all things on it.
ο ουν ομοσας εν τω θυσιαστηριω ομνυει εν αυτω και εν πασιν τοις επανω αυτου

21 És a ki a templomra esküszik, esküszik arra és Arra, a ki abban lakozik.
And he who takes an oath by the Temple, takes it by the Temple and by him whose house it is.
και ο ομοσας εν τω ναω ομνυει εν αυτω και εν τω κατοικουντι αυτον

22 És a ki az égre esküszik, esküszik az Isten királyiszékére és arra, ki abban ül.
And he who takes an oath by heaven, takes it by the seat of God, and by him who is seated on it.
και ο ομοσας εν τω ουρανω ομνυει εν τω θρονω του θεου και εν τω καθημενω επανω αυτου

23 Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert megdézsmáljátok a mentát, a kaprot és a köményt, és elhagyjátok a mik nehezebbek a törvényben, az ítéletet, az irgalmasságot és a hívséget: pedig ezeket kellene cselekedni, és amazokat sem elhagyni.
A curse is on you, scribes and Pharisees, false ones! for you make men give a tenth of all sorts of sweet-smelling plants, but you give no thought to the more important things of the law, righteousness, and mercy, and faith; but it is right for you to do these, and not to let the others be undone.
ουαι υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι αποδεκατουτε το ηδυοσμον και το ανηθον και το κυμινον και αφηκατε τα βαρυτερα του νομου την κρισιν και τον ελεον και την πιστιν ταυτα εδει ποιησαι κακεινα μη αφιεναι

24 Vak vezérek, a kik megszûritek a szúnyogot, a tevét pedig elnyelitek.
You blind guides, who take out a fly from your drink, but make no trouble over a camel.
οδηγοι τυφλοι οι διυλιζοντες τον κωνωπα την δε καμηλον καταπινοντες

25 Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert megtisztítjátok a pohárnak és tálnak külsejét, belõl pedig rakvák azok ragadománynyal és mértékletlenséggel.
A curse is on you, scribes and Pharisees, false ones! for you make clean the outside of the cup and of the plate, but inside they are full of violent behaviour and uncontrolled desire.
ουαι υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι καθαριζετε το εξωθεν του ποτηριου και της παροψιδος εσωθεν δε γεμουσιν εξ αρπαγης και ακρασιας

26 Vak farizeus, tisztítsd meg elõbb a pohár és tál belsejét, hogy külsejük is tiszta legyen.
You blind Pharisee, first make clean the inside of the cup and of the plate, so that the outside may become equally clean.
φαρισαιε τυφλε καθαρισον πρωτον το εντος του ποτηριου και της παροψιδος ινα γενηται και το εκτος αυτων καθαρον

27 Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert hasonlatosak vagytok a meszelt sírokhoz, a melyek kívülrõl szépeknek tetszenek, belõl pedig holtaknak csontjaival és minden undoksággal rakvák.
A curse is on you, scribes and Pharisees, false ones! for you are like the resting-places of the dead, which are made white, and seem beautiful on the outside, but inside are full of dead men's bones and of all unclean things.
ουαι υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι παρομοιαζετε ταφοις κεκονιαμενοις οιτινες εξωθεν μεν φαινονται ωραιοι εσωθεν δε γεμουσιν οστεων νεκρων και πασης ακαθ αρσιας

28 Épen így ti is, kívülrõl igazaknak látszotok ugyan az emberek elõtt, de belõl rakva vagytok képmutatással és törvénytelenséggel.
Even so you seem to men to be full of righteousness, but inside you are all false and full of wrongdoing.
ουτως και υμεις εξωθεν μεν φαινεσθε τοις ανθρωποις δικαιοι εσωθεν δε μεστοι εστε υποκρισεως και ανομιας

29 Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert építitek a próféták sírjait és ékesgetitek az igazak síremlékeit.
A curse is on you, scribes and Pharisees, false ones! because you put up buildings for housing the dead bodies of the prophets, and make fair the last resting-places of good men, and say,
ουαι υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι οικοδομειτε τους ταφους των προφητων και κοσμειτε τα μνημεια των δικαιων

30 És ezt mondjátok: Ha mi atyáink korában éltünk volna, nem lettünk volna az õ bûntársaik a próféták vérében.
If we had been living in the days of our fathers, we would not have taken part with them in the blood of the prophets.
και λεγετε ει ημεν εν ταις ημεραις των πατερων ημων ουκ αν ημεν κοινωνοι αυτων εν τω αιματι των προφητων

31 Így hát magatok ellen tesztek bizonyságot, hogy fiai vagytok azoknak, a kik megölték a prófétákat.
So that you are witnesses against yourselves that you are the sons of those who put the prophets to death.
ωστε μαρτυρειτε εαυτοις οτι υιοι εστε των φονευσαντων τους προφητας

32 Töltsétek be ti is a ti atyáitoknak mértékét!
Make full, then, the measure of your fathers.
και υμεις πληρωσατε το μετρον των πατερων υμων

33 Kígyók, mérges kígyóknak fajzatai, miképen kerülitek ki a gyehennának büntetését?
You snakes, offspring of snakes, how will you be kept from the punishment of hell?
οφεις γεννηματα εχιδνων πως φυγητε απο της κρισεως της γεεννης

34 Annakokáért ímé prófétákat, bölcseket és írástudókat küldök én hozzátok: és azok közül némelyeket megöltök, és megfeszítetek, másokat azok közül a ti zsinagógáitokban megostoroztok és városról- városra üldöztök.
For this reason, I send you prophets, and wise men, and scribes: some of them you will put to death and put on the cross, and to some of them you will give blows in your Synagogues, driving them from town to town;
δια τουτο ιδου εγω αποστελλω προς υμας προφητας και σοφους και γραμματεις και εξ αυτων αποκτενειτε και σταυρωσετε και εξ αυτων μαστιγωσετε εν ταις συναγωγαις υμων και διωξετε απο πολεως εις πολιν

35 Hogy reátok szálljon minden igaz vér, a mely kiömlött a földön, az igaz Ábelnek vérétõl Zakariásnak, a Barakiás fiának véréig, a kit a templom és az oltár között megöltetek.
So that on you may come all the blood of the upright on the earth, from the blood of upright Abel to the blood of Zachariah, son of Barachiah, whom you put to death between the Temple and the altar.
οπως ελθη εφ υμας παν αιμα δικαιον εκχυνομενον επι της γης απο του αιματος αβελ του δικαιου εως του αιματος ζαχαριου υιου βαραχιου ον εφονευσατε μεταξυ του ναου και του θυσιαστηριου

36 Bizony mondom néktek, mindezek reá következnek erre a nemzetségre.
Truly I say to you, All these things will come on this generation.
αμην λεγω υμιν ηξει ταυτα παντα επι την γενεαν ταυτην

37 Jeruzsálem, Jeruzsálem! Ki megölöd a prófétákat és megkövezed azokat, a kik te hozzád küldettek, hányszor akartam egybegyûjteni a te fiaidat, miképen a tyúk egybegyûjti kis csirkéit szárnya alá; és te nem akartad.
O Jerusalem, Jerusalem, putting to death the prophets, and stoning those who are sent to her! Again and again would I have taken your children to myself as a bird takes her young ones under her wings, and you would not!
ιερουσαλημ ιερουσαλημ η αποκτεινουσα τους προφητας και λιθοβολουσα τους απεσταλμενους προς αυτην ποσακις ηθελησα επισυναγαγειν τα τεκνα σου ον τροπον επισυναγει ορνις τα νοσσια εαυτης υπο τας πτερυγας και ουκ ηθελησατε

38 Ímé, pusztán hagyatik néktek a ti házatok.
See, your house is made waste.
ιδου αφιεται υμιν ο οικος υμων ερημος

39 Mert mondom néktek: Mostantól fogva nem láttok engem mindaddig, mígnem ezt mondjátok: Áldott, a ki jõ az Úrnak nevében!
For I say to you, You will not see me from this time till you say, A blessing on him who comes in the name of the Lord.
λεγω γαρ υμιν ου μη με ιδητε απ αρτι εως αν ειπητε ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου

1 És kijövén Jézus a templomból, tovább méne; és hozzámenének az õ tanítványai, hogy mutogassák néki a templom épületeit.
And Jesus went out of the Temple, and on the way his disciples came to him, pointing out the buildings of the Temple.
και εξελθων ο ιησους επορευετο απο του ιερου και προσηλθον οι μαθηται αυτου επιδειξαι αυτω τας οικοδομας του ιερου

2 Jézus pedig monda nékik: Nem látjátok-é mind ezeket? Bizony mondom néktek: Nem marad itt kõ kövön, mely le nem romboltatik.
But he, answering, said to them, See you not all these things? truly I say to you that here there will not be one stone resting on another, which will not be pulled down.
ο δε ιησους ειπεν αυτοις ου βλεπετε παντα ταυτα αμην λεγω υμιν ου μη αφεθη ωδε λιθος επι λιθον ος ου μη καταλυθησεται

3 Mikor pedig az olajfák hegyén ül vala, hozzá menének a tanítványok magukban mondván: Mondd meg nékünk, mikor lesznek meg ezek? és micsoda jele lesz a te eljövetelednek, és a világ végének?
And while he was seated on the Mountain of Olives, the disciples came to him privately, saying, Make clear to us, when will these things be? and what will be the sign of your coming and of the end of the world?
καθημενου δε αυτου επι του ορους των ελαιων προσηλθον αυτω οι μαθηται κατ ιδιαν λεγοντες ειπε ημιν ποτε ταυτα εσται και τι το σημειον της σης παρουσιας και της συντελειας του αιωνος

4 És Jézus felelvén, monda nékik: Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket,
And Jesus said to them in answer, Take care that you are not tricked.
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις βλεπετε μη τις υμας πλανηση

5 Mert sokan jõnek majd az én nevemben, a kik ezt mondják: Én vagyok a Krisztus; és sokakat elhitetnek.
For people will come in my name, saying, I am the Christ; and a number will be turned from the true way through them.
πολλοι γαρ ελευσονται επι τω ονοματι μου λεγοντες εγω ειμι ο χριστος και πολλους πλανησουσιν

6 Hallanotok kell majd háborúkról és háborúk híreirõl: meglássátok, hogy meg ne rémüljetek; mert mindezeknek meg kell lenniök. De még ez nem itt a vég.
And news will come to you of wars and talk of wars: do not be troubled, for these things have to be; but it is still not the end.
μελλησετε δε ακουειν πολεμους και ακοας πολεμων ορατε μη θροεισθε δει γαρ παντα γενεσθαι αλλ ουπω εστιν το τελος

7 Mert nemzet támad nemzet ellen, és ország ország ellen; és lésznek éhségek és döghalálok, és földindulások mindenfelé.
For nation will be moved against nation, and kingdom against kingdom, and men will be without food, and the earth will be shaking in different places;
εγερθησεται γαρ εθνος επι εθνος και βασιλεια επι βασιλειαν και εσονται λιμοι και λοιμοι και σεισμοι κατα τοπους

8 Mind ez pedig a sok nyomorúságnak kezdete.
But all these things are the first of the troubles.
παντα δε ταυτα αρχη ωδινων

9 Akkor nyomorúságra adnak majd benneteket, és megölnek titeket; és gyûlöletesek lesztek minden nép elõtt az én nevemért.
Then they will be cruel to you, and will put you to death: and you will be hated by all nations because of my name.
τοτε παραδωσουσιν υμας εις θλιψιν και αποκτενουσιν υμας και εσεσθε μισουμενοι υπο παντων των εθνων δια το ονομα μου

10 És akkor sokan megbotránkoznak, és elárulják egymást, és gyûlölik egymást.
And numbers of people will be turned from the right way, and will give one another up and have hate for one another.
και τοτε σκανδαλισθησονται πολλοι και αλληλους παραδωσουσιν και μισησουσιν αλληλους

11 És sok hamis próféta támad, a kik sokakat elhitetnek.
And a number of false prophets will come, causing error.
και πολλοι ψευδοπροφηται εγερθησονται και πλανησουσιν πολλους

12 És mivelhogy a gonoszság megsokasodik, a szeretet sokakban meghidegül.
And because wrongdoing will be increased, the love of most people will become cold.
και δια το πληθυνθηναι την ανομιαν ψυγησεται η αγαπη των πολλων

13 De a ki mindvégig állhatatos marad, az idvezül.
But he who goes through to the end will get salvation.
ο δε υπομεινας εις τελος ουτος σωθησεται

14 És az Isten országának ez az evangyélioma hirdettetik majd az egész világon, bizonyságul minden népnek; és akkor jõ el a vég.
And this good news of the kingdom will be given through all the world for a witness to all nations; and then the end will come.
και κηρυχθησεται τουτο το ευαγγελιον της βασιλειας εν ολη τη οικουμενη εις μαρτυριον πασιν τοις εθνεσιν και τοτε ηξει το τελος

15 Mikor azért látjátok majd, hogy az a pusztító utálatosság, a melyrõl Dániel próféta szólott, ott áll a szent helyen (a ki olvassa, értse meg):
When, then, you see in the holy place the unclean thing which makes destruction, of which word was given by Daniel the prophet (let this be clear to the reader),
οταν ουν ιδητε το βδελυγμα της ερημωσεως το ρηθεν δια δανιηλ του προφητου εστος εν τοπω αγιω ο αναγινωσκων νοειτω

16 Akkor, a kik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekre;
Then let those who are in Judaea go in flight to the mountains:
τοτε οι εν τη ιουδαια φευγετωσαν επι τα ορη

17 A ház tetején levõ ne szálljon alá, hogy házából valamit kivigyen;
Let not him who is on the house-top go down to take anything out of his house:
ο επι του δωματος μη καταβαινετω αραι τι εκ της οικιας αυτου

18 És a mezõn levõ ne térjen vissza, hogy az õ ruháját elvigye.
And let not him who is in the field go back to get his coat.
και ο εν τω αγρω μη επιστρεψατω οπισω αραι τα ιματια αυτου

19 Jaj pedig a terhes és szoptató asszonyoknak azokon a napokon.
But it will be hard for women who are with child and for those with babies at the breast in those days.
ουαι δε ταις εν γαστρι εχουσαις και ταις θηλαζουσαις εν εκειναις ταις ημεραις

20 Imádkozzatok pedig, hogy a ti futástok ne télen legyen, se szombatnapon:
And say a prayer that your flight may not be in the winter, or on a Sabbath.
προσευχεσθε δε ινα μη γενηται η φυγη υμων χειμωνος μηδε εν σαββατω

21 Mert akkor nagy nyomorúság lesz, a milyen nem volt a világ kezdete óta mind ez ideig, és nem is lesz soha.
Because in those days there will be great sorrow, such as there has not been from the start of the world till now, or ever will be.
εσται γαρ τοτε θλιψις μεγαλη οια ου γεγονεν απ αρχης κοσμου εως του νυν ουδ ου μη γενηται

22 És ha azok a napok meg nem rövidíttetnének, egyetlen ember sem menekülhetne meg; de a választottakért megrövidíttetnek majd azok a napok.
And if those days had not been made short there would have been no salvation for any, but because of the saints those days will be made short.
και ει μη εκολοβωθησαν αι ημεραι εκειναι ουκ αν εσωθη πασα σαρξ δια δε τους εκλεκτους κολοβωθησονται αι ημεραι εκειναι

23 Ha valaki ezt mondja akkor néktek: Ímé, itt a Krisztus, vagy amott; ne higyjétek.
Then if any man says to you, See, here is the Christ, or, Here; do not put faith in him;
τοτε εαν τις υμιν ειπη ιδου ωδε ο χριστος η ωδε μη πιστευσητε

24 Mert hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és nagy jeleket és csodákat tesznek, annyira, hogy elhitessék, ha lehet, a választottakat is.
For there will come up false Christs, and false prophets, who will do great signs and wonders; so that if possible even the saints might be tricked.
εγερθησονται γαρ ψευδοχριστοι και ψευδοπροφηται και δωσουσιν σημεια μεγαλα και τερατα ωστε πλανησαι ει δυνατον και τους εκλεκτους

25 Ímé eleve megmondottam néktek.
See, I have made it clear to you before it comes about.
ιδου προειρηκα υμιν

26 Azért ha azt mondják majd néktek: Ímé a pusztában van; ne menjetek ki. Ímé a belsõ szobákban; ne higyjétek.
If, then, they say to you, See, he is in the waste land; go not out: See, he is in the inner rooms; put no faith in it.
εαν ουν ειπωσιν υμιν ιδου εν τη ερημω εστιν μη εξελθητε ιδου εν τοις ταμειοις μη πιστευσητε

27 Mert a miképen a villámlás napkeletrõl támad és ellátszik egész napnyugtáig, úgy lesz az ember Fiának eljövetele is.
Because as in a thunderstorm the bright light coming from the east is seen even in the west; so will be the coming of the Son of man.
ωσπερ γαρ η αστραπη εξερχεται απο ανατολων και φαινεται εως δυσμων ουτως εσται και η παρουσια του υιου του ανθρωπου

28 Mert a hol a dög, oda gyûlnek a keselyûk.
Wherever the dead body is, there will the eagles come together.
οπου γαρ εαν η το πτωμα εκει συναχθησονται οι αετοι

29 Mindjárt pedig ama napok nyomorúságai után a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik, és a csillagok az égrõl lehullanak, és az egeknek erõsségei megrendülnek.
But straight away, after the trouble of those days, the sun will be made dark and the moon will not give her light and the stars will come down from heaven and the powers of heaven will be moved:
ευθεως δε μετα την θλιψιν των ημερων εκεινων ο ηλιος σκοτισθησεται και η σεληνη ου δωσει το φεγγος αυτης και οι αστερες πεσουνται απο του ουρανου και αι δυναμεις των ουρανων σαλευθησονται

30 És akkor feltetszik az ember Fiának jele az égen. És akkor sír a föld minden nemzetsége, és meglátják az embernek Fiát eljõni az ég felhõiben nagy hatalommal és dicsõséggel.
And then the sign of the Son of man will be seen in heaven: and then all the nations of the earth will have sorrow, and they will see the Son of man coming on the clouds of heaven with power and great glory.
και τοτε φανησεται το σημειον του υιου του ανθρωπου εν τω ουρανω και τοτε κοψονται πασαι αι φυλαι της γης και οψονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον επι των νεφελων του ουρανου μετα δυναμεως και δοξης πολλης

31 És elküldi az õ angyalait nagy trombitaszóval, és egybegyûjtik az õ választottait a négy szelek felõl, az ég egyik végétõl a másik végéig.
And he will send out his angels with a great sound of a horn, and they will get his saints together from the four winds, from one end of heaven to the other.
και αποστελει τους αγγελους αυτου μετα σαλπιγγος φωνης μεγαλης και επισυναξουσιν τους εκλεκτους αυτου εκ των τεσσαρων ανεμων απ ακρων ουρανων εως ακρων αυτων

32 A fügefáról vegyétek pedig a példát: mikor az ága már zsendül, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár:
Now take an example from the fig-tree: when her branch has become soft and puts out its leaves, you are certain that the summer is near;
απο δε της συκης μαθετε την παραβολην οταν ηδη ο κλαδος αυτης γενηται απαλος και τα φυλλα εκφυη γινωσκετε οτι εγγυς το θερος

33 Azonképen ti is, mikor mindezeket látjátok, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtó elõtt.
Even so, when you see all these things, you may be certain that he is near, even at the doors.
ουτως και υμεις οταν ιδητε παντα ταυτα γινωσκετε οτι εγγυς εστιν επι θυραις

34 Bizony mondom néktek, el nem múlik ez a nemzetség, mígnem mindezek meglesznek.
Truly I say to you, This generation will not come to an end till all these things are complete.
αμην λεγω υμιν ου μη παρελθη η γενεα αυτη εως αν παντα ταυτα γενηται

35 Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképen el nem múlnak.
Heaven and earth will come to an end, but my words will not come to an end.
ο ουρανος και η γη παρελευσονται οι δε λογοι μου ου μη παρελθωσιν

36 Arról a napról és óráról pedig senki sem tud, az ég angyalai sem, hanem csak az én Atyám egyedül.
But of that day and hour no one has knowledge, not even the angels in heaven, or the Son, but the Father only.
περι δε της ημερας εκεινης και της ωρας ουδεις οιδεν ουδε οι αγγελοι των ουρανων ει μη ο πατηρ μου μονος

37 A miképen pedig a Noé napjaiban vala, akképen lesz az ember Fiának eljövetele is.
And as were the days of Noah, so will be the coming of the Son of man.
ωσπερ δε αι ημεραι του νωε ουτως εσται και η παρουσια του υιου του ανθρωπου

38 Mert a miképen az özönvíz elõtt való napokban esznek és isznak vala, házasodnak és férjhez mennek vala, mind ama napig, a melyen Noé a bárkába méne.
Because as in those days before the overflowing of the waters, they were feasting and taking wives and getting married, till the day when Noah went into the ark,
ωσπερ γαρ ησαν εν ταις ημεραις ταις προ του κατακλυσμου τρωγοντες και πινοντες γαμουντες και εκγαμιζοντες αχρι ης ημερας εισηλθεν νωε εις την κιβωτον

39 És nem vesznek vala észre semmit, mígnem eljöve az özönvíz és mindnyájukat elragadá: akképen lesz az ember Fiának eljövetele is.
And they had no care till the waters came and took them all away; so will be the coming of the Son of man.
και ουκ εγνωσαν εως ηλθεν ο κατακλυσμος και ηρεν απαντας ουτως εσται και η παρουσια του υιου του ανθρωπου

40 Akkor ketten lesznek a mezõn; az egyik felvétetik, a másik ott hagyatik.
Then two men will be in the field; one is taken, and one let go;
τοτε δυο εσονται εν τω αγρω ο εις παραλαμβανεται και ο εις αφιεται

41 Két asszony õröl a malomban; az egyik felvétetik, a másik ott hagyatik.
Two women will be crushing grain; one is taken, and one let go.
δυο αληθουσαι εν τω μυλωνι μια παραλαμβανεται και μια αφιεται

42 Vigyázzatok azért, mert nem tudjátok, mely órában jõ el a ti Uratok.
Be watching, then! for you have no knowledge on what day your Lord will come.
γρηγορειτε ουν οτι ουκ οιδατε ποια ωρα ο κυριος υμων ερχεται

43 Azt pedig jegyezzétek meg, hogy ha tudná a ház ura, hogy az éjszakának melyik szakában jõ el a tolvaj: vigyázna, és nem engedné, hogy házába törjön.
But be certain of this, that if the master of the house had had knowledge of the time when the thief was coming, he would have been watching, and would not have let his house be broken into.
εκεινο δε γινωσκετε οτι ει ηδει ο οικοδεσποτης ποια φυλακη ο κλεπτης ερχεται εγρηγορησεν αν και ουκ αν εασεν διορυγηναι την οικιαν αυτου

44 Azért legyetek készen ti is; mert a mely órában nem gondoljátok, abban jõ el az embernek Fia.
Be ready then; for at a time which you have no thought of the Son of man will come.
δια τουτο και υμεις γινεσθε ετοιμοι οτι η ωρα ου δοκειτε ο υιος του ανθρωπου ερχεται

45 Kicsoda hát a hû és bölcs szolga, a kit az õ ura gondviselõvé tõn az õ házanépén, hogy a maga idejében adjon azoknak eledelt?
Who is the true and wise servant, whom his lord has put over those in his house, to give them their food at the right time?
τις αρα εστιν ο πιστος δουλος και φρονιμος ον κατεστησεν ο κυριος αυτου επι της θεραπειας αυτου του διδοναι αυτοις την τροφην εν καιρω

46 Boldog az a szolga, a kit az õ ura, mikor haza jõ, ily munkában talál.
A blessing on that servant, who will be doing so when his lord comes.
μακαριος ο δουλος εκεινος ον ελθων ο κυριος αυτου ευρησει ποιουντα ουτως

47 Bizony mondom néktek, hogy minden jószága fölött gondviselõvé teszi õt.
Truly, I say to you, he will put him over all he has.
αμην λεγω υμιν οτι επι πασιν τοις υπαρχουσιν αυτου καταστησει αυτον

48 Ha pedig ama gonosz szolga így szólna az õ szívében: Halogatja még az én uram a hazajövetelt;
But if that evil servant says in his heart, My lord is a long time in coming;
εαν δε ειπη ο κακος δουλος εκεινος εν τη καρδια αυτου χρονιζει ο κυριος μου ελθειν

49 És az õ szolgatársait verni kezdené, a részegesekkel pedig enni és inni kezdene:
And is cruel to the other servants, taking his pleasure with those who are overcome with wine;
και αρξηται τυπτειν τους συνδουλους εσθιειν δε και πινειν μετα των μεθυοντων

50 Megjõ annak a szolgának az ura, a mely napon nem várja és a mely órában nem gondolja,
The lord of that servant will come in a day when he is not looking for him, and in an hour of which he has no knowledge,
ηξει ο κυριος του δουλου εκεινου εν ημερα η ου προσδοκα και εν ωρα η ου γινωσκει

51 És ketté vágatja õt, és a képmutatók sorsára juttatja; ott lészen sírás és fogcsikorgatás.
And will have him cut in two, and will give him a part in the fate of the false ones: there will be weeping and cries of sorrow.
και διχοτομησει αυτον και το μερος αυτου μετα των υποκριτων θησει εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων

1 Akkor hasonlatos lesz a mennyeknek országa ama tíz szûzhöz, a kik elõvevén az õ lámpásaikat, kimenének a võlegény elé.
Then the kingdom of heaven will be like ten virgins, the friends of the bride, who took their lights, and went out with the purpose of meeting the husband.
τοτε ομοιωθησεται η βασιλεια των ουρανων δεκα παρθενοις αιτινες λαβουσαι τας λαμπαδας αυτων εξηλθον εις απαντησιν του νυμφιου

2 Öt pedig közülök eszes vala, és öt bolond.
And five of them were foolish, and five were wise.
πεντε δε ησαν εξ αυτων φρονιμοι και αι πεντε μωραι

3 A kik bolondok valának, mikor lámpásaikat elõvevék, nem vivének magukkal olajat;
For the foolish, when they took their lights, took no oil with them.
αιτινες μωραι λαβουσαι τας λαμπαδας εαυτων ουκ ελαβον μεθ εαυτων ελαιον

4 Az eszesek pedig lámpásaikkal együtt olajat vivének az õ edényeikben.
But the wise took oil in their vessels with their lights.
αι δε φρονιμοι ελαβον ελαιον εν τοις αγγειοις αυτων μετα των λαμπαδων αυτων

5 Késvén pedig a võlegény, mindannyian elszunnyadának és aluvának.
Now the husband was a long time in coming, and they all went to sleep.
χρονιζοντος δε του νυμφιου ενυσταξαν πασαι και εκαθευδον

6 Éjfélkor pedig kiáltás lõn: Ímhol jõ a võlegény! Jõjjetek elébe!
But in the middle of the night there is a cry, The husband comes! Go out to him.
μεσης δε νυκτος κραυγη γεγονεν ιδου ο νυμφιος ερχεται εξερχεσθε εις απαντησιν αυτου

7 Akkor felkelének mind azok a szûzek, és elkészíték az õ lámpásaikat.
Then all those virgins got up, and made ready their lights.
τοτε ηγερθησαν πασαι αι παρθενοι εκειναι και εκοσμησαν τας λαμπαδας αυτων

8 A bolondok pedig mondának az eszeseknek: Adjatok nékünk a ti olajotokból, mert a mi lámpásaink kialusznak.
And the foolish said to the wise, Give us of your oil; for our lights are going out.
αι δε μωραι ταις φρονιμοις ειπον δοτε ημιν εκ του ελαιου υμων οτι αι λαμπαδες ημων σβεννυνται

9 Az eszesek pedig felelének, mondván: Netalán nem lenne elegendõ nékünk és néktek; menjetek inkább az árúsokhoz, és vegyetek magatoknak.
But the wise made answer, saying, There may not be enough for us and you; it would be better for you to go to the traders and get oil for yourselves.
απεκριθησαν δε αι φρονιμοι λεγουσαι μηποτε ουκ αρκεση ημιν και υμιν πορευεσθε δε μαλλον προς τους πωλουντας και αγορασατε εαυταις

10 Mikor pedig venni járnak vala, megérkezék a võlegény; és a kik készen valának, bemenének õ vele a menyegzõbe, és bezáraték az ajtó.
And while they went to get oil, the master came; and those who were ready went in with him to the feast: and the door was shut.
απερχομενων δε αυτων αγορασαι ηλθεν ο νυμφιος και αι ετοιμοι εισηλθον μετ αυτου εις τους γαμους και εκλεισθη η θυρα

11 Késõbb pedig a többi szûzek is megjövének, mondván: Uram! Uram! nyisd meg mi nékünk.
After that the other virgins came, saying, Lord, Lord, let us in.
υστερον δε ερχονται και αι λοιπαι παρθενοι λεγουσαι κυριε κυριε ανοιξον ημιν

12 Õ pedig felelvén, monda: Bizony mondom néktek, nem ismerlek titeket.
But he made answer and said, Truly I say to you, I have no knowledge of you.
ο δε αποκριθεις ειπεν αμην λεγω υμιν ουκ οιδα υμας

13 Vigyázzatok azért, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok, a melyen az embernek Fia eljõ.
Keep watch, then, because you are not certain of the day or of the hour.
γρηγορειτε ουν οτι ουκ οιδατε την ημεραν ουδε την ωραν εν η ο υιος του ανθρωπου ερχεται

14 Mert épen úgy van ez, mint az az ember, a ki útra akarván kelni, eléhívatá az õ szolgáit, és a mije volt, átadá nékik.
For it is as when a man, about to take a journey, got his servants together, and gave them his property.
ωσπερ γαρ ανθρωπος αποδημων εκαλεσεν τους ιδιους δουλους και παρεδωκεν αυτοις τα υπαρχοντα αυτου

15 És ada az egyiknek öt tálentomot, a másiknak kettõt, a harmadiknak pedig egyet, kinek-kinek az õ erejéhez képest; és azonnal útra kele.
And to one he gave five talents, to another two, to another one; to everyone as he was able; and he went on his journey.
και ω μεν εδωκεν πεντε ταλαντα ω δε δυο ω δε εν εκαστω κατα την ιδιαν δυναμιν και απεδημησεν ευθεως

16 Elmenvén pedig a ki az öt tálentomot kapta vala, kereskedék azokkal, és szerze más öt tálentomot.
Straight away he who had been given the five talents went and did trade with them, and made five more.
πορευθεις δε ο τα πεντε ταλαντα λαβων ειργασατο εν αυτοις και εποιησεν αλλα πεντε ταλαντα

17 Azonképen a kié a kettõ vala, az is más kettõt nyere.
In the same way he who had been given the two got two more.
ωσαυτως και ο τα δυο εκερδησεν και αυτος αλλα δυο

18 A ki pedig az egyet kapta vala, elmenvén, elásá azt a földbe, és elrejté az õ urának pénzét.
But he who was given the one went away and put it in a hole in the earth, and kept his lord's money in a secret place.
ο δε το εν λαβων απελθων ωρυξεν εν τη γη και απεκρυψεν το αργυριον του κυριου αυτου

19 Sok idõ múlva pedig megjöve ama szolgáknak ura, és számot vete velök.
Now after a long time the lord of those servants comes, and makes up his account with them.
μετα δε χρονον πολυν ερχεται ο κυριος των δουλων εκεινων και συναιρει μετ αυτων λογον

20 És elõjövén a ki az öt tálentomot kapta vala, hoza más öt tálentomot, mondván: Uram, öt tálentomot adtál vala nékem; ímé más öt tálentomot nyertem azokon.
And he who had the five talents came with his other five talents, saying, Lord, you gave into my care five talents: see, I have got five more.
και προσελθων ο τα πεντε ταλαντα λαβων προσηνεγκεν αλλα πεντε ταλαντα λεγων κυριε πεντε ταλαντα μοι παρεδωκας ιδε αλλα πεντε ταλαντα εκερδησα επ αυτοις

21 Az õ ura pedig monda néki: Jól vagyon jó és hû szolgám, kevesen voltál hû, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömébe.
His lord said to him, Well done, good and true servant: you have been true in a small thing, I will give you control over great things: take your part in the joy of your lord.
εφη δε αυτω ο κυριος αυτου ευ δουλε αγαθε και πιστε επι ολιγα ης πιστος επι πολλων σε καταστησω εισελθε εις την χαραν του κυριου σου

22 Elõjövén pedig az is, a ki a két tálentomot kapta vala, monda: Uram, két tálentomot adtál volt nékem; ímé más két tálentomot nyertem azokon.
And he who had the two talents came and said, Lord, you gave into my care two talents: see, I have got two more.
προσελθων δε και ο τα δυο ταλαντα λαβων ειπεν κυριε δυο ταλαντα μοι παρεδωκας ιδε αλλα δυο ταλαντα εκερδησα επ αυτοις

23 Monda néki az õ ura: Jól vagyon jó és hû szolgám, kevesen voltál hû, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömébe.
His lord said to him, Well done, good and true servant: you have been true in a small thing, I will give you control over great things: take your part in the joy of your lord.
εφη αυτω ο κυριος αυτου ευ δουλε αγαθε και πιστε επι ολιγα ης πιστος επι πολλων σε καταστησω εισελθε εις την χαραν του κυριου σου

24 Elõjövén pedig az is, a ki az egy tálentomot kapta vala, monda: Uram, tudtam, hogy te kegyetlen ember vagy, a ki ott is aratsz, a hol nem vetettél, és ott is takarsz, a hol nem vetettél;
And he who had had the one talent came and said, Lord, I had knowledge that you are a hard man, getting in grain where you have not put seed, and making profits for which you have done no work:
προσελθων δε και ο το εν ταλαντον ειληφως ειπεν κυριε εγνων σε οτι σκληρος ει ανθρωπος θεριζων οπου ουκ εσπειρας και συναγων οθεν ου διεσκορπισας

25 Azért félvén, elmentem és elástam a te tálentomodat a földbe; ímé megvan a mi a tied.
And I was in fear, and went away, and put your talent in the earth: here is what is yours.
και φοβηθεις απελθων εκρυψα το ταλαντον σου εν τη γη ιδε εχεις το σον

26 Az õ ura pedig felelvén, monda néki: Gonosz és rest szolga, tudtad, hogy ott is aratok, a hol nem vetettem, és ott is takarok, a hol nem vetettem;
But his lord in answer said to him, You are a bad and unready servant; if you had knowledge that I get in grain where I did not put seed, and make profits for which I have done no work,
αποκριθεις δε ο κυριος αυτου ειπεν αυτω πονηρε δουλε και οκνηρε ηδεις οτι θεριζω οπου ουκ εσπειρα και συναγω οθεν ου διεσκορπισα

27 El kellett volna tehát helyezned az én pénzemet a pénzváltóknál; és én, megjövén, nyereséggel kaptam volna meg a magamét.
Why, then, did you not put my money in the bank, and at my coming I would have got back what is mine with interest?
εδει ουν σε βαλειν το αργυριον μου τοις τραπεζιταις και ελθων εγω εκομισαμην αν το εμον συν τοκω

28 Vegyétek el azért tõle a tálentomot, és adjátok annak, a kinek tíz tálentoma van.
Take away, then, his talent and give it to him who has the ten talents.
αρατε ουν απ αυτου το ταλαντον και δοτε τω εχοντι τα δεκα ταλαντα

29 Mert mindenkinek, a kinek van, adatik, és megszaporíttatik; a kinek pedig nincsen, attól az is elvétetik, a mije van.
For to everyone who has will be given, and he will have more: but from him who has not, even what he has will be taken away.
τω γαρ εχοντι παντι δοθησεται και περισσευθησεται απο δε του μη εχοντος και ο εχει αρθησεται απ αυτου

30 És a haszontalan szolgát vessétek a külsõ sötétségre; ott lészen sírás és fogcsikorgatás.
And put out the servant who is of no profit into the outer dark: there will be weeping and cries of sorrow.
και τον αχρειον δουλον εκβαλλετε εις το σκοτος το εξωτερον εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων

31 Mikor pedig eljõ az embernek Fia az õ dicsõségében, és õ vele mind a szent angyalok, akkor beül majd az õ dicsõségének királyiszékébe.
But when the Son of man comes in his glory, and all the angels with him, then will he be seated in his glory:
οταν δε ελθη ο υιος του ανθρωπου εν τη δοξη αυτου και παντες οι αγιοι αγγελοι μετ αυτου τοτε καθισει επι θρονου δοξης αυτου

32 És elébe gyûjtetnek mind a népek, és elválasztja õket egymástól, miként a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktõl.
And before him all the nations will come together; and they will be parted one from another, as the sheep are parted from the goats by the keeper.
και συναχθησεται εμπροσθεν αυτου παντα τα εθνη και αφοριει αυτους απ αλληλων ωσπερ ο ποιμην αφοριζει τα προβατα απο των εριφων

33 És a juhokat jobb keze felõl, a kecskéket pedig bal keze felõl állítja.
And he will put the sheep on his right, but the goats on the left.
και στησει τα μεν προβατα εκ δεξιων αυτου τα δε εριφια εξ ευωνυμων

34 Akkor ezt mondja a király a jobb keze felõl állóknak: Jertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek ez országot, a mely számotokra készíttetett a világ megalapítása óta.
Then will the King say to those on his right, Come, you who have the blessing of my Father, into the kingdom made ready for you before the world was:
τοτε ερει ο βασιλευς τοις εκ δεξιων αυτου δευτε οι ευλογημενοι του πατρος μου κληρονομησατε την ητοιμασμενην υμιν βασιλειαν απο καταβολης κοσμου

35 Mert éheztem, és ennem adtatok; szomjúhoztam, és innom adtatok; jövevény voltam, és befogadtatok engem;
For I was in need of food, and you gave it to me: I was in need of drink, and you gave it to me: I was wandering, and you took me in;
επεινασα γαρ και εδωκατε μοι φαγειν εδιψησα και εποτισατε με ξενος ημην και συνηγαγετε με

36 Mezítelen voltam, és megruháztatok; beteg voltam, és meglátogattatok; fogoly voltam, és eljöttetek hozzám.
I had no clothing, and you gave it to me: when I was ill, or in prison, you came to me.
γυμνος και περιεβαλετε με ησθενησα και επεσκεψασθε με εν φυλακη ημην και ηλθετε προς με

37 Akkor felelnek majd néki az igazak, mondván: Uram, mikor láttuk, hogy éheztél, és tápláltunk volna? vagy szomjúhoztál, és innod adtunk volna?
Then will the upright make answer to him, saying, Lord, when did we see you in need of food, and give it to you? or in need of drink, and give it to you?
τοτε αποκριθησονται αυτω οι δικαιοι λεγοντες κυριε ποτε σε ειδομεν πεινωντα και εθρεψαμεν η διψωντα και εποτισαμεν

38 És mikor láttuk, hogy jövevény voltál, és befogadtunk volna? vagy mezítelen voltál, és felruháztunk volna?
And when did we see you wandering, and take you in? or without clothing, and give it to you?
ποτε δε σε ειδομεν ξενον και συνηγαγομεν η γυμνον και περιεβαλομεν

39 Mikor láttuk, hogy beteg vagy fogoly voltál, és hozzád mentünk volna?
And when did we see you ill, or in prison, and come to you?
ποτε δε σε ειδομεν ασθενη η εν φυλακη και ηλθομεν προς σε

40 És felelvén a király, azt mondja majd nékik: Bizony mondom néktek, a mennyiben megcselekedtétek egygyel az én legkisebb atyámfiai közül, én velem cselekedtétek meg.
And the King will make answer and say to them, Truly I say to you, Because you did it to the least of these my brothers, you did it to me.
και αποκριθεις ο βασιλευς ερει αυτοις αμην λεγω υμιν εφ οσον εποιησατε ενι τουτων των αδελφων μου των ελαχιστων εμοι εποιησατε

41 Akkor szól majd az õ bal keze felõl állókhoz is: Távozzatok tõlem, ti átkozottak, az örök tûzre, a mely az ördögöknek és az õ angyalainak készíttetett.
Then will he say to those on the left, Go from me, you cursed ones, into the eternal fire which is ready for the Evil One and his angels:
τοτε ερει και τοις εξ ευωνυμων πορευεσθε απ εμου οι κατηραμενοι εις το πυρ το αιωνιον το ητοιμασμενον τω διαβολω και τοις αγγελοις αυτου

42 Mert éheztem, és nem adtatok ennem; szomjúhoztam, és nem adtatok innom;
For I was in need of food, and you gave it not to me; I was in need of drink, and you gave it not to me:
επεινασα γαρ και ουκ εδωκατε μοι φαγειν εδιψησα και ουκ εποτισατε με

43 Jövevény voltam, és nem fogadtatok be engem; mezítelen voltam, és nem ruháztatok meg engem; beteg és fogoly voltam, és nem látogattatok meg engem.
I was wandering, and you took me not in; without clothing, and you gave me no clothing; ill, and in prison, and you came not to me.
ξενος ημην και ου συνηγαγετε με γυμνος και ου περιεβαλετε με ασθενης και εν φυλακη και ουκ επεσκεψασθε με

44 Akkor ezek is felelnek majd néki, mondván: Uram, mikor láttuk, hogy éheztél, vagy szomjúhoztál, vagy hogy jövevény, vagy mezítelen, vagy beteg, vagy fogoly voltál, és nem szolgáltunk volna néked?
Then will they make answer, saying, Lord, when did we see you in need of food or drink, or wandering, or without clothing, or ill, or in prison, and did not take care of you?
τοτε αποκριθησονται αυτω και αυτοι λεγοντες κυριε ποτε σε ειδομεν πεινωντα η διψωντα η ξενον η γυμνον η ασθενη η εν φυλακη και ου διηκονησαμεν σοι

45 Akkor felel majd nékik, mondván: Bizony mondom néktek, a mennyiben nem cselekedtétek meg egygyel eme legkisebbek közül, én velem sem cselekedtétek meg.
Then will he make answer to them, saying, Truly I say to you, Because you did it not to the least of these, you did it not to me.
τοτε αποκριθησεται αυτοις λεγων αμην λεγω υμιν εφ οσον ουκ εποιησατε ενι τουτων των ελαχιστων ουδε εμοι εποιησατε

46 És ezek elmennek majd az örök gyötrelemre; az igazak pedig az örök életre.
And these will go away into eternal punishment; but the upright into eternal life.
και απελευσονται ουτοι εις κολασιν αιωνιον οι δε δικαιοι εις ζωην αιωνιον

1 És mikor mindezeket a beszédeket elvégezte vala Jézus, monda az õ tanítványainak:
And when Jesus had come to the end of all these words, he said to his disciples,
και εγενετο οτε ετελεσεν ο ιησους παντας τους λογους τουτους ειπεν τοις μαθηταις αυτου

2 Tudjátok, hogy két nap mulva a husvétnak ünnepe lészen, és az embernek Fia elárultatik, hogy megfeszíttessék.
After two days is the Passover, and the Son of man will be given up to the death of the cross.
οιδατε οτι μετα δυο ημερας το πασχα γινεται και ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται εις το σταυρωθηναι

3 Akkor egybegyûlének a fõpapok, az írástudók és a nép vénei a fõpap házába, a kit Kajafásnak hívtak,
Then the chief priests and the rulers of the people came together in the house of the high priest, who was named Caiaphas.
τοτε συνηχθησαν οι αρχιερεις και οι γραμματεις και οι πρεσβυτεροι του λαου εις την αυλην του αρχιερεως του λεγομενου καιαφα

4 És tanácsot tartának, hogy Jézust álnoksággal megfogják és megöljék.
And they made designs together to take Jesus by some trick, and put him to death.
και συνεβουλευσαντο ινα τον ιησουν κρατησωσιν δολω και αποκτεινωσιν

5 De azt mondják vala: Ne az ünnepen: hogy zendülés ne legyen a nép között.
But they said, Not while the feast is going on, for fear of trouble among the people.
ελεγον δε μη εν τη εορτη ινα μη θορυβος γενηται εν τω λαω

6 És mikor Jézus Bethániában, a poklos Simon házánál vala,
Now when Jesus was in Bethany in the house of Simon the leper,
του δε ιησου γενομενου εν βηθανια εν οικια σιμωνος του λεπρου

7 Méne õ hozzá egy asszony, a kinél vala drága kenetnek alabástrom szelenczéje, és az õ fejére tölté, a mint az asztalnál ül vala.
There came to him a woman having a bottle of perfume of great price, and she put the perfume on his head when he was seated at table.
προσηλθεν αυτω γυνη αλαβαστρον μυρου εχουσα βαρυτιμου και κατεχεεν επι την κεφαλην αυτου ανακειμενου

8 Látván pedig ezt az õ tanítványai, bosszankodának, mondván: Mire való ez a tékozlás?
But when the disciples saw it they were angry, saying, To what purpose is this waste?
ιδοντες δε οι μαθηται αυτου ηγανακτησαν λεγοντες εις τι η απωλεια αυτη

9 Mert eladhatták volna ezt a kenetet nagy áron, és adhatták volna a szegényeknek.
For we might have got much money for this and given it to the poor.
ηδυνατο γαρ τουτο το μυρον πραθηναι πολλου και δοθηναι πτωχοις

10 Mikor pedig ezt eszébe vette Jézus, monda nékik: Miért bántjátok ezt az asszonyt? hiszen jó dolgot cselekedett én velem.
But Jesus, seeing it, said to them, Why are you troubling the woman? she has done a kind act to me.
γνους δε ο ιησους ειπεν αυτοις τι κοπους παρεχετε τη γυναικι εργον γαρ καλον ειργασατο εις εμε

11 Mert a szegények mindenkor veletek lesznek, de én nem leszek mindenkor veletek.
For the poor you have ever with you, but me you have not for ever.
παντοτε γαρ τους πτωχους εχετε μεθ εαυτων εμε δε ου παντοτε εχετε

12 Mert hogy õ ezt a kenetet testemre töltötte, az én temetésemre nézve cselekedte azt.
For in putting this perfume on my body, she did it to make me ready for my last resting-place.
βαλουσα γαρ αυτη το μυρον τουτο επι του σωματος μου προς το ενταφιασαι με εποιησεν

13 Bizony mondom néktek: Valahol az egész világon prédikáltatik az evangyéliom, a mit ez én velem cselekedék, az is hirdettetik az õ emlékezetére.
Truly I say to you, Wherever this good news goes out in all the world, what this woman has done will be talked of in memory of her.
αμην λεγω υμιν οπου εαν κηρυχθη το ευαγγελιον τουτο εν ολω τω κοσμω λαληθησεται και ο εποιησεν αυτη εις μνημοσυνον αυτης

14 Akkor a tizenkettõ közül egy, a kit Iskariótes Júdásnak hívtak, a fõpapokhoz menvén,
Then one of the twelve, who was named Judas Iscariot, went to the chief priests and said,
τοτε πορευθεις εις των δωδεκα ο λεγομενος ιουδας ισκαριωτης προς τους αρχιερεις

15 Monda: Mit akartok nékem adni, és én kezetekbe adom õt? Azok pedig rendelének néki harmincz ezüst pénzt.
What will you give me, if I give him up to you? And the price was fixed at thirty bits of silver.
ειπεν τι θελετε μοι δουναι καγω υμιν παραδωσω αυτον οι δε εστησαν αυτω τριακοντα αργυρια

16 És ettõl fogva alkalmat keres vala, hogy elárulja õt.
And from that time he was watching for a chance to give him into their hands.
και απο τοτε εζητει ευκαιριαν ινα αυτον παραδω

17 A kovásztalan kenyerek elsõ napján pedig Jézushoz menének a tanítványok, mondván: Hol akarod, hogy megkészítsük néked ételedre a husvéti bárányt?
Now on the first day of unleavened bread the disciples came to Jesus, saying, Where are we to make ready for you to take the Passover meal?
τη δε πρωτη των αζυμων προσηλθον οι μαθηται τω ιησου λεγοντες αυτω που θελεις ετοιμασωμεν σοι φαγειν το πασχα

18 Õ pedig monda: Menjetek el a városba ama bizonyos emberhez, és ezt mondjátok néki: A Mester üzeni: Az én idõm közel van; nálad tartom meg a husvétot tanítványaimmal.
And he said to them, Go into the town to such a man, and say to him, The Master says, My time is near: I will keep the Passover at your house with my disciples.
ο δε ειπεν υπαγετε εις την πολιν προς τον δεινα και ειπατε αυτω ο διδασκαλος λεγει ο καιρος μου εγγυς εστιν προς σε ποιω το πασχα μετα των μαθητων μου

19 És úgy cselekedének a tanítványok, a mint Jézus parancsolta vala nékik; és elkészíték a husvéti bárányt.
And the disciples did as Jesus had said to them; and they made ready the Passover.
και εποιησαν οι μαθηται ως συνεταξεν αυτοις ο ιησους και ητοιμασαν το πασχα

20 Mikor pedig beestveledék, letelepszik vala a tizenkettõvel,
Now when evening was come, he was seated at table with the twelve disciples;
οψιας δε γενομενης ανεκειτο μετα των δωδεκα

21 És a mikor esznek vala, monda: Bizony mondom néktek, ti közületek egy elárul engem.
And while they were taking food, he said, Truly I say to you that one of you will be false to me.
και εσθιοντων αυτων ειπεν αμην λεγω υμιν οτι εις εξ υμων παραδωσει με

22 És felettébb megszomorodva, kezdék mindannyian mondani néki: Én vagyok-é az, Uram?
And they were very said, and said to him, one by one, Is it I, Lord?
και λυπουμενοι σφοδρα ηρξαντο λεγειν αυτω εκαστος αυτων μητι εγω ειμι κυριε

23 Õ pedig felelvén, monda: A ki velem együtt mártja kezét a tálba, az árul el engem.
And he made answer and said, He who puts his hand into the plate with me, the same will be false to me.
ο δε αποκριθεις ειπεν ο εμβαψας μετ εμου εν τω τρυβλιω την χειρα outος με παραδωσει

24 Az embernek Fia jóllehet elmegyen, a mint meg van írva felõle, de jaj annak az embernek, a ki az embernek Fiát elárulja; jobb volna annak az embernek, ha nem született volna.
The Son of man goes, even as the Writings say of him: but a curse is on that man through whom the Son of man is given up; it would have been well for that man if he had never come into the world.
ο μεν υιος του ανθρωπου υπαγει καθως γεγραπται περι αυτου ουαι δε τω ανθρωπω εκεινω δι ου ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται καλον ην αυτω ει ουκ εγεννηθη ο ανθρωπος εκεινος

25 Megszólalván Júdás is, a ki elárulja vala õt, monda: Én vagyok-é az, Mester? Monda néki: Te mondád.
And Judas, who was false to him, made answer and said, Is it I, Master? He says to him, Yes.
αποκριθεις δε ιουδας ο παραδιδους αυτον ειπεν μητι εγω ειμι ραββι λεγει αυτω συ ειπας

26 Mikor pedig evének, vevé Jézus a kenyeret és hálákat adván, megtöré és adá a tanítványoknak, és monda: Vegyétek, egyétek; ez az én testem.
And when they were taking food, Jesus took bread and, after blessing it, he gave the broken bread to the disciples and said, Take it; this is my body.
εσθιοντων δε αυτων λαβων ο ιησους τον αρτον και ευλογησας εκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις και ειπεν λαβετε φαγετε τουτο εστιν το σωμα μου

27 És vevén a poharat és hálákat adván, adá azoknak, ezt mondván: Igyatok ebbõl mindnyájan;
And he took a cup and, having given praise, he gave it to them, saying,
και λαβων το ποτηριον και ευχαριστησας εδωκεν αυτοις λεγων πιετε εξ αυτου παντες

28 Mert ez az én vérem, az új szövetségnek vére, a mely sokakért kiontatik bûnöknek bocsánatára.
Take of it, all of you, for this is my blood of the testament, which is given for men for the forgiveness of sins.
τουτο γαρ εστιν το αιμα μου το της καινης διαθηκης το περι πολλων εκχυνομενον εις αφεσιν αμαρτιων

29 Mondom pedig néktek, hogy: Mostantól fogva nem iszom a szõlõtõkének ebbõl a terméséből mind ama napig, a mikor újan iszom azt veletek az én Atyámnak országában.
But I say to you that from now I will not take of this fruit of the vine, till that day when I take it new with you in my Father's kingdom.
λεγω δε υμιν οτι ου μη πιω απ αρτι εκ τουτου του γεννηματος της αμπελου εως της ημερας εκεινης οταν αυτο πινω μεθ υμων καινον εν τη βασιλεια του πατρος μου

30 És dícséretet énekelvén, kimenének az olajfák hegyére.
And after a song of praise to God, they went out to the Mountain of Olives.
και υμνησαντες εξηλθον εις το ορος των ελαιων

31 Akkor monda nékik Jézus: Mindnyájan ezen az éjszakán megbotránkoztok én bennem. Mert meg van írva: Megverem a pásztort, és elszélednek a nyájnak juhai.
Then said Jesus to them, All of you will be turned away from me this night: for it is said in the Writings, I will put to death the keeper of the sheep, and the sheep of the flock will be put to flight.
τοτε λεγει αυτοις ο ιησους παντες υμεις σκανδαλισθησεσθε εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη γεγραπται γαρ παταξω τον ποιμενα και διασκορπισθησεται τα προβατα της ποιμνης

32 De föltámadásom után elõttetek megyek majd Galileába.
But after I am come back from the dead, I will go before you into Galilee.
μετα δε το εγερθηναι με προαξω υμας εις την γαλιλαιαν

33 Péter pedig felelvén, monda néki: Ha mindnyájan megbotránkoznak is te benned, én soha meg nem botránkozom.
But Peter made answer and said to him, Though all may be turned away from you, I will never be turned away.
αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν αυτω ει και παντες σκανδαλισθησονται εν σοι εγω ουδεποτε σκανδαλισθησομαι

34 Monda néki Jézus: Bizony mondom néked, ezen az éjszakán, mielõtt megszólal a kakas, háromszor megtagadsz engem.
Jesus said to him, Truly I say to you that this night, before the hour of the cock's cry, you will say three times that you have no knowledge of me.
εφη αυτω ο ιησους αμην λεγω σοι οτι εν ταυτη τη νυκτι πριν αλεκτορα φωνησαι τρις απαρνηση με

35 Monda néki Péter: Ha meg kell is veled halnom, meg nem tagadlak téged. Hasonlóképen szólnak vala a többi tanítványok is.
Peter says to him, Even if I am put to death with you, I will not be false to you. So said all the disciples.
λεγει αυτω ο πετρος καν δεη με συν σοι αποθανειν ου μη σε απαρνησομαι ομοιως και παντες οι μαθηται ειπον

36 Akkor elméne Jézus velök egy helyre, a melyet Gecsemánénak hívtak, és monda a tanítványoknak: Üljetek le itt, míg elmegyek és amott imádkozom.
Then comes Jesus with them to a place named Gethsemane, and says to his disciples, Be seated here, while I go over there for prayer.
τοτε ερχεται μετ αυτων ο ιησους εις χωριον λεγομενον γεθσημανη και λεγει τοις μαθηταις καθισατε αυτου εως ου απελθων προσευξωμαι εκει

37 És maga mellé vévén Pétert és Zebedeusnak két fiát, kezde szomorkodni és gyötrõdni.
And he took with him Peter and the two sons of Zebedee, and became sad and very troubled.
και παραλαβων τον πετρον και τους δυο υιους ζεβεδαιου ηρξατο λυπεισθαι και αδημονειν

38 Ekkor monda nékik: Felette igen szomorú az én lelkem mind halálig! maradjatok itt és vigyázzatok én velem.
Then says he to them, My soul is very sad, even to death: keep watch with me here.
τοτε λεγει αυτοις περιλυπος εστιν η ψυχη μου εως θανατου μεινατε ωδε και γρηγορειτε μετ εμου

39 És egy kissé elõre menve, arczra borula, könyörögvén és mondván: Atyám! ha lehetséges, múljék el tõlem e pohár; mindazáltal ne úgy legyen a mint én akarom, hanem a mint te.
And he went forward a little, and falling down on his face in prayer, he said, O my Father, if it is possible, let this cup go from me; but let not my pleasure, but yours be done.
και προελθων μικρον επεσεν επι προσωπον αυτου προσευχομενος και λεγων πατερ μου ει δυνατον εστιν παρελθετω απ εμου το ποτηριον τουτο πλην ουχ ως εγω θελω αλλ ως συ

40 Akkor méne a tanítványokhoz és aluva találá õket, és monda Péternek: Így nem birtatok vigyázni velem egy óráig sem!?
And he comes to the disciples, and sees that they are sleeping, and says to Peter, What, were you not able to keep watch with me one hour?
και ερχεται προς τους μαθητας και ευρισκει αυτους καθευδοντας και λεγει τω πετρω ουτως ουκ ισχυσατε μιαν ωραν γρηγορησαι μετ εμου

41 Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek; mert jóllehet a lélek kész, de a test erõtelen.
Keep watch with prayer, so that you may not be put to the test: the spirit truly is ready, but the flesh is feeble.
γρηγορειτε και προσευχεσθε ινα μη εισελθητε εις πειρασμον το μεν πνευμα προθυμον η δε σαρξ ασθενης

42 Ismét elméne másodszor is, és könyörge, mondván: Atyám! ha el nem múlhatik tõlem e pohár, hogy ki ne igyam, legyen meg a te akaratod.
Again, a second time he went away, and said in prayer, O my Father, if this may not go from me without my taking it, let your pleasure be done.
παλιν εκ δευτερου απελθων προσηυξατο λεγων πατερ μου ει ου δυναται τουτο το ποτηριον παρελθειν απ εμου εαν μη αυτο πιω γενηθητω το θελημα σου

43 És mikor visszatér vala, ismét aluva találá õket; mert megnehezedtek vala az õ szemeik.
And he came again and saw them sleeping, for their eyes were tired.
και ελθων ευρισκει αυτους παλιν καθευδοντας ησαν γαρ αυτων οι οφθαλμοι βεβαρημενοι

44 És ott hagyva õket, ismét elméne és imádkozék harmadszor, ugyanazon beszéddel szólván.
And he went away from them again, and a third time said the same prayer.
και αφεις αυτους απελθων παλιν προσηυξατο εκ τριτου τον αυτον λογον ειπων

45 Ekkor méne az õ tanítványaihoz, és monda nékik: Aludjatok immár és nyugodjatok. Ímé, elközelgett az óra, és az embernek Fia a bûnösök kezébe adatik.
Then he comes to the disciples; and says to them, Go on sleeping now, and take your rest: for the hour is come, and the Son of man is given into the hands of evil men.
τοτε ερχεται προς τους μαθητας αυτου και λεγει αυτοις καθευδετε το λοιπον και αναπαυεσθε ιδου ηγγικεν η ωρα και ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται εις χειρας αμαρτωλων

46 Keljetek fel, menjünk! Ímé elközelgett, a ki engem elárul.
Up, let us be going: see, he who gives me up is near.
εγειρεσθε αγωμεν ιδου ηγγικεν ο παραδιδους με

47 És még mikor beszél vala, ímé Júdás, egy a tizenkettõ közül, eljöve és vele együtt sok nép fegyverekkel és fustélyokkal, a fõpapoktól és a nép véneitõl.
And while he was still talking, Judas, one of the twelve, came, and with him a band armed with swords and sticks, from the chief priests and those in authority over the people.
και ετι αυτου λαλουντος ιδου ιουδας εις των δωδεκα ηλθεν και μετ αυτου οχλος πολυς μετα μαχαιρων και ξυλων απο των αρχιερεων και πρεσβυτερων του λαου

48 A ki pedig õt elárulja vala, jelt ada nékik, mondván: A kit én majd megcsókolok, õ az, fogjátok meg õt.
Now the false one had given them a sign saying, The one to whom I give a kiss, that is he: take him.
ο δε παραδιδους αυτον εδωκεν αυτοις σημειον λεγων ον αν φιλησω αυτος εστιν κρατησατε αυτον

49 És mindjárt Jézushoz lépvén, monda: Üdvöz légy Mester! és megcsókolá õt.
And straight away he came to Jesus and said, Master! and gave him a kiss.
και ευθεως προσελθων τω ιησου ειπεν χαιρε ραββι και κατεφιλησεν αυτον

50 Jézus pedig monda néki: Barátom, miért jöttél? Akkor hozzámenvén, kezeiket Jézusra veték és megfogák õt.
And Jesus said to him, Friend, do that for which you have come. Then they came and put hands on Jesus, and took him.
ο δε ιησους ειπεν αυτω εταιρε εφ ω παρει τοτε προσελθοντες επεβαλον τας χειρας επι τον ιησουν και εκρατησαν αυτον

51 És ímé egyik azok közül, a kik a Jézussal valának, kinyújtván kezét, szablyáját kirántá, és a fõpap szolgáját megcsapván, levágá annak egyik fülét.
And one of those who were with Jesus put out his hand, and took out his sword and gave the servant of the high priest a blow, cutting off his ear.
και ιδου εις των μετα ιησου εκτεινας την χειρα απεσπασεν την μαχαιραν αυτου και παταξας τον δουλον του αρχιερεως αφειλεν αυτου το ωτιον

52 Akkor monda néki Jézus: Tedd helyére szablyádat; mert a kik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniök.
Then says Jesus to him, Put up your sword again into its place: for all those who take the sword will come to death by the sword.
τοτε λεγει αυτω ο ιησους αποστρεψον σου την μαχαιραν εις τον τοπον αυτης παντες γαρ οι λαβοντες μαχαιραν εν μαχαιρα απολουνται

53 Avagy azt gondolod-é, hogy nem kérhetném most az én Atyámat, hogy adjon ide mellém többet tizenkét sereg angyalnál?
Does it not seem possible to you that if I make request to my Father he will even now send me an army of angels?
η δοκεις οτι ου δυναμαι αρτι παρακαλεσαι τον πατερα μου και παραστησει μοι πλειους η δωδεκα λεγεωνας αγγελων

54 De mi módon teljesednének be az írások, hogy így kell lenni?
But how then would the Writings come true, which say that so it has to be?
πως ουν πληρωθωσιν αι γραφαι οτι ουτως δει γενεσθαι

55 Ugyanekkor monda Jézus a sokaságnak: Mint valami latorra, úgy jöttetek fegyverekkel és fustélyokkal, hogy megfogjatok engem? Naponként nálatok ültem, tanítván a templomban, és nem fogtatok meg engem.
In that hour Jesus said to the people, Have you come out as against a thief with swords and sticks to take me? I was teaching every day in the Temple and you took me not.
εν εκεινη τη ωρα ειπεν ο ιησους τοις οχλοις ως επι ληστην εξηλθετε μετα μαχαιρων και ξυλων συλλαβειν με καθ ημεραν προς υμας εκαθεζομην διδασκων εν τω ιερω και ουκ ε κρατησατε με

56 Mindez pedig azért lõn, hogy beteljesedjenek a próféták írásai. Ekkor elhagyák õt a tanítványok mind, és elfutának.
But all this has taken place so that the writings of the prophets might come true. Then all his disciples went from him in flight.
τουτο δε ολον γεγονεν ινα πληρωθωσιν αι γραφαι των προφητων τοτε οι μαθηται παντες αφεντες αυτον εφυγον

57 Amazok pedig megfogván Jézust, vivék Kajafáshoz, a fõpaphoz, a hol az írástudók és a vének egybegyûltek vala.
And those who had made Jesus prisoner took him away to the house of Caiaphas, the high priest, where the scribes and those in authority over the people had come together.
οι δε κρατησαντες τον ιησουν απηγαγον προς καιαφαν τον αρχιερεα οπου οι γραμματεις και οι πρεσβυτεροι συνηχθησαν

58 Péter pedig követi vala õt távolról egész a fõpap pitvaráig; és bemenvén, ott ül vala a szolgákkal, hogy lássa a végét.
But Peter went after him at a distance, to the house of the high priest, and went in and took his seat with the servants, to see the end.
ο δε πετρος ηκολουθει αυτω απο μακροθεν εως της αυλης του αρχιερεως και εισελθων εσω εκαθητο μετα των υπηρετων ιδειν το τελος

59 A fõpapok pedig és a vének és az egész tanács hamis bizonyságot keresnek vala Jézus ellen, hogy megölhessék õt;
Now the chief priests and all the Sanhedrin were looking for false witness against Jesus, so that they might put him to death;
οι δε αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι και το συνεδριον ολον εζητουν ψευδομαρτυριαν κατα του ιησου οπως αυτον θανατωσωσιν

60 És nem találának. És noha sok hamis tanú jött vala elõ, még sem találának. Utoljára pedig elõjövén két hamis tanú,
And they were not able to get it, though a number of false witnesses came.
και ουχ ευρον και πολλων ψευδομαρτυρων προσελθοντων ουχ ευρον

61 Monda: Ez azt mondta: Leronthatom az Isten templomát, és három nap alatt felépíthetem azt.
But later there came two who said, This man said, I am able to give the Temple of God to destruction, and to put it up again in three days.
υστερον δε προσελθοντες δυο ψευδομαρτυρες ειπον ουτος εφη δυναμαι καταλυσαι τον ναον του θεου και δια τριων ημερων οικοδομησαι αυτον

62 És fölkelvén a fõpap, monda néki: Semmit sem felelsz-é? Micsoda tanúbizonyságot tesznek ezek ellened?
And the high priest got up and said to him, Have you no answer? what is it which these say against you?
και αναστας ο αρχιερευς ειπεν αυτω ουδεν αποκρινη τι ουτοι σου καταμαρτυρουσιν

63 Jézus pedig hallgat vala. És felelvén a fõpap, monda néki: Az élõ Istenre kényszerítelek téged, hogy mondd meg nékünk, ha te vagy-é a Krisztus, az Istennek Fia?
But Jesus said not a word. And the high priest said to him, I put you on oath, by the living God, that you will say to us if you are the Christ, the Son of God.
ο δε ιησους εσιωπα και αποκριθεις ο αρχιερευς ειπεν αυτω εξορκιζω σε κατα του θεου του ζωντος ινα ημιν ειπης ει συ ει ο χριστος ο υιος του θεου

64 Monda néki Jézus: Te mondád. Sõt mondom néktek: Mostantól fogva meglátjátok az embernek Fiát ülni az Istennek hatalmas jobbján, és eljõni az égnek felhõiben.
Jesus says to him, You say so: but I say to you, From now you will see the Son of man seated at the right hand of power, and coming on the clouds of heaven.
λεγει αυτω ο ιησους συ ειπας πλην λεγω υμιν απ αρτι οψεσθε τον υιον του ανθρωπου καθημενον εκ δεξιων της δυναμεως και ερχομενον επι των νεφελων του ουρανου

65 Ekkor a fõpap megszaggatá a maga ruháit, és monda: Káromlást szólott. Mi szükségünk van még bizonyságokra? Ímé most hallottátok az õ káromlását.
Then the high priest, violently parting his robes, said, He has said evil against God: what more need have we of witnesses? for now his words against God have come to your ears:
τοτε ο αρχιερευς διερρηξεν τα ιματια αυτου λεγων οτι εβλασφημησεν τι ετι χρειαν εχομεν μαρτυρων ιδε νυν ηκουσατε την βλασφημιαν αυτου

66 Mit gondoltok? Azok pedig felelvén mondának: Méltó a halálra.
What is your opinion? They made answer and said, It is right for him to be put to death.
τι υμιν δοκει οι δε αποκριθεντες ειπον ενοχος θανατου εστιν

67 Akkor szemébe köpdösének és arczul csapdosák õt, némelyek pedig botokkal verék,
Then they put shame on him, and were cruel to him: and some gave him blows, saying,
τοτε ενεπτυσαν εις το προσωπον αυτου και εκολαφισαν αυτον οι δε ερραπισαν

68 Mondván: Prófétáld meg nékünk Krisztus, kicsoda az, a ki üt téged?
Be a prophet, O Christ, and say who gave you a blow!
λεγοντες προφητευσον ημιν χριστε τις εστιν ο παισας σε

69 Péter pedig künn ül vala az udvaron, és hozzá menvén egy szolgálóleány, monda: Te is a Galileabeli Jézussal valál.
Now Peter was seated in the open square outside the house: and a servant-girl came to him, saying, You were with Jesus the Galilaean.
ο δε πετρος εξω εκαθητο εν τη αυλη και προσηλθεν αυτω μια παιδισκη λεγουσα και συ ησθα μετα ιησου του γαλιλαιου

70 Õ pedig mindenkinek hallatára megtagadá, mondván: Nem tudom, mit beszélsz.
But he said before them all that it was false, saying, I have no knowledge of what you say.
ο δε ηρνησατο εμπροσθεν παντων λεγων ουκ οιδα τι λεγεις

71 Mikor pedig kiméne a tornáczra meglátá õt egy másik szolgálóleány, és monda az ott levõknek: Ez is a názáreti Jézussal vala.
And when he had gone out into the doorway, another saw him and says to those who were there, This man was with Jesus the Nazarene.
εξελθοντα δε αυτον εις τον πυλωνα ειδεν αυτον αλλη και λεγει τοις εκει και ουτος ην μετα ιησου του ναζωραιου

72 És ismét megtagadá esküvéssel, hogy: Nem is ismerem ezt az embert.
And again he said with an oath, I have no knowledge of the man.
και παλιν ηρνησατο μεθ ορκου οτι ουκ οιδα τον ανθρωπον

73 Kevés idõ múlva pedig az ott álldogálók menének hozzá, és mondának Péternek: Bizony te is közülök való vagy; hiszen a te beszéded is elárul téged.
And after a little time those who were near came and said to Peter, Truly you are one of them; because your talk is witness against you.
μετα μικρον δε προσελθοντες οι εστωτες ειπον τω πετρω αληθως και συ εξ αυτων ει και γαρ η λαλια σου δηλον σε ποιει

74 Ekkor átkozódni és esküdözni kezde, hogy: Nem ismerem ezt az embert. És a kakas azonnal megszólala.
Then with curses and oaths he said, I have no knowledge of the man. And straight away there came the cry of a cock.
τοτε ηρξατο καταναθεματιζειν και ομνυειν οτι ουκ οιδα τον ανθρωπον και ευθεως αλεκτωρ εφωνησεν

75 És megemlékezék Péter a Jézus beszédérõl, ki ezt mondotta vala néki: Mielõtt a kakas szólana, háromszor megtagadsz engem; és kimenvén onnan, keservesen síra.
And the word of Jesus came back to Peter, when he said, Before the hour of the cock's cry, you will say three times that you have no knowledge of me. And he went out, weeping bitterly.
και εμνησθη ο πετρος του ρηματος του ιησου ειρηκοτος αυτω οτι πριν αλεκτορα φωνησαι τρις απαρνηση με και εξελθων εξω εκλαυσεν πικρως

1 Mikor pedig reggel lõn, tanácsot tartának mind a fõpapok és a nép vénei Jézus ellen, hogy õt megöljék.
Now when it was morning, all the chief priests and those in authority took thought together with the purpose of putting Jesus to death.
πρωιας δε γενομενης συμβουλιον ελαβον παντες οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι του λαου κατα του ιησου ωστε θανατωσαι αυτον

2 És megkötözvén õt, elvivék, és átadák õt Ponczius Pilátusnak a helytartónak.
And they put cords on him and took him away, and gave him up to Pilate, the ruler.
και δησαντες αυτον απηγαγον και παρεδωκαν αυτον ποντιω πιλατω τω ηγεμονι

3 Akkor látván Júdás, a ki õt elárulá, hogy elítélték õt, megbánta dolgát, és visszavivé a harmincz ezüst pénzt a fõpapoknak és a véneknek,
Then Judas, who was false to him, seeing that he was to be put to death, in his regret took back the thirty bits of silver to the chief priests and those in authority,
τοτε ιδων ιουδας ο παραδιδους αυτον οτι κατεκριθη μεταμεληθεις απεστρεψεν τα τριακοντα αργυρια τοις αρχιερευσιν και τοις πρεσβυτεροις

4 Mondván: Vétkeztem, hogy elárultam az ártatlan vért. Azok pedig mondának: Mi közünk hozzá? Te lássad.
Saying, I have done wrong in giving into your hands an upright man. But they said, What is that to us? it is your business.
λεγων ημαρτον παραδους αιμα αθωον οι δε ειπον τι προς ημας συ οψει

5 Õ pedig eldobván az ezüst pénzeket a templomban, eltávozék; és elmenvén felakasztá magát.
And he put down the silver in the Temple and went out, and put himself to death by hanging.
και ριψας τα αργυρια εν τω ναω ανεχωρησεν και απελθων απηγξατο

6 A fõpapok pedig felszedvén az ezüst pénzeket, mondának: Nem szabad ezeket a templom kincsei közé tennünk, mert vérnek ára.
And the chief priests took the silver and said, It is not right to put it in the Temple store for it is the price of blood.
οι δε αρχιερεις λαβοντες τα αργυρια ειπον ουκ εξεστιν βαλειν αυτα εις τον κορβαναν επει τιμη αιματος εστιν

7 Tanácsot ülvén pedig, megvásárlák azon a fazekasnak mezejét idegenek számára való temetõnek.
And they made a decision to get with the silver the potter's field, as a place for the dead of other countries.
συμβουλιον δε λαβοντες ηγορασαν εξ αυτων τον αγρον του κεραμεως εις ταφην τοις ξενοις

8 Ezért hívják ezt a mezõt vérmezejének mind e mai napig.
For this cause that field was named, The field of blood, to this day.
διο εκληθη ο αγρος εκεινος αγρος αιματος εως της σημερον

9 Ekkor teljesedék be a Jeremiás próféta mondása, a ki így szólott: És vevék a harmincz ezüst pénzt, a megbecsültnek árát, a kit Izráel fiai részérõl megbecsültek,
Then came true that which was said by Jeremiah the prophet, And they took the thirty bits of silver, the price of him who was valued by the children of Israel;
τοτε επληρωθη το ρηθεν δια ιερεμιου του προφητου λεγοντος και ελαβον τα τριακοντα αργυρια την τιμην του τετιμημενου ον ετιμησαντο απο υιων ισραηλ

10 És adák azt a fazekas mezejéért, a mint az Úr rendelte volt nékem.
And they gave them for the potter's field, as I had word from the Lord.
και εδωκαν αυτα εις τον αγρον του κεραμεως καθα συνεταξεν μοι κυριος

11 Jézus pedig ott álla a helytartó elõtt; és kérdezé õt a helytartó, mondván: Te vagy-é a zsidók királya? Jézus pedig monda néki: Te mondod.
And Jesus was before the ruler, who put a question to him, Are you the King of the Jews? And Jesus said to him, You say so.
ο δε ιησους εστη εμπροσθεν του ηγεμονος και επηρωτησεν αυτον ο ηγεμων λεγων συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων ο δε ιησους εφη αυτω συ λεγεις

12 És mikor vádolák õt a fõpapok és a vének, semmit sem felele.
But when the chief priests and those in authority made statements against him, he gave no answer.
και εν τω κατηγορεισθαι αυτον υπο των αρχιερεων και των πρεσβυτερων ουδεν απεκρινατο

13 Akkor monda néki Pilátus: Nem hallod-é, mily sok bizonyságot tesznek ellened?
Then says Pilate to him, Do you give no attention to what their witnesses say against you?
τοτε λεγει αυτω ο πιλατος ουκ ακουεις ποσα σου καταμαρτυρουσιν

14 És nem felele néki egyetlen szóra sem, úgy hogy a helytartó igen elcsodálkozék.
And he gave him no answer, not even a word: so that the ruler was greatly surprised.
και ουκ απεκριθη αυτω προς ουδε εν ρημα ωστε θαυμαζειν τον ηγεμονα λιαν

15 Ünnepenként pedig egy foglyot szokott szabadon bocsátani a helytartó a sokaság kedvéért, a kit akarának.
Now at the feast it was the way for the ruler to let free to the people one prisoner, at their selection.
κατα δε εορτην ειωθει ο ηγεμων απολυειν ενα τω οχλω δεσμιον ον ηθελον

16 Vala pedig akkor egy nevezetes foglyuk, a kit Barabbásnak hívtak.
And they had then an important prisoner, whose name was Barabbas.
ειχον δε τοτε δεσμιον επισημον λεγομενον βαραββαν

17 Mikor azért egybegyülekezének, monda nékik Pilátus: Melyiket akarjátok hogy elbocsássam néktek: Barabbást-é, vagy Jézust, a kit Krisztusnak hívnak?
So when they came together, Pilate said to them, Whom will you have? Barabbas, or Jesus, who is named Christ?
συνηγμενων ουν αυτων ειπεν αυτοις ο πιλατος τινα θελετε απολυσω υμιν βαραββαν η ιησουν τον λεγομενον χριστον

18 Mert jól tudja vala, hogy irigységbõl adák õt kézbe.
For he saw that for envy they had given him up.
ηδει γαρ οτι δια φθονον παρεδωκαν αυτον

19 A mint pedig õ az ítélõszékben ül vala, külde õ hozzá a felesége, ezt üzenvén: Ne avatkozzál amaz igaz ember dolgába; mert sokat szenvedtem ma álmomban õ miatta.
And while he was on the judge's seat, his wife sent to him, saying, Have nothing to do with that upright man, for I have had much trouble this day in a dream because of him.
καθημενου δε αυτου επι του βηματος απεστειλεν προς αυτον η γυνη αυτου λεγουσα μηδεν σοι και τω δικαιω εκεινω πολλα γαρ επαθον σημερον κατ οναρ δι αυτον

20 A fõpapok és vének pedig reá beszélék a sokaságot, hogy Barabbást kérjék ki, Jézust pedig veszítsék el.
Now the chief priests and those in authority got the people to make request for Barabbas, and for Jesus to be put to death.
οι δε αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι επεισαν τους οχλους ινα αιτησωνται τον βαραββαν τον δε ιησουν απολεσωσιν

21 Felelvén pedig a helytartó, monda nékik: A kettõ közül melyiket akarjátok, hogy elbocsássam néktek? Azok pedig mondának: Barabbást.
But the ruler made answer and said to them, Which of the two is it your pleasure that I let go free? And they said, Barabbas.
αποκριθεις δε ο ηγεμων ειπεν αυτοις τινα θελετε απο των δυο απολυσω υμιν οι δε ειπον βαραββαν

22 Monda nékik Pilátus: Mit cselekedjem hát Jézussal, a kit Krisztusnak hívnak? Mindnyájan mondának: Feszíttessék meg!
Pilate says to them, What, then, am I to do with Jesus, who is named Christ? They all say, Let him be put to death on the cross.
λεγει αυτοις ο πιλατος τι ουν ποιησω ιησουν τον λεγομενον χριστον λεγουσιν αυτω παντες σταυρωθητω

23 A helytartó pedig monda: Mert mi rosszat cselekedett? Azok pedig még inkább kiáltoznak vala, mondván: Feszíttessék meg!
And he said, Why, what evil has he done? But they gave loud cries, saying, To the cross with him!
ο δε ηγεμων εφη τι γαρ κακον εποιησεν οι δε περισσως εκραζον λεγοντες σταυρωθητω

24 Pilátus pedig látván, hogy semmi sem használ, hanem még nagyobb háborúság támad, vizet vévén, megmosá kezeit a sokaság elõtt, mondván: Ártatlan vagyok ez igaz embernek vérétõl; ti lássátok!
So when Pilate saw that he was able to do nothing, but that trouble was working up, he took water and, washing his hands before the people, said, The blood of this upright man is not on my hands: you are responsible.
ιδων δε ο πιλατος οτι ουδεν ωφελει αλλα μαλλον θορυβος γινεται λαβων υδωρ απενιψατο τας χειρας απεναντι του οχλου λεγων αθωος ειμι απο του αιματος του δικαιου τουτου υμεις οψεσθε

25 És felelvén az egész nép, monda: Az õ vére mi rajtunk és a mi magzatainkon.
And all the people made answer and said, Let his blood be on us, and on our children.
και αποκριθεις πας ο λαος ειπεν το αιμα αυτου εφ ημας και επι τα τεκνα ημων

26 Akkor elbocsátá nékik Barabbást; Jézust pedig megostoroztatván, kezökbe adá, hogy megfeszíttessék.
Then he let Barabbas go free: but after having Jesus whipped, he gave him up to be put to death on the cross.
τοτε απελυσεν αυτοις τον βαραββαν τον δε ιησουν φραγελλωσας παρεδωκεν ινα σταυρωθη

27 Akkor a helytartó vitézei elvivék Jézust az õrházba, és oda gyûjték hozzá az egész csapatot.
Then the ruler's armed men took Jesus into the open square, and got all their band together.
τοτε οι στρατιωται του ηγεμονος παραλαβοντες τον ιησουν εις το πραιτωριον συνηγαγον επ αυτον ολην την σπειραν

28 És levetkeztetvén õt, bíbor palástot adának reá.
And they took off his clothing, and put on him a red robe.
και εκδυσαντες αυτον περιεθηκαν αυτω χλαμυδα κοκκινην

29 És tövisbõl fonott koronát tõnek a fejére, és nádszálat a jobb kezébe; és térdet hajtva elõtte, csúfolják vala õt, mondván: Üdvöz légy zsidóknak királya!
And they made a crown of thorns and put it on his head, and put a rod in his right hand, and they went down on their knees before him, and made sport of him, saying, Long life to the King of the Jews.
και πλεξαντες στεφανον εξ ακανθων επεθηκαν επι την κεφαλην αυτου και καλαμον επι την δεξιαν αυτου και γονυπετησαντες εμπροσθεν αυτου ενεπαιζον αυτω λεγοντες χαιρε ο βασιλευς των ιουδαιων

30 És mikor megköpdösék õt, elvevék a nádszálat, és a fejéhez verdesik vala.
And they put shame on him, and gave him blows on the head with the rod.
και εμπτυσαντες εις αυτον ελαβον τον καλαμον και ετυπτον εις την κεφαλην αυτου

31 És miután megcsúfolták, levevék róla a palástot és az õ maga ruháiba öltöztették; és elvivék, hogy megfeszítsék õt.
And when they had made sport of him, they took the robe off him, and put his clothing on him, and took him away to put him on the cross.
και οτε ενεπαιξαν αυτω εξεδυσαν αυτον την χλαμυδα και ενεδυσαν αυτον τα ιματια αυτου και απηγαγον αυτον εις το σταυρωσαι

32 Kifelé menve pedig találkozának egy czirénei emberrel, a kit Simonnak hívnak vala; ezt kényszeríték, hogy vigye az õ keresztjét.
And while they were coming out, they saw a man of Cyrene, Simon by name, and they made him go with them, so that he might take up his cross.
εξερχομενοι δε ευρον ανθρωπον κυρηναιον ονοματι σιμωνα τουτον ηγγαρευσαν ινα αρη τον σταυρον αυτου

33 És mikor eljutának arra a helyre, a melyet Golgothának, azaz koponya helyének neveznek,
And when they came to the place named Golgotha, that is to say, Dead Man's Head,
και ελθοντες εις τοπον λεγομενον γολγοθα ος εστιν λεγομενος κρανιου τοπος

34 Méreggel megelegyített eczetet adának néki inni; és megízlelvén, nem akara inni.
They gave him wine mixed with bitter drink: and after tasting it, he took no more.
εδωκαν αυτω πιειν οξος μετα χολης μεμιγμενον και γευσαμενος ουκ ηθελεν πιειν

35 Minek utána pedig megfeszíték õt, elosztá az õ ruháit, sorsot vetvén; hogy beteljék a próféta mondása: Megosztozának az én ruháimon, és az én köntösömre sorsot vetének.
And when they had put him on the cross, they made division of his clothing among them by the decision of chance.
σταυρωσαντες δε αυτον διεμερισαντο τα ιματια αυτου βαλλοντες κληρον ινα πληρωθη το ρηθεν υπο του προφητου διεμερισαντο τα ιματια μου εαυτοις και επι τον ιματισμον μ ου εβαλον κληρον

36 És leülvén, ott õrzik vala õt.
And they were seated there watching him.
και καθημενοι ετηρουν αυτον εκει

37 És feje fölé illeszték az õ kárhoztatásának okát, oda írván: Ez Jézus, a zsidók királya.
And they put up over his head the statement of his crime in writing, THIS IS JESUS THE KING OF THE JEWS.
και επεθηκαν επανω της κεφαλης αυτου την αιτιαν αυτου γεγραμμενην ουτος εστιν ιησους ο βασιλευς των ιουδαιων

38 Akkor megfeszítének vele együtt két latrot, egyiket jobbkéz felõl, és a másikat balkéz felõl.
Then two thieves were put on crosses with him, one on the right and one on the left.
τοτε σταυρουνται συν αυτω δυο λησται εις εκ δεξιων και εις εξ ευωνυμων

39 Az arramenõk pedig szidalmazzák vala õt, fejüket hajtogatván.
And those who went by said bitter words to him, shaking their heads and saying,
οι δε παραπορευομενοι εβλασφημουν αυτον κινουντες τας κεφαλας αυτων

40 És ezt mondván: Te, ki lerontod a templomot és harmadnapra fölépíted, szabadítsd meg magadat; ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztrõl!
You who would give the Temple to destruction and put it up again in three days, get yourself free: if you are the Son of God, come down from the cross.
και λεγοντες ο καταλυων τον ναον και εν τρισιν ημεραις οικοδομων σωσον σεαυτον ει υιος ει του θεου καταβηθι απο του σταυρου

41 Hasonlóképen a fõpapok is csúfolódván az írástudókkal és a vénekkel egyetemben, ezt mondják vala:
In the same way, the chief priests, making sport of him, with the scribes and those in authority, said,
ομοιως δε και οι αρχιερεις εμπαιζοντες μετα των γραμματεων και πρεσβυτερων ελεγον

42 Másokat megtartott, magát nem tudja megtartani. Ha Izráel királya, szálljon le most a keresztrõl, és majd hiszünk néki.
A saviour of others, he has no salvation for himself. If he is the King of Israel, let him now come down from the cross, and we will have faith in him.
αλλους εσωσεν εαυτον ου δυναται σωσαι ει βασιλευς ισραηλ εστιν καταβατω νυν απο του σταυρου και πιστευσομεν αυτω

43 Bízott az Istenben; mentse meg most õt, ha akarja; mert azt mondta: Isten Fia vagyok.
He put his faith in God; let God be his saviour now, if he will have him; for he said, I am the Son of God.
πεποιθεν επι τον θεον ρυσασθω νυν αυτον ει θελει αυτον ειπεν γαρ οτι θεου ειμι υιος

44 A kiket vele együtt feszítének meg, a latrok is ugyanazt hányják vala szemére.
And the thieves who were on the crosses said evil words to him.
το δ αυτο και οι λησται οι συσταυρωθεντες αυτω ωνειδιζον αυτω

45 Hat órától kezdve pedig sötétség lõn mind az egész földön, kilencz óráig.
Now from the sixth hour it was dark over all the land till the ninth hour.
απο δε εκτης ωρας σκοτος εγενετο επι πασαν την γην εως ωρας εννατης

46 Kilencz óra körül pedig nagy fenszóval kiálta Jézus, mondván: ELI, ELI! LAMA SABAKTÁNI? azaz: Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet?
And about the ninth hour Jesus gave a loud cry, saying, Eli, Eli, lama sabachthani? that is, My God, my God, why are you turned away from me?
περι δε την εννατην ωραν ανεβοησεν ο ιησους φωνη μεγαλη λεγων ηλι ηλι λαμα σαβαχθανι τουτ εστιν θεε μου θεε μου ινατι με εγκατελιπες

47 Némelyek pedig az ott állók közül, a mint ezt hallák, mondának: Illést hívja ez.
And some of those who were near by, hearing it, said, This man is crying to Elijah.
τινες δε των εκει εστωτων ακουσαντες ελεγον οτι ηλιαν φωνει ουτος

48 És egy közülök azonnal oda futamodván, egy szivacsot võn, és megtöltvén eczettel és egy nádszálra tûzvén, inni ád vala néki.
And straight away one of them went quickly, and took a sponge, and made it full of bitter wine, and put it on a rod and gave him drink.
και ευθεως δραμων εις εξ αυτων και λαβων σπογγον πλησας τε οξους και περιθεις καλαμω εποτιζεν αυτον

49 A többiek pedig ezt mondják vala: Hagyd el, lássuk eljõ-é Illés, hogy megszabadítsa õt?
And the rest said, Let him be; let us see if Elijah will come to his help.
οι δε λοιποι ελεγον αφες ιδωμεν ει ερχεται ηλιας σωσων αυτον

50 Jézus pedig ismét nagy fenszóval kiáltván, kiadá lelkét.
And Jesus gave another loud cry, and gave up his spirit.
ο δε ιησους παλιν κραξας φωνη μεγαλη αφηκεν το πνευμα

51 És ímé a templom kárpítja fölétõl aljáig ketté hasada; és a föld megindula, és a kõsziklák megrepedezének;
And the curtain of the Temple was parted in two from end to end; and there was an earth-shock; and the rocks were broken;
και ιδου το καταπετασμα του ναου εσχισθη εις δυο απο ανωθεν εως κατω και η γη εσεισθη και αι πετραι εσχισθησαν

52 És a sírok megnyílának, és sok elhúnyt szentnek teste föltámada.
And the resting-places of the dead came open; and the bodies of a number of sleeping saints came to life;
και τα μνημεια ανεωχθησαν και πολλα σωματα των κεκοιμημενων αγιων ηγερθη

53 És kijövén a sírokból, a Jézus föltámadása után bementek a szent városba, és sokaknak megjelenének.
And coming out of their resting-places, after he had come again from the dead, they went into the holy town and were seen by a number of people.
και εξελθοντες εκ των μνημειων μετα την εγερσιν αυτου εισηλθον εις την αγιαν πολιν και ενεφανισθησαν πολλοις

54 A százados pedig és a kik õ vele õrizték vala Jézust, látván a földindulást és a mik történtek vala, igen megrémülének, mondván: Bizony, Istennek Fia vala ez!
Now the captain and those who were with him watching Jesus, when they saw the earth-shock and the things which were done, were in great fear and said, Truly this was a son of God.
ο δε εκατονταρχος και οι μετ αυτου τηρουντες τον ιησουν ιδοντες τον σεισμον και τα γενομενα εφοβηθησαν σφοδρα λεγοντες αληθως θεου υιος ην ουτος

55 Sok asszony vala pedig ott, a kik távolról szemlélõdnek vala, a kik Galileából követték Jézust, szolgálván néki;
And a number of women were there, watching from a distance, who had come with Jesus from Galilee, waiting on his needs.
ησαν δε εκει γυναικες πολλαι απο μακροθεν θεωρουσαι αιτινες ηκολουθησαν τω ιησου απο της γαλιλαιας διακονουσαι αυτω

56 Ezek közt volt Mária Magdaléna, és Mária a Jakab és József anyja, és a Zebedeus fiainak anyja.
Among whom was Mary Magdalene, and Mary, the mother of James and Joses, and the mother of the sons of Zebedee.
εν αις ην μαρια η μαγδαληνη και μαρια η του ιακωβου και ιωση μητηρ και η μητηρ των υιων ζεβεδαιου

57 Mikor pedig beesteledék, eljöve egy gazdag ember Arimathiából, név szerint József, a ki maga is tanítványa volt Jézusnak;
And in the evening, there came a man of wealth from Arimathaea, Joseph by name, who was a disciple of Jesus:
οψιας δε γενομενης ηλθεν ανθρωπος πλουσιος απο αριμαθαιας τουνομα ιωσηφ ος και αυτος εμαθητευσεν τω ιησου

58 Ez Pilátushoz menvén, kéri vala a Jézus testét. Akkor parancsolá Pilátus, hogy adják át a testet.
This man went in to Pilate, and made a request for the body of Jesus. Then Pilate gave orders for it to be given to him.
ουτος προσελθων τω πιλατω ητησατο το σωμα του ιησου τοτε ο πιλατος εκελευσεν αποδοθηναι το σωμα

59 És magához vévén József a testet, begöngyölé azt tiszta gyolcsba,
And Joseph took the body, folding it in clean linen,
και λαβων το σωμα ο ιωσηφ ενετυλιξεν αυτο σινδονι καθαρα

60 És elhelyezé azt a maga új sírjába, a melyet a sziklába vágatott: és a sír szájára egy nagy követ hengerítvén, elméne.
And put it in the resting-place which had been cut out of the rock for himself; and after rolling a great stone to the door of it he went away.
και εθηκεν αυτο εν τω καινω αυτου μνημειω ο ελατομησεν εν τη πετρα και προσκυλισας λιθον μεγαν τη θυρα του μνημειου απηλθεν

61 Ott vala pedig Mária Magdaléna és a másik Mária, a kik a sír átellenében ülnek vala.
And Mary Magdalene was there, and the other Mary, seated by the place of the dead.
ην δε εκει μαρια η μαγδαληνη και η αλλη μαρια καθημεναι απεναντι του ταφου

62 Másnap pedig, a mely péntek után következik, egybegyûlének a fõpapok és a farizeusok Pilátushoz,
Now on the day after the getting ready of the Passover, the chief priests and Pharisees came together to Pilate,
τη δε επαυριον ητις εστιν μετα την παρασκευην συνηχθησαν οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι προς πιλατον

63 Ezt mondván: Uram, emlékezünk, hogy az a hitetõ még életében azt mondotta volt: Harmadnapra föltámadok.
Saying, Sir, we have in mind how that false man said, while he was still living, After three days I will come again from the dead.
λεγοντες κυριε εμνησθημεν οτι εκεινος ο πλανος ειπεν ετι ζων μετα τρεις ημερας εγειρομαι

64 Parancsold meg azért, hogy õrizzék a sírt harmadnapig, ne hogy az õ tanítványai odamenvén éjjel, ellopják õt és azt mondják a népnek: Feltámadott a halálból; és az utolsó hitetés gonoszabb legyen az elsõnél.
Give orders, then, that the place where his body is may be made safe till the third day, for fear that his disciples come and take him away secretly and say to the people, He has come back from the dead: and the last error will be worse than the first.
κελευσον ουν ασφαλισθηναι τον ταφον εως της τριτης ημερας μηποτε ελθοντες οι μαθηται αυτου νυκτος κλεψωσιν αυτον και ειπωσιν τω λαω ηγερθη απο των νεκρων και εστα ι η εσχατη πλανη χειρων της πρωτης

65 Pilátus pedig monda nékik: Van õrségetek; menjetek, õríztessétek, a mint tudjátok.
Pilate said to them, You have watchmen; go and make it as safe as you are able.
εφη δε αυτοις ο πιλατος εχετε κουστωδιαν υπαγετε ασφαλισασθε ως οιδατε

66 Õk pedig elmenvén, a sírt õrizet alá helyezék, lepecsételvén a követ, az õrséggel.
So they went, and made safe the place where his body was, putting a stamp on the stone, and the watchmen were with them.
οι δε πορευθεντες ησφαλισαντο τον ταφον σφραγισαντες τον λιθον μετα της κουστωδιας

1 A szombat végén pedig, a hét elsõ napjára virradólag, kiméne Mária Magdaléna és a másik Mária, hogy megnézzék a sírt.
Now late on the Sabbath, when the dawn of the first day of the week was near, Mary Magdalene and the other Mary came to see the place where his body was.
οψε δε σαββατων τη επιφωσκουση εις μιαν σαββατων ηλθεν μαρια η μαγδαληνη και η αλλη μαρια θεωρησαι τον ταφον

2 És ímé nagy földindulás lõn; mert az Úrnak angyala leszállván a mennybõl, és oda menvén, elhengeríté a követ a sír szájáról, és reá üle arra.
And there was a great earth-shock; for an angel of the Lord came down from heaven and, rolling back the stone, took his seat on it.
και ιδου σεισμος εγενετο μεγας αγγελος γαρ κυριου καταβας εξ ουρανου προσελθων απεκυλισεν τον λιθον απο της θυρας και εκαθητο επανω αυτου

3 A tekintete pedig olyan volt, mint a villámlás, és a ruhája fehér, mint a hó.
His form was shining like the light, and his clothing was white as snow:
ην δε η ιδεα αυτου ως αστραπη και το ενδυμα αυτου λευκον ωσει χιων

4 Az õrizõk pedig tõle való féltökben megrettenének, és olyanokká lõnek mint a holtak.
And for fear of him the watchmen were shaking, and became as dead men.
απο δε του φοβου αυτου εσεισθησαν οι τηρουντες και εγενοντο ωσει νεκροι

5 Az angyal pedig megszólalván, monda az asszonyoknak: Ti ne féljetek; mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek.
And the angel said to the women, Have no fear: for I see that you are searching for Jesus, who was put to death on the cross.
αποκριθεις δε ο αγγελος ειπεν ταις γυναιξιν μη φοβεισθε υμεις οιδα γαρ οτι ιησουν τον εσταυρωμενον ζητειτε

6 Nincsen itt, mert feltámadott, a mint megmondotta volt. Jertek, lássátok a helyet, a hol feküdt vala az Úr.
He is not here, for he has come to life again, even as he said. Come, see the Lord's resting-place.
ουκ εστιν ωδε ηγερθη γαρ καθως ειπεν δευτε ιδετε τον τοπον οπου εκειτο ο κυριος

7 És menjetek gyorsan és mondjátok meg az õ tanítványainak, hogy feltámadott a halálból; és ímé elõttetek megy Galileába; ott meglátjátok õt, ímé megmondottam néktek.
And go quickly and give his disciples the news that he has come back from the dead, and is going before you into Galilee; there you will see him, as I have said to you.
και ταχυ πορευθεισαι ειπατε τοις μαθηταις αυτου οτι ηγερθη απο των νεκρων και ιδου προαγει υμας εις την γαλιλαιαν εκει αυτον οψεσθε ιδου ειπον υμιν

8 És gyorsan eltávozván a sírtól félelemmel és nagy örömmel, futnak vala, hogy megmondják az õ tanítványainak.
And they went away quickly, with fear and great joy, to give his disciples the news.
και εξελθουσαι ταχυ απο του μνημειου μετα φοβου και χαρας μεγαλης εδραμον απαγγειλαι τοις μαθηταις αυτου

9 Mikor pedig mennek vala, hogy megmondják az õ tanítványainak, ímé szembe jöve õ velök Jézus, mondván: Legyetek üdvözölve! Azok pedig hozzá járulván, megragadák az õ lábait, és leborulának elõtte.
And on the way, Jesus came to them, saying, Be glad. And they came and put their hands on his feet, and gave him worship.
ως δε επορευοντο απαγγειλαι τοις μαθηταις αυτου και ιδου ο ιησους απηντησεν αυταις λεγων χαιρετε αι δε προσελθουσαι εκρατησαν αυτου τους ποδας και προσεκυνησαν αυτ
ω

10 Akkor monda nékik Jézus: Ne féljetek; menjetek el, mondjátok meg az én atyámfiainak, hogy menjenek Galileába, és ott meglátnak engem.
Then said Jesus to them, Have no fear: go and give word to my brothers to go into Galilee, and there they will see me.
τοτε λεγει αυταις ο ιησους μη φοβεισθε υπαγετε απαγγειλατε τοις αδελφοις μου ινα απελθωσιν εις την γαλιλαιαν κακει με οψονται

11 A mialatt pedig õk mennek vala, ímé az õrségbõl némelyek bemenvén a városba, megjelentének a fõpapoknak mindent a mi történt.
Now, while they were going, some of the watchmen came into the town and gave news to the chief priests of all the things which had taken place.
πορευομενων δε αυτων ιδου τινες της κουστωδιας ελθοντες εις την πολιν απηγγειλαν τοις αρχιερευσιν απαντα τα γενομενα

12 És egybegyülekezvén a vénekkel együtt, és tanácsot tartván, sok pénzt adának a vitézeknek,
And when they had come together with those in authority, and had made their decision, they gave much money to the watchmen, saying,
και συναχθεντες μετα των πρεσβυτερων συμβουλιον τε λαβοντες αργυρια ικανα εδωκαν τοις στρατιωταις

13 Ezt mondván: Mondjátok, hogy: Az õ tanítványai odajövén éjjel, ellopák õt, mikor mi aluvánk.
Say, His disciples came by night and took him away secretly while we were sleeping.
λεγοντες ειπατε οτι οι μαθηται αυτου νυκτος ελθοντες εκλεψαν αυτον ημων κοιμωμενων

14 És ha ez a helytartó fülébe jut, mi elhitetjük õt, és kimentünk titeket a bajból.
And if this comes to the ruler's ears, we will see that he does not make you responsible.
και εαν ακουσθη τουτο επι του ηγεμονος ημεις πεισομεν αυτον και υμας αμεριμνους ποιησομεν

15 Azok pedig fölvevén a pénzt, úgy cselekedének, a mint megtanították õket. És elterjedt ez a hír a zsidók között mind e mai napig.
So they took the money, and did as they had been ordered: and this account has been current among the Jews till the present time.
οι δε λαβοντες τα αργυρια εποιησαν ως εδιδαχθησαν και διεφημισθη ο λογος ουτος παρα ιουδαιοις μεχρι της σημερον

16 A tizenegy tanítvány pedig elméne Galileába, a hegyre, a hová Jézus rendelte vala õket.
But the eleven disciples went into Galilee, to the mountain where Jesus had given them orders to go.
οι δε ενδεκα μαθηται επορευθησαν εις την γαλιλαιαν εις το ορος ου εταξατο αυτοις ο ιησους

17 És mikor megláták õt, leborulának elõtte; némelyek pedig kételkedének.
And when they saw him they gave him worship: but some were in doubt.
και ιδοντες αυτον προσεκυνησαν αυτω οι δε εδιστασαν

18 És hozzájuk menvén Jézus, szóla nékik, mondván: Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön.
And Jesus came to them and said, All authority has been given to me in heaven and on earth.
και προσελθων ο ιησους ελαλησεν αυτοις λεγων εδοθη μοι πασα εξουσια εν ουρανω και επι γης

19 Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén õket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében,
Go then, and make disciples of all the nations, giving them baptism in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit:
πορευθεντες ουν μαθητευσατε παντα τα εθνη βαπτιζοντες αυτους εις το ονομα του πατρος και του υιου και του αγιου πνευματος

20 Tanítván õket, hogy megtartsák mindazt, a mit én parancsoltam néktek: és ímé én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig. Ámen!
Teaching them to keep all the rules which I have given you: and see, I am ever with you, even to the end of the world.
διδασκοντες αυτους τηρειν παντα οσα ενετειλαμην υμιν και ιδου εγω μεθ υμων ειμι πασας τας ημερας εως της συντελειας του αιωνος αμην

1 A Jézus Krisztus, az Isten Fia evangyéliomának kezdete,
The first words of the good news of Jesus Christ, the Son of God.
αρχη του ευαγγελιου ιησου χριστου υιου του θεου

2 A mint meg van írva a prófétáknál: Ímé én elküldöm az én követemet a te orczád elõtt, a ki megkészíti a te útadat elõtted;
Even as it is said in the book of Isaiah the prophet, See, I send my servant before your face, who will make ready your way;
ως γεγραπται εν τοις προφηταις ιδου εγω αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου ος κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν σου

3 Kiáltónak szava a pusztában: Készítsétek meg az Úrnak útját, egyengessétek meg az õ ösvényeit:
The voice of one crying in the waste land, Make ready the way of the Lord, make his roads straight;
φωνη βοωντος εν τη ερημω ετοιμασατε την οδον κυριου ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου

4 Elõáll vala János, keresztelvén a pusztában és prédikálván a megtérésnek keresztségét a bûnöknek bocsánatára.
John came, and gave baptism in the waste land, preaching baptism as a sign of forgiveness of sin for those whose hearts were changed.
εγενετο ιωαννης βαπτιζων εν τη ερημω και κηρυσσων βαπτισμα μετανοιας εις αφεσιν αμαρτιων

5 És kiméne hozzá Júdeának egész tartománya és a Jeruzsálembeliek is, és megkeresztelkedének mindnyájan õ általa a Jordán vizében, bûneikrõl vallást tévén.
And there went out to him all the people of Judaea, and all those of Jerusalem, and they were given baptism by him in the river Jordan, saying that they were sinners.
και εξεπορευετο προς αυτον πασα η ιουδαια χωρα και οι ιεροσολυμιται και εβαπτιζοντο παντες εν τω ιορδανη ποταμω υπ αυτου εξομολογουμενοι τας αμαρτιας αυτων

6 János pedig teveszõrruhát és dereka körül bõrövet viselt vala, és sáskát és erdei mézet eszik vala.
And John was clothed in camel's hair, with a leather band about him; and his food was locusts and honey.
ην δε ιωαννης ενδεδυμενος τριχας καμηλου και ζωνην δερματινην περι την οσφυν αυτου και εσθιων ακριδας και μελι αγριον

7 És prédikála, mondván: Utánam jõ, a ki erõsebb nálam, a kinek nem vagyok méltó, hogy lehajolván, sarujának szíjját megoldjam.
And he said to them all, There is one coming after me who is greater than I, whose shoes I am not good enough to undo.
και εκηρυσσεν λεγων ερχεται ο ισχυροτερος μου οπισω μου ου ουκ ειμι ικανος κυψας λυσαι τον ιμαντα των υποδηματων αυτου

8 Én vízzel kereszteltelek titeket, de õ Szent Lélekkel keresztel titeket.
I have given you baptism with water, but he will give you baptism with the Holy Spirit.
εγω μεν εβαπτισα υμας εν υδατι αυτος δε βαπτισει υμας εν πνευματι αγιω

9 És lõn azokban a napokban, eljöve Jézus a galileai Názáretbõl, és megkereszteltetek János által a Jordánban.
And it came about in those days, that Jesus came from Nazareth of Galilee, and was given baptism by John in the Jordan.
και εγενετο εν εκειναις ταις ημεραις ηλθεν ιησους απο ναζαρετ της γαλιλαιας και εβαπτισθη υπο ιωαννου εις τον ιορδανην

10 És azonnal feljövén a vízbõl, látá az egeket megnyilatkozni, és a Lelket mint egy galambot õ reá leszállani;
And straight away, coming up out of the water, he saw the heavens broken open and the Spirit coming down on him as a dove:
και ευθεως αναβαινων απο του υδατος ειδεν σχιζομενους τους ουρανους και το πνευμα ωσει περιστεραν καταβαινον επ αυτον

11 És szózat lõn az égbõl: Te vagy az én szerelmes fiam, a kiben én gyönyörködöm.
And a voice came out of heaven, You are my dearly loved Son, with whom I am well pleased.
και φωνη εγενετο εκ των ουρανων συ ει ο υιος μου ο αγαπητος εν ω ευδοκησα

12 És a Lélek azonnal elragadá õt a pusztába.
And straight away the Spirit sent him out into the waste land.
και ευθυς το πνευμα αυτον εκβαλλει εις την ερημον

13 És ott volt a pusztában negyven napig kísértetve a Sátántól, és a vad állatokkal vala együtt; és az angyalok szolgálnak vala néki.
And he was in the waste land for forty days, being tested by Satan; and he was with the beasts; and the angels took care of him.
και ην εκει εν τη ερημω ημερας τεσσαρακοντα πειραζομενος υπο του σατανα και ην μετα των θηριων και οι αγγελοι διηκονουν αυτω

14 Minekutána pedig János tömlöczbe vettetett, elméne Jézus Galileába, prédikálván az Isten országának evangyéliomát,
Now after John had been put in prison, Jesus came into Galilee, preaching the good news of God,
μετα δε το παραδοθηναι τον ιωαννην ηλθεν ο ιησους εις την γαλιλαιαν κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλειας του θεου

15 És mondván: Bétölt az idõ, és elközelített az Istennek országa; térjetek meg, és higyjetek az evangyéliomban.
And saying, The time has come, and the kingdom of God is near: let your hearts be turned from sin and have faith in the good news.
και λεγων οτι πεπληρωται ο καιρος και ηγγικεν η βασιλεια του θεου μετανοειτε και πιστευετε εν τω ευαγγελιω

16 Mikor pedig Galilea tengere mellett járt, látá Simont és Andrást, annak testvérét, a mint a tengerbe hálót vetének; mert halászok valának.
And going by the sea of Galilee, he saw Simon, and Andrew, the brother of Simon, putting a net into the sea: for they were fishermen.
περιπατων δε παρα την θαλασσαν της γαλιλαιας ειδεν σιμωνα και ανδρεαν τον αδελφον αυτου βαλλοντας αμφιβληστρον εν τη θαλασση ησαν γαρ αλιεις

17 És monda nékik Jézus: Kövessetek engem, és én azt mívelem, hogy embereket halászszatok.
And Jesus said to them, Come after me, and I will make you fishers of men.
και ειπεν αυτοις ο ιησους δευτε οπισω μου και ποιησω υμας γενεσθαι αλιεις ανθρωπων

18 És azonnal elhagyván az õ hálóikat, követék õt.
And they went straight from their nets, and came after him.
και ευθεως αφεντες τα δικτυα αυτων ηκολουθησαν αυτω

19 És onnan egy kevéssé elébb menve, látá Jakabot, a Zebedeus fiát és annak testvérét, Jánost, a mint a hajóban azok is a hálókat kötözgetik vala.
And going on a little farther, he saw James, the son of Zebedee, and John his brother, who were in their boat stitching up their nets.
και προβας εκειθεν ολιγον ειδεν ιακωβον τον του ζεβεδαιου και ιωαννην τον αδελφον αυτου και αυτους εν τω πλοιω καταρτιζοντας τα δικτυα

20 És azonnal hívá õket. És õk atyjukat, Zebedeust a napszámosokkal a hajóban hagyva, utána menének.
And he said, Come after me: and they went away from their father Zebedee, who was in the boat with the servants, and came after him.
και ευθεως εκαλεσεν αυτους και αφεντες τον πατερα αυτων ζεβεδαιον εν τω πλοιω μετα των μισθωτων απηλθον οπισω αυτου

21 És bemenének Kapernaumba; és mindjárt szombatnapon bemenvén a zsinagógába, tanít vala.
And they came to Capernaum; and on the Sabbath he went into the Synagogue and gave teaching.
και εισπορευονται εις καπερναουμ και ευθεως τοις σαββασιν εισελθων εις την συναγωγην εδιδασκεν

22 És elálmélkodának az õ tanításán; mert úgy tanítja vala õket, mint a kinek hatalma van, és nem úgy mint az írástudók.
And they were full of wonder at his teaching, because he gave it as one having authority, and not like the scribes.
και εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου ην γαρ διδασκων αυτους ως εξουσιαν εχων και ουχ ως οι γραμματεις

23 Vala pedig azok zsinagógájában egy ember, a kiben tisztátalan lélek volt, és felkiálta,
And there was in their Synagogue a man with an unclean spirit; and he gave a cry,
και ην εν τη συναγωγη αυτων ανθρωπος εν πνευματι ακαθαρτω και ανεκραξεν

24 És monda: Ah! mi dolgunk van nékünk veled, Názáreti Jézus? Azért jöttél-é, hogy elveszíts minket? Tudom, hogy ki vagy te: az Istennek Szentje.
Saying, What have we to do with you, Jesus of Nazareth? have you come to put an end to us? I see well who you are, the Holy One of God.
λεγων εα τι ημιν και σοι ιησου ναζαρηνε ηλθες απολεσαι ημας οιδα σε τις ει ο αγιος του θεου

25 És megdorgálá õt Jézus, mondván: Némulj meg, és menj ki belõle.
And Jesus said to him sharply, Be quiet, and come out of him.
και επετιμησεν αυτω ο ιησους λεγων φιμωθητι και εξελθε εξ αυτου

26 És a tisztátalan lélek megszaggatá õt, és fenszóval kiáltva, kiméne belõle.
And the unclean spirit, shaking him violently, and crying with a loud voice, came out of him.
και σπαραξαν αυτον το πνευμα το ακαθαρτον και κραξαν φωνη μεγαλη εξηλθεν εξ αυτου

27 És mindnyájan elálmélkodának, annyira, hogy egymás között kérdezgeték, mondván: Mi ez? Micsoda új tudomány ez, hogy hatalommal parancsol a tisztátalan lelkeknek is, és engedelmeskednek néki?
And they were all greatly surprised, so that they put questions to one another, saying, What is this? a new teaching! with authority he gives orders even to the unclean spirits, and they do what he says.
και εθαμβηθησαν παντες ωστε συζητειν προς αυτους λεγοντας τι εστιν τουτο τις η διδαχη η καινη αυτη οτι κατ εξουσιαν και τοις πνευμασιν τοις ακαθαρτοις επιτασσει και υπα κουουσιν αυτω

28 És azonnal elméne az õ híre Galilea egész környékére.
And news of him went out quickly everywhere into all parts of Galilee round about.
εξηλθεν δε η ακοη αυτου ευθυς εις ολην την περιχωρον της γαλιλαιας

29 És a zsinagógából azonnal kimenvén, a Simon és András házához menének Jakabbal és Jánossal együtt.
And when they came out of the Synagogue, they went into the house of Simon and Andrew, with James and John.
και ευθεως εκ της συναγωγης εξελθοντες ηλθον εις την οικιαν σιμωνος και ανδρεου μετα ιακωβου και ιωαννου

30 A Simon napa pedig hideglelésben fekszik vala, és azonnal szólának néki felõle.
Now Simon's wife's mother was ill, with a burning heat; and they gave him word of her:
η δε πενθερα σιμωνος κατεκειτο πυρεσσουσα και ευθεως λεγουσιν αυτω περι αυτης

31 És õ odamenvén, fölemelé azt, annak kezét fogván; és elhagyá azt a hideglelés azonnal, és szolgál vala nékik.
And he came and took her by the hand, lifting her up; and she became well, and took care of their needs.
και προσελθων ηγειρεν αυτην κρατησας της χειρος αυτης και αφηκεν αυτην ο πυρετος ευθεως και διηκονει αυτοις

32 Estefelé pedig, a mikor leszállt a nap, mind õ hozzá vivék a betegeseket és az ördöngõsöket;
And in the evening, at sundown, they took to him all who were diseased, and those who had evil spirits.
οψιας δε γενομενης οτε εδυ ο ηλιος εφερον προς αυτον παντας τους κακως εχοντας και τους δαιμονιζομενους

33 És az egész város oda gyûlt vala az ajtó elé.
And all the town had come together at the door.
και η πολις ολη επισυνηγμενη ην προς την θυραν

34 És meggyógyíta sokakat, a kik különféle betegségekben sínlõdnek vala; és sok ördögöt kiûze, és nem hagyja vala szólni az ördögöket, mivelhogy õt ismerék.
And a number, who were ill with different diseases, he made well, and sent out evil spirits; but he did not let the evil spirits say anything, because they had knowledge of him.
και εθεραπευσεν πολλους κακως εχοντας ποικιλαις νοσοις και δαιμονια πολλα εξεβαλεν και ουκ ηφιεν λαλειν τα δαιμονια οτι ηδεισαν αυτον

35 Kora reggel pedig, még szürkületkor, fölkelvén, kiméne, és elméne egy puszta helyre és ott imádkozék.
And in the morning, a long time before daylight, he got up and went out to a quiet place, and there he gave himself up to prayer.
και πρωι εννυχον λιαν αναστας εξηλθεν και απηλθεν εις ερημον τοπον κακει προσηυχετο

36 Simon pedig és a vele lévõk utána sietének;
And Simon and those who were with him came after him.
και κατεδιωξαν αυτον ο σιμων και οι μετ αυτου

37 És a mikor megtalálák õt, mondának néki: Mindenki téged keres.
And when they came up with him, they said to him, Everyone is looking for you.
και ευροντες αυτον λεγουσιν αυτω οτι παντες ζητουσιν σε

38 És õ monda nékik: Menjünk a közel való városokba, hogy ott is prédikáljak, mert azért jöttem.
And he said to them, Let us go to other parts into the nearest towns, so that I may give teaching there, because for this purpose I came.
και λεγει αυτοις αγωμεν εις τας εχομενας κωμοπολεις ινα κακει κηρυξω εις τουτο γαρ εξεληλυθα

39 És prédikál vala azoknak zsinagógáiban, egész Galileában, és ördögöket ûz vala.
And he went into their Synagogues in every part of Galilee, preaching and driving out evil spirits.
και ην κηρυσσων εν ταις συναγωγαις αυτων εις ολην την γαλιλαιαν και τα δαιμονια εκβαλλων

40 És jöve hozzá egy bélpoklos, kérvén õt és leborulván elõtte és mondván néki: Ha akarod, megtisztíthatsz engem.
And a leper came to him and, going down on his knees before him, made a request, saying, If it is your pleasure, you have the power to make me clean.
και ερχεται προς αυτον λεπρος παρακαλων αυτον και γονυπετων αυτον και λεγων αυτω οτι εαν θελης δυνασαι με καθαρισαι

41 Jézus pedig könyörületességre indulván, kezét kinyújtva megérinté õt, és monda néki: Akarom, tisztulj meg.
And being moved with pity, he put out his hand, and touching him said to him, It is my pleasure; be made clean.
ο δε ιησους σπλαγχνισθεις εκτεινας την χειρα ηψατο αυτου και λεγει αυτω θελω καθαρισθητι

42 És a mint ezt mondja vala, azonnal eltávozék tõle a poklosság és megtisztula.
And straight away the disease went from him, and he was made clean.
και ειποντος αυτου ευθεως απηλθεν απ αυτου η λεπρα και εκαθαρισθη

43 És erõsen megfenyegetvén, azonnal elküldé õt,
And he sent him away, saying to him very sharply,
και εμβριμησαμενος αυτω ευθεως εξεβαλεν αυτον

44 És monda néki: Meglásd, hogy senkinek semmit ne szólj; hanem eredj el, mutasd meg magadat a papnak, és vidd fel a te tisztulásodért, a mit Mózes parancsolt, bizonyságul nékik.
See that you say nothing to any man: but go and let the priest see you, and make yourself clean by an offering of the things ordered by Moses, for a witness to them.
και λεγει αυτω ορα μηδενι μηδεν ειπης αλλ υπαγε σεαυτον δειξον τω ιερει και προσενεγκε περι του καθαρισμου σου α προσεταξεν μωσης εις μαρτυριον αυτοις

45 Az pedig kimenvén, kezde sokat beszélni és terjeszteni a dolgot, annyira, hogy nyilvánosan immár be sem mehetett Jézus a városba, hanem künn puszta helyeken vala, és mennek vala hozzá mindenfelõl.
But he went out, and made it public, giving an account of it everywhere, so that Jesus was no longer able to go openly into a town, but was outside in the waste land; and they came to him from every part.
ο δε εξελθων ηρξατο κηρυσσειν πολλα και διαφημιζειν τον λογον ωστε μηκετι αυτον δυνασθαι φανερως εις πολιν εισελθειν αλλ εξω εν ερημοις τοποις ην και ηρχοντο προς αυτο ν πανταχοθεν

1 Napok mulva pedig ismét beméne Kapernaumba, és meghallák, hogy otthon van.
And when he came into Capernaum again after some days, the news went about that he was in the house.
και παλιν εισηλθεν εις καπερναουμ δι ημερων και ηκουσθη οτι εις οικον εστιν

2 És azonnal sokan összegyülekezének, annyira, hogy még az ajtó elébe sem férték; és hirdeté nékik az igét.
And a great number had come together, so that there was no longer room for them, no, not even about the door: and he gave them teaching.
και ευθεως συνηχθησαν πολλοι ωστε μηκετι χωρειν μηδε τα προς την θυραν και ελαλει αυτοις τον λογον

3 És jövének hozzá egy gutaütöttet hozva, a kit négyen emelnek vala.
And four men came to him with one on a bed who had no power of moving.
και ερχονται προς αυτον παραλυτικον φεροντες αιρομενον υπο τεσσαρων

4 És mivel a sokaság miatt nem férkõzhettek azzal õ hozzá, megbonták ama háznak fedelét, a hol Õ vala, és rést törvén, leereszték a nyoszolyát, a melyben a gutaütött feküdt.
And when they were unable to get near him because of all the people, they got the roof uncovered where he was: and when it was broken up, they let down the bed on which the man was.
και μη δυναμενοι προσεγγισαι αυτω δια τον οχλον απεστεγασαν την στεγην οπου ην και εξορυξαντες χαλωσιν τον κραββατον εφ ω ο παραλυτικος κατεκειτο

5 Jézus pedig azoknak hitét látván, monda a gutaütöttnek: Fiam, megbocsáttattak néked a te bûneid.
And Jesus, seeing their faith, said to him, Son, you have forgiveness for your sins.
ιδων δε ο ιησους την πιστιν αυτων λεγει τω παραλυτικω τεκνον αφεωνται σοι αι αμαρτιαι σου

6 Valának pedig ott némely írástudók, a kik ott ülnek vala, szívökben így okoskodván:
But there were certain of the scribes seated there, and reasoning in their hearts,
ησαν δε τινες των γραμματεων εκει καθημενοι και διαλογιζομενοι εν ταις καρδιαις αυτων

7 Mi dolog, hogy ez ilyen káromlásokat szól? ki bocsáthatja meg a bûnöket, hanemha egyedül az Isten?
Why does this man say such things? he has no respect for God: from whom does forgiveness come but from God only?
τι ουτος ουτως λαλει βλασφημιας τις δυναται αφιεναι αμαρτιας ει μη εις ο θεος

8 És Jézus azonnal észrevevé az õ lelkével, hogy azok magukban így okoskodnak, és monda nékik: Miért gondoljátok ezeket a ti szívetekben?
And Jesus, having knowledge in his spirit of their thoughts, said to them, Why are you reasoning about these things in your hearts?
και ευθεως επιγνους ο ιησους τω πνευματι αυτου οτι ουτως διαλογιζονται εν εαυτοις ειπεν αυτοις τι ταυτα διαλογιζεσθε εν ταις καρδιαις υμων

9 Mi könnyebb, azt mondanom-é a gutaütöttnek: Megbocsáttattak néked a te bûneid, vagy ezt mondanom: Kelj fel, vedd fel a te nyoszolyádat, és járj?
Which is the simpler, to say to a man who is ill, You have forgiveness for your sins, or, Get up, take up your bed, and go?
τι εστιν ευκοπωτερον ειπειν τω παραλυτικω αφεωνται σοι αι αμαρτιαι η ειπειν εγειραι και αρον σου τον κραββατον και περιπατει

10 Hogy pedig megtudjátok, hogy az ember Fiának van hatalma e földön a bûnöket megbocsátani, monda a gutaütöttnek:
But so that you may see that the Son of man has authority for the forgiveness of sins on earth, (he said to the man,)
ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει ο υιος του ανθρωπου αφιεναι επι της γης αμαρτιας λεγει τω παραλυτικω

11 Mondom néked, kelj föl, vedd fel a te nyoszolyádat, és eredj haza.
I say to you, Get up, take up your bed, and go to your house.
σοι λεγω εγειραι και αρον τον κραββατον σου και υπαγε εις τον οικον σου

12 Az pedig azonnal fölkele és felvévén nyoszolyáját, kiméne mindenkinek láttára; úgy hogy mindenki elálmélkodék, és dicsõíté az Istent, ezt mondván: Soha sem láttunk ilyet!
And he got up, and straight away took up the bed and went out before them all, so that they were all full of wonder, and gave glory to God, saying, We have never seen anything like this.
και ηγερθη ευθεως και αρας τον κραββατον εξηλθεν εναντιον παντων ωστε εξιστασθαι παντας και δοξαζειν τον θεον λεγοντας οτι ουδεποτε ουτως ειδομεν

13 És ismét kiméne a tenger mellé; és az egész sokaság megy vala õ hozzá, és õ tanítja vala õket.
And he went out again by the seaside; and all the people came to him, and he gave them teaching.
και εξηλθεν παλιν παρα την θαλασσαν και πας ο οχλος ηρχετο προς αυτον και εδιδασκεν αυτους

14 És a mikor tovaméne, meglátá Lévit, az Alfeus fiát, a ki a vámszedõ helyen ül vala, és monda néki: Kövess engemet. És felkelvén, követi vala õt.
And when he went by, he saw Levi, the son of Alphaeus, seated at the place where taxes were taken, and he said to him, Come with me. And he got up, and went with him.
και παραγων ειδεν λευιν τον του αλφαιου καθημενον επι το τελωνιον και λεγει αυτω ακολουθει μοι και αναστας ηκολουθησεν αυτω

15 És lõn, a mikor õ ennek házában asztalhoz üle, a vámszedõk és bûnösök is sokan odaülnek vala Jézussal és az õ tanítványaival; mert sokan valának, és követék õt.
And it came about that he was seated at meat in his house, and a number of tax-farmers and sinners were at table with Jesus and his disciples: for there were a great number of them, and they came after him.
και εγενετο εν τω κατακεισθαι αυτον εν τη οικια αυτου και πολλοι τελωναι και αμαρτωλοι συνανεκειντο τω ιησου και τοις μαθηταις αυτου ησαν γαρ πολλοι και ηκολουθησαν αυτω

16 És a mikor látták az írástudók és a farizeusok, hogy együtt eszik a vámszedõkkel és bûnösökkel, mondának az õ tanítványainak: Mi dolog, hogy a vámszedõkkel és a bûnösökkel eszik és iszik?
And the scribes of the Pharisees, when they saw that he was taking food with the tax-farmers and sinners, said to his disciples, Why does he take food and drink with such men?
και οι γραμματεις και οι φαρισαιοι ιδοντες αυτον εσθιοντα μετα των τελωνων και αμαρτωλων ελεγον τοις μαθηταις αυτου τι οτι μετα των τελωνων και αμαρτωλων εσθιει και πινει

17 És a mikor ezt hallja vala Jézus, monda nékik: Nem az egészségeseknek van szükségök orvosra, hanem a betegeknek, nem azért jöttem, hogy igazakat, hanem hogy bûnösöket hívjak megtérésre.
And Jesus, hearing it, said to them, Those who are well have no need of a medical man, but those who are ill: I have come not to get the upright but sinners.
και ακουσας ο ιησους λεγει αυτοις ου χρειαν εχουσιν οι ισχυοντες ιατρου αλλ οι κακως εχοντες ουκ ηλθον καλεσαι δικαιους αλλα αμαρτωλους εις μετανοιαν

18 A János és a farizeusok tanítványai pedig bõjtölnek vala. Odamenének azért és mondának néki: Mi az oka, hogy Jánosnak és a farizeusoknak tanítványai bõjtölnek, a te tanítványaid pedig nem bõjtölnek?
And John's disciples and the Pharisees were taking no food: and they came and said to him, Why do John's disciples and the disciples of the Pharisees go without food, but your disciples do not?
και ησαν οι μαθηται ιωαννου και οι των φαρισαιων νηστευοντες και ερχονται και λεγουσιν αυτω διατι οι μαθηται ιωαννου και οι των φαρισαιων νηστευουσιν οι δε σοι μαθητα ι ου νηστευουσιν

19 Jézus pedig monda nékik: Avagy bõjtölhet-é a võlegény násznépe, a míg velök van a võlegény? A meddig a võlegény velök van, nem bõjtölhetnek.
And Jesus said to them, Will the friends of a newly-married man go without food while he is with them? as long as they have him with them they will not go without food.
και ειπεν αυτοις ο ιησους μη δυνανται οι υιοι του νυμφωνος εν ω ο νυμφιος μετ αυτων εστιν νηστευειν οσον χρονον μεθ εαυτων εχουσιν τον νυμφιον ου δυνανται νηστευειν

20 De jõnek majd napok, a mikor elvétetik tõlük a võlegény, és akkor bõjtölni fognak azokon a napokon.
But the days will come when the husband will be taken away from them, and then they will go without food.
ελευσονται δε ημεραι οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιος και τοτε νηστευσουσιν εν εκειναις ταις ημεραις

21 Senki sem varr pedig új posztóból foltot ó ruhára; máskülönben a mi azt kitoldaná, még kiszakít belõle, az új a régibõl, és nagyobb szakadás lesz.
No man puts a bit of new cloth on an old coat: or the new, by pulling away from the old, makes a worse hole.
και ουδεις επιβλημα ρακους αγναφου επιρραπτει επι ιματιω παλαιω ει δε μη αιρει το πληρωμα αυτου το καινον του παλαιου και χειρον σχισμα γινεται

22 És senki sem tölt új bort régi tömlõkbe; különben az új bor a tömlõket szétszakítja, a bor is kiömlik, a tömlõk is elpusztulnak; hanem az új bort új tömlõkbe kell tölteni.
And no man puts new wine into old wine-skins: or the skins will be burst by the wine, and the wine and the skins will be wasted: but new wine has to be put into new wine-skins.
και ουδεις βαλλει οινον νεον εις ασκους παλαιους ει δε μη ρησσει ο οινος ο νεος τους ασκους και ο οινος εκχειται και οι ασκοι απολουνται αλλα οινον νεον εις ασκους καινους β λητεον

23 És lõn, hogy szombatnapon a vetések közt megy vala által, és az õ tanítványai mentökben a kalászokat kezdék vala szaggatni.
And it came about that on the Sabbath day he was going through the grain-fields; and while they were walking, his disciples took the heads of grain.
και εγενετο παραπορευεσθαι αυτον εν τοις σαββασιν δια των σποριμων και ηρξαντο οι μαθηται αυτου οδον ποιειν τιλλοντες τους σταχυας

24 Ekkor a farizeusok mondának néki: Ímé, miért mûvelik azt szombatnapon, a mit nem szabad?
And the Pharisees said to him, Why are they doing what it is not right to do on the Sabbath?
και οι φαρισαιοι ελεγον αυτω ιδε τι ποιουσιν εν τοις σαββασιν ο ουκ εξεστιν

25 Õ pedig monda nékik: Soha sem olvastátok-é, mit mívelt Dávid, mikor megszûkült és megéhezett vala társaival egybe?
And he said to them, Have you no knowledge of what David did, when he had need and was without food, he, and those who were with him?
και αυτος ελεγεν αυτοις ουδεποτε ανεγνωτε τι εποιησεν δαβιδ οτε χρειαν εσχεν και επεινασεν αυτος και οι μετ αυτου

26 Mi módon ment be az Isten házába az Abiátár fõpap idejében és ette meg a szent kenyereket, a melyeket nem szabad megenni csak a papoknak; és adott a társainak is?
How he went into the house of God when Abiathar was high priest, and took for food the holy bread, which only the priests may take, and gave it to those who were with him?
πως εισηλθεν εις τον οικον του θεου επι αβιαθαρ του αρχιερεως και τους αρτους της προθεσεως εφαγεν ους ουκ εξεστιν φαγειν ει μη τοις ιερευσιν και εδωκεν και τοις συν αυτ ω ουσιν

27 És monda nékik: A szombat lõn az emberért, nem az ember a szombatért.
And he said to them, The Sabbath was made for man, and not man for the Sabbath;
και ελεγεν αυτοις το σαββατον δια τον ανθρωπον εγενετο ουχ ο ανθρωπος δια το σαββατον

28 Annak okáért az embernek Fia a szombatnak is ura.
So that the Son of man is lord even of the Sabbath.
ωστε κυριος εστιν ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου

1 És ismét beméne a zsinagógába, és vala ott egy megszáradt kezû ember.
And he went again into the Synagogue; and there was a man there whose hand was dead.
και εισηλθεν παλιν εις την συναγωγην και ην εκει ανθρωπος εξηραμμενην εχων την χειρα

2 És lesik vala õt, hogy meggyógyítja-é szombatnapon; hogy vádolhassák õt.
And they were watching him to see if he would make him well on the Sabbath day, so that they might have something against him.
και παρετηρουν αυτον ει τοις σαββασιν θεραπευσει αυτον ινα κατηγορησωσιν αυτου

3 Akkor monda a megszáradt kezû embernek: Állj elõ a középre.
And he said to the man, Get up and come forward.
και λεγει τω ανθρωπω τω εξηραμμενην εχοντι την χειρα εγειραι εις το μεσον

4 Azoknak pedig monda: Szabad-é szombatnapon jót vagy rosszat tenni? lelket menteni, vagy kioltani? De azok hallgatnak vala.
And he said to them, Is it right to do good on the Sabbath or to do evil? to give life or to put to death? But they said nothing.
και λεγει αυτοις εξεστιν τοις σαββασιν αγαθοποιησαι η κακοποιησαι ψυχην σωσαι η αποκτειναι οι δε εσιωπων

5 Õ pedig elnézvén õket haraggal, bánkódván szívök keménysége miatt, monda az embernek: Nyújtsd ki a kezedet. És kinyújtá, és meggyógyult a keze és éppé lõn, mint a másik.
And looking round on them he was angry, being sad because of their hard hearts; and he said to the man, Put out your hand. And he put it out, and his hand was made well.
και περιβλεψαμενος αυτους μετ οργης συλλυπουμενος επι τη πωρωσει της καρδιας αυτων λεγει τω ανθρωπω εκτεινον την χειρα σου και εξετεινεν και αποκατεσταθη η χειρ αυ του υγιης ως η αλλη

6 Akkor a farizeusok kimenvén, a Heródes pártiakkal mindjárt tanácsot tartának ellene, hogy elveszítsék õt.
And the Pharisees went out, and straight away made designs with the Herodians about how they might put him to death.
και εξελθοντες οι φαρισαιοι ευθεως μετα των ηρωδιανων συμβουλιον εποιουν κατ αυτου οπως αυτον απολεσωσιν

7 Jézus pedig elméne tanítványaival a tenger mellé; és nagy sokaság követé õt Galileából és Júdeából,
And Jesus went away with his disciples to the sea, and a great number from Galilee came after him: and from Judaea,
και ο ιησους ανεχωρησεν μετα των μαθητων αυτου προς την θαλασσαν και πολυ πληθος απο της γαλιλαιας ηκολουθησαν αυτω και απο της ιουδαιας

8 És Jeruzsalembõl és Idumeából és a Jordánon túlról; és a Tirus és a Sidon környékiek is, a mikor hallották, hogy miket mível vala, nagy sokasággal jövének õ hozzá.
And from Jerusalem, and from Idumaea, and the other side of Jordan, and the country about Tyre and Sidon, a great number, hearing what great things he did, came to him.
και απο ιεροσολυμων και απο της ιδουμαιας και περαν του ιορδανου και οι περι τυρον και σιδωνα πληθος πολυ ακουσαντες οσα εποιει ηλθον προς αυτον

9 És megmondá tanítványainak, hogy egy kis hajót tartsanak néki készen, a sokaság miatt, hogy ne szorongassák õt.
And he made a request to his disciples to have a little boat ready for him, so that he might not be crushed by the people;
και ειπεν τοις μαθηταις αυτου ινα πλοιαριον προσκαρτερη αυτω δια τον οχλον ινα μη θλιβωσιν αυτον

10 Mert sokakat meggyógyított, úgy hogy a kiknek valami bajuk volt, reá rohanának, hogy illethessék õt.
For he had made such a great number well that all those who were diseased were falling down before him for the purpose of touching him.
πολλους γαρ εθεραπευσεν ωστε επιπιπτειν αυτω ινα αυτου αψωνται οσοι ειχον μαστιγας

11 A tisztátalan lelkek is, mikor meglátták vala õt, leborulának elõtte, és kiáltának, mondván: Te vagy az Istennek a Fia.
And the unclean spirits, whenever they saw him, went down before him, crying out, and saying, You are the Son of God.
και τα πνευματα τα ακαθαρτα οταν αυτον εθεωρει προσεπιπτεν αυτω και εκραζεν λεγοντα οτι συ ει ο υιος του θεου

12 Õ pedig erõsen fenyegeti vala õket, hogy õt ki ne jelentsék.
And he gave them special orders not to say who he was.
και πολλα επετιμα αυτοις ινα μη αυτον φανερον ποιησωσιν

13 Azután felméne a hegyre, és magához szólítá, a kiket akar vala; és hozzá menének.
And he went up into the mountain, and sent for those whom it was his pleasure to have with him: and they went to him.
και αναβαινει εις το ορος και προσκαλειται ους ηθελεν αυτος και απηλθον προς αυτον

14 És választa tizenkettõt, hogy vele legyenek, és hogy kiküldje õket prédikálni,
And he took twelve to be with him, so that he might send them out as preachers,
και εποιησεν δωδεκα ινα ωσιν μετ αυτου και ινα αποστελλη αυτους κηρυσσειν

15 És hatalmuk legyen a betegeket gyógyítani és az ördögöket kiûzni:
And give them the power of driving out evil spirits:
και εχειν εξουσιαν θεραπευειν τας νοσους και εκβαλλειν τα δαιμονια

16 Simont, a kinek Péter nevet ada;
To Simon he gave the second name of Peter;
και επεθηκεν τω σιμωνι ονομα πετρον

17 És Jakabot a Zebedeus fiát és Jánost a Jakab testvérét; és Boanerges nevet ada nékik, a mely azt teszi: mennydörgés fiai;
And to James, the son of Zebedee, and John, the brother of James, he gave the second name of Boanerges, which is, Sons of thunder:
και ιακωβον τον του ζεβεδαιου και ιωαννην τον αδελφον του ιακωβου και επεθηκεν αυτοις ονοματα βοανεργες ο εστιν υιοι βροντης

18 És Andrást és Filepet, Bertalant és Mátét, Tamást és Jakabot az Alfeus fiát, Taddeust és a kananeai Simont,
And Andrew, and Philip, and Bartholomew, and Matthew, and Thomas, and James, the son of Alphaeus, and Thaddaeus, and Simon the Zealot;
και ανδρεαν και φιλιππον και βαρθολομαιον και ματθαιον και θωμαν και ιακωβον τον του αλφαιου και θαδδαιον και σιμωνα τον κανανιτην

19 És Iskáriótes Júdást, a ki el is árulta õt.
And Judas Iscariot, who was false to him.
και ιουδαν ισκαριωτην ος και παρεδωκεν αυτον και ερχονται εις οικον

20 Azután haza térének. És ismét egybegyûle a sokaság, annyira, hogy még nem is ehetének.
And he went into a house. And the people came together again, so that they were not even able to take bread.
και συνερχεται παλιν οχλος ωστε μη δυνασθαι αυτους μητε αρτον φαγειν

21 A mint az övéi ezt meghallák, eljövének, hogy megfogják õt; mert azt mondják vala, hogy magán kívül van.
And when his friends had news of it, they went out to get him, saying, He is off his head.
και ακουσαντες οι παρ αυτου εξηλθον κρατησαι αυτον ελεγον γαρ οτι εξεστη

22 Az írástudók pedig, a kik Jeruzsálembõl jöttek vala le, azt mondák, hogy: Belzebúb van vele, és: Az ördögök fejedelme által ûzi ki az ördögöket.
And the scribes who came down from Jerusalem, said, He has Beelzebub, and, By the ruler of evil spirits he sends evil spirits out of men.
και οι γραμματεις οι απο ιεροσολυμων καταβαντες ελεγον οτι βεελζεβουλ εχει και οτι εν τω αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια

23 Õ pedig magához híván azokat, példázatokban monda nékik: Sátán miként tud Sátánt kiûzni?
And turning to them, he said to them in the form of a story, How is it possible for Satan to put out Satan?
και προσκαλεσαμενος αυτους εν παραβολαις ελεγεν αυτοις πως δυναται σατανας σαταναν εκβαλλειν

24 És ha egy ország önmagában meghasonlik, meg nem maradhat az az ország.
If there is division in a kingdom, that kingdom will come to destruction;
και εαν βασιλεια εφ εαυτην μερισθη ου δυναται σταθηναι η βασιλεια εκεινη

25 És ha egy ház önmagában meghasonlik, meg nem maradhat az a ház.
And if there is division in a house, that house will come to destruction;
και εαν οικια εφ εαυτην μερισθη ου δυναται σταθηναι η οικια εκεινη

26 És ha a Sátán önmaga ellen támadt és meghasonlott, nem maradhat meg, hanem vége van.
And if Satan is at war with himself, and there is division in him, he will not keep his place but will come to an end.
και ει ο σατανας ανεστη εφ εαυτον και μεμερισται ου δυναται σταθηναι αλλα τελος εχει

27 Nem rabolhatja el senki az erõsnek kincseit, bemenvén annak házába, hanemha elébb az erõset megkötözi és azután rabolja ki annak házát.
But no one is able to go into the house of the strong man and take his goods, without first putting cords round the strong man, and then he will take his goods.
ου δυναται ουδεις τα σκευη του ισχυρου εισελθων εις την οικιαν αυτου διαρπασαι εαν μη πρωτον τον ισχυρον δηση και τοτε την οικιαν αυτου διαρπασει

28 Bizony mondom néktek, hogy minden bûn megbocsáttatik az emberek fiainak, még a káromlások is mind, a melyekkel káromlanak:
Truly, I say to you, The sons of men will have forgiveness for all their sins and for all the evil words they say:
αμην λεγω υμιν οτι παντα αφεθησεται τα αμαρτηματα τοις υιοις των ανθρωπων και βλασφημιαι οσας αν βλασφημησωσιν

29 De a ki a Szent Lélek ellen szól káromlást, nem nyer bocsánatot soha, hanem örök kárhozatra méltó;
But whoever says evil things against the Holy Spirit will never have forgiveness, but the evil he has done will be with him for ever:
ος δ αν βλασφημηση εις το πνευμα το αγιον ουκ εχει αφεσιν εις τον αιωνα αλλ ενοχος εστιν αιωνιου κρισεως

30 Mivelhogy ezt mondják vala: Tisztátalan lélek van benne.
Because they said, He has an unclean spirit.
οτι ελεγον πνευμα ακαθαρτον εχει

31 És megérkezének az õ testvérei és az õ anyja, és kívül megállva, beküldének hozzá, hivatván õt.
And his mother and brothers came and were outside, and sent for him, requesting to see him.
ερχονται ουν οι αδελφοι και η μητηρ αυτου και εξω εστωτες απεστειλαν προς αυτον φωνουντες αυτον

32 Körülötte pedig sokaság ül vala; és mondának néki: Ímé a te anyád és a te testvéreid ott künn keresnek téged.
And a great number were seated round him; and they said to him, See, your mother and your brothers are outside looking for you.
και εκαθητο οχλος περι αυτον ειπον δε αυτω ιδου η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εξω ζητουσιν σε

33 Õ pedig felele nékik, mondván: Ki az én anyám vagy kik az én testvéreim?
And he said in answer, Who are my mother and my brothers?
και απεκριθη αυτοις λεγων τις εστιν η μητηρ μου η οι αδελφοι μου

34 Azután elnézvén köröskörül a körülötte ülõkön, monda: Ímé az én anyám és az én testvéreim.
And looking round at those who were seated about him, he said, See, my mother and my brothers!
και περιβλεψαμενος κυκλω τους περι αυτον καθημενους λεγει ιδε η μητηρ μου και οι αδελφοι μου

35 Mert a ki az Isten akaratát cselekszi, az az én fitestvérem és nõtestvérem és az én anyám.
Whoever does God's pleasure, the same is my brother, and sister, and mother.
ος γαρ αν ποιηση το θελημα του θεου outos αδελφος μου και αδελφη μου και μητηρ εστιν

1 És ismét kezde tanítani a tenger mellett. És nagy sokaság gyûle õ hozzá, úgy hogy õ a hajóba lépvén, a tengeren ül vala, az egész sokaság pedig a tenger mellett a földön vala.
And again he was teaching by the seaside. And a very great number of people had come to him, so that he got into a boat on the sea and took his seat; and all the people were on the land by the seaside.
και παλιν ηρξατο διδασκειν παρα την θαλασσαν και συνηχθη προς αυτον οχλος πολυς ωστε αυτον εμβαντα εις το πλοιον καθησθαι εν τη θαλασση και πας ο οχλος προς την θαλασσαν επι της γης ην

2 És sokat tanítja vala õket példázatokban, és ezt mondja vala nékik tanításában:
And he gave them teaching about a number of things in the form of stories, and said to them in his teaching, Give ear:
και εδιδασκεν αυτους εν παραβολαις πολλα και ελεγεν αυτοις εν τη διδαχη αυτου

3 Halljátok: Ímé, a magvetõ kiméne vetni.
A man went out to put seed in the earth:
ακουετε ιδου εξηλθεν ο σπειρων του σπειραι

4 És lõn vetés közben, hogy némely az út mellé esék, és eljövének az égi madarak és megevék azt.
And while he was doing it, some was dropped by the wayside, and the birds came and took it for food.
και εγενετο εν τω σπειρειν ο μεν επεσεν παρα την οδον και ηλθεν τα πετεινα του ουρανου και κατεφαγεν αυτο

5 Némely pedig a köves helyre esék, a hol nem sok földje vala, és hamar kikele, mivel nem vala mélyen a földben.
And some went on the stones, where it had not much earth; and it came up straight away, because the earth was not deep:
αλλο δε επεσεν επι το πετρωδες οπου ουκ ειχεν γην πολλην και ευθεως εξανετειλεν δια το μη εχειν βαθος γης

6 Mikor pedig fölkelt a nap, elsûle, és mivelhogy nem volt gyökere, elszárada.
And when the sun was high, it was burned; and because it had no root, it became dry and dead.
ηλιου δε ανατειλαντος εκαυματισθη και δια το μη εχειν ριζαν εξηρανθη

7 Némely pedig a tövisek közé esék, és felnevekedének a tövisek és megfojták azt, és nem ada gyümölcsöt.
And some went among the thorns, and the thorns came up, and it had no room for growth and gave no fruit.
και αλλο επεσεν εις τας ακανθας και ανεβησαν αι ακανθαι και συνεπνιξαν αυτο και καρπον ουκ εδωκεν

8 Némely pedig a jó földbe esék; és ád vala nevekedõ és bõvölködõ gyümölcsöt, és némely hoz vala harmincz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig száz annyit.
And some, falling on good earth, gave fruit, coming up and increasing, and giving thirty, sixty, and a hundred times as much.
και αλλο επεσεν εις την γην την καλην και εδιδου καρπον αναβαινοντα και αυξανοντα και εφερεν εν τριακοντα και εν εξηκοντα και εν εκατον

9 És monda nékik: A kinek van füle a hallásra, hallja.
And he said to them, Whoever has ears, let him give ear.
και ελεγεν αυτοις ο εχων ωτα ακουειν ακουετω

10 Mikor pedig egyedül vala, megkérdezék õt a körülötte lévõk a tizenkettõvel együtt a példázat felõl.
And when he was by himself, those who were round him with the twelve put questions to him about the purpose of the stories.
οτε δε εγενετο καταμονας ηρωτησαν αυτον οι περι αυτον συν τοις δωδεκα την παραβολην

11 Õ pedig monda nékik: Néktek adatott, hogy az Isten országának titkát tudjátok, ama kívül levõknek pedig példázatokban adatnak mindenek,
And he said to them, To you is given the secret of the kingdom of God, but to those who are outside, all things are given in the form of stories;
και ελεγεν αυτοις υμιν δεδοται γνωναι το μυστηριον της βασιλειας του θεου εκεινοις δε τοις εξω εν παραβολαις τα παντα γινεται

12 Hogy nézvén nézzenek és ne lássanak; és hallván halljanak és ne értsenek, hogy soha meg ne térjenek és bûneik meg ne bocsáttassanak.
So that seeing they may see, and it will not be clear to them; and hearing it, they will not get the sense; for fear that they may be turned again to me and have forgiveness.
ινα βλεποντες βλεπωσιν και μη ιδωσιν και ακουοντες ακουωσιν και μη συνιωσιν μηποτε επιστρεψωσιν και αφεθη αυτοις τα αμαρτηματα

13 És monda nékik: Nem értitek ezt a példázatot? Akkor mimódon értitek meg majd a többi példázatot?
And he said to them, If you are not clear about this story, how will you be clear about the others?
και λεγει αυτοις ουκ οιδατε την παραβολην ταυτην και πως πασας τας παραβολας γνωσεσθε

14 A magvetõ az ígét hinti.
The seed is the word.
ο σπειρων τον λογον σπειρει

15 Az útfélen valók pedig azok, a kiknek hintik az ígét, de mihelyest hallják, azonnal eljõ a Sátán és elragadja a szívökbe vetett ígét.
And these are they by the wayside, where the word is planted; and when they have given ear, the Evil One comes straight away and takes away the word which has been planted in them.
ουτοι δε εισιν οι παρα την οδον οπου σπειρεται ο λογος και οταν ακουσωσιν ευθεως ερχεται ο σατανας και αιρει τον λογον τον εσπαρμενον εν ταις καρδιαις αυτων

16 És hasonlóképen a köves helyre vetettek azok, a kik mihelyst hallják az ígét, mindjárt örömmel fogadják,
And in the same way, these are they who are planted on the stones, who, when the word has come to their ears, straight away take it with joy;
και ουτοι εισιν ομοιως οι επι τα πετρωδη σπειρομενοι οι οταν ακουσωσιν τον λογον ευθεως μετα χαρας λαμβανουσιν αυτον

17 De nincsen õ bennük gyökere, hanem ideig valók; azután ha nyomorúság vagy háborúság támad az íge miatt, azonnal megbotránkoznak.
And they have no root in themselves, but go on for a time; then, when trouble comes or pain, because of the word, they quickly become full of doubts.
και ουκ εχουσιν ριζαν εν εαυτοις αλλα προσκαιροι εισιν ειτα γενομενης θλιψεως η διωγμου δια τον λογον ευθεως σκανδαλιζονται

18 A tövisek közé vetettek pedig azok, a kik az ígét hallják,
And others are those planted among the thorns; these are they who have given ear to the word,
και ουτοι εισιν οι εις τας ακανθας σπειρομενοι ουτοι εισιν οι τον λογον ακουοντες

19 De a világi gondok és a gazdagság csalárdsága és egyéb dolgok kívánsága közbejõvén, elfojtják az ígét, és gyümölcstelen lesz.
And the cares of this life, and the deceits of wealth, and the desire for other things coming in, put a stop to the growth of the word, and it gives no fruit.
και αι μεριμναι του αιωνος τουτου και η απατη του πλουτου και αι περι τα λοιπα επιθυμιαι εισπορευομεναι συμπνιγουσιν τον λογον και ακαρπος γινεται

20 A jó földbe vetettek pedig azok, a kik hallják az ígét és beveszik, és gyümölcsöt teremnek, némely harmincz annyit, némely hatvan annyit, némely száz annyit.
And these are they who were planted on the good earth; such as give ear to the word, and take it into their hearts, and give fruit, thirty and sixty and a hundred times as much.
και ουτοι εισιν οι επι την γην την καλην σπαρεντες οιτινες ακουουσιν τον λογον και παραδεχονται και καρποφορουσιν εν τριακοντα και εν εξηκοντα και εν εκατον

21 És monda nékik: Avagy azért hozzák-é elõ a gyertyát, hogy véka alá tegyék, vagy az ágy alá? És nem azért-é, hogy a gyertyatartóba tegyék?
And he said to them, When the light comes in, do people put it under a vessel, or under the bed, and not on its table?
και ελεγεν αυτοις μητι ο λυχνος ερχεται ινα υπο τον μοδιον τεθη η υπο την κλινην ουχ ινα επι την λυχνιαν επιτεθη

22 Mert nincs semmi rejtett dolog, a mi meg ne jelentetnék; és semmi sem volt eltitkolva, hanem hogy nyilvánosságra jusson.
There is nothing covered which will not be seen openly, and nothing has been made secret which will not come to light.
ου γαρ εστιν τι κρυπτον ο εαν μη φανερωθη ουδε εγενετο αποκρυφον αλλ ινα εις φανερον ελθη

23 Ha valakinek van füle a hallásra, hallja.
If any man has ears, let him give ear.
ει τις εχει ωτα ακουειν ακουετω

24 És monda nékik: Megjegyezzétek, a mit hallotok: A milyen mértékkel mértek, olyannal mérnek néktek, sõt ráadást adnak néktek, a kik halljátok.
And he said to them, Take care what you give ear to: in the same measure as you give you will get, and more will be given to you.
και ελεγεν αυτοις βλεπετε τι ακουετε εν ω μετρω μετρειτε μετρηθησεται υμιν και προστεθησεται υμιν τοις ακουουσιν

25 Mert a kinek van, annak adatik; és a kinek nincs, attól az is elvétetik, a mije van.
He who has, to him will be given: and he who has not, from him will be taken even that which he has.
ος γαρ αν εχη δοθησεται αυτω και ος ουκ εχει και ο εχει αρθησεται απ αυτου

26 És monda: Úgy van az Isten országa, mint mikor az ember beveti a magot a földbe.
And he said, Such is the kingdom of God, as if a man put seed in the earth,
και ελεγεν ουτως εστιν η βασιλεια του θεου ως εαν ανθρωπος βαλη τον σπορον επι της γης

27 És alszik és fölkel éjjel és nappal; a mag pedig kihajt és felnõ, õ maga sem tudja miképen.
And went to sleep and got up, night and day, and the seed came to growth, though he had no idea how.
και καθευδη και εγειρηται νυκτα και ημεραν και ο σπορος βλαστανη και μηκυνηται ως ουκ οιδεν αυτος

28 Mert magától terem a föld, elõször füvet, azután kalászt, azután teljes buzát a kalászban.
The earth gives fruit by herself; first the leaf, then the head, then the full grain.
αυτοματη γαρ η γη καρποφορει πρωτον χορτον ειτα σταχυν ειτα πληρη σιτον εν τω σταχυι

29 Mihelyt pedig a gabona arra való, azonnal sarlót ereszt reá, mert az aratás elérkezett.
But when the grain is ready, he quickly sends men to get it cut, because the time for cutting has come.
οταν δε παραδω ο καρπος ευθεως αποστελλει το δρεπανον οτι παρεστηκεν ο θερισμος

30 És monda: Mihez hasonlítsuk az Isten országát? Avagy milyen példában példázzuk azt?
And he said, What picture may we give of the kingdom of God, or with what story may we make it clear?
και ελεγεν τινι ομοιωσωμεν την βασιλειαν του θεου η εν ποια παραβολη παραβαλωμεν αυτην

31 A mustármaghoz, a mely mikor a földbe vettetik, minden földi magnál kisebb,
It is like a grain of mustard seed, which, when it is put in the earth, is smaller than all the seeds on the earth,
ως κοκκω σιναπεως ος οταν σπαρη επι της γης μικροτερος παντων των σπερματων εστιν των επι της γης

32 És mikor elvettetik, felnõ, és minden veteménynél nagyobb lesz és nagy ágakat hajt, úgy hogy árnyéka alatt fészket rakhatnak az égi madarak.
But when it is planted, it comes up, and becomes taller than all the plants, and puts out great branches, so that the birds of heaven are able to take rest in its shade.
και οταν σπαρη αναβαινει και γινεται παντων των λαχανων μειζων και ποιει κλαδους μεγαλους ωστε δυνασθαι υπο την σκιαν αυτου τα πετεινα του ουρανου κατασκηνουν

33 És sok ilyen példázatban hirdeti vala nékik az ígét, úgy a mint megérthetik vala.
And with a number of such stories he gave them his teaching, as they were able to take it:
και τοιαυταις παραβολαις πολλαις ελαλει αυτοις τον λογον καθως ηδυναντο ακουειν

34 Példázat nélkül pedig nem szól vala nékik; maguk közt azonban a tanítványoknak mindent megmagyaráz vala.
And without a story he said nothing to them: but privately to his disciples he made all things clear.
χωρις δε παραβολης ουκ ελαλει αυτοις κατ ιδιαν δε τοις μαθηταις αυτου επελυεν παντα

35 Azután monda nékik azon a napon, a mint este lõn: Menjünk át a túlsó partra.
And on that day, when the evening had come, he said to them, Let us go over to the other side.
και λεγει αυτοις εν εκεινη τη ημερα οψιας γενομενης διελθωμεν εις το περαν

36 Elbocsátván azért a sokaságot, elvivék õt, úgy a mint a hajóban vala; de más hajók is valának vele.
And going away from the people, they took him with them, as he was, in the boat. And other boats were with him.
και αφεντες τον οχλον παραλαμβανουσιν αυτον ως ην εν τω πλοιω και αλλα δε πλοιαρια ην μετ αυτου

37 Akkor nagy szélvihar támada, a hullámok pedig becsapnak vala a hajóba, annyira, hogy már-már megtelék.
And a great storm of wind came up, and the waves came into the boat, so that the boat was now becoming full.
και γινεται λαιλαψ ανεμου μεγαλη τα δε κυματα επεβαλλεν εις το πλοιον ωστε αυτο ηδη γεμιζεσθαι

38 Õ pedig a hajó hátulsó részében a fejaljon aluszik vala. És fölkelték õt és mondának néki: Mester, nem törõdöl vele, hogy elveszünk?
And he himself was in the back of the boat, sleeping on the cushion: and they, awaking him, said, Master, is it nothing to you that we are in danger of destruction?
και ην αυτος επι τη πρυμνη επι το προσκεφαλαιον καθευδων και διεγειρουσιν αυτον και λεγουσιν αυτω διδασκαλε ου μελει σοι οτι απολλυμεθα

39 És felkelvén megdorgálá a szelet, és monda a tengernek: Hallgass, némulj el! És elállt a szél, és lõn nagy csendesség.
And he came out of his sleep, and gave strong orders to the wind, and said to the sea, Peace, be at rest. And the wind went down, and there was a great calm.
και διεγερθεις επετιμησεν τω ανεμω και ειπεν τη θαλασση σιωπα πεφιμωσο και εκοπασεν ο ανεμος και εγενετο γαληνη μεγαλη

40 És monda nékik: Miért vagytok ily félénkek? Hogy van, hogy nincsen hitetek?
And he said to them, Why are you full of fear? have you still no faith?
και ειπεν αυτοις τι δειλοι εστε ουτως πως ουκ εχετε πιστιν

41 És megfélemlének nagy félelemmel, és ezt mondják vala egymásnak: Kicsoda hát ez, hogy mind a szél, mind a tenger engednek néki?
And their fear was great, and they said one to another, Who then is this, that even the wind and the sea do his orders?
και εφοβηθησαν φοβον μεγαν και ελεγον προς αλληλους τις αρα ουτος εστιν οτι και ο ανεμος και η θαλασσα υπακουουσιν αυτω

1 És menének a tenger túlsó partjára, a Gadarenusok földére.
And they came to the other side of the sea, into the country of the Gerasenes.
και ηλθον εις το περαν της θαλασσης εις την χωραν των γαδαρηνων

2 És a mint a hajóból kiméne, azonnal elébe méne egy ember a sírboltokból, a kiben tisztátalan lélek volt,
And when he had got out of the boat, straight away there came to him from the place of the dead a man with an unclean spirit.
και εξελθοντι αυτω εκ του πλοιου ευθεως απηντησεν αυτω εκ των μνημειων ανθρωπος εν πνευματι ακαθαρτω

3 A kinek lakása a sírboltokban vala; és már lánczokkal sem bírta õt senki sem lekötni.
He was living in the place of the dead: and no man was able to keep him down, no, not with a chain;
ος την κατοικησιν ειχεν εν τοις μνημειοις και ουτε αλυσεσιν ουδεις ηδυνατο αυτον δησαι

4 Mert sokszor megkötözték õt békókkal és lánczokkal, de õ a lánczokat szétszaggatta, és a békókat összetörte, és senki sem tudta õt megfékezni.
Because he had frequently been prisoned in chains and iron bands, and the chains had been parted and the bands broken by him: and no man was strong enough to make him quiet.
δια το αυτον πολλακις πεδαις και αλυσεσιν δεδεσθαι και διεσπασθαι υπ αυτου τας αλυσεις και τας πεδας συντετριφθαι και ουδεις αυτον ισχυεν δαμασαι

5 És éjjel és nappal mindig a hegyeken és a sírboltokban volt, kiáltozva és magát kövekkel vagdosva.
And all the time, by day and by night, in the place of the dead, and in the mountains, he was crying out and cutting himself with stones.
και διαπαντος νυκτος και ημερας εν τοις ορεσιν και εν τοις μνημασιν ην κραζων και κατακοπτων εαυτον λιθοις

6 Mikor pedig Jézust távolról meglátta, oda futamodék, és elébe borula,
And when he saw Jesus from far off, he went quickly to him and gave him worship;
ιδων δε τον ιησουν απο μακροθεν εδραμεν και προσεκυνησεν αυτω

7 És fennhangon kiáltva monda: Mi közöm nékem te veled, Jézus, a magasságos Istennek Fia? Az Istenre kényszerítelek, ne kínozz engem.
And crying out with a loud voice he said, What have I to do with you, Jesus, Son of the Most High God? In God's name, do not be cruel to me.
και κραξας φωνη μεγαλη ειπεν τι εμοι και σοι ιησου υιε του θεου του υψιστου ορκιζω σε τον θεον μη με βασανισης

8 (Mert ezt mondja vala néki: Eredj ki, tisztátalan lélek, ez emberbõl.)
For Jesus had said to him, Come out of the man, you unclean spirit.
ελεγεν γαρ αυτω εξελθε το πνευμα το ακαθαρτον εκ του ανθρωπου

9 És kérdezé tõle: Mi a neved? És felele, mondván: Légió a nevem, mert sokan vagyunk.
And Jesus said, What is your name? And he made answer, My name is Legion, because there are a great number of us.
και επηρωτα αυτον τι σοι ονομα και απεκριθη λεγων λεγεων ονομα μοι οτι πολλοι εσμεν

10 És igen kéré õt, hogy ne küldje el õket arról a vidékrõl.
And he made strong prayers to him not to send them away out of the country.
και παρεκαλει αυτον πολλα ινα μη αυτους αποστειλη εξω της χωρας

11 Vala pedig ott a hegynél egy nagy disznónyáj, a mely legel vala.
Now on the mountain side there was a great herd of pigs getting their food.
ην δε εκει προς τα ορη αγελη χοιρων μεγαλη βοσκομενη

12 És az ördögök kérik vala õt mindnyájan, mondván: Küldj minket a disznókba, hogy azokba menjünk be.
And they said to him, Send us into the pigs, so that we may go into them.
και παρεκαλεσαν αυτον παντες οι δαιμονες λεγοντες πεμψον ημας εις τους χοιρους ινα εις αυτους εισελθωμεν

13 És Jézus azonnal megengedé nékik. A tisztátalan lelkek pedig kijövén, bemenének a disznókba; és a nyáj a meredekrõl a tengerbe rohana. Valának pedig mintegy kétezeren; és belefúlának a tengerbe.
And he let them do it. And the unclean spirits came out and went into the pigs; and the herd went rushing down a sharp slope into the sea, about two thousand of them; and they came to their death in the sea.
και επετρεψεν αυτοις ευθεως ο ιησους και εξελθοντα τα πνευματα τα ακαθαρτα εισηλθον εις τους χοιρους και ωρμησεν η αγελη κατα του κρημνου εις την θαλασσαν ησαν δε ω ς δισχιλιοι και επνιγοντο εν τη θαλασση

14 A kik pedig õrzik vala a disznókat, elfutának, és hírt vivének a városba és a falvakba. És kimenének, hogy lássák, mi az, a mi történt.
And their keepers went running and gave an account of it in the town and in the country. And people came to see what had taken place.
οι δε βοσκοντες τους χοιρους εφυγον και ανηγγειλαν εις την πολιν και εις τους αγρους και εξηλθον ιδειν τι εστιν το γεγονος

15 És menének Jézushoz, és láták, hogy az ördöngõs ott ül, fel van öltözködve és eszénél van, az, a kiben a légió volt; és megfélemlének.
And they came to Jesus, and saw the man in whom had been the evil spirits seated, clothed and with full use of his senses, and they were full of fear.
και ερχονται προς τον ιησουν και θεωρουσιν τον δαιμονιζομενον καθημενον και ιματισμενον και σωφρονουντα τον εσχηκοτα τον λεγεωνα και εφοβηθησαν

16 A kik pedig látták, elbeszélék nékik, hogy mi történt vala az ördöngõssel, és a disznókkal.
And those who had seen it gave them an account of what had been done to him who had the evil spirits, and of the fate of the pigs.
και διηγησαντο αυτοις οι ιδοντες πως εγενετο τω δαιμονιζομενω και περι των χοιρων

17 És kezdék kérni õt, hogy távozzék el az õ határukból.
And they made a request to him to go out of their country.
και ηρξαντο παρακαλειν αυτον απελθειν απο των οριων αυτων

18 Mikor pedig a hajóba beszállott vala, a volt ördöngõs kéré õt, hogy vele lehessen.
And when he was getting into the boat, the man in whom had been the evil spirits had a great desire to come with him.
και εμβαντος αυτου εις το πλοιον παρεκαλει αυτον ο δαιμονισθεις ινα η μετ αυτου

19 De Jézus nem engedé meg néki, hanem monda néki: Eredj haza a tiéidhez, és jelentsd meg nékik, mely nagy dolgot cselekedett veled az Úr, és mint könyörült rajtad.
And he would not let him, but said to him, Go to your house, to your friends, and give them news of the great things the Lord has done for you, and how he had mercy on you.
ο δε ιησους ουκ αφηκεν αυτον αλλα λεγει αυτω υπαγε εις τον οικον σου προς τους σους και αναγγειλον αυτοις οσα σοι ο κυριος εποιησεν και ηλεησεν σε

20 El is méne, és kezdé hirdetni a Tízvárosban, mely nagy dolgot cselekedett vele Jézus; és mindnyájan elcsodálkozának.
And he went on his way, and made public in the country of Decapolis what great things Jesus had done for him: and all men were full of wonder.
και απηλθεν και ηρξατο κηρυσσειν εν τη δεκαπολει οσα εποιησεν αυτω ο ιησους και παντες εθαυμαζον

21 És mikor ismét általment Jézus a hajón a tulsó partra, nagy sokaság gyûle õ hozzá; és vala a tenger mellett.
And when Jesus had gone over again in the boat to the other side, a great number of people came to him: and he was by the sea.
και διαπερασαντος του ιησου εν τω πλοιω παλιν εις το περαν συνηχθη οχλος πολυς επ αυτον και ην παρα την θαλασσαν

22 És ímé, eljöve a zsinagóga fõk egyike, névszerint Jairus, és meglátván õt, lábaihoz esék,
And one of the rulers of the Synagogue, Jairus by name, came, and seeing him, went down at his feet,
και ιδου ερχεται εις των αρχισυναγωγων ονοματι ιαειρος και ιδων αυτον πιπτει προς τους ποδας αυτου

23 És igen kéré õt, mondván: Az én leánykám halálán van; jer, vesd reá kezedet, hogy meggyógyuljon és éljen.
And made strong prayers to him, saying, My little daughter is near to death: it is my prayer that you will come and put your hands on her, so that she may be made well, and have life.
και παρεκαλει αυτον πολλα λεγων οτι το θυγατριον μου εσχατως εχει ινα ελθων επιθης αυτη τας χειρας οπως σωθη και ζησεται

24 El is méne vele, és követé õt nagy sokaság, és összeszorítják vala õt.
And he went with him; and a great number of people went after him, and came round him.
και απηλθεν μετ αυτου και ηκολουθει αυτω οχλος πολυς και συνεθλιβον αυτον

25 És egy asszony, a ki tizenkét év óta vérfolyásos vala,
And a woman, who had had a flow of blood for twelve years,
και γυνη τις ουσα εν ρυσει αιματος ετη δωδεκα

26 És sok orvostól sokat szenvedett, és minden vagyonát magára költötte, és semmit sem javult, sõt inkább még rosszabbul lett,
And had undergone much at the hands of a number of medical men, and had given all she had, and was no better, but even worse,
και πολλα παθουσα υπο πολλων ιατρων και δαπανησασα τα παρ εαυτης παντα και μηδεν ωφεληθεισα αλλα μαλλον εις το χειρον ελθουσα

27 Mikor Jézus felõl hallott vala, a sokaságban hátulról kerülve, illeté annak ruháját.
When she had news of the things which Jesus did, went among the people coming after him, and put her hand on his robe.
ακουσασα περι του ιησου ελθουσα εν τω οχλω οπισθεν ηψατο του ιματιου αυτου

28 Mert ezt mondja vala: Ha csak ruháit illethetem is, meggyógyulok.
For she said, If I may only put my hand on his robe, I will be made well.
ελεγεν γαρ οτι καν των ιματιων αυτου αψωμαι σωθησομαι

29 És vérének forrása azonnal kiszárada és megérzé testében, hogy kigyógyult bajából.
And straight away the fountain of her blood was stopped, and she had a feeling in her body that her disease had gone and she was well.
και ευθεως εξηρανθη η πηγη του αιματος αυτης και εγνω τω σωματι οτι ιαται απο της μαστιγος

30 Jézus pedig azonnal észrevevén magán, hogy isteni erõ áradott vala ki belõle, megfordult a sokaságban, és monda: Kicsoda illeté az én ruháimat?
And straight away Jesus was conscious that power had gone out of him; and, turning to the people, he said, Who was touching my robe?
και ευθεως ο ιησους επιγνους εν εαυτω την εξ αυτου δυναμιν εξελθουσαν επιστραφεις εν τω οχλω ελεγεν τις μου ηψατο των ιματιων

31 És mondának néki az õ tanítványai: Látod, hogy a sokaság szorít össze téged, és azt kérdezed: Kicsoda illetett engem?
And his disciples said to him, You see the people round you on every side, and you say, Who was touching me?
και ελεγον αυτω οι μαθηται αυτου βλεπεις τον οχλον συνθλιβοντα σε και λεγεις τις μου ηψατο

32 És körülnéze, hogy lássa azt, a ki ezt cselekedte.
And on his looking round to see her who had done this thing,
και περιεβλεπετο ιδειν την τουτο ποιησασαν

33 Az asszony pedig tudva, hogy mi történt vele, félve és remegve megy vala oda és elébe borula, és elmonda néki mindent igazán.
The woman, shaking with fear, conscious of what had been done to her, came and, falling on her face before him, gave him a true account of everything.
η δε γυνη φοβηθεισα και τρεμουσα ειδυια ο γεγονεν επ αυτη ηλθεν και προσεπεσεν αυτω και ειπεν αυτω πασαν την αληθειαν

34 Õ pedig monda néki: Leányom, a te hited megtartott téged. Eredj el békével, és gyógyulj meg a te bajodból.
And he said to her, Daughter, your faith has made you well; go in peace, and be free from your disease.
ο δε ειπεν αυτη θυγατερ η πιστις σου σεσωκεν σε υπαγε εις ειρηνην και ισθι υγιης απο της μαστιγος σου

35 Mikor még beszél vala, odajövének a zsinagóga fejétõl, mondván: Leányod meghalt; mit fárasztod tovább a Mestert?
And while he was still talking, they came from the ruler of the Synagogue's house, saying, Your daughter is dead: why are you still troubling the Master?
ετι αυτου λαλουντος ερχονται απο του αρχισυναγωγου λεγοντες οτι η θυγατηρ σου απεθανεν τι ετι σκυλλεις τον διδασκαλον

36 Jézus pedig, a mint hallá a beszédet, a mit mondanak vala, azonnal monda a zsinagóga fejének: Ne félj, csak higyj.
But Jesus, giving no attention to their words, said to the ruler of the Synagogue, Have no fear, only have faith.
ο δε ιησους ευθεως ακουσας τον λογον λαλουμενον λεγει τω αρχισυναγωγω μη φοβου μονον πιστευε

37 És senkinek sem engedé, hogy vele menjen, csak Péternek és Jakabnak és Jánosnak, a Jakab testvérének.
And he did not let anyone come with him, but Peter and James and John, the brother of James.
και ουκ αφηκεν ουδενα αυτω συνακολουθησαι ει μη πετρον και ιακωβον και ιωαννην τον αδελφον ιακωβου

38 És méne a zsinagóga fejének házához, és látá a zûrzavart, a sok síránkozót és jajgatót.
And they came to the house of the ruler of the Synagogue; and he saw people running this way and that, and weeping and crying loudly.
και ερχεται εις τον οικον του αρχισυναγωγου και θεωρει θορυβον κλαιοντας και αλαλαζοντας πολλα

39 És bemenvén, monda nékik: Mit zavarogtok és sírtok? A gyermek nem halt meg, hanem alszik.
And when he had gone in, he said to them, Why are you making such a noise and weeping? The child is not dead, but sleeping.
και εισελθων λεγει αυτοις τι θορυβεισθε και κλαιετε το παιδιον ουκ απεθανεν αλλα καθευδει

40 És nevetik vala õt. Õ pedig kiküldvén valamennyit, maga mellé vevé a gyermeknek atyját és anyját és a vele levõket, és beméne oda, a hol a gyermek fekszik vala.
And they were laughing at him. But he, having sent them all out, took the father of the child and her mother and those who were with him, and went in where the child was.
και κατεγελων αυτου ο δε εκβαλων απαντας παραλαμβανει τον πατερα του παιδιου και την μητερα και τους μετ αυτου και εισπορευεται οπου ην το παιδιον ανακειμενον

41 És megfogván a gyermeknek kezét, monda néki: Talitha, kúmi; a mi megmagyarázva azt teszi: Leányka, néked mondom, kelj föl.
And taking her by the hand, he said to her, Talitha cumi, which is, My child, I say to you, Get up.
και κρατησας της χειρος του παιδιου λεγει αυτη ταλιθα κουμι ο εστιν μεθερμηνευομενον το κορασιον σοι λεγω εγειραι

42 És a leányka azonnal fölkele és jár vala. Mert tizenkét esztendõs vala. És nagy csodálkozással csodálkozának.
And the young girl got up straight away, and was walking about; she being twelve years old. And they were overcome with wonder.
και ευθεως ανεστη το κορασιον και περιεπατει ην γαρ ετων δωδεκα και εξεστησαν εκστασει μεγαλη

43 Õ pedig erõsen megparancsolá nékik, hogy ezt senki meg ne tudja. És mondá, hogy adjanak annak enni.
And he gave them special orders that they were not to say anything of this; and he said that some food was to be given to her.
και διεστειλατο αυτοις πολλα ινα μηδεις γνω τουτο και ειπεν δοθηναι αυτη φαγειν

1 És kiméne onnét, és méne az õ hazájába, és követék õt az õ tanítványai.
And he went away from there, and came into his country; and his disciples went with him.
και εξηλθεν εκειθεν και ηλθεν εις την πατριδα αυτου και ακολουθουσιν αυτω οι μαθηται αυτου

2 És a mint eljött vala a szombat, tanítani kezde a zsinagógában; és sokan, a kik õt hallák, elálmélkodának vala, mondván: Honnét vannak ennél ezek? És mely bölcsesség az, a mi néki adatott, hogy ily csodadolgok is történnek általa?
And when the Sabbath day had come, he was teaching in the Synagogue; and a number of people hearing him were surprised, saying, From where did this man get these things? and, What is the wisdom given to this man, and what are these works of power done by his hands?
και γενομενου σαββατου ηρξατο εν τη συναγωγη διδασκειν και πολλοι ακουοντες εξεπλησσοντο λεγοντες ποθεν τουτω ταυτα και τις η σοφια η δοθεισα αυτω οτι και δυναμεις τ οιαυται δια των χειρων αυτου γινονται

3 Avagy nem ez-é az az ácsmester, Máriának a fia, Jakabnak, Józsénak, Júdásnak és Simonnak pedig testvére? És nincsenek-é itt közöttünk az õ nõtestvérei is? És megbotránkoznak vala õ benne.
Is not this the woodworker, the son of Mary, and brother of James and Joses and Judas and Simon? and are not his sisters here with us? And they were bitter against him.
ουκ ουτος εστιν ο τεκτων ο υιος μαριας αδελφος δε ιακωβου και ιωση και ιουδα και σιμωνος και ουκ εισιν αι αδελφαι αυτου ωδε προς ημας και εσκανδαλιζοντο εν αυτω

4 Jézus pedig monda nékik: Nincs próféta tisztesség nélkül csak a maga hazájában, és a rokonai között és a maga házában.
And Jesus said to them, A prophet is nowhere without honour, but in his country, and among his relations, and in his family.
ελεγεν δε αυτοις ο ιησους οτι ουκ εστιν προφητης ατιμος ει μη εν τη πατριδι αυτου και εν τοις συγγενεσιν και εν τη οικια αυτου

5 Nem is tehet vala ott semmi csodát, csak nehány beteget gyógyíta meg, rájok vetvén kezeit.
And he was unable to do any work of power there, but only to put his hands on one or two persons who were ill, and make them well.
και ουκ ηδυνατο εκει ουδεμιαν δυναμιν ποιησαι ει μη ολιγοις αρρωστοις επιθεις τας χειρας εθεραπευσεν

6 És csodálkozik vala azoknak hitetlenségén. Aztán körüskörül járja vala a falvakat, tanítván.
And he was greatly surprised because they had no faith. And he went about the country places teaching.
και εθαυμαζεν δια την απιστιαν αυτων και περιηγεν τας κωμας κυκλω διδασκων

7 Majd magához szólítá a tizenkettõt, és kezdé õket kiküldeni kettõnként, és ada nékik hatalmat a tisztátalan lelkeken.
And he gave orders to the twelve, and sent them out two by two; and he gave them authority over the unclean spirits;
και προσκαλειται τους δωδεκα και ηρξατο αυτους αποστελλειν δυο δυο και εδιδου αυτοις εξουσιαν των πνευματων των ακαθαρτων

8 És megparancsolá nékik, hogy az útra semmit ne vigyenek egy pálczán kívül; se táskát, se kenyeret, se pénzt az övükben;
And he said that they were to take nothing for their journey, but a stick only; no bread, no bag, no money in their pockets;
και παρηγγειλεν αυτοις ινα μηδεν αιρωσιν εις οδον ει μη ραβδον μονον μη πηραν μη αρτον μη εις την ζωνην χαλκον

9 Hanem kössenek sarut, de két ruhát ne öltsenek.
They were to go with common shoes on their feet, and not to take two coats.
αλλ υποδεδεμενους σανδαλια και μη ενδυσησθε δυο χιτωνας

10 És monda nékik: A hol valamely házba bementek, ott maradjatok mindaddig, a míg tovább mentek onnét.
And he said to them, Wherever you go into a house, make that your resting-place till you go away.
και ελεγεν αυτοις οπου εαν εισελθητε εις οικιαν εκει μενετε εως αν εξελθητε εκειθεν

11 A kik pedig nem fogadnak titeket, sem nem hallgatnak rátok, onnét kimenvén, verjétek le a port lábaitokról, bizonyságul õ ellenök. Bizony mondom néktek: Sodomának vagy Gomorának tûrhetõbb lesz a dolga az ítélet napján, mint annak a városnak.
And whatever place will not take you in and will not give ear to you, when you go away, put off the dust from your feet as a witness against them.
και οσοι αν μη δεξωνται υμας μηδε ακουσωσιν υμων εκπορευομενοι εκειθεν εκτιναξατε τον χουν τον υποκατω των ποδων υμων εις μαρτυριον αυτοις αμην λεγω υμιν ανεκτοτε ρον εσται σοδομοις η γομορροις εν ημερα κρισεως η τη πολει εκεινη

12 Kimenvén azért, prédikálják vala, hogy térjenek meg.
And they went out, preaching the need for a change of heart in men.
και εξελθοντες εκηρυσσον ινα μετανοησωσιν

13 És sok ördögöt ûznek vala ki, és olajjal sok beteget megkennek és meggyógyítnak vala.
And they sent out a number of evil spirits, and put oil on a great number who were ill, and made them well.
και δαιμονια πολλα εξεβαλλον και ηλειφον ελαιω πολλους αρρωστους και εθεραπευον

14 És meghallá ezeket Heródes király (mert nyilvánvalóvá lõn az õ neve) és monda: Keresztelõ János támadt fel a halálból és azért mûködnek benne ez erõk.
And king Herod had news of him, because his name was on the lips of all; and he said, John the Baptist has come back from the dead, and for this reason these powers are working in him.
και ηκουσεν ο βασιλευς ηρωδης φανερον γαρ εγενετο το ονομα αυτου και ελεγεν οτι ιωαννης ο βαπτιζων εκ νεκρων ηγερθη και δια τουτο ενεργουσιν αι δυναμεις εν αυτω

15 Némelyek azt mondják vala, hogy Illés õ; mások meg azt mondják vala, hogy Próféta, vagy olyan, mint egy a próféták közül.
But others said, It is Elijah. And others said, It is a prophet, even like one of the prophets.
αλλοι ελεγον οτι ηλιας εστιν αλλοι δε ελεγον οτι προφητης εστιν η ως εις των προφητων

16 Heródes pedig ezeket hallván, monda: A kinek én fejét vétetém, az a János ez; õ támadt fel a halálból.
But Herod, when he had news of it, said, John, whom I put to death, has come back from the dead.
ακουσας δε ο ηρωδης ειπεν οτι ον εγω απεκεφαλισα ιωαννην ουτος εστιν αυτος ηγερθη εκ νεκρων

17 Mert maga Heródes fogatta el és vettette vala börtönbe Jánost, Heródiás miatt, Fülöpnek, az õ testvérének felesége miatt, mivelhogy azt vette vala feleségül.
For Herod himself had sent men out to take John and put him in prison, because of Herodias, his brother Philip's wife, whom he had taken for himself.
αυτος γαρ ο ηρωδης αποστειλας εκρατησεν τον ιωαννην και εδησεν αυτον εν τη φυλακη δια ηρωδιαδα την γυναικα φιλιππου του αδελφου αυτου οτι αυτην εγαμησεν

18 Mert János azt mondá Heródesnek: Nem szabad néked a testvéred feleségével élned.
For John said to Herod, It is wrong for you to have your brother's wife.
ελεγεν γαρ ο ιωαννης τω ηρωδη οτι ουκ εξεστιν σοι εχειν την γυναικα του αδελφου σου

19 Heródiás pedig ólálkodik vala utána, és meg akarja vala õt ölni; de nem teheté.
And Herodias was bitter against him, desiring to put him to death; but she was not able;
η δε ηρωδιας ενειχεν αυτω και ηθελεν αυτον αποκτειναι και ουκ ηδυνατο

20 Mert Heródes fél vala Jánostól, igaz és szent embernek ismervén õt, és oltalmazá õt; és ráhallgatván, sok dologban követi, és örömest hallgatja vala õt.
For Herod was in fear of John, being conscious that he was an upright and holy man, and kept him safe. And hearing him, he was much troubled; and he gave ear to him gladly.
ο γαρ ηρωδης εφοβειτο τον ιωαννην ειδως αυτον ανδρα δικαιον και αγιον και συνετηρει αυτον και ακουσας αυτου πολλα εποιει και ηδεως αυτου ηκουεν

21 De egy alkalmatos nap jöttével, mikor Heródes a maga születése ünnepén nagyjainak, vezéreinek és Galilea elõkelõ embereinek lakomát ad vala,
And the chance came when Herod on his birthday gave a feast to his lords, and the high captains, and the chief men of Galilee;
και γενομενης ημερας ευκαιρου οτε ηρωδης τοις γενεσιοις αυτου δειπνον εποιει τοις μεγιστασιν αυτου και τοις χιλιαρχοις και τοις πρωτοις της γαλιλαιας

22 És ennek a Heródiásnak a leánya beméne és tánczola, és megtetszék Heródesnek és a vendégeknek, monda a király a leánynak: Kérj tõlem, a mit akarsz, és megadom néked.
And when the daughter of Herodias herself came in and did a dance, Herod and those who were at table with him were pleased with her; and the king said to the girl, Make a request for anything and I will give it you.
και εισελθουσης της θυγατρος αυτης της ηρωδιαδος και ορχησαμενης και αρεσασης τω ηρωδη και τοις συνανακειμενοις ειπεν ο βασιλευς τω κορασιω αιτησον με ο εαν θελης και δωσω σοι

23 És megesküvék néki, hogy: Bármit kérsz tõlem, megadom néked, még ha országom felét is.
And he took an oath, saying to her, Whatever is your desire I will give it to you, even half of my kingdom.
και ωμοσεν αυτη οτι ο εαν με αιτησης δωσω σοι εως ημισους της βασιλειας μου

24 Az pedig kimenvén, monda az õ anyjának: Mit kérjek? Ez pedig mondja: A Keresztelõ János fejét.
And she went out and said to her mother, What is my request to be? And she said, The head of John the Baptist.
η δε εξελθουσα ειπεν τη μητρι αυτης τι αιτησομαι η δε ειπεν την κεφαλην ιωαννου του βαπτιστου

25 És a királyhoz nagy sietve azonnal bemenvén, kéré õt mondván: Akarom, hogy mindjárt add ide nékem a Keresztelõ János fejét egy tálban.
And she came in quickly to the king, and said, My desire is that you give me straight away on a plate the head of John the Baptist.
και εισελθουσα ευθεως μετα σπουδης προς τον βασιλεα ητησατο λεγουσα θελω ινα μοι δως εξ αυτης επι πινακι την κεφαλην ιωαννου του βαπτιστου

26 A király pedig noha igen megszomorodék, eskûje és a vendégek miatt nem akará õt elutasítani.
And the king was very sad; but because of his oaths, and those who were with him at table, he would not say 'No' to her.
και περιλυπος γενομενος ο βασιλευς δια τους ορκους και τους συνανακειμενους ουκ ηθελησεν αυτην αθετησαι

27 És azonnal hóhért küldvén a király, megparancsolá, hogy hozzák el annak fejét.
And straight away the king sent out one of his armed men, and gave him an order to come back with the head: and he went and took off John's head in prison,
και ευθεως αποστειλας ο βασιλευς σπεκουλατωρα επεταξεν ενεχθηναι την κεφαλην αυτου

28 Ez pedig elmenvén, fejét vevé annak a börtönben, és elõhozá a fejét egy tálban és adá a leánynak; a leány pedig az anyjának adá azt.
And came back with the head on a plate, and gave it to the girl; and the girl gave it to her mother.
ο δε απελθων απεκεφαλισεν αυτον εν τη φυλακη και ηνεγκεν την κεφαλην αυτου επι πινακι και εδωκεν αυτην τω κορασιω και το κορασιον εδωκεν αυτην τη μητρι αυτης

29 A tanítványai pedig, a mikor ezt meghallották vala, eljövének, és elvivék a testét, és sírba tevék.
And when his disciples had news of it, they came and took up his body, and put it in its last resting-place.
και ακουσαντες οι μαθηται αυτου ηλθον και ηραν το πτωμα αυτου και εθηκαν αυτο εν τω μνημειω

30 És az apostolok összegyûlekezének Jézushoz, és elbeszélének néki mindent, azt is, a miket cselekedtek, azt is, a miket tanítottak vala.
And the twelve came together to Jesus; and they gave him an account of all the things they had done, and all they had been teaching.
και συναγονται οι αποστολοι προς τον ιησουν και απηγγειλαν αυτω παντα και οσα εποιησαν και οσα εδιδαξαν

31 Õ pedig monda nékik: Jertek el csupán ti magatok valamely puszta helyre és pihenjetek meg egy kevéssé. Mert sokan valának a járó-kelõk, és még evésre sem volt alkalmas idejök.
And he said to them, Come away by yourselves to a quiet place, and take a rest for a time. Because there were a great number coming and going, and they had no time even for food.
και ειπεν αυτοις δευτε υμεις αυτοι κατ ιδιαν εις ερημον τοπον και αναπαυεσθε ολιγον ησαν γαρ οι ερχομενοι και οι υπαγοντες πολλοι και ουδε φαγειν ηυκαιρουν

32 És elmenének hajón egy puszta helyre csupán õ magok.
And they went away in the boat to a waste place by themselves.
και απηλθον εις ερημον τοπον τω πλοιω κατ ιδιαν

33 A sokaság pedig meglátá õket, a mint mennek vala, és sokan megismerék õt; és minden városból egybefutának oda gyalog, és megelõzék õket, és hozzá gyülekezének.
And the people saw them going, and a number of them, having knowledge who they were, went running there together on foot from all the towns, and got there before them.
και ειδον αυτους υπαγοντας οι οχλοι και επεγνωσαν αυτον πολλοι και πεζη απο πασων των πολεων συνεδραμον εκει και προηλθον αυτους και συνηλθον προς αυτον

34 És kimenvén Jézus nagy sokaságot láta, és megszáná õket, mert olyanok valának, mint a pásztor nélkül való juhok. És kezdé õket sokra tanítani.
And he got out, and saw a great mass of people, and he had pity on them, because they were like sheep without a keeper: and he gave them teaching about a number of things.
και εξελθων ειδεν ο ιησους πολυν οχλον και εσπλαγχνισθη επ αυτοις οτι ησαν ως προβατα μη εχοντα ποιμενα και ηρξατο διδασκειν αυτους πολλα

35 Mikor pedig immár nagy idõ vala, hozzámenvén az õ tanítványai mondának: Puszta ez a hely, és immár nagy idõ van:
And at the end of the day, his disciples came to him and said, This place is waste land, and it is late:
και ηδη ωρας πολλης γενομενης προσελθοντες αυτω οι μαθηται αυτου λεγουσιν οτι ερημος εστιν ο τοπος και ηδη ωρα πολλη

36 Bocsásd el õket, hogy elmenvén a körülfekvõ majorokba és falvakba, vegyenek magoknak kenyeret; mert nincs mit enniök.
Send them away, so that they may go into the country and small towns round about, and get some food for themselves.
απολυσον αυτους ινα απελθοντες εις τους κυκλω αγρους και κωμας αγορασωσιν εαυτοις αρτους τι γαρ φαγωσιν ουκ εχουσιν

37 Õ pedig felelvén, monda nékik: Adjatok nékik ti enniök. És mondának néki: Elmenvén, vegyünk-é kétszáz pénz árú kenyeret, hogy enni adjunk nékik?
But he said to them in answer, Give them food yourselves. And they said to him, Are we to go and get bread for two hundred pence, and give it to them?
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις δοτε αυτοις υμεις φαγειν και λεγουσιν αυτω απελθοντες αγορασωμεν διακοσιων δηναριων αρτους και δωμεν αυτοις φαγειν

38 Õ pedig monda nékik: Hány kenyeretek van? Menjetek és nézzétek meg. És megtudván, mondának: Öt, és két halunk.
And he said to them, How much bread have you? go and see. And when they had seen, they said, Five cakes of bread and two fishes.
ο δε λεγει αυτοις ποσους αρτους εχετε υπαγετε και ιδετε και γνοντες λεγουσιν πεντε και δυο ιχθυας

39 És parancsolá nékik, hogy ültessenek le mindenkit csoportonként a zöld pázsitra.
And he made them all be seated in groups on the green grass.
και επεταξεν αυτοις ανακλιναι παντας συμποσια συμποσια επι τω χλωρω χορτω

40 Letelepedének azért szakaszonként, százával és ötvenével.
And they were placed in groups, by hundreds and by fifties.
και ανεπεσον πρασιαι πρασιαι ανα εκατον και ανα πεντηκοντα

41 Õ pedig vette vala az öt kenyeret és a két halat, és az égre tekintvén, hálákat ada; és megszegé a kenyereket és adá tanítványainak, hogy tegyék azok elé; és a két halat is elosztá mindnyájok között.
And he took the five cakes of bread and the two fishes and, looking up to heaven, he said words of blessing over them; and when the cakes were broken, he gave them to the disciples to put before the people; and he made division of the two fishes among them all.
και λαβων τους πεντε αρτους και τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν και κατεκλασεν τους αρτους και εδιδου τοις μαθηταις αυτου ινα παραθωσιν αυτοις και τους δυο ιχθυας εμερισεν πασιν

42 Evének azért mindnyájan, és megelégedének;
And they all took of the food and had enough.
και εφαγον παντες και εχορτασθησαν

43 És maradékot is szedének fel tizenkét tele kosárral, és a halakból is.
And they took up twelve baskets full of the broken bits and of the fishes.
και ηραν κλασματων δωδεκα κοφινους πληρεις και απο των ιχθυων

44 A kik pedig a kenyerekbõl ettek, mintegy ötezeren valának férfiak.
And those who took of the bread were five thousand men.
και ησαν οι φαγοντες τους αρτους ωσει πεντακισχιλιοι ανδρες

45 És azonnal kényszeríté tanítványait, hogy hajóba szálljanak, és menjenek át elõre a túlsó partra Bethsaida felé, a míg õ a sokaságot elbocsátja.
And straight away he made his disciples get into the boat, and go before him to the other side to Beth-saida, while he himself sent the people away.
και ευθεως ηναγκασεν τους μαθητας αυτου εμβηναι εις το πλοιον και προαγειν εις το περαν προς βηθσαιδαν εως αυτος απολυση τον οχλον

46 Minekutána pedig elbocsátotta õket, fölméne a hegyre imádkozni.
And after he had sent them away, he went up into a mountain for prayer.
και αποταξαμενος αυτοις απηλθεν εις το ορος προσευξασθαι

47 És mikor beesteledék, a hajó a tenger közepén vala, õ pedig egymaga a szárazon.
And by evening, the boat was in the middle of the sea, and he by himself on the land.
και οψιας γενομενης ην το πλοιον εν μεσω της θαλασσης και αυτος μονος επι της γης

48 És látá õket, a mint veszõdnek az evezéssel; mert a szél szembe fú vala velök; és az éj negyedik szakában hozzájuk méne a tengeren járva; és el akar vala haladni mellettük.
And seeing that they had trouble in getting their boat through the water, because the wind was against them, about the fourth watch of the night he came to them, walking on the sea; and he would have gone past them;
και ειδεν αυτους βασανιζομενους εν τω ελαυνειν ην γαρ ο ανεμος εναντιος αυτοις και περι τεταρτην φυλακην της νυκτος ερχεται προς αυτους περιπατων επι της θαλασσης και ηθελεν παρελθειν αυτους

49 Azok pedig látván õt a tengeren járni, kisértetnek vélték, és felkiáltának;
But they, when they saw him walking on the sea, took him for a spirit, and gave a loud cry:
οι δε ιδοντες αυτον περιπατουντα επι της θαλασσης εδοξαν φαντασμα ειναι και ανεκραξαν

50 Mert mindnyájan látják vala õt és megrémülének. De õ azonnal megszólítá õket, és monda nékik: Bízzatok; én vagyok, ne féljetek.
For they all saw him, and were troubled. But straight away he said to them, Take heart, it is I, have no fear.
παντες γαρ αυτον ειδον και εταραχθησαν και ευθεως ελαλησεν μετ αυτων και λεγει αυτοις θαρσειτε εγω ειμι μη φοβεισθε

51 Ekkor beméne hozzájuk a hajóba, és elállt a szél; õk pedig magukban szerfölött álmélkodnak és csodálkoznak vala.
And he went to them into the boat, and the wind went down, and they were full of wonder in themselves;
και ανεβη προς αυτους εις το πλοιον και εκοπασεν ο ανεμος και λιαν εκ περισσου εν εαυτοις εξισταντο και εθαυμαζον

52 Mert nem okultak a kenyereken, mivelhogy a szívök meg vala keményedve.
For it was not clear to them about the bread; but their hearts were hard.
ου γαρ συνηκαν επι τοις αρτοις ην γαρ η καρδια αυτων πεπωρωμενη

53 És átkelve, eljutának a Genezáret földére, és kikötének.
And when they had gone across, they came to Gennesaret, and got their boat to land.
και διαπερασαντες ηλθον επι την γην γενησαρετ και προσωρμισθησαν

54 De mihelyt kiszálltak a hajóból, azonnal megismerék õt,
And when they had got out of the boat, the people quickly had news of him,
και εξελθοντων αυτων εκ του πλοιου ευθεως επιγνοντες αυτον

55 És azt az egész környéket befutván, kezdék a betegeket a nyoszolyákon ide-oda hordozni, a merre hallják vala, hogy õ ott van.
And went running through all the country round about, and took on their beds those who were ill, to where it was said that he was.
περιδραμοντες ολην την περιχωρον εκεινην ηρξαντο επι τοις κραββατοις τους κακως εχοντας περιφερειν οπου ηκουον οτι εκει εστιν

56 És a hová bemegy vala a falvakba vagy városokba vagy majorokba, a betegeket letevék a piaczokon, és kérik vala õt, hogy legalább a ruhája szegélyét illethessék. És valahányan csak illeték, meggyógyulának.
And wherever he went, into small towns, or great towns, or into the country, they took those who were ill into the market-places, requesting him that they might put their hands even on the edge of his robe: and all those who did so were made well.
και οπου αν εισεπορευετο εις κωμας η πολεις η αγρους εν ταις αγοραις ετιθουν τους ασθενουντας και παρεκαλουν αυτον ινα καν του κρασπεδου του ιματιου αυτου αψωνται και οσοι αν ηπτοντο αυτου εσωζοντο

1 És hozzá gyûlének a farizeusok és némelyek az írástudók közül, a kik Jeruzsálemböl jöttek vala.
And there came together to him the Pharisees and certain of the scribes who had come from Jerusalem,
και συναγονται προς αυτον οι φαρισαιοι και τινες των γραμματεων ελθοντες απο ιεροσολυμων

2 És látván, hogy az õ tanítványai közül némelyek közönséges, azaz mosdatlan kézzel esznek kenyeret, panaszkodának.
And had seen that some of his disciples took their bread with unclean, that is, unwashed, hands.
και ιδοντες τινας των μαθητων αυτου κοιναις χερσιν τουτ εστιν ανιπτοις εσθιοντας αρτους εμεμψαντο

3 Mert a farizeusok és a zsidók mind, a régiek rendelését követve, nem esznek, hanemha kezöket erõsen megmossák;
Now the Pharisees, and all the Jews, do not take food without washing their hands with care, keeping the old rule which has been handed down to them:
οι γαρ φαρισαιοι και παντες οι ιουδαιοι εαν μη πυγμη νιψωνται τας χειρας ουκ εσθιουσιν κρατουντες την παραδοσιν των πρεσβυτερων

4 És piaczról jövén sem esznek, ha meg nem mosakodnak; és sok egyéb is van, a minek megtartását átvették, poharaknak, korsóknak, rézedényeknek és nyoszolyáknak megmosását.
And when they come from the market-place, they take no food till their hands are washed; and a number of other orders there are, which have been handed down to them to keep--washings of cups and pots and brass vessels.
και απο αγορας εαν μη βαπτισωνται ουκ εσθιουσιν και αλλα πολλα εστιν α παρελαβον κρατειν βαπτισμους ποτηριων και ξεστων και χαλκιων και κλινων

5 Azután megkérdék õt a farizeusok és az írástudók: Mi az oka, hogy a te tanítványaid nem járnak a régiek rendelése szerint, hanem mosdatlan kézzel esznek kenyeret?
And the Pharisees and the scribes put the question to him, Why do your disciples not keep the rules of the fathers, but take their bread with unwashed hands?
επειτα επερωτωσιν αυτον οι φαρισαιοι και οι γραμματεις διατι οι μαθηται σου ου περιπατουσιν κατα την παραδοσιν των πρεσβυτερων αλλα ανιπτοις χερσιν εσθιουσιν τον αρτον

6 Õ pedig felelvén, monda nékik: Igazán jövendölt felõletek, képmutatók felõl Ésaiás próféta, a mint meg van írva: Ez a nép ajkaival tisztel engem, a szívök pedig távol van tõlem.
And he said, Well did Isaiah say of you, you false ones: These people give me honour with their lips, but their heart is far from me.
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις οτι καλως προεφητευσεν ησαιας περι υμων των υποκριτων ως γεγραπται ουτος ο λαος τοις χειλεσιν με τιμα η δε καρδια αυτων πορρω απεχει απ εμου

7 Pedig hiába tisztelnek engem, ha oly tudományokat tanítanak, a melyek embereknek parancsolatai.
But their worship is to no purpose, while they give as their teaching the rules of men.
ματην δε σεβονται με διδασκοντες διδασκαλιας ενταλματα ανθρωπων

8 Mert az Isten parancsolatját elhagyva, az emberek rendelését tartjátok meg, korsóknak és poharaknak mosását; és sok egyéb efféléket is cselekesztek.
For, turning away from the law of God, you keep the rules of men.
αφεντες γαρ την εντολην του θεου κρατειτε την παραδοσιν των ανθρωπων βαπτισμους ξεστων και ποτηριων και αλλα παρομοια τοιαυτα πολλα ποιειτε

9 És monda nékik: Az Isten parancsolatját szépen félre teszitek, azért, hogy a magatok rendelését tartsátok meg.
And he said to them, Truly you put on one side the law of God, so that you may keep the rules which have been handed down to you.
και ελεγεν αυτοις καλως αθετειτε την εντολην του θεου ινα την παραδοσιν υμων τηρησητε

10 Mert Mózes azt mondotta: Tiszteld atyádat és anyádat. És: A ki atyját vagy anyját szidalmazza, halállal haljon meg.
For Moses said, Give honour to your father and mother, and, He who says evil of father or mother, let him have the punishment of death:
μωσης γαρ ειπεν τιμα τον πατερα σου και την μητερα σου και ο κακολογων πατερα η μητερα θανατω τελευτατω

11 Ti pedig azt mondjátok: Ha valaki ezt mondja atyjának vagy anyjának: Korbán (azaz: templomi ajándék) az, a mivel megsegíthetnélek:
But you say, If a man says to his father or his mother, That by which you might have had profit from me is Corban, that is to say, Given to God,
υμεις δε λεγετε εαν ειπη ανθρωπος τω πατρι η τη μητρι κορβαν ο εστιν δωρον ο εαν εξ εμου ωφεληθης

12 Úgy már nem engeditek, hogy az atyjával vagy anyjával valami jót tegyen,
You no longer let him do anything for his father or his mother;
και ουκετι αφιετε αυτον ουδεν ποιησαι τω πατρι αυτου η τη μητρι αυτου

13 Eltörölvén az Isten beszédét a ti rendelésetekkel, a melyet rendeltetek; és sok effélét is cselekesztek.
Making the word of God of no effect by your rule, which you have given: and a number of other such things you do.
ακυρουντες τον λογον του θεου τη παραδοσει υμων η παρεδωκατε και παρομοια τοιαυτα πολλα ποιειτε

14 És elõszólítván az egész sokaságot, monda nékik: Hallgassatok reám mindnyájan és értsétek meg:
And turning to the people again, he said to them, Give ear to me all of you, and let my words be clear to you:
και προσκαλεσαμενος παντα τον οχλον ελεγεν αυτοις ακουετε μου παντες και συνιετε

15 Nincs semmi az emberen kívülvaló, a mi bemenvén õ belé, megfertõztethetné õt; hanem a mik belõle jõnek ki, azok fertõztetik meg az embert.
There is nothing outside the man which, going into him, is able to make him unclean: but the things which come out of the man are those which make the man unclean.
ουδεν εστιν εξωθεν του ανθρωπου εισπορευομενον εις αυτον ο δυναται αυτον κοινωσαι αλλα τα εκπορευομενα απ αυτου εκεινα εστιν τα κοινουντα τον ανθρωπον

16 Ha valakinek van füle a hallásra, hallja.
[]
ει τις εχει ωτα ακουειν ακουετω

17 És mikor házba ment vala be a sokaság közül, megkérdezék õt tanítványai a példázat felõl.
And when he had gone into the house away from all the people, his disciples put questions to him about the saying.
και οτε εισηλθεν εις οικον απο του οχλου επηρωτων αυτον οι μαθηται αυτου περι της παραβολης

18 És monda nékik: Ti is ennyire tudatlanok vagytok-é? Nem értitek-é, hogy a mi kívülrõl megy az emberbe, semmi sem fertõztetheti meg õt?
And he said to them, Have even you so little wisdom? Do you not see that whatever goes into a man from outside is not able to make him unclean,
και λεγει αυτοις ουτως και υμεις ασυνετοι εστε ου νοειτε οτι παν το εξωθεν εισπορευομενον εις τον ανθρωπον ου δυναται αυτον κοινωσαι

19 Mert nem a szívébe megy be, hanem a gyomrába; és az árnyékszékbe kerül, a mely minden eledelt megtisztít.
Because it goes not into the heart but into the stomach, and goes out with the waste? He said this, making all food clean.
οτι ουκ εισπορευεται αυτου εις την καρδιαν αλλ εις την κοιλιαν και εις τον αφεδρωνα εκπορευεται καθαριζον παντα τα βρωματα

20 Monda továbbá: A mi az emberbõl jõ ki, az fertõzteti meg az embert.
And he said, That which comes out of the man, that makes the man unclean.
ελεγεν δε οτι το εκ του ανθρωπου εκπορευομενον εκεινο κοινοι τον ανθρωπον

21 Mert onnan belõlrõl, az emberek szívébõl származnak a gonosz gondolatok, házasságtörések, paráznaságok, gyilkosságok,
Because from inside, from the heart of men, come evil thoughts and unclean pleasures,
εσωθεν γαρ εκ της καρδιας των ανθρωπων οι διαλογισμοι οι κακοι εκπορευονται μοιχειαι πορνειαι φονοι

22 Lopások, telhetetlenségek, gonoszságok, álnokság, szemérmetlenség, gonosz szem, káromlás, kevélység, bolondság:
The taking of goods and of life, broken faith between husband and wife, the desire of wealth, wrongdoing, deceit, sins of the flesh, an evil eye, angry words, pride, foolish acts:
κλοπαι πλεονεξιαι πονηριαι δολος ασελγεια οφθαλμος πονηρος βλασφημια υπερηφανια αφροσυνη

23 Mind ezek a gonoszságok belõlrõl jõnek ki, és megfertõztetik az embert.
All these evil things come from inside, and make the man unclean.
παντα ταυτα τα πονηρα εσωθεν εκπορευεται και κοινοι τον ανθρωπον

24 És onnét fölkelvén, elméne Tírus és Sídon határaiba; és házba menvén, nem akará, hogy valaki észrevegye, de nem titkolhatá el magát.
And he went away from there to the country of Tyre and Sidon. And he went into a house, desiring that no man might have knowledge of it: and he was not able to keep it secret.
και εκειθεν αναστας απηλθεν εις τα μεθοια τυρου και σιδωνος και εισελθων εις την οικιαν ουδενα ηθελεν γνωναι και ουκ ηδυνηθη λαθειν

25 Mert hallván felõle egy asszony, a kinek leányában tisztátalan lélek vala, eljõve és lábaihoz borula.
But a woman, whose little daughter had an unclean spirit, having had news of him, came straight away and went down at his feet.
ακουσασα γαρ γυνη περι αυτου ης ειχεν το θυγατριον αυτης πνευμα ακαθαρτον ελθουσα προσεπεσεν προς τους ποδας αυτου

26 Ez az asszony pedig pogány vala síro-fenicziai származású. És kéré õt, hogy ûzze ki az õ leányából az ördögöt.
Now the woman was a Greek, a Syro-phoenician by birth: and she made a request to him that he would send the evil spirit out of her daughter.
ην δε η γυνη ελληνις συροφοινισσα τω γενει και ηρωτα αυτον ινα το δαιμονιον εκβαλλη εκ της θυγατρος αυτης

27 Jézus pedig monda néki: Engedd, hogy elõször a fiak elégíttessenek meg. Mert nem jó a fiak kenyerét elvenni, és az ebeknek vetni.
And he said to her, Let the children first have their food: for it is not right to take the children's bread and give it to the dogs.
ο δε ιησους ειπεν αυτη αφες πρωτον χορτασθηναι τα τεκνα ου γαρ καλον εστιν λαβειν τον αρτον των τεκνων και βαλειν τοις κυναριοις

28 Az pedig felele és monda néki: Úgy van Uram; de hiszen az ebek is esznek az asztal alatt a gyermekek morzsalékaiból.
But she said to him in answer, Yes, Lord: even the dogs under the table take the bits dropped by the children.
η δε απεκριθη και λεγει αυτω ναι κυριε και γαρ τα κυναρια υποκατω της τραπεζης εσθιει απο των ψιχιων των παιδιων

29 Erre monda néki: E beszédért, eredj el; az ördög kiment a te leányodból.
And he said to her, For this saying go your way; the evil spirit has gone out of your daughter.
και ειπεν αυτη δια τουτον τον λογον υπαγε εξεληλυθεν το δαιμονιον εκ της θυγατρος σου

30 És haza menvén, úgy találá, hogy az ördög kiment, a leány pedig az ágyon feküvék.
And she went away to her house, and saw the child on the bed, and the evil spirit gone out.
και απελθουσα εις τον οικον αυτης ευρεν το δαιμονιον εξεληλυθος και την θυγατερα βεβλημενην επι της κλινης

31 Aztán ismét kimenvén Tírus és Sídon határaiból, a galileai tengerhez méne, a Tízváros határain át.
And again he went out from Tyre, and came through Sidon to the sea of Galilee, through the country of Decapolis.
και παλιν εξελθων εκ των οριων τυρου και σιδωνος ηλθεν προς την θαλασσαν της γαλιλαιας ανα μεσον των οριων δεκαπολεως

32 És hozának néki egy nehezen szóló siketet, és kérik vala õt, hogy vesse reá kezét.
And they came to him with one who had no power of hearing and had trouble in talking; and they made a request to him to put his hands on him.
και φερουσιν αυτω κωφον μογιλαλον και παρακαλουσιν αυτον ινα επιθη αυτω την χειρα

33 Õ pedig, mikor kivitte vala azt a sokaság közül egy magát, az újjait annak fülébe bocsátá, és köpvén illeté annak nyelvét,
And he took him on one side from the people privately, and put his fingers into his ears, and he put water from his mouth on the man's tongue with his finger;
και απολαβομενος αυτον απο του οχλου κατ ιδιαν εβαλεν τους δακτυλους αυτου εις τα ωτα αυτου και πτυσας ηψατο της γλωσσης αυτου

34 És föltekintvén az égre, fohászkodék, és monda néki: Effata, azaz: nyilatkozzál meg.
And looking up to heaven, he took a deep breath, and said to him, Ephphatha, that is, Be open.
και αναβλεψας εις τον ουρανον εστεναξεν και λεγει αυτω εφφαθα ο εστιν διανοιχθητι

35 És azonnal megnyilatkozának annak fülei: és nyelvének kötele megoldódék, és helyesen beszél vala.
And his ears became open, and the band of his tongue was made loose, and his words became clear.
και ευθεως διηνοιχθησαν αυτου αι ακοαι και ελυθη ο δεσμος της γλωσσης αυτου και ελαλει ορθως

36 És megparancsolá nékik, hogy senkinek se mondják el; de mennél inkább tiltja vala, annál inkább híresztelék.
And he gave them orders not to give news of it to anyone; but the more he made this request, so much the more they made it public.
και διεστειλατο αυτοις ινα μηδενι ειπωσιν οσον δε αυτος αυτοις διεστελλετο μαλλον περισσοτερον εκηρυσσον

37 És szerfelett álmélkodnak vala, ezt mondván: Mindent jól cselekedett; a siketeket is hallókká teszi, a némákat is beszélõkké.
And they were overcome with wonder, saying, He has done all things well: he even gives back the power of hearing and the power of talking to those who have been without them.
και υπερπερισσως εξεπλησσοντο λεγοντες καλως παντα πεποιηκεν και τους κωφους ποιει ακουειν και τους αλαλους λαλειν

1 Azokban a napokban, mivelhogy fölötte nagy volt a sokaság, és nem volt mit enniök, magához szólította Jézus az õ tanítványait, és monda nékik:
In those days again, when there was a great mass of people and they had no food, he made his disciples come to him and said to them,
εν εκειναις ταις ημεραις παμπολλου οχλου οντος και μη εχοντων τι φαγωσιν προσκαλεσαμενος ο ιησους τους μαθητας αυτου λεγει αυτοις

2 Szánakozom e sokaságon, mert immár harmad napja hogy velem vannak, és nincs mit enniök;
I have pity for these people because they have been with me now three days, and have no food;
σπλαγχνιζομαι επι τον οχλον οτι ηδη ημερας τρεις προσμενουσιν μοι και ουκ εχουσιν τι φαγωσιν

3 És ha éhen bocsátom haza õket, kidõlnek az úton; mert némelyek õ közülök messzünnen jöttek.
If I send them away to their houses with no food, they will be overcome by weariness on the way; and some of them have come from far.
και εαν απολυσω αυτους νηστεις εις οικον αυτων εκλυθησονται εν τη οδω τινες γαρ αυτων μακροθεν ηκασιν

4 Az õ tanítványai pedig felelének néki: Honnan elégíthetné meg ezeket valaki kenyérrel itt e pusztában?
And his disciples said in answer, How will it be possible to get enough bread for these men here in a waste place?
και απεκριθησαν αυτω οι μαθηται αυτου ποθεν τουτους δυνησεται τις ωδε χορτασαι αρτων επ ερημιας

5 És megkérdé õket: Hány kenyeretek van? Azok pedig mondának: Hét.
And he put the question, How much bread have you? And they said, Seven cakes.
και επηρωτα αυτους ποσους εχετε αρτους οι δε ειπον επτα

6 Akkor megparancsolá a sokaságnak, hogy telepedjenek le a földre. És vevén a hét kenyeret, és hálákat adván, megszegé, és adá az õ tanítványainak, hogy eléjök tegyék. És a sokaság elé tevék.
And he made the people be seated on the earth: and he took the seven cakes and, having given praise, he gave the broken bread to his disciples to put before them; and they put it before the people.
και παρηγγειλεν τω οχλω αναπεσειν επι της γης και λαβων τους επτα αρτους ευχαριστησας εκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις αυτου ινα παραθωσιν και παρεθηκαν τω οχλω

7 Volt egy kevés haluk is. És hálákat adván mondá, hogy tegyék eléjök azokat is.
And they had some small fishes; and blessing them he had them put before the people in the same way.
και ειχον ιχθυδια ολιγα και ευλογησας ειπεν παραθειναι και αυτα

8 Evének azért, és megelégedének; és fölszedék a maradék darabokat, hét kosárral.
And they took the food, and had enough; and they took up seven baskets full of the broken bits.
εφαγον δε και εχορτασθησαν και ηραν περισσευματα κλασματων επτα σπυριδας

9 Valának pedig a kik ettek mintegy négyezeren; és elbocsátá õket.
And there were about four thousand people: and he sent them away.
ησαν δε οι φαγοντες ως τετρακισχιλιοι και απελυσεν αυτους

10 És azonnal a hajóba szálla tanítványaival, és méne Dalmánuta vidékére.
And he got into the boat with his disciples straight away, and came into the country of Dalmanutha.
και ευθεως εμβας εις το πλοιον μετα των μαθητων αυτου ηλθεν εις τα μερη δαλμανουθα

11 És kijövének a farizeusok, és kezdék õt faggatni, mennyei jelt kívánván tõle, hogy kísértsék õt.
And the Pharisees came out and put questions to him, requesting from him a sign from heaven, testing him.
και εξηλθον οι φαρισαιοι και ηρξαντο συζητειν αυτω ζητουντες παρ αυτου σημειον απο του ουρανου πειραζοντες αυτον

12 Õ pedig lelkében felfohászkodván, monda: Miért kíván jelt ez a nemzetség? Bizony mondom néktek: Nem adatik jel ennek a nemzetségnek.
And he was very sad in spirit, and said, Why is this generation looking for a sign? truly, I say to you, No sign will be given to this generation.
και αναστεναξας τω πνευματι αυτου λεγει τι η γενεα αυτη σημειον επιζητει αμην λεγω υμιν ει δοθησεται τη γενεα ταυτη σημειον

13 És ott hagyván õket, ismét hajóba szálla, és a túlsó partra méne.
And he went away from them, and again got into the boat and went across to the other side.
και αφεις αυτους εμβας παλιν εις το πλοιον απηλθεν εις το περαν

14 De elfelejtének kenyeret vinni, és egy kenyérnél nem vala velök több a hajóban.
And they had taken no thought to get bread; and they had only one cake of bread with them in the boat.
και επελαθοντο λαβειν αρτους και ει μη ενα αρτον ουκ ειχον μεθ εαυτων εν τω πλοιω

15 És õ inti vala õket, mondván: Vigyázzatok, õrizkedjetek a farizeusok kovászától és a Heródes kovászától!
And he said to them, Take care to be on the watch against the leaven of the Pharisees and the leaven of Herod.
και διεστελλετο αυτοις λεγων ορατε βλεπετε απο της ζυμης των φαρισαιων και της ζυμης ηρωδου

16 Ekkor egymás között tanakodván, mondának: Nincs kenyerünk.
And they said to one another, We have no bread.
και διελογιζοντο προς αλληλους λεγοντες οτι αρτους ουκ εχομεν

17 Jézus pedig észrevévén ezt, monda nékik: Mit tanakodtok, hogy nincsen kenyeretek? Még sem látjátok-é be és nem értitek-é? Mégis kemény-é a szívetek?
And Jesus, hearing it, said to them, Why are you reasoning among yourselves because you have no bread? do you still not see, and is it still not clear to you? are your hearts so hard?
και γνους ο ιησους λεγει αυτοις τι διαλογιζεσθε οτι αρτους ουκ εχετε ουπω νοειτε ουδε συνιετε ετι πεπωρωμενην εχετε την καρδιαν υμων

18 Szemeitek lévén, nem láttok-é? és füleitek lévén, nem hallotok-é? és nem emlékeztek-é?
Having eyes, do you not see? and having ears, have you no hearing? and have you no memory?
οφθαλμους εχοντες ου βλεπετε και ωτα εχοντες ουκ ακουετε και ου μνημονευετε

19 Mikor az öt kenyeret megszegtem az ötezernek, hány kosarat hoztatok el darabokkal tele? Mondának néki: Tizenkettõt.
When I made a division of the five cakes of bread among the five thousand, what number of baskets full of broken bits did you take up? They said to him, Twelve.
οτε τους πεντε αρτους εκλασα εις τους πεντακισχιλιους ποσους κοφινους πληρεις κλασματων ηρατε λεγουσιν αυτω δωδεκα

20 Mikor pedig a hetet a négyezernek, hány kosarat hoztatok el darabokkal tele? Azok pedig mondának: Hetet.
And when the seven among the four thousand, what number of baskets full of broken bits did you take up? And they said to him, Seven.
οτε δε τους επτα εις τους τετρακισχιλιους ποσων σπυριδων πληρωματα κλασματων ηρατε οι δε ειπον επτα

21 És monda nékik: Hogy nem értitek hát?
And he said to them, Is it still not clear to you?
και ελεγεν αυτοις πως ου συνιετε

22 Azután Bethsaidába méne; és egy vakot vivének hozzá és kérik vala õt, hogy illesse azt.
And they came to Beth-saida. And they took a blind man to him, requesting him to put his hands on him.
και ερχεται εις βηθσαιδαν και φερουσιν αυτω τυφλον και παρακαλουσιν αυτον ινα αυτου αψηται

23 Õ pedig megfogván a vaknak kezét, kivezeté õt a falun kívül; és a szemeibe köpvén és kezeit reá tévén, megkérdé õt, ha lát-é valamit?
And he took the blind man by the hand, and went with him out of the town; and when he had put water from his mouth on his eyes, and put his hands on him, he said, Do you see anything?
και επιλαβομενος της χειρος του τυφλου εξηγαγεν αυτον εξω της κωμης και πτυσας εις τα ομματα αυτου επιθεις τας χειρας αυτω επηρωτα αυτον ει τι βλεπει

24 Az pedig föltekintvén, monda: Látom az embereket, mint valami járkáló fákat.
And looking up, he said, I see men; I see them like trees, walking.
και αναβλεψας ελεγεν βλεπω τους ανθρωπους οτι ως δενδρα ορω περιπατουντας

25 Azután kezeit ismét ráveté annak szemeire, és feltekintete véle. És megépüle, és látá messze és világosan mindent.
Then again he put his hands on his eyes; and looking hard, he was able to see, and saw all things clearly.
ειτα παλιν επεθηκεν τας χειρας επι τους οφθαλμους αυτου και εποιησεν αυτον αναβλεψαι και αποκατεσταθη και ενεβλεψεν τηλαυγως απαντας

26 És haza küldé, mondván: Se a faluba be ne menj, se senkinek el ne mondd a faluban.
And he sent him away to his house, saying, Do not even go into the town.
και απεστειλεν αυτον εις τον οικον αυτου λεγων μηδε εις την κωμην εισελθης μηδε ειπης τινι εν τη κωμη

27 És elméne Jézus és az õ tanítványai Czézárea Filippi falvaiba; és útközben megkérdé az õ tanítványait, mondván nékik: Kinek mondanak engem az emberek?
And Jesus went out, with his disciples, into the little towns round Caesarea Philippi; and on the way he put a question to his disciples, saying, Who do men say that I am?
και εξηλθεν ο ιησους και οι μαθηται αυτου εις τας κωμας καισαρειας της φιλιππου και εν τη οδω επηρωτα τους μαθητας αυτου λεγων αυτοις τινα με λεγουσιν οι ανθρωποι ειναι

28 Õk pedig felelének: Keresztelõ Jánosnak; és némelyek Illésnek; némelyek pedig egynek a próféták közül.
And they made answer, John the Baptist; and others, Elijah; but others, One of the prophets.
οι δε απεκριθησαν ιωαννην τον βαπτιστην και αλλοι ηλιαν αλλοι δε ενα των προφητων

29 És õ monda nékik: Ti pedig kinek mondotok engem? Felelvén pedig Péter, monda néki: Te vagy a Krisztus.
And he said to them, But who do you say I am? Peter said in answer, You are the Christ.
και αυτος λεγει αυτοις υμεις δε τινα με λεγετε ειναι αποκριθεις δε ο πετρος λεγει αυτω συ ει ο χριστος

30 És rájok parancsola, hogy senkinek se szóljanak felõle.
And he put them under orders not to say this of him to anyone.
και επετιμησεν αυτοις ινα μηδενι λεγωσιν περι αυτου

31 És kezdé õket tanítani, hogy az ember Fiának sokat kell szenvedni, és megvettetni a vénektõl és a fõpapoktól és írástudóktól, és megöletni, és harmadnapra feltámadni.
And teaching them, he said that the Son of man would have to undergo much, and be hated by those in authority, and the chief priests, and the scribes, and be put to death, and after three days come back from the dead.
και ηρξατο διδασκειν αυτους οτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι απο των πρεσβυτερων και αρχιερεων και γραμματεων και αποκτανθηναι και μετα τρεις ημερας αναστηναι

32 És ezt nyilván mondja vala. Péter pedig magához vonván õt, kezdé dorgálni.
And he said this openly. And Peter took him, and was protesting.
και παρρησια τον λογον ελαλει και προσλαβομενος αυτον ο πετρος ηρξατο επιτιμαν αυτω

33 És õ megfordulván és az õ tanítványaira tekintvén, megfeddé Pétert, mondván: Távozz tõlem Sátán, mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra.
But he, turning about, and seeing his disciples, said sharply to Peter, Get out of my way, Satan: for your mind is not on the things of God, but on the things of men.
ο δε επιστραφεις και ιδων τους μαθητας αυτου επετιμησεν τω πετρω λεγων υπαγε οπισω μου σατανα οτι ου φρονεις τα του θεου αλλα τα των ανθρωπων

34 A sokaságot pedig az õ tanítványaival együtt magához szólítván, monda nékik: Ha valaki én utánam akar jõni, tagadja meg magát, és vegye fel az õ keresztjét, és kövessen engem.
And turning to the mass of people with his disciples, he said to them, If any man has the desire to come after me, let him give up all other desires, and take up his cross and come after me.
και προσκαλεσαμενος τον οχλον συν τοις μαθηταις αυτου ειπεν αυτοις οστις θελει οπισω μου ελθειν απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου και ακολουθειτω μοι

35 Mert valaki meg akarja tartani az õ életét, elveszti azt; valaki pedig elveszti az õ életét én érettem és az evangyéliomért, az megtalálja azt.
Whoever has a desire to keep his life, will have it taken from him; and whoever gives up his life because of me and the good news, will keep it.
ος γαρ αν θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην ος δ αν απολεση την ψυχην αυτου ενεκεν εμου και του ευαγγελιου ουτος σωσει αυτην

36 Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall?
What profit has a man if he gets all the world with the loss of his life?
τι γαρ ωφελησει ανθρωπον εαν κερδηση τον κοσμον ολον και ζημιωθη την ψυχην αυτου

37 Avagy mit adhat az ember váltságul az õ lelkéért?
And what would a man give in exchange for his life?
η τι δωσει ανθρωπος ανταλλαγμα της ψυχης αυτου

38 Mert valaki szégyel engem és az én beszédeimet e parázna és bûnös nemzetség között, az embernek Fia is szégyelni fogja azt, mikor eljõ az õ Atyja dicsõségében a szent angyalokkal.
Whoever has a feeling of shame because of me and my words in this false and evil generation, the Son of man will have a feeling of shame because of him, when he comes in the glory of his Father with the holy angels.
ος γαρ αν επαισχυνθη με και τους εμους λογους εν τη γενεα ταυτη τη μοιχαλιδι και αμαρτωλω και ο υιος του ανθρωπου επαισχυνθησεται αυτον οταν ελθη εν τη δοξη του πατρος αυτου μετα των αγγελων των αγιων

1 Azután monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy vannak némelyek az itt állók között, a kik nem kóstolnak addig halált, a míg meg nem látják, hogy az Isten országa eljött hatalommal.
And he said to them, Truly I say to you, There are some here who will have no taste of death till they see the kingdom of God come with power.
και ελεγεν αυτοις αμην λεγω υμιν οτι εισιν τινες των ωδε εστηκοτων οιτινες ου μη γευσωνται θανατου εως αν ιδωσιν την βασιλειαν του θεου εληλυθυιαν εν δυναμει

2 És hat nap múlva magához vevé Jézus Pétert és Jakabot és Jánost, és felvivé õket csupán magukban egy magas hegyre. És elváltozék elõttük;
And after six days Jesus took with him Peter and James and John, and made them go up with him into a high mountain by themselves: and he was changed in form before them:
και μεθ ημερας εξ παραλαμβανει ο ιησους τον πετρον και τον ιακωβον και τον ιωαννην και αναφερει αυτους εις ορος υψηλον κατ ιδιαν μονους και μετεμορφωθη εμπροσθεν αυτων

3 És a ruhája fényes lõn, igen fehér, mint a hó, mihez hasonlót a ruhafestõ e földön nem fehéríthet.
And his clothing became shining, very white, as no cleaner on earth would make it.
και τα ιματια αυτου εγενετο στιλβοντα λευκα λιαν ως χιων οια γναφευς επι της γης ου δυναται λευκαναι

4 És megjelenék nékik Mózes Illéssel együtt, és beszélnek vala Jézussal.
And there came before them Elijah with Moses, and they were talking with Jesus.
και ωφθη αυτοις ηλιας συν μωσει και ησαν συλλαλουντες τω ιησου

5 Péter pedig megszólalván, monda Jézusnak: Mester, jó nékünk itt lenni: csináljunk azért három hajlékot, néked egyet, Mózesnek is egyet, Illésnek is egyet.
And Peter said to Jesus, Master, it is good for us to be here: and let us make three tents; one for you, one for Moses, and one for Elijah.
και αποκριθεις ο πετρος λεγει τω ιησου ραββι καλον εστιν ημας ωδε ειναι και ποιησωμεν σκηνας τρεις σοι μιαν και μωσει μιαν και ηλια μιαν

6 De nem tudja vala mit beszél, mivelhogy megrémülének.
Because he was not certain what to say, for they were in great fear.
ου γαρ ηδει τι λαληση ησαν γαρ εκφοβοι

7 És felhõ támada, mely õket befogá, és a felhõbõl szózat jöve, mondván: Ez az én szerelmes Fiam; õt hallgassátok.
And a cloud came over them; and a voice came out of the cloud, saying, This is my dearly loved Son, give ear to him.
και εγενετο νεφελη επισκιαζουσα αυτοις και ηλθεν φωνη εκ της νεφελης λεγουσα ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος αυτου ακουετε

8 És mikor nagyhirtelen körültekintének, senkit sem látának többé maguk körül, egyedül a Jézust.
And suddenly looking round about, they saw no one any longer, but Jesus only with themselves.
και εξαπινα περιβλεψαμενοι ουκετι ουδενα ειδον αλλα τον ιησουν μονον μεθ εαυτων

9 Mikor pedig a hegyrõl leszállának, megparancsolá nékik, hogy senkinek se beszéljék el, a mit láttak vala, csak a mikor az embernek Fia a halálból feltámad.
And while they were coming down from the mountain, he gave them orders not to give word to any man of the things they had seen, till the Son of man had come back from the dead.
καταβαινοντων δε αυτων απο του ορους διεστειλατο αυτοις ινα μηδενι διηγησωνται α ειδον ει μη οταν ο υιος του ανθρωπου εκ νεκρων αναστη

10 És ezt a szót megtarták magukban, tudakozván egymás között, mit tesz a halálból feltámadni?
And they kept the saying, questioning among themselves what the coming back from the dead might be.
και τον λογον εκρατησαν προς εαυτους συζητουντες τι εστιν το εκ νεκρων αναστηναι

11 És megkérdezék õt, mondván: Miért mondják az írástudók, hogy elõbb Illésnek kell eljõnie?
And they put a question to him, saying, Why do the scribes say that Elijah has to come first?
και επηρωτων αυτον λεγοντες οτι λεγουσιν οι γραμματεις οτι ηλιαν δει ελθειν πρωτον

12 Õ pedig felelvén, monda nékik: Illés ugyan elõbb eljövén helyre állít mindent; de hogyan van az embernek Fiáról megírva, hogy sokat kell szenvednie és megvettetnie?
And he said to them, Truly, Elijah does come first, and puts all things in order; and how is it said in the Writings that the Son of man will go through much sorrow and be made as nothing?
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις ηλιας μεν ελθων πρωτον αποκαθιστα παντα και πως γεγραπται επι τον υιον του ανθρωπου ινα πολλα παθη και εξουδενωθη

13 De mondom néktek, hogy Illés is eljött, és azt cselekedték vele, a mit akartak, a mint meg van írva õ felõle.
But I say to you that Elijah has come, and they have done to him whatever they were pleased to do, even as the Writings say about him.
αλλα λεγω υμιν οτι και ηλιας εληλυθεν και εποιησαν αυτω οσα ηθελησαν καθως γεγραπται επ αυτον

14 És mikor a tanítványokhoz ment vala, nagy sokaságot láta körülöttök, és írástudókat, a kik azokkal versengenek vala.
And when they came to the disciples, they saw a great mass of people about them, and scribes questioning them.
και ελθων προς τους μαθητας ειδεν οχλον πολυν περι αυτους και γραμματεις συζητουντας αυτοις

15 És az egész sokaság meglátván õt, azonnal elálmélkodék, és hozzásietvén köszönté õt.
And straight away all the people, when they saw him, were full of wonder, and running to him, gave him worship.
και ευθεως πας ο οχλος ιδων αυτον εξεθαμβηθη και προστρεχοντες ησπαζοντο αυτον

16 Õ pedig megkérdezé az írástudókat: Mit versengetek ezekkel?
And he said, What are you questioning them about?
και επηρωτησεν τους γραμματεις τι συζητειτε προς αυτους

17 És felelvén egy a sokaságból, monda: Mester, ide hoztam hozzád az én fiamat, a kiben néma lélek van.
And one of the number said to him in answer, Master, I came to you with my son, who has in him a spirit which takes away his power of talking;
και αποκριθεις εις εκ του οχλου ειπεν διδασκαλε ηνεγκα τον υιον μου προς σε εχοντα πνευμα αλαλον

18 És a hol csak elõfogja, szaggatja õt; õ pedig tajtékot túr, a fogát csikorgatja, és elfonnyad. Mondám hát tanítványaidnak, hogy ûzzék ki azt, de nem tudták.
And wherever it takes him, it puts him down violently, streaming at the lips and twisted with pain; and his strength goes from him; and I made a request to your disciples to send it out, and they were not able.
και οπου αν αυτον καταλαβη ρησσει αυτον και αφριζει και τριζει τους οδοντας αυτου και ξηραινεται και ειπον τοις μαθηταις σου ινα αυτο εκβαλωσιν και ουκ ισχυσαν

19 Õ pedig felelvén néki, monda: Óh hitetlen nemzetség, meddig leszek még veletek? Meddig szenvedlek még titeket? Hozzátok õt hozzám.
And he said to them in answer, O generation without faith, how long will I have to be with you? how long will I put up with you? let him come to me.
ο δε αποκριθεις αυτω λεγει ω γενεα απιστος εως ποτε προς υμας εσομαι εως ποτε ανεξομαι υμων φερετε αυτον προς με

20 És hozzá vivék azt; és mihelyt õ meglátta azt, a lélek azonnal szaggatá azt; és leesvén a földre, tajtékot túrván fetreng vala.
And they took him to him: and when he saw him, the spirit in him straight away became violent; and he went down on the earth, rolling about and streaming at the lips.
και ηνεγκαν αυτον προς αυτον και ιδων αυτον ευθεως το πνευμα εσπαραξεν αυτον και πεσων επι της γης εκυλιετο αφριζων

21 És megkérdezé az atyját: Mennyi ideje, hogy ez esett rajta? Az pedig monda: Gyermeksége óta.
And Jesus questioning the father said, How long has he been like this? And he said, From a child.
και επηρωτησεν τον πατερα αυτου ποσος χρονος εστιν ως τουτο γεγονεν αυτω ο δε ειπεν παιδιοθεν

22 És gyakorta veté õt tûzbe is, vízbe is, hogy elveszítse õt; de ha valamit tehetsz, légy segítségül nékünk, könyörülvén rajtunk.
And frequently it has sent him into the fire and into the water, for his destruction; but if you are able to do anything, have pity on us, and give us help.
και πολλακις αυτον και εις πυρ εβαλεν και εις υδατα ινα απολεση αυτον αλλ ει τι δυνασαι βοηθησον ημιν σπλαγχνισθεις εφ ημας

23 Jézus pedig monda néki: Ha hiheted azt, minden lehetséges a hívõnek.
And Jesus said to him, If you are able! All things are possible to him who has faith.
ο δε ιησους ειπεν αυτω το ει δυνασαι πιστευσαι παντα δυνατα τω πιστευοντι

24 A gyermek atyja pedig azonnal kiáltván, könnyhullatással monda: Hiszek Uram! Légy segítségül az én hitetlenségemnek.
Straight away the father of the child gave a cry, saying, I have faith; make my feeble faith stronger.
και ευθεως κραξας ο πατηρ του παιδιου μετα δακρυων ελεγεν πιστευω κυριε βοηθει μου τη απιστια

25 Jézus pedig mikor látta vala, hogy a sokaság még inkább összetódul, megdorgálá a tisztátalan lelket, mondván néki: Te néma és siket lélek, én parancsolom néked, menj ki belõle, és többé belé ne menj!
And when Jesus saw that the people came running together, he gave orders to the unclean spirit, saying to him, You, spirit, who are the cause of his loss of voice and hearing, I say to you, come out of him, and never again go into him.
ιδων δε ο ιησους οτι επισυντρεχει οχλος επετιμησεν τω πνευματι τω ακαθαρτω λεγων αυτω το πνευμα το αλαλον και κωφον εγω σοι επιτασσω εξελθε εξ αυτου και μηκετι εισελθης εις αυτον

26 És kiáltás és erõs szaggatás között kiméne; az pedig olyan lõn, mint egy halott, annyira, hogy sokan azt mondják vala, hogy meghalt.
And after crying out and shaking him violently, it came out: and the child became like one dead; so that most of them said, He is dead.
και κραξαν και πολλα σπαραξαν αυτον εξηλθεν και εγενετο ωσει νεκρος ωστε πολλους λεγειν οτι απεθανεν

27 Jézus pedig megfogván kezét, fölemelé; és az fölkele.
But Jesus took him by the hand, lifting him up; and he got up.
ο δε ιησους κρατησας αυτον της χειρος ηγειρεν αυτον και ανεστη

28 Mikor pedig bement vala a házba, tanítványai megkérdezék õt külön: Mi miért nem ûzhettük ki azt?
And when he had gone into the house, his disciples said to him privately, Why were we unable to send it out?
και εισελθοντα αυτον εις οικον οι μαθηται αυτου επηρωτων αυτον κατ ιδιαν οτι ημεις ουκ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτο

29 Õ pedig monda nékik: Ez a faj semmivel sem ûzhetõ ki, csupán könyörgéssel és bõjtöléssel.
And he said to them, Nothing will make this sort come out but prayer.
και ειπεν αυτοις τουτο το γενος εν ουδενι δυναται εξελθειν ει μη εν προσευχη και νηστεια

30 És onnét kimenvén, Galileán mennek vala át; és nem akará, hogy valaki megtudja.
And they went out from there, through Galilee; and it was his desire that no man might have knowledge of it;
και εκειθεν εξελθοντες παρεπορευοντο δια της γαλιλαιας και ουκ ηθελεν ινα τις γνω

31 Mert tanítja vala tanítványait, és ezt mondja vala nékik: Az embernek Fia az emberek kezébe adatik, és megölik õt; de ha megölték, harmadnapra föltámad.
For he was giving his disciples teaching, and saying to them, The Son of man is given up into the hands of men, and they will put him to death; and when he is dead, after three days he will come back from the dead.
εδιδασκεν γαρ τους μαθητας αυτου και ελεγεν αυτοις οτι ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται εις χειρας ανθρωπων και αποκτενουσιν αυτον και αποκτανθεις τη τριτη ημερα αναστησεται

32 De õk nem értik vala e mondást, és féltek õt megkérdezni.
But the saying was not clear to them, and they were in fear of questioning him about it.
οι δε ηγνοουν το ρημα και εφοβουντο αυτον επερωτησαι

33 És elméne Kapernaumba. És odahaza megkérdezé õket: Mi felett vetekedtetek egymással az úton?
And they came to Capernaum: and when he was in the house, he put the question to them, What were you talking about on the way?
και ηλθεν εις καπερναουμ και εν τη οικια γενομενος επηρωτα αυτους τι εν τη οδω προς εαυτους διελογιζεσθε

34 De õk hallgatának, mert egymás között a felett vetekedtek vala az úton, ki a nagyobb?
But they said nothing: because they had had an argument between themselves on the way, about who was the greatest.
οι δε εσιωπων προς αλληλους γαρ διελεχθησαν εν τη οδω τις μειζων

35 És leülvén, odaszólítá a tizenkettõt, és monda nékik: Ha valaki elsõ akar lenni, legyen mindenek között utolsó és mindeneknek szolgája.
And seating himself, he made the twelve come to him; and he said to them, If any man has the desire to be first, he will be last of all and servant of all.
και καθισας εφωνησεν τους δωδεκα και λεγει αυτοις ει τις θελει πρωτος ειναι εσται παντων εσχατος και παντων διακονος

36 És elõfogván egy gyermeket, közéjök állatá azt; és ölébe vévén azt, monda nékik:
And he took a little child, and put him in the middle of them; and taking him in his arms, he said to them,
και λαβων παιδιον εστησεν αυτο εν μεσω αυτων και εναγκαλισαμενος αυτο ειπεν αυτοις

37 A ki az ilyen gyermekek közül egyet befogad az én nevemben, engem fogad be; és a ki engem befogad, nem engem fogad be, hanem azt, a ki engem elbocsátott.
Whoever will give honour to one such little child in my name, gives honour to me: and whoever gives honour to me, gives honour not to me, but to him who sent me.
ος εαν εν των τοιουτων παιδιων δεξηται επι τω ονοματι μου εμε δεχεται και ος εαν εμε δεξηται ουκ εμε δεχεται αλλα τον αποστειλαντα με

38 János pedig felele néki, mondván: Mester, látánk valakit, a ki a te neveddel ördögöket ûz, a ki nem követ minket; és eltiltók õt, mivelhogy nem követ minket.
John said to him, Master, we saw one driving out evil spirits in your name: and we said that he might not, because he is not one of us.
απεκριθη δε αυτω ο ιωαννης λεγων διδασκαλε ειδομεν τινα τω ονοματι σου εκβαλλοντα δαιμονια ος ουκ ακολουθει ημιν και εκωλυσαμεν αυτον οτι ουκ ακολουθει ημιν

39 Jézus pedig monda: Ne tiltsátok el õt; mert senki sincs, a ki csodát tesz az én nevemben és mindjárt gonoszul szólhatna felõlem.
But Jesus said, Say not so: for there is no man who will do a great work in my name, and be able at the same time to say evil of me.
ο δε ιησους ειπεν μη κωλυετε αυτον ουδεις γαρ εστιν ος ποιησει δυναμιν επι τω ονοματι μου και δυνησεται ταχυ κακολογησαι με

40 Mert a ki nincs ellenünk, mellettünk van.
He who is not against us is for us.
ος γαρ ουκ εστιν καθ υμων υπερ υμων εστιν

41 Mert a ki innotok ád egy pohár vizet az én nevemben, mivelhogy a Krisztuséi vagytok, bizony mondom néktek, el nem veszti az õ jutalmát.
Whoever gives you a cup of water, because you are Christ's, truly I say to you, he will in no way be without his reward.
ος γαρ αν ποτιση υμας ποτηριον υδατος εν τω ονοματι μου οτι χριστου εστε αμην λεγω υμιν ου μη απολεση τον μισθον αυτου

42 A ki pedig megbotránkoztat egyet ama kicsinyek közül, a kik én bennem hisznek, jobb annak, ha malomkövet kötnek a nyakára, és a tengerbe vetik.
And whoever is a cause of trouble to one of these little ones who have faith in me, it would be better for him if a great stone was put round his neck and he was dropped into the sea.
και ος αν σκανδαλιση ενα των μικρων των πιστευοντων εις εμε καλον εστιν αυτω μαλλον ει περικειται λιθος μυλικος περι τον τραχηλον αυτου και βεβληται εις την θαλασσαν

43 És ha megbotránkoztat téged a te kezed, vágd le azt: jobb néked csonkán bemenned az életre, mint két kézzel menned a gyehennára, a megolthatatlan tûzre.
And if your hand is a cause of trouble to you, let it be cut off; it is better for you to go into life with one hand than to have two hands and go into hell, into the eternal fire.
και εαν σκανδαλιζη σε η χειρ σου αποκοψον αυτην καλον σοι εστιν κυλλον εις την ζωην εισελθειν η τας δυο χειρας εχοντα απελθειν εις την γεενναν εις το πυρ το ασβεστον

44 A hol az õ férgök meg nem hal, és tüzök el nem aluszik.
[]
οπου ο σκωληξ αυτων ου τελευτα και το πυρ ου σβεννυται

45 És ha a te lábad botránkoztat meg téged, vágd le azt: jobb néked sántán bemenned az életre, mint két lábbal vettetned a gyehennára, a megolthatatlan tûzre.
And if your foot is a cause of trouble to you, let it be cut off: it is better for you to go into life with one foot than to have two feet and go into hell.
και εαν ο πους σου σκανδαλιζη σε αποκοψον αυτον καλον εστιν σοι εισελθειν εις την ζωην χωλον η τους δυο ποδας εχοντα βληθηναι εις την γεενναν εις το πυρ το ασβεστον

46 A hol az õ férgök meg nem hal, és tüzök el nem aluszik.
[]
οπου ο σκωληξ αυτων ου τελευτα και το πυρ ου σβεννυται

47 És ha a te szemed botránkoztat meg téged, vájd ki azt: jobb néked félszemmel bemenned az Isten országába, mint két szemmel vettetned a tüzes gyehennára.
And if your eye is a cause of trouble to you, take it out: it is better for you to go into the kingdom of God with one eye than, having two eyes, to go into hell,
και εαν ο οφθαλμος σου σκανδαλιζη σε εκβαλε αυτον καλον σοι εστιν μονοφθαλμον εισελθειν εις την βασιλειαν του θεου η δυο οφθαλμους εχοντα βληθηναι εις την γεενναν του πυρος

48 A hol az õ férgök meg nem hal, és tüzök el nem aluszik.
Where their worm is ever living and the fire is not put out.
οπου ο σκωληξ αυτων ου τελευτα και το πυρ ου σβεννυται

49 Mert mindenki tûzzel sózatik meg, és minden áldozat sóval sózatik meg.
Everyone will be salted with fire.
πας γαρ πυρι αλισθησεται και πασα θυσια αλι αλισθησεται

50 Jó a só: de ha a só ízét veszti, mivel adtok ízt néki? Legyen bennetek só, és legyetek békében egymással.
Salt is good; but if the taste goes from it, how will you make it salt again? Have salt in yourselves, and be at peace one with another.
καλον το αλας εαν δε το αλας αναλον γενηται εν τινι αυτο αρτυσετε εχετε εν εαυτοις αλας και ειρηνευετε εν αλληλοις

1 Onnan pedig felkelvén Judea határaiba méne, a Jordánon túl való részen által; és ismét sokaság gyûl vala hozzá; õ pedig szokása szerint ismét tanítja vala õket.
And he got up, and went into the country of Judaea on the other side of Jordan: and great numbers of people came together to him again; and, as was his way, he gave them teaching.
κακειθεν αναστας ερχεται εις τα ορια της ιουδαιας δια του περαν του ιορδανου και συμπορευονται παλιν οχλοι προς αυτον και ως ειωθει παλιν εδιδασκεν αυτους

2 És a farizeusok hozzámenvén megkérdezék tõle, ha szabad-é férjnek feleségét elbocsátani, kísértvén õt.
And Pharisees came to him, testing him with the question, Is it right for a man to put away his wife?
και προσελθοντες οι φαρισαιοι επηρωτησαν αυτον ει εξεστιν ανδρι γυναικα απολυσαι πειραζοντες αυτον

3 Õ pedig felelvén, monda nékik: Mit parancsolt néktek Mózes?
And he said to them in answer, What did Moses say you were to do?
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις τι υμιν ενετειλατο μωσης

4 Õk pedig mondának: Mózes megengedte, hogy válólevelet írjunk, és elváljunk.
And they said to him, Moses let us give her a statement in writing, and be free from her.
οι δε ειπον μωσης επετρεψεν βιβλιον αποστασιου γραψαι και απολυσαι

5 És Jézus felelvén, monda nékik: A ti szívetek keménysége miatt írta néktek ezt a parancsolatot;
But Jesus said to them, Because of your hard hearts he gave you this law.
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις προς την σκληροκαρδιαν υμων εγραψεν υμιν την εντολην ταυτην

6 De a teremtés kezdete óta férfiúvá és asszonnyá teremté õket az Isten.
But from the first, male and female made he them.
απο δε αρχης κτισεως αρσεν και θηλυ εποιησεν αυτους ο θεος

7 Annakokáért elhagyja az ember az õ atyját és anyját; és ragaszkodik a feleségéhez,
For this cause will a man go away from his father and mother, and be joined to his wife;
ενεκεν τουτου καταλειψει ανθρωπος τον πατερα αυτου και την μητερα και προσκολληθησεται προς την γυναικα αυτου

8 És lesznek ketten egy testté! Azért többé nem két, hanem egy test.
And the two will become one flesh; so that they are no longer two, but one flesh.
και εσονται οι δυο εις σαρκα μιαν ωστε ουκετι εισιν δυο αλλα μια σαρξ

9 Annakokáért a mit az Isten egybe szerkesztett, ember el ne válaszsza.
Let not that which has been joined together by God be parted by man.
ο ουν ο θεος συνεζευξεν ανθρωπος μη χωριζετω

10 És odahaza az õ tanítványai ismét megkérdezék õt e dolog felõl.
And in the house the disciples put questions to him again about this thing.
και εν τη οικια παλιν οι μαθηται αυτου περι του αυτου επηρωτησαν αυτον

11 Õ pedig monda nékik: A ki elbocsátja feleségét és mást vesz el, házasságtörést követ el az ellen.
And he said to them, Whoever puts away his wife and takes another, is false to his wife;
και λεγει αυτοις ος εαν απολυση την γυναικα αυτου και γαμηση αλλην μοιχαται επ αυτην

12 Ha pedig a feleség hagyja el a férjét és mással kel egybe, házasságtörést követ el.
And if she herself puts away her husband and takes another, she is false to her husband.
και εαν γυνη απολυση τον ανδρα αυτης και γαμηθη αλλω μοιχαται

13 Ekkor gyermekeket hozának hozzá, hogy illesse meg õket; a tanítványok pedig feddik vala azokat, a kik hozák.
And they took to him little children, so that he might put his hands on them: and the disciples said sharp words to them.
και προσεφερον αυτω παιδια ινα αψηται αυτων οι δε μαθηται επετιμων τοις προσφερουσιν

14 Jézus pedig ezt látván, haragra gerjede és monda nékik: Engedjétek hozzám jõni a gyermekeket és ne tiltsátok el õket; mert ilyeneké az Istennek országa.
And when Jesus saw it, he was angry, and said to them, Let the little children come to me, and do not keep them away; for of such is the kingdom of God.
ιδων δε ο ιησους ηγανακτησεν και ειπεν αυτοις αφετε τα παιδια ερχεσθαι προς με και μη κωλυετε αυτα των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια του θεου

15 Bizony mondom néktek: A ki nem úgy fogadja az Isten országát, mint gyermek, semmiképen sem megy be abba.
Truly I say to you, Whoever does not put himself under the kingdom of God like a little child, will not come into it at all.
αμην λεγω υμιν ος εαν μη δεξηται την βασιλειαν του θεου ως παιδιον ου μη εισελθη εις αυτην

16 Aztán ölébe vevé azokat, és kezét rájok vetvén, megáldá õket.
And he took them in his arms, and gave them a blessing, putting his hands on them.
και εναγκαλισαμενος αυτα τιθεις τας χειρας επ αυτα ηυλογει αυτα

17 És mikor útnak indult vala, hozzá futván egy ember és letérdelvén elõtte, kérdezi vala õt: Jó Mester, mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerhessem?
And while he was going out into the way, a man came running to him, and went down on his knees, saying, Good Master, what have I to do so that I may have eternal life?
και εκπορευομενου αυτου εις οδον προσδραμων εις και γονυπετησας αυτον επηρωτα αυτον διδασκαλε αγαθε τι ποιησω ινα ζωην αιωνιον κληρονομησω

18 Jézus pedig monda néki: Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egy, az Isten.
And Jesus said to him, Why do you say I am good? no one is good but one, and that is God.
ο δε ιησους ειπεν αυτω τι με λεγεις αγαθον ουδεις αγαθος ει μη εις ο θεος

19 A parancsolatokat tudod: Ne paráználkodjál; ne ölj; ne lopj; hamis tanubizonyságot ne tégy, kárt ne tégy; tiszteljed atyádat és anyádat.
You have knowledge of what is said in the law, Do not put any one to death, Do not be untrue in married life, Do not take what is not yours, Do not give false witness, Do not get money by deceit, Give honour to your father and mother.
τας εντολας οιδας μη μοιχευσης μη φονευσης μη κλεψης μη ψευδομαρτυρησης μη αποστερησης τιμα τον πατερα σου και την μητερα

20 Az pedig felelvén, monda néki: Mester, mindezeket megtartottam ifjúságomtól fogva.
And he said to him, Master, all these laws I have kept from the time when I was young.
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτω διδασκαλε ταυτα παντα εφυλαξαμην εκ νεοτητος μου

21 Jézus pedig rátekintvén, megkedvelé õt, és monda néki: Egy fogyatkozásod van; eredj el, add el minden vagyonodat, és add a szegényeknek, és kincsed lesz mennyben; és jer, kövess engem, felvévén a keresztet.
And Jesus, looking on him and loving him, said, There is one thing needed: go, get money for your goods, and give it to the poor, and you will have wealth in heaven: and come with me.
ο δε ιησους εμβλεψας αυτω ηγαπησεν αυτον και ειπεν αυτω εν σοι υστερει υπαγε οσα εχεις πωλησον και δος τοις πτωχοις και εξεις θησαυρον εν ουρανω και δευρο ακολουθει μ οι αρας τον σταυρον

22 Az pedig elszomorodván e beszéden, elméne búsan; mert sok jószága vala.
But his face became sad at the saying, and he went away sorrowing: for he was one who had much property.
ο δε στυγνασας επι τω λογω απηλθεν λυπουμενος ην γαρ εχων κτηματα πολλα

23 Jézus pedig körültekintvén, monda tanítványainak: Mily nehezen mennek be az Isten országába, a kiknek gazdagságuk van!
And Jesus, looking round about, said to his disciples, How hard it is for those who have wealth to come into the kingdom of God!
και περιβλεψαμενος ο ιησους λεγει τοις μαθηταις αυτου πως δυσκολως οι τα χρηματα εχοντες εις την βασιλειαν του θεου εισελευσονται

24 A tanítványok pedig álmélkodának az õ beszédén; de Jézus ismét felelvén, monda nékik: Gyermekeim, mily nehéz azoknak, a kik a gazdagságban bíznak, az Isten országába bemenni!
And the disciples were full of wonder at his words. But Jesus said to them again, Children, how hard it is for those who put faith in wealth to come into the kingdom of God!
οι δε μαθηται εθαμβουντο επι τοις λογοις αυτου ο δε ιησους παλιν αποκριθεις λεγει αυτοις τεκνα πως δυσκολον εστιν τους πεποιθοτας επι τοις χρημασιν εις την βασιλειαν του θ εου εισελθειν

25 Könnyebb a tevének a tû fokán átmenni, hogynem a gazdagnak az Isten országába bejutni.
It is simpler for a camel to go through a needle's eye, than for a man of wealth to come into the kingdom of God.
ευκοπωτερον εστιν καμηλον δια της τρυμαλιας της ραφιδος εισελθειν η πλουσιον εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν

26 Azok pedig még inkább álmélkodnak vala, mondván magok között: Kicsoda idvezülhet tehát?
And they were greatly surprised, saying to him, Who then may have salvation?
οι δε περισσως εξεπλησσοντο λεγοντες προς εαυτους και τις δυναται σωθηναι

27 Jézus pedig rájuk tekintvén, monda: Az embereknél lehetetlen, de nem az Istennél; mert az Istennél minden lehetséges.
Jesus, looking on them, said, With men it is impossible, but not with God: for all things are possible with God.
εμβλεψας δε αυτοις ο ιησους λεγει παρα ανθρωποις αδυνατον αλλ ου παρα τω θεω παντα γαρ δυνατα εστιν παρα τω θεω

28 És Péter kezdé mondani néki: Ímé, mi elhagytunk mindent, és követtünk téged.
Peter said to him, See, we have given up everything, and come after you.
και ηρξατο ο πετρος λεγειν αυτω ιδου ημεις αφηκαμεν παντα και ηκολουθησαμεν σοι

29 Jézus pedig felelvén, monda: Bizony mondom néktek, senki sincs, a ki elhagyta házát, vagy fitestvéreit, vagy nõtestvéreit, vagy atyját, vagy anyját, vagy feleségét, vagy gyermekeit, vagy szántóföldeit én érettem és az evangyéliomért,

Jesus said, Truly I say to you, There is no man who has given up house, or brothers, or sisters, or mother, or father, or children, or land, because of me and the good news,

αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν αμην λεγω υμιν ουδεις εστιν ος αφηκεν οικιαν η αδελφους η αδελφας η πατερα η μητερα η γυναικα η τεκνα η αγρους ενεκεν εμου και του ευαγγελ ιου

30 A ki százannyit ne kapna most ebben az idõben, házakat, fitestvéreket, nõtestvéreket, anyákat, gyermekeket és szántóföldeket, üldözésekkel együtt; a jövendõ világon pedig örök életet.

Who will not get a hundred times as much now in this time, houses, and brothers, and sisters, and mothers, and children, and land--though with great troubles; and, in the world to come, eternal life.

εαν μη λαβη εκατονταπλασιονα νυν εν τω καιρω τουτω οικιας και αδελφους και αδελφας και μητερας και τεκνα και αγρους μετα διωγμων και εν τω αιωνι τω ερχομενω ζωην αιωνιον

31 Sok elsõk pedig lesznek utolsók, és sok utolsók elsõk.

But a great number who are first will be last: and those who are last will be first.

πολλοι δε εσονται πρωτοι εσχατοι και οι εσχατοι πρωτοι

32 Útban valának pedig Jeruzsálembe menve fel; és elõttök megy vala Jézus, õk pedig álmélkodának, és követvén õt, félnek vala. És õ a tizenkettõt ismét maga mellé vévén, kezde nékik szólni azokról a dolgokról, a mik majd vele történnek,

And they were on the way, going up to Jerusalem; and Jesus was going before them: and they were full of wonder; but those who came after him were in fear. And again he took the twelve, and gave them word of the things which were to come on him,

ησαν δε εν τη οδω αναβαινοντες εις ιεροσολυμα και ην προαγων αυτους ο ιησους και εθαμβουντο και ακολουθουντες εφοβουντο και παραλαβων παλιν τους δωδεκα ηρξατο αυτ οις λεγειν τα μελλοντα αυτω συμβαινειν

33 Mondván: Ímé, felmegyünk Jeruzsálembe, és az embernek Fia átadatik a fõpapoknak és az írástudóknak, és halálra kárhoztatják õt, és a pogányok kezébe adják õt;

Saying, See, we go up to Jerusalem; and the Son of man will be given up to the chief priests and the scribes; and they will give an order for his death, and will give him up to the Gentiles:

οτι ιδου αναβαινομεν εις ιεροσολυμα και ο υιος του ανθρωπου παραδοθησεται τοις αρχιερευσιν και τοις γραμματευσιν και κατακρινουσιν αυτον θανατω και παραδωσουσιν αυτ ον τοις εθνεσιν

34 És megcsúfolják õt, és megostorozzák õt, és megköpdösik õt, és megölik õt; de harmadnapon feltámad.

And they will make sport of him, and put shame on him, and give him cruel blows, and will put him to death; and after three days he will come back from the dead.

και εμπαιξουσιν αυτω και μαστιγωσουσιν αυτον και εμπτυσουσιν αυτω και αποκτενουσιν αυτον και τη τριτη ημερα αναστησεται

35 És hozzájárulának Jakab és János, a Zebedeus fiai, ezt mondván: Mester, szeretnõk, hogy a mire kérünk, tedd meg nékünk.

And there came to him James and John, the sons of Zebedee, saying to him, Master, will you give us whatever may be our request?

και προσπορευονται αυτω ιακωβος και ιωαννης οι υιοι ζεβεδαιου λεγοντες διδασκαλε θελομεν ινα ο εαν αιτησωμεν ποιησης ημιν

36 Õ pedig monda nékik: Mit kívántok, hogy tegyek veletek?

And he said to them, What would you have me do for you?

ο δε ειπεν αυτοις τι θελετε ποιησαι με υμιν

37 Azok pedig mondának néki: Add meg nékünk, hogy egyikünk jobb kezed felõl, másikunk pedig bal kezed felõl üljön a te dicsõségedben.

And they said to him, Let us be seated, one at your right hand and one at your left, in your glory.

οι δε ειπον αυτω δος ημιν ινα εις εκ δεξιων σου και εις εξ ευωνυμων σου καθισωμεν εν τη δοξη σου

38 Jézus pedig monda nékik: Nem tudjátok, mit kértek. Megihatjátok-é a pohárt, a melyet én megiszom; és megkeresztelkedhettek-é azzal a kereszтséggel, a melylyel én megkeresztelkedem?

But Jesus said to them, You have no knowledge of what you are saying. Are you able to take of my cup? or to undergo the baptism which I am to undergo?

ο δε ιησους ειπεν αυτοις ουκ οιδατε τι αιτεισθε δυνασθε πιειν το ποτηριον ο εγω πινω και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι

39 Azok pedig mondának néki: Megtehetjük. Jézus pedig monda nékik: A pohárt ugyan, a melyet én megiszom, megiszszátok, és a keresztséggel, a melylyel én megkeresztelkedem, megkeresztelkedtek;
And they said to him, We are able. And Jesus said to them, You will take of the cup from which I take; and the baptism which I am about to undergo you will undergo:
οι δε ειπον αυτω δυναμεθα ο δε ιησους ειπεν αυτοις το μεν ποτηριον ο εγω πινω πιεσθε και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθησεσθε

40 De az én jobb és bal kezem felõl való ülést nem az én dolgom megadni, hanem azoké lesz az, a kiknek elkészíttetett.
But to be seated at my right hand or at my left is not for me to give: but it is for those for whom it has been made ready.
το δε καθισαι εκ δεξιων μου και εξ ευωνυμων μου ουκ εστιν εμον δουναι αλλ οις ητοιμασται

41 És hallván ezt a tíz tanítvány, haragudni kezdének Jakabra és Jánosra.
And hearing this, the ten became very angry with James and John.
και ακουσαντες οι δεκα ηρξαντο αγανακτειν περι ιακωβου και ιωαννου

42 Jézus pedig magához szólítván õket, monda nékik: Tudjátok, hogy azok, a kik a pogányok között fejedelmeknek tartatnak, uralkodnak felettök, és az õ nagyjaik hatalmaskodnak rajtok.
And Jesus made them come to him, and said to them, You see that those who are made rulers over the Gentiles are lords over them, and their great ones have authority over them.
ο δε ιησους προσκαλεσαμενος αυτους λεγει αυτοις οιδατε οτι οι δοκουντες αρχειν των εθνων κατακυριευουσιν αυτων και οι μεγαλοι αυτων κατεξουσιαζουσιν αυτων

43 De nem így lesz közöttetek; hanem, a ki nagy akar lenni közöttetek, az legyen a ti szolgátok;
But it is not so among you: but whoever has a desire to become great among you, let him be your servant:
ουχ ουτως δε εσται εν υμιν αλλ ος εαν θελη γενεσθαι μεγας εν υμιν εσται διακονος υμων

44 És a ki közületek elsõ akar lenni, mindenkinek szolgája legyen:
And whoever has a desire to be first among you, let him be servant of all.
και ος αν θελη υμων γενεσθαι πρωτος εσται παντων δουλος

45 Mert az embernek Fia sem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem hogy õ szolgáljon, és adja az õ életét váltságul sokakért.
For truly the Son of man did not come to have servants, but to be a servant, and to give his life for the salvation of men.
και γαρ ο υιος του ανθρωπου ουκ ηλθεν διακονηθηναι αλλα διακονησαι και δουναι την ψυχην αυτου λυτρον αντι πολλων

46 És Jerikóba érkezének: és mikor õ és az õ tanítványai és nagy sokaság Jerikóból kimennek vala, a Timeus fia, a vak Bartimeus, ott üle az úton, koldulván.
And they came to Jericho: and when he was going out of Jericho, with his disciples and a great number of people, the son of Timaeus, Bartimaeus, a blind man, was seated by the wayside, with his hand out for money.
και ερχονται εις ιεριχω και εκπορευομενου αυτου απο ιεριχω και των μαθητων αυτου και οχλου ικανου υιος τιμαιου βαρτιμαιος ο τυφλος εκαθητο παρα την οδον προσαιτων

47 És a mikor meghallá, hogy ez a Názáreti Jézus, kezde kiáltani, mondván: Jézus, Dávidnak Fia, könyörülj rajtam!
And when it came to his ears that it was Jesus of Nazareth, he gave a cry, and said, Jesus, Son of David, have mercy on me.
και ακουσας οτι ιησους ο ναζωραιος εστιν ηρξατο κραζειν και λεγειν ο υιος δαβιδ ιησου ελεησον με

48 És sokan feddik vala õt, hogy hallgasson; de õ annál jobban kiáltja vala: Dávidnak Fia, könyörülj rajtam!
And some of them, turning in protest, gave him an order to be quiet: but he went on crying out all the more, Son of David, have mercy on me.
και επετιμων αυτω πολλοι ινα σιωπηση ο δε πολλω μαλλον εκραζεν υιε δαβιδ ελεησον με

49 Akkor Jézus megállván, mondá, hogy hívják elõ. És elõhívják vala a vakot, mondván néki: Bízzál; kelj föl, hív tégedet.
And Jesus came to a stop and said, Let him come. And crying out to the blind man, they said to him, Be comforted: come, he has sent for you.
και στας ο ιησους ειπεν αυτον φωνηθηναι και φωνουσιν τον τυφλον λεγοντες αυτω θαρσει εγειραι φωνει σε

50 Az pedig felsõ ruháját ledobván, és felkelvén, Jézushoz méne.
And he, putting off his coat, got up quickly, and came to Jesus.
ο δε αποβαλων το ιματιον αυτου αναστας ηλθεν προς τον ιησουν

51 És felelvén Jézus, monda néki: Mit akarsz, hogy cselekedjem veled? A vak pedig monda néki: Mester, hogy lássak.
And Jesus said to him, What would you have me do to you? And the blind man said, Master, make me able to see.
και αποκριθεις λεγει αυτω ο ιησους τι θελεις ποιησω σοι ο δε τυφλος ειπεν αυτω ραββονι ινα αναβλεψω

52 Jézus pedig monda néki: Eredj el, a te hited megtartott téged. És azonnal megjött a szemevilága, és követi vala Jézust az úton.
And Jesus said to him, Go on your way; your faith has made you well. And straight away he was able to see, and went after him in the way.
ο δε ιησους ειπεν αυτω υπαγε η πιστις σου σεσωκεν σε και ευθεως ανεβλεψεν και ηκολουθει τω ιησου εν τη οδω

1 És mikor Jeruzsálemhez közeledének, Bethfagé és Bethánia felé, az olajfák hegyénél, elkülde kettõt tanítványai közül,
And when they came near to Jerusalem, to Beth-phage and Bethany, at the Mountain of Olives, he sent two of his disciples,
και οτε εγγιζουσιν εις ιερουσαλημ εις βηθφαγη και βηθανιαν προς το ορος των ελαιων αποστελλει δυο των μαθητων αυτου

2 És monda nékik: Eredjetek abba a faluba, a mely elõttetek van; és a mikor abba bejuttok, azonnal találtok egy megkötött vemhet, a melyen ember nem ült még soha; azt oldjátok el és hozzátok ide.
And said to them, Go into the little town opposite: and when you come to it, you will see a young ass with a cord round his neck, on which no man has ever been seated; let him loose, and come back with him.
και λεγει αυτοις υπαγετε εις την κωμην την κατεναντι υμων και ευθεως εισπορευομενοι εις αυτην ευρησετε πωλον δεδεμενον εφ ον ουδεις ανθρωπων κεκαθικεν λυσαντες αυτο ν αγαγετε

3 És ha valaki azt mondja néktek: Miért teszitek ezt? mondjátok: Az Úrnak van szüksége reá. És azonnal elbocsátja azt ide.
And if anyone says to you, Why are you doing this? say, The Lord has need of him and will send him back straight away.
και εαν τις υμιν ειπη τι ποιειτε τουτο ειπατε οτι ο κυριος αυτου χρειαν εχει και ευθεως αυτον αποστελει ωδε

4 Elmenének azért és megtalálák a megkötött vemhet, az ajtónál kívül a kettõs útnál, és eloldák azt.
And they went away and saw a young ass by the door outside in the open street; and they were getting him loose.
απηλθον δε και ευρον τον πωλον δεδεμενον προς την θυραν εξω επι του αμφοδου και λυουσιν αυτον

5 Az ott állók közül pedig némelyek mondának nékik: Mit míveltek, hogy eloldjátok a vemhet?
And some of those who were there said to them, What are you doing, taking the ass?
και τινες των εκει εστηκοτων ελεγον αυτοις τι ποιειτε λυοντες τον πωλον

6 Õk pedig felelének nékik, úgy, a mint Jézus megparancsolta vala. És elbocsáták õket.
And they said to them the words which Jesus had said; and they let them go.
οι δε ειπον αυτοις καθως ενετειλατο ο ιησους και αφηκαν αυτους

7 És oda vivék a vemhet Jézushoz, és ráveték felsõ ruháikat; õ pedig felüle reá.
And they took the young ass to Jesus, and put their clothing on him, and he got on his back.
και ηγαγον τον πωλον προς τον ιησουν και επεβαλον αυτω τα ιματια αυτων και εκαθισεν επ αυτω

8 Sokan pedig felsõ ruháikat az útra teríték, mások pedig ágakat szegdelnek vala a fákról és az útra hányják vala.
And a great number put down their clothing in the way; and others put down branches which they had taken from the fields.
πολλοι δε τα ιματια αυτων εστρωσαν εις την οδον αλλοι δε στοιβαδας εκοπτον εκ των δενδρων και εστρωννυον εις την οδον

9 A kik pedig elõtte menének, és a kik követék, kiáltának, mondván: Hozsánna! Áldott, a ki jõ az Úrnak nevében!
And those who went in front, and those who came after, were crying, Glory: A blessing on him who comes in the name of the Lord:
και οι προαγοντες και οι ακολουθουντες εκραζον λεγοντες ωσαννα ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου

10 Áldott a mi Atyánknak, Dávidnak országa, a mely jõ az Úrnak nevében! Hozsánna a magasságban!
A blessing on the coming kingdom of our father David: Glory in the highest.
ευλογημενη η ερχομενη βασιλεια εν ονοματι κυριου του πατρος ημων δαβιδ ωσαννα εν τοις υψιστοις

11 És beméne Jézus Jeruzsálembe, és a templomba; és mindent körülnézvén, mivelhogy az idõ már késõ vala, kiméne Bethániába a tizenkettõvel.
And he went into Jerusalem into the Temple; and after looking round about on all things, it being now evening, he went out to Bethany with the twelve.
και εισηλθεν εις ιεροσολυμα ο ιησους και εις το ιερον και περιβλεψαμενος παντα οψιας ηδη ουσης της ωρας εξηλθεν εις βηθανιαν μετα των δωδεκα

12 És másnap, mikor Bethániából kimentek vala, megéhezék.
And on the day after, when they had come out from Bethany, he was in need of food.
και τη επαυριον εξελθοντων αυτων απο βηθανιας επεινασεν

13 És meglátván messzirõl egy fügefát, a mely leveles vala, odaméne, ha talán találna valamit rajta: de odaérvén ahhoz, levélnél egyebet semmit sem talála; mert nem vala fügeérésnek ideje.
And seeing a fig-tree in the distance with leaves, he went to see if by chance it had anything on it: and when he came to it, he saw nothing but leaves, for it was not the time for the fruit.
και ιδων συκην μακροθεν εχουσαν φυλλα ηλθεν ει αρα ευρησει τι εν αυτη και ελθων επ αυτην ουδεν ευρεν ει μη φυλλα ου γαρ ην καιρος συκων

14 Akkor felelvén Jézus, monda a fügefának: Soha örökké ne egyék rólad gyümölcsöt senki. És hallák az õ tanítványai.
And he said to it, Let no man take fruit from you for ever. And his disciples took note of his words.
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτη μηκετι εκ σου εις τον αιωνα μηδεις καρπον φαγοι και ηκουον οι μαθηται αυτου

15 És Jeruzsálembe érkezének. És Jézus bemenvén a templomba, kezdé kiûzni azokat, a kik a templomban árulnak és vásárolnak vala; a pénzváltók asztalait, és a galambárúsok székeit pedig felforgatá;
And they came to Jerusalem; and he went into the Temple, and sent out those who were trading there, overturning the tables of the money-changers and the seats of those who were offering doves for money;
και ερχονται εις ιεροσολυμα και εισελθων ο ιησους εις το ιερον ηρξατο εκβαλλειν τους πωλουντας και αγοραζοντας εν τω ιερω και τας τραπεζας των κολλυβιστων και τας καθε δρας των πωλουντων τας περιστερας κατεστρεψεν

16 És nem engedi vala, hogy valaki edényt vigyen a templomon keresztül.
And he would not let any man take a vessel through the Temple.
και ουκ ηφιεν ινα τις διενεγκη σκευος δια του ιερου

17 És tanít vala, mondván nékik: Nincsen-é megírva: Az én házam imádság házának neveztetik minden nép között? Ti pedig rablók barlangjává tettétek azt.
And he gave them teaching, and said to them, Is it not in the Writings, My house is to be named a house of prayer for all the nations? but you have made it a hole of thieves.
και εδιδασκεν λεγων αυτοις ου γεγραπται οτι ο οικος μου οικος προσευχης κληθησεται πασιν τοις εθνεσιν υμεις δε εποιησατε αυτον σπηλαιον ληστων

18 És meghallák az írástudók és a fõpapok, és tanakodnak vala, hogy mi módon veszíthetnék el õt. Mert félnek vala tõle, mivelhogy az egész sokaság álmélkodik vala az õ tanításán.
And it came to the ears of the chief priests and scribes, and they took thought how they might put him to death; being in fear of him, because all the people were full of wonder at his teaching.
και ηκουσαν οι γραμματεις και οι αρχιερεις και εζητουν πως αυτον απολεσουσιν εφοβουντο γαρ αυτον οτι πας ο οχλος εξεπλησσετο επι τη διδαχη αυτου

19 És mikor beestveledék, kiméne a városból.
And every evening he went out of the town.
και οτε οψε εγενετο εξεπορευετο εξω της πολεως

20 Reggel pedig, a mikor mellette menének el, látják vala, hogy a fügefa gyökerestõl kiszáradott.
And when they were going by in the morning, they saw the fig-tree dead from the roots.
και πρωι παραπορευομενοι ειδον την συκην εξηραμμενην εκ ριζων

21 És Péter visszaemlékezvén, monda néki: Mester nézd, a fügefa, a melyet megátkoztál, kiszáradott.
And Peter, having a memory of it, said to him, Master, see, the tree which was cursed by you is dead.
και αναμνησθεις ο πετρος λεγει αυτω ραββι ιδε η συκη ην κατηρασω εξηρανται

22 És Jézus felelvén, monda nékik: Legyen hitetek Istenben.
And Jesus, answering, said to them, Have God's faith.
και αποκριθεις ιησους λεγει αυτοις εχετε πιστιν θεου

23 Mert bizony mondom néktek, ha valaki azt mondja ennek a hegynek: Kelj fel és ugorjál a tengerbe! és szívében nem kételkedik, hanem hiszi, hogy a mit mond, megtörténik, meg lesz néki, a mit mondott.
Truly I say to you, Whoever says to this mountain, Be taken up and be put into the sea; and has no doubt in his heart, but has faith that what he says will come about, he will have his desire.
αμην γαρ λεγω υμιν οτι ος αν ειπη τω ορει τουτω αρθητι και βληθητι εις την θαλασσαν και μη διακριθη εν τη καρδια αυτου αλλα πιστευση οτι α λεγει γινεται εσται αυτω ο εα ν ειπη

24 Azért mondom néktek: A mit könyörgéstekben kértek, higyjétek, hogy mindazt megnyeritek, és meglészen néktek.
For this reason I say to you, Whatever you make a request for in prayer, have faith that it has been given to you, and you will have it.
δια τουτο λεγω υμιν παντα οσα αν προσευχομενοι αιτεισθε πιστευετε οτι λαμβανετε και εσται υμιν

25 És mikor imádkozva megállotok, bocsássátok meg, ha valaki ellen valami panaszotok van; hogy a ti mennyei Atyátok is megbocsássa néktek a ti vétkeiteket.
And whenever you make a prayer, let there be forgiveness in your hearts, if you have anything against anyone; so that you may have forgiveness for your sins from your Father who is in heaven.
και οταν στηκητε προσευχομενοι αφιετε ει τι εχετε κατα τινος ινα και ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις αφη υμιν τα παραπτωματα υμων

26 Ha pedig ti meg nem bocsátotok, a ti mennyei Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket.
[]
ει δε υμεις ουκ αφιετε ουδε ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις αφησει τα παραπτωματα υμων

27 És ismét Jeruzsálembe menének. Mikor pedig õ a templomban körüljára, hozzámennek vala a fõpapok és az írástudók és a vének.
And they came again to Jerusalem: and while he was walking in the Temple, there came to him the chief priests and the scribes and those in authority:
και ερχονται παλιν εις ιεροσολυμα και εν τω ιερω περιπατουντος αυτου ερχονται προς αυτον οι αρχιερεις και οι γραμματεις και οι πρεσβυτεροι

28 És mondának néki: Micsoda hatalommal cselekszed ezeket? és ki adta néked a hatalmat, hogy ezeket cselekedd?
And they said to him, By what authority do you do these things? or who gave you authority to do these things?
και λεγουσιν αυτω εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις και τις σοι την εξουσιαν ταυτην εδωκεν ινα ταυτα ποιης

29 Jézus pedig felelvén, monda nékik: Én is kérdek egy dolgot tõletek, és feleljetek meg nékem, akkor megmondom néktek, hogy miféle hatalomnál fogva cselekszem ezeket:
And Jesus said to them, I will put to you one question; give me an answer, and I will say by what authority I do these things.
ο δε ιησους αποκριθεις ειπεν αυτοις επερωτησω υμας καγω ενα λογον και αποκριθητε μοι και ερω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω

30 A János keresztsége mennybõl vala-é, vagy emberektõl? feleljetek nékem.
The baptism of John, was it from heaven or from men? give me an answer.
το βαπτισμα ιωαννου εξ ουρανου ην η εξ ανθρωπων αποκριθητε μοι

31 Azok pedig tanakodnak vala maguk között, mondván: Ha azt mondjuk: Mennybõl, azt fogja mondani: Miért nem hittetek tehát néki?
And they gave thought to it among themselves, saying, If we say, From heaven; he will say, Why then did you not have faith in him?
και ελογιζοντο προς εαυτους λεγοντες εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει διατι ουν ουκ επιστευσατε αυτω

32 Ha pedig azt mondjuk: Emberektõl, - félnek vala a néptõl. Mert mindenki azt tartja vala Jánosról, hogy valóban próféta vala.
But if we say, From men--they were in fear of the people, because all took John to be truly a prophet.
αλλ εαν ειπωμεν εξ ανθρωπων εφοβουντο τον λαον απαντες γαρ ειχον τον ιωαννην οτι οντως προφητης ην

33 Felelvén tehát, mondának Jézusnak: Nem tudjuk. Jézus is felelvén, monda nékik: Én sem mondom meg néktek, miféle hatalomnál fogva cselekszem ezeket.
And they said in answer to Jesus, We have no idea. And Jesus said to them, And I will not say to you by what authority I do these things.
και αποκριθεντες λεγουσιν τω ιησου ουκ οιδαμεν και ο ιησους αποκριθεις λεγει αυτοις ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω

1 És kezde nékik példázatokban beszélni: Egy ember szõlõt ültetett, és körülvevé gyepûvel, és sajtót ása, és tornyot építe, és kiadá azt munkásoknak, és elutazék.
And he gave them teaching in the form of stories. A man had a vine-garden planted, and put a wall about it, and made a place for crushing out the wine, and put up a tower, and let it out to field-workers, and went into another country.
και ηρξατο αυτοις εν παραβολαις λεγειν αμπελωνα εφυτευσεν ανθρωπος και περιεθηκεν φραγμον και ωρυξεν υποληνιον και ωκοδομησεν πυργον και εξεδοτο αυτον γεωργοις κ αι απεδημησεν

2 És a maga idejében szolgát külde a munkásokhoz, hogy kapjon a munkásoktól a szõlõ gyümölcsébõl.
And when the time came, he sent a servant to get from the workmen some of the fruit of the garden.
και απεστειλεν προς τους γεωργους τω καιρω δουλον ινα παρα των γεωργων λαβη απο του καρπου του αμπελωνος

3 Azok pedig megfogván azt, megverék, és üresen küldék vissza.
And they took him, and gave him blows, and sent him away with nothing.
οι δε λαβοντες αυτον εδειραν και απεστειλαν κενον

4 És ismét külde hozzájuk egy másik szolgát; azt pedig kõvel dobálván meg, fejét betörék, és gyalázattal illetve, visszaküldék.
And again he sent to them another servant; and they gave him wounds on the head, and were very cruel to him.
και παλιν απεστειλεν προς αυτους αλλον δουλον κακεινον λιθοβοληsαντες εκεφαλαιωσαν και απεστειλαν ητιμωμενον

5 És ismét másikat külde; ezt pedig megölék: és sok másokat; némelyeket megvervén, némelyeket pedig megölvén.
And he sent another; and they put him to death: and a number of others, whipping some, and putting some to death.
και παλιν αλλον απεστειλεν κακεινον απεκτειναν και πολλους αλλους τους μεν δεροντες τους δε αποκτεινοντες

6 Minthogy pedig még egy egyetlen szerelmes fia is vala, utoljára azt is elküldé hozzájok, ezt mondván: A fiamat meg fogják becsülni.
He still had one, a dearly loved son: he sent him last to them, saying, They will have respect for my son.
ετι ουν ενα υιον εχων αγαπητον αυτου απεστειλεν και αυτον προς αυτους εσχατον λεγων οτι εντραπησονται τον υιον μου

7 Azok a munkások azonban ezt mondák magok között: Ez az örökös; jertek, öljük meg õt, és a miénk lesz az örökség.
But those workmen said among themselves, This is he who will one day be the owner of the property; come, let us put him to death, and the heritage will be ours.
εκεινοι δε οι γεωργοι ειπον προς εαυτους οτι ουτος εστιν ο κληρονομος δευτε αποκτεινωμεν αυτον και ημων εσται η κληρονομια

8 És megfogván azt, megölék, és a szõlõn kívül veték.
And they took him and put him to death, pushing his body out of the garden.
και λαβοντες αυτον απεκτειναν και εξεβαλον εξω του αμπελωνος

9 Mit cselekszik hát a szõlõnek ura? Eljõ és elveszti a munkásokat, és a szõlõt másoknak adja.
What then will the master of the garden do? He will come and put the workmen to death, and will give the garden into the hands of others.
τι ουν ποιησει ο κυριος του αμπελωνος ελευσεται και απολεσει τους γεωργους και δωσει τον αμπελωνα αλλοις

10 Ezt az írást sem olvastátok-é? A mely követ az építõk megvetettek, az lett a szeglet fejévé.
Have you not seen this which is in the Writings: The stone which the builders put on one side, the same was made the chief stone of the building:
ουδε την γραφην ταυτην ανεγνωτε λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας

11 Az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemeink elõtt.
This was the Lord's doing, and it is a wonder in our eyes?
παρα κυριου εγενετο αυτη και εστιν θαυμαστη εν οφθαλμοις ημων

12 És igyekeznek vala õt megfogni, de féltek a sokaságtól. Mert tudták, hogy a példázatot ellenük mondotta. Azért elhagyván õt, tovább menének.
And they made attempts to take him; but they were in fear of the people, because they saw that the story was against them; and they went away from him.
και εζητουν αυτον κρατησαι και εφοβηθησαν τον οχλον εγνωσαν γαρ οτι προς αυτους την παραβολην ειπεν και αφεντες αυτον απηλθον

13 És küldének hozzá némelyeket a farizeusok és a Heródes pártiak közül, hogy megfogják õt a beszédben.
Then they sent to him certain of the Pharisees and the Herodians, so that they might make use of his words to take him by a trick.
και αποστελλουσιν προς αυτον τινας των φαρισαιων και των ηρωδιανων ινα αυτον αγρευσωσιν λογω

14 Azok pedig odamenvén, mondának néki: Mester, tudjuk hogy igaz vagy és nem gondolsz senkivel; mert nem tekintesz emberek személyére, hanem igazság szerint tanítod az Istennek útját. Szabad-é a császárnak adót fizetni vagy nem? Fizessünk-é vagy ne fizessünk?
And when they had come, they said to him, Master, we are certain that you are true, and have no fear of anyone: you have no respect for a man's position, but you are teaching the true way of God: Is it right to give taxes to Caesar or not?
οι δε ελθοντες λεγουσιν αυτω διδασκαλε οιδαμεν οτι αληθης ει και ου μελει σοι περι ουδενος ου γαρ βλεπεις εις προσωπον ανθρωπων αλλ επ αληθειας την οδον του θεου διδασ κεις εξεστιν κηνσον καισαρι δουναι η ου

15 Õ pedig ismervén az õ képmutatásukat, monda nékik: Mit kísértetek engem? Hozzatok nekem egy pénzt, hogy lássam.
Are we to give or not to give? But he, conscious of their false hearts, said to them, Why do you put me to the test? give me a penny, so that I may see it.
δωμεν η μη δωμεν ο δε ειδως αυτων την υποκρισιν ειπεν αυτοις τι με πειραζετε φερετε μοι δηναριον ινα ιδω

16 Azok pedig hozának. És monda nékik: Kié ez a kép és a felírás? Azok pedig mondának néki: A Császáré.
And they gave him one. And he said to them, Whose is this image and name on it? And they said to him, Caesar's.
οι δε ηνεγκαν και λεγει αυτοις τινος η εικων αυτη και η επιγραφη οι δε ειπον αυτω καισαρος

17 És felelvén Jézus, monda nékik: Adjátok meg a mi a Császáré, a Császárnak, és a mi az Istené, az Istennek. És elálmélkodának õ rajta.
And Jesus said to them, Give to Caesar the things which are Caesar's, and to God the things which are God's. And they were full of wonder at him.
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις αποδοτε τα καισαρος καισαρι και τα του θεου τω θεω και εθαυμασαν επ αυτω

18 És jövének hozzá Sadduczeusok, a kik azt mondják, hogy nincsen feltámadás. És megkérdezék õt, mondván:
And there came to him Sadducees, who say there is no coming back from the dead; and they put a question to him, saying,
και ερχονται σαδδουκαιοι προς αυτον οιτινες λεγουσιν αναστασιν μη ειναι και επηρωτησαν αυτον λεγοντες

19 Mester, Mózes azt írta nékünk, hogy ha valakinek fitestvére meghalt, és feleséget hagyott hátra, gyermekeket pedig nem hagyott, akkor az õ feleségét vegye el az õ fitestvére, és támasszon magot a fitestvérének.
Master, in the law Moses says, If a man's brother comes to his end, and has a wife still living and no child, it is right for his brother to take his wife, and get a family for his brother.
διδασκαλε μωσης εγραψεν ημιν οτι εαν τινος αδελφος αποθανη και καταλιπη γυναικα και τεκνα μη αφη ινα λαβη ο αδελφος αυτου την γυναικα αυτου και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου

20 Heten valának tehát fitestvérek. És az elsõ feleséget võn, de meghalván, magot nem hagya.
There were seven brothers: and the first took a wife, and at his death there were no offspring;
επτα αδελφοι ησαν και ο πρωτος ελαβεν γυναικα και αποθνησκων ουκ αφηκεν σπερμα

21 És a második elvevé az asszonyt, de meghala, és magot õ sem hagya: a harmadik is hasonlóképen;
And the second took her, and at his death there were no offspring; and the third the same:
και ο δευτερος ελαβεν αυτην και απεθανεν και ουδε αυτος αφηκεν σπερμα και ο τριτος ωσαυτως

22 És mind a hét elvevé azt, és magot nem hagyának. Legutoljára meghalt az asszony is.
And all the seven had no seed. Last of all the woman herself came to her death.
και ελαβον αυτην οι επτα και ουκ αφηκαν σπερμα εσχατη παντων απεθανεν και η γυνη

23 A feltámadáskor tehát, mikor feltámadnak, melyiköknek lesz a felesége? Mert mind a hétnek a felesége volt.
In the future life, when they come back from the dead, whose wife will she be? for the seven had her for a wife.
εν τη ουν αναστασει οταν αναστωσιν τινος αυτων εσται γυνη οι γαρ επτα εσχον αυτην γυναικα

24 Jézus pedig felelvén, monda nékik: Avagy nem azért tévelyegtek-é, mert nem ismeritek az írásokat, sem az Istennek hatalmát?
Jesus said to them, Is not this the reason for your error, that you have no knowledge of the holy Writings or of the power of God?
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις ου δια τουτο πλανασθε μη ειδοτες τας γραφας μηδε την δυναμιν του θεου

25 Mert mikor a halálból feltámadnak, sem nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az angyalok a mennyekben.
When they come back from the dead, they do not get married, but are like the angels in heaven.
οταν γαρ εκ νεκρων αναστωσιν ουτε γαμουσιν ουτε γαμισκονται αλλ εισιν ως αγγελοι οι εν τοις ουρανοις

26 A halottakról pedig, hogy feltámadnak, nem olvastátok-é a Mózes könyvében, a csipkebokornál, hogy mi módon szólott néki az Isten, mondván: Én vagyok Ábrahám Istene, és Izsák Istene, és Jákób Istene.
But as to the dead coming back to life; have you not seen in the book of Moses, about the burning thorn-tree, how God said to him, I am the God of Abraham, and the God of Isaac, and the God of Jacob?
περι δε των νεκρων οτι εγειρονται ουκ ανεγνωτε εν τη βιβλω μωσεως επι της βατου ως ειπεν αυτω ο θεος λεγων εγω ο θεος αβρααμ και ο θεος ισαακ και ο θεος ιακωβ

27 Az Isten nem holtaknak, hanem élõknek Istene. Ti tehát igen tévelyegtek.
He is not the God of the dead, but of the living: you are greatly in error.
ουκ εστιν ο θεος νεκρων αλλα θεος ζωντων υμεις ουν πολυ πλανασθε

28 Akkor hozzá menvén egy az írástudók közül, a ki az õ vetekedésöket hallotta vala, és tudván, hogy jól megfelele nékik, megkérdezé tõle: Melyik az elsõ minden parancsolatok között?
And one of the scribes came, and hearing their argument together, and seeing that he had given them a good answer, put the question to him, Which law is the first of all?
και προσελθων εις των γραμματεων ακουσας αυτων συζητουντων ειδως οτι καλως αυτοις απεκριθη επηρωτησεν αυτον ποια εστιν πρωτη πασων εντολη

29 Jézus pedig felele néki: Minden parancsolatok között az elsõ: Halljad Izráel: Az Úr, a mi Istenünk egy Úr.
Jesus said in answer, The first is, Give ear, O Israel: The Lord our God is one Lord;
ο δε ιησους απεκριθη αυτω οτι πρωτη πασων των εντολων ακουε ισραηλ κυριος ο θεος ημων κυριος εις εστιν

30 Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedbõl, teljes lelkedbõl, és teljes elmédbõl és teljes erõdbõl. Ez az elsõ parancsolat.
And you are to have love for the Lord your God with all your heart, and with all your soul, and with all your mind, and with all your strength.
και αγαπησεις κυριον τον θεον σου εξ ολης της καρδιας σου και εξ ολης της ψυχης σου και εξ ολης της διανοιας σου και εξ ολης της ισχυος σου αυτη πρωτη εντολη

31 A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. Nincs más ezeknél nagyobb parancsolat.
The second is this, Have love for your neighbour as for yourself. There is no other law greater than these.
και δευτερα ομοια αυτη αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον μειζων τουτων αλλη εντολη ουκ εστιν

32 Akkor monda néki az írástudó: Jól van, Mester, igazán mondád, hogy egy Isten van, és nincsen kívüle más.
And the scribe said to him, Truly, Master, you have well said that he is one, and there is no other but he:
και ειπεν αυτω ο γραμματευς καλως διδασκαλε επ αληθειας ειπας οτι εις εστιν θεος και ουκ εστιν αλλος πλην αυτου

33 És szeretni õt teljes szívbõl, teljes elmébõl, teljes lélekbõl és teljes erõbõl, és szeretni embernek felebarátját, mint önmagát, többet ér minden égõáldozatnál és véres áldozatnál.
And to have love for him with all the heart, and with all the mind, and with all the strength, and to have the same love for his neighbour as for himself, is much more than all forms of offerings.
και το αγαπαν αυτον εξ ολης της καρδιας και εξ ολης της συνεσεως και εξ ολης της ψυχης και εξ ολης της ισχυος και το αγαπαν τον πλησιον ως εαυτον πλειον εστιν παντων τω ν ολοκαυτωματων και των θυσιων

34 Jézus pedig látván, hogy bölcsen felelt vala, monda néki: Nem messze vagy az Isten országától. És többé senki sem meri vala õt megkérdezni.
And when Jesus saw that he gave a wise answer, he said to him, You are not far from the kingdom of God. And every man after that was in fear of questioning him any more.
και ο ιησους ιδων αυτον οτι νουνεχως απεκριθη ειπεν αυτω ου μακραν ει απο της βασιλειας του θεου και ουδεις ουκετι ετολμα αυτον επερωτησαι

35 És felele Jézus és monda, a mint a templomban tanít vala: Mi módon mondják az írástudók, hogy a Krisztus Dávidnak Fia?
And Jesus, when he was teaching in the Temple, said, How do the scribes say that the Christ is the Son of David?
και αποκριθεις ο ιησους ελεγεν διδασκων εν τω ιερω πως λεγουσιν οι γραμματεις οτι ο χριστος υιος εστιν δαβιδ

36 Hiszen Dávid maga mondotta a Szent Lélek által: Monda az Úr az én uramnak: ülj az én jobb kezem felõl, míglen vetem a te ellenségeidet lábaid alá zsámolyul.
David himself said in the Holy Spirit, The Lord said to my Lord, Be seated at my right hand, till I put those who are against you under your feet.
αυτος γαρ δαβιδ ειπεν εν τω πνευματι τω αγιω ειπεν ο κυριος τω κυριω μου καθου εκ δεξιων μου εως αν θω τους εχθρους σου υποποδιον των ποδων σου

37 Tehát maga Dávid nevezi õt Urának, mimódon fia hát néki? És a nagy sokaság örömest hallgatja vala õt.
David himself gives him the name of Lord; and how then is he his son? And the common people gave ear to him gladly.
αυτος ουν δαβιδ λεγει αυτον κυριον και ποθεν υιος αυτου εστιν και ο πολυς οχλος ηκουεν αυτου ηδεως

38 Õ pedig monda nékik az õ tanításában: Õrizkedjetek az írástudóktól, a kik örömest járnak hosszú köntösökben és szeretik a piaczokon való köszöntéseket.
And in his teaching he said, Be on your watch against the scribes, whose pleasure it is to go about in long robes and be respected in the market-places,
και ελεγεν αυτοις εν τη διδαχη αυτου βλεπετε απο των γραμματεων των θελοντων εν στολαις περιπατειν και ασπασμους εν ταις αγοραις

39 És a gyülekezetekben az elõlüléseket, és a lakomákon a fõhelyeket:
And to have the chief seats in the Synagogues and the first places at feasts;
και πρωτοκαθεδριας εν ταις συναγωγαις και πρωτοκλισιας εν τοις δειπνοις

40 A kik az özvegyeknek házát fölemésztik és színbõl hosszan imádkoznak: ezek súlyosabb ítélet alá esnek.
Who take away the property of widows, and before the eyes of men make long prayers; these will be judged more hardly.
οι κατεσθιοντες τας οικιας των χηρων και προφασει μακρα προσευχομενοι ουτοι ληψονται περισσοτερον κριμα

41 És leülvén Jézus a templomperselynek átellenében, nézi vala, hogy a sokaság miként vet pénzt a perselybe. Sok gazdag pedig sokat vet vala abba.
And he took a seat by the place where the money was kept, and saw how the people put money into the boxes: and a number who had wealth put in much.
και καθισας ο ιησους κατεναντι του γαζοφυλακιου εθεωρει πως ο οχλος βαλλει χαλκον εις το γαζοφυλακιον και πολλοι πλουσιοι εβαλλον πολλα

42 És egy szegény özvegy asszony is odajövén, két fillért, azaz egy negyed pénzt vete bele.
And there came a poor widow, and she put in two little bits of money, which make a farthing.
και ελθουσα μια χηρα πτωχη εβαλεν λεπτα δυο ο εστιν κοδραντης

43 Akkor elõszólítván tanítványait, monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy ez a szegény özvegy asszony többet vetett, hogynem mind a többi, a kik a perselybe vetettek vala.
And he made his disciples come to him, and said to them, Truly I say to you, This poor widow has put in more than all those who are putting money into the box:
και προσκαλεσαμενος τους μαθητας αυτου λεγει αυτοις αμην λεγω υμιν οτι η χηρα αυτη η πτωχη πλειον παντων βεβληκεν των βαλοντων εις το γαζοφυλακιον

44 Mert azok mindnyájan az õ fölöslegükbõl vetének; ez pedig az õ szegénységébõl, a mije csak volt, mind beveté, az õ egész vagyonát.
Because they all put in something out of what they had no need for; but she out of her need put in all she had, even all her living.
παντες γαρ εκ του περισσευοντος αυτοις εβαλον αυτη δε εκ της υστερησεως αυτης παντα οσα ειχεν εβαλεν ολον τον βιον αυτης

1 Mikor pedig a templomból kiméne, monda néki egy az õ tanítványai közül: Mester, nézd, milyen kövek és milyen épületek!
And when he was going out of the Temple, one of his disciples said to him, Master, see, what stones and what buildings!
και εκπορευομενου αυτου εκ του ιερου λεγει αυτω εις των μαθητων αυτου διδασκαλε ιδε ποταποι λιθοι και ποταπαι οικοδομαι

2 Jézus pedig felelvén, monda néki: Látod ezeket a nagy épületeket? Nem marad kõ kövön, a mely le nem romboltatik.
And Jesus said to him, Do you see these great buildings? there is not one stone here resting on another which will not be overturned.
και ο ιησους αποκριθεις ειπεν αυτω βλεπεις ταυτας τας μεγαλας οικοδομας ου μη αφεθη λιθος επι λιθω ος ου μη καταλυθη

3 Mikor pedig az olajfák hegyén ül vala, a templom átellenében, megkérdezék õt magukban Péter, Jakab, János és András:
And while he was seated on the Mountain of Olives opposite the Temple, Peter and James and John and Andrew said to him privately,
και καθημενου αυτου εις το ορος των ελαιων κατεναντι του ιερου επηρωτων αυτον κατ ιδιαν πετρος και ιακωβος και ιωαννης και ανδρεας

4 Mondd meg nékünk, mikor történnek meg ezek; és mi [lesz] a jel, a mikor mindezek beteljesednek?
Say when these things will be, and what will be the sign when these things are all about to be done.
ειπε ημιν ποτε ταυτα εσται και τι το σημειον οταν μελλη παντα ταυτα συντελεισθαι

5 Jézus pedig felelvén nékik, kezdé mondani: Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket.
And Jesus said to them, Take care that you are not tricked by anyone.
ο δε ιησους αποκριθεις αυτοις ηρξατο λεγειν βλεπετε μη τις υμας πλανηση

6 Mert sokan jõnek majd az én nevemben, a kik azt mondják: Én vagyok: és sokakat elhitetnek.
People will come in my name, saying, I am he; and a number will be turned from the true way.
πολλοι γαρ ελευσονται επι τω ονοματι μου λεγοντες οτι εγω ειμι και πολλους πλανησουσιν

7 Mikor pedig hallani fogtok háborúkról és háborúk híreirõl, meg ne rémüljetek, mert meg kell lenniök; de [ez] még nem a vég.
And when you have news of wars and talk of wars, do not be troubled; these things have to be, but it is still not the end.
οταν δε ακουσητε πολεμους και ακοας πολεμων μη θροεισθε δει γαρ γενεσθαι αλλ ουπω το τελος

8 Mert nemzet nemzet ellen, és ország ország ellen támad; és lesznek földindulások mindenfelé, és lesznek éhségek és háborúságok.
Nation will go to war with nation, and kingdom with kingdom: there will be earth-shocks in different places; there will be times when there is no food; these things are the first of the troubles.
εγερθησεται γαρ εθνος επι εθνος και βασιλεια επι βασιλειαν και εσονται σεισμοι κατα τοπους και εσονται λιμοι και ταραχαι αρχαι ωδινων ταυτα

9 Nyomorúságoknak kezdetei ezek. Ti pedig vigyázzatok magatokra: mert törvényszékeknek adnak át titeket, és gyülekezetekben vernek meg titeket, és helytartók és királyok elé állítanak én érettem, bizonyságul õ nékik.
But take care: for they will give you up to the Sanhedrins; and in Synagogues you will be whipped; and you will be taken before rulers and kings because of me, for a sign to them.
βλεπετε δε υμεις εαυτους παραδωσουσιν γαρ υμας εις συνεδρια και εις συναγωγας δαρησεσθε και επι ηγεμονων και βασιλεων σταθησεσθε ενεκεν εμου εις μαρτυριον αυτοις

10 De elõbb hirdettetnie kell az evangyéliomnak minden pogányok között.
And the good news has first to be given to all the nations.
και εις παντα τα εθνη δει πρωτον κηρυχθηναι το ευαγγελιον

11 Mikor pedig fogva visznek, hogy átadjanak titeket, ne aggodalmaskodjatok elõre, hogy mit szóljatok, és ne gondolkodjatok, hanem a mi adatik néktek abban az órában, azt szóljátok; mert nem ti vagytok, a kik szólotok, hanem a Szent Lélek.
And when you are taken and given up to be judged, do not be troubled about what to say: but whatever is given to you in that hour, say: because it is not you who say it, but the Holy Spirit.
οταν δε αγαγωσιν υμας παραδιδοντες μη προμεριμνατε τι λαλησητε μηδε μελετατε αλλ ο εαν δοθη υμιν εν εκεινη τη ωρα τουτο λαλειτε ου γαρ εστε υμεις οι λαλουντες αλλα το πνευμα το αγιον

12 Halálra fogja pedig adni testvér testvérét, atya gyermekét; és magzatok támadnak szülõk ellen, és megöletik õket.
And brother will give up brother to death, and the father his child; and children will go against their fathers and mothers, and put them to death.
παραδωσει δε αδελφος αδελφον εις θανατον και πατηρ τεκνον και επαναστησονται τεκνα επι γονεις και θανατωσουσιν αυτους

13 És lesztek gyûlöletesek mindenki elõtt az én nevemért; de a ki mindvégig megmarad, az megtartatik.
And you will be hated by all men, because of my name; but he who goes through to the end will have salvation.
και εσεσθε μισουμενοι υπο παντων δια το ονομα μου ο δε υπομεινας εις τελος ουτος σωθησεται

14 Mikor pedig látjátok a pusztító utálatosságot, a melyrõl Dániel próféta szólott, ott állani, a hol nem kellene (a ki olvassa, értse meg), akkor a kik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekre;
But when you see the unclean thing which makes destruction, in the place where it has no right to be (let this be clear to the reader), then let those who are in Judaea go quickly to the mountains:
οταν δε ιδητε το βδελυγμα της ερημωσεως το ρηθεν υπο δανιηλ του προφητου εστος οπου ου δει ο αναγινωσκων νοειτω τοτε οι εν τη ιουδαια φευγετωσαν εις τα ορη

15 A háztetõn levõ pedig le ne szálljon a házba, se be ne menjen, hogy házából valamit kivigyen;
And let him who is on the house-top not go down, or go in, to take anything out of his house:
ο δε επι του δωματος μη καταβατω εις την οικιαν μηδε εισελθετω αραι τι εκ της οικιας αυτου

16 És a mezõn levõ haza ne térjen, hogy ruháját elvigye.
And let not him who is in the field go back to take his coat.
και ο εις τον αγρον ων μη επιστρεψατω εις τα οπισω αραι το ιματιον αυτου

17 Jaj pedig a terhes és a szoptató asszonyoknak azokban a napokban.
And it will be hard for women who are with child and for her who has a baby at the breast in those days.
ουαι δε ταις εν γαστρι εχουσαις και ταις θηλαζουσαις εν εκειναις ταις ημεραις

18 Imádkozzatok pedig, hogy a ti futástok ne télen legyen.
And say a prayer that it may not be in the winter.
προσευχεσθε δε ινα μη γενηται η φυγη υμων χειμωνος

19 Mert azok a napok olyan nyomorúságosak lesznek, a milyenek a világ kezdete óta, a melyet Isten teremtett, mind ez ideig nem voltak, és nem is lesznek.
For in those days there will be sorrow, such as there has not been from the time when God made the world till now, and will not ever be again.
εσονται γαρ αι ημεραι εκειναι θλιψις οια ου γεγονεν τοιαυτη απ αρχης κτισεως ης εκτισεν ο θεος εως του νυν και ου μη γενηται

20 És ha az Úr meg nem rövidítette volna azokat a napokat, egyetlen test sem menekülne meg; de a választottakért, a kiket kiválasztott, megrövidítette azokat a napokat.
And if the Lord had not made the time short, no flesh would have been kept from destruction; but because of the saints he has made the time short.
και ει μη κυριος εκολοβωσεν τας ημερας ουκ αν εσωθη πασα σαρξ αλλα δια τους εκλεκτους ους εξελεξατο εκολοβωσεν τας ημερας

21 Ha pedig akkor ezt mondja néktek valaki: Ímé itt a Krisztus, vagy: Ímé amott, ne higyjétek.
And then if any man says to you, See, here is Christ; or, See, there; have no faith in it:
και τοτε εαν τις υμιν ειπη ιδου ωδε ο χριστος η ιδου εκει μη πιστευσητε

22 Mert hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és jeleket és csodákat tesznek, hogy elhitessék, ha lehet, [még] a választottakat is.
Because there will be false Christs and false prophets, and they will give signs and wonders in the hope of turning even the saints from the true way.
εγερθησονται γαρ ψευδοχριστοι και ψευδοπροφηται και δωσουσιν σημεια και τερατα προς το αποπλαναν ει δυνατον και τους εκλεκτους

23 Ti pedig vigyázzatok; ímé elõre megmondottam néktek mindent.
But take care; see, I have made all things clear to you before the time.
υμεις δε βλεπετε ιδου προειρηκα υμιν παντα

24 De azokban a napokban, azután a nyomorúság után, a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik,
But in those days, after that time of trouble, the sun will be made dark and the moon will not give her light,
αλλ εν εκειναις ταις ημεραις μετα την θλιψιν εκεινην ο ηλιος σκοτισθησεται και η σεληνη ου δωσει το φεγγος αυτης

25 És az ég csillagai lehullanak, és az egekben levõ hatalmasságok megrendülnek.
And the stars will be falling from heaven, and the powers which are in the heavens will be moved.
και οι αστερες του ουρανου εσονται εκπιπτοντες και αι δυναμεις αι εν τοις ουρανοις σαλευθησονται

26 És akkor meglátják az embernek Fiát eljõni felhõkben nagy hatalommal és dicsõséggel.
And then they will see the Son of man coming in clouds with great power and glory.
και τοτε οψονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν νεφελαις μετα δυναμεως πολλης και δοξης

27 És akkor elküldi az õ angyalait, és egybegyûjti az õ választottait a négy szelek felõl, a föld végsõ határától az ég végsõ határáig.
And then he will send out the angels, and will get together his saints from the four winds, from the farthest part of the earth to the farthest part of heaven.
και τοτε αποστελει τους αγγελους αυτου και επισυναξει τους εκλεκτους αυτου εκ των τεσσαρων ανεμων απ ακρου γης εως ακρου ουρανου

28 A fügefáról vegyétek pedig a példát. A mikor ága már zsendül, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár.
Take an example from the fig-tree: when its branches become soft and put out their leaves, you see that the summer is near;
απο δε της συκης μαθετε την παραβολην οταν αυτης ηδη ο κλαδος απαλος γενηται και εκφυη τα φυλλα γινωσκετε οτι εγγυς το θερος εστιν

29 Azonképen ti is, mikor látjátok, hogy ezek meglesznek, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtó elõtt.
Even so, when you see these things taking place, you may be certain that he is near, even at the doors.
ουτως και υμεις οταν ταυτα ιδητε γινομενα γινωσκετε οτι εγγυς εστιν επι θυραις

30 Bizony mondom néktek, hogy el nem múlik ez a nemzetség, a míg meg nem lesznek mindezek.
Truly, I say to you, This generation will not come to an end till all these things are complete.
αμην λεγω υμιν οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη μεχρις ου παντα ταυτα γενηται

31 Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim soha el nem múlnak.
Heaven and earth will come to an end, but my words will not come to an end.
ο ουρανος και η γη παρελευσονται οι δε λογοι μου ου μη παρελθωσιν

32 Arról a napról és óráról pedig senki semmit sem tud, sem az égben az angyalok, sem a Fiú, hanem csak az Atya.
But of that day or that hour no one has knowledge, not even the angels in heaven, or the Son, but the Father.
περι δε της ημερας εκεινης και της ωρας ουδεις οιδεν ουδε οι αγγελοι οι εν ουρανω ουδε ο υιος ει μη ο πατηρ

33 Figyeljetek, vigyázzatok és imádkozzatok; mert nem tudjátok, mikor jõ el az az idõ.
Take care, keep watch with prayer: for you are not certain when the time will be.
βλεπετε αγρυπνειτε και προσευχεσθε ουκ οιδατε γαρ ποτε ο καιρος εστιν

34 Úgy mint az az ember, a ki messze útra kelve, házát elhagyván, és szolgáit felhatalmazván, és kinek-kinek a maga dolgát megszabván, az ajtónállónak is megparancsolta, hogy vigyázzon.
It is as when a man who is in another country for a time, having gone away from his house, and given authority to his servants and to everyone his work, gives the porter an order to keep watch.
ως ανθρωπος αποδημος αφεις την οικιαν αυτου και δους τοις δουλοις αυτου την εξουσιαν και εκαστω το εργον αυτου και τω θυρωρω ενετειλατο ινα γρηγορη

35 Vigyázzatok azért, mert nem tudjátok, mikor érkezik meg a háznak ura, este-é vagy éjfélkor, vagy kakasszókor, vagy reggel?
So you are to keep watch: because you are not certain when the master of the house is coming, in the evening, or in the middle of the night, or at the cock's cry, or in the morning;
γρηγορειτε ουν ουκ οιδατε γαρ ποτε ο κυριος της οικιας ερχεται οψε η μεσονυκτιου η αλεκτοροφωνιας η πρωι

36 Hogy, ha hirtelen megérkezik, ne találjon titeket aludva.
For fear that, coming suddenly, he sees you sleeping.
μη ελθων εξαιφνης ευρη υμας καθευδοντας

37 A miket pedig néktek mondok, mindenkinek mondom: Vigyázzatok!
And what I say to you, I say to all, Keep watch.
α δε υμιν λεγω πασιν λεγω γρηγορειτε

1 Két nap mulva pedig húsvét vala és a kovásztalan kenyerek ünnepe. És a fõpapok és az írástudók tanakodnak vala, hogy csalárdsággal mimódon fogják meg és öljék meg õt.
It was now two days before the feast of the Passover and the unleavened bread: and the chief priests and the scribes made designs how they might take him by deceit and put him to death:
ην δε το πασχα και τα αζυμα μετα δυο ημερας και εζητουν οι αρχιερεις και οι γραμματεις πως αυτον εν δολω κρατησαντες αποκτεινωσιν

2 Mert azt mondják vala: Ne az ünnepen, hogy a nép fel ne zendüljön.
But they said, Not while the feast is going on, for fear there may be trouble among the people.
ελεγον δε μη εν τη εορτη μηποτε θορυβος εσται του λαου

3 Mikor pedig Bethániában a poklos Simon házánál vala, a mint asztalhoz üle, egy asszony méne oda, a kinél alabástrom edény vala valódi és igen drága nárdus olajjal; és eltörvén az alabástrom edényt kitölté [azt] az õ fejére.
And while he was in Bethany in the house of Simon the leper, seated at table, there came a woman with a bottle of perfumed oil of great price; and when the bottle was broken she put the perfume on his head.
και οντος αυτου εν βηθανια εν τη οικια σιμωνος του λεπρου κατακειμενου αυτου ηλθεν γυνη εχουσα αλαβαστρον μυρου ναρδου πιστικης πολυτελους και συντριψασα το αλαβαστρον κατεχεεν αυτου κατα της κεφαλης

4 Némelyek pedig háborognak vala magok között és mondának: Mire való volt az olajnak ez a tékozlása?
But some of them were angry among themselves, saying, For what purpose has this oil been wasted?
ησαν δε τινες αγανακτουντες προς εαυτους και λεγοντες εις τι η απωλεια αυτη του μυρου γεγονεν

5 Mert el lehetett volna azt adni háromszáz pénznél is többért, és odaadni a szegényeknek. És zúgolódnak vala ellene.
We might have got more than three hundred pence for it, and given the money to the poor. And they said things against her among themselves.
ηδυνατο γαρ τουτο πραθηναι επανω τριακοσιων δηναριων και δοθηναι τοις πτωχοις και ενεβριμωντο αυτη

6 Jézus pedig monda: Hagyjatok békét néki; miért bántjátok õt? jó dolgot cselekedett én velem.
But Jesus said, Let her be; why are you troubling her? she has done a kind act to me.
ο δε ιησους ειπεν αφετε αυτην τι αυτη κοπους παρεχετε καλον εργον ειργασατο εις εμε

7 Mert a szegények mindenkor veletek lesznek, és a mikor csak akarjátok, jót tehettek velök; de én nem leszek mindenkor veletek.
The poor you have ever with you, and whenever you have the desire you may do them good: but me you have not for ever.
παντοτε γαρ τους πτωχους εχετε μεθ εαυτων και οταν θελητε δυνασθε αυτους ευ ποιησαι εμε δε ου παντοτε εχετε

8 Õ a mi tõle telt, azt tevé: elõre megkente az én testemet a temetésre.
She has done what she was able: she has put oil on my body to make it ready for its last resting-place.
ο ειχεν αυτη εποιησεν προελαβεν μυρισαι μου το σωμα εις τον ενταφιασμον

9 Bizony mondom néktek: Valahol csak prédikálják ezt az evangyéliomot az egész világon, a mit ez az asszony cselekedett, azt is hirdetni fogják az õ emlékezetére.
And truly I say to you, Wherever the good news goes out through all the earth, what this woman has done will be talked of in memory of her.
αμην λεγω υμιν οπου αν κηρυχθη το ευαγγελιον τουτο εις ολον τον κοσμον και ο εποιησεν αυτη λαληθησεται εις μνημοσυνον αυτης

10 Akkor Júdás, az Iskariotes, egy a tizenkettõ közül, elméne a fõpapokhoz, hogy õt azoknak elárulja.
And Judas Iscariot, who was one of the twelve, went away to the chief priests, so that he might give him up to them.
και ο ιουδας ο ισκαριωτης εις των δωδεκα απηλθεν προς τους αρχιερεις ινα παραδω αυτον αυτοις

11 Azok pedig, a mint meghallák, örvendezének, és igérék, hogy pénzt adnak néki. Õ pedig keresi vala, mimódon árulhatná el õt jó alkalommal.
And hearing what he said, they were glad, and gave him their word to make him a payment of money. And he took thought how he might best give him up to them.
οι δε ακουσαντες εχαρησαν και επηγγειλαντο αυτω αργυριον δουναι και εζητει πως ευκαιρως αυτον παραδω

12 És a kovásztalan kenyerek ünnepének elsõ napján, mikor a húsvéti bárányt vágják vala, mondának néki az õ tanítványai: Hol akarod, hogy elmenvén megkészítsük, hogy megehesd a húsvéti bárányt?
And on the first day of unleavened bread, when the Passover lamb is put to death, his disciples said to him, Where are we to go and make ready for you to take the Passover meal?
και τη πρωτη ημερα των αζυμων οτε το πασχα εθυον λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου που θελεις απελθοντες ετοιμασωμεν ινα φαγης το πασχα

13 Akkor elkülde kettõt az õ tanítványai közül, és monda nékik: Menjetek el a városba, és egy ember jõ elõtökbe, a ki egy korsó vizet visz; kövessétek õt,
And he sent two of his disciples, and said to them, Go into the town, and there will come to you a man with a vessel of water: go after him;
και αποστελλει δυο των μαθητων αυτου και λεγει αυτοις υπαγετε εις την πολιν και απαντησει υμιν ανθρωπος κεραμιον υδατος βασταζων ακολουθησατε αυτω

14 És a hová bemegy, mondjátok a házi gazdának: A Mester kérdi: hol van az a szállás, a hol megeszem az én tanítványaimmal a húsvéti bárányt?
And wherever he goes in, say to the owner of the house, The Master says, Where is my guest-room, where I may take the Passover with my disciples?
και οπου εαν εισελθη ειπατε τω οικοδεσποτη οτι ο διδασκαλος λεγει που εστιν το καταλυμα οπου το πασχα μετα των μαθητων μου φαγω

15 És õ mutat néktek egy nagy vacsoráló házat berendezve, készen: ott készítsétek el nékünk.
And he will take you up himself to a great room with a table and seats: there make ready for us.
και αυτος υμιν δειξει ανωγεον μεγα εστρωμενον ετοιμον εκει ετοιμασατε ημιν

16 Elmenének azért az õ tanítványai, és jutának a városba, és úgy találák, a mint nékik megmondotta, és elkészíték a húsvéti bárányt.
And the disciples went out and came into the town, and saw that it was as he had said: and they made ready the Passover.
και εξηλθον οι μαθηται αυτου και ηλθον εις την πολιν και ευρον καθως ειπεν αυτοις και ητοιμασαν το πασχα

17 Mikor pedig este lõn, oda méne a tizenkettõvel.
And when it was evening he came with the twelve.
και οψιας γενομενης ερχεται μετα των δωδεκα

18 És a mikor leülnek és esznek vala monda Jézus: Bizony mondom néktek, egy közületek elárul engem, a ki velem eszik.
And while they were seated taking food, Jesus said, Truly I say to you, One of you will be false to me, one who is taking food with me.
και ανακειμενων αυτων και εσθιοντων ειπεν ο ιησους αμην λεγω υμιν οτι εις εξ υμων παραδωσει με ο εσθιων μετ εμου

19 Õk pedig kezdének szomorkodni és néki egyenként mondani: Csak nem én? A másik is: Csak nem én?
They were sad, and said to him one by one, Is it I?
οι δε ηρξαντο λυπεισθαι και λεγειν αυτω εις καθ εις μητι εγω και αλλος μητι εγω

20 Õ pedig felelvén, monda nékik: Egy a tizenkettõ közül, a ki velem együtt márt a tálba.
And he said to them, It is one of the twelve, one who is putting his bread with me into the same plate.
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις εις εκ των δωδεκα ο εμβαπτομενος μετ εμου εις το τρυβλιον

21 Az embernek Fia jóllehet elmegy, a mint meg van írva felõle; de jaj annak az embernek, a ki az embernek Fiát elárulja; jobb lenne annak az embernek, ha nem született volna.
The Son of man goes, even as the Writings say of him: but cursed is that man through whom the Son of man is given up! It would have been well for that man if he had never been given birth.
ο μεν υιος του ανθρωπου υπαγει καθως γεγραπται περι αυτου ουαι δε τω ανθρωπω εκεινω δι ου ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται καλον ην αυτω ει ουκ εγεννηθη ο ανθρωπος εκεινος

22 És mikor õk evének, vévén Jézus a kenyeret, és hálákat adván, megtöré és adá nékik, mondván: Vegyétek, egyétek; ez az én testem.
And while they were taking food, he took bread, and after blessing it, he gave the broken bread to them, and said, Take it: this is my body.
και εσθιοντων αυτων λαβων ο ιησους αρτον ευλογησας εκλασεν και εδωκεν αυτοις και ειπεν λαβετε φαγετε τουτο εστιν το σωμα μου

23 És vévén a poharat, [és] hálákat adván, adá nékik; és ivának abból mindnyájan;
And he took a cup, and when he had given praise, he gave it to them: and they all had a drink from it.
και λαβων το ποτηριον ευχαριστησας εδωκεν αυτοις και επιον εξ αυτου παντες

24 És monda nékik: Ez az én vérem, az új szövetség [vére,] a mely sokakért kiontatik.
And he said to them, This is my blood of the testament, which is given for men.
και ειπεν αυτοις τουτο εστιν το αιμα μου το της καινης διαθηκης το περι πολλων εκχυνομενον

25 Bizony mondom néktek, nem iszom többé a szõlõtõnek gyümölcsébõl mind ama napig, a mikor mint újat iszom azt az Isten országában.
Truly I say to you, I will take no more of the fruit of the vine till the day when I take it new in the kingdom of God.
αμην λεγω υμιν οτι ουκετι ου μη πιω εκ του γεννηματος της αμπελου εως της ημερας εκεινης οταν αυτο πινω καινον εν τη βασιλεια του θεου

26 És dicséretet énekelve kimenének az olajfák hegyére.
And after a song of praise to God they went out to the Mountain of Olives.
και υμνησαντες εξηλθον εις το ορος των ελαιων

27 És monda nékik Jézus: Ezen az éjszakán mindnyájan megbotránkoztok bennem; mert meg van írva: Megverem a pásztort, és elszélednek a juhok.
And Jesus said to them, You will all be turned away from me: for it is in the Writings, I will put the keeper of the sheep to death, and the sheep will be put to flight.
και λεγει αυτοις ο ιησους οτι παντες σκανδαλισθησεσθε εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη οτι γεγραπται παταξω τον ποιμενα και διασκορπισθησεται τα προβατα

28 De feltámadásom után elõttetek fogok felmenni Galileába.
But after I have come back from the dead, I will go before you into Galilee.
αλλα μετα το εγερθηναι με προαξω υμας εις την γαλιλαιαν

29 Péter pedig monda néki: Ha mindnyájan megbotránkoznak is, de én nem.
But Peter said to him, Though the others may be turned away from you, I will not.
ο δε πετρος εφη αυτω και ει παντες σκανδαλισθησονται αλλ ουκ εγω

30 És monda néki Jézus: Bizony mondom néked, hogy ma, ezen az éjszakán, mielõtt a kakas kétszer szólana, háromszor tagadsz meg engem.
And Jesus said to him, Truly, I say to you that you, today, even this night, before the cock's second cry, will say three times that you have no knowledge of me.
και λεγει αυτω ο ιησους αμην λεγω σοι οτι σημερον εν τη νυκτι ταυτη πριν η δις αλεκτορα φωνησαι τρις απαρνηση με

31 Õ pedig annál inkább erõsíti vala: Ha veled együtt kell is meghalnom, semmiképen meg nem tagadlak téged. Hasonlóképen szólanak vala a többiek is.
But he said with passion, If I have to be put to death with you, I will not be false to you. And they all said the same.
ο δε εκ περισσου ελεγεν μαλλον εαν με δεη συναποθανειν σοι ου μη σε απαρνησομαι ωσαυτως δε και παντες ελεγον

32 És menének ama helyre, a melynek Gecsemáné a neve; és monda az õ tanítványainak: Üljetek le itt, a míg imádkozom.
And they came to a place which was named Gethsemane: and he said to his disciples, Be seated here while I say a prayer.
και ερχονται εις χωριον ου το ονομα γεθσημανη και λεγει τοις μαθηταις αυτου καθισατε ωδε εως προσευξωμαι

33 És maga mellé vevé Pétert és Jakabot és Jánost, és kezde rettegni és gyötrõdni;
And he took with him Peter and James and John, and grief and great trouble came on him.
και παραλαμβανει τον πετρον και τον ιακωβον και ιωαννην μεθ εαυτου και ηρξατο εκθαμβεισθαι και αδημονειν

34 És monda nékik: Szomorú az én lelkem mind halálig; maradjatok itt, és vigyázzatok.
And he said to them, My soul is very sad, even to death: be here a little time, and keep watch.
και λεγει αυτοις περιλυπος εστιν η ψυχη μου εως θανατου μεινατε ωδε και γρηγορειτε

35 És egy kevéssé elõre menvén, a földre esék, és imádkozék, hogy, ha lehetséges, múljék el tõle ez az óra;
And he went forward a little, and falling down on the earth, made request that, if possible, the hour might go from him.
και προελθων μικρον επεσεν επι της γης και προσηυχετο ινα ει δυνατον εστιν παρελθη απ αυτου η ωρα

36 És monda: Abba, Atyám! Minden lehetséges néked. Vidd el tõlem ezt a poharat; mindazáltal ne az én akaratom [legyen meg,] hanem a tied.
And he said, Abba, Father, all things are possible to you; take away this cup from me: but even so let not my pleasure, but yours be done.
και ελεγεν αββα ο πατηρ παντα δυνατα σοι παρενεγκε το ποτηριον απ εμου τουτο αλλ ου τι εγω θελω αλλα τι συ

37 Azután visszatére és aluva találá õket, és monda Péternek: Simon, alszol? Nem bírtál egy óráig vigyázni?
And he came, and saw them sleeping, and said to Peter, Simon, are you sleeping? were you not able to keep watch one hour?
και ερχεται και ευρισκει αυτους καθευδοντας και λεγει τω πετρω σιμων καθευδεις ουκ ισχυσας μιαν ωραν γρηγορησαι

38 Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne jussatok; a lélek ugyan kész, de a test erõtelen.
Keep watch with prayer, so that you may not be put to the test; the spirit truly is ready, but the flesh is feeble.
γρηγορειτε και προσευχεσθε ινα μη εισελθητε εις πειρασμον το μεν πνευμα προθυμον η δε σαρξ ασθενης

39 És ismét elmenvén, imádkozék, ugyanazon szavakkal szólván.
And again he went away, and said a prayer, using the same words.
και παλιν απελθων προσηυξατο τον αυτον λογον ειπων

40 A mikor pedig visszatére, ismét aluva találá õket; mert a szemeik megnehezedtek vala, és nem tudták mit feleljenek néki.
And again he came and saw them sleeping, because their eyes were very tired; and they had nothing to say in answer.
και υποστρεψας ευρεν αυτους παλιν καθευδοντας ησαν γαρ οι οφθαλμοι αυτων βεβαρημενοι και ουκ ηδεισαν τι αυτω αποκριθωσιν

41 Harmadszor is jöve, és monda nékik: Aludjatok immár és nyugodjatok. Elég; eljött az óra; ímé az embernek Fia a bûnösök kezébe adatik.
And he came the third time, and said to them, Go on sleeping now and take your rest: it is enough; the hour has come; see, the Son of man is given up into the hands of evil men.
και ερχεται το τριτον και λεγει αυτοις καθευδετε το λοιπον και αναπαυεσθε απεχει ηλθεν η ωρα ιδου παραδιδοται ο υιος του ανθρωπου εις τας χειρας των αμαρτωλων

42 Keljetek föl, menjünk: ímé elközelgett, a ki engem elárul.
Get up, let us be going; see, he who gives me up is near.
εγειρεσθε αγωμεν ιδου ο παραδιδους με ηγγικεν

43 És mindjárt még mikor õ szól vala, eljöve Júdás, egy a tizenkettõ közül, és vele együtt nagy sokaság, fegyverekkel és botokkal, a fõpapoktól, az írástudóktól és a vénektõl.
And straight away, while he was still talking, Judas, one of the twelve, came, and with him a great band with swords and sticks, from the chief priests and the scribes and those in authority.
και ευθεως ετι αυτου λαλουντος παραγινεται ιουδας εις ων των δωδεκα και μετ αυτου οχλος πολυς μετα μαχαιρων και ξυλων παρα των αρχιερεων και των γραμματεων και των πρεσβυτερων

44 Az õ elárulója pedig jelt ada nékik, mondván: A kit megcsókolok majd, õ az; fogjátok meg azt, és vigyétek el biztonsággal.
Now he who had been false to him had given them a sign, saying, The one to whom I give a kiss, that is he; take him, and get him away safely.
δεδωκει δε ο παραδιδους αυτον συσσημον αυτοις λεγων ον αν φιλησω αυτος εστιν κρατησατε αυτον και απαγαγετε ασφαλως

45 És odajutván, azonnal hozzáméne, és monda: Mester! Mester! és megcsókolá õt.
And when he had come, he went straight to him and said, Master; and gave him a kiss.
και ελθων ευθεως προσελθων αυτω λεγει ραββι ραββι και κατεφιλησεν αυτον

46 Azok pedig ráveték kezeiket, és megfogák õt.
And they put their hands on him, and took him.
οι δε επεβαλον επ αυτον τας χειρας αυτων και εκρατησαν αυτον

47 De egy az ott állók közül az õ szablyáját kivonván, a fõpap szolgájához csapa, és levágá annak fülét.
But a certain one of those who were near took out his sword, and gave the servant of the high priest a blow, cutting off his ear.
εις δε τις των παρεστηκοτων σπασαμενος την μαχαιραν επαισεν τον δουλον του αρχιερεως και αφειλεν αυτου το ωτιον

48 Jézus pedig felelvén, monda nékik: Mint egy rablóra, úgy jöttetek-é reám fegyverekkel és botokkal, hogy megfogjatok engem?!
And Jesus said to them, Have you come out as against a thief, with swords and sticks to take me?
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις ως επι ληστην εξηλθετε μετα μαχαιρων και ξυλων συλλαβειν με

49 Naponta nálatok valék, a templomban tanítva, és nem fogtatok meg engem; de [szükség,] hogy az írások beteljesedjenek.
I was with you every day in the Temple teaching, and you did not take me; but this is done so that the Writings may come true.
καθ ημεραν ημην προς υμας εν τω ιερω διδασκων και ουκ εκρατησατε με αλλ ινα πληρωθωσιν αι γραφαι

50 Akkor elhagyván õt, mindnyájan elfutának.
And they all went away from him in fear.
και αφεντες αυτον παντες εφυγον

51 Egy ifjú pedig követé õt, a kinek testét csak egy gyolcs ing takarta; és megfogák õt az ifjak.
And a certain young man went after him, with only a linen cloth about his body; and they put their hands on him;
και εις τις νεανισκος ηκολουθει αυτω περιβεβλημενος σινδονα επι γυμνου και κρατουσιν αυτον οι νεανισκοι

52 De õ ott hagyva az ingét, meztelenül elszalada tõlük.
But he got away unclothed, without the linen cloth.
ο δε καταλιπων την σινδονα γυμνος εφυγεν απ αυτων

53 És vivék Jézust a fõpaphoz. És oda gyûlének mindnyájan a fõpapok, a vének és az írástudók.
And they took Jesus away to the high priest; and there came together with him all the chief priests and those in authority and the scribes.
και απηγαγον τον ιησουν προς τον αρχιερεα και συνερχονται αυτω παντες οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι και οι γραμματεις

54 Péter pedig távolról követé õt, be egészen a fõpap udvaráig: és ott üle a szolgákkal, és melegszik vala a tûznél.
And Peter had come after him at a distance, even into the house of the high priest; and he was seated with the captains, warming himself in the light of the fire.
και ο πετρος απο μακροθεν ηκολουθησεν αυτω εως εσω εις την αυλην του αρχιερεως και ην συγκαθημενος μετα των υπηρετων και θερμαινομενος προς το φως

55 A fõpapok pedig és az egész tanács bizonyságot keresnek vala Jézus ellen, hogy megölhessék õt; de nem találnak vala.
Now the chief priests and all the Sanhedrin were looking for witness against Jesus so that they might put him to death; and they were unable to get any.
οι δε αρχιερεις και ολον το συνεδριον εζητουν κατα του ιησου μαρτυριαν εις το θανατωσαι αυτον και ουχ ευρισκον

56 Mert sokan tesznek vala [ugyan] hamis tanúbizonyságot ellene, de a bizonyságtételek nem valának megegyezõk.
For a number gave false witness against him and their witness was not in agreement.
πολλοι γαρ εψευδομαρτυρουν κατ αυτου και ισαι αι μαρτυριαι ουκ ησαν

57 És némelyek fölkelének és hamis tanúbizonyságot tõnek ellene, mondván:
Then some got up and gave false witness against him, saying,
και τινες αναστantες εψευδομαρτυρουν κατ αυτου λεγοντες

58 Mi hallottuk, mikor ezt mondá: Én lerontom ezt a kézzel csinált templomot, és három nap alatt mást építek, a mely nem kézzel csináltatott.
He said in our hearing, I will put an end to this Temple which is made with hands, and in three days I will make another without hands.
οτι ημεις ηκουσαμεν αυτου λεγοντος οτι εγω καταλυσω τον ναον τουτον τον χειροποιητον και δια τριων ημερων αλλον αχειροποιητον οικοδομησω

59 De még így sem vala egyezõ az õ bizonyságtételük.
And even so their witness was not in agreement.
και ουδε ουτως ιση ην η μαρτυρια αυτων

60 Akkor a fõpap odaállván a középre, megkérdé Jézust, mondván: Semmit sem felelsz-é? Miféle bizonyságot tesznek ezek te ellened?
And the high priest got up in the middle of them, and said to Jesus, Do you say nothing in answer? what is it which these say against you?
και αναστας ο αρχιερευς εις το μεσον επηρωτησεν τον ιησουν λεγων ουκ αποκρινη ουδεν τι ουτοι σου καταμαρτυρουσιν

61 Õ pedig hallgat vala, és semmit sem felele. Ismét megkérdezé õt a fõpap, és monda néki: Te vagy-é a Krisztus, az áldott [Isten] Fia?
But he kept quiet and said nothing. Again the high priest questioning him said, Are you the Christ, the son of the Holy One?
ο δε εσιωπα και ουδεν απεκρινατο παλιν ο αρχιερευς επηρωτα αυτον και λεγει αυτω συ ει ο χριστος ο υιος του ευλογητου

62 Jézus pedig monda: Én vagyok. És meglátjátok majd az embernek Fiát ülni a hatalomnak jobbján, és eljõni az ég felhõivel.
And Jesus said, I am: and you will see the Son of man seated at the right hand of power, and coming with the clouds of heaven.
ο δε ιησους ειπεν εγω ειμι και οψεσθε τον υιον του ανθρωπου καθημενον εκ δεξιων της δυναμεως και ερχομενον μετα των νεφελων του ουρανου

63 A fõpap pedig megszaggatván ruháit, monda: Mi szükségünk van még tanúkra?
And the high priest, violently parting his robes, said, What more need have we of witnesses?
ο δε αρχιερευς διαρρηξας τους χιτωνας αυτου λεγει τι ετι χρειαν εχομεν μαρτυρων

64 Hallátok a káromlást. Mi tetszik néktek? Azok pedig halálra méltónak ítélték õt mindnyájan.
His words against God have come to your ears: what is your opinion? And they all said it was right for him to be put to death.
ηκουσατε της βλασφημιας τι υμιν φαινεται οι δε παντες κατεκριναν αυτον ειναι ενοχον θανατου

65 És kezdék õt némelyek köpdösni, és az õ orczáját elfedni, és õt öklözni, és mondani néki: Prófétálj! A szolgák pedig arczul csapdossák vala õt.
And some put shame on him and, covering his face, gave him blows and said to him, Now say what is to come: and the captains took him and gave him blows with their hands.
και ηρξαντο τινες εμπτυειν αυτω και περικαλυπτειν το προσωπον αυτου και κολαφιζειν αυτον και λεγειν αυτω προφητευσον και οι υπηρεται ραπισμασιν αυτον εβαλλον

66 A mint pedig Péter lent vala az udvarban, odajöve egy a fõpap szolgálói közül;
And while Peter was down in the open square of the building, one of the servant-girls of the high priest came;
και οντος του πετρου εν τη αυλη κατω ερχεται μια των παιδισκων του αρχιερεως

67 És meglátván Pétert, a mint melegszik vala, rátekintvén, monda: Te is a Názáreti Jézussal valál!
And seeing Peter warming himself by the fire, she gave him a look, and said, You were with this Nazarene, even Jesus.
και ιδουσα τον πετρον θερμαινομενον εμβλεψασα αυτω λεγει και συ μετα του ναζαρηνου ιησου ησθα

68 Õ pedig megtagadá, mondván: Nem ismerem, s nem is értem, mit mondasz. És kiméne a tornáczra; és a kakas megszólala.
But he said, I have no knowledge of him, or of what you are saying: and he went out into the doorway; and there came the cry of a cock.
ο δε ηρνησατο λεγων ουκ οιδα ουδε επισταμαι τι συ λεγεις και εξηλθεν εξω εις το προαυλιον και αλεκτωρ εφωνησεν

69 A szolgáló pedig meglátva õt, kezdé ismét mondani az ott állóknak: Ez közülök való.
And the girl saw him, and said again to those who were near, This is one of them.
και η παιδισκη ιδουσα αυτον παλιν ηρξατο λεγειν τοις παρεστηκοσιν οτι ουτος εξ αυτων εστιν

70 Õ pedig ismét megtagadá. De kevés idõ múlva az ott állók ismét mondják vala Péternek: Bizony közülök való vagy; mert Galileabeli is vagy, és a beszéded [is] hasonló.
But again he said it was not so. And after a little time, again those who were near said to Peter, Truly you are one of them; for you are a Galilaean.
ο δε παλιν ηρνειτο και μετα μικρον παλιν οι παρεστωτες ελεγον τω πετρω αληθως εξ αυτων ει και γαρ γαλιλαιος ει και η λαλια σου ομοιαζει

71 Õ pedig kezde átkozódni és esküdözni, hogy: Nem ismerem azt az embert, a kirõl beszéltek.
But, with curses and oaths, he said, I have no knowledge of the man about whom you are talking.
ο δε ηρξατο αναθεματιζειν και ομνυειν οτι ουκ οιδα τον ανθρωπον τουτον ον λεγετε

72 És másodszor szóla a kakas. És Péternek eszébe juta a beszéd, a melyet néki Jézus mondott vala, hogy mielõtt a kakas kétszer szólana, háromszor megtagadsz engem. És sírva fakada.
And in the same minute, the cock gave a second cry. And it came to Peter's mind how Jesus had said to him, Before the cock's second cry, you will say three times that you have no knowledge of me. And at this thought he was overcome with weeping.
και εκ δευτερου αλεκτωρ εφωνησεν και ανεμνησθη ο πετρος του ρηματος ου ειπεν αυτω ο ιησους οτι πριν αλεκτορα φωνησαι δις απαρνηση με τρις και επιβαλων εκλαιεν

1 És mindjárt reggel tanácsot tartván a fõpapok a vénekkel és írástudókkal, és az egész tanács, megkötözvén Jézust, elvivék és átadák Pilátusnak.
And the first thing in the morning the chief priests, with those in authority and the scribes and all the Sanhedrin, had a meeting, and put cords round Jesus, and took him away, and gave him up to Pilate.
και ευθεως επι το πρωι συμβουλιον ποιησαντες οι αρχιερεις μετα των πρεσβυτερων και γραμματεων και ολον το συνεδριον δησαντες τον ιησουν απηνεγκαν και παρεδωκαν τω πιλατω

2 És megkérdé õt Pilátus: Te vagy-é a zsidók királya? Õ pedig felelvén, monda néki: Te mondod.
And Pilate put a question to him, Are you the King of the Jews? And he, answering, said to him, You say so.
και επηρωτησεν αυτον ο πιλατος συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων ο δε αποκριθεις ειπεν αυτω συ λεγεις

3 És erõsen vádolják vala õt a fõpapok.
And the chief priests said a number of things against him.
και κατηγορουν αυτου οι αρχιερεις πολλα

4 Pilátus pedig ismét megkérdé õt, mondván: Semmit sem felelsz-é? Ímé, mennyi tanúbizonyságot szólnak ellened!
And Pilate again put a question, Do you say nothing in answer? see how much evil they say you have done.
ο δε πιλατος παλιν επηρωτησεν αυτον λεγων ουκ αποκρινη ουδεν ιδε ποσα σου καταμαρτυρουσιν

5 Jézus pedig semmit sem felele, annyira hogy Pilátus elcsudálkozék.
But Jesus gave no more answers, so that Pilate was full of wonder.
ο δε ιησους ουκετι ουδεν απεκριθη ωστε θαυμαζειν τον πιλατον

6 Ünnepenként pedig egy foglyot szokott vala elbocsátani nékik, a kit épen óhajtának.
Now at the feast every year he let one prisoner go free at their request.
κατα δε εορτην απελυεν αυτοις ενα δεσμιον ονπερ ητουντο

7 Vala pedig egy Barabbás nevû, megkötöztetve ama lázadókkal együtt, a kik a lázadás alkalmával gyilkosságot követtek vala el.
And there was one named Barabbas, in prison with those who had gone against the government and in the fight had taken life.
ην δε ο λεγομενος βαραββας μετα των συστασιαστων δεδεμενος οιτινες εν τη στασει φονον πεποιηκεισαν

8 És a sokaság kiáltván, kezdé kérni [Pilátust] arra, a mit mindenkor megtesz vala nékik.
And the people went up, requesting him to do as he had done for them in other years.
και αναβοησας ο οχλος ηρξατο αιτεισθαι καθως αει εποιει αυτοις

9 Pilátus pedig felele nékik, mondván: Akarjátok-é, hogy elbocsássam néktek a zsidók királyát?
And Pilate said in answer to them, Is it your desire that I let the King of the Jews go free?
ο δε πιλατος απεκριθη αυτοις λεγων θελετε απολυσω υμιν τον βασιλεα των ιουδαιων

10 Mert tudja vala, hogy irígységbõl adták õt kézbe a fõpapok.
For he saw that the chief priests had given him up through envy.
εγινωσκεν γαρ οτι δια φθονον παραδεδωκεισαν αυτον οι αρχιερεις

11 A fõpapok azonban felindíták a sokaságot, hogy inkább Barabbást bocsássa el nékik.
But the people were moved by the chief priests to make him let Barabbas go free.
οι δε αρχιερεις ανεσεισαν τον οχλον ινα μαλλον τον βαραββαν απολυση αυτοις

12 Pilátus pedig felelvén, ismét monda nékik: Mit akartok tehát, hogy cselekedjem ezzel, a kit a zsidók királyának mondotok?
And Pilate again said in answer to them, What then am I to do to him to whom you give the name of the King of the Jews?
ο δε πιλατος αποκριθεις παλιν ειπεν αυτοις τι ουν θελετε ποιησω ον λεγετε βασιλεα των ιουδαιων

13 És azok ismét kiáltának: Feszítsd meg õt!
And they said again loudly, To the cross with him!
οι δε παλιν εκραξαν σταυρωσον αυτον

14 Pilátus pedig monda nékik: Mert mi rosszat cselekedett? Azok pedig annál jobban kiáltanak vala: Feszítsd meg õt!
And Pilate said to them, Why, what evil has he done? But their cry was the louder, To the cross!
ο δε πιλατος ελεγεν αυτοις τι γαρ κακον εποιησεν οι δε περισσοτερως εκραξαν σταυρωσον αυτον

15 Pilátus pedig eleget akarván tenni a sokaságnak, elbocsátá nékik Barabbást, Jézust pedig megostoroztatván, kezökbe adá, hogy megfeszítsék.
And Pilate, desiring to do what was pleasing to the people, let Barabbas go free, and gave up Jesus, when he had been whipped, to be put to death on the cross.
ο δε πιλατος βουλομενος τω οχλω το ικανον ποιησαι απελυσεν αυτοις τον βαραββαν και παρεδωκεν τον ιησουν φραγελλωσας ινα σταυρωθη

16 A vitézek pedig elvivék õt az udvar belsõ részébe, a mi az õrház; és összehívák az egész csapatot.
And the men of the army took him away into the square in front of the building which is the Praetorium, and they got together all the band.
οι δε στρατιωται απηγαγον αυτον εσω της αυλης ο εστιν πραιτωριον και συγκαλουσιν ολην την σπειραν

17 És bíborba öltözteték õt, és tövisbõl font koszorút tevének a fejére,
And they put a purple robe on him, and twisting a crown of thorns, they put it on him;
και ενδυουσιν αυτον πορφυραν και περιτιθεασιν αυτω πλεξαντες ακανθινον στεφανον

18 És elkezdék õt köszönteni: Üdvöz légy, zsidók királya!
And, as if honouring him, they said, Long life to the King of the Jews!
και ηρξαντο ασπαζεσθαι αυτον χαιρε βασιλευ των ιουδαιων

19 És verik vala a fejét nádszállal, és köpdösik vala õt, és térdet hajtva tisztelik vala õt.
And they gave him blows on the head with a stick and put shame on him and, going down on their knees, gave him worship.
και ετυπτον αυτου την κεφαλην καλαμω και ενεπτυον αυτω και τιθεντες τα γονατα προσεκυνουν αυτω

20 Mikor pedig kicsúfolták õt, leveték róla a bíbor ruhát, és a maga ruháiba öltözteték; és kivivék õt, hogy megfeszítsék.
And when they had made sport of him, they took the purple robe off him and put his clothing on him. And they took him out to put him to death on the cross.
και οτε ενεπαιξαν αυτω εξεδυσαν αυτον την πορφυραν και ενεδυσαν αυτον τα ιματια τα ιδια και εξαγουσιν αυτον ινα σταυρωσωσιν αυτον

21 És kényszerítének egy mellettök elmenõt, bizonyos czirénei Simont, a ki a mezõrõl jõ vala, Alekszándernek és Rufusnak az atyját, hogy vigye az õ keresztjét.
And they made one, Simon of Cyrene, the father of Alexander and Rufus, who was going by, coming from the country, go with them, so that he might take his cross.
και αγγαρευουσιν παραγοντα τινα σιμωνα κυρηναιον ερχομενον απ αγρου τον πατερα αλεξανδρου και ρουφου ινα αρη τον σταυρον αυτου

22 És vivék õt a Golgotha [nevû] helyre, a mely megmagyarázva annyi, mint: koponya helye.
And they took him to the place named Golgotha, which is, Dead Man's Head.
και φερουσιν αυτον επι γολγοθα τοπον ο εστιν μεθερμηνευομενον κρανιου τοπος

23 És mirhás bort adnak vala néki inni; de õ nem fogadá el.
And they gave him wine mixed with myrrh; but he did not take it.
και εδιδουν αυτω πιειν εσμυρνισμενον οινον ο δε ουκ ελαβεν

24 És megfeszítvén õt, eloszták az õ ruháit, sorsot vetvén azokra, ki mit kapjon.
And he was nailed to the cross; and they made a division of his clothing among them, putting to the decision of chance what everyone was to take.
και σταυρωσαντες αυτον διεμεριζον τα ιματια αυτου βαλλοντες κληρον επ αυτα τις τι αρη

25 Vala pedig három óra, mikor megfeszíték õt.
And it was the third hour when they put him on the cross.
ην δε ωρα τριτη και εσταυρωσαν αυτον

26 Az õ kárhoztatásának oka pedig így vala fölébe felírva: A zsidók királya.
And the statement of his crime was put in writing on the cross, THE KING OF THE JEWS.
και ην η επιγραφη της αιτιας αυτου επιγεγραμμενη ο βασιλευς των ιουδαιων

27 Két rablót is megfeszítének vele, egyet jobb és egyet bal keze felõl.
And they put two thieves on crosses with him, one on his right side, and one on his left.
και συν αυτω σταυρουσιν δυο ληστας ενα εκ δεξιων και ενα εξ ευωνυμων αυτου

28 És beteljesedék az írás, a mely [azt] mondja: És a bûnösök közé számláltaték.
[]
και επληρωθη η γραφη η λεγουσα και μετα ανομων ελογισθη

29 Az arra menõk pedig szidalmazzák vala õt, fejüket hajtogatván és mondván: Hah! a ki lerontod a templomot, és három nap alatt fölépíted;
And those who went by made sport of him, shaking their heads, and saying, Ha! you who give the Temple to destruction, and put it up again in three days,
και οι παραπορευομενοι εβλασφημουν αυτον κινουντες τας κεφαλας αυτων και λεγοντες ουα ο καταλυων τον ναον και εν τρισιν ημεραις οικοδομων

30 Szabadítsd meg magadat, és szállj le a keresztrõl!
Keep yourself from death, and come down from the cross.
σωσον σεαυτον και καταβα απο του σταυρου

31 Hasonlóképen pedig a fõpapok is, csúfolodván egymás között, az írástudókkal együtt mondják vala: Másokat megtartott, magát nem bírja megtartani.
In the same way the chief priests, laughing at him among themselves with the scribes, said, A saviour of others, he has no salvation for himself.
ομοιως δε και οι αρχιερεις εμπαιζοντες προς αλληλους μετα των γραμματεων ελεγον αλλους εσωσεν εαυτον ου δυναται σωσαι

32 A Krisztus, az Izráel királya, szálljon le most a keresztrõl, hogy lássuk és higyjünk. A kiket vele feszítettek meg, azok is szidalmazzák vala õt.
Let the Christ, the King of Israel, come down now from the cross, so that we may see and have belief. And those who were put on crosses with him said evil things against him.
ο χριστος ο βασιλευς του ισραηλ καταβατω νυν απο του σταυρου ινα ιδωμεν και πιστευσωμεν και οι συνεσταυρωμενοι αυτω ωνειδιζον αυτον

33 Mikor pedig hat óra lõn, sötétség támada az egész földön kilencz óráig.
And when the sixth hour had come, it was dark over all the land till the ninth hour.
γενομενης δε ωρας εκτης σκοτος εγενετο εφ ολην την γην εως ωρας εννατης

34 És kilencz órakor fennszóval kiálta Jézus mondván: Elói, Elói! Lamma Sabaktáni? a mi megmagyarázva annyi, mint: Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet?
And at the ninth hour, Jesus said in a loud voice, Eloi, Eloi, lama sabachthani? which is, My God, my God, why are you turned away from me?
και τη ωρα τη εννατη εβοησεν ο ιησους φωνη μεγαλη λεγων ελωι ελωι λαμμα σαβαχθανι ο εστιν μεθερμηνευομενον ο θεος μου ο θεος μου εις τι με εγκατελιπες

35 Némelyek pedig meghallván ezt az ott állók közül, mondának: Ímé Illést hívja.
And some of those who were near, hearing it, said, See, he is crying to Elijah.
και τινες των παρεστηκοτων ακουσαντες ελεγον ιδου ηλιαν φωνει

36 Egy ember pedig odafutamodék és egy szivacsot megtöltvén eczettel és azt nádszálra tûzvén, inni ada néki, mondván: Hagyjátok el, lássuk, ha eljõ- é Illés, hogy levegye õt.
And one of them went quickly and, getting a sponge full of bitter wine, put it on a rod, and gave it to him for drink, saying, Let be; let us see if Elijah will come to take him down.
δραμων δε εις και γεμισας σπογγον οξους περιθεις τε καλαμω εποτιζεν αυτον λεγων αφετε ιδωμεν ει ερχεται ηλιας καθελειν αυτον

37 Jézus pedig nagy fennszóval kiáltván kibocsátá lelkét.
And Jesus gave a loud cry, and gave up his spirit.
ο δε ιησους αφεις φωνην μεγαλην εξεπνευσεν

38 És a templom kárpítja fölétõl aljáig ketté hasada.
And the curtain of the Temple was parted in two from end to end.
και το καταπετασμα του ναου εσχισθη εις δυο απο ανωθεν εως κατω

39 Látván pedig a százados, a ki vele átellenben áll vala, hogy ekként kiáltva bocsátá ki lelkét, monda: Bizony, ez az ember Isten Fia vala!
And when the captain, who was near, saw how he gave up his spirit, he said, Truly this man was a son of God.
ιδων δε ο κεντυριων ο παρεστηκως εξ εναντιας αυτου οτι ουτως κραξας εξεπνευσεν ειπεν αληθως ο ανθρωπος outος υιος ην θεου

40 Valának pedig asszonyok is, a kik távolról nézik vala, a kik között vala Mária Magdaléna, és Mária, a kis Jakabnak és Józsénak anyja, és Salomé,
And there were women watching from a distance: among them were Mary Magdalene, and Mary, the mother of James the less and of Joses, and Salome,
ησαν δε και γυναικες απο μακροθεν θεωρουσαι εν αις ην και μαρια η μαγδαληνη και μαρια η του ιακωβου του μικρου και ιωση μητηρ και σαλωμη

41 A kik, mikor Galileában vala, akkor is követték vala õt, és szolgálnak vala néki; és sok más asszony, a kik vele mentek vala fel Jeruzsálembe.
Who went with him when he was in Galilee and took care of him; and a number of other women who came up with him to Jerusalem.
αι και οτε ην εν τη γαλιλαια ηκολουθουν αυτω και διηκονουν αυτω και αλλαι πολλαι αι συναναβασαι αυτω εις ιεροσολυμα

42 És mikor immár este lõn, mivelhogy péntek vala, azaz szombat elõtt való nap,
And when it was evening, because it was the time of getting ready, that is, the day before the Sabbath,
και ηδη οψιας γενομενης επει ην παρασκευη ο εστιν προσαββατον

43 Eljöve az arimathiai József, egy tisztességes tanácsbeli, a ki maga is várja vala az Isten országát; beméne bátran Pilátushoz, és kéré Jézusnak testét.
There came Joseph of Arimathaea, a responsible man in high honour, who was himself waiting for the kingdom of God; and he went in to Pilate without fear, and made a request for the body of Jesus.
ηλθεν ιωσηφ ο απο αριμαθαιας ευσχημων βουλευτης ος και αυτος ην προσδεχομενος την βασιλειαν του θεου τολμησας εισηλθεν προς πιλατον και ητησατο το σωμα του ιησου

44 Pilátus pedig csodálkozék, hogy immár meghalt volna; és magához hivatva a századost, megkérdé tõle, ha régen halt-é meg?
And Pilate was surprised that he was dead; and, sending for the captain, he put a question to see if he had been dead for long.
ο δε πιλατος εθαυμασεν ει ηδη τεθνηκεν και προσκαλεσαμενος τον κεντυριωνα επηρωτησεν αυτον ει παλαι απεθανεν

45 És megtudván a századostól, odaajándékozá a testet Józsefnek.
And when he had news of it from the captain, he let Joseph have the body.
και γνους απο του κεντυριωνος εδωρησατο το σωμα τω ιωσηφ

46 Õ pedig gyolcsot vásárolván, és levévén õt, begöngyölé a gyolcsba, és elhelyezé egy sírboltba, a mely kõsziklából vala kivágva; és követ hengeríte a sírbolt szájára.
And he got a linen cloth and, taking him down, put the linen cloth round him, and put him in a place for the dead which had been cut out of a rock; and a stone was rolled against the door.
και αγορασας σινδονα και καθελων αυτον ενειλησεν τη σινδονι και κατεθηκεν αυτον εν μνημειω ο ην λελατομημενον εκ πετρας και προσεκυλισεν λιθον επι την θυραν του μνημειου

47 Mária Magdaléna pedig és Mária, a József [anyja,] nézik vala, hová helyezék.
And Mary Magdalene and Mary, the mother of Joses, saw where he was put.
η δε μαρια η μαγδαληνη και μαρια ιωση εθεωρουν που τιθεται

1 Mikor pedig elmult a szombat, Mária Magdaléna, és Mária a Jakab [anyja], és Salomé, drága keneteket vásárlának, hogy elmenvén, megkenjék õt.
And when the Sabbath was past, Mary Magdalene and Mary, the mother of James, and Salome, got spices, so that they might come and put them on him.
και διαγενομενου του σαββατου μαρια η μαγδαληνη και μαρια η του ιακωβου και σαλωμη ηγορασαν αρωματα ινα ελθουσαι αλειψωσιν αυτον

2 És korán reggel, a hétnek elsõ napján a sírbolthoz menének napfelköltekor.
And very early after dawn on the first day of the week, they came at the time of the coming up of the sun to the place where the body had been put.
και λιαν πρωι της μιας σαββατων ερχονται επι το μνημειον ανατειλαντος του ηλιου

3 És mondják vala maguk között: Kicsoda hengeríti el nékünk a követ a sírbolt szájáról?
And they were saying among themselves, Who will get the stone rolled away from the door for us?
και ελεγον προς εαυτας τις αποκυλισει ημιν τον λιθον εκ της θυρας του μνημειου

4 És odatekintvén, láták, hogy a kõ el van hengerítve; mert felette nagy vala.
And looking up, they saw that the stone was rolled back; and it was of great size.
και αναβλεψασαι θεωρουσιν οτι αποκεκυλισται ο λιθος ην γαρ μεγας σφοδρα

5 És bemenvén a sírboltba, látának egy ifjút ülni jobb felõl, fehér ruhába öltözve; és megfélemlének.
And when they went in, they saw a young man seated on the right side, dressed in a white robe; and they were full of wonder.
και εισελθουσαι εις το μνημειον ειδον νεανισκον καθημενον εν τοις δεξιοις περιβεβλημενον στολην λευκην και εξεθαμβηθησαν

6 Az pedig monda nékik: Ne féljetek. A Názáreti Jézust keresitek, a ki megfeszíttetett; föltámadott, nincsen itt; ímé a hely, a hová õt helyezék.
And he said to them, Do not be troubled: you are looking for Jesus, the Nazarene, who has been put to death on the cross; he has come back from the dead; he is not here: see, the place where they put him!
ο δε λεγει αυταις μη εκθαμβεισθε ιησουν ζητειτε τον ναζαρηνον τον εσταυρωμενον ηγερθη ουκ εστιν ωδε ιδε ο τοπος οπου εθηκαν αυτον

7 De menjetek el, mondjátok meg az õ tanítványainak és Péternek, hogy elõttetek megyen Galileába; ott meglátjátok õt, a mint megmondotta néktek.
But go, say to his disciples and to Peter, He goes before you into Galilee: there you will see him, as he said to you.
αλλ υπαγετε ειπατε τοις μαθηταις αυτου και τω πετρω οτι προαγει υμας εις την γαλιλαιαν εκει αυτον οψεσθε καθως ειπεν υμιν

8 És nagyhamar kijövén, elfutának a sírbolttól, mert félelem és álmélkodás fogta vala el õket; és senkinek semmit sem szólának, mert félnek vala.
And they went out quickly from the place, because fear and great wonder had come on them: and they said nothing to anyone, because they were full of fear that ...
και εξελθουσαι ταχυ εφυγον απο του μνημειου ειχεν δε αυτας τρομος και εκστασις και ουδενι ουδεν ειπον εφοβουντο γαρ

9 Mikor pedig reggel, a hétnek elsõ napján föltámadott vala, megjelenék elõször Mária Magdalénának, a kibõl hét ördögöt ûzött vala ki.
Now when he came back from the dead early on the first day of the week, he went first to Mary Magdalene, from whom he had sent out seven evil spirits.
αναστας δε πρωι πρωτη σαββατου εφανη πρωτον μαρια τη μαγδαληνη αφ ης εκβεβληκει επτα δαιμονια

10 Ez elmenvén, megjelenté azoknak, a kik vele valának [és] keseregnek és sírnak vala.
She went and gave news of it to those who had been with him, while they were sorrowing and weeping.
εκεινη πορευθεισα απηγγειλεν τοις μετ αυτου γενομενοις πενθουσιν και κλαιουσιν

11 Azok pedig mikor hallották, hogy él és õ látta vala, nem hivék.
And they, when it came to their ears that he was living, and had been seen by her, had no belief in it.
κακεινοι ακουσαντες οτι ζη και εθεαθη υπ αυτης ηπιστησαν

12 Ezután pedig közülök kettõnek jelenék meg más alakban, útközben, mikor a mezõre mennek vala.
And after these things he was seen in another form by two of them, while they were walking on their way into the country.
μετα δε ταυτα δυσιν εξ αυτων περιπατουσιν εφανερωθη εν ετερα μορφη πορευομενοις εις αγρον

13 Ezek is elmenvén, megjelenték a többieknek; ezeknek sem hivének.
And they went away and gave news of it to the rest; and they had no belief in what was said.
κακεινοι απελθοντες απηγγειλαν τοις λοιποις ουδε εκεινοις επιστευσαν

14 Azután, mikor asztalnál ülnek vala megjelenék magának a tizenegynek, és szemükre hányá az õ hitetlenségöket és keményszívûségöket, hogy azoknak, a kik õt feltámadva látták vala, nem hivének,
And later he was seen by the eleven themselves while they were taking food; and he said sharp words to them because they had no faith and their hearts were hard, and because they had no belief in those who had seen him after he had come back from the dead.
υστερον ανακειμενοις αυτοις τοις ενδεκα εφανερωθη και ωνειδισεν την απιστιαν αυτων και σκληροκαρδιαν οτι τοις θεασαμενοις αυτον εγηγερμενον ουκ επιστευσαν

15 És monda nékik: Elmenvén e széles világra, hirdessétek az evangyéliomot minden teremtésnek.
And he said to them, Go into all the world, and give the good news to everyone.
και ειπεν αυτοις πορευθεντες εις τον κοσμον απαντα κηρυξατε το ευαγγελιον παση τη κτισει

16 A ki hiszen és megkeresztelkedik, idvezül; a ki pedig nem hiszen, elkárhozik.
He who has faith and is given baptism will get salvation; but he who has not faith will be judged.
ο πιστευσας και βαπτισθεις σωθησεται ο δε απιστησας κατακριθησεται

17 Azokat pedig, a kik hisznek, ilyen jelek követik: az én nevemben ördögöket ûznek; új nyelveken szólnak.
And these signs will be with those who have faith: in my name they will send out evil spirits; and they will make use of new languages;
σημεια δε τοις πιστευσασιν ταυτα παρακολουθησει εν τω ονοματι μου δαιμονια εκβαλουσιν γλωσσαις λαλησουσιν καιναις

18 Kígyókat vesznek föl; és ha valami halálost isznak, meg nem árt nékik: betegekre vetik kezeiket, és meggyógyulnak.
They will take up snakes, and if there is poison in their drink, it will do them no evil; they will put their hands on those who are ill, and they will get well.
οφεις αρουσιν καν θανασιμον τι πιωσιν ου μη αυτους βλαψει επι αρρωστους χειρας επιθησουσιν και καλως εξουσιν

19 Az Úr azért, minekutána szólott vala nékik, felviteték a mennybe, és üle az Istennek jobbjára.
So then the Lord Jesus, after he had said these words to them, was taken up into heaven and took his seat at the right hand of God.
ο μεν ουν κυριος μετα το λαλησαι αυτοις ανεληφθη εις τον ουρανον και εκαθισεν εκ δεξιων του θεου

20 Azok pedig kimenvén, prédikálának mindenütt, az Úr együtt munkálván velök, és megerõsítvén az ígét a jelek által, a melyek követik vala. Ámen!
And they went out, preaching everywhere, the Lord working with them, and giving witness to the word by the signs which came after. So be it.
εκεινοι δε εξελθοντες εκηρυξαν πανταχου του κυριου συνεργουντος και τον λογον βεβαιουντος δια των επακολουθουντων σημειων αμην

1 Mivelhogy sokan kezdették rendszerint megírni azoknak a dolgoknak az elbeszélését, a melyek minálunk beteljesedtek,
As a number of attempts have been made to put together in order an account of those events which took place among us,
επειδηπερ πολλοι επεχειρησαν αναταξασθαι διηγησιν περι των πεπληροφορημενων εν ημιν πραγματων

2 A mint nékünk elõnkbe adták, a kik kezdettõl fogva szemtanúi és szolgái voltak az ígének:
As they were handed down to us by those who saw them from the first and were preachers of the word,
καθως παρεδοσαν ημιν οι απ αρχης αυτοπται και υπηρεται γενομενοι του λογου

3 Tetszék énnékem is, ki eleitõl fogva mindeneknek szorgalmasan végére jártam, hogy azokról rendszerint írjak néked, jó Theofilus,
It seemed good to me, having made observation, with great care, of the direction of events in their order, to put the facts in writing for you, most noble Theophilus;
εδοξεν καμοι παρηκολουθηκοτι ανωθεν πασιν ακριβως καθεξης σοι γραψαι κρατιστε θεοφιλε

4 Hogy megtudhasd azoknak a dolgoknak bizonyosságát, a melyekre taníttatál.
So that you might have certain knowledge of those things about which you were given teaching.
ινα επιγνως περι ων κατηχηθης λογων την ασφαλειαν

5 Heródesnek, a Júdea királyának idejében vala egy Zakariás nevû pap az Abia rendjébõl; az õ felesége pedig az Áron leányai közül való vala, és annak neve Erzsébet.
In the days of Herod, king of Judaea, there was a certain priest, by name Zacharias, of the order of Abijah; and he had a wife of the family of Aaron, and her name was Elisabeth.
εγενετο εν ταις ημεραις ηρωδου του βασιλεως της ιουδαιας ιερευς τις ονοματι ζαχαριας εξ εφημεριας αβια και η γυνη αυτου εκ των θυγατερων ααρων και το ονομα αυτης ελισαβετ

6 És mind a ketten igazak valának az Isten elõtt, kik az Úrnak minden parancsolataiban és rendeléseiben feddhetetlenül jártak.
They were upright in the eyes of God, keeping all the rules and orders of God, and doing no wrong.
ησαν δε δικαιοι αμφοτεροι ενωπιον του θεου πορευομενοι εν πασαις ταις εντολαις και δικαιωμασιν του κυριου αμεμπτοι

7 És nem volt nékik gyermekük, mert Erzsébet meddõ vala, és mind a ketten [immár] idõs emberek valának.
And they were without children, because Elisabeth had never given birth, and they were at that time very old.
και ουκ ην αυτοις τεκνον καθοτι η ελισαβετ ην στειρα και αμφοτεροι προβεβηκοτες εν ταις ημεραις αυτων ησαν

8 Lõn pedig, hogy mikor õ rendjének sorában papi szolgálatot végzett az Isten elõtt,
Now it came about that in his turn he was acting as priest before God,
εγενετο δε εν τω ιερατευειν αυτον εν τη ταξει της εφημεριας αυτου εναντι του θεου

9 A papi tiszt szokása szerint reá jutott a sor, hogy bemenvén az Úrnak templomába, jó illatot gerjesszen.
And as was the way of the priests, he had to go into the Temple to see to the burning of perfumes.
κατα το εθος της ιερατειας ελαχεν του θυμιασαι εισελθων εις τον ναον του κυριου

10 És a népnek egész sokasága imádkozék kívül a jó illatozás idején;
And all the people were offering prayers outside, at the time of the burning of perfumes.
και παν το πληθος του λαου ην προσευχομενον εξω τη ωρα του θυμιαματος

11 Néki pedig megjelenék az Úrnak angyala, állván a füstölõ oltár jobbja felõl.
And he saw an angel of the Lord in his place on the right side of the altar.
ωφθη δε αυτω αγγελος κυριου εστως εκ δεξιων του θυσιαστηριου του θυμιαματος

12 És láttára megrettene Zakariás, és félelem szállá meg õt.
And Zacharias was troubled when he saw him, and fear came on him.
και εταραχθη ζαχαριας ιδων και φοβος επεπεσεν επ αυτον

13 Monda pedig az angyal néki: Ne félj Zakariás; mert meghallgattatott a te könyörgésed, és a te feleséged Erzsébet szül néked fiat, és nevezed az õ nevét Jánosnak.
But the angel said, Have no fear, Zacharias, for your prayer has come to the ears of God, and your wife Elisabeth will have a son, and his name will be John.
ειπεν δε προς αυτον ο αγγελος μη φοβου ζαχαρια διοτι εισηκουσθη η δεησις σου και η γυνη σου ελισαβετ γεννησει υιον σοι και καλεσεις το ονομα αυτου ιωαννην

14 És lészen tenéked örömödre és vigasságodra, és sokan fognak örvendezni az õ születésén;
And you will be glad and have great delight; and numbers of people will have joy at his birth.
και εσται χαρα σοι και αγαλλιασις και πολλοι επι τη γεννησει αυτου χαρησονται

15 Mert nagy lészen az Úr elõtt, és bort és részegítõ italt nem iszik; és betelik Szent Lélekkel még az õ anyjának méhétõl fogva.
For he will be great in the eyes of the Lord; he will not take wine or strong drink; and he will be full of the Spirit of God from his birth.
εσται γαρ μεγας ενωπιον του κυριου και οινον και σικερα ου μη πιη και πνευματος αγιου πλησθησεται ετι εκ κοιλιας μητρος αυτου

16 És az Izrael fiai közül sokakat megtérít az Úrhoz, az õ Istenükhöz.
And through him great numbers of the children of Israel will be turned to the Lord their God.
και πολλους των υιων ισραηλ επιστρεψει επι κυριον τον θεον αυτων

17 És ez [Õ] elõtte fog járni az Illés lelkével és erejével, hogy az atyák szívét a fiakhoz térítse, és az engedetleneket az igazak bölcsességére, hogy készítsen az Úrnak tökéletes népet.
And he will go before his face in the spirit and power of Elijah, turning the hearts of fathers to their children, and wrongdoers to the way of righteousness; to make ready a people whose hearts have been turned to the Lord.
και αυτος προελευσεται ενωπιον αυτου εν πνευματι και δυναμει ηλιου επιστρεψαι καρδιας πατερων επι τεκνα και απειθεις εν φρονησει δικαιων ετοιμασαι κυριω λαον κατεσκευασμενον

18 És monda Zakariás az angyalnak: Mirõl tudhatom én ezt meg? mert én vén vagyok, és az én feleségem [is] igen idõs.
And Zacharias said to the angel, How may I be certain of this? For I am an old man, and my wife is far on in years.
και ειπεν ζαχαριας προς τον αγγελον κατα τι γνωσομαι τουτο εγω γαρ ειμι πρεσβυτης και η γυνη μου προβεβηκυια εν ταις ημεραις αυτης

19 És felelvén az angyal, monda néki: Én Gábriel vagyok, ki az Isten elõtt állok; és küldettem, hogy szóljak veled, és ez örvendetes dolgokat jelentsem néked.
And the angel, answering, said, I am Gabriel, whose place is before God; I have been sent to say these words to you and to give you this good news.
και αποκριθεις ο αγγελος ειπεν αυτω εγω ειμι γαβριηλ ο παρεστηκως ενωπιον του θεου και απεσταλην λαλησαι προς σε και ευαγγελισασθαι σοι ταυτα

20 És ímé megnémulsz és nem szólhatsz mindama napig, a melyen ezek meglesznek: mivelhogy nem hittél az én beszédimnek, a melyek beteljesednek az õ idejökben.
Now, see, you will be without voice or language till the day when these things come about, because you had not faith in my words, which will have effect at the right time.
και ιδου εση σιωπων και μη δυναμενος λαλησαι αχρι ης ημερας γενηται ταυτα ανθ ων ουκ επιστευσας τοις λογοις μου οιτινες πληρωθησονται εις τον καιρον αυτων

21 A nép pedig várja vala Zakariást, és csodálkozék, hogy a templomban késik.
And the people were waiting for Zacharias and were surprised because he was in the Temple for such a long time.
και ην ο λαος προσδοκων τον ζαχαριαν και εθαυμαζον εν τω χρονιζειν αυτον εν τω ναω

22 És kijövén, nem szólhata nékik; eszökbe vevék azért, hogy látást látott a templomban; mert õ [csak] integetett nékik, és néma maradt.
And when he came out he was not able to say anything, and they saw that he had seen a vision in the Temple; and he was making signs to them without words.
εξελθων δε ουκ ηδυνατο λαλησαι αυτοις και επεγνωσαν οτι οπτασιαν εωρακεν εν τω ναω και αυτος ην διανευων αυτοις και διεμενεν κωφος

23 És lõn, hogy mikor leteltek az õ szolgálatának napjai, elméne haza.
And when the days of his work in the Temple were ended, he went back to his house.
και εγενετο ως επλησθησαν αι ημεραι της λειτουργιας αυτου απηλθεν εις τον οικον αυτου

24 E napok után pedig fogada méhében Erzsébet az õ felesége, és elrejtõzék öt hónapig, mondván:
After that time, Elisabeth, being certain that she was to become a mother, kept herself from men's eyes for five months, saying,
μετα δε ταυτας τας ημερας συνελαβεν ελισαβετ η γυνη αυτου και περιεκρυβεν εαυτην μηνας πεντε λεγουσα

25 Így cselekedett velem az Úr a napokban, a melyekben [reám] tekinte, hogy elvegye az én gyalázatomat az emberek között.
The Lord has done this to me, for his eyes were on me, to take away my shame in the eyes of men.
οτι ουτως μοι πεποιηκεν ο κυριος εν ημεραις αις επειδεν αφελειν το ονειδος μου εν ανθρωποις

26 A hatodik hónapban pedig elküldeték Gábriel angyal Istentõl Galileának városába, a melynek neve Názáret,
Now in the sixth month the angel Gabriel was sent from God to a town in Galilee, named Nazareth,
εν δε τω μηνι τω εκτω απεσταλη ο αγγελος γαβριηλ υπο του θεου εις πολιν της γαλιλαιας η ονομα ναζαρετ

27 Egy szûzhöz, a ki a Dávid házából való József nevû férfiúnak volt eljegyezve. A szûznek neve pedig Mária.
To a virgin who was to be married to a man named Joseph, of the family of David; and the name of the virgin was Mary.
προς παρθενον μεμνηστευμενην ανδρι ω ονομα ιωσηφ εξ οικου δαβιδ και το ονομα της παρθενου μαριαμ

28 És bemenvén az angyal õ hozzá, monda néki: Örülj, kegyelembe fogadott! Az Úr veled van, áldott vagy te az asszonyok között.
And the angel came in to her and said, Peace be with you, to whom special grace has been given; the Lord is with you.
και εισελθων ο αγγελος προς αυτην ειπεν χαιρε κεχαριτωμενη ο κυριος μετα σου ευλογημενη συ εν γυναιξιν

29 Az pedig látván, megdöbbene az õ beszédén, és elgondolkodék, [hogy] micsoda köszöntés ez?!
But she was greatly troubled at his words, and said to herself, What may be the purpose of these words?
η δε ιδουσα διεταραχθη επι τω λογω αυτου και διελογιζετο ποταπος ειη ο ασπασμος ουτος

30 És monda néki az angyal: Ne félj Mária, mert kegyelmet találtál az Istennél.
And the angel said to her, Have no fear, Mary, for you have God's approval.
και ειπεν ο αγγελος αυτη μη φοβου μαριαμ ευρες γαρ χαριν παρα τω θεω

31 És ímé fogansz a te méhedben, és szülsz fiat, és nevezed az õ nevét JÉZUSNAK.
And see, you will give birth to a son, and his name will be Jesus.
και ιδου συλληψη εν γαστρι και τεξη υιον και καλεσεις το ονομα αυτου ιησουν

32 Ez nagy lészen, és a Magasságos Fiának hivattatik; és néki adja az Úr Isten a Dávidnak, az õ atyjának, királyi székét;
He will be great, and will be named the Son of the Most High: and the Lord God will give him the kingdom of David, his father:
ουτος εσται μεγας και υιος υψιστου κληθησεται και δωσει αυτω κυριος ο θεος τον θρονον δαβιδ του πατρος αυτου

33 És uralkodik a Jákób házán mindörökké; és az õ királyságának vége nem lészen!
He will have rule over the house of Jacob for ever, and of his kingdom there will be no end.
και βασιλευσει επι τον οικον ιακωβ εις τους αιωνας και της βασιλειας αυτου ουκ εσται τελος

34 Monda pedig Mária az angyalnak: Mimódon lesz ez, holott én férfiat nem ismerek?
And Mary said to the angel, How may this be, because I have had no knowledge of a man?
ειπεν δε μαριαμ προς τον αγγελον πως εσται τουτο επει ανδρα ου γινωσκω

35 És felelvén az angyal, monda néki: A Szent Lélek száll te reád, és a Magasságosnak ereje árnyékoz meg téged; azért a mi születik is szentnek hivatik, Isten Fiának.
And the angel in answer said to her, The Holy Spirit will come on you, and the power of the Most High will come to rest on you, and so that which will come to birth will be named holy, Son of God.
και αποκριθεις ο αγγελος ειπεν αυτη πνευμα αγιον επελευσεται επι σε και δυναμις υψιστου επισκιασει σοι διο και το γεννωμενον αγιον κληθησεται υιος θεου

36 És ímé Erzsébet, a te rokonod, õ is fogant fiat az õ vénségében; és ez [már] a hatodik hónapja néki, a kit meddõnek hívtak:
Even now Elisabeth, who is of your family, is to be a mother, though she is old: and this is the sixth month with her who was without children.
και ιδου ελισαβετ η συγγενης σου και αυτη συνειληφυια υιον εν γηρα αυτης και ουτος μην εκτος εστιν αυτη τη καλουμενη στειρα

37 Mert az Istennél semmi sem lehetetlen.
For there is nothing which God is not able to do.
οτι ουκ αδυνατησει παρα τω θεω παν ρημα

38 Monda pedig Mária: Imhol az Úrnak szolgálója; legyen nékem a te beszéded szerint. És elméne õ tõle az angyal.
And Mary said: I am the servant of the Lord; may it be to me as you say. And the angel went away.
ειπεν δε μαριαμ ιδου η δουλη κυριου γενοιτο μοι κατα το ρημα σου και απηλθεν απ αυτης ο αγγελος

39 Fölkelvén pedig Mária azokban a napokban, nagy sietséggel méne a hegységbe, Júdának városába;
Then Mary got up and went quickly into the high lands, to a town of Judah;
αναστασα δε μαριαμ εν ταις ημεραις ταυταις επορευθη εις την ορεινην μετα σπουδης εις πολιν ιουδα

40 És beméne Zakariásnak házába, és köszönté Erzsébetet.
And went into the house of Zacharias and took Elisabeth in her arms.
και εισηλθεν εις τον οικον ζαχαριου και ησπασατο την ελισαβετ

41 És lõn, mikor hallotta Erzsébet Mária köszöntését, a magzat repese az õ méhében; és betelék Erzsébet Szent Lélekkel;
And when the voice of Mary came to the ears of Elisabeth, the baby made a sudden move inside her; then Elisabeth was full of the Holy Spirit,
και εγενετο ως ηκουσεν η ελισαβετ τον ασπασμον της μαριας εσκιρτησεν το βρεφος εν τη κοιλια αυτης και επλησθη πνευματος αγιου η ελισαβετ

42 És fennszóval kiálta, mondván: Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse.
And she said with a loud voice: May blessing be on you among women, and a blessing on the child of your body.
και ανεφωνησεν φωνη μεγαλη και ειπεν ευλογημενη συ εν γυναιξιν και ευλογημενος ο καρπος της κοιλιας σου

43 És honnét van ez nékem, hogy az én Uramnak anyja jön én hozzám?
How is it that the mother of my Lord comes to me?
και ποθεν μοι τουτο ινα ελθη η μητηρ του κυριου μου προς με

44 Mert ímé, mihelyt a te köszöntésednek szava füleimbe hatolt, a magzat örvendezéssel kezde repesni az én méhemben.
For, truly, when the sound of your voice came to my ears, the baby in my body made a sudden move for joy.
ιδου γαρ ως εγενετο η φωνη του ασπασμου σου εις τα ωτα μου εσκιρτησεν εν αγαλλιασει το βρεφος εν τη κοιλια μου

45 És boldog az, a ki hitt; mert beteljesednek azok, a miket az Úr néki mondott.
Happy will she be who had faith that the things which the Lord has said to her will be done.
και μακαρια η πιστευσασα οτι εσται τελειωσις τοις λελαλημενοις αυτη παρα κυριου

46 Akkor monda Mária: Magasztalja az én lelkem az Urat,
And Mary said: My soul gives glory to God;
και ειπεν μαριαμ μεγαλυνει η ψυχη μου τον κυριον

47 És örvendez az én lelkem az én megtartó Istenemben.
My spirit is glad in God my Saviour.
και ηγαλλιασεν το πνευμα μου επι τω θεω τω σωτηρι μου

48 Mert reá tekintett az õ szolgáló leányának alázatos állapotjára; mert ímé mostantól fogva boldognak mondanak engem minden nemzetségek.
For he has had pity on his servant, though she is poor and lowly placed: and from this hour will all generations give witness to the blessing which has come to me.
οτι επεβλεψεν επι την ταπεινωσιν της δουλης αυτου ιδου γαρ απο του νυν μακαριουσιν με πασαι αι γενεαι

49 Mert nagy dolgokat cselekedék velem a Hatalmas; és szent az õ neve!
For he who is strong has done great things for me; and holy is his name.
οτι εποιησεν μοι μεγαλεια ο δυνατος και αγιον το ονομα αυτου

50 És az õ irgalmassága nemzetségrõl nemzetségre [vagyon] azokon, a kik õt félik.
His mercy is for all generations in whom is the fear of him.
και το ελεος αυτου εις γενεας γενεων τοις φοβουμενοις αυτον

51 Hatalmas dolgot cselekedék karjának ereje által, elszéleszté az õ szívök gondolatában felfuvalkodottakat.
With his arm he has done acts of power; he has put to flight those who have pride in their hearts.
εποιησεν κρατος εν βραχιονι αυτου διεσκορπισεν υπερηφανους διανοια καρδιας αυτων

52 Hatalmasokat dönte le trónjaikról, és alázatosakat magasztalt fel.
He has put down kings from their seats, lifting up on high the men of low degree.
καθειλεν δυναστας απο θρονων και υψωσεν ταπεινους

53 Éhezõket töltött be javakkal, és gazdagokat küldött el üresen.
Those who had no food he made full of good things; the men of wealth he sent away with nothing in their hands;
πεινωντας ενεπλησεν αγαθων και πλουτουντας εξαπεστειλεν κενους

54 Felvevé Izráelnek, az õ szolgájának ügyét, hogy megemlékezzék az õ irgalmasságáról.
His help he has given to Israel, his servant, so that he might keep in mind his mercy to Abraham and his seed for ever,
αντελαβετο ισραηλ παιδος αυτου μνησθηναι ελεους

55 (A miképen szólott volt a mi atyáinknak), Ábrahám iránt és az õ magva iránt mindörökké!
As he gave his word to our fathers.
καθως ελαλησεν προς τους πατερας ημων τω αβρααμ και τω σπερματι αυτου εις τον αιωνα

56 Marada pedig Mária Erzsébettel mintegy három hónapig; azután haza téré.
And Mary was with her for about three months and then went back to her house.
εμεινεν δε μαριαμ συν αυτη ωσει μηνας τρεις και υπεστρεψεν εις τον οικον αυτης

57 Erzsébetnek pedig betelék az õ szülésének ideje, és szûle fiat.
Now it was time for Elisabeth to give birth, and she had a son.
τη δε ελισαβετ επλησθη ο χρονος του τεκειν αυτην και εγεννησεν υιον

58 És meghallák az õ szomszédai és rokonai, hogy az Úr nagy kegyelmességet cselekedett õ vele; és együtt örülének vele.
And it came to the ears of her neighbours and relations that the Lord had been very good to her, and they took part in her joy.
και ηκουσαν οι περιοικοι και οι συγγενεις αυτης οτι εμεγαλυνεν κυριος το ελεος αυτου μετ αυτης και συνεχαιρον αυτη

59 És lõn nyolczad napon, eljövének, hogy körülmetéljék a gyermeket; és az õ atyja nevérõl Zakariásnak akarák õt nevezni.
And on the eighth day they came to see to the circumcision of the child, and they would have given him the name of Zacharias, his father's name;
και εγενετο εν τη ογδοη ημερα ηλθον περιτεμειν το παιδιον και εκαλουν αυτο επι τω ονοματι του πατρος αυτου ζαχαριαν

60 És felelvén az õ anyja, monda: Nem; hanem Jánosnak neveztessék.
But his mother made answer and said, No, his name is John.
και αποκριθεισα η μητηρ αυτου ειπεν ουχι αλλα κληθησεται ιωαννης

61 És mondának néki: Senki sincs a te rokonságodban, a ki ezen a néven neveztetnék.
And they said, Not one of your relations has that name.
και ειπον προς αυτην οτι ουδεις εστιν εν τη συγγενεια σου ος καλειται τω ονοματι τουτω

62 És intének az õ atyjának, hogy minek akarja neveztetni?
And they made signs to his father, to say what name was to be given to him.
ενενευον δε τω πατρι αυτου το τι αν θελοι καλεισθαι αυτον

63 Az pedig táblát kérvén, ezt írá, mondván: János a neve. És elcsodálkozának mindnyájan.
And he sent for writing materials and put down: His name is John; and they were all surprised.
και αιτησας πινακιδιον εγραψεν λεγων ιωαννης εστιν το ονομα αυτου και εθαυμασαν παντες

64 És feloldódék az õ szája és nyelve azonnal, és szóla, áldván az Istent.
And straight away his mouth was open and his tongue was free and he gave praise to God.
ανεωχθη δε το στομα αυτου παραχρημα και η γλωσσα αυτου και ελαλει ευλογων τον θεον

65 És félelem szállott minden õ szomszédaikra; és Júdeának egész hegyes tartományában elhirdettetének mind e dolgok.
And fear came on all those who were living round about them: and there was much talk about all these things in all the hill-country of Judaea.
και εγενετο επι παντας φοβος τους περιοικουντας αυτους και εν ολη τη ορεινη της ιουδαιας διελαλειτο παντα τα ρηματα ταυτα

66 És szívökre vevék mindenek, a kik hallák, mondván: Vajjon mi lesz e gyermekbõl? És az Úrnak keze vala õ vele.
And all who had word of them kept them in their minds and said, What will this child be? For the hand of the Lord was with him.
και εθεντο παντες οι ακουσαντες εν τη καρδια αυτων λεγοντες τι αρα το παιδιον τουτο εσται και χειρ κυριου ην μετ αυτου

67 És Zakariás, az õ atyja beteljesedék Szent Lélekkel, és prófétála mondván:
And his father, Zacharias, was full of the Holy Spirit, and with the voice of a prophet said these words:
και ζαχαριας ο πατηρ αυτου επλησθη πνευματος αγιου και προεφητευσεν λεγων

68 Áldott az Úr, Izráel Istene, hogy meglátogatta és megváltotta az õ népét,
Praise be to the Lord, the God of Israel, for he has come to his people and made them free,
ευλογητος κυριος ο θεος του ισραηλ οτι επεσκεψατο και εποιησεν λυτρωσιν τω λαω αυτου

69 És felemelte az üdvösségnek szarvát nékünk az õ gyermekének, Dávidnak házában,
Lifting up a horn of salvation for us in the house of his servant David,
και ηγειρεν κερας σωτηριας ημιν εν τω οικω δαβιδ του παιδος αυτου

70 A mint szólott az õ szent prófétáinak szája által, kik eleitõl fogva voltak,
(As he said, by the mouth of his holy prophets, from the earliest times,)
καθως ελαλησεν δια στοματος των αγιων των απ αιωνος προφητων αυτου

71 Hogy a mi ellenségeinktõl megszabadít, és mindazoknak kezébõl, a kik minket gyûlölnek;
Salvation from those who are against us, and from the hands of those who have hate for us;
σωτηριαν εξ εχθρων ημων και εκ χειρος παντων των μισουντων ημας

72 Hogy irgalmasságot cselekedjék a mi atyáinkkal, és megemlékezzék az õ szent szövetségérõl,
To do acts of mercy to our fathers and to keep in mind his holy word,
ποιησαι ελεος μετα των πατερων ημων και μνησθηναι διαθηκης αγιας αυτου

73 Az esküvésrõl, a melylyel megesküdt Ábrahámnak, a mi atyánknak, hogy õ megadja nékünk,
The oath which he made to Abraham, our father,
ορκον ον ωμοσεν προς αβρααμ τον πατερα ημων του δουναι ημιν

74 Hogy megszabadulván a mi ellenségeink kezébõl, félelem nélkül szolgáljunk néki.
That we, being made free from the fear of those who are against us, might give him worship,
αφοβως εκ χειρος των εχθρων ημων ρυσθεντας λατρευειν αυτω

75 Szentségben és igazságban õ elõtte a mi életünknek minden napjaiban.
In righteousness and holy living before him all our days.
εν οσιοτητι και δικαιοσυνη ενωπιον αυτου πασας τας ημερας της ζωης ημων

76 Te pedig kis gyermek, a magasságos [Isten] prófétájának hivattatol; mert az Úr elõtt jársz, hogy az õ útait megkészítsed;
And you, child, will be named the prophet of the Most High: you will go before the face of the Lord, to make ready his ways;
και συ παιδιον προφητης υψιστου κληθηση προπορευση γαρ προ προσωπου κυριου ετοιμασαι οδους αυτου

77 És az üdvösség ismeretére megtanítsad az õ népét, a bûnöknek bocsánatjában.
To give knowledge of salvation to his people, through the forgiveness of sins,
του δουναι γνωσιν σωτηριας τω λαω αυτου εν αφεσει αμαρτιων αυτων

78 A mi Istenünk nagy irgalmasságáért, a melylyel meglátogatott minket a naptámadat a magasságból,
Because of the loving mercies of our God, by which the dawn from heaven has come to us,
δια σπλαγχνα ελεους θεου ημων εν οις επεσκεψατο ημας ανατολη εξ υψους

79 Hogy megjelenjék azoknak, a kik a sötétségben és a halálnak árnyékában ülnek; hogy igazgassa a mi lábainkat a békességnek útjára!
To give light to those in dark places, and in the shade of death, so that our feet may be guided into the way of peace.
επιφαναι τοις εν σκοτει και σκια θανατου καθημενοις του κατευθυναι τους ποδας ημων εις οδον ειρηνης

80 A kis gyermek pedig nevekedik és erõsödik vala lélekben; és a pusztában vala mind ama napig, a melyen megmutatta magát az Izráelnek.
And the child became tall, and strong in spirit; and he was living in the waste land till the day when he came before the eyes of Israel.
το δε παιδιον ηυξανεν και εκραταιουτο πνευματι και ην εν ταις ερημοις εως ημερας αναδειξεως αυτου προς τον ισραηλ

1 És lõn azokban a napokban, Augusztus császártól parancsolat adaték ki, hogy mind az egész föld összeirattassék.
Now it came about in those days that an order went out from Caesar Augustus that there was to be a numbering of all the world.
εγενετο δε εν ταις ημεραις εκειναις εξηλθεν δογμα παρα καισαρος αυγουστου απογραφεσθαι πασαν την οικουμενην

2 Ez az összeírás elõször akkor történt, mikor Siriában Czirénius volt a helytartó.
This was the first numbering, which was made when Quirinius was ruler of Syria.
αυτη η απογραφη πρωτη εγενετο ηγεμονευοντος της συριας κυρηνιου

3 Mennek vala azért mindenek, hogy beirattassanak, kiki a maga városába.
And all men went to be numbered, everyone to his town.
και επορευοντο παντες απογραφεσθαι εκαστος εις την ιδιαν πολιν

4 Felméne pedig József is Galileából, Názáret városából Júdeába,a Dávid városába, mely Bethlehemnek neveztetik, mivelhogy a Dávid házából és háznépe közül való volt;
And Joseph went up from Galilee, out of the town of Nazareth, into Judaea, to Beth-lehem, the town of David, because he was of the house and family of David,
ανεβη δε και ιωσηφ απο της γαλιλαιας εκ πολεως ναζαρετ εις την ιουδαιαν εις πολιν δαβιδ ητις καλειται βηθλεεμ δια το ειναι αυτον εξ οικου και πατριας δαβιδ

5 Hogy beirattassék Máriával, a ki néki jegyeztetett feleségül, és várandós vala.
To be put on the list with Mary, his future wife, who was about to become a mother.
απογραψασθαι συν μαριαμ τη μεμνηστευμενη αυτω γυναικι ουση εγκυω

6 És lõn, hogy mikor ott valának, betelének az õ szülésének napjai.
And while they were there, the time came for her to give birth.
εγενετο δε εν τω ειναι αυτους εκει επλησθησαν αι ημεραι του τεκειν αυτην

7 És szülé az õ elsõszülött fiát; és bepólyálá õt, és helyhezteté õt a jászolba, mivelhogy nem vala nékik helyök a vendégfogadó háznál.
And she had her first son; and folding him in linen, she put him to rest in the place where the cattle had their food, because there was no room for them in the house.
και ετεκεν τον υιον αυτης τον πρωτοτοκον και εσπαργανωσεν αυτον και ανεκλινεν αυτον εν τη φατνη διοτι ουκ ην αυτοις τοπος εν τω καταλυματι

8 Valának pedig pásztorok azon a vidéken, a kik künn a mezõn tanyáztak és vigyáztak éjszakán az õ nyájok mellett.
And in the same country there were keepers of sheep in the fields, watching over their flock by night.
και ποιμενες ησαν εν τη χωρα τη αυτη αγραυλουντες και φυλασσοντες φυλακας της νυκτος επι την ποιμνην αυτων

9 És ímé az Úrnak angyala hozzájok jöve, és az Úrnak dicsõsége körülvevé õket: és nagy félelemmel megfélemlének.
And an angel of the Lord came to them, and the glory of the Lord was shining round about them: and fear came on them.
και ιδου αγγελος κυριου επεστη αυτοις και δοξα κυριου περιελαμψεν αυτους και εφοβηθησαν φοβον μεγαν

10 És monda az angyal nékik: Ne féljetek, mert ímé hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lészen:
And the angel said, Have no fear; for truly, I give you good news of great joy which will be for all the people:
και ειπεν αυτοις ο αγγελος μη φοβεισθε ιδου γαρ ευαγγελιζομαι υμιν χαραν μεγαλην ητις εσται παντι τω λαω

11 Mert született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában.
For on this day, in the town of David, a Saviour has come to birth, who is Christ the Lord.
οτι ετεχθη υμιν σημερον σωτηρ ος εστιν χριστος κυριος εν πολει δαβιδ

12 Ez pedig néktek a jele: találtok egy kis gyermeket bepólyálva feküdni a jászolban.
And this is the sign to you: you will see a young child folded in linen, in the place where the cattle have their food.
και τουτο υμιν το σημειον ευρησετε βρεφος εσπαργανωμενον κειμενον εν τη φατνη

13 És hirtelenséggel jelenék az angyallal mennyei seregek sokasága, a kik az Istent dícsérik és ezt mondják vala:
And suddenly there was with the angel a great band of spirits from heaven, giving praise to God, and saying,
και εξαιφνης εγενετο συν τω αγγελω πληθος στρατιας ουρανιου αινουντων τον θεον και λεγοντων

14 Dicsõség a magasságos [mennyek]ben az Istennek, és e földön békesség, és az emberekhez jó akarat!
Glory to God in the highest, and on the earth peace among men with whom he is well pleased.
δοξα εν υψιστοις θεω και επι γης ειρηνη εν ανθρωποις ευδοκια

15 És lõn, hogy mikor elmentek az angyalok õ tõlök a mennybe, mondának a pásztoremberek egymásnak: Menjünk el mind Bethlehemig, és lássuk meg e dolgot, a melyet az Úr megjelentett nékünk.
And when the angels had gone away from them into heaven, the keepers of the sheep said to one another, Let us go now to Beth-lehem, and see this thing which has come about, which the Lord has made clear to us.
και εγενετο ως απηλθον απ αυτων εις τον ουρανον οι αγγελοι και οι ανθρωποι οι ποιμενες ειπον προς αλληλους διελθωμεν δη εως βηθλεεμ και ιδωμεν το ρημα τουτο το γεγονος ο ο κυριος εγνωρισεν ημιν

16 Elmenének azért sietséggel, és megtalálák Máriát és Józsefet, és a kis gyermeket, ki a jászolban fekszik vala.
And they came quickly, and saw Mary and Joseph, and the child in the place where the cattle had their food.
και ηλθον σπευσαντες και ανευρον την τε μαριαμ και τον ιωσηφ και το βρεφος κειμενον εν τη φατνη

17 És ezt látván, elhirdeték, a mi nékik a gyermek felõl mondatott vala.
And when they saw it, they gave them an account of the things which had been said to them about the child.
ιδοντες δε διεγνωρισαν περι του ρηματος του λαληθεντος αυτοις περι του παιδιου τουτου

18 És mindenek, a kik hallák, elcsodálkozának azokon, a miket a pásztorok nékik mondottak.
And all those to whose ears it came were full of wonder at the things said by the keepers of the sheep.
και παντες οι ακουσαντες εθαυμασαν περι των λαληθεντων υπο των ποιμενων προς αυτους

19 Mária pedig mind ez ígéket megtartja, és szívében forgatja vala.
But Mary kept all these words in her heart, and gave much thought to them.
η δε μαριαμ παντα συνετηρει τα ρηματα ταυτα συμβαλλουσα εν τη καρδια αυτης

20 A pásztorok pedig visszatérének, dicsõítvén és dícsérvén az Istent mind azok felõl, a miket hallottak és láttak, a mint nékik megmondatott.
Then the keepers of the sheep went back, giving glory and praise to God for all the things which had come to their ears and which they had seen, as it had been said to them.
και επεστρεψαν οι ποιμενες δοξαζοντες και αινουντες τον θεον επι πασιν οις ηκουσαν και ειδον καθως ελαληθη προς αυτους

21 És mikor betölt a nyolcz nap, hogy a kis gyermeket körülmetéljék, nevezék az õ nevét Jézusnak, a mint õt az angyal nevezte, mielõtt fogantatott volna anyja méhében.
And when, after eight days, the time came for his circumcision, he was named Jesus, the name which the angel had given to him before his birth.
και οτε επλησθησαν ημεραι οκτω του περιτεμειν το παιδιον και εκληθη το ονομα αυτου ιησους το κληθεν υπο του αγγελου προ του συλληφθηναι αυτον εν τη κοιλια

22 Mikor pedig betöltek [Mária] tisztulásának napjai a Mózes törvénye szerint, felvivék õt Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak.
And when the necessary days for making them clean by the law of Moses had come to an end, they took him to Jerusalem to give him to the Lord
και οτε επλησθησαν αι ημεραι του καθαρισμου αυτων κατα τον νομον μωσεως ανηγαγον αυτον εις ιεροσολυμα παραστησαι τω κυριω

23 (A mint megiratott az Úr törvényében, hogy: Minden elsõszülött fiú az Úrnak szenteltessék),
(As it says in the law of the Lord, Every mother's first male child is to be holy to the Lord),
καθως γεγραπται εν νομω κυριου οτι παν αρσεν διανοιγον μητραν αγιον τω κυριω κληθησεται

24 És hogy áldozatot adjanak, a szerint a mint megmondatott az Úr törvényében: Egy pár gerliczét, vagy két galambfiat.
And to make an offering, as it is ordered in the law of the Lord, of two doves or other young birds.
και του δουναι θυσιαν κατα το ειρημενον εν νομω κυριου ζευγος τρυγονων η δυο νεοσσους περιστερων

25 És ímé vala Jeruzsálemben egy ember, a kinek neve Simeon volt, és ez az ember igaz és istenfélõ vala, a ki várta az Izráel vigasztalását, és a Szent Lélek vala õ rajta.
And there was then in Jerusalem a man whose name was Simeon; and he was an upright man, fearing God and waiting for the comfort of Israel: and the Holy Spirit was on him.
και ιδου ην ανθρωπος εν ιερουσαλημ ω ονομα συμεων και ο ανθρωπος ουτος δικαιος και ευλαβης προσδεχομενος παρακλησιν του ισραηλ και πνευμα αγιον ην επ αυτον

26 És kijelentetett néki a Szent Lélek által, hogy addig halált nem lát, a míg meg nem látja az Úrnak Krisztusát.
And he had knowledge, through the Holy Spirit, that he would not see death till he had seen the Lord's Christ.
και ην αυτω κεχρηματισμενον υπο του πνευματος του αγιου μη ιδειν θανατον πριν η ιδη τον χριστον κυριου

27 És õ a Lélek indításából a templomba méne, és mikor a gyermek Jézust bevivék szülõi, hogy õ érette a törvény szokása szerint cselekedjenek,
And full of the Spirit he came into the Temple; and when the father and mother came in with the child Jesus, to do with him what was ordered by the law,
και ηλθεν εν τω πνευματι εις το ιερον και εν τω εισαγαγειν τους γονεις το παιδιον ιησουν του ποιησαι αυτους κατα το ειθισμενον του νομου περι αυτου

28 Akkor õ karjaiba vevé õt, és áldá az Istent, és monda:
Then he took him in his arms and gave praise to God and said,
και αυτος εδεξατο αυτο εις τας αγκαλας αυτου και ευλογησεν τον θεον και ειπεν

29 Mostan bocsátod el, Uram, a te szolgádat, a te beszéded szerint, békességben:
Now you are letting your servant go in peace, O Lord, as you have said;
νυν απολυεις τον δουλον σου δεσποτα κατα το ρημα σου εν ειρηνη

30 Mert látták az én szemeim a te üdvösségedet,
For my eyes have seen your salvation,
οτι ειδον οι οφθαλμοι μου το σωτηριον σου

31 A melyet készítettél minden népeknek szeme láttára;
Which you have made ready before the face of all nations;
ο ητοιμασας κατα προσωπον παντων των λαων

32 Világosságul a pogányok megvilágosítására, és a te népednek, az Izráelnek dicsõségére.
A light of revelation to the Gentiles, and the glory of your people Israel.
φως εις αποκαλυψιν εθνων και δοξαν λαου σου ισραηλ

33 József pedig és az õ anyja csodálkozának azokon, a miket õ felõle mondottak.
And his father and mother were full of wonder at the things which were said about him.
και ην ιωσηφ και η μητηρ αυτου θαυμαζοντες επι τοις λαλουμενοις περι αυτου

34 És megáldá õket Simeon, és monda Máriának, az õ anyjának: Ímé ez vettetett sokaknak elestére és feltámadására az Izráelben; és jegyül, a kinek [sokan] ellene mondanak;
And Simeon gave them his blessing and said to Mary, his mother, See, this child will be the cause of the downfall and the lifting up of great numbers of people in Israel, and he will be a sign against which hard words will be said;
και ευλογησεν αυτους συμεων και ειπεν προς μαριαμ την μητερα αυτου ιδου ουτος κειται εις πτωσιν και αναστασιν πολλων εν τω ισραηλ και εις σημειον αντιλεγομενον

35 Sõt a te lelkedet is általhatja az éles tõr; hogy sok szív gondolatai nyilvánvalókká legyenek.
(And a sword will go through your heart;) so that the secret thoughts of men may come to light.
και σου δε αυτης την ψυχην διελευσεται ρομφαια οπως αν αποκαλυφθωσιν εκ πολλων καρδιων διαλογισμοι

36 És vala egy prófétaasszony, Anna, a Fánuel leánya, az Áser nemzetségébõl (ez sok idõt élt, miután az õ szûzességétõl fogva hét esztendeig élt férjével,
And there was one, Anna, a woman prophet, the daughter of Phanuel, of the family of Asher (she was very old, and after seven years of married life
και ην αννα προφητις θυγατηρ φανουηλ εκ φυλης ασηρ αυτη προβεβηκυια εν ημεραις πολλαις ζησασα ετη μετα ανδρος επτα απο της παρθενιας αυτης

37 És ez mintegy nyolczvannégy esztendõs özvegy vala), a ki nem távozék el a templomból, hanem bõjtölésekkel és imádkozásokkal szolgál vala éjjel és nappal.
She had been a widow for eighty-four years); she was in the Temple at all times, worshipping with prayers and going without food, night and day.
και αυτη χηρα ως ετων ογδοηκοντατεσσαρων η ουκ αφιστατο απο του ιερου νηστειαις και δεησεσιν λατρευουσα νυκτα και ημεραν

38 Ez is ugyanazon órában oda állván, hálát adott az Úrnak, és szóla õ felõle mindeneknek, a kik Jeruzsálemben a váltságot várták.
And coming up at that time, she gave praise to God, talking of him to all those who were waiting for the freeing of Jerusalem.
και αυτη αυτη τη ωρα επιστασα ανθωμολογειτο τω κυριω και ελαλει περι αυτου πασιν τοις προσδεχομενοις λυτρωσιν εν ιερουσαλημ

39 És mikor mindent elvégeztek az Úr törvénye szerint, visszatérének Galileába, az õ városukba, Názáretbe.
And when they had done all the things which were ordered by the law of the Lord, they went back to Galilee, to Nazareth, the town where they were living.
και ως ετελεσαν απαντα τα κατα τον νομον κυριου υπεστρεψαν εις την γαλιλαιαν εις την πολιν αυτων ναζαρετ

40 A kis gyermek pedig növekedék, és erõsödék lélekben, teljesedve bölcsességgel; és az Istennek kegyelme vala õ rajta.
And the child became tall and strong and full of wisdom, and the grace of God was on him.
το δε παιδιον ηυξανεν και εκραταιουτο πνευματι πληρουμενον σοφιας και χαρις θεου ην επ αυτο

41 Az õ szülei pedig évenként feljártak Jeruzsálembe a húsvét ünnepére.
And every year his father and mother went to Jerusalem at the feast of the Passover.
και επορευοντο οι γονεις αυτου κατ ετος εις ιερουσαλημ τη εορτη του πασχα

42 És mikor tizenkét esztendõs lett, fölmenének Jeruzsálembe az ünnep szokása szerint;
And when he was twelve years old, they went up, as their way was, to the feast;
και οτε εγενετο ετων δωδεκα αναβαντων αυτων εις ιεροσολυμα κατα το εθος της εορτης

43 És mikor eltelének a napok, mikor õk visszatérének, a gyermek Jézus visszamarada Jeruzsálemben; és nem vevék észre sem József, sem az õ anyja;
And when the days of the feast came to an end and they were going back, the boy Jesus was still in Jerusalem, but they had no knowledge of it:
και τελειωσαντων τας ημερας εν τω υποστρεφειν αυτους υπεμεινεν ιησους ο παις εν ιερουσαλημ και ουκ εγνω ιωσηφ και η μητηρ αυτου

44 Hanem azt gondolván, hogy az úti társaságban van, egy napi járó földet menének, és keresék õt a rokonok és az ismerõsök között;
And in the belief that he was with some of their number, they went a day's journey; and after looking for him among their relations and friends,
νομισαντες δε αυτον εν τη συνοδια ειναι ηλθον ημερας οδον και ανεζητουν αυτον εν τοις συγγενεσιν και εν τοις γνωστοις

45 És mikor nem találák õt, visszamenének Jeruzsálembe, hogy megkeressék.
And seeing that he was not there, they went back to Jerusalem, to make search for him.
και μη ευροντες αυτον υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ ζητουντες αυτον

46 És lõn, hogy harmadnapra megtalálták õt a templomban, a doktorok között ülve, a mint õket hallgatta, és kérdezgette õket.
And after three days they came across him in the Temple, seated among the wise men, giving ear to their words and putting questions to them.
και εγενετο μεθ ημερας τρεις ευρον αυτον εν τω ιερω καθεζομενον εν μεσω των διδασκαλων και ακουοντα αυτων και επερωτωντα αυτους

47 És mindnyájan, a kik õt hallgatták, elálmélkodának az õ értelmén és az õ feleletein.
And all to whose ears it came were full of wonder at his knowledge and the answers which he gave.
εξισταντο δε παντες οι ακουοντες αυτου επι τη συνεσει και ταις αποκρισεσιν αυτου

48 És meglátván õt, elcsodálkozának, és monda néki az õ anyja: Fiam, miért cselekedted ezt velünk? Ímé atyád és én nagy bánattal kerestünk téged.
And when they saw him they were surprised, and his mother said to him, Son, why have you done this to us? see, your father and I have been looking for you with sorrow.
και ιδοντες αυτον εξεπλαγησαν και προς αυτον η μητηρ αυτου ειπεν τεκνον τι εποιησας ημιν ουτως ιδου ο πατηρ σου καγω οδυνωμενοι εζητουμεν σε

49 Õ pedig monda nékik: Mi dolog, hogy engem kerestetek? Avagy nem tudjátok-é, hogy nékem azokban kell foglalatosnak lennem, a melyek az én Atyámnak dolgai?
And he said to them, Why were you looking for me? was it not clear to you that my right place was in my Father's house?
και ειπεν προς αυτους τι οτι εζητειτε με ουκ ηδειτε οτι εν τοις του πατρος μου δει ειναι με

50 De õk nem érték e beszédet, a mit õ nékik szóla.
And his words seemed strange to them.
και αυτοι ου συνηκαν το ρημα ο ελαλησεν αυτοις

51 És aláméne velök, és méne Názáretbe; és engedelmes vala nékik. És az õ anyja szívében tartá mind ezeket a dolgokat.
And he went down with them and came to Nazareth; and did as he was ordered: and his mother kept all these words in her heart.
και κατεβη μετ αυτων και ηλθεν εις ναζαρετ και ην υποτασσομενος αυτοις και η μητηρ αυτου διετηρει παντα τα ρηματα ταυτα εν τη καρδια αυτης

52 Jézus pedig gyarapodék bölcsességben és testének állapotjában, és az Isten és emberek elõtt való kedvességben.
And Jesus was increasing in wisdom and in years, and in grace before God and men.
και ιησους προεκοπτεν σοφια και ηλικια και χαριτι παρα θεω και ανθρωποις

1 Tibérius császár uralkodásának tizenötödik esztendejében pedig, mikor Júdeában Ponczius Pilátus volt a helytartó, és Galileának negyedes fejedelme Heródes, Iturea és Trakhónitis tartományának pedig negyedes fejedelme az õ testvére Filep, Abiléné negyedes fejedelme meg Lisániás,
Now in the fifteenth year of the rule of Tiberius Caesar, Pontius Pilate being ruler of Judaea, and Herod being king of Galilee, his brother Philip king of the country of Ituraea and Trachonitis, and Lysanias king of Abilene,
εν ετει δε πεντεκαιδεκατω της ηγεμονιας τιβεριου καισαρος ηγεμονευοντος ποντιου πιλατου της ιουδαιας και τετραρχουντος της γαλιλαιας ηρωδου φιλιππου δε του αδελφου α υτου τετραρχουντος της ιτουραιας και τραχωνιτιδος χωρας και λυσανιου της αβιληνης τετραρχουντος

2 Annás és Kajafás fõpapsága alatt, lõn az Úrnak szava Jánoshoz, a Zakariás fiához, a pusztában,
When Annas and Caiaphas were high priests, the word of the Lord came to John, the son of Zacharias, in the waste land.
επ αρχιερεων αννα και καιαφα εγενετο ρημα θεου επι ιωαννην τον του ζαχαριου υιον εν τη ερημω

3 És méne a Jordán mellett lévõ minden tartományba prédikálván a megtérés keresztségét a bûnöknek bocsánatjára;
And he came into all the country round about Jordan, preaching baptism as a sign of forgiveness of sin for those whose hearts were changed.
και ηλθεν εις πασαν την περιχωρον του ιορδανου κηρυσσων βαπτισμα μετανοιας εις αφεσιν αμαρτιων

4 A mint meg van írva Ésaiás próféta beszédeinek könyvében, ki [ezt] mondja: Kiáltónak szava a pusztában: Készítsétek meg az Úrnak útját, egyengessétek az õ ösvényeit.
As it says in the book of the words of Isaiah the prophet, The voice of one crying in the waste land, Make ready the way of the Lord, make his roads straight.
ως γεγραπται εν βιβλω λογων ησαιου του προφητου λεγοντος φωνη βοωντος εν τη ερημω ετοιμασατε την οδον κυριου ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου

5 Minden völgy betöltetik, minden hegy és halom megalacsonyíttatik; és az egyenetlenek egyenesekké, és a göröngyös útak símákká lesznek;
Every valley will be lifted up, and all the mountains and hills made low, and the twisted will be made straight, and the rough ways smooth;
πασα φαραγξ πληρωθησεται και παν ορος και βουνος ταπεινωθησεται και εσται τα σκολια εις ευθειαν και αι τραχειαι εις οδους λειας

6 És meglátja minden test az Istennek szabadítását.
And all flesh will see the salvation of God.
και οψεται πασα σαρξ το σωτηριον του θεου

7 Monda azért a sokaságnak, a mely kiméne hozzá, hogy általa megkereszteltessék: Viperák fajzati, kicsoda intett meg titeket, hogy a bekövetkezõ harag elõl meneküljetek?
So he said to the people who went out to him for baptism: You offspring of snakes, at whose word are you going in flight from the wrath to come?
ελεγεν ουν τοις εκπορευομενοις οχλοις βαπτισθηναι υπ αυτου γεννηματα εχιδνων τις υπεδειξεν υμιν φυγειν απο της μελλουσης οργης

8 Teremjetek azért megtéréshez méltó gyümölcsöket, és ne mondogassátok magatokban: Ábrahám a mi atyánk! mert mondom néktek, hogy az Isten ezekbõl a kövekbõl is támaszthat fiakat Ábrahámnak.

Make clear by your acts that your hearts have been changed; and do not say to yourselves, We have Abraham for our father: for I say to you that God is able from these stones to make children of Abraham.

ποιησατε ουν καρπους αξιους της μετανοιας και μη αρξησθε λεγειν εν εαυτοις πατερα εχομεν τον αβρααμ λεγω γαρ υμιν οτι δυναται ο θεος εκ των λιθων τουτων εγειραι τεκνα τω αβρααμ

9 Immár pedig a fejsze is rávettetett a fák gyökerére: minden fa azért, a mely jó gyümölcsöt nem terem, kivágattatik és a tûzre vettetik.

And even now the axe is put to the root of the trees; and every tree which does not have good fruit will be cut down and put into the fire.

ηδη δε και η αξινη προς την ριζαν των δενδρων κειται παν ουν δενδρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται και εις πυρ βαλλεται

10 És megkérdé õt a sokaság, mondván: Mit cselekedjünk tehát?

And the people put questions to him, saying, What have we to do?

και επηρωτων αυτον οι οχλοι λεγοντες τι ουν ποιησομεν

11 Õ pedig felelvén, monda nékik: A kinek két köntöse van, egyiket adja annak, a kinek nincs; és a kinek van eledele, hasonlókép cselekedjék.

And he made answer and said to them, He who has two coats, let him give to him who has not even one; and he who has food, let him do the same.

αποκριθεις δε λεγει αυτοις ο εχων δυο χιτωνας μεταδοτω τω μη εχοντι και ο εχων βρωματα ομοιως ποιειτω

12 És eljövének a vámszedõk is, hogy megkeresztelkedjenek, és mondának néki: Mester, mit cselekedjünk?

Then tax-farmers came to him for baptism and said to him, Master, what have we to do?

ηλθον δε και τελωναι βαπτισθηναι και ειπον προς αυτον διδασκαλε τι ποιησομεν

13 Õ pedig monda nékik: Semmi többet ne követeljetek, mint a mi elõtökbe rendeltetett.

And he said to them, Do not make an attempt to get more money than the right amount.

ο δε ειπεν προς αυτους μηδεν πλεον παρα το διατεταγμενον υμιν πρασσετε

14 És megkérdék õt a vitézek is, mondván: Hát mi mit cselekedjünk? És monda nékik: Senkit se háborítsatok, se ne patvarkodjatok; és elégedjetek meg zsoldotokkal.

And men of the army put questions to him, saying, And what have we to do? And he said to them, Do no violent acts to any man, and do not take anything without right, and let your payment be enough for you.

επηρωτων δε αυτον και στρατευομενοι λεγοντες και ημεις τι ποιησομεν και ειπεν προς αυτους μηδενα διασεισητε μηδε συκοφαντησητε και αρκεισθε τοις οψωνιοις υμων

15 Mikor pedig a nép várt és szívökben mind azon gondolkoztak János felõl, hogy vajjon nem õ-é a Krisztus;

And while the people were waiting, and all men were questioning in their hearts about John, if he was the Christ or not,

προσδοκωντος δε του λαου και διαλογιζομενων παντων εν ταις καρδιαις αυτων περι του ιωαννου μηποτε αυτος ειη ο χριστος

16 Felele János mindeneknek, mondván: Én ugyan keresztellek titeket vízzel; de eljõ, a ki nálamnál erõsebb, a kinek nem vagyok méltó, hogy sarujának kötõjét megoldjam: az majd keresztel titeket Szent Lélekkel és tûzzel:

John made answer, saying to them all, Truly, I give you baptism with water, but one is coming who is greater than I, whose shoes I am not good enough to undo: he will give you baptism with the Holy Spirit, and with fire:

απεκρινατο ο ιωαννης απασιν λεγων εγω μεν υδατι βαπτιζω υμας ερχεται δε ο ισχυροτερος μου ου ουκ ειμι ικανος λυσαι τον ιμαντα των υποδηματων αυτου αυτος υμας βαπτισει εν πνευματι αγιω και πυρι

17 Kinek szórólapátja kezében van, és megtisztítja szérûjét; és a gabonát az õ csûrébe takarja, a polyvát pedig megégeti olthatatlan tûzzel.

In whose hand is the instrument with which he will make clean his grain; he will put the good grain in his store, but the waste will be burned in the fire which will never be put out.

ου το πτυον εν τη χειρι αυτου και διακαθαριει την αλωνα αυτου και συναξει τον σιτον εις την αποθηκην αυτου το δε αχυρον κατακαυσει πυρι ασβεστω

18 És még sok egyebekre is intvén [õket], hirdeté az evangyéliomot a népnek.
And so comforting them with these and other words, he gave the good news to the people;
πολλα μεν ουν και ετερα παρακαλων ευηγγελιζετο τον λαον

19 Mikor pedig Heródes, a negyedes fejedelem, megfeddetett õ tõle Heródiásért, az õ testvérének, Filepnek feleségéért és mindama gonoszságokért, a miket Heródes cselekedett,
But Herod the king, because John had made a protest on account of Herodias, his brother's wife, and other evil things which Herod had done,
ο δε ηρωδης ο τετραρχης ελεγχομενος υπ αυτου περι ηρωδιαδος της γυναικος φιλιππου του αδελφου αυτου και περι παντων ων εποιησεν πονηρων ο ηρωδης

20 [Ez] még azzal tetézte mindezeket, hogy Jánost tömlöczbe vetteté.
Did this most evil thing of all, and had John shut up in prison.
προσεθηκεν και τουτο επι πασιν και κατεκλεισεν τον ιωαννην εν τη φυλακη

21 Lõn pedig, hogy mikor az egész nép megkeresztelkedett, és Jézus is megkereszteltetett, és imádkozott, megnyilatkozék az ég,
Now it came about that when all the people had been given baptism, Jesus, having had baptism with them, was in prayer, when, the heaven being open,
εγενετο δε εν τω βαπτισθηναι απαντα τον λαον και ιησου βαπτισθεντος και προσευχομενου ανεωχθηναι τον ουρανον

22 És leszálla õ reá a Szent Lélek testi ábrázatban mint egy galamb, és szózat lõn mennybõl, ezt mondván: Te vagy amaz én szerelmes Fiam, te benned gyönyörködöm!
The Holy Spirit came down in the form of a dove, and a voice came from heaven, saying, You are my dearly loved Son, with whom I am well pleased.
και καταβηναι το πνευμα το αγιον σωματικω ειδει ωσει περιστεραν επ αυτον και φωνην εξ ουρανου γενεσθαι λεγουσαν συ ει ο υιος μου ο αγαπητος εν σοι ηυδοκησα

23 Maga Jézus pedig mintegy harmincz esztendõs volt, mikor [tanítani] kezdett, ki, a mint állítják vala, a József fia vala, [ez pedig] a Hélié,
And Jesus at this time was about thirty years old, being the son (as it seemed) of Joseph, the son of Heli,
και αυτος ην ο ιησους ωσει ετων τριακοντα αρχομενος ων ως ενομιζετο υιος ιωσηφ του ηλι

24 [Ez] Mattáté, [ez] Lévié, [ez] Melkié, [ez]Jannáé, [ez] Józsefé,
The son of Matthat, the son of Levi, the son of Melchi, the son of Jannai, the son of Joseph,
του ματθατ του λευι του μελχι του ιαννα του ιωσηφ

25 [Ez] Matthatiásé[, ez] Ámosé, [ez] Naumé, [ez] Eslié, [ez] Naggaié,
The son of Mattathias, the son of Amos, the son of Nahum, the son of Esli, the son of Naggai,
του ματταθιου του αμως του ναουμ του εσλι του ναγγαι

26 [Ez] Maáté, [ez] Matthatiásé, [ez] Sémeié, [ez]Józsefé, [ez] Júdáé,
The son of Maath, the son of Mattathias, the son of Semein, the son of Josech, the son of Joda,
του μααθ του ματταθιου του σεμει του ιωσηφ του ιουδα

27 [Ez] Joannáé, [ez] Rhésáé, [ez] Zorobábelé, [ez]Saláthielé, [ez] Nérié,
The son of Joanan, the son of Rhesa, the son of Zerubbabel, the son of Shealtiel, the son of Neri,
του ιωαννα του ρησα του ζοροβαβελ του σαλαθιηλ του νηρι

28 Ez Melkié, [ez] Addié[, ez] Hosámé[, ez] Elmodámé[, ez] Éré,
The son of Melchi, the son of Addi, the son of Cosam, the son of Elmadam, the son of Er,
του μελχι του αδδι του κωσαμ του ελμωδαμ του ηρ

29 [Ez] Jóséé, [ez] Eliézeré, [ez] Jórimé, [ez] Mattáté, [ez] Lévié,
The son of Jesus, the son of Eliezer, the son of Jorim, the son of Matthat, the son of Levi,
του ιωση του ελιεζερ του ιωρειμ του ματθατ του λευι

30 [Ez] Simeoné, [ez] Júdáé, [ez] Józsefé, [ez] Jónáné, [ez] Eliákimé,
The son of Symeon, the son of Judas, the son of Joseph, the son of Jonam, the son of Eliakim,
του συμεων του ιουδα του ιωσηφ του ιωναν του ελιακειμ

31 [Ez] Méleáé, [ez] Mainánné, [ez] Mattátáé, [ez] Nátáné, [ez] Dávidé,
The son of Melea, the son of Menna, the son of Mattatha, the son of Nathan, the son of David,
του μελεα του μαιναν του ματταθα του ναθαν του δαβιδ

32 [Ez] Jesséé, [ez] Obedé, [ez] Boázé, [ez] Sálmoné, [ez] Naássoné,
The son of Jesse, the son of Obed, the son of Boaz, the son of Salmon, the son of Nahshon,
του ιεσσαι του ωβηδ του βοοζ του σαλμων του ναασσων

33 [Ez] Aminádábé, [ez] Arámé, [ez] Esroné, [ez] Fáresé, [ez] Júdáé.
The son of Amminadab, the son of Arni, the son of Hezron, the son of Perez, the son of Judah,
του αμιναδαβ του αραμ του εσρωμ του φαρες του ιουδα

34 [Ez] Jákóbé, [ez] Izsáké, [ez] Ábrahámé, [ez] Táréé, [ez] Nákhoré,
The son of Jacob, the son of Isaac, the son of Abraham, the son of Terah, the son of Nahor,
του ιακωβ του ισαακ του αβρααμ του θαρα του ναχωρ

35 [Ez] Sárukhé, [ez] Ragávé, [ez] Fáleké, [ez] Eberé, [ez] Saláé,
The son of Serug, the son of Reu, the son of Peleg, the son of Eber, the son of Shelah,
του σαρουχ του ραγαυ του φαλεκ του εβερ του σαλα

36 [Ez] Kajnáné, [ez] Arfaksádé, [ez] Semé, [ez] Noéé, [ez] Lámekhé,
The son of Cainan, the son of Arphaxad, the son of Shem, the son of Noah, the son of Lamech,
του καιναν του αρφαξαδ του σημ του νωε του λαμεχ

37 [Ez] Mathuséláé, [ez] Énókhé, [ez] Járedé, [ez] Mahalaléelé, [ez] Kajnáné,
The son of Methuselah, the son of Enoch, the son of Jared, the son of Mahalaleel, the son of Cainan,
του μαθουσαλα του ενωχ του ιαρεδ του μαλελεηλ του καιναν

38 [Ez] Énósé, [ez] Sethé, [ez] Ádámé, [ez pedig] az Istené.
The son of Enos, the son of Seth, the son of Adam, the son of God.
του ενως του σηθ του αδαμ του θεου

1 Jézus pedig Szent Lélekkel telve, visszatére a Jordántól, és viteték a Lélektõl a pusztába
And Jesus, full of the Holy Spirit, came back from the Jordan, and was guided by the Spirit in the waste land
ιησους δε πνευματος αγιου πληρης υπεστρεψεν απο του ιορδανου και ηγετο εν τω πνευματι εις την ερημον

2 Negyven napig, kísértetvén az ördög által. És nem evék semmit azokban a napokban; de mikor azok elmúltak, végre megéhezék.
For forty days, being tested by the Evil One. And he had no food in those days; and when they came to an end, he was in need of food.
ημερας τεσσαρακοντα πειραζομενος υπο του διαβολου και ουκ εφαγεν ουδεν εν ταις ημεραις εκειναις και συντελεσθεισων αυτων υστερον επεινασεν

3 És monda néki az ördög. Ha Isten Fia vagy, mondd e kõnek, hogy változzék kenyérré.
And the Evil One said to him, If you are the Son of God, give orders to this stone to become bread.
και ειπεν αυτω ο διαβολος ει υιος ει του θεου ειπε τω λιθω τουτω ινα γενηται αρτος

4 Jézus pedig felele néki, mondván: Meg van írva, hogy nemcsak kenyérrel él az ember, hanem az Istennek minden ígéjével.
And Jesus made answer to him, It has been said in the Writings, Bread is not man's only need.
και απεκριθη ιησους προς αυτον λεγων γεγραπται οτι ουκ επ αρτω μονω ζησεται ο ανθρωπος αλλ επι παντι ρηματι θεου

5 Majd felvivén õt az ördög egy nagy magas hegyre, megmutatá néki e föld minden országait egy szempillantásban,
And he took him up and let him see all the kingdoms of the earth in a minute of time.
και αναγαγων αυτον ο διαβολος εις ορος υψηλον εδειξεν αυτω πασας τας βασιλειας της οικουμενης εν στιγμη χρονου

6 És monda néki az ördög: Néked adom mindezt a hatalmat és ezeknek dicsõségét; mert nékem adatott, és annak adom, a kinek akarom;
And the Evil One said, I will give you authority over all these, and the glory of them, for it has been given to me, and I give it to anyone at my pleasure.
και ειπεν αυτω ο διαβολος σοι δωσω την εξουσιαν ταυτην απασαν και την δοξαν αυτων οτι εμοι παραδεδοται και ω εαν θελω διδωμι αυτην

7 Azért ha te engem imádsz, mindez a tied lesz.
If then you will give worship to me, it will all be yours.
συ ουν εαν προσκυνησης ενωπιον μου εσται σου παντα

8 Felelvén pedig Jézus, monda néki: Távozz tõlem, Sátán; mert meg van írva: Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak néki szolgálj.
And Jesus in answer said to him, It has been said in the Writings, Give worship to the Lord your God, and be his servant only.
και αποκριθεις αυτω ειπεν ο ιησους υπαγε οπισω μου σατανα γεγραπται γαρ προσκυνησεις κυριον τον θεον σου και αυτω μονω λατρευσεις

9 Azután Jeruzsálembe vivé õt, és a templom ormára állítván, monda néki: Ha Isten Fia vagy, vesd alá magad innét;
And he took him to Jerusalem and put him on the highest point of the Temple and said to him, If you are the Son of God, let yourself go down from here; for it is said in the Writings,
και ηγαγεν αυτον εις ιερουσαλημ και εστησεν αυτον επι το πτερυγιον του ιερου και ειπεν αυτω ει ο υιος ει του θεου βαλε σεαυτον εντευθεν κατω

10 Mert meg van írva: Az õ angyalinak parancsol te felõled, hogy megõrizzenek téged;
He will give his angels orders to take care of you:
γεγραπται γαρ οτι τοις αγγελοις αυτου εντελειται περι σου του διαφυλαξαι σε

11 És: Kezökben hordoznak téged, hogy valamikép meg ne üssed lábadat a kõbe.
And, In their hands they will keep you up, so that your foot may not be crushed against a stone.
και οτι επι χειρων αρουσιν σε μηποτε προσκοψης προς λιθον τον ποδα σου

12 Felelvén pedig Jézus, monda néki: Megmondatott: Ne kísértsd az Urat, a te Istenedet.
And Jesus made answer and said to him, It is said in the Writings, You may not put the Lord your God to the test.
και αποκριθεις ειπεν αυτω ο ιησους οτι ειρηται ουκ εκπειρασεις κυριον τον θεον σου

13 És elvégezvén minden kísértést az ördög, eltávozék tõle egy idõre.
And when all these tests were ended the Evil One went away from him for a time.
και συντελεσας παντα πειρασμον ο διαβολος απεστη απ αυτου αχρι καιρου

14 Jézus pedig megtére a Léleknek erejével Galileába: és híre méne néki az egész környéken.
And Jesus came back to Galilee in the power of the Spirit, and the news of him went through all the country round about.
και υπεστρεψεν ο ιησους εν τη δυναμει του πνευματος εις την γαλιλαιαν και φημη εξηλθεν καθ ολης της περιχωρου περι αυτου

15 És õ taníta azoknak zsinagógáiban, dicsõíttetvén mindenektõl.
And he was teaching in their Synagogues and all men gave him praise.
και αυτος εδιδασκεν εν ταις συναγωγαις αυτων δοξαζομενος υπο παντων

16 És méne Názáretbe, a hol felneveltetett: és beméne, szokása szerint, szombatnapon a zsinagógába, és felálla olvasni.
And he came to Nazareth, where he had been as a child, and he went, as his way was, into the Synagogue on the Sabbath, and got up to give a reading.
και ηλθεν εις την ναζαρετ ου ην τεθραμμενος και εισηλθεν κατα το ειωθος αυτω εν τη ημερα των σαββατων εις την συναγωγην και ανεστη αναγνωναι

17 És adák néki az Ésaiás próféta könyvét; és a könyvet feltárván, arra a helyre nyita, a hol ez vala írva:
And the book of the prophet Isaiah was given to him and, opening the book, he came on the place where it is said,
και επεδοθη αυτω βιβλιον ησαιου του προφητου και αναπτυξας το βιβλιον ευρεν τον τοπον ου ην γεγραμμενον

18 Az Úrnak lelke [van] én rajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az evangyéliomot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szívûeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szemeinek megnyilását, hogy szabadon bocsássam a lesujtottakat,

The Spirit of the Lord is on me, because I am marked out by him to give good news to the poor; he has sent me to make well those who are broken-hearted; to say that the prisoners will be let go, and the blind will see, and to make the wounded free from their chains,

πνευμα κυριου επ εμε ου ενεκεν εχρισεν με ευαγγελιζεσθαι πτωχοις απεσταλκεν με ιασασθαι τους συντετριμμενους την καρδιαν κηρυξαι αιχμαλωτοις αφεσιν και τυφλοις αναβλ εψιν αποστειλαι τεθραυσμενους εν αφεσει

19 Hogy hirdessem az Úrnak kedves esztendejét.

To give knowledge that the year of the Lord's good pleasure is come.

κηρυξαι ενιαυτον κυριου δεκτον

20 És behajtván a könyvet, átadá a szolgának, és leüle. És a zsinagógában mindenek szemei õ reá valának függesztve.

And shutting the book he gave it back to the servant and took his seat: and the eyes of all in the Synagogue were fixed on him.

και πτυξας το βιβλιον αποδους τω υπηρετη εκαθισεν και παντων εν τη συναγωγη οι οφθαλμοι ησαν ατενιζοντες αυτω

21 Õ pedig kezde hozzájuk szólani: Ma teljesedett be ez [az] Írás a ti hallástokra.

Then he said to them, Today this word has come true in your hearing.

ηρξατο δε λεγειν προς αυτους οτι σημερον πεπληρωται η γραφη αυτη εν τοις ωσιν υμων

22 És mindnyájan bizonyságot tõnek felõle, és elálmélkodának kedves beszédein, a melyek szájából származtak, és mondának: Avagy nem a József fia-é ez?

And they were all giving witness, with wonder, to the words of grace which came from his mouth: and they said, Is not this the son of Joseph?

και παντες εμαρτυρουν αυτω και εθαυμαζον επι τοις λογοις της χαριτος τοις εκπορευομενοις εκ του στοματος αυτου και ελεγον ουχ ουτος εστιν ο υιος ιωσηφ

23 És monda nékik: Bizonyára azt a példabeszédet mondjátok nékem: Orvos, gyógyítsd meg magadat! A miket hallottunk, hogy Kapernaumban történtek, itt a te hazádban is cselekedd meg azokat.

And he said to them, Without doubt you will say to me, Let the medical man make himself well: the things which to our knowledge were done at Capernaum, do them here in your country.

και ειπεν προς αυτους παντως ερειτε μοι την παραβολην ταυτην ιατρε θεραπευσον σεαυτον οσα ηκουσαμεν γενομενα εν τη καπερναουμ ποιησον και ωδε εν τη πατριδι σου

24 Monda pedig: Bizony mondom néktek: Egy próféta sem kedves az õ hazájában.

And he said to them, Truly I say to you, No prophet is honoured in his country.

ειπεν δε αμην λεγω υμιν οτι ουδεις προφητης δεκτος εστιν εν τη πατριδι αυτου

25 És igazán mondom néktek, hogy Illés idejében sok özvegy asszony volt Izráelben, mikor az ég három esztendeig és hat hónapig be volt zárva, úgy hogy az egész tartományban nagy éhség volt;

Truly I say to you, There were a number of widows in Israel in the days of Elijah, when the heaven was shut up for three years and six months and there was no food in the land;

επ αληθειας δε λεγω υμιν πολλαι χηραι ησαν εν ταις ημεραις ηλιου εν τω ισραηλ οτε εκλεισθη ο ουρανος επι ετη τρια και μηνας εξ ως εγενετο λιμος μεγας επι πασαν την γην

26 Mégis azok közül senkihez nem küldetett Illés, hanem csak Sidonnak Sareptájába az özvegy asszonyhoz.

But Elijah was not sent to one of them, but only to Zarephath, in the land of Sidon, to a woman who was a widow.

και προς ουδεμιαν αυτων επεμφθη ηλιας ει μη εις σαρεπτα της σιδωνος προς γυναικα χηραν

27 És az Elizeus próféta idejében sok bélpoklos volt Izráelben; de azok közül egy sem tisztult meg, csak a Siriából való Naámán.

And there were a number of lepers in Israel in the time of Elisha the prophet, and not one of them was made clean, but only Naaman the Syrian.

και πολλοι λεπροι ησαν επι ελισσαιου του προφητου εν τω ισραηλ και ουδεις αυτων εκαθαρισθη ει μη νεεμαν ο συρος

28 És betelének mindnyájan haraggal a zsinagógában, mikor ezeket hallották.

And all who were in the Synagogue were very angry when these things were said to them.

και επλησθησαν παντες θυμου εν τη συναγωγη ακουοντες ταυτα

29 És felkelvén, kiûzék õt a városon kívül és vivék õt annak a hegynek szélére, a melyen az õ városuk épült, hogy onnan letaszítsák.
And they got up and took him out of the town to the edge of the mountain on which their town was, so that they might send him down to his death.
και ανασταντες εξεβαλον αυτον εξω της πολεως και ηγαγον αυτον εως της οφρυος του ορους εφ ου η πολις αυτων ωκοδομητο εις το κατακρημνισαι αυτον

30 Õ azonban közöttük átmenve, eltávozék.
But he came through them and went on his way.
αυτος δε διελθων δια μεσου αυτων επορευετο

31 És leméne Kapernaumba, Galilea városába; és tanítja vala azokat szombatnapokon.
And he came down to Capernaum, a town of Galilee; and he was giving them teaching on the Sabbath.
και κατηλθεν εις καπερναουμ πολιν της γαλιλαιας και ην διδασκων αυτους εν τοις σαββασιν

32 És csodálkozának az õ tudományán, mert beszéde hatalmas vala.
And they were surprised at his teaching, for his word was with authority.
και εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου οτι εν εξουσια ην ο λογος αυτου

33 És a zsinagógában vala egy tisztátalan ördögi lélektõl megszállt ember, a ki fennhangon kiálta,
And there was a man in the Synagogue who had an unclean spirit; and he gave a loud cry and said,
και εν τη συναγωγη ην ανθρωπος εχων πνευμα δαιμονιου ακαθαρτου και ανεκραξεν φωνη μεγαλη

34 Mondván: Ah, mi közünk hozzád názáreti Jézus? Jöttél, hogy elveszíts minket? Ismerlek téged ki vagy: az Istennek ama Szentje!
Let us be! what have we to do with you, Jesus of Nazareth? have you come to put an end to us? I have knowledge who you are, the Holy One of God.
λεγων εα τι ημιν και σοι ιησου ναζαρηνε ηλθες απολεσαι ημας οιδα σε τις ει ο αγιος του θεου

35 És megdorgálá õt Jézus, mondván: Némulj meg és menj ki ez emberbõl! És az ördög azt a középre vetvén, kiméne belõle, és nem árta néki semmit.
And Jesus said to him, Be quiet, and come out of him. And when the evil spirit had put him down on the earth in the middle of them, he came out of him, having done him no damage.
και επετιμησεν αυτω ο ιησους λεγων φιμωθητι και εξελθε εξ αυτου και ριψαν αυτον το δαιμονιον εις το μεσον εξηλθεν απ αυτου μηδεν βλαψαν αυτον

36 És támada félelem mindenekben, és egymással szólnak és beszélnek vala, mondván: Mi dolog ez, hogy nagy méltósággal és hatalommal parancsol a tisztátalan lelkeknek és kimennek?
And wonder came on them all and they said to one another, What are these words? for with authority and power he gives orders to the evil spirits and they come out.
και εγενετο θαμβος επι παντας και συνελαλουν προς αλληλους λεγοντες τις ο λογος ουτος οτι εν εξουσια και δυναμει επιτασσει τοις ακαθαρτοις πνευμασιν και εξερχονται

37 És elterjede a hír õ felõle a környék minden helyén.
And there was much talk about him in all the places round about.
και εξεπορευετο ηχος περι αυτου εις παντα τοπον της περιχωρου

38 Azután a zsinagógából eltávozván, a Simon házába méne. A Simon napa pedig nagy hideglelésben feküdt, és könyörögtek neki érette.
And he got up and went out of the Synagogue and went into the house of Simon. And Simon's wife's mother was very ill with a burning heat; and in answer to their prayers for her
αναστας δε εκ της συναγωγης εισηλθεν εις την οικιαν σιμωνος η πενθερα δε του σιμωνος ην συνεχομενη πυρετω μεγαλω και ηρωτησαν αυτον περι αυτης

39 És [Jézus] mellé állván, megdorgálá a hideglelést, és az elhagyá õt; és õ azonnal felkelvén, szolgála nékik.
He went near her, and with a sharp word he gave orders to the disease and it went away from her; and straight away she got up and took care of their needs.
και επιστας επανω αυτης επετιμησεν τω πυρετω και αφηκεν αυτην παραχρημα δε αναστασα διηκονει αυτοις

40 A nap lementével pedig, mindenek, a kiknek különféle betegeik valának, õ hozzá vivék azokat; õ pedig mindegyikõjükre reávetvén kezeit, meggyógyítá õket.
And at sundown all those who had anyone ill with any sort of disease, took them to him, and he put his hands on every one of them and made them well.
δυνοντος δε του ηλιου παντες οσοι ειχον ασθενουντας νοσοις ποικιλαις ηγαγον αυτους προς αυτον ο δε ενι εκαστω αυτων τας χειρας επιθεις εθεραπευσεν αυτους

41 Sokakból pedig ördögök is mentek ki, kiáltozván és mondván: Te vagy ama Krisztus, az Isten Fia! De õ megdorgálván, nem engedé õket szólani, mivelhogy tudták, hogy õ a Krisztus.
And evil spirits came out of a number of them, crying out and saying, You are the Son of God. But he gave them sharp orders not to say a word, because they had knowledge that he was the Christ.
εξηρχετο δε και δαιμονια απο πολλων κραζοντα και λεγοντα οτι συ ει ο χριστος ο υιος του θεου και επιτιμων ουκ εια αυτα λαλειν οτι ηδεισαν τον χριστον αυτον ειναι

42 A nap fölkeltekor pedig kimenvén, puszta helyre méne; de a sokaság felkeresé õt, és hozzámenének, és tartóztaták õt, hogy ne menjen el tõlök.
And when it was day, he came out and went to a waste place; and great numbers of people came looking for him, and they came to him and would have kept him from going away.
γενομενης δε ημερας εξελθων επορευθη εις ερημον τοπον και οι οχλοι εζητουν αυτον και ηλθον εως αυτου και κατειχον αυτον του μη πορευεσθαι απ αυτων

43 Õ pedig monda nékik: Egyéb városoknak is hirdetnem kell nékem az Istennek országát; mert azért küldettem.
But he said to them, I have to give the good news of the kingdom of God in other towns, because that is why I was sent.
ο δε ειπεν προς αυτους οτι και ταις ετεραις πολεσιν ευαγγελισασθαι με δει την βασιλειαν του θεου οτι εις τουτο απεσταλμαι

44 És prédikál vala Galilea zsinagógáiban.
And he was teaching in the Synagogues of Galilee.
και ην κηρυσσων εν ταις συναγωγαις της γαλιλαιας

1 És lõn, hogy mikor a sokaság hozzá tódult, hogy hallgassa az Isten beszédét, õ a Genezáret tavánál áll vala;
Now it came about that while the people came pushing to be near him, and to have knowledge of the word of God, he was by a wide stretch of water named Gennesaret;
εγενετο δε εν τω τον οχλον επικεισθαι αυτω του ακουειν τον λογον του θεου και αυτος ην εστως παρα την λιμνην γεννησαρετ

2 És láta két hajót állani a vizen: a halászok pedig, miután azokból kiszállottak, mossák vala az õ hálóikat.
And he saw two boats by the edge of the water, but the fishermen had gone out of them and were washing their nets.
και ειδεν δυο πλοια εστωτα παρα την λιμνην οι δε αλιεις αποβαντες απ αυτων απεπλυναν τα δικτυα

3 És õ bemenvén az egyik hajóba, a mely a Simoné vala, kéré õt, hogy vigye egy kissé beljebb a földtõl: és mikor leült, a hajóból tanítá a sokaságot.
And he got into one of the boats, the property of Simon, and made a request to him to go a little way out from the land. And being seated he gave the people teaching from the boat.
εμβας δε εις εν των πλοιων ο ην του σιμωνος ηρωτησεν αυτον απο της γης επαναγαγειν ολιγον και καθισας εδιδασκεν εκ του πλοιου τους οχλους

4 Mikor pedig megszünt beszélni, monda Simonnak: Evezz a mélyre, és vessétek ki hálóitokat fogásra.
And when his talk was ended, he said to Simon, Go out into deep water, and let down your nets for fish.
ως δε επαυσατο λαλων ειπεν προς τον σιμωνα επαναγαγε εις το βαθος και χαλασατε τα δικτυα υμων εις αγραν

5 És felelvén Simon, monda néki: Mester, jóllehet az egész éjszaka fáradtunk, még sem fogtunk semmit: mindazáltal a te parancsolatodra levetem a hálót.
And Simon, answering, said, Master, we were working all night and we took nothing: but at your word I will let down the nets.
και αποκριθεις ο σιμων ειπεν αυτω επιστατα δι ολης της νυκτος κοπιασαντες ουδεν ελαβομεν επι δε τω ρηματι σου χαλασω το δικτυον

6 És ezt megtévén, halaknak nagy sokaságát keríték be; szakadoz vala pedig az õ hálójuk.
And when they had done this, they got such a great number of fish that it seemed as if their nets would be broken;
και τουτο ποιησαντες συνεκλεισαν ιχθυων πληθος πολυ διερρηγνυτο δε το δικτυον αυτων

7 Intének azért társaiknak, a kik a másik hajóban valának, hogy jõjjenek és segítsenek nékik. És eljövén, megtölték mind a két hajót, annyira, hogy csaknem elsülyedének.
And they made signs to their friends in the other boat to come to their help. And they came, and the two boats were so full that they were going down.
και κατενευσαν τοις μετοχοις τοις εν τω ετερω πλοιω του ελθοντας συλλαβεσθαι αυτοις και ηλθον και επλησαν αμφοτερα τα πλοια ωστε βυθιζεσθαι αυτα

8 Látván pedig [ezt] Simon Péter, Jézusnak lábai elé esék, mondván: Eredj el én tõlem, mert [én] bûnös ember vagyok, Uram!
But Simon, when he saw it, went down at the knees of Jesus and said, Go away from me, O Lord, for I am a sinner.
ιδων δε σιμων πετρος προσεπεσεν τοις γονασιν του ιησου λεγων εξελθε απ εμου οτι ανηρ αμαρτωλος ειμι κυριε

9 Mert félelem fogta körül õt és mindazokat, a kik õ vele valának, a halfogás miatt, a melyet fogtak;
For he was full of wonder and so were all those who were with him, at the number of fish which they had taken;
θαμβος γαρ περιεσχεν αυτον και παντας τους συν αυτω επι τη αγρα των ιχθυων η συνελαβον

10 Hasonlóképen Jakabot és Jánost is, a Zebedeus fiait, a kik Simonnak társai valának. És monda Simonnak Jézus: Ne félj; mostantól fogva embereket fogsz.
And so were James and John, the sons of Zebedee, who were working with Simon. And Jesus said to Simon, Have no fear; from this time forward you will be a fisher of men.
ομοιως δε και ιακωβον και ιωαννην υιους ζεβεδαιου οι ησαν κοινωνοι τω σιμωνι και ειπεν προς τον σιμωνα ο ιησους μη φοβου απο του νυν ανθρωπους εση ζωγρων

11 És a hajókat a szárazra vonván, elhagyák mindenöket és követék õt.
And when they had got their boats to the land, they gave up everything and went after him.
και καταγαγοντες τα πλοια επι την γην αφεντες απαντα ηκολουθησαν αυτω

12 És lõn, hogy mikor az egyik városban vala, ímé [vala ott] egy poklossággal teljes ember: és mikor meglátta Jézust, arczra borulva kéré õt, mondván: Uram, ha akarod, megtisztíthatsz engem!
And it came about that while he was in one of the towns, there was a leper there: and when he saw Jesus he went down on his face in prayer to him, saying, Lord, if it is your pleasure, you have power to make me clean.
και εγενετο εν τω ειναι αυτον εν μια των πολεων και ιδου ανηρ πληρης λεπρας και ιδων τον ιησουν πεσων επι προσωπον εδεηθη αυτου λεγων κυριε εαν θελης δυνασαι με καθα ρισαι

13 [Jézus] pedig kinyújtván kezét, illeté azt, mondván: Akarom, tisztulj meg. És azonnal eltávozék tõle a bélpoklosság.
And he put out his hand to him and said, It is my pleasure; be clean. And straight away his disease went from him.
και εκτεινας την χειρα ηψατο αυτου ειπων θελω καθαρισθητι και ευθεως η λεπρα απηλθεν απ αυτου

14 És õ megparancsolá néki, hogy azt senkinek se mondja el; hanem eredj el, [úgymond,] mutasd meg magad a papnak, és vígy áldozatot a te megtisztulásodért, a mint Mózes parancsolta, bizonyságul õ nékik.
And he gave him orders: Say nothing to any man, but let the priest see you and give an offering so that you may be made clean, as the law of Moses says, and for a witness to them.
και αυτος παρηγγειλεν αυτω μηδενι ειπειν αλλα απελθων δειξον σεαυτον τω ιερει και προσενεγκε περι του καθαρισμου σου καθως προσεταξεν μωσης εις μαρτυριον αυτοις

15 A hír azonban annál inkább terjedt õ felõle; és nagy sokaság gyûle egybe, hogy õt hallgassák, és hogy általa meggyógyuljanak az õ betegségeikbõl.
But news of him went out all the more, in every direction, and great numbers of people came together to give hearing to his words and to be made well from their diseases.
διηρχετο δε μαλλον ο λογος περι αυτου και συνηρχοντο οχλοι πολλοι ακουειν και θεραπευεσθαι υπ αυτου απο των ασθενειων αυτων

16 De õ félrevonula a pusztákba, és imádkozék.
But he went away by himself to a waste place for prayer.
αυτος δε ην υποχωρων εν ταις ερημοις και προσευχομενος

17 És lõn egy napon, hogy õ tanít vala: és ott ülének a farizeusok és a törvénynek tanítói, a kik jöttek Galileának és Júdeának minden faluiból és Jeruzsálembõl: és az Úrnak hatalma vala õ vele, hogy gyógyítson.
And it came about that on one of these days he was teaching; and some Pharisees and teachers of the law were seated there, who had come from every town of Galilee and Judaea and from Jerusalem; and the power of the Lord was with him, to make those who were ill free from their diseases.
και εγενετο εν μια των ημερων και αυτος ην διδασκων και ησαν καθημενοι φαρισαιοι και νομοδιδασκαλοι οι ησαν εληλυθοτες εκ πασης κωμης της γαλιλαιας και ιουδαιας και ιερουσαλημ και δυναμις κυριου ην εις το ιασθαι αυτους

18 És ímé valami férfiak ágyon egy embert hozának, a ki gutaütött vala; és igyekezének azt bevinni és õ elébe tenni.
And some men had with them, on a bed, a man who was ill, without power of moving; and they made attempts to get him in and put him before Jesus.
και ιδου ανδρες φεροντες επι κλινης ανθρωπον ος ην παραλελυμενος και εζητουν αυτον εισενεγκειν και θειναι ενωπιον αυτου

19 De nem találván módot, hogy a sokaság miatt mikép vigyék õt be, felhágának a háztetõre, és a cseréphéjazaton át bocsáták õt alá ágyastól Jézus elé a középre.
And because of the mass of people, there was no way to get him in; so they went up on the top of the house and let him down through the roof, on his bed, into the middle in front of Jesus.
και μη ευροντες δια ποιας εισενεγκωσιν αυτον δια τον οχλον αναβαντες επι το δωμα δια των κεραμων καθηκαν αυτον συν τω κλινιδιω εις το μεσον εμπροσθεν του ιησου

20 És látván azoknak hitét, monda: Ember, megbocsáttattak néked a te bûneid.
And seeing their faith he said, Man, you have forgiveness for your sins.
και ιδων την πιστιν αυτων ειπεν αυτω ανθρωπε αφεωνται σοι αι αμαρτιαι σου

21 Az írástudók pedig és a farizeusok elkezdének tanakodni, mondván: Kicsoda ez, a ki [ily] káromlást szól? Ki bocsáthatja meg a bûnt, hanemha egyedül az Isten?
And the scribes and Pharisees were having an argument, saying, Who is this, who has no respect for God? who is able to give forgiveness for sins, but God only?
και ηρξαντο διαλογιζεσθαι οι γραμματεις και οι φαρισαιοι λεγοντες τις εστιν ουτος ος λαλει βλασφημιας τις δυναται αφιεναι αμαρτιας ει μη μονος ο θεος

22 Jézus pedig észrevévén az õ tanakodásukat, felelvén, monda nékik: Mit tanakodtok a ti szívetekben?
But Jesus, who had knowledge of their thoughts, said to them, Why are you reasoning in your hearts?
επιγνους δε ο ιησους τους διαλογισμους αυτων αποκριθεις ειπεν προς αυτους τι διαλογιζεσθε εν ταις καρδιαις υμων

23 Melyik könnyebb, azt mondani: Megbocsáttattak néked a te bûneid; vagy azt mondani: Kelj fel és járj?
Which is the simpler: to say, You have forgiveness for your sins; or to say, Get up and go?
τι εστιν ευκοπωτερον ειπειν αφεωνται σοι αι αμαρτιαι σου η ειπειν εγειραι και περιπατει

24 Hogy pedig megtudjátok, hogy az ember Fiának van hatalma e földön megbocsátani a bûnöket, (monda a gutaütöttnek): Néked mondom, kelj fel, és fölvévén nyoszolyádat, eredj haza!
But so that you may see that on earth the Son of man has authority for the forgiveness of sins, (he said to the man who was ill,) I say to you, Get up, and take up your bed, and go into your house.
ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει ο υιος του ανθρωπου επι της γης αφιεναι αμαρτιας ειπεν τω παραλελυμενω σοι λεγω εγειραι και αρας το κλινιδιον σου πορευου εις τον οικον σου

25 És [az] rögtön felkelvén azok szemeláttára, fölvevé a min feküdt, és elméne haza, dicsõítvén az Istent.
And straight away he got up before them, and took up his bed and went away to his house giving praise to God.
και παραχρημα αναστας ενωπιον αυτων αρας εφ ω κατεκειτο απηλθεν εις τον οικον αυτου δοξαζων τον θεον

26 És az álmélkodás elfogá mindnyájukat, és dicsõíték az Istent, és betelének félelemmel, mondván: Bizony csodadolgokat láttunk ma!
And wonder overcame them all, and they gave glory to God; and they were full of fear, saying, We have seen strange things today.
και εκστασις ελαβεν απαντας και εδοξαζον τον θεον και επλησθησαν φοβου λεγοντες οτι ειδομεν παραδοξα σημερον

27 Ezek után pedig kiméne, és láta egy Lévi nevû vámszedõt, a ki a vámnál ül vala, és monda néki: Kövess engem!
And after these things he went out, and saw Levi, a tax-farmer, seated at the place where taxes were taken, and said to him, Come after me.
και μετα ταυτα εξηλθεν και εθεασατο τελωνην ονοματι λευιν καθημενον επι το τελωνιον και ειπεν αυτω ακολουθει μοι

28 És az mindeneket elhagyván, felkele és követé õt.
And giving up his business, he got up and went after him.
και καταλιπων απαντα αναστας ηκολουθησεν αυτω

29 És Lévi nagy lakomát készíte néki az õ házánál; és vala [ott] nagy sokasága a vámszedõknek és egyebeknek, a kik õ velök letelepedtek volt.
And Levi made a great feast for him in his house: and a great number of tax-farmers and others were seated at table with them.
και εποιησεν δοχην μεγαλην ο λευις αυτω εν τη οικια αυτου και ην οχλος τελωνων πολυς και αλλων οι ησαν μετ αυτων κατακειμενοι

30 És köztük az írástudók és farizeusok zúgolódának az õ tanítványai ellen, mondván: Miért esztek és isztok a vámszedõkkel és a bûnösökkel?
And the Pharisees and their scribes made protests against his disciples, saying, Why do you take food and drink with tax-farmers and sinners?
και εγογγυζον οι γραμματεις αυτων και οι φαρισαιοι προς τους μαθητας αυτου λεγοντες διατι μετα τελωνων και αμαρτωλων εσθιετε και πινετε

31 És felelvén Jézus, monda nékik: Az egészségeseknek nincs szükségük orvosra, hanem a betegeknek.
And Jesus, answering, said to them, Those who are well have no need of a medical man, but those who are ill.
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν προς αυτους ου χρειαν εχουσιν οι υγιαινοντες ιατρου αλλ οι κακως εχοντες

32 Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bûnösöket a megtérésre.
I have come, not to get the upright, but sinners, so that they may be turned from their sins.
ουκ εληλυθα καλεσαι δικαιους αλλα αμαρτωλους εις μετανοιαν

33 Azok pedig mondának néki: Mi az oka, hogy a János tanítványai gyakorta bõjtölnek és imádkoznak, valamint a farizeusokéi is; a te tanítványaid pedig esznek és isznak?
And they said to him, The disciples of John frequently go without food, and make prayers, and so do the disciples of the Pharisees; but your disciples take food and drink.
οι δε ειπον προς αυτον διατι οι μαθηται ιωαννου νηστευουσιν πυκνα και δεησεις ποιουνται ομοιως και οι των φαρισαιων οι δε σοι εσθιουσιν και πινουσιν

34 Õ pedig monda nékik: Avagy mívelhetitek-é azt, hogy a lakodalmasok bõjtöljenek, a míg a võlegény velök van?
And Jesus said, Are you able to make the friends of the newly-married man go without food when he is with them?
ο δε ειπεν προς αυτους μη δυνασθε τους υιους του νυμφωνος εν ω ο νυμφιος μετ αυτων εστιν ποιησαι νηστευειν

35 De eljõnek a napok, és mikor a võlegény elvétetik õ tõlök, akkor majd bõjtölnek azokban a napokban.
But the days will come when he will be taken away from them, and then they will go without food.
ελευσονται δε ημεραι και οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιος τοτε νηστευσουσιν εν εκειναις ταις ημεραις

36 És monda nékik példabeszédet is: Senki nem toldja az új posztó foltot az ó posztóhoz; mert különben az újat is megszakasztja és az ó posztóhoz nem illik az újból való folt.
And he said to them, in a story, No man takes a bit of cloth from a new coat and puts it on to an old coat, for so the new coat would be damaged and the bit from the new would not go well with the old.
ελεγεν δε και παραβολην προς αυτους οτι ουδεις επιβλημα ιματιου καινου επιβαλλει επι ιματιον παλαιον ει δε μηγε και το καινον σχιζει και τω παλαιω ου συμφωνει επιβλημα το απο του καινου

37 És senki sem tölti az új bort ó tömlõkbe; mert különben az új bor megszakasztja a tömlõket, és a [bor] kiömöl, és a tömlõk [is] elvesznek.
And no man puts new wine into old wine-skins, for fear that the skins will be burst by the new wine, and the wine be let out, and the skins come to destruction.
και ουδεις βαλλει οινον νεον εις ασκους παλαιους ει δε μηγε ρηξει ο νεος οινος τους ασκους και αυτος εκχυθησεται και οι ασκοι απολουνται

38 Hanem az új bort új tömlõkbe kell tölteni, és mind a kettõ megmarad.
But new wine has to be put into new wine-skins.
αλλα οινον νεον εις ασκους καινους βλητεον και αμφοτεροι συντηρουνται

39 És senki, a ki ó [bort] iszik, mindjárt újat nem kiván, mert azt mondja: Jobb az ó.
And no man, having had old wine, has any desire for new, for he says, The old is better.
και ουδεις πιων παλαιον ευθεως θελει νεον λεγει γαρ ο παλαιος χρηστοτερος εστιν

1 Lõn pedig a [húsvét] szombatját követõ második szombaton, hogy a vetések között méne által és az õ tanítványai gabonafejeket szaggatván és azokat kezeikkel kimorzsolván, ettek.
Now it came about that on the Sabbath he was going through the fields of grain, and his disciples took the heads of the grain for food, crushing them in their hands.
εγενετο δε εν σαββατω δευτεροπρωτω διαπορευεσθαι αυτον δια των σποριμων και ετιλλον οι μαθηται αυτου τους σταχυας και ησθιον ψωχοντες ταις χερσιν

2 Némelyek pedig a farizeusok közül mondának nékik: Miért cselekszitek azt, a mit szombatnapokon nem szabad cselekedni?
But some of the Pharisees said, Why do you do what it is not right to do on the Sabbath?
τινες δε των φαρισαιων ειπον αυτοις τι ποιειτε ο ουκ εξεστιν ποιειν εν τοις σαββασιν

3 És felelvén Jézus, monda nékik: Nem olvastátok-é, mit cselekedett Dávid, mikor megéhezett õ és a kik vele voltak?
And Jesus said, Have you not seen in the Writings what David did when he was in need of food, he, and those who were with him;
και αποκριθεις προς αυτους ειπεν ο ιησους ουδε τουτο ανεγνωτε ο εποιησεν δαβιδ οποτε επεινασεν αυτος και οι μετ αυτου οντες

4 Mi módon ment be az Úrnak házába és vette el a szent kenyereket és ette meg és adott azoknak is, a kik vele voltak, a melyeket [pedig] nem szabad megenni, hanem csak a papoknak?
How he went into the house of God and took for food the holy bread, which only the priests may take, and gave it to those who were with him?
ως εισηλθεν εις τον οικον του θεου και τους αρτους της προθεσεως ελαβεν και εφαγεν και εδωκεν και τοις μετ αυτου ους ουκ εξεστιν φαγειν ει μη μονους τους ιερεις

5 És monda nékik: Az embernek Fia ura a szombatnak is.
And he said, The Son of man is lord even of the Sabbath.
και ελεγεν αυτοις οτι κυριος εστιν ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου

6 Lõn pedig más szombaton is, hogy õ a zsinagógába méne és taníta, és vala ott egy ember, a kinek a jobb keze száradt volt.
And it came about, on another Sabbath, that he went into the Synagogue and was teaching there. And a man was there whose right hand was dead.
εγενετο δε και εν ετερω σαββατω εισελθειν αυτον εις την συναγωγην και διδασκειν και ην εκει ανθρωπος και η χειρ αυτου η δεξια ην ξηρα

7 Az írástudók és farizeusok pedig leselkedének õ utána, ha vajjon gyógyít-e majd szombatnapon, hogy vádat találjanak ellene.
And the scribes and Pharisees were watching him to see if he would make him well on the Sabbath, so that they might be able to say something against him.
παρετηρουν δε αυτον οι γραμματεις και οι φαρισαιοι ει εν τω σαββατω θεραπευσει ινα ευρωσιν κατηγοριαν αυτου

8 Õ pedig tudván azoknak gondolatait, monda a száradt kezû embernek: Kelj fel és állj elõ! És felkelvén, elõálla.
But he had knowledge of their thoughts; and he said to the man whose hand was dead, Get up and come into the middle. And he got up and came forward.
αυτος δε ηδει τους διαλογισμους αυτων και ειπεν τω ανθρωπω τω ξηραν εχοντι την χειρα εγειραι και στηθι εις το μεσον ο δε αναστας εστη

9 Monda azért nékik Jézus: Valamit kérdek tõletek: Szabad-é szombaton jót tenni, vagy rosszat tenni? az életet megtartani, vagy elveszteni?
And Jesus said, I put the question to you, Is it right to do good on the Sabbath or to do evil? to give life or to take it away?
ειπεν ουν ο ιησους προς αυτους επερωτησω υμας τι εξεστιν τοις σαββασιν αγαθοποιησαι η κακοποιησαι ψυχην σωσαι η απολεσαι

10 És körültekintve mindnyájokon, monda az embernek: Nyújtsd ki a kezedet! Az pedig úgy cselekedék, és keze oly éppé lõn, mint a másik.
And looking round on all of them, he said to him, Put out your hand. And he did so: and his hand was made well.
και περιβλεψαμενος παντας αυτους ειπεν τω ανθρωπω εκτεινον την χειρα σου ο δε εποιησεν ουτως και αποκατεσταθη η χειρ αυτου υγιης ως η αλλη

11 Azok pedig eltelének esztelenséggel és beszélgetnek vala egymás közt, hogy mit cselekedjenek Jézussal?
But they were full of wrath, and were talking together about what they might do to Jesus.
αυτοι δε επλησθησαν ανοιας και διελαλουν προς αλληλους τι αν ποιησειαν τω ιησου

12 És lõn azokban a napokban, kiméne a hegyre imádkozni, és az éjszakát az Istenhez való imádkozásban tölté el.
And it came about in those days that he went out to the mountain for prayer; and he was all night in prayer to God.
εγενετο δε εν ταις ημεραις ταυταις εξηλθεν εις το ορος προσευξασθαι και ην διανυκτερευων εν τη προσευχη του θεου

13 És mikor megvirrada, elõszólítá az õ tanítványait és kiválaszta azok közül tizenkettõt, a kiket apostoloknak is neveze:
And the day came and, turning to his disciples, he made a selection from among them of twelve, to whom he gave the name of Apostles;
και οτε εγενετο ημερα προσεφωνησεν τους μαθητας αυτου και εκλεξαμενος απ αυτων δωδεκα ους και αποστολους ωνομασεν

14 Simont, a kit Péternek is neveze, és Andrást, annak testvérét, Jakabot és Jánost, Filepet és Bertalant,
Simon, to whom he gave the name of Peter, and Andrew, his brother, and James and John and Philip and Bartholomew
σιμωνα ον και ωνομασεν πετρον και ανδρεαν τον αδελφον αυτου ιακωβον και ιωαννην φιλιππον και βαρθολομαιον

15 Mátét és Tamást, Jakabot, az Alfeus fiát, és Simont, a ki Zelotesnek nevezteték,
And Matthew and Thomas and James, the son of Alphaeus, and Simon, who was named the Zealot,
ματθαιον και θωμαν ιακωβον τον του αλφαιου και σιμωνα τον καλουμενον ζηλωτην

16 Júdást, a Jakab [fiát] és Iskariotes Júdást, a ki árulóvá is lõn;
And Judas, the son of James, and Judas Iscariot, he who was false to him.
ιουδαν ιακωβου και ιουδαν ισκαριωτην ος και εγενετο προδοτης

17 És alámenvén õ velök, megálla a síkságon, és az õ tanítványainak serege és a népnek nagy sokasága egész Júdeából és Jeruzsálembõl és Tírusnak és Sídonnak tengermelléki határából, a kik jöttek, hogy hallgassák õt és meggyógyíttassanak betegségeikbõl.
And he came down with them to a level place, and a great band of his disciples, and a very great number of people from all Judaea and Jerusalem and from the parts of Tyre and Sidon by the sea, came to give hearing to him, and to be made well from their diseases;
και καταβας μετ αυτων εστη επι τοπου πεδινου και οχλος μαθητων αυτου και πληθος πολυ του λαου απο πασης της ιουδαιας και ιερουσαλημ και της παραλιου τυρου και σιδω νος οι ηλθον ακουσαι αυτου και ιαθηναι απο των νοσων αυτων

18 És a kik tisztátalan lelkektõl gyötrettek, meggyógyulának.
And those who were troubled with unclean spirits were made well.
και οι οχλουμενοι υπο πνευματων ακαθαρτων και εθεραπευοντο

19 És az egész sokaság igyekezik vala õt illetni: mert erõ származék belõle, és mindeneket meggyógyíta.
And all the people were desiring to be touched by him, for power came from him and made them all well.
και πας ο οχλος εζητει απτεσθαι αυτου οτι δυναμις παρ αυτου εξηρχετο και ιατο παντας

20 Õ pedig felemelvén szemeit az õ tanítványaira, monda: Boldogok [vagytok] ti szegények: mert tiétek az Isten országa.
And turning his eyes to his disciples he said, Happy are you who are poor: for the kingdom of God is yours.
και αυτος επαρας τους οφθαλμους αυτου εις τους μαθητας αυτου ελεγεν μακαριοι οι πτωχοι οτι υμετερα εστιν η βασιλεια του θεου

21 Boldogok ti, kik most éheztek: mert megelégíttettek. Boldogok ti, kik most sírtok: mert nevetni fogtok.
Happy are you who are in need of food now: for you will be made full. Happy are you who are weeping now; for you will be glad.
μακαριοι οι πεινωντες νυν οτι χορτασθησεσθε μακαριοι οι κλαιοντες νυν οτι γελασετε

22 Boldogok lesztek, mikor titeket az emberek gyûlölnek, és kirekesztenek, és szidalmaznak titeket, és kivetik a ti neveteket, mint gonoszt, az embernek Fiáért.
Happy are you, when men have hate for you, and put you away from among them and say angry words to you, turning away in disgust at your name, because of the Son of man.
μακαριοι εστε οταν μισησωσιν υμας οι ανθρωποι και οταν αφορισωσιν υμας και ονειδισωσιν και εκβαλωσιν το ονομα υμων ως πονηρον ενεκα του υιου του ανθρωπου

23 Örüljetek azon a napon és örvendezzetek; mert ímé a ti jutalmatok bõséges a mennyben; hiszen hasonlóképen cselekedtek a prófétákkal az õ atyáik.
Be glad in that day, and be lifted up for joy, for your reward in heaven will be great: for their fathers did these same things to the prophets.
χαιρετε εν εκεινη τη ημερα και σκιρτησατε ιδου γαρ ο μισθος υμων πολυς εν τω ουρανω κατα ταυτα γαρ εποιουν τοις προφηταις οι πατερες αυτων

24 De jaj néktek, gazdagoknak, mert elvettétek a ti vigasztalástokat.
But unhappy are you who have wealth: for you have been comforted now.
πλην ουαι υμιν τοις πλουσιοις οτι απεχετε την παρακλησιν υμων

25 Jaj néktek, kik beteltetek; mert éhezni fogtok. Jaj néktek, kik most nevettek; mert sírni és jajgatni fogtok.
Unhappy are you who are full of food now: for you will be in need. Unhappy are you who are laughing now: for you will be crying in sorrow.
ουαι υμιν οι εμπεπλησμενοι οτι πεινασετε ουαι υμιν οι γελωντες νυν οτι πενθησετε και κλαυσετε

26 Jaj néktek, mikor minden ember jót mond felõletek; mert épen így cselekedtek a hamis prófétákkal az õ atyáik.
Unhappy are you when all men give you their approval: for so their fathers did to the false prophets.
ουαι υμιν οταν καλως υμας ειπωσιν παντες οι ανθρωποι κατα ταυτα γαρ εποιουν τοις ψευδοπροφηταις οι πατερες αυτων

27 De néktek mondom, kik [engem] hallgattok: Szeressétek ellenségeiteket, jól tegyetek azokkal, a kik titeket gyûlölnek,
But I say to you who give ear to me, Have love for those who are against you, do good to those who have hate for you,
αλλ υμιν λεγω τοις ακουουσιν αγαπατε τους εχθρους υμων καλως ποιειτε τοις μισουσιν υμας

28 Áldjátok azokat, a kik titeket átkoznak, és imádkozzatok azokért, a kik titeket háborgatnak.
Give blessing to those who give you curses, say prayers for those who are cruel to you.
ευλογειτε τους καταρωμενους υμιν και προσευχεσθε υπερ των επηρεαζοντων υμας

29 A ki [egyik] arczodat megüti, fordítsd néki a másikat is; és attól, a ki felsõ ruhádat elveszi, ne vond meg alsó ruhádat se.
If a man gives you a blow on one side of your face, then let the other side be turned to him; from him who takes away your coat, do not keep back your robe.
τω τυπτοντι σε επι την σιαγονα παρεχε και την αλλην και απο του αιροντος σου το ιματιον και τον χιτωνα μη κωλυσης

30 Mindennek pedig, a ki tõled kér, adj; és attól, a ki elveszi a tiédet, ne kérd vissza.
Give to everyone who comes with a request, and if a man takes away your property, make no attempt to get it back again.
παντι δε τω αιτουντι σε διδου και απο του αιροντος τα σα μη απαιτει

31 És a mint akarjátok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is akképen cselekedjetek azokkal.
Do to others as you would have them do to you.
και καθως θελετε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι και υμεις ποιειτε αυτοις ομοιως

32 Mert ha [csak] azokat szeretitek, a kik titeket szeretnek, mi jutalmatok van? Hiszen a bûnösök is szeretik azokat, a kik õket szeretik.
If you have love for those who have love for you, what credit is it to you? for even sinners have love for those who have love for them.
και ει αγαπατε τους αγαπωντας υμας ποια υμιν χαρις εστιν και γαρ οι αμαρτωλοι τους αγαπωντας αυτους αγαπωσιν

33 És ha [csak] azokkal tesztek jól, a kik veletek jól tesznek, mi jutalmatok van? Hiszen a bûnösök is ugyanazt cselekszik.
And if you do good to those who do good to you, what credit is it to you? for even sinners do the same.
και εαν αγαθοποιητε τους αγαθοποιουντας υμας ποια υμιν χαρις εστιν και γαρ οι αμαρτωλοι το αυτο ποιουσιν

34 És ha [csak] azoknak adtok kölcsönt, a kiktõl reménylitek, hogy visszakapjátok, mi jutalmatok van? Hiszen a bûnösök is adnak kölcsönt a bûnösöknek, hogy ugyanannyit kapjanak vissza.
And if you let those have the use of your money, from whom you are hoping to get it back, what credit is it to you? even sinners do so to sinners, hoping to get back as much as they gave.
και εαν δανειζητε παρ ων ελπιζετε απολαβειν ποια υμιν χαρις εστιν και γαρ οι αμαρτωλοι αμαρτωλοις δανειζουσιν ινα απολαβωσιν τα ισα

35 Hanem szeressétek ellenségeiteket, és jól tegyetek, és adjatok kölcsönt, semmit érte nem várván; és a ti jutalmatok sok lesz, és ama magasságos [Istennek] fiai lesztek: mert õ jóltévõ a háládatlanokkal és gonoszokkal.
But be loving to those who are against you and do them good, and give them your money, not giving up hope, and your reward will be great and you will be the sons of the Most High: for he is kind to evil men, and to those who have hard hearts.
πλην αγαπατε τους εχθρους υμων και αγαθοποιειτε και δανειζετε μηδεν απελπιζοντες και εσται ο μισθος υμων πολυς και εσεσθε υιοι του υψιστου οτι αυτος χρηστος εστιν επι τ ους αχαριστους και πονηρους

36 Legyetek azért irgalmasok, mint a ti Atyátok is irgalmas.
Be full of pity, even as your Father is full of pity.
γινεσθε ουν οικτιρμονες καθως και ο πατηρ υμων οικτιρμων εστιν

37 Ne ítéljetek és nem ítéltettek; ne kárhoztassatok és nem kárhoztattok; megbocsássatok, néktek is megbocsáttatik;
Be not judges of others, and you will not be judged: do not give punishment to others, and you will not get punishment yourselves: make others free, and you will be made free:
και μη κρινετε και ου μη κριθητε μη καταδικαζετε και ου μη καταδικασθητε απολυετε και απολυθησεσθε

38 Adjatok, néktek is adatik; jó mértéket, megnyomottat és megrázottat, színig teltet adnak a ti öletekbe. Mert azzal a mértékkel mérnek néktek, a melylyel ti mértek.
Give, and it will be given to you; good measure, crushed down, full and running over, they will give to you. For in the same measure as you give, it will be given to you again.
διδοτε και δοθησεται υμιν μετρον καλον πεπιεσμενον και σεσαλευμενον και υπερεκχυνομενον δωσουσιν εις τον κολπον υμων τω γαρ αυτω μετρω ω μετρειτε αντιμετρηθησεται υμιν

39 Példabeszédet is monda nékik: Vajjon a vak vezetheti-é a világtalant? avagy nem mindketten a verembe esnek-é?
And he gave them teaching in the form of a story, saying, Is it possible for one blind man to be guide to another? will they not go falling together into a hole?
ειπεν δε παραβολην αυτοις μητι δυναται τυφλος τυφλον οδηγειν ουχι αμφοτεροι εις βοθυνον πεσουνται

40 Nem feljebb való a tanítvány az õ mesterénél; hanem mikor tökéletes lesz, mindenki olyan lesz, mint a mestere.
The disciple is not greater than his master, but everyone whose learning is complete will be like his master.
ουκ εστιν μαθητης υπερ τον διδασκαλον αυτου κατηρτισμενος δε πας εσται ως ο διδασκαλος αυτου

41 Miért nézed pedig a szálkát, a mely a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig, mely a te saját szemedben van, nem veszed észre?
And why do you take note of the grain of dust in your brother's eye, but take no note of the bit of wood which is in your eye?
τι δε βλεπεις το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου την δε δοκον την εν τω ιδιω οφθαλμω ου κατανοεις

42 Avagy mi módon mondhatod a te atyádfiának: Atyámfia, hadd vessem ki a szálkát a te szemedbõl, holott te a te szemedben lévõ gerendát nem látod. Te képmutató, vesd ki elõször a gerendát a te szemedbõl és azután gondolj arra, hogy kivesd a szálkát, a mely a te atyádfia szemében van.
How will you say to your brother, Brother, let me take the grain of dust out of your eye, when you yourself do not see the bit of wood in your eye? O false one! first take the wood out of your eye and then you will see clearly to take the dust out of your brother's eye.
η πως δυνασαι λεγειν τω αδελφω σου αδελφε αφες εκβαλω το καρφος το εν τω οφθαλμω σου αυτος την εν τω οφθαλμω σου δοκον ου βλεπων υποκριτα εκβαλε πρωτον την δοκ ον εκ του οφθαλμου σου και τοτε διαβλεψεις εκβαλειν το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου

43 Nem jó fa az, a mely romlott gyümölcsöt terem; és nem romlott fa az, a mely jó gyümölcsöt terem.
For no good tree gives bad fruit, and no bad tree gives good fruit.
ου γαρ εστιν δενδρον καλον ποιουν καρπον σαπρον ουδε δενδρον σαπρον ποιουν καρπον καλον

44 Mert minden fa az õ tulajdon gyümölcsérõl ismertetik meg; mert a tövisrõl nem szednek fügét, sem a szederindáról nem szednek szõlõt.
For every tree is judged by its fruit. Men do not get figs from thorns, or grapes from blackberry plants.
εκαστον γαρ δενδρον εκ του ιδιου καρπου γινωσκεται ου γαρ εξ ακανθων συλλεγουσιν συκα ουδε εκ βατου τρυγωσιν σταφυλην

45 A jó ember az õ szívének jó kincsébõl hoz elõ jót; és a gonosz ember az õ szívének gonosz kincsébõl hoz elõ gonoszt: mert a szívnek teljességébõl szól az õ szája.
The good man, out of the good store of his heart, gives good things; and the evil man, out of his evil store, gives evil: for out of the full store of the heart come the words of the mouth.
ο αγαθος ανθρωπος εκ του αγαθου θησαυρου της καρδιας αυτου προφερει το αγαθον και ο πονηρος ανθρωπος εκ του πονηρου θησαυρου της καρδιας αυτου προφερει το πονηρ ον εκ γαρ του περισσευματος της καρδιας λαλει το στομα αυτου

46 Miért mondjátok pedig nékem: Uram! Uram! ha nem mívelitek, a miket mondok?
Why do you say to me, Lord, Lord, and do not the things which I say?
τι δε με καλειτε κυριε κυριε και ου ποιειτε α λεγω

47 Valaki én hozzám jõ és hallgatja az én beszédimet és azokat megtartja, megmondom néktek, mihez hasonló.
Everyone who comes to me and gives ear to my words and does them, I will make clear to you what he is like:
πας ο ερχομενος προς με και ακουων μου των λογων και ποιων αυτους υποδειξω υμιν τινι εστιν ομοιος

48 Hasonló valamely házépítõ emberhez, a ki leásott és mélyre hatolt, és kõsziklára vetett fundamentomot: mikor aztán árvíz lett, beleütközött a folyóvíz abba a házba, de azt meg nem mozdíthatta: mert kõsziklán épült.

He is like a man building a house, who went deep and put the base of it on a rock; and when the water came up and the river was driving against that house, it was not moved, because the building was good.

ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδομουντι οικιαν ος εσκαψεν και εβαθυνεν και εθηκεν θεμελιον επι την πετραν πλημμυρας δε γενομενης προσερρηξεν ο ποταμος τη οικια εκεινη και ουκ ισχυσεν σαλευσαι αυτην τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν

49 A ki pedig hallgatja, de nem tartja meg, hasonló ahhoz az emberhez, a ki [csak] a földön építette házát fundamentom nélkül: a melybe beleütközvén a folyóvíz, azonnal összeomlott; és nagy lett annak a háznak romlása.

But he who gives hearing, without doing, is like a man building a house on the earth without a base for it; and when the force of the river came against it, straight away it came down; and the destruction of that house was great.

ο δε ακουσας και μη ποιησας ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδομησαντι οικιαν επι την γην χωρις θεμελιου η προσερρηξεν ο ποταμος και ευθεως επεσεν και εγενετο το ρηγμα της οι κιας εκεινης μεγα

1 Mikor pedig minden õ beszédeit a nép hallatára elvégezte, beméne Kapernaumba.

After he had come to the end of all his words in the hearing of the people, he went into Capernaum.

επει δε επληρωσεν παντα τα ρηματα αυτου εις τας ακοας του λαου εισηλθεν εις καπερναουμ

2 Egy századosnak szolgája pedig, a ki annál nagy becsületben volt, igen rosszul lévén, már halófélben vala.

And a certain captain had a servant who was very dear to him; this servant was ill and near to death.

εκατονταρχου δε τινος δουλος κακως εχων ημελλεν τελευταν ος ην αυτω εντιμος

3 Az pedig, mikor hallott Jézus felõl, hozzá küldé a zsidók véneit, kérvén õt, hogy jõjjön el és gyógyítsa meg az õ szolgáját.

And when news of Jesus came to his ears, he sent to him rulers of the Jews, requesting that he would come and make his servant well.

ακουσας δε περι του ιησου απεστειλεν προς αυτον πρεσβυτερους των ιουδαιων ερωτων αυτον οπως ελθων διασωση τον δουλον αυτου

4 Azok pedig Jézushoz menvén, igen kérék õt, mondván: Méltó, hogy megtedd néki;

And they, when they came to Jesus, made their request warmly, saying,

οι δε παραγενομενοι προς τον ιησουν παρεκαλουν αυτον σπουδαιως λεγοντες οτι αξιος εστιν ω παρεξει τουτο

5 Mert szereti a mi nemzetünket, és a zsinagógát [is] õ építtette nékünk.

It is right for you to do this for him, because he is a friend to our nation, and himself has put up a Synagogue for us.

αγαπα γαρ το εθνος ημων και την συναγωγην αυτος ωκοδομησεν ημιν

6 Jézus tehát elméne velök. Mikor azonban már nem messze volt a háztól, eléje küldé a százados néhány jó barátját, izenvén néki: Uram, ne fáraszd magad; mert nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jõjj;

And Jesus went with them. And when he was not far from the house, the man sent friends to him, saying, Lord, do not give yourself trouble: for I am not important enough for you to come into my house:

ο δε ιησους επορευετο συν αυτοις ηδη δε αυτου ου μακραν απεχοντος απο της οικιας επεμψεν προς αυτον ο εκατονταρχος φιλους λεγων αυτω κυριε μη σκυλλου ου γαρ ειμι ικα νος ινα υπο την στεγην μου εισελθης

7 A miért is magamat sem tartottam érdemesnek arra, hogy hozzád menjek: hanem [csak] szóval mondd, és meggyógyul az én szolgám.

And I had the feeling that I was not even good enough to come to you: but say the word only, and my servant will be well.

διο ουδε εμαυτον ηξιωσα προς σε ελθειν αλλα ειπε λογω και ιαθησεται ο παις μου

8 Mert én is hatalom alá vetett ember vagyok, és vitézek vannak alattam; és [ha] az egyiknek azt mondom: Eredj el, elmegy; vagy a másiknak: Jövel, eljõ; és [ha] szolgámnak [szólok:] Tedd ezt, azt teszi.
For I, myself, am a man under authority, having men under me; and I say to this one, Go, and he goes; and to another, Come, and he comes; and to my servant, Do this, and he does it.
και γαρ εγω ανθρωπος ειμι υπο εξουσιαν τασσομενος εχων υπ εμαυτον στρατιωτας και λεγω τουτω πορευθητι και πορευεται και αλλω ερχου και ερχεται και τω δουλω μου ποιησον τουτο και ποιει

9 Jézus pedig ezeket hallván, elcsudálkozék õ rajta; és hátrafordulván monda az õt követõ sokaságnak: Mondom néktek, ilyen hitet Izráelben sem találtam!
And when these things were said to Jesus, he was surprised, and, turning to the mass of people coming after him, said, I have not seen such great faith, no, not in Israel.
ακουσας δε ταυτα ο ιησους εθαυμασεν αυτον και στραφεις τω ακολουθουντι αυτω οχλω ειπεν λεγω υμιν ουδε εν τω ισραηλ τοσαυτην πιστιν ευρον

10 És a küldöttek visszatérvén a házhoz, a beteg szolgát [már] egészségben találák.
And when those who were sent came back to the house they saw that the servant was well.
και υποστρεψαντες οι πεμφθεντες εις τον οικον ευρον τον ασθενουντα δουλον υγιαινοντα

11 És lõn másnap, hogy méne Nain nevû városba; és az õ tanítványai sokan menének õ vele, és nagy sokaság.
And it came about, after a little time, that he went to a town named Nain; and his disciples went with him, and a great number of people.
και εγενετο εν τη εξης επορευετο εις πολιν καλουμενην ναιν και συνεπορευοντο αυτω οι μαθηται αυτου ικανοι και οχλος πολυς

12 Mikor pedig a város kapujához közelített, ímé egy halottat hoznak vala ki, egyetlen egy fiát az anyjának, és az özvegy asszony vala; és a városból nagy sokaság volt õ vele.
Now when he came near the door of the town, a dead man was being taken out, the only son of his mother, who was a widow: and a great number of people from the town were with her.
ως δε ηγγισεν τη πυλη της πολεως και ιδου εξεκομιζετο τεθνηκως υιος μονογενης τη μητρι αυτου και αυτη ην χηρα και οχλος της πολεως ικανος συν αυτη

13 És látván õt az Úr, megkönyörüle rajta, és monda néki: Ne sírj.
And when the Lord saw her, he had pity on her and said to her, Be not sad.
και ιδων αυτην ο κυριος εσπλαγχνισθη επ αυτη και ειπεν αυτη μη κλαιε

14 És oda menvén, illeté a koporsót; a vivõk pedig megállának. És monda: Ifjú, néked mondom, kelj föl!
And he came near, and put his hand on the stretcher where the dead man was: and those who were moving it came to a stop. And he said, Young man, I say to you, Get up.
και προσελθων ηψατο της σορου οι δε βασταζοντες εστησαν και ειπεν νεανισκε σοι λεγω εγερθητι

15 És felüle a megholt, és kezde szólni; és adá õt anyjának.
And the dead man got up, and words came from his lips. And he gave him to his mother.
και ανεκαθισεν ο νεκρος και ηρξατο λαλειν και εδωκεν αυτον τη μητρι αυτου

16 És elfogá mind azokat a félelem, és dicsõíték az Istent, mondván: Nagy próféta támadt mi köztünk; és: Az Isten megtekintette az õ népét.
And fear came on all, and they gave praise to God, saying, A great prophet is among us: and, God has given thought to his people.
ελαβεν δε φοβος απαντας και εδοξαζον τον θεον λεγοντες οτι προφητης μεγας εγηγερται εν ημιν και οτι επεσκεψατο ο θεος τον λαον αυτου

17 És kiméne õ felõle e hír az egész Júdeába, és a körül való minden tartományba.
And this story about him went through all Judaea and the places round about.
και εξηλθεν ο λογος ουτος εν ολη τη ιουδαια περι αυτου και εν παση τη περιχωρω

18 És Jánosnak mind ezeket elmondák a tanítványai. És János az õ tanítványai közül kettõt elõszólítván,
And the disciples of John gave him an account of all these things.
και απηγγειλαν ιωαννη οι μαθηται αυτου περι παντων τουτων

19 Elküldé Jézushoz, mondván: Te vagy-é az, a ki eljövendõ [vala,] vagy mást várjunk?
Then John sent two of his disciples to the Lord, saying, Are you he who is to come, or are we waiting for another?
και προσκαλεσαμενος δυο τινας των μαθητων αυτου ο ιωαννης επεμψεν προς τον ιησουν λεγων συ ει ο ερχομενος η αλλον προσδοκωμεν

20 Mikor azért azok a férfiak hozzámentek, mondának: Keresztelõ János küldött minket te hozzád, mondván: Te vagy-é az, a ki eljövendõ [vala,] vagy mást várjunk?
And when the men came to him they said, John the Baptist has sent us to you, saying, Are you he who is to come, or are we waiting for another?
παραγενομενοι δε προς αυτον οι ανδρες ειπον ιωαννης ο βαπτιστης απεσταλκεν ημας προς σε λεγων συ ει ο ερχομενος η αλλον προσδοκωμεν

21 Azon órában pedig sokakat gyógyíta meg betegségekbõl, csapásokból, tisztátalan lelkektõl, és sok vaknak adá meg szeme világát.
At that time, he made a number of people free from their diseases and their pains, and from evil spirits; and to others who were blind he gave back the use of their eyes.
εν αυτη δε τη ωρα εθεραπευσεν πολλους απο νοσων και μαστιγων και πνευματων πονηρων και τυφλοις πολλοις εχαρισατο το βλεπειν

22 És felelvén Jézus, monda nékik: Elmenvén mondjátok meg Jánosnak, a miket láttatok és hallottatok: hogy a vakok szemeik világát veszik, a sánták járnak, a poklosok megtisztulnak, a siketek hallanak, a halottak feltámadnak, a szegényeknek az evangyéliom prédikáltatik.
And answering them he said, Go back and give news to John of what you have seen, and the things which have come to your ears; the blind now see, those who had no power in their legs are walking, lepers are made clean, those who had no hearing now have their ears open, dead men come to life again, and the poor have the good news given to them.
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις πορευθεντες απαγγειλατε ιωαννη α ειδετε και ηκουσατε οτι τυφλοι αναβλεπουσιν χωλοι περιπατουσιν λεπροι καθαριζονται κωφοι ακουου σιν νεκροι εγειρονται πτωχοι ευαγγελιζονται

23 És boldog, valaki én bennem meg nem botránkozik.
And a blessing will be on him who has no doubts about me.
και μακαριος εστιν ος εαν μη σκανδαλισθη εν εμοι

24 Mikor pedig elmentek a János követei, kezdé mondani a sokaságnak János felõl: Mit látni mentetek ki a pusztába? szélingatta nádszálat-é?
And when the men who were sent by John had gone away, he said to the people, about John, What did you go out into the waste land to see? a tall stem moving in the wind?
απελθοντων δε των αγγελων ιωαννου ηρξατο λεγειν προς τους οχλους περι ιωαννου τι εξεληλυθατε εις την ερημον θεασασθαι καλαμον υπο ανεμου σαλευομενον

25 Hát mit látni mentetek ki? puha ruhákba öltözött embert-é? Ímé a kik drága öltözetben és gyönyörûségben vannak, a királyok palotáiban vannak.
But what did you go out to see? a man in soft clothing? See now, those who have beautiful clothing and delicate food are in kings' houses.
αλλα τι εξεληλυθατε ιδειν ανθρωπον εν μαλακοις ιματιοις ημφιεσμενον ιδου οι εν ιματισμω ενδοξω και τρυφη υπαρχοντες εν τοις βασιλειοις εισιν

26 Hát mit látni mentetek ki? Prófétát-é? Bizony mondom néktek, prófétánál is nagyobbat.
But what did you go out to see? a prophet? Yes, I say to you, and more than a prophet.
αλλα τι εξεληλυθατε ιδειν προφητην ναι λεγω υμιν και περισσοτερον προφητου

27 Ez az, a ki felõl meg van írva: Ímé én elküldöm az én követemet a te orczád elõtt, ki elkészíti elõtted a te útadat.
This is he of whom it has been said, See, I send my servant before your face, who will make ready your way before you.
ουτος εστιν περι ου γεγραπται ιδου εγω αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου ος κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν σου

28 Mert mondom néktek, hogy azok között, a kik asszonytól születtek, egy sincs nagyobb próféta Keresztelõ Jánosnál; de a ki kisebb az Isten országában, nagyobb õ nála.
I say to you, Among all the sons of women, not one is greater than John: but he who is least in the kingdom of God is greater than he.
λεγω γαρ υμιν μειζων εν γεννητοις γυναικων προφητης ιωαννου του βαπτιστου ουδεις εστιν ο δε μικροτερος εν τη βασιλεια του θεου μειζων αυτου εστιν

29 És mikor ezt hallotta az egész nép és a vámszedõk, igazat adának az Istennek, megkeresztelkedvén a János keresztségével;
(And all the people, and the tax-farmers, to whom John had given baptism, when they had knowledge of these things, gave glory to God.
και πας ο λαος ακουσας και οι τελωναι εδικαιωσαν τον θεον βαπτισθεντες το βαπτισμα ιωαννου

30 A farizeusok pedig és a törvénytudók az Isten tanácsát megveték õ magokra nézve, nem keresztelkedvén meg õ tõle.
But the Pharisees and the teachers of the law were against the purpose of God for themselves, not having had his baptism.)
οι δε φαρισαιοι και οι νομικοι την βουλην του θεου ηθετησαν εις εαυτους μη βαπτισθεντες υπ αυτου

31 Monda pedig az Úr: Mihez hasonlítsam azért e nemzetségnek embereit? és mihez hasonlók?
What comparison am I to make of the men of this generation? what are they like?
ειπεν δε ο κυριος τινι ουν ομοιωσω τους ανθρωπους της γενεας ταυτης και τινι εισιν ομοιοι

32 Hasonlók a piaczon ülõ gyermekekhez, kik egymásnak kiáltanak, és ezt mondják: Sípoltunk néktek, és nem tánczoltatok; siralmas énekeket énekeltünk néktek, és nem sírtatok.
They are like children who are seated in the market-place, crying out to one another, and saying, We made music for you, but you did not take part in the dance; we gave cries of sorrow, but you were not sad.
ομοιοι εισιν παιδιοις τοις εν αγορα καθημενοις και προσφωνουσιν αλληλοις και λεγουσιν ηυλησαμεν υμιν και ουκ ωρχησασθε εθρηνησαμεν υμιν και ουκ εκλαυσατε

33 Mert eljött Keresztelõ János, a ki kenyeret sem eszik, bort sem iszik, és ezt mondjátok: Ördög van benne.
For John the Baptist came, taking no food or drink, and you say, He has an evil spirit.
εληλυθεν γαρ ιωαννης ο βαπτιστης μητε αρτον εσθιων μητε οινον πινων και λεγετε δαιμονιον εχει

34 Eljött az embernek Fia, a ki eszik és iszik, és ezt mondjátok: Ímé a falánk és borivó ember, a vámszedõk és bûnösök barátja.
The Son of man came feasting, and you say, Here is a lover of food and wine, a friend of tax-farmers and sinners.
εληλυθεν ο υιος του ανθρωπου εσθιων και πινων και λεγετε ιδου ανθρωπος φαγος και οινοποτης τελωνων φιλος και αμαρτωλων

35 És igazoltatik a bölcseség minden õ fiaitól.
But wisdom is judged to be right by all her children.
και εδικαιωθη η σοφια απο των τεκνων αυτης παντων

36 Kéré pedig õt egy a farizeusok közül, hogy õ vele egyék; annakokáért bemenvén a farizeus házába, leüle enni.
And one of the Pharisees made a request that he would take a meal with him. And he went into the Pharisee's house and took his seat at the table.
ηρωτα δε τις αυτον των φαρισαιων ινα φαγη μετ αυτου και εισελθων εις την οικιαν του φαρισαιου ανεκλιθη

37 És ímé a városban egy asszony a ki bûnös vala, mikor megtudta, hogy õ a farizeus házában leült enni, hoza egy alabástrom [szelencze drága] kenetet.
And there was a woman in the town who was a sinner; and when she had news that he was a guest in the Pharisee's house, she took a bottle of perfume,
και ιδου γυνη εν τη πολει ητις ην αμαρτωλος επιγνουσα οτι ανακειται εν τη οικια του φαρισαιου κομισασα αλαβαστρον μυρου

38 És megállván hátul az õ lábainál sírva, könnyeivel kezdé öntözni az õ lábait, és fejének hajával törlé meg, és csókolgatá az õ lábait, és megkené [drága] kenettel.
And went in and took her place at the back of him, near his feet, weeping, so that his feet were washed with the drops from her eyes, and with her hair she made them dry, and kissing his feet she put the perfume on them.
και στασα παρα τους ποδας αυτου οπισω κλαιουσα ηρξατο βρεχειν τους ποδας αυτου τοις δακρυσιν και ταις θριξιν της κεφαλης αυτης εξεμασσεν και κατεφιλει τους ποδας αυτ ου και ηλειφεν τω μυρω

39 Mikor pedig ezt látta a farizeus, a ki õt meghívta, monda magában: Ez, ha próféta volna, tudná ki és miféle asszony az, a ki õt illeti: hogy bûnös.
Now when the Pharisee in whose house he was saw it, he said to himself, This man, if he was a prophet, would be conscious what sort of woman this is who has put her hands on him, that she is a sinner.
ιδων δε ο φαρισαιος ο καλεσας αυτον ειπεν εν εαυτω λεγων ουτος ει ην προφητης εγινωσκεν αν τις και ποταπη η γυνη ητις απτεται αυτου οτι αμαρτωλος εστιν

40 És felelvén Jézus, monda néki: Simon, van valami mondani valóm néked. És az monda: Mester, mondjad.
And Jesus, answering, said, Simon, I have something to say to you. And he said, Master, say on.
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν προς αυτον σιμων εχω σοι τι ειπειν ο δε φησιν διδασκαλε ειπε

41 Egy hitelezõnek két adósa vala: az egyik adós vala ötszáz pénzzel, a másik pedig ötvennel.
And he said, Two men were in debt to a certain man of business: one had a debt of five hundred pence, and the other of fifty.
δυο χρεωφειλεται ησαν δανειστη τινι ο εις ωφειλεν δηναρια πεντακοσια ο δε ετερος πεντηκοντα

42 És mikor nem volt nékik mibõl megadni, mind a kettõnek elengedé. E kettõ közül azért, mondd meg, melyik szereti õt jobban?
When they were unable to make payment, he made the two of them free of their debts. Which of them, now, will have the greater love for him?
μη εχοντων δε αυτων αποδουναι αμφοτεροις εχαρισατο τις ουν αυτων ειπε πλειον αυτον αγαπησει

43 Felelvén pedig Simon, monda: Azt gondolom, hogy az, a kinek többet engedett el. És [Jézus] monda néki: Igazán ítéltél.
Simon, in answer, said, It seems he whose debt was greater. And he said, Your decision is right.
αποκριθεις δε ο σιμων ειπεν υπολαμβανω οτι ω το πλειον εχαρισατο ο δε ειπεν αυτω ορθως εκρινας

44 És az asszonyhoz fordulván, monda Simonnak: Látod-é ez asszonyt? Bejövék a te házadba, az én lábaimnak vizet nem adál: ez pedig könnyeivel öntözé az én lábaimat, és fejének hajával törlé meg.
And turning to the woman he said to Simon, You see this woman? I came into your house; you did not give me water for my feet: but she has been washing my feet with the drops from her eyes, and drying them with her hair.
και στραφεις προς την γυναικα τω σιμωνι εφη βλεπεις ταυτην την γυναικα εισηλθον σου εις την οικιαν υδωρ επι τους ποδας μου ουκ εδωκας αυτη δε τοις δακρυσιν εβρεξεν μο υ τους ποδας και ταις θριξιν της κεφαλης αυτης εξεμαξεν

45 Engem meg nem csókolál: ez pedig az idõtõl fogva, hogy bejöttem, nem szünt meg az én lábaimat csókolgatni.
You did not give me a kiss: but she, from the time when I came in, has gone on kissing my feet.
φιλημα μοι ουκ εδωκας αυτη δε αφ ης εισηλθον ου διελιπεν καταφιλουσα μου τους ποδας

46 Olajjal az én fejemet meg nem kented: ez pedig [drága] kenettel kené meg az én lábaimat.
You put no oil on my head: but she has put perfume on my feet.
ελαιω την κεφαλην μου ουκ ηλειψας αυτη δε μυρω ηλειψεν μου τους ποδας

47 Minekokáért mondom néked: Néki sok bûne bocsáttatott meg; mert igen szeretett; a kinek pedig kevés bocsáttatik meg, kevésbé szeret.
And so I say to you, She will have forgiveness for her sins which are great in number, because of her great love: but he who has small need of forgiveness gives little love.
ου χαριν λεγω σοι αφεωνται αι αμαρτιαι αυτης αι πολλαι οτι ηγαπησεν πολυ ω δε ολιγον αφιεται ολιγον αγαπα

48 És monda annak: Megbocsáttattak néked a te bûneid.
And he said to her, You have forgiveness for your sins.
ειπεν δε αυτη αφεωνται σου αι αμαρτιαι

49 És a kik együtt ülének vele az asztalnál, kezdék magukban mondani: Ki ez, hogy a bûnöket is megbocsátja?
And those who were seated at table with him said to themselves, Who is this who even gives forgiveness of sins?
και ηρξαντο οι συνανακειμενοι λεγειν εν εαυτοις τις ουτος εστιν ος και αμαρτιας αφιησιν

50 Monda pedig az asszonynak: A te hited megtartott téged. Eredj el békességgel!
And he said to the woman, By your faith you have salvation; go in peace.
ειπεν δε προς την γυναικα η πιστις σου σεσωκεν σε πορευου εις ειρηνην

1 És lõn ezután, hogy õ jár vala városonként és falunként, prédikálván és hirdetvén az Isten országát, és vele a tizenkettõ,
And it came about, after a short time, that he went through town and country giving the good news of the kingdom of God, and with him were the twelve,
και εγενετο εν τω καθεξης και αυτος διωδευεν κατα πολιν και κωμην κηρυσσων και ευαγγελιζομενος την βασιλειαν του θεου και οι δωδεκα συν αυτω

2 És némely asszonyok, a kiket tisztátalan lelkektõl és betegségekbõl gyógyított meg, Mária, a ki Magdalénának neveztetik, kibõl hét ördög ment ki,
And certain women who had been made free from evil spirits and diseases, Mary named Magdalene, from whom seven evil spirits had gone out,
και γυναικες τινες αι ησαν τεθεραπευμεναι απο πνευματων πονηρων και ασθενειων μαρια η καλουμενη μαγδαληνη αφ ης δαιμονια επτα εξεληλυθει

3 És Johanna, Khúzának, a Heródes gondviselõjének felesége, és Zsuzsánna, és sok más asszony, kik az õ vagyonukból szolgálának néki.
And Joanna, the wife of Chuza, Herod's chief house-servant, and Susanna and a number of others, who gave him of their wealth for his needs.
και ιωαννα γυνη χουζα επιτροπου ηρωδου και σουσαννα και ετεραι πολλαι αιτινες διηκονουν αυτω απο των υπαρχοντων αυταις

4 Mikor pedig nagy sokaság gyûlt egybe, és minden városból mentek vala õ hozzá, monda példázat által:
And when a great number of people came together, and men from every town went out to him, he gave them teaching in the form of a story:
συνιοντος δε οχλου πολλου και των κατα πολιν επιπορευομενων προς αυτον ειπεν δια παραβολης

5 Kiméne a magvetõ, hogy elvesse az õ magvát: és magvetés közben némely esék az útfélre; és eltapostaték, és az égi madarak megevék azt.
A man went out to put in seed, and while he was doing it, some was dropped by the wayside and it was crushed under foot, and was taken by the birds of heaven.
εξηλθεν ο σπειρων του σπειραι τον σπορον αυτου και εν τω σπειρειν αυτον ο μεν επεσεν παρα την οδον και κατεπατηθη και τα πετεινα του ουρανου κατεφαγεν αυτο

6 És némely esék a kõsziklára; és mikor kikelt, elszárada, mert nem vala nedvessége.
And some went on the rock, and when it came up it became dry and dead because it had no water.
και ετερον επεσεν επι την πετραν και φυεν εξηρανθη δια το μη εχειν ικμαδα

7 Némely esék a tövis közé; és a tövisek vele együtt növekedvén, megfojták azt.
And some went among thorns, and the thorns came up with it and it had no room for growth.
και ετερον επεσεν εν μεσω των ακανθων και συμφυεισαι αι ακανθαι απεπνιξαν αυτο

8 Némely pedig esék a jó földbe; és mikor kikelt, százannyi hasznot hoza. Ezeket mondván, kiált vala: A kinek van füle a hallásra, hallja.
And some falling on good earth, came up and gave fruit a hundred times as much. And with these words he said in a loud voice, He who has ears, let him give ear.
και ετερον επεσεν επι την γην την αγαθην και φυεν εποιησεν καρπον εκατονταπλασιονα ταυτα λεγων εφωνει ο εχων ωτα ακουειν ακουετω

9 És megkérdék õt az õ tanítványai, mondván: Mi lehet e példázat?
And his disciples put questions to him about the point of the story.
επηρωτων δε αυτον οι μαθηται αυτου λεγοντες τις ειη η παραβολη αυτη

10 Õ pedig monda nékik: Néktek adatott, hogy az Isten országának titkait értsétek; egyebeknek példázatokban, hogy látván ne lássanak, és hallván ne értsenek.
And he said, To you is given knowledge of the secrets of the kingdom of God; but to the others, they are given in stories, so that seeing, they may not see, and though they give hearing, the sense will not be clear to them.
ο δε ειπεν υμιν δεδοται γνωναι τα μυστηρια της βασιλειας του θεου τοις δε λοιποις εν παραβολαις ινα βλεποντες μη βλεπωσιν και ακουοντες μη συνιωσιν

11 A példázat pedig ez: A mag az Isten beszéde.
Now this is the point of the story: The seed is the word of God.
εστιν δε αυτη η παραβολη ο σπορος εστιν ο λογος του θεου

12 Az útfélen valók pedig azok, a kik hallják; aztán eljõ az ördög, és kikapja az ígét az õ szívökbõl, hogy ne higyjenek és ne idvezüljenek.
Those by the side of the road are those who have given hearing; then the Evil One comes and takes away the word from their hearts, so that they may not have faith and get salvation.
οι δε παρα την οδον εισιν οι ακουοντες ειτα ερχεται ο διαβολος και αιρει τον λογον απο της καρδιας αυτων ινα μη πιστευσαντες σωθωσιν

13 És a kõsziklán valók azok, a kik, mikor hallják, örömmel veszik az ígét; de ezeknek nincs gyökerük, a kik egy ideig hisznek, a kísértés idején pedig elszakadnak.
And those on the rock are those who with joy give hearing to the word; but having no root, they have faith for a time, and when the test comes they give up.
οι δε επι της πετρας οι οταν ακουσωσιν μετα χαρας δεχονται τον λογον και ουτοι ριζαν ουκ εχουσιν οι προς καιρον πιστευουσιν και εν καιρω πειρασμου αφισταντα

14 És a melyik a tövis közé esett, ezek azok, a kik hallották, de elmenvén, az élet gondjaitól, és gazdagságától és gyönyörûségeitõl megfojtatnak, és gyümölcsöt nem teremnek.
And those which went among thorns are those who have given hearing, and go on their way, but they are overcome by cares and wealth and the pleasures of life, and they give no fruit.
το δε εις τας ακανθας πεσον ουτοι εισιν οι ακουσαντες και υπο μεριμνων και πλουτου και ηδονων του βιου πορευομενοι συμπνιγονται και ου τελεσφορουσιν

15 A melyik pedig a jó földbe [esett,] ezek azok, a kik a hallott ígét tiszta és jó szívvel megtartják, és gyümölcsöt teremnek béketûréssel.
And those in the good earth are those who, having given ear to the word, keep it with a good and true heart, and in quiet strength give fruit.
το δε εν τη καλη γη ουτοι εισιν οιτινες εν καρδια καλη και αγαθη ακουσαντες τον λογον κατεχουσιν και καρποφορουσιν εν υπομονη

16 Senki pedig, ha gyertyát gyújt, be nem fedi azt valami edénynyel, sem az ágy alá nem rejti; hanem a gyertyatartóba teszi, hogy a kik bemennek, lássák a világot.
No man, when the light is lighted, puts a cover over it, or puts it under a bed, but he puts it on its table, so that those who come in may see the light.
ουδεις δε λυχνον αψας καλυπτει αυτον σκευει η υποκατω κλινης τιθησιν αλλ επι λυχνιας επιτιθησιν ινα οι εισπορευομενοι βλεπωσιν το φως

17 Mert nincs oly titok, mely nyilvánvalóvá ne lenne; és nincs oly elrejtett [dolog,] mely ki ne tudódnék, és világosságra ne jõne.
For nothing is put out of view which will not be made clear, and nothing is secret of which the knowledge will not come to light.
ου γαρ εστιν κρυπτον ο ου φανερον γενησεται ουδε αποκρυφον ο ου γνωσθησεται και εις φανερον ελθη

18 Meglássátok azért, mimódon hallgatjátok: mert a kinek van, annak adatik; és a kinek nincs, még a mijét gondolja is hogy van, elvétetik tõle.
So take care how you give hearing, for to him who has will be given, and from him who has not will be taken even what he seems to have.
βλεπετε ουν πως ακουετε ος γαρ αν εχη δοθησεται αυτω και ος αν μη εχη και ο δοκει εχειν αρθησεται απ αυτου

19 Jövének pedig hozzá az õ anyja és atyjafiai, de nem tudtak hozzá jutni a sokaság miatt.
And his mother and his brothers came to him, and they were not able to get near him because of the great number of people.
παρεγενοντο δε προς αυτον η μητηρ και οι αδελφοι αυτου και ουκ ηδυναντο συντυχειν αυτω δια τον οχλον

20 És tudtára adák néki, mondván: A te anyád és atyádfiai künn állnak, téged akarván látni.
And someone said to him, Your mother and your brothers are outside desiring to see you.
και απηγγελη αυτω λεγοντων η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εστηκασιν εξω ιδειν σε θελοντες

21 Õ pedig felelvén, monda nékik: Az én anyám és az én atyámfiai ezek, a kik az Isten beszédét hallgatják, és megcselekszik azt.
But he said to them in answer, My mother and my brothers are those who have knowledge of the word of God and do it.
ο δε αποκριθεις ειπεν προς αυτους μητηρ μου και αδελφοι μου ουτοι εισιν οι τον λογον του θεου ακουοντες και ποιουντες αυτον

22 Lõn pedig egy napon, hogy beméne a hajóba õ és az õ tanítványai; és monda nékik: Menjünk a tónak túlsó [part]jára. És elindulának.
Now it came about on one of those days that he got into a boat with his disciples; and he said to them, Let us go over to the other side of the water: and they put out the boat.
και εγενετο εν μια των ημερων και αυτος ενεβη εις πλοιον και οι μαθηται αυτου και ειπεν προς αυτους διελθωμεν εις το περαν της λιμνης και ανηχθησαν

23 De hajózásuk közben elszenderedék; és szélvész csapott le a tóra, és megmerülének, és veszedelemben valának.
But while they were sailing he went to sleep: and a storm of wind came down on the sea, and the boat became full of water and they were in danger.
πλεοντων δε αυτων αφυπνωσεν και κατεβη λαιλαψ ανεμου εις την λιμνην και συνεπληρουντο και εκινδυνευον

24 És hozzá menvén, felkölték õt mondván: Mester, Mester, elveszünk! Õ pedig felserkenvén, megdorgálá a szelet és a víznek habjait; és megszûnének, és lõn csendesség.
Then they came to him and, awaking him out of his sleep, said, Master, Master, destruction is near. And he, when he was awake, gave orders to the wind and the rolling waves, and the storm came to an end, and all was calm.
προσελθοντες δε διηγειραν αυτον λεγοντες επιστατα επιστατα απολλυμεθα ο δε εγερθεις επετιμησεν τω ανεμω και τω κλυδωνι του υδατος και επαυσαντο και εγενετο γαληνη

25 És monda nékik: Hol van a ti hitetek? És félelemmel csodálkoznak vala, mondván egymásnak: Ugyan ki ez, hogy a szeleknek is, a víznek is parancsol, és engednek néki?
And he said to them, Where is your faith? And fear and wonder overcame them, and they said to one another, Who then is this, who gives orders even to the winds and the water and they do what he says?
ειπεν δε αυτοις που εστιν η πιστις υμων φοβηθεντες δε εθαυμασαν λεγοντες προς αλληλους τις αρα ουτος εστιν οτι και τοις ανεμοις επιτασσει και τω υδατι και υπακουουσιν αυ τω

26 És evezének a Gaderénusok tartományaiba, mely Galileával átellenben van.
And they came to the country of the Gerasenes, which is opposite Galilee.
και κατεπλευσαν εις την χωραν των γαδαρηνων ητις εστιν αντιπεραν της γαλιλαιας

27 És mikor õ kiment a földre, jöve elébe a városból egy ember, kiben ördögök voltak sok idõtõl fogva, sem ruhába nem öltözött, sem házban nem lakott, hanem a sírboltokban.
And when he had come to the land, there came to him a certain man from the town who had evil spirits; and for a long time he had had no clothing on, and was not living in a house but in the place of the dead.
εξελθοντι δε αυτω επι την γην υπηντησεν αυτω ανηρ τις εκ της πολεως ος ειχεν δαιμονια εκ χρονων ικανων και ιματιον ουκ ενεδιδυσκετο και εν οικια ουκ εμενεν αλλ εν τοις μν ημασιν

28 És mikor meglátta Jézust, felkiálta és [lábai] elé esék néki, és fenszóval monda: Mi közöm van nékem te veled, Jézus, felséges Istennek Fia? kérlek téged, ne gyötörj engem.
And when he saw Jesus, he gave a loud cry and went down on the earth before him and in a loud voice said, What have I to do with you, Jesus, Son of the Most High God? Do not be cruel to me.
ιδων δε τον ιησουν και ανακραξας προσεπεσεν αυτω και φωνη μεγαλη ειπεν τι εμοι και σοι ιησου υιε του θεου του υψιστου δεομαι σου μη με βασανισης

29 Mert azt parancsolá annak a tisztátalan léleknek, hogy menjen ki az emberbõl. Mert gyakran elragadá õt: annakokáért lánczokkal és békókkal megkötözve õrizteték; de a kötelékeket elszaggatván, az ördögtõl a pusztákba hajtaték.
For he gave an order to the evil spirit to come out of the man. For frequently it would take a grip of him: and he was kept under control, and prisoned with chains; but parting the chains in two, he would be sent by the driving of the evil spirit into waste places.
παρηγγελλεν γαρ τω πνευματι τω ακαθαρτω εξελθειν απο του ανθρωπου πολλοις γαρ χρονοις συνηρπακει αυτον και εδεσμειτο αλυσεσιν και πεδαις φυλασσομενος και διαρρησσων τα δεσμα ηλαυνετο υπο του δαιμονος εις τας ερημους

30 Megkérdé pedig õt Jézus, mondván: Mi a neved? És õ monda: Légió; mert sok ördög ment vala bele.
And Jesus said to him, What is your name? And he said, Legion; for a number of spirits had gone into him.
επηρωτησεν δε αυτον ο ιησους λεγων τι σοι εστιν ονομα ο δε ειπεν λεγεων οτι δαιμονια πολλα εισηλθεν εις αυτον

31 És kérék õt, hogy ne parancsolja nékik, hogy a mélységbe menjenek.
And they made a request to him that he would not give them an order to go away into the deep.
και παρεκαλει αυτον ινα μη επιταξη αυτοις εις την αβυσσον απελθειν

32 Vala pedig ott egy nagy disznónyáj, legelészve a hegyen; és kérék õt, hogy engedje meg nékik, hogy azokba menjenek. És megengedé nékik.
Now there was a great herd of pigs in that place, getting food on the mountain: and the evil spirits made a request to him that he would let them go into the pigs, and he let them.
ην δε εκει αγελη χοιρων ικανων βοσκομενων εν τω ορει και παρεκαλουν αυτον ινα επιτρεψη αυτοις εις εκεινους εισελθειν και επετρεψεν αυτοις

33 És minekutána kimentek az ördögök az emberbõl, bemenének a disznókba; és a disznónyáj a meredekrõl a tóba rohana, és megfullada.
And the evil spirits came out of the man and went into the pigs: and the herd went rushing down a sharp slope into the water and came to destruction.
εξελθοντα δε τα δαιμονια απο του ανθρωπου εισηλθεν εις τους χοιρους και ωρμησεν η αγελη κατα του κρημνου εις την λιμνην και απεπνιγη

34 A pásztorok pedig látván mi történt, elfutának, és elmenvén, hírré adák a városban és a falukban.
And when the men who took care of them saw what had come about, they went quickly and gave news of it in the town and the country.
ιδοντες δε οι βοσκοντες το γεγενημενον εφυγον και απελθοντες απηγγειλαν εις την πολιν και εις τους αγρους

35 Kimenének azért megnézni mi történt; és menének Jézushoz, és ülve találák az embert, kibõl az ördögök kimentek, felöltözve és eszénél, a Jézus lábainál; és megfélemlének.
And they went out to see what had taken place, and they came to Jesus and saw the man out of whom the evil spirits had gone, seated, clothed and with full use of his senses, at the feet of Jesus; and fear came on them.
εξηλθον δε ιδειν το γεγονος και ηλθον προς τον ιησουν και ευρον καθημενον τον ανθρωπον αφ ου τα δαιμονια εξεληλυθει ιματισμενον και σωφρονουντα παρα τους ποδας του ιησου και εφοβηθησαν

36 Elbeszélék pedig nékik azok is, a kik látták, mimódon szabadult meg az ördöngõs.
And those who had seen it gave them an account of how the man who had the evil spirits was made well.
απηγγειλαν δε αυτοις και οι ιδοντες πως εσωθη ο δαιμονισθεις

37 És kéré õt a Gadarénusok körül való tartományok egész sokasága, hogy õ közülök menjen el, mert felette igen félnek vala: õ pedig beülvén a hajóba, visszatére.
And all the people of the country of the Gerasenes made a request to him to go away from them; for they were in great fear: and he got into a boat and went back.
και ηρωτησαν αυτον απαν το πληθος της περιχωρου των γαδαρηνων απελθειν απ αυτων οτι φοβω μεγαλω συνειχοντο αυτος δε εμβας εις το πλοιον υπεστρεψεν

38 Kéré pedig õt az az ember, a kibõl az ördögök kimentek, hogy õ vele lehessen; de Jézus elbocsátá õt, mondván:
But the man from whom the evil spirits had gone out had a great desire to be with him, but he sent him away, saying,
εδεετο δε αυτου ο ανηρ αφ ου εξεληλυθει τα δαιμονια ειναι συν αυτω απελυσεν δε αυτον ο ιησους λεγων

39 Térj vissza házadhoz, és beszéld el, mely nagy dolgokat tett az Isten veled. Elméne azért, hirdetvén az egész városban, mely nagy dolgokat cselekedett Jézus õ vele.
Go back to your house and let them have news of all the great things which God has done for you. And he went away, giving word through all the town of the great things which Jesus had done for him.
υποστρεφε εις τον οικον σου και διηγου οσα εποιησεν σοι ο θεος και απηλθεν καθ ολην την πολιν κηρυσσων οσα εποιησεν αυτω ο ιησους

40 És lõn, hogy mikor Jézus visszatért, a nép örömmel fogadá õt; mert mindnyájan várják vala õt.
And when Jesus went back, the people were glad to see him, for they were all waiting for him.
εγενετο δε εν τω υποστρεψαι τον ιησουν απεδεξατο αυτον ο οχλος ησαν γαρ παντες προσδοκωντες αυτον

41 És ímé eljöve egy ember, kinek Jairus vala neve, ki a zsinagógának feje volt; és Jézus lábai elõtt leesvén, kéré õt, hogy menjen be az õ házába;
Then there came a man named Jairus, who was a ruler in the Synagogue: and he went down at the feet of Jesus, desiring him to come to his house;
και ιδου ηλθεν ανηρ ω ονομα ιαειρος και αυτος αρχων της συναγωγης υπηρχεν και πεσων παρα τους ποδας του ιησου παρεκαλει αυτον εισελθειν εις τον οικον αυτου

42 Mert vala néki egy egyetlen leánya, mintegy tizenkét esztendõs, és az halálán volt. Mikor pedig õ méne, a sokaság szorongatá õt.
For he had an only daughter, about twelve years old, and she was near to death. But while he was on his way, the people were pushing to be near him.
οτι θυγατηρ μονογενης ην αυτω ως ετων δωδεκα και αυτη απεθνησκεν εν δε τω υπαγειν αυτον οι οχλοι συνεπνιγον αυτον

43 És egy asszony, ki vérfolyásban volt tizenkét esztendõtõl fogva, és bár minden vagyonát az orvosokra költötte, senki meg nem tudta gyógyítani,
And a woman, who had had a flow of blood for twelve years, and had given all her money to medical men, and not one of them was able to make her well,
και γυνη ουσα εν ρυσει αιματος απο ετων δωδεκα ητις εις ιατρους προσαναλωσασα ολον τον βιον ουκ ισχυσεν υπ ουδενος θεραπευθηναι

44 Hátulról hozzá járulván, illeté az õ ruhájának peremét; és azonnal elálla vérének folyása.
Came after him and put her hand on the edge of his robe, and straight away the flowing of her blood was stopped.
προσελθουσα οπισθεν ηψατο του κρασπεδου του ιματιου αυτου και παραχρημα εστη η ρυσις του αιματος αυτης

45 És monda Jézus: Ki az, a ki engem illete? És mikor mindnyájan tagadták, monda Péter és a kik õ vele valának: Mester, a sokaság nyom és szorongat téged, és [azt] mondod: Ki az, a ki engem illete?
And Jesus said, Who was touching me? And when they all said, It is not I, Peter and those who were with him said, Master, the people are pushing round you on every side.
και ειπεν ο ιησους τις ο αψαμενος μου αρνουμενων δε παντων ειπεν ο πετρος και οι μετ αυτου επιστατα οι οχλοι συνεχουσιν σε και αποθλιβουσιν και λεγεις τις ο αψαμενος μου

46 Jézus pedig monda: Illete engem valaki; mert én észrevettem, hogy erõ származék ki tõlem.
But Jesus said, Someone was touching me, for I had the feeling that power had gone out from me.
ο δε ιησους ειπεν ηψατο μου τις εγω γαρ εγνων δυναμιν εξελθουσαν απ εμου

47 Mikor pedig látta az asszony; hogy nem maradt titokban, reszketve elõjöve és elõtte leesvén, megjelenté néki az egész sokaság elõtt, miért illette õt, és hogy azonnal meggyógyult.
And when the woman saw that she was not able to keep it secret, she came, shaking with fear, and falling down before him she made clear before all the people the reason for her touching him, and how she was made well straight away.
ιδουσα δε η γυνη οτι ουκ ελαθεν τρεμουσα ηλθεν και προσπεσουσα αυτω δι ην αιτιαν ηψατο αυτου απηγγειλεν αυτω ενωπιον παντος του λαου και ως ιαθη παραχρημα

48 És õ monda néki: Bízzál leányom, a te hited megtartott téged; eredj el békességgel!
And he said to her, Daughter, your faith has made you well; go in peace.
ο δε ειπεν αυτη θαρσει θυγατερ η πιστις σου σεσωκεν σε πορευου εις ειρηνην

49 Mikor még a szó szájában vala, eljöve egy ember a zsinagóga fejének [házától,] mondván néki: Meghalt a leányod; ne fáraszd a Mestert!
While he was still talking, someone came from the house of the ruler of the Synagogue, saying, Your daughter is dead; do not go on troubling the Master.
ετι αυτου λαλουντος ερχεται τις παρα του αρχισυναγωγου λεγων αυτω οτι τεθνηκεν η θυγατηρ σου μη σκυλλε τον διδασκαλον

50 Jézus pedig mikor ezt hallotta, felele néki, mondván: Ne félj; csak higyj, és megtartatik.
But Jesus at these words said to him, Have no fear, only have faith, and she will be made well.
ο δε ιησους ακουσας απεκριθη αυτω λεγων μη φοβου μονον πιστευε και σωθησεται

51 Bemenvén pedig a házba, senkit nem bocsáta be, csak Pétert, Jakabot, Jánost és a leányzó atyját és anyját.
And when he came to the house he did not let any man go in with him, but only Peter and John and James, and the father of the girl and her mother.
εισελθων δε εις την οικιαν ουκ αφηκεν εισελθειν ουδενα ει μη πετρον και ιακωβον και ιωαννην και τον πατερα της παιδος και την μητερα

52 Sírának pedig mindnyájan, és gyászolák azt; õ pedig monda: Ne sírjatok; nem halt meg, hanem aluszik.
And all the people were weeping and crying for her; but he said, Do not be sad, for she is not dead, but sleeping.
εκλαιον δε παντες και εκοπτοντο αυτην ο δε ειπεν μη κλαιετε ουκ απεθανεν αλλα καθευδει

53 És kineveték õt, tudván, hogy meghalt.
And they were laughing at him, being certain that she was dead.
και κατεγελων αυτου ειδοτες οτι απεθανεν

54 Õ pedig mindenkit kiküldvén, és a [leányzó] kezét megfogván, kiálta, mondván: Leányzó, kelj fel!
But he, taking her hand, said to her, My child, get up.
αυτος δε εκβαλων εξω παντας και κρατησας της χειρος αυτης εφωνησεν λεγων η παις εγειρου

55 És visszatére annak lelke, és azonnal fölkele; és [õ] parancsolá, hogy adjanak néki enni.
And her spirit came back to her and she got up straight away: and he gave orders that food was to be given to her.
και επεστρεψεν το πνευμα αυτης και ανεστη παραχρημα και διεταξεν αυτη δοθηναι φαγειν

56 És elálmélkodának annak szülei; õ pedig megparancsolá, hogy senkinek ne mondják, a mi történt.
And her father and mother were full of wonder, but he gave orders to them to say nothing about it to anyone.
και εξεστησαν οι γονεις αυτης ο δε παρηγγειλεν αυτοις μηδενι ειπειν το γεγονος

1 Minekutána pedig összehívta [Jézus]az õ tizenkét tanítványát, ada nékik erõt és hatalmat minden ördögök ellen, és betegségek gyógyítására.
And getting the twelve together, he gave them power and authority over all evil spirits and over diseases, to make them well.
συγκαλεσαμενος δε τους δωδεκα μαθητας αυτου εδωκεν αυτοις δυναμιν και εξουσιαν επι παντα τα δαιμονια και νοσους θεραπευειν

2 És elküldé õket, hogy prédikálják az Isten országát, és betegeket gyógyítsanak.
And he sent them out to be preachers of the kingdom of God, and to make well those who were ill.
και απεστειλεν αυτους κηρυσσειν την βασιλειαν του θεου και ιασθαι τους ασθενουντας

3 És monda nékik: Semmit az útra ne vigyetek, se pálczákat, se táskát, se kenyeret, se pénzt; se két-két ruhátok ne legyen.
And he said to them, Take nothing for your journey, no stick or bag or bread or money, and do not take two coats.
και ειπεν προς αυτους μηδεν αιρετε εις την οδον μητε ραβδους μητε πηραν μητε αρτον μητε αργυριον μητε ανα δυο χιτωνας εχειν

4 És valamely házba bementek, ott maradjatok, és onnét induljatok tovább.
And if you go into a house, let that house be your resting-place till you go away.
και εις ην αν οικιαν εισελθητε εκει μενετε και εκειθεν εξερχεσθε

5 És valakik be nem fogadnak titeket, kimenvén abból a városból, még a port is verjétek le lábaitokról, bizonyságul õ ellenök.
And if any people will not take you in, when you go away from that town, put off its dust from your feet for a witness against them.
και οσοι αν μη δεξωνται υμας εξερχομενοι απο της πολεως εκεινης και τον κονιορτον απο των ποδων υμων αποτιναξατε εις μαρτυριον επ αυτους

6 Kimenvén annakokáért, bejárák a falukat, hirdetvén az evangyéliomot, és gyógyítván mindenütt.
And they went away, journeying through all the towns, preaching the good news and making people free from diseases in all places.
εξερχομενοι δε διηρχοντο κατα τας κωμας ευαγγελιζομενοι και θεραπευοντες πανταχου

7 Meghallá pedig Heródes a negyedes fejedelem, mindazokat, a mik õ általa történtek: és zavarban volt, mivelhogy némelyek azt mondák, hogy János támadt fel a halálból;
Now Herod the king had news of all these things: and he was in doubt, because it was said by some people that John had come back from the dead;
ηκουσεν δε ηρωδης ο τετραρχης τα γινομενα υπ αυτου παντα και διηπορει δια το λεγεσθαι υπο τινων οτι ιωαννης εγηγερται εκ νεκρων

8 Némelyek pedig, hogy Illés jelent meg; mások meg, hogy a régi próféták közül támadt fel valamelyik.
And by some, that Elijah had come; and by others, that one of the old prophets had come back to life.
υπο τινων δε οτι ηλιας εφανη αλλων δε οτι προφητης εις των αρχαιων ανεστη

9 És monda Heródes: Jánosnak én vettem fejét: kicsoda hát ez, a ki felõl én ilyen dolgokat hallok? És igyekezik vala õt látni.
And Herod said, I put John to death: but who is this, of whom such stories are given to me? And he had a desire to see him.
και ειπεν ο ηρωδης ιωαννην εγω απεκεφαλισα τις δε εστιν outος περι ου εγω ακουω τοιαυτα και εζητει ιδειν αυτον

10 Visszatérvén pedig az apostolok, elbeszélének néki mindent, a mit cselekedtek. És azokat maga mellé vévén, elvonula magánosan a Bethsaida nevû városnak puszta helyére.
And the twelve, when they came back, gave him an account of what they had done. And he took them with him and went away from the people to a town named Beth-saida.
και υποστρεψαντες οι αποστολοι διηγησαντο αυτω οσα εποιησαν και παραλαβων αυτους υπεχωρησεν κατ ιδιαν εις τοπον ερημον πολεως καλουμενης βηθσαιδα

11 A sokaság pedig [ezt] megtudván, követé õt: és õ örömmel fogadván õket, szóla nékik az Isten országáról, és a kiknek gyógyulásra volt szükségök, azokat meggyógyítá.
But the people, getting news of it, went after him: and he was pleased to see them, and gave them teaching about the kingdom of God, and made those well who were in need of it.
οι δε οχλοι γνοντες ηκολουθησαν αυτω και δεξαμενος αυτους ελαλει αυτοις περι της βασιλειας του θεου και τους χρειαν εχοντας θεραπειας ιατο

12 A nap pedig hanyatlani kezdett; és a tizenkettõ hozzá járulván, monda néki: Bocsásd el a sokaságot, hogy elmenvén a körülvaló falvakba és majorokba megszálljanak, és eledelt találjanak, mert itt puszta helyen vagyunk.
And the day went on; and the twelve came to him and said, Send these people away so that they may go into the towns and the country round about and get resting-places and food for themselves, for we are in a waste place.
η δε ημερα ηρξατο κλινειν προσελθοντες δε οι δωδεκα ειπον αυτω απολυσον τον οχλον ινα απελθοντες εις τας κυκλω κωμας και τους αγρους καταλυσωσιν και ευρωσιν επισιτισμον οτι ωδε εν ερημω τοπω εσμεν

13 Õ pedig monda nékik: Adjatok nékik ti enni. Azok pedig mondának: Nincs nékünk több öt kenyerünknél és két halunknál; hanem ha elmegyünk és mi veszünk eledelt az egész sokaságnak.
But he said, Give them food yourselves. And they said, We have only five cakes of bread and two fishes, if we do not go and get food for all these people.
ειπεν δε προς αυτους δοτε αυτοις υμεις φαγειν οι δε ειπον ουκ εισιν ημιν πλειον η πεντε αρτοι και δυο ιχθυες ει μητι πορευθεντες ημεις αγορασωμεν εις παντα τον λαον τουτον βρωματα

14 Mert valának [ott] mintegy ötezeren férfiak. Monda pedig az õ tanítványainak: Ültessétek le õket csoportokba ötvenével.
For there were about five thousand men. And he said to his disciples, Make them be seated in groups, about fifty to a group.
ησαν γαρ ωσει ανδρες πεντακισχιλιοι ειπεν δε προς τους μαθητας αυτου κατακλινατε αυτους κλισιας ανα πεντηκοντα

15 És a képen cselekedének, és leülteték valamennyit.
And they did so, and made them all be seated.
και εποιησαν outως και ανεκλιναν απαντας

16 Minekutána pedig vette az öt kenyeret és a két halat, a mennybe emelvén szemeit, megáldá azokat, és megszegé; és adá a tanítványoknak, hogy a sokaság elé tegyék.
And he took the five cakes of bread and the two fishes and, looking up to heaven, he said words of blessing over them, and when they had been broken, he gave them to the disciples to give to the people.
λαβων δε τους πεντε αρτους και τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν αυτους και κατεκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις παρατιθεναι τω οχλω

17 Evének azért és megelégedének mindnyájan; és felszedék a mi darabok maradtak tõlük, tizenkét kosárral.
And they all took the food and had enough; and they took up of the broken bits which were over, twelve baskets full.
και εφαγον και εχορτασθησαν παντες και ηρθη το περισσευσαν αυτοις κλασματων κοφινοι δωδεκα

18 És lõn, mikor õ magában imádkozék, vele valának a tanítványok; és megkérdé õket, mondván: Kinek mond engem a sokaság?
And it came about that when he was in prayer, by himself, and the disciples were with him, he put a question to them, saying, Who do the people say I am?
και εγενετο εν τω ειναι αυτον προσευχομενον καταμονας συνησαν αυτω οι μαθηται και επηρωτησεν αυτους λεγων τινα με λεγουσιν οι οχλοι ειναι

19 Õk pedig felelvén, mondának: Keresztelõ Jánosnak; némelyek pedig Illésnek; némelyek pedig, hogy a régi próféták közül támadt fel valamelyik.
And they, answering, said, John the Baptist; but others say Elijah; and others, that one of the old prophets has come back.
οι δε αποκριθεντες ειπον ιωαννην τον βαπτιστην αλλοι δε ηλιαν αλλοι δε οτι προφητης τις των αρχαιων ανεστη

20 És monda nékik: Hát ti kinek mondotok engem? Felelvén pedig Péter, monda: Az Isten ama Krisztusának.
And he said, But who do you say that I am? And Peter, answering, said, The Christ of God.
ειπεν δε αυτοις υμεις δε τινα με λεγετε ειναι αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν τον χριστον του θεου

21 Õ pedig reájok parancsolván, meghagyá, hogy ezt senkinek ne mondják;
But he gave them special orders, not to say this to any man;
ο δε επιτιμησας αυτοις παρηγγειλεν μηδενι ειπειν τουτο

22 Ezt mondván: Szükség az ember Fiának sokat szenvedni és megvettetni a vénektõl, a fõpapoktól és írástudóktól, és megöletni, és harmadnapon feltámadni.
Saying, The Son of man will undergo much and be put on one side by the rulers and the chief priests and the teachers of the law, and be put to death, and on the third day he will come back to life.
ειπων οτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι απο των πρεσβυτερων και αρχιερεων και γραμματεων και αποκτανθηναι και τη τριτη ημερα εγερθηναι

23 Mondja vala pedig mindeneknek: Ha valaki én utánam akar jõni, tagadja meg magát, és vegye fel az õ keresztjét minden nap, és kövessen engem.
And he said to them all, If any man has a desire to come after me, let him give up all, and take up his cross every day, and come after me.
ελεγεν δε προς παντας ει τις θελει οπισω μου ελθειν απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου καθ ημεραν και ακολουθειτω μοι

24 Mert a ki meg akarja tartani az õ életét, elveszti azt; a ki pedig elveszti az õ életét én érettem, az megtartja azt.
For whoever has a desire to keep his life will have it taken from him, but whoever gives up his life because of me, will keep it.
ος γαρ αν θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην ος δ αν απολεση την ψυχην αυτου ενεκεν εμου ουτος σωσει αυτην

25 Mert mit használ az embernek, ha mind e világot megnyeri [is], õ magát pedig elveszti vagy magában kárt vall?
For what profit will a man have if he gets all the world, but undergoes loss or destruction himself?
τι γαρ ωφελειται ανθρωπος κερδησας τον κοσμον ολον εαυτον δε απολεσας η ζημιωθεις

26 Mert valaki szégyel engem és az én beszédemet, az embernek Fia is szégyelni fogja azt, mikor eljõ az õ dicsõségével, és az Atyáéval és a szent angyalokéval.
For if any man has a feeling of shame because of me or of my words, the Son of man will have shame because of him when he comes in his glory and the glory of the Father and of the holy angels.
ος γαρ αν επαισχυνθη με και τους εμους λογους τουτον ο υιος του ανθρωπου επαισχυνθησεται οταν ελθη εν τη δοξη αυτου και του πατρος και των αγιων αγγελων

27 Mondom pedig néktek bizonnyal, hogy vannak az itt állók közül némelyek, kik a halált meg nem kóstolják, mígnem meglátják az Istennek országát.
But truly I say to you, Some of those who are here now will have no taste of death till they see the kingdom of God.
λεγω δε υμιν αληθως εισιν τινες των ωδε εστηκοτων οι ου μη γευσονται θανατου εως αν ιδωσιν την βασιλειαν του θεου

28 És lõn e beszédek után mintegy nyolczadnappal, hogy maga mellé vevé Pétert, Jánost és Jakabot, és felméne a hegyre imádkozni.
And about eight days after he had said these things, he took Peter and John and James with him and went up into the mountain for prayer.
εγενετο δε μετα τους λογους τουτους ωσει ημεραι οκτω και παραλαβων τον πετρον και ιωαννην και ιακωβον ανεβη εις το ορος προσευξασθαι

29 És imádkozása közben az õ orczájának ábrázata elváltozék, és az õ ruhája fehér [és] fénylõ lõn.
And while he was in prayer, his face was changed and his clothing became white and shining.
και εγενετο εν τω προσευχεσθαι αυτον το ειδος του προσωπου αυτου ετερον και ο ιματισμος αυτου λευκος εξαστραπτων

30 És ímé két férfiú beszél vala õ vele, kik valának Mózes és Illés;
And two men, Moses and Elijah, were talking with him;
και ιδου ανδρες δυο συνελαλουν αυτω οιτινες ησαν μωσης και ηλιας

31 Kik dicsõségben megjelenvén, beszélik vala az õ halálát, melyet Jeruzsálemben fog megteljesíteni.
Who were seen in glory and were talking of his death which was about to take place in Jerusalem.
οι οφθεντες εν δοξη ελεγον την εξοδον αυτου ην εμελλεν πληρουν εν ιερουσαλημ

32 Pétert pedig és a vele lévõket elnyomá az álom; de mikor felébredtek, láták az õ dicsõségét, és ama két férfiút, kik vele állanak vala.
Now Peter and those who were with him were overcome with sleep: but when they were fully awake, they saw his glory and the two men who were with him.
ο δε πετρος και οι συν αυτω ησαν βεβαρημενοι υπνω διαγρηγορησαντες δε ειδον την δοξαν αυτου και τους δυο ανδρας τους συνεστωτας αυτω

33 És lõn, mikor azok eltávoztak õ tõle, monda Péter Jézusnak: Mester, jó nékünk itt lennünk: csináljunk azért három hajlékot, egyet néked, Mózesnek is egyet, és egyet Illésnek; nem tudván mit mond.
And when they were about to go away from him, Peter said to Jesus, Master, it is good for us to be here; let us make three tents, one for you and one for Moses and one for Elijah: having no knowledge of what he was saying.
και εγενετο εν τω διαχωριζεσθαι αυτους απ αυτου ειπεν ο πετρος προς τον ιησουν επιστατα καλον εστιν ημας ωδε ειναι και ποιησωμεν σκηνας τρεις μιαν σοι και μωσει μιαν και μιαν ηλια μη ειδως ο λεγει

34 És mikor õ ezeket mondá, felhõ támada és azokat beárnyékozá; õk pedig megfélemlének, mikor azok bementek a felhõbe.
And while he said these things, the shade of a cloud came over them, and they were full of fear when they went into the cloud.
ταυτα δε αυτου λεγοντος εγενετο νεφελη και επεσκιασεν αυτους εφοβηθησαν δε εν τω εκεινους εισελθειν εις την νεφελην

35 És szózat lõn a felhõbõl, mondván: Ez amaz én szerelmes Fiam, õt hallgassátok.
And there was a voice from the cloud saying, This is my Son, the man of my selection; give ear to him.
και φωνη εγενετο εκ της νεφελης λεγουσα ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος αυτου ακουετε

36 És mikor a szózat lõn, találtaték Jézus csak maga. Õk pedig hallgatának, és semmit abból, a mit láttak, senkinek el nem mondának azokban a napokban.
And after the voice was gone they saw that Jesus was by himself. And they kept quiet, and said nothing at that time to anyone of the things which they had seen.
και εν τω γενεσθαι την φωνην ευρεθη ο ιησους μονος και αυτοι εσιγησαν και ουδενι απηγγειλαν εν εκειναις ταις ημεραις ουδεν ων εωρακασιν

37 És lõn másnap, mikor õk a hegyrõl leszállottak, sok nép méne elébe.
And on the day after, when they came down from the mountain, a great band of people came to him.
εγενετο δε εν τη εξης ημερα κατελθοντων αυτων απο του ορους συνηντησεν αυτω οχλος πολυς

38 És ímé egy a sokaság közül felkiálta, mondván: Mester, kérlek téged, tekints az én fiamra; mert nékem egyetlen egyem:
And a man from among them, crying out, said, Master, I make a request to you, give a thought to my son, for he is my only child:
και ιδου ανηρ απο του οχλου ανεβοησεν λεγων διδασκαλε δεομαι σου επιβλεψον επι τον υιον μου οτι μονογενης εστιν μοι

39 És ímé a lélek megragadja õt, és hirtelen kiált; és szaggatja õt, annyira, hogy tajtékot túr, és nehezen megy el tõle, szaggatván õt.
And see, a spirit takes him, and suddenly he gives a cry, twisted in pain and streaming at the lips, and when it goes away from him at last, he is marked as from blows.
και ιδου πνευμα λαμβανει αυτον και εξαιφνης κραζει και σπαρασσει αυτον μετα αφρου και μογις αποχωρει απ αυτου συντριβον αυτον

40 És kérem a te tanítványaidat, hogy ûzzék ki azt, de nem tudták.
And I made a request to your disciples to send it out of him, but they were not able to do it.
και εδεηθην των μαθητων σου ινα εκβαλλωσιν αυτο και ουκ ηδυνηθησαν

41 Felelvén pedig Jézus, monda: Óh hitetlen és elfajult nemzetség! meddig leszek köztetek, és [meddig] tûrlek titeket? Hozd ide a te fiadat!
And Jesus said, O generation without faith and false in heart, how long will I have to be with you and put up with you? let your son come here.
αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν ω γενεα απιστος και διεστραμμενη εως ποτε εσομαι προς υμας και ανεξομαι υμων προσαγαγε ωδε τον υιον σου

42 A míg pedig az odaméne, azon közben az ördög földhöz üté azt, és megrángatá. De Jézus megdorgálá a tisztátalan lelket, és meggyógyítá a gyermeket, és adá azt az õ atyjának.
And while he was coming, he was pushed violently down and twisted by the evil spirit. But Jesus gave sharp orders to the unclean spirit, and made the boy well, and gave him back to his father.
ετι δε προσερχομενου αυτου ερρηξεν αυτον το δαιμονιον και συνεσπαραξεν επετιμησεν δε ο ιησους τω πνευματι τω ακαθαρτω και ιασατο τον παιδα και απεδωκεν αυτον τω πα τρι αυτου

43 Elálmélkodának pedig mindnyájan az Istennek nagyságos erején. Mikor pedig mindnyájan csodálkozának mind azokon, a miket Jézus cselekedék, monda az õ tanítványainak:
And they were full of wonder at the great power of God. But while they were all wondering at all the things which he did, he said to his disciples,
εξεπλησσοντο δε παντες επι τη μεγαλειοτητι του θεου παντων δε θαυμαζοντων επι πασιν οις εποιησεν ο ιησους ειπεν προς τους μαθητας αυτου

44 Vegyétek füleitekbe ezeket a beszédeket: Mert az embernek Fia az emberek kezébe fog adatni.
Let these words go deep into your ears, for the Son of man will be given up into the hands of men.
θεσθε υμεις εις τα ωτα υμων τους λογους τουτους ο γαρ υιος του ανθρωπου μελλει παραδιδοσθαι εις χειρας ανθρωπων

45 De õk nem érték e mondást, és el vala rejtve elõlük, hogy ne értsék azt; és féltek õt megkérdezni e mondás felõl.
But this saying was not clear to them and its sense was kept secret from them so that they were not able to see it: and they had fear of questioning him about it.
οι δε ηγνοουν το ρημα τουτο και ην παρακεκαλυμμενον απ αυτων ινα μη αισθωνται αυτο και εφοβουντο ερωτησαι αυτον περι του ρηματος τουτου

46 Támada pedig bennök az a gondolat, hogy ki nagyobb közöttük.
Now there was a discussion among them about which of them would be the greatest.
εισηλθεν δε διαλογισμος εν αυτοις το τις αν ειη μειζων αυτων

47 Jézus pedig látván az õ szívök gondolatát, egy kis gyermeket megfogván, maga mellé állatá azt,
But when Jesus saw the reasoning of their hearts, he took a small child and put him by his side,
ο δε ιησους ιδων τον διαλογισμον της καρδιας αυτων επιλαβομενος παιδιου εστησεν αυτο παρ εαυτω

48 És monda nékik: Valaki e kis gyermeket befogadja az én nevemben, engem fogad be; és valaki engem befogad, azt fogadja be, a ki engem elküldött; mert a ki legkisebb mindnyájan ti közöttetek, az lesz nagy.
And said to them, Whoever gives honour to this child in my name, gives honour to me: and whoever gives honour to me, gives honour to him who sent me: for whoever is least among you all, that man is great.
και ειπεν αυτοις ος εαν δεξηται τουτο το παιδιον επι τω ονοματι μου εμε δεχεται και ος εαν εμε δεξηται δεχεται τον αποστειλαντα με ο γαρ μικροτερος εν πασιν υμιν υπαρχων ο υτος εσται μεγας

49 Felelvén pedig János, monda: Mester, láttunk valakit, a ki a te nevedben ördögöket ûz; és eltiltók õt, mivelhogy [téged] nem követ mi velünk.
And John, answering, said, Master, we saw a man driving out evil spirits in your name, and we did not let him do it, because he was not one of us.
αποκριθεις δε ο ιωαννης ειπεν επιστατα ειδομεν τινα επι τω ονοματι σου εκβαλλοντα τα δαιμονια και εκωλυσαμεν αυτον οτι ουκ ακολουθει μεθ ημων

50 És monda néki Jézus: Ne tiltsátok el: mert a ki nincs ellenünk, mellettünk van.
But Jesus said to him, Let him do it, for he who is not against you is for you.
και ειπεν προς αυτον ο ιησους μη κωλυετε ος γαρ ουκ εστιν καθ ημων υπερ ημων εστιν

51 Lõn pedig, mikor az idõ elközelgete, hogy õ felvitessék, eltökélte magát, hogy Jeruzsálembe megy,
And it came about that when the days were near for him to be taken up, his face was turned to go to Jerusalem,
εγενετο δε εν τω συμπληρουσθαι τας ημερας της αναληψεως αυτου και αυτος το προσωπον αυτου εστηριξεν του πορευεσθαι εις ιερουσαλημ

52 És követeket külde az õ orczája elõtt; és [azok] elmenvén, bemenének egy samaritánus faluba, hogy néki [szállást] készítsenek.
And he sent men before: and they came to a small town of Samaria to make ready for him.
και απεστειλεν αγγελους προ προσωπου αυτου και πορευθεντες εισηλθον εις κωμην σαμαρειτων ωστε ετοιμασαι αυτω

53 De nem fogadák be õt, mivelhogy õ Jeruzsálembe megy vala.
But they would not have him there, because he was clearly going to Jerusalem.
και ουκ εδεξαντο αυτον οτι το προσωπον αυτου ην πορευομενον εις ιερουσαλημ

54 Mikor pedig ezt látták az õ tanítványai, Jakab és János, mondának: Uram, akarod-é, hogy mondjuk, hogy tûz szálljon alá az égbõl, és emészsze meg ezeket, mint Illyés is cselekedett?
And when his disciples, James and John, saw this, they said, Lord, may we send fire from heaven and put an end to them?
ιδοντες δε οι μαθηται αυτου ιακωβος και ιωαννης ειπον κυριε θελεις ειπωμεν πυρ καταβηναι απο του ουρανου και αναλωσαι αυτους ως και ηλιας εποιησεν

55 De [Jézus] megfordulván, megdorgálá õket, mondván: Nem tudjátok minémû lélek van ti bennetek:
But turning round he said sharp words to them.
στραφεις δε επετιμησεν αυτοις και ειπεν ουκ οιδατε οιου πνευματος εστε υμεις

56 Mert az embernek Fia nem azért jött, hogy elveszítse az emberek lelkét, hanem hogy megtartsa. Elmenének azért más faluba.
And they went to another small town.
ο γαρ υιος του ανθρωπου ουκ ηλθεν ψυχας ανθρωπων απολεσαι αλλα σωσαι και επορευθησαν εις ετεραν κωμην

57 Lõn pedig, mikor menének, valaki monda néki az úton: Követlek téged Uram, valahová mégy!
And when they were on the way, a certain man said to him, I will come after you wherever you go.
εγενετο δε πορευομενων αυτων εν τη οδω ειπεν τις προς αυτον ακολουθησω σοι οπου αν απερχη κυριε

58 És monda néki Jézus: A rókáknak barlangjuk van, és az égi madaraknak fészkük; de az ember Fiának nincs fejét hová lehajtania.
And Jesus said to him, Foxes have holes and the birds of the air have resting-places, but the Son of man has nowhere to put his head.
και ειπεν αυτω ο ιησους αι αλωπεκες φωλεους εχουσιν και τα πετεινα του ουρανου κατασκηνωσεις ο δε υιος του ανθρωπου ουκ εχει που την κεφαλην κλινη

59 Monda pedig másnak: Kövess engem. Az pedig monda: Uram, engedd meg nékem, hogy elõbb elmenjek és eltemessem az én atyámat.
And he said to another, Come after me. But he said, Lord, let me first go and give the last honours to my father.
ειπεν δε προς ετερον ακολουθει μοι ο δε ειπεν κυριε επιτρεψον μοι απελθοντι πρωτον θαψαι τον πατερα μου

60 Monda pedig néki Jézus: Hadd temessék el a halottak az õ halottaikat: te pedig elmenvén, hirdesd az Isten országát.
But he said to him, Let the dead take care of their dead; it is for you to go and give news of the kingdom of God.
ειπεν δε αυτω ο ιησους αφες τους νεκρους θαψαι τους εαυτων νεκρους συ δε απελθων διαγγελλε την βασιλειαν του θεου

61 Monda pedig más is: Követlek téged Uram; de elõbb engedd meg nékem, hogy búcsút vegyek azoktól, a kik az én házamban vannak.
And another man said, I will come with you, Lord, but first let me say a last good-day to those who are at my house.
ειπεν δε και ετερος ακολουθησω σοι κυριε πρωτον δε επιτρεψον μοι αποταξασθαι τοις εις τον οικον μου

62 És monda néki Jézus: Valaki az eke szarvára veti kezét, és hátra tekint, nem alkalmas az Isten országára.
But Jesus said, No man, having put his hand to the plough and looking back, is good enough for the kingdom of God.
ειπεν δε προς αυτον ο ιησους ουδεις επιβαλων την χειρα αυτου επ αροτρον και βλεπων εις τα οπισω ευθετος εστιν εις την βασιλειαν του θεου

1 Ezek után pedig rendele az Úr másokat is, hetvenet, és elküldé azokat kettõnként az õ orczája elõtt, minden városba és helyre, a hová õ menendõ vala.
Now after these things, the Lord made selection of seventy others and sent them before him, two together, into every town and place where he himself was about to come.
μετα δε ταυτα ανεδειξεν ο κυριος και ετερους εβδομηκοντα και απεστειλεν αυτους ανα δυο προ προσωπου αυτου εις πασαν πολιν και τοπον ου εμελλεν αυτος ερχεσθαι

2 Monda azért nékik: Az aratni való sok, de a munkás kevés; kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az õ aratásába.
And he said to them, There is much grain ready to be cut, but not enough workers: so make prayer to the Lord of the grain-fields that he will send workers to get in the grain.
ελεγεν ουν προς αυτους ο μεν θερισμος πολυς οι δε εργαται ολιγοι δεηθητε ουν του κυριου του θερισμου οπως εκβαλλη εργατας εις τον θερισμον αυτου

3 Menjetek el: Ímé én elbocsátlak titeket, mint bárányokat a farkasok közé.
Go on your way: see, I send you out like lambs among wolves.
υπαγετε ιδου εγω αποστελλω υμας ως αρνας εν μεσω λυκων

4 Ne hordozzatok erszényt, se táskát, se sarut; és az úton senkit ne köszöntsetek.
Take no bag for money or for food, and no shoes; say no word to any man on the way.
μη βασταζετε βαλαντιον μη πηραν μηδε υποδηματα και μηδενα κατα την οδον ασπασησθε

5 Valamely házba bementek, elõször ezt mondjátok: Békesség e háznak!
And whenever you go into a house, first say, Peace be to this house.
εις ην δ αν οικιαν εισερχησθε πρωτον λεγετε ειρηνη τω οικω τουτω

6 És ha lesz ott valaki békességnek fia, a ti békességtek azon marad; ha nem, ti reátok tér vissza.
And if a son of peace is there, your peace will be with him: but if not, it will come back to you again.
και εαν μεν η εκει υιος ειρηνης επαναπαυσεται επ αυτον η ειρηνη υμων ει δε μηγε εφ υμας ανακαμψει

7 Ugyanazon házban maradjatok pedig, azt evén és iván, a mit õk [adnak]: mert méltó a munkás az õ jutalmára. Ne járjatok házról-házra.
And keep in that same house, taking what food and drink they give you: for the worker has a right to his reward. Do not go from house to house.
εν αυτη δε τη οικια μενετε εσθιοντες και πινοντες τα παρ αυτων αξιος γαρ ο εργατης του μισθου αυτου εστιν μη μεταβαινετε εξ οικιας εις οικιαν

8 És valamely városba bementek, és befogadnak titeket, azt egyétek, a mit elõtökbe adnak:
And into whatever town you go, if they take you in, take whatever food is given to you:
και εις ην δ αν πολιν εισερχησθε και δεχωνται υμας εσθιετε τα παρατιθεμενα υμιν

9 És gyógyítsátok a betegeket, a kik ott lesznek, és mondjátok nékik: Elközelített hozzátok az Isten országa.
And make well those in it who are ill and say to them, The kingdom of God is near to you.
και θεραπευετε τους εν αυτη ασθενεις και λεγετε αυτοις ηγγικεν εφ υμας η βασιλεια του θεου

10 Valamely városba pedig bementek, és titeket be nem fogadnak, annak utczáira kimenvén, ezt mondjátok:
But if you go into a town where they will not have you, go out into the streets of it and say,
εις ην δ αν πολιν εισερχησθε και μη δεχωνται υμας εξελθοντες εις τας πλατειας αυτης ειπατε

11 Még a port is, a mely reánk ragadt a ti várostokból, itt köztetek letöröljük; mindazáltal ez legyen tudtotokra, hogy az Isten országa elközelített hozzátok.
Even the dust of your town, which is on our feet, we put off as a witness against you; but be certain of this, that the kingdom of God is near.
και τον κονιορτον τον κολληθεντα ημιν εκ της πολεως υμων απομασσομεθα υμιν πλην τουτο γινωσκετε οτι ηγγικεν εφ υμας η βασιλεια του θεου

12 Mondom pedig néktek, hogy a Sodomabeliek állapota tûrhetõbb lesz ama napon, hogynem azé a városé.
I say to you, It will be better in that day for Sodom than for that town.
λεγω δε υμιν οτι σοδομοις εν τη ημερα εκεινη ανεκτοτερον εσται η τη πολει εκεινη

13 Jaj néked Korazin! Jaj néked Bethsaida! mert ha Tírusban és Sídonban lettek volna azok a csodák, melyek te benned lõnek, régen zsákban és hamuban ülve megtértek volna.
A curse is on you, Chorazin! A curse is on you, Beth-saida! For if such works of power had been done in Tyre and Sidon as have been done in you, they would have been turned from their sins, in days gone by, seated in the dust.
ουαι σοι χωραζιν ουαι σοι βηθσαιδα οτι ει εν τυρω και σιδωνι εγενοντο αι δυναμεις αι γενομεναι εν υμιν παλαι αν εν σακκω και σποδω καθημεναι μετενοησαν

14 Hanem Tírusnak és Sídonnak tûrhetõbb lesz állapota az ítéletkor, hogynem néktek.
But it will be better for Tyre and Sidon, in the day of judging, than for you.
πλην τυρω και σιδωνι ανεκτοτερον εσται εν τη κρισει η υμιν

15 És te Kapernaum, mely mind az égig felmagasztaltattál, a pokolig fogsz leláztatni.
And you, Capernaum, were you not lifted up to heaven? you will go down to hell.
και συ καπερναουμ η εως του ουρανου υψωθεισα εως αδου καταβιβασθηση

16 A ki titeket hallgat, engem hallgat, és a ki titeket megvet, engem vet meg; és a ki engem vet meg, azt veti meg, a ki engem elküldött.
Whoever gives ear to you, gives ear to me; and whoever is against you, is against me; and whoever is against me, is against him who sent me.
ο ακουων υμων εμου ακουει και ο αθετων υμας εμε αθετει ο δε εμε αθετων αθετει τον αποστειλαντα με

17 Visszatére pedig a hetven [tanítvány] örömmel, mondván: Uram, még az ördögök is engednek nékünk a te neved által!
And the seventy came back with joy, saying, Lord, even the evil spirits are under our power in your name.
υπεστρεψαν δε οι εβδομηκοντα μετα χαρας λεγοντες κυριε και τα δαιμονια υποτασσεται ημιν εν τω ονοματι σου

18 Õ pedig monda nékik: Látám a Sátánt, mint a villámlást lehullani az égbõl.
And he said, I was watching for Satan, falling from heaven like a star.
ειπεν δε αυτοις εθεωρουν τον σαταναν ως αστραπην εκ του ουρανου πεσοντα

19 Ímé adok néktek hatalmat, hogy a kígyókon és skorpiókon tapodjatok, és az ellenségnek minden erején; és semmi nem árthat néktek.
See, I have given you power to put your feet on snakes and evil beasts, and over all the strength of him who is against you: and nothing will do you damage.
ιδου διδωμι υμιν την εξουσιαν του πατειν επανω οφεων και σκορπιων και επι πασαν την δυναμιν του εχθρου και ουδεν υμας ου μη αδικηση

20 De azon ne örüljetek, hogy a lelkek néktek engednek; hanem inkább azon örüljetek, hogy a ti neveitek fel vannak írva a mennyben.
Do not be glad, however, because you have power over spirits, but because your names are recorded in heaven.
πλην εν τουτω μη χαιρετε οτι τα πνευματα υμιν υποτασσεται χαιρετε δε μαλλον οτι τα ονοματα υμων εγραφη εν τοις ουρανοις

21 Azon órában örvendeze Jézus lelkében, és monda: Hálákat adok néked, Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsek és értelmesek elõl, és a kisdedeknek megjelentetted. Igen, Atyám, mert így volt kedves te elõtted.
In that same hour he was full of joy in the Holy Spirit and said, I give praise to you, O Father, Lord of heaven and earth, because you have kept these things secret from the wise and the men of learning, and have made them clear to little children: for so, O Father, it was pleasing in your eyes.
εν αυτη τη ωρα ηγαλλιασατο τω πνευματι ο ιησους και ειπεν εξομολογουμαι σοι πατερ κυριε του ουρανου και της γης οτι απεκρυψας ταυτα απο σοφων και συνετων και απεκαλυψας αυτα νηπιοις ναι ο πατηρ οτι ουτως εγενετο ευδοκια εμπροσθεν σου

22 Mindent nékem adott az én Atyám: és senki sem tudja, kicsoda a Fiú, csak az Atya; és kicsoda az Atya, hanem [csak] a Fiú, és a kinek a Fiú akarja megjelenteni.
All things have been given to me by my Father: and no one has knowledge of the Son, but only the Father: and of the Father, but only the Son, and he to whom the Son will make it clear.
και στραφεις προς τους μαθητας ειπεν παντα παρεδοθη μοι υπο του πατρος μου και ουδεις γινωσκει τις εστιν ο υιος ει μη ο πατηρ και τις εστιν ο πατηρ ει μη ο υιος και ω εαν βουληται ο υιος αποκαλυψαι

23 És a tanítványokhoz fordulván, monda õ magoknak: Boldog szemek, a melyek látják azokat, a melyeket ti láttok.
And, turning to the disciples, he said privately, Happy are the eyes which see the things you see:
και στραφεις προς τους μαθητας κατ ιδιαν ειπεν μακαριοι οι οφθαλμοι οι βλεποντες α βλεπετε

24 Mert mondom néktek, hogy sok próféta és király kívánta látni, a miket ti láttok, de nem látták; és hallani, a miket hallotok, de nem hallották.
For I say to you that numbers of prophets and kings have had a desire to see the things which you see, and have not seen them, and to have knowledge of the things which have come to your ears, and they had it not.
λεγω γαρ υμιν οτι πολλοι προφηται και βασιλεις ηθελησαν ιδειν α υμεις βλεπετε και ουκ ειδον και ακουσαι α ακουετε και ουκ ηκουσαν

25 És ímé egy törvénytudó felkele, kísértvén õt, és mondván: Mester, mit cselekedjem, hogy az örök életet vehessem?
And a certain teacher of the law got up and put him to the test, saying, Master, what have I to do so that I may have eternal life?
και ιδου νομικος τις ανεστη εκπειραζων αυτον και λεγων διδασκαλε τι ποιησας ζωην αιωνιον κληρονομησω

26 Õ pedig monda annak: A törvényben mi van megírva? mint olvasod?
And he said to him, What does the law say, in your reading of it?
ο δε ειπεν προς αυτον εν τω νομω τι γεγραπται πως αναγινωσκεις

27 Az pedig felelvén, monda: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedbõl és teljes lelkedbõl és minden erõdbõl és teljes elmédbõl; és a te felebarátodat, mint magadat.
And he, answering, said, Have love for the Lord your God with all your heart and with all your soul and with all your strength and with all your mind; and for your neighbour as for yourself.
ο δε αποκριθεις ειπεν αγαπησεις κυριον τον θεον σου εξ ολης της καρδιας σου και εξ ολης της ψυχης σου και εξ ολης της ισχυος σου και εξ ολης της διανοιας σου και τον πλησιον σου ως σεαυτον

28 Monda pedig annak: Jól felelél; ezt cselekedd, és élsz.
And he said, You have given the right answer: do this and you will have life.
ειπεν δε αυτω ορθως απεκριθης τουτο ποιει και ζηση

29 Az pedig igazolni akarván magát, monda Jézusnak: De ki az én felebarátom?
But he, desiring to put himself in the right, said to Jesus, And who is my neighbour?
ο δε θελων δικαιουν εαυτον ειπεν προς τον ιησουν και τις εστιν μου πλησιον

30 Jézus pedig felelvén, monda: Egy ember megy vala alá Jeruzsálembõl Jerikóba, és rablók [kezé]be esék, a kik azt kifosztván és megsebesítvén, elmenének, és ott hagyák félholtan.
And Jesus, answering him, said, A certain man was going down from Jerusalem to Jericho, and he got into the hands of thieves, who took his clothing and gave him cruel blows, and when they went away, he was half dead.
υπολαβων δε ο ιησους ειπεν ανθρωπος τις κατεβαινεν απο ιερουσαλημ εις ιεριχω και λησταις περιεπεσεν οι και εκδυσαντες αυτον και πληγας επιθεντες απηλθον αφεντες ημιθανη τυγχανοντα

31 Történet szerint pedig megy vala alá azon az úton egy pap, a ki azt látván, elkerülé.
And by chance a certain priest was going down that way: and when he saw him, he went by on the other side.
κατα συγκυριαν δε ιερευς τις κατεβαινεν εν τη οδω εκεινη και ιδων αυτον αντιπαρηλθεν

32 Hasonlóképen egy Lévita is, mikor arra a helyre ment, és [azt] látta, elkerülé.
And in the same way, a Levite, when he came to the place and saw him, went by on the other side.
ομοιως δε και λευιτης γενομενος κατα τον τοπον ελθων και ιδων αντιπαρηλθεν

33 Egy samaritánus pedig az úton menvén, odaért, a hol az vala: és mikor azt látta, könyörületességre indula.
But a certain man of Samaria, journeying that way, came where he was, and when he saw him, he was moved with pity for him,
σαμαρειτης δε τις οδευων ηλθεν κατ αυτον και ιδων αυτον εσπλαγχνισθη

34 És hozzájárulván, bekötözé annak sebeit, olajat és bort töltvén azokba; és azt felhelyezvén az õ tulajdon barmára, vivé a vendégfogadó házhoz, és gondját viselé néki.
And came to him and put clean linen round his wounds, with oil and wine; and he put him on his beast and took him to a house and took care of him.
και προσελθων κατεδησεν τα τραυματα αυτου επιχεων ελαιον και οινον επιβιβασας δε αυτον επι το ιδιον κτηνος ηγαγεν αυτον εις πανδοχειον και επεμεληθη αυτου

35 Másnap pedig elmenõben két pénzt kivévén, adá a gazdának, és monda néki: Viselj gondot reá, és valamit ezen fölül reáköltesz, én mikor visszatérek, megadom néked.
And the day after he took two pennies and gave them to the owner of the house and said, Take care of him; and if this money is not enough, when I come again I will give you whatever more is needed.
και επι την αυριον εξελθων εκβαλων δυο δηναρια εδωκεν τω πανδοχει και ειπεν αυτω επιμεληθητι αυτου και ο τι αν προσδαπανησης εγω εν τω επανερχεσθαι με αποδωσω σοι

36 E három közül azért kit gondolsz, hogy felebarátja volt annak, a ki a rablók [kezébe] esett?
Which of these three men, in your opinion, was neighbour to the man who came into the hands of thieves?
τις ουν τουτων των τριων δοκει σοι πλησιον γεγονεναι του εμπεσοντος εις τους ληστας

37 Az pedig monda: Az, a ki könyörült rajta. Monda azért néki Jézus: Eredj el, és te [is] a képen cselekedjél.
And he said, The one who had mercy on him. And Jesus said, Go and do the same.
ο δε ειπεν ο ποιησας το ελεος μετ αυτου ειπεν ουν αυτω ο ιησους πορευου και συ ποιει ομοιως

38 Lõn pedig, mikor az úton menének, hogy õ beméne egy faluba; egy Mártha nevû asszony pedig befogadá õt házába.
Now, while they were on their way, he came to a certain town; and a woman named Martha took him into her house.
εγενετο δε εν τω πορευεσθαι αυτους και αυτος εισηλθεν εις κωμην τινα γυνη δε τις ονοματι μαρθα υπεδεξατο αυτον εις τον οικον αυτης

39 És ennek vala egy Mária nevezetû testvére, ki is Jézus lábainál leülvén, hallgatja vala az õ beszédét.
And she had a sister, by name Mary, who took her seat at the Lord's feet and gave attention to his words.
και τηδε ην αδελφη καλουμενη μαρια η και παρακαθισασα παρα τους ποδας του ιησου ηκουεν τον λογον αυτου

40 Mártha pedig foglalatos volt a szüntelen való szolgálatban; elõállván azért, monda: Uram, nincs-é arra gondod, hogy az én testvérem magamra hagyott engem, hogy szolgáljak? Mondjad azért néki, hogy segítsen nékem.
But Martha had her hands full of the work of the house, and she came to him and said, Lord, is it nothing to you that my sister has let me do all the work? Say to her that she is to give me some help.
η δε μαρθα περιεσπατο περι πολλην διακονιαν επιστασα δε ειπεν κυριε ου μελει σοι οτι η αδελφη μου μονην με κατελιπεν διακονειν ειπε ουν αυτη ινα μοι συναντιλαβηται

41 Felelvén pedig, monda néki Jézus: Mártha, Mártha, szorgalmas vagy és sokra igyekezel:
But the Lord, answering, said to her, Martha, Martha, you are full of care and troubled about such a number of things:
αποκριθεις δε ειπεν αυτη ο ιησους μαρθα μαρθα μεριμνας και τυρβαζη περι πολλα

42 De egy a szükséges dolog: és Mária a jobb részt választotta, mely el nem vétetik õ tõle.
Little is needed, or even one thing only: for Mary has taken that good part, which will not be taken away from her.
ενος δε εστιν χρεια μαρια δε την αγαθην μεριδα εξελεξατο ητις ουκ αφαιρεθησεται απ αυτης

1 És lõn, mikor õ imádkozék egy helyen, minekutána elvégezte, monda néki egy az õ tanítványai közül: Uram, taníts minket imádkozni, miképen János is tanította az õ tanítványait.
And it came about that he was in prayer in a certain place, and when he came to an end, one of his disciples said to him, Lord, will you give us teaching about prayer, as John did to his disciples?
και εγενετο εν τω ειναι αυτον εν τοπω τινι προσευχομενον ως επαυσατο ειπεν τις των μαθητων αυτου προς αυτον κυριε διδαξον ημας προσευχεσθαι καθως και ιωαννης εδιδαξε ν τους μαθητας αυτου

2 Monda pedig nékik: Mikor imádkoztok, [ezt] mondjátok: Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved. Jõjjön el a te országod. Legyen meg a te akaratod, miképen a mennyben, azonképen e földön is.
And he said to them, When you say your prayers, say, Father, may your name be kept holy and your kingdom come.
ειπεν δε αυτοις οταν προσευχησθε λεγετε πατερ ημων ο εν τοις ουρανοις αγιασθητω το ονομα σου ελθετω η βασιλεια σου γενηθητω το θελημα σου ως εν ουρανω και επι της γη ς

3 A mi mindennapi kenyerünket add meg nékünk naponként.
Give us every day bread for our needs.
τον αρτον ημων τον επιουσιον διδου ημιν το καθ ημεραν

4 És bocsásd meg nékünk a mi bûneinket; mert mi is megbocsátunk mindeneknek, a kik nékünk adósok. És ne vígy minket kisértetbe; de szabadíts meg minket a gonosztól.
May we have forgiveness for our sins, as we make free all those who are in debt to us. And let us not be put to the test.
και αφες ημιν τας αμαρτιας ημων και γαρ αυτοι αφιεμεν παντι οφειλοντι ημιν και μη εισενεγκης ημας εις πειρασμον αλλα ρυσαι ημας απο του πονηρου

5 És monda nékik: Ki az közületek, a kinek barátja van, és ahhoz megy éjfélkor, és ezt mondja néki: Barátom, adj nékem kölcsön három kenyeret,
And he said to them, Which of you, having a friend, would go to him in the middle of the night and say to him, Friend, let me have three cakes of bread;
και ειπεν προς αυτους τις εξ υμων εξει φιλον και πορευσεται προς αυτον μεσονυκτιου και ειπη αυτω φιλε χρησον μοι τρεις αρτους

6 Mert az én barátom én hozzám jött az útról, és nincs mit adjak ennie;
Because a friend of mine has come to me on a journey, and I have nothing to put before him;
επειδη φιλος μου παρεγενετο εξ οδου προς με και ουκ εχω ο παραθησω αυτω

7 Az pedig onnét belõlrõl felelvén, ezt mondaná: Ne bánts engem: immár az ajtó be van zárva, és az én gyermekeim velem vannak az ágyban; nem kelhetek fel, és nem adhatok néked?
And he, from inside the house, would say in answer, Do not be a trouble to me; the door is now shut, and my children are with me in bed; it is not possible for me to get up and give to you?
κακεινος εσωθεν αποκριθεις ειπη μη μοι κοπους παρεχε ηδη η θυρα κεκλεισται και τα παιδια μου μετ εμου εις την κοιτην εισιν ου δυναμαι αναστας δουναι σοι

8 Mondom néktek, ha azért nem fog is felkelni és adni néki, mert az barátja, de annak tolakodása miatt felkél és ád néki, a mennyi kell.
I say to you, Though he will not get up and give to him, because he is his friend, still, if he keeps on making his request, he will get up and give him as much as he has need of.
λεγω υμιν ει και ου δωσει αυτω αναστας δια το ειναι αυτου φιλον δια γε την αναιδειαν αυτου εγερθεις δωσει αυτω οσων χρηζει

9 Én is mondom néktek: Kérjetek és megadatik néktek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyittatik néktek.
And I say to you, Make requests, and they will be answered; what you are searching for, you will get; when you give the sign, the door will be open to you.
καγω υμιν λεγω αιτειτε και δοθησεται υμιν ζητειτε και ευρησετε κρουετε και ανοιγησεται υμιν

10 Mert a ki kér, mind kap; és a ki keres, talál; és a zörgetõnek megnyittatik.
For to everyone who makes a request, it will be given; and he who is searching will get his desire; and to him who gives the sign, the door will be open.
πας γαρ ο αιτων λαμβανει και ο ζητων ευρισκει και τω κρουοντι ανοιγησεται

11 Melyik atya pedig az közületek, a kitõl a fia kenyeret kér, [és] õ talán követ ád néki? vagy ha halat, vajjon a hal helyett kígyót ád-é néki?
And which of you, being a father, will give a stone to his son, who makes request for bread? or for a fish, will give him a snake?
τινα δε υμων τον πατερα αιτησει ο υιος αρτον μη λιθον επιδωσει αυτω ει και ιχθυν μη αντι ιχθυος οφιν επιδωσει αυτω

12 Avagy ha tojást kér, vajjon skorpiót ád-é néki?
Or for an egg, will give him a scorpion?
η και εαν αιτηση ωον μη επιδωσει αυτω σκορπιον

13 Ha azért ti gonosz létetekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ád a ti mennyei Atyátok Szent Lelket azoknak, a kik tõle kérik.
If, then, you who are evil are able to give good things to your children, how much more will your Father in heaven give the Holy Spirit to those who make request to him?
ει ουν υμεις πονηροι υπαρχοντες οιδατε αγαθα δοματα διδοναι τοις τεκνοις υμων ποσω μαλλον ο πατηρ ο εξ ουρανου δωσει πνευμα αγιον τοις αιτουσιν αυτον

14 És ördögöt ûz vala ki, mely néma vala. És lõn, mikor kiment az ördög, megszólala a néma; és csodálkozék a sokaság.
And he was sending an evil spirit out of a man who was without the power of talking. And it came about that when the spirit had gone the man had the power of talking; and the people were full of wonder.
και ην εκβαλλων δαιμονιον και αυτο ην κωφον εγενετο δε του δαιμονιου εξελθοντος ελαλησεν ο κωφος και εθαυμασαν οι οχλοι

15 Némelyek pedig azok közül mondának: A Belzebúb által, az ördögök fejedelme által ûzi ki az ördögöket.
But some of them said, He sends out evil spirits by Beelzebul, the ruler of evil spirits.
τινες δε εξ αυτων ειπον εν βεελζεβουλ αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια

16 Mások meg, kísértvén õt, mennyei jelt kívánának tõle.
And others, testing him, were looking for a sign from heaven from him.
ετεροι δε πειραζοντες σημειον παρ αυτου εζητουν εξ ουρανου

17 Õ pedig tudván azoknak gondolatát, monda nékik: Minden ország, a mely magával meghasonlik, elpusztul; és ház a házzal ha [meghasonlik,] leomlik.
But he, having knowledge of their thoughts, said to them, Every kingdom in which there is division is made waste; and a house in which there is division comes to destruction.
αυτος δε ειδως αυτων τα διανοηματα ειπεν αυτοις πασα βασιλεια εφ εαυτην διαμερισθεισα ερημουται και οικος επι οικον πιπτει

18 És a Sátán is ha õ magával meghasonlik, mimódon állhat meg az õ országa? mert azt mondjátok, hogy én a Belzebúb által ûzöm ki az ördögöket.
If, then, Satan is at war with himself, how will he keep his kingdom? because you say that I send evil spirits out of men by the help of Beelzebul.
ει δε και ο σατανας εφ εαυτον διεμερισθη πως σταθησεται η βασιλεια αυτου οτι λεγετε εν βεελζεβουλ εκβαλλειν με τα δαιμονια

19 És ha én a Belzebúb által ûzöm ki az ördögöket, a ti fiaitok ki által ûzik ki? Annakokáért õk maguk lesznek a ti bíráitok.
And if I, by Beelzebul, send out evil spirits, by whose help do your sons send them out? so let them be your judges.
ει δε εγω εν βεελζεβουλ εκβαλλω τα δαιμονια οι υιοι υμων εν τινι εκβαλλουσιν δια τουτο κριται υμων αυτοι εσονται

20 Ha pedig Isten ujjával ûzöm ki az ördögöket, kétség nélkül elérkezett hozzátok az Isten országa.
But if I, by the finger of God, send out evil spirits, then the kingdom of God has overtaken you.
ει δε εν δακτυλω θεου εκβαλλω τα δαιμονια αρα εφθασεν εφ υμας η βασιλεια του θεου

21 Mikor az erõs fegyveres õrzi az õ palotáját, a mije van, békességben van;
When the strong man armed keeps watch over his house, then his goods are safe:
οταν ο ισχυρος καθωπλισμενος φυλασση την εαυτου αυλην εν ειρηνη εστιν τα υπαρχοντα αυτου

22 De mikor a nálánál erõsebb reá jövén legyõzi õt, minden fegyverét elveszi, melyhez bízott, és a mit tõle zsákmányol, elosztja.
But when one who is stronger makes an attack on him and overcomes him, he takes away his instruments of war, in which he had put his faith, and makes division of his goods.
επαν δε ο ισχυροτερος αυτου επελθων νικηση αυτον την πανοπλιαν αυτου αιρει εφ η επεποιθει και τα σκυλα αυτου διαδιδωσιν

23 A ki velem nincs, ellenem van; és a ki velem nem takar, tékozol.
He who is not with me is against me, and he who will not give me help in getting people together is driving them away.
ο μη ων μετ εμου κατ εμου εστιν και ο μη συναγων μετ εμου σκορπιζει

24 Mikor a tisztátalan lélek kimegy az emberbõl, víz nélkül való helyeken jár, nyugalmat keresvén; és mikor nem talál, [ezt] mondja: Visszatérek az én házamba, a honnét kijöttem.

The unclean spirit, when he has gone out of a man, goes through dry places, looking for rest; and when he does not get it, he says, I will go back to my house from which I came.

οταν το ακαθαρτον πνευμα εξελθη απο του ανθρωπου διερχεται δι ανυδρων τοπων ζητουν αναπαυσιν και μη ευρισκον λεγει υποστρεψω εις τον οικον μου οθεν εξηλθον

25 És [oda] menvén, kisöpörve és felékesítve találja azt.

And when he comes, he sees that it has been made fair and clean.

και ελθον ευρισκει σεσαρωμενον και κεκοσμημενον

26 Akkor elmegy, és maga mellé vesz más hét lelket, magánál gonoszabbakat, és bemenvén ott lakoznak; és annak az embernek utolsó állapota gonoszabb lesz az elsõnél.

Then he goes and gets seven other spirits more evil than himself, and they go in, and take their places there: and the last condition of that man is worse than the first.

τοτε πορευεται και παραλαμβανει επτα ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου και εισελθοντα κατοικει εκει και γινεται τα εσχατα του ανθρωπου εκεινου χειρονα των πρωτων

27 Lõn pedig mikor ezeket mondá, fölemelvén szavát egy asszony a sokaság közül, monda néki: Boldog méh, a mely téged hordozott, és az emlõk, melyeket szoptál.

And it came about that when he said these things, a certain woman among the people said in a loud voice, Happy is the body which gave you birth, and the breasts from which you took milk.

εγενετο δε εν τω λεγειν αυτον ταυτα επαρασα τις γυνη φωνην εκ του οχλου ειπεν αυτω μακαρια η κοιλια η βαστασασα σε και μαστοι ους εθηλασας

28 Õ pedig monda: Sõt inkább boldogok a kik hallgatják az Istennek beszédét, és megtartják azt.

But he said, More happy are they who give hearing to the word of God and keep it.

αυτος δε ειπεν μενουνγε μακαριοι οι ακουοντες τον λογον του θεου και φυλασσοντες αυτον

29 Mikor pedig a sokaság hozzá gyülekezék, kezdé mondani: E nemzetség gonosz: jelt kíván, de jel nem adatik néki, hanem ha Jónás prófétának ama jele;

And when a great number of people came together to him, he said, This generation is an evil generation: it is looking for a sign and no sign will be given to it but the sign of Jonah.

των δε οχλων επαθροιζομενων ηρξατο λεγειν η γενεα αυτη πονηρα εστιν σημειον επιζητει και σημειον ου δοθησεται αυτη ει μη το σημειον ιωνα του προφητου

30 Mert miképen Jónás jelül volt a Ninivebelieknek, azonképen lesz az embernek Fia is e nemzetségnek.

For even as Jonah became a sign to the Ninevites, so will the Son of man be to this generation.

καθως γαρ εγενετο ιωνας σημειον τοις νινευιταις ουτως εσται και ο υιος του ανθρωπου τη γενεα ταυτη

31 A Délnek királynéasszonya felkél majd az ítéletkor e nemzetség férfiaival, és kárhoztatja õket: mert õ eljött a földnek szélérõl, hogy hallhassa a Salamon bölcseségét; és ímé nagyobb van itt Salamonnál.

The queen of the South will come up on the day of judging and give her decision against the men of this generation: for she came from the ends of the earth to give ear to the wisdom of Solomon; and now something greater than Solomon is here.

βασιλισσα νοτου εγερθησεται εν τη κρισει μετα των ανδρων της γενεας ταυτης και κατακρινει αυτους οτι ηλθεν εκ των περατων της γης ακουσαι την σοφιαν σολομωντος και ι δου πλειον σολομωντος ωδε

32 Ninive férfiai az ítéletkor együtt támadnak majd fel e nemzetséggel, és kárhoztatják ezt: mivelhogy õk megtértek a Jónás prédikálására; és ímé nagyobb van itt Jónásnál.

The men of Nineveh will come up in the day of judging and give their decision against this generation: for they were turned away from their sins at the preaching of Jonah; but now something greater than Jonah is here.

ανδρες νινευι αναστησονται εν τη κρισει μετα της γενεας ταυτης και κατακρινουσιν αυτην οτι μετενοησαν εις το κηρυγμα ιωνα και ιδου πλειον ιωνα ωδε

33 Senki pedig, ha gyertyát gyújt, nem teszi rejtekbe, sem a véka alá, hanem a gyertyatartóba, hogy a kik bemennek, lássák a világosságot.

No man, when the light has been lighted, puts it in a secret place, or under a vessel, but on its table, so that those who come in may see the light.

ουδεις δε λυχνον αψας εις κρυπτον τιθησιν ουδε υπο τον μοδιον αλλ επι την λυχνιαν ινα οι εισπορευομενοι το φεγγος βλεπωσιν

34 A testnek lámpása a szem: ha azért a te szemed õszinte, a te egész tested is világos lesz; ha pedig [a] [te szemed] gonosz, a te tested is sötét.
The light of the body is the eye: when your eye is true, all your body is full of light; but when it is evil, your body is dark.
ο λυχνος του σωματος εστιν ο οφθαλμος οταν ουν ο οφθαλμος σου απλους η και ολον το σωμα σου φωτεινον εστιν επαν δε πονηρος η και το σωμα σου σκοτεινον

35 Meglásd azért, hogy a világosság, mely te benned van, sötétség ne legyen.
So take care that the light which is in you is not dark.
σκοπει ουν μη το φως το εν σοι σκοτος εστιν

36 Annakokáért ha a te egész tested világos, és semmi részében sincs homályosság, olyan világos lesz egészen, mint mikor a lámpás megvilágosít téged az õ világosságával.
If, then, all your body is light, with no part of it dark, it will be completely full of light, as when a flame with its bright shining gives you light.
ει ουν το σωμα σου ολον φωτεινον μη εχον τι μερος σκοτεινον εσται φωτεινον ολον ως οταν ο λυχνος τη αστραπη φωτιζη σε

37 Beszéd közben pedig kéré õt egy farizeus, hogy ebédeljen nála. Bemenvén azért, leüle enni.
Now, while he was talking, a Pharisee made a request that he would come to a meal with him; and he went in and took his seat at the meal.
εν δε τω λαλησαι ηρωτα αυτον φαρισαιος τις οπως αριστηση παρ αυτω εισελθων δε ανεπεσεν

38 A farizeus pedig mikor [ezt] látta, elcsodálkozék, hogy ebéd elõtt elõbb nem mosdott meg.
And when the Pharisee saw it, he was surprised because he came to the meal without first washing himself.
ο δε φαρισαιος ιδων εθαυμασεν οτι ου πρωτον εβαπτισθη προ του αριστου

39 Monda pedig az Úr néki: Ti farizeusok jóllehet a pohárnak és tálnak külsõ részét megtisztítjátok; de a belsõtök rakva ragadománynyal és gonoszsággal.
And the Lord said to him, You Pharisees make the outside of the cup and the plate clean; but inside you are thieves and full of evil.
ειπεν δε ο κυριος προς αυτον νυν υμεις οι φαρισαιοι το εξωθεν του ποτηριου και του πινακος καθαριζετε το δε εσωθεν υμων γεμει αρπαγης και πονηριας

40 Bolondok, a ki azt teremtette, a mi kívül van, nem ugyanaz teremtette-é azt is, a mi belõl van?
O you foolish ones! did not he who made the outside in the same way make the inside?
αφρονες ουχ ο ποιησας το εξωθεν και το εσωθεν εποιησεν

41 Csak adjátok alamizsnául a mi benne van; és minden tiszta lesz néktek.
But if you give to the poor such things as you are able, then all things are clean to you.
πλην τα ενοντα δοτε ελεημοσυνην και ιδου παντα καθαρα υμιν εστιν

42 De jaj néktek farizeusok! mert megadjátok a dézsmát a mentától, rutától és minden paréjtól, de hátra hagyjátok az ítéletet és az Isten szeretetét: pedig ezeket kellene cselekedni, és amazokat sem elhagyni.
But a curse is on you, Pharisees! for you make men give a tenth of every sort of plant, and give no thought to right and the love of God; but it is right for you to do these things, and not let the others be undone.
αλλ ουαι υμιν τοις φαρισαιοις οτι αποδεκατουτε το ηδυοσμον και το πηγανον και παν λαχανον και παρερχεσθε την κρισιν και την αγαπην του θεου ταυτα εδει ποιησαι κακεινα μη αφιεναι

43 Jaj néktek farizeusok! mert szeretitek az elõlülést a gyülekezetekben, és a piaczokon való köszöntéseket.
A curse is on you, Pharisees! for your desires are for the most important seats in the Synagogues and for words of respect said to you in the market-place.
ουαι υμιν τοις φαρισαιοις οτι αγαπατε την πρωτοκαθεδριαν εν ταις συναγωγαις και τους ασπασμους εν ταις αγοραις

44 Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert olyanok vagytok, mint a sírok, a melyek nem látszanak, és az emberek, a kik azokon járnak, nem tudják.
A curse is on you! for you are like the resting-places of dead men, which are not seen, and men go walking over them without knowledge of it.
ουαι υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι εστε ως τα μνημεια τα αδηλα και οι ανθρωποι οι περιπατουντες επανω ουκ οιδασιν

45 Felelvén pedig egy a törvénytudók közül, monda néki: Mester, mikor ezeket mondod, minket is bántasz.
And one of the teachers of the law, answering, said to him, Master, in saying this, you give a bad name to us as to them.
αποκριθεις δε τις των νομικων λεγει αυτω διδασκαλε ταυτα λεγων και ημας υβριζεις

46 Õ pedig monda: Jaj néktek is törvénytudók! mert elhordozhatatlan terhekkel terhelitek meg az embereket, de ti magatok egy ujjotokkal sem illetitek azokat a terheket.
And he said, A curse is on you, teachers of the law! for while other men are crushed under the weight of the rules you make for them, you yourselves do not put so much as one finger to them.
ο δε ειπεν και υμιν τοις νομικοις ουαι οτι φορτιζετε τους ανθρωπους φορτια δυσβαστακτα και αυτοι ενι των δακτυλων υμων ου προσψαυετε τοις φορτιοις

47 Jaj néktek! mert ti építitek a próféták sírjait; a ti atyáitok pedig megölték õket.
A curse is on you! for you make resting-places for the bodies of the prophets, but your fathers put them to death.
ουαι υμιν οτι οικοδομειτε τα μνημεια των προφητων οι δε πατερες υμων απεκτειναν αυτους

48 Tehát bizonyságot tesztek és jóvá hagyjátok atyáitok cselekedeteit; mert azok megölték õket, ti pedig építitek sírjaikat.
So you are witnesses and give approval to the work of your fathers; for they put them to death and you make their last resting-places.
αρα μαρτυρειτε και συνευδοκειτε τοις εργοις των πατερων υμων οτι αυτοι μεν απεκτειναν αυτους υμεις δε οικοδομειτε αυτων τα μνημεια

49 Ezért mondta az Isten bölcsesége is: Küldök õ hozzájuk prófétákat és apostolokat; és azok közül [némelyeket] megölnek, és [némelyeket] elüldöznek;
For this reason the wisdom of God has said, I will send them prophets and teachers, and to some of them they will give death and cruel pains;
δια τουτο και η σοφια του θεου ειπεν αποστελω εις αυτους προφητας και αποστολους και εξ αυτων αποκτενουσιν και εκδιωξουσιν

50 Hogy számon kéressék e nemzetségtõl minden próféták vére, mely e világ fundamentomának felvettetésétõl fogva kiontatott,
So that punishment may come on this generation for the blood of all the prophets which was given from the earliest days;
ινα εκζητηθη το αιμα παντων των προφητων το εκχυνομενον απο καταβολης κοσμου απο της γενεας ταυτης

51 Az Ábel vérétõl fogva mind a Zakariás véréig, ki elveszett az oltár és a templom között: bizony, mondom néktek, számon kéretik e nemzetségtõl.
From the blood of Abel to the blood of Zachariah, who was put to death between the altar and the Temple. Yes, I say to you, It will come on this generation.
απο του αιματος αβελ εως του αιματος ζαχαριου του απολομενου μεταξυ του θυσιαστηριου και του οικου ναι λεγω υμιν εκζητηθησεται απο της γενεας ταυτης

52 Jaj néktek törvénytudók! mert elvettétek a tudománynak kulcsát: ti magatok nem mentetek be, és a kik be akartak menni, azokat meggátoltátok.
A curse is on you, teachers of the law! for you have taken away the key of knowledge: you did not go in yourselves, and you got in the way of those who were going in.
ουαι υμιν τοις νομικοις οτι ηρατε την κλειδα της γνωσεως αυτοι ουκ εισηλθετε και τους εισερχομενους εκωλυσατε

53 Mikor pedig ezeket mondá nékik, az írástudók és farizeusok kezdének felette igen ellene állani és õt sok dolog felõl kikérdezgetni,
And when he had come out of that place, the scribes and the Pharisees came round him angrily, questioning him about more things;
λεγοντος δε αυτου ταυτα προς αυτους ηρξαντο οι γραμματεις και οι φαρισαιοι δεινως ενεχειν και αποστοματιζειν αυτον περι πλειονων

54 Ólálkodván õ utána, és igyekezvén valamit az õ szájából kikapni, hogy vádolhassák õt.
And watching him, for a chance to get something from his words which might be used against him.
ενεδρευοντες αυτον και ζητουντες θηρευσαι τι εκ του στοματος αυτου ινα κατηγορησωσιν αυτου

1 Ezenközben mikor sok ezerbõl álló sokaság gyûlt egybe, annyira, hogy egymást letaposták, kezdé az õ tanítványainak mondani: Mindenekelõtt oltalmazzátok meg magatokat a farizeusok kovászától, mely a képmutatás;
At that time, when thousands of the people had come together, in such numbers that they were crushing one another, he said first to his disciples, Have nothing to do with the leaven of the Pharisees, which is deceit.
εν οις επισυναχθεισων των μυριαδων του οχλου ωστε καταπατειν αλληλους ηρξατο λεγειν προς τους μαθητας αυτου πρωτον προσεχετε εαυτοις απο της ζυμης των φαρισαιων η τις εστιν υποκρισις

2 Mert nincs oly rejtett dolog, mely napfényre ne jõne; és oly titok, mely ki ne tudódnék.
But nothing is covered up, which will not come to light, or secret, which will not be made clear.
ουδεν δε συγκεκαλυμμενον εστιν ο ουκ αποκαλυφθησεται και κρυπτον ο ου γνωσθησεται

3 Annakokáért a mit a sötétben mondtatok, a világosságban fog meghallatszani; és a mit fülbe sugtatok a rejtekházakban, azt a házak tetején fogják hirdetni.
So, whatever you have said in the dark, will come to men's hearing in the light, and what you have said secretly inside the house, will be made public from the house-tops.
ανθ ων οσα εν τη σκοτια ειπατε εν τω φωτι ακουσθησεται και ο προς το ους ελαλησατε εν τοις ταμειοις κηρυχθησεται επι των δωματων

4 Mondom pedig néktek én barátaimnak: Ne féljetek azoktól, kik a testet ölik meg, és azután többet nem árthatnak.
And I say to you, my friends, Have no fear of those who may put the body to death, and are able to do no more than that.
λεγω δε υμιν τοις φιλοις μου μη φοβηθητε απο των αποκτεινοντων το σωμα και μετα ταυτα μη εχοντων περισσοτερον τι ποιησαι

5 De megmondom néktek, kitõl féljetek: Féljetek attól, a ki minekutána megöl, van arra is hatalma, hogy a gyehennára vessen. Bizony, mondom néktek, ettõl féljetek.
But I will make clear to you of whom you are to be in fear: of him who after death has power to send you to hell; yes, truly I say, Have fear of him.
υποδειξω δε υμιν τινα φοβηθητε φοβηθητε τον μετα το αποκτειναι εξουσιαν εχοντα εμβαλειν εις την γεενναν ναι λεγω υμιν τουτον φοβηθητε

6 Nemde öt verebet meg lehet venni két filléren? és egy sincs azok közül Istennél elfelejtve.
Are not five sparrows given in exchange for two farthings? and God has every one of them in mind.
ουχι πεντε στρουθια πωλειται ασσαριων δυο και εν εξ αυτων ουκ εστιν επιλελησμενον ενωπιον του θεου

7 De néktek a fejetek hajszálai is mind számon vannak. Ne féljetek azért, sok verébnél drágábbak vagytok.
But even the hairs of your head are numbered. Have no fear: you are of more value than a flock of sparrows.
αλλα και αι τριχες της κεφαλης υμων πασαι ηριθμηνται μη ουν φοβεισθε πολλων στρουθιων διαφερετε

8 Mondom pedig néktek: Valaki vallást tesz én rólam az emberek elõtt, az embernek Fia is vallást tesz arról az Isten angyalai elõtt;
And I say to you that to everyone who gives witness to me before men, the Son of man will give witness before the angels of God.
λεγω δε υμιν πας ος αν ομολογηση εν εμοι εμπροσθεν των ανθρωπων και ο υιος του ανθρωπου ομολογησει εν αυτω εμπροσθεν των αγγελων του θεου

9 A ki pedig megtagad engem az emberek elõtt, megtagadtatik az Isten angyalai elõtt.
But if anyone says before men that he has no knowledge of me, I will say that I have no knowledge of him before the angels of God.
ο δε αρνησαμενος με ενωπιον των ανθρωπων απαρνηθησεται ενωπιον των αγγελων του θεου

10 És ha valaki valamit mond az embernek Fia ellen, megbocsáttatik annak; de annak, a ki a Szent Lélek ellen szól káromlást, meg nem bocsáttatik.
And if anyone says a word against the Son of man, he will have forgiveness: but for him who says evil words against the Holy Spirit, there will be no forgiveness.
και πας ος ερει λογον εις τον υιον του ανθρωπου αφεθησεται αυτω τω δε εις το αγιον πνευμα βλασφημησαντι ουκ αφεθησεται

11 Mikor pedig a zsinagógákba visznek benneteket, és a fejedelmek és hatalmasságok elé, ne aggodalmaskodjatok, mimódon vagy mit szóljatok védelmetekre, vagy mit mondjatok;
And when they take you before the Synagogues and the authorities and the rulers, take no thought about what answers you will give, or what you will say:
οταν δε προσφερωσιν υμας επι τας συναγωγας και τας αρχας και τας εξουσιας μη μεριμνατε πως η τι απολογησησθε η τι ειπητε

12 Mert a Szent Lélek azon órában megtanít titeket, mit kell mondanotok.
For the Holy Spirit will make clear to you in that very hour what to say.
το γαρ αγιον πνευμα διδαξει υμας εν αυτη τη ωρα α δει ειπειν

13 Monda pedig néki egy a sokaság közül: Mester, mondd meg az én testvéremnek, hogy oszsza meg velem az örökséget.
And one of the people said to him, Master, give an order to my brother to make division of the heritage with me.
ειπεν δε τις αυτω εκ του οχλου διδασκαλε ειπε τω αδελφω μου μερισασθαι μετ εμου την κληρονομιαν

14 Õ pedig monda néki: Ember, ki tett engem köztetek birává vagy osztóvá?
But he said, Man, who made me a judge or a maker of decisions for you?
ο δε ειπεν αυτω ανθρωπε τις με κατεστησεν δικαστην η μεριστην εφ υμας

15 Monda azért nékik: Meglássátok, hogy eltávoztassátok a telhetetlenséget; mert nem a vagyonnal való bõvölködésben van az embernek az õ élete.
And he said to them, Take care to keep yourselves free from the desire for property; for a man's life is not made up of the number of things which he has.
ειπεν δε προς αυτους ορατε και φυλασσεσθε απο της πλεονεξιας οτι ουκ εν τω περισσευειν τινι η ζωη αυτου εστιν εκ των υπαρχοντων αυτου

16 És monda nékik egy példázatot, szólván: Egy gazdag embernek bõségesen termett a földje.
And he said to them, in a story, The land of a certain man of great wealth was very fertile:
ειπεν δε παραβολην προς αυτους λεγων ανθρωπου τινος πλουσιου ευφορησεν η χωρα

17 Azért magában okoskodék, mondván: Mit cselekedjem? mert nincs hová takarnom az én termésemet.
And he said to himself, What is to be done? for I have no place in which to put all my fruit.
και διελογιζετο εν εαυτω λεγων τι ποιησω οτι ουκ εχω που συναξω τους καρπους μου

18 És monda: Ezt cselekszem: Az én csûreimet lerontom, és nagyobbakat építek; és azokba takarom minden gabonámat és az én javaimat.
And he said, This I will do: I will take down my store-houses and make greater ones, and there I will put all my grain and my goods.
και ειπεν τουτο ποιησω καθελω μου τας αποθηκας και μειζονας οικοδομησω και συναξω εκει παντα τα γενηματα μου και τα αγαθα μου

19 És [ezt] mondom az én lelkemnek: Én lelkem, sok javaid vannak sok esztendõre eltéve; tedd magadat kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködjél!
And I will say to my soul, Soul, you have a great amount of goods in store, enough for a number of years; be at rest, take food and wine and be happy.
και ερω τη ψυχη μου ψυχη εχεις πολλα αγαθα κειμενα εις ετη πολλα αναπαυου φαγε πιε ευφραινου

20 Monda pedig néki az Isten: Bolond, ez éjjel elkérik a te lelkedet te tõled; a miket pedig készítettél, kiéi lesznek?
But God said to him, You foolish one, tonight I will take your soul from you, and who then will be the owner of all the things which you have got together?
ειπεν δε αυτω ο θεος αφρων ταυτη τη νυκτι την ψυχην σου απαιτουσιν απο σου α δε ητοιμασας τινι εσται

21 Így van dolga annak, a ki kincset takar magának, és nem az Istenben gazdag.
So that is what comes to the man who gets wealth for himself, and has not wealth in the eyes of God.
ουτως ο θησαυριζων εαυτω και μη εις θεον πλουτων

22 Monda pedig az õ tanítványainak: Annakokáért mondom néktek, ne aggodalmaskodjatok a a ti éltetek felõl, mit egyetek; se a ti testetek felõl, mibe öltözködjetek.
And he said to his disciples, For this reason I say to you, Take no thought for your life, about what food you will take, or for your body, how it may be clothed.
ειπεν δε προς τους μαθητας αυτου δια τουτο υμιν λεγω μη μεριμνατε τη ψυχη υμων τι φαγητε μηδε τω σωματι τι ενδυσησθε

23 Az élet több, hogynem az eledel, és a test, hogynem az öltözet.
Is not life more than food, and the body than its clothing?
η ψυχη πλειον εστιν της τροφης και το σωμα του ενδυματος

24 Tekintsétek meg a hollókat, hogy nem vetnek, sem nem aratnak; kiknek nincs tárházuk, sem csûrük; és az Isten eltartja õket: mennyivel drágábbak vagytok ti a madaraknál?
Give thought to the ravens; they do not put seeds into the earth, or get together grain; they have no store-houses or buildings; and God gives them their food: of how much greater value are you than the birds!
κατανοησατε τους κορακας οτι ου σπειρουσιν ουδε θεριζουσιν οις ουκ εστιν ταμειον ουδε αποθηκη και ο θεος τρεφει αυτους ποσω μαλλον υμεις διαφερετε των πετεινων

25 Kicsoda pedig az közületek, a ki aggodalmaskodásával megnövelheti termetét egy arasszal?
And which of you by taking thought is able to make himself any taller?
τις δε εξ υμων μεριμνων δυναται προσθειναι επι την ηλικιαν αυτου πηχυν ενα

26 Annakokáért ha a mi legkisebb dolog, azt sem tehetitek, mit aggodalmaskodtok a többi felõl?
If, then, you are not able to do even that which is least, why are you troubled about the rest?
ει ουν ουτε ελαχιστον δυνασθε τι περι των λοιπων μεριμνατε

27 Tekintsétek meg a liliomokat, mimódon növekednek: nem fáradoznak és nem fonnak: de mondom néktek: Salamon minden õ dicsõségében sem öltözött úgy, mint ezek közül egy.
Give thought to the flowers: they do no work, they make no thread; and still I say to you, Even Solomon, in all his glory, was not clothed like one of these.
κατανοησατε τα κρινα πως αυξανει ου κοπια ουδε νηθει λεγω δε υμιν ουδε σολομων εν παση τη δοξη αυτου περιεβαλετο ως εν τουτων

28 Ha pedig a füvet, mely ma a mezõn van, és holnap kemenczébe vettetik, így ruházza az Isten; mennyivel inkább titeket, ti kicsinyhitûek!
But if God gives such clothing to the grass in the field, which today is living, and tomorrow will be burned in the oven, how much more will he give clothing to you, O men of little faith?
ει δε τον χορτον εν τω αγρω σημερον οντα και αυριον εις κλιβανον βαλλομενον ο θεος ουτως αμφιεννυσιν ποσω μαλλον υμας ολιγοπιστοι

29 Ti se kérdezzétek, mit egyetek vagy mit igyatok; és ne kételkedjetek.
And do not give overmuch thought to your food and drink, and let not your mind be full of doubts.
και υμεις μη ζητειτε τι φαγητε η τι πιητε και μη μετεωριζεσθε

30 Mert mind ezeket a világi pogányok kérdezik; a ti Atyátok pedig tudja, hogy néktek szükségetek van ezekre.
For the nations of the world go in search of all these things: but your Father has knowledge that you have need of them.
ταυτα γαρ παντα τα εθνη του κοσμου επιζητει υμων δε ο πατηρ οιδεν οτι χρηζετε τουτων

31 Csak keressétek az Isten országát, és ezek mind megadatnak néktek.
But let your chief care be for his kingdom, and these other things will be given to you in addition.
πλην ζητειτε την βασιλειαν του θεου και ταυτα παντα προστεθησεται υμιν

32 Ne félj te kicsiny nyáj; mert tetszett a ti Atyátoknak, hogy néktek adja az országot.
Have no fear, little flock, for it is your Father's good pleasure to give you the kingdom.
μη φοβου το μικρον ποιμνιον οτι ευδοκησεν ο πατηρ υμων δουναι υμιν την βασιλειαν

33 Adjátok el a mitek van, és adjatok alamizsnát; szerezzetek magatoknak oly erszényeket, melyek meg nem avúlnak, elfogyhatatlan kincset a mennyországban, a hol a tolvaj hozzá nem fér, sem a moly meg nem emészti.
Give what property you have in exchange for money, and give the money to the poor; make for yourselves money-bags which will not get old, wealth stored up in heaven which will be yours for ever, where thieves will not come nor worms put it to destruction.
πωλησατε τα υπαρχοντα υμων και δοτε ελεημοσυνην ποιησατε εαυτοις βαλαντια μη παλαιουμενα θησαυρον ανεκλειπτον εν τοις ουρανοις οπου κλεπτης ουκ εγγιζει ουδε σης δι αφθειρει

34 Mert a hol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is.
For where your wealth is, there will your heart be.
οπου γαρ εστιν ο θησαυρος υμων εκει και η καρδια υμων εσται

35 Legyenek a ti derekaitok felövezve, és szövétnekeitek meggyújtva;
Be ready, dressed as for a journey, with your lights burning.
εστωσαν υμων αι οσφυες περιεζωσμεναι και οι λυχνοι καιομενοι

36 Ti meg hasonlók az olyan emberekhez, a kik az õ urokat várják, mikor jõ meg a menyegzõrõl, hogy mihelyt megjõ és zörget, azonnal megnyissák néki.
And be like men who are looking for their lord, when he comes back from the bride-feast; so that when he comes to the door, it will be open to him quickly.
και υμεις ομοιοι ανθρωποις προσδεχομενοις τον κυριον εαυτων ποτε αναλυσει εκ των γαμων ινα ελθοντος και κρουσαντος ευθεως ανοιξωσιν αυτω

37 Boldogok azok a szolgák, kiket az úr, mikor haza megy, vigyázva talál: bizony mondom néktek, hogy felövezvén magát, leülteti azokat, és elõjövén, szolgál nékik.
Happy are those servants who are watching when the lord comes; truly I say to you, he will make himself their servant and, placing them at the table, he will come out and give them food.
μακαριοι οι δουλοι εκεινοι ους ελθων ο κυριος ευρησει γρηγορουντας αμην λεγω υμιν οτι περιζωσεται και ανακλινει αυτους και παρελθων διακονησει αυτοις

38 És ha megjõ a második õrváltáskor, és ha a harmadik õrváltáskor jõ meg, és úgy találja [õket], boldogok azok a szolgák!
And if he comes in the second division of the night or in the third, and they are watching for him, happy are those servants.
και εαν ελθη εν τη δευτερα φυλακη και εν τη τριτη φυλακη ελθη και ευρη ουτως μακαριοι εισιν οι δουλοι εκεινοι

39 Ezt pedig jegyezzétek meg, hogy ha tudná a ház gazdája, mely órában jõ el a tolvaj, vigyázna, és nem engedné, hogy az õ házába törjön.
But be certain of this, that if the master of the house had had knowledge of the time when the thief was coming, he would have been watching, and would not have let his house be broken into.
τουτο δε γινωσκετε οτι ει ηδει ο οικοδεσποτης ποια ωρα ο κλεπτης ερχεται εγρηγορησεν αν και ουκ αν αφηκεν διορυγηναι τον οικον αυτου

40 Ti is azért legyetek készek: mert a mely órában nem gondolnátok, abban jõ el az embernek Fia.
So be ready: for the Son of man is coming at a time when you are not looking for him.
και υμεις ουν γινεσθε ετοιμοι οτι η ωρα ου δοκειτε ο υιος του ανθρωπου ερχεται

41 Monda pedig néki Péter: Uram, nékünk mondod-é ezt a példázatot, vagy mindenkinek is?
And Peter said to him, Lord, are these words said to us only, or to all men?
ειπεν δε αυτω ο πετρος κυριε προς ημας την παραβολην ταυτην λεγεις η και προς παντας

42 Monda pedig az Úr: Kicsoda hát a hû és bölcs sáfár, kit az úr gondviselõvé tõn az õ háza népén, hogy adja ki nékik élelmüket a maga idejében?
And the Lord said, Who then is the wise and responsible servant whom his lord will put in control of his family, to give them their food at the right time?
ειπεν δε ο κυριος τις αρα εστιν ο πιστος οικονομος και φρονιμος ον καταστησει ο κυριος επι της θεραπειας αυτου του διδοναι εν καιρω το σιτομετριον

43 Boldog az a szolga, a kit az õ ura, mikor haza jõ, ilyen munkában talál!
Happy is that servant who, when his lord comes, is doing so.
μακαριος ο δουλος εκεινος ον ελθων ο κυριος αυτου ευρησει ποιουντα ουτως

44 Bizony mondom néktek, hogy minden jószága felett gondviselõvé teszi õt.
Truly I say to you, he will put him in control of all his goods.
αληθως λεγω υμιν οτι επι πασιν τοις υπαρχουσιν αυτου καταστησει αυτον

45 Ha pedig az a szolga így szólna az õ szívében: Halogatja még az én uram a hazajövetelt; és kezdené verni a szolgákat és szolgálóleányokat, és enni és inni és részegeskedni:
But if that servant says to himself, My lord is a long time coming; and goes about giving blows to the men-servants and the women-servants, feasting and taking overmuch wine;
εαν δε ειπη ο δουλος εκεινος εν τη καρδια αυτου χρονιζει ο κυριος μου ερχεσθαι και αρξηται τυπτειν τους παιδας και τας παιδισκας εσθιειν τε και πινειν και μεθυσκεσθαι

46 Megjõ annak a szolgának az ura, a mely napon nem várja és a mely órában nem gondolja, és kettévágatja õt, és a hitetlenek sorsára juttatja.
The lord of that servant will come at a time when he is not looking for him, and at an hour when he is not ready for him, and he will have him cut in two and will give him his part in the fate of those who have no faith;
ηξει ο κυριος του δουλου εκεινου εν ημερα η ου προσδοκα και εν ωρα η ου γινωσκει και διχοτομησει αυτον και το μερος αυτου μετα των απιστων θησει

47 És a mely szolga tudta az õ urának akaratát, és nem végezte el, sem annak akarata szerint nem cselekedett, sokkal büntettetik meg;
And the servant who had knowledge of his lord's desires and was not ready for him and did not do as he was ordered, will be given a great number of blows;
εκεινος δε ο δουλος ο γνους το θελημα του κυριου εαυτου και μη ετοιμασας μηδε ποιησας προς το θελημα αυτου δαρησεται πολλας

48 A ki pedig nem tudta, és büntetésre méltó dolgokat cselekedett, kevesebbel büntettetik. És valakinek sokat adtak, sokat követelnek tõle; és a kire sokat bíztak, többet kívánnak tõle.
But he who, without knowledge, did things for which punishment is given, will get only a small number of blows. The man to whom much is given, will have to give much; if much is given into his care, of him more will be requested.
ο δε μη γνους ποιησας δε αξια πληγων δαρησεται ολιγας παντι δε ω εδοθη πολυ πολυ ζητηθησεται παρ αυτου και ω παρεθεντο πολυ περισσοτερον αιτησουσιν αυτον

49 Azért jöttem, hogy e világra tüzet bocsássak: és mit akarok, ha [az] immár meggerjedett?
I came to send a fire on the earth, and it may even now have been lighted.
πυρ ηλθον βαλειν εις την γην και τι θελω ει ηδη ανηφθη

50 De keresztséggel kell nékem megkereszteltetnem; és mely igen szorongattatom, míglen [az] elvégeztetik.
But there is a baptism which I have to undergo; and how am I kept back till it is complete!
βαπτισμα δε εχω βαπτισθηναι και πως συνεχομαι εως ου τελεσθη

51 Gondoljátok-é, hogy azért jöttem, hogy békességet adjak e földön? Nem, mondom néktek; sõt inkább meghasonlást.
Is it your opinion that I have come to give peace on earth? I say to you, No, but division:
δοκειτε οτι ειρηνην παρεγενομην δουναι εν τη γη ουχι λεγω υμιν αλλ η διαμερισμον

52 Mert mostantól fogva öten lesznek egy házban, a kik meghasonlanak, három kettõ ellen, és kettõ három ellen.
For from this time, a family of five in one house will be on opposite sides, three against two and two against three.
εσονται γαρ απο του νυν πεντε εν οικω ενι διαμεμερισμενοι τρεις επι δυσιν και δυο επι τρισιν

53 Meghasonlik az atya a fiú ellen, és a fiú az atya ellen; és az anya a leány ellen, és a leány az anya ellen; napa a menye ellen, és a menye a napa ellen.
They will be at war, the father against his son, and the son against his father; mother against daughter, and daughter against mother; mother-in-law against daughter-in-law, and daughter-in-law against mother-in-law.
διαμερισθησεται πατηρ εφ υιω και υιος επι πατρι μητηρ επι θυγατρι και θυγατηρ επι μητρι πενθερα επι την νυμφην αυτης και νυμφη επι την πενθεραν αυτης

54 Monda pedig a sokaságnak is: Mikor látjátok, hogy napnyugotról felhõ támad, azonnal [ezt] mondjátok: Záporesõ jõ; és úgy lesz.
Then he said to the people, When you see a cloud coming up in the west, straight away you say, There will be rain; and so it is.
ελεγεν δε και τοις οχλοις οταν ιδητε την νεφελην ανατελλουσαν απο δυσμων ευθεως λεγετε ομβρος ερχεται και γινεται ουτως

55 És mikor [halljátok] fúni a déli szelet, [ezt] mondjátok: Hõség lesz; és [úgy] lesz.
And when you see a south wind blowing, you say, There will be heat; and so it is.
και οταν νοτον πνεοντα λεγετε οτι καυσων εσται και γινεται

56 Képmutatók, az égnek és a földnek ábrázatáról tudtok ítéletet tenni; errõl az idõrõl pedig mi dolog, hogy nem tudtok ítéletet tenni?
O false ones! the face of the earth and the heaven is clear to you; how is it that the signs of these times are not as clear to you?
υποκριται το προσωπον της γης και του ουρανου οιδατε δοκιμαζειν τον δε καιρον τουτον πως ου δοκιμαζετε

57 És mi dolog, hogy ti magatoktól is meg nem ítélitek, mi az igaz?
And why are you, in your hearts, unable to be judges of what is right?
τι δε και αφ εαυτων ου κρινετε το δικαιον

58 Mikor pedig a te ellenségeddel a fejedelem elé mégy, igyekezzél az úton megmenekedni tõle, hogy téged ne vonjon a bíró elé, és a bíró át ne adjon téged a poroszlónak és a poroszló a tömlöczbe ne vessen téged.
For if anyone has a cause at law against you, and you are going with him before the ruler, make an attempt, on the way, to come to an agreement with him, for if you do not, he may take you before the judge and the judge will give you up to the police, and they will put you in prison.
ως γαρ υπαγεις μετα του αντιδικου σου επ αρχοντα εν τη οδω δος εργασιαν απηλλαχθαι απ αυτου μηποτε κατασυρη σε προς τον κριτην και ο κριτης σε παραδω τω πρακτορι και ο πρακτωρ σε βαλλη εις φυλακην

59 Mondom néked, hogy nem jõsz ki onnét, mígnem megfizetsz mind az utolsó fillérig.
I say to you, You will not come out of it till you have made payment to the very last farthing.
λεγω σοι ου μη εξελθης εκειθεν εως ου και το εσχατον λεπτον αποδως

1 Jövének pedig ugyanazon idõben némelyek, kik néki hírt mondának a Galileabeliek felõl, kiknek vérét Pilátus az õ áldozatukkal elegyítette.
Now some people who were there at that time, gave him an account of how the blood of some Galilaeans had been mixed by Pilate with their offerings.
παρησαν δε τινες εν αυτω τω καιρω απαγγελλοντες αυτω περι των γαλιλαιων ων το αιμα πιλατος εμιξεν μετα των θυσιων αυτων

2 És felelvén Jézus, monda nékik: Gondoljátok-é, hogy ezek a Galileabeliek bûnösebbek voltak valamennyi Galileabelinél, mivelhogy ezeket szenvedték?
And he, in answer, said to them, Are you of the opinion that these Galilaeans were worse than all other Galilaeans, because these things were done to them?
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις δοκειτε οτι οι γαλιλαιοι ουτοι αμαρτωλοι παρα παντας τους γαλιλαιους εγενοντο οτι τοιαυτα πεπονθασιν

3 Nem, mondom néktek: sõt inkább, ha meg nem tértek, mindnyájan, hasonlóképen elvesztek.
I say to you, It is not so: but if your hearts are not changed, you will all come to the same end.
ουχι λεγω υμιν αλλ εαν μη μετανοητε παντες ωσαυτως απολεισθε

4 Vagy az a tizennyolcz, a kire rászakadt a torony Siloámban, és megölte õket, gondoljátok-é, hogy bûnösebb volt minden [más] Jeruzsálemben lakó embernél?
Or those eighteen men who were crushed by the fall of the tower of Siloam, were they worse than all the other men living in Jerusalem?
η εκεινοι οι δεκα και οκτω εφ ους επεσεν ο πυργος εν τω σιλωαμ και απεκτεινεν αυτους δοκειτε οτι ουτοι οφειλεται εγενοντο παρα παντας ανθρωπους τους κατοικουντας εν ιερ ουσαλημ

5 Nem, mondom néktek: sõt inkább, ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképen elvesztek.
I say to you, It is not so: but if your hearts are not changed, you will all come to an end in the same way.
ουχι λεγω υμιν αλλ εαν μη μετανοητε παντες ομοιως απολεισθε

6 És ezt a példázatot mondá: Vala egy embernek egy fügefája szõlejébe ültetve; és elméne, hogy azon gyümölcsöt keressen, és nem találá.
And he made up this story for them: A certain man had a fig-tree in his garden, and he came to get fruit from it, and there was no fruit.
ελεγεν δε ταυτην την παραβολην συκην ειχεν τις εν τω αμπελωνι αυτου πεφυτευμενην και ηλθεν καρπον ζητων εν αυτη και ουχ ευρεν

7 És monda a vinczellérnek: Ímé három esztendeje járok gyümölcsöt keresni e fügefán, és nem találok: vágd ki azt; miért foglalja a földet is hiába?
And he said to the gardener, See, for three years I have been looking for fruit from this tree, and I have not had any: let it be cut down; why is it taking up space?
ειπεν δε προς τον αμπελουργον ιδου τρια ετη ερχομαι ζητων καρπον εν τη συκη ταυτη και ουχ ευρισκω εκκοψον αυτην ινατι και την γην καταργει

8 Az pedig felelvén, monda néki: Uram, hagyj békét néki még ez esztendõben, míg köröskörül megkapálom és megtrágyázom:
And he said, Lord, let it be for this year, and I will have the earth turned up round it, and put animal waste on it, to make it fertile:
ο δε αποκριθεις λεγει αυτω κυριε αφες αυτην και τουτο το ετος εως οτου σκαψω περι αυτην και βαλω κοπριαν

9 És ha gyümölcsöt terem, [jó]; ha pedig nem, azután vágd ki azt.
And if, after that, it has fruit, it is well; if not, let it be cut down.
καν μεν ποιηση καρπον ει δε μηγε εις το μελλον εκκοψεις αυτην

10 Tanít vala pedig szombat[nap]on egy zsinagógában.
And he was teaching in one of the Synagogues on the Sabbath.
ην δε διδασκων εν μια των συναγωγων εν τοις σαββασιν

11 És ímé vala [ott] egy asszony, kiben betegségnek lelke vala tizennyolcz esztendõtõl fogva; és meg volt görbedve, és teljességgel nem tudott felegyenesedni.
And there was a woman who had had a disease for eighteen years; she was bent, and was not able to make herself straight.
και ιδου γυνη ην πνευμα εχουσα ασθενειας ετη δεκα και οκτω και ην συγκυπτουσα και μη δυναμενη ανακυψαι εις το παντελες

12 És mikor azt látta Jézus, elõszólítá, és monda néki: Asszony, feloldattál a te betegségedbõl!
And when Jesus saw her, he said to her, Woman, you are made free from your disease.
ιδων δε αυτην ο ιησους προσεφωνησεν και ειπεν αυτη γυναι απολελυσαι της ασθενειας σου

13 És reá veté kezeit; és azonnal felegyenesedék, és dicsõíté az Istent.
And he put his hands on her, and she was made straight, and gave praise to God.
και επεθηκεν αυτη τας χειρας και παραχρημα ανωρθωθη και εδοξαζεν τον θεον

14 Felelvén pedig a zsinagógafõ, haragudva, hogy szombat[nap]on gyógyított Jézus, monda a sokaságnak: Hat nap van, a melyen munkálkodni kell; azokon jõjjetek azért és gyógyíttassátok magatokat, és ne szombatnapon.
And the ruler of the Synagogue was angry because Jesus had made her well on the Sabbath, and he said to the people, There are six days in which men may do work: so come on those days to be made well, and not on the Sabbath.
αποκριθεις δε ο αρχισυναγωγος αγανακτων οτι τω σαββατω εθεραπευσεν ο ιησους ελεγεν τω οχλω εξ ημεραι εισιν εν αις δει εργαζεσθαι εν ταυταις ουν ερχομενοι θεραπευεσθε και μη τη ημερα του σαββατου

15 Felele azért néki az Úr, és monda: Képmutató, szombat[nap]on nem oldja-é el mindenitek az õ ökrét vagy szamarát a jászoltól, és nem viszi-é itatni?
But the Lord gave him an answer and said, O you false men! do you not, every one of you, on the Sabbath, let loose his ox and his ass and take it to the water?
απεκριθη ουν αυτω ο κυριος και ειπεν υποκριτα εκαστος υμων τω σαββατω ου λυει τον βουν αυτου η τον ονον απο της φατνης και απαγαγων ποτιζει

16 Hát ezt, az Ábrahám leányát, kit a Sátán megkötözött ímé tizennyolcz esztendeje, nem kellett-é feloldani e kötélbõl szombatnapon?
And is it not right for this daughter of Abraham, who has been in the power of Satan for eighteen years, to be made free on the Sabbath?
ταυτην δε θυγατερα αβρααμ ουσαν ην εδησεν ο σατανας ιδου δεκα και οκτω ετη ουκ εδει λυθηναι απο του δεσμου τουτου τη ημερα του σαββατου

17 És mikor ezeket mondta, megszégyenülének mindnyájan, kik magokat néki ellenébe veték; és az egész nép örül vala mind azokon a dicsõséges dolgokon, a melyek õ általa lettek.
And when he said these things, those who were against him were shamed, and all the people were full of joy because of the great things which were done by him.
και ταυτα λεγοντος αυτου κατησχυνοντο παντες οι αντικειμενοι αυτω και πας ο οχλος εχαιρεν επι πασιν τοις ενδοξοις τοις γινομενοις υπ αυτου

18 Monda pedig [Jézus:] Mihez hasonló az Isten országa? és mihez hasonlítsam azt?
Then he said, What is the kingdom of God like? what comparison may I make of it?
ελεγεν δε τινι ομοια εστιν η βασιλεια του θεου και τινι ομοιωσω αυτην

19 Hasonló a mustármaghoz, melyet az ember vévén, elvet az õ kertjében; és felnevelkedett, és lett nagy fává, és az égi madarak fészket raktak annak ágain.
It is like a grain of mustard seed which a man took and put in his garden, and it became a tree, and the birds of heaven made their resting-places in its branches.
ομοια εστιν κοκκω σιναπεως ον λαβων ανθρωπος εβαλεν εις κηπον εαυτου και ηυξησεν και εγενετο εις δενδρον μεγα και τα πετεινα του ουρανου κατεσκηνωσεν εν τοις κλαδοις αυτου

20 És ismét monda: Mihez hasonlítsam az Isten országát?
And again he said, What is the kingdom of God like?
και παλιν ειπεν τινι ομοιωσω την βασιλειαν του θεου

21 Hasonló a kovászhoz, melyet az asszony vévén, három mércze lisztbe elegyíte, mígnem az egész megkele.
It is like leaven, which a woman put into three measures of meal, and it was all leavened.
ομοια εστιν ζυμη ην λαβουσα γυνη ενεκρυψεν εις αλευρου σατα τρια εως ου εζυμωθη ολον

22 És városokon és falvakon megy vala által, tanítva, és Jeruzsálembe menve.
And he went on his way, through towns and country places, teaching and journeying to Jerusalem.
και διεπορευετο κατα πολεις και κωμας διδασκων και πορειαν ποιουμενος εις ιερουσαλημ

23 Monda pedig néki valaki: Uram, avagy kevesen vannak-é a kik idvezülnek? Õ pedig monda nékik:
And someone said to him, Lord, will only a small number have salvation? And he said to them,
ειπεν δε τις αυτω κυριε ει ολιγοι οι σωζομενοι ο δε ειπεν προς αυτους

24 Igyekezzetek bemenni a szoros kapun: mert sokan, mondom néktek, igyekeznek bemenni és nem mehetnek.
Do your best to go in by the narrow door, for I say to you, A number will make the attempt to go in, but will not be able to do so.
αγωνιζεσθε εισελθειν δια της στενης πυλης οτι πολλοι λεγω υμιν ζητησουσιν εισελθειν και ουκ ισχυσουσιν

25 Mikor már a gazda felkél és bezárja az ajtót, és kezdetek kívül állani és az ajtót zörgetni, mondván: Uram! Uram! nyisd meg nékünk; és õ felelvén, ezt mondja néktek: Nem tudom honnét valók vagytok ti;
When the master of the house has got up, and the door has been shut, and you, still outside, give blows on the door, saying, Lord, let us in; he will make answer and say, I have no knowledge of where you come from.
αφ ου αν εγερθη ο οικοδεσποτης και αποκλειση την θυραν και αρξησθε εξω εσταναι και κρουειν την θυραν λεγοντες κυριε κυριε ανοιξον ημιν και αποκριθεις ερει υμιν ουκ οιδα υμας ποθεν εστε

26 Akkor kezditek mondani: Te elõtted ettünk és ittunk, és a mi utczáinkon tanítottál;
Then you will say, We have taken food and drink with you, and you were teaching in our streets.
τοτε αρξεσθε λεγειν εφαγομεν ενωπιον σου και επιομεν και εν ταις πλατειαις ημων εδιδαξας

27 De ezt mondja: Mondom néktek, nem tudom honnét valók vagytok ti; távozzatok el én tõlem mindnyájan, kik hamisságot cselekesztek!
But he will say, Truly, I have no knowledge of you or where you come from; go away from me, you workers of evil.
και ερει λεγω υμιν ουκ οιδα υμας ποθεν εστε αποστητε απ εμου παντες οι εργαται της αδικιας

28 Ott lesz sírás és fogak csikorgatása, mikor látjátok Ábrahámot, Izsákot és Jákóbot, és a prófétákat mind az Isten országában, magatokat pedig kirekesztve.
There will be weeping and cries of sorrow when you see Abraham, Isaac, and Jacob, and all the prophets, in the kingdom of God, but you yourselves are shut outside.
εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων οταν οψησθε αβρααμ και ισαακ και ιακωβ και παντας τους προφητας εν τη βασιλεια του θεου υμας δε εκβαλλομενους εξω

29 És jõnek napkeletrõl és napnyugatról, és északról és délrõl, és az Isten országában letelepednek.
And they will come from the east and from the west, from the north and from the south, and take their places in the kingdom of God.
και ηξουσιν απο ανατολων και δυσμων και απο βορρα και νοτου και ανακλιθησονται εν τη βασιλεια του θεου

30 És ímé vannak utolsók, a kik elsõk lesznek, és vannak elsõk, a kik utolsók lesznek.
And the last will be first, and the first will be last.
και ιδου εισιν εσχατοι οι εσονται πρωτοι και εισιν πρωτοι οι εσονται εσχατοι

31 Ugyanazon napon jövének [õ] hozzá némelyek a farizeusok közül, mondván néki: Eredj ki és menj el innét: mert Heródes meg akar téged ölni.
At that time, certain Pharisees came to him and said, Go away from this place, because Herod's purpose is to put you to death.
εν αυτη τη ημερα προσηλθον τινες φαρισαιοι λεγοντες αυτω εξελθε και πορευου εντευθεν οτι ηρωδης θελει σε αποκτειναι

32 És monda nékik: Elmenvén mondjátok meg annak a rókának: Ímé ördögöket ûzök ki és gyógyítok ma és holnap, és harmadnapon elvégeztetem.
And he said, Go and say to that fox, I send out evil spirits and do works of mercy today and tomorrow, and on the third day my work will be complete.
και ειπεν αυτοις πορευθεντες ειπατε τη αλωπεκι ταυτη ιδου εκβαλλω δαιμονια και ιασεις επιτελω σημερον και αυριον και τη τριτη τελειουμαι

33 Hanem nékem ma és holnap és azután úton kell lennem; mert nem lehetséges, hogy a próféta Jeruzsálemen kívül vesszen el.
But I have to go on my way today and tomorrow and the third day, for it is not right for a prophet to come to his death outside Jerusalem.
πλην δει με σημερον και αυριον και τη εχομενη πορευεσθαι οτι ουκ ενδεχεται προφητην απολεσθαι εξω ιερουσαλημ

34 Jeruzsálem! Jeruzsálem! ki megölöd a prófétákat, és megkövezed azokat, a kik te hozzád küldettek, hányszor akartam egybegyûjteni a te fiaidat, miképen a tyúk az õ kis csirkéit az õ szárnyai alá, és ti nem akarátok!
O Jerusalem, Jerusalem, putting to death the prophets, and stoning those who were sent to her! again and again would I have taken your children to myself, as a bird takes her young ones under her wings, but you would not!
ιερουσαλημ ιερουσαλημ η αποκτεινουσα τους προφητας και λιθοβολουσα τους απεσταλμενους προς αυτην ποσακις ηθελησα επισυναξαι τα τεκνα σου ον τροπον ορνις την εαυτης νοσσιαν υπο τας πτερυγας και ουκ ηθελησατε

35 Ímé pusztán hagyatik néktek a ti házatok; és bizony mondom néktek, hogy nem láttok engem, mígnem eljõ [az] [idõ,] mikor [ezt] mondjátok: Áldott, a ki jõ az Úrnak nevében!
Now see, your house is waste, and I say to you, You will not see me again till you say, A blessing on him who comes in the name of the Lord.
ιδου αφιεται υμιν ο οικος υμων ερημος αμην δε λεγω υμιν οτι ου μη με ιδητε εως αν ηξη οτε ειπητε ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου

1 És lõn mikor a fõfarizeusok közül egynek házához ment szombatnapon kenyeret enni, azok leselkednek vala õ utána.
And it came about that when he went into the house of one of the chief Pharisees on the Sabbath, to have a meal, they were watching him.
και εγενετο εν τω ελθειν αυτον εις οικον τινος των αρχοντων των φαρισαιων σαββατω φαγειν αρτον και αυτοι ησαν παρατηρουμενοι αυτον

2 És ímé egy vízkóros ember vala õ elõtte.
And a certain man was there who had a disease.
και ιδου ανθρωπος τις ην υδρωπικος εμπροσθεν αυτου

3 És felelvén Jézus, szóla a törvénytudóknak és a farizeusoknak, mondván: Szabad-é szombat[nap]on gyógyítani?
And Jesus, answering, said to the scribes and Pharisees, Is it right to make people well on the Sabbath or not?
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν προς τους νομικους και φαρισαιους λεγων ει εξεστιν τω σαββατω θεραπευειν

4 Azok pedig hallgatának. És õ megfogván azt, meggyógyítá és elbocsátá.
But they said nothing. And he made him well and sent him away.
οι δε ησυχασαν και επιλαβομενος ιασατο αυτον και απελυσεν

5 És felelvén nékik, monda: Ki az közületek, a kinek szamara vagy ökre a kútba esik, és nem vonja ki azt azonnal szombatnapon?
And he said to them, Which of you, whose ox or ass has got into a water-hole, will not straight away get him out on the Sabbath?
και αποκριθεις προς αυτους ειπεν τινος υμων ονος η βους εις φρεαρ εμπεσειται και ουκ ευθεως ανασπασει αυτον εν τη ημερα του σαββατου

6 És nem felelhetnek vala õ ellene semmit ezekre.
And they had no answer to that question.
και ουκ ισχυσαν ανταποκριθηναι αυτω προς ταυτα

7 És egy példázatot monda a hivatalosoknak, mikor észre vevé, mimódon válogatják a fõ helyeket; mondván nékik:
And he gave teaching in the form of a story to the guests who came to the feast, when he saw how they took the best seats; saying to them,
ελεγεν δε προς τους κεκλημενους παραβολην επεχων πως τας πρωτοκλισιας εξελεγοντο λεγων προς αυτους

8 Mikor valaki lakodalomba hív, ne ülj a fõ helyre; mert netalán náladnál nagyobb tiszteletben álló embert is hivott meg az,
When you get a request to come to a feast, do not take the best seat, for a more important man than you may be coming,
οταν κληθης υπο τινος εις γαμους μη κατακλιθης εις την πρωτοκλισιαν μηποτε εντιμοτερος σου η κεκλημενος υπ αυτου

9 És eljövén az, a ki mind téged, mind azt meghívta, ezt mondja majd néked: Engedd ennek a helyet! És akkor szégyennel az utolsó helyre fogsz ülni.
And then the giver of the feast will come to you and say, Give your place to this man; and you, with shame, will have to take the lowest seat.
και ελθων ο σε και αυτον καλεσας ερει σοι δος τουτω τοπον και τοτε αρξη μετ αισχυνης τον εσχατον τοπον κατεχειν

10 Hanem mikor meghívnak, menj el és ülj le az utolsó helyre; hogy mikor eljõ az, a ki téged meghívott, ezt mondja néked: Barátom ülj feljebb! Akkor néked dicsõséged lesz azok elõtt, a kik veled együtt ülnek.
But when you come, go and take the lowest seat, so that when the giver of the feast comes, he may say to you, Friend, come up higher; and then you will have honour in the eyes of all the others who are there.
αλλ οταν κληθης πορευθεις αναπεσον εις τον εσχατον τοπον ινα οταν ελθη ο κεκληκως σε ειπη σοι φιλε προσαναβηθι ανωτερον τοτε εσται σοι δοξα ενωπιον των συνανακειμενων σοι

11 Mert mindenki, a ki magát felmagasztalja, megaláztatik; és a ki magát megalázza, felmagasztaltatik.
For every man who gives himself a high place will be put down, but he who takes a low place will be lifted up.
οτι πας ο υψων εαυτον ταπεινωθησεται και ο ταπεινων εαυτον υψωθησεται

12 Monda pedig annak is, a ki õt meghívta: Mikor ebédet vagy vacsorát készítesz, ne hívd barátaidat, se testvéreidet, se rokonaidat, se gazdag szomszédaidat; nehogy viszont õk is meghívjanak téged, és visszafizessék néked.
And he said to the master of the house, When you give a feast, do not send for your friends and your brothers and your family or your neighbours who have wealth, for they may give a feast for you, and so you will get a reward.
ελεγεν δε και τω κεκληκοτι αυτον οταν ποιης αριστον η δειπνον μη φωνει τους φιλους σου μηδε τους αδελφους σου μηδε τους συγγενεις σου μηδε γειτονας πλουσιους μηποτε κ αι αυτοι σε αντικαλεσωσιν και γενηται σοι ανταποδομα

13 Hanem mikor lakomát készítesz, hívd a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat, vakokat:
But when you give a feast, send for the poor and the blind and those who are broken in body:
αλλ οταν ποιης δοχην καλει πτωχους αναπηρους χωλους τυφλους

14 És boldog leszel; mivelhogy nem fizethetik vissza néked; mert majd visszafizettetik néked az igazak feltámadásakor.
And you will have a blessing, because they will not be able to give you any payment, and you will get your reward when the upright come back from the dead.
και μακαριος εση οτι ουκ εχουσιν ανταποδουναι σοι ανταποδοθησεται γαρ σοι εν τη αναστασει των δικαιων

15 Hallván pedig ezeket egy azok közül, a kik [õ vele] együtt ülnek vala, monda néki: Boldog az, a ki eszik kenyeret az Isten országában.
And, hearing these words, one of those who were at table with him said to him, Happy is the man who will be a guest in the kingdom of God.
ακουσας δε τις των συνανακειμενων ταυτα ειπεν αυτω μακαριος ος φαγεται αρτον εν τη βασιλεια του θεου

16 Õ pedig monda annak: Egy ember készíte nagy vacsorát, és sokakat meghíva;
And he said to them, A certain man gave a great feast, and sent word of it to a number of people.
ο δε ειπεν αυτω ανθρωπος τις εποιησεν δειπνον μεγα και εκαλεσεν πολλους

17 És elküldé szolgáját a vacsora idején, hogy megmondja a hivatalosoknak: Jertek el, mert immár minden kész!
And when the time had come, he sent his servants to say to them, Come, for all things are now ready.
και απεστειλεν τον δουλον αυτου τη ωρα του δειπνου ειπειν τοις κεκλημενοις ερχεσθε οτι ηδη ετοιμα εστιν παντα

18 És mindnyájan egyenlõképen kezdék magokat mentegetni. Az elsõ monda néki: Szántóföldet vettem, és ki kell mennem, hogy azt meglássam; kérlek téged, ments ki engem!
And they all gave reasons why they were not able to come. The first said to him, I have got a new field, and it is necessary for me to go and see it: I am full of regret that I am unable to come.
και ηρξαντο απο μιας παραιτεισθαι παντες ο πρωτος ειπεν αυτω αγρον ηγορασα και εχω αναγκην εξελθειν και ιδειν αυτον ερωτω σε εχε με παρητημενον

19 És másik monda: Öt iga ökröt vettem, és elmegyek, hogy azokat megpróbáljam; kérlek téged, ments ki engem!
And another said, I have got some cattle, and I am going to make a test of them: I am full of regret that I am unable to come.
και ετερος ειπεν ζευγη βοων ηγορασα πεντε και πορευομαι δοκιμασαι αυτα ερωτω σε εχε με παρητημενον

20 A másik pedig monda: Feleséget vettem, és azért nem mehetek.
And another said, I have been married, and so I am not able to come.
και ετερος ειπεν γυναικα εγημα και δια τουτο ου δυναμαι ελθειν

21 Mikor azért az a szolga haza ment, megmondá ezeket az õ urának. Akkor megharagudván a gazda, monda az õ szolgájának: Eredj hamar a város utcáira és szorosaira, és a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat és vakokat hozd be ide.
And the servant came back and gave his master an account of these things. Then the master of the house was angry and said to the servant, Go out quickly into the streets of the town and get the poor, the blind, and those who are broken in body.
και παραγενομενος ο δουλος εκεινος απηγγειλεν τω κυριω αυτου ταυτα τοτε οργισθεις ο οικοδεσποτης ειπεν τω δουλω αυτου εξελθε ταχεως εις τας πλατειας και ρυμας της πολ εως και τους πτωχους και αναπηρους και χωλους και τυφλους εισαγαγε ωδε

22 És monda a szolga: Uram, meglett a mint parancsolád, és mégis van hely.
And the servant said, Lord, your orders have been done, and still there is room.
και ειπεν ο δουλος κυριε γεγονεν ως επεταξας και ετι τοπος εστιν

23 Akkor monda az úr a szolgának: Eredj el az utakra és a sövényekhez, és kényszeríts bejõni [mindenkit], hogy megteljék az én házam.
And the lord said to the servant, Go out into the roads and the fields, and make them come in, so that my house may be full.
και ειπεν ο κυριος προς τον δουλον εξελθε εις τας οδους και φραγμους και αναγκασον εισελθειν ινα γεμισθη ο οικος μου

24 Mert mondom néktek, hogy senki azok közül a hivatalos férfiak közül meg nem kóstolja az én vacsorámat.
For I say to you that not one of those who were requested to come will have a taste of my feast.
λεγω γαρ υμιν οτι ουδεις των ανδρων εκεινων των κεκλημενων γευσεται μου του δειπνου

25 Megy vala pedig õ vele nagy sokaság; és megfordulván, monda azoknak:
Now a great number of people went with him.
συνεπορευοντο δε αυτω οχλοι πολλοι και στραφεις ειπεν προς αυτους

26 Ha valaki én hozzám jõ, és meg nem gyûlöli az õ atyját és anyját, feleségét és gyermekeit, fitestvéreit és nõtestvéreit, sõt még a maga lelkét is, nem lehet az én tanítványom.
And turning round, he said to them, If any man comes to me, and has not hate for his father and mother and wife and children and brothers and sisters, and even for his life, he may not be my disciple.
ει τις ερχεται προς με και ου μισει τον πατερα εαυτου και την μητερα και την γυναικα και τα τεκνα και τους αδελφους και τας αδελφας ετι δε και την εαυτου ψυχην ου δυνατα ι μου μαθητης ειναι

27 És valaki nem hordozza az õ keresztjét, és én utánam jõ, nem lehet az én tanítványom.
Whoever does not take up his cross and come after me may not be my disciple.
και οστις ου βασταζει τον σταυρον αυτου και ερχεται οπισω μου ου δυναται μου ειναι μαθητης

28 Mert ha közületek valaki tornyot akar építeni, nemde elõször leülvén felszámítja a költséget, ha van-é mivel elvégezze?
For which of you, desiring to put up a tower, does not first give much thought to the price, if he will have enough to make it complete?
τις γαρ εξ υμων θελων πυργον οικοδομησαι ουχι πρωτον καθισας ψηφιζει την δαπανην ει εχει τα προς απαρτισμον

29 Nehogy minekutána fundamentomot vetett, és elvégezni nem bírja, csúfolni kezdje õt mindenki, a ki látja,
For fear that if he makes a start and is not able to go on with it to the end, all who see it will be laughing at him,
ινα μηποτε θεντος αυτου θεμελιον και μη ισχυοντος εκτελεσαι παντες οι θεωρουντες αρξωνται εμπαιζειν αυτω

30 Ezt mondván: Ez az ember elkezdette az építést, és nem bírta véghez vinni!
And saying, This man made a start at building and is not able to make it complete.
λεγοντες οτι ουτος ο ανθρωπος ηρξατο οικοδομειν και ουκ ισχυσεν εκτελεσαι

31 Vagy valamely király, mikor háborúba megy, hogy egy másik királlyal megütközzék, nemde leülvén elõször tanácskozik, hogy tízezerrel szembeszállhat-é azzal, a ki õ ellene húszezerrel jött?
Or what king, going to war with another king, will not first take thought if he will be strong enough, with ten thousand men, to keep off him who comes against him with twenty thousand?
η τις βασιλευς πορευομενος συμβαλειν ετερω βασιλει εις πολεμον ουχι καθισας πρωτον βουλευεται ει δυνατος εστιν εν δεκα χιλιασιν απαντησαι τω μετα εικοσι χιλιαδων ερχομ ενω επ αυτον

32 Mert különben még mikor amaz távol van, követséget küldvén, megkérdezi a békefeltételeket.
Or while the other is still a great distance away, he sends representatives requesting conditions of peace.
ει δε μηγε ετι αυτου πορρω οντος πρεσβειαν αποστειλας ερωτα τα προς ειρηνην

33 Ezenképen azért valaki közületek búcsút nem vesz minden javaitól, nem lehet az én tanítványom.
And so whoever is not ready to give up all he has may not be my disciple.
ουτως ουν πας εξ υμων ος ουκ αποτασσεται πασιν τοις εαυτου υπαρχουσιν ου δυναται μου ειναι μαθητης

34 Jó a só: de ha a só megízetlenül, mivel sózzák meg?
For salt is good, but if the taste goes from it, of what use is it?
καλον το αλας εαν δε το αλας μωρανθη εν τινι αρτυθησεται

35 Sem a földre, sem a trágyára nem alkalmas: kivetik azt. A kinek van füle a hallásra, hallja.
It is no good for the land or for the place of waste; no one has a use for it. He who has ears, let him give ear.
ουτε εις γην ουτε εις κοπριαν ευθετον εστιν εξω βαλλουσιν αυτο ο εχων ωτα ακουειν ακουετω

1 Közelgetnek vala pedig õ hozzá a vámszedõk és a bûnösök mind, hogy hallgassák õt.
Now all the tax-farmers and sinners came near to give ear to him.
ησαν δε εγγιζοντες αυτω παντες οι τελωναι και οι αμαρτωλοι ακουειν αυτου

2 És zúgolódának a farizeusok és az írástudók, mondván: Ez bûnösöket fogad magához, és velök együtt eszik.
And the Pharisees and scribes were angry, saying, This man gives approval to sinners, and takes food with them.
και διεγογγυζον οι φαρισαιοι και οι γραμματεις λεγοντες οτι ουτος αμαρτωλους προσδεχεται και συνεσθιει αυτοις

3 Õ pedig ezt a példázatot beszélé nékik, mondván:
And he made a story for them, saying,
ειπεν δε προς αυτους την παραβολην ταυτην λεγων

4 Melyik ember az közületek, a kinek ha száz juha van, és egyet azok közül elveszt, nem hagyja ott a kilenczvenkilenczet a pusztában, és nem megy az elveszett után, mígnem megtalálja azt?
What man of you, having a hundred sheep, if one of them gets loose and goes away, will not let the ninety-nine be in the waste land by themselves, and go after the wandering one, till he sees where it is?
τις ανθρωπος εξ υμων εχων εκατον προβατα και απολεσας εν εξ αυτων ου καταλειπει τα εννενηκονταεννεα εν τη ερημω και πορευεται επι το απολωλος εως ευρη αυτο

5 És ha megtalálta, felveti az õ vállára, örülvén.
And when he has got it again, he takes it in his arms with joy.
και ευρων επιτιθησιν επι τους ωμους εαυτου χαιρων

6 És haza menvén, egybehívja barátait és szomszédait, mondván nékik: Örvendezzetek én velem, mert megtaláltam az én juhomat, a mely elveszett vala.
And when he gets back to his house, he sends for his neighbours and friends, saying to them, Be glad with me, for I have got back my sheep which had gone away.
και ελθων εις τον οικον συγκαλει τους φιλους και τους γειτονας λεγων αυτοις συγχαρητε μοι οτι ευρον το προβατον μου το απολωλος

7 Mondom néktek, hogy ily módon [nagyobb] öröm lesz a mennyben egy megtérõ bûnösön, hogynem kilenczvenkilencz igaz [ember]en, a kinek nincs szüksége megtérésre.
I say to you that even so there will be more joy in heaven when one sinner is turned away from his wrongdoing, than for ninety-nine good men, who have no need of a change of heart.
λεγω υμιν οτι ουτως χαρα εσται εν τω ουρανω επι ενι αμαρτωλω μετανοουντι η επι εννενηκονταεννεα δικαιοις οιτινες ου χρειαν εχουσιν μετανοιας

8 Avagy ha valamely asszonynak tíz drakhmája van, és egy drakhmát elveszt, nem gyújt-é gyertyát, és nem sepri-é ki a házat, és nem keresi-é gondosan, mígnem megtalálja?
Or what woman, having ten bits of silver, if one bit has gone from her hands, will not get a light, and go through her house, searching with care till she sees it?
η τις γυνη δραχμας εχουσα δεκα εαν απολεση δραχμην μιαν ουχι απτει λυχνον και σαροι την οικιαν και ζητει επιμελως εως οτου ευρη

9 És ha megtalálta, egybehívja az õ asszonybarátait és szomszédait, mondván: Örüljetek én velem, mert megtaláltam a drakhmát, melyet elvesztettem vala!
And when she has it again, she gets her friends and neighbours together, saying, Be glad with me, for I have got back the bit of silver which had gone from me.
και ευρουσα συγκαλειται τας φιλας και τας γειτονας λεγουσα συγχαρητε μοι οτι ευρον την δραχμην ην απωλεσα

10 Ezenképen, mondom néktek, örvendezés van az Isten angyalainak színe elõtt egy bûnös [ember] megtérésén.
Even so, I say to you, There is joy among the angels of God, when one sinner is turned away from his wrongdoing.
ουτως λεγω υμιν χαρα γινεται ενωπιον των αγγελων του θεου επι ενι αμαρτωλω μετανοουντι

11 Monda pedig: Egy embernek vala két fia;
And he said, A certain man had two sons:
ειπεν δε ανθρωπος τις ειχεν δυο υιους

12 És monda az ifjabbik az õ atyjának: Atyám, add ki a vagyonból rám esõ részt! És az megosztá köztök a vagyont.
And the younger of them said to his father, Father, give me that part of your property which will be mine. And he made division of his goods between them.
και ειπεν ο νεωτερος αυτων τω πατρι πατερ δος μοι το επιβαλλον μερος της ουσιας και διειλεν αυτοις τον βιον

13 Nem sok nap mulva aztán a kisebbik fiú összeszedvén mindenét, messze vidékre költözék; és ott eltékozlá vagyonát, mivelhogy dobzódva élt.
And not long after, the younger son got together everything which was his and took a journey into a far-away country, and there all his money went in foolish living.
και μετ ου πολλας ημερας συναγαγων απαντα ο νεωτερος υιος απεδημησεν εις χωραν μακραν και εκει διεσκορπισεν την ουσιαν αυτου ζων ασωτως

14 Minekutána pedig mindent elköltött, támada nagy éhség azon a vidéken, és õ kezde szükséget látni.
And when everything was gone, there was no food to be had in that country, and he was in need.
δαπανησαντος δε αυτου παντα εγενετο λιμος ισχυρος κατα την χωραν εκεινην και αυτος ηρξατο υστερεισθαι

15 Akkor elmenvén, hozzá szegõdék annak a vidéknek egyik polgárához; és az elküldé õt az õ mezeire disznókat legeltetni.
And he went and put himself into the hands of one of the people of that country, and he sent him into his fields to give the pigs their food.
και πορευθεις εκολληθη ενι των πολιτων της χωρας εκεινης και επεμψεν αυτον εις τους αγρους αυτου βοσκειν χοιρους

16 És kívánja vala megtölteni az õ gyomrát azzal a moslékkal, a mit a disznók ettek; és senki sem ád vala néki.
And so great was his need that he would have been glad to take the pigs' food, and no one gave him anything.
και επεθυμει γεμισαι την κοιλιαν αυτου απο των κερατιων ων ησθιον οι χοιροι και ουδεις εδιδου αυτω

17 Mikor aztán magába szállt, monda: Az én atyámnak mily sok bérese bõvölködik kenyérben, én pedig éhen halok meg!
But when he came to his senses, he said, What numbers of my father's servants have bread enough, and more, while I am near to death here through need of food!
εις εαυτον δε ελθων ειπεν ποσοι μισθιοι του πατρος μου περισσευουσιν αρτων εγω δε λιμω απολλυμαι

18 Fölkelvén elmegyek az én atyámhoz, és [ezt] mondom néki: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened.
I will get up and go to my father, and will say to him, Father, I have done wrong, against heaven and in your eyes:
αναστας πορευσομαι προς τον πατερα μου και ερω αυτω πατερ ημαρτον εις τον ουρανον και ενωπιον σου

19 És nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak hivattassam; tégy engem olyanná, mint a te béreseid közül egy!
I am no longer good enough to be named your son: make me like one of your servants.
και ουκετι ειμι αξιος κληθηναι υιος σου ποιησον με ως ενα των μισθιων σου

20 És felkelvén, elméne az õ atyjához. Mikor pedig még távol volt, meglátá õt az õ atyja, és megesék rajta a szíve, és oda futván, a nyakába esék, és megcsókolgatá õt.
And he got up and went to his father. But while he was still far away, his father saw him and was moved with pity for him and went quickly and took him in his arms and gave him a kiss.
και αναστας ηλθεν προς τον πατερα εαυτου ετι δε αυτου μακραν απεχοντος ειδεν αυτον ο πατηρ αυτου και εσπλαγχνισθη και δραμων επεπεσεν επι τον τραχηλον αυτου και κατεφιλησεν αυτον

21 És monda néki a fia: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened; és nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak hivattassam!
And his son said to him, Father, I have done wrong, against heaven and in your eyes: I am no longer good enough to be named your son.
ειπεν δε αυτω ο υιος πατερ ημαρτον εις τον ουρανον και ενωπιον σου και ουκετι ειμι αξιος κληθηναι υιος σου

22 Az atyja pedig monda az õ szolgáinak: Hozzátok ki a legszebb ruhát, és adjátok fel rá; és húzzatok gyûrût a kezére, és sarut a lábaira!
But the father said to his servants, Get out the first robe quickly, and put it on him, and put a ring on his hand and shoes on his feet:
ειπεν δε ο πατηρ προς τους δουλους αυτου εξενεγκατε την στολην την πρωτην και ενδυσατε αυτον και δοτε δακτυλιον εις την χειρα αυτου και υποδηματα εις τους ποδας

23 És elõhozván a hízott tulkot, vágjátok le, és együnk és vígadjunk.
And get the fat young ox and put it to death, and let us have a feast, and be glad.
και ενεγκαντες τον μοσχον τον σιτευτον θυσατε και φαγοντες ευφρανθωμεν

24 Mert ez az én fiam meghalt, és feltámadott; elveszett, és megtaláltatott. Kezdének azért vígadni.
For this, my son, who was dead, is living again; he had gone away from me, and has come back. And they were full of joy.
οτι ουτος ο υιος μου νεκρος ην και ανεζησεν και απολωλως ην και ευρεθη και ηρξαντο ευφραινεσθαι

25 Az õ nagyobbik fia pedig a mezõn vala: és mikor [haza]jövén, közelgetett a házhoz, hallá a zenét és tánczot.
Now the older son was in the field: and when he came near the house, the sounds of music and dancing came to his ears.
ην δε ο υιος αυτου ο πρεσβυτερος εν αγρω και ως ερχομενος ηγγισεν τη οικια ηκουσεν συμφωνιας και χορων

26 És elõszólítván egyet a szolgák közül, megtudakozá, mi dolog az?
And he sent for one of the servants, questioning him about what it might be.
και προσκαλεσαμενος ενα των παιδων αυτου επυνθανετο τι ειη ταυτα

27 Az pedig monda néki: A te öcséd jött meg; és atyád levágatá a hízott tulkot, mivelhogy egészségben nyerte õt vissza.
And he said to him, Your brother has come; and your father has had the young ox put to death because he has come back safely.
ο δε ειπεν αυτω οτι ο αδελφος σου ηκει και εθυσεν ο πατηρ σου τον μοσχον τον σιτευτον οτι υγιαινοντα αυτον απελαβεν

28 Erre õ megharaguvék, és nem akara bemenni. Az õ atyja annakokáért kimenvén, kérlelé õt.
But he was angry and would not go in; and his father came out and made a request to him to come in.
ωργισθη δε και ουκ ηθελεν εισελθειν ο ουν πατηρ αυτου εξελθων παρεκαλει αυτον

29 Õ pedig felelvén, monda atyjának: Ímé ennyi esztendõtõl fogva szolgálok néked, és soha parancsolatodat át nem hágtam: és nékem soha nem adtál egy kecskefiat, hogy az én barátaimmal vígadjak.
But he made answer and said to his father, See, all these years I have been your servant, doing your orders in everything: and you never gave me even a young goat so that I might have a feast with my friends:
ο δε αποκριθεις ειπεν τω πατρι ιδου τοσαυτα ετη δουλευω σοι και ουδεποτε εντολην σου παρηλθον και εμοι ουδεποτε εδωκας εριφον ινα μετα των φιλων μου ευφρανθω

30 Mikor pedig ez a te fiad megjött, a ki paráznákkal emésztette föl a te vagyonodat, levágattad néki a hízott tulkot.
But when this your son came, who has been wasting your property with bad women, you put to death the fat young ox for him.
οτε δε ο υιος σου ουτος ο καταφαγων σου τον βιον μετα πορνων ηλθεν εθυσας αυτω τον μοσχον τον σιτευτον

31 Az pedig monda néki: Fiam, te mindenkor én velem vagy, és mindenem a tiéd!
And he said to him, Son, you are with me at all times, and all I have is yours.
ο δε ειπεν αυτω τεκνον συ παντοτε μετ εμου ει και παντα τα εμα σα εστιν

32 Vígadnod és örülnöd kellene hát, hogy ez a te testvéred meghalt, és feltámadott; és elveszett, és megtaláltatott.
But it was right to be glad and to have a feast; for this your brother, who was dead, is living again; he had gone away and has come back.
ευφρανθηναι δε και χαρηναι εδει οτι ο αδελφος σου ουτος νεκρος ην και ανεζησεν και απολωλως ην και ευρεθη

1 Monda pedig az õ tanítványainak is: Vala egy gazdag ember, kinek vala egy sáfára; és az bevádoltaték nála, hogy javait eltékozolja.
And another time he said to the disciples, There was a certain man of great wealth who had a servant; and it was said to him that this servant was wasting his goods.
ελεγεν δε και προς τους μαθητας αυτου ανθρωπος τις ην πλουσιος ος ειχεν οικονομον και ουτος διεβληθη αυτω ως διασκορπιζων τα υπαρχοντα αυτου

2 Hívá azért azt, és monda néki: Mit hallok felõled? Adj számot a te sáfárságodról; mert nem lehetsz tovább sáfár.
And he sent for him and said, What is this which is said about you? give me an account of all you have done, for you will no longer be the manager of my property.
και φωνησας αυτον ειπεν αυτω τι τουτο ακουω περι σου αποδος τον λογον της οικονομιας σου ου γαρ δυνηση ετι οικονομειν

3 Monda pedig magában a sáfár: Mit míveljek, mivelhogy az én uram elveszi tõlem a sáfárságot? Kapálni nem tudok; koldulni szégyenlek!
And the servant said to himself, What am I to do now that my lord takes away my position? I have not enough strength for working in the fields, and I would be shamed if I made requests for money from people in the streets.
ειπεν δε εν εαυτω ο οικονομος τι ποιησω οτι ο κυριος μου αφαιρειται την οικονομιαν απ εμου σκαπτειν ουκ ισχυω επαιτειν αισχυνομαι

4 Tudom mit tegyek, hogy mikor a sáfárságtól megfosztatom, befogadjanak engem házaikba.
I have come to a decision what to do, so that when I am put out of my position they will take me into their houses.
εγνων τι ποιησω ινα οταν μετασταθω της οικονομιας δεξωνται με εις τους οικους αυτων

5 És magához hivatván az õ urának minden egyes adósát, monda az elsõnek: Mennyivel tartozol az én uramnak?
And sending for every one who was in debt to his lord he said to the first, What is the amount of your debt to my lord?
και προσκαλεσαμενος ενα εκαστον των χρεωφειλετων του κυριου εαυτου ελεγεν τω πρωτω ποσον οφειλεις τω κυριω μου

6 Az pedig monda: Száz bátus olajjal. És monda néki: Vedd a te írásodat, és leülvén, hamar írj ötvent.
And he said, A hundred measures of oil. And he said, Take your account straight away and put down fifty.
ο δε ειπεν εκατον βατους ελαιου και ειπεν αυτω δεξαι σου το γραμμα και καθισας ταχεως γραψον πεντηκοντα

7 Azután monda másnak: Te pedig mennyivel tartozol? Az pedig monda: Száz kórus búzával. És monda annak: Vedd a te írásodat, és írj nyolczvanat.
Then he said to another, What is the amount of your debt? And he said, A hundred measures of grain. And he said to him, Take your account and put down eighty.
επειτα ετερω ειπεν συ δε ποσον οφειλεις ο δε ειπεν εκατον κορους σιτου και λεγει αυτω δεξαι σου το γραμμα και γραψον ογδοηκοντα

8 És dícséré az úr a hamis sáfárt, hogy eszesen cselekedett, mert e világnak fiai eszesebbek a világosságnak fiainál a maguk nemében.
And his lord was pleased with the false servant, because he had been wise; for the sons of this world are wiser in relation to their generation than the sons of light.
και επηνεσεν ο κυριος τον οικονομον της αδικιας οτι φρονιμως εποιησεν οτι οι υιοι του αιωνος τουτου φρονιμωτεροι υπερ τους υιους του φωτος εις την γενεαν την εαυτων εισιν

9 Én is mondom néktek, szerezzetek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy mikor meghaltok, befogadjanak benneteket az örök hajlékokba.
And I say to you, Make friends for yourselves through the wealth of this life, so that when it comes to an end, you may be taken into the eternal resting-places.
καγω υμιν λεγω ποιησατε εαυτοις φιλους εκ του μαμωνα της αδικιας ινα οταν εκλιπητε δεξωνται υμας εις τας αιωνιους σκηνας

10 A ki hû a kevesen, a sokon is hû az; és a ki a kevesen hamis, a sokon is hamis az.
He who is true in a little, is true in much; he who is false in small things, is false in great.
ο πιστος εν ελαχιστω και εν πολλω πιστος εστιν και ο εν ελαχιστω αδικος και εν πολλω αδικος εστιν

11 Ha azért a hamis mammonon hívek nem voltatok, ki bízná reátok az igazi [kincset]?
If, then, you have not been true in your use of the wealth of this life, who will give into your care the true wealth?
ει ουν εν τω αδικω μαμωνα πιστοι ουκ εγενεσθε το αληθινον τις υμιν πιστευσει

12 És ha a másén hívek nem voltatok, ki adja oda néktek, a mi a tiétek?
And if you have not been true in your care of the property of other people, who will give you that which is yours?
και ει εν τω αλλοτριω πιστοι ουκ εγενεσθε το υμετερον τις υμιν δωσει

13 Egy szolga sem szolgálhat két úrnak: mert vagy az egyiket gyûlöli és a másikat szereti; vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti. Nem szolgálhattok az Istennek és a mammonnak.
No man may be a servant to two masters: for he will have hate for the one and love for the other; or he will keep to the one and have no respect for the other. You may not be servants of God and of wealth.
ουδεις οικετης δυναται δυσι κυριοις δουλευειν η γαρ τον ενα μισησει και τον ετερον αγαπησει η ενος ανθεξεται και του ετερου καταφρονησει ου δυνασθε θεω δουλευειν και μα μωνα

14 Hallák pedig mindezeket a farizeusok is, kik pénzszeretõk valának; és csúfolák õt.
And the Pharisees, who had a great love of money, hearing these things, were making sport of him.
ηκουον δε ταυτα παντα και οι φαρισαιοι φιλαργυροι υπαρχοντες και εξεμυκτηριζον αυτον

15 És monda nékik: Ti vagytok, a kik az emberek elõtt magatokat megigazítjátok; de az Isten ismeri a ti szíveteket: mert a mi az emberek közt magasztos, az Isten elõtt útálatos.
And he said, You take care to seem right in the eyes of men, but God sees your hearts: and those things which are important in the opinion of men, are evil in the eyes of God.
και ειπεν αυτοις υμεις εστε οι δικαιουντες εαυτους ενωπιον των ανθρωπων ο δε θεος γινωσκει τας καρδιας υμων οτι το εν ανθρωποις υψηλον βδελυγμα ενωπιον του θεου εστιν

16 A törvény és a próféták [Keresztelõ] Jánosig [valának:] az idõtõl fogva az Istennek országa hirdettetik, és mindenki erõszakkal tör abba.
The law and the prophets were till John: but then came the preaching of the kingdom of God, and everyone makes his way into it by force.
ο νομος και οι προφηται εως ιωαννου απο τοτε η βασιλεια του θεου ευαγγελιζεται και πας εις αυτην βιαζεται

17 Könnyebb pedig a mennynek és a földnek elmúlni, hogynem a törvénybõl egy pontocskának elesni.
But heaven and earth will come to an end before the smallest letter of the law may be dropped out.
ευκοπωτερον δε εστιν τον ουρανον και την γην παρελθειν η του νομου μιαν κεραιαν πεσειν

18 Valaki elbocsátja feleségét, és mást vesz el, paráználkodik; és valaki férjétõl elbocsátott asszonyt vesz feleségül, paráználkodik.
Everyone who puts away his wife and takes another, is a false husband: and he who is married to a woman whose husband has put her away, is no true husband to her.
πας ο απολυων την γυναικα αυτου και γαμων ετεραν μοιχευει και πας ο απολελυμενην απο ανδρος γαμων μοιχευει

19 Vala pedig egy gazdag ember, és öltözik vala bíborba és patyolatba, mindennap dúsan vigadozván:
Now there was a certain man of great wealth, who was dressed in fair clothing of purple and delicate linen, and was shining and glad every day.
ανθρωπος δε τις ην πλουσιος και ενεδιδυσκετο πορφυραν και βυσσον ευφραινομενος καθ ημεραν λαμπρως

20 És vala egy Lázár nevû koldus, ki az õ kapuja elé volt vetve, fekélyekkel tele.
And a certain poor man, named Lazarus, was stretched out at his door, full of wounds,
πτωχος δε τις ην ονοματι λαζαρος ος εβεβλητο προς τον πυλωνα αυτου ηλκωμενος

21 És kíván vala megelégedni a morzsalékokkal, melyek hullanak vala a gazdagnak asztaláról; de az ebek is eljõvén, nyalják vala az õ sebeit.
Desiring the broken bits of food which came from the table of the man of wealth; and even the dogs came and put their tongues on his wounds.
και επιθυμων χορτασθηναι απο των ψιχιων των πιπτοντων απο της τραπεζης του πλουσιου αλλα και οι κυνες ερχομενοι απελειχον τα ελκη αυτου

22 Lõn pedig, hogy meghala a koldus, és viteték az angyaloktól az Ábrahám kebelébe; meghala pedig a gazdag is, és eltemetteték.
And in time the poor man came to his end, and angels took him to Abraham's breast. And the man of wealth came to his end, and was put in the earth.
εγενετο δε αποθανειν τον πτωχον και απενεχθηναι αυτον υπο των αγγελων εις τον κολπον του αβρααμ απεθανεν δε και ο πλουσιος και εταφη

23 És a pokolban felemelé az õ szemeit, kínokban lévén, és látá Ábrahámot távol, és Lázárt annak kebelében.
And in hell, being in great pain, lifting up his eyes he saw Abraham, far away, and Lazarus on his breast.
και εν τω αδη επαρας τους οφθαλμους αυτου υπαρχων εν βασανοις ορα τον αβρααμ απο μακροθεν και λαζαρον εν τοις κολποις αυτου

24 És õ kiáltván, monda: Atyám Ábrahám! könyörülj rajtam, és bocsásd el Lázárt, hogy mártsa az õ ujjának hegyét vízbe, és hûsítse meg az én nyelvemet; mert gyötrettetem e lángban.
And he gave a cry and said, Father Abraham, have mercy on me and send Lazarus, so that he may put the end of his finger in water and put it on my tongue, for I am cruelly burning in this flame.
και αυτος φωνησας ειπεν πατερ αβρααμ ελεησον με και πεμψον λαζαρον ινα βαψη το ακρον του δακτυλου αυτου υδατος και καταψυξη την γλωσσαν μου οτι οδυνωμαι εν τη φ λογι ταυτη

25 Monda pedig Ábrahám: Fiam, emlékezzél meg róla, hogy te javaidat elvetted a te életedben, hasonlóképen Lázár is az õ bajait: most pedig ez vígasztaltatik, te pedig gyötrettetel.
But Abraham said, Keep in mind, my son, that when you were living, you had your good things, while Lazarus had evil things: but now, he is comforted and you are in pain.
ειπεν δε αβρααμ τεκνον μνησθητι οτι απελαβες συ τα αγαθα σου εν τη ζωη σου και λαζαρος ομοιως τα κακα νυν δε οδε παρακαλειται συ δε οδυνασαι

26 És mindenekfelett, mi köztünk és ti közöttetek nagy közbevetés van, úgy, hogy a kik akarnának innét ti hozzátok általmenni, nem mehetnek, sem azok onnét hozzánk át nem jöhetnek.
And in addition, there is a deep division fixed between us and you, so that those who might go from here to you are not able to do so, and no one may come from you to us.
και επι πασιν τουτοις μεταξυ ημων και υμων χασμα μεγα εστηρικται οπως οι θελοντες διαβηναι εντευθεν προς υμας μη δυνωνται μηδε οι εκειθεν προς ημας διαπερωσιν

27 Monda pedig amaz: Kérlek azért téged Atyám, hogy bocsásd el õt az én atyámnak házához;
And he said, Father, it is my request that you will send him to my father's house;
ειπεν δε ερωτω ουν σε πατερ ινα πεμψης αυτον εις τον οικον του πατρος μου

28 Mert van öt testvérem; hogy bizonyságot tegyen nékik, hogy õk is ide, e gyötrelemnek helyére ne jussanak.
For I have five brothers; and let him give them an account of these things, so that they may not come to this place of pain.
εχω γαρ πεντε αδελφους οπως διαμαρτυρηται αυτοις ινα μη και αυτοι ελθωσιν εις τον τοπον τουτον της βασανου

29 Monda néki Ábrahám: Van Mózesök és prófétáik; hallgassák azokat.
But Abraham said, They have Moses and the prophets; let them give ear to what they say.
λεγει αυτω αβρααμ εχουσιν μωσεα και τους προφητας ακουσατωσαν αυτων

30 Ama pedig monda: Nem úgy, atyám Ábrahám; hanem ha a halottak közül megy valaki hozzájok, megtérnek!
And he said, No, father Abraham, but if someone went to them from the dead, their hearts would be changed.
ο δε ειπεν ουχι πατερ αβρααμ αλλ εαν τις απο νεκρων πορευθη προς αυτους μετανοησουσιν

31 Õ pedig monda néki: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem gyõzi meg õket, ha valaki a halottak közül feltámad.
And he said to him, If they will not give attention to Moses and the prophets, they will not be moved even if someone comes back from the dead.
ειπεν δε αυτω ει μωσεως και των προφητων ουκ ακουουσιν ουδε εαν τις εκ νεκρων αναστη πεισθησονται

1 Monda pedig a tanítványoknak: Lehetetlen dolog, hogy botránkozások ne essenek; de jaj annak, a ki által esnek.
And he said to his disciples, It is necessary for causes of trouble to come about, but unhappy is he by whom they come.
ειπεν δε προς τους μαθητας ανενδεκτον εστιν του μη ελθειν τα σκανδαλα ουαι δε δι ου ερχεται

2 Jobb annak, ha egy malomkövet vetnek a nyakába, és ha a tengerbe vettetik, hogynem mint egyet e kicsinyek közül megbotránkoztasson.
It would be well for him if a great stone was put round his neck and he was dropped into the sea, before he made trouble for any of these little ones.
λυσιτελει αυτω ει μυλος ονικος περικειται περι τον τραχηλον αυτου και ερριπται εις την θαλασσαν η ινα σκανδαλιση ενα των μικρων τουτων

3 Õrizzétek meg magatokat: ha pedig a te atyádfia vétkezik ellened, dorgáld meg õt; és ha megtér, bocsáss meg néki.
Give attention to yourselves: if your brother does wrong, say a sharp word to him; and if he has sorrow for his sin, let him have forgiveness.
προσεχετε εαυτοις εαν δε αμαρτη εις σε ο αδελφος σου επιτιμησον αυτω και εαν μετανοηση αφες αυτω

4 És ha egy napon hétszer vétkezik ellened, és egy napon hétszer te hozzád tér, mondván: Megbántam; megbocsáss néki.
And if he does you wrong seven times in a day, and seven times comes to you and says, I have regret for what I have done; let him have forgiveness.
και εαν επτακις της ημερας αμαρτη εις σε και επτακις της ημερας επιστρεψη επι σε λεγων μετανοω αφησεις αυτω

5 És mondának az apostolok az Úrnak: Növeljed a mi hitünket!
And the twelve said to the Lord, Make our faith greater.
και ειπον οι αποστολοι τω κυριω προσθες ημιν πιστιν

6 Monda pedig az Úr: Ha annyi hitetek volna, mint a mustármag, ezt mondanátok ím ez eperfának: Szakadj ki gyökerestől, és plántáltassál a tengerbe; és engede néktek.
And the Lord said, If your faith was only as great as a grain of mustard seed, you might say to this tree, Be rooted up and planted in the sea; and it would be done.
ειπεν δε ο κυριος ει ειχετε πιστιν ως κοκκον σιναπεως ελεγετε αν τη συκαμινω ταυτη εκριζωθητι και φυτευθητι εν τη θαλασση και υπηκουσεν αν υμιν

7 Kicsoda pedig ti közületek az, a ki, ha egy szolgája van, és az szánt vagy legeltet, tüstént azt mondja annak, mihelyt a mezõrõl megjõ: Jer elõ, ülj asztalhoz?
But which of you, having a servant who is ploughing or keeping sheep, will say to him, when he comes in from the field, Come now and be seated and have a meal,
τις δε εξ υμων δουλον εχων αροτριωντα η ποιμαινοντα ος εισελθοντι εκ του αγρου ερει ευθεως παρελθων αναπεσαι

8 Sõt nem ezt mondja-e néki: Készíts vacsorámra valót, és felövezvén magadat, szolgálj nékem, míg én eszem és iszom; és azután egyél és igyál te?
Will he not say, Get a meal for me, and make yourself ready and see to my needs till I have had my food and drink; and after that you may have yours?
αλλ ουχι ερει αυτω ετοιμασον τι δειπνησω και περιζωσαμενος διακονει μοι εως φαγω και πιω και μετα ταυτα φαγεσαι και πιεσαι συ

9 Avagy megköszöni-é annak a szolgának, hogy azt mívelte, a mit néki parancsolt? Nem gondolom.
Does he give praise to the servant because he did what was ordered?
μη χαριν εχει τω δουλω εκεινω οτι εποιησεν τα διαταχθεντα αυτω ου δοκω

10 Ezenképen ti is, ha mindazokat megcselekedtétek, a mik néktek parancsoltattak, mondjátok, hogy: Haszontalan szolgák vagyunk; mert a mit kötelesek voltunk cselekedni, azt cselekedtük.
In the same way, when you have done all the things which are given you to do, say, There is no profit in us, for we have only done what we were ordered to do.
ουτως και υμεις οταν ποιησητε παντα τα διαταχθεντα υμιν λεγετε οτι δουλοι αχρειοι εσμεν οτι ο ωφειλομεν ποιησαι πεποιηκαμεν

11 És lõn, mikor útban vala Jeruzsálem felé, hogy õ Samariának és Galileának közepette méne által.
And it came about that when they were on the way to Jerusalem he went through Samaria and Galilee.
και εγενετο εν τω πορευεσθαι αυτον εις ιερουσαλημ και αυτος διηρχετο δια μεσου σαμαρειας και γαλιλαιας

12 És mikor egy faluba beméne, jöve elébe tíz bélpoklos férfi, kik távol megállának:
And when he went into a certain small town he came across ten men who were lepers, and they, keeping themselves at a distance,
και εισερχομενου αυτου εις τινα κωμην απηντησαν αυτω δεκα λεπροι ανδρες οι εστησαν πορρωθεν

13 És felemelék szavokat, mondván: Jézus, Mester, könyörülj rajtunk!
Said, in loud voices, Jesus, Master, have mercy on us.
και αυτοι ηραν φωνην λεγοντες ιησου επιστατα ελεησον ημας

14 És mikor õket látta, monda nékik: Elmenvén mutassátok meg magatokat a papoknak. És lõn, hogy míg odamenének, megtisztulának.
And when he saw them he said, Go, and let the priests see you. And, while they were going, they were made clean.
και ιδων ειπεν αυτοις πορευθεντες επιδειξατε εαυτους τοις ιερευσιν και εγενετο εν τω υπαγειν αυτους εκαθαρισθησαν

15 Egy pedig õ közülök, mikor látta, hogy meggyógyult, visszatére, dicsõítvén az Istent nagy szóval;
And one of them, when he saw that he was clean, turning back, gave praise to God in a loud voice;
εις δε εξ αυτων ιδων οτι ιαθη υπεστρεψεν μετα φωνης μεγαλης δοξαζων τον θεον

16 És arczczal leborula az õ lábainál hálákat adván néki: és az Samariabeli vala.
And, falling down on his face at the feet of Jesus, he gave the credit to him; and he was a man of Samaria.
και επεσεν επι προσωπον παρα τους ποδας αυτου ευχαριστων αυτω και αυτος ην σαμαρειτης

17 Felelvén pedig Jézus, monda: Avagy nem tízen tisztulának-é meg? A kilencze pedig hol van?
And Jesus said, Were there not ten men who were made clean? where are the nine?
αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν ουχι οι δεκα εκαθαρισθησαν οι δε εννεα που

18 Nem találkoztak a kik visszatértek volna dicsõséget adni az Istennek, csak ez az idegen?
Have not any of them come back to give glory to God, but only this one from a strange land?
ουχ ευρεθησαν υποστρεψαντες δουναι δοξαν τω θεω ει μη ο αλλογενης ουτος

19 És monda néki: Kelj föl, és menj el: a te hited téged megtartott.
And he said to him, Get up, and go on your way; your faith has made you well.
και ειπεν αυτω αναστας πορευου η πιστις σου σεσωκεν σε

20 Megkérdeztetvén pedig a farizeusoktól, mikor jõ el az Isten országa, felele nékik és monda: Az Isten országa nem szemmel láthatólag jõ el.
And when the Pharisees put questions to him about when the kingdom of God would come, he gave them an answer and said, The kingdom of God will not come through observation:
επερωτηθεις δε υπο των φαρισαιων ποτε ερχεται η βασιλεια του θεου απεκριθη αυτοις και ειπεν ουκ ερχεται η βασιλεια του θεου μετα παρατηρησεως

21 Sem azt nem mondják: Ímé itt, vagy: Ímé amott [van]; mert ímé az Isten országa ti bennetek van.
And men will not say, See, it is here! or, There! for the kingdom of God is among you.
ουδε ερουσιν ιδου ωδε η ιδου εκει ιδου γαρ η βασιλεια του θεου εντος υμων εστιν

22 Monda pedig a tanítványoknak: Eljõ az idõ, mikor kívántok látni egyet az ember Fiának napjai közül, és nem láttok.
And he said to his disciples, The time will come when you will have a great desire to see one of the days of the Son of man, but you will not see it.
ειπεν δε προς τους μαθητας ελευσονται ημεραι οτε επιθυμησετε μιαν των ημερων του υιου του ανθρωπου ιδειν και ουκ οψεσθε

23 És mondják majd néktek: Ímé itt, vagy: Ímé amott [van]; de ne menjetek el, és ne kövessétek:
And if they say to you, See, it is there! or, It is here! do not go away, or go after them.
και ερουσιν υμιν ιδου ωδε η ιδου εκει μη απελθητε μηδε διωξητε

24 Mert miként a felvillanó villámlás az ég aljától az ég aljáig fénylik; úgy lesz az embernek Fia is az õ napján.
For as in a thunderstorm the bright light is seen from one end of the sky to the other, so will the Son of man be when his time comes.
ωσπερ γαρ η αστραπη η αστραπτουσα εκ της υπ ουρανον εις την υπ ουρανον λαμπει ουτως εσται και ο υιος του ανθρωπου εν τη ημερα αυτου

25 De elõbb sokat kell néki szenvednie és megvettetnie e nemzetségtõl.
But first, he will have to undergo much and be put on one side by this generation.
πρωτον δε δει αυτον πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι απο της γενεας ταυτης

26 És miként a Noé napjaiban lett, úgy lesz az ember Fiának napjaiban is.
And as it was in the days of Noah, so will it be in the day of the Son of man.
και καθως εγενετο εν ταις ημεραις του νωε ουτως εσται και εν ταις ημεραις του υιου του ανθρωπου

27 Ettek, ittak, házasodtak, férjhezmentek mindama napig, a melyen Noé a bárkába beméne, és eljöve az özönvíz, és mindeneket elveszte.
They were feasting and taking wives and getting married, till the day of the overflowing of the waters, when Noah went into the ark, and they all came to destruction.
ησθιον επινον εγαμουν εξεγαμιζοντο αχρι ης ημερας εισηλθεν νωε εις την κιβωτον και ηλθεν ο κατακλυσμος και απωλεσεν απαντας

28 Hasonlóképen mint a Lót napjaiban is lett; ettek, ittak, vettek, adtak, ültettek, építettek;
In the same way, in the days of Lot; they were feasting and trading, they were planting and building;
ομοιως και ως εγενετο εν ταις ημεραις λωτ ησθιον επινον ηγοραζον επωλουν εφυτευον ωκοδομουν

29 De a mely napon kiment Lót Sodomából, tûz és kénkõ esett az égbõl, és mindenkit elvesztett:
But on the day when Lot went out of Sodom, fire came down from heaven and destruction came on them all.
η δε ημερα εξηλθεν λωτ απο σοδομων εβρεξεν πυρ και θειον απ ουρανου και απωλεσεν απαντας

30 Ezenképen lesz azon a napon, melyen az embernek Fia megjelenik.
So will it be in the day of the revelation of the Son of man.
κατα ταυτα εσται η ημερα ο υιος του ανθρωπου αποκαλυπτεται

31 Az nap, a ki a háztetõn lesz, és az õ holmija a házban, ne szálljon le, hogy elvigye; és a ki a mezõn, azonképen ne forduljon hátra.
On that day, if anyone is on the roof of the house, and his goods are in the house, let him not go down to take them away; and let him who is in the field not go back to his house.
εν εκεινη τη ημερα ος εσται επι του δωματος και τα σκευη αυτου εν τη οικια μη καταβατω αραι αυτα και ο εν τω αγρω ομοιως μη επιστρεψατω εις τα οπισω

32 Emlékezzetek Lót feleségére!
Keep in mind Lot's wife.
μνημονευετε της γυναικος λωτ

33 Valaki igyekezik az õ életét megtartani, elveszti azt, és valaki elveszti azt, megeleveníti azt.
If anyone makes an attempt to keep his life, it will be taken from him, but if anyone gives up his life, he will keep it.
ος εαν ζητηση την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην και ος εαν απολεση αυτην ζωογονησει αυτην

34 Mondom néktek, azon az éjszakán ketten lesznek egy ágyban; az egyik felvétetik, és a másik elhagyatik.
I say to you, In that night there will be two men sleeping in one bed, and one will be taken away and the other let go.
λεγω υμιν ταυτη τη νυκτι εσονται δυο επι κλινης μιας ο εις παραληφθησεται και ο ετερος αφεθησεται

35 Két asszony õröl együtt; az egyik felvétetik, és a másik elhagyatik.
Two women will be crushing grain together; one will be taken away and the other let go.
δυο εσονται αληθουσαι επι το αυτο μια παραληφθησεται και η ετερα αφεθησεται

36 Ketten lesznek a mezõn; az egyik felvétetik, és a másik elhagyatik.
[]

37 És felelvén, mondának néki: Hol, Uram? Õ pedig monda nékik: a hol a test, oda gyûlnek a saskeselyûk.
And they, answering him, said, Where, Lord? And he said to them, Where the body is, there will the eagles come together.
και αποκριθεντες λεγουσιν αυτω που κυριε ο δε ειπεν αυτοις οπου το σωμα εκει συναχθησονται οι αετοι

1 Monda pedig nékik példázatot is arról, hogy mindig imádkozni kell, és meg nem restülni;
And he made a story for them, the point of which was that men were to go on making prayer and not get tired;
ελεγεν δε και παραβολην αυτοις προς το δειν παντοτε προσευχεσθαι και μη εκκακειν

2 Mondván: Volt egy bíró egy városban, a ki Istent nem félt és embert nem becsült.
Saying, There was a judge in a certain town, who had no fear of God or respect for man:
λεγων κριτης τις ην εν τινι πολει τον θεον μη φοβουμενος και ανθρωπον μη εντρεπομενος

3 Volt pedig abban a városban egy özvegyasszony, és elméne ahhoz, mondván: Állj bosszút értem az én ellenségemen.
And there was a widow in that town, and she kept on coming to him and saying, Give me my right against the man who has done me wrong.
χηρα δε ην εν τη πολει εκεινη και ηρχετο προς αυτον λεγουσα εκδικησον με απο του αντιδικου μου

4 Az pedig nem akará egy ideig; de azután monda õ magában: Jól lehet Istent nem félek és embert nem becsülök;
And for a time he would not: but later, he said to himself, Though I have no fear of God or respect for man,
και ουκ ηθελησεν επι χρονον μετα δε ταυτα ειπεν εν εαυτω ει και τον θεον ου φοβουμαι και ανθρωπον ουκ εντρεπομαι

5 Mindazáltal mivelhogy nékem terhemre van ez az özvegyasszony, megszabadítom õt, hogy szüntelen reám járván, ne gyötörjön engem.
Because this widow is a trouble to me, I will give her her right; for if not, I will be completely tired out by her frequent coming.
δια γε το παρεχειν μοι κοπον την χηραν ταυτην εκδικησω αυτην ινα μη εις τελος ερχομενη υπωπιαζη με

6 Monda pedig az Úr: Halljátok, mit mond e hamis bíró!
And the Lord said, Give ear to the words of the evil judge.
ειπεν δε ο κυριος ακουσατε τι ο κριτης της αδικιας λεγει

7 Hát az Isten nem áll-é bosszút az õ választottaiért, kik õ hozzá kiáltanak éjjel és nappal, ha hosszútûrõ is irántuk?
And will not God do right in the cause of his saints, whose cries come day and night to his ears, though he is long in doing it?
ο δε θεος ου μη ποιησει την εκδικησιν των εκλεκτων αυτου των βοωντων προς αυτον ημερας και νυκτος και μακροθυμων επ αυτοις

8 Mondom néktek, hogy bosszút áll értök hamar. Mindazáltal az embernek Fia mikor eljõ, avagy talál-é hitet e földön?
I say to you that he will quickly do right in their cause. But when the Son of man comes, will there be any faith on earth?
λεγω υμιν οτι ποιησει την εκδικησιν αυτων εν ταχει πλην ο υιος του ανθρωπου ελθων αρα ευρησει την πιστιν επι της γης

9 Némelyeknek pedig, kik elbizakodtak magukban, hogy õk igazak, és a többieket semmibe sem vették, ezt a példázatot is mondá:
And he made this story for some people who were certain that they were good, and had a low opinion of others:
ειπεν δε και προς τινας τους πεποιθοτας εφ εαυτοις οτι εισιν δικαιοι και εξουθενουντας τους λοιπους την παραβολην ταυτην

10 Két ember méne fel a templomba imádkozni; az egyik farizeus, és a másik vámszedõ.
Two men went up to the Temple for prayer; one a Pharisee, and the other a tax-farmer.
ανθρωποι δυο ανεβησαν εις το ιερον προσευξασθαι ο εις φαρισαιος και ο ετερος τελωνης

11 A farizeus megállván, ily módon imádkozék magában: Isten! hálákat adok néked, hogy nem vagyok olyan, mint egyéb emberek, ragadozók, hamisak, paráznák, vagy mint ím e vámszedõ is.
The Pharisee, taking up his position, said to himself these words: God, I give you praise because I am not like other men, who take more than their right, who are evil-doers, who are untrue to their wives, or even like this tax-farmer.
ο φαρισαιος σταθεις προς εαυτον ταυτα προσηυχετο ο θεος ευχαριστω σοι οτι ουκ ειμι ωσπερ οι λοιποι των ανθρωπων αρπαγες αδικοι μοιχοι η και ως ουτος ο τελωνης

12 Bõjtölök kétszer egy héten; dézsmát adok mindenbõl, a mit szerzek.
Twice in the week I go without food; I give a tenth of all I have.
νηστευω δις του σαββατου αποδεκατω παντα οσα κτωμαι

13 A vámszedõ pedig távol állván, még szemeit sem akarja vala az égre emelni, hanem veri vala mellét, mondván: Isten, légy irgalmas nékem bûnösnek!
The tax-farmer, on the other hand, keeping far away, and not lifting up even his eyes to heaven, made signs of grief and said, God, have mercy on me, a sinner.
και ο τελωνης μακροθεν εστως ουκ ηθελεν ουδε τους οφθαλμους εις τον ουρανον επαραι αλλ ετυπτεν εις το στηθος αυτου λεγων ο θεος ιλασθητι μοι τω αμαρτωλω

14 Mondom néktek, ez megigazulva méne alá az õ házához, inkább hogynem amaz: mert valaki felmagasztalja magát, megaláztatik; és a ki megalázza magát, felmagasztaltatik.
I say to you, This man went back to his house with God's approval, and not the other: for everyone who makes himself high will be made low and whoever makes himself low will be made high.
λεγω υμιν κατεβη ουτος δεδικαιωμενος εις τον οικον αυτου η εκεινος οτι πας ο υψων εαυτον ταπεινωθησεται ο δε ταπεινων εαυτον υψωθησεται

15 Vivének pedig hozzá kis gyermekeket is, hogy illesse azokat; mikor pedig a tanítványok ezt látták, megdorgálák azokat.
And they took their children to him, so that he might put his hands on them: but when the disciples saw it, they said sharp words to them
προσεφερον δε αυτω και τα βρεφη ινα αυτων απτηται ιδοντες δε οι μαθηται επετιμησαν αυτοις

16 De Jézus magához híván õket, monda: Engedjétek, hogy a kis gyermekek én hozzám jõjjenek, és ne tiltsátok el õket; mert ilyeneké az Istennek országa.
But Jesus sent for them, saying, Let the children come to me, and do not keep them away, for of such is the kingdom of heaven.
ο δε ιησους προσκαλεσαμενος αυτα ειπεν αφετε τα παιδια ερχεσθαι προς με και μη κωλυετε αυτα των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια του θεου

17 Bizony mondom néktek: A ki nem úgy fogadja az Isten országát, mint gyermek, semmiképen nem megy be abba.
Truly I say to you, Whoever does not put himself under the kingdom of God like a little child, will not come into it at all.
αμην λεγω υμιν ος εαν μη δεξηται την βασιλειαν του θεου ως παιδιον ου μη εισελθη εις αυτην

18 És megkérdé õt egy fõember, mondván: Jó Mester, mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerhessem?
And a certain ruler put a question to him, saying, Good Master, what have I to do so that I may have eternal life?
και επηρωτησεν τις αυτον αρχων λεγων διδασκαλε αγαθε τι ποιησας ζωην αιωνιον κληρονομησω

19 Monda pedig néki Jézus: Miért mondasz engem jónak? Nincs senki jó, csak egy, az Isten.
And Jesus said to him, Why do you say that I am good? No one is good, but only God.
ειπεν δε αυτω ο ιησους τι με λεγεις αγαθον ουδεις αγαθος ει μη εις ο θεος

20 A parancsolatokat tudod: Ne paráználkodjál; ne ölj; ne lopj; hamis tanubizonyságot ne tégy; tiszteld atyádat és anyádat.
You have knowledge of what the law says: Do not be untrue to your wife, Do not put anyone to death, Do not take what is not yours, Do not give false witness, Give honour to your father and mother.
τας εντολας οιδας μη μοιχευσης μη φονευσης μη κλεψης μη ψευδομαρτυρησης τιμα τον πατερα σου και την μητερα σου

21 Az pedig monda: Mindezeket ifjúságomtól fogva megtartottam.
And he said, All these things I have done from the time when I was a boy.
ο δε ειπεν ταυτα παντα εφυλαξαμην εκ νεοτητος μου

22 Jézus ezeket hallván, monda néki: Még egy fogyatkozás van benned: Add el mindenedet, a mid van, és oszd el a szegényeknek, és kincsed lesz mennyországban; és jer, kövess engem.
And Jesus, hearing it, said to him, One thing you still have need of; get money for your goods, and give it away to the poor, and you will have wealth in heaven; and come after me.
ακουσας δε ταυτα ο ιησους ειπεν αυτω ετι εν σοι λειπει παντα οσα εχεις πωλησον και διαδος πτωχοις και εξεις θησαυρον εν ουρανω και δευρο ακολουθει μοι

23 Az pedig ezeket hallván, igen megszomorodék; mert igen gazdag vala.
But at these words he became very sad, for he had great wealth.
ο δε ακουσας ταυτα περιλυπος εγενετο ην γαρ πλουσιος σφοδρα

24 És mikor látta Jézus, hogy az igen megszomorodék, monda: Mily nehezen mennek be az Isten országába, a kiknek gazdagságuk van!
And Jesus, looking at him, said, How hard it is for those who have wealth to get into the kingdom of God!
ιδων δε αυτον ο ιησους περιλυπον γενομενον ειπεν πως δυσκολως οι τα χρηματα εχοντες εισελευσονται εις την βασιλειαν του θεου

25 Mert könnyebb a tevének a tû fokán átmenni, hogynem a gazdagnak az Isten országába bejutni.
It is simpler for a camel to go through the eye of a needle, than for a man who has much money to come into the kingdom of God.
ευκοπωτερον γαρ εστιν καμηλον δια τρυμαλιας ραφιδος εισελθειν η πλουσιον εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν

26 A kik pedig ezt hallották, mondának: Ki idvezülhet tehát?
And those who were present said, Then who may have salvation?
ειπον δε οι ακουσαντες και τις δυναται σωθηναι

27 Õ pedig monda: A mi embereknél lehetetlen, lehetséges az Istennél.
But he said, Things which are not possible with man are possible with God.
ο δε ειπεν τα αδυνατα παρα ανθρωποις δυνατα εστιν παρα τω θεω

28 És monda Péter: Ímé mi mindent elhagytunk, és követtünk téged!
And Peter said, See, we have given up what is ours to come after you.
ειπεν δε ο πετρος ιδου ημεις αφηκαμεν παντα και ηκολουθησαμεν σοι

29 Õ pedig monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy senki sincs, a ki elhagyta házát, vagy szüleit, vagy testvéreit, vagy feleségét, vagy gyermekeit az Isten országáért,
And he said to them, Truly I say to you, There is no man who has given up house or wife or brothers or father or mother or children, because of the kingdom of God,
ο δε ειπεν αυτοις αμην λεγω υμιν οτι ουδεις εστιν ος αφηκεν οικιαν η γονεις η αδελφους η γυναικα η τεκνα ενεκεν της βασιλειας του θεου

30 A ki sokszorta többet ne kapna ebben az idõben, a jövendõ világon pedig örök életet.
Who will not get much more in this time, and in the world to come, eternal life.
ος ου μη απολαβη πολλαπλασιονα εν τω καιρω τουτω και εν τω αιωνι τω ερχομενω ζωην αιωνιον

31 És maga mellé vévén a tizenkettõt, monda nékik: Ímé felmegyünk Jeruzsálembe, és beteljesedik minden az embernek Fián, a mit a próféták megírtak.
And he took with him the twelve and said to them, Now we are going up to Jerusalem, and all the things which were said by the prophets will be done to the Son of man.
παραλαβων δε τους δωδεκα ειπεν προς αυτους ιδου αναβαινομεν εις ιεροσολυμα και τελεσθησεται παντα τα γεγραμμενα δια των προφητων τω υιω του ανθρωπου

32 Mert a pogányok kezébe adatik, és megcsúfoltatik, és meggyaláztatik, és megköpdöstetik;
For he will be given up to the Gentiles, and will be made sport of and put to shame:
παραδοθησεται γαρ τοις εθνεσιν και εμπαιχθησεται και υβρισθησεται και εμπτυσθησεται

33 És megostorozván, megölik õt; és harmadnapon feltámad.
And he will be given cruel blows and put to death, and on the third day he will come back to life.
και μαστιγωσαντες αποκτενουσιν αυτον και τη ημερα τη τριτη αναστησεται

34 Õk pedig ezekbõl semmit nem értének; és a beszéd õ elõlük el vala rejtve, és nem fogták fel a mondottakat.
But they did not take in the sense of any of these words, and what he said was not clear to them, and their minds were not able to see it.
και αυτοι ουδεν τουτων συνηκαν και ην το ρημα τουτο κεκρυμμενον απ αυτων και ουκ εγινωσκον τα λεγομενα

35 Lõn pedig, mikor Jerikhóhoz közeledett, egy vak ül vala az út mellett koldulván.
And it came about that when he got near Jericho, a certain blind man was seated by the side of the road, making requests for money from those who went by.
εγενετο δε εν τω εγγιζειν αυτον εις ιεριχω τυφλος τις εκαθητο παρα την οδον προσαιτων

36 És mikor hallotta a mellette elmenõ sokaságot, tudakozódék, mi dolog az?
And hearing the sound of a great number of people going by, he said, What is this?
ακουσας δε οχλου διαπορευομενου επυνθανετο τι ειη τουτο

37 Megmondák pedig néki, hogy a Názáretbeli Jézus megy el arra.
And they said to him, Jesus of Nazareth is going by.
απηγγειλαν δε αυτω οτι ιησους ο ναζωραιος παρερχεται

38 És kiálta, mondván: Jézus, Dávidnak Fia, könyörülj rajtam!
And he said in a loud voice, Jesus, Son of David, have mercy on me.
και εβοησεν λεγων ιησου υιε δαβιδ ελεησον με

39 A kik pedig elõl mentek, dorgálák õt, hogy hallgasson; de õ annál inkább kiálta: Dávidnak Fia, könyörülj rajtam!
And those who were in front made protests and said to him, Be quiet: but he said all the more, O Son of David, have mercy on me.
και οι προαγοντες επετιμων αυτω ινα σιωπηση αυτος δε πολλω μαλλον εκραζεν υιε δαβιδ ελεησον με

40 És Jézus megállván, parancsolá, hogy vigyék azt hozzá; és mikor közel ért, megkérdé õt,
And Jesus, stopping, gave orders that he was to come to him, and when he came near, he said to him,
σταθεις δε ο ιησους εκελευσεν αυτον αχθηναι προς αυτον εγγισαντος δε αυτου επηρωτησεν αυτον

41 Mondván: Mit akarsz, hogy cselekedjem veled? Az pedig monda: Uram, hogy az én szemem világa megjõjjön.
What would you have me do for you? And he said, Lord, that I may be able to see again.
λεγων τι σοι θελεις ποιησω ο δε ειπεν κυριε ινα αναβλεψω

42 És Jézus monda néki: Láss, a te hited téged megtartott.
And Jesus said, See again: your faith has made you well.
και ο ιησους ειπεν αυτω αναβλεψον η πιστις σου σεσωκεν σε

43 És azonnal megjöve annak szeme világa, és követé õt, dicsõítvén az Istent az egész sokaság pedig [ezt] látván, dicsõséget ada az Istennek.
And straight away he was able to see, and he went after him, giving glory to God; and all the people when they saw it gave praise to God.
και παραχρημα ανεβλεψεν και ηκολουθει αυτω δοξαζων τον θεον και πας ο λαος ιδων εδωκεν αινον τω θεω

1 És bemenvén, általméne Jerikhón.
And he went into Jericho, and when he was going through it,
και εισελθων διηρχετο την ιεριχω

2 És ímé [vala ott] egy ember, a kit nevérõl Zákeusnak hívtak; és az fõvámszedõ vala, és gazdag.
A man, named Zacchaeus, who was the chief tax-farmer, and a man of wealth,
και ιδου ανηρ ονοματι καλουμενος ζακχαιος και αυτος ην αρχιτελωνης και ουτος ην πλουσιος

3 És igyekezék Jézust látni, ki az; de a sokaságtól nem láthatá, mivelhogy termete szerint kis ember volt.
Made an attempt to get a view of Jesus, and was not able to do so, because of the people, for he was a small man.
και εζητει ιδειν τον ιησουν τις εστιν και ουκ ηδυνατο απο του οχλου οτι τη ηλικια μικρος ην

4 És elõre futván felhága egy eperfüge fára, hogy õt lássa; mert arra vala elmenendõ.
And he went quickly in front of them and got up into a tree to see him, for he was going that way.
και προδραμων εμπροσθεν ανεβη επι συκομωραιαν ινα ιδη αυτον οτι δι εκεινης ημελλεν διερχεσθαι

5 És mikor arra a helyre jutott, feltekintvén Jézus, látá õt, és monda néki: Zákeus, hamar szállj alá; mert ma nékem a te házadnál kell maradnom.
And when Jesus came to the place, looking up, he said to him, Zacchaeus, be quick and come down, for I am coming to your house today.
και ως ηλθεν επι τον τοπον αναβλεψας ο ιησους ειδεν αυτον και ειπεν προς αυτον ζακχαιε σπευσας καταβηθι σημερον γαρ εν τω οικω σου δει με μειναι

6 És sietve leszálla, és örömmel fogadá õt.
And he came down quickly, and took him into his house with joy.
και σπευσας κατεβη και υπεδεξατο αυτον χαιρων

7 És mikor [ezt] látták, mindnyájan zúgolódának, mondván hogy: Bûnös emberhez ment be szállásra.
And when they saw it, they were all angry, saying, He has gone into the house of a sinner.
και ιδοντες απαντες διεγογγυζον λεγοντες οτι παρα αμαρτωλω ανδρι εισηλθεν καταλυσαι

8 Zákeus pedig elõállván, monda az Úrnak: Uram, ímé minden vagyonomnak felét a szegényeknek adom, és ha valakitõl valamit patvarkodással elvettem, négy annyit adok helyébe.
And Zacchaeus, waiting before him, said to the Lord, See, Lord, half of my goods I give to the poor, and if I have taken anything from anyone wrongly, I give him back four times as much.
σταθεις δε ζακχαιος ειπεν προς τον κυριον ιδου τα ημιση των υπαρχοντων μου κυριε διδωμι τοις πτωχοις και ει τινος τι εσυκοφαντησα αποδιδωμι τετραπλουν

9 Monda pedig néki Jézus: Ma lett idvessége ennek a háznak! mivelhogy õ is Ábrahám fia.
And Jesus said to him, Today salvation has come to this house, for even he is a son of Abraham.
ειπεν δε προς αυτον ο ιησους οτι σημερον σωτηρια τω οικω τουτω εγενετο καθοτι και αυτος υιος αβρααμ εστιν

10 Mert azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, a mi elveszett.
For the Son of man came to make search for those who are wandering from the way, and to be their Saviour.
ηλθεν γαρ ο υιος του ανθρωπου ζητησαι και σωσαι το απολωλος

11 És mikor azok ezeket hallották, folytatá és monda egy példázatot, mivelhogy közel vala Jeruzsálemhez, és azok azt gondolák, hogy azonnal megjelenik az Isten országa.
And while they were giving ear to these words, he made another story for them, because he was near Jerusalem, and because they were of the opinion that the kingdom of God was coming straight away.
ακουοντων δε αυτων ταυτα προσθεις ειπεν παραβολην δια το εγγυς αυτον ειναι ιερουσαλημ και δοκειν αυτους οτι παραχρημα μελλει η βασιλεια του θεου αναφαινεσθαι

12 Monda azért: Egy nemes ember elméne messze tartományba, hogy országot vegyen magának, aztán visszatérjen.
So he said, A certain man of high birth went into a far-away country to get a kingdom for himself, and to come back.
ειπεν ουν ανθρωπος τις ευγενης επορευθη εις χωραν μακραν λαβειν εαυτω βασιλειαν και υποστρεψαι

13 Elõszólítván azért tíz szolgáját, ada nékik tíz gírát, és monda nékik: Kereskedjetek, míg megjövök.
And he sent for ten of his servants and gave them ten pounds and said to them, Do business with this till I come.
καλεσας δε δεκα δουλους εαυτου εδωκεν αυτοις δεκα μνας και ειπεν προς αυτους πραγματευσασθε εως ερχομαι

14 Az õ alattvalói pedig gyûlölék õt, és követséget küldének utána, mondván: Nem akarjuk, hogy õ uralkodjék mi rajtunk.
But his people had no love for him, and sent representatives after him, saying, We will not have this man for our ruler.
οι δε πολιται αυτου εμισουν αυτον και απεστειλαν πρεσβειαν οπισω αυτου λεγοντες ου θελομεν τουτον βασιλευσαι εφ ημας

15 És lõn, mikor megjött az ország vétele után, parancsolá, hogy az õ szolgáit, a kiknek a pénzt adta, hívják õ hozzá, hogy megtudja, ki mint kereskedett.
And when he came back again, having got his kingdom, he gave orders for those servants to whom he had given the money to come to him, so that he might have an account of what business they had done.
και εγενετο εν τω επανελθειν αυτον λαβοντα την βασιλειαν και ειπεν φωνηθηναι αυτω τους δουλους τουτους οις εδωκεν το αργυριον ινα γνω τις τι διεπραγματευσατο

16 Eljöve pedig az elsõ, mondván: Uram, a te gírád tíz gírát nyert.
And the first came before him, saying, Lord, your pound has made ten pounds.
παρεγενετο δε ο πρωτος λεγων κυριε η μνα σου προσειργασατο δεκα μνας

17 Õ pedig monda néki: Jól vagyon jó szolgám; mivelhogy kevesen voltál hív, legyen birodalmad tíz városon.
And he said to him, You have done well, O good servant: because you have done well in a small thing you will have authority over ten towns.
και ειπεν αυτω ευ αγαθε δουλε οτι εν ελαχιστω πιστος εγενου ισθι εξουσιαν εχων επανω δεκα πολεων

18 És jöve a második, mondván: Uram, a te gírád öt gírát nyert.
And another came, saying, Your pound has made five pounds.
και ηλθεν ο δευτερος λεγων κυριε η μνα σου εποιησεν πεντε μνας

19 Monda pedig ennek is: Néked is legyen birodalmad öt városon.
And he said, You will be ruler over five towns.
ειπεν δε και τουτω και συ γινου επανω πεντε πολεων

20 És jöve egy másik, mondván: Uram, imhol a te gírád, melyet egy keszkenõben eltéve tartottam;
And another came, saying, Lord, here is your pound, which I put away in a cloth;
και ετερος ηλθεν λεγων κυριε ιδου η μνα σου ην ειχον αποκειμενην εν σουδαριω

21 Mert féltem tõled, mivelhogy kemény ember vagy; elveszed a mit nem [te] tettél el, és aratod, a mit nem [te] vetettél.
Because I was in fear of you, for you are a hard man: you take up what you have not put down, and get in grain where you have not put seed.
εφοβουμην γαρ σε οτι ανθρωπος αυστηρος ει αιρεις ο ουκ εθηκας και θεριζεις ο ουκ εσπειρας

22 Monda pedig annak: A te szádból ítéllek meg téged, gonosz szolga. Tudtad, hogy én kemény ember vagyok, ki elveszem, a mit nem [én] tettem el, és aratom, a mit nem [én] vetettem;
He said to him, By the words of your mouth you will be judged, you bad servant. You had knowledge that I am a hard man, taking up what I have not put down and getting in grain where I have not put seed;
λεγει δε αυτω εκ του στοματος σου κρινω σε πονηρε δουλε ηδεις οτι εγω ανθρωπος αυστηρος ειμι αιρων ο ουκ εθηκα και θεριζων ο ουκ εσπειρα

23 Miért nem adtad azért az én pénzemet a [pénzváltók] asztalára, és én megjövén, kamatostól kaptam volna azt vissza?
Why then did you not put my money in a bank, so that when I came I would get it back with interest?
και διατι ουκ εδωκας το αργυριον μου επι την τραπεζαν και εγω ελθων συν τοκω αν επραξα αυτο

24 És az ott állóknak monda: Vegyétek el ettõl a gírát, és adjátok annak, a kinek tíz gírája van.
And he said to the others who were near, Take the pound away from him, and give it to the man who has ten.
και τοις παρεστωσιν ειπεν αρατε απ αυτου την μναν και δοτε τω τας δεκα μνας εχοντι

25 És mondának néki: Uram, tíz gírája van!
And they say to him, Lord, he has ten pounds.
και ειπον αυτω κυριε εχει δεκα μνας

26 [És] [õ monda]: Mert mondom néktek, hogy mindenkinek, a kinek van, adatik; a kinek pedig nincs, még a mije van is, elvétetik tõle.
And I say to you that to everyone who has, more will be given, but from him who has not, even what he has will be taken away.
λεγω γαρ υμιν οτι παντι τω εχοντι δοθησεται απο δε του μη εχοντος και ο εχει αρθησεται απ αυτου

27 Sõt ennek felette amaz én ellenségeimet is, kik nem akarták, hogy én õ rajtok uralkodjam, hozzátok ide, és öljétek meg elõttem!
And as for those who were against me, who would not have me for their ruler, let them come here, and be put to death before me.
πλην τους εχθρους μου εκεινους τους μη θελησαντας με βασιλευσαι επ αυτους αγαγετε ωδε και κατασφαξατε εμπροσθεν μου

28 És ezeket mondván, megy vala elõl, felmenvén Jeruzsálembe.
And when he had said this, he went on in front of them, going up to Jerusalem.
και ειπων ταυτα επορευετο εμπροσθεν αναβαινων εις ιεροσολυμα

29 És lõn, mikor közelgetett Béthfágéhoz és Bethániához, a hegyhez, mely Olajfák [hegyének] hívatik, elkülde kettõt az õ tanítványai közül,
And it came about that when he got near Beth-phage and Bethany by the mountain which is named the Mountain of Olives, he sent two of the disciples,
και εγενετο ως ηγγισεν εις βηθφαγη και βηθανιαν προς το ορος το καλουμενον ελαιων απεστειλεν δυο των μαθητων αυτου

30 Mondván: Menjetek el az átellenben levõ faluba; melybe bemenvén, találtok egy megkötött vemhet, melyen soha egy ember sem ült: eloldván azt, hozzátok ide.
Saying, Go into the little town in front of you, and on going in you will see a young ass fixed with a cord, on which no man has ever been seated; let him loose and take him.
ειπων υπαγετε εις την κατεναντι κωμην εν η εισπορευομενοι ευρησετε πωλον δεδεμενον εφ ον ουδεις πωποτε ανθρωπων εκαθισεν λυσαντες αυτον αγαγετε

31 És ha valaki kérdez titeket: Miért oldjátok el? ezt mondjátok annak: Mert az Úrnak szüksége van reá.
And if anyone says to you, Why are you taking him? say, The Lord has need of him.
και εαν τις υμας ερωτα διατι λυετε ουτως ερειτε αυτω οτι ο κυριος αυτου χρειαν εχει

32 És elmenvén a küldöttek, úgy találák, a mint nékik mondotta.
And those whom he sent went away, and it was as he said.
απελθοντες δε οι απεσταλμενοι ευρον καθως ειπεν αυτοις

33 És mikor a vemhet eloldák, mondának nékik annak gazdái: Miért oldjátok el a vemhet?
And when they were getting the young ass, the owners of it said to them, Why are you taking the young ass?
λυοντων δε αυτων τον πωλον ειπον οι κυριοι αυτου προς αυτους τι λυετε τον πωλον

34 Õk pedig mondának: Az Úrnak szüksége van reá.
And they said, The Lord has need of him.
οι δε ειπον ο κυριος αυτου χρειαν εχει

35 Elvivék azért azt Jézushoz: és az õ felsõruháikat a vemhére vetvén, Jézust reá helyhezteték.
And they took him to Jesus, and they put their clothing on the ass, and Jesus got on to him.
και ηγαγον αυτον προς τον ιησουν και επιρριψαντες εαυτων τα ιματια επι τον πωλον επεβιβασαν τον ιησουν

36 És mikor õ méne, az õ felsõruháikat az útra teríték.
And while he went on his way they put their clothing down on the road in front of him.
πορευομενου δε αυτου υπεστρωννυον τα ιματια αυτων εν τη οδω

37 Mikor pedig immár közelgete az Olajfák hegyének lejtõjéhez, a tanítványok egész sokasága örvendezve kezdé dicsérni az Istent fenszóval mindazokért a csodákért, a melyeket láttak;
And when he came near the foot of the Mountain of Olives, all the disciples with loud voices gave praise to God with joy, because of all the great works which they had seen;
εγγιζοντος δε αυτου ηδη προς τη καταβασει του ορους των ελαιων ηρξαντο απαν το πληθος των μαθητων χαιροντες αινειν τον θεον φωνη μεγαλη περι πασων ων ειδον δυναμε ων

38 Mondván: Áldott a Király, ki jõ az Úrnak nevében! Békesség a mennyben, és dicsõség a magasságban!
Saying, A blessing on the King who comes in the name of the Lord; peace in heaven and glory in the highest.
λεγοντες ευλογημενος ο ερχομενος βασιλευς εν ονοματι κυριου ειρηνη εν ουρανω και δοξα εν υψιστοις

39 És némelyek a farizeusok közül a sokaságból mondának néki: Mester, dorgáld meg a te tanítványaidat!
And some of the Pharisees among the people said to him, Master, make your disciples be quiet.
και τινες των φαρισαιων απο του οχλου ειπον προς αυτον διδασκαλε επιτιμησον τοις μαθηταις σου

40 És õ felelvén, monda nékik: Mondom néktek, hogyha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani.
And he said in answer, I say to you, if these men keep quiet, the very stones will be crying out.
και αποκριθεις ειπεν αυτοις λεγω υμιν οτι εαν ουτοι σιωπησωσιν οι λιθοι κεκραξονται

41 És mikor közeledett, látván a várost, síra azon.
And when he got near and saw the town, he was overcome with weeping for it,
και ως ηγγισεν ιδων την πολιν εκλαυσεν επ αυτη

42 Mondván: Vajha megismerted volna te is, csak e te mostani napodon is, a mik néked a te békességedre [valók]! de most elrejtettek a te szemeid elõl.
Saying, If you, even you, had knowledge today, of the things which give peace! but you are not able to see them.
λεγων οτι ει εγνως και συ και γε εν τη ημερα σου ταυτη τα προς ειρηνην σου νυν δε εκρυβη απο οφθαλμων σου

43 Mert jõnek reád napok, mikor a te ellenségeid te körülted palánkot építenek, és körülvesznek téged, és mindenfelõl megszorítanak téged.
For the time will come when your attackers will put a wall round you, and come all round you and keep you in on every side,
οτι ηξουσιν ημεραι επι σε και περιβαλουσιν οι εχθροι σου χαρακα σοι και περικυκλωσουσιν σε και συνεξουσιν σε παντοθεν

44 És a földre tipornak téged, és a te fiaidat te benned; és nem hagynak te benned követ kövön; mivelhogy nem ismerted meg a te meglátogatásodnak idejét.
And will make you level with the earth, and your children with you; and there will not be one stone resting on another in you, because you did not see that it was your day of mercy.
και εδαφιουσιν σε και τα τεκνα σου εν σοι και ουκ αφησουσιν εν σοι λιθον επι λιθω ανθ ων ουκ εγνως τον καιρον της επισκοπης σου

45 És bemenvén a templomba, kezdé kiûzni azokat, a kik adnak és vesznek vala abban,
And he went into the Temple and put out those who were trading there,
και εισελθων εις το ιερον ηρξατο εκβαλλειν τους πωλουντας εν αυτω και αγοραζοντας

46 Mondván nékik: Meg van írva: Az én házam imádságnak háza; ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek.
Saying to them, It has been said, My house is to be a house of prayer, but you have made it a hole of thieves.
λεγων αυτοις γεγραπται ο οικος μου οικος προσευχης εστιν υμεις δε αυτον εποιησατε σπηλαιον ληστων

47 És tanít vala minden nap a templomban. A fõpapok pedig és az írástudók és a nép elõkelõi igyekeznek vala õt elveszteni:
And every day he was teaching in the Temple. But the chief priests and the scribes and the rulers of the people were attempting to put him to death;
και ην διδασκων το καθ ημεραν εν τω ιερω οι δε αρχιερεις και οι γραμματεις εζητουν αυτον απολεσαι και οι πρωτοι του λαου

48 És nem találták el, mit cselekedjenek; mert az egész nép õ rajta függ vala, [reá] hallgatván.
But they were not able to do anything, because the people all kept near him, being greatly interested in his words.
και ουχ ευρισκον το τι ποιησωσιν ο λαος γαρ απας εξεκρεματο αυτου ακουων

1 És lõn azok közül a napok közül egyen, mikor õ a népet tanítá a templomban, és és az evangyéliomot hirdeté, elõállának a fõpapok és az írástudók a vénekkel egybe,
And it came about on one of those days, when he was teaching the people in the Temple and preaching the good news,
και εγενετο εν μια των ημερων εκεινων διδασκοντος αυτου τον λαον εν τω ιερω και ευαγγελιζομενου επεστησαν οι αρχιερεις και οι γραμματεις συν τοις πρεσβυτεροις

2 És mondának néki, így szólván: Mondd meg nékünk, micsoda hatalommal cselekszed ezeket? vagy ki az, a ki néked ezt a hatalmat adta?
That the chief priests and the scribes and the rulers of the people came to him and said, Make clear to us by what authority you do these things and who gave you this authority.
και ειπον προς αυτον λεγοντες ειπε ημιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις η τις εστιν ο δους σοι την εξουσιαν ταυτην

3 Felelvén pedig, monda nékik: Én is kérdek egy dolgot tõletek; mondjátok meg azért nékem:
And in answer he said to them, I will put a question to you, and do you give me an answer:
αποκριθεις δε ειπεν προς αυτους ερωτησω υμας καγω ενα λογον και ειπατε μοι

4 A János keresztsége mennybõl vala-é, vagy emberektõl?
The baptism of John, was it from heaven or of men?
το βαπτισμα ιωαννου εξ ουρανου ην η εξ ανθρωπων

5 Azok pedig tanakodának magok közt, mondván: Ha [ezt] mondjuk: Mennybõl; [azt] fogja mondani: Miért nem hittetek tehát néki?
And they said among themselves, If we say, From heaven; he will say, Why did you not have faith in him?
οι δε συνελογισαντο προς εαυτους λεγοντες οτι εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει διατι ουν ουκ επιστευσατε αυτω

6 Ha pedig [ezt] mondjuk: Emberektõl; az egész nép megkövez minket: mert meg van gyõzõdve, hogy János próféta volt.
But if we say, Of men; we will be stoned by the people, for they are certain that John was a prophet.
εαν δε ειπωμεν εξ ανθρωπων πας ο λαος καταλιθασει ημας πεπεισμενος γαρ εστιν ιωαννην προφητην ειναι

7 Felelének azért, hogy õk nem tudják, honnét [vala.]
And they made answer that they had no idea where it came from.
και απεκριθησαν μη ειδεναι ποθεν

8 És Jézus monda nékik: Én sem mondom meg néktek, micsoda hatalommal cselekszem ezeket.
And Jesus said, And I will not make clear to you by what authority I do these things.
και ο ιησους ειπεν αυτοις ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω

9 És kezdé a népnek e példázatot mondani: Egy ember plántála szõlõt, és kiadá azt munkásoknak, és hosszú idõre elutazék.
And he gave the people this story: A man made a vine-garden and gave the use of it to some field-workers and went into another country for a long time.
ηρξατο δε προς τον λαον λεγειν την παραβολην ταυτην ανθρωπος τις εφυτευσεν αμπελωνα και εξεδοτο αυτον γεωργοις και απεδημησεν χρονους ικανους

10 És annak idején elküldé szolgáját a munkásokhoz, hogy adjanak néki a szõlõ gyümölcsébõl; a munkások pedig azt megvervén, üresen bocsáták el.
And at the right time he sent a servant to the workers to get part of the fruit from the vines; but the workmen gave him blows and sent him away with nothing.
και εν καιρω απεστειλεν προς τους γεωργους δουλον ινα απο του καρπου του αμπελωνος δωσιν αυτω οι δε γεωργοι δειραντες αυτον εξαπεστειλαν κενον

11 És még másik szolgát is külde; de azok azt is megvervén és meggyalázván, üresen bocsáták el.
And he sent another servant, and they gave blows to him in the same way, and put shame on him, and sent him away with nothing.
και προσεθετο πεμψαι ετερον δουλον οι δε κακεινον δειραντες και ατιμασαντες εξαπεστειλαν κενον

12 És még harmadikat is külde; de azok azt is megsebesítvén, kiveték.
And he sent a third, and they gave him wounds and put him out.
και προσεθετο πεμψαι τριτον οι δε και τουτον τραυματισαντες εξεβαλον

13 Monda azért a szõlõnek ura: Mit cselekedjem? Elküldöm az én szerelmes fiamat: talán azt, ha látják, megbecsülik.
And the lord of the garden said, What am I to do? I will send my dearly loved son; they may give respect to him.
ειπεν δε ο κυριος του αμπελωνος τι ποιησω πεμψω τον υιον μου τον αγαπητον ισως τουτον ιδοντες εντραπησονται

14 De mikor azt látták a munkások, tanakodának egymás közt, mondván: Ez az örökös; jertek, öljük meg õt, hogy a miénk legyen az örökség!
But when the workmen saw him, they said to one another, This is he who will one day be the owner of the property: let us put him to death and the heritage will be ours.
ιδοντες δε αυτον οι γεωργοι διελογιζοντο προς εαυτους λεγοντες ουτος εστιν ο κληρονομος δευτε αποκτεινωμεν αυτον ινα ημων γενηται η κληρονομια

15 És kivetvén õt a szõlõbõl, megölék. Mit cselekszik azért a szõlõnek ura azokkal?
And driving him out of the garden they put him to death. Now what will the lord do to these workmen?
και εκβαλοντες αυτον εξω του αμπελωνος απεκτειναν τι ουν ποιησει αυτοις ο κυριος του αμπελωνος

16 Elmegy és elveszti azokat a munkásokat, és a szõlõt másoknak adja. És mikor ezt hallották, mondának: Távol legyen [az]!
He will come and put them to destruction and give the garden to others. And when he said this, they said, May it not be so.
ελευσεται και απολεσει τους γεωργους τουτους και δωσει τον αμπελωνα αλλοις ακουσαντες δε ειπον μη γενοιτο

17 Õ pedig reájok tekintvén, monda: Mi az tehát, a mi meg van írva: A mely követ az építõk megvetettek, az lett a szegelet fejévé?
But he, looking on them, said, Is it not in the Writings, The stone which the builders put on one side, the same has become the chief stone of the building?
ο δε εμβλεψας αυτοις ειπεν τι ουν εστιν το γεγραμμενον τουτο λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας

18 Valaki erre a kõre esik, szétzúzatik; a kire pedig ez esik reá, szétmorzsolja azt.
Everyone falling on that stone will be broken, but the man on whom the stone comes down will be crushed to dust.
πας ο πεσων επ εκεινον τον λιθον συνθλασθησεται εφ ον δ αν πεση λικμησει αυτον

19 És igyekeznek vala a fõpapok és az írástudók kezeiket õ reá vetni azon órában; de félének a néptõl; mert megérték, hogy õ ellenök mondta e példázatot.
And the chief priests and the scribes made attempts to get their hands on him in that very hour; and they were in fear of the people, for they saw that he had made up this story against them.
και εζητησαν οι αρχιερεις και οι γραμματεις επιβαλειν επ αυτον τας χειρας εν αυτη τη ωρα και εφοβηθησαν τον λαον εγνωσαν γαρ οτι προς αυτους την παραβολην ταυτην ειπε
ν

20 Annakokáért vigyázván õ reá, leselkedõket küldének ki, a kik igazaknak tetteték magokat, hogy õt megfogják beszédében; hogy átadják a felsõbbségnek és a helytartó hatalmának.
And they kept watch on him, and sent out secret representatives, who were acting the part of good men, in order that they might get something from his words, on account of which they might give him up to the government and into the power of the ruler.
και παρατηρησαντες απεστειλαν εγκαθετους υποκρινομενους εαυτους δικαιους ειναι ινα επιλαβωνται αυτου λογου εις το παραδουναι αυτον τη αρχη και τη εξουσια του ηγεμον
ος

21 Kik megkérdezék õt, mondván: Mester, tudjuk, hogy te helyesen beszélsz és tanítasz, és személyt nem válogatsz, hanem az Istennek útját igazán tanítod:
And they put a question to him, saying, Master, we are certain that your teaching and your words are right, and that you have no respect for a man's position, but you are teaching the true way of God:
και επηρωτησαν αυτον λεγοντες διδασκαλε οιδαμεν οτι ορθως λεγεις και διδασκεις και ου λαμβανεις προσωπον αλλ επ αληθειας την οδον του θεου διδασκεις

22 Szabad-é nékünk adót fizetnünk a császárnak, vagy nem?
Is it right for us to make payment of taxes to Caesar or not?
εξεστιν ημιν καισαρι φορον δουναι η ου

23 Õ pedig észrevévén álnokságukat, monda nékik: Mit kísértetek engem?
But he saw through their trick and said to them,
κατανοησας δε αυτων την πανουργιαν ειπεν προς αυτους τι με πειραζετε

24 Mutassatok nékem egy pénzt; kinek a képe és felirata van rajta? És felelvén, mondának: A császáré.
Let me see a penny. Whose image and name are on it? And they said, Caesar's.
επιδειξατε μοι δηναριον τινος εχει εικονα και επιγραφην αποκριθεντες δε ειπον καισαρος

25 Õ pedig monda nékik: Adjátok meg azért a mi a császáré, a császárnak, és a mi az Istené, az Istennek.
And he said, Then give to Caesar the things which are Caesar's, and to God the things which are God's.
ο δε ειπεν αυτοις αποδοτε τοινυν τα καισαρος καισαρι και τα του θεου τω θεω

26 És nem tudták õt megfogni beszédében a nép elõtt; és csodálkozván az õ feleletén, elhallgatának.
And they were not able to get anything from these words before the people: but they were full of wonder at his answer, and said nothing.
και ουκ ισχυσαν επιλαβεσθαι αυτου ρηματος εναντιον του λαου και θαυμασαντες επι τη αποκρισει αυτου εσιγησαν

27 Hozzá menvén pedig a sadduczeusok közül némelyek, a kik tagadják, hogy van feltámadás, megkérdék õt,
And some of the Sadducees came to him, who say that there is no coming back from the dead; and they said to him,
προσελθοντες δε τινες των σαδδουκαιων οι αντιλεγοντες αναστασιν μη ειναι επηρωτησαν αυτον

28 Mondván: Mester, Mózes megírta nékünk, ha valakinek testvére meghal, kinek felesége volt, és magzatok nélkül hal meg, hogy annak testvére elvegye [annak] feleségét, és támasszon magot az õ testvérének.
Master, Moses said that if a man's brother comes to his end, having a wife, but no children, his brother is to take the wife, and get a family for his brother.
λεγοντες διδασκαλε μωσης εγραψεν ημιν εαν τινος αδελφος αποθανη εχων γυναικα και ουτος ατεκνος αποθανη ινα λαβη ο αδελφος αυτου την γυναικα και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου

29 Hét testvér vala azért: és az elsõ feleséget vévén, meghalt magzatok nélkül;
Now there were seven brothers, and the first had a wife and came to his end, having no children;
επτα ουν αδελφοι ησαν και ο πρωτος λαβων γυναικα απεθανεν ατεκνος

30 A másik vevé el azért annak feleségét, és az [is] magzatok nélkül halt meg;
And the second;
και ελαβεν ο δευτερος την γυναικα και ουτος απεθανεν ατεκνος

31 Akkor a harmadik vette el azt; és hasonlóképen mind a heten is; és nem hagytak magot, és meghaltak.
And the third took her; and in the same way, all the seven, without having any children, came to their end.
και ο τριτος ελαβεν αυτην ωσαυτως δε και οι επτα ου κατελιπον τεκνα και απεθανον

32 Mind ezek után pedig meghalt az asszony is.
And last of all, the woman came to her end.
υστερον δε παντων απεθανεν και η γυνη

33 A feltámadáskor azért kinek a felesége lesz közülök? mert mind a hétnek felesége volt.
When they come back from the dead, whose wife will she be? for all the seven had her.
εν τη ουν αναστασει τινος αυτων γινεται γυνη οι γαρ επτα εσχον αυτην γυναικα

34 És felelvén, monda nékik Jézus: E világnak fiai házasodnak és férjhez adatnak:
And Jesus said to them, The sons of this world are married and have wives;
και αποκριθεις ειπεν αυτοις ο ιησους οι υιοι του αιωνος τουτου γαμουσιν και εκγαμισκονται

35 De a kik méltókká tétetnek, hogy ama világot elvegyék, és a halálból való feltámadást, sem nem házasodnak, sem férjhez nem adatnak:
But those to whom is given the reward of the world to come, and to come back from the dead, have no wives, and are not married;
οι δε καταξιωθεντες του αιωνος εκεινου τυχειν και της αναστασεως της εκ νεκρων ουτε γαμουσιν ουτε εκγαμισκονται

36 Mert meg sem halhatnak többé: mert hasonlók az angyalokhoz; és az Isten fiai, mivelhogy a feltámadásnak fiai.
And death has no more power over them, for they are equal to the angels, and are sons of God, being of those who will come back from the dead.
ουτε γαρ αποθανειν ετι δυνανται ισαγγελοι γαρ εισιν και υιοι εισιν του θεου της αναστασεως υιοι οντες

37 Hogy pedig a halottak feltámadnak, Mózes is megjelentette a csipkebokornál, mikor az Urat Ábrahám Istenének és Izsák Istenének és Jákób Istenének mondja.
But even Moses made it clear that the dead come back to life, saying, in the story of the burning thorn-tree, The Lord, the God of Abraham, the God of Isaac, and the God of Jacob.
οτι δε εγειρονται οι νεκροι και μωσης εμηνυσεν επι της βατου ως λεγει κυριον τον θεον αβρααμ και τον θεον ισαακ και τον θεον ιακωβ

38 Az Isten pedig nem a holtaknak, hanem az élõknek [Istene:] mert mindenek élnek õ néki.
Now he is not the God of the dead but of the living: for all men are living to him.
θεος δε ουκ εστιν νεκρων αλλα ζωντων παντες γαρ αυτω ζωσιν

39 Felelvén pedig némelyek az írástudók közül, mondának: Mester, jól mondád!
And some of the scribes, in answer to this, said, Master, you have said well.
αποκριθεντες δε τινες των γραμματεων ειπον διδασκαλε καλως ειπας

40 És többé semmit sem mertek tõle kérdezni.
And they had fear of putting any more questions to him.
ουκετι δε ετολμων επερωταν αυτον ουδεν

41 Monda pedig nékik: Mimódon mondják, hogy a Krisztus Dávidnak fia?
And he said to them, Why do they say that the Christ is the son of David?
ειπεν δε προς αυτους πως λεγουσιν τον χριστον υιον δαβιδ ειναι

42 Holott maga Dávid mondja a zsoltárok könyvében: Monda az Úr az én Uramnak, ülj az én jobbkezem felõl,
For David himself says in the book of Psalms, The Lord said to my Lord, Take your seat at my right hand,
και αυτος δαβιδ λεγει εν βιβλω ψαλμων ειπεν ο κυριος τω κυριω μου καθου εκ δεξιων μου

43 Míglen vetem a te ellenségeidet a te lábaid alá zsámolyul.
Till I put under your feet all those who are against you.
εως αν θω τους εχθρους σου υποποδιον των ποδων σου

44 Dávid azért Urának mondja õt, mimódon fia tehát néki?
David then gives him the name of Lord, so how is it possible for him to be his son?
δαβιδ ουν κυριον αυτον καλει και πως υιος αυτου εστιν

45 És az egész nép hallására monda az õ tanítványainak:
And in the hearing of all the people he said to his disciples,
ακουοντος δε παντος του λαου ειπεν τοις μαθηταις αυτου

46 Oltalmazzátok meg magatokat az írástudóktól, kik hosszú köntösökben akarnak járni, és szeretik a piaczokon való köszöntéseket, és a gyülekezetekben az elsõ ûlést, és a lakomákon a fõhelyeket;
Keep away from the scribes, whose pleasure it is to go about in long robes, and to have words of respect said to them in the market-places, and to take the chief seats in the Synagogues and the first places at feasts;
προσεχετε απο των γραμματεων των θελοντων περιπατειν εν στολαις και φιλουντων ασπασμους εν ταις αγοραις και πρωτοκαθεδριας εν ταις συναγωγαις και πρωτοκλισιας εν τ οις δειπνοις

47 Kik az özvegyeknek házát felemésztik, és színbõl hosszan imádkoznak; ezek súlyosabb ítélet alá esnek.
Who take the property of widows and before the eyes of men make long prayers; they will get a greater punishment.
οι κατεσθιουσιν τας οικιας των χηρων και προφασει μακρα προσευχονται ουτοι ληψονται περισσοτερον κριμα

1 És mikor feltekintett, látá, hogy a gazdagok hányják az õ ajándékaikat a perselybe.
And looking up, he saw the men of wealth putting their offerings in the money-box.
αναβλεψας δε ειδεν τους βαλλοντας τα δωρα αυτων εις το γαζοφυλακιον πλουσιους

2 Láta pedig egy szegény özvegy asszonyt is, hogy abba két fillért vete.
And he saw a certain poor widow putting in a farthing.
ειδεν δε και τινα χηραν πενιχραν βαλλουσαν εκει δυο λεπτα

3 És monda: Igazán mondom néktek, hogy e szegény özvegy mindenkinél többet vete:
And he said, Truly I say to you, This poor widow has given more than all of them:
και ειπεν αληθως λεγω υμιν οτι η χηρα η πτωχη αυτη πλειον παντων εβαλεν

4 Mert mind ezek az õ fölöslegükbõl vetettek Istennek az ajándékokhoz: ez pedig az õ szegénységébõl minden vagyonát, a mije volt, oda veté.
For they gave out of their wealth, having more than enough for themselves: but she, even out of her need, has put in all her living.
απαντες γαρ ουτοι εκ του περισσευοντος αυτοις εβαλον εις τα δωρα του θεου αυτη δε εκ του υστερηματος αυτης απαντα τον βιον ον ειχεν εβαλεν

5 És mikor némelyek mondának a templom felõl, hogy szép kövekkel és ajándékokkal van felékesítve, monda:
And some were talking about the Temple, how it was made fair with beautiful stones and with offerings, but he said,
και τινων λεγοντων περι του ιερου οτι λιθοις καλοις και αναθημασιν κεκοσμηται ειπεν

6 Ezekbõl, a miket láttok, jõnek napok, melyekben kõ kövön nem marad, mely le nem romboltatnék.
As for these things which you see, the days will come when not one stone will be resting on another, but all will be broken down.
ταυτα α θεωρειτε ελευσονται ημεραι εν αις ουκ αφεθησεται λιθος επι λιθω ος ου καταλυθησεται

7 Megkérdék pedig õt, mondván: Mester, mikor lesznek azért ezek? és mi lesz a jel, mikor mind ezek meglesznek?
And they said to him, Master, when will these things be? and what sign will there be when these events are to take place?
επηρωτησαν δε αυτον λεγοντες διδασκαλε ποτε ουν ταυτα εσται και τι το σημειον οταν μελλη ταυτα γινεσθαι

8 Õ pedig monda: Meglássátok, hogy el ne hitessenek benneteket: mert sokan jõnek el az én nevemben, kik ezt mondják: Én vagyok; és: Az idõ elközelgett; ne menjetek azért utánok.
And he said, Take care that you are not tricked: for a number of people will come in my name, saying, I am he; and, The time is near: do not go after them.
ο δε ειπεν βλεπετε μη πλανηθητε πολλοι γαρ ελευσονται επι τω ονοματι μου λεγοντες οτι εγω ειμι και ο καιρος ηγγικεν μη ουν πορευθητε οπισω αυτων

9 És mikor hallotok háborúkról és zendülésekrõl, meg ne félemljetek; mert ezeknek meg kell lenni elõbb, de nem [jõ] mindjárt a vég.
And when news of wars and troubled times comes to your ears, have no fear; for these things have to be, but the end will not be now.
οταν δε ακουσητε πολεμους και ακαταστασιας μη πτοηθητε δει γαρ ταυτα γενεσθαι πρωτον αλλ ουκ ευθεως το τελος

10 Akkor monda nékik: Nemzet nemzet ellen támad, és ország ország ellen;
Then he said to them, Nation will be moved against nation and kingdom against kingdom:
τοτε ελεγεν αυτοις εγερθησεται εθνος επι εθνος και βασιλεια επι βασιλειαν

11 És minden felé nagy földindulások lesznek, és éhségek és döghalálok; és rettegtetések és nagy jelek lesznek az égbõl.
There will be great earth-shocks and outbursts of disease in a number of places, and men will be without food; and there will be wonders and great signs from heaven.
σεισμοι τε μεγαλοι κατα τοπους και λιμοι και λοιμοι εσονται φοβητρα τε και σημεια απ ουρανου μεγαλα εσται

12 De mind ezeknek elõtte kezeiket reátok vetik, és üldöznek [titeket,] adván a gyülekezetek elé, és tömlöczökbe és királyok és helytartók elé visznek az én nevemért.
But before all this, they will take you and be very cruel to you, giving you up to the Synagogues and to prisons, taking you before kings and rulers, because of my name.
προ δε τουτων απαντων επιβαλουσιν εφ υμας τας χειρας αυτων και διωξουσιν παραδιδοντες εις συναγωγας και φυλακας αγομενους επι βασιλεις και ηγεμονας ενεκεν του ονομα τος μου

13 De ebbõl néktek lesz tanúbizonyságotok.
And it will be turned to a witness for you.
αποβησεται δε υμιν εις μαρτυριον

14 Tökéljétek el azért a ti szívetekben, hogy nem gondoskodtok elõre, hogy mit feleljetek védelmetekre:
So take care not to be troubled before the time comes, about what answers you will give:
θεσθε ουν εις τας καρδιας υμων μη προμελεταν απολογηθηναι

15 Mert én adok néktek szájat és bölcseséget, melynek ellene nem szólhatnak, sem ellene nem állhatnak mind azok, a kik magokat ellenetekbe vetik.
For I will give you words and wisdom, so that not one of those who are against you will be able to get the better of you, or to put you in the wrong.
εγω γαρ δωσω υμιν στομα και σοφιαν η ου δυνησονται αντειπειν ουδε αντιστηναι παντες οι αντικειμενοι υμιν

16 Elárulnak pedig titeket szülõk és testvérek is, rokonok és barátok is; és megölnek [némelyeket] ti közületek.
But you will be given up even by your fathers and mothers, your brothers and relations and friends; and some of you will be put to death.
παραδοθησεσθε δε και υπο γονεων και αδελφων και συγγενων και φιλων και θανατωσουσιν εξ υμων

17 És gyûlöletesek lesztek mindenki elõtt az én nevemért.
And you will be hated by all men, because of me.
και εσεσθε μισουμενοι υπο παντων δια το ονομα μου

18 De fejeteknek egy hajszála sem vész el.
But not a hair of your head will come to destruction.
και θριξ εκ της κεφαλης υμων ου μη απολεται

19 A ti béketûréstek által nyeritek meg lelketeket.
By going through all these things, you will keep your lives.
εν τη υπομονη υμων κτησασθε τας ψυχας υμων

20 Mikor pedig látjátok Jeruzsálemet hadseregektõl körülvéve, akkor tudjátok meg, hogy elközelgett az õ elpusztulása.
But when you see armies all round about Jerusalem, then be certain that her destruction is near.
οταν δε ιδητε κυκλουμενην υπο στρατοπεδων την ιερουσαλημ τοτε γνωτε οτι ηγγικεν η ερημωσις αυτης

21 Akkor a kik Júdeában [lesznek,] fussanak a hegyekre; és a kik annak közepette, menjenek ki abból; és a kik a mezõben, ne menjenek be abba.
Then let those who are in Judaea go in flight to the mountains; and those who are in the middle of the town go out; and let not those who are in the country come in.
τοτε οι εν τη ιουδαια φευγετωσαν εις τα ορη και οι εν μεσω αυτης εκχωρειτωσαν και οι εν ταις χωραις μη εισερχεσθωσαν εις αυτην

22 Mert azok a bosszúállásnak napjai, hogy beteljesedjenek mind azok, a mik megírattak.
For these are the days of punishment, in which all the things in the Writings will be put into effect.
οτι ημεραι εκδικησεως αυται εισιν του πληρωθηναι παντα τα γεγραμμενα

23 Jaj pedig a terhes és szoptató asszonyoknak azokban a napokban; mert nagy szükség lesz e földön, és harag e népen.
It will be hard for women who are with child, and for her with a baby at the breast, in those days. For great trouble will come on the land, and wrath on this people.
ουαι δε ταις εν γαστρι εχουσαις και ταις θηλαζουσαις εν εκειναις ταις ημεραις εσται γαρ αναγκη μεγαλη επι της γης και οργη εν τω λαω τουτω

24 És elhullanak fegyvernek éle által, és fogva vitetnek minden pogányok közé; és Jeruzsálem megtapodtatik a pogányoktól, míglen betelik a pogányok ideje.
And they will be put to death with the sword, and will be taken as prisoners into all the nations; and Jerusalem will be crushed under the feet of the Gentiles, till the times of the Gentiles are complete.
και πεσουνται στοματι μαχαιρας και αιχμαλωτισθησονται εις παντα τα εθνη και ιερουσαλημ εσται πατουμενη υπο εθνων αχρι πληρωθωσιν καιροι εθνων

25 És lesznek jelek a napban, holdban és csillagokban; és a földön pogányok szorongása a kétség miatt, mikor a tenger és a hab zúgni fog,
And there will be signs in the sun and moon and stars; and on the earth, fear among the nations and doubt because of the loud noise of the sea and the waves;
και εσται σημεια εν ηλιω και σεληνη και αστροις και επι της γης συνοχη εθνων εν απορια ηχουσης θαλασσης και σαλου

26 Mikor az emberek elhalnak a félelem miatt és azoknak várása miatt, a mik e föld kerekségére következnek: mert az egek erõsségei megrendülnek.
Men's strength will go from them in fear and in waiting for the things which are coming on the earth; for the powers of the heavens will be moved.
αποψυχοντων ανθρωπων απο φοβου και προσδοκιας των επερχομενων τη οικουμενη αι γαρ δυναμεις των ουρανων σαλευθησονται

27 És akkor meglátják az embernek Fiát eljõni a felhõben, hatalommal és nagy dicsõséggel.
And then they will see the Son of man coming in a cloud, with power and great glory.
και τοτε οψονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν νεφελη μετα δυναμεως και δοξης πολλης

28 Mikor pedig ezek kezdenek meglenni, nézzetek fel és emeljétek fel a ti fejeteket; mert elközelget a ti váltságtok.
But when these things come about, let your heads be lifted up, because your salvation is near.
αρχομενων δε τουτων γινεσθαι ανακυψατε και επαρατε τας κεφαλας υμων διοτι εγγιζει η απολυτρωσις υμων

29 Monda pedig nékik egy példázatot: Tekintsétek meg a fügefát és minden fákat:
And he made a story for them: See the fig-tree, and all the trees;
και ειπεν παραβολην αυτοις ιδετε την συκην και παντα τα δενδρα

30 Mikor immár hajtanak, és [ezt] látjátok, ti magatoktól tudjátok, hogy már közel van a nyár.
When they put out their young leaves, you take note of it, and it is clear to you that summer is coming.
οταν προβαλωσιν ηδη βλεποντες αφ εαυτων γινωσκετε οτι ηδη εγγυς το θερος εστιν

31 Ezenképen ti is, mikor látjátok, hogy ezek meglesznek, tudjátok meg, hogy közel van az Isten országa.
In the same way, when you see these things taking place you may be certain that the kingdom of God is near.
ουτως και υμεις οταν ιδητε ταυτα γινομενα γινωσκετε οτι εγγυς εστιν η βασιλεια του θεου

32 Bizony mondom néktek, hogy e nemzetség el nem múlik, mígnem mind ezek meglesznek.
Truly I say to you, This generation will not come to an end till all things are complete.
αμην λεγω υμιν οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη εως αν παντα γενηται

33 Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképen el nem múlnak.
Heaven and earth will come to an end, but my words will not come to an end.
ο ουρανος και η γη παρελευσονται οι δε λογοι μου ου μη παρελθωσιν

34 De vigyázzatok magatokra, hogy valamikor meg ne nehezedjék a ti szívetek dobzódásnak, részegségnek és ez élet gondjainak miatta, és váratlanul reátok ne jõjjön az a nap:
But give attention to yourselves, for fear that your hearts become over-full of the pleasures of food and wine, and the cares of this life, and that day may come on you suddenly, and take you as in a net:
προσεχετε δε εαυτοις μηποτε βαρυνθωσιν υμων αι καρδιαι εν κραιπαλη και μεθη και μεριμναις βιωτικαις και αιφνιδιος εφ υμας επιστη η ημερα εκεινη

35 Mert mintegy tõr, úgy lep meg mindeneket, a kik az egész föld színén lakoznak.
For so it will come on all those who are living on the face of all the earth.
ως παγις γαρ επελευσεται επι παντας τους καθημενους επι προσωπον πασης της γης

36 Vigyázzatok azért minden idõben, kérvén, hogy méltókká tétessetek arra, hogy elkerüljétek mindezeket, a mik bekövetkeznek, és megállhassatok az embernek Fia elõtt!
But keep watch at all times with prayer, that you may be strong enough to come through all these things and take your place before the Son of man.
αγρυπνειτε ουν εν παντι καιρω δεομενοι ινα καταξιωθητε εκφυγειν ταυτα παντα τα μελλοντα γινεσθαι και σταθηναι εμπροσθεν του υιου του ανθρωπου

37 Tanít vala pedig naponta a templomban; éjszakára pedig kimenvén, a hegyen vala, mely Olajfák [hegyének] neveztetik.
And every day he was teaching in the Temple and every night he went out to the mountain which is named the Mountain of Olives to take his rest.
ην δε τας ημερας εν τω ιερω διδασκων τας δε νυκτας εξερχομενος ηυλιζετο εις το ορος το καλουμενον ελαιων

38 És kora reggel hozzá megy vala az egész nép, hogy õt hallgassa a templomban.
And all the people came early in the morning to give ear to his words in the Temple.
και πας ο λαος ωρθριζεν προς αυτον εν τω ιερω ακουειν αυτου

1 Elközelgetett pedig a kovásztalan kenyerek ünnepe, mely husvétnak mondatik.
Now the feast of unleavened bread was near, which is called the Passover.
ηγγιζεν δε η εορτη των αζυμων η λεγομενη πασχα

2 És a fõpapok és az írástudók keresnek vala módot, hogyan öljék meg õt; mert féltek a néptõl.
And the chief priests and the scribes were looking for a chance to put him to death, but they went in fear of the people.
και εζητουν οι αρχιερεις και οι γραμματεις το πως ανελωσιν αυτον εφοβουντο γαρ τον λαον

3 Beméne pedig a Sátán Júdásba, ki Iskáriótesnek neveztetik, és a tizenkettõnek számából vala;
And Satan came into Judas Iscariot, who was one of the twelve.
εισηλθεν δε ο σατανας εις ιουδαν τον επικαλουμενον ισκαριωτην οντα εκ του αριθμου των δωδεκα

4 És elmenvén, megbeszélé a fõpapokkal és a vezérekkel, mimódon adja õt nékik kezökbe.
And he went away and had a discussion with the chief priests and the rulers, about how he might give him up to them.
και απελθων συνελαλησεν τοις αρχιερευσιν και τοις στρατηγοις το πως αυτον παραδω αυτοις

5 És azok örülének, és megszerzõdének, hogy pénzt adnak néki;
And they were glad, and undertook to give him money.
και εχαρησαν και συνεθεντο αυτω αργυριον δουναι

6 Õ pedig megigéré, és keres vala jó alkalmat, hogy õt nékik kezökbe adja zenebona nélkül.
And he made an agreement with them to give him up to them, if he got a chance, when the people were not present.
και εξωμολογησεν και εζητει ευκαιριαν του παραδουναι αυτον αυτοις ατερ οχλου

7 Eljöve pedig a kovásztalan kenyerek napja, melyen meg kelle öletni a husvéti báránynak;
And the day of unleavened bread came, when the Passover lamb is put to death.
ηλθεν δε η ημερα των αζυμων εν η εδει θυεσθαι το πασχα

8 És elküldé Pétert és Jánost, mondván: Elmenvén, készítsétek el nékünk a husvéti bárányt, hogy megegyük.
And Jesus sent Peter and John, saying, Go and make the Passover ready for us, so that we may take it.
και απεστειλεν πετρον και ιωαννην ειπων πορευθεντες ετοιμασατε ημιν το πασχα ινα φαγωμεν

9 Õk pedig mondának néki: Hol akarod, hogy elkészítsük?
And they said to him, Where are we to get it ready?
οι δε ειπον αυτω που θελεις ετοιμασωμεν

10 És õ monda nékik: Ímé, mikor bementek a városba, szembe jõ veletek egy ember, ki egy korsó vizet visz; kövessétek õt abba a házba, a melybe bemegy.
And he said to them, When you go into the town you will see a man coming to you with a vessel of water; go after him into the house into which he goes.
ο δε ειπεν αυτοις ιδου εισελθοντων υμων εις την πολιν συναντησει υμιν ανθρωπος κεραμιον υδατος βασταζων ακολουθησατε αυτω εις την οικιαν ου εισπορευεται

11 És mondjátok a ház gazdájának: Ezt mondja néked a Mester: Hol van az a szállás, a hol megeszem az én tanítványaimmal a husvéti bárányt?
And say to the master of the house, The Master says, Where is the guest-room, where I may take the Passover with my disciples?
και ερειτε τω οικοδεσποτη της οικιας λεγει σοι ο διδασκαλος που εστιν το καταλυμα οπου το πασχα μετα των μαθητων μου φαγω

12 És õ mutat néktek egy nagy vacsoráló helyet, berendezve, ott készítsétek el.
And he will take you up to a great room with a table and seats: there make ready.
κακεινος υμιν δειξει ανωγεον μεγα εστρωμενον εκει ετοιμασατε

13 Elmenvén pedig, úgy találák, a mint mondta nékik; és elkészíték a húsvéti bárányt.
And they went, and it was as he had said: and they made the Passover ready.
απελθοντες δε ευρον καθως ειρηκεν αυτοις και ητοιμασαν το πασχα

14 És mikor eljött az idõ, asztalhoz üle, és a tizenkét apostol õ vele egyetembe.
And when the time had come, he took his seat, and the Apostles with him.
και οτε εγενετο η ωρα ανεπεσεν και οι δωδεκα αποστολοι συν αυτω

15 És monda nékik: Kívánva kívántam a husvéti bárányt megenni veletek, melõtt én szenvednék:
And he said, I have had a great desire to keep this Passover with you before I come to my death;
και ειπεν προς αυτους επιθυμια επεθυμησα τουτο το πασχα φαγειν μεθ υμων προ του με παθειν

16 Mert mondom néktek, hogy többé nem eszem abból, míglen beteljesedik az Isten országában.
For I say to you, I will not take it till it is made complete in the kingdom of God.
λεγω γαρ υμιν οτι ουκετι ου μη φαγω εξ αυτου εως οτου πληρωθη εν τη βασιλεια του θεου

17 És [a] pohárt vévén, minekutána hálákat adott, monda: Vegyétek ezt, és osszátok el magatok között:
And he took a cup and, having given praise, he said, Make division of this among yourselves;
και δεξαμενος ποτηριον ευχαριστησας ειπεν λαβετε τουτο και διαμερισατε εαυτοις

18 Mert mondom néktek, hogy nem iszom a szõlõtõkének gyümölcsébõl, míglen eljõ az Isten országa.
For I say to you, I will not take of the fruit of the vine till the kingdom of God has come.
λεγω γαρ υμιν οτι ου μη πιω απο του γεννηματος της αμπελου εως οτου η βασιλεια του θεου ελθη

19 És minekutána a kenyeret vette, hálákat adván megszegé, és adá nékik, mondván: Ez az én testem, mely ti érettetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.
And he took bread and, having given praise, he gave it to them when it had been broken, saying, This is my body, which is given for you: do this in memory of me.
και λαβων αρτον ευχαριστησας εκλασεν και εδωκεν αυτοις λεγων τουτο εστιν το σωμα μου το υπερ υμων διδομενον τουτο ποιειτε εις την εμην αναμνησιν

20 Hasonlóképen a pohárt is, minekutána vacsorált, ezt mondván: E pohár amaz új szövetség az én véremben, mely ti érettetek kiontatik.
And in the same way, after the meal, he took the cup, saying, This cup is the new testament, made with my blood which is given for you.
ωσαυτως και το ποτηριον μετα το δειπνησαι λεγων τουτο το ποτηριον η καινη διαθηκη εν τω αιματι μου το υπερ υμων εκχυνομενον

21 De ímé annak a keze, a ki engem elárul, velem van az asztalon.
But the hand of him who is false to me is with me at the table.
πλην ιδου η χειρ του παραδιδοντος με μετ εμου επι της τραπεζης

22 És az embernek Fia jóllehet, elmegy, mint elvégeztetett: de jaj annak az embernek, a ki által elárultatik!
For it will be done to the Son of man after the purpose of God, but unhappy is that man by whom he is given up.
και ο μεν υιος του ανθρωπου πορευεται κατα το ωρισμενον πλην ουαι τω ανθρωπω εκεινω δι ου παραδιδοται

23 És õk kezdék egymás között kérdezni, vajjon ki lehet az õ közöttük, a ki ezt meg fogja tenni?
And they were wondering among themselves which of them it was who would do this thing.
και αυτοι ηρξαντο συζητειν προς εαυτους το τις αρα ειη εξ αυτων ο τουτο μελλων πρασσειν

24 Támada pedig köztük versengés is, hogy ki tekinthetõ köztük nagyobbnak.
And there was an argument among them about which of them was the greatest.
εγενετο δε και φιλονεικια εν αυτοις το τις αυτων δοκει ειναι μειζων

25 Õ pedig monda nékik: A pogányokon uralkodnak az õ királyaik, és a kiknek azokon hatalmuk van, jóltévõknek hivatnak.
And he said, The kings of the Gentiles are lords over them, and those who have authority are given names of honour.
ο δε ειπεν αυτοις οι βασιλεις των εθνων κυριευουσιν αυτων και οι εξουσιαζοντες αυτων ευεργεται καλουνται

26 De ti nem úgy: hanem a ki legnagyobb köztetek, olyan legyen, mint a ki legkisebb; és a ki fõ, mint a ki szolgál.
But let it not be so with you; but he who is greater, let him become like the younger; and he who is chief, like a servant.
υμεις δε ουχ ουτως αλλ ο μειζων εν υμιν γενεσθω ως ο νεωτερος και ο ηγουμενος ως ο διακονων

27 Mert melyik nagyobb, az-é, a ki asztalnál ül, vagy a ki szolgál? nemde a ki asztalnál ül? De én ti köztetek olyan vagyok, mint a ki szolgál.
For which is greater, the guest who is seated at a meal or the servant who is waiting on him? is it not the guest? but I am among you as a servant.
τις γαρ μειζων ο ανακειμενος η ο διακονων ουχι ο ανακειμενος εγω δε ειμι εν μεσω υμων ως ο διακονων

28 Ti vagytok pedig azok, kik megmaradtatok én velem az én kísérteteimben;
But you are those who have kept with me through my troubles;
υμεις δε εστε οι διαμεμενηκοτες μετ εμου εν τοις πειρασμοις μου

29 Én azért adok néktek, miképen az én Atyám adott nékem, országot,
And I will give you a kingdom as my Father has given one to me,
καγω διατιθεμαι υμιν καθως διεθετο μοι ο πατηρ μου βασιλειαν

30 Hogy egyetek és igyatok az én asztalomon az én országomban, és üljetek királyi székeken, ítélvén az Izráelnek tizenkét nemzetségét.
So that you may take food and drink at my table in my kingdom, and be seated like kings, judging the twelve tribes of Israel.
ινα εσθιητε και πινητε επι της τραπεζης μου εν τη βασιλεια μου και καθισησθε επι θρονων κρινοντες τας δωδεκα φυλας του ισραηλ

31 Monda pedig az Úr: Simon! Simon! ímé a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát;
Simon, Simon, Satan has made a request to have you, so that he may put you to the test as grain is tested:
ειπεν δε ο κυριος σιμων σιμων ιδου ο σατανας εξητησατο υμας του σινιασαι ως τον σιτον

32 De én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited: te azért idõvel megtérvén, a te atyádfiait erõsítsed.
But I have made prayer for you, that your faith may not go from you: and when you are turned again, make your brothers strong.
εγω δε εδεηθην περι σου ινα μη εκλειπη η πιστις σου και συ ποτε επιστρεψας στηριξον τους αδελφους σου

33 Õ pedig monda néki: Uram, te veled kész vagyok mind tömlöczre, mind halálra menni!
And he said to him, Lord, I am ready to go with you to prison and to death.
ο δε ειπεν αυτω κυριε μετα σου ετοιμος ειμι και εις φυλακην και εις θανατον πορευεσθαι

34 És õ monda: Mondom néked Péter: Ma nem szól addig a kakas, míg te háromszor meg nem tagadod, hogy ismersz engem.
And he said, I say to you, Peter, before the cock's second cry today, you will say three times that you have no knowledge of me.
ο δε ειπεν λεγω σοι πετρε ου μη φωνησει σημερον αλεκτωρ πριν η τρις απαρνηση μη ειδεναι με

35 És monda nékik: Mikor elküldtelek benneteket erszény, táska és saru nélkül, volt-é valamiben fogyatkozástok? Õk pedig mondának: Semmiben sem.
And he said to them, When I sent you out without money or bag or shoes, were you in need of anything? And they said, Nothing.
και ειπεν αυτοις οτε απεστειλα υμας ατερ βαλαντιου και πηρας και υποδηματων μη τινος υστερησατε οι δε ειπον ουδενος

36 Monda azért nékik: De most, a kinek erszénye van elõvegye, hasonlóképen a táskát; és a kinek nincs, adja el felsõ ruháját, és vegyen szablyát.
And he said to them, But now, he who has a money-bag, or a bag for food, let him take it: and he who has not, let him give his coat for money and get a sword.
ειπεν ουν αυτοις αλλα νυν ο εχων βαλαντιον αρατω ομοιως και πηραν και ο μη εχων πωλησατω το ιματιον αυτου και αγορασατω μαχαιραν

37 Mert mondom néktek, hogy még ennek az írásnak be kell teljesülni rajtam, hogy: És a gonoszok közé számláltatott. Mert a mik reám vonatkoznak is, elvégeztetnek.
For I say to you that these words will be put into effect in me, And he was numbered among the evil-doers: for what has been said in the Writings about me has an end.
λεγω γαρ υμιν οτι ετι τουτο το γεγραμμενον δει τελεσθηναι εν εμοι το και μετα ανομων ελογισθη και γαρ τα περι εμου τελος εχει

38 Azok pedig mondának: Uram, ímé van itt két szablya. Õ pedig monda: Elég.
And they said, Lord, here are two swords. And he said, It is enough.
οι δε ειπον κυριε ιδου μαχαιραι ωδε δυο ο δε ειπεν αυτοις ικανον εστιν

39 És kimenvén, méne az õ szokása szerint az Olajfák hegyére; követék pedig õt az õ tanítványai is.
And he came out, and went, as his way was, to the Mountain of Olives, and the disciples went with him.
και εξελθων επορευθη κατα το εθος εις το ορος των ελαιων ηκολουθησαν δε αυτω και οι μαθηται αυτου

40 És mikor ott a helyen vala, monda nékik: Imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek.
And when he came to the place, he said to them, Make a prayer that you may not be put to the test.
γενομενος δε επι του τοπου ειπεν αυτοις προσευχεσθε μη εισελθειν εις πειρασμον

41 És õ eltávozék tõlök mintegy kõhajításnyira; és térdre esvén, imádkozék,
And he went a little distance away from them and, falling on his knees in prayer, he said,
και αυτος απεσπασθη απ αυτων ωσει λιθου βολην και θεις τα γονατα προσηυχετο

42 Mondván: Atyám, ha akarod, távoztasd el tõlem e pohárt; mindazáltal ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen!
Father, if it is your pleasure, take this cup from me: but still, let your pleasure, not mine, be done.
λεγων πατερ ει βουλει παρενεγκειν το ποτηριον τουτο απ εμου πλην μη το θελημα μου αλλα το σον γενεσθω

43 És angyal jelenék meg néki mennybõl, erõsítvén õt.
And an angel from heaven came to him, to give him strength.
ωφθη δε αυτω αγγελος απ ουρανου ενισχυων αυτον

44 És haláltusában lévén, buzgóságosabban imádkozék; és az õ verítéke olyan vala, mint a nagy vércseppek, melyek a földre hullanak.
And being in great trouble of soul, the force of his prayer became stronger, and great drops, like blood, came from him, falling to the earth.
και γενομενος εν αγωνια εκτενεστερον προσηυχετο εγενετο δε ο ιδρως αυτου ωσει θρομβοι αιματος καταβαινοντες επι την γην

45 És minekutána fölkelt az imádkozástól, az õ tanítványaihoz menvén, aludva találá õket a szomorúság miatt,
And, getting up from prayer, he came to the disciples, and saw that they were sleeping for sorrow.
και αναστας απο της προσευχης ελθων προς τους μαθητας ευρεν αυτους κοιμωμενους απο της λυπης

46 És monda nékik: Mit alusztok? Keljetek fel és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek.
And he said, Why are you sleeping? Get up, and give yourselves to prayer, so that you may not be put to the test.
και ειπεν αυτοις τι καθευδετε αναστaντες προσευχεσθε ινα μη εισελθητε εις πειρασμον

47 És mikor még beszéle, ímé sokaság [jöve,] melynek az méne elõtte, a ki Júdásnak neveztetik, egy a tizenkettõ közül: és közelgete Jézushoz, hogy õt megcsókolja.
And while he was saying these words, there came a band of people, and Judas, one of the twelve, was in front of them, and he came near to Jesus to give him a kiss.
ετι δε αυτου λαλουντος ιδου οχλος και ο λεγομενος ιουδας εις των δωδεκα προηρχετο αυτων και ηγγισεν τω ιησου φιλησαι αυτον

48 Jézus pedig monda néki: Júdás, csókkal árulod el az embernek Fiát?
But Jesus said to him, Judas, will you be false to the Son of man with a kiss?
ο δε ιησους ειπεν αυτω ιουδα φιληματι τον υιον του ανθρωπου παραδιδως

49 Látván pedig azok, a kik õ körülötte [valának,] a mi következik, mondának néki: Uram, vágjuk-é õket fegyverrel?
And when those who were with him saw what was coming, they said, Lord, may we not make use of our swords?
ιδοντες δε οι περι αυτον το εσομενον ειπον αυτω κυριε ει παταξομεν εν μαχαιρα

50 És közülök valaki megvágá a fõpap szolgáját, és levágá annak jobb fülét.
And one of them gave a blow to the servant of the high priest, cutting off his right ear.
και επαταξεν εις τις εξ αυτων τον δουλον του αρχιερεως και αφειλεν αυτου το ους το δεξιον

51 Felelvén pedig Jézus, monda: Elég eddig. És illetvén annak fülét, meggyógyítá azt.
But Jesus, answering, said, Put up with this, at least. And touching his ear, he made it well.
αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν εατε εως τουτου και αψαμενος του ωτιου αυτου ιασατο αυτον

52 Monda pedig Jézus azoknak, a kik õ hozzá mentek, a fõpapoknak, a templom tisztjeinek és a véneknek: Mint valami latorra, úgy jöttetek szablyákkal és fustélyokkal?
And Jesus said to the chief priests and the captains of the Temple and the rulers, who had come against him, Have you come out as against a thief, with swords and sticks?
ειπεν δε ο ιησους προς τους παραγενομενους επ αυτον αρχιερεις και στρατηγους του ιερου και πρεσβυτερους ως επι ληστην εξεληλυθατε μετα μαχαιρων και ξυλων

53 Mikor minden nap veletek voltam a templomban, a ti kezeiteket nem vetétek én reám; de ez a ti órátok, és a sötétségnek hatalma.
When I was in the Temple with you every day, your hands were not stretched out against me: but this is your hour, and the authority of the dark power.
καθ ημεραν οντος μου μεθ υμων εν τω ιερω ουκ εξετεινατε τας χειρας επ εμε αλλ αυτη υμων εστιν η ωρα και η εξουσια του σκοτους

54 Megfogván azért õt, elvezeték, és elvivék a fõpap házába. Péter pedig követi vala távol.
And they made him a prisoner and took him away to the house of the high priest. But Peter went after them at a distance.
συλλαβοντες δε αυτον ηγαγον και εισηγαγον αυτον εις τον οικον του αρχιερεως ο δε πετρος ηκολουθει μακροθεν

55 És mikor tüzet gerjesztettek az udvar közepén, és õk együtt leültek, Péter is leüle õ velök.
And a fire was lighted in the middle of the open square, and they were seated together, and Peter was among them.
αψαντων δε πυρ εν μεσω της αυλης και συγκαθισαντων αυτων εκαθητο ο πετρος εν μεσω αυτων

56 És meglátván õt egy szolgálóleány, a mint a világosságnál ült, szemeit reá vetvén, monda: Ez is õ vele vala!
And a certain woman-servant, seeing him in the light of the fire, and looking at him with attention, said, This man was with him.
ιδουσα δε αυτον παιδισκη τις καθημενον προς το φως και ατενισασα αυτω ειπεν και ουτος συν αυτω ην

57 Õ pedig megtagadá õt, mondván: Asszony, nem ismerem õt!
But he said, Woman, it is not true; I have no knowledge of him.
ο δε ηρνησατο αυτον λεγων γυναι ουκ οιδα αυτον

58 És egy kevéssel azután más látván õt, monda: Te is azok közül való vagy! Péter pedig monda: Ember, nem vagyok!
And after a little time, another saw him and said, You are one of them; and he said, Man, I am not.
και μετα βραχυ ετερος ιδων αυτον εφη και συ εξ αυτων ει ο δε πετρος ειπεν ανθρωπε ουκ ειμι

59 És úgy egy óra mulva más valaki erõsíté, mondván: Bizony ez is vele vala: mert Galileából való is.
And after about an hour, another man said, with decision, Certainly this man was with him, for he is a Galilaean.
και διαστασης ωσει ωρας μιας αλλος τις διισχυριζετο λεγων επ αληθειας και ουτος μετ αυτου ην και γαρ γαλιλαιος εστιν

60 Monda pedig Péter: Ember, nem tudom, mit mondasz! És azonnal, mikor õ még beszélt, megszólalt a kakas.
And Peter said, Man, I have no knowledge of these things of which you are talking. And straight away, while he was saying these words, there came the cry of a cock.
ειπεν δε ο πετρος ανθρωπε ουκ οιδα ο λεγεις και παραχρημα ετι λαλουντος αυτου εφωνησεν ο αλεκτωρ

61 És hátra fordulván az Úr, tekinte Péterre. És megemlékezék Péter az Úr szaváról, a mint néki mondta: Mielõtt a kakas szól, háromszor megtagadsz engem.
And the Lord, turning, gave Peter a look. And the words of the Lord came to Peter's mind, how he had said, This night, before the hour of the cock's cry, you will be false to me three times.
και στραφεις ο κυριος ενεβλεψεν τω πετρω και υπεμνησθη ο πετρος του λογου του κυριου ως ειπεν αυτω οτι πριν αλεκτορα φωνησαι απαρνηση με τρις

62 És kimenvén Péter, keservesen síra.
And he went out, weeping bitterly.
και εξελθων εξω ο πετρος εκλαυσεν πικρως

63 És azok a férfiak, a kik fogva tarták Jézust, csúfolják vala, vervén õt.
And the men in whose hands Jesus was, made sport of him and gave him blows.
και οι ανδρες οι συνεχοντες τον ιησουν ενεπαιζον αυτω δεροντες

64 És [szemeit] betakarván, arczul csapdosák õt, és kérdezék õt, mondván: Prófétáld meg ki az, a ki téged vere?
And, covering his eyes, they said to him, Are you prophet enough to say who gave you that blow?
και περικαλυψαντες αυτον ετυπτον αυτου το προσωπον και επηρωτων αυτον λεγοντες προφητευσον τις εστιν ο παισας σε

65 És sok egyéb dolgot mondának néki, szidalmazván õt.
And they said a number of other evil things against him.
και ετερα πολλα βλασφημουντες ελεγον εις αυτον

66 És a mint nappal lett, egybegyûle a nép véneinek tanácsa, fõpapok és írástudók: és vivék õt az õ gyülekezetükbe,
And when it was day, the rulers of the people came together, with the chief priests and the scribes, and they took him before their Sanhedrin, saying,
και ως εγενετο ημερα συνηχθη το πρεσβυτεριον του λαου αρχιερεις τε και γραμματεις και ανηγαγον αυτον εις το συνεδριον εαυτων λεγοντες

67 Mondván: Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nékünk. Monda pedig nékik: Ha mondom néktek, nem hiszitek:
If you are the Christ, say so. But he said, If I say so you will not have belief;
ει συ ει ο χριστος ειπε ημιν ειπεν δε αυτοις εαν υμιν ειπω ου μη πιστευσητε

68 De ha kérdezlek is, nem feleltek nékem, sem el nem bocsátotok.
And if I put a question to you, you will not give an answer.
εαν δε και ερωτησω ου μη αποκριθητε μοι η απολυσητε

69 Mostantól fogva ül az embernek Fia az Isten hatalmának jobbja felõl.
But in the future the Son of man will be seated at the right hand of the power of God.
απο του νυν εσται ο υιος του ανθρωπου καθημενος εκ δεξιων της δυναμεως του θεου

70 Mondának pedig mindnyájan: Te vagy tehát az Isten Fia? Õ pedig monda nékik: Ti mondjátok, hogy én vagyok!
And they all said, Are you then the Son of God? and he said, You say that I am.
ειπον δε παντες συ ουν ει ο υιος του θεου ο δε προς αυτους εφη υμεις λεγετε οτι εγω ειμι

71 Azok pedig mondának: Mi szükségünk van még bizonyságra? Hiszen mi magunk hallottuk az õ szájából.
And they said, What more need have we of witness? we have the very words of his mouth.
οι δε ειπον τι ετι χρειαν εχομεν μαρτυριας αυτοι γαρ ηκουσαμεν απο του στοματος αυτου

1 És fölkelvén az õ egész sokaságuk, vivék õt Pilátushoz.
And they all went and took him before Pilate.
και ανασταν απαν το πληθος αυτων ηγαγεν αυτον επι τον πιλατον

2 És kezdék õt vádolni, mondván: Úgy találtuk, hogy ez a népet félrevezeti, és tiltja a császár adójának fizetését, mivelhogy õ magát ama király Krisztusnak mondja.
And they made statements against him, saying, This man has to our knowledge been teaching our nation to do wrong, and not to make payment of taxes to Caesar, even saying that he himself is Christ, a king.
ηρξαντο δε κατηγορειν αυτου λεγοντες τουτον ευρομεν διαστρεφοντα το εθνος και κωλυοντα καισαρι φορους διδοναι λεγοντα εαυτον χριστον βασιλεα ειναι

3 Pilátus pedig megkérdé õt, mondván: Te vagy-é a zsidók királya? És õ felelvén néki, monda: Te mondod!
And Pilate said to him, Are you the King of the Jews? And he said in answer, You say so.
ο δε πιλατος επηρωτησεν αυτον λεγων συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων ο δε αποκριθεις αυτω εφη συ λεγεις

4 Monda pedig Pilátus a fõpapoknak és a sokaságnak: Semmi bûnt nem találok ez emberben.
And Pilate said to the chief priests and the people, In my opinion this man has done no wrong.
ο δε πιλατος ειπεν προς τους αρχιερεις και τους οχλους ουδεν ευρισκω αιτιον εν τω ανθρωπω τουτω

5 De azok erõsködének, mondván: A népet felzendíti, tanítván az egész Júdeában, elkezdve Galileától mind idáig.
But they became more violent than before, saying, He has made trouble among the people, teaching through all Judaea from Galilee to this place.
οι δε επισχυον λεγοντες οτι ανασειει τον λαον διδασκων καθ ολης της ιουδαιας αρξαμενος απο της γαλιλαιας εως ωδε

6 Pilátus pedig Galileát hallván, megkérdé, vajjon galileai ember-é õ?
But at these words Pilate said, Is the man a Galilaean?
πιλατος δε ακουσας γαλιλαιαν επηρωτησεν ει ο ανθρωπος γαλιλαιος εστιν

7 És mikor megtudta, hogy õ a Héródes hatósága alá tartozik, Héródeshez küldé õt, mivelhogy az is Jeruzsálemben vala azokban a napokban.
And when he saw that he was under the authority of Herod, he sent him to Herod, who was in Jerusalem himself at that time.
και επιγνους οτι εκ της εξουσιας ηρωδου εστιν ανεπεμψεν αυτον προς ηρωδην οντα και αυτον εν ιεροσολυμοις εν ταυταις ταις ημεραις

8 Héródes pedig Jézust látván igen megörüle: mert sok idõtõl fogva kívánta õt látni, mivelhogy sokat hallott õ felõle, és reménylé, hogy majd valami csodát lát, melyet õ tesz.
Now when Herod saw Jesus he was very glad, having for a long time had a desire to see him, for he had had accounts of him, and was hoping to see some wonders done by him.
ο δε ηρωδης ιδων τον ιησουν εχαρη λιαν ην γαρ θελων εξ ικανου ιδειν αυτον δια το ακουειν πολλα περι αυτου και ηλπιζεν τι σημειον ιδειν υπ αυτου γινομενον

9 Kérdezé pedig õt sok beszéddel; de õ semmit nem felele néki.
And he put a great number of questions to him, but he said nothing.
επηρωτα δε αυτον εν λογοις ικανοις αυτος δε ουδεν απεκρινατο αυτω

10 [Ott] állanak vala pedig a fõpapok és az írástudók, teljes igyekezettel vádolván õt.
And the chief priests and the scribes were there, making statements against him violently.
ειστηκεισαν δε οι αρχιερεις και οι γραμματεις ευτονως κατηγορουντες αυτου

11 Héródes pedig az õ katonáival egybe semminek állítván és kicsúfolván õt, minekutána felöltöztette fényes ruhába, visszaküldé Pilátushoz.
And Herod, with the men of his army, put shame on him and made sport of him, and dressing him in shining robes, he sent him back to Pilate.
εξουθενησας δε αυτον ο ηρωδης συν τοις στρατευμασιν αυτου και εμπαιξας περιβαλων αυτον εσθητα λαμπραν ανεπεμψεν αυτον τω πιλατω

12 És az napon lõnek barátok egymással Pilátus és Héródes; mert az elõtt ellenségeskedésben valának egymással.
And that day Herod and Pilate became friends with one another, for before they had been against one another.
εγενοντο δε φιλοι ο τε πιλατος και ο ηρωδης εν αυτη τη ημερα μετ αλληλων προυπηρχον γαρ εν εχθρα οντες προς εαυτους

13 Pilátus pedig a fõpapokat, fõembereket és a népet egybegyûjtvén,
And Pilate sent for the chief priests and the rulers and the people, and said to them,
πιλατος δε συγκαλεσαμενος τους αρχιερεις και τους αρχοντας και τον λαον

14 Monda nékik: Ide hoztátok nékem ez embert, mint a ki a népet félrevezeti: és ímé én ti elõttetek kivallatván, semmi olyan bûnt nem találtam ez emberben, a mivel õt vádoljátok:
You say that this man has been teaching the people evil things: now I, after going into the question before you, see nothing wrong in this man in connection with the things which you have said against him:
ειπεν προς αυτους προσηνεγκατε μοι τον ανθρωπον τουτον ως αποστρεφοντα τον λαον και ιδου εγω ενωπιον υμων ανακρινας ουδεν ευρον εν τω ανθρωπω τουτω αιτιον ων κατ ηγορειτε κατ αυτου

15 De még Héródes sem; mert titeket õ hozzá igazítálak; és ímé semmi halálra való dolgot nem cselekedett õ.
And Herod is of the same opinion, for he has sent him back to us; for, you see, he has done nothing for which I might put him to death.
αλλ ουδε ηρωδης ανεπεμψα γαρ υμας προς αυτον και ιδου ουδεν αξιον θανατου εστιν πεπραγμενον αυτω

16 Megfenyítvén azért õt, elbocsátom.
And so I will give him punishment and let him go.
παιδευσας ουν αυτον απολυσω

17 Kell vala pedig elbocsátania nékik ünnepenként egy [foglyot.]
[]
αναγκην δε ειχεν απολυειν αυτοις κατα εορτην ενα

18 De felkiálta az egész sokaság, mondván: Vidd el ezt, és bocsásd el nékünk Barabbást!
But with loud voices they said all together, Put this man to death, and make Barabbas free.
ανεκραξαν δε παμπληθει λεγοντες αιρε τουτον απολυσον δε ημιν τον βαραββαν

19 Ki a városban lett valami lázadásért és gyilkosságért vettetett a tömlöczbe.
Now this man was in prison because of an attack against the government in the town, in which there had been loss of life.
οστις ην δια στασιν τινα γενομενην εν τη πολει και φονον βεβλημενος εις φυλακην

20 Pilátus azért ismét felszólala, el akarván bocsátani Jézust;
And Pilate again said to them that it was his desire to let Jesus go free.
παλιν ουν ο πιλατος προσεφωνησεν θελων απολυσαι τον ιησουν

21 De azok ellene kiáltának, mondván: Feszítsd meg! Feszítsd meg õt!
But crying out they said, To the cross with him!
οι δε επεφωνουν λεγοντες σταυρωσον σταυρωσον αυτον

22 Õ pedig harmadszor [is] monda nékik: Mert mi gonoszt tett ez? Semmi halálra való bûnt nem találtam õ benne; megfenyítvén azért õt, elbocsátom!
And he said to them a third time, Why, what evil has he done? I see no reason for putting him to death: I will give him punishment and let him go.
ο δε τριτον ειπεν προς αυτους τι γαρ κακον εποιησεν ουτος ουδεν αιτιον θανατου ευρον εν αυτω παιδευσας ουν αυτον απολυσω

23 Azok pedig nagy fenszóval sürgeték, kérvén, hogy megfeszíttessék; és az õ szavok és a fõpapoké erõt vesz vala.
But they went on crying out loudly, Let him be put to death on the cross. And they had their way.
οι δε επεκειντο φωναις μεγαλαις αιτουμενοι αυτον σταυρωθηναι και κατισχυον αι φωναι αυτων και των αρχιερεων

24 És Pilátus megítélé, hogy meglegyen, a mit kérnek vala.
And Pilate gave his decision for their desire to be put into effect.
ο δε πιλατος επεκρινεν γενεσθαι το αιτημα αυτων

25 És elbocsátá nékik azt, a ki lázadásért és gyilkosságért vettetett a tömlöczbe, a kit kértek vala; Jézust pedig kiszolgáltatá az õ akaratuknak.
And in answer to their request, he let that man go free who had been in prison for acting against the government and causing death, and Jesus he gave up to their pleasure.
απελυσεν δε αυτοις τον δια στασιν και φονον βεβλημενον εις την φυλακην ον ητουντο τον δε ιησουν παρεδωκεν τω θεληματι αυτων

26 Mikor azért elvivék õt, egy Czirénebeli Simont megragadván, ki a mezõrõl jöve, arra tevék a keresztfát, hogy vigye Jézus után.
And while they were taking him away, they put their hands on Simon of Cyrene, who was coming from the country, and made him take the cross after Jesus.
και ως απηγαγον αυτον επιλαβομενοι σιμωνος τινος κυρηναιου του ερχομενου απ αγρου επεθηκαν αυτω τον σταυρον φερειν οπισθεν του ιησου

27 Követé pedig õt a népnek és az asszonyoknak nagy sokasága, a kik gyászolák és siraták õt.
And a great band of people went after him, and of women making signs of grief and weeping for him.
ηκολουθει δε αυτω πολυ πληθος του λαου και γυναικων αι και εκοπτοντο και εθρηνουν αυτον

28 Jézus pedig hozzájok fordulván, monda: Jeruzsálem leányai, ne sírjatok én rajtam, hanem ti magatokon sírjatok, és a ti magzataitokon.
But Jesus, turning to them, said, Daughters of Jerusalem, let not your weeping be for me, but for yourselves and for your children.
στραφεις δε προς αυτας ο ιησους ειπεν θυγατερες ιερουσαλημ μη κλαιετε επ εμε πλην εφ εαυτας κλαιετε και επι τα τεκνα υμων

29 Mert ímé jõnek napok, melyeken ezt mondják: Boldogok a meddõk, és a mely méhek nem szültek, és az emlõk, melyek nem szoptattak!
For the days are coming in which they will say, Happy are those who have had no children, whose bodies have never given birth, whose breasts have never given milk.
οτι ιδου ερχονται ημεραι εν αις ερουσιν μακαριαι αι στειραι και κοιλιαι αι ουκ εγεννησαν και μαστοι οι ουκ εθηλασαν

30 Akkor kezdik mondani a hegyeknek: Essetek mi reánk; és a halmoknak: Borítsatok el minket!
And they will say to the mountains, Come down on us, and to the hills, Be a cover over us.
τοτε αρξονται λεγειν τοις ορεσιν πεσετε εφ ημας και τοις βουνοις καλυψατε ημας

31 Mert ha a zöldelõ fán ezt mívelik, mi esik a száraz [fán?]
For if they do these things when the tree is green, what will they do when it is dry?
οτι ει εν τω υγρω ξυλω ταυτα ποιουσιν εν τω ξηρω τι γενηται

32 Vivének pedig két másikat is, [két]gonosztevõt õ vele, hogy megölessenek.
And two others, evil-doers, were taken with him to be put to death.
ηγοντο δε και ετεροι δυο κακουργοι συν αυτω αναιρεθηναι

33 Mikor pedig elmenének a helyre, mely Koponya [helyének] mondatik, ott megfeszíték õt és a gonosztevõket, egyiket jobbkéz felõl, a másikat balkéz felõl.
And when they came to the place which is named Golgotha, they put him on the cross, and the evil-doers, one on the right side, and the other on the left.
και οτε απηλθον επι τον τοπον τον καλουμενον κρανιον εκει εσταυρωσαν αυτον και τους κακουργους ον μεν εκ δεξιων ον δε εξ αριστερων

34 Jézus pedig monda: Atyám! bocsásd meg nékik; mert nem tudják mit cselekesznek. Elosztván pedig az õ ruháit, vetének reájok sorsot.
And Jesus said, Father, let them have forgiveness, for they have no knowledge of what they are doing. And they made division of his clothing among them by the decision of chance.
ο δε ιησους ελεγεν πατερ αφες αυτοις ου γαρ οιδασιν τι ποιουσιν διαμεριζομενοι δε τα ιματια αυτου εβαλον κληρον

35 És a nép megálla nézni. Csúfolák pedig õt a fõemberek is azokkal egybe, mondván: Egyebeket megtartott, tartsa meg magát, ha õ a Krisztus, az Istennek ama választottja.
And the people were looking on. And the rulers made sport of him, saying, He was a saviour of others; let him do something for himself, if he is the Christ, the man of God's selection.
και ειστηκει ο λαος θεωρων εξεμυκτηριζον δε και οι αρχοντες συν αυτοις λεγοντες αλλους εσωσεν σωσατω εαυτον ει ουτος εστιν ο χριστος ο του θεου εκλεκτος

36 Csúfolák pedig õt a vitézek is, odajárulván és eczettel kínálván õt.
And the men of the army made sport of him, coming to him and giving him bitter wine,
ενεπαιζον δε αυτω και οι στρατιωται προσερχομενοι και οξος προσφεροντες αυτω

37 És ezt mondván néki: Ha te vagy a zsidóknak ama Királya, szabadítsd meg magadat!
And saying, If you are the King of the Jews, get yourself free.
και λεγοντες ει συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων σωσον σεαυτον

38 Vala pedig egy felirat is fölébe írva görög, római és zsidó betûkkel: Ez a zsidóknak ama Királya.
And these words were put in writing over him, THIS IS THE KING OF THE JEWS.
ην δε και επιγραφη γεγραμμενη επ αυτω γραμμασιν ελληνικοις και ρωμαικοις και εβραικοις ουτος εστιν ο βασιλευς των ιουδαιων

39 A felfüggesztett gonosztevõk közül pedig az egyik szidalmazá õt, mondván: Ha te vagy a Krisztus, szabadítsd meg magadat, minket is!
And one of the evil-doers on the cross, with bitter feeling, said to him, Are you not the Christ? Get yourself and us out of this.
εις δε των κρεμασθεντων κακουργων εβλασφημει αυτον λεγων ει συ ει ο χριστος σωσον σεαυτον και ημας

40 Felelvén pedig a másik, megdorgálá õt, mondván: Az Istent sem féled-e te? Hiszen te ugyanazon ítélet alatt vagy!
But the other, protesting, said, Have you no fear of God? for you have a part in the same punishment,
αποκριθεις δε ο ετερος επετιμα αυτω λεγων ουδε φοβη συ τον θεον οτι εν τω αυτω κριματι ει

41 És mi ugyan méltán; mert a mi cselekedetünknek méltó büntetését vesszük: ez pedig semmi méltatlan dolgot nem cselekedett.
And with reason; for we have the right reward of our acts, but this man has done nothing wrong.
και ημεις μεν δικαιως αξια γαρ ων επραξαμεν απολαμβανομεν ουτος δε ουδεν ατοπον επραξεν

42 És monda Jézusnak: Uram, emlékezzél meg én rólam, mikor eljõsz a te országodban!
And he said, Jesus, keep me in mind when you come in your kingdom.
και ελεγεν τω ιησου μνησθητι μου κυριε οταν ελθης εν τη βασιλεια σου

43 És monda néki Jézus: Bizony mondom néked: Ma velem leszel a paradicsomban.
And he said to him, Truly I say to you, Today you will be with me in Paradise.
και ειπεν αυτω ο ιησους αμην λεγω σοι σημερον μετ εμου εση εν τω παραδεισω

44 Vala pedig mintegy hat óra, és sötétség lõn az egész tartományban mind kilencz órakorig.
And it was now about the sixth hour; and all the land was dark till the ninth hour;
ην δε ωσει ωρα εκτη και σκοτος εγενετο εφ ολην την γην εως ωρας εννατης

45 És meghomályosodék a nap, és a templom kárpitja középen ketté hasada.
The light of the sun went out, and the curtain in the Temple was parted in two.
και εσκοτισθη ο ηλιος και εσχισθη το καταπετασμα του ναου μεσον

46 És kiáltván Jézus nagy szóval, monda: Atyám, a te kezeidbe [teszem le] az én lelkemet. És ezeket mondván, meghala.
And Jesus gave a loud cry and said, Father, into your hands I give my spirit: and when he had said this, he gave up his spirit.
και φωνησας φωνη μεγαλη ο ιησους ειπεν πατερ εις χειρας σου παραθησομαι το πνευμα μου και ταυτα ειπων εξεπνευσεν

47 Látván pedig a százados, a mi történt, dicsõíté az Istent, mondván: Bizony ez ember igaz vala.
And when the captain saw what was done, he gave praise to God, saying, Without doubt this was an upright man.
ιδων δε ο εκατονταρχος το γενομενον εδοξασεν τον θεον λεγων οντως ο ανθρωπος ουτος δικαιος ην

48 És az egész sokaság, mely e dolognak látására ment oda, látván azokat, a mik történtek, mellét verve megtére.
And all the people who had come together to see it, when they saw the things which were done, went back again making signs of grief.
και παντες οι συμπαραγενομενοι οχλοι επι την θεωριαν ταυτην θεωρουντες τα γενομενα τυπτοντες εαυτων τα στηθη υπεστρεφον

49 Az õ ismerõsei pedig mind, és az asszonyok, a kik Galileából követék õt, távol állának, nézvén ezeket.
And all his friends and the women who came with him from Galilee, were waiting at a distance, watching these things.
ειστηκεισαν δε παντες οι γνωστοι αυτου μακροθεν και γυναικες αι συνακολουθησασαι αυτω απο της γαλιλαιας ορωσαι ταυτα

50 És ímé egy ember, kinek József vala neve, tanácsbeli, jó és igaz férfiú,
Now there was a man named Joseph, a man of authority and a good and upright man
και ιδου ανηρ ονοματι ιωσηφ βουλευτης υπαρχων ανηρ αγαθος και δικαιος

51 Ki nem vala részes azoknak tanácsában és cselekedetében, Arimathiából, a zsidók városából való, ki maga is várja vala az Istennek országát;
(He had not given his approval to their decision or their acts), of Arimathaea, a town of the Jews, who was waiting for the kingdom of God:
ουτος ουκ ην συγκατατεθειμενος τη βουλη και τη πραξει αυτων απο αριμαθαιας πολεως των ιουδαιων ος και προσεδεχετο και αυτος την βασιλειαν του θεου

52 Ez oda menvén Pilátushoz, elkéré a Jézus testét.
This man went to Pilate and made a request for the body of Jesus.
ουτος προσελθων τω πιλατω ητησατο το σωμα του ιησου

53 És levévén azt, begöngyölé azt gyolcsba, és helyhezteté azt egy sziklába vágott sírboltba, melyben még senki sem feküdt.
And he took it down, and folding it in a linen cloth, he put it in a place cut in the rock for a dead body; and no one had ever been put in it.
και καθελων αυτο ενετυλιξεν αυτο σινδονι και εθηκεν αυτο εν μνηματι λαξευτω ου ουκ ην ουδεπω ουδεις κειμενος

54 És az a nap péntek vala, és szombat virrada rá.
Now it was the day of making ready and the Sabbath was coming on.
και ημερα ην παρασκευη και σαββατον επεφωσκεν

55 Az [õt] követõ asszonyok is pedig, kik vele Galileából jöttek, megnézék a sírt, és hogy miképen helyeztetett el az õ teste.
And the women who had come with him from Galilee went after him and saw the place and how his body had been put to rest;
κατακολουθησασαι δε και γυναικες αιτινες ησαν συνεληλυθυιαι αυτω εκ της γαλιλαιας εθεασαντο το μνημειον και ως ετεθη το σωμα αυτου

56 Visszatérvén pedig, készítének fûszerszámokat és keneteket.
And they went back and got ready spices and perfumes; and on the Sabbath they took their rest, in agreement with the law.
υποστρεψασαι δε ητοιμασαν αρωματα και μυρα και το μεν σαββατον ησυχασαν κατα την εντολην

1 A hétnek elsõ [napján] pedig kora reggel a sírhoz menének, vivén az elkészített fûszerszámokat, és némely [más asszonyok is] velök.
But on the first day of the week, at dawn, they came to the place where his body had been put, taking the spices which they had got ready.
τη δε μια των σαββατων ορθρου βαθεος ηλθον επι το μνημα φερουσαι α ητοιμασαν αρωματα και τινες συν αυταις

2 És a követ a sírról elhengerítve találák.
And they saw that the stone had been rolled away.
ευρον δε τον λιθον αποκεκυλισμενον απο του μνημειου

3 És mikor bementek, nem találák az Úr Jézus testét.
And they went in, but the body of the Lord Jesus was not there.
και εισελθουσαι ουχ ευρον το σωμα του κυριου ιησου

4 És lõn, hogy mikor õk e felett megdöbbenének, ímé két férfiú álla melléjök fényes öltözetben:
And while they were in doubt about it, they saw two men in shining clothing by them:
και εγενετο εν τω διαπορεισθαι αυτας περι τουτου και ιδου δυο ανδρες επεστησαν αυταις εν εσθησεσιν αστραπτουσαις

5 És mikor õk megrémülvén a földre hajták orczájokat, azok mondának nékik: Mit keresitek a holtak között az élõt?
And while their faces were bent down to the earth in fear, these said to them, Why are you looking for the living among the dead?
εμφοβων δε γενομενων αυτων και κλινουσων το προσωπον εις την γην ειπον προς αυτας τι ζητειτε τον ζωντα μετα των νεκρων

6 Nincs itt, hanem feltámadott: emlékezzetek rá, mint beszélt néktek, még mikor Galileában volt,
He is not here, he has come back to life: have in mind what he said to you when he was still in Galilee, saying,
ουκ εστιν ωδε αλλ ηγερθη μνησθητε ως ελαλησεν υμιν ετι ων εν τη γαλιλαια

7 Mondván: Szükség az ember Fiának átadatni a bûnös emberek kezébe, és megfeszíttetni, és harmadnapon feltámadni.
The Son of man will be given up into the hands of evil-doers, and be put to death on the cross, and on the third day he will come back to life.
λεγων οτι δει τον υιον του ανθρωπου παραδοθηναι εις χειρας ανθρωπων αμαρτωλων και σταυρωθηναι και τη τριτη ημερα αναστηναι

8 Megemlékezének azért az õ szavairól.
And his words came back into their minds,
και εμνησθησαν των ρηματων αυτου

9 És visszatérvén a sírtól, elmondák mindezeket a tizenegynek, és mind a többieknek.
And they went away from that place and gave an account of all these things to the eleven disciples and all the others.
και υποστρεψασαι απο του μνημειου απηγγειλαν ταυτα παντα τοις ενδεκα και πασιν τοις λοιποις

10 Valának pedig Mária Magdaléna, és Johanna, és a Jakab [anyja] Mária, és egyéb asszonyok õ velök, a kik ezeket mondák az apostoloknak.
Now they were Mary Magdalene, and Joanna, and Mary, the mother of James: and the other women with them said these things to the Apostles.
ησαν δε η μαγδαληνη μαρια και ιωαννα και μαρια ιακωβου και αι λοιπαι συν αυταις αι ελεγον προς τους αποστολους ταυτα

11 De az õ szavuk csak üres beszédnek látszék azok elõtt; és nem hivének nékik.
But these words seemed foolish to them, and they had no belief in them.
και εφανησαν ενωπιον αυτων ωσει ληρος τα ρηματα αυτων και ηπιστουν αυταις

12 Péter azonban felkelvén elfuta a sírhoz, és behajolván látá, hogy csak a lepedõk vannak ott; és elméne, magában csodálkozván e dolgon.
But Peter got up and went to the place where the body had been put, and looking in he saw nothing but the linen cloths, and he went to his house full of wonder at what had taken place.
ο δε πετρος αναστας εδραμεν επι το μνημειον και παρακυψας βλεπει τα οθονια κειμενα μονα και απηλθεν προς εαυτον θαυμαζων το γεγονος

13 És ímé azok közül ketten mennek vala ugyanazon a napon egy faluba, mely Jeruzsálemtõl hatvan futamatnyira vala, melynek neve vala Emmaus.
And then, two of them, on that very day, were going to a little town named Emmaus, which was about seven miles from Jerusalem.
και ιδου δυο εξ αυτων ησαν πορευομενοι εν αυτη τη ημερα εις κωμην απεχουσαν σταδιους εξηκοντα απο ιερουσαλημ η ονομα εμμαους

14 És beszélgetének magok közt mindazokról, a mik történtek.
And they were talking together about all those things which had taken place.
και αυτοι ωμιλουν προς αλληλους περι παντων των συμβεβηκοτων τουτων

15 És lõn, hogy a mint beszélgetének és egymástól kérdezõsködének, maga Jézus hozzájok menvén, velök együtt megy vala az úton.
And while they were talking and questioning together, Jesus himself came near and went with them.
και εγενετο εν τω ομιλειν αυτους και συζητειν και αυτος ο ιησους εγγισας συνεπορευετο αυτοις

16 De az õ szemeik visszatartóztatának, hogy õt meg ne ismerjék.
But their eyes were not open that they might have knowledge of him.
οι δε οφθαλμοι αυτων εκρατουντο του μη επιγνωναι αυτον

17 Monda pedig nékik: Micsoda szavak ezek, a melyeket egymással váltotok jártotokban? és [miért] vagytok szomorú ábrázattal?
And he said to them, What are you talking about together while you go?
ειπεν δε προς αυτους τινες οι λογοι ουτοι ους αντιβαλλετε προς αλληλους περιπατουντες και εστε σκυθρωποι

18 Felelvén pedig az egyik, kinek neve Kleofás, monda néki: Csak te vagy-é jövevény Jeruzsálemben, és nem tudod minémû dolgok lettek abban e napokon?
Then stopping, and looking sadly at him, one of them, named Cleopas, said to him, Are you the only man living in Jerusalem who has not had news of the things which have taken place there at this time?
αποκριθεις δε ο εις ω ονομα κλεοπας ειπεν προς αυτον συ μονος παροικεις εν ιερουσαλημ και ουκ εγνως τα γενομενα εν αυτη εν ταις ημεραις ταυταις

19 És monda nékik: Micsoda dolgok? Azok pedig mondának néki: A melyek [esének] a Názáretbeli Jézuson, ki próféta vala, cselekedetben és beszédben hatalmas Isten elõtt és az egész nép elõtt:
And he said to them, What things? And they said, The things to do with Jesus of Nazareth, who was a prophet, great in his acts and his words, before God and all the people:
και ειπεν αυτοις ποια οι δε ειπον αυτω τα περι ιησου του ναζωραιου ος εγενετο ανηρ προφητης δυνατος εν εργω και λογω εναντιον του θεου και παντος του λαου

20 És mimódon adák õt a fõpapok és a mi fõembereink halálos ítéletre, és megfeszíték õt.
And how the chief priests and our rulers gave him up to be put to death on the cross.
οπως τε παρεδωκαν αυτον οι αρχιερεις και οι αρχοντες ημων εις κριμα θανατου και εσταυρωσαν αυτον

21 Pedig mi azt reméltük, hogy õ az, a ki meg fogja váltani az Izráelt. De mindezek mellett ma van harmadnapja, hogy ezek lettek.
But we were hoping that he would be the Saviour of Israel. In addition to all this he has now let three days go by from the time when these things took place;
ημεις δε ηλπιζομεν οτι αυτος εστιν ο μελλων λυτρουσθαι τον ισραηλ αλλα γε συν πασιν τουτοις τριτην ταυτην ημεραν αγει σημερον αφ ου ταυτα εγενετο

22 Hanem valami közülünk való asszonyok is megdöbbentettek minket, kik jó reggel a sírnál valának;
And certain women among us gave us cause for wonder, for they went early to the place where his body had been put,
αλλα και γυναικες τινες εξ ημων εξεστησαν ημας γενομεναι ορθριαι επι το μνημειον

23 És mikor nem találták az õ testét, [haza] jöttek, mondván, hogy angyalok jelenését is látták, kik azt mondják, hogy õ él.
And it was not there; then they came saying that they had seen a vision of angels who said that he was living.
και μη ευρουσαι το σωμα αυτου ηλθον λεγουσαι και οπτασιαν αγγελων εωρακεναι οι λεγουσιν αυτον ζην

24 És azok közül némelyek, kik velünk valának, elmenének a sírhoz, és úgy találák, a mint az asszonyok is mondták; õt pedig nem látták.
And some of those who were with us went to the place, and saw that it was as the women had said, but him they did not see.
και απηλθον τινες των συν ημιν επι το μνημειον και ευρον ουτως καθως και αι γυναικες ειπον αυτον δε ουκ ειδον

25 És õ monda nékik: Óh balgatagok és rest szívûek mindazoknak elhivésére, a miket a próféták szóltak!
And he said, O foolish men! how slow you are to give belief to what the prophets have said.
και αυτος ειπεν προς αυτους ω ανοητοι και βραδεις τη καρδια του πιστευειν επι πασιν οις ελαλησαν οι προφηται

26 Avagy nem ezeket kellett-é szenvedni a Krisztusnak, és úgy menni be az õ dicsõségébe?
Was it not necessary for the Christ to go through these things, and to come into his glory?
ουχι ταυτα εδει παθειν τον χριστον και εισελθειν εις την δοξαν αυτου

27 És elkezdvén Mózestõl és minden prófétáktól fogva, magyarázza vala nékik minden írásokban, a mik õ felõle megirattak.
And he made clear to them all the things in the Writings, from Moses and from all the prophets, which had to do with himself.
και αρξαμενος απο μωσεως και απο παντων των προφητων διηρμηνευεν αυτοις εν πασαις ταις γραφαις τα περι εαυτου

28 Elközelítének pedig a faluhoz, a melybe mennek vala; és õ úgy tõn, mintha tovább menne.
And they came near the town to which they were going, and he seemed as if he was going on;
και ηγγισαν εις την κωμην ου επορευοντο και αυτος προσεποιειτο πορρωτερω πορευεσθαι

29 De kényszeríték õt, mondván: Maradj velünk, mert immár beestvéledik, és a nap lehanyatlott! Beméne azért, hogy velök maradjon.
But they kept him back, saying, Do not go, for evening is near, the day is almost gone. And he went in with them.
και παρεβιασαντο αυτον λεγοντες μεινον μεθ ημων οτι προς εσπεραν εστιν και κεκλικεν η ημερα και εισηλθεν του μειναι συν αυτοις

30 És lõn, mikor leült velök, a kenyeret vévén, megáldá, és megszegvén, nékik adá.
And when he was seated with them at table, he took the bread, and said words of blessing and, making division of it, he gave it to them.
και εγενετο εν τω κατακλιθηναι αυτον μετ αυτων λαβων τον αρτον ευλογησεν και κλασας επεδιδου αυτοις

31 És megnyilatkozának az õ szemeik, és megismerék õt; de õ eltünt elõlük.
And then their eyes were open, and they had knowledge of him, but he went from their view.
αυτων δε διηνοιχθησαν οι οφθαλμοι και επεγνωσαν αυτον και αυτος αφαντος εγενετο απ αυτων

32 És mondának egymásnak: Avagy nem gerjedezett-é a mi szívünk mi bennünk, mikor nékünk szóla az úton, és mikor magyarázá nékünk az írásokat?
And they said to one another, Were not our hearts burning in us while he was talking to us on the way, making clear to us the holy Writings?
και ειπον προς αλληλους ουχι η καρδια ημων καιομενη ην εν ημιν ως ελαλει ημιν εν τη οδω και ως διηνοιγεν ημιν τας γραφας

33 És felkelvén azon órában, visszatérének Jeruzsálembe, és egybegyûlve találák a tizenegyet és azokat, a kik velök valának.
And that very hour they got up and went back to Jerusalem, where the eleven and the others had come together.
και αναστantες αυτη τη ωρα υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ και ευρον συνηθροισμενους τους ενδεκα και τους συν αυτοις

34 Kik ezt mondják vala: Feltámadott az Úr bizonnyal, és megjelent Simonnak!
And they said to them, The Lord has truly come back to life again, and Simon has seen him.
λεγοντας οτι ηγερθη ο κυριος οντως και ωφθη σιμωνι

35 És ezek is elbeszélék, mi történt az úton, és miképen ismerték meg õk a kenyér megszegésérõl.
And they gave an account of the things which had taken place on the way, and how, when he gave them bread, they had knowledge of him.
και αυτοι εξηγουντο τα εν τη οδω και ως εγνωσθη αυτοις εν τη κλασει του αρτου

36 És mikor ezeket beszélék, megálla maga Jézus õ közöttök, és monda nékik: Békesség néktek!
And while they were saying these things, he himself was among them, and said to them, Peace be with you!
ταυτα δε αυτων λαλουντων αυτος ο ιησους εστη εν μεσω αυτων και λεγει αυτοις ειρηνη υμιν

37 Megrémülvén pedig és félvén, azt hivék, hogy valami lelket látnak.
But they were full of fear, being of the opinion that they were seeing a spirit.
πτοηθεντες δε και εμφοβοι γενομενοι εδοκουν πνευμα θεωρειν

38 És monda nékik: Miért háborodtatok meg, és miért támadnak szívetekben okoskodások?
And he said to them, Why are you troubled, and why are your hearts full of doubt?
και ειπεν αυτοις τι τεταραγμενοι εστε και διατι διαλογισμοι αναβαινουσιν εν ταις καρδιαις υμων

39 Lássátok meg az én kezeimet és lábaimat, hogy én magam vagyok: tapogassatok meg engem, és lássatok; mert a léleknek nincs húsa és csontja, a mint látjátok, hogy nékem van!
See; my hands and my feet: it is I myself; put your hands on me and make certain; for a spirit has not flesh and bones as you see that I have.
ιδετε τας χειρας μου και τους ποδας μου οτι αυτος εγω ειμι ψηλαφησατε με και ιδετε οτι πνευμα σαρκα και οστεα ουκ εχει καθως εμε θεωρειτε εχοντα

40 És ezeket mondván, megmutatá nékik kezeit és lábait.
And when he had said this, he let them see his hands and his feet.
και τουτο ειπων επεδειξεν αυτοις τας χειρας και τους ποδας

41 Mikor pedig még nem hívék az öröm miatt, és csodálkozának, monda nékik: Van-é itt valami enni valótok?
And because, for joy and wonder, they were still in doubt, he said to them, Have you any food here?
ετι δε απιστουντων αυτων απο της χαρας και θαυμαζοντων ειπεν αυτοις εχετε τι βρωσιμον ενθαδε

42 Õk pedig adának néki egy darab sült halat, és valami lépesmézet,
And they gave him a bit of cooked fish.
οι δε επεδωκαν αυτω ιχθυος οπτου μερος και απο μελισσιου κηριου

43 Melyeket elvõn, és elõttök evék.
And before their eyes he took a meal.
και λαβων ενωπιον αυτων εφαγεν

44 És monda nékik: Ezek azok a beszédek, melyeket szóltam néktek, mikor még veletek valék, hogy szükség beteljesedni mindazoknak, a mik megirattak a Mózes törvényében, a prófétáknál és a zsoltárokban én felõlem.
And he said to them, These are the words which I said to you when I was still with you, how it was necessary for all the things which are in the writings of Moses and the prophets and in the Psalms about me, to be put into effect.
ειπεν δε αυτοις ουτοι οι λογοι ους ελαλησα προς υμας ετι ων συν υμιν οτι δει πληρωθηναι παντα τα γεγραμμενα εν τω νομω μωσεως και προφηταις και ψαλμοις περι εμου

45 Akkor megnyilatkoztatá az õ elméjöket, hogy értsék az írásokat.
Then he made the holy Writings clear to their minds.
τοτε διηνοιξεν αυτων τον νουν του συνιεναι τας γραφας

46 És monda nékik: Így van megírva, és így kellett szenvedni a Krisztusnak, és feltámadni a halálból harmadnapon:
And he said to them, So it is in the Writings that the Christ would undergo death, and come back to life again on the third day;
και ειπεν αυτοις οτι ουτως γεγραπται και ουτως εδει παθειν τον χριστον και αναστηναι εκ νεκρων τη τριτη ημερα

47 És prédikáltatni az õ nevében a megtérésnek és a bûnök bocsánatának minden pogányok között, Jeruzsálemtõl elkezdve.
And that teaching about a change of heart and forgiveness of sins is to be given to Jerusalem first and to all nations in his name.
και κηρυχθηναι επι τω ονοματι αυτου μετανοιαν και αφεσιν αμαρτιων εις παντα τα εθνη αρξαμενον απο ιερουσαλημ

48 Ti vagytok pedig ezeknek bizonyságai.
You are witnesses of these things.
υμεις δε εστε μαρτυρες τουτων

49 És ímé én elküldöm ti reátok az én Atyámnak ígéretét; ti pedig maradjatok Jeruzsálem városában, mígnem felruháztattok mennyei erõvel.
And now I will send to you what my father has undertaken to give you, but do not go from the town, till the power from heaven comes to you.
και ιδου εγω αποστελλω την επαγγελιαν του πατρος μου εφ υμας υμεις δε καθισατε εν τη πολει ιερουσαλημ εως ου ενδυσησθε δυναμιν εξ υψους

50 Kivivé pedig õket Bethániáig; és felemelvén az õ kezeit, megáldá õket.
And he took them out till they were near Bethany, and lifting up his hands, he gave them a blessing.
εξηγαγεν δε αυτους εξω εως εις βηθανιαν και επαρας τας χειρας αυτου ευλογησεν αυτους

51 És lõn, hogy míg áldá õket, tõlök elszakadván, felviteték a mennybe.
And while he was doing so, he went from them and was taken up into heaven.
και εγενετο εν τω ευλογειν αυτον αυτους διεστη απ αυτων και ανεφερετο εις τον ουρανον

52 Õk pedig imádván õt, visszatérének nagy örömmel Jeruzsálembe;
And they gave him worship and went back to Jerusalem with great joy.
και αυτοι προσκυνησαντες αυτον υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ μετα χαρας μεγαλης

53 És mindenkor a templomban valának, dícsérvén és áldván az Istent. Ámen.
And they were in the Temple at all times, giving praise to God.
και ησαν διαπαντος εν τω ιερω αινουντες και ευλογουντες τον θεον αμην

1 Kezdetben vala az Íge, és az Íge vala az Istennél, és Isten vala az Íge.
From the first he was the Word, and the Word was in relation with God and was God.
εν αρχη ην ο λογος και ο λογος ην προς τον θεον και θεος ην ο λογος

2 Ez kezdetben az Istennél vala.
This Word was from the first in relation with God.
ουτος ην εν αρχη προς τον θεον

3 Minden õ általa lett és nála nélkül semmi sem lett, a mi lett.
All things came into existence through him, and without him nothing was.
παντα δι αυτου εγενετο και χωρις αυτου εγενετο ουδε εν ο γεγονεν

4 Õ benne vala az élet, és az élet vala az emberek világossága;
What came into existence in him was life, and the life was the light of men.
εν αυτω ζωη ην και η ζωη ην το φως των ανθρωπων

5 És a világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be azt.
And the light goes on shining in the dark; it is not overcome by the dark.
και το φως εν τη σκοτια φαινει και η σκοτια αυτο ου κατελαβεν

6 Vala egy Istentõl küldött ember, kinek neve János.
There was a man sent from God, whose name was John.
εγενετο ανθρωπος απεσταλμενος παρα θεου ονομα αυτω ιωαννης

7 Ez jött tanúbizonyságul, hogy bizonyságot tegyen a világosságról, hogy mindenki higyjen õ általa.
He came for witness, to give witness about the light, so that all men might have faith through him.
ουτος ηλθεν εις μαρτυριαν ινα μαρτυρηση περι του φωτος ινα παντες πιστευσωσιν δι αυτου

8 Nem õ vala a világosság, hanem [jött,] hogy bizonyságot tegyen a világosságról.
He himself was not the light: he was sent to give witness about the light.
ουκ ην εκεινος το φως αλλ ινα μαρτυρηση περι του φωτος

9 Az igazi világosság eljött volt [már] a világba, a mely megvilágosít minden embert.
The true light, which gives light to every man, was then coming into the world.
ην το φως το αληθινον ο φωτιζει παντα ανθρωπον ερχομενον εις τον κοσμον

10 A világban volt és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg õt.
He was in the world, the world which came into being through him, but the world had no knowledge of him.
εν τω κοσμω ην και ο κοσμος δι αυτου εγενετο και ο κοσμος αυτον ουκ εγνω

11 Az övéi közé jöve, és az övéi nem fogadák be õt.
He came to the things which were his and his people did not take him to their hearts.
εις τα ιδια ηλθεν και οι ιδιοι αυτον ου παρελαβον

12 Valakik pedig befogadák õt, hatalmat ada azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, a kik az õ nevében hisznek;
To all those who did so take him, however, he gave the right of becoming children of God--that is, to those who had faith in his name:
οσοι δε ελαβον αυτον εδωκεν αυτοις εξουσιαν τεκνα θεου γενεσθαι τοις πιστευουσιν εις το ονομα αυτου

13 A kik nem vérbõl, sem a testnek akaratából, sem a férfiúnak indulatjából, hanem Istentõl születtek.
Whose birth was from God and not from blood, or from an impulse of the flesh and man's desire.
οι ουκ εξ αιματων ουδε εκ θεληματος σαρκος ουδε εκ θεληματος ανδρος αλλ εκ θεου εγεννηθησαν

14 És az Íge testté lett és lakozék mi közöttünk (és láttuk az õ dicsõségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsõségét), a ki teljes vala kegyelemmel és igazsággal.
And so the Word became flesh and took a place among us for a time; and we saw his glory--such glory as is given to an only son by his father--saw it to be true and full of grace.
και ο λογος σαρξ εγενετο και εσκηνωσεν εν ημιν και εθεασαμεθα την δοξαν αυτου δοξαν ως μονογενους παρα πατρος πληρης χαριτος και αληθειας

15 János bizonyságot tett õ róla, és kiáltott, mondván: Ez vala, a kirõl mondám: A ki utánam jõ, elõttem lett, mert elõbb volt nálamnál.
John gave witness about him, crying, This is he of whom I said, He who is coming after me is put over me because he was in existence before me.
ιωαννης μαρτυρει περι αυτου και κεκραγεν λεγων ουτος ην ον ειπον ο οπισω μου ερχομενος εμπροσθεν μου γεγονεν οτι πρωτος μου ην

16 És az õ teljességébõl vettünk mindnyájan kegyelmet is kegyelemért.
From his full measure we have all been given grace on grace.
και εκ του πληρωματος αυτου ημεις παντες ελαβομεν και χαριν αντι χαριτος

17 Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem [pedig] és az igazság Jézus Krisztus által lett.
For the law was given through Moses; grace and the true way of life are ours through Jesus Christ.
οτι ο νομος δια μωσεως εδοθη η χαρις και η αληθεια δια ιησου χριστου εγενετο

18 Az Istent soha senki nem látta; az egyszülött Fiú, a ki az Atya kebelében van, az jelentette ki [õt.]
No man has seen God at any time; the only Son, who is on the breast of the Father, he has made clear what God is.
θεον ουδεις εωρακεν πωποτε ο μονογενης υιος ο ων εις τον κολπον του πατρος εκεινος εξηγησατο

19 És ez a János bizonyságtétele, a mikor a zsidók papokat és Lévitákat küldöttek Jeruzsálembõl, hogy megkérdezzék õt: Kicsoda vagy te?
And this is the witness of John when the Jews sent priests and Levites from Jerusalem to him with the question, Who are you?
και αυτη εστιν η μαρτυρια του ιωαννου οτε απεστειλαν οι ιουδαιοι εξ ιεροσολυμων ιερεις και λευιτας ινα ερωτησωσιν αυτον συ τις ει

20 És megvallá és nem tagadá; és megvallá, hogy: Nem én vagyok a Krisztus.
He said quite openly and straightforwardly, I am not the Christ.
και ωμολογησεν και ουκ ηρνησατο και ωμολογησεν οτι ουκ ειμι εγω ο χριστος

21 És kérdezék õt: Kicsoda tehát? Illés vagy-é te? És monda: Nem vagyok. A próféta vagy-é te? És õ felele: Nem.
And they said to him, What then? Are you Elijah? And he said, I am not. Are you the prophet? And his answer was, I am not.
και ηρωτησαν αυτον τι ουν ηλιας ει συ και λεγει ουκ ειμι ο προφητης ει συ και απεκριθη ου

22 Mondának azért néki: Kicsoda vagy? Hogy megfelelhessünk azoknak, a kik minket elküldöttek: Mit mondasz magad felõl?
So they said to him, Who are you then? We have to give some answer to those who sent us. What have you to say about yourself?
ειπον ουν αυτω τις ει ινα αποκρισιν δωμεν τοις πεμψασιν ημας τι λεγεις περι σεαυτου

23 Monda: Én kiáltó szó vagyok a pusztában. Egyengessétek az Úrnak útját, a mint megmondotta Ésaiás próféta.
He said, I am the voice of one crying in the waste land, Make straight the way of the Lord, as said Isaiah the prophet.
εφη εγω φωνη βοωντος εν τη ερημω ευθυνατε την οδον κυριου καθως ειπεν ησαιας ο προφητης

24 És a küldöttek a farizeusok közül valók voltak:
Those who had been sent came from the Pharisees.
και οι απεσταλμενοι ησαν εκ των φαρισαιων

25 És megkérdék õt és mondának néki: Miért keresztelsz tehát, ha te nem vagy a Krisztus, sem Illés, sem a próféta?
And they put this question to him, saying, Why then are you giving baptism if you are not the Christ, or Elijah, or the prophet?
και ηρωτησαν αυτον και ειπον αυτω τι ουν βαπτιζεις ει συ ουκ ει ο χριστος ουτε ηλιας ουτε ο προφητης

26 Felele nékik János, mondván: Én vízzel keresztelek; de köztetek van, a kit ti nem ismertek.
John's answer was: I give baptism with water; but there is one among you of whom you have no knowledge;
απεκριθη αυτοις ο ιωαννης λεγων εγω βαπτιζω εν υδατι μεσος δε υμων εστηκεν ον υμεις ουκ οιδατε

27 Õ az, a ki utánam jõ, a ki elõttem lett, a kinek én nem vagyok méltó, hogy saruja szíjját megoldjam.
It is he who is coming after me; I am not good enough to undo his shoes.
αυτος εστιν ο οπισω μου ερχομενος ος εμπροσθεν μου γεγονεν ου εγω ουκ ειμι αξιος ινα λυσω αυτου τον ιμαντα του υποδηματος

28 Ezek Béthabarában lettek, a Jordánon túl, a hol János keresztel vala.
These things took place at Bethany on the other side of the Jordan, where John was giving baptism.
ταυτα εν βηθαβαρα εγενετο περαν του ιορδανου οπου ην ιωαννης βαπτιζων

29 Másnap látá János Jézust õ hozzá menni, és monda: Ímé az Istennek ama báránya, a ki elveszi a világ bûneit!
The day after, John sees Jesus coming to him and says, See, here is the Lamb of God who takes away the sin of the world!
τη επαυριον βλεπει ο ιωαννης τον ιησουν ερχομενον προς αυτον και λεγει ιδε ο αμνος του θεου ο αιρων την αμαρτιαν του κοσμου

30 Ez az, a kirõl én ezt mondám: Én utánam jõ egy férfiú, a ki elõttem lett, mert elõbb volt nálamnál.
This is he of whom I said, One is coming after me who is put over me because he was in existence before me.
ουτος εστιν περι ου εγω ειπον οπισω μου ερχεται ανηρ ος εμπροσθεν μου γεγονεν οτι πρωτος μου ην

31 És én nem ismertem õt; de hogy megjelentessék Izráelnek, azért jöttem én, a ki vízzel keresztelek.
I myself had no knowledge of him, but I came giving baptism with water so that he might be seen openly by Israel.
καγω ουκ ηδειν αυτον αλλ ινα φανερωθη τω ισραηλ δια τουτο ηλθον εγω εν τω υδατι βαπτιζων

32 És bizonyságot tõn János, mondván: Láttam a Lelket leszállani az égbõl, mint egy galambot; és megnyugovék õ rajta.
And John gave this witness, saying, I saw the Spirit coming down from heaven like a dove and resting on him.
και εμαρτυρησεν ιωαννης λεγων οτι τεθεαμαι το πνευμα καταβαινον ωσει περιστεραν εξ ουρανου και εμεινεν επ αυτον

33 És én nem ismertem õt; de a ki elkülde engem, hogy vízzel kereszteljek, az mondá nékem: A kire látod a Lelket leszállani és rajta megnyugodni, az az, a ki keresztel Szent Lélekkel.
I had no knowledge who he was, but he who sent me to give baptism with water said to me, The one on whom you see the Spirit coming down and resting, it is he who gives baptism with the Holy Spirit.
καγω ουκ ηδειν αυτον αλλ ο πεμψας με βαπτιζειν εν υδατι εκεινος μοι ειπεν εφ ον αν ιδης το πνευμα καταβαινον και μενον επ αυτον ουτος εστιν ο βαπτιζων εν πνευματι αγιω

34 És én láttam, és bizonyságot tettem, hogy ez az Isten Fia.
This I saw myself and my witness is that he is the Son of God.
καγω εωρακα και μεμαρτυρηκα οτι ουτος εστιν ο υιος του θεου

35 Másnap ismét [ott] állt vala János és kettõ az õ tanítványai közül;
The day after, John was there again with two of his disciples;
τη επαυριον παλιν ειστηκει ο ιωαννης και εκ των μαθητων αυτου δυο

36 És ránézvén Jézusra, a mint [ott] jár vala, monda: Ímé az Isten Báránya!
And looking at Jesus while he was walking he said, See, there is the Lamb of God!
και εμβλεψας τω ιησου περιπατουντι λεγει ιδε ο αμνος του θεου

37 És hallá õt a két tanítvány, a mint szól vala, és követék Jézust.
Hearing what he said, the two disciples went after Jesus.
και ηκουσαν αυτου οι δυο μαθηται λαλουντος και ηκολουθησαν τω ιησου

38 Jézus pedig hátrafordulván és látván, hogy követik azok, monda nékik:
And Jesus, turning round, saw them coming after him and said to them, What are you looking for? They said to him, Rabbi (which is to say, Master), where are you living?
στραφεις δε ο ιησους και θεασαμενος αυτους ακολουθουντας λεγει αυτοις τι ζητειτε οι δε ειπον αυτω ραββι ο λεγεται ερμηνευομενον διδασκαλε που μενεις

38 Jézus pedig hátrafordulván és látván, hogy követik azok, monda nékik:
+
στραφεις δε ο ιησους και θεασαμενος αυτους ακολουθουντας λεγει αυτοις τι ζητειτε οι δε ειπον αυτω ραββι ο λεγεται ερμηνευομενον διδασκαλε που μενεις

39 Mit kerestek? Azok pedig mondának néki: Rabbi, (a mi megmagyarázva azt teszi: Mester) hol lakol?
He said to them, Come and see. They went with him then and saw where he was living; and they were with him all that day: it was then about the tenth hour of the day.
λεγει αυτοις ερχεσθε και ιδετε ηλθον και ειδον που μενει και παρ αυτω εμειναν την ημεραν εκεινην ωρα δε ην ως δεκατη

40 Monda nékik: Jõjjetek és lássátok meg. Elmenének és megláták, hol lakik; és nála maradának azon a napon: vala pedig körülbelül tíz óra.
Andrew, Simon Peter's brother, was one of the two men who, hearing what John said, went after Jesus.
ην ανδρεας ο αδελφος σιμωνος πετρου εις εκ των δυο των ακουσαντων παρα ιωαννου και ακολουθησαντων αυτω

41 A kettõ közül, a kik Jánostól [ezt] hallották és õt követték vala, András volt az egyik, a Simon Péter testvére.
Early in the morning he came across his brother and said to him, We have made discovery! It is the Messiah! (which is to say, the Christ).
ευρισκει ουτος πρωτος τον αδελφον τον ιδιον σιμωνα και λεγει αυτω ευρηκαμεν τον μεσσιαν ο εστιν μεθερμηνευομενον ο χριστος

42 Találkozék ez elõször a maga testvérével, Simonnal, és monda néki: Megtaláltuk a Messiást (a mi megmagyarázva azt teszi: Krisztus);
And he took him to Jesus. Looking at him fixedly Jesus said, You are Simon, the son of John; your name will be Cephas (which is to say, Peter).
και ηγαγεν αυτον προς τον ιησουν εμβλεψας δε αυτω ο ιησους ειπεν συ ει σιμων ο υιος ιωνα συ κληθηση κηφας ο ερμηνευεται πετρος

43 És vezeté õt Jézushoz. Jézus pedig reá tekintvén, monda: Te Simon vagy, a Jóna fia; te Kéfásnak fogsz hivatni (a mi megmagyarázva: Kõszikla).
The day after this, Jesus had a desire to go into Galilee. He came across Philip and said to him, Come and be my disciple.
τη επαυριον ηθελησεν ο ιησους εξελθειν εις την γαλιλαιαν και ευρισκει φιλιππον και λεγει αυτω ακολουθει μοι

44 A következõ napon Galileába akart menni Jézus; és találkozék Fileppel, és monda néki: Kövess engem!
Now Philip's town was Beth-saida, where Andrew and Peter came from.
ην δε ο φιλιππος απο βηθσαιδα εκ της πολεως ανδρεου και πετρου

45 Filep pedig Bethsaidából, az András és Péter városából való volt.
Philip came across Nathanael and said to him, We have made a discovery! It is he of whom Moses, in the law, and the prophets were writing, Jesus of Nazareth, the son of Joseph.
ευρισκει φιλιππος τον ναθαναηλ και λεγει αυτω ον εγραψεν μωσης εν τω νομω και οι προφηται ευρηκαμεν ιησουν τον υιον του ιωσηφ τον απο ναζαρετ

46 Találkozék Filep Nátánaellel, és monda néki: A ki felõl írt Mózes a törvényben, és a próféták, megtaláltuk a názáreti Jézust, Józsefnek fiát.
Nazareth! said Nathanael, Is it possible for any good to come out of Nazareth? Philip said to him, Come and see.
και ειπεν αυτω ναθαναηλ εκ ναζαρετ δυναται τι αγαθον ειναι λεγει αυτω φιλιππος ερχου και ιδε

47 És monda néki Nátánael: Názáretbõl támadhat-é valami jó? Monda néki Filep: Jer és lásd meg!
Jesus saw Nathanael coming to him and said of him, See, here is a true son of Israel in whom there is nothing false.
ειδεν ο ιησους τον ναθαναηλ ερχομενον προς αυτον και λεγει περι αυτου ιδε αληθως ισραηλιτης εν ω δολος ουκ εστιν

48 Látá Jézus Nátánaelt õ hozzá menni, és monda õ felõle: Ímé egy igazán Izráelita, a kiben hamisság nincsen.
Nathanael said to him, Where did you get knowledge of me? In answer Jesus said, Before Philip was talking with you, while you were still under the fig-tree, I saw you.
λεγει αυτω ναθαναηλ ποθεν με γινωσκεις απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτω προ του σε φιλιππον φωνησαι οντα υπο την συκην ειδον σε

49 Monda néki Nátánael: Honnan ismersz engem? Felele Jézus és monda néki: Mielõtt hítt téged Filep, láttalak téged, a mint a fügefa alatt voltál.
Nathanael said to him, Rabbi, you are the Son of God, you are King of Israel!
απεκριθη ναθαναηλ και λεγει αυτω ραββι συ ει ο υιος του θεου συ ει ο βασιλευς του ισραηλ

50 Felele Nátánael és monda néki: Rabbi, te vagy az Isten Fia, te vagy az Izráel Királya!
In answer Jesus said to him, You have faith because I said to you, I saw you under the fig-tree. You will see greater things than these.
απεκριθη ιησους και ειπεν αυτω οτι ειπον σοι ειδον σε υποκατω της συκης πιστευεις μειζω τουτων οψει

51 Felele Jézus és monda néki: Hogy azt mondám néked: láttalak a fügefa alatt, hiszel? Nagyobbakat látsz majd ezeknél.
And he said to him, Truly I say to you all, You will see heaven opening and God's angels going up and coming down on the Son of man.
και λεγει αυτω αμην αμην λεγω υμιν απ αρτι οψεσθε τον ουρανον ανεωγοτα και τους αγγελους του θεου αναβαινοντας και καταβαινοντας επι τον υιον του ανθρωπου

1 És harmadnapon menyegzõ lõn a galileai Kánában; és ott volt a Jézus anyja;
On the third day two people were going to be married at Cana in Galilee. The mother of Jesus was there:
και τη ημερα τη τριτη γαμος εγενετο εν κανα της γαλιλαιας και ην η μητηρ του ιησου εκει

2 És Jézus is meghivaték az õ tanítványaival együtt a menyegzõbe.
And Jesus with his disciples came as guests.
εκληθη δε και ο ιησους και οι μαθηται αυτου εις τον γαμον

3 És elfogyván a bor, a Jézus anyja monda néki: Nincs boruk.
When they had not enough wine, the mother of Jesus said to him, They have no wine.
και υστερησαντος οινου λεγει η μητηρ του ιησου προς αυτον οινον ουκ εχουσιν

4 Monda néki Jézus: Mi közöm nékem te hozzád, oh asszony? Nem jött még el az én órám.
Jesus said to her, Woman, this is not your business; my time is still to come.
λεγει αυτη ο ιησους τι εμοι και σοι γυναι ουπω ηκει η ωρα μου

5 Mond az õ anyja a szolgáknak: Valamit mond néktek, megtegyétek.
His mother said to the servants, Whatever he says to you, do it.
λεγει η μητηρ αυτου τοις διακονοις ο τι αν λεγη υμιν ποιησατε

6 Vala pedig ott hat kõveder elhelyezve a zsidók tisztálkodási módja szerint, melyek közül egybe-egybe két-három métréta fér vala.
Now six pots of stone, every one taking two or three firkins of water, were placed there for the purpose of washing, as is the way of the Jews.
ησαν δε εκει υδριαι λιθιναι εξ κειμεναι κατα τον καθαρισμον των ιουδαιων χωρουσαι ανα μετρητας δυο η τρεις

7 Monda nékik Jézus: Töltsétek meg a vedreket vízzel. És megtölték azokat színig.
Jesus said to the servants, Make the pots full of water. And they made them full to the top.
λεγει αυτοις ο ιησους γεμισατε τας υδριας υδατος και εγεμισαν αυτας εως ανω

8 És monda nékik: Most merítsetek, és vigyetek a násznagynak. És vittek.
Then he said to them, Now take some, and give it to the master of the feast. So they took it to him.
και λεγει αυτοις αντλησατε νυν και φερετε τω αρχιτρικλινω και ηνεγκαν

9 A mint pedig megízlelé a násznagy a borrá lett vizet, és nem tudja vala, honnét van, (de a szolgák tudták, a kik a vizet merítik vala), szólítá a násznagy a võlegényt,
After tasting the water which had now become wine, the master of the feast (having no idea where it came from, though it was clear to the servants who took the water out) sent for the newly-married man,
ως δε εγευσατο ο αρχιτρικλινος το υδωρ οινον γεγενημενον και ουκ ηδει ποθεν εστιν οι δε διακονοι ηδεισαν οι ηντληκοτες το υδωρ φωνει τον νυμφιον ο αρχιτρικλινος

10 És monda néki: Minden ember a jó bort adja fel elõször, és mikor megittasodtak, akkor az alábbvalót: te a jó bort ekkorra tartottad.
And said to him, Every man first puts out his best wine and when all have had enough he puts out what is not so good; but you have kept the good wine till now.
και λεγει αυτω πας ανθρωπος πρωτον τον καλον οινον τιθησιν και οταν μεθυσθωσιν τοτε τον ελασσω συ τετηρηκας τον καλον οινον εως αρτι

11 Ezt az elsõ jelt a galileai Kánában tevé Jézus, és megmutatá az õ dicsõségét; és hivének benne az õ tanítványai.
This, the first of his signs, Jesus did at Cana in Galilee and let his glory be seen openly; and his disciples put their faith in him.
ταυτην εποιησεν την αρχην των σημειων ο ιησους εν κανα της γαλιλαιας και εφανερωσεν την δοξαν αυτου και επιστευσαν εις αυτον οι μαθηται αυτου

12 Azután leméne Kapernaumba, õ és az õ anyja és a testvérei és tanítványai; és ott maradának néhány napig,
After this he went down to Capernaum, with his mother, his brothers, and his disciples, and they were there not more than two or three days.
μετα τουτο κατεβη εις καπερναουμ αυτος και η μητηρ αυτου και οι αδελφοι αυτου και οι μαθηται αυτου και εκει εμειναν ου πολλας ημερας

13 Mert közel vala a zsidók husvétja, és felméne Jézus Jeruzsálembe.
The time of the Passover of the Jews was near and Jesus went up to Jerusalem.
και εγγυς ην το πασχα των ιουδαιων και ανεβη εις ιεροσολυμα ο ιησους

14 És [ott] találá a templomban az ökrök, juhok és galambok árúsait és a pénzváltókat, a mint ülnek vala:
And there in the Temple he saw men trading in oxen and sheep and doves, and he saw the changers of money in their seats:
και ευρεν εν τω ιερω τους πωλουντας βοας και προβατα και περιστερας και τους κερματιστας καθημενους

15 És kötélbõl ostort csinálván, kiûzé mindnyájokat a templomból, az ökröket is a juhokat is; és a pénzváltók pénzét kitölté, az asztalokat pedig feldönté;
And he made a whip of small cords and put them all out of the Temple, with the sheep and the oxen, sending in all directions the small money of the changers and overturning their tables;
και ποιησας φραγελλιον εκ σχοινιων παντας εξεβαλεν εκ του ιερου τα τε προβατα και τους βοας και των κολλυβιστων εξεχεεν το κερμα και τας τραπεζας ανεστρεψεν

16 És a galambárúsoknak monda: Hordjátok el ezeket innen; ne tegyétek az én Atyámnak házát kalmárság házává.
And to those who were trading in doves he said, Take these things away; do not make my Father's house a market.
και τοις τας περιστερας πωλουσιν ειπεν αρατε ταυτα εντευθεν μη ποιειτε τον οικον του πατρος μου οικον εμποριου

17 Megemlékezének pedig az õ tanítványai, hogy meg van írva: A te házadhoz való féltõ szeretet emészt engem.
And it came to the minds of the disciples that the Writings say, I am on fire with passion for your house.
εμνησθησαν δε οι μαθηται αυτου οτι γεγραμμενον εστιν ο ζηλος του οικου σου κατεφαγεν με

18 Felelének azért a zsidók és mondának néki: Micsoda jelt mutatsz nékünk, hogy ezeket cselekszed?
Then the Jews put this question to him: What sign of authority have you to give us, seeing that you do these things?
απεκριθησαν ουν οι ιουδαιοι και ειπον αυτω τι σημειον δεικνυεις ημιν οτι ταυτα ποιεις

19 Felele Jézus és monda nékik: Rontsátok le a templomot, és három nap alatt megépítem azt.
And Jesus said to them, Send destruction on this Temple and I will put it up again in three days.
απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτοις λυσατε τον ναον τουτον και εν τρισιν ημεραις εγερω αυτον

20 Mondának azért a zsidók: Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt megépíted azt?
The Jews said, The building of this Temple took forty-six years; and you will put it up in three days!
ειπον ουν οι ιουδαιοι τεσσαρακοντα και εξ ετεσιν ωκοδομηθη ο ναος ουτος και συ εν τρισιν ημεραις εγερεις αυτον

21 Õ pedig az õ testének templomáról szól vala.
But his words were about that holy building which was his body.
εκεινος δε ελεγεν περι του ναου του σωματος αυτου

22 Mikor azért feltámadt a halálból, megemlékezének az õ tanítványai, hogy ezt mondta; és hivének az írásnak, és a beszédnek, a melyet Jézus mondott vala.
So when he had come back again from the dead, the memory of these words came back to the disciples, and they had faith in the holy Writings and in the word which Jesus had said.
οτε ουν ηγερθη εκ νεκρων εμνησθησαν οι μαθηται αυτου οτι τουτο ελεγεν αυτοις και επιστευσαν τη γραφη και τω λογω ω ειπεν ο ιησους

23 A mint pedig Jeruzsálemben vala husvétkor az ünnepen, sokan hivének az õ nevében, látván az õ jeleit, a melyeket cselekszik vala.
Now while he was in Jerusalem at the feast of the Passover, a great number of people came to have faith in his name, after seeing the signs which he did.
ως δε ην εν ιεροσολυμοις εν τω πασχα εν τη εορτη πολλοι επιστευσαν εις το ονομα αυτου θεωρουντες αυτου τα σημεια α εποιει

24 Maga azonban Jézus nem bízza vala magát reájok, a miatt, hogy õ ismeré mindnyájokat,
But Jesus did not have faith in them, because he had knowledge of them all.
αυτος δε ο ιησους ουκ επιστευεν εαυτον αυτοις δια το αυτον γινωσκειν παντας

25 És mivelhogy nem szorult rá, hogy valaki bizonyságot tegyen az emberrõl; mert magától [is] tudta, mi volt az emberben.
He had no need for any witness about man; for he himself had knowledge of what was in man.
και οτι ου χρειαν ειχεν ινα τις μαρτυρηση περι του ανθρωπου αυτος γαρ εγινωσκεν τι ην εν τω ανθρωπω

1 Vala pedig a farizeusok közt egy ember, a neve Nikodémus, a zsidók fõembere:
Now there was among the Pharisees a man named Nicodemus, who was one of the rulers of the Jews.
ην δε ανθρωπος εκ των φαρισαιων νικοδημος ονομα αυτω αρχων των ιουδαιων

2 Ez jöve Jézushoz éjjel, és monda néki: Mester, tudjuk, hogy Istentõl jöttél tanítóul; mert senki sem teheti e jeleket, a melyeket te teszel, hanem ha az Isten van vele.
He came to Jesus by night and said to him, Rabbi, we are certain that you have come from God as a teacher, because no man would be able to do these signs which you do if God was not with him.
ουτος ηλθεν προς τον ιησουν νυκτος και ειπεν αυτω ραββι οιδαμεν οτι απο θεου εληλυθας διδασκαλος ουδεις γαρ ταυτα τα σημεια δυναται ποιειν α συ ποιεις εαν μη η ο θεος με τ αυτου

3 Felele Jézus és monda néki: Bizony, bizony mondom néked: ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát.
Jesus said to him, Truly, I say to you, Without a new birth no man is able to see the kingdom of God.
απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτω αμην αμην λεγω σοι εαν μη τις γεννηθη ανωθεν ου δυναται ιδειν την βασιλειαν του θεου

4 Monda néki Nikodémus: Mimódon születhetik az ember, ha vén? Vajjon bemehet-é az õ anyjának méhébe másodszor, és születhetik-é?
Nicodemus said to him, How is it possible for a man to be given birth when he is old? Is he able to go into his mother's body a second time and come to birth again?
λεγει προς αυτον ο νικοδημος πως δυναται ανθρωπος γεννηθηναι γερων ων μη δυναται εις την κοιλιαν της μητρος αυτου δευτερον εισελθειν και γεννηθηναι

5 Felele Jézus: Bizony, bizony mondom néked: Ha valaki nem születik víztõl és Lélektõl, nem mehet be az Isten országába.
Jesus said in answer, Truly, I say to you, If a man's birth is not from water and from the Spirit, it is not possible for him to go into the kingdom of God.
απεκριθη ο ιησους αμην αμην λεγω σοι εαν μη τις γεννηθη εξ υδατος και πνευματος ου δυναται εισελθειν εις την βασιλειαν του θεου

6 A mi testtõl született, test az; és a mi Lélektõl született, lélek az.
That which has birth from the flesh is flesh, and that which has birth from the Spirit is spirit.
το γεγεννημενον εκ της σαρκος σαρξ εστιν και το γεγεννημενον εκ του πνευματος πνευμα εστιν

7 Ne csodáld, hogy azt mondám néked: Szükség néktek újonnan születnetek.
Do not be surprised that I say to you, It is necessary for you to have a second birth.
μη θαυμασης οτι ειπον σοι δει υμας γεννηθηναι ανωθεν

8 A szél fú, a hová akar, és annak zúgását hallod, de nem tudod honnan jõ és hová megy: így van mindenki, a ki Lélektõl született.
The wind goes where its pleasure takes it, and the sound of it comes to your ears, but you are unable to say where it comes from and where it goes: so it is with everyone whose birth is from the Spirit.
το πνευμα οπου θελει πνει και την φωνην αυτου ακουεις αλλ ουκ οιδας ποθεν ερχεται και που υπαγει ουτως εστιν πας ο γεγεννημενος εκ του πνευματος

9 Felele Nikodémus és monda néki: Mimódon lehetnek ezek?
And Nicodemus said to him, How is it possible for these things to be?
απεκριθη νικοδημος και ειπεν αυτω πως δυναται ταυτα γενεσθαι

10 Felele Jézus és monda néki: Te Izráel tanítója vagy, és nem tudod ezeket?
And Jesus, answering, said, Are you the teacher of Israel and have no knowledge of these things?
απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτω συ ει ο διδασκαλος του ισραηλ και ταυτα ου γινωσκεις

11 Bizony, bizony mondom néked, a mit tudunk, azt mondjuk, és a mit látunk, arról teszünk bizonyságot; és a mi bizonyságtételünket el nem fogadjátok.
Truly, I say to you, We say that of which we have knowledge; we give witness of what we have seen; and you do not take our witness to be true.
αμην αμην λεγω σοι οτι ο οιδαμεν λαλουμεν και ο εωρακαμεν μαρτυρουμεν και την μαρτυριαν ημων ου λαμβανετε

12 Ha a földiekrõl szóltam néktek és nem hisztek, mimódon hisztek, ha a mennyeiekrõl szólok néktek?
If you have no belief when my words are about the things of earth, how will you have belief if my words are about the things of heaven?
ει τα επιγεια ειπον υμιν και ου πιστευετε πως εαν ειπω υμιν τα επουρανια πιστευσετε

13 És senki sem ment fel a mennybe, hanemha az, a ki a mennybõl szállott alá, az embernek Fia, a ki a mennyben van.
And no one has ever gone up to heaven but he who came down from heaven, the Son of man.
και ουδεις αναβεβηκεν εις τον ουρανον ει μη ο εκ του ουρανου καταβας ο υιος του ανθρωπου ο ων εν τω ουρανω

14 És a miképen felemelte Mózes a kígyót a pusztában, akképen kell az ember Fiának felemeltetnie.
As the snake was lifted up by Moses in the waste land, even so it is necessary for the Son of man to be lifted up:
και καθως μωσης υψωσεν τον οφιν εν τη ερημω ουτως υψωθηναι δει τον υιον του ανθρωπου

15 Hogy valaki hiszen õ benne, el ne veszszen, hanem örök élete legyen.
So that whoever has faith may have in him eternal life.
ινα πας ο πιστευων εις αυτον μη αποληται αλλ εχη ζωην αιωνιον

16 Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az õ egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen õ benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.
For God had such love for the world that he gave his only Son, so that whoever has faith in him may not come to destruction but have eternal life.
ουτως γαρ ηγαπησεν ο θεος τον κοσμον ωστε τον υιον αυτου τον μονογενη εδωκεν ινα πας ο πιστευων εις αυτον μη αποληται αλλ εχη ζωην αιωνιον

17 Mert nem azért küldte az Isten az õ Fiát a világra, hogy kárhoztassa a világot, hanem hogy megtartassék a világ általa.
God did not send his Son into the world to be judge of the world; he sent him so that the world might have salvation through him.
ου γαρ απεστειλεν ο θεος τον υιον αυτου εις τον κοσμον ινα κρινη τον κοσμον αλλ ινα σωθη ο κοσμος δι αυτου

18 A ki hiszen õ benne, el nem kárhozik; a ki pedig nem hisz, immár elkárhozott, mivelhogy nem hitt az Isten egyszülött Fiának nevében.
The man who has faith in him does not come up to be judged; but he who has no faith in him has been judged even now, because he has no faith in the name of the only Son of God.
ο πιστευων εις αυτον ου κρινεται ο δε μη πιστευων ηδη κεκριται οτι μη πεπιστευκεν εις το ονομα του μονογενους υιου του θεου

19 Ez pedig a kárhoztatás, hogy a világosság e világra jött, és az emberek inkább szerették a sötétséget, mint a világosságot; mert az õ cselekedeteik gonoszak valának.
And this is the test by which men are judged: the light has come into the world and men have more love for the dark than for the light, because their acts are evil.
αυτη δε εστιν η κρισις οτι το φως εληλυθεν εις τον κοσμον και ηγαπησαν οι ανθρωποι μαλλον το σκοτος η το φως ην γαρ πονηρα αυτων τα εργα

20 Mert minden, a ki hamisan cselekszik, gyûlöli a világosságot és nem megy a világosságra, hogy az õ cselekedetei fel ne fedessenek;
The light is hated by everyone whose acts are evil and he does not come to the light for fear that his acts will be seen.
πας γαρ ο φαυλα πρασσων μισει το φως και ουκ ερχεται προς το φως ινα μη ελεγχθη τα εργα αυτου

21 A ki pedig az igazságot cselekszi, az a világosságra megy, hogy az õ cselekedetei nyilvánvalókká legyenek, hogy Isten szerint való cselekedetek.
But he whose life is true comes to the light, so that it may be clearly seen that his acts have been done by the help of God.
ο δε ποιων την αληθειαν ερχεται προς το φως ινα φανερωθη αυτου τα εργα οτι εν θεω εστιν ειργασμενα

22 Ezután elméne Jézus az õ tanítványaival a Júdea földére; és ott idõzék velök, és keresztele.
After these things Jesus and his disciples went into the land of Judaea, and there he was with them for some time, giving baptism.
μετα ταυτα ηλθεν ο ιησους και οι μαθηται αυτου εις την ιουδαιαν γην και εκει διετριβεν μετ αυτων και εβαπτιζεν

23 János pedig szintén keresztel vala Énonban, Sálemhez közel, mert ott sok volt a víz. És oda járulának és megkeresztelkedének.
Now John was then giving baptism at Aenon near Salim, because there was much water there; and people came and were given baptism.
ην δε και ιωαννης βαπτιζων εν αινων εγγυς του σαλειμ οτι υδατα πολλα ην εκει και παρεγινοντο και εβαπτιζοντο

24 Mert János még nem vetteték a tömlöczbe.
For at this time John had not been put into prison.
ουπω γαρ ην βεβλημενος εις την φυλακην ο ιωαννης

25 Vetekedés támada azért a János tanítványai és a judeaiak között a mosakodás felõl.
Then a question came up between John's disciples and a Jew about washing.
εγενετο ουν ζητησις εκ των μαθητων ιωαννου μετα ιουδαιων περι καθαρισμου

26 És menének Jánoshoz és mondának néki: Mester! A ki veled vala a Jordánon túl, a kirõl te bizonyságot tettél, ímé az keresztel, és hozzá megy mindenki.
And they went to John and said to him, Rabbi, the man who was with you on the other side of the Jordan, the man to whom you gave witness, is now giving baptism, and everyone is going to him.
και ηλθον προς τον ιωαννην και ειπον αυτω ραββι ος ην μετα σου περαν του ιορδανου ω συ μεμαρτυρηκας ιδε ουτος βαπτιζει και παντες ερχονται προς αυτον

27 Felele János és monda: Az ember semmit sem vehet, hanem ha a mennybõl adatott néki.
And this was John's answer: A man is unable to have anything if it is not given to him from heaven.
απεκριθη ιωαννης και ειπεν ου δυναται ανθρωπος λαμβανειν ουδεν εαν μη η δεδομενον αυτω εκ του ουρανου

28 Ti magatok vagytok a bizonyságaim, hogy megmondtam: Nem vagyok én a Krisztus, hanem hogy õ elõtte küldettem el.
You yourselves give witness that I said, I am not the Christ. What I said was, I am sent before the Christ.
αυτοι υμεις μοι μαρτυρειτε οτι ειπον ουκ ειμι εγω ο χριστος αλλ οτι απεσταλμενος ειμι εμπροσθεν εκεινου

29 A kinek jegyese van, võlegény az; a võlegény barátja pedig, a ki ott áll és hallja õt, örvendezve örül a võlegény szavának. Ez az én örömem immár betelt.
He who has the bride is the husband: but the husband's friend, whose place is by his side and whose ears are open to him, is full of joy because of the husband's voice: such is my joy, and it is complete.
ο εχων την νυμφην νυμφιος εστιν ο δε φιλος του νυμφιου ο εστηκως και ακουων αυτου χαρα χαιρει δια την φωνην του νυμφιου αυτη ουν η χαρα η εμη πεπληρωται

30 Annak növekednie kell, nékem pedig alább szállanom.
He has to become greater while I become less.
εκεινον δει αυξανειν εμε δε ελαττουσθαι

31 A ki felülrõl jött, feljebb való mindenkinél. A ki a földrõl való, földi az és földieket szól; a ki a mennybõl jött, feljebb való mindenkinél.
He who comes from heaven is greater than all others: he who comes from earth is of the earth, and of the earth are his words: he who comes from heaven is over all.
ο ανωθεν ερχομενος επανω παντων εστιν ο ων εκ της γης εκ της γης εστιν και εκ της γης λαλει ο εκ του ουρανου ερχομενος επανω παντων εστιν

32 És arról tesz bizonyságot, a mit látott és hallott; és az õ bizonyságtételét senki sem fogadja be.
He gives witness of what he has seen and of what has come to his ears; and no man takes his witness as true.
και ο εωρακεν και ηκουσεν τουτο μαρτυρει και την μαρτυριαν αυτου ουδεις λαμβανει

33 A ki az õ bizonyságtételét befogadja, az megpecsételte, hogy az Isten igaz.
He who so takes his witness has made clear his faith that God is true.
ο λαβων αυτου την μαρτυριαν εσφραγισεν οτι ο θεος αληθης εστιν

34 Mert a kit az Isten küldött, az Isten beszédeit szólja; mivelhogy az Isten nem mérték szerint adja a Lelket.
For he whom God has sent says God's words; and God does not give him the Spirit by measure.
ον γαρ απεστειλεν ο θεος τα ρηματα του θεου λαλει ου γαρ εκ μετρου διδωσιν ο θεος το πνευμα

35 Az Atya szereti a Fiút, és az õ kezébe adott mindent.
The Father has love for the Son and has put all things into his hands.
ο πατηρ αγαπα τον υιον και παντα δεδωκεν εν τη χειρι αυτου

36 A ki hisz a Fiúban, örök élete van; a ki pedig nem enged a Fiúnak, nem lát életet, hanem az Isten haragja marad rajta.
He who has faith in the Son has eternal life; but he who has not faith in the Son will not see life; God's wrath is resting on him.
ο πιστευων εις τον υιον εχει ζωην αιωνιον ο δε απειθων τω υιω ουκ οψεται ζωην αλλ η οργη του θεου μενει επ αυτον

1 Amint azért megtudta az Úr, hogy a farizeusok meghallották, hogy Jézus több tanítványt szerez és keresztel, mint János,
Now when it was clear to the Lord that word had come to the ears of the Pharisees that Jesus was making more disciples than John and was giving them baptism
ως ουν εγνω ο κυριος οτι ηκουσαν οι φαρισαιοι οτι ιησους πλειονας μαθητας ποιει και βαπτιζει η ιωαννης

2 (Jóllehet Jézus maga nem keresztelt, hanem a tanítványai,)
(Though, in fact, it was his disciples who gave baptism, not Jesus himself),
καιτοιγε ιησους αυτος ουκ εβαπτιζεν αλλ οι μαθηται αυτου

3 Elhagyá Júdeát és elméne ismét Galileába.
He went out of Judaea into Galilee again.
αφηκεν την ιουδαιαν και απηλθεν παλιν εις την γαλιλαιαν

4 Samárián kell vala pedig általmennie.
And it was necessary for him to go through Samaria.
εδει δε αυτον διερχεσθαι δια της σαμαρειας

5 Megy vala azért Samáriának Sikár nevû városába, annak a teleknek szomszédjába, a melyet Jákób adott vala az õ fiának, Józsefnek.
So he came to a town of Samaria which was named Sychar, near to the bit of land which Jacob gave to his son Joseph:
ερχεται ουν εις πολιν της σαμαρειας λεγομενην συχαρ πλησιον του χωριου ο εδωκεν ιακωβ ιωσηφ τω υιω αυτου

6 Ott vala pedig a Jákób forrása. Jézus azért, az utazástól elfáradva, azonmód leüle a forráshoz. Mintegy hat óra vala.
Now Jacob's fountain was there. Jesus, being tired after his journey, was resting by the fountain. It was about the sixth hour.
ην δε εκει πηγη του ιακωβ ο ουν ιησους κεκοπιακως εκ της οδοιποριας εκαθεζετο ουτως επι τη πηγη ωρα ην ωσει εκτη

7 Jöve egy samáriabeli asszony vizet meríteni; monda néki Jézus: Adj innom!
A woman of Samaria came to get water, and Jesus said to her, Give me some water.
ερχεται γυνη εκ της σαμαρειας αντλησαι υδωρ λεγει αυτη ο ιησους δος μοι πιειν

8 Az õ tanítványai ugyanis elmentek a városba, hogy ennivalót vegyenek.
For his disciples had gone to the town to get food.
οι γαρ μαθηται αυτου απεληλυθεισαν εις την πολιν ινα τροφας αγορασωσιν

9 Monda azért néki a samáriai asszony: Hogy kérhetsz inni zsidó létedre én tõlem, a ki samáriai asszony vagyok?! Mert a zsidók nem barátkoznak a samáriaiakkal.
The woman of Samaria said to him, Why do you, a Jew, make a request for water to me, a woman of Samaria? She said this because Jews have nothing to do with the people of Samaria.
λεγει ουν αυτω η γυνη η σαμαρειτις πως συ ιουδαιος ων παρ εμου πιειν αιτεις ουσης γυναικος σαμαρειτιδος ου γαρ συγχρωνται ιουδαιοι σαμαρειταις

10 Felele Jézus és monda néki: Ha ismernéd az Isten ajándékát, és [hogy] ki az, a ki ezt mondja néked: Adj innom!; te kérted volna õt, és adott volna néked élõ vizet.
In answer Jesus said, If you had knowledge of what God gives freely and who it is who says to you, Give me water, you would make your prayer to him, and he would give you living water.
απεκριθη ιησους και ειπεν αυτη ει ηδεις την δωρεαν του θεου και τις εστιν ο λεγων σοι δος μοι πιειν συ αν ητησας αυτον και εδωκεν αν σοι υδωρ ζων

11 Monda néki az asszony: Uram, nincs mivel merítened, és a kút mély: hol vennéd tehát az élõ vizet?
The woman said to him, Sir, you have no vessel and the fountain is deep; from where will you get the living water?
λεγει αυτω η γυνη κυριε ουτε αντλημα εχεις και το φρεαρ εστιν βαθυ ποθεν ουν εχεις το υδωρ το ζων

12 Avagy nagyobb vagy-é te a mi atyánknál, Jákóbnál, a ki nékünk adta ezt a kutat, és ebbõl ivott õ is, a fiai is és jószága is?
Are you greater than our father Jacob who gave us the fountain and took the water of it himself, with his children and his cattle?
μη συ μειζων ει του πατρος ημων ιακωβ ος εδωκεν ημιν το φρεαρ και αυτος εξ αυτου επιεν και οι υιοι αυτου και τα θρεμματα αυτου

13 Felele Jézus és monda néki: Mindaz, a ki ebbõl a vízbõl iszik, ismét megszomjúhozik:
Jesus said to her, Everyone who takes this water will be in need of it again:
απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτη πας ο πινων εκ του υδατος τουτου διψησει παλιν

14 Valaki pedig abból a vízbõl iszik, a melyet én adok néki, soha örökké meg nem szomjúhozik; hanem az a víz, a melyet én adok néki, örök életre buzgó víznek kútfeje lesz õ benne.
But whoever takes the water I give him will never be in need of drink again; for the water I give him will become in him a fountain of eternal life.
ος δ αν πιη εκ του υδατος ου εγω δωσω αυτω ου μη διψηση εις τον αιωνα αλλα το υδωρ ο δωσω αυτω γενησεται εν αυτω πηγη υδατος αλλομενου εις ζωην αιωνιον

15 Monda néki az asszony: Uram, add nékem azt a vizet, hogy meg ne szomjúhozzam, és ne jõjjek ide meríteni!
The woman said to him, Sir, give me this water, so that I may not be in need again of drink and will not have to come all this way for it.
λεγει προς αυτον η γυνη κυριε δος μοι τουτο το υδωρ ινα μη διψω μηδε ερχωμαι ενθαδε αντλειν

16 Monda néki Jézus: Menj el, hívd a férjedet, és jõjj ide!
Jesus said to her, Go, get your husband and come back here with him.
λεγει αυτη ο ιησους υπαγε φωνησον τον ανδρα σου και ελθε ενθαδε

17 Felele az asszony és monda: Nincs férjem. Monda néki Jézus: Jól mondád, hogy: Nincs férjem;
In answer, the woman said, I have no husband. Jesus said to her, You have said rightly, I have no husband:
απεκριθη η γυνη και ειπεν ουκ εχω ανδρα λεγει αυτη ο ιησους καλως ειπας οτι ανδρα ουκ εχω

18 Mert öt férjed volt, és a mostani nem férjed: ezt igazán mondtad.
You have had five husbands, and the man you have now is not your husband: that was truly said.
πεντε γαρ ανδρας εσχες και νυν ον εχεις ουκ εστιν σου ανηρ τουτο αληθες ειρηκας

19 Monda néki az asszony: Uram, látom, hogy te próféta vagy.
The woman said to him, Sir, I see that you are a prophet.
λεγει αυτω η γυνη κυριε θεωρω οτι προφητης ει συ

20 A mi atyáink ezen a hegyen imádkoztak; és ti azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van az a hely, a hol imádkozni kell.
Our fathers gave worship on this mountain, but you Jews say that the right place for worship is in Jerusalem.
οι πατερες ημων εν τουτω τω ορει προσεκυνησαν και υμεις λεγετε οτι εν ιεροσολυμοις εστιν ο τοπος οπου δει προσκυνειν

21 Monda néki Jézus: Asszony, hidd el nékem, hogy eljõ az óra, a mikor sem nem ezen a hegyen, sem nem Jeruzsálemben imádjátok az Atyát.
Jesus said to her, Woman, take my word for this; the time is coming when you will not give worship to the Father on this mountain or in Jerusalem.
λεγει αυτη ο ιησους γυναι πιστευσον μοι οτι ερχεται ωρα οτε ουτε εν τω ορει τουτω ουτε εν ιεροσολυμοις προσκυνησετε τω πατρι

22 Ti azt imádjátok, a mit nem ismertek; mi azt imádjuk, a mit ismerünk: mert az idvesség a zsidók közül támadt.
You give worship, but without knowledge of what you are worshipping: we give worship to what we have knowledge of: for salvation comes from the Jews.
υμεις προσκυνειτε ο ουκ οιδατε ημεις προσκυνουμεν ο οιδαμεν οτι η σωτηρια εκ των ιουδαιων εστιν

23 De eljõ az óra, és az most vagyon, amikor az igazi imádók lélekben, és igazságban imádják az Atyát: mert az Atya is ilyeneket keres, az õ imádóiul.
But the time is coming, and is even now here, when the true worshippers will give worship to the Father in the true way of the spirit, for these are the worshippers desired by the Father.
αλλ ερχεται ωρα και νυν εστιν οτε οι αληθινοι προσκυνηται προσκυνησουσιν τω πατρι εν πνευματι και αληθεια και γαρ ο πατηρ τοιουτους ζητει τους προσκυνουντας αυτον

24 Az Isten lélek: és a kik õt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják.
God is Spirit: then let his worshippers give him worship in the true way of the spirit.
πνευμα ο θεος και τους προσκυνουντας αυτον εν πνευματι και αληθεια δει προσκυνειν

25 Monda néki az asszony: Tudom, hogy Messiás jõ (a ki Krisztusnak mondatik); mikor az eljõ, megjelent nékünk mindent.
The woman said to him, I am certain that the Messiah, who is named Christ, is coming; when he comes he will make all things clear to us.
λεγει αυτω η γυνη οιδα οτι μεσσιας ερχεται ο λεγομενος χριστος οταν ελθη εκεινος αναγγελει ημιν παντα

26 Monda néki Jézus: Én vagyok az, a ki veled beszélek.
Jesus said to her, I, who am talking to you, am he.
λεγει αυτη ο ιησους εγω ειμι ο λαλων σοι

27 Eközben megjövének az õ tanítványai; és csodálkozának, hogy asszonnyal beszélt; mindazáltal egyik sem mondá: Mit keresel? vagy: Mit beszélsz vele?
At that point the disciples came back, and they were surprised to see him talking to a woman; but not one of them said to him, What is your purpose? or, Why are you talking to her?
και επι τουτω ηλθον οι μαθηται αυτου και εθαυμασαν οτι μετα γυναικος ελαλει ουδεις μεντοι ειπεν τι ζητεις η τι λαλεις μετ αυτης

28 Ott hagyá azért az asszony a vedrét, és elméne a városba, és monda az embereknek:
Then the woman put down her water-pot and went into the town, and said to the people,
αφηκεν ουν την υδριαν αυτης η γυνη και απηλθεν εις την πολιν και λεγει τοις ανθρωποις

29 Jertek, lássatok egy embert, a ki megmonda nékem mindent, a mit cselekedtem. Nem ez-é a Krisztus?
Come and see a man who has been talking to me of everything I ever did! Is it possible that this is the Christ?
δευτε ιδετε ανθρωπον ος ειπεν μοι παντα οσα εποιησα μητι ουτος εστιν ο χριστος

30 Kimenének azért a városból, és hozzá menének.
So they went out of the town and came to him.
εξηλθον ουν εκ της πολεως και ηρχοντο προς αυτον

31 Aközben pedig kérék õt a tanítványok, mondván: Mester, egyél!
While this was taking place, the disciples were saying to Jesus, Master, take some food.
εν δε τω μεταξυ ηρωτων αυτον οι μαθηται λεγοντες ραββι φαγε

32 Õ pedig monda nékik: Van nékem eledelem, a mit egyem, a mit ti nem tudtok.
But he said to them, I have food of which you have no knowledge.
ο δε ειπεν αυτοις εγω βρωσιν εχω φαγειν ην υμεις ουκ οιδατε

33 Mondának azért a tanítványok egymásnak: Hozott-é néki valaki enni?
So the disciples said one to another, Did anyone give him food?
ελεγον ουν οι μαθηται προς αλληλους μη τις ηνεγκεν αυτω φαγειν

34 Monda nékik Jézus: Az én eledelem az, hogy annak akaratját cselekedjem, a ki elküldött engem, és az õ dolgát elvégezzem.
Jesus said, My food is to do the pleasure of him who sent me and to make his work complete.
λεγει αυτοις ο ιησους εμον βρωμα εστιν ινα ποιω το θελημα του πεμψαντος με και τελειωσω αυτου το εργον

35 Ti nem azt mondjátok-é, hogy még négy hónap és eljõ az aratás? Ímé, mondom néktek: Emeljétek fel szemeiteket, és lássátok meg a tájékokat, hogy már fehérek az aratásra.
You would say, Four months from now is the time of the grain-cutting. Take a look, I say to you, at the fields; they are even now white for cutting.
ουχ υμεις λεγετε οτι ετι τετραμηνον εστιν και ο θερισμος ερχεται ιδου λεγω υμιν επαρατε τους οφθαλμους υμων και θεασασθε τας χωρας οτι λευκαι εισιν προς θερισμον ηδη

36 És a ki arat, jutalmat nyer, és az örök életre gyümölcsöt gyûjt; hogy mind a vetõ, mind az arató együtt örvendezzen.
He who does the cutting now has his reward; he is getting together fruit for eternal life, so that he who did the planting and he who gets in the grain may have joy together.
και ο θεριζων μισθον λαμβανει και συναγει καρπον εις ζωην αιωνιον ινα και ο σπειρων ομου χαιρη και ο θεριζων

37 Mert ebben az a mondás igaz, hogy más a vetõ, más az arató.
In this the saying is a true one, One does the planting, and another gets in the grain.
εν γαρ τουτω ο λογος εστιν ο αληθινος οτι αλλος εστιν ο σπειρων και αλλος ο θεριζων

38 Én annak az aratására küldtelek titeket, a mit nem ti munkáltatok; mások munkálták, és ti a mások munkájába állottatok.
I sent you to get in grain which you had no hand in planting: other men did that work, and you take the reward.
εγω απεστειλα υμας θεριζειν ο ουχ υμεις κεκοπιακατε αλλοι κεκοπιακασιν και υμεις εις τον κοπον αυτων εισεληλυθατε

39 Abból a városból pedig sokan hivének benne a Samaritánusok közül annak az asszonynak beszédéért, a ki bizonyságot tett vala, hogy: Mindent megmondott nékem, a mit cselekedtem.
Now a number of the people of that town had faith in him because of the woman's witness: He has been talking to me of everything I ever did.
εκ δε της πολεως εκεινης πολλοι επιστευσαν εις αυτον των σαμαρειτων δια τον λογον της γυναικος μαρτυρουσης οτι ειπεν μοι παντα οσα εποιησα

40 A mint azért oda mentek hozzá a Samaritánusok, kérék õt, hogy maradjon náluk; és ott marada két napig.
So when the people came to him they made request to him to be among them for a time, and he was there two days.
ως ουν ηλθον προς αυτον οι σαμαρειται ηρωτων αυτον μειναι παρ αυτοις και εμεινεν εκει δυο ημερας

41 És sokkal többen hivének a maga beszédéért,
And a great number more of them came to have faith in him because of what he himself said.
και πολλω πλειους επιστευσαν δια τον λογον αυτου

42 És azt mondják vala az asszonynak, hogy: Nem a te beszédedért hiszünk immár: mert magunk hallottuk, és tudjuk, hogy bizonnyal ez a világ idvezítõje, a Krisztus.
And they said to the woman, Now we have faith, but not because of your story: we ourselves have given ear to his words, and we are certain that he is truly the Saviour of the world.
τη τε γυναικι ελεγον οτι ουκετι δια την σην λαλιαν πιστευομεν αυτοι γαρ ακηκοαμεν και οιδαμεν οτι ουτος εστιν αληθως ο σωτηρ του κοσμου ο χριστος

43 Két nap mulva pedig kiméne onnét, és elméne Galileába.
And after the two days he went on from there into Galilee.
μετα δε τας δυο ημερας εξηλθεν εκειθεν και απηλθεν εις την γαλιλαιαν

44 Mert Jézus maga tett bizonyságot arról, hogy a prófétának nincs tisztessége a maga hazájában.
For Jesus himself said that a prophet has no honour in the country of his birth.
αυτος γαρ ο ιησους εμαρτυρησεν οτι προφητης εν τη ιδια πατριδι τιμην ουκ εχει

45 Mikor azért beméne Galileába, befogadták õt a Galileabeliek, mivelhogy látták vala mindazt, a mit Jeruzsálemben cselekedett az ünnepen; mert õk is elmentek vala az ünnepre.
So when he came into Galilee, the Galilaeans took him to their hearts because of the things which they had seen him do in Jerusalem at the feast--they themselves having been there at the feast.
οτε ουν ηλθεν εις την γαλιλαιαν εδεξαντο αυτον οι γαλιλαιοι παντα εωρακοτες α εποιησεν εν ιεροσολυμοις εν τη εορτη και αυτοι γαρ ηλθον εις την εορτην

46 Ismét a galileai Kánába méne azért Jézus, a hol a vizet borrá változtatta. És volt Kapernaumban egy királyi ember, a kinek a fia beteg vala.
So he came to Cana in Galilee, where he had made the water wine. And there was a certain man of high position whose son was ill at Capernaum.
ηλθεν ουν ο ιησους παλιν εις την κανα της γαλιλαιας οπου εποιησεν το υδωρ οινον και ην τις βασιλικος ου ο υιος ησθενει εν καπερναουμ

47 Mikor ez meghallá, hogy Jézus Júdeából Galileába érkezett, hozzá méne és kéré õt, hogy menjen el és gyógyítsa meg az õ fiát; mert halálán vala.
When it came to his ears that Jesus had come from Judaea into Galilee, he went to him and made a request that he would come down to his son, who was near to death, and make him well.
ουτος ακουσας οτι ιησους ηκει εκ της ιουδαιας εις την γαλιλαιαν απηλθεν προς αυτον και ηρωτα αυτον ινα καταβη και ιασηται αυτου τον υιον ημελλεν γαρ αποθνησκειν

48 Monda azért néki Jézus: Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek.
Then Jesus said to him, You will not have faith if you do not see signs and wonders.
ειπεν ουν ο ιησους προς αυτον εαν μη σημεια και τερατα ιδητε ου μη πιστευσητε

49 Monda néki a királyi ember: Uram, jõjj, mielõtt a gyermekem meghal.
The man said, Sir, come down before my boy is dead.
λεγει προς αυτον ο βασιλικος κυριε καταβηθι πριν αποθανειν το παιδιον μου

50 Monda néki Jézus: Menj el, a te fiad él. És hitt az ember a szónak, a mit Jézus mondott néki, és elment.
And Jesus said, Go in peace; your son is living. The man had faith in the word which Jesus said to him and went away.
λεγει αυτω ο ιησους πορευου ο υιος σου ζη και επιστευσεν ο ανθρωπος τω λογω ω ειπεν αυτω ιησους και επορευετο

51 A mint pedig már megy vala, elébe jövének az õ szolgái, és hírt hozának néki, mondván, hogy: A te fiad él.
And while he was going down, his servants came to him and said, Your boy is living.
ηδη δε αυτου καταβαινοντος οι δουλοι αυτου απηντησαν αυτω και απηγγειλαν λεγοντες οτι ο παις σου ζη

52 Megtudakozá azért tõlük az órát, a melyben megkönnyebbedett vala; és mondának néki: Tegnap hét órakor hagyta el õt a láz;
So he put a question to them as to the hour when he became better; and they said to him, The disease went from him yesterday at the seventh hour.
επυθετο ουν παρ αυτων την ωραν εν η κομψοτερον εσχεν και ειπον αυτω οτι χθες ωραν εβδομην αφηκεν αυτον ο πυρετος

53 Megérté azért az atya, hogy abban az órában, a melyben azt mondá néki a Jézus, hogy: a te fiad él. És hitt õ, és az õ egész háza népe.
It was clear then to the father that this was the very time at which Jesus said to him, Your son is living. And he had faith in Jesus, he and all his family.
εγνω ουν ο πατηρ οτι εν εκεινη τη ωρα εν η ειπεν αυτω ο ιησους οτι ο υιος σου ζη και επιστευσεν αυτος και η οικια αυτου ολη

54 Ezt ismét második jel gyanánt tevé Jézus, mikor Júdeából Galileába ment.
Now this is the second sign which Jesus did after he had come out of Judaea into Galilee.
τουτο παλιν δευτερον σημειον εποιησεν ο ιησους ελθων εκ της ιουδαιας εις την γαλιλαιαν

1 Ezek után ünnepök vala a zsidóknak, és felméne Jézus Jeruzsálembe.
After these things there was a feast of the Jews, and Jesus went up to Jerusalem.
μετα ταυτα ην εορτη των ιουδαιων και ανεβη ο ιησους εις ιεροσολυμα

2 Van pedig Jeruzsálemben a Juh[kapu]nál egy tó, a melyet héberül Bethesdának neveznek. Öt tornácza van.
Now in Jerusalem near the sheep-market there is a public bath which in Hebrew is named Beth-zatha. It has five doorways.
εστιν δε εν τοις ιεροσολυμοις επι τη προβατικη κολυμβηθρα η επιλεγομενη εβραιστι βηθεσδα πεντε στοας εχουσα

3 Ezekben feküvék a betegek, vakok, sánták, aszkórosok nagy sokasága, várva a víznek megmozdulását.
In these doorways there were a great number of people with different diseases: some unable to see, some without the power of walking, some with wasted bodies.
εν ταυταις κατεκειτο πληθος πολυ των ασθενουντων τυφλων χωλων ξηρων εκδεχομενων την του υδατος κινησιν

4 Mert idõnként angyal szálla a tóra, és felzavará a vizet: a ki tehát elõször lépett bele a víz felzavarása után, meggyógyult, akárminémû betegségben volt.
[]
αγγελος γαρ κατα καιρον κατεβαινεν εν τη κολυμβηθρα και εταρασσεν το υδωρ ο ουν πρωτος εμβας μετα την ταραχην του υδατος υγιης εγινετο ω δηποτε κατειχετο νοσηματι

5 Vala pedig ott egy ember, a ki harmincnyolcz esztendõt töltött betegségében.
One man was there who had been ill for thirty-eight years.
ην δε τις ανθρωπος εκει τριακονταοκτω ετη εχων εν τη ασθενεια

6 Ezt a mint látta Jézus, hogy ott fekszik, és megtudta, hogy már sok idõ óta [úgy] van; monda néki: Akarsz-é meggyógyulni?
When Jesus saw him there on the floor it was clear to him that he had been now a long time in that condition, and so he said to the man, Is it your desire to get well?
τουτον ιδων ο ιησους κατακειμενον και γνους οτι πολυν ηδη χρονον εχει λεγει αυτω θελεις υγιης γενεσθαι

7 Felele néki a beteg: Uram, nincs emberem, hogy a mikor a víz felzavarodik, bevigyen engem a tóba; és mire én oda érek, más lép be elõttem.
The ill man said in answer, Sir, I have nobody to put me into the bath when the water is moving; and while I am on the way down some other person gets in before me.
απεκριθη αυτω ο ασθενων κυριε ανθρωπον ουκ εχω ινα οταν ταραχθη το υδωρ βαλλη με εις την κολυμβηθραν εν ω δε ερχομαι εγω αλλος προ εμου καταβαινει

8 Monda néki Jézus: Kelj fel, vedd fel a te nyoszolyádat, és járj!
Jesus said to him, Get up, take your bed and go.
λεγει αυτω ο ιησους εγειραι αρον τον κραββατον σου και περιπατει

9 És azonnal meggyógyula az ember, és felvevé nyoszolyáját, és jár vala. Aznap pedig szombat vala.
And the man became well straight away, and took up his bed and went. Now that day was the Sabbath.
και ευθεως εγενετο υγιης ο ανθρωπος και ηρεν τον κραββατον αυτου και περιεπατει ην δε σαββατον εν εκεινη τη ημερα

10 Mondának azért a zsidók a meggyógyultnak: Szombat van, nem szabad néked a nyoszolyádat hordanod!
So the Jews said to the man who had been made well, It is the Sabbath; and it is against the law for you to take up your bed.
ελεγον ουν οι ιουδαιοι τω τεθεραπευμενω σαββατον εστιν ουκ εξεστιν σοι αραι τον κραββατον

11 Felele nékik: A ki meggyógyított engem, az mondá nékem: Vedd fel a nyoszolyádat, és járj.
He said to them, But he who made me well, said to me, Take up your bed and go.
απεκριθη αυτοις ο ποιησας με υγιη εκεινος μοι ειπεν αρον τον κραββατον σου και περιπατει

12 Megkérdék azért õt: Ki az az ember, a ki mondá néked: Vedd fel a nyoszolyádat, és járj?
Then they put to him the question: Who is the man who said to you, Take it up and go?
ηρωτησαν ουν αυτον τις εστιν ο ανθρωπος ο ειπων σοι αρον τον κραββατον σου και περιπατει

13 A meggyógyult pedig nem tudja vala, hogy ki az; mert Jézus félre vonult, sokaság lévén azon a helyen.
Now he who had been made well had no knowledge who it was, Jesus having gone away because of the number of people who were in that place.
ο δε ιαθεις ουκ ηδει τις εστιν ο γαρ ιησους εξενευσεν οχλου οντος εν τω τοπω

14 Ezek után találkozék vele Jézus a templomban, és monda néki: Ímé meggyógyultál; többé ne vétkezzél, hogy rosszabbul ne legyen dolgod!
After a time Jesus came across him in the Temple and said to him, See, you are well and strong; do no more sin for fear a worse thing comes to you.
μετα ταυτα ευρισκει αυτον ο ιησους εν τω ιερω και ειπεν αυτω ιδε υγιης γεγονας μηκετι αμαρτανε ινα μη χειρον τι σοι γενηται

15 Elméne az az ember, és hírül adá a zsidóknak, hogy Jézus az, a ki õt meggyógyította.
The man went away and said to the Jews that it was Jesus who had made him well.
απηλθεν ο ανθρωπος και ανηγγειλεν τοις ιουδαιοις οτι ιησους εστιν ο ποιησας αυτον υγιη

16 És e miatt üldözõbe vevék a zsidók Jézust, és meg akarák õt ölni, hogy ezeket mûvelte szombaton.
And for this reason the Jews were turned against Jesus, because he was doing these things on the Sabbath.
και δια τουτο εδιωκον τον ιησουν οι ιουδαιοι και εζητουν αυτον αποκτειναι οτι ταυτα εποιει εν σαββατω

17 Jézus pedig felele nékik: Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom.
But his answer was: My Father is still working even now, and so I am working.
ο δε ιησους απεκρινατο αυτοις ο πατηρ μου εως αρτι εργαζεται καγω εργαζομαι

18 E miatt aztán még inkább meg akarák õt ölni a zsidók, mivel nem csak a szombatot rontotta meg, hanem az Istent is saját Atyjának mondotta, egyenlõvé tévén magát az Istennel.
For this cause the Jews had an even greater desire to put Jesus to death, because not only did he not keep the Sabbath but he said God was his Father, so making himself equal with God.
δια τουτο ουν μαλλον εζητουν αυτον οι ιουδαιοι αποκτειναι οτι ου μονον ελυεν το σαββατον αλλα και πατερα ιδιον ελεγεν τον θεον ισον εαυτον ποιων τω θεω

19 Felele azért Jézus, és monda nékik: Bizony, bizony mondom néktek: a Fiú semmit sem tehet önmagától, hanem ha látja cselekedni az Atyát, mert a miket az cselekszik, ugyanazokat hasonlatosképen a Fiú is cselekszi.
So Jesus made answer and said, Truly I say to you, The Son is not able to do anything himself; he is able to do only what he sees the Father doing; whatever the Father does the Son does it in the same way.
απεκρινατο ουν ο ιησους και ειπεν αυτοις αμην αμην λεγω υμιν ου δυναται ο υιος ποιειν αφ εαυτου ουδεν εαν μη τι βλεπη τον πατερα ποιουντα α γαρ αν εκεινος ποιη ταυτα και ο υιος ομοιως ποιει

20 Mert az Atya szereti a Fiút, és mindent megmutat néki, a miket õ maga cselekszik; és ezeknél nagyobb dolgokat is mutat majd néki, hogy ti csudálkozzatok.
For the Father has love for the Son and lets him see everything which he does: and he will let him see greater works than these so that you may be full of wonder.
ο γαρ πατηρ φιλει τον υιον και παντα δεικνυσιν αυτω α αυτος ποιει και μειζονα τουτων δειξει αυτω εργα ινα υμεις θαυμαζητε

21 Mert a mint az Atya feltámasztja a halottakat és megeleveníti, úgy a Fiú is a kiket akar, megelevenít.
In the same way, as the Father gives life to the dead, even so the Son gives life to those to whom he is pleased to give it.
ωσπερ γαρ ο πατηρ εγειρει τους νεκρους και ζωοποιει ουτως και ο υιος ους θελει ζωοποιει

22 Mert az Atya nem ítél senkit, hanem az ítéletet egészen a Fiúnak adta;
The Father is not the judge of men, but he has given all decisions into the hands of the Son;
ουδε γαρ ο πατηρ κρινει ουδενα αλλα την κρισιν πασαν δεδωκεν τω υιω

23 Hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút, miként tisztelik az Atyát. A ki nem tiszteli a Fiút, nem tiszteli az Atyát, a ki elküldte õt.
So that all men may give honour to the Son even as they give honour to the Father. He who gives no honour to the Son gives no honour to the Father who sent him.
ινα παντες τιμωσιν τον υιον καθως τιμωσιν τον πατερα ο μη τιμων τον υιον ου τιμα τον πατερα τον πεμψαντα αυτον

24 Bizony, bizony mondom néktek, hogy a ki az én beszédemet hallja és hisz annak, a ki engem elbocsátott, örök élete van; és nem megy a kárhozatra, hanem általment a halálból az életre.
Truly I say to you, The man whose ears are open to my word and who has faith in him who sent me, has eternal life; he will not be judged, but has come from death into life.
αμην αμην λεγω υμιν οτι ο τον λογον μου ακουων και πιστευων τω πεμψαντι με εχει ζωην αιωνιον και εις κρισιν ουκ ερχεται αλλα μεταβεβηκεν εκ του θανατου εις την ζωην

25 Bizony, bizony mondom néktek, hogy eljõ az idõ, és az most vagyon, mikor a halottak hallják az Isten Fiának szavát, és a kik hallják, élnek.
Truly I say to you, The time is coming, it has even now come, when the voice of the Son of God will come to the ears of the dead, and those hearing it will have life.
αμην αμην λεγω υμιν οτι ερχεται ωρα και νυν εστιν οτε οι νεκροι ακουσονται της φωνης του υιου του θεου και οι ακουσαντες ζησονται

26 Mert a miként az Atyának élete van önmagában, akként adta a Fiúnak is, hogy élete legyen önmagában:
For even as the Father has life in himself, so he has given to the Son to have life in himself.
ωσπερ γαρ ο πατηρ εχει ζωην εν εαυτω ουτως εδωκεν και τω υιω ζωην εχειν εν εαυτω

27 És hatalmat ada néki az ítélettételre is, mivelhogy embernek fia.
And he has given him authority to be judge because he is the Son of man.
και εξουσιαν εδωκεν αυτω και κρισιν ποιειν οτι υιος ανθρωπου εστιν

28 Ne csodálkozzatok ezen: mert eljõ az óra, a melyben mindazok, a kik a koporsókban vannak, meghallják az õ szavát,
Do not be surprised at this: for the time is coming when his voice will come to all who are in the place of the dead,
μη θαυμαζετε τουτο οτι ερχεται ωρα εν η παντες οι εν τοις μνημειοις ακουσονται της φωνης αυτου

29 És kijõnek; a kik a jót cselekedték, az élet feltámadására; a kik pedig a gonoszt mûvelték, a kárhozat feltámadására.
And they will come out; those who have done good, into the new life; and those who have done evil, to be judged.
και εκπορευσονται οι τα αγαθα ποιησαντες εις αναστασιν ζωης οι δε τα φαυλα πραξαντες εις αναστασιν κρισεως

30 Én semmit sem cselekedhetem magamtól; a mint hallok, úgy ítélek, és az én ítéletem igazságos; mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, a ki elküldött engem, az Atyáét.
Of myself I am unable to do anything: as the voice comes to me so I give a decision: and my decision is right because I have no desire to do what is pleasing to myself, but only what is pleasing to him who sent me.
ου δυναμαι εγω ποιειν απ εμαυτου ουδεν καθως ακουω κρινω και η κρισις η εμη δικαια εστιν οτι ου ζητω το θελημα το εμον αλλα το θελημα του πεμψαντος με πατρος

31 Ha én teszek bizonyságot magamról, az én bizonyságtételem nem igaz.
If I gave witness about myself, my witness would not be true.
εαν εγω μαρτυρω περι εμαυτου η μαρτυρια μου ουκ εστιν αληθης

32 Más az, a ki bizonyságot tesz rólam; és tudom, hogy igaz az a bizonyságtétel, a melylyel bizonyságot tesz rólam.
There is another who gives witness about me and I am certain that the witness he gives about me is true.
αλλος εστιν ο μαρτυρων περι εμου και οιδα οτι αληθης εστιν η μαρτυρια ην μαρτυρει περι εμου

33 Ti elküldtetek Jánoshoz, és bizonyságot tett az igazságról.
You sent to John and he gave true witness.
υμεις απεσταλκατε προς ιωαννην και μεμαρτυρηκεν τη αληθεια

34 De én nem embertõl nyerem a bizonyságtételt; hanem ezeket azért mondom, hogy ti megtartassatok.
But I have no need of a man's witness: I only say these things so that you may have salvation.
εγω δε ου παρα ανθρωπου την μαρτυριαν λαμβανω αλλα ταυτα λεγω ινα υμεις σωθητε

35 Õ az égõ és fénylõ szövétnek vala, ti pedig csak egy ideig akartatok örvendezni az õ világosságában.
He was a burning and shining light, and for a time you were ready to be happy in his light.
εκεινος ην ο λυχνος ο καιομενος και φαινων υμεις δε ηθελησατε αγαλλιασθηναι προς ωραν εν τω φωτι αυτου

36 De nékem nagyobb bizonyságom van a Jánosénál: mert azok a dolgok, a melyeket rám bízott az Atya, hogy elvégezzem azokat, azok a dolgok, a melyeket én cselekszem, tesznek bizonyságot rólam, hogy az Atya küldött engem.
But the witness which I have is greater than that of John: the work which the Father has given me to do, the very work which I am now doing, is a witness that the Father has sent me.
εγω δε εχω την μαρτυριαν μειζω του ιωαννου τα γαρ εργα α εδωκεν μοι ο πατηρ ινα τελειωσω αυτα αυτα τα εργα α εγω ποιω μαρτυρει περι εμου οτι ο πατηρ με απεσταλκεν

37 A ki elküldött engem, maga az Atya is bizonyságot tett rólam. Sem hangját nem hallottátok soha, sem ábrázatát nem láttátok.
And the Father himself who sent me has given witness about me. Not one of you has ever given ear to his voice; his form you have not seen.
και ο πεμψας με πατηρ αυτος μεμαρτυρηκεν περι εμου ουτε φωνην αυτου ακηκοατε πωποτε ουτε ειδος αυτου εωρακατε

38 Az õ ígéje sincs maradandóan bennetek: mert a kit õ elküldött, ti annak nem hisztek.
And you have not kept his word in your hearts, because you have not faith in him whom he has sent.
και τον λογον αυτου ουκ εχετε μενοντα εν υμιν οτι ον απεστειλεν εκεινος τουτω υμεις ου πιστευετε

39 Tudakozzátok az írásokat, mert azt hiszitek, hogy azokban van a ti örök életetek; és ezek azok, a melyek bizonyságot tesznek rólam;
You make search in the holy Writings, in the belief that through them you get eternal life; and it is those Writings which give witness about me.
ερευνατε τας γραφας οτι υμεις δοκειτε εν αυταις ζωην αιωνιον εχειν και εκειναι εισιν αι μαρτυρουσαι περι εμου

40 És nem akartok hozzám jõni, hogy életetek legyen!
And still you have no desire to come to me so that you may have life.
και ου θελετε ελθειν προς με ινα ζωην εχητε

41 Dicsõséget emberektõl nem nyerek.
I do not take honour from men;
δοξαν παρα ανθρωπων ου λαμβανω

42 De ismerlek benneteket, hogy az Istennek szeretete nincs meg bennetek:
But I have knowledge of you that you have no love for God in your hearts.
αλλ εγνωκα υμας οτι την αγαπην του θεου ουκ εχετε εν εαυτοις

43 Én az én Atyám nevében jöttem, és nem fogadtatok be engem; ha más jõne a maga nevében, azt befogadnátok.
I have come in my Father's name, and your hearts are not open to me. If another comes with no other authority but himself, you will give him your approval.
εγω εληλυθα εν τω ονοματι του πατρος μου και ου λαμβανετε με εαν αλλος ελθη εν τω ονοματι τω ιδιω εκεινον ληψεσθε

44 Mimódon hihettek ti, a kik egymástól nyertek dicsõséget, és azt a dicsõséget, a mely az egy Istentõl van, nem keresitek?
How is it possible for you to have faith while you take honour one from another and have no desire for the honour which comes from the only God?
πως δυνασθε υμεις πιστευσαι δοξαν παρα αλληλων λαμβανοντες και την δοξαν την παρα του μονου θεου ου ζητειτε

45 Ne állítsátok, hogy én vádollak majd benneteket az Atyánál; van a ki vádol titeket, Mózes, a kiben ti reménykedtetek.
Put out of your minds the thought that I will say things against you to the Father: the one who says things against you is Moses, on whom you put your hopes.
μη δοκειτε οτι εγω κατηγορησω υμων προς τον πατερα εστιν ο κατηγορων υμων μωσης εις ον υμεις ηλπικατε

46 Mert ha hinnétek Mózesnek, nékem is hinnétek; mert én rólam írt õ.
If you had belief in Moses you would have belief in me; for his writings are about me.
ει γαρ επιστευετε μωση επιστευετε αν εμοι περι γαρ εμου εκεινος εγραψεν

47 Ha pedig az õ írásainak nem hisztek, mimódon hisztek az én beszédeimnek?
If you have no belief in his writings, how will you have belief in my words?
ει δε τοις εκεινου γραμμασιν ου πιστευετε πως τοις εμοις ρημασιν πιστευσετε

1 Ezek után elméne Jézus a galileai tengeren, a Tiberiáson túl.
After these things Jesus went away to the other side of the sea of Galilee--that is, the sea of Tiberias.
μετα ταυτα απηλθεν ο ιησους περαν της θαλασσης της γαλιλαιας της τιβεριαδος

2 És nagy sokaság követé õt, mivelhogy látják vala az õ csodatételeit, a melyeket cselekszik vala a betegeken.
And a great number of people went after him because they saw the signs which he did on those who were ill.
και ηκολουθει αυτω οχλος πολυς οτι εωρων αυτου τα σημεια α εποιει επι των ασθενουντων

3 Felméne pedig Jézus a hegyre, és leüle ott a tanítványaival.
Then Jesus went up the mountain and was seated there with his disciples.
ανηλθεν δε εις το ορος ο ιησους και εκει εκαθητο μετα των μαθητων αυτου

4 Közel vala pedig husvét, a zsidók ünnepe.
Now the Passover, a feast of the Jews, was near.
ην δε εγγυς το πασχα η εορτη των ιουδαιων

5 Mikor azért felemelé Jézus a szemeit, és látá, hogy nagy sokaság jõ hozzá, monda Filepnek: Honnan vegyünk kenyeret, hogy ehessenek ezek?
Lifting up his eyes, Jesus saw a great number of people coming to where he was, and he said to Philip, Where may we get bread for all these people?
επαρας ουν ο ιησους τους οφθαλμους και θεασαμενος οτι πολυς οχλος ερχεται προς αυτον λεγει προς τον φιλιππον ποθεν αγορασομεν αρτους ινα φαγωσιν ουτοι

6 Ezt pedig azért mondá, hogy próbára tegye õt; mert õ maga tudta, mit akar vala cselekedni.
This he said, testing him: for he had no doubt what he himself would do.
τουτο δε ελεγεν πειραζων αυτον αυτος γαρ ηδει τι εμελλεν ποιειν

7 Felele néki Filep: Kétszáz dénár árú kenyér nem elég ezeknek, hogy mindenikök kapjon valami keveset.
Philip made answer, Bread to the value of two hundred pence would not be enough even to give everyone a little.
απεκριθη αυτω φιλιππος διακοσιων δηναριων αρτοι ουκ αρκουσιν αυτοις ινα εκαστος αυτων βραχυ τι λαβη

8 Monda néki egy az õ tanítványai közül, András, a Simon Péter testvére:
One of his disciples, Andrew, the brother of Simon Peter, said to Jesus,
λεγει αυτω εις εκ των μαθητων αυτου ανδρεας ο αδελφος σιμωνος πετρου

9 Van itt egy gyermek, a kinek van öt árpa kenyere és két hala; de mi az ennyinek?
There is a boy here with five barley cakes and two fishes: but what is that among such a number?
εστιν παιδαριον εν ωδε ο εχει πεντε αρτους κριθινους και δυο οψαρια αλλα ταυτα τι εστιν εις τοσουτους

10 Jézus pedig monda: Ültessétek le az embereket. Nagy fû vala pedig azon a helyen. Leülének azért a férfiak, számszerint mintegy ötezeren.
Jesus said, Let the people be seated. Now there was much grass in that place. And those seated on the grass were about five thousand.
ειπεν δε ο ιησους ποιησατε τους ανθρωπους αναπεσειν ην δε χορτος πολυς εν τω τοπω ανεπεσον ουν οι ανδρες τον αριθμον ωσει πεντακισχιλιοι

11 Jézus pedig vevé a kenyereket, és hálát adván, adta a tanítványoknak, a tanítványok pedig a leülteknek; hasonlóképen a halakból is, a mennyit akarnak vala.
Then Jesus took the cakes and having given praise to God, he gave them to the people who were seated, and the fishes in the same way, as much as they had need of.
ελαβεν δε τους αρτους ο ιησους και ευχαριστησας διεδωκεν τοις μαθηταις οι δε μαθηται τοις ανακειμενοις ομοιως και εκ των οψαριων οσον ηθελον

12 A mint pedig betelének, monda az õ tanítványainak: Szedjétek össze a megmaradt darabokat, hogy semmi el ne veszszen.
And when they had had enough, Jesus said to his disciples, Take up the broken bits which are over, so that nothing may be wasted.
ως δε ενεπλησθησαν λεγει τοις μαθηταις αυτου συναγαγετε τα περισσευσαντα κλασματα ινα μη τι απολητai

13 Összeszedék azért, és megtöltének tizenkét kosarat az öt árpa kenyérbõl való darabokkal, a melyek megmaradtak vala az evõk után.
So they took them up: twelve baskets full of broken bits of the five cakes which were over after the people had had enough.
συνηγαγον ουν και εγεμισαν δωδεκα κοφινους κλασματων εκ των πεντε αρτων των κριθινων α επερισσευσεν τοις βεβρωκοσιν

14 Az emberek azért látva a jelt, a melyet Jézus tõn, mondának: Bizonnyal ez ama próféta, a ki eljövendõ vala a világra.
And when the people saw the sign which he had done, they said, Truly, this is the prophet who is to come into the world.
οι ουν ανθρωποι ιδοντες ο εποιησεν σημειον ο ιησους ελεγον οτι ουτος εστιν αληθως ο προφητης ο ερχομενος εις τον κοσμον

15 Jézus azért, a mint észrevevé, hogy jõni akarnak és õt elragadni, hogy királylyá tegyék, ismét elvonula egymaga a hegyre.
Now when Jesus saw that the people were about to come and take him by force to make him a king, he went away again up the mountain by himself.
ιησους ουν γνους οτι μελλουσιν ερχεσθαι και αρπαζειν αυτον ινα ποιησωσιν αυτον βασιλεα ανεχωρησεν παλιν εις το ορος αυτος μονος

16 Mikor pedig estveledék, lemenének az õ tanítványai a tengerhez,
When evening came the disciples went down to the sea;
ως δε οψια εγενετο κατεβησαν οι μαθηται αυτου επι την θαλασσαν

17 És beszállva a hajóba, mennek vala a tengeren túl Kapernaumba. És már sötétség volt, és még nem ment vala hozzájuk Jézus.
And they took a boat and went across the sea in the direction of Capernaum. By then it was dark and still Jesus had not come to them.
και εμβαντες εις το πλοιον ηρχοντο περαν της θαλασσης εις καπερναουμ και σκοτια ηδη εγεγονει και ουκ εληλυθει προς αυτους ο ιησους

18 És a tenger a nagy szél fúvása miatt háborog vala.
The sea was getting rough because of a strong wind which was blowing.
η τε θαλασσα ανεμου μεγαλου πνεοντος διηγειρετο

19 Mikor azért huszonöt, vagy harmincz futamatnyira beevezének, megláták Jézust, a mint jár vala a tengeren és a hajóhoz közeledik vala: és megrémülének.
After they had gone three or four miles they saw Jesus walking on the sea and coming near to the boat; and they had great fear.
εληλακοτες ουν ως σταδιους εικοσιπεντε η τριακοντα θεωρουσιν τον ιησουν περιπατουντα επι της θαλασσης και εγγυς του πλοιου γινομενον και εφοβηθησαν

20 Õ pedig monda nékik: Én vagyok, ne féljetek!
But he said to them, It is I, have no fear.
ο δε λεγει αυτοις εγω ειμι μη φοβεισθε

21 Be akarák azért õt venni a hajóba: és a hajó azonnal ama földnél vala, a melyre menének.
Then they readily took him into the boat: and straight away the boat was at the land to which they were going.
ηθελον ουν λαβειν αυτον εις το πλοιον και ευθεως το πλοιον εγενετο επι της γης εις ην υπηγον

22 Másnap a sokaság, a mely a tengeren túl állott vala, látva, hogy nem vala ott más hajó, csak az az egy, a melybe a Jézus tanítványai szállottak, és hogy Jézus nem ment be az õ tanítványaival a hajóba, hanem csak az õ tanítványai mentek el,
The day after, the people who were on the other side of the sea saw that only one small boat had been there, that Jesus had not gone in that boat with the disciples, but that the disciples had gone away by themselves.
τη επαυριον ο οχλος ο εστηκως περαν της θαλασσης ιδων οτι πλοιαριον αλλο ουκ ην εκει ει μη εν εκεινο εις ο ενεβησαν οι μαθηται αυτου και οτι ου συνεισηλθεν τοις μαθηταις αυτου ο ιησους εις το πλοιαριον αλλα μονοι οι μαθηται αυτου απηλθον

23 De jöttek [más] hajók Tiberiásból közel ahhoz a helyhez, a hol a kenyeretették, miután hálákat adott az Úr:
Some other boats, however, came from Tiberias near to the place where they had taken the bread after the Lord had given praise.
αλλα δε ηλθεν πλοιαρια εκ τιβεριαδος εγγυς του τοπου οπου εφαγον τον αρτον ευχαριστησαντος του κυριου

24 Mikor azért látta a sokaság, hogy sem Jézus, sem a tanítványai nincsenek ott, beszállának õk is a hajókba, és elmenének Kapernaumba, keresvén Jézust.
So when the people saw that Jesus was not there, or his disciples, they got into those boats and went over to Capernaum looking for Jesus.
οτε ουν ειδεν ο οχλος οτι ιησους ουκ εστιν εκει ουδε οι μαθηται αυτου ενεβησαν και αυτοι εις τα πλοια και ηλθον εις καπερναουμ ζητουντες τον ιησουν

25 És megtalálván õt a tengeren túl, mondának néki: Mester, mikor jöttél ide?
And when they came across him on the other side of the sea they said, Rabbi, when did you come here?
και ευροντες αυτον περαν της θαλασσης ειπον αυτω ραββι ποτε ωδε γεγονας

26 Felele nékik Jézus és monda: Bizony, bizony mondom néktek: nem azért kerestek engem, hogy jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek ama kenyerekbõl, és jóllaktatok.
Jesus, answering them, said, Truly I say to you, You come after me, not because you saw signs, but because you were given the bread and had enough.
απεκριθη αυτοις ο ιησους και ειπεν αμην αμην λεγω υμιν ζητειτε με ουχ οτι ειδετε σημεια αλλ οτι εφαγετε εκ των αρτων και εχορτασθητε

27 Munkálkodjatok ne az eledelért, a mely elvész, hanem az eledelért, a mely megmarad az örök életre, a melyet az embernek Fia ád majd néktek; mert õt az Atya pecsételte el, az Isten.
Let your work not be for the food which comes to an end, but for the food which goes on for eternal life, which the Son of man will give to you, for on him has God the Father put his mark.
εργαζεσθε μη την βρωσιν την απολλυμενην αλλα την βρωσιν την μενουσαν εις ζωην αιωνιον ην ο υιος του ανθρωπου υμιν δωσει τουτον γαρ ο πατηρ εσφραγισεν ο θεος

28 Mondának azért néki: Mit csináljunk, hogy az Isten dolgait cselekedjük?
Then they said to him, How may we do the works of God?
ειπον ουν προς αυτον τι ποιουμεν ινα εργαζωμεθα τα εργα του θεου

29 Felele Jézus és monda nékik: Az az Isten dolga, hogy higyjetek abban, a kit õ küldött.
Jesus, answering, said to them, This is to do the work of God: to have faith in him whom God has sent.
απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτοις τουτο εστιν το εργον του θεου ινα πιστευσητε εις ον απεστειλεν εκεινος

30 Mondának azért néki: Micsoda jelt mutatsz tehát te, hogy lássuk és higyjünk néked? Mit mûvelsz?
So they said, What sign do you give us, so that we may see and have faith in you? What do you do?
ειπον ουν αυτω τι ουν ποιεις συ σημειον ινα ιδωμεν και πιστευσωμεν σοι τι εργαζη

31 A mi atyáink a mannátették a pusztában; a mint meg van írva: Mennyei kenyeret adott vala enniök.
Our fathers had the manna in the waste land, as the Writings say, He gave them bread from heaven.
οι πατερες ημων το μαννα εφαγον εν τη ερημω καθως εστιν γεγραμμενον αρτον εκ του ουρανου εδωκεν αυτοις φαγειν

32 Monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: nem Mózes adta néktek a mennyei kenyeret, hanem az én Atyám adja majd néktek az igazi mennyei kenyeret.
Jesus then said to them, Truly I say to you, What Moses gave you was not the bread from heaven; it is my Father who gives you the true bread from heaven.
ειπεν ουν αυτοις ο ιησους αμην αμην λεγω υμιν ου μωσης δεδωκεν υμιν τον αρτον εκ του ουρανου αλλ ο πατηρ μου διδωσιν υμιν τον αρτον εκ του ουρανου τον αληθινον

33 Mert az az Istennek kenyere, a mely mennybõl száll alá, és életet ád a világnak.
The bread of God is the bread which comes down out of heaven and gives life to the world.
ο γαρ αρτος του θεου εστιν ο καταβαινων εκ του ουρανου και ζωην διδους τω κοσμω

34 Mondának azért néki: Uram, mindenkor add nékünk ezt a kenyeret!
Ah, Lord, they said, give us that bread for ever!
ειπον ουν προς αυτον κυριε παντοτε δος ημιν τον αρτον τουτον

35 Jézus pedig monda nékik: Én vagyok az életnek ama kenyere; a ki hozzám jõ, semmiképen meg nem éhezik, és a ki hisz bennem, meg nem szomjúhozik soha.
And this was the answer of Jesus: I am the bread of life. He who comes to me will never be in need of food, and he who has faith in me will never be in need of drink.
ειπεν δε αυτοις ο ιησους εγω ειμι ο αρτος της ζωης ο ερχομενος προς με ου μη πειναση και ο πιστευων εις εμε ου μη διψηση πωποτε

36 De mondám néktek, hogy noha láttatok is engem, még sem hisztek.
But it is as I said to you: you have seen me, and still you have no faith.
αλλ ειπον υμιν οτι και εωρακατε με και ου πιστευετε

37 Minden, a mit nékem ád az Atya, én hozzám jõ; és azt, a ki hozzám jõ, semmiképen ki nem vetem.
Whatever the Father gives to me will come to me; and I will not send away anyone who comes to me.
παν ο διδωσιν μοι ο πατηρ προς εμε ηξει και τον ερχομενον προς με ου μη εκβαλω εξω

38 Mert azért szállottam le a mennybõl, hogy ne a magam akaratát cselekedjem, hanem annak akaratát, a ki elküldött engem.
For I have come down from heaven, not to do my pleasure, but the pleasure of him who sent me.
οτι καταβεβηκα εκ του ουρανου ουχ ινα ποιω το θελημα το εμον αλλα το θελημα του πεμψαντος με

39 Az pedig az Atyának akarata, a ki elküldött engem, hogy a mit nékem adott, abból semmit el ne veszítsek, hanem feltámaszszam azt az utolsó napon.
And this is the pleasure of him who sent me, that I am not to let out of my hands anything which he has given me, but I am to give it new life on the last day.
τουτο δε εστιν το θελημα του πεμψαντος με πατρος ινα παν ο δεδωκεν μοι μη απολεσω εξ αυτου αλλα αναστησω αυτο εν τη εσχατη ημερα

40 Az pedig annak az akarata, a ki elküldött engem, hogy mindaz, a ki látja a Fiút és hisz õ benne, örök élete legyen; és én feltámaszszam azt azt utolsó napon.
This, I say, is my Father's pleasure, that everyone who sees the Son and has faith in him may have eternal life: and I will take him up on the last day.
τουτο δε εστιν το θελημα του πεμψαντος με ινα πας ο θεωρων τον υιον και πιστευων εις αυτον εχη ζωην αιωνιον και αναστησω αυτον εγω τη εσχατη ημερα

41 Zúgolódának azért a zsidók õ ellene, hogy azt mondá: Én vagyok az a kenyér, a mely a mennybõl szállott alá.
Now the Jews said bitter things about Jesus because of his words, I am the bread which came down from heaven.
εγογγυζον ουν οι ιουδαιοι περι αυτου οτι ειπεν εγω ειμι ο αρτος ο καταβας εκ του ουρανου

42 És mondának: Nem ez-é Jézus, a József fia, a kinek mi ismerjük atyját és anyját? mimódon mondja hát ez, hogy: A mennybõl szállottam alá?
And they said, Is not this Jesus, the son of Joseph, whose father and mother we have seen? How is it then that he now says, I have come down from heaven?
και ελεγον ουχ ουτος εστιν ιησους ο υιος ιωσηφ ου ημεις οιδαμεν τον πατερα και την μητερα πως ουν λεγει ουτος οτι εκ του ουρανου καταβεβηκα

43 Felele azért Jézus és monda nékik: Ne zúgolódjatok egymás között!
Jesus made answer and said, Do not say things against me, one to another.
απεκριθη ουν ο ιησους και ειπεν αυτοις μη γογγυζετε μετ αλληλων

44 Senki sem jöhet én hozzám, hanemha az Atya vonja azt, a ki elküldött engem; én pedig feltámasztom azt az utolsó napon.
No man is able to come to me if the Father who sent me does not give him the desire to come: and I will take him up from the dead on the last day.
ουδεις δυναται ελθειν προς με εαν μη ο πατηρ ο πεμψας με ελκυση αυτον και εγω αναστησω αυτον τη εσχατη ημερα

45 Meg van írva a prófétáknál: És mindnyájan Istentõl tanítottak lesznek. Valaki azért az Atyától hallott, és tanult, én hozzám jõ.
The writings of the prophets say, And they will all have teaching from God. Everyone whose ears have been open to the teaching of the Father comes to me.
εστιν γεγραμμενον εν τοις προφηταις και εσονται παντες διδακτοι του θεου πας ουν ο ακουσας παρα του πατρος και μαθων ερχεται προς με

46 Nem hogy az Atyát valaki látta, csak az, a ki Istentõl van, az látta az Atyát.
Not that anyone has ever seen the Father; only he who is from God, he has seen the Father.
ουχ οτι τον πατερα τις εωρακεν ει μη ο ων παρα του θεου ουτος εωρακεν τον πατερα

47 Bizony, bizony mondom néktek: A ki én bennem hisz, örök élete van annak.
Truly I say to you, He who has faith in me has eternal life.
αμην αμην λεγω υμιν ο πιστευων εις εμε εχει ζωην αιωνιον

48 Én vagyok az életnek kenyere.
I am the bread of life.
εγω ειμι ο αρτος της ζωης

49 A ti atyáitok a mannátették a pusztában, és meghaltak.
Your fathers took the manna in the waste land--and they are dead.
οι πατερες υμων εφαγον το μαννα εν τη ερημω και απεθανον

50 Ez az a kenyér, a mely a mennybõl szállott alá, hogy kiki egyék belõle és meg ne haljon.
The bread which comes from heaven is such bread that a man may take it for food and never see death.
ουτος εστιν ο αρτος ο εκ του ουρανου καταβαινων ινα τις εξ αυτου φαγη και μη αποθανη

51 Én vagyok amaz élõ kenyér, a mely a mennybõl szállott alá; ha valaki eszik e kenyérbõl, él örökké. És az a kenyér pedig, a melyet én adok, az én testem, a melyet én adok a világ életéért.
I am the living bread which has come from heaven: if any man takes this bread for food he will have life for ever: and more than this, the bread which I will give is my flesh which I will give for the life of the world.
εγω ειμι ο αρτος ο ζων ο εκ του ουρανου καταβας εαν τις φαγη εκ τουτου του αρτου ζησεται εις τον αιωνα και ο αρτος δε ον εγω δωσω η σαρξ μου εστιν ην εγω δωσω υπερ της του κοσμου ζωης

52 Tusakodának azért a zsidók egymás között, mondván: Mimódon adhatja ez nékünk a testét, hogy [azt] együk?
Then the Jews had an angry discussion among themselves, saying, How is it possible for this man to give us his flesh for food?
εμαχοντο ουν προς αλληλους οι ιουδαιοι λεγοντες πως δυναται ουτος ημιν δουναι την σαρκα φαγειν

53 Monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: Ha nem eszitek az ember Fiának testét és nem iszszátok az õ vérét, nincs élet bennetek.
Then Jesus said to them, Truly I say to you, If you do not take the flesh of the Son of man for food, and if you do not take his blood for drink, you have no life in you.
ειπεν ουν αυτοις ο ιησους αμην αμην λεγω υμιν εαν μη φαγητε την σαρκα του υιου του ανθρωπου και πιητε αυτου το αιμα ουκ εχετε ζωην εν εαυτοις

54 A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, örök élete van annak, és én feltámasztom azt az utolsó napon.
He who takes my flesh for food and my blood for drink has eternal life: and I will take him up from the dead at the last day.
ο τρωγων μου την σαρκα και πινων μου το αιμα εχει ζωην αιωνιον και εγω αναστησω αυτον τη εσχατη ημερα

55 Mert az én testem bizony étel és az én vérem bizony ital.
My flesh is true food and my blood is true drink.
η γαρ σαρξ μου αληθως εστιν βρωσις και το αιμα μου αληθως εστιν ποσις

56 A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, az én bennem lakozik és én is abban.
He who takes my flesh for food and my blood for drink is in me and I in him.
ο τρωγων μου την σαρκα και πινων μου το αιμα εν εμοι μενει καγω εν αυτω

57 A miként elküldött engem amaz élõ Atya, és én az Atya által élek: akként az is, a ki engem eszik, él én általam.
As the living Father has sent me, and I have life because of the Father, even so he who takes me for his food will have life because of me.
καθως απεστειλεν με ο ζων πατηρ καγω ζω δια τον πατερα και ο τρωγων με κακεινος ζησεται δι εμε

58 Ez az a kenyér, a mely a mennybõl szállott alá; nem úgy, a mint a ti atyáitok evék a mannát és meghalának: a ki ezt a kenyeret eszi, él örökké.
This is the bread which has come down from heaven. It is not like the food which your fathers had: they took of the manna, and are dead; but he who takes this bread for food will have life for ever.
ουτος εστιν ο αρτος ο εκ του ουρανου καταβας ου καθως εφαγον οι πατερες υμων το μαννα και απεθανον ο τρωγων τουτον τον αρτον ζησεται εις τον αιωνα

59 Ezeket mondá a zsinagógában, a mikor tanít vala Kapernaumban.
Jesus said these things in the Synagogue while he was teaching at Capernaum.
ταυτα ειπεν εν συναγωγη διδασκων εν καπερναουμ

60 Sokan azért, a kik hallák [ezeket] az õ tanítványai közül, mondának: Kemény beszéd ez; ki hallgathatja õt?
Then, hearing this, a number of his disciples said, This is a hard saying; who is able to take in such teaching?
πολλοι ουν ακουσαντες εκ των μαθητων αυτου ειπον σκληρος εστιν ουτος ο λογος τις δυναται αυτου ακουειν

61 Tudván pedig Jézus õ magában, hogy e miatt zúgolódnak az õ tanítványai, monda nékik: Titeket ez megbotránkoztat?
When Jesus became conscious that his disciples were protesting about what he said, he said to them, Does this give you trouble?
ειδως δε ο ιησους εν εαυτω οτι γογγυζουσιν περι τουτου οι μαθηται αυτου ειπεν αυτοις τουτο υμας σκανδαλιζει

62 Hát ha meglátjátok az embernek Fiát felszállani oda, a hol elébb vala?!
What then will you say if you see the Son of man going up to where he was before?
εαν ουν θεωρητε τον υιον του ανθρωπου αναβαινοντα οπου ην το προτερον

63 A lélek az, a mi megelevenít, a test nem használ semmit: a beszédek, a melyeket én szólok néktek, lélek és élet.
The spirit is the life giver; the flesh is of no value: the words which I have said to you are spirit and they are life.
το πνευμα εστιν το ζωοποιουν η σαρξ ουκ ωφελει ουδεν τα ρηματα α εγω λαλω υμιν πνευμα εστιν και ζωη εστιν

64 De vannak némelyek közöttetek, a kik nem hisznek. Mert eleitõl fogva tudta Jézus, kik azok, a kik nem hisznek, és ki az, a ki elárulja õt.
But still some of you have no faith. For it was clear to Jesus from the first who they were who had no faith, and who it was who would be false to him.
αλλ εισιν εξ υμων τινες οι ου πιστευουσιν ηδει γαρ εξ αρχης ο ιησους τινες εισιν οι μη πιστευοντες και τις εστιν ο παραδωσων αυτον

65 És monda: Azért mondtam néktek, hogy senki sem jöhet én hozzám, hanemha az én Atyámtól van megadva néki.
And he said, This is why I said to you, No man is able to come to me if he is not given the power to do so by the Father.
και ελεγεν δια τουτο ειρηκα υμιν οτι ουδεις δυναται ελθειν προς με εαν μη η δεδομενον αυτω εκ του πατρος μου

66 Ettõl fogva sokan visszavonulának az õ tanítványai közül és nem járnak vala többé õ vele.
Because of what he said, a number of the disciples went back and would no longer go with him.
εκ τουτου πολλοι απηλθον των μαθητων αυτου εις τα οπισω και ουκετι μετ αυτου περιεπατουν

67 Monda azért Jézus a tizenkettõnek: Vajjon ti is el akartok-é menni?
So Jesus said to the twelve, Have you a desire to go away?
ειπεν ουν ο ιησους τοις δωδεκα μη και υμεις θελετε υπαγειν

68 Felele néki Simon Péter: Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van te nálad.
Then Simon Peter gave this answer: Lord, to whom are we to go? you have the words of eternal life;
απεκριθη ουν αυτω σιμων πετρος κυριε προς τινα απελευσομεθα ρηματα ζωης αιωνιου εχεις

69 És mi elhittük és megismertük, hogy te vagy a Krisztus, az élõ Istennek Fia.
And we have faith and are certain that you are the Holy One of God.
και ημεις πεπιστευκαμεν και εγνωκαμεν οτι συ ει ο χριστος ο υιος του θεου του ζωντος

70 Felele nékik Jézus: Nem én választottalak-é ki titeket, a tizenkettõt? és egy közületek ördög.
Then Jesus said, Did I not make a selection of you, the twelve, and one of you is a son of the Evil One?
απεκριθη αυτοις ο ιησους ουκ εγω υμας τους δωδεκα εξελεξαμην και εξ υμων εις διαβολος εστιν

71 Értette pedig Júdás Iskáriótest, Simon fiát, mert ez akarta õt elárulni, noha egy volt a tizenkettõ közül.
He was talking of Judas, the son of Simon Iscariot. It was he who was to be false to Jesus--one of the twelve.
ελεγεν δε τον ιουδαν σιμωνος ισκαριωτην ουτος γαρ ημελλεν αυτον παραδιδοναι εις ων εκ των δωδεκα

1 És ezek után Galileában jár vala Jézus; mert nem akar vala Júdeában járni, mivelhogy azon igyekezének a Júdeabeliek, hogy õt megöljék.
After this, Jesus went from place to place in Galilee. He did not go about in Judaea, because the Jews were looking for a chance to put him to death.
και περιεπατει ο ιησους μετα ταυτα εν τη γαλιλαια ου γαρ ηθελεν εν τη ιουδαια περιπατειν οτι εζητουν αυτον οι ιουδαιοι αποκτειναι

2 Közel vala pedig a zsidók ünnepe, a sátoros ünnep.
But the feast of the Jews, the feast of tents, was near.
ην δε εγγυς η εορτη των ιουδαιων η σκηνοπηγια

3 Mondának azért néki az õ atyjafiai: Menj el innen, és térj Júdeába, hogy a te tanítványaid is lássák a te dolgaidat, a melyeket cselekszel.
So his brothers said to him, Go away from here into Judaea so that your disciples may see the works which you do.
ειπον ουν προς αυτον οι αδελφοι αυτου μεταβηθι εντευθεν και υπαγε εις την ιουδαιαν ινα και οι μαθηται σου θεωρησωσιν τα εργα σου α ποιεις

4 Mert senki sem cselekszik titkon semmit, a ki maga ismeretessé akar lenni. Ha ilyeneket cselekszel, mutasd meg magadat a világnak.
Because no man does things secretly if he has a desire that men may have knowledge of him. If you do these things, let yourself be seen by all men.
ουδεις γαρ εν κρυπτω τι ποιει και ζητει αυτος εν παρρησια ειναι ει ταυτα ποιεις φανερωσον σεαυτον τω κοσμω

5 Mert az õ atyjafiai sem hivének benne.
For even his brothers had no belief in him.
ουδε γαρ οι αδελφοι αυτου επιστευον εις αυτον

6 Monda azért nékik Jézus: Az én idõm még nincs itt; a ti idõtök pedig mindig készen van.
Jesus said to them, My time is still to come, but any time is good for you.
λεγει ουν αυτοις ο ιησους ο καιρος ο εμος ουπω παρεστιν ο δε καιρος ο υμετερος παντοτε εστιν ετοιμος

7 Titeket nem gyûlölhet a világ, de engem gyûlöl; mert én bizonyságot teszek felõle, hogy az õ cselekedetei gonoszak.
It is not possible for you to be hated by the world; but I am hated by it, because I give witness that what it does is evil.
ου δυναται ο κοσμος μισειν υμας εμε δε μισει οτι εγω μαρτυρω περι αυτου οτι τα εργα αυτου πονηρα εστιν

8 Ti menjetek fel erre az ünnepre: én még nem megyek fel erre az ünnepre; mert az én idõm még nem tölt be.
Go you up to the feast: I am not going up now to the feast because my time has not fully come.
υμεις αναβητε εις την εορτην ταυτην εγω ουπω αναβαινω εις την εορτην ταυτην οτι ο καιρος ο εμος ουπω πεπληρωται

9 Ezeket mondván pedig nékik, marada Galileában.
Having said these things to them, he still kept in Galilee.
ταυτα δε ειπων αυτοις εμεινεν εν τη γαλιλαια

10 A mint pedig felmenének az õ atyjafiai, akkor õ is felméne az ünnepre, nem nyilvánosan, hanem mintegy titkon.
But after his brothers had gone up to the feast, then he went up, not publicly, but in secret.
ως δε ανεβησαν οι αδελφοι αυτου τοτε και αυτος ανεβη εις την εορτην ου φανερως αλλ ως εν κρυπτω

11 A zsidók azért keresik vala õt az ünnepen, és mondának: Hol van õ?
At the feast the Jews were looking for him and saying, Where is he?
οι ουν ιουδαιοι εζητουν αυτον εν τη εορτη και ελεγον που εστιν εκεινος

12 És a sokaságban nagy zúgás vala õ miatta. Némelyek azt mondják vala, hogy jó ember; mások pedig azt mondják vala: Nem, hanem a népnek hitetõje.
And there was much discussion about him among the mass of the people. Some said, He is a good man; but others said, No, he is giving people false ideas.
και γογγυσμος πολυς περι αυτου ην εν τοις οχλοις οι μεν ελεγον οτι αγαθος εστιν αλλοι δε ελεγον ου αλλα πλανα τον οχλον

13 Mindamellett senki sem beszélt vala nyiltan õ felõle a zsidóktól való félelem miatt.
But no man said anything about him openly for fear of the Jews.
ουδεις μεντοι παρρησια ελαλει περι αυτου δια τον φοβον των ιουδαιων

14 Már-már az ünnep közepén azonban felméne Jézus a templomba, és tanít vala.
Now in the middle of the feast Jesus went up to the Temple and was teaching.
ηδη δε της εορτης μεσουσης ανεβη ο ιησους εις το ιερον και εδιδασκεν

15 És csodálkozának a zsidók, mondván: Mimódon tudja ez az írásokat, holott nem tanulta?!
Then the Jews were surprised and said, How has this man got knowledge of books? He has never been to school.
και εθαυμαζον οι ιουδαιοι λεγοντες πως ουτος γραμματα οιδεν μη μεμαθηκως

16 Felele nékik Jézus és monda: Az én tudományom nem az enyém, hanem azé, a ki küldött engem.
Jesus gave them this answer: It is not my teaching, but his who sent me.
απεκριθη αυτοις ο ιησους και ειπεν η εμη διδαχη ουκ εστιν εμη αλλα του πεμψαντος με

17 Ha valaki cselekedni akarja az õ akaratát, megismerheti e tudományról, vajjon Istentõl van-é, vagy én magamtól szólok?
If any man is ready to do God's pleasure he will have knowledge of the teaching and of where it comes from--from God or from myself.
εαν τις θελη το θελημα αυτου ποιειν γνωσεται περι της διδαχης ποτερον εκ του θεου εστιν η εγω απ εμαυτου λαλω

18 A ki magától szól, a maga dicsõségét keresi; a ki pedig annak dicsõségét keresi, a ki küldte õt, igaz az, és nincs abban hamisság.
The man whose words come from himself is looking for glory for himself, but he who is looking for the glory of him who sent him--that man is true and there is no evil in him.
ο αφ εαυτου λαλων την δοξαν την ιδιαν ζητει ο δε ζητων την δοξαν του πεμψαντος αυτον ουτος αληθης εστιν και αδικια εν αυτω ουκ εστιν

19 Nem Mózes adta-é néktek a törvényt? és senki sem teljesíti közületek a törvényt. Miért akartok engem megölni?
Did not Moses give you the law? Even so, not one of you keeps the law. Why have you a desire to put me to death?
ου μωσης δεδωκεν υμιν τον νομον και ουδεις εξ υμων ποιει τον νομον τι με ζητειτε αποκτειναι

20 Felele a sokaság és monda: Ördög van benned. Ki akar téged megölni?
The people said in answer, You have an evil spirit: who has any desire to put you to death?
απεκριθη ο οχλος και ειπεν δαιμονιον εχεις τις σε ζητει αποκτειναι

21 Felele Jézus és monda nékik: Egy dolgot cselekvém, és mindnyájan csodáljátok.
This was the answer of Jesus: I have done one work and you are all surprised at it.
απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτοις εν εργον εποιησα και παντες θαυμαζετε

22 Azért Mózes adta néktek a körülmetélkedést (nem mintha Mózestõl való volna, hanem az atyáktól): és szombaton körülmetélitek az embert.
Moses gave you circumcision--not that it comes from Moses, but from the fathers--and even on the Sabbath you give a child circumcision.
δια τουτο μωσης δεδωκεν υμιν την περιτομην ουχ οτι εκ του μωσεως εστιν αλλ εκ των πατερων και εν σαββατω περιτεμνετε ανθρωπον

23 Ha körülmetélhetõ az ember szombaton, hogy a Mózes törvénye meg ne romoljon; én rám haragusztok-é, hogy egy embert egészen meggyógyítottam szombaton?
If a child is given circumcision on the Sabbath so that the law of Moses may not be broken, why are you angry with me because I made a man completely well on the Sabbath?
ει περιτομην λαμβανει ανθρωπος εν σαββατω ινα μη λυθη ο νομος μωσεως εμοι χολατε οτι ολον ανθρωπον υγιη εποιησα εν σαββατω

24 Ne ítéljetek a látszat után, hanem igaz ítélettel ítéljetek!
Let not your decisions be based on what you see, but on righteousness.
μη κρινετε κατ οψιν αλλα την δικαιαν κρισιν κρινατε

25 Mondának azért némelyek a jeruzsálemiek közül: Nem ez-é az, a kit meg akarnak ölni?
Then some of the people of Jerusalem said, Is not this the man whose death is desired?
ελεγον ουν τινες εκ των ιεροσολυμιτων ουχ ουτος εστιν ον ζητουσιν αποκτειναι

26 És ímé nyiltan szól, és semmit sem szólnak néki. Talán bizony megismerték a fõemberek, hogy bizony ez a Krisztus?
And here he is talking openly and they say nothing to him! Is it possible that the rulers have knowledge that this is truly the Christ?
και ιδε παρρησια λαλει και ουδεν αυτω λεγουσιν μηποτε αληθως εγνωσαν οι αρχοντες οτι ουτος εστιν αληθως ο χριστος

27 De jól tudjuk, honnan való ez; mikor pedig eljõ a Krisztus, senki sem tudja, honnan való.
However, it is clear to us where this man comes from: but when the Christ comes no one will have knowledge where he comes from.
αλλα τουτον οιδαμεν ποθεν εστιν ο δε χριστος οταν ερχηται ουδεις γινωσκει ποθεν εστιν

28 Kiálta azért Jézus a templomban, tanítván és mondván: Mind engem ismertek, mind azt tudjátok, honnan való vagyok; és én magamtól nem jöttem, de igaz az, a ki engem elküldött, a kit ti nem ismertek.
Then, when he was teaching in the Temple, Jesus said with a loud voice, You have knowledge of me and you have knowledge of where I come from; and I have not come of myself; but there is One who has sent me; he is true, but you have no knowledge of him.
εκραξεν ουν εν τω ιερω διδασκων ο ιησους και λεγων καμε οιδατε και οιδατε ποθεν ειμι και απ εμαυτου ουκ εληλυθα αλλ εστιν αληθινος ο πεμψας με ον υμεις ουκ οιδατε

29 Én azonban ismerem õt, mert õ tõle vagyok, és õ küldött engem.
I have knowledge of him because I came from him and he sent me.
εγω δε οιδα αυτον οτι παρ αυτου ειμι κακεινος με απεστειλεν

30 Akarják vala azért õt megfogni; de senki sem veté reá a kezét, mert nem jött még el az õ órája.
Then they had a desire to take him: but no man put hands on him because his hour was still to come.
εζητουν ουν αυτον πιασαι και ουδεις επεβαλεν επ αυτον την χειρα οτι ουπω εληλυθει η ωρα αυτου

31 A sokaság közül pedig sokan hivének õ benne; és azt mondják vala, hogy: A Krisztus mikor eljõ, tehet-é majd több csodát azoknál, a melyeket ez tett?
And numbers of the people had belief in him, and they said, When the Christ comes will he do more signs than this man has done?
πολλοι δε εκ του οχλου επιστευσαν εις αυτον και ελεγον οτι ο χριστος οταν ελθη μητι πλειονα σημεια τουτων ποιησει ων ουτος εποιησεν

32 Meghallák a farizeusok, a mint a sokaság ezeket suttogja vala felõle; és szolgákat küldének a farizeusok és a fõpapok, hogy fogják meg õt.
This discussion of the people came to the ears of the Pharisees; and the chief priests and the Pharisees sent servants to take him.
ηκουσαν οι φαρισαιοι του οχλου γογγυζοντος περι αυτου ταυτα και απεστειλαν οι φαρισαιοι και οι αρχιερεις υπηρετας ινα πιασωσιν αυτον

33 Monda azért nékik Jézus: Egy kevés ideig még veletek vagyok, és majd ahhoz megyek, a ki elküldött engem.
Then Jesus said, I will be with you a little longer and then I go to him who sent me.
ειπεν ουν αυτοις ο ιησους ετι μικρον χρονον μεθ υμων ειμι και υπαγω προς τον πεμψαντα με

34 Kerestek majd engem, és nem találtok meg, és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda.
You will be looking for me, and you will not see me: and where I am you may not come.
ζητησετε με και ουχ ευρησετε και οπου ειμι εγω υμεις ου δυνασθε ελθειν

35 Mondának azért a zsidók magok között: Hová akar ez menni, hogy mi majd nem találjuk meg õt? Vajjon a görögök közé szóródottakhoz akar-é menni, és a görögöket tanítani?
So the Jews said among themselves, To what place is he going where we will not see him? will he go to the Jews living among the Greeks and become the teacher of the Greeks?
ειπον ουν οι ιουδαιοι προς εαυτους που ουτος μελλει πορευεσθαι οτι ημεις ουχ ευρησομεν αυτον μη εις την διασποραν των ελληνων μελλει πορευεσθαι και διδασκειν τους ελληνας

36 Micsoda beszéd ez, a melyet monda: Kerestek majd engem, és nem találtok meg; és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda?
What is this saying of his, You will be looking for me and will not see me, and where I am you may not come?
τις εστιν ουτος ο λογος ον ειπεν ζητησετε με και ουχ ευρησετε και οπου ειμι εγω υμεις ου δυνασθε ελθειν

37 Az ünnep utolsó nagy napján pedig felálla Jézus és kiálta, mondván: Ha valaki szomjúhozik, jõjjön én hozzám, és igyék.
On the last day, the great day of the feast, Jesus got up and said in a loud voice, If any man is in need of drink let him come to me and I will give it to him.
εν δε τη εσχατη ημερα τη μεγαλη της εορτης ειστηκει ο ιησους και εκραξεν λεγων εαν τις διψα ερχεσθω προς με και πινετω

38 A ki hisz én bennem, a mint az írás mondotta, élõ víznek folyamai ömlenek annak belsejébõl.
He who has faith in me, out of his body, as the Writings have said, will come rivers of living water.
ο πιστευων εις εμε καθως ειπεν η γραφη ποταμοι εκ της κοιλιας αυτου ρευσουσιν υδατος ζωντος

39 Ezt pedig mondja vala a Lélekrõl, a melyet veendõk valának az õ benne hívõk: mert még nem vala Szent Lélek; mivelhogy Jézus még nem dicsõítteték meg.
This he said of the Spirit which would be given to those who had faith in him: the Spirit had not been given then, because the glory of Jesus was still to come.
τουτο δε ειπεν περι του πνευματος ου εμελλον λαμβανειν οι πιστευοντες εις αυτον ουπω γαρ ην πνευμα αγιον οτι ο ιησους ουδεπω εδοξασθη

40 Sokan azért a sokaság közül, a mint hallák e beszédet, ezt mondják vala: Bizonynyal ez ama Próféta.
When these words came to their ears, some of the people said, This is certainly the prophet.
πολλοι ουν εκ του οχλου ακουσαντες τον λογον ελεγον ουτος εστιν αληθως ο προφητης

41 Némelyek mondának: Ez a Krisztus. Mások pedig mondának: Csak nem Galileából jön el a Krisztus?
Others said, This is the Christ. But others said, Not so; will the Christ come from Galilee?
αλλοι ελεγον ουτος εστιν ο χριστος αλλοι δε ελεγον μη γαρ εκ της γαλιλαιας ο χριστος ερχεται

42 Nem az írás mondta-é, hogy a Dávid magvából, és Bethlehembõl, ama városból jön el a Krisztus, a hol Dávid vala?
Do not the Writings say that the Christ comes of the seed of David and from Beth-lehem, the little town where David was?
ουχι η γραφη ειπεν οτι εκ του σπερματος δαβιδ και απο βηθλεεμ της κωμης οπου ην δαβιδ ο χριστος ερχεται

43 Hasonlás lõn azért õ miatta a sokaságban.
So there was a division among the people because of him.
σχισμα ουν εν τω οχλω εγενετο δι αυτον

44 Némelyek pedig közûlök akarják vala õt megfogni, de senki sem veté reá a kezét.
And some of them had a desire to take him; but no man put hands on him.
τινες δε ηθελον εξ αυτων πιασαι αυτον αλλ ουδεις επεβαλεν επ αυτον τας χειρας

45 Elmenének azért a szolgák a fõpapokhoz és farizeusokhoz; és mondának azok õ nékik: Miért nem hoztátok el õt?
Then the servants went back to the chief priests and Pharisees, who said to them, Why have you not got him with you?
ηλθον ουν οι υπηρεται προς τους αρχιερεις και φαρισαιους και ειπον αυτοις εκεινοι διατι ουκ ηγαγετε αυτον

46 Felelének a szolgák: Soha ember úgy nem szólott, mint ez az ember!
The servants made answer, No man ever said things like this man.
απεκριθησαν οι υπηρεται ουδεποτε ουτως ελαλησεν ανθρωπος ως ουτος ο ανθρωπος

47 Felelének azért nékik a farizeusok: Vajjon ti is el vagytok-é hitetve?
Then the Pharisees said to them, Have you, like the others, been given false ideas?
απεκριθησαν ουν αυτοις οι φαρισαιοι μη και υμεις πεπλανησθε

48 Vajjon a fõemberek vagy a farizeusok közül hitt-é benne valaki?
Have any of the rulers belief in him, or any one of the Pharisees?
μη τις εκ των αρχοντων επιστευσεν εις αυτον η εκ των φαρισαιων

49 De ez a sokaság, a mely nem ismeri a törvényt, átkozott!
But these people who have no knowledge of the law are cursed.
αλλ ο οχλος ουτος ο μη γινωσκων τον νομον επικαταρατοι εισιν

50 Monda nékik Nikodémus, a ki éjjel ment vala õ hozzá, a ki egy vala azok közül:
Nicodemus--he who had come to Jesus before, being himself one of them--said to them,
λεγει νικοδημος προς αυτους ο ελθων νυκτος προς αυτον εις ων εξ αυτων

51 Vajjon a mi törvényünk kárhoztatja-é az embert, ha elõbb ki nem hallgatja és nem tudja, hogy mit cselekszik?
Is a man judged by our law before it has given him a hearing and has knowledge of what he has done?
μη ο νομος ημων κρινει τον ανθρωπον εαν μη ακουση παρ αυτου προτερον και γνω τι ποιει

52 Felelének és mondának néki: Vajjon te is Galileus vagy-é? Tudakozódjál és lásd meg, hogy Galileából nem támadt próféta.
This was their answer: And do you come from Galilee? Make search and you will see that no prophet comes out of Galilee.
απεκριθησαν και ειπον αυτω μη και συ εκ της γαλιλαιας ει ερευνησον και ιδε οτι προφητης εκ της γαλιλαιας ουκ εγηγερται

53 És mindnyájan haza menének.
[And every man went to his house;
και επορευθη εκαστος εις τον οικον αυτου

1 Jézus pedig elméne az Olajfák hegyére.
But Jesus went to the Mountain of Olives.
ιησους δε επορευθη εις το ορος των ελαιων

2 Jó reggel azonban ismét ott vala a templomban, és az egész nép hozzá méne; és leülvén, tanítja vala õket.
And early in the morning he came again into the Temple and all the people came to him and he was seated teaching them.
ορθρου δε παλιν παρεγενετο εις το ιερον και πας ο λαος ηρχετο προς αυτον και καθισας εδιδασκεν αυτους

3 Az írástudók és a farizeusok pedig egy asszonyt vivének hozzá, a kit házasságtörésen kaptak vala, és a középre állítván azt,
Now the scribes and Pharisees came, with a woman who had been taken in the act of sinning against the married relation;
αγουσιν δε οι γραμματεις και οι φαρισαιοι προς αυτον γυναικα εν μοιχεια κατειλημμενην και στησαντες αυτην εν μεσω

4 Mondának néki: Mester, ez az asszony tetten kapatott, mint házasságtörõ.
And putting her forward, they said to him, Master, this woman has been taken in the very act of sinning against the married relation.
λεγουσιν αυτω διδασκαλε αυτη η γυνη κατειληφθη επαυτοφωρω μοιχευομενη

5 A törvényben pedig megparancsolta nékünk Mózes, hogy az ilyenek köveztessenek meg: te azért mit mondasz?
Now in the law Moses gave directions that such women were to be stoned; what do you say about it?
εν δε τω νομω μωσης ημιν ενετειλατο τας τοιαυτας λιθοβολεισθαι συ ουν τι λεγεις

6 Ezt pedig azért mondák, hogy megkísértsék õt, hogy legyen õt mivel vádolniok. Jézus pedig lehajolván, az ujjával ír vala a földre.
They said this, testing him, so that they might have something against him. But Jesus, with his head bent down, made letters on the floor with his finger.
τουτο δε ελεγον πειραζοντες αυτον ινα εχωσιν κατηγορειν αυτου ο δε ιησους κατω κυψας τω δακτυλω εγραφεν εις την γην

7 De mikor szorgalmazva kérdezék õt, felegyenesedve monda nékik: A ki közületek nem bûnös, az vesse rá elõször a követ.
But when they went on with their questions, he got up and said to them, Let him among you who is without sin be the first to send a stone at her.
ως δε επεμενον ερωτωντες αυτον ανακυψας ειπεν προς αυτους ο αναμαρτητος υμων πρωτος τον λιθον επ αυτη βαλετω

8 És újra lehajolván, írt vala a földre.
And again, with bent head, he made letters on the floor.
και παλιν κατω κυψας εγραφεν εις την γην

9 Azok pedig [ezt] hallván és a lelkiismeret által vádoltatván, egymásután kimenének a vénektõl kezdve mind az utolsóig; és egyedül Jézus maradt vala és az asszony a középen állva.
And when his words came to their ears, they went out one by one, starting with the oldest even to the last, because they were conscious of what was in their hearts: and Jesus was there by himself with the woman before him.
οι δε ακουσαντες και υπο της συνειδησεως ελεγχομενοι εξηρχοντο εις καθ εις αρξαμενοι απο των πρεσβυτερων εως των εσχατων και κατελειφθη μονος ο ιησους και η γυνη εν μ εσω εστωσα

10 Mikor pedig Jézus felegyenesedék és senkit sem láta az asszonyon kívül, monda néki: Asszony, hol vannak azok a te vádlóid? Senki sem kárhoztatott-é téged?
Then Jesus got up, and seeing nobody but the woman, he said to her, Where are the men who said things against you? did no one give a decision against you?
ανακυψας δε ο ιησους και μηδενα θεασαμενος πλην της γυναικος ειπεν αυτη η γυνη που εισιν εκεινοι οι κατηγοροι σου ουδεις σε κατεκρινεν

11 Az pedig monda: Senki, Uram! Jézus pedig monda néki: Én sem kárhoztatlak: eredj el és többé ne vétkezzél!
And she said, No man, Lord. And Jesus said, And I do not give a decision against you: go, and never do wrong again.]
η δε ειπεν ουδεις κυριε ειπεν δε αυτη ο ιησους ουδε εγω σε κατακρινω πορευου και μηκετι αμαρτανε

12 Ismét szóla azért hozzájok Jézus, mondván: Én vagyok a világ világossága: a ki engem követ, nem járhat a sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága.
Then again Jesus said to them, I am the light of the world; he who comes with me will not be walking in the dark but will have the light of life.
παλιν ουν ο ιησους αυτοις ελαλησεν λεγων εγω ειμι το φως του κοσμου ο ακολουθων εμοι ου μη περιπατησει εν τη σκοτια αλλ εξει το φως της ζωης

13 Mondának azért néki a farizeusok: Te magadról teszel bizonyságot; a te bizonyságtételed nem igaz.
So the Pharisees said to him, The witness you give is about yourself: your witness is not true.
ειπον ουν αυτω οι φαρισαιοι συ περι σεαυτου μαρτυρεις η μαρτυρια σου ουκ εστιν αληθης

14 Felele Jézus és monda nékik: Ha magam teszek is bizonyságot magamról, az én bizonyságtételem igaz; mert tudom honnan jöttem és hová megyek; ti pedig nem tudjátok honnan jövök és hová megyek.
Jesus said in answer, Even if I give witness about myself, my witness is true, because I have knowledge of where I came from and where I am going; but you have no knowledge of where I come from or of where I am going.
απεκριθη ιησους και ειπεν αυτοις καν εγω μαρτυρω περι εμαυτου αληθης εστιν η μαρτυρια μου οτι οιδα ποθεν ηλθον και που υπαγω υμεις δε ουκ οιδατε ποθεν ερχομαι και που υπαγω

15 Ti test szerint ítéltek, én nem ítélek senkit.
You are judging from what you see; I am judging no man.
υμεις κατα την σαρκα κρινετε εγω ου κρινω ουδενα

16 De ha ítélek is én, az én ítéletem igaz; mert én nem egyedül vagyok, hanem én és az Atya, a ki küldött engem.
Even if I am judging, my decision is right, because I am not by myself--with me is the Father who sent me.
και εαν κρινω δε εγω η κρισις η εμη αληθης εστιν οτι μονος ουκ ειμι αλλ εγω και ο πεμψας με πατηρ

17 A ti törvényetekben is meg van pedig írva, hogy két ember bizonyságtétele igaz.
Even in your law it is said that the witness of two men is true.
και εν τω νομω δε τω υμετερω γεγραπται οτι δυο ανθρωπων η μαρτυρια αληθης εστιν

18 Én vagyok a ki bizonyságot teszek magamról, és bizonyságot tesz rólam az Atya, a ki küldött engem.
I give witness about myself and the Father who sent me gives witness about me.
εγω ειμι ο μαρτυρων περι εμαυτου και μαρτυρει περι εμου ο πεμψας με πατηρ

19 Mondának azért néki: Hol van a te Atyád? Felele Jézus: Sem engem nem ismertek, sem az én Atyámat; ha engem ismernétek, az én Atyámat is ismernétek.
Then they said to him, Where is your Father? Jesus said in answer, You have no knowledge of me or of my Father: if you had knowledge of me you would have knowledge of my Father.
ελεγον ουν αυτω που εστιν ο πατηρ σου απεκριθη ο ιησους ουτε εμε οιδατε ουτε τον πατερα μου ει εμε ηδειτε και τον πατερα μου ηδειτε αν

20 Ezeket a beszédeket mondá Jézus a kincstartó helyen, a mikor tanít vala a templomban; és senki sem fogta meg õt, mert még nem jött el az õ órája.
Jesus said these words in the place where the offerings were stored, while he was teaching in the Temple: but no man took him because his time was still to come.
ταυτα τα ρηματα ελαλησεν ο ιησους εν τω γαζοφυλακιω διδασκων εν τω ιερω και ουδεις επιασεν αυτον οτι ουπω εληλυθει η ωρα αυτου

21 Ismét monda azért nékik Jézus: Én elmegyek, és kerestek majd engem, és a ti bûneitekben fogtok meghalni: a hová én megyek, ti nem jöhettek oda.
Then he said to them again, I am going away and you will be looking for me, but death will overtake you in your sins. It is not possible for you to come where I am going.
ειπεν ουν παλιν αυτοις ο ιησους εγω υπαγω και ζητησετε με και εν τη αμαρτια υμων αποθανεισθε οπου εγω υπαγω υμεις ου δυνασθε ελθειν

22 Mondának azért a zsidók: Avagy megöli-é magát, hogy azt mondja: A hová én megyek, ti nem jöhettek oda?
So the Jews said, Will he take his life? Is that why he says, Where I go it is not possible for you to come?
ελεγον ουν οι ιουδαιοι μητι αποκτενει εαυτον οτι λεγει οπου εγω υπαγω υμεις ου δυνασθε ελθειν

23 És monda nékik: Ti innét alól valók vagytok, én onnét felül való vagyok; ti e világból valók vagytok, én nem vagyok e világból való.
And he said to them, You are of the earth; I am from heaven: you are of this world; I am not of this world.
και ειπεν αυτοις υμεις εκ των κατω εστε εγω εκ των ανω ειμι υμεις εκ του κοσμου τουτου εστε εγω ουκ ειμι εκ του κοσμου τουτου

24 Azért mondám néktek, hogy a ti bûneitekben haltok meg: mert ha nem hiszitek, hogy én vagyok, meghaltok a ti bûneitekben.
For this reason I said to you that death will overtake you in your sins: for if you have not faith that I am he, death will come to you while you are in your sins.
ειπον ουν υμιν οτι αποθανεισθε εν ταις αμαρτιαις υμων εαν γαρ μη πιστευσητε οτι εγω ειμι αποθανεισθε εν ταις αμαρτιαις υμων

25 Mondának azért néki: Ki vagy te? És monda nékik Jézus: A mit eleitõl fogva mondok is néktek.
Then they said to him, Who are you? Jesus said, What I said to you from the first.
ελεγον ουν αυτω συ τις ει και ειπεν αυτοις ο ιησους την αρχην ο τι και λαλω υμιν

26 Sok beszélni és ítélni valóm van felõletek: de igaz az, a ki küldött engem; és én azokat beszélem a világnak, a miket tõle hallottam vala.
I have much to say about you and against you: but he who sent me is true and what he has said to me I say to the world.
πολλα εχω περι υμων λαλειν και κρινειν αλλ ο πεμψας με αληθης εστιν καγω α ηκουσα παρ αυτου ταυτα λεγω εις τον κοσμον

27 Nem vevék észre, hogy az Atyáról szól vala nékik.
They did not see that his words were about the Father.
ουκ εγνωσαν οτι τον πατερα αυτοις ελεγεν

28 Monda azért nékik Jézus: Mikor felemelitek az embernek Fiát, akkor megismeritek, hogy én vagyok és semmit sem cselekszem magamtól, hanem a mint az Atya tanított engem, úgy szólok.
So Jesus said, When the Son of man has been lifted up by you, then it will be clear to you who I am, and that I do nothing of myself, but say as the Father gave me teaching.
ειπεν ουν αυτοις ο ιησους οταν υψωσητε τον υιον του ανθρωπου τοτε γνωσεσθε οτι εγω ειμι και απ εμαυτου ποιω ουδεν αλλα καθως εδιδαξεν με ο πατηρ μου ταυτα λαλω

29 És a ki küldött engem, én velem van. Nem hagyott engem az Atya egyedül, mert én mindenkor azokat cselekszem, a melyek néki kedvesek.
He who sent me is with me; he has not gone from me, because at all times I do the things which are pleasing to him.
και ο πεμψας με μετ εμου εστιν ουκ αφηκεν με μονον ο πατηρ οτι εγω τα αρεστα αυτω ποιω παντοτε

30 A mikor ezeket mondá, sokan hivének õ benne.
When he said this a number came to have faith in him.
ταυτα αυτου λαλουντος πολλοι επιστευσαν εις αυτον

31 Monda azért Jézus a benne hívõ zsidóknak: Ha ti megmaradtok az én beszédemben, bizonynyal az én tanítványaim vagytok;
Then Jesus said to the Jews who had faith in him, If you keep my word, then you are truly my disciples;
ελεγεν ουν ο ιησους προς τους πεπιστευκοτας αυτω ιουδαιους εαν υμεις μεινητε εν τω λογω τω εμω αληθως μαθηται μου εστε

32 És megismeritek az igazságot, és az igazság szabadokká tesz titeket.
And you will have knowledge of what is true, and that will make you free.
και γνωσεσθε την αληθειαν και η αληθεια ελευθερωσει υμας

33 Felelének néki: Ábrahám magva vagyunk, és nem szolgáltunk soha senkinek: mimódon mondod te, hogy szabadokká lesztek?
They said to him in answer, We are Abraham's seed and have never been any man's servant: why do you say, You will become free?
απεκριθησαν αυτω σπερμα αβρααμ εσμεν και ουδενι δεδουλευκαμεν πωποτε πως συ λεγεις οτι ελευθεροι γενησεσθε

34 Felele nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek, hogy mindaz, a ki bûnt cselekszik, szolgája a bûnnek.
And this was the answer Jesus gave them: Truly I say to you, Everyone who does evil is the servant of sin.
απεκριθη αυτοις ο ιησους αμην αμην λεγω υμιν οτι πας ο ποιων την αμαρτιαν δουλος εστιν της αμαρτιας

35 A szolga pedig nem marad mindörökké a házban: a Fiú marad [ott] mindörökké.
Now the servant does not go on living in the house for ever, but the son does.
ο δε δουλος ου μενει εν τη οικια εις τον αιωνα ο υιος μενει εις τον αιωνα

36 Azért ha a Fiú megszabadít titeket, valósággal szabadok lesztek.
If then the son makes you free, you will be truly free.
εαν ουν ο υιος υμας ελευθερωση οντως ελευθεροι εσεσθε

37 Tudom, hogy Ábrahám magva vagytok; de meg akartok engem ölni, mert az én beszédemnek nincs helye nálatok.
I am conscious that you are Abraham's seed; but you have a desire to put me to death because my word has no place in you.
οιδα οτι σπερμα αβρααμ εστε αλλα ζητειτε με αποκτειναι οτι ο λογος ο εμος ου χωρει εν υμιν

38 Én azt beszélem, a mit az én Atyámnál láttam; ti is azt cselekszitek azért, a mit a ti atyátoknál láttatok.
I say the things which I have seen in my Father's house: and you do the things which come to you from your father's house.
εγω ο εωρακα παρα τω πατρι μου λαλω και υμεις ουν ο εωρακατε παρα τω πατρι υμων ποιειτε

39 Felelének és mondának néki: A mi atyánk Ábrahám. Monda nékik Jézus: Ha Ábrahám gyermekei volnátok, az Ábrahám dolgait cselekednétek.
In answer they said to him, Our father is Abraham. Jesus said to them, If you were Abraham's children you would do what Abraham did.
απεκριθησαν και ειπον αυτω ο πατηρ ημων αβρααμ εστιν λεγει αυτοις ο ιησους ει τεκνα του αβρααμ ητε τα εργα του αβρααμ εποιειτε αν

40 Ámde meg akartok engem ölni, olyan embert, a ki az igazságot beszéltem néktek, a melyet az Istentõl hallottam. Ábrahám ezt nem cselekedte.
But now you have a desire to put me to death, a man who has said to you what is true, as I had it from God: Abraham did not do that.
νυν δε ζητειτε με αποκτειναι ανθρωπον ος την αληθειαν υμιν λελαληκα ην ηκουσα παρα του θεου τουτο αβρααμ ουκ εποιησεν

41 Ti a ti atyátok dolgait cselekszitek. Mondának azért néki: Mi nem paráznaságból születtünk; egy atyánk van, az Isten.
You are doing the works of your father. They said to him, We are true sons of Abraham; we have one Father, who is God.
υμεις ποιειτε τα εργα του πατρος υμων ειπον ουν αυτω ημεις εκ πορνειας ου γεγεννημεθα ενα πατερα εχομεν τον θεον

42 Monda azért nékik Jézus: Ha az Isten volna a ti atyátok, szeretnétek engem: mert én az Istentõl származtam és jöttem; mert nem is magamtól jöttem, hanem õ küldött engem.
Jesus said to them, If God was your Father you would have love for me, because it was from God I came and am here. I did not come of myself, but he sent me.
ειπεν ουν αυτοις ο ιησους ει ο θεος πατηρ υμων ην ηγαπατε αν εμε εγω γαρ εκ του θεου εξηλθον και ηκω ουδε γαρ απ εμαυτου εληλυθα αλλ εκεινος με απεστειλεν

43 Miért nem értitek az én beszédemet? Mert nem hallgatjátok az én szómat.
Why are my words not clear to you? It is because your ears are shut to my teaching.
διατι την λαλιαν την εμην ου γινωσκετε οτι ου δυνασθε ακουειν τον λογον τον εμον

44 Ti az ördög atyától valók vagytok, és a ti atyátok kívánságait akarjátok teljesíteni. Az emberölõ volt kezdettõl fogva, és nem állott meg az igazságban, mert nincsen õ benne igazság. Mikor hazugságot szól, a sajátjából szól; mert hazug és hazugság atyja.
You are the children of your father the Evil One and it is your pleasure to do his desires. From the first he was a taker of life; and he did not go in the true way because there is no true thing in him. When he says what is false, it is natural to him, for he is false and the father of what is false.
υμεις εκ πατρος του διαβολου εστε και τας επιθυμιας του πατρος υμων θελετε ποιειν εκεινος ανθρωποκτονος ην απ αρχης και εν τη αληθεια ουχ εστηκεν οτι ουκ εστιν αληθεια εν αυτω οταν λαλη το ψευδος εκ των ιδιων λαλει οτι ψευστης εστιν και ο πατηρ αυτου

45 Mivelhogy pedig én igazságot szólok, nem hisztek nékem.
But because I say what is true, you have no belief in me.
εγω δε οτι την αληθειαν λεγω ου πιστευετε μοι

46 Ki vádol engem közületek bûnnel? Ha pedig igazságot szólok: miért nem hisztek ti nékem?
Which of you is able truly to say that I am a sinner? If I say what is true, why have you no belief in me?
τις εξ υμων ελεγχει με περι αμαρτιας ει δε αληθειαν λεγω διατι υμεις ου πιστευετε μοι

47 A ki az Istentõl van, hallgatja az Isten beszédeit; azért nem hallgatjátok ti, mert nem vagytok az Istentõl valók.
He who is a child of God gives ear to the words of God: your ears are not open to them because you are not from God.
ο ων εκ του θεου τα ρηματα του θεου ακουει δια τουτο υμεις ουκ ακουετε οτι εκ του θεου ουκ εστε

48 Felelének azért a zsidók és mondának néki: Nem jól mondjuk-é mi, hogy te Samaritánus vagy, és ördög van benned?
The Jews said to him in answer, Are we not right in saying that you are of Samaria and have an evil spirit?
απεκριθησαν ουν οι ιουδαιοι και ειπον αυτω ου καλως λεγομεν ημεις οτι σαμαρειτης ει συ και δαιμονιον εχεις

49 Felele Jézus: Nincs én bennem ördög; hanem tisztelem az én Atyámat, és ti gyaláztok engem.
And this was the answer of Jesus: I have not an evil spirit; but I give honour to my Father and you do not give honour to me.
απεκριθη ιησους εγω δαιμονιον ουκ εχω αλλα τιμω τον πατερα μου και υμεις ατιμαζετε με

50 Pedig én nem keresem az én dicsõségemet: van a ki keresi és megítéli.
I, however, am not in search of glory for myself: there is One who is searching for it and he is judge.
εγω δε ου ζητω την δοξαν μου εστιν ο ζητων και κρινων

51 Bizony, bizony mondom néktek, ha valaki megtartja az én beszédemet, nem lát halált soha örökké.
Truly I say to you, If a man keeps my word he will never see death.
αμην αμην λεγω υμιν εαν τις τον λογον τον εμον τηρηση θανατον ου μη θεωρηση εις τον αιωνα

52 Mondának azért néki a zsidók: Most értettük meg, hogy ördög van benned. Ábrahám meghalt, a próféták is; és te azt mondod: Ha valaki megtartja az én beszédemet, nem kóstol halált örökké.
The Jews said to him, Now we are certain that you have an evil spirit. Abraham is dead, and the prophets are dead; and you say, If a man keeps my word he will never see death.
ειπον ουν αυτω οι ιουδαιοι νυν εγνωκαμεν οτι δαιμονιον εχεις αβρααμ απεθανεν και οι προφηται και συ λεγεις εαν τις τον λογον μου τηρηση ου μη γευσεται θανατου εις τον αι ωνα

53 Avagy nagyobb vagy-é te a mi atyánknál Ábrahámnál, a ki meghalt? A próféták is meghaltak: kinek állítod te magadat?
Are you greater than our father Abraham, who is dead? and the prophets are dead: who do you say that you are?
μη συ μειζων ει του πατρος ημων αβρααμ οστις απεθανεν και οι προφηται απεθανον τινα σεαυτον συ ποιεις

54 Felele Jézus: Ha én dicsõítem magamat, az én dicsõségem semmi: az én Atyám az, a ki dicsõít engem, a kirõl ti azt mondjátok, hogy a ti Istenetek,
Jesus said in answer, If I take glory for myself, my glory is nothing: it is my Father who gives me glory, of whom you say that he is your God.
απεκριθη ιησους εαν εγω δοξαζω εμαυτον η δοξα μου ουδεν εστιν εστιν ο πατηρ μου ο δοξαζων με ον υμεις λεγετε οτι θεος υμων εστιν

55 És nem ismeritek õt: de én ismerem õt; és ha azt mondom, hogy nem ismerem õt, hozzátok hasonlóvá, hazuggá leszek: de ismerem õt, és az õ beszédét megtartom.
You have no knowledge of him, but I have knowledge of him; and if I said I have no knowledge of him I would be talking falsely like you: but I have full knowledge of him, and I keep his word.
και ουκ εγνωκατε αυτον εγω δε οιδα αυτον και εαν ειπω οτι ουκ οιδα αυτον εσομαι ομοιος υμων ψευστης αλλ οιδα αυτον και τον λογον αυτου τηρω

56 Ábrahám a ti atyátok örvendezett, hogy meglátja az én napomat; látta is, és örült.
Your father Abraham was full of joy at the hope of seeing my day: he saw it and was glad.
αβρααμ ο πατηρ υμων ηγαλλιασατο ινα ιδη την ημεραν την εμην και ειδεν και εχαρη

57 Mondának azért néki a zsidók: Még ötven esztendõs nem vagy, és Ábrahámot láttad?
Then the Jews said to him, You are not fifty years old; have you seen Abraham?
ειπον ουν οι ιουδαιοι προς αυτον πεντηκοντα ετη ουπω εχεις και αβρααμ εωρακας

58 Monda nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: Mielõtt Ábrahám lett, én vagyok.
Jesus said to them, Truly I say to you, Before Abraham came into being, I am.
ειπεν αυτοις ο ιησους αμην αμην λεγω υμιν πριν αβρααμ γενεσθαι εγω ειμι

59 Köveket ragadának azért, hogy reá hajigálják; Jézus pedig elrejtõzködék, és kiméne a templomból, átmenvén közöttük; és ilyen módon eltávozék.
So they took up stones to send at him: but Jesus got secretly out of their way and went out of the Temple.
ηραν ουν λιθους ινα βαλωσιν επ αυτον ιησους δε εκρυβη και εξηλθεν εκ του ιερου διελθων δια μεσου αυτων και παρηγεν ουτως

1 És a mint eltávozék, láta egy embert, a ki születésétõl fogva vak vala.
And when he went on his way, he saw a man blind from birth.
και παραγων ειδεν ανθρωπον τυφλον εκ γενετης

2 És kérdezék õt a tanítványai, mondván: Mester, ki vétkezett, ez-é vagy ennek szülei, hogy vakon született?
And his disciples put a question to him, saying, Master, was it because of this man's sin, or the sin of his father and mother, that he has been blind from birth?
και ηρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτου λεγοντες ραββι τις ημαρτεν ουτος η οι γονεις αυτου ινα τυφλος γεννηθη

3 Felele Jézus: Sem ez nem vétkezett, sem ennek szülei; hanem, hogy nyilvánvalókká legyenek benne az Isten dolgai.
Jesus said in answer, It was not because of his sin, or because of his father's or mother's; it was so that the works of God might be seen openly in him.
απεκριθη ο ιησους ουτε ουτος ημαρτεν ουτε οι γονεις αυτου αλλ ινα φανερωθη τα εργα του θεου εν αυτω

4 Nékem cselekednem kell annak dolgait, a ki elküldött engem, a míg nappal van: eljõ az éjszaka, mikor senki sem munkálkodhatik.
While it is day we have to do the works of him who sent me: the night comes when no work may be done.
εμε δει εργαζεσθαι τα εργα του πεμψαντος με εως ημερα εστιν ερχεται νυξ οτε ουδεις δυναται εργαζεσθαι

5 Míg e világon vagyok, e világ világossága vagyok.
As long as I am in the world, I am the light of the world.
οταν εν τω κοσμω ω φως ειμι του κοσμου

6 Ezeket mondván, a földre köpe, és az õ nyálából sárt csinála, és rákené a sarat a vak szemeire,
Having said these words, he put earth, mixed with water from his mouth, on the man's eyes,
ταυτα ειπων επτυσεν χαμαι και εποιησεν πηλον εκ του πτυσματος και επεχρισεν τον πηλον επι τους οφθαλμους του τυφλου

7 És monda néki: Menj el, mosakodjál meg a Siloám tavában (a mi azt jelenti: Küldött). Elméne azért és megmosakodék, és megjöve látva.
And said to him, Go and make yourself clean in the bath of Siloam (the sense of the name is, Sent). So he went away and, after washing, came back able to see.
και ειπεν αυτω υπαγε νιψαι εις την κολυμβηθραν του σιλωαμ ο ερμηνευεται απεσταλμενος απηλθεν ουν και ενιψατο και ηλθεν βλεπων

8 A szomszédok azért, és a kik az elõtt látták azt, hogy vak vala, mondának: Nem ez-é az, a ki [itt] szokott ülni és koldulni?
Then the neighbours and others who had seen him before in the street, with his hand out for money, said, Is not this the man who got money from people?
οι ουν γειτονες και οι θεωρουντες αυτον το προτερον οτι τυφλος ην ελεγον ουχ ουτος εστιν ο καθημενος και προσαιτων

9 Némelyek azt mondák, hogy: Ez az; mások pedig, hogy: Hasonlít hozzá. Õ azt mondá, hogy: Én vagyok [az].
Some said, It is he: others said, No, but he is like him. He said, I am he.
αλλοι ελεγον οτι ουτος εστιν αλλοι δε οτι ομοιος αυτω εστιν εκεινος ελεγεν οτι εγω ειμι

10 Mondának azért néki: Mimódon nyiltak meg a te szemeid?
So they said to him, How then were your eyes made open?
ελεγον ουν αυτω πως ανεωχθησαν σου οι οφθαλμοι

11 Felele az és monda: Egy ember, a kit Jézusnak mondanak, sarat készíte és rákené a szemeimre, és monda nékem: Menj el a Siloám tavára és mosódjál meg; miután pedig elmenék és megmosakodám, megjöve látásom.
His answer was: The man who is named Jesus put earth mixed with water on my eyes, and said to me, Go and make yourself clean in Siloam: so I went away and, after washing, am now able to see.
απεκριθη εκεινος και ειπεν ανθρωπος λεγομενος ιησους πηλον εποιησεν και επεχρισεν μου τους οφθαλμους και ειπεν μοι υπαγε εις την κολυμβηθραν του σιλωαμ και νιψαι απελθων δε και νιψαμενος ανεβλεψα

12 Mondának azért néki: Hol van az? Monda: Nem tudom.
And they said to him, Where is he? His answer was: I have no knowledge.
ειπον ουν αυτω που εστιν εκεινος λεγει ουκ οιδα

13 Vivék õt, a ki elõbb még vak volt, a farizeusokhoz.
They took him before the Pharisees--this man who had been blind.
αγουσιν αυτον προς τους φαρισαιους τον ποτε τυφλον

14 Mikor pedig Jézus a sarat csinálá és felnyitá ennek szemeit, szombat vala.
Now the day on which the earth was mixed by Jesus and the man's eyes were made open was the Sabbath.
ην δε σαββατον οτε τον πηλον εποιησεν ο ιησους και ανεωξεν αυτου τους οφθαλμους

15 Szintén a farizeusok is megkérdezék azért õt, mimódon jött meg a látása? Õ pedig monda nékik: Sarat tõn szemeimre, és megmosakodám, és látok.
So the Pharisees put more questions to him about how his eyes had been made open. And he said to them, He put earth on my eyes, and I had a wash and am able to see.
παλιν ουν ηρωτων αυτον και οι φαρισαιοι πως ανεβλεψεν ο δε ειπεν αυτοις πηλον επεθηκεν επι τους οφθαλμους μου και ενιψαμην και βλεπω

16 Mondának azért némelyek a farizeusok közül: Ez az ember nincsen Istentõl, mert nem tartja meg a szombatot. Mások mondának: Mimódon tehet bûnös ember ilyen jeleket? És hasonlás lõn közöttük.
Then some of the Pharisees said, That man has not come from God, for he does not keep the Sabbath. Others said, How is it possible for a sinner to do such signs? So there was a division among them.
ελεγον ουν εκ των φαρισαιων τινες ουτος ο ανθρωπος ουκ εστιν παρα του θεου οτι το σαββατον ου τηρει αλλοι ελεγον πως δυναται ανθρωπος αμαρτωλος τοιαυτα σημεια ποιειν και σχισμα ην εν αυτοις

17 Újra mondának a vaknak: Te mit szólsz õ róla, hogy megnyitá a szemeidet? Õ pedig monda: Hogy próféta.
Again they said to the blind man, What have you to say about him for opening your eyes? And he said, He is a prophet.
λεγουσιν τω τυφλω παλιν συ τι λεγεις περι αυτου οτι ηνοιξεν σου τους οφθαλμους ο δε ειπεν οτι προφητης εστιν

18 Nem hivék azért a zsidók róla, hogy vak vala és megjöve a látása, mígnem elõhívák annak szüleit, a kinek megjöve a látása,
Now the Jews had no belief in the statement that he had been blind and was now able to see, till they sent for the father and mother of the man whose eyes had been made open,
ουκ επιστευσαν ουν οι ιουδαιοι περι αυτου οτι τυφλος ην και ανεβλεψεν εως οτου εφωνησαν τους γονεις αυτου του αναβλεψαντος

19 És megkérdezék azokat, mondván: Ez a ti fiatok, a kirõl azt mondjátok, hogy vakon született? mimódon lát hát most?
And put the question to them, saying, Is this your son, of whom you say that he was blind at birth? how is it then that he is now able to see?
και ηρωτησαν αυτους λεγοντες ουτος εστιν ο υιος υμων ον υμεις λεγετε οτι τυφλος εγεννηθη πως ουν αρτι βλεπει

20 Felelének nékik annak szülei és mondának: Tudjuk, hogy ez a mi fiunk, és hogy vakon született:
In answer his father and mother said, We are certain that this is our son and that he was blind at birth:
απεκριθησαν αυτοις οι γονεις αυτου και ειπον οιδαμεν οτι ουτος εστιν ο υιος ημων και οτι τυφλος εγεννηθη

21 De mimódon lát most, nem tudjuk; vagy ki nyitotta meg a szemeit, mi nem tudjuk: elég idõs [már] õ; õt kérdezzétek; õ beszéljen magáról.
But how it is he is now able to see, or who made his eyes open, we are not able to say: put the question to him; he is old enough to give an answer for himself.
πως δε νυν βλεπει ουκ οιδαμεν η τις ηνοιξεν αυτου τους οφθαλμους ημεις ουκ οιδαμεν αυτος ηλικιαν εχει αυτον ερωτησατε αυτος περι αυτου λαλησει

22 Ezeket mondák annak szülei, mivelhogy félnek vala a zsidóktól: mert megegyeztek már a zsidók, hogy ha valaki Krisztusnak vallja õt, rekesztessék ki a gyülekezetbõl.
They said this because of their fear of the Jews: for the Jews had come to an agreement that if any man said that Jesus was the Christ he would be put out of the Synagogue.
ταυτα ειπον οι γονεις αυτου οτι εφοβουντο τους ιουδαιους ηδη γαρ συνετεθειντο οι ιουδαιοι ινα εαν τις αυτον ομολογηση χριστον αποσυναγωγος γενηται

23 Ezért mondák annak szülei, hogy: Elég idõs, õt kérdezzétek.
That was the reason why they said, He is old enough; put the question to him.
δια τουτο οι γονεις αυτου ειπον οτι ηλικιαν εχει αυτον ερωτησατε

24 Másodszor is szólíták azért az embert, a ki vak vala, és mondának néki: Adj dicsõséget az Istennek; mi tudjuk, hogy ez az ember bûnös.
So they sent a second time for the man who had been blind and they said to him, Give glory to God: it is clear to us that this man is a sinner.
εφωνησαν ουν εκ δευτερου τον ανθρωπον ος ην τυφλος και ειπον αυτω δος δοξαν τω θεω ημεις οιδαμεν οτι ο ανθρωπος ουτος αμαρτωλος εστιν

25 Felele azért az és monda: Ha bûnös-é, nem tudom: egyet tudok, hogy noha vak voltam, most látok.
He said in answer, I have no knowledge if he is a sinner or not, but one thing I am certain about; I was blind, and now I see.
απεκριθη ουν εκεινος και ειπεν ει αμαρτωλος εστιν ουκ οιδα εν οιδα οτι τυφλος ων αρτι βλεπω

26 Újra mondák pedig néki: Mit csinált veled? Mimódon nyitotta meg a szemeidet?
Then they said to him, What did he do to you? how did he give you the use of your eyes?
ειπον δε αυτω παλιν τι εποιησεν σοι πως ηνοιξεν σου τους οφθαλμους

27 Felele nékik: Már mondám néktek és nem hallátok: miért akarjátok újra hallani? avagy ti is az õ tanítványai akartok lenni?
His answer was: I have said it before, but your ears were shut: why would you have me say it again? is it your desire to become his disciples?
απεκριθη αυτοις ειπον υμιν ηδη και ουκ ηκουσατε τι παλιν θελετε ακουειν μη και υμεις θελετε αυτου μαθηται γενεσθαι

28 Szidalmazák azért õt és mondának: Te vagy annak a tanítványa; mi pedig a Mózes tanítványai vagyunk.
And they were angry with him and said, You are his disciple, but we are disciples of Moses.
ελοιδορησαν ουν αυτον και ειπον συ ει μαθητης εκεινου ημεις δε του μωσεως εσμεν μαθηται

29 Mi tudjuk, hogy Mózessel beszélt az Isten: errõl pedig azt sem tudjuk, honnan való.
We are certain that God gave his word to Moses: but as for this man, we have no knowledge where he comes from.
ημεις οιδαμεν οτι μωση λελαληκεν ο θεος τουτον δε ουκ οιδαμεν ποθεν εστιν

30 Felele az ember és monda nékik: Bizony csodálatos az, hogy ti nem tudjátok honnan való, és az én szemeimet megnyitotta.
The man said in answer, Why, here is a strange thing! You have no knowledge where he comes from though he gave me the use of my eyes.
απεκριθη ο ανθρωπος και ειπεν αυτοις εν γαρ τουτω θαυμαστον εστιν οτι υμεις ουκ οιδατε ποθεν εστιν και ανεωξεν μου τους οφθαλμους

31 Pedig tudjuk, hogy az Isten nem hallgatja meg a bûnösöket; hanem ha valaki istenfélõ, és az õ akaratát cselekszi, azt hallgatja meg.
We have knowledge that God does not give ear to sinners, but if any man is a worshipper of God and does his pleasure, to him God's ears are open.
οιδαμεν δε οτι αμαρτωλων ο θεος ουκ ακουει αλλ εαν τις θεοσεβης η και το θελημα αυτου ποιη τουτου ακουει

32 Öröktõl fogva nem hallaték, hogy vakon szülöttnek szemeit valaki megnyitotta volna.
In all the years nobody has ever before seen the eyes of a man blind from birth made open.
εκ του αιωνος ουκ ηκουσθη οτι ηνοιξεν τις οφθαλμους τυφλου γεγεννημενου

33 Ha ez nem Istentõl volna, semmit sem cselekedhetnék.
If this man did not come from God he would be unable to do anything.
ει μη ην ουτος παρα θεου ουκ ηδυνατο ποιειν ουδεν

34 Felelének és mondának néki: Te mindenestõl bûnben születtél, és te tanítasz minket? És kiveték õt.
Their answer was: You came to birth through sin; do you make yourself our teacher? And they put him out of the Synagogue.
απεκριθησαν και ειπον αυτω εν αμαρτιαις συ εγεννηθης ολος και συ διδασκεις ημας και εξεβαλον αυτον εξω

35 Meghallá Jézus, hogy kiveték azt; és találkozván vele, monda néki: Hiszel-é te az Isten Fiában?
It came to the ears of Jesus that they had put him out, and meeting him he said, Have you faith in the Son of man?
ηκουσεν ο ιησους οτι εξεβαλον αυτον εξω και ευρων αυτον ειπεν αυτω συ πιστευεις εις τον υιον του θεου

36 Felele az és monda: Ki az, Uram, hogy higyjek benne?
He said in answer, And who is he, Lord? Say, so that I may have faith in him.
απεκριθη εκεινος και ειπεν τις εστιν κυριε ινα πιστευσω εις αυτον

37 Monda pedig néki Jézus: Láttad is õt, és a ki beszél veled, az az.
Jesus said to him, You have seen him; it is he who is talking to you.
ειπεν δε αυτω ο ιησους και εωρακας αυτον και ο λαλων μετα σου εκεινος εστιν

38 Az pedig monda: Hiszek, Uram. És imádá Õt.
And he said, Lord, I have faith. And he gave him worship.
ο δε εφη πιστευω κυριε και προσεκυνησεν αυτω

39 És monda Jézus: Ítélet végett jöttem én e világra, hogy a kik nem látnak, lássanak; és a kik látnak, vakok legyenek.
And Jesus said, I came into this world to be a judge, so that those who do not see may see, and those who see may become blind.
και ειπεν ο ιησους εις κριμα εγω εις τον κοσμον τουτον ηλθον ινα οι μη βλεποντες βλεπωσιν και οι βλεποντες τυφλοι γενωνται

40 És hallák ezeket némely farizeusok, a kik vele valának, és mondának néki: Avagy mi is vakok vagyunk-é?
These words came to the ears of the Pharisees who were with him and they said to him, Are we, then, blind?
και ηκουσαν εκ των φαρισαιων ταυτα οι οντες μετ αυτου και ειπον αυτω μη και ημεις τυφλοι εσμεν

41 Monda nékik Jézus: Ha vakok volnátok, nem volna bûnötök; ámde azt mondjátok, hogy látunk: azért a ti bûnötök megmarad.
Jesus said to them, If you were blind you would have no sin: but now that you say, We see; your sin is there still.
ειπεν αυτοις ο ιησους ει τυφλοι ητε ουκ αν ειχετε αμαρτιαν νυν δε λεγετε οτι βλεπομεν η ουν αμαρτια υμων μενει

1 Bizony, bizony mondom néktek: A ki nem az ajtón megy be a juhok aklába, hanem másunnan hág be, tolvaj az és rabló.
Truly I say to you, He who does not go through the door into the place where the sheep are kept, but gets in by some other way, is a thief and an outlaw.
αμην αμην λεγω υμιν ο μη εισερχομενος δια της θυρας εις την αυλην των προβατων αλλα αναβαινων αλλαχοθεν εκεινος κλεπτης εστιν και ληστης

2 A ki pedig az ajtón megy be, a juhok pásztora az.
He who goes in by the door is the keeper of the sheep.
ο δε εισερχομενος δια της θυρας ποιμην εστιν των προβατων

3 Ennek az ajtónálló [ajtót] nyit; és a juhok hallgatnak annak szavára; és a maga juhait nevökön szólítja, és kivezeti õket.
The porter lets him in; and the sheep give ear to his voice; he says over the names of the sheep, and takes them out.
τουτω ο θυρωρος ανοιγει και τα προβατα της φωνης αυτου ακουει και τα ιδια προβατα καλει κατ ονομα και εξαγει αυτα

4 És mikor kiereszti az õ juhait, elõttök megy; és a juhok követik õt, mert ismerik az õ hangját.
When he has got them all out, he goes before them, and the sheep go after him, for they have knowledge of his voice.
και οταν τα ιδια προβατα εκβαλη εμπροσθεν αυτων πορευεται και τα προβατα αυτω ακολουθει οτι οιδασιν την φωνην αυτου

5 Idegent pedig nem követnek, hanem elfutnak attól: mert nem ismerik az idegenek hangját.
They will not go after another who is not their keeper, but will go from him in flight, because his voice is strange to them.
αλλοτριω δε ου μη ακολουθησωσιν αλλα φευξονται απ αυτου οτι ουκ οιδασιν των αλλοτριων την φωνην

6 Ezt a példázatot mondá nékik Jézus; de õk nem értették, mi az, a mit szól vala nékik.
In this Jesus was teaching them in the form of a story: but what he said was not clear to them.
ταυτην την παροιμιαν ειπεν αυτοις ο ιησους εκεινοι δε ουκ εγνωσαν τινα ην α ελαλει αυτοις

7 Újra monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek, hogy én vagyok a juhoknak ajtaja.
So Jesus said again, Truly I say to you, I am the door of the sheep.
ειπεν ουν παλιν αυτοις ο ιησους αμην αμην λεγω υμιν οτι εγω ειμι η θυρα των προβατων

8 Mindazok, a kik elõttem jöttek, tolvajok és rablók: de nem hallgattak rájok a juhok.
All who came before me are thieves and outlaws: but the sheep did not give ear to them.
παντες οσοι προ εμου ηλθον κλεπται εισιν και λησται αλλ ουκ ηκουσαν αυτων τα προβατα

9 Én vagyok az ajtó: ha valaki én rajtam megy be, megtartatik és bejár és kijár majd, és legelõt talál.
I am the door: if any man goes in through me he will have salvation, and will go in and go out, and will get food.
εγω ειμι η θυρα δι εμου εαν τις εισελθη σωθησεται και εισελευσεται και εξελευσεται και νομην ευρησει

10 A tolvaj nem egyébért jõ, hanem hogy lopjon és öljön és pusztítson; én azért jöttem, hogy életök legyen, és bõvölködjenek.
The thief comes only to take the sheep and to put them to death: he comes for their destruction: I have come so that they may have life and have it in greater measure.
ο κλεπτης ουκ ερχεται ει μη ινα κλεψη και θυση και απολεση εγω ηλθον ινα ζωην εχωσιν και περισσον εχωσιν

11 Én vagyok a jó pásztor: a jó pásztor életét adja a juhokért.
I am the good keeper of sheep: the good keeper gives his life for the sheep.
εγω ειμι ο ποιμην ο καλος ο ποιμην ο καλος την ψυχην αυτου τιθησιν υπερ των προβατων

12 A béres pedig és a ki nem pásztor, a kinek a juhok nem tulajdonai, látja a farkast jõni, és elhagyja a juhokat, és elfut: és a farkas elragadozza azokat, és elszéleszti a juhokat.
He who is a servant, and not the keeper or the owner of the sheep, sees the wolf coming and goes in flight, away from the sheep; and the wolf comes down on them and sends them in all directions:
ο μισθωτος δε και ουκ ων ποιμην ου ουκ εισιν τα προβατα ιδια θεωρει τον λυκον ερχομενον και αφιησιν τα προβατα και φευγει και ο λυκος αρπαζει αυτα και σκορπιζει τα προ βατα

13 A béres pedig [azért] fut el, mert béres, és nincs gondja a juhokra.
Because he is a servant he has no interest in the sheep.
ο δε μισθωτος φευγει οτι μισθωτος εστιν και ου μελει αυτω περι των προβατων

14 Én vagyok a jó pásztor; és ismerem az enyéimet, és engem [is] ismernek az enyéim,
I am the good keeper; I have knowledge of my sheep, and they have knowledge of me,
εγω ειμι ο ποιμην ο καλος και γινωσκω τα εμα και γινωσκομαι υπο των εμων

15 A miként ismer engem az Atya, és én [is] ismerem az Atyát; és életemet adom a juhokért.
Even as the Father has knowledge of me and I of the Father; and I am giving my life for the sheep.
καθως γινωσκει με ο πατηρ καγω γινωσκω τον πατερα και την ψυχην μου τιθημι υπερ των προβατων

16 Más juhaim is vannak nékem, a melyek nem ebbõl az akolból valók: azokat is elõ kell hoznom, és hallgatnak majd az én szómra; és lészen egy akol [és] egy pásztor.
And I have other sheep which are not of this field: I will be their guide in the same way, and they will give ear to my voice, so there will be one flock and one keeper.
και αλλα προβατα εχω α ουκ εστιν εκ της αυλης ταυτης κακεινα με δει αγαγειν και της φωνης μου ακουσουσιν και γενησεται μια ποιμνη εις ποιμην

17 Azért szeret engem az Atya, mert én leteszem az én életemet, hogy újra felvegyem azt.
For this reason am I loved by the Father, because I give up my life so that I may take it again.
δια τουτο ο πατηρ με αγαπα οτι εγω τιθημι την ψυχην μου ινα παλιν λαβω αυτην

18 Senki sem veszi azt el én tõlem, hanem én teszem le azt én magamtól. Van hatalmam letenni azt, és van hatalmam ismét felvenni azt. Ezt a parancsolatot vettem az én Atyámtól.
No one takes it away from me; I give it up of myself. I have power to give it up, and I have power to take it again. These orders I have from my Father.
ουδεις αιρει αυτην απ εμου αλλ εγω τιθημι αυτην απ εμαυτου εξουσιαν εχω θειναι αυτην και εξουσιαν εχω παλιν λαβειν αυτην ταυτην την εντολην ελαβον παρα του πατρος μου

19 Újra hasonlás lõn a zsidók között e beszédek miatt.
There was a division again among the Jews because of these words.
σχισμα ουν παλιν εγενετο εν τοις ιουδαιοις δια τους λογους τουτους

20 És sokan mondják vala közülök: Ördög van benne és bolondozik, mit hallgattok reá?
And a number of them said, He has an evil spirit and is out of his mind; why do you give ear to him?
ελεγον δε πολλοι εξ αυτων δαιμονιον εχει και μαινεται τι αυτου ακουετε

21 Mások mondának: Ezek nem ördöngõsnek beszédei. Vajjon az ördög megnyithatja-é a vakok szemeit?
Others said, These are not the words of one who has an evil spirit. Is it possible for an evil spirit to make blind people see?
αλλοι ελεγον ταυτα τα ρηματα ουκ εστιν δαιμονιζομενου μη δαιμονιον δυναται τυφλων οφθαλμους ανοιγειν

22 Lõn pedig Jeruzsálemben a templomszentelés ünnepe: és tél vala;
Then came the feast of the opening of the Temple in Jerusalem: it was winter;
εγενετο δε τα εγκαινια εν τοις ιεροσολυμοις και χειμων ην

23 És Jézus a templomban, a Salamon tornáczában jár vala.
And Jesus was walking in the Temple, in Solomon's covered way.
και περιεπατει ο ιησους εν τω ιερω εν τη στοα του σολομωντος

24 Körülvevék azért õt a zsidók, és mondának néki: Meddig tartasz még bizonytalanságban bennünket? Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nékünk nyilván!
Then the Jews came round him, saying, how long are you going to keep us in doubt? If you are the Christ, say so clearly.
εκυκλωσαν ουν αυτον οι ιουδαιοι και ελεγον αυτω εως ποτε την ψυχην ημων αιρεις ει συ ει ο χριστος ειπε ημιν παρρησια

25 Felele nékik Jézus: Megmondtam néktek, és nem hiszitek: a cselekedetek, a melyeket én cselekszem az én Atyám nevében, azok tesznek bizonyságot rólam.
Jesus said in answer, I have said it and you have no belief: the works which I do in my Father's name, these give witness about me.
απεκριθη αυτοις ο ιησους ειπον υμιν και ου πιστευετε τα εργα α εγω ποιω εν τω ονοματι του πατρος μου ταυτα μαρτυρει περι εμου

26 De ti nem hisztek, mert ti nem az én juhaim közül vagytok. A mint megmondtam néktek:
But you have no belief because you are not of my sheep.
αλλ υμεις ου πιστευετε ου γαρ εστε εκ των προβατων των εμων καθως ειπον υμιν

27 Az én juhaim hallják az én szómat, és én ismerem õket, és követnek engem:
My sheep give ear to my voice, and I have knowledge of them, and they come after me:
τα προβατα τα εμα της φωνης μου ακουει καγω γινωσκω αυτα και ακολουθουσιν μοι

28 És én örök életet adok nékik; és soha örökké el nem vesznek, és senki ki nem ragadja õket az én kezemből.
And I give them eternal life; they will never come to destruction, and no one will ever take them out of my hand.
καγω ζωην αιωνιον διδωμι αυτοις και ου μη απολωνται εις τον αιωνα και ουχ αρπασει τις αυτα εκ της χειρος μου

29 Az én Atyám, a ki [azokat] adta nékem, nagyobb mindeneknél; és senki sem ragadhatja ki [azokat] az én Atyámnak kezéből.
That which my Father has given to me has more value than all; and no one is able to take anything out of the Father's hand.
ο πατηρ μου ος δεδωκεν μοι μειζων παντων εστιν και ουδεις δυναται αρπαζειν εκ της χειρος του πατρος μου

30 Én és az Atya egy vagyunk.
I and my Father are one.
εγω και ο πατηρ εν εσμεν

31 Ismét köveket ragadának azért a zsidók, hogy megkövezzék õt.
Then the Jews took up stones again to send at him.
εβαστασαν ουν παλιν λιθους οι ιουδαιοι ινα λιθασωσιν αυτον

32 Felele nékik Jézus: Sok jó dolgot mutattam néktek az én Atyámtól; azok közül melyik dologért követtek meg engem?
Jesus said to them in answer, I have let you see a number of good works from the Father; for which of those works are you stoning me?
απεκριθη αυτοις ο ιησους πολλα καλα εργα εδειξα υμιν εκ του πατρος μου δια ποιον αυτων εργον λιθαζετε με

33 Felelének néki a zsidók, mondván: Jó dologért nem kövezünk meg téged, hanem káromlásért, tudniillik, hogy te ember létedre Istenné teszed magadat.
This was their answer: We are not stoning you for a good work but for evil words; because being a man you make yourself God.
απεκριθησαν αυτω οι ιουδαιοι λεγοντες περι καλου εργου ου λιθαζομεν σε αλλα περι βλασφημιας και οτι συ ανθρωπος ων ποιεις σεαυτον θεον

34 Felele nékik Jézus: Nincs-é megírva a ti törvényetekben: Én mondám: Istenek vagytok?
In answer, Jesus said, Is there not a saying in your law, I said, You are gods?
απεκριθη αυτοις ο ιησους ουκ εστιν γεγραμμενον εν τω νομω υμων εγω ειπα θεοι εστε

35 Ha azokat isteneknek mondá, a kikhez az Isten beszéde lõn (és az írás fel nem bontható),
If he said they were gods, to whom the word of God came (and the Writings may not be broken),
ει εκεινους ειπεν θεους προς ους ο λογος του θεου εγενετο και ου δυναται λυθηναι η γραφη

36 Arról mondjátok-é ti, a kit az Atya megszentelt és elküldött e világra: Káromlást szólsz; mivelhogy azt mondám: Az Isten Fia vagyok?!
Do you say of him whom the Father made holy and sent into the world, Your words are evil; because I said, I am God's Son?
ον ο πατηρ ηγιασεν και απεστειλεν εις τον κοσμον υμεις λεγετε οτι βλασφημεις οτι ειπον υιος του θεου ειμι

37 Ha az én Atyám dolgait nem cselekszem, ne higyjetek nékem;
If I am not doing the works of my Father, do not have belief in me;
ει ου ποιω τα εργα του πατρος μου μη πιστευετε μοι

38 Ha pedig azokat cselekszem, ha nékem nem hisztek is, higyjetek a cselekedeteknek: hogy megtudjátok és elhigyjétek, hogy az Atya én bennem van, és én õ benne vagyok.
But if I am doing them, then have belief in the works even if you have no belief in me; so that you may see clearly and be certain that the Father is in me and I am in the Father.
ει δε ποιω καν εμοι μη πιστευητε τοις εργοις πιστευσατε ινα γνωτε και πιστευσητε οτι εν εμοι ο πατηρ καγω εν αυτω

39 Ismét meg akarák azért õt fogni; de kiméne az õ kezökbõl.
Then again they made an attempt to take him; but he got away from them.
εζητουν ουν παλιν αυτον πιασαι και εξηλθεν εκ της χειρος αυτων

40 És újra elméne túl a Jordánon, arra a helyre, a hol János elõször keresztelt vala; és ott marada.
And he went again to the other side of the Jordan, to the place where John first gave baptism; and he was there for a time.
και απηλθεν παλιν περαν του ιορδανου εις τον τοπον οπου ην ιωαννης το πρωτον βαπτιζων και εμεινεν εκει

41 És sokan menének õ hozzá és mondják vala, hogy: János nem tett ugyan semmi csodát; de mindaz, a mit János e felõl mondott, igaz vala.
And a great number of people came to him, saying, John did no sign: but everything John said of this man was true.
και πολλοι ηλθον προς αυτον και ελεγον οτι ιωαννης μεν σημειον εποιησεν ουδεν παντα δε οσα ειπεν ιωαννης περι τουτου αληθη ην

42 És sokan hivének ott õ benne.
And a number came to have faith in him there.
και επιστευσαν πολλοι εκει εις αυτον

1 Vala pedig egy beteg, Lázár, Bethániából, Máriának és az õ testvérének, Márthának falujából.
Now a certain man named Lazarus was ill; he was of Bethany, the town of Mary and her sister Martha.
ην δε τις ασθενων λαζαρος απο βηθανιας εκ της κωμης μαριας και μαρθας της αδελφης αυτης

2 Az a Mária volt pedig az, a kinek a testvére Lázár beteg vala, a ki megkente vala az Urat kenettel és a hajával törlé meg annak lábait.
(The Mary whose brother Lazarus was ill, was the Mary who put perfumed oil on the Lord and made his feet dry with her hair.)
ην δε μαρια η αλειψασα τον κυριον μυρω και εκμαξασα τους ποδας αυτου ταις θριξιν αυτης ης ο αδελφος λαζαρος ησθενει

3 Küldének azért a testvérek õ hozzá, mondván: Uram, ímé, a kit szeretsz, beteg.
So the sisters sent to him, saying, Lord, your dear friend is ill.
απεστειλαν ουν αι αδελφαι προς αυτον λεγουσαι κυριε ιδε ον φιλεις ασθενει

4 Jézus pedig, a mikor ezt hallotta, monda: Ez a betegség nem halálos, hanem az Isten dicsõségére való, hogy dicsõíttessék általa az Istennek Fia.
When this came to his ears, Jesus said, The end of this disease is not death, but the glory of God, so that the Son of God may have glory because of it.
ακουσας δε ο ιησους ειπεν αυτη η ασθενεια ουκ εστιν προς θανατον αλλ υπερ της δοξης του θεου ινα δοξασθη ο υιος του θεου δι αυτης

5 Szereti vala pedig Jézus Márthát és annak nõtestvérét, és Lázárt.
Now Jesus had love in his heart for Martha and her sister and Lazarus.
ηγαπα δε ο ιησους την μαρθαν και την αδελφην αυτης και τον λαζαρον

6 Mikor azért meghallá, hogy beteg, akkor két napig marada azon a helyen, a hol vala.
So when the news came to him that Lazarus was ill, he did not go from the place where he was for two days.
ως ουν ηκουσεν οτι ασθενει τοτε μεν εμεινεν εν ω ην τοπω δυο ημερας

7 Ez után aztán monda tanítványainak: Menjünk ismét Júdeába.
Then after that time he said to his disciples, Let us go into Judaea again.
επειτα μετα τουτο λεγει τοις μαθηταις αγωμεν εις την ιουδαιαν παλιν

8 Mondának néki a tanítványok: Mester, most akarnak vala téged megkövezni a Júdabeliek, és újra oda mégy?
The disciples said to him, Master, the Jews were attempting only the other day to have you stoned, and are you going back there again?
λεγουσιν αυτω οι μαθηται ραββι νυν εζητουν σε λιθασαι οι ιουδαιοι και παλιν υπαγεις εκει

9 Felele Jézus: Avagy nem tizenkét órája van-é a napnak? Ha valaki nappal jár, nem botlik meg, mert látja e világnak világosságát.
Then Jesus said in answer, Are there not twelve hours in the day? A man may go about in the day without falling, because he sees the light of this world.
απεκριθη ο ιησους ουχι δωδεκα εισιν ωραι της ημερας εαν τις περιπατη εν τη ημερα ου προσκοπτει οτι το φως του κοσμου τουτου βλεπει

10 De a ki éjjel jár, megbotlik, mert nincsen abban világosság.
But if a man goes about in the night, he may have a fall because the light is not in him.
εαν δε τις περιπατη εν τη νυκτι προσκοπτει οτι το φως ουκ εστιν εν αυτω

11 Ezeket mondá; és ezután monda nékik: Lázár, a mi barátunk, elaludt; de elmegyek, hogy felköltsem õt.
These things said he: and after that he said to them, Lazarus our friend is at rest; but I go so that I may make him come out of his sleep.
ταυτα ειπεν και μετα τουτο λεγει αυτοις λαζαρος ο φιλος ημων κεκοιμηται αλλα πορευομαι ινα εξυπνισω αυτον

12 Mondának azért az õ tanítványai: Uram, ha elaludt, meggyógyul.
Then his disciples said to him, Lord, if he is resting he will get well.
ειπον ουν οι μαθηται αυτου κυριε ει κεκοιμηται σωθησεται

13 Pedig Jézus annak haláláról beszélt; de õk azt hitték, hogy álomnak alvásáról szól.
Jesus, however, was talking of his death: but they had the idea that he was talking about taking rest in sleep.
ειρηκει δε ο ιησους περι του θανατου αυτου εκεινοι δε εδοξαν οτι περι της κοιμησεως του υπνου λεγει

14 Ekkor azért nyilván monda nékik Jézus: Lázár megholt.
Then Jesus said to them clearly, Lazarus is dead.
τοτε ουν ειπεν αυτοις ο ιησους παρρησια λαζαρος απεθανεν

15 És örülök, hogy nem voltam ott, ti érettetek, hogy higyjetek. De menjünk el õ hozzá!
And because of you I am glad I was not there, so that you may have faith; but let us go to him.
και χαιρω δι υμας ινα πιστευσητε οτι ουκ ημην εκει αλλ αγωμεν προς αυτον

16 Monda azért Tamás, a ki Kettõsnek mondatik, az õ tanítványtársainak: Menjünk el mi is, hogy meghaljunk vele.
Then Thomas, who was named Didymus, said to the other disciples, Let us go so that we may be with him in death.
ειπεν ουν θωμας ο λεγομενος διδυμος τοις συμμαθηταις αγωμεν και ημεις ινα αποθανωμεν μετ αυτου

17 Elmenvén azért Jézus, úgy találá, hogy az már négy napja vala sírban.
Now when Jesus came, he made the discovery that Lazarus had been put into the earth four days before.
ελθων ουν ο ιησους ευρεν αυτον τεσσαρας ημερας ηδη εχοντα εν τω μνημειω

18 Bethánia pedig közel vala Jeruzsálemhez, mintegy tizenöt futamatnyira;
Now Bethany was near to Jerusalem, about two miles away;
ην δε η βηθανια εγγυς των ιεροσολυμων ως απο σταδιων δεκαπεντε

19 És a zsidók közül sokan mentek vala Márthához és Máriához, hogy vigasztalják õket az õ testvérök felõl.
And a number of Jews had come to Martha and Mary to give them comfort about their brother.
και πολλοι εκ των ιουδαιων εληλυθεισαν προς τας περι μαρθαν και μαριαν ινα παραμυθησωνται αυτας περι του αδελφου αυτων

20 Mártha azért, a mint hallja vala, hogy Jézus jõ, elébe méne; Mária pedig otthon ül vala.
When Martha had the news that Jesus was on the way, she went out to him, but Mary did not go from the house.
η ουν μαρθα ως ηκουσεν οτι ο ιησους ερχεται υπηντησεν αυτω μαρια δε εν τω οικω εκαθεζετο

21 Monda azért Mártha Jézusnak: Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem.
Then Martha said to Jesus, Lord, if you had been here my brother would not be dead.
ειπεν ουν η μαρθα προς τον ιησουν κυριε ει ης ωδε ο αδελφος μου ουκ αν ετεθνηκει

22 De most is tudom, hogy a mit csak kérsz az Istentõl, megadja néked az Isten.
But I am certain that, even now, whatever request you make to God, God will give it to you.
αλλα και νυν οιδα οτι οσα αν αιτηση τον θεον δωσει σοι ο θεος

23 Monda néki Jézus: Feltámad a te testvéred.
Jesus said to her, Your brother will come to life again.
λεγει αυτη ο ιησους αναστησεται ο αδελφος σου

24 Monda néki Mártha: Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor az utolsó napon.
Martha said to him, I am certain that he will come to life again when all come back from the dead at the last day.
λεγει αυτω μαρθα οιδα οτι αναστησεται εν τη αναστασει εν τη εσχατη ημερα

25 Monda néki Jézus: Én vagyok a feltámadás és az élet: a ki hisz én bennem, ha meghal is, él;
Jesus said to her, I am myself that day and that life; he who has faith in me will have life even if he is dead;
ειπεν αυτη ο ιησους εγω ειμι η αναστασις και η ζωη ο πιστευων εις εμε καν αποθανη ζησεται

26 És a ki csak él és hisz én bennem, soha meg nem hal. Hiszed-é ezt?
And no one who is living and has faith in me will ever see death. Is this your faith?
και πας ο ζων και πιστευων εις εμε ου μη αποθανη εις τον αιωνα πιστευεις τουτο

27 Monda néki: Igen Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Istennek Fia, a ki e világra jövendõ vala.
She said to him, Yes, Lord: my faith is that you are the Christ, the Son of God, who was to come into the world.
λεγει αυτω ναι κυριε εγω πεπιστευκα οτι συ ει ο χριστος ο υιος του θεου ο εις τον κοσμον ερχομενος

28 És a mint ezeket mondotta vala, elméne, és titkon szólítá az õ testvérét Máriát, mondván: A Mester itt van és hív téged.
And having said this, she went away and said secretly to her sister Mary, The Master is here and has sent for you.
και ταυτα ειπουσα απηλθεν και εφωνησεν μαριαν την αδελφην αυτης λαθρα ειπουσα ο διδασκαλος παρεστιν και φωνει σε

29 Mihelyt ez hallá, felkele hamar és hozzá méne.
And Mary, hearing this, got up quickly and went to him.
εκεινη ως ηκουσεν εγειρεται ταχυ και ερχεται προς αυτον

30 Jézus pedig nem ment vala még be a faluba, hanem azon a helyen vala, a hová Mártha elébe ment vala.
Now Jesus had not at this time come into the town, but was still in the place where Martha had seen him.
ουπω δε εληλυθει ο ιησους εις την κωμην αλλ ην εν τω τοπω οπου υπηντησεν αυτω η μαρθα

31 A zsidók azért, a kik õ vele otthon valának és vigasztalák õt, látván, hogy Mária hamar felkél és kimegy vala, utána menének, ezt mondván: A sírhoz megy, hogy ott sírjon.
Then the Jews who were with her in the house, comforting her, when they saw Mary get up quickly and go out, went after her in the belief that she was going to the place of the dead and would be weeping there.
οι ουν ιουδαιοι οι οντες μετ αυτης εν τη οικια και παραμυθουμενοι αυτην ιδοντες την μαριαν οτι ταχεως ανεστη και εξηλθεν ηκολουθησαν αυτη λεγοντες οτι υπαγει εις το μνημειον ινα κλαυση εκει

32 Mária azért, a mint oda ére, a hol Jézus vala, meglátván õt, az õ lábaihoz esék, mondván néki: Uram, ha itt voltál volna, nem halt volna meg az én testvérem.
When Mary came to where Jesus was and saw him, she went down at his feet, saying, Lord, if you had been here my brother would not be dead.
η ουν μαρια ως ηλθεν οπου ην ο ιησους ιδουσα αυτον επεσεν εις τους ποδας αυτου λεγουσα αυτω κυριε ει ης ωδε ουκ αν απεθανεν μου ο αδελφος

33 Jézus azért, a mint látja vala, hogy az sír és sírnak a vele jött zsidók [is,] elbúsula lelkében és igen megrendüle.
And when Jesus saw her weeping, and saw the Jews weeping who came with her, his spirit was moved and he was troubled,
ιησους ουν ως ειδεν αυτην κλαιουσαν και τους συνελθοντας αυτη ιουδαιους κλαιοντας ενεβριμησατο τω πνευματι και εταραξεν εαυτον

34 És monda: Hová helyeztétek õt? Mondának néki: Uram, jer és lásd meg!
And said, Where have you put him? They said, Come and see, Lord.
και ειπεν που τεθεικατε αυτον λεγουσιν αυτω κυριε ερχου και ιδε

35 Könnyekre fakadt Jézus.
And Jesus himself was weeping.
εδακρυσεν ο ιησους

36 Mondának azért a zsidók: Ímé, mennyire szerette õt!
So the Jews said, See how dear he was to him!
ελεγον ουν οι ιουδαιοι ιδε πως εφιλει αυτον

37 Némelyek pedig mondának közülök: Nem megtehette volna-é ez, a ki a vaknak szemét felnyitotta, hogy ez ne haljon meg?
But some of them said, This man, who made open the eyes of the blind man, was he not able to keep his friend from death?
τινες δε εξ αυτων ειπον ουκ ηδυνατο ουτος ο ανοιξας τους οφθαλμους του τυφλου ποιησαι ινα και ουτος μη αποθανη

38 Jézus pedig újra felindulva magában, oda megy vala a sírhoz. Az pedig egy üreg vala, és kõ feküvék rajta.
So Jesus, deeply troubled in heart, came to the place of the dead. It was a hole in the rock, and a stone was over the opening.
ιησους ουν παλιν εμβριμωμενος εν εαυτω ερχεται εις το μνημειον ην δε σπηλαιον και λιθος επεκειτο επ αυτω

39 Monda Jézus: Vegyétek el a követ. Monda néki a megholtnak nõtestvére, Mártha: Uram, immár szaga van, hiszen negyednapos.
Jesus said, Take away the stone. Martha, the sister of him who was dead, said, Lord, by this time the body will be smelling, for he has been dead four days.
λεγει ο ιησους αρατε τον λιθον λεγει αυτω η αδελφη του τεθνηκοτος μαρθα κυριε ηδη οζει τεταρταιος γαρ εστιν

40 Monda néki Jézus: Nem mondtam-é néked, hogy ha hiszel, meglátod majd az Istennek dicsõségét?
Jesus said to her, Did I not say to you that if you had faith you would see the glory of God?
λεγει αυτη ο ιησους ουκ ειπον σοι οτι εαν πιστευσης οψει την δοξαν του θεου

41 Elvevék azért a követ onnan, a hol a megholt feküszik vala. Jézus pedig felemelé szemeit az égre, és monda: Atyám, hálát adok néked, hogy meghallgattál engem.
So they took away the stone. And Jesus, looking up to heaven, said, Father, I give praise to you for hearing me.
ηραν ουν τον λιθον ου ην ο τεθνηκως κειμενος ο δε ιησους ηρεν τους οφθαλμους ανω και ειπεν πατερ ευχαριστω σοι οτι ηκουσας μου

42 Tudtam is én, hogy te mindenkor meghallgatsz engem; csak a körülálló sokaságért mondtam, hogy elhigyjék, hogy te küldtél engem.
I was certain that your ears are at all times open to me, but I said it because of these who are here, so that they may see that you sent me.
εγω δε ηδειν οτι παντοτε μου ακουεις αλλα δια τον οχλον τον περιεστωτα ειπον ινα πιστευσωσιν οτι συ με απεστειλας

43 És mikor ezeket mondá, fenszóval kiálta: Lázár, jõjj ki!
Then he said in a loud voice, Lazarus, come out!
και ταυτα ειπων φωνη μεγαλη εκραυγασεν λαζαρε δευρο εξω

44 És kijöve a megholt, lábain és kezein kötelékekkel megkötözve, és az orczája kendõvel vala leborítva. Monda nékik Jézus: Oldozzátok meg õt, és hagyjátok menni.
And he who was dead came out, with linen bands folded tightly about his hands and feet, and a cloth about his face. Jesus said to them, Make him free and let him go.
και εξηλθεν ο τεθνηκως δεδεμενος τους ποδας και τας χειρας κειριαις και η οψις αυτου σουδαριω περιεδεδετο λεγει αυτοις ο ιησους λυσατε αυτον και αφετε υπαγειν

45 Sokan hivének azért õ benne ama zsidók közül, a kik Máriához mentek vala, és láták, a miket cselekedett vala.
Then a number of the Jews who had come to Mary and had seen the things which Jesus did had belief in him.
πολλοι ουν εκ των ιουδαιων οι ελθοντες προς την μαριαν και θεασαμενοι α εποιησεν ο ιησους επιστευσαν εις αυτον

46 De némelyek azok közül elmenének a farizeusokhoz, és elbeszélék nékik, a miket Jézus cselekedett vala.
But some of them went to the Pharisees with the news of what Jesus had done.
τινες δε εξ αυτων απηλθον προς τους φαρισαιους και ειπον αυτοις α εποιησεν ο ιησους

47 Egybegyûjték azért a papifejedelmek és a farizeusok a fõtanácsot, és mondának: Mit cselekedjünk? mert ez az ember sok csodát mível.
Then the high priests and the Pharisees had a meeting and said, What are we doing? This man is doing a number of signs.
συνηγαγον ουν οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι συνεδριον και ελεγον τι ποιουμεν οτι ουτος ο ανθρωπος πολλα σημεια ποιει

48 Ha ekképen hagyjuk õt, mindenki hinni fog õ benne: és eljõnek majd a rómaiak és elveszik tõlünk mind e helyet, mind e népet.
If we let him go on in this way, everybody will have belief in him and the Romans will come and take away our place and our nation.
εαν αφωμεν αυτον ουτως παντες πιστευσουσιν εις αυτον και ελευσονται οι ρωμαιοι και αρουσιν ημων και τον τοπον και το εθνος

49 Egy pedig õ közülök, Kajafás, a ki fõpap vala abban az esztendõben, monda nékik: Ti semmit sem tudtok.
But one of them, Caiaphas, who was high priest that year, said to them, You have no knowledge of anything;
εις δε τις εξ αυτων καιαφας αρχιερευς ων του ενιαυτου εκεινου ειπεν αυτοις υμεις ουκ οιδατε ουδεν

50 Meg sem gondoljátok, hogy jobb nékünk, hogy egy ember haljon meg a népért, és az egész nép el ne vesszen.
You do not see that it is in your interest for one man to be put to death for the people, so that all the nation may not come to destruction.
ουδε διαλογιζεσθε οτι συμφερει ημιν ινα εις ανθρωπος αποθανη υπερ του λαου και μη ολον το εθνος αποληται

51 Ezt pedig nem magától mondta: hanem mivelhogy abban az esztendõben fõpap vala, jövendõt monda, hogy Jézus meg fog halni a népért;
He did not say this of himself, but being the high priest that year he said, as a prophet, that Jesus would be put to death for the nation;
τουτο δε αφ εαυτου ουκ ειπεν αλλα αρχιερευς ων του ενιαυτου εκεινου προεφητευσεν οτι εμελλεν ο ιησους αποθνησκειν υπερ του εθνους

52 És nemcsak a népért, hanem azért is, hogy az Istennek elszéledt gyermekeit egybegyûjtse.
And not for that nation only, but for the purpose of uniting in one body the children of God all over the world.
και ουχ υπερ του εθνους μονον αλλ ινα και τα τεκνα του θεου τα διεσκορπισμενα συναγαγη εις εν

53 Ama naptól azért azon tanakodának, hogy õt megöljék.
And from that day they took thought together how to put him to death.
απ εκεινης ουν της ημερας συνεβουλευσαντο ινα αποκτεινωσιν αυτον

54 Jézus azért nem jár vala többé nyilvánosan a zsidók között, hanem elméne onnan a vidékre, a pusztához közel, egy Efraim nevû városba; és ott tartózkodék az õ tanítványaival.
So Jesus no longer went about publicly among the Jews, but went from there into the country near to the waste land, to a town named Ephraim, where he was for some time with the disciples.
ιησους ουν ουκ ετι παρρησια περιεπατει εν τοις ιουδαιοις αλλα απηλθεν εκειθεν εις την χωραν εγγυς της ερημου εις εφραιμ λεγομενην πολιν κακει διετριβεν μετα των μαθητων αυτου

55 Közel vala pedig a zsidók husvétja: és sokan menének fel Jeruzsálembe a vidékrõl husvét elõtt, hogy megtisztuljanak.
Now the Passover of the Jews was near, and numbers of people went up from the country to Jerusalem to make themselves clean before the Passover.
ην δε εγγυς το πασχα των ιουδαιων και ανεβησαν πολλοι εις ιεροσολυμα εκ της χωρας προ του πασχα ινα αγνισωσιν εαυτους

56 Keresék azért Jézust, és szólnak vala egymással a templomban állva: Mit gondoltok, hogy nem jön-é fel az ünnepre?
They were looking for Jesus and saying to one another while they were in the Temple, What is your opinion? Will he not come to the feast?
εζητουν ουν τον ιησουν και ελεγον μετ αλληλων εν τω ιερω εστηκοτες τι δοκει υμιν οτι ου μη ελθη εις την εορτην

57 A papi fejedelmek pedig és a farizeusok is parancsolatot adának, hogy ha valaki megtudja, hogy hol van, jelentse meg, hogy õt megfogják.
Now the chief priests and the Pharisees had given orders that if anyone had knowledge where he was, he was to give them word, so that they might take him.
δεδωκεισαν δε και οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι εντολην ινα εαν τις γνω που εστιν μηνυση οπως πιασωσιν αυτον

1 Jézus azért hat nappal a husvét elõtt méne Bethániába, a hol a megholt Lázár vala, a kit feltámasztott a halálból.
Then, six days before the Passover, Jesus came to Bethany where Lazarus was, whom Jesus had made to come back from the dead.
ο ουν ιησους προ εξ ημερων του πασχα ηλθεν εις βηθανιαν οπου ην λαζαρος ο τεθνηκως ον ηγειρεν εκ νεκρων

2 Vacsorát készítének azért ott néki, és Mártha szolgál vala fel; Lázár pedig egy vala azok közül, a kik együtt ülnek vala õ vele.
So they made him a meal there, and he was waited on by Martha, and Lazarus was among those who were seated with him at table.
εποιησαν ουν αυτω δειπνον εκει και η μαρθα διηκονει ο δε λαζαρος εις ην των συνανακειμενων αυτω

3 Mária azért elõvévén egy font igazi, drága nárdusból való kenetet, megkené a Jézus lábait, és megtörlé annak lábait a saját hajával; a ház pedig megtelék a kenet illatával.
Then Mary, taking a pound of perfumed oil of great value, put it on the feet of Jesus and made them dry with her hair: and the house became full of the smell of the perfume.
η ουν μαρια λαβουσα λιτραν μυρου ναρδου πιστικης πολυτιμου ηλειψεν τους ποδας του ιησου και εξεμαξεν ταις θριξιν αυτης τους ποδας αυτου η δε οικια επληρωθη εκ της οσμης του μυρου

4 Monda azért egy az õ tanítványai közül, Iskáriótes Júdás, Simonnak fia, a ki õt elárulandó vala:
But one of his disciples, Judas Iscariot (who was to give him up), said,
λεγει ουν εις εκ των μαθητων αυτου ιουδας σιμωνος ισκαριωτης ο μελλων αυτον παραδιδοναι

5 Miért nem adták el ezt a kenetet háromszáz dénáron, és [miért nem] adták a szegényeknek?
Why was not this perfume traded for three hundred pence, and the money given to the poor?
διατι τουτο το μυρον ουκ επραθη τριακοσιων δηναριων και εδοθη πτωχοις

6 Ezt pedig nem azért mondá, mintha néki a szegényekre volna gondja, hanem mivelhogy tolvaj vala, és nála vala az erszény, és amit abba tesznek vala, elcsené.
(He said this, not because he had any love for the poor; but because he was a thief, and, having the money-bag, took for himself what was put into it.)
ειπεν δε τουτο ουχ οτι περι των πτωχων εμελεν αυτω αλλ οτι κλεπτης ην και το γλωσσοκομον ειχεν και τα βαλλομενα εβασταζεν

7 Monda azért Jézus: Hagyj békét néki; az én temetésem idejére tartogatta õ ezt.
Then Jesus said, Let her be. Let her keep what she has for the day of my death.
ειπεν ουν ο ιησους αφες αυτην εις την ημεραν του ενταφιασμου μου τετηρηκεν αυτο

8 Mert szegények mindenkor vannak veletek, én pedig nem mindenkor vagyok.
The poor you have ever with you, but me you have not for ever.
τους πτωχους γαρ παντοτε εχετε μεθ εαυτων εμε δε ου παντοτε εχετε

9 A zsidók közül azért nagy sokaság értesült vala arról, hogy õ ott van: és oda menének nemcsak Jézusért, hanem hogy Lázárt is lássák, a kit feltámasztott a halálból.
Then a great number of the Jews had news that he was there: and they came, not only because of Jesus, but so that they might see Lazarus who had been dead and to whom he had given life.
εγνω ουν οχλος πολυς εκ των ιουδαιων οτι εκει εστιν και ηλθον ου δια τον ιησουν μονον αλλ ινα και τον λαζαρον ιδωσιν ον ηγειρεν εκ νεκρων

10 A papifejedelmek pedig tanácskozának, hogy Lázárt is megöljék;
Now there was talk among the chief priests of putting Lazarus to death;
εβουλευσαντο δε οι αρχιερεις ινα και τον λαζαρον αποκτεινωσιν

11 Mivelhogy a zsidók közül sokan õ miatta menének oda és hivének a Jézusban.
For because of him a great number of the Jews went away and had belief in Jesus.
οτι πολλοι δι αυτον υπηγον των ιουδαιων και επιστευον εις τον ιησουν

12 Másnap a nagy sokaság, a mely az ünnepre jött vala, hallván, hogy Jézus Jeruzsálembe jõ,
The day after, a great number of people who were there for the feast, when they had the news that Jesus was coming to Jerusalem,
τη επαυριον οχλος πολυς ο ελθων εις την εορτην ακουσαντες οτι ερχεται ο ιησους εις ιεροσολυμα

13 Pálmaágakat võn, és kiméne elébe, és kiált vala: Hozsánna: Áldott, a ki jõ az Úrnak nevében, az Izráelnek ama királya!
Took branches of palm-trees and went out to him, crying, A blessing on him who comes in the name of the Lord, the King of Israel!
ελαβον τα βαια των φοινικων και εξηλθον εις υπαντησιν αυτω και εκραζον ωσαννα ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου ο βασιλευς του ισραηλ

14 Találván pedig Jézus egy szamarat, felüle arra, a mint meg van írva:
And Jesus saw a young ass and took his seat on it; as the Writings say,
ευρων δε ο ιησους ονariον εκαθισεν επ αυτο καθως εστιν γεγραμμενον

15 Ne félj Sionnak leánya: Ímé a te királyod jõ, szamárnak vemhén ülve.
Have no fear, daughter of Zion: see your King is coming, seated on a young ass.
μη φοβου θυγατερ σιων ιδου ο βασιλευς σου ερχεται καθημενος επι πωλον ονου

16 Ezeket pedig nem értették eleinte az õ tanítványai: hanem mikor megdicsõítteték Jézus, akkor emlékezének vissza, hogy ezek õ felõle vannak megírva, és [hogy] ezeket mívelték õ vele.
(These things were not clear to his disciples at first: but when Jesus had been lifted up into his glory, then it came to their minds that these things in the Writings were about him and that they had been done to him.)
ταυτα δε ουκ εγνωσαν οι μαθηται αυτου το πρωτον αλλ οτε εδοξασθη ο ιησους τοτε εμνησθησαν οτι ταυτα ην επ αυτω γεγραμμενα και ταυτα εποιησαν αυτω

17 A sokaság azért, a mely õ vele vala, mikor kihívta Lázárt a koporsóból és feltámasztotta õt a halálból, bizonyságot tõn.
Now the people who were with him when his voice came to Lazarus in the place of the dead, and gave him life again, had been talking about it.
εμαρτυρει ουν ο οχλος ο ων μετ αυτου οτε τον λαζαρον εφωνησεν εκ του μνημειου και ηγειρεν αυτον εκ νεκρων

18 Azért is méne õ elébe a sokaság, mivel hallá, hogy ezt a csodát mívelte vala.
And that was the reason the people went out to him, because it had come to their ears that he had done this sign.
δια τουτο και υπηντησεν αυτω ο οχλος οτι ηκουσεν τουτο αυτον πεποιηκεναι το σημειον

19 Mondának azért a farizeusok egymás között: Látjátok-é, hogy semmit sem értek? Ímé, [mind] e világ õ utána megy.
Then the Pharisees said one to another, You see, you are unable to do anything: the world has gone after him.
οι ουν φαρισαιοι ειπον προς εαυτους θεωρειτε οτι ουκ ωφελειτε ουδεν ιδε ο κοσμος οπισω αυτου απηλθεν

20 Néhány görög is vala azok között, a kik felmenének, hogy imádkozzanak az ünnepen:
Now there were some Greeks among the people who had come up to give worship at the feast:
ησαν δε τινες ελληνες εκ των αναβαινοντων ινα προσκυνησωσιν εν τη εορτη

21 Ezek azért a galileai Bethsaidából való Filephez menének, és kérék õt, mondván: Uram, látni akarjuk a Jézust.
They came to Philip, who was of Beth-saida in Galilee, and made a request, saying, Sir, we have a desire to see Jesus.
ουτοι ουν προσηλθον φιλιππω τω απο βηθσαιδα της γαλιλαιας και ηρωτων αυτον λεγοντες κυριε θελομεν τον ιησουν ιδειν

22 Megy vala Filep és szóla Andrásnak, és viszont András és Filep szóla Jézusnak.
Philip went and gave word of it to Andrew; and Andrew went with Philip to Jesus.
ερχεται φιλιππος και λεγει τω ανδρεα και παλιν ανδρεας και φιλιππος λεγουσιν τω ιησου

23 Jézus pedig felele nékik, mondván: Eljött az óra, hogy megdicsõíttessék az embernek Fia.
And Jesus said to them in answer, The hour of the glory of the Son of man has come.
ο δε ιησους απεκρινατο αυτοις λεγων εληλυθεν η ωρα ινα δοξασθη ο υιος του ανθρωπου

24 Bizony, bizony mondom néktek: Ha a földbe esett gabonamag el nem hal, csak egymaga marad; ha pedig elhal, sok gyümölcsöt terem.
Truly I say to you, If a seed of grain does not go into the earth and come to an end, it is still a seed and no more; but through its death it gives much fruit.
αμην αμην λεγω υμιν εαν μη ο κοκκος του σιτου πεσων εις την γην αποθανη αυτος μονος μενει εαν δε αποθανη πολυν καρπον φερει

25 A ki szereti a maga életét, elveszti azt; és a ki gyûlöli a maga életét e világon, örök életre tartja meg azt.
He who is in love with life will have it taken from him; and he who has no care for his life in this world will keep it for ever and ever.
ο φιλων την ψυχην αυτου απολεσει αυτην και ο μισων την ψυχην αυτου εν τω κοσμω τουτω εις ζωην αιωνιον φυλαξει αυτην

26 A ki nékem szolgál, engem kövessen; és a hol én vagyok, ott lesz az én szolgám is: és a ki nékem szolgál, megbecsüli azt az Atya.
If any man is my servant, let him come after me; and where I am, there will my servant be. If any man becomes my servant, my Father will give him honour.
εαν εμοι διακονη τις εμοι ακολουθειτω και οπου ειμι εγω εκει και ο διακονος ο εμος εσται και εαν τις εμοι διακονη τιμησει αυτον ο πατηρ

27 Most az én lelkem háborog; és mit mondjak? Atyám, ments meg engem ettõl az órától. De azért jutottam ez órára.
Now is my soul troubled; and what am I to say? Father, keep me from this hour. No: for this purpose have I come to this hour.
νυν η ψυχη μου τεταρακται και τι ειπω πατερ σωσον με εκ της ωρας ταυτης αλλα δια τουτο ηλθον εις την ωραν ταυτην

28 Atyám, dicsõítsd meg a te nevedet! Szózat jöve azért az égbõl: Meg is dicsõítettem, és újra megdicsõítem.
Father, give glory to your name. Then there came a voice out of heaven, saying, I have given it glory, and I will give it glory again.
πατερ δοξασον σου το ονομα ηλθεν ουν φωνη εκ του ουρανου και εδοξασα και παλιν δοξασω

29 A sokaság azért, a mely [ott] állt és hallotta vala, azt mondá, hogy mennydörgött; mások mondának: Angyal szólt néki.
Hearing the sound, a number of people who were there said that it was thunder: others said, An angel was talking to him.
ο ουν οχλος ο εστως και ακουσας ελεγεν βροντην γεγονεναι αλλοι ελεγον αγγελος αυτω λελαληκεν

30 Felele Jézus és monda: Nem én érettem lõn e szó, hanem ti érettetek.
Jesus said in answer, This voice came not for me but for you.
απεκριθη ο ιησους και ειπεν ου δι εμε αυτη η φωνη γεγονεν αλλα δι υμας

31 Most van e világ kárhoztatása; most vettetik ki e világ fejedelme:
Now is this world to be judged: now will the ruler of this world be sent out.
νυν κρισις εστιν του κοσμου τουτου νυν ο αρχων του κοσμου τουτου εκβληθησεται εξω

32 És én, ha felemeltetem e földrõl, mindeneket magamhoz vonszok.
And I, if I am lifted up from the earth, will make all men come to me.
καγω εαν υψωθω εκ της γης παντας ελκυσω προς εμαυτον

33 Ezt pedig azért mondá, hogy megjelentse, milyen halállal kell meghalnia.
(This he said, pointing to the sort of death he would have.)
τουτο δε ελεγεν σημαινων ποιω θανατω ημελλεν αποθνησκειν

34 Felele néki a sokaság: Mi azt hallottuk a törvénybõl, hogy a Krisztus örökké megmarad: hogyan mondod hát te, hogy az ember Fiának fel kell emeltetnie? Kicsoda ez az ember Fia?
Then the people in answer said to him, The law says that the Christ will have life without end: how say you then that it is necessary for the Son of man to be lifted up? Who is this Son of man?
απεκριθη αυτω ο οχλος ημεις ηκουσαμεν εκ του νομου οτι ο χριστος μενει εις τον αιωνα και πως συ λεγεις οτι δει υψωθηναι τον υιον του ανθρωπου τις εστιν ουτος ο υιος του ανθρωπου

35 Monda azért nékik Jézus: Még egy kevés ideig veletek van a világosság. Járjatok, a míg világosságotok van, hogy sötétség ne lepjen meg titeket: és a ki a sötétségben jár, nem tudja, hová megy.
Jesus said to them, For a little time longer the light will be among you; while you have the light go on walking in it, so that the dark may not overtake you: one walking in the dark has no knowledge of where he is going.
ειπεν ουν αυτοις ο ιησους ετι μικρον χρονον το φως μεθ υμων εστιν περιπατειτε εως το φως εχετε ινα μη σκοτια υμας καταλαβη και ο περιπατων εν τη σκοτια ουκ οιδεν που υπ αγει

36 Míg a világosságotok megvan, higyjetek a világosságban, hogy a világosság fiai legyetek. Ezeket mondá Jézus, és elmenvén, elrejtõzködék elõlük.
In so far as you have the light, put your faith in the light so that you may become sons of light. With these words Jesus went away and for a time was not seen again by them.
εως το φως εχετε πιστευετε εις το φως ινα υιοι φωτος γενησθε ταυτα ελαλησεν ο ιησους και απελθων εκρυβη απ αυτων

37 És noha õ ennyi jelt tett vala elõttük, mégsem hivének õ benne:
But though he had done such a number of signs before them, they still had no belief in him:
τοσαυτα δε αυτου σημεια πεποιηκοτος εμπροσθεν αυτων ουκ επιστευον εις αυτον

38 Hogy beteljesedjék az Ésaiás próféta beszéde, a melyet monda: Uram, ki hitt a mi tanításunknak? és az Úr karja kinek jelentetett meg?
So that the words of the prophet Isaiah might come true, when he said, Lord, who has any belief in our preaching? and the arm of the Lord, to whom has it been unveiled?
ινα ο λογος ησαιου του προφητου πληρωθη ον ειπεν κυριε τις επιστευσεν τη ακοη ημων και ο βραχιων κυριου τινι απεκαλυφθη

39 Azért nem hihetnek vala, mert ismét monda Ésaiás:
For this reason they were unable to have belief, because Isaiah said again,
δια τουτο ουκ ηδυναντο πιστευειν οτι παλιν ειπεν ησαιας

40 Megvakította az õ szemeiket, és megkeményítette az õ szívöket; hogy szemeikkel ne lássanak és szívökkel ne értsenek, és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam õket.
He has made their eyes blind, and their hearts hard; for fear that they might see with their eyes and get knowledge with their hearts, and be changed, and I might make them well.
τετυφλωκεν αυτων τους οφθαλμους και πεπωρωκεν αυτων την καρδιαν ινα μη ιδωσιν τοις οφθαλμοις και νοησωσιν τη καρδια και επιστραφωσιν και ιασωμαι αυτους

41 Ezeket mondá Ésaiás, a mikor látá az õ dicsõségét; és beszéle õ felõle.
(Isaiah said these words because he saw his glory. His words were about him.)
ταυτα ειπεν ησαιας οτε ειδεν την δοξαν αυτου και ελαλησεν περι αυτου

42 Mindazáltal a fõemberek közül is sokan hivének õ benne: de a farizeusok miatt nem vallák be, hogy ki ne rekesztessenek a gyülekezetbõl:
However, a number even of the rulers had belief in him, but because of the Pharisees they did not say so openly for fear that they might be shut out from the Synagogue:
ομως μεντοι και εκ των αρχοντων πολλοι επιστευσαν εις αυτον αλλα δια τους φαρισαιους ουχ ωμολογουν ινα μη αποσυναγωγοι γενωνται

43 Mert inkább szerették az emberek dicséretét, mintsem az Istennek dicséretét.
For the praise of men was dearer to them than the approval of God.
ηγαπησαν γαρ την δοξαν των ανθρωπων μαλλον ηπερ την δοξαν του θεου

44 Jézus pedig kiálta és monda: A ki hisz én bennem, nem én bennem hisz, hanem abban, a ki elküldött engem.
Then Jesus said with a loud voice, He who has faith in me, has faith not in me, but in him who sent me.
ιησους δε εκραξεν και ειπεν ο πιστευων εις εμε ου πιστευει εις εμε αλλ εις τον πεμψαντα με

45 És a ki engem lát, azt látja, a ki küldött engem.
And he who sees me, sees him who sent me.
και ο θεωρων εμε θεωρει τον πεμψαντα με

46 Én világosságul jöttem e világra, hogy senki ne maradjon a sötétségben, a ki én bennem hisz.
I have come as a light into the world, so that no one who has faith in me will go on living in the dark.
εγω φως εις τον κοσμον εληλυθα ινα πας ο πιστευων εις εμε εν τη σκοτια μη μεινη

47 És ha valaki hallja az én beszédeimet és nem hisz, én nem kárhoztatom azt: mert nem azért jöttem, hogy kárhoztassam a világot, hanem hogy megtartsam a világot.
And if any man gives ear to my words and does not keep them, I am not his judge: I did not come to be judge of the world but to give salvation to the world.
και εαν τις μου ακουση των ρηματων και μη πιστευση εγω ου κρινω αυτον ου γαρ ηλθον ινα κρινω τον κοσμον αλλ ινα σωσω τον κοσμον

48 A ki megvet engem és nem veszi be az én beszédeimet, van annak, a ki õt kárhoztassa: a beszéd, a melyet szólottam, az kárhoztatja azt az utolsó napon.
He who puts me on one side and does not take my words to heart, is not without a judge: the word which I have said will be his judge on the last day.
ο αθετων εμε και μη λαμβανων τα ρηματα μου εχει τον κρινοντα αυτον ο λογος ον ελαλησα εκεινος κρινει αυτον εν τη εσχατη ημερα

49 Mert én nem magamtól szóltam; hanem az Atya, a ki küldött engem, õ parancsolta nékem, hogy mit mondjak és mit beszéljek.
For I have not said it on my authority, but the Father who sent me gave me orders what to say and how to say it.
οτι εγω εξ εμαυτου ουκ ελαλησα αλλ ο πεμψας με πατηρ αυτος μοι εντολην εδωκεν τι ειπω και τι λαλησω

50 És tudom, hogy az õ parancsolata örök élet. A miket azért én beszélek, úgy beszélem, a mint az Atya mondotta vala nékem.
And I have knowledge that his order is eternal life: so that the things which I say, I say them even as the Father says them to me.
και οιδα οτι η εντολη αυτου ζωη αιωνιος εστιν α ουν λαλω εγω καθως ειρηκεν μοι ο πατηρ ουτως λαλω

1 A husvét ünnepe elõtt pedig, tudván Jézus, hogy eljött az õ órája, hogy átmenjen e világból az Atyához, mivelhogy szerette az övéit e világon, mindvégig szerette õket.
Now before the feast of the Passover, it was clear to Jesus that the time had come for him to go away from this world to the Father. Having once had love for those in the world who were his, his love for them went on to the end.
προ δε της εορτης του πασχα ειδως ο ιησους οτι εληλυθεν αυτου η ωρα ινα μεταβη εκ του κοσμου τουτου προς τον πατερα αγαπησας τους ιδιους τους εν τω κοσμω εις τελος ηγ απησεν αυτους

2 És vacsora közben, a mikor az ördög belesugalta már Iskáriótes Júdásnak, a Simon fiának szívébe, hogy árulja el õt,
So while a meal was going on, the Evil One having now put it into the heart of Judas Iscariot, Simon's son, to be false to him,
και δειπνου γενομενου του διαβολου ηδη βεβληκοτος εις την καρδιαν ιουδα σιμωνος ισκαριωτου ινα αυτον παραδω

3 Tudván Jézus, hogy az Atya mindent hatalmába adott néki, és hogy õ az Istentõl jött és az Istenhez megy,
Jesus, being conscious that the Father had put everything into his hands, and that he came from God and was going to God,
ειδως ο ιησους οτι παντα δεδωκεν αυτω ο πατηρ εις τας χειρας και οτι απο θεου εξηλθεν και προς τον θεον υπαγει

4 Felkele a vacsorától, leveté a felsõ ruháját; és egy kendõt vévén, körülköté magát.
Got up from table, put off his robe and took a cloth and put it round him.
εγειρεται εκ του δειπνου και τιθησιν τα ιματια και λαβων λεντιον διεζωσεν εαυτον

5 Azután vizet tölte a medenczébe, és kezdé mosni a tanítványok lábait, és megtörleni a kendõvel, a melylyel körül van kötve.
Then he put water into a basin and was washing the feet of the disciples and drying them with the cloth which was round him.
ειτα βαλλει υδωρ εις τον νιπτηρα και ηρξατο νιπτειν τους ποδας των μαθητων και εκμασσειν τω λεντιω ω ην διεζωσμενος

6 Méne azért Simon Péterhez; és az monda néki: Uram, te mosod-é meg az én lábaimat?
So he came to Simon Peter. Peter said, Lord, are my feet to be washed by you?
ερχεται ουν προς σιμωνα πετρον και λεγει αυτω εκεινος κυριε συ μου νιπτεις τους ποδας

7 Felele Jézus és monda néki: A mit én cselekszem, te azt most nem érted, de ezután majd megérted.
And Jesus, answering, said to him, What I do is not clear to you now, but it will be clear to you in time to come.
απεκριθη ιησους και ειπεν αυτω ο εγω ποιω συ ουκ οιδας αρτι γνωση δε μετα ταυτα

8 Monda néki Péter: Az én lábaimat nem mosod meg soha! Felele néki Jézus: Ha meg nem moslak téged, semmi közöd sincs én hozzám.
Peter said, I will never let my feet be washed by you, never. Jesus said in answer, If I do not make you clean you have no part with me.
λεγει αυτω πετρος ου μη νιψης τους ποδας μου εις τον αιωνα απεκριθη αυτω ο ιησους εαν μη νιψω σε ουκ εχεις μερος μετ εμου

9 Monda néki Simon Péter: Uram, ne csak lábaimat, hanem kezeimet és fejemet is!
Simon Peter said to him, Lord, not my feet only, but my hands and my head.
λεγει αυτω σιμων πετρος κυριε μη τους ποδας μου μονον αλλα και τας χειρας και την κεφαλην

10 Monda néki Jézus: A ki megfürödött, nincs másra szüksége, mint a lábait megmosni, különben egészen tiszta; ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan.
Jesus said to him, He who is bathed has need only to have his feet washed and then he is clean all over: and you, my disciples, are clean, but not all of you.
λεγει αυτω ο ιησους ο λελουμενος ου χρειαν εχει η τους ποδας νιψασθαι αλλ εστιν καθαρος ολος και υμεις καθαροι εστε αλλ ουχι παντες

11 Tudta ugyanis, hogy ki árulja el õt; azért mondá: Nem vagytok mindnyájan tiszták!
(He had knowledge who was false to him; that is why he said, You are not all clean.)
ηδει γαρ τον παραδιδοντα αυτον δια τουτο ειπεν ουχι παντες καθαροι εστε

12 Mikor azért megmosta azoknak lábait, és a felsõ ruháját felvette, újra leülvén, monda nékik: Értitek-é, hogy mit cselekedtem veletek?
Then, after washing their feet and putting on his robe again, he took his seat and said to them, Do you see what I have done to you?
οτε ουν ενιψεν τους ποδας αυτων και ελαβεν τα ιματια αυτου αναπεσων παλιν ειπεν αυτοις γινωσκετε τι πεποιηκα υμιν

13 Ti engem így hívtok: Mester, és Uram . És jól mondjátok, mert az vagyok.
You give me the name of Master and Lord: and you are right; that is what I am.
υμεις φωνειτε με ο διδασκαλος και ο κυριος και καλως λεγετε ειμι γαρ

14 Azért, ha én az Úr és a Mester megmostam a ti lábaitokat, néktek is meg kell mosnotok egymás lábait.
If then I, the Lord and the Master, have made your feet clean, it is right for you to make one another's feet clean.
ει ουν εγω ενιψα υμων τους ποδας ο κυριος και ο διδασκαλος και υμεις οφειλετε αλληλων νιπτειν τους ποδας

15 Mert példát adtam néktek, hogy a miképen én cselekedtem veletek, ti is akképen cselekedjetek.
I have given you an example, so that you may do what I have done to you.
υποδειγμα γαρ εδωκα υμιν ινα καθως εγω εποιησα υμιν και υμεις ποιητε

16 Bizony, bizony mondom néktek: A szolga nem nagyobb az õ Uránál; sem a követ nem nagyobb annál, a ki azt küldte.
Truly I say to you, A servant is not greater than his lord; and he who is sent is not greater than the one who sent him.
αμην αμην λεγω υμιν ουκ εστιν δουλος μειζων του κυριου αυτου ουδε αποστολος μειζων του πεμψαντος αυτον

17 Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha cselekszitek ezeket.
If these things are clear to you, happy are you if you do them.
ει ταυτα οιδατε μακαριοι εστε εαν ποιητε αυτα

18 Nem mindnyájatokról szólok; tudom én kiket választottam el; hanem hogy beteljesedjék az írás: A ki velem ette a kenyeret, a sarkát emelte fel ellenem.
I am not talking of you all: I have knowledge of my true disciples, but things are as they are, so that the Writings may come true, The foot of him who takes bread with me is lifted up against me.
ου περι παντων υμων λεγω εγω οιδα ους εξελεξαμην αλλ ινα η γραφη πληρωθη ο τρωγων μετ εμου τον αρτον επηρεν επ εμε την πτερναν αυτου

19 Most megmondom néktek, mielõtt meglenne, hogy mikor meglesz, higyjétek majd, hogy én vagyok.
From this time forward, I give you knowledge of things before they come about, so that when they come about you may have belief that I am he.
απ αρτι λεγω υμιν προ του γενεσθαι ινα οταν γενηται πιστευσητε οτι εγω ειμι

20 Bizony, bizony mondom néktek: A ki befogadja, ha valakit elküldök, engem fogad be; a ki pedig engem befogad, azt fogadja be, a ki engem küldött.
Truly I say to you, He who takes to his heart anyone whom I send, takes me to his heart; and he who so takes me, takes him who sent me.
αμην αμην λεγω υμιν ο λαμβανων εαν τινα πεμψω εμε λαμβανει ο δε εμε λαμβανων λαμβανει τον πεμψαντα με

21 Mikor ezeket mondja vala Jézus, igen nyugtalankodék lelkében, s bizonyságot tõn, és monda: Bizony, bizony mondom néktek, hogy egy ti közületek elárul engem.
When Jesus had said this he was troubled in spirit, and gave witness, saying, Truly I say to you, that one of you will be false to me.
ταυτα ειπων ο ιησους εταραχθη τω πνευματι και εμαρτυρησεν και ειπεν αμην αμην λεγω υμιν οτι εις εξ υμων παραδωσει με

22 A tanítványok ekkor egymásra tekintének bizonytalankodva, [hogy]kirõl szól.
Then the eyes of the disciples were turned on one another, in doubt as to whom he had in mind.
εβλεπον ουν εις αλληλους οι μαθηται απορουμενοι περι τινος λεγει

23 Egy pedig az õ tanítványai közül a Jézus kebelén nyugszik vala, a kit szeret vala Jézus.
There was at table one of his disciples, the one dear to Jesus, resting his head on Jesus' breast.
ην δε ανακειμενος εις των μαθητων αυτου εν τω κολπω του ιησου ον ηγαπα ο ιησους

24 Int azért ennek Simon Péter, hogy tudakozza meg, ki az, a kirõl szól?
Making a sign to him, Simon Peter said, Who is it he is talking about?
νευει ουν τουτω σιμων πετρος πυθεσθαι τις αν ειη περι ου λεγει

25 Az pedig a Jézus kebelére hajolván, monda néki: Uram, ki az?
He, then, resting his head on Jesus' breast, said to him, Lord, who is it?
επιπεσων δε εκεινος επι το στηθος του ιησου λεγει αυτω κυριε τις εστιν

26 Felele Jézus: Az, a kinek én a bemártott falatot adom. És bemártván a falatot, adá Iskáriótes Júdásnak, a Simon fiának.
This was the answer Jesus gave: It is the one to whom I will give this bit of bread after I have put it in the vessel. Then he took the bit of bread, put it into the vessel, and gave it to Judas, the son of Simon Iscariot.
αποκρινεται ο ιησους εκεινος εστιν ω εγω βαψας το ψωμιον επιδωσω και εμβαψας το ψωμιον διδωσιν ιουδα σιμωνος ισκαριωτη

27 És a falat után akkor beméne abba a Sátán. Monda azért néki Jézus: A mit cselekszel, hamar cselekedjed.
And when Judas took the bread Satan went into him. Then Jesus said to him, Do quickly what you have to do.
και μετα το ψωμιον τοτε εισηλθεν εις εκεινον ο σατανας λεγει ουν αυτω ο ιησους ο ποιεις ποιησον ταχιον

28 Ezt pedig senki sem érté a leültek közül, miért mondta néki.
Now it was not clear to anyone at table why he said this to him.
τουτο δε ουδεις εγνω των ανακειμενων προς τι ειπεν αυτω

29 Némelyek ugyanis állíták, mivelhogy az erszény Júdásnál vala, hogy azt mondá néki Jézus: Vedd meg, a mikre szükségünk van az ünnepre; vagy, hogy adjon valamit a szegényeknek.
Some were of the opinion that because Judas kept the money-bag Jesus said to him, Get the things we have need of for the feast; or, that he was to give something to the poor.
τινες γαρ εδοκουν επει το γλωσσοκομον ειχεν ο ιουδας οτι λεγει αυτω ο ιησους αγορασον ων χρειαν εχομεν εις την εορτην η τοις πτωχοις ινα τι δω

30 Az pedig, mihelyt a falatot elvevé, azonnal kiméne: vala pedig éjszaka.
So Judas, having taken the bit of bread, straight away went out: and it was night.
λαβων ουν το ψωμιον εκεινος ευθεως εξηλθεν ην δε νυξ

31 Mikor azért kiment vala, monda Jézus: Most dicsõítteték meg az embernek Fia, az Isten is megdicsõítteték õ benne.
Then when he had gone out, Jesus said, Now is glory given to the Son of man, and God is given glory in him.
οτε εξηλθεν λεγει ο ιησους νυν εδοξασθη ο υιος του ανθρωπου και ο θεος εδοξασθη εν αυτω

32 Ha megdicsõítteték õ benne az Isten, az Isten is megdicsõíti õt õ magában, és ezennel megdicsõíti õt.
If God is given glory in him, God will give him glory in himself, and will give him glory even now.
ει ο θεος εδοξασθη εν αυτω και ο θεος δοξασει αυτον εν εαυτω και ευθυς δοξασει αυτον

33 Fiaim, egy kevés ideig még veletek vagyok. Kerestek majd engem; de a miként a zsidóknak mondám, hogy: A hová én megyek, ti nem jöhettek; most néktek is mondom.
My dear children, I am only to be with you a little longer. Then you will be looking for me: and as I said to the Jews, so now I say to you, Where I am going you may not come.
τεκνια ετι μικρον μεθ υμων ειμι ζητησετε με και καθως ειπον τοις ιουδαιοις οτι οπου υπαγω εγω υμεις ου δυνασθε ελθειν και υμιν λεγω αρτι

34 Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek; a mint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást.
I give you a new law: Have love one for another; even as I have had love for you, so are you to have love one for another.
εντολην καινην διδωμι υμιν ινα αγαπατε αλληλους καθως ηγαπησα υμας ινα και υμεις αγαπατε αλληλους

35 Errõl ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok.
By this it will be clear to all men that you are my disciples, if you have love one for another.
εν τουτω γνωσονται παντες οτι εμοι μαθηται εστε εαν αγαπην εχητε εν αλληλοις

36 Monda néki Simon Péter: Uram, hová mégy? Felele néki Jézus: A hová én megyek, most én utánam nem jöhetsz; utóbb azonban utánam jössz.
Simon Peter said to him, Lord, where are you going? Jesus said in answer, Where I am going you may not come with me now, but you will come later.
λεγει αυτω σιμων πετρος κυριε που υπαγεις απεκριθη αυτω ο ιησους οπου υπαγω ου δυνασαι μοι νυν ακολουθησαι υστερον δε ακολουθησεις μοι

37 Monda néki Péter: Uram, miért nem mehetek most utánad? Az életemet adom éretted!
Peter said to him, Why may I not come with you even now? I will give up my life for you.
λεγει αυτω ο πετρος κυριε διατι ου δυναμαι σοι ακολουθησαι αρτι την ψυχην μου υπερ σου θησω

38 Felele néki Jézus: Az életedet adod érettem? Bizony, bizony mondom néked, nem szól addig a kakas, mígnem háromszor megtagadsz engem.
Jesus said in answer, Will you give up your life for me? Truly I say to you, Before the cry of the cock you will have said three times that you are not my disciple.
απεκριθη αυτω ο ιησους την ψυχην σου υπερ εμου θησεις αμην αμην λεγω σοι ου μη αλεκτωρ φωνησει εως ου απαρνηση με τρις

1 Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higyjetek Istenben, és higyjetek én bennem.
Let not your heart be troubled: have faith in God and have faith in me.
μη ταρασσεσθω υμων η καρδια πιστευετε εις τον θεον και εις εμε πιστευετε

2 Az én Atyámnak házában sok lakóhely van; ha pedig nem [volna], megmondtam volna néktek. Elmegyek, hogy helyet készítsek néktek.
In my Father's house are rooms enough; if it was not so, would I have said that I am going to make ready a place for you?
εν τη οικια του πατρος μου μοναι πολλαι εισιν ει δε μη ειπον αν υμιν πορευομαι ετοιμασαι τοπον υμιν

3 És ha majd elmegyek és helyet készítek néktek, ismét eljövök és magamhoz veszlek titeket; hogy a hol én vagyok, ti is ott legyetek.
And if I go and make ready a place for you, I will come back again and will take you to be with me, so that you may be where I am.
και εαν πορευθω και ετοιμασω υμιν τοπον παλιν ερχομαι και παραληψομαι υμας προς εμαυτον ινα οπου ειμι εγω και υμεις ητε

4 És hogy hová megyek én, tudjátok; az útat is tudjátok.
And you all have knowledge of where I am going, and of the way to it.
και οπου εγω υπαγω οιδατε και την οδον οιδατε

5 Monda néki Tamás: Uram, nem tudjuk hová mégy; mimódon tudhatjuk azért az útat?
Thomas said, Lord, we have no knowledge of where you are going; how may we have knowledge of the way?
λεγει αυτω θωμας κυριε ουκ οιδαμεν που υπαγεις και πως δυναμεθα την οδον ειδεναι

6 Monda néki Jézus: Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, hanemha én általam.
Jesus said to him, I am the true and living way: no one comes to the Father but by me.
λεγει αυτω ο ιησους εγω ειμι η οδος και η αληθεια και η ζωη ουδεις ερχεται προς τον πατερα ει μη δι εμου

7 Ha megismertetek volna engem, megismertétek volna az én Atyámat is; és mostantól fogva ismeritek õt, és láttátok õt.
If you had knowledge of me, you would have knowledge of my Father: you have knowledge of him now and have seen him.
ει εγνωκειτε με και τον πατερα μου εγνωκειτε αν και απ αρτι γινωσκετε αυτον και εωρακατε αυτον

8 Monda néki Filep: Uram, mutasd meg nékünk az Atyát, és elég nékünk!
Philip said to him, Lord, let us see the Father, and we have need of nothing more.
λεγει αυτω φιλιππος κυριε δειξον ημιν τον πατερα και αρκει ημιν

9 Monda néki Jézus: Annyi idõ óta veletek vagyok, és még sem ismertél meg engem, Filep? a ki engem látott, látta az Atyát; mimódon mondod azért te: Mutasd meg nékünk az Atyát?
Jesus said to him, Philip, have I been with you all this time, and still you have no knowledge of me? He who has seen me has seen the Father. Why do you say, Let us see the Father?
λεγει αυτω ο ιησους τοσουτον χρονον μεθ υμων ειμι και ουκ εγνωκας με φιλιππε ο εωρακως εμε εωρακεν τον πατερα και πως συ λεγεις δειξον ημιν τον πατερα

10 Nem hiszed-é, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya én bennem van? A beszédeket, a melyeket én mondok néktek, nem magamtól mondom; hanem az Atya, a ki én bennem lakik, õ cselekszi e dolgokat.
Have you not faith that I am in the Father and the Father is in me? The words which I say to you, I say not from myself: but the Father who is in me all the time does his works.
ου πιστευεις οτι εγω εν τω πατρι και ο πατηρ εν εμοι εστιν τα ρηματα α εγω λαλω υμιν απ εμαυτου ου λαλω ο δε πατηρ ο εν εμοι μενων αυτος ποιει τα εργα

11 Higyjetek nékem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya én bennem van; ha pedig nem, magokért a cselekedetekért higyjetek nékem.
Have faith that I am in the Father and that the Father is in me: at least, have faith in me because of what I do.
πιστευετε μοι οτι εγω εν τω πατρι και ο πατηρ εν εμοι ει δε μη δια τα εργα αυτα πιστευετε μοι

12 Bizony, bizony mondom néktek: A ki hisz én bennem, az is cselekszi majd azokat a cselekedeteket, a melyeket én cselekeszem; és nagyobbakat is cselekszik azoknál; mert én az én Atyámhoz megyek.
Truly I say to you, He who puts his faith in me will do the very works which I do, and he will do greater things than these, because I am going to my Father.
αμην αμην λεγω υμιν ο πιστευων εις εμε τα εργα α εγω ποιω κακεινος ποιησει και μειζονα τουτων ποιησει οτι εγω προς τον πατερα μου πορευομαι

13 És akármit kértek majd az én nevemben, megcselekszem azt, hogy dicsõíttessék az Atya a Fiúban.
And whatever request you make in my name, that I will do, so that the Father may have glory in the Son.
και ο τι αν αιτησητε εν τω ονοματι μου τουτο ποιησω ινα δοξασθη ο πατηρ εν τω υιω

14 Ha valamit kértek az én nevemben, én megcselekszem azt.
If you make any request to me in my name, I will do it.
εαν τι αιτησητε εν τω ονοματι μου εγω ποιησω

15 Ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok.
If you have love for me, you will keep my laws.
εαν αγαπατε με τας εντολας τας εμας τηρησατε

16 És én kérem az Atyát, és más vígasztalót ád néktek, hogy veletek maradjon mindörökké.
And I will make prayer to the Father and he will give you another Helper to be with you for ever,
και εγω ερωτησω τον πατερα και αλλον παρακλητον δωσει υμιν ινα μενη μεθ υμων εις τον αιωνα

17 Az igazságnak ama Lelkét: a kit a világ be nem fogadhat, mert nem látja õt és nem ismeri õt; de ti ismeritek õt, mert nálatok lakik, és bennetek marad.
Even the Spirit of true knowledge. That Spirit the world is not able to take to its heart because it sees him not and has no knowledge of him: but you have knowledge of him, because he is ever with you and will be in you.
το πνευμα της αληθειας ο ο κοσμος ου δυναται λαβειν οτι ου θεωρει αυτο ουδε γινωσκει αυτο υμεις δε γινωσκετε αυτο οτι παρ υμιν μενει και εν υμιν εσται

18 Nem hagylak titeket árvákul; eljövök ti hozzátok.
I will not let you be without a friend: I am coming to you.
ουκ αφησω υμας ορφανους ερχομαι προς υμας

19 Még egy kevés idõ és a világ nem lát engem többé; de ti megláttok engem: mert én élek, ti is élni fogtok.
A little time longer, and the world will see me no more; but you will see me; and you will be living because I am living.
ετι μικρον και ο κοσμος με ουκ ετι θεωρει υμεις δε θεωρειτε με οτι εγω ζω και υμεις ζησεσθε

20 Azon a napon megtudjátok majd ti, hogy én az én Atyámban vagyok, és ti én bennem, és én ti bennetek.
At that time it will be clear to you that I am in my Father, and you are in me, and I in you.
εν εκεινη τη ημερα γνωσεσθε υμεις οτι εγω εν τω πατρι μου και υμεις εν εμοι καγω εν υμιν

21 A ki ismeri az én parancsolataimat és megtartja azokat, az szeret engem; a ki pedig engem szeret, azt szereti az én Atyám, én is szeretem azt, és kijelentem magamat annak.
He who has my laws and keeps them, he it is who has love for me: and he who has love for me will be loved by my Father, and I will have love for him and will let myself be seen clearly by him.
ο εχων τας εντολας μου και τηρων αυτας εκεινος εστιν ο αγαπων με ο δε αγαπων με αγαπηθησεται υπο του πατρος μου και εγω αγαπησω αυτον και εμφανισω αυτω εμαυτον

22 Monda néki Júdás (nem az Iskáriótes): Uram, mi dolog, hogy nékünk jelented ki magadat, és nem a világnak?
Judas (not Iscariot) said to him, How is it that you will let yourself be seen clearly by us and not by the world?
λεγει αυτω ιουδας ουχ ο ισκαριωτης κυριε τι γεγονεν οτι ημιν μελλεις εμφανιζειν σεαυτον και ουχι τω κοσμω

23 Felele Jézus és monda néki: Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet: és az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakozunk.
Jesus said to him in answer, If anyone has love for me, he will keep my words: and he will be dear to my Father; and we will come to him and make our living-place with him.
απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτω εαν τις αγαπα με τον λογον μου τηρησει και ο πατηρ μου αγαπησει αυτον και προς αυτον ελευσομεθα και μονην παρ αυτω ποιησομεν

24 A ki nem szeret engem, nem tartja meg az én beszédeimet: és az a beszéd, a melyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, a ki küldött engem.
He who has no love for me does not keep my words; and the word which you are hearing is not my word but the Father's who sent me.
ο μη αγαπων με τους λογους μου ου τηρει και ο λογος ον ακουετε ουκ εστιν εμος αλλα του πεμψαντος με πατρος

25 Ezeket beszéltem néktek, a míg veletek valék.
I have said all this to you while I am still with you.
ταυτα λελαληκα υμιν παρ υμιν μενων

26 Ama vígasztaló pedig, a Szent Lélek, a kit az én nevemben küld az Atya, az mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazokat, a miket mondottam néktek.
But the Helper, the Holy Spirit, whom the Father will send in my name, will be your teacher in all things and will put you in mind of everything I have said to you.
ο δε παρακλητος το πνευμα το αγιον ο πεμψει ο πατηρ εν τω ονοματι μου εκεινος υμας διδαξει παντα και υπομνησει υμας παντα α ειπον υμιν

27 Békességet hagyok néktek; az én békességemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, a mint a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen!
May peace be with you; my peace I give to you: I give it not as the world gives. Let not your heart be troubled; let it be without fear.
ειρηνην αφιημι υμιν ειρηνην την εμην διδωμι υμιν ου καθως ο κοσμος διδωσιν εγω διδωμι υμιν μη ταρασσεσθω υμων η καρδια μηδε δειλιατω

28 Hallottátok, hogy én azt mondtam néktek: Elmegyek, és eljövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örvendeznétek, hogy azt mondtam: Elmegyek az Atyához; mert az én Atyám nagyobb nálamnál.
Keep in mind how I said to you, I go away and come to you again. If you had love for me you would be glad, because I am going to the Father: for the Father is greater than I.
ηκουσατε οτι εγω ειπον υμιν υπαγω και ερχομαι προς υμας ει ηγαπατε με εχαρητε αν οτι ειπον πορευομαι προς τον πατερα οτι ο πατηρ μου μειζων μου εστιν

29 És most mondtam meg néktek, mielõtt meglenne: hogy a mikor majd meglesz, higyjetek.
And now I have given you word of it before it comes, so that, when it comes, you may have faith.
και νυν ειρηκα υμιν πριν γενεσθαι ινα οταν γενηται πιστευσητε

30 Nem sokat beszélek már veletek, mert jön a világ fejedelme: és én bennem nincsen semmije;
After this I will not say much to you, because the ruler of this world comes: and he has no power over me;
ουκ ετι πολλα λαλησω μεθ υμων ερχεται γαρ ο του κοσμου τουτου αρχων και εν εμοι ουκ εχει ουδεν

31 De, hogy megtudja a világ, hogy szeretem az Atyát és úgy cselekszem, a mint az én Atyám parancsolta nékem: keljetek fel, menjünk el innen.
But he comes so that the world may see that I have love for the Father, and that I am doing as I am ordered by the Father. Get up, and let us go.
αλλ ινα γνω ο κοσμος οτι αγαπω τον πατερα και καθως ενετειλατο μοι ο πατηρ ουτως ποιω εγειρεσθε αγωμεν εντευθεν

1 Én vagyok az igazi szõlõtõ, és az én Atyám a szõlõmûves.
I am the true vine and my Father is the gardener.
εγω ειμι η αμπελος η αληθινη και ο πατηρ μου ο γεωργος εστιν

2 Minden szõlõvesszõt, a mely én bennem gyümölcsöt nem terem, lemetsz; mindazt pedig, a mely gyümölcsöt terem, megtisztítja, hogy több gyümölcsöt teremjen.
He takes away every branch in me which has no fruit, and every branch which has fruit he makes clean, so that it may have more fruit.
παν κλημα εν εμοι μη φερον καρπον αιρει αυτο και παν το καρπον φερον καθαιρει αυτο ινα πλειονα καρπον φερη

3 Ti már tiszták vagytok ama beszéd által, a melyet szóltam néktek.
You are clean, even now, through the teaching which I have given you.
ηδη υμεις καθαροι εστε δια τον λογον ον λελαληκα υμιν

4 Maradjatok én bennem és én is ti bennetek. Miképen a szõlõvesszõ nem teremhet gyümölcsöt magától, hanemha a szõlõtõkén marad; akképen ti sem, hanemha én bennem maradtok.
Be in me at all times as I am in you. As the branch is not able to give fruit of itself, if it is not still on the vine, so you are not able to do so if you are not in me.
μεινατε εν εμοι καγω εν υμιν καθως το κλημα ου δυναται καρπον φερειν αφ εαυτου εαν μη μεινη εν τη αμπελω ουτως ουδε υμεις εαν μη εν εμοι μεινητε

5 Én vagyok a szõlõtõ, ti a szõlõvesszõk: A ki én bennem marad, én pedig õ benne, az terem sok gyümölcsöt: mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek.
I am the vine, you are the branches: he who is in me at all times as I am in him, gives much fruit, because without me you are able to do nothing.
εγω ειμι η αμπελος υμεις τα κληματα ο μενων εν εμοι καγω εν αυτω ουτος φερει καρπον πολυν οτι χωρις εμου ου δυνασθε ποιειν ουδεν

6 Ha valaki nem marad én bennem, kivettetik, mint a szõlõvesszõ, és megszárad; és egybe gyûjtik ezeket és a tûzre vetik, és megégnek.
If a man does not keep himself in me, he becomes dead and is cut off like a dry branch; such branches are taken up and put in the fire and burned.
εαν μη τις μεινη εν εμοι εβληθη εξω ως το κλημα και εξηρανθη και συναγουσιν αυτα και εις πυρ βαλλουσιν και καιεται

7 Ha én bennem maradtok, és az én beszédeim bennetek maradnak, kérjetek, a mit csak akartok, és meglesz az néktek.
If you are in me at all times, and my words are in you, then anything for which you make a request will be done for you.
εαν μεινητε εν εμοι και τα ρηματα μου εν υμιν μεινη ο εαν θελητε αιτησεσθε και γενησεται υμιν

8 Abban dicsõíttetik meg az én Atyám, hogy sok gyümölcsöt teremjetek; és legyetek nékem tanítványaim.
Here is my Father's glory, in that you give much fruit and so are my true disciples.
εν τουτω εδοξασθη ο πατηρ μου ινα καρπον πολυν φερητε και γενησεσθε εμοι μαθηται

9 A miképen az Atya szeretett engem, én is úgy szerettelek titeket: maradjatok meg ebben az én szeretetemben.
Even as the Father has given me his love, so I have given my love to you: be ever in my love.
καθως ηγαπησεν με ο πατηρ καγω ηγαπησα υμας μεινατε εν τη αγαπη τη εμη

10 Ha [a]z én parancsolataimat megtartjátok, megmaradtok az én szeretetemben; a miképen én megtartottam az én Atyámnak parancsolatait, és megmaradok az õ szeretetében.
If you keep my laws, you will be ever in my love, even as I have kept my Father's laws, and am ever in his love.
εαν τας εντολας μου τηρησητε μενειτε εν τη αγαπη μου καθως εγω τας εντολας του πατρος μου τετηρηκα και μενω αυτου εν τη αγαπη

11 Ezeket beszéltem néktek, hogy megmaradjon ti bennetek az én örömem és a ti örömetek beteljék.
I have said these things to you so that I may have joy in you and so that your joy may be complete.
ταυτα λελαληκα υμιν ινα η χαρα η εμη εν υμιν μεινη και η χαρα υμων πληρωθη

12 Ez az én parancsolatom, hogy szeressétek egymást, a miképen én szerettelek titeket.
This is the law I give you: Have love one for another, even as I have love for you.
αυτη εστιν η εντολη η εμη ινα αγαπατε αλληλους καθως ηγαπησα υμας

13 Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az õ barátaiért.
Greater love has no man than this, that a man gives up his life for his friends.
μειζονα ταυτης αγαπην ουδεις εχει ινα τις την ψυχην αυτου θη υπερ των φιλων αυτου

14 Ti az én barátaim vagytok, ha azokat cselekszitek, a miket én parancsolok néktek.
You are my friends, if you do what I give you orders to do.
υμεις φιλοι μου εστε εαν ποιητε οσα εγω εντελλομαι υμιν

15 Nem mondalak többé titeket szolgáknak; mert a szolga nem tudja, mit cselekszik az õ ura; titeket pedig barátaimnak mondottalak; mert mindazt, a mit az én Atyámtól hallottam, tudtul adtam néktek.
No longer do I give you the name of servants; because a servant is without knowledge of what his master is doing: I give you the name of friends, because I have given you knowledge of all the things which my Father has said to me.
ουκετι υμας λεγω δουλους οτι ο δουλος ουκ οιδεν τι ποιει αυτου ο κυριος υμας δε ειρηκα φιλους οτι παντα α ηκουσα παρα του πατρος μου εγνωρισα υμιν

16 Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és én rendeltelek titeket, hogy ti elmenjetek és gyümölcsöt teremjetek, és a ti gyümölcsötök megmaradjon; hogy akármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja néktek.
You did not take me for yourselves, but I took you for myself; and I gave you the work of going about and producing fruit which will be for ever; so that whatever request you make to the Father in my name he may give it to you.
ουχ υμεις με εξελεξασθε αλλ εγω εξελεξαμην υμας και εθηκα υμας ινα υμεις υπαγητε και καρπον φερητε και ο καρπος υμων μενη ινα ο τι αν αιτησητε τον πατερα εν τω ονοματ ι μου δω υμιν

17 Ezeket parancsolom néktek, hogy egymást szeressétek.
So this is my law for you: Have love one for another.
ταυτα εντελλομαι υμιν ινα αγαπατε αλληλους

18 Ha gyûlöl titeket a világ, tudjátok meg, hogy engem elébb gyûlölt ti nálatoknál.
If you are hated by the world, keep in mind that I was hated by the world before you.
ει ο κοσμος υμας μισει γινωσκετε οτι εμε πρωτον υμων μεμισηκεν

19 Ha e világból volnátok, a világ szeretné azt, a mi az övé; de mivelhogy nem vagytok e világból, hanem én választottalak ki magamnak titeket e világból, azért gyûlöl titeket a világ.
If you were of the world, you would be loved by the world: but because you are not of the world, but I have taken you out of the world, you are hated by the world.
ει εκ του κοσμου ητε ο κοσμος αν το ιδιον εφιλει οτι δε εκ του κοσμου ουκ εστε αλλ εγω εξελεξαμην υμας εκ του κοσμου δια τουτο μισει υμας ο κοσμος

20 Emlékezzetek meg ama beszédekrõl, a melyeket én mondtam néktek: Nem nagyobb a szolga az õ uránál. Ha engem üldöztek, titeket is üldöznek majd; ha az én beszédemet megtartották, a tiéteket is megtartják majd.
Keep in mind the words I said to you, A servant is not greater than his lord. If they were cruel to me, they will be cruel to you; if they kept my words, they will keep yours.
μνημονευετε του λογου ου εγω ειπον υμιν ουκ εστιν δουλος μειζων του κυριου αυτου ει εμε εδιωξαν και υμας διωξουσιν ει τον λογον μου ετηρησαν και τον υμετερον τηρησουσιν

21 De mindezt az én nevemért cselekszik veletek, mivelhogy nem ismerik azt, a ki küldött engem.
They will do all this to you because of my name--because they have no knowledge of him who sent me.
αλλα ταυτα παντα ποιησουσιν υμιν δια το ονομα μου οτι ουκ οιδασιν τον πεμψαντα με

22 Ha nem jöttem volna és nem beszéltem volna nékik, nem volna bûnük: de most nincs mivel menteniök az õ bûnöket.
If I had not come and been their teacher they would have had no sin: but now they have no reason to give for their sin.
ει μη ηλθον και ελαλησα αυτοις αμαρτιαν ουκ ειχον νυν δε προφασιν ουκ εχουσιν περι της αμαρτιας αυτων

23 A ki engem gyûlöl, gyûlöli az én Atyámat is.
He who has hate for me has hate for my Father.
ο εμε μισων και τον πατερα μου μισει

24 Ha ama cselekedeteket nem cselekedtem volna közöttük, a melyeket senki más nem cselekedett, nem volna bûnük; de most láttak is, gyûlöltek is, mind engem, mind az én Atyámat.
If I had not done among them the works which no other man ever did, they would have had no sin: but now they have seen, and they have had hate in their hearts for me and my Father.
ει τα εργα μη εποιησα εν αυτοις α ουδεις αλλος πεποιηκεν αμαρτιαν ουκ ειχον νυν δε και εωρακασιν και μεμισηκασιν και εμε και τον πατερα μου

25 De [azért lõn így,] hogy beteljesedjék a mondás, a mely megiratott az õ törvényökben: Ok nélkül gyûlöltek engem.
This comes about so that the writing in their law may be made true, Their hate for me was without cause.
αλλ ινα πληρωθη ο λογος ο γεγραμμενος εν τω νομω αυτων οτι εμισησαν με δωρεαν

26 Mikor pedig eljõ majd a Vígasztaló, a kit én küldök néktek az Atyától, az igazságnak Lelke, a ki az Atyától származik, az tesz majd én rólam bizonyságot.
When the Helper comes, whom I will send to you from the Father even the Spirit of true knowledge who comes from the Father--he will give witness about me;
οταν δε ελθη ο παρακλητος ον εγω πεμψω υμιν παρα του πατρος το πνευμα της αληθειας ο παρα του πατρος εκπορευεται εκεινος μαρτυρησει περι εμου

27 De ti is bizonyságot tesztek; mert kezdettõl fogva én velem vagytok.
And you, in addition, will give witness because you have been with me from the first.
και υμεις δε μαρτυρειτε οτι απ αρχης μετ εμου εστε

1 Ezeket beszéltem néktek, hogy meg ne botránkozzatok.
I have said these things to you so that you may not be in doubt.
ταυτα λελαληκα υμιν ινα μη σκανδαλισθητε

2 A gyülekezetekbõl kirekesztenek titeket; sõt jön idõ, hogy a ki öldököl titeket, mind azt hiszi, hogy isteni tiszteletet cselekszik.
They will put you out of the Synagogues: yes, the time is coming when whoever puts you to death will have the belief that he is doing God's pleasure.
αποσυναγωγους ποιησουσιν υμας αλλ ερχεται ωρα ινα πας ο αποκτεινας υμας δοξη λατρειαν προσφερειν τω θεω

3 És ezeket azért cselekszik veletek, mert nem ismerték meg az Atyát, sem engem.
They will do these things to you because they have not had knowledge of the Father or of me.
και ταυτα ποιησουσιν υμιν οτι ουκ εγνωσαν τον πατερα ουδε εμε

4 Ezeket pedig azért beszéltem néktek, hogy a mikor eljõ az az idõ, megemlékezzetek róluk, hogy én mondtam néktek. De ezeket kezdettõl fogva nem mondottam néktek, mivelhogy veletek valék.
I have said these things to you so that when the time comes, what I have said may come to your mind. I did not say them to you at the first, because then I was still with you.
αλλα ταυτα λελαληκα υμιν ινα οταν ελθη η ωρα μνημονευητε αυτων οτι εγω ειπον υμιν ταυτα δε υμιν εξ αρχης ουκ ειπον οτι μεθ υμων ημην

5 Most pedig elmegyek ahhoz, a ki küldött engem; és senki sem kérdezi tõlem közületek: Hová mégy?
But now I am going to him who sent me; and not one of you says to me, Where are you going?
νυν δε υπαγω προς τον πεμψαντα με και ουδεις εξ υμων ερωτα με που υπαγεις

6 Hanem, mivelhogy ezeket beszéltem néktek, a szomorúság eltöltötte a szíveteket.
But your hearts are full of sorrow because I have said these things.
αλλ οτι ταυτα λελαληκα υμιν η λυπη πεπληρωκεν υμων την καρδιαν

7 De én az igazat mondom néktek: Jobb néktek, hogy én elmenjek: mert ha el nem megyek, nem jõ el hozzátok a Vígasztaló: ha pedig elmegyek, elküldöm azt ti hozzátok.
But what I am saying is true: my going is for your good: for if I do not go away, the Helper will not come to you; but if I go, I will send him to you.
αλλ εγω την αληθειαν λεγω υμιν συμφερει υμιν ινα εγω απελθω εαν γαρ μη απελθω ο παρακλητος ουκ ελευσεται προς υμας εαν δε πορευθω πεμψω αυτον προς υμας

8 És az, mikor eljõ, megfeddi a világot bûn, igazság és ítélet tekintetében:
And he, when he comes, will make the world conscious of sin, and of righteousness, and of being judged:
και ελθων εκεινος ελεγξει τον κοσμον περι αμαρτιας και περι δικαιοσυνης και περι κρισεως

9 Bûn tekintetében, hogy nem hisznek én bennem;
Of sin, because they have not faith in me;
περι αμαρτιας μεν οτι ου πιστευουσιν εις εμε

10 És igazság tekintetében, hogy én az én Atyámhoz megyek, és többé nem láttok engem;
Of righteousness, because I go to the Father and you will see me no more;
περι δικαιοσυνης δε οτι προς τον πατερα μου υπαγω και ουκ ετι θεωρειτε με

11 Ítélet tekintetében pedig, hogy e világnak fejedelme megítéltetett.
Of being judged, because the ruler of this world has been judged.
περι δε κρισεως οτι ο αρχων του κοσμου τουτου κεκριται

12 Még sok mondani valóm van hozzátok, de most el nem hordozhatjátok.
I have still much to say to you, but you are not strong enough for it now.
ετι πολλα εχω λεγειν υμιν αλλ ου δυνασθε βασταζειν αρτι

13 De mikor eljõ amaz, az igazságnak Lelke, elvezérel majd titeket minden igazságra. Mert nem õ magától szól, hanem azokat szólja, a miket hall, és a bekövetkezendõket megjelenti néktek.
However, when he, the Spirit of true knowledge, has come, he will be your guide into all true knowledge: for his words will not come from himself, but whatever has come to his hearing, that he will say: and he will make clear to you the things to come.
οταν δε ελθη εκεινος το πνευμα της αληθειας οδηγησει υμας εις πασαν την αληθειαν ου γαρ λαλησει αφ εαυτου αλλ οσα αν ακουση λαλησει και τα ερχομενα αναγγελει υμιν

14 Az engem dicsõít majd, mert az enyémbõl vesz, és megjelenti néktek.
He will give me glory, because he will take of what is mine, and make it clear to you.
εκεινος εμε δοξασει οτι εκ του εμου ληψεται και αναγγελει υμιν

15 Mindaz, a mi az Atyáé, az enyém: azért mondám, hogy az enyémbõl vesz, és megjelenti néktek.
Everything which the Father has is mine: that is why I say, He will take of what is mine and will make it clear to you.
παντα οσα εχει ο πατηρ εμα εστιν δια τουτο ειπον οτι εκ του εμου ληψεται και αναγγελει υμιν

16 Egy kevés [idõ,] és nem láttok engem; és ismét egy kevés [idõ,] és megláttok majd engem: mert én az Atyához megyek.
After a little time you will see me no longer; and then again, after a little time, you will see me.
μικρον και ου θεωρειτε με και παλιν μικρον και οψεσθε με οτι εγω υπαγω προς τον πατερα

17 Mondának azért az õ tanítványai közül egymásnak: Mi az, a mit nékünk mond: Egy kevés [idõ,] és nem láttok engem; és ismét egy kevés [idõ,] és megláttok majd engem; és: mert én az Atyához megyek?
So some of the disciples said one to another, What is this he is saying, After a little time, you will see me no longer; and then again, after a little time, you will see me? and, I am going to the Father?
ειπον ουν εκ των μαθητων αυτου προς αλληλους τι εστιν τουτο ο λεγει ημιν μικρον και ου θεωρειτε με και παλιν μικρον και οψεσθε με και οτι εγω υπαγω προς τον πατερα

18 Mondának azért: Mi az a kevés [idõ,] a mirõl szól? Nem tudjuk, mit mond.
So they said again and again, What is this he is saying, A little time? His words are not clear to us.
ελεγον ουν τουτο τι εστιν ο λεγει το μικρον ουκ οιδαμεν τι λαλει

19 Megérté azért Jézus, hogy õt akarnák megkérdezni, és monda nékik: Arról tudakozzátok-é egymást, hogy azt mondám: Egy kevés [idõ,] és nem láttok engem; és ismét egy kevés [idõ,] és megláttok majd engem?
Jesus saw that they had a desire to put the question to him, so he said to them, Is this what you are questioning one with another, why I said, After a little time, you will see me no longer; and then again, after a little time, you will see me?
εγνω ουν ο ιησους οτι ηθελον αυτον ερωταν και ειπεν αυτοις περι τουτου ζητειτε μετ αλληλων οτι ειπον μικρον και ου θεωρειτε με και παλιν μικρον και οψεσθε με

20 Bizony, bizony mondom néktek, hogy sírtok és jajgattok ti, a világ pedig örül: ti szomorkodtok, hanem a ti szomorúságtok örömre fordul.
Truly I say to you, You will be weeping and sorrowing, but the world will be glad: you will be sad, but your sorrow will be turned into joy.
αμην αμην λεγω υμιν οτι κλαυσετε και θρηνησετε υμεις ο δε κοσμος χαρησεται υμεις δε λυπηθησεσθε αλλ η λυπη υμων εις χαραν γενησεται

21 Az asszony mikor szûl, szomorúságban van, mert eljött az õ órája: de mikor megszûli az õ gyermekét, nem emlékezik többé a kínra az öröm miatt, hogy ember született e világra.
When a woman is about to give birth she has sorrow, because her hour is come; but when she has given birth to the child, the pain is put out of her mind by the joy that a man has come into the world.
η γυνη οταν τικτη λυπην εχει οτι ηλθεν η ωρα αυτης οταν δε γεννηση το παιδιον ουκ ετι μνημονευει της θλιψεως δια την χαραν οτι εγεννηθη ανθρωπος εις τον κοσμον

22 Ti is azért most ugyan szomorúságban vagytok, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a ti szívetek, és senki el nem veszi tõletek a ti örömeteket.
So you have sorrow now: but I will see you again, and your hearts will be glad, and no one will take away your joy.
και υμεις ουν λυπην μεν νυν εχετε παλιν δε οψομαι υμας και χαρησεται υμων η καρδια και την χαραν υμων ουδεις αιρει αφ υμων

23 És azon a napon nem kérdeztek majd engem semmirõl. Bizony, bizony mondom néktek, hogy a mit csak kérni fogtok az Atyától az én nevemben, megadja néktek.
And on that day you will put no questions to me. Truly I say to you, Whatever request you make to the Father, he will give it to you in my name.
και εν εκεινη τη ημερα εμε ουκ ερωτησετε ουδεν αμην αμην λεγω υμιν οτι οσα αν αιτησητε τον πατερα εν τω ονοματι μου δωσει υμιν

24 Mostanáig semmit sem kértetek az Atyától az én nevemben: kérjetek és megkapjátok, hogy a ti örömetek teljes legyen.
Up to now you have made no request in my name: do so, and it will be answered, so that your hearts may be full of joy.
εως αρτι ουκ ητησατε ουδεν εν τω ονοματι μου αιτειτε και ληψεσθε ινα η χαρα υμων η πεπληρωμενη

25 Ezeket példázatokban mondottam néktek; de eljõ az idõ, mikor nem példázatokban beszélek majd néktek, hanem nyiltan beszélek néktek az Atyáról.
All this I have said to you in veiled language: but the time is coming when I will no longer say things in veiled language but will give you knowledge of the Father clearly.
ταυτα εν παροιμιαις λελαληκα υμιν αλλ ερχεται ωρα οτε ουκ ετι εν παροιμιαις λαλησω υμιν αλλα παρρησια περι του πατρος αναγγελω υμιν

26 Azon a napon az én nevemben kértek majd: és nem mondom néktek, hogy én kérni fogom az Atyát ti érettetek;
In that day you will make requests in my name: and I do not say that I will make prayer to the Father for you,
εν εκεινη τη ημερα εν τω ονοματι μου αιτησεσθε και ου λεγω υμιν οτι εγω ερωτησω τον πατερα περι υμων

27 Mert maga az Atya szeret titeket, mivelhogy ti szerettetek engem, és elhittétek, hogy én az Istentõl jöttem ki.
For the Father himself gives his love to you, because you have given your love to me and have had faith that I came from God.
αυτος γαρ ο πατηρ φιλει υμας οτι υμεις εμε πεφιληκατε και πεπιστευκατε οτι εγω παρα του θεου εξηλθον

28 Kijöttem az Atyától, és jöttem e világba: ismét elhagyom e világot, és elmegyek az Atyához.
I came out from the Father and have come into the world: again, I go away from the world and go to the Father.
εξηλθον παρα του πατρος και εληλυθα εις τον κοσμον παλιν αφιημι τον κοσμον και πορευομαι προς τον πατερα

29 Mondának néki az õ tanítványai: Ímé, most nyiltan beszélsz és semmi példázatot nem mondasz.
His disciples said, Now you are talking clearly and not in veiled language.
λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου ιδε νυν παρρησια λαλεις και παροιμιαν ουδεμιαν λεγεις

30 Most tudjuk, hogy te mindent tudsz, és nincs szükséged arra, hogy valaki téged megkérdezzen: errõl hiszszük, hogy az Istentõl jöttél ki.
Now we are certain that you have knowledge of all things and have no need for anyone to put questions to you: through this we have faith that you came from God.
νυν οιδαμεν οτι οιδας παντα και ου χρειαν εχεις ινα τις σε ερωτα εν τουτω πιστευομεν οτι απο θεου εξηλθες

31 Felele nékik Jézus: Most hiszitek?
Jesus made answer, Have you faith now?
απεκριθη αυτοις ο ιησους αρτι πιστευετε

32 Ímé eljõ az óra, és immár eljött, hogy szétoszoljatok kiki az övéihez, és engem egyedül hagyjatok; de nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van.
See, a time is coming, yes, it is now here, when you will go away in all directions, every man to his house, and I will be by myself: but I am not by myself, because the Father is with me.
ιδου ερχεται ωρα και νυν εληλυθεν ινα σκορπισθητε εκαστος εις τα ιδια και εμε μονον αφητε και ουκ ειμι μονος οτι ο πατηρ μετ εμου εστιν

33 Azért beszéltem ezeket néktek, hogy békességetek legyen én bennem. E világon nyomorúságtok lészen; de bízzatok: és meggyõztem a világot.
I have said all these things to you so that in me you may have peace. In the world you have trouble: but take heart! I have overcome the world.
ταυτα λελαληκα υμιν ινα εν εμοι ειρηνην εχητε εν τω κοσμω θλιψιν εχετε αλλα θαρσειτε εγω νενικηκα τον κοσμον

1 Ezeket beszélte Jézus; és felemelé szemeit az égre, és monda: Atyám, eljött az óra; dicsõítsd meg a te Fiadat, hogy a te Fiad is dicsõítsen téged;
Jesus said these things; then, lifting his eyes to heaven, he said, Father, the time has now come; give glory to your Son, so that the Son may give glory to you:
ταυτα ελαλησεν ο ιησους και επηρεν τους οφθαλμους αυτου εις τον ουρανον και ειπεν πατερ εληλυθεν η ωρα δοξασον σου τον υιον ινα και ο υιος σου δοξαση σε

2 A miként te hatalmat adtál néki minden testen, hogy örök életet adjon mindennek, a mit néki adtál.
Even as you gave him authority over all flesh, to give eternal life to all those whom you have given to him.
καθως εδωκας αυτω εξουσιαν πασης σαρκος ινα παν ο δεδωκας αυτω δωση αυτοις ζωην αιωνιον

3 Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és a kit elküldtél, a Jézus Krisztust.
And this is eternal life: to have knowledge of you, the only true God, and of him whom you have sent, even Jesus Christ.
αυτη δε εστιν η αιωνιος ζωη ινα γινωσκωσιν σε τον μονον αληθινον θεον και ον απεστειλας ιησουν χριστον

4 Én dicsõítettelek téged e földön: elvégeztem a munkát, a melyet reám bíztál, hogy végezzem azt.
I have given you glory on the earth, having done all the work which you gave me to do.
εγω σε εδοξασα επι της γης το εργον ετελειωσα ο δεδωκας μοι ινα ποιησω

5 És most te dicsõíts meg engem, Atyám, te magadnál azzal a dicsõséggel, a melylyel bírtam te nálad a világ létele elõtt.
And now, Father, let me have glory with you, even that glory which I had with you before the world was.
και νυν δοξασον με συ πατερ παρα σεαυτω τη δοξη η ειχον προ του τον κοσμον ειναι παρα σοι

6 Megjelentettem a te nevedet az embereknek, a kiket e világból nékem adtál: tiéid valának, és nékem adtad azokat, és a te beszédedet megtartották.
I have given knowledge of your name to the men whom you gave me out of the world: yours they were, and you gave them to me, and they have kept your words.
εφανερωσα σου το ονομα τοις ανθρωποις ους δεδωκας μοι εκ του κοσμου σοι ησαν και εμοι αυτους δεδωκας και τον λογον σου τετηρηκασιν

7 Most tudták meg, hogy mindaz te tõled van, a mit nékem adtál:
Now it is clear to them that whatever you have given to me comes from you:
νυν εγνωκαν οτι παντα οσα δεδωκας μοι παρα σου εστιν

8 Mert ama beszédeket, a melyeket nékem adtál, õ nékik adtam; és õk befogadták, és igazán megismerték, hogy én tõled jöttem ki, és elhitték, hogy te küldtél engem.
Because I have given them the words which you gave to me; and they have taken them to heart, and have certain knowledge that I came from you, and they have faith that you sent me.
οτι τα ρηματα α δεδωκας μοι δεδωκα αυτοις και αυτοι ελαβον και εγνωσαν αληθως οτι παρα σου εξηλθον και επιστευσαν οτι συ με απεστειλας

9 Én ezekért könyörgök: nem a világért könyörgök, hanem azokért, a kiket nékem adtál, mert a tiéid.
My prayer is for them: my prayer is not for the world, but for those whom you have given to me, because they are yours
εγω περι αυτων ερωτω ου περι του κοσμου ερωτω αλλα περι ων δεδωκας μοι οτι σοι εισιν

10 És az enyémek mind a tiéid, és a tiéid az enyémek: és megdicsõíttetem õ bennök.
(All mine are yours, and yours are mine) and I have glory in them.
και τα εμα παντα σα εστιν και τα σα εμα και δεδοξασμαι εν αυτοις

11 És nem vagyok többé e világon, de õk a világon vannak, én pedig te hozzád megyek. Szent Atyám, tartsd meg õket a te nevedben, a kiket nékem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi!
And now I will be no longer in the world, but they are in the world and I come to you. Holy Father, keep them in your name which you have given to me, so that they may be one even as we are one.
και ουκ ετι ειμι εν τω κοσμω και ουτοι εν τω κοσμω εισιν και εγω προς σε ερχομαι πατερ αγιε τηρησον αυτους εν τω ονοματι σου ους δεδωκας μοι ινα ωσιν εν καθως ημεις

12 Mikor velök valék a világon, én megtartám õket a te nevedben; a kiket nékem adtál, megõrizém, és senki el nem veszett közülök, csak a veszedelemnek fia, hogy az írás beteljesüljön.
While I was with them I kept them safe in your name which you have given to me: I took care of them and not one of them has come to destruction, but only the son of destruction, so that the Writings might come true.
οτε ημην μετ αυτων εν τω κοσμω εγω ετηρουν αυτους εν τω ονοματι σου ους δεδωκας μοι εφυλαξα και ουδεις εξ αυτων απωλετο ει μη ο υιος της απωλειας ινα η γραφη πληρωθη

13 Most pedig te hozzád megyek; és ezeket beszélem a világon, hogy õk az én örömemet teljesen bírják õ magokban.
And now I come to you; and these things I say in the world so that they may have my joy complete in them.
νυν δε προς σε ερχομαι και ταυτα λαλω εν τω κοσμω ινα εχωσιν την χαραν την εμην πεπληρωμενην εν αυτοις

14 Én a te ígédet nékik adtam; és a világ gyûlölte õket, mivelhogy nem e világból valók, a mint hogy én sem e világból vagyok.
I have given your word to them; and they are hated by the world, because they are not of the world, even as I am not of the world.
εγω δεδωκα αυτοις τον λογον σου και ο κοσμος εμισησεν αυτους οτι ουκ εισιν εκ του κοσμου καθως εγω ουκ ειμι εκ του κοσμου

15 Nem azt kérem, hogy vedd ki õket e világból, hanem hogy õrizd meg õket a gonosztól.
My prayer is not that you will take them out of the world, but that you will keep them from the Evil One.
ουκ ερωτω ινα αρης αυτους εκ του κοσμου αλλ ινα τηρησης αυτους εκ του πονηρου

16 Nem e világból valók, a mint hogy én sem e világból vagyok.
They are not of the world any more than I am of the world.
εκ του κοσμου ουκ εισιν καθως εγω εκ του κοσμου ουκ ειμι

17 Szenteld meg õket a te igazságoddal: A te ígéd igazság.
Make them holy by the true word: your word is the true word.
αγιασον αυτους εν τη αληθεια σου ο λογος ο σος αληθεια εστιν

18 A miképen te küldtél engem e világra, úgy küldtem én is õket e világra;
Even as you have sent me into the world, so I have sent them into the world.
καθως εμε απεστειλας εις τον κοσμον καγω απεστειλα αυτους εις τον κοσμον

19 És én õ érettök [oda] szentelem magamat, hogy õk is megszenteltekké legyenek [az] igazságban.
And for them I make myself holy, so that they may be made truly holy.
και υπερ αυτων εγω αγιαζω εμαυτον ινα και αυτοι ωσιν ηγιασμενοι εν αληθεια

20 De nemcsak õ érettök könyörgök, hanem azokért is, a kik az õ beszédökre hisznek majd én bennem;
My prayer is not for them only, but for all who will have faith in me through their word;
ου περι τουτων δε ερωτω μονον αλλα και περι των πιστευσοντων δια του λογου αυτων εις εμε

21 Hogy mindnyájan egyek legyenek; a mint te én bennem, Atyám, és én te benned, hogy õk is egyek legyenek mi bennünk: hogy elhigyje a világ, hogy te küldtél engem.
May they all be one! Even as you, Father, are in me and I am in you, so let them be in us, so that all men may come to have faith that you sent me.
ινα παντες εν ωσιν καθως συ πατερ εν εμοι καγω εν σοι ινα και αυτοι εν ημιν εν ωσιν ινα ο κοσμος πιστευση οτι συ με απεστειλας

22 És én azt a dicsõséget, a melyet nékem adtál, õ nékik adtam, hogy egyek legyenek, a miképen mi egy vagyunk:
And the glory which you have given to me I have given to them, so that they may be one even as we are one;
και εγω την δοξαν ην δεδωκας μοι δεδωκα αυτοις ινα ωσιν εν καθως ημεις εν εσμεν

23 Én õ bennök, és te én bennem: hogy tökéletesen egygyé legyenek, és hogy megismerje a világ, hogy te küldtél engem, és szeretted õket, a miként engem szerettél.
I in them, and you in me, so that they may be made completely one, and so that it may become clear to all men that you have sent me and that they are loved by you as I am loved by you.
εγω εν αυτοις και συ εν εμοι ινα ωσιν τετελειωμενοι εις εν και ινα γινωσκη ο κοσμος οτι συ με απεστειλας και ηγαπησας αυτους καθως εμε ηγαπησας

24 Atyám, a kiket nékem adtál, akarom, hogy a hol én vagyok, azok is én velem legyenek; hogy megláthassák az én dicsõségemet, a melyet nékem adtál: mert szerettél engem e világ alapjának felvettetése elõtt.
Father, it is my desire that these whom you have given to me may be by my side where I am, so that they may see my glory which you have given to me, because you had love for me before the world came into being.
πατερ ους δεδωκας μοι θελω ινα οπου ειμι εγω κακεινοι ωσιν μετ εμου ινα θεωρωσιν την δοξαν την εμην ην εδωκας μοι οτι ηγαπησας με προ καταβολης κοσμου

25 Igazságos Atyám! És e világ nem ismert téged, de én ismertelek téged; és ezek megismerik, hogy te küldtél engem;
Father of righteousness, I have knowledge of you, though the world has not; and to these it is clear that you sent me;
πατερ δικαιε και ο κοσμος σε ουκ εγνω εγω δε σε εγνων και ουτοι εγνωσαν οτι συ με απεστειλας

26 És megismertettem õ velök a te nevedet, és megismertetem; hogy az a szeretet legyen õ bennök, a mellyel engem szerettél, és én [is] õ bennök [legyek.]
And I have given to them knowledge of your name, and will give it, so that the love which you have for me may be in them and I in them.
και εγνωρισα αυτοις το ονομα σου και γνωρισω ινα η αγαπη ην ηγαπησας με εν αυτοις η καγω εν αυτοις

1 Mikor ezeket mondta vala Jézus, kiméne az õ tanítványaival együtt túl a Kedron patakán, a hol egy kert vala, a melybe bemenének õ és az õ tanítványai.
When Jesus had said these words he went out with his disciples over the stream Kedron to a garden, into which he went with his disciples.
ταυτα ειπων ο ιησους εξηλθεν συν τοις μαθηταις αυτου περαν του χειμαρρου των κεδρων οπου ην κηπος εις ον εισηλθεν αυτος και οι μαθηται αυτου

2 Ismeré pedig azt a helyet Júdás is, a ki õt elárulja vala; mivelhogy gyakorta ott gyûlt egybe Jézus az õ tanítványaival.
And Judas, who was false to him, had knowledge of the place because Jesus went there frequently with his disciples.
ηδει δε και ιουδας ο παραδιδους αυτον τον τοπον οτι πολλακις συνηχθη ο ιησους εκει μετα των μαθητων αυτου

3 Júdás azért magához vevén a [katonai] csapatot, és a papi fejedelmektõl és a farizeusoktól szolgákat, oda méne fáklyákkal, lámpásokkal és fegyverekkel.
So Judas, getting a band of armed men and police from the chief priests and Pharisees, went there with lights and with arms.
ο ουν ιουδας λαβων την σπειραν και εκ των αρχιερεων και φαρισαιων υπηρετας ερχεται εκει μετα φανων και λαμπαδων και οπλων

4 Jézus azért tudván mindazt, a mi reá következendõ vala, elõre méne, és monda azoknak: Kit kerestek?
Then Jesus, having knowledge of everything which was coming on him, went forward and said to them, Who are you looking for?
ιησους ουν ειδως παντα τα ερχομενα επ αυτον εξελθων ειπεν αυτοις τινα ζητειτε

5 Felelének néki: A názáreti Jézust. Monda nékik Jézus: Én vagyok. [Ott] állt pedig õ velök Júdás is, a ki elárulta õt.
Their answer was, Jesus the Nazarene. Jesus said, I am he. And Judas, who was false to him, was there at their side.
απεκριθησαν αυτω ιησουν τον ναζωραιον λεγει αυτοις ο ιησους εγω ειμι ειστηκει δε και ιουδας ο παραδιδους αυτον μετ αυτων

6 Mikor azért azt mondá nékik, hogy: Én vagyok; hátra vonulának és földre esének.
And when he said to them, I am he, they went back, falling to the earth.
ως ουν ειπεν αυτοις οτι εγω ειμι απηλθον εις τα οπισω και επεσον χαμαι

7 Ismét megkérdezé azért õket: Kit kerestek? És azok mondának: A názáreti Jézust.
So again he put the question to them, Who are you looking for? And they said, Jesus the Nazarene.
παλιν ουν αυτους επηρωτησεν τινα ζητειτε οι δε ειπον ιησουν τον ναζωραιον

8 Felele Jézus: Mondtam néktek, hogy én vagyok [az.] Azért, ha engem kerestek, ezeket bocsássátok el;
Jesus made answer, I have said that I am he; if you are looking for me, let these men go away.
απεκριθη ο ιησους ειπον υμιν οτι εγω ειμι ει ουν εμε ζητειτε αφετε τουτους υπαγειν

9 Hogy beteljesüljön a beszéd, a melyet mondott: Azok közül, a kiket nékem adtál, senkit sem vesztettem el.
(He said this so that his words might come true, I have kept safe all those whom you gave to me.)
ινα πληρωθη ο λογος ον ειπεν οτι ους δεδωκας μοι ουκ απωλεσα εξ αυτων ουδενα

10 Simon Péter pedig, a kinek szablyája vala, kirántá azt, és megüté a fõpap szolgáját, és levágá annak jobb fülét. A szolga neve pedig Málkus vala.
Then Simon Peter, who had a sword, took it out and gave the high priest's servant a blow, cutting off his right ear. The servant's name was Malchus.
σιμων ουν πετρος εχων μαχαιραν ειλκυσεν αυτην και επαισεν τον του αρχιερεως δουλον και απεκοψεν αυτου το ωτιον το δεξιον ην δε ονομα τω δουλω μαλχος

11 Monda azért Jézus Péternek: Tedd hüvelyébe a te szablyádat; avagy nem kell-é kiinnom a pohárt, a melyet az Atya adott nékem?
Then Jesus said to Peter, Put back your sword: am I not to take the cup which my Father has given to me?
ειπεν ουν ο ιησους τω πετρω βαλε την μαχαιραν σου εις την θηκην το ποτηριον ο δεδωκεν μοι ο πατηρ ου μη πιω αυτο

12 A csapat azért és az ezredes és a zsidók szolgái megfogák Jézust, és megkötözék õt,
Then the band and the chief captain and the police took Jesus and put cords round him.
η ουν σπειρα και ο χιλιαρχος και οι υπηρεται των ιουδαιων συνελαβον τον ιησουν και εδησαν αυτον

13 És vivék õt elõször Annáshoz; mert ipa vala [ez] Kajafásnak, a ki abban az esztendõben fõpap vala.
They took him first to Annas, because Annas was the father-in-law of Caiaphas who was the high priest that year.
και απηγαγον αυτον προς ανναν πρωτον ην γαρ πενθερος του καιαφα ος ην αρχιερευς του ενιαυτου εκεινου

14 Kajafás pedig az vala, a ki tanácsolta vala a zsidóknak, hogy jobb, hogy egy ember veszszen el a népért.
It was Caiaphas who had said to the Jews that it was in their interest for one man to be put to death for the people.
ην δε καιαφας ο συμβουλευσας τοις ιουδαιοις οτι συμφερει ενα ανθρωπον απολεσθαι υπερ του λαου

15 Simon Péter pedig, és egy másik tanítvány követi vala Jézust. Ez a tanítvány pedig ismerõs vala a fõpappal, és beméne Jézussal együtt a fõpap udvarába,
And Simon Peter went after Jesus with another disciple. Now that disciple was a friend of the high priest and he went in with Jesus into the house of the high priest;
ηκολουθει δε τω ιησου σιμων πετρος και ο αλλος μαθητης ο δε μαθητης εκεινος ην γνωστος τω αρχιερει και συνεισηλθεν τω ιησου εις την αυλην του αρχιερεως

16 Péter pedig kívül áll vala az ajtónál. Kiméne azért ama másik tanítvány, a ki a fõpappal ismerõs vala, és szóla az ajtóõrzõnek, és bevivé Pétert.
But Peter was kept outside at the door. Then this other disciple, who was a friend of the high priest, came out and had a word with the girl who kept the door, and took Peter in.
ο δε πετρος ειστηκει προς τη θυρα εξω εξηλθεν ουν ο μαθητης ο αλλος ος ην γνωστος τω αρχιερει και ειπεν τη θυρωρω και εισηγαγεν τον πετρον

17 Szóla azért Péterhez az ajtóõrzõ leány: Nemde, te is ez ember tanítványai közül való vagy? Monda õ: Nem vagyok.
Then the girl who was the door-keeper said to Peter, Are you not one of this man's disciples? In answer he said, I am not.
λεγει ουν η παιδισκη η θυρωρος τω πετρω μη και συ εκ των μαθητων ει του ανθρωπου τουτου λεγει εκεινος ουκ ειμι

18 A szolgák pedig és a poroszlók [ott] állnak vala, szítván a tüzet, mivelhogy hûvös vala, és melegszenek vala. [Ott] áll vala pedig Péter is õ velök együtt, és melegszik vala.
Now the servants and the police had made a fire of coals because it was cold; they were warming themselves in front of it and Peter was there with them, warming himself.
ειστηκεισαν δε οι δουλοι και οι υπηρεται ανθρακιαν πεποιηκοτες οτι ψυχος ην και εθερμαινοντο ην δε μετ αυτων ο πετρος εστως και θερμαινομενος

19 A fõpap azért kérdezé Jézust az õ tanítványai felõl, és az õ tudománya felõl.
Then the high priest put questions to Jesus about his disciples and his teaching.
ο ουν αρχιερευς ηρωτησεν τον ιησουν περι των μαθητων αυτου και περι της διδαχης αυτου

20 Felele néki Jézus: Én nyilván szólottam a világnak, én mindenkor tanítottam a zsinagógában és a templomban, a hol a zsidók mindenünnen összegyülekeznek; és titkon semmit sem szólottam.
Jesus made answer, I said things openly to the world at all times; I have given my teaching in the Synagogues and in the Temple to which all the Jews come; and I have said nothing secretly.
απεκριθη αυτω ο ιησους εγω παρρησια ελαλησα τω κοσμω εγω παντοτε εδιδαξα εν τη συναγωγη και εν τω ιερω οπου παντοτε οι ιουδαιοι συνερχονται και εν κρυπτω ελαλησα ουδεν

21 Mit kérdesz engem? Kérdezd azokat, a kik hallották, mit szóltam nékik: ímé õk tudják, a miket nékik szólottam.
Why are you questioning me? put questions to my hearers about what I have said to them: they have knowledge of what I said.
τι με επερωτας επερωτησον τους ακηκοοτας τι ελαλησα αυτοις ιδε ουτοι οιδασιν α ειπον εγω

22 Mikor pedig õ ezeket mondja vala, egy a poroszlók közül, a ki ott áll vala, arczul üté Jézust, mondván: így felelsz-é a fõpapnak?
When he said this, one of the police by his side gave him a blow with his open hand, saying, Do you give such an answer to the high priest?
ταυτα δε αυτου ειποντος εις των υπηρετων παρεστηκως εδωκεν ραπισμα τω ιησου ειπων ουτως αποκρινη τω αρχιερει

23 Felele néki Jézus: Ha gonoszul szóltam, tégy bizonyságot a gonoszságról; ha pedig jól, miért versz engem.
Jesus said in answer, If I have said anything evil, give witness to the evil: but if I said what is true, why do you give me blows?
απεκριθη αυτω ο ιησους ει κακως ελαλησα μαρτυρησον περι του κακου ει δε καλως τι με δερεις

24 Elküldé õt Annás megkötözve Kajafáshoz, a fõpaphoz.
Then Annas sent him chained to Caiaphas, the high priest.
απεστειλεν αυτον ο αννας δεδεμενον προς καιαφαν τον αρχιερεα

25 Simon Péter pedig [ott] áll vala és melegszik vala. Mondának azért néki: Nemde, te is ennek a tanítványai közül való vagy? Megtagadá õ, és monda: Nem vagyok.
But Simon Peter was still there warming himself by the fire. They said to him, Are you not one of his disciples? He said, No, I am not.
ην δε σιμων πετρος εστως και θερμαινομενος ειπον ουν αυτω μη και συ εκ των μαθητων αυτου ει ηρνησατο εκεινος και ειπεν ουκ ειμι

26 Monda egy a fõpap szolgái közül, rokona annak, a kinek a fülét Péter levágta: Nem láttalak-e én téged õ vele együtt a kertben?
One of the servants of the high priest, a relation of him whose ear had been cut off by Peter, said, Did I not see you with him in the garden?
λεγει εις εκ των δουλων του αρχιερεως συγγενης ων ου απεκοψεν πετρος το ωτιον ουκ εγω σε ειδον εν τω κηπω μετ αυτου

27 Ismét megtagadá azért Péter; és a kakas azonnal megszólala.
Then again Peter said, No. And straight away a cock gave its cry.
παλιν ουν ηρνησατο ο πετρος και ευθεως αλεκτωρ εφωνησεν

28 Vivék azért Jézust Kajafástól a törvényházba. Vala pedig reggel. És õk nem menének be a törvényházba, hogy meg ne fertõztessenek, hanem hogy megehessék a husvétibárányt.
So they took Jesus from the house of Caiaphas to the Praetorium. It was early. They themselves did not go into the Praetorium, so that they might not become unclean, but might take the Passover.
αγουσιν ουν τον ιησουν απο του καιαφα εις το πραιτωριον ην δε πρωια και αυτοι ουκ εισηλθον εις το πραιτωριον ινα μη μιανθωσιν αλλ ινα φαγωσιν το πασχα

29 Kiméne azért Pilátus õ hozzájok, és monda: Micsoda vádat hoztok fel ez ember ellen?
So Pilate came out to them and put the question: What have you to say against this man?
εξηλθεν ουν ο πιλατος προς αυτους και ειπεν τινα κατηγοριαν φερετε κατα του ανθρωπου τουτου

30 Felelének és mondának néki: Ha gonosztevõ nem volna ez, nem adtuk volna õt a te kezedbe.
They said to him in answer, If the man was not a wrongdoer we would not have given him up to you.
απεκριθησαν και ειπον αυτω ει μη ην ουτος κακοποιος ουκ αν σοι παρεδωκαμεν αυτον

31 Monda azért nékik Pilátus: Vigyétek el õt ti, és ítéljétek meg õt a ti törvényeitek szerint. Mondának azért néki a zsidók: Nékünk senkit sem szabad megölnünk;
Then Pilate said to them, Take him yourselves and let him be judged by your law. But the Jews said to him, We have no right to put any man to death.
ειπεν ουν αυτοις ο πιλατος λαβετε αυτον υμεις και κατα τον νομον υμων κρινατε αυτον ειπον ουν αυτω οι ιουδαιοι ημιν ουκ εξεστιν αποκτειναι ουδενα

32 Hogy beteljesedjék a Jézus szava, a melyet monda, a mikor jelenti vala, hogy milyen halállal kell majd meghalnia.
(That the word of Jesus might come true, pointing to the sort of death he would have.)
ινα ο λογος του ιησου πληρωθη ον ειπεν σημαινων ποιω θανατω ημελλεν αποθνησκειν

33 Ismét beméne azért Pilátus a törvényházba, és szólítja vala Jézust, és monda néki: Te vagy a Zsidók királya?
Then Pilate went back into the Praetorium and sent for Jesus and said to him, Are you the King of the Jews?
εισηλθεν ουν εις το πραιτωριον παλιν ο πιλατος και εφωνησεν τον ιησουν και ειπεν αυτω συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων

34 Felele néki Jézus: Magadtól mondod-é te ezt, vagy mások beszélték néked én felõlem?
Jesus made answer, Do you say this of yourself, or did others say it about me?
απεκριθη αυτω ο ιησους αφ εαυτου συ τουτο λεγεις η αλλοι σοι ειπον περι εμου

35 Felele Pilátus: Avagy zsidó vagyok-e én? A te néped és a papifejedelmek adtak téged az én kezembe: mit cselekedtél?
Pilate said, Am I a Jew? Your nation and the chief priests have given you into my hands: what have you done?
απεκριθη ο πιλατος μητι εγω ιουδαιος ειμι το εθνος το σον και οι αρχιερεις παρεδωκαν σε εμοι τι εποιησας

36 Felele Jézus: Az én országom nem e világból való. Ha e világból való volna az én országom, az én szolgáim vitézkednének, hogy át ne adassam a zsidóknak. Ámde az én országom nem innen való.
Jesus said in answer, My kingdom is not of this world: if my kingdom was of this world, my disciples would have made a good fight to keep me out of the hands of the Jews: but my kingdom is not here.
απεκριθη ο ιησους η βασιλεια η εμη ουκ εστιν εκ του κοσμου τουτου ει εκ του κοσμου τουτου ην η βασιλεια η εμη οι υπηρεται αν οι εμοι ηγωνιζοντο ινα μη παραδοθω τοις ιουδαιοις νυν δε η βασιλεια η εμη ουκ εστιν εντευθεν

37 Monda azért néki Pilátus: Király vagy-é hát te csakugyan? Felele Jézus: Te mondod, hogy én király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonyságot tegyek az igazságról. Mindaz, a ki az igazságból való, hallgat az én szómra.

Then Pilate said to him, Are you then a king? Jesus made answer, You say that I am a king. For this purpose was I given birth, and for this purpose I came into the world, that I might give witness to what is true. Every lover of what is true gives ear to my voice.

ειπεν ουν αυτω ο πιλατος ουκουν βασιλευς ει συ απεκριθη ο ιησους συ λεγεις οτι βασιλευς ειμι εγω εγω εις τουτο γεγεννημαι και εις τουτο εληλυθα εις τον κοσμον ινα μαρτυρη σω τη αληθεια πας ο ων εκ της αληθειας ακουει μου της φωνης

38 Monda néki Pilátus: Micsoda az igazság? És a mint ezt mondá, újra kiméne a zsidókhoz, és monda nékik: Én nem találok benne semmi bûnt.

Pilate said to him, True? what is true? Having said this he went out again to the Jews and said to them, I see no wrong in him.

λεγει αυτω ο πιλατος τι εστιν αληθεια και τουτο ειπων παλιν εξηλθεν προς τους ιουδαιους και λεγει αυτοις εγω ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω εν αυτω

39 Szokás pedig az nálatok, hogy elbocsássak néktek egyet a husvétünnepen: akarjátok-é azért, hogy elbocsássam néktek a zsidók királyát?

But every year you make a request to me to let a prisoner go free at the Passover. Is it your desire that I let the King of the Jews go free?

εστιν δε συνηθεια υμιν ινα ενα υμιν απολυσω εν τω πασχα βουλεσθε ουν υμιν απολυσω τον βασιλεα των ιουδαιων

40 Kiáltának azért viszont mindnyájan, mondván: Nem ezt, hanem Barabbást. Ez a Barabbás pedig tolvaj vala.

Then again they gave a loud cry, Not this man, but Barabbas. Now Barabbas was an outlaw.

εκραυγασαν ουν παλιν παντες λεγοντες μη τουτον αλλα τον βαραββαν ην δε ο βαραββας ληστης

1 Akkor azért elõfogá Pilátus Jézust, és megostoroztatá.

Then Pilate took Jesus and had him whipped with cords.

τοτε ουν ελαβεν ο πιλατος τον ιησουν και εμαστιγωσεν

2 És a vitézek tövisbõl koronát fonván, a fejére tevék, és bíbor köntöst adának reá,

And the men of the army made a crown of thorns and put it on his head, and they put a purple robe on him.

και οι στρατιωται πλεξαντες στεφανον εξ ακανθων επεθηκαν αυτου τη κεφαλη και ιματιον πορφυρουν περιεβαλον αυτον

3 És mondának: Üdvöz légy zsidók királya! És arczul csapdossák vala õt.

And they kept coming and saying, Long life to the King of the Jews! And they gave him blows with their hands.

και ελεγον χαιρε ο βασιλευς των ιουδαιων και εδιδουν αυτω ραπισματα

4 Majd ismét kiméne Pilátus, és monda nékik: Ímé kihozom õt néktek, hogy értsétek meg, hogy nem találok benne semmi bûnt.

And Pilate went out again and said to them, See, I let him come out to you to make it clear to you that I see no wrong in him.

εξηλθεν ουν παλιν εξω ο πιλατος και λεγει αυτοις ιδε αγω υμιν αυτον εξω ινα γνωτε οτι εν αυτω ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω

5 Kiméne azért Jézus a töviskoronát és a bíbor köntöst viselve. És monda nékik [Pilátus:] Ímhol az ember!

Then Jesus came out with the crown of thorns and the purple robe. And Pilate said to them, Here is the man!

εξηλθεν ουν ο ιησους εξω φορων τον ακανθινον στεφανον και το πορφυρουν ιματιον και λεγει αυτοις ιδε ο ανθρωπος

6 Mikor azért látják vala õt a papifejedelmek és a szolgák, kiáltozának, mondván: Feszítsd meg, feszítsd meg! Monda nékik Pilátus: Vigyétek el õt ti és feszítsétek meg, mert én nem találok bûnt õ benne.

So when the chief priests and the police saw him they gave a loud cry, To the cross! to the cross! Pilate said to them, Take him yourselves and put him on the cross: I see no crime in him.

οτε ουν ειδον αυτον οι αρχιερεις και οι υπηρεται εκραυγασαν λεγοντες σταυρωσον σταυρωσον λεγει αυτοις ο πιλατος λαβετε αυτον υμεις και σταυρωσατε εγω γαρ ουχ ευρισκω εν αυτω αιτιαν

7 Felelének néki a zsidók: Nékünk törvényünk van, és a mi törvényünk szerint meg kell halnia, mivelhogy Isten Fiává tette magát.

And the Jews made answer, We have a law, and by that law it is right for him to be put to death because he said he was the Son of God.

απεκριθησαν αυτω οι ιουδαιοι ημεις νομον εχομεν και κατα τον νομον ημων οφειλει αποθανειν οτι εαυτον υιον θεου εποιησεν

8 Mikor pedig ezt a beszédet hallotta Pilátus, még inkább megrémül vala;
When this saying came to Pilate's ears his fear became greater;
οτε ουν ηκουσεν ο πιλατος τουτον τον λογον μαλλον εφοβηθη

9 És ismét beméne a törvényházba, és szóla Jézusnak: Honnét való vagy te? De Jézus nem felelt néki.
And he went again into the Praetorium and said to Jesus, Where do you come from? But Jesus gave him no answer.
και εισηλθεν εις το πραιτωριον παλιν και λεγει τω ιησου ποθεν ει συ ο δε ιησους αποκρισιν ουκ εδωκεν αυτω

10 Monda azért néki Pilátus: Nékem nem szólsz-é? Nem tudod-é hogy hatalmam van arra, hogy megfeszítselek, és hatalmam van arra, hogy szabadon bocsássalak?
Then Pilate said to him, You say nothing to me? is it not clear to you that I have power to let you go free and power to put you to death on the cross?
λεγει ουν αυτω ο πιλατος εμοι ου λαλεις ουκ οιδας οτι εξουσιαν εχω σταυρωσαι σε και εξουσιαν εχω απολυσαι σε

11 Felele Jézus: Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha felülrõl nem adatott volna néked: nagyobb bûne van azért annak, a ki a te kezedbe adott engem.
Jesus gave this answer: You would have no power at all over me if it was not given to you by God; so that he who gave me up to you has the greater sin.
απεκριθη ο ιησους ουκ ειχες εξουσιαν ουδεμιαν κατ εμου ει μη ην σοι δεδομενον ανωθεν δια τουτο ο παραδιδους με σοι μειζονα αμαρτιαν εχει

12 Ettõl fogva igyekszik vala Pilátus õt szabadon bocsátani; de a zsidók kiáltozának, mondván: Ha ezt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja; valaki magát királylyá teszi, ellene mond a császárnak!
Hearing this, Pilate had a desire to let him go free, but the Jews said in a loud voice, If you let this man go, you are not Caesar's friend: everyone who makes himself a king goes against Caesar.
εκ τουτου εζητει ο πιλατος απολυσαι αυτον οι δε ιουδαιοι εκραζον λεγοντες εαν τουτον απολυσης ουκ ει φιλος του καισαρος πας ο βασιλεα αυτον ποιων αντιλεγει τω καισαρι

13 Pilátus azért, a mikor hallja vala e beszédet, kihozá Jézust, ésûle a törvénytevõ székbe azon a helyen, a melyet Kõpadolatnak hívtak, zsidóul pedig Gabbathának.
So when these words came to Pilate's ear, he took Jesus out, seating himself in the judge's seat in a place named in Hebrew, Gabbatha, or the Stone Floor.
ο ουν πιλατος ακουσας τουτον τον λογον ηγαγεν εξω τον ιησουν και εκαθισεν επι του βηματος εις τοπον λεγομενον λιθοστρωτον εβραιστι δε γαββαθα

14 Vala pedig a husvét péntekje; és mintegy hat óra. És monda a zsidóknak: Ímhol a ti királyotok!
(It was the day when they made ready for the Passover; and it was about the sixth hour.) And he said to the Jews, There is your King!
ην δε παρασκευη του πασχα ωρα δε ωσει εκτη και λεγει τοις ιουδαιοις ιδε ο βασιλευς υμων

15 Azok pedig kiáltoznak vala: Vidd el, vidd el, feszítsd meg õt! Monda nékik Pilátus: A ti királyotokat feszítsem meg? Felelének a papifejedelmek: Nem királyunk van, hanem császárunk!
Then they gave a loud cry, Away with him! away with him! to the cross! Pilate said to them, Am I to put your King to death on the cross? The chief priests said in answer, We have no king but Caesar.
οι δε εκραυγασαν αρον αρον σταυρωσον αυτον λεγει αυτοις ο πιλατος τον βασιλεα υμων σταυρωσω απεκριθησαν οι αρχιερεις ουκ εχομεν βασιλεα ει μη καισαρα

16 Akkor azért nékik adá õt, hogy megfeszíttessék. Átvevék azért Jézust és elvivék.
So then he gave him up to them to be put to death on the cross. And they took Jesus away;
τοτε ουν παρεδωκεν αυτον αυτοις ινα σταυρωθη παρελαβον δε τον ιησουν και απηγαγον

17 És emelvén az õ keresztfáját, méne az úgynevezett Koponya helyére, a melyet héberül Golgothának hívnak:
And he went out with his cross on him to the place which is named Dead Man's Head (in Hebrew, Golgotha):
και βασταζων τον σταυρον αυτου εξηλθεν εις τον λεγομενον κρανιου τοπον ος λεγεται εβραιστι γολγοθα

18 A hol megfeszíték õt, és õ vele más kettõt, egyfelõl, és másfelõl, középen pedig Jézust.
Where they put him on the cross with two others, one on this side and one on that, and Jesus in the middle.
οπου αυτον εσταυρωσαν και μετ αυτου αλλους δυο εντευθεν και εντευθεν μεσον δε τον ιησουν

19 Pilátus pedig czímet is íra, és feltevé a keresztfára. Ez vala pedig az írás: A NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA.
And Pilate put on the cross a statement in writing. The writing was: JESUS THE NAZARENE, THE KING OF THE JEWS.
εγραψεν δε και τιτλον ο πιλατος και εθηκεν επι του σταυρου ην δε γεγραμμενον ιησους ο ναζωραιος ο βασιλευς των ιουδαιων

20 Sokan olvasák azért e czímet a zsidók közül; mivelhogy közel vala a városhoz az a hely, a hol Jézus megfeszíttetett vala: és héberül, görögül és latinul vala [az] írva.
The writing was seen by a number of the Jews, for the place where Jesus was put to death on the cross was near the town; and the writing was in Hebrew and Latin and Greek.
τουτον ουν τον τιτλον πολλοι ανεγνωσαν των ιουδαιων οτι εγγυς ην της πολεως ο τοπος οπου εσταυρωθη ο ιησους και ην γεγραμμενον εβραιστι ελληνιστι ρωμαιστι

21 Mondának azért Pilátusnak a zsidók papifejedelmei: Ne írd: A zsidók királya; hanem hogy õ mondotta: A zsidók királya vagyok.
Then the chief priests of the Jews said to Pilate, Do not put, The King of the Jews, but, He said, I am the King of the Jews.
ελεγον ουν τω πιλατω οι αρχιερεις των ιουδαιων μη γραφε ο βασιλευς των ιουδαιων αλλ οτι εκεινος ειπεν βασιλευς ειμι των ιουδαιων

22 Felele Pilátus: A mit megírtam, megírtam.
But Pilate made answer, What I have put in writing will not be changed.
απεκριθη ο πιλατος ο γεγραφα γεγραφα

23 A vitézek azért, mikor megfeszítették Jézust, vevék az õ ruháit, és négy részre oszták, egy részt mindenik vitéznek, és a köntösét. A köntös pedig varrástalan vala, felülrõl mindvégig szövött.
And when Jesus was nailed to the cross, the men of the army took his clothing, and made a division of it into four parts, to every man a part, and they took his coat: now the coat was without a join, made out of one bit of cloth.
οι ουν στρατιωται οτε εσταυρωσαν τον ιησουν ελαβον τα ιματια αυτου και εποιησαν τεσσαρα μερη εκαστω στρατιωτη μερος και τον χιτωνα ην δε ο χιτων αρραφος εκ των ανω θεν υφαντος δι ολου

24 Mondának azért egymásnak: Ezt ne hasogassuk el, hanem vessünk sorsot reá, kié legyen. Hogy beteljesedjék az írás, a mely ezt mondja: Megosztoztak ruháimon, és a köntösömre sorsot vetettek. A vitézek tehát ezeket mûvelék.
So they said among themselves, Let this not be cut up, but let us put it to the decision of chance and see who gets it. (They did this so that the Writings might come true, which say, They made a distribution of my clothing among them, and my coat they put to the decision of chance.) This was what the men of the army did.
ειπον ουν προς αλληλους μη σχισωμεν αυτον αλλα λαχωμεν περι αυτου τινος εσται ινα η γραφη πληρωθη η λεγουσα διεμερισαντο τα ιματια μου εαυτοις και επι τον ιματισμον μου εβαλον κληρον οι μεν ουν στρατιωται ταυτα εποιησαν

25 A Jézus keresztje alatt pedig ott állottak vala az õ anyja, és az õ anyjának nõtestvére; Mária, a Kleopás [felesége,] és Mária Magdaléna.
Now by the side of the cross of Jesus were his mother, and his mother's sister Mary, the wife of Cleopas, and Mary Magdalene.
ειστηκεισαν δε παρα τω σταυρω του ιησου η μητηρ αυτου και η αδελφη της μητρος αυτου μαρια η του κλωπα και μαρια η μαγδαληνη

26 Jézus azért, mikor látja vala, hogy [ott] áll az õ anyja és az a tanítvány, a kit szeret vala, monda az õ anyjának: Asszony, ímhol a te fiad!
So when Jesus saw his mother and the disciple who was dear to him, he said to his mother, Mother, there is your son!
ιησους ουν ιδων την μητερα και τον μαθητην παρεστωτα ον ηγαπα λεγει τη μητρι αυτου γυναι ιδου ο υιος σου

27 Azután monda a tanítványnak: Ímhol a te anyád! És ettõl az órától magához fogadá azt az a tanítvány.
Then he said to the disciple, There is your mother! And from that hour the disciple took her to his house.
ειτα λεγει τω μαθητη ιδου η μητηρ σου και απ εκεινης της ωρας ελαβεν αυτην ο μαθητης εις τα ιδια

28 Ezután tudván Jézus, hogy immár minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az írás, monda: Szomjúhozom.
After this, being conscious that all things had now been done so that the Writings might come true, Jesus said, Give me water.
μετα τουτο ειδως ο ιησους οτι παντα ηδη τετελεσται ινα τελειωθη η γραφη λεγει διψω

29 Vala pedig ott egy eczettel teli edény. Azok azért szivacsot töltvén meg eczettel, és izsópra tévén [azt,] oda vivék az õ szájához.
Now there was a vessel ready, full of bitter wine, and they put a sponge full of it on a stick and put it to his mouth.
σκευος ουν εκειτο οξους μεστον οι δε πλησαντες σπογγον οξους και υσσωπω περιθεντες προσηνεγκαν αυτου τω στοματι

30 Mikor azért elvette Jézus az eczetet, monda: Elvégeztetett! És lehajtván fejét, kibocsátá lelkét.
So when Jesus had taken the wine he said, All is done. And with his head bent he gave up his spirit.
οτε ουν ελαβεν το οξος ο ιησους ειπεν τετελεσται και κλινας την κεφαλην παρεδωκεν το πνευμα

31 A zsidók pedig, hogy a testek szombaton át a keresztfán ne maradjanak, miután péntek vala, (mert annak a szombatnak napja nagy [nap] vala) kérék Pilátust, hogy törjék meg azoknak lábszárait és vegyék le [õket.]
Now it was the day of getting ready for the Passover, and so that the bodies might not be on the cross on the Sabbath (because the day of that Sabbath was a great day), the Jews made a request to Pilate that their legs might be broken, and that they might be taken away.
οι ουν ιουδαιοι ινα μη μεινη επι του σταυρου τα σωματα εν τω σαββατω επει παρασκευη ην ην γαρ μεγαλη η ημερα εκεινου του σαββατου ηρωτησαν τον πιλατον ινα κατεαγωσ ιν αυτων τα σκελη και αρθωσιν

32 Eljövének azért a vitézek, és megtörék az elsõnek lábszárait és a másikét [is,] a ki õ vele együtt feszíttetett meg;
So the men of the army came, and the legs of the first were broken and then of the other who was put to death on the cross with Jesus:
ηλθον ουν οι στρατιωται και του μεν πρωτου κατεαξαν τα σκελη και του αλλου του συσταυρωθεντος αυτω

33 Mikor pedig Jézushoz érének és látják vala, hogy õ már halott, nem törék meg az õ lábszárait;
But when they came to Jesus, they saw that he was dead by this time, and so his legs were not broken;
επι δε τον ιησουν ελθοντες ως ειδον αυτον ηδη τεθνηκοτα ου κατεαξαν αυτου τα σκελη

34 Hanem egy a vitézek közül dárdával döfé meg az õ oldalát, és azonnal vér és víz jöve ki [abból.]
But one of the men made a wound in his side with a spear, and straight away there came out blood and water.
αλλ εις των στρατιωτων λογχη αυτου την πλευραν ενυξεν και ευθυς εξηλθεν αιμα και υδωρ

35 És a ki látta, bizonyságot tett, és igaz az õ tanúbizonysága; és az tudja, hogy õ igazat mond, hogy ti is higyjetek.
And he who saw it has given witness (and his witness is true; he is certain that what he says is true) so that you may have belief.
και ο εωρακως μεμαρτυρηκεν και αληθινη αυτου εστιν η μαρτυρια κακεινος οιδεν οτι αληθη λεγει ινα υμεις πιστευσητε

36 Mert azért lettek ezek, hogy beteljesedjék az írás: Az õ csontja meg ne törettessék.
These things came about so that the Writings might be true, No bone of his body will be broken.
εγενετο γαρ ταυτα ινα η γραφη πληρωθη οστουν ου συντριβησεται αυτου

37 Másutt ismét így szól az írás: Néznek majd arra, a kit általszegeztek.
And again another verse says, They will see him who was wounded by their spears.
και παλιν ετερα γραφη λεγει οψονται εις ον εξεκεντησαν

38 Ezek után pedig kéré Pilátust az arimathiai József (a ki a Jézus tanítványa vala, de csak titokban, a zsidóktól való félelem miatt), hogy levehesse a Jézus testét. És megengedé Pilátus. Elméne azért és levevé a Jézus testét.
After these things, Joseph of Arimathaea, who was a disciple of Jesus, but secretly for fear of the Jews, made a request to Pilate to let him take away the body of Jesus: and Pilate said he might do so. So he went and took away his body.
μετα δε ταυτα ηρωτησεν τον πιλατον ο ιωσηφ ο απο αριμαθαιας ων μαθητης του ιησου κεκρυμμενος δε δια τον φοβον των ιουδαιων ινα αρη το σωμα του ιησου και επετρεψεν ο πιλατος ηλθεν ουν και ηρεν το σωμα του ιησου

39 Eljöve pedig Nikodémus is (a ki éjszaka ment vala elõször Jézushoz), hozván mirhából és áloéból való kenetet, mintegy száz fontot.
And Nicodemus came (he who had first come to Jesus by night) with a roll of myrrh and aloes mixed, about a hundred pounds.
ηλθεν δε και νικοδημος ο ελθων προς τον ιησουν νυκτος το πρωτον φερων μιγμα σμυρνης και αλοης ωσει λιτρας εκατον

40 Vevék azért a Jézus testét, és begöngyölgeték azt lepedõkbe illatos szerekkel együtt, a mint a zsidóknál szokás temetni.
Then they took the body of Jesus, folding linen about it with the spices, as is the way of the Jews when they put the dead to rest.
ελαβον ουν το σωμα του ιησου και εδησαν αυτο οθονιοις μετα των αρωματων καθως εθος εστιν τοις ιουδαιοις ενταφιαζειν

41 Azon a helyen pedig, a hol megfeszítették, vala egy kert, és a kertben egy új sír, a melybe még senki sem helyheztetett vala.
Now there was a garden near the cross, and in the garden a new place for the dead in which no man had ever been put.
ην δε εν τω τοπω οπου εσταυρωθη κηπος και εν τω κηπω μνημειον καινον εν ω ουδεπω ουδεις ετεθη

42 A zsidók péntekje miatt azért, mivelhogy az a sír közel vala, abba helyhezteték Jézust.
So they put Jesus there, because it was the Jews' day of getting ready for the Passover, and the place was near.
εκει ουν δια την παρασκευην των ιουδαιων οτι εγγυς ην το μνημειον εθηκαν τον ιησουν

1 A hétnek elsõ napján pedig jó reggel, a mikor még sötétes vala, oda méne Mária Magdaléna a sírhoz, és látá, hogy elvétetett a kõ a sírról.
Now on the first day of the week, very early, while it was still dark, Mary Magdalene came to the place and saw that the stone had been taken away from it.
τη δε μια των σαββατων μαρια η μαγδαληνη ερχεται πρωι σκοτιας ετι ουσης εις το μνημειον και βλεπει τον λιθον ηρμενον εκ του μνημειου

2 Futa azért és méne Simon Péterhez és ama másik tanítványhoz, a kit Jézus szeret vala, és monda nékik: Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hová tették õt.
Then she went running to Simon Peter, and to the other disciple who was loved by Jesus, and said to them, They have taken away the Lord out of the place of the dead and we have no knowledge where they have put him.
τρεχει ουν και ερχεται προς σιμωνα πετρον και προς τον αλλον μαθητην ον εφιλει ο ιησους και λεγει αυτοις ηραν τον κυριον εκ του μνημειου και ουκ οιδαμεν που εθηκαν αυτον

3 Kiméne azért Péter és a másik tanítvány, és menének a sírhoz.
So Peter and the other disciple went out to the place of the dead.
εξηλθεν ουν ο πετρος και ο αλλος μαθητης και ηρχοντο εις το μνημειον

4 Együtt futnak vala pedig mindketten: de ama másik tanítvány hamar megelõzé Pétert, és elõbb juta a sírhoz;
They went running together, and the other disciple got in front of Peter and came first to the hole in the rock;
ετρεχον δε οι δυο ομου και ο αλλος μαθητης προεδραμεν ταχιον του πετρου και ηλθεν πρωτος εις το μνημειον

5 És lehajolván, látá, hogy ott vannak a lepedõk; mindazáltal nem megy vala be.
And looking in, he saw the linen bands on the earth; but he did not go in,
και παρακυψας βλεπει κειμενα τα οθονια ου μεντοι εισηλθεν

6 Megjöve azután Simon Péter [is] nyomban utána, és beméne a sírba: és látá, hogy a lepedõk ott vannak.
Then Simon Peter came after him and went into the hole in the rock; and he saw the linen bands on the earth,
ερχεται ουν σιμων πετρος ακολουθων αυτω και εισηλθεν εις το μνημειον και θεωρει τα οθονια κειμενα

7 És a keszkenõ, a mely az õ fején volt, nem együtt van a lepedõkkel, hanem külön összegöngyölítve egy helyen.
And the cloth, which had been round his head, not with the linen bands but rolled up in a place by itself.
και το σουδαριον ο ην επι της κεφαλης αυτου ου μετα των οθονιων κειμενον αλλα χωρις εντετυλιγμενον εις ενα τοπον

8 Akkor aztán beméne a másik tanítvány is, a ki elõször jutott a sírhoz, és lát és hisz vala.
Then the other disciple who came there first went in; and he saw and belief came to him.
τοτε ουν εισηλθεν και ο αλλος μαθητης ο ελθων πρωτος εις το μνημειον και ειδεν και επιστευσεν

9 Mert nem tudják vala még az írást, hogy fel kell támadnia a halálból.
For at that time they had no knowledge that the Writings said that he would have to come again from the dead.
ουδεπω γαρ ηδεισαν την γραφην οτι δει αυτον εκ νεκρων αναστηναι

10 Visszamenének azért a tanítványok az övéikhez.
So then the disciples went away again to their houses.
απηλθον ουν παλιν προς εαυτους οι μαθηται

11 Mária pedig künn áll vala a sírnál sírva. A míg azonban siránkozék, behajol vala a sírba;
But Mary was still there outside the hole in the rock, weeping; and while she was weeping and looking into the hole,
μαρια δε ειστηκει προς το μνημειον κλαιουσα εξω ως ουν εκλαιεν παρεκυψεν εις το μνημειον

12 És láta két angyalt fehér ruhában ülni, egyiket fejtõl, másikat lábtól, a hol a Jézus teste feküdt vala.
She saw two angels in white seated where the body of Jesus had been, one at the head and the other at the feet.
και θεωρει δυο αγγελους εν λευκοις καθεζομενους ενα προς τη κεφαλη και ενα προς τοις ποσιν οπου εκειτο το σωμα του ιησου

13 És mondának azok néki: Asszony mit sírsz? Monda nékik: Mert elvitték az én Uramat, és nem tudom, hova tették õt.
They said to her, Woman, why are you weeping? She said to them, Because they have taken away my Lord, and I have no knowledge where they have put him.
και λεγουσιν αυτη εκεινοι γυναι τι κλαιεις λεγει αυτοις οτι ηραν τον κυριον μου και ουκ οιδα που εθηκαν αυτον

14 És mikor ezeket mondotta, hátra fordula, és látá Jézust [ott] állani, és nem tudja vala, hogy Jézus az.
And then looking round, she saw Jesus there, but had no idea that it was Jesus.
και ταυτα ειπουσα εστραφη εις τα οπισω και θεωρει τον ιησουν εστωτα και ουκ ηδει οτι ο ιησους εστιν

15 Monda néki Jézus: Asszony, mit sírsz? kit keressz? Az pedig azt gondolván, hogy a kertész az, monda néki: Uram, ha te vitted el õt, mondd meg nékem, hová tetted õt, és én elviszem õt.
Jesus said to her, Woman, why are you weeping? who are you looking for? She, taking him for the gardener, said to him, Sir, if you have taken him away from here, say where you have put him and I will take him away.
λεγει αυτη ο ιησους γυναι τι κλαιεις τινα ζητεις εκεινη δοκουσα οτι ο κηπουρος εστιν λεγει αυτω κυριε ει συ εβαστασας αυτον ειπε μοι που αυτον εθηκας καγω αυτον αρω

16 Monda néki Jézus: Mária! Az megfordulván, monda néki: Rabbóni! a mi azt teszi: Mester!
Jesus said to her, Mary! Turning, she said to him in Hebrew, Rabboni! (which is to say, Master).
λεγει αυτη ο ιησους μαρια στραφεισα εκεινη λεγει αυτω ραββουνι ο λεγεται διδασκαλε

17 Monda néki Jézus: Ne illess engem; mert nem mentem még fel az én Atyámhoz; hanem menj az én atyámfiaihoz és mondd nékik: Felmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, és az én Istenemhez, és a ti Istenetekhez.
Jesus said to her, Do not put your hand on me, for I have not gone up to the Father: but go to my brothers and say to them, I go up to my Father and your Father, to my God and your God.
λεγει αυτη ο ιησους μη μου απτου ουπω γαρ αναβεβηκα προς τον πατερα μου πορευου δε προς τους αδελφους μου και ειπε αυτοις αναβαινω προς τον πατερα μου και πατερα υ μων και θεον μου και θεον υμων

18 Elméne Mária Magdaléna, hirdetvén a tanítványoknak, hogy látta az Urat, és [hogy] ezeket mondotta néki.
Mary Magdalene went with the news to the disciples, and said she had seen the Lord and that he had said these things to her.
ερχεται μαρια η μαγδαληνη απαγγελλουσα τοις μαθηταις οτι εωρακεν τον κυριον και ταυτα ειπεν αυτη

19 Mikor azért estve vala, azon a napon, a hétnek elsõ napján, és mikor az ajtók zárva valának, a hol egybegyûltek vala a tanítványok, a zsidóktól való félelem miatt, eljöve Jézus és megálla a középen, és monda nékik: Békesség néktek!
At evening on that day, the first day of the week, when, for fear of the Jews, the doors were shut where the disciples were, Jesus came among them and said to them, May peace be with you!
ουσης ουν οψιας τη ημερα εκεινη τη μια των σαββατων και των θυρων κεκλεισμενων οπου ησαν οι μαθηται συνηγμενοι δια τον φοβον των ιουδαιων ηλθεν ο ιησους και εστη εις το μεσον και λεγει αυτοις ειρηνη υμιν

20 És ezt mondván, megmutatá nékik a kezeit és az oldalát. Örvendezének azért a tanítványok, hogy látják vala az Urat.
And when he had said this, he let them see his hands and his side. Then the disciples were glad when they saw the Lord.
και τουτο ειπων εδειξεν αυτοις τας χειρας και την πλευραν αυτου εχαρησαν ουν οι μαθηται ιδοντες τον κυριον

21 Ismét monda azért nékik Jézus: Békesség néktek! A miként engem küldött vala az Atya, én is akképen küldelek titeket.
And Jesus said to them again, May peace be with you! As the Father sent me, even so I now send you.
ειπεν ουν αυτοις ο ιησους παλιν ειρηνη υμιν καθως απεσταλκεν με ο πατηρ καγω πεμπω υμας

22 És mikor ezt mondta, rájuk lehelle, és monda nékik: Vegyetek Szent Lelket:
And when he had said this, breathing on them, he said to them, Let the Holy Spirit come on you:
και τουτο ειπων ενεφυσησεν και λεγει αυτοις λαβετε πνευμα αγιον

23 A kiknek bûneit megbocsátjátok, megbocsáttatnak azoknak; a kikéit megtartjátok, megtartatnak.
Any to whom you give forgiveness, will be made free from their sins; and any from whom you keep back forgiveness, will still be in their sins.
αν τινων αφητε τας αμαρτιας αφιενται αυτοις αν τινων κρατητε κεκρατηνται

24 Tamás pedig, egy a tizenkettõ közül, a kit Kettõsnek hívtak, nem vala õ velök, a mikor eljött vala Jézus.
Now Thomas, one of the twelve, named Didymus, was not with them when Jesus came.
θωμας δε εις εκ των δωδεκα ο λεγομενος διδυμος ουκ ην μετ αυτων οτε ηλθεν ο ιησους

25 Mondának azért néki a többi tanítványok: Láttuk az Urat. Õ pedig monda nékik: Ha nem látom az õ kezein a szegek helyeit, és be nem bocsátom ujjaimat a szegek helyébe, és az én kezemet be nem bocsátom az õ oldalába, semmiképen el nem hiszem.
So the other disciples said to him, We have seen the Lord. But he said to them, If I do not see in his hands the print of the nails and put my finger into the print of the nails, and if I do not put my hand into his side, I will never have belief.
ελεγον ουν αυτω οι αλλοι μαθηται εωρακαμεν τον κυριον ο δε ειπεν αυτοις εαν μη ιδω εν ταις χερσιν αυτου τον τυπον των ηλων και βαλω τον δακτυλον μου εις τον τυπον των ηλων και βαλω την χειρα μου εις την πλευραν αυτου ου μη πιστευσω

26 És nyolcz nap múlva ismét benn valának az õ tanítványai, Tamás is õ velök. Noha az ajtó zárva vala, beméne Jézus, és megálla a középen és monda: Békesség néktek!
And after eight days, his disciples were again in the house and Thomas was with them. Though the doors were shut, Jesus came, and taking his place in the middle of them, he said, May peace be with you!
και μεθ ημερας οκτω παλιν ησαν εσω οι μαθηται αυτου και θωμας μετ αυτων ερχεται ο ιησους των θυρων κεκλεισμενων και εστη εις το μεσον και ειπεν ειρηνη υμιν

27 Azután monda Tamásnak: Hozd ide a te ujjadat és nézd meg az én kezeimet; és hozd [ide] a te kezedet, és bocsássad az én oldalamba: és ne légy hitetlen, hanem hívõ.
Then he said to Thomas, Put out your finger, and see my hands; and put your hand here into my side: and be no longer in doubt but have belief.
ειτα λεγει τω θωμα φερε τον δακτυλον σου ωδε και ιδε τας χειρας μου και φερε την χειρα σου και βαλε εις την πλευραν μου και μη γινου απιστος αλλα πιστος

28 És felele Tamás és monda néki: Én Uram és én Istenem!
And Thomas said in answer, My Lord and my God!
και απεκριθη ο θωμας και ειπεν αυτω ο κυριος μου και ο θεος μου

29 Monda néki Jézus: Mivelhogy láttál engem, Tamás, hittél: boldogok, a kik nem látnak és hisznek.
Jesus said to him, Because you have seen me you have belief: a blessing will be on those who have belief though they have not seen me!
λεγει αυτω ο ιησους οτι εωρακας με θωμα πεπιστευκας μακαριοι οι μη ιδοντες και πιστευσαντες

30 Sok más jelt is mívelt ugyan Jézus az õ tanítványai elõtt, a melyek nincsenek megírva ebben a könyvben;
A number of other signs Jesus did before his disciples which are not recorded in this book:
πολλα μεν ουν και αλλα σημεια εποιησεν ο ιησους ενωπιον των μαθητων αυτου α ουκ εστιν γεγραμμενα εν τω βιβλιω τουτω

31 Ezek pedig azért irattak meg, hogy higyjétek, hogy Jézus a Krisztus, az Istennek Fia, és hogy [ezt] hívén, életetek legyen az õ nevében.
But these are recorded, so that you may have faith that Jesus is the Christ, the Son of God, and so that, having this faith you may have life in his name.
ταυτα δε γεγραπται ινα πιστευσητε οτι ο ιησους εστιν ο χριστος ο υιος του θεου και ινα πιστευοντες ζωην εχητε εν τω ονοματι αυτου

1 Ezek után ismét megjelentette magát Jézus a tanítványoknak a Tibériás tengerénél; megjelentette pedig ekképen:
After these things Jesus let himself be seen again by the disciples at the sea of Tiberias; and it came about in this way.
μετα ταυτα εφανερωσεν εαυτον παλιν ο ιησους τοις μαθηταις επι της θαλασσης της τιβεριαδος εφανερωσεν δε ουτως

2 Együtt valának Simon Péter, és Tamás, a kit Kettõsnek hívtak, és Nátánáel, a galileai Kánából való, és a Zebedeus fiai, és más kettõ [is] az õ tanítványai közül.
Simon Peter, Thomas named Didymus, Nathanael of Cana in Galilee, the sons of Zebedee, and two others of his disciples were all together.
ησαν ομου σιμων πετρος και θωμας ο λεγομενος διδυμος και ναθαναηλ ο απο κανα της γαλιλαιας και οι του ζεβεδαιου και αλλοι εκ των μαθητων αυτου δυο

3 Monda nékik Simon Péter: Elmegyek halászni. Mondának néki: Elmegyünk mi is te veled. Elmenének és azonnal a hajóba szállának; és azon az éjszakán nem fogtak semmit.
Simon Peter said to them, I am going fishing. They said to him, And we will come with you. They went out and got into the boat; but that night they took no fish.
λεγει αυτοις σιμων πετρος υπαγω αλιευειν λεγουσιν αυτω ερχομεθα και ημεις συν σοι εξηλθον και ανεβησαν εις το πλοιον ευθυς και εν εκεινη τη νυκτι επιασαν ουδεν

4 Mikor pedig immár reggeledék, megálla Jézus a parton; a tanítványok azonban nem ismerék meg, hogy Jézus van [ott.]
Now very early in the morning Jesus was there by the edge of the sea (though the disciples were not conscious that it was Jesus).
πρωιας δε ηδη γενομενης εστη ο ιησους εις τον αιγιαλον ου μεντοι ηδεισαν οι μαθηται οτι ιησους εστιν

5 Monda azért nékik Jézus: Fiaim! Van-é valami ennivalótok? Felelének néki: Nincsen!
So Jesus said to them, Children, have you taken any fish? They made answer, No.
λεγει ουν αυτοις ο ιησους παιδια μη τι προσφαγιον εχετε απεκριθησαν αυτω ου

6 Õ pedig monda nékik: Vessétek a hálót a hajónak jobb oldala felõl, és találtok. Oda veték azért, és kivonni már nem bírták azt a halaknak sokasága miatt.
And he said to them, Let down the net on the right side of the boat and you will get some. So they put it in the water and now they were not able to get it up again because of the great number of fish.
ο δε ειπεν αυτοις βαλετε εις τα δεξια μερη του πλοιου το δικτυον και ευρησετε εβαλον ουν και ουκ ετι αυτο ελκυσαι ισχυσαν απο του πληθους των ιχθυων

7 Szóla azért az a tanítvány, a kit Jézus szeret vala, Péternek: Az Úr van [ott]! Simon Péter azért, a mikor hallja vala, hogy [ott] van az Úr, magára vevé az ingét (mert mezítelen vala), és beveté magát a tengerbe.
So the disciple who was dear to Jesus said to Peter, It is the Lord! Hearing that it was the Lord, Peter put his coat round him (because he was not clothed) and went into the sea.
λεγει ουν ο μαθητης εκεινος ον ηγαπα ο ιησους τω πετρω ο κυριος εστιν σιμων ουν πετρος ακουσας οτι ο κυριος εστιν τον επενδυτην διεζωσατο ην γαρ γυμνος και εβαλεν εαυτο ν εις την θαλασσαν

8 A többi tanítványok pedig a hajón menének (mert nem messze valának a parttól, hanem mintegy kétszáz singnyire), és vonszszák vala a hálót a halakkal.
And the other disciples came in the little boat (they were not far from land, only about two hundred cubits off) pulling the net full of fish.
οι δε αλλοι μαθηται τω πλοιαριω ηλθον ου γαρ ησαν μακραν απο της γης αλλ ως απο πηχων διακοσιων συροντες το δικτυον των ιχθυων

9 Mikor azért a partra szállának, látják, hogy parázs van ott, és azon felül hal és kenyér.
When they got to land, they saw a fire of coals there, with fish cooking on it, and bread.
ως ουν απεβησαν εις την γην βλεπουσιν ανθρακιαν κειμενην και οψαριον επικειμενον και αρτον

10 Monda nékik Jézus: Hozzatok a halakból, a melyeket most fogtatok.
Jesus said to them, Get some of the fish which you have now taken.
λεγει αυτοις ο ιησους ενεγκατε απο των οψαριων ων επιασατε νυν

11 Felszálla Simon Péter, és kivoná a hálót a partra, a mely tele volt nagy halakkal, százötvenhárommal; és noha ennyi vala, nem szakadozik vala a háló.
So Peter went to the boat and came back pulling the net to land, full of great fish, a hundred and fifty-three; and though there was such a number the net was not broken.
ανεβη σιμων πετρος και ειλκυσεν το δικτυον επι της γης μεστον ιχθυων μεγαλων εκατον πεντηκοντατριων και τοσουτων οντων ουκ εσχισθη το δικτυον

12 Monda nékik Jézus: Jertek, ebédeljetek. A tanítványok közül pedig senki sem meri vala tõle megkérdezni: Ki vagy te? Mivelhogy tudják vala, hogy az Úr õ.
Jesus said to them, Come and take some food. And all the disciples were in fear of putting the question, Who are you? being conscious that it was the Lord.
λεγει αυτοις ο ιησους δευτε αριστησατε ουδεις δε ετολμα των μαθητων εξετασαι αυτον συ τις ει ειδοτες οτι ο κυριος εστιν

13 Oda méne azért Jézus, és vevé a kenyeret és adá nékik, és hasonlóképen a halat is.
Then Jesus came and took the bread and gave it to them, and the fish in the same way.
ερχεται ουν ο ιησους και λαμβανει τον αρτον και διδωσιν αυτοις και το οψαριον ομοιως

14 Ezzel már harmadszor jelent meg Jézus az õ tanítványainak, minekutána feltámadt a halálból.
Now this was the third time that Jesus let himself be seen by the disciples after he had come back from the dead.
τουτο ηδη τριτον εφανερωθη ο ιησους τοις μαθηταις αυτου εγερθεις εκ νεκρων

15 Mikor aztán megebédelének, monda Jézus Simon Péternek: Simon, Jónának [fia:] jobban szeretsz-é engem ezeknél? Monda néki: Igen, Uram; te tudod, hogy szeretlek téged! Monda néki: Legeltesd az én bárányaimat!
Then when they had taken food, Jesus said to Simon Peter, Simon, son of John, is your love for me greater than the love of these others? He said to him, Yes, Lord; you are certain of my love for you. He said to him, Then give my lambs food.
οτε ουν ηριστησαν λεγει τω σιμωνι πετρω ο ιησους σιμων ιωνα αγαπας με πλειον τουτων λεγει αυτω ναι κυριε συ οιδας οτι φιλω σε λεγει αυτω βοσκε τα αρνια μου

16 Monda néki ismét másodszor is: Simon, Jónának [fia], szeretsz-é engem? Monda néki: Igen, Uram; te tudod, hogy én szeretlek téged. Monda néki: Õrizd az én juhaimat!
Again, a second time, he said to him, Simon, son of John, have you any love for me? Yes, Lord, he said, you are certain of my love for you. Then take care of my sheep, said Jesus.
λεγει αυτω παλιν δευτερον σιμων ιωνα αγαπας με λεγει αυτω ναι κυριε συ οιδας οτι φιλω σε λεγει αυτω ποιμαινε τα προβατα μου

17 Monda néki harmadszor [is]: Simon, Jónának [fia], szeretsz-é engem? Megszomorodék Péter, hogy harmadszor [is] mondotta vala néki: Szeretsz-é engem? És monda néki: Uram, te mindent tudsz; te tudod, hogy én szeretlek téged. Monda néki Jézus: Legeltesd az én juhaimat!
He said to him a third time, Simon, son of John, am I dear to you? Now Peter was troubled in his heart because he put the question a third time, Am I dear to you? And he said to him, Lord, you have knowledge of all things; you see that you are dear to me. Jesus said to him, Then give my sheep food.
λεγει αυτω το τριτον σιμων ιωνα φιλεις με ελυπηθη ο πετρος οτι ειπεν αυτω το τριτον φιλεις με και ειπεν αυτω κυριε συ παντα οιδας συ γινωσκεις οτι φιλω σε λεγει αυτω ο ιησ ους βοσκε τα προβατα μου

18 Bizony, bizony mondom néked, a mikor ifjabb valál, felövezéd magadat, és oda mégy vala, a hova akarád; mikor pedig megöregszel, kinyújtod a te kezedet és más övez fel téged, és oda visz, a hová nem akarod.
Truly I say to you, When you were young, you made yourself ready and went wherever you had a desire to go: but when you are old, you will put out your hands and another will make you ready, and you will be taken where you have no desire to go.
αμην αμην λεγω σοι οτε ης νεωτερος εζωννυες σεαυτον και περιεπατεις οπου ηθελες οταν δε γηρασης εκτενεις τας χειρας σου και αλλος σε ζωσει και οισει οπου ου θελεις

19 Ezt pedig azért mondá, hogy jelentse, milyen halállal dicsõíti majd meg az Istent. És ezt mondván, szóla néki: Kövess engem!
Now this he said, pointing out the sort of death by which he would give God glory. And after saying this, he said to him, Come after me.
τουτο δε ειπεν σημαινων ποιω θανατω δοξασει τον θεον και τουτο ειπων λεγει αυτω ακολουθει μοι

20 Péter pedig megfordulván, látja, hogy követi az a tanítvány, a kit szeret vala Jézus, a ki nyugodott is ama vacsora közben az õ kebelén és mondá: Uram! ki az, a ki elárul téged?
Then Peter, turning round, saw the disciple who was dear to Jesus coming after them--the disciple who was resting on his breast at the last meal, and said, Lord, who is it who will be false to you?
επιστραφεις δε ο πετρος βλεπει τον μαθητην ον ηγαπα ο ιησους ακολουθουντα ος και ανεπεσεν εν τω δειπνω επι το στηθος αυτου και ειπεν κυριε τις εστιν ο παραδιδους σε

21 Ezt látván Péter, monda Jézusnak: Uram, ez pedig mint [lészen?]
Seeing him, Peter said to Jesus, What about this man?
τουτον ιδων ο πετρος λεγει τω ιησου κυριε ουτος δε τι

22 Monda néki Jézus: Ha akarom, hogy õ megmaradjon, a míg eljövök, mi közöd hozzá? Te kövess engem!
Jesus said to him, If it is my desire for him to be here till I come back, what is that to you? come yourself after me.
λεγει αυτω ο ιησους εαν αυτον θελω μενειν εως ερχομαι τι προς σε συ ακολουθει μοι

23 Kiméne azért e beszéd az atyafiak közé, hogy az a tanítvány nem hal meg: pedig Jézus nem mondta néki, hogy nem hal meg; hanem: Ha akarom, hogy ez megmaradjon, a míg eljövök, mi közöd hozzá?
So this saying went about among the brothers that this disciple would not undergo death: Jesus, however, did not say that he would not undergo death, but, If it is my desire for him to be here till I come back, what is that to you?
εξηλθεν ουν ο λογος ουτος εις τους αδελφους οτι ο μαθητης εκεινος ουκ αποθνησκει και ουκ ειπεν αυτω ο ιησους οτι ουκ αποθνησκει αλλ εαν αυτον θελω μενειν εως ερχομαι τι προς σε

24 Ez az a tanítvány, a ki bizonyságot tesz ezekrõl, és a ki megírta ezeket, és tudjuk, hogy az õ bizonyságtétele igaz.
This is the disciple who gives witness about these things and who put them in writing: and we have knowledge that his witness is true.
ουτος εστιν ο μαθητης ο μαρτυρων περι τουτων και γραψας ταυτα και οιδαμεν οτι αληθης εστιν η μαρτυρια αυτου

25 De van sok egyéb is, a miket Jézus cselekedett vala, a melyek, ha egyenként megiratnának, azt vélem, hogy maga a világ sem foghatná be a könyveket, a melyeket írnának. Ámen.
And Jesus did such a number of other things that, if every one was recorded, it is my opinion that even the world itself is not great enough for the books there would be.
εστιν δε και αλλα πολλα οσα εποιησεν ο ιησους ατινα εαν γραφηται καθ εν ουδε αυτον οιμαι τον κοσμον χωρησαι τα γραφομενα βιβλια αμην

1 Elsõ könyvemet írtam, Theofilus, mindazokról, a miket kezdett Jézus cselekedni és tanítani,
I have given an earlier account, O Theophilus, of all the things which Jesus did, and of his teaching from the first,
τον μεν πρωτον λογον εποιησαμην περι παντων ω θεοφιλε ων ηρξατο ο ιησους ποιειν τε και διδασκειν

2 Mind a napig, melyen fölviteték, minekutána parancsolatokat adott a Szent Lélek által az apostoloknak, kiket választott vala magának.
Till the day when he was taken up to heaven after he had given his orders, through the Holy Spirit, to the Apostles of whom he had made selection:
αχρι ης ημερας εντειλαμενος τοις αποστολοις δια πνευματος αγιου ους εξελεξατο ανεληφθη

3 Kiknek az õ szenvedése után sok jel által meg is mutatta, hogy õ él, negyven napon át megjelenvén nékik, és szólván az Isten országára tartozó dolgokról.
And to whom he gave clear and certain signs that he was living, after his death; for he was seen by them for forty days, and gave them teaching about the kingdom of God:
οις και παρεστησεν εαυτον ζωντα μετα το παθειν αυτον εν πολλοις τεκμηριοις δι ημερων τεσσαρακοντα οπτανομενος αυτοις και λεγων τα περι της βασιλειας του θεου

4 És velök összejövén, meghagyá nékik, hogy el ne menjenek Jeruzsálembõl, hanem várják be az Atyának ígéretét, melyet [úgymond,] hallottatok tõlem:
And when they were all together, with him, he gave them orders not to go away from Jerusalem, but to keep there, waiting till the word of the Father was put into effect, of which, he said, I have given you knowledge:
και συναλιζομενος παρηγγειλεν αυτοις απο ιεροσολυμων μη χωριζεσθαι αλλα περιμενειν την επαγγελιαν του πατρος ην ηκουσατε μου

5 Hogy János ugyan vízzel keresztelt, ti azonban Szent Lélekkel fogtok megkereszteltetni nem sok nap mulva.
For the baptism of John was with water, but you will have baptism with the Holy Spirit, after a little time.
οτι ιωαννης μεν εβαπτισεν υδατι υμεις δε βαπτισθησεσθε εν πνευματι αγιω ου μετα πολλας ταυτας ημερας

6 Mikor azért azok egybegyûltek, megkérdék õt, mondván: Uram, avagy nem ez idõben állítod-é helyre az országot Izráelnek?
So, when they were together, they said to him, Lord, will you at this time give back the kingdom to Israel?
οι μεν ουν συνελθοντες επηρωτων αυτον λεγοντες κυριε ει εν τω χρονω τουτω αποκαθιστανεις την βασιλειαν τω ισραηλ

7 Monda pedig nékik: Nem a ti dolgotok tudni az idõket vagy alkalmakat, melyeket az Atya a maga hatalmába helyheztetett.
And he said to them, It is not for you to have knowledge of the time and the order of events which the Father has kept in his control.
ειπεν δε προς αυτους ουχ υμων εστιν γνωναι χρονους η καιρους ους ο πατηρ εθετο εν τη ιδια εξουσια

8 Hanem vesztek erõt, minekutána a Szent Lélek eljõ reátok: és lesztek nékem tanúim úgy Jeruzsálemben, mint az egész Júdeában és Samariában és a földnek mind végsõ határáig.
But you will have power, when the Holy Spirit has come on you; and you will be my witnesses in Jerusalem and all Judaea and Samaria, and to the ends of the earth.
αλλα ληψεσθε δυναμιν επελθοντος του αγιου πνευματος εφ υμας και εσεσθε μοι μαρτυρες εν τε ιερουσαλημ και εν παση τη ιουδαια και σαμαρεια και εως εσχατου της γης

9 És mikor ezeket mondotta, az õ láttokra felemelteték, és felhõ fogá el õt szemeik elõl.
And when he had said these things, while they were looking, he was taken up, and went from their view into a cloud.
και ταυτα ειπων βλεποντων αυτων επηρθη και νεφελη υπελαβεν αυτον απο των οφθαλμων αυτων

10 És a mint szemeiket az égre függesztették, mikor õ elméne, ímé két férfiú állott meg mellettük fehér ruhában,
And while they were looking up to heaven with great attention, two men came to them, in white clothing,
και ως ατενιζοντες ησαν εις τον ουρανον πορευομενου αυτου και ιδου ανδρες δυο παρειστηκεισαν αυτοις εν εσθητι λευκη

11 Kik szóltak is: Galileabeli férfiak, mit állotok nézve a mennybe? Ez a Jézus, a ki felviteték tõletek a mennybe, akképen jõ el, a miképen láttátok õt felmenni a mennybe.
And said, O men of Galilee, why are you looking up into heaven? This Jesus, who was taken from you into heaven, will come again, in the same way as you saw him go into heaven.
οι και ειπον ανδρες γαλιλαιοι τι εστηκατε εμβλεποντες εις τον ουρανον ουτος ο ιησους ο αναληφθεις αφ υμων εις τον ουρανον ουτως ελευσεται ον τροπον εθεασασθε αυτον πορε υομενον εις τον ουρανον

12 Akkor megtérének Jeruzsálembe a hegyrõl, mely hívatik Olajfák [hegyének,] mely Jeruzsálem mellett van, egy szombat[napi] járóföldre.
Then they went back to Jerusalem from the mountain named Olivet, which is near Jerusalem, a Sabbath day's journey away.
τοτε υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ απο ορους του καλουμενου ελαιωνος ο εστιν εγγυς ιερουσαλημ σαββατου εχον οδον

13 És mikor bementek, felmenének a felsõházba, a hol szállva valának: Péter és Jakab, János és András, Filep és Tamás, Bertalan és Máté, Jakab, az Alfeus fia, és Simon, a zelóta, és Júdás, a Jakab fia.
And when they came in, they went up into the room where they were living; Peter and John and James and Andrew, Philip and Thomas, Bartholomew and Matthew, James, the son of Alphaeus, and Simon the Zealot, and Judas, the son of James.
και οτε εισηλθον ανεβησαν εις το υπερωον ου ησαν καταμενοντες ο τε πετρος και ιακωβος και ιωαννης και ανδρεας φιλιππος και θωμας βαρθολομαιος και ματθαιος ιακωβος α λφαιου και σιμων ο ζηλωτης και ιουδας ιακωβου

14 Ezek mindnyájan egy szívvel-lélekkel foglalatosak valának az imádkozásban és a könyörgésben, az asszonyokkal és Máriával, Jézusnak anyjával, és az õ atyjafiaival együtt.
And they all with one mind gave themselves up to prayer, with the women, and Mary the mother of Jesus, and his brothers.
ουτοι παντες ησαν προσκαρτερουντες ομοθυμαδον τη προσευχη και τη δεησει συν γυναιξιν και μαρια τη μητρι του ιησου και συν τοις αδελφοις αυτου

15 És azokban a napokban felkelvén Péter a tanítványok között, monda (vala pedig ott együtt mintegy százhúsz fõnyi sokaság):
And in those days Peter got up among the brothers (there were about one hundred and twenty of them), and said,
και εν ταις ημεραις ταυταις αναστας πετρος εν μεσω των μαθητων ειπεν ην τε οχλος ονοματων επι το αυτο ως εκατον εικοσιν

16 Atyámfiai, férfiak, szükség volt betelni annak az írásnak, melyet megjövendölt a Szent Lélek Dávid szája által Júdás felõl, ki vezetõjük lõn azoknak, a kik megfogták Jézust.
My brothers, the word of God had to be put into effect, which the Holy Spirit had said before, by the mouth of David, about Judas, who was guide to those who took Jesus,
ανδρες αδελφοι εδει πληρωθηναι την γραφην ταυτην ην προειπεν το πνευμα το αγιον δια στοματος δαβιδ περι ιουδα του γενομενου οδηγου τοις συλλαβουσιν τον ιησουν

17 Mert mi közénk számláltatott, és elnyerte ennek a szolgálatnak az osztályrészét.
For he was numbered among us, and had his part in our work.
οτι κατηριθμημενος ην συν ημιν και ελαχεν τον κληρον της διακονιας ταυτης

18 (Ez [hát] mezõt szerze hamisságának bérébõl; és alá zuhanván, elhasadt középen, és minden belsõ része kiomlott.
(Now this man, with the reward of his evil-doing, got for himself a field, and falling head first, came to a sudden and violent end there.
ουτος μεν ουν εκτησατο χωριον εκ του μισθου της αδικιας και πρηνης γενομενος ελακησεν μεσος και εξεχυθη παντα τα σπλαγχνα αυτου

19 És [ez] tudtokra lõn mindazoknak, kik Jeruzsálemben lakoznak; úgy hogy az a mezõ tulajdon nyelvökön Akeldamának, azaz Vérmezõnek neveztetett el.)
And this came to the knowledge of all those who were living in Jerusalem, so that the field was named in their language, Akel-dama, or, The field of blood.)
και γνωστον εγενετο πασιν τοις κατοικουσιν ιερουσαλημ ωστε κληθηναι το χωριον εκεινο τη ιδια διαλεκτω αυτων ακελδαμα τουτεστιν χωριον αιματος

20 Mert meg van írva a Zsoltárok könyvében: Legyen az õ lakóhelye puszta, és ne legyen lakó abban. És: Az õ püspökségét más vegye el.
For in the book of Psalms it says, Let his house be waste, and let no man be living in it: and, Let his position be taken by another.
γεγραπται γαρ εν βιβλω ψαλμων γενηθητω η επαυλις αυτου ερημος και μη εστω ο κατοικων εν αυτη και την επισκοπην αυτου λαβοι ετερος

21 Szükség azért, hogy azok közül a férfiak közül, a kik velünk együtt jártak minden idõben, míg az Úr Jézus közöttünk járt-kelt,
For this reason, of the men who have been with us all the time, while the Lord Jesus went in and out among us,
δει ουν των συνελθοντων ημιν ανδρων εν παντι χρονω εν ω εισηλθεν και εξηλθεν εφ ημας ο κυριος ιησους

22 A János keresztségétõl kezdve mind a napig, melyen fölviteték tõlünk, azok közül egy az õ feltámadásának bizonysága legyen mivelünk egyetemben.
Starting from the baptism of John till he went up from us, one will have to be a witness with us of his coming back from death.
αρξαμενος απο του βαπτισματος ιωαννου εως της ημερας ης ανεληφθη αφ ημων μαρτυρα της αναστασεως αυτου γενεσθαι συν ημιν ενα τουτων

23 Állatának azért elõ kettõt, Józsefet, ki hivatik Barsabásnak, kinek mellékneve Justus vala, és Mátyást.
And they made selection of two, Joseph, named Barsabbas, whose other name was Justus, and Matthias.
και εστησαν δυο ιωσηφ τον καλουμενον βαρσαβαν ος επεκληθη ιουστος και ματθιαν

24 És imádkozván, mondának: Te, Uram, ki mindeneknek szívét ismered, mutasd meg a kettõ közül egyiket, a kit kiválasztottál,
And they made prayers and said, Lord, having knowledge of the hearts of all men, make clear which of these two has been marked out by you,
και προσευξαμενοι ειπον συ κυριε καρδιογνωστα παντων αναδειξον εκ τουτων των δυο ενα ον εξελεξω

25 Hogy elnyerje az osztályrészét e szolgálatnak és apostolságnak, melytõl eltévelyedék Júdás, hogy az õ saját helyére jusson.
To take that position as a servant and Apostle, from which Judas by his sin was shut out, so that he might go to his place.
λαβειν τον κληρον της διακονιας ταυτης και αποστολης εξ ης παρεβη ιουδας πορευθηναι εις τον τοπον τον ιδιον

26 Sorsot vetének azért reájok, és esék a sors Mátyásra, és a tizenegy apostol közé számláltaték.
And they put it to the decision of chance, and the decision was given for Matthias, and he was numbered with the eleven Apostles.
και εδωκαν κληρους αυτων και επεσεν ο κληρος επι ματθιαν και συγκατεψηφισθη μετα των ενδεκα αποστολων

1 És mikor a pünkösd napja eljött, mindnyájan egyakarattal együtt valának.
And when the day of Pentecost was come, they were all together in one place.
και εν τω συμπληρουσθαι την ημεραν της πεντηκοστης ησαν απαντες ομοθυμαδον επι το αυτο

2 És lõn nagy hirtelenséggel az égbõl mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése, és eltelé az egész házat, a hol ülnek vala.
And suddenly there came from heaven a sound like the rushing of a violent wind, and all the house where they were was full of it.
και εγενετο αφνω εκ του ουρανου ηχος ωσπερ φερομενης πνοης βιαιας και επληρωσεν ολον τον οικον ου ησαν καθημενοι

3 És megjelentek elõttük kettõs tüzes nyelvek és üle mindenikre azok közül.
And they saw tongues, like flames of fire, coming to rest on every one of them.
και ωφθησαν αυτοις διαμεριζομεναι γλωσσαι ωσει πυρος εκαθισεν τε εφ ενα εκαστον αυτων

4 És megtelének mindnyájan Szent Lélekkel, és kezdének szólni más nyelveken, a mint a Lélek adta nékik szólniok.
And they were all full of the Holy Spirit, and were talking in different languages, as the Spirit gave them power.
και επλησθησαν απαντες πνευματος αγιου και ηρξαντο λαλειν ετεραις γλωσσαις καθως το πνευμα εδιδου αυτοις αποφθεγγεσθαι

5 Lakoznak vala pedig Jeruzsálemben zsidók, istenfélõ férfiak, minden nép közül, melyek az ég alatt vannak.
Now there were living at Jerusalem, Jews, God-fearing men, from every nation under heaven.
ησαν δε εν ιερουσαλημ κατοικουντες ιουδαιοι ανδρες ευλαβεις απο παντος εθνους των υπο τον ουρανον

6 Minekutána pedig ez a zúgás lõn, egybegyûle a sokaság és megzavarodék, mivelhogy mindegyik a maga nyelvén hallá õket szólni.
And when this sound came to their ears, they all came together, and were greatly surprised because every man was hearing the words of the disciples in his special language.
γενομενης δε της φωνης ταυτης συνηλθεν το πληθος και συνεχυθη οτι ηκουον εις εκαστος τη ιδια διαλεκτω λαλουντων αυτων

7 Álmélkodnak pedig mindnyájan és csodálkoznak vala, mondván egymásnak: Nemde nem Galileusok-é ezek mindnyájan, a kik szólnak?
And they were full of wonder and said, Are not all these men Galilaeans?
εξισταντο δε παντες και εθαυμαζον λεγοντες προς αλληλους ουκ ιδου παντες ουτοι εισιν οι λαλουντες γαλιλαιοι

8 Mimódon halljuk hát [õket,] kiki közülünk a saját nyelvén, a melyben születtünk?
And how is it that every one of us is hearing their words in the language which was ours from our birth?
και πως ημεις ακουομεν εκαστος τη ιδια διαλεκτω ημων εν η εγεννηθημεν

9 Párthusok és médek és elámiták, és kik lakozunk Mesopotámiában, Júdeában és Kappadócziában, Pontusban és Ázsiában,
Men of Parthia, Media, and Elam, and those living in Mesopotamia, in Judaea and Cappadocia, in Pontus and Asia,
παρθοι και μηδοι και ελαμιται και οι κατοικουντες την μεσοποταμιαν ιουδαιαν τε και καππαδοκιαν ποντον και την ασιαν

10 Frigiában és Pamfiliában, Égyiptomban és Libiának tartományiban, mely Cziréne mellett van, és a római jövevények, mind zsidók, mind prozelitusok,
In Phrygia and Pamphylia, in Egypt and the parts of Libya about Cyrene, and those who have come from Rome, Jews by birth and others who have become Jews,
φρυγιαν τε και παμφυλιαν αιγυπτον και τα μερη της λιβυης της κατα κυρηνην και οι επιδημουντες ρωμαιοι ιουδαιοι τε και προσηλυτοι

11 Krétaiak és arabok, halljuk a mint szólják a mi nyelvünkön az Istennek nagyságos dolgait.
Men of Crete and Arabia, to all of us they are talking in our different languages, of the great works of God.
κρητες και αραβες ακουομεν λαλουντων αυτων ταις ημετεραις γλωσσαις τα μεγαλεια του θεου

12 Álmélkodnak vala pedig mindnyájan és zavarban valának, egymásnak ezt mondván: Vajjon mi akar ez lennie?
And they were all surprised and in doubt saying to one another, What is the reason of this?
εξισταντο δε παντες και διηπορουν αλλος προς αλλον λεγοντες τι αν θελοι τουτο ειναι

13 Mások pedig csúfolódva mondának: Édes bortól részegedtek meg.
But others, making sport of them, said, They are full of new wine.
ετεροι δε χλευαζοντες ελεγον οτι γλευκους μεμεστωμενοι εισιν

14 Péter azonban elõállván a tizenegygyel, felemelé szavát, és szóla nékik: Zsidó férfiak és mindnyájan, kik lakoztok Jeruzsálemben, legyen ez néktek tudtotokra, és vegyétek füleitekbe az én beszédimet!
But Peter, getting up, with the eleven, said in a loud voice, O men of Judaea, and all you who are living in Jerusalem, take note of this and give ear to my words.
σταθεις δε πετρος συν τοις ενδεκα επηρεν την φωνην αυτου και απεφθεγξατο αυτοις ανδρες ιουδαιοι και οι κατοικουντες ιερουσαλημ απαντες τουτο υμιν γνωστον εστω και ενωτισασθε τα ρηματα μου

15 Mert nem részegek ezek, a mint ti állítjátok; hiszen a napnak harmadik órája van;
For these men are not overcome with wine, as it seems to you, for it is only the third hour of the day;
ου γαρ ως υμεις υπολαμβανετε ουτοι μεθυουσιν εστιν γαρ ωρα τριτη της ημερας

16 Hanem ez az, a mi megmondatott Jóel prófétától:
But this is the thing which was said by the prophet Joel;
αλλα τουτο εστιν το ειρημενον δια του προφητου ιωηλ

17 És lészen az utolsó napokban, ezt mondja az Isten, kitöltök az én Lelkemből minden testre: és prófétálnak a ti fiaitok és leányaitok, és a ti ifjaitok látásokat látnak, és a ti véneitek álmokat álmodnak.
And it will come about, in the last days, says God, that I will send out my Spirit on all flesh; and your sons and your daughters will be prophets, and your young men will see visions, and your old men will have dreams:
και εσται εν ταις εσχαταις ημεραις λεγει ο θεος εκχεω απο του πνευματος μου επι πασαν σαρκα και προφητευσουσιν οι υιοι υμων και αι θυγατερες υμων και οι νεανισκοι υμων ορασεις οψονται και οι πρεσβυτεροι υμων ενυπνια ενυπνιασθησονται

18 És épen az én szolgáimra és az én szolgálóleányaimra is kitöltök azokban a napokban az én Lelkemből, és prófétálnak.
And on my men-servants and my women-servants I will send my Spirit, and they will be prophets.
και γε επι τους δουλους μου και επι τας δουλας μου εν ταις ημεραις εκειναις εκχεω απο του πνευματος μου και προφητευσουσιν

19 És tészek csudákat az égben odafenn, és jeleket a földön idelenn, vért, tüzet és füstnek gõzölgését.
And wonders will be seen in heaven, and signs on the earth, blood and fire and smoke:
και δωσω τερατα εν τω ουρανω ανω και σημεια επι της γης κατω αιμα και πυρ και ατμιδα καπνου

20 A nap sötétséggé változik, és a hold vérré, minekelõtte eljõ az Úrnak ama nagy és fényes napja.
The sun will become dark and the moon will be turned to blood, before that great day of the Lord comes in glory:
ο ηλιος μεταστραφησεται εις σκοτος και η σεληνη εις αιμα πριν η ελθειν την ημεραν κυριου την μεγαλην και επιφανη

21 És lészen, hogy mindaz, a ki az Úrnak nevét segítségül hívja, megtartatik.
And whoever makes his prayer to the Lord will have salvation.
και εσται πας ος αν επικαλεσηται το ονομα κυριου σωθησεται

22 Izráelita férfiak, halljátok meg e beszédeket: A názáreti Jézust, azt a férfiút, a ki Istentõl bizonyságot nyert elõttetek erõk, csudatételek és jelek által, melyeket õ általa cselekedett Isten ti köztetek, a mint magatok is tudjátok.
Men of Israel, give ear to these words: Jesus of Nazareth, a man who had the approval of God, as was made clear to you by the great works and signs and wonders which God did by him among you, as you yourselves have knowledge,
ανδρες ισραηλιται ακουσατε τους λογους τουτους ιησουν τον ναζωραιον ανδρα απο του θεου αποδεδειγμενον εις υμας δυναμεσιν και τερασιν και σημειοις οις εποιησεν δι αυτου ο θεος εν μεσω υμων καθως και αυτοι οιδατε

23 Azt, a ki Istennek elvégezett tanácsából és rendeléséből adatott [halálra,] megragadván, gonosz kezeitekkel keresztfára feszítve megölétek:
Him, when he was given up, by the decision and knowledge of God, you put to death on the cross, by the hands of evil men:
τουτον τη ωρισμενη βουλη και προγνωσει του θεου εκδοτον λαβοντες δια χειρων ανομων προσπηξαντες ανειλετε

24 Kit az Isten feltámasztott, a halál fájdalmait megoldván; mivelhogy lehetetlen volt néki attól fogvatartatnia.
But God gave him back to life, having made him free from the pains of death because it was not possible for him to be overcome by it.
ον ο θεος ανεστησεν λυσας τας ωδινας του θανατου καθοτι ουκ ην δυνατον κρατεισθαι αυτον υπ αυτου

25 Mert Dávid ezt mondja õ róla: Magam elõtt láttam az Urat mindenkor, mert õ nékem jobb kezem felõl van, hogy meg ne tántorodjam.
For David said of him, I saw the Lord before my face at all times, for he is at my right hand, so that I may not be moved:
δαβιδ γαρ λεγει εις αυτον προωρωμην τον κυριον ενωπιον μου δια παντος οτι εκ δεξιων μου εστιν ινα μη σαλευθω

26 Annakokáért örvendezett az én szívem, és vígadott az én nyelvem; annakfelette az én testem is reménységben nyugszik.
And for this cause my heart was glad and my tongue full of joy, and my flesh will be resting in hope:
δια τουτο ευφρανθη η καρδια μου και ηγαλλιασατο η γλωσσα μου ετι δε και η σαρξ μου κατασκηνωσει επ ελπιδι

27 Mert nem hagyod az én lelkemet a sírban, és nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson.
For you will not let my soul be in hell and you will not give up your Holy One to destruction.
οτι ουκ εγκαταλειψεις την ψυχην μου εις αδου ουδε δωσεις τον οσιον σου ιδειν διαφθοραν

28 Megjelentetted nékem az életnek útait; betöltesz engem örömmel a te orczád elõtt.
You have made me see the ways of life; I will be full of joy when I see your face.
εγνωρισας μοι οδους ζωης πληρωσεις με ευφροσυνης μετα του προσωπου σου

29 Atyámfiai férfiak, szabad nyilván szólanom ti elõttetek Dávid pátriárkáról, hogy õ megholt és eltemettetett, és az õ sírja mind e mai napig minálunk van.
My brothers, I may say to you openly that David came to his death, and was put in the earth, and his resting-place is with us today.
ανδρες αδελφοι εξον ειπειν μετα παρρησιας προς υμας περι του πατριαρχου δαβιδ οτι και ετελευτησεν και εταφη και το μνημα αυτου εστιν εν ημιν αχρι της ημερας ταυτης

30 Próféta lévén azért, és tudván, hogy az Isten néki esküvéssel megesküdött, hogy majd az õ ágyékának gyümölcséből támasztja a Krisztust test szerint, hogy helyheztesse az õ királyi székibe,
But being a prophet, and having in mind the oath which God had given to him, that of the fruit of his body one would take his place as a king,
προφητης ουν υπαρχων και ειδως οτι ορκω ωμοσεν αυτω ο θεος εκ καρπου της οσφυος αυτου το κατα σαρκα αναστησειν τον χριστον καθισαι επι του θρονου αυτου

31 Elõre látván [ezt,] szólott a Krisztus feltámadásáról, hogy az õ lelke nem hagyatott a sírban, sem az õ teste rothadást nem látott.
He, having knowledge of the future, was talking of the coming again of Christ from the dead, that he was not kept in hell and his body did not see destruction.
προιδων ελαλησεν περι της αναστασεως του χριστου οτι ου κατελειφθη η ψυχη αυτου εις αδου ουδε η σαρξ αυτου ειδεν διαφθοραν

32 Ezt a Jézust feltámasztotta az Isten, minek mi mindnyájan tanúbizonyságai vagyunk.
This Jesus God has given back to life, of which we all are witnesses.
τουτον τον ιησουν ανεστησεν ο θεος ου παντες ημεις εσμεν μαρτυρες

33 Annakokáért az Istennek jobbja által felmagasztaltatván, és a megígért Szent Lelket megnyervén az Atyától, kitöltötte ezt, a mit ti most láttok és hallotok.
And so, being lifted up to the right hand of God, and having the Father's word that the Holy Spirit would come, he has sent this thing, which now you see and have knowledge of.
τη δεξια ουν του θεου υψωθεις την τε επαγγελιαν του αγιου πνευματος λαβων παρα του πατρος εξεχεεν τουτο ο νυν υμεις βλεπετε και ακουετε

34 Mert nem Dávid ment fel a mennyországba; hiszen õ maga mondja: Monda az Úr az én Uramnak: Ülj az én jobbkezem felõl,
For David has not gone up into heaven, but says, himself, The Lord said to my Lord, Be seated at my right hand,
ου γαρ δαβιδ ανεβη εις τους ουρανους λεγει δε αυτος ειπεν ο κυριος τω κυριω μου καθου εκ δεξιων μου

35 Míglen vetem a te ellenségeidet lábaid alá zsámolyul.
Till I put all those who are against you under your feet.
εως αν θω τους εχθρους σου υποποδιον των ποδων σου

36 Bizonnyal tudja meg azért Izráelnek egész háza, hogy Úrrá és Krisztussá tette õt az Isten, azt a Jézust, a kit ti megfeszítettetek.
For this reason, let all Israel be certain that this Jesus, whom you put to death on the cross, God has made Lord and Christ.
ασφαλως ουν γινωσκετω πας οικος ισραηλ οτι και κυριον και χριστον αυτον ο θεος εποιησεν τουτον τον ιησουν ον υμεις εσταυρωσατε

37 [Ezeket] pedig mikor hallották, szívökben megkeseredének, és mondának Péternek és a többi apostoloknak: Mit cselekedjünk, atyámfiai, férfiak?
Now when these words came to their ears their hearts were troubled, and they said to Peter and the other Apostles, Brothers, what are we to do?
ακουσαντες δε κατενυγησαν τη καρδια ειπον τε προς τον πετρον και τους λοιπους αποστολους τι ποιησομεν ανδρες αδελφοι

38 Péter pedig monda nékik: Térjetek meg és keresztelkedjetek meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében a bûnöknek bocsánatjára; és veszitek a Szent Lélek ajándékát.
And Peter said, Let your hearts be changed, every one of you, and have baptism in the name of Jesus Christ, for the forgiveness of your sins; and you will have the Holy Spirit given to you.
πετρος δε εφη προς αυτους μετανοησατε και βαπτισθητω εκαστος υμων επι τω ονοματι ιησου χριστου εις αφεσιν αμαρτιων και ληψεσθε την δωρεαν του αγιου πνευματος

39 Mert néktek lett az ígéret és a ti gyermekeiteknek, és mindazoknak, kik messze vannak, valakiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk.
For the word of God is for you and for your children and for all those who are far off, even all those who may be marked out by the Lord our God.
υμιν γαρ εστιν η επαγγελια και τοις τεκνοις υμων και πασιν τοις εις μακραν οσους αν προσκαλεσηται κυριος ο θεος ημων

40 Sok egyéb beszéddel is buzgón kéri és inti vala õket, mondván: Szakaszszátok el magatokat e gonosz nemzetségtõl!
And with more such words he gave his witness, offering them salvation and saying, Come out from this evil generation.
ετεροις τε λογοις πλειοσιν διεμαρτυρετο και παρεκαλει λεγων σωθητε απο της γενεας της σκολιας ταυτης

41 A kik azért örömest vevék az õ beszédét, megkeresztelkedének; és hozzájuk csatlakozék azon a napon mintegy háromezer lélek.
Then those who gave hearing to his words had baptism: and about three thousand souls were joined to them that day.
οι μεν ουν ασμενως αποδεξαμενοι τον λογον αυτου εβαπτισθησαν και προσετεθησαν τη ημερα εκεινη ψυχαι ωσει τρισχιλιαι

42 És foglalatosok valának az apostolok tudományában és a közösségben, a kenyérnek megtörésében és a könyörgésekben.
And they kept their attention fixed on the Apostles' teaching and were united together in the taking of broken bread and in prayer.
ησαν δε προσκαρτερουντες τη διδαχη των αποστολων και τη κοινωνια και τη κλασει του αρτου και ταις προσευχαις

43 Támada pedig minden lélekben félelem, és az apostolok sok csudát és jelt tesznek vala.
But fear came on every soul: and all sorts of wonders and signs were done by the Apostles.
εγενετο δε παση ψυχη φοβος πολλα τε τερατα και σημεια δια των αποστολων εγινετο

44 Mindnyájan pedig, a kik hivének, együtt valának, és mindenük köz vala;
And all those who were of the faith kept together, and had all things in common;
παντες δε οι πιστευοντες ησαν επι το αυτο και ειχον απαντα κοινα

45 És jószágukat és marháikat eladogaták, és szétosztogaták azokat mindenkinek, a mint kinek-kinek szüksége vala.
And exchanging their goods and property for money, they made division of it among them all, as they had need.
και τα κτηματα και τας υπαρξεις επιπρασκον και διεμεριζον αυτα πασιν καθοτι αν τις χρειαν ειχεν

46 És minden nap egyakarattal kitartva a templomban, és megtörve házanként a kenyeret, részesednek vala eledelben örömmel és tiszta szívvel.
And day by day, going in agreement together regularly to the Temple and, taking broken bread together in their houses, they took their food with joy and with true hearts,
καθ ημεραν τε προσκαρτερουντες ομοθυμαδον εν τω ιερω κλωντες τε κατ οικον αρτον μετελαμβανον τροφης εν αγαλλιασει και αφελοτητι καρδιας

47 Dícsérve az Istent, és az egész nép elõtt kedvességet találva. Az Úr pedig minden napon szaporítja vala a gyülekezetet az idvezülõkkel.
Giving praise to God, and having the approval of all the people; and every day the number of those who had salvation was increased by the Lord.
αινουντες τον θεον και εχοντες χαριν προς ολον τον λαον ο δε κυριος προσετιθει τους σωζομενους καθ ημεραν τη εκκλησια

1 Péter és János pedig együtt mennek vala fel a templomba az imádkozásnak órájára, kilenczre.
Now Peter and John were going up to the Temple at the ninth hour, the hour of prayer;
επι το αυτο δε πετρος και ιωαννης ανεβαινον εις το ιερον επι την ωραν της προσευχης την εννατην

2 És hoznak vala egy embert, ki az õ anyjának méhétõl fogva sánta vala, kit minden nap le szoktak tenni a templom kapujánál, melyet Ékesnek neveznek, hogy kérjen alamizsnát azoktól, a kik bemennek a temlomba.
And a certain man who from birth had had no power in his legs, was taken there every day, and put down at the door of the Temple which is named Beautiful, requesting money from those who went into the Temple;
και τις ανηρ χωλος εκ κοιλιας μητρος αυτου υπαρχων εβασταζετο ον ετιθουν καθ ημεραν προς την θυραν του ιερου την λεγομενην ωραιαν του αιτειν ελεημοσυνην παρα των ει σπορευομενων εις το ιερον

3 Ez mikor látta, hogy Péter és János a templomba akarnak bemenni, kére õ tõlük alamizsnát.
He then, seeing Peter and John going into the Temple, made a request to them.
ος ιδων πετρον και ιωαννην μελλοντας εισιεναι εις το ιερον ηρωτα ελεημοσυνην λαβειν

4 Péter pedig mikor szemeit reá vetette Jánossal egyben, monda: Nézz mi reánk!
And Peter, looking at him, with John, said, Keep your eyes on us.
ατενισας δε πετρος εις αυτον συν τω ιωαννη ειπεν βλεψον εις ημας

5 Az annakokáért figyelmez vala reájok, remélvén, hogy valamit kap tõlük.
And he gave attention to them, hoping to get something from them.
ο δε επειχεν αυτοις προσδοκων τι παρ αυτων λαβειν

6 Péter pedig monda: Ezüstöm és aranyam nincsen nékem; hanem a mim van, azt adom néked: a názáreti Jézus Krisztus nevében, kelj fel és járj!
But Peter said, I have no silver or gold, but what I have, that I give to you. In the name of Jesus Christ of Nazareth, get up on your feet.
ειπεν δε πετρος αργυριον και χρυσιον ουχ υπαρχει μοι ο δε εχω τουτο σοι διδωμι εν τω ονοματι ιησου χριστου του ναζωραιου εγειραι και περιπατει

7 És õt jobbkezénél fogva felemelé, és azonnal megerõsödének az õ lábai és bokái.
And he took him by his right hand, lifting him up; and straight away his feet and the bones of his legs became strong,
και πιασας αυτον της δεξιας χειρος ηγειρεν παραχρημα δε εστερεωθησαν αυτου αι βασεις και τα σφυρα

8 És felszökvén, megálla és jár vala és beméne õ velök a templomba, járkálva és szökdelve és dícsérve az Istent.
And, jumping up, he got on to his feet and went into the Temple with them, walking and jumping and giving praise to God.
και εξαλλομενος εστη και περιεπατει και εισηλθεν συν αυτοις εις το ιερον περιπατων και αλλομενος και αινων τον θεον

9 És látá õt az egész nép, hogy jár és dícséri az Istent:
And all the people saw him walking and praising God:
και ειδεν αυτον πας ο λαος περιπατουντα και αινουντα τον θεον

10 És megismerék õt, hogy õ volt az, a ki alamizsnáért ült a templomnak Ékeskapujában; és megtelének csodálkozással és azon való álmélkodással, a mi történt vala õ vele.
And they saw that it was the man who made requests for money at the door of the Temple, and they were full of wonder and surprise at what had taken place.
επεγινωσκον τε αυτον οτι ουτος ην ο προς την ελεημοσυνην καθημενος επι τη ωραια πυλη του ιερου και επλησθησαν θαμβους και εκστασεως επι τω συμβεβηκοτι αυτω

11 Mikor pedig ragaszkodék Péterhez és Jánoshoz az a sánta, a ki meggyógyult, az egész nép álmélkodva összefuta õ hozzájok a tornáczba, mely Salamonénak neveztetik.
And while he kept his hands on Peter and John, all the people came running together to the covered way which is named Solomon's, full of wonder.
κρατουντος δε του ιαθεντος χωλου τον πετρον και ιωαννην συνεδραμεν προς αυτους πας ο λαος επι τη στοα τη καλουμενη σολομωντος εκθαμβοι

12 Mikor pedig ezt látta Péter, monda a népnek: Izráel férfiai, mit csodálkoztok ezen, vagy mit néztek mi reánk, mintha tulajdon erõnkkel vagy jámborságunkkal míveltük volna azt, hogy az járjon?
And when Peter saw it he said to the people, You men of Israel, why are you so greatly surprised at this man? or why are you looking at us as if by our power or virtue we had given him the use of his legs?
ιδων δε πετρος απεκρινατο προς τον λαον ανδρες ισραηλιται τι θαυμαζετε επι τουτω η ημιν τι ατενιζετε ως ιδια δυναμει η ευσεβεια πεποιηκοσιν του περιπατειν αυτον

13 Az Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak Istene, a mi atyáinknak Istene megdicsõítette az õ Fiát, Jézust, kit ti elárultátok, és megtagadátok Pilátus elõtt, noha õ úgy ítélt, hogy elbocsátja.
The God of Abraham, of Isaac, and of Jacob, the God of our fathers, has given glory to his servant Jesus; whom you gave up, turning your backs on him, when Pilate had made the decision to let him go free.
ο θεος αβρααμ και ισαακ και ιακωβ ο θεος των πατερων ημων εδοξασεν τον παιδα αυτου ιησουν ον υμεις παρεδωκατε και ηρνησασθε αυτον κατα προσωπον πιλατου κριναντος εκεινου απολυειν

14 Ti pedig azt a szentet és igazat megtagadátok és kívánátok, hogy a gyilkos ember bocsáttassék el néktek,
But you would have nothing to do with the Holy and Upright One, and made request for a man of blood to be given to you,
υμεις δε τον αγιον και δικαιον ηρνησασθε και ητησασθε ανδρα φονεα χαρισθηναι υμιν

15 Az életnek fejedelmét pedig megölétek; kit az Isten feltámasztott a halálból, minek mi vagyunk bizonyságai.
And put to death the Lord of life; whom God gave back from the dead; of which fact we are witnesses.
τον δε αρχηγον της ζωης απεκτεινατε ον ο θεος ηγειρεν εκ νεκρων ου ημεις μαρτυρες εσμεν

16 És az õ nevében való hit által erõsítette meg az õ neve ezt, a kit láttok és ismertek; és a hit, mely õ általa van, adta néki ezt az épséget mindnyájan a ti szemetek láttára.
And his name, through faith in his name, has made this man strong, whom you see and have knowledge of: yes, the faith which is through him has made him well, before you all.
και επι τη πιστει του ονοματος αυτου τουτον ον θεωρειτε και οιδατε εστερεωσεν το ονομα αυτου και η πιστις η δι αυτου εδωκεν αυτω την ολοκληριαν ταυτην απεναντι παντων υμων

17 De most, atyámfiai, tudom, hogy tudatlanságból cselekedtetek, miképen a ti fejedelmeitek is.
And now, my brothers, I am conscious that you did this, as did your rulers, without knowledge.
και νυν αδελφοι οιδα οτι κατα αγνοιαν επραξατε ωσπερ και οι αρχοντες υμων

18 Az Isten pedig, a mikrõl eleve megmondotta minden õ prófétájának szája által, hogy a Krisztus elszenvedi, ekképen töltötte be.
But the things which God had made clear before, by the mouth of all the prophets, that the Christ would have to undergo, he has put into effect in this way.
ο δε θεος α προκατηγγειλεν δια στοματος παντων των προφητων αυτου παθειν τον χριστον επληρωσεν ουτως

19 Bánjátok meg azért és térjetek meg, hogy eltöröltessenek a ti bûneitek, hogy így eljõjjenek a felüdülés idei az Úrnak színétõl.
So then, let your hearts be changed and be turned to God, so that your sins may be completely taken away, and times of blessing may come from the Lord;
μετανοησατε ουν και επιστρεψατε εις το εξαλειφθηναι υμων τας αμαρτιας οπως αν ελθωσιν καιροι αναψυξεως απο προσωπου του κυριου

20 És elküldje a Jézus Krisztust, a ki néktek elõre hirdettetett.
And that he may send the Christ who was marked out for you from the first, even Jesus:
και αποστειλη τον προκεκηρυγμενον υμιν ιησουν χριστον

21 Kit az égnek kell magába fogadnia mind az idõkig, míglen újjá teremtetnek mindenek, a mikrõl szólott az Isten minden õ szent prófétájának szája által eleitõl fogva.
Who is to be kept in heaven till the time when all things are put right, of which God has given word by the mouth of his holy prophets, who have been from the earliest times.
ον δει ουρανον μεν δεξασθαι αχρι χρονων αποκαταστασεως παντων ων ελαλησεν ο θεος δια στοματος παντων αγιων αυτου προφητων απ αιωνος

22 Mert Mózes ezt mondotta az atyáknak: Prófétát támaszt néktek az Úr, a ti Istenetek a ti atyátokfiai közül, mint engem; azt hallgassátok mindenben, a mit csak szóláND néktek.
For Moses said, The Lord will give you a prophet from among your people, like me; you will give ear to everything which he will say to you.
μωσης μεν γαρ προς τους πατερας ειπεν οτι προφητην υμιν αναστησει κυριος ο θεος υμων εκ των αδελφων υμων ως εμε αυτου ακουσεσθε κατα παντα οσα αν λαληση προς υμας

23 Lészen pedig, hogy minden lélek, valamely nem hallgatánd arra a prófétára, ki fog irtatni a nép közül.
And every soul who does not give attention to that prophet, will be cut off from among the people.
εσται δε πασα ψυχη ητις αν μη ακουση του προφητου εκεινου εξολοθρευθησεται εκ του λαου

24 De a próféták is mindnyájan Sámueltõl és a következõktõl fogva, a kik csak szóltak, e napokról jövendöltek.
And all the prophets from Samuel and those who came after, every one of them, gave word of these days.
και παντες δε οι προφηται απο σαμουηλ και των καθεξης οσοι ελαλησαν και προκατηγγειλαν τας ημερας ταυτας

25 Ti vagytok a prófétáknak és a szövetségnek fiai, melyet Isten szerzett a mi atyáinkkal, mondván Ábrahámnak: És a te magodban megáldatnak a földnek nemzetségei mindnyájan.
You are the sons of the prophets, and of the agreement which God made with your fathers, saying to Abraham, Through your seed a blessing will come on all the families of the earth.
υμεις εστε υιοι των προφητων και της διαθηκης ης διεθετο ο θεος προς τους πατερας ημων λεγων προς αβρααμ και τω σπερματι σου ενευλογηθησονται πασαι αι πατριαι της γης

26 Az Isten az õ Fiát, Jézust elsõ sorban néktek támasztván, elküldé õt, hogy megáldjon titeket, mindegyikõtöket megtérítvén bûneitekbõl.
To you, first, God sent his servant, blessing you by turning every one of you from his sins.
υμιν πρωτον ο θεος αναστησας τον παιδα αυτου ιησουν απεστειλεν αυτον ευλογουντα υμας εν τω αποστρεφειν εκαστον απο των πονηριων υμων

1 Míg õk azonban a néphez szólottak, oda léptek hozzájuk a papok és a templom felügyelõje és a sadduczeusok,
And while they were talking to the people, the priests and the captain of the Temple and the Sadducees came up to them,
λαλουντων δε αυτων προς τον λαον επεστησαν αυτοις οι ιερεις και ο στρατηγος του ιερου και οι σαδδουκαιοι

2 Neheztelve a miatt, hogy õk a népet tanítják, és hirdetik a Jézusban a halálból való feltámadást;
Being greatly troubled because they were teaching the people and preaching Jesus as an example of the coming back from the dead.
διαπονουμενοι δια το διδασκειν αυτους τον λαον και καταγγελλειν εν τω ιησου την αναστασιν την εκ νεκρων

3 És rájuk veték kezüket, és veték õket õrizet alá másnapig, mert már este vala.
And they took them and put them in prison till the morning, for it was now evening.
και επεβαλον αυτοις τας χειρας και εθεντο εις τηρησιν εις την αυριον ην γαρ εσπερα ηδη

4 Sokan pedig azok közül, kik hallgaták az ígét, hivének; és lõn a férfiak száma mintegy ötezer.
But a number of those who gave hearing to the word had faith; and they were now about five thousand.
πολλοι δε των ακουσαντων τον λογον επιστευσαν και εγενηθη ο αριθμος των ανδρων ωσει χιλιαδες πεντε

5 Lõn pedig, hogy másnapra egybegyûlének azoknak fejei, vénei és írástudói Jeruzsálembe.
And on the day after, the rulers and those in authority and the scribes came together in Jerusalem;
εγενετο δε επι την αυριον συναχθηναι αυτων τους αρχοντας και πρεσβυτερους και γραμματεις εις ιερουσαλημ

6 És Annás, a fõpap, és Kajafás és János és Sándor, és a kik csak fõpapi nemzetségbeliek valának.
And Annas, the high priest, was there, and Caiaphas and John and Alexander, and all the relations of the high priest.
και ανναν τον αρχιερεα και καιαφαν και ιωαννην και αλεξανδρον και οσοι ησαν εκ γενους αρχιερατικου

7 És mikor õket a középre állaták, tudakozzák vala: Micsoda hatalommal, vagy micsoda név által cselekedtétek ti ezt?
Then sending for Peter and John, they said, By what power and in whose name have you done this?
και στησαντες αυτους εν τω μεσω επυνθανοντο εν ποια δυναμει η εν ποιω ονοματι εποιησατε τουτο υμεις

8 Akkor Péter, Szent Lélekkel megtelve, monda nékik: Népnek fejedelmei és Izráelnek vénei!
Then Peter, being full of the Holy Spirit, said to them, O you rulers of the people and men of authority,
τοτε πετρος πλησθεις πνευματος αγιου ειπεν προς αυτους αρχοντες του λαου και πρεσβυτεροι του ισραηλ

9 Ha e mai napon mi egy nyavalyás emberrel való jótétemény felõl hallgattatunk ki, mi által gyógyult meg ez:
If we are questioned today about a good work done to a man who was ill, as to how he has been made well,
ει ημεις σημερον ανακρινομεθα επι ευεργεσια ανθρωπου ασθενους εν τινι ουτος σεσωσται

10 Legyen tudtotokra mindnyájotoknak és az Izráel egész népének, hogy a názáretbeli Jézus Krisztusnak neve által, a kit ti megfeszítettetek, kit Isten feltámasztott halottaiból, az által áll ez ti elõttetek épségben.
Take note, all of you, and all the people of Israel, that in the name of Jesus Christ of Nazareth, whom you put to death on the cross, whom God gave back from the dead, even through him is this man now before you completely well.
γνωστον εστω πασιν υμιν και παντι τω λαω ισραηλ οτι εν τω ονοματι ιησου χριστου του ναζωραιου ον υμεις εσταυρωσατε ον ο θεος ηγειρεν εκ νεκρων εν τουτω ουτος παρεστηκεν ενωπιον υμων υγιης

11 Ez ama kõ, melyet ti építõk megvetettetek, mely lett a szegeletnek fejévé.
He is the stone which you builders had no use for, but which has been made the chief stone of the building.
ουτος εστιν ο λιθος ο εξουθενηθεις υφ υμων των οικοδομουντων ο γενομενος εις κεφαλην γωνιας

12 És nincsen senkiben másban idvesség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nékünk megtartatnunk.
And in no other is there salvation: for there is no other name under heaven, given among men, through which we may have salvation.
και ουκ εστιν εν αλλω ουδενι η σωτηρια ουτε γαρ ονομα εστιν ετερον υπο τον ουρανον το δεδομενον εν ανθρωποις εν ω δει σωθηναι ημας

13 Mikor pedig látták Péternek és Jánosnak a szólásban való bátorságukat, és megértették, hogy írástudatlan és közönséges emberek, csodálkoznak vala; meg is ismerék õket, hogy a Jézussal voltak vala.
Now when they saw that Peter and John were without fear, though they were men of no education or learning, they were greatly surprised; and they took note of them that they had been with Jesus.
θεωρουντες δε την του πετρου παρρησιαν και ιωαννου και καταλαβομενοι οτι ανθρωποι αγραμματοι εισιν και ιδιωται εθαυμαζον επεγινωσκον τε αυτους οτι συν τω ιησου ησαν

14 Mikor azonban látták, hogy a mely ember meggyógyult vala, õ velök együtt ott áll, semmit nem bírtak ellenök szólni.
And, seeing that the man who had been made well was there with them, they were not able to say anything against it.
τον δε ανθρωπον βλεποντες συν αυτοις εστωτα τον τεθεραπευμενον ουδεν ειχον αντειπειν

15 Mikor pedig õket a gyûlésbõl kiküldötték, tanácskoztak maguk közt[,] mondván:
But when they had given them orders to go out of the Sanhedrin, they had a discussion among themselves,
κελευσαντες δε αυτους εξω του συνεδριου απελθειν συνεβαλον προς αλληλους

16 Mit cselekedjünk ez emberekkel? Mert hogy nyilvánvaló csoda lõn általok, mindazoknak, kik Jeruzsálemben laknak, tudtokra van, és el nem tagadhatjuk.
Saying, What are we to do with these men? for certainly it is clear to all who are living in Jerusalem that a most important sign has been done by them, and it is not possible to say that it is not so.
λεγοντες τι ποιησομεν τοις ανθρωποις τουτοις οτι μεν γαρ γνωστον σημειον γεγονεν δι αυτων πασιν τοις κατοικουσιν ιερουσαλημ φανερον και ου δυναμεθα αρνησασθαι

17 De hogy tovább ne terjedjen a nép között, fenyegetéssel fenyegessük meg õket, hogy többé egy embernek se szóljanak ebben a névben.
But so that it may not go farther among the people, let us put them in fear of punishment if they say anything in future in this name.
αλλ ινα μη επι πλειον διανεμηθη εις τον λαον απειλη απειλησωμεθα αυτοις μηκετι λαλειν επι τω ονοματι τουτω μηδενι ανθρωπων

18 Azért beszólítván õket, megparancsolák nékik, hogy teljességgel ne szóljanak és ne tanítsanak a Jézus nevében.
And they sent for them, and gave them orders not to make statements or give teaching in the name of Jesus.
και καλεσαντες αυτους παρηγγειλαν αυτοις το καθολου μη φθεγγεσθαι μηδε διδασκειν επι τω ονοματι του ιησου

19 Péter és János pedig felelvén, mondának nékik: Vajjon igaz dolog-é Isten elõtt, rátok hallgatnunk inkább, hogynem Istenre, ítéljétek meg!
But Peter and John in answer said to them, It is for you to say if it is right in the eyes of God to give attention to you more than to God:
ο δε πετρος και ιωαννης αποκριθεντες προς αυτους ειπον ει δικαιον εστιν ενωπιον του θεου υμων ακουειν μαλλον η του θεου κρινατε

20 Mert nem tehetjük, hogy a miket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk.
For it is not possible for us to keep from saying what we have seen and have knowledge of.
ου δυναμεθα γαρ ημεις α ειδομεν και ηκουσαμεν μη λαλειν

21 Amazok pedig nem találván semmi módot, hogyan büntessék meg õket, még megfenyegetvén, elbocsáták õket a nép miatt, mert mindnyájan dicsõítik vala az Istent azért, a mi történt.
And when they had said more sharp words to them, they let them go, not seeing what punishment they might give them, because of the people; for all men were giving praise to God for what had taken place.
οι δε προσαπειλησαμενοι απελυσαν αυτους μηδεν ευρισκοντες το πως κολασωνται αυτους δια τον λαον οτι παντες εδοξαζον τον θεον επι τω γεγονοτι

22 Mert több vala negyven esztendõsnél az az ember, kin a gyógyításnak ez a csodája lett vala.
For the man on whom this act of power was done was more than forty years old.
ετων γαρ ην πλειονων τεσσαρακοντα ο ανθρωπος εφ ον εγεγονει το σημειον τουτο της ιασεως

23 Mikor pedig elbocsáttattak, menének az övéikhez, és elbeszélék, a miket a fõpapok és a vének mondottak nékik.
And when they had been made free, they came back to their friends, and gave an account of all the things which the chief priests and the authorities had said to them.
απολυθεντες δε ηλθον προς τους ιδιους και απηγγειλαν οσα προς αυτους οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι ειπον

24 Ezek pedig mikor hallották, egy szívvel-lélekkel felemelék szavokat az Istenhez, és mondának: Urunk, te vagy az Isten, ki teremtetted a mennyet és a földet, a tengert és minden azokban levõ dolgot.
And hearing it, they all, with one mind, made prayer to God and said, O Lord, maker of heaven and earth and the sea and all things in them:
οι δε ακουσαντες ομοθυμαδον ηραν φωνην προς τον θεον και ειπον δεσποτα συ ο θεος ο ποιησας τον ουρανον και την γην και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοις

25 Ki Dávidnak, a te szolgádnak szája által ezt mondottad: Miért zúgolódtak a pogányok, és gondoltak a népek hiábavalókat?
Who has said, by the Holy Spirit, through the mouth of our father David your servant, Why are the nations so violently moved, and why are the thoughts of the people so foolish?
ο δια στοματος δαβιδ του παιδος σου ειπων ινατι εφρυαξαν εθνη και λαοι εμελετησαν κενα

26 Felállottak a földnek királyai, és a fejedelmek egybegyûltek az Úr ellen és az õ Krisztusa ellen.
The kings of the earth were lifted up, the rulers came together, against the Lord, and against his Christ:
παρεστησαν οι βασιλεις της γης και οι αρχοντες συνηχθησαν επι το αυτο κατα του κυριου και κατα του χριστου αυτου

27 Mert bizony egybegyûltek a te szent Fiad, a Jézus ellen, a kit felkentél, Heródes és Ponczius Pilátus a pogányokkal és Izráel népével,
For, truly, in this town, against your holy servant, Jesus, who was marked out by you as Christ, Herod, and Pontius Pilate, with the Gentiles and the people of Israel, came together,
συνηχθησαν γαρ επ αληθειας επι τον αγιον παιδα σου ιησουν ον εχρισας ηρωδης τε και ποντιος πιλατος συν εθνεσιν και λαοις ισραηλ

28 Hogy véghezvigyék, a mikrõl a te kezed és a te tanácsod eleve elvégezte volt, hogy megtörténjenek.
To do that which had been fixed before by your hand and your purpose.
ποιησαι οσα η χειρ σου και η βουλη σου προωρισεν γενεσθαι

29 Most azért, Urunk, tekints az õ fenyegetéseikre: és adjad a te szolgáidnak, hogy teljes bátorsággal szólják a te beszédedet,
And now, Lord, take note of their cruel words, and give your servants power to be preachers of your word without fear,
και τα νυν κυριε επιδε επι τας απειλας αυτων και δος τοις δουλοις σου μετα παρρησιας πασης λαλειν τον λογον σου

30 A te kezedet kinyújtván gyógyításra; és hogy jelek és csodák történjenek a te szent Fiadnak, a Jézusnak neve által.
While your hand is stretched out to do works of mercy; so that signs and wonders may be done through the name of your holy servant Jesus.
εν τω την χειρα σου εκτεινειν σε εις ιασιν και σημεια και τερατα γινεσθαι δια του ονοματος του αγιου παιδος σου ιησου

31 És minekutána könyörögtek, megmozdula a hely, a hol egybegyûltek; és betelének mindnyájan Szent Lélekkel, és az Isten beszédét bátorsággal szólják vala.
And when their prayer was ended, the place where they were was violently moved, and they all became full of the Holy Spirit, preaching the word of God without fear.
και δεηθεντων αυτων εσαλευθη ο τοπος εν ω ησαν συνηγμενοι και επλησθησαν απαντες πνευματος αγιου και ελαλουν τον λογον του θεου μετα παρρησιας

32 A hívõk sokaságának pedig szíve-lelke egy vala; és senki semmi marháját nem mondá magáénak, hanem nékik mindenök köz vala.
And all those who were of the faith were one in heart and soul: and not one of them said that any of the things which he had was his property only; but they had all things in common.
του δε πληθους των πιστευσαντων ην η καρδια και η ψυχη μια και ουδε εις τι των υπαρχοντων αυτω ελεγεν ιδιον ειναι αλλ ην αυτοις απαντα κοινα

33 És az apostolok nagy erõvel tesznek vala bizonyságot az Úr Jézus feltámadásáról; és nagy kegyelem vala mindnyájukon.
And with great power the Apostles gave witness of the coming back of the Lord Jesus from the dead; and grace was on them all.
και μεγαλη δυναμει απεδιδουν το μαρτυριον οι αποστολοι της αναστασεως του κυριου ιησου χαρις τε μεγαλη ην επι παντας αυτους

34 Mert szûkölködõ sem vala õ közöttük senki; mert valakik földek vagy házak birtokosai voltak, eladván, elhozák az eladottak árát,
And no one among them was in need; for everyone who had land or houses, exchanging them for money, took the price of them,
ουδε γαρ ενδεης τις υπηρχεν εν αυτοις οσοι γαρ κτητορες χωριων η οικιων υπηρχον πωλουντες εφερον τας τιμας των πιπρασκομενων

35 És letevék az apostolok lábainál: aztán elosztatott az egyesek közt, a mint kinek-kinek szüksége vala.
And put it at the feet of the Apostles for distribution to everyone as he had need.
και ετιθουν παρα τους ποδας των αποστολων διεδιδοτο δε εκαστω καθοτι αν τις χρειαν ειχεν

36 József is, ki az apostoloktól Barnabásnak neveztetett el (a mi megmagyarázva annyi, mint Vígasztalás Fia), Lévita, származása szerint ciprusi.
And Joseph, who was given by the Apostles the name of Barnabas (the sense of which is, Son of comfort), a Levite and a man of Cyprus by birth,
ιωσης δε ο επικληθεις βαρναβας υπο των αποστολων ο εστιν μεθερμηνευομενον υιος παρακλησεως λευιτης κυπριος τω γενει

37 Mivelhogy néki mezeje vala, eladván, a pénzt elhozá, és az apostolok lábainál letevé.
Having a field, got money for it and put the money at the feet of the Apostles.
υπαρχοντος αυτω αγρου πωλησας ηνεγκεν το χρημα και εθηκεν παρα τους ποδας των αποστολων

1 Egy ember azonban, névszerint Anániás, Safirával, az õ feleségével, eladá birtokát.
But a certain man named Ananias, with Sapphira his wife, got money for his property,
ανηρ δε τις ανανιας ονοματι συν σαπφειρη τη γυναικι αυτου επωλησεν κτημα

2 És félre tõn az árából, feleségének is tudtával, és valami részét elvivén, az apostoloknak lábai elé letevé.
And kept back part of the price, his wife having knowledge of it, and took the rest and put it at the feet of the Apostles.
και ενοσφισατο απο της τιμης συνειδυιας και της γυναικος αυτου και ενεγκας μερος τι παρα τους ποδας των αποστολων εθηκεν

3 Monda pedig Péter: Anániás, miért foglalta el a Sátán a te szívedet, hogy megcsald a Szent Lelket, és a mezõnek árából félre tégy?
But Peter said, Ananias, why has the Evil One put it into your heart to be false to the Holy Spirit, and to keep back part of the price of the land?
ειπεν δε πετρος ανανια διατι επληρωσεν ο σατανας την καρδιαν σου ψευσασθαι σε το πνευμα το αγιον και νοσφισασθαι απο της τιμης του χωριου

4 Nemde megmaradva néked maradt volna meg, és eladva a te hatalmadban volt? Miért hogy ezt a dolgot cselekedted szívedben? Nem embereknek hazudtál, hanem Istennek.
While you had it, was it not your property? and after you had given it in exchange, was it not still in your power? how has this purpose come into your mind? you have been false, not to men, but to God.
ουχι μενον σοι εμενεν και πραθεν εν τη ση εξουσια υπηρχεν τι οτι εθου εν τη καρδια σου το πραγμα τουτο ουκ εψευσω ανθρωποις αλλα τω θεω

5 Hallván pedig Anániás e szavakat, lerogyott és meghala; és mindenekben nagy félelem támada, kik ezeket hallják vala.
And at these words, Ananias went down on the earth, and his life went from him: and great fear came on all who were present.
ακουων δε ανανιας τους λογους τουτους πεσων εξεψυξεν και εγενετο φοβος μεγας επι παντας τους ακουοντας ταυτα

6 Az ifjak pedig felkelvén, begöngyölék õt, és kivivén eltemeték.
And the young men went and made ready his body, and took it out, and put it in the earth.
αναστantες δε οι νεωτεροι συνεστειλαν αυτον και εξενεγκαντες εθαψαν

7 Történt aztán mintegy három órai szünet múlva, hogy az õ felesége, nem tudva, mi történt, beméne.
And about three hours after, his wife, having no knowledge of what had taken place, came in.
εγενετο δε ως ωρων τριων διαστημα και η γυνη αυτου μη ειδυια το γεγονος εισηλθεν

8 Monda pedig néki Péter: Mondd meg nékem, vajjon ennyiért adtátok-é el a földet? Õ pedig monda: Igen, ennyiért.
And Peter said to her, Give me an answer: was this amount of money the price of the land? And she said, Yes, it was.
απεκριθη δε αυτη ο πετρος ειπε μοι ει τοσουτου το χωριον απεδοσθε η δε ειπεν ναι τοσουτου

9 Péter pedig monda néki: Miért hogy megegyeztetek, hogy az Úrnak lelkét megkísértsétek? Ímé a küszöbön vannak azoknak lábaik, a kik eltemették férjedet, és kivisznek téged.
But Peter said to her, Why have you made an agreement together to be false to the Spirit of the Lord? See, the feet of the young men who have put the body of your husband in the earth, are at the door, and they will take you out.
ο δε πετρος ειπεν προς αυτην τι οτι συνεφωνηθη υμιν πειρασαι το πνευμα κυριου ιδου οι ποδες των θαψαντων τον ανδρα σου επι τη θυρα και εξοισουσιν σε

10 És azonnal összerogyott lábainál, és meghala; bemenvén pedig az ifjak, halva találák õt, és kivivén eltemeték férje mellé.
And straight away she went down at his feet, and her life went from her: and the young men came in and saw her dead, and they took her out and put her in the earth with her husband.
επεσεν δε παραχρημα παρα τους ποδας αυτου και εξεψυξεν εισελθοντες δε οι νεανισκοι ευρον αυτην νεκραν και εξενεγκαντες εθαψαν προς τον ανδρα αυτης

11 És támada nagy félelem az egész gyülekezetben és mindazokban, kik ezeket hallják vala.
Then great fear came on all the church and on all who had knowledge of these things.
και εγενετο φοβος μεγας εφ ολην την εκκλησιαν και επι παντας τους ακουοντας ταυτα

12 Az apostolok kezei által pedig sok jel és csoda lõn a nép között; és egyakarattal mindnyájan a Salamon tornáczában valának.
Now a number of signs and wonders were done among the people by the hands of the Apostles; and they were all together in Solomon's covered way.
δια δε των χειρων των αποστολων εγενετο σημεια και τερατα εν τω λαω πολλα και ησαν ομοθυμαδον απαντες εν τη στοα σολομωντος

13 Egyebek közül pedig senki sem mert közéjük elegyedni: hanem a nép magasztalá õket;
The others, in fear, kept back from joining them: but the people made much of them;
των δε λοιπων ουδεις ετολμα κολλασθαι αυτοις αλλ εμεγαλυνεν αυτους ο λαος

14 Hívõk pedig mindinkább csatlakoztak az Úrhoz, úgy férfiaknak, mint asszonyoknak sokasága.
And a great number of men and women had faith, and were joined to the Lord;
μαλλον δε προσετιθεντο πιστευοντες τω κυριω πληθη ανδρων τε και γυναικων

15 Úgyannyira, hogy az utczákra hozák ki a betegeket, és letevék ágyakon és nyoszolyákon, hogy az arra menõ Péternek csak árnyéka is érje valamelyiket közülök,
And they even took into the streets people who were ill, and put them on beds, so that when Peter went by, some of them might be in his shade.
ωστε κατα τας πλατειας εκφερειν τους ασθενεις και τιθεναι επι κλινων και κραββατων ινα ερχομενου πετρου καν η σκια επισκιαση τινι αυτων

16 És a szomszéd városok sokasága is Jeruzsálembe gyûlt, hozva betegeket és tisztátalan lelkektõl gyötretteket: kik mind meggyógyulának.
And numbers of people came together from the towns round about Jerusalem, with those who were ill and those who were troubled with unclean spirits: and they were all made well.
συνηρχετο δε και το πληθος των περιξ πολεων εις ιερουσαλημ φεροντες ασθενεις και οχλουμενους υπο πνευματων ακαθαρτων οιτινες εθεραπευοντο απαντες

17 De felkelvén a fõpap és mind a kik vele valának, azaz a sadduczeusok felekezete, betelének irigységgel,
But the high priest and those who were with him (the Sadducees) were full of envy,
αναστας δε ο αρχιερευς και παντες οι συν αυτω η ουσα αιρεσις των σαδδουκαιων επλησθησαν ζηλου

18 És ráveték kezöket az apostolokra, és a közönséges tömlöczbe tevék õket.
And they took the Apostles and put them in the common prison.
και επεβαλον τας χειρας αυτων επι τους αποστολους και εθεντο αυτους εν τηρησει δημοσια

19 Hanem az Úrnak angyala éjszaka megnyitá a tömlöcz ajtaját, és kihozván õket, monda:
But in the night an angel of the Lord, opening the doors of the prison, took them out and said,
αγγελος δε κυριου δια της νυκτος ηνοιξεν τας θυρας της φυλακης εξαγαγων τε αυτους ειπεν

20 Menjetek el, és felállván, hirdessétek a templomban a népnek ez életnek minden beszédit!
Go, take your place in the Temple and give the people all the teaching about this Life.
πορευεσθε και σταθεντες λαλειτε εν τω ιερω τω λαω παντα τα ρηματα της ζωης ταυτης

21 Azok pedig [ezt] hallván, bemenének jó reggel a templomba, és tanítának. A fõpap pedig elmenvén és a vele levõk, egybehívák a gyûlést, és Izráel fiainak egész tanácsát, és küldének a tömlöczbe, hogy azokat elõhozzák.
And hearing this, they went into the Temple at dawn, and were teaching. But the high priest and those who were with him got together the Sanhedrin and the representatives of the children of Israel, and sent to the prison to get them.
ακουσαντες δε εισηλθον υπο τον ορθρον εις το ιερον και εδιδασκον παραγενομενος δε ο αρχιερευς και οι συν αυτω συνεκαλεσαν το συνεδριον και πασαν την γερουσιαν των υιω ν ισραηλ και απεστειλαν εις το δεσμωτηριον αχθηναι αυτους

22 Mikor azonban a poroszlók oda mentek, nem találák õket a tömlöczben; visszatérvén tehát, megjelenték,
But the men who were sent saw that they were not in the prison, and came back with the news,
οι δε υπηρεται παραγενομενοι ουχ ευρον αυτους εν τη φυλακη αναστρεψαντες δε απηγγειλαν

23 Mondván: A tömlöczöt ugyan nagy erõsen bezárva találtuk, és az õröket kívül az ajtó elõtt állva; mikor azonban kinyitottuk, ott benn senkit sem találánk.
Saying, The doors of the prison were safely shut, and the keepers were at the doors, but when they were open, there was nobody inside.
λεγοντες οτι το μεν δεσμωτηριον ευρομεν κεκλεισμενον εν παση ασφαλεια και τους φυλακας εξω εστωτας προ των θυρων ανοιξαντες δε εσω ουδενα ευρομεν

24 A mint pedig hallották e szavakat a pap és a templom felügyelõje és a fõpapok, zavarban voltak azok miatt, mi lehet ez?
Now, at these words, the captain of the Temple and the chief priests were greatly troubled about what might be the end of this business.
ως δε ηκουσαν τους λογους τουτους ο τε ιερευς και ο στρατηγος του ιερου και οι αρχιερεις διηπορουν περι αυτων τι αν γενοιτο τουτο

25 Eljövén pedig valaki, hírül adá nékik, mondván: Ímé, ama férfiak, kiket a tömlöczbe vetettetek, a templomban állanak és tanítják a népet.
And someone came and said to them, The men, whom you put in prison, are in the Temple teaching the people.
παραγενομενος δε τις απηγγειλεν αυτοις λεγων οτι ιδου οι ανδρες ους εθεσθε εν τη φυλακη εισιν εν τω ιερω εστωτες και διδασκοντες τον λαον

26 Akkor elmenvén a felügyelõ a poroszlókkal, elõhozá õket erõszak nélkül; féltek ugyanis a néptõl, hogy megkövezi õket.
Then the captain and some of the police went and took them, but not violently, for fear that they might be stoned by the people.
τοτε απελθων ο στρατηγος συν τοις υπηρεταις ηγαγεν αυτους ου μετα βιας εφοβουντο γαρ τον λαον ινα μη λιθασθωσιν

27 Elõhozván pedig õket, állaták a tanács elé; és megkérdé õket a fõpap,
And they took them into the Sanhedrin, and the high priest said to them,
αγαγοντες δε αυτους εστησαν εν τω συνεδριω και επηρωτησεν αυτους ο αρχιερευς

28 Mondván: Nem megparancsoltuk-é néktek parancsolattal, hogy ne tanítsatok ebben a névben? És ímé betöltöttétek Jeruzsálemet tudományotokkal, és mi reánk akarjátok hárítani annak az embernek vérét.
We gave you very clear orders not to give teaching in this name: and now Jerusalem is full of your teaching, and you are attempting to make us responsible for this man's death.
λεγων ου παραγγελια παρηγγειλαμεν υμιν μη διδασκειν επι τω ονοματι τουτω και ιδου πεπληρωκατε την ιερουσαλημ της διδαχης υμων και βουλεσθε επαγαγειν εφ ημας το αιμ α του ανθρωπου τουτου

29 Felelvén pedig Péter és az apostolok, mondának: Istennek kell inkább engedni, hogynem az embereknek.
But Peter and the Apostles, answering, said, We have to do the orders of God, not of man.
αποκριθεις δε ο πετρος και οι αποστολοι ειπον πειθαρχειν δει θεω μαλλον η ανθρωποις

30 A mi atyáinknak Istene feltámasztotta Jézust, kit ti fára függesztve megölétek.
The God of our fathers gave Jesus back to life, whom you had put to death, hanging him on a tree.
ο θεος των πατερων ημων ηγειρεν ιησουν ον υμεις διεχειρισασθε κρεμασαντες επι ξυλου

31 Ezt az Isten fejedelemmé és megtartóvá emelte jobbjával, hogy adjon az Izráelnek bûnbánatot és bûnöknek bocsánatát.
Him God has put on high at his right hand, as a Ruler and a Saviour, to give to Israel a change of heart and forgiveness of sins.
τουτον ο θεος αρχηγον και σωτηρα υψωσεν τη δεξια αυτου δουναι μετανοιαν τω ισραηλ και αφεσιν αμαρτιων

32 És mi vagyunk néki bizonyságai ezen beszédek felõl, és a Szent Lélek is, kit Isten adott azoknak, a kik néki engednek.
And we are witnesses of these things, and so is the Holy Spirit, whom God has given to those who keep his laws.
και ημεις εσμεν αυτου μαρτυρες των ρηματων τουτων και το πνευμα δε το αγιον ο εδωκεν ο θεος τοις πειθαρχουσιν αυτω

33 Azok pedig ezeket hallván, fogukat csikorgaták, és arról tanácskozának, hogy megölik õket.
But when these words came to their ears, they were cut to the heart, and had a mind to put them to death.
οι δε ακουσαντες διεπριοντο και εβουλευοντο ανελειν αυτους

34 Felkelvén azonban a tanácsban egy farizeus, névszerint Gamáliel, az egész nép elõtt tisztelt törvénytudó, parancsolá, hogy egy kis idõre vezessék ki az apostolokat.
But one of the Sanhedrin, a Pharisee named Gamaliel, a man of learning in the law, of whom all the people had a high opinion, got up and made a suggestion for the men to be put outside for a little time.
αναστας δε τις εν τω συνεδριω φαρισαιος ονοματι γαμαλιηλ νομοδιδασκαλος τιμιος παντι τω λαω εκελευσεν εξω βραχυ τι τους αποστολους ποιησαι

35 És monda azoknak: Izráel férfiai, vigyázzatok magatokra ez emberekkel szemben, mit akartok cselekedni!
And he said to them, Men of Israel, take care what you do about these men.
ειπεν τε προς αυτους ανδρες ισραηλιται προσεχετε εαυτοις επι τοις ανθρωποις τουτοις τι μελλετε πρασσειν

36 Mert ez idõnek elõtte felkelt Theudás, azt mondván, hogy õ valaki, kihez mintegy négyszáz embernyi tömeg csatlakozott; õ megöletett, és mindnyájan, a kik csak követték õt, eloszlottak és semmivé lettek.
For before this there was Theudas, who said he was someone important, to whom about four hundred men gave their support: he was put to death, and his band was broken up and came to nothing.
προ γαρ τουτων των ημερων ανεστη θευδας λεγων ειναι τινα εαυτον ω προσεκολληθη αριθμος ανδρων ωσει τετρακοσιων ος ανηρεθη και παντες οσοι επειθοντο αυτω διελυθησαν και εγενοντο εις ουδεν

37 Ezután felkelt ama Galileus Júdás az összeírás idején, és sok népet maga után csábított: ez is elveszett; és mindazok, a kik õt követték, szétszórattak.
After this man, there was Judas of Galilee, at the time of the numbering, and some of the people went after him: he was put to death, and all his supporters were put to flight.
μετα τουτον ανεστη ιουδας ο γαλιλαιος εν ταις ημεραις της απογραφης και απεστησεν λαον ικανον οπισω αυτου κακεινος απωλετο και παντες οσοι επειθοντο αυτω διεσκορπισθησαν

38 Mostanra nézve is mondom néktek, álljatok el ez emberektõl, és hagyjatok békét nékik: mert ha emberektõl van e tanács, vagy e dolog, semmivé lesz;
And now I say to you, Do nothing to these men, but let them be: for if this teaching or this work is of men, it will come to nothing:
και τα νυν λεγω υμιν αποστητε απο των ανθρωπων τουτων και εασατε αυτους οτι εαν η εξ ανθρωπων η βουλη αυτη η το εργον τουτο καταλυθησεται

39 Ha pedig Istentõl van, ti fel nem bonthatjátok azt; nehogy esetleg Isten ellen harczolóknak is találtassatok.
But if it is of God, you will not be able to overcome them, and you are in danger of fighting against God.
ει δε εκ θεου εστιν ου δυνασθε καταλυσαι αυτο μηποτε και θεομαχοι ευρεθητε

40 Engedének azért néki; és miután elõszólították az apostolokat, megveretvén, megparancsolák, hogy a Jézus nevében ne szóljanak, és elbocsáták õket.
And he seemed to them to be right: and they sent for the Apostles, and, after having them whipped and giving them orders to give no teaching in the name of Jesus, they let them go.
επεισθησαν δε αυτω και προσκαλεσαμενοι τους αποστολους δειραντες παρηγγειλαν μη λαλειν επι τω ονοματι του ιησου και απελυσαν αυτους

41 Õk annakokáért örömmel menének el a tanács elõl, hogy méltókká tétettek arra, hogy az õ nevéért gyalázattal illettessenek.
So they went away from the Sanhedrin, happy to undergo shame for the Name.
οι μεν ουν επορευοντο χαιροντες απο προσωπου του συνεδριου οτι υπερ του ονοματος αυτου κατηξιωθησαν ατιμασθηναι

42 És mindennap a templomban és házanként nem szûnnek vala meg tanítani és hirdetni Jézust, a Krisztust.
And every day, in the Temple and privately, they went on teaching and preaching Jesus as the Christ.
πασαν τε ημεραν εν τω ιερω και κατ οικον ουκ επαυοντο διδασκοντες και ευαγγελιζομενοι ιησουν τον χριστον

1 Azokban a napokban pedig, mikor a tanítványok szaporodának, támada a görög zsidók közt panaszolkodás a héberek ellen, hogy az õ közülük való özvegyasszonyok mellõztetnek a mindennapi szolgálatban.

Now in those days, when the number of the disciples was increasing, protests were made by the Greek Jews against the Hebrews, because their widows were not taken care of in the distribution of food every day.

εν δε ταις ημεραις ταυταις πληθυνοντων των μαθητων εγενετο γογγυσμος των ελληνιστων προς τους εβραιους οτι παρεθεωρουντο εν τη διακονια τη καθημερινη αι χηραι αυτων

2 Annakokáért a tizenkettõ egybegyûjtvén a tanítványok sokaságát, mondának: Nem helyes, hogy mi az Isten ígéjét elhagyjuk és az asztalok körül szolgáljunk.

And the Apostles sent for all the disciples and said, It is not right for us to give up preaching the word of God in order to make distribution of food.

προσκαλεσαμενοι δε οι δωδεκα το πληθος των μαθητων ειπον ουκ αρεστον εστιν ημας καταλειψαντας τον λογον του θεου διακονειν τραπεζαις

3 Válaszszatok azért, atyámfiai, ti közületek hét férfiút, kiknek [jó] bizonyságuk van, kik Szent Lélekkel és bölcseséggel teljesek, kiket erre a foglalatosságra beállítsunk.

Take then from among you seven men of good name, full of the Spirit and of wisdom, to whom we may give control of this business.

επισκεψασθε ουν αδελφοι ανδρας εξ υμων μαρτυρουμενους επτα πληρεις πνευματος αγιου και σοφιας ους καταστησομεν επι της χρειας ταυτης

4 Mi pedig foglalatosok maradunk a könyörgésben és az ígehirdetés szolgálatában.

Then we will give all our time to prayer and the teaching of the word.

ημεις δε τη προσευχη και τη διακονια του λογου προσκαρτερησομεν

5 És tetszék e beszéd az egész sokaságnak: és kiválaszták Istvánt, ki hittel és Szent Lélekkel teljes férfiú vala, Filepet, Prokhórust, Nikánórt, Timónt, Párménást és Nikolaust, ki Antiókhiából való prozelitus vala;

And this saying was pleasing to all of them: and they made selection of Stephen, a man full of faith and of the Holy Spirit, and Philip and Prochorus and Nicanor and Timon and Parmenas and Nicolas of Antioch, who had become a Jew:

και ηρεσεν ο λογος ενωπιον παντος του πληθους και εξελεξαντο στεφανον ανδρα πληρη πιστεως και πνευματος αγιου και φιλιππον και προχορον και νικανορα και τιμωνα και παρμεναν και νικολαον προσηλυτον αντιοχεα

6 Kiket állatának az apostolok elébe; és miután imádkoztak, kezeiket reájok veték.

These they took to the Apostles, who, after prayer, put their hands on them.

ους εστησαν ενωπιον των αποστολων και προσευξαμενοι επεθηκαν αυτοις τας χειρας

7 És az Isten ígéje növekedék; és sokasodék nagyon a tanítványok száma Jeruzsálemben; és a papok közül is nagy sokan követék a hitet.

And the word of God was increasing in power; and the number of the disciples in Jerusalem became very great, and a great number of priests were in agreement with the faith.

και ο λογος του θεου ηυξανεν και επληθυνετο ο αριθμος των μαθητων εν ιερουσαλημ σφοδρα πολυς τε οχλος των ιερεων υπηκουον τη πιστει

8 István pedig teljes lévén hittel és erõvel, nagy csodákat és jeleket cselekszik vala a nép között.

And Stephen, full of grace and power, did great wonders and signs among the people.

στεφανος δε πληρης πιστεως και δυναμεως εποιει τερατα και σημεια μεγαλα εν τω λαω

9 Elõállának azonban némelyek ahhoz a zsinagógához tartozók közül, mely a szabadosokénak, Czirénebeliekének, Alexandriabeliekének és a Czilicziából és Ázsiából valókénak neveztetett, kik Istvánnal vetekednek vala.

But some of those who were of the Synagogue named that of the Libertines, and some of the men of Cyrene and of Alexandria and those from Cilicia and Asia, had arguments with Stephen.

ανεστησαν δε τινες των εκ της συναγωγης της λεγομενης λιβερτινων και κυρηναιων και αλεξανδρεων και των απο κιλικιας και ασιας συζητουντες τω στεφανω

10 De nem állhattak ellene a bölcseségnek és a Léleknek, mely által szól vala.

But they were not able to get the better of him, for his words were full of wisdom and of the Spirit.

και ουκ ισχυον αντιστηναι τη σοφια και τω πνευματι ω ελαλει

11 Akkor felbujtottak valami embereket, kik mondának: Hallottuk õt káromló beszédeket szólni Mózes ellen és az Isten ellen.
Then they got men to say, He has said evil against Moses and against God, in our hearing.
τοτε υπεβαλον ανδρας λεγοντας οτι ακηκοαμεν αυτου λαλουντος ρηματα βλασφημα εις μωσην και τον θεον

12 És felzendíték a népet, a véneket és az írástudókat; és reá rohanván, magukkal ragadák õt, és vivék a tanács elé;
And the people, with the rulers and the scribes, were moved against him, and they came and took him before the Sanhedrin,
συνεκινησαν τε τον λαον και τους πρεσβυτερους και τους γραμματεις και επισταντες συνηρπασαν αυτον και ηγαγον εις το συνεδριον

13 És állatának hamis tanúkat, kik mondának: Ez az ember nem szûnik meg káromló beszédeket szólni e szent hely ellen és a törvény ellen:
And they got false witnesses who said, This man is for ever saying things against this holy place and against the law:
εστησαν τε μαρτυρας ψευδεις λεγοντας ο ανθρωπος ουτος ου παυεται ρηματα βλασφημα λαλων κατα του τοπου του αγιου τουτου και του νομου

14 Mert hallottuk, a mint azt mondá, hogy az a názáreti Jézus ezt a helyet elrontja, és megváltoztatja a czerimóniákat, melyeket adott nékünk Mózes.
For he has said in our hearing that this Jesus of Nazareth will put this place to destruction and make changes in the rules which were handed down to us by Moses.
ακηκοαμεν γαρ αυτου λεγοντος οτι ιησους ο ναζωραιος ουτος καταλυσει τον τοπον τουτον και αλλαξει τα εθη α παρεδωκεν ημιν μωυσης

15 És szemeiket reá vetvén a tanácsban ûlõk mindnyájan, [olyannak] láták az õ orczáját, mint egy angyalnak orczáját.
And all those who were in the Sanhedrin, looking at him, saw that his face was like the face of an angel.
και ατενισαντες εις αυτον απαντες οι καθεζομενοι εν τω συνεδριω ειδον το προσωπον αυτου ωσει προσωπον αγγελου

1 Monda pedig a fõpap: Vajjon így vannak-é hát ezek?
Then the high priest said, Are these things true?
ειπεν δε ο αρχιερευς ει αρα ταυτα ουτως εχει

2 Õ pedig monda: Férfiak, atyámfiai és atyák, halljátok meg! A dicsõségnek Istene megjelenék a mi atyánknak, Ábrahámnak, mikor Mezopotámiában vala, minekelõtte Háránban lakott,
And he said, My brothers and fathers, give hearing. The God of glory came to our father Abraham, when he was in Mesopotamia, before he was living in Haran,
ο δε εφη ανδρες αδελφοι και πατερες ακουσατε ο θεος της δοξης ωφθη τω πατρι ημων αβρααμ οντι εν τη μεσοποταμια πριν η κατοικησαι αυτον εν χαρραν

3 És monda néki: Eredj ki a te földedbõl és a te nemzetséged közül, és jer arra a földre, a melyet mutatok néked.
And said to him, Go out of your land, and away from your family, and come into the land to which I will be your guide.
και ειπεν προς αυτον εξελθε εκ της γης σου και εκ της συγγενειας σου και δευρο εις γην ην αν σοι δειξω

4 Akkor kimenvén a Káldeusok földébõl, lakozék Háránban: és onnét, minekutána megholt az õ atyja, kihozta õt e földre, a melyen ti most laktok:
Then he came out of the land of the Chaldaeans, and went into Haran; and from there, when his father was dead, he was guided by God into this land, where you are living now:
τοτε εξελθων εκ γης χαλδαιων κατωκησεν εν χαρραν κακειθεν μετα το αποθανειν τον πατερα αυτου μετωκισεν αυτον εις την γην ταυτην εις ην υμεις νυν κατοικειτε

5 És nem adott néki abban örökséget csak egy lábnyomnyit is: és azt ígérte, hogy néki adja azt birtokul és az õ magvának õ utána, holott nem vala néki gyermeke.
And God gave him no heritage in it, not even enough to put his foot on: but he gave him an undertaking that he would give it to him and to his children after him, though he had no child at that time.
και ουκ εδωκεν αυτω κληρονομιαν εν αυτη ουδε βημα ποδος και επηγγειλατο αυτω δουναι εις κατασχεσιν αυτην και τω σπερματι αυτου μετ αυτον ουκ οντος αυτω τεκνου

6 Szólt pedig az Isten akképen, hogy az õ magva zsellér lészen idegen földön, és szolgálat alá vetik azt, és nyomorgatják, négyszáz esztendeig.
And God said that his seed would be living in a strange land, and that they would make them servants, and be cruel to them for four hundred years.
ελαλησεν δε ουτως ο θεος οτι εσται το σπερμα αυτου παροικον εν γη αλλοτρια και δουλωσουσιν αυτο και κακωσουσιν ετη τετρακοσια

7 De azt a népet, melynek szolgálnak, én megítélem, monda az Isten: és ezek után kijõnek, és szolgálnak nékem e helyen.
And I will be the judge, said God, of that nation which made them servants: and after that, they will come out and give me worship in this place.
και το εθνος ω εαν δουλευσωσιν κρινω εγω ειπεν ο θεος και μετα ταυτα εξελευσονται και λατρευσουσιν μοι εν τω τοπω τουτω

8 És adta néki a körülmetélés szövetségét: és így nemzé Izsákot, és körülmetélé õt nyolczadnapon; és Izsák Jákóbot, és Jákób a tizenkét pátriárkhát.
And he made with him the agreement of which circumcision was the sign. And so Abraham had a son, Isaac, and gave him circumcision on the eighth day; and Isaac had a son, Jacob, and Jacob was the father of the twelve heads of the families of Israel.
και εδωκεν αυτω διαθηκην περιτομης και ουτως εγεννησεν τον ισαακ και περιετεμεν αυτον τη ημερα τη ογδοη και ο ισαακ τον ιακωβ και ο ιακωβ τους δωδεκα πατριαρχας

9 A pátriárkhák pedig irígységbõl eladák Józsefet Égyiptomba; de Isten vele vala,
And the brothers, moved with envy against Joseph, gave him to the Egyptians for money: but God was with him,
και οι πατριαρχαι ζηλωσαντες τον ιωσηφ απεδοντο εις αιγυπτον και ην ο θεος μετ αυτου

10 És megszabadítá õt minden nyomorúságából, és ada néki kedvességet és bölcseséget a Faraó elõtt, Égyiptom királya elõtt, ki õt Égyiptom fölé és az õ egész háza fölé kormányzóul állatá.
And made him free from all his troubles, and gave him wisdom and the approval of Pharaoh, king of Egypt, who made him ruler over Egypt and all his house.
και εξειλετο αυτον εκ πασων των θλιψεων αυτου και εδωκεν αυτω χαριν και σοφιαν εναντιον φαραω βασιλεως αιγυπτου και κατεστησεν αυτον ηγουμενον επ αιγυπτον και ολο ν τον οικον αυτου

11 Következék pedig éhség Égyiptom és Kanaán egész földére, és nagy nyomorúság; és nem találnak vala eledelt a mi atyáink.
Now there was no food to be had in all Egypt and Canaan, and there was great trouble: and our fathers were not able to get food.
ηλθεν δε λιμος εφ ολην την γην αιγυπτου και χανααν και θλιψις μεγαλη και ουχ ευρισκον χορτασματα οι πατερες ημων

12 Mikor pedig meghallotta Jákób, hogy Égyiptomban van gabona, elküldé elõször a mi atyáinkat.
But Jacob, hearing that there was grain in Egypt, sent out our fathers the first time.
ακουσας δε ιακωβ οντα σιτα εν αιγυπτω εξαπεστειλεν τους πατερας ημων πρωτον

13 És második alkalommal fölismerék Józsefet testvérei, és a Faraó megtudá a József nemzetségét.
And the second time his brothers had a meeting with Joseph, and Pharaoh had knowledge of Joseph's family.
και εν τω δευτερω ανεγνωρισθη ιωσηφ τοις αδελφοις αυτου και φανερον εγενετο τω φαραω το γενος του ιωσηφ

14 És József elküldvén, magához hívatá az õ atyját, Jákóbot, és egész hetvenöt lélekbõl álló nemzetségét.
Then Joseph sent for Jacob his father and all his family, seventy-five persons.
αποστειλας δε ιωσηφ μετεκαλεσατο τον πατερα αυτου ιακωβ και πασαν την συγγενειαν αυτου εν ψυχαις εβδομηκοντα πεντε

15 Leméne azért Jákób Égyiptomba, és meghala õ és a mi atyáink;
And Jacob went down to Egypt, and came to his end there, and so did our fathers;
κατεβη δε ιακωβ εις αιγυπτον και ετελευτησεν αυτος και οι πατερες ημων

16 És elvitetének Sikembe, és helyheztetének a sírba, melyet Ábrahám vett vala ezüstpénzen, Emmórnak, a Sikem [atyjának] fiaitól.
And they were taken over to Shechem, and put to rest in the place which Abraham got for a price in silver from the sons of Hamor in Shechem.
και μετετεθησαν εις συχεμ και ετεθησαν εν τω μνηματι ο ωνησατο αβρααμ τιμης αργυριου παρα των υιων εμμορ του συχεμ

17 Mikor pedig elközelgetett az ígéretnek ideje, melyet Isten esküvel ígért Ábrahámnak, megnevekedék a nép és megsokasodék Égyiptomban,
But when the time was near for putting into effect the undertaking which God had given to Abraham, the people were increasing in Egypt,
καθως δε ηγγιζεν ο χρονος της επαγγελιας ης ωμοσεν ο θεος τω αβρααμ ηυξησεν ο λαος και επληθυνθη εν αιγυπτω

18 Mindaddig, mígnem más király támada, ki nem ismeri vala Józsefet.
Till another king came to power, who had no knowledge of Joseph.
αχρις ου ανεστη βασιλευς ετερος ος ουκ ηδει τον ιωσηφ

19 Ez a mi nemzetségünkkel álnokul bánva nyomorgatta a mi atyáinkat, hogy magzataikat kitétesse, hogy életben ne maradjanak.
He, having evil designs against our nation, was cruel to our fathers, and they were forced to put out their young children, so that they might not go on living.
ουτος κατασοφισαμενος το γενος ημων εκακωσεν τους πατερας ημων του ποιειν εκθετα τα βρεφη αυτων εις το μη ζωογονεισθαι

20 Akkor születék Mózes, és ékes vala az Isten elõtt. Ez három hónapig atyja házában tartaték.
At which time Moses came to birth, and he was very beautiful; and he was kept for three months in his father's house:
εν ω καιρω εγεννηθη μωσης και ην αστειος τω θεω ος ανετραφη μηνας τρεις εν τω οικω του πατρος αυτου

21 Mikor pedig kitétetett, a Faraó leánya felvevé, és felnevelé õt a saját fia gyanánt.
And when he was put out, Pharaoh's daughter took him and kept him as her son.
εκτεθεντα δε αυτον ανειλετο αυτον η θυγατηρ φαραω και ανεθρεψατο αυτον εαυτη εις υιον

22 És Mózes taníttaték az Égyiptombeliek minden bölcseségére; és hatalmas vala beszédben és cselekedetben.
And Moses was trained in all the wisdom of Egypt, and was great in his words and works.
και επαιδευθη μωσης παση σοφια αιγυπτιων ην δε δυνατος εν λογοις και εν εργοις

23 Mikor pedig negyvenéves kora betölt, eszébe jutott, hogy meglátogassa atyjafiait, az Izráel fiait.
But when he was almost forty years old, it came into his heart to go and see his brothers, the children of Israel.
ως δε επληρουτο αυτω τεσσαρακονταετης χρονος ανεβη επι την καρδιαν αυτου επισκεψασθαι τους αδελφους αυτου τους υιους ισραηλ

24 És mikor látta, hogy egyik bántalommal illettetik, megoltalmazá, és az égyiptomi embert megölvén, bosszút álla azért, a ki bosszúsággal illettetett.
And seeing one of them being attacked, he went to his help and gave the Egyptian a death-blow:
και ιδων τινα αδικουμενον ημυνατο και εποιησεν εκδικησιν τω καταπονουμενω παταξας τον αιγυπτιον

25 És azt gondolá, hogy az õ atyjafiai megértik, hogy az Isten az õ keze által ád nékik szabadulást; de azok nem értették meg.
And he was hoping that his brothers would see that God had sent him to be their saviour; but they did not see.
ενομιζεν δε συνιεναι τους αδελφους αυτου οτι ο θεος δια χειρος αυτου διδωσιν αυτοις σωτηριαν οι δε ου συνηκαν

26 Másnap meg olyankor jelent meg köztük, mikor összevesztek, és inté õket békességre, mondván: Férfiak, testvérek vagytok ti; miért illetitek egymást bosszúsággal?
And the day after, he came to them, while they were having a fight, and would have made peace between them, saying, Sirs, you are brothers; why do you do wrong to one another?
τη τε επιουση ημερα ωφθη αυτοις μαχομενοις και συνηλασεν αυτους εις ειρηνην ειπων ανδρες αδελφοι εστε υμεις ινατι αδικειτε αλληλους

27 De az, a ki felebarátját bántalmazta, elutasítá õt magától, mondván: Kicsoda tett téged fejedelemmé és bírává mi rajtunk?
But the man who was doing wrong to his neighbour, pushing him away, said, Who made you a ruler and a judge over us?
ο δε αδικων τον πλησιον απωσατο αυτον ειπων τις σε κατεστησεν αρχοντα και δικαστην εφ ημας

28 Csak nem akarsz engem [is] megölni, miképen megöléd tegnap az égyiptomit?
Will you put me to death as you did the Egyptian yesterday?
μη ανελειν με συ θελεις ον τροπον ανειλες χθες τον αιγυπτιον

29 E beszédre aztán Mózes elfuta és lõn jövevény a Midián földén, a hol két fia születék.
And at these words, Moses went in flight to the land of Midian, and was living there for a time, and had two sons.
εφυγεν δε μωσης εν τω λογω τουτω και εγενετο παροικος εν γη μαδιαμ ου εγεννησεν υιους δυο

30 És negyven esztendõ elteltével megjelenék néki a Sínai hegy pusztájában az Úrnak angyala csipkebokornak tüzes lángjában.
At the end of forty years, an angel came to him in the waste land of Sinai, in the flame of a burning thorn-tree.
και πληρωθεντων ετων τεσσαρακοντα ωφθη αυτω εν τη ερημω του ορους σινα αγγελος κυριου εν φλογι πυρος βατου

31 Mózes pedig mikor meglátta, elcsodálkozék a látáson. Mikor pedig oda méne, hogy megszemlélje, lõn az Úrnak szava õ hozzá:
And Moses, seeing it, was full of wonder, and when he came up to have a nearer view of it, the voice of the Lord came to him, saying,
ο δε μωσης ιδων εθαυμασεν το οραμα προσερχομενου δε αυτου κατανοησαι εγενετο φωνη κυριου προς αυτον

32 Én vagyok a te atyáidnak Istene, Ábrahámnak Istene, és Izsáknak Istene, és Jákóbnak Istene. Mózes pedig megrémülvén, nem meré megnézni.
I am the God of your fathers, the God of Abraham and of Isaac and of Jacob. And Moses, shaking with fear, kept his eyes from looking at it.
εγω ο θεος των πατερων σου ο θεος αβρααμ και ο θεος ισαακ και ο θεος ιακωβ εντρομος δε γενομενος μωσης ουκ ετολμα κατανοησαι

33 Az Úr pedig monda néki: Oldozd le sarudat lábaidról; mert a hely, a melyen állasz, szent föld.
And the Lord said, Take off the shoes from your feet, for the place where you are is holy.
ειπεν δε αυτω ο κυριος λυσον το υποδημα των ποδων σου ο γαρ τοπος εν ω εστηκας γη αγια εστιν

34 Látván láttam az én népemnek nyomorúságát, mely Égyiptomban van, és az õ fohászkodásukat meghallgattam, és azért szállottam le, hogy õket megszabadítsam; most azért jõjj, elküldelek téged Égyiptomba.
Truly, I have seen the sorrows of my people in Egypt, and their cries have come to my ears, and I have come down to make them free: and now, come, I will send you to Egypt.
ιδων ειδον την κακωσιν του λαου μου του εν αιγυπτω και του στεναγμου αυτων ηκουσα και κατεβην εξελεσθαι αυτους και νυν δευρο αποστελω σε εις αιγυπτον

35 Ezt a Mózest, a kit megtagadának, mondván: Ki tett téged fejedelemmé és bíróvá? ezt az Isten fejedelmül és szabadítóul küldé angyal keze által, a ki megjelent néki a csipkebokorban.
This Moses, whom they would not have, saying, Who made you a ruler and a judge? him God sent to be a ruler and a saviour, by the hand of the angel whom he saw in the thorn-tree.
τουτον τον μωυσην ον ηρνησαντο ειποντες τις σε κατεστησεν αρχοντα και δικαστην τουτον ο θεος αρχοντα και λυτρωτην απεστειλεν εν χειρι αγγελου του οφθεντος αυτω εν τη βατω

36 Ez hozta ki õket, csodákat és jeleket tévén Égyiptomnak földében és a Verestengeren és a pusztában negyven esztendeig.
This man took them out, having done wonders and signs in Egypt and in the Red Sea and in the waste land, for forty years.
ουτος εξηγαγεν αυτους ποιησας τερατα και σημεια εν γη αιγυπτου και εν ερυθρα θαλασση και εν τη ερημω ετη τεσσαρακοντα

37 Ez ama Mózes, ki az Izráel fiainak ezt mondotta: Prófétát támaszt néktek az Úr, a ti Istentek, a ti atyátokfiai közül, mint engem: azt hallgassátok.
This is the same Moses, who said to the children of Israel, God will give you a prophet from among your brothers, like me.
ουτος εστιν ο μωυσης ο ειπων τοις υιοις ισραηλ προφητην υμιν αναστησει κυριος ο θεος υμων εκ των αδελφων υμων ως εμε αυτου ακουσεσθε

38 Ez az, a ki [ott] volt a gyülekezetben a pusztában a Sinai hegyen vele beszélõ angyallal és a mi atyáinkkal: ki élõ igéket võn, hogy nékünk adja;
This is the man who was in the church in the waste land with the angel who was talking to him in Sinai, and with our fathers; and to him were given the living words of God, so that he might give them to you.
ουτος εστιν ο γενομενος εν τη εκκλησια εν τη ερημω μετα του αγγελου του λαλουντος αυτω εν τω ορει σινα και των πατερων ημων ος εδεξατο λογια ζωντα δουναι ημιν

39 A kinek nem akartak engedni a mi atyáink, hanem eltaszíták maguktól, és szívökben Égyiptom felé fordulának,
By whom our fathers would not be controlled; but they put him on one side, turning back in their hearts to Egypt,
ω ουκ ηθελησαν υπηκοοι γενεσθαι οι πατερες ημων αλλ απωσαντο και εστραφησαν ταις καρδιαις αυτων εις αιγυπτον

40 Ezt mondván Áronnak: Csinálj nékünk isteneket, kik elõttünk járjanak: mert ez a Mózes, ki minket Égyiptom földébõl kihozott, nem tudjuk, mi történt õ vele.
And saying to Aaron, Make us gods to go before us: as for this Moses, who took us out of the land of Egypt, we have no idea what has become of him.
ειποντες τω ααρων ποιησον ημιν θεους οι προπορευσονται ημων ο γαρ μωσης ουτος ος εξηγαγεν ημας εκ γης αιγυπτου ουκ οιδαμεν τι γεγονεν αυτω

41 És borjúképet csinálának azokban a napokban, és áldozatot vivének a bálványnak, és gyönyörködének az õ kezeik csinálmányaiban.
And they made the image of a young ox in those days, and made an offering to it, and had joy in the work of their hands.
και εμοσχοποιησαν εν ταις ημεραις εκειναις και ανηγαγον θυσιαν τω ειδωλω και ευφραινοντο εν τοις εργοις των χειρων αυτων

42 Az Isten pedig elfordula, és adá õket, hogy szolgáljanak az ég seregének; a mint meg van írva a próféták könyvében: Vajjon áldozati barmokat és áldozatokat hoztatok-é nékem negyven esztendeig a pusztában, Izráelnek háza?
But God was turned from them and let them give worship to the stars of heaven, as it says in the book of the prophets, Did you make offerings to me of sheep and oxen for forty years in the waste land, O house of Israel?
εστρεψεν δε ο θεος και παρεδωκεν αυτους λατρευειν τη στρατια του ουρανου καθως γεγραπται εν βιβλω των προφητων μη σφαγια και θυσιας προσηνεγκατε μοι ετη τεσσαρακ οντα εν τη ερημω οικος ισραηλ

43 Sõt inkább hordoztátok a Molok sátorát, és a ti istenteknek, Remfánnak csillagát, a képeket, melyeket csináltatok, hogy azokat imádjátok: elviszlek azért titeket Babilónon túl.
And you took up the tent of Moloch and the star of the god Rephan, images which you made to give worship to them: and I will take you away, farther than Babylon.
και ανελαβετε την σκηνην του μολοχ και το αστρον του θεου υμων ρεμφαν τους τυπους ους εποιησατε προσκυνειν αυτοις και μετοικιω υμας επεκεινα βαβυλωνος

44 A bizonyságnak sátora a mi atyáinknál volt a pusztában, a mint parancsolta az, a ki mondotta Mózesnek, hogy azt arra a mintára csinálja, melyet látott vala.
Our fathers had the Tent of witness in the waste land, as God gave orders to Moses to make it after the design which he had seen.
η σκηνη του μαρτυριου ην εν τοις πατρασιν ημων εν τη ερημω καθως διεταξατο ο λαλων τω μωση ποιησαι αυτην κατα τον τυπον ον εωρακει

45 Melyet a mi atyáink átvévén, be is hoztak Józsuéval, mikor birodalmukba vették a pogányokat, kiket kiûzött az Isten a mi atyáink színe elõl, mind a Dávidnak napjaiig;
Which our fathers, in their turn, took with them when, with Joshua, they came into the heritage of the nations whom God was driving out before the face of our fathers, till the time of David,
ην και εισηγαγον διαδεξαμενοι οι πατερες ημων μετα ιησου εν τη κατασχεσει των εθνων ων εξωσεν ο θεος απο προσωπου των πατερων ημων εως των ημερων δαβιδ

46 Ki kegyelmet talált az Isten elõtt, és könyörgött, hogy hajlékot találhasson a Jákób Istenének.
Who was pleasing to God; and he had a desire to make a holy tent for the God of Jacob.
ος ευρεν χαριν ενωπιον του θεου και ητησατο ευρειν σκηνωμα τω θεω ιακωβ

47 Salamon építe pedig néki házat.
But Solomon was the builder of his house.
σολομων δε ωκοδομησεν αυτω οικον

48 De ama Magasságos nem kézzel csinált templomokban lakik, mint a próféta mondja:
But still, the Most High has not his resting-place in houses made with hands, as the prophet says,
αλλ ουχ ο υψιστος εν χειροποιητοις ναοις κατοικει καθως ο προφητης λεγει

49 A menny nékem ülõszékem, a föld pedig az én lábaimnak zsámolya; micsoda házat építhettek nékem? azt mondja az Úr, vagy melyik az én nyugodalmamnak helye?
Heaven is the seat of my power, and earth is a resting-place for my feet: what sort of house will you make for me, says the Lord, or what is my place of rest?
ο ουρανος μοι θρονος η δε γη υποποδιον των ποδων μου ποιον οικον οικοδομησετε μοι λεγει κυριος η τις τοπος της καταπαυσεως μου

50 Nem az én kezem csinálta-é mindezeket?
Did not my hand make all these things?
ουχι η χειρ μου εποιησεν ταυτα παντα

51 Kemény nyakú és körülmetéletlen szívû és fülû emberek, ti mindenkor a Szent Léleknek ellene igyekeztek, mint atyáitok, ti azonképen.
You whose hearts are hard and whose ears are shut to me; you are ever working against the Holy Spirit; as your fathers did, so do you.
σκληροτραχηλοι και απεριτμητοι τη καρδια και τοις ωσιν υμεις αει τω πνευματι τω αγιω αντιπιπτετε ως οι πατερες υμων και υμεις

52 A próféták közül kit nem üldöztek a ti atyáitok? és megölték azokat, a kik eleve hirdették amaz Igaznak eljövetelét: kinek ti most árulóivá és gyilkosaivá lettetek;
Which of the prophets was not cruelly attacked by your fathers? and they put to death those who gave them the news of the coming of the Upright One; whom you have now given up and put to death;
τινα των προφητων ουκ εδιωξαν οι πατερες υμων και απεκτειναν τους προκαταγγειλαντας περι της ελευσεως του δικαιου ου νυν υμεις προδοται και φονεις γεγενησθε

53 Kik a törvényt angyalok rendelésére vettétek, és nem tartottátok meg.
You, to whom the law was given as it was ordered by angels, and who have not kept it.
οιτινες ελαβετε τον νομον εις διαταγας αγγελων και ουκ εφυλαξατε

54 Mikor pedig ezeket hallották, szívükben dühösködnek és fogaikat csikorgatják vala õ ellene.
Hearing these things, they were cut to the heart and moved with wrath against him.
ακουοντες δε ταυτα διεπριοντο ταις καρδιαις αυτων και εβρυχον τους οδοντας επ αυτον

55 Mivel pedig teljes vala Szent Lélekkel, a mennybe függesztvén szemeit, látá Istennek dicsõségét, és Jézust állani az Istennek jobbja felõl,
But he was full of the Holy Spirit, and looking up to heaven, he saw the glory of God and Jesus at the right hand of God.
υπαρχων δε πληρης πνευματος αγιου ατενισας εις τον ουρανον ειδεν δοξαν θεου και ιησουν εστωτα εκ δεξιων του θεου

56 És monda: Ímé látom az egeket megnyilni, és az embernek Fiát az Isten jobbja felõl állani.
And he said, Now I see heaven open, and the Son of man at the right hand of God.
και ειπεν ιδου θεωρω τους ουρανους ανεωγμενους και τον υιον του ανθρωπου εκ δεξιων εστωτα του θεου

57 Felkiáltván pedig nagy fenszóval, füleiket bédugák, és egyakarattal reá rohanának;
But with loud cries, and stopping their ears, they made an attack on him all together,
κραξαντες δε φωνη μεγαλη συνεσχον τα ωτα αυτων και ωρμησαν ομοθυμαδον επ αυτον

58 És kiûzvén a városon kívül, megkövezék: a tanúbizonyságok pedig felsõruháikat egy Saulus nevezetû ifjú lábaihoz rakták le.
Driving him out of the town and stoning him: and the witnesses put their clothing at the feet of a young man named Saul.
και εκβαλοντες εξω της πολεως ελιθοβολουν και οι μαρτυρες απεθεντο τα ιματια αυτων παρα τους ποδας νεανιου καλουμενου σαυλου

59 Megkövezék azért Istvánt, ki imádkozik és ezt mondja vala: Uram Jézus, vedd magadhoz az én lelkemet!
And Stephen, while he was being stoned, made prayer to God, saying, Lord Jesus, take my spirit.
και ελιθοβολουν τον στεφανον επικαλουμενον και λεγοντα κυριε ιησου δεξαι το πνευμα μου

60 Térdre esvén pedig, nagy fenszóval kiálta: Uram, ne tulajdonítsd nékik e bûnt! És ezt mondván, elaluvék.
And going down on his knees, he said in a loud voice, Lord, do not make them responsible for this sin. And when he had said this, he went to his rest.
θεις δε τα γονατα εκραξεν φωνη μεγαλη κυριε μη στησης αυτοις την αμαρτιαν ταυτην και τουτο ειπων εκοιμηθη

1 Saulus pedig szintén javallta az õ megöletését. És támada azon a napon nagy üldözés a jeruzsálemi gyülekezet ellen, és mindnyájan eloszlának Júdeának és Samáriának tájaira, az apostolokat kivéve.
And Saul gave approval to his death. Now at that time a violent attack was started against the church in Jerusalem; and all but the Apostles went away into all parts of Judaea and Samaria.
σαυλος δε ην συνευδοκων τη αναιρεσει αυτου εγενετο δε εν εκεινη τη ημερα διωγμος μεγας επι την εκκλησιαν την εν ιεροσολυμοις παντες τε διεσπαρησαν κατα τας χωρας της ιουδαιας και σαμαρειας πλην των αποστολων

2 Istvánt pedig eltakarították kegyes férfiak, és nagy sírást tõnek õ rajta.
And God-fearing men put Stephen's body in its last resting-place, making great weeping over him.
συνεκομισαν δε τον στεφανον ανδρες ευλαβεις και εποιησαντο κοπετον μεγαν επ αυτω

3 Saulus pedig pusztítá az anyaszentegyházat, házról-házra járva, és férfiakat és asszonyokat elõvonszolva, tömlöczbe veti vala.
But Saul was burning with hate against the church, going into every house and taking men and women and putting them in prison.
σαυλος δε ελυμαινετο την εκκλησιαν κατα τους οικους εισπορευομενος συρων τε ανδρας και γυναικας παρεδιδου εις φυλακην

4 Amazok annakokáért eloszolván, széjjeljártak, hirdetve az ígét.
But those who had gone in flight went everywhere preaching the word.
οι μεν ουν διασπαρεντες διηλθον ευαγγελιζομενοι τον λογον

5 És Filep lemenvén Samária városába, prédikálja vala nékik a Krisztust.
And Philip went down to Samaria and was teaching them about Christ.
φιλιππος δε κατελθων εις πολιν της σαμαρειας εκηρυσσεν αυτοις τον χριστον

6 A sokaság pedig egy szívvel-lélekkel figyelmeze azokra, a miket Filep mondott, hallván és látván a jeleket, melyeket cselekedék.
And all the people gave attention to the words which Philip said, when they saw the signs which he did.
προσειχον τε οι οχλοι τοις λεγομενοις υπο του φιλιππου ομοθυμαδον εν τω ακουειν αυτους και βλεπειν τα σημεια α εποιει

7 Mert sokakból, kikben tisztátalan lelkek voltak, nagy hangon kiáltva kimenének; sok gutaütött és sánta pedig meggyógyula.
For unclean spirits came out from those who had them, crying with a loud voice; and a number of those who were ill and broken in body were made well.
πολλων γαρ των εχοντων πνευματα ακαθαρτα βοωντα μεγαλη φωνη εξηρχετο πολλοι δε παραλελυμενοι και χωλοι εθεραπευθησαν

8 És lõn nagy öröm abban a városban.
And there was much joy in that town.
και εγενετο χαρα μεγαλη εν τη πολει εκεινη

9 Egy Simon nevû ember pedig már elõbb gyakorolta abban a városban az ördögi tudományt és elámította Samária népét, magát valami nagynak állítván:
But there was a certain man named Simon, who in the past had been a wonder-worker and a cause of surprise to the people of Samaria, saying that he himself was a great man:
ανηρ δε τις ονοματι σιμων προυπηρχεν εν τη πολει μαγευων και εξιστων το εθνος της σαμαρειας λεγων ειναι τινα εαυτον μεγαν

10 Kire mindnyájan figyeltek, kicsinytõl nagyig, mondván: Ez az Istennek ama nagy ereje!
To whom they all gave attention, from the smallest to the greatest, saying, This man is that power of God which is named Great.
ω προσειχον παντες απο μικρου εως μεγαλου λεγοντες ουτος εστιν η δυναμις του θεου η μεγαλη

11 Azért figyeltek pedig rá, mert sok idõn át az ördögi mesterségekkel elámította õket.
And they gave attention to him, because for a long time his wonder-working powers had kept them under his control.
προσειχον δε αυτω δια το ικανω χρονω ταις μαγειαις εξεστακεναι αυτους

12 De miután hittek Filepnek, a ki az Isten országára és a Jézus Krisztus nevére tartozó örvendetes dolgokat hirdeti vala, megkeresztelkedének mind férfiak, mind asszonyok.
But when they had faith in the good news given by Philip about the kingdom of God and the name of Jesus Christ, a number of men and women had baptism.
οτε δε επιστευσαν τω φιλιππω ευαγγελιζομενω τα περι της βασιλειας του θεου και του ονοματος του ιησου χριστου εβαπτιζοντο ανδρες τε και γυναικες

13 És Simon maga is hûn, és megkeresztelkedvén, Fileppel tarta; és látván, hogy jelek és nagy erõk lesznek, álmélkodik vala.
And Simon himself had faith and, having had baptism, he went with Philip and, seeing the signs and the great wonders which he did, he was full of surprise.
ο δε σιμων και αυτος επιστευσεν και βαπτισθεις ην προσκαρτερων τω φιλιππω θεωρων τε σημεια και δυναμεις μεγαλας γινομενας εξιστατο

14 Mikor pedig meghallották a jeruzsálemi apostolok, hogy Samária bevette az Isten ígéjét, elküldék azokhoz Pétert és Jánost;
Now when the Apostles at Jerusalem had news that the people of Samaria had taken the word of God into their hearts, they sent to them Peter and John;
ακουσαντες δε οι εν ιεροσολυμοις αποστολοι οτι δεδεκται η σαμαρεια τον λογον του θεου απεστειλαν προς αυτους τον πετρον και ιωαννην

15 Kik mikor lementek, könyörögtek érettük, hogy vegyenek Szent Lelket:
Who, when they came there, made prayer for them, that the Holy Spirit might be given to them:
οιτινες καταβαντες προσηυξαντο περι αυτων οπως λαβωσιν πνευμα αγιον

16 Mert még senkire azok közül nem szállott rá, csak meg voltak keresztelve az Úr Jézus nevére.
For up to that time he had not come on any of them; only baptism had been given to them in the name of the Lord Jesus.
ουπω γαρ ην επ ουδενι αυτων επιπεπτωκος μονον δε βεβαπτισμενοι υπηρχον εις το ονομα του κυριου ιησου

17 Akkor kezeiket reájuk veték, és võnek Szent Lelket.
Then they put their hands on them, and the Holy Spirit came on them.
τοτε επετιθουν τας χειρας επ αυτους και ελαμβανον πνευμα αγιον

18 Mikor pedig látta Simon, hogy az apostolok kézrátétele által adatik a Szent Lélek, megkínálá õket pénzzel,
Now when Simon saw that the Holy Spirit was given through the touch of the Apostles' hands, he made them an offering of money, saying,
θεασαμενος δε ο σιμων οτι δια της επιθεσεως των χειρων των αποστολων διδοται το πνευμα το αγιον προσηνεγκεν αυτοις χρηματα

19 Mondván: Adjátok nékem is ezt a hatalmat, hogy valakire vetem kezeimet, Szent Lelket vegyen.
Give me this power, so that when I put my hands on anyone he may get the Holy Spirit.
λεγων δοτε καμοι την εξουσιαν ταυτην ινα ω αν επιθω τας χειρας λαμβανη πνευμα αγιον

20 De Péter monda néki: A te pénzed veled együtt veszszen el, mivel azt gondoltad, hogy az Istennek ajándéka pénzen megvehetõ.
But Peter said, May your money come to destruction with you, because you had the idea that what is freely given by God may be got for a price.
πετρος δε ειπεν προς αυτον το αργυριον σου συν σοι ειη εις απωλειαν οτι την δωρεαν του θεου ενομισας δια χρηματων κτασθαι

21 Nincsen néked részed, sem örökséged e dologban, mert a te szíved nem igaz az Isten elõtt.
You have no part in this business, because your heart is not right before God.
ουκ εστιν σοι μερις ουδε κληρος εν τω λογω τουτω η γαρ καρδια σου ουκ εστιν ευθεια ενωπιον του θεου

22 Térj meg azért ezen gonoszságodból, és kérjed az Istent, ha talán megbocsáttatik néked szívednek gondolatja.
Let your heart be changed, and make prayer to God that you may have forgiveness for your evil thoughts.
μετανοησον ουν απο της κακιας σου ταυτης και δεηθητι του θεου ει αρα αφεθησεται σοι η επινοια της καρδιας σου

23 Mert látom, hogy te keserûséges méregben és álnokságnak kötelékében leledzel.
For I see that you are prisoned in bitter envy and the chains of sin.
εις γαρ χολην πικριας και συνδεσμον αδικιας ορω σε οντα

24 Felelvén pedig Simon, monda: Könyörögjetek ti énérettem az Úrnak, hogy semmi azokból, a miket mondtatok, reám ne jõjjön.
And Simon, answering, said, Make prayer for me to the Lord, so that these things which you have said may not come on me.
αποκριθεις δε ο σιμων ειπεν δεηθητε υμεις υπερ εμου προς τον κυριον οπως μηδεν επελθη επ εμε ων ειρηκατε

25 Azok annakokáért, minekutána bizonyságot tettek, és hirdették az Úrnak ígéjét, megtérének Jeruzsálembe, és a Samaritánusoknak sok falujában prédikálák az evangyéliomot.
So they, having given their witness and made clear the word of the Lord, went back to Jerusalem, giving the good news on their way in a number of the small towns of Samaria.
οι μεν ουν διαμαρτυραμενοι και λαλησαντες τον λογον του κυριου υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ πολλας τε κωμας των σαμαρειτων ευηγγελισαντο

26 Az Úrnak angyala pedig szóla Filepnek, mondván: Kelj fel és menj el dél felé, arra az útra, mely Jeruzsálembõl Gázába megy alá. Járatlan ez.
But an angel of the Lord said to Philip, Get up, and go to the south, to the road which goes from Jerusalem to Gaza, through the waste land.
αγγελος δε κυριου ελαλησεν προς φιλιππον λεγων αναστηθι και πορευου κατα μεσημβριαν επι την οδον την καταβαινουσαν απο ιερουσαλημ εις γαζαν αυτη εστιν ερημος

27 És felkelvén, elméne. És ímé egy szerecsen férfiú, Kandakénak, a szerecsenek királyasszonyának hatalmas komornyikja, ki az õ egész kincstárának felügyelõje vala, ki feljött imádkozni Jeruzsálembe;
And he went and there was a man of Ethiopia, a servant of great authority under Candace, queen of the Ethiopians, and controller of all her property, who had come up to Jerusalem for worship;
και αναστας επορευθη και ιδου ανηρ αιθιοψ ευνουχος δυναστης κανδακης της βασιλισσης αιθιοπων ος ην επι πασης της γαζης αυτης ος εληλυθει προσκυνησων εις ιερουσαλημ

28 És visszatérõben volt és az õ szekerén ül vala, és olvasá Ésaiás prófétát.
He was going back, seated in his carriage, and was reading the book of the prophet Isaiah.
ην τε υποστρεφων και καθημενος επι του αρματος αυτου και ανεγινωσκεν τον προφητην ησαιαν

29 Monda pedig a Lélek Filepnek: Járulj oda és csatlakozzál ehhez a szekérhez!
And the Spirit said to Philip, Go near, and get on his carriage.
ειπεν δε το πνευμα τω φιλιππω προσελθε και κολληθητι τω αρματι τουτω

30 Filep azért oda futamodván, hallá, a mint az Ésaiás prófétát olvassa vala. És monda: Vajjon érted-é, a mit olvasol?
And Philip, running up to him, saw that he was reading Isaiah the prophet, and said to him, Is the sense of what you are reading clear to you?
προσδραμων δε ο φιλιππος ηκουσεν αυτου αναγινωσκοντος τον προφητην ησαιαν και ειπεν αρα γε γινωσκεις α αναγινωσκεις

31 Õ pedig monda: Mimódon érthetném, ha csak valaki meg nem magyarázza nékem? És kéré Filepet, hogy felhágván, üljön mellé.
And he said, How is that possible when I have no guide? And he made Philip get up by his side.
ο δε ειπεν πως γαρ αν δυναιμην εαν μη τις οδηγηση με παρεκαλεσεν τε τον φιλιππον αναβαντα καθισαι συν αυτω

32 Az írásnak helye pedig, melyet olvasott, ez vala: Mint juh viteték mészárszékre, és mint a bárány az õ nyírõje elõtt néma, azonképen nem nyitotta fel az õ száját.
Now the place in the book where he was reading was this: He was taken, like a sheep, to be put to death; and as a lamb is quiet when its wool is being cut, so he made no sound:
η δε περιοχη της γραφης ην ανεγινωσκεν ην αυτη ως προβατον επι σφαγην ηχθη και ως αμνος εναντιον του κειροντος αυτον αφωνος ουτως ουκ ανοιγει το στομα αυτου

33 Az õ megaláztatásában az õ ítélete elvétetett, az õ nemzetségét pedig kicsoda sorolja el? mert elvétetik a földrõl az õ élete.
Being of low degree, his cause was not given a hearing: who has knowledge of his family? for his life is cut off from the earth.
εν τη ταπεινωσει αυτου η κρισις αυτου ηρθη την δε γενεαν αυτου τις διηγησεται οτι αιρεται απο της γης η ζωη αυτου

34 Felelvén pedig a komornyik Filepnek, monda: Kérlek téged, kirõl mondja ezt a próféta? Magáról-é, vagy más valakirõl?
And the Ethiopian said to Philip, About whom are these words said by the prophet? about himself, or some other?
αποκριθεις δε ο ευνουχος τω φιλιππω ειπεν δεομαι σου περι τινος ο προφητης λεγει τουτο περι εαυτου η περι ετερου τινος

35 Filep pedig száját megnyitván, és elkezdvén ezen az íráson, hirdeté néki a Jézust.
So Philip, starting from this writing, gave him the good news about Jesus.
ανοιξας δε ο φιλιππος το στομα αυτου και αρξαμενος απο της γραφης ταυτης ευηγγελισατο αυτω τον ιησουν

36 Mikor pedig menének az úton, jutának egy vízhez; és monda a komornyik: Ímhol a víz: mi gátol, hogy megkeresztelkedjem?
And while they were going on their way, they came to some water, and the Ethiopian said, See, here is water; why may I not have baptism?
ως δε επορευοντο κατα την οδον ηλθον επι τι υδωρ και φησιν ο ευνουχος ιδου υδωρ τι κωλυει με βαπτισθηναι

37 Filep pedig monda: Ha teljes szívbõl hiszel, meglehet. Az pedig felelvén, monda: Hiszem, hogy a Jézus Krisztus az Isten Fia.
[]
ειπεν δε ο φιλιππος ει πιστευεις εξ ολης της καρδιας εξεστιν αποκριθεις δε ειπεν πιστευω τον υιον του θεου ειναι τον ιησουν χριστον

38 És megállítá a szekeret; és leszállának mindketten a vízbe, Filep és a komornyik; és megkeresztelé õt.
And he gave orders for the carriage to be stopped, and the two of them went down into the water, and Philip gave him baptism.
και εκελευσεν στηναι το αρμα και κατεβησαν αμφοτεροι εις το υδωρ ο τε φιλιππος και ο ευνουχος και εβαπτισεν αυτον

39 Mikor pedig a vízbõl feljöttek, az Úrnak Lelke elragadá Filepet; és többé nem látta õt a komornyik, mert [tovább] méne az õ útján örömmel.
And when they came up out of the water, the Spirit of the Lord took Philip away; and the Ethiopian saw him no more, for he went on his way full of joy.
οτε δε ανεβησαν εκ του υδατος πνευμα κυριου ηρπασεν τον φιλιππον και ουκ ειδεν αυτον ουκετι ο ευνουχος επορευετο γαρ την οδον αυτου χαιρων

40 Filep pedig találtaték Azótusban; és széjjeljárva hirdeté az evangyéliomot minden városnak, míglen Czézáreába juta.
But Philip came to Azotus, and went through all the towns, preaching the good news, till he came to Caesarea.
φιλιππος δε ευρεθη εις αζωτον και διερχομενος ευηγγελιζετο τας πολεις πασας εως του ελθειν αυτον εις καισαρειαν

1 Saulus pedig még fenyegetéstõl és öldökléstõl lihegve az Úrnak tanítványai ellen, elmenvén a fõpaphoz,
But Saul, still burning with desire to put to death the disciples of the Lord, went to the high priest,
ο δε σαυλος ετι εμπνεων απειλης και φονου εις τους μαθητας του κυριου προσελθων τω αρχιερει

2 Kére õ tõle leveleket Damaskusba a zsinagógákhoz, hogy ha talál némelyeket, kik ez útnak követõi, akár férfiakat, akár asszonyokat, fogva vigye Jeruzsálembe.
And made a request for letters from him to the Synagogues of Damascus, so that if there were any of the Way there, men or women, he might take them as prisoners to Jerusalem.
ητησατο παρ αυτου επιστολας εις δαμασκον προς τας συναγωγας οπως εαν τινας ευρη της οδου οντας ανδρας τε και γυναικας δεδεμενους αγαγη εις ιερουσαλημ

3 És a mint méne, lõn, hogy közelgete Damaskushoz, és nagy hirtelenséggel fény sugárzá õt körül a mennybõl:
And while he was journeying, he came near Damascus; and suddenly he saw a light from heaven shining round him;
εν δε τω πορευεσθαι εγενετο αυτον εγγιζειν τη δαμασκω και εξαιφνης περιηστραψεν αυτον φως απο του ουρανου

4 És õ leesvén a földre, halla szózatot, mely ezt mondja vala néki: Saul, Saul, mit kergetsz engem?
And he went down on the earth, and a voice said to him, Saul, Saul, why are you attacking me so cruelly?
και πεσων επι την γην ηκουσεν φωνην λεγουσαν αυτω σαουλ σαουλ τι με διωκεις

5 És monda: Kicsoda vagy, Uram? Az Úr pedig monda: Én vagyok Jézus, a kit te kergetsz: nehéz néked az ösztön ellen rúgódoznod.
And he said, Who are you, Lord? And he said, I am Jesus, whom you are attacking:
ειπεν δε τις ει κυριε ο δε κυριος ειπεν εγω ειμι ιησους ον συ διωκεις σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν

6 Remegve és ámulva monda: Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem? Az Úr pedig [monda] néki: Kelj fel és menj be a városba, és majd megmondják néked, mit kell cselekedned.
But get up, and go into the town, and it will be made clear to you what you have to do.
τρεμων τε και θαμβων ειπεν κυριε τι με θελεις ποιησαι και ο κυριος προς αυτον αναστηθι και εισελθε εις την πολιν και λαληθησεται σοι τι σε δει ποιειν

7 A vele utazó férfiak pedig némán álltak, hallva ugyan a szót, de senkit sem látva.
And the men who were with him were not able to say anything; hearing the voice, but seeing no one.
οι δε ανδρες οι συνοδευοντες αυτω ειστηκεισαν εννεοι ακουοντες μεν της φωνης μηδενα δε θεωρουντες

8 Felkele azonban Saulus a földrõl; de mikor felnyitá szemeit, senkit sem láta, azért kézenfogva vezeték be õt Damaskusba.
And Saul got up from the earth, and when his eyes were open, he saw nothing; and he was guided by the hand into Damascus.
ηγερθη δε ο σαυλος απο της γης ανεωγμενων δε των οφθαλμων αυτου ουδενα εβλεπεν χειραγωγουντες δε αυτον εισηγαγον εις δαμασκον

9 És három napig nem látott, és nem evett és nem ivott.
And for three days he was not able to see, and he took no food or drink.
και ην ημερας τρεις μη βλεπων και ουκ εφαγεν ουδε επιεν

10 Vala pedig egy tanítvány Damaskusban, névszerint Ananiás, és monda annak az Úr látásban: Ananiás! Az pedig monda: Ímhol vagyok Uram!
Now there was a certain disciple at Damascus, named Ananias; and the Lord said to him in a vision, Ananias! and he said, Here I am, Lord.
ην δε τις μαθητης εν δαμασκω ονοματι ανανιας και ειπεν προς αυτον ο κυριος εν οραματι ανανια ο δε ειπεν ιδου εγω κυριε

11 Az Úr pedig [monda] néki: Kelj fel és menj el az úgynevezett Egyenes utczába, és keress föl a Júdás házában egy Saulus nevû tárzusi embert, mert ímé imádkozik.
And the Lord said to him, Get up, and go to the street which is named Straight, and make search at the house of Judas for one named Saul of Tarsus: for he is at prayer;
ο δε κυριος προς αυτον αναστας πορευθητι επι την ρυμην την καλουμενην ευθειαν και ζητησον εν οικια ιουδα σαυλον ονοματι ταρσεα ιδου γαρ προσευχεται

12 És látá [Saulus] látásban, hogy egy Ananiás nevû férfiú beméne hozzá és kezét reá veté, hogy lásson.
And he has seen a man named Ananias coming in and putting his hands on him, so that he may be able to see.
και ειδεν εν οραματι ανδρα ονοματι ανανιαν εισελθοντα και επιθεντα αυτω χειρα οπως αναβλεψη

13 Felele pedig Ananiás: Uram, sok embertõl hallottam e férfiú felõl, mily sok bosszúsággal illeté a te szenteidet Jeruzsálemben:
But Ananias said, Lord, I have had accounts of this man from a number of people, how much evil he has done to your saints at Jerusalem:
απεκριθη δε ο ανανιας κυριε ακηκοα απο πολλων περι του ανδρος τουτου οσα κακα εποιησεν τοις αγιοις σου εν ιερουσαλημ

14 És itt [is] hatalma van a fõpapoktól, hogy mindazokat megkötözze, kik a te nevedet segítségül hívják.
And here he has authority from the chief priests to make prisoners all who give worship to your name.
και ωδε εχει εξουσιαν παρα των αρχιερεων δησαι παντας τους επικαλουμενους το ονομα σου

15 Monda pedig néki az Úr: Eredj el, mert õ nékem választott edényem, hogy hordozza az én nevemet a pogányok és királyok, és Izráel fiai elõtt.
But the Lord said, Go without fear: for he is a special vessel for me, to give to the Gentiles and kings and to the children of Israel the knowledge of my name:
ειπεν δε προς αυτον ο κυριος πορευου οτι σκευος εκλογης μοι εστιν ουτος του βαστασαι το ονομα μου ενωπιον εθνων και βασιλεων υιων τε ισραηλ

16 Mert én megmutatom néki, mennyit kell néki az én nevemért szenvedni.
For I will make clear to him what troubles he will have to undergo for me.
εγω γαρ υποδειξω αυτω οσα δει αυτον υπερ του ονοματος μου παθειν

17 Elméne azért Ananiás és beméne a házba, és kezeit reá vetvén, monda: Saul atyámfia, az Úr küldött engem, Jézus, a ki megjelent néked az úton, melyen jöttél, hogy szemeid megnyiljanak és beteljesedjél Szent Lélekkel.
And Ananias went out and came to the house, and putting his hands on him, said, Brother Saul, the Lord Jesus, whom you saw when you were on your journey, has sent me, so that you may be able to see, and be full of the Holy Spirit.
απηλθεν δε ανανιας και εισηλθεν εις την οικιαν και επιθεις επ αυτον τας χειρας ειπεν σαουλ αδελφε ο κυριος απεσταλκεν με ιησους ο οφθεις σοι εν τη οδω η ηρχου οπως αναβλ εψης και πλησθης πνευματος αγιου

18 És azonnal mintegy pikkelyek estek le szemeirõl, és mindjárt visszanyeré látását; és felkelvén, megkeresztelkedék;
And straight away it seemed as if a veil was taken from his eyes, and he was able to see; and he got up, and had baptism;
και ευθεως απεπεσον απο των οφθαλμων αυτου ωσει λεπιδες ανεβλεψεν τε παραχρημα και αναστας εβαπτισθη

19 És miután evett, megerõsödék. Vala pedig Saulus a damaskusi tanítványokkal néhány napig.
And when he had taken food his strength came back. And for some days he kept with the disciples who were in Damascus.
και λαβων τροφην ενισχυσεν εγενετο δε ο σαυλος μετα των εν δαμασκω μαθητων ημερας τινας

20 És azonnal prédikálá a zsinagógákban a Krisztust, hogy õ az Isten Fia.
And straight away, in the Synagogues, he was preaching Jesus as the Son of God.
και ευθεως εν ταις συναγωγαις εκηρυσσεν τον χριστον οτι ουτος εστιν ο υιος του θεου

21 Álmélkodnak vala pedig mindnyájan, a kik hallák, és mondának: Nem ez-é az, a ki pusztította Jeruzsálemben azokat, a kik ezt a nevet hívják segítségül, és ide is azért jött, hogy õket fogva vigye a fõpapokhoz?
And all those hearing him were full of wonder and said, Is not this the man who in Jerusalem was attacking all the worshippers of this name? and he had come here so that he might take them as prisoners before the chief priests.
εξισταντο δε παντες οι ακουοντες και ελεγον ουχ ουτος εστιν ο πορθησας εν ιερουσαλημ τους επικαλουμενους το ονομα τουτο και ωδε εις τουτο εληλυθει ινα δεδεμενους αυτους αγαγη επι τους αρχιερεις

22 Saulus pedig annál inkább erõt võn, és zavarba hozta a Damaskusban lakó zsidókat, bebizonyítván, hogy ez a Krisztus.
But Saul went on increasing in power, and the Jews in Damascus were not able to give answers to the arguments by which he made it clear that Jesus was the Christ.
σαυλος δε μαλλον ενεδυναμουτο και συνεχυνεν τους ιουδαιους τους κατοικουντας εν δαμασκω συμβιβαζων οτι ουτος εστιν ο χριστος

23 Több nap elteltével azonban a zsidók tanácsot tartának, hogy õt megöljék:
Then, after some days, the Jews made an agreement together to put him to death:
ως δε επληρουντο ημεραι ικαναι συνεβουλευσαντο οι ιουδαιοι ανελειν αυτον

24 De tudtára esék Saulusnak az õ leselkedésök. És õrizék a kapukat mind nappal, mind éjjel, hogy õt megöljék;
But Saul got knowledge of their design. And they kept watch day and night on the roads out of the town, so that they might put him to death:
εγνωσθη δε τω σαυλω η επιβουλη αυτων παρετηρουν τε τας πυλας ημερας τε και νυκτος οπως αυτον ανελωσιν

25 A tanítványok azért vevén õt éjjel, a kõfalon bocsáták alá, leeresztve egy kosárban.
But his disciples took him by night and let him down from the wall in a basket.
λαβοντες δε αυτον οι μαθηται νυκτος καθηκαν δια του τειχους χαλασαντες εν σπυριδι

26 Mikor pedig Saulus Jeruzsálembe ment, a tanítványokhoz próbált csatlakozni; de mindnyájan féltek tõle, nem hivén, hogy õ tanítvány.
And when he came to Jerusalem, he made an attempt to be joined to the disciples, but they were all in fear of him, not taking him for a disciple.
παραγενομενος δε ο σαυλος εις ιερουσαλημ επειρατο κολλασθαι τοις μαθηταις και παντες εφοβουντο αυτον μη πιστευοντες οτι εστιν μαθητης

27 Barnabás azonban maga mellé vevén õt, vivé az apostolokhoz, és elbeszélé nékik, mint látta az úton az Urat, és hogy beszélt vele, és mint tanított Damaskusban nagy bátorsággal a Jézus nevében.
But Barnabas took him to the Apostles and gave them an account of how he had seen the Lord on the road, and had given hearing to his words, and how at Damascus he had been preaching in the name of Jesus without fear.
βαρναβας δε επιλαβομενος αυτον ηγαγεν προς τους αποστολους και διηγησατο αυτοις πως εν τη οδω ειδεν τον κυριον και οτι ελαλησεν αυτω και πως εν δαμασκω επαρρησιασατο εν τω ονοματι του ιησου

28 És ki- és bejáratos vala köztük Jeruzsálemben:
And he was with them, going in and out at Jerusalem,
και ην μετ αυτων εισπορευομενος και εκπορευομενος εν ιερουσαλημ και παρρησιαζομενος εν τω ονοματι του κυριου ιησου

29 És nagy bátorsággal tanítván az Úr Jézusnak nevében, beszél, sõt vetekedik vala a görög zsidókkal; azok pedig igyekeznek vala õt megölni.
Preaching in the name of the Lord without fear; and he had discussions with the Greek Jews; but they were working for his death.
ελαλει τε και συνεζητει προς τους ελληνιστας οι δε επεχειρουν αυτον ανελειν

30 Megtudván azonban az atyafiak, levivék õt Czézáreába, és elküldék õt Tárzusba.
And when the brothers had knowledge of it, they took him to Caesarea and sent him to Tarsus.
επιγνοντες δε οι αδελφοι κατηγαγον αυτον εις καισαρειαν και εξαπεστειλαν αυτον εις ταρσον

31 A gyülekezeteknek tehát egész Júdeában, Galileában és Samariában békességök vala; épülvén és járván az Úrnak félelmében és a Szent Léleknek vígasztalásában, sokasodnak vala.
And so the church through all Judaea and Galilee and Samaria had peace and was made strong; and, living in the fear of the Lord and in the comfort of the Holy Spirit, was increased greatly.
αι μεν ουν εκκλησιαι καθ ολης της ιουδαιας και γαλιλαιας και σαμαρειας ειχον ειρηνην οικοδομουμεναι και πορευομεναι τω φοβω του κυριου και τη παρακλησει του αγιου πνευματος επληθυνοντο

32 Lõn pedig, hogy Péter, mikor mindnyájukat bejárá, leméne a Liddában lakozó szentekhez is.
And it came about that while Peter was going through all parts of the country he came to the saints who were living at Lydda.
εγενετο δε πετρον διερχομενον δια παντων κατελθειν και προς τους αγιους τους κατοικουντας λυδδαν

33 Talála pedig ott egy Éneás nevû embert, ki nyolcz esztendõ óta ágyban fekszik vala, ki gutaütött vala.
And there was a certain man there, named Aeneas, who for eight years had been in bed, without power of moving.
ευρεν δε εκει ανθρωπον τινα αινεαν ονοματι εξ ετων οκτω κατακειμενον επι κραββατω ος ην παραλελυμενος

34 És monda néki Péter: Éneás, gyógyítson meg téged a Jézus Krisztus: kelj föl, vesd meg magad az ágyadat! És azonnal felkele.
And Peter said to him, Aeneas, Jesus Christ makes you well: get up and make your bed. And straight away he got up.
και ειπεν αυτω ο πετρος αινεα ιαται σε ιησους ο χριστος αναστηθι και στρωσον σεαυτω και ευθεως ανεστη

35 És láták õt mindnyájan, kik laknak vala Liddában és Sáronban, kik megtérének az Úrhoz.
And all those living in Lydda and Sharon saw him, and were turned to the Lord.
και ειδον αυτον παντες οι κατοικουντες λυδδαν και τον σαρωναν οιτινες επεστρεψαν επι τον κυριον

36 Joppéban pedig vala egy nõtanítvány, névszerint Tábitha, mely megmagyarázva Dorkásnak, [azaz zergének] mondatik: ez gazdag vala jó cselekedetekben és alamizsnákban, melyeket osztogatott.
Now there was at Joppa a certain disciple named Tabitha, that is, Dorcas: this woman was given to good works and acts of mercy at all times.
εν ιοππη δε τις ην μαθητρια ονοματι ταβιθα η διερμηνευομενη λεγεται δορκας αυτη ην πληρης αγαθων εργων και ελεημοσυνων ων εποιει

37 Lõn pedig azokban a napokban, hogy megbetegedvén, meghala: és miután megmosták õt, kiteríték a felházban.
And it came about, in those days, that she got ill and came to her death: and when she had been washed, they put her in a room which was high up.
εγενετο δε εν ταις ημεραις εκειναις ασθενησασαν αυτην αποθανειν λουσαντες δε αυτην εθηκαν εν υπερωω

38 Mivelhogy pedig Lidda Joppéhoz közel vala, a tanítványok meghallván, hogy Péter ott van, küldének két férfiút õ hozzá, kérve, hogy késedelem nélkül menjen át hozzájuk.
And because Lydda was near Joppa, the disciples, having knowledge that Peter was there, sent two men to him, requesting him to come to them straight away.
εγγυς δε ουσης λυδδης τη ιοππη οι μαθηται ακουσαντες οτι πετρος εστιν εν αυτη απεστειλαν δυο ανδρας προς αυτον παρακαλουντες μη οκνησαι διελθειν εως αυτων

39 Felkelvén azért Péter, elméne azokkal. Mihelyt oda ére, felvezeték õt a felházba: és elébe állának néki az özvegyasszonyok mindnyájan sírva és mutogatva a ruhákat és öltözeteket, melyeket Dorkás csinált, míg velük együtt volt.
And Peter went with them. And when he had come, they took him into the room: and all the widows were there, weeping and putting before him the coats and clothing which Dorcas had made while she was with them.
αναστας δε πετρος συνηλθεν αυτοις ον παραγενομενον ανηγαγον εις το υπερωον και παρεστησαν αυτω πασαι αι χηραι κλαιουσαι και επιδεικνυμεναι χιτωνας και ιματια οσα επ οιει μετ αυτων ουσα η δορκας

40 Péter pedig mindenkit kiküldvén, térdre esve imádkozék; és a [holt] testhez fordulván, monda: Tábitha, kelj fel! Az pedig felnyitá szemeit; és meglátván Pétert, felüle.
But Peter made them all go outside, and went down on his knees in prayer; and turning to the body, he said, Tabitha, get up. And, opening her eyes, she saw Peter and got up.
εκβαλων δε εξω παντας ο πετρος θεις τα γονατα προσηυξατο και επιστρεψας προς το σωμα ειπεν ταβιθα αναστηθι η δε ηνοιξεν τους οφθαλμους αυτης και ιδουσα τον πετρον α νεκαθισεν

41 És az kezét nyújtva néki, felemelé õt; és beszólítván a szenteket és az özvegyasszonyokat, eleikbe állatá õt elevenen.
And he took her hand, lifting her up; and, sending for the saints and widows, he gave her to them, living.
δους δε αυτη χειρα ανεστησεν αυτην φωνησας δε τους αγιους και τας χηρας παρεστησεν αυτην ζωσαν

42 És tudtára lõn az egész Joppénak; és sokan hivének az Úrban.
And news of it went all through Joppa, and a number of people had faith in the Lord.
γνωστον δε εγενετο καθ ολης της ιοππης και πολλοι επιστευσαν επι τον κυριον

43 És lõn, hogy õ több napig marada Joppéban egy Simon nevû tímárnál.
And he was living in Joppa for some time with Simon, a leather-worker.
εγενετο δε ημερας ικανας μειναι αυτον εν ιοππη παρα τινι σιμωνι βυρσει

1 Vala pedig Czézáreában egy Kornélius nevû férfiú, százados az úgynevezett itáliai seregbõl.
Now there was a certain man in Caesarea, named Cornelius, the captain of the Italian band of the army;
ανηρ δε τις ην εν καισαρεια ονοματι κορνηλιος εκατονταρχης εκ σπειρης της καλουμενης ιταλικης

2 Jámbor és istenfélõ egész házanépével egybe, ki sok alamizsnát osztogat vala a népnek, és szüntelen könyörög vala Istennek.
A serious-minded man, fearing God with all his family; he gave much money to the poor, and made prayer to God at all times.
ευσεβης και φοβουμενος τον θεον συν παντι τω οικω αυτου ποιων τε ελεημοσυνας πολλας τω λαω και δεομενος του θεου διαπαντος

3 [Ez] látá látásban világosan, a napnak mintegy kilenczedik órája körül, hogy az Istennek angyala beméne õhozzá, és monda néki: Kornélius!
He saw in a vision, clearly, at about the ninth hour of the day, an angel of the Lord coming to him and saying to him, Cornelius!
ειδεν εν οραματι φανερως ωσει ωραν εννατην της ημερας αγγελον του θεου εισελθοντα προς αυτον και ειποντα αυτω κορνηλιε

4 Õ pedig szemeit reá függesztve és megrémülve monda: Mi az, Uram? Az pedig monda néki: A te könyörgéseid és alamizsnáid felmentek Isten elébe emlékezetnek okáért.
And he, looking on him in fear, said, What is it, Lord? And he said to him, Your prayers and your offerings have come up to God, and he has kept them in mind.
ο δε ατενισας αυτω και εμφοβος γενομενος ειπεν τι εστιν κυριε ειπεν δε αυτω αι προσευχαι σου και αι ελεημοσυναι σου ανεβησαν εις μνημοσυνον ενωπιον του θεου

5 Most azért küldj Joppéba embereket, és hivasd magadhoz Simont, ki neveztetik Péternek;
Now send men to Joppa, and get one Simon, named Peter,
και νυν πεμψον εις ιοππην ανδρας και μεταπεμψαι σιμωνα ος επικαλειται πετρος

6 Õ egy Simon [nevû] tímárnál van szálláson, kinek háza a tenger mellett van. Õ megmondja néked, mit kell cselekedned.
Who is living with Simon, a leather-worker, whose house is by the sea.
ουτος ξενιζεται παρα τινι σιμωνι βυρσει ω εστιν οικια παρα θαλασσαν ουτος λαλησει σοι τι σε δει ποιειν

7 A mint pedig elment az angyal, a ki Kornéliussal beszélt, szólíta kettõt az õ szolgái közül, és egy kegyes vitézt azok közül, kik rendelkezésére állnak vala.
And when the angel who said these words to him had gone away, he sent for two of his house-servants, and a God-fearing man of the army, one of those who were waiting on him at all times;
ως δε απηλθεν ο αγγελος ο λαλων τω κορνηλιω φωνησας δυο των οικετων αυτου και στρατιωτην ευσεβη των προσκαρτερουντων αυτω

8 És elmondván nékik mindent, elküldé õket Joppéba.
And having given them an account of everything, he sent them to Joppa.
και εξηγησαμενος αυτοις απαντα απεστειλεν αυτους εις την ιοππην

9 Másnap pedig, míg azok menének és közelgetének a városhoz, felméne Péter a háznak felsõ részére imádkozni hat óra tájban.
Now the day after, when they were on their journey and were near the town, Peter went up to the top of the house for prayer, about the sixth hour:
τη δε επαυριον οδοιπορουντων εκεινων και τη πολει εγγιζοντων ανεβη πετρος επι το δωμα προσευξασθαι περι ωραν εκτην

10 Megéhezék azonban, és akara enni: míg azonban azok ételt készítének, szálla õ reá elragadtatás;
And he was in need of food: but while they were getting it ready, a deep sleep came on him;
εγενετο δε προσπεινος και ηθελεν γευσασθαι παρασκευαζοντων δε εκεινων επεπεσεν επ αυτον εκστασις

11 És látá, hogy az ég megnyilt és leszálla õ hozzá valami edény, mint egy nagy lepedõ, négy sarkánál fogva felkötve, és leeresztve a földre:
And he saw the heavens opening, and a vessel coming down, like a great cloth let down on the earth,
και θεωρει τον ουρανον ανεωγμενον και καταβαινον επ αυτον σκευος τι ως οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαις δεδεμενον και καθιεμενον επι της γης

12 Melyben valának mindenféle földi négylábú állatok, vadak, csúszómászó állatok és égi madarak.
In which were all sorts of beasts and birds.
εν ω υπηρχεν παντα τα τετραποδα της γης και τα θηρια και τα ερπετα και τα πετεινα του ουρανου

13 És szózat lõn õ hozzá: Kelj fel Péter, öljed és egyél!
And a voice came to him, saying, Come, Peter; take them for food.
και εγενετο φωνη προς αυτον αναστας πετρε θυσον και φαγε

14 Péter pedig monda: Semmiképen sem, Uram; mert sohasem ettem semmi közönségest, vagy tisztátalant.
But Peter said, No, Lord; for I have never taken food which is common or unclean.
ο δε πετρος ειπεν μηδαμως κυριε οτι ουδεποτε εφαγον παν κοινον η ακαθαρτον

15 És ismét szózat [lõn] õ hozzá másodszor is: A miket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak.
And the voice came to him a second time, What God has made clean, do not you make common.
και φωνη παλιν εκ δευτερου προς αυτον α ο θεος εκαθαρισεν συ μη κοινου

16 Ez pedig három ízben történt; és ismét felviteték az edény az égbe.
And this was done three times: and then the vessel was taken back into heaven.
τουτο δε εγενετο επι τρις και παλιν ανεληφθη το σκευος εις τον ουρανον

17 A mint pedig Péter magában tünõdék, mi lehet az a látás, a melyet látott, ímé az férfiak, kiket Kornélius küldött, megtudakozván a Simon házát, odaérkezének a kapuhoz,
Now while Peter was in doubt as to the purpose of this vision, the men who were sent by Cornelius, having made search for Simon's house, came to the door,
ως δε εν εαυτω διηπορει ο πετρος τι αν ειη το οραμα ο ειδεν και ιδου οι ανδρες οι απεσταλμενοι απο του κορνηλιου διερωτησαντες την οικιαν σιμωνος επεστησαν επι τον πυλω να

18 És bekiáltván megtudakozák, vajjon Simon, ki neveztetik Péternek, ott van-é szálláson?
To see if Simon, named Peter, was living there.
και φωνησαντες επυνθανοντο ει σιμων ο επικαλουμενος πετρος ενθαδε ξενιζεται

19 És a míg Péter a látás felõl gondolkodék, monda néki a Lélek: Ímé három férfiú keres téged:
And, while Peter was turning the vision over in his mind, the Spirit said to him, See, three men are looking for you.
του δε πετρου ενθυμουμενου περι του οραματος ειπεν αυτω το πνευμα ιδου ανδρες τρεις ζητουσιν σε

20 Nosza kelj fel, eredj alá, és minden kételkedés nélkül menj el õ velök: mert én küldöttem õket.
Go down, then, and go with them, doubting nothing, for I have sent them.
αλλα αναστας καταβηθι και πορευου συν αυτοις μηδεν διακρινομενος διοτι εγω απεσταλκα αυτους

21 Alámenvén azért Péter a férfiakhoz, kiket Kornélius küldött õ hozzá, monda: Ímé, én vagyok, a kit kerestek: mi dolog az, a miért jöttetek?
And Peter went down to the men, and said, I am the man you are looking for: why have you come?
καταβας δε πετρος προς τους ανδρας τους απεσταλμενους απο του κορνηλιου προς αυτον ειπεν ιδου εγω ειμι ον ζητειτε τις η αιτια δι ην παρεστε

22 Õk pedig mondának: Kornélius százados, igaz és istenfélõ férfiú, ki mellett a zsidók egész népe jó bizonyságot tesz, szent angyal által megintetett, hogy hívasson téged házához, és halljon tõled valami dolgokról.
And they said, Cornelius, a captain, an upright and God-fearing man, respected by all the nation of the Jews, had word from God by an angel to send for you to his house, and to give hearing to your words.
οι δε ειπον κορνηλιος εκατονταρχης ανηρ δικαιος και φοβουμενος τον θεον μαρτυρουμενος τε υπο ολου του εθνους των ιουδαιων εχρηματισθη υπο αγγελου αγιου μεταπεμψασθ αι σε εις τον οικον αυτου και ακουσαι ρηματα παρα σου

23 Behíván azért õket, szállására fogadá. Másnap pedig elméne Péter õ velök, és a Joppébeli atyafiak közül is némelyek együtt menének õ vele.
So he took them in for the night. And the day after, he went with them, taking some of the brothers from Joppa with him.
εισκαλεσαμενος ουν αυτους εξενισεν τη δε επαυριον ο πετρος εξηλθεν συν αυτοις και τινες των αδελφων των απο της ιοππης συνηλθον αυτω

24 És másnap eljutának Czézáreába. Kornélius pedig várja vala õket, egybegyûjtvén rokonait és jó barátait.
And the day after that, they came to Caesarea. And Cornelius was waiting for them, having got together his relations and his near friends.
και τη επαυριον εισηλθον εις την καισαρειαν ο δε κορνηλιος ην προσδοκων αυτους συγκαλεσαμενος τους συγγενεις αυτου και τους αναγκαιους φιλους

25 És lõn, hogy a mint Péter beméne, Kornélius elébe menvén, lábaihoz borulva imádá [õt.]
And when Peter came in, Cornelius came to him and, falling down at his feet, gave him worship.
ως δε εγενετο εισελθειν τον πετρον συναντησας αυτω ο κορνηλιος πεσων επι τους ποδας προσεκυνησεν

26 Péter azonban felemelé õt, mondván: Kelj fel; én magam is ember vagyok.
But Peter, lifting him up, said, Get up, for I am a man as you are.
ο δε πετρος αυτον ηγειρεν λεγων αναστηθι καγω αυτος ανθρωπος ειμι

27 És beszélgetve vele, belépett, és talála sokakat egybegyûlve;
And saying these words, he went in, and saw that a great number of people had come together;
και συνομιλων αυτω εισηλθεν και ευρισκει συνεληλυθοτας πολλους

28 És monda nékik: Ti tudjátok, hogy tilalmas zsidó embernek más nemzetbelivel barátkozni, vagy hozzámenni; de nékem az Isten megmutatá, hogy senkit se mondjak közönséges, vagy tisztátalan embernek:
And he said to them, You yourselves have knowledge that it is against the law for a man who is a Jew to be in the company of one who is of another nation; but God has made it clear to me that no man may be named common or unclean:
εφη τε προς αυτους υμεις επιστασθε ως αθεμιτον εστιν ανδρι ιουδαιω κολλασθαι η προσερχεσθαι αλλοφυλω και εμοι ο θεος εδειξεν μηδενα κοινον η ακαθαρτον λεγειν ανθρωπον

29 Annak okáért ellenmondás nélkül el is jöttem, miután meghívattam. Azt kérdem azért, mi okból hivattatok engem?
And so I came without question, when I was sent for. What then is your purpose in sending for me?
διο και αναντιρρητως ηλθον μεταπεμφθεις πυνθανομαι ουν τινι λογω μετεπεμψασθε με

30 És Kornélius monda: Negyednaptól fogva mind ez óráig bõjtöltem, és kilencz órakor imádkozám az én házamban; és ímé egy férfiú álla meg elõttem fényes ruhában,
And Cornelius said, Four days from now I was in my house in prayer at the ninth hour; and I saw before me a man in shining clothing,
και ο κορνηλιος εφη απο τεταρτης ημερας μεχρι ταυτης της ωρας ημην νηστευων και την εννατην ωραν προσευχομενος εν τω οικω μου και ιδου ανηρ εστη ενωπιον μου εν εσθητι λαμπρα

31 És monda: Kornélius, meghallgattatott a te imádságod, és a te alamizsnáid emlékezetbe jutottak Isten elõtt.
Who said, Cornelius, your prayer has come to the ears of God, and your offerings are kept in his memory.
και φησιν κορνηλιε εισηκουσθη σου η προσευχη και αι ελεημοσυναι σου εμνησθησαν ενωπιον του θεου

32 Küldj el azért Joppéba, és hívasd magadhoz Simont, ki Péternek neveztetik; ez Simon tímár házában van szálláson a tenger mellett: õ, minekutána eljõ, szól néked.
Send, then, to Joppa, and get Simon, named Peter, to come to you; he is living in the house of Simon, a leather-worker, by the sea.
πεμψον ουν εις ιοππην και μετακαλεσαι σιμωνα ος επικαλειται πετρος outος ξενιζεται εν οικια σιμωνος βυρσεως παρα θαλασσαν ος παραγενομενος λαλησει σοι

33 Azonnal azért küldöttem hozzád; és te jól tetted, hogy eljöttél. Most azért mi mindnyájan az Isten elõtt állunk, hogy meghallgassuk mindazokat, a miket Isten néked parancsolt.
So, straight away, I sent for you; and you have done well to come. And now, we are all present before God, ready to give attention to all the things which the Lord has given you to say.
εξαυτης ουν επεμψα προς σε συ τε καλως εποιησας παραγενομενος νυν ουν παντες ημεις ενωπιον του θεου παρεσμεν ακουσαι παντα τα προστεταγμενα σοι υπο του θεου

34 Péter pedig megnyitván száját, monda: Bizonynyal látom, hogy nem személyválogató az Isten;
Then Peter said, Truly, I see clearly that God is no respecter of persons:
ανοιξας δε πετρος το στομα ειπεν επ αληθειας καταλαμβανομαι οτι ουκ εστιν προσωπολημπτης ο θεος

35 Hanem minden nemzetben kedves õ elõtte, a ki õt féli és igazságot cselekszik.
But in every nation, the man who has fear of him and does righteousness is pleasing to him.
αλλ εν παντι εθνει ο φοβουμενος αυτον και εργαζομενος δικαιοσυνην δεκτος αυτω εστιν

36 Azt az ígét, melyet elkülde az Izráel fiainak, hirdetvén békességet a Jézus Krisztus által (õ mindeneknek Ura).
The word which he sent to the children of Israel, giving the good news of peace through Jesus Christ (who is Lord of all)--
τον λογον ον απεστειλεν τοις υιοις ισραηλ ευαγγελιζομενος ειρηνην δια ιησου χριστου outος εστιν παντων κυριος

37 Ti ismeritek azt a dolgot, mely lõn az egész Júdeában, Galileától kezdve, az után a keresztség után, melyet János prédikált,
That word you yourselves have knowledge of, which was made public through all Judaea, starting from Galilee, after the baptism of which John was the preacher,
υμεις οιδατε το γενομενον ρημα καθ οληςτης ιουδαιας αρξαμενον απο της γαλιλαιας μετα το βαπτισμα ο εκηρυξεν ιωαννης

38 A názáreti Jézust, mint kené fel õt az Isten Szent Lélekkel és hatalommal, ki széjjeljárt jót tévén és meggyógyítván mindeneket, kik az ördög hatalma alatt voltak; mert az Isten vala õ vele.
About Jesus of Nazareth, how God gave the Holy Spirit to him, with power: and how he went about doing good and making well all who were troubled by evil spirits, for God was with him.
ιησουν τον απο ναζαρετ ως εχρισεν αυτον ο θεος πνευματι αγιω και δυναμει ος διηλθεν ευεργετων και ιωμενος παντας τους καταδυναστευομενους υπο του διαβολου οτι ο θεος ην μετ αυτου

39 És mi vagyunk bizonyságai mindazoknak, a miket mind a zsidóknak tartományában, mind Jeruzsálemben cselekedett; a kit megölének, fára feszítvén.
And we are witnesses of all the things which he did in the country of the Jews and in Jerusalem; whom they put to death, hanging him on a tree.
και ημεις εσμεν μαρτυρες παντων ων εποιησεν εν τε τη χωρα των ιουδαιων και εν ιερουσαλημ ον ανειλον κρεμασαντες επι ξυλου

40 Ezt az Isten feltámasztá harmadnapon, és megadá, hogy õ megjelenjék nyilván,
On the third day God gave him back to life, and let him be seen,
τουτον ο θεος ηγειρεν τη τριτη ημερα και εδωκεν αυτον εμφανη γενεσθαι

41 Nem az egész népnek, hanem az Istentõl eleve választott bizonyságoknak, nékünk, kik együtt ettünk és együtt ittunk õ vele, minekutána feltámadott halottaiból.
Not by all the people, but by witnesses marked out before by God, even by us, who took food and drink with him after he came back from the dead.
ου παντι τω λαω αλλα μαρτυσιν τοις προκεχειροτονημενοις υπο του θεου ημιν οιτινες συνεφαγομεν και συνεπιομεν αυτω μετα το αναστηναι αυτον εκ νεκρων

42 És megparancsolta nékünk, hogy hirdessük a népnek, és tegyünk bizonyságot, hogy õ az Istentõl rendelt bírája élõknek és holtaknak.
And he gave us orders to give news of this to the people, and to give public witness that this is he whom God has made judge of the living and the dead.
και παρηγγειλεν ημιν κηρυξαι τω λαω και διαμαρτυρασθαι οτι αυτος εστιν ο ωρισμενος υπο του θεου κριτης ζωντων και νεκρων

43 Errõl a próféták mind bizonyságot tesznek, hogy bûneinek bocsánatját veszi az õ neve által mindenki, a ki hiszen õ benne.
To him all the prophets give witness, that through his name everyone who has faith in him will have forgiveness of sins.
τουτω παντες οι προφηται μαρτυρουσιν αφεσιν αμαρτιων λαβειν δια του ονοματος αυτου παντα τον πιστευοντα εις αυτον

44 Mikor még szólá Péter ez ígéket, leszálla a Szent Lélek mindazokra, a kik hallgatják vala e beszédet.
While Peter was saying these words, the Holy Spirit came on all those who were hearing the word.
ετι λαλουντος του πετρου τα ρηματα ταυτα επεπεσεν το πνευμα το αγιον επι παντας τους ακουοντας τον λογον

45 És elálmélkodának a zsidóságból való hívek, mindazok, a kik Péterrel együtt mentek, hogy a pogányokra is kitöltetett a Szent Lélek ajándéka.
And the Jews of the faith, who had come with Peter, were full of wonder, because the Holy Spirit was given to the Gentiles,
και εξεστησαν οι εκ περιτομης πιστοι οσοι συνηλθον τω πετρω οτι και επι τα εθνη η δωρεα του αγιου πνευματος εκκεχυται

46 Mert hallják vala, hogy õk nyelveken szólnak és magasztalják az Istent. Akkor felele Péter:
And they were talking in tongues, and giving glory to God. Then Peter said,
ηκουον γαρ αυτων λαλουντων γλωσσαις και μεγαλυνοντων τον θεον τοτε απεκριθη ο πετρος

47 Vajjon eltilthatja-é valaki a vizet, hogy ezek meg ne keresztelkedjenek, kik vették a Szent Lelket miképen mi is?
Will any man say that these may not have baptism who have been given the Holy Spirit as we have?
μητι το υδωρ κωλυσαι δυναται τις του μη βαπτισθηναι τουτους οιτινες το πνευμα το αγιον ελαβον καθως και ημεις

48 És parancsolá, hogy keresztelkedjenek meg az Úrnak nevében. Akkor kérék õt, hogy maradjon náluk néhány napig.
And he gave orders for them to have baptism in the name of Jesus Christ. Then they kept him with them for some days.
προσεταξεν τε αυτους βαπτισθηναι εν τω ονοματι του κυριου τοτε ηρωτησαν αυτον επιμειναι ημερας τινας

1 Meghallák azonban az apostolok és a Júdeában levõ atyafiak, hogy a pogányok is bevették az Istennek beszédét.
Now the Apostles and the brothers who were in Judaea had news that the word of God had been given to the Gentiles.
ηκουσαν δε οι αποστολοι και οι αδελφοι οι οντες κατα την ιουδαιαν οτι και τα εθνη εδεξαντο τον λογον του θεου

2 Mikor azért felment Péter Jeruzsálembe, vetekedének õ vele a zsidóságból valók,
And when Peter came to Jerusalem, those who kept the rule of circumcision had an argument with him,
και οτε ανεβη πετρος εις ιεροσολυμα διεκρινοντο προς αυτον οι εκ περιτομης

3 Mondván: Körülmetéletlen emberekhez mentél be, és együtt ettél velük.
Saying, You went to men without circumcision, and took food with them.
λεγοντες οτι προς ανδρας ακροβυστιαν εχοντας εισηλθες και συνεφαγες αυτοις

4 Elkezdvén pedig Péter, megmagyarázta nékik rendre, mondván:
But Peter gave them an account of it all in order, saying to them,
αρξαμενος δε ο πετρος εξετιθετο αυτοις καθεξης λεγων

5 Én Joppé városában imádkozám; és láték elragadtatásban egy látást, valami alászálló edényt, mint egy nagy lepedõt, négy sarkánál fogva leeresztve az égbõl; és egészen hozzám szálla:
I was in the town of Joppa, at prayer: and falling into a deep sleep, I saw in a vision a vessel like a great cloth let down from heaven, and it came down to me:
εγω ημην εν πολει ιοππη προσευχομενος και ειδον εν εκστασει οραμα καταβαινον σκευος τι ως οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαις καθιεμενην εκ του ουρανου και ηλθεν αχρις ε μου

6 Melyre szememet rávetve megnézém, és látám a földi négylábú állatokat, a vadakat és a csúszómászókat és az égi madarakat.
And looking on it with attention I saw in it all sorts of beasts and birds.
εις ην ατενισας κατενοουν και ειδον τα τετραποδα της γης και τα θηρια και τα ερπετα και τα πετεινα του ουρανου

7 Hallék pedig szót [is], mely ezt mondja vala nékem: Kelj fel Péter, öljed és egyél!
And a voice came to my ears saying, Come, Peter; take them for food.
ηκουσα δε φωνης λεγουσης μοι αναστας πετρε θυσον και φαγε

8 Mondék azonban: Semmiképen sem, Uram; mert soha semmi közönséges vagy tisztátalan nem ment be az én számba.
But I said, No, Lord; for nothing common or unclean has ever come into my mouth.
ειπον δε μηδαμως κυριε οτι παν κοινον η ακαθαρτον ουδεποτε εισηλθεν εις το στομα μου

9 Felele pedig nékem a szózat másodszor az égbõl: A miket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak.
But the voice, coming a second time from heaven, said, What God has made clean, do not you make common.
απεκριθη δε μοι φωνη εκ δευτερου εκ του ουρανου α ο θεος εκαθαρισεν συ μη κοινου

10 Ez pedig három ízben történt; és ismét felvonaték az egész az égbe.
And this was done three times, and they were all taken up again into heaven.
τουτο δε εγενετο επι τρις και παλιν ανεσπασθη απαντα εις τον ουρανον

11 És ímé, azonnal három férfiú érkezék a házhoz, melyben valék, kik Czézáreából küldettek én hozzám.
And at that minute, three men, sent from Caesarea, came to the house where we were.
και ιδου εξαυτης τρεις ανδρες επεστησαν επι την οικιαν εν η ημην απεσταλμενοι απο καισαρειας προς με

12 Mondá pedig nékem a Lélek, hogy menjek el velök minden kételkedés nélkül. Eljöve pedig velem ez a hat atyafi is; és bemenénk annak az embernek a házába:
And the Spirit gave me orders to go with them, doubting nothing. And these six brothers came with me; and we went into that man's house:
ειπεν δε μοι το πνευμα συνελθειν αυτοις μηδεν διακρινομενον ηλθον δε συν εμοι και οι εξ αδελφοι ουτοι και εισηλθομεν εις τον οικον του ανδρος

13 És elbeszélé nékünk, mimódon látta, a mint az angyal megálla az õ házában és ezt mondá néki: Küldj embereket Joppéba, és hívasd magadhoz Simont, ki Péternek neveztetik;
And he gave us an account of how he had seen the angel in his house, saying, Send to Joppa, and get Simon, named Peter, to come to you;
απηγγειλεν τε ημιν πως ειδεν τον αγγελον εν τω οικω αυτου σταθεντα και ειποντα αυτω αποστειλον εις ιοππην ανδρας και μεταπεμψαι σιμωνα τον επικαλουμενον πετρον

14 Õ szólni fog hozzád olyan ígéket, melyek által megtartatol te és a te egész házadnépe.
Who will say words to you through which you and all your family may get salvation.
ος λαλησει ρηματα προς σε εν οις σωθηση συ και πας ο οικος σου

15 Mikor pedig én elkezdtem szólni, leszálla a Szent Lélek õ reájok, miképen mi reánk is kezdetben.
And, while I was talking to them, the Holy Spirit came on them, as on us at first.
εν δε τω αρξασθαι με λαλειν επεπεσεν το πνευμα το αγιον επ αυτους ωσπερ και εφ ημας εν αρχη

16 Megemlékezém pedig az Úrnak ama mondásáról, a mint mondá: János ugyan vízzel keresztelt, ti azonban Szent Lélekkel fogtok megkereszteltetni.
And the words of the Lord came into my mind, how he said, The baptism of John was with water, but you will have baptism with the Holy Spirit.
εμνησθην δε του ρηματος κυριου ως ελεγεν ιωαννης μεν εβαπτισεν υδατι υμεις δε βαπτισθησεσθε εν πνευματι αγιω

17 Ha tehát az Isten hasonló ajándékát adta nékik, mint nékünk is, kik hittünk az Úr Jézus Krisztusban, kicsoda voltam én, hogy az Istent eltilthattam volna?
If then God gave them, when they had faith in the Lord Jesus Christ, the same as he gave to us, who was I to go against God?
ει ουν την ισην δωρεαν εδωκεν αυτοις ο θεος ως και ημιν πιστευσασιν επι τον κυριον ιησουν χριστον εγω δε τις ημην δυνατος κωλυσαι τον θεον

18 Ezeknek hallatára aztán megnyugovának, és dicsõíték az Istent, mondván: Eszerint hát a pogányoknak is adott az Isten megtérést az életre!
And hearing these things they said nothing more, but gave glory to God, saying, Then to the Gentiles as to us has God given a change of heart, so that they may have life.
ακουσαντες δε ταυτα ησυχασαν και εδοξαζον τον θεον λεγοντες αραγε και τοις εθνεσιν ο θεος την μετανοιαν εδωκεν εις ζωην

19 Azok tehát, a kik eloszlottak az üldözés miatt, mely Istvánért támadott, eljutának Fenicziáig, Cziprusig és Antiókhiáig, senkinek nem prédikálván az ígét, hanem csak a zsidóknak.
Then those who had gone away at the time of the trouble about Stephen, went as far as Phoenicia and Cyprus, preaching to the Jews only.
οι μεν ουν διασπαρεντες απο της θλιψεως της γενομενης επι στεφανω διηλθον εως φοινικης και κυπρου και αντιοχειας μηδενι λαλουντες τον λογον ει μη μονον ιουδαιοις

20 Voltak azonban közöttük némely cziprusi és czirénei férfiak, kik mikor Antiókhiába bementek, szólának a görögöknek, hirdetve az Úr Jézust.
But some of them, men of Cyprus and Cyrene, when they came to Antioch, gave the good news about the Lord Jesus to the Greeks.
ησαν δε τινες εξ αυτων ανδρες κυπριοι και κυρηναιοι οιτινες εισελθοντες εις αντιοχειαν ελαλουν προς τους ελληνιστας ευαγγελιζομενοι τον κυριον ιησουν

21 És az Úrnak keze vala velök; és nagy sokaság tére meg az Úrhoz, hívõvé lévén.
And the power of the Lord was with them, and a great number had faith and were turned to the Lord.
και ην χειρ κυριου μετ αυτων πολυς τε αριθμος πιστευσας επεστρεψεν επι τον κυριον

22 Elhatott pedig a hír õ felõlük a jeruzsálemi gyülekezet fülébe; és kiküldék Barnabást, hogy menjen el egész Antiókhiáig.
And news of them came to the ears of the church at Jerusalem: and they sent Barnabas as far as Antioch:
ηκουσθη δε ο λογος εις τα ωτα της εκκλησιας της εν ιεροσολυμοις περι αυτων και εξαπεστειλαν βαρναβαν διελθειν εως αντιοχειας

23 Ki mikor oda jutott és látta az Isten kegyelmét, örvendeze; és inté mindnyájukat, hogy állhatatos szívvel maradjanak meg az Úrban.
Who, when he came and saw the grace of God, was glad; and he made clear to them the need of keeping near the Lord with all the strength of their hearts:
ος παραγενομενος και ιδων την χαριν του θεου εχαρη και παρεκαλει παντας τη προθεσει της καρδιας προσμενειν τω κυριω

24 Mert jámbor és Szent Lélekkel és hittel teljes férfiú vala õ. És nagy sokaság csatlakozék az Úrhoz.
For he was a good man and full of the Holy Spirit and of faith: and a great number were joined to the Lord.
οτι ην ανηρ αγαθος και πληρης πνευματος αγιου και πιστεως και προσετεθη οχλος ικανος τω κυριω

25 Elméne pedig Barnabás Tárzusba, hogy felkeresse Saulust, és rátalálván, elvivé õt Antiókhiába.
Then he went on to Tarsus, looking for Saul;
εξηλθεν δε εις ταρσον ο βαρναβας αναζητησαι σαυλον

26 És lõn, hogy õk egy egész esztendeig forgolódtak a gyülekezetben, és tanítottak nagy sokaságot; és a tanítványokat elõször Antiókhiában nevezték keresztyéneknek.
And when he had come across him, he took him to Antioch. And they were with the church there for a year, teaching the people; and the disciples were first given the name of Christians in Antioch.
και ευρων αυτον ηγαγεν αυτον εις αντιοχειαν εγενετο δε αυτους ενιαυτον ολον συναχθηναι εν τη εκκλησια και διδαξαι οχλον ικανον χρηματισαι τε πρωτον εν αντιοχεια τους μαθητας χριστιανους

27 Ez idõtájban pedig menének Jeruzsálembõl Antiókhiába próféták.
Now in those days prophets came from Jerusalem to Antioch.
εν ταυταις δε ταις ημεραις κατηλθον απο ιεροσολυμων προφηται εις αντιοχειαν

28 Felkelvén pedig egy azok közül, névszerint Agabus, megjelenté a Lélek által, hogy az egész föld kerekségén nagy éhség lesz; a mely meg is lõn Klaudius császár idejében.
And one of them, named Agabus, said publicly through the Spirit that there would be serious need of food all over the earth: which came about in the time of Claudius.
αναστας δε εις εξ αυτων ονοματι αγαβος εσημανεν δια του πνευματος λιμον μεγαν μελλειν εσεσθαι εφ ολην την οικουμενην οστις και εγενετο επι κλαυδιου καισαρος

29 A tanítványok pedig elhatározták, hogy a szerint, a mint kinek-kinek közöttük módjában áll, küldenek valamit segítségül a Júdeában lakozó atyafiaknak:
And the disciples, everyone as he was able, made a decision to send help to the brothers living in Judaea:
των δε μαθητων καθως ηυπορειτο τις ωρισαν εκαστος αυτων εις διακονιαν πεμψαι τοις κατοικουσιν εν τη ιουδαια αδελφοις

30 A mit meg is cselekedének, elküldvén a vénekhez Barnabás és Saulus keze által.
Which they did, sending it to the rulers of the church by the hand of Barnabas and Saul.
ο και εποιησαν αποστειλαντες προς τους πρεσβυτερους δια χειρος βαρναβα και σαυλου

1 Abban az idõben pedig Heródes király elkezde kegyetlenkedni némelyekkel, a gyülekezetbõl valók közül.
Now, about that time, Herod the king made cruel attacks on the Christians.
κατ εκεινον δε τον καιρον επεβαλεν ηρωδης ο βασιλευς τας χειρας κακωσαι τινας των απο της εκκλησιας

2 Megöleté pedig Jakabot, Jánosnak testvérét, fegyverrel.
And he put James, the brother of John, to death with the sword.
ανειλεν δε ιακωβον τον αδελφον ιωαννου μαχαιρα

3 És látván, hogy ez tetszik a zsidóknak, föltette magában, hogy elfogatja Pétert is. (Valának pedig a kovásztalan kenyerek napjai.)
And when he saw that this was pleasing to the Jews he went on to take Peter in addition. This was at the time of the feast of unleavened bread.
και ιδων οτι αρεστον εστιν τοις ιουδαιοις προσεθετο συλλαβειν και πετρον ησαν δε ημεραι των αζυμων

4 Kit el is fogatván, tömlöczbe veté, átadván négy négyes katonai szakasznak, hogy õrizzék õt; husvét után akarván õt a nép elé vezettetni.
And having taken him, he put him in prison, with four bands of armed men to keep watch over him; his purpose being to take him out to the people after the Passover.
ον και πιασας εθετο εις φυλακην παραδους τεσσαρσιν τετραδιοις στρατιωτων φυλασσειν αυτον βουλομενος μετα το πασχα αναγαγειν αυτον τω λαω

5 Péter azért õrizteték a fogságban; a gyülekezet pedig szüntelen könyörög vala az Istennek õ érette.
So Peter was kept in prison: but the church made strong prayer to God for him.
ο μεν ουν πετρος ετηρειτο εν τη φυλακη προσευχη δε ην εκτενης γινομενη υπο της εκκλησιας προς τον θεον υπερ αυτου

6 Mikor pedig Heródes õt elõ akará vezettetni, azon az éjszakán aluszik vala Péter két vitéz között, megkötözve két lánczczal; és õrök õrizék az ajtó elõtt a tömlöczöt.

And when Herod was about to take him out, the same night Peter was sleeping in chains between two armed men, and the watchmen were keeping watch before the door of the prison.

οτε δε εμελλεν αυτον προαγειν ο ηρωδης τη νυκτι εκεινη ην ο πετρος κοιμωμενος μεταξυ δυο στρατιωτων δεδεμενος αλυσεσιν δυσιν φυλακες τε προ της θυρας ετηρουν την φυ λακην

7 És ímé az Úrnak angyala eljöve, és világosság fénylék a tömlöczben: és meglökvén Péter oldalát, felkölté õt, mondván: Kelj föl hamar! És leesének a lánczok kezeirõl.

And a great light was seen shining in the room, and an angel of the Lord came to Peter and, touching him on his side so that he came out of his sleep, said, Get up quickly. And his chains came off his hands.

και ιδου αγγελος κυριου επεστη και φως ελαμψεν εν τω οικηματι παταξας δε την πλευραν του πετρου ηγειρεν αυτον λεγων αναστα εν ταχει και εξεπεσον αυτου αι αλυσεις εκ τ ων χειρων

8 És monda néki az angyal: Övezd fel magadat, és kösd fel saruidat. És úgy cselekedék. És monda néki: Vedd rád felsõruhádat és kövess engem!

Then the angel said, Put on your shoes and get ready to go. And he did so. And he said, Put your coat round you and come with me.

ειπεν τε ο αγγελος προς αυτον περιζωσαι και υποδησαι τα σανδαλια σου εποιησεν δε ουτως και λεγει αυτω περιβαλου το ιματιον σου και ακολουθει μοι

9 És kimenvén, követé õt; és nem tudta, hogy valóság az, a mi történik az angyal által, hanem azt hitte, hogy látást lát.

And he went out after him; and he was not certain if what was done by the angel was a fact, for it seemed to him that he was seeing a vision.

και εξελθων ηκολουθει αυτω και ουκ ηδει οτι αληθες εστιν το γινομενον δια του αγγελου εδοκει δε οραμα βλεπειν

10 Mikor pedig általmentek az elsõ õrsön és a másodikon, jutának a vaskapuhoz, mely a városba visz; mely magától megnyílék elõttük: és kimenvén, egy utczán elõremenének; és azonnal eltávozék az angyal õ tõle.

And when they had gone past the first and second watchmen they came to the iron door into the town, which came open by itself: and they went out and down one street; and then the angel went away.

διελθοντες δε πρωτην φυλακην και δευτεραν ηλθον επι την πυλην την σιδηραν την φερουσαν εις την πολιν ητις αυτοματη ηνοιχθη αυτοις και εξελθοντες προηλθον ρυμην μιαν και ευθεως απεστη ο αγγελος απ αυτου

11 És Péter magához térve monda: Most tudom igazán, hogy az Úr elbocsátotta az õ angyalát, és megszabadított engem Heródes kezébõl és a zsidók népének egész várakozásától.

And when Peter came to his senses he said, Now, truly, I am certain that the Lord has sent his angel and taken me out of the hands of Herod, against all the hopes of the Jews.

και ο πετρος γενομενος εν εαυτω ειπεν νυν οιδα αληθως οτι εξαπεστειλεν κυριος τον αγγελον αυτου και εξειλετο με εκ χειρος ηρωδου και πασης της προσδοκιας του λαου των ι ουδαιων

12 És miután ezt megértette, elméne Máriának, a János anyjának házához, ki Márknak neveztetik; hol sokan valának egybegyûlve és könyörögnek vala.

And when he became clear about this, he went to the house of Mary, the mother of John named Mark, where a number of them had come together for prayer.

συνιδων τε ηλθεν επι την οικιαν μαριας της μητρος ιωαννου του επικαλουμενου μαρκου ου ησαν ικανοι συνηθροισμενοι και προσευχομενοι

13 És mikor Péter zörgetett a tornácz ajtaján, egy Rhodé nevû szolgálóleány méne oda, hogy hallgatózzék:

And he gave a blow on the door, and a young girl came to it, named Rhoda.

κρουσαντος δε του πετρου την θυραν του πυλωνος προσηλθεν παιδισκη υπακουσαι ονοματι ροδη

14 És megismervén a Péter szavát, örömében nem nyitá meg a kaput, hanem befutván, hírül adá, hogy Péter áll a kapu elõtt.

And hearing the voice of Peter, in her joy she went running, without opening the door, to say that Peter was outside.

και επιγνουσα την φωνην του πετρου απο της χαρας ουκ ηνοιξεν τον πυλωνα εισδραμουσα δε απηγγειλεν εσταναι τον πετρον προ του πυλωνος

15 Azok pedig mondának néki: Elment az eszed. Õ azonban erõsíté, hogy úgy van. Azok pedig mondának: Az õ angyala az.

And they said to her, You are off your head. But still she said, with decision, that it was so. And they said, It is his angel.

οι δε προς αυτην ειπον μαινη η δε διισχυριζετο ουτως εχειν οι δ ελεγον ο αγγελος αυτου εστιν

16 Péter pedig szüntelen zörget vala: mikor azért felnyitották, megláták õt és elálmélkodának.
But Peter went on giving blows on the door: and when it was open and they saw him, they were full of wonder.
ο δε πετρος επεμενεν κρουων ανοιξαντες δε ειδον αυτον και εξεστησαν

17 Miután pedig kezével hallgatást intett nékik, elbeszélé nékik, mimódon hozta ki õt az Úr a tömlöczbõl. És monda: Adjátok tudtára ezeket Jakabnak és az atyafiaknak. És kimenvén elméne más helyre.
But he made a sign to them with his hand to be quiet, and gave them an account of how the Lord had taken him out of prison. And he said, Give the news to James and the brothers. And then he went away.
κατασεισας δε αυτοις τη χειρι σιγαν διηγησατο αυτοις πως ο κυριος αυτον εξηγαγεν εκ της φυλακης ειπεν δε απαγγειλατε ιακωβω και τοις αδελφοις ταυτα και εξελθων επορευθη εις ετερον τοπον

18 Mikor pedig megvirradt, nem csekély háborúság támada a vitézek között, mi történt hát Péterrel.
Now when it was day, the armed men were greatly troubled about what had become of Peter.
γενομενης δε ημερας ην ταραχος ουκ ολιγος εν τοις στρατιωταις τι αρα ο πετρος εγενετο

19 Heródes pedig mikor elõkérte õt és nem találta, kivallatván az õröket, parancsolá, hogy kivégeztessenek. És lemenvén Júdeából Czézáreába, [ott] idõzött.
And Herod, when he sent for him, and he was not there, after questioning the watchmen, gave orders that they were to be put to death. Then he went down from Judaea to Caesarea for a time.
ηρωδης δε επιζητησας αυτον και μη ευρων ανακρινας τους φυλακας εκελευσεν απαχθηναι και κατελθων απο της ιουδαιας εις την καισαρειαν διετριβεν

20 Heródes pedig ellenséges indulattal vala a tirusiak és sidoniak iránt; de azok egyakarattal eljövének õ hozzá, és Blástust, a király kamarását megnyervén, békességet kérének, mivelhogy az õ tartományuk a királyéból élelmeztetik vala.
Now he was very angry with the people of Tyre and Sidon: and they came to him, all together, and having made friends with Blastus, the controller of the king's house, they made a request for peace, because their country was dependent on the king's country for its food.
ην δε ο ηρωδης θυμομαχων τυριοις και σιδωνιοις ομοθυμαδον δε παρησαν προς αυτον και πεισαντες βλαστον τον επι του κοιτωνος του βασιλεως ητουντο ειρηνην δια το τρεφεσθαι αυτων την χωραν απο της βασιλικης

21 Egy kitûzött napon pedig Heródes királyi ruhájába felöltözve és székibe ülve nyilvánosan szóla hozzájuk.
And on the day which had been fixed, Herod, dressed in his robes and seated in his place, made a public statement to them.
τακτη δε ημερα ο ηρωδης ενδυσαμενος εσθητα βασιλικην και καθισας επι του βηματος εδημηγορει προς αυτους

22 A nép pedig felkiálta: Isten szava ez és nem emberé.
And the people, with loud cries, said, It is the voice of a god, not of a man.
ο δε δημος επεφωνει θεου φωνη και ουκ ανθρωπου

23 És azonnal megveré õt az Úrnak angyala, azért, hogy nem az Istennek adá a dicsõséget; és a férgektõl megemésztetvén, meghala.
And straight away the angel of the Lord sent a disease on him, because he did not give the glory to God: and his flesh was wasted away by worms, and so he came to his end.
παραχρημα δε επαταξεν αυτον αγγελος κυριου ανθ ων ουκ εδωκεν την δοξαν τω θεω και γενομενος σκωληκοβρωτος εξεψυξεν

24 Az Istennek ígéje pedig növekedik és terjed vala,
But the word of the Lord went on increasing.
ο δε λογος του θεου ηυξανεν και επληθυνετο

25 Barnabás és Saulus pedig visszatérének Jeruzsálembõl, betöltvén szolgálatukat, maguk mellé véve Jánost is, kinek mellékneve Márk vala.
And Barnabas and Saul came back from Jerusalem, when their work was ended, taking with them John named Mark.
βαρναβας δε και σαυλος υπεστρεψαν εξ ιερουσαλημ πληρωσαντες την διακονιαν συμπαραλαβοντες και ιωαννην τον επικληθεντα μαρκον

1 Valának pedig Antiókhiában az [ott] levõ gyülekezetben némely próféták és tanítók: Barnabás és Simeon, ki hivattatik vala Nigernek, és a Czirénei Luczius és Manaen, ki Heródessel, a negyedes fejedelemmel együtt neveltetett vala, és Saulus.

Now there were at Antioch, in the church there, prophets and teachers, Barnabas, and Symeon who was named Niger, and Lucius of Cyrene, and Manaen, a relation of Herod the king, and Saul.

ησαν δε τινες εν αντιοχεια κατα την ουσαν εκκλησιαν προφηται και διδασκαλοι ο τε βαρναβας και συμεων ο καλουμενος νιγερ και λουκιος ο κυρηναιος μαναην τε ηρωδου του τετραρχου συντροφος και σαυλος

2 Mikor azért azok szolgálának az Úrnak és bõjtölének, monda a Szent Lélek: Válaszszátok el nékem Barnabást és Saulust a munkára, a melyre én õket elhívtam.

And while they were doing the Lord's work, and going without food, the Holy Spirit said, Let Barnabas and Saul be given to me for the special work for which they have been marked out by me.

λειτουργουντων δε αυτων τω κυριω και νηστευοντων ειπεν το πνευμα το αγιον αφορισατε δη μοι τον τε βαρναβαν και τον σαυλον εις το εργον ο προσκεκλημαι αυτους

3 Akkor, miután bõjtöltek és imádkoztak, és kezeiket reájok vetették, elbocsáták [õket.]

Then, after prayer and going without food they put their hands on them, and sent them away.

τοτε νηστευσαντες και προσευξαμενοι και επιθεντες τας χειρας αυτοις απελυσαν

4 Õk annakokáért, miután kibocsáttattak a Szent Lélektõl, lemenének Szeleucziába; és onnét elevezének Cziprusba.

So, being sent out by the Holy Spirit, they went down to Seleucia; and from there they went by ship to Cyprus.

ουτοι μεν ουν εκπεμφθεντες υπο του πνευματος του αγιου κατηλθον εις την σελευκειαν εκειθεν τε απεπλευσαν εις την κυπρον

5 És mikor Salamisba jutottak, hirdeték az Isten beszédét a zsidóknak zsinagógáiban: és János is velük vala, mint segítõtárs.

And at Salamis they were preaching the word of God in the Synagogues of the Jews: and John was with them, helping them.

και γενομενοι εν σαλαμινι κατηγγελλον τον λογον του θεου εν ταις συναγωγαις των ιουδαιων ειχον δε και ιωαννην υπηρετην

6 És eljárván a szigetet mind Páfusig, találkozának egy ördöngõs hamispróféta zsidóra, kinek neve [vala] Barjézus;

And when they had gone through all the island to Paphos, they came across a certain wonder-worker and false prophet, a Jew whose name was Bar-Jesus;

διελθοντες δε την νησον αχρι παφου ευρον τινα μαγον ψευδοπροφητην ιουδαιον ω ονομα βαριησους

7 Ki Sergius Paulus tiszttartóval, ez okos emberrel vala. Ez magához hivatván Barnabást és Saulust, kíváná hallani az Isten beszédét.

Who was with the ruler, Sergius Paulus, an able man. This man sent for Barnabas and Saul, desiring to have knowledge of the word of God.

ος ην συν τω ανθυπατω σεργιω παυλω ανδρι συνετω ουτος προσκαλεσαμενος βαρναβαν και σαυλον επεζητησεν ακουσαι τον λογον του θεου

8 Elimás, az ördöngõs azonban (mert így magyaráztatik az õ neve) ellenkezik vala velök, igyekezvén a tiszttartót elfordítani a hittõl.

But Elymas, the wonder-worker (for that is the sense of his name), put himself against them, with the purpose of turning the ruler from the faith.

ανθιστατο δε αυτοις ελυμας ο μαγος ουτως γαρ μεθερμηνευεται το ονομα αυτου ζητων διαστρεψαι τον ανθυπατον απο της πιστεως

9 De Saulus, ki Pál is, megtelvén Szent Lélekkel, szemeit reá vetve,

But Saul, whose other name is Paul, being full of the Holy Spirit, looking hard at him, said,

σαυλος δε ο και παυλος πλησθεις πνευματος αγιου και ατενισας εις αυτον

10 Monda: Ó minden álnoksággal és minden gonoszsággal teljes ördögfi, minden igazságnak ellensége, nem szûnöl-é meg az Úrnak igaz útait elfordítani?

O you, who are full of false tricks and evil ways, a son of the Evil One, hating all righteousness, will you for ever be turning people from the right ways of the Lord?

ειπεν ω πληρης παντος δολου και πασης ραδιουργιας υιε διαβολου εχθρε πασης δικαιοσυνης ου παυση διαστρεφων τας οδους κυριου τας ευθειας

11 Most azért ímé az Úrnak keze van ellened, és vak leszel és nem látod a napot egy ideig. És azonnal homály és sötétség szálla reá; és kerengve keres vala vezetõket.

And now, see, the hand of the Lord is on you, and you will be blind and not able to see the sun for a time. And straight away a dark mist came down on him; and he went about looking for a guide.

και νυν ιδου χειρ του κυριου επι σε και εση τυφλος μη βλεπων τον ηλιον αχρι καιρου παραχρημα δε επεπεσεν επ αυτον αχλυς και σκοτος και περιαγων εζητει χειραγωγους

12 Akkor a tiszttartó, mikor látta a történt dolgot, hûn, elálmélkodván az Úrnak tudományán.
Then the ruler, when he saw what was done, had faith, being full of wonder at the teaching of the Lord.
τοτε ιδων ο ανθυπατος το γεγονος επιστευσεν εκπλησσομενος επι τη διδαχη του κυριου

13 Elhajózván pedig Páfusból Pál és kisérõi, Pergába, Pámfiliának városába menének. János azonban elválván tõlük, megtére Jeruzsálembe.
Then Paul and those who were with him went by ship from Paphos and came to Perga in Pamphylia: and there John went away from them and came back to Jerusalem.
αναχθεντες δε απο της παφου οι περι τον παυλον ηλθον εις περγην της παμφυλιας ιωαννης δε αποχωρησας απ αυτων υπεστρεψεν εις ιεροσολυμα

14 Õk pedig Pergából tovább menve, eljutának Antiókhiába, Pisidiának [városába,] és bemenvén szombatnapon a zsinagógába; leülének.
But they, going through from Perga, came to Antioch in Pisidia; and they went into the Synagogue on the Sabbath and were seated.
αυτοι δε διελθοντες απο της περγης παρεγενοντο εις αντιοχειαν της πισιδιας και εισελθοντες εις την συναγωγην τη ημερα των σαββατων εκαθισαν

15 És a törvénynek és a prófétáknak felolvasása után küldének a zsinagógának elõljárói õ hozzájok, mondván: Atyánkfiai, férfiak, ha van valami intõbeszédetek a néphez, szóljatok.
And after the reading of the law and the prophets, the rulers of the Synagogue sent to them, saying, Brothers, if you have a word of comfort for the people, say on.
μετα δε την αναγνωσιν του νομου και των προφητων απεστειλαν οι αρχισυναγωγοι προς αυτους λεγοντες ανδρες αδελφοι ει εστιν λογος εν υμιν παρακλησεως προς τον λαον λεγετε

16 Pál azért felkelvén és kezével intvén, monda: Izráelnek férfiai, és ti, kik félitek az Istent, halljátok meg.
And Paul, getting up and making a sign with his hand, said, Men of Israel, and you who have the fear of God, give ear.
αναστας δε παυλος και κατασεισας τη χειρι ειπεν ανδρες ισραηλιται και οι φοβουμενοι τον θεον ακουσατε

17 Ennek a népnek, Izráelnek Istene kiválasztotta a mi atyáinkat, és e népet fölemelte, mikor Égyiptomnak földében jövevények valának, és onnét kihozá õket hatalmas karja által.
The God of this people Israel made selection of our fathers, lifting the people up from their low condition when they were living in the land of Egypt, and with a strong arm took them out of it.
ο θεος του λαου τουτου ισραηλ εξελεξατο τους πατερας ημων και τον λαον υψωσεν εν τη παροικια εν γη αιγυπτω και μετα βραχιονος υψηλου εξηγαγεν αυτους εξ αυτης

18 És közel negyven esztendõnek idejéig tûrte az õ erkölcsöket a pusztában.
And for about forty years he put up with their ways in the waste land.
και ως τεσσαρακονταετη χρονον ετροποφορησεν αυτους εν τη ερημω

19 És minekutána eltörölt hét népet a Kanaán földén, azoknak földöket sorsvetés által elosztá nékik.
And having put to destruction seven nations in the land of Canaan, he gave them the land for their heritage for about four hundred and fifty years.
και καθελων εθνη επτα εν γη χανααν κατεκληροδοτησεν αυτοις την γην αυτων

20 És azután mintegy négyszázötven esztendeig adott birákat mind Sámuel prófétáig;
And after these things he gave them judges, till the time of Samuel the prophet.
και μετα ταυτα ως ετεσιν τετρακοσιοις και πεντηκοντα εδωκεν κριτας εως σαμουηλ του προφητου

21 Annakutána pedig királyt kérének maguknak, és adá nékik az Isten Sault, a Kis fiát, a Benjamin nemzetségébõl való férfiút negyven esztendeig.
Then at their request for a king, God gave them Saul, the son of Kish, a man of the family of Benjamin, who was their king for forty years.
κακειθεν ητησαντο βασιλεα και εδωκεν αυτοις ο θεος τον σαουλ υιον κις ανδρα εκ φυλης βενιαμιν ετη τεσσαρακοντα

22 És mikor õt elveté, támasztá nékik Dávidot királyul; kirõl bizonyságot is tõn és monda: Találtam szívem szerint való férfiút, Dávidot, a Jesse fiát, ki minden akaratomat véghez viszi.
And having put him on one side, he made David their king, to whom he gave witness, saying, I have taken David, the son of Jesse, a man dear to my heart, who will do all my pleasure.
και μεταστησας αυτον ηγειρεν αυτοις τον δαβιδ εις βασιλεα ω και ειπεν μαρτυρησας ευρον δαβιδ τον του ιεσσαι ανδρα κατα την καρδιαν μου ος ποιησει παντα τα θεληματα μου

23 Ennek magvából támasztott Isten, ígérete szerint, Izráelnek szabadítót, Jézust;
From this man's seed has God given to Israel a Saviour, even Jesus, as he gave his word;
τουτου ο θεος απο του σπερματος κατ επαγγελιαν ηγειρεν τω ισραηλ σωτηρα ιησουν

24 Minekutána elõbb János az õ eljövetele elõtt a megtérésnek keresztségét prédikálta Izráel egész népének.
For whose coming John made ready the way by preaching to all the people of Israel the baptism which goes with a change of heart.
προκηρυξαντος ιωαννου προ προσωπου της εισοδου αυτου βαπτισμα μετανοιας παντι τω λαω ισραηλ

25 És mikor be akará végezni János az õ tisztét, monda: Kinek gondoltok engem? Nem én vagyok [az], hanem ímé én utánam jõ, kinek nem vagyok méltó megoldani lábainak saruját.
And when John was completing his work, he said, What do I seem to you to be? I am not he; but one is coming after me, whose shoes I am not good enough to undo.
ως δε επληρου ο ιωαννης τον δρομον ελεγεν τινα με υπονοειτε ειναι ουκ ειμι εγω αλλ ιδου ερχεται μετ εμε ου ουκ ειμι αξιος το υποδημα των ποδων λυσαι

26 Atyámfiai, férfiak, Ábrahám nemzetének fiai, és kik ti köztetek félik az Istent, ez idvességnek beszéde néktek küldetett.
My brothers, children of the family of Abraham, and those among you who have the fear of God, to us the word of this salvation is sent.
ανδρες αδελφοι υιοι γενους αβρααμ και οι εν υμιν φοβουμενοι τον θεον υμιν ο λογος της σωτηριας ταυτης απεσταλη

27 Mert a kik lakoznak Jeruzsálemben és azoknak fejei, mivelhogy õt fel nem ismerék, a prófétáknak szavait is, melyeket minden szombaton felolvasnak, ítéletükkel betöltötték.
For the men of Jerusalem and their rulers, having no knowledge of him, or of the sayings of the prophets which come to their ears every Sabbath day, gave effect to them by judging him.
οι γαρ κατοικουντες εν ιερουσαλημ και οι αρχοντες αυτων τουτον αγνοησαντες και τας φωνας των προφητων τας κατα παν σαββατον αναγινωσκομενας κριναντες επληρωσαν

28 És bár semmi halálra való okot nem találtak, kérék Pilátustól, hogy ölettessék meg.
And though no cause of death was seen in him, they made a request to Pilate that he might be put to death.
και μηδεμιαν αιτιαν θανατου ευροντες ητησαντο πιλατον αναιρεθηναι αυτον

29 És mikor mindazokat elvégezték, a mik õ felõle megirattak, a fáról levéve sírba helyhezteték.
And when they had done all the things said in the Writings about him, they took him down from the tree, and put him in the place of the dead.
ως δε ετελεσαν απαντα τα περι αυτου γεγραμμενα καθελοντες απο του ξυλου εθηκαν εις μνημειον

30 De az Isten feltámasztá õt halottaiból:
But God gave him back from the dead:
ο δε θεος ηγειρεν αυτον εκ νεκρων

31 És õ megjelent több napon át azoknak, kik együtt jöttek fel õ vele Galileából Jeruzsálembe, kik néki bizonyságai a nép elõtt.
And for a number of days he was seen by those who came with him from Galilee to Jerusalem, who are now his witnesses before the people.
ος ωφθη επι ημερας πλειους τοις συναναβασιν αυτω απο της γαλιλαιας εις ιερουσαλημ οιτινες εισιν μαρτυρες αυτου προς τον λαον

32 És mi hirdetjük néktek az atyáknak tett ígéretet, hogy azt az Isten betöltötte nékünk, az õ fiaiknak feltámasztván Jézust:
And we are giving you the good news of the undertaking made to the fathers,
και ημεις υμας ευαγγελιζομεθα την προς τους πατερας επαγγελιαν γενομενην οτι ταυτην ο θεος εκπεπληρωκεν τοις τεκνοις αυτων ημιν αναστησας ιησουν

33 Mint a második zsoltárban is meg van írva: Én Fiam vagy te; ma nemzettelek én téged.
Which God has now put into effect for our children, by sending Jesus; as it says in the second Psalm, You are my Son; this day I have given you being.
ως και εν τω ψαλμω τω δευτερω γεγραπται υιος μου ει συ εγω σημερον γεγεννηκα σε

34 Hogy pedig feltámasztotta õt halottaiból, úgy hogy nem is fog többé az enyészetbe visszatérni, azt így mondotta: Néktek adom a Dávid biztos szent [javait.]
And about his coming back from the dead, never again to go to destruction, he has said these words, I will give you the holy and certain mercies of David.
οτι δε ανεστησεν αυτον εκ νεκρων μηκετι μελλοντα υποστρεφειν εις διαφθοραν ουτως ειρηκεν οτι δωσω υμιν τα οσια δαβιδ τα πιστα

35 Azért mondja másutt is: Nem engeded, hogy a te Szented rothadást lásson.
Because he says in another Psalm, You will not let your Holy One see destruction.
διο και εν ετερω λεγει ου δωσεις τον οσιον σου ιδειν διαφθοραν

36 Mert Dávid, minekutána a saját idejében szolgált az Isten akaratának, elaludt, és helyhezteték az õ atyáihoz, és rothadást látott.
Now David, having done God's work for his generation, went to sleep, and was put with his fathers, and his body came to destruction:
δαβιδ μεν γαρ ιδια γενεα υπηρετησας τη του θεου βουλη εκοιμηθη και προσετεθη προς τους πατερας αυτου και ειδεν διαφθοραν

37 De a kit Isten feltámasztott, az nem látott rothadást.
But he, who was lifted up by God, did not see destruction.
ον δε ο θεος ηγειρεν ουκ ειδεν διαφθοραν

38 Azért legyen néktek tudtotokra, atyámfiai, férfiak, hogy ez által hirdettetik néktek a bûnöknek bocsánata:
And so, let it be clear to you, my brothers, that through this man forgiveness of sins is offered to you:
γνωστον ουν εστω υμιν ανδρες αδελφοι οτι δια τουτου υμιν αφεσις αμαρτιων καταγγελλεται

39 És mindenekbõl, a mikbõl a Mózes törvénye által meg nem igazíttathattatok, ez által mindenki, a ki hisz, megigazul.
And through him everyone who has faith is made free from all those things, from which the law of Moses was not able to make you free.
και απο παντων ων ουκ ηδυνηθητε εν τω νομω μωσεως δικαιωθηναι εν τουτω πας ο πιστευων δικαιουται

40 Meglássátok azért, hogy rajtatok ne essék, a mit a próféták megmondottak:
So take care that these words of the prophets do not come true for you;
βλεπετε ουν μη επελθη εφ υμας το ειρημενον εν τοις προφηταις

41 Lássátok meg, ti megvetõk, és csodálkozzatok és semmisüljetek meg; mert én [oly] dolgot cselekszem a ti idõtökben, [oly] dolgot, melyet nem hinnétek, ha valaki elmondaná néktek.
See, you doubters, have wonder and come to your end; for I will do a thing in your days to which you will not give belief, even if it is made clear to you.
ιδετε οι καταφρονηται και θαυμασατε και αφανισθητε οτι εργον εγω εργαζομαι εν ταις ημεραις υμων εργον ω ου μη πιστευσητε εαν τις εκδιηγηται υμιν

42 Mikor pedig kimentek a zsidók zsinagógájából, kérék a pogányok, hogy a következõ szombaton prédikálják nékik ezen beszédeket.
And when they went out, they made a request that these words might be said to them again on the Sabbath after.
εξιοντων δε εκ της συναγωγης των ιουδαιων παρεκαλουν τα εθνη εις το μεταξυ σαββατον λαληθηναι αυτοις τα ρηματα ταυτα

43 Mikor pedig eloszlott a gyülekezet, sokan a zsidók közül és az istenfélõ prozelitusok közül követék Pált és Barnabást; a kik szólván hozzájuk, biztaták õket, hogy maradjanak meg az Isten kegyelmében.
Now when the meeting was ended, a number of the Jews and of the God-fearing Gentiles who had become Jews, went after Paul and Barnabas: who put before them how important it was to keep on in the grace of God.
λυθεισης δε της συναγωγης ηκολουθησαν πολλοι των ιουδαιων και των σεβομενων προσηλυτων τω παυλω και τω βαρναβα οιτινες προσλαλουντες αυτοις επειθον αυτους επιμε νειν τη χαριτι του θεου

44 A következõ szombaton aztán majdnem az egész város egybegyûle az Isten ígéjének hallgatására,
And on the Sabbath after, almost all the town came together to give hearing to the word of God.
τω δε ερχομενω σαββατω σχεδον πασα η πολις συνηχθη ακουσαι τον λογον του θεου

45 Mikor pedig látták a zsidók a sokaságot, betelének irigységgel, és ellene mondának azoknak, miket Pál mond vala, ellenkezve és káromlást szólva.
But when the Jews saw such a great number of people, they were full of envy and said evil words against Paul's preaching.
ιδοντες δε οι ιουδαιοι τους οχλους επλησθησαν ζηλου και αντελεγον τοις υπο του παυλου λεγομενοις αντιλεγοντες και βλασφημουντες

46 Akkor Pál és Barnabás nagy bátorsággal szólva mondának: Szükséges volt, hogy elõször néktek hirdettessék az Isten ígéje; de mivelhogy ti megvetitek azt, és nem tartjátok méltóknak magatokat az örök életre, ímé a pogányokhoz fordulunk.
Then Paul and Barnabas without fear said, It was necessary for the word of God to be given to you first; but because you will have nothing to do with it, and have no desire for eternal life, it will now be offered to the Gentiles.
παρρησιασαμενοι δε ο παυλος και ο βαρναβας ειπον υμιν ην αναγκαιον πρωτον λαληθηναι τον λογον του θεου επειδη δε απωθεισθε αυτον και ουκ αξιους κρινετε εαυτους της αι ωνιου ζωης ιδου στρεφομεθα εις τα εθνη

47 Mert így parancsolta nékünk az Úr: Rendeltelek téged világosságul a pogányoknak, hogy légy üdvösségükre a földnek széléig.
For so the Lord has given us orders, saying, I have given you for a light to the Gentiles so that you may be for salvation to the ends of the earth.
ουτως γαρ εντεταλται ημιν ο κυριος τεθεικα σε εις φως εθνων του ειναι σε εις σωτηριαν εως εσχατου της γης

48 A pogányok pedig ezeket hallván, örvendezének, és magasztalják vala az Úrnak ígéjét; és a kik csak örök életre választattak vala, hivének.
And the Gentiles, hearing this, were glad and gave glory to the word of God: and those marked out by God for eternal life had faith.
ακουοντα δε τα εθνη εχαιρον και εδοξαζον τον λογον του κυριου και επιστευσαν οσοι ησαν τεταγμενοι εις ζωην αιωνιον

49 Terjede pedig az Úrnak ígéje az egész tartományban.
And the word of the Lord went through all the country.
διεφερετο δε ο λογος του κυριου δι ολης της χωρας

50 A zsidók azonban felindíták az istenfélõ és tisztességbeli asszonyokat és a városnak eleit, és üldözést támasztának Pál és Barnabás ellen, és kiûzék õket határukból.
But the Jews, working up the feelings of the God-fearing women of high position and of the chief men of the town, got an attack started against Paul and Barnabas, driving them out of those parts.
οι δε ιουδαιοι παρωτρυναν τας σεβομενας γυναικας και τας ευσχημονας και τους πρωτους της πολεως και επηγειραν διωγμον επι τον παυλον και τον βαρναβαν και εξεβαλον αυ τους απο των οριων αυτων

51 Azok pedig lábuknak porát lerázván ellenük, elmenének Ikóniumba.
But they, shaking off the dust of that place from their feet, came to Iconium.
οι δε εκτιναξαμενοι τον κονιορτον των ποδων αυτων επ αυτους ηλθον εις ικονιον

52 A tanítványok pedig betelnek vala örömmel és Szent Lélekkel.
And the disciples were full of joy and of the Holy Spirit.
οι δε μαθηται επληρουντο χαρας και πνευματος αγιου

1 Lõn pedig Ikóniumban, hogy õk együtt menének be a zsidók zsinagógájába, és prédikálának, úgyannyira, hogy mind zsidóknak, mind görögöknek nagy sokasága lõn hívõvé.
Now in Iconium they went together to the Synagogue of the Jews and gave such teaching that a great number of Jews and Greeks had faith.
εγενετο δε εν ικονιω κατα το αυτο εισελθειν αυτους εις την συναγωγην των ιουδαιων και λαλησαι ουτως ωστε πιστευσαι ιουδαιων τε και ελληνων πολυ πληθος

2 A kik azonban a zsidók közül nem hivének, felindíták és megharagíták a pogányoknak lelkét az atyafiak ellen.
But those Jews who had not the faith, made the minds of the Gentiles bitter against the brothers.
οι δε απειθουντες ιουδαιοι επηγειραν και εκακωσαν τας ψυχας των εθνων κατα των αδελφων

3 Azért sok idõt töltöttek [ott], bátran prédikálva az Úrban, ki bizonyságot tesz vala az õ kegyelmének beszéde mellett, és adja vala, hogy jelek és csodák történjenek az õ kezeik által.
So they kept there for a long time, taking heart in the Lord, who gave witness to the word of his grace by causing signs and wonders to be done by their hands.
ικανον μεν ουν χρονον διετριψαν παρρησιαζομενοι επι τω κυριω τω μαρτυρουντι τω λογω της χαριτος αυτου και διδοντι σημεια και τερατα γινεσθαι δια των χειρων αυτων

4 De a városnak sokasága meghasonlék; és némelyek a zsidók mellett, mások pedig az apostolok mellett valának.
But there was a division among the people of the town; some were on the side of the Jews and some on the side of the Apostles.
εσχισθη δε το πληθος της πολεως και οι μεν ησαν συν τοις ιουδαιοις οι δε συν τοις αποστολοις

5 És mikor a pogányok és zsidók az õ fõembereikkel egybe támadást indítának, hogy bosszúsággal illessék és megkövezzék õket,
And when a violent attempt was made by the Gentiles and the Jews, with their rulers, to make an attack on them and have them stoned,
ως δε εγενετο ορμη των εθνων τε και ιουδαιων συν τοις αρχουσιν αυτων υβρισαι και λιθοβολησαι αυτους

6 Õk megtudták, és elfutának Likaóniának városaiba, Listrába és Derbébe, és a körülvaló tartományba,
Having got news of it, they went in flight to the towns of Lycaonia, Lystra, and Derbe, and the country round about:
συνιδοντες κατεφυγον εις τας πολεις της λυκαονιας λυστραν και δερβην και την περιχωρον

7 És ott prédikálják vala az evangyéliomot.
And went on preaching the good news there.
κακει ησαν ευαγγελιζομενοι

8 És Listrában ül vala egy lábaival tehetetlen ember, ki az õ anyjának méhétõl fogva sánta volt, és soha nem járt.
And at Lystra there was a certain man, who from birth had been without the use of his feet, never having had the power of walking.
και τις ανηρ εν λυστροις αδυνατος τοις ποσιν εκαθητο χωλος εκ κοιλιας μητρος αυτου υπαρχων ος ουδεποτε περιπεπατηκει

9 Ez hallá Pált beszélni: a ki szemeit reá függesztvén, és látván, hogy van hite, hogy meggyógyul,
This man was giving ear to the preaching of Paul, who, looking at him, and seeing that he had faith to be made well,
ουτος ηκουεν του παυλου λαλουντος ος ατενισας αυτω και ιδων οτι πιστιν εχει του σωθηναι

10 Monda nagy fenszóval: Állj fel lábaidra egyenesen! És felszökött és járt.
Said in a loud voice, Get up on your feet. And, jumping up, he went walking about.
ειπεν μεγαλη τη φωνη αναστηθι επι τους ποδας σου ορθος και ηλλετο και περιεπατει

11 A sokaság pedig mikor látta, a mit Pál cselekedett, felkiálta, likaóniai nyelven mondván: Az istenek jöttek le mihozzánk emberi ábrázatban!
And when the people saw what Paul had done, they said in a loud voice, in the language of Lycaonia, The gods have come down to us in the form of men.
οι δε οχλοι ιδοντες ο εποιησεν ο παυλος επηραν την φωνην αυτων λυκαονιστι λεγοντες οι θεοι ομοιωθεντες ανθρωποις κατεβησαν προς ημας

12 És hívják vala Barnabást Jupiternek, Pált pedig Merkúriusnak, minthogy õ volt a szóvivõ.
And they gave the name of Jupiter to Barnabas, and to Paul that of Mercury, because he was the chief talker.
εκαλουν τε τον μεν βαρναβαν δια τον δε παυλον ερμην επειδη αυτος ην ο ηγουμενος του λογου

13 Jupiter papja pedig, a kinek [temploma] az õ városuk elõtt vala, felkoszorúzott bikákat hajtva a kapukhoz, a sokasággal együtt áldozni akar vala.
And the priest of the image of Jupiter, which was before the town, took oxen and flowers to the doors of the town, and was about to make an offering with the people.
ο δε ιερευς του διος του οντος προ της πολεως αυτων ταυρους και στεμματα επι τους πυλωνας ενεγκας συν τοις οχλοις ηθελεν θυειν

14 Mikor azonban [ezt] meghallották az apostolok, Barnabás és Pál, köntösüket megszaggatván, a sokaság közé futamodának, kiáltván
But when this came to the ears of the Apostles, Paul and Barnabas, they went running out among the people, parting their clothing, and crying out,
ακουσαντες δε οι αποστολοι βαρναβας και παυλος διαρρηξαντες τα ιματια αυτων εισεπηδησαν εις τον οχλον κραζοντες

15 És [ezt] mondván: Férfiak, miért mívelitek ezeket? Mi is hozzátok hasonló természetû emberek vagyunk, és azt az örvendetes izenetet hirdetjük néktek, hogy e hiábavalóktól az élõ Istenhez térjetek, ki teremtette a mennyet, a földet, a tengert és minden azokban valókat:
Good people, why are you doing these things? We are men with the same feelings as you, and we give you the good news so that you may be turned away from these foolish things to the living God, who made the heaven and the earth and the sea and all things in them:
και λεγοντες ανδρες τι ταυτα ποιειτε και ημεις ομοιοπαθεις εσμεν υμιν ανθρωποι ευαγγελιζομενοι υμας απο τουτων των ματαιων επιστρεφειν επι τον θεον τον ζωντα ος εποιησεν τον ουρανον και την γην και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοις

16 Ki az elmúlt idõkben hagyta a pogányokat mind a maguk útján haladni:
Who in the past let all nations go in the ways which seemed good to them.
ος εν ταις παρωχημεναις γενεαις εασεν παντα τα εθνη πορευεσθαι ταις οδοις αυτων

17 Jóllehet nem hagyta magát tanúbizonyság nélkül, mert jóltevõnk volt, adván mennybõl esõket és termõ idõket nékünk, és betöltvén eledellel és örömmel a mi szívünket.
But he was not without witness, because he did good, and gave you rain from heaven and times of fruit, making your hearts full of food and joy.
και τοι γε ουκ αμαρτυρον εαυτον αφηκεν αγαθοποιων ουρανοθεν ημιν υετους διδους και καιρους καρποφορους εμπιπλων τροφης και ευφροσυνης τας καρδιας ημων

18 És ezeket mondván, nagynehezen lecsendesíték a sokaságot, hogy nékik ne áldozzék.
And even with these words, it was hard for them to keep the people from making an offering to them.
και ταυτα λεγοντες μολις κατεπαυσαν τους οχλους του μη θυειν αυτοις

19 Jövének azonban Antiókhiából és Ikóniumból zsidók, és a sokaságot eláltatván, megkövezék Pált, és kivonszolák a városból, azt gondolván, hogy meghalt.
But some Jews came to that place from Antioch and Iconium, and got control over the people; and after stoning Paul, they had him pulled out of the town, taking him for dead.
επηλθον δε απο αντιοχειας και ικονιου ιουδαιοι και πεισαντες τους οχλους και λιθασαντες τον παυλον εσυρον εξω της πολεως νομισαντες αυτον τεθναναι

20 De mikor körülvették õt a tanítványok, felkelvén, beméne a városba; és másnap Barnabással elméne Derbébe.
But when the disciples came round him, he got up and went into the town: and the day after he went away with Barnabas to Derbe.
κυκλωσαντων δε αυτον των μαθητων αναστας εισηλθεν εις την πολιν και τη επαυριον εξηλθεν συν τω βαρναβα εις δερβην

21 És miután hirdették az evangyéliomot annak a városnak, és sokakat tanítványokká tettek, megtérének Listrába, Ikoniumba és Antiókhiába.
And having made a number of disciples through the preaching of the good news in that town, they went back to Lystra and Iconium and Antioch,
ευαγγελισαμενοι τε την πολιν εκεινην και μαθητευσαντες ικανους υπεστρεψαν εις την λυστραν και ικονιον και αντιοχειαν

22 Erõsítve a tanítványok lelkét, intvén, hogy maradjanak meg a hitben, és hogy sok háborúságon által kell nékünk az Isten országába bemennünk.
Making strong the souls of the disciples, saying to them that they were to keep the faith, and that we have to go through troubles of all sorts to come into the kingdom of God.
επιστηριζοντες τας ψυχας των μαθητων παρακαλουντες εμμενειν τη πιστει και οτι δια πολλων θλιψεων δει ημας εισελθειν εις την βασιλειαν του θεου

23 Miután pedig választottak nékik gyülekezetenként véneket, imádkozván bõjtölésekkel egybe, ajánlák õket az Úrnak, kiben hittek vala.
And when they had made selection of some to be rulers in every church, and had given themselves to prayer and kept themselves from food, they put them into the care of the Lord in whom they had faith.
χειροτονησαντες δε αυτοις πρεσβυτερους κατ εκκλησιαν προσευξαμενοι μετα νηστειων παρεθεντο αυτους τω κυριω εις ον πεπιστευκεισαν

24 És Pisidián általmenvén, menének Pamfiliába.
And they went through Pisidia and came to Pamphylia.
και διελθοντες την πισιδιαν ηλθον εις παμφυλιαν

25 És miután Pergában hirdették az ígét, lemenének Attáliába;
And, after preaching the word in Perga, they went down to Attalia;
και λαλησαντες εν περγη τον λογον κατεβησαν εις ατταλειαν

26 És onnét elhajózának Antiókhiába, a honnét az Isten kegyelmére bízták volt õket arra a munkára, melyet elvégeztek.
And from there they went by ship to Antioch, where they had been handed over to the grace of God for the work which they had not done.
κακειθεν απεπλευσαν εις αντιοχειαν οθεν ησαν παραδεδομενοι τη χαριτι του θεου εις το εργον ο επληρωσαν

27 Mikor pedig megérkeztek és a gyülekezetet egybehívták, elbeszélék, mily nagy dolgokat cselekedett az Isten õ velök, és hogy a pogányoknak kaput nyitott a hitre.
And when they came there, and had got the church together, they gave them an account of all the things which God had done through them, and how he had made open a door of faith to the Gentiles.
παραγενομενοι δε και συναγαγοντες την εκκλησιαν ανηγγειλαν οσα εποιησεν ο θεος μετ αυτων και οτι ηνοιξεν τοις εθνεσιν θυραν πιστεως

28 Ott aztán nem kevés idõt töltöttek a tanítványokkal.
And they were with the disciples there for a long time.
διετριβον δε εκει χρονον ουκ ολιγον συν τοις μαθηταις

1 Némelyek pedig, kik Júdeából jöttek alá, így tanítják vala az atyafiakat: Ha körül nem metélkedtek Mózes rendtartása szerint, nem idvezülhettek.
Now certain men came down from Judaea, teaching the brothers and saying that without circumcision, after the rule of Moses, there is no salvation.
και τινες κατελθοντες απο της ιουδαιας εδιδασκον τους αδελφους οτι εαν μη περιτεμνησθε τω εθει μωυσεως ου δυνασθε σωθηναι

2 Mikor azért Pálnak és Barnabásnak nagy háborúsága és vetekedése lõn azok ellen, azt végezék, hogy Pál és Barnabás és némely mások õ közülök menjenek fel az apostolokhoz és a vénekhez Jeruzsálembe e kérdés ügyében.
And after Paul and Barnabas had had no little argument and discussion with them, the brothers made a decision to send Paul and Barnabas and certain others of them to the Apostles and the rulers of the church at Jerusalem about this question.
γενομενης ουν στασεως και συζητησεως ουκ ολιγης τω παυλω και τω βαρναβα προς αυτους εταξαν αναβαινειν παυλον και βαρναβαν και τινας αλλους εξ αυτων προς τους αποστολους και πρεσβυτερους εις ιερουσαλημ περι του ζητηματος τουτου

3 Õk tehát kikísértetvén a gyülekezettõl, általmentek Fenicián és Samárián, elbeszélve a pogányok megtérését; és nagy örömet szerzének az összes atyafiaknak.
So they, being sent on their way by the church, went through Phoenicia and Samaria, giving news of the salvation of the Gentiles, to the great joy of all the brothers.
οι μεν ουν προπεμφθεντες υπο της εκκλησιας διηρχοντο την φοινικην και σαμαρειαν εκδιηγουμενοι την επιστροφην των εθνων και εποιουν χαραν μεγαλην πασιν τοις αδελφοις

4 Mikor pedig megérkeztek Jeruzsálembe, a gyülekezet és az apostolok és a vének fogadák õket, és [õk] elbeszélék, mily nagy dolgokat cselekedék az Isten õ velök.
And when they came to Jerusalem, they had a meeting with the church and the Apostles and the rulers, and they gave an account of all the things which God had done through them.
παραγενομενοι δε εις ιερουσαλημ απεδεχθησαν υπο της εκκλησιας και των αποστολων και των πρεσβυτερων ανηγγειλαν τε οσα ο θεος εποιησεν μετ αυτων

5 Elõállának azonban némely hivõk a farizeusok szerzetébõl valók közül, mondván, hogy körül kell metélni õket, és megparancsolni, hogy a Mózes törvényét megtartsák.
But some of the Pharisees, who were of the faith, got up and said, It is necessary for these to have circumcision and to keep the law of Moses.
εξανεστησαν δε τινες των απο της αιρεσεως των φαρισαιων πεπιστευκοτες λεγοντες οτι δει περιτεμνειν αυτους παραγγελλειν τε τηρειν τον νομον μωυσεως

6 Egybegyülének azért az apostolok és a vének, hogy e dolog felõl végezzenek.
And the Apostles and the rulers of the church came together and gave thought to the question.
συνηχθησαν δε οι αποστολοι και οι πρεσβυτεροι ιδειν περι του λογου τουτου

7 És mikor nagy vetekedés támadt, felkelvén Péter, monda nékik: Atyámfiai, férfiak, ti tudjátok, hogy az Isten régebbi idõ óta kiválasztott [engem] mi közülünk, hogy a pogányok az én számból hallják az evangyéliomnak beszédét, és higyjenek.
And when there had been much discussion, Peter got up and said to them, My brothers, you have knowledge that some time back it was God's pleasure that by my mouth the good news might be given to the Gentiles so that they might have faith.
πολλης δε συζητησεως γενομενης αναστας πετρος ειπεν προς αυτους ανδρες αδελφοι υμεις επιστασθε οτι αφ ημερων αρχαιων ο θεος εν ημιν εξελεξατο δια του στοματος μου ακουσαι τα εθνη τον λογον του ευαγγελιου και πιστευσαι

8 És a szíveket ismerõ Isten bizonyságot tett mellettük, mert adta nékik a Szent Lelket, miként nékünk is;
And God, the searcher of hearts, was a witness to them, giving them the Holy Spirit even as he did to us;
και ο καρδιογνωστης θεος εμαρτυρησεν αυτοις δους αυτοις το πνευμα το αγιον καθως και ημιν

9 És semmi különbséget sem tett mi köztünk és azok között, a hit által tisztítván meg azoknak szívét.
Making no division between them and us, but making clean their hearts by faith.
και ουδεν διεκρινεν μεταξυ ημων τε και αυτων τη πιστει καθαρισας τας καρδιας αυτων

10 Most azért mit kísértitek az Istent, hogy a tanítványok nyakába oly igát tegyetek, melyet sem a mi atyáink, sem mi el nem hordozhattunk?
Why then are you testing God, by putting on the neck of the disciples a yoke so hard that not even our fathers or we were strong enough for it?
νυν ουν τι πειραζετε τον θεον επιθειναι ζυγον επι τον τραχηλον των μαθητων ον ουτε οι πατερες ημων ουτε ημεις ισχυσαμεν βαστασαι

11 Sõt inkább az Úr Jézus Krisztus kegyelme által hiszszük, hogy megtartatunk, miképen azok is.
But we have faith that we will get salvation through the grace of the Lord Jesus in the same way as they.
αλλα δια της χαριτος κυριου ιησου χριστου πιστευομεν σωθηναι καθ ον τροπον κακεινοι

12 Elhallgatott azért az egész sokaság; és hallgatják vala Barnabást és Pált, a mint elbeszélék, mennyi jelt és csudát tett az Isten õ általok a pogányok között.
And all the people were quiet while Barnabas and Paul gave an account of the signs and wonders which God had done among the Gentiles by them.
εσιγησεν δε παν το πληθος και ηκουον βαρναβα και παυλου εξηγουμενων οσα εποιησεν ο θεος σημεια και τερατα εν τοις εθνεσιν δι αυτων

13 Miután pedig õk elhallgattak, felele Jakab, mondván: Atyámfiai, férfiak, hallgassatok meg engem!
And when they had come to an end, James, answering, said, My brothers, give ear to me:
μετα δε το σιγησαι αυτους απεκριθη ιακωβος λεγων ανδρες αδελφοι ακουσατε μου

14 Simeon elbeszélé, mimódon gondoskodott elõször az Isten, hogy a pogányok közül vegyen népet az õ nevének,
Symeon has given an account of how God was first pleased to take from among the Gentiles a people for himself.
συμεων εξηγησατο καθως πρωτον ο θεος επεσκεψατο λαβειν εξ εθνων λαον επι τω ονοματι αυτου

15 És ezzel egyeznek a próféták mondásai, mint meg van írva:
And this is in agreement with the words of the prophets, as it is said,
και τουτω συμφωνουσιν οι λογοι των προφητων καθως γεγραπται

16 Ezek után megtérek és felépítem a Dávidnak leomlott sátorát; és annak omladékait helyreállítom, és ismét felállatom azt:
After these things I will come back, and will put up the tent of David which has been broken down, building up again its broken parts and making it complete:
μετα ταυτα αναστρεψω και ανοικοδομησω την σκηνην δαβιδ την πεπτωκυιαν και τα κατεσκαμμενα αυτης ανοικοδομησω και ανορθωσω αυτην

17 Hogy megkeresse az embereknek többi része az Urat, és a pogányok mindnyájan, a kik az én nevemrõl neveztetnek. Ezt mondja az Úr, ki mindezeket megcselekszi.
So that the rest of men may make search for the Lord, and all the Gentiles on whom my name is named,
οπως αν εκζητησωσιν οι καταλοιποι των ανθρωπων τον κυριον και παντα τα εθνη εφ ους επικεκληται το ονομα μου επ αυτους λεγει κυριος ο ποιων ταυτα παντα

18 Tudja az Isten öröktõl fogva minden õ cselekedeteit.
Says the Lord, who has made these things clear from the earliest times.
γνωστα απ αιωνος εστιν τω θεω παντα τα εργα αυτου

19 Azokáért én azt mondom, hogy nem kell háborgatni azokat, kik a pogányok közül térnek meg az Istenhez;
For this reason my decision is, that we do not put trouble in the way of those who from among the Gentiles are turned to God;
διο εγω κρινω μη παρενοχλειν τοις απο των εθνων επιστρεφουσιν επι τον θεον

20 Hanem írjuk meg nékik, hogy tartózkodjanak a bálványok fertelmességeitõl, a paráznaságtól, a fúlvaholt állattól és a vértõl.
But that we give them orders to keep themselves from things offered to false gods, and from the evil desires of the body, and from the flesh of animals put to death in ways against the law, and from blood.
αλλα επιστειλαι αυτοις του απεχεσθαι απο των αλισγηματων των ειδωλων και της πορνειας και του πνικτου και του αιματος

21 Mert Mózesnek régi nemzedékek óta városonként megvannak a hirdetõi, mivelhogy a zsinagógákban minden szombaton olvassák.
For Moses, from times long past, has his preachers in every town, reading his law in the Synagogues every Sabbath.
μωσης γαρ εκ γενεων αρχαιων κατα πολιν τους κηρυσσοντας αυτον εχει εν ταις συναγωγαις κατα παν σαββατον αναγινωσκομενος

22 Akkor tetszék az apostoloknak és a véneknek az egész gyülekezettel egybe, hogy férfiakat választszanak ki magok közül és elküldjék Antiókhiába Pállal és Barnabással, Júdást, kinek mellékneve Barsabás, és Silást, kik az atyafiak között fõemberek valának.
Then it seemed good to the Apostles and the rulers and all the church, to send men from among them to Antioch with Paul and Barnabas; Judas, named Barsabbas, and Silas, chief men among the brothers:
τοτε εδοξεν τοις αποστολοις και τοις πρεσβυτεροις συν ολη τη εκκλησια εκλεξαμενους ανδρας εξ αυτων πεμψαι εις αντιοχειαν συν τω παυλω και βαρναβα ιουδαν τον επικαλουμενον βαρσαβαν και σιλαν ανδρας ηγουμενους εν τοις αδελφοις

23 Megírván azok keze által ezeket: Az apostolok, a vének, és az atyafiak az Antiókhiában, Siriában és Czilicziában levõ, a pogányok közül való atyafiaknak üdvözletüket!
And they sent a letter by them, saying, The Apostles and the older brothers, to the brothers who are of the Gentiles in Antioch and Syria and Cilicia, may joy be with you:
γραψαντες δια χειρος αυτων ταδε οι αποστολοι και οι πρεσβυτεροι και οι αδελφοι τοις κατα την αντιοχειαν και συριαν και κιλικιαν αδελφοις τοις εξ εθνων χαιρειν

24 Mivelhogy meghallottuk, hogy némelyek mi közülünk kimenvén, megháborítottak titeket beszédeikkel, feldúlva a ti lelketeket, azt mondván, hogy körülmetélkedjetek és a törvényt megtartsátok; kiknek mi parancsot nem adtunk:
Because we have knowledge that some who went from us have been troubling you with their words, putting your souls in doubt; to whom we gave no such order;
επειδη ηκουσαμεν οτι τινες εξ ημων εξελθοντες εταραξαν υμας λογοις ανασκευαζοντες τας ψυχας υμων λεγοντες περιτεμνεσθαι και τηρειν τον νομον οις ου διεστειλαμεθα

25 Tetszék nékünk, miután egyértelemre jutottunk, hogy férfiakat válaszszunk ki és elküldjük ti hozzátok a mi szeretteinkkel, Barnabással és Pállal,
It seemed good to us, having come to an agreement together, to send these men to you, with our well loved Barnabas and Paul,
εδοξεν ημιν γενομενοις ομοθυμαδον εκλεξαμενους ανδρας πεμψαι προς υμας συν τοις αγαπητοις ημων βαρναβα και παυλω

26 Oly emberekkel, kik életüket tették koczkára a mi Urunk Jézus Krisztus nevéért.
Men who have given up their lives for the name of our Lord Jesus Christ.
ανθρωποις παραδεδωκοσιν τας ψυχας αυτων υπερ του ονοματος του κυριου ημων ιησου χριστου

27 Küldöttük azért Júdást és Silást, kik élõszóval szintén tudtotokra adják ugyanezeket.
And so we have sent Judas and Silas, who will say the same things to you themselves, by word of mouth.
απεσταλκαμεν ουν ιουδαν και σιλαν και αυτους δια λογου απαγγελλοντας τα αυτα

28 Mert tetszék a Szent Léleknek és nékünk, hogy semmi több teher ne vettessék ti reátok ezeken a szükséges dolgokon kívül,
For it seemed good to the Holy Spirit and to us, to put on you nothing more than these necessary things;
εδοξεν γαρ τω αγιω πνευματι και ημιν μηδεν πλεον επιτιθεσθαι υμιν βαρος πλην των επαναγκες τουτων

29 Hogy tartózkodjatok a bálványoknak áldozott dolgoktól, a vértõl, a fúlvaholt állattól, és a paráznaságtól; melyektõl ha megóvjátok magatokat, jól lesz dolgotok. Legyetek egészségben!
To keep from things offered to false gods, and from blood, and from things put to death in ways which are against the law, and from the evil desires of the body; if you keep yourselves from these, you will do well. May you be happy.
απεχεσθαι ειδωλοθυτων και αιματος και πνικτου και πορνειας εξ ων διατηρουντες εαυτους ευ πραξετε ερρωσθε

30 Azok annakokáért elbocsáttatván, elmenének Antiókhiába; és egybegyûjtvén a sokaságot, átadák a levelet.
So they, being sent away, came down to Antioch, and having got the people together, they gave them the letter.
οι μεν ουν απολυθεντες ηλθον εις αντιοχειαν και συναγαγοντες το πληθος επεδωκαν την επιστολην

31 És mikor elolvasták, örvendezének az intésen.
And after reading it, they were glad of its comfort.
αναγνοντες δε εχαρησαν επι τη παρακλησει

32 Júdás és Silás pedig maguk is próféták lévén, sok beszéddel inték az atyafiakat, és megerõsíték.
And Judas and Silas, who themselves were prophets, gave teaching to the brothers and made them strong in the faith.
ιουδας τε και σιλας και αυτοι προφηται οντες δια λογου πολλου παρεκαλεσαν τους αδελφους και επεστηριξαν

33 Miután pedig bizonyos idõt eltöltöttek, elbocsáták õket az atyafiak békességgel az apostolokhoz.
And when they had been there for some time, they were sent back in peace by the brothers to those who had sent them.
ποιησαντες δε χρονον απελυθησαν μετ ειρηνης απο των αδελφων προς τους αποστολους

34 De Silásnak tetszék ott maradni.
[]
εδοξεν δε τω σιλα επιμειναι αυτου

35 Pál és Barnabás is Antiókhiában idõzének, tanítva és prédikálva másokkal is többekkel az Úrnak ígéjét.
But Paul and Barnabas kept on in Antioch, teaching and preaching the word of God, with a number of others.
παυλος δε και βαρναβας διετριβον εν αντιοχεια διδασκοντες και ευαγγελιζομενοι μετα και ετερων πολλων τον λογον του κυριου

36 Egynéhány nap mulva pedig monda Pál Barnabásnak: Visszatérve most, látogassuk meg a mi atyánkfiait minden városban, melyben hírdettük az Úrnak ígéjét, hogyan vannak.
And after some days, Paul said to Barnabas, Let us go back and see the brothers in every town where we have given the word of God, and see how they are.
μετα δε τινας ημερας ειπεν παυλος προς βαρναβαν επιστρεψαντες δη επισκεψωμεθα τους αδελφους ημων κατα πασαν πολιν εν αις κατηγγειλαμεν τον λογον του κυριου πως εχο υσιν

37 És Barnabás azt tanácsolá, hogy vegyék maguk mellé Jánost, ki Márknak hívatik.
And Barnabas had a desire to take with them John, named Mark.
βαρναβας δε εβουλευσατο συμπαραλαβειν τον ιωαννην τον καλουμενον μαρκον

38 Pál azonban azt tartá méltónak, hogy a ki elszakadt tõlük Pamfiliától fogva, és nem ment velök a munkára, ne vegyék maguk mellé azt.
But Paul was of the opinion that it was not right to take with them one who had gone away from them in Pamphylia, and had not gone on with the work.
παυλος δε ηξιου τον αποσταντα απ αυτων απο παμφυλιας και μη συνελθοντα αυτοις εις το εργον μη συμπαραλαβειν τουτον

39 Meghasonlás támada azért, úgyhogy elszakadának egymástól, és Barnabás maga mellé véve Márkot, elhajózék Cziprusba;
And there was a sharp argument between them, so that they were parted from one another, and Barnabas took Mark with him and went by ship to Cyprus;
εγενετο ουν παροξυσμος ωστε αποχωρισθηναι αυτους απ αλληλων τον τε βαρναβαν παραλαβοντα τον μαρκον εκπλευσαι εις κυπρον

40 Pál pedig Silást választván maga mellé, elméne, az Isten kegyelmére bízatván az atyafiaktól.
But Paul took Silas and went away with the blessing of the brothers.
παυλος δε επιλεξαμενος σιλαν εξηλθεν παραδοθεις τη χαριτι του θεου υπο των αδελφων

41 És eljárá Siriát és Czilicziát, erõsítve a gyülekezeteket.
And he went through Syria and Cilicia, making the churches stronger in the faith.
διηρχετο δε την συριαν και κιλικιαν επιστηριζων τας εκκλησιας

1 Juta pedig Derbébe és Listrába: És ímé vala ott egy Timótheus nevû tanítvány, egy hívõ zsidó asszonynak, de görög atyának fia;
And he came to Derbe and Lystra: and there was a certain disciple there named Timothy, whose mother was one of the Jews of the faith, but his father was a Greek;
κατηντησεν δε εις δερβην και λυστραν και ιδου μαθητης τις ην εκει ονοματι τιμοθεος υιος γυναικος τινος ιουδαιας πιστης πατρος δε ελληνος

2 Kirõl jó bizonyságot tesznek vala a Listrában és Ikóniumban levõ atyafiak.
Of whom the brothers at Lystra and Iconium had a high opinion.
ος εμαρτυρειτο υπο των εν λυστροις και ικονιω αδελφων

3 Ezt Pál magával akará vinni; és vévén, körülmetélé õt a zsidókért, kik azokon a helyeken valának: mert ismerték mindnyájan az õ atyját, hogy görög volt.
Paul had a desire for him to go with him, and he gave him circumcision because of the Jews who were in those parts: for they all had knowledge that his father was a Greek.
τουτον ηθελησεν ο παυλος συν αυτω εξελθειν και λαβων περιετεμεν αυτον δια τους ιουδαιους τους οντας εν τοις τοποις εκεινοις ηδεισαν γαρ απαντες τον πατερα αυτου οτι ελλ ην υπηρχεν

4 És a mint általmentek a városokon, meghagyák nékik, hogy tartsák meg a rendeléseket, melyeket végeztek a Jeruzsálemben levõ apostolok és vének.
And on their way through the towns, they gave them the rules which had been made by the Apostles and the rulers of the church at Jerusalem, so that they might keep them.
ως δε διεπορευοντο τας πολεις παρεδιδουν αυτοις φυλασσειν τα δογματα τα κεκριμενα υπο των αποστολων και των πρεσβυτερων των εν ιερουσαλημ

5 A gyülekezetek azért erõsödének a hitben, és gyarapodának számban naponként.
So the churches were made strong in the faith and were increased in number every day.
αι μεν ουν εκκλησιαι εστερεουντο τη πιστει και επερισσευον τω αριθμω καθ ημεραν

6 Eljárván pedig Frigiát és Galácia tartományát, mivelhogy eltiltatának a Szent Lélektõl, hogy az ígét Ázsiában hirdessék,
And after they had gone through the land of Phrygia and Galatia, the Holy Spirit did not let them take the word into Asia;
διελθοντες δε την φρυγιαν και την γαλατικην χωραν κωλυθεντες υπο του αγιου πνευματος λαλησαι τον λογον εν τη ασια

7 Misia felé menvén, igyekeznek vala Bithiniába jutni; de nem ereszté õket a Lélek.
And having come to Mysia, they made an attempt to go into Bithynia, but the Spirit of Jesus did not let them;
ελθοντες κατα την μυσιαν επειραζον κατα την βιθυνιαν πορευεσθαι και ουκ ειασεν αυτους το πνευμα

8 Áthaladván azért Misián, lemenének Tróásba.
And going past Mysia, they came down to Troas.
παρελθοντες δε την μυσιαν κατεβησαν εις τρωαδα

9 És azon az éjszakán látás jelenék meg Pálnak: egy macedón férfiú állt [elõtte,] kérve õt és ezt mondva: Jer által Macedóniába, és légy segítségül nékünk!
And Paul had a vision in the night; a man of Macedonia came, requesting him, and saying, Come over into Macedonia and give us help.
και οραμα δια της νυκτος ωφθη τω παυλω ανηρ τις ην μακεδων εστως παρακαλων αυτον και λεγων διαβας εις μακεδονιαν βοηθησον ημιν

10 Mihelyt pedig a látást látta, azonnal igyekezénk elmenni Macedóniába, megértvén, hogy oda hívott minket az Úr, hogy azoknak prédikáljuk az evangyéliomot.
And when he had seen the vision, straight away we made the decision to go into Macedonia, for it seemed certain to us that God had sent us to give the good news to them.
ως δε το οραμα ειδεν ευθεως εζητησαμεν εξελθειν εις την μακεδονιαν συμβιβαζοντες οτι προσκεκληται ημας ο κυριος ευαγγελισασθαι αυτους

11 Elhajózván azért Tróásból, egyenesen Sámothrákéba mentünk, és másnap Neápolisba;
So, from Troas we went straight by ship to Samothrace and the day after to Neapolis;
αναχθεντες ουν απο της τρωαδος ευθυδρομησαμεν εις σαμοθρακην τη τε επιουση εις νεαπολιν

12 Onnét pedig Filippibe, mely Macedónia azon részének elsõ gyarmatvárosa. És ebben a városban töltöttünk néhány napot.
And from there to Philippi, which is the most important town of Macedonia and a Roman colony: and we were there for some days.
εκειθεν τε εις φιλιππους ητις εστιν πρωτη της μεριδος της μακεδονιας πολις κολωνια ημεν δε εν ταυτη τη πολει διατριβοντες ημερας τινας

13 És szombatnapon kimenénk a városon kívül egy folyóvíz mellé, hol az imádkozás szokott lenni; és leülvén, beszélgeténk az egybegyûlt asszonyokkal.
And on the Sabbath we went outside the town, by the river, where we had an idea that there would be a place of prayer; and, being seated, we had talk with the women who had come together.
τη τε ημερα των σαββατων εξηλθομεν εξω της πολεως παρα ποταμον ου ενομιζετο προσευχη ειναι και καθισαντες ελαλουμεν ταις συνελθουσαις γυναιξιν

14 És egy Lidia nevû, Thiatira városbeli bíborárús asszony, ki féli vala az Istent, hallgata [reánk.] Ennek az Úr megnyitá szívét, hogy figyelmezzen azokra, a miket Pál mond vala.
And a certain woman named Lydia, a trader in purple cloth of the town of Thyatira, and a God-fearing woman, gave ear to us: whose heart the Lord made open to give attention to the things which Paul was saying.
και τις γυνη ονοματι λυδια πορφυροπωλις πολεως θυατειρων σεβομενη τον θεον ηκουεν ης ο κυριος διηνοιξεν την καρδιαν προσεχειν τοις λαλουμενοις υπο του παυλου

15 Mikor pedig megkeresztelkedék mind házanépével egybe, kére minket, mondván: Ha az Úr hívének ítéltetek engem, jertek az én házamhoz, és maradjatok [ott.] És unszola minket.
And when she and her family had had baptism, she made a request to us, saying, If it seems to you that I am true to the Lord, come into my house and be my guests. And she made us come.
ως δε εβαπτισθη και ο οικος αυτης παρεκαλεσεν λεγουσα ει κεκρικατε με πιστην τω κυριω ειναι εισελθοντες εις τον οικον μου μεινατε και παρεβιασατο ημας

16 Lõn pedig, hogy mikor mentünk a könyörgésre, egy szolgálóleányka jöve elõnkbe, kiben jövendõmondásnak lelke vala, ki az õ urainak nagy hasznot hajta jövendõmondásával.
And when we were going to the place of prayer, we came across a girl with a spirit which gave knowledge of the future, whose masters made great profit from her power.
εγενετο δε πορευομενων ημων εις προσευχην παιδισκην τινα εχουσαν πνευμα πυθωνος απαντησαι ημιν ητις εργασιαν πολλην παρειχεν τοις κυριοις αυτης μαντευομενη

17 Ez követvén Pált és minket, kiált vala, mondván: Ezek az emberek a magasságos Istennek szolgái, kik néktek az idvességnek útját hirdetik.
She came after Paul and us, crying out and saying, These men are the servants of the Most High God, who are giving you news of the way of salvation.
αυτη κατακολουθησασα τω παυλω και ημιν εκραζεν λεγουσα ουτοι οι ανθρωποι δουλοι του θεου του υψιστου εισιν οιτινες καταγγελλουσιν ημιν οδον σωτηριας

18 Ezt pedig több napon át mívelte. Pál azonban megbosszankodván, és hátrafordulván, mondá a léleknek: Parancsolom néked a Jézus Krisztus nevében, hogy menj ki belõle. És kiméne abban az órában.
And this she did on a number of days. But Paul was greatly troubled and, turning, said to the spirit, I give you orders in the name of Jesus Christ, to come out of her. And it came out that very hour.
τουτο δε εποιει επι πολλας ημερας διαπονηθεις δε ο παυλος και επιστρεψας τω πνευματι ειπεν παραγγελλω σοι εν τω ονοματι ιησου χριστου εξελθειν απ αυτης και εξηλθεν αυτ η τη ωρα

19 Látván pedig annak az urai, hogy keresetüknek a reménysége elveszett, megfogva Pált és Silást, vonák a piaczra a hatóságok elé.
But when her masters saw that their hope of profit was gone, they took Paul and Silas, pulling them into the market-place before the rulers;
ιδοντες δε οι κυριοι αυτης οτι εξηλθεν η ελπις της εργασιας αυτων επιλαβομενοι τον παυλον και τον σιλαν ειλκυσαν εις την αγοραν επι τους αρχοντας

20 És odavezetvén õket a bírákhoz, mondának: Ezek az emberek zsidó létükre megháborítják a mi városunkat,
And when they had taken them before the authorities, they said, These men, who are Jews, are greatly troubling our town;
και προσαγαγοντες αυτους τοις στρατηγοις ειπον ουτοι οι ανθρωποι εκταρασσουσιν ημων την πολιν ιουδαιοι υπαρχοντες

21 És olyan szertartásokat hirdetnek, melyeket nem szabad nékünk bevennünk, sem cselekednünk, mivelhogy rómaiak vagyunk.
Teaching rules of living which it is not right for us to have or to keep, being Romans.
και καταγγελλουσιν εθη α ουκ εξεστιν ημιν παραδεχεσθαι ουδε ποιειν ρωμαιοις ουσιν

22 És [velök] egyben feltámada a sokaság õ ellenök. A bírák pedig letépetvén ruháikat, megvesszõzteték [õket.]
And the people made an attack on them all together: and the authorities took their clothing off them, and gave orders for them to be whipped.
και συνεπεστη ο οχλος κατ αυτων και οι στρατηγοι περιρρηξαντες αυτων τα ιματια εκελευον ραβδιζειν

23 És miután sok ütést mértek rájok, tömlöczbe veték [õket,] megparancsolva a tömlöcztartónak, hogy gondosan õrizze õket.
And when they had given them a great number of blows, they put them in prison, giving orders to the keeper of the prison to keep them safely:
πολλας τε επιθεντες αυτοις πληγας εβαλον εις φυλακην παραγγειλαντες τω δεσμοφυλακι ασφαλως τηρειν αυτους

24 Ki ilyen parancsolatot vévén, veté õket a belsõ tömlöczbe, és lábaikat kalodába szorítá.
And he, having such orders, put them into the inner prison with chains on their feet.
ος παραγγελιαν τοιαυτην ειληφως εβαλεν αυτους εις την εσωτεραν φυλακην και τους ποδας αυτων ησφαλισατο εις το ξυλον

25 Éjféltájban pedig Pál és Silás imádkozván, énekkel dicsõíték az Istent. A foglyok pedig hallgatják vala õket.
But about the middle of the night, Paul and Silas were making prayers and songs to God in the hearing of the prisoners;
κατα δε το μεσονυκτιον παυλος και σιλας προσευχομενοι υμνουν τον θεον επηκροωντο δε αυτων οι δεσμιοι

26 És hirtelen nagy földindulás lõn, úgyannyira, hogy megrendülének a tömlöcz fundamentomai; és azonnal megnyílának az ajtók mind, és mindnyájoknak a bilincsei feloldódnak.
And suddenly there was an earth-shock, so that the base of the prison was moved: and all the doors came open, and everyone's chains came off.
αφνω δε σεισμος εγενετο μεγας ωστε σαλευθηναι τα θεμελια του δεσμωτηριου ανεωχθησαν τε παραχρημα αι θυραι πασαι και παντων τα δεσμα ανεθη

27 Fölserkenvén pedig a tömlöcztartó, és látván, hogy nyitva vannak a tömlöcznek ajtai, kivonva fegyverét, meg akará magát ölni, azt gondolván, hogy elszöktek a foglyok.
And the keeper, coming out of his sleep, and seeing the prison doors open, took his sword and was about to put himself to death, fearing that the prisoners had got away.
εξυπνος δε γενομενος ο δεσμοφυλαξ και ιδων ανεωγμενας τας θυρας της φυλακης σπασαμενος μαχαιραν εμελλεν εαυτον αναιρειν νομιζων εκπεφευγεναι τους δεσμιους

28 Pál azonban nagy fenszóval kiáltá, mondván: Semmi kárt ne tégy magadban; mert mindnyájan itt vagyunk!
But Paul said in a loud voice, Do yourself no damage, for we are all here.
εφωνησεν δε φωνη μεγαλη ο παυλος λεγων μηδεν πραξης σεαυτω κακον απαντες γαρ εσμεν ενθαδε

29 Az pedig világot kérve beugrott, és remegve borult Pál és Silás elé,
And he sent for lights and came rushing in and, shaking with fear, went down on his face before Paul and Silas,
αιτησας δε φωτα εισεπηδησεν και εντρομος γενομενος προσεπεσεν τω παυλω και τω σιλα

30 És kihozván õket, monda: Uraim, mit kell nékem cselekednem, hogy idvezüljek?
And took them out and said, Sirs, what have I to do to get salvation?
και προαγαγων αυτους εξω εφη κυριοι τι με δει ποιειν ινα σωθω

31 Azok pedig mondának: Higyj az Úr Jézus Krisztusban, és idvezülsz mind te, mind a te házadnépe!
And they said, Have faith in the Lord Jesus, and you and your family will have salvation.
οι δε ειπον πιστευσον επι τον κυριον ιησουν χριστον και σωθηση συ και ο οικος σου

32 És hirdeték néki az Úrnak ígéjét, és mindazoknak, kik az õ házánál valának.
And they gave the word of the Lord to him and to all who were in his house.
και ελαλησαν αυτω τον λογον του κυριου και πασιν τοις εν τη οικια αυτου

33 És az magához vévén õket az éjszakának azon órájában, megmosá az ütésektõl; és megkeresztelkedék azonnal õ és az övéi mindnyájan.
And that same hour of the night, he took them, and when he had given attention to their wounds, he and all his family had baptism straight away.
και παραλαβων αυτους εν εκεινη τη ωρα της νυκτος ελουσεν απο των πληγων και εβαπτισθη αυτος και οι αυτου παντες παραχρημα

34 És bevivén õket házába, asztalt teríte nékik, és egész háznépével egyben örvendeze, hogy hitt az Istennek.
And he took them into his house and gave them food, and he was full of joy, having faith in God with all his family.
αναγαγων τε αυτους εις τον οικον αυτου παρεθηκεν τραπεζαν και ηγαλλιασατο πανοικι πεπιστευκως τω θεω

35 Mikor pedig megvirradt, a bírák elküldék a poroszlókat, mondván: Bocsásd el azokat az embereket.
But when it was day, the authorities sent the police, saying, Let these men go.
ημερας δε γενομενης απεστειλαν οι στρατηγοι τους ραβδουχους λεγοντες απολυσον τους ανθρωπους εκεινους

36 A tömlöcztartó pedig tudtára adá e szavakat Pálnak: A bírák ide küldöttek, hogy bocsássalak el titeket: most azért kimenvén, menjetek el békességgel!
And the keeper said to Paul, The authorities have given orders to let you go: come out now, and go in peace.
απηγγειλεν δε ο δεσμοφυλαξ τους λογους τουτους προς τον παυλον οτι απεσταλκασιν οι στρατηγοι ινα απολυθητε νυν ουν εξελθοντες πορευεσθε εν ειρηνη

37 Pál pedig monda nékik: Megvesszõztek minket nyilvánosan, ítélet nélkül, holott római emberek vagyunk, és tömlöczbe vetettek: és most alattomban akarnak bennünket kiküldeni? Nem úgy; hanem jõjjenek õk maguk és vezessenek ki minket.
But Paul said to them, They have given us who are Romans a public whipping without judging us, and have put us in prison. Will they now send us out secretly? no, truly, let them come themselves and take us out.
ο δε παυλος εφη προς αυτους δειραντες ημας δημοσια ακατακριτους ανθρωπους ρωμαιους υπαρχοντας εβαλον εις φυλακην και νυν λαθρα ημας εκβαλλουσιν ου γαρ αλλα ελθον τες αυτοι ημας εξαγαγετωσαν

38 A poroszlók pedig megmondák a bíráknak e beszédeket; és azok megfélemlének, mikor meghallották, hogy rómaiak,
And the police gave an account of these words to the authorities, and they were full of fear on hearing that they were Romans;
ανηγγειλαν δε τοις στρατηγοις οι ραβδουχοι τα ρηματα ταυτα και εφοβηθησαν ακουσαντες οτι ρωμαιοι εισιν

39 És odamenvén, megkérlelék õket: és kivezetvén, kérék, hogy menjenek ki a városból.
Then they came and made prayers to them, requesting them, when they had taken them out, to go away from the town.
και ελθοντες παρεκαλεσαν αυτους και εξαγαγοντες ηρωτων εξελθειν της πολεως

40 Kijövén pedig a tömlöczbõl, bemenének Lidiához; és mikor látták az atyafiakat, vígasztalák õket, és eltávozának.
And they came out of the prison and went to the house of Lydia: and when they had seen the brothers they gave them comfort and went away.
εξελθοντες δε εκ της φυλακης εισηλθον εις την λυδιαν και ιδοντες τους αδελφους παρεκαλεσαν αυτους και εξηλθον

1 Miután pedig általmentek Ámfipolison és Apollónián, Thessalonikába érkeztek, a hol volt a zsidóknak zsinagógájok.
Now when they had gone through Amphipolis and Apollonia they came to Thessalonica, where there was a Synagogue of the Jews:
διοδευσαντες δε την αμφιπολιν και απολλωνιαν ηλθον εις θεσσαλονικην οπου ην η συναγωγη των ιουδαιων

2 Pál pedig, a mint szokása vala, beméne hozzájok, és három szombaton át vetekedék velök az írásokból,
And Paul, as he generally did, went in to them, and on three Sabbath days had discussions with them from the holy Writings,
κατα δε το ειωθος τω παυλω εισηλθεν προς αυτους και επι σαββατα τρια διελεγετο αυτοις απο των γραφων

3 Megmagyarázva és kimutatva, hogy a Krisztusnak szükség volt szenvedni és feltámadni a halálból; és hogy ez a Jézus a Krisztus, a kit én hirdetek néktek.
Saying to them clearly and openly that Christ had to be put to death and come back to life again; and that this Jesus, whom, he said, I am preaching to you, is the Christ.
διανοιγων και παρατιθεμενος οτι τον χριστον εδει παθειν και αναστηναι εκ νεκρων και οτι ουτος εστιν ο χριστος ιησους ον εγω καταγγελλω υμιν

4 És némelyek azok közül hivének és csatlakozának Pálhoz és Siláshoz; úgyszintén az istenfélõ görögök közül nagy sokaság, és az elõkelõ asszonyok közül nem kevesen.
And some of them had faith, and were joined to Paul and Silas; and a number of the God-fearing Greeks, and some of the chief women.
και τινες εξ αυτων επεισθησαν και προσεκληρωθησαν τω παυλω και τω σιλα των τε σεβομενων ελληνων πολυ πληθος γυναικων τε των πρωτων ουκ ολιγαι

5 De a zsidók, kik nem hisznek vala, írigységtõl felindíttatván, és magok mellé vévén a piaczi népségbõl némely gonosz férfiakat, és csõdületet támasztván, felháborították a várost; és a Jáson házát megostromolván, igyekeztek õket kihozni a nép közé.
But the Jews, being moved with envy, took with them certain low persons from among the common people, and getting together a great number of people, made an outcry in the town, attacking the house of Jason with the purpose of taking them out to the people.
ζηλωσαντες δε οι απειθουντες ιουδαιοι και προσλαβομενοι των αγοραιων τινας ανδρας πονηρους και οχλοποιησαντες εθορυβουν την πολιν επισταντες τε τη οικια ιασονος εζητο υν αυτους αγαγειν εις τον δημον

6 Mikor pedig õket nem találák, Jásont és némely atyafiakat vonszolák a város elõljárói elé, kiáltozva, hogy ezek az országháborítók itt is megjelentek;
And when they were not able to get them, they took Jason and some of the brothers by force before the rulers of the town, crying, These men, who have made trouble all over the world have now come here;
μη ευροντες δε αυτους εσυρον τον ιασονα και τινας αδελφους επι τους πολιταρχας βοωντες οτι οι την οικουμενην αναστατωσαντες ουτοι και ενθαδε παρεισιν

7 Kiket Jáson házába fogadott: pedig ezek mindnyájan a császár parancsolatai ellen cselekesznek, mivelhogy mást tartanak királynak, Jézust.
Whom Jason has taken into his house: and they are acting against the orders of Caesar, saying that there is another king, Jesus.
ους υποδεδεκται ιασων και ουτοι παντες απεναντι των δογματων καισαρος πραττουσιν βασιλεα λεγοντες ετερον ειναι ιησουν

8 Fel is indíták a sokaságot és a város elõljáróit, kik hallják vala ezeket.
And hearing these things the people and the rulers of the town were troubled.
εταραξαν δε τον οχλον και τους πολιταρχας ακουοντας ταυτα

9 De mikor kezességet nyertek Jáson és a többiek részérõl, elbocsáták õket.
And having made Jason and the others give an undertaking to keep the peace, they let them go.
και λαβοντες το ικανον παρα του ιασονος και των λοιπων απελυσαν αυτους

10 Az atyafiak pedig azonnal, azon éjszakán elküldék Pált Silással egyetemben Béreába; kik mikor odamentek, elmenének a zsidóknak zsinagógájába.
And the brothers straight away sent Paul and Silas away by night to Beroea: and they, when they came there, went to the Synagogue of the Jews.
οι δε αδελφοι ευθεως δια της νυκτος εξεπεμψαν τον τε παυλον και τον σιλαν εις βεροιαν οιτινες παραγενομενοι εις την συναγωγην των ιουδαιων απεσαν

11 Ezek pedig nemesb lelkûek valának a Thessalonikabelieknél, úgymint kik bevevék az ígét teljes készséggel, naponként tudakozva az írásokat, ha úgy vannak-é ezek.
Now these were more noble than the Jews of Thessalonica, for they gave serious attention to the word, searching in the holy Writings every day, to see if these things were so.
ουτοι δε ησαν ευγενεστεροι των εν θεσσαλονικη οιτινες εδεξαντο τον λογον μετα πασης προθυμιας το καθ ημεραν ανακρινοντες τας γραφας ει εχοι ταυτα ουτως

12 Sokan hivének azért õ közülök; sõt az elõkelõ görög asszonyok és férfiak közül is nem kevesen.
And a number of them had faith, and no small number of the Greek women of high position and of the men.
πολλοι μεν ουν εξ αυτων επιστευσαν και των ελληνιδων γυναικων των ευσχημονων και ανδρων ουκ ολιγοι

13 Mikor azonban tudtokra esett a Thessalonikából való zsidóknak, hogy Béreában is prédikálta Pál az Istennek ígéjét, elmenének, és a sokaságot ott is felháborították.
But when the Jews of Thessalonica had news that Paul was preaching the word at Beroea, they came there, troubling the people and working them up.
ως δε εγνωσαν οι απο της θεσσαλονικης ιουδαιοι οτι και εν τη βεροια κατηγγελη υπο του παυλου ο λογος του θεου ηλθον κακει σαλευοντες τους οχλους

14 De akkor mindjárt kibocsáták az atyafiak Pált, hogy utazzék a tenger felé; Silás és Timótheus azonban ott maradának.
So the brothers sent Paul straight away to the sea: but Silas and Timothy kept there still.
ευθεως δε τοτε τον παυλον εξαπεστειλαν οι αδελφοι πορευεσθαι ως επι την θαλασσαν υπεμενον δε ο τε σιλας και ο τιμοθεος εκει

15 A kik pedig elkísérték Pált, elvivék õt egész Athénig; és parancsát vévén Siláshoz és Timótheushoz, hogy minél hamarább menjenek õ hozzá, elmenének.
But those who went with Paul took him as far as Athens, and then went away, with orders from him to Silas and Timothy to come to him quickly.
οι δε καθιστωντες τον παυλον ηγαγον αυτον εως αθηνων και λαβοντες εντολην προς τον σιλαν και τιμοθεον ινα ως ταχιστα ελθωσιν προς αυτον εξηεσαν

16 Athénben pedig, mikor azokat várá Pál, lelke háborog vala õ benne, látván, hogy a város bálványokkal van tele.
Now while Paul was waiting for them at Athens, his spirit was troubled, for he saw all the town full of images of the gods.
εν δε ταις αθηναις εκδεχομενου αυτους του παυλου παρωξυνετο το πνευμα αυτου εν αυτω θεωρουντι κατειδωλον ουσαν την πολιν

17 Vetekedik vala azért a zsinagógában a zsidókkal és az istenfélõ emberekkel, és a piaczon mindennap azokkal, a kiket elõtalált.
So he had discussions in the Synagogue with the Jews and God-fearing Gentiles, and every day in the market-place with those who were there.
διελεγετο μεν ουν εν τη συναγωγη τοις ιουδαιοις και τοις σεβομενοις και εν τη αγορα κατα πασαν ημεραν προς τους παρατυγχανοντας

18 Némelyek pedig az epikureus és stoikus filozófusok közül összeakadtak õ vele. És némelyek mondának: Mit akarhat ez a csacsogó mondani? Mások meg: Idegen istenségek hirdetõjének látszik. Mivelhogy a Jézust és a feltámadást hirdeti vala nékik.
And some of those who were supporters of the theories of the Epicureans and the Stoics, had a meeting with him. And some said, What is this talker of foolish words saying? And others, He seems to be a preacher of strange gods: because he was preaching of Jesus and his coming back from the dead.
τινες δε των επικουρειων και των στωικων φιλοσοφων συνεβαλλον αυτω και τινες ελεγον τι αν θελοι ο σπερμολογος ουτος λεγειν οι δε ξενων δαιμονιων δοκει καταγγελευς εινα ι οτι τον ιησουν και την αναστασιν αυτοις ευηγγελιζετο

19 És megragadván õt, az Areopágusra vivék, ezt mondván: Vajjon megérthetjük-é mi az az új tudomány, melyet te hirdetsz?
And they took him to Mars' Hill, saying, Will you make clear to us what is this new teaching of yours?
επιλαβομενοι τε αυτου επι τον αρειον παγον ηγαγον λεγοντες δυναμεθα γνωναι τις η καινη αυτη η υπο σου λαλουμενη διδαχη

20 Mert valami idegen dolgokat beszélsz a mi füleinknek: meg akarjuk azért érteni, mik lehetnek ezek.
For you seem to us to say strange things, and we have a desire to get the sense of them.
ξενιζοντα γαρ τινα εισφερεις εις τας ακοας ημων βουλομεθα ουν γνωναι τι αν θελοι ταυτα ειναι

21 Az athéniek pedig mindnyájan és az ott lakó jövevények semmi másban nem valának foglalatosok, mint valami újságnak beszélésében és hallgatásában.
(Now all the Athenians and the men from other lands who come there were giving all their time to talking or hearing of anything new.)
αθηναιοι δε παντες και οι επιδημουντες ξενοι εις ουδεν ετερον ευκαιρουν η λεγειν τι και ακουειν καινοτερον

22 Elõállván pedig Pál az Areopágusnak közepette, monda: Athéni férfiak, minden tekintetben nagyon istenfélõknek látlak titeket.
And Paul got to his feet on Mars' Hill and said, O men of Athens, I see that you are overmuch given to fear of the gods.
σταθεις δε ο παυλος εν μεσω του αρειου παγου εφη ανδρες αθηναιοι κατα παντα ως δεισιδαιμονεστερους υμας θεωρω

23 Mert mikor bejárám és szemlélém a ti szentélyeiteket, találkozám egy oltárral is, melyre ez vala ráírva: Ismeretlen Istennek. A kit azért ti nem ismerve tiszteltek, azt hirdetem én néktek.

For when I came by, I was looking at the things to which you give worship, and I saw an altar with this writing on it, TO THE GOD OF WHOM THERE IS NO KNOWLEDGE. Now, what you, without knowledge, give worship to, I make clear to you.

διερχομενος γαρ και αναθεωρων τα σεβασματα υμων ευρον και βωμον εν ω επεγεγραπτο αγνωστω θεω ον ουν αγνοουντες ευσεβειτε τουτον εγω καταγγελλω υμιν

24 Az Isten, a ki teremtette a világot és mindazt, a mi abban van, mivelhogy õ mennynek és földnek ura, kézzel csinált templomokban nem lakik.

The God who made the earth and everything in it, he, being Lord of heaven and earth, is not housed in buildings made with hands;

ο θεος ο ποιησας τον κοσμον και παντα τα εν αυτω ουτος ουρανου και γης κυριος υπαρχων ουκ εν χειροποιητοις ναοις κατοικει

25 Sem embereknek kezeitõl nem tiszteltetik, mintha valami nélkül szûkölködnék, holott õ ád mindeneknek életet, leheletet és mindent;

And he is not dependent on the work of men's hands, as if he had need of anything, for he himself gives to all life and breath and all things;

ουδε υπο χειρων ανθρωπων θεραπευεται προσδεομενος τινος αυτος διδους πασιν ζωην και πνοην κατα παντα

26 És az egész emberi nemzetséget egy vérbõl teremtette, hogy lakozzanak a földnek egész színén, meghatározván eleve rendelt idejöket és lakásuknak határait;

And he has made of one blood all the nations of men living on all the face of the earth, ordering their times and the limits of their lands,

εποιησεν τε εξ ενος αιματος παν εθνος ανθρωπων κατοικειν επι παν το προσωπον της γης ορισας προτεταγμενους καιρους και τας οροθεσιας της κατοικιας αυτων

27 Hogy keressék az Urat, ha talán kitapogathatnák õt és megtalálhatnák, jóllehet bizony nincs messze egyikõnktõl sem:

So that they might make search for God, in order, if possible, to get knowledge of him and make discovery of him, though he is not far from every one of us:

ζητειν τον κυριον ει αρα γε ψηλαφησειαν αυτον και ευροιεν καιτοιγε ου μακραν απο ενος εκαστου ημων υπαρχοντα

28 Mert õ benne élünk, mozgunk és vagyunk; miképen a költõitek közül is mondották némelyek: Mert az õ nemzetsége is vagyunk.

For in him we have life and motion and existence; as certain of your verse writers have said, For we are his offspring.

εν αυτω γαρ ζωμεν και κινουμεθα και εσμεν ως και τινες των καθ υμας ποιητων ειρηκασιν του γαρ και γενος εσμεν

29 Mivelhogy azért az Istennek nemzetsége vagyunk, nem kell azt gondolnunk, hogy aranyhoz, vagy ezüsthöz, vagy kõhöz, emberi mesterség és kitalálás faragványához hasonlatos az istenség.

If then we are the offspring of God, it is not right for us to have the idea that God is like gold or silver or stone, formed by the art or design of man.

γενος ουν υπαρχοντες του θεου ουκ οφειλομεν νομιζειν χρυσω η αργυρω η λιθω χαραγματι τεχνης και ενθυμησεως ανθρωπου το θειον ειναι ομοιον

30 E tudatlanságnak idejét azért elnézvén az Isten, mostan parancsolja az embereknek, mindenkinek mindenütt, hogy megtérjenek:

Those times when men had no knowledge were overlooked by God; but now he gives orders to all men in every place to undergo a change of heart:

τους μεν ουν χρονους της αγνοιας υπεριδων ο θεος τα νυν παραγγελλει τοις ανθρωποις πασιν πανταχου μετανοειν

31 Mivelhogy rendelt egy napot, melyen megítéli majd a föld kerekségét igazságban egy férfiú által, kit arra rendelt; bizonyságot tévén mindenkinek, az által, hogy feltámasztá õt halottaiból.

Because a day has been fixed in which all the world will be judged in righteousness by the man who has been marked out by him for this work; of which he has given a sign to all men by giving him back from the dead.

διοτι εστησεν ημεραν εν η μελλει κρινειν την οικουμενην εν δικαιοσυνη εν ανδρι ω ωρισεν πιστιν παρασχων πασιν αναστησας αυτον εκ νεκρων

32 Mikor pedig a halottak feltámadásáról hallottak, némelyek gúnyolódtak; mások pedig mondának: Majd még meghallgatunk téged e felõl.

Now on hearing about the coming back from death, some of them made sport of it, but others said, Let us go more fully into this another time.

ακουσαντες δε αναστασιν νεκρων οι μεν εχλευαζον οι δε ειπον ακουσομεθα σου παλιν περι τουτου

33 És ilyen módon Pál kiméne azok közül.

And so Paul went away from among them.

και ουτως ο παυλος εξηλθεν εκ μεσου αυτων

34 Némely férfiak azonban csatlakozván õ hozzá, hivének; ezek között az areopágita Dienes is, és egy Damaris nevû asszony, és mások õ velök.
But some men gave him their support: among whom was Dionysius the Areopagite, and a woman named Damaris, and others with them.
τινες δε ανδρες κολληθεντες αυτω επιστευσαν εν οις και διονυσιος ο αρεοπαγιτης και γυνη ονοματι δαμαρις και ετεροι συν αυτοις

1 Ezekután Pál Athénbõl eltávozván, méne Korinthusba.
After these things, he went away from Athens, and came to Corinth.
μετα δε ταυτα χωρισθεις ο παυλος εκ των αθηνων ηλθεν εις κορινθον

2 És mikor egy Akvila nevû, pontusi származású zsidóra talált, ki nem régen jött Itáliából, és feleségére Prisczillára (mivelhogy Klaudius megparancsolta vala, hogy a zsidók mind távozzanak Rómából): hozzájuk csatlakozék.
And there he came across a certain Jew named Aquila, a man of Pontus by birth, who not long before had come from Italy with his wife Priscilla, because Claudius had given orders that all Jews were to go away from Rome: and he came to them;
και ευρων τινα ιουδαιον ονοματι ακυλαν ποντικον τω γενει προσφατως εληλυθοτα απο της ιταλιας και πρισκιλλαν γυναικα αυτου δια το διατεταχεναι κλαυδιον χωριζεσθαι παντας τους ιουδαιους εκ της ρωμης προσηλθεν αυτοις

3 És mivelhogy azonféle míves vala, náluk marada és dolgozik vala. Mesterségökre nézve ugyanis sátorcsinálók valának.
And because he was of the same trade, he was living with them, and they did their work together; for by trade they were tent-makers.
και δια το ομοτεχνον ειναι εμενεν παρ αυτοις και ειργαζετο ησαν γαρ σκηνοποιοι την τεχνην

4 Vetekedék pedig minden szombaton a zsinagógában, és igyekezék mind zsidókat, mind görögöket meggyõzni.
And every Sabbath he had discussions in the Synagogue, turning Jews and Greeks to the faith.
διελεγετο δε εν τη συναγωγη κατα παν σαββατον επειθεν τε ιουδαιους και ελληνας

5 Mikor pedig megérkeztek Maczedóniából Silás és Timótheus, szorongatá a lélek Pált, és bizonyságot tõn a zsidóknak, hogy Jézus a Krisztus.
And when Silas and Timothy came down from Macedonia, Paul was completely given up to the word, preaching to the Jews that the Christ was Jesus.
ως δε κατηλθον απο της μακεδονιας ο τε σιλας και ο τιμοθεος συνειχετο τω πνευματι ο παυλος διαμαρτυρομενος τοις ιουδαιοις τον χριστον ιησουν

6 Mikor pedig azok ellenszegülének és káromlásokat szólának, ruháit megrázva monda nékik: Véretek a fejetekre; én tiszta vagyok: mostantól fogva a pogányokhoz megyek.
And when they put themselves against him, and said evil words, he said, shaking his clothing, Your blood be on your heads, I am clean: from now I will go to the Gentiles.
αντιτασσομενων δε αυτων και βλασφημουντων εκτιναξαμενος τα ιματια ειπεν προς αυτους το αιμα υμων επι την κεφαλην υμων καθαρος εγω απο του νυν εις τα εθνη πορευσομαι

7 És általmenvén onnét, méne egy Justus nevû, istenfélõ ember házához, kinek háza szomszédos vala a zsinagógával.
And moving from there, he went into the house of a man named Titus Justus, a God-fearing man, whose house was very near the Synagogue.
και μεταβας εκειθεν ηλθεν εις οικιαν τινος ονοματι ιουστου σεβομενου τον θεον ου η οικια ην συνομορουσα τη συναγωγη

8 Krispus pedig, a zsinagógának feje hûn az Úrban egész házanépével egybe; a Korinthusbeliek közül is sokan hallván, hisznek vala, és megkeresztelkednek vala.
And Crispus, the ruler of the Synagogue, with all his family, had faith in the Lord; and a great number of the people of Corinth, hearing the word, had faith and were given baptism.
κρισπος δε ο αρχισυναγωγος επιστευσεν τω κυριω συν ολω τω οικω αυτου και πολλοι των κορινθιων ακουοντες επιστευον και εβαπτιζοντο

9 Monda pedig az Úr látás által éjszaka Pálnak: Ne félj, hanem szólj és ne hallgass:
And the Lord said to Paul in the night, in a vision, Have no fear and go on preaching:
ειπεν δε ο κυριος δι οραματος εν νυκτι τω παυλω μη φοβου αλλα λαλει και μη σιωπησης

10 Mert én veled vagyok és senki sem támad reád, hogy néked ártson; mert nékem sok népem van ebben a városban.
For I am with you, and no one will make an attack on you to do you damage: for I have a number of people in this town.
διοτι εγω ειμι μετα σου και ουδεις επιθησεται σοι του κακωσαι σε διοτι λαος εστιν μοι πολυς εν τη πολει ταυτη

11 És ott lakozék egy esztendeig és hat hónapig, tanítva köztük az Isten ígéjét.
And he was there for a year and six months, teaching the word of God among them.
εκαθισεν τε ενιαυτον και μηνας εξ διδασκων εν αυτοις τον λογον του θεου

12 Mikor pedig Gallió volt Akhája tiszttartója, reátámadának a zsidók egyakarattal Pálra, és vivék õt a törvényszék elébe,
But when Gallio was ruler of Achaia, all the Jews together made an attack on Paul, and took him to the judge's seat,
γαλλιωνος δε ανθυπατευοντος της αχαιας κατεπεστησαν ομοθυμαδον οι ιουδαιοι τω παυλω και ηγαγον αυτον επι το βημα

13 Mondván: Ez a törvény ellen való istentiszteletre csábítja az embereket.
Saying, This man is teaching the people to give worship to God in a way which is against the law.
λεγοντες οτι παρα τον νομον ουτος αναπειθει τους ανθρωπους σεβεσθαι τον θεον

14 Mikor pedig Pál meg akará nyitni száját, monda Gallió a zsidóknak: Ha valóban valami bosszútételrõl, vagy gonosz cselekedetrõl volna szó, zsidók, igazság szerint meghallgatnálak benneteket:
But when Paul was about to say something, Gallio said to the Jews, If this was anything to do with wrongdoing or crime, there would be a reason for me to give you a hearing:
μελλοντος δε του παυλου ανοιγειν το στομα ειπεν ο γαλλιων προς τους ιουδαιους ει μεν ουν ην αδικημα τι η ραδιουργημα πονηρον ω ιουδαιοι κατα λογον αν ηνεσχομην υμων

15 De ha tanításról, nevekrõl és a ti törvénytekrõl van kérdés, ti magatok lássátok; mert én ezekben bíró nem akarok lenni.
But if it is a question of words or names or of your law, see to it yourselves; I will not be a judge of such things.
ει δε ζητημα εστιν περι λογου και ονοματων και νομου του καθ υμας οψεσθε αυτοι κριτης γαρ εγω τουτων ου βουλομαι ειναι

16 És elûzé õket a törvényszék elõl.
And he sent them away from the judge's seat.
και απηλασεν αυτους απο του βηματος

17 A görögök pedig mindnyájan Sosthenest, a zsinagógának fejét megragadván, verik vala a törvényszék elõtt; de Gallió velök semmit sem gondola.
And they all made an attack on Sosthenes, the ruler of the Synagogue, and gave him blows before the judge's seat; but Gallio gave no attention to these things.
επιλαβομενοι δε παντες οι ελληνες σωσθενην τον αρχισυναγωγον ετυπτον εμπροσθεν του βηματος και ουδεν τουτων τω γαλλιωνι εμελεν

18 Pál pedig, miután még több napig ott marada, az atyafiaktól elbúcsúzván, Siriába hajózék, és vele együtt Prisczilla és Akvila, minekutána fejét megnyírta Kenkreában; mert fogadása vala.
And Paul, after waiting some days, went away from the brothers and went by ship to Syria, Priscilla and Aquila being with him; and he had had his hair cut off in Cenchrea, for he had taken an oath.
ο δε παυλος ετι προσμεινας ημερας ικανας τοις αδελφοις αποταξαμενος εξεπλει εις την συριαν και συν αυτω πρισκιλλα και ακυλας κειραμενος την κεφαλην εν κεγχρεαις ειχεν γ αρ ευχην

19 Juta pedig Efézusba, és azokat ott hagyá; õ maga pedig bemenvén a zsinagógába, vetekedék a zsidókkal.
And they came down to Ephesus and he left them there: and he himself went into the Synagogue and had a discussion with the Jews.
κατηντησεν δε εις εφεσον κακεινους κατελιπεν αυτου αυτος δε εισελθων εις την συναγωγην διελεχθη τοις ιουδαιοις

20 Mikor pedig azok kérék, hogy több ideig maradjon nálok, nem álla reá;
And being requested by them to be there for a longer time, he said, No;
ερωτωντων δε αυτων επι πλειονα χρονον μειναι παρ αυτοις ουκ επενευσεν

21 Hanem búcsút võn tõlük, mondván: Mindenesetre Jeruzsálemben kell nékem a következõ ünnepet töltenem; de ismét megjövök hozzátok, ha Isten akarja. És elhajózék Efézusból.
And went from them, saying, I will come back to you if God lets me; and he took ship from Ephesus.
αλλ απεταξατο αυτοις ειπων δει με παντως την εορτην την ερχομενην ποιησαι εις ιεροσολυμα παλιν δε ανακαμψω προς υμας του θεου θελοντος και ανηχθη απο της εφεσου

22 És miután Czézáreába érkezék, felmenvén [Jeruzsálembe] és köszöntvén a gyülekezetet, leméne Antiókhiába.
And when he had come to land at Caesarea, he went to see the church, and then went down to Antioch.
και κατελθων εις καισαρειαν αναβας και ασπασαμενος την εκκλησιαν κατεβη εις αντιοχειαν

23 És miután [ott] bizonyos idõt eltöltött, elméne, eljárván renddel Galácia tartományát és Frigiát, erõsítve a tanítványokat mind.
And having been there for some time, he went through the country of Galatia and Phrygia in order, making the disciples strong in the faith.
και ποιησας χρονον τινα εξηλθεν διερχομενος καθεξης την γαλατικην χωραν και φρυγιαν επιστηριζων παντας τους μαθητας

24 Érkezék pedig Efézusba egy Apollós nevû zsidó, alekszandriai származású, ékesenszóló férfiú, ki az írásokban tudós vala.
Now a certain Jew named Apollos, an Alexandrian by birth, and a man of learning, came to Ephesus; and he had great knowledge of the holy Writings.
ιουδαιος δε τις απολλως ονοματι αλεξανδρευς τω γενει ανηρ λογιος κατηντησεν εις εφεσον δυνατος ων εν ταις γραφαις

25 Ez meg volt tanítva az Úrnak útára; és lélekben buzgó lévén, szólja és tanítja vala nagy szorgalmatosan az Úrra tartozó dolgokat, jóllehet csak a János keresztségét tudja vala.
This man had been trained in the way of the Lord; and burning in spirit, he gave himself up to teaching the facts about Jesus, though he had knowledge only of John's baptism:
ουτος ην κατηχημενος την οδον του κυριου και ζεων τω πνευματι ελαλει και εδιδασκεν ακριβως τα περι του κυριου επισταμενος μονον το βαπτισμα ιωαννου

26 És ez kezde nagy bátorsággal szólni a zsinagógában. Mikor pedig meghallgatta õt Akvila és Prisczilla, magok mellé vevék []õt, és nyilvábban kifejtették elõtte az Istennek útát.
And he was preaching in the Synagogue without fear. But Priscilla and Aquila, hearing his words, took him in, and gave him fuller teaching about the way of God.
ουτος τε ηρξατο παρρησιαζεσθαι εν τη συναγωγη ακουσαντες δε αυτου ακυλας και πρισκιλλα προσελαβοντο αυτον και ακριβεστερον αυτω εξεθεντο την του θεου οδον

27 Mikor pedig Akhájába akara átmenni, buzdítván [õt] az atyafiak, írának a tanítványoknak, hogy fogadják be õt. Ki mikor odajutott, sokat használa azoknak, kik hittek vala a kegyelem által:
And when he had a desire to go over into Achaia, the brothers gave him help, and sent letters to the disciples requesting them to take him in among them: and when he had come, he gave much help to those who had faith through grace:
βουλομενου δε αυτου διελθειν εις την αχαιαν προτρεψαμενοι οι αδελφοι εγραψαν τοις μαθηταις αποδεξασθαι αυτον ος παραγενομενος συνεβαλετο πολυ τοις πεπιστευκοσιν δια της χαριτος

28 Mert hatalmasan meggyõzi vala a zsidókat nyilvánosan, bebizonyítva az írásokból, hogy Jézus a Krisztus.
For he overcame the Jews in public discussion, making clear from the holy Writings that the Christ was Jesus.
ευτονως γαρ τοις ιουδαιοις διακατηλεγχετο δημοσια επιδεικνυς δια των γραφων ειναι τον χριστον ιησουν

1 Lõn pedig azonközben, míg Apollós Korinthusban volt, hogy Pál, eljárván a felsõbb tartományokat, Efézusba érkezék: és mikor némely tanítványokra talált,
And it came about that while Apollos was at Corinth, Paul, having gone through the higher country, came to Ephesus, where there were certain disciples:
εγενετο δε εν τω τον απολλω ειναι εν κορινθω παυλον διελθοντα τα ανωτερικα μερη ελθειν εις εφεσον και ευρων τινας μαθητας

2 Monda nékik: Vajjon vettetek-é Szent Lelket, minekutána hivõkké lettetek? Azok pedig mondának néki: Sõt inkább azt sem hallottuk, hogy ha vagyon-é Szent Lélek.
And he said to them, Did you get the Holy Spirit when you had faith? And they said to him, No, we have had no knowledge of the Holy Spirit.
ειπεν προς αυτους ει πνευμα αγιον ελαβετε πιστευσαντες οι δε ειπον προς αυτον αλλ ουδε ει πνευμα αγιον εστιν ηκουσαμεν

3 És monda nékik: Mire keresztelkedtetek meg tehát? Azok pedig mondának: A János keresztségére.
And he said, What sort of baptism did you have? And they said, The baptism of John.
ειπεν τε προς αυτους εις τι ουν εβαπτισθητε οι δε ειπον εις το ιωαννου βαπτισμα

4 Monda pedig Pál: János megtérésnek keresztségével keresztelt, azt mondván a népnek, hogy a ki õ utána jövendõ, abban higyjenek, tudniillik a Krisztus Jézusban.
And Paul said, John gave a baptism which goes with a change of heart, saying to the people that they were to have faith in him who was coming after him, that is, in Jesus.
ειπεν δε παυλος ιωαννης μεν εβαπτισεν βαπτισμα μετανοιας τω λαω λεγων εις τον ερχομενον μετ αυτον ινα πιστευσωσιν τουτεστιν εις τον χριστον ιησουν

5 Mikor pedig [ezt] hallák, megkeresztelkedének az Úr Jézusnak nevére.
And hearing this, they had baptism in the name of the Lord Jesus.
ακουσαντες δε εβαπτισθησαν εις το ονομα του κυριου ιησου

6 És mikor Pál reájok vetette kezét, szálla a Szent Lélek õ reájok; és szólnak vala nyelveken, és prófétálnak vala.
And when Paul had put his hands on them, the Holy Spirit came on them; and they had the power of talking in tongues, and acting like prophets.
και επιθεντος αυτοις του παυλου τας χειρας ηλθεν το πνευμα το αγιον επ αυτους ελαλουν τε γλωσσαις και προεφητευον

7 Valának pedig a férfiak összesen mintegy tizenketten.
And there were about twelve of these men.
ησαν δε οι παντες ανδρες ωσει δεκαδυο

8 Bemenvén pedig a zsinagógába, bátorsággal szól vala, három hónapon át vetekedvén és igyekezvén meggyõzni az Isten országára tartozó dolgokról.
And he went into the Synagogue, and for three months he was preaching there without fear, reasoning and teaching about the kingdom of God.
εισελθων δε εις την συναγωγην επαρρησιαζετο επι μηνας τρεις διαλεγομενος και πειθων τα περι της βασιλειας του θεου

9 Mikor pedig némelyek megkeményíték magokat és nem hivének, gonoszul szólván az [Úrnak] útáról a sokaság elõtt, azoktól eltávozván, elszakasztá a tanítványokat, mindennap egy bizonyos Tirannus oskolájában prédikálván.
But because some of the people were hard-hearted and would not give hearing, saying evil words about the Way before the people, he went away from them, and kept the disciples separate, reasoning every day in the school of Tyrannus.
ως δε τινες εσκληρυνοντο και ηπειθουν κακολογουντες την οδον ενωπιον του πληθους αποστας απ αυτων αφωρισεν τους μαθητας καθ ημεραν διαλεγομενος εν τη σχολη τυραννου τινος

10 Ez pedig lõn két esztendeig; úgyannyira, hogy mindazok, kik lakoznak vala Ázsiában, mind zsidók, mind görögök, hallgaták az Úr Jézusnak ígéjét.
And this went on for two years, so that all those who were living in Asia had knowledge of the word of the Lord, Greeks as well as Jews.
τουτο δε εγενετο επι ετη δυο ωστε παντας τους κατοικουντας την ασιαν ακουσαι τον λογον του κυριου ιησου ιουδαιους τε και ελληνας

11 És nem közönséges csodákat cselekszik vala az Isten Pál keze által:
And God did special works of power by the hands of Paul:
δυναμεις τε ου τας τυχουσας εποιει ο θεος δια των χειρων παυλου

12 Annyira, hogy a betegekhez is elvivék az õ testérõl a keszkenõket, vagy kötényeket, és eltávozának azoktól a betegségek, és a gonosz lelkek kimenének belõlök.
So that bits of linen and clothing from his body were taken to people who were ill, and their diseases went away from them and the evil spirits went out.
ωστε και επι τους ασθενουντας επιφερεσθαι απο του χρωτος αυτου σουδαρια η σιμικινθια και απαλλασσεσθαι απ αυτων τας νοσους τα τε πνευματα τα πονηρα εξερχεσθαι απ αυτων

13 Elkezdték pedig némelyek a lézengõ zsidó ördögûzõk közül az Úr Jézus nevét hívni azokra, a kikben gonosz lelkek valának, mondván: Kényszerítünk titeket a Jézusra, kit Pál prédikál.
But some of the Jews who went from place to place driving out evil spirits, took it on themselves to make use of the name of the Lord Jesus over those who had evil spirits, saying, I give you orders, by Jesus, whom Paul is preaching.
επεχειρησαν δε τινες απο των περιερχομενων ιουδαιων εξορκιστων ονομαζειν επι τους εχοντας τα πνευματα τα πονηρα το ονομα του κυριου ιησου λεγοντες ορκιζομεν υμας τον ιησουν ον ο παυλος κηρυσσει

14 Valának pedig némelyek Skévának, egy zsidó fõpapnak fiai heten, a kik ezt mívelik vala.
And there were seven sons of a man named Sceva, a Jew and a chief priest, who did this.
ησαν δε τινες υιοι σκευα ιουδαιου αρχιερεως επτα οι τουτο ποιουντες

15 Felelvén pedig a gonosz lélek, monda: A Jézust ismerem, Pálról is tudok; de ti kicsodák vagytok?
And the evil spirit, answering, said to them, I have knowledge of Jesus, and of Paul, but who are you?
αποκριθεν δε το πνευμα το πονηρον ειπεν τον ιησουν γινωσκω και τον παυλον επισταμαι υμεις δε τινες εστε

16 És reájok ugorván az az ember, a kiben a gonosz lélek vala, és legyõzvén õket, hatalmat võn rajtuk annyira, hogy mezítelenen és megsebesülve szaladának ki abból a házból.
And the man in whom the evil spirit was, jumping on them, was stronger than the two of them, and overcame them, so that they went running from that house, wounded and without their clothing.
και εφαλλομενος επ αυτους ο ανθρωπος εν ω ην το πνευμα το πονηρον και κατακυριευσας αυτων ισχυσεν κατ αυτων ωστε γυμνους και τετραυματισμενους εκφυγειν εκ του οικ ου εκεινου

17 Ez pedig tudtokra lõn mindeneknek, mind zsidóknak, mind görögöknek, kik Efézusban laknak vala, és félelem szálla mindnyájokra, és magasztaltatik vala az Úr Jézusnak neve.
And this came to the ears of all those, Jews and Greeks, who were living at Ephesus; and fear came on them all, and the name of the Lord Jesus was made great.
τουτο δε εγενετο γνωστον πασιν ιουδαιοις τε και ελλησιν τοις κατοικουσιν την εφεσον και επεπεσεν φοβος επι παντας αυτους και εμεγαλυνετο το ονομα του κυριου ιησου

18 És sokan a hívõk közül eljõnek vala, megvallván és megjelentvén cselekedeteiket.
And a number of those who had faith came and made a public statement of their sins and all their acts.
πολλοι τε των πεπιστευκοτων ηρχοντο εξομολογουμενοι και αναγγελλοντες τας πραξεις αυτων

19 Sokan pedig azok közül, kik ördögi mesterségeket gyakoroltak, könyveiket összehordva, mindeneknek láttára megégetik vala. És összeszámlálák azoknak árát, és találák ötvenezer ezüstpénznek.
And a great number of those who were experts in strange arts took their books and put them on the fire in front of everyone: and when the books were valued they came to fifty thousand bits of silver.
ικανοι δε των τα περιεργα πραξαντων συνενεγκαντες τας βιβλους κατεκαιον ενωπιον παντων και συνεψηφισαν τας τιμας αυτων και ευρον αργυριου μυριαδας πεντε

20 Ekképen az Úrnak ígéje erõsen nevekedik és hatalmat vesz vala.
So the word of the Lord was increased very greatly and was full of power.
ουτως κατα κρατος ο λογος του κυριου ηυξανεν και ισχυεν

21 Midõn pedig ezek elteltek, elvégezé Pál magában, hogy Maczedóniát és Akháját eljárván, Jeruzsálembe megy, mondván: Ott létem után Rómát is meg kell nékem látnom.
Now after these things were ended, Paul came to a decision that when he had gone through Macedonia and Achaia he would go to Jerusalem, saying, After I have been there, I have a desire to see Rome.
ως δε επληρωθη ταυτα εθετο ο παυλος εν τω πνευματι διελθων την μακεδονιαν και αχαιαν πορευεσθαι εις ιερουσαλημ ειπων οτι μετα το γενεσθαι με εκει δει με και ρωμην ιδει ν

22 Elküldvén pedig Maczedóniába kettõt azok közül, kik néki szolgálnak vala, Timótheust és Erástust, õ maga egy ideig Ázsiában marada.
And having sent two of his helpers, Timothy and Erastus, into Macedonia, he himself went on living in Asia for a time.
αποστειλας δε εις την μακεδονιαν δυο των διακονουντων αυτω τιμοθεον και εραστον αυτος επεσχεν χρονον εις την ασιαν

23 Támada azonban azon idõtájban nem csekély háborúság az [Úrnak] útárt.
And about that time a great outcry took place about the Way.
εγενετο δε κατα τον καιρον εκεινον ταραχος ουκ ολιγος περι της οδου

24 Mert egy Demeter nevû ötvös, ezüstbõl Diána templomokat csinálván, a mesterembereknek nem csekély nyereséget ád vala;
For there was a certain man named Demetrius, a silver-worker, who made silver boxes for the images of Diana, and gave no small profit to the workmen;
δημητριος γαρ τις ονοματι αργυροκοπος ποιων ναους αργυρους αρτεμιδος παρειχετο τοις τεχνιταις εργασιαν ουκ ολιγην

25 Kiket egybegyûjtvén az ilyenfélékkel foglalkozó mívesekkel egybe, monda: Férfiak, tudjátok, hogy ebbõl a mesterségbõl van a mi jóllétünk.
Whom he got together, with other workmen of the same trade, and said to them, Men, it is clear that from this business we get our wealth.
ους συναθροισας και τους περι τα τοιαυτα εργατας ειπεν ανδρες επιστασθε οτι εκ ταυτης της εργασιας η ευπορια ημων εστιν

26 Látjátok pedig és halljátok, hogy ez a Pál nemcsak Efézusnak, hanem közel az egész Ázsiának sok népét eláltatván, elfordította, mivelhogy azt mondja, hogy nem istenek azok, a melyek kézzel csináltatnak.
And you see, for it has come to your ears, that not only at Ephesus, but almost all through Asia, this Paul has been teaching numbers of people and turning them away, saying that those are not gods who are made by men's hands:
και θεωρειτε και ακουετε οτι ου μονον εφεσου αλλα σχεδον πασης της ασιας ο παυλος ουτος πεισας μετεστησεν ικανον οχλον λεγων οτι ουκ εισιν θεοι οι δια χειρων γινομενοι

27 Nemcsak az a veszély fenyeget pedig bennünket, hogy ez a mesterség tönkre jut, hanem hogy a nagy istenasszonynak, Diánának temploma is semmibe vétetik, és el is vész az õ nagysága, kit az egész Ázsia és a világ tisztel.
And there is danger, not only that our trade may be damaged in the opinion of men, but that the holy place of the great goddess Diana may be no longer honoured, and that she to whom all Asia and the world give worship, will be put down from her high position.
ου μονον δε τουτο κινδυνευει ημιν το μερος εις απελεγμον ελθειν αλλα και το της μεγαλης θεας αρτεμιδος ιερον εις ουδεν λογισθηναι μελλειν δε και καθαιρεισθαι την μεγαλειοτ ητα αυτης ην ολη η ασια και η οικουμενη σεβεται

28 Mikor pedig [ezeket] hallották és haraggal megtelének, kiáltnak vala, mondván: Nagy az efézusi Diána!
And hearing this, they were very angry, crying out and saying, Great is Diana of Ephesus.
ακουσαντες δε και γενομενοι πληρεις θυμου εκραζον λεγοντες μεγαλη η αρτεμις εφεσιων

29 És betelék az egész város háborúsággal; és egyakarattal a színházba rohanának, megfogván Gájust és Aristárkhust, kik Maczedóniából valók és Pálnak útitársai valának.
And the town was full of noise and trouble, and they all came running into the theatre, having taken by force Gaius and Aristarchus, men of Macedonia who were journeying in company with Paul.
και επλησθη η πολις ολη συγχυσεως ωρμησαν τε ομοθυμαδον εις το θεατρον συναρπασαντες γαιον και αρισταρχον μακεδονας συνεκδημους του παυλου

30 Pál pedig mikor a nép közé akara menni, nem ereszték õt a tanítványok.
And when Paul was about to go in to the people, the disciples did not let him.
του δε παυλου βουλομενου εισελθειν εις τον δημον ουκ ειων αυτον οι μαθηται

31 És az ázsiai fõpapok közül is némelyek, kik barátai valának néki, küldvén õ hozzá, kérék, hogy ne menjen a színházba.
And some of the rulers of Asia, being his friends, sent to him, requesting him seriously not to put himself in danger by going into the theatre.
τινες δε και των ασιαρχων οντες αυτω φιλοι πεμψαντες προς αυτον παρεκαλουν μη δουναι εαυτον εις το θεατρον

32 Már most ki egyet, ki mást kiáltoz vala, mert a népgyûlés összezavarodott volt, és a többség nem tudta, miért gyûltek össze.
And some said one thing, and some another: for there was no order in the meeting; and most of them had no idea why they had come together.
αλλοι μεν ουν αλλο τι εκραζον ην γαρ η εκκλησια συγκεχυμενη και οι πλειους ουκ ηδεισαν τινος ενεκεν συνεληλυθεισαν

33 A sokaság közül pedig elõállaták Alekszándert, minthogy elõre tuszkolták õt a zsidók. Alekszánder pedig kezével intvén, védekezni akara a nép elõtt.
Then they took Alexander out from among the people, the Jews putting him forward. And Alexander, making a sign with his hand, was about to make a statement to the people in answer:
εκ δε του οχλου προεβιβασαν αλεξανδρον προβαλοντων αυτον των ιουδαιων ο δε αλεξανδρος κατασεισας την χειρα ηθελεν απολογεισθαι τω δημω

34 Megismervén azonban, hogy zsidó, egy kiáltás tört ki mindnyájokból, mintegy két óra hosszáig kiáltozván: Nagy az efézusi Diána!
But when they saw that he was a Jew, all of them with one voice went on crying out for about two hours, Great is Diana of Ephesus.
επιγνοντων δε οτι ιουδαιος εστιν φωνη εγενετο μια εκ παντων ως επι ωρας δυο κραζοντων μεγαλη η αρτεμις εφεσιων

35 Miután pedig a városi jegyzõ lecsendesítette a sokaságot, monda: Efézusbeli férfiak, ugyan kicsoda az az ember, a ki ne tudná, hogy Efézus városa a nagy Diána istenasszonynak és a Jupitertõl esett képnek templomõrzõje?
And when the chief secretary had got the people quiet, he said, Men of Ephesus, is any man without knowledge that the town of Ephesus is the keeper of the holy place of the great Diana, who was sent down from Jupiter?
καταστειλας δε ο γραμματευς τον οχλον φησιν ανδρες εφεσιοι τις γαρ εστιν ανθρωπος ος ου γινωσκει την εφεσιων πολιν νεωκορον ουσαν της μεγαλης θεας αρτεμιδος και του δ ιοπετους

36 Mivelhogy azért ezeknek senki ellene nem szólhat, szükség, hogy megcsendesedjetek, és semmi vakmerõ dolgot ne cselekedjetek.
So then, because these things may not be doubted, it would be better for you to be quiet, and do nothing unwise.
αναντιρρητων ουν οντων τουτων δεον εστιν υμας κατεσταλμενους υπαρχειν και μηδεν προπετες πραττειν

37 Mert ide hoztátok ez embereket, kik sem nem szentségrontók, sem a ti istenasszonyotok ellen káromlást nem szóltak.
For you have taken these men, who are not doing damage to the holy place or talking against our goddess.
ηγαγετε γαρ τους ανδρας τουτους ουτε ιεροσυλους ουτε βλασφημουντας την θεαν υμων

38 Ha tehát Demeternek és a hozzátartozó mesterembereknek valaki ellen panaszuk van, törvényszékek vannak, és tiszttartók vannak: pereljenek egymással.
If, then, Demetrius and the workmen who are with him have a protest to make against any man, the law is open to them, and there are judges; let them put up a cause at law against one another.
ει μεν ουν δημητριος και οι συν αυτω τεχνιται προς τινα λογον εχουσιν αγοραιοι αγονται και ανθυπατοι εισιν εγκαλειτωσαν αλληλοις

39 Ha pedig egyéb dolgok felõl van valami panasztok, a törvényes népgyûlésen majd elintéztetik.
But if any other business is in question, let it be taken up in the regular meeting.
ει δε τι περι ετερων επιζητειτε εν τη εννομω εκκλησια επιλυθησεται

40 Mert félõ, hogy lázadással vádoltatunk a mai napért, mivelhogy semmi ok sincs, a melylyel számot tudnánk adni ezért a csõdületért. És ezeket mondván, feloszlatá a gyûlést.
\19:41\And when he had said this, he sent the meeting away.
και γαρ κινδυνευομεν εγκαλεισθαι στασεως περι της σημερον μηδενος αιτιου υπαρχοντος περι ου δυνησομεθα αποδουναι λογον της συστροφης ταυτης

40 Mert félõ, hogy lázadással vádoltatunk a mai napért, mivelhogy semmi ok sincs, a melylyel számot tudnánk adni ezért a csõdületért. És ezeket mondván, feloszlatá a gyûlést.
For, truly, we are in danger of being made responsible for this day's trouble, there being no cause for it: and we are not able to give any reason for this coming together.\
και γαρ κινδυνευομεν εγκαλεισθαι στασεως περι της σημερον μηδενος αιτιου υπαρχοντος περι ου δυνησομεθα αποδουναι λογον της συστροφης ταυτης

1 Minekutána pedig megszûnt a háborúság, magához híván Pál a tanítványokat és tõlük búcsút vévén, elindula, hogy Maczedóniába menjen.
And after the noise had come to an end, Paul, having sent for the disciples and given them comfort, went away from them to Macedonia.
μετα δε το παυσασθαι τον θορυβον προσκαλεσαμενος ο παυλος τους μαθητας και ασπασαμενος εξηλθεν πορευθηναι εις την μακεδονιαν

2 Miután pedig azokat a tartományokat eljárta, és intette õket bõ beszéddel, Görögországba méne.
And when he had gone through those parts and given them much teaching, he came into Greece.
διελθων δε τα μερη εκεινα και παρακαλεσας αυτους λογω πολλω ηλθεν εις την ελλαδα

3 És ott töltött három hónapot. És mivelhogy a zsidók lest hánytak néki, a mint Siriába készült hajózni, úgy végezé, hogy Maczedónián át tér vissza.
And when he had been there three months, because the Jews had made a secret design against him when he was about to take ship for Syria, he made a decision to go back through Macedonia.
ποιησας τε μηνας τρεις γενομενης αυτω επιβουλης υπο των ιουδαιων μελλοντι αναγεσθαι εις την συριαν εγενετο γνωμη του υποστρεφειν δια μακεδονιας

4 Kíséré pedig õt Ázsiáig a béreai Sopater, a Thessalonikabeliek közül pedig Aristárkhus és Sekundus, és a derbei Gájus és Timótheus; Ázsiabeliek pedig Tikhikus és Trofimus.
And Sopater of Beroea, the son of Pyrrhus, and Aristarchus and Secundus of Thessalonica, and Gaius of Derbe, and Timothy, and Tychicus and Trophimus of Asia, went with him as far as Asia.
συνειπετο δε αυτω αχρι της ασιας σωπατρος βεροιαιος θεσσαλονικεων δε αρισταρχος και σεκουνδος και γαιος δερβαιος και τιμοθεος ασιανοι δε τυχικος και τροφιμος

5 Ezek elõremenvén, megvárának minket Troásban.
But these had gone before, and were waiting for us at Troas.
ουτοι προελθοντες εμενον ημας εν τρωαδι

6 Mi pedig a kovásztalan kenyerek napjai után kievezénk Filippibõl, és menénk õ hozzájok Troásba öt nap alatt; hol hét napot tölténk.
And we went away from Philippi by ship after the days of unleavened bread, and came to them at Troas in five days; and we were there for seven days.
ημεις δε εξεπλευσαμεν μετα τας ημερας των αζυμων απο φιλιππων και ηλθομεν προς αυτους εις την τρωαδα αχρις ημερων πεντε ου διετριψαμεν ημερας επτα

7 A hétnek elsõ napján pedig a tanítványok egybegyûlvén a kenyér megszegésére, Pál prédikál vala nékik, mivelhogy másnap el akara menni; és a tanítást megnyújtá éjfélig.
And on the first day of the week, when we had come together for the holy meal, Paul gave them a talk, for it was his purpose to go away on the day after; and he went on talking till after the middle of the night.
εν δε τη μια των σαββατων συνηγμενων των μαθητων του κλασαι αρτον ο παυλος διελεγετο αυτοις μελλων εξιεναι τη επαυριον παρετεινεν τε τον λογον μεχρι μεσονυκτιου

8 Vala pedig elegendõ szövétnek abban a felházban, a hol egybe valának gyülekezve.
And there were a number of lights in the room where we had come together.
ησαν δε λαμπαδες ικαναι εν τω υπερωω ου ησαν συνηγμενοι

9 Egy Eutikhus nevû ifjú pedig ül vala az ablakban, mély álomba merülve: és mivelhogy Pál sok ideig prédikála, elnyomatván az álom által, aláesék a harmadik rend házból, és halva véteték föl.
And a certain young man named Eutychus, who was seated in the window, went into a deep sleep; and while Paul went on talking, being overcome by sleep, he had a fall from the third floor, and was taken up dead.
καθημενος δε τις νεανιας ονοματι ευτυχος επι της θυριδος καταφερομενος υπνω βαθει διαλεγομενου του παυλου επι πλειον κατενεχθεις απο του υπνου επεσεν απο του τριστεγο υ κατω και ηρθη νεκρος

10 Pál pedig alámenvén, reá borula, és magához ölelve monda: Ne háborogjatok; mert a lelke benne van.
And Paul went down and, falling on him, took him in his arms and said, Do not be troubled, for his life is in him.
καταβας δε ο παυλος επεπεσεν αυτω και συμπεριλαβων ειπεν μη θορυβειστθε η γαρ ψυχη αυτου εν αυτω εστιν

11 Azután fölméne, és megszegé a kenyeret és evék, és sokáig, mind virradatig beszélgetvén, úgy indula el.
And when he had gone up, and had taken the broken bread, he went on talking to them for a long time, even till dawn, and then he went away.
αναβας δε και κλασας αρτον και γευσαμενος εφ ικανον τε ομιλησας αχρις αυγης ουτως εξηλθεν

12 Felhozák pedig az ifjat elevenen, és felette igen megvigasztalódának.
And they took the boy in, living, and were greatly comforted.
ηγαγον δε τον παιδα ζωντα και παρεκληθησαν ου μετριως

13 Mi pedig elõremenvén a hajóra, Assusba evezénk, ott akarván fölvenni Pált; mert így rendelkezett, õ maga gyalog akarván jõni.
But we, going before him by ship, went to Assos with the purpose of taking Paul in there: for so he had given orders, because he himself was coming by land.
ημεις δε προελθοντες επι το πλοιον ανηχθημεν εις την ασσον εκειθεν μελλοντες αναλαμβανειν τον παυλον ουτως γαρ ην διατεταγμενος μελλων αυτος πεζευειν

14 Mikor pedig Assusban összetalálkozott velünk, felvévén õt, menénk Mitilénébe.
And when he came up with us at Assos, we took him in the ship and went on to Mitylene.
ως δε συνεβαλεν ημιν εις την ασσον αναλαβοντες αυτον ηλθομεν εις μιτυληνην

15 És onnét elevezvén, másnap eljutánk Khius ellenébe; a következõn pedig áthajózánk Sámusba; és Trogilliumban megszállván, másnap mentünk Milétusba.
And going from there by sea, we came on the day after opposite Chios, and touching at Samos on the day after that, we came on the third day to Miletus.
κακειθεν αποπλευσαντες τη επιουση κατηντησαμεν αντικρυ χιου τη δε ετερα παρεβαλομεν εις σαμον και μειναντες εν τρωγυλλιω τη εχομενη ηλθομεν εις μιλητον

16 Mert elvégezé Pál, hogy Efézus mellett elhajózik, hogy ne kelljen néki idõt múlatni Ázsiában; mert siet vala, hogy ha lehetne néki, pünkösd napjára Jeruzsálemben legyen.
For Paul's purpose was to go past Ephesus, so that he might not be kept in Asia; for he was going quickly, in order, if possible, to be at Jerusalem on the day of Pentecost.
εκρινεν γαρ ο παυλος παραπλευσαι την εφεσον οπως μη γενηται αυτω χρονοτριβησαι εν τη ασια εσπευδεν γαρ ει δυνατον ην αυτω την ημεραν της πεντηκοστης γενεσθαι εις ιερ οσολυμα

17 Milétusból azonban küldvén Efézusba, magához hívatá a gyülekezet véneit.
And from Miletus he sent to Ephesus for the rulers of the church.
απο δε της μιλητου πεμψας εις εφεσον μετεκαλεσατο τους πρεσβυτερους της εκκλησιας

18 Mikor pedig hozzá mentek, monda nékik: Ti tudjátok, hogy az elsõ naptól fogva, melyen Ázsiába jöttem, mint viseltem magamat ti köztetek az egész idõ alatt,
And when they had come, he said to them, You yourselves have seen what my life has been like all the time from the day when I first came into Asia,
ως δε παρεγενοντο προς αυτον ειπεν αυτοις υμεις επιστασθε απο πρωτης ημερας αφ ης επεβην εις την ασιαν πως μεθ υμων τον παντα χρονον εγενομην

19 Szolgálván az Úrnak teljes alázatossággal és sok könnyhullatás és kisértetek közt, melyek én rajtam a zsidóknak utánam való leselkedése miatt estek;
Doing the Lord's work without pride, through all the sorrow and troubles which came on me because of the evil designs of the Jews:
δουλευων τω κυριω μετα πασης ταπεινοφροσυνης και πολλων δακρυων και πειρασμων των συμβαντων μοι εν ταις επιβουλαις των ιουδαιων

20 Hogy semmitõl sem vonogattam magamat, a mi hasznos, hogy hirdessem néktek, és tanítsalak titeket nyilvánosan és házanként,
And how I kept back nothing which might be of profit to you, teaching you publicly and privately,
ως ουδεν υπεστειλαμην των συμφεροντων του μη αναγγειλαι υμιν και διδαξαι υμας δημοσια και κατ οικους

21 Bizonyságot tévén mind zsidóknak, mind görögöknek az Istenhez való megtérés, és a mi Urunk Jézus Krisztusban való hit felõl.
Preaching to Jews and to Greeks the need for a turning of the heart to God, and faith in the Lord Jesus Christ.
διαμαρτυρομενος ιουδαιοις τε και ελλησιν την εις τον θεον μετανοιαν και πιστιν την εις τον κυριον ημων ιησουν χριστον

22 És most ímé én a Lélektõl kényszerítve megyek Jeruzsálembe, nem tudván, mik következnek ott én reám.
And now, as you see, I am going to Jerusalem, a prisoner in spirit, having no knowledge of what will come to me there:
και νυν ιδου εγω δεδεμενος τω πνευματι πορευομαι εις ιερουσαλημ τα εν αυτη συναντησοντα μοι μη ειδως

23 Kivéve, hogy a Szent Lélek városonként bizonyságot tesz, mondván, hogy én reám fogság és nyomorúság következik.
Only that the Holy Spirit makes clear to me in every town that prison and pains are waiting for me.
πλην οτι το πνευμα το αγιον κατα πολιν διαμαρτυρεται λεγον οτι δεσμα με και θλιψεις μενουσιν

24 De semmivel sem gondolok, még az én életem sem drága nékem, csakhogy elvégezhessem az én futásomat örömmel, és azt a szolgálatot, melyet vettem az Úr Jézustól, hogy bizonyságot tegyek az Isten kegyelmének evangyéliomáról.
But I put no value on my life, if only at the end of it I may see the work complete which was given to me by the Lord Jesus, to be a witness of the good news of the grace of God.
αλλ ουδενος λογον ποιουμαι ουδε εχω την ψυχην μου τιμιαν εμαυτω ως τελειωσαι τον δρομον μου μετα χαρας και την διακονιαν ην ελαβον παρα του κυριου ιησου διαμαρτυρασθαι το ευαγγελιον της χαριτος του θεου

25 És most íme én tudom, hogy nem látjátok többé az én orczámat ti mindnyájan, kik között általmentem, prédikálván az Istennek országát.
And now I am conscious that you, among whom I have gone about preaching the kingdom, will not see my face again.
και νυν ιδου εγω οιδα οτι ουκετι οψεσθε το προσωπον μου υμεις παντες εν οις διηλθον κηρυσσων την βασιλειαν του θεου

26 Azért bizonyságot teszek elõttetek a mai napon, hogy én mindeneknek vérétõl tiszta vagyok.
And so I say to you this day that I am clean from the blood of all men.
διο μαρτυρομαι υμιν εν τη σημερον ημερα οτι καθαρος εγω απο του αιματος παντων

27 Mert nem vonogattam magamat, hogy hirdessem néktek az Istennek teljes akaratát.
For I have not kept back from you anything of the purpose of God.
ου γαρ υπεστειλαμην του μη αναγγειλαι υμιν πασαν την βουλην του θεου

28 Viseljetek gondot azért magatokra és az egész nyájra, melyben a Szent Lélek titeket vigyázókká tett, az Isten anyaszentegyházának legeltetésére, melyet tulajdon vérével szerzett.
Give attention to yourselves, and to all the flock which the Holy Spirit has given into your care, to give food to the church of God, for which he gave his blood.
προσεχετε ουν εαυτοις και παντι τω ποιμνιω εν ω υμας το πνευμα το αγιον εθετο επισκοπους ποιμαινειν την εκκλησιαν του θεου ην περιεποιησατο δια του ιδιου αιματος

29 Mert én tudom azt, hogy az én eltávozásom után jõnek ti közétek gonosz farkasok, kik nem kedveznek a nyájnak.
I am conscious that after I am gone, evil wolves will come in among you, doing damage to the flock;
εγω γαρ οιδα τουτο οτι εισελευσονται μετα την αφιξιν μου λυκοι βαρεις εις υμας μη φειδομενοι του ποιμνιου

30 Sõt ti magatok közül is támadnak férfiak, kik fonák dolgokat beszélnek, hogy a tanítványokat magok után vonják.
And from among yourselves will come men who will give wrong teaching, turning away the disciples after them.
και εξ υμων αυτων αναστησονται ανδρες λαλουντες διεστραμμενα του αποσπαν τους μαθητας οπισω αυτων

31 Azért vigyázzatok, megemlékezvén arról, hogy én három esztendeig éjjel és nappal meg nem szüntem könnyhullatással inteni mindenkit.
So keep watch, having in mind that for three years without resting I was teaching every one of you, day and night, with weeping.
διο γρηγορειτε μνημονευοντες οτι τριετιαν νυκτα και ημεραν ουκ επαυσαμην μετα δακρυων νουθετων ενα εκαστον

32 És most, atyámfiai, ajánlak titeket az Istennek és az õ kegyelmessége ígéjének, a ki felépíthet és adhat néktek örökséget minden megszenteltek közt.
And now, I give you into the care of God and the word of his grace, which is able to make you strong and to give you your heritage among all the saints.
και τανυν παρατιθεμαι υμας αδελφοι τω θεω και τω λογω της χαριτος αυτου τω δυναμενω εποικοδομησαι και δουναι υμιν κληρονομιαν εν τοις ηγιασμενοις πασιν

33 Senkinek ezüstjét, vagy aranyát, vagy ruháját nem kívántam:
I have had no desire for any man's silver or gold or clothing.
αργυριου η χρυσιου η ιματισμου ουδενος επεθυμησα

34 Sõt magatok tudjátok, hogy a magam szükségeirõl és a velem valókról ezek a kezek gondoskodtak.
You yourselves have seen that with these hands I got what was necessary for me and those who were with me.
αυτοι δε γινωσκετε οτι ταις χρειαις μου και τοις ουσιν μετ εμου υπηρετησαν αι χειρες αυται

35 Mindenestõl megmutattam néktek, hogy ily módon munkálkodva kell az erõtlenekrõl gondot viselni, és megemlékezni az Úr Jézus szavairól, mert õ mondá: Jobb adni, mint venni.
In all things I was an example to you of how, in your lives, you are to give help to the feeble, and keep in memory the words of the Lord Jesus, how he himself said, There is a greater blessing in giving than in getting.
παντα υπεδειξα υμιν οτι ουτως κοπιωντας δει αντιλαμβανεσθαι των ασθενουντων μνημονευειν τε των λογων του κυριου ιησου οτι αυτος ειπεν μακαριον εστιν διδοναι μαλλον η λαμβανειν

36 És mikor ezeket mondotta, térdre esve imádkozék mindazokkal egybe.
And having said these words, he went down on his knees in prayer with them all.
και ταυτα ειπων θεις τα γονατα αυτου συν πασιν αυτοις προσηυξατο

37 Mindnyájan pedig nagy sírásra fakadtak; és Pálnak nyakába borulva csókolgaták õt.
And they were all weeping, falling on Paul's neck and kissing him,
ικανος δε εγενετο κλαυθμος παντων και επιπεσοντες επι τον τραχηλον του παυλου κατεφιλουν αυτον

38 Keseregve kiváltképen azon a szaván, a melyet mondott, hogy többé az õ orcáját nem fogják látni. Aztán elkísérték õt a hajóra.
Being sad most of all because he had said that they would not see his face again. And so they went with him to the ship.
οδυνωμενοι μαλιστα επι τω λογω ω ειρηκει οτι ουκετι μελλουσιν το προσωπον αυτου θεωρειν προεπεμπον δε αυτον εις το πλοιον

1 A mint pedig, õ tõlük elszakadván, elindultunk, egyenesen haladva Kóusba érkezénk, másnap pedig Rhodusba, és onnét Patarába.
And after parting from them, we put out to sea and came straight to Cos, and the day after to Rhodes, and from there to Patara:
ως δε εγενετο αναχθηναι ημας αποσπασθεντας απ αυτων ευθυδρομησαντες ηλθομεν εις την κων τη δε εξης εις την ροδον κακειθεν εις παταρα

2 És mikor találtunk egy hajót, mely Fenicziába méne által, abba beülvén, elhajózánk.
And as there was a ship going to Phoenicia, we went in it.
και ευροντες πλοιον διαπερων εις φοινικην επιβαντες ανηχθημεν

3 És miután megláttuk Cziprust és elhagytuk azt balkézre, evezénk Siriába, és Tirusban köténk ki: mert a hajó ott rakja vala ki a terhét.
And when we had come in view of Cyprus, going past it on our left, we went on to Syria, and came to land at Tyre: for there the goods which were in the ship had to be taken out.
αναφαναντες δε την κυπρον και καταλιποντες αυτην ευωνυμον επλεομεν εις συριαν και κατηχθημεν εις τυρον εκεισε γαρ ην το πλοιον αποφορτιζομενον τον γομον

4 És ott maradánk hét napig, miután feltaláltuk a tanítványokat, kik Pálnak mondják vala a Lélek által, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe.
And meeting the disciples we were there for seven days: and they gave Paul orders through the Spirit not to go up to Jerusalem.
και ανευροντες τους μαθητας επεμειναμεν αυτου ημερας επτα οιτινες τω παυλω ελεγον δια του πνευματος μη αναβαινειν εις ιερουσαλημ

5 Mikor pedig eltöltöttük azokat a napokat, kimenvén, elutazánk; kikísérvén bennünket mindnyájan feleségestõl, gyermekestõl egészen a városon kívülre. És a tenger partján térdre esve imádkozánk.
And when these days came to an end, we went on our journey; and they all, with their wives and children, came with us on our way till we were out of the town: and after going on our knees in prayer by the sea,
οτε δε εγενετο ημας εξαρτισαι τας ημερας εξελθοντες επορευομεθα προπεμποντων ημας παντων συν γυναιξιν και τεκνοις εως εξω της πολεως και θεντες τα γονατα επι τον αιγιαλον προσηυξαμεθα

6 És egymástól elbúcsúzván, beülénk a hajóba, azok pedig megtérének az övéikhez.
We said our last words to one another, and got into the ship, and they went back to their houses.
και ασπασαμενοι αλληλους επεβημεν εις το πλοιον εκεινοι δε υπεστρεψαν εις τα ιδια

7 Mi pedig a hajózást bevégezvén, Tirusból eljutánk Ptolemaisba; és köszöntvén az atyafiakat, nálok maradánk egy napig.
And journeying by ship from Tyre we came to Ptolemais; and there we had talk with the brothers and were with them for one day.
ημεις δε τον πλουν διανυσαντες απο τυρου κατηντησαμεν εις πτολεμαιδα και ασπασαμενοι τους αδελφους εμειναμεν ημεραν μιαν παρ αυτοις

8 Másnap pedig elmenvén Pál és mi, kik õ vele valánk, érkezénk Czezáreába; és bemenvén a Filep evangyélista házába, ki ama hét közül való vala, õ nála maradánk.
And on the day after, we went away and came to Caesarea, where we were guests in the house of Philip, the preacher, who was one of the seven.
τη δε επαυριον εξελθοντες οι περι τον παυλον ηλθον εις καισαρειαν και εισελθοντες εις τον οικον φιλιππου του ευαγγελιστου του οντος εκ των επτα εμειναμεν παρ αυτω

9 Ennek pedig vala négy szûz leánya, a kik prófétálnak vala.
And he had four daughters, virgins, who were prophets.
τουτω δε ησαν θυγατερες παρθενοι τεσσαρες προφητευουσαι

10 Mialatt pedig mi több napig ott maradánk, alájöve egy Júdeából való próféta, névszerint Agabus.
And while we were waiting there for some days, a certain prophet, named Agabus, came down from Judaea.
επιμενοντων δε ημων ημερας πλειους κατηλθεν τις απο της ιουδαιας προφητης ονοματι αγαβος

11 És mikor hozzánk jött, vevé Pálnak az övét, és megkötözvén a maga kezeit és lábait, monda: Ezt mondja a Szent Lélek: A férfiút, a kié ez az öv, ekképen kötözik meg a zsidók Jeruzsálemben, és adják a pogányoknak kezébe.
And he came to us, and took the band of Paul's clothing, and putting it round his feet and hands, said, The Holy Spirit says these words, So will the Jews do to the man who is the owner of this band, and they will give him up into the hands of the Gentiles.
και ελθων προς ημας και αρας την ζωνην του παυλου δησας τε αυτου τας χειρας και τους ποδας ειπεν ταδε λεγει το πνευμα το αγιον τον ανδρα ου εστιν η ζωνη αυτη ουτως δησουσιν εν ιερουσαλημ οι ιουδαιοι και παραδωσουσιν εις χειρας εθνων

12 Mikor pedig ezeket hallottuk, kérõk, mind mi, mind az oda valók, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe.
And hearing these things, we and those who were living in that place made request to him not to go to Jerusalem.
ως δε ηκουσαμεν ταυτα παρεκαλουμεν ημεις τε και οι εντοπιοι του μη αναβαινειν αυτον εις ιερουσαλημ

13 De Pál felele: Mit míveltek sírván és az én szívemet kesergetvén? mert én nemcsak megkötöztetni, hanem meghalni is kész vagyok Jeruzsálemben az Úr Jézusnak nevéért.
Then Paul said, What are you doing, weeping and wounding my heart? for I am ready, not only to be a prisoner, but to be put to death at Jerusalem for the name of the Lord Jesus.
απεκριθη δε ο παυλος τι ποιειτε κλαιοντες και συνθρυπτοντες μου την καρδιαν εγω γαρ ου μονον δεθηναι αλλα και αποθανειν εις ιερουσαλημ ετοιμως εχω υπερ του ονοματος του κυριου ιησου

14 Mikor azért nem engedett, megnyugodtunk, mondván: Legyen meg az Úrnak akaratja.
And as he might not be moved we did no more, saying, Let the purpose of God be done.
μη πειθομενου δε αυτου ησυχασαμεν ειποντες το θελημα του κυριου γενεσθω

15 E napok után pedig felkészülõdvén, felmenénk Jeruzsálembe.
And after these days we got ready and went up to Jerusalem.
μετα δε τας ημερας ταυτας αποσκευασαμενοι ανεβαινομεν εις ιερουσαλημ

16 Jövének pedig mi velünk együtt a tanítványok közül is Czézáreából, kik elvezetének bizonyos cziprusi Mnásonhoz, egy régi tanítványhoz, hogy ott legyen szállásunk.
And some of the disciples from Caesarea went with us, taking a certain Mnason of Cyprus, one of the early disciples, in whose house we were to be living.
συνηλθον δε και των μαθητων απο καισαρειας συν ημιν αγοντες παρ ω ξενισθωμεν μνασωνι τινι κυπριω αρχαιω μαθητη

17 Mikor azért Jeruzsálembe jutottunk, örömmel fogadának minket az atyafiak.
And when we came to Jerusalem, the brothers were pleased to see us.
γενομενων δε ημων εις ιεροσολυμα ασμενως εδεξαντο ημας οι αδελφοι

18 Másnap pedig beméne Pál velünk együtt Jakabhoz; és a vének mindnyájan ott valának.
And on the day after, Paul went with us to James, and all the rulers of the church were present.
τη δε επιουση εισηει ο παυλος συν ημιν προς ιακωβον παντες τε παρεγενοντο οι πρεσβυτεροι

19 És köszöntvén õket, elbeszélé egyenként, a miket az Isten a pogányok között az õ szolgálata által cselekedett.
And when he had said how glad he was to see them, he gave them a detailed account of the things which God had done through his work among the Gentiles.
και ασπασαμενος αυτους εξηγειτο καθ εν εκαστον ων εποιησεν ο θεος εν τοις εθνεσιν δια της διακονιας αυτου

20 Azok pedig [ezt] hallván, dicsõíték az Urat; és mondának néki: Látod, atyámfia, mely sok ezeren vannak zsidók, kik hívõkké lettek; és mindnyájan buzognak a törvény mellett:
And hearing it, they gave praise to God; and they said to him, You see, brother, what thousands there are among the Jews, who have the faith; and they all have a great respect for the law:
οι δε ακουσαντες εδοξαζον τον κυριον ειπον τε αυτω θεωρεις αδελφε ποσαι μυριαδες εισιν ιουδαιων των πεπιστευκοτων και παντες ζηλωται του νομου υπαρχουσιν

21 Felõled pedig azt hallották, hogy te mindazokat a zsidókat, kik a pogányok között vannak, Mózestõl való elszakadásra tanítod, azt mondván, hogy ne metéljék körül fiaikat, se a [zsidó] szokások szerint ne járjanak.
And they have had news of you, how you have been teaching all the Jews among the Gentiles to give up the law of Moses, and not to give circumcision to their children, and not to keep the old rules.
κατηχηθησαν δε περι σου οτι αποστασιαν διδασκεις απο μωσεως τους κατα τα εθνη παντας ιουδαιους λεγων μη περιτεμνειν αυτους τα τεκνα μηδε τοις εθεσιν περιπατειν

22 Micsoda annakokáért? Mindenesetre össze kell gyülekezni a sokaságnak; mert meghallják, hogy ide jöttél.
What then is the position? They will certainly get news that you have come.
τι ουν εστιν παντως δει πληθος συνελθειν ακουσονται γαρ οτι εληλυθας

23 Ezt míveld azért, a mit néked mondunk: Van mi köztünk négy férfiú, kik fogadalmat vettek magokra;
Do this, then, which we say to you: We have four men who have taken an oath;
τουτο ουν ποιησον ο σοι λεγομεν εισιν ημιν ανδρες τεσσαρες ευχην εχοντες εφ εαυτων

24 Ezeket magad mellé vévén, tisztulj meg velök, és költs rájok, hogy megnyíressék fejöket: és megtudják mindenek, hogy semmi sincs azokban, a miket te felõled hallottak; hanem te magad is úgy jársz, hogy a törvényt megtartod.
Go with these, and make yourself clean with them, and make the necessary payments for them, so that they may be free from their oath: and everyone will see that the statements made about you are not true, but that you put yourself under rule, and keep the law.
τουτους παραλαβων αγνισθητι συν αυτοις και δαπανησον επ αυτοις ινα ξυρησωνται την κεφαλην και γνωσιν παντες οτι ων κατηχηνται περι σου ουδεν εστιν αλλα στοιχεις και αυτος τον νομον φυλασσων

25 A pogányokból lett hívõk felõl pedig mi írtunk, azt végezvén, hogy õk semmi ilyenfélét ne tartsanak meg, hanem csak oltalmazzák meg magokat mind a bálványoknak áldozott hústól, mind a vértõl, mind a fúlvaholt állattól, mind a paráznaságtól.
But as to the Gentiles who have the faith, we sent a letter, giving our decision that they were to keep themselves from offerings made to false gods, and from blood, and from the flesh of animals put to death in ways against the law, and from the evil desires of the body.
περι δε των πεπιστευκοτων εθνων ημεις επεστειλαμεν κριναντες μηδεν τοιουτον τηρειν αυτους ει μη φυλασσεσθαι αυτους το τε ειδωλοθυτον και το αιμα και πνικτον και πορνε ιαν

26 Akkor Pál maga mellé véve azokat a férfiakat, másnap õ velök megtisztulván, beméne a templomba, bejelentvén a tisztulás napjainak eltelését, a míg mindegyikökért elvégeztetik az áldozat.
Then Paul took the men, and on the day after, making himself clean with them, he went into the Temple, giving out the statement that the days necessary for making them clean were complete, till the offering was made for every one of them.
τοτε ο παυλος παραλαβων τους ανδρας τη εχομενη ημερα συν αυτοις αγνισθεις εισηει εις το ιερον διαγγελλων την εκπληρωσιν των ημερων του αγνισμου εως ου προσηνεχθη υπ ερ ενος εκαστου αυτων η προσφορα

27 Mikor pedig a hét nap immár eltelõben volt, az Ázsiából való zsidók, meglátván õt a templomban, felindíták az egész sokaságot, és reá veték kezöket,
And when the seven days were almost ended, the Jews from Asia, seeing him in the Temple, got the people together and put their hands on him,
ως δε εμελλον αι επτα ημεραι συντελεισθαι οι απο της ασιας ιουδαιοι θεασαμενοι αυτον εν τω ιερω συνεχεον παντα τον οχλον και επεβαλον τας χειρας επ αυτον

28 Kiáltván: Izraelita férfiak, legyetek segítségül: ez az az ember, ki e nép ellen, a törvény ellen és e hely ellen tanít mindenkit mindenütt; ezen felül még görögöket is hozott be a templomba, és megfertéztette ezt a szent helyet.
Crying out, Men of Israel, come to our help: this is the man who is teaching all men everywhere against the people and the law and this place: and in addition, he has taken Greeks into the Temple, and made this holy place unclean.
κραζοντες ανδρες ισραηλιται βοηθειτε ουτος εστιν ο ανθρωπος ο κατα του λαου και του νομου και του τοπου τουτου παντας πανταχου διδασκων ετι τε και ελληνας εισηγαγεν ε ις το ιερον και κεκοινωκεν τον αγιον τοπον τουτον

29 Mert látták vala annakelõtte az efézusi Trofimust õ vele a városban, kirõl azt vélék, hogy Pál bevitte a templomba.
For they had seen him before in the town with Trophimus of Ephesus, and had the idea that Paul had taken him with him into the Temple.
ησαν γαρ προεωρακοτες τροφιμον τον εφεσιον εν τη πολει συν αυτω ον ενομιζον οτι εις το ιερον εισηγαγεν ο παυλος

30 Megmozdula azért az egész város, és a nép összecsõdüle: és Pált megragadván, vonszolják vala ki õt a templomból: és mindjárt bezáratának az ajtók.
And all the town was moved, and the people came running together and put their hands on Paul, pulling him out of the Temple: and then the doors were shut.
εκινηθη τε η πολις ολη και εγενετο συνδρομη του λαου και επιλαβομενοι του παυλου ειλκον αυτον εξω του ιερου και ευθεως εκλεισθησαν αι θυραι

31 Mikor pedig meg akarák õt ölni, feljuta a hír a sereg ezredeséhez, hogy az egész Jeruzsálem felzendült.
And while they were attempting to put him to death, news came to the chief captain of the band that all Jerusalem was out of control.
ζητουντων δε αυτον αποκτειναι ανεβη φασις τω χιλιαρχω της σπειρης οτι ολη συγκεχυται ιερουσαλημ

32 Ki azonnal vitézeket és századosokat vévén maga mellé, lefutott hozzájok. Azok pedig mikor meglátták az ezredest és a vitézeket, megszûnének Pált verni.
And straight away he took some armed men and went quickly down to them: and the Jews, seeing them, gave no more blows to Paul.
ος εξαυτης παραλαβων στρατιωτας και εκατονταρχους κατεδραμεν επ αυτους οι δε ιδοντες τον χιλιαρχον και τους στρατιωτας επαυσαντο τυπτοντες τον παυλον

33 Akkor odaérvén az ezredes, elfogatá õt, és parancsolá, hogy kötözzék meg két lánczczal; és tudakozá, hogy kicsoda és mit cselekedett.
Then the chief captain came near and took him, and gave orders for him to be put in chains, questioning them as to who he was and what he had done.
τοτε εγγισας ο χιλιαρχος επελαβετο αυτου και εκελευσεν δεθηναι αλυσεσιν δυσιν και επυνθανετο τις αν ειη και τι εστιν πεποιηκως

34 De ki egyet, ki mást kiált vala a sokaság között; és mikor nem értheté meg a bizonyos valóságot a zajongás miatt, parancsolá, hogy vigyék el õt a várba.
And some said one thing and some another, among the people: and as he was not able to get a knowledge of the facts because of the noise, he gave orders for Paul to be taken into the army building.
αλλοι δε αλλο τι εβοων εν τω οχλω μη δυναμενος δε γνωναι το ασφαλες δια τον θορυβον εκελευσεν αγεσθαι αυτον εις την παρεμβολην

35 Mikor pedig a lépcsõkhöz jutott, lõn, hogy úgy vivék õt a vitézek a néptömeg erõszaktétele miatt;
And when he came on to the steps, he was lifted up by the armed men, because of the force of the people;
οτε δε εγενετο επι τους αναβαθμους συνεβη βασταζεσθαι αυτον υπο των στρατιωτων δια την βιαν του οχλου

36 Mert követi vala a népnek sokasága, kiáltozva: Öld meg õt!
For a great mass of people came after them, crying out, Away with him!
ηκολουθει γαρ το πληθος του λαου κραζον αιρε αυτον

37 És mikor immár a várba akarák bevinni Pált, monda az ezredesnek: Vajjon szabad-e nékem valamit szólanom te hozzád? Az pedig monda: Tudsz görögül?
And when Paul was about to be taken into the building, he said to the chief captain, May I say something to you? And he said, Have you a knowledge of Greek?
μελλων τε εισαγεσθαι εις την παρεμβολην ο παυλος λεγει τω χιλιαρχω ει εξεστιν μοι ειπειν τι προς σε ο δε εφη ελληνιστι γινωσκεις

38 Hát nem te vagy az az egyiptomi, ki e napoknak elõtte fellázította és kivitte a pusztába azt a négyezer orgyilkos férfiút?
Are you by chance the Egyptian who, before this, got the people worked up against the government and took four thousand men of the Assassins out into the waste land?
ουκ αρα συ ει ο αιγυπτιος ο προ τουτων των ημερων αναστατωσας και εξαγαγων εις την ερημον τους τετρακισχιλιους ανδρας των σικαριων

39 Monda pedig Pál: Én ugyan tárzusi zsidó ember vagyok, Cziliczia nem ismeretlen városának polgára; de kérlek téged, engedd meg nékem, hogy szóljak a néphez.
But Paul said, I am a Jew of Tarsus in Cilicia, which is not an unimportant town: I make a request to you to let me say a word to the people.
ειπεν δε ο παυλος εγω ανθρωπος μεν ειμι ιουδαιος ταρσευς της κιλικιας ουκ ασημου πολεως πολιτης δεομαι δε σου επιτρεψον μοι λαλησαι προς τον λαον

40 Mikor aztán az megengedte, Pál a lépcsõkön állva intett kezével a népnek: és mikor nagy csendesség lõn, megszólala zsidó nyelven, mondván:
And when he let him do so, Paul, from the steps, made a sign with his hand to the people, and when they were all quiet, he said to them in the Hebrew language,
επιτρεψαντος δε αυτου ο παυλος εστως επι των αναβαθμων κατεσεισεν τη χειρι τω λαω πολλης δε σιγης γενομενης προσεφωνησεν τη εβραιδι διαλεκτω λεγων

1 Atyámfiai, férfiak és atyák, hallgassátok meg az én beszédemet, a melylyel most magamat elõttetek mentem.
My brothers and fathers, give ear to the story of my life which I now put before you.
ανδρες αδελφοι και πατερες ακουσατε μου της προς υμας νυν απολογιας

2 Mikor pedig hallották, hogy zsidó nyelven szól hozzájok, még inkább nyugalmat tanusítottak. És monda:
And, hearing him talking in the Hebrew language, they became the more quiet, and he said,
ακουσαντες δε οτι τη εβραιδι διαλεκτω προσεφωνει αυτοις μαλλον παρεσχον ησυχιαν και φησιν

3 Én zsidó ember vagyok, születtem a czilicziai Tárzusban, fölneveltettem pedig ebben a városban a Gamáliel lábainál, taníttattam az atyák törvényének pontossága szerint, buzgó lévén az Istenhez, miként ti mindnyájan vagytok ma:
I am a Jew of Tarsus in Cilicia by birth, but I had my education in this town at the feet of Gamaliel, being trained in the keeping of every detail of the law of our fathers; given up to the cause of God with all my heart, as you are today.
εγω μεν ειμι ανηρ ιουδαιος γεγεννημενος εν ταρσω της κιλικιας ανατεθραμμενος δε εν τη πολει ταυτη παρα τους ποδας γαμαλιηλ πεπαιδευμενος κατα ακριβειαν του πατρωου ν ομου ζηλωτης υπαρχων του θεου καθως παντες υμεις εστε σημερον

4 És ezt a tudományt üldöztem mind halálig, megkötözvén és tömlöczbe vetvén mind férfiakat, mind asszonyokat.
And I made attacks on this Way, even to death, taking men and women and putting them in prison.
ος ταυτην την οδον εδιωξα αχρι θανατου δεσμευων και παραδιδους εις φυλακας ανδρας τε και γυναικας

5 Miképen a fõpap is bizonyságom nékem, és a véneknek egész tanácsa; kiktõl leveleket is vévén az atyafiakhoz, Damaskusba menék, hogy az odavalókat is fogva hozzam Jeruzsálembe, hogy bûnhõdjenek.
Of which the high priest will be a witness, and all the rulers, from whom I had letters to the brothers; and I went into Damascus, to take those who were there as prisoners to Jerusalem for punishment.
ως και ο αρχιερευς μαρτυρει μοι και παν το πρεσβυτεριον παρ ων και επιστολας δεξαμενος προς τους αδελφους εις δαμασκον επορευομην αξων και τους εκεισε οντας δεδεμενο υς εις ιερουσαλημ ινα τιμωρηθωσιν

6 Lõn pedig, hogy a mint menék és közelgeték Damaskushoz, déltájban nagy hirtelenséggel az égbõl nagy világosság sugárzott körül engem.
And it came about that while I was on my journey, coming near to Damascus, about the middle of the day, suddenly I saw a great light from heaven shining round me.
εγενετο δε μοι πορευομενω και εγγιζοντι τη δαμασκω περι μεσημβριαν εξαιφνης εκ του ουρανου περιαστραψαι φως ικανον περι εμε

7 És leesém a földre, és hallék szót, mely monda nékem: Saul, Saul, mit kergetsz engem?
And when I went down on the earth, a voice came to my ears saying to me, Saul, Saul, why are you attacking me so cruelly?
επεσον τε εις το εδαφος και ηκουσα φωνης λεγουσης μοι σαουλ σαουλ τι με διωκεις

8 Én pedig felelék: Kicsoda vagy, Uram? És monda nékem: Én vagyok a názáreti Jézus, a kit te kergetsz.
And I, answering, said, Who are you; Lord? And he said to me, I am Jesus of Nazareth, whom you are attacking.
εγω δε απεκριθην τις ει κυριε ειπεν τε προς με εγω ειμι ιησους ο ναζωραιος ον συ διωκεις

9 A kik pedig velem valának, a világosságot ugyan látták, és megrémültek; de annak szavát, a ki velem szól vala, nem hallották.
And those who were with me saw the light, but the voice of him who was talking to me came not to their ears.
οι δε συν εμοι οντες το μεν φως εθεασαντο και εμφοβοι εγενοντο την δε φωνην ουκ ηκουσαν του λαλουντος μοι

10 Én pedig mondék: Mit cselekedjem, Uram? Az Úr pedig monda nékem: Kelj fel és menj el Damaskusba; és ott megmondják néked mindazokat, a mik elrendelvék néked, hogy véghez vigyed.
And I said, What have I to do, Lord? And the Lord said to me, Get up, and go into Damascus; and it will be made clear to you what you have to do.
ειπον δε τι ποιησω κυριε ο δε κυριος ειπεν προς με αναστας πορευου εις δαμασκον κακει σοι λαληθησεται περι παντων ων τετακται σοι ποιησαι

11 Mikor pedig nem láték annak a világosságnak dicsõsége miatt, a velem valóktól kézenfogva vezettetve menék Damaskusba.
And because I was unable to see because of the glory of that light, those who were with me took me by the hand, and so I came to Damascus.
ως δε ουκ ενεβλεπον απο της δοξης του φωτος εκεινου χειραγωγουμενος υπο των συνοντων μοι ηλθον εις δαμασκον

12 Egy bizonyos Ananiás pedig, ki a törvény szerint istenfélõ férfiú, kirõl az ott lakó zsidók mind jó bizonyságot tesznek,
And one Ananias, a God-fearing man, who kept the law, and of whom all the Jews in that place had a high opinion,
ανανιας δε τις ανηρ ευσεβης κατα τον νομον μαρτυρουμενος υπο παντων των κατοικουντων ιουδαιων

13 Hozzám jöve és mellém állva monda nékem: Saul atyámfia, nyerd vissza szemed világát. És én azon szempillantásban reá tekintettem.
Came to my side and said, Brother Saul, let your eyes be open. And in that very hour I was able to see him.
ελθων προς με και επιστας ειπεν μοι σαουλ αδελφε αναβλεψον καγω αυτη τη ωρα ανεβλεψα εις αυτον

14 Õ pedig monda: A mi atyáinknak Istene választott téged, hogy megismerd az õ akaratát, és meglásd amaz Igazat, és szót hallj az õ szájából.
And he said, You have been marked out by the God of our fathers to have knowledge of his purpose, and to see the Upright One and to give ear to the words of his mouth.
ο δε ειπεν ο θεος των πατερων ημων προεχειρισατο σε γνωναι το θελημα αυτου και ιδειν τον δικαιον και ακουσαι φωνην εκ του στοματος αυτου

15 Mert leszel néki tanúbizonysága minden embernél azok felõl, a miket láttál és hallottál.
For you will be a witness for him to all men of what you have seen and of what has come to your ears.
οτι εση μαρτυς αυτω προς παντας ανθρωπους ων εωρακας και ηκουσας

16 Most annakokáért mit késedelmezel? Kelj fel és keresztelkedjél meg és mosd le a te bûneidet, segítségül híván az Úrnak nevét.
And now, why are you waiting? get up, and have baptism, for the washing away of your sins, giving worship to his name.
και νυν τι μελλεις αναστας βαπτισαι και απολουσαι τας αμαρτιας σου επικαλεσαμενος το ονομα του κυριου

17 Lõn pedig, hogy mikor Jeruzsálembe megtértem és imádkozám a templomban, elragadtatám lelkemben,
And it came about that when I had come back to Jerusalem, while I was at prayer in the Temple, my senses became more than naturally clear,
εγενετο δε μοι υποστρεψαντι εις ιερουσαλημ και προσευχομενου μου εν τω ιερω γενεσθαι με εν εκστασει

18 És látám õt, ki ezt mondá nékem: Siess és menj ki hamar Jeruzsálembõl: mert nem veszik be a te tanúbizonyságtételedet én felõlem.
And I saw him saying to me, Go out of Jerusalem straight away because they will not give hearing to your witness about me.
και ιδειν αυτον λεγοντα μοι σπευσον και εξελθε εν ταχει εξ ιερουσαλημ διοτι ου παραδεξονται σου την μαρτυριαν περι εμου

19 És én mondék: Uram, õk magok tudják, hogy én tömlöczbe vetettem és vertem zsinagógánként azokat, a kik hisznek vala te benned:
And I said, Lord, they themselves have knowledge that I went through the Synagogues putting in prison and whipping all those who had faith in you:
καγω ειπον κυριε αυτοι επισταντα οτι εγω ημην φυλακιζων και δερων κατα τας συναγωγας τους πιστευοντας επι σε

20 És mikor ama te mártírodnak, Istvánnak vére kiontaték, én is ott állék és helyeslém az õ megöletését, és õrizém azoknak köntösét, a kik õt megölték.
And when Stephen your witness was put to death, I was there, giving approval, and looking after the clothing of those who put him to death.
και οτε εξεχειτο το αιμα στεφανου του μαρτυρος σου και αυτος ημην εφεστως και συνευδοκων τη αναιρεσει αυτου και φυλασσων τα ιματια των αναιρουντων αυτον

21 És monda nékem: Eredj el, mert én téged messze küldelek a pogányok közé.
And he said to me, Go, for I will send you far away to the Gentiles.
και ειπεν προς με πορευου οτι εγω εις εθνη μακραν εξαποστελω σε

22 Hallgatják vala pedig õt e szóig; de most felemelék szavokat, mondván: Töröld el a földszínérõl az ilyent, mert nem illik néki élni.
And they gave him a hearing as far as this word; then with loud voices they said, Away with this man from the earth; it is not right for him to be living.
ηκουον δε αυτου αχρι τουτου του λογου και επηραν την φωνην αυτων λεγοντες αιρε απο της γης τον τοιουτον ου γαρ καθηκον αυτον ζην

23 Mikor pedig azok kiabáltak, és köntösüket elhányák, és port szórának a levegõbe,
And while they were crying out, and pulling off their clothing, and sending dust into the air,
κραυγαζοντων δε αυτων και ριπτουντων τα ιματια και κονιορτον βαλλοντων εις τον αερα

24 Parancsolá az ezredes, hogy vigyék õt a várba, mondván, hogy korbácsütésekkel vallassák ki õt, hogy megtudhassa, mi okért kiabáltak úgy reá.
The chief captain gave orders for him to be taken into the army building, saying that he would put him to the test by whipping, so that he might have knowledge of the reason why they were crying out so violently against him.
εκελευσεν αυτον ο χιλιαρχος αγεσθαι εις την παρεμβολην ειπων μαστιξιν ανεταζεσθαι αυτον ινα επιγνω δι ην αιτιαν ουτως επεφωνουν αυτω

25 A mint azonban lekötötték õt a szíjakkal, monda Pál az ott álló századosnak: Vajjon szabad-é néktek római embert, kit el nem ítéltek, megostorozni?
And when they had put leather bands round him, Paul said to the captain who was present, Is it the law for you to give blows to a man who is a Roman and has not been judged?
ως δε προετεινεν αυτον τοις ιμασιν ειπεν προς τον εστωτα εκατονταρχον ο παυλος ει ανθρωπον ρωμαιον και ακατακριτον εξεστιν υμιν μαστιζειν

26 Miután pedig ezt meghallá a százados, elmenvén, megjelenté az ezredesnek, mondván: Meglásd, mit akarsz cselekedni; mert ez az ember római.
And hearing this, the man went to the chief captain and gave him an account of it, saying, What are you about to do? for this man is a Roman.
ακουσας δε ο εκατονταρχος προσελθων απηγγειλεν τω χιλιαρχω λεγων ορα τι μελλεις ποιειν ο γαρ ανθρωπος ουτος ρωμαιος εστιν

27 Hozzámenvén azért az ezredes, monda néki: Mondd meg nékem, te római vagy-é? Õ pedig monda: Az.
And the chief captain came to him and said, Give me an answer, are you a Roman? And he said, Yes.
προσελθων δε ο χιλιαρχος ειπεν αυτω λεγε μοι ει συ ρωμαιος ει ο δε εφη ναι

28 És felele az ezredes: Én nagy összegért vettem meg ezt a polgárjogot. Pál pedig monda: Én pedig [benne] is születtem.
And the chief captain said, I got Roman rights for myself at a great price. And Paul said, But I had them by birth.
απεκριθη τε ο χιλιαρχος εγω πολλου κεφαλαιου την πολιτειαν ταυτην εκτησαμην ο δε παυλος εφη εγω δε και γεγεννημαι

29 Mindjárt eltávozának azért õ tõle, a kik õt vallatni akarák. Sõt az ezredes is megijede, mikor megértette, hogy római, és hogy õt megkötöztette.
Then those who were about to put him to the test went away: and the chief captain was in fear, seeing that he was a Roman, and that he had put chains on him.
ευθεως ουν απεστησαν απ αυτου οι μελλοντες αυτον ανεταζειν και ο χιλιαρχος δε εφοβηθη επιγνους οτι ρωμαιος εστιν και οτι ην αυτον δεδεκως

30 Másnap pedig meg akarván tudni a bizonyos valóságot, miben vádoltatik a zsidóktól, feloldatá õt bilincseibõl, és megparancsolá, hogy a fõpapok az õ egész tanácsokkal egyben hozzá menjenek; és levezetvén Pált, eleikbe állatá.
But on the day after, desiring to have certain knowledge of what the Jews had to say against him, he made him free, and gave orders for the chief priests and all the Sanhedrin to come together, and he took Paul and put him before them.
τη δε επαυριον βουλομενος γνωναι το ασφαλες το τι κατηγορειται παρα των ιουδαιων ελυσεν αυτον απο των δεσμων και εκελευσεν ελθειν τους αρχιερεις και ολον το συνεδριον αυτων και καταγαγων τον παυλον εστησεν εις αυτους

1 Mikor pedig a tanácsra vetette szemét Pál, monda: Atyámfiai, férfiak, én teljes jó lelkiismerettel szolgáltam az Istennek mind e mai napig.
And Paul, looking fixedly at the Sanhedrin, said, My brothers, my life has been upright before God till this day.
ατενισας δε ο παυλος τω συνεδριω ειπεν ανδρες αδελφοι εγω παση συνειδησει αγαθη πεπολιτευμαι τω θεω αχρι ταυτης της ημερας

2 Ananiás fõpap pedig megparancsolá azoknak, kik õ mellette állanak vala, hogy üssék õt szájon.
And the high priest, Ananias, gave orders to those who were near him to give him a blow on the mouth.
ο δε αρχιερευς ανανιας επεταξεν τοις παρεστωσιν αυτω τυπτειν αυτου το στομα

3 Akkor Pál monda néki: Megver az Isten téged, te kimeszelt fal! És te leülsz engem a törvény szerint megítélni, és törvényellenesen cselekedve parancsolod, hogy engem verjenek?
Then Paul said to him, God will give blows to you, you whitewashed wall: are you here to be my judge by law, and by your orders am I given blows against the law?
τοτε ο παυλος προς αυτον ειπεν τυπτειν σε μελλει ο θεος τοιχε κεκονιαμενε και συ καθη κρινων με κατα τον νομον και παρανομων κελευεις με τυπτεσθαι

4 Az ott állók pedig mondának: Az Istennek fõpapját szidalmazod-é?
And those who were near said, Do you say such words against God's high priest?
οι δε παρεστωτες ειπον τον αρχιερεα του θεου λοιδορεις

5 Pál pedig monda: Nem tudtam, atyámfiai, hogy fõpap. Mert meg van írva: A te néped fejedelmét ne átkozd!
And Paul said, Brother, I had no idea that he was the high priest: for it has been said, You may not say evil about the ruler of your people.
εφη τε ο παυλος ουκ ηδειν αδελφοι οτι εστιν αρχιερευς γεγραπται γαρ αρχοντα του λαου σου ουκ ερεις κακως

6 Mikor pedig Pál eszébe vette, hogy az egyik részök a sadduczeusok, a másik pedig a farizeusok közül való, felkiálta a tanács elõtt: Atyámfiai, férfiak, én farizeus vagyok, farizeus fia, a halottak reménysége és feltámadása miatt vádoltatom én.
But when Paul saw that half of them were Sadducees and the rest Pharisees, he said in the Sanhedrin, Brothers, I am a Pharisee, and the son of Pharisees: I am here to be judged on the question of the hope of the coming back from the dead.
γνους δε ο παυλος οτι το εν μερος εστιν σαδδουκαιων το δε ετερον φαρισαιων εκραξεν εν τω συνεδριω ανδρες αδελφοι εγω φαρισαιος ειμι υιος φαρισαιου περι ελπιδος και αναστασεως νεκρων εγω κρινομαι

7 A mint pedig õ ezt mondta, meghasonlás támada a farizeusok és a sadduczeusok között, és a sokaság megoszlott.
And when he had said this, there was an argument between the Pharisees and the Sadducees, and a division in the meeting.
τουτο δε αυτου λαλησαντος εγενετο στασις των φαρισαιων και των σαδδουκαιων και εσχισθη το πληθος

8 Mert a sadduczeusok azt mondják, hogy nincs feltámadás, sem angyal, sem lélek; a farizeusok pedig mind a kettõt vallják.
For the Sadducees say that there is no coming back from the dead, and no angels or spirits: but the Pharisees have belief in all these.
σαδδουκαιοι μεν γαρ λεγουσιν μη ειναι αναστασιν μηδε αγγελον μητε πνευμα φαρισαιοι δε ομολογουσιν τα αμφοτερα

9 Támada azért nagy kiáltozás: és felkelvén az írástudók a farizeusok pártjából, tusakodnak vala, mondván: Semmi rosszat sem találunk ez emberben; ha pedig lélek szólott néki, vagy angyal, ne tusakodjunk Isten ellen.
And there was a great outcry: and some of the scribes on the side of the Pharisees got up and took part in the discussion, saying, We see no evil in this man: what if he has had a revelation from an angel or a spirit?
εγενετο δε κραυγη μεγαλη και αναστantες οι γραμματεις του μερους των φαρισαιων διεμαχοντο λεγοντες ουδεν κακον ευρισκομεν εν τω ανθρωπω τουτω ει δε πνευμα ελαλησεν αυτω η αγγελος μη θεομαχωμεν

10 Mikor pedig nagy hasonlás támadt, félvén az ezredes, hogy Pál szétszaggattatik azoktól, parancsolá, hogy a sereg alájõvén, ragadja ki õt közülök, és vigye el a várba.
And when the argument became very violent, the chief captain, fearing that Paul would be pulled in two by them, gave orders to the armed men to take him by force from among them, and take him into the army building.
πολλης δε γενομενης στασεως ευλαβηθεις ο χιλιαρχος μη διασπασθη ο παυλος υπ αυτων εκελευσεν το στρατευμα καταβαν αρπασαι αυτον εκ μεσου αυτων αγειν τε εις την παρεμβολην

11 A következõ éjszakán pedig melléállván néki az Úr, monda: Bízzál Pál! Mert miképen bizonyságot tettél az én felõlem való dolgokról Jeruzsálemben, azonképen kell néked Rómában is bizonyságot tenned.
And the night after, the Lord came to his side and said, Be of good heart, for as you have been witnessing for me in Jerusalem, so will you be my witness in Rome.
τη δε επιουση νυκτι επιστας αυτω ο κυριος ειπεν θαρσει παυλε ως γαρ διεμαρτυρω τα περι εμου εις ιερουσαλημ ουτως σε δει και εις ρωμην μαρτυρησαι

12 Midõn pedig nappal lõn, a zsidók közül némelyek összeszövetkezvén, átok alatt kötelezék el magokat, mondván, hogy sem nem esznek, sem nem isznak addig, míg meg nem ölik Pált.
And when it was day, the Jews came together and put themselves under an oath that they would take no food or drink till they had put Paul to death.
γενομενης δε ημερας ποιησαντες τινες των ιουδαιων συστροφην ανεθεματισαν εαυτους λεγοντες μητε φαγειν μητε πιειν εως ου αποκτεινωσιν τον παυλον

13 Többen valának pedig negyvennél, kik ezt az összeesküvést szõtték.
And more than forty of them took this oath.
ησαν δε πλειους τεσσαρακοντα οι ταυτην την συνωμοσιαν πεποιηκοτες

14 Ezek elmenvén a fõpapokhoz és a vénekhez, mondának: Átok alatt megesküdtünk, hogy semmit nem ízlelünk addig, míg meg nem öljük Pált.
And they came to the chief priests and the rulers and said, We have taken a great oath to take no food till we have put Paul to death
οιτινες προσελθοντες τοις αρχιερευσιν και τοις πρεσβυτεροις ειπον αναθεματι ανεθεματισαμεν εαυτους μηδενος γευσασθαι εως ου αποκτεινωμεν τον παυλον

15 Most azért ti jelentsétek be az ezredesnek a tanácscsal egybe, hogy holnap hozza le õt ti hozzátok, mintha az õ dolgának tüzetesebben végére akarnátok járni. Mi pedig, minekelõtte õ ide érne, készek vagyunk õt megölni.
So now, will you and the Sanhedrin make a request to the military authorities to have him sent down to you, as if you were desiring to go into the business in greater detail; and we, before ever he gets to you, will be waiting to put him to death.
νυν ουν υμεις εμφανισατε τω χιλιαρχω συν τω συνεδριω οπως αυριον αυτον καταγαγη προς υμας ως μελλοντας διαγινωσκειν ακριβεστερον τα περι αυτου ημεις δε προ του εγγισαι αυτον ετοιμοι εσμεν του ανελειν αυτον

16 Meghallván azonban a Pál nõtestvérének fia e cselvetést, megjelenvén és bemenvén a várba, tudtára adá Pálnak.
But Paul's sister's son had word of their design, and he came into the army building and gave news of it to Paul.
ακουσας δε ο υιος της αδελφης παυλου το ενεδρον παραγενομενος και εισελθων εις την παρεμβολην απηγγειλεν τω παυλω

17 Pál pedig egyet a századosok közül magához hívatván, monda: Ezt az ifjat vezesd az ezredeshez; mert valamit akar néki jelenteni.
And Paul sent for a captain and said, Take this young man to your chief, for he has news for him.
προσκαλεσαμενος δε ο παυλος ενα των εκατονταρχων εφη τον νεανιαν τουτον απαγαγε προς τον χιλιαρχον εχει γαρ τι απαγγειλαι αυτω

18 Az annakokáért maga mellé vévén õt, vivé az ezredeshez, és monda: A fogoly Pál magához hivatván engem, kéré, hogy ez ifjat hozzád vezessem, mert valamit akar néked mondani.
So he took him to the chief captain and said, Paul, the prisoner, made a request to me to take this young man to you, for he has something to say to you.
ο μεν ουν παραλαβων αυτον ηγαγεν προς τον χιλιαρχον και φησιν ο δεσμιος παυλος προσκαλεσαμενος με ηρωτησεν τουτον τον νεανιαν αγαγειν προς σε εχοντα τι λαλησαι σοι

19 Az ezredes pedig õt kézen fogván, és félrevonulván külön, tudakolá: Micsoda az, a mit nékem jelenteni akarsz?
And the chief took him by the hand and, going on one side, said to him privately, What is it you have to say to me?
επιλαβομενος δε της χειρος αυτου ο χιλιαρχος και αναχωρησας κατ ιδιαν επυνθανετο τι εστιν ο εχεις απαγγειλαι μοι

20 Az pedig monda: A zsidók elvégezték, hogy megkérnek téged, hogy Pált holnap vidd le a tanács elé, mintha valamit tüzetesebben meg akarnának tudakozni õ felõle.
And he said, The Jews are in agreement together to make a request to you for Paul to be taken, on the day after this, into the Sanhedrin, to be questioned in greater detail.
ειπεν δε οτι οι ιουδαιοι συνεθεντο του ερωτησαι σε οπως αυριον εις το συνεδριον καταγαγης τον παυλον ως μελλοντες τι ακριβεστερον πυνθανεσθαι περι αυτου

21 Te azért ne engedj nékik: mert közülök negyvennél több férfiú leselkedik õ utána, kik átok alatt kötelezték el magukat, hogy sem nem esznek, sem nem isznak addig, míg meg nem ölik õt. És immár készen vannak, várakozva a te izenetedre.
But do not give way to them, for more than forty of them are waiting for him, having taken an oath not to take food or drink till they have put him to death: and now they are ready, waiting for your order.
συ ουν μη πεισθης αυτοις ενεδρευουσιν γαρ αυτον εξ αυτων ανδρες πλειους τεσσαρακοντα οιτινες ανεθεματισαν εαυτους μητε φαγειν μητε πιειν εως ου ανελωσιν αυτον και νυν ετοιμοι εισιν προσδεχομενοι την απο σου επαγγελιαν

22 Az ezredes tehát elbocsátá az ifjat, meghagyván néki, hogy el ne mondd senkinek, hogy ezeket megjelentetted nékem.
So the chief captain let the young man go, saying to him, Do not say to anyone that you have given me word of these things.
ο μεν ουν χιλιαρχος απελυσεν τον νεανιαν παραγγειλας μηδενι εκλαλησαι οτι ταυτα ενεφανισας προς με

23 És magához hivatván kettõt a századosok közül, monda: Készítsetek föl kétszáz vitézt, hogy induljanak Czézáreába, és hetven lovast, és kétszáz parittyást, az éjszakának harmadik órájától fogva.
And he sent for two captains and said, Make ready two hundred men, with seventy horsemen and two hundred spearmen, to go to Caesarea, at the third hour of the night:
και προσκαλεσαμενος δυο τινας των εκατονταρχων ειπεν ετοιμασατε στρατιωτας διακοσιους οπως πορευθωσιν εως καισαρειας και ιππεις εβδομηκοντα και δεξιολαβους διακοσιους απο τριτης ωρας της νυκτος

24 És hogy barmokat is adjanak melléjük, hogy Pált felültetve békességgel vigyék Félix tiszttartóhoz.
And get beasts so that they may put Paul on them, and take him safely to Felix, the ruler.
κτηνη τε παραστησαι ινα επιβιβασαντες τον παυλον διασωσωσιν προς φηλικα τον ηγεμονα

25 Levelet is írt, melynek tartalma ez vala:
And he sent a letter in these words:
γραψας επιστολην περιεχουσαν τον τυπον τουτον

26 Klaudius Lisiás a nemes Félix tiszttartónak üdvöt!
Claudius Lysias, to the most noble ruler, Felix, peace be with you.
κλαυδιος λυσιας τω κρατιστω ηγεμονι φηλικι χαιρειν

27 Ezt a férfiút, kit a zsidók megfogtak és meg akartak ölni, oda menvén a sereggel, kiszabadítám, megértvén, hogy római.
This man was taken by the Jews, and was about to be put to death by them, when I came on them with the army and took him out of danger, having knowledge that he was a Roman.
τον ανδρα τουτον συλληφθεντα υπο των ιουδαιων και μελλοντα αναιρεισθαι υπ αυτων επιστας συν τω στρατευματι εξειλομην αυτον μαθων οτι ρωμαιος εστιν

28 Meg akarván pedig tudni az okát, miért vádolják õt, levivém õt az õ tanácsuk elébe.
And, desiring to get at the reason for their attack on him, I took him down to their Sanhedrin:
βουλομενος δε γνωναι την αιτιαν δι ην ενεκαλουν αυτω κατηγαγον αυτον εις το συνεδριον αυτων

29 És úgy találtam, hogy õ az õ törvényüknek kérdései felõl vádoltatik, de semmi halálra vagy fogságra méltó vétke nincs.
Then it became clear to me that it was a question of their law, and that nothing was said against him which might be a reason for prison or death.
ον ευρον εγκαλουμενον περι ζητηματων του νομου αυτων μηδεν δε αξιον θανατου η δεσμων εγκλημα εχοντα

30 Minthogy pedig nékem megjelentették, hogy a zsidók e férfiú után ólálkodni akarnak, azonnal hozzád küldém, meghagyva vádolóinak is, hogy a mi dolguk van õ ellene, te elõtted mondják meg. Légy jó egészségben!
And when news was given to me that a secret design was being made against the man, I sent him straight away to you, giving orders to those who are against him to make their statements before you.
μηνυθεισης δε μοι επιβουλης εις τον ανδρα μελλειν εσεσθαι υπο των ιουδαιων εξαυτης επεμψα προς σε παραγγειλας και τοις κατηγοροις λεγειν τα προς αυτον επι σου ερρωσο

31 A vitézek tehát, a mint nékik megparancsolták, Pált felvévén, elvivék azon éjszakán Antipatrisba.
So the armed men, as they were ordered, took Paul and came by night to Antipatris.
οι μεν ουν στρατιωται κατα το διατεταγμενον αυτοις αναλαβοντες τον παυλον ηγαγον δια της νυκτος εις την αντιπατριδα

32 Másnap pedig hagyván a lovagokat tovább menni õ vele, visszatérének a várba.
But on the day after, they sent the horsemen on with him, and went back to their place:
τη δε επαυριον εασαντες τους ιππεις πορευεσθαι συν αυτω υπεστρεψαν εις την παρεμβολην

33 Azok pedig eljutván Czézáreába, és átadván a levelet a tiszttartónak, Pált is elébe állaták.
And they, when they came to Caesarea, gave the letter to the ruler, and took Paul before him.
οιτινες εισελθοντες εις την καισαρειαν και αναδοντες την επιστολην τω ηγεμονι παρεστησαν και τον παυλον αυτω

34 Mikor pedig elolvasta a tiszttartó, és megkérdezte, melyik tartományból való, és megértette, hogy Cziliciából,
And after reading it, he said, What part of the country do you come from? And, hearing that he was from Cilicia,
αναγνους δε ο ηγεμων και επερωτησας εκ ποιας επαρχιας εστιν και πυθομενος οτι απο κιλικιας

35 Monda: Majd kihallgatlak, mikor vádlóid is eljõnek. És parancsolá, hogy a Héródes palotájában õrizzék õt.
I will give hearing to your cause, he said, when those who are against you have come. And he gave orders for him to be kept in Herod's Praetorium.
διακουσομαι σου εφη οταν και οι κατηγοροι σου παραγενωνται εκελευσεν τε αυτον εν τω πραιτωριω του ηρωδου φυλασσεσθαι

1 Öt nap mulva aztán aláméne Ananiás fõpap a vénekkel és egy Tertullus nevû prókátorral, kik panaszt tettek a tiszttartónál Pál ellen.
And after five days, the high priest, Ananias, came with certain of the rulers, and an expert talker, one Tertullus; and they made a statement to Felix against Paul.
μετα δε πεντε ημερας κατεβη ο αρχιερευς ανανιας μετα των πρεσβυτερων και ρητορος τερτυλλου τινος οιτινες ενεφανισαν τω ηγεμονι κατα του παυλου

2 Mikor pedig õ elõszólíttatott, Tertullus vádolni kezdé, mondván:
And when he had been sent for, Tertullus, starting his statement, said, Because by you we are living in peace, and through your wisdom wrongs are put right for this nation,
κληθεντος δε αυτου ηρξατο κατηγορειν ο τερτυλλος λεγων

3 Nagyságos Félix, teljes háládatossággal ismerjük el, hogy te általad nagy békességet nyerünk, és a te gondoskodásod folytán igen jó intézkedések történnek e népre nézve, minden tekintetben és mindenütt.
In all things and in all places we are conscious of our great debt to you, most noble Felix.
πολλης ειρηνης τυγχανοντες δια σου και κατορθωματων γινομενων τω εθνει τουτω δια της σης προνοιας παντη τε και πανταχου αποδεχομεθα κρατιστε φηλιξ μετα πασης ευχαριστιας

4 De hogy téged sok ideig ne tartóztassalak, kérlek hallgass meg minket röviden a te kegyelmességed szerint.
But, so that I may not make you tired, I make a request to you of your mercy, to give hearing to a short statement.
ινα δε μη επι πλειον σε εγκοπτω παρακαλω ακουσαι σε ημων συντομως τη ση επιεικεια

5 Mi ugyanis úgy találtuk, hogy ez veszedelmes ember, és hasonlást támaszt a föld kerekségén levõ valamennyi zsidó közt, és a nazarénusok felekezetének feje,
For this man, in our opinion, is a cause of trouble, a maker of attacks on the government among Jews through all the empire, and a chief mover in the society of the Nazarenes:
ευροντες γαρ τον ανδρα τουτον λοιμον και κινουντα στασιν πασιν τοις ιουδαιοις τοις κατα την οικουμενην πρωτοστατην τε της των ναζωραιων αιρεσεως

6 Ki a templomot is meg akarta fertõztetni. Meg is fogtuk õt, és a mi törvényünk szerint akartuk megítélni.
Who, in addition, was attempting to make the Temple unclean: whom we took,
ος και το ιερον επειρασεν βεβηλωσαι ον και εκρατησαμεν και κατα τον ημετερον νομον ηθελησαμεν κρινειν

7 De Lisiás, az ezredes, nagy karhatalommal oda jövén, kivevé õt kezünkbõl.
[]
παρελθων δε λυσιας ο χιλιαρχος μετα πολλης βιας εκ των χειρων ημων απηγαγεν

8 És azt parancsolá, hogy az õ vádolói hozzád jõjjenek. Tõle te magad, ha kihallgatod, értesülhetsz mindezekrõl, melyekkel mi õt vádoljuk.
And from whom you will be able, by questioning him yourself, to get knowledge of all the things which we say against him.
κελευσας τους κατηγορους αυτου ερχεσθαι επι σε παρ ου δυνηση αυτος ανακρινας περι παντων τουτων επιγνωναι ων ημεις κατηγορουμεν αυτου

9 Helybenhagyák pedig a zsidók is, mondogatván, hogy úgy vannak ezek.
And the Jews were in agreement with his statement, saying that these things were so.
συνεθεντο δε και οι ιουδαιοι φασκοντες ταυτα ουτως εχειν

10 Felele pedig Pál, miután intett néki a tiszttartó a szólásra: Mivelhogy tudom, hogy te sok esztendõ óta vagy e népnek bírája, bátorságosabban védekezem a magam ügyében,
Then when the ruler had given him a sign to make his answer, Paul said, Because I have knowledge that you have been a judge over this nation for a number of years, I am glad to make my answer:
απεκριθη δε ο παυλος νευσαντος αυτω του ηγεμονος λεγειν εκ πολλων ετων οντα σε κριτην τω εθνει τουτω επισταμενος ευθυμοτερον τα περι εμαυτου απολογουμαι

11 Mert megtudhatod, hogy nincsen tizenkét napjánál több, mióta feljöttem imádkozni Jeruzsálembe.
Seeing that you are able to make certain of the fact that it is not more than twelve days from the time when I came up to Jerusalem for worship;
δυναμενου σου γνωναι οτι ου πλειους εισιν μοι ημεραι η δεκαδυο αφ ης ανεβην προσκυνησων εν ιερουσαλημ

12 És a templomban sem találtak engem, hogy valakivel vetekedtem volna, vagy hogy a népet egybezendítettem volna, sem a zsinagógákban, sem a városban.
And they have not seen me in argument with any man in the Temple, or working up the feelings of the people, in the Synagogues or in the town:
και ουτε εν τω ιερω ευρον με προς τινα διαλεγομενον η επισυστασιν ποιουντα οχλου ουτε εν ταις συναγωγαις ουτε κατα την πολιν

13 Rám sem bizonyíthatják azokat, a mikkel most engem vádolnak.
And they are not able to give facts in support of the things which they say against me now.
ουτε παραστησαι με δυνανται περι ων νυν κατηγορουσιν μου

14 Errõl pedig vallást teszek néked, hogy én a szerint az út szerint, melyet felekezetnek mondanak, úgy szolgálok az én atyáim Istenének, mint a ki hiszek mindazokban, a mik a törvényben és a prófétákban meg vannak írva.
But this I will say openly to you, that I do give worship to the God of our fathers after that Way, which to them is not the true religion: but I have belief in all the things which are in the law and in the books of the prophets:
ομολογω δε τουτο σοι οτι κατα την οδον ην λεγουσιν αιρεσιν ουτως λατρευω τω πατρωω θεω πιστευων πασιν τοις κατα τον νομον και τοις προφηταις γεγραμμενοις

15 Reménységem lévén az Istenben, hogy a mit ezek maguk is várnak, lesz feltámadásuk a halottaknak, mind igazaknak, mind hamisaknak.
Hoping in God for that which they themselves are looking for, that there will be a coming back from the dead for upright men and wrongdoers.
ελπιδα εχων εις τον θεον ην και αυτοι ουτοι προσδεχονται αναστασιν μελλειν εσεσθαι νεκρων δικαιων τε και αδικων

16 Ebben gyakorlom pedig magamat, hogy botránkozás nélkül való lelkiismeretem legyen az Isten és emberek elõtt mindenkor.
And in this, I do my best at all times to have no reason for shame before God or men.
εν τουτω δε αυτος ασκω απροσκοπον συνειδησιν εχειν προς τον θεον και τους ανθρωπους διαπαντος

17 Sok esztendõ múlva pedig eljövék, hogy az én népemnek alamizsnát hozzak és áldozatokat.
Now after a number of years I came to give help and offerings to my nation:
δι ετων δε πλειονων παρεγενομην ελεημοσυνας ποιησων εις το εθνος μου και προσφορας

18 Ezek közben találának engem megtisztulva a templomban, nem sokasággal, sem pedig háborúságtámasztásban, némely Ázsiából való zsidók,
And having been made clean, I was in the Temple, but not with a great number of people, and not with noise: but there were certain Jews from Asia,
εν οις ευρον με ηγνισμενον εν τω ιερω ου μετα οχλου ουδε μετα θορυβου τινες δε απο της ασιας ιουδαιοι

19 Kiknek ide kellett volna te elõdbe jõni és vádolni, ha valami panaszuk volna ellenem.
And it would have been better if they had come here to make a statement, if they have anything against me.
ους δει επι σου παρειναι και κατηγορειν ει τι εχοιεν προς με

20 Avagy ezek magok mondják meg, vajjon találtak-é bennem valami hamis cselekedetet, mikor én a tanács elõtt álltam;
Or let these men here present say what wrongdoing was seen in me when I was before the Sanhedrin,
η αυτοι ουτοι ειπατωσαν ει τι ευρον εν εμοι αδικημα σταντος μου επι του συνεδριου

21 Hacsak ez egy szó tekintetében nem, melyet közöttük állva kiáltottam, hogy: A halottak feltámadása felõl vádoltatom én tõletek e mai napon.
But only this one thing which I said among them in a loud voice, I am this day being judged on the question of the coming back from the dead.
η περι μιας ταυτης φωνης ης εκραξα εστως εν αυτοις οτι περι αναστασεως νεκρων εγω κρινομαι σημερον υφ υμων

22 Mikor pedig ezeket hallotta Félix, elhalasztá dolgukat, mivelhogy tüzetesebb tudomása volt e szerzet dolgai felõl, és monda: Mikor Lisias ezredes alájõ, dönteni fogok ügyetekben.
But Felix, who had a more detailed knowledge of the Way, put them off, saying, When Lysias, the chief captain, comes down, I will give attention to your business.
ακουσας δε ταυτα ο φηλιξ ανεβαλετο αυτους ακριβεστερον ειδως τα περι της οδου ειπων οταν λυσιας ο χιλιαρχος καταβη διαγνωσομαι τα καθ υμας

23 És megparancsolá a századosnak, hogy Pált õrizzék, de enyhébb fogságban legyen, és senkit ne tiltsanak el az övéi közül attól, hogy szolgáljon néki, vagy hozzá menjen.
And he gave orders to the captain to keep Paul under his control, and to let him have everything he had need of; and not to keep his friends from coming to see him.
διαταξαμενος τε τω εκατονταρχη τηρεισθαι τον παυλον εχειν τε ανεσιν και μηδενα κωλυειν των ιδιων αυτου υπηρετειν η προσερχεσθαι αυτω

24 Egynéhány nap mulva pedig Félix megjelenvén feleségével Drusillával egybe, ki zsidó asszony vala, maga elé hívatá Pált, és hallgatá õt a Krisztusban való hit felõl.
But after some days, Felix came with Drusilla his wife, who was of the Jews by birth, and sent for Paul, and gave hearing to him about faith in Christ Jesus.
μετα δε ημερας τινας παραγενομενος ο φηλιξ συν δρουσιλλη τη γυναικι αυτου ουση ιουδαια μετεπεμψατο τον παυλον και ηκουσεν αυτου περι της εις χριστον πιστεως

25 Mikor pedig õ igazságról, önmegtartóztatásról és az eljövendõ ítéletrõl szólt, megrémülve monda Félix: Mostan eredj el; de mikor alkalmatosságom lesz, magamhoz hivatlak téged.
And while he was talking about righteousness and self-control and the judging which was to come, Felix had great fear and said, Go away for the present, and when the right time comes I will send for you.
διαλεγομενου δε αυτου περι δικαιοσυνης και εγκρατειας και του κριματος του μελλοντος εσεσθαι εμφοβος γενομενος ο φηλιξ απεκριθη το νυν εχον πορευου καιρον δε μεταλαβ ων μετακαλεσομαι σε

26 Egyszersmind pedig azt is reményli vala, hogy Pál pénzt ad néki, hogy õt szabadon bocsássa: ezért gyakrabban is magához hivatván õt, beszélget vala véle.
For he was hoping that Paul would give him money: so he sent for him more frequently and had talk with him.
αμα δε και ελπιζων οτι χρηματα δοθησεται αυτω υπο του παυλου οπως λυση αυτον διο και πυκνοτερον αυτον μεταπεμπομενος ωμιλει αυτω

27 Mikor pedig két esztendõ elmúlt, Félix utóda Porcius Festus lõn; és a zsidóknak kedveskedni akarván Félix, Pált fogságban hagyá.
But after two years Porcius Festus took the place of Felix, who, desiring to have the approval of the Jews, kept Paul in chains.
διετιας δε πληρωθεισης ελαβεν διαδοχον ο φηλιξ πορκιον φηστον θελων τε χαριτας καταθεσθαι τοις ιουδαιοις ο φηλιξ κατελιπεν τον παυλον δεδεμενον

1 Festus tehát, miután bement a tartományba, három nap mulva felméne Jeruzsálembe Czézáreából.
So Festus, having come into that part of the country which was under his rule, after three days went up to Jerusalem from Caesarea.
φηστος ουν επιβας τη επαρχια μετα τρεις ημερας ανεβη εις ιεροσολυμα απο καισαρειας

2 Panaszt tõnek pedig néki a fõpap és a zsidók fõemberei Pál ellen, és kérék õt,
And the chief priests and the chief men of the Jews made statements against Paul,
ενεφανισαν δε αυτω ο αρχιερευς και οι πρωτοι των ιουδαιων κατα του παυλου και παρεκαλουν αυτον

3 Kérvén magok számára jóindulatát õ ellene, hogy hozassa át õt Jeruzsálembe, lest vetvén, hogy megölhessék õt az úton.
Requesting Festus to give effect to their design against him, and send him to Jerusalem, when they would be waiting to put him to death on the way.
αιτουμενοι χαριν κατ αυτου οπως μεταπεμψηται αυτον εις ιερουσαλημ ενεδραν ποιουντες ανελειν αυτον κατα την οδον

4 Festus azonban azt felelé, hogy Pált Czézáreában õrzik, õ maga pedig csakhamar ki fog menni:
But Festus, in answer, said that Paul was being kept in prison at Caesarea, and that in a short time he himself was going there.
ο μεν ουν φηστος απεκριθη τηρεισθαι τον παυλον εν καισαρεια εαυτον δε μελλειν εν ταχει εκπορευεσθαι

5 A kik azért köztetek, úgymond, fõemberek, velem alájõvén, ha valami gonoszság van abban a férfiúban, emeljenek vádat ellene.
So, he said, let those who have authority among you go with me, and if there is any wrong in the man, let them make a statement against him.
οι ουν δυνατοι εν υμιν φησιν συγκαταβαντες ει τι εστιν εν τω ανδρι τουτω κατηγορειτωσαν αυτου

6 Miután pedig tíz napnál tovább idõzött közöttük, lemenvén Czézáreába, másnap ítélõszékibe üle, és Pált elõhozatá.
And when he had been with them not more than eight or ten days, he went down to Caesarea; and on the day after, he took his place on the judge's seat, and sent for Paul.
διατριψας δε εν αυτοις ημερας πλειους η δεκα καταβας εις καισαρειαν τη επαυριον καθισας επι του βηματος εκελευσεν τον παυλον αχθηναι

7 Mikor pedig az megjelent, körülállák a zsidók, kik alámentek vala Jeruzsálembõl, sok és súlyos vádat hozván fel Pál ellen, melyeket nem bírtak bebizonyítani;
And when he came, the Jews who had come down from Jerusalem came round him, and made all sorts of serious statements against him, which were not supported by the facts.
παραγενομενου δε αυτου περιεστησαν οι απο ιεροσολυμων καταβεβηκοτες ιουδαιοι πολλα και βαρεα αιτιαματα φεροντες κατα του παυλου α ουκ ισχυον αποδειξαι

8 Mivelhogy õ a maga mentségére ezt feleli vala: Sem a zsidók törvénye ellen, sem a templom ellen, sem a császár ellen semmit sem vétettem.
Then Paul, in his answer to them, said, I have done no wrong against the law of the Jews, or against the Temple, or against Caesar.
απολογουμενου αυτου οτι ουτε εις τον νομον των ιουδαιων ουτε εις το ιερον ουτε εις καισαρα τι ημαρτον

9 Festus pedig a zsidóknak kedveskedni akarván, felelvén Pálnak, monda: Akarsz-é Jeruzsálembe felmenni és ott ítéltetni meg ezekrõl én elõttem?
But Festus, desiring to get the approval of the Jews, said to Paul, Will you go up to Jerusalem, and be judged before me there in connection with these things?
ο φηστος δε τοις ιουδαιοις θελων χαριν καταθεσθαι αποκριθεις τω παυλω ειπεν θελεις εις ιεροσολυμα αναβας εκει περι τουτων κρινεσθαι επ εμου

10 Pál azonban monda: A császár ítélõszéke elõtt állok, itt kell nékem megítéltetnem. A zsidóknak semmit sem vétettem, miként te is jól tudod.
And Paul said, I am before the seat of Caesar's authority where it is right for me to be judged: I have done no wrong to the Jews, as you are well able to see.
ειπεν δε ο παυλος επι του βηματος καισαρος εστως ειμι ου με δει κρινεσθαι ιουδαιους ουδεν ηδικησα ως και συ καλλιον επιγινωσκεις

11 Mert ha vétkes vagyok és valami halálra méltót cselekedtem, nem vonakodom a haláltól; ha azonban semmi sincs azokban, a mikkel ezek vádolnak engem, senki sem ajándékozhat oda engem azoknak. A császárra appellálok!

If, then, I am a wrongdoer and there is a cause of death in me, I am ready for death: if it is not as they say against me, no man may give me up to them. Let my cause come before Caesar.

ει μεν γαρ αδικω και αξιον θανατου πεπραχα τι ου παραιτουμαι το αποθανειν ει δε ουδεν εστιν ων ουτοι κατηγορουσιν μου ουδεις με δυναται αυτοις χαρισασθαι καισαρα επικαλουμαι

12 Akkor Festus tanácsával értekezvén, felele: A császárra appelláltál, a császár elé fogsz menni!

Then Festus, having had a discussion with the Jews, made answer, You have said, Let my cause come before Caesar; to Caesar you will go.

τοτε ο φηστος συλλαλησας μετα του συμβουλιου απεκριθη καισαρα επικεκλησαι επι καισαρα πορευση

13 Néhány nap elmúltával pedig Agrippa király és Bernicé érkezék Czézáreába, hogy köszöntsék Festust.

Now when some days had gone by, King Agrippa and Bernice came to Caesarea and went to see Festus.

ημερων δε διαγενομενων τινων αγριππας ο βασιλευς και βερνικη κατηντησαν εις καισαρειαν ασπασομενοι τον φηστον

14 Mikor pedig több napig idõztek ott, Festus elébe adá a királynak a Pál dolgát, mondván: Van itt egy férfiú, kit Félix hagyott fogva.

And as they were there for some days, Festus gave them Paul's story, saying, There is a certain man here who was put in prison by Felix:

ως δε πλειους ημερας διετριβον εκει ο φηστος τω βασιλει ανεθετο τα κατα τον παυλον λεγων ανηρ τις εστιν καταλελειμμενος υπο φηλικος δεσμιος

15 Ki felõl, mikor Jeruzsálembe mentem, jelentést tõnek a fõpapok és a zsidóknak vénei, kérve õ ellene ítéletet.

Against whom the chief priests and the rulers of the Jews made a statement when I was at Jerusalem, requesting me to give a decision against him.

περι ου γενομενου μου εις ιεροσολυμα ενεφανισαν οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι των ιουδαιων αιτουμενοι κατ αυτου δικην

16 Kiknek azt felelém, hogy nem szokásuk a rómaiaknak, hogy valamely embert halálra adjanak, mielõtt a vádlott szembe nem állíttatik vádlóival, és alkalmat nem nyer a vád felõl való mentségére.

To whom I gave answer that it is not the Roman way to give a man up, till he has been face to face with those who are attacking him, and has had a chance to give an answer to the statements made against him.

προς ους απεκριθην οτι ουκ εστιν εθος ρωμαιοις χαριζεσθαι τινα ανθρωπον εις απωλειαν πριν η ο κατηγορουμενος κατα προσωπον εχοι τους κατηγορους τοπον τε απολογιας λαβοι περι του εγκληματος

17 Mikor azért õk ide gyûltek, minden haladék nélkül másnap az ítélõszékbe ülvén, elõhozatám azt a férfiút,

So, when they had come together here, straight away, on the day after, I took my place on the judge's seat and sent for the man.

συνελθοντων ουν αυτων ενθαδε αναβολην μηδεμιαν ποιησαμενος τη εξης καθισας επι του βηματος εκελευσα αχθηναι τον ανδρα

18 Ki ellen, mikor vádlói elõálltak, semmi bûnt nem hoztak fel azok közül, a miket én sejtettem:

But when they got up they said nothing about such crimes as I had in mind:

περι ου σταθεντες οι κατηγοροι ουδεμιαν αιτιαν επεφερον ων υπενοουν εγω

19 Hanem valami vitás kérdéseik valának õ vele az õ tulajdon babonaságuk felõl, és bizonyos megholt Jézus felõl, kirõl Pál azt állítja vala, hogy él.

But had certain questions against him in connection with their religion, and about one Jesus, now dead, who, Paul said, was living.

ζητηματα δε τινα περι της ιδιας δεισιδαιμονιας ειχον προς αυτον και περι τινος ιησου τεθνηκοτος ον εφασκεν ο παυλος ζην

20 Én pedig bizonytalanságban lévén az e felõl való vitára nézve, kérdém, vajjon akar-é Jeruzsálembe menni, és ott ítéltetni meg ezek felõl.

And as I had not enough knowledge for the discussion of these things, I made the suggestion to him to go to Jerusalem and be judged there.

απορουμενος δε εγω εις την περι τουτου ζητησιν ελεγον ει βουλοιτο πορευεσθαι εις ιερουσαλημ κακει κρινεσθαι περι τουτων

21 Pál azonban appellálván, hogy õ Augustus döntésére tartassék fenn, parancsolám, hogy tartassék fogva, míg õt a császárhoz nem küldhetem.

But when Paul made a request that he might be judged by Caesar, I gave orders for him to be kept till I might send him to Caesar.

του δε παυλου επικαλεσαμενου τηρηθηναι αυτον εις την του σεβαστου διαγνωσιν εκελευσα τηρεισθαι αυτον εως ου πεμψω αυτον προς καισαρα

22 Agrippa pedig monda Festusnak: Szeretném magam is azt az embert hallani. Õ pedig monda: Holnap meg fogod õt hallani.
And Agrippa said to Festus, I have a desire to give the man a hearing myself. Tomorrow, he said, you may give him a hearing.
αγριππας δε προς τον φηστον εφη εβουλομην και αυτος του ανθρωπου ακουσαι ο δε αυριον φησιν ακουση αυτου

23 Másnap tehát eljövén Agrippa és Bernicé nagy pompával, és bemenvén a kihallgatási terembe az ezredesekkel és a város fõfõpolgáraival együtt, Festus parancsolatjára elõhozák Pált.
So on the day after, when Agrippa and Bernice in great glory had come into the public place of hearing, with the chief of the army and the chief men of the town, at the order of Festus, Paul was sent for.
τη ουν επαυριον ελθοντος του αγριππα και της βερνικης μετα πολλης φαντασιας και εισελθοντων εις το ακροατηριον συν τε τοις χιλιαρχοις και ανδρασιν τοις κατ εξοχην ουσιν της πολεως και κελευσαντος του φηστου ηχθη ο παυλος

24 És monda Festus: Agrippa király, és ti férfiak mindnyájan, kik velünk egybe itt vagytok! Látjátok õt, ki felõl a zsidóknak egész sokasága megkeresett engem, mind Jeruzsálemben, mind itt, azt kiáltva, hogy nem kell néki tovább élnie.
And Festus said, King Agrippa, and all those who are present here with us, you see this man, about whom all the Jews have made protests to me, at Jerusalem and in this place, saying that it is not right for him to be living any longer.
και φησιν ο φηστος αγριππα βασιλευ και παντες οι συμπαροντες ημιν ανδρες θεωρειτε τουτον περι ου παν το πληθος των ιουδαιων ενετυχον μοι εν τε ιεροσολυμοις και ενθαδε εκβοωντες μη δειν ζην αυτον μηκετι

25 Én pedig, ámbár megértém, hogy semmi halálra méltó dolgot sem cselekedett, de mivel éppen õ maga appellált Augustusra, elvégeztem, hogy elküldöm õt.
But, in my opinion, there is no cause of death in him, and as he himself has made a request to be judged by Caesar, I have said that I would send him.
εγω δε καταλαβομενος μηδεν αξιον θανατου αυτον πεπραχεναι και αυτου δε τουτου επικαλεσαμενου τον σεβαστον εκρινα πεμπειν αυτον

26 Ki felõl nem tudok valami bizonyost írni az én uramnak. Ezért hoztam õt elõtökbe, és kiváltképen te elõdbe, Agrippa király, hogy a kihallgatás megtörténtével tudjak mit írni.
But I have no certain account of him to send to Caesar. So I have sent for him to come before you, and specially before you, King Agrippa, so that after the business has been gone into, I may have something to put in writing.
περι ου ασφαλες τι γραψαι τω κυριω ουκ εχω διο προηγαγον αυτον εφ υμων και μαλιστα επι σου βασιλευ αγριππα οπως της ανακρισεως γενομενης σχω τι γραψαι

27 Mert esztelen dolognak látszik nékem, hogy a ki foglyot küld, az ellene való vádakat is meg ne jelentse.
For it seems to me against reason to send a prisoner without making clear what there is against him.
αλογον γαρ μοι δοκει πεμποντα δεσμιον μη και τας κατ αυτου αιτιας σημαναι

1 Agrippa pedig monda Pálnak: Megengedtetik néked, hogy szólj a magad mentségére. Akkor Pál kinyújtván kezét, védõbeszédet tartott:
And Agrippa said to Paul, You may put your cause before us. Then Paul, stretching out his hand, made his answer, saying:
αγριππας δε προς τον παυλον εφη επιτρεπεται σοι υπερ σεαυτου λεγειν τοτε ο παυλος απελογειτο εκτεινας την χειρα

2 Agrippa király! Boldognak tartom magamat, hogy mindazok felõl, a mikkel a zsidóktól vádoltatom, te elõtted fogok védekezni e mai napon;
In my opinion I am happy, King Agrippa, to be able to give my answer before you today to all these things which the Jews say against me:
περι παντων ων εγκαλουμαι υπο ιουδαιων βασιλευ αγριππα ηγημαι εμαυτον μακαριον μελλων απολογεισθαι επι σου σημερον

3 Mivel te nagyon jól ismered a zsidók minden szokását és vitás kérdését. Azért kérlek, hallgass meg engem türelmesen!
The more so, because you are expert in all questions to do with the Jews and their ways: so I make my request to you to give me a hearing to the end.
μαλιστα γνωστην οντα σε παντων των κατα ιουδαιους εθων τε και ζητηματων διο δεομαι σου μακροθυμως ακουσαι μου

4 Az én ifjúságomtól fogva való életemet tehát, mely kezdetétõl az én népem közt Jeruzsálemben folyt le, tudják a zsidók mindnyájan.
All the Jews have knowledge of my way of life from my early years, as it was from the start among my nation, and at Jerusalem;
την μεν ουν βιωσιν μου την εκ νεοτητος την απ αρχης γενομενην εν τω εθνει μου εν ιεροσολυμοις ισασιν παντες οι ιουδαιοι

5 Kik tudják rólam eleitõl fogva (ha bizonyságot akarnak tenni), hogy én a mi vallásunknak legszigorúbb felekezete szerint éltem, mint farizeus.
And they are able to say, if they would give witness, that I was living as a Pharisee, in that division of our religion which is most regular in the keeping of the law.
προγινωσκοντες με ανωθεν εαν θελωσιν μαρτυρειν οτι κατα την ακριβεστατην αιρεσιν της ημετερας θρησκειας εζησα φαρισαιος

6 Most is az Istentõl a mi atyáinknak tett ígéret reménységéért állok itt ítélet alatt:
And now I am here to be judged because of the hope given by God's word to our fathers;
και νυν επ ελπιδι της προς τους πατερας επαγγελιας γενομενης υπο του θεου εστηκα κρινομενος

7 Melyre a mi tizenkét nemzetségünk, éjjel és nappal buzgón szolgálva reményli, hogy eljut; mely reménységért vádoltatom, Agrippa király, a zsidóktól.
For the effecting of which our twelve tribes have been working and waiting night and day with all their hearts. And in connection with this hope I am attacked by the Jews, O king!
εις ην το δωδεκαφυλον ημων εν εκτενεια νυκτα και ημεραν λατρευον ελπιζει καταντησαι περι ης ελπιδος εγκαλουμαι βασιλευ αγριππα υπο των ιουδαιων

8 Micsoda? Hihetetlen dolognak tetszik néktek, hogy Isten halottakat támaszt fel?
Why, in your opinion, is it outside belief for God to make the dead come to life again?
τι απιστον κρινεται παρ υμιν ει ο θεος νεκρους εγειρει

9 Én bizonyára elvégeztem vala magamban, hogy ama názáreti Jézus neve ellen sok ellenséges dolgot kell cselekednem.
For I, truly, was of the opinion that it was right for me to do a number of things against the name of Jesus of Nazareth.
εγω μεν ουν εδοξα εμαυτω προς το ονομα ιησου του ναζωραιου δειν πολλα εναντια πραξαι

10 Mit meg is cselekedtem Jeruzsálemben: és a szentek közül én sokat börtönbe vettettem, a fõpapoktól való felhatalmazást megnyervén. Sõt mikor megölletteténekk, szavazatommal hozzájárultam.
And this I did in Jerusalem: and numbers of the saints I put in prison, having had authority given to me from the chief priests, and when they were put to death, I gave my decision against them.
ο και εποιησα εν ιεροσολυμοις και πολλους των αγιων εγω φυλακαις κατεκλεισα την παρα των αρχιερεων εξουσιαν λαβων αναιρουμενων τε αυτων κατηνεγκα ψηφον

11 És minden zsinagógában gyakorta büntetvén õket, káromlásra kényszerítettem; és felettébb dühösködvén ellenök, kergettem mind az idegen városokig is.
And I gave them punishment frequently, in all the Synagogues, forcing them to say things against God; and burning with passion against them, I went after them even into far-away towns.
και κατα πασας τας συναγωγας πολλακις τιμωρων αυτους ηναγκαζον βλασφημειν περισσως τε εμμαινομενος αυτοις εδιωκον εως και εις τας εξω πολεις

12 E dologban épen útban lévén Damaskus felé a fõpapoktól vett felhatalmazással és engedelemmel,
Then, when I was journeying to Damascus with the authority and orders of the chief priests,
εν οις και πορευομενος εις την δαμασκον μετ εξουσιας και επιτροπης της παρα των αρχιερεων

13 Délben látám az úton király, hogy mennybõl a napnak fényességét meghaladó világosság sugárzott körül engem és azokat, kik velem együtt haladnak vala.
In the middle of the day, on the road I saw a light from heaven, brighter than the sun, shining round me and those who were journeying with me.
ημερας μεσης κατα την οδον ειδον βασιλευ ουρανοθεν υπερ την λαμπροτητα του ηλιου περιλαμψαν με φως και τους συν εμοι πορευομενους

14 Mikor pedig mi mindnyájan leestünk a földre, hallék szózatot, mely én hozzám szól és ezt mondja vala zsidó nyelven: Saul, Saul, mit kergetsz engem? Nehéz néked az ösztön ellen rúgódoznod.
And when we had all gone down on the earth, a voice came to me, saying in the Hebrew language, Saul, Saul, why are you attacking me so cruelly? It is hard for you to go against the impulse which is driving you.
παντων δε καταπεσοντων ημων εις την γην ηκουσα φωνην λαλουσαν προς με και λεγουσαν τη εβραιδι διαλεκτω σαουλ σαουλ τι με διωκεις σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν

15 Én pedig mondék: Kicsoda vagy, Uram? És az monda: Én vagyok Jézus, a kit te kergetsz.
And I said, Who are you, Lord? And the Lord said, I am Jesus, whom you are attacking.
εγω δε ειπον τις ει κυριε ο δε ειπεν εγω ειμι ιησους ον συ διωκεις

16 De kelj fel, és állj lábaidra: mert azért jelentem meg néked, hogy téged szolgává és bizonysággá rendeljelek úgy azokban, a miket láttál, mint azokban, a mikre nézve meg fogok néked jelenni ;
But get up on your feet: for I have come to you for this purpose, to make you a servant and a witness of the things in which you have seen me, and of those in which you will see me;
αλλα αναστηθι και στηθι επι τους ποδας σου εις τουτο γαρ ωφθην σοι προχειρισασθαι σε υπηρετην και μαρτυρα ων τε ειδες ων τε οφθησομαι σοι

17 Megszabadítván téged e néptõl és a pogányoktól, kik közé most küldelek,
And I will keep you safe from the people, and from the Gentiles, to whom I send you,
εξαιρουμενος σε εκ του λαου και των εθνων εις ους νυν σε αποστελλω

18 Hogy megnyissad szemeiket, hogy setétségbõl világosságra és a Sátánnak hatalmából az Istenhez térjenek, hogy bûneiknek bocsánatát és a megszenteltettek között osztályrészt nyerjenek az én bennem való hit által.
To make their eyes open, turning them from the dark to the light, and from the power of Satan to God, so that they may have forgiveness of sins and a heritage among those who are made holy by faith in me.
ανοιξαι οφθαλμους αυτων του επιστρεψαι απο σκοτους εις φως και της εξουσιας του σατανα επι τον θεον του λαβειν αυτους αφεσιν αμαρτιων και κληρον εν τοις ηγιασμενοις πιστει τη εις εμε

19 Azért, Agrippa király, nem levék engedetlen a mennyei látás iránt;
So, then, King Agrippa, I did not go against the vision from heaven;
οθεν βασιλευ αγριππα ουκ εγενομην απειθης τη ουρανιω οπτασια

20 Hanem elõször a Damaskusbelieknek és Jeruzsálembelieknek, majd Júdeának egész tartományában és a pogányoknak hirdettem, hogy bánják meg bûneiket és térjenek meg az Istenhez, a megtéréshez méltó cselekedeteket cselekedvén.
But I went about, first to those in Damascus and Jerusalem, and through all the country of Judaea, and then to the Gentiles, preaching a change of heart, so that they, being turned to God, might give, in their works, the fruits of a changed heart.
αλλα τοις εν δαμασκω πρωτον και ιεροσολυμοις εις πασαν τε την χωραν της ιουδαιας και τοις εθνεσιν απαγγελλων μετανοειν και επιστρεφειν επι τον θεον αξια της μετανοιας εργα πρασσοντας

21 Ezekért akartak engem megölni a zsidók, megfogván a templomban.
For this reason, the Jews took me in the Temple, and made an attempt to put me to death.
ενεκα τουτων με οι ιουδαιοι συλλαβομενοι εν τω ιερω επειρωντο διαχειρισασθαι

22 De Istentõl segítséget vévén, mind e mai napig állok, bizonyságot tévén mind kicsinynek, mind nagynak, semmit sem mondván azokon kívül, a mikrõl mind a próféták megmondották, mind Mózes, hogy be fognak teljesedni:
And so, by God's help, I am here today, witnessing to small and great, saying nothing but what the prophets and Moses said would come about;
επικουριας ουν τυχων της παρα του θεου αχρι της ημερας ταυτης εστηκα μαρτυρουμενος μικρω τε και μεγαλω ουδεν εκτος λεγων ων τε οι προφηται ελαλησαν μελλοντων γινεσθαι και μωσης

23 Hogy a Krisztusnak szenvedni kell, hogy mint a halottak feltámadásából elsõ, világosságot fog hirdetni e népnek és a pogányoknak.
That the Christ would go through pain, and being the first to come back from the dead, would give light to the people and to the Gentiles.
ει παθητος ο χριστος ει πρωτος εξ αναστασεως νεκρων φως μελλει καταγγελλειν τω λαω και τοις εθνεσιν

24 Mikor pedig õ ezeket mondá a maga mentségére, Festus nagy fenszóval monda: Bolond vagy te, Pál! A sok tudomány téged õrültségbe visz.
And when he made his answer in these words, Festus said in a loud voice, Paul, you are off your head; your great learning has made you unbalanced.
ταυτα δε αυτου απολογουμενου ο φηστος μεγαλη τη φωνη εφη μαινη παυλε τα πολλα σε γραμματα εις μανιαν περιτρεπει

25 Õ pedig monda: Nem vagyok bolond, nemes Festus, hanem igaz és józan beszédeket szólok.
Then Paul said, I am not off my head, most noble Festus, but my words are true and wise.
ο δε ου μαινομαι φησιν κρατιστε φηστε αλλ αληθειας και σωφροσυνης ρηματα αποφθεγγομαι

26 Mert tud ezekrõl a király, kihez bátorságosan is szólok: mert épen nem gondolom, hogy ezek közül õ elõtte bármi is ismeretlen volna; mert nem valami zugolyában lett dolog ez.
For the king has knowledge of these things, to whom I am talking freely; being certain that all this is common knowledge to him; for it has not been done in secret.
επισταται γαρ περι τουτων ο βασιλευς προς ον και παρρησιαζομενος λαλω λανθανειν γαρ αυτον τι τουτων ου πειθομαι ουδεν ου γαρ εστιν εν γωνια πεπραγμενον τουτο

27 Hiszel-e, Agrippa király, a prófétáknak? Tudom, hogy hiszel.
King Agrippa, have you faith in the prophets? I am certain that you have.
πιστευεις βασιλευ αγριππα τοις προφηταις οιδα οτι πιστευεις

28 Agrippa pedig monda Pálnak: Majdnem ráveszel engem, hogy keresztyénné legyek.
And Agrippa said to Paul, A little more and you will be making me a Christian.
ο δε αγριππας προς τον παυλον εφη εν ολιγω με πειθεις χριστιανον γενεσθαι

29 Pál pedig monda: Kívánnám Istentõl, hogy necsak majdnem, hanem nagyon is, ne csak te, hanem mindazok is, kik ma engem hallgatnak, lennétek olyanok, a minõ én is vagyok, e bilincsektõl megválva.
And Paul said, It is my prayer to God that, in little or great measure, not only you, but all those hearing me today might be even as I am, but for these chains.
ο δε παυλος ειπεν ευξαιμην αν τω θεω και εν ολιγω και εν πολλω ου μονον σε αλλα και παντας τους ακουοντας μου σημερον γενεσθαι τοιουτους οποιος καγω ειμι παρεκτος των δεσμων τουτων

30 És mikor õ ezeket mondá, felkele a király és a tiszttartó és Bernicé és a kik velük együtt ültek;
And the king and the ruler and Bernice and those who were seated with them got up;
και ταυτα ειποντος αυτου ανεστη ο βασιλευς και ο ηγεμων η τε βερνικη και οι συγκαθημενοι αυτοις

31 És visszavonultokban beszélgetnek vala egymással, mondván: Semmi halálra, vagy fogságra méltó dolgot nem cselekszik ez az ember.
And when they had gone away they said to one another, This man has done nothing which might give cause for death or prison.
και αναχωρησαντες ελαλουν προς αλληλους λεγοντες οτι ουδεν θανατου αξιον η δεσμων πρασσει ο ανθρωπος ουτος

32 Agrippa pedig monda Festusnak: Ezt az embert szabadon lehetett volna bocsátani, ha a császárra nem appellált volna.
And Agrippa said to Festus, This man might have been made free, if he had not put his cause before Caesar.
αγριππας δε τω φηστω εφη απολελυσθαι εδυνατο ο ανθρωπος ουτος ει μη επεκεκλητο καισαρα

1 Midõn pedig elvégeztetett, hogy mi Itáliába hajózzunk, átadák mind Pált, mind némely egyéb foglyokat egy Július nevû századosnak a császári seregbõl.
And when the decision had been made that we were to go by sea to Italy, they gave Paul and certain other prisoners into the care of a captain named Julius, of the Augustan band.
ως δε εκριθη του αποπλειν ημας εις την ιταλιαν παρεδιδουν τον τε παυλον και τινας ετερους δεσμωτας εκατονταρχη ονοματι ιουλιω σπειρης σεβαστης

2 Beülvén azért egy Adramittiumból való hajóba, az Ázsia mentében fekvõ helyeket akarván behajózni, elindulánk, velünk lévén a maczedóniai Aristárkhus, ki Thessalonikából való.
And we went to sea in a ship of Adramyttium which was sailing to the sea towns of Asia, Aristarchus, a Macedonian of Thessalonica, being with us.
επιβαντες δε πλοιω αδραμυττηνω μελλοντες πλειν τους κατα την ασιαν τοπους ανηχθημεν οντος συν ημιν αριστarχου μακεδονος θεσσαλονικεως

3 És másnap megérkezénk Sidonba. És Július emberséggel bánván Pállal, megengedé, hogy barátaihoz elmenve gondoskodásukban részesüljön.
And on the day after, we came to Sidon; and Julius was kind to Paul, and let him go to see his friends and take a rest.
τη τε ετερα κατηχθημεν εις σιδωνα φιλανθρωπως τε ο ιουλιος τω παυλω χρησαμενος επετρεψεν προς φιλους πορευθεντα επιμελειας τυχειν

4 És onnan elindulván, Ciprus alatt evezénk el, mivelhogy a szelek ellenkezõk valának.
And sailing again from there, we went on under cover of Cyprus, because the wind was against us.
κακειθεν αναχθεντες υπεπλευσαμεν την κυπρον δια το τους ανεμους ειναι εναντιους

5 És a Cziliczia és Pámfilia mellett levõ tengeren átevezvén, eljutánk a licziai Mirába.
And having gone across the sea off Cilicia and Pamphylia we came to Myra, in Lycia.
το τε πελαγος το κατα την κιλικιαν και παμφυλιαν διαπλευσαντες κατηλθομεν εις μυρα της λυκιας

6 És mivel ott a százados egy Itáliába menõ alexandriai hajót talált, abba szállított be minket.
And there the captain came across a ship of Alexandria, sailing for Italy, and put us in it.
κακει ευρων ο εκατονταρχος πλοιον αλεξανδρινον πλεον εις την ιταλιαν ενεβιβασεν ημας εις αυτο

7 Több napon át azonban lassan hajózván és nehezen érkezvén Knidushoz, mivel nem enged vala bennünket [odajutni] a szél, elhajózánk Kréta alatt, Salmóné mellett,
And when we had gone on slowly for a long time, and had had hard work getting across to Cnidus, for the wind was against us, we went under cover of Crete, in the direction of Salmone;
εν ικαναις δε ημεραις βραδυπλοουντες και μολις γενομενοι κατα την κνιδον μη προσεωντος ημας του ανεμου υπεπλευσαμεν την κρητην κατα σαλμωνην

8 És nagy ügygyel-bajjal elhajózván mellette, jutánk egy helyre, melyet Szépkikötõknek neveznek, melyhez közel vala Lásea városa.
And sailing down the side of it, as well as we were able, we came to a certain place named Fair Havens, near which was the town of Lasea.
μολις τε παραλεγομενοι αυτην ηλθομεν εις τοπον τινα καλουμενον καλους λιμενας ω εγγυς ην πολις λασαια

9 Mivel pedig sok idõ mult el, és a hajózás más veszedelmes vala, mivelhogy a bõjt is elmult immár, inti vala Pál õket,
And as a long time had gone by, and the journey was now full of danger, because it was late in the year, Paul put the position before them,
ικανου δε χρονου διαγενομενου και οντος ηδη επισφαλους του πλοος δια το και την νηστειαν ηδη παρεληλυθεναι παρηνει ο παυλος

10 Ezt mondván nékik: Férfiak, látom, hogy nemcsak a teréhnek és a hajónak, hanem a mi életünknek is bántódásával és nagy kárával fog történni e hajózás.
Saying, Friends, I see that this journey will be one of great damage and loss, not only to the goods and the ship, but to ourselves.
λεγων αυτοις ανδρες θεωρω οτι μετα υβρεως και πολλης ζημιας ου μονον του φορτου και του πλοιου αλλα και των ψυχων ημων μελλειν εσεσθαι τον πλουν

11 De a százados inkább hisz vala a kormányosmesternek és a hajótulajdonosnak, hogynem annak, a mit Pál mond vala.
But the captain gave more attention to the master and the owner of the ship than to what Paul said.
ο δε εκατονταρχος τω κυβερνητη και τω ναυκληρω επειθετο μαλλον η τοις υπο του παυλου λεγομενοις

12 Mivel pedig az a kikötõ telelésre nem volt alkalmas, a többség azt határozá, hogy hajózzanak el onnan is, ha valami módon eljutva Fénixbe, Kréta kikötõjébe, mely délnyugot és északnyugot felé néz, kitelelhetnének.
And as the harbour was not a good one in which to be for the winter, the greater number of them were for going out to sea, in order, if possible, to put in for the winter at Phoenix, a harbour of Crete, looking to the north-east and south-east.
ανευθετου δε του λιμενος υπαρχοντος προς παραχειμασιαν οι πλειους εθεντο βουλην αναχθηναι κακειθεν ειπως δυναιντο καταντησαντες εις φοινικα παραχειμασαι λιμενα της κ ρητης βλεποντα κατα λιβα και κατα χωρον

13 Mivel pedig déli szél kezdett lassan fúni, azt gondolván, hogy feltett szándékuknak uraivá lettek, elindulván, közelebb hajóztak el Kréta mellett.
And when the south wind came softly, being of the opinion that their purpose might be effected, they let the ship go and went sailing down the side of Crete, very near to the land.
υποπνευσαντος δε νοτου δοξαντες της προθεσεως κεκρατηκεναι αραντες ασσον παρελεγοντο την κρητην

14 Nemsokára azonban viharos szélvész csapott le oda, mely Észak-keleti szélnek neveztetik.
But after a little time, a very violent wind, named Euraquilo, came down from it with great force.
μετ ου πολυ δε εβαλεν κατ αυτης ανεμος τυφωνικος ο καλουμενος ευροκλυδων

15 Mikor pedig a hajó elragadtatott, és nem bírt a széllel szembe menni, nekieresztvén [azt,] vitetünk vala tova.
And when the ship got into the grip of it, and was not able to make headway into the wind, we gave way, and went before it.
συναρπασθεντος δε του πλοιου και μη δυναμενου αντοφθαλμειν τω ανεμω επιδοντες εφερομεθα

16 Mikor pedig egy kis sziget alá futottunk, mely Klaudának hívattatik, csak alig bírtuk hatalmunkba keríteni a csolnakot.
And, sailing near the side of a small island named Cauda, we were able, though it was hard work, to make the ship's boat safe:
νησιον δε τι υποδραμοντες καλουμενον κλαυδην μολις ισχυσαμεν περικρατεις γενεσθαι της σκαφης

17 Melyet miután felvontak, védõeszközöket alkalmaznak vala, alól megövedzvén a hajót; és mivel félnek vala, hogy zátonyra bukkannak, lebocsátván a vitorlát, úgy vitetnek vala.
And having got it up, they put cords under and round the ship; but fearing that they might be pushed on to the Syrtis, they let down the sails and so went running before the wind.
ην αραντες βοηθειαις εχρωντο υποζωννυντες το πλοιον φοβουμενοι τε μη εις την συρτιν εκπεσωσιν χαλασαντες το σκευος ουτως εφεροντο

18 Mikor pedig a szélvésztõl nagyon hányattatánk, másnap a hajóterhet kihányák;
And, still fighting the storm with all our strength, the day after they made a start at getting the goods out of the ship;
σφοδρως δε χειμαζομενων ημων τη εξης εκβολην εποιουντο

19 És harmadnap tulajdon kezeinkkel hányók ki a hajó felszerelését.
And on the third day, they let all the sailing apparatus go over the side.
και τη τριτη αυτοχειρες την σκευην του πλοιου ερριψαμεν

20 Mikor pedig több napon át sem nap, sem csillagok nem látszottak, és nem kis vihar szorongatott, továbbra minden reménységünk elvétetett életben maradásunk felõl.
And as we had not seen the sun or stars for a long time, and a great storm was on us, all hope of salvation was gone.
μητε δε ηλιου μητε αστρων επιφαινοντων επι πλειονας ημερας χειμωνος τε ουκ ολιγου επικειμενου λοιπον περιηρειτο πασα ελπις του σωζεσθαι ημας

21 Mikor pedig hosszas volt már az étlenség, akkor Pál felállván õ közöttük, monda: Jóllehet szükséges lett volna, óh férfiak, hogy engedelmeskedve nékem, ne indultunk volna el Krétából, és elkerültük volna ezt a bajt és kárt:
And when they had been without food for a long time, Paul got up among them and said, Friends, it would have been better if you had given attention to me and not gone sailing out from Crete, to undergo this damage and loss.
πολλης δε ασιτιας υπαρχουσης τοτε σταθεις ο παυλος εν μεσω αυτων ειπεν εδει μεν ω ανδρες πειθαρχησαντας μοι μη αναγεσθαι απο της κρητης κερδησαι τε την υβριν ταυτην και την ζημιαν

22 Mindazáltal mostanra nézve is intelek benneteket, hogy jó reménységben legyetek; mert egy lélek sem vész el közületek, hanem csak a hajó.
But now, I say to you, be of good heart, for there will be no loss of life, but only of the ship.
και τανυν παραινω υμας ευθυμειν αποβολη γαρ ψυχης ουδεμια εσται εξ υμων πλην του πλοιου

23 Mert ez éjjel mellém álla egy angyala az Istennek, a kié vagyok, a kinek szolgálok is,
For this night there came to my side an angel of the God who is my Master and whose servant I am,
παρεστη γαρ μοι τη νυκτι ταυτη αγγελος του θεου ου ειμι ω και λατρευω

24 Ezt mondván: Ne félj Pál! A császár elé kell néked állanod. És ímé az Isten ajándékba adta néked mindazokat, kik te veled hajóznak.
Saying, Have no fear, Paul, for you will come before Caesar, and God has given to you all those who are sailing with you.
λεγων μη φοβου παυλε καισαρι σε δει παραστηναι και ιδου κεχαρισται σοι ο θεος παντας τους πλεοντας μετα σου

25 Annakokáért jó reménységben legyetek, férfiak! Mert hiszek az Istnnek, hogy úgy lesz, a mint nékem megmondatott.
And so, O men, be of good heart, for I have faith in God that it will be as he said to me.
διο ευθυμειτε ανδρες πιστευω γαρ τω θεω οτι ουτως εσται καθ ον τροπον λελαληται μοι

26 Egy szigetre kell pedig nékünk kivetõdnünk.
But we will be sent on to a certain island.
εις νησον δε τινα δει ημας εκπεσειν

27 Mikor pedig a tizennegyedik éjszaka eljött, a mint ide s tova hányatánk az Ádrián, éjféltájban észrevevék a hajósok hogy valami szárazföld közelget hozzájok.
But when the fourteenth day came, while we were going here and there in the Adriatic sea, about the middle of the night the sailors had an idea that they were getting near land;
ως δε τεσσαρεσκαιδεκατη νυξ εγενετο διαφερομενων ημων εν τω αδρια κατα μεσον της νυκτος υπενοουν οι ναυται προσαγειν τινα αυτοις χωραν

28 És lebocsátván a vízmérõ ónt, húsz ölnyinek találák, majd egy kevéssé tovább menvén és ismét lebocsátván a vízmérõ ónt, találák tizenöt ölnyinek.
And they let down the lead, and saw that the sea was a hundred and twenty feet deep; and after a little time they did it again and it was ninety feet.
και βολισαντες ευρον οργυιας εικοσι βραχυ δε διαστησαντες και παλιν βολισαντες ευρον οργυιας δεκαπεντε

29 És mivel féltek, hogy szirtes helyekre vetõdhetnek, a hajónak hátulsó részébõl négy vasmacskát vetvén ki, kívánják vala, hogy nappal legyen.
Then, fearing that by chance we might come on to the rocks, they let down four hooks from the back of the ship, and made prayers for the coming of day.
φοβουμενοι τε μηπως εις τραχεις τοπους εκπεσωσιν εκ πρυμνης ριψαντες αγκυρας τεσσαρας ηυχοντο ημεραν γενεσθαι

30 A hajósok pedig mikor el akarának menekülni a hajóból, és a csolnakot lebocsáták a tengerre, annak színe alatt, mintha a hajó orrából vasmacskákat akarnának vetni,
Then the sailors made attempts secretly to get away from the ship, letting down a boat as if they were about to put down hooks from the front of the ship;
των δε ναυτων ζητουντων φυγειν εκ του πλοιου και χαλασαντων την σκαφην εις την θαλασσαν προφασει ως εκ πρωρας μελλοντων αγκυρας εκτεινειν

31 Monda Pál a századosnak és a vitézeknek: Ha ezek a hajóban nem maradnak, ti meg nem szabadulhattok.
But Paul said to the captain and his men, If you do not keep these men in the ship, you will not be safe.
ειπεν ο παυλος τω εκατονταρχη και τοις στρατιωταις εαν μη ουτοι μεινωσιν εν τω πλοιω υμεις σωθηναι ου δυνασθε

32 Akkor a vitézek elvágák a csolnak köteleit, és ki hagyák esni azt.
Then the armed men, cutting the cords of the boat, let her go.
τοτε οι στρατιωται απεκοψαν τα σχοινια της σκαφης και ειασαν αυτην εκπεσειν

33 Addig pedig, míg nappal lenne, inti vala Pál mindnyájokat, hogy egyenek, mondván: Ma tizennegyedik napja, mióta folyton étlen várakoztok, semmit sem véve magatokhoz.
And when dawn was near, Paul gave them all orders to take food, saying, This is the fourteenth day you have been waiting and taking no food.
αχρι δε ου εμελλεν ημερα γινεσθαι παρεκαλει ο παυλος απαντας μεταλαβειν τροφης λεγων τεσσαρεσκαιδεκατην σημερον ημεραν προσδοκωντες ασιτοι διατελειτε μηδεν προσλαβομενοι

34 Azért intelek benneteket, hogy egyetek, mert ez a ti javatokra szolgál. Mert közületek senkinek sem esik le egy hajszál a fejérõl.
So I make request to you to take food; for this is for your salvation: not a hair from the head of any of you will come to destruction.
διο παρακαλω υμας προσλαβειν τροφης τουτο γαρ προς της υμετερας σωτηριας υπαρχει ουδενος γαρ υμων θριξ εκ της κεφαλης πεσειται

35 Mikor pedig ezeket mondá, és kenyeret võn kezébe, hálákat ada Istennek mindnyájok elõtt, és megtörvén, kezde enni.
And when he had said this and had taken bread, he gave praise to God before them all, and took a meal of the broken bread.
ειπων δε ταυτα και λαβων αρτον ευχαριστησεν τω θεω ενωπιον παντων και κλασας ηρξατο εσθιειν

36 Felbátorodván pedig mindnyájan, szintén vevének magukhoz táplálékot.
Then they all took heart and did the same.
ευθυμοι δε γενομενοι παντες και αυτοι προσελαβοντο τροφης

37 Valánk pedig a hajóban lélekszám szerint összesen kétszázhetvenhatan.
And we were, in the ship, two hundred and seventy-six persons.
ημεν δε εν τω πλοιω αι πασαι ψυχαι διακοσιαι εβδομηκονταεξ

38 Miután pedig megelégedtek eledellel, a hajót könnyebbítik vala, a gabonát kihányván a tengerbe.
And when they had had enough food, they made the weight of the ship less, turning the grain out into the sea.
κορεσθεντες δε τροφης εκουφιζον το πλοιον εκβαλλομενοι τον σιτον εις την θαλασσαν

39 Mikor pedig megvirradt, a szárazföldet nem ismerik vala fel; hanem egy tengeröblöt sajdítanak vala, melynek síma partja van, melyre végezék, hogy kihajtják a hajót, ha bírják.

And when it was day, they had no knowledge of the land, but they saw an inlet of the sea with a floor of sand, and they had the idea of driving the ship up on to it if possible.

οτε δε ημερα εγενετο την γην ουκ επεγινωσκον κολπον δε τινα κατενοουν εχοντα αιγιαλον εις ον εβουλευσαντο ει δυναιντο εξωσαι το πλοιον

40 A vasmacskákat azért körös-körül elvagdalván, a tengerben hagyák, egyszersmind eloldván a kormányrudak köteleit és felvonván a nagy vitorlát a szélfúvásnak, igyekeznek vala a part felé haladni.

So cutting away the hooks, and letting them go into the sea, and freeing the cords of the guiding-blades, and lifting up the sail to the wind, they went in the direction of the inlet.

και τας αγκυρας περιελοντες ειων εις την θαλασσαν αμα ανεντες τας ζευκτηριας των πηδαλιων και επαραντες τον αρτεμονα τη πνεουση κατειχον εις τον αιγιαλον

41 De mikor egy zátonyos helyre találtak, ráhajtották a hajót. És az elsõ része ugyan megakadván, mozdíthatatlanul marad vala, a hátulsó része azonban szakadoz vala a haboknak ereje miatt.

And coming to a point between two seas, they got the ship to land; and the front part was fixed in the sand and not able to be moved, but the back part was broken by the force of the waves.

περιπεσοντες δε εις τοπον διθαλασσον επωκειλαν την ναυν και η μεν πρωρα ερεισασα εμεινεν ασαλευτος η δε πρυμνα ελυετο υπο της βιας των κυματων

42 A vitézeknek pedig az lõn tanácsa, hogy a foglyokat vágják le, hogy senki el ne szaladhasson, minekutána kiúszott.

Then the armed men were for putting the prisoners to death, so that no one would get away by swimming.

των δε στρατιωτων βουλη εγενετο ινα τους δεσμωτας αποκτεινωσιν μητις εκκολυμβησας διαφυγοι

43 De a százados meg akarván tartani Pált, eltiltá õket e szándéktól, és megparancsolá, hogy a kik úszni tudnak, elõször azok szökdössenek a tengerbe és meneküljenek ki a szárazföldre.

But the captain, desiring to keep Paul safe, kept them from their purpose, and gave orders that those who had knowledge of swimming were to go off the ship and get first to land:

ο δε εκατονταρχος βουλομενος διασωσαι τον παυλον εκωλυσεν αυτους του βουληματος εκελευσεν τε τους δυναμενους κολυμβαν απορριψαντας πρωτους επι την γην εξιεναι

44 A többiek pedig ki deszkákon, ki a hajó egyéb darabjain. És így lõn, hogy mindnyájan szerencsésen kimenekültek a szárazföldre.

And the rest, some on boards and some on things from the ship. And so it came about that they all got safe to land.

και τους λοιπους ους μεν επι σανισιν ους δε επι τινων των απο του πλοιου και ουτως εγενετο παντας διασωθηναι επι την γην

1 És miután szerencsésen megmenekültek, akkor megtudák, hogy Melitának neveztetik az a sziget.

And when we were safe, we made the discovery that the island was named Melita.

και διασωθεντες τοτε επεγνωσαν οτι μελιτη η νησος καλειται

2 A barbárok pedig nem közönséges emberséget cselekesznek vala mi velünk: mert tüzet gerjesztvén, befogadának mindnyájónkat a rajtunk való záporért és a hidegért.

And the simple people living there were uncommonly kind to us, for they made a fire for us, and took us in, because it was raining and cold.

οι δε βαρβαροι παρειχον ου την τυχουσαν φιλανθρωπιαν ημιν αναψαντες γαρ πυραν προσελαβοντο παντας ημας δια τον υετον τον εφεστωτα και δια το ψυχος

3 Mikor pedig Pál nagy sok venyigét szedett és a tûzre tette, egy vipera a melegbõl kimászva, az õ kezére ragada.

But when Paul had got some sticks together and put them on the fire, a snake came out, because of the heat, and gave him a bite on the hand.

συστρεψαντος δε του παυλου φρυγανων πληθος και επιθεντος επι την πυραν εχιδνα εκ της θερμης εξελθουσα καθηψεν της χειρος αυτου

4 Mikor pedig látták a barbárok az õ kezérõl függeni a mérges kígyót, mondják vala egymásnak: Nyilván gyilkos ez az ember, kit nem hagya élni a bosszúállás, noha a tengerbõl megszabadult.

And when the people saw it hanging on his hand, they said to one another, Without doubt this man has put someone to death, and though he has got safely away from the sea, God will not let him go on living.

ως δε ειδον οι βαρβαροι κρεμαμενον το θηριον εκ της χειρος αυτου ελεγον προς αλληλους παντως φονευς εστιν ο ανθρωπος ουτος ον διασωθεντα εκ της θαλασσης η δικη ζην ουκ εασεν

5 De néki, minekutána a kígyót lerázta a tûzbe, semmi baja sem lõn.
But shaking off the beast into the fire, he got no damage.
ο μεν ουν αποτιναξας το θηριον εις το πυρ επαθεν ουδεν κακον

6 Azok pedig azt várják vala, hogy õ meg fog dagadni, vagy nagyhirtelenséggel halva rogyik le. Mikor azonban sok ideig várták, és látták, hogy semmi baja nem lesz, megváltoztatva értelmöket, istennek mondják vala õt.
But they had the idea that they would see him becoming ill, or suddenly falling down dead; but after waiting a long time, and seeing that no damage came to him, changing their opinion, they said he was a god.
οι δε προσεδοκων αυτον μελλειν πιμπρασθαι η καταπιπτειν αφνω νεκρον επι πολυ δε αυτων προσδοκωντων και θεωρουντων μηδεν ατοπον εις αυτον γινομενον μεταβαλλομενοι ελεγον θεον αυτον ειναι

7 Annak a helynek környékén valának pedig a sziget fõemberének, névszerint Publiusnak mezei jószágai, ki befogadván minket, három napig nagy emberségesen vendégül látott.
Now near that place there was some land, the property of the chief man of the island, who was named Publius; who very kindly took us into his house as his guests for three days.
εν δε τοις περι τον τοπον εκεινον υπηρχεν χωρια τω πρωτω της νησου ονοματι ποπλιω ος αναδεξαμενος ημας τρεις ημερας φιλοφρονως εξενισεν

8 Lõn pedig, hogy a Publius atyja hideglelésben és vérhasban betegen feküvék. Kihez Pál beméne, és minekutána könyörgött, kezeit reá vetve meggyógyítá õt.
And the father of Publius was ill, with a disease of the stomach; to whom Paul went, and put his hands on him, with prayer, and made him well.
εγενετο δε τον πατερα του ποπλιου πυρετοις και δυσεντερια συνεχομενον κατακεισθαι προς ον ο παυλος εισελθων και προσευξαμενος επιθεις τας χειρας αυτω ιασατο αυτον

9 Minekutána azért ez megtörtént, egyebek is, kik betegek valának a szigeten, õ hozzá jövének és meggyógyulának.
And when this took place, all the others in the island who had diseases came and were made well.
τουτου ουν γενομενου και οι λοιποι οι εχοντες ασθενειας εν τη νησω προσηρχοντο και εθεραπευοντο

10 Kik nékünk nagy tisztességet is tõnek, és mikor elindulánk, a szükséges dolgokkal ellátának.
Then they gave us great honour, and, when we went away, they put into the ship whatever things we were in need of.
οι και πολλαις τιμαις ετιμησαν ημας και αναγομενοις επεθεντο τα προς την χρειαν

11 Három hónap mulva tudniillik egy Alexandriába való hajón elindulánk, mely a szigeten telelt, melynek czímere Kásztor és Pollux vala.
And after three months we went to sea in a ship of Alexandria sailing under the sign of the Dioscuri, which had been at the island for the winter.
μετα δε τρεις μηνας ανηχθημεν εν πλοιω παρακεχειμακοτι εν τη νησω αλεξανδρινω παρασημω διοσκουροις

12 És Szirakúzába eljutván, ott maradánk három napig.
And going into the harbour at Syracuse, we were waiting there for three days.
και καταχθεντες εις συρακουσας επεμειναμεν ημερας τρεις

13 Onnét körülkerülvén, eljutánk Régiumba, és egy nap mulva déli szél támadván, másnap megérkezénk Puteóliba.
And from there, going about in a curve, we came to Rhegium: and after one day a south wind came up and on the day after we came to Puteoli:
οθεν περιελθοντες κατηντησαμεν εις ρηγιον και μετα μιαν ημεραν επιγενομενου νοτου δευτεραιοι ηλθομεν εις ποτιολους

14 Hol mikor atyafiakat találtunk, kérének minket, hogy nálok maradjunk hét napig; és úgy menénk Rómába.
Where we came across some of the brothers, who kept us with them for seven days; and so we came to Rome.
ου ευροντες αδελφους παρεκληθημεν επ αυτοις επιμειναι ημερας επτα και ουτως εις την ρωμην ηλθομεν

15 Onnét is az atyafiak, mikor a mi dolgainkat meghallották, nékünk elõnkbe jövének Appii Forumig és Tres Tabernaeig. És mikor Pál meglátta õket, hálákat adván az Istennek, bátorságot võn.
And the brothers, when they had news of us, came out from town as far as Appii Forum and the Three Taverns to have a meeting with us: and Paul, seeing them, gave praise to God and took heart.
κακειθεν οι αδελφοι ακουσαντες τα περι ημων εξηλθον εις απαντησιν ημιν αχρις αππιου φορου και τριων ταβερνων ους ιδων ο παυλος ευχαριστησας τω θεω ελαβεν θαρσος

16 Mikor pedig Rómába jutottunk, a százados átadá a foglyokat a testõrsereg fõvezérének. Pálnak azonban megengedteték, hogy külön lakjék az õt õrizõ vitézzel.
And when we came into Rome, they let Paul have a house for himself and the armed man who kept watch over him.
οτε δε ηλθομεν εις ρωμην ο εκατονταρχος παρεδωκεν τους δεσμιους τω στρατοπεδαρχη τω δε παυλω επετραπη μενειν καθ εαυτον συν τω φυλασσοντι αυτον στρατιωτη

17 Lõn pedig, hogy három nap mulva magához hívatá Pál a zsidók között való fõembereket. Mikor pedig egybegyûltek, monda nékik: Atyámfiai,férfiak, én jóllehet semmit sem vétkeztem a nép ellen, vagy az õsi szokások ellen, mindazáltal foglyul adattam át Jeruzsálembõl a rómaiak kezébe.
Then after three days he sent for the chief men of the Jews: and when they had come together, he said to them, My brothers, though I had done nothing against the people or the ways of our fathers, I was given, a prisoner from Jerusalem, into the hands of the Romans.
εγενετο δε μετα ημερας τρεις συγκαλεσασθαι τον παυλον τους οντας των ιουδαιων πρωτους συνελθοντων δε αυτων ελεγεν προς αυτους ανδρες αδελφοι εγω ουδεν εναντιον ποιησας τω λαω η τοις εθεσιν τοις πατρωοις δεσμιος εξ ιεροσολυμων παρεδοθην εις τας χειρας των ρωμαιων

18 Kik miután kihallgattak, el akarának engem bocsátani, mivelhogy én bennem semmi halálra méltó vétek nincsen.
Who, when they had put questions to me, were ready to let me go free, because there was no cause of death in me.
οιτινες ανακριναντες με εβουλοντο απολυσαι δια το μηδεμιαν αιτιαν θανατου υπαρχειν εν εμοι

19 De mivel a zsidók ellene mondtak, kényszeríttettem a császárra appellálni, nem mintha az én népem ellen volna valami vádam.
But when the Jews made protest against it, I had to put my cause into Caesar's hands; not because I have anything to say against my nation.
αντιλεγοντων δε των ιουδαιων ηναγκασθην επικαλεσασθαι καισαρα ουχ ως του εθνους μου εχων τι κατηγορησαι

20 Ennekokáért hívattalak tehát titeket, hogy lássalak benneteket és szóljak veletek; mert az Izráelnek reménységéért vétettem körül e lánczczal.
But for this reason I sent for you, to see and have talk with you: for because of the hope of Israel I am in these chains.
δια ταυτην ουν την αιτιαν παρεκαλεσα υμας ιδειν και προσλαλησαι ενεκεν γαρ της ελπιδος του ισραηλ την αλυσιν ταυτην περικειμαι

21 Azok pedig mondának néki: Mi te felõled sem levelet nem vettünk Júdeából, sem pedig az atyafiak közül ide jõve valaki, nem jelentett, vagy szólott te felõled valami rosszat.
And they said to him, We have not had letters from Judaea about you, and no one of the brothers has come to us here to give an account or say any evil about you.
οι δε προς αυτον ειπον ημεις ουτε γραμματα περι σου εδεξαμεθα απο της ιουδαιας ουτε παραγενομενος τις των αδελφων απηγγειλεν η ελαλησεν τι περι σου πονηρον

22 Akarnók azért tõled hallani, micsoda értelemben vagy. Mert e felekezet felõl tudva van elõttünk, hogy mindenütt ellene mondanak.
But we have a desire to give hearing to your opinion: for as to this form of religion, we have knowledge that in all places it is attacked.
αξιουμεν δε παρα σου ακουσαι α φρονεις περι μεν γαρ της αιρεσεως ταυτης γνωστον εστιν ημιν οτι πανταχου αντιλεγεται

23 Kitûzvén tehát néki egy napot, eljövének hozzá a szállására többen; kiknek nagy bizonyságtétellel szól vala az Istennek országa felõl, igyekezvén elhitetni õ velök a Jézus felõl való dolgokat, úgy a Mózes törvényébõl, mint a prófétákból, reggeltõl fogva mind estvéig.
And when a day had been fixed, they came to his house in great numbers; and he gave them teaching, giving witness to the kingdom of God, and having discussions with them about Jesus, from the law of Moses and from the prophets, from morning till evening.
ταξαμενοι δε αυτω ημεραν ηκον προς αυτον εις την ξενιαν πλειονες οις εξετιθετο διαμαρτυρομενος την βασιλειαν του θεου πειθων τε αυτους τα περι του ιησου απο τε του νομου μωσεως και των προφητων απο πρωι εως εσπερας

24 És némelyek hivének az õ beszédének, mások nem hivének.
And some were in agreement with what he said, but some had doubts.
και οι μεν επειθοντο τοις λεγομενοις οι δε ηπιστουν

25 Mivel pedig nem egyezének meg egymással, eloszlának, miután Pál ez egy szót mondá: Jól szólott a Szent Lélek Ésaiás próféta által a mi atyáinknak, mondván:
And they went away, for there was a division among them after Paul had said this one thing: Well did the Holy Spirit say by the prophet Isaiah to your fathers,
ασυμφωνοι δε οντες προς αλληλους απελυοντο ειποντος του παυλου ρημα εν οτι καλως το πνευμα το αγιον ελαλησεν δια ησαιου του προφητου προς τους πατερας ημων

26 Eredj el a néphez és mondd: Hallván halljátok, és ne értsetek; és nézvén nézzetek, és ne lássatok!
Go to this people and say, Though you give ear, you will not get knowledge; and seeing, you will see, but the sense will not be clear to you:
λεγον πορευθητι προς τον λαον τουτον και ειπε ακοη ακουσετε και ου μη συνητε και βλεποντες βλεψετε και ου μη ιδητε

27 Mert megkövéredett e népnek szíve, és füleikkel nehezen hallanak, és szemeiket behunyják; hogy szemeikkel ne lássanak, füleikkel ne halljanak, szívükkel ne értsenek és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam õket.
For the heart of this people has become fat and their ears are slow in hearing and their eyes are shut; for fear that they might see with their eyes and give hearing with their ears and become wise in their hearts and be turned again to me, so that I might make them well.
επαχυνθη γαρ η καρδια του λαου τουτου και τοις ωσιν βαρεως ηκουσαν και τους οφθαλμους αυτων εκαμμυσαν μηποτε ιδωσιν τοις οφθαλμοις και τοις ωσιν ακουσωσιν και τη καρδια συνωσιν και επιστρεψωσιν και ιασωμαι αυτους

28 Legyen azért néktek tudtotokra, hogy a pogány népeknek küldetett az Istennek ez idvezítése, és õk meg is hallgatják.
Be certain, then, that the salvation of God is sent to the Gentiles, and they will give hearing.
γνωστον ουν εστω υμιν οτι τοις εθνεσιν απεσταλη το σωτηριον του θεου αυτοι και ακουσονται

29 És mikor ezeket mondotta, elmenének a zsidók, magok között sokat vetekedve.
[]
και ταυτα αυτου ειποντος απηλθον οι ιουδαιοι πολλην εχοντες εν εαυτοις συζητησιν

30 Marada pedig Pál két egész esztendeig az õ tulajdon bérelt szállásán, és mindazokat befogadja vala, kik õ hozzá menének.
And for the space of two years, Paul was living in the house of which he had the use, and had talk with all those who went in to see him,
εμεινεν δε ο παυλος διετιαν ολην εν ιδιω μισθωματι και απεδεχετο παντας τους εισπορευομενους προς αυτον

31 Prédikálván az Istennek országát és tanítván az Úr Jézus Krisztus felõl való dolgokat teljes bátorsággal, minden tiltás nélkül.
Preaching the kingdom of God and teaching about the Lord Jesus Christ without fear, and no orders were given that he was not to do so.
κηρυσσων την βασιλειαν του θεου και διδασκων τα περι του κυριου ιησου χριστου μετα πασης παρρησιας ακωλυτως

1 Pál, Jézus Krisztusnak szolgája, elhívott apostol, elválasztva Isten evangyéliomá[nak hirdetésére.]
Paul, a servant of Jesus Christ, an Apostle by the selection of God, given authority as a preacher of the good news,
παυλος δουλος ιησου χριστου κλητος αποστολος αφωρισμενος εις ευαγγελιον θεου

2 Melyet eleve megígért az õ prófétái által a szentírásokban,
Of which God had given word before by his prophets in the holy Writings,
ο προεπηγγειλατο δια των προφητων αυτου εν γραφαις αγιαις

3 Az õ Fia felõl, a ki Dávid magvából lett test szerint,
About his Son who, in the flesh, came from the family of David,
περι του υιου αυτου του γενομενου εκ σπερματος δαβιδ κατα σαρκα

4 A ki megbizonyíttatott hatalmasan Isten Fiának a szentség Lelke szerint, a halálból való feltámadás által, a mi Urunk Jézus Krisztus felõl,
But was marked out as Son of God in power by the Holy Spirit through the coming to life again of the dead; Jesus Christ our Lord,
του ορισθεντος υιου θεου εν δυναμει κατα πνευμα αγιωσυνης εξ αναστασεως νεκρων ιησου χριστου του κυριου ημων

5 A ki által vettük a kegyelmet és az apostolságot a hitben való engedelmességnek okáért, minden pogányok között, az õ nevéért;
Through whom grace has been given to us, sending us out to make disciples to the faith among all nations, for his name:
δι ου ελαβομεν χαριν και αποστολην εις υπακοην πιστεως εν πασιν τοις εθνεσιν υπερ του ονοματος αυτου

6 Kik között vagytok ti is, Jézus Krisztusnak hivatalosai:
Among whom you in the same way have been marked out to be disciples of Jesus Christ:
εν οις εστε και υμεις κλητοι ιησου χριστου

7 Mindeneknek, a kik Rómában vagytok, Isten szerelmeseinek, hivatalos szenteknek: Kegyelem néktek és békesség Istentõl, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.
To all those who are in Rome, loved by God, marked out as saints: Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.
πασιν τοις ουσιν εν ρωμη αγαπητοις θεου κλητοις αγιοις χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου

8 Elõször hálát adok az én Istenemnek a Jézus Krisztus által mindnyájatokért, hogy a ti hiteteknek az egész világon híre van;
First of all, I give praise to my God through Jesus Christ for you all, because news of your faith has gone into all the world.
πρωτον μεν ευχαριστω τω θεω μου δια ιησου χριστου υπερ παντων υμων οτι η πιστις υμων καταγγελλεται εν ολω τω κοσμω

9 Mert bizonyságom nékem az Isten, kinek lelkem szerint szolgálok az õ Fiának evangyéliomában, hogy szüntelen emlékezem felõletek,
For God is my witness, whose servant I am in spirit in the good news of his Son, that you are at all times in my memory and in my prayers,
μαρτυς γαρ μου εστιν ο θεος ω λατρευω εν τω πνευματι μου εν τω ευαγγελιω του υιου αυτου ως αδιαλειπτως μνειαν υμων ποιουμαι

10 Imádkozásaimban mindenkor könyörögvén, vajha egyszer már jó szerencsés út adódnék nékem Istennek akaratából, hogy hozzátok mehessek;
And that I am ever making prayers that God will give me a good journey to you.
παντοτε επι των προσευχων μου δεομενος ειπως ηδη ποτε ευοδωθησομαι εν τω θεληματι του θεου ελθειν προς υμας

11 Mert kívánlak titeket látni, hogy valami lelki ajándékot közölhessek veletek a ti megerõsítésetekre,
For I have a strong desire to see you, and to give you some grace of the spirit, so that you may be made strong;
επιποθω γαρ ιδειν υμας ινα τι μεταδω χαρισμα υμιν πνευματικον εις το στηριχθηναι υμας

12 Azaz, hogy együtt felbuzduljunk ti nálatok egymás hite által, a tiétek meg az enyém által.
That is to say, that all of us may be comforted together by the faith which is in you and in me.
τουτο δε εστιν συμπαρακληθηναι εν υμιν δια της εν αλληλοις πιστεως υμων τε και εμου

13 Nem akarom pedig, hogy ne tudjátok atyámfiai, hogy én gyakran elvégeztem magamban, hogy elmegyek hozzátok (de mindez ideig megakadályoztattam), hogy köztetek is nyerjek valami lelki gyümölcsöt, mint a többi pogányok közt is.
You may be certain, my brothers, that it has frequently been in my mind to come to you (but till now I was kept from it), so that I might have some fruit from you in the same way as I have had it from the other nations.
ου θελω δε υμας αγνοειν αδελφοι οτι πολλακις προεθεμην ελθειν προς υμας και εκωλυθην αχρι του δευρο ινα καρπον τινα σχω και εν υμιν καθως και εν τοις λοιποις εθνεσιν

14 Mind a görögöknek, mind a barbároknak, mind a bölcseknek, mind a tudatlanoknak köteles vagyok.
I have a debt to Greeks and to the nations outside; to the wise and to those who have no learning.
ελλησιν τε και βαρβαροις σοφοις τε και ανοητοις οφειλετης ειμι

15 Azért a mi rajtam áll, kész vagyok néktek is, a kik Rómában vagytok, az evangyéliomot hirdetni.
For which reason I have the desire, as far as I am able, to give the knowledge of the good news to you who are in Rome.
ουτως το κατ εμε προθυμον και υμιν τοις εν ρωμη ευαγγελισασθαι

16 Mert nem szégyenlem a Krisztus evangyéliomát; mert Istennek hatalma az minden hívõnek idvességére, zsidónak elõször meg görögnek.
For I have no feeling of shame about the good news, because it is the power of God giving salvation to everyone who has faith, to the Jew first, and then to the Greek.
ου γαρ επαισχυνομαι το ευαγγελιον του χριστου δυναμις γαρ θεου εστιν εις σωτηριαν παντι τω πιστευοντι ιουδαιω τε πρωτον και ελληνι

17 Mert az Istennek igazsága jelentetik ki abban hitbõl hitbe, miképen meg van írva: Az igaz ember pedig hitbõl él.
For in it there is the revelation of the righteousness of God from faith to faith: as it is said in the holy Writings, The man who does righteousness will be living by his faith.
δικαιοσυνη γαρ θεου εν αυτω αποκαλυπτεται εκ πιστεως εις πιστιν καθως γεγραπται ο δε δικαιος εκ πιστεως ζησεται

18 Mert nyilván van az Istennek haragja mennybõl, az embereknek minden hitetlensége és hamissága ellen, kik az igazságot hamissággal feltartóztatják.
For there is a revelation of the wrath of God from heaven against all the wrongdoing and evil thoughts of men who keep down what is true by wrongdoing;
αποκαλυπτεται γαρ οργη θεου απ ουρανου επι πασαν ασεβειαν και αδικιαν ανθρωπων των την αληθειαν εν αδικια κατεχοντων

19 Mert a mi az Isten felõl tudható nyilván van õ bennök; mert az Isten megjelentette nékik:
Because the knowledge of God may be seen in them, God having made it clear to them.
διοτι το γνωστον του θεου φανερον εστιν εν αυτοις ο γαρ θεος αυτοις εφανερωσεν

20 Mert a mi Istenben láthatatlan, tudniillik az õ örökké való hatalma és istensége, a világ teremtésétõl fogva az õ alkotásaiból megértetvén megláttatik; úgy, hogy õk menthetetlenek.
For from the first making of the world, those things of God which the eye is unable to see, that is, his eternal power and existence, are fully made clear, he having given the knowledge of them through the things which he has made, so that men have no reason for wrongdoing:
τα γαρ αορατα αυτου απο κτισεως κοσμου τοις ποιημασιν νοουμενα καθοραται η τε αιδιος αυτου δυναμις και θειοτης εις το ειναι αυτους αναπολογητους

21 Mert bár az Istent megismerték, mindazáltal nem mint Istent dicsõítették õt, sem néki hálákat nem adtak; hanem az õ okoskodásaikban hiábavalókká lettek, és az õ balgatag szívök megsötétedett.
Because, having the knowledge of God, they did not give glory to God as God, and did not give praise, but their minds were full of foolish things, and their hearts, being without sense, were made dark.
διοτι γνοντες τον θεον ουχ ως θεον εδοξασαν η ευχαριστησαν αλλ εματαιωθησαν εν τοις διαλογισμοις αυτων και εσκοτισθη η ασυνετος αυτων καρδια

22 Magokat bölcseknek vallván, balgatagokká lettek;
Seeming to be wise, they were in fact foolish,
φασκοντες ειναι σοφοι εμωρανθησαν

23 És az örökkévaló Istennek dicsõségét felcserélték a mulandó embereknek és madaraknak és négylábú állatoknak és csúszó-mászó állatoknak képmásával.
And by them the glory of the eternal God was changed and made into the image of man who is not eternal, and of birds and beasts and things which go on the earth.
και ηλλαξαν την δοξαν του αφθαρτου θεου εν ομοιωματι εικονος φθαρτου ανθρωπου και πετεινων και τετραποδων και ερπετων

24 Annakokáért adta is õket az Isten szívök kívánságaiban tisztátalanságra, hogy egymás testét megszeplõsítsék;
For this reason God gave them up to the evil desires of their hearts, working shame in their bodies with one another:
διο και παρεδωκεν αυτους ο θεος εν ταις επιθυμιαις των καρδιων αυτων εις ακαθαρσιαν του ατιμαζεσθαι τα σωματα αυτων εν εαυτοις

25 Mint a kik az Isten igazságát hazugsággá változtatták, és a teremtett dolgokat tisztelték és szolgálták a teremtõ helyett, a ki mind örökké áldott. Ámen.
Because by them the true word of God was changed into that which is false, and they gave worship and honour to the thing which is made, and not to him who made it, to whom be blessing for ever. So be it.
οιτινες μετηλλαξαν την αληθειαν του θεου εν τω ψευδει και εσεβασθησαν και ελατρευσαν τη κτισει παρα τον κτισαντα ος εστιν ευλογητος εις τους αιωνας αμην

26 Annakokáért adta õket az Isten tisztátalan indulatokra; mert az õ asszonynépeik is elváltoztatták a természet folyását természetellenesre:
For this reason God gave them up to evil passions, and their women were changing the natural use into one which is unnatural:
δια τουτο παρεδωκεν αυτους ο θεος εις παθη ατιμιας αι τε γαρ θηλειαι αυτων μετηλλαξαν την φυσικην χρησιν εις την παρα φυσιν

27 Hasonlóképen a férfiak is elhagyván az asszonynéppel való természetes élést, egymásra gerjedtek bujaságukban, férfiak férfiakkal fertelmeskedvén, és az õ tévelygésöknek méltó jutalmát elvevén önmagokban.
And in the same way the men gave up the natural use of the woman and were burning in their desire for one another, men doing shame with men, and getting in their bodies the right reward of their evil-doing.
ομοιως τε και οι αρρενες αφεντες την φυσικην χρησιν της θηλειας εξεκαυθησαν εν τη ορεξει αυτων εις αλληλους αρσενες εν αρσεσιν την ασχημοσυνην κατεργαζομενοι και την αντιμισθιαν ην εδει της πλανης αυτων εν εαυτοις απολαμβανοντες

28 És a miképen nem méltatták az Istent arra, hogy ismeretökben megtartsák, azonképen oda adták õket az Isten méltatlan gondolkozásra, hogy illetlen dolgokat cselekedjenek;
And because they had not the mind to keep God in their knowledge, God gave them up to an evil mind, to do those things which are not right;
και καθως ουκ εδοκιμασαν τον θεον εχειν εν επιγνωσει παρεδωκεν αυτους ο θεος εις αδοκιμον νουν ποιειν τα μη καθηκοντα

29 A kik teljesek minden hamissággal, paráznasággal, gonoszsággal, kapzsisággal, rosszasággal; rakvák, írigységgel, gyilkossággal, versengéssel, álnoksággal, rossz erkölcscsel;
Being full of all wrongdoing, evil, desire for the goods of others, hate, envy, putting to death, fighting, deceit, cruel ways, evil talk, and false statements about others;
πεπληρωμενους παση αδικια πορνεια πονηρια πλεονεξια κακια μεστους φθονου φονου εριδος δολου κακοηθειας ψιθυριστας

30 Súsárlók, rágalmazók, istengyûlölõk, dölyfösek, kevélyek, dicsekedõk, rosszban mesterkedõk, szüleiknek engedetlenek,
Hated by God, full of pride, without respect, full of loud talk, given to evil inventions, not honouring father or mother,
καταλαλους θεοστυγεις υβριστας υπερηφανους αλαζονας εφευρετας κακων γονευσιν απειθεις

31 Balgatagok, összeférhetetlenek, szeretet nélkül valók, engesztelhetetlenek, irgalmatlanok.
Without knowledge, not true to their undertakings, unkind, having no mercy:
ασυνετους ασυνθετους αστοργους ασπονδους ανελεημονας

32 Kik jóllehet az Isten végzését ismerik, hogy a kik ilyeneket cselekesznek, méltók a halálra, mégis nemcsak cselekszik azokat, hanem az akképen cselekvõkkel egyet is értenek.
Who, though they have knowledge of the law of God, that the fate of those who do these things is death, not only go on doing these things themselves, but give approval to those who do them.
οιτινες το δικαιωμα του θεου επιγνοντες οτι οι τα τοιαυτα πρασσοντες αξιοι θανατου εισιν ου μονον αυτα ποιουσιν αλλα και συνευδοκουσιν τοις πρασσουσιν

1 Annakokáért menthetetlen vagy óh ember, bárki légy, a ki ítélsz: mert a miben mást megítélsz, önmagadat kárhoztatod; mivel ugyanazokat míveled te, a ki ítélsz.
So you have no reason, whoever you are, for judging: for in judging another you are judging yourself, for you do the same things.
διο αναπολογητος ει ω ανθρωπε πας ο κρινων εν ω γαρ κρινεις τον ετερον σεαυτον κατακρινεις τα γαρ αυτα πρασσεις ο κρινων

2 Tudjuk pedig, hogy az Istennek ítélete igazság szerint van azokon, a kik ilyeneket cselekesznek.
And we are conscious that God is a true judge against those who do such things.
οιδαμεν δε οτι το κριμα του θεου εστιν κατα αληθειαν επι τους τα τοιαυτα πρασσοντας

3 Vagy azt gondolod, óh ember, a ki megítéled azokat, a kik ilyeneket cselekesznek, és te is azokat cselekszed, hogy te elkerülöd az Istennek ítéletét?
But you who are judging another for doing what you do yourself, are you hoping that God's decision will not take effect against you?
λογιζη δε τουτο ω ανθρωπε ο κρινων τους τα τοιαυτα πρασσοντας και ποιων αυτα οτι συ εκφευξη το κριμα του θεου

4 Avagy megveted az õ jóságának, elnézésének és hosszútûrésének gazdagságát, nem tudván, hogy az Istennek jósága téged megtérésre indít?
Or is it nothing to you that God had pity on you, waiting and putting up with you for so long, not seeing that in his pity God's desire is to give you a change of heart?
η του πλουτου της χρηστοτητος αυτου και της ανοχης και της μακροθυμιας καταφρονεις αγνοων οτι το χρηστον του θεου εις μετανοιαν σε αγει

5 De te a te keménységed és meg nem tért szíved szerint gyûjtesz magadnak haragot a haragnak és az Isten igaz ítélete kijelentésének napjára.
But by your hard and unchanged heart you are storing up wrath for yourself in the day of the revelation of God's judging in righteousness;
κατα δε την σκληροτητα σου και αμετανοητον καρδιαν θησαυριζεις σεαυτω οργην εν ημερα οργης και αποκαλυψεως δικαιοκρισιας του θεου

6 A ki megfizet mindenkinek az õ cselekedetei szerint:
Who will give to every man his right reward:
ος αποδωσει εκαστω κατα τα εργα αυτου

7 Azoknak, a kik a jó cselekedetben való állhatatossággal dicsõséget, tisztességet és halhatatlanságot keresnek, örök élettel;
To those who go on with good works in the hope of glory and honour and salvation from death, he will give eternal life:
τοις μεν καθ υπομονην εργου αγαθου δοξαν και τιμην και αφθαρσιαν ζητουσιν ζωην αιωνιον

8 Azoknak pedig, a kik versengõk és a kik nem engednek az igazságnak, hanem engednek a hamisságnak, búsulással és haraggal.
But to those who, from a love of competition, are not guided by what is true, will come the heat of his wrath,
τοις δε εξ εριθειας και απειθουσιν μεν τη αληθεια πειθομενοις δε τη αδικια θυμος και οργη

9 Nyomorúság és ínség minden gonoszt cselekedõ ember lelkének, zsidónak elõször meg görögnek;
Trouble and sorrow on all whose works are evil, to the Jew first and then to the Greek;
θλιψις και στενοχωρια επι πασαν ψυχην ανθρωπου του κατεργαζομενου το κακον ιουδαιου τε πρωτον και ελληνος

10 Dicsõség pedig, tisztesség és békesség minden jót cselekedõnek, zsidónak elõször meg görögnek:
But glory and honour and peace to all whose works are good, to the Jew first and then to the Greek:
δοξα δε και τιμη και ειρηνη παντι τω εργαζομενω το αγαθον ιουδαιω τε πρωτον και ελληνι

11 Mert nincsen Isten elõtt személyválogatás.
For one man is not different from another before God.
ου γαρ εστιν προσωπολημψια παρα τω θεω

12 Mert a kik törvény nélkül vétkeztek, törvény nélkül vesznek is el: és a kik a törvény alatt vétkeztek, törvény által ítéltetnek meg,
All those who have done wrong without the law will get destruction without the law: and those who have done wrong under the law will have their punishment by the law;
οσοι γαρ ανομως ημαρτον ανομως και απολουνται και οσοι εν νομω ημαρτον δια νομου κριθησονται

13 (Mert nem azok igazak Isten elõtt, a kik a törvényt hallgatják, hanem azok fognak megigazulni, a kik a törvényt betöltik.
For it is not the hearers of the law who will be judged as having righteousness before God, but only the doers:
ου γαρ οι ακροαται του νομου δικαιοι παρα τω θεω αλλ οι ποιηται του νομου δικαιωθησονται

14 Mert mikor a pogányok, a kiknek törvényök nincsen, természettõl a törvény dolgait cselekszik, akkor õk, törvényök nem lévén, önmagoknak törvényök:
For when the Gentiles without the law have a natural desire to do the things in the law, they are a law to themselves;
οταν γαρ εθνη τα μη νομον εχοντα φυσει τα του νομου ποιη ουτοι νομον μη εχοντες εαυτοις εισιν νομος

15 Mint a kik megmutatják, hogy a törvény cselekedete be van írva az õ szívökbe, egyetemben bizonyságot tévén arról az õ lelkiismeretök és gondolataik, a melyek egymást kölcsönösen vádolják vagy mentegetik.)
Because the work of the law is seen in their hearts, their sense of right and wrong giving witness to it, while their minds are at one time judging them and at another giving them approval;
οιτινες ενδεικνυνται το εργον του νομου γραπτον εν ταις καρδιαις αυτων συμμαρτυρουσης αυτων της συνειδησεως και μεταξυ αλληλων των λογισμων κατηγορουντων η και απολογουμενων

16 Azon a napon, melyen az Isten megítéli az emberek titkait az én evangyéliomom szerint a Jézus Krisztus által.
In the day when God will be a judge of the secrets of men, as it says in the good news of which I am a preacher, through Jesus Christ.
εν ημερα οτε κρινει ο θεος τα κρυπτα των ανθρωπων κατα το ευαγγελιον μου δια ιησου χριστου

17 Ímé, te zsidónak neveztetel, és a törvényre támaszkodol, és Istennel dicsekedel.
But as for you who have the name of Jew, and are resting on the law, and take pride in God,
ιδε συ ιουδαιος επονομαζη και επαναπαυη τω νομω και καυχασαι εν θεω

18 És ismered az õ akaratát, és választást tudsz tenni azok között, a melyek különböznek [attól,] mivelhogy a törvénybõl megtaníttattál;
And have knowledge of his desires, and are a judge of the things which are different, having the learning of the law,
και γινωσκεις το θελημα και δοκιμαζεις τα διαφεροντα κατηχουμενος εκ του νομου

19 És azt hiszed magadról, hogy te a vakoknak vezetõje, a sötétségben levõknek világossága,
In the belief that you are a guide to the blind, a light to those in the dark,
πεποιθας τε σεαυτον οδηγον ειναι τυφλων φως των εν σκοτει

20 A balgatagok tanítója, a kiskorúak mestere vagy, bírván a törvényben az ismeret és igazság formáját.
A teacher of the foolish, having in the law the form of knowledge and of what is true;
παιδευτην αφρονων διδασκαλον νηπιων εχοντα την μορφωσιν της γνωσεως και της αληθειας εν τω νομω

21 A ki azért mást tanítasz, magadat nem tanítod-é? a ki azt hirdeted, hogy ne lopj, lopsz-é?
You who give teaching to others, do you give it to yourself? you who say that a man may not take what is not his, do you take what is not yours?
ο ουν διδασκων ετερον σεαυτον ου διδασκεις ο κηρυσσων μη κλεπτειν κλεπτεις

22 A ki azt mondod, ne paráználkodjál, paráználkodol-é? a ki útálod a bálványokat, szentségtörõ vagy-é?
You who say that a man may not be untrue to his wife, are you true to yours? you who are a hater of images, do you do wrong to the house of God?
ο λεγων μη μοιχευειν μοιχευεις ο βδελυσσομενος τα ειδωλα ιεροσυλεις

23 Ki a törvényben dicsekszel, a törvénynek megrontása által az Istent gyalázod-é?
You who take pride in the law, are you doing wrong to the honour of God by behaviour which is against the law?
ος εν νομω καυχασαι δια της παραβασεως του νομου τον θεον ατιμαζεις

24 Mert az Istennek neve miattatok káromoltatik a pogányok között, a mint meg van írva.
For the name of God is shamed among the Gentiles because of you, as it is said in the holy Writings.
το γαρ ονομα του θεου δι υμας βλασφημειται εν τοις εθνεσιν καθως γεγραπται

25 Mert használ ugyan a körülmetélkedés, ha a törvényt megtartod; de ha a törvényt áthágod, a te körülmetélkedésed körülmetéletlenséggé lett.
It is true that circumcision is of use if you keep the law, but if you go against the law it is as if you had it not.
περιτομη μεν γαρ ωφελει εαν νομον πρασσης εαν δε παραβατης νομου ης η περιτομη σου ακροβυστια γεγονεν

26 Ha tehát a körülmetéletlen pogány megtartja a törvénynek parancsolatait, az õ körülmetéletlensége nem körülmetélkedésül tulajdoníttatik-é néki?
If those who have not circumcision keep the rules of the law, will it not be credited to them as circumcision?
εαν ουν η ακροβυστια τα δικαιωματα του νομου φυλασση ουχι η ακροβυστια αυτου εις περιτομην λογισθησεται

27 És a természettõl fogva körülmetéletlen ember, ha a törvényt megtartja, megítél téged, a ki a betû és körülmetélkedés mellett is a törvényeknek megrontója vagy.
And they, by their keeping of the law without circumcision, will be judges of you, by whom the law is broken though you have the letter of the law and circumcision.
και κρινει η εκ φυσεως ακροβυστια τον νομον τελουσα σε τον δια γραμματος και περιτομης παραβατην νομου

28 Mert nem az a zsidó, a ki külsõképen az; sem nem az a körülmetélés, a mi a testen külsõképen van:
The true Jew is not one who is only so publicly, and circumcision is not that which may be seen in the flesh:
ου γαρ ο εν τω φανερω ιουδαιος εστιν ουδε η εν τω φανερω εν σαρκι περιτομη

29 Hanem az a zsidó, a ki belsõképen az; és a szívnek lélekben, nem betû szerint való körülmetélése [az igazi körülmetélkedés;] a melynek dícsérete nem emberektõl, hanem Istentõl van.
But he is a Jew who is a secret one, whose circumcision is of the heart, in the spirit and not in the letter; whose praise is not from men, but from God.
αλλ ο εν τω κρυπτω ιουδαιος και περιτομη καρδιας εν πνευματι ου γραμματι ου ο επαινος ουκ εξ ανθρωπων αλλ εκ του θεου

1 Mi tekintetben különb hát a zsidó? vagy micsoda haszna van a körülmetélkedésnek?
How then is the Jew better off? or what profit is there in circumcision?
τι ουν το περισσον του ιουδαιου η τις η ωφελεια της περιτομης

2 Minden tekintetben sok. Mindenek elõtt, hogy az Isten reájok bízta az õ beszédeit.
Much in every way: first of all because the words of God were given to them.
πολυ κατα παντα τροπον πρωτον μεν γαρ οτι επιστευθησαν τα λογια του θεου

3 De hát hogy ha némelyek nem hittek? Vajjon azoknak hitetlensége nem teszi-é hiábavalóvá az Istennek hûségét?
And if some have no faith, will that make the faith of God without effect?
τι γαρ ει ηπιστησαν τινες μη η απιστια αυτων την πιστιν του θεου καταργησει

4 Távol legyen. Sõt inkább az Isten legyen igaz, minden ember pedig hazug, a mint meg van írva: Hogy igaznak ítéltessél a te beszédeidben, és gyõzedelmes légy, mikor vádolnak téged.
In no way: but let God be true, though every man is seen to be untrue; as it is said in the Writings, That your words may be seen to be true, and you may be seen to be right when you are judged.
μη γενοιτο γινεσθω δε ο θεος αληθης πας δε ανθρωπος ψευστης καθως γεγραπται οπως αν δικαιωθης εν τοις λογοις σου και νικησης εν τω κρινεσθαι σε

5 Ha pedig a mi igazságtalanságunk az Istennek igazságát mutatja meg, mit mondjunk? Vajjon igazságtalan-é az Isten, hogy minket büntet? Emberi módon szólok.
But if the righteousness of God is supported by our wrongdoing what is to be said? is it wrong for God to be angry (as men may say)?
ει δε η αδικια ημων θεου δικαιοσυνην συνιστησιν τι ερουμεν μη αδικος ο θεος ο επιφερων την οργην κατα ανθρωπον λεγω

6 Távol legyen! Mert akkor mi módon ítéli meg az Isten a világot?
In no way: because if it is so, how is God able to be the judge of all the world?
μη γενοιτο επει πως κρινει ο θεος τον κοσμον

7 Mert ha az Istennek igazsága az én hazugságom által öregbült az õ dicsõségére, miért kárhoztattatom még én is, mint bûnös?
But if, because I am untrue, God being seen to be true gets more glory, why am I to be judged as a sinner?
ει γαρ η αληθεια του θεου εν τω εμω ψευσματι επερισσευσεν εις την δοξαν αυτου τι ετι καγω ως αμαρτωλος κρινομαι

8 Sõt inkább ne cselekedjük-é a rosszat, hogy [abból] jó származzék? - a mint minket rágalmaznak, és a mint némelyek mondogatják, hogy mi így beszélünk, a kiknek kárhoztatása igazságos.
Let us not do evil so that good may come (a statement which we are falsely said by some to have made), because such behaviour will have its right punishment.
και μη καθως βλασφημουμεθα και καθως φασιν τινες ημας λεγειν οτι ποιησωμεν τα κακα ινα ελθη τα αγαθα ων το κριμα ενδικον εστιν

9 Micsoda tehát? Különbek vagyunk-é? Semmiképen nem. Mert az elébb megmutattuk nyilván, hogy zsidók és görögök mindnyájan bûn alatt vannak;
What then? are we worse off than they? In no way: because we have before made it clear that Jews as well as Greeks are all under the power of sin;
τι ουν προεχομεθα ου παντως προητιασαμεθα γαρ ιουδαιους τε και ελληνας παντας υφ αμαρτιαν ειναι

10 A mint meg van írva, hogy nincsen csak egy igaz is;
As it is said in the holy Writings, There is not one who does righteousness;
καθως γεγραπται οτι ουκ εστιν δικαιος ουδε εις

11 Nincs, a ki megértse, nincs, a ki keresse az Istent.
Not one who has the knowledge of what is right, not one who is a searcher after God;
ουκ εστιν ο συνιων ουκ εστιν ο εκζητων τον θεον

12 Mindnyájan elhajlottak, egyetemben haszontalanokká lettek; nincs, a ki jót cselekedjék, nincsen csak egy is.
They have all gone out of the way, there is no profit in any of them; there is not one who does good, not so much as one:
παντες εξεκλιναν αμα ηχρειωθησαν ουκ εστιν ποιων χρηστοτητα ουκ εστιν εως ενος

13 Nyitott sír az õ torkuk; nyelvökkel álnokságot szólnak; áspis kígyó mérge van ajkaik alatt.
Their throat is like an open place of death; with their tongues they have said what is not true: the poison of snakes is under their lips:
ταφος ανεωγμενος ο λαρυγξ αυτων ταις γλωσσαις αυτων εδολιουσαν ιος ασπιδων υπο τα χειλη αυτων

14 Szájok telve átkozódással és keserûséggel.
Whose mouth is full of curses and bitter words:
ων το στομα αρας και πικριας γεμει

15 Lábaik gyorsak a vérontásra.
Their feet are quick in running after blood;
οξεις οι ποδες αυτων εκχεαι αιμα

16 Útjaikon romlás és nyomorúság van.
Destruction and trouble are in their ways;
συντριμμα και ταλαιπωρια εν ταις οδοις αυτων

17 És a békességnek útját nem ismerik.
And of the way of peace they have no knowledge:
και οδον ειρηνης ουκ εγνωσαν

18 Nincs isteni félelem az õ szemök elõtt.
There is no fear of God before their eyes.
ουκ εστιν φοβος θεου απεναντι των οφθαλμων αυτων

19 Tudjuk pedig, hogy a mit a törvény mond, azoknak mondja, a kik a törvény alatt vannak; hogy minden száj bedugassék, és az egész világ Isten ítélete alá essék.
Now, we have knowledge that what the law says is for those who are under the law, so that every mouth may be stopped, and all men may be judged by God:
οιδαμεν δε οτι οσα ο νομος λεγει τοις εν τω νομω λαλει ινα παν στομα φραγη και υποδικος γενηται πας ο κοσμος τω θεω

20 Annakokáért a törvénynek cselekedeteibõl egy test sem igazul meg õ elõtte: mert a bûn ismerete a törvény által vagyon.
Because by the works of the law no man is able to have righteousness in his eyes, for through the law comes the knowledge of sin.
διοτι εξ εργων νομου ου δικαιωθησεται πασα σαρξ ενωπιον αυτου δια γαρ νομου επιγνωσις αμαρτιας

21 Most pedig törvény nélkül jelent meg az Istennek igazsága, a melyrõl tanúbizonyságot tesznek a törvény és a próféták;
But now without the law there is a revelation of the righteousness of God, to which witness is given by the law and the prophets;
νυνι δε χωρις νομου δικαιοσυνη θεου πεφανερωται μαρτυρουμενη υπο του νομου και των προφητων

22 Istennek igazsága pedig a Jézus Krisztusban való hit által mindazokhoz és mindazoknak, a kik hisznek. Mert nincs különbség,
That is, the righteousness of God through faith in Jesus Christ, to all those who have faith; and one man is not different from another,
δικαιοσυνη δε θεου δια πιστεως ιησου χριστου εις παντας και επι παντας τους πιστευοντας ου γαρ εστιν διαστολη

23 Mert mindnyájan vétkeztek, és szûkölködnek az Isten dicsõsége nélkül.
For all have done wrong and are far from the glory of God;
παντες γαρ ημαρτον και υστερουνται της δοξης του θεου

24 Megigazulván ingyen az õ kegyelmébõl a Krisztus Jézusban való váltság által,
And they may have righteousness put to their credit, freely, by his grace, through the salvation which is in Christ Jesus:
δικαιουμενοι δωρεαν τη αυτου χαριτι δια της απολυτρωσεως της εν χριστω ιησου

25 Kit az Isten eleve rendelt engesztelõ áldozatul, hit által, az õ vérében, hogy megmutassa az õ igazságát az elõbb elkövetett bûnöknek elnézése miatt,
Whom God has put forward as the sign of his mercy, through faith, by his blood, to make clear his righteousness when, in his pity, God let the sins of earlier times go without punishment;
ον προεθετο ο θεος ιλαστηριον δια της πιστεως εν τω αυτου αιματι εις ενδειξιν της δικαιοσυνης αυτου δια την παρεσιν των προγεγονοτων αμαρτηματων

26 Az Isten hosszútûrésénél fogva, az õ igazságának megbizonyítására, a mostani idõben, hogy igaz legyen Õ és megigazítsa azt, a ki a Jézus hitébõl való.
And to make clear his righteousness now, so that he might himself be upright, and give righteousness to him who has faith in Jesus.
εν τη ανοχη του θεου προς ενδειξιν της δικαιοσυνης αυτου εν τω νυν καιρω εις το ειναι αυτον δικαιον και δικαιουντα τον εκ πιστεως ιησου

27 Hol van tehát a dicsekedés? Kirekesztetett. Mely törvény által? A cselekedeteké által? Nem; hanem a hit törvénye által.
What reason, then, is there for pride? It is shut out. By what sort of law? of works? No, but by a law of faith.
που ουν η καυχησις εξεκλεισθη δια ποιου νομου των εργων ουχι αλλα δια νομου πιστεως

28 Azt tartjuk tehát, hogy az ember hit által igazul meg, a törvény cselekedetei nélkül.
For this reason, then, a man may get righteousness by faith without the works of the law.
λογιζομεθα ουν πιστει δικαιουσθαι ανθρωπον χωρις εργων νομου

29 Avagy Isten csak a zsidóké-e? Avagy nem a pogányoké is? Bizony a pogányoké is.
Or is God the God of Jews only? is he not in the same way the God of Gentiles? Yes, of Gentiles:
η ιουδαιων ο θεος μονον ουχι δε και εθνων ναι και εθνων

30 Mivelhogy egy az Isten, a ki megigazítja a zsidót hitbõl és a pogányt hit által.
If God is one; and he will give righteousness because of faith to those who have circumcision, and through faith to those who have not circumcision.
επειπερ εις ο θεος ος δικαιωσει περιτομην εκ πιστεως και ακροβυστιαν δια της πιστεως

31 A törvényt tehát hiábavalóvá tesszük-é a hit által? Távol legyen! Sõt inkább a törvényt megerõsítjük.
Do we, then, through faith make the law of no effect? in no way: but we make it clear that the law is important.
νομον ουν καταργουμεν δια της πιστεως μη γενοιτο αλλα νομον ιστωμεν

1 Mit mondunk tehát, hogy Ábrahám a mi atyánk nyert volna test szerint?
What, then, may we say that Abraham, our father after the flesh, has got?
τι ουν ερουμεν αβρααμ τον πατερα ημων ευρηκεναι κατα σαρκα

2 Mert ha Ábrahám cselekedetekbõl igazult meg, van mivel dicsekedjék, de nem az Isten elõtt.
For if Abraham got righteousness by works, he has reason for pride; but not before God.
ει γαρ αβρααμ εξ εργων εδικαιωθη εχει καυχημα αλλ ου προς τον θεον

3 Mert mit mond az írás: Hitt pedig Ábrahám az Istennek, és tulajdoníttaték az õ néki igazságul.
But what does it say in the holy Writings? And Abraham had faith in God, and it was put to his account as righteousness.
τι γαρ η γραφη λεγει επιστευσεν δε αβρααμ τω θεω και ελογισθη αυτω εις δικαιοσυνην

4 Annak pedig, a ki munkálkodik, a jutalom nem tulajdoníttatik kegyelembõl, hanem tartozás szerint;
Now, the reward is credited to him who does works, not as of grace but as a debt.
τω δε εργαζομενω ο μισθος ου λογιζεται κατα χαριν αλλα κατα το οφειλημα

5 Ellenben annak, a ki nem munkálkodik, hanem hisz abban, a ki az istentelent megigazítja, az õ hite tulajdoníttatik igazságul.
But to him who without working has faith in him who gives righteousness to the evil-doer, his faith is put to his account as righteousness.
τω δε μη εργαζομενω πιστευοντι δε επι τον δικαιουντα τον ασεβη λογιζεται η πιστις αυτου εις δικαιοσυνην

6 A mint Dávid is boldognak mondja azt az embert, a kinek az Isten igazságot tulajdonít cselekedetek nélkül.
As David says that there is a blessing on the man to whose account God puts righteousness without works, saying,
καθαπερ και δαβιδ λεγει τον μακαρισμον του ανθρωπου ω ο θεος λογιζεται δικαιοσυνην χωρις εργων

7 Boldogok, a kiknek megbocsáttattak az õ hamisságaik, és a kiknek elfedeztettek az õ bûneik.
Happy are those who have forgiveness for their wrongdoing, and whose sins are covered.
μακαριοι ων αφεθησαν αι ανομιαι και ων επεκαλυφθησαν αι αμαρτιαι

8 Boldog ember az, a kinek az Úr bûnt nem tulajdonít.
Happy is the man against whom no sin is recorded by the Lord.
μακαριος ανηρ ω ου μη λογισηται κυριος αμαρτιαν

9 Ez a boldogság tehát a zsidónak, vagy a pogánynak is [tulajdoníttatik-]é? Mert azt mondjuk, hogy Ábrahámnak a hit tulajdoníttaték igazságul.
Is this blessing, then, for the circumcision only, or in the same way for those who have not circumcision? for we say that the faith of Abraham was put to his account as righteousness.
ο μακαρισμος ουν ουτος επι την περιτομην η και επι την ακροβυστιαν λεγομεν γαρ οτι ελογισθη τω αβρααμ η πιστις εις δικαιοσυνην

10 Miképen tulajdoníttaték tehát? Körülmetélt vagy körülmetéletlen állapotában? Nem körülmetélt, hanem körülmetéletlen állapotában.
How, then, was it judged? when he had circumcision, or when he had it not? Not when he had it, but when he did not have it:
πως ουν ελογισθη εν περιτομη οντι η εν ακροβυστια ουκ εν περιτομη αλλ εν ακροβυστια

11 És a körülmetélkedés jegyét körülmetéletlenségében [tanusított] hite igazságának pecsétjéül nyerte: hogy atyja legyen mindazoknak, a kik körülmetéletlen létökre hisznek, hogy azoknak is tulajdoníttassék az igazság;
And he was given the sign of circumcision as a witness of the faith which he had before he underwent circumcision: so that he might be the father of all those who have faith, though they have not circumcision, and so that righteousness might be put to their account;
και σημειον ελαβεν περιτομης σφραγιδα της δικαιοσυνης της πιστεως της εν τη ακροβυστια εις το ειναι αυτον πατερα παντων των πιστευοντων δι ακροβυστιας εις το λογισθην αι και αυτοις την δικαιοσυνην

12 És [hogy] atyja [legyen] a körülmetélteknek is, azoknak, a kik nemcsak körülmetélkednek, hanem követik is a mi atyánknak Ábrahámnak körülmetéletlenségében [tanusított] hitének nyomdokait.
And the father of circumcision to those who not only are of the circumcision, but who keep to the way of that faith which our father Abraham had before he underwent circumcision.
και πατερα περιτομης τοις ουκ εκ περιτομης μονον αλλα και τοις στοιχουσιν τοις ιχνεσιν της εν τη ακροβυστια πιστεως του πατρος ημων αβρααμ

13 Mert nem a törvény által adatott az ígéret Ábrahámnak, vagy az õ magvának, hogy e világnak örököse lesz, hanem a hitnek igazsága által.
For God's word, that the earth would be his heritage, was given to Abraham, not through the law, but through the righteousness of faith.
ου γαρ δια νομου η επαγγελια τω αβρααμ η τω σπερματι αυτου το κληρονομον αυτον ειναι του κοσμου αλλα δια δικαιοσυνης πιστεως

14 Mert ha azok az örökösök, kik a törvénybõl valók, hiábavalóvá lett a hit, és haszontalanná az ígéret:
For if they who are of the law are the people who get the heritage, then faith is made of no use, and the word of God has no power;
ει γαρ οι εκ νομου κληρονομοι κεκενωται η πιστις και κατηργηται η επαγγελια

15 Mert a törvény haragot nemz: a hol pedig nincsen törvény, ott törvény ellen való cselekedet sincsen.
For the outcome of the law is wrath; but where there is no law it will not be broken.
ο γαρ νομος οργην κατεργαζεται ου γαρ ουκ εστιν νομος ουδε παραβασις

16 Azért hitbõl, hogy kegyelembõl [legyen;] hogy erõs legyen az ígéret az egész magnak; nemcsak a törvénybõl valónak, hanem az Ábrahám hitébõl valónak is, a ki mindnyájunknak atyánk
For this reason it is of faith, so that it may be through grace; and so that the word of God may be certain to all the seed; not only to that which is of the law, but to that which is of the faith of Abraham, who is the father of us all,
δια τουτο εκ πιστεως ινα κατα χαριν εις το ειναι βεβαιαν την επαγγελιαν παντι τω σπερματι ου τω εκ του νομου μονον αλλα και τω εκ πιστεως αβρααμ ος εστιν πατηρ παντων ημων

17 (A mint meg van írva, hogy sok nép atyjává tettelek téged) az elõtt, az Isten elõtt, a kiben hitt, a ki a holtakat megeleveníti, és azokat, a melyek nincsenek, elõszólítja mint meglevõket.
(As it is said in the holy Writings, I have made you a father of a number of nations) before him in whom he had faith, that is, God, who gives life to the dead, and to whom the things which are not are as if they were.
καθως γεγραπται οτι πατερα πολλων εθνων τεθεικα σε κατεναντι ου επιστευσεν θεου του ζωοποιουντος τους νεκρους και καλουντος τα μη οντα ως οντα

18 A ki reménység ellenére reménykedve hitte, hogy sok népnek atyjává lesz, a szerint, a mint megmondatott: Így lészen a te magod.
Who without reason for hope, in faith went on hoping, so that he became the father of a number of nations, as it had been said, So will your seed be.
ος παρ ελπιδα επ ελπιδι επιστευσεν εις το γενεσθαι αυτον πατερα πολλων εθνων κατα το ειρημενον ουτως εσται το σπερμα σου

19 És hitében erõs lévén, nem gondolt az õ már elhalt testére, mintegy százesztendõs lévén, sem Sárának elhalt méhére;
And not being feeble in faith though his body seemed to him little better than dead (he being about a hundred years old) and Sarah was no longer able to have children:
και μη ασθενησας τη πιστει ου κατενοησεν το εαυτου σωμα ηδη νενεκρωμενον εκατονταετης που υπαρχων και την νεκρωσιν της μητρας σαρρας

20 Az Istennek ígéretében sem kételkedett hitetlenséggel, hanem erõs volt a hitben, dicsõséget adván az Istennek,
Still, he did not give up faith in the undertaking of God, but was made strong by faith, giving glory to God,
εις δε την επαγγελιαν του θεου ου διεκριθη τη απιστια αλλ ενεδυναμωθη τη πιστει δους δοξαν τω θεω

21 És teljesen elhitte, hogy a mit õ ígért, meg is cselekedheti.
And being certain that God was able to keep his word.
και πληροφορηθεις οτι ο επηγγελται δυνατος εστιν και ποιησαι

22 Azért is tulajdoníttaték néki igazságul.
For which reason it was put to his account as righteousness.
διο και ελογισθη αυτω εις δικαιοσυνην

23 De nemcsak õ érette iratott meg, hogy tulajdoníttaték néki [igazságul,]
Now, it was not because of him only that this was said,
ουκ εγραφη δε δι αυτον μονον οτι ελογισθη αυτω

24 Hanem mi érettünk is, a kiknek majd tulajdoníttatik, azoknak tudniillik, a kik hisznek Abban, a ki feltámasztotta a mi Urunkat a Jézust a halálból,
But for us in addition, to whose account it will be put, if we have faith in him who made Jesus our Lord come back again from the dead,
αλλα και δι ημας οις μελλει λογιζεσθαι τοις πιστευουσιν επι τον εγειραντα ιησουν τον κυριον ημων εκ νεκρων

25 Ki a mi bûneinkért [halálra] adatott, és feltámasztatott a mi megigazulásunkért.
Who was put to death for our evil-doing, and came to life again so that we might have righteousness.
ος παρεδοθη δια τα παραπτωματα ημων και ηγερθη δια την δικαιωσιν ημων

1 Megigazulván azért hit által, békességünk van Istennel, a mi Urunk Jézus Krisztus által,
For which reason, because we have righteousness through faith, let us be at peace with God through our Lord Jesus Christ;
δικαιωθεντες ουν εκ πιστεως ειρηνην εχομεν προς τον θεον δια του κυριου ημων ιησου χριστου

2 A ki által van a menetelünk is hitben ahhoz a kegyelemhez, a melyben állunk; és dicsekedünk az Isten dicsõségének reménységében.
Through whom, in the same way, we have been able by faith to come to this grace in which we now are; and let us have joy in hope of the glory of God.
δι ου και την προσαγωγην εσχηκαμεν τη πιστει εις την χαριν ταυτην εν η εστηκαμεν και καυχωμεθα επ ελπιδι της δοξης του θεου

3 Nemcsak pedig, hanem dicsekedünk a háborúságokban is, tudván, hogy a háborúság békességes tûrést nemz,
And not only so, but let us have joy in our troubles: in the knowledge that trouble gives us the power of waiting;
ου μονον δε αλλα και καυχωμεθα εν ταις θλιψεσιν ειδοτες οτι η θλιψις υπομονην κατεργαζεται

4 A békességes tûrés pedig próbatételt, a próbatétel pedig reménységet,
And waiting gives experience; and experience, hope:
η δε υπομονη δοκιμην η δε δοκιμη ελπιδα

5 A reménység pedig nem szégyenít meg; mert az Istennek szerelme kitöltetett a mi szívünkbe a Szent Lélek által, ki adatott nékünk.
And hope does not put to shame; because our hearts are full of the love of God through the Holy Spirit which is given to us.
η δε ελπις ου καταισχυνει οτι η αγαπη του θεου εκκεχυται εν ταις καρδιαις ημων δια πνευματος αγιου του δοθεντος ημιν

6 Mert Krisztus, mikor még erõtelenek valánk, a maga idejében meghalt a gonoszokért.
For when we were still without strength, at the right time Christ gave his life for evil-doers.
ετι γαρ χριστος οντων ημων ασθενων κατα καιρον υπερ ασεβων απεθανεν

7 Bizonyára igazért [is] alig hal meg valaki; ám a jóért talán csak meg merne halni valaki.
Now it is hard for anyone to give his life even for an upright man, though it might be that for a good man someone would give his life.
μολις γαρ υπερ δικαιου τις αποθανειται υπερ γαρ του αγαθου ταχα τις και τολμα αποθανειν

8 Az Isten pedig a mi hozzánk való szerelmét abban mutatta meg, hogy mikor még bûnösök voltunk, Krisztus érettünk meghalt.
But God has made clear his love to us, in that, when we were still sinners, Christ gave his life for us.
συνιστησιν δε την εαυτου αγαπην εις ημας ο θεος οτι ετι αμαρτωλων οντων ημων χριστος υπερ ημων απεθανεν

9 Minekutána azért most megigazultunk az õ vére által, sokkal inkább megtartatunk a harag ellen õ általa.
Much more, if we now have righteousness by his blood, will salvation from the wrath of God come to us through him.
πολλω ουν μαλλον δικαιωθεντες νυν εν τω αιματι αυτου σωθησομεθα δι αυτου απο της οργης

10 Mert ha, mikor ellenségei voltunk, megbékéltünk Istennel az õ Fiának halála által, sokkal inkább megtartatunk az õ élete által minekutána megbékéltünk vele.
For if, when we were haters of God, the death of his Son made us at peace with him, much more, now that we are his friends, will we have salvation through his life;
ει γαρ εχθροι οντες κατηλλαγημεν τω θεω δια του θανατου του υιου αυτου πολλω μαλλον καταλλαγεντες σωθησομεθα εν τη ζωη αυτου

11 Nemcsak pedig, hanem dicsekedünk is az Istenben a mi Urunk Jézus Krisztus által, a ki által most a megbékélést nyertük.
And not only so, but we have joy in God through our Lord Jesus Christ, through whom we are now at peace with God.
ου μονον δε αλλα και καυχωμενοι εν τω θεω δια του κυριου ημων ιησου χριστου δι ου νυν την καταλλαγην ελαβομεν

12 Annakokáért, miképen egy ember által jött be a világra a bûn és a bûn által a halál, és akképen a halál minden emberre elhatott, mivelhogy mindenek vétkeztek;
For this reason, as through one man sin came into the world, and death because of sin, and so death came to all men, because all have done evil:
δια τουτο ωσπερ δι ενος ανθρωπου η αμαρτια εις τον κοσμον εισηλθεν και δια της αμαρτιας ο θανατος και ουτως εις παντας ανθρωπους ο θανατος διηλθεν εφ ω παντες ημαρτον

13 Mert a törvényig vala bûn a világon; a bûn azonban nem számíttatik be, ha nincsen törvény.
Because, till the law came, sin was in existence, but sin is not put to the account of anyone when there is no law to be broken.
αχρι γαρ νομου αμαρτια ην εν κοσμω αμαρτια δε ουκ ελλογειται μη οντος νομου

14 Úgyde a halál uralkodott Ádámtól Mózesig azokon is, a kik nem az Ádám eseténck hasonlatossága szerint vétkeztek, a ki ama következendõnek kiábrázolása vala.
But still death had power from Adam till Moses, even over those who had not done wrong like Adam, who is a picture of him who was to come.
αλλ εβασιλευσεν ο θανατος απο αδαμ μεχρι μωσεως και επι τους μη αμαρτησαντας επι τω ομοιωματι της παραβασεως αδαμ ος εστιν τυπος του μελλοντος

15 De a kegyelmi ajándék nem úgy [van,] mint a bûneset; mert ha amaz egynek esete miatt sokan haltak meg, az Isten kegyelme és a kegyelembõl való ajándék, mely az egy ember Jézus Krisztusé, sokkal inkább elhatott sokakra.
But the free giving of God is not like the wrongdoing of man. For if, by the wrongdoing of one man death came to numbers of men, much more did the grace of God, and the free giving by the grace of one man, Jesus Christ, come to men.
αλλ ουχ ως το παραπτωμα ουτως και το χαρισμα ει γαρ τω του ενος παραπτωματι οι πολλοι απεθανον πολλω μαλλον η χαρις του θεου και η δωρεα εν χαριτι τη του ενος ανθρωπου ιησου χριστου εις τους πολλους επερισσευσεν

16 És az ajándék sem úgy [van,] mint egy vétkezõ által; mert az ítélet egybõl [lett] kárhozottá, az ajándék pedig sok bûnbõl [van] igazulásra.
And the free giving has not the same effect as the sin of one: for the effect of one man's sin was punishment by the decision of God, but the free giving had power to give righteousness to wrongdoers in great number.
και ουχ ως δι ενος αμαρτησαντος το δωρημα το μεν γαρ κριμα εξ ενος εις κατακριμα το δε χαρισμα εκ πολλων παραπτωματων εις δικαιωμα

17 Mert ha az egynek bûnesete miatt uralkodott a halál az egy által: sokkal inkább az életben uralkodnak az egy Jézus Krisztus által azok, kik a kegyelemnek és az igazság ajándékának bõvölködésében részesültek.
For, if by the wrongdoing of one, death was ruling through the one, much more will those to whom has come the wealth of grace and the giving of righteousness, be ruling in life through the one, even Jesus Christ.
ει γαρ τω του ενος παραπτωματι ο θανατος εβασιλευσεν δια του ενος πολλω μαλλον οι την περισσειαν της χαριτος και της δωρεας της δικαιοσυνης λαμβανοντες εν ζωη βασιλευσουσιν δια του ενος ιησου χριστου

18 Bizonyára azért, miképen egynek bûnesete által minden emberre [elhatott] a kárhozat: azonképen egynek igazsága által minden emberre [elhatott] az életnek megigazulása.
So then, as the effect of one act of wrongdoing was that punishment came on all men, even so the effect of one act of righteousness was righteousness of life for all men.
αρα ουν ως δι ενος παραπτωματος εις παντας ανθρωπους εις κατακριμα ουτως και δι ενος δικαιωματος εις παντας ανθρωπους εις δικαιωσιν ζωης

19 Mert miképen egy embernek engedetlensége által sokan bûnösökké lettek: azonképen egynek engedelmessége által sokan igazakká lesznek.
Because, as numbers of men became sinners through the wrongdoing of one man, even so will great numbers get righteousness through the keeping of the word of God by one man.
ωσπερ γαρ δια της παρακοης του ενος ανθρωπου αμαρτωλοι κατεσταθησαν οι πολλοι ουτως και δια της υπακοης του ενος δικαιοι κατασταθησονται οι πολλοι

20 A törvény pedig bejött, hogy a bûn megnövekedjék; de a hol megnövekedik a bûn, ott a kegyelem sokkal inkább bõvölködik:
And the law came in addition, to make wrongdoing worse; but where there was much sin, there was much more grace:
νομος δε παρεισηλθεν ινα πλεοναση το παραπτωμα ου δε επλεονασεν η αμαρτια υπερεπερισσευσεν η χαρις

21 Hogy miképen uralkodott a bûn a halálra, azonképen a kegyelem is uralkodjék igazság által az örök életre a mi Urunk Jézus Krisztus által.
That, as sin had power in death, so grace might have power through righteousness to eternal life through Jesus Christ our Lord.
ινα ωσπερ εβασιλευσεν η αμαρτια εν τω θανατω ουτως και η χαρις βασιλευση δια δικαιοσυνης εις ζωην αιωνιον δια ιησου χριστου του κυριου ημων

1 Mit mondunk tehát? Megmaradjunk-é a bûnben, hogy a kegyelem annál nagyobb legyen?
What may we say, then? are we to go on in sin so that there may be more grace?
τι ουν ερουμεν επιμενουμεν τη αμαρτια ινα η χαρις πλεοναση

2 Távol legyen: a kik meghaltunk a bûnnek, mimódon élnénk még abban?
In no way. How may we, who are dead to sin, be living in it any longer?
μη γενοιτο οιτινες απεθανομεν τη αμαρτια πως ετι ζησομεν εν αυτη

3 Avagy nem tudjátok-é, hogy a kik megkeresztelkedtünk Krisztus Jézusba, az õ halálába keresztelkedtünk meg?
Or are you without the knowledge that all we who had baptism into Christ Jesus, had baptism into his death?
η αγνοειτε οτι οσοι εβαπτισθημεν εις χριστον ιησουν εις τον θανατον αυτου εβαπτισθημεν

4 Eltemettettünk azért õ vele együtt a keresztség által a halálba: hogy miképen feltámasztatott Krisztus a halálból az Atyának dicsõsége által, azonképen mi is új életben járjunk.
We have been placed with him among the dead through baptism into death: so that as Christ came again from the dead by the glory of the Father, we, in the same way, might be living in new life.
συνεταφημεν ουν αυτω δια του βαπτισματος εις τον θανατον ινα ωσπερ ηγερθη χριστος εκ νεκρων δια της δοξης του πατρος ουτως και ημεις εν καινοτητι ζωης περιπατησωμεν

5 Mert ha az õ halálának hasonlatossága szerint vele egygyé lettünk, bizonyára feltámadásáé szerint is [azok] leszünk.
For, if we have been made like him in his death, we will, in the same way, be like him in his coming to life again;
ει γαρ συμφυτοι γεγοναμεν τω ομοιωματι του θανατου αυτου αλλα και της αναστασεως εσομεθα

6 Tudván azt, hogy a mi ó emberünk õ vele megfeszíttetett, hogy megerõtelenüljön a bûnnek teste, hogy ezután ne szolgáljunk a bûnnek:
Being conscious that our old man was put to death on the cross with him, so that the body of sin might be put away, and we might no longer be servants to sin.
τουτο γινωσκοντες οτι ο παλαιος ημων ανθρωπος συνεσταυρωθη ινα καταργηθη το σωμα της αμαρτιας του μηκετι δουλευειν ημας τη αμαρτια

7 Mert a ki meghalt, felszabadult a bûn alól.
Because he who is dead is free from sin.
ο γαρ αποθανων δεδικαιωται απο της αμαρτιας

8 Hogyha pedig meghaltunk Krisztussal, hiszszük, hogy élünk is õ vele.
But if we are dead with Christ, we have faith that we will be living with him;
ει δε απεθανομεν συν χριστω πιστευομεν οτι και συζησομεν αυτω

9 Tudván, hogy Krisztus, a ki feltámadott a halálból, többé meg nem hal; a halál többé rajta nem uralkodik,
Having knowledge that because Christ has come back from the dead, he will never again go down to the dead; death has no more power over him.
ειδοτες οτι χριστος εγερθεις εκ νεκρων ουκετι αποθνησκει θανατος αυτου ουκετι κυριευει

10 Mert hogy meghalt, a bûnnek halt meg egyszer; hogy pedig él, az Istennek él.
For his death was a death to sin, but his life now is a life which he is living to God.
ο γαρ απεθανεν τη αμαρτια απεθανεν εφαπαξ ο δε ζη ζη τω θεω

11 Ezenképen gondoljátok ti is, hogy meghaltatok a bûnnek, de éltek az Istennek a mi Urunk Jézus Krisztusban.
Even so see yourselves as dead to sin, but living to God in Christ Jesus.
ουτως και υμεις λογιζεσθε εαυτους νεκρους μεν ειναι τη αμαρτια ζωντας δε τω θεω εν χριστω ιησου τω κυριω ημων

12 Ne uralkodjék tehát a bûn a ti halandó testetekben, hogy engedjetek néki az õ kívánságaiban:
For this cause do not let sin be ruling in your body which is under the power of death, so that you give way to its desires;
μη ουν βασιλευετω η αμαρτια εν τω θνητω υμων σωματι εις το υπακουειν αυτη εν ταις επιθυμιαις αυτου

13 Se ne szánjátok oda a ti tagjaitokat hamisságnak fegyvereiül a bûnnek; hanem szánjátok oda magatokat az Istennek, mint a kik a halálból életre keltetek, és a ti tagjaitokat igazságnak fegyvereiül az Istennek.
And do not give your bodies to sin as the instruments of wrongdoing, but give yourselves to God, as those who are living from the dead, and your bodies as instruments of righteousness to God.
μηδε παριστανετε τα μελη υμων οπλα αδικιας τη αμαρτια αλλα παραστησατε εαυτους τω θεω ως εκ νεκρων ζωντας και τα μελη υμων οπλα δικαιοσυνης τω θεω

14 Mert a bûn ti rajtatok nem uralkodik; mert nem vagytok törvény alatt, hanem kegyelem alatt.
For sin may not have rule over you: because you are not under law, but under grace.
αμαρτια γαρ υμων ου κυριευσει ου γαρ εστε υπο νομον αλλ υπο χαριν

15 Mit is tehát? Vétkezzünk-é mivelhogy nem vagyunk törvény alatt, hanem kegyelem alatt? Távol legyen.
What then? are we to go on in sin because we are not under law but under grace? Let it not be so.
τι ουν αμαρτησομεν οτι ουκ εσμεν υπο νομον αλλ υπο χαριν μη γενοιτο

16 Avagy nem tudjátok, hogy a kinek oda szánjátok magatokat szolgákul az engedelmességre, annak vagytok szolgái, a kinek engedelmeskedtek: vagy a bûnnek halálra, vagy az engedelmességnek igazságra?
Are you not conscious that you are the servants of him to whom you give yourselves to do his desire? if to sin, the end being death, or if to do the desire of God, the end being righteousness.
ουκ οιδατε οτι ω παριστανετε εαυτους δουλους εις υπακοην δουλοι εστε ω υπακουετε ητοι αμαρτιας εις θανατον η υπακοης εις δικαιοσυνην

17 De hála az Istennek, hogy [jóllehet] a bûn szolgái voltatok, de szívetek szerint engedelmeskedtek a tudomány azon alakjának, a melyre adattatok.
But praise be to God that though you were the servants of sin, you have now given yourselves freely to that form of teaching under which you were placed;
χαρις δε τω θεω οτι ητε δουλοι της αμαρτιας υπηκουσατε δε εκ καρδιας εις ον παρεδοθητε τυπον διδαχης

18 Felszabadulván pedig a bûn alól, az igazságnak szolgáivá lettetek.
And being made free from sin you have been made the servants of righteousness.
ελευθερωθεντες δε απο της αμαρτιας εδουλωθητε τη δικαιοσυνη

19 Emberi módon szólok a ti testeteknek erõtlensége miatt. Mert a miképen oda szántátok a ti tagjaitokat a tisztátalanságnak és a hamisságnak szolgáiul a hamisságra: azonképen szánjátok oda most a ti tagjaitokat szolgáiul az igazságnak a megszenteltetésre.
I am using words in the way of men, because your flesh is feeble: as you gave your bodies as servants to what is unclean, and to evil to do evil, so now give them as servants to righteousness to do what is holy.
ανθρωπινον λεγω δια την ασθενειαν της σαρκος υμων ωσπερ γαρ παρεστησατε τα μελη υμων δουλα τη ακαθαρσια και τη ανομια εις την ανομιαν ουτως νυν παραστησατε τα μ ελη υμων δουλα τη δικαιοσυνη εις αγιασμον

20 Mert mikor a bûn szolgái valátok, az igazságtól szabadok valátok.
When you were servants of sin you were free from righteousness.
οτε γαρ δουλοι ητε της αμαρτιας ελευθεροι ητε τη δικαιοσυνη

21 Micsoda gyümölcsét vettétek azért akkor azoknak, a miket most szégyenletek? mert azoknak a vége halál.
What fruit had you at that time in the things which are now a shame to you? for the end of such things is death.
τινα ουν καρπον ειχετε τοτε εφ οις νυν επαισχυνεσθε το γαρ τελος εκεινων θανατος

22 Most pedig, minekutána felszabadultatok a bûn alól, szolgáivá lettetek pedig az Istennek: megvan a gyümölcsötök a megszenteltetésre, a vége pedig örök élet.
But now, being free from sin, and having been made servants to God, you have your fruit in that which is holy, and the end is eternal life.
νυνι δε ελευθερωθεντες απο της αμαρτιας δουλωθεντες δε τω θεω εχετε τον καρπον υμων εις αγιασμον το δε τελος ζωην αιωνιον

23 Mert a bûn zsoldja halál; az Isten kegyelmi ajándéka pedig örök élet a mi Urunk Krisztus Jézusban.
For the reward of sin is death; but what God freely gives is eternal life in Jesus Christ our Lord.
τα γαρ οψωνια της αμαρτιας θανατος το δε χαρισμα του θεου ζωη αιωνιος εν χριστω ιησου τω κυριω ημων

1 Avagy nem tudjátok-é atyámfiai, mert törvényismerõkhöz szólok, hogy a törvény uralkodik az emberen, a míg él?
Is it not clear, my brothers (I am using an argument to those who have knowledge of the law), that the law has power over a man as long as he is living?
η αγνοειτε αδελφοι γινωσκουσιν γαρ νομον λαλω οτι ο νομος κυριευει του ανθρωπου εφ οσον χρονον ζη

2 Mert a férjes asszony, míg él a férj, ehhez van kötve törvény szerint, de ha meghal a férj, felszabadul [az asszony] a férj törvénye alól.
For the woman who has a husband is placed by the law under the power of her husband as long as he is living; but if her husband is dead, she is free from the law of the husband.
η γαρ υπανδρος γυνη τω ζωντι ανδρι δεδεται νομω εαν δε αποθανη ο ανηρ κατηργηται απο του νομου του ανδρος

3 Azért tehát az õ férjének életében paráznának mondatik, ha más férfihoz megy; ha azonban meghal a férje, szabaddá lesz a törvénytõl, úgy hogy nem lesz parázna, ha más férfihoz megy.
So if, while the husband is living, she is joined to another man, she will get the name of one who is untrue to her husband: but if the husband is dead, she is free from the law, so that she is not untrue, even if she takes another man.
αρα ουν ζωντος του ανδρος μοιχαλις χρηματισει εαν γενηται ανδρι ετερω εαν δε αποθανη ο ανηρ ελευθερα εστιν απο του νομου του μη ειναι αυτην μοιχαλιδα γενομενην ανδρι ε τερω

4 Azért atyámfiai, ti is meghaltatok a törvénynek a Krisztus teste által, hogy legyetek máséi, azéi, a ki a halálból feltámasztatott, hogy gyümölcsöt teremjünk Istennek.
In the same way, my brothers, you were made dead to the law through the body of Christ, so that you might be joined to another, even to him who came again from the dead, so that we might give fruit to God.
ωστε αδελφοι μου και υμεις εθανατωθητε τω νομω δια του σωματος του χριστου εις το γενεσθαι υμας ετερω τω εκ νεκρων εγερθεντι ινα καρποφορησωμεν τω θεω

5 Mert mikor a testben voltunk, a bûnök indulatai a törvény által dolgoztak a mi tagjainkban, hogy gyümölcsözzenek a halálnak;
For when we were in the flesh, the evil passions which came into being through the law were working in our bodies to give the fruit of death.
οτε γαρ ημεν εν τη σαρκι τα παθηματα των αμαρτιων τα δια του νομου ενηργειτο εν τοις μελεσιν ημων εις το καρποφορησαι τω θανατω

6 Most pedig megszabadultunk a törvénytõl, minekutána meghaltunk arra nézve, a mely által lekötve tartattunk; hogy szolgáljunk a léleknek újságában és nem a betû óságában.

But now we are free from the law, having been made dead to that which had power over us; so that we are servants in the new way of the spirit, not in the old way of the letter.

νυνι δε κατηργηθημεν απο του νομου αποθανοντες εν ω κατειχομεθα ωστε δουλευειν ημας εν καινοτητι πνευματος και ου παλαιοτητι γραμματος

7 Mit mondunk tehát? A törvény bûn-é? Távol legyen: sõt inkább a bûnt nem ismertem, hanem csak a törvény által; mert a kívánságról sem tudtam volna, ha a törvény nem mondaná: Ne kívánjad.

What then is to be said? is the law sin? in no way. But I would not have had knowledge of sin but for the law: for I would not have been conscious of desire if the law had not said, You may not have a desire for what is another's.

τι ουν ερουμεν ο νομος αμαρτια μη γενοιτο αλλα την αμαρτιαν ουκ εγνων ει μη δια νομου την τε γαρ επιθυμιαν ουκ ηδειν ει μη ο νομος ελεγεν ουκ επιθυμησεις

8 De a bûn alkalmat vévén, a parancsolat által nemzett bennem minden kívánságot; mert törvény nélkül holt a bûn.

But sin, taking its chance through that which was ordered by the law, was working in me every form of desire: because without the law sin is dead.

αφορμην δε λαβουσα η αμαρτια δια της εντολης κατειργασατο εν εμοι πασαν επιθυμιαν χωρις γαρ νομου αμαρτια νεκρα

9 Én pedig éltem régen a törvény nélkül: de ama parancsolatnak eljövetelével felelevenedék a bûn,

And there was a time when I was living without the law: but when the law gave its orders, sin came to life and put me to death;

εγω δε εζων χωρις νομου ποτε ελθουσης δε της εντολης η αμαρτια ανεζησεν εγω δε απεθανον

10 Én pedig meghalék; és úgy találtaték, hogy az a parancsolat, mely életre való, nékem halálomra van.

And I made the discovery that the law whose purpose was to give life had become a cause of death:

και ευρεθη μοι η εντολη η εις ζωην αυτη εις θανατον

11 Mert a bûn alkalmat vévén, ama parancsolat által megcsalt engem, és megölt általa.

For I was tricked and put to death by sin, which took its chance through the law.

η γαρ αμαρτια αφορμην λαβουσα δια της εντολης εξηπατησεν με και δι αυτης απεκτεινεν

12 Azért ám a törvény szent, és a parancsolat szent és igaz és jó.

But the law is holy, and its orders are holy, upright, and good.

ωστε ο μεν νομος αγιος και η εντολη αγια και δικαια και αγαθη

13 Tehát a jó nékem halálom lett-é? Távol legyen: sõt inkább a bûn [az,] hogy megtessék a bûn, mely a jó által nékem halált szerez, hogy felette igen bûnös legyen a bûn a parancsolat által.

Was then that which is good, death to me? In no way. But the purpose was that sin might be seen to be sin by working death to me through that which is good; so that through the orders of the law sin might seem much more evil.

το ουν αγαθον εμοι γεγονεν θανατος μη γενοιτο αλλα η αμαρτια ινα φανη αμαρτια δια του αγαθου μοι κατεργαζομενη θανατον ινα γενηται καθ υπερβολην αμαρτωλος η αμαρτι α δια της εντολης

14 Mert tudjuk, hogy a törvény lelki; de én testi vagyok, a bûn alá rekesztve.

For we are conscious that the law is of the spirit; but I am of the flesh, given into the power of sin.

οιδαμεν γαρ οτι ο νομος πνευματικος εστιν εγω δε σαρκικος ειμι πεπραμενος υπο την αμαρτιαν

15 Mert a mit cselekeszem, nem ismerem: mert nem azt mívelem, a mit akarok, hanem a mit gyûlölök, azt cselekeszem.

And I have no clear knowledge of what I am doing, for that which I have a mind to do, I do not, but what I have hate for, that I do.

ο γαρ κατεργαζομαι ου γινωσκω ου γαρ ο θελω τουτο πρασσω αλλ ο μισω τουτο ποιω

16 Ha pedig azt cselekszem, a mit nem akarok, megegyezem a törvénnyel, hogy jó.

But, if I do that which I have no mind to do, I am in agreement with the law that the law is good.

ει δε ο ου θελω τουτο ποιω συμφημι τω νομω οτι καλος

17 Most azért már nem én cselekszem azt, hanem a bennem lakozó bûn.
So it is no longer I who do it, but the sin living in me.
νυνι δε ουκετι εγω κατεργαζομαι αυτο αλλ η οικουσα εν εμοι αμαρτια

18 Mert tudom, hogy nem lakik én bennem, azaz a testemben jó; mert az akarás megvan bennem, de a jó véghezvitelét nem találom.
For I am conscious that in me, that is, in my flesh, there is nothing good: I have the mind but not the power to do what is right.
οιδα γαρ οτι ουκ οικει εν εμοι τουτεστιν εν τη σαρκι μου αγαθον το γαρ θελειν παρακειται μοι το δε κατεργαζεσθαι το καλον ουχ ευρισκω

19 Mert nem a jót cselekeszem, melyet akarok; hanem a gonoszt cselekeszem, melyet nem akarok.
For the good which I have a mind to do, I do not: but the evil which I have no mind to do, that I do.
ου γαρ ο θελω ποιω αγαθον αλλ ο ου θελω κακον τουτο πρασσω

20 Ha pedig én azt cselekeszem, a mit nem akarok, nem én mívelem már azt, hanem a bennem lakozó bûn.
But if I do what I have no mind to do, it is no longer I who do it, but the sin living in me.
ει δε ο ου θελω εγω τουτο ποιω ουκετι εγω κατεργαζομαι αυτο αλλ η οικουσα εν εμοι αμαρτια

21 Megtalálom azért magamban, ki a jót akarom cselekedni, ezt a törvényt, hogy a bûn megvan bennem.
So I see a law that, though I have a mind to do good, evil is present in me.
ευρισκω αρα τον νομον τω θελοντι εμοι ποιειν το καλον οτι εμοι το κακον παρακειται

22 Mert gyönyörködöm az Isten törvényében a belsõ ember szerint;
In my heart I take pleasure in the law of God,
συνηδομαι γαρ τω νομω του θεου κατα τον εσω ανθρωπον

23 De látok egy másik törvényt az én tagjaimban, mely ellenkezik az elmém törvényével, és engem rabul ád a bûn törvényének, mely van az én tagjaimban.
But I see another law in my body, working against the law of my mind, and making me the servant of the law of sin which is in my flesh.
βλεπω δε ετερον νομον εν τοις μελεσιν μου αντιστρατευομενον τω νομω του νοος μου και αιχμαλωτιζοντα με τω νομω της αμαρτιας τω οντι εν τοις μελεσιν μου

24 Óh én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testébõl?
How unhappy am I! who will make me free from the body of this death?
ταλαιπωρος εγω ανθρωπος τις με ρυσεται εκ του σωματος του θανατου τουτου

25 Hálát adok Istennek a mi Urunk Jézus Krisztus által. Azért jóllehet én az elmémmel az Isten törvényének, de testemmel a bûn törvényének szolgálok.
I give praise to God through Jesus Christ our Lord. So with my mind I am a servant to the law of God, but with my flesh to the law of sin.
ευχαριστω τω θεω δια ιησου χριστου του κυριου ημων αρα ουν αυτος εγω τω μεν νοι δουλευω νομω θεου τη δε σαρκι νομω αμαρτιας

1 Nincsen azért immár semmi kárhoztatásuk azoknak, a kik Krisztus Jézusban vannak, kik nem test szerint járnak, hanem Lélek szerint.
For this cause those who are in Christ Jesus will not be judged as sinners.
ουδεν αρα νυν κατακριμα τοις εν χριστω ιησου μη κατα σαρκα περιπατουσιν αλλα κατα πνευμα

2 Mert a Jézus Krisztusban való élet lelkének törvénye megszabadított engem a bûn és a halál törvényétõl.
For the law of the Spirit of life in Christ Jesus has made me free from the law of sin and death.
ο γαρ νομος του πνευματος της ζωης εν χριστω ιησου ηλευθερωσεν με απο του νομου της αμαρτιας και του θανατου

3 Mert a mi a törvénynek lehetetlen vala, mivelhogy erõtelen vala a test miatt, az Isten az õ Fiát elbocsátván bûn testének hasonlatosságában és a bûnért, kárhoztatá a bûnt a testben.
For what the law was not able to do because it was feeble through the flesh, God, sending his Son in the image of the evil flesh, and as an offering for sin, gave his decision against sin in the flesh:
το γαρ αδυνατον του νομου εν ω ησθενει δια της σαρκος ο θεος τον εαυτου υιον πεμψας εν ομοιωματι σαρκος αμαρτιας και περι αμαρτιας κατεκρινεν την αμαρτιαν εν τη σαρκι

4 Hogy a törvénynek igazsága beteljesüljön bennünk, kik nem test szerint járunk, hanem Lélek szerint.
So that what was ordered by the law might be done in us, who are living, not in the way of the flesh, but in the way of the Spirit.
ινα το δικαιωμα του νομου πληρωθη εν ημιν τοις μη κατα σαρκα περιπατουσιν αλλα κατα πνευμα

5 Mert a test szerint valók a test dolgaira gondolnak; a Lélek szerint valók pedig a Lélek dolgaira.
For those who are living in the way of the flesh give their minds to the things of the flesh, but those who go in the way of the Spirit, to the things of the Spirit.
οι γαρ κατα σαρκα οντες τα της σαρκος φρονουσιν οι δε κατα πνευμα τα του πνευματος

6 Mert a testnek gondolata halál; a Lélek gondolata pedig élet és békesség.
For the mind of the flesh is death, but the mind of the Spirit is life and peace:
το γαρ φρονημα της σαρκος θανατος το δε φρονημα του πνευματος ζωη και ειρηνη

7 Mert a test gondolata ellenségeskedés Isten ellen; minthogy az Isten törvényének nem engedelmeskedik, mert nem is teheti.
Because the mind of the flesh is opposite to God; it is not under the law of God, and is not able to be:
διοτι το φρονημα της σαρκος εχθρα εις θεον τω γαρ νομω του θεου ουχ υποτασσεται ουδε γαρ δυναται

8 A kik pedig testben vannak, nem lehetnek kedvesek Isten elõtt.
So that those who are in the flesh are not able to give pleasure to God.
οι δε εν σαρκι οντες θεω αρεσαι ου δυνανται

9 De ti nem vagytok testben, hanem lélekben, ha ugyan az Isten Lelke lakik bennetek. A kiben pedig nincs a Krisztus Lelke, az nem az övé.
You are not in the flesh but in the Spirit, if the Spirit of God is in you. But if any man has not the Spirit of Christ he is not one of his.
υμεις δε ουκ εστε εν σαρκι αλλ εν πνευματι ειπερ πνευμα θεου οικει εν υμιν ει δε τις πνευμα χριστου ουκ εχει ουτος ουκ εστιν αυτου

10 Hogyha pedig Krisztus ti bennetek [van,] jóllehet a test holt a bûn miatt, a lélek ellenben élet az igazságért.
And if Christ is in you, the body is dead because of sin, but the Spirit is life because of righteousness.
ει δε χριστος εν υμιν το μεν σωμα νεκρον δι αμαρτιαν το δε πνευμα ζωη δια δικαιοσυνην

11 De ha Annak a Lelke lakik bennetek, a ki feltámasztotta Jézust a halálból, ugyanaz, a ki feltámasztotta Krisztus Jézust a halálból, megeleveníti a ti halandó testeiteket is az õ ti bennetek lakozó Lelke által.
But if the Spirit of him who made Jesus come again from the dead is in you, he who made Christ Jesus come again from the dead will in the same way, through his Spirit which is in you, give life to your bodies which now are under the power of death.
ει δε το πνευμα του εγειραντος ιησουν εκ νεκρων οικει εν υμιν ο εγειρας τον χριστον εκ νεκρων ζωοποιησει και τα θνητα σωματα υμων δια το ενοικουν αυτου πνευμα εν υμιν

12 Annakokáért atyámfiai, nem vagyunk adósok a testnek, hogy test szerint éljünk:
So then, my brothers, we are in debt, not to the flesh to be living in the way of the flesh:
αρα ουν αδελφοι οφειλεται εσμεν ου τη σαρκι του κατα σαρκα ζην

13 Mert, ha test szerint éltek, meghaltok; de ha a test cselekedeteit a lélekkel megöldökölitek, éltek.
For if you go in the way of the flesh, death will come on you; but if by the Spirit you put to death the works of the body, you will have life.
ει γαρ κατα σαρκα ζητε μελλετε αποθνησκειν ει δε πνευματι τας πραξεις του σωματος θανατουτε ζησεσθε

14 Mert a kiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai.
And all those who are guided by the Spirit of God are sons of God.
οσοι γαρ πνευματι θεου αγονται ουτοι εισιν υιοι θεου

15 Mert nem kaptatok szolgaság lelkét ismét a félelemre, hanem a fiúságnak Lelkét kaptátok, a ki által kiáltjuk: Abbá, Atyám!
For you did not get the spirit of servants again to put you in fear, but the spirit of sons was given to you, by which we say, Abba, Father.
ου γαρ ελαβετε πνευμα δουλειας παλιν εις φοβον αλλ ελαβετε πνευμα υιοθεσιας εν ω κραζομεν αββα ο πατηρ

16 Ez a Lélek bizonyságot tesz a mi lelkünkkel együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk.
The Spirit is witness with our spirit that we are children of God:
αυτο το πνευμα συμμαρτυρει τω πνευματι ημων οτι εσμεν τεκνα θεου

17 Ha pedig gyermekek, örökösök is; örökösei Istennek, örököstársai pedig Krisztusnak; ha ugyan vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt is dicsõüljünk meg.
And if we are children, we have a right to a part in the heritage; a part in the things of God, together with Christ; so that if we have a part in his pain, we will in the same way have a part in his glory.
ει δε τεκνα και κληρονομοι κληρονομοι μεν θεου συγκληρονομοι δε χριστου ειπερ συμπασχομεν ινα και συνδοξασθωμεν

18 Mert azt tartom, hogy a miket most szenvedünk, nem hasonlíthatók ahhoz a dicsõséghez, mely nékünk megjelentetik.
I am of the opinion that there is no comparison between the pain of this present time and the glory which we will see in the future.
λογιζομαι γαρ οτι ουκ αξια τα παθηματα του νυν καιρου προς την μελλουσαν δοξαν αποκαλυφθηναι εις ημας

19 Mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését.
For the strong desire of every living thing is waiting for the revelation of the sons of God.
η γαρ αποκαραδοκια της κτισεως την αποκαλυψιν των υιων του θεου απεκδεχεται

20 Mert a teremtett világ hiábavalóság alá vettetett, nem önként, hanem azért, a ki az alá vetette.
For every living thing was put under the power of change, not by its desire, but by him who made it so, in hope
τη γαρ ματαιοτητι η κτισις υπεταγη ουχ εκουσα αλλα δια τον υποταξαντα επ ελπιδι

21 Azzal a reménységgel, hogy maga a teremtett világ is megszabadul a rothadandóság rabságától az Isten fiai dicsõségének szabadságára.
That all living things will be made free from the power of death and will have a part with the free children of God in glory.
οτι και αυτη η κτισις ελευθερωθησεται απο της δουλειας της φθορας εις την ελευθεριαν της δοξης των τεκνων του θεου

22 Mert tudjuk, hogy az egész teremtett világ egyetemben fohászkodik és nyög mind idáig.
For we are conscious that all living things are weeping and sorrowing in pain together till now.
οιδαμεν γαρ οτι πασα η κτισις συστεναζει και συνωδινει αχρι του νυν

23 Nemcsak [ez] pedig, hanem magok a Lélek zsengéjének birtokosai, mi magunk is fohászkodunk magunkban, várván a fiúságot, a mi testünknek megváltását.
And not only so, but we who have the first fruits of the Spirit, even we have sorrow in our minds, waiting for the time when we will take our place as sons, that is, the salvation of our bodies.
ου μονον δε αλλα και αυτοι την απαρχην του πνευματος εχοντες και ημεις αυτοι εν εαυτοις στεναζομεν υιοθεσιαν απεκδεχομενοι την απολυτρωσιν του σωματος ημων

24 Mert reménységben tartattunk meg; a reménység pedig, ha láttatik, nem reménység; mert a mit lát valaki, miért reményli is [azt?]
For our salvation is by hope: but hope which is seen is not hope: for who is hoping for what he sees?
τη γαρ ελπιδι εσωθημεν ελπις δε βλεπομενη ουκ εστιν ελπις ο γαρ βλεπει τις τι και ελπιζει

25 Ha pedig, a mit nem látunk, azt reméljük, békességes tûréssel várjuk.
But if we have hope for that which we see not, then we will be able to go on waiting for it.
ει δε ο ου βλεπομεν ελπιζομεν δι υπομονης απεκδεχομεθα

26 Hasonlatosképen pedig a Lélek is segítségére van a mi erõtelenségünknek. Mert azt, a mit kérnünk kell, a mint kellene, nem tudjuk; de maga a Lélek esedezik mi érettünk kimondhatatlan fohászkodásokkal.
And in the same way the Spirit is a help to our feeble hearts: for we are not able to make prayer to God in the right way; but the Spirit puts our desires into words which are not in our power to say;
ωσαυτως δε και το πνευμα συναντιλαμβανεται ταις ασθενειαις ημων το γαρ τι προσευξωμεθα καθο δει ουκ οιδαμεν αλλ αυτο το πνευμα υπερεντυγχανει υπερ ημων στεναγμοις αλαλητοις

27 A ki pedig a szíveket vizsgálja, tudja, mi a Lélek gondolata, mert Isten szerint esedezik a szentekért.
And he who is the searcher of hearts has knowledge of the mind of the Spirit, because he is making prayers for the saints in agreement with the mind of God.
ο δε ερευνων τας καρδιας οιδεν τι το φρονημα του πνευματος οτι κατα θεον εντυγχανει υπερ αγιων

28 Tudjuk pedig, hogy azoknak, a kik Istent szeretik, minden javokra van, mint a kik [az] [õ] végzése szerint hivatalosak.
And we are conscious that all things are working together for good to those who have love for God, and have been marked out by his purpose.
οιδαμεν δε οτι τοις αγαπωσιν τον θεον παντα συνεργει εις αγαθον τοις κατα προθεσιν κλητοις ουσιν

29 Mert a kiket eleve ismert, eleve el is rendelte, hogy azok az õ Fia ábrázatához hasonlatosak legyenek, hogy õ legyen elsõszülött sok atyafi között.
Because those of whom he had knowledge before they came into existence, were marked out by him to be made like his Son, so that he might be the first among a band of brothers:
οτι ους προεγνω και προωρισεν συμμορφους της εικονος του υιου αυτου εις το ειναι αυτον πρωτοτοκον εν πολλοις αδελφοις

30 A kiket pedig eleve elrendelt, azokat el is hívta; és a kiket elhívott, azokat meg is igazította; a kiket pedig megigazított, azokat meg is dicsõítette.
And those who were marked out by him were named; and those who were named were given righteousness; and to those to whom he gave righteousness, in the same way he gave glory.
ους δε προωρισεν τουτους και εκαλεσεν και ους εκαλεσεν τουτους και εδικαιωσεν ους δε εδικαιωσεν τουτους και εδοξασεν

31 Mit mondunk azért ezekre? Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?
What may we say about these things? If God is for us, who is against us?
τι ουν ερουμεν προς ταυτα ει ο θεος υπερ ημων τις καθ ημων

32 A ki az õ tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem õt mindnyájunkért odaadta, mimódon ne ajándékozna vele együtt mindent minékünk?
He who did not keep back his only Son, but gave him up for us all, will he not with him freely give us all things?
ος γε του ιδιου υιου ουκ εφεισατο αλλ υπερ ημων παντων παρεδωκεν αυτον πως ουχι και συν αυτω τα παντα ημιν χαρισεται

33 Kicsoda vádolja az Isten választottait? Isten az, a ki megigazít;
Who will say anything against the saints of God? It is God who makes us clear from evil;
τις εγκαλεσει κατα εκλεκτων θεου θεος ο δικαιων

34 Kicsoda az, a ki kárhoztat? Krisztus az, a ki meghalt, sõt a ki fel is támadott, a ki az Isten jobbján van, a ki esedezik is érettünk:
Who will give a decision against us? It is Christ Jesus who not only was put to death, but came again from the dead, who is now at the right hand of God, taking our part.
τις ο κατακρινων χριστος ο αποθανων μαλλον δε και εγερθεις ος και εστιν εν δεξια του θεου ος και εντυγχανει υπερ ημων

35 Kicsoda szakaszt el minket a Krisztus szerelmétõl? nyomorúság vagy szorongattatás, vagy üldözés, vagy éhség, vagy meztelenség, vagy veszedelem, vagy fegyver-é?
Who will come between us and the love of Christ? Will trouble, or pain, or cruel acts, or the need of food or of clothing, or danger, or the sword?
τις ημας χωρισει απο της αγαπης του χριστου θλιψις η στενοχωρια η διωγμος η λιμος η γυμνοτης η κινδυνος η μαχαιρα

36 A mint megvan írva, hogy: Te éretted gyilkoltatunk minden napon; olybá tekintenek mint vágó juhokat.
As it is said in the holy Writings, Because of you we are put to death every day; we are like sheep ready for destruction.
καθως γεγραπται οτι ενεκα σου θανατουμεθα ολην την ημεραν ελογισθημεν ως προβατα σφαγης

37 De mindezekben felettébb diadalmaskodunk, Az által, a ki minket szeretett,
But we are able to overcome all these things and more through his love.
αλλ εν τουτοις πασιν υπερνικωμεν δια του αγαπησαντος ημας

38 Mert meg vagyok gyõzõdve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem következendõk,
For I am certain that not death, or life, or angels, or rulers, or things present, or things to come, or powers,
πεπεισμαι γαρ οτι ουτε θανατος ουτε ζωη ουτε αγγελοι ουτε αρχαι ουτε δυναμεις ουτε ενεστωτα ουτε μελλοντα

39 Sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakaszthat el minket az Istennek szerelmétõl, mely vagyon a mi Urunk Jézus Krisztusban.
Or things on high, or things under the earth, or anything which is made, will be able to come between us and the love of God which is in Christ Jesus our Lord.
ουτε υψωμα ουτε βαθος ουτε τις κτισις ετερα δυνησεται ημας χωρισαι απο της αγαπης του θεου της εν χριστω ιησου τω κυριω ημων

1 Igazságot szólok Krisztusban, nem hazudok, lelkiismeretem velem együtt tesz bizonyságot a Szent Lélek által,
I say what is true in Christ, and not what is false, my mind giving witness with me in the Holy Spirit,
αληθειαν λεγω εν χριστω ου ψευδομαι συμμαρτυρουσης μοι της συνειδησεως μου εν πνευματι αγιω

2 Hogy nagy az én szomorúságom és szüntelen való az én szívemnek fájdalma;
That I am full of sorrow and pain without end.
οτι λυπη μοι εστιν μεγαλη και αδιαλειπτος οδυνη τη καρδια μου

3 Mert kívánnám, hogy én magam átok legyek, [elszakasztva] a Krisztustól az én atyámfiaiért, a kik rokonaim test szerint;
For I have a desire to take on myself the curse for my brothers, my family in the flesh:
ηυχομην γαρ αυτος εγω αναθεμα ειναι απο του χριστου υπερ των αδελφων μου των συγγενων μου κατα σαρκα

4 A kik izráeliták, a kiké a fiúság és a dicsõség és a szövetségek, meg a törvényadás és az isteni tisztelet és az ígéretek;
Who are Israelites: who have the place of sons, and the glory, and the agreements with God, and the giving of the law, and the worship, and the hope offered by God:
οιτινες εισιν ισραηλιται ων η υιοθεσια και η δοξα και αι διαθηκαι και η νομοθεσια και η λατρεια και αι επαγγελιαι

5 A kiké az atyák, és a kik közül való test szerint a Krisztus, a ki mindeneknek felette örökké áldandó Isten. Ámen.
Whose are the fathers, and of whom came Christ in the flesh, who is over all, God, to whom be blessing for ever. So be it.
ων οι πατερες και εξ ων ο χριστος το κατα σαρκα ο ων επι παντων θεος ευλογητος εις τους αιωνας αμην

6 Nem lehet pedig, hogy meghiúsult legyen az Isten beszéde. Mert nem mindnyájan izráeliták azok, kik Izráeltõl valók;
But it is not as if the word of God was without effect. For they are not all Israel, who are of Israel:
ουχ οιον δε οτι εκπεπτωκεν ο λογος του θεου ου γαρ παντες οι εξ ισραηλ ουτοι ισραηλ

7 Sem nem mindnyájan fiak, kik az Ábrahám magvából valók; hanem: Izsákban neveztetik néked a te magod.
And they are not all children because they are the seed of Abraham; but, In Isaac will your seed be named.
ουδ οτι εισιν σπερμα αβρααμ παντες τεκνα αλλ εν ισαακ κληθησεται σοι σπερμα

8 Azaz, nem a testnek fiai az Isten fiai; hanem az ígéret fiait tekinti magul.
That is, it is not the children of the flesh, but the children of God's undertaking, who are named as the seed.
τουτεστιν ου τα τεκνα της σαρκος ταυτα τεκνα του θεου αλλα τα τεκνα της επαγγελιας λογιζεται εις σπερμα

9 Mert ígéretnek beszéde ez: Ez idõ tájban eljövök, és Sárának fia lesz.
For this is the word of God's undertaking, At this time will I come, and Sarah will have a son.
επαγγελιας γαρ ο λογος ουτος κατα τον καιρον τουτον ελευσομαι και εσται τη σαρρα υιος

10 Nemcsak pedig, hanem Rebeka is, ki egytõl fogant méhében, Izsáktól a mi atyánktól:
And not only so, but Rebecca being about to have a child by our father Isaac--
ου μονον δε αλλα και ρεβεκκα εξ ενος κοιτην εχουσα ισαακ του πατρος ημων

11 Mert mikor még meg sem születtek, sem semmi jót vagy gonoszt nem cselekedtek, hogy az Istennek kiválasztás szerint való végzése megmaradjon, nem cselekedetekbõl, hanem az elhívótól,
Before the children had come into existence, or had done anything good or bad, in order that God's purpose and his selection might be effected, not by works, but by him whose purpose it is,
μηπω γαρ γεννηθεντων μηδε πραξαντων τι αγαθον η κακον ινα η κατ εκλογην του θεου προθεσις μενη ουκ εξ εργων αλλ εκ του καλουντος

12 Megmondatott néki, hogy: A nagyobbik szolgál a kisebbiknek.
It was said to her, The older will be the servant of the younger.
ερρηθη αυτη οτι ο μειζων δουλευσει τω ελασσονι

13 Miképen meg van írva: Jákóbot szerettem, Ézsaut pedig gyûlöltem.
Even as it is said, I had love for Jacob, but for Esau I had hate.
καθως γεγραπται τον ιακωβ ηγαπησα τον δε ησαυ εμισησα

14 Mit mondunk tehát: Vajjon nem igazságtalanság-é [ez] az Istentõl? Távol legyen!
What may we say then? is God not upright? let it not be said.
τι ουν ερουμεν μη αδικια παρα τω θεω μη γενοιτο

15 Mert Mózesnek ezt mondja: Könyörülök azon, a kin könyörülök, és kegyelmezek annak, a kinek kegyelmezek.
For he says to Moses, I will have mercy on whom I will have mercy, and pity on whom I will have pity.
τω γαρ μωση λεγει ελεησω ον αν ελεω και οικτειρησω ον αν οικτειρω

16 Annakokáért tehát nem azé, a ki akarja, sem nem azé, a ki fut, hanem a könyörülõ Istené.
So then, it is not by the desire or by the attempt of man, but by the mercy of God.
αρα ουν ου του θελοντος ουδε του τρεχοντος αλλα του ελεουντος θεου

17 Mert azt mondja az írás a Faraónak, hogy: Azért támasztottalak téged, hogy megmutassam benned az én hatalmamat, és hogy hirdessék az én nevemet az egész földön.
For the holy Writings say to Pharaoh, For this same purpose did I put you on high, so that I might make my power seen in you, and that there might be knowledge of my name through all the earth.
λεγει γαρ η γραφη τω φαραω οτι εις αυτο τουτο εξηγειρα σε οπως ενδειξωμαι εν σοι την δυναμιν μου και οπως διαγγελη το ονομα μου εν παση τη γη

18 Annakokáért a kin akar könyörül, a kit pedig akar, megkeményít.
So then, at his pleasure he has mercy on a man, and at his pleasure he makes the heart hard.
αρα ουν ον θελει ελεει ον δε θελει σκληρυνει

19 Mondod azért nékem: Miért fedd hát [engem?] [Hiszen] az õ akaratának kicsoda áll ellene?
But you will say to me, Why does he still make us responsible? who is able to go against his purpose?
ερεις ουν μοι τι ετι μεμφεται τω γαρ βουληματι αυτου τις ανθεστηκεν

20 Sõt inkább kicsoda vagy te óh ember, hogy versengsz az Istennel? Avagy mondja-é a készítmény a készítõnek: Miért csináltál engem így?
But, O man, who are you, to make answer against God? May the thing which is made say to him who made it, Why did you make me so?
μενουνγε ω ανθρωπε συ τις ει ο ανταποκρινομενος τω θεω μη ερει το πλασμα τω πλασαντι τι με εποιησας ουτως

21 Avagy nincsen-é a fazekasnak hatalma az agyagon, hogy ugyanazon gyuradékból némely edényt tisztességre, némelyt pedig becstelenségre csináljon?
Or has not the potter the right to make out of one part of his earth a vessel for honour, and out of another a vessel for shame?
η ουκ εχει εξουσιαν ο κεραμευς του πηλου εκ του αυτου φυραματος ποιησαι ο μεν εις τιμην σκευος ο δε εις ατιμιαν

22 Ha pedig az Isten az õ haragját megmutatni és hatalmát megismertetni kívánván, nagy békességes tûréssel elszenvedte a harag edényeit, melyek veszedelemre készíttettek,
What if God, desiring to let his wrath and his power be seen, for a long time put up with the vessels of wrath which were ready for destruction:
ει δε θελων ο θεος ενδειξασθαι την οργην και γνωρισαι το δυνατον αυτου ηνεγκεν εν πολλη μακροθυμια σκευη οργης κατηρτισμενα εις απωλειαν

23 És hogy megismertesse az õ dicsõségének gazdagságát az irgalom edényein, melyeket eleve elkészített a dicsõségre, [mit szólhatsz ellene?]
And to make clear the wealth of his glory to vessels of mercy, which he had before made ready for glory,
και ινα γνωριση τον πλουτον της δοξης αυτου επι σκευη ελεους α προητοιμασεν εις δοξαν

24 A kikül el is hívott minket nemcsak a zsidók, hanem a pogányok közül is,
Even us, who were marked out by him, not only from the Jews, but from the Gentiles?
ους και εκαλεσεν ημας ου μονον εξ ιουδαιων αλλα και εξ εθνων

25 A mint Hóseásnál is mondja: Hívom a nem én népemet én népemnek; és a nem szerettet szeretettnek.
As he says in Hosea, They will be named my people who were not my people, and she will be loved who was not loved.
ως και εν τω ωσηε λεγει καλεσω τον ου λαον μου λαον μου και την ουκ ηγαπημενην ηγαπημενην

26 És lészen, hogy azon a helyen, a hol ez mondatott nékik: Ti nem vagytok az én népem, ott az élõ Isten fiainak fognak hívatni.
And in the place where it was said to them, You are not my people, there they will be named the sons of the living God.
και εσται εν τω τοπω ου ερρηθη αυτοις ου λαος μου υμεις εκει κληθησονται υιοι θεου ζωντος

27 Ésaiás pedig ezt kiáltja Izráel felõl: Ha Izráel fiainak száma [annyi] volna is, mint a tenger fövenye, a maradék tartatik meg.
And Isaiah says about Israel, Even if the number of the children of Israel is as the sand of the sea, only a small part will get salvation:
ησαιας δε κραζει υπερ του ισραηλ εαν η ο αριθμος των υιων ισραηλ ως η αμμος της θαλασσης το καταλειμμα σωθησεται

28 Mert a dolgot bevégezi és rövidre metszi igazságban; mivel rövidesen végez az Úr a földön.
For the Lord will give effect to his word on the earth, putting an end to it and cutting it short.
λογον γαρ συντελων και συντεμνων εν δικαιοσυνη οτι λογον συντετμημενον ποιησει κυριος επι της γης

29 És a mint Ésaiás elõre megmondotta: Ha a Seregeknek Ura nem hagyott volna nékünk magot, olyanokká lettünk volna, mint Sodoma, és Gomorához volnánk hasonlók.
And, as Isaiah had said before, If the Lord of armies had not given us a seed, we would have been like Sodom and Gomorrah.
και καθως προειρηκεν ησαιας ει μη κυριος σαβαωθ εγκατελιπεν ημιν σπερμα ως σοδομα αν εγενηθημεν και ως γομορρα αν ωμοιωθημεν

30 Mit mondunk hát? Azt, hogy a pogányok, a kik az igazságot nem követték, az igazságot elnyerték, még pedig a hitbõl való igazságot;
What then may we say? That the nations who did not go after righteousness have got righteousness, even the righteousness which is of faith:
τι ουν ερουμεν οτι εθνη τα μη διωκοντα δικαιοσυνην κατελαβεν δικαιοσυνην δικαιοσυνην δε την εκ πιστεως

31 Izráel ellenben, mely az igazság törvényét követte, nem jutott el az igazság törvényére.
But Israel, going after a law of righteousness, did not get it.
ισραηλ δε διωκων νομον δικαιοσυνης εις νομον δικαιοσυνης ουκ εφθασεν

32 Miért? Azért, mert nem hitbõl [keresték,] hanem mintha a törvény cselekedeteibõl volna. Mert beleütköztek a beleütközés kövébe,
Why? Because they were not searching for it by faith, but by works. They came up against the stone which was in the way;
διατι οτι ουκ εκ πιστεως αλλ ως εξ εργων νομου προσεκοψαν γαρ τω λιθω του προσκομματος

33 A mint meg van írva: Ímé beleütközés követ és megbotránkozás szikláját teszem Sionba; és a ki hisz benne, nem szégyenül meg.
As it is said, See, I am putting in Zion a stone causing a fall, and a rock in the way: but he who has faith in him will not be put to shame.
καθως γεγραπται ιδου τιθημι εν σιων λιθον προσκομματος και πετραν σκανδαλου και πας ο πιστευων επ αυτω ου καταισχυνθησεται

1 Atyámfiai, szívem szerint kívánom és Istentõl könyörgöm az Izráel idvességét.
Brothers, my heart's desire and my prayer to God for them is, that they may get salvation.
αδελφοι η μεν ευδοκια της εμης καρδιας και η δεησις η προς τον θεον υπερ του ισραηλ εστιν εις σωτηριαν

2 Mert bizonyságot teszek felõlök, hogy Isten iránt való buzgóság van bennök, de nem megismerés szerint.
For I give witness of them that they have a strong desire for God, but not with knowledge.
μαρτυρω γαρ αυτοις οτι ζηλον θεου εχουσιν αλλ ου κατ επιγνωσιν

3 Mert az Isten igazságát nem ismervén, és az õ tulajdon igazságukat igyekezvén érvényesíteni, az Isten igazságának nem engedelmeskedtek.
Because, not having knowledge of God's righteousness, and desiring to give effect to their righteousness, they have not put themselves under the righteousness of God.
αγνοουντες γαρ την του θεου δικαιοσυνην και την ιδιαν δικαιοσυνην ζητουντες στησαι τη δικαιοσυνη του θεου ουχ υπεταγησαν

4 Mert a törvény vége Krisztus minden hívõnek igazságára.
For Christ is the end of the law for righteousness to everyone who has faith.
τελος γαρ νομου χριστος εις δικαιοσυνην παντι τω πιστευοντι

5 Mert Mózes a törvénybõl való igazságról [azt] írja, hogy a ki azokat cselekeszi, él azok által.
For Moses says that the man who does the righteousness which is of the law will get life by it.
μωσης γαρ γραφει την δικαιοσυνην την εκ του νομου οτι ο ποιησας αυτα ανθρωπος ζησεται εν αυτοις

6 A hitbõl való igazság pedig így szól: Ne mondd a te szívedben: Kicsoda megy föl a mennybe? (azaz, hogy Krisztus aláhozza;)
But the righteousness which is of faith says these words, Say not in your heart, Who will go up to heaven? (that is, to make Christ come down:)
η δε εκ πιστεως δικαιοσυνη ουτως λεγει μη ειπης εν τη καρδια σου τις αναβησεται εις τον ουρανον τουτ εστιν χριστον καταγαγειν

7 Avagy: Kicsoda száll le a mélységbe? (azaz, hogy Krisztust a halálból felhozza.)
Or, Who will go down into the deep? (that is, to make Christ come again from the dead:)
η τις καταβησεται εις την αβυσσον τουτ εστιν χριστον εκ νεκρων αναγαγειν

8 De mit mond? Közel hozzád a beszéd, a szádban és a szívedben van: azaz a hit beszéde, a melyet mi hirdetünk.
But what does it say? The word is near you, in your mouth and in your heart: that is, the word of faith of which we are the preachers:
αλλα τι λεγει εγγυς σου το ρημα εστιν εν τω στοματι σου και εν τη καρδια σου τουτ εστιν το ρημα της πιστεως ο κηρυσσομεν

9 Mert ha a te száddal vallást teszel az Úr Jézusról, és szívedben hiszed, hogy az Isten feltámasztotta õt a halálból, megtartatol.
Because, if you say with your mouth that Jesus is Lord, and have faith in your heart that God has made him come back from the dead, you will have salvation:
οτι εαν ομολογησης εν τω στοματι σου κυριον ιησουν και πιστευσης εν τη καρδια σου οτι ο θεος αυτον ηγειρεν εκ νεκρων σωθηση

10 Mert szívvel hiszünk az igazságra, szájjal teszünk pedig vallást az idvességre.
For with the heart man has faith to get righteousness, and with the mouth he says that Jesus is Lord to get salvation.
καρδια γαρ πιστευεται εις δικαιοσυνην στοματι δε ομολογειται εις σωτηριαν

11 Mert azt mondja az írás: Valaki hisz õ benne, meg nem szégyenül.
Because it is said in the holy Writings, Whoever has faith in him will not be shamed.
λεγει γαρ η γραφη πας ο πιστευων επ αυτω ου καταισχυνθησεται

12 Mert nincs különbség zsidó meg görög között; mert ugyanaz az Ura mindeneknek, a ki kegyelemben gazdag mindenekhez, a kik õt segítségül hívják.
And the Jew is not different from the Greek: for there is the same Lord of all, who is good to all who have hope in his name:
ου γαρ εστιν διαστολη ιουδαιου τε και ελληνος ο γαρ αυτος κυριος παντων πλουτων εις παντας τους επικαλουμενους αυτον

13 Mert minden, a ki segítségül hívja az Úr nevét, megtartatik.
Because, Whoever will give worship to the name of the Lord will get salvation.
πας γαρ ος αν επικαλεσηται το ονομα κυριου σωθησεται

14 Mimódon hívják azért segítségül [azt,] a kiben nem hisznek? Mimódon hisznek pedig [abban], a ki felõl nem hallottak? Mimódon hallanának pedig prédikáló nélkül?
But how will they give worship to him in whom they have no faith? and how will they have faith in him of whom they have not had news? and how will they have news without a preacher?
πως ουν επικαλεσονται εις ον ουκ επιστευσαν πως δε πιστευσουσιν ου ουκ ηκουσαν πως δε ακουσουσιν χωρις κηρυσσοντος

15 Mimódon prédikálnak pedig, ha el nem küldetnek? A miképen meg van írva: Mely szépek a békesség hirdetõknek lábai, a kik jókat hirdetnek!
And how will there be preachers if they are not sent? As it is said, How beautiful are the feet of those who give the glad news of good things.
πως δε κηρυξουσιν εαν μη αποσταλωσιν καθως γεγραπται ως ωραιοι οι ποδες των ευαγγελιζομενων ειρηνην των ευαγγελιζομενων τα αγαθα

16 De nem mindenek engedelmeskedtek az evangyéliomnak. Mert Ésaiás azt mondja: Uram! Kicsoda hitt a mi beszédünknek?
But they have not all given ear to the good news. For Isaiah says, Lord, who has had faith in our word?
αλλ ου παντες υπηκουσαν τω ευαγγελιω ησαιας γαρ λεγει κυριε τις επιστευσεν τη ακοη ημων

17 Azért a hit hallásból van, a hallás pedig Isten ígéje által.
So faith comes by hearing, and hearing by the word of Christ.
αρα η πιστις εξ ακοης η δε ακοη δια ρηματος θεου

18 De mondom: Avagy nem hallották-é? Sõt inkább az egész földre elhatott az õ hangjok, és a lakóföld véghatáráig az õ beszédök.
But I say, Did not the word come to their ears? Yes, certainly: Their sound has gone out into all the earth, and their words to the ends of the world.
αλλα λεγω μη ουκ ηκουσαν μενουνγε εις πασαν την γην εξηλθεν ο φθογγος αυτων και εις τα περατα της οικουμενης τα ρηματα αυτων

19 De mondom: Avagy nem ismerte-é Izráel? Elõször Mózes mondja: Én titeket felingerellek egy nem néppel, értelmetlen néppel haragítalak meg titeket.
But I say, Had Israel no knowledge? First Moses says, You will be moved to envy by that which is not a nation, and by a foolish people I will make you angry.
αλλα λεγω μη ουκ εγνω ισραηλ πρωτος μωσης λεγει εγω παραζηλωσω υμας επ ουκ εθνει επι εθνει ασυνετω παροργιω υμας

20 Ésaiás pedig bátorságosan ezt mondja: Megtaláltak azok, a kik engem nem keresnek; nyilvánvaló lettem azoknak, a kik felõlem nem kérdezõsködtek.
And Isaiah says without fear, Those who were not searching for me made discovery of me; and I was seen by those whose hearts were turned away from me.
ησαιας δε αποτολμα και λεγει ευρεθην τοις εμε μη ζητουσιν εμφανης εγενομην τοις εμε μη επερωτωσιν

21 Az Izráelrõl pedig ezt mondja: Egész napon kiterjesztettem kezeimet az engedetlenkedõ és ellenmondó néphez.
But about Israel he says; All the day my hands have been stretched out to a people whose hearts were turned away, and who put themselves against my word.
προς δε τον ισραηλ λεγει ολην την ημεραν εξεπετασα τας χειρας μου προς λαον απειθουντα και αντιλεγοντα

1 Mondom tehát: Avagy elvetette-é Isten az õ népét? Távol legyen; mert én is izráelita vagyok, az Ábrahám magvából, Benjámin nemzetségébõl való.
So I say, Has God put his people on one side? Let there be no such thought. For I am of Israel, of the seed of Abraham, of the tribe of Benjamin.
λεγω ουν μη απωσατο ο θεος τον λαον αυτου μη γενοιτο και γαρ εγω ισραηλιτης ειμι εκ σπερματος αβρααμ φυλης βενιαμιν

2 Nem vetette el Isten az õ népét, melyet eleve ismert. Avagy nem tudjátok-é, mit mond az írás Illésrõl? a mint könyörög Istenhez Izráel ellen, mondván:
God has not put away the people of his selection. Or have you no knowledge of what is said about Elijah in the holy Writings? how he says words to God against Israel,
ουκ απωσατο ο θεος τον λαον αυτου ον προεγνω η ουκ οιδατε εν ηλια τι λεγει η γραφη ως εντυγχανει τω θεω κατα του ισραηλ λεγων

3 Uram, a te prófétáidat megölték, és a te oltáraidat lerombolták; és csak én egyedül maradtam, és engem is halálra keresnek.
Lord, they have put your prophets to death, and made waste your altars, and now I am the last, and they are searching for me to take away my life.
κυριε τους προφητας σου απεκτειναν και τα θυσιαστηρια σου κατεσκαψαν καγω υπελειφθην μονος και ζητουσιν την ψυχην μου

4 De mit mond néki az isteni felelet? Meghagytam magamnak hétezer embert, a kik nem hajtottak térdet a Baálnak.
But what answer does God make to him? I have still seven thousand men whose knees have not been bent to Baal.
αλλα τι λεγει αυτω ο χρηματισμος κατελιπον εμαυτω επτακισχιλιους ανδρας οιτινες ουκ εκαμψαν γονυ τη βααλ

5 Ekképen azért most is van maradék a kegyelembõl való választás szerint.
In the same way, there are at this present time some who are marked out by the selection of grace.
ουτως ουν και εν τω νυν καιρω λειμμα κατ εκλογην χαριτος γεγονεν

6 Hogyha pedig kegyelembõl, akkor nem cselekedetekbõl: különben a kegyelem nem volna többé kegyelem. Hogyha pedig cselekedetekbõl, akkor nem kegyelembõl: különben a cselekedet nem volna többé cselekedet.
But if it is of grace, then it is no longer of works: or grace would not be grace.
ει δε χαριτι ουκετι εξ εργων επει η χαρις ουκετι γινεται χαρις ει δε εξ εργων ουκετι εστιν χαρις επει το εργον ουκετι εστιν εργον

7 Micsoda tehát? A mit Izráel keres, azt nem nyerte meg: a választottak ellenben megnyerték, a többiek pedig megkeményíttettek:
What then? That which Israel was searching for he did not get, but those of the selection got it and the rest were made hard.
τι ουν ο επιζητει ισραηλ τουτου ουκ επετυχεν η δε εκλογη επετυχεν οι δε λοιποι επωρωθησαν

8 A mint meg van írva: Az Isten kábultság lelkét adta nékik; szemeket, hogy ne lássanak, füleket, hogy ne halljanak, mind e mai napig.
As it was said in the holy Writings, God gave them a spirit of sleep, eyes which might not see, and ears which have no hearing, to this day.
καθως γεγραπται εδωκεν αυτοις ο θεος πνευμα κατανυξεως οφθαλμους του μη βλεπειν και ωτα του μη ακουειν εως της σημερον ημερας

9 Dávid is ezt mondja: Legyen az õ asztaluk tõrré, hálóvá, botránkozássá és megtorlássá.
And David says, Let their table be made a net for taking them, and a stone in their way, and a punishment:
και δαβιδ λεγει γενηθητω η τραπεζα αυτων εις παγιδα και εις θηραν και εις σκανδαλον και εις ανταποδομα αυτοις

10 Sötétüljenek meg az õ szemeik, hogy ne lássanak, és az õ hátokat mindenkorra görbítsd meg.
Let their eyes be made dark so that they may not see, and let their back be bent down at all times.
σκοτισθητωσαν οι οφθαλμοι αυτων του μη βλεπειν και τον νωτον αυτων διαπαντος συγκαμψον

11 Annakokáért mondom: Avagy azért botlottak-é meg, hogy elessenek? Távol legyen; hanem az õ esetük folytán [lett] az idvesség a pogányoké, hogy õk felingereltessenek.
So I say, Were their steps made hard in order that they might have a fall? In no way: but by their fall salvation has come to the Gentiles, so that they might be moved to envy.
λεγω ουν μη επταισαν ινα πεσωσιν μη γενοιτο αλλα τω αυτων παραπτωματι η σωτηρια τοις εθνεσιν εις το παραζηλωσαι αυτους

12 Ha pedig az õ esetök világnak gazdagsága, és az õ veszteségök pogányok gazdagsága, mennyivel inkább az õ teljességök?
Now, if their fall is the wealth of the world, and their loss the wealth of the Gentiles, how much greater will be the glory when they are made full?
ει δε το παραπτωμα αυτων πλουτος κοσμου και το ηττημα αυτων πλουτος εθνων ποσω μαλλον το πληρωμα αυτων

13 Mert néktek mondom a pogányoknak, a mennyiben hát én pogányok apostola vagyok, a szolgálatomat dicsõítem,
But I say to you, Gentiles, in so far as I am the Apostle of the Gentiles, I make much of my position:
υμιν γαρ λεγω τοις εθνεσιν εφ οσον μεν ειμι εγω εθνων αποστολος την διακονιαν μου δοξαζω

14 Ha ugyan felingerelhetném az én atyámfiait, és megtarthatnék közülök némelyeket.
If in any way those who are of my flesh may be moved to envy, so that some of them may get salvation by me.
ει πως παραζηλωσω μου την σαρκα και σωσω τινας εξ αυτων

15 Mert ha az õ elvettetésök a világnak megbékélése, micsoda [lesz] a felvételök hanemha élet a halálból?
For, if by their putting away, the rest of men have been made friends with God, what will their coming back again be, but life from the dead?
ει γαρ η αποβολη αυτων καταλλαγη κοσμου τις η προσληψις ει μη ζωη εκ νεκρων

16 Ha pedig a zsenge szent, akkor a tészta is; és ha a gyökér szent, az ágak is [azok.]
And if the first-fruit is holy, so is the mass: and if the root is holy, so are the branches.
ει δε η απαρχη αγια και το φυραμα και ει η ριζα αγια και οι κλαδοι

17 Ha pedig némely ágak kitörettek, te pedig vadolajfa létedre beoltattál azok közé, és részese lettél az olajfa gyökerének és zsírjának;
But if some of the branches were broken off, and you, an olive-tree of the fields, were put in among them, and were given a part with them in the root by which the olive-tree is made fertile,
ει δε τινες των κλαδων εξεκλασθησαν συ δε αγριελαιος ων ενεκεντρισθης εν αυτοις και συγκοινωνος της ριζης και της πιοτητος της ελαιας εγενου

18 Ne kevélykedjél az ágak ellenében: ha pedig kevélykedel, nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged.
Do not be uplifted in pride over the branches: because it is not you who are the support of the root, but it is by the root that you are supported.
μη κατακαυχω των κλαδων ει δε κατακαυχασαι ου συ την ριζαν βασταζεις αλλ η ριζα σε

19 Azt mondod azért: Kitörettek [az] ágak, hogy én oltassam be.
You will say, Branches were broken off so that I might be put in.
ερεις ουν εξεκλασθησαν οι κλαδοι ινα εγω εγκεντρισθω

20 Úgy van; hitetlenség miatt törettek ki, te pedig hit által állasz; fel ne fuvalkodjál, hanem félj;
Truly, because they had no faith they were broken off, and you have your place by reason of your faith. Do not be lifted up in pride, but have fear;
καλως τη απιστια εξεκλασθησαν συ δε τη πιστει εστηκας μη υψηλοφρονει αλλα φοβου

21 Mert ha az Isten a természet szerint való ágaknak nem kedvezett, majd néked sem kedvez.
For, if God did not have mercy on the natural branches, he will not have mercy on you.
ει γαρ ο θεος των κατα φυσιν κλαδων ουκ εφεισατο μηπως ουδε σου φεισηται

22 Tekintsd meg azért az Istennek kegyességét és keménységét: azok iránt a kik elestek, keménységét; irántad pedig a kegyességét, ha megmaradsz a kegyességben; különben te is kivágatol.
See then that God is good but his rules are fixed: to those who were put away he was hard, but to you he has been good, on the condition that you keep in his mercy; if not, you will be cut off as they were.
ιδε ουν χρηστοτητα και αποτομιαν θεου επι μεν τους πεσοντας αποτομιαν επι δε σε χρηστοτητα εαν επιμεινης τη χρηστοτητι επει και συ εκκοπηση

23 Sõt azok is, ha meg nem maradnak a hitetlenségben, beoltatnak; mert az Isten ismét beolthatja õket.
And they, if they do not go on without faith, will be united to the tree again, because God is able to put them in again.
και εκεινοι δε εαν μη επιμεινωσιν τη απιστια εγκεντρισθησονται δυνατος γαρ εστιν ο θεος παλιν εγκεντρισαι αυτους

24 Mert ha te a természet szerint való vadolajfából kivágattál, és természet ellenére beoltattál a szelid olajfába: mennyivel inkább beoltatnak ezek a természet szerint valók az õ saját olajfájokba.
For if you were cut out of a field olive-tree, and against the natural use were united to a good olive-tree, how much more will these, the natural branches, be united again with the olive-tree which was theirs?
ει γαρ συ εκ της κατα φυσιν εξεκοπης αγριελαιου και παρα φυσιν ενεκεντρισθης εις καλλιελαιον ποσω μαλλον ουτοι οι κατα φυσιν εγκεντρισθησονται τη ιδια ελαια

25 Mert nem akarom, hogy ne tudjátok atyámfiai ezt a titkot, hogy magatokat el ne higyjétek, hogy a megkeményedés Izráelre nézve [csak] részben történt, a meddig a pogányok teljessége bemegyen.
For it is my desire, brothers, that this secret may be clear to you, so that you may not have pride in your knowledge, that Israel has been made hard in part, till all the Gentiles have come in;
ου γαρ θελω υμας αγνοειν αδελφοι το μυστηριον τουτο ινα μη ητε παρ εαυτοις φρονιμοι οτι πωρωσις απο μερους τω ισραηλ γεγονεν αχρις ου το πληρωμα των εθνων εισελθη

26 És így az egész Izráel megtartatik, a mint meg van írva: Eljõ Sionból a Szabadító, és elfordítja Jákóbtól a gonoszságokat:
And so all Israel will get salvation: as it is said in the holy Writings, There will come out of Zion the One who makes free; by him wrongdoing will be taken away from Jacob:
και ουτως πας ισραηλ σωθησεται καθως γεγραπται ηξει εκ σιων ο ρυομενος και αποστρεψει ασεβειας απο ιακωβ

27 És ez nékik az én szövetségem, midõn eltörlöm az õ bûneiket.
And this is my agreement with them, when I will take away their sins.
και αυτη αυτοις η παρ εμου διαθηκη οταν αφελωμαι τας αμαρτιας αυτων

28 Az evangyéliomra nézve ugyan ellenségek ti érettetek; de a választásra nézve szerelmetesek az atyákért.
As far as the good news is in question, they are cut off from God on account of you, but as far as the selection is in question, they are loved on account of the fathers.
κατα μεν το ευαγγελιον εχθροι δι υμας κατα δε την εκλογην αγαπητοι δια τους πατερας

29 Mert megbánhatatlanok az Istennek ajándékai és az õ elhívása.
Because God's selection and his mercies may not be changed.
αμεταμελητα γαρ τα χαρισματα και η κλησις του θεου

30 Mert miképen ti egykor engedetlenkedtetek az Istennek, most pedig irgalmasságot nyertetek az õ engedetlenségök miatt:
For as you, in time past, were not under the rule of God, but now have got mercy through their turning away,
ωσπερ γαρ και υμεις ποτε ηπειθησατε τω θεω νυν δε ηλεηθητε τη τουτων απειθεια

31 Azonképen õk is most engedetlenkedtek, hogy a ti irgalmasságba jutásotok folytán õk is irgalmasságot nyerjenek;
So in the same way these have gone against the orders of God, so that by the mercy given to you they may now get mercy.
ουτως και ουτοι νυν ηπειθησαν τω υμετερω ελεει ινα και αυτοι ελεηθωσιν

32 Mert az Isten mindeneket engedetlenség alá rekesztett, hogy mindeneken könyörüljön.
For God has let them all go against his orders, so that he might have mercy on them all.
συνεκλεισεν γαρ ο θεος τους παντας εις απειθειαν ινα τους παντας ελεηση

33 Óh Isten gazdagságának, bölcseségének és tudományának mélysége! Mely igen kikutathatatlanok az õ ítéletei s kinyomozhatatlanok az õ útai!
O how deep is the wealth of the wisdom and knowledge of God! no one is able to make discovery of his decisions, and his ways may not be searched out.
ω βαθος πλουτου και σοφιας και γνωσεως θεου ως ανεξερευνητα τα κριματα αυτου και ανεξιχνιαστοι αι οδοι αυτου

34 Mert kicsoda ismerte meg az Úr értelmét? vagy kicsoda volt néki tanácsosa?
Who has knowledge of the mind of the Lord? or who has taken part in his purposes?
τις γαρ εγνω νουν κυριου η τις συμβουλος αυτου εγενετο

35 Avagy kicsoda adott elõbb néki, hogy annak visszafizesse azt?
Or who has first given to him, and it will be given back to him again?
η τις προεδωκεν αυτω και ανταποδοθησεται αυτω

36 Mert õ tõle, õ általa és õ reá nézve vannak mindenek. Övé a dicsõség mindörökké. Ámen.
For of him, and through him, and to him, are all things. To him be the glory for ever. So be it.
οτι εξ αυτου και δι αυτου και εις αυτον τα παντα αυτω η δοξα εις τους αιωνας αμην

1 Kérlek azért titeket atyámfiai az Istennek irgalmasságára, hogy szánjátok oda a ti testeiteket élõ, szent és Istennek kedves áldozatul, mint a ti okos tiszteleteteket.
For this reason I make request to you, brothers, by the mercies of God, that you will give your bodies as a living offering, holy, pleasing to God, which is the worship it is right for you to give him.
παρακαλω ουν υμας αδελφοι δια των οικτιρμων του θεου παραστησαι τα σωματα υμων θυσιαν ζωσαν αγιαν ευαρεστον τω θεω την λογικην λατρειαν υμων

2 És ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem változzatok el a ti elméteknek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata.
And let not your behaviour be like that of this world, but be changed and made new in mind, so that by experience you may have knowledge of the good and pleasing and complete purpose of God.
και μη συσχηματιζεσθε τω αιωνι τουτω αλλα μεταμορφουσθε τη ανακαινωσει του νοος υμων εις το δοκιμαζειν υμας τι το θελημα του θεου το αγαθον και ευαρεστον και τελειον

3 Mert a nékem adott kegyelem által mondom mindenkinek közöttetek, hogy feljebb ne bölcselkedjék, mint a hogy kell bölcselkedni; hanem józanon bölcselkedjék, a mint az Isten adta kinek-kinek a hit mértékét.
But I say to every one of you, through the grace given to me, not to have an over-high opinion of himself, but to have wise thoughts, as God has given to every one a measure of faith.
λεγω γαρ δια της χαριτος της δοθεισης μοι παντι τω οντι εν υμιν μη υπερφρονειν παρ ο δει φρονειν αλλα φρονειν εις το σωφρονειν εκαστω ως ο θεος εμερισεν μετρον πιστεως

4 Mert miképen egy testben sok tagunk van, minden tagnak pedig nem ugyanazon cselekedete van:
For, as we have a number of parts in one body, but all the parts have not the same use,
καθαπερ γαρ εν ενι σωματι μελη πολλα εχομεν τα δε μελη παντα ου την αυτην εχει πραξιν

5 Azonképen sokan egy test vagyunk a Krisztusban, egyenként pedig egymásnak tagjai [vagyunk.]
So we, though we are a number of persons, are one body in Christ, and are dependent on one another;
ουτως οι πολλοι εν σωμα εσμεν εν χριστω ο δε καθ εις αλληλων μελη

6 Minthogy azért külön-külön ajándékaink vannak a nékünk adott kegyelem szerint, akár írásmagyarázás, a hitnek szabálya szerint [teljesítsük;]
And having different qualities by reason of the grace given to us, such as the quality of a prophet, let it be made use of in relation to the measure of our faith;
εχοντες δε χαρισματα κατα την χαριν την δοθεισαν ημιν διαφορα ειτε προφητειαν κατα την αναλογιαν της πιστεως

7 Akár szolgálat, a szolgálatban; akár tanító, a tanításban;
Or the position of a Deacon of the church, let a man give himself to it; or he who has the power of teaching, let him make use of it;
ειτε διακονιαν εν τη διακονια ειτε ο διδασκων εν τη διδασκαλια

8 Akár intõ, az intésben; az adakozó szelídségben; az elõljáró szorgalmatossággal; a könyörülõ vídámsággal [mívelje.]
He who has the power of comforting, let him do so; he who gives, let him give freely; he who has the power of ruling, let him do it with a serious mind; he who has mercy on others, let it be with joy.
ειτε ο παρακαλων εν τη παρακλησει ο μεταδιδους εν απλοτητι ο προισταμενος εν σπουδη ο ελεων εν ιλαροτητι

9 A szeretet képmutatás nélkül való legyen. Iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz.
Let love be without deceit. Be haters of what is evil; keep your minds fixed on what is good.
η αγαπη ανυποκριτος αποστυγουντες το πονηρον κολλωμενοι τω αγαθω

10 Atyafiúi szeretettel egymás iránt gyöngédek; a tiszteletadásban egymást megelõzõk [legyetek.]
Be kind to one another with a brother's love, putting others before yourselves in honour;
τη φιλαδελφια εις αλληλους φιλοστοργοι τη τιμη αλληλους προηγουμενοι

11 Az igyekezetben ne [legyetek] restek; lélekben buzgók [legyetek;] az Úrnak szolgáljatok.
Be not slow in your work, but be quick in spirit, as the Lord's servants;
τη σπουδη μη οκνηροι τω πνευματι ζεοντες τω καιρω δουλευοντες

12 A reménységben örvendezõk; a háborúságban tûrõk; a könyörgésben állhatatosak;
Being glad in hope, quiet in trouble, at all times given to prayer,
τη ελπιδι χαιροντες τη θλιψει υπομενοντες τη προσευχη προσκαρτερουντες

13 A szentek szükségeire adakozók [legyetek;] a vendégszeretetet gyakoroljátok.
Giving to the needs of the saints, ready to take people into your houses.
ταις χρειαις των αγιων κοινωνουντες την φιλοξενιαν διωκοντες

14 Áldjátok azokat, a kik titeket kergetnek; áldjátok és ne átkozzátok.
Give blessing and not curses to those who are cruel to you.
ευλογειτε τους διωκοντας υμας ευλογειτε και μη καταρασθε

15 Örüljetek az örülõkkel, és sírjatok a sírókkal.
Take part in the joy of those who are glad, and in the grief of those who are sorrowing.
χαιρειν μετα χαιροντων και κλαιειν μετα κλαιοντων

16 Egymás iránt ugyanazon indulattal legyetek; ne kevélykedjetek, hanem az alázatosakhoz szabjátok magatokat. Ne legyetek bölcsek timagatokban.
Be in harmony with one another. Do not have a high opinion of yourselves, but be in agreement with common people. Do not give yourselves an air of wisdom.
το αυτο εις αλληλους φρονουντες μη τα υψηλα φρονουντες αλλα τοις ταπεινοις συναπαγομενοι μη γινεσθε φρονιμοι παρ εαυτοις

17 Senkinek gonoszért gonoszszal ne fizessetek. A tisztességre gondotok legyen minden ember elõtt.
Do not give evil for evil to any man. Let all your business be well ordered in the eyes of all men.
μηδενι κακον αντι κακου αποδιδοντες προνοουμενοι καλα ενωπιον παντων ανθρωπων

18 Ha lehetséges, a mennyire rajtatok áll, minden emberrel békességesen éljetek.
As far as it is possible for you be at peace with all men.
ει δυνατον το εξ υμων μετα παντων ανθρωπων ειρηνευοντες

19 Magatokért bosszút ne álljatok szerelmeseim, hanem adjatok helyet ama haragnak; mert meg van írva: Enyém a bosszúállás, én megfizetek, ezt mondja az Úr.
Do not give punishment for wrongs done to you, dear brothers, but give way to the wrath of God; for it is said in the holy Writings, Punishment is mine, I will give reward, says the Lord.
μη εαυτους εκδικουντες αγαπητοι αλλα δοτε τοπον τη οργη γεγραπται γαρ εμοι εκδικησις εγω ανταποδωσω λεγει κυριος

20 Azért, ha éhezik a te ellenséged, adj ennie; ha szomjuhozik, adj innia; mert ha ezt míveled, eleven szenet gyûjtesz az õ fejére.
But if one who has hate for you is in need of food or of drink, give it to him, for in so doing you will put coals of fire on his head.
εαν ουν πεινα ο εχθρος σου ψωμιζε αυτον εαν διψα ποτιζε αυτον τουτο γαρ ποιων ανθρακας πυρος σωρευσεις επι την κεφαλην αυτου

21 Ne gyõzettessél meg a gonosztól, hanem a gonoszt jóval gyõzd meg.
Do not let evil overcome you, but overcome evil by good.
μη νικω υπο του κακου αλλα νικα εν τω αγαθω το κακον

1 Minden lélek engedelmeskedjék a felsõ hatalmasságoknak; mert nincsen hatalmasság, hanem csak Istentõl: és a mely hatalmasságok vannak, az Istentõl rendeltettek.
Let everyone put himself under the authority of the higher powers, because there is no power which is not of God, and all powers are ordered by God.
πασα ψυχη εξουσιαις υπερεχουσαις υποτασσεσθω ου γαρ εστιν εξουσια ει μη απο θεου αι δε ουσαι εξουσιαι υπο του θεου τεταγμεναι εισιν

2 Azért, a ki ellene támad a hatalmasságnak, az Isten rendelésének támad ellene; a kik pedig ellene támadnak, önmagoknak ítéletet szereznek.
For which reason everyone who puts himself against the authority puts himself against the order of God: and those who are against it will get punishment for themselves.
ωστε ο αντιτασσομενος τη εξουσια τη του θεου διαταγη ανθεστηκεν οι δε ανθεστηκοτες εαυτοις κριμα ληψονται

3 Mert a fejedelmek nem a jó, hanem a rossz cselekedetnek rettegésére vannak. Akarod-é pedig, hogy ne félj a hatalmasságtól? Cselekedjed a jót, és dícséreted lesz attól.
For rulers are not a cause of fear to the good work but to the evil. If you would have no fear of the authority, do good and you will have praise;
οι γαρ αρχοντες ουκ εισιν φοβος των αγαθων εργων αλλα των κακων θελεις δε μη φοβεισθαι την εξουσιαν το αγαθον ποιει και εξεις επαινον εξ αυτης

4 Mert Isten szolgája õ a te javadra. Ha pedig a gonoszt cselekszed, félj: mert nem ok nélkül viseli a fegyvert: mert Isten szolgája, bosszúálló a haragra annak, a ki gonoszt cselekszik.
For he is the servant of God to you for good. But if you do evil, have fear; for the sword is not in his hand for nothing: he is God's servant, making God's punishment come on the evil-doer.
θεου γαρ διακονος εστιν σοι εις το αγαθον εαν δε το κακον ποιης φοβου ου γαρ εικη την μαχαιραν φορει θεου γαρ διακονος εστιν εκδικος εις οργην τω το κακον πρασσοντι

5 Annakokáért szükség engedelmeskedni, nem csak a haragért, hanem a lelkiismeretért is.
So put yourselves under the authority, not for fear of wrath, but because you have the knowledge of what is right.
διο αναγκη υποτασσεσθαι ου μονον δια την οργην αλλα και δια την συνειδησιν

6 Mert azért fizettek adót is; mivelhogy Istennek szolgái, kik ugyanabban foglalatoskodnak.
For the same reason, make payment of taxes; because the authority is God's servant, to take care of such things at all times.
δια τουτο γαρ και φορους τελειτε λειτουργοι γαρ θεου εισιν εις αυτο τουτο προσκαρτερουντες

7 Adjátok meg azért mindenkinek, a mivel tartoztok: a kinek az adóval, az adót; a kinek a vámmal, a vámot; a kinek a félelemmel, a félelmet; a kinek a tisztességgel, a tisztességet.
Give to all what is their right: taxes to him whose they are, payment to him whose right it is, fear to whom fear, honour to whom honour is to be given.
αποδοτε ουν πασιν τας οφειλας τω τον φορον τον φορον τω το τελος το τελος τω τον φοβον τον φοβον τω την τιμην την τιμην

8 Senkinek semmivel ne tartozzatok, hanem csak [azzal,] hogy egymást szeressétek; mert a ki szereti a felebarátját, a törvényt betöltötte.
Be in debt for nothing, but to have love for one another: for he who has love for his neighbour has kept all the law.
μηδενι μηδεν οφειλετε ει μη το αγαπαν αλληλους ο γαρ αγαπων τον ετερον νομον πεπληρωκεν

9 Mert ez: Ne paráználkodjál, ne ölj, ne orozz, hamis tanubizonyságot ne szólj, ne kívánj, és ha valamely más parancsolat van, ebben az ígében foglaltatik egybe: Szeressed felebarátodat mint temagadat.
And this, Do not be untrue in married life, Do not put to death, Do not take what is another's, Do not have desire for what is another's, and if there is any other order, it is covered by this word, Have love for your neighbour as for yourself.
το γαρ ου μοιχευσεις ου φονευσεις ου κλεψεις ου ψευδομαρτυρησεις ουκ επιθυμησεις και ει τις ετερα εντολη εν τουτω τω λογω ανακεφαλαιουται εν τω αγαπησεις τον πλησιον σου ως εαυτον

10 A szeretet nem illeti gonoszszal a felebarátot. Annakokáért a törvénynek betöltése a szeretet.
Love does no wrong to his neighbour, so love makes the law complete.
η αγαπη τω πλησιον κακον ουκ εργαζεται πληρωμα ουν νομου η αγαπη

11 Ezt pedig cselekedjétek, tudván az időt, hogy ideje már, hogy az álomból felserkenjünk; mert most közelebb van hozzánk az idvesség, mint a mikor hívõkké lettünk.
See then that the time has come for you to be awake from sleep: for now is your salvation nearer than when you first had faith.
και τουτο ειδοτες τον καιρον οτι ωρα ημας ηδη εξ υπνου εγερθηναι νυν γαρ εγγυτερον ημων η σωτηρια η οτε επιστευσαμεν

12 Az éjszaka elmúlt, a nap pedig elközelgett; vessük el azért a sötétségnek cselekedeteit, és öltözzük fel a világosság fegyvereit.
The night is far gone, and the day is near: so let us put off the works of the dark, arming ourselves with light,
η νυξ προεκοψεν η δε ημερα ηγγικεν αποθωμεθα ουν τα εργα του σκοτους και ενδυσωμεθα τα οπλα του φωτος

13 Mint nappal, ékesen járjunk, nem dobzódásokban és részegségekben, nem bujálkodásokban és feslettségekben, nem versengésben és írigységben:
With right behaviour as in the day; not in pleasure-making and drinking, not in bad company and unclean behaviour, not in fighting and envy.
ως εν ημερα ευσχημονως περιπατησωμεν μη κωμοις και μεθαις μη κοιταις και ασελγειαις μη εριδι και ζηλω

14 Hanem öltözzétek fel az Úr Jézus Krisztust, és a testet ne tápláljátok a kívánságokra.
But put on the Lord Jesus Christ, and do not give thought to the flesh to do its desires.
αλλ ενδυσασθε τον κυριον ιησουν χριστον και της σαρκος προνοιαν μη ποιεισθε εις επιθυμιας

1 A hitben erõtelent fogadjátok be, nem ítélgetvén vélekedéseit.
Do not put on one side him who is feeble in faith, and do not put him in doubt by your reasonings.
τον δε ασθενουντα τη πιστει προσλαμβανεσθε μη εις διακρισεις διαλογισμων

2 Némely ember azt hiszi, hogy mindent megehetik; a [hitben] erõtelen pedig zöldséget eszik.
One man has faith to take all things as food: another who is feeble in faith takes only green food.
ος μεν πιστευει φαγειν παντα ο δε ασθενων λαχανα εσθιει

3 A ki eszik, ne vesse meg azt, a ki nem eszik; és a ki nem eszik, ne kárhoztassa azt, a ki eszik. Mert az Isten befogadta õt.
Let not him who takes food have a low opinion of him who does not: and let not him who does not take food be a judge of him who does; for he has God's approval.
ο εσθιων τον μη εσθιοντα μη εξουθενειτω και ο μη εσθιων τον εσθιοντα μη κρινετω ο θεος γαρ αυτον προσελαβετο

4 Te kicsoda vagy, hogy kárhoztatod a más szolgáját? Az õ tulajdon urának áll vagy esik. De meg fog állani, mert az Úr által képes, hogy megálljon.
Who are you to make yourself a judge of another man's servant? it is to his master that he is responsible for good or bad. Yes, his place will be safe, because the Lord is able to keep him from falling.
συ τις ει ο κρινων αλλοτριον οικετην τω ιδιω κυριω στηκει η πιπτει σταθησεται δε δυνατος γαρ εστιν ο θεος στησαι αυτον

5 Emez az egyik napot különbnek tartja a másiknál: amaz pedig minden napot [egyformának] tart. Ki-ki a maga értelme felõl legyen meggyõzõdve.
This man puts one day before another: to that man they are the same. Let every man be certain in his mind.
ος μεν κρινει ημεραν παρ ημεραν ος δε κρινει πασαν ημεραν εκαστος εν τω ιδιω νοι πληροφορεισθω

6 A ki ügyel a napra, az Úrért ügyel: és a ki nem ügyel a napra, az Úrért nem ügyel. A ki eszik, az Úrért eszik, mert hálákat ád az Istennek: és a ki nem eszik, az Úrért nem eszik, és hálákat ád az Istennek.
He who keeps the day, keeps it to the Lord; and he who takes food, takes it as to the Lord, for he gives praise to God; and he who does not take food, to the Lord he takes it not, and gives praise to God.
ο φρονων την ημεραν κυριω φρονει και ο μη φρονων την ημεραν κυριω ου φρονει ο εσθιων κυριω εσθιει ευχαριστει γαρ τω θεω και ο μη εσθιων κυριω ουκ εσθιει και ευχαριστ ει τω θεω

7 Mert közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal önmagának:
For every man's life and every man's death has a relation to others as well as to himself.
ουδεις γαρ ημων εαυτω ζη και ουδεις εαυτω αποθνησκει

8 Mert ha élünk, az Úrnak élünk; ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk.
As long as we have life we are living to the Lord; or if we give up our life it is to the Lord; so if we are living, or if our life comes to an end, we are the Lord's.
εαν τε γαρ ζωμεν τω κυριω ζωμεν εαν τε αποθνησκωμεν τω κυριω αποθνησκομεν εαν τε ουν ζωμεν εαν τε αποθνησκωμεν του κυριου εσμεν

9 Mert azért halt meg és támadott fel és elevenedett meg Krisztus, hogy mind holtakon mind élõkön uralkodjék.
And for this purpose Christ went into death and came back again, that he might be the Lord of the dead and of the living.
εις τουτο γαρ χριστος και απεθανεν και ανεστη και ανεζησεν ινα και νεκρων και ζωντων κυριευση

10 Te pedig miért kárhoztatod a te atyádfiát? avagy te is miért veted meg a te atyádfiát? Hiszen mindnyájan oda állunk majd a Krisztus ítélõszéke elé.
But you, why do you make yourself your brother's judge? or again, why have you no respect for your brother? because we will all have to take our place before God as our judge.
συ δε τι κρινεις τον αδελφον σου η και συ τι εξουθενεις τον αδελφον σου παντες γαρ παραστησομεθα τω βηματι του χριστου

11 Mert meg van írva: Élek én, mond az Úr, mert nékem hajol meg minden térd, és minden nyelv Istent magasztalja.
For it is said in the holy Writings, By my life, says the Lord, to me every knee will be bent, and every tongue will give worship to God.
γεγραπται γαρ ζω εγω λεγει κυριος οτι εμοι καμψει παν γονυ και πασα γλωσσα εξομολογησεται τω θεω

12 Azért hát mindenikünk maga ad számot magáról az Istennek.
So every one of us will have to give an account of himself to God.
αρα ουν εκαστος ημων περι εαυτου λογον δωσει τω θεω

13 Annakokáért egymást többé ne kárhoztassuk: hanem inkább azt tartsátok, hogy a ti atyátokfiának ne szerezzetek megütközést vagy megbotránkozást.
Then let us not be judges of one another any longer: but keep this in mind, that no man is to make it hard for his brother, or give him cause for doubting.
μηκετι ουν αλληλους κρινωμεν αλλα τουτο κρινατε μαλλον το μη τιθεναι προσκομμα τω αδελφω η σκανδαλον

14 Tudom és meg vagyok gyõzõdve az Úr Jézusban, hogy semmi sem tisztátalan önmagában: hanem bármi annak tisztátalan, a ki tisztátalannak tartja.
I am conscious of this, and am certain in the Lord Jesus, that nothing is unclean in itself; but for the man in whose opinion it is unclean, for him it is unclean.
οιδα και πεπεισμαι εν κυριω ιησου οτι ουδεν κοινον δι εαυτου ει μη τω λογιζομενω τι κοινον ειναι εκεινω κοινον

15 De ha a te atyádfia az ételért megszomorodik, akkor te nem szeretet szerint cselekszel. Ne veszítsd el azt a te ételeddel, a kiért Krisztus meghalt.
And if because of food your brother is troubled, then you are no longer going on in the way of love. Do not let your food be destruction to him for whom Christ went into death.
ει δε δια βρωμα ο αδελφος σου λυπειται ουκετι κατα αγαπην περιπατεις μη τω βρωματι σου εκεινον απολλυε υπερ ου χριστος απεθανεν

16 Ne káromoltassék azért a ti javatok.
Let it not be possible for men to say evil about your good:
μη βλασφημεισθω ουν υμων το αγαθον

17 Mert az Isten országa nem evés, nem ivás, hanem igazság, békesség és Szent Lélek által való öröm.
For the kingdom of God is not food and drink, but righteousness and peace and joy in the Holy Spirit.
ου γαρ εστιν η βασιλεια του θεου βρωσις και ποσις αλλα δικαιοσυνη και ειρηνη και χαρα εν πνευματι αγιω

18 Mert a ki ezekben szolgál a Krisztusnak, kedves Istennek, és az emberek elõtt megpróbált.
And he who in these things is Christ's servant, is pleasing to God and has the approval of men.
ο γαρ εν τουτοις δουλευων τω χριστω ευαρεστος τω θεω και δοκιμος τοις ανθρωποις

19 Azért tehát törekedjünk azokra, a mik a békességre és az egymás épülésére valók.
So then, let us go after the things which make peace, and the things by which we may be a help to one another.
αρα ουν τα της ειρηνης διωκωμεν και τα της οικοδομης της εις αλληλους

20 Ne rontsd le az ételért az Isten munkáját. Minden tiszta ugyan, de rossz annak az embernek, a ki botránkozással eszi.
Do not let the work of God come to nothing on account of food. All things are certainly clean; but it is evil for that man who by taking food makes it hard for another.
μη ενεκεν βρωματος καταλυε το εργον του θεου παντα μεν καθαρα αλλα κακον τω ανθρωπω τω δια προσκομματος εσθιοντι

21 Jó nem enni húst és nem inni bort, sem semmit nem [tenni,] a miben a te atyádfia megütközik vagy megbotránkozik, vagy erõtelen.
It is better not to take meat or wine or to do anything which might be a cause of trouble to your brother.
καλον το μη φαγειν κρεα μηδε πιειν οινον μηδε εν ω ο αδελφος σου προσκοπτει η σκανδαλιζεται η ασθενει

22 Te néked hited van: tartsd meg magadban Isten elõtt. Boldog, a ki nem kárhoztatja magát abban, a mit helyesel.
The faith which you have, have it to yourself before God. Happy is the man who is not judged by that to which he gives approval.
συ πιστιν εχεις κατα σαυτον εχε ενωπιον του θεου μακαριος ο μη κρινων εαυτον εν ω δοκιμαζει

23 A ki pedig kételkedik, ha eszik, kárhoztatva van, mert nem hitbõl [eszik.] A mi pedig hitbõl nincs, bûn az.
But he who is in doubt is judged if he takes food, because he does it not in faith; and whatever is not of faith is sin.
ο δε διακρινομενος εαν φαγη κατακεκριται οτι ουκ εκ πιστεως παν δε ο ουκ εκ πιστεως αμαρτια εστιν

1 Tartozunk pedig mi az erõsek, hogy az erõtelenek erõtlenségeit hordozzuk, és ne magunknak kedveskedjünk.
We who are strong have to be a support to the feeble, and not give pleasure to ourselves.
οφειλομεν δε ημεις οι δυνατοι τα ασθενηματα των αδυνατων βασταζειν και μη εαυτοις αρεσκειν

2 Mindenikünk tudniillik az õ felebarátjának kedveskedjék annak javára, épülésére.
Let every one of us give pleasure to his neighbour for his good, to make him strong.
εκαστος γαρ ημων τω πλησιον αρεσκετω εις το αγαθον προς οικοδομην

3 Mert Krisztus sem önmagának kedveskedett, hanem a mint meg van írva: A te gyalázóidnak gyalázásai hullottak reám.
For Christ did not give pleasure to himself, but, as it is said, The bitter words of those who were angry with you came on me.
και γαρ ο χριστος ουχ εαυτω ηρεσεν αλλα καθως γεγραπται οι ονειδισμοι των ονειδιζοντων σε επεπεσον επ εμε

4 Mert a melyek régen megirattak, a mi tanulságunkra irattak meg: hogy békességes tûrés által és az írásoknak vígasztalása által reménységünk legyen.
Now those things which were put down in writing before our time were for our learning, so that through quiet waiting and through the comfort of the holy Writings we might have hope.
οσα γαρ προεγραφη εις την ημετεραν διδασκαλιαν προεγραφη ινα δια της υπομονης και της παρακλησεως των γραφων την ελπιδα εχωμεν

5 A békességes tûrésnek és vígasztalásnak Istene pedig adja néktek, hogy ugyanazon indulat legyen bennetek egymás iránt Krisztus Jézus szerint:
Now may the God who gives comfort and strength in waiting make you of the same mind with one another in harmony with Christ Jesus:
ο δε θεος της υπομονης και της παρακλησεως δωη υμιν το αυτο φρονειν εν αλληλοις κατα χριστον ιησουν

6 Hogy egy szívvel, egy szájjal dicsõítsétek az Istent és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyját.
So that with one mouth you may give glory to the God and Father of our Lord Jesus Christ.
ινα ομοθυμαδον εν ενι στοματι δοξαζητε τον θεον και πατερα του κυριου ημων ιησου χριστου

7 Azért fogadjátok be egymást, miképen Krisztus is befogadott minket az Isten dicsõségére.
So then, take one another to your hearts, as Christ took us, to the glory of God.
διο προσλαμβανεσθε αλληλους καθως και ο χριστος προσελαβετο ημας εις δοξαν θεου

8 Mondom pedig, hogy Jézus Krisztus szolgája lett a körülmetélkedésnek az Isten igazságáért, hogy megerõsítse az atyák ígéreteit;
Now I say that Christ has been made a servant of the circumcision to give effect to the undertakings given by God to the fathers,
λεγω δε ιησουν χριστον διακονον γεγενησθαι περιτομης υπερ αληθειας θεου εις το βεβαιωσαι τας επαγγελιας των πατερων

9 A pogányok pedig irgalmasságáért dicsõítik Istent, a mint meg van írva: Annakokáért vallást teszek rólad a pogányok között, és dícséretet éneklek a te nevednek.
And so that the Gentiles might give glory to God for his mercy; as it is said, For this reason I will give praise to you among the Gentiles, and I will make a song to your name.
τα δε εθνη υπερ ελεους δοξασαι τον θεον καθως γεγραπται δια τουτο εξομολογησομαι σοι εν εθνεσιν και τω ονοματι σου ψαλω

10 És ismét azt mondja: Örüljetek pogányok az õ népével együtt.
And again he says, Take part, you Gentiles, in the joy of his people.
και παλιν λεγει ευφρανθητε εθνη μετα του λαου αυτου

11 És ismét: Dícsérjétek az Urat minden pogányok, és magasztaljátok õt minden népek.
And again, Give praise to the Lord, all you Gentiles; and let all the nations give praise to him.
και παλιν αινειτε τον κυριον παντα τα εθνη και επαινεσατε αυτον παντες οι λαοι

12 És viszont Ésaiás így szól: Lészen a Jessének gyökere, és a ki felkel, hogy uralkodjék a pogányokon; õ benne reménykednek a pogányok.
And again Isaiah says, There will be the root of Jesse, and he who comes to be the ruler over the Gentiles; in him will the Gentiles put their hope.
και παλιν ησαιας λεγει εσται η ριζα του ιεσσαι και ο ανισταμενος αρχειν εθνων επ αυτω εθνη ελπιουσιν

13 A reménységnek Istene pedig töltsön be titeket minden örömmel és békességgel a hivésben, hogy bõvölködjetek a reménységben a Szent Lélek ereje által.
Now may the God of hope make you full of joy and peace through faith, so that all hope may be yours in the power of the Holy Spirit.
ο δε θεος της ελπιδος πληρωσαι υμας πασης χαρας και ειρηνης εν τω πιστευειν εις το περισσευειν υμας εν τη ελπιδι εν δυναμει πνευματος αγιου

14 Meg vagyok pedig gyõzõdve atyámfiai én magam is ti felõletek, hogy teljesek vagytok minden jósággal, betöltve minden ismerettel, képesek lévén egymást is inteni.
And I myself am certain of you, brothers, that you are full of what is good, complete in all knowledge, able to give direction to one another.
πεπεισμαι δε αδελφοι μου και αυτος εγω περι υμων οτι και αυτοι μεστοι εστε αγαθωσυνης πεπληρωμενοι πασης γνωσεως δυναμενοι και αλληλους νουθετειν

15 Bátorságosabban írtam pedig néktek atyámfiai, részben, mintegy emlékeztetvén titeket az Istentõl nékem adott kegyelem által,
But I have, in some measure, less fear in writing to you to put these things before you again, because of the grace which was given to me by God,
τολμηροτερον δε εγραψα υμιν αδελφοι απο μερους ως επαναμιμνησκων υμας δια την χαριν την δοθεισαν μοι υπο του θεου

16 Hogy legyek a Jézus Krisztus szolgája a pogányok között, munkálkodván az Isten evangyéliomában, hogy legyen a pogányoknak áldozata kedves [és] a Szent Lélek által megszentelt.
To be a servant of Christ Jesus to the Gentiles, doing the work of a priest in the good news of God, so that the offering of the Gentiles might be pleasing to God, being made holy by the Holy Spirit.
εις το ειναι με λειτουργον ιησου χριστου εις τα εθνη ιερουργουντα το ευαγγελιον του θεου ινα γενηται η προσφορα των εθνων ευπροσδεκτος ηγιασμενη εν πνευματι αγιω

17 Van azért mivel dicsekedjem a Jézus Krisztusban, az Istenre tartozó dolgokban.
So I have pride in Christ Jesus in the things which are God's.
εχω ουν καυχησιν εν χριστω ιησου τα προς θεον

18 Mert nem merek szólni semmirõl, a mit nem Krisztus cselekedett volna általam a pogányoknak engedelmességére, szóval és tettel.
And I will keep myself from talking of anything but those things which Christ has done by me to put the Gentiles under his rule in word and in act,
ου γαρ τολμησω λαλειν τι ων ου κατειργασατο χριστος δι εμου εις υπακοην εθνων λογω και εργω

19 Jelek és csodák ereje által, az Isten Lelkének ereje által; úgyannyira, hogy én Jeruzsálemtõl és környékétõl fogva Illyriáig betöltöttem a Krisztus evangyéliomát.
By signs and wonders, in the power of the Holy Spirit; so that from Jerusalem and round about as far as Illyricum I have given all the good news of Christ;
εν δυναμει σημειων και τερατων εν δυναμει πνευματος θεου ωστε με απο ιερουσαλημ και κυκλω μεχρι του ιλλυρικου πεπληρωκεναι το ευαγγελιον του χριστου

20 Ekképen pedig tisztességbeli dolog, hogy ne ott hirdessem az evangyéliomot, ahol neveztetett Krisztus, hogy ne más alapra építsek:
Making it my purpose not to take the good news where Christ was named, so that my work might not be resting on that of others;
ουτως δε φιλοτιμουμενον ευαγγελιζεσθαι ουχ οπου ωνομασθη χριστος ινα μη επ αλλοτριον θεμελιον οικοδομω

21 Hanem a mint meg van írva: A kiknek nem hirdettetett õ felõle, azok meglátják; és a kik nem hallották, megértik.
But as it is said in the holy Writings, They will see, to whom the news of him had not been given, and those to whose ears it had not come will have knowledge.
αλλα καθως γεγραπται οις ουκ ανηγγελη περι αυτου οψονται και οι ουκ ακηκοασιν συνησουσιν

22 Annakokáért meg is akadályoztattam gyakran a hozzátok való menetelben.
For which reason I was frequently kept from coming to you:
διο και ενεκοπτομην τα πολλα του ελθειν προς υμας

23 Most pedig, mivelhogy nincs már helyem e tartományokban, vágyódván pedig sok esztendõ óta, hogy elmenjek hozzátok:
But now, having no longer any place in these parts and having had for a number of years a great desire to come to you,
νυνι δε μηκετι τοπον εχων εν τοις κλιμασιν τουτοις επιποθιαν δε εχων του ελθειν προς υμας απο πολλων ετων

24 Ha Hispániába megyek, elmegyek ti hozzátok. Mert remélem, hogy átutazóban meglátlak titeket, és ti elkísértek oda, ha elõbb részben beteljesedem veletek.
Whenever I go to Spain (for it is my hope to see you on my way, and to be sent on there by you, if first I may in some measure have been comforted by your company)--
ως εαν πορευωμαι εις την σπανιαν ελευσομαι προς υμας ελπιζω γαρ διαπορευομενος θεασασθαι υμας και υφ υμων προπεμφθηναι εκει εαν υμων πρωτον απο μερους εμπλησθω

25 Most pedig megyek Jeruzsálembe, szolgálván a szenteknek.
But now I go to Jerusalem, taking help for the saints.
νυνι δε πορευομαι εις ιερουσαλημ διακονων τοις αγιοις

26 Mert tetszett Macedóniának és Akhájának, hogy a Jeruzsálembeli szentek szegényei részére némileg adakozzanak.
For it has been the good pleasure of those of Macedonia and Achaia to send a certain amount of money for the poor among the saints at Jerusalem.
ευδοκησαν γαρ μακεδονια και αχαια κοινωνιαν τινα ποιησασθαι εις τους πτωχους των αγιων των εν ιερουσαλημ

27 Mert tetszett nékik, és tartoznak is vele. Mert ha a pogányok azoknak a lelki javaiban részesültek, tartoznak nékik viszont szolgálni a testiekben.
Yes, it has been their good pleasure; and they are in their debt. For if the Gentiles have had a part in the things of the Spirit which were theirs, it is right for them, in the same way, to give them help in the things of the flesh.
ευδοκησαν γαρ και οφειλεται αυτων εισιν ει γαρ τοις πνευματικοις αυτων εκοινωνησαν τα εθνη οφειλουσιν και εν τοις σαρκικοις λειτουργησαι αυτοις

28 Ezt azért ha majd elvégezem, és nékik e gyümölcsöt átadom, elmegyek közöttetek által Hispániába.
So when I have done this, and have given them this fruit of love, I will go on by you into Spain.
τουτο ουν επιτελεσας και σφραγισαμενος αυτοις τον καρπον τουτον απελευσομαι δι υμων εις την σπανιαν

29 Tudom pedig, hogy mikor hozzátok megyek, a Krisztus evangyélioma áldásának teljességével megyek.
And I am certain that when I come, I will be full of the blessing of Christ.
οιδα δε οτι ερχομενος προς υμας εν πληρωματι ευλογιας του ευαγγελιου του χριστου ελευσομαι

30 Kérlek pedig titeket atyámfiai a mi Urunk Jézus Krisztusra és a Lélek szerelmére, tusakodjatok velem együtt az imádkozásokban, én érettem Isten elõtt,
Now I make request to you, brothers, by our Lord Jesus Christ, and by the love of the Spirit, that you will be working together with me in your prayers to God for me;
παρακαλω δε υμας αδελφοι δια του κυριου ημων ιησου χριστου και δια της αγαπης του πνευματος συναγωνισασθαι μοι εν ταις προσευχαις υπερ εμου προς τον θεον

31 Hogy szabaduljak meg azoktól, a kik engedetlenek Júdeában, és hogy az én Jeruzsálemben való szolgálatom legyen kedves a szentek elõtt;
So that I may be kept safe from those in Judaea who have not put themselves under the rule of God, and that the help which I am taking for Jerusalem may be pleasing to the saints;
ινα ρυσθω απο των απειθουντων εν τη ιουδαια και ινα η διακονια μου η εις ιερουσαλημ ευπροσδεκτος γενηται τοις αγιοις

32 Hogy örömmel menjek hozzátok az Isten akaratából, és veletek együtt megújuljak.
So that I may come to you in joy by the good pleasure of God, and have rest with you.
ινα εν χαρα ελθω προς υμας δια θεληματος θεου και συναναπαυσωμαι υμιν

33 A békességnek Istene pedig legyen mindnyájan ti veletek! Ámen.
Now may the God of peace be with you all. So be it.
ο δε θεος της ειρηνης μετα παντων υμων αμην

1 Ajánlom pedig néktek Fébét, a mi nénénket, ki a Kenkhréabeli gyülekezetnek szolgálója:
It is my desire to say a good word for Phoebe, who is a servant of the church in Cenchreae:
συνιστημι δε υμιν φοιβην την αδελφην ημων ουσαν διακονον της εκκλησιας της εν κεγχρεαις

2 Hogy fogadjátok õt az Úrban szentekhez illendõen, és legyetek mellette, ha valami dologban rátok szorul. Mert õ is sokaknak pártfogója volt, nékem magamnak is.
That you will take her in kindly, after the way of the saints, as one who is the Lord's, and give her help in anything in which she may have need of you: because she has been a help to a great number and to myself.
ινα αυτην προσδεξησθε εν κυριω αξιως των αγιων και παραστητε αυτη εν ω αν υμων χρηζη πραγματι και γαρ αυτη προστατις πολλων εγενηθη και αυτου εμου

3 Köszöntsétek Priscillát és Akvilát, kik nékem munkatársaim Krisztus Jézusban.
Give my love to Prisca and Aquila, workers with me in Christ Jesus,
ασπασασθε πρισκιλλαν και ακυλαν τους συνεργους μου εν χριστω ιησου

4 A kik az én életemért a saját nyakukat tették le; a kiknek nemcsak én mondok köszönetet, hanem a pogányok minden gyülekezete is.
Who for my life put their necks in danger; to whom not only I but all the churches of the Gentiles are in debt:
οιτινες υπερ της ψυχης μου τον εαυτων τραχηλον υπεθηκαν οις ουκ εγω μονος ευχαριστω αλλα και πασαι αι εκκλησιαι των εθνων

5 És köszöntsétek azt a gyülekezetet, mely az õ házokban van. Köszöntsétek az én szerelmetes Epenétusomat, a ki Akhája zsengéje a Krisztusban.
And say a kind word to the church which is in their house. Give my love to my dear Epaenetus, who is the first fruit of Asia to Christ.
και την κατ οικον αυτων εκκλησιαν ασπασασθε επαινετον τον αγαπητον μου ος εστιν απαρχη της αχαιας εις χριστον

6 Köszöntsétek Máriát, ki sokat munkálkodott körülöttünk.
Give my love to Mary, who gave much care to you.
ασπασασθε μαριαμ ητις πολλα εκοπιασεν εις ημας

7 Köszöntsétek Andronikust és Juniát az én rokonaimat és az én fogolytársaimat, a kik híresek az apostolok között, a kik nálamnál is elõbb voltak a Krisztusban.
Give my love to Andronicus and Junia, my relations, who were in prison with me, who are noted among the Apostles, and who were in Christ before me.
ασπασασθε ανδρονικον και ιουνιαν τους συγγενεις μου και συναιχμαλωτους μου οιτινες εισιν επισημοι εν τοις αποστολοις οι και προ εμου γεγονασιν εν χριστω

8 Köszöntsétek Ampliást, ki nékem szerelmesem az Úrban.
Give my love to Ampliatus, who is dear to me in the Lord,
ασπασασθε αμπλιαν τον αγαπητον μου εν κυριω

9 Köszöntsétek Orbánt, a mi munkatársunkat a Krisztusban, és Stakhist az én szerelmesemet.
Give my love to Urbanus, a worker in Christ with us, and to my dear Stachys.
ασπασασθε ουρβανον τον συνεργον ημων εν χριστω και σταχυν τον αγαπητον μου

10 Köszöntsétek Apellest, ki a Krisztusban megpróbáltatott. Köszöntsétek az Aristóbulus [háznépébõl valókat.]
Give my love to Apelles, who has the approval of Christ. Say a kind word to those who are of the house of Aristobulus.
ασπασασθε απελλην τον δοκιμον εν χριστω ασπασασθε τους εκ των αριστοβουλου

11 Köszöntsétek Heródiont az én rokonomat. Köszöntsétek a Nárcissus [háznépébõl] azokat, a kik az Úrban vannak.
Give my love to Herodion, my relation. Say a kind word to those of the house of Narcissus, who are in the Lord.
ασπασασθε ηροδιωνα τον συγγενη μου ασπασασθε τους εκ των ναρκισσου τους οντας εν κυριω

12 Köszöntsétek Trifénát és Trifósát, kik munkálódnak az Úrban. Köszöntsétek a szerelmetes Persist, ki sokat munkálódott az Úrban.
Give my love to Tryphaena and Tryphosa, workers in the Lord. Give my love to my dear Persis, who did much work in the Lord.
ασπασασθε τρυφαιναν και τρυφωσαν τας κοπιωσας εν κυριω ασπασασθε περσιδα την αγαπητην ητις πολλα εκοπιασεν εν κυριω

13 Köszöntsétek Rufust, ki kiválasztott az Úrban, és az õ anyját, a ki az enyém is.
Give my love to Rufus, one of the Lord's selection, and to his mother and mine.
ασπασασθε ρουφον τον εκλεκτον εν κυριω και την μητερα αυτου και εμου

14 Köszöntsétek Ásinkritust, Flégont, Hermást, Pátrobást, Merkuriust, és az atyafiakat, kik velök vannak.
Give my love to Asyncritus, Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, and the brothers who are with them.
ασπασασθε ασυγκριτον φλεγοντα ερμαν πατροβαν ερμην και τους συν αυτοις αδελφους

15 Köszöntsétek Filológust és Juliát, Néreust és az õ nénjét, és Olimpást és minden szenteket, kik velök vannak.
Give my love to Philologus and Julia, Nereus and his sister, and Olympas, and all the saints who are with them.
ασπασασθε φιλολογον και ιουλιαν νηρεα και την αδελφην αυτου και ολυμπαν και τους συν αυτοις παντας αγιους

16 Köszöntsétek egymást szent csókolással. Köszöntenek titeket a Krisztus gyülekezetei.
Give one another a holy kiss. All the churches of Christ send their love to you.
ασπασασθε αλληλους εν φιληματι αγιω ασπαζονται υμας αι εκκλησιαι του χριστου

17 Kérlek pedig titeket atyámfiai, vigyázzatok azokra, a kik szakadásokat és botránkozásokat okoznak a tudomány körül, melyet tanultatok; és azoktól hajoljatok el.
Now, it is my desire, brothers, that you will take note of those who are causing division and trouble among you, quite against the teaching which was given to you: and keep away from them.
παρακαλω δε υμας αδελφοι σκοπειν τους τας διχοστασιας και τα σκανδαλα παρα την διδαχην ην υμεις εμαθετε ποιουντας και εκκλινατε απ αυτων

18 Mert az ilyenek a mi Urunk Jézus Krisztusnak nem szolgálnak, hanem az õ hasuknak; és nyájas beszéddel, meg hizelkedéssel megcsalják az ártatlanoknak szívét.
For such people are not servants of the Lord Christ, but of their stomachs; and by their smooth and well-said words the hearts of those who have no knowledge of evil are tricked.
οι γαρ τοιουτοι τω κυριω ημων ιησου χριστω ου δουλευουσιν αλλα τη εαυτων κοιλια και δια της χρηστολογιας και ευλογιας εξαπατωσιν τας καρδιας των ακακων

19 Mert a ti engedelmességetek mindenekhez eljutott. Örülök azért rajtatok; de akarom, hogy bölcsek legyetek a jóban, ártatlanok pedig a rosszban.
For all have knowledge of how you do what you are ordered. For this reason I have joy in you, but it is my desire that you may be wise in what is good, and without knowledge of evil.
η γαρ υμων υπακοη εις παντας αφικετο χαιρω ουν το εφ υμιν θελω δε υμας σοφους μεν ειναι εις το αγαθον ακεραιους δε εις το κακον

20 A békességnek Istene megrontja a Sátánt a ti lábaitok alatt hamar. A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme veletek. Ámen.
And the God of peace will be crushing Satan under your feet before long. The grace of our Lord Jesus Christ be with you.
ο δε θεος της ειρηνης συντριψει τον σαταναν υπο τους ποδας υμων εν ταχει η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου μεθ υμων

21 Köszöntenek titeket Timótheus, az én munkatársam, és Luczius, Jáson, és Sosipáter az én rokonaim.
Timothy, who is working with me, sends his love to you, so do Lucius and Jason and Sosipater, my relations.
ασπαζονται υμας τιμοθεος ο συνεργος μου και λουκιος και ιασων και σωσιπατρος οι συγγενεις μου

22 Köszöntelek titeket az Úrban én Tertius, ki e levelet írtam.
I, Tertius, who have done the writing of this letter, send love in the Lord.
ασπαζομαι υμας εγω τερτιος ο γραψας την επιστολην εν κυριω

23 Köszönt titeket Gájus, a ki nékem és az egész gyülekezetnek gazdája. Köszönt titeket Erástus a városnak kincstartója, és Kvártus atyafi.
Gaius, with whom I am living, whose house is open to all the church, sends his love, so does Erastus, the manager of the accounts of the town, and Quartus, the brother.
ασπαζεται υμας γαιος ο ξενος μου και της εκκλησιας ολης ασπαζεται υμας εραστος ο οικονομος της πολεως και κουαρτος ο αδελφος

24 A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme mindnyájan ti veletek. Ámen.
[]
η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου μετα παντων υμων αμην

25 Annak pedig, a ki titeket megerõsíthet az én evangyéliomom és a Jézus Krisztus hirdetése szerint, ama titoknak kijelentése folytán, mely örök idõtõl fogva el volt hallgatva,
Now to him who is able to make you strong in agreement with the good news which I gave you and the preaching of Jesus Christ, in the light of the revelation of that secret which has been kept through times eternal,
τω δε δυναμενω υμας στηριξαι κατα το ευαγγελιον μου και το κηρυγμα ιησου χριστου κατα αποκαλυψιν μυστηριου χρονοις αιωνιοις σεσιγημενου

26 Most pedig megjelentetett a prófétai írások által, az örök Isten parancsolata szerint, a hitben való engedelmesség végett minden pogányoknak tudomására adatván,
But is now made clear; and by the writings of the prophets, by the order of the eternal God, the knowledge of it has been given to all the nations, so that they may come under the rule of the faith;
φανερωθεντος δε νυν δια τε γραφων προφητικων κατ επιταγην του αιωνιου θεου εις υπακοην πιστεως εις παντα τα εθνη γνωρισθεντος

27 Az egyedül bölcs Istennek a Jézus Krisztus által dicsõség mindörökké. Ámen.
To the only wise God, through Jesus Christ, be the glory for ever. So be it.
μονω σοφω θεω δια ιησου χριστου ω η δοξα εις τους αιωνας αμην [προς ρωμαιους εγραφη απο κορινθου δια φοιβης της διακονου της εν κεγχρεαις εκκλησιας]

1 Pál, Jézus Krisztusnak Isten akaratából elhívott apostola, és Sosthenes, az atyafi.
Paul, an Apostle of Jesus Christ by the purpose of God, and Sosthenes the brother,
παυλος κλητος αποστολος ιησου χριστου δια θεληματος θεου και σωσθενης ο αδελφος

2 Az Isten gyülekezetének, a mely Korinthusban van, a Krisztus Jézusban megszentelteknek, elhívott szenteknek, mindazokkal egybe, a kik a mi Urunk Jézus Krisztus nevét segítségül hívják bármely helyen, a magokén és a miénken:
To the church of God which is in Corinth, to those who have been made holy in Christ Jesus, saints by the selection of God, with all those who in every place give honour to the name of our Lord Jesus Christ, their Lord and ours:
τη εκκλησια του θεου τη ουση εν κορινθω ηγιασμενοις εν χριστω ιησου κλητοις αγιοις συν πασιν τοις επικαλουμενοις το ονομα του κυριου ημων ιησου χριστου εν παντι τοπω α υτων τε και ημων

3 Kegyelem néktek és békesség Istentõl, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.
Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.
χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου

4 Hálát adok az én Istenemnek mindenkor ti felõletek az Isten ama kegyelméért, mely néktek a Krisztus Jézusban adatott,
I give praise to my God for you at all times, because of the grace of God which has been given to you in Christ Jesus;
ευχαριστω τω θεω μου παντοτε περι υμων επι τη χαριτι του θεου τη δοθειση υμιν εν χριστω ιησου

5 Mivelhogy mindenben meggazdagodtatok õ benne, minden beszédben és minden ismeretben,
So that in him you have wealth in all things, in word and in knowledge of every sort;
οτι εν παντι επλουτισθητε εν αυτω εν παντι λογω και παση γνωσει

6 A mint megerõsíttetett ti bennetek a Krisztus felõl való bizonyságtétel.
Even as the witness of the Christ has been made certain among you:
καθως το μαρτυριον του χριστου εβεβαιωθη εν υμιν

7 Úgy, hogy semmi kegyelmi ajándék nélkül nem szûkölködtök, várván a mi Urunk Jézus Krisztusnak megjelenését,
So that having every grace you are living in the hope of the revelation of our Lord Jesus Christ;
ωστε υμας μη υστερεισθαι εν μηδενι χαρισματι απεκδεχομενους την αποκαλυψιν του κυριου ημων ιησου χριστου

8 A ki meg is erõsít titeket mindvégig feddhetetlenségben, a mi Urunk Jézus Krisztusnak napján.
Who will give you strength to the end, to be free from all sin in the day of our Lord Jesus Christ.
ος και βεβαιωσει υμας εως τελους ανεγκλητους εν τη ημερα του κυριου ημων ιησου χριστου

9 Hû az Isten, ki elhívott titeket az õ Fiával, a mi Urunk Jézus Krisztussal való közösségre,
God is true, through whom you have been given a part with his Son, Jesus Christ our Lord.
πιστος ο θεος δι ου εκληθητε εις κοινωνιαν του υιου αυτου ιησου χριστου του κυριου ημων

10 Kérlek azonban titeket atyámfiai, a mi Urunk Jézus Krisztus nevére, hogy mindnyájan egyképen szóljatok és ne legyenek köztetek szakadások, de legyetek teljesen egyek ugyanazon értelemben és ugyanazon véleményben.
Now I make request to you, my brothers, in the name of our Lord Jesus Christ, that you will all say the same thing, and that there may be no divisions among you, so that you may be in complete agreement, in the same mind and in the same opinion.
παρακαλω δε υμας αδελφοι δια του ονοματος του κυριου ημων ιησου χριστου ινα το αυτο λεγητε παντες και μη η εν υμιν σχισματα ητε δε κατηρτισμενοι εν τω αυτω νοι και εν τη αυτη γνωμη

11 Mert megtudtam felõletek atyámfiai a Kloé embereitõl, hogy versengések vannak köztetek.
Because it has come to my knowledge, through those of the house of Chloe, that there are divisions among you, my brothers.
εδηλωθη γαρ μοι περι υμων αδελφοι μου υπο των χλοης οτι εριδες εν υμιν εισιν

12 Azt értem pedig, hogy mindenitek ezt mondja: Én Pálé vagyok, én meg Apollósé, én meg Kéfásé, én meg Krisztusé.
That is, that some of you say, I am of Paul; some say, I am of Apollos; some say, I am of Cephas; and some say, I am Christ's.
λεγω δε τουτο οτι εκαστος υμων λεγει εγω μεν ειμι παυλου εγω δε απολλω εγω δε κηφα εγω δε χριστου

13 Vajjon részekre osztatott-é a Krisztus? Vajjon Pál feszíttetett-é meg érettetek, vagy a Pál nevére kereszteltettetek-é meg?
Is there a division in Christ? was Paul nailed to the cross for you? or were you given baptism in the name of Paul?
μεμερισται ο χριστος μη παυλος εσταυρωθη υπερ υμων η εις το ονομα παυλου εβαπτισθητε

14 Hálákat adok az Istennek, hogy senkit sem kereszteltem meg közületek, kivéve Krispust és Gájust,
I give praise to God that not one of you had baptism from me, but Crispus and Gaius;
ευχαριστω τω θεω οτι ουδενα υμων εβαπτισα ει μη κρισπον και γαιον

15 Hogy valaki azt ne mondja, hogy a magam nevére kereszteltem.
So that no one may be able to say that you had baptism in my name.
ινα μη τις ειπη οτι εις το εμον ονομα εβαπτισα

16 Megkereszteltem azonban Stefana házanépét is, ezenkívül nem tudom, hogy valakit mást kereszteltem volna.
And I gave baptism to the house of Stephanas; but I am not certain that any others had baptism from me.
εβαπτισα δε και τον στεφανα οικον λοιπον ουκ οιδα ει τινα αλλον εβαπτισα

17 Mert nem azért küldött engem a Krisztus, hogy kereszteljek, hanem hogy az evangyéliomot hirdessem; de nem szólásban való bölcseséggel, hogy a Krisztus keresztje hiábavaló ne legyen.
For Christ sent me, not to give baptism, but to be a preacher of the good news: not with wise words, for fear that the cross of Christ might be made of no value.
ου γαρ απεστειλεν με χριστος βαπτιζειν αλλ ευαγγελιζεσθαι ουκ εν σοφια λογου ινα μη κενωθη ο σταυρος του χριστου

18 Mert a keresztrõl való beszéd bolondság ugyan azoknak, a kik elvesznek; de nekünk, kik megtartatunk, Istennek ereje.
For the word of the cross seems foolish to those who are on the way to destruction; but to us who are on the way to salvation it is the power of God.
ο λογος γαρ ο του σταυρου τοις μεν απολλυμενοις μωρια εστιν τοις δε σωζομενοις ημιν δυναμις θεου εστιν

19 Mert meg van írva: Elvesztem a bölcseknek bölcseségét és az értelmeseknek értelmét elvetem.
As it says in the holy Writings, I will put an end to the wisdom of the wise, and will put on one side the designs of those who have knowledge.
γεγραπται γαρ απολω την σοφιαν των σοφων και την συνεσιν των συνετων αθετησω

20 Hol a bölcs? hol az írástudó? hol e világnak vitázója? Nemde nem bolondsággá tette-é Isten e világnak bölcseségét?
Where is the wise? where is he who has knowledge of the law? where is the man of this world who has a love of discussion? has not God made foolish the wisdom of this world?
που σοφος που γραμματευς που συζητητης του αιωνος τουτου ουχι εμωρανεν ο θεος την σοφιαν του κοσμου τουτου

21 Mert minekutána az Isten bölcseségében nem ismerte meg a világ a bölcseség által az Istent, tetszék az Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által tartsa meg a hívõket.
For because, by the purpose of God, the world, with all its wisdom, had not the knowledge of God, it was God's pleasure, by so foolish a thing as preaching, to give salvation to those who had faith in him.
επειδη γαρ εν τη σοφια του θεου ουκ εγνω ο κοσμος δια της σοφιας τον θεον ευδοκησεν ο θεος δια της μωριας του κηρυγματος σωσαι τους πιστευοντας

22 Mert egyfelõl a zsidók jelt kívánnak, másfelõl a görögök bölcseséget keresnek.
Seeing that the Jews make request for signs, and the Greeks are looking for knowledge:
επειδη και ιουδαιοι σημειον αιτουσιν και ελληνες σοφιαν ζητουσιν

23 Mi pedig Krisztust prédikáljuk, mint megfeszítettet, a zsidóknak ugyan botránkozást, a görögöknek pedig bolondságot;
But we give the good news of Christ on the cross, a hard thing to the Jews, and a foolish thing to the Gentiles;
ημεις δε κηρυσσομεν χριστον εσταυρωμενον ιουδαιοις μεν σκανδαλον ελλησιν δε μωριαν

24 Ámde magoknak a hivatalosoknak, úgy zsidóknak, mint görögöknek Krisztust, Istennek hatalmát és Istennek bölcseségét.
But to those of God's selection, Jews and Greeks, Christ is the power and the wisdom of God.
αυτοις δε τοις κλητοις ιουδαιοις τε και ελλησιν χριστον θεου δυναμιν και θεου σοφιαν

25 Mert az Isten bolondsága bölcsebb az embereknél, és az Isten erõtelensége erõsebb az embereknél.
Because what seems foolish in God is wiser than men; and what seems feeble in God is stronger than men.
οτι το μωρον του θεου σοφωτερον των ανθρωπων εστιν και το ασθενες του θεου ισχυροτερον των ανθρωπων εστιν

26 Mert tekintsétek csak a ti hivatástokat, atyámfiai, hogy nem sokan [hívattak] bölcsek test szerint, nem sokan hatalmasak, nem sokan nemesek;
For you see God's design for you, my brothers, that he has not taken a great number of the wise after the flesh, not the strong, not the noble:
βλεπετε γαρ την κλησιν υμων αδελφοι οτι ου πολλοι σοφοι κατα σαρκα ου πολλοι δυνατοι ου πολλοι ευγενεις

27 Hanem a világ bolondjait választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse a bölcseket; és a világ erõtleneit választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse az erõseket;
But God made selection of the foolish things of this world so that he might put the wise to shame; and the feeble things that he might put to shame the strong;
αλλα τα μωρα του κοσμου εξελεξατο ο θεος ινα τους σοφους καταισχυνη και τα ασθενη του κοσμου εξελεξατο ο θεος ινα καταισχυνη τα ισχυρα

28 És a világ nemteleneit és megvetettjeit választotta ki magának az Isten, és a semmiket, hogy a valamiket megsemmisítse:
And the low things of the world, and the things without honour, did God make selection of, yes, even the things which are not, so that he might make as nothing the things which are:
και τα αγενη του κοσμου και τα εξουθενημενα εξελεξατο ο θεος και τα μη οντα ινα τα οντα καταργηση

29 Hogy ne dicsekedjék õ elõtte egy test sem.
So that no flesh might have glory before God.
οπως μη καυχησηται πασα σαρξ ενωπιον αυτου

30 Tõle vagytok pedig ti a Krisztus Jézusban, ki bölcseségül lõn nékünk Istentõl, és igazságul, szentségül és váltságul:
But God has given you a place in Christ Jesus, through whom God has given us wisdom and righteousness and salvation, and made us holy:
εξ αυτου δε υμεις εστε εν χριστω ιησου ος εγενηθη ημιν σοφια απο θεου δικαιοσυνη τε και αγιασμος και απολυτρωσις

31 Hogy, a mint meg van írva: A ki dicsekedik, az Úrban dicsekedjék.
So that, as it is said in the holy Writings, Whoever has a desire for glory, let his glory be in the Lord.
ινα καθως γεγραπται ο καυχωμενος εν κυριω καυχασθω

1 Én is, mikor hozzátok mentem, atyámfiai, nem mentem, hogy nagy ékesszólással, avagy bölcseséggel hirdessem néktek az Isten bizonyságtételét.
And when I came to you, my brothers, I did not come with wise words of knowledge, putting before you the secret of God.
καγω ελθων προς υμας αδελφοι ηλθον ου καθ υπεροχην λογου η σοφιας καταγγελλων υμιν το μαρτυριον του θεου

2 Mert nem végeztem, hogy egyébrõl tudjak ti köztetek, mint a Jézus Krisztusról, még pedig mint megfeszítettrõl.
For I had made the decision to have knowledge of nothing among you but only of Jesus Christ on the cross.
ου γαρ εκρινα του ειδεναι τι εν υμιν ει μη ιησουν χριστον και τουτον εσταυρωμενον

3 És én erõtlenség, félelem és nagy rettegés közt jelentem meg ti köztetek.
And I was with you without strength, in fear and in doubt.
και εγω εν ασθενεια και εν φοβω και εν τρομω πολλω εγενομην προς υμας

4 És az én beszédem és az én prédikálásom nem emberi bölcseségnek hitetõ beszédiben állott, hanem léleknek és erõnek megmutatásában:
And in my preaching there were no honeyed words of wisdom, but I was dependent on the power of the Spirit to make it clear to you:
και ο λογος μου και το κηρυγμα μου ουκ εν πειθοις ανθρωπινης σοφιας λογοις αλλ εν αποδειξει πνευματος και δυναμεως

5 Hogy a ti hitetek ne emberek bölcseségén, hanem Istennek erején nyugodjék.
So that your faith might be based not on man's wisdom but on the power of God.
ινα η πιστις υμων μη η εν σοφια ανθρωπων αλλ εν δυναμει θεου

6 Bölcseséget pedig a tökéletesek között szólunk; ámde nem e világnak, sem e világ veszendõ fejedelmeinek bölcseségét;
But still we have wisdom for those who are complete in knowledge, though not the wisdom of this world, and not of the rulers of this world, who are coming to nothing:
σοφιαν δε λαλουμεν εν τοις τελειοις σοφιαν δε ου του αιωνος τουτου ουδε των αρχοντων του αιωνος τουτου των καταργουμενων

7 Hanem Istennek titkon való bölcseségét szóljuk, azt az elrejtetett, melyet öröktõl fogva elrendelt az Isten a mi dicsõségünkre;
But we give the news of the secret wisdom of God, which he had kept in store before the world came into existence, for our glory;
αλλα λαλουμεν σοφιαν θεου εν μυστηριω την αποκεκρυμμενην ην προωρισεν ο θεος προ των αιωνων εις δοξαν ημων

8 Melyet e világ fejedelmei közül senki sem ismert, mert ha megismerték volna, nem feszítették volna meg a dicsõség Urát:
Of which not one of the rulers of this world had knowledge: for if they had, they would not have put the Lord of glory on the cross:
ην ουδεις των αρχοντων του αιωνος τουτου εγνωκεν ει γαρ εγνωσαν ουκ αν τον κυριον της δοξης εσταυρωσαν

9 Hanem, a mint meg van írva: A miket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg se gondolt, a miket Isten készített az õt szeretõknek.
But as it says in the holy Writings, Things which the eye saw not, and which had not come to the ears or into the heart of man, such things as God has made ready for those who have love for him.
αλλα καθως γεγραπται α οφθαλμος ουκ ειδεν και ους ουκ ηκουσεν και επι καρδιαν ανθρωπου ουκ ανεβη α ητοιμασεν ο θεος τοις αγαπωσιν αυτον

10 Nekünk azonban az Isten kijelentette az õ Lelke által: mert a Lélek mindeneket vizsgál, még az Istennek mélységeit is.
But God has given us the revelation of these things through his Spirit, for the Spirit makes search into all things, even the deep things of God.
ημιν δε ο θεος απεκαλυψεν δια του πνευματος αυτου το γαρ πνευμα παντα ερευνα και τα βαθη του θεου

11 Mert kicsoda tudja az emberek közül az ember dolgait, hanemha az embernek lelke, a mely õ benne van? Azonképen az Isten dolgait sem ismeri senki, hanemha az Istennek Lelke.
For who has knowledge of the things of a man but the spirit of the man which is in him? in the same way, no one has knowledge of the things of God but the Spirit of God.
τις γαρ οιδεν ανθρωπων τα του ανθρωπου ει μη το πνευμα του ανθρωπου το εν αυτω ουτως και τα του θεου ουδεις οιδεν ει μη το πνευμα του θεου

12 Mi pedig nem e világnak lelkét vettük, hanem az Istenbõl való Lelket; hogy megismerjük azokat, a miket Isten ajándékozott nékünk.
But we have not the spirit of the world, but the Spirit which comes from God, so that we may have knowledge of the things which are freely given to us by God.
ημεις δε ου το πνευμα του κοσμου ελαβομεν αλλα το πνευμα το εκ του θεου ινα ειδωμεν τα υπο του θεου χαρισθεντα ημιν

13 Ezeket prédikáljuk is, nem oly beszédekkel, melyekre emberi bölcseség tanít, hanem a melyekre a Szent Lélek tanít; lelkiekhez lelkieket szabván.
And these are the things which we say, not in the language of man's wisdom, but in words given to us by the Spirit, judging the things of the spirit by the help of the Spirit.
α και λαλουμεν ουκ εν διδακτοις ανθρωπινης σοφιας λογοις αλλ εν διδακτοις πνευματος αγιου πνευματικοις πνευματικα συγκρινοντες

14 Érzéki ember pedig nem foghatja meg az Isten Lelkének dolgait: mert bolondságok néki; meg sem értheti, mivelhogy lelkiképen ítéltetnek meg.
For the natural man is not able to take in the things of the Spirit of God: for they seem foolish to him, and he is not able to have knowledge of them, because such knowledge comes only through the Spirit.
ψυχικος δε ανθρωπος ου δεχεται τα του πνευματος του θεου μωρια γαρ αυτω εστιν και ου δυναται γνωναι οτι πνευματικως ανακρινεται

15 A lelki ember azonban mindent megítél, de õ senkitõl sem ítéltetik meg.
But he who has the Spirit, though judging all things, is himself judged by no one.
ο δε πνευματικος ανακρινει μεν παντα αυτος δε υπ ουδενος ανακρινεται

16 Mert ki érte fel az Úrnak értelmét, hogy megoktathatná õt? Bennünk pedig Krisztus értelme van.
For who has knowledge of the mind of the Lord, so as to be his teacher? But we have the mind of Christ.
τις γαρ εγνω νουν κυριου ος συμβιβασει αυτον ημεις δε νουν χριστου εχομεν

1 Én sem szólhattam néktek, atyámfiai, mint lelkieknek, hanem mint testieknek, mint a Krisztusban kisdedeknek.
And the teaching I gave you, my brothers, was such as I was able to give, not to those who have the Spirit, but to those who are still in the flesh, even to children in Christ.
και εγω αδελφοι ουκ ηδυνηθην λαλησαι υμιν ως πνευματικοις αλλ ως σαρκικοις ως νηπιοις εν χριστω

2 Téjnek italával tápláltalak titeket és nem kemény eledellel, mert még nem bírtátok volna meg, sõt még most sem bírjátok meg:
I gave you milk and not meat, because you were, then, unable to take it, and even now you are not able;
γαλα υμας εποτισα και ου βρωμα ουπω γαρ ηδυνασθε αλλ ουτε ετι νυν δυνασθε

3 Mert még testiek vagytok; mert a mikor írigykedés, versengés és visszavonás van köztetek, vajjon nem testiek vagytok- é és nem ember szerint jártok-é?
Because you are still in the flesh: for when there is envy and division among you, are you not still walking after the way of the flesh, even as natural men?
ετι γαρ σαρκικοι εστε οπου γαρ εν υμιν ζηλος και εριs και διχοστασιαι ουχι σαρκικοι εστε και κατα ανθρωπον περιπατειτε

4 Mert mikor egyik ezt mondja: Én Pálé vagyok; a másik meg: Én Apollósé; nem testiek vagytok-é?
For when one says, I am of Paul; and another says, I am of Apollos; are you not talking like natural men?
οταν γαρ λεγη τις εγω μεν ειμι παυλου ετερος δε εγω απολλω ουχι σαρκικοι εστε

5 Hát kicsoda Pál és kicsoda Apollós? Csak szolgák, kik által hívõkké lettetek, és pedig a mint kinek-kinek az Úr adta.
What then is Apollos? and what is Paul? They are but servants who gave you the good news as God gave it to them.
τις ουν εστιν παυλος τις δε απολλως αλλ η διακονοι δι ων επιστευσατε και εκαστω ως ο κυριος εδωκεν

6 Én plántáltam, Apollós öntözött; de az Isten adja vala a növekedést.
I did the planting, Apollos did the watering, but God gave the increase.
εγω εφυτευσα απολλως εποτισεν αλλ ο θεος ηυξανεν

7 Azért sem a ki plántál, nem valami, sem a ki öntöz; hanem a növekedést adó Isten.
So then the planter is nothing, and the waterer is nothing; but God who gives the increase.
ωστε ουτε ο φυτευων εστιν τι ουτε ο ποτιζων αλλ ο αυξανων θεος

8 A plántáló pedig és az öntözõ egyek; de mindenik a maga jutalmát veszi a maga munkája szerint.
Now the planter and the waterer are working for the same end: but they will have their separate rewards in the measure of their work.
ο φυτευων δε και ο ποτιζων εν εισιν εκαστος δε τον ιδιον μισθον ληψεται κατα τον ιδιον κοπον

9 Mert Isten munkatársai vagyunk: Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok.
For we are workers with God: you are God's planting, God's building.
θεου γαρ εσμεν συνεργοι θεου γεωργιον θεου οικοδομη εστε

10 Az Istennek nékem adott kegyelme szerint, mint bölcs építõmester, fundamentomot vetettem, de más épít reá. Kiki azonban meglássa mimódon épít reá.
In the measure of the grace given to me, I, as a wise master-builder, have put the base in position, and another goes on building on it. But let every man take care what he puts on it.
κατα την χαριν του θεου την δοθεισαν μοι ως σοφος αρχιτεκτων θεμελιον τεθεικα αλλος δε εποικοδομει εκαστος δε βλεπετω πως εποικοδομει

11 Mert más fundamentomot senki nem vethet azon kívül, a mely vettetett, mely a Jézus Krisztus.
For there is no other base for the building but that which has been put down, which is Jesus Christ.
θεμελιον γαρ αλλον ουδεις δυναται θειναι παρα τον κειμενον ος εστιν ιησους ο χριστος

12 Ha pedig valaki aranyat, ezüstöt, drágaköveket, fát, szénát, pozdorját épít rá erre a fundamentomra;
But on the base a man may put gold, silver, stones of great price, wood, dry grass, cut stems;
ει δε τις εποικοδομει επι τον θεμελιον τουτον χρυσον αργυρον λιθους τιμιους ξυλα χορτον καλαμην

13 Kinek-kinek munkája nyilván lészen: mert [ama] nap megmutatja, mivelhogy tûzben jelenik meg; és hogy kinek-kinek munkája minémû legyen, azt a tûz próbálja meg.
Every man's work will be made clear in that day, because it will be tested by fire; and the fire itself will make clear the quality of every man's work.
εκαστου το εργον φανερον γενησεται η γαρ ημερα δηλωσει οτι εν πυρι αποκαλυπτεται και εκαστου το εργον οποιον εστιν το πυρ δοκιμασει

14 Ha valakinek a munkája, a melyet ráépített, megmarad, jutalmát veszi.
If any man's work comes through the test, he will have a reward.
ει τινος το εργον μενει ο επωκοδομησεν μισθον ληψεται

15 Ha valakinek a munkája megég, kárt vall. Õ maga azonban megmenekül, de úgy, mintha tûzön keresztül.
If the fire puts an end to any man's work, it will be his loss: but he will get salvation himself, though as by fire.
ει τινος το εργον κατακαησεται ζημιωθησεται αυτος δε σωθησεται ουτως δε ως δια πυρος

16 Nem tudjátok-é, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten Lelke lakozik bennetek?
Do you not see that you are God's holy house, and that the Spirit of God has his place in you?
ουκ οιδατε οτι ναος θεου εστε και το πνευμα του θεου οικει εν υμιν

17 Ha valaki az Isten templomát megrontja, megrontja azt az Isten. Mert az Istennek temploma szent, ezek vagytok ti.
If anyone makes the house of God unclean, God will put an end to him; for the house of God is holy, and you are his house.
ει τις τον ναον του θεου φθειρει φθερει τουτον ο θεος ο γαρ ναος του θεου αγιος εστιν οιτινες εστε υμεις

18 Senki se csalja meg magát. Ha valaki azt hiszi, hogy bölcs ti köztetek e világon, bolond legyen, hogy bölcscsé lehessen.
Let no man have a false idea. If any man seems to himself to be wise among you, let him become foolish, so that he may be wise.
μηδεις εαυτον εξαπατατω ει τις δοκει σοφος ειναι εν υμιν εν τω αιωνι τουτω μωρος γενεσθω ινα γενηται σοφος

19 Mert e világ bölcsesége bolondság az Isten elõtt. Mert meg van írva: Megfogja a bölcseket az õ csalárdságukban.
For the wisdom of this world is foolish before God. As it is said in the holy Writings, He who takes the wise in their secret designs:
η γαρ σοφια του κοσμου τουτου μωρια παρα τω θεω εστιν γεγραπται γαρ ο δρασσομενος τους σοφους εν τη πανουργια αυτων

20 És ismét: Ismeri az Úr a bölcsek gondolatait, hogy hiábavalók.
And again, The Lord has knowledge of the reasonings of the wise, that they are nothing.
και παλιν κυριος γινωσκει τους διαλογισμους των σοφων οτι εισιν ματαιοι

21 Azért senki se dicsekedjék emberekkel. Mert minden a tiétek.
So let no one take pride in men. For all things are yours;
ωστε μηδεις καυχασθω εν ανθρωποις παντα γαρ υμων εστιν

22 Akár Pál, akár Apollós, akár Kéfás, akár világ, akár élet, akár halál, akár jelenvalók, akár következendõk, minden a tiétek.
Paul, or Apollos, or Cephas, or the world, or life, or death, or things present, or things to come; all are yours;
ειτε παυλος ειτε απολλως ειτε κηφας ειτε κοσμος ειτε ζωη ειτε θανατος ειτε ενεστωτα ειτε μελλοντα παντα υμων εστιν

23 Ti pedig Krisztusé, Krisztus pedig Istené.
And you are Christ's; and Christ is God's.
υμεις δε χριστου χριστος δε θεου

1 Úgy tekintsen minket az ember, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak sáfárait.
Let us be judged as servants of Christ, and as those who are responsible for the secret things of God.
ουτως ημας λογιζεσθω ανθρωπος ως υπηρετας χριστου και οικονομους μυστηριων θεου

2 A mi pedig egyébiránt a sáfárokban megkívántatik, az, hogy mindenik hívnek találtassék.
And it is right for such servants to be safe persons.
ο δε λοιπον ζητειται εν τοις οικονομοις ινα πιστος τις ευρεθη

3 Rám nézve pedig igen csekély dolog, hogy ti tõletek ítéltessem meg, vagy emberi [ítélet]naptól; sõt magam sem ítélem meg magamat.
But it is a small thing to me that I am judged by you or by man's judging; I am not even a judge of myself.
εμοι δε εις ελαχιστον εστιν ινα υφ υμων ανακριθω η υπο ανθρωπινης ημερας αλλ ουδε εμαυτον ανακρινω

4 Mert semmit sem tudok magamra, de nem ebben vagyok megigazulva; a ki ugyanis engem megítél, az Úr az.
For I am not conscious of any wrong in myself; but this does not make me clear, for it is the Lord who is my judge.
ουδεν γαρ εμαυτω συνοιδα αλλ ουκ εν τουτω δεδικαιωμαι ο δε ανακρινων με κυριος εστιν

5 Azért idõ elõtt semmit se ítéljetek, míg el nem jõ az Úr, a ki egyrészt világra hozza a sötétségnek titkait, másrészt megjelenti a szíveknek tanácsait; és akkor mindenkinek az Istentõl lészen a dícsérete.

For this reason let there be no judging before the time, till the Lord comes, who will make clear the secret things of the dark, and the designs of the heart; and then will every man have his praise from God.

ωστε μη προ καιρου τι κρινετε εως αν ελθη ο κυριος ος και φωτισει τα κρυπτα του σκοτους και φανερωσει τας βουλας των καρδιων και τοτε ο επαινος γενησεται εκαστω απο του θεου

6 Ezeket pedig, atyámfiai, példában szabtam magamra és Apollósra ti érettetek, hogy rajtunk tanuljátok meg, hogy annakfelette a mi írva van, nem kell bölcselkedni; hogy senki se fuvalkodjék fel az egyikért a másik ellen.

My brothers, it is because of you that I have taken Apollos and myself as examples of these things, so that in us you might see that it is not wise to go farther than what is in the holy Writings, so that no one of you may be lifted up against his brother.

ταυτα δε αδελφοι μετεσχηματισα εις εμαυτον και απολλω δι υμας ινα εν ημιν μαθητε το μη υπερ ο γεγραπται φρονειν ινα μη εις υπερ του ενος φυσιουσθε κατα του ετερου

7 Mert kicsoda különböztet meg téged? Mid van ugyanis, a mit nem kaptál volna? Ha pedig úgy kaptad, mit dicsekedel, mintha nem kaptad volna?

For who made you better than your brother? or what have you that has not been given to you? but if it has been given to you, what cause have you for pride, as if it had not been given to you?

τις γαρ σε διακρινει τι δε εχεις ο ουκ ελαβες ει δε και ελαβες τι καυχασαι ως μη λαβων

8 Immár beteltetek, immár meggazdagodtatok, nálunk nélkül uralkodásra jutottatok; vajha csakugyan uralkodásra jutottatok volna, hogy mi is veletek egybe uralkodhatnánk.

For even now you are full, even now you have wealth, you have been made kings without us: truly, I would be glad if you were kings, so that we might be kings with you.

ηδη κεκορεσμενοι εστε ηδη επλουτησατε χωρις ημων εβασιλευσατε και οφελον γε εβασιλευσατε ινα και ημεις υμιν συμβασιλευσωμεν

9 Mert úgy vélem, hogy az Isten minket, az apostolokat, utolsókul állított, mintegy halálra szántakul: mert látványossága lettünk a világnak, úgy angyaloknak, mint embereknek.

For it seems to me that God has put us the Apostles last of all, as men whose fate is death: for we are put on view to the world, and to angels, and to men.

δοκω γαρ οτι ο θεος ημας τους αποστολους εσχατους απεδειξεν ως επιθανατιους οτι θεατρον εγενηθημεν τω κοσμω και αγγελοις και ανθρωποις

10 Mi bolondok a Krisztusért, ti pedig bölcsek a Krisztusban; mi erõtlenek, ti pedig erõsek; ti dicsõségesek, mi pedig gyalázatosak.

We are made to seem foolish for Christ, but you are wise in Christ; we are feeble, but you are strong; you have glory, but we have shame.

ημεις μωροι δια χριστον υμεις δε φρονιμοι εν χριστω ημεις ασθενεις υμεις δε ισχυροι υμεις ενδοξοι ημεις δε ατιμοι

11 Mindezideig éhezünk is, szomjúhozunk is, mezítelenkedünk is, bántalmaztatunk is, bujdosunk is,

Even to this hour we are without food, drink, and clothing, we are given blows and have no certain resting-place;

αχρι της αρτι ωρας και πεινωμεν και διψωμεν και γυμνητευομεν και κολαφιζομεθα και αστατουμεν

12 Fáradozunk is, tulajdon kezünkkel munkálkodván; ha szidalommal illettetünk, jót kívánunk; ha háborúságot szenvedünk, békességgel tûrjük;

And with our hands we do the hardest work: when they give us curses we give blessings, when we undergo punishment we take it quietly;

και κοπιωμεν εργαζομενοι ταις ιδιαις χερσιν λοιδορουμενοι ευλογουμεν διωκομενοι ανεχομεθα

13 Ha gyaláztatunk, könyörgünk: szinte a világ szemetjévé lettünk, mindeneknek söpredékévé egész mostanig.

When evil things are said about us we give gentle answers: we are made as the unclean things of the world, as that for which no one has any use, even till now.

βλασφημουμενοι παρακαλουμεν ως περικαθαρματα του κοσμου εγενηθημεν παντων περιψημα εως αρτι

14 Nem azért írom ezeket, hogy megszégyenítselek titeket, hanem mint szerelmes gyermekeimet intelek.

I am not saying these things to put you to shame, but so that, as my dear children, you may see what is right.

ουκ εντρεπων υμας γραφω ταυτα αλλ ως τεκνα μου αγαπητα νουθετω

15 Mert ha tízezer tanítómesteretek lenne is a Krisztusban, de nem sok atyátok; mert tõlem vagytok a Krisztus Jézusban az evangyéliom által.

For even if you had ten thousand teachers in Christ, you have not more than one father: for in Christ Jesus I have given birth to you through the good news.

εαν γαρ μυριους παιδαγωγους εχητε εν χριστω αλλ ου πολλους πατερας εν γαρ χριστω ιησου δια του ευαγγελιου εγω υμας εγεννησα

16 Kérlek azért titeket, legyetek az én követõim.
So my desire is that you take me as your example.
παρακαλω ουν υμας μιμηται μου γινεσθε

17 Azért küldtem hozzátok Timótheust, ki nékem szeretett és hû fiam az Úrban, a ki eszetekbe juttatja néktek az én útaimat a Krisztusban, a mint mindenütt, minden gyülekezetben tanítok.
For this cause I have sent Timothy to you, who is my dear and true child in the Lord; he will make clear to you my ways in Christ, even as I am teaching everywhere in every church.
δια τουτο επεμψα υμιν τιμοθεον ος εστιν τεκνον μου αγαπητον και πιστον εν κυριω ος υμας αναμνησει τας οδους μου τας εν χριστω καθως πανταχου εν παση εκκλησια διδασκω

18 De mintha el se mennék ti hozzátok, úgy felfuvalkodtak némelyek.
Now some are full of pride, as if I was not coming to you.
ως μη ερχομενου δε μου προς υμας εφυσιωθησαν τινες

19 Pedig elmegyek hamarosan hozzátok, ha az Úr akarándja; és megismerem a felfuvalkodottaknak nem a beszédjét, hanem az erejét.
But I will come to you in a short time, if it is pleasing to the Lord, and I will take note, not of the word of those who are full of pride, but of the power.
ελευσομαι δε ταχεως προς υμας εαν ο κυριος θεληση και γνωσομαι ου τον λογον των πεφυσιωμενων αλλα την δυναμιν

20 Mert nem beszédben áll az Istennek országa, hanem erõben.
For the kingdom of God is not in word but in power.
ου γαρ εν λογω η βασιλεια του θεου αλλ εν δυναμει

21 Mit akartok? Vesszõvel menjek-é hozzátok, avagy szeretettel és szelídségnek lelkével?
What is your desire? is my coming to be with punishment, or is it to be in love and a gentle spirit?
τι θελετε εν ραβδω ελθω προς υμας η εν αγαπη πνευματι τε πραοτητος

1 Általában hallatszik köztetek paráznaság, még olyan paráznaság is, a milyen a pogányok között sem említtetik, hogy valaki atyjának feleségét elvegye.
It is said, in fact, that there is among you a sin of the flesh, such as is not seen even among the Gentiles, that one of you has his father's wife.
ολως ακουεται εν υμιν πορνεια και τοιαυτη πορνεια ητις ουδε εν τοις εθνεσιν ονομαζεται ωστε γυναικα τινα του πατρος εχειν

2 És ti fel vagytok fuvalkodva, és nem keseredtetek meg inkább, hogy kivettetnék közületek, a ki ezt a dolgot cselekedte.
And in place of feeling sorrow, you are pleased with yourselves, so that he who has done this thing has not been sent away from among you.
και υμεις πεφυσιωμενοι εστε και ουχι μαλλον επενθησατε ινα εξαρθη εκ μεσου υμων ο το εργον τουτο ποιησας

3 Mert én távol lévén ugyan testben, de jelen lévén lélekben, már elvégeztem, mintha jelen volnék, hogy azt, a ki ekként ezt cselekedte,
For I myself, being present in spirit though not in body, have come to a decision about him who has done this thing;
εγω μεν γαρ ως απων τω σωματι παρων δε τω πνευματι ηδη κεκρικα ως παρων τον ουτως τουτο κατεργασαμενον

4 Ti és az én lelkem a mi Urunk Jézus Krisztusnak nevében egybegyûlvén, a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmával
In the name of our Lord Jesus, when you have come together with my spirit, with the power of our Lord Jesus,
εν τω ονοματι του κυριου ημων ιησου χριστου συναχθεντων υμων και του εμου πνευματος συν τη δυναμει του κυριου ημων ιησου χριστου

5 Átadjuk az ilyent a Sátánnak a testnek veszedelmére, hogy a lélek megtartassék az Úr Jézusnak ama napján.
That this man is to be handed over to Satan for the destruction of the flesh, so that his spirit may have forgiveness in the day of the Lord Jesus.
παραδουναι τον τοιουτον τω σατανα εις ολεθρον της σαρκος ινα το πνευμα σωθη εν τη ημερα του κυριου ιησου

6 Nem jó a ti dicsekedéstek. Avagy nem tudjátok-é, hogy egy kicsiny kovász az egész tésztát megposhasztja.
This pride of yours is not good. Do you not see that a little leaven makes a change in all the mass?
ου καλον το καυχημα υμων ουκ οιδατε οτι μικρα ζυμη ολον το φυραμα ζυμοι

7 Tisztítsátok el azért a régi kovászt, hogy legyetek új tésztává, a minthogy kovász nélkül valók vagytok; mert hiszen a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus, megáldoztatott érettünk.
Take away, then, the old leaven, so that you may be a new mass, even as you are without leaven. For Christ has been put to death as our Passover.
εκκαθαρατε ουν την παλαιαν ζυμην ινα ητε νεον φυραμα καθως εστε αζυμοι και γαρ το πασχα ημων υπερ ημων ετυθη χριστος

8 Azért ne régi kovászszal ünnepeljünk, sem rosszaságnak és gonoszságnak kovászával, hanem tisztaságnak és igazságnak kovásztalanságában.
Let us then keep the feast, not with old leaven, and not with the leaven of evil thoughts and acts, but with the unleavened bread of true thoughts and right feelings.
ωστε εορταζωμεν μη εν ζυμη παλαια μηδε εν ζυμη κακιας και πονηριας αλλ εν αζυμοις ειλικρινειας και αληθειας

9 Azt írtam néktek ama levelemben, hogy paráznákkal ne társalkodjatok.
In my letter I said to you that you were not to keep company with those who go after the desires of the flesh;
εγραψα υμιν εν τη επιστολη μη συναναμιγνυσθαι πορνοις

10 De nem általában e világ paráznáival, vagy csalóival, vagy ragadozóival, vagy bálványimádóival; mert hiszen így ki kellene e világból mennetek.
But I had not in mind the sinners who are outside the church, or those who have a desire for and take the property of others, or those who give worship to images; for it is not possible to keep away from such people without going out of the world completely:
και ου παντως τοις πορνοις του κοσμου τουτου η τοις πλεονεκταις η αρπαξιν η ειδωλολατραις επει οφειλετε αρα εκ του κοσμου εξελθειν

11 Most azért azt írom néktek, hogy ne társalkodjatok azzal, ha valaki atyafi létére parázna, vagy csaló, vagy bálványimádó, vagy szidalmazó, vagy részeges, vagy ragadozó. Az ilyennel még együtt se egyetek.
But the sense of my letter was that if a brother had the name of being one who went after the desires of the flesh, or had the desire for other people's property, or was in the way of using violent language, or being the worse for drink, or took by force what was not his, you might not keep company with such a one, or take food with him.
νυνι δε εγραψα υμιν μη συναναμιγνυσθαι εαν τις αδελφος ονομαζομενος η πορνος η πλεονεκτης η ειδωλολατρης η λοιδορος η μεθυσος η αρπαξ τω τοιουτω μηδε συνεσθιειν

12 Mert mi közöm ahhoz, hogy a kívülvalókról is ítéletet tegyek? avagy ti nem a belüllévõk fölött tesztek-é ítéletet?
For it is no business of mine to be judging those who are outside; but it is yours to be judging those who are among you;
τι γαρ μοι και τους εξω κρινειν ουχι τους εσω υμεις κρινετε

13 A kívülvalókat pedig majd az Isten ítéli meg. Vessétek ki azért a gonoszt magatok közül.
As for those who are outside, God is their judge. So put away the evil man from among you.
τους δε εξω ο θεος κρινει και εξαρειτε τον πονηρον εξ υμων αυτων

1 Merészel valaki ti közületek, ha peres dolga van a másikkal, az igaztalanok elõtt törvénykezni, és nem a szentek elõtt?
How is it, that if any one of you has a cause at law against another, he takes it before a Gentile judge and not before the saints?
τολμα τις υμων πραγμα εχων προς τον ετερον κρινεσθαι επι των αδικων και ουχι επι των αγιων

2 Nem tudjátok-é, hogy a szentek a világot ítélik meg? És ha ti ítélitek meg a világot, méltatlanok vagytok-é a legkisebb dolgokban való ítéletekre?
Is it not certain that the saints will be the judges of the world? if then the world will be judged by you, are you unable to give a decision about the smallest things?
ουκ οιδατε οτι οι αγιοι τον κοσμον κρινουσιν και ει εν υμιν κρινεται ο κοσμος αναξιοι εστε κριτηριων ελαχιστων

3 Nem tudjátok-é, hogy angyalokat fogunk ítélni, nemhogy életszükségre való dolgokat?
Is it not certain that we are to be the judges of angels? how much more then of the things of this life?
ουκ οιδατε οτι αγγελους κρινουμεν μητι γε βιωτικα

4 Azért ha életszükségre való dolgok felõl van törvénykezéstek, a kik a gyülekezetben legalábbvalók, azokat ültessétek le.
If then there are questions to be judged in connection with the things of this life, why do you put them in the hands of those who have no position in the church?
βιωτικα μεν ουν κριτηρια εαν εχητε τους εξουθενημενους εν τη εκκλησια τουτους καθιζετε

5 Megszégyenítéstekre mondom: Hát nincs ti köztetek egy bölcs ember sem, a ki ítéletet tehetne az õ atyjafiai között?
I say this to put you to shame. Is there not among you one wise man who may be able to give a decision between his brothers?
προς εντροπην υμιν λεγω ουτως ουκ εστιν εν υμιν σοφος ουδε εις ος δυνησεται διακριναι ανα μεσον του αδελφου αυτου

6 Hanem atyafi atyafival törvénykezik, még pedig hitetlenek elõtt?
But a brother who has a cause at law against another takes it before Gentile judges.
αλλα αδελφος μετα αδελφου κρινεται και τουτο επι απιστων

7 Egyáltalán már az is gyarlóság ti bennetek, hogy törvénykeztek egymással. Miért nem szenveditek inkább a bántalmazást? Miért nem tûritek inkább a kárt?
More than this, it is not to your credit to have causes at law with one another at all. Why not put up with wrong? why not undergo loss?
ηδη μεν ουν ολως ηττημα εν υμιν εστιν οτι κριματα εχετε μεθ εαυτων διατι ουχι μαλλον αδικεισθε διατι ουχι μαλλον αποστερεισθε

8 Sõt ti okoztok bántalmazást és kárt, még pedig atyátokfiainak.
So far from doing this, you yourselves do wrong and take your brothers' property.
αλλα υμεις αδικειτε και αποστερειτε και ταυτα αδελφους

9 Avagy nem tudjátok-é, hogy igazságtalanok nem örökölhetik Istennek országát? Ne tévelyegjetek; se paráznák, se bálványimádók, se házasságtörõk, se pulyák, se férfiszeplõsítõk,
Have you not knowledge that evil-doers will have no part in the kingdom of God? Have no false ideas about this: no one who goes after the desires of the flesh, or gives worship to images, or is untrue when married, or is less than a man, or makes a wrong use of men,
η ουκ οιδατε οτι αδικοι βασιλειαν θεου ου κληρονομησουσιν μη πλανασθε ουτε πορνοι ουτε ειδωλολατραι ουτε μοιχοι ουτε μαλακοι ουτε αρσενοκοιται

10 Se lopók, se telhetetlenek, se részegesek, se szidalmazók, se ragadozók nem örökölhetik Isten országát.
Or is a thief, or the worse for drink, or makes use of strong language, or takes by force what is not his, will have any part in the kingdom of God.
ουτε κλεπται ουτε πλεονεκται ουτε μεθυσοι ου λοιδοροι ουχ αρπαγες βασιλειαν θεου ου κληρονομησουσιν

11 Ilyenek voltatok pedig némelyek, de megmosattattatok, de megszenteltettetek, de megigazíttattatok az Úr Jézusnak nevében és a mi Istenünk Lelke által.
And such were some of you; but you have been washed, you have been made holy, you have been given righteousness in the name of the Lord Jesus Christ and in the Spirit of our God.
και ταυτα τινες ητε αλλα απελουσασθε αλλα ηγιασθητε αλλ εδικαιωθητε εν τω ονοματι του κυριου ιησου και εν τω πνευματι του θεου ημων

12 Minden szabad nékem, de nem minden használ; minden szabad nékem, de én nem adatom valakinek hatalma alá.
I am free to do all things; but not all things are wise. I am free to do all things; but I will not let myself come under the power of any.
παντα μοι εξεστιν αλλ ου παντα συμφερει παντα μοι εξεστιν αλλ ουκ εγω εξουσιασθησομαι υπο τινος

13 Az eledelek a hasnak és a has az eledeleknek [rendeltetett.] Az Isten pedig mind ezt, mind amazokat eltörli. A test azonban nem a paráznaságnak [rendeltetett,] hanem az Úrnak, és az Úr a testnek.
Food is for the stomach and the stomach for food, and God will put an end to them together. But the body is not for the desires of the flesh, but for the Lord; and the Lord for the body:
τα βρωματα τη κοιλια και η κοιλια τοις βρωμασιν ο δε θεος και ταυτην και ταυτα καταργησει το δε σωμα ου τη πορνεια αλλα τω κυριω και ο κυριος τω σωματι

14 Az Isten pedig az Urat is feltámasztotta, minket is feltámaszt az õ hatalma által.
And God who made the Lord Jesus come back from the dead will do the same for us by his power.
ο δε θεος και τον κυριον ηγειρεν και ημας εξεγερει δια της δυναμεως αυτου

15 Nem tudjátok-é, hogy a ti testeitek a Krisztusnak tagjai? Elszakítva hát a Krisztus tagjait, paráznának tagjaivá tegyem? Távol legyen.
Do you not see that your bodies are part of the body of Christ? how then may I take what is a part of the body of Christ and make it a part of the body of a loose woman? such a thing may not be.
ουκ οιδατε οτι τα σωματα υμων μελη χριστου εστιν αρας ουν τα μελη του χριστου ποιησω πορνης μελη μη γενοιτο

16 Avagy nem tudjátok-é, hogy a ki a paráznával egyesül, egy test vele? Mert ketten lesznek, úgymond, egy testté.
Or do you not see that he who is joined to a loose woman is one body with her? for God has said, The two of them will become one flesh.
η ουκ οιδατε οτι ο κολλωμενος τη πορνη εν σωμα εστιν εσονται γαρ φησιν οι δυο εις σαρκα μιαν

17 A ki pedig az Úrral egyesül, egy lélek õ vele.
But he who is united to the Lord is one spirit.
ο δε κολλωμενος τω κυριω εν πνευμα εστιν

18 Kerüljétek a paráznaságot. Minden bûn, melyet az ember cselekszik, a testen kívül van, de a ki paráználkodik, a maga teste ellen vétkezik.
Keep away from the desires of the flesh. Every sin which a man does is outside of the body; but he who goes after the desires of the flesh does evil to his body.
φευγετε την πορνειαν παν αμαρτημα ο εαν ποιηση ανθρωπος εκτος του σωματος εστιν ο δε πορνευων εις το ιδιον σωμα αμαρτανει

19 Avagy nem tudjátok-é, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szent Léleknek temploma, a melyet Istentõl nyertetek; és nem a magatokéi vagytok?
Or are you not conscious that your body is a house for the Holy Spirit which is in you, and which has been given to you by God? and you are not the owners of yourselves;
η ουκ οιδατε οτι το σωμα υμων ναος του εν υμιν αγιου πνευματος εστιν ου εχετε απο θεου και ουκ εστε εαυτων

20 Mert áron vétettetek meg; dicsõítsétek azért az Istent a ti testetekben és lelketekben, a melyek az Istenéi.
For a payment has been made for you: let God be honoured in your body.
ηγορασθητε γαρ τιμης δοξασατε δη τον θεον εν τω σωματι υμων και εν τω πνευματι υμων ατινα εστιν του θεου

1 A mik felõl pedig írtatok nékem, jó a férfiúnak asszonyt nem illetni.
Now, as to the things in your letter to me: It is good for a man to have nothing to do with a woman.
περι δε ων εγραψατε μοι καλον ανθρωπω γυναικος μη απτεσθαι

2 De a paráznaság miatt minden férfiúnak tulajdon felesége legyen, és minden asszonynak tulajdon férje.
But because of the desires of the flesh, let every man have his wife, and every woman her husband.
δια δε τας πορνειας εκαστος την εαυτου γυναικα εχετω και εκαστη τον ιδιον ανδρα εχετω

3 A feleségének adja meg a férj a köteles jóakaratot; hasonlóképen a feleség is a férjének.
Let the husband give to the wife what is right; and let the wife do the same to the husband.
τη γυναικι ο ανηρ την οφειλομενην ευνοιαν αποδιδοτω ομοιως δε και η γυνη τω ανδρι

4 A feleség nem ura a maga testének, hanem a férje; hasonlóképen a férj sem ura a maga testének, hanem a felesége.
The wife has not power over her body, but the husband; and in the same way the husband has not power over his body, but the wife.
η γυνη του ιδιου σωματος ουκ εξουσιαζει αλλ ο ανηρ ομοιως δε και ο ανηρ του ιδιου σωματος ουκ εξουσιαζει αλλ η γυνη

5 Ne foszszátok meg egymást, hanemha egyenlõ akaratból bizonyos ideig, hogy ráérjetek a bõjtölésre és az imádkozásra, azután ismét együvé térjetek, hogy a Sátán meg ne kísértsen titeket, mivelhogy magatokat meg nem tartóztathatjátok.
Do not keep back from one another what is right, but only for a short time, and by agreement, so that you may give yourselves to prayer, and come together again; so that Satan may not get the better of you through your loss of self-control.
μη αποστερειτε αλληλους ει μη τι αν εκ συμφωνου προς καιρον ινα σχολαζητε τη νηστεια και τη προσευχη και παλιν επι το αυτο συνερχησθε ινα μη πειραζη υμας ο σατανας δι α την ακρασιαν υμων

6 Ezt pedig kedvezésképen mondom, nem parancsolat szerint.
But this I say as my opinion, and not as an order of the Lord.
τουτο δε λεγω κατα συγγνωμην ου κατ επιταγην

7 Mert szeretném, ha minden ember úgy volna, mint én magam is; de kinek kinek tulajdon kegyelmi ajándéka vagyon Istentõl, egynek így, másnak pedig úgy.
It is my desire that all men might be even as I am. But every man has the power of his special way of life given him by God, one in this way and one in that.
θελω γαρ παντας ανθρωπους ειναι ως και εμαυτον αλλ εκαστος ιδιον χαρισμα εχει εκ θεου ος μεν ουτως ος δε ουτως

8 Mondom pedig a nem házasoknak és az özvegyasszonyoknak, hogy jó nékik, ha úgy maradhatnak, mint én is.
But I say to the unmarried and to the widows, It is good for them to be even as I am.
λεγω δε τοις αγαμοις και ταις χηραις καλον αυτοις εστιν εαν μεινωσιν ως καγω

9 De ha magukat meg nem tartóztathatják, házasságban éljenek: mert jobb házasságban élni, mint égni.
But if they have not self-control let them get married; for married life is better than the burning of desire.
ει δε ουκ εγκρατευονται γαμησατωσαν κρεισσον γαρ εστιν γαμησαι η πυρουσθαι

10 Azoknak pedig, a kik házasságban vannak, hagyom nem én, hanem az Úr, hogy az asszony férjétől el ne váljék.
But to the married I give orders, though not I but the Lord, that the wife may not go away from her husband
τοις δε γεγαμηκοσιν παραγγελλω ουκ εγω αλλ ο κυριος γυναικα απο ανδρος μη χωρισθηναι

11 Hogyha pedig elválik is, maradjon házasság nélkül, vagy béküljön meg férjével; és a férj se bocsássa el a feleségét.
(Or if she goes away from him, let her keep unmarried, or be united to her husband again); and that the husband may not go away from his wife.
εαν δε και χωρισθη μενετω αγαμος η τω ανδρι καταλλαγητω και ανδρα γυναικα μη αφιεναι

12 Egyebeknek pedig én mondom, nem az Úr: Ha valamely atyafinak hitetlen felesége van, és ez vele akar lakni, el ne bocsássa azt.
But to the rest I say, and not the Lord; If a brother has a wife who is not a Christian, and it is her desire to go on living with him, let him not go away from her.
τοις δε λοιποις εγω λεγω ουχ ο κυριος ει τις αδελφος γυναικα εχει απιστον και αυτη συνευδοκει οικειν μετ αυτου μη αφιετω αυτην

13 És a mely asszonynak hitetlen férje van, és ez vele akar lakni, el ne bocsássa azt.
And if a woman has a husband who is not a Christian, and it is his desire to go on living with her, let her not go away from her husband.
και γυνη ητις εχει ανδρα απιστον και αυτος συνευδοκει οικειν μετ αυτης μη αφιετω αυτον

14 Mert meg van szentelve a hitetlen férj az õ feleségében, és meg van szentelve a hitetlen asszony az õ férjében, mert különben a ti gyermekeitek tisztátalanok volnának, most pedig szentek.
For the husband who has not faith is made holy through his Christian wife, and the wife who is not a Christian is made holy through the brother: if not, your children would be unholy, but now are they holy.
ηγιασται γαρ ο ανηρ ο απιστος εν τη γυναικι και ηγιασται η γυνη η απιστος εν τω ανδρι επει αρα τα τεκνα υμων ακαθαρτα εστιν νυν δε αγια εστιν

15 Ha pedig a hitetlen elválik, ám váljék el; nem vettetett szolgaság alá a keresztyén férfiú, vagy asszony az ilyen dolgokban. De békességre hívott minket az Isten.
But if the one who is not a Christian has a desire to go away, let it be so: the brother or the sister in such a position is not forced to do one thing or the other: but it is God's pleasure that we may be at peace with one another.
ει δε ο απιστος χωριζεται χωριζεσθω ου δεδουλωται ο αδελφος η η αδελφη εν τοις τοιουτοις εν δε ειρηνη κεκληκεν ημας ο θεος

16 Mert mit tudod, te asszony, ha megmentheted-e a férjedet; vagy mit tudod, te férfiú, ha megmentheted-e a feleségedet?
For how may you be certain, O wife, that you will not be the cause of salvation to your husband? or you, O husband, that you may not do the same for your wife?
τι γαρ οιδας γυναι ει τον ανδρα σωσεις η τι οιδας ανερ ει την γυναικα σωσεις

17 Csak a mint kinek-kinek adta az Isten, a mint kit-kit elhívott az Úr, úgy járjon. És minden gyülekezetben ekképen rendelkezem.
Only, as the Lord has given to a man, and as is the purpose of God for him, so let him go on living. And these are my orders for all the churches.
ει μη εκαστω ως εμερισεν ο θεος εκαστον ως κεκληκεν ο κυριος ουτως περιπατειτω και ουτως εν ταις εκκλησιαις πασαις διατασσομαι

18 Körülmetélten hivatott el valaki? ne fedezze el azt; körülmetéletlenül hivatott el valaki? ne metélkedjék körül.
If any man who is a Christian has had circumcision, let him keep so; and if any man who is a Christian has not had circumcision, let him make no change.
περιτετμημενος τις εκληθη μη επισπασθω εν ακροβυστια τις εκληθη μη περιτεμνεσθω

19 A körülmetélkedés semmi, a körülmetéletlenség is semmi; hanem Isten parancsolatainak megtartása.
Circumcision is nothing, and its opposite is nothing, but only doing the orders of God is of value.
η περιτομη ουδεν εστιν και η ακροβυστια ουδεν εστιν αλλα τηρησις εντολων θεου

20 Kiki a mely hivatásban hívatott el, abban maradjon.
Let every man keep the position in which he has been placed by God.
εκαστος εν τη κλησει η εκληθη εν ταυτη μενετω

21 Szolgai állapotban hivattattál el? Ne gondolj vele, sõt ha szabad lehetsz is, inkább élj [azzal.]
If you were a servant when you became a Christian, let it not be a grief to you; but if you have a chance to become free, make use of it.
δουλος εκληθης μη σοι μελετω αλλ ει και δυνασαι ελευθερος γενεσθαι μαλλον χρησαι

22 Mert az Úrban elhívott szolga az Úrnak szabadosa; hasonlóképen a ki szabadságban hívatott el, Krisztusnak szolgája.
For he who was a servant when he became a Christian is the Lord's free man; and he who was free when he became a Christian is the Lord's servant.
ο γαρ εν κυριω κληθεις δουλος απελευθερος κυριου εστιν ομοιως και ο ελευθερος κληθεις δουλος εστιν χριστου

23 Áron vétettetek meg, ne legyetek embereknek szolgái.
It is the Lord who has made payment for you: be not servants of men.
τιμης ηγορασθητε μη γινεσθε δουλοι ανθρωπων

24 Kiki a miben elhívatott, atyámfiai, abban maradjon meg az Isten elõtt.
My brothers, let every man keep in that condition which is the purpose of God for him.
εκαστος εν ω εκληθη αδελφοι εν τουτω μενετω παρα τω θεω

25 A hajadonok felõl nincs ugyan parancsolatom az Úrtól, de tanácsot adok úgy, mint a ki irgalmasságot nyertem az Úrtól, hogy hitelreméltó legyek.
Now about virgins I have no orders from the Lord: but I give my opinion as one to whom the Lord has given mercy to be true to him.
περι δε των παρθενων επιταγην κυριου ουκ εχω γνωμην δε διδωμι ως ηλεημενος υπο κυριου πιστος ειναι

26 Úgy ítélem azért, hogy jó ez a jelenvaló szükség miatt, hogy tudniillik jó az embernek úgy maradni.
In my opinion then, because of the present trouble, it is good for a man to keep as he is.
νομιζω ουν τουτο καλον υπαρχειν δια την ενεστωσαν αναγκην οτι καλον ανθρωπω το ουτως ειναι

27 Feleséghez köttettél? Ne keress elválást. Megszabadultál feleségedtõl? Ne keress feleséget.
If you are married to a wife, make no attempt to get free from her: if you are free from a wife, do not take a wife.
δεδεσαι γυναικι μη ζητει λυσιν λελυσαι απο γυναικος μη ζητει γυναικα

28 De ha veszel is feleséget, nem vétkezel; és ha férjhez megy is a hajadon, nem vétkezik ; de az ilyeneknek háborúságuk lesz a testben. Én pedig kedveznék néktek.
If you get married it is not a sin; and if an unmarried woman gets married it is not a sin. But those who do so will have trouble in the flesh. But I will not be hard on you.
εαν δε και γημης ουχ ημαρτες και εαν γημη η παρθενος ουχ ημαρτεν θλιψιν δε τη σαρκι εξουσιν οι τοιουτοι εγω δε υμων φειδομαι

29 Ezt pedig azért mondom, atyámfiai, mert az idõ rövidre van szabva ezentúl, azért a kiknek van is feleségök, úgy legyenek, mintha nem volna.
But I say this, my brothers, the time is short; and from now it will be wise for those who have wives to be as if they had them not;
τουτο δε φημι αδελφοι ο καιρος συνεσταλμενος το λοιπον εστιν ινα και οι εχοντες γυναικας ως μη εχοντες ωσιν

30 És a kik sírnak, mintha nem sírnának; és a kik vígadnak, mintha nem vígadnának; a kik vesznek, mintha semmijök sem volna.
And for those who are in sorrow, to give no signs of it; and for those who are glad, to give no signs of joy; and for those who are getting property, to be as if they had nothing;
και οι κλαιοντες ως μη κλαιοντες και οι χαιροντες ως μη χαιροντες και οι αγοραζοντες ως μη κατεχοντες

31 És a kik élnek e világgal, mintha nem élnének: mert elmúlik e világnak ábrázatja.
And for those who make use of the world, not to be using it fully; for this world's way of life will quickly come to an end.
και οι χρωμενοι τω κοσμω τουτω ως μη καταχρωμενοι παραγει γαρ το σχημα του κοσμου τουτου

32 Azt akarnám pedig, hogy ti gond nélkül legyetek. A ki házasság nélkül van, arra visel gondot, a mi az Úré, mimódon kedveskedhessék az Úrnak;
But it is my desire for you to be free from cares. The unmarried man gives his mind to the things of the Lord, how he may give pleasure to the Lord:
θελω δε υμας αμεριμνους ειναι ο αγαμος μεριμνα τα του κυριου πως αρεσει τω κυριω

33 A ki pedig feleséget vett, a világiakra visel gondot, mimódon kedveskedhessék a feleségének.
But the married man gives his attention to the things of this world, how he may give pleasure to his wife.
ο δε γαμησας μεριμνα τα του κοσμου πως αρεσει τη γυναικι

34 Különbözik egymástól az asszony és a hajadon. A ki nem ment férjhez, az Úr dolgaira visel gondot, hogy szent legyen mind testében, mind lelkében; a ki pedig férjhez ment, a világiakra visel gondot, mimódon kedveskedhessék a férjének.
And the wife is not the same as the virgin. The virgin gives her mind to the things of the Lord, so that she may be holy in body and in spirit: but the married woman takes thought for the things of the world, how she may give pleasure to her husband.
μεμερισται η γυνη και η παρθενος η αγαμος μεριμνα τα του κυριου ινα η αγια και σωματι και πνευματι η δε γαμησασα μεριμνα τα του κοσμου πως αρεσει τω ανδρι

35 Ezt pedig a ti hasznotokra mondom; nem hogy tõrt vessek néktek, hanem hogy illendõképen és állhatatosan ragaszkodjatok az Úrhoz háboríthatatlanul.
Now I say this for your profit; not to make things hard for you, but because of what is right, and so that you may be able to give all your attention to the things of the Lord.
τουτο δε προς το υμων αυτων συμφερον λεγω ουχ ινα βροχον υμιν επιβαλω αλλα προς το ευσχημον και ευπροσεδρον τω κυριω απερισπαστως

36 De ha valaki szégyennek tartja az õ hajadon leányára, ha virágzó idejét múlja, és úgy kell történnie, a mit akar, azt cselekedje, nem vétkezik; menjenek férjhez.
But if, in any man's opinion, he is not doing what is right for his virgin, if she is past her best years, and there is need for it, let him do what seems right to him; it is no sin; let them be married.
ει δε τις ασχημονειν επι την παρθενον αυτου νομιζει εαν η υπερακμος και ουτως οφειλει γινεσθαι ο θελει ποιειτω ουχ αμαρτανει γαμειτωσαν

37 A ki pedig szilárdan áll a szívében és a szükség nem kényszeríti, hatalma pedig van a tulajdon akarata fölött, és azt végezte el szívében, hogy megtartja hajadon leányát, jól cselekszi.
But the man who is strong in mind and purpose, who is not forced but has control over his desires, does well if he comes to the decision to keep her a virgin.
ος δε εστηκεν εδραιος εν τη καρδια μη εχων αναγκην εξουσιαν δε εχει περι του ιδιου θεληματος και τουτο κεκρικεν εν τη καρδια αυτου του τηρειν την εαυτου παρθενον καλως ποιει

38 Azért, a ki férjhez adja, az is jól cselekszi, de a ki nem adja férjhez, még jobban cselekszi.
So then, he who gets married to his virgin does well, and he who keeps her unmarried does better.
ωστε και ο εκγαμιζων καλως ποιει ο δε μη εκγαμιζων κρεισσον ποιει

39 Az asszonyt törvény köti, míg férje él, de ha férje meghal, szabadon férjhez mehet, a kihez akar, csakhogy az Úrban.
It is right for a wife to be with her husband as long as he is living; but when her husband is dead, she is free to be married to another; but only to a Christian.
γυνη δεδεται νομω εφ οσον χρονον ζη ο ανηρ αυτης εαν δε κοιμηθη ο ανηρ αυτης ελευθερα εστιν ω θελει γαμηθηναι μονον εν κυριω

40 De boldogabb, ha úgy marad, az én véleményem szerint; pedig hiszem, hogy bennem is Istennek lelke van.
But it will be better for her to keep as she is, in my opinion: and it seems to me that I have the Spirit of God.
μακαριωτερα δε εστιν εαν ουτως μεινη κατα την εμην γνωμην δοκω δε καγω πνευμα θεου εχειν

1 A bálványáldozatok felõl pedig tudjuk, hogy mindnyájunknak van ismeretünk. Az ismeret felfuvalkodottá tesz, a szeretet pedig épít.
Now about things offered to images: we all seem to ourselves to have knowledge. Knowledge gives pride, but love gives true strength.
περι δε των ειδωλοθυτων οιδαμεν οτι παντες γνωσιν εχομεν η γνωσις φυσιοι η δε αγαπη οικοδομει

2 Ha pedig valaki azt hiszi, hogy tud valamit, még semmit sem ismer úgy, a mint ismernie kell.
If anyone seems to himself to have knowledge, so far he has not the right sort of knowledge about anything;
ει δε τις δοκει ειδεναι τι ουδεπω ουδεν εγνωκεν καθως δει γνωναι

3 Hanem ha valaki az Istent szereti, az ismertetik õ tõle.
But if anyone has love for God, God has knowledge of him.
ει δε τις αγαπα τον θεον ουτος εγνωσται υπ αυτου

4 Tehát a bálványáldozati hús evése felõl tudjuk, hogy egy bálvány sincs a világon, és hogy Isten sincs senki más, hanem csak egy.
So, then, as to the question of taking food offered to images, we are certain that an image is nothing in the world, and that there is no God but one.
περι της βρωσεως ουν των ειδωλοθυτων οιδαμεν οτι ουδεν ειδωλον εν κοσμω και οτι ουδεις θεος ετερος ει μη εις

5 Mert ha vannak is úgynevezett istenek akár az égben, akár a földön, a minthogy van sok isten és sok úr;
For though there are those who have the name of gods, in heaven or on earth, as there are a number of gods and a number of lords,
και γαρ ειπερ εισιν λεγομενοι θεοι ειτε εν ουρανω ειτε επι της γης ωσπερ εισιν θεοι πολλοι και κυριοι πολλοι

6 Mindazáltal nekünk egy Istenünk van, az Atya, a kitõl [van] a mindenség, mi is õ benne; és egy Urunk, a Jézus Krisztus, a ki által [van] a mindenség, mi is õ általa.
There is for us only one God, the Father, of whom are all things, and we are for him; and one Lord, Jesus Christ, through whom are all things, and we have our being through him.
αλλ ημιν εις θεος ο πατηρ εξ ου τα παντα και ημεις εις αυτον και εις κυριος ιησους χριστος δι ου τα παντα και ημεις δι αυτου

7 De nem mindenkiben van meg ez az ismeret; sõt némelyek a bálvány felõl való lelkiismeretök szerint mind mai napig mint bálványáldozatot eszik, és az õ lelkiismeretök, mivelhogy erõtelen, megfertõztetik.
Still, all men have not that knowledge: but some, being used till now to the image, are conscious that they are taking food which has been offered to the image; and because they are not strong in the faith, their minds are troubled.
αλλ ουκ εν πασιν η γνωσις τινες δε τη συνειδησει του ειδωλου εως αρτι ως ειδωλοθυτον εσθιουσιν και η συνειδησις αυτων ασθενης ουσα μολυνεται

8 Pedig az eledel nem tesz minket kedvesekké Isten elõtt; mert ha eszünk is, nem leszünk gazdagabbak; ha nem eszünk is, nem leszünk szegényebbek.
But God's approval of us is not based on the food we take: if we do not take it we are no worse for it; and if we take it we are no better.
βρωμα δε ημας ου παριστησιν τω θεω ουτε γαρ εαν φαγωμεν περισσευομεν ουτε εαν μη φαγωμεν υστερουμεθα

9 De meglássátok, hogy ez a ti szabadságtok valamiképen botránkozásukra ne legyen az erõteleneknek.
But take care that this power of yours does not give cause for trouble to the feeble.
βλεπετε δε μηπως η εξουσια υμων αυτη προσκομμα γενηται τοις ασθενουσιν

10 Mert ha valaki meglát téged, a kinek ismereted van, hogy a bálványtemplomnál vendégeskedel, annak lelkiismerete, mivelhogy erõtelen, nem arra indíttatik-é, hogy megegye a bálványáldozatot?
For if a man sees you, who have knowledge, taking food as a guest in the house of an image, will it not give him, if he is feeble, the idea that he may take food offered to images?
εαν γαρ τις ιδη σε τον εχοντα γνωσιν εν ειδωλειω κατακειμενον ουχι η συνειδησις αυτου ασθενους οντος οικοδομηθησεται εις το τα ειδωλοθυτα εσθιειν

11 És a te ismereted miatt elkárhozik a te erõtelen atyádfia, a kiért Krisztus meghalt.
And so, through your knowledge, you are the cause of destruction to your brother, for whom Christ underwent death.
και απολειται ο ασθενων αδελφος επι τη ση γνωσει δι ον χριστος απεθανεν

12 Így aztán, mikor az atyafiak ellen vétkeztek, és az õ erõtelen lelkiismeretüket megsértitek, a Krisztus ellen vétkeztek.
And in this way, doing evil to the brothers, and causing trouble to those whose faith is feeble, you are sinning against Christ.
ουτως δε αμαρτανοντες εις τους αδελφους και τυπτοντες αυτων την συνειδησιν ασθενουσαν εις χριστον αμαρτανετε

13 Annakokáért, ha eledel botránkoztatja meg az én atyámfiát, inkább soha sem eszem húst, hogy az én atyámfiát meg ne botránkoztassam.
For this reason, if food is a cause of trouble to my brother, I will give up taking meat for ever, so that I may not be a cause of trouble to my brother.
διοπερ ει βρωμα σκανδαλιζει τον αδελφον μου ου μη φαγω κρεα εις τον αιωνα ινα μη τον αδελφον μου σκανδαλισω

1 Nem vagyok-é apostol? Nem vagyok-é szabad? Nem láttam-é Jézus Krisztust, a mi Urunkat? Nem az én munkám vagytok-é ti az Úrban?
Am I not free? am I not an Apostle? have I not seen Jesus our Lord? are you not my work in the Lord?
ουκ ειμι αποστολος ουκ ειμι ελευθερος ουχι ιησουν χριστον τον κυριον ημων εωρακα ου το εργον μου υμεις εστε εν κυριω

2 Ha egyebeknek nem vagyok apostoluk, de bizony néktek az vagyok, mert az én apostolságomnak pecsétje az Úrban ti vagytok.
If to others I am not an Apostle, at least I am one to you: for the fact that you are Christians is the sign that I am an Apostle.
ει αλλοις ουκ ειμι αποστολος αλλα γε υμιν ειμι η γαρ σφραγις της εμης αποστολης υμεις εστε εν κυριω

3 Ez az én védelmem azok ellenében, a kik vádolnak engem.
My answer to those who are judging me is this.
η εμη απολογια τοις εμε ανακρινουσιν αυτη εστιν

4 Nincsen-é arra jogunk, hogy együnk és igyunk?
Have we no right to take food and drink?
μη ουκ εχομεν εξουσιαν φαγειν και πιειν

5 Nincsen-é arra jogunk, hogy keresztyén feleségünket magunkkal hordozzuk, mint a többi apostolok is és az Úrnak atyjafiai és Kéfás?
Have we no right to take about with us a Christian wife, like the rest of the Apostles, and the brothers of the Lord, and Cephas?
μη ουκ εχομεν εξουσιαν αδελφην γυναικα περιαγειν ως και οι λοιποι αποστολοι και οι αδελφοι του κυριου και κηφας

6 Avagy csak nekem és Barnabásnak nincs-é jogunk, hogy ne dolgozzunk?
Or I only and Barnabas, have we no right to take a rest from work?
η μονος εγω και βαρναβας ουκ εχομεν εξουσιαν του μη εργαζεσθαι

7 Kicsoda katonáskodik valaha a maga zsoldján? Kicsoda plántál szõlõt, és nem eszik annak gyümölcsébõl? Vagy kicsoda legeltet nyájat, és nem eszik a nyájnak tejébõl?
Who ever goes to war without looking to someone to be responsible for his payment? who puts in vines and does not take the fruit of them? or who takes care of sheep without drinking of their milk?
τις στρατευεται ιδιοις οψωνιοις ποτε τις φυτευει αμπελωνα και εκ του καρπου αυτου ουκ εσθιει η τις ποιμαινει ποιμνην και εκ του γαλακτος της ποιμνης ουκ εσθιει

8 Vajjon emberi módon beszélem-é ezeket? vagy nem ezeket mondja-é a törvény is?
Am I talking as a man? does not the law say the same?
μη κατα ανθρωπον ταυτα λαλω η ουχι και ο νομος ταυτα λεγει

9 Mert a Mózes törvényében meg van írva: Ne kösd fel a nyomtató ökörnek száját. Avagy az ökrökre van-é az Istennek gondja?
For it says in the law of Moses, It is not right to keep the ox from taking the grain when he is crushing it. Is it for the oxen that God is giving orders?
εν γαρ τω μωσεως νομω γεγραπται ου φιμωσεις βουν αλοωντα μη των βοων μελει τω θεω

10 Avagy nem érettünk mondja-é általában? Mert mi érettünk íratott meg, hogy a ki szánt, reménység alatt kell szántania, és a ki csépel, az õ reménységében részesnek lennie reménység alatt.
Or has he us in mind? Yes, it was said for us; because it is right for the ploughman to do his ploughing in hope, and for him who is crushing the grain to do his work hoping for a part in the fruits of it.
η δι ημας παντως λεγει δι ημας γαρ εγραφη οτι επ ελπιδι οφειλει ο αροτριων αροτριαν και ο αλοων της ελπιδος αυτου μετεχειν επ ελπιδι

11 Ha mi néktek a lelkieket vetettük, nagy dolog- é, ha mi a ti testi javaitokat aratjuk?
If we have been planting the things of the Spirit for you, does it seem a great thing for you to give us a part in your things of this world?
ει ημεις υμιν τα πνευματικα εσπειραμεν μεγα ει ημεις υμων τα σαρκικα θερισομεν

12 Ha egyebek részesülnek a ti javaitokban, mért nem inkább mi? De mi nem éltünk e szabadsággal; hanem mindent eltûrünk, hogy valami akadályt ne gördítsünk a Krisztus evangyélioma elé.
If others have a part in this right over you, have we not even more? But we did not make use of our right, so that we might put nothing in the way of the good news of Christ.
ει αλλοι της εξουσιας υμων μετεχουσιν ου μαλλον ημεις αλλ ουκ εχρησαμεθα τη εξουσια ταυτη αλλα παντα στεγομεν ινα μη εγκοπην τινα δωμεν τω ευαγγελιω του χριστου

13 Nem tudjátok-é, hogy a kik a szent dolgokban munkálkodnak, a szent helybõl élnek, és a kik az oltár körül forgolódnak, az oltárral együtt veszik el részüket?
Do you not see that the servants of the holy things get their living from the Temple, and the servants of the altar have their part in the food which is offered on the altar?
ουκ οιδατε οτι οι τα ιερα εργαζομενοι εκ του ιερου εσθιουσιν οι τω θυσιαστηριω προσεδρευοντες τω θυσιαστηριω συμμεριζονται

14 Ekképen rendelte az Úr is, hogy a kik az evangyéliomot hirdetik, az evangyéliomból éljenek.
Even so did the Lord give orders that the preachers of the good news might get their living from the good news.
ουτως και ο κυριος διεταξεν τοις το ευαγγελιον καταγγελλουσιν εκ του ευαγγελιου ζην

15 De én ezek közül egygyel sem éltem. Nem azért írtam azonban ezeket, hogy velem is így történjék, mert jobb nékem meghalnom, hogysem valaki hiábavalóvá tegye az én dicsekedésemet.
But I have not made use of any of these things: and I am not writing this in the hope that it may be so for me: for it would be better for me to undergo death, than for any man to make this pride of mine of no effect.
εγω δε ουδενι εχρησαμην τουτων ουκ εγραψα δε ταυτα ινα ουτως γενηται εν εμοι καλον γαρ μοι μαλλον αποθανειν η το καυχημα μου ινα τις κενωση

16 Mert ha az evangyéliomot hirdetem, nem dicsekedhetem, mert szükség kényszerít engem. Jaj ugyanis nékem, ha az evangyéliomot nem hirdetem.
For if I am a preacher of the good news, I have no cause for pride in this; because I am forced to do so, for a curse is on me if I do not.
εαν γαρ ευαγγελιζωμαι ουκ εστιν μοι καυχημα αναγκη γαρ μοι επικειται ουαι δε μοι εστιν εαν μη ευαγγελιζωμαι

17 Mert ha akaratom szerint mívelem ezt, jutalmam van; ha pedig akaratom nélkül, sáfársággal bízattam meg.
But if I do it gladly, I have a reward; and if not, I am under orders to do it.
ει γαρ εκων τουτο πρασσω μισθον εχω ει δε ακων οικονομιαν πεπιστευμαι

18 Micsoda tehát az én jutalmam? Hogy prédikálásommal ingyenvalóvá tegyem a Krisztus evangyéliomát, hogy ne használjam ki [ama] szabadságomat az evangyéliom hirdetésénél.
What then is my reward? This, that when I am giving the good news, I may give it without payment, not making use of my rights as a preacher of the good news.
τις ουν μοι εστιν ο μισθος ινα ευαγγελιζομενος αδαπανον θησω το ευαγγελιον του χριστου εις το μη καταχρησασθαι τη εξουσια μου εν τω ευαγγελιω

19 Mert én, noha mindenkivel szemben szabad vagyok, magamat mindenkinek szolgájává tettem, hogy a többséget megnyerjem.
For though I was free from all men, I made myself a servant to all, so that more might have salvation.
ελευθερος γαρ ων εκ παντων πασιν εμαυτον εδουλωσα ινα τους πλειονας κερδησω

20 És a zsidóknak zsidóvá lettem, hogy zsidókat nyerjek meg; a törvény alatt valóknak törvény alatt valóvá, hogy a törvény alatt valókat megnyerjem;
And to the Jews I was as a Jew, so that I might give the good news to them; to those under the law I was the same, not as being myself under the law, but so that I might give the good news to those under the law.
και εγενομην τοις ιουδαιοις ως ιουδαιος ινα ιουδαιους κερδησω τοις υπο νομον ως υπο νομον ινα τους υπο νομον κερδησω

21 A törvény nélkül valóknak törvénynélkülivé, noha nem vagyok Isten törvénye nélkül, hanem Krisztus törvényében való, hogy törvény nélkül valókat nyerjek meg.
To those without the law I was as one without the law, not as being without law to God, but as under law to Christ, so that I might give the good news to those without the law.
τοις ανομοις ως ανομος μη ων ανομος θεω αλλ εννομος χριστω ινα κερδησω ανομους

22 Az erõtleneknek erõtelenné lettem, hogy az erõteleneket megnyerjem. Mindeneknek mindenné lettem, hogy minden módon megtartsak némelyeket.
To the feeble, I was as one who is feeble, so that they might have salvation: I have been all things to all men, so that some at least might have salvation.
εγενομην τοις ασθενεσιν ως ασθενης ινα τους ασθενεις κερδησω τοις πασιν γεγονα τα παντα ινα παντως τινας σωσω

23 Ezt pedig az evangyéliomért mívelem, hogy részestárs legyek abban.
And I do all things for the cause of the good news, so that I may have a part in it.
τουτο δε ποιω δια το ευαγγελιον ινα συγκοινωνος αυτου γενωμαι

24 Nem tudjátok-é, hogy a kik versenypályán futnak, mindnyájan futnak ugyan, de egy veszi el a jutalmat? Úgy fussatok, hogy elvegyétek.
Do you not see that in a running competition all take part, but only one gets the reward? So let your minds be fixed on the reward.
ουκ οιδατε οτι οι εν σταδιω τρεχοντες παντες μεν τρεχουσιν εις δε λαμβανει το βραβειον ουτως τρεχετε ινα καταλαβητε

25 Mindaz pedig a ki pályafutásban tusakodik, mindenben magatûrtetõ; azok ugyan, hogy romlandó koszorút nyerjenek, mi pedig romolhatatlant.
And every man who takes part in the sports has self-control in all things. Now they do it to get a crown which is of this world, but we for an eternal crown.
πας δε ο αγωνιζομενος παντα εγκρατευεται εκεινοι μεν ουν ινα φθαρτον στεφανον λαβωσιν ημεις δε αφθαρτον

26 Én azért úgy futok, mint nem bizonytalanra; úgy viaskodom, mint a ki nem levegõt vagdos;
So then I am running, not uncertainly; so I am fighting, not as one who gives blows in the air:
εγω τοινυν ουτως τρεχω ως ουκ αδηλως ουτως πυκτευω ως ουκ αερα δερων

27 Hanem megsanyargatom testemet és szolgává teszem; hogy míg másoknak prédikálok, magam valami módon méltatlanná ne legyek.
But I give blows to my body, and keep it under control, for fear that, after having given the good news to others, I myself might not have God's approval.
αλλ υπωπιαζω μου το σωμα και δουλαγωγω μηπως αλλοις κηρυξας αυτος αδοκιμος γενωμαι

1 Nem akarom pedig, hogy ne tudjátok, atyámfiai, hogy a mi atyáink mindnyájan a felhõ alatt voltak, és mindnyájan a tengeren mentek által;
For it is my desire, my brothers, that you may keep in mind how all our fathers were under the cloud, and they all went through the sea;
ου θελω δε υμας αγνοειν αδελφοι οτι οι πατερες ημων παντες υπο την νεφελην ησαν και παντες δια της θαλασσης διηλθον

2 És mindnyájan Mózesre keresztelkedtek meg a felhõben és a tengerben;
And they all had baptism from Moses in the cloud and in the sea;
και παντες εις τον μωσην εβαπτισαντο εν τη νεφελη και εν τη θαλασση

3 És mindnyájan egy lelki eledelt ettek;
And they all took the same holy food;
και παντες το αυτο βρωμα πνευματικον εφαγον

4 És mindnyájan egy lelki italt ittak, mert ittak a lelki kõsziklából, a mely követi vala õket, e kõszikla pedig a Krisztus volt.
And the same holy drink: for they all took of the water from the holy rock which came after them: and the rock was Christ.
και παντες το αυτο πομα πνευματικον επιον επινον γαρ εκ πνευματικης ακολουθουσης πετρας η δε πετρα ην ο χριστος

5 De azoknak többségét nem kedvelé az Isten, mert elhullának a pusztában.
But with most of them God was not pleased: for they came to their end in the waste land.
αλλ ουκ εν τοις πλειοσιν αυτων ευδοκησεν ο θεος κατεστρωθησαν γαρ εν τη ερημω

6 Ezek pedig példáink lõnek, hogy mi ne kívánjunk gonosz dolgokat, a miképen azok kívántak.
Now these things were for an example to us, so that our hearts might not go after evil things, as they did.
ταυτα δε τυποι ημων εγενηθησαν εις το μη ειναι ημας επιθυμητας κακων καθως κακεινοι επεθυμησαν

7 Se bálványimádók ne legyetek, mint azok közül némelyek, a mint meg van írva: Leüle a nép enni és inni, és felkelének játszani.
Then do not go after false gods, as some of them did; as it is said in the holy Writings, After resting and feasting, the people got up to take their pleasure.
μηδε ειδωλολατραι γινεσθε καθως τινες αυτων ως γεγραπται εκαθισεν ο λαος φαγειν και πιειν και ανεστησαν παιζειν

8 Se pedig ne paráználkodjunk mint azok közül paráználkodtak némelyek, és elestek egy napon huszonháromezeren.
Again, let us not give way to the desires of the flesh, as some of them did, of whom twenty-three thousand came to their end in one day.
μηδε πορνευωμεν καθως τινες αυτων επορνευσαν και επεσον εν μια ημερα εικοσιτρεις χιλιαδες

9 Se a Krisztust ne kísértsük, a mint közülök kísértették némelyek, és elveszének a kígyók miatt.
And let us not put the Lord to the test, as some of them did, and came to their death by snakes.
μηδε εκπειραζωμεν τον χριστον καθως και τινες αυτων επειρασαν και υπο των οφεων απωλοντο

10 Se pedig ne zúgolódjatok, miképen õ közülök zúgolódának némelyek, és elveszének a pusztító által.
And do not say evil things against the Lord, as some of them did, and destruction overtook them.
μηδε γογγυζετε καθως και τινες αυτων εγογγυσαν και απωλοντο υπο του ολοθρευτου

11 Mindezek pedig példaképen estek rajtok; megírattak pedig a mi tanulságunkra, a kikhez az idõknek vége elérkezett.
Now these things were done as an example; and were put down in writing for our teaching, on whom the last days have come.
ταυτα δε παντα τυποι συνεβαινον εκεινοις εγραφη δε προς νουθεσιαν ημων εις ους τα τελη των αιωνων κατηντησεν

12 Azért a ki azt hiszi, hogy áll, meglássa, hogy el ne essék.
So let him who seems to himself to be safe go in fear of a fall.
ωστε ο δοκων εσταναι βλεπετω μη πεση

13 Nem egyéb, hanem csak emberi kísértés esett rajtatok: de hû az Isten, a ki nem hágy titeket feljebb kísértetni, mint elszenvedhetitek; sõt a kísértéssel egyetemben a kimenekedést is megadja majd, hogy elszenvedhessétek.
You have been put to no test but such as is common to man: and God is true, who will not let any test come on you which you are not able to undergo; but he will make with the test a way out of it, so that you may be able to go through it.
πειρασμος υμας ουκ ειληφεν ει μη ανθρωπινος πιστος δε ο θεος ος ουκ εασει υμας πειρασθηναι υπερ ο δυνασθε αλλα ποιησει συν τω πειρασμω και την εκβασιν του δυνασθαι υ μας υπενεγκειν

14 Azért szerelmeseim, kerüljétek a bálványimádást.
For this cause, my dear brothers, give no worship to false gods.
διοπερ αγαπητοι μου φευγετε απο της ειδωλολατρειας

15 Mint okosokhoz szólok, ítéljétek meg ti, a mit mondok.
What I am saying is for wise men, do you be the judges of it.
ως φρονιμοις λεγω κρινατε υμεις ο φημι

16 A hálaadásnak pohara, a melyet megáldunk, nem a Krisztus vérével való közösségünk-é? A kenyér, a melyet megszegünk, nem a Krisztus testével való közösségünk-é?
The cup of blessing which we take, does it not give us a part in the blood of Christ? and is not the broken bread a taking part in the body of Christ?
το ποτηριον της ευλογιας ο ευλογουμεν ουχι κοινωνια του αιματος του χριστου εστιν τον αρτον ον κλωμεν ουχι κοινωνια του σωματος του χριστου εστιν

17 Mert egy a kenyér, egy test vagyunk sokan; mert mindnyájan az egy kenyérbõl részesedünk.
Because we, being a number of persons, are one bread, we are one body: for we all take part in the one bread.
οτι εις αρτος εν σωμα οι πολλοι εσμεν οι γαρ παντες εκ του ενος αρτου μετεχομεν

18 Tekintsétek meg a test szerint való Izráelt! A kik az áldozatokat eszik, avagy nincsenek-é közösségben az oltárral?
See Israel after the flesh: do not those who take as food the offerings of the altar take a part in the altar?
βλεπετε τον ισραηλ κατα σαρκα ουχι οι εσθιοντες τας θυσιας κοινωνοι του θυσιαστηριου εισιν

19 Mit mondok tehát? Hogy a bálvány valami, vagy hogy a bálványáldozat valami?
Do I say, then, that what is offered to images is anything, or that the image is anything?
τι ουν φημι οτι ειδωλον τι εστιν η οτι ειδωλοθυτον τι εστιν

20 Sõt, hogy a mit a pogányok áldoznak, ördögöknek áldozzák és nem Istennek; nem akarom pedig, hogy ti az ördögökkel legyetek közösségben.
What I say is that the things offered by the Gentiles are offered to evil spirits and not to God; and it is not my desire for you to have any part with evil spirits.
αλλ οτι α θυει τα εθνη δαιμονιοις θυει και ου θεω ου θελω δε υμας κοινωνους των δαιμονιων γινεσθαι

21 Nem ihatjátok az Úr poharát és az ördögök poharát; nem lehettek az Úr asztalának és az ördögök asztalának részesei.
It is not possible for you, at the same time, to take the cup of the Lord and the cup of evil spirits; you may not take part in the table of the Lord and the table of evil spirits.
ου δυνασθε ποτηριον κυριου πινειν και ποτηριον δαιμονιων ου δυνασθε τραπεζης κυριου μετεχειν και τραπεζης δαιμονιων

22 Vagy haragra ingereljük az Urat? avagy erõsebbek vagyunk-é nálánál?
Or may we be the cause of envy to the Lord? are we stronger than he?
η παραζηλουμεν τον κυριον μη ισχυροτεροι αυτου εσμεν

23 Minden szabad nékem, de nem minden használ; minden szabad nékem, de nem minden épít.
We are free to do all things, but there are things which it is not wise to do. We are free to do all things, but not all things are for the common good.
παντα μοι εξεστιν αλλ ου παντα συμφερει παντα μοι εξεστιν αλλ ου παντα οικοδομει

24 Senki ne keresse, a mi az övé, hanem kiki azt, a mi a másé.
Let a man give attention not only to what is good for himself, but equally to his neighbour's good.
μηδεις το εαυτου ζητειτω αλλα το του ετερου εκαστος

25 Mindent, a mit a mészárszékben árulnak, megegyetek, semmit sem tudakozódván a lelkiismeret miatt.
Whatever meat may be had at the public market, take as food without question of right or wrong;
παν το εν μακελλω πωλουμενον εσθιετε μηδεν ανακρινοντες δια την συνειδησιν

26 Mert az Úré a föld és annak teljessége.
For the earth is the Lord's and all things in it.
του γαρ κυριου η γη και το πληρωμα αυτης

27 Ha pedig valaki meghív titeket a hitetlenek közül és el akartok menni, mindent, a mit elétek hoznak, megegyetek, semmit sem tudakozódván a lelkiismeret miatt.
If a Gentile makes a feast for you, and you are pleased to go as a guest, take whatever is put before you, without question of right or wrong.
ει δε τις καλει υμας των απιστων και θελετε πορευεσθαι παν το παρατιθεμενον υμιν εσθιετε μηδεν ανακρινοντες δια την συνειδησιν

28 De ha valaki ezt mondja néktek: Ez bálványáldozati hús, ne egyétek meg a miatt, a ki megjelentette, és a lelkiismeretért; mert az Úré a föld és annak teljessége.
But if anyone says to you, This food has been used as an offering, do not take it, on account of him who said it, and on account of his sense of right and wrong:
εαν δε τις υμιν ειπη τουτο ειδωλοθυτον εστιν μη εσθιετε δι εκεινον τον μηνυσαντα και την συνειδησιν του γαρ κυριου η γη και το πληρωμα αυτης

29 De nem a tulajdon lelkiismeretet értem, hanem a másikét. Mert miért kárhoztassa az én szabadságomat a más lelkiismerete?
Right and wrong, I say, not for you, but for the other man; for the fact that I am free is not dependent on another man's sense of right or wrong.
συνειδησιν δε λεγω ουχι την εαυτου αλλα την του ετερου ινα τι γαρ η ελευθερια μου κρινεται υπο αλλης συνειδησεως

30 Ha pedig én hálaadással veszek részt, miért káromoltatom azért, a miért én hálákat adok?
But if I give praise to God for the food which I take, let no man say evil of me for that reason.
ει δε εγω χαριτι μετεχω τι βλασφημουμαι υπερ ου εγω ευχαριστω

31 Azért akár esztek, akár isztok, akármit cselekesztek, mindent az Isten dicsõségére míveljetek.
So then, if it is a question of food or drink, or any other thing, whatever you do, do all to the glory of God.
ειτε ουν εσθιετε ειτε πινετε ειτε τι ποιειτε παντα εις δοξαν θεου ποιειτε

32 Meg ne botránkoztassátok se a zsidókat, se a görögöket, se az Isten gyülekezetét.
Give no cause of trouble to Jews, or to Greeks, or to the church of God.
απροσκοποι γινεσθε και ιουδαιοις και ελλησιν και τη εκκλησια του θεου

33 Miképen én is mindenkinek mindenben kedvében járok, nem keresvén a magam hasznát, hanem a sokaságét, hogy megtartassanak.
Even as I give way to all men in all things, not looking for profit for myself, but for the good of others, that they may get salvation.
καθως καγω παντα πασιν αρεσκω μη ζητων το εμαυτου συμφερον αλλα το των πολλων ινα σωθωσιν

1 Legyetek az én követõim, mint én is a Krisztusé.
So take me for your example, even as I take Christ for mine.
μιμηται μου γινεσθε καθως καγω χριστου

2 Dícsérlek pedig titeket atyámfiai, hogy én rólam mindenben megemlékeztek, és a miképen meghagytam néktek, rendeléseimet megtartjátok.
Now I am pleased to see that you keep me in memory in all things, and that you give attention to the teaching which was handed down from me to you.
επαινω δε υμας αδελφοι οτι παντα μου μεμνησθε και καθως παρεδωκα υμιν τας παραδοσεις κατεχετε

3 Akarom pedig, hogy tudjátok, hogy minden férfiúnak feje a Krisztus; az asszonynak feje pedig a férfiú; a Krisztusnak feje pedig az Isten.
But it is important for you to keep this fact in mind, that the head of every man is Christ; and the head of the woman is the man, and the head of Christ is God.
θελω δε υμας ειδεναι οτι παντος ανδρος η κεφαλη ο χριστος εστιν κεφαλη δε γυναικος ο ανηρ κεφαλη δε χριστου ο θεος

4 Minden férfiú, a ki befedett fõvel imádkozik avagy prófétál, megcsúfolja az õ fejét.
Every man who takes part in prayer, or gives teaching as a prophet, with his head covered, puts shame on his head.
πας ανηρ προσευχομενος η προφητευων κατα κεφαλης εχων καταισχυνει την κεφαλην αυτου

5 Minden asszony pedig, a ki befedetlen fõvel imádkozik avagy prófétál, megcsúfolja az õ fejét, mert egy és ugyanaz, mintha megnyiretett volna.
But every woman who does so with her head unveiled, puts shame on her head: for it is the same as if her hair was cut off.
πασα δε γυνη προσευχομενη η προφητευουσα ακατακαλυπτω τη κεφαλη καταισχυνει την κεφαλην εαυτης εν γαρ εστιν και το αυτο τη εξυρημενη

6 Mert ha az asszony nem fedi be fejét, nyiretkezzék is meg, hogy ha pedig éktelen dolog asszonynak megnyiretkezni, vagy megberetváltatni, fedezze be az õ fejét.
For if a woman is not veiled, let her hair be cut off; but if it is a shame to a woman to have her hair cut off, let her be veiled.
ει γαρ ου κατακαλυπτεται γυνη και κειρασθω ει δε αισχρον γυναικι το κειρασθαι η ξυρασθαι κατακαλυπτεσθω

7 Mert a férfiúnak nem kell befednie az õ fejét, mivel õ az Istennek képe és dicsõsége; de az asszony a férfiú dicsõsége.
For it is not right for a man to have his head covered, because he is the image and glory of God: but the woman is the glory of the man.
ανηρ μεν γαρ ουκ οφειλει κατακαλυπτεσθαι την κεφαλην εικων και δοξα θεου υπαρχων γυνη δε δοξα ανδρος εστιν

8 Mert nem a férfiú van az asszonyból, hanem az asszony a férfiúból.
For the man did not come from the woman, but the woman from the man.
ου γαρ εστιν ανηρ εκ γυναικος αλλα γυνη εξ ανδρος

9 Mert nem is a férfiú teremtetett az asszonyért, hanem az asszony a férfiúért.
And the man was not made for the woman, but the woman for the man.
και γαρ ουκ εκτισθη ανηρ δια την γυναικα αλλα γυνη δια τον ανδρα

10 Ezért kell az asszonynak hatalmi [jelt] viselni a fején az angyalok miatt.
For this reason it is right for the woman to have a sign of authority on her head, because of the angels.
δια τουτο οφειλει η γυνη εξουσιαν εχειν επι της κεφαλης δια τους αγγελους

11 Mindazáltal sem férfiú nincs asszony nélkül, sem asszony férfiú nélkül az Úrban.
But the woman is not separate from the man, and the man is not separate from the woman in the Lord.
πλην ουτε ανηρ χωρις γυναικος ουτε γυνη χωρις ανδρος εν κυριω

12 Mert a miképen az asszony a férfiúból van, azonképen a férfiú is az asszony által, az egész pedig az Istentõl.
For as the woman is from the man, so the man is through the woman; but all things are from God.
ωσπερ γαρ η γυνη εκ του ανδρος ουτως και ο ανηρ δια της γυναικος τα δε παντα εκ του θεου

13 Magatokban ítéljétek meg: illendõ dolog-é asszonynak fedetlen fõvel imádni az Istent?
Be judges yourselves of the question: does it seem right for a woman to take part in prayer unveiled?
εν υμιν αυτοις κρινατε πρεπον εστιν γυναικα ακατακαλυπτον τω θεω προσευχεσθαι

14 Avagy maga a természet is nem arra tanít-é titeket, hogy ha a férfiú nagy hajat visel, csúfsága az néki?
Does it not seem natural to you that if a man has long hair, it is a cause of shame to him?
η ουδε αυτη η φυσις διδασκει υμας οτι ανηρ μεν εαν κομα ατιμια αυτω εστιν

15 Az asszonynak pedig, ha nagy haja van, ékesség az néki; mert a haj fátyol gyanánt adatott néki.
But if a woman has long hair, it is a glory to her: for her hair is given to her for a covering.
γυνη δε εαν κομα δοξα αυτη εστιν οτι η κομη αντι περιβολαιου δεδοται αυτη

16 Ha pedig valakinek tetszik versengeni, nekünk olyan szokásunk nincsen, sem az Isten gyülekezeteinek.
But if any man will not be ruled in this question, this is not our way of doing things, and it is not done in the churches of God.
ει δε τις δοκει φιλονεικος ειναι ημεις τοιαυτην συνηθειαν ουκ εχομεν ουδε αι εκκλησιαι του θεου

17 Ezt pedig tudtotokra adván, nem dícsérlek, hogy nem haszonnal, hanem kárral gyûltök egybe.
But in giving you this order, there is one thing about which I am not pleased: it is that when you come together it is not for the better but for the worse.
τουτο δε παραγγελλων ουκ επαινω οτι ουκ εις το κρειττον αλλ εις το ηττον συνερχεσθε

18 Mert elõször is, mikor egybegyûltök a gyülekezetben, hallom, hogy szakadások vannak köztetek; és valami részben hiszem is.
For first of all, it has come to my ears that when you come together in the church, there are divisions among you, and I take the statement to be true in part.
πρωτον μεν γαρ συνερχομενων υμων εν τη εκκλησια ακουω σχισματα εν υμιν υπαρχειν και μερος τι πιστευω

19 Mert szükség, hogy szakadások is legyenek köztetek, hogy a kipróbáltak nyilvánvalókká legyenek ti köztetek.
For divisions are necessary among you, in order that those who have God's approval may be clearly seen among you.
δει γαρ και αιρεσεις εν υμιν ειναι ινα οι δοκιμοι φανεροι γενωνται εν υμιν

20 Mikor tehát egybegyûltök egyazon helyre, nincs úrvacsorájával való élés:
But now, when you come together, it is not possible to take the holy meal of the Lord:
συνερχομενων ουν υμων επι το αυτο ουκ εστιν κυριακον δειπνον φαγειν

21 Mert kiki az õ saját vacsoráját veszi elõ az evésnél; és némely éhezik, némely pedig dõzsöl.
For when you take your food, everyone takes his meal before the other; and one has not enough food, and another is the worse for drink.
εκαστος γαρ το ιδιον δειπνον προλαμβανει εν τω φαγειν και ος μεν πεινα ος δε μεθυει

22 Hát nincsenek-é házaitok az evésre és ivásra? Avagy az Isten gyülekezetét vetitek-é meg, és azokat szégyenítitek-é meg, a kiknek nincsen? Mit mondjak néktek? Dícsérjelek-é titeket ebben? Nem dícsérlek.
What? have you not houses to take your meals in? or have you no respect for the church of God, putting the poor to shame? What am I to say to you? am I to give you praise? certainly not.
μη γαρ οικιας ουκ εχετε εις το εσθιειν και πινειν η της εκκλησιας του θεου καταφρονειτε και καταισχυνετε τους μη εχοντας τι υμιν ειπω επαινεσω υμας εν τουτω ουκ επαινω

23 Mert én az Úrtól vettem, a mit néktek elõtökbe is adtam: hogy az Úr Jézus azon az éjszakán, melyen elárultaték, vette a kenyeret,
For it was handed down to me from the Lord, as I gave it to you, that the Lord Jesus, on the night when Judas was false to him, took bread,
εγω γαρ παρελαβον απο του κυριου ο και παρεδωκα υμιν οτι ο κυριος ιησους εν τη νυκτι η παρεδιδοτο ελαβεν αρτον

24 És hálákat adván, megtörte és ezt mondotta: Vegyétek, egyétek! Ez az én testem, mely ti érettetek megtöretik; ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.
And when it had been broken with an act of praise, he said, This is my body which is for you: do this in memory of me.
και ευχαριστησας εκλασεν και ειπεν λαβετε φαγετε τουτο μου εστιν το σωμα το υπερ υμων κλωμενον τουτο ποιειτε εις την εμην αναμνησιν

25 Hasonlatosképen a pohárt is vette, minekutána vacsorált volna, ezt mondván: E pohár amaz új testamentom az én vérem által; ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre.
In the same way, with the cup, after the meal, he said, This cup is the new testament in my blood: do this, whenever you take it, in memory of me.
ωσαυτως και το ποτηριον μετα το δειπνησαι λεγων τουτο το ποτηριον η καινη διαθηκη εστιν εν τω εμω αιματι τουτο ποιειτε οσακις αν πινητε εις την εμην αναμνησιν

26 Mert valamennyiszer eszitek e kenyeret és isszátok e pohárt, az Úrnak halálát hirdessétek, a míg eljövend.
For whenever you take the bread and the cup you give witness to the Lord's death till he comes.
οσακις γαρ αν εσθιητε τον αρτον τουτον και το ποτηριον τουτο πινητε τον θανατον του κυριου καταγγελλετε αχρις ου αν ελθη

27 Azért a ki méltatlanul eszi e kenyeret, vagy issza az Úrnak poharát, vétkezik az Úr teste és vére ellen.
If, then, anyone takes the bread or the cup of the Lord in the wrong spirit, he will be responsible for the body and blood of the Lord.
ωστε ος αν εσθιη τον αρτον τουτον η πινη το ποτηριον του κυριου αναξιως ενοχος εσται του σωματος και αιματος του κυριου

28 Próbálja meg azért az ember magát, és úgy egyék abból a kenyérbõl, és úgy igyék abból a pohárból,
But let no man take of the bread and the cup without testing himself.
δοκιμαζετω δε ανθρωπος εαυτον και outως εκ του αρτου εσθιετω και εκ του ποτηριου πινετω

29 Mert a ki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, mivelhogy nem becsüli meg az Úrnak testét.
For a man puts himself in danger, if he takes part in the holy meal without being conscious that it is the Lord's body.
ο γαρ εσθιων και πινων αναξιως κριμα εαυτω εσθιει και πινει μη διακρινων το σωμα του κυριου

30 Ezért van ti köztetek sok erõtlen és beteg, és alusznak sokan.
For this cause a number of you are feeble and ill, and a number are dead.
δια τουτο εν υμιν πολλοι ασθενεις και αρρωστοι και κοιμωνται ικανοι

31 Mert ha mi ítélnõk magunkat, nem ítéltetnénk el.
But if we were true judges of ourselves, punishment would not come on us.
ει γαρ εαυτους διεκρινομεν ουκ αν εκρινομεθα

32 De mikor ítéltetünk, az Úrtól taníttatunk, hogy a világgal együtt el ne kárhoztassunk.
But if punishment does come, it is sent by the Lord, so that we may be safe when the world is judged.
κρινομενοι δε υπο κυριου παιδευομεθα ινα μη συν τω κοσμω κατακριθωμεν

33 Azért atyámfiai, mikor egybegyûltök az evésre, egymást megvárjátok.
So then, my brothers, when you come together to the holy meal of the Lord, let there be waiting for one another.
ωστε αδελφοι μου συνερχομενοι εις το φαγειν αλληλους εκδεχεσθε

34 Ha pedig valaki éhezik, otthon egyék, hogy ítéletre ne gyûljetek egybe. A többire nézve, majd ha hozzátok megyek, rendelkezem.
If any man is in need of food, let him take his meal in his house; so that you may not come together to your damage. And the rest I will put in order when I come.
ει δε τις πεινα εν οικω εσθιετω ινα μη εις κριμα συνερχησθε τα δε λοιπα ως αν ελθω διαταξομαι

1 A lelki [ajándékokra] nézve pedig nem akarom, atyámfiai, hogy tudatlanok legyetek.
But about the things of the spirit, my brothers, it is not right for you to be without teaching.
περι δε των πνευματικων αδελφοι ου θελω υμας αγνοειν

2 Tudjátok, hogy pogányok voltatok, vitetvén, a mint vitettetek, a néma bálványokhoz.
You are conscious that when you were Gentiles, in whatever way you were guided, you went after images without voice or power.
οιδατε οτι εθνη ητε προς τα ειδωλα τα αφωνα ως αν ηγεσθε απαγομενοι

3 Azért tudtotokra adom néktek, hogy senki, a ki Istennek Lelke által szól, nem mondja Jézust átkozottnak; és senki sem mondhatja Úrnak Jézust, hanem csak a Szent Lélek által.
So it is my desire for you to be clear about this; that no one is able to say by the Spirit of God that Jesus is cursed; and no one is able to say that Jesus is Lord, but by the Holy Spirit.
διο γνωριζω υμιν οτι ουδεις εν πνευματι θεου λαλων λεγει αναθεμα ιησουν και ουδεις δυναται ειπειν κυριον ιησουν ει μη εν πνευματι αγιω

4 A kegyelmi ajándékokban pedig különbség van, de ugyanaz a Lélek.
Now there are different qualities given to men, but the same Spirit.
διαιρεσεις δε χαρισματων εισιν το δε αυτο πνευμα

5 A szolgálatokban is különbség van, de ugyanaz az Úr.
And there are different sorts of servants, but the same Lord.
και διαιρεσεις διακονιων εισιν και ο αυτος κυριος

6 És különbség van a cselekedetekben is, de ugyanaz az Isten, a ki cselekszi mindezt mindenkiben.
And there are different operations, but the same God, who is working all things in all.
και διαιρεσεις ενεργηματων εισιν ο δε αυτος εστιν θεος ο ενεργων τα παντα εν πασιν

7 Mindenkinek azonban haszonra adatik a Léleknek kijelentése.
But to every man some form of the Spirit's working is given for the common good.
εκαστω δε διδοται η φανερωσις του πνευματος προς το συμφερον

8 Némelyiknek ugyanis bölcseségnek beszéde adatik a Lélek által; másiknak pedig tudománynak beszéde ugyanazon Lélek szerint;
For to one are given words of wisdom through the Spirit; and to another words of knowledge through the same Spirit:
ω μεν γαρ δια του πνευματος διδοται λογος σοφιας αλλω δε λογος γνωσεως κατα το αυτο πνευμα

9 Egynek hit ugyanazon Lélek által; másnak pedig gyógyítás ajándékai azon egy Lélek által;
To another faith in the same Spirit; and to another the power of taking away disease, by the one Spirit;
ετερω δε πιστις εν τω αυτω πνευματι αλλω δε χαρισματα ιαματων εν τω αυτω πνευματι

10 Némelyiknek csodatévõ erõknek munkái; némelyiknek meg prófétálás; némelyiknek pedig lelkeknek megítélése; másiknak nyelvek nemei; másnak pedig nyelvek magyarázása;
And to another the power of working wonders; and to another the prophet's word; and to another the power of testing spirits; to another different sorts of tongues; and to another the power of making clear the sense of the tongues:
αλλω δε ενεργηματα δυναμεων αλλω δε προφητεια αλλω δε διακρισεις πνευματων ετερω δε γενη γλωσσων αλλω δε ερμηνεια γλωσσων

11 De mindezeket egy és ugyanaz a Lélek cselekszi, osztogatván mindenkinek külön, a mint akarja.
But all these are the operations of the one and the same Spirit, giving to every man separately as his pleasure is.
παντα δε ταυτα ενεργει το εν και το αυτο πνευμα διαιρουν ιδια εκαστω καθως βουλεται

12 Mert a miképen a test egy és sok tagja van, az egy testnek tagjai pedig, noha sokan vannak, mind egy test, azonképen a Krisztus is.
For as the body is one, and has a number of parts, and all the parts make one body, so is Christ.
καθαπερ γαρ το σωμα εν εστιν και μελη εχει πολλα παντα δε τα μελη του σωματος του ενος πολλα οντα εν εστιν σωμα ουτως και ο χριστος

13 Mert hiszen egy Lélek által mi mindnyájan egy testté kereszteltettünk meg, akár zsidók, akár görögök, akár szolgák, akár szabadok; és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk meg.
For through the baptism of the one Spirit we were all formed into one body, Jews or Greeks, servants or free men, and were all made full of the same Spirit.
και γαρ εν ενι πνευματι ημεις παντες εις εν σωμα εβαπτισθημεν ειτε ιουδαιοι ειτε ελληνες ειτε δουλοι ειτε ελευθεροι και παντες εις εν πνευμα εποτισθημεν

14 Mert a test sem egy tag, hanem sok.
For the body is not one part, but a number of parts.
και γαρ το σωμα ουκ εστιν εν μελος αλλα πολλα

15 Ha ezt mondaná a láb: mivelhogy nem kéz vagyok, nem vagyok a testbõl való; avagy nem a testbõl való-é azért?
If the foot says, Because I am not the hand, I am not a part of the body; it is no less a part of the body.
εαν ειπη ο πους οτι ουκ ειμι χειρ ουκ ειμι εκ του σωματος ου παρα τουτο ουκ εστιν εκ του σωματος

16 És ha a fül ezt mondaná: mivelhogy nem vagyok szem, nem vagyok a testbõl való; avagy nem a testbõl való-é azért?
And if the ear says, Because I am not the eye, I am not a part of the body; it is a part of the body all the same.
και εαν ειπη το ους οτι ουκ ειμι οφθαλμος ουκ ειμι εκ του σωματος ου παρα τουτο ουκ εστιν εκ του σωματος

17 Ha az egész test szem, hol a hallás? ha az egész hallás, hol a szaglás?
If all the body was an eye, where would be the hearing? if all was hearing, where would be the smelling?
ει ολον το σωμα οφθαλμος που η ακοη ει ολον ακοη που η οσφρησις

18 Most pedig az Isten elhelyezte a tagokat a testben egyenként mindeniket, a mint akarta.
But now God has put every one of the parts in the body as it was pleasing to him.
νυνι δε ο θεος εθετο τα μελη εν εκαστον αυτων εν τω σωματι καθως ηθελησεν

19 Ha pedig az egész egy tag volna hol volna a test?
And if they were all one part, where would the body be?
ει δε ην τα παντα εν μελος που το σωμα

20 Így azonban sok tag [van] ugyan, de egy test.
But now they are all different parts, but one body.
νυν δε πολλα μεν μελη εν δε σωμα

21 Nem mondhatja pedig a szem a kéznek: Nincs rád szükségem; vagy viszont a fej a lábaknak: Nem kelletek nékem.
And the eye may not say to the hand, I have no need of you: or again the head to the feet, I have no need of you.
ου δυναται δε οφθαλμος ειπειν τη χειρι χρειαν σου ουκ εχω η παλιν η κεφαλη τοις ποσιν χρειαν υμων ουκ εχω

22 Sõt sokkal inkább, a melyek a test legerõtelenebb tagjainak látszanak, azok igen szükségesek:
No, those parts which seem to be feeble are the more necessary;
αλλα πολλω μαλλον τα δοκουντα μελη του σωματος ασθενεστερα υπαρχειν αναγκαια εστιν

23 És a melyeket a test tisztességtelenebb tagjainak tartunk, azoknak nagyobb tisztességet tulajdonítunk; és a melyek éktelenek bennünk, azok nagyobb ékességben részesülnek;
And to those parts of the body which seem to have less honour we give all the more honour; and to those parts of the body which are a cause of shame to us we give the greater respect;
και α δοκουμεν ατιμοτερα ειναι του σωματος τουτοις τιμην περισσοτεραν περιτιθεμεν και τα ασχημονα ημων ευσχημοσυνην περισσοτεραν εχει

24 A melyek pedig ékesek bennünk, azoknak nincs erre szükségök. De az Isten szerkeszté egybe a testet, az alábbvalónak nagyobb tisztességet adván,
But those parts of the body which are beautiful have no need of such care: and so the body has been joined together by God in such a way as to give more honour to those parts which had need of it;
τα δε ευσχημονα ημων ου χρειαν εχει αλλ ο θεος συνεκερασεν το σωμα τω υστερουντι περισσοτεραν δους τιμην

25 Hogy ne legyen hasonlás a testben, hanem ugyanarról gondoskodjanak egymásért a tagok.
So that there might be no division in the body; but all the parts might have the same care for one another.
ινα μη η σχισμα εν τω σωματι αλλα το αυτο υπερ αλληλων μεριμνωσιν τα μελη

26 És akár szenved egy tag, vele együtt szenvednek a tagok mind; akár tisztességgel illettetik egy tag, vele együtt örülnek a tagok mind.
And if there is pain in one part of the body, all the parts will be feeling it; or if one part is honoured, all the parts will be glad.
και ειτε πασχει εν μελος συμπασχει παντα τα μελη ειτε δοξαζεται εν μελος συγχαιρει παντα τα μελη

27 Ti pedig a Krisztus teste vagytok, és tagjai rész szerint.
Now you are the body of Christ, and every one of you the separate parts of it.
υμεις δε εστε σωμα χριστου και μελη εκ μερους

28 És pedig némelyeket rendelt az Isten az anyaszentegyházban elõször apostolokul, másodszor prófétákul, harmadszor tanítókul; azután csodatévõ erõket, aztán gyógyításnak ajándékait, gyámolokat, kormányokat, nyelvek nemeit.
And God has put some in the church, first, Apostles; second, prophets; third, teachers; then those with wonder-working powers, then those with the power of taking away disease, helpers, wise guides, users of strange tongues.
και ους μεν εθετο ο θεος εν τη εκκλησια πρωτον αποστολους δευτερον προφητας τριτον διδασκαλους επειτα δυναμεις ειτα χαρισματα ιαματων αντιληψεις κυβερνησεις γενη γλωσσων

29 Avagy mindnyájan apostolok-é? Vagy mindnyájan próféták-é? Avagy mindnyájan tanítók-é? Vagy mindnyájan csodatévõ erõk-é?
Are all Apostles? are all prophets? are all teachers? have all the power of working wonders?
μη παντες αποστολοι μη παντες προφηται μη παντες διδασκαλοι μη παντες δυναμεις

30 Avagy mindnyájoknak van-é gyógyításra való ajándéka? Vagy mindnyájan szólnak-é nyelveken? Vagy mindnyájan magyaráznak-é?
Are all able to take away disease? have all the power of tongues? are all able to give their sense?
μη παντες χαρισματα εχουσιν ιαματων μη παντες γλωσσαις λαλουσιν μη παντες διερμηνευουσιν

31 Igyekezzetek pedig a hasznosabb ajándékokra. És ezenfelül még egy kiváltképen való útat mutatok néktek.
But let your desires be turned to the more important things given by the Spirit. And now I am pointing out to you an even better way.
ζηλουτε δε τα χαρισματα τα κρειττονα και ετι καθ υπερβολην οδον υμιν δεικνυμι

1 Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólok is, szeretet pedig nincsen én bennem, olyanná lettem, mint a zengõ ércz vagy pengõ czimbalom.
If I make use of the tongues of men and of angels, and have not love, I am like sounding brass, or a loud-tongued bell.
εαν ταις γλωσσαις των ανθρωπων λαλω και των αγγελων αγαπην δε μη εχω γεγονα χαλκος ηχων η κυμβαλον αλαλαζον

2 És ha jövendõt tudok is mondani, és minden titkot és minden tudományt ismerek is; és ha egész hitem van is, úgyannyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyökrõl, szeretet pedig nincsen én bennem, semmi vagyok.
And if I have a prophet's power, and have knowledge of all secret things; and if I have all faith, by which mountains may be moved from their place, but have not love, I am nothing.
και εαν εχω προφητειαν και ειδω τα μυστηρια παντα και πασαν την γνωσιν και εαν εχω πασαν την πιστιν ωστε ορη μεθιστανειν αγαπην δε μη εχω ουθεν ειμι

3 És ha vagyonomat mind felétetem is, és ha testemet tûzre adom is, szeretet pedig nincsen én bennem, semmi hasznom abból.
And if I give all my goods to the poor, and if I give my body to be burned, but have not love, it is of no profit to me.
και εαν ψωμισω παντα τα υπαρχοντα μου και εαν παραδω το σωμα μου ινα καυθησωμαι αγαπην δε μη εχω ουδεν ωφελουμαι

4 A szeretet hosszútûrõ, kegyes; a szeretet nem irígykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel.
Love is never tired of waiting; love is kind; love has no envy; love has no high opinion of itself, love has no pride;
η αγαπη μακροθυμει χρηστευεται η αγαπη ου ζηλοι η αγαπη ου περπερευεται ου φυσιουται

5 Nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rójja fel a gonoszt,
Love's ways are ever fair, it takes no thought for itself; it is not quickly made angry, it takes no account of evil;
ουκ ασχημονει ου ζητει τα εαυτης ου παροξυνεται ου λογιζεται το κακον

6 Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal;
It takes no pleasure in wrongdoing, but has joy in what is true;
ου χαιρει επι τη αδικια συγχαιρει δε τη αληθεια

7 Mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltûr.
Love has the power of undergoing all things, having faith in all things, hoping all things.
παντα στεγει παντα πιστευει παντα ελπιζει παντα υπομενει

8 A szeretet soha el nem fogy: de legyenek bár jövendõmondások, eltöröltetnek; vagy akár nyelvek, megszünnek; vagy akár ismeret, eltöröltetik.
Though the prophet's word may come to an end, tongues come to nothing, and knowledge have no more value, love has no end.
η αγαπη ουδεποτε εκπιπτει ειτε δε προφητειαι καταργηθησονται ειτε γλωσσαι παυσονται ειτε γνωσις καταργηθησεται

9 Mert rész szerint van bennünk az ismeret, rész szerint a prófétálás:
For our knowledge is only in part, and the prophet's word gives only a part of what is true:
εκ μερους γαρ γινωσκομεν και εκ μερους προφητευομεν

10 De mikor eljõ a teljesség, a rész szerint való eltöröltetik.
But when that which is complete is come, then that which is in part will be no longer necessary.
οταν δε ελθη το τελειον τοτε το εκ μερους καταργηθησεται

11 Mikor gyermek valék, úgy szóltam, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek, úgy értettem, mint gyermek: minekutána pedig férfiúvá lettem, elhagytam a gyermekhez illõ dolgokat.
When I was a child, I made use of a child's language, I had a child's feelings and a child's thoughts: now that I am a man, I have put away the things of a child.
οτε ημην νηπιος ως νηπιος ελαλουν ως νηπιος εφρονουν ως νηπιος ελογιζομην οτε δε γεγονα ανηρ κατηργηκα τα του νηπιου

12 Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színrõl-színre; most rész szerint van bennem az ismeret, akkor pedig úgy ismerek majd, a mint én is megismertettem.
For now we see things in a glass, darkly; but then face to face: now my knowledge is in part; then it will be complete, even as God's knowledge of me.
βλεπομεν γαρ αρτι δι εσοπτρου εν αινιγματι τοτε δε προσωπον προς προσωπον αρτι γινωσκω εκ μερους τοτε δε επιγνωσομαι καθως και επεγνωσθην

13 Most azért megmarad a hit, remény, szeretet, e három; ezek között pedig legnagyobb a szeretet.
But now we still have faith, hope, love, these three; and the greatest of these is love.
νυνι δε μενει πιστις ελπις αγαπη τα τρια ταυτα μειζων δε τουτων η αγαπη

1 Kövessétek a szeretetet, kívánjátok a lelki [ajándékokat,] leginkább pedig, hogy prófétáljatok.
Go after love; still desiring to have the things which the Spirit gives, but most of all that you may have the prophet's power.
διωκετε την αγαπην ζηλουτε δε τα πνευματικα μαλλον δε ινα προφητευητε

2 Mert a ki nyelveken szól, nem embereknek szól, hanem az Istennek; mert senki sem érti, hanem lélekben beszél titkos dolgokat.
For he who makes use of tongues is not talking to men but to God; because no one has the sense of what he is saying; but in the Spirit he is talking of secret things.
ο γαρ λαλων γλωσση ουκ ανθρωποις λαλει αλλα τω θεω ουδεις γαρ ακουει πνευματι δε λαλει μυστηρια

3 A ki pedig prófétál, embereknek beszél épülésre, intésre és vígasztalásra.
But the word of the prophet gives men knowledge and comfort and strength.
ο δε προφητευων ανθρωποις λαλει οικοδομην και παρακλησιν και παραμυθιαν

4 A ki nyelveken szól, magát építi; de a ki prófétál, a gyülekezetet építi.
He who makes use of tongues may do good to himself; but he who gives the prophet's word does good to the church.
ο λαλων γλωσση εαυτον οικοδομει ο δε προφητευων εκκλησιαν οικοδομει

5 Szeretném ugyan, ha mindnyájan szólnátok nyelveken, de inkább, hogy prófétálnátok; mert nagyobb a próféta, mint nyelveken szóló, kivévén, ha megmagyarázza, hogy a gyülekezet épüljön.
Now though it is my desire for you all to have the power of tongues, it would give me more pleasure to be hearing the prophet's word from you; for this is a greater thing than using tongues, if the sense is not given at the same time, for the good of the church.
θελω δε παντας υμας λαλειν γλωσσαις μαλλον δε ινα προφητευητε μειζων γαρ ο προφητευων η ο λαλων γλωσσαις εκτος ει μη διερμηνευη ινα η εκκλησια οικοδομην λαβη

6 Ha már most, atyámfiai, hozzátok megyek, és nyelveken szólok, mit használok néktek, ha vagy kijelentésben, vagy ismeretben, vagy prófétálásban, vagy tanításban nem szólok hozzátok?
But, now, my brothers, if I come to you using tongues, what profit will it be to you, if I do not give you a revelation, or knowledge, or the word of the prophet, or teaching?
νυνι δε αδελφοι εαν ελθω προς υμας γλωσσαις λαλων τι υμας ωφελησω εαν μη υμιν λαλησω η εν αποκαλυψει η εν γνωσει η εν προφητεια η εν διδαχη

7 Hiszen ha az élettelen hangszerek, akár fuvola, akár czitera, nem adnak megkülönböztethetõ hangokat, mimódon ismerjük meg, a mit fuvoláznak vagy cziteráznak?
Even things without life, having a voice, such as a music-pipe or other instrument, if they do not give out different sounds, who may be certain what is being played?
ομως τα αψυχα φωνην διδοντα ειτε αυλος ειτε κιθαρα εαν διαστολην τοις φθογγοις μη δω πως γνωσθησεται το αυλουμενον η το κιθαριζομενον

8 Mert ha a trombita bizonytalan zengést tészen, kicsoda készül a harczra?
For if the war-horn gives out an uncertain note, who will get ready for the fight?
και γαρ εαν αδηλον φωνην σαλπιγξ δω τις παρασκευασεται εις πολεμον

9 Azonképen ti is, ha érthetõ nyelven nem beszéltek, mimódon értik meg, a mit szóltok? Csak a levegõbe fogtok beszélni.
So if you, in using a strange tongue, say words which have no sense, how will anyone take in what you are saying? for you will be talking to the air.
ουτως και υμεις δια της γλωσσης εαν μη ευσημον λογον δωτε πως γνωσθησεται το λαλουμενον εσεσθε γαρ εις αερα λαλουντες

10 Példa mutatja, oly sokféle szólás van a világon, és azok közül egy sem érthetetlen.
There are, it may be, a number of different voices in the world, and no voice is without sense.
τοσαυτα ει τυχοι γενη φωνων εστιν εν κοσμω και ουδεν αυτων αφωνον

11 Hogyha azért nem tudom a szónak értelmét, a beszélõnek idegen leszek, és a beszélõ is idegen elõttem.
But if the sense of the voice is not clear to me, I am like a man from a strange country to him who is talking, and he will be the same to me.
εαν ουν μη ειδω την δυναμιν της φωνης εσομαι τω λαλουντι βαρβαρος και ο λαλων εν εμοι βαρβαρος

12 Azonképen ti is, minthogy lelki ajándékokat kívántok, a gyülekezet építésére igyekezzetek, hogy gyarapodjatok.
So if you are desiring the things which the Spirit gives, let your minds be turned first to the things which are for the good of the church.
ουτως και υμεις επει ζηλωται εστε πνευματων προς την οικοδομην της εκκλησιας ζητειτε ινα περισσευητε

13 Azért a ki nyelveken szól, imádkozzék, hogy megmagyarázza.
For this reason, let the man who has the power of using tongues make request that he may, at the same time, be able to give the sense.
διοπερ ο λαλων γλωσση προσευχεσθω ινα διερμηνευη

14 Mert ha nyelvvel könyörgök, a lelkem könyörög, de értelmem gyümölcstelen.
For if I make use of tongues in my prayers, my spirit makes the prayer, but not my mind.
εαν γαρ προσευχωμαι γλωσση το πνευμα μου προσευχεται ο δε νους μου ακαρπος εστιν

15 Hogy van hát? Imádkozom a lélekkel, de imádkozom az értelemmel is; énekelek a lélekkel, de énekelek az értelemmel is.
What then? let my prayer be from the spirit, and equally from the mind; let my song be from the spirit, and equally from mind.
τι ουν εστιν προσευξομαι τω πνευματι προσευξομαι δε και τω νοι ψαλω τω πνευματι ψαλω δε και τω νοι

16 Mert ha lélekkel mondasz áldást, az ott lévõ avatatlan miképen fog a te hálaadásodra Ámент mondani, mikor nem tudja, mit beszélsz?
For if you give a blessing with the spirit, how will the man who has no knowledge say, So be it, after your prayer, seeing that he has not taken in what you are saying?
επει εαν ευλογησης τω πνευματι ο αναπληρων τον τοπον του ιδιωτου πως ερει το αμην επι τη ση ευχαριστια επειδη τι λεγεις ουκ οιδεν

17 Mert jóllehet, te szépen mondasz áldást, de más nem épül abból.
For your giving of the blessing is certainly well done, but of no profit to the man without knowledge.
συ μεν γαρ καλως ευχαριστεις αλλ ο ετερος ουκ οικοδομειται

18 Hálát adok az én Istenemnek, hogy mindnyájatoknál inkább tudok nyelveken szólni;
I give praise to God that I am able to make use of tongues more than you all:
ευχαριστω τω θεω μου παντων υμων μαλλον γλωσσαις λαλων

19 De a gyülekezetben inkább akarok öt szót szólani értelemmel, hogy egyebeket is tanítsak, hogy nem mint tízezer szót nyelveken.
But in the church it would be better for me to make use of five words of which the sense was clear, so that others might have profit, than ten thousand words in a strange tongue.
αλλ εν εκκλησια θελω πεντε λογους δια του νοος μου λαλησαι ινα και αλλους κατηχησω η μυριους λογους εν γλωσση

20 Atyámfiai, ne legyetek gyermekek értelemben; hanem a gonoszságban legyetek gyermekek, értelemben pedig érettek legyetek.
My brothers, do not be children in mind: in evil be as little children, but in mind be of full growth.
αδελφοι μη παιδια γινεσθε ταις φρεσιν αλλα τη κακια νηπιαζετε ταις δε φρεσιν τελειοι γινεσθε

21 A törvényben meg van írva: Idegen nyelveken és idegen ajkakkal szólok e népnek, és így sem hallgatnak rám, azt mondja az Úr.
In the law it is said, By men of other tongues and by strange lips will my words come to this people; and not even so will they give ear to me, says the Lord.
εν τω νομω γεγραπται οτι εν ετερογλωσσοις και εν χειλεσιν ετεροις λαλησω τω λαω τουτω και ουδ ουτως εισακουσονται μου λεγει κυριος

22 A nyelvek tehát jelül vannak, nem a hívõknek, hanem a hitetleneknek; a prófétálás pedig nem a hitetleneknek, hanem a hívõknek.
For this reason tongues are for a sign, not to those who have faith, but to those who have not: but the prophet's word is for those who have faith, and not for the rest who have not.
ωστε αι γλωσσαι εις σημειον εισιν ου τοις πιστευουσιν αλλα τοις απιστοις η δε προφητεια ου τοις απιστοις αλλα τοις πιστευουσιν

23 Azért ha az egész gyülekezet egybegyûl és mindnyájan nyelveken szólnak, bemenvén az idegenek vagy hitetlenek, nem azt mondják-é, hogy õrjöngtök?
If, then, the church has come together, and all are using tongues, and there come in men without knowledge or faith, will they not say that you are unbalanced?
εαν ουν συνελθη η εκκλησια ολη επι το αυτο και παντες γλωσσαις λαλωσιν εισελθωσιν δε ιδιωται η απιστοι ουκ ερουσιν οτι μαινεσθε

24 De ha mindnyájan prófétálnak és bemegy egy hitetlen, vagy avatatlan, az mindenektõl megfeddetik, mindenektõl megítéltetik,
But if all are teaching as prophets, and a man without faith or knowledge comes in, he is tested by all, he is judged by all;
εαν δε παντες προφητευωσιν εισελθη δε τις απιστος η ιδιωτης ελεγχεται υπο παντων ανακρινεται υπο παντων

25 És ilyen módon az õ szívének titkai nyilvánvalókká lesznek; és így arczra borulva imádja az Istent, hirdetvén, hogy bizonnyal az Isten lakik ti bennetek.
The secrets of his heart are made clear; and he will go down on his face and give worship to God, saying that God is truly among you.
και ουτως τα κρυπτα της καρδιας αυτου φανερα γινεται και ουτως πεσων επι προσωπον προσκυνησει τω θεω απαγγελλων οτι ο θεος οντως εν υμιν εστιν

26 Hogy van hát atyámfiai? Mikor egybegyûltök, mindeniteknek van zsoltára, tanítása, nyelve, kijelentése, magyarázata. Mindenek épülésre legyenek.
What is it then, my brothers? when you come together everyone has a holy song, or a revelation, or a tongue, or is giving the sense of it. Let everything be done for the common good.
τι ουν εστιν αδελφοι οταν συνερχησθε εκαστος υμων ψαλμον εχει διδαχην εχει γλωσσαν εχει αποκαλυψιν εχει ερμηνειαν εχει παντα προς οικοδομην γενεσθω

27 Ha valaki nyelveken szól, kettõ vagy legfeljebb három legyen, mégpedig egymás után; és egy magyarázza meg:
If any man makes use of a tongue, let it not be more than two, or at the most three, and in turn; and let someone give the sense:
ειτε γλωσση τις λαλει κατα δυο η το πλειστον τρεις και ανα μερος και εις διερμηνευετω

28 Ha pedig nincsen magyarázó, hallgasson a gyülekezetben; hanem magának szóljon és az Istennek.
But if there is no one to give the sense, let him keep quiet in the church; and let his words be to himself and to God.
εαν δε μη η διερμηνευτης σιγατω εν εκκλησια εαυτω δε λαλειτω και τω θεω

29 A próféták pedig ketten vagy hárman beszéljenek; és a többiek ítéljék meg.
And let the prophets give their words, but not more than two or three, and let the others be judges of what they say.
προφηται δε δυο η τρεις λαλειτωσαν και οι αλλοι διακρινετωσαν

30 De ha egy másik ott ülõ vesz kijelentést, az elsõ hallgasson.
But if a revelation is given to another who is seated near, let the first be quiet.
εαν δε αλλω αποκαλυφθη καθημενω ο πρωτος σιγατω

31 Mert egyenként mindnyájan prófétálhattok, hogy mindenki tanuljon, és mindenki vígasztalást vegyen;
For you may all be prophets in turn so that all may get knowledge and comfort;
δυνασθε γαρ καθ ενα παντες προφητευειν ινα παντες μανθανωσιν και παντες παρακαλωνται

32 És a prófétalelkek engednek a prófétáknak;
And the spirits of the prophets are controlled by the prophets;
και πνευματα προφητων προφηταις υποτασσεται

33 Mert az Isten nem a visszavonásnak, hanem a békességnek [Istene;] miként a szentek minden gyülekezetében.
For God is not a God whose ways are without order, but a God of peace; as in all the churches of the saints.
ου γαρ εστιν ακαταστασιας ο θεος αλλ ειρηνης ως εν πασαις ταις εκκλησιαις των αγιων

34 A ti asszonyaitok hallgassanak a gyülekezetekben, mert nincsen megengedve nékik, hogy szóljanak; hanem engedelmesek legyenek, a mint a törvény is mondja.
Let women keep quiet in the churches: for it is not right for them to be talking; but let them be under control, as it says in the law.
αι γυναικες υμων εν ταις εκκλησιαις σιγατωσαν ου γαρ επιτετραπται αυταις λαλειν αλλ υποτασσεσθαι καθως και ο νομος λεγει

35 Hogyha pedig tanulni akarnak valamit, kérdezzék meg otthon az õ férjüket; mert éktelen dolog asszonynak szólni a gyülekezetben.
And if they have a desire for knowledge about anything, let them put questions to their husbands privately: for talking in the church puts shame on a woman.
ει δε τι μαθειν θελουσιν εν οικω τους ιδιους ανδρας επερωτατωσαν αισχρον γαρ εστιν γυναιξιν εν εκκλησια λαλειν

36 Avagy ti tõletek származott-é az Isten beszéde, avagy csak hozzátok jutott el?
What? was it from you that the word of God went out? or did it only come in to you?
η αφ υμων ο λογος του θεου εξηλθεν η εις υμας μονους κατηντησεν

37 Ha valaki azt hiszi, hogy õ próféta, vagy lelki ajándék részese, vegye eszébe, hogy a miket néktek írok, az Úr rendeletei azok.
If any man seems to himself to be a prophet or to have the Spirit, let him take note of the things which I am writing to you, as being the word of the Lord.
ει τις δοκει προφητης ειναι η πνευματικος επιγινωσκετω α γραφω υμιν οτι του κυριου εισιν εντολαι

38 A ki pedig tudatlan, legyen tudatlan.
But if any man is without knowledge, let him be so.
ει δε τις αγνοει αγνοειτω

39 Azért atyámfiai törekedjetek prófétálásra, és a nyelveken szólást se tiltsátok.
So then, my brothers, let it be your chief desire to be prophets; but let no one be stopped from using tongues.
ωστε αδελφοι ζηλουτε το προφητευειν και το λαλειν γλωσσαις μη κωλυετε

40 Mindenek ékesen és jó renddel legyenek.
Let all things be done in the right and ordered way.
παντα ευσχημονως και κατα ταξιν γινεσθω

1 Eszetekbe juttatom továbbá, atyámfiai, az evangyéliomot, melyet hirdettem néktek, melyet be is vettetek, melyben állotok is,
Now I am going to make clear to you, my brothers, what the good news was which I gave to you, and which you took, and on which your faith is based,
γνωριζω δε υμιν αδελφοι το ευαγγελιον ο ευηγγελισαμην υμιν ο και παρελαβετε εν ω και εστηκατε

2 A mely által üdvözültök is, ha megtartjátok, a minémû beszéddel hirdettem néktek, hacsak nem hiába lettetek hívõkké.
By which you have salvation; that is to say, the form in which it was given to you, if it is fixed in your minds, and if your faith in it is not without effect.
δι ου και σωζεσθε τινι λογω ευηγγελισαμην υμιν ει κατεχετε εκτος ει μη εικη επιστευσατε

3 Mert azt adtam elõtökbe fõképen, a mit én is úgy vettem, hogy a Krisztus meghalt a mi bûneinkért az írások szerint;
For I gave to you first of all what was handed down to me, how Christ underwent death for our sins, as it says in the Writings;
παρεδωκα γαρ υμιν εν πρωτοις ο και παρελαβον οτι χριστος απεθανεν υπερ των αμαρτιων ημων κατα τας γραφας

4 És hogy eltemettetett; és hogy feltámadott a harmadik napon az írások szerint;
And he was put in the place of the dead; and on the third day he came back from the dead, as it says in the Writings;
και οτι εταφη και οτι εγηγερται τη τριτη ημερα κατα τας γραφας

5 És hogy megjelent Kéfásnak; azután a tizenkettõnek;
And he was seen by Cephas; then by the twelve;
και οτι ωφθη κηφα ειτα τοις δωδεκα

6 Azután megjelent több mint ötszáz atyafinak egyszerre, kik közül a legtöbben mind máig élnek, némelyek azonban el is aludtak;
Then by more than five hundred brothers at the same time, most of whom are still living, but some are sleeping;
επειτα ωφθη επανω πεντακοσιοις αδελφοις εφαπαξ εξ ων οι πλειους μενουσιν εως αρτι τινες δε και εκοιμηθησαν

7 Azután megjelent Jakabnak; azután mind az apostoloknak;
Then he was seen by James; then by all the Apostles.
επειτα ωφθη ιακωβω ειτα τοις αποστολοις πασιν

8 Legutolszor pedig mindenek között, mint egy idétlennek, nékem is megjelent.
And last of all, as by one whose birth was out of the right time, he was seen by me.
εσχατον δε παντων ωσπερει τω εκτρωματι ωφθη καμοι

9 Mert én vagyok a legkisebb az apostolok között, ki nem vagyok méltó, hogy apostolnak neveztessem, mert háborgattam az Istennek anyaszentegyházát.
For I am the least of the Apostles, having no right to be named an Apostle, because of my cruel attacks on the church of God.
εγω γαρ ειμι ο ελαχιστος των αποστολων ος ουκ ειμι ικανος καλεισθαι αποστολος διοτι εδιωξα την εκκλησιαν του θεου

10 De Isten kegyelme által vagyok, a mi vagyok; és az õ hozzám való kegyelme nem lõn hiábavaló; sõt többet munkálkodtam, mint azok mindnyájan de nem én, hanem az Istennek velem való kegyelme.
But by the grace of God, I am what I am: and his grace which was given to me has not been for nothing; for I did more work than all of them; though not I, but the grace of God which was with me.
χαριτι δε θεου ειμι ο ειμι και η χαρις αυτου η εις εμε ου κενη εγενηθη αλλα περισσοτερον αυτων παντων εκοπιασα ουκ εγω δε αλλ η χαρις του θεου η συν εμοι

11 Akár én azért, akár azok, így prédikálunk, és így lettetek ti hívõkké.
If then it is I who am the preacher, or they, this is our word, and to this you have given your faith.
ειτε ουν εγω ειτε εκεινοι ουτως κηρυσσομεν και ουτως επιστευσατε

12 Ha azért Krisztusról hirdettetik, hogy a halottak közül feltámadott, mimódon mondják némelyek ti köztetek, hogy nincsen halottak feltámadása?
Now if the good news says that Christ came back from the dead, how do some of you say that there is no coming back from the dead?
ει δε χριστος κηρυσσεται οτι εκ νεκρων εγηγερται πως λεγουσιν τινες εν υμιν οτι αναστασις νεκρων ουκ εστιν

13 Mert ha nincsen halottak feltámadása, akkor Krisztus sem támadott fel.
But if there is no coming back from the dead, then Christ has not come back from the dead:
ει δε αναστασις νεκρων ουκ εστιν ουδε χριστος εγηγερται

14 Ha pedig Krisztus fel nem támadott, akkor hiábavaló a mi prédikálásunk, de hiábavaló a ti hitetek is.
And if Christ did not come again from the dead, then our good news and your faith in it are of no effect.
ει δε χριστος ουκ εγηγερται κενον αρα το κηρυγμα ημων κενη δε και η πιστις υμων

15 Sõt az Isten hamis bizonyságtevõinek is találtatunk, mivelhogy az Isten felõl bizonyságot tettünk, hogy feltámasztotta a Krisztust; a kit nem támasztott fel, ha csakugyan nem támadnak fel a halottak.
Yes, and we are seen to be false witnesses of God; because we gave witness of God that by his power Christ came again from the dead: which is not true if there is no coming back from the dead.
ευρισκομεθα δε και ψευδομαρτυρες του θεου οτι εμαρτυρησαμεν κατα του θεου οτι ηγειρεν τον χριστον ον ουκ ηγειρεν ειπερ αρα νεκροι ουκ εγειρονται

16 Mert ha a halottak fel nem támadnak, a Krisztus sem támadott fel.
For if it is not possible for the dead to come to life again, then Christ has not come to life again:
ει γαρ νεκροι ουκ εγειρονται ουδε χριστος εγηγερται

17 Ha pedig a Krisztus fel nem támadott, hiábavaló a ti hitetek; még bûneitekben vagytok.
And if that is so, your faith is of no effect; you are still in your sins.
ει δε χριστος ουκ εγηγερται ματαια η πιστις υμων ετι εστε εν ταις αμαρτιαις υμων

18 A kik a Krisztusban elaludtak, azok is elvesztek tehát.
And, in addition, the dead in Christ have gone to destruction.
αρα και οι κοιμηθεντες εν χριστω απωλοντο

19 Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk.
If in this life only we have hope in Christ, we are of all men most unhappy.
ει εν τη ζωη ταυτη ηλπικοτες εσμεν εν χριστω μονον ελεεινοτεροι παντων ανθρωπων εσμεν

20 Ámde Krisztus feltámadott a halottak közül, zsengéjök lõn azoknak, kik elaludtak.
But now Christ has truly come back from the dead, the first-fruits of those who are sleeping.
νυνι δε χριστος εγηγερται εκ νεκρων απαρχη των κεκοιμημενων εγενετο

21 Miután ugyanis ember által van a halál, szintén ember által van a halottak feltámadása is.
For as by man came death, so by man there is a coming back from the dead.
επειδη γαρ δι ανθρωπου ο θανατος και δι ανθρωπου αναστασις νεκρων

22 Mert a miképen Ádámban mindnyájan meghalnak, azonképen a Krisztusban is mindnyájan megelevenítttetnek.
For as in Adam death comes to all, so in Christ will all come back to life.
ωσπερ γαρ εν τω αδαμ παντες αποθνησκουσιν ουτως και εν τω χριστω παντες ζωοποιηθησονται

23 Mindenki pedig a maga rendje szerint. Elsõ zsenge a Krisztus; azután a kik a Krisztuséi, az õ eljövetelekor.
But every man in his right order: Christ the first-fruits; then those who are Christ's at his coming.
εκαστος δε εν τω ιδιω ταγματι απαρχη χριστος επειτα οι χριστου εν τη παρουσια αυτου

24 Aztán a vég, mikor átadja az országot az Istennek és Atyának; a mikor eltöröl minden birodalmat és minden hatalmat és erõt.
Then comes the end, when he will give up the kingdom to God, even the Father; when he will have put an end to all rule and to all authority and power.
ειτα το τελος οταν παραδω την βασιλειαν τω θεω και πατρι οταν καταργηση πασαν αρχην και πασαν εξουσιαν και δυναμιν

25 Mert addig kell néki uralkodnia, mígnem ellenségeit mind lábai alá veti.
For his rule will go on till he has put all those who are against him under his feet.
δει γαρ αυτον βασιλευειν αχρις ου αν θη παντας τους εχθρους υπο τους ποδας αυτου

26 Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál.
The last power to come to an end is death.
εσχατος εχθρος καταργειται ο θανατος

27 Mert mindent az õ lábai alá vetett. Mikor pedig azt mondja, hogy minden alája van vetve, nyilvánvaló, hogy azon kívül, a ki neki mindent alávetett.
For, as it says, He has put all things under his feet. But when he says, All things are put under him, it is clear that it is not said about him who put all things under him.
παντα γαρ υπεταξεν υπο τους ποδας αυτου οταν δε ειπη οτι παντα υποτετακται δηλον οτι εκτος του υποταξαντος αυτω τα παντα

28 Mikor pedig minden alája vettetett, akkor maga a Fiú is alávettetik annak, a ki neki mindent alávetett, hogy az Isten legyen minden mindenben.
And when all things have been put under him, then will the Son himself be under him who put all things under him, so that God may be all in all.
οταν δε υποταγη αυτω τα παντα τοτε και αυτος ο υιος υποταγησεται τω υποταξαντι αυτω τα παντα ινα η ο θεος τα παντα εν πασιν

29 Különben mit cselekesznek azok, a kik a halottakért keresztelkednek meg, a halottak teljességgel nem támadnak fel? Miért is keresztelkednek meg a halottakért?
Again, what will they do who are given baptism for the dead? if the dead do not come back at all, why are people given baptism for them?
επει τι ποιησουσιν οι βαπτιζομενοι υπερ των νεκρων ει ολως νεκροι ουκ εγειρονται τι και βαπτιζονται υπερ των νεκρων

30 Mi is miért veszélyeztetjük magunkat minden pillanatban?
And why are we in danger every hour?
τι και ημεις κινδυνευομεν πασαν ωραν

31 Naponként halál révén állok. A veletek való dicsekedésre [mondom,] mely van nékem a Krisztus Jézusban a mi Urunkban.
Yes, truly, by your pride in me, my brothers in Christ Jesus our Lord, my life is one long death.
καθ ημεραν αποθνησκω νη την ημετεραν καυχησιν ην εχω εν χριστω ιησου τω κυριω ημων

32 Ha csak emberi módon viaskodtam Efézusban a fenevadakkal, mi a hasznom abból, ha a halottak fel nem támadnak? Együnk és igyunk, holnap úgyis meghalunk!
If, after the way of men, I was fighting with beasts at Ephesus, what profit is it to me? If the dead do not come to life again, let us take our pleasure in feasting, for tomorrow we come to an end.
ει κατα ανθρωπον εθηριομαχησα εν εφεσω τι μοι το οφελος ει νεκροι ουκ εγειρονται φαγωμεν και πιωμεν αυριον γαρ αποθνησκομεν

33 Ne tévelyegjetek. Jó erkölcsöt megrontanak gonosz társaságok.
Do not be tricked by false words: evil company does damage to good behaviour.
μη πλανασθε φθειρουσιν ηθη χρησθ ομιλιαι κακαι

34 Serkenjetek fel igazán és ne vétkezzetek; mert némelyek nem ismerik Istent; megszégyenítéstekre mondom.
Be awake to righteousness and keep yourselves from sin; for some have no knowledge of God: I say this to put you to shame.
εκνηψατε δικαιως και μη αμαρτανετε αγνωσιαν γαρ θεου τινες εχουσιν προς εντροπην υμιν λεγω

35 De mondhatná valaki: Mi módon támadnak fel a halottak? és minémû testtel jönnek ki?
But someone will say, How do the dead come back? and with what sort of body do they come?
αλλ ερει τις πως εγειρονται οι νεκροι ποιω δε σωματι ερχονται

36 Balgatag! a mit te vetsz, nem elevenedik meg, hanemha megrothadánd.
Foolish man, it is necessary for the seed which you put into the earth to undergo death in order that it may come to life again:
αφρον συ ο σπειρεις ου ζωοποιειται εαν μη αποθανη

37 És abban, a mit elvetsz, nem azt a testet veted el, a mely majd kikél, hanem puszta magot, talán búzáét, vagy más egyébét.
And when you put it into the earth, you do not put in the body which it will be, but only the seed, of grain or some other sort of plant;
και ο σπειρεις ου το σωμα το γενησομενον σπειρεις αλλα γυμνον κοκκον ει τυχοι σιτου η τινος των λοιπων

38 Az Isten pedig testet ád annak, a mint akarta, és pedig mindenféle magnak az õ saját testét.
But God gives it a body, as it is pleasing to him, and to every seed its special body.
ο δε θεος αυτω διδωσιν σωμα καθως ηθελησεν και εκαστω των σπερματων το ιδιον σωμα

39 Nem minden test azon egy test, hanem más az embereknek teste, más a barmoknak teste, más a halaké, más a madaraké.
All flesh is not the same flesh: but there is one flesh of men, another of beasts, another of birds, and another of fishes.
ου πασα σαρξ η αυτη σαρξ αλλα αλλη μεν σαρξ ανθρωπων αλλη δε σαρξ κτηνων αλλη δε ιχθυων αλλη δε πτηνων

40 És vannak mennyei testek és földi testek; de más a mennyeiek dicsõsége, más a földieké.
And there are bodies of heaven and bodies of earth, but the glory of the one is different from that of the other.
και σωματα επουρανια και σωματα επιγεια αλλ ετερα μεν η των επουρανιων δοξα ετερα δε η των επιγειων

41 Más a napnak dicsõsége és más a holdnak dicsõsége és más a csillagok dicsõsége; mert csillag a csillagtól különbözik dicsõségre nézve.
There is one glory of the sun, and another glory of the moon, and another glory of the stars; for the glory of one star is different from that of another.
αλλη δοξα ηλιου και αλλη δοξα σεληνης και αλλη δοξα αστερων αστηρ γαρ αστερος διαφερει εν δοξη

42 Épenígy a halottak feltámadása is. Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban;
So is it with the coming back from the dead. It is planted in death; it comes again in life:
ουτως και η αναστασις των νεκρων σπειρεται εν φθορα εγειρεται εν αφθαρσια

43 Elvettetik gyalázatosságban, feltámasztatik dicsõségben; elvettetik erõtelenségben, feltámasztatik erõben.
It is planted in shame; it comes again in glory: feeble when it is planted, it comes again in power:
σπειρεται εν ατιμια εγειρεται εν δοξη σπειρεται εν ασθενεια εγειρεται εν δυναμει

44 Elvettetik érzéki test, feltámasztatik lelki test. Van érzéki test, és van lelki test is.
It is planted a natural body; it comes again as a body of the spirit. If there is a natural body, there is equally a body of the spirit.
σπειρεται σωμα ψυχικον εγειρεται σωμα πνευματικον εστιν σωμα ψυχικον και εστιν σωμα πνευματικον

45 Így is van megírva: Lõn az elsõ ember, Ádám, élõ lélekké; az utolsó Ádám megelevenítõ szellemmé.
And so it is said, The first man Adam was a living soul. The last Adam is a life-giving spirit.
ουτως και γεγραπται εγενετο ο πρωτος ανθρωπος αδαμ εις ψυχην ζωσαν ο εσχατος αδαμ εις πνευμα ζωοποιουν

46 De nem a lelki az elsõ, hanem az érzéki, azután a lelki.
But that which is natural comes before that which is of the spirit.
αλλ ου πρωτον το πνευματικον αλλα το ψυχικον επειτα το πνευματικον

47 Az elsõ ember földbõl való, földi; a második ember, az Úr, mennybõl való.
The first man is from the earth, and of the earth: the second man is from heaven.
ο πρωτος ανθρωπος εκ γης χοικος ο δευτερος ανθρωπος ο κυριος εξ ουρανου

48 A milyen ama földi, olyanok a földiek is; és a milyen ama mennyei, olyanok a mennyeiek is.
Those who are of the earth are like the man who was from the earth: and those who are of heaven are like the one from heaven.
οιος ο χοικος τοιουτοι και οι χοικοι και οιος ο επουρανιος τοιουτοι και οι επουρανιοι

49 És a miképen hordtuk a földinek ábrázatját, hordani fogjuk a mennyeinek ábrázatját is.
And in the same way as we have taken on us the image of the man from the earth, so we will take on us the image of the one from heaven.
και καθως εφορεσαμεν την εικονα του χοικου φορεσομεν και την εικονα του επουρανιου

50 Azt pedig állítom atyámfiai, hogy test és vér nem örökölheti Isten országát, sem a romlandóság nem örökli a romolhatatlanságot.
Now I say this, my brothers, that it is not possible for flesh and blood to have a part in the kingdom of God; and death may not have a part in life.
τουτο δε φημι αδελφοι οτι σαρξ και αιμα βασιλειαν θεου κληρονομησαι ου δυνανται ουδε η φθορα την αφθαρσιαν κληρονομει

51 Ímé titkot mondok néktek. Mindnyájan ugyan nem aluszunk el, de mindnyájan elváltozunk.
See, I am giving you the revelation of a secret: we will not all come to the sleep of death, but we will all be changed.
ιδου μυστηριον υμιν λεγω παντες μεν ου κοιμηθησομεθα παντες δε αλλαγησομεθα

52 Nagy hirtelen, egy szempillantásban, az utolsó trombitaszóra; mert trombita fog szólni, és a halottak feltámadnak romolhatatlanságban, és mi elváltozunk.
In a second, in the shutting of an eye, at the sound of the last horn: for at that sound the dead will come again, free for ever from the power of death, and we will be changed.
εν ατομω εν ριπη οφθαλμου εν τη εσχατη σαλπιγγι σαλπισει γαρ και οι νεκροι εγερθησονται αφθαρτοι και ημεις αλλαγησομεθα

53 Mert szükség, hogy ez a romlandó test romolhatatlanságot öltsön magára, és e halandó test halhatatlanságot öltsön magára.
For this body which comes to destruction will be made free from the power of death, and the man who is under the power of death will put on eternal life.
δει γαρ το φθαρτον τουτο ενδυσασθαι αφθαρσιαν και το θνητον τουτο ενδυσασθαι αθανασιαν

54 Mikor pedig ez a romlandó test romolhatatlanságba öltözik, és e halandó halhatatlanságba öltözik, akkor beteljesül amaz ige, mely meg vagyon írva: Elnyeletett a halál diadalra.
But when this has taken place, then that which was said in the Writings will come true, Death is overcome by life.
οταν δε το φθαρτον τουτο ενδυσηται αφθαρσιαν και το θνητον τουτο ενδυσηται αθανασιαν τοτε γενησεται ο λογος ο γεγραμμενος κατεποθη ο θανατος εις νικος

55 Halál! hol a te fullánkod? Pokol! hol a te diadalmad?
O death, where is your power? O death, where are your pains?
που σου θανατε το κεντρον που σου αδη το νικος

56 A halál fullánkja pedig a bûn; a bûn ereje pedig a törvény.
The pain of death is sin; and the power of sin is the law:
το δε κεντρον του θανατου η αμαρτια η δε δυναμις της αμαρτιας ο νομος

57 De hála az Istennek, a ki a diadalmat adja nékünk a mi Urunk Jézus Krisztus által.
But praise be to God who gives us strength to overcome through our Lord Jesus Christ.
τω δε θεω χαρις τω διδοντι ημιν το νικος δια του κυριου ημων ιησου χριστου

58 Azért szerelmes atyámfiai erõsen álljatok, mozdíthatatlanul, buzgólkodván az Úrnak dolgában mindenkor, tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban.
For this cause, my dear brothers, be strong in purpose and unmoved, ever giving yourselves to the work of the Lord, because you are certain that your work is not without effect in the Lord.
ωστε αδελφοι μου αγαπητοι εδραιοι γινεσθε αμετακινητοι περισσευοντες εν τω εργω του κυριου παντοτε ειδοτες οτι ο κοπος υμων ουκ εστιν κενος εν κυριω

1 Ami a szentek számára való alamizsnát illeti, a miképen Galáczia gyülekezeteinek rendeltem, ti is azonképen cselekedjetek.
Now about the giving of money for the saints, as I gave orders to the churches of Galatia, so do you.
περι δε της λογιας της εις τους αγιους ωσπερ διεταξα ταις εκκλησιαις της γαλατιας ουτως και υμεις ποιησατε

2 A hétnek elsõ napján mindenitek tegye félre magánál, a mit sikerül összegyûjtenie, hogy ne akkor történjék a gyûjtés, a mikor odamegyek.
On the first day of the week, let every one of you put by him in store, in measure as he has done well in business, so that it may not be necessary to get money together when I come.
κατα μιαν σαββατων εκαστος υμων παρ εαυτω τιθετω θησαυριζων ο τι αν ευοδωται ινα μη οταν ελθω τοτε λογιαι γινωνται

3 Mikor pedig megérkezem, a kiket javaltok leveleitek által, azokat küldöm el, hogy elvigyék Jeruzsálembe a ti ajándékotokat.
And when I come, I will send the men of your selection with letters to take the money you have got together to Jerusalem.
οταν δε παραγενωμαι ους εαν δοκιμασητε δι επιστολων τουτους πεμψω απενεγκειν την χαριν υμων εις ιερουσαλημ

4 Ha pedig méltó lesz, hogy én is elmenjek, velem együtt jönnek.
And if it is possible for me to go there, they will go with me.
εαν δε η αξιον του καμε πορευεσθαι συν εμοι πορευσονται

5 Elmegyek pedig ti hozzátok, mikor Macedónián általmenéndek: mert Macedónián általmegyek,
But I will come to you after I have gone through Macedonia, for that is my purpose;
ελευσομαι δε προς υμας οταν μακεδονιαν διελθω μακεδονιαν γαρ διερχομαι

6 Nálatok azonban talán megmaradok, vagy ott is telelek, hogy ti kísérjetek el, a hová menéndek.
But I may be with you for a time, or even for the winter, so that you may see me on my way, wherever I go.
προς υμας δε τυχον παραμενω η και παραχειμασω ινα υμεις με προπεμψητε ου εαν πορευωμαι

7 Mert nem akarlak titeket épen csak átmenet közben látni, de reménylem, hogy valami ideig nálatok maradok, ha az Úr engedi.
For it is not my desire to see you now, on my way; because it is my hope to be with you for some time, if that is the Lord's pleasure.
ου θελω γαρ υμας αρτι εν παροδω ιδειν ελπιζω δε χρονον τινα επιμειναι προς υμας εαν ο κυριος επιτρεπη

8 Efézusban pedig pünkösdig maradok.
But I will be at Ephesus till Pentecost;
επιμενω δε εν εφεσω εως της πεντηκοστης

9 Mert nagy kapu nyílott meg elõttem és hasznos, az ellenség is sok.
For a great and important door there is open to me, and there are a number of people against me.
θυρα γαρ μοι ανεωγεν μεγαλη και ενεργης και αντικειμενοι πολλοι

10 Hogyha pedig megérkezik Timótheus, meglássátok, hogy bátorságos maradása legyen nálatok; mert az Úrnak dolgát cselekszi, mint én is.
Now if Timothy comes, see that he is with you without fear; because he is doing the Lord's work, even as I am:
εαν δε ελθη τιμοθεος βλεπετε ινα αφοβως γενηται προς υμας το γαρ εργον κυριου εργαζεται ως και εγω

11 Senki azért õt meg ne vesse: hanem bocsássátok el õt békességgel, hogy hozzám jöhessen; mert várom õt az atyafiakkal együtt.
See then that he has the honour which is right. But send him on his way in peace, so that he may come to me: for I am looking for him with the brothers.
μη τις ουν αυτον εξουθενηση προπεμψατε δε αυτον εν ειρηνη ινα ελθη προς με εκδεχομαι γαρ αυτον μετα των αδελφων

12 A mi pedig Apollós atyafit illeti, igen kértem õt, hogy menjen el hozzátok az atyafiakkal együtt: de semmiképpen sem volt kedve, hogy most elmenjen; de majd elmegy, mihelyt jó alkalmatossága lészen.
But as for Apollos, the brother, I had a great desire for him to come to you with the brothers, but it was not his pleasure to come now; but he will come when he has a chance.
περι δε απολλω του αδελφου πολλα παρεκαλεσα αυτον ινα ελθη προς υμας μετα των αδελφων και παντως ουκ ην θελημα ινα νυν ελθη ελευσεται δε οταν ευκαιρηση

13 Vigyázzatok, álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erõsek!
Be on the watch, unmoved in the faith, and be strong like men.
γρηγορειτε στηκετε εν τη πιστει ανδριζεσθε κραταιουσθε

14 Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!
Let all you do be done in love.
παντα υμων εν αγαπη γινεσθω

15 Intelek pedig titeket, atyámfiai, [hiszen] tudjátok, hogy Stefanásnak háznépe Akhája zsengéje, és õk a szenteknek való szolgálatra adták magukat.
Now I make my request to you, my brothers, for you have knowledge that the house of Stephanas is the first-fruits of Achaia, and that they have made themselves the servants of the saints,
παρακαλω δε υμας αδελφοι οιδατε την οικιαν στεφανα οτι εστιν απαρχη της αχαιας και εις διακονιαν τοις αγιοις εταξαν εαυτους

16 Hogy ti is engedelmeskedjetek az ilyeneknek, és mindenkinek, a ki velök szolgál és fárad.
That you put yourselves under such, and under everyone who is helping the Lord's work.
ινα και υμεις υποτασσησθε τοις τοιουτοις και παντι τω συνεργουντι και κοπιωντι

17 Örvendezek pedig a Stefanás, Fortunátus és Akhaikus eljövetelének; mert a bennetek való fogyatkozást ezek betöltötték.
And I am glad of the coming of Stephanas and Fortunatus and Achaicus: for they have done what was needed to make your work complete.
χαιρω δε επι τη παρουσια στεφανα και φουρτουνατου και αχαικου οτι το υμων υστερημα ουτοι ανεπληρωσαν

18 Mert megnyugtatták az én lelkemet és a tiéteket is. Megbecsüljétek azért az ilyeneket.
For they gave comfort to my spirit and to yours: for which cause give respect to such people.
ανεπαυσαν γαρ το εμον πνευμα και το υμων επιγινωσκετε ουν τους τοιουτους

19 Köszöntenek titeket Ázsia gyülekezetei; köszöntenek titeket az Úrban felette igen Akvila és Prisczilla, a házuknál levõ gyülekezettel egybe.
The churches of Asia send their love to you. So do Aquila and Prisca, with the church which is in their house.
ασπαζονται υμας αι εκκλησιαι της ασιας ασπαζονται υμας εν κυριω πολλα ακυλας και πρισκιλλα συν τη κατ οικον αυτων εκκλησια

20 Köszöntenek titeket az atyafiak mindnyájan. Köszöntsétek egymást szent csókkal.
All the brothers send their love to you. Give one another a holy kiss.
ασπαζονται υμας οι αδελφοι παντες ασπασασθε αλληλους εν φιληματι αγιω

21 A köszöntés a saját kezemmel, a Páléval.
I, Paul, send you these words of love in my writing.
ο ασπασμος τη εμη χειρι παυλου

22 Ha valaki nem szereti az Úr Jézus Krisztust, legyen átkozott! Maran atha.
If any man has not love for the Lord, let him be cursed. Maran atha (our Lord comes).
ει τις ου φιλει τον κυριον ιησουν χριστον ητω αναθεμα μαραν αθα

23 Az Úr Jézus Krisztusnak kegyelme veletek!
The grace of our Lord Jesus Christ be with you.
η χαρις του κυριου ιησου χριστου μεθ υμων

24 Az én szeretetem mindnyájatokkal a Jézus Krisztusban! Ámen.
My love be with you all in Christ Jesus. So be it.
η αγαπη μου μετα παντων υμων εν χριστω ιησου αμην [προς κορινθιους πρωτη εγραφη απο φιλιππων δια στεφανα και φουρτουνατου και αχαικου και τιμοθεου]

1 Pál, Jézus Krisztus apostola az Isten akaratjából, és Timótheus az atyafi, az Isten gyülekezetének, a mely Korinthusban van, mindama szentekkel egybe, a kik egész Akhájában vannak:
Paul, an Apostle of Jesus Christ by the purpose of God, and Timothy the brother, to the church of God which is in Corinth, with all the saints who are in all Achaia:
παυλος αποστολος ιησου χριστου δια θεληματος θεου και τιμοθεος ο αδελφος τη εκκλησια του θεου τη ουση εν κορινθω συν τοις αγιοις πασιν τοις ουσιν εν ολη τη αχαια

2 Kegyelem néktek és békesség Istentõl a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.
Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.
χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου

3 Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, az irgalmasságnak atyja és minden vígasztalásnak Istene;
Praise be to the God and Father of our Lord Jesus Christ, the Father of mercies and the God of all comfort;
ευλογητος ο θεος και πατηρ του κυριου ημων ιησου χριστου ο πατηρ των οικτιρμων και θεος πασης παρακλησεως

4 A ki megvígasztal minket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvígasztalhassunk bármely nyomorúságba [esteket] azzal a vígasztalással, a mellyel Isten vígasztal minket.
Who gives us comfort in all our troubles, so that we may be able to give comfort to others who are in trouble, through the comfort with which we ourselves are comforted by God.
ο παρακαλων ημας επι παση τη θλιψει ημων εις το δυνασθαι ημας παρακαλειν τους εν παση θλιψει δια της παρακλησεως ης παρακαλουμεθα αυτοι υπο του θεου

5 Mert a mint bõséggel kijutott nékünk a Krisztus szenvedéseibõl, úgy bõséges a mi vígasztalásunk is Krisztus által.
For as we undergo more of the pain which Christ underwent, so through Christ does our comfort become greater.
οτι καθως περισσευει τα παθηματα του χριστου εις ημας ουτως δια χριστου περισσευει και η παρακλησις ημων

6 De akár nyomorgattatunk, a ti vígasztalástokért és üdvösségtekért [van az], mely hathatós ugyanazon szenvedések elviselésére, a melyeket mi is szenvedünk; akár megvígasztaltatunk a ti vígasztalástokért és üdvösségtekért [van az.] És a mi reménységünk erõs felõletek.
But if we are troubled, it is for your comfort and salvation; or if we are comforted, it is for your comfort, which takes effect through your quiet undergoing of the same troubles which we undergo:
ειτε δε θλιβομεθα υπερ της υμων παρακλησεως και σωτηριας της ενεργουμενης εν υπομονη των αυτων παθηματων ων και ημεις πασχομεν ειτε παρακαλουμεθα υπερ της υμων παρακλησεως και σωτηριας και η ελπις ημων βεβαια υπερ υμων

7 Tudván, hogy a miképen társaink vagytok a szenvedésben, azonképen a vígasztalásban is.
And our hope for you is certain; in the knowledge that as you take part in the troubles, so you will take part in the comfort.
ειδοτες οτι ωσπερ κοινωνοι εστε των παθηματων ουτως και της παρακλησεως

8 Mert nem akarjuk, hogy ne tudjatok atyámfiai a mi nyomorúságunk felõl, a mely Ázsiában esett rajtunk, hogy felette igen, erõnk felett megterheltettünk, úgy hogy életünk felõl is kétségben valánk:
For it is our desire that you may not be without knowledge of our trouble which came on us in Asia, that the weight of it was very great, more than our power, so that it seemed that we had no hope even of life:
ου γαρ θελομεν υμας αγνοειν αδελφοι υπερ της θλιψεως ημων της γενομενης ημιν εν τη ασια οτι καθ υπερβολην εβαρηθημεν υπερ δυναμιν ωστε εξαπορηθηναι ημας και του ζην

9 Sõt magunk is halálra szántuk magunkat, hogy ne bizakodnánk mi magunkban, hanem Istenben, a ki feltámasztja a holtakat:
Yes, we ourselves have had the answer of death in ourselves, so that our hope might not be in ourselves, but in God who is able to give life to the dead:
αλλα αυτοι εν εαυτοις το αποκριμα του θανατου εσχηκαμεν ινα μη πεποιθοτες ωμεν εφ εαυτοις αλλ επι τω θεω τω εγειροντι τους νεκρους

10 A ki ilyen nagy halálból megszabadított és szabadít minket: a kiben reménykedünk, hogy ezután is meg fog szabadítani;
Who gave us salvation from so great a death: on whom we have put our hope that he will still go on to give us salvation;
ος εκ τηλικουτου θανατου ερρυσατο ημας και ρυεται εις ον ηλπικαμεν οτι και ετι ρυσεται

11 Velünk együtt munkálkodván ti is az érettünk való könyörgésben, hogy a sokak által nékünk adatott kegyelmi ajándék sokak által háláltassék meg mi érettünk.
You at the same time helping together by your prayer for us; so that for what has been given to us through a number of persons, praise may go up to God for us from all of them.
συνυπουργουντων και υμων υπερ ημων τη δεησει ινα εκ πολλων προσωπων το εις ημας χαρισμα δια πολλων ευχαριστηθη υπερ ημων

12 Mert a mi dicsekedésünk ez, lelkiismeretünk bizonysága, hogy isteni õszinteséggel és tisztasággal, nem testi bölcseséggel, hanem Isten kegyelmével forgolódtunk a világon, kiváltképen pedig ti köztetek.
For our glory is in this, in the knowledge which we have that our way of life in the world, and most of all in relation to you, has been holy and true in the eyes of God; not in the wisdom of the flesh, but in the grace of God.
η γαρ καυχησις ημων αυτη εστιν το μαρτυριον της συνειδησεως ημων οτι εν απλοτητι και ειλικρινεια θεου ουκ εν σοφια σαρκικη αλλ εν χαριτι θεου ανεστραφημεν εν τω κοσμω περισσοτερως δε προς υμας

13 Mert nem egyebet írunk néktek, hanem a mit olvastok, vagy el is ismertek, sõt reménylem, hogy el is fogtok ismerni mindvégig;
For in our letters we say no other things to you, but those which you are reading, and to which you give agreement, and, it is my hope, will go on doing so to the end:
ου γαρ αλλα γραφομεν υμιν αλλ η α αναγινωσκετε η και επιγινωσκετε ελπιζω δε οτι και εως τελους επιγνωσεσθε

14 A minthogy némi részben el is ismertétek rólunk, hogy dicsekvéstek vagyunk, a miképen ti is nékünk az Úr Jézus napján.
Even as you have been ready, in part, to say that we are your glory, in the same way that you are ours, in the day of the Lord Jesus.
καθως και επεγνωτε ημας απο μερους οτι καυχημα υμων εσμεν καθαπερ και υμεις ημων εν τη ημερα του κυριου ιησου

15 És ezzel a bizodalommal akartam elõbb hozzátok menni, hogy másodízben nyerjetek kegyelmet;
And being certain of this, it was my purpose to come to you before, so that you might have a second grace;
και ταυτη τη πεποιθησει εβουλομην προς υμας ελθειν προτερον ινα δευτεραν χαριν εχητε

16 És köztetek általmenni Macedóniába, és Macedóniából ismét hozzátok térni vissza, és tõletek elkísértetni Júdeába.
And by way of Corinth to go into Macedonia, and from there to come back again to you, so that you might send me on my way to Judaea.
και δι υμων διελθειν εις μακεδονιαν και παλιν απο μακεδονιας ελθειν προς υμας και υφ υμων προπεμφθηναι εις την ιουδαιαν

17 Hát ezt akarva, vajjon könnyelmûen cselekedtem-é? vagy a mit akarok, test szerint akarom-é, hogy nálam az igen igen, és a nem nem legyen?
If then I had such a purpose, did I seem to be changing suddenly? or am I guided in my purposes by the flesh, saying, Yes, today, and, No, tomorrow?
τουτο ουν βουλευομενος μη τι αρα τη ελαφρια εχρησαμην η α βουλευομαι κατα σαρκα βουλευομαι ινα η παρ εμοι το ναι ναι και το ου ου

18 De hû az Isten, hogy a mi beszédünk hozzátok nem volt igen és nem.
As God is true, our word to you is not Yes and No.
πιστος δε ο θεος οτι ο λογος ημων ο προς υμας ουκ εγενετο ναι και ου

19 Mert az Isten Fia Jézus Krisztus, a kit köztetek mi hirdettünk, én és Silvánus és Timótheus, nem volt igen és nem, hanem [az] igen lett õ benne.
For the Son of God, Jesus Christ, whom we were preaching among you, even I and Silvanus and Timothy, was not Yes and No, but in him is Yes.
ο γαρ του θεου υιος ιησους χριστος ο εν υμιν δι ημων κηρυχθεις δι εμου και σιλουανου και τιμοθεου ουκ εγενετο ναι και ου αλλα ναι εν αυτω γεγονεν

20 Mert Istennek valamennyi igérete õ benne [lett] igenné [és] õ benne [lett] Ámenné az Isten dicsõségére mi általunk.
For he is the Yes to all the undertakings of God: and by him all the words of God are made certain and put into effect, to the glory of God through us.
οσαι γαρ επαγγελιαι θεου εν αυτω το ναι και εν αυτω το αμην τω θεω προς δοξαν δι ημων

21 A ki pedig minket ti veletek egybe Krisztusban megerõsít és megken minket, az Isten az;
Now he who makes our faith strong together with you, in Christ, and has given us of his grace, is God;
ο δε βεβαιων ημας συν υμιν εις χριστον και χρισας ημας θεος

22 A ki el is pecsételt minket, és a léleknek zálogát adta a mi szíveinkbe.
And it is he who has put his stamp on us, even the Spirit, as the sign in our hearts of the coming glory.
ο και σφραγισαμενος ημας και δους τον αρραβωνα του πνευματος εν ταις καρδιαις ημων

23 Én pedig az Istent hívom bizonyságul az én lelkemre, hogy titeket kímélve nem mentem el eddig Korinthusba.
But God is my witness that it was in pity for you that I did not come to Corinth at that time.
εγω δε μαρτυρα τον θεον επικαλουμαι επι την εμην ψυχην οτι φειδομενος υμων ουκετι ηλθον εις κορινθον

24 Nem hogy uralkodnánk a ti hiteteken, hanem munkatársai vagyunk a ti örömeteknek; mert hitben állotok.
Not that we have authority over your faith, but we are helpers of your joy: for it is faith which is your support.
ουχ οτι κυριευομεν υμων της πιστεως αλλα συνεργοι εσμεν της χαρας υμων τη γαρ πιστει εστηκατε

1 Azt tettem pedig fel magamban, hogy nem megyek közétek ismét szomorúsággal.
But it was my decision for myself, not to come again to you with sorrow.
εκρινα δε εμαυτω τουτο το μη παλιν ελθειν εν λυπη προς υμας

2 Mert ha én megszomorítlak titeket, ugyan ki az, a ki megvídámít engem, hanemha a kit én megszomorítok?
For if I give you sorrow, who then will make me glad, but he who is made sad by me?
ει γαρ εγω λυπω υμας και τις εστιν ο ευφραινων με ει μη ο λυπουμενος εξ εμου

3 És azért írtam néktek éppen azt, hogy mikor oda megyek, meg ne szomoríttassam azok miatt, a kiknek örülnöm kellene; meg lévén gyõzõdve mindenitek felõl, hogy az én örömöm mindnyájatoké.
And I said this very thing in my letter, for fear that when I came I might have sorrow from those from whom it was right for me to have joy; being certain of this, that my joy is the joy of you all.
και εγραψα υμιν τουτο αυτο ινα μη ελθων λυπην εχω αφ ων εδει με χαιρειν πεποιθως επι παντας υμας οτι η εμη χαρα παντων υμων εστιν

4 Mert sok szorongattatás és szívbeli háborgás között írtam néktek sok könyhullatással, nem hogy megszomoríttassatok, hanem hogy megismerjétek azt a szeretetet, a mellyel kiváltképen irántatok viseltetem.
For out of much trouble and pain of heart and much weeping I sent my letter to you; not to give you sorrow, but so that you might see how great is the love which I have to you.
εκ γαρ πολλης θλιψεως και συνοχης καρδιας εγραψα υμιν δια πολλων δακρυων ουχ ινα λυπηθητε αλλα την αγαπην ινα γνωτε ην εχω περισσοτερως εις υμας

5 Ha pedig valaki megszomorított, nem engem szomorított meg, hanem részben, hogy [azt] ne terheljem, titeket mindnyájatokat.
But if anyone has been a cause of sorrow, he has been so, not to me only, but in some measure to all of you (I say this that I may not be over-hard on you).
ει δε τις λελυπηκεν ουκ εμε λελυπηκεν αλλ απο μερους ινα μη επιβαρω παντας υμας

6 Elég az ilyennek a többség részérõl való ilyen megbüntetése:
Let it be enough for such a man to have undergone the punishment which the church put on him;
ικανον τω τοιουτω η επιτιμια αυτη η υπο των πλειονων

7 Annyira, hogy éppen ellenkezõleg ti inkább bocsássatok meg néki és vígasztaljátok, hogy valamiképen a felettébb való bánat meg ne emésszе az ilyet.
So that now, on the other hand, it is right for him to have forgiveness and comfort from you, for fear that his sorrow may be over-great.
ωστε τουναντιον μαλλον υμας χαρισασθαι και παρακαλεσαι μηπως τη περισσοτερα λυπη καταποθη ο τοιουτος

8 Azért kérlek titeket, hogy tanusítsatok iránta szeretetet.
For which cause my desire is that you will make your love to him clear by your acts.
διο παρακαλω υμας κυρωσαι εις αυτον αγαπην

9 Mert azért írtam is, hogy bizonyosan megtudjam felõletek, ha mindenben engedelmesek vagytok-é?
And for the same reason I sent you a letter so that I might be certain of your desire to do my orders in all things.
εις τουτο γαρ και εγραψα ινα γνω την δοκιμην υμων ει εις παντα υπηκοοι εστε

10 A kinek pedig megbocsáttok valamit, én is: mert ha én is megbocsátottam valamit, ha valakinek megbocsátottam, ti érettetek [cselekedtem] Krisztus színe elõtt; hogy meg ne csaljon minket a Sátán:
But if you give forgiveness to anyone, I do the same: for if I have given forgiveness for anything, I have done it because of you, in the person of Christ;
ω δε τι χαριζεσθε και εγω και γαρ εγω ει τι κεχαρισμαι ω κεχαρισμαι δι υμας εν προσωπω χριστου

11 Mert jól ismerjük az õ szándékait.
So that Satan may not get the better of us: for we are not without knowledge of his designs.
ινα μη πλεονεκτηθωμεν υπο του σατανα ου γαρ αυτου τα νοηματα αγνοουμεν

12 Mikor pedig Troásba mentem a Krisztus evangyélioma ügyében és kapu nyittatott nékem az Úrban, nem volt lelkemnek nyugodalma, mivelhogy nem találtam Titust, az én atyámfiát;
Now when I came to Troas for the good news of Christ, and there was an open door for me in the Lord,
ελθων δε εις την τρωαδα εις το ευαγγελιον του χριστου και θυρας μοι ανεωγμενης εν κυριω

13 Hanem elbúcsúzván tõlük, elmentem Macedóniába.
I had no rest in my spirit because Titus my brother was not there: so I went away from them, and came into Macedonia.
ουκ εσχηκα ανεσιν τω πνευματι μου τω μη ευρειν με τιτον τον αδελφον μου αλλα αποταξαμενος αυτοις εξηλθον εις μακεδονιαν

14 Hála pedig az Istennek, a ki mindenkor diadalra vezet minket a Krisztusban, és az õ ismeretének illatját minden helyen megjelenti mi általunk.
But praise be to God who makes us strong to overcome in Christ, and makes clear through us in every place the value of the knowledge of him.
τω δε θεω χαρις τω παντοτε θριαμβευοντι ημας εν τω χριστω και την οσμην της γνωσεως αυτου φανερουντι δι ημων εν παντι τοπω

15 Mert Krisztus jó illatja vagyunk Istennek, mind az üdvözülõk, mind az elkárhozók között;
For we are a sweet perfume of Christ to God in those who are getting salvation and in those who are going to destruction;
οτι χριστου ευωδια εσμεν τω θεω εν τοις σωζομενοις και εν τοις απολλυμενοις

16 Ezeknek halál illatja halálra; amazoknak pedig élet illatja életre. És ezekre kicsoda alkalmatos?
To the one it is a perfume of death to death; to the other a perfume of life to life. And who is enough for such things?
οις μεν οσμη θανατου εις θανατον οις δε οσμη ζωης εις ζωην και προς ταυτα τις ικανος

17 Mert mi nem olyanok vagyunk, mint sokan, a kik meghamisítják az Isten ígéjét; hanem tisztán, sõt szinte Istenbõl szólunk az Isten elõtt a Krisztusban.
For we are not like the great number who make use of the word of God for profit: but our words are true, as from God, being said as before God in Christ.
ου γαρ εσμεν ως οι πολλοι καπηλευοντες τον λογον του θεου αλλ ως εξ ειλικρινειας αλλ ως εκ θεου κατενωπιον του θεου εν χριστω λαλουμεν

1 Elkezdjük-é ismét ajánlgatni magunkat? Vagy talán szükségünk van, mint némelyeknek, ajánló levelekre hozzátok, avagy tõletek?
Do we seem to be again attempting to put ourselves in the right? or have we need, as some have, of letters of approval to you or from you?
αρχομεθα παλιν εαυτους συνιστανειν ει μη χρηζομεν ως τινες συστατικων επιστολων προς υμας η εξ υμων συστατικων

2 A mi levelünk ti vagytok, beírva a mi szívünkbe, a melyet ismer és olvas minden ember;
You yourselves are our letter, whose writing is in our heart, open for every man's reading and knowledge;
η επιστολη ημων υμεις εστε εγγεγραμμενη εν ταις καρδιαις ημων γινωσκομενη και αναγινωσκομενη υπο παντων ανθρωπων

3 A kik felõl nyilvánvaló, hogy Krisztusnak a mi szolgálatunk által szerzett levele vagytok, nem tentával, hanem az élõ Isten Lelkével írva; nem kõtáblákra, hanem a szívnek hústábláira.
For you are clearly a letter of Christ, the fruit of our work, recorded not with ink, but with the Spirit of the living God; not in stone, but in hearts of flesh.
φανερουμενοι οτι εστε επιστολη χριστου διακονηθεισα υφ ημων εγγεγραμμενη ου μελανι αλλα πνευματι θεου ζωντος ουκ εν πλαξιν λιθιναις αλλ εν πλαξιν καρδιας σαρκιναις

4 Ilyen bizodalmunk pedig Isten iránt a Krisztus által van.
And this is the certain faith which we have in God through Christ:
πεποιθησιν δε τοιαυτην εχομεν δια του χριστου προς τον θεον

5 Nem mintha magunktól volnánk alkalmatosak valamit gondolni, úgy mint magunkból; ellenkezõleg a mi alkalmatos voltunk az Istentõl van:
Not as if we were able by ourselves to do anything for which we might take the credit; but our power comes from God;
ουχ οτι ικανοι εσμεν αφ εαυτων λογισασθαι τι ως εξ εαυτων αλλ η ικανοτης ημων εκ του θεου

6 A ki alkalmatosokká tett minket arra, hogy új szövetség szolgái []legyünk, nem betûé, hanem léleké; mert a betû megöl, a lélek pedig megelevenít.
Who has made us able to be servants of a new agreement; not of the letter, but of the Spirit: for the letter gives death, but the Spirit gives life.
ος και ικανωσεν ημας διακονους καινης διαθηκης ου γραμματος αλλα πνευματος το γαρ γραμμα αποκτεινει το δε πνευμα ζωοποιει

7 Ha pedig a halálnak betûkkel kövekbe vésett szolgálata dicsõséges vala, úgyhogy Izráel fiai nem is nézhettek Mózes orczájára arczának elmúló dicsõsége miatt:
For if the operation of the law, giving death, recorded in letters on stone, came with glory, so that the eyes of the children of Israel had to be turned away from the face of Moses because of its glory, a glory which was only for a time:
ει δε η διακονια του θανατου εν γραμμασιν εντετυπωμενη εν λιθοις εγενηθη εν δοξη ωστε μη δυνασθαι ατενισαι τους υιους ισραηλ εις το προσωπον μωσεως δια την δοξαν του προσωπου αυτου την καταργουμενην

8 Hogyne volna még inkább dicsõséges a léleknek szolgálata?
Will not the operation of the Spirit have a much greater glory?
πως ουχι μαλλον η διακονια του πνευματος εσται εν δοξη

9 Mert ha a kárhoztatás szolgálata dicsõséges, mennyivel inkább dicsõséges az igazság szolgálata?
For if the operation of the law, producing punishment, had its glory, how much greater will be the operation of the Spirit causing righteousness?
ει γαρ η διακονια της κατακρισεως δοξα πολλω μαλλον περισσευει η διακονια της δικαιοσυνης εν δοξη

10 Sõt a dicsõített nem is dicsõséges ebben a részben az õt meghaladó dicsõség miatt.
For the glory of the first no longer seems to be glory, because of the greater glory of that which comes after.
και γαρ ουδε δεδοξασται το δεδοξασμενον εν τουτω τω μερει ενεκεν της υπερβαλλουσης δοξης

11 Mert ha dicsõséges az elmulandó, sokkal inkább dicsõséges, a mi megmarad.
For if the order which was for a time had its glory, much more will the eternal order have its glory.
ει γαρ το καταργουμενον δια δοξης πολλω μαλλον το μενον εν δοξη

12 Azért ilyen reménységben nagy nyiltsággal szólunk;
Having then such a hope, we keep nothing back,
εχοντες ουν τοιαυτην ελπιδα πολλη παρρησια χρωμεθα

13 És nem, miként Mózes, [a ki] leplet borított az orczájára, hogy ne lássák Izráel fiai az elmulandónak végét.
And are not like Moses, who put a veil on his face, so that the children of Israel might not see clearly to the end of the present order of things:
και ου καθαπερ μωσης ετιθει καλυμμα επι το προσωπον εαυτου προς το μη ατενισαι τους υιους ισραηλ εις το τελος του καταργουμενου

14 De megtompultak az õ elméik. Mert ugyanaz a lepel mind e mai napig ott van az ó szövetség olvasásánál felfedetlenül, mivelhogy a Krisztusban tûnik el;
But their minds were made hard: for to this very day at the reading of the old agreement the same veil is still unlifted; though it is taken away in Christ.
αλλ επωρωθη τα νοηματα αυτων αχρι γαρ της σημερον το αυτο καλυμμα επι τη αναγνωσει της παλαιας διαθηκης μενει μη ανακαλυπτομενον ο τι εν χριστω καταργειται

15 Sõt mind máig, a mikor csak olvassák Mózest, lepel borul az õ szívökre.
But to this day, at the reading of the law of Moses, a veil is over their heart.
αλλ εως σημερον ηνικα αναγινωσκεται μωσης καλυμμα επι την καρδιαν αυτων κειται

16 Mikor pedig megtér az Úrhoz, lehull a lepel.
But when it is turned to the Lord, the veil will be taken away.
ηνικα δ αν επιστρεψη προς κυριον περιαιρειται το καλυμμα

17 Az Úr pedig a Lélek; és a hol az Úrnak Lelke, ott a szabadság.
Now the Lord is the Spirit: and where the Spirit of the Lord is, there the heart is free.
ο δε κυριος το πνευμα εστιν ου δε το πνευμα κυριου εκει ελευθερια

18 Mi pedig az Úrnak dicsõségét mindnyájan fedetlen arczczal szemlélvén, ugyanazon ábrázatra elváltozunk, dicsõségrõl dicsõségre, úgy mint az Úrnak Lelkétõl.
But we all, with unveiled face giving back as in a glass the glory of the Lord, are changed into the same image from glory to glory, even as from the Lord who is the Spirit.
ημεις δε παντες ανακεκαλυμμενω προσωπω την δοξαν κυριου κατοπτριζομενοι την αυτην εικονα μεταμορφουμεθα απο δοξης εις δοξαν καθαπερ απο κυριου πνευματος

1 Annakokáért, mivelhogy ilyen szolgálatban vagyunk, a mint a kegyelmet nyertük, nem csüggedünk el;
For this reason, because we have been made servants of this new order, through the mercy given to us, we are strong:
δια τουτο εχοντες την διακονιαν ταυτην καθως ηλεηθημεν ουκ εκκακουμεν

2 Hanem lemondtunk a szégyen takargatásáról, mint a kik nem járunk ravaszságban, és nem is hamisítjuk meg az Isten ígéjét, de a nyilvánvaló igazsággal kelletjük magunkat minden ember lelkiismeretének az Isten elõtt.
And we have given up the secret things of shame, not walking in false ways, and not making use of the word of God with deceit; but by the revelation of what is true, as before God, we have the approval of every man's sense of right and wrong.
αλλ απειπαμεθα τα κρυπτα της αισχυνης μη περιπατουντες εν πανουργια μηδε δολουντες τον λογον του θεου αλλα τη φανερωσει της αληθειας συνιστωντες εαυτους προς πασαν συνειδησιν ανθρωπων ενωπιον του θεου

3 Ha mégis leplezett a mi evangyéliomunk, azoknak leplezett, a kik elvesznek:
But if our good news is veiled, it is veiled from those who are on the way to destruction:
ει δε και εστιν κεκαλυμμενον το ευαγγελιον ημων εν τοις απολλυμενοις εστιν κεκαλυμμενον

4 A kikben e világ Istene megvakította a hitetlenek elméit, hogy ne lássák a Krisztus dicsõséges evangyéliomának világosságát, a ki az Isten képe.
Because the god of this world has made blind the minds of those who have not faith, so that the light of the good news of the glory of Christ, who is the image of God, might not be shining on them.
εν οις ο θεος του αιωνος τουτου ετυφλωσεν τα νοηματα των απιστων εις το μη αυγασαι αυτοις τον φωτισμον του ευαγγελιου της δοξης του χριστου ος εστιν εικων του θεου

5 Mert nem magunkat prédikáljuk, hanem az Úr Jézus Krisztust; magunkat pedig, mint a ti szolgáitokat, a Jézusért.
For our preaching is not about ourselves, but about Christ Jesus as Lord, and ourselves as your servants through Jesus.
ου γαρ εαυτους κηρυσσομεν αλλα χριστον ιησουν κυριον εαυτους δε δουλους υμων δια ιησουν

6 Mert az Isten, a ki szólt: setétségbõl világosság ragyogjon, õ gyújtott világosságot a mi szívünkben az Isten dicsõsége ismeretének a Jézus Krisztus arczán való világoltatása végett.
Seeing that it is God who said, Let light be shining out of the dark, who has put in our hearts the light of the knowledge of the glory of God in the face of Jesus Christ.
οτι ο θεος ο ειπων εκ σκοτους φως λαμψαι ος ελαμψεν εν ταις καρδιαις ημων προς φωτισμον της γνωσεως της δοξης του θεου εν προσωπω ιησου χριστου

7 Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van, hogy amaz erõnek nagy volta Istené legyen, és nem magunktól való.
But we have this wealth in vessels of earth, so that it may be seen that the power comes not from us but from God;
εχομεν δε τον θησαυρον τουτον εν οστρακινοις σκευεσιν ινα η υπερβολη της δυναμεως η του θεου και μη εξ ημων

8 Mindenütt nyomorgattatunk, de meg nem szoríttatunk; kétségeskedünk, de nem esünk kétségbe;
Troubles are round us on every side, but we are not shut in; things are hard for us, but we see a way out of them;
εν παντι θλιβομενοι αλλ ου στενοχωρουμενοι απορουμενοι αλλ ουκ εξαπορουμενοι

9 Üldöztetünk, de el nem hagyatunk; tiportatunk, de el nem veszünk;
We are cruelly attacked, but not without hope; we are made low, but we are not without help;
διωκομενοι αλλ ουκ εγκαταλειπομενοι καταβαλλομενοι αλλ ουκ απολλυμενοι

10 Mindenkor testünkben hordozzuk az Úr Jézus halálát, hogy a Jézusnak élete is látható legyen a mi testünkben.
In our bodies there is ever the mark of the death of Jesus, so that the life of Jesus may be seen in our bodies.
παντοτε την νεκρωσιν του κυριου ιησου εν τω σωματι περιφεροντες ινα και η ζωη του ιησου εν τω σωματι ημων φανερωθη

11 Mert mi, a kik élünk, mindenkor halálra adatunk a Jézusért, hogy a Jézus élete is látható legyen a mi halandó testünkben.
For, while living, we are still being given up to death because of Jesus, so that the life of Jesus may be seen in our flesh, though it is under the power of death.
αει γαρ ημεις οι ζωντες εις θανατον παραδιδομεθα δια ιησουν ινα και η ζωη του ιησου φανερωθη εν τη θνητη σαρκι ημων

12 Azért a halál mi bennünk munkálkodik, az élet pedig ti bennetek.
So then, death is working in us, but life in you.
ωστε ο μεν θανατος εν ημιν ενεργειται η δε ζωη εν υμιν

13 Mivelhogy pedig a hitnek mi bennünk is ugyanaz a lelke van meg, a mint írva van: Hittem és azért szóltam; hiszünk mi is, és azért szólunk;
But having the same spirit of faith, as it is said in the Writings, The words of my mouth came from the faith in my heart; in the same way, our words are the outcome of our faith;
εχοντες δε το αυτο πνευμα της πιστεως κατα το γεγραμμενον επιστευσα διο ελαλησα και ημεις πιστευομεν διο και λαλουμεν

14 Tudván, hogy a ki feltámasztotta az Úr Jézust, Jézus által minket is feltámaszt, és veletek együtt elõállít.
Because we are certain that he who made the Lord Jesus come back from the dead, will do the same for us, and will give us a place in his glory with you.
ειδοτες οτι ο εγειρας τον κυριον ιησουν και ημας δια ιησου εγερει και παραστησει συν υμιν

15 Mert minden ti érettetek [van,] hogy a kegyelem sokasodva sokak által a hálaadást bõségessé tegye az Isten dicsõségére.
For we go through all things on account of you, because the greater the number to whom the grace is given, the greater is the praise to the glory of God.
τα γαρ παντα δι υμας ινα η χαρις πλεονασασα δια των πλειονων την ευχαριστιαν περισσευση εις την δοξαν του θεου

16 Azért nem csüggedünk; sõt ha a mi külsõ emberünk megromol is, a belsõ mindazáltal napról-napra újul.
For which cause we do not give way to weariness; but though our outer man is getting feebler, our inner man is made new day by day.
διο ουκ εκκακουμεν αλλ ει και ο εξω ημων ανθρωπος διαφθειρεται αλλ ο εσωθεν ανακαινουται ημερα και ημερα

17 Mert a mi pillanatnyi könnyû szenvedésünk igen-igen nagy örök dicsõséget szerez nékünk;
For our present trouble, which is only for a short time, is working out for us a much greater weight of glory;
το γαρ παραυτικα ελαφρον της θλιψεως ημων καθ υπερβολην εις υπερβολην αιωνιον βαρος δοξης κατεργαζεται ημιν

18 Mivelhogy nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra; mert a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók.
While our minds are not on the things which are seen, but on the things which are not seen: for the things which are seen are for a time; but the things which are not seen are eternal.
μη σκοπουντων ημων τα βλεπομενα αλλα τα μη βλεπομενα τα γαρ βλεπομενα προσκαιρα τα δε μη βλεπομενα αιωνια

1 Mert tudjuk, hogy ha e mi földi sátorházunk elbomol, épületünk van Istentõl, nem kézzel csinált, örökké való házunk a mennyben.
For we are conscious that if this our tent of flesh is taken down, we have a building from God, a house not made with hands, eternal, in heaven.
οιδαμεν γαρ οτι εαν η επιγειος ημων οικια του σκηνους καταλυθη οικοδομην εκ θεου εχομεν οικιαν αχειροποιητον αιωνιον εν τοις ουρανοις

2 Azért is sóhajtozunk ebben, óhajtván felöltözni erre a mi mennyei hajlékunkat;
For in this we are crying in weariness, greatly desiring to be clothed with our house from heaven:
και γαρ εν τουτω στεναζομεν το οικητηριον ημων το εξ ουρανου επενδυσασθαι επιποθουντες

3 Ha ugyan felöltözötten is mezíteleneknek nem találtatunk!
So that our spirits may not be unclothed.
ειγε και ενδυσαμενοι ου γυμνοι ευρεθησομεθα

4 Mert a kik e sátorban vagyunk is, sóhajtozunk megterheltetvén; mivelhogy nem kívánunk levetkõztetni, hanem felöltöztetni, hogy a mi halandó, elnyelje azt az élet.
For truly, we who are in this tent do give out cries of weariness, for the weight of care which is on us; not because we are desiring to be free from the body, but so that we may have our new body, and death may be overcome by life.
και γαρ οι οντες εν τω σκηνει στεναζομεν βαρουμενοι επειδη ου θελομεν εκδυσασθαι αλλ επενδυσασθαι ινα καταποθη το θνητον υπο της ζωης

5 A ki pedig minket erre elkészített, az Isten [az,] a ki a Lélek zálogát is adta minékünk.
Now he who has made us for this very thing is God, who has given us the Spirit as a witness of what is to come.
ο δε κατεργασαμενος ημας εις αυτο τουτο θεος ο και δους ημιν τον αρραβωνα του πνευματος

6 Azért mivelhogy mindenkor bízunk, és tudjuk, hogy e testben lakván, távol vagyunk az Úrtól.
So, then, we are ever without fear, and though conscious that while we are in the body we are away from the Lord,
θαρρουντες ουν παντοτε και ειδοτες οτι ενδημουντες εν τω σωματι εκδημουμεν απο του κυριου

7 (Mert hitben járunk, nem látásban);
(For we are walking by faith, not by seeing,)
δια πιστεως γαρ περιπατουμεν ου δια ειδους

8 Bizodalmunk pedig van, azért inkább szeretnénk kiköltözni e testbõl, és elköltözni az Úrhoz.
We are without fear, desiring to be free from the body, and to be with the Lord.
θαρρουμεν δε και ευδοκουμεν μαλλον εκδημησαι εκ του σωματος και ενδημησαι προς τον κυριον

9 Azért igyekezünk is, hogy akár itt lakunk, akár elköltözünk, néki kedvesek legyünk.
For this reason we make it our purpose, in the body or away from it, to be well-pleasing to him.
διο και φιλοτιμουμεθα ειτε ενδημουντες ειτε εκδημουντες ευαρεστοι αυτω ειναι

10 Mert nékünk mindnyájunknak meg kell jelennünk a Krisztus ítélõszéke elõtt, hogy kiki megjutalmaztassék a szerint, a miket e testben cselekedett, vagy jót, vagy gonoszt.
For we all have to come before Christ to be judged; so that every one of us may get his reward for the things done in the body, good or bad.
τους γαρ παντας ημας φανερωθηναι δει εμπροσθεν του βηματος του χριστου ινα κομισηται εκαστος τα δια του σωματος προς α επραξεν ειτε αγαθον ειτε κακον

11 Ismervén tehát az Úrnak félelmét, embereket térítünk, Isten elõtt pedig nyilván vagyunk; reménylem azonban, hogy a ti lelkiesméretetek elõtt is nyilván vagyunk.
Having in mind, then, the fear of the Lord, we put these things before men, but God sees our hearts; and it is my hope that we may seem right in your eyes.
ειδοτες ουν τον φοβον του κυριου ανθρωπους πειθομεν θεω δε πεφανερωμεθα ελπιζω δε και εν ταις συνειδησεσιν υμων πεφανερωσθαι

12 Mert nem ajánljuk ismét magunkat néktek, hanem alkalmat adunk ti néktek a velünk való dicsekedésre, hogy legyen mit felelnetek a színbõl és nem szívbõl dicsekedõknek.
We are not again requesting your approval, but we are giving you the chance of taking pride in us, so that you may be able to give an answer to those whose glory is in seeming, and not in the heart.
ου γαρ παλιν εαυτους συνιστανομεν υμιν αλλα αφορμην διδοντες υμιν καυχηματος υπερ ημων ινα εχητε προς τους εν προσωπω καυχωμενους και ου καρδια

13 Ha azért bolondok vagyunk, Istenért; ha eszesek vagyunk, érettetek van [az.]
For if we are foolish, it is to God; or if we are serious, it is for you.
ειτε γαρ εξεστημεν θεω ειτε σωφρονουμεν υμιν

14 Mert a Krisztusnak szerelme szorongat minket,
For it is the love of Christ which is moving us; because we are of the opinion that if one was put to death for all, then all have undergone death;
η γαρ αγαπη του χριστου συνεχει ημας κριναντας τουτο οτι ει εις υπερ παντων απεθανεν αρα οι παντες απεθανον

15 Úgy vélekedvén, hogy ha egy meghalt mindenkiért, tehát mindazok meghaltak; és azért halt meg mindenkiért, hogy a kik élnek, ezután ne magoknak éljenek, hanem annak, a ki érettök meghalt és feltámasztatott.
And that he underwent death for all, so that the living might no longer be living to themselves, but to him who underwent death for them and came back from the dead.
και υπερ παντων απεθανεν ινα οι ζωντες μηκετι εαυτοις ζωσιν αλλα τω υπερ αυτων αποθανοντι και εγερθεντι

16 Azért mi ezentúl senkit sem ismerünk test szerint; sõt ha ismertük is Krisztust test szerint, de már többé nem ismerjük.
For this reason, from this time forward we have knowledge of no man after the flesh: even if we have had knowledge of Christ after the flesh, we have no longer any such knowledge.
ωστε ημεις απο του νυν ουδενα οιδαμεν κατα σαρκα ει δε και εγνωκαμεν κατα σαρκα χριστον αλλα νυν ουκετι γινωσκομεν

17 Azért ha valaki Krisztusban van, új teremtés [az]; a régiek elmúltak, ímé, újjá lett minden.
So if any man is in Christ, he is in a new world: the old things have come to an end; they have truly become new.
ωστε ει τις εν χριστω καινη κτισις τα αρχαια παρηλθεν ιδου γεγονεν καινα τα παντα

18 Mindez pedig Istentõl van, a ki minket magával megbékéltetett a Jézus Krisztus által, és a ki nékünk adta a békéltetés szolgálatát;
But all things are of God, who has made us at peace with himself through Christ, and has given to us the work of making peace;
τα δε παντα εκ του θεου του καταλλαξαντος ημας εαυτω δια ιησου χριστου και δοντος ημιν την διακονιαν της καταλλαγης

19 Minthogy az Isten volt az, a ki Krisztusban megbékéltette magával a világot, nem tulajdonítván nékik az õ bûneiket, és reánk bízta a békéltetésnek ígéjét.
That is, that God was in Christ making peace between the world and himself, not putting their sins to their account, and having given to us the preaching of this news of peace.
ως οτι θεος ην εν χριστω κοσμον καταλλασσων εαυτω μη λογιζομενος αυτοις τα παραπτωματα αυτων και θεμενος εν ημιν τον λογον της καταλλαγης

20 Krisztusért járván tehát követségben, mintha Isten kérne mi általunk: Krisztusért kérünk, béküljetek meg az Istennel.
So we are the representatives of Christ, as if God was making a request to you through us: we make our request to you, in the name of Christ, be at peace with God.
υπερ χριστου ουν πρεσβευομεν ως του θεου παρακαλουντος δι ημων δεομεθα υπερ χριστου καταλλαγητε τω θεω

21 Mert azt, a ki bûnt nem ismert, bûnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk õ benne.
For him who had no knowledge of sin God made to be sin for us; so that we might become the righteousness of God in him.
τον γαρ μη γνοντα αμαρτιαν υπερ ημων αμαρτιαν εποιησεν ινα ημεις γινωμεθα δικαιοσυνη θεου εν αυτω

1 Mint együttmunkálkodók intünk is, hogy hiába ne vettétek légyen az Isten kegyelmét.
We then, working together with God, make our request to you not to take the grace of God to no purpose.
συνεργουντες δε και παρακαλουμεν μη εις κενον την χαριν του θεου δεξασθαι υμας

2 Mert õ mondja: Kellemetes idõben meghallgattalak, és az üdvösség napján megsegítettelek. Ímé itt a kellemetes idõ, ímé itt az üdvösség napja.
(For he says, I have given ear to you at a good time, and I have been your helper in a day of salvation: see, now is the good time; now is the day of salvation):
λεγει γαρ καιρω δεκτω επηκουσα σου και εν ημερα σωτηριας εβοηθησα σοι ιδου νυν καιρος ευπροσδεκτος ιδου νυν ημερα σωτηριας

3 Senkit semmiben meg ne botránkoztassunk, hogy a szolgálatunk ne szidalmaztassék.
Giving no cause for trouble in anything, so that no one may be able to say anything against our work;
μηδεμιαν εν μηδενι διδοντες προσκοπην ινα μη μωμηθη η διακονια

4 Hanem ajánljuk magunkat mindenben, mint Isten szolgái; sok tûrésben, nyomorúságban, szükségben, szorongattatásban.
But in everything making it clear that we are the servants of God, in quiet strength, in troubles, in need, in sorrow,
αλλ εν παντι συνιστωντες εαυτους ως θεου διακονοι εν υπομονη πολλη εν θλιψεσιν εν αναγκαις εν στενοχωριαις

5 Vereségben, tömlöczben, háborúságban, küzködésben, virrasztásban, bõjtölésben.
In blows, in prisons, in attacks, in hard work, in watchings, in going without food;
εν πληγαις εν φυλακαις εν ακαταστασιαις εν κοποις εν αγρυπνιαις εν νηστειαις

6 Tisztaságban, tudományban, hosszútûrésben, szívességben, Szent Lélekben, tettetés nélkül való szeretetben,
In a clean heart, in knowledge, in long waiting, in being kind, in the Holy Spirit, in true love,
εν αγνοτητι εν γνωσει εν μακροθυμια εν χρηστοτητι εν πνευματι αγιω εν αγαπη ανυποκριτω

7 Igazmondásban, Isten erejében; az igazságnak jobb és bal felõl való fegyvereivel;
In the true word, in the power of God; with the arms of righteousness on the right hand and on the left,
εν λογω αληθειας εν δυναμει θεου δια των οπλων της δικαιοσυνης των δεξιων και αριστερων

8 Dicsõség és gyalázat által, rossz és jó hír által; mint hitetõk, és igazak;
By glory and by shame, by an evil name and a good name; as untrue, and still true;
δια δοξης και ατιμιας δια δυσφημιας και ευφημιας ως πλανοι και αληθεις

9 Mint ismeretlenek, és mégis ismeretesek; mint megholtak, és ím élõk; mint ostorozottak, és meg nem ölöttek;
Unnoted, but still kept fully in mind; as near to death, but still living; as undergoing punishment, but not put to death;
ως αγνοουμενοι και επιγινωσκομενοι ως αποθνησκοντες και ιδου ζωμεν ως παιδευομενοι και μη θανατουμενοι

10 Mint bánkódók, noha mindig örvendezõk; mint szegények, de sokakat gazdagítók; mint semmi nélkül valók, és mindennel bírók.
As full of sorrow, but ever glad; as poor, but giving wealth to others; as having nothing, but still having all things.
ως λυπουμενοι αει δε χαιροντες ως πτωχοι πολλους δε πλουτιζοντες ως μηδεν εχοντες και παντα κατεχοντες

11 A mi szánk megnyílt ti néktek, korinthusiak, a mi szívünk kitárult.
Our mouth is open to you, O Corinthians, our heart is wide.
το στομα ημων ανεωγεν προς υμας κορινθιοι η καρδια ημων πεπλατυνται

12 Nem mi bennünk vagytok szorosságban, hanem szorosságban vagytok a ti szívetekben.
It is not our feelings to you which are narrow, but yours to us.
ου στενοχωρεισθε εν ημιν στενοχωρεισθε δε εν τοις σπλαγχνοις υμων

13 Viszonzásul (mint gyermekeimnek szólok) tárjátok ki ti is szíveteket.
Now to give me back payment of the same sort (I am talking as to my children), let your hearts be wide open to me.
την δε αυτην αντιμισθιαν ως τεκνοις λεγω πλατυνθητε και υμεις

14 Ne legyetek hitetlenekkel felemás igában; mert mi szövetsége van igazságnak és hamisságnak? vagy mi közössége a világosságnak a sötétséggel?
Do not keep company with those who have not faith: for what is there in common between righteousness and evil, or between light and dark?
μη γινεσθε ετεροζυγουντες απιστοις τις γαρ μετοχη δικαιοσυνη και ανομια τις δε κοινωνια φωτι προς σκοτος

15 És mi egyezsége Krisztusnak Béliállal? vagy mi köze hívõnek hitetlenhez?
And what agreement is there between Christ and the Evil One? or what part has one who has faith with one who has not?
τις δε συμφωνησις χριστω προς βελιαρ η τις μεριις πιστω μετα απιστου

16 Vagy mi egyezése Isten templomának bálványokkal? Mert ti az élõ Istennek temploma vagytok, a mint az Isten mondotta: Lakozom bennök és közöttük járok; és leszek nékik Istenök, és õk én népem lesznek.
And what agreement has the house of God with images? for we are a house of the living God; even as God has said, I will be living among them, and walking with them; and I will be their God, and they will be my people.
τις δε συγκαταθεσις ναω θεου μετα ειδωλων υμεις γαρ ναος θεου εστε ζωντος καθως ειπεν ο θεος οτι ενοικησω εν αυτοις και εμπεριπατησω και εσομαι αυτων θεος και αυτοι εσονται μοι λαος

17 Annakokáért menjetek ki közülök, és szakadjatok el, azt mondja az Úr, és tisztátalant ne illessetek; és én magamhoz fogadlak titeket,
For which cause, Come out from among them, and be separate, says the Lord, and let no unclean thing come near you; and I will take you for myself,
διο εξελθετε εκ μεσου αυτων και αφορισθητε λεγει κυριος και ακαθαρτου μη απτεσθε καγω εισδεξομαι υμας

18 És leszek néktek Atyátok, és ti lesztek fiaimmá, és leányaimmá, azt mondja a mindenható Úr.
And will be a Father to you; and you will be my sons and daughters, says the Lord, the Ruler of all.
και εσομαι υμιν εις πατερα και υμεις εσεσθε μοι εις υιους και θυγατερας λεγει κυριος παντοκρατωρ

1 Mivelhogy azért ilyen ígéreteink vannak, szeretteim, tisztítsuk meg magunkat minden testi és lelki tisztátalanságtól, Isten félelmében vivén véghez a mi megszentelésünket.
Because God, then, will give us such rewards, dear brothers, let us make ourselves clean from all evil of flesh and spirit, and become completely holy in the fear of God.
ταυτας ουν εχοντες τας επαγγελιας αγαπητοι καθαρισωμεν εαυτους απο παντος μολυσμου σαρκος και πνευματος επιτελουντες αγιωσυνην εν φοβω θεου

2 Fogadjatok be minket; senkit meg nem bántottunk, senkit meg nem rontottunk, senkit meg nem csaltunk.
Let your hearts be open to us: we have done no man wrong, no man has been damaged by us, we have made no profit out of any man,
χωρησατε ημας ουδενα ηδικησαμεν ουδενα εφθειραμεν ουδενα επλεονεκτησαμεν

3 Nem vádképen mondom; hisz elõbb mondottam, hogy szívünkben vagytok, hogy együtt haljunk, együtt éljünk.
It is not with the purpose of judging you that I say this: for I have said before that you are in our hearts for life and death together.
ου προς κατακρισιν λεγω προειρηκα γαρ οτι εν ταις καρδιαις ημων εστε εις το συναποθανειν και συζην

4 Nagy az én bizodalmam hozzátok, nagy az én dicsekvésem felõletek; telve vagyok vígasztalódással, felettébb való az én örömem minden mi nyomorúságunk mellett.
My words to you are without fear, I am full of pride on account of you: I have great comfort and joy in all our troubles.
πολλη μοι παρρησια προς υμας πολλη μοι καυχησις υπερ υμων πεπληρωμαι τη παρακλησει υπερπερισσευομαι τη χαρα επι παση τη θλιψει ημων

5 Mert mikor Macedóniába jöttünk, sem volt semmi nyugodalma a mi testünknek, sõt mindenképen nyomorogtunk; kívül harcz, belõl félelem.
For even when we had come into Macedonia our flesh had no rest, but we were troubled on every side; there were fightings outside and fears inside.
και γαρ ελθοντων ημων εις μακεδονιαν ουδεμιαν εσχηκεν ανεσιν η σαρξ ημων αλλ εν παντι θλιβομενοι εξωθεν μαχαι εσωθεν φοβοι

6 De az Isten, a megalázottak vígasztalója, minket is megvígasztalt Titus megjöttével.
But God who gives comfort to the poor in spirit gave us comfort by the coming of Titus;
αλλ ο παρακαλων τους ταπεινους παρεκαλεσεν ημας ο θεος εν τη παρουσια τιτου

7 Sõt nem megjöttével csupán, hanem azzal a vígasztalással is, a melylyel ti vígasztaltátok meg, hírül hozván nékünk a ti kivánkozástokat, a ti kesergésteket, a ti hozzám való ragaszkodástokat; úgyhogy én mégjobban örvendeztem.

And not by his coming only, but by the comfort which he had in you, while he gave us word of your desire, your sorrow, your care for me; so that I was still more glad.

ου μονον δε εν τη παρουσια αυτου αλλα και εν τη παρακλησει η παρεκληθη εφ υμιν αναγγελλων ημιν την υμων επιποθησιν τον υμων οδυρμον τον υμων ζηλον υπερ εμου ωστε με μαλλον χαρηναι

8 Hát ha megszomorítottalak is titeket azzal a levéllel, nem bánom, noha bántam; mert látom, hogy az a levél, ha ideig-óráig is, megszomorított titeket.

For though my letter gave you pain, I have no regret for it now, though I had before; for I see that the letter gave you pain, but only for a time.

οτι ει και ελυπησα υμας εν τη επιστολη ου μεταμελομαι ει και μετεμελομην βλεπω γαρ οτι η επιστολη εκεινη ει και προς ωραν ελυπησεν υμας

9 Most örülök, nem azért, hogy megszomorodtatok, hanem hogy megtérésre szomorodtatok meg. Mert Isten szerint szomorodtatok meg, hogy miattunk semmiben kárt ne valljatok.

Now I am glad, not that you had sorrow, but that your sorrow was the cause of a change of heart; for yours was a holy sorrow so that you might undergo no loss by us in anything.

νυν χαιρω ουχ οτι ελυπηθητε αλλ οτι ελυπηθητε εις μετανοιαν ελυπηθητε γαρ κατα θεον ινα εν μηδενι ζημιωθητε εξ ημων

10 Mert az Isten szerint való szomorúság üdvösségre való megbánhatatlan megtérést szerez; a világ szerint való szomorúság pedig halált szerez.

For the sorrow which God gives is the cause of salvation through a change of heart, in which there is no reason for grief: but the sorrow of the world is a cause of death.

η γαρ κατα θεον λυπη μετανοιαν εις σωτηριαν αμεταμελητον κατεργαζεται η δε του κοσμου λυπη θανατον κατεργαζεται

11 Mert ímé ez a ti Isten szerint való megszomorodástok milyen nagy buzgóságot keltett ti bennetek, sõt védekezést, sõt bosszankodást, sõt félelmet, sõt kívánkozást, sõt buzgóságot, sõt bosszúállást. Mindenképen bebizonyítottátok, hogy tiszták vagytok e dologban.

For you see what care was produced in you by this very sorrow of yours before God, what clearing of yourselves, what wrath against sin, what fear, what desire, what serious purpose, what punishment. In everything you have made it clear that you are free from sin in this business.

ιδου γαρ αυτο τουτο το κατα θεον λυπηθηναι υμας ποσην κατειργασατο υμιν σπουδην αλλα απολογιαν αλλα αγανακτησιν αλλα φοβον αλλα επιποθησιν αλλα ζηλον αλλ εκδικησ ιν εν παντι συνεστησατε εαυτους αγνους ειναι εν τω πραγματι

12 Ha tehát írtam is néktek, nem a sértõ miatt, sem a sértett miatt; hanem hogy nyilvánvaló legyen nálatok a mi iránt atok való buzgóságunk Isten elõtt.

So though I sent you a letter, it was not only because of the man who did the wrong, or because of him to whom the wrong was done, but so that your true care for us might be made clear in the eyes of God.

αρα ει και εγραψα υμιν ουχ ενεκεν του αδικησαντος ουδε ενεκεν του αδικηθεντος αλλ ενεκεν του φανερωθηναι την σπουδην υμων την υπερ ημων προς υμας ενωπιον του θεο υ

13 Annakokáért megvígasztalódtunk a ti vígasztalástokon; de sokkal inkább örültünk a Titus örömén, hogy az õ lelkét ti mindnyájan megnyugtattátok:

So we have been comforted: and we had the greater joy in our comfort because of the joy of Titus, for his spirit had been made glad by you all.

δια τουτο παρακεκλημεθα επι τη παρακλησει υμων περισσοτερως δε μαλλον εχαρημεν επι τη χαρα τιτου οτι αναπεπαυται το πνευμα αυτου απο παντων υμων

14 Mert ha dicsekedtem valamit néki felõletek, nem maradtam szégyenben; de a mint ti néktek mindent igazán szólottam, azonképen a mi Titus elõtt való dicsekvésünk is igazsággá lett.

For I was not put to shame in anything in which I may have made clear to him my pride in you; but as we said nothing to you but what was true, so the good things which I said to Titus about you were seen by him to be true.

οτι ει τι αυτω υπερ υμων κεκαυχημαι ου κατησχυνθην αλλ ως παντα εν αληθεια ελαλησαμεν υμιν ουτως και η καυχησις ημων η επι τιτου αληθεια εγενηθη

15 És õ még jobb szívvel van irántatok, visszaemlékezvén mindnyájatoknak engedelmességére, hogy félelemmel és rettegéssel fogadtátok õt.

And his love to you is the more increased by his memory of you all, how you gave way to his authority, and how you took him to your hearts with fear and honour.

και τα σπλαγχνα αυτου περισσοτερως εις υμας εστιν αναμιμνησκομενου την παντων υμων υπακοην ως μετα φοβου και τρομου εδεξασθε αυτον

16 Örülök, hogy mindenképen bízhatom bennetek.

It gives me great joy to see you answering to my good opinion of you in every way.

χαιρω οτι εν παντι θαρρω εν υμιν

1 Tudtotokra adjuk pedig, atyámfiai, Istennek azt a kegyelmét, a melyet Macedónia gyülekezeteivel közlött.
And now we give you news, brothers, about the grace of God which has been given to the churches of Macedonia;
γνωριζομεν δε υμιν αδελφοι την χαριν του θεου την δεδομενην εν ταις εκκλησιαις της μακεδονιας

2 Hogy a nyomorúság sok próbái közt [is] bõséges az õ örömük és igen nagy szegénységük jószívûségük gazdagságává növekedett.
How while they were undergoing every sort of trouble, and were in the greatest need, they took all the greater joy in being able to give freely to the needs of others.
οτι εν πολλη δοκιμη θλιψεως η περισσεια της χαρας αυτων και η κατα βαθους πτωχεια αυτων επερισσευσεν εις τον πλουτον της απλοτητος αυτων

3 Mert, bizonyság vagyok rá, erejük szerint, sõt erejük felett is adakoznak,
For I give them witness, that as they were able, and even more than they were able, they gave from the impulse of their hearts,
οτι κατα δυναμιν μαρτυρω και υπερ δυναμιν αυθαιρετοι

4 Sok könyörgéssel kérvén minket, hogy a szentek iránt való szolgálat jótéteményébe és közösségébe fogadjuk be õket.
Seriously requesting us that they might have a part in this grace of being servants to the needs of the saints:
μετα πολλης παρακλησεως δεομενοι ημων την χαριν και την κοινωνιαν της διακονιας της εις τους αγιους δεξασθαι ημας

5 És nem a miképen reméltük, hanem önmagukat adták elõször az Úrnak, és nekünk [is] az Isten akaratjából.
And going even farther than our hope, they first gave themselves to the Lord and to us after the purpose of God.
και ου καθως ηλπισαμεν αλλ εαυτους εδωκαν πρωτον τω κυριω και ημιν δια θεληματος θεου

6 Hogy kérnünk kellett Titust, hogy a miképen elkezdette, azonképen végezze is be nálatok ezt a jótéteményt is.
So that we made a request to Titus that, as he had made a start before, so he might make this grace complete in you.
εις το παρακαλεσαι ημας τιτον ινα καθως προενηρξατο outως και επιτελεση εις υμας και την χαριν ταυτην

7 Azért, miképen mindenben bõvölködtök, hitben, beszédben, ismeretben és minden buzgóságban és hozzánk való szeretetben, úgy e jótéteményben is bõvölködjetek.
And that as you are full of every good thing, of faith, of the word, of knowledge, of a ready mind, and of love to us, so you may be full of this grace in the same way.
αλλ ωσπερ εν παντι περισσευετε πιστει και λογω και γνωσει και παση σπουδη και τη εξ υμων εν ημιν αγαπη ινα και εν ταυτη τη χαριτι περισσευητε

8 Nem parancsképen mondom, hanem hogy a mások buzgósága által a ti szeretetetek valódiságát is kipróbáljam.
I am not giving you an order, but using the ready mind of others as a test of the quality of your love.
ου κατ επιταγην λεγω αλλα δια της ετερων σπουδης και το της υμετερας αγαπης γνησιον δοκιμαζων

9 Mert ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztusnak jótéteményét, hogy gazdag lévén, szegénnyé lett érettetek, hogy ti az õ szegénysége által meggazdagodjatok.
For you see the grace of our Lord Jesus Christ, how though he had wealth, he became poor on your account, so that through his need you might have wealth.
γινωσκετε γαρ την χαριν του κυριου ημων ιησου χριστου οτι δι υμας επτωχευσεν πλουσιος ων ινα υμεις τη εκεινου πτωχεια πλουτησητε

10 Tanácsot is adok e dologban; mert hasznos az néktek, a kik nemcsak a cselekvést, hanem az akarást is elkezdtétek tavaly óta.
And in this I give my opinion: for it is to your profit, who were the first to make a start a year before, not only to do this, but to make clear that your minds were more than ready to do it.
και γνωμην εν τουτω διδωμι τουτο γαρ υμιν συμφερει οιτινες ου μονον το ποιησαι αλλα και το θελειν προενηρξασθε απο περυσι

11 Most hát a cselekvést is vigyétek végbe; hogy a miképen az akarás készsége, azonképen a végrehajtás is ahhoz képest [legyen,] a mitek van.
Then make the doing of it complete; so that as you had a ready mind, you may give effect to it as you are able.
νυνι δε και το ποιησαι επιτελεσατε οπως καθαπερ η προθυμια του θελειν outως και το επιτελεσαι εκ του εχειν

12 Mert ha a készség megvan, a szerint kedves az, a mije kinek-kinek van, [és] nem a szerint, a mije nincs.
For if there is a ready mind, a man will have God's approval in the measure of what he has, and not of what he has not.
ει γαρ η προθυμια προκειται καθο εαν εχη τις ευπροσδεκτος ου καθο ουκ εχει

13 Mert nem úgy, hogy másoknak könnyebbségük, néktek pedig nyomorúságtok [legyen,] hanem egyenlõség szerint; e mostani idõben a ti bõségtek [pótolja] amazoknak fogyatkozását;
And I am not saying this so that others may get off free, while the weight comes on you:
ου γαρ ινα αλλοις ανεσις υμιν δε θλιψις αλλ εξ ισοτητος εν τω νυν καιρω το υμων περισσευμα εις το εκεινων υστερημα

14 Hogy amazoknak bõsége is pótolhassa a ti fogyatkozástokat, hogy [így] egyenlõség legyen;
But so that things may be equal; that from those things of which you have more than enough at the present time their need may be helped, and that if you are in any need they may be a help to you in the same way, making things equal.
ινα και το εκεινων περισσευμα γενηται εις το υμων υστερημα οπως γενηται ισοτης

15 A mint megvan írva: a ki sokat [szedett,] nem volt többje; és a ki keveset, nem volt kevesebbje.
As it says in the Writings, He who had taken up much had nothing over and he who had little had enough.
καθως γεγραπται ο το πολυ ουκ επλεονασεν και ο το ολιγον ουκ ηλαττονησεν

16 Hála pedig az Istennek, ki ugyanazt a buzgóságot oltotta értetek a Titus szívébe.
But praise be to God, who puts the same care for you into the heart of Titus.
χαρις δε τω θεω τω διδοντι την αυτην σπουδην υπερ υμων εν τη καρδια τιτου

17 Mivelhogy intésünket ugyan elfogadta, de nagy buzgóságában önként ment hozzátok.
For while he gladly gave ear to our request, he was interested enough to go to you from the impulse of his heart.
οτι την μεν παρακλησιν εδεξατο σπουδαιοτερος δε υπαρχων αυθαιρετος εξηλθεν προς υμας

18 Elküldöttük pedig vele együtt amaz atyafit is, a ki az összes gyülekezetekben dícséretes az evangyéliomért;
And with him we have sent a brother whose praise in the good news has gone through all the churches;
συνεπεμψαμεν δε μετ αυτου τον αδελφον ου ο επαινος εν τω ευαγγελιω δια πασων των εκκλησιων

19 Nemcsak pedig, hanem a gyülekezetek útitársunknak is megválaszták ebben a jó ügyben, a melyet mi szolgálunk magának az Úrnak dicsõségére és a ti készségetekre;
And not only so, but he was marked out by the churches to go with us in the grace of this giving which we have undertaken to the glory of the Lord and to make clear that our mind was ready:
ου μονον δε αλλα και χειροτονηθεις υπο των εκκλησιων συνεκδημος ημων συν τη χαριτι ταυτη τη διακονουμενη υφ ημων προς την αυτου του κυριου δοξαν και προθυμιαν υμων

20 Óvakodván, hogy senki se ócsárolhasson minket a mi szolgálatunk által való bõséges jótétemény miatt;
And so that no man might be able to say anything against us in the business of this giving which has been put into our hands:
στελλομενοι τουτο μη τις ημας μωμησηται εν τη αδροτητι ταυτη τη διακονουμενη υφ ημων

21 Mert gondunk van a tisztességre nemcsak az Úr elõtt, hanem az emberek elõtt is.
For the business has been so ordered by us as to have the approval, not only of the Lord, but of men.
προνοουμενοι καλα ου μονον ενωπιον κυριου αλλα και ενωπιον ανθρωπων

22 Sõt elküldöttük velök a mi atyánkfiát is, a kinek buzgó voltát sok dologban sokszor kipróbáltuk, most pedig még sokkal buzgóbb, irántatok való nagy bizodalmánál fogva.
And we have sent with them our brother, whose ready spirit has been made clear to us at times and in ways without number, but it is now all the more so because of the certain faith which he has in you.
συνεπεμψαμεν δε αυτοις τον αδελφον ημων ον εδοκιμασαμεν εν πολλοις πολλακις σπουδαιον οντα νυνι δε πολυ σπουδαιοτερον πεποιθησει πολλη τη εις υμας

23 Akár Titusról [van szó,] õ az én társam és ti köztetek segítségem; akár a mi atyánkfiai felõl, õk a gyülekezetek követei, Krisztus dicsõsége:
If any question comes up about Titus, he is my brother-worker, working with me for you; or about the others, they are the representatives of the churches to the glory of Christ.
ειτε υπερ τιτου κοινωνος εμος και εις υμας συνεργος ειτε αδελφοι ημων αποστολοι εκκλησιων δοξα χριστου

24 Adjátok azért szerete teteknek és felõletek való dicsekvésünknek, bizonyságát irántuk a gyülekezetek elõtt is.
Make clear then to them, as representatives of the churches, the quality of your love, and that the things which we have said about you are true.
την ουν ενδειξιν της αγαπης υμων και ημων καυχησεως υπερ υμων εις αυτους ενδειξασθε και εις προσωπον των εκκλησιων

1 A szentek iránt való szolgálatról felesleges is néktek írnom.
But there is no need for me to say anything in my letter about the giving to the saints:
περι μεν γαρ της διακονιας της εις τους αγιους περισσον μοι εστιν το γραφειν υμιν

2 Hiszen ismerem a ti készségteket a melylyel dicsekszem felõletek a macedónoknak, hogy Akhája kész a mult esztendõ óta; és a ti buzgóságtok, sokakat magával ragadt.
For I have before made clear to those of Macedonia my pride in your ready mind, saying to them that Achaia has been ready for a year back; and a great number have been moved to do the same by your example.
οιδα γαρ την προθυμιαν υμων ην υπερ υμων καυχωμαι μακεδοσιν οτι αχαια παρεσκευασται απο περυσι και ο εξ υμων ζηλος ηρεθισεν τους πλειονας

3 Mindamellett elküldöttem az atyafiakat, hogy a mi felõletek való dicsekedésünk ebben a részben hiábavaló ne legyen; hogy, a mint mondám, készen legyetek.
But I have sent the brothers, so that the good things we said about you may be seen to be true, and that, as I said, you may be ready:
επεμψα δε τους αδελφους ινα μη το καυχημα ημων το υπερ υμων κενωθη εν τω μερει τουτω ινα καθως ελεγον παρεσκευασμενοι ητε

4 Hogy aztán, ha a macedónok velem együtt odajutnak és titeket készületlenül találnak, valamiképen szégyent ne valljunk mi, hogy ne mondjam ti, ebben a dologban.
For fear that, if any from Macedonia come with me, and you are not ready, we (not to say, you) might be put to shame in this thing.
μηπως εαν ελθωσιν συν εμοι μακεδονες και ευρωσιν υμας απαρασκευαστους καταισχυνθωμεν ημεις ινα μη λεγωμεν υμεις εν τη υποστασει ταυτη της καυχησεως

5 Szükségesnek véltem azért utasítani az atyafiakat, hogy elõre menjenek el hozzátok, és készítsék el elõre a ti elõre megígért adományotokat, hogy az úgy legyen készen, mint adomány, és nem mint ragadomány.
So it seemed to me wise for the brothers to go before, and see that the amount which you had undertaken to give was ready, so that it might be a cause for praise, and not as if we were making profit out of you.
αναγκαιον ουν ηγησαμην παρακαλεσαι τους αδελφους ινα προελθωσιν εις υμας και προκαταρτισωσιν την προκατηγγελμενην ευλογιαν υμων ταυτην ετοιμην ειναι ουτως ως ευλογιαν και μη ωσπερ πλεονεξιαν

6 Azt [mondom] pedig: A ki szûken vet, szûken is arat; és a ki bõven vet, bõven is arat.
But in the Writings it says, He who puts in only a small number of seeds, will get in the same; and he who puts them in from a full hand, will have produce in full measure from them.
τουτο δε ο σπειρων φειδομενως φειδομενως και θερισει και ο σπειρων επ ευλογιαις επ ευλογιαις και θερισει

7 Kiki a mint eltökélte szívében, nem szomorúságból, vagy kénytelenségbõl; mert a jókedvû adakozót szereti az Isten.
Let every man do after the purpose of his heart; not giving with grief, or by force: for God takes pleasure in a ready giver.
εκαστος καθως προαιρειται τη καρδια μη εκ λυπης η εξ αναγκης ιλαρον γαρ δοτην αγαπα ο θεος

8 Az Isten pedig hatalmas arra, hogy rátok áraszsza minden kegyelmét; hogy mindenben, mindenkor teljes elégségtek lévén, minden jótéteményre bõségben legyetek,
And God is able to give you all grace in full measure; so that ever having enough of all things, you may be full of every good work:
δυνατος δε ο θεος πασαν χαριν περισσευσαι εις υμας ινα εν παντι παντοτε πασαν αυταρκειαν εχοντες περισσευητε εις παν εργον αγαθον

9 A mint meg van írva: Szórt, adott a szegényeknek; az õ igazsága örökké megmarad.
As it is said in the Writings, He has sent out far and wide, he has given to the poor; his righteousness is for ever.
καθως γεγραπται εσκορπισεν εδωκεν τοις πενησιν η δικαιοσυνη αυτου μενει εις τον αιωνα

10 A ki pedig magot ád a magvetõnek és kenyeret eleségül, ád és megsokasítja a ti vetésteket és megnöveli a ti igazságtoknak gyümölcsét,
And he who gives seed for putting into the field and bread for food, will take care of the growth of your seed, at the same time increasing the fruits of your righteousness;
ο δε επιχορηγων σπερμα τω σπειροντι και αρτον εις βρωσιν χορηγησαι και πληθυναι τον σπορον υμων και αυξησαι τα γεννηματα της δικαιοσυνης υμων

11 Hogy mindenben meggazdagodjatok a teljes jószívûségre, a mely általunk hálaadást szerez az Istennek.
Your wealth being increased in everything, with a simple mind, causing praise to God through us.
εν παντι πλουτιζομενοι εις πασαν απλοτητα ητις κατεργαζεται δι ημων ευχαριστιαν τω θεω

12 Mert e tisztnek szolgálata nemcsak a szenteknek szükségét elégíti ki, hanem sok hálaadással bõséges az Isten elõtt;
For this work of giving not only takes care of the needs of the saints, but is the cause of much praise to God;
οτι η διακονια της λειτουργιας ταυτης ου μονον εστιν προσαναπληρουσα τα υστερηματα των αγιων αλλα και περισσευουσα δια πολλων ευχαριστιων τω θεω

13 A mennyiben e szolgálatnak próbája által dicsõítik az Istent a ti Krisztus evangyéliomát valló engedelmességtekért, és a ti hozzájuk és mindenekhez való adakozó jószívûségtekért.
For when, through this work of giving, they see what you are, they give glory to God for the way in which you have given yourselves to the good news of Christ, and for the wealth of your giving to them and to all;
δια της δοκιμης της διακονιας ταυτης δοξαζοντες τον θεον επι τη υποταγη της ομολογιας υμων εις το ευαγγελιον του χριστου και απλοτητι της κοινωνιας εις αυτους και εις παντας

14 Mikor érettetek könyörögve õk is vágyakoznak utánatok az Istennek rajtatok való bõséges kegyelme miatt.
While their hearts go out to you in love and in prayer for you, because of the great grace of God which is in you.
και αυτων δεησει υπερ υμων επιποθουντων υμας δια την υπερβαλλουσαν χαριν του θεου εφ υμιν

15 Az Istennek pedig [legyen] hála az õ kimondhatatlan ajándékáért.
Praise be to God for what he has given, which words have no power to say.
χαρις δε τω θεω επι τη ανεκδιηγητω αυτου δωρεα

1 Magam pedig, én Pál, kérlek titeket a Krisztus szelídségére és engedelmességére, a ki szemtõl szemben ugyan alázatos vagyok közöttetek, de távol bátor vagyok irántatok;
Now I, Paul, myself make request to you by the quiet and gentle behaviour of Christ, I who am poor in spirit when with you, but who say what is in my mind to you without fear when I am away from you:
αυτος δε εγω παυλος παρακαλω υμας δια της πραοτητος και επιεικειας του χριστου ος κατα προσωπον μεν ταπεινος εν υμιν απων δε θαρρω εις υμας

2 Kérlek pedig, hogy a mikor jelen leszek, ne kelljen bátornak lennem ama bizodalomnál fogva, a melylyel úgy gondolom bátor lehetek némelyekkel szemben, a kik úgy gondolkodnak felõlünk, mintha mi test szerint élnénk.
Yes, I make my request to you, so that when I am with you I may not have to make use of the authority which may be needed against some to whom we seem to be walking after the flesh.
δεομαι δε το μη παρων θαρρησαι τη πεποιθησει η λογιζομαι τολμησαι επι τινας τους λογιζομενους ημας ως κατα σαρκα περιπατουντας

3 Mert noha testben élünk, de nem test szerint vitézkedünk.
For though we may be living in the flesh, we are not fighting after the way of the flesh
εν σαρκι γαρ περιπατουντες ου κατα σαρκα στρατευομεθα

4 Mert a mi vitézkedésünk fegyverei nem testiek, hanem erõsek az Istennek, erõsségek lerontására;
(For the arms with which we are fighting are not those of the flesh, but are strong before God for the destruction of high places);
τα γαρ οπλα της στρατειας ημων ου σαρκικα αλλα δυνατα τω θεω προς καθαιρεσιν οχυρωματων

5 Lerontván okoskodásokat és minden magaslatot, a mely Isten ismerete ellen emeltetett, és foglyul ejtvén minden gondolatot, hogy engedelmeskedjék a Krisztusnak;
Putting an end to reasonings, and every high thing which is lifted up against the knowledge of God, and causing every thought to come under the authority of Christ;
λογισμους καθαιρουντες και παν υψωμα επαιρομενον κατα της γνωσεως του θεου και αιχμαλωτιζοντες παν νοημα εις την υπακοην του χριστου

6 És készen állván megbüntetni minden engedetlenséget, mihelyst teljessé lesz a ti engedelmességtek.
Being ready to give punishment to whatever is against his authority, after you have made it clear that you are completely under his control.
και εν ετοιμω εχοντες εκδικησαι πασαν παρακοην οταν πληρωθη υμων η υπακοη

7 A szem elõtt valókra néztek? Ha valaki azt hiszi magáról, hogy õ a Krisztusé, viszont azt is gondolja meg önmagában, hogy a mint õ maga a Krisztusé, azonképen mi is a Krisztuséi [vagyunk.]
Give attention to the things which are before you. If any man seems to himself to be Christ's, let him keep in mind that we are as much Christ's as he is.
τα κατα προσωπον βλεπετε ει τις πεποιθεν εαυτω χριστου ειναι τουτο λογιζεσθω παλιν αφ εαυτου οτι καθως αυτος χριστου ουτως και ημεις χριστου

8 Mert ha még egy kissé felettébb dicsekedem is a mi hatalmunkkal, a melyet az Úr a ti építéstekre és nem megrontásotokra adott, én nem vallok szégyent;
For though I might take pride in our authority (which the Lord gave for building you up, and not for your destruction), it will not be a cause of shame to me:
εαν τε γαρ και περισσοτερον τι καυχησωμαι περι της εξουσιας ημων ης εδωκεν ο κυριος ημιν εις οικοδομην και ουκ εις καθαιρεσιν υμων ουκ αισχυνθησομαι

9 Hogy ne láttassam, mintha csak ijesztgetnélek a leveleim által.
That I may not seem to have the desire of causing you fear by my letters.
ινα μη δοξω ως αν εκφοβειν υμας δια των επιστολων

10 Mert, úgy mondják, a levelei ugyan súlyosak és kemények; de a maga jelenvolta erõtelen, és beszéde silány.
For his letters, they say, have weight and are strong; but in body he is feeble, and his way of talking has little force.
οτι αι μεν επιστολαι φησιν βαρειαι και ισχυραι η δε παρουσια του σωματος ασθενης και ο λογος εξουθενημενος

11 Gondolja meg azt, a ki ilyen, hogy a milyenek vagyunk távol, a levelek által való beszédben, éppen olyanok [leszünk,] ha megjelenünk, cselekedetben is.
Let those who say this keep in mind that, what we are in word by letters when we are away, so will we be in act when we are present.
τουτο λογιζεσθω ο τοιουτος οτι οιοι εσμεν τω λογω δι επιστολων αποντες τοιουτοι και παροντες τω εργω

12 Mert nem merjük magunkat azokhoz számítani, vagy hasonlítani, a kik magukat ajánlják; de azok magukat magukhoz mérvén és magukhoz hasonlítván magukat, nem okosan cselekesznek.
For we will not make comparison of ourselves with some of those who say good things about themselves: but these, measuring themselves by themselves, and making comparison of themselves with themselves, are not wise.
ου γαρ τολμωμεν εγκριναι η συγκριναι εαυτους τισιν των εαυτους συνιστανοντων αλλα αυτοι εν εαυτοις εαυτους μετρουντες και συγκρινοντες εαυτους εαυτοις ου συνιουσιν

13 De mi nem dicsekszünk mértéktelenül, hanem ama mérõzsinór mértéke szerint, a melyet Isten adott nékünk mértékül, hogy hozzátok is elérjünk.
We will not give glory to ourselves in over-great measure, but after the measure of the rule which God has given us, a measure which comes even to you.
ημεις δε ουχι εις τα αμετρα καυχησομεθα αλλα κατα το μετρον του κανονος ου εμερισεν ημιν ο θεος μετρου εφικεσθαι αχρι και υμων

14 Mert nem feszítjük túl magunkat, mintha nem értünk volna el hozzátok; hiszen hozzátok is eljutottunk a Krisztus evangyéliomával.
For we have no need to make ourselves seem more than we are, as if our authority did not come as far as to you: for we came even as far as you with the good news of Christ:
ου γαρ ως μη εφικνουμενοι εις υμας υπερεκτεινομεν εαυτους αχρι γαρ και υμων εφθασαμεν εν τω ευαγγελιω του χριστου

15 A kik nem dicsekeszünk mértéktelenül mások munkájával, de reméljük, hogy hitetek megnõttével nagyokká leszünk köztetek a mi mérõzsinórunk szerint bõségesen.
Not taking credit to ourselves for what is not our business, that is, for the work of others; but having hope that, with the growth of your faith, we may get the credit for an increase which is the effect of our work,
ουκ εις τα αμετρα καυχωμενοι εν αλλοτριοις κοποις ελπιδα δε εχοντες αυξανομενης της πιστεως υμων εν υμιν μεγαλυνθηναι κατα τον κανονα ημων εις περισσειαν

16 Hogy rajtatok túl is hirdessük az evangyéliomot, nem dicsekedvén más mértéke szerint a készszel.
So that we may be able to go on and take the good news to countries still farther away than you are, and not take credit for another man's work in making things ready to our hand.
εις τα υπερεκεινα υμων ευαγγελισασθαι ουκ εν αλλοτριω κανονι εις τα ετοιμα καυχησασθαι

17 A ki pedig dicsekszik, az Úrban dicsekedjék.
But whoever has a desire for glory, let his glory be in the Lord.
ο δε καυχωμενος εν κυριω καυχασθω

18 Mert nem az a kipróbált, a ki magát ajánlja, hanem a kit az Úr ajánl.
For the Lord's approval of a man is not dependent on his opinion of himself, but on the Lord's opinion of him.
ου γαρ ο εαυτον συνιστων εκεινος εστιν δοκιμος αλλ ον ο κυριος συνιστησιν

1 Vajha elszenvednétek tõlem egy kevés balgatagságot! Sõt szenvedjetek el engem is.
Put up with me if I am a little foolish: but, truly, you do put up with me.
οφελον ανειχεσθε μου μικρον τη αφροσυνη αλλα και ανεχεσθε μου

2 Mert isteni buzgósággal buzgok értetek; hisz eljegyeztelek titeket egy férfiúnak, hogy mint szeplõtlen szûzet állítsalak a Krisztus elé.
For I have a very great care for you: because you have been married by me to one husband, and it is my desire to give you completely holy to Christ.
ζηλω γαρ υμας θεου ζηλω ηρμοσαμην γαρ υμας ενι ανδρι παρθενον αγνην παραστησαι τω χριστω

3 Félek azonban, hogy a miként a kígyó a maga álnokságával megcsalta Évát, akként a ti gondolataitok is megrontatnak [és eltávolodnak] a Krisztus iránt való egyenességtõl.
But I have a fear, that in some way, as Eve was tricked by the deceit of the snake, your minds may be turned away from their simple and holy love for Christ.
φοβουμαι δε μηπως ως ο οφις ευαν εξηπατησεν εν τη πανουργια αυτου ουτως φθαρη τα νοηματα υμων απο της απλοτητος της εις τον χριστον

4 Mert hogyha az, a ki jõ, más Jézust prédikál, a kit nem prédikáltunk, vagy más lelket vesztek, a mit nem vettetek, vagy más evangyéliomot, a mit be nem fogadtatok, szépen eltûrnétek.
For if anyone comes preaching another Jesus from the one whose preachers we are, or if you have got a different spirit, or a different sort of good news from those which came to you, how well you put up with these things.
ει μεν γαρ ο ερχομενος αλλον ιησουν κηρυσσει ον ουκ εκηρυξαμεν η πνευμα ετερον λαμβανετε ο ουκ ελαβετε η ευαγγελιον ετερον ο ουκ εδεξασθε καλως ηνειχεσθε

5 Mert én azt gondolom, hogy semmiben sem vagyok alábbvaló a fõ-fõ apostoloknál.
For in my opinion, I am in no way less than the most important of the Apostles.
λογιζομαι γαρ μηδεν υστερηκεναι των υπερ λιαν αποστολων

6 Ha pedig avatatlan [vagyok]is a beszédben, de nem az ismeretben; sõt mindenben, mindenképen nyilvánvalókká lettünk elõttetek.
But though I am rough in my way of talking, I am not so in knowledge, as we have made clear to all by our acts among you.
ει δε και ιδιωτης τω λογω αλλ ου τη γνωσει αλλ εν παντι φανερωθεντες εν πασιν εις υμας

7 Avagy vétkeztem-é, mikor magamat megaláztam, hogy ti felmagasztaltassatok, hogy ingyen hírdettem néktek az Isten evangyéliomát?
Or did I do wrong in making myself low so that you might be lifted up, because I gave you the good news of God without reward?
η αμαρτιαν εποιησα εμαυτον ταπεινων ινα υμεις υψωθητε οτι δωρεαν το του θεου ευαγγελιον ευηγγελισαμην υμιν

8 Más gyülekezeteket fosztottam meg, zsoldot vévén, hogy néktek szolgáljak; és mikor nálatok voltam és szûkölködtem, nem voltam terhére senkinek.
I took money from other churches as payment for my work, so that I might be your servant;
αλλας εκκλησιας εσυλησα λαβων οψωνιον προς την υμων διακονιαν

9 Mert az én szükségemet kipótolták a Macedóniából jött atyafiak; és rajta voltam és rajta is leszek, hogy semmiben se legyek terhetekre.
And when I was present with you, and was in need, I let no man be responsible for me; for the brothers, when they came from Macedonia, gave me whatever was needed; and in everything I kept myself from being a trouble to you, and I will go on doing so.
και παρων προς υμας και υστερηθεις ου κατεναρκησα ουδενος το γαρ υστερημα μου προσανεπληρωσαν οι αδελφοι ελθοντες απο μακεδονιας και εν παντι αβαρη υμιν εμαυτον ε τηρησα και τηρησω

10 Krisztus igazsága bennem, hogy én ettõl a dicsekvéstõl nem esem el Akhája vidékén.
As the true word of Christ is in me, I will let no man take from me this my cause of pride in the country of Achaia.
εστιν αληθεια χριστου εν εμοι οτι η καυχησις αυτη ου σφραγισεται εις εμε εν τοις κλιμασιν της αχαιας

11 Miért? Hogy nem szeretlek titeket? Tudja az Isten.
Why? because I have no love for you? let God be judge.
διατι οτι ουκ αγαπω υμας ο θεος οιδεν

12 De a mit cselekszem, cselekedni is fogom, hogy elvágjam az alkalmat az alkalomkeresõk elõl; hogy a mivel dicsekesznek, olyanoknak találtassanak [abban], mint mi is.
But what I do, that I will go on doing, so that I may give no chance to those who are looking for one; so that, in the cause of their pride, they may be seen to be the same as we are.
ο δε ποιω και ποιησω ινα εκκοψω την αφορμην των θελοντων αφορμην ινα εν ω καυχωνται ευρεθωσιν καθως και ημεις

13 Mert az ilyenek hamis apostolok, álnok munkások, a kik a Krisztus apostolaivá változtatják át magukat.
For such men are false Apostles, workers of deceit, making themselves seem like Apostles of Christ.
οι γαρ τοιουτοι ψευδαποστολοι εργαται δολιοι μετασχηματιζομενοι εις αποστολους χριστου

14 Nem is csoda; hisz maga a Sátán is átváltoztatja magát világosság angyalává.
And it is no wonder; for even Satan himself is able to take the form of an angel of light.
και ου θαυμαστον αυτος γαρ ο σατανας μετασχηματιζεται εις αγγελον φωτος

15 Nem nagy dolog azért, ha az õ szolgái is átváltoztatják magokat az igazság szolgáivá; a kiknek végök az õ cselekedeteik szerint lészen.
So it is no great thing if his servants make themselves seem to be servants of righteousness; whose end will be the reward of their works.
ου μεγα ουν ει και οι διακονοι αυτου μετασχηματιζονται ως διακονοι δικαιοσυνης ων το τελος εσται κατα τα εργα αυτων

16 Ismét mondom: ne tartson engem senki esztelennek; de ha mégis, fogadjatok be mint esztelent is, hogy egy kicsit én is dicsekedhessem.
I say again, Let me not seem foolish to anyone; but if I do, put up with me as such, so that I may take a little glory to myself.
παλιν λεγω μη τις με δοξη αφρονα ειναι ει δε μηγε καν ως αφρονα δεξασθε με ινα μικρον τι καγω καυχησωμαι

17 A mit mondok, nem az Úr szerint mondom, hanem mintegy esztelenül a dicsekvésnek ezzel a merészségével,
What I am now saying is not by the order of the Lord, but as a foolish person, taking credit to myself, as it seems.
ο λαλω ου λαλω κατα κυριον αλλ ως εν αφροσυνη εν ταυτη τη υποστασει της καυχησεως

18 Mivelhogy sokan dicsekesznek test szerint, dicsekeszem én is.
Seeing that there are those who take credit to themselves after the flesh, I will do the same.
επει πολλοι καυχωνται κατα την σαρκα καγω καυχησομαι

19 Hisz okosak lévén, örömest eltûritek az eszteleneket.
For you put up with the foolish gladly, being wise yourselves.
ηδεως γαρ ανεχεσθε των αφρονων φρονιμοι οντες

20 Mert eltûritek, ha valaki leigáz titeket, ha valaki felfal, ha valaki megfog, ha valaki felfuvalkodik, ha valaki arczul ver titeket.
You put up with a man if he makes servants of you, if he makes profit out of you, if he makes you prisoners, if he puts himself in a high place, if he gives you blows on the face.
ανεχεσθε γαρ ει τις υμας καταδουλοι ει τις κατεσθιει ει τις λαμβανει ει τις επαιρεται ει τις υμας εις προσωπον δερει

21 Szégyenkezve mondom, mivelhogy mi erõtelenek voltunk; de a miben merész valaki, esztelenül szólok, merész vagyok én is.
I say this by way of shaming ourselves, as if we had been feeble. But if anyone puts himself forward (I am talking like a foolish person), I will do the same.
κατα ατιμιαν λεγω ως οτι ημεις ησθενησαμεν εν ω δ αν τις τολμα εν αφροσυνη λεγω τολμω καγω

22 Héberek õk? Én is. Izráeliták-é? Én is. Ábrahám magva-é? Én is.
Are they Hebrews? so am I. Are they of Israel? so am I. Are they the seed of Abraham? so am I.
εβραιοι εισιν καγω ισραηλιται εισιν καγω σπερμα αβρααμ εισιν καγω

23 Krisztus szolgái-é? (balgatagul szólok) én méginkább; több fáradság, több vereség, több börtön, gyakorta való halálos [veszedelem] által.
Are they servants of Christ? (I am talking foolishly) I am more so; I have had more experience of hard work, of prisons, of blows more than measure, of death.
διακονοι χριστου εισιν παραφρονων λαλω υπερ εγω εν κοποις περισσοτερως εν πληγαις υπερβαλλοντως εν φυλακαις περισσοτερως εν θανατοις πολλακις

24 A zsidóktól ötször kaptam negyvenet egy híján.
Five times the Jews gave me forty blows but one.
υπο ιουδαιων πεντακις τεσσαρακοντα παρα μιαν ελαβον

25 Háromszor megostoroztak, egyszer megköveztek, háromszor hajótörést szenvedtem, éjt-napot a mélységben töltöttem;
Three times I was whipped with rods, once I was stoned, three times the ship I was in came to destruction at sea, a night and a day I have been in the water;
τρις ερραβδισθην απαξ ελιθασθην τρις εναυαγησα νυχθημερον εν τω βυθω πεποιηκα

26 Gyakorta való utazásban, veszedelemben folyó vizeken, veszedelemben rablók közt, veszedelemben népem között, veszedelemben pogányok között, veszedelemben városban, veszedelemben pusztában, veszedelemben tengeren, veszedelemben hamis atyafiak közt;
In frequent travels, in dangers on rivers, in dangers from outlaws, in dangers from my countrymen, in dangers from the Gentiles, in dangers in the town, in dangers in the waste land, in dangers at sea, in dangers among false brothers;
οδοιποριαις πολλακις κινδυνοις ποταμων κινδυνοις ληστων κινδυνοις εκ γενους κινδυνοις εξ εθνων κινδυνοις εν πολει κινδυνοις εν ερημια κινδυνοις εν θαλασση κινδυνοις εν ψ ευδαδελφοις

27 Fáradságban és nyomorúságban, gyakorta való virrasztásban, éhségben és szomjúságban, gyakorta való bõjtölésben, hidegben és mezítelenségben.
In hard work and weariness, in frequent watchings, going without food and drink, cold and in need of clothing.
εν κοπω και μοχθω εν αγρυπνιαις πολλακις εν λιμω και διψει εν νηστειαις πολλακις εν ψυχει και γυμνοτητι

28 Mindezeken kívül van az én naponkénti zaklattatásom, az összes gyülekezetek gondja.
In addition to all the other things, there is that which comes on me every day, the care of all the churches.
χωρις των παρεκτος η επισυστασις μου η καθ ημεραν η μεριμνα πασων των εκκλησιων

29 Ki beteg, hogy én is beteg ne volnék? Ki botránkozik meg, hogy én is ne égnék?
Who is feeble and I am not feeble? who is in danger of falling, and I am not angry?
τις ασθενει και ουκ ασθενω τις σκανδαλιζεται και ουκ εγω πυρουμαι

30 Ha dicsekednem kell, az én gyengeségemmel dicsekszem.
If I have to take credit to myself, I will do so in the things in which I am feeble.
ει καυχασθαι δει τα της ασθενειας μου καυχησομαι

31 Az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, a ki mindörökké áldott, tudja, hogy nem hazudom.
The God and Father of our Lord Jesus Christ, to whom be praise for ever, is witness that the things which I say are true.
ο θεος και πατηρ του κυριου ημων ιησου χριστου οιδεν ο ων ευλογητος εις τους αιωνας οτι ου ψευδομαι

32 Damaskusban Aretás király helytartója õrzette a damaskusiak városát, akarván engem megfogni;
In Damascus, the ruler under Aretas the king kept watch over the town of the people of Damascus, in order to take me:
εν δαμασκω ο εθναρχης αρετα του βασιλεως εφρουρει την δαμασκηνων πολιν πιασαι με θελων

33 És az ablakon át, kosárban bocsátottak le a kõfalon, és megmenekültem kezei közül.
And being let down in a basket from the wall through a window, I got free from his hands.
και δια θυριδος εν σαργανη εχαλασθην δια του τειχους και εξεφυγον τας χειρας αυτου

1 A dicsekvés azonban nem használ nékem; rátérek azért a látomásokra és az Úrnak kijelentéseire.
As it is necessary for me to take glory to myself, though it is not a good thing, I will come to visions and revelations of the Lord.
καυχασθαι δη ου συμφερει μοι ελευσομαι γαρ εις οπτασιας και αποκαλυψεις κυριου

2 Ismerek egy embert a Krisztusban, a ki tizennégy évvel ezelõtt (ha testben-é, nem tudom; ha testen kívül-é, nem tudom; az Isten tudja) elragadtatott a harmadik égig.
I have knowledge of a man in Christ, fourteen years back (if he was in the body, or out of the body, I am not able to say, but God only), who was taken up to the third heaven.
οιδα ανθρωπον εν χριστω προ ετων δεκατεσσαρων ειτε εν σωματι ουκ οιδα ειτε εκτος του σωματος ουκ οιδα ο θεος οιδεν αρπαγεντα τον τοιουτον εως τριτου ουρανου

3 És tudom, hogy az az ember, (ha testben-é, ha testen kívül-é, nem tudom; az Isten tudja),
And I have knowledge of such a man (if he was in the body, or out of the body, I am not able to say, but God only),
και οιδα τον τοιουτον ανθρωπον ειτε εν σωματι ειτε εκτος του σωματος ουκ οιδα ο θεος οιδεν

4 Elragadtatott a paradicsomba, és hallott kimondhatatlan beszédeket, a melyeket nem szabad embernek kibeszélnie.
How he was taken up into Paradise, and words came to his ears which may not be said, and which man is not able to say.
οτι ηρπαγη εις τον παραδεισον και ηκουσεν αρρητα ρηματα α ουκ εξον ανθρωπω λαλησαι

5 Az ilyennel dicsekeszem; magammal pedig nem dicsekeszem, ha csak az én gyengeségeimmel nem.
On account of such a one I will have glory: for myself I will take no glory, but only in my feeble body.
υπερ του τοιουτου καυχησομαι υπερ δε εμαυτου ου καυχησομαι ει μη εν ταις ασθενειαις μου

6 Mert ha dicsekedni akarok, nem leszek esztelen; mert igazságot mondok; de megtürtõztetem magamat, hogy valaki többnek ne tartson, mint a minek lát, vagy a mit hall tõlem.
For if I had a desire to take credit to myself, it would not be foolish, for I would be saying what is true: but I will not, for fear that I might seem to any man more than he sees me to be, or has word from me that I am.
εαν γαρ θελησω καυχησασθαι ουκ εσομαι αφρων αληθειαν γαρ ερω φειδομαι δε μη τις εις εμε λογισηται υπερ ο βλεπει με η ακουει τι εξ εμου

7 És hogy a kijelentések nagysága miatt el ne bizakodjam, tövis adatott nékem a testembe, a Sátán angyala, hogy gyötörjön engem, hogy felettébb el ne bizakodjam.
And because the revelations were so very great, in order that I might not be overmuch lifted up, there was given to me a thorn in the flesh, one sent from Satan to give me pain.
και τη υπερβολη των αποκαλυψεων ινα μη υπεραιρωμαι εδοθη μοι σκολοψ τη σαρκι αγγελος σαταν ινα με κολαφιζη ινα μη υπεραιρωμαι

8 Ezért háromszor könyörögtem az Úrnak, hogy távozzék el [ez] tõlem;
And about this thing I made request to the Lord three times that it might be taken away from me.
υπερ τουτου τρις τον κυριον παρεκαλεσα ινα αποστη απ εμου

9 És ezt mondá nékem: Elég néked az én kegyelmem; mert az én erõm erõtlenség által végeztetik el. Nagy örömest dicsekeszem azért az én erõtelenségeimmel, hogy a Krisztus ereje lakozzék én bennem.
And he said to me, My grace is enough for you, for my power is made complete in what is feeble. Most gladly, then, will I take pride in my feeble body, so that the power of Christ may be on me.
και ειρηκεν μοι αρκει σοι η χαρις μου η γαρ δυναμις μου εν ασθενεια τελειουται ηδιστα ουν μαλλον καυχησομαι εν ταις ασθενειαις μου ινα επισκηνωση επ εμε η δυναμις του χρ ιστου

10 Annakokáért gyönyörködöm az erõtlenségekben, bántalmazásokban, nyomorúságokban, üldözésekben és szorongattatásokban Krisztusért; mert a mikor erõtelen vagyok, akkor vagyok erõs.
So I take pleasure in being feeble, in unkind words, in needs, in cruel attacks, in troubles, on account of Christ: for when I am feeble, then am I strong.
διο ευδοκω εν ασθενειαις εν υβρεσιν εν αναγκαις εν διωγμοις εν στενοχωριαις υπερ χριστου οταν γαρ ασθενω τοτε δυνατος ειμι

11 Dicsekedvén, balgataggá lettem; ti kényszerítettetek reá. Mert néktek kellett volna engem ajánlanotok; mert semmiben sem vagyok alábbvaló a fõ-fõ apostoloknál, noha semmi vagyok.
I have been forced by you to become foolish, though it was right for my praise to have come from you: for in no way was I less than the chief of the Apostles, though I am nothing.
γεγονα αφρων καυχωμενος υμεις με ηναγκασατε εγω γαρ ωφειλον υφ υμων συνιστασθαι ουδεν γαρ υστερησα των υπερ λιαν αποστολων ει και ουδεν ειμι

12 Apostolságomnak jelei megbizonyosodtak közöttetek sok tûrésben, jelekben, csodákban és erõkben is.
Truly the signs of an Apostle were done among you in quiet strength, with wonders and acts of power.
τα μεν σημεια του αποστολου κατειργασθη εν υμιν εν παση υπομονη εν σημειοις και τερασιν και δυναμεσιν

13 Mert micsoda az, a miben megkárosodtatok a többi gyülekezetek mellett, hanem ha az, hogy én magam nem voltam néktek terhetekre? Bocsássátok meg nékem ezt az igazságtalanságot!
For what is there in which you were made less than the other churches, but in the one thing that I was not a trouble to you? Let me have forgiveness for this wrong.
τι γαρ εστιν ο ηττηθητε υπερ τας λοιπας εκκλησιας ει μη οτι αυτος εγω ου κατεναρκησα υμων χαρισασθε μοι την αδικιαν ταυτην

14 Ímé harmadízben is kész vagyok hozzátok menni, és nem leszek terhetekre; mert nem azt keresem, a mi a tiétek, hanem titeket magatokat. Mert nem a gyermekek tartoznak kincseket gyûjteni a szülõknek, hanem a szülõk a gyermekeknek.
This is now the third time that I am ready to come to you; and I will not be a trouble to you: my desire is for you, not for your property: for it is not the children's business to make store for their fathers, but the fathers for the children.
ιδου τριτον ετοιμως εχω ελθειν προς υμας και ου καταναρκησω υμων ου γαρ ζητω τα υμων αλλ υμας ου γαρ οφειλει τα τεκνα τοις γονευσιν θησαυριζειν αλλ οι γονεις τοις τεκν οις

15 Én pedig nagy örömest áldozok és esem áldozatul a ti lelketekért; még ha ti, a kiket én igen szeretek, kevésbbé szerettek is engem.
And I will gladly give all I have for your souls. If I have the more love for you, am I to be loved the less?
εγω δε ηδιστα δαπανησω και εκδαπανηθησομαι υπερ των ψυχων υμων ει και περισσοτερως υμας αγαπων ηττον αγαπωμαι

16 De ám legyen, hogy én nem voltam terhetekre; hanem álnok lévén ravaszsággal fogtalak meg titeket.
But let it be so, that I was not a trouble to you myself; but (someone may say) being false, I took you with deceit.
εστω δε εγω ου κατεβαρησα υμας αλλ υπαρχων πανουργος δολω υμας ελαβον

17 Avagy a kiket hozzátok küldtem, azok közül valamelyik által kifosztottalak-é titeket?
Did I make a profit out of you by any of those whom I sent to you?
μη τινα ων απεσταλκα προς υμας δι αυτου επλεονεκτησα υμας

18 Megkértem Titust, és vele együtt elküldtem amaz atyafit; csak nem fosztott ki titeket Titus? Nem egyazon Lélek szerint jártunk-é? Nem azokon a nyomokon-é?
I gave orders to Titus, and I sent the brother with him. Did Titus make any profit out of you? were we not guided by the same Spirit, in the same ways?
παρεκαλεσα τιτον και συναπεστειλα τον αδελφον μη τι επλεονεκτησεν υμας τιτος ου τω αυτω πνευματι περιεπατησαμεν ου τοις αυτοις ιχνεσιν

19 Azt hiszitek megint, hogy elõttetek mentegetjük magunkat. Az Isten elõtt Krisztusban szólunk; mindezt pedig, szeretteim, a ti épüléstekért.
It may seem to you that all this time we have been attempting to put ourselves in the right; but we are saying these things before God in Christ. For all things, dear brothers, are for your profit.
παλιν δοκειτε οτι υμιν απολογουμεθα κατενωπιον του θεου εν χριστω λαλουμεν τα δε παντα αγαπητοι υπερ της υμων οικοδομης

20 Mert félek azon, hogy ha odamegyek, nem találllak majd olyanoknak, a milyeneknek szeretnélek, és engem is olyannak találtok, a milyennek nem szeretnétek; hogy valamiképen versengések, irígységek, indulatoskodások, visszavonások, rágalmazások, fondorkodások, felfuvalkodások, pártoskodások lesznek köztetek;
For I have a fear that, when I come, you may not be answering to my desire, and that I may not be answering to yours; that there may be fighting, hate, angry feeling, divisions, evil talk about others, secrets, thoughts of pride, outbursts against authority;
φοβουμαι γαρ μηπως ελθων ουχ οιους θελω ευρω υμας καγω ευρεθω υμιν οιον ου θελετε μηπως ερεις ζηλοι θυμοι εριθειαι καταλαλιαι ψιθυρισμοι φυσιωσεις ακαταστασιαι

21 Hogy mikor újra odamegyek, megaláz engem az én Istenem ti köztetek, és sokakat megsiratok azok közül, a kik ezelõtt vétkeztek és meg nem tértek a tisztátalanságból, paráznaságból és bujaságból, a mit elkövettek.
And that when I come again, my God may put me to shame among you, and I may have grief for those who have done wrong before and have had no regret for their unclean ways, and for the evil desires of the flesh to which they have given way.
μη παλιν ελθοντα με ταπεινωση ο θεος μου προς υμας και πενθησω πολλους των προημαρτηκοτων και μη μετανοησαντων επι τη ακαθαρσια και πορνεια και ασελγεια η επραξα ν

1 Ezúttal harmadszor megyek hozzátok. Két vagy három tanú vallomása alapján megáll minden dolog.
This is the third time that I am coming to you. From the mouth of two or three witnesses will every word be made certain.
τριτον τουτο ερχομαι προς υμας επι στοματος δυο μαρτυρων και τριων σταθησεται παν ρημα

2 Elõre megmondtam és elõre mondom, mint másodszori ottlétemkor, és most is távollétemben írom azoknak, a kik ezelõtt vétkeztek, és a többieknek mind, hogy ha ismét odamegyek, nem leszek kíméletes;
I said before, and still say it before I come, as being present for the second time, though I am still away from you, to those who have done wrong before, and to all the others, that if I come again I will not have pity;
προειρηκα και προλεγω ως παρων το δευτερον και απων νυν γραφω τοις προημαρτηκοσιν και τοις λοιποις πασιν οτι εαν ελθω εις το παλιν ου φεισομαι

3 Mert hát az általam szóló Krisztusnak bizonyságát keresitek, a ki irányotokban nem erõtelen, hanem erõs ti bennetek.
Seeing that you are looking for a sign of Christ giving out his word in me; who is not feeble in relation to you, but is strong in you:
επει δοκιμην ζητειτε του εν εμοι λαλουντος χριστου ος εις υμας ουκ ασθενει αλλα δυνατει εν υμιν

4 Mert noha megfeszíttetett erõtelenségbõl, mindazáltal él Istennek hatalmából. És noha mi erõtelenek vagyunk benne, de vele együtt élünk majd Isten erejébõl ti nálatok.
For he was feeble in that he was put to death on the cross, but he is living by the power of God. And we are feeble in him, but we will be living with him through the power of God in relation to you.
και γαρ ει εσταυρωθη εξ ασθενειας αλλα ζη εκ δυναμεως θεου και γαρ ημεις ασθενουμεν εν αυτω αλλα ζησομεθα συν αυτω εκ δυναμεως θεου εις υμας

5 Kísértsétek meg magatokat, ha a hitben vagytok-é? magatokat próbáljátok meg. Avagy nem ismeritek-é magatokat, hogy a Jézus Krisztus bennetek van? Kivévén, ha méltatlanok vagytok.
Make a test of yourselves, if you are in the faith; make certain of yourselves. Or are you not conscious in yourselves that Jesus Christ is in you, if you are truly Christ's?
εαυτους πειραζετε ει εστε εν τη πιστει εαυτους δοκιμαζετε η ουκ επιγινωσκετε εαυτους οτι ιησους χριστος εν υμιν εστιν ει μη τι αδοκιμοι εστε

6 De reménylem, hogy megismeritek, hogy mi nem vagyunk méltatlanok.
But it is my hope that you will have no doubt that we are truly Christ's.
ελπιζω δε οτι γνωσεσθε οτι ημεις ουκ εσμεν αδοκιμοι

7 Az Istent pedig kérem, hogy semmi gonoszt ne cselekedjetek; nem hogy mi méltóknak láttassunk, hanem hogy ti a jót cselekedjétek, mi pedig mintegy méltatlanok legyünk.
Now our prayer to God is that you may do no evil; not in order that it may be put to our credit, but so that you may do what is right, whatever we may seem.
ευχομαι δε προς τον θεον μη ποιησαι υμας κακον μηδεν ουχ ινα ημεις δοκιμοι φανωμεν αλλ ινα υμεις το καλον ποιητε ημεις δε ως αδοκιμοι ωμεν

8 Mert semmit sem cselekedhetünk az igazság ellen, hanem [csak] az igazságért.
Because we are able to do nothing against what is true, but only for it.
ου γαρ δυναμεθα τι κατα της αληθειας αλλ υπερ της αληθειας

9 Mert örvendünk, ha mi erõtelenek vagyunk, ti meg erõsek vagytok; ezt pedig kérjük is, a ti tökéletesedésetekért.
For we are glad when we are feeble and you are strong: and this is our prayer, even that you may be made complete.
χαιρομεν γαρ οταν ημεις ασθενωμεν υμεις δε δυνατοι ητε τουτο δε και ευχομεθα την υμων καταρτισιν

10 Azért írom ezeket távollétemben, hogy jelenlétemben ne kelljen keményen viselkednem ama hatalom szerint, a melyet az Úr adott nékem építésre és nem rontásra.
For this cause I am writing these things while I am away, so that there may be need for me, when I am present, to make use of sharp measures, by the authority which the Lord has given me for building up and not for destruction.
δια τουτο ταυτα απων γραφω ινα παρων μη αποτομως χρησωμαι κατα την εξουσιαν ην εδωκεν μοι ο κυριος εις οικοδομην και ουκ εις καθαιρεσιν

11 Végezetre, atyámfiai, legyetek jó egészségben, épüljetek, vígasztalódjatok, egy értelemben legyetek, békességben éljetek; és a szeretetnek és békességnek Istene lészen veletek.
Let this be my last word, brothers; be glad; be complete; be comforted; be of the same mind; be at peace with one another: and the God of love and peace will be with you.
λοιπον αδελφοι χαιρετε καταρτιζεσθε παρακαλεισθε το αυτο φρονειτε ειρηνευετε και ο θεος της αγαπης και ειρηνης εσται μεθ υμων

12 Köszöntsétek egymást szent csókkal. Köszöntenek titeket a szentek mindnyájan.
\13:13\All the saints send their love to you.
ασπασασθε αλληλους εν αγιω φιληματι

12 Köszöntsétek egymást szent csókkal. Köszöntenek titeket a szentek mindnyájan.
Give one another a holy kiss.\
ασπασασθε αλληλους εν αγιω φιληματι

13 Az Úr Jézus Krisztusnak kegyelme, és az Istennek szeretete, és a Szent Léleknek közössége mindnyájatokkal. Ámen.
\13:14\The grace of our Lord Jesus Christ, and the love of God, and the harmony of the Holy Spirit, be with you all.
ασπαζονται υμας οι αγιοι παντες

1 Pál, apostol (nem emberektõl, sem nem ember által, hanem Jézus Krisztus által és az Atya Isten által, a ki feltámasztotta õt a halálból);
Paul, an Apostle (not from men, and not through man, but through Jesus Christ, and God the Father, who made him come back from the dead),
παυλος αποστολος ουκ απ ανθρωπων ουδε δι ανθρωπου αλλα δια ιησου χριστου και θεου πατρος του εγειραντος αυτον εκ νεκρων

2 És a velem levõ összes atyafiak, Galátzia gyülekezeteinek:
And all the brothers who are with me, to the churches of Galatia:
και οι συν εμοι παντες αδελφοι ταις εκκλησιαις της γαλατιας

3 Kegyelem néktek és békesség az Atya Istentõl, és a mi Urunk Jézus Krisztustól,
Grace to you and peace from God the Father and our Lord Jesus Christ,
χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος και κυριου ημων ιησου χριστου

4 A ki adta önmagát a mi bûneinkért hogy kiszabadítson minket e jelenvaló gonosz világból, az Istennek és a mi Atyánknak akarata szerint.
Who gave himself for our sins, so that he might make us free from this present evil world, after the purpose of our God and Father:
του δοντος εαυτον υπερ των αμαρτιων ημων οπως εξεληται ημας εκ του ενεστωτος αιωνος πονηρου κατα το θελημα του θεου και πατρος ημων

5 A kinek dicsõség örökkön örökké! Ámen.
To whom be the glory for ever and ever. So be it.
ω η δοξα εις τους αιωνας των αιωνων αμην

6 Csodálkozom, hogy Attól, a ki titeket Krisztus kegyelme által elhívott, ily hamar más evangyéliomra hajlotok.
I am surprised that you are being so quickly turned away from him whose word came to you in the grace of Christ, to good news of a different sort;
θαυμαζω οτι ουτως ταχεως μετατιθεσθε απο του καλεσαντος υμας εν χαριτι χριστου εις ετερον ευαγγελιον

7 Holott nincs más; de némelyek zavarnak titeket, és el akarják ferdíteni a Krisztus evangyéliomát.
Which is not another sort: only there are some who give you trouble, desiring to make changes in the good news of Christ.
ο ουκ εστιν αλλο ει μη τινες εισιν οι ταρασσοντες υμας και θελοντες μεταστρεψαι το ευαγγελιον του χριστου

8 De ha szinte mi, avagy mennybõl való angyal hirdetne is néktek valamit azon kívül, a mit néktek hirdettünk, legyen átok.
But even if we, or an angel from heaven, were to be a preacher to you of good news other than that which we have given you, let there be a curse on him.
αλλα και εαν ημεις η αγγελος εξ ουρανου ευαγγελιζηται υμιν παρ ο ευηγγελισαμεθα υμιν αναθεμα εστω

9 A mint elõbb mondottuk, most is ismét mondom: Ha valaki néktek hirdet valamit azon kívül, a mit elfogadtatok, átok legyen.
As we have said before, so say I now again, If any man is a preacher to you of any good news other than that which has been given to you, let there be a curse on him.
ως προειρηκαμεν και αρτι παλιν λεγω ει τις υμας ευαγγελιζεται παρ ο παρελαβετε αναθεμα εστω

10 Mert most embereknek engedek-é, avagy az Istennek? Vagy embereknek igyekezem-é tetszeni? Bizonyára, ha még embereknek igyekezném tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék.
Am I now using arguments to men, or God? or is it my desire to give men pleasure? if I was still pleasing men, I would not be a servant of Christ.
αρτι γαρ ανθρωπους πειθω η τον θεον η ζητω ανθρωποις αρεσκειν ει γαρ ετι ανθρωποις ηρεσκον χριστου δουλος ουκ αν ημην

11 Tudtotokra adom pedig atyámfiai, hogy az az evangyéliom, melyet én hirdettem, nem ember szerint való;
Because I say to you, my brothers, that the good news of which I was the preacher is not man's.
γνωριζω δε υμιν αδελφοι το ευαγγελιον το ευαγγελισθεν υπ εμου οτι ουκ εστιν κατα ανθρωπον

12 Mert én sem embertõl vettem azt, sem nem tanítottak arra, hanem a Jézus Krisztus kijelentése által.
For I did not get it from man, and I was not given teaching in it, but it came to me through revelation of Jesus Christ.
ουδε γαρ εγω παρα ανθρωπου παρελαβον αυτο ουτε εδιδαχθην αλλα δι αποκαλυψεως ιησου χριστου

13 Mert hallottátok, mint forgolódtam én egykor a zsidóságban, hogy én felette igen háborgattam az Isten anyaszentegyházát, és pusztítottam azt.
For news has come to you of my way of life in the past in the Jews' religion, how I was cruel without measure to the church of God, and did great damage to it:
ηκουσατε γαρ την εμην αναστροφην ποτε εν τω ιουδαισμω οτι καθ υπερβολην εδιωκον την εκκλησιαν του θεου και επορθουν αυτην

14 És felülmultam a zsidóságban nemzetembeli sok kortársamat, szerfelett rajongván atyai hagyományaimért.
And I went farther in the Jews' religion than a number of my generation among my countrymen, having a more burning interest in the beliefs handed down from my fathers.
και προεκοπτον εν τω ιουδαισμω υπερ πολλους συνηλικιωτας εν τω γενει μου περισσοτερως ζηλωτης υπαρχων των πατρικων μου παραδοσεων

15 De mikor az Istennek tetszett, ki elválasztott engem az én anyám méhétõl fogva és elhívott az õ kegyelme által,
But when it was the good pleasure of God, by whom I was marked out even from my mother's body, through his grace,
οτε δε ευδοκησεν ο θεος ο αφορισας με εκ κοιλιας μητρος μου και καλεσας δια της χαριτος αυτου

16 Hogy kijelentse az õ Fiát én bennem, hogy hirdessem õt a pogányok között: azonnal nem tanácskoztam testtel és vérrel,
To give the revelation of his Son in me, so that I might give the news of him to the Gentiles; then I did not take the opinion of flesh and blood,
αποκαλυψαι τον υιον αυτου εν εμοι ινα ευαγγελιζωμαι αυτον εν τοις εθνεσιν ευθεως ου προσανεθεμην σαρκι και αιματι

17 Sem nem mentem Jeruzsálembe az elõttem való apostolokhoz, hanem elmentem Arábiába, és ismét visszatértem Damaskusba.
And I went not up to Jerusalem to those who were Apostles before me; but I went away into Arabia, and again I came back to Damascus.
ουδε ανηλθον εις ιεροσολυμα προς τους προ εμου αποστολους αλλ απηλθον εις αραβιαν και παλιν υπεστρεψα εις δαμασκον

18 Azután három esztendõ mulva fölmentem Jeruzsálembe, hogy Pétert meglátogassam, és nála maradtam tizenöt napig.
Then after three years I went up to Jerusalem to see Cephas, and was there with him fifteen days.
επειτα μετα ετη τρια ανηλθον εις ιεροσολυμα ιστορησαι πετρον και επεμεινα προς αυτον ημερας δεκαπεντε

19 Az apostolok közül pedig mást nem láttam, hanem [csak] Jakabot, az Úr atyjafiát.
But of the other Apostles I saw only James, the Lord's brother.
ετερον δε των αποστολων ουκ ειδον ει μη ιακωβον τον αδελφον του κυριου

20 A miket pedig néktek írok, ímé Isten elõtt [mondom,] hogy nem hazudom.
Now God is witness that the things which I am writing to you are true.
α δε γραφω υμιν ιδου ενωπιον του θεου οτι ου ψευδομαι

21 Azután mentem Siriának és Ciliciának tartományaiba.
Then I came to the parts of Syria and Cilicia.
επειτα ηλθον εις τα κλιματα της συριας και της κιλικιας

22 Ismeretlen valék pedig személyesen a Júdeában levõ keresztyén gyülekezetek elõtt;
And the churches of Judaea which were in Christ still had no knowledge of my face or person:
ημην δε αγνοουμενος τω προσωπω ταις εκκλησιαις της ιουδαιας ταις εν χριστω

23 Hanem csak hallották, hogy: A ki minket üldözött egykor, most hirdeti azt a hitet, a melyet egykor pusztított.
Only it came to their ears that he who at one time was cruel to us is now preaching the faith which before had been attacked by him;
μονον δε ακουοντες ησαν οτι ο διωκων ημας ποτε νυν ευαγγελιζεται την πιστιν ην ποτε επορθει

24 És dicsõíték bennem az Istent.
And they gave glory to God in me.
και εδοξαζον εν εμοι τον θεον

1 Azután tizennégy esztendõ mulva ismét fölmentem Jeruzsálembe Barnabással együtt, elvivén Titust is.
Then after the space of fourteen years I went up again to Jerusalem with Barnabas, taking Titus with me.
επειτα δια δεκατεσσαρων ετων παλιν ανεβην εις ιεροσολυμα μετα βαρναβα συμπαραλαβων και τιτον

2 Fölmentem pedig kijelentés következtében és eléjök adtam az evangyéliomot, melyet hirdetek a pogányok között, de külön a tekintélyeseknek, hogy valami módon hiába ne fussak, avagy ne futottam légyen.
And I went up by revelation; and I put before them the good news which I was preaching among the Gentiles, but privately before those who were of good name, so that the work which I was or had been doing might not be without effect.
ανεβην δε κατα αποκαλυψιν και ανεθεμην αυτοις το ευαγγελιον ο κηρυσσω εν τοις εθνεσιν κατ ιδιαν δε τοις δοκουσιν μηπως εις κενον τρεχω η εδραμον

3 De még a velem levõ Titus sem kényszeríttetett a körülmetélkedésre, noha görög vala,
But not even Titus who was with me, being a Greek, was made to undergo circumcision:
αλλ ουδε τιτος ο συν εμοι ελλην ων ηναγκασθη περιτμηθηναι

4 Tudniillik a belopózkodott hamis atyafiakért, a kik alattomban közénk jöttek, hogy kikémleljék a mi szabadságunkat, melylyel bírunk a Krisztus Jézusban, hogy minket szolgákká tegyenek:
And that because of the false brothers let in secretly, who came searching out our free condition which we have in Christ Jesus, so that they might make servants of us;
δια δε τους παρεισακτους ψευδαδελφους οιτινες παρεισηλθον κατασκοπησαι την ελευθεριαν ημων ην εχομεν εν χριστω ιησου ινα ημας καταδουλωσωνται

5 Kiknek egy pillanatra sem adtuk meg magunkat, hogy az evangyéliom igazsága megmaradjon számotokra.
To whom we gave way not even for an hour; so that the true words of the good news might still be with you.
οις ουδε προς ωραν ειξαμεν τη υποταγη ινα η αληθεια του ευαγγελιου διαμεινη προς υμας

6 A tekintélyesektõl pedig, (bárminõk valának régen, azzal nem törõdöm; Isten nem nézi az embernek személyét : mert velem a tekintélyesek semmit sem közöltek;
But from those who seemed to be important (whatever they were has no weight with me: God does not take man's person into account): those who seemed to be important gave nothing new to me;
απο δε των δοκουντων ειναι τι οποιοι ποτε ησαν ουδεν μοι διαφερει προσωπον θεος ανθρωπου ου λαμβανει εμοι γαρ οι δοκουντες ουδεν προσανεθεντο

7 Sõt ellenkezõleg, mikor látták, hogy én reám van bízva a körülmetéletlenség evangyélioma, mint Péterre a körülmetélésé;
But, quite the opposite, when they saw that I had been made responsible for preaching the good news to those without circumcision, even as Peter had been for those of the circumcision
αλλα τουναντιον ιδοντες οτι πεπιστευμαι το ευαγγελιον της ακροβυστιας καθως πετρος της περιτομης

8 (Mert a ki erõs volt Péterben a körülmetélkedés apostolságára, bennem is erõs volt a pogányok között).
(Because he who was working in Peter as the Apostle of the circumcision was working no less in me among the Gentiles);
ο γαρ ενεργησας πετρω εις αποστολην της περιτομης ενηργησεν και εμοι εις τα εθνη

9 És elismervén a nékem adatott kegyelmet, Jakab és Kéfás, meg János, kik oszlopokul tekintetnek, bajtársi jobbjukat nyujták nékem és Barnabásnak, hogy mi a pogányok között, õk pedig a körülmetélés között [prédikáljunk:]

When they saw the grace which was given to me, James and Cephas and John, who had the name of being pillars, gave to me and Barnabas their right hands as friends so that we might go to the Gentiles, and they to the circumcision;

και γνοντες την χαριν την δοθεισαν μοι ιακωβος και κηφας και ιωαννης οι δοκουντες στυλοι ειναι δεξιας εδωκαν εμοι και βαρναβα κοινωνιας ινα ημεις εις τα εθνη αυτοι δε εις την περιτομην

10 Csakhogy a szegényekrõl megemlékezzünk; a mit is én igyekeztem megcselekedni.

Only it was their desire that we would give thought to the poor; which very thing I had much in mind to do.

μονον των πτωχων ινα μνημονευωμεν ο και εσπουδασα αυτο τουτο ποιησαι

11 Mikor pedig Péter Antiókhiába jött, szemtõl szembe ellene állottam, mivel panasz volt rá.

But when Cephas came to Antioch, I made a protest against him to his face, because he was clearly in the wrong.

οτε δε ηλθεν πετρος εις αντιοχειαν κατα προσωπον αυτω αντεστην οτι κατεγνωσμενος ην

12 Mert mielõtt némelyek oda jöttek Jakabtól, a pogányokkal együtt evett; mikor pedig oda jöttek, félrevonult és elkülönítette magát, félvén a körülmetélkedésbõl valóktól.

For before certain men came from James, he did take food with the Gentiles: but when they came, he went back and made himself separate, fearing those who were of the circumcision.

προ του γαρ ελθειν τινας απο ιακωβου μετα των εθνων συνησθιεν οτε δε ηλθον υπεστελλεν και αφωριζεν εαυτον φοβουμενος τους εκ περιτομης

13 És vele képmutatóskodtak a többi zsidók is, úgy hogy Barnabás szintén elcsábíttatott az õ tettetésök által.

And the rest of the Jews went after him, so that even Barnabas was overcome by their false ways.

και συνυπεκριθησαν αυτω και οι λοιποι ιουδαιοι ωστε και βαρναβας συναπηχθη αυτων τη υποκρισει

14 De mikor láttam, hogy nem egyenesen járnak az evangyéliom igazságához képest, mondék Péternek mindnyájok elõtt: Ha te zsidó létedre pogány módra élsz és nem zsidó módra, miként kényszeríted a pogányokat, hogy zsidó módra éljenek?

But when I saw that they were not living uprightly in agreement with the true words of the good news, I said to Cephas before them all, If you, being a Jew, are living like the Gentiles, and not like the Jews, how will you make the Gentiles do the same as the Jews?

αλλ οτε ειδον οτι ουκ ορθοποδουσιν προς την αληθειαν του ευαγγελιου ειπον τω πετρω εμπροσθεν παντων ει συ ιουδαιος υπαρχων εθνικως ζης και ουκ ιουδαικως τι τα εθνη αν αγκαζεις ιουδαιζειν

15 Mi, természet szerint zsidók és nem pogányok közül való bûnösök,

We being Jews by birth, and not sinners of the Gentiles,

ημεις φυσει ιουδαιοι και ουκ εξ εθνων αμαρτωλοι

16 Tudván azt, hogy az ember nem igazul meg a törvény cselekedeteibõl, hanem a Jézus Krisztusban való hit által, mi is Krisztus Jézusban hittünk, hogy megigazuljunk a Krisztusban való hitbõl és nem a törvény cselekedeteibõl; Mivel a törvény cselekedeteibõl nem igazul meg egy test sem.

Being conscious that a man does not get righteousness by the works of the law, but through faith in Jesus Christ, we had faith in Christ Jesus, so that we might get righteousness by faith in Christ, and not by the works of the law: because by the works of the law will no flesh get righteousness.

ειδοτες οτι ου δικαιουται ανθρωπος εξ εργων νομου εαν μη δια πιστεως ιησου χριστου και ημεις εις χριστον ιησουν επιστευσαμεν ινα δικαιωθωμεν εκ πιστεως χριστου και ουκ εξ εργων νομου διοτι ου δικαιωθησεται εξ εργων νομου πασα σαρξ

17 Ha pedig Krisztusban keresvén a megigazulást, mimagunk is bûnösöknek találtatunk, avagy Krisztus bûnnek szolgája-é? Távol legyen.

But if, while we were desiring to get righteousness through Christ, we ourselves were seen to be sinners, is Christ a servant of sin? In no way!

ει δε ζητουντες δικαιωθηναι εν χριστω ευρεθημεν και αυτοι αμαρτωλοι αρα χριστος αμαρτιας διακονος μη γενοιτο

18 Mert, ha a miket elrontottam, azokat ismét fölépítem, önmagamat teszem bûnössé.

For if I put up again those things which I gave to destruction, I am seen to be a wrongdoer.

ει γαρ α κατελυσα ταυτα παλιν οικοδομω παραβατην εμαυτον συνιστημι

19 Mert én a törvény által meghaltam a törvénynek, hogy Istennek éljek.
For I, through the law, have become dead to the law, so that I might be living to God.
εγω γαρ δια νομου νομω απεθανον ινα θεω ζησω

20 Krisztussal együtt megfeszíttettem. Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus; a mely életet pedig most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, a ki szeretett engem és önmagát adta érettem.
I have been put to death on the cross with Christ; still I am living; no longer I, but Christ is living in me; and that life which I now am living in the flesh I am living by faith, the faith of the Son of God, who in love for me, gave himself up for me.
χριστω συνεσταυρωμαι ζω δε ουκετι εγω ζη δε εν εμοι χριστος ο δε νυν ζω εν σαρκι εν πιστει ζω τη του υιου του θεου του αγαπησαντος με και παραδοντος εαυτον υπερ εμου

21 Nem törlöm el az Isten kegyelmét; mert ha a törvény által [van] az igazság, tehát Krisztus ok nélkül halt meg.
I do not make the grace of God of no effect: because if righteousness is through the law, then Christ was put to death for nothing.
ουκ αθετω την χαριν του θεου ει γαρ δια νομου δικαιοσυνη αρα χριστος δωρεαν απεθανεν

1 Óh balgatag Galátziabeliek, kicsoda ígézett meg titeket, hogy ne engedelmeskedjetek az igazságnak, kiknek szemei elõtt a Jézus Krisztus úgy íratott le, [mintha] ti köztetek feszíttetett [volna] meg?
O foolish Galatians, by what strange powers have you been tricked, to whom it was made clear that Jesus Christ was put to death on the cross?
ω ανοητοι γαλαται τις υμας εβασκανεν τη αληθεια μη πειθεσθαι οις κατ οφθαλμους ιησους χριστος προεγραφη εν υμιν εσταυρωμενος

2 Csak azt akarom megtudni tõletek: a törvény cselekedeteibõl kaptátok-é a Lelket, avagy a hit hallásából?
Give me an answer to this one question, Did the Spirit come to you through the works of the law, or by the hearing of faith?
τουτο μονον θελω μαθειν αφ υμων εξ εργων νομου το πνευμα ελαβετε η εξ ακοης πιστεως

3 Ennyire esztelenek vagytok? A mit Lélekben kezdtetek el, most testben fejeznétek be?
Are you so foolish? having made a start in the Spirit, will you now be made complete in the flesh?
ουτως ανοητοι εστε εναρξαμενοι πνευματι νυν σαρκι επιτελεισθε

4 Annyit szenvedtetek hiába? ha ugyan hiába.
Did you undergo such a number of things to no purpose? if it is in fact to no purpose.
τοσαυτα επαθετε εικη ειγε και εικη

5 Annakokáért, a ki a Lelket szolgáltatja néktek, és hatalmas dolgokat mûvel bennetek, a törvény cselekedeteibõl, vagy a hit hallásából [cselekeszi-é?]
He who gives you the Spirit, and does works of power among you, is it by the works of law, or by the hearing of faith?
ο ουν επιχορηγων υμιν το πνευμα και ενεργων δυναμεις εν υμιν εξ εργων νομου η εξ ακοης πιστεως

6 Miképen Ábrahám hitt az Istennek, és tulajdoníttatott néki igazságul.
Even as Abraham had faith in God, and it was put to his account as righteousness.
καθως αβρααμ επιστευσεν τω θεω και ελογισθη αυτω εις δικαιοσυνην

7 Értsétek meg tehát, hogy a kik hitbõl vannak, azok az Ábrahám fiai.
Be certain, then, that those who are of faith, the same are sons of Abraham.
γινωσκετε αρα οτι οι εκ πιστεως ουτοι εισιν υιοι αβρααμ

8 Elõre látván pedig az Írás, hogy Isten hitbõl fogja megigazítani a pogányokat, eleve hirdette Ábrahámnak, hogy: Te benned fognak megáldatni minden népek.
And the holy Writings, seeing before the event that God would give the Gentiles righteousness by faith, gave the good news before to Abraham, saying, In you will all the nations have a blessing.
προιδουσα δε η γραφη οτι εκ πιστεως δικαιοι τα εθνη ο θεος προευηγγελισατο τω αβρααμ οτι ενευλογηθησονται εν σοι παντα τα εθνη

9 Ekként a hitbõl valók áldatnak meg a hívõ Ábrahámmal.
So then those who are of faith have a part in the blessing of Abraham who was full of faith.
ωστε οι εκ πιστεως ευλογουνται συν τω πιστω αβρααμ

10 Mert a kik törvény cselekedeteibõl vannak, átok alatt vannak; minthogy meg van írva: Átkozott minden, a ki meg nem marad mindazokban, a mik megirattak a törvény könyvében, hogy azokat cselekedje.
For all who are of the works of the law are under a curse: because it is said in the Writings, A curse is on everyone who does not keep on doing all the things which are ordered in the book of the law.
οσοι γαρ εξ εργων νομου εισιν υπο καταραν εισιν γεγραπται γαρ επικαταρατος πας ος ουκ εμμενει εν πασιν τοις γεγραμμενοις εν τω βιβλιω του νομου του ποιησαι αυτα

11 Hogy pedig a törvény által senki sem igazul meg Isten elõtt, nyilvánvaló, mert az igaz ember hitbõl él.
Now that no man gets righteousness by the law in the eyes of God, is clear; because, The upright will be living by faith.
οτι δε εν νομω ουδεις δικαιουται παρα τω θεω δηλον οτι ο δικαιος εκ πιστεως ζησεται

12 A törvény pedig nincs hitbõl, hanem a mely ember cselekeszi azokat, élni fog azok által.
And the law is not of faith; but, He who does them will have life by them.
ο δε νομος ουκ εστιν εκ πιστεως αλλ ο ποιησας αυτα ανθρωπος ζησεται εν αυτοις

13 Krisztus váltott meg minket a törvény átkától, átokká levén érettünk; mert meg van írva: Átkozott minden, a ki fán függ:
Christ has made us free from the curse of the law, having become a curse for us: because it is said in the Writings, A curse on everyone who is put to death by hanging on a tree:
χριστος ημας εξηγορασεν εκ της καταρας του νομου γενομενος υπερ ημων καταρα γεγραπται γαρ επικαταρατος πας ο κρεμαμενος επι ξυλου

14 Hogy az Ábrahám áldása Krisztus Jézusban legyen a pogányokon, hogy a Lélek ígéretét elnyerjük hit által.
So that on the Gentiles might come the blessing of Abraham in Christ Jesus; in order that we through faith might have the Spirit which God had undertaken to give.
ινα εις τα εθνη η ευλογια του αβρααμ γενηται εν χριστω ιησου ινα την επαγγελιαν του πνευματος λαβωμεν δια της πιστεως

15 Atyámfiai! ember szerint szólok. Lám az embernek megerõsített testámentomát senki erõtelenné nem teszi, sem ahhoz hozzá nem ád.
Brothers, as men would say, even a man's agreement, when it has been made certain, may not be put on one side, or have additions made to it.
αδελφοι κατα ανθρωπον λεγω ομως ανθρωπου κεκυρωμενην διαθηκην ουδεις αθετει η επιδιατασσεται

16 Az ígéretek pedig Ábrahámnak adattak és az õ magvának. Nem mondja: És a magvaknak, mint sokról; hanem mint egyrõl. És a te magodnak, a ki a Krisztus.
Now to Abraham were the undertakings given, and to his seed. He says not, And to seeds, as of a great number; but as of one, he says, And to your seed, which is Christ.
τω δε αβρααμ ερρηθησαν αι επαγγελιαι και τω σπερματι αυτου ου λεγει και τοις σπερμασιν ως επι πολλων αλλ ως εφ ενος και τω σπερματι σου ος εστιν χριστος

17 Ezt mondom pedig, hogy a kötést, melyet Isten elõször megerõsített a Krisztusra nézve, a négyszázharmincz esztendõ multán keletkezett törvény nem teszi erõtelenné, hogy megsemmisítse az ígéretet.
Now this I say: The law, which came four hundred and thirty years after, does not put an end to the agreement made before by God, so as to make the undertaking without effect.
τουτο δε λεγω διαθηκην προκεκυρωμενην υπο του θεου εις χριστον ο μετα ετη τετρακοσια και τριακοντα γεγονως νομος ουκ ακυροι εις το καταργησαι την επαγγελιαν

18 Mert ha törvénybõl [van] az örökség, akkor többé nem ígéretbõl; Ábrahámnak pedig ígéret által ajándékozta azt az Isten.
Because if the heritage is by the law, it is no longer dependent on the word of God; but God gave it to Abraham by his word.
ει γαρ εκ νομου η κληρονομια ουκετι εξ επαγγελιας τω δε αβρααμ δι επαγγελιας κεχαρισται ο θεος

19 Micsoda tehát a törvény? A bûnök okáért adatott, a míg eljõ a Mag, a kinek tétetett az ígéret; rendeltetvén angyalok által, közbenjáró kezében.
What then is the law? It was an addition made because of sin, till the coming of the seed to whom the undertaking had been given; and it was ordered through angels by the hand of a go-between.
τι ουν ο νομος των παραβασεων χαριν προσετεθη αχρις ου ελθη το σπερμα ω επηγγελται διαταγεις δι αγγελων εν χειρι μεσιτου

20 A közbenjáró pedig nem egyé, Isten ellenben egy.
Now a go-between is not a go-between of one; but God is one.
ο δε μεσιτης ενος ουκ εστιν ο δε θεος εις εστιν

21 A törvény tehát az Isten ígéretei ellen van-é? Távol legyen! Mert ha olyan törvény adatott volna, a mely képes megeleveníteni, valóban a törvénybõl volna az igazság.
Is the law then against the words of God? in no way; because if there had been a law which was able to give life, truly righteousness would have been by the law.
ο ουν νομος κατα των επαγγελιων του θεου μη γενοιτο ει γαρ εδοθη νομος ο δυναμενος ζωοποιησαι οντως αν εκ νομου ην η δικαιοσυνη

22 De az Írás mindent bûn alá rekesztett, hogy az ígéret Jézus Krisztusban való hitbõl adassék a hívõknek.
However, the holy Writings have put all things under sin, so that that for which God gave the undertaking, based on faith in Jesus Christ, might be given to those who have such faith.
αλλα συνεκλεισεν η γραφη τα παντα υπο αμαρτιαν ινα η επαγγελια εκ πιστεως ιησου χριστου δοθη τοις πιστευουσιν

23 Minekelõtte pedig eljött a hit, törvény alatt õriztettünk, egybezárva az eljövendõ hit kinyilatkoztatásáig.
But before faith came, we were kept in prison under the law, waiting for the revelation of the faith which was to come.
προ του δε ελθειν την πιστιν υπο νομον εφρουρουμεθα συγκεκλεισμενοι εις την μελλουσαν πιστιν αποκαλυφθηναι

24 Ekként a törvény Krisztusra vezérlõ mesterünkké lett, hogy hitbõl igazuljunk meg.
So the law has been a servant to take us to Christ, so that we might have righteousness by faith.
ωστε ο νομος παιδαγωγος ημων γεγονεν εις χριστον ινα εκ πιστεως δικαιωθωμεν

25 De minekutána eljött a hit, nem vagyunk többé a vezérlõ mester alatt.
But now that faith is come, we are no longer under a servant.
ελθουσης δε της πιστεως ουκετι υπο παιδαγωγον εσμεν

26 Mert mindnyájan Isten fiai vagytok a Krisztus Jézusban való hit által.
Because you are all sons of God through faith in Christ Jesus.
παντες γαρ υιοι θεου εστε δια της πιστεως εν χριστω ιησου

27 Mert a kik Krisztusba keresztelkedtetek meg, Krisztust öltöztétek fel.
For all those of you who were given baptism into Christ did put on Christ.
οσοι γαρ εις χριστον εβαπτισθητε χριστον ενεδυσασθε

28 Nincs zsidó, sem görög; nincs szolga, sem szabad; nincs férfi, sem nõ; mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban.
There is no Jew or Greek, servant or free, male or female: because you are all one in Jesus Christ.
ουκ ενι ιουδαιος ουδε ελλην ουκ ενι δουλος ουδε ελευθερος ουκ ενι αρσεν και θηλυ παντες γαρ υμεις εις εστε εν χριστω ιησου

29 Ha pedig Krisztuséi vagytok, tehát az Ábrahám magva vagytok, és ígéret szerint örökösök.
And if you are Christ's, then you are Abraham's seed, and yours is the heritage by the right of God's undertaking given to Abraham.
ει δε υμεις χριστου αρα του αβρααμ σπερμα εστε και κατ επαγγελιαν κληρονομοι

1 Mondom pedig, hogy a meddig az örökös kiskorú, semmiben sem különbözik a szolgától, jóllehet ura mindennek;
But I say that as long as the son is a child, he is in no way different from a servant, though he is lord of all;
λεγω δε εφ οσον χρονον ο κληρονομος νηπιος εστιν ουδεν διαφερει δουλου κυριος παντων ων

2 Hanem gyámok és gondviselõk alatt van az atyjától rendelt ideig.
But is under keepers and managers till the time fixed by the father.
αλλα υπο επιτροπους εστιν και οικονομους αχρι της προθεσμιας του πατρος

3 Azonképen mi is, mikor kiskorúak valánk, a világ elemei alá voltunk vettetve szolgaként:
So we, when we were young, were kept under the first rules of the world;
ουτως και ημεις οτε ημεν νηπιοι υπο τα στοιχεια του κοσμου ημεν δεδουλωμενοι

4 Mikor pedig eljött az idõnek teljessége, kibocsátotta Isten az õ Fiát, a ki asszonytól lett, a ki törvény alatt lett,
But when the time had come, God sent out his Son, made of a woman, made under the law,
οτε δε ηλθεν το πληρωμα του χρονου εξαπεστειλεν ο θεος τον υιον αυτου γενομενον εκ γυναικος γενομενον υπο νομον

5 Hogy a törvény alatt levõket megváltsa, hogy elnyerjük a fiúságot.
That he might make them free who were under the law, and that we might be given the place of sons.
ινα τους υπο νομον εξαγοραση ινα την υιοθεσιαν απολαβωμεν

6 Minthogy pedig fiak vagytok, kibocsátotta az Isten az õ Fiának Lelkét a ti szíveitekbe, ki ezt kiáltja: Abba, Atya!
And because you are sons, God has sent out the Spirit of his Son into our hearts, saying, Abba, Father.
οτι δε εστε υιοι εξαπεστειλεν ο θεος το πνευμα του υιου αυτου εις τας καρδιας υμων κραζον αββα ο πατηρ

7 Azért nem vagy többé szolga, hanem fiú; ha pedig fiú, Istennek örököse is Krisztus által.
So that you are no longer a servant, but a son; and if a son, then the heritage of God is yours.
ωστε ουκετι ει δουλος αλλ υιος ει δε υιος και κληρονομος θεου δια χριστου

8 Ámde akkor, mikor még nem ismertétek az Istent, azoknak szolgáltatok, a mik természet szerint nem istenek;
But at that time, having no knowledge of God, you were servants to those who by right are no gods:
αλλα τοτε μεν ουκ ειδοτες θεον εδουλευσατε τοις μη φυσει ουσιν θεοις

9 Most azonban, hogy megismertétek az Istent, sõt hogy megismert titeket az Isten, miként tértek vissza ismét az erõtelen és gyarló elemekhez, a melyeknek megint újból szolgálni akartok?
But now that you have come to have knowledge of God, or more truly, God has knowledge of you, how is it that you go back again to the poor and feeble first things, desiring to be servants to them again?
νυν δε γνοντες θεον μαλλον δε γνωσθεντες υπο θεου πως επιστρεφετε παλιν επι τα ασθενη και πτωχα στοιχεια οις παλιν ανωθεν δουλευειν θελετε

10 Megtartjátok a napokat és hónapokat és idõket, meg az esztendõket.
You keep days, and months, and fixed times, and years.
ημερας παρατηρεισθε και μηνας και καιρους και ενιαυτους

11 Féltelek titeket, hogy hiába fáradoztam körültetek.
I am in fear of you, that I may have been working for you to no purpose.
φοβουμαι υμας μηπως εικη κεκοπιακα εις υμας

12 Legyetek olyanok, mint én; mert én is olyanná lettem, mint ti: atyámfiai, kérlek titeket, semmivel sem bántottatok meg engem.
My desire for you, brothers, is that you may be as I am, because I am as you are. You have done me no wrong;
γινεσθε ως εγω οτι καγω ως υμεις αδελφοι δεομαι υμων ουδεν με ηδικησατε

13 Tudjátok pedig, hogy testem erõtelensége miatt hirdettem néktek az evangyéliomot elõször.
But you have knowledge that with a feeble body I was preaching the good news to you the first time;
οιδατε δε οτι δι ασθενειαν της σαρκος ευηγγελισαμην υμιν το προτερον

14 És megkísértetvén testemben, nem vetettetek meg, sem nem útáltatok meg engem, hanem úgy fogadtatok, mint Istennek angyalát, mint Krisztus Jézust.
And you did not have a poor opinion of me because of the trouble in my flesh, or put shame on it; but you took me to your hearts as an angel of God, even as Christ Jesus.
και τον πειρασμον μου τον εν τη σαρκι μου ουκ εξουθενησατε ουδε εξεπτυσατε αλλ ως αγγελον θεου εδεξασθε με ως χριστον ιησουν

15 Hová lõn tehát a ti boldogságotok? Mert bizonyságot teszek néktek, hogy ti, ha lehetséges volt volna, szemeiteket kivájván, nékem adtátok volna.
Where then is that happy condition of yours? because I give you witness, that, if possible, you would have taken out your eyes and given them to me.
τις ουν ην ο μακαρισμος υμων μαρτυρω γαρ υμιν οτι ει δυνατον τους οφθαλμους υμων εξορυξαντες αν εδωκατε μοι

16 Tehát ellenségetek lettem-é, megmondván néktek az igazat?
So then am I no longer your friend, because I give you true words?
ωστε εχθρος υμων γεγονα αληθευων υμιν

17 Nem szépen buzgolkodnak érettetek, sõt minket ki akarnak rekeszteni, hogy mellettök buzgolkodjatok.
Their interest in you is not good; but their desire is that you may be shut out, so that you may go after them.
ζηλουσιν υμας ου καλως αλλα εκκλεισαι υμας θελουσιν ινα αυτους ζηλουτε

18 Szép dolog pedig fáradozni a jóban mindenkor, és nem csupán akkor, ha köztetek vagyok.
But it is good to have an interest in a good cause at all times, and not only when I am present with you.
καλον δε το ζηλουσθαι εν καλω παντοτε και μη μονον εν τω παρειναι με προς υμας

19 Gyermekeim! kiket ismét fájdalommal szûlök, míglen kiábrázolódik bennetek Krisztus.
My children, of whom I am again in birth-pains till Christ is formed in you,
τεκνια μου ους παλιν ωδινω αχρις ου μορφωθη χριστος εν υμιν

20 Szeretnék pedig most köztetek jelen lenni és változtatni a hangomon; mert bizonytalanságban vagyok felõletek.
Truly my desire is to be present with you now, using a changed voice; for I am troubled about you.
ηθελον δε παρειναι προς υμας αρτι και αλλαξαι την φωνην μου οτι απορουμαι εν υμιν

21 Mondjátok meg nékem, kik a törvény alatt akartok lenni: nem halljátok-é a törvényt?
Say, you whose desire it is to be under the law, do you not give ear to the law?
λεγετε μοι οι υπο νομον θελοντες ειναι τον νομον ουκ ακουετε

22 Mert meg van írva, hogy Ábrahámnak két fia volt; egyik a szolgálótól, és a másik a szabadostól.
Because it is in the Writings, that Abraham had two sons, one by the servant-woman, and one by the free woman.
γεγραπται γαρ οτι αβρααμ δυο υιους εσχεν ενα εκ της παιδισκης και ενα εκ της ελευθερας

23 De a szolgálótól való test szerint született; a szabadostól való pedig az ígéret által.
Now the son by the servant-woman has his birth after the flesh; but the son by the free woman has his birth through the undertaking of God.
αλλ ο μεν εκ της παιδισκης κατα σαρκα γεγεννηται ο δε εκ της ελευθερας δια της επαγγελιας

24 Ezek mást példáznak: mert azok [az] [asszonyok] a két szövetség, az egyik a Sinai hegyrõl való, szolgaságra szûlõ, ez Hágár,
Which things have a secret sense; because these women are the two agreements; one from the mountain of Sinai, giving birth to servants, which is Hagar.
ατινα εστιν αλληγορουμενα αυται γαρ εισιν αι δυο διαθηκαι μια μεν απο ορους σινα εις δουλειαν γεννωσα ητις εστιν αγαρ

25 Mert Hágár a Sinai hegy Arábiában, hasonlatos pedig a mostani Jeruzsálemhez, nevezetesen fiaival együtt szolgál.
Now this Hagar is the mountain Sinai in Arabia, and is the image of the Jerusalem which now is: which is a servant with her children.
το γαρ αγαρ σινα ορος εστιν εν τη αραβια συστοιχει δε τη νυν ιερουσαλημ δουλευει δε μετα των τεκνων αυτης

26 De a magasságos Jeruzsálem szabad, ez mindnyájunknak anyja,
But the Jerusalem on high is free, which is our mother.
η δε ανω ιερουσαλημ ελευθερα εστιν ητις εστιν μητηρ παντων ημων

27 Mert meg van írva: Ujjongj te meddõ, ki nem szûlsz; vígadozzál és kiálts, ki nem vajudol; mert sokkal több az elhagyottnak magzatja, mint a kinek férje vagyon.
For it is in the Writings, You who have never given birth, be glad; give cries of joy, you who have had no birth-pains; for the children of her who has been given up by her husband are more than those of the woman who has a husband.
γεγραπται γαρ ευφρανθητι στειρα η ου τικτουσα ρηξον και βοησον η ουκ ωδινουσα οτι πολλα τα τεκνα της ερημου μαλλον η της εχουσης τον ανδρα

28 Mi pedig, atyámfiai, Izsák szerint, ígéretnek gyermekei vagyunk.
Now we, brothers, as Isaac was, are the children of the undertaking of God.
ημεις δε αδελφοι κατα ισαακ επαγγελιας τεκνα εσμεν

29 De valamint akkor a test szerint született üldözte a Lélek szerint valót, úgy most is.
But as in those days he who had birth after the flesh was cruel to him who had birth after the Spirit, even so it is now.
αλλ ωσπερ τοτε ο κατα σαρκα γεννηθεις εδιωκεν τον κατα πνευμα ουτως και νυν

30 De mit mond az Írás? Ûzd ki a szolgálót és az õ fiát; mert a szolgáló fia nem örököl a szabad nõ fiával.
What then do the Writings say? Send away the servant-woman and her son; for the son of the servant-woman will not have a part in the heritage with the son of the free woman.
αλλα τι λεγει η γραφη εκβαλε την παιδισκην και τον υιον αυτης ου γαρ μη κληρονομηση ο υιος της παιδισκης μετα του υιου της ελευθερας

31 Annakokáért, atyámfiai, nem vagyunk a szolgáló fiai, hanem a szabadoséi.
So, brothers, we are not children of the servant-woman, but of the free woman.
αρα αδελφοι ουκ εσμεν παιδισκης τεκνα αλλα της ελευθερας

1 Annakokáért a szabadságban, melyre minket Krisztus megszabadított, álljatok meg, és ne kötelezzétek meg ismét magatokat szolgaságnak igájával.
Christ has truly made us free: then keep your free condition and let no man put a yoke on you again.
τη ελευθερια ουν η χριστος ημας ηλευθερωσεν στηκετε και μη παλιν ζυγω δουλειας ενεχεσθε

2 Ímé, én Pál mondom néktek, hogy ha körülmetélkedtek, Krisztus néktek semmit sem használ.
See, I Paul say to you, that if you undergo circumcision, Christ will be of no use to you.
ιδε εγω παυλος λεγω υμιν οτι εαν περιτεμνησθε χριστος υμας ουδεν ωφελησει

3 Bizonyságot teszek pedig ismét minden embernek, a ki körülmetélkedik, hogy köteles az egész törvényt megtartani.
Yes, I give witness again to every man who undergoes circumcision, that he will have to keep all the law.
μαρτυρομαι δε παλιν παντι ανθρωπω περιτεμνομενω οτι οφειλετης εστιν ολον τον νομον ποιησαι

4 Elszakadtatok Krisztustól, a kik a törvény által akartok megigazulni, a kegyelemből kiestetek.
You are cut off from Christ, you who would have righteousness by the law; you are turned away from grace.
κατηργηθητε απο του χριστου οιτινες εν νομω δικαιουσθε της χαριτος εξεπεσατε

5 Mert mi a Lélek által, hitbõl várjuk az igazság reménységét.
For we through the Spirit by faith are waiting for the hope of righteousness.
ημεις γαρ πνευματι εκ πιστεως ελπιδα δικαιοσυνης απεκδεχομεθα

6 Mert Krisztus Jézusban sem a körülmetélkedés nem ér semmit, sem a körülmetélkedetlenség, hanem a szeretet által munkálkodó hit.
Because in Christ Jesus, having circumcision or not having circumcision are equally of no profit; but only faith working through love.
εν γαρ χριστω ιησου ουτε περιτομη τι ισχυει ουτε ακροβυστια αλλα πιστις δι αγαπης ενεργουμενη

7 Jól futottatok; kicsoda gátolt meg titeket, hogy ne engedelmeskedjetek az igazságnak?
You were going on well; who was the cause of your not giving ear to what is true?
ετρεχετε καλως τις υμας ανεκοψεν τη αληθεια μη πειθεσθαι

8 Ez a hitetés nem attól van, a ki titeket hív.
This ready belief did not come from him who had made you his.
η πεισμονη ουκ εκ του καλουντος υμας

9 Kis kovász az egész tésztát megkeleszti.
A little leaven makes a change in all the mass.
μικρα ζυμη ολον το φυραμα ζυμοι

10 Bizodalmam van az Úrban ti hozzátok, hogy más értelemben nem lesztek; de a ki titeket megzavar, elveszi az ítéletet, bárki legyen.
I am certain about you in the Lord, that you will be of no other mind; but he who is troubling you will have his punishment, whoever he is.
εγω πεποιθα εις υμας εν κυριω οτι ουδεν αλλο φρονησετε ο δε ταρασσων υμας βαστασει το κριμα οστις αν η

11 Én pedig atyámfiai, ha még a körülmetélést hirdetem, miért üldöztetem mégis? Akkor eltöröltetett a kereszt botránya.
But I, brothers, if I am still preaching circumcision, why am I still attacked? then has the shame of the cross been taken away.
εγω δε αδελφοι ει περιτομην ετι κηρυσσω τι ετι διωκομαι αρα κατηργηται το σκανδαλον του σταυρου

12 Bárcsak ki is metszetnék magukat, a kik titeket bujtogatnak.
My desire is that they who give you trouble might even be cut off themselves.
οφελον και αποκοψονται οι αναστατουντες υμας

13 Mert ti szabadságra hivattatok atyámfiai; csakhogy a szabadság ürügy ne legyen a testnek, sõt szeretettel szolgáljatok egymásnak.
Because you, brothers, were marked out to be free; only do not make use of your free condition to give the flesh its chance, but through love be servants one to another.
υμεις γαρ επ ελευθερια εκληθητε αδελφοι μονον μη την ελευθεριαν εις αφορμην τη σαρκι αλλα δια της αγαπης δουλευετε αλληλοις

14 Mert az egész törvény ez egy ígében teljesedik be: Szeresd felebarátodat, mint magadat.
For all the law is made complete in one word, even in this, Have love for your neighbour as for yourself.
ο γαρ πας νομος εν ενι λογω πληρουται εν τω αγαπησεις τον πλησιον σου ως εαυτον

15 Ha pedig egymást marjátok és faljátok, vigyázzatok, hogy egymást fel ne emészszétek.
But if you are given to fighting with one another, take care that you are not the cause of destruction one to another.
ει δε αλληλους δακνετε και κατεσθιετε βλεπετε μη υπο αλληλων αναλωθητε

16 Mondom pedig, Lélek szerint járjatok, és a testnek kívánságát véghez ne vigyétek.
But I say, Go on in the Spirit, and you will not come under the rule of the evil desires of the flesh.
λεγω δε πνευματι περιπατειτε και επιθυμιαν σαρκος ου μη τελεσητε

17 Mert a test a lélek ellen törekedik, a lélek pedig a test ellen; ezek pedig egymással ellenkeznek, hogy ne azokat cselekedjétek, a miket akartok.
For the flesh has desires against the Spirit, and the Spirit against the flesh; because these are opposite the one to the other; so that you may not do the things which you have a mind to do.
η γαρ σαρξ επιθυμει κατα του πνευματος το δε πνευμα κατα της σαρκος ταυτα δε αντικειται αλληλοις ινα μη α αν θελητε ταυτα ποιητε

18 Ha azonban a Lélektõl vezéreltettek, nem vagytok a törvény alatt.
But if you are guided by the Spirit, you are not under the law.
ει δε πνευματι αγεσθε ουκ εστε υπο νομον

19 A testnek cselekedetei pedig nyilvánvalók, melyek [ezek]: házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás.
Now the works of the flesh are clear, which are these: evil desire, unclean things, wrong use of the senses,
φανερα δε εστιν τα εργα της σαρκος ατινα εστιν μοιχεια πορνεια ακαθαρσια ασελγεια

20 Bálványimádás, varázslás, ellenségeskedések, versengések, gyûlölködések, harag, patvarkodások, viszszavonások, pártütések,
Worship of images, use of strange powers, hates, fighting, desire for what another has, angry feelings, attempts to get the better of others, divisions, false teachings,
ειδωλολατρεια φαρμακεια εχθραι ερεις ζηλοι θυμοι εριθειαι διχοστασιαι αιρεσεις

21 Irígységek, gyilkosságok, részegségek, dobzódások és ezekhez hasonlók: melyekrõl elõre mondom néktek, a miképen már ezelõtt is mondottam, hogy a kik ilyeneket cselekesznek, Isten országának örökösei nem lesznek.
Envy, uncontrolled drinking and feasting, and such things: of which I give you word clearly, even as I did in the past, that they who do such things will have no part in the kingdom of God.
φθονοι φονοι μεθαι κωμοι και τα ομοια τουτοις α προλεγω υμιν καθως και προειπον οτι οι τα τοιαυτα πρασσοντες βασιλειαν θεου ου κληρονομησουσιν

22 De a Léleknek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketûrés, szívesség, jóság, hûség, szelídség, mértékletesség.
But the fruit of the Spirit is love, joy, peace, a quiet mind, kind acts, well-doing, faith,
ο δε καρπος του πνευματος εστιν αγαπη χαρα ειρηνη μακροθυμια χρηστοτης αγαθωσυνη πιστις

23 Az ilyenek ellen nincs törvény.
Gentle behaviour, control over desires: against such there is no law.
πραοτης εγκρατεια κατα των τοιουτων ουκ εστιν νομος

24 A kik pedig Krisztuséi, a testet megfeszítették indulataival és kívánságaival együtt.
And those who are Christ's have put to death on the cross the flesh with its passions and its evil desires.
οι δε του χριστου την σαρκα εσταυρωσαν συν τοις παθημασιν και ταις επιθυμιαις

25 Ha Lélek szerint élünk, Lélek szerint is járjunk.
If we are living by the Spirit, by the Spirit let us be guided.
ει ζωμεν πνευματι πνευματι και στοιχωμεν

26 Ne legyünk hiú dicsõség kívánók, egymást ingerlõk, egymásra irígykedõk.
Let us not be full of self-glory, making one another angry, having envy of one another.
μη γινωμεθα κενοδοξοι αλληλους προκαλουμενοι αλληλοις φθονουντες

1 Atyámfiai, még ha elõfogja is az embert valami bûn, ti lelkiek, igazítsátok útba az olyant szelídségnek lelkével, ügyelvén magadra, hogy meg ne kísértessél te magad is.
Brothers, if a man is taken in any wrongdoing, you who are of the Spirit will put such a one right in a spirit of love; keeping watch on yourself, for fear that you yourself may be tested.
αδελφοι εαν και προληφθη ανθρωπος εν τινι παραπτωματι υμεις οι πνευματικοι καταρτιζετε τον τοιουτον εν πνευματι πραοτητος σκοπων σεαυτον μη και συ πειρασθης

2 Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét.
Take on yourselves one another's troubles, and so keep the law of Christ.
αλληλων τα βαρη βασταζετε και ουτως αναπληρωσατε τον νομον του χριστου

3 Mert ha valaki azt véli, hogy õ valami, holott semmi, önmagát csalja meg.
For if a man has an idea that he is something when he is nothing, he is tricked by himself.
ει γαρ δοκει τις ειναι τι μηδεν ων εαυτον φρεναπατα

4 Minden ember pedig az õ maga cselekedetét vizsgálja meg, és akkor csakis önmagára nézve lesz dicsekedése és nem másra nézve.
But let every man make test of his work, and then will his cause for glory be in himself only, and not in his neighbour.
το δε εργον εαυτου δοκιμαζετω εκαστος και τοτε εις εαυτον μονον το καυχημα εξει και ουκ εις τον ετερον

5 Mert kiki a maga terhét hordozza.
Because every man is responsible for his part of the work.
εκαστος γαρ το ιδιον φορτιον βαστασει

6 A ki pedig az ígére taníttatik, közölje minden javát tanítójával.
But let him who gets teaching in the word give a part in all good things to his teacher.
κοινωνειτω δε ο κατηχουμενος τον λογον τω κατηχουντι εν πασιν αγαθοις

7 Ne tévelyegjetek, Isten nem csúfoltatik meg; mert a mit vet az ember, azt aratándja is.
Be not tricked; God is not made sport of: for whatever seed a man puts in, that will he get back as grain.
μη πλανασθε θεος ου μυκτηριζεται ο γαρ εαν σπειρη ανθρωπος τουτο και θερισει

8 Mert a ki vet az õ testének, a testbõl arat veszedelmet; a ki pedig vet a léleknek, a lélekbõl arat örök életet.
Because he who puts in the seed of the flesh will of the flesh get the reward of death; but he who puts in the seed of the Spirit will of the Spirit get the reward of eternal life.
οτι ο σπειρων εις την σαρκα εαυτου εκ της σαρκος θερισει φθοραν ο δε σπειρων εις το πνευμα εκ του πνευματος θερισει ζωην αιωνιον

9 A jótéteményben pedig meg ne restüljünk, mert a maga idejében aratunk, ha el nem lankadunk.
And let us not get tired of well-doing; for at the right time we will get in the grain, if we do not give way to weariness.
το δε καλον ποιουντες μη εκκακωμεν καιρω γαρ ιδιω θερισομεν μη εκλυομενοι

10 Annakokáért míg idõnk van, cselekedjünk jót mindenekkel, kiváltképen pedig a mi hitünknek cselédeivel.
So then, as we have the chance, let us do good to all men, and specially to those who are of the family of the faith.
αρα ουν ως καιρον εχομεν εργαζωμεθα το αγαθον προς παντας μαλιστα δε προς τους οικειους της πιστεως

11 Látjátok, mekkora betûkkel írok néktek a saját kezemmel!
See the size of the handwriting which I myself have made use of in writing to you.
ιδετε πηλικοις υμιν γραμμασιν εγραψα τη εμη χειρι

12 A kik testre szépek szeretnének lenni, azok kényszerítenek titeket a körülmetélkedésre; csak azért, hogy a Krisztus keresztjéért ne üldöztessenek.
Those who have the desire to seem important in the flesh, put force on you to undergo circumcision; only that they may not be attacked because of the cross of Christ.
οσοι θελουσιν ευπροσωπησαι εν σαρκι ουτοι αναγκαζουσιν υμας περιτεμνεσθαι μονον ινα μη τω σταυρω του χριστου διωκωνται

13 Mert magok a körülmetélkedettek sem tartják meg a törvényt; hanem azért akarják, hogy ti körülmetélkedjetek, hogy a ti testetekkel dicsekedjenek.
Because even those who undergo circumcision do not themselves keep the law; but they would have you undergo circumcision, so that they may have glory in your flesh.
ουδε γαρ οι περιτεμνομενοι αυτοι νομον φυλασσουσιν αλλα θελουσιν υμας περιτεμνεσθαι ινα εν τη υμετερα σαρκι καυχησωνται

14 Nékem pedig ne legyen másban dicsekedésem, hanem a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjében, a ki által nékem megfeszíttetett a világ, és én is a világnak.
But far be it from me to have glory in anything, but only in the cross of our Lord Jesus Christ, through which this world has come to an end on the cross for me, and I for it.
εμοι δε μη γενοιτο καυχασθαι ει μη εν τω σταυρω του κυριου ημων ιησου χριστου δι ου εμοι κοσμος εσταυρωται καγω τω κοσμω

15 Mert Krisztus Jézusban sem a körülmetélkedés, sem a körülmetéletlenség nem használ semmit, hanem az új teremtés.
For having circumcision is nothing, and not having circumcision is nothing, but only a new order of existence.
εν γαρ χριστω ιησου ουτε περιτομη τι ισχυει ουτε ακροβυστια αλλα καινη κτισις

16 És a kik e szabály szerint élnek, békesség és irgalmasság azokon, és az Istennek Izráelén.
And on all who are guided by this rule be peace and mercy, and on the Israel of God.
και οσοι τω κανονι τουτω στοιχησουσιν ειρηνη επ αυτους και ελεος και επι τον ισραηλ του θεου

17 Ennekutána senki nékem bántásomra ne legyen; mert én az Úr Jézusnak bélyegeit hordozom az én testemben.
From this time on let no man be a trouble to me; because my body is marked with the marks of Jesus.
του λοιπου κοπους μοι μηδεις παρεχετω εγω γαρ τα στιγματα του κυριου ιησου εν τω σωματι μου βασταζω

18 A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen a ti lelketekkel atyámfiai! Ámen.
The grace of our Lord Jesus Christ be with your spirit, brothers. So be it.
η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου μετα του πνευματος υμων αδελφοι αμην [προς γαλατας εγραφη απο ρωμης]

1 Pál, Jézus Krisztus apostola Isten akaratjából, az Efézusban lévõ és Krisztus Jézusban hívõ szenteknek.
Paul, an Apostle of Christ Jesus by the purpose of God, to the saints who are at Ephesus, and those who have faith in Christ Jesus:
παυλος αποστολος ιησου χριστου δια θεληματος θεου τοις αγιοις τοις ουσιν εν εφεσω και πιστοις εν χριστω ιησου

2 Kegyelem néktek és békesség Istentõl, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.
Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.
χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου

3 Áldott legyen az Isten, és a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak Atyja, a ki megáldott minket minden lelki áldással a mennyekben a Krisztusban,
Praise be to the God and Father of our Lord Jesus Christ, who has given us every blessing of the Spirit in the heavens in Christ:
ευλογητος ο θεος και πατηρ του κυριου ημων ιησου χριστου ο ευλογησας ημας εν παση ευλογια πνευματικη εν τοις επουρανιοις χριστω

4 A szerint, a mint magának kiválasztott minket Õ benne a világ teremtetése elõtt, hogy legyünk mi szentek és feddhetetlenek Õ elõtte szeretet által,
Even as he made selection of us in him from the first, so that we might be holy and free from all evil before him in love:
καθως εξελεξατο ημας εν αυτω προ καταβολης κοσμου ειναι ημας αγιους και αμωμους κατενωπιον αυτου εν αγαπη

5 Eleve elhatározván, hogy minket a maga fiaivá fogad Jézus Krisztus által az Õ akaratjának jó kedve szerint,
As we were designed before by him for the position of sons to himself, through Jesus Christ, in the good pleasure of his purpose,
προορισας ημας εις υιοθεσιαν δια ιησου χριστου εις αυτον κατα την ευδοκιαν του θεληματος αυτου

6 Kegyelme dicsõségének magasztalására, a melylyel megajándékozott minket ama Szerelmesben,
To the praise of the glory of his grace, which he freely gave to us in the Loved One:
εις επαινον δοξης της χαριτος αυτου εν η εχαριτωσεν ημας εν τω ηγαπημενω

7 A kiben van a mi váltságunk az Õ vére által, a bûnöknek bocsánata az Õ kegyelmének gazdagsága szerint.
In whom we have salvation through his blood, the forgiveness of our sins, through the wealth of his grace,
εν ω εχομεν την απολυτρωσιν δια του αιματος αυτου την αφεσιν των παραπτωματων κατα τον πλουτον της χαριτος αυτου

8 Melyet nagy bõséggel közlött velünk minden bölcsességgel és értelemmel,
Which he gave us in full measure in all wisdom and care;
ης επερισσευσεν εις ημας εν παση σοφια και φρονησει

9 Megismertetvén velünk az Õ akaratjának titkát az Õ jó kedve szerint, melyet eleve elrendelt magában,
Having made clear to us the secret of his purpose, in agreement with the design which he had in mind, to put into his hands
γνωρισας ημιν το μυστηριον του θεληματος αυτου κατα την ευδοκιαν αυτου ην προεθετο εν αυτω

10 Az idõk teljességének rendjére nézve, hogy ismét egybeszerkeszt magának mindeneket a Krisztusban, mind a melyek a mennyekben vannak, mind a melyek e földön vannak;
The ordering of the times when they are complete, so that all things might come to a head in Christ, the things in heaven and the things on the earth; in him, I say,
εις οικονομιαν του πληρωματος των καιρων ανακεφαλαιωσασθαι τα παντα εν τω χριστω τα τε εν τοις ουρανοις και τα επι της γης

11 Õ benne, a kiben vettük is az örökséget, eleve elrendeltetvén annak eleveelvégzése szerint, a ki mindent az õ akaratjának tanácsából cselekszik,
In whom we have a heritage, being marked out from the first in his purpose who does all things in agreement with his designs;
εν αυτω εν ω και εκληρωθημεν προορισθεντες κατα προθεσιν του τα παντα ενεργουντος κατα την βουλην του θεληματος αυτου

12 Hogy legyünk mi magasztalására az Õ dicsõségének, a kik elõre reménykedtünk a Krisztusban:
So that his glory might have praise through us who first had hope in Christ:
εις το ειναι ημας εις επαινον της δοξης αυτου τους προηλπικοτας εν τω χριστω

13 A kiben ti is, minekutána hallottátok az igazságnak beszédét, idvességetek evangyéliomát, a melyben hittetek is, megpecsételtettetek az ígéretnek ama Szent Lelkével,
In whom you, having been given the true word, the good news of your salvation, and through your faith in him, were given the sign of the Holy Spirit of hope,
εν ω και υμεις ακουσαντες τον λογον της αληθειας το ευαγγελιον της σωτηριας υμων εν ω και πιστευσαντες εσφραγισθητε τω πνευματι της επαγγελιας τω αγιω

14 A ki záloga a mi örökségünknek [Isten] tulajdon [népé]nek megváltatására, az Õ dicsõségének magasztalására.
Which is the first-fruit of our heritage, till God gets back that which is his, to the praise of his glory.
ος εστιν αρραβων της κληρονομιας ημων εις απολυτρωσιν της περιποιησεως εις επαινον της δοξης αυτου

15 Annakokáért én is, hallván a ti hiteteket az Úr Jézusban, és minden szentekhez való szerelmeteket,
For this cause I, having had news of the faith in the Lord Jesus which is among you, and which you make clear to all the saints,
δια τουτο καγω ακουσας την καθ υμας πιστιν εν τω κυριω ιησου και την αγαπην την εις παντας τους αγιους

16 Nem szûnöm meg hálát adni tiérettetek, emlékezvén reátok az én könyörgéseimben;
Give praise without end for you, keeping you in mind in my prayers;
ου παυομαι ευχαριστων υπερ υμων μνειαν υμων ποιουμενος επι των προσευχων μου

17 Hogy a mi Urunk Jézus Krisztusnak Istene, a dicsõségnek Atyja adjon néktek bölcseségnek és kijelentésnek Lelkét az Õ megismerésében;
That the God of our Lord Jesus Christ, the Father of glory, may give to you a spirit of wisdom and revelation in the knowledge of him;
ινα ο θεος του κυριου ημων ιησου χριστου ο πατηρ της δοξης δωη υμιν πνευμα σοφιας και αποκαλυψεως εν επιγνωσει αυτου

18 És világosítsa meg értelmetek szemeit, hogy tudhassátok, hogy mi az Õ elhívásának a reménysége, mi az Õ öröksége dicsõségének a gazdagsága a szentek között,
And that having the eyes of your heart full of light, you may have knowledge of what is the hope of his purpose, what is the wealth of the glory of his heritage in the saints,
πεφωτισμενους τους οφθαλμους της διανοιας υμων εις το ειδεναι υμας τις εστιν η ελπις της κλησεως αυτου και τις ο πλουτος της δοξης της κληρονομιας αυτου εν τοις αγιοις

19 És mi az Õ hatalmának felséges nagysága irántunk, a kik hiszünk, az Õ hatalma erejének ama munkája szerint,
And how unlimited is his power to us who have faith, as is seen in the working of the strength of his power,
και τι το υπερβαλλον μεγεθος της δυναμεως αυτου εις ημας τους πιστευοντας κατα την ενεργειαν του κρατους της ισχυος αυτου

20 A melyet megmutatott a Krisztusban, mikor feltámasztotta Õt a halálból, és ültette Õt a maga jobbjára a mennyekben.
By which he made Christ come back from the dead, and gave him a place at his right hand in heaven,
ην ενηργησεν εν τω χριστω εγειρας αυτον εκ νεκρων και εκαθισεν εν δεξια αυτου εν τοις επουρανιοις

21 Felül minden fejedelemségen és hatalmasságon és erõn és uraságon és minden néven, mely neveztetik nemcsak e világon, hanem a következendõben is:
Far over all rule and authority and power and every name which is named, not only in the present order, but in that which is to come:
υπερανω πασης αρχης και εξουσιας και δυναμεως και κυριοτητος και παντος ονοματος ονομαζομενου ου μονον εν τω αιωνι τουτω αλλα και εν τω μελλοντι

22 És mindeneket vetett az Õ lábai alá, és Õt tette mindeneknek fölötte az anyaszentegyháznak fejévé,
And he has put all things under his feet, and has made him to be head over all things to the church,
και παντα υπεταξεν υπο τους ποδας αυτου και αυτον εδωκεν κεφαλην υπερ παντα τη εκκλησια

23 Mely az Õ teste, teljessége Õ néki, a ki mindeneket betölt mindenekkel.
Which is his body, the full measure of him in whom all things are made complete.
ητις εστιν το σωμα αυτου το πληρωμα του παντα εν πασιν πληρουμενου

1 Titeket is [megelevenített,] a kik holtak valátok a ti vétkeitek és bûneitek miatt,
And to you did he give life, when you were dead through your wrongdoing and sins,
και υμας οντας νεκρους τοις παραπτωμασιν και ταις αμαρτιαις

2 Melyekben jártatok egykor e világ folyása szerint, a levegõbeli hatalmasság fejedelme szerint, ama lélek szerint, mely most az engedetlenség fiaiban munkálkodik;
In which you were living in the past, after the ways of this present world, doing the pleasure of the lord of the power of the air, the spirit who is now working in those who go against the purpose of God;
εν αις ποτε περιεπατησατε κατα τον αιωνα του κοσμου τουτου κατα τον αρχοντα της εξουσιας του αερος του πνευματος του νυν ενεργουντος εν τοις υιοις της απειθειας

3 A kik között forgolódtunk egykor mi is mindnyájan a mi testünk kívánságaiban, cselekedvén a testnek és a gondolatoknak akaratját, és természet szerint haragnak fiai valánk, mint egyebek is:
Among whom we all at one time were living in the pleasures of our flesh, giving way to the desires of the flesh and of the mind, and the punishment of God was waiting for us even as for the rest.
εν οις και ημεις παντες ανεστραφημεν ποτε εν ταις επιθυμιαις της σαρκος ημων ποιουντες τα θεληματα της σαρκος και των διανοιων και ημεν τεκνα φυσει οργης ως και οι λοι ποι

4 De az Isten gazdag lévén irgalmasságban, az Õ nagy szerelmébõl, melylyel minket szeretett,
But God, being full of mercy, through the great love which he had for us,
ο δε θεος πλουσιος ων εν ελεει δια την πολλην αγαπην αυτου ην ηγαπησεν ημας

5 Minket, kik meg voltunk halva a vétkek miatt, megelevenített együtt a Krisztussal, (kegyelembõl tartattatok meg!)
Even when we were dead through our sins, gave us life together with Christ (by grace you have salvation),
και οντας ημας νεκρους τοις παραπτωμασιν συνεζωοποιησεν τω χριστω χαριτι εστε σεσωσμενοι

6 És együtt feltámasztott és együtt ültetett a mennyekben, Krisztus Jézusban:
So that we came back from death with him, and are seated with him in the heavens, in Christ Jesus;
και συνηγειρεν και συνεκαθισεν εν τοις επουρανιοις εν χριστω ιησου

7 Hogy megmutassa a következendõ idõkben az Õ kegyelmének felséges gazdagságát hozzánk való jóságából a Krisztus Jézusban.
That in the time to come he might make clear the full wealth of his grace in his mercy to us in Christ Jesus:
ινα ενδειξηται εν τοις αιωσιν τοις επερχομενοις τον υπερβαλλοντα πλουτον της χαριτος αυτου εν χρηστοτητι εφ ημας εν χριστω ιησου

8 Mert kegyelembõl tartattatok meg, hit által; és ez nem tõletek van: Isten ajándéka ez;
Because by grace you have salvation through faith; and that not of yourselves: it is given by God:
τη γαρ χαριτι εστε σεσωσμενοι δια της πιστεως και τουτο ουκ εξ υμων θεου το δωρον

9 Nem cselekedetekbõl, hogy senki ne kérkedjék.
Not by works, so that no man may take glory to himself.
ουκ εξ εργων ινα μη τις καυχησηται

10 Mert az Õ alkotása vagyunk, teremtetvén [Általa] a Krisztus Jézusban jó cselekedetekre, a melyeket elõre elkészített az Isten, hogy azokban járjunk.
For by his act we were given existence in Christ Jesus to do those good works which God before made ready for us so that we might do them.
αυτου γαρ εσμεν ποιημα κτισθεντες εν χριστω ιησου επι εργοις αγαθοις οις προητοιμασεν ο θεος ινα εν αυτοις περιπατησωμεν

11 Annakokáért emlékezzetek meg arról, hogy egykor ti a testben pogányok, kiket körülmetéletlenségnek nevez vala amaz úgynevezett [s] a testen kézzel megcsinált körülmetélkedés,
For this reason keep it in mind that in the past you, the Gentiles in the flesh, who are looked on as being outside the circumcision by those who have circumcision, in the flesh, made by hands;
διο μνημονευετε οτι υμεις ποτε τα εθνη εν σαρκι οι λεγομενοι ακροβυστια υπο της λεγομενης περιτομης εν σαρκι χειροποιητου

12 Hogy ti, [mondom], abban az idõben Krisztus nélkül valók voltatok, Izráel társaságától idegenek, és az ígéret szövetségeitõl távolvalók, reménységetek nem vala, és Isten nélkül valók voltatok e világon;
That you were at that time without Christ, being cut off from any part in Israel's rights as a nation, having no part in God's agreement, having no hope, and without God in the world.
οτι ητε εν τω καιρω εκεινω χωρις χριστου απηλλοτριωμενοι της πολιτειας του ισραηλ και ξενοι των διαθηκων της επαγγελιας ελπιδα μη εχοντες και αθεοι εν τω κοσμω

13 Most pedig a Krisztus Jézusban ti, kik egykor távol valátok, közelvalókká lettetek a Krisztus vére által.
But now in Christ Jesus you who at one time were far off are made near in the blood of Christ.
νυνι δε εν χριστω ιησου υμεις οι ποτε οντες μακραν εγγυς εγενηθητε εν τω αιματι του χριστου

14 Mert Õ a mi békességünk, ki egygyé tette mind a két [nemzetséget,] és lerontotta a közbevetett választófalat,
For he is our peace, who has made the two into one, and by whom the middle wall of division has been broken down,
αυτος γαρ εστιν η ειρηνη ημων ο ποιησας τα αμφοτερα εν και το μεσοτοιχον του φραγμου λυσας

15 Az ellenségeskedést az Õ testében, a parancsolatoknak tételekben való törvényét eltörölvén; hogy ama kettõt egy új emberré teremtse Õ magában, békességet szerezvén;
Having in his flesh put an end to that which made the division between us, even the law with its rules and orders, so that he might make in himself, of the two, one new man, so making peace;
την εχθραν εν τη σαρκι αυτου τον νομον των εντολων εν δογμασιν καταργησας ινα τους δυο κτιση εν εαυτω εις ενα καινον ανθρωπον ποιων ειρηνην

16 És hogy megbéკéltesse az Istennel mind a kettõt, egy testben a keresztfa által, megölvén ezen az ellenségeskedést.
And that the two might come into agreement with God in one body through the cross, so putting an end to that division.
και αποκαταλλαξη τους αμφοτερους εν ενι σωματι τω θεω δια του σταυρου αποκτεινας την εχθραν εν αυτω

17 És eljövén, békességet hirdetett néktek, a távol valóknak és a közel valóknak.
And he came preaching peace to you who were far off, and to those who were near;
και ελθων ευηγγελισατο ειρηνην υμιν τοις μακραν και τοις εγγυς

18 Mert Õ általa van menetelünk mindkettõnknek egy Lélekben az Atyához.
Because through him the two of us are able to come near in one Spirit to the Father.
οτι δι αυτου εχομεν την προσαγωγην οι αμφοτεροι εν ενι πνευματι προς τον πατερα

19 Azért immár nem vagytok jövevények és zsellérek, hanem polgártársai a szenteknek és cselédei az Istennek,
So then you are no longer as those who have no part or place in the kingdom of God, but you are numbered among the saints, and of the family of God,
αρα ουν ουκετι εστε ξενοι και παροικοι αλλα συμπολιται των αγιων και οικειοι του θεου

20 Kik fölépíttettetek az apostoloknak és prófétáknak alapkövén, lévén a szegletkõ maga Jézus Krisztus,
Resting on the base of the Apostles and prophets, Christ Jesus himself being the chief keystone,
εποικοδομηθεντες επι τω θεμελιω των αποστολων και προφητων οντος ακρογωνιαιου αυτου ιησου χριστου

21 A kiben az egész épület szép renddel rakattatván, nevekedik szent templommá az Úrban;
In whom all the building, rightly joined together, comes to be a holy house of God in the Lord;
εν ω πασα η οικοδομη συναρμολογουμενη αυξει εις ναον αγιον εν κυριω

22 A kiben ti is együtt építtettek Isten hajlékává a Lélek által.
In whom you, with the rest, are united together as a living-place of God in the Spirit.
εν ω και υμεις συνοικοδομεισθε εις κατοικητηριον του θεου εν πνευματι

1 Ezért [vagyok] én, Pál, a Krisztusnak foglya ti érettetek, a pogányokért;
For this cause I Paul, the prisoner of Christ Jesus for you Gentiles,
τουτου χαριν εγω παυλος ο δεσμιος του χριστου ιησου υπερ υμων των εθνων

2 Ha ugyan hallottátok Isten kegyelmének rendelkezését, melyet nékem adott a ti érdeketekben;
If that ordering of the grace of God has come to your knowledge, which was given to me for you,
ειγε ηκουσατε την οικονομιαν της χαριτος του θεου της δοθεισης μοι εις υμας

3 Hogy [tudniillik] kijelentés útján ismertette meg velem a titkot, a szerint, a mint az elébb megírám röviden,
How by revelation the secret was made clear to me, as I said before in a short letter,
οτι κατα αποκαλυψιν εγνωρισεν μοι το μυστηριον καθως προεγραψα εν ολιγω

4 Melynek olvasásából megérthetitek, hogy micsoda az én értelmem a Krisztus titka felõl;
By the reading of which you will be clear about my knowledge of the secret of Christ;
προς ο δυνασθε αναγινωσκοντες νοησαι την συνεσιν μου εν τω μυστηριω του χριστου

5 A mely egyéb idõkben meg nem ismertettetett az emberek fiaival úgy, a hogy most kijelentetett az Õ szent apostolainak és prófétáinak a Lélek által:
Which in other generations was not given to the sons of men, but the revelation of it has now been made to his holy Apostles and prophets in the Spirit;
ο εν ετεραις γενεαις ουκ εγνωρισθη τοις υιοις των ανθρωπων ως νυν απεκαλυφθη τοις αγιοις αποστολοις αυτου και προφηταις εν πνευματι

6 Hogy [tudniillik] a pogányok örökös társak és egyugyanazon test tagjai és részesei az õ ígéretének a Krisztus Jézusban az evangyéliom által.
Which is that the Gentiles have a part in the heritage, and in the same body, and in the same hope in Christ through the good news,
ειναι τα εθνη συγκληρονομα και συσσωμα και συμμετοχα της επαγγελιας αυτου εν τω χριστω δια του ευαγγελιου

7 A melynek szolgájává lettem az Isten ama kegyelmének ajándékából, mely adatott nékem az Õ hatalmának munkája szerint.
Of which I was made a preacher, through that grace of God which was given to me in the measure of the working of his power.
ου εγενομην διακονος κατα την δωρεαν της χαριτος του θεου την δοθεισαν μοι κατα την ενεργειαν της δυναμεως αυτου

8 Nékem, minden szentek között a legeslegkisebbnek adatott ez a kegyelem, hogy a pogányoknak hirdessem a Krisztus végére mehetetlen gazdagságát;
To me, who am less than the least of all the saints, was this grace given, so that I might make clear to the Gentiles the good news of the unending wealth of Christ:
εμοι τω ελαχιστοτερω παντων των αγιων εδοθη η χαρις αυτη εν τοις εθνεσιν ευαγγελισασθαι τον ανεξιχνιαστον πλουτον του χριστου

9 És hogy megvilágosítsam mindeneknek, hogy miképen rendelkezett Isten ama titok felõl, a mely elrejtetett vala örök idõktõl fogva az Istenben, a ki mindeneket teremtett a Jézus Krisztus által;
And make all men see what is the ordering of the secret which from the first has been kept in God who made all things;
και φωτισαι παντας τις η κοινωνια του μυστηριου του αποκεκρυμμενου απο των αιωνων εν τω θεω τω τα παντα κτισαντι δια ιησου χριστου

10 Azért, hogy megismertettessék most a mennybeli fejedelemségekkel és hatalmasságokkal az egyház által az Istennek sokféle bölcsesége,
So that now to the rulers and the authorities in the heavens might be made clear through the church the wide-shining wisdom of God,
ινα γνωρισθη νυν ταις αρχαις και ταις εξουσιαις εν τοις επουρανιοις δια της εκκλησιας η πολυποικιλος σοφια του θεου

11 Amaz örök eleve-elvégezés szerint, a melyet megcselekedett a Krisztus Jézusban, a mi Urunkban:
Which is seen in his eternal purpose in Christ Jesus our Lord:
κατα προθεσιν των αιωνων ην εποιησεν εν χριστω ιησου τω κυριω ημων

12 A kiben van a mi bátorságunk és bizodalommal való menetelünk [Istenhez] az Õ benne való hit által.
By whom we come near to God without fear through faith in him.
εν ω εχομεν την παρρησιαν και την προσαγωγην εν πεποιθησει δια της πιστεως αυτου

13 Azért kérlek, hogy ne csüggedjetek el az én ti érettetek való nyomorúságaim miatt, a melyek néktek dicsõségtekre vannak.
For this reason it is my prayer that you may not become feeble because of my troubles for you, which are your glory.
διο αιτουμαι μη εκκακειν εν ταις θλιψεσιν μου υπερ υμων ητις εστιν δοξα υμων

14 Ezokáért meghajtom térdeimet a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja elõtt,
For this cause I go down on my knees before the Father,
τουτου χαριν καμπτω τα γονατα μου προς τον πατερα του κυριου ημων ιησου χριστου

15 A kirõl neveztetik minden nemzetség, mennyen és földön,
From whom every family in heaven and on earth is named,
εξ ου πασα πατρια εν ουρανοις και επι γης ονομαζεται

16 Hogy adja meg néktek az Õ dicsõsége gazdagságáért, hogy hatalmasan megerõsödjetek az Õ Lelke által a belsõ emberben;
That in the wealth of his glory he would make you strong with power through his Spirit in your hearts;
ινα δωη υμιν κατα τον πλουτον της δοξης αυτου δυναμει κραταιωθηναι δια του πνευματος αυτου εις τον εσω ανθρωπον

17 Hogy lakozzék a Krisztus a hit által a ti szívetekben;
So that Christ may have his place in your hearts through faith; and that you, being rooted and based in love,
κατοικησαι τον χριστον δια της πιστεως εν ταις καρδιαις υμων

18 A szeretetben meggyökerezvén és alapot vevén, hogy megérthessétek minden szentekkel egybe, mi a szélessége és hosszúsága és mélysége és magassága [az Isten jóvoltának,]
May have strength to see with all the saints how wide and long and high and deep it is,
εν αγαπη ερριζωμενοι και τεθεμελιωμενοι ινα εξισχυσητε καταλαβεσθαι συν πασιν τοις αγιοις τι το πλατος και μηκος και βαθος και υψος

19 És megismerjétek a Krisztusnak minden ismeretet felül haladó szeretetét, hogy [ekképen] beteljesedjetek az Istennek egész teljességéig.
And to have knowledge of the love of Christ which is outside all knowledge, so that you may be made complete as God himself is complete.
γνωναι τε την υπερβαλλουσαν της γνωσεως αγαπην του χριστου ινα πληρωθητε εις παν το πληρωμα του θεου

20 Annak pedig, a ki véghetetlen bõséggel mindeneket megcselekedhetik, feljebb hogynem mint kérjük vagy elgondoljuk, a mi bennünk munkálkodó erõ szerint,
Now to him who is able to do in full measure more than all our desires or thoughts, through the power which is working in us,
τω δε δυναμενω υπερ παντα ποιησαι υπερ εκ περισσου ων αιτουμεθα η νοουμεν κατα την δυναμιν την ενεργουμενην εν ημιν

21 Annak légyen dicsõség az egyházban a Krisztus Jézusban nemzetségrõl nemzetségre örökkön örökké. Ámen!
To him be the glory in the church and in Christ Jesus to all generations for ever and ever. So be it.
αυτω η δοξα εν τη εκκλησια εν χριστω ιησου εις πασας τας γενεας του αιωνος των αιωνων αμην

1 Kérlek azért titeket én, ki fogoly vagyok az Úrban, hogy járjatok úgy, mint illik elhívatásotokhoz, melylyel elhívattatok.
I then, the prisoner in the Lord, make this request from my heart, that you will see that your behaviour is a credit to the position which God's purpose has given you,
παρακαλω ουν υμας εγω ο δεσμιος εν κυριω αξιως περιπατησαι της κλησεως ης εκληθητε

2 Teljes alázatossággal és szelídséggel, hosszútûréssel, elszenvedvén egymást szeretetben,
With all gentle and quiet behaviour, taking whatever comes, putting up with one another in love;
μετα πασης ταπεινοφροσυνης και πραοτητος μετα μακροθυμιας ανεχομενοι αλληλων εν αγαπη

3 Igyekezvén megtartani a Lélek egységét a békességnek kötelében.
Taking care to keep the harmony of the Spirit in the yoke of peace.
σπουδαζοντες τηρειν την ενοτητα του πνευματος εν τω συνδεσμω της ειρηνης

4 Egy a test és egy a Lélek, miképen elhívatástoknak egy reménységében hívattatok el is;
There is one body and one Spirit, even as you have been marked out by God in the one hope of his purpose for you;
εν σωμα και εν πνευμα καθως και εκληθητε εν μια ελπιδι της κλησεως υμων

5 Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség;
One Lord, one faith, one baptism,
εις κυριος μια πιστις εν βαπτισμα

6 Egy az Isten és mindeneknek Atyja, a ki mindeneknek felette van és mindenek által és mindnyájatokban munkálkodik.
One God and Father of all, who is over all, and through all, and in all.
εις θεος και πατηρ παντων ο επι παντων και δια παντων και εν πασιν υμιν

7 Mindenikünknek pedig adatott a kegyelem a Krisztustól osztott ajándéknak mértéke szerint.
But to every one of us has grace been given in the measure of the giving of Christ.
ενι δε εκαστω ημων εδοθη η χαρις κατα το μετρον της δωρεας του χριστου

8 Ezokáért mondja az [Írás:] Fölmenvén a magasságba foglyokat vitt fogva, és adott ajándékokat az embereknek.
For this reason he says, He went up on high, taking his prisoners with him, and gave freely to men.
διο λεγει αναβας εις υψος ηχμαλωτευσεν αιχμαλωσιαν και εδωκεν δοματα τοις ανθρωποις

9 (Az pedig, hogy fölment, mit jelentene mást, mint hogy elõbb le is szállott a föld alsóbb részeire?
(Now this, He went up, what is it but that he first went down into the lower parts of the earth?
το δε ανεβη τι εστιν ει μη οτι και κατεβη πρωτον εις τα κατωτερα μερη της γης

10 A ki leszállott vala, ugyanaz, a ki fel is ment, feljebb minden egeknél, hogy mindeneket betöltsön.)
He who went down is the same who went up far over all the heavens so that he might make all things complete.)
ο καταβας αυτος εστιν και ο αναβας υπερανω παντων των ουρανων ινα πληρωση τα παντα

11 És Õ adott némelyeket apostolokul, némelyeket prófétákul, némelyeket evangyélistákul, némelyeket pedig pásztorokul és tanítókul:
And he gave some as Apostles, and some, prophets; and some, preachers of the good news; and some to give care and teaching;
και αυτος εδωκεν τους μεν αποστολους τους δε προφητας τους δε ευαγγελιστας τους δε ποιμενας και διδασκαλους

12 A szentek tökéletesbbítése czéljából szolgálat munkájára, a Krisztus testének építésére:
For the training of the saints as servants in the church, for the building up of the body of Christ:
προς τον καταρτισμον των αγιων εις εργον διακονιας εις οικοδομην του σωματος του χριστου

13 Míg eljutunk mindnyájan az Isten Fiában való hitnek és az Õ megismerésének egységére, érett férfiúságra, a Krisztus teljességével ékeskedõ kornak mértékére:
Till we all come to the harmony of the faith, and of the knowledge of the Son of God, to full growth, to the full measure of Christ:
μεχρι καταντησωμεν οι παντες εις την ενοτητα της πιστεως και της επιγνωσεως του υιου του θεου εις ανδρα τελειον εις μετρον ηλικιας του πληρωματος του χριστου

14 Hogy többé ne legyünk gyermekek, kiket ide s tova hány a hab és hajt a tanításnak akármi szele, az embereknek álnoksága által, a tévelygés ravaszságához való csalárdság által;
So that we may be no longer children, sent this way and that, turned about by every wind of teaching, by the twisting and tricks of men, by the deceits of error;
ινα μηκετι ωμεν νηπιοι κλυδωνιζομενοι και περιφερομενοι παντι ανεμω της διδασκαλιας εν τη κυβεια των ανθρωπων εν πανουργια προς την μεθοδειαν της πλανης

15 Hanem az igazságot követvén szeretetben, mindenestõl fogva nevekedjünk Abban, a ki a fej, a Krisztusban;
But saying true words in love, may come to full growth in him, who is the head, even Christ;
αληθευοντες δε εν αγαπη αυξησωμεν εις αυτον τα παντα ος εστιν η κεφαλη ο χριστος

16 A kibõl az egész test, szép renddel egyberakatván és egybeszerkesztetvén az [Õ] segedelmének minden kapcsaival, minden egyes tagnak mértéke szerint való munkássággal teljesíti a testnek nevekedését a maga fölépítésére szeretetben.
Through whom all the body, being rightly formed and united together, by the full working of every part, is increased to the building up of itself in love.
εξ ου παν το σωμα συναρμολογουμενον και συμβιβαζομενον δια πασης αφης της επιχορηγιας κατ ενεργειαν εν μετρω ενος εκαστου μερους την αυξησιν του σωματος ποιειται εις οικοδομην εαυτου εν αγαπη

17 Ezt mondom annakokáért és bizonyságot teszek az Úrban, hogy ti többé ne járjatok úgy, mint egyéb pogányok is járnak az õ elméjöknek hiábavalóságában,
This I say, then, and give witness in the Lord, that you are to go no longer in the way of the Gentiles whose minds are turned to that which has no profit,
τουτο ουν λεγω και μαρτυρομαι εν κυριω μηκετι υμας περιπατειν καθως και τα λοιπα εθνη περιπατει εν ματαιοτητι του νοος αυτων

18 Kik értelmökben meghomályosodtak, elidegenültek az isteni élettõl a tudatlanság miatt, mely az õ szívök keménysége miatt van bennök;
Whose thoughts are dark, to whom the life of God is strange because they are without knowledge, and their hearts have been made hard;
εσκοτισμενοι τη διανοια οντες απηλλοτριωμενοι της ζωης του θεου δια την αγνοιαν την ουσαν εν αυτοις δια την πωρωσιν της καρδιας αυτων

19 Kik erkölcsi érzés nélkül, önmagukat a bujálkodásra adták, minden tisztátalanságnak nagy nyereséggel való cselekedésére.
Who having no more power of feeling, have given themselves up to evil passions, to do all unclean things with overmuch desire.
οιτινες απηλγηκοτες εαυτους παρεδωκαν τη ασελγεια εις εργασιαν ακαθαρσιας πασης εν πλεονεξια

20 Ti pedig nem így tanultátok a Krisztust;
For this was not the teaching of Christ which was given to you;
υμεις δε ουχ ουτως εμαθετε τον χριστον

21 Ha ugyan Õt megértettétek és Õ benne megtaníttattatok, úgy a mint az igazság a Jézusban:
If in fact you gave ear to him, and were given teaching in him, even as what is true is made clear in Jesus:
ειγε αυτον ηκουσατε και εν αυτω εδιδαχθητε καθως εστιν αληθεια εν τω ιησου

22 Hogy levetkezzétek ama régi élet szerint való ó embert, mely meg van romolva a csalárdság kívánságai miatt;
That you are to put away, in relation to your earlier way of life, the old man, which has become evil by love of deceit;
αποθεσθαι υμας κατα την προτεραν αναστροφην τον παλαιον ανθρωπον τον φθειρομενον κατα τας επιθυμιας της απατης

23 Megújuljatok pedig a ti elméteknek lelke szerint,
And be made new in the spirit of your mind,
ανανεουσθαι δε τω πνευματι του νοος υμων

24 És felöltözzétek amaz új embert, mely Isten szerint teremtetett igazságban és valóságos szentségben.
And put on the new man, to which God has given life, in righteousness and a true and holy way of living.
και ενδυσασθαι τον καινον ανθρωπον τον κατα θεον κτισθεντα εν δικαιοσυνη και οσιοτητι της αληθειας

25 Azért levetvén a hazugságot, szóljatok igazságot, kiki az õ felebarátjával: mert egymásnak tagjai vagyunk.
And so, putting away false words, let everyone say what is true to his neighbour: for we are parts one of another.
διο αποθεμενοι το ψευδος λαλειτε αληθειαν εκαστος μετα του πλησιον αυτου οτι εσμεν αλληλων μελη

26 Ám haragudjatok, de ne vétkezzetek: a nap le ne menjen a ti haragotokon;
Be angry without doing wrong; let not the sun go down on your wrath;
οργιζεσθε και μη αμαρτανετε ο ηλιος μη επιδυετω επι τω παροργισμω υμων

27 Se pedig az ördögnek ne adjatok helyet.
And do not give way to the Evil One.
μητε διδοτε τοπον τω διαβολω

28 A ki oroz vala, többé ne orozzon; hanem inkább munkálkodjék, cselekedvén az õ kezeivel azt, a mi jó, hogy legyen mit adnia a szûkölködõnek.
Let him who was a thief be so no longer, but let him do good work with his hands, so that he may have something to give to him who is in need.
ο κλεπτων μηκετι κλεπτετω μαλλον δε κοπιατω εργαζομενος το αγαθον ταις χερσιν ινα εχη μεταδιδοναι τω χρειαν εχοντι

29 Semmi rothadt beszéd a ti szátokból ki ne származzék, hanem csak a mely hasznos a szükséges építésre, hogy áldásos legyen a hallgatóknak.
Let no evil talk come out of your mouth, but only what is good for giving necessary teaching, and for grace to those who give ear.
πας λογος σαπρος εκ του στοματος υμων μη εκπορευεσθω αλλ ει τις αγαθος προς οικοδομην της χρειας ινα δω χαριν τοις ακουουσιν

30 És meg ne szomorítsátok az Istennek ama Szent Lelkét, a ki által megpecsételtettetek a teljes váltságnak napjára.
And do not give grief to the Holy Spirit of God, by whom you were marked for the day of salvation.
και μη λυπειτε το πνευμα το αγιον του θεου εν ω εσφραγισθητε εις ημεραν απολυτρωσεως

31 Minden mérgesség és fölgerjedés és harag és lárma és káromkodás kivettessék közületek minden gonoszsággal együtt;
Let all bitter, sharp and angry feeling, and noise, and evil words, be put away from you, with all unkind acts;
πασα πικρια και θυμος και οργη και κραυγη και βλασφημια αρθητω αφ υμων συν παση κακια

32 Legyetek pedig egymáshoz jóságosak, irgalmasok, megengedvén egymásnak, miképen az Isten is a Krisztusban megengedett néktek.
And be kind to one another, full of pity, having forgiveness for one another, even as God in Christ had forgiveness for you.
γινεσθε δε εις αλληλους χρηστοι ευσπλαγχνοι χαριζομενοι εαυτοις καθως και ο θεος εν χριστω εχαρισατο υμιν

1 Legyetek annakokáért követõi az Istennek, mint szeretett gyermekek:
Let it then be your desire to be like God, as well-loved children;
γινεσθε ουν μιμηται του θεου ως τεκνα αγαπητα

2 És járjatok szeretetben, miképen a Krisztus is szeretett minket, és adta Önmagát miérettünk ajándékul és áldozatul az Istennek, kedves jó illatul.
And be living in love, even as Christ had love for you, and gave himself up for us, an offering to God for a perfume of a sweet smell.
και περιπατειτε εν αγαπη καθως και ο χριστος ηγαπησεν ημας και παρεδωκεν εαυτον υπερ ημων προσφοραν και θυσιαν τω θεω εις οσμην ευωδιας

3 Paráznaság pedig és akármely tisztátalanság vagy fösvénység ne is neveztessék ti közöttetek, a mint szentekhez illik;
But evil acts of the flesh and all unclean things, or desire for others' property, let it not even be named among you, as is right for saints;
πορνεια δε και πασα ακαθαρσια η πλεονεξια μηδε ονομαζεσθω εν υμιν καθως πρεπει αγιοις

4 Sem undokság, vagy bolond beszéd, vagy trágárság, melyek nem illenek: hanem inkább hálaadás.
And let there be no low behaviour, or foolish talk, or words said in sport, which are not right, but in place of them the giving of praise.
και αισχροτης και μωρολογια η ευτραπελια τα ουκ ανηκοντα αλλα μαλλον ευχαριστια

5 Mert azt jól tudjátok, hogy egy paráznának is, vagy tisztátalannak, vagy fösvénynek, ki bálványimádó, nincs öröksége a Krisztusnak és Istennek országában.
Being certain of this, that no man who gives way to the passions of the flesh, no unclean person, or one who has desire for the property of others, or who gives worship to images, has any heritage in the kingdom of Christ and God.
τουτο γαρ εστε γινωσκοντες οτι πας πορνος η ακαθαρτος η πλεονεκτης ος εστιν ειδωλολατρης ουκ εχει κληρονομιαν εν τη βασιλεια του χριστου και θεου

6 Senki titeket meg ne csaljon üres beszédekkel; mert ezekért jõ az Isten haragja a hitetlenség fiaira.
Do not be turned from the right way by foolish words; for because of these things the punishment of God comes on those who do not put themselves under him.
μηδεις υμας απατατω κενοις λογοις δια ταυτα γαρ ερχεται η οργη του θεου επι τους υιους της απειθειας

7 Annakokáért ne legyetek részesei ezeknek;
Have no part with such men;
μη ουν γινεσθε συμμετοχοι αυτων

8 Mert valátok régen sötétség, most pedig világosság az Úrban: mint világosságnak fiai úgy járjatok.
For you at one time were dark, but now are light in the Lord: let your behaviour be that of children of light
ητε γαρ ποτε σκοτος νυν δε φως εν κυριω ως τεκνα φωτος περιπατειτε

9 (Mert a világosságnak gyümölcse minden jóságban és igazságban és valóságban van),
(Because the fruit of the light is in all righteousness and in everything which is good and true),
ο γαρ καρπος του πνευματος εν παση αγαθωσυνη και δικαιοσυνη και αληθεια

10 Meggondolván, mi legyen kedves az Úrnak.
Testing by experience what is well-pleasing to the Lord;
δοκιμαζοντες τι εστιν ευαρεστον τω κυριω

11 És ne legyen közösségtek a sötétségnek gyümölcstelen cselekedeteivel, hanem inkább meg is feddjétek azokat;
And have no company with the works of the dark, which give no fruit, but make their true quality clear;
και μη συγκοινωνειτε τοις εργοις τοις ακαρποις του σκοτους μαλλον δε και ελεγχετε

12 Mert a melyeket azok titokban cselekesznek, éktelen dolog csak mondani is.
For the things which are done by them in secret it is shame even to put into words.
τα γαρ κρυφη γινομενα υπ αυτων αισχρον εστιν και λεγειν

13 Mindezek pedig megfeddetvén, a világosság által napvilágra jõnek; mert minden, a mi napvilágra jõ, világosság.
But all things, when their true quality is seen, are made clear by the light: because everything which is made clear is light.
τα δε παντα ελεγχομενα υπο του φωτος φανερουται παν γαρ το φανερουμενον φως εστιν

14 Annakokáért mondja: Serkenj föl, a ki aluszol és támadj fel a halálból, és felragyogott tenéked a Krisztus.
For this reason he says, Be awake, you who are sleeping, and come up from among the dead, and Christ will be your light.
διο λεγει εγειραι ο καθευδων και αναστα εκ των νεκρων και επιφαυσει σοι ο χριστος

15 Meglássátok annakokáért, hogy mimódon okkal járjatok, nem mint bolondok, hanem mint bölcsek:
Take care then how you are living, not as unwise, but as wise;
βλεπετε ουν πως ακριβως περιπατειτε μη ως ασοφοι αλλ ως σοφοι

16 Áron is megvegyétek az alkalmatosságot, mert a napok gonoszok.
Making good use of the time, because the days are evil.
εξαγοραζομενοι τον καιρον οτι αι ημεραι πονηραι εισιν

17 Annakokáért ne legyetek esztelenek, hanem megértsétek, mi legyen az Úrnak akaratja.
For this reason, then, do not be foolish, but be conscious of the Lord's pleasure.
δια τουτο μη γινεσθε αφρονες αλλα συνιεντες τι το θελημα του κυριου

18 És meg ne részegedjetek bortól, miben kicsapongás van: hanem teljesedjetek be Szent Lélekkel,
And do not take overmuch wine by which one may be overcome, but be full of the Spirit;
και μη μεθυσκεσθε οινω εν ω εστιν ασωτια αλλα πληρουσθε εν πνευματι

19 Beszélgetvén egymás között zsoltárokban és dícséretekben és lelki énekekben, énekelvén és dícséretet mondván szívetekben az Úrnak.
Joining with one another in holy songs of praise and of the Spirit, using your voice in songs and making melody in your heart to the Lord;
λαλουντες εαυτοις ψαλμοις και υμνοις και ωδαις πνευματικαις αδοντες και ψαλλοντες εν τη καρδια υμων τω κυριω

20 Hálákat adván mindenkor mindenekért a mi Urunk Jézus Krisztusnak nevében az Istennek és Atyának.
Giving praise at all times for all things in the name of our Lord Jesus Christ, to God, even the Father;
ευχαριστουντες παντοτε υπερ παντων εν ονοματι του κυριου ημων ιησου χριστου τω θεω και πατρι

21 Engedelmesek [legyetek] egymásnak Isten félelmében.
Letting yourselves be ruled by one another in the fear of Christ.
υποτασσομενοι αλληλοις εν φοβω θεου

22 Ti asszonyok a ti saját férjeteknek engedelmesek legyetek, mint az Úrnak.
Wives, be under the authority of your husbands, as of the Lord.
αι γυναικες τοις ιδιοις ανδρασιν υποτασσεσθε ως τω κυριω

23 Mert a férj feje a feleségének, mint a Krisztus is feje az egyháznak, és ugyanõ megtartója a testnek.
For the husband is the head of the wife, as Christ is the head of the church, being himself the saviour of the body.
οτι ο ανηρ εστιν κεφαλη της γυναικος ως και ο χριστος κεφαλη της εκκλησιας και αυτος εστιν σωτηρ του σωματος

24 De miképen az egyház engedelmes a Krisztusnak, azonképen az asszonyok is [engedelmesek legyenek] férjöknek mindenben.
And as the church is under Christ's authority, so let wives be under the rule of their husbands in all things.
αλλ ωσπερ η εκκλησια υποτασσεται τω χριστω ουτως και αι γυναικες τοις ιδιοις ανδρασιν εν παντι

25 Ti férfiak, szeressétek a ti feleségeteket, miképen a Krisztus is szerette az egyházat, és Önmagát adta azért;
Husbands, have love for your wives, even as Christ had love for the church, and gave himself for it;
οι ανδρες αγαπατε τας γυναικας εαυτων καθως και ο χριστος ηγαπησεν την εκκλησιαν και εαυτον παρεδωκεν υπερ αυτης

26 Hogy azt megszentelje, megtisztítván a víznek feredõjével az íge által,
So that he might make it holy, having made it clean with the washing of water by the word,
ινα αυτην αγιαση καθαρισας τω λουτρω του υδατος εν ρηματι

27 Hogy majd Önmaga elébe állítsa dicsõségben az egyházat, úgy hogy azon ne legyen szeplõ, vagy sömörgözés, vagy valami afféle; hanem hogy legyen szent és feddhetetlen.
And might take it for himself, a church full of glory, not having one mark or fold or any such thing; but that it might be holy and complete.
ινα παραστηση αυτην εαυτω ενδοξον την εκκλησιαν μη εχουσαν σπιλον η ρυτιδα η τι των τοιουτων αλλ ινα η αγια και αμωμος

28 Úgy kell a férfiaknak szeretni az õ feleségöket, mint az õ tulajdon testöket. A ki szereti az õ feleségét, önmagát szereti.
Even so it is right for husbands to have love for their wives as for their bodies. He who has love for his wife has love for himself:
ουτως οφειλουσιν οι ανδρες αγαπαν τας εαυτων γυναικας ως τα εαυτων σωματα ο αγαπων την εαυτου γυναικα εαυτον αγαπα

29 Mert soha senki az õ tulajdon testét nem gyûlölte; hanem táplálgatja és ápolgatja azt, miképen az Úr is az egyházat;
For no man ever had hate for his flesh; but he gives it food and takes care of it, even as Christ does for the church;
ουδεις γαρ ποτε την εαυτου σαρκα εμισησεν αλλ εκτρεφει και θαλπει αυτην καθως και ο κυριος την εκκλησιαν

30 Mert az Õ testének tagjai vagyunk, az Õ testébõl és az Õ csontjaiból valók.
Because we are parts of his body.
οτι μελη εσμεν του σωματος αυτου εκ της σαρκος αυτου και εκ των οστεων αυτου

31 Annakokáért elhagyja az ember atyját és anyját, és ragaszkodik az õ feleségéhez; és lesznek ketten egy testté.
For this cause will a man go away from his father and mother and be joined to his wife, and the two will become one flesh.
αντι τουτου καταλειψει ανθρωπος τον πατερα αυτου και την μητερα και προσκολληθησεται προς την γυναικα αυτου και εσονται οι δυο εις σαρκα μιαν

32 Felette nagy titok ez: de én a Krisztusról és az egyházról szólok.
This is a great secret: but my words are about Christ and the church.
το μυστηριον τουτο μεγα εστιν εγω δε λεγω εις χριστον και εις την εκκλησιαν

33 Hanem azért ti is egyen-egyen, ki-ki az õ feleségét úgy szeresse, mint önmagát; az asszony pedig [meglássa,] hogy félje a férjét.
But do you, everyone, have love for his wife, even as for himself; and let the wife see that she has respect for her husband.
πλην και υμεις οι καθ ενα εκαστος την εαυτου γυναικα ουτως αγαπατω ως εαυτον η δε γυνη ινα φοβηται τον ανδρα

1 Ti gyermekek szót fogadjatok a ti szüleiteknek az Úrban; mert ez az igaz.
Children, do what is ordered by your fathers and mothers in the Lord: for this is right.
τα τεκνα υπακουετε τοις γονευσιν υμων εν κυριω τουτο γαρ εστιν δικαιον

2 Tiszteljed a te atyádat és a te anyádat (a mi az elsõ parancsolat ígérettel).
Give honour to your father and mother (which is the first rule having a reward),
τιμα τον πατερα σου και την μητερα ητις εστιν εντολη πρωτη εν επαγγελια

3 Hogy jól legyen néked dolgod és hosszú életû légy e földön.
So that all may be well for you, and your life may be long on the earth.
ινα ευ σοι γενηται και εση μακροχρονιος επι της γης

4 Ti is atyák ne ingereljétek gyermekeiteket, hanem neveljétek azokat az Úr tanítása és intése szerint.
And, you fathers, do not make your children angry: but give them training in the teaching and fear of the Lord.
και οι πατερες μη παροργιζετε τα τεκνα υμων αλλ εκτρεφετε αυτα εν παιδεια και νουθεσια κυριου

5 Ti szolgák, engedelmesek legyetek a ti test szerint való uraitoknak félelemmel és rettegéssel, szíveteknek egyenességében, mint a Krisztusnak;
Servants, do what is ordered by those who are your natural masters, having respect and fear for them, with all your heart, as to Christ;
οι δουλοι υπακουετε τοις κυριοις κατα σαρκα μετα φοβου και τρομου εν απλοτητι της καρδιας υμων ως τω χριστω

6 Nem a szemnek szolgálván, mint a kik embereknek akarnak tetszeni, hanem mint Krisztus szolgái, cselekedvén az Istennek akaratját lélekbõl,
Not only under your master's eye, as pleasers of men; but as servants of Christ, doing the pleasure of God from the heart;
μη κατ οφθαλμοδουλειαν ως ανθρωπαρεσκοι αλλ ως δουλοι του χριστου ποιουντες το θελημα του θεου εκ ψυχης

7 Jó akarattal, mint a kik az Úrnak szolgálnak és nem embereknek;
Doing your work readily, as to the Lord, and not to men:
μετ ευνοιας δουλευοντες τω κυριω και ουκ ανθρωποις

8 Tudván, hogy kiki a mi jót cselekszik, azt veendi az Úrtól, akár szolga legyen, akár szabados.
In the knowledge that for every good thing anyone does, he will have his reward from the Lord, If he is a servant or if he is free.
ειδοτες οτι ο εαν τι εκαστος ποιηση αγαθον τουτο κομιειται παρα του κυριου ειτε δουλος ειτε ελευθερος

9 Ti is urak, ugyanazt cselekedjétek õ velök, elhegyván a fenyegetést; tudván, hogy a ti Uratok is mennyben van, és személyválogatás nincsen Õ nála.
And, you masters, do the same things to them, not making use of violent words: in the knowledge that their Master and yours is in heaven, and he has no respect for a man's position.
και οι κυριοι τα αυτα ποιειτε προς αυτους ανιεντες την απειλην ειδοτες οτι και υμων αυτων ο κυριος εστιν εν ουρανοις και προσωπολημψια ουκ εστιν παρ αυτω

10 Végezetre, atyámfiai, legyetek erõsek az Úrban, és az õ hatalmas erejében.
Lastly, be strong in the Lord, and in the strength of his power.
το λοιπον αδελφοι μου ενδυναμουσθε εν κυριω και εν τω κρατει της ισχυος αυτου

11 Öltözzétek föl az Isten minden fegyverét, hogy megállhassatok az ördögnek minden ravaszságával szemben.
Take up God's instruments of war, so that you may be able to keep your position against all the deceits of the Evil One.
ενδυσασθε την πανοπλιαν του θεου προς το δυνασθαι υμας στηναι προς τας μεθοδειας του διαβολου

12 Mert nem vér és test ellen van nékünk tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, ez élet sötétségének világbírói ellen, a gonoszság lelkei ellen, melyek a magasságban vannak.
For our fight is not against flesh and blood, but against authorities and powers, against the world-rulers of this dark night, against the spirits of evil in the heavens.
οτι ουκ εστιν ημιν η παλη προς αιμα και σαρκα αλλα προς τας αρχας προς τας εξουσιας προς τους κοσμοκρατορας του σκοτους του αιωνος τουτου προς τα πνευματικα της πον ηριας εν τοις επουρανιοις

13 Annakokáért vegyétek föl az Istennek minden fegyverét, hogy ellentállhassatok ama gonosz napon, és mindeneket elvégezvén megállhassatok.
For this reason take up all the arms of God, so that you may be able to be strong in the evil day, and, having done all, to keep your place.
δια τουτο αναλαβετε την πανοπλιαν του θεου ινα δυνηθητε αντιστηναι εν τη ημερα τη πονηρα και απαντα κατεργασαμενοι στηναι

14 Álljatok hát elõ, körül övezvén derekatokat igazlelkûséggel, és felöltözvén az igazságnak mellvasába,
Take your place, then, having your body clothed with the true word, and having put on the breastplate of righteousness;
στητε ουν περιζωσαμενοι την οσφυν υμων εν αληθεια και ενδυσαμενοι τον θωρακα της δικαιοσυνης

15 És felsarúzván lábaitokat a békesség evangyéliomának készségével;
Be ready with the good news of peace as shoes on your feet;
και υποδησαμενοι τους ποδας εν ετοιμασια του ευαγγελιου της ειρηνης

16 Mindezekhez fölvevén a hitnek paizsát, a melylyel ama gonosznak minden tüzes nyilát megolthatjátok;
And most of all, using faith as a cover to keep off all the flaming arrows of the Evil One.
επι πασιν αναλαβοντες τον θυρεον της πιστεως εν ω δυνησεσθε παντα τα βελη του πονηρου τα πεπυρωμενα σβεσαι

17 Az idvesség sisakját is fölvegyétek, és a Léleknek kardját, a mely az Isten beszéde:
And take salvation for your head-dress and the sword of the Spirit, which is the word of God:
και την περικεφαλαιαν του σωτηριου δεξασθε και την μαχαιραν του πνευματος ο εστιν ρημα θεου

18 Minden imádsággal és könyörgéssel imádkozván minden idõben a Lélek által, és ugyanezen dologban vigyázván minden állhatatossággal és könyörgéssel minden szentekért,
With prayers and deep desires, making requests at all times in the Spirit, and keeping watch, with strong purpose, in prayer for all the saints,
δια πασης προσευχης και δεησεως προσευχομενοι εν παντι καιρω εν πνευματι και εις αυτο τουτο αγρυπνουντες εν παση προσκαρτερησει και δεησει περι παντων των αγιων

19 Én érettem is, hogy adassék nékem szó számnak megnyitásakor, hogy bátorsággal ösmertessem meg az evangyéliom titkát,
And for me, that words may be given to me in the opening of my mouth, to make clear without fear the secret of the good news,
και υπερ εμου ινα μοι δοθειη λογος εν ανοιξει του στοματος μου εν παρρησια γνωρισαι το μυστηριον του ευαγγελιου

20 A melyért követséget viselek lánczok között; hogy bátran szóljak arról, a miképen kell szólanom.
For which I am a representative in chains, and that I may say without fear the things which it is right for me to say.
υπερ ου πρεσβευω εν αλυσει ινα εν αυτω παρρησιασωμαι ως δει με λαλησαι

21 Hogy pedig ti is megtudjátok dolgaimat, hogy mit cselekeszem, mindent megismertet veletek Tikhikus, a szeretett atyafi és hív szolga az Úrban;
But so that you may have knowledge of my business, and how I am, Tychicus, the well-loved brother and tested servant in the Lord, will give you news of all things:
ινα δε ειδητε και υμεις τα κατ εμε τι πρασσω παντα υμιν γνωρισει τυχικος ο αγαπητος αδελφος και πιστος διακονος εν κυριω

22 Kit éppen azért küldöttem hozzátok, hogy megismerjétek a mi dolgainkat, és megvígasztalja a ti szíveteket.
Whom I have sent to you for this very purpose, so that you may have knowledge of our position, and that he may give comfort to your hearts.
ον επεμψα προς υμας εις αυτο τουτο ινα γνωτε τα περι ημων και παρακαλεση τας καρδιας υμων

23 Békesség az atyafiaknak és szeretet hittel egybe az Atya Istentõl és az Úr Jézus Krisztustól!
Peace be to the brothers, and love with faith, from God the Father and the Lord Jesus Christ.
ειρηνη τοις αδελφοις και αγαπη μετα πιστεως απο θεου πατρος και κυριου ιησου χριστου

24 A kegyelem legyen mindazokkal, a kik szeretik a mi Urunk Jézus Krisztust romlatlanságban. Ámen.
Grace be with all those who have true love for our Lord Jesus Christ.
η χαρις μετα παντων των αγαπωντων τον κυριον ημων ιησουν χριστον εν αφθαρσια αμην [προς εφεσιους εγραφη απο ρωμης δια τυχικου]

1 Pál és Timótheus, Jézus Krisztus szolgái, minden szenteknek a Krisztus Jézusban, a kik Filippiben vannak, a püspökökkel és diakónusokkal egyetemben:
Paul and Timothy, servants of Jesus Christ, to all the saints in Christ Jesus at Philippi, with the Bishops and Deacons of the church:
παυλος και τιμοθεος δουλοι ιησου χριστου πασιν τοις αγιοις εν χριστω ιησου τοις ουσιν εν φιλιπποις συν επισκοποις και διακονοις

2 Kegyelem néktek és békesség Istentõl, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.
Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.
χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου

3 Hálát adok az én Istenemnek, minden ti rólatok való emlékezésemben,
I give praise to my God at every memory of you,
ευχαριστω τω θεω μου επι παση τη μνεια υμων

4 Mindenkor minden én könyörgésemben mindenitekért nagy örömmel könyörögvén,
And in all my prayers for you all, making my request with joy,
παντοτε εν παση δεησει μου υπερ παντων υμων μετα χαρας την δεησιν ποιουμενος

5 Mivelhogy résztvettetek az evangyéliom ügyében az elsõ naptól fogva mind ez ideig;
Because of your help in giving the good news from the first day till now;
επι τη κοινωνια υμων εις το ευαγγελιον απο πρωτης ημερας αχρι του νυν

6 Meg lévén gyõzõdve arról, hogy a ki elkezdette bennetek a jó dolgot, elvégezi a Krisztus Jézusnak napjáig:
For I am certain of this very thing, that he by whom the good work was started in you will make it complete till the day of Jesus Christ:
πεποιθως αυτο τουτο οτι ο εναρξαμενος εν υμιν εργον αγαθον επιτελεσει αχρις ημερας ιησου χριστου

7 A mint hogy méltó, hogy én ilyen értelemben legyek mindenitek felõl, azért, mert én szívemben hordalak titeket, mint a kik mind az én fogságomban, mind az evangyéliomnak oltalmazásában és megbizonyításában mindnyájan részestársaim vagytok a nékem adott kegyelemben.
So it is right for me to take thought for you all in this way, because I have you in my heart; for in my chains, and in my arguments before the judges in support of the good news, making clear that it is true, you all have your part with me in grace.
καθως εστιν δικαιον εμοι τουτο φρονειν υπερ παντων υμων δια το εχειν με εν τη καρδια υμας εν τε τοις δεσμοις μου και τη απολογια και βεβαιωσει του ευαγγελιου συγκοινωνους μου της χαριτος παντας υμας οντας

8 Mert bizonyságom az Isten, mely igen vágyakozom mindnyájatok után a Krisztus Jézus szerelmében.
For God is my witness, how my love goes out to you all in the loving mercies of Christ Jesus.
μαρτυς γαρ μου εστιν ο θεος ως επιποθω παντας υμας εν σπλαγχνοις ιησου χριστου

9 És azért imádkozom, hogy a ti szeretetetek még jobban-jobban bõvölködjék ismeretben és minden értelmességben;
And my prayer is that you may be increased more and more in knowledge and experience;
και τουτο προσευχομαι ινα η αγαπη υμων ετι μαλλον και μαλλον περισσευη εν επιγνωσει και παση αισθησει

10 Hogy megítélhessétek, hogy mi a rossz és mi a jó; hogy legyetek tiszták és botlás nélkül valók a Krisztusnak napjára;
So that you may give your approval to the best things; that you may be true and without wrongdoing till the day of Christ;
εις το δοκιμαζειν υμας τα διαφεροντα ινα ητε ειλικρινεις και απροσκοποι εις ημεραν χριστου

11 Teljesek lévén az igazságnak gyümölcsével, melyet Jézus Krisztus [teremt] az Isten dicsõségére és magasztalására.
Being full of the fruits of righteousness, which are through Jesus Christ, to the glory and praise of God.
πεπληρωμενοι καρπων δικαιοσυνης των δια ιησου χριστου εις δοξαν και επαινον θεου

12 Tudtotokra akarom pedig adni, atyámfiai, hogy az én dolgaim inkább elõmenetelére lõnek az evangyéliomnak;
Now it is my purpose to make clear to you, brothers, that the cause of the good news has been helped by my experiences;
γινωσκειν δε υμας βουλομαι αδελφοι οτι τα κατ εμε μαλλον εις προκοπην του ευαγγελιου εληλυθεν

13 Annyira, hogy a Krisztusban híressé lett az én fogságom a testõrség egész házában és minden mások elõtt;
So that it became clear through all the Praetorium, and to all the rest, that I was a prisoner on account of Christ;
ωστε τους δεσμους μου φανερους εν χριστω γενεσθαι εν ολω τω πραιτωριω και τοις λοιποις πασιν

14 És többen az Úrban való atyafiak közül bízván az én fogságomban, nagyobb bátorsággal merik szólani az ígét.
And most of the brothers in the Lord, taking heart because of my chains, are all the stronger to give the word of God without fear.
και τους πλειονας των αδελφων εν κυριω πεποιθοτας τοις δεσμοις μου περισσοτερως τολμαν αφοβως τον λογον λαλειν

15 Némelyek ugyan irígységbõl és versengésbõl is, de mások jóakaratból is hirdetik a Krisztust.
Though some are preaching Christ out of envy and competition, others do it out of a good heart:
τινες μεν και δια φθονον και εριν τινες δε και δι ευδοκιαν τον χριστον κηρυσσουσιν

16 Némelyek versengésbõl prédikálják a Krisztust, nem tiszta lélekkel, azt hivén, hogy fogságom nyomorúságait [így] megnevelik;
These do it from love, conscious that I am responsible for the cause of the good news:
οι μεν εξ εριθειας τον χριστον καταγγελλουσιν ουχ αγνως οιομενοι θλιψιν επιφερειν τοις δεσμοις μου

17 De mások szeretetbõl, tudván, hogy én az evangyéliomnak oltalmazására rendeltettem.
But those are preaching Christ in a spirit of competition, not from their hearts, but with the purpose of giving me pain in my prison.
οι δε εξ αγαπης ειδοτες οτι εις απολογιαν του ευαγγελιου κειμαι

18 Mert mit [mondjak?] csakhogy minden módon, akár színbõl, akár szívbõl, a Krisztus prédikáltatik: és én ennek örülök, sõt örülni is fogok.
What then? only that in every way, falsely or truly, the preaching of Christ goes on; and in this I am glad, and will be glad.
τι γαρ πλην παντι τροπω ειτε προφασει ειτε αληθεια χριστος καταγγελλεται και εν τουτω χαιρω αλλα και χαρησομαι

19 Mert tudom, hogy ez nékem idvességemre lesz a ti könyörgéstek által és a Jézus Krisztus Lelkének segedelme által,
For I am conscious that this will be for my salvation, through your prayer and the giving out of the stored wealth of the Spirit of Jesus Christ,
οιδα γαρ οτι τουτο μοι αποβησεται εις σωτηριαν δια της υμων δεησεως και επιχορηγιας του πνευματος ιησου χριστου

20 Amaz én esengõ várásom és reménységem szerint, hogy semmiben meg nem szégyenülök, hanem mint mindenkor, úgy most is nagy bátorsággal fog magasztaltatni Krisztus az én testemben, akár életem, akár halálom által.
In the measure of my strong hope and belief that in nothing will I be put to shame, but that without fear, as at all times, so now will Christ have glory in my body, by life or by death.
κατα την αποκαραδοκιαν και ελπιδα μου οτι εν ουδενι αισχυνθησομαι αλλ εν παση παρρησια ως παντοτε και νυν μεγαλυνθησεται χριστος εν τω σωματι μου ειτε δια ζωης ειτε δια θανατου

21 Mert nékem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség.
For to me life is Christ and death is profit.
εμοι γαρ το ζην χριστος και το αποθανειν κερδος

22 De ha e testben való életem munkámat gyümölcsözteti: hogy melyiket válaszszam, meg sem mondhatom.
But if I go on living in the flesh--if this is the fruit of my work--then I do not see what decision to make.
ει δε το ζην εν σαρκι τουτο μοι καρπος εργου και τι αιρησομαι ου γνωριζω

23 Mert szorongattatom e kettõ között, kívánván elköltözni és a Krisztussal lenni; mert ez sokkal inkább jobb;
I am in a hard position between the two, having a desire to go away and be with Christ, which is very much better:
συνεχομαι γαρ εκ των δυο την επιθυμιαν εχων εις το αναλυσαι και συν χριστω ειναι πολλω μαλλον κρεισσον

24 De e testben megmaradnom szükségesebb ti érettetek.
Still, to go on in the flesh is more necessary because of you.
το δε επιμενειν εν τη σαρκι αναγκαιοτερον δι υμας

25 És ebben bízva, tudom, hogy megmaradok és együtt maradok mindnyájatokkal a ti hitben való gyarapodástokra és örömötökre;
And being certain of this, I am conscious that I will go on, yes, and go on with you all, for your growth and joy in the faith;
και τουτο πεποιθως οιδα οτι μενω και συμπαραμενω πασιν υμιν εις την υμων προκοπην και χαραν της πιστεως

26 Hogy bõven dicsekedhessetek velem Krisztus Jézusban az én ti nálatok való újabb megjelenésem által.
So that your pride in me may be increased in Christ Jesus through my being present with you again.
ινα το καυχημα υμων περισσευη εν χριστω ιησου εν εμοι δια της εμης παρουσιας παλιν προς υμας

27 Csakhogy a Krisztus evangyéliomához méltóan viseljétek magatokat, hogy akár oda menvén és látván titeket, akár távol lévén, azt halljam dolgaitok felõl, hogy megállotok egy lélekben, egy érzéssel viaskodván az evangyéliom hitéért;
Only let your behaviour do credit to the good news of Christ, so that if I come and see you or if I am away from you, I may have news of you that you are strong in one spirit, working together with one soul for the faith of the good news;
μονον αξιως του ευαγγελιου του χριστου πολιτευεσθε ινα ειτε ελθων και ιδων υμας ειτε απων ακουσω τα περι υμων οτι στηκετε εν ενι πνευματι μια ψυχη συναθλουντες τη πιστ ει του ευαγγελιου

28 És meg nem félemlvén semmiben az ellenségek elõtt: a mi azoknak a veszedelem jele, néktek pedig az üdvösségé, és ez az Istentõl [van;]
Having no fear of those who are against you; which is a clear sign of their destruction, but of your salvation, and that from God;
και μη πτυρομενοι εν μηδενι υπο των αντικειμενων ητις αυτοις μεν εστιν ενδειξις απωλειας υμιν δε σωτηριας και τουτο απο θεου

29 Mert néktek adatott az a kegyelem a Krisztusért, nemcsak hogy higyjetek Õ benne, hanem hogy szenvedjetek is Õ érette:
Because to you it has been given in the cause of Christ not only to have faith in him, but to undergo pain on his account:
οτι υμιν εχαρισθη το υπερ χριστου ου μονον το εις αυτον πιστευειν αλλα και το υπερ αυτου πασχειν

30 Ugyanolyan tusakodástok lévén, a milyent láttatok én nálam, és most hallotok én felõlem.
Fighting the same fight which you saw in me, and now have word of in me.
τον αυτον αγωνα εχοντες οιον ιδετε εν εμοι και νυν ακουετε εν εμοι

1 Ha annakokáért [helye van] Krisztusban az intésnek, ha [helye van] a szeretet vígasztalásának, ha [helye van] a Lélekben való közösségnek, ha [helye van] a szívnek és könyörületességnek,
If then there is any comfort in Christ, any help given by love, any uniting of hearts in the Spirit, any loving mercies and pity,
ει τις ουν παρακλησις εν χριστω ει τι παραμυθιον αγαπης ει τις κοινωνια πνευματος ει τινα σπλαγχνα και οικτιρμοι

2 Teljesítsétek be az én örömömet, hogy egyenlõ indulattal legyetek, ugyanazon szeretettel viseltetvén, egy érzésben, egyugyanazon indulattal lévén;
Make my joy complete by being of the same mind, having the same love, being in harmony and of one mind;
πληρωσατε μου την χαραν ινα το αυτο φρονητε την αυτην αγαπην εχοντες συμψυχοι το εν φρονουντες

3 Semmit nem cselekedvén versengésbõl, sem hiábavaló dicsõségbõl, hanem alázatosan egymást különbeknek tartván ti magatoknál.
Doing nothing through envy or through pride, but with low thoughts of self let everyone take others to be better than himself;
μηδεν κατα εριθειαν η κενοδοξιαν αλλα τη ταπεινοφροσυνη αλληλους ηγουμενοι υπερεχοντας εαυτων

4 Ne nézze kiki a maga [hasznát,] hanem mindenki a másokét is.
Not looking everyone to his private good, but keeping in mind the things of others.
μη τα εαυτων εκαστος σκοπειτε αλλα και τα ετερων εκαστος

5 Annakokáért az az indulat legyen bennetek, mely volt a Krisztus Jézusban is,
Let this mind be in you which was in Christ Jesus,
τουτο γαρ φρονεισθω εν υμιν ο και εν χριστω ιησου

6 A ki, mikor Istennek formájában vala, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy [õ] az Istennel egyenlõ,
To whom, though himself in the form of God, it did not seem that to take for oneself was to be like God;
ος εν μορφη θεου υπαρχων ουχ αρπαγμον ηγησατο το ειναι ισα θεω

7 Hanem önmagát megüresíté, szolgai formát vévén föl, emberekhez hasonlóvá lévén;
But he made himself as nothing, taking the form of a servant, being made like men;
αλλ εαυτον εκενωσεν μορφην δουλου λαβων εν ομοιωματι ανθρωπων γενομενος

8 És mikor olyan állapotban találtatott mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén halálig, még pedig a keresztfának haláláig.
And being seen in form as a man, he took the lowest place, and let himself be put to death, even the death of the cross.
και σχηματι ευρεθεις ως ανθρωπος εταπεινωσεν εαυτον γενομενος υπηκοος μεχρι θανατου θανατου δε σταυρου

9 Annakokáért az Isten is felmagasztalá õt, és ajándékoza néki oly nevet, a mely minden név fölött való;
For this reason God has put him in the highest place and has given to him the name which is greater than every name;
διο και ο θεος αυτον υπερυψωσεν και εχαρισατο αυτω ονομα το υπερ παν ονομα

10 Hogy a Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyeieké, földieké és föld alatt valóké.
So that at the name of Jesus every knee may be bent, of those in heaven and those on earth and those in the underworld,
ινα εν τω ονοματι ιησου παν γονυ καμψη επουρανιων και επιγειων και καταχθονιων

11 És minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsõségére.
And that every tongue may give witness that Jesus Christ is Lord, to the glory of God the Father.
και πασα γλωσσα εξομολογησηται οτι κυριος ιησους χριστος εις δοξαν θεου πατρος

12 Annakokáért, szerelmeseim, a miképen mindenkor engedelmeskedtetek, nem úgy, mint az én jelenlétemben csak, hanem most sokkal inkább az én távollétemben, félelemmel és rettegéssel vigyétek véghez a ti idvességteket;
So then, my loved ones, as you have at all times done what I say, not only when I am present, but now much more when I am not with you, give yourselves to working out your salvation with fear in your hearts;
ωστε αγαπητοι μου καθως παντοτε υπηκουσατε μη ως εν τη παρουσια μου μονον αλλα νυν πολλω μαλλον εν τη απουσια μου μετα φοβου και τρομου την εαυτων σωτηριαν κατ εργαζεσθε

13 Mert Isten az, a ki munkálja bennetek mind az akarást, mind a munkálást jó kedvébõl.
For it is God who is the cause of your desires and of your acts, for his good pleasure.
ο θεος γαρ εστιν ο ενεργων εν υμιν και το θελειν και το ενεργειν υπερ της ευδοκιας

14 Mindeneket zúgolódások és versengések nélkül cselekedjetek;
Do all things without protests and arguments;
παντα ποιειτε χωρις γογγυσμων και διαλογισμων

15 Hogy legyetek feddhetetlenek és tiszták, Istennek szeplõtlen gyermekei az elfordult és elvetemedett nemzetség közepette, kik között fényletek, mint csillagok e világon.
So that you may be holy and gentle, children of God without sin in a twisted and foolish generation, among whom you are seen as lights in the world,
ινα γενησθε αμεμπτοι και ακεραιοι τεκνα θεου αμωμητα εν μεσω γενεας σκολιας και διεστραμμενης εν οις φαινεσθε ως φωστηρες εν κοσμω

16 Életnek beszédét tartván elébök; hogy dicsekedhessem majd a Krisztus napján, hogy nem futottam hiába, sem nem fáradtam hiába.
Offering the word of life; so that I may have glory in you in the day of Christ, because my running was not for nothing and my work was not without effect.
λογον ζωης επεχοντες εις καυχημα εμοι εις ημεραν χριστου οτι ουκ εις κενον εδραμον ουδε εις κενον εκοπιασα

17 De ha kiontatom is italáldozatként a ti hitetek áldozatánál és papiszolgálatánál, [mégis] örülök, és együtt örülök mindnyájatokkal;
And even if I am offered like a drink offering, giving myself for the cause and work of your faith, I am glad and have joy with you all:
αλλ ει και σπενδομαι επι τη θυσια και λειτουργια της πιστεως υμων χαιρω και συγχαιρω πασιν υμιν

18 Azonképen ti is örüljetek, és örüljetek együtt velem.
And in the same way do you be glad and have a part in my joy.
το δ αυτο και υμεις χαιρετε και συγχαιρετε μοι

19 Reménylem pedig az Úr Jézusban, hogy Timótheust rövid nap elküldöm tihozzátok, hogy én is megviduljak, megértvén a ti dolgaitokat.
But I am hoping in the Lord Jesus to send Timothy to you before long, so that I may be comforted when I have news of you.
ελπιζω δε εν κυριω ιησου τιμοθεον ταχεως πεμψαι υμιν ινα καγω ευψυχω γνους τα περι υμων

20 Mert nincsen velem senki hozzá hasonló indulatú, a ki igazán szívén viselné dolgaitokat.
For I have no man of like mind who will truly have care for you.
ουδενα γαρ εχω ισοψυχον οστις γνησιως τα περι υμων μεριμνησει

21 Mert mindenki a maga hasznát keresi, nem a Krisztus Jézusét.
For they all go after what is theirs, not after the things of Christ.
οι παντες γαρ τα εαυτων ζητουσιν ου τα του χριστου ιησου

22 Az õ kipróbált voltát pedig ismeritek, hogy miképen atyjával a gyermek, együtt szolgált velem az evangyéliom ügyében.
But his quality is clear to you; how, as a child is to its father, so he was a help to me in the work of the good news.
την δε δοκιμην αυτου γινωσκετε οτι ως πατρι τεκνον συν εμοι εδουλευσεν εις το ευαγγελιον

23 Õt azért reménylem, hogy elküldöm, mihelyt meglátom az én dolgaimat, tüstént;
Him then I am hoping to send as quickly as possible, when I am able to see how things will go for me:
τουτον μεν ουν ελπιζω πεμψαι ως αν απιδω τα περι εμε εξαυτης

24 Bízom pedig az Úrban, hogy magam is csakhamar el fogok menni.
But I have faith in the Lord that I myself will come before long.
πεποιθα δε εν κυριω οτι και αυτος ταχεως ελευσομαι

25 De szükségesnek tartám, hogy Epafróditust, az én atyámfiát és munkatársamat és bajtársamat, néktek pedig követeteket és szükségemben áldozatot hozó szolgátokat hazaküldjem hozzátok;
But it seemed to me necessary to send to you Epaphroditus, my brother, who has taken part with me in the work and in the fight, and your servant, sent by you for help in my need;
αναγκαιον δε ηγησαμην επαφροδιτον τον αδελφον και συνεργον και συστρατιωτην μου υμων δε αποστολον και λειτουργον της χρειας μου πεμψαι προς υμας

26 Mivelhogy vágyva vágyott mindnyájatok után, és gyötrõdött a miatt, hogy meghallottátok, hogy õ beteg volt.
Because his heart was with you all, and he was greatly troubled because you had news that he was ill:
επειδη επιποθων ην παντας υμας και αδημονων διοτι ηκουσατε οτι ησθενησεν

27 Mert bizony beteg volt, halálhoz közel; de az Isten könyörült rajta, nem csak õ rajta pedig, hanem én rajtam is, hogy szomorúság ne jõjjön szomorúságomra.
For in fact he was ill almost to death: but God had mercy on him; and not only on him but on me, so that I might not have grief on grief.
και γαρ ησθενησεν παραπλησιον θανατω αλλ ο θεος αυτον ηλεησεν ουκ αυτον δε μονον αλλα και εμε ινα μη λυπην επι λυπη σχω

28 Annakokáért hamarabb küldtem õt haza, hogy meglátván õt, ismét örüljetek, és nékem is kisebb legyen a szomorúságom.
I have sent him, then, the more gladly, so that when you see him again, you may be happy and I may have the less sorrow.
σπουδαιοτερως ουν επεμψα αυτον ινα ιδοντες αυτον παλιν χαρητε καγω αλυποτερος ω

29 Fogadjátok azért õt az Úrban teljes örömmel; és az ilyeneket megbecsüljétek:
So take him to your hearts in the Lord with all joy, and give honour to such as he is:
προσδεχεσθε ουν αυτον εν κυριω μετα πασης χαρας και τους τοιουτους εντιμους εχετε

30 Mert a Krisztus dolgáért jutott majdnem halálra, koczkára tévén életét, hogy kárpótoljon engem azért, hogy nékem tett szolgálatotoknál ti nem voltatok jelen.
Because for the work of Christ he was near to death, putting his life in danger to make your care for me complete.
οτι δια το εργον του χριστου μεχρι θανατου ηγγισεν παραβουλευσαμενος τη ψυχη ινα αναπληρωση το υμων υστερημα της προς με λειτουργιας

1 Továbbá atyámfiai, örüljetek az Úrban. Ugyanazokat írni néktek én nem restellem, tinéktek pedig bátorságos.
For the rest, my brothers, be glad in the Lord. Writing the same things to you is no trouble to me, and for you it is safe.
το λοιπον αδελφοι μου χαιρετε εν κυριω τα αυτα γραφειν υμιν εμοι μεν ουκ οκνηρον υμιν δε ασφαλες

2 Õrizkedjetek az ebektõl, õrizkedjetek a gonosz munkásoktól, õrizkedjetek a megmetélkedéstõl:
Be on the watch against dogs, against the workers of evil, against those of the circumcision:
βλεπετε τους κυνας βλεπετε τους κακους εργατας βλεπετε την κατατομην

3 Mert mi vagyunk a körülmetélkedés, a kik lélekben szolgálunk az Istennek, és a Krisztus Jézusban dicsekedünk, és nem a testben bizakodunk:
For we are the circumcision, who give worship to God and have glory in Jesus Christ, and have no faith in the flesh:
ημεις γαρ εσμεν η περιτομη οι πνευματι θεω λατρευοντες και καυχωμενοι εν χριστω ιησου και ουκ εν σαρκι πεποιθοτες

4 Jóllehet énnékem van bizakodásom test szerint is. Ha bárki más mer testben bizakodni, én sokkal inkább;
Even though I myself might have faith in the flesh: if any other man has reason to have faith in the flesh, I have more:
καιπερ εγω εχων πεποιθησιν και εν σαρκι ει τις δοκει αλλος πεποιθεναι εν σαρκι εγω μαλλον

5 Körülmetéltettem nyolczadnapon, Izráel nemzetségébõl, Benjámin törzsébõl való [vagyok,] zsidókból való zsidó, törvény tekintetében farizeus,
Being given circumcision on the eighth day, of the nation of Israel, of the tribe of Benjamin, a Hebrew of Hebrews; in relation to the law, a Pharisee:
περιτομη οκταημερος εκ γενους ισραηλ φυλης βενιαμιν εβραιος εξ εβραιων κατα νομον φαρισαιος

6 Buzgóság tekintetében az egyházat üldözõ, a törvénybeli igazság tekintetében feddhetetlen voltam.
In bitter hate I was cruel to the church; I kept all the righteousness of the law to the last detail.
κατα ζηλον διωκων την εκκλησιαν κατα δικαιοσυνην την εν νομω γενομενος αμεμπτος

7 De a melyek nékem [egykor] nyereségek valának, azokat a Krisztusért kárnak ítéltem.
But those things which were profit to me, I gave up for Christ.
αλλ ατινα ην μοι κερδη ταυτα ηγημαι δια τον χριστον ζημιαν

8 Sõt annakfelette [most] is kárnak ítélek mindent az én Uram, Jézus Krisztus ismeretének gazdagsága miatt: a kiért mindent kárba veszni hagytam és szemétnek ítélek, hogy a Krisztust megnyerjem,
Yes truly, and I am ready to give up all things for the knowledge of Christ Jesus my Lord, which is more than all: for whom I have undergone the loss of all things, and to me they are less than nothing, so that I may have Christ as my reward,
αλλα μενουνγε και ηγουμαι παντα ζημιαν ειναι δια το υπερεχον της γνωσεως χριστου ιησου του κυριου μου δι ον τα παντα εζημιωθην και ηγουμαι σκυβαλα ειναι ινα χριστον κερδησω

9 És találtassam Õ benne, mint a kinek nincsen saját igazságom a törvénybõl, hanem van igazságom a Krisztusban való hit által, Istentõl való igazságom a hit alapján:
And be seen in him, not having my righteousness which is of the law, but that which is through faith in Christ, the righteousness which is of God by faith:
και ευρεθω εν αυτω μη εχων εμην δικαιοσυνην την εκ νομου αλλα την δια πιστεως χριστου την εκ θεου δικαιοσυνην επι τη πιστει

10 Hogy megismerjem Õt, és az Õ feltámadásának erejét, és az Õ szenvedéseiben való részesülésemet, hasonlóvá lévén az õ halálához;
That I may have knowledge of him, and of the power of his coming back from the dead, and a part with him in his pains, becoming like him in his death;
του γνωναι αυτον και την δυναμιν της αναστασεως αυτου και την κοινωνιαν των παθηματων αυτου συμμορφουμενος τω θανατω αυτου

11 Ha valami módon eljuthatnék a halottak feltámadására.
If in any way I may have the reward of life from the dead.
ει πως καταντησω εις την εξαναστασιν των νεκρων

12 Nem [mondom], hogy már elértem, vagy [hogy] már tökéletes volnék; hanem igyekezem, hogy el is érjem, a miért meg is ragadott engem a Krisztus Jézus.
Not as if I had even now got the reward or been made complete: but I go on in the hope that I may come to the knowledge of that for which I was made the servant of Christ Jesus.
ουχ οτι ηδη ελαβον η ηδη τετελειωμαι διωκω δε ει και καταλαβω εφ ω και κατεληφθην υπο του χριστου ιησου

13 Atyámfiai, én enmagamról nem gondolom, hogy már elértem volna:
Brothers, it is clear to me that I have not come to that knowledge; but one thing I do, letting go those things which are past, and stretching out to the things which are before,
αδελφοι εγω εμαυτον ου λογιζομαι κατειληφεναι εν δε τα μεν οπισω επιλανθανομενος τοις δε εμπροσθεν επεκτεινομενος

14 De egyet [cselekszem,] azokat, a melyek hátam megett vannak, elfelejtvén, azoknak pedig, a melyek elõttem vannak, nékik dõlvén, célegyenest igyekszem az Istennek a Krisztus Jézusban onnét felülrõl való elhívása jutalmára.
I go forward to the mark, even the reward of the high purpose of God in Christ Jesus.
κατα σκοπον διωκω επι το βραβειον της ανω κλησεως του θεου εν χριστω ιησου

15 Valakik annakokáért tökéletesek [vagyunk,] ilyen értelemben legyünk: és ha valamiben másképen értetek, az Isten azt is ki fogja jelenteni néktek:
Then let us all, who have come to full growth, be of this mind: and if in anything you are of a different mind, even this will God make clear to you:
οσοι ουν τελειοι τουτο φρονωμεν και ει τι ετερως φρονειτε και τουτο ο θεος υμιν αποκαλυψει

16 Csakhogy a mire eljutottunk, ugyanabban egy szabály szerint járjunk, ugyanazon értelemben legyünk.
Only, as far as we have got, let us be guided by the same rule.
πλην εις ο εφθασαμεν τω αυτω στοιχειν κανονι το αυτο φρονειν

17 Legyetek én követõim, atyámfiai, és figyeljetek azokra, a kik úgy járnak, a miképen mi néktek példátok vagyunk.
Brothers, take me as your example, and take note of those who are walking after the example we have given.
συμμιμηται μου γινεσθε αδελφοι και σκοπειτε τους ουτως περιπατουντας καθως εχετε τυπον ημας

18 Mert sokan járnak [másképen,] kik felõl sokszor mondtam néktek, most pedig sírva is mondom, hogy a Krisztus keresztjének ellenségei;
For there are those, of whom I have given you word before, and do so now with sorrow, who are haters of the cross of Christ;
πολλοι γαρ περιπατουσιν ους πολλακις ελεγον υμιν νυν δε και κλαιων λεγω τους εχθρους του σταυρου του χριστου

19 Kiknek végök veszedelem, kiknek Istenök az õ hasok, és a kiknek dicsõségök az õ gyalázatukban van, kik [mindig] a földiekkel törõdnek.
Whose end is destruction, whose god is the stomach, and whose glory is in their shame, whose minds are fixed on the things of the earth.
ων το τελος απωλεια ων ο θεος η κοιλια και η δοξα εν τη αισχυνη αυτων οι τα επιγεια φρονουντες

20 Mert a mi országunk mennyekben van, honnét a megtartó Úr Jézus Krisztust is várjuk;
For our country is in heaven; from where the Saviour for whom we are waiting will come, even the Lord Jesus Christ:
ημων γαρ το πολιτευμα εν ουρανοις υπαρχει εξ ου και σωτηρα απεκδεχομεθα κυριον ιησουν χριστον

21 Ki elváltoztatja a mi nyomorúságos testünket, hogy hasonló legyen az Õ dicsõséges testéhez, amaz Õ hatalmas munkája szerint, mely által maga alá is vethet mindeneket.
By whom this poor body of ours will be changed into the image of the body of his glory, in the measure of the working by which he is able to put all things under himself.
ος μετασχηματισει το σωμα της ταπεινωσεως ημων εις το γενεσθαι αυτο συμμορφον τω σωματι της δοξης αυτου κατα την ενεργειαν του δυνασθαι αυτον και υποταξαι εαυτω τ
α παντα

1 Annakokáért szerelmes atyámfiai, a kik után úgy vágyakozom, ti én örömöm és én koronám, ekképen álljatok meg az Úrban, én szerelmeseim!
So my brothers, well loved and very dear to me, my joy and crown, be strong in the Lord, my loved ones.
ωστε αδελφοι μου αγαπητοι και επιποθητοι χαρα και στεφανος μου ουτως στηκετε εν κυριω αγαπητοι

2 Evódiát intem, Sintikhét is intem, hogy egyenlõ indulattal legyenek az Úrban.
I make request to Euodias and Syntyche to be of the same mind in the Lord.
ευωδιαν παρακαλω και συντυχην παρακαλω το αυτο φρονειν εν κυριω

3 Igen, kérlek téged is, igaz szolgatársam, légy segítségül ezeknek, mint a kik az evangyéliom dolgában együtt viaskodtak velem, Kelemennel is, és ama többi munkatársaimmal, kiknek neveik [fölírvák] az életnek könyvében.
And I make request to you, true helper in my work, to see to the needs of those women who took part with me in the good news, with Clement and the rest of my brother-workers whose names are in the book of life.
και ερωτω και σε συζυγε γνησιε συλλαμβανου αυταις αιτινες εν τω ευαγγελιω συνηθλησαν μοι μετα και κλημεντος και των λοιπων συνεργων μου ων τα ονοματα εν βιβλω ζωη
ς

4 Örüljetek az Úrban mindenkor; ismét mondom, örüljetek!
Be glad in the Lord at all times: again I say, Be glad.
χαιρετε εν κυριω παντοτε παλιν ερω χαιρετε

5 A ti szelídlelkûségetek ismert legyen minden ember elõtt. Az Úr közel!
Let your gentle behaviour be clear to all men. The Lord is near.
το επιεικες υμων γνωσθητω πασιν ανθρωποις ο κυριος εγγυς

6 Semmi felõl ne aggódjatok, hanem imádságotokban és könyörgéstekben minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kívánságaitokat az Isten elõtt.
Have no cares; but in everything with prayer and praise put your requests before God.
μηδεν μεριμνατε αλλ εν παντι τη προσευχη και τη δεησει μετα ευχαριστιας τα αιτηματα υμων γνωριζεσθω προς τον θεον

7 És az Istennek békessége, mely minden értelmet felül halad, meg fogja õrizni szíveiteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.
And the peace of God, which is deeper than all knowledge, will keep your hearts and minds in Christ Jesus.
και η ειρηνη του θεου η υπερεχουσα παντα νουν φρουρησει τας καρδιας υμων και τα νοηματα υμων εν χριστω ιησου

8 Továbbá, Atyámfiai, a mik csak igazak, a mik csak tisztességesek, a mik csak igazságosak, a mik csak tiszták, a mik csak kedvesek, a mik csak jó hírûek; ha van valami erény és ha van valami dícséret, ezekrõl gondolkodjatok.
For the rest, my brothers, whatever things are true, whatever things have honour, whatever things are upright, whatever things are holy, whatever things are beautiful, whatever things are of value, if there is any virtue and if there is any praise, give thought to these things.
το λοιπον αδελφοι οσα εστιν αληθη οσα σεμνα οσα δικαια οσα αγνα οσα προσφιλη οσα ευφημα ει τις αρετη και ει τις επαινος ταυτα λογιζεσθε

9 A miket tanultatok is, el is fogadtatok, hallottatok is, láttatok is én tõlem, azokat cselekedjétek; és a békességnek Istene veletek lesz.
The things which came to you by my teaching and preaching, and which you saw in me, these things do, and the God of peace will be with you.
α και εμαθετε και παρελαβετε και ηκουσατε και ειδετε εν εμοι ταυτα πρασσετε και ο θεος της ειρηνης εσται μεθ υμων

10 Felette igen örültem pedig az Úrban, hogy immár valahára megújultatok az én felõlem való gondviseléstekben; mely dologban gondoskodtatok is, de nem volt alkalmatok.
But I am very glad in the Lord that your care for me has come to life again; though you did in fact take thought for me, but you were not able to give effect to it.
εχαρην δε εν κυριω μεγαλως οτι ηδη ποτε ανεθαλετε το υπερ εμου φρονειν εφ ω και εφρονειτε ηκαιρεισθε δε

11 Nem hogy az én szûkölködésemre nézve szólnék; mert én megtanultam, hogy azokban, a melyekben vagyok, megelégedett legyek.
But I will not say anything about my needs, for I am able, wherever I am, to be dependent on myself.
ουχ οτι καθ υστερησιν λεγω εγω γαρ εμαθον εν οις ειμι αυταρκης ειναι

12 Tudok megaláztatni is, tudok bõvölködni is; mindenben és mindenekben ismerõs vagyok a jóllakással is, az éhezéssel is, a bõvölködéssel is, a szûkölködéssel is.
It is the same to me if I am looked down on or honoured; everywhere and in all things I have the secret of how to be full and how to go without food; how to have wealth and how to be in need.
οιδα δε ταπεινουσθαι οιδα και περισσευειν εν παντι και εν πασιν μεμυημαι και χορταζεσθαι και πειναν και περισσευειν και υστερεισθαι

13 Mindenre van erõm a Krisztusban, a ki engem megerõsít.
I am able to do all things through him who gives me strength.
παντα ισχυω εν τω ενδυναμουντι με χριστω

14 Mindazáltal jól tettétek, hogy nyomorúságomban részesekké lettetek.
But you did well to have care for me in my need.
πλην καλως εποιησατε συγκοινωνησαντες μου τη θλιψει

15 Tudjátok pedig ti is, Filippibeliek, hogy az evangyéliom [hirdetésének] kezdetén, mikor Macedóniából kimentem, egyetlen egyház sem volt részes velem a kölcsönös adásban és vevésben, csak ti egyedül:
And you have knowledge, Philippians, that when the good news first came to you, when I went away from Macedonia, no church took part with me in the business of giving to the saints, but you only;
οιδατε δε και υμεις φιλιππησιοι οτι εν αρχη του ευαγγελιου οτε εξηλθον απο μακεδονιας ουδεμια μοι εκκλησια εκοινωνησεν εις λογον δοσεως και ληψεως ει μη υμεις μονοι

16 Mert [már] Thessalónikában is, egyszer is, másszor is, küldtetek nékem szükségemre.
Because even in Thessalonica you sent once and again to me in my need.
οτι και εν θεσσαλονικη και απαξ και δις εις την χρειαν μοι επεμψατε

17 Nem mintha kívánnám az ajándékot; hanem kívánom azt a gyümölcsöt, mely sokasodik a ti hasznotokra.
Not that I am looking for an offering, but for fruit which may be put to your credit.
ουχ οτι επιζητω το δομα αλλ επιζητω τον καρπον τον πλεοναζοντα εις λογον υμων

18 Megkaptam pedig mindent, és bõvölködöm; beteltem, vévén Epafróditustól, a mit [küldöttetek,] mint kedves jó illatot, kellemes, tetszõ áldozatot az Istennek.
I have all things and more than enough: I am made full, having had from Epaphroditus the things which came from you, a perfume of a sweet smell, an offering well pleasing to God.
απεχω δε παντα και περισσευω πεπληρωμαι δεξαμενος παρα επαφροδιτου τα παρ υμων οσμην ευωδιας θυσιαν δεκτην ευαρεστον τω θεω

19 Az én Istenem pedig be fogja tölteni minden szükségeteket az Õ gazdagsága szerint dicsõségesen a Krisztus Jézusban.
And my God will give you all you have need of from the wealth of his glory in Christ Jesus.
ο δε θεος μου πληρωσει πασαν χρειαν υμων κατα τον πλουτον αυτου εν δοξη εν χριστω ιησου

20 Az Istennek pedig és a mi Atyánknak dicsõség mind örökkön örökké. Ámen.
Now to God our Father be glory for ever and ever. So be it.
τω δε θεω και πατρι ημων η δοξα εις τους αιωνας των αιωνων αμην

21 Köszöntsetek minden szentet a Krisztus Jézusban. Köszöntenek titeket az atyafiak, a kik velem vannak.
Give words of love to every saint in Christ Jesus. The brothers who are with me send you their love.
ασπασασθε παντα αγιον εν χριστω ιησου ασπαζονται υμας οι συν εμοι αδελφοι

22 Köszöntenek titeket minden szentek, mindeneknek felette pedig a császár udvarából valók.
All the saints send their love to you, specially those who are of Caesar's house.
ασπαζονται υμας παντες οι αγιοι μαλιστα δε οι εκ της καισαρος οικιας

23 A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen mindnyájatokkal! Ámen.
The grace of the Lord Jesus Christ be with your spirit.
η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου μετα παντων υμων αμην [προς φιλιππησιους εγραφη απο ρωμης δι επαφροδιτου]

1 Pál, Jézus Krisztusnak apostola Isten akaratjából, és Timótheus atyafi.
Paul, an Apostle of Jesus Christ, by the purpose of God, and Timothy our brother,
παυλος αποστολος ιησου χριστου δια θεληματος θεου και τιμοθεος ο αδελφος

2 A Kolosséban levõ szenteknek és hívõ atyafiaknak a Krisztusban: kegyelem néktek és békesség Istentõl, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.
To the saints and true brothers in Christ at Colossae: Grace to you and peace from God our Father.
τοις εν κολασσαις αγιοις και πιστοις αδελφοις εν χριστω χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου

3 Hálát adunk az Istennek és a mi Urunk Jézus Krisztus Atyjának, mindenkor ti értetek könyörögvén,
We give praise to God the Father of our Lord Jesus Christ, making prayer for you at all times,
ευχαριστουμεν τω θεω και πατρι του κυριου ημων ιησου χριστου παντοτε περι υμων προσευχομενοι

4 Mivelhogy hallottuk a ti hiteteket a Krisztus Jézusban, és a szeretetet, a melylyel minden szentekhez vagytok,
After hearing of your faith in Christ Jesus, and of the love which you have for all the saints,
ακουσαντες την πιστιν υμων εν χριστω ιησου και την αγαπην την εις παντας τους αγιους

5 A mennyekben néktek eltett reménységért, a melyet [már] elõbb hallottatok az igazság beszédében, mely az evangyéliom:
Through the hope which is in store for you in heaven; knowledge of which was given to you before in the true word of the good news,
δια την ελπιδα την αποκειμενην υμιν εν τοις ουρανοις ην προηκουσατε εν τω λογω της αληθειας του ευαγγελιου

6 Mely eljutott hozzátok, miképen az egész világra is, és gyümölcsöt terem, úgy mint nálatok is a naptól fogva, melyen hallottátok és megismertétek az Isten kegyelmét igazán:
Which has come to you; and which in all the world is giving fruit and increase, as it has done in you from the day when it came to your ears and you had true knowledge of the grace of God;
του παροντος εις υμας καθως και εν παντι τω κοσμω και εστιν καρποφορουμενον καθως και εν υμιν αφ ης ημερας ηκουσατε και επεγνωτε την χαριν του θεου εν αληθεια

7 Úgy a hogy tanultátok is Epafrástól, a mi szerelmes szolgatársunktól, a ki hív szolgája ti érettetek a Krisztusnak,
As it was given to you by Epaphras, our well-loved helper, who is a true servant of Christ for us,
καθως και εμαθετε απο επαφρα του αγαπητου συνδουλου ημων ος εστιν πιστος υπερ υμων διακονος του χριστου

8 A ki meg is jelentette nékünk a ti Lélekben való szereteteteket.
And who, himself, made clear to us your love in the Spirit.
ο και δηλωσας ημιν την υμων αγαπην εν πνευματι

9 Azért mi is, a mely naptól fogva [ezeket] hallottuk, nem szûnünk meg érettetek imádkozni, és kérni, hogy betöltessetek az [Isten]akaratának megismerésével minden lelki bölcseségben és értelemben,
For this reason, we, from the day when we had word of it, keep on in prayer for you, that you may be full of the knowledge of his purpose, with all wisdom and experience of the Spirit,
δια τουτο και ημεις αφ ης ημερας ηκουσαμεν ου παυομεθα υπερ υμων προσευχομενοι και αιτουμενοι ινα πληρωθητε την επιγνωσιν του θεληματος αυτου εν παση σοφια και συν εσει πνευματικη

10 Hogy járjatok méltóan az Úrhoz, teljes tetszésére, minden jó cselekedettel gyümölcsöt teremvén és nevekedvén az Isten megismerésében;
Living uprightly in the approval of the Lord, giving fruit in every good work, and increasing in the knowledge of God;
περιπατησαι υμας αξιως του κυριου εις πασαν αρεσκειαν εν παντι εργω αγαθω καρποφορουντες και αυξανομενοι εις την επιγνωσιν του θεου

11 Minden erõvel megerõsíttetvén az Õ dicsõségének hatalma szerint minden kitartásra és hosszútûrésre örömmel;
Full of strength in the measure of the great power of his glory, so that you may undergo all troubles with joy;
εν παση δυναμει δυναμουμενοι κατα το κρατος της δοξης αυτου εις πασαν υπομονην και μακροθυμιαν μετα χαρας

12 Hálákat adván az Atyának, ki alkalmasakká tett minket a szentek örökségében való részvételre a világosságban;
Giving praise to the Father who has given us a part in the heritage of the saints in light;
ευχαριστουντες τω πατρι τω ικανωσαντι ημας εις την μεριδα του κληρου των αγιων εν τω φωτι

13 A ki megszabadított minket a sötétség hatalmából, és általvitt az Õ szerelmes Fiának országába;
Who has made us free from the power of evil and given us a place in the kingdom of the Son of his love;
ος ερρυσατο ημας εκ της εξουσιας του σκοτους και μετεστησεν εις την βασιλειαν του υιου της αγαπης αυτου

14 Kiben van a mi váltságunk az Õ vére által, bûneinknek bocsánata;
In whom we have our salvation, the forgiveness of sins:
εν ω εχομεν την απολυτρωσιν δια του αιματος αυτου την αφεσιν των αμαρτιων

15 A ki képe a láthatatlan Istennek, minden teremtménynek elõtte született;
Who is the image of the unseen God coming into existence before all living things;
ος εστιν εικων του θεου του αορατου πρωτοτοκος πασης κτισεως

16 Mert Õ benne teremtetett minden, a mi van a mennyekben és a földön, láthatók és láthatatlanok, akár királyi székek, akár uraságok, akár fejedelemségek, akár hatalmasságok; mindenek Õ általa és Õ reá nézve teremttettek;
For by him all things were made, in heaven and on earth, things seen and things unseen, authorities, lords, rulers, and powers; all things were made by him and for him;
οτι εν αυτω εκτισθη τα παντα τα εν τοις ουρανοις και τα επι της γης τα ορατα και τα αορατα ειτε θρονοι ειτε κυριοτητες ειτε αρχαι ειτε εξουσιαι τα παντα δι αυτου και εις αυτ ον εκτισται

17 És Õ elõbb volt mindennél, és minden Õ benne áll fenn.
He is before all things, and in him all things have being.
και αυτος εστιν προ παντων και τα παντα εν αυτω συνεστηκεν

18 És Õ a feje a testnek, az egyháznak: a ki a kezdet, elsõszülött a halottak közül; hogy mindenekben Õ legyen az elsõ;
And he is the head of the body, the church: the starting point of all things, the first to come again from the dead; so that in all things he might have the chief place.
και αυτος εστιν η κεφαλη του σωματος της εκκλησιας ος εστιν αρχη πρωτοτοκος εκ των νεκρων ινα γενηται εν πασιν αυτος πρωτευων

19 Mert tetszett [az Atyának,] hogy Õ benne lakozzék az egész teljesség;
For God in full measure was pleased to be in him;
οτι εν αυτω ευδοκησεν παν το πληρωμα κατοικησαι

20 És hogy Õ általa békéltessen meg mindent Magával, békességet szerezvén az Õ keresztjének vére által; Õ általa mindent, a mi csak van, akár a földön, akár a mennyekben.
Through him uniting all things with himself, having made peace through the blood of his cross; through him, I say, uniting all things which are on earth or in heaven.
και δι αυτου αποκαταλλαξαι τα παντα εις αυτον ειρηνοποιησας δια του αιματος του σταυρου αυτου δι αυτου ειτε τα επι της γης ειτε τα εν τοις ουρανοις

21 Titeket is, kik hajdan elidegenültek és ellenségek valátok gonosz cselekedetekben [gyönyörködõ] értelmetek miatt, most mégis megbékéltetett.
And you, who in the past were cut off and at war with God in your minds through evil works, he has now made one
και υμας ποτε οντας απηλλοτριωμενους και εχθρους τη διανοια εν τοις εργοις τοις πονηροις νυνι δε αποκατηλλαξεν

22 Az Õ emberi testében a halál által, hogy mint szenteket, tisztákat és feddhetetleneket állasson titeket Õ maga elé:
In the body of his flesh through death, so that you might be holy and without sin and free from all evil before him:
εν τω σωματι της σαρκος αυτου δια του θανατου παραστησαι υμας αγιους και αμωμους και ανεγκλητους κατενωπιον αυτου

23 Ha ugyan megmaradtok a hitben alaposan és erõsen, és el nem távoztok az evangyéliom reménységétõl, a melyet hallottatok, a mely hirdettetett minden teremtménynek az ég alatt; a melynek lettem én, Pál, szolgájává.
If you keep yourselves safely based in the faith, not moved from the hope of the good news which came to you, and which was given to every living being under heaven; of which I, Paul, was made a servant.
ειγε επιμενετε τη πιστει τεθεμελιωμενοι και εδραιοι και μη μετακινουμενοι απο της ελπιδος του ευαγγελιου ου ηκουσατε του κηρυχθεντος εν παση τη κτισει τη υπο τον ουρανον ου εγενομην εγω παυλος διακονος

24 Most örülök a ti érettetek való szenvedéseimnek, és a magam részérõl betöltöm a mi híja van a Krisztus szenvedéseinek az én testemben az Õ testéért, a mi az egyház;
Now I have joy in my pain because of you, and in my flesh I undergo whatever is still needed to make the sorrows of Christ complete, for the salvation of his body, the church;
νυν χαιρω εν τοις παθημασιν μου υπερ υμων και ανταναπληρω τα υστερηματα των θλιψεων του χριστου εν τη σαρκι μου υπερ του σωματος αυτου ο εστιν η εκκλησια

25 A melynek lettem én szolgájává az Isten sáfársága szerint, a melyet nékem adott ti rátok nézve, hogy betöltsem az Isten ígéjét,
Of which I became a servant by the purpose of God which was given to me for you, to give effect to the word of God,
ης εγενομην εγω διακονος κατα την οικονομιαν του θεου την δοθεισαν μοι εις υμας πληρωσαι τον λογον του θεου

26 [Tudniillik] ama titkot, mely el vala rejtve õsidõk óta és nemzetségek óta, most pedig megjelentetett az Õ szenteinek,
The secret which has been kept from all times and generations, but has now been made clear to his saints,
το μυστηριον το αποκεκρυμμενον απο των αιωνων και απο των γενεων νυνι δε εφανερωθη τοις αγιοις αυτου

27 A kikkel az Isten meg akarta ismertetni azt, hogy milyen nagy a pogányok között eme titok dicsõségének gazdagsága, az [tudniillik,] hogy a Krisztus ti köztetek van, a dicsõségnek ama reménysége:
To whom God was pleased to give knowledge of the wealth of the glory of this secret among the Gentiles, which is Christ in you, the hope of glory:
οις ηθελησεν ο θεος γνωρισαι τις ο πλουτος της δοξης του μυστηριου τουτου εν τοις εθνεσιν ος εστιν χριστος εν υμιν η ελπις της δοξης

28 A kit mi prédikálunk, intvén minden embert, és tanítván minden embert minden bölcseséggel, hogy minden embert tökéletesnek állassunk elõ a Krisztus Jézusban;
Whom we are preaching; guiding and teaching every man in all wisdom, so that every man may be complete in Christ;
ον ημεις καταγγελλομεν νουθετουντες παντα ανθρωπον και διδασκοντες παντα ανθρωπον εν παση σοφια ινα παραστησωμεν παντα ανθρωπον τελειον εν χριστω ιησου

29 A mire igyekezem is, tusakodván az Õ ereje szerint, mely én bennem hatalmasan munkálkodik.
And for this purpose I am working, using all my strength by the help of his power which is working in me strongly.
εις ο και κοπιω αγωνιζομενος κατα την ενεργειαν αυτου την ενεργουμενην εν εμοι εν δυναμει

1 Mert akarom, hogy tudtotokra legyen, hogy milyen nagy tusakodásom van ti érettetek, és azokért, kik Laodiczeában vannak, és mindazokért, a kik nem láttak engem személy szerint e testben;
For it is my desire to give you news of the great fight I am making for you and for those at Laodicea, and for all who have not seen my face in the flesh;
θελω γαρ υμας ειδεναι ηλικον αγωνα εχω περι υμων και των εν λαοδικεια και οσοι ουχ εωρακασιν το προσωπον μου εν σαρκι

2 Hogy vígasztalást vegyen az õ szívök, egybeköttetvén a szeretetben, és [hogy eljussanak] az értelem meggyõzõdésének teljes gazdagságára, az Isten és az Atya és a Krisztus ama titkának megismerésére,
So that their hearts may be comforted, and that being joined together in love, they may come to the full wealth of the certain knowledge of the secret of God, even Christ,
ινα παρακληθωσιν αι καρδιαι αυτων συμβιβασθεντων εν αγαπη και εις παντα πλουτον της πληροφοριας της συνεσεως εις επιγνωσιν του μυστηριου του θεου και πατρος και του χριστου

3 A melyben van a bölcsességnek és ismeretnek minden kincse elrejtve.
In whom are all the secret stores of wisdom and knowledge.
εν ω εισιν παντες οι θησαυροι της σοφιας και της γνωσεως αποκρυφοι

4 Ezt pedig azért mondom, hogy valaki titeket rá ne szedjen hitetõ beszéddel.
I say this so that you may not be turned away by any deceit of words.
τουτο δε λεγω ινα μη τις υμας παραλογιζηται εν πιθανολογια

5 Mert jóllehet testben távol vagyok tõletek, mindazáltal lélekben veletek vagyok, örülvén és látván ti köztetek a jó rendet és Krisztusba vetett hiteteknek erõsségét.
For though I am not present in the flesh, still I am with you in the spirit, seeing with joy your order, and your unchanging faith in Christ.
ει γαρ και τη σαρκι απειμι αλλα τω πνευματι συν υμιν ειμι χαιρων και βλεπων υμων την ταξιν και το στερεωμα της εις χριστον πιστεως υμων

6 Azért, a miképen vettétek a Krisztus Jézust, az Urat, [akképen]járjatok Õ benne,
As, then, you took Christ Jesus the Lord, so go on in him,
ως ουν παρελαβετε τον χριστον ιησουν τον κυριον εν αυτω περιπατειτε

7 Meggyökerezvén és tovább épülvén Õ benne, és megerõsödvén a hitben, a miképen [arra] taníttattatok, bõvölködvén abban hálaadással.
Rooted and based together in him, strong in the faith which the teaching gave you, giving praise to God at all times.
ερριζωμενοι και εποικοδομουμενοι εν αυτω και βεβαιουμενοι εν τη πιστει καθως εδιδαχθητε περισσευοντες εν αυτη εν ευχαριστια

8 Meglássátok, hogy senki ne legyen, a ki bennetek zsákmányt vet a bölcselkedés és üres csalás által, mely emberek rendelése szerint, a világ elemi tanításai szerint, és nem a Krisztus szerint való:
Take care that no one takes you away by force, through man's wisdom and deceit, going after the beliefs of men and the theories of the world, and not after Christ:
βλεπετε μη τις υμας εσται ο συλαγωγων δια της φιλοσοφιας και κενης απατης κατα την παραδοσιν των ανθρωπων κατα τα στοιχεια του κοσμου και ου κατα χριστον

9 Mert Õ benne lakozik az istenségnek egész teljessége testileg,
For in him all the wealth of God's being has a living form,
οτι εν αυτω κατοικει παν το πληρωμα της θεοτητος σωματικως

10 És [ti] Õ benne vagytok bételjesedve, a ki feje minden fejedelemségnek és hatalmasságnak;
And you are complete in him, who is the head of all rule and authority:
και εστε εν αυτω πεπληρωμενοι ος εστιν η κεφαλη πασης αρχης και εξουσιας

11 A kiben körül is metéltettetek kéz nélkül való körülmetéléssel, levetkezvén az érzéki bûnök testét a Krisztus körülmetélésében;
In whom you had a circumcision not made with hands, in the putting off of the body of the flesh, in the circumcision of Christ;
εν ω και περιετμηθητε περιτομη αχειροποιητω εν τη απεκδυσει του σωματος των αμαρτιων της σαρκος εν τη περιτομη του χριστου

12 Eltemettetvén Õ vele együtt a keresztségben, a kiben egyetemben fel is támasztattatok az Isten erejébe vetett hit által, a ki feltámasztá Õt a halálból.
Having been put to death with him in baptism, by which you came to life again with him, through faith in the working of God, who made him come back from the dead.
συνταφεντες αυτω εν τω βαπτισματι εν ω και συνηγερθητε δια της πιστεως της ενεργειας του θεου του εγειραντος αυτον εκ των νεκρων

13 És titeket, kik holtak valátok a bûnökben és a ti testeteknek körülmetéletlenségében, megelevenített együtt Õ vele, megbocsátván minden bûnötöket,
And you, being dead through your sins and the evil condition of your flesh, to you, I say, he gave life together with him, and forgiveness of all our sins;
και υμας νεκρους οντας εν τοις παραπτωμασιν και τη ακροβυστια της σαρκος υμων συνεζωποιησεν συν αυτω χαρισαμενος ημιν παντα τα παραπτωματα

14 Az által, hogy eltörölte a parancsolatokban ellenünk szóló kézírást, a mely ellenünkre volt nekünk, és azt eltette az útból, odaszegezvén azt a keresztfára;
Having put an end to the handwriting of the law which was against us, taking it out of the way by nailing it to his cross;
εξαλειψας το καθ ημων χειρογραφον τοις δογμασιν ο ην υπεναντιον ημιν και αυτο ηρκεν εκ του μεσου προσηλωσας αυτο τω σταυρω

15 Lefegyverezvén a fejedelemségeket és a hatalmasságokat, õket bátran mutogatta, diadalt vévén rajtok abban.
Having made himself free from the rule of authorities and powers, he put them openly to shame, glorying over them in it.
απεκδυσαμενος τας αρχας και τας εξουσιας εδειγματισεν εν παρρησια θριαμβευσας αυτους εν αυτω

16 Senki azért titeket meg ne ítéljen evésért, vagy ivásért, avagy ünnep, vagy újhold, vagy szombat dolgában:
For this reason let no man be your judge in any question of food or drink or feast days or new moons or Sabbaths:
μη ουν τις υμας κρινετω εν βρωσει η εν ποσει η εν μερει εορτης η νουμηνιας η σαββατων

17 Melyek [csak] árnyékai a következendõ dolgoknak, de a valóság a Krisztusé.
For these are an image of the things which are to come; but the body is Christ's.
α εστιν σκια των μελλοντων το δε σωμα του χριστου

18 Senki tõletek a pálmát el ne vegye, kedvét találván alázatoskodásban és az angyalok tisztelésében, a melyeket nem látott, olyakat tudakozván, ok nélkül felfuvalkodván az õ testének értelmével.
Let no man take your reward from you by consciously making little of himself and giving worship to angels; having his thoughts fixed on the things which he has seen, being foolishly lifted up in his natural mind,
μηδεις υμας καταβραβευετω θελων εν ταπεινοφροσυνη και θρησκεια των αγγελων α μη εωρακεν εμβατευων εικη φυσιουμενος υπο του νοος της σαρκος αυτου

19 És nem ragaszkodván a Fõhöz, a Kibõl az egész test, a kapcsok és kötelek által segedelmet vévén és egybeszerkesztetvén, nevekedik az Isten szerint való nevekedéssel.
And not joined to the Head, from whom all the body, being given strength and kept together through its joins and bands, has its growth with the increase of God.
και ου κρατων την κεφαλην εξ ου παν το σωμα δια των αφων και συνδεσμων επιχορηγουμενον και συμβιβαζομενον αυξει την αυξησιν του θεου

20 Ha meghalván a Krisztussal, [megszabadultatok] e világ elemi tanításaitól, miért terheltetitek magatokat, mintha e világban élõk volnátok, efféle rendelésekkel:
If you were made free, by your death with Christ, from the rules of the world, why do you put yourselves under the authority of orders
ει ουν απεθανετε συν τω χριστω απο των στοιχειων του κοσμου τι ως ζωντες εν κοσμω δογματιζεσθε

21 Ne fogd meg, meg se kóstold, még csak ne is illesd.
Which say there may be no touching, tasting, or taking in your hands,
μη αψη μηδε γευση μηδε θιγης

22 (A mik mind a velök való élés által elfogyasztásra vannak rendelve), az emberek parancsolatai és tanításai szerint?
(Rules which are all to come to an end with their use) after the orders and teaching of men?
α εστιν παντα εις φθοραν τη αποχρησει κατα τα ενταλματα και διδασκαλιας των ανθρωπων

23 A melyek bölcsességnek látszanak ugyan a magaválasztotta istentiszteletben és alázatoskodásban és a test gyötrésében; de nincs bennök semmi becsülni való, [mivelhogy] a test hízlalására valók.
These things seem to have a sort of wisdom in self-ordered worship and making little of oneself, and being cruel to the body, not honouring it by giving it its natural use.
ατινα εστιν λογον μεν εχοντα σοφιας εν εθελοθρησκεια και ταπεινοφροσυνη και αφειδια σωματος ουκ εν τιμη τινι προς πλησμονην της σαρκος

1 Annakokáért ha feltámadtatok a Krisztussal, az odafelvalókat keressétek, a hol a Krisztus van, az Istennek jobbján ülvén,
If then you have a new life with Christ, give your attention to the things of heaven, where Christ is seated at the right hand of God.
ει ουν συνηγερθητε τω χριστω τα ανω ζητειτε ου ο χριστος εστιν εν δεξια του θεου καθημενος

2 Az odafelvalókkal törõdjetek, nem a földiekkel.
Keep your mind on the higher things, not on the things of earth.
τα ανω φρονειτε μη τα επι της γης

3 Mert meghaltatok, és a ti éltetek el van rejtve együtt a Krisztussal az Istenben.
For your life on earth is done, and you have a secret life with Christ in God.
απεθανετε γαρ και η ζωη υμων κεκρυπται συν τω χριστω εν τω θεω

4 Mikor a Krisztus, a mi életünk, megjelen, akkor majd ti is, Õ vele együtt, megjelentek dicsõségben.
At the coming of Christ who is our life, you will be seen with him in glory.
οταν ο χριστος φανερωθη η ζωη ημων τοτε και υμεις συν αυτω φανερωθησεσθε εν δοξη

5 Öldököljétek meg azért a ti földi tagjaitokat, paráznaságot, tisztátalanságot, bujaságot, gonosz kívánságot és a fösvénységet, a mi bálványimádás;
Then put to death your bodies which are of the earth; wrong use of the flesh, unclean things, passion, evil desires and envy, which is the worship of strange gods;
νεκρωσατε ουν τα μελη υμων τα επι της γης πορνειαν ακαθαρσιαν παθος επιθυμιαν κακην και την πλεονεξιαν ητις εστιν ειδωλολατρεια

6 Melyek miatt jõ az Isten haragja az engedetlenség fiaira;
Because of which the wrath of God comes on those who go against his orders;
δι α ερχεται η οργη του θεου επι τους υιους της απειθειας

7 Melyekben ti is jártatok régenten, mikor éltetek azokban.
Among whom you were living in the past, when you did such things.
εν οις και υμεις περιεπατησατε ποτε οτε εζητε εν αυτοις

8 Most pedig vessétek el magatoktól ti is mindazokat; haragot, fölgerjedést, gonoszságot és szátokból a káromkodást és gyalázatos beszédet.
But now it is right for you to put away all these things; wrath, passion, bad feeling, curses, unclean talk;
νυνι δε αποθεσθε και υμεις τα παντα οργην θυμον κακιαν βλασφημιαν αισχρολογιαν εκ του στοματος υμων

9 Ne hazudjatok egymás ellen, mivelhogy levetkeztétek amaz ó embert, az õ cselekedeteivel együtt.
Do not make false statements to one another; because you have put away the old man with all his doings,
μη ψευδεσθε εις αλληλους απεκδυσαμενοι τον παλαιον ανθρωπον συν ταις πραξεσιν αυτου

10 És felöltöztétek amaz új [embert,] melynek újulása van Annak ábrázatja szerint való ismeretre, a ki teremtette azt:
And have put on the new man, which has become new in knowledge after the image of his maker;
και ενδυσαμενοι τον νεον τον ανακαινουμενον εις επιγνωσιν κατ εικονα του κτισαντος αυτον

11 A hol nincs többé görög és zsidó: körülmetélkedés és körülmetélkedetlenség, idegen, scithiai, szolga, szabad, hanem minden és mindenekben Krisztus.
Where there is no Greek or Jew, no one with circumcision or without circumcision, no division between nations, no servant or free man: but Christ is all and in all.
οπου ουκ ενι ελλην και ιουδαιος περιτομη και ακροβυστια βαρβαρος σκυθης δουλος ελευθερος αλλα τα παντα και εν πασιν χριστος

12 Öltözzetek föl azért mint az Istennek választottai, szentek és szeretettek, könyörületes szívet, jóságosságot, alázatosságot, szelídséget, hosszútûrést;
As saints of God, then, holy and dearly loved, let your behaviour be marked by pity and mercy, kind feeling, a low opinion of yourselves, gentle ways, and a power of undergoing all things;
ενδυσασθε ουν ως εκλεκτοι του θεου αγιοι και ηγαπημενοι σπλαγχνα οικτιρμων χρηστοτητα ταπεινοφροσυνην πραοτητα μακροθυμιαν

13 Elszenvedvén egymást és megbocsátván kölcsönösen egymásnak, ha valakinek valaki ellen panasza volna; miképen a Krisztus is megbocsátott néktek, akképen ti is;
Being gentle to one another and having forgiveness for one another, if anyone has done wrong to his brother, even as the Lord had forgiveness for you:
ανεχομενοι αλληλων και χαριζομενοι εαυτοις εαν τις προς τινα εχη μομφην καθως και ο χριστος εχαρισατο υμιν ουτως και υμεις

14 Mindezeknek fölébe pedig [öltözzétek föl] a szeretetet, mint a mely a tökéletességnek kötele.
And more than all, have love; the only way in which you may be completely joined together.
επι πασιν δε τουτοις την αγαπην ητις εστιν συνδεσμος της τελειοτητος

15 És az Istennek békessége uralkodjék a ti szívetekben, amelyre el is hívattatok egy testben; és háládatosak legyetek.
And let the peace of Christ be ruling in your hearts, as it was the purpose of God for you to be one body; and give praise to God at all times.
και η ειρηνη του θεου βραβευετω εν ταις καρδιαις υμων εις ην και εκληθητε εν ενι σωματι και ευχαριστοι γινεσθε

16 A Krisztusnak beszéde lakozzék ti bennetek gazdagon, minden bölcsességben; tanítván és intvén egymást zsoltárokkal, dícséretekkel, lelki énekekkel, hálával zengedezvén a ti szívetekben az Úrnak.
Let the word of Christ be in you in all wealth of wisdom; teaching and helping one another with songs of praise and holy words, making melody to God with grace in your hearts.
ο λογος του χριστου ενοικειτω εν υμιν πλουσιως εν παση σοφια διδασκοντες και νουθετουντες εαυτους ψαλμοις και υμνοις και ωδαις πνευματικαις εν χαριτι αδοντες εν τη καρ δια υμων τω κυριω

17 És mindent, a mit csak cselekesztek szóval vagy tettel, mindent az Úr Jézusnak nevében [cselekedjetek,] hálát adván az Istennek és Atyának Õ általa.
And whatever you do, in word or in act, do all in the name of the Lord Jesus, giving praise to God the Father through him.
και παν ο τι αν ποιητε εν λογω η εν εργω παντα εν ονοματι κυριου ιησου ευχαριστουντες τω θεω και πατρι δι αυτου

18 Ti asszonyok, engedelmeskedjetek a ti férjeteknek, a miképen illik az Úrban.
Wives, be under the authority of your husbands, as is right in the Lord.
αι γυναικες υποτασσεσθε τοις ιδιοις ανδρασιν ως ανηκεν εν κυριω

19 Ti férfiak, szeressétek a ti feleségeteket, és ne legyetek irántok keserû kedvûek.
Husbands, have love for your wives, and be not bitter against them.
οι ανδρες αγαπατε τας γυναικας και μη πικραινεσθε προς αυτας

20 Ti gyermekek, szót fogadjatok a ti szüleiteknek mindenben; mert ez kedves az Úrnak.
Children, do the orders of your fathers and mothers in all things, for this is pleasing to the Lord.
τα τεκνα υπακουετε τοις γονευσιν κατα παντα τουτο γαρ εστιν ευαρεστον τω κυριω

21 Ti atyák, ne bosszantsátok a ti gyermekeiteket, hogy kétségbe ne essenek.
Fathers, do not be hard on your children, so that their spirit may not be broken.
οι πατερες μη ερεθιζετε τα τεκνα υμων ινα μη αθυμωσιν

22 Ti szolgák, szót fogadjatok mindenben a ti test szerint való uraitoknak, nem a szemnek szolgálván, mint a kik embereknek akarnak tetszeni, hanem szíveteknek egyenességében, félvén az Istent.
Servants, in all things do the orders of your natural masters; not only when their eyes are on you, as pleasers of men, but with all your heart, fearing the Lord:
οι δουλοι υπακουετε κατα παντα τοις κατα σαρκα κυριοις μη εν οφθαλμοδουλειαις ως ανθρωπαρεσκοι αλλ εν απλοτητι καρδιας φοβουμενοι τον θεον

23 És valamit tesztek, lélekbõl cselekedjétek, mint az Úrnak és nem embereknek;
Whatever you do, do it readily, as to the Lord and not to men;
και παν ο τι εαν ποιητε εκ ψυχης εργαζεσθε ως τω κυριω και ουκ ανθρωποις

24 Tudván, hogy ti az Úrtól veszitek az örökségnek jutalmát: mert az Úr Krisztusnak szolgáltok.
Being certain that the Lord will give you the reward of the heritage: for you are the servants of the Lord Christ.
ειδοτες οτι απο κυριου απολημψεσθε την ανταποδοσιν της κληρονομιας τω γαρ κυριω χριστω δουλευετε

25 A ki pedig igazságtalanságot cselekszik, jutalmát veszi igazságtalanságának; és nincsen személyválogatás.
For the wrongdoer will have punishment for the wrong he has done, without respect for any man's position.
ο δε αδικων κομιειται ο ηδικησεν και ουκ εστιν προσωπολημψια

1 Ti urak, a mi igazságos és méltányos, a ti szolgáitoknak megadjátok, tudván, hogy néktek is van Uratok mennyekben.
Masters, give your servants what is right and equal, conscious that you have a Master in heaven.
οι κυριοι το δικαιον και την ισοτητα τοις δουλοις παρεχεσθε ειδοτες οτι και υμεις εχετε κυριον εν ουρανοις

2 Az imádságban állhatatosak legyetek, vigyázván abban hálaadással;
Give yourselves to prayer at all times, keeping watch with praise;
τη προσευχη προσκαρτερειτε γρηγορουντες εν αυτη εν ευχαριστια

3 Imádkozván egyszersmind mi érettünk is, hogy az Isten nyissa meg elõttünk az ige ajtaját, hogy szólhassuk a Krisztus titkát, a melyért fogoly is vagyok;
And making prayer for us, that God may give us an open door for the preaching of the word, the secret of Christ, for which I am now in chains;
προσευχομενοι αμα και περι ημων ινα ο θεος ανοιξη ημιν θυραν του λογου λαλησαι το μυστηριον του χριστου δι ο και δεδεμαι

4 Hogy nyilvánvalóvá tegyem azt úgy, a mint nékem szólnom kell.
So that I may make it clear, as it is right for me to do.
ινα φανερωσω αυτο ως δει με λαλησαι

5 Bölcsen viseljétek magatokat a kívül valók irányában, a jó alkalmatosságot áron is megváltván.
Be wise in your behaviour to those who are outside, making good use of the time.
εν σοφια περιπατειτε προς τους εξω τον καιρον εξαγοραζομενοι

6 A ti beszédetek mindenkor kellemetes [legyen,] sóval fûszerezett; hogy tudjátok, hogy mimódon kell néktek kinek-kinek megfelelnetek.
Let your talk be with grace, mixed with salt, so that you may be able to give an answer to everyone.
ο λογος υμων παντοτε εν χαριτι αλατι ηρτυμενος ειδεναι πως δει υμας ενι εκαστω αποκρινεσθαι

7 Minden én dolgaimat megismerteti veletek Tikhikus, a szeretett atyafi és hív szolga és szolgatárs az Úrban;
Tychicus will give you news of all my business: he is a dear brother and true servant and helper in the word;
τα κατ εμε παντα γνωρισει υμιν τυχικος ο αγαπητος αδελφος και πιστος διακονος και συνδουλος εν κυριω

8 A kit épen a végett küldtem hozzátok, hogy megismerje a ti dolgaitokat és megvígasztalja a ti szíveteket,
And I have sent him to you for this very purpose, so that you may have news of how we are, and so that he may give your hearts comfort;
ον επεμψα προς υμας εις αυτο τουτο ινα γνω τα περι υμων και παρακαλεση τας καρδιας υμων

9 Onézimussal együtt, a hû és szeretett atyafival, ki ti közületek való; minden itt való dolgot megismertetnek õk veletek.
And with him I have sent Onesimus, the true and well-loved brother, who is one of you. They will give you word of everything which is taking place here.
συν ονησιμω τω πιστω και αγαπητω αδελφω ος εστιν εξ υμων παντα υμιν γνωριουσιν τα ωδε

10 Köszönt titeket Aristárkhus, az én fogolytársam, és Márk, a Barnabás unokatestvére, (ki felõl parancsolatokat vettetek: ha hozzátok megy, fogadjátok õt szívesen),
Aristarchus, my brother-prisoner, sends his love to you, and Mark, a relation of Barnabas (about whom you have been given orders: if he comes to you, be kind to him),
ασπαζεται υμας αρισταρχος ο συναιχμαλωτος μου και μαρκος ο ανεψιος βαρναβα περι ου ελαβετε εντολας εαν ελθη προς υμας δεξασθε αυτον

11 És Jézus, kit Justusnak [is] hívnak, kik a zsidók közül valók: csak ezek azok a munkatársaim az Isten országában, a kik nékem vígasztalásomra voltak.
And Jesus, whose other name is Justus; these are of the circumcision: they are my only brother-workers for the kingdom of God, who have been a comfort to me.
και ιησους ο λεγομενος ιουστος οι οντες εκ περιτομης ουτοι μονοι συνεργοι εις την βασιλειαν του θεου οιτινες εγενηθησαν μοι παρηγορια

12 Köszönt titeket Epafrás, ki ti közületek való, Krisztusnak szolgája, mindenkor tusakodván ti érettetek imádságaiban, hogy megállhassatok tökéletesen és teljes meggyõzõdéssel az Istennek minden akaratjában.
Epaphras, who is one of you, a servant of Christ Jesus, sends you his love, ever taking thought for you in his prayers, that you may be complete and fully certain of all the purpose of God.
ασπαζεται υμας επαφρας ο εξ υμων δουλος χριστου παντοτε αγωνιζομενος υπερ υμων εν ταις προσευχαις ινα στητε τελειοι και πεπληρωμενοι εν παντι θεληματι του θεου

13 Mert bizonyságot teszek õ felõle, hogy sokat fárad érettetek és azokért, kik Laodiczeában és Jerápolisban vannak.
For I give witness of him that he has undergone much trouble for you and for those in Laodicea and in Hierapolis.
μαρτυρω γαρ αυτω οτι εχει ζηλον πολυν υπερ υμων και των εν λαοδικεια και των εν ιεραπολει

14 Köszönt titeket Lukács, ama szeretett orvos, és Démás.
Luke, our well-loved medical friend, and Demas, send you their love.
ασπαζεται υμας λουκας ο ιατρος ο αγαπητος και δημας

15 Köszöntsétek az atyafiakat, kik Laodiczeában vannak, és Nimfást és a gyülekezetet, mely az õ házánál van.
Give my love to the brothers in Laodicea and to Nymphas and the church in their house.
ασπασασθε τους εν λαοδικεια αδελφους και νυμφαν και την κατ οικον αυτου εκκλησιαν

16 És mikor felolvastatik nálatok e levél, cselekedjétek meg, hogy a laodiczeaiak gyülekezetében is felolvastassék, és hogy a Laodiczeából [átveendõ] levelet ti is felolvassátok.
And when this letter has been made public among you, let the same be done in the church of Laodicea; and see that you have the letter from Laodicea.
και οταν αναγνωσθη παρ υμιν η επιστολη ποιησατε ινα και εν τη λαοδικεων εκκλησια αναγνωσθη και την εκ λαοδικειας ινα και υμεις αναγνωτε

17 És mondjátok meg Arkhippusnak: Vigyázz a szolgálatra, melyre vállalkoztál az Úrban, hogy azt betöltsed!
Say to Archippus, See that you do the work which the Lord has given you to do.
και ειπατε αρχιππω βλεπε την διακονιαν ην παρελαβες εν κυριω ινα αυτην πληροις

18 A köszöntés a saját kezemmel, a Páléval, [van írva]. Emlékezzetek meg az én bilincseimrõl! A kegyelem veletek. Ámen.
I, Paul, give you this word of love in my handwriting. Keep in memory that I am a prisoner. Grace be with you.
ο ασπασμος τη εμη χειρι παυλου μνημονευετε μου των δεσμων η χαρις μεθ υμων αμην [προς κολασσαεις εγραφη απο ρωμης δια τυχικου και ονησιμου]

1 Pál, Silvánus és Timótheus a Thessalonikabeliek gyülekezetének, [a] [mely] [van] az Atya Istenben és az Úr Jézus Krisztusban: kegyelem néktek és békesség Istentõl, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.
Paul and Silvanus and Timothy, to the church of the Thessalonians in God the Father and the Lord Jesus Christ: Grace to you and peace.
παυλος και σιλουανος και τιμοθεος τη εκκλησια θεσσαλονικεων εν θεω πατρι και κυριω ιησου χριστω χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου

2 Hálát adunk az Istennek mindenkor mindnyájatokért, emlékezvén rólatok a mi imádságainkban;
We give praise to God at all times for you, keeping you in memory in our prayers;
ευχαριστουμεν τω θεω παντοτε περι παντων υμων μνειαν υμων ποιουμενοι επι των προσευχων ημων

3 Szüntelenül emlegetve a ti hitetek munkáját, és a ti szeretetetek fáradozását, és a mi Urunk Jézus Krisztus felõl való reménységeteknek állhatatosságát, az Isten elõtt, a mi Atyánk elõtt:
Having ever in mind your work of faith and acts of love and the strength of your hope in our Lord Jesus Christ, before our God and Father;
αδιαλειπτως μνημονευοντες υμων του εργου της πιστεως και του κοπου της αγαπης και της υπομονης της ελπιδος του κυριου ημων ιησου χριστου εμπροσθεν του θεου και πατ ρος ημων

4 Tudván, Istentõl szeretett atyámfiai, hogy ti ki vagytok választva;
Being conscious, my brothers, dear to God, that you have been marked out by God's purpose;
ειδοτες αδελφοι ηγαπημενοι υπο θεου την εκλογην υμων

5 Hogy a mi evangyéliomunk ti nálatok nem áll csak szóban, hanem [isteni] erõkben is, Szent Lélekben is, sok bizodalomban is; a miképen tudjátok, hogy milyenek voltunk közöttetek ti érettetek.
Because our good news came to you, not in word only, but in power, and in the Holy Spirit, so that you were completely certain of it; even as you saw what our behaviour to you was like from our love to you.
οτι το ευαγγελιον ημων ουκ εγενηθη εις υμας εν λογω μονον αλλα και εν δυναμει και εν πνευματι αγιω και εν πληροφορια πολλη καθως οιδατε οιοι εγενηθημεν εν υμιν δι υμας

6 És ti a mi követõinkké lettetek és az Úréi, befogadván az ígét sokféle szorongattatás között, Szent Lélek örömével;
And you took us and the Lord as your example, after the word had come to you in much trouble, with joy in the Holy Spirit;
και υμεις μιμηται ημων εγενηθητε και του κυριου δεξαμενοι τον λογον εν θλιψει πολλη μετα χαρας πνευματος αγιου

7 Úgy hogy példaképekké lettetek Maczedóniában és Akhájában minden hívõre nézve.
So that you became an example to all those who have faith in Christ in Macedonia and Achaia.
ωστε γενεσθαι υμας τυπους πασιν τοις πιστευουσιν εν τη μακεδονια και τη αχαια

8 Mert nemcsak Maczedóniában és Akhájában zendült ki tõletek az Úr beszéde, hanem minden helyen is híre terjedt a ti Istenben vetett hiteteknek, annyira, hogy szükségtelen arról valamit szólnunk.
For not only was the word of the Lord sounding out from you in Macedonia and Achaia, but in every place your faith in God is made clear; so that we have no need to say anything.
αφ υμων γαρ εξηχηται ο λογος του κυριου ου μονον εν τη μακεδονια και αχαια αλλα και εν παντι τοπω η πιστις υμων η προς τον θεον εξεληλυθεν ωστε μη χρειαν ημας εχειν λα λειν τι

9 Mert azok magok hirdetik felõlünk, milyen volt a mi hozzátok való menetelünk, és miként tértetek meg az Istenhez a bálványoktól, hogy az élõ és igaz Istennek szolgáljatok,
For they themselves give the news of how we came among you; and how you were turned from images to God, to the worship of a true and living God,
αυτοι γαρ περι ημων απαγγελλουσιν οποιαν εισοδον εχομεν προς υμας και πως επεστρεψατε προς τον θεον απο των ειδωλων δουλευειν θεω ζωντι και αληθινω

10 És várjátok az Õ Fiát az égbõl, a kit feltámasztott a halálból, a Jézust, a ki megszabadít minket amaz eljövendõ haragtól.
Waiting for his Son from heaven, who came back from the dead, even Jesus, our Saviour from the wrath to come.
και αναμενειν τον υιον αυτου εκ των ουρανων ον ηγειρεν εκ νεκρων ιησουν τον ρυομενον ημας απο της οργης της ερχομενης

1 Mert magatok tudjátok, atyámfiai, hogy a mi ti hozzátok való menetelünk nem volt hiábavaló;
For you yourselves, brothers, are conscious that our coming among you was not without effect:
αυτοι γαρ οιδατε αδελφοι την εισοδον ημων την προς υμας οτι ου κενη γεγονεν

2 Sõt inkább, noha elébb már háborúságot és bosszúságot szenvedtünk volt Filippiben, a mint tudjátok, volt bátorságunk a mi Istenünkben, hogy közöttetek [is] hirdessük az Isten evangyéliomát sok tusakodással.
But after we had first undergone much pain and been cruelly attacked as you saw, at Philippi, by the help of God we gave you the good news without fear, though everything was against us.
αλλα και προπαθοντες και υβρισθεντες καθως οιδατε εν φιλιπποις επαρρησιασαμεθα εν τω θεω ημων λαλησαι προς υμας το ευαγγελιον του θεου εν πολλω αγωνι

3 Mert a mi buzdításunk nem hitetésbõl [van,] sem nem tisztátalanságból, sem nem álnokságból:
For our witness does not come from error or from an unclean heart or from deceit:
η γαρ παρακλησις ημων ουκ εκ πλανης ουδε εξ ακαθαρσιας ουτε εν δολω

4 Hanem a miképen az Isten méltatott minket arra, hogy reánk bízza az evangyéliomot, akképen szólunk; nem úgy, hogy embereknek tessünk hanem az Istennek, a ki megvizsgálja a mi szívünket.
But even as the good news was given to us by the approval of God, so we give it out; not as pleasing men, but God by whom our hearts are tested.
αλλα καθως δεδοκιμασμεθα υπο του θεου πιστευθηναι το ευαγγελιον ουτως λαλουμεν ουχ ως ανθρωποις αρεσκοντες αλλα τω θεω τω δοκιμαζοντι τας καρδιας ημων

5 Mert sem hízelkedõ beszéddel, a mint tudjátok, sem telhetetlenség színében nem léptünk fel soha, Isten a bizonyság;
For it is common knowledge among you that we never made use of smooth-sounding false words, and God is witness that at no time were we secretly desiring profit for ourselves,
ουτε γαρ ποτε εν λογω κολακειας εγενηθημεν καθως οιδατε ουτε εν προφασει πλεονεξιας θεος μαρτυς

6 Sem emberektõl való dicsõítést nem kerestünk, sem tõletek, sem másoktól, holott terhetekre lehettünk volna, mint Krisztus apostolai.
Or looking for glory from men, from you or from others, when we might have made ourselves a care to you as Apostles of Christ.
ουτε ζητουντες εξ ανθρωπων δοξαν ουτε αφ υμων ουτε απ αλλων δυναμενοι εν βαρει ειναι ως χριστου αποστολοι

7 De szívélyesek valánk ti közöttetek, a miként a dajka dajkálgatja az õ gyermekeit.
But we were gentle among you, like a woman caring for her little ones:
αλλ εγενηθημεν ηπιοι εν μεσω υμων ως αν τροφος θαλπη τα εαυτης τεκνα

8 Így felbuzdulva iránt atok, készek valánk közleni veletek nemcsak az Isten evangyéliomát, hanem a mi magunk lelkét is, mivelhogy szeretteinkké lettetek nékünk.
Even so, being full of loving desire for you, we took delight in giving you not only God's good news, but even our lives, because you were dear to us.
ουτως ιμειρομενοι υμων ευδοκουμεν μεταδουναι υμιν ου μονον το ευαγγελιον του θεου αλλα και τας εαυτων ψυχας διοτι αγαπητοι ημιν γεγενησθε

9 Emlékez[het]tek ugyanis atyámfiai a mi fáradozásunkra és bajlakodásunkra: mert éjjel-nappal munkálkodva hirdettük néktek az Isten evangyéliomát, csakhogy senkit meg ne terheljünk közületek.
For you have the memory, my brothers, of our trouble and care; how, working night and day, so that we might not be a trouble to any of you, we gave you the good news of God.
μνημονευετε γαρ αδελφοι τον κοπον ημων και τον μοχθον νυκτος γαρ και ημερας εργαζομενοι προς το μη επιβαρησαι τινα υμων εκηρυξαμεν εις υμας το ευαγγελιον του θεου

10 Ti [vagytok] bizonyságok és az Isten, milyen szentül, igazán és feddhetetlenül éltünk elõttetek, a kik hisztek.
You are witnesses, with God, how holy and upright and free from all evil was our way of life among you who have faith;
υμεις μαρτυρες και ο θεος ως οσιως και δικαιως και αμεμπτως υμιν τοις πιστευουσιν εγενηθημεν

11 Valamint tudjátok, hogy miként atya az õ gyermekeit, [úgy] intettünk és buzdítgattunk egyenként mindnyájatokat.
Even as you saw how, like a father with his children, we were teaching and comforting you all, and giving witness,
καθαπερ οιδατε ως ενα εκαστον υμων ως πατηρ τεκνα εαυτου παρακαλουντες υμας και παραμυθουμενοι

12 És kérve kértünk, hogy Istenhez méltóan viseljétek magatokat, a ki az õ országába és dicsõségébe hív titeket.
So that your lives might be pleasing to God, who has given you a part in his kingdom and his glory.
και μαρτυρουμενοι εις το περιπατησαι υμας αξιως του θεου του καλουντος υμας εις την εαυτου βασιλειαν και δοξαν

13 Ugyanazért mi is hálát adunk az Istennek szüntelenül, hogy ti befogadván az Istennek általunk hirdetett beszédét, nem úgy fogadtátok, mint emberek beszédét, hanem mint Isten beszédét (a minthogy valósággal az [is]), a mely munkálkodik is ti bennetek, a kik hisztek.
And for this cause we still give praise to God, that, when the word came to your ears through us, you took it, not as the word of man, but, as it truly is, the word of God, which has living power in you who have faith.
δια τουτο και ημεις ευχαριστουμεν τω θεω αδιαλειπτως οτι παραλαβοντες λογον ακοης παρ ημων του θεου εδεξασθε ου λογον ανθρωπων αλλα καθως εστιν αληθως λογον θεου ος και ενεργειται εν υμιν τοις πιστευουσιν

14 Mert ti, atyámfiai, követõi lettetek az Isten gyülekezeteinek, a melyek Júdeában vannak a Krisztus Jézusban, mivelhogy ugyanúgy szenvedtetek ti is a saját honfitársaitoktól, miként azok is a zsidóktól,
For you, my brothers, took as your examples the churches of God which are in Judaea in Christ Jesus; because you underwent the same things from your countrymen as they did from the Jews;
υμεις γαρ μιμηται εγενηθητε αδελφοι των εκκλησιων του θεου των ουσων εν τη ιουδαια εν χριστω ιησου οτι ταυτα επαθετε και υμεις υπο των ιδιων συμφυλετων καθως και αυ τοι υπο των ιουδαιων

15 A kik megölték az Úr Jézust is és a saját prófétáikat, és minket [is] üldöznek, és az Istennek nem tetszenek, és minden embernek ellenségei;
Who put to death the Lord Jesus and the prophets, violently driving us out; who are unpleasing to God and against all men;
των και τον κυριον αποκτειναντων ιησουν και τους ιδιους προφητας και υμας εκδιωξαντων και θεω μη αρεσκοντων και πασιν ανθρωποις εναντιων

16 A kik megtiltják nékünk, hogy a pogányoknak ne prédikáljunk hogy üdvözüljenek; hogy mindenkor betöltsék bûneiket; de végre utólérte õket az [Isten] haragja.
Who, to make the measure of their sins complete, kept us from giving the word of salvation to the Gentiles: but the wrath of God is about to come on them in the fullest degree.
κωλυοντων ημας τοις εθνεσιν λαλησαι ινα σωθωσιν εις το αναπληρωσαι αυτων τας αμαρτιας παντοτε εφθασεν δε επ αυτους η οργη εις τελος

17 Mi pedig, atyámfiai, a mint elszakasztatánk tõletek egy kevés ideig, arczra, nem szívre nézve, annál buzgóságosabban, nagy kívánsággal igyekeztünk, hogy szemtõl-szemben láthassunk titeket.
But we, my brothers, being away from you for a short time, in body but not in heart, had all the more desire to see your face;
ημεις δε αδελφοι απορφανισθεντες αφ υμων προς καιρον ωρας προσωπω ου καρδια περισσοτερως εσπουδασαμεν το προσωπον υμων ιδειν εν πολλη επιθυμια

18 Azért menni [is] akartunk hozzátok, kiváltképen én Pál, egyszer is, kétszer is, de megakadályozott minket a Sátán.
For which reason we made attempts to come to you, even I, Paul, once and again; but Satan kept us from coming.
διο ηθελησαμεν ελθειν προς υμας εγω μεν παυλος και απαξ και δις και ενεκοψεν ημας ο σατανας

19 Mert kicsoda a mi reménységünk, örömünk és dicsekedésünk koronája? Avagy nem azok [lesztek-]é ti is a mi Urunk Jézus Krisztus elõtt az õ eljövetelekor?
For what is our hope or joy or crown of glory? Are not even you, before our Lord Jesus, at his coming?
τις γαρ ημων ελπις η χαρα η στεφανος καυχησεως η ουχι και υμεις εμπροσθεν του κυριου ημων ιησου χριστου εν τη αυτου παρουσια

20 Bizony ti vagytok a mi dicsõségünk és örömünk.
For you are our glory and our joy.
υμεις γαρ εστε η δοξα ημων και η χαρα

1 Annakokáért, mivelhogy tovább már el nem tûrhetõk, jónak ítélénk, hogy magunk maradjunk Athénében,
At last our desire to have news of you was so strong that, while we ourselves were waiting at Athens,
διο μηκετι στεγοντες ευδοκησαμεν καταλειφθηναι εν αθηναις μονοι

2 És elküldöttük Timótheust, a mi atyánkfiát és Istennek szolgáját és munkatársunkat a Krisztus evangyéliomának [hirdetésében,] hogy erõsítsen titeket és intsen titeket a ti hitetek felõl;
We sent Timothy, our brother and God's servant in the good news of Christ, to give you strength and comfort in your faith;
και επεμψαμεν τιμοθεον τον αδελφον ημων και διακονον του θεου και συνεργον ημων εν τω ευαγγελιω του χριστου εις το στηριξαι υμας και παρακαλεσαι υμας περι της πιστε ως υμων

3 Hogy senki meg ne tántorodjék ama szorongattatások között; mert ti magatok tudjátok, hogy mi arra rendeltettünk.
So that no man might be moved by these troubles; because you see that these things are part of God's purpose for us.
τω μηδενα σαινεσθαι εν ταις θλιψεσιν ταυταις αυτοι γαρ οιδατε οτι εις τουτο κειμεθα

4 Mert mikor közöttetek valánk is, elõre megmondtuk néktek, hogy szorongattatásnak leszünk kitéve; a mint meg is történt, és tudjátok.
And when we were with you, we said to you that trouble was before us; and so it came about, as you see.
και γαρ οτε προς υμας ημεν προελεγομεν υμιν οτι μελλομεν θλιβεσθαι καθως και εγενετο και οιδατε

5 Annakokáért én is, mivelhogy tovább már nem tûrhetém, elküldék, hogy megismerjem a ti hiteteket, ha nem kísértett-é meg valami módon titeket a kísértõ, és nem lett-é hiábavaló a mi fáradságunk?
For this reason, when I was no longer able to keep quiet, I sent to get news of your faith, fearing that you might be tested by the Evil One and that our work might come to nothing.
δια τουτο καγω μηκετι στεγων επεμψα εις το γνωναι την πιστιν υμων μηπως επειρασεν υμας ο πειραζων και εις κενον γενηται ο κοπος ημων

6 Most pedig, a mikor megérkezett hozzánk Timótheus ti tõletek, és örömhírt hozott nékünk a ti hitetek és szeretetetek felõl, és arról, hogy jó emlékezéssel vagytok irántunk, mindenkor kívánván látni minket, miképen mi is titeket;
But now that Timothy has come to us from you, and has given us good news of your faith and love, and that you have happy memories of us, desiring greatly to see us, even as we do to see you;
αρτι δε ελθοντος τιμοθεου προς ημας αφ υμων και ευαγγελισαμενου ημιν την πιστιν και την αγαπην υμων και οτι εχετε μνειαν ημων αγαθην παντοτε επιποθουντες ημας ιδειν καθαπερ και ημεις υμας

7 Ezáltal megvígasztalódtunk reátok nézve, atyámfiai, minden mi szorongattatásunk és szükségünk mellett is, a ti hitetek által:
For this cause, brothers, in all our trouble and grief we were comforted about you because of your faith;
δια τουτο παρεκληθημεν αδελφοι εφ υμιν επι παση τη θλιψει και αναγκη ημων δια της υμων πιστεως

8 Mert szinte megelevenedünk, ha ti erõsek vagytok az Úrban.
For it is life to us if you keep your faith in the Lord unchanged.
οτι νυν ζωμεν εαν υμεις στηκητε εν κυριω

9 Mert milyen hálával is fizethetünk az Istennek ti érettetek, mindazért az örömért, a melylyel örvendezünk miattatok a mi Istenünk elõtt?!
For how great is the praise which we give to God for you, and how great the joy with which we are glad because of you before our God;
τινα γαρ ευχαριστιαν δυναμεθα τω θεω ανταποδουναι περι υμων επι παση τη χαρα η χαιρομεν δι υμας εμπροσθεν του θεου ημων

10 Mikor éjjel-nappal nagy buzgón esedezünk, hogy megláthassuk a ti orczátokat, és kipótolhassuk a ti hitetek hiányait.
Night and day requesting God again and again that we may see your face and make your faith complete.
νυκτος και ημερας υπερ εκπερισσου δεομενοι εις το ιδειν υμων το προσωπον και καταρτισαι τα υστερηματα της πιστεως υμων

11 Maga pedig az Isten és a mi Atyánk, és a mi Urunk a Jézus Krisztus egyengesse meg a mi útunkat ti hozzátok!
Now may our God and Father himself and our Lord Jesus make a way for us to come to you;
αυτος δε ο θεος και πατηρ ημων και ο κυριος ημων ιησους χριστος κατευθυναι την οδον ημων προς υμας

12 Titeket pedig gyarapítson az Úr és tegyen bõségesekké az egymás iránt és mindenki iránt való szeretetben, a milyenek vagyunk mi is ti irántatok;
And the Lord give you increase of love in fullest measure to one another and to all men, even as our love to you;
υμας δε ο κυριος πλεονασαι και περισσευσαι τη αγαπη εις αλληλους και εις παντας καθαπερ και ημεις εις υμας

13 Hogy erõsekké tegye a ti szíveteket, feddhetetlenekké a szentségben, a mi Istenünk és Atyánk elõtt, a mikor eljõ a mi Urunk Jézus Krisztus minden õ szenteivel egyetemben.
So that your hearts may be strong and free from all sin before our God and Father, at the coming of our Lord Jesus with all his saints.
εις το στηριξαι υμων τας καρδιας αμεμπτους εν αγιωσυνη εμπροσθεν του θεου και πατρος ημων εν τη παρουσια του κυριου ημων ιησου χριστου μετα παντων των αγιων αυτου

1 Továbbá pedig kérünk titeket, atyámfiai, és intünk az Úr Jézusban, hogy a szerint, a mint tõlünk tanultátok, mimódon kell forgolódnotok és Istennek tetszenetek: mindinkább gyarapodjatok.
And last of all, the prayer which we make to you from our heart and in the name of the Lord Jesus, is this: that as we made clear to you what sort of behaviour is pleasing to God, as in fact you are doing now, so you will go on in these ways, but more and more.
το λοιπον ουν αδελφοι ερωτωμεν υμας και παρακαλουμεν εν κυριω ιησου καθως παρελαβετε παρ ημων το πως δει υμας περιπατειν και αρεσκειν θεω ινα περισσευητε μαλλον

2 Mert tudjátok, milyen parancsolatokat adtunk néktek az Úr Jézus által.
Because you have in mind the orders we gave you through the Lord Jesus.
οιδατε γαρ τινας παραγγελιας εδωκαμεν υμιν δια του κυριου ιησου

3 Mert ez az Isten akaratja, a ti szentté lételetek, hogy magatokat a paráznaságtól megtartóztassátok;
For the purpose of God for you is this: that you may be holy, and may keep yourselves from the desires of the flesh;
τουτο γαρ εστιν θελημα του θεου ο αγιασμος υμων απεχεσθαι υμας απο της πορνειας

4 Hogy mindenitek szentségben és tisztességben tudja bírni a maga edényét,
So that every one of you may keep his body holy and in honour;
ειδεναι εκαστον υμων το εαυτου σκευος κτασθαι εν αγιασμω και τιμη

5 Nem kívánság gerjedelmével, mint a pogányok, a kik nem ismerik az Istent;
Not in the passion of evil desires, like the Gentiles, who have no knowledge of God;
μη εν παθει επιθυμιας καθαπερ και τα εθνη τα μη ειδοτα τον θεον

6 Hogy senki túl ne lépjen és meg ne károsítsa valamely dologban az õ atyjafiát: mert bosszút áll az Úr mindezekért, a mint elébb is mondottuk néktek és bizonyságot tettünk.
And that no man may make attempts to get the better of his brother in business: for the Lord is the judge in all these things, as we said to you before and gave witness.
το μη υπερβαινειν και πλεονεκτειν εν τω πραγματι τον αδελφον αυτου διοτι εκδικος ο κυριος περι παντων τουτων καθως και προειπαμεν υμιν και διεμαρτυραμεθα

7 Mert nem tisztátalanságra, hanem szentségre hívott el minket az Isten.
Because it is God's purpose that our way of life may be not unclean but holy.
ου γαρ εκαλεσεν ημας ο θεος επι ακαθαρσια αλλ εν αγιασμω

8 A ki azért megveti [ezeket,] nem embert vet meg, hanem az Istent, a ki Szent Lelkét is közlé velünk.
Whoever, then, goes against this word, goes against not man but God, who gives his Holy Spirit to you.
τοιγαρουν ο αθετων ουκ ανθρωπον αθετει αλλα τον θεον τον και δοντα το πνευμα αυτου το αγιον εις ημας

9 Az atyafiúi szeretetrõl pedig nem [is] szükség írnom néktek: mert titeket Isten maga tanított meg arra, hogy egymást szeressétek;
But about loving the brothers, there is no need for me to say anything to you in this letter: for you have the teaching of God that love for one another is right and necessary;
περι δε της φιλαδελφιας ου χρειαν εχετε γραφειν υμιν αυτοι γαρ υμεις θεοδιδακτοι εστε εις το αγαπαν αλληλους

10 Sõt gyakoroljátok is azt mindamaz atyafiak iránt, a kik egész Maczedóniában vannak. Kérünk azonban titeket atyámfiai, hogy mindinkább gyarapodjatok;
And, truly, you are lovers of all the brothers in Macedonia; but it is our desire that your love may be increased still more;
και γαρ ποιειτε αυτο εις παντας τους αδελφους τους εν ολη τη μακεδονια παρακαλουμεν δε υμας αδελφοι περισσευειν μαλλον

11 És becsületbeli dolognak tartsátok, hogy csendes életet folytassatok, saját dolgaitoknak utána lássatok, és tulajdon kezeitekkel munkálkodjatok, a miként rendeltük néktek;
And that you may take pride in being quiet and doing your business, working with your hands as we gave you orders;
και φιλοτιμεισθαι ησυχαζειν και πρασσειν τα ιδια και εργαζεσθαι ταις ιδιαις χερσιν υμων καθως υμιν παρηγγειλαμεν

12 Hogy a kívülvalók iránt tisztességesen viselkedjetek, és semmi szükséget ne érezzetek.
That you may be respected by those who are outside, and may have need of nothing.
ινα περιπατητε ευσχημονως προς τους εξω και μηδενος χρειαν εχητε

13 Nem akarom továbbá, atyámfiai, hogy tudatlanságban legyetek azok felõl, a kik elaludtak, hogy ne bánkódjatok, mint a többiek, a kiknek nincsen reménységök.
But it is our desire, brothers, that you may be certain about those who are sleeping; so that you may have no need for sorrow, as others have who are without hope.
ου θελω δε υμας αγνοειν αδελφοι περι των κεκοιμημενων ινα μη λυπησθε καθως και οι λοιποι οι μη εχοντες ελπιδα

14 Mert ha hisszük, hogy Jézus meghalt és feltámadott, azonképen az Isten is elõhozza azokat, a kik elaludtak, a Jézus által õ vele együtt.
For if we have faith that Jesus underwent death and came back again, even so those who are sleeping will come again with him by God's power.
ει γαρ πιστευομεν οτι ιησους απεθανεν και ανεστη ουτως και ο θεος τους κοιμηθεντας δια του ιησου αξει συν αυτω

15 Mert ezt mondjuk néktek az Úr szavával, hogy mi, a kik élünk, a kik megmaradunk az Úr eljöveteléig, épen nem elõzzük meg azokat, a kik elaludtak.
For this we say to you by the word of the Lord, that we who are still living at the coming of the Lord, will not go before those who are sleeping.
τουτο γαρ υμιν λεγομεν εν λογω κυριου οτι ημεις οι ζωντες οι περιλειπομενοι εις την παρουσιαν του κυριου ου μη φθασωμεν τους κοιμηθεντας

16 Mert maga az Úr riadóval, arkangyal szózatával és isteni harsonával leszáll az égbõl: és feltámadnak elõször a kik meghaltak volt a Krisztusban;
Because the Lord himself will come down from heaven with a word of authority, with the voice of the chief angel, with the sound of a horn: and the dead in Christ will come to life first;
οτι αυτος ο κυριος εν κελευσματι εν φωνη αρχαγγελου και εν σαλπιγγι θεου καταβησεται απ ουρανου και οι νεκροι εν χριστω αναστησονται πρωτον

17 Azután mi, a kik élünk, a kik megmaradunk, elragadtatunk azokkal együtt a felhõkön az Úr elébe a levegõbe; és ekképen mindenkor az Úrral leszünk.
Then we who are still living will be taken up together with them into the clouds to see the Lord in the air: and so will we be for ever with the Lord.
επειτα ημεις οι ζωντες οι περιλειπομενοι αμα συν αυτοις αρπαγησομεθα εν νεφελαις εις απαντησιν του κυριου εις αερα και ουτως παντοτε συν κυριω εσομεθα

18 Annakokáért vígasztaljátok egymást e beszédekkel.
So then, give comfort to one another with these words.
ωστε παρακαλειτε αλληλους εν τοις λογοις τουτοις

1 Az idõkrõl és idõszakokról pedig, atyámfiai, nem szükség, hogy írjak néktek;
But about the times and their order, my brothers, there is no need for me to say anything to you.
περι δε των χρονων και των καιρων αδελφοι ου χρειαν εχετε υμιν γραφεσθαι

2 Mert igen jól tudjátok ti magatok, hogy az Úrnak napja úgy jõ el, mint a tolvaj éjjel.
For you yourselves have the knowledge that the day of the Lord will come like a thief in the night.
αυτοι γαρ ακριβως οιδατε οτι η ημερα κυριου ως κλεπτης εν νυκτι ουτως ερχεται

3 Mert a mikor ezt mondják: Békesség és biztonság, akkor hirtelen veszedelem jön rájok, mint a szülési fájdalom a terhes asszonyra; és semmiképen meg nem menekednek.
When they say, There is peace and no danger, then sudden destruction will come on them, as birth-pains on a woman with child; and they will not be able to get away from it.
οταν γαρ λεγωσιν ειρηνη και ασφαλεια τοτε αιφνιδιος αυτοις εφισταται ολεθρος ωσπερ η ωδιν τη εν γαστρι εχουση και ου μη εκφυγωσιν

4 De ti, atyámfiai, nem vagytok sötétségben, hogy [az] a nap tolvaj módra lep[het]ne meg titeket.
But you, my brothers, are not in the dark, for that day to overtake you like a thief:
υμεις δε αδελφοι ουκ εστε εν σκοτει ινα η ημερα υμας ως κλεπτης καταλαβη

5 Ti mindnyájan világosság fiai vagytok és nappal fiai; nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé!
For you are all sons of light and of the day: we are not of the night or of the dark.
παντες υμεις υιοι φωτος εστε και υιοι ημερας ουκ εσμεν νυκτος ουδε σκοτους

6 Ne is aludjunk azért, mint egyebek, hanem legyünk éberek és józanok.
So then, let us not take our rest as the others do, but let us be self-controlled and awake.
αρα ουν μη καθευδωμεν ως και οι λοιποι αλλα γρηγορωμεν και νηφωμεν

7 Mert a kik alusznak, éjjel alusznak; és a kik részegek, éjjel részegednek meg.
For those who are sleeping do so in the night; and those who are the worse for drink are so in the night;
οι γαρ καθευδοντες νυκτος καθευδουσιν και οι μεθυσκομενοι νυκτος μεθυουσιν

8 Mi azonban, a kik nappaliak vagyunk, legyünk éberek, felöltözvén a hitnek és szeretetnek mellvasába, és sisak gyanánt az üdvösségnek reménységébe.
But let us, who are of the day, be serious, putting on the breastplate of faith and love, and on our heads, the hope of salvation.
ημεις δε ημερας οντες νηφωμεν ενδυσαμενοι θωρακα πιστεως και αγαπης και περικεφαλαιαν ελπιδα σωτηριας

9 Mert nem haragra rendelt minket az Isten, hanem arra, hogy üdvösséget szerezzünk a mi Urunk Jézus Krisztus által,
For God's purpose for us is not wrath, but salvation through our Lord Jesus Christ,
οτι ουκ εθετο ημας ο θεος εις οργην αλλ εις περιποιησιν σωτηριας δια του κυριου ημων ιησου χριστου

10 A ki meghalt érettünk, hogy akár ébren vagyunk, akár aluszunk, együtt éljünk õ vele.
Who was put to death for us, so that, awake or sleeping, we may have a part in his life.
του αποθανοντος υπερ ημων ινα ειτε γρηγορωμεν ειτε καθευδωμεν αμα συν αυτω ζησωμεν

11 Vígasztaljátok azért egymást, és építse egyik a másikat, a miképen cselekeszitek is.
So then, go on comforting and building up one another, as you have been doing.
διο παρακαλειτε αλληλους και οικοδομειτε εις τον ενα καθως και ποιειτε

12 Kérünk továbbá titeket atyámfiai, hogy becsüljétek azokat, a kik fáradoznak közöttetek, és elõljáróitok az Úrban, és intenek titeket;
But we make this request to you, my brothers: give attention to those who are working among you, who are over you in the Lord to keep order among you;
ερωτωμεν δε υμας αδελφοι ειδεναι τους κοπιωντας εν υμιν και προισταμενους υμων εν κυριω και νουθετουντας υμας

13 És az õ munkájokért viseltessetek iránt megkülönböztetett szeretettel. Egymással békességben éljetek.
And have a high opinion of them in love because of their work. Be at peace among yourselves.
και ηγεισθαι αυτους υπερ εκπερισσου εν αγαπη δια το εργον αυτων ειρηνευετε εν εαυτοις

14 Kérünk továbbá titeket, atyámfiai, intsétek a rendetleneket, bátorítsátok a félelmes szívûeket, gyámolítsátok az erõteleneket, türelmesek legyetek mindenki iránt.
And our desire is that you will keep control over those whose lives are not well ordered, giving comfort to the feeble-hearted, supporting those with little strength, and putting up with much from all.
παρακαλουμεν δε υμας αδελφοι νουθετειτε τους ατακτους παραμυθεισθε τους ολιγοψυχους αντεχεσθε των ασθενων μακροθυμειτε προς παντας

15 Vigyázzatok, hogy senki senkinek rosszért rosszal ne fizessen; hanem mindenkor jóra törekedjetek úgy egymás iránt, mint mindenki iránt.
Let no one give evil for evil; but ever go after what is good, for one another and for all.
ορατε μη τις κακον αντι κακου τινι αποδω αλλα παντοτε το αγαθον διωκετε και εις αλληλους και εις παντας

16 Mindenkor örüljetek.
Have joy at all times.
παντοτε χαιρετε

17 Szüntelen imádkozzatok.
Keep on with your prayers.
αδιαλειπτως προσευχεσθε

18 Mindenben hálákat adjatok; mert ez az Isten akarata a Krisztus Jézus által ti hozzátok.
In everything give praise: for this is the purpose of God in Christ Jesus for you.
εν παντι ευχαριστειτε τουτο γαρ θελημα θεου εν χριστω ιησου εις υμας

19 A Lelket meg ne oltsátok.
Do not put out the light of the Spirit;
το πνευμα μη σβεννυτε

20 A prófétálást meg ne vessétek,
Do not make little of the words of the prophets;
προφητειας μη εξουθενειτε

21 Mindent megpróbáljatok; a mi jó, azt megtartsátok!
Let all things be tested; keep to what is good;
παντα δοκιμαζετε το καλον κατεχετε

22 Mindentõl, a mi gonosznak látszik, õrizkedjetek!
Keep from every form of evil.
απο παντος ειδους πονηρου απεχεσθε

23 Maga pedig a békességnek Istene szenteljen meg titeket mindenestõl; és a ti egész valótok, mind lelketek, mind testetek feddhetetlenül õriztessék meg a mi Urunk Jézus Krisztus eljövetelére.
And may the God of peace himself make you holy in every way; and may your spirit and soul and body be free from all sin at the coming of our Lord Jesus Christ.
αυτος δε ο θεος της ειρηνης αγιασαι υμας ολοτελεις και ολοκληρον υμων το πνευμα και η ψυχη και το σωμα αμεμπτως εν τη παρουσια του κυριου ημων ιησου χριστου τηρηθει η

24 Hû az, a ki elhivott titeket és õ meg is cselekszi [azt.]
God, by whom you have been marked out in his purpose, is unchanging and will make it complete.
πιστος ο καλων υμας ος και ποιησει

25 Atyámfiai, imádkozzatok érettünk.
Brothers, keep us in mind in your prayers.
αδελφοι προσευχεσθε περι ημων

26 Köszöntsétek az összes atyafiakat szent csókolással.
Give all the brothers a holy kiss.
ασπασασθε τους αδελφους παντας εν φιληματι αγιω

27 Kényszerítlek titeket az Úrra, hogy olvastassék fel e levél minden szent atyafi elõtt.
I give orders in the name of the Lord that all the brothers are to be present at the reading of this letter.
ορκιζω υμας τον κυριον αναγνωσθηναι την επιστολην πασιν τοις αγιοις αδελφοις

28 A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme veletek! Ámen.
The grace of our Lord Jesus Christ be with you.
η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου μεθ υμων αμην [προς θεσσαλονικεις πρωτη εγραφη απο αθηνων]

1 Pál és Silvánus és Timótheus a Thessalonikabeli gyülekezetnek, Istenben, a mi Atyánkban, és az Úr Jézus Krisztusban:
Paul and Silvanus and Timothy, to the church of the Thessalonians in God our Father and the Lord Jesus Christ:
παυλος και σιλουανος και τιμοθεος τη εκκλησια θεσσαλονικεων εν θεω πατρι ημων και κυριω ιησου χριστω

2 Kegyelem néktek és békesség Istentõl, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.
Grace to you and peace from God the Father and the Lord Jesus Christ.
χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου

3 Mindenkor hálaadással tartozunk az Istennek, atyámfiai, ti érettetek, a miképen méltó [is,] mivelhogy felettébb megnövekedék a ti hitetek, és mindnyájatokban bõvölködik az egymáshoz való szeretet;
It is right for us to give praise to God at all times for you, brothers, because of the great increase of your faith, and the wealth of your love for one another;
ευχαριστειν οφειλομεν τω θεω παντοτε περι υμων αδελφοι καθως αξιον εστιν οτι υπεραυξανει η πιστις υμων και πλεοναζει η αγαπη ενος εκαστου παντων υμων εις αλληλους

4 Annyira, hogy mi magunk dicsekszünk veletek az Isten gyülekezeteiben, a ti kitartástok és hitetek felõl, minden ti üldöztetéstek és szorongattatástok között, a melyeket szenvedtek:
So that we ourselves take pride in you in the churches of God for your untroubled mind and your faith in all the troubles and sorrows which you are going through;
ωστε ημας αυτους εν υμιν καυχασθαι εν ταις εκκλησιαις του θεου υπερ της υπομονης υμων και πιστεως εν πασιν τοις διωγμοις υμων και ταις θλιψεσιν αις ανεχεσθε

5 Bizonyságául az Isten igazságos ítéletének; hogy méltóknak ítéltessetek az Isten országára, a melyért szenvedtek is.
Which is a clear sign of the decision which God in his righteousness has made; to give you a part in his kingdom, for which you have undergone this pain;
ενδειγμα της δικαιας κρισεως του θεου εις το καταξιωθηναι υμας της βασιλειας του θεου υπερ ης και πασχετε

6 Mert igazságos dolog az az Isten elõtt, hogy szorongattatással fizessen azoknak, a kik titeket szorongatnak.
For it is an act of righteousness on God's part to give trouble as their reward to those who are troubling you,
ειπερ δικαιον παρα θεω ανταποδουναι τοις θλιβουσιν υμας θλιψιν

7 Néktek pedig, a kik szorongattattok, nyugodalommal mivelünk együtt, a mikor megjelenik az Úr Jézus az égbõl az õ hatalmának angyalaival.
And to you who are troubled, rest with us, when the Lord Jesus comes from heaven with the angels of his power in flames of fire,
και υμιν τοις θλιβομενοις ανεσιν μεθ ημων εν τη αποκαλυψει του κυριου ιησου απ ουρανου μετ αγγελων δυναμεως αυτου

8 Tûznek lángjában, ki bosszút áll azokon, a kik nem ismerik az Istent, és a kik nem engedelmeskednek a mi Urunk Jézus Krisztus evangyéliomának.
To give punishment to those who have no knowledge of God, and to those who do not give ear to the good news of our Lord Jesus:
εν πυρι φλογος διδοντος εκδικησιν τοις μη ειδοσιν θεον και τοις μη υπακουουσιν τω ευαγγελιω του κυριου ημων ιησου χριστου

9 A kik meg fognak lakolni örök veszedelemmel az Úr ábrázatától, és az õ hatalmának dicsõségétõl,
Whose reward will be eternal destruction from the face of the Lord and from the glory of his strength,
οιτινες δικην τισουσιν ολεθρον αιωνιον απο προσωπου του κυριου και απο της δοξης της ισχυος αυτου

10 A mikor eljõ majd, hogy megdicsõíttessék az õ szenteiben, és csodáltassék mindazokban, a kik hisznek (mivelhogy a mi tanúbizonyságunknak hitele volt ti nálatok) ama napon.
At his coming, when he will have glory in his saints, and will be a cause of wonder in all those who had faith (because our witness among you had effect) in that day.
οταν ελθη ενδοξασθηναι εν τοις αγιοις αυτου και θαυμασθηναι εν πασιν τοις πιστευουσιν οτι επιστευθη το μαρτυριον ημων εφ υμας εν τη ημερα εκεινη

11 Mivégbõl imádkozunk is mindenkor ti érettetek, hogy a mi Istenünk méltóknak tartson titeket az elhívásra, és töltsön be titeket a jóban való teljes gyönyörûséggel, és a hitnek hathatós munkálásával.
For this reason, you are ever in our prayers, that you may seem to our God such as may have a part in his purpose and that by his power he will make all his good purpose, and the work of faith, complete;
εις ο και προσευχομεθα παντοτε περι υμων ινα υμας αξιωση της κλησεως ο θεος ημων και πληρωση πασαν ευδοκιαν αγαθωσυνης και εργον πιστεως εν δυναμει

12 Hogy dicsõíttessék meg a mi Urunk Jézus Krisztusnak neve ti bennetek, és ti [is] õ benne, a mi Istenünknek és az Úr Jézus Krisztusnak kegyelmébõl.
So that glory may be given to the name of our Lord Jesus through you, and you may have glory in him, by the grace of our God and the Lord Jesus Christ.
οπως ενδοξασθη το ονομα του κυριου ημων ιησου χριστου εν υμιν και υμεις εν αυτω κατα την χαριν του θεου ημων και κυριου ιησου χριστου

1 Kérünk pedig titeket, atyámfiai, a mi Urunk Jézus Krisztus eljövetelére és a mi õ hozzá leendõ egybegyûlésünkre nézve,
Now as to the coming of the Lord Jesus Christ, and our meeting with him, it is our desire, my brothers,
ερωτωμεν δε υμας αδελφοι υπερ της παρουσιας του κυριου ημων ιησου χριστου και ημων επισυναγωγης επ αυτον

2 Hogy ne tántoríttassatok el egyhamar a ti értelmetektõl, se ne háboríttassatok meg, se lélek által, se beszéd által, se nékünk [tulajdonított]levél által, mintha itt volna már a Krisztusnak ama napja.
That you may not be moved in mind or troubled by a spirit, or by a word, or by a letter as from us, with the suggestion that the day of the Lord is even now come;
εις το μη ταχεως σαλευθηναι υμας απο του νοος μητε θροεισθαι μητε δια πνευματος μητε δια λογου μητε δι επιστολης ως δι ημων ως οτι ενεστηκεν η ημερα του χριστου

3 Ne csaljon meg titeket senki semmiképen. Mert nem [jön az el addig,] mígnem bekövetkezik elébb a szakadás, és megjelenik a bûn embere, a veszedelemnek fia,
Give no belief to false words: because there will first be a falling away from the faith, and the revelation of the man of sin, the son of destruction,
μη τις υμας εξαπατηση κατα μηδενα τροπον οτι εαν μη ελθη η αποστασια πρωτον και αποκαλυφθη ο ανθρωπος της αμαρτιας ο υιος της απωλειας

4 A ki ellene veti és fölébe emeli magát mindannak, a mi Istennek vagy istentiszteletre méltónak mondatik, annyira, hogy maga ül be mint Isten az Isten templomába, Isten gyanánt mutogatván magát.
Who puts himself against all authority, lifting himself up over all which is named God or is given worship; so that he takes his seat in the Temple of God, putting himself forward as God.
ο αντικειμενος και υπεραιρομενος επι παντα λεγομενον θεον η σεβασμα ωστε αυτον εις τον ναον του θεου ως θεον καθισαι αποδεικνυντα εαυτον οτι εστιν θεος

5 Nem emlékeztek-é, hogy megmondtam néktek ezeket, a mikor még ti nálatok valék?
Have you no memory of what I said when I was with you, giving you word of these things?
ου μνημονευετε οτι ετι ων προς υμας ταυτα ελεγον υμιν

6 És most tudjátok, mi tartja vissza, a miért [csak] a maga idejében fog az megjelenni.
And now it is clear to you what is keeping back his revelation till the time comes for him to be seen.
και νυν το κατεχον οιδατε εις το αποκαλυφθηναι αυτον εν τω εαυτου καιρω

7 Mûködik ugyan már a törvényszegés titkos [bûne:] csakhogy annak, a ki [azt] még most visszatartja, félre kell az útból tolatnia.
For the secret of evil is even now at work: but there is one who is keeping back the evil till he is taken out of the way.
το γαρ μυστηριον ηδη ενεργειται της ανομιας μονον ο κατεχων αρτι εως εκ μεσου γενηται

8 És akkor fog megjelenni a törvénytaposó, a kit megemészt az Úr az õ szájának lehelletével, és megsemmisít az õ megjelenésének feltûnésével;
And then will come the revelation of that evil one, whom the Lord Jesus will put to death with the breath of his mouth, and give to destruction by the revelation of his coming;
και τοτε αποκαλυφθησεται ο ανομος ον ο κυριος αναλωσει τω πνευματι του στοματος αυτου και καταργησει τη επιφανεια της παρουσιας αυτου

9 A kinek eljövetele a Sátán ereje által van, a hazugságnak minden hatalmával, jeleivel és csodáival,
Even the one whose coming is marked by the working of Satan, with all power and signs and false wonders,
ου εστιν η παρουσια κατ ενεργειαν του σατανα εν παση δυναμει και σημειοις και τερασιν ψευδους

10 És a gonoszságnak minden csalárdságával azok között, a kik elvesznek; mivelhogy nem fogadták be az igazságnak szeretetét az õ idvességökre.
And with every deceit of wrongdoing among those whose fate is destruction; because they were quite without that love of the true faith by which they might have salvation.
και εν παση απατη της αδικιας εν τοις απολλυμενοις ανθ ων την αγαπην της αληθειας ουκ εδεξαντο εις το σωθηναι αυτους

11 És azért bocsátja reájok Isten a tévelygés erejét, hogy higyjenek a hazugságnak;
And for this cause, God will give them up to the power of deceit and they will put their faith in what is false:
και δια τουτο πεμψει αυτοις ο θεος ενεργειαν πλανης εις το πιστευσαι αυτους τω ψευδει

12 Hogy kárhoztattassanak mindazok, a kik nem hittek az igazságnak, hanem gyönyörködtek az igazságtalanságban.
So that they all may be judged, who had no faith in what is true, but took pleasure in evil.
ινα κριθωσιν παντες οι μη πιστευσαντες τη αληθεια αλλ ευδοκησαντες εν τη αδικια

13 Mi pedig mindenkor hálaadással tartozunk az Istennek ti érettetek atyámfiai, a kiket szeret az Úr, hogy kezdettõl fogva kiválasztott titeket Isten az üdvösségre, a Lélek szentelésében és az igazság hitében;
But it is right for us to give praise to God at all times for you, brothers, loved by the Lord, because it was the purpose of God from the first that you might have salvation, being made holy by the Spirit and by faith in what is true:
ημεις δε οφειλομεν ευχαριστειν τω θεω παντοτε περι υμων αδελφοι ηγαπημενοι υπο κυριου οτι ειλετο υμας ο θεος απ αρχης εις σωτηριαν εν αγιασμω πνευματος και πιστει αλη θειας

14 A mire elhívott titeket a mi evangyéliomunk által, a mi Urunk Jézus Krisztus dicsõségének elvételére.
And in this purpose he gave you a part through the good news of which we were the preachers, even that you might have part in the glory of our Lord Jesus Christ.
εις ο εκαλεσεν υμας δια του ευαγγελιου ημων εις περιποιησιν δοξης του κυριου ημων ιησου χριστου

15 Miért is atyámfiai, legyetek állhatatosak és tartsátok meg a tudományt, a melyre akár beszédünk, akár levelünk által taníttattatok.
So then, brothers, be strong in purpose, and keep the teaching which has been given to you by word or by letter from us.
αρα ουν αδελφοι στηκετε και κρατειτε τας παραδοσεις ας εδιδαχθητε ειτε δια λογου ειτε δι επιστολης ημων

16 Maga pedig a mi Urunk Jézus Krisztus, és az Isten a mi Atyánk, a ki szeretett minket és kegyelmébõl örök vígasztalással és jó reménységgel ajándékozott meg,
Now our Lord Jesus Christ himself, and God our Father who had love for us and has given us eternal comfort and good hope through grace,
αυτος δε ο κυριος ημων ιησους χριστος και ο θεος και πατηρ ημων ο αγαπησας ημας και δους παρακλησιν αιωνιαν και ελπιδα αγαθην εν χαριτι

17 Vígasztalja meg a ti szíveteket, és erõsítsen meg titeket minden tudományban és jó cselekedetben.
Give you comfort and strength in every good work and word.
παρακαλεσαι υμων τας καρδιας και στηριξαι υμας εν παντι λογω και εργω αγαθω

1 Végezetre imádkozzatok értünk atyámfiai, hogy az Úrnak beszéde terjedjen és dicsõíttessék, a miként ti köztetek is.
For the rest, my brothers, let there be prayer for us that the word of the Lord may go forward with increasing glory, even as it does with you;
το λοιπον προσευχεσθε αδελφοι περι ημων ινα ο λογος του κυριου τρεχη και δοξαζηται καθως και προς υμας

2 És hogy meneküljünk meg az alkalmatlan és gonosz emberektõl. Mert nem mindenkié a hit!
And that we may be made free from foolish and evil men; for not all have faith.
και ινα ρυσθωμεν απο των ατοπων και πονηρων ανθρωπων ου γαρ παντων η πιστις

3 De hû az Úr, a ki megerõsít titeket és megõriz a gonosztól.
But the Lord is true, who will give you strength and keep you safe from evil.
πιστος δε εστιν ο κυριος ος στηριξει υμας και φυλαξει απο του πονηρου

4 Bízunk is az Úrban reátok nézve, hogy megteszitek és meg is fogjátok tenni azokat, a miket parancsolunk.
And we have faith in the Lord about you, that you are doing and will do the things about which we give you orders.
πεποιθαμεν δε εν κυριω εφ υμας οτι α παραγγελλομεν υμιν και ποιειτε και ποιησετε

5 Az Úr pedig igazgassa a ti szíveteket az Isten iránt való szeretetre, és Krisztus iránt való állhatatosságra.
And may your hearts be guided by the Lord into the love of God and quiet waiting for Christ.
ο δε κυριος κατευθυναι υμων τας καρδιας εις την αγαπην του θεου και εις υπομονην του χριστου

6 A mi Urunk Jézus Krisztus nevében pedig, rendeljük néktek, atyámfiai, hogy vonjátok el magatokat minden atyafitól, a ki rendetlenül él, és nem ama utasítás szerint, a melyet mi tõlünk kapott.
Now we give you orders, brothers, in the name of our Lord Jesus Christ, to keep away from all those whose behaviour is not well ordered and in harmony with the teaching which they had from us.
παραγγελλομεν δε υμιν αδελφοι εν ονοματι του κυριου ημων ιησου χριστου στελλεσθαι υμας απο παντος αδελφου ατακτως περιπατουντος και μη κατα την παραδοσιν ην παρελαβεν παρ ημων

7 Magatok is tudjátok, mimódon kell minket követni; mert nem viseltük magunkat közöttetek rendetlenül.
For you yourselves are used to taking us as your example, because our life among you was ruled by order,
αυτοι γαρ οιδατε πως δει μιμεισθαι ημας οτι ουκ ητακτησαμεν εν υμιν

8 Sem ingyen kenyeret nem ettünk senkinél, hanem munkával és fáradsággal, éjjel-nappal dolgozva, hogy közületek senkinek se legyünk terhére.
And we did not take food from any man for nothing, but were working hard night and day not to be a trouble to any of you:
ουδε δωρεαν αρτον εφαγομεν παρα τινος αλλ εν κοπω και μοχθω νυκτα και ημεραν εργαζομενοι προς το μη επιβαρησαι τινα υμων

9 Nem azért, mintha nem volna rá jogunk, hanem hogy magunkat például adjuk néktek, hogy minket kövessetek.
Not because we have not the right, but to make ourselves an example to you, so that you might do the same.
ουχ οτι ουκ εχομεν εξουσιαν αλλ ινα εαυτους τυπον δωμεν υμιν εις το μιμεισθαι ημας

10 Mert a mikor nálatok voltunk is, azt rendeltük néktek, hogy ha valaki nem akar dolgozni, ne is egyék.
For even when we were with you we gave you orders, saying, If any man does no work, let him not have food.
και γαρ οτε ημεν προς υμας τουτο παρηγγελλομεν υμιν οτι ει τις ου θελει εργαζεσθαι μηδε εσθιετω

11 Mert halljuk, hogy némelyek rendetlenül élnek közületek, a kik semmit nem dolgoznak, hanem nyughatatlankodnak.
For it has come to our ears that there are some among you whose behaviour is uncontrolled, who do no work at all, but are over-interested in the business of others.
ακουομεν γαρ τινας περιπατουντας εν υμιν ατακτως μηδεν εργαζομενους αλλα περιεργαζομενους

12 Az ilyeneknek azonban rendeljük és kérjük õket a mi Urunk Jézus Krisztusra, hogy csendesen munkálkodva, a magok kenyerét egyék.
Now to such we give orders and make request in the Lord Jesus, that, working quietly, they get their living.
τοις δε τοιουτοις παραγγελλομεν και παρακαλουμεν δια του κυριου ημων ιησου χριστου ινα μετα ησυχιας εργαζομενοι τον εαυτων αρτον εσθιωσιν

13 Ti pedig, atyámfiai, meg ne restüljetek a jó cselekvésben.
And you, my brothers, do not get tired of well-doing.
υμεις δε αδελφοι μη εκκακησητε καλοποιουντες

14 Ha pedig valaki nem engedelmeskedik a mi levél által való beszédünknek, azt jegyezzétek meg; és ne társalkodjatok vele, hogy megszégyenüljön.
And if any man does not give attention to what we have said in this letter, take note of that man, and keep away from him, so that he may be shamed.
ει δε τις ουχ υπακουει τω λογω ημων δια της επιστολης τουτον σημειουσθε και μη συναναμιγνυσθε αυτω ινα εντραπη

15 De ne tartsátok ellenségnek, hanem intsétek, mint atyafit.
Have no feeling of hate for him, but take him in hand seriously as a brother.
και μη ως εχθρον ηγεισθε αλλα νουθετειτε ως αδελφον

16 Maga pedig a békességnek Ura adjon néktek mindenkor minden tekintetben békességet. Az Úr [legyen] mindnyájatokkal!
Now the Lord of peace himself give you peace at all times and in every way. May the Lord be with you all.
αυτος δε ο κυριος της ειρηνης δωη υμιν την ειρηνην δια παντος εν παντι τροπω ο κυριος μετα παντων υμων

17 A köszöntést én Pál [írom] a saját kezemmel, a mi ismertetõ jegye minden levelemnek. Így írok.
These words of love to you at the end are in my writing, Paul's writing, and this is the mark of every letter from me.
ο ασπασμος τη εμη χειρι παυλου ο εστιν σημειον εν παση επιστολη ουτως γραφω

18 A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme mindnyájatokkal! Ámen.
May the grace of our Lord Jesus Christ be with you all.
η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου μετα παντων υμων αμην [προς θεσσαλονικεις δευτερα εγραφη απο αθηνων]

1 Pál, Jézus Krisztus apostola a mi megtartó Istenünknek, és Jézus Krisztusnak a mi reménységünknek rendelése szerint,
Paul, an Apostle of Jesus Christ, by the order of God our Saviour and Christ Jesus our hope;
παυλος αποστολος ιησου χριστου κατ επιταγην θεου σωτηρος ημων και κυριου ιησου χριστου της ελπιδος ημων

2 Timótheusnak, az én igaz fiamnak a hitben: Kegyelem, irgalmasság és békesség Istentõl, a mi Atyánktól, és Krisztus Jézustól, a mi Urunktól.
To Timothy, my true child in the faith: Grace, mercy, peace, from God the Father and Christ Jesus our Lord.
τιμοθεω γνησιω τεκνω εν πιστει χαρις ελεος ειρηνη απο θεου πατρος ημων και χριστου ιησου του κυριου ημων

3 A miképpen Maczedóniába menetelemkor kértelek téged, hogy maradj Efézusban, hogy megmondjad némelyeknek, ne tanítsanak más tudományt,
It was my desire, when I went on into Macedonia, that you might make a stop at Ephesus, to give orders to certain men not to put forward a different teaching,
καθως παρεκαλεσα σε προσμειναι εν εφεσω πορευομενος εις μακεδονιαν ινα παραγγειλης τισιν μη ετεροδιδασκαλειν

4 Se mesékkel és végehossza nélkül való nemzetségi táblázatokkal ne foglalkozzanak, a melyek inkább versengéseket támasztanak, mint Istenben való épülést a hit által.
Or to give attention to stories and long lists of generations, from which come questionings and doubts, in place of God's ordered way of life which is in faith;
μηδε προσεχειν μυθοις και γενεαλογιαις απεραντοις αιτινες ζητησεις παρεχουσιν μαλλον η οικονομιαν θεου την εν πιστει

5 A parancsolatnak vége pedig a tiszta szívbõl, jó lelkiismeretbõl és igaz hitbõl való szeretet:
But the effect of the order is love coming from a clean heart, and a knowledge of what is right, and true faith:
το δε τελος της παραγγελιας εστιν αγαπη εκ καθαρας καρδιας και συνειδησεως αγαθης και πιστεως ανυποκριτου

6 Melyektõl némelyek eltévelyedvén, hiábavaló beszédre hajlottak:
From which some have been turned away, giving themselves to foolish talking;
ων τινες αστοχησαντες εξετραπησαν εις ματαιολογιαν

7 Kik törvénytanítók akarván lenni, nem értik, sem a miket beszélnek, sem a miket erõsítgetnek.
Desiring to be teachers of the law, though they have no knowledge of what they say or of the statements which they make so certainly.
θελοντες ειναι νομοδιδασκαλοι μη νοουντες μητε α λεγουσιν μητε περι τινων διαβεβαιουνται

8 Tudjuk pedig, hogy a törvény jó, ha valaki törvényszerûen él vele,
We are conscious that the law is good, if a man makes a right use of it,
οιδαμεν δε οτι καλος ο νομος εαν τις αυτω νομιμως χρηται

9 Tudván azt, hogy a törvény nem az igazért van, hanem a törvénytaposókért és engedetlenekért, az istentelenekért és bûnösökért, a latrokért és fertelmesekért, az atya- és anyagyilkosokért, emberölõkért.
With the knowledge that the law is made, not for the upright man, but for those who have no respect for law and order, for evil men and sinners, for the unholy and those who have no religion, for those who put their fathers or mothers to death, for takers of life,
ειδως τουτο οτι δικαιω νομος ου κειται ανομοις δε και ανυποτακτοις ασεβεσιν και αμαρτωλοις ανοσιοις και βεβηλοις πατραλωαις και μητραλωαις ανδροφονοις

10 Paráznákért, férfifertõztetõkért, emberrablókért, hazugokért, hamisan esküvõkért, és a mi egyéb csak az egészséges tudománynyal ellenkezik,
For those who go after loose women, for those with unnatural desires, for those who take men prisoners, who make false statements and false oaths, and those who do any other things against the right teaching,
πορνοις αρσενοκοιταις ανδραποδισταις ψευσταις επιορκοις και ει τι ετερον τη υγιαινουση διδασκαλια αντικειται

11 A boldog Isten dicsõségének evangyélioma szerint, mely reám bízatott.
Which may be seen in the good news of the glory of the great God, which was given into my care.
κατα το ευαγγελιον της δοξης του μακαριου θεου ο επιστευθην εγω

12 És hálát adok annak, a ki engem megerõsített, a Krisztus Jézusnak, a mi Urunknak, hogy engem hívnek ítélt, rendelvén a szolgálatra,
I give praise to him who gave me power, Christ Jesus our Lord, because he took me to be true, making me his servant,
και χαριν εχω τω ενδυναμωσαντι με χριστω ιησου τω κυριω ημων οτι πιστον με ηγησατο θεμενος εις διακονιαν

13 Ki elõbb istenkáromló, üldözõ és erõszakoskodó valék: de könyörült rajtam, mert tudatlanul cselekedtem hitetlenségben;
Though I had said violent words against God, and done cruel acts, causing great trouble: but I was given mercy, because I did it without knowledge, not having faith;
τον προτερον οντα βλασφημον και διωκτην και υβριστην αλλ ηλεηθην οτι αγνοων εποιησα εν απιστια

14 Szerfelett megsokasodott pedig a mi Urunknak kegyelme a Krisztus Jézusban való hittel és szeretettel.
And the grace of our Lord was very great, with faith and love which is in Christ Jesus.
υπερεπλεοναsεν δε η χαρις του κυριου ημων μετα πιστεως και αγαπης της εν χριστω ιησου

15 Igaz beszéd ez és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bûnösöket, a kik közül elsõ vagyok én.
It is a true saying, in which all may put their faith, that Christ Jesus came into the world to give salvation to sinners, of whom I am the chief:
πιστος ο λογος και πασης αποδοχης αξιος οτι χριστος ιησους ηλθεν εις τον κοσμον αμαρτωλους σωσαι ων πρωτος ειμι εγω

16 De azért könyörült rajtam, hogy Jézus Krisztus bennem mutassa meg legelõbb a teljes hosszútûrését, példa gyanánt azoknak, a kik hiendenek õ benne az örök életre.
But for this reason I was given mercy, so that in me, the chief of sinners, Jesus Christ might make clear all his mercy, as an example to those who in the future would have faith in him to eternal life.
αλλα δια τουτο ηλεηθην ινα εν εμοι πρωτω ενδειξηται ιησους χριστος την πασαν μακροθυμιαν προς υποτυπωσιν των μελλοντων πιστευειν επ αυτω εις ζωην αιωνιον

17 Az örökkévaló királynak pedig, a halhatatlan, láthatatlan, egyedül bölcs Istennek tisztesség és dicsõség örökkön örökké! Ámen.
Now to the King eternal, ever-living, unseen, the only God, be honour and glory for ever and ever. So be it.
τω δε βασιλει των αιωνων αφθαρτω αορατω μονω σοφω θεω τιμη και δοξα εις τους αιωνας των αιωνων αμην

18 Ezt a parancsolatot adom néked, fiam Timótheus, a rólad való korábbi jövendölések szerint, hogy vitézkedjél azokban ama jó vitézséggel,
This order I give to you, Timothy my son, in harmony with the words of the prophets about you, so that by them you may be strong, fighting the good fight,
ταυτην την παραγγελιαν παρατιθεμαι σοι τεκνον τιμοθεε κατα τας προαγουσας επι σε προφητειας ινα στρατευη εν αυταις την καλην στρατειαν

19 Megtartván a hitet és jó lelkiismeretet, melyet némelyek elvetvén, a hit dolgában hajótörést szenvedtek;
Keeping faith, and being conscious of well-doing; for some, by not doing these things, have gone wrong in relation to the faith:
εχων πιστιν και αγαθην συνειδησιν ην τινες απωσαμενοι περι την πιστιν εναυαγησαν

20 Kik közül való Himenéus és Alexander, kiket átadtam a sátánnak, hogy megtanulják, hogy ne káromkodjanak.
Such are Hymenaeus and Alexander, whom I have given up to Satan, so that they may say no more evil words against God.
ων εστιν υμεναιος και αλεξανδρος ους παρεδωκα τω σατανα ινα παιδευθωσιν μη βλασφημειν

1 Intelek azért mindenek elõtt, hogy tartassanak könyörgések, imádságok, esedezések, hálaadások minden emberekért,
My desire is, first of all, that you will make requests and prayers and give praise for all men;
παρακαλω ουν πρωτον παντων ποιεισθαι δεησεις προσευχας εντευξεις ευχαριστιας υπερ παντων ανθρωπων

2 Királyokért és minden méltóságban levõkért, hogy csendes és nyugodalmas életet éljünk, teljes istenfélelemmel és tisztességgel.
For kings and all those in authority; so that we may have a calm and quiet life in all fear of God and serious behaviour.
υπερ βασιλεων και παντων των εν υπεροχη οντων ινα ηρεμον και ησυχιον βιον διαγωμεν εν παση ευσεβεια και σεμνοτητι

3 Mert ez jó és kedves dolog a mi megtartó Istenünk elõtt,
This is good and pleasing in the eyes of God our Saviour;
τουτο γαρ καλον και αποδεκτον ενωπιον του σωτηρος ημων θεου

4 A ki azt akarja, hogy minden ember idvezüljön és az igazság ismeretére eljusson.
Whose desire is that all men may have salvation and come to the knowledge of what is true.
ος παντας ανθρωπους θελει σωθηναι και εις επιγνωσιν αληθειας ελθειν

5 Mert egy az Isten, egy a közbenjáró is Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus,
For there is one God and one peacemaker between God and men, the man Christ Jesus,
εις γαρ θεος εις και μεσιτης θεου και ανθρωπων ανθρωπος χριστος ιησους

6 A ki adta önmagát váltságul mindenekért, mint tanúbizonyság a maga idejében,
Who gave himself as an offering for all; witness of which was to be given at the right time;
ο δους εαυτον αντιλυτρον υπερ παντων το μαρτυριον καιροις ιδιοις

7 A mi végett rendeltettem én hirdetõvé és apostollá (igazságot szólok a Krisztusban, nem hazudok), pogányok tanítójává hitben és igazságban.
And of this I became a preacher and an Apostle (what I say is true, not false,) and a teacher of the Gentiles in the true faith.
εις ο ετεθην εγω κηρυξ και αποστολος αληθειαν λεγω εν χριστω ου ψευδομαι διδασκαλος εθνων εν πιστει και αληθεια

8 Akarom azért, hogy imádkozzanak a férfiak minden helyen, tiszta kezeket emelvén föl harag és versengés nélkül.
It is my desire, then, that in every place men may give themselves to prayer, lifting up holy hands, without wrath or argument.
βουλομαι ουν προσευχεσθαι τους ανδρας εν παντι τοπω επαιροντας οσιους χειρας χωρις οργης και διαλογισμου

9 Hasonlatosképen az asszonyok tisztességes öltözetben, szemérmetességgel és mértékletességgel ékesítsék magokat; nem hajfonatokkal és aranynyal vagy gyöngyökkel, vagy drága öltözékkel,
And that women may be dressed in simple clothing, with a quiet and serious air; not with twisted hair and gold or jewels or robes of great price;
ωσαυτως και τας γυναικας εν καταστολη κοσμιω μετα αιδους και σωφροσυνης κοσμειν εαυτας μη εν πλεγμασιν η χρυσω η μαργαριταις η ιματισμω πολυτελει

10 Hanem, a mint illik az istenfélelmet valló asszonyokhoz, jó cselekedetekkel.
But clothed with good works, as is right for women who are living in the fear of God.
αλλ ο πρεπει γυναιξιν επαγγελλομεναις θεοσεβειαν δι εργων αγαθων

11 Az asszony csendességben tanuljon teljes engedelmességgel.
Let a woman quietly take the place of a learner and be under authority.
γυνη εν ησυχια μανθανετω εν παση υποταγη

12 A tanítást pedig nem engedem meg az asszonynak, sem hogy a férfin uralkodjék, hanem legyen csendességben.
In my opinion it is right for a woman not to be a teacher, or to have rule over a man, but to be quiet.
γυναικι δε διδασκειν ουκ επιτρεπω ουδε αυθεντειν ανδρος αλλ ειναι εν ησυχια

13 Mert Ádám teremtetett elsõnek, azután Éva.
For Adam was first formed, then Eve;
αδαμ γαρ πρωτος επλασθη ειτα ευα

14 És Ádám nem csalattatott meg, hanem az asszony megcsalattatván, bûnbe esett:
And Adam was not taken by deceit, but the woman, being tricked, became a wrongdoer.
και αδαμ ουκ ηπατηθη η δε γυνη απατηθεισα εν παραβασει γεγονεν

15 Mindazáltal megtartatik a gyermekszüléskor, ha megmaradnak a hitben és szeretetben és a szent életben mértékletességgel.
But if they go on in faith and love and holy self-control, she will be kept safe at the time of childbirth.
σωθησεται δε δια της τεκνογονιας εαν μεινωσιν εν πιστει και αγαπη και αγιασμω μετα σωφροσυνης

1 Igaz ez a beszéd: Ha valaki püspökséget kiván, jó dolgot kíván.
This is a true saying, A man desiring the position of a Bishop has a desire for a good work.
πιστος ο λογος ει τις επισκοπης ορεγεται καλου εργου επιθυμει

2 Szükséges annakokáért, hogy a püspök feddhetetlen legyen, egy feleségû férfiú, józan, mértékletes illedelmes, vendégszeretõ, a tanításra alkalmatos;
The Bishop, then, is to be a man of good name, the husband of one wife, self-controlled, serious-minded, having respect for order, opening his house freely to guests, a ready teacher;
δει ουν τον επισκοπον ανεπιληπτον ειναι μιας γυναικος ανδρα νηφαλεον σωφρονα κοσμιον φιλοξενον διδακτικον

3 Nem borozó, nem verekedõ, nem rút nyereségre vágyó; hanem szelíd, versengéstõl ment, nem pénzsóvárgó;
Not quickly moved to wrath or blows, but gentle; no fighter, no lover of money;
μη παροινον μη πληκτην μη αισχροκερδη αλλ επιεικη αμαχον αφιλαργυρον

4 Ki a maga házát jól igazgatja, gyermekeit engedelmességben tartja, minden tisztességgel;
Ruling his house well, having his children under control with all serious behaviour;
του ιδιου οικου καλως προισταμενον τεκνα εχοντα εν υποταγη μετα πασης σεμνοτητος

5 (Mert ha valaki az õ tulajdon házát nem tudja igazgatni, mimódon visel gondot az Isten egyházára?)
(For if a man has not the art of ruling his house, how will he take care of the church of God?)
ει δε τις του ιδιου οικου προστηναι ουκ οιδεν πως εκκλησιας θεου επιμελησεται

6 Ne legyen új ember, nehogy felfuvalkodván, az ördög kárhozatába essék.
Not one newly taken into the church, for fear that, through his high opinion of himself, he may come into the same sin as the Evil One.
μη νεοφυτον ινα μη τυφωθεις εις κριμα εμπεση του διαβολου

7 Szükséges pedig, hogy jó bizonysága is legyen a kívülvalóktól; hogy gyalázatba és az ördög tõribe ne essék.
And he is to have a good name among those outside the church, so that nothing may be said against him and he may not be taken by the designs of the Evil One.
δει δε αυτον και μαρτυριαν καλην εχειν απο των εξωθεν ινα μη εις ονειδισμον εμπεση και παγιδα του διαβολου

8 Hasonlóképpen a diakónusok tisztességesek legyenek, nem kétnyelvûek, nem sok borivásba merültek, nem rút nyereségre vágyók;
Deacons, in the same way, are to be serious in their behaviour, not false in word, not given to taking much wine or greatly desiring the wealth of this world;
διακονους ωσαυτως σεμνους μη διλογους μη οινω πολλω προσεχοντας μη αισχροκερδεις

9 Kiknél megvan a hit titka tiszta lelkiismerettel.
Keeping the secret of the faith in a heart free from sin.
εχοντας το μυστηριον της πιστεως εν καθαρα συνειδησει

10 És ezek is elõször megpróbáltassanak, azután szolgáljanak, ha feddhetetlenek.
And let these first be put to the test; then let them become Deacons if there is nothing against them.
και ουτοι δε δοκιμαζεσθωσαν πρωτον ειτα διακονειτωσαν ανεγκλητοι οντες

11 Feleségeik hasonlóképen tisztességesek, nem patvarkodók, józanok, mindenben hívek legyenek.
Women are to be serious in behaviour, saying no evil of others, controlling themselves, true in all things.
γυναικας ωσαυτως σεμνας μη διαβολους νηφαλεους πιστας εν πασιν

12 A diakónusok egy feleségû férfiak legyenek, a kik gyermekeiket és tulajdon házaikat jól igazgatják.
Let Deacons be husbands of one wife, ruling their children and their houses well.
διακονοι εστωσαν μιας γυναικος ανδρες τεκνων καλως προισταμενοι και των ιδιων οικων

13 Mert a kik jól szolgálnak, szép tisztességet szereznek magoknak, és sok bizodalmat a Jézus Krisztusban való hitben.
For those who have done good work as Deacons get for themselves a good position and become free from fear in the faith which is in Christ Jesus.
οι γαρ καλως διακονησαντες βαθμον εαυτοις καλον περιποιουνται και πολλην παρρησιαν εν πιστει τη εν χριστω ιησου

14 Ezeket írom néked, remélvén, hogy nem sokára hozzád megyek;
I am writing these things to you, though I am hoping to come to you before long;
ταυτα σοι γραφω ελπιζων ελθειν προς σε ταχιον

15 De ha késném, hogy tudd meg, mimódon kell forgolódni az Isten házában, mely az élõ Istennek egyháza, az igazságnak oszlopa és erõssége.
But if I am long in coming, this will make clear to you what behaviour is right for men in the house of God, which is the church of the living God, the pillar and base of what is true.
εαν δε βραδυνω ινα ειδης πως δει εν οικω θεου αναστρεφεσθαι ητις εστιν εκκλησια θεου ζωντος στυλος και εδραιωμα της αληθειας

16 És minden versengés nélkül nagy a kegyességnek eme titka: Isten megjelent testben, megigazíttatott lélekben, megláttatott az angyaloktól, hirdettetett a pogányok közt, hittek benne a világon, felvitetett dicsõségbe.

And without argument, great is the secret of religion: He who was seen in the flesh, who was given God's approval in the spirit, was seen by the angels, of whom the good news was given among the nations, in whom the world had faith, who was taken up in glory.

και ομολογουμενως μεγα εστιν το της ευσεβειας μυστηριον θεος εφανερωθη εν σαρκι εδικαιωθη εν πνευματι ωφθη αγγελοις εκηρυχθη εν εθνεσιν επιστευθη εν κοσμω ανεληφθη εν δοξη

1 A Lélek pedig nyilván mondja, hogy az utolsó idõben némelyek elszakadnak a hittõl, hitetõ lelkekre és gonosz lelkek tanításaira figyelmezvén.

But the Spirit says clearly that in later times some will be turned away from the faith, giving their minds to spirits of deceit, and the teachings of evil spirits,

το δε πνευμα ρητως λεγει οτι εν υστεροις καιροις αποστησονται τινες της πιστεως προσεχοντες πνευμασιν πλανοις και διδασκαλιαις δαιμονιων

2 Hazug beszédûeknek képmutatása által, kik meg vannak bélyegezve a saját lelkiismeretökben.

Through the false ways of men whose words are untrue, whose hearts are burned as with a heated iron;

εν υποκρισει ψευδολογων κεκαυτηριασμενων την ιδιαν συνειδησιν

3 A kik tiltják a házasságot, [sürgetik] az eledelektõl való tartózkodást, melyeket Isten teremtett hálaadással való élvezésre a hívõknek és azoknak, a kik megismerték az igazságot.

Who keep men from being married and from taking food which God made to be taken with praise by those who have faith and true knowledge.

κωλυοντων γαμειν απεχεσθαι βρωματων α ο θεος εκτισεν εις μεταληψιν μετα ευχαριστιας τοις πιστοις και επεγνωκοσιν την αληθειαν

4 Mert Istennek minden teremtett állata jó, és semmi sem megvetendõ, ha hálaadással élnek azzal;

Because everything which God has made is good, and nothing is evil, if it is taken with praise:

οτι παν κτισμα θεου καλον και ουδεν αποβλητον μετα ευχαριστιας λαμβανομενον

5 Mert megszenteltetik Istennek ígéje és könyörgés által.

For it is made holy by the word of God and by prayer.

αγιαζεται γαρ δια λογου θεου και εντευξεως

6 Ezeket ha eleikbe adod az atyafiaknak, Krisztus Jézusnak jó szolgája leszel, táplálkozván a hitnek és jó tudománynak beszédeivel, a melyet követtél;

If you keep these things before the minds of the brothers, you will be a good servant of Christ Jesus, trained in the words of the faith and of the right teaching which has been your guide:

ταυτα υποτιθεμενος τοις αδελφοις καλος εση διακονος ιησου χριστου εντρεφομενος τοις λογοις της πιστεως και της καλης διδασκαλιας η παρηκολουθηκας

7 A szentségtelen és vénasszonyos meséket pedig eltávoztasd. Hanem gyakorold magadat a kegyességre:

But have nothing to do with unclean and foolish stories. Give yourself training in religion:

τους δε βεβηλους και γραωδεις μυθους παραιτου γυμναζε δε σεαυτον προς ευσεβειαν

8 Mert a test gyakorlásának kevés haszna van; de a kegyesség mindenre hasznos, meglévén benne a jelenvaló és a jövõ életnek ígérete.

For the training of the body is of profit for a little, but religion is of profit in every way, giving hope for the life which now is, and for that which is to come.

η γαρ σωματικη γυμνασια προς ολιγον εστιν ωφελιμος η δε ευσεβεια προς παντα ωφελιμος εστιν επαγγελιαν εχουσα ζωης της νυν και της μελλουσης

9 Igaz ez a beszéd, és méltó, hogy mindenképpen elfogadjuk.

This is a true saying, in which all may put their faith.

πιστος ο λογος και πασης αποδοχης αξιος

10 Mert azért fáradunk és szenvedünk szidalmakat, mivelhogy reménységünket vetettük az élõ Istenben, a ki minden embernek megtartója, kiváltképen a hívõknek.

And this is the purpose of all our work and our fighting, because our hope is in the living God, who is the Saviour of all men, and specially of those who have faith.

εις τουτο γαρ και κοπιωμεν και ονειδιζομεθα οτι ηλπικαμεν επι θεω ζωντι ος εστιν σωτηρ παντων ανθρωπων μαλιστα πιστων

11 Ezeket hirdessed és tanítsad.
Let these be your orders and your teaching.
παραγγελλε ταυτα και διδασκε

12 Senki a te ifjúságodat meg ne vesse, hanem légy példa a hívõknek a beszédben, a magaviseletben, a szeretetben, a lélekben, a hitben, a tisztaságban.
Let no one make little of you because you are young, but be an example to the church in word, in behaviour, in love, in faith, in holy living.
μηδεις σου της νεοτητος καταφρονειτω αλλα τυπος γινου των πιστων εν λογω εν αναστροφη εν αγαπη εν πνευματι εν πιστει εν αγνεια

13 A míg oda megyek, legyen gondod a felolvasásra, az intésre és a tanításra.
Till I come, give attention to the reading of the holy Writings, to comforting the saints, and to teaching.
εως ερχομαι προσεχε τη αναγνωσει τη παρακλησει τη διδασκαλια

14 Meg ne vesd a kegyelemnek benned való ajándékát, a mely adatott néked prófétálás által, a presbitérium kezeinek reád tevésével.
Make use of that grace in you, which was given to you by the word of the prophets, when the rulers of the church put their hands on you.
μη αμελει του εν σοι χαρισματος ο εδοθη σοι δια προφητειας μετα επιθεσεως των χειρων του πρεσβυτεριου

15 Ezekrõl gondoskodjál, ezeken légy, hogy elõhaladásod nyilvánvaló legyen mindenek elõtt.
Have a care for these things; give yourself to them with all your heart, so that all may see how you go forward.
ταυτα μελετα εν τουτοις ισθι ινα σου η προκοπη φανερα η εν πασιν

16 Gondot viselj magadról és a tudományról; maradj meg azokban; mert ezt cselekedvén, mind magadat megtartod, mind a te hallgatóidat.
Give attention to yourself and your teaching. Go on in these things; for in doing so you will get salvation for yourself and for those who give hearing to you.
επεχε σεαυτω και τη διδασκαλια επιμενε αυτοις τουτο γαρ ποιων και σεαυτον σωσεις και τους ακουοντας σου

1 Az idõsb embert ne dorgáld meg, hanem intsed mint atyádat; az ifjabbakat mint atyádfiait;
Do not say sharp words to one who has authority in the church, but let your talk be as to a father, and to the younger men as to brothers:
πρεσβυτερω μη επιπληξης αλλα παρακαλει ως πατερα νεωτερους ως αδελφους

2 Az idõsb asszonyokat mint anyákat; az ifjabbakat mint nõtestvéreidet, teljes tisztasággal.
To the older women as to mothers, to the younger as to sisters, with a clean heart.
πρεσβυτερας ως μητερας νεωτερας ως αδελφας εν παση αγνεια

3 Az özvegyasszonyokat, a kik valóban özvegyek, tiszteld.
Give honour to widows who are truly widows.
χηρας τιμα τας οντως χηρας

4 Ha pedig valamely özvegyasszonynak gyermekei vagy unokái vannak, tanulják meg, hogy elsõ sorban a maguk háza iránt legyenek istenfélõk, és adják meg szüleiknek a viszont tartozást; mert ez szép és kedves dolog Isten elõtt.
But if any widow has children or children's children, let these see that it is right to take care of their family and their fathers and mothers: for this is pleasing in the eyes of God.
ει δε τις χηρα τεκνα η εκγονα εχει μανθανετωσαν πρωτον τον ιδιον οικον ευσεβειν και αμοιβας αποδιδοναι τοις προγονοις τουτο γαρ εστιν καλον και αποδεκτον ενωπιον του θε ου

5 A valóban özvegy és magára hagyatott asszony pedig reménységét az Istenben veti, és foglalatos a könyörgésekben és imádságokban éjjel és nappal.
Now she who is truly a widow and without family puts her hope in God, giving herself to prayer day and night.
η δε οντως χηρα και μεμονωμενη ηλπικεν επι τον θεον και προσμενει ταις δεησεσιν και ταις προσευχαις νυκτος και ημερας

6 A bujálkodó pedig élvén megholt.
But she who gives herself to pleasure is dead while she is living.
η δε σπαταλωσα ζωσα τεθνηκεν

7 És ezeket hirdesd, hogy feddhetetlenek legyenek.
Give orders to this effect, so that no evil may be said of anyone.
και ταυτα παραγγελλε ινα ανεπιληπτοι ωσιν

8 Ha pedig valaki az övéirõl és fõképen az õ házanépérõl gondot nem visel: a hitet megtagadta, és rosszabb a hitetlennél.
If anyone has no care for his family and those in his house, he is false to the faith, and is worse than one who has no faith.
ει δε τις των ιδιων και μαλιστα των οικειων ου προνοει την πιστιν ηρνηται και εστιν απιστου χειρων

9 Özvegyasszonyul hatvan éven alul levõ meg ne választassék; egy férj felesége lett légyen,
Let no woman be numbered among the widows who is under sixty years old, and only if she has been the wife of one man,
χηρα καταλεγεσθω μη ελαττον ετων εξηκοντα γεγονυια ενος ανδρος γυνη

10 A kinek jó cselekedetekrõl bizonysága van; ha gyermeket nevelt, ha vendéglátó volt, ha a szentek lábait mosta, ha a nyomorultakon segített, ha minden jó cselekedetben foglalatos vala.
And if witness is given of her good works; if she has had the care of children, if she has been kind to travellers, washing the feet of the saints, helping those who are in trouble, giving herself to good works.
εν εργοις καλοις μαρτυρουμενη ει ετεκνοτροφησεν ει εξενοδοχησεν ει αγιων ποδας ενιψεν ει θλιβομενοις επηρκεσεν ει παντι εργω αγαθω επηκολουθησεν

11 A fiatalabb özvegyasszonyokat pedig mellõzd; mert ha gerjedeznek Krisztus ellenére, férjhez akarnak menni:
But to the younger widows say No: for when their love is turned away from Christ, they have a desire to be married;
νεωτερας δε χηρας παραιτου οταν γαρ καταστρηνιασωσιν του χριστου γαμειν θελουσιν

12 Ezeknek ítélete megvan, mivelhogy az elsõ hitet megvetették.
And they are judged because they have been false to their first faith;
εχουσαι κριμα οτι την πρωτην πιστιν ηθετησαν

13 Egyszersmind pedig dologkerülõk [lévén], megtanulják a házról-házra való járogatást; sõt nemcsak dologkerülõk, hanem fecsegõk is és más dolgába avatkozók, olyanokat szólván, a miket nem kellene.
And they get into the way of doing no work, going about from house to house; and not only doing no work, but talking foolishly, being over-interested in the business of others, saying things which they have no right to say.
αμα δε και αργαι μανθανουσιν περιερχομεναι τας οικιας ου μονον δε αργαι αλλα και φλυαροι και περιεργοι λαλουσαι τα μη δεοντα

14 Akarom tehát, hogy a fiatalabbak férjhez menjenek, gyermekeket szûljenek, háztartást vigyenek, és semminemû alkalmat se adjanak az ellenségnek a szidalmazásra.
So it is my desire that the younger widows may be married and have children, controlling their families, and giving the Evil One no chance to say anything against them,
βουλομαι ουν νεωτερας γαμειν τεκνογονειν οικοδεσποτειν μηδεμιαν αφορμην διδοναι τω αντικειμενω λοιδοριας χαριν

15 Mert némelyek már elhajlottak a Sátánhoz.
For even now some are turned away to Satan.
ηδη γαρ τινες εξετραπησαν οπισω του σατανα

16 Ha valamely hívõ férfinak vagy nõnek vannak özvegyei, segítse azokat, és ne terheltessék meg a gyülekezet; hogy azokat segíthesse, a kik valóban özvegyek.
If any woman of the faith has relations who are widows, let her give them help, so that the care of them does not come on the church, and so it may give help to those who are truly widowed.
ει τις πιστος η πιστη εχει χηρας επαρκειτω αυταις και μη βαρεισθω η εκκλησια ινα ταις οντως χηραις επαρκεση

17 A jól forgolódó presbiterek kettõs tisztességre méltattassanak, fõképen a kik a beszédben és tanításban fáradoznak.
Let rulers whose rule is good be honoured twice over, specially those whose work is preaching and teaching.
οι καλως προεστωτες πρεσβυτεροι διπλης τιμης αξιουσθωσαν μαλιστα οι κοπιωντες εν λογω και διδασκαλια

18 Mert azt mondja az Írás: A nyomtató ökörnek ne kösd be a száját; és: Méltó a munkás a maga jutalmára.
For the Writings say, It is not right to keep the ox from taking the grain when he is crushing it. And, The worker has a right to his reward.
λεγει γαρ η γραφη βουν αλοωντα ου φιμωσεις και αξιος ο εργατης του μισθου αυτου

19 Presbiter ellen vádat ne fogadj el, hanem csak két vagy három tanúbizonyságra.
Do not take as true any statement made against one in authority, but only if two or three give witness to it.
κατα πρεσβυτερου κατηγοριαν μη παραδεχου εκτος ει μη επι δυο η τριων μαρτυρων

20 A vétkeseket mindenek elõtt fedd meg, hogy a többiek is megfélemljenek.
Say sharp words to sinners when all are present, so that the rest may be in fear.
τους αμαρτανοντας ενωπιον παντων ελεγχε ινα και οι λοιποι φοβον εχωσιν

21 Kérve kérlek az Istenre és Krisztus Jézusra és a kiválasztott angyalokra, hogy ezeket tartsd meg elõítélet nélkül, semmit sem cselekedvén részrehajlásból.
I give you orders before God and Christ Jesus and the angels of God's selection, to keep these orders without giving thought to one side more than another.
διαμαρτυρομαι ενωπιον του θεου και κυριου ιησου χριστου και των εκλεκτων αγγελων ινα ταυτα φυλαξης χωρις προκριματος μηδεν ποιων κατα προσκλισιν

22 A kézrátevést el ne hirtelenkedd, se ne légy részes a más bûneiben; tenmagadat tisztán tartsd.
Do not put hands on any man without thought, and have no part in other men's sins: keep yourself clean.
χειρας ταχεως μηδενι επιτιθει μηδε κοινωνει αμαρτιαις αλλοτριαις σεαυτον αγνον τηρει

23 Ne légy tovább vízivó, hanem élj egy kevés borral, gyomrodra és gyakori gyengélkedésedre való tekintetbõl.
Do not take only water as your drink, but take a little wine for the good of your stomach, and because you are frequently ill.
μηκετι υδροποτει αλλ οινω ολιγω χρω δια τον στομαχον σου και τας πυκνας σου ασθενειας

24 Némely embereknek a bûnei nyilvánvalók, elõttök mennek az ítéletre; némelyeket pedig hátul követnek is.
The sins of some men are clearly seen, going before them to be judged; but with others, their sins go after them.
τινων ανθρωπων αι αμαρτιαι προδηλοι εισιν προαγουσαι εις κρισιν τισιν δε και επακολουθουσιν

25 Hasonlóképen a jó cselekedetek is nyilvánvalók; és a melyek másképen vannak, azok sem titkolhatók el.
In the same way, there are good works which are clearly seen; and those which are not so, may not be kept secret.
ωσαυτως και τα καλα εργα προδηλα εστιν και τα αλλως εχοντα κρυβηναι ου δυναται

1 A kik iga alatt vannak mint szolgák, az õ uraikat minden tisztességre méltóknak tekintsék, hogy Isten neve és a tudomány ne káromoltassék.
Let all who are servants under the yoke give all honour to their masters, so that no evil may be said against the name of God and his teaching.
οσοι εισιν υπο ζυγον δουλοι τους ιδιους δεσποτας πασης τιμης αξιους ηγεισθωσαν ινα μη το ονομα του θεου και η διδασκαλια βλασφημηται

2 A kiknek pedig hívõ uraik vannak, [azokat] meg ne vessék, mivelhogy atyafiak; hanem annál inkább szolgáljanak, mivelhogy hívõk és szeretettek, kik a jótevésben buzgólkodnak. Ezekre taníts és ints.
And let those whose masters are of the faith have respect for them because they are brothers, working for them the more readily, because those who take part in the good work are of the faith and are dear. Give orders and teaching about these things.
οι δε πιστους εχοντες δεσποτας μη καταφρονειτωσαν οτι αδελφοι εισιν αλλα μαλλον δουλευετωσαν οτι πιστοι εισιν και αγαπητοι οι της ευεργεσιας αντιλαμβανομενοι ταυτα διδ ασκε και παρακαλει

3 Ha valaki másképen tanít, és nem követi a mi Urunk Jézus Krisztus egészséges beszédeit és a kegyesség szerint való tudományt,
If any man gives different teaching, not in agreement with the true words of our Lord Jesus Christ, and with the teaching which is in agreement with true religion,
ει τις ετεροδιδασκαλει και μη προσερχεται υγιαινουσιν λογοις τοις του κυριου ημων ιησου χριστου και τη κατ ευσεβειαν διδασκαλια

4 Az felfuvalkodott, a ki semmit sem ért, hanem vitatkozásokban és szóharczokban szenved, a melyekbõl származik irígység, viszálykodás, káromlások, rosszakaratú gyanúsítások,
He has an over-high opinion of himself; being without knowledge, having only an unhealthy love of questionings and wars of words, from which come envy, fighting, cruel words, evil thoughts,
τετυφωται μηδεν επισταμενος αλλα νοσων περι ζητησεις και λογομαχιας εξ ων γινεται φθονος ερις βλασφημιαι υπονοιαι πονηραι

5 Megbomlott elméjû és az igazságtól megfosztott embereknek hiábavaló torzsalkodásai a kik az istenfélelmet nyerekedésnek tekintik. Azoktól, a kik ilyenek, eltávozzál.
Bitter talk of men who, being evil in mind and dead to what is true, take the faith to be a way of making profit.
παραδιατριβαι διεφθαρμενων ανθρωπων τον νουν και απεστερημενων της αληθειας νομιζοντων πορισμον ειναι την ευσεβειαν αφισταso απο των τοιουτων

6 De valóban nagy nyereség az Istenfélelem, megelégedéssel;
But true faith, with peace of mind, is of great profit:
εστιν δε πορισμος μεγας η ευσεβεια μετα αυταρκειας

7 Mert semmit sem hoztunk a világra, világos, hogy ki sem vihetünk semmit;
For we came into the world with nothing, and we are not able to take anything out;
ουδεν γαρ εισηνεγκαμεν εις τον κοσμον δηλον οτι ουδε εξενεγκειν τι δυναμεθα

8 De ha van élelmünk és ruházatunk, elégedjünk meg vele.
But if we have food and a roof over us, let that be enough.
εχοντες δε διατροφας και σκεπασματα τουτοις αρκεσθησομεθα

9 A kik pedig meg akarnak gazdagodni, kísértetbe meg tõrbe és sok esztelen és káros kívánságba esnek, melyek az embereket veszedelembe és romlásba merítik.
But those who have a desire for wealth are falling into danger, and are taken as in a net by a number of foolish and damaging desires, through which men are overtaken by death and destruction.
οι δε βουλομενοι πλουτειν εμπιπτουσιν εις πειρασμον και παγιδα και επιθυμιας πολλας ανοητους και βλαβερας αιτινες βυθιζουσιν τους ανθρωπους εις ολεθρον και απωλειαν

10 Mert minden rossznak gyökere a pénz szerelme: mely után sóvárogván némelyek eltévelyedtek a hittõl, és magokat általszegezték sok fájdalommal.
For the love of money is a root of all evil: and some whose hearts were fixed on it have been turned away from the faith, and been wounded with unnumbered sorrows.
ριζα γαρ παντων των κακων εστιν η φιλαργυρια ης τινες ορεγομενοι απεπλανηθησαν απο της πιστεως και εαυτους περιεπειραν οδυναις πολλαις

11 De te, óh Istennek embere, ezeket kerüld; hanem kövessed az igazságot, az istenfélelmet, a hitet, a szeretetet, a békességes tûrést, a szelídséget.
But you, O man of God, keep yourself from these things, and go after righteousness, religion, faith, love, a quiet mind, gentle behaviour.
συ δε ω ανθρωπε του θεου ταυτα φευγε διωκε δε δικαιοσυνην ευσεβειαν πιστιν αγαπην υπομονην πραοτητα

12 Harczold meg a hitnek szép harczát, nyerd el az örök életet, a melyre hívattattál, és szép vallástétellel vallást tettél sok bizonyság elõtt.
Be fighting the good fight of the faith; take for yourself the life eternal, for which you were marked out, and of which you gave witness in the eyes of all.
αγωνιζου τον καλον αγωνα της πιστεως επιλαβου της αιωνιου ζωης εις ην και εκληθης και ωμολογησας την καλην ομολογιαν ενωπιον πολλων μαρτυρων

13 Meghagyom néked Isten elõtt, a ki megelevenít mindeneket, és Krisztus Jézus elõtt, a ki bizonyságot tett Ponczius Pilátus alatt ama szép vallástétellel,
I give you orders before God, the giver of life, and Christ Jesus, who before Pontius Pilate gave witness to the faith,
παραγγελλω σοι ενωπιον του θεου του ζωοποιουντος τα παντα και χριστου ιησου του μαρτυρησαντος επι ποντιου πιλατου την καλην ομολογιαν

14 Hogy tartsd meg a parancsolatot mocsoktalanul, feddhetetlenül a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenéséig,
To keep the word untouched by evil, clear from all shame, till the revelation of our Lord Jesus Christ:
τηρησαι σε την εντολην ασπιλον ανεπιληπτον μεχρι της επιφανειας του κυριου ημων ιησου χριστου

15 A mit a maga idejében megmutat ama boldog és egyedül hatalmas, a királyoknak Királya és az uraknak Ura,
Which at the right time he will make clear, who is the eternal and only Ruler, King of kings, and Lord of lords;
ην καιροις ιδιοις δειξει ο μακαριος και μονος δυναστης ο βασιλευς των βασιλευοντων και κυριος των κυριευοντων

16 Kié egyedül a halhatatlanság, a ki hozzáférhetetlen világosságban lakozik; a kit az emberek közül senki nem látott, sem nem láthat: a kinek tisztesség és örökké való hatalom. Ámen.
Who only has life for ever, living in light to which no man may come near; whom no man has seen or is able to see: to whom be honour and power for ever. So be it.
ο μονος εχων αθανασιαν φως οικων απροσιτον ον ειδεν ουδεις ανθρωπων ουδε ιδειν δυναται ω τιμη και κρατος αιωνιον αμην

17 Azoknak, a kik gazdagok e világon, mondd meg, hogy ne fuvalkodjanak fel, se ne reménykedjenek a bizonytalan gazdagságban, hanem az élõ Istenben, a ki bõségesen megad nékünk mindent a mi tápláltatásunkra;
Give orders to those who have money and goods in this life, not to be lifted up in their minds, or to put their hope in the uncertain chances of wealth, but in God who gives us in full measure all things for our use;
τοις πλουσιοις εν τω νυν αιωνι παραγγελλε μη υψηλοφρονειν μηδε ηλπικεναι επι πλουτου αδηλοτητι αλλ εν τω θεω τω ζωντι τω παρεχοντι ημιν πλουσιως παντα εις απολαυσιν

18 Hogy jót tegyenek, legyenek gazdagok a jó cselekedetekben, legyenek szíves adakozók, közlõk,
And to do good, having wealth in good works, being quick to give, taking part with one another;
αγαθοεργειν πλουτειν εν εργοις καλοις ευμεταδοτους ειναι κοινωνικους

19 Kincset gyûjtvén magoknak jó alapul a jövõre, hogy elnyerjék az örök életet.
Making ready for themselves a safe place for the time to come, so that the true life may be theirs.
αποθησαυριζοντας εαυτοις θεμελιον καλον εις το μελλον ινα επιλαβωνται της αιωνιου ζωης

20 Óh Timótheus, õrizd meg a mi rád van bízva, elfordulván a szentségtelen üres beszédektõl és a hamis nevû ismeretnek ellenvetéseitõl;
O Timothy, take good care of that which is given to you, turning away from the wrong and foolish talk and arguments of that knowledge which is falsely so named;
ω τιμοθεε την παρακαταθηκην φυλαξον εκτρεπομενος τας βεβηλους κενοφωνιας και αντιθεσεις της ψευδωνυμου γνωσεως

21 A melylyel némelyek kevélykedvén, a hit mellõl eltévelyedtek. Kegyelem veled! Ámen.
Through which some, who gave their minds to it, have been turned away from the faith. Grace be with you.
ην τινες επαγγελλομενοι περι την πιστιν ηστοχησαν η χαρις μετα σου αμην [προς τιμοθεον πρωτη εγραφη απο λαοδικειας ητις εστιν μητροπολις φρυγιας της πακατιανης]

1 Pál, Jézus Krisztusnak apostola, Isten akaratából, a Krisztus Jézusban való életnek ígérete szerint,
Paul, an Apostle of Jesus Christ by the purpose of God, in the hope of the life which is in Christ Jesus,
παυλος αποστολος ιησου χριστου δια θεληματος θεου κατ επαγγελιαν ζωης της εν χριστω ιησου

2 Timótheusnak, az én szeretett fiamnak: kegyelem, irgalmasság, békesség az Atya Istentõl és Krisztus Jézustól, a mi Urunktól.
To Timothy, my well-loved child: Grace, mercy, peace, from God the Father and Christ Jesus our Lord.
τιμοθεω αγαπητω τεκνω χαρις ελεος ειρηνη απο θεου πατρος και χριστου ιησου του κυριου ημων

3 Hálát adok az Istennek, a kinek szolgálok õseimtõl fogva tiszta lelkiismerettel, hogy szüntelen gondolok reád könyörgéseimben éjjel és nappal,
I give praise to God, whose servant I have been, with a heart free from sin, from the time of my fathers, because in my prayers at all times the thought of you is with me, night and day
χαριν εχω τω θεω ω λατρευω απο προγονων εν καθαρα συνειδησει ως αδιαλειπτον εχω την περι σου μνειαν εν ταις δεησεσιν μου νυκτος και ημερας

4 Kívánván téged látni, megemlékezvén a te könyhullatásaidról, hogy örömmel teljesedjem be;
Desiring to see you, keeping in my memory your weeping, so that I may be full of joy;
επιποθων σε ιδειν μεμνημενος σου των δακρυων ινα χαρας πληρωθω

5 Eszembe jutván a benned levõ, képmutatás nélkül való hit, a mely lakozott elõször a te nagyanyádban Loisban és anyádban Eunikában; meg vagyok azonban gyõzõdve, hogy benned is.
Having in mind your true faith, which first was in your mother's mother Lois, and in your mother Eunice, and, I am certain, is now in you.
υπομνησιν λαμβανων της εν σοι ανυποκριτου πιστεως ητις ενωκησεν πρωτον εν τη μαμμη σου λωιδι και τη μητρι σου ευνεικη πεπεισμαι δε οτι και εν σοι

6 Minekokáért emlékeztetlek téged, hogy gerjeszd fel az Isten kegyelmi ajándékát, a mely benned van az én kezeimnek rád tétele által.
For this reason I say to you, Let that grace of God which is in you, given to you by my hands, have living power.
δι ην αιτιαν αναμιμνησκω σε αναζωπυρειν το χαρισμα του θεου ο εστιν εν σοι δια της επιθεσεως των χειρων μου

7 Mert nem félelemnek lelkét adott nékünk az Isten; hanem erõnek és szeretetnek és józanságnak lelkét.
For God did not give us a spirit of fear, but of power and of love and of self-control.
ου γαρ εδωκεν ημιν ο θεος πνευμα δειλιας αλλα δυναμεως και αγαπης και σωφρονισμου

8 Ne szégyeneld hát a mi Urunk bizonyságtételét, se engem az õ foglyát; hanem együtt szenvedj az evangyéliomért Istennek hatalma szerint.
Have no feeling of shame, then, for the witness of our Lord or for me, his prisoner: but undergo all things for the good news in the measure of the power of God;
μη ουν επαισχυνθης το μαρτυριον του κυριου ημων μηδε εμε τον δεσμιον αυτου αλλα συγκακοπαθησον τω ευαγγελιω κατα δυναμιν θεου

9 A ki megtartott minket és hívott szent hívással, nem a mi cselekedeteink szerint, hanem az õ saját végezése és kegyelme szerint, mely adatott nékünk Krisztus Jézusban örök idõknek elõtte,
Who gave us salvation, marking us out for his purpose, not on account of our works, but in the measure of his purpose and his grace, which was given to us in Christ Jesus before times eternal,
του σωσαντος ημας και καλεσαντος κλησει αγια ου κατα τα εργα ημων αλλα κατ ιδιαν προθεσιν και χαριν την δοθεισαν ημιν εν χριστω ιησου προ χρονων αιωνιων

10 Megjelentetett pedig most a mi Megtartónknak, Jézus Krisztusnak megjelenése által, a ki eltörölte a halált, világosságra hozta pedig az életet és halhatatlanságot az evangyéliom által,
But has now been made clear by the revelation of our Saviour Christ Jesus, who put an end to death and made life unending come to light through the good news,
φανερωθεισαν δε νυν δια της επιφανειας του σωτηρος ημων ιησου χριστου καταργησαντος μεν τον θανατον φωτισαντος δε ζωην και αφθαρσιαν δια του ευαγγελιου

11 Amelyre nézve tétettem én hirdetõvé és apostollá és pogányok tanítójává.
Of which I was made a preacher and an Apostle and a teacher;
εις ο ετεθην εγω κηρυξ και αποστολος και διδασκαλος εθνων

12 A miért szenvedem ezeket is: de nem szégyenlem; mert tudom, kinek hittem, és bizonyos vagyok benne, hogy õ az én nála letett kincsemet meg tudja õrizni ama napra.
And for which I undergo these things: but I have no feeling of shame. For I have knowledge of him in whom I have faith, and I am certain that he is able to keep that which I have given into his care till that day.
δι ην αιτιαν και ταυτα πασχω αλλ ουκ επαισχυνομαι οιδα γαρ ω πεπιστευκα και πεπεισμαι οτι δυνατος εστιν την παραθηκην μου φυλαξαι εις εκεινην την ημεραν

13 Az egészséges beszédeknek példáját megtartsd, a miket én tõlem hallottál, a Krisztus Jézusban való hitben és szeretetben.
Keep the form of those true words which you had from me, in faith and love which is in Christ Jesus.
υποτυπωσιν εχε υγιαινοντων λογων ων παρ εμου ηκουσας εν πιστει και αγαπη τη εν χριστω ιησου

14 A rád bízott drága kincset õrizd meg a bennünk lakozó Szent Lélek által.
That good thing which was given to you keep safe, through the Holy Spirit which is in us.
την καλην παρακαταθηκην φυλαξον δια πνευματος αγιου του ενοικουντος εν ημιν

15 Azt tudod, hogy elfordultak tõlem az Ázsiabeliek mind, kik közül való Figellus és Hermogénes.
You have had news that all those in Asia went away from me; among whom are Phygelus and Hermogenes:
οιδας τουτο οτι απεστραφησαν με παντες οι εν τη ασια ων εστιν φυγελλος και ερμογενης

16 Az Úr legyen irgalmas az Onesiforus házanépének: mert gyakorta megvidámított engem, és az én bilincsemet nem szégyenlette;
May the Lord give mercy to the house of Onesiphorus because he frequently gave me help, and had no feeling of shame because I was in chains;
δωη ελεος ο κυριος τω ονησιφορου οικω οτι πολλακις με ανεψυξεν και την αλυσιν μου ουκ επησχυνθη

17 Sõt mikor Rómában volt, buzgón keresett engem, meg is talált.
But when he was in Rome, he went in search of me everywhere, and came to me
αλλα γενομενος εν ρωμη σπουδαιοτερον εζητησεν με και ευρεν

18 Az Úr engedje meg néki, hogy találjon irgalmasságot az Úrnál ama napon. És hogy mily nagy szolgálatot tett Efézusban, te jobban tudod.
(May he have the Lord's mercy in that day); and of all he did for me at Ephesus you have full knowledge.
δωη αυτω ο κυριος ευρειν ελεος παρα κυριου εν εκεινη τη ημερα και οσα εν εφεσω διηκονησεν βελτιον συ γινωσκεις

1 Te annakokáért, én fiam, erõsödjél meg a Krisztus Jézusban való kegyelemben;
So then, my child, be strong in the grace which is in Christ Jesus.
συ ουν τεκνον μου ενδυναμου εν τη χαριτι τη εν χριστω ιησου

2 És a miket tõlem hallottál sok bizonyság által, azokat bízzad hív emberekre, a kik másoknak a tanítására is alkalmasak lesznek.
And the things which I have said to you before a number of witnesses, give to those of the faith, so that they may be teachers of others.
και α ηκουσας παρ εμου δια πολλων μαρτυρων ταυτα παραθου πιστοις ανθρωποις οιτινες ικανοι εσονται και ετερους διδαξαι

3 Te azért a munkának terhét hordozzad, mint a Jézus Krisztus jó vitéze.
Be ready to do without the comforts of life, as one of the army of Christ Jesus.
συ ουν κακοπαθησον ως καλος στρατιωτης ιησου χριστου

4 Egy harczos sem elegyedik bele az élet dolgaiba; hogy tessék annak, a ki õt harczossá avatta.
A fighting man, when he is with the army, keeps himself free from the business of this life so that he may be pleasing to him who has taken him into his army.
ουδεις στρατευομενος εμπλεκεται ταις του βιου πραγματειαις ινα τω στρατολογησαντι αρεση

5 Ha pedig küzd is valaki, nem koronáztatik meg, ha nem szabályszerûen küzd.
And if a man takes part in a competition he does not get the crown if he has not kept the rules.
εαν δε και αθλη τις ου στεφανουται εαν μη νομιμως αθληση

6 A ki munkálkodik, a földmívelõnek kell a gyümölcsökben elõször részesülnie.
It is right for the worker in the fields to be the first to take of the fruit.
τον κοπιωντα γεωργον δει πρωτον των καρπων μεταλαμβανειν

7 Értsd meg a mit mondok; adjon azért az Úr néked belátást mindenekben.
Give thought to what I say; for the Lord will give you wisdom in all things.
νοει α λεγω δωη γαρ σοι ο κυριος συνεσιν εν πασιν

8 Emlékezzél meg, hogy Jézus Krisztus feltámadott a halálból, ki a Dávid magvából való az én evangyéliomom szerint:
Keep in mind Jesus Christ, of the seed of David, who came back from the dead, as my good news gives witness:
μνημονευε ιησουν χριστον εγηγερμενον εκ νεκρων εκ σπερματος δαβιδ κατα το ευαγγελιον μου

9 A melyért, mint egy gonosztevõ, szenvedek mind a fogságig; de az Istennek beszéde nincs bilincsbe verve.
In which I put up with the hardest conditions, even prison chains, like one who has done a crime; but the word of God is not in chains.
εν ω κακοπαθω μεχρι δεσμων ως κακουργος αλλ ο λογος του θεου ου δεδεται

10 Annakokáért mindent elszenvedek a választottakért, hogy õk is elnyerjék a Krisztus Jézusban való idvességet örök dicsõséggel egyben.
But I undergo all things for the saints, so that they may have salvation in Christ Jesus with eternal glory.
δια τουτο παντα υπομενω δια τους εκλεκτους ινα και αυτοι σωτηριας τυχωσιν της εν χριστω ιησου μετα δοξης αιωνιου

11 Igaz beszéd ez. Mert ha vele együtt meghaltunk, vele együtt fogunk élni is.
This is a true saying: If we undergo death with him, then will we be living with him:
πιστος ο λογος ει γαρ συναπεθανομεν και συζησομεν

12 Ha tûrünk, vele együtt fogunk uralkodni is: ha megtagadjuk, õ is megtagad minket;
If we go on to the end, then we will be ruling with him: if we say we have no knowledge of him, then he will say he has no knowledge of us:
ει υπομενομεν και συμβασιλευσομεν ει αρνουμεθα κακεινος αρνησεται ημας

13 Ha hitetlenkedünk, õ hû marad: õ magát meg nem tagadhatja.
If we are without faith, still he keeps faith, for he will never be untrue to himself.
ει απιστουμεν εκεινος πιστος μενει αρνησασθαι εαυτον ου δυναται

14 Ezekre emlékeztesd, kérvén kérve [õket] az Úr színe elõtt, hogy ne vitatkozzanak haszontalanul, a hallgatóknak romlására.
Put these things before them, giving them orders in the name of the Lord to keep themselves from fighting about words, which is of no profit, only causing error in their hearers.
ταυτα υπομιμνησκε διαμαρτυρομενος ενωπιον του κυριου μη λογομαχειν εις ουδεν χρησιμον επι καταστροφη των ακουοντων

15 Igyekezzél, hogy Isten elõtt becsületesen megállj, mint oly munkás, a ki szégyent nem vall, a ki helyesen hasogatja az igazságnak beszédét.
Let it be your care to get the approval of God, as a workman who has no cause for shame, giving the true word in the right way.
σπουδασον σεαυτον δοκιμον παραστησαι τω θεω εργατην ανεπαισχυντον ορθοτομουντα τον λογον της αληθειας

16 A szentségtelen üres lármákat pedig kerüld, mert mind nagyobb istentelenségre növekednek.
But take no part in wrong and foolish talk, for those who do so will go farther into evil,
τας δε βεβηλους κενοφωνιας περιισταso επι πλειον γαρ προκοψουσιν ασεβειας

17 És az õ beszédök mint a rákfekély terjed; közülök való Himenéus és Filétus.
And their words will be like poisoned wounds in the flesh: such are Hymenaeus and Philetus;
και ο λογος αυτων ως γαγγραινα νομην εξει ων εστιν υμεναιος και φιλητος

18 A kik az igazság mellõl eltévelyedtek, azt mondván, hogy a feltámadás már megtörtént, és feldúlják némelyeknek a hitét.
Men whose ideas are all false, who say that the coming back from the dead has even now taken place, overturning the faith of some.
οιτινες περι την αληθειαν ηστοχησαν λεγοντες την αναστασιν ηδη γεγονεναι και ανατρεπουσιν την τινων πιστιν

19 Mindazáltal megáll az Istennek erõs fundamentoma, melynek pecséte ez: Ismeri az Úr az övéit; és: Álljon el a hamisságtól minden, a ki Krisztus nevét vallja.
But God's strong base is unchanging, having this sign, The Lord has knowledge of those who are his: and, Let everyone by whom the name of the Lord is named be turned away from evil.
ο μεντοι στερεος θεμελιος του θεου εστηκεν εχων την σφραγιδα ταυτην εγνω κυριος τους οντας αυτου και αποστητω απο αδικιας πας ο ονομαζων το ονομα χριστου

20 Nagy házban pedig nemcsak arany- és ezüstedények vannak, hanem fából és cserépbõl valók is; és azok közül némelyek tisztességre, némelyek pedig gyalázatra valók.
Now in a great house there are not only vessels of gold and silver, but others of wood and earth, and some which are honoured and some without honour.
εν μεγαλη δε οικια ουκ εστιν μονον σκευη χρυσα και αργυρα αλλα και ξυλινα και οστρακινα και α μεν εις τιμην α δε εις ατιμιαν

21 Ha tehát valaki magát ezektõl tisztán tartja, tisztességre való edény lesz, megszentelt, és hasznos a gazdának, minden jó cselekedetre alkalmas.
If a man makes himself clean from these, he will be a vessel for honour, made holy, ready for the master's use, ready for every good work.
εαν ουν τις εκκαθαρη εαυτον απο τουτων εσται σκευος εις τιμην ηγιασμενον και ευχρηστον τω δεσποτη εις παν εργον αγαθον ητοιμασμενον

22 Az ifjúkori kívánságokat pedig kerüld; hanem kövessed az igazságot, a hitet, a szeretetet, a békességet azokkal egyetembe, a kik segítségül hívják az Urat tiszta szívbõl.
But keep yourself from those desires of the flesh which are strong when the body is young, and go after righteousness, faith, love, peace, with those whose prayers go up to the Lord from a clean heart.
τας δε νεωτερικας επιθυμιας φευγε διωκε δε δικαιοσυνην πιστιν αγαπην ειρηνην μετα των επικαλουμενων τον κυριον εκ καθαρας καρδιας

23 A botor és gyermekes vitatkozásokat pedig kerüld, tudván, hogy azok háborúságokat szülnek.
And put away foolish and uncontrolled questionings, seeing that they are a cause of trouble.
τας δε μωρας και απαιδευτους ζητησεις παραιτου ειδως οτι γεννωσιν μαχας

24 Az Úr szolgájának pedig nem kell torzsalkodni, hanem legyen mindenkihez nyájas, tanításra alkalmas, türelmes.
For it is not right for the Lord's servant to make trouble, but he is to be gentle to all, ready in teaching, putting up with wrong,
δουλον δε κυριου ου δει μαχεσθαι αλλ ηπιον ειναι προς παντας διδακτικον ανεξικακον

25 A ki szelíden fenyíti az ellenszegülõket; ha talán adna nékik az Isten megtérést az igazság megismerésére,
Gently guiding those who go against the teaching; if by chance God may give them a change of heart and true knowledge,
εν πραοτητι παιδευοντα τους αντιδιατιθεμενους μηποτε δω αυτοις ο θεος μετανοιαν εις επιγνωσιν αληθειας

26 És felocsudnának az ördög tõrébõl, foglyokká tétetvén az [Úr szolgája] által az [Isten] akaratára.
And so they may get themselves free from the net of the Evil One, being made the prisoners of the Lord's servant, for the purpose of God.
και ανανηψωσιν εκ της του διαβολου παγιδος εζωγρημενοι υπ αυτου εις το εκεινου θελημα

1 Azt pedig tudd meg, hogy az utolsó napokban nehéz idõk állanak be.
But be certain of this, that in the last days times of trouble will come.
τουτο δε γινωσκε οτι εν εσχαταις ημεραις ενστησονται καιροι χαλεποι

2 Mert lesznek az emberek magukat szeretõk, pénzsóvárgók, kérkedõk, kevélyek, káromkodók, szüleik iránt engedetlenek, háládatlanok, tisztátalanok,
For men will be lovers of self, lovers of money, uplifted in pride, given to bitter words, going against the authority of their fathers, never giving praise, having no religion,
εσονται γαρ οι ανθρωποι φιλαυτοι φιλαργυροι αλαζονες υπερηφανοι βλασφημοι γονευσιν απειθεις αχαριστοι ανοσιοι

3 Szeretet nélkül valók, kérlelhetetlenek, rágalmazók, mértékletlenek, kegyetlenek, a jónak nem kedvelõi.
Without natural love, bitter haters, saying evil of others, violent and uncontrolled, hating all good,
αστοργοι ασπονδοι διαβολοι ακρατεις ανημεροι αφιλαγαθοι

4 Árulók, vakmerõk, felfuvalkodottak, inkább a gyönyörnek, mint Istennek szeretõi.
False to their friends, acting without thought, lifted up in mind, loving pleasure more than God;
προδοται προπετεις τετυφωμενοι φιληδονοι μαλλον η φιλοθεοι

5 Kiknél megvan a kegyességnek látszata, de megtagadják annak erejét. És ezeket kerüld.
Having a form of religion, but turning their backs on the power of it: go not with these.
εχοντες μορφωσιν ευσεβειας την δε δυναμιν αυτης ηρνημενοι και τουτους αποτρεπου

6 Mert ezek közül valók azok, a kik betolakodnak a házakba, és foglyul ejtik a bûnökkel megterhelt és sokféle kívánságoktól ûzött asszonykákat,
For these are they who go secretly into houses, making prisoners of foolish women, weighted down with sin, turned from the way by their evil desires,
εκ τουτων γαρ εισιν οι ενδυνοντες εις τας οικιας και αιχμαλωτευοντες τα γυναικαρια σεσωρευμενα αμαρτιαις αγομενα επιθυμιαις ποικιλαις

7 Kik mindenkor tanulnak, de az igazság megismerésére soha el nem juthatnak.
Ever learning, and never coming to the knowledge of what is true.
παντοτε μανθανοντα και μηδεποτε εις επιγνωσιν αληθειας ελθειν δυναμενα

8 Miképen pedig Jánnes és Jámbres ellene állottak Mózesnek, akképen ezek is ellene állanak az igazságnak; megromlott elméjû, a hitre nézve nem becsületes emberek.
And as James and Jambres went against Moses, so do these go against what is true: men of evil minds, who, tested by faith, are seen to be false.
ον τροπον δε ιαννης και ιαμβρης αντεστησαν μωυσει ουτως και ουτοι ανθισταντα τη αληθεια ανθρωποι κατεφθαρμενοι τον νουν αδοκιμοι περι την πιστιν

9 De többre nem mennek: mert esztelenségök nyilvánvaló lesz mindenek elõtt, a miképen amazoké is az lett.
But they will go no farther: for their foolish behaviour will be clear to all men, as theirs was in the end.
αλλ ου προκοψουσιν επι πλειον η γαρ ανοια αυτων εκδηλος εσται πασιν ως και η εκεινων εγενετο

10 Te pedig követted az én tanításomat, életmódomat, szándékomat, hitemet, hosszútûrésemet, szeretetemet, türelmemet,
But you took as your example my teaching, behaviour, purpose, and faith; my long waiting, my love, my quiet undergoing of trouble;
συ δε παρηκολουθηκας μου τη διδασκαλια τη αγωγη τη προθεσει τη πιστει τη μακροθυμια τη αγαπη τη υπομονη

11 Üldöztetéseimet, szenvedéseimet, a melyek rajtam estek Antiókhiában, Ikóniumban, Listrában: minémû üldöztetéseket szenvedtem! de mindezekbõl megszabadított engem az Úr.
My punishments and pain; the things which came to me at Antioch, at Iconium, at Lystra; the cruel attacks made on me: and the Lord made me free from them all.
τοις διωγμοις τοις παθημασιν οια μοι εγενετο εν αντιοχεια εν ικονιω εν λυστροις οιους διωγμους υπηνεγκα και εκ παντων με ερρυσατο ο κυριος

12 De mindazok is, a kik kegyesen akarnak élni Krisztus Jézusban, üldöztetni fognak.
Yes, and all whose purpose is to be living in the knowledge of God in Christ Jesus, will be cruelly attacked.
και παντες δε οι θελοντες ευσεβως ζην εν χριστω ιησου διωχθησονται

13 A gonosz emberek pedig és az ámítók nevekednek a rosszaságban, eltévelyítvén és eltévelyedvén.
Evil and false men will become worse and worse, using deceit and themselves overcome by deceit.
πονηροι δε ανθρωποι και γοητες προκοψουσιν επι το χειρον πλανωντες και πλανωμενοι

14 De te maradj meg azokban, a miket tanultál és a mik reád bízattak, tudván kitõl tanultad,
But see that you keep to the teaching you have been given and the things of which you are certain, conscious of who has been your teacher;
συ δε μενε εν οις εμαθες και επιστωθης ειδως παρα τινος εμαθες

15 És hogy gyermekségedtõl fogva tudod a szent írásokat, melyek téged bölcscsé tehetnek az idvességre a Krisztus Jézusban való hit által.
And that from the time when you were a child, you have had knowledge of the holy Writings, which are able to make you wise to salvation, through faith in Christ Jesus.
και οτι απο βρεφους τα ιερα γραμματα οιδας τα δυναμενα σε σοφισαι εις σωτηριαν δια πιστεως της εν χριστω ιησου

16 A teljes írás Istentõl ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre,
Every holy Writing which comes from God is of profit for teaching, for training, for guiding, for education in righteousness:
πασα γραφη θεοπνευστος και ωφελιμος προς διδασκαλιαν προς ελεγχον προς επανορθωσιν προς παιδειαν την εν δικαιοσυνη

17 Hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített.
So that the man of God may be complete, trained and made ready for every good work.
ινα αρτιος η ο του θεου ανθρωπος προς παν εργον αγαθον εξηρτισμενος

1 Kérlek azért az Isten és Krisztus Jézus színe elõtt, a ki ítélni fog élõket és holtakat az õ eljövetelekor és az õ országában.
I give you orders, before God and Christ Jesus, who will be the judge of the living and the dead, and by his revelation and his kingdom;
διαμαρτυρομαι ουν εγω ενωπιον του θεου και του κυριου ιησου χριστου του μελλοντος κρινειν ζωντας και νεκρους κατα την επιφανειαν αυτου και την βασιλειαν αυτου

2 Hirdesd az igét, állj elõ vele alkalmatos, alkalmatlan idõben, ints, feddj, buzdíts teljes béketûréssel és tanítással.
Be preaching the word at all times, in every place; make protests, say sharp words, give comfort, with long waiting and teaching;
κηρυξον τον λογον επιστηθι ευκαιρως ακαιρως ελεγξον επιτιμησον παρακαλεσον εν παση μακροθυμια και διδαχη

3 Mert lesz idõ, mikor az egészséges tudományt el nem szenvedik, hanem a saját kívánságaik szerint gyûjtenek magoknak tanítókat, mert viszket a fülök;
For the time will come when they will not take the true teaching; but, moved by their desires, they will get for themselves a great number of teachers for the pleasure of hearing them;
εσται γαρ καιρος οτε της υγιαινουσης διδασκαλιας ουκ ανεξονται αλλα κατα τας επιθυμιας τας ιδιας εαυτοις επισωρευσουσιν διδασκαλους κνηθομενοι την ακοην

4 És az igazságtól elfordítják az õ fülöket, de a mesékhez oda fordulnak.
And shutting their ears to what is true, will be turned away to belief in foolish stories.
και απο μεν της αληθειας την ακοην αποστρεψουσιν επι δε τους μυθους εκτραπησονται

5 De te józan légy mindenekben, szenvedj, az evangyélista munkáját cselekedd, szolgálatodat teljesen betöltsd.
But be self-controlled in all things, do without comfort, go on preaching the good news, completing the work which has been given you to do.
συ δε νηφε εν πασιν κακοπαθησον εργον ποιησον ευαγγελιστου την διακονιαν σου πληροφορησον

6 Mert én immár megáldoztatom, és az én elköltözésem ideje beállott.
For I am even now being offered, and my end is near.
εγω γαρ ηδη σπενδομαι και ο καιρος της εμης αναλυσεως εφεστηκεν

7 Ama nemes harczot megharczoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam:
I have made a good fight, I have come to the end of my journey, I have kept the faith:
τον αγωνα τον καλον ηγωνισμαι τον δρομον τετελεκα την πιστιν τετηρηκα

8 Végezetre eltétetett nékem az igazság koronája, melyet megád nékem az Úr ama napon, az igaz Bíró; nemcsak nékem pedig, hanem mindazoknak is, a kik vágyva várják az õ megjelenését.
From now on, the crown of righteousness is made ready for me, which the Lord, the upright judge, Will give to me at that day: and not only to me, but to all those who have had love for his revelation.
λοιπον αποκειται μοι ο της δικαιοσυνης στεφανος ον αποδωσει μοι ο κυριος εν εκεινη τη ημερα ο δικαιος κριτης ου μονον δε εμοι αλλα και πασιν τοις ηγαπηκοσιν την επιφανει αν αυτου

9 Igyekezzél hozzám jõni hamar.
Do your best to come to me before long:
σπουδασον ελθειν προς με ταχεως

10 Mert Démás engem elhagyott, e jelen való világhoz ragaszkodván, és elment Thessalónikába: Kresczens Galátziába, Titus Dalmátziába.
For Demas has gone away from me, for love of this present life, and has gone to Thessalonica: Crescens has gone to Galatia, Titus to Dalmatia.
δημας γαρ με εγκατελιπεν αγαπησας τον νυν αιωνα και επορευθη εις θεσσαλονικην κρησκης εις γαλατιαν τιτος εις δαλματιαν

11 Egyedül Lukács van velem. Márkust magadhoz vévén, hozd magaddal: mert nekem alkalmas a szolgálatra.
Only Luke is with me. Get Mark and take him with you; for he is of use to me in the work.
λουκας εστιν μονος μετ εμου μαρκον αναλαβων αγε μετα σεαυτου εστιν γαρ μοι ευχρηστος εις διακονιαν

12 Tikhikust pedig Efézusba küldöttem.
Tychicus I sent to Ephesus.
τυχικον δε απεστειλα εις εφεσον

13 A felsõruhámat, melyet Troásban Kárpusnál hagytam, jöttödben hozd el, a könyveket is, kiváltképen a hártyákat.
The coat which I did not take from Troas and which is with Carpus, get when you come, and the books, specially the papers.
τον φαιλονην ον απελιπον εν τρωαδι παρα καρπω ερχομενος φερε και τα βιβλια μαλιστα τας μεμβρανας

14 Az érczmíves Sándor sok bajt szerzett nékem: fizessen meg az Úr néki cselekedetei szerint.
Alexander the copper-worker did me much wrong: the Lord will give him the reward of his works:
αλεξανδρος ο χαλκευς πολλα μοι κακα ενεδειξατο αποδωη αυτω ο κυριος κατα τα εργα αυτου

15 Tõle te is õrizkedjél, mert szerfelett ellenállott a mi beszédinknek.
But be on the watch for him, for he was violent in his attacks on our teaching.
ον και συ φυλασσου λιαν γαρ ανθεστηκεν τοις ημετεροις λογοις

16 Elsõ védekezésem alkalmával senki sem volt mellettem, sõt mindnyájan elhagytak; ne számíttassék be nékik.
At my first meeting with my judges, no one took my part, but all went away from me. May it not be put to their account.
εν τη πρωτη μου απολογια ουδεις μοι συμπαρεγενετο αλλα παντες με εγκατελιπον μη αυτοις λογισθειη

17 De az Úr mellettem állott, és megerõsített engem; hogy teljesen bevégezzem az igehirdetést, és hallják meg azt az összes pogányok: és megszabadultam az oroszlán szájából.
But the Lord was by my side and gave me strength; so that through me the news might be given out in full measure, and all the Gentiles might give ear: and I was taken out of the mouth of the lion.
ο δε κυριος μοι παρεστη και ενεδυναμωσεν με ινα δι εμου το κηρυγμα πληροφορηθη και ακουση παντα τα εθνη και ερρυσθην εκ στοματος λεοντος

18 És megszabadít engem az Úr minden gonosz cselekedettõl, és megtart az õ mennyei országára; a kinek dicsõség örökkön örökké! Ámen.
The Lord will keep me safe from every evil work and will give me salvation in his kingdom in heaven: to whom be glory for ever and ever. So be it.
και ρυσεται με ο κυριος απο παντος εργου πονηρου και σωσει εις την βασιλειαν αυτου την επουρανιον ω η δοξα εις τους αιωνας των αιωνων αμην

19 Köszöntsed Priszkát és Akvilát, és az Onesifórus háznépét.
Give my love to Prisca and Aquila and those of the house of Onesiphorus.
ασπασαι πρισκαν και ακυλαν και τον ονησιφορου οικον

20 Erástus Korinthusban maradt; Trófimust pedig Milétumban hagytam betegen.
Erastus was stopping at Corinth; but Trophimus, when I last saw him was at Miletus, ill.
εραστος εμεινεν εν κορινθω τροφιμον δε απελιπον εν μιλητω ασθενουντα

21 Igyekezzél tél elõtt eljõni. Köszönt téged Eubulus és Pudens és Linus és Klaudia, és mind az atyafiak.
Do your best to come before the winter. Eubulus sends you his love, and Pudens and Linus and Claudia, and all the brothers.
σπουδασον προ χειμωνος ελθειν ασπαζεται σε ευβουλος και πουδης και λινος και κλαυδια και οι αδελφοι παντες

22 Az Úr Jézus Krisztus a te lelkeddel. Kegyelem veletek! Ámen.
The Lord be with your spirit. Grace be with you.
ο κυριος ιησους χριστος μετα του πνευματος σου η χαρις μεθ υμων αμην [προς τιμοθεον δευτερα της εφεσιων εκκλησιας πρωτον επισκοπον χειροτονηθεντα εγραφη απο ρωμης οτε εκ δευτερου παρεστη παυλος τω καισαρι νερωνι]

1 Pál, Istennek szolgája, Jézus Krisztusnak pedig apostola, az Isten választottainak hite és a kegyesség szerint való igazságnak megismerése szerint,
Paul, a servant of God, and an Apostle of Jesus Christ, in agreement with the faith of the saints of God and the full knowledge of what is true in harmony with religion,
παυλος δουλος θεου αποστολος δε ιησου χριστου κατα πιστιν εκλεκτων θεου και επιγνωσιν αληθειας της κατ ευσεβειαν

2 Az örök élet reménységére, melyet megígért az igazmondó Isten örök idõknek elõtte,
In the hope of eternal life, which was made certain before eternal time, by the word of God who is ever true;
επ ελπιδι ζωης αιωνιου ην επηγγειλατο ο αψευδης θεος προ χρονων αιωνιων

3 Megjelentette pedig a maga idejében az õ beszédét a prédikálás által, a mely reám bízatott a mi megtartó Istenünknek parancsolata szerint; Titusnak, a közös hit szerint való igaz fiamnak:
Who, in his time, made clear his word in the good news, of which, by the order of God our Saviour, I became a preacher;
εφανερωσεν δε καιροις ιδιοις τον λογον αυτου εν κηρυγματι ο επιστευθην εγω κατ επιταγην του σωτηρος ημων θεου

4 Kegyelem, irgalmasság és békesség az Atya Istentõl és az Úr Jézus Krisztustól, a mi Megtartónktól.
To Titus, my true child in our common faith: Grace and peace from God the Father and Christ Jesus our Saviour.
τιτω γνησιω τεκνω κατα κοινην πιστιν χαρις ελεος ειρηνη απο θεου πατρος και κυριου ιησου χριστου του σωτηρος ημων

5 A végett hagytalak téged Krétában, hogy a hátramaradt dolgokat hozd rendbe, és rendelj városonként presbitereket, a miképen én néked meghagytam;
I did not take you with me when I went away from Crete, so that you might do what was necessary to put things in order there, placing men in authority over the churches in every town, as I said to you;
τουτου χαριν κατελιπον σε εν κρητη ινα τα λειποντα επιδιορθωση και καταστησης κατα πολιν πρεσβυτερους ως εγω σοι διεταξαμην

6 Ha van feddhetetlen, egy feleségû férfiú, a kinek hívõ, nem kicsapongással vádolt avagy engedetlen gyermekei vannak.
Men having a good record, husbands of one wife, whose children are of the faith, children of whom it may not be said that they are given to loose living or are uncontrolled.
ει τις εστιν ανεγκλητος μιας γυναικος ανηρ τεκνα εχων πιστα μη εν κατηγορια ασωτιας η ανυποτακτα

7 Mert szükséges, hogy a püspök feddhetetlen legyen, mint Isten sáfára; nem akaratos, nem haragos, nem részeges, nem verekedõ, nem rút nyerészkedõ;
For it is necessary for a Bishop to be a man of virtue, as God's servant; not pushing himself forward, not quickly moved to wrath or blows, not desiring profit for himself;
δει γαρ τον επισκοπον ανεγκλητον ειναι ως θεου οικονομον μη αυθαδη μη οργιλον μη παροινον μη πληκτην μη αισχροκερδη

8 Hanem vendégszeretõ, jónak kedvelõje, mértékletes, igaz, tiszta, maga tûrtetõ;
But opening his house freely to guests; a lover of what is good, serious-minded, upright, holy, self-controlled;
αλλα φιλοξενον φιλαγαθον σωφρονα δικαιον οσιον εγκρατη

9 A ki a tudomány szerint való igaz beszédhez tartja magát, hogy inthessen az egészséges tudománnyal és meggyõzhesse az ellenkezõket.
Keeping to the true word of the teaching, so that he may be able to give comfort by right teaching and overcome the arguments of the doubters.
αντεχομενον του κατα την διδαχην πιστου λογου ινα δυνατος η και παρακαλειν εν τη διδασκαλια τη υγιαινουση και τους αντιλεγοντας ελεγχειν

10 Mert van sok engedetlen, hiába való beszédû és csaló, kiváltképen a körülmetélkedésbõl valók,
For there are men who are not ruled by law; foolish talkers, false teachers, specially those of the circumcision,
εισιν γαρ πολλοι και ανυποτακτοι ματαιολογοι και φρεναπαται μαλιστα οι εκ περιτομης

11 A kiknek be kell dugni a szájokat; a kik egész házakat feldúlnak, tanítván rút nyereség okáért, a miket nem kellene.
By whom some families have been completely overturned; who take money for teaching things which are not right; these will have to be stopped.
ους δει επιστομιζειν οιτινες ολους οικους ανατρεπουσιν διδασκοντες α μη δει αισχρου κερδους χαριν

12 Azt mondta valaki közülök, az õ saját prófétájok: A krétaiak mindig hazugok, gonosz vadak, rest hasak.
One of their prophets has said, The men of Crete are ever false, evil beasts, lovers of food, hating work.
ειπεν τις εξ αυτων ιδιος αυτων προφητης κρητες αει ψευσται κακα θηρια γαστερες αργαι

13 E bizonyság igaz: annakokáért fedd õket kímélés nélkül, hogy a hitben épek legyenek,
This witness is true. So say sharp words to them so that they may come to the right faith,
η μαρτυρια αυτη εστιν αληθης δι ην αιτιαν ελεγχε αυτους αποτομως ινα υγιαινωσιν εν τη πιστει

14 Nem ügyelvén zsidó mesékre, és az igazságot megvetõ emberek parancsolataira.
Giving no attention to the fictions of the Jews and the rules of men who have no true knowledge.
μη προσεχοντες ιουδαικοις μυθοις και εντολαις ανθρωπων αποστρεφομενων την αληθειαν

15 Minden tiszta a tisztáknak: de a megfertõztetetteknek és hitetleneknek semmi sem tiszta; hanem megfertõztetett azoknak mind elméjök, mind lelkiismeretök.
To the clean in heart all things are clean: but to those who are unclean and without faith nothing is clean; they become unclean in mind and in thought.
παντα μεν καθαρα τοις καθαροις τοις δε μεμιασμενοις και απιστοις ουδεν καθαρον αλλα μεμιανται αυτων και ο νους και η συνειδησις

16 Vallják, hogy Istent ismerik, de cselekedeteikkel tagadják, mivelhogy útálatosak és hitetlenek és minden jó cselekedetre méltatlanok.
They say that they have knowledge of God, while by their acts they are turning their backs on him; they are hated by all, hard-hearted, and judged to be without value for any good work.
θεον ομολογουσιν ειδεναι τοις δε εργοις αρνουνται βδελυκτοι οντες και απειθεις και προς παν εργον αγαθον αδοκιμοι

1 Te pedig azokat szóljad, a mik az egészséges tudományhoz illenek.
But let your words be in agreement with true and right teaching:
συ δε λαλει α πρεπει τη υγιαινουση διδασκαλια

2 Hogy a vén emberek józanok legyenek, tisztességesek, mértékletesek; a hitben, szeretetben, tûrésben épek.
That old men are to be simple in their tastes, serious, wise, true in faith, in love, and of a quiet mind.
πρεσβυτας νηφαλιους ειναι σεμνους σωφρονας υγιαινοντας τη πιστει τη αγαπη τη υπομονη

3 Hasonlóképen a vén asszonyok szentekhez illõ magaviseletûek legyenek, nem patvarkodók, sem sok borivás rabjai, jóra oktatók;
That old women are to be self-respecting in behaviour, not saying evil of others, not given to taking much wine, teachers of that which is good,
πρεσβυτιδας ωσαυτως εν καταστηματι ιεροπρεπεις μη διαβολους μη οινω πολλω δεδουλωμενας καλοδιδασκαλους

4 Hogy megokosítsák az ifjú asszonyokat, hogy férjöket és magzataikat szeressék,
Training the younger women to have love for their husbands and children,
ινα σωφρονιζωσιν τας νεας φιλανδρους ειναι φιλοτεκνους

5 [Legyenek] mértékletesek, tiszták, háziasak, jók, férjöknek engedelmesek, hogy az Isten beszéde ne káromoltassék.
To be wise in mind, clean in heart, kind; working in their houses, living under the authority of their husbands; so that no evil may be said of the word of God.
σωφρονας αγνας οικουρους αγαθας υποτασσομενας τοις ιδιοις ανδρασιν ινα μη ο λογος του θεου βλασφημηται

6 Az ifjakat hasonlóképen intsed, hogy legyenek mértékletesek:
To the young men give orders to be wise and serious-minded:
τους νεωτερους ωσαυτως παρακαλει σωφρονειν

7 Mindenben tenmagadat adván példaképül a jó cselekedetekben; a tudományban romlatlanságot, méltóságot [mutatván,]
In all things see that you are an example of good works; holy in your teaching, serious in behaviour,
περι παντα σεαυτον παρεχομενος τυπον καλων εργων εν τη διδασκαλια αδιαφθοριαν σεμνοτητα αφθαρσιαν

8 Egészséges, feddhetetlen beszédet; hogy az ellenfél megszégyenüljön, semmi gonoszt sem tudván rólatok mondani.
Saying true and right words, against which no protest may be made, so that he who is not on our side may be put to shame, unable to say any evil of us.
λογον υγιη ακαταγνωστον ινα ο εξ εναντιας εντραπη μηδεν εχων περι υμων λεγειν φαυλον

9 A szolgákat [intsed,] hogy az õ uraiknak engedelmeskedjenek, mindenben kedvöket keressék, ne ellenkezzenek,
Servants are to be under the authority of their masters, pleasing them in all things, without argument;
δουλους ιδιοις δεσποταις υποτασσεσθαι εν πασιν ευαρεστους ειναι μη αντιλεγοντας

10 Ne tolvajkodjanak, hanem teljes jó hûséget tanusítsanak; hogy a mi megtartó Istenünknek tudományát ékesítsék mindenben.
Not taking what is not theirs, but giving clear signs of their good faith, in all things doing credit to the teaching of God our Saviour.
μη νοσφιζομενους αλλα πιστιν πασαν ενδεικνυμενους αγαθην ινα την διδασκαλιαν του σωτηρος υμων θεου κοσμωσιν εν πασιν

11 Mert megjelent az Isten idvezítõ kegyelme minden embernek,
For the grace of God has come, giving salvation to all men,
επεφανη γαρ η χαρις του θεου η σωτηριος πασιν ανθρωποις

12 A mely arra tanít minket, hogy megtagadván a hitetlenséget és a világi kivánságokat, mértékletesen, igazán és szentül éljünk a jelenvaló világon:
Training us so that, turning away from evil and the desires of this world, we may be living wisely and uprightly in the knowledge of God in this present life;
παιδευουσα ημας ινα αρνησαμενοι την ασεβειαν και τας κοσμικας επιθυμιας σωφρονως και δικαιως και ευσεβως ζησωμεν εν τω νυν αιωνι

13 Várván ama boldog reménységet és a nagy Istennek és megtartó Jézus Krisztusunknak dicsõsége megjelenését;
Looking for the glad hope, the revelation of the glory of our great God and Saviour Jesus Christ;
προσδεχομενοι την μακαριαν ελπιδα και επιφανειαν της δοξης του μεγαλου θεου και σωτηρος ημων ιησου χριστου

14 A ki önmagát adta mi érettünk, hogy megváltson minket minden hamisságtól, és tisztítson önmagának kiváltképen való népet, jó cselekedetekre igyekezõt.
Who gave himself for us, so that he might make us free from all wrongdoing, and make for himself a people clean in heart and on fire with good works.
ος εδωκεν εαυτον υπερ ημων ινα λυτρωσηται ημας απο πασης ανομιας και καθαριση εαυτω λαον περιουσιον ζηλωτην καλων εργων

15 Ezeket szóljad, és ints és feddj teljes méltósággal; senki téged meg ne vessen.
On all these points give teaching and help, and make clear what is right with all authority. Let all men give you honour.
ταυτα λαλει και παρακαλει και ελεγχε μετα πασης επιταγης μηδεις σου περιφρονειτω

1 Emlékeztessed õket, hogy a fejedelemségeknek és hatalmasságoknak engedelmeskedjenek, hódoljanak, minden jó cselekedetre készek legyenek,
Make clear to them that they are to put themselves under rulers and authorities, to do what they are ordered, to be ready for every good work,
υπομιμνησκε αυτους αρχαις και εξουσιαις υποτασσεσθαι πειθαρχειν προς παν εργον αγαθον ετοιμους ειναι

2 Senkit ne szidalmazzanak, ne veszekedjenek, gyöngédek legyenek, teljes szelídséget tanusítván minden ember iránt.
To say no evil of any man, not to be fighters, to give way to others, to be gentle in behaviour to all men.
μηδενα βλασφημειν αμαχους ειναι επιεικεις πασαν ενδεικνυμενους πραοτητα προς παντας ανθρωπους

3 Mert régenten mi is esztelenek, engedetlenek, tévelygõk, különbözõ kívánságoknak és gyönyöröknek szolgái, gonoszságban és irígységben élõk, gyûlölségesek, egymást gyûlölõk valánk.
For in the past we were foolish, hard in heart, turned from the true way, servants of evil desires and pleasures, living in bad feeling and envy, hated and hating one another.
ημεν γαρ ποτε και ημεις ανοητοι απειθεις πλανωμενοι δουλευοντες επιθυμιαις και ηδοναις ποικιλαις εν κακια και φθονω διαγοντες στυγητοι μισουντες αλληλους

4 De mikor a mi megtartó Istenünknek jóvolta és az emberekhez való szeretete megjelent,
But when the mercy of God our Saviour, and his love to man was seen,
οτε δε η χρηστοτης και η φιλανθρωπια επεφανη του σωτηρος ημων θεου

5 Nem az igazságnak cselekedeteibõl, a melyeket mi cselekedtünk, hanem az õ irgalmasságából tartott meg minket az újjászületésnek fürdõje és a Szent Lélek megújítása által,
Not by works of righteousness which we did ourselves, but in the measure of his mercy, he gave us salvation, through the washing of the new birth and the giving of new life in the Holy Spirit,
ουκ εξ εργων των εν δικαιοσυνη ων εποιησαμεν ημεις αλλα κατα τον αυτου ελεον εσωσεν ημας δια λουτρου παλιγγενεσιας και ανακαινωσεως πνευματος αγιου

6 Melyet kitöltött reánk bõséggel a mi megtartó Jézus Krisztusunk által;
Which he gave us freely through Jesus Christ our Saviour;
ου εξεχεεν εφ ημας πλουσιως δια ιησου χριστου του σωτηρος ημων

7 Hogy az õ kegyelmébõl megigazulván, örökösök legyünk az örök élet reménysége szerint.
So that, having been given righteousness through grace, we might have a part in the heritage, the hope of eternal life.
ινα δικαιωθεντες τη εκεινου χαριτι κληρονομοι γενωμεθα κατ ελπιδα ζωης αιωνιου

8 Igaz ez a beszéd, és akarom, hogy ezeket erõsítsed, hogy igyekezzenek jó cselekedetekkel elõljárni azok, a kik Istenben hívõkké lettek. Ezek jók és hasznosak az embereknek;
This is a true saying; and it is my desire that you may give certain witness about these things, so that those who have had faith in God may give attention to good works. These things are good and of profit to men;
πιστος ο λογος και περι τουτων βουλομαι σε διαβεβαιουσθαι ινα φροντιζωσιν καλων εργων προιστασθαι οι πεπιστευκοτες τω θεω ταυτα εστιν τα καλα και ωφελιμα τοις ανθρωποις

9 A balgatag vitatkozásokat azonban és a nemzetségekrõl való tudakozásokat, és a civakodást és a törvény felõl való harczokat kerüld; mert haszontalanok és hiábavalók.
But have nothing to do with foolish questionings, and lists of generations, and fights and arguments about the law; for they are of no profit and foolish.
μωρας δε ζητησεις και γενεαλογιας και ερεις και μαχας νομικας περιισταso εισιν γαρ ανωφελεις και ματαιοι

10 Az eretnek embert egy vagy két intés után kerüld;
A man whose opinions are not those of the church, after a first and second protest, is to be kept out of your society;
αιρετικον ανθρωπον μετα μιαν και δευτεραν νουθεσιαν παραιτου

11 Tudván, hogy az ilyen romlott, és vétkezik, önmaga is kárhoztatván magát.
Clearly he is in error and a sinner, being self-judged.
ειδως οτι εξεστραπται ο τοιουτος και αμαρτανει ων αυτοκατακριτος

12 Mikor Ártemást vagy Tikhikust hozzád küldöm, siess hozzám jõni Nikápolyba; mert elhatároztam, hogy ott töltöm a telet.
When I send Artemas or Tychicus to you, do your best to come to me at Nicopolis: for it is my purpose to be there for the winter.
οταν πεμψω αρτεμαν προς σε η τυχικον σπουδασον ελθειν προς με εις νικοπολιν εκει γαρ κεκρικα παραχειμασαι

13 A törvénytudó Zénást és Apollóst gondosan indítsd útnak, hogy semmiben se legyen fogyatkozásuk.
Send Zenas, the man of law, and Apollos on their journey with all care, so that they may be in need of nothing.
ζηναν τον νομικον και απολλω σπουδαιως προπεμψον ινα μηδεν αυτοις λειπη

14 Tanulják meg pedig a mieink is, hogy jó cselekedetekkel járjanak elõl a szükséges hasznokra, hogy ne legyenek gyümölcstelenek.
And let our people go on with good works for necessary purposes, so that they may not be without fruit.
μανθανετωσαν δε και οι ημετεροι καλων εργων προιστασθαι εις τας αναγκαιας χρειας ινα μη ωσιν ακαρποι

15 Köszöntenek téged a velem levõk mindnyájan. Köszöntsd azokat, a kik szeretnek minket hitben. Kegyelem mindnyájatokkal! Ámen.
All who are with me send you their love. Give our love to our friends in the faith. Grace be with you all.
ασπαζονται σε οι μετ εμου παντες ασπασαι τους φιλουντας ημας εν πιστει η χαρις μετα παντων υμων αμην [προς τιτον της κρητων εκκλησιας πρωτον επισκοπον χειροτονηθεντα εγραφη απο νικοπολεως της μακεδονιας]

1 Pál, Krisztus Jézusnak foglya, és Timótheus, az atyafi, Filemonnak, a mi szeretett munkatársunknak,
Paul, a prisoner of Jesus Christ, and Timothy our brother, to Philemon, our dear helper in the faith,
παυλος δεσμιος χριστου ιησου και τιμοθεος ο αδελφος φιλημονι τω αγαπητω και συνεργω ημων

2 És Appiának, a szeretettnek, és Arkhippusnak, a mi bajtársunknak, és a te házadnál való gyülekezetnek:
And to Apphia, our sister, and to Archippus, our brother in God's army, and to the church in your house:
και απφια τη αγαπητη και αρχιππω τω συστρατιωτη ημων και τη κατ οικον σου εκκλησια

3 Kegyelem néktek és békesség Istentõl, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.
Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.
χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου

4 Hálát adok az én Istenemnek mindenkor, emlegetvén téged az én imádságaimban,
I give praise to God at all times and make prayer for you,
ευχαριστω τω θεω μου παντοτε μνειαν σου ποιουμενος επι των προσευχων μου

5 Mert hallom a te szeretetedet és ama te hitedet, mely van benned az Úr Jézushoz, és minden szentek irányában,
Hearing of the love and the faith which you have to the Lord Jesus and to all the saints;
ακουων σου την αγαπην και την πιστιν ην εχεις προς τον κυριον ιησουν και εις παντας τους αγιους

6 Hogy a te hitedben való közösség hathatós legyen, a Krisztus ügyében, minden bennetek levõ jónak megismerése által.
That the faith which you have in common with them may be working with power, in the knowledge of every good thing in you, for Christ.
οπως η κοινωνια της πιστεως σου ενεργης γενηται εν επιγνωσει παντος αγαθου του εν υμιν εις χριστον ιησουν

7 Mert sok örömünk és vígasztalásunk van a te szeretetedben, hogy a szenteknek szíveik megvídámodtak te általad, atyámfia.
For I had great joy and comfort in your love, because the hearts of the saints have been made strong again through you, brother.
χαριν γαρ εχομεν πολλην και παρακλησιν επι τη αγαπη σου οτι τα σπλαγχνα των αγιων αναπεπαυται δια σου αδελφε

8 Annakokáért jóllehet nagy bátorságom van a Krisztusban, megparancsolni néked azt, a mi illendõ,
And so, though I might, in the name of Christ, give you orders to do what is right,
διο πολλην εν χριστω παρρησιαν εχων επιτασσειν σοι το ανηκον

9 A szeretetért inkább kérlek, ilyen lévén, mint Pál, a megvénhedett, most pedig foglya is a Jézus Krisztusnak;
Still, because of love, in place of an order, I make a request to you, I, Paul, an old man and now a prisoner of Christ Jesus:
δια την αγαπην μαλλον παρακαλω τοιουτος ων ως παυλος πρεσβυτης νυνι δε και δεσμιος ιησου χριστου

10 Kérlek téged az én fiamért, a kit fogságomban szûltem, Onésimusért,
My request is for my child Onesimus, the child of my chains,
παρακαλω σε περι του εμου τεκνου ον εγεννησα εν τοις δεσμοις μου ονησιμον

11 A ki egykor tenéked haszontalan volt, most pedig mind néked, mind nékem nagyon hasznos,
Who in the past was of no profit to you, but now is of profit to you and to me:
τον ποτε σοι αχρηστον νυνι δε σοι και εμοι ευχρηστον ον ανεπεμψα

12 Kit visszaküldöttem; te pedig õt, azaz az én szívemet, fogadd magadhoz!
Whom I have sent back to you, him who is my very heart:
συ δε αυτον τουτεστιν τα εμα σπλαγχνα προσλαβου

13 Õt én magamnál akartam tartani, hogy te helyetted szolgáljon nékem az evangyéliomért [szenvedett] fogságomban;
Though my desire was to keep him with me, to be my servant in the chains of the good news, in your place:
ον εγω εβουλομην προς εμαυτον κατεχειν ινα υπερ σου διακονη μοι εν τοις δεσμοις του ευαγγελιου

14 De a te megkérdezésed nélkül semmit sem akartam cselekedni, hogy jótéteményed ne kényszerítésbõl, hanem szabad akaratból való legyen.
But without your approval I would do nothing; so that your good works might not be forced, but done freely from your heart.
χωρις δε της σης γνωμης ουδεν ηθελησα ποιησαι ινα μη ως κατα αναγκην το αγαθον σου η αλλα κατα εκουσιον

15 Mert talán azért vált meg [tõled] ideig-óráig, hogy õt, mint örökkévalót kapd vissza;
For it is possible that for this reason he was parted from you for a time, so that you might have him for ever;
ταχα γαρ δια τουτο εχωρισθη προς ωραν ινα αιωνιον αυτον απεχης

16 Nem úgy immár mint szolgát, hanem szolgánál nagyobbat, [mint] szeretett atyafit, kiváltképen nékem, mennyivel inkább pedig néked, mind testben, mind az Úrban.
No longer as a servant, but more than a servant, a brother, very dear to me specially, but much more to you, in the flesh as well as in the Lord.
ουκετι ως δουλον αλλ υπερ δουλον αδελφον αγαπητον μαλιστα εμοι ποσω δε μαλλον σοι και εν σαρκι και εν κυριω

17 Azért, ha engem részestársadnak tartasz, úgy fogadd õt magadhoz, mint engemet.
If then you take me to be your friend and brother, take him in as myself.
ει ουν εμε εχεις κοινωνον προσλαβου αυτον ως εμε

18 Ha pedig valamit vétett ellened, avagy adós, ezt nekem róvd fel.
If he has done you any wrong or is in debt to you for anything, put it to my account.
ει δε τι ηδικησεν σε η οφειλει τουτο εμοι ελλογει

19 Én Pál írtam az én kezemmel, én megfizetem: hogy [azt] ne mondjam néked, hogy te magaddal is adós vagy ezen felül nékem.
I, Paul, writing this myself, say, I will make payment to you: and I do not say to you that you are in debt to me even for your life.
εγω παυλος εγραψα τη εμη χειρι εγω αποτισω ινα μη λεγω σοι οτι και σεαυτον μοι προσοφειλεις

20 Bizonyára, atyámfia, jótéteményt várnék tõled az Úrban: vídámítsd meg az én szívemet az Úrban!
So brother, let me have joy of you in the Lord: give new life to my heart in Christ.
ναι αδελφε εγω σου οναιμην εν κυριω αναπαυσον μου τα σπλαγχνα εν κυριω

21 Bízván a te engedelmességedben, [így] írtam néked, tudván, hogy annál, a mit mondok, többet is fogsz cselekedni.
Being certain that you will do my desire, I am writing to you, in the knowledge that you will do even more than I say.
πεποιθως τη υπακοη σου εγραψα σοι ειδως οτι και υπερ ο λεγω ποιησεις

22 Egyúttal pedig készíts nékem szállást; mert reménylem, hogy a ti imádságaitokért néktek ajándékoztatom.
And make a room ready for me; for I am hoping that through your prayers I will be given to you.
αμα δε και ετοιμαζε μοι ξενιαν ελπιζω γαρ οτι δια των προσευχων υμων χαρισθησομαι υμιν

23 Köszönt téged Epafrás, az én fogolytársam a Krisztus Jézusban,
Epaphras, my brother-prisoner in Christ Jesus, sends you his love;
ασπαζονται σε επαφρας ο συναιχμαλωτος μου εν χριστω ιησου

24 [Tovább]á Márk, Aristárkhus, Démás [és] Lukács, az én munkatársaim.
And so do Mark, Aristarchus, Demas, and Luke, my brother-workers.
μαρκος αρισταρχος δημας λουκας οι συνεργοι μου

25 A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme [legyen] a ti lelketekkel!
The grace of our Lord Jesus Christ be with your spirit. So be it.
η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου μετα του πνευματος υμων αμην [προς φιλημονα εγραφη απο ρωμης δια ονησιμου οικετου]

1 Minekutána az Isten sok rendben és sokféleképen szólott hajdan az atyáknak a próféták által, ez utolsó idõkben szólott nékünk Fia által,
In times past the word of God came to our fathers through the prophets, in different parts and in different ways;
πολυμερως και πολυτροπως παλαι ο θεος λαλησας τοις πατρασιν εν τοις προφηταις επ εσχατων των ημερων τουτων ελαλησεν ημιν εν υιω

2 A kit tett mindennek örökösévé, a ki által a világot is teremtette,
But now, at the end of these days, it has come to us through his Son, to whom he has given all things for a heritage, and through whom he made the order of the generations;
ον εθηκεν κληρονομον παντων δι ου και τους αιωνας εποιησεν

3 A ki az õ dicsõségének visszatükrözõdése, és az õ valóságának képmása, a ki hatalma szavával fentartja a mindenséget, a ki minket bûneinktõl megtisztítván, üle a Felségnek jobbjára a magasságban,
Who, being the outshining of his glory, the true image of his substance, supporting all things by the word of his power, having given himself as an offering making clean from sins, took his seat at the right hand of God in heaven;
ος ων απαυγασμα της δοξης και χαρακτηρ της υποστασεως αυτου φερων τε τα παντα τω ρηματι της δυναμεως αυτου δι εαυτου καθαρισμον ποιησαμενος των αμαρτιων ημων εκαθισεν εν δεξια της μεγαλωσυνης εν υψηλοις

4 Annyival kiválóbb lévén az angyaloknál, a mennyivel különb nevet örökölt azoknál.
Having become by so much better than the angels, as the name which is his heritage is more noble than theirs.
τοσουτω κρειττων γενομενος των αγγελων οσω διαφορωτερον παρ αυτους κεκληρονομηκεν ονομα

5 Mert kinek mondotta valaha az angyalok közül: Én Fiam vagy te, én ma szûltelek téged? és ismét: Én leszek néki Atyja és õ lesz nékem Fiam?
To which of the angels did God say at any time, You are my Son, this day I have given you being? or, I will be his Father, and he will be my Son?
τινι γαρ ειπεν ποτε των αγγελων υιος μου ει συ εγω σημερον γεγεννηκα σε και παλιν εγω εσομαι αυτω εις πατερα και αυτος εσται μοι εις υιον

6 Viszont mikor behozza az õ elsõszülöttét a világba, így szól: És imádják õt az Istennek minden angyalai.
And again, when he is sending his only Son into the world, he says, Let all the angels of God give him worship.
οταν δε παλιν εισαγαγη τον πρωτοτοκον εις την οικουμενην λεγει και προσκυνησατωσαν αυτω παντες αγγελοι θεου

7 És bár az angyalokról [így] szól: Ki az õ angyalait szelekké teszi és az õ szolgáit tûz lángjává,
And of the angels he says, Who makes his angels winds, and his servants flames of fire:
και προς μεν τους αγγελους λεγει ο ποιων τους αγγελους αυτου πνευματα και τους λειτουργους αυτου πυρος φλογα

8 Ámde a Fiúról [így]: A te királyi széked óh Isten örökkön örökké. Igazságnak pálczája a te országodnak pálczája.
But of the Son he says, Your seat of power, O God, is for ever and ever; and the rod of your kingdom is a rod of righteousness.
προς δε τον υιον ο θρονος σου ο θεος εις τον αιωνα του αιωνος ραβδος ευθυτητος η ραβδος της βασιλειας σου

9 Szeretted az igazságot és gyûlölted a hamisságot: annakokáért felkent téged az Isten, a te Istened, örömnek olajával a te társaid felett.
You have been a lover of righteousness and a hater of evil; and so God, your God, has put the oil of joy on your head more than on the heads of those who are with you.
ηγαπησας δικαιοσυνην και εμισησας ανομιαν δια τουτο εχρισεν σε ο θεος ο θεος σου ελαιον αγαλλιασεως παρα τους μετοχους σου

10 És: Te Uram kezdetben alapítottad a földet és a te kezeidnek mûvei az egek;
You, Lord, at the first did put the earth on its base, and the heavens are the works of your hands:
και συ κατ αρχας κυριε την γην εθεμελιωσας και εργα των χειρων σου εισιν οι ουρανοι

11 Azok elvesznek, de te megmaradsz, és mindazok, mint a ruha megavulnak.
They will come to their end; but you are for ever; they will become old as a robe;
αυτοι απολουνται συ δε διαμενεις και παντες ως ιματιον παλαιωθησονται

12 És palástként összehajtod azokat és elváltoznak, te pedig ugyanaz vagy és a te esztendeid el nem fogynak.
They will be rolled up like a cloth, even like a robe, and they will be changed: but you are the same and your years will have no end.
και ωσει περιβολαιον ελιξεις αυτους και αλλαγησονται συ δε ο αυτος ει και τα ετη σου ουκ εκλειψουσιν

13 Melyik angyalnak mondotta pedig valaha: Ülj az én jobbkezem felõl, míglen ellenségeidet lábaidnak zsámolyává teszem?
But of which of the angels has he said at any time, Take your seat at my right hand till I put all those who are against you under your feet?
προς τινα δε των αγγελων ειρηκεν ποτε καθου εκ δεξιων μου εως αν θω τους εχθρους σου υποποδιον των ποδων σου

14 Avagy nem szolgáló lelkek-é mindazok, elküldve szolgálatra azokért, a kik örökölni fogják az idvességet?
Are they not all helping spirits, who are sent out as servants to those whose heritage will be salvation?
ουχι παντες εισιν λειτουργικα πνευματα εις διακονιαν αποστελλομενα δια τους μελλοντας κληρονομειν σωτηριαν

1 Annakokáért annál is inkább szükséges nékünk a hallottakra figyelmeznünk, hogy valaha el ne sodortassunk.
For this reason there is the more need for us to give attention to the things which have come to our ears, for fear that by chance we might be slipping away.
δια τουτο δει περισσοτερως ημας προσεχειν τοις ακουσθεισιν μηποτε παραρρυωμεν

2 Mert ha az angyaloktól hirdetett beszéd erõs volt és minden bûn és engedetlenség elvette igazságos büntetését:
Because if the word which came through the angels was fixed, and in the past every evil act against God's orders was given its full punishment;
ει γαρ ο δι αγγελων λαληθεις λογος εγενετο βεβαιος και πασα παραβασις και παρακοη ελαβεν ενδικον μισθαποδοσιαν

3 Mimódon menekedünk meg mi, hogyha nem törõdünk ily nagy idvességgel? a melyet, miután kezdetben hirdetett az Úr, azok, a kik hallották, biztosítottak számunkra,
What will come on us, if we do not give our minds to such a great salvation? a salvation of which our fathers first had knowledge through the words of the Lord, and which was made certain to us by those to whom his words came;
πως ημεις εκφευξομεθα τηλικαυτης αμελησαντες σωτηριας ητις αρχην λαβουσα λαλεισθαι δια του κυριου υπο των ακουσαντων εις ημας εβεβαιωθη

4 Velök együtt bizonyságot tevén arról az Isten, jelekkel meg csodákkal és sokféle erõkkel s a Szent Léleknek közléseivel az õ akarata szerint.
And God was a witness with them, by signs and wonders, and by more than natural powers, and by his distribution of the Holy Spirit at his pleasure.
συνεπιμαρτυρουντος του θεου σημειοις τε και τερασιν και ποικιλαις δυναμεσιν και πνευματος αγιου μερισμοις κατα την αυτου θελησιν

5 Mert nem angyaloknak vetette alá a jövendõ világot, a melyrõl szólunk.
For he did not make the angels rulers over the world to come, of which I am writing.
ου γαρ αγγελοις υπεταξεν την οικουμενην την μελλουσαν περι ης λαλουμεν

6 Sõt bizonyságot tett valahol valaki, mondván: Micsoda az ember, hogy megemlékezel õ róla, avagy az embernek fia, hogy gondod van reá?
But a certain writer has given his witness, saying, What is man, that you keep him in mind? what is the son of man, that you take him into account?
διεμαρτυρατο δε που τις λεγων τι εστιν ανθρωπος οτι μιμνησκη αυτου η υιος ανθρωπου οτι επισκεπτη αυτον

7 Kisebbé tetted õt rövid idõre az angyaloknál, dicsõséggel és tisztességgel megkoronáztad õt és úrrá tetted kezeid munkáin,
You made him a little lower than the angels; you gave him a crown of glory and honour, and made him ruler over all the works of your hands:
ηλαττωσας αυτον βραχυ τι παρ αγγελους δοξη και τιμη εστεφανωσας αυτον και κατεστησας αυτον επι τα εργα των χειρων σου

8 Mindent lábai alá vetettél. Mert azzal, hogy néki mindent alávetett, semmit sem hagyott alávetetlenül: de most még nem látjuk, hogy néki minden alávettetett.
You put all things under his feet. For in making man the ruler over all things, God did not put anything outside his authority; though we do not see everything under him now.
παντα υπεταξας υποκατω των ποδων αυτου εν γαρ τω υποταξαι αυτω τα παντα ουδεν αφηκεν αυτω ανυποτακτον νυν δε ουπω ορωμεν αυτω τα παντα υποτεταγμενα

9 Azt azonban látjuk, hogy Jézus, a ki egy kevés idõre kisebbé tétetett az angyaloknál, a halál elszenvedéséért dicsõséggel és tisztességgel koronáztatott meg, hogy az Isten kegyelmébõl mindenkiért megízlelje a halált.
But we see him who was made a little lower than the angels, even Jesus, crowned with glory and honour, because he let himself be put to death so that by the grace of God he might undergo death for all men.
τον δε βραχυ τι παρ αγγελους ηλαττωμενον βλεπομεν ιησουν δια το παθημα του θανατου δοξη και τιμη εστεφανωμενον οπως χαριτι θεου υπερ παντος γευσηται θανατου

10 Mert illendõ vala, hogy a kiért minden és a ki által minden, sok fiakat vezérelvén dicsõségre, az õ idvességök fejedelmét szenvedések által tegye tökéletessé.
Because it was right for him, for whom and through whom all things have being, in guiding his sons to glory, to make the captain of their salvation complete through pain.
επρεπεν γαρ αυτω δι ον τα παντα και δι ου τα παντα πολλους υιους εις δοξαν αγαγοντα τον αρχηγον της σωτηριας αυτων δια παθηματων τελειωσαι

11 Mert a megszentelõ és a megszenteltek egytõl valók mindnyájan, a mely oknál fogva nem szégyenli õket atyjafiainak hívni,
For he who makes holy and those who are made holy are all of one family; and for this reason it is no shame for him to give them the name of brothers,
ο τε γαρ αγιαζων και οι αγιαζομενοι εξ ενος παντες δι ην αιτιαν ουκ επαισχυνεται αδελφους αυτους καλειν

12 Mondván: Hirdetem a te nevedet az én atyámfiainak, az anyaszentegyháznak közepette dícséretet mondok néked.
Saying, I will give the knowledge of your name to my brothers, I will make a song of praise to you before the church.
λεγων απαγγελω το ονομα σου τοις αδελφοις μου εν μεσω εκκλησιας υμνησω σε

13 És ismét: Én õ benne bízom; és ismét: Ímhol vagyok én és a gyermekek, a kiket az Isten nékem adott.
And again he says, I will put my faith in him. And again, See, I am here, and the children which God has given to me.
και παλιν εγω εσομαι πεποιθως επ αυτω και παλιν ιδου εγω και τα παιδια α μοι εδωκεν ο θεος

14 Mivel tehát a gyermekek testbõl és vérbõl valók, õ is hasonlatosképen részese lett azoknak, hogy a halál által megsemmisítse azt, a kinek hatalma van a halálon, tudniillik az ördögöt,
And because the children are flesh and blood, he took a body himself and became like them; so that by his death he might put an end to him who had the power of death, that is to say, the Evil One;
επει ουν τα παιδια κεκοινωνηκεν σαρκος και αιματος και αυτος παραπλησιως μετεσχεν των αυτων ινα δια του θανατου καταργηση τον το κρατος εχοντα του θανατου τουτεστιν τον διαβολον

15 És megszabadítsa azokat, a kik a haláltól való félelem miatt teljes életökben rabok valának.
And let those who all their lives were in chains because of their fear of death, go free.
και απαλλαξη τουτους οσοι φοβω θανατου δια παντος του ζην ενοχοι ησαν δουλειας

16 Mert nyilván nem angyalokat karolt fel, hanem az Ábrahám magvát karolta fel.
For, truly, he does not take on the life of angels, but that of the seed of Abraham.
ου γαρ δηπου αγγελων επιλαμβανεται αλλα σπερματος αβρααμ επιλαμβανεται

17 Annakokáért mindenestõl fogva hasonlatosnak kellett lennie az atyafiakhoz, hogy könyörülõ legyen és hív fõpap az Isten elõtt való dolgokban, hogy engesztelést szerezzen a nép bûneiért.
Because of this it was necessary for him to be made like his brothers in every way, so that he might be a high priest full of mercy and keeping faith in everything to do with God, making offerings for the sins of the people.
οθεν ωφειλεν κατα παντα τοις αδελφοις ομοιωθηναι ινα ελεημων γενηται και πιστος αρχιερευς τα προς τον θεον εις το ιλασκεσθαι τας αμαρτιας του λαου

18 Mert a mennyiben szenvedett, õ maga is megkísértetvén, segíthet azokon, a kik megkísértetnek.
For having been put to the test himself, he is able to give help to others when they are tested.
εν ω γαρ πεπονθεν αυτος πειρασθεις δυναται τοις πειραζομενοις βοηθησαι

1 Annakokáért szent atyafiak, mennyei elhívásnak részesei, figyelmezzetek, a mi vallásunknak apostolára és fõpapjára, Krisztus Jézusra,
For this reason, holy brothers, marked out to have a part in heaven, give thought to Jesus the representative and high priest of our faith;
οθεν αδελφοι αγιοι κλησεως επουρανιου μετοχοι κατανοησατε τον αποστολον και αρχιερεα της ομολογιας ημων χριστον ιησουν

2 A ki hû ahhoz, a ki õt rendelte, valamint Mózes is az õ egész házában.
Who kept faith with God who gave him his place, even as Moses did in all his house.
πιστον οντα τω ποιησαντι αυτον ως και μωσης εν ολω τω οικω αυτου

3 Mert ez nagyobb dicsõségre méltattatott, mint Mózes, a mennyiben a ház építõjének nagyobb a tisztessége, mint a háznak.
And it was right for this man to have more honour than Moses, even as the builder of a house has more honour than the house.
πλειονος γαρ δοξης ουτος παρα μωσην ηξιωται καθ οσον πλειονα τιμην εχει του οικου ο κατασκευασας αυτον

4 Mert minden háznak van építõje, a ki pedig mindent elkészített, az Isten az.
For every house has a builder; but the builder of all things is God.
πας γαρ οικος κατασκευαζεται υπο τινος ο δε τα παντα κατασκευασας θεος

5 Mózes is hû volt ugyan az õ egész házában, mint szolga, a hirdetendõknek bizonyságára,
And Moses certainly kept faith as a servant, in all his house, and as a witness of those things which were to be said later;
και μωσης μεν πιστος εν ολω τω οικω αυτου ως θεραπων εις μαρτυριον των λαληθησομενων

6 Krisztus ellenben mint Fiú a maga háza felett, a kinek háza mi vagyunk, ha a bizodalmat és a reménységnek dicsekedését mind végig erõsen megtartjuk.
But Christ as a son, over his house; whose house are we, if we keep our hearts fixed in the glad and certain hope till the end.
χριστος δε ως υιος επι τον οικον αυτου ου οικος εσμεν ημεις εανπερ την παρρησιαν και το καυχημα της ελπιδος μεχρι τελους βεβαιαν κατασχωμεν

7 Annakokáéért a mint a Szent Lélek mondja: Ma, ha az õ szavát halljátok,
And so, as the Holy Spirit says, Today if you let his voice come to your ears,
διο καθως λεγει το πνευμα το αγιον σημερον εαν της φωνης αυτου ακουσητε

8 Meg ne keményítsétek a ti szíveteket, mint az elkeseredéskor, a kísértés ama napján a pusztában,
Be not hard of heart, as when you made me angry, on the day of testing in the waste land,
μη σκληρυνητε τας καρδιας υμων ως εν τω παραπικρασμω κατα την ημεραν του πειρασμου εν τη ερημω

9 A hol a ti atyáitok próbára tevéssel megkísértének engem és látták az én cselekedeteimet negyven esztendeig.
When your fathers put me to the test, and saw my works for forty years.
ου επειρασαν με οι πατερες υμων εδοκιμασαν με και ειδον τα εργα μου τεσσαρακοντα ετη

10 Azért megharagudtam arra a nemzetségre és mondám: mindig tévelyegnek szivökben; õk pedig nem ismerték meg az én útaimat.
So that I was angry with this generation, and I said, Their hearts are in error at all times, and they have no knowledge of my ways;
διο προσωχθισα τη γενεα εκεινη και ειπον αει πλανωνται τη καρδια αυτοι δε ουκ εγνωσαν τας οδους μου

11 Úgy hogy megesküdtem haragomban, hogy nem fognak bemenni az én nyugodalmamba.
And being angry I made an oath, saying, They may not come into my rest.
ως ωμοσα εν τη οργη μου ει εισελευσονται εις την καταπαυσιν μου

12 Vigyázzatok atyámfiai, hogy valaha ne legyen bármelyikõtöknek hitetlen gonosz szíve, hogy az élõ Istentõl elszakadjon;
My brothers, take care that there is not by chance in any one of you an evil heart without belief, turning away from the living God:
βλεπετε αδελφοι μηποτε εσται εν τινι υμων καρδια πονηρα απιστιας εν τω αποστηναι απο θεου ζωντος

13 Hanem intsétek egymást minden napon, míg tart a ma, hogy egyikõtök se keményíttessék meg a bûnnek csalárdsága által:
But give comfort to one another every day as long as it is still Today; so that no one among you may be made hard by the deceit of sin:
αλλα παρακαλειτε εαυτους καθ εκαστην ημεραν αχρις ου το σημερον καλειται ινα μη σκληρυνθη τις εξ υμων απατη της αμαρτιας

14 Mert részeseivé lettünk Krisztusnak, ha ugyan az elkezdett bizodalmat mindvégig erõsen megtartjuk.
For if we keep the substance of the faith which we had at the start, even till the end, we have a part with Christ;
μετοχοι γαρ γεγοναμεν του χριστου εανπερ την αρχην της υποστασεως μεχρι τελους βεβαιαν κατασχωμεν

15 E mondás szerint: Ma, ha az õ szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket, mint az elkeseredéskor.
As it is said, Today if you will let his voice come to your ears, be not hard of heart, as when you made him angry.
εν τω λεγεσθαι σημερον εαν της φωνης αυτου ακουσητε μη σκληρυνητε τας καρδιας υμων ως εν τω παραπικρασμω

16 Mert kik keseredtek el, mikor ezt hallák? Nemde mindazok, a kik kijövének Égyiptomból Mózes által?
Who made him angry when his voice came to them? was it not all those who came out of Egypt with Moses?
τινες γαρ ακουσαντες παρεπικραναν αλλ ου παντες οι εξελθοντες εξ αιγυπτου δια μωσεως

17 Kikre haragudott vala pedig meg negyven esztendeig? avagy nem azokra-é, a kik vétkeztek, a kiknek testei elhullottak a pusztában?
And with whom was he angry for forty years? was it not with those who did evil, who came to their deaths in the waste land?
τισιν δε προσωχθισεν τεσσαρακοντα ετη ουχι τοις αμαρτησασιν ων τα κωλα επεσεν εν τη ερημω

18 Kiknek esküdött pedig meg, hogy nem mennek be az õ nyugodalmába, hanemha az engedetleneknek?
And to whom did he make an oath that they might not come into his rest? was it not to those who went against his orders?
τισιν δε ωμοσεν μη εισελευσεσθαι εις την καταπαυσιν αυτου ει μη τοις απειθησασιν

19 Látjuk is, hogy nem mehettek be hitetlenség miatt.
So we see that they were not able to go in because they had no belief.
και βλεπομεν οτι ουκ ηδυνηθησαν εισελθειν δι απιστιαν

1 Óvakodjunk tehát, hogy mivel megvan az õ nyugodalmába való bemenetel ígérete, valaki közületek fogyatkozásban levõnek ne láttassék.
Let us then, though we still have God's word that we may come into his rest, go in fear that some of you may be unable to do so.
φοβηθωμεν ουν μηποτε καταλειπομενης επαγγελιας εισελθειν εις την καταπαυσιν αυτου δοκη τις εξ υμων υστερηκεναι

2 Mert nékünk is hirdettetett az evangyéliom, miképen azoknak: de nem használt nékik a hallott beszéd, mivel nem párosították hittel azok, a kik hallották.
And, truly, the good news came to us, even as it did to them; but the hearing of the word did them no good, because they were not united in faith with the true hearers.
και γαρ εσμεν ευηγγελισμενοι καθαπερ κακεινοι αλλ ουκ ωφελησεν ο λογος της ακοης εκεινους μη συγκεκραμενος τη πιστει τοις ακουσασιν

3 Mert mi, hívõk, bemegyünk a nyugodalomba, miképen megmondotta: A mint megesküdtem az én haragomban, nem fognak bemenni az én nyugodalmamba; jóllehet munkáit a világ megalapításától kezdve bevégezte.
For those of us who have belief come into his rest; even as he has said, As I said in my oath when I was angry, They may not come into my rest: though the works were done from the time of the making of the world.
εισερχομεθα γαρ εις την καταπαυσιν οι πιστευσαντες καθως ειρηκεν ως ωμοσα εν τη οργη μου ει εισελευσονται εις την καταπαυσιν μου καιτοι των εργων απο καταβολης κοσμ ου γενηθεντων

4 Mert valahol a hetedik napról ekképen szólott: És megnyugovék Isten a hetedik napon minden õ cselekedeteitõl.
For in one place he has said of the seventh day, And God had rest from all his works on the seventh day;
ειρηκεν γαρ που περι της εβδομης ουτως και κατεπαυσεν ο θεος εν τη ημερα τη εβδομη απο παντων των εργων αυτου

5 És ugyanabban ismét: Nem mennek be az én nyugodalmamba.
And in the same place he says again, They will not come into my rest.
και εν τουτω παλιν ει εισελευσονται εις την καταπαυσιν μου

6 Mivelhogy annakokáért áll az, hogy némelyek bemennek abba, és a kiknek elõször hirdettetett az evangyéliom, nem mentek be engedetlenség miatt:
So that as it is clear that some have to go in, and that the first hearers of the good news were not able to go in because they went against God's orders,
επει ουν απολειπεται τινας εισελθειν εις αυτην και οι προτερον ευαγγελισθεντες ουκ εισηλθον δι απειθειαν

7 Ismét határoz egy napot: Ma, szólván Dávid által annnyi idõ multán, a mint elõbb mondva volt. Ma, ha az õ szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket.
After a long time, again naming a certain day, he says in David, Today (as he had said before), Today if you will let his voice come to your ears, be not hard of heart,
παλιν τινα οριζει ημεραν σημερον εν δαβιδ λεγων μετα τοσουτον χρονον καθως ειρηται σημερον εαν της φωνης αυτου ακουσητε μη σκληρυνητε τας καρδιας υμων

8 Mert ha õket Józsué nyugodalomba helyezte volna, nem szólana azok után más napról.
For if Joshua had given them rest, he would not have said anything about another day.
ει γαρ αυτους ιησους κατεπαυσεν ουκ αν περι αλλης ελαλει μετα ταυτα ημερας

9 Annakokáért megvan a szombatja az Isten népének.
So that there is still a Sabbath-keeping for the people of God.
αρα απολειπεται σαββατισμος τω λαω του θεου

10 Mert a ki bement az õ nyugodalmába, az maga is megnyugodott cselekedeteitõl, a miképen Isten is a magáéitól,
For the man who comes into his rest has had rest from his works, as God did from his.
ο γαρ εισελθων εις την καταπαυσιν αυτου και αυτος κατεπαυσεν απο των εργων αυτου ωσπερ απο των ιδιων ο θεος

11 Igyekezzünk tehát bemenni abba a nyugodalomba, hogy valaki a hitetlenségnek ugyanazon példájába ne essék.
Because of this, let us have a strong desire to come into that rest, and let no one go after the example of those who went against God's orders.
σπουδασωμεν ουν εισελθειν εις εκεινην την καταπαυσιν ινα μη εν τω αυτω τις υποδειγματι πεση της απειθειας

12 Mert az Istennek beszéde élõ és ható, és élesebb minden kétélû fegyvernél, és elhat a szívnek és léleknek, az ízeknek és a velõknek megoszlásáig, és megítéli a gondolatokat és a szívnek indulatait.
For the word of God is living and full of power, and is sharper than any two-edged sword, cutting through and making a division even of the soul and the spirit, the bones and the muscles, and quick to see the thoughts and purposes of the heart.
ζων γαρ ο λογος του θεου και ενεργης και τομωτερος υπερ πασαν μαχαιραν διστομον και διικνουμενος αχρι μερισμου ψυχης τε και πνευματος αρμων τε και μυελων και κριτικος ενθυμησεων και εννοιων καρδιας

13 És nincsen oly teremtmény, a mely nyilvánvaló nem volna elõtte, sõt mindenek meztelenek és leplezetlenek annak szemei elõtt, a kirõl mi beszélünk.
And there is nothing made which is not completely clear to him; there is nothing covered, but all things are open to the eyes of him with whom we have to do.
και ουκ εστιν κτισις αφανης ενωπιον αυτου παντα δε γυμνα και τετραχηλισμενα τοις οφθαλμοις αυτου προς ον ημιν ο λογος

14 Lévén annakokáért nagy fõpapunk, a ki áthatolt az egeken, Jézus, az Istennek Fia, ragaszkodjunk vallásunkhoz.
Having then a great high priest, who has made his way through the heavens, even Jesus the Son of God, let us be strong in our faith.
εχοντες ουν αρχιερεα μεγαν διεληλυθοτα τους ουρανους ιησουν τον υιον του θεου κρατωμεν της ομολογιας

15 Mert nem oly fõpapunk van, a ki nem tudna megindulni gyarlóságainkon, hanem a ki megkísértetett mindenekben, hozzánk hasonlóan, kivéve a bûnt.
For we have not a high priest who is not able to be touched by the feelings of our feeble flesh; but we have one who has been tested in all points as we ourselves are tested, but without sin.
ου γαρ εχομεν αρχιερεα μη δυναμενον συμπαθησαι ταις ασθενειαις ημων πεπειραμενον δε κατα παντα καθ ομοιοτητα χωρις αμαρτιας

16 Járuljunk azért bizodalommal a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk, alkalmas idõben való segítségül.
Then let us come near to the seat of grace without fear, so that mercy may be given to us, and we may get grace for our help in time of need.
προσερχωμεθα ουν μετα παρρησιας τω θρονω της χαριτος ινα λαβωμεν ελεον και χαριν ευρωμεν εις ευκαιρον βοηθειαν

1 Mert minden fõpap emberek közül választatván, emberekért rendeltetik az Isten elõtt való dolgokban, hogy ajándékokat és áldozatokat vigyen a bûnökért,
Every high priest who is taken from among men is given his position to take care of the interests of men in those things which have to do with God, so that he may make offerings for sins.
πας γαρ αρχιερευς εξ ανθρωπων λαμβανομενος υπερ ανθρωπων καθισταται τα προς τον θεον ινα προσφερη δωρα τε και θυσιας υπερ αμαρτιων

2 A ki képes együttérezni a tudatlanokkal és tévelygõkkel, mivelhogy maga is körül van véve gyarlósággal.
He is able to have feeling for those who have no knowledge and for those who are wandering from the true way, because he himself is feeble;
μετριοπαθειν δυναμενος τοις αγνοουσιν και πλανωμενοις επει και αυτος περικειται ασθενειαν

3 És ezért köteles, miképen a népért, azonképen önmagáért is áldozni a bûnökért.
And being feeble, he has to make sin-offerings for himself as well as for the people.
και δια ταυτην οφειλει καθως περι του λαου ουτως και περι εαυτου προσφερειν υπερ αμαρτιων

4 És senki sem veszi magának e tisztességet, hanem a [kit] Isten hív el, miként Áront is.
And no man who is not given authority by God, as Aaron was, takes this honour for himself.
και ουχ εαυτω τις λαμβανει την τιμην αλλα ο καλουμενος υπο του θεου καθαπερ και ο ααρων

5 Hasonnlóképen Krisztus sem maga dicsõítette meg magát azzal, hogy fõpap lett, hanem az, a ki így szólott hozzá: Én Fiam vagy te, ma szûltelek téged.
In the same way Christ did not take for himself the glory of being made a high priest, but was given it by him who said, You are my Son, this day I have given you being:
ουτως και ο χριστος ουχ εαυτον εδοξασεν γενηθηναι αρχιερεα αλλ ο λαλησας προς αυτον υιος μου ει συ εγω σημερον γεγεννηκα σε

6 Miképen másutt is mondja: Te örökké való pap vagy, Melkisédek rendje szerint.
As he says in another place, You are a priest for ever after the order of Melchizedek.
καθως και εν ετερω λεγει συ ιερευς εις τον αιωνα κατα την ταξιν μελχισεδεκ

7 Ki az õ testének napjaiban könyörgésekkel és esedezésekkel, erõs kiáltás és könyhullatás közben járult ahhoz, a ki képes megszabadítani õt a halálból, és meghallgattatott az õ istenfélelméért,
Who in the days of his flesh, having sent up prayers and requests with strong crying and weeping to him who was able to give him salvation from death, had his prayer answered because of his fear of God.
ος εν ταις ημεραις της σαρκος αυτου δεησεις τε και ικετηριας προς τον δυναμενον σωζειν αυτον εκ θανατου μετα κραυγης ισχυρας και δακρυων προσενεγκας και εισακουσθεις απο της ευλαβειας

8 Ámbár Fiú, megtanulta azokból, a miket szenvedett, az engedelmességet;
And though he was a Son, through the pain which he underwent, the knowledge came to him of what it was to be under God's orders;
καιπερ ων υιος εμαθεν αφ ων επαθεν την υπακοην

9 És tökéletességre jutván, örök idvesség szerzõje lett mindazokra nézve, a kik neki engedelmeskednek,
And when he had been made complete, he became the giver of eternal salvation to all those who are under his orders;
και τελειωθεις εγενετο τοις υπακουουσιν αυτω πασιν αιτιος σωτηριας αιωνιου

10 Neveztetvén az Istentõl Melkisédek rendje szerint való fõpapnak.
Being named by God a high priest of the order of Melchizedek.
προσαγορευθεις υπο του θεου αρχιερευς κατα την ταξιν μελχισεδεκ

11 A kirõl nekünk sok és nehezen megmagyarázható mondani valónk van, mivel restek lettetek a hallásra.
Of whom we have much to say which it is hard to make clear, because you are slow of hearing.
περι ου πολυς ημιν ο λογος και δυσερμηνευτος λεγειν επει νωθροι γεγονατε ταις ακοαις

12 Mert noha ez idõ szerint tanítóknak kellene lennetek, ismét arra van szükségetek, hogy az Isten beszédeinek kezdõ elemeire tanítson valaki titeket; és olyanok lettetek, a kiknek tejre van szükségetek és nem kemény eledelre.
And though by this time it would be right for you to be teachers, you still have need of someone to give you teaching about the first simple rules of God's revelation; you have become like babies who have need of milk, and not of solid food.
και γαρ οφειλοντες ειναι διδασκαλοι δια τον χρονον παλιν χρειαν εχετε του διδασκειν υμας τινα τα στοιχεια της αρχης των λογιων του θεου και γεγονατε χρειαν εχοντες γαλακτ ος και ου στερεας τροφης

13 Mert mindaz, a ki tejjel él, járatlan az igazságnak beszédiben, mivelhogy kiskorú:
For everyone who takes milk is without experience of the word of righteousness: he is a child.
πας γαρ ο μετεχων γαλακτος απειρος λογου δικαιοσυνης νηπιος γαρ εστιν

14 Az érettkorúaknak pedig kemény eledel való, mint a kiknek mivoltuknál fogva gyakorlottak az érzékeik a jó és rossz között való különbségtételre.
But solid food is for men of full growth, even for those whose senses are trained by use to see what is good and what is evil.
τελειων δε εστιν η στερεα τροφη των δια την εξιν τα αισθητηρια γεγυμνασμενα εχοντων προς διακρισιν καλου τε και κακου

1 Annakokáért elhagyván a Krisztusról való kezdetleges beszédet, törekedjünk tökéletességre, nem rakosgatván le újra alapját a holt cselekedetekbõl való megtérésnek és az Istenben való hitnek,
For this reason let us go on from the first things about Christ to full growth; not building again that on which it is based, that is, the turning of the heart from dead works, and faith in God,
διο αφεντες τον της αρχης του χριστου λογον επι την τελειοτητα φερωμεθα μη παλιν θεμελιον καταβαλλομενοι μετανοιας απο νεκρων εργων και πιστεως επι θεον

2 A mosakodásoknak, tanításnak, kezek rátevésének, holtak feltámadásának és az örök ítéletnek.
The teaching of baptisms, and of the putting on of hands, and of the future life of the dead, and of the judging on the last day.
βαπτισμων διδαχης επιθεσεως τε χειρων αναστασεως τε νεκρων και κριματος αιωνιου

3 És ezt megcselekeszszük, ha az Isten megengedi.
Now we will do this, if God lets us.
και τουτο ποιησομεν εανπερ επιτρεπη ο θεος

4 Mert lehetetlen dolog, hogy a kik egyszer megvilágosíttattak, megízlelvén a mennyei ajándékot, és részeseivé lettek a Szent Léleknek,
As for those who at one time saw the light, tasting the good things from heaven, and having their part in the Holy Spirit,
αδυνατον γαρ τους απαξ φωτισθεντας γευσαμενους τε της δωρεας της επουρανιου και μετοχους γενηθεντας πνευματος αγιου

5 És megízlelték az Istennek jó beszédét és a jövendõ világnak erõit,
With knowledge of the good word of God, and of the powers of the coming time,
και καλον γευσαμενους θεου ρημα δυναμεις τε μελλοντος αιωνος

6 És elestek, ismét megújuljanak a megtérésre, mint a kik önmagoknak feszítik meg az Istennek ama Fiát, és meggyalázzák õt.
And then let themselves be turned away, it is not possible for their hearts to be made new a second time; because they themselves put the Son of God on the cross again, openly shaming him.
και παραπεσοντας παλιν ανακαινιζειν εις μετανοιαν ανασταυρουντας εαυτοις τον υιον του θεου και παραδειγματιζοντας

7 Mert a föld, a mely beiszsza a gyakorta reá hulló esõt és hasznos füvet terem azoknak, a kikért mûveltetik, áldást nyer Istentõl;
For a land, drinking in the frequent rain and producing good plants for those for whom it is worked, has a blessing from God:
γη γαρ η πιουσα τον επ αυτης πολλακις ερχομενον υετον και τικτουσα βοτανην ευθετον εκεινοις δι ους και γεωργειται μεταλαμβανει ευλογιας απο του θεου

8 A mely pedig töviseket és bojtorjánokat terem, megvetett és közel van az átokhoz, annak vége megégetés.
But if it sends up thorns and evil plants, it is of no use and is ready to be cursed; its only end is to be burned.
εκφερουσα δε ακανθας και τριβολους αδοκιμος και καταρας εγγυς ης το τελος εις καυσιν

9 De ti felõletek szerelmeseim, ezeknél jobb és idvességesebb dolgokról vagyunk meggyõzõdve, ha így szólunk is.
But, my loved ones, though we say this, we are certain that you have better things in you, things which go with salvation;
πεπεισμεθα δε περι υμων αγαπητοι τα κρειττονα και εχομενα σωτηριας ει και ουτως λαλουμεν

10 Mert nem igazságtalan az Isten, hogy elfelejtkezzék a ti cselekedeteitekrõl és a szeretetrõl, melyet tanúsítottatok az õ neve iránt, mint a kik szolgáltatok és szolgáltok a szenteknek.
For God is true, and will not put away from him the memory of your work and of your love for his name, in the help which you gave and still give to the saints.
ου γαρ αδικος ο θεος επιλαθεσθαι του εργου υμων και του κοπου της αγαπης ης ενεδειξασθε εις το ονομα αυτου διακονησαντες τοις αγιοις και διακονουντες

11 Kívánjuk pedig, hogy közületek kiki ugyanazon buzgóságot tanusítsa a reménységnek bizonyossága iránt mindvégiglen.
And it is our desire that you may all keep the same high purpose in certain hope to the end:
επιθυμουμεν δε εκαστον υμων την αυτην ενδεικνυσθαι σπουδην προς την πληροφοριαν της ελπιδος αχρι τελους

12 Hogy ne legyetek restek, hanem követõi azoknak, a kik hit és békességes tûrés által öröklik az ígéreteket.
So that you may not be slow in heart, but may take as your example those to whom God has given their heritage, because of their faith and their long waiting.
ινα μη νωθροι γενησθε μιμηται δε των δια πιστεως και μακροθυμιας κληρονομουντων τας επαγγελιας

13 Mert az Isten, mikor ígéretet tett Ábrahámnak, mivelhogy nem esküdhetett nagyobbra, önmagára esküdött.
For when God made his oath to Abraham, because there was no greater oath, he made it by himself,
τω γαρ αβρααμ επαγγειλαμενος ο θεος επει κατ ουδενος ειχεν μειζονος ομοσαι ωμοσεν καθ εαυτου

14 Mondván: Bizony megáldván megáldalak téged, és megsokasítván megsokasítalak téged.
Saying, Be certain that I will give you my blessing, and make your numbers very great.
λεγων η μην ευλογων ευλογησω σε και πληθυνων πληθυνω σε

15 És ekképen, békességestûrõ lévén, megnyerte az ígéretet.
And so, when he had been waiting calmly for a long time, God's word to him was put into effect.
και ουτως μακροθυμησας επετυχεν της επαγγελιας

16 Mert az emberek nagyobbra esküsznek, és nálok minden versengésnek vége megerõsítésül az eskü;
For men at all times make their oaths by what is greater; and any argument is ended by the decision of the oath.
ανθρωποι μεν γαρ κατα του μειζονος ομνυουσιν και πασης αυτοις αντιλογιας περας εις βεβαιωσιν ο ορκος

17 Miért is az Isten, kiválóbban megakarván mutatni az ígéret örököseinek az õ végzése változhatatlan voltát, esküvéssel lépett közbe,
So that when it was God's desire to make it specially clear to those who by his word were to have the heritage, that his purpose was fixed, he made it more certain with an oath;
εν ω περισσοτερον βουλομενος ο θεος επιδειξαι τοις κληρονομοις της επαγγελιας το αμεταθετον της βουλης αυτου εμεσιτευσεν ορκω

18 Hogy két változhatatlan tény által, melyekre nézve lehetetlen, hogy az Isten hazudjon, erõs vígasztalásunk legyen minékünk, mint a kik oda menekültünk, hogy megragadjuk az elõttünk levõ reménységet,

So that we, who have gone in flight from danger to the hope which has been put before us, may have a strong comfort in two unchanging things, in which it is not possible for God to be false;

ινα δια δυο πραγματων αμεταθετων εν οις αδυνατον ψευσασθαι θεον ισχυραν παρακλησιν εχωμεν οι καταφυγοντες κρατησαι της προκειμενης ελπιδος

19 Mely lelkünknek mintegy bátorságos és erõs horgonya és beljebb hatol a kárpítnál,

And this hope is like a strong band for our souls, fixed and certain, and going in to that which is inside the veil;

ην ως αγκυραν εχομεν της ψυχης ασφαλη τε και βεβαιαν και εισερχομενην εις το εσωτερον του καταπετασματος

20 A hová útnyitóul bement érettünk Jézus, a ki örökké való fõpap lett Melkisédek rendje szerint.

Where Jesus has gone before us, as a high priest for ever after the order of Melchizedek.

οπου προδρομος υπερ ημων εισηλθεν ιησους κατα την ταξιν μελχισεδεκ αρχιερευς γενομενος εις τον αιωνα

1 Mert ez a Melkisédek Sálem királya, a felséges Isten papja, a ki a királyok leverésébõl visszatérõ Ábrahámmal találkozván, õt megáldotta,

For this Melchizedek, the king of Salem, a priest of the Most High God, who gave Abraham his blessing, meeting him when he came back after putting the kings to death,

ουτος γαρ ο μελχισεδεκ βασιλευς σαλημ ιερευς του θεου του υψιστου ο συναντησας αβρααμ υποστρεφοντι απο της κοπης των βασιλεων και ευλογησας αυτον

2 A kinek tizedet is adott Ábrahám mindenbõl: a ki elsõben is magyarázat szerint igazság királya, azután pedig Sálem királya is, azaz békesség királya,

And to whom Abraham gave a tenth part of everything which he had, being first named King of righteousness, and then in addition, King of Salem, that is to say, King of peace;

ω και δεκατην απο παντων εμερισεν αβρααμ πρωτον μεν ερμηνευομενος βασιλευς δικαιοσυνης επειτα δε και βασιλευς σαλημ ο εστιν βασιλευς ειρηνης

3 Apa nélkül, anya nélkül, nemzetség nélkül való; sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs, de hasonlóvá tétetvén az Isten Fiához, pap marad örökké.

Being without father or mother, or family, having no birth or end to his life, being made like the Son of God, is a priest for ever.

απατωρ αμητωρ αγενεαλογητος μητε αρχην ημερων μητε ζωης τελος εχων αφωμοιωμενος δε τω υιω του θεου μενει ιερευς εις το διηνεκες

4 Nézzétek meg pedig, mily nagy ez, a kinek a zsákmányból tizedet is adott Ábrahám, a pátriárka;

Now see how great this man was, to whom our father Abraham gave a tenth part of what he had got in the fight.

θεωρειτε δε πηλικος ουτος ω και δεκατην αβρααμ εδωκεν εκ των ακροθινιων ο πατριαρχης

5 És bár azoknak, kik a Lévi fiai közül nyerik el a papságot, parancsolatjok van, hogy törvény szerint tizedet szedjenek a néptõl, azaz az õ atyafiaiktól, jóllehet õk is az Ábrahám ágyékából származtak;

And it is true that by the law, those of the sons of Levi who have the position of priests may take a tenth part of the people's goods; that is to say, they take it from their brothers though these are the sons of Abraham.

και οι μεν εκ των υιων λευι την ιερατειαν λαμβανοντες εντολην εχουσιν αποδεκατουν τον λαον κατα τον νομον τουτεστιν τους αδελφους αυτων καιπερ εξεληλυθοτας εκ της οσφυος αβρααμ

6 De az, a kinek nemzetsége nem azok közül való, tizedet vett Ábrahámtól, és az ígéretek birtokosát megáldotta,

But this man, who was not of their family, took the tenth from Abraham, and gave a blessing to him to whom God had given his undertaking.

ο δε μη γενεαλογουμενος εξ αυτων δεδεκατωκεν τον αβρααμ και τον εχοντα τας επαγγελιας ευλογηκεν

7 Pedig minden ellenmondás nélkül való, hogy a nagyobb áldja meg a kisebbet.

But there is no doubt that the less gets his blessing from the greater.

χωρις δε πασης αντιλογιας το ελαττον υπο του κρειττονος ευλογειται

8 És itt halandó emberek szednek tizedet, ott ellenben az, a ki bizonyság szerint él:

Now at the present time, men over whom death has power take the tenth; but then it was taken by one of whom it is witnessed that he is living.

και ωδε μεν δεκατας αποθνησκοντες ανθρωποι λαμβανουσιν εκει δε μαρτυρουμενος οτι ζη

9 És hogy úgy szóljak, Ábrahámnál fogva tized vétetett Lévitõl is, a tizedszedõtõl,
And we may say that in Abraham, even Levi, who has a right to take the tenth part, gave it;
και ως επος ειπειν δια αβρααμ και λευι ο δεκατας λαμβανων δεδεκατωται

10 Mert õ még az atyja ágyékában vala, a mikor annak elébe ment Melkisédek.
Because he was still in his father's body when Melchizedek came to him.
ετι γαρ εν τη οσφυι του πατρος ην οτε συνηντησεν αυτω ο μελχισεδεκ

11 Ha tehát a lévitai papság által volna a tökéletesség (mert a nép ez alatt nyerte a törvényt): mi szükség tovább is mondogatni, hogy más pap támadjon a Melkisédek rendje szerint és ne az Áron rendje szerint?
Now if it was possible for things to be made complete through the priests of the house of Levi (for the law was given to the people in connection with them), what need was there for another priest who was of the order of Melchizedek and not of the order of Aaron?
ει μεν ουν τελειωσις δια της λευιτικης ιερωσυνης ην ο λαος γαρ επ αυτη νενομοθετητο τις ετι χρεια κατα την ταξιν μελχισεδεκ ετερον ανιστασθαι ιερεα και ου κατα την ταξιν α
αρων λεγεσθαι

12 Mert a papság megváltozásával szükségképen megváltozik a törvény is.
Because if the priests are changed, it is necessary to make a change in the law.
μετατιθεμενης γαρ της ιερωσυνης εξ αναγκης και νομου μεταθεσις γινεται

13 Mert a kirõl ezek mondatnak, az más nemzetségbõl származott, a melybõl senki sem szolgált az oltár körül;
For he of whom these things are said comes of another tribe, of which no man has ever made offerings at the altar.
εφ ον γαρ λεγεται ταυτα φυλης ετερας μετεσχηκεν αφ ης ουδεις προσεσχηκεν τω θυσιαστηριω

14 Mert nyilvánvaló, hogy a mi Urunk Júdából támadott, a mely nemzetségre nézve semmit sem szólott Mózes a papságról.
Because it is clear that our Lord comes out of Judah, and Moses said nothing about priests from that tribe.
προδηλον γαρ οτι εξ ιουδα ανατεταλκεν ο κυριος ημων εις ην φυλην ουδεν περι ιερωσυνης μωσης ελαλησεν

15 És még inkább nyilvánvaló az, ha a Melkisédek hasonlatossága szerint áll elõ más pap,
And this is even more clear if a second priest has come up who is like Melchizedek,
και περισσοτερον ετι καταδηλον εστιν ει κατα την ομοιοτητα μελχισεδεκ ανισταται ιερευς ετερος

16 A ki nem testi parancsolatnak törvénye szerint, hanem enyészhetetlen életnek ereje szerint lett.
That is to say, not made by a law based on the flesh, but by the power of a life without end:
ος ου κατα νομον εντολης σαρκικης γεγονεν αλλα κατα δυναμιν ζωης ακαταλυτου

17 Mert ez a bizonyságtétel: Te pap vagy örökké, Melkisédek rendje szerint.
For it has been witnessed of him, You are a priest for ever after the order of Melchizedek.
μαρτυρει γαρ οτι συ ιερευς εις τον αιωνα κατα την ταξιν μελχισεδεκ

18 Mert az elõbbi parancsolat eltöröltetik, mivelhogy erõtelen és haszontalan,
So the law which went before is put on one side, because it was feeble and without profit.
αθετησις μεν γαρ γινεται προαγουσης εντολης δια το αυτης ασθενες και ανωφελες

19 Minthogy a törvény semmiben sem szerzett tökéletességet; de beáll a jobb reménység, a mely által közeledünk az Istenhez.
(Because the law made nothing complete), and in its place there is a better hope, through which we come near to God.
ουδεν γαρ ετελειωσεν ο νομος επεισαγωγη δε κρειττονος ελπιδος δι ης εγγιζομεν τω θεω

20 És a mennyiben nem esküvés nélkül való, mert amazok esküvés nélkül lettek papokká,
And as this is not without the taking of an oath
και καθ οσον ου χωρις ορκωμοσιας οι μεν γαρ χωρις ορκωμοσιας εισιν ιερεις γεγονοτες

21 De ez esküvéssel, az által, a ki azt mondá néki: Megesküdött az Úr, és nem bánja meg, te pap vagy örökké, Melkisédek rendje szerint:
(For those were made priests without an oath, but this one was made a priest with an oath by him who says of him, The Lord gave his oath, which he will not take back, that you are a priest for ever);
ο δε μετα ορκωμοσιας δια του λεγοντος προς αυτον ωμοσεν κυριος και ου μεταμεληθησεται συ ιερευς εις τον αιωνα κατα την ταξιν μελχισεδεκ

22 Annyiban jobb szövetségnek lett kezesévé Jézus.
By so much is it a better agreement which we have through Jesus.
κατα τοσουτον κρειττονος διαθηκης γεγονεν εγγυος ιησους

23 És amazok jóllehet többen lettek papokká, mert a halál miatt meg nem maradhattak:
And it is true that there have been a great number of those priests, because death does not let them go on for ever;
και οι μεν πλειονες εισιν γεγονοτες ιερεις δια το θανατω κωλυεσθαι παραμενειν

24 De ennek, minthogy örökké megmarad, változhatatlan a papsága.
But this priest, because his life goes on for ever, is unchanging.
ο δε δια το μενειν αυτον εις τον αιωνα απαραβατον εχει την ιερωσυνην

25 Ennekokáért õ mindenképen idvezítheti is azokat, a kik õ általa járulnak Istenhez, mert mindenha él, hogy esedezzék érettök.
So that he is fully able to be the saviour of all who come to God through him, because he is ever living to make prayer to God for them.
οθεν και σωζειν εις το παντελες δυναται τους προσερχομενους δι αυτου τω θεω παντοτε ζων εις το εντυγχανειν υπερ αυτων

26 Mert ilyen fõpap illet vala minket, szent, ártatlan, szeplõtelen, a bûnösöktõl elválasztott, és a ki az egeknél magasságosabb lõn,
It was right for us to have such a high priest, one who is holy and without evil, doing no wrong, having no part with sinners, and made higher than the heavens:
τοιουτος γαρ ημιν επρεπεν αρχιερευς οσιος ακακος αμιαντος κεχωρισμενος απο των αμαρτωλων και υψηλοτερος των ουρανων γενομενος

27 A kinek nincs szüksége, mint a fõpapoknak, hogy napról-napra elõbb a saját bûneiért vigyen áldozatot, azután a népéiért, mert ezt egyszer megcselekedte, maga-magát megáldozván.
Who has no need to make offerings for sins every day, like those high priests, first for himself, and then for the people; because he did this once and for ever when he made an offering of himself.
ος ουκ εχει καθ ημεραν αναγκην ωσπερ οι αρχιερεις προτερον υπερ των ιδιων αμαρτιων θυσιας αναφερειν επειτα των του λαου τουτο γαρ εποιησεν εφαπαξ εαυτον ανενεγκας

28 Mert a törvény gyarló embereket rendel fõpapokká, de a törvény után való esküvés beszéde örök tökéletes Fiút.
The law makes high priests of men who are feeble; but the word of the oath, which was made after the law, gives that position to a Son, in whom all good is for ever complete.
ο νομος γαρ ανθρωπους καθιστησιν αρχιερεις εχοντας ασθενειαν ο λογος δε της ορκωμοσιας της μετα τον νομον υιον εις τον αιωνα τετελειωμενον

1 Fõdolog pedig azokra nézve, a miket mondunk, az, hogy olyan fõpapunk van, a ki a mennyei Felség királyi székének jobbjára üle,
Now of the things we are saying this is the chief point: We have such a high priest, who has taken his place at the right hand of God's high seat of glory in heaven,
κεφαλαιον δε επι τοις λεγομενοις τοιουτον εχομεν αρχιερεα ος εκαθισεν εν δεξια του θρονου της μεγαλωσυνης εν τοις ουρανοις

2 Mint a szent helynek és amaz igazi sátornak szolgája, a melyet az Úr és nem ember épített.
As a servant of the holy things and of the true Tent, which was put up by God, not by man.
των αγιων λειτουργος και της σκηνης της αληθινης ην επηξεν ο κυριος και ουκ ανθρωπος

3 Mert minden fõpap ajándékok meg áldozatok vitelére rendeltetik, a miért szükséges, hogy legyen valamije ennek is, a mit áldozatul vigyen.
Now every high priest is given authority to take to God the things which are given and to make offerings; so that it is necessary for this man, like them, to have something for an offering.
πας γαρ αρχιερευς εις το προσφερειν δωρα τε και θυσιας καθισταται οθεν αναγκαιον εχειν τι και τουτον ο προσενεγκη

4 Ha tehát a földön volna, még csak pap sem volna, lévén olyan papok, a kik a törvény szerint áldoznak ajándékokkal,

If he had been on earth he would not have been a priest at all, because there are other priests who make the offerings ordered by the law;

ει μεν γαρ ην επι γης ουδ αν ην ιερευς οντων των ιερεων των προσφεροντων κατα τον νομον τα δωρα

5 A kik a mennyei dolgok ábrázolatának és árnyékának szolgálnak, a mint Isten mondotta Mózesnek, mikor be akarta végezni a sátort: Meglásd, úgymond, hogy mindeneket azon minta szerint készíts, a mely a hegyen mutattatott néked.

Being servants of that which is a copy and an image of the things in heaven, as Moses, when he was about to make the Tent, had special orders from God: for, See, he said, that you make everything like the design which you saw in the mountain.

οιτινες υποδειγματι και σκια λατρευουσιν των επουρανιων καθως κεχρηματισται μωσης μελλων επιτελειν την σκηνην ορα γαρ φησιν ποιησης παντα κατα τον τυπον τον δειχθε ντα σοι εν τω ορει

6 Most azonban annyival kiválóbb szolgálatot nyert, a mennyivel jobb szövetségnek közbenjárója, a mely jobb ígéretek alapján köttetett.

But now his position as priest is higher. because through him God has made a better agreement with man, based on the giving of better things.

νυνι δε διαφορωτερας τετευχεν λειτουργιας οσω και κρειττονος εστιν διαθηκης μεσιτης ητις επι κρειττοσιν επαγγελιαις νενομοθετηται

7 Mert ha az az elsõ kifogástalan volt volna, nem kerestetett volna hely a másodiknak.

For if that first agreement had been as good as possible, there would have been no place for a second.

ει γαρ η πρωτη εκεινη ην αμεμπτος ουκ αν δευτερας εζητειτο τοπος

8 Mert dorgálván õket, így szól: Ímé napok jõnek, ezt mondja az Úr, és az Izráel házával és Júdának házával új szövetséget kötök.

For, protesting against them, he says, See, the days are coming when I will make a new agreement with the house of Israel, and with the house of Judah;

μεμφομενος γαρ αυτοις λεγει ιδου ημεραι ερχονται λεγει κυριος και συντελεσω επι τον οικον ισραηλ και επι τον οικον ιουδα διαθηκην καινην

9 Nem azon szövetség szerint, a melyet kötöttem az õ atyáikkal ama napon, mikor kézen fogtam õket, hogy kivezessem Égyiptomból, mert õk nem maradtak meg abban az én szövetségemben, azért én sem gondoltam velök, mondja az Úr.

Not like the agreement which I made with their fathers when I took them by the hand, to be their guide out of the land of Egypt; for they did not keep the agreement with me, and I gave them up, says the Lord.

ου κατα την διαθηκην ην εποιησα τοις πατρασιν αυτων εν ημερα επιλαβομενου μου της χειρος αυτων εξαγαγειν αυτους εκ γης αιγυπτου οτι αυτοι ουκ ενεμειναν εν τη διαθηκη μου καγω ημελησα αυτων λεγει κυριος

10 Mert ez az a szövetség, melyet kötök az Izráel házával, ama napok multán, mond az Úr: Adom az én törvényemet az õ elméjökbe, és az õ szívökbe írom azokat, és leszek nekik Istenök és õk lesznek nekem népem.

For this is the agreement which I will make with the people of Israel after those days: I will put my laws into their minds, writing them in their hearts: and I will be their God, and they will be my people:

οτι αυτη η διαθηκη ην διαθησομαι τω οικω ισραηλ μετα τας ημερας εκεινας λεγει κυριος διδους νομους μου εις την διανοιαν αυτων και επι καρδιας αυτων επιγραψω αυτους κ αι εσομαι αυτοις εις θεον και αυτοι εσονται μοι εις λαον

11 És nem tanítja kiki az õ felebarátját és kiki az õ atyafiát, mondván: Ismerd meg az Urat; mert mindnyájan megismernek engem a kicsinytõl nagyig.

And there will be no need for every man to be teaching his brother, or his neighbour, saying, This is the knowledge of the Lord: for they will all have knowledge of me, great and small.

και ου μη διδαξωσιν εκαστος τον πλησιον αυτου και εκαστος τον αδελφον αυτου λεγων γνωθι τον κυριον οτι παντες ειδησουσιν με απο μικρου αυτων εως μεγαλου αυτων

12 Mert megkegyelmezek álnokságaiknak, és az õ bûneikrõl és gonoszságaikról meg nem emlékezem.

And I will have mercy on their evil-doing, and I will not keep their sins in mind.

οτι ιλεως εσομαι ταις αδικιαις αυτων και των αμαρτιων αυτων και των ανομιων αυτων ου μη μνησθω ετι

13 Mikor újról beszél, óvá tette az elsõt; a mi pedig megavul és megvénhedik, közel van az enyészethez.

When he says, A new agreement, he has made the first agreement old. But anything which is getting old and past use will not be seen much longer.

εν τω λεγειν καινην πεπαλαιωκεν την πρωτην το δε παλαιουμενον και γηρασκον εγγυς αφανισμου

1 Annakokáért voltak ugyan az elsõ [szövetségnek] is istentiszteletei rendtartásai, mint szintén világi szenthelye.
Now the first agreement had its rules of worship, and a holy order.
ειχεν μεν ουν και η πρωτη σκηνη δικαιωματα λατρειας το τε αγιον κοσμικον

2 Mert sátor építtetett, az elsõ, a melyben [vala] a gyertyatartó, meg az asztal és a kenyerek felrakása; ezt nevezték szenthelynek.
For the first Tent was made ready, having in it the vessels for the lights and the table and the ordering of the bread; and this is named the holy place.
σκηνη γαρ κατεσκευασθη η πρωτη εν η η τε λυχνια και η τραπεζα και η προθεσις των αρτων ητις λεγεται αγια

3 A második kárpiton túl pedig az a sátor, melyet neveztek szentek szentének,
And inside the second veil was the place which is named the Holy of holies;
μετα δε το δευτερον καταπετασμα σκηνη η λεγομενη αγια αγιων

4 Melyben vala az arany füstölõ oltár és a szövetség ládája beborítva minden felõl aranynyal, ebben a mannás aranykorsó és Áron kihajtott vesszeje meg a szövetség táblái,
Having a vessel of gold in it for burning perfumes, and the ark of the agreement, which was covered with gold and which had in it a pot made of gold for the manna, and Aaron's rod which put out buds, and the stones with the writing of the agreement;
χρυσουν εχουσα θυμιατηριον και την κιβωτον της διαθηκης περικεκαλυμμενην παντοθεν χρυσιω εν η σταμνος χρυση εχουσα το μαννα και η ραβδος ααρων η βλαστησασα και αι πλακες της διαθηκης

5 Fölötte pedig a dicsõség kérubjai, beárnyékolva a fedelet, a mikrõl most nem szükséges külön szólani.
And over it were the winged ones of glory with their wings covering the mercy-seat; about which it is not possible now to say anything in detail.
υπερανω δε αυτης χερουβιμ δοξης κατασκιαζοντα το ιλαστηριον περι ων ουκ εστιν νυν λεγειν κατα μερος

6 Ezek pedig ekképen levén elrendezve; az elsõ sátorba ugyan mindenkor bejárnak a papok az istentisztelet elvégzésére,
Now while these things were in existence, the priests went into the first Tent at all times, for prayer and the making of offerings.
τουτων δε ουτως κατεσκευασμενων εις μεν την πρωτην σκηνην διαπαντος εισιασιν οι ιερεις τας λατρειας επιτελουντες

7 A másodikba azonban egy-egy évben egyszer csak maga a fõpap, vérrel, melyet magáért és a nép bûneiért áldoz.
But only the high priest went into the second, once a year, not without making an offering of blood for himself and for the errors of the people:
εις δε την δευτεραν απαξ του ενιαυτου μονος ο αρχιερευς ου χωρις αιματος ο προσφερει υπερ εαυτου και των του λαου αγνοημα των

8 Azt jelentvén ki ezzel a Szent Lélek, hogy még nem nyilt meg a szentély útja, fennállván még az elsõ sátor.
The Holy Spirit witnessing by this that the way into the holy place had not at that time been made open, while the first Tent was still in being;
τουτο δηλουντος του πνευματος του αγιου μηπω πεφανερωσθαι την των αγιων οδον ετι της πρωτης σκηνης εχουσης στασιν

9 A mi példázat a jelenkori idõre, mikor áldoznak oly ajándékokkal és áldozatokkal, melyek nem képesek lelkiismeret szerint tökéletessé tenni a szolgálattevõt,
And this is an image of the present time; when the offerings which are given are not able to make the heart of the worshipper completely clean,
ητις παραβολη εις τον καιρον τον ενεστηκοτα καθ ον δωρα τε και θυσιαι προσφερονται μη δυναμεναι κατα συνειδησιν τελειωσαι τον λατρευοντα

10 Csakis ételekkel meg italokkal és különbözõ mosakodásokkal - melyek testi rendszabályok - a megjobbulás idejéig kötelezõk.
Because they are only rules of the flesh, of meats and drinks and washings, which have their place till the time comes when things will be put right.
μονον επι βρωμασιν και πομασιν και διαφοροις βαπτισμοις και δικαιωμασιν σαρκος μεχρι καιρου διορθωσεως επικειμενα

11 Krisztus pedig megjelenvén, mint a jövendõ javaknak fõpapja, a nagyobb és tökéletesebb, nem kézzel csinált, azaz nem e világból való sátoron keresztül,
But now Christ has come as the high priest of the good things of the future, through this greater and better Tent, not made with hands, that is to say, not of this world,
χριστος δε παραγενομενος αρχιερευς των μελλοντων αγαθων δια της μειζονος και τελειοτερας σκηνης ου χειροποιητου τουτεστιν ου ταυτης της κτισεως

12 És nem bakok és tulkok vére által, hanem az õ tulajdon vére által ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, örök váltságot szerezve.
And has gone once and for ever into the holy place, having got eternal salvation, not through the blood of goats and young oxen, but through his blood.
ουδε δι αιματος τραγων και μοσχων δια δε του ιδιου αιματος εισηλθεν εφαπαξ εις τα αγια αιωνιαν λυτρωσιν ευραμενος

13 Mert ha a bakoknak és bikáknak a vére, meg a tehén hamva, a tisztátalanokra hintetvén, megszentel a testnek tisztaságára:
For if the blood of goats and oxen, and the dust from the burning of a young cow, being put on the unclean, make the flesh clean:
ει γαρ το αιμα ταυρων και τραγων και σποδος δαμαλεως ραντιζουσα τους κεκοινωμενους αγιαζει προς την της σαρκος καθαροτητα

14 Mennyivel inkább Krisztusnak a vére, a ki örökké való Lélek által önmagát áldozta fel ártatlanul Istennek: megtisztítja a ti lelkiismereteteket a holt cselekedetektõl, hogy szolgáljatok az élõ Istennek.
How much more will the blood of Christ, who, being without sin, made an offering of himself to God through the Holy Spirit, make your hearts clean from dead works to be servants of the living God?
ποσω μαλλον το αιμα του χριστου ος δια πνευματος αιωνιου εαυτον προσηνεγκεν αμωμον τω θεω καθαριει την συνειδησιν υμων απο νεκρων εργων εις το λατρευειν θεω ζωντι

15 És ezért új szövetségnek a közbenjárója õ, hogy meghalván az elsõ szövetségbeli bûnök váltságáért, a hivatottak elnyerjék az örökkévaló örökségnek ígéretét.
And for this cause it is through him that a new agreement has come into being, so that after the errors under the first agreement had been taken away by his death, the word of God might have effect for those who were marked out for an eternal heritage.
και δια τουτο διαθηκης καινης μεσιτης εστιν οπως θανατου γενομενου εις απολυτρωσιν των επι τη πρωτη διαθηκη παραβασεων την επαγγελιαν λαβωσιν οι κεκλημενοι της αι ωνιου κληρονομιας

16 Mert a hol végrendelet van, szükséges, hogy a végrendelkezõ halála bekövetkezzék.
Because where there is a testament, there has to be the death of the man who made it.
οπου γαρ διαθηκη θανατον αναγκη φερεσθαι του διαθεμενου

17 Mivel a végrendelet holtak után jogerõs, különben pedig, ha él a végrendelkezõ, épen nem érvényes.
For a testament has effect after death; for what power has it while the man who made it is living?
διαθηκη γαρ επι νεκροις βεβαια επει μηποτε ισχυει οτε ζη ο διαθεμενος

18 Innét van, hogy az elsõ sem szenteltetett meg vér nélkül.
So that even the first agreement was not made without blood.
οθεν ουδ η πρωτη χωρις αιματος εγκεκαινισται

19 Mert mikor Mózes a törvény szerint minden parancsolatot elmondott az egész népnek, vevén a borjúknak és a bakoknak vérét, vízzel és vörös gyapjúval meg izsóppal együtt, magát a könyvet is és az egész népet meghintette,
For when Moses had given all the rules of the law to the people, he took the blood of goats and young oxen, with water and red wool and hyssop, and put it on the book itself and on all the people,
λαληθεισης γαρ πασης εντολης κατα νομον υπο μωυσεως παντι τω λαω λαβων το αιμα των μοσχων και τραγων μετα υδατος και εριου κοκκινου και υσσωπου αυτο τε το βιβλιο ν και παντα τον λαον ερραντισεν

20 Mondván: Ez azon szövetség vére, a melyet Isten számotokra rendelt.
Saying, This blood is the sign of the agreement which God has made with you.
λεγων τουτο το αιμα της διαθηκης ης ενετειλατο προς υμας ο θεος

21 Majd a sátort is és az istentiszteletre való összes edényeket hasonlóképen meghintette vérrel.
And the blood was put on the Tent and all the holy vessels in the same way.
και την σκηνην δε και παντα τα σκευη της λειτουργιας τω αιματι ομοιως ερραντισεν

22 És csaknem minden vérrel tisztíttatik meg a törvény szerint, és vérontás nélkül nincsen bûnbocsánat.
And by the law almost all things are made clean with blood, and without blood there is no forgiveness.
και σχεδον εν αιματι παντα καθαριζεται κατα τον νομον και χωρις αιματεκχυσιας ου γινεται αφεσις

23 Annakokáért szükséges, hogy a mennyei dolgoknak ábrázolatai effélékkel tisztíttassanak meg, magok a mennyei dolgok azonban ezeknél különb áldozatokkal.
For this cause it was necessary to make the copies of the things in heaven clean with these offerings; but the things themselves are made clean with better offerings than these.
αναγκη ουν τα μεν υποδειγματα των εν τοις ουρανοις τουτοις καθαριζεσθαι αυτα δε τα επουρανια κρειττοσιν θυσιαις παρα ταυτας

24 Mert nem kézzel csinált szentélybe, az igazinak csak másolatába ment be Krisztus, hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe elõtt megjelenjék érettünk.
For Christ did not go into a holy place which had been made by men's hands as the copy of the true one; but he went into heaven itself, and now takes his place before the face of God for us.
ου γαρ εις χειροποιητα αγια εισηλθεν ο χριστος αντιτυπα των αληθινων αλλ εις αυτον τον ουρανον νυν εμφανισθηναι τω προσωπω του θεου υπερ ημων

25 Nem is, hogy sokszor adja magát áldozatul, mint a hogy a fõpap évenként bemegy a szentélybe idegen vérrel;
And he did not have to make an offering of himself again and again, as the high priest goes into the holy place every year with blood which is not his;
ουδ ινα πολλακις προσφερη εαυτον ωσπερ ο αρχιερευς εισερχεται εις τα αγια κατ ενιαυτον εν αιματι αλλοτριω

26 Mert különben sokszor kellett volna szenvednie a világ teremtetése óta; így pedig csak egyszer jelent meg az idõknek végén, hogy áldozatával eltörölje a bûnt.
For then he would have undergone a number of deaths from the time of the making of the world: but now he has come to us at the end of the old order, to put away sin by the offering of himself.
επει εδει αυτον πολλακις παθειν απο καταβολης κοσμου νυν δε απαξ επι συντελεια των αιωνων εις αθετησιν αμαρτιας δια της θυσιας αυτου πεφανερωται

27 És miképen elvégezett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután az ítélet:
And because by God's law death comes to men once, and after that they are judged;
και καθ οσον αποκειται τοις ανθρωποις απαξ αποθανειν μετα δε τουτο κρισις

28 Azonképen Krisztus is egyszer megáldoztatván sokak bûneinek eltörlése végett, másodszor bûn nélkül jelen meg azoknak, a kik õt várják idvességökre.
So Christ, having at his first coming taken on himself the sins of men, will be seen a second time, without sin, by those who are waiting for him, for their salvation.
ουτως ο χριστος απαξ προσενεχθεις εις το πολλων ανενεγκειν αμαρτιας εκ δευτερου χωρις αμαρτιας οφθησεται τοις αυτον απεκδεχομενοις εις σωτηριαν

1 Minthogy a törvényben a jövendõ jóknak árnyéka, nem maga a dolgok képe van meg, ennélfogva azokkal az áldozatokkal, a melyeket esztendõnként szünetlenül visznek, sohasem képes tökéletességre juttatni az odajárulókat;
For the law, being only a poor copy of the future good things, and not the true image of those things, is never able to make the people who come to the altar every year with the same offerings completely clean.
σκιαν γαρ εχων ο νομος των μελλοντων αγαθων ουκ αυτην την εικονα των πραγματων κατ ενιαυτον ταις αυταις θυσιαις ας προσφερουσιν εις το διηνεκες ουδεποτε δυναται τους προσερχομενους τελειωσαι

2 Különben megszûnt volna az áldozás, mivelhogy az egyszer megtisztult áldozók többé semminemû bûntudattal nem bírtak volna.
For if this had been possible, would there not have been an end of those offerings, because the worshippers would have been made completely clean and would have been no longer conscious of sins?
επει ουκ αν επαυσαντο προσφερομεναι δια το μηδεμιαν εχειν ετι συνειδησιν αμαρτιων τους λατρευοντας απαξ κεκαθαρμενους

3 De azok esztendõnként bûnre emlékeztetnek.
But year by year there is a memory of sins in those offerings.
αλλ εν αυταις αναμνησις αμαρτιων κατ ενιαυτον

4 Mert lehetetlen, hogy a bikák és bakok vére eltörölje a bûnöket.
Because it is not possible for the blood of oxen and goats to take away sins.
αδυνατον γαρ αιμα ταυρων και τραγων αφαιρειν αμαρτιας

5 Azért a világba bejövetelekor így szól: Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nékem,
So that when he comes into the world, he says, You had no desire for offerings, but you made a body ready for me;
διο εισερχομενος εις τον κοσμον λεγει θυσιαν και προσφοραν ουκ ηθελησας σωμα δε κατηρτισω μοι

6 Égõ és bûnért való áldozatokat nem kedveltél.
You had no joy in burned offerings or in offerings for sin.
ολοκαυτωματα και περι αμαρτιας ουκ ευδοκησας

7 Akkor mondám: Ímé itt vagyok, (a könyv fejezetében írva vagyon rólam), hogy cselekedjem óh Isten a te akaratodat.
Then I said, See, I have come to do your pleasure, O God (as it is said of me in the roll of the book).
τοτε ειπον ιδου ηκω εν κεφαλιδι βιβλιου γεγραπται περι εμου του ποιησαι ο θεος το θελημα σου

8 Fentebb mondván, hogy áldozatot és ajándékot és égõ, meg bûnért való áldozatokat nem akartál, sem nem kedveltél a melyeket a törvény szerint visznek,
After saying, You had no desire for offerings, for burned offerings or offerings for sin (which are made by the law) and you had no pleasure in them,
ανωτερον λεγων οτι θυσιαν και προσφοραν και ολοκαυτωματα και περι αμαρτιας ουκ ηθελησας ουδε ευδοκησας αιτινες κατα τον νομον προσφερονται

9 Ekkor ezt mondotta: Ímé itt vagyok, hogy cselekedjem a te akaratodat. Eltörli az elsõt, hogy meghagyja a másodikat,
Then he said, See, I have come to do your pleasure. He took away the old order, so that he might put the new order in its place.
τοτε ειρηκεν ιδου ηκω του ποιησαι ο θεος το θελημα σου αναιρει το πρωτον ινα το δευτερον στηση

10 A mely akarattal szenteltettünk meg egyszer s mindenkorra, a Jézus Krisztus testének megáldozása által.
By that pleasure we have been made holy, by the offering of the body of Jesus Christ once and for ever.
εν ω θεληματι ηγιασμενοι εσμεν οι δια της προσφορας του σωματος του ιησου χριστου εφαπαξ

11 És minden pap naponként szolgálatban áll és gyakorta viszi ugyanazokat az áldozatokat, a melyek sohasem képesek eltörölni a bûnöket.
And every priest takes his place at the altar day by day, doing what is necessary, and making again and again the same offerings which are never able to take away sins.
και πας μεν ιερευς εστηκεν καθ ημεραν λειτουργων και τας αυτας πολλακις προσφερων θυσιας αιτινες ουδεποτε δυνανται περιελειν αμαρτιας

12 Õ azonban, egy áldozattal áldozván a bûnökért, mindörökreûle az Istennek jobbjára,
But when Jesus had made one offering for sins for ever, he took his place at the right hand of God;
αυτος δε μιαν υπερ αμαρτιων προσενεγκας θυσιαν εις το διηνεκες εκαθισεν εν δεξια του θεου

13 Várván ímmár, míg lábainak zsámolyául vettetnek az õ ellenségei.
And has been waiting there from that time, till all who are against him are made a foot-rest for his feet.
το λοιπον εκδεχομενος εως τεθωσιν οι εχθροι αυτου υποποδιον των ποδων αυτου

14 Mert egyetlenegy áldozatával örökre tökéletesekké tette a megszentelteket.
Because by one offering he has made complete for ever those who are made holy.
μια γαρ προσφορα τετελειωκεν εις το διηνεκες τους αγιαζομενους

15 Bizonyságot tesz pedig errõl mi nékünk a Szent Lélek is, mert minekutána elõre mondotta:
And the Holy Spirit is a witness for us: for after he had said,
μαρτυρει δε ημιν και το πνευμα το αγιον μετα γαρ το προειρηκεναι

16 Ez az a szövetség, melyet kötök velök ama napok után, mondja az Úr: Adom az én törvényemet az õ szíveikbe, és az õ elméjökbe írom be azokat,
This is the agreement which I will make with them after those days, says the Lord; I will put my laws in their hearts, writing them in their minds; he said,
αυτη η διαθηκη ην διαθησομαι προς αυτους μετα τας ημερας εκεινας λεγει κυριος διδους νομους μου επι καρδιας αυτων και επι των διανοιων αυτων επιγραψω αυτους

17 [Azután így szól:] És az õ bûneikrõl és álnokságaikról többé meg nem emlékezem.
And I will keep no more memory of their sins and of their evil-doings.
και των αμαρτιων αυτων και των ανομιων αυτων ου μη μνησθω ετι

18 A hol pedig bûnök bocsánata vagyon, ott nincs többé bûnért való áldozat.
Now where there is forgiveness of these, there is no more offering for sin.
οπου δε αφεσις τουτων ουκετι προσφορα περι αμαρτιας

19 Mivelhogy azért atyámfiai bizodalmunk van a szentélybe való bemenetelre a Jézus vére által,
So then, my brothers, being able to go into the holy place without fear, because of the blood of Jesus,
εχοντες ουν αδελφοι παρρησιαν εις την εισοδον των αγιων εν τω αιματι ιησου

20 Azon az úton, a melyet õ szentelt nékünk új és élõ [út] gyanánt, a kárpit, azaz az õ teste által,
By the new and living way which he made open for us through the veil, that is to say, his flesh;
ην ενεκαινισεν ημιν οδον προσφατον και ζωσαν δια του καταπετασματος τουτεστιν της σαρκος αυτου

21 És lévén nagy papunk az Isten háza felett:
And having a great priest over the house of God,
και ιερεα μεγαν επι τον οικον του θεου

22 Járuljunk hozzá igaz szívvel, hitnek teljességével, mint a kiknek szívök tiszta a gonosz lelkiismerettõl,
Let us go in with true hearts, in certain faith, having our hearts made free from the sense of sin and our bodies washed with clean water:
προσερχωμεθα μετα αληθινης καρδιας εν πληροφορια πιστεως ερραντισμενοι τας καρδιας απο συνειδησεως πονηρας και λελουμενοι το σωμα υδατι καθαρω

23 És testök meg van mosva tiszta vízzel; tartsuk meg a reménységnek vallását tántoríthatatlanul, mert hû az, a ki ígéretet tett,
Let us keep the witness of our hope strong and unshaking, for he is true who has given his word:
κατεχωμεν την ομολογιαν της ελπιδος ακλινη πιστος γαρ ο επαγγειλαμενος

24 És ügyeljünk egymásra, a szeretetre és jó cselekedetekre való felbuzdulás végett,
And let us be moving one another at all times to love and good works;
και κατανοωμεν αλληλους εις παροξυσμον αγαπης και καλων εργων

25 El nem hagyván a magunk gyülekezetét, a miképen szokásuk némelyeknek, hanem intvén egymást annyival inkább, mivel látjátok, hogy ama nap közelget.
Not giving up our meetings, as is the way of some, but keeping one another strong in faith; and all the more because you see the day coming near.
μη εγκαταλειποντες την επισυναγωγην εαυτων καθως εθος τισιν αλλα παρακαλουντες και τοσουτω μαλλον οσω βλεπετε εγγιζουσαν την ημεραν

26 Mert ha szándékosan vétkezünk, az igazság megismerésére való eljutás után, akkor többé nincs bûnökért való áldozat,
For if we do evil on purpose after we have had the knowledge of what is true, there is no more offering for sins,
εκουσιως γαρ αμαρτανοντων ημων μετα το λαβειν την επιγνωσιν της αληθειας ουκετι περι αμαρτιων απολειπεται θυσια

27 Hanem az ítéletnek valami rettenetes várása és a tûznek lángja, a mely megemészti az ellenszegülõket.
But only a great fear of being judged, and of the fire of wrath which will be the destruction of the haters of God.
φοβερα δε τις εκδοχη κρισεως και πυρος ζηλος εσθιειν μελλοντος τους υπεναντιους

28 A ki megveti a Mózes törvényét, két vagy három tanubizonyságra irgalom nélkül meghal;
A man who has gone against the law of Moses is put to death without pity on the word of two or three witnesses:
αθετησας τις νομον μωσεως χωρις οικτιρμων επι δυσιν η τρισιν μαρτυσιν αποθνησκει

29 Gondoljátok meg, mennyivel súlyosabb büntetésre méltónak ítéltetik az, a ki az Isten Fiát megtapodja, és a szövetségnek vérét, melylyel megszenteltetett, tisztátalannak tartja, és a kegyelemnek Lelkét bántalmazza?
But will not the man by whom the Son of God has been crushed under foot, and the blood of the agreement with which he was washed clean has been taken as an unholy thing, and who has had no respect for the Spirit of grace, be judged bad enough for a very much worse punishment?
ποσω δοκειτε χειρονος αξιωθησεται τιμωριας ο τον υιον του θεου καταπατησας και το αιμα της διαθηκης κοινον ηγησαμενος εν ω ηγιασθη και το πνευμα της χαριτος ενυβρισας

30 Mert ismerjük azt, a ki így szólt: Enyém a bosszúállás, én megfizetek, ezt mondja az Úr. És ismét: Az Úr megítéli az õ népét.
For we have had experience of him who says, Punishment is mine, I will give reward. And again, The Lord will be judge of his people.
οιδαμεν γαρ τον ειποντα εμοι εκδικησις εγω ανταποδωσω λεγει κυριος και παλιν κυριος κρινει τον λαον αυτου

31 Rettenetes dolog az élõ Istennek kezébe esni.
We may well go in fear of falling into the hands of the living God.
φοβερον το εμπεσειν εις χειρας θεου ζωντος

32 Emlékezzetek pedig vissza a régebbi napokra, a melyekben, minekutána megvilágosíttattatok, sok szenvedésteljes küzdelmet állottatok ki,
But give thought to the days after you had seen the light, when you went through a great war of troubles;
αναμιμνησκεσθε δε τας προτερον ημερας εν αις φωτισθεντες πολλην αθλησιν υπεμειναται παθηματων

33 Midõn egyfelõl gyalázásokkal és nyomorgattatásokkal nyilvánosság elé hurczoltak titeket, másfelõl társai lettetek azoknak, a kik így jártak.
In part, in being attacked by angry words and cruel acts, before the eyes of everyone, and in part, in being united with those who were attacked in this way.
τουτο μεν ονειδισμοις τε και θλιψεσιν θεατριζομενοι τουτο δε κοινωνοι των ουτως αναστρεφομενων γενηθεντες

34 Mert a foglyokkal is együtt szenvedtetek, és vagyonotok elrablását örömmel fogadtátok, tudván, hogy néktek jobb és maradandó vagyonotok van a mennyekben.
For you had pity on those who were in prison, and had joy in the loss of your property, in the knowledge that you still had a better property and one which you would keep for ever.
και γαρ τοις δεσμοις μου συνεπαθησατε και την αρπαγην των υπαρχοντων υμων μετα χαρας προσεδεξασθε γινωσκοντες εχειν εν εαυτοις κρειττονα υπαρξιν εν ουρανοις και μεν ουσαν

35 Ne dobjátok el hát bizodalmatokat, melynek nagy jutalma van.
So do not give up your hope which will be greatly rewarded.
μη αποβαλητε ουν την παρρησιαν υμων ητις εχει μισθαποδοσιαν μεγαλην

36 Mert békességes tûrésre van szükségetek, hogy az Isten akaratát cselekedvén, elnyerjétek az ígéretet.
For, having done what was right in God's eyes, you have need of waiting before his word has effect for you.
υπομονης γαρ εχετε χρειαν ινα το θελημα του θεου ποιησαντες κομισησθε την επαγγελιαν

37 Mert még vajmi kevés idõ, és a ki eljövendõ, eljõ és nem késik.
In a very little time he who is coming will come; he will not be slow.
ετι γαρ μικρον οσον οσον ο ερχομενος ηξει και ου χρονιει

38 Az igaz pedig hitbõl él. És a ki meghátrál, abban nem gyönyörködik a lelkem.
But the upright man will be living by his faith; and if he goes back, my soul will have no pleasure in him.
ο δε δικαιος εκ πιστεως ζησεται και εαν υποστειληται ουκ ευδοκει η ψυχη μου εν αυτω

39 De mi nem vagyunk meghátrálás [emberei], hogy elvesszünk, hanem hitéi, hogy életet nyerjünk.
But we are not of those who go back to destruction; but of those who have faith even to the salvation of the soul.
ημεις δε ουκ εσμεν υποστολης εις απωλειαν αλλα πιστεως εις περιποιησιν ψυχης

1 A hit pedig a reménylett dolgoknak valósága, és a nem látott dolgokról való meggyõzõdés.
Now faith is the substance of things hoped for, and the sign that the things not seen are true.
εστιν δε πιστις ελπιζομενων υποστασις πραγματων ελεγχος ου βλεπομενων

2 Mert ezzel szereztek [jó] bizonyságot a régebbiek.
For by it our fathers had God's approval.
εν ταυτη γαρ εμαρτυρηθησαν οι πρεσβυτεροι

3 Hit által értjük meg, hogy a világ Isten beszéde által teremtetett, hogy a mi látható, a láthatatlanból állott elõ.
By faith it is clear to us that the order of events was fixed by the word of God, so that what is seen has not been made from things which only seem to be.
πιστει νοουμεν κατηρτισθαι τους αιωνας ρηματι θεου εις το μη εκ φαινομενων τα βλεπομενα γεγονεναι

4 Hit által vitt Ábel becsesebb áldozatot Istennek, mint Kain, a mi által bizonyságot nyert a felõl, hogy igaz, bizonyságot tevén az õ ajándékairól Isten, és az által még holta után is beszél.

By faith Abel made a better offering to God than Cain, and he had witness through it of his righteousness, God giving his approval of his offering: and his voice still comes to us through it though he is dead.

πιστει πλειονα θυσιαν αβελ παρα καιν προσηνεγκεν τω θεω δι ης εμαρτυρηθη ειναι δικαιος μαρτυρουντος επι τοις δωροις αυτου του θεου και δι αυτης αποθανων ετι λαλειται

5 Hit által vitetett fel Énokh, hogy ne lásson halált, és nem találták meg, mert az Isten felvitte õt. Mert felvitetése elõtt bizonyságot nyert a felõl, hogy kedves volt Istennek.

By faith Enoch was taken up to heaven so that he did not see death; he was seen no longer, for God took him away: for before he was taken, witness had been given that he was well-pleasing to God:

πιστει ενωχ μετετεθη του μη ιδειν θανατον και ουχ ευρισκετο διοτι μετεθηκεν αυτον ο θεος προ γαρ της μεταθεσεως αυτου μεμαρτυρηται ευηρεστηκεναι τω θεω

6 Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni; mert a ki Isten elé járul, hinnie kell, hogy õ létezik és megjutalmazza azokat, a kik õt keresik.

And without faith it is not possible to be well-pleasing to him, for it is necessary for anyone who comes to God to have the belief that God is, and that he is a rewarder of all those who make a serious search for him.

χωρις δε πιστεως αδυνατον ευαρεστησαι πιστευσαι γαρ δει τον προσερχομενον τω θεω οτι εστιν και τοις εκζητουσιν αυτον μισθαποδοτης γινεται

7 Hit által tisztelte Istent Noé, mikor megintetvén a még nem látott dolgok felõl, házanépe megtartására bárkát készített, a mely által kárhoztatá e világot és a hitbõl való igazságnak örökösévé lett.

By faith Noah, being moved by the fear of God, made ready an ark for the salvation of his family, because God had given him news of things which were not seen at the time; and through it the world was judged by him, and he got for his heritage the righteousness which is by faith.

πιστει χρηματισθεις νωε περι των μηδεπω βλεπομενων ευλαβηθεις κατεσκευασεν κιβωτον εις σωτηριαν του οικου αυτου δι ης κατεκρινεν τον κοσμον και της κατα πιστιν δικαιοσυνης εγενετο κληρονομος

8 Hit által engedelmeskedett Ábrahám, mikor elhívatott, hogy menjen ki arra a helyre, a melyet örökölendõ vala, és kiméne, nem tudván, hová megy.

By faith Abraham did as God said when he was ordered to go out into a place which was to be given to him as a heritage, and went out without knowledge of where he was going.

πιστει καλουμενος αβρααμ υπηκουσεν εξελθειν εις τον τοπον ον ημελλεν λαμβανειν εις κληρονομιαν και εξηλθεν μη επισταμενος που ερχεται

9 Hit által lakott az ígéret földén, mint idegenben, sátorokban lakván Izsákkal és Jákóbbal, ugyanazon ígéretnek örökös társaival.

By faith he was a wanderer in the land of the agreement, as in a strange land, living in tents with Isaac and Jacob, who had a part with him in the same heritage:

πιστει παρωκησεν εις την γην της επαγγελιας ως αλλοτριαν εν σκηναις κατοικησας μετα ισαακ και ιακωβ των συγκληρονομων της επαγγελιας της αυτης

10 Mert várja vala az alapokkal bíró várost, melynek építõje és alkotója az Isten.

For he was looking for the strong town, whose builder and maker is God.

εξεδεχετο γαρ την τους θεμελιους εχουσαν πολιν ης τεχνιτης και δημιουργος ο θεος

11 Hit által nyert erõt Sára is az õ méhében való foganásra, és életkora ellenére szûlt, minthogy hûnek tartotta azt, a ki az ígéretet tette.

And by faith Sarah herself had power to give birth, when she was very old, because she had faith in him who gave his word;

πιστει και αυτη σαρρα δυναμιν εις καταβολην σπερματος ελαβεν και παρα καιρον ηλικιας ετεκεν επει πιστον ηγησατο τον επαγγειλαμενον

12 Azért is egytõl, még pedig mintegy kihalttól annyian származtak, mint az égnek csillagai sokaságra nézve, és mint a tenger partja mellett a fövény, mely megszámlálhatatlan.

So that from one man, who was near to death, came children in number as the stars in heaven, or as the sand by the seaside, which may not be numbered.

διο και αφ ενος εγεννηθησαν και ταυτα νενεκρωμενου καθως τα αστρα του ουρανου τω πληθει και ωσει αμμος η παρα το χειλος της θαλασσης η αναριθμητος

13 Hitben haltak meg mindezek, nem nyerve meg az ígéreteket, hanem [csak] távolról látva és üdvözölve azokat, és vallást tevén arról, hogy idegenek és vándorok a földön.

All these came to their end in faith, not having had the heritage; but having seen it with delight far away, they gave witness that they were wanderers and not of the earth.

κατα πιστιν απεθανον ουτοι παντες μη λαβοντες τας επαγγελιας αλλα πορρωθεν αυτας ιδοντες και πεισθεντες και ασπασαμενοι και ομολογησαντες οτι ξενοι και παρεπιδημοι ει σιν επι της γης

14 Mert a kik így szólnak, nyilván jelentik, hogy hazát keresnek.
For those who say such things make it clear that they are searching for a country for themselves.
οι γαρ τοιαυτα λεγοντες εμφανιζουσιν οτι πατριδα επιζητουσιν

15 És hogyha eszökbe jutott volna az, a melybõl kijöttek, volt volna idejök a visszatérésre.
And truly if they had kept in mind the country from which they went out, they would have had chances of turning back.
και ει μεν εκεινης εμνημονευον αφ ης εξηλθον ειχον αν καιρον ανακαμψαι

16 Így azonban jobb után vágyódnak, tudniillik mennyei után; azért nem szégyenli õket az Isten, hogy Istenöknek neveztessék, mert készített nékik várost.
But now their desire is for a better country, that is to say, for one in heaven; and so it is no shame to God to be named their God; for he has made ready a town for them.
νυνι δε κρειττονος ορεγονται τουτεστιν επουρανιου διο ουκ επαισχυνεται αυτους ο θεος θεος επικαλεισθαι αυτων ητοιμασεν γαρ αυτοις πολιν

17 Hit által áldozta meg Ábrahám Izsákot, próbára tétetvén, és az egyszülöttet vitte áldozatul, õ, ki az ígéreteket nyerte,
By faith Abraham made an offering of Isaac, when he was tested: and he with whom the agreement had been made gave up as an offering the only son of his body,
πιστει προσενηνοχεν αβρααμ τον ισαακ πειραζομενος και τον μονογενη προσεφερεν ο τας επαγγελιας αναδεξαμενος

18 A kinek meg volt mondva: Izsákban neveztetik néked mag;
Of whom it had been said, From Isaac will your seed take their name:
προς ον ελαληθη οτι εν ισαακ κληθησεται σοι σπερμα

19 Úgy gondolkozván, hogy az Isten a halálból is képes feltámasztani, miért is õt példaképen visszanyerte.
Judging that God was able to give life even to the dead; and because of this he did get him back as if from death.
λογισαμενος οτι και εκ νεκρων εγειρειν δυνατος ο θεος οθεν αυτον και εν παραβολη εκομισατο

20 Hit által áldá meg a jövendõkre nézve Izsák Jákóbot és Ézsaut.
By faith Isaac, blessing Jacob and Esau, gave news of things to come.
πιστει περι μελλοντων ευλογησεν ισαακ τον ιακωβ και τον ησαυ

21 Hit által áldá meg a haldokló Jákób a József fiainak mindenikét, és botja végére hajolva imádkozott.
By faith Jacob gave a blessing to the two sons of Joseph, when he was near to death; and gave God worship, supported by his stick.
πιστει ιακωβ αποθνησκων εκαστον των υιων ιωσηφ ευλογησεν και προσεκυνησεν επι το ακρον της ραβδου αυτου

22 Hit által emlékezett meg élete végén József az Izráel fiainak kimenetelérõl, és az õ tetemeirõl rendelkezett.
By faith Joseph, when his end was near, said that the children of Israel would go out of Egypt; and gave orders about his bones.
πιστει ιωσηφ τελευτων περι της εξοδου των υιων ισραηλ εμνημονευσεν και περι των οστεων αυτου ενετειλατο

23 Hit által rejtegették Mózest az õ szülei születése után három hónapig, mivel látták, hogy kellemes a gyermek, és nem féltek a király parancsától.
By faith Moses was kept secretly by his father and mother for three months after his birth, because they saw that he was a fair child; and they had no fear of the king's orders.
πιστει μωσης γεννηθεις εκρυβη τριμηνον υπο των πατερων αυτου διοτι ειδον αστειον το παιδιον και ουκ εφοβηθησαν το διαταγμα του βασιλεως

24 Hit által tiltakozott Mózes, midõn felnövekedett, hogy a Faraó leánya fiának mondják,
By faith Moses, when he became a man, had no desire to be named the son of Pharaoh's daughter;
πιστει μωσης μεγας γενομενος ηρνησατο λεγεσθαι υιος θυγατρος φαραω

25 Inkább választván az Isten népével való együttnyomorgást, mint a bûnnek ideig-óráig való gyönyörûségét;
Feeling that it was better to undergo pain with the people of God, than for a short time to have a taste of the pleasures of sin;
μαλλον ελομενος συγκακουχεισθαι τω λαω του θεου η προσκαιρον εχειν αμαρτιας απολαυσιν

26 Égyiptom kincseinél nagyobb gazdagságnak tartván Krisztus gyalázatát, mert a megjutalmazásra tekintett.
Judging a part in the shame of Christ to be better than all the wealth of Egypt; for he was looking forward to his reward.
μειζονα πλουτον ηγησαμενος των εν αιγυπτω θησαυρων τον ονειδισμον του χριστου απεβλεπεν γαρ εις την μισθαποδοσιαν

27 Hit által hagyta oda Égyiptomot, nem félvén a király haragjától; mert erõs szívû volt, mintha látta volna a láthatatlant.
By faith he went out of Egypt, not being turned from his purpose by fear of the wrath of the king; for he kept on his way, as seeing him who is unseen.
πιστει κατελιπεν αιγυπτον μη φοβηθεις τον θυμον του βασιλεως τον γαρ αορατον ως ορων εκαρτερησεν

28 Hit által rendelte a páskát és a vérnek kiontását, hogy az öldöklõ ne illesse az õ elsõszülötteiket.
By faith he kept the Passover, and put the sign of the blood on the houses, so that the angel of destruction might not put their oldest sons to death.
πιστει πεποιηκεν το πασχα και την προσχυσιν του αιματος ινα μη ο ολοθρευων τα πρωτοτοκα θιγη αυτων

29 Hit által keltek át a veres tengeren, mint valami szárazföldön, a mit megpróbálván az égyiptomiak, elnyelettek.
By faith they went through the Red Sea as if it had been dry land, though the Egyptians were overcome by the water when they made an attempt to do the same.
πιστει διεβησαν την ερυθραν θαλασσαν ως δια ξηρας ης πειραν λαβοντες οι αιγυπτιοι κατεποθησαν

30 Hit által omlottak le Jérikónak kõfalai, midõn hét napig körüskörül járták.
By faith the walls of Jericho came down, after they had been circled for seven days.
πιστει τα τειχη ιεριχω επεσεν κυκλωθεντα επι επτα ημερας

31 Hit által nem veszett el Ráháb, a parázna nõ az engedetlenekkel együtt, befogadván a kémeket békességgel.
By faith Rahab, the loose woman, was not put to death with those who had gone against God's orders, because she had taken into her house in peace those sent to see the land.
πιστει ρααβ η πορνη ου συναπωλετο τοις απειθησασιν δεξαμενη τους κατασκοπους μετ ειρηνης

32 És mit mondjak még? Hiszen kifogynék az idõbõl, ha szólnék Gedeonról, Bárákról, Sámsonról, Jeftérõl, Dávidról, Sámuelrõl és a prófétákról;
What more am I to say? For there would not be time to give the stories of Gideon, Barak, Samson, and Jephthah, of David and Samuel and the prophets:
και τι ετι λεγω επιλειψει γαρ με διηγουμενον ο χρονος περι γεδεων βαρακ τε και σαμψων και ιεφθαε δαβιδ τε και σαμουηλ και των προφητων

33 A kik hit által országokat gyõztek le, igazságot cselekedtek, az ígéreteket elnyerték, az oroszlánok száját betömték.
Who through faith overcame kingdoms, did righteousness, got their reward, kept the mouths of lions shut,
οι δια πιστεως κατηγωνισαντο βασιλειας ειργασαντο δικαιοσυνην επετυχον επαγγελιων εφραξαν στοματα λεοντων

34 Megoltották a tûznek erejét, megmenekedtek a kard élitõl, felerõsödtek a betegségbõl, erõsek lettek a háborúban, megszalasztották az idegenek táborait.
Put out the power of fire, got safely away from the edge of the sword, were made strong when they had been feeble, became full of power in war, and put to flight the armies of the nations.
εσβεσαν δυναμιν πυρος εφυγον στοματα μαχαιρας ενεδυναμωθησαν απο ασθενειας εγενηθησαν ισχυροι εν πολεμω παρεμβολας εκλιναν αλλοτριων

35 Asszonyok feltámadás útján visszanyerték halottjaikat; mások kínpadra vonattak, visszautasítván a szabadulást, hogy becsesebb feltámadásban részesüljenek.
Women had their dead given back to them living; others let themselves be cruelly attacked, having no desire to go free, so that they might have a better life to come;
ελαβον γυναικες εξ αναστασεως τους νεκρους αυτων αλλοι δε ετυμπανισθησαν ου προσδεξαμενοι την απολυτρωσιν ινα κρειττονος αναστασεως τυχωσιν

36 Mások pedig megcsúfoltatások és megostoroztatások próbáját állották ki, sõt még bilincseket és börtönt is;
And others were tested by being laughed at or by blows, and even with chains and prisons:
ετεροι δε εμπαιγμων και μαστιγων πειραν ελαβον ετι δε δεσμων και φυλακης

37 Megköveztettek, kínpróbát szenvedtek, szétfûrészeltettek, kardra hányattak, juhoknak és kecskéknek bõrében bujdostak, nélkülözve, nyomorgattatva, gyötörtetve,
They were stoned, they were cut up with knives, they were tested, they were put to death with the sword, they went about in sheepskins and in goatskins; being poor and in pain and cruelly attacked,
ελιθασθησαν επρισθησαν επειρασθησαν εν φονω μαχαιρας απεθανον περιηλθον εν μηλωταις εν αιγειοις δερμασιν υστερουμενοι θλιβομενοι κακουχουμενοι

38 A kikre nem volt méltó e világ, bujdosva pusztákon és hegyeken, meg barlangokban és a földnek hasadékaiban.
Wandering in waste places and in mountains and in holes in the rocks; for whom the world was not good enough.
ων ουκ ην αξιος ο κοσμος εν ερημιαις πλανωμενοι και ορεσιν και σπηλαιοις και ταις οπαις της γης

39 És mindezek, noha hit által jó bizonyságot nyertek, nem kapták meg az ígéretet.
And not one of these got the good things of the agreement, though they all had a good record through faith,
και ουτοι παντες μαρτυρηθεντες δια της πιστεως ουκ εκομισαντο την επαγγελιαν

40 Mivel Isten mi felõlünk valami jobbról gondoskodott, hogy nálunk nélkül tökéletességre ne jussanak.
Because God had kept some better thing for us, so that it was not possible for them to become complete without us.
του θεου περι ημων κρειττον τι προβλεψαμενου ινα μη χωρις ημων τελειωθωσιν

1 Annakokáért mi is, kiket a bizonyságoknak ily nagy fellege vesz körül, félretéve minden akadályt és a megkörnyékezõ bûnt, kitartással fussuk meg az elõttünk levõ küzdõ tért.
For this reason, as we are circled by so great a cloud of witnesses, putting off every weight, and the sin into which we come so readily, let us keep on running in the way which is marked out for us,
τοιγαρουν και ημεις τοσουτον εχοντες περικειμενον ημιν νεφος μαρτυρων ογκον αποθεμενοι παντα και την ευπεριστατον αμαρτιαν δι υπομονης τρεχωμεν τον προκειμενον ημιν αγωνα

2 Nézvén a hitnek fejedelmére és bevégezõjére Jézusra, a ki az elõtte levõ öröm helyett, megvetve a gyalázatot, keresztet szenvedett, s az Isten királyi székének jobbjára ült.
Having our eyes fixed on Jesus, the guide and end of our faith, who went through the pains of the cross, not caring for the shame, because of the joy which was before him, and who has now taken his place at the right hand of God's seat of power.
αφορωντες εις τον της πιστεως αρχηγον και τελειωτην ιησουν ος αντι της προκειμενης αυτω χαρας υπεμεινεν σταυρον αισχυνης καταφρονησας εν δεξια τε του θρονου του θεου εκαθισεν

3 Gondoljátok meg azért, hogy õ ily ellene való támadást szenvedett el a bûnösöktõl, hogy el ne csüggedjetek lelkeitekben elalélván.
Give thought to him who has undergone so much of the hate of sinners against himself, so that you may not be tired and feeble of purpose.
αναλογισασθε γαρ τον τοιαυτην υπομεμενηκοτα υπο των αμαρτωλων εις αυτον αντιλογιαν ινα μη καμητε ταις ψυχαις υμων εκλυομενοι

4 Mert még végig nem állottatok ellent, tusakodván a bûn ellen.
Till now you have not given your blood in your fight against sin:
ουπω μεχρις αιματος αντικατεστητε προς την αμαρτιαν ανταγωνιζομενοι

5 És elfeledkeztetek-é az intésrõl, a mely néktek mint fiaknak szól: Fiam, ne vesd meg az Úrnak fenyítését, se meg ne lankadj, ha õ dorgál téged;
And you have not kept in mind the word which says to you as to sons, My son, do not make little of the Lord's punishment, and do not give up hope when you are judged by him;
και εκλελησθε της παρακλησεως ητις υμιν ως υιοις διαλεγεται υιε μου μη ολιγωρει παιδειας κυριου μηδε εκλυου υπ αυτου ελεγχομενος

6 Mert a kit szeret az Úr, megdorgálja, megostoroz pedig mindent, a kit fiává fogad.
For the Lord sends punishment on his loved ones; everyone whom he takes as his son has experience of his rod.
ον γαρ αγαπα κυριος παιδευει μαστιγοι δε παντα υιον ον παραδεχεται

7 Ha a fenyítést elszenveditek, akkor veletek úgy bánik az Isten, mint fiaival; mert melyik fiú az, a kit meg nem fenyít az apa?
It is for your training that you undergo these things; God is acting to you as a father does to his sons; for what son does not have punishment from his father?
ει παιδειαν υπομενετε ως υιοις υμιν προσφερεται ο θεος τις γαρ εστιν υιος ον ου παιδευει πατηρ

8 Ha pedig fenyítés nélkül valók vagytok, melyben mindenek részesültek, korcsok vagytok és nem fiak.
But if you have not that punishment of which we all have our part, then you are not true sons, but children of shame.
ει δε χωρις εστε παιδειας ης μετοχοι γεγονασιν παντες αρα νοθοι εστε και ουχ υιοι

9 Aztán, a mi testi apáink fenyítettek minket és becsültük õket; avagy nem sokkal inkább engedelmeskedünk-é a lelkek Atyjának, és élünk!
And again, if the fathers of our flesh gave us punishment and had our respect, how much more will we be under the authority of the Father of spirits, and have life?
ειτα τους μεν της σαρκος ημων πατερας ειχομεν παιδευτας και ενετρεπομεθα ου πολλω μαλλον υποταγησομεθα τω πατρι των πνευματων και ζησομεν

10 Mert ám azok kevés ideig, tetszésök szerint fenyítettek; õ pedig javunkra, hogy szentségében részesüljünk.
For they truly gave us punishment for a short time, as it seemed good to them; but he does it for our profit, so that we may become holy as he is.
οι μεν γαρ προς ολιγας ημερας κατα το δοκουν αυτοις επαιδευον ο δε επι το συμφερον εις το μεταλαβειν της αγιοτητος αυτου

11 Bármely fenyítés ugyan jelenleg nem látszik örvendetesnek, hanem keservesnek, ámde utóbb az igazságnak békességes gyümölcsével fizet azoknak, a kik általa gyakoroltatnak.
At the time all punishment seems to be pain and not joy: but after, those who have been trained by it get from it the peace-giving fruit of righteousness.
πασα δε παιδεια προς μεν το παρον ου δοκει χαρας ειναι αλλα λυπης υστερον δε καρπον ειρηνικον τοις δι αυτης γεγυμνασμενοις αποδιδωσιν δικαιοσυνης

12 Annakokáért a lecsüggesztett kezeket és az ellankadt térdeket egyenesítsétek föl,
For this cause let the hands which are hanging down be lifted up, and let the feeble knees be made strong,
διο τας παρειμενας χειρας και τα παραλελυμενα γονατα ανορθωσατε

13 És lábaitokkal egyenesen járjatok, hogy a sánta el ne hajoljon, sõt inkább meggyógyuljon.
And make straight roads for your feet, so that the feeble may not be turned out of the way, but may be made strong.
και τροχιας ορθας ποιησατε τοις ποσιν υμων ινα μη το χωλον εκτραπη ιαθη δε μαλλον

14 Kövessétek mindenki irányában a békességet és a szentséget, a mely nélkül senki sem látja meg az Urat:
Let your desire be for peace with all men, and to be made holy, without which no man may see the Lord;
ειρηνην διωκετε μετα παντων και τον αγιασμον ου χωρις ουδεις οψεται τον κυριον

15 Vigyázván arra, hogy az Isten kegyelmétõl senki el ne szakadjon; nehogy a keserûségnek bármely gyökere, fölnevekedvén, megzavarjon, és ez által sokan megfertõztettessenek.
Looking with care to see that no man among you in his behaviour comes short of the grace of God; for fear that some bitter root may come up to be a trouble to you, and that some of you may be made unclean by it;
επισκοπουντες μη τις υστερων απο της χαριτος του θεου μη τις ριζα πικριας ανω φυουσα ενοχλη και δια ταυτης μιανθωσιν πολλοι

16 Ne legyen senki parázna vagy istentelen, mint Ézsau, a ki egy ételért eladta elsõ szülöttségi jogát.
And that there may not be any evil liver, or any man without respect for God, like Esau, who let his birthright go for a plate of food.
μη τις πορνος η βεβηλος ως ησαυ ος αντι βρωσεως μιας απεδοτο τα πρωτοτοκια αυτου

17 Mert tudjátok, hogy azután is, mikor akarta örökölni az áldást, megvettetett; mert nem találta meg a megbánás helyét, noha könyhullatással kereste azt [az áldást].
For you have knowledge that even long after, when he was desiring the blessing for his heritage, he was turned away, though he made his request frequently and with weeping; because the past might not be changed.
ιστε γαρ οτι και μετεπειτα θελων κληρονομησαι την ευλογιαν απεδοκιμασθη μετανοιας γαρ τοπον ουχ ευρεν καιπερ μετα δακρυων εκζητησας αυτην

18 Mert nem járultatok megtapintható hegyhez, és lángoló tûzhöz, és sûrû homályhoz, és sötétséghez, és szélvészhez,
You have not come to a mountain which may be touched, and is burning with fire, and to a black cloud, and a dark smoke, and a violent wind,
ου γαρ προσεληλυθατε ψηλαφωμενω ορει και κεκαυμενω πυρι και γνοφω και σκοτω και θυελλη

19 És trombita harsogásához, és a mondásoknak szavához, melyet a kik hallottak, kérték, hogy ne intéztessék hozzájok szó;
And to the sound of a horn, and the voice of words, the hearers of which made request that not a word more might be said to them:
και σαλπιγγος ηχω και φωνη ρηματων ης οι ακουσαντες παρητησαντο μη προστεθηναι αυτοις λογον

20 Mert nem bírták ki, a mi parancsolva volt: Még ha oktalan állat ér is a hegyhez, megköveztessék, vagy nyillal lövettessék le;
For the order which said, If the mountain is touched even by a beast, the beast is to be stoned, seemed hard to them;
ουκ εφερον γαρ το διαστελλομενον καν θηριον θιγη του ορους λιθοβοληθησεται η βολιδι κατατοξευθησεται

21 És oly rettenetes volt a látomány, hogy Mózes is mondá: Megijedtem és remegek:
And the vision was so overpowering that even Moses said, I am shaking and full of fear.
και ουτως φοβερον ην το φανταζομενον μωσης ειπεν εκφοβος ειμι και εντρομος

22 Hanem járultatok Sion hegyéhez, és az élõ Istennek városához, a mennyei Jeruzsálemhez, és az angyalok ezreihez,
But you have come to the mountain of Zion, to the place of the living God, to the Jerusalem which is in heaven, and to an army of angels which may not be numbered,
αλλα προσεληλυθατε σιων ορει και πολει θεου ζωντος ιερουσαλημ επουρανιω και μυριασιν αγγελων

23 Az elsõszülöttek seregéhez és egyházához, a kik be vannak írva a mennyekben, és mindenek bírájához Istenhez, és a tökéletes igazak lelkeihez,
To the great meeting and church of the first of those who are named in heaven, and to God the judge of all, and to the spirits of good men made complete,
πανηγυρει και εκκλησια πρωτοτοκων εν ουρανοις απογεγραμμενων και κριτη θεω παντων και πνευμασιν δικαιων τετελειωμενων

24 És az újszövetség közbenjárójához Jézushoz, és a meghintésnek véréhez, mely jobbat beszél, mint az Ábel vére.
And to Jesus by whom the new agreement has been made between God and man, and to the sign of the blood which says better things than Abel's blood.
και διαθηκης νεας μεσιτη ιησου και αιματι ραντισμου κρειττονα λαλουντι παρα τον αβελ

25 Vigyázzatok, meg ne vessétek azt, a ki szól; mert ha azok meg nem menekültek, a kik a földön szólót megvetették, sokkal kevésbbé mi, ha elfordulunk attól, a ki a mennyekbõl vagyon,
See that you give ear to his voice which comes to you. For if those whose ears were shut to the voice which came to them on earth did not go free from punishment, what chance have we of going free if we give no attention to him whose voice comes from heaven?
βλεπετε μη παραιτησησθε τον λαλουντα ει γαρ εκεινοι ουκ εφυγον τον επι της γης παραιτησαμενοι χρηματιζοντα πολλω μαλλον ημεις οι τον απ ουρανων αποστρεφομενοι

26 Kinek szava akkor megrendítette a földet, most pedig ígéretet tesz, mondván: Még egyszer megrázom nemcsak a földet, hanem az eget is.
Whose voice was the cause of the shaking of the earth; but now he has made an oath, saying, There will be still one more shaking, not only of the earth, but of heaven.
ου η φωνη την γην εσαλευσεν τοτε νυν δε επηγγελται λεγων ετι απαξ εγω σειω ου μονον την γην αλλα και τον ουρανον

27 Az a "még egyszer" pedig jelenti az állhatatlan dolgoknak mint teremtményeknek megváltozását, hogy a rendíthetetlen dolgok maradjanak meg.
And the words, Still one more, make it clear that there will be a taking away of those things which are shaking, as of things which are made, so that there may be only those things of which no shaking is possible.
το δε ετι απαξ δηλοι των σαλευομενων την μεταθεσιν ως πεποιημενων ινα μεινη τα μη σαλευομενα

28 Annakokáért mozdíthatatlan országot nyervén, legyünk háládatosak, melynél fogva szolgáljunk az Istennek tetszõ módon kegyességgel és félelemmel.
If then, we have a kingdom which will never be moved, let us have grace, so that we may give God such worship as is pleasing to him with fear and respect:
διο βασιλειαν ασαλευτον παραλαμβανοντες εχωμεν χαριν δι ης λατρευωμεν ευαρεστως τω θεω μετα αιδους και ευλαβειας

29 Mert a mi Istenünk megemésztõ tûz.
For our God is an all-burning fire.
και γαρ ο θεος ημων πυρ καταναλισκον

1 Az atyafiúi szeretet maradjon meg.
Go on loving your brothers in the faith.
η φιλαδελφια μενετω

2 A vendégszeretetrõl el ne felejtkezzetek, mert ez által némelyek, tudtokon kívül, angyalokat vendégeltek meg.
Take care to keep open house: because in this way some have had angels as their guests, without being conscious of it.
της φιλοξενιας μη επιλανθανεσθε δια ταυτης γαρ ελαθον τινες ξενισαντες αγγελους

3 Emlékezzetek meg a foglyokról, mint fogolytársak, a gyötrõdõkrõl, mint a kik magatok is testben vagytok.
Keep in mind those who are in chains, as if you were chained with them, and those who are in trouble, as being yourselves in the body.
μιμνησκεσθε των δεσμιων ως συνδεδεμενοι των κακουχουμενων ως και αυτοι οντες εν σωματι

4 Tisztességes minden tekintetben a házasság és a szeplõtelen házaságy; a paráznákat pedig és a házasságrontókat megítéli az Isten.
Let married life be honoured among all of you and not made unclean; for men untrue in married life will be judged by God.
τιμιος ο γαμος εν πασιν και η κοιτη αμιαντος πορνους δε και μοιχους κρινει ο θεος

5 Fösvénység nélkül való legyen a magatok viselete; elégedjetek meg azzal, a mitek van; mert Õ mondotta: Nem hagylak el, sem el nem távozom tõled;
Be free from the love of money and pleased with the things which you have; for he himself has said, I will be with you at all times.
αφιλαργυρος ο τροπος αρκουμενοι τοις παρουσιν αυτος γαρ ειρηκεν ου μη σε ανω ουδ ου μη σε εγκαταλιπω

6 Úgy hogy bízvást mondjuk: Az Úr az én segítségem, nem félek; ember mit árthat én nékem?
So that we say with a good heart, The Lord is my helper; I will have no fear: what is man able to do to me?
ωστε θαρρουντας ημας λεγειν κυριος εμοι βοηθος και ου φοβηθησομαι τι ποιησει μοι ανθρωπος

7 Emlékezzetek meg a ti elõljáróitokról, a kik szólották néktek az Isten beszédét, és figyelmezvén az õ életök végére, kövessétek hitöket.
Keep in mind those who were over you, and who gave you the word of God; seeing the outcome of their way of life, let your faith be like theirs.
μνημονευετε των ηγουμενων υμων οιτινες ελαλησαν υμιν τον λογον του θεου ων αναθεωρουντες την εκβασιν της αναστροφης μιμεισθε την πιστιν

8 Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz.
Jesus Christ is the same yesterday and today and for ever.
ιησους χριστος χθες και σημερον ο αυτος και εις τους αιωνας

9 Különbözõ és idegen tudományok által ne hagyjátok magatokat félrevezettetni; mert jó dolog, hogy kegyelemmel erõsíttessék meg a szív, nem ennivalókkal, a melyeknek semmi hasznát sem veszik azok, a kik azok körül járnak.
Do not be turned away by different strange teachings, because it is good for your hearts to be made strong by grace, and not by meats, which were of no profit to those who took so much trouble over them.
διδαχαις ποικιλαις και ξεναις μη περιφερεσθε καλον γαρ χαριτι βεβαιουσθαι την καρδιαν ου βρωμασιν εν οις ουκ ωφεληθησαν οι περιπατησαντες

10 Van oltárunk, a melyrõl nincs joguk enni azoknak, a kik a sátornak szolgálnak.
We have an altar from which those priests who are servants in the Tent may not take food.
εχομεν θυσιαστηριον εξ ου φαγειν ουκ εχουσιν εξουσιαν οι τη σκηνη λατρευοντες

11 Mert a mely állatok vérét a fõpap beviszi a szentélybe a bûnért, azoknak testét megégetik a táboron kívül.
For the bodies of the beasts whose blood is taken into the holy place by the high priest as an offering for sin are burned outside the circle of the tents.
ων γαρ εισφερεται ζωων το αιμα περι αμαρτιας εις τα αγια δια του αρχιερεως τουτων τα σωματα κατακαιεται εξω της παρεμβολης

12 Annakokáért Jézus is, hogy megszentelje az õ tulajdon vére által a népet, a kapun kívül szenvedett.
For this reason Jesus was put to death outside the walls, so that he might make the people holy by his blood.
διο και ιησους ινα αγιαση δια του ιδιου αιματος τον λαον εξω της πυλης επαθεν

13 Menjünk ki tehát õ hozzá a táboron kívül, az õ gyalázatát hordozván.
Let us then go out to him outside the circle of the tents, taking his shame on ourselves.
τοινυν εξερχωμεθα προς αυτον εξω της παρεμβολης τον ονειδισμον αυτου φεροντες

14 Mert nincsen itt maradandó városunk, hanem a jövendõt keressük.
For here we have no fixed resting-place, but our search is for the one which is to come.
ου γαρ εχομεν ωδε μενουσαν πολιν αλλα την μελλουσαν επιζητουμεν

15 Annakokáért õ általa vigyünk dícséretnek áldozatát mindenkor Isten elé, azaz az õ nevérõl vallást tevõ ajkaknak gyümölcsét.
Let us then make offerings of praise to God at all times through him, that is to say, the fruit of lips giving witness to his name.
δι αυτου ουν αναφερωμεν θυσιαν αινεσεως διαπαντος τω θεω τουτεστιν καρπον χειλεων ομολογουντων τω ονοματι αυτου

16 A jótékonyságról pedig és az adakozásról el ne felejtkezzetek, mert ilyen áldozatokban gyönyörködik az Isten.
But go on doing good and giving to others, because God is well-pleased with such offerings.
της δε ευποιιας και κοινωνιας μη επιλανθανεσθε τοιαυταις γαρ θυσιαις ευαρεστειται ο θεος

17 Engedelmeskedjetek elõljáróitoknak és fogadjatok szót, mert õk vigyáznak lelkeitekre, mint számadók; hogy ezt örömmel míveljék és nem bánkódva, mert ez néktek nem használ.
Give ear to those who are rulers over you, and do as they say: for they keep watch over your souls, ready to give an account of them; let them be able to do this with joy and not with grief, because that would be of no profit to you.
πειθεσθε τοις ηγουμενοις υμων και υπεικετε αυτοι γαρ αγρυπνουσιν υπερ των ψυχων υμων ως λογον αποδωσοντες ινα μετα χαρας τουτο ποιωσιν και μη στεναζοντες αλυσιτελες γαρ υμιν τουτο

18 Imádkozzatok érettünk. Mert úgy vagyunk meggyõzõdve, hogy jó lelkiismeretünk van, igyekezvén mindenekben tisztességesen forgolódni.
Make prayers for us, for we are certain that our hearts are free from the sense of sin, desiring the right way of life in all things.
προσευχεσθε περι ημων πεποιθαμεν γαρ οτι καλην συνειδησιν εχομεν εν πασιν καλως θελοντες αναστρεφεσθαι

19 Kiváltképen pedig arra kérlek, hogy ezt cselekedjétek, hogy mihamarább visszaadhassam néktek.
I make this request more strongly, in the hope of coming back to you more quickly.
περισσοτερως δε παρακαλω τουτο ποιησαι ινα ταχιον αποκατασταθω υμιν

20 A békesség Istene pedig, a ki kihozta a halálból a juhoknak nagy pásztorát, örök szövetség vére által, a mi Urunkat Jézust,
Now may the God of peace, who made that great keeper of his flock, even our Lord Jesus, come back from the dead through the blood of the eternal agreement,
ο δε θεος της ειρηνης ο αναγαγων εκ νεκρων τον ποιμενα των προβατων τον μεγαν εν αιματι διαθηκης αιωνιου τον κυριον ημων ιησουν

21 Tegyen készségesekké titeket minden jóra, hogy cselekedjétek az õ akaratát, azt munkálván ti bennetek, a mi kedves õ elõtte a Jézus Krisztus által, a kinek dicsõség örökkön örökké. Ámen.
Make you full of every good work and ready to do all his desires, working in us whatever is pleasing in his eyes through Jesus Christ; and may the glory be given to him for ever and ever. So be it.
καταρτισαι υμας εν παντι εργω αγαθω εις το ποιησαι το θελημα αυτου ποιων εν υμιν το ευαρεστον ενωπιον αυτου δια ιησου χριστου ω η δοξα εις τους αιωνας των αιωνων αμην

22 Kérlek pedig titeket atyámfiai, szívleljétek meg ez intõ beszédet, hiszen röviden is írtam néktek.
But, brothers, take kindly the words which I have said for your profit; for I have not sent you a long letter.
παρακαλω δε υμας αδελφοι ανεχεσθε του λογου της παρακλησεως και γαρ δια βραχεων επεστειλα υμιν

23 Legyen tudtotokra, hogy a mi atyánkfia Timótheus kiszabadult, a kivel ha csakhamar eljõ, meglátogatlak titeket.
Our brother Timothy has been let out of prison; and if he comes here in a short time, he and I will come to you together.
γινωσκετε τον αδελφον τιμοθεον απολελυμενον μεθ ου εαν ταχιον ερχηται οψομαι υμας

24 Köszöntsétek minden elõljárótokat és a szenteket mind. Köszöntenek titeket az Olaszországból valók.
Give words of love from me to those who are rulers over you, and to all the saints. Those who are in Italy send you their love.
ασπασασθε παντας τους ηγουμενους υμων και παντας τους αγιους ασπαζονται υμας οι απο της ιταλιας

25 Kegyelem mindnyájatokkal! Ámen!
May grace be with you all.
η χαρις μετα παντων υμων αμην [προς εβραιους εγραφη απο της ιταλιας δια τιμοθεου]

1 Jakab, Istennek és az Úr Jézus Krisztusnak szolgája, az elszórtan levõ tizenkét nemzetségnek; üdvözletemet.
James, a servant of God and of the Lord Jesus Christ, sends words of love to the twelve tribes of the Jews living in all parts of the earth.
ιακωβος θεου και κυριου ιησου χριστου δουλος ταις δωδεκα φυλαις ταις εν τη διασπορα χαιρειν

2 Teljes örömnek tartsátok, atyámfiai, mikor különféle kísértésekbe estek,
Let it be all joy to you, my brothers, when you undergo tests of every sort;
πασαν χαραν ηγησασθε αδελφοι μου οταν πειρασμοις περιπεσητε ποικιλοις

3 Tudván, hogy a ti hiteteknek megpróbáltatása kitartást szerez.
Because you have the knowledge that the testing of your faith gives you the power of going on in hope;
γινωσκοντες οτι το δοκιμιον υμων της πιστεως κατεργαζεται υπομονην

4 A kitartásban pedig tökéletes cselekedet legyen, hogy tökéletesek és épek legyetek minden fogyatkozás nélkül.
But let this power have its full effect, so that you may be made complete, needing nothing.
η δε υπομονη εργον τελειον εχετω ινα ητε τελειοι και ολοκληροι εν μηδενι λειπομενοι

5 Ha pedig valakinek közületek nincsen bölcsessége, kérje Istentõl, a ki mindenkinek készségesen és szemrehányás nélkül adja; és megadatik néki.
But if any man among you is without wisdom, let him make his request to God, who gives freely to all without an unkind word, and it will be given to him.
ει δε τις υμων λειπεται σοφιας αιτειτω παρα του διδοντος θεου πασιν απλως και μη ονειδιζοντος και δοθησεται αυτω

6 De kérje hittel, semmit sem kételkedvén: mert a ki kételkedik, hasonlatos a tenger habjához, a melyet a szél hajt és ide s tova hány.
Let him make his request in faith, doubting nothing; for he who has doubt in his heart is like the waves of the sea, which are troubled by the driving of the wind.
αιτειτω δε εν πιστει μηδεν διακρινομενος ο γαρ διακρινομενος εοικεν κλυδωνι θαλασσης ανεμιζομενω και ριπιζομενω

7 Mert ne vélje az ilyen ember, hogy kaphat valamit az Úrtól;
Let it not seem to such a man that he will get anything from the Lord;
μη γαρ οιεσθω ο ανθρωπος εκεινος οτι ληψεται τι παρα του κυριου

8 A kétszívû, a minden útjában állhatatlan ember.
For there is a division in his mind, and he is uncertain in all his ways.
ανηρ διψυχος ακαταστατος εν πασαις ταις οδοις αυτου

9 Dicsekedjék pedig az alacsony [sorsú] atyafi az õ nagyságával;
But let the brother of low position be glad that he is lifted up;
καυχασθω δε ο αδελφος ο ταπεινος εν τω υψει αυτου

10 A gazdag pedig az õ alacsonyságával: mert elmúlik, mint a fûnek virága.
But the man of wealth, that he is made low; because like the flower of the grass he will come to his end.
ο δε πλουσιος εν τη ταπεινωσει αυτου οτι ως ανθος χορτου παρελευσεται

11 Mert felkél a nap az õ hévségével, és megszárítja a füvet; és annak virága elhull, és ábrázatának kedvessége elvész: így hervad el a gazdag is az õ útaiban.
For when the sun comes up with its burning heat, the grass gets dry and the grace of its form is gone with the falling flower; so the man of wealth comes to nothing in his ways.
ανετειλεν γαρ ο ηλιος συν τω καυσωνι και εξηρανεν τον χορτον και το ανθος αυτου εξεπεσεν και η ευπρεπεια του προσωπου αυτου απωλετο ουτως και ο πλουσιος εν ταις πορει αις αυτου μαρανθησεται

12 Boldog ember az, a ki a kísértésben kitart; mert minekutána megpróbáltatott, elveszi az életnek koronáját, a mit az Úr ígért az õt szeretõknek.
There is a blessing on the man who undergoes testing; because, if he has God's approval, he will be given the crown of life, which the Lord has said he will give to those who have love for him.
μακαριος ανηρ ος υπομενει πειρασμον οτι δοκιμος γενομενος ληψεται τον στεφανον της ζωης ον επηγγειλατο ο κυριος τοις αγαπωσιν αυτον

13 Senki se mondja, mikor kísértetik: Az Istentõl kísértetem: mert az Isten gonoszsággal nem kísérthetõ, õ maga pedig senkit sem kísért.
Let no man say when he is tested, I am tested by God; for it is not possible for God to be tested by evil, and he himself puts no man to such a test:
μηδεις πειραζομενος λεγετω οτι απο του θεου πειραζομαι ο γαρ θεος απειραστος εστιν κακων πειραζει δε αυτος ουδενα

14 Hanem mindenki kísértetik, a mikor vonja és édesgeti a tulajdon kívánsága.
But every man is tested when he is turned out of the right way by the attraction of his desire.
εκαστος δε πειραζεται υπο της ιδιας επιθυμιας εξελκομενος και δελεαζομενος

15 Azután a kívánság megfoganván, bûnt szûl; a bûn pedig teljességre jutván halált nemz.
Then when its time comes, desire gives birth to sin; and sin, when it is of full growth, gives birth to death.
ειτα η επιθυμια συλλαβουσα τικτει αμαρτιαν η δε αμαρτια αποτελεσθεισα αποκυει θανατον

16 Ne tévelyegjetek szeretett atyámfiai!
Do not be turned from the right way, dear brothers.
μη πλανασθε αδελφοι μου αγαπητοι

17 Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülrõl való, és a világosságok Atyjától száll alá, a kinél nincs változás, vagy változásnak árnyéka.
Every good and true thing is given to us from heaven, coming from the Father of lights, with whom there is no change or any shade made by turning.
πασα δοσις αγαθη και παν δωρημα τελειον ανωθεν εστιν καταβαινον απο του πατρος των φωτων παρ ω ουκ ενι παραλλαγη η τροπης αποσκιασμα

18 Az õ akarata szült minket az igazságnak ígéje által, hogy az õ teremtményeinek valami zsengéje legyünk.
Of his purpose he gave us being, by his true word, so that we might be, in a sense, the first-fruits of all the things which he had made.
βουληθεις απεκυησεν ημας λογω αληθειας εις το ειναι ημας απαρχην τινα των αυτου κτισματων

19 Azért, szeretett atyámfiai, legyen minden ember gyors a hallásra, késedelmes a szólásra, késedelmes a haragra.
You have knowledge of this, dear brothers. But let every man be quick in hearing, slow in words, slow to get angry;
ωστε αδελφοι μου αγαπητοι εστω πας ανθρωπος ταχυς εις το ακουσαι βραδυς εις το λαλησαι βραδυς εις οργην

20 Mert ember haragja Isten igazságát nem munkálja.
For the righteousness of God does not come about by the wrath of man.
οργη γαρ ανδρος δικαιοσυνην θεου ου κατεργαζεται

21 Elvetvén azért minden undokságot és a gonoszságnak sokaságát, szelídséggel fogadjátok a beoltott ígét, a mely megtarthatja a ti lelkeiteket.
For this reason, putting away all dirty behaviour and the overweight of evil, take into your souls without pride the word which, being planted there, is able to give you salvation.
διο αποθεμενοι πασαν ρυπαριαν και περισσειαν κακιας εν πραυτητι δεξασθε τον εμφυτον λογον τον δυναμενον σωσαι τας ψυχας υμων

22 Az ígének pedig megtartói legyetek és ne csak hallgatói, megcsalván magatokat.
But be doers of the word, and not only hearers of it, blinding yourselves with false ideas.
γινεσθε δε ποιηται λογου και μη μονον ακροαται παραλογιζομενοι εαυτους

23 Mert ha valaki hallgatója az ígének és nem megtartója, az ilyen hasonlatos ahhoz az emberhez, a ki tükörben nézi az õ természet szerinti ábrázatát:
Because if any man is a hearer of the word and not a doer, he is like a man looking at his natural face in a glass;
οτι ει τις ακροατης λογου εστιν και ου ποιητης outos εοικεν ανδρι κατανοουντι το προσωπον της γενεσεως αυτου εν εσοπτρω

24 Mert megnézte magát és elment, és azonnal elfelejtette, milyen volt.
For after looking at himself he goes away, and in a short time he has no memory of what he was like.
κατενοησεν γαρ εαυτον και απεληλυθεν και ευθεως επελαθετο οποιος ην

25 De a ki belenéz a szabadság tökéletes törvényébe és megmarad a mellett, az nem feledékeny hallgató, sõt cselekedet követõje lévén, az boldog lesz az õ cselekedetében.
But he who goes on looking into the true law which makes him free, being not a hearer without memory but a doer putting it into effect, this man will have a blessing on his acts.
ο δε παρακυψας εις νομον τελειον τον της ελευθεριας και παραμεινας outos ουκ ακροατης επιλησμονης γενομενος αλλα ποιητης εργου outos μακαριος εν τη ποιησει αυτου εστ αι

26 Ha valaki istentisztelõnek látszik köztetek, de nem zabolázza meg nyelvét, sõt megcsalja a maga szívét, annak az istentisztelete hiábavaló.
If a man seems to have religion and has no control over his tongue but lets himself be tricked by what is false, this man's religion is of no value.
ει τις δοκει θρησκος ειναι εν υμιν μη χαλιναγωγων γλωσσαν αυτου αλλ απατων καρδιαν αυτου τουτου ματαιος η θρησκεια

27 Tiszta és szeplõ nélkül való istentisztelet az Isten és az Atya elõtt ez: meglátogatni az árvákat és özvegyeket az õ nyomorúságukban, [és] szeplõ nélkül megtartani magát e világtól.
The religion which is holy and free from evil in the eyes of our God and Father is this: to take care of children who have no fathers and of widows who are in trouble, and to keep oneself untouched by the world.
θρησκεια καθαρα και αμιαντος παρα τω θεω και πατρι αυτη εστιν επισκεπτεσθαι ορφανους και χηρας εν τη θλιψει αυτων ασπιλον εαυτον τηρειν απο του κοσμου

1 Atyámfiai ne legyen személyválogatás a ti hitetekben, a mely van a dicsõség Urában, a mi Jézus Krisztusunkban.
My brothers, if you have the faith of our Lord Jesus Christ of glory, do not take a man's position into account.
αδελφοι μου μη εν προσωπολημψιαις εχετε την πιστιν του κυριου ημων ιησου χριστου της δοξης

2 Mert ha a ti gyülekezetetekbe bemegy egy aranygyûrûs férfiú fényes ruhában, bemegy pedig egy szegény is szennyes ruhában;
For if a man comes into your Synagogue in fair clothing and with a gold ring, and a poor man comes in with dirty clothing,
εαν γαρ εισελθη εις την συναγωγην υμων ανηρ χρυσοδακτυλιος εν εσθητι λαμπρα εισελθη δε και πτωχος εν ρυπαρα εσθητι

3 És rátekinttek arra, a kin a fényes ruha van, és azt mondjátok néki: Te ülj ide szépen; és a szegénynek ezt mondjátok: Te állj ott, vagy ülj ide az én zsámolyom mellé:
And you do honour to the man in fair clothing and say, Come here and take this good place; and you say to the poor man, Take up your position there, or be seated at my feet;
και επιβλεψητε επι τον φορουντα την εσθητα την λαμπραν και ειπητε αυτω συ καθου ωδε καλως και τω πτωχω ειπητε συ στηθι εκει η καθου ωδε υπο το υποποδιον μου

4 Nem mondtatok-é ellent magatoknak, és nem lettetek-é gonosz gondolkozású birákká?
Is there not a division in your minds? have you not become judges with evil thoughts?
και ου διεκριθητε εν εαυτοις και εγενεσθε κριται διαλογισμων πονηρων

5 Halljátok meg szeretett atyámfiai, avagy nem az Isten választotta-é ki e világ szegényeit, hogy gazdagok legyenek hitben, és örökösei az országnak, a melyet azoknak ígért, a kik õt szeretik?
Give ear, my dear brothers; are not those who are poor in the things of this world marked out by God to have faith as their wealth, and for their heritage the kingdom which he has said he will give to those who have love for him?
ακουσατε αδελφοι μου αγαπητοι ουχ ο θεος εξελεξατο τους πτωχους του κοσμου τουτου πλουσιους εν πιστει και κληρονομους της βασιλειας ης επηγγειλατο τοις αγαπωσιν αυτο ν

6 Ti pedig meggyaláztátok a szegényt. Avagy nem a gazdagok hatalmaskodnak- é rajtatok, és nem õk hurczolnak-é titeket a törvény elé?
But you have put the poor man to shame. Are not the men of wealth rulers over you? do they not take you by force before their judges?
υμεις δε ητιμασατε τον πτωχον ουχ οι πλουσιοι καταδυναστευουσιν υμων και αυτοι ελκουσιν υμας εις κριτηρια

7 Nem õk káromolják-é azt a szép nevet, a melyrõl neveztettek?
Do they not say evil of the holy name which was given to you?
ουκ αυτοι βλασφημουσιν το καλον ονομα το επικληθεν εφ υμας

8 Ha ellenben megtartjátok a királyi törvényt az Írás szerint: Szeressed felebarátodat, mint tenmagadat, jól cselekesztek.
But if you keep the greatest law of all, as it is given in the holy Writings, Have love for your neighbour as for yourself, you do well:
ει μεντοι νομον τελειτε βασιλικον κατα την γραφην αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον καλως ποιειτε

9 De ha személyválogatók vagytok, vétkeztek, elmarasztaltatva a törvény által, mint annak megrontói.
But if you take a man's position into account, you do evil, and are judged as evil-doers by the law.
ει δε προσωπολημπτειτε αμαρτιαν εργαζεσθε ελεγχομενοι υπο του νομου ως παραβαται

10 Mert ha valaki az egész törvényt megtartja is, de vét egy ellen, az egésznek megrontásában bûnös.
For anyone who keeps all the law, but makes a slip in one point, is judged to have gone against it all.
οστις γαρ ολον τον νομον τηρησει πταισει δε εν ενι γεγονεν παντων ενοχος

11 Mert a ki ezt mondotta: Ne paráználkodjál, ezt is mondotta: Ne ölj. És ha nem paráználkodol, de ölsz, törvényszegõvé lettél.
For he who said, Do not be untrue in married life, is the same who said, Put no man to death. Now if you are not untrue in married life, but you put a man to death, the law is broken.
ο γαρ ειπων μη μοιχευσης ειπεν και μη φονευσης ει δε ου μοιχευσεις φονευσεις δε γεγονας παραβατης νομου

12 Úgy szóljatok és úgy cselekedjetek, mint a kiket a szabadság törvénye fog megítélni.
Let your words and your acts be those of men who are to be judged by the law which makes free.
ουτως λαλειτε και ουτως ποιειτε ως δια νομου ελευθεριας μελλοντες κρινεσθαι

13 Mert az ítélet irgalmatlan az iránt, a ki nem cselekszik irgalmasságot; és dicsekedik az irgalmasság az ítélet ellen.
For the man who has had no mercy will be judged without mercy, but mercy takes pride in overcoming judging.
η γαρ κρισις ανιλεως τω μη ποιησαντι ελεος και κατακαυχαται ελεος κρισεως

14 Mi a haszna, atyámfiai, ha valaki azt mondja, hogy hite van, cselekedetei pedig nincsenek? Avagy megtarthatja-é õt a hit?
What use is it, my brothers, for a man to say that he has faith, if he does nothing? will such a faith give him salvation?
τι το οφελος αδελφοι μου εαν πιστιν λεγη τις εχειν εργα δε μη εχη μη δυναται η πιστις σωσαι αυτον

15 Ha pedig az atyafiak, férfiak vagy nõk, mezítelenek, és szûkölködnek mindennapi eledel nélkül,
If a brother or a sister is without clothing and in need of the day's food,
εαν δε αδελφος η αδελφη γυμνοι υπαρχωσιν και λειπομενοι ωσιν της εφημερου τροφης

16 És azt mondja nékik valaki ti közületek: Menjetek el békességgel, melegedjetek meg és lakjatok jól; de nem adjátok meg nékik, a mikre szüksége van a testnek; mi annak a haszna?
And one of you says to them, Go in peace, be warm and full of food; but you do not give them the things of which their bodies have need, what profit is there in this?
ειπη δε τις αυτοις εξ υμων υπαγετε εν ειρηνη θερμαινεσθε και χορταζεσθε μη δωτε δε αυτοις τα επιτηδεια του σωματος τι το οφελος

17 Azonképen a hit is, ha cselekedetei nincsenek, megholt õ magában.
Even so faith without works is dead.
ουτως και η πιστις εαν μη εργα εχη νεκρα εστιν καθ εαυτην

18 De mondhatja valaki: Néked hited van, nékem pedig cselekedeteim vannak. Mutasd meg nékem a te hitedet a te cselekedeteidbõl, és én meg fogom néked mutatni az én cselekedeteimbõl az én hitemet.
But a man may say, You have faith and I have works; let me see your faith without your works, and I will make my faith clear to you by my works.
αλλ ερει τις συ πιστιν εχεις καγω εργα εχω δειξον μοι την πιστιν σου εκ των εργων σου καγω δειξω σοι εκ των εργων μου την πιστιν μου

19 Te hiszed, hogy az Isten egy. Jól teszed. Az ördögök is hiszik, és rettegnek.
You have the belief that God is one, and you do well: the evil spirits have the same belief, shaking with fear.
συ πιστευεις οτι ο θεος εις εστιν καλως ποιεις και τα δαιμονια πιστευουσιν και φρισσουσιν

20 Akarod-é pedig tudni, te hiábavaló ember, hogy a hit cselekedetek nélkül megholt?
Do you not see, O foolish man, that faith without works is of no use?
θελεις δε γνωναι ω ανθρωπε κενε οτι η πιστις χωρις των εργων νεκρα εστιν

21 [Avagy] Ábrahám, a mi atyánk, nem cselekedetekbõl igazíttatott-é meg, felvivén Izsákot, az õ fiát az oltárra?
Was not the righteousness of Abraham our father judged by his works, when he made an offering of Isaac his son on the altar?
αβρααμ ο πατηρ ημων ουκ εξ εργων εδικαιωθη ανενεγκας ισαακ τον υιον αυτου επι το θυσιαστηριον

22 Látod, hogy a hit együtt munkálkodott az õ cselekedeteivel, és a cselekedetekbõl lett teljessé a hit;
You see that his faith was helping his works and was made complete by them;
βλεπεις οτι η πιστις συνηργει τοις εργοις αυτου και εκ των εργων η πιστις ετελειωθη

23 És beteljesedett az Írás, a mely ezt mondja: Hitt pedig Ábrahám az Istennek, és tulajdoníttatott néki igazságul, és Isten barátjának neveztetett.
And the holy Writings were put into effect which said, And Abraham had faith in God and it was put to his account as righteousness; and he was named the friend of God.
και επληρωθη η γραφη η λεγουσα επιστευσεν δε αβρααμ τω θεω και ελογισθη αυτω εις δικαιοσυνην και φιλος θεου εκληθη

24 Látjátok tehát, hogy cselekedetekbõl igazul meg az ember, és nem csupán hitbõl.
You see that a man's righteousness is judged by his works and not by his faith only.
ορατε τοινυν οτι εξ εργων δικαιουται ανθρωπος και ουκ εκ πιστεως μονον

25 Hasonlatosképen pedig a tisztátalan Ráháb is, avagy nem cselekedetekbõl igazíttatott é meg, a mikor a követeket házába fogadta, és más úton bocsátotta ki?
And in the same way, was not the righteousness of Rahab, the loose woman, judged by her works, when she took into her house those who were sent and let them go out by another way?
ομοιως δε και ρααβ η πορνη ουκ εξ εργων εδικαιωθη υποδεξαμενη τους αγγελους και ετερα οδω εκβαλουσα

26 Mert a miképen holt a test lélek nélkül, akképen holt a hit is cselekedetek nélkül.
For as the body without the spirit is dead even so faith without works is dead.
ωσπερ γαρ το σωμα χωρις πνευματος νεκρον εστιν ουτως και η πιστις χωρις των εργων νεκρα εστιν

1 Atyámfiai, ne legyetek sokan tanítók, tudván azt, hogy súlyosabb ítéletünk lészen.
Do not all be teachers, my brothers, because we teachers will be judged more hardly than others.
μη πολλοι διδασκαλοι γινεσθε αδελφοι μου ειδοτες οτι μειζον κριμα ληψομεθα

2 Mert mindnyájan sokképen vétkezünk. Ha valaki beszédben nem vétkezik, az tökéletes ember, képes az egész testét is megzabolázni.
For we all go wrong in a number of things. If a man never makes a slip in his talk, then he is a complete man and able to keep all his body in control.
πολλα γαρ πταιομεν απαντες ει τις εν λογω ου πταιει outος τελειος ανηρ δυνατος χαλιναγωγησαι και ολον το σωμα

3 Ímé a lovaknak szájába zabolát vetünk, hogy engedelmeskedjenek nékünk, és az õ egész testöket igazgatjuk.
Now if we put bits of iron into horses' mouths so that they may be guided by us, we have complete control of their bodies.
ιδου των ιππων τους χαλινους εις τα στοματα βαλλομεν προς το πειθεσθαι αυτους ημιν και ολον το σωμα αυτων μεταγομεν

4 Ímé a hajók is, noha mily nagyok, és erõs szelektõl hajtatnak, mindazáltal igen kis kormánytól oda fordíttatnak, a hová a kormányos szándéka akarja.
And again ships, though they are so great and are moved by violent winds, are turned by a very small guiding-blade, at the impulse of the man who is using it.
ιδου και τα πλοια τηλικαυτα οντα και υπο σκληρων ανεμων ελαυνομενα μεταγεται υπο ελαχιστου πηδαλιου οπου αν η ορμη του ευθυνοντος βουληται

5 Ezenképen a nyelv is kicsiny tag és nagy dolgokkal hányja magát. Ímé csekély tûz mily nagy erdõt felgyújt!
Even so the tongue is a small part of the body, but it takes credit for great things. How much wood may be lighted by a very little fire!
outως και η γλωσσα μικρον μελος εστιν και μεγαλαυχει ιδου ολιγον πυρ ηλικην υλην αναπτει

6 A nyelv is tûz, a gonoszságnak összessége. Úgy van a nyelv a mi tagjaink között, hogy megszeplõsíti az egész testet, és lángba borítja élet[ünk] folyását, [maga] is lángba boríttatván a gyehennától.
And the tongue is a fire; it is the power of evil placed in our bodies, making all the body unclean, putting the wheel of life on fire, and getting its fire from hell.
και η γλωσσα πυρ ο κοσμος της αδικιας outως η γλωσσα καθισταται εν τοις μελεσιν ημων η σπιλουσα ολον το σωμα και φλογιζουσα τον τροχον της γενεσεως και φλογιζομενη υπο της γεεννης

7 Mert minden természet, vadállatoké, madaraké, csúszómászóké és vízieké megszelídíthetõ és meg is szelidíttetett az emberi természet által:
For every sort of beast and bird and every living thing on earth and in the sea has been controlled by man and is under his authority;
πασα γαρ φυσις θηριων τε και πετεινων ερπετων τε και εναλιων δαμαζεται και δεδαμασται τη φυσει τη ανθρωπινη

8 De a nyelvet az emberek közül senki sem szelidítheti meg; fékezhetetlen gonosz az, halálos méreggel teljes.
But the tongue may not be controlled by man; it is an unresting evil, it is full of the poison of death.
την δε γλωσσαν ουδεις δυναται ανθρωπων δαμασαι ακατασχετον κακον μεστη ιου θανατηφορου

9 Ezzel áldjuk az Istent és Atyát, és ezzel átkozzuk az embereket, a kik az Isten hasonlatosságára teremttettek:
With it we give praise to our Lord and Father; and with it we put a curse on men who are made in God's image.
εν αυτη ευλογουμεν τον θεον και πατερα και εν αυτη καταρωμεθα τους ανθρωπους τους καθ ομοιωσιν θεου γεγονοτας

10 Ugyanabból a szájból jõ ki áldás és átok. Atyámfiai, nem kellene ezeknek így lenni!
Out of the same mouth comes blessing and cursing. My brothers, it is not right for these things to be so.
εκ του αυτου στοματος εξερχεται ευλογια και καταρα ου χρη αδελφοι μου ταυτα ουτως γινεσθαι

11 Vajjon a forrás ugyan abból a nyílásból csörgedeztet-é édest és keserût?
Does the fountain send from the same outlet sweet and bitter water?
μητι η πηγη εκ της αυτης οπης βρυει το γλυκυ και το πικρον

12 Avagy atyámfiai, teremhet-é a fügefa olajmagvakat, vagy a szõlõtõ fügét? Azonképen egy forrás sem adhat sós és édes vizet.
Is a fig-tree able to give us olives, my brothers, or do we get figs from a vine, or sweet water from the salt sea?
μη δυναται αδελφοι μου συκη ελαιας ποιησαι η αμπελος συκα ουτως ουδεμια πηγη αλυκον και γλυκυ ποιησαι υδωρ

13 Kicsoda köztetek bölcs és okos? Mutassa meg az õ jó életébõl az õ cselekedeteit bölcsességnek szelídségével.
Who has wisdom and good sense among you? let him make his works clear by a life of gentle wisdom.
τις σοφος και επιστημων εν υμιν δειξατω εκ της καλης αναστροφης τα εργα αυτου εν πραυτητι σοφιας

14 Ha pedig keserû irígység és czivódás van a ti szívetekben, ne dicsekedjetek és ne hazudjatok az igazság ellen.
But if you have bitter envy in your heart and the desire to get the better of others, have no pride in this, talking falsely against what is true.
ει δε ζηλον πικρον εχετε και εριθειαν εν τη καρδια υμων μη κατακαυχασθε και ψευδεσθε κατα της αληθειας

15 Ez nem az a bölcsesség, a mely felülrõl jõ, hanem földi, testi és ördögi.
This wisdom is not from heaven, but is of the earth and the flesh and the Evil One.
ουκ εστιν αυτη η σοφια ανωθεν κατερχομενη αλλ επιγειος ψυχικη δαιμονιωδης

16 Mert a hol irígység és czivakodás [van], ott háborúság és minden gonosz cselekedet is [van.]
For where envy is, and the desire to get the better of others, there is no order, but every sort of evil-doing.
οπου γαρ ζηλος και εριθεια εκει ακαταστασια και παν φαυλον πραγμα

17 A felülrõl való bölcsesség pedig elõször is tiszta, azután békeszeretõ, méltányos, engedelmes, irgalmassággal és jó gyümölcsökkel teljes, nem kételkedõ és nem képmutató.
But the wisdom which is from heaven is first holy, then gentle, readily giving way in argument, full of peace and mercy and good works, not doubting, not seeming other than it is.
η δε ανωθεν σοφια πρωτον μεν αγνη εστιν επειτα ειρηνικη επιεικης ευπειθης μεστη ελεους και καρπων αγαθων αδιακριτος και ανυποκριτος

18 Az igazság gyümölcse pedig békességben vettetik azoknak, a kik békességesen munkálkodnak.
And the fruit of righteousness is planted in peace for those who make peace.
καρπος δε της δικαιοσυνης εν ειρηνη σπειρεται τοις ποιουσιν ειρηνην

1 Honnét vannak háborúk és harczok közöttetek? Nem onnan-é a ti gerjedelmeitekbõl, a melyek a ti tagjaitokban vitézkednek?
What is the cause of wars and fighting among you? is it not in your desires which are at war in your bodies?
ποθεν πολεμοι και μαχαι εν υμιν ουκ εντευθεν εκ των ηδονων υμων των στρατευομενων εν τοις μελεσιν υμων

2 Kívántok [valamit,] és nincs néktek: gyilkoltok és irígykedtek, és nem nyerhetitek meg; harczoltok és háborúskodtok; és nincsen semmitek, mert nem kéritek.
You are burning with desire, and have not your desire, so you put men to death; you are full of envy, and you are not able to get your desire, so you are fighting and making war; you have not your desire, because you do not make request for it.
επιθυμειτε και ουκ εχετε φονευετε και ζηλουτε και ου δυνασθε επιτυχειν μαχεσθε και πολεμειτε ουκ εχετε δε δια το μη αιτεισθαι υμας

3 Kéritek, de nem kapjátok, mert nem jól kéritek, hogy gerjedelmeitekre költsétek azt.
You make your request but you do not get it, because your request has been wrongly made, desiring the thing only so that you may make use of it for your pleasure.
αιτειτε και ου λαμβανετε διοτι κακως αιτεισθε ινα εν ταις ηδοναις υμων δαπανησητε

4 Parázna férfiak és asszonyok, nem tudjátok-é, hogy a világ barátsága ellenségeskedés az Istennel? A ki azért e világ barátja akar lenni, az Isten ellenségévé lesz.
O you who are false to God, do you not see that the friends of this world are not God's friends? Every man desiring to be a friend of this world makes himself a hater of God.
μοιχοι και μοιχαλιδες ουκ οιδατε οτι η φιλια του κοσμου εχθρα του θεου εστιν ος αν ουν βουληθη φιλος ειναι του κοσμου εχθρος του θεου καθισταται

5 Vagy azt gondoljátok, hogy az Írás hiába mondja: Irígységre kívánkozik a lélek, a mely bennünk lakozik?
Or does it seem to you that it is for nothing that the holy Writings say, The spirit which God put into our hearts has a strong desire for us?
η δοκειτε οτι κενως η γραφη λεγει προς φθονον επιποθει το πνευμα ο κατωκησεν εν ημιν

6 De [majd] nagyobb kegyelmet ád; ezért mondja: Az Isten a kevélyeknek ellenök áll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ád.
But he gives more grace. So that the Writings say, God is against the men of pride, but he gives grace to those who make themselves low before him.
μειζονα δε διδωσιν χαριν διο λεγει ο θεος υπερηφανοις αντιτασσεται ταπεινοις δε διδωσιν χαριν

7 Engedelmeskedjetek azért az Istennek; álljatok ellene az ördögnek, és elfut tõletek.
For this cause be ruled by God; but make war on the Evil One and he will be put to flight before you.
υποταγητε ουν τω θεω αντιστητε τω διαβολω και φευξεται αφ υμων

8 Közeledjetek az Istenhez, és közeledni fog hozzátok. Tisztítsátok meg kezeiteket, ti bûnösök, és szenteljétek meg szíveiteket ti kétszívûek.
Come near to God and he will come near to you. Make your hands clean, you evil-doers; put away deceit from your hearts, you false in mind.
εγγισατε τω θεω και εγγιει υμιν καθαρισατε χειρας αμαρτωλοι και αγνισατε καρδιας διψυχοι

9 Nyomorkodjatok és gyászoljatok és sírjatok; a ti nevetéstek gyászra forduljon, és örömötök szomorúságra.
Be troubled, with sorrow and weeping; let your laughing be turned to sorrow and your joy to grief.
ταλαιπωρησατε και πενθησατε και κλαυσατε ο γελως υμων εις πενθος μεταστραφητω και η χαρα εις κατηφειαν

10 Alázzátok meg magatokat az Úr elõtt, és felmagasztal titeket.
Make yourselves low in the eyes of the Lord and you will be lifted up by him.
ταπεινωθητε ενωπιον του κυριου και υψωσει υμας

11 Ne szóljátok meg egymást atyámfiai. A ki megszólja atyjafiát, és a ki kárhoztatja atyjafiát, az a törvény ellen szól, és a törvényt kárhoztatja. Ha pedig a törvényt kárhoztatod, nem megtartója, hanem bírája vagy a törvénynek.
Do not say evil against one another, my brothers. He who says evil against his brother or makes himself his brother's judge, says evil against the law and is judging the law: and in judging the law you become, not a doer of the law but a judge.
μη καταλαλειτε αλληλων αδελφοι ο καταλαλων αδελφου και κρινων τον αδελφον αυτου καταλαλει νομου και κρινει νομον ει δε νομον κρινεις ουκ ει ποιητης νομου αλλα κριτης

12 Egy a törvényhozó, a ki hatalmas megtartani és elveszíteni: kicsoda vagy te, hogy kárhoztatod a másikat?
There is only one judge and law-giver, even he who has the power of salvation and of destruction; but who are you to be your neighbour's judge?
εις εστιν ο νομοθετης ο δυναμενος σωσαι και απολεσαι συ τις ει ος κρινεις τον ετερον

13 Nosza immár ti, a kik azt mondjátok: Ma vagy holnap elmegyünk ama városba, és ott töltünk egy esztendõt, és kalmárkodunk, és nyerünk;
How foolish it is to say, Today or tomorrow we will go into this town, and be there for a year and do business there and get wealth:
αγε νυν οι λεγοντες σημερον και αυριον πορευσωμεθα εις τηνδε την πολιν και ποιησωμεν εκει ενιαυτον ενα και εμπορευσωμεθα και κερδησωμεν

14 A kik nem tudjátok mit hoz a holnap: mert micsoda a ti életetek? Bizony pára az, a mely rövid ideig látszik, azután pedig eltûnik.
When you are not certain what will take place tomorrow. What is your life? It is a mist, which is seen for a little time and then is gone.
οιτινες ουκ επιστασθε το της αυριον ποια γαρ η ζωη υμων ατμις γαρ εστιν η προς ολιγον φαινομενη επειτα δε αφανιζομενη

15 Holott ezt kellene mondanotok: Ha az Úr akarja és élünk, ím ezt, vagy amazt fogjuk cselekedni.
But the right thing to say would be, If it is the Lord's pleasure and if we are still living, we will do this and that.
αντι του λεγειν υμας εαν ο κυριος θεληση και ζησωμεν και ποιησωμεν τουτο η εκεινο

16 Ti ellenben elbizakodottságtokban dicsekedtek: Minden ilyen dicsekedés gonosz.
But now you go on glorying in your pride: and all such glorying is evil.
νυν δε καυχασθε εν ταις αλαζονειαις υμων πασα καυχησις τοιαυτη πονηρα εστιν

17 A ki azért tudna jót cselekedni, és nem cselekeszik, bûne az annak.
The man who has knowledge of how to do good and does not do it, to him it is sin.
ειδοτι ουν καλον ποιειν και μη ποιουντι αμαρτια αυτω εστιν

1 Nosza immár ti gazdagok, sírjatok, jajgatván a ti nyomorúságaitok miatt, a melyek elkövetkeznek reátok.
Come now, you men of wealth, give yourselves to weeping and crying because of the bitter troubles which are coming to you.
αγε νυν οι πλουσιοι κλαυσατε ολολυζοντες επι ταις ταλαιπωριαις υμων ταις επερχομεναις

2 Gazdagságotok megrothadt, és a ruháitokat moly ette meg;
Your wealth is unclean and insects have made holes in your clothing.
ο πλουτος υμων σεσηπεν και τα ιματια υμων σητοβρωτα γεγονεν

3 Aranyotokat és ezüstötöket rozsda fogta meg, és azok rozsdája bizonyság ellenetek, és megemészti a ti testeteket, mint a tûz. Kincset gyûjtöttetek az utolsó napokban!
Your gold and your silver are wasted and their waste will be a witness against you, burning into your flesh. You have put by your store in the last days.
ο χρυσος υμων και ο αργυρος κατιωται και ο ιος αυτων εις μαρτυριον υμιν εσται και φαγεται τας σαρκας υμων ως πυρ εθησαυρισατε εν εσχαταις ημεραις

4 Ímé a ti mezõiteket learató munkások bére, a mit ti elfogtatok, kiált. És az aratók kiáltásai eljutottak a Seregek Urának füleihez.
See, the money which you falsely kept back from the workers cutting the grass in your field, is crying out against you; and the cries of those who took in your grain have come to the ears of the Lord of armies.
ιδου ο μισθος των εργατων των αμησαντων τας χωρας υμων ο απεστερημενος αφ υμων κραζει και αι βοαι των θερισαντων εις τα ωτα κυριου σαβαωθ εισεληλυθασιν

5 Dõzsöltetek e földön és dobzódtatok; szívetek legeltettétek mint áldozás napján.
You have been living delicately on earth and have taken your pleasure; you have made your hearts fat for a day of destruction.
ετρυφησατε επι της γης και εσπαταλησατε εθρεψατε τας καρδιας υμων ως εν ημερα σφαγης

6 Elkárhoztattátok, megöltétek az igazat; nem áll ellent néktek.
You have given your decision against the upright man and have put him to death. He puts up no fight against you.
κατεδικασατε εφονευσατε τον δικαιον ουκ αντιτασσεται υμιν

7 Legyetek azért, atyámfiai, béketûrõk az Úrnak eljöveteléig. Ímé a szántóvetõ várja a földnek drága gyümölcsét, béketûréssel várja, míg reggeli és estveli esõt kap.
Go on waiting calmly, my brothers, till the coming of the Lord, like the farmer waiting for the good fruit of the earth till the early and late rains have come.
μακροθυμησατε ουν αδελφοι εως της παρουσιας του κυριου ιδου ο γεωργος εκδεχεται τον τιμιον καρπον της γης μακροθυμων επ αυτω εως αν λαβη υετον πρωιμον και οψιμον

8 Legyetek ti is béketûrõk, [és] erõsítsétek meg szíveteket, mert az Úrnak eljövetele közel van.
Be as calm in your waiting; let your hearts be strong: because the coming of the Lord is near.
μακροθυμησατε και υμεις στηριξατε τας καρδιας υμων οτι η παρουσια του κυριου ηγγικεν

9 Ne sóhajtozzatok egymás ellen, atyámfiai, hogy el ne ítéltessetek: ímé a Bíró az ajtó elõtt áll.
Say no hard things against one another, brothers, so that you will not be judged; see, the judge is waiting at the doors.
μη στεναζετε κατ αλληλων αδελφοι ινα μη κατακριθητε ιδου κριτης προ των θυρων εστηκεν

10 Például vegyétek, atyámfiai, a szenvedésben és béketûrésben a prófétákat, a kik az Úr nevében szólottak.
Take as an example of pain nobly undergone and of strength in trouble, the prophets who gave to men the words of the Lord.
υποδειγμα λαβετε της κακοπαθειας αδελφοι μου και της μακροθυμιας τους προφητας οι ελαλησαν τω ονοματι κυριου

11 Ímé, boldogoknak mondjuk a tûrni tudókat. Jóbnak tûrését hallottátok, és az Úrtól való végét láttátok, hogy igen irgalmas az Úr és könyörületes.
We say that those men who have gone through pain are happy: you have the story of Job and the troubles through which he went and have seen that the Lord was full of pity and mercy in the end.
ιδου μακαριζομεν τους υπομενοντας την υπομονην ιωβ ηκουσατε και το τελος κυριου ειδετε οτι πολυσπλαγχνος εστιν ο κυριος και οικτιρμων

12 Mindeneknek elõtte pedig ne esküdjetek, atyámfiai, se az égre, se a földre, se semmi más esküvéssel. Hanem legyen a ti igenetek igen, és a nem nem; hogy kárhoztatás alá ne essetek.
But most of all, my brothers, do not take oaths, not by the heaven, or by the earth, or by any other thing: but let your Yes be Yes, and your No be No: so that you may not be judged.
προ παντων δε αδελφοι μου μη ομνυετε μητε τον ουρανον μητε την γην μητε αλλον τινα ορκον ητω δε υμων το ναι ναι και το ου ου ινα μη εις υποκρισιν πεσητε

13 Szenved-é valaki köztetek? Imádkozzék. Öröme van-é valakinek? Dícséretet énekeljen.
Is anyone among you in trouble? let him say prayers. Is anyone glad? let him make a song of praise.
κακοπαθει τις εν υμιν προσευχεσθω ευθυμει τις ψαλλετω

14 Beteg-é valaki köztetek? Hívja magához a gyülekezet véneit, és imádkozzanak felette, megkenvén õt olajjal az Úrnak nevében.
Is anyone among you ill? let him send for the rulers of the church; and let them say prayers over him, putting oil on him in the name of the Lord.
ασθενει τις εν υμιν προσκαλεσασθω τους πρεσβυτερους της εκκλησιας και προσευξασθωσαν επ αυτον αλειψαντες αυτον ελαιω εν τω ονοματι του κυριου

15 És a hitbõl való imádság megtartja a beteget, és az Úr felsegíti õt. És ha bûnt követett is el, megbocsáttatik néki.
And by the prayer of faith the man who is ill will be made well, and he will be lifted up by the Lord, and for any sin which he has done he will have forgiveness.
και η ευχη της πιστεως σωσει τον καμνοντα και εγερει αυτον ο κυριος καν αμαρτιας η πεποιηκως αφεθησεται αυτω

16 Valljátok meg bûneiteket egymásnak és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok: mert igen hasznos az igaznak buzgóságos könyörgése.
So then, make a statement of your sins to one another, and say prayers for one another so that you may be made well. The prayer of a good man is full of power in its working.
εξομολογεισθε αλληλοις τα παραπτωματα και ευχεσθε υπερ αλληλων οπως ιαθητε πολυ ισχυει δεησις δικαιου ενεργουμενη

17 Illés ember volt, hozzánk hasonló természetû; és imádsággal kéré, hogy ne legyen esõ, és nem volt esõ a földön három esztendeig és hat hónapig:
Elijah was a man of flesh and blood as we are, and he made a strong prayer that there might be no rain; and there was no rain on the earth for three years and six months.
ηλιας ανθρωπος ην ομοιοπαθης ημιν και προσευχη προσηυξατο του μη βρεξαι και ουκ εβρεξεν επι της γης ενιαυτους τρεις και μηνας εξ

18 És ismét imádkozott, és az ég esõt adott, és a föld megtermé az õ gyümölcsét.
And he made another prayer, and the heaven sent down rain and the earth gave her fruit.
και παλιν προσηυξατο και ο ουρανος υετον εδωκεν και η γη εβλαστησεν τον καρπον αυτης

19 Atyámfiai, hogyha valaki ti köztetek eltévelyedik az igazságtól, és megtéríti õt valaki,
My brothers, if one of you has gone out of the way of the true faith and another has made him see his error,
αδελφοι εαν τις εν υμιν πλανηθη απο της αληθειας και επιστρεψη τις αυτον

20 Tudja meg, hogy a ki bûnöst térít meg az õ tévelygõ útjáról, lelket ment meg a haláltól és sok bûnt elfedez.
Be certain that he through whom a sinner has been turned from the error of his way, keeps a soul from death and is the cause of forgiveness for sins without number.
γινωσκετω οτι ο επιστρεψας αμαρτωλον εκ πλανης οδου αυτου σωσει ψυχην εκ θανατου και καλυψει πληθος αμαρτιων

1 Péter, Jézus Krisztusnak apostola, a Pontusban, Galátziában, Kappadóciában, Ázsiában és Bithiniában elszéledt jövevényeknek,
Peter, an Apostle of Jesus Christ, to the saints who are living in Pontus, Galatia, Cappadocia, Asia, and Bithynia,
πετρος αποστολος ιησου χριστου εκλεκτοις παρεπιδημοις διασπορας ποντου γαλατιας καππαδοκιας ασιας και βιθυνιας

2 A kik ki vannak választva az Atya Isten eleve rendelése szerint, a Lélek megszentelésében, engedelmességre és Jézus Krisztus vérével való meghintésre: kegyelem és békesség adassék néktek bõségesen.
Who, through the purpose of God, have been made holy by the Spirit, disciples of Jesus, made clean by his blood: May you have grace and peace in full measure.
κατα προγνωσιν θεου πατρος εν αγιασμω πνευματος εις υπακοην και ραντισμον αιματος ιησου χριστου χαρις υμιν και ειρηνη πληθυνθειη

3 Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, a ki az õ nagy irgalmassága szerint újonnan szûlt minket élõ reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által,
Praise be to the God and Father of our Lord Jesus Christ, who through his great mercy has given us a new birth and a living hope by the coming again of Jesus Christ from the dead,
ευλογητος ο θεος και πατηρ του κυριου ημων ιησου χριστου ο κατα το πολυ αυτου ελεος αναγεννησας ημας εις ελπιδα ζωσαν δι αναστασεως ιησου χριστου εκ νεκρων

4 Romolhatatlan, szeplõtelen és hervadhatatlan örökségre, a mely a mennyekben van fenntartva számunkra,
And a heritage fair, holy and for ever new, waiting in heaven for you,
εις κληρονομιαν αφθαρτον και αμιαντον και αμαραντον τετηρημενην εν ουρανοις εις ημας

5 A kiket Isten hatalma õriz hit által az idvességre, a mely készen van, hogy az utolsó idõben nyilvánvalóvá legyen.
Who, by the power of God are kept, through faith, for that salvation, which will be seen at the last day.
τους εν δυναμει θεου φρουρουμενους δια πιστεως εις σωτηριαν ετοιμην αποκαλυφθηναι εν καιρω εσχατω

6 A melyben örvendeztek, noha most kissé, ha meg kell lenni, szomorkodtok különféle kísértések között,
You have cause for great joy in this, though it may have been necessary for you to be troubled for a little time, being tested in all sorts of ways,
εν ω αγαλλιασθε ολιγον αρτι ει δεον εστιν λυπηθεντες εν ποικιλοις πειρασμοις

7 Hogy a ti kipróbált hitetek, a mi sokkal becsesebb a veszendõ, de tûz által kipróbált aranynál, dícséretre, tisztességre és dicsõségre méltónak találtassék a Jézus Krisztus megjelenésekor;
So that the true metal of your faith, being of much greater value than gold (which, though it comes to an end, is tested by fire), may come to light in praise and glory and honour, at the revelation of Jesus Christ:
ινα το δοκιμιον υμων της πιστεως πολυ τιμιωτερον χρυσιου του απολλυμενου δια πυρος δε δοκιμαζομενου ευρεθη εις επαινον και τιμην και δοξαν εν αποκαλυψει ιησου χριστου

8 A kit, noha nem láttatok, szerettek; a kiben, noha most nem látjátok, de hisztek [benne], kibeszélhetetlen és dicsõült örömmel örvendeztek:
To whom your love is given, though you have not seen him; and the faith which you have in him, though you do not see him now, gives you joy greater than words and full of glory:
ον ουκ ειδοτες αγαπατε εις ον αρτι μη ορωντες πιστευοντες δε αγαλλιασθε χαρα ανεκλαλητω και δεδοξασμενη

9 Elérvén hitetek czélját, a lélek idvességét.
For so you have the true end of your faith, even the salvation of your souls.
κομιζομενοι το τελος της πιστεως υμων σωτηριαν ψυχων

10 A mely idvesség felõl tudakozódtak és nyomozódtak a próféták, a kik az irántatok való kegyelem felõl jövendöltek:
For the prophets who gave the news of the grace which would come to you, made search with all care for knowledge of this salvation;
περι ης σωτηριας εξεζητησαν και εξηρευνησαν προφηται οι περι της εις υμας χαριτος προφητευσαντες

11 Nyomozódván, hogy mely vagy milyen idõre jelenté [azt] ki a Krisztusnak õ bennök levõ Lelke, a ki eleve bizonyságot tett a Krisztus szenvedéseirõl és az azok után való dicsõségrõl.
Attempting to see what sort of time the Spirit of Christ which was in them was pointing to, when it gave witness to the pains which Christ would undergo and the glories which would come after them.
ερευνωντες εις τινα η ποιον καιρον εδηλου το εν αυτοις πνευμα χριστου προμαρτυρομενον τα εις χριστον παθηματα και τας μετα ταυτα δοξας

12 A kiknek megjelentetett, hogy nem magoknak, hanem nékünk szolgáltak azokkal, a melyeket most hirdetnek néktek azok, a kik prédikálták néktek az evangyéliomot az egekbõl küldött Szent Lélek által; a mikbe angyalok vágyakoznak betekinteni.
And it was made clear to those prophets that they were God's servants not for themselves but for you, to give you word of the things which have now come to your ears from the preachers of the good news through the Holy Spirit sent down from heaven; things which even angels have a desire to see.
οις απεκαλυφθη οτι ουχ εαυτοις ημιν δε διηκονουν αυτα α νυν ανηγγελη υμιν δια των ευαγγελισαμενων υμας εν πνευματι αγιω αποσταλεντι απ ουρανου εις α επιθυμουσιν αγγελοι παρακυψαι

13 Annakokáért felövezvén elmétek derekait, mint józanok, tökéletesen reménykedjetek abban a kegyelemben, a melyet a Jézus Krisztus hoz néktek, mikor megjelen.
So make your minds ready, and keep on the watch, hoping with all your power for the grace which is to come to you at the revelation of Jesus Christ;
διο αναζωσαμενοι τας οσφυας της διανοιας υμων νηφοντες τελειως ελπισατε επι την φερομενην υμιν χαριν εν αποκαλυψει ιησου χριστου

14 Mint engedelmes gyermekek ne szabjátok magatokat a ti elõbbi kívánságaitokhoz, a melyek tudatlanságotok alatt voltak bennetek;
Like children ruled by God, do not go back to the old desires of the time when you were without knowledge:
ως τεκνα υπακοης μη συσχηματιζομενοι ταις προτερον εν τη αγνοια υμων επιθυμιαις

15 Hanem a miképen szent az, a ki elhívott titeket, ti is szentek legyetek teljes életetekben;
But be holy in every detail of your lives, as he, whose servants you are, is holy;
αλλα κατα τον καλεσαντα υμας αγιον και αυτοι αγιοι εν παση αναστροφη γενηθητε

16 Mert meg van írva: Szentek legyetek, mert én szent vagyok.
Because it has been said in the Writings, You are to be holy, for I am holy.
διοτι γεγραπται αγιοι γενεσθε οτι εγω αγιος ειμι

17 És ha Atyának hívjátok õt, a ki személyválogatás nélkül ítél, kinek- kinek cselekedete szerint, félelemmel töltsétek a ti jövevénységtek idejét:
And if you give the name of Father to him who, judging every man by his acts, has no respect for a man's position, then go in fear while you are on this earth:
και ει πατερα επικαλεισθε τον απροσωπολημπτως κρινοντα κατα το εκαστου εργον εν φοβω τον της παροικιας υμων χρονον αναστραφητε

18 Tudván, hogy nem veszendõ holmin, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg a ti atyáitoktól örökölt hiábavaló életetekbõl;
Being conscious that you have been made free from that foolish way of life which was your heritage from your fathers, not through a payment of things like silver or gold which come to destruction,
ειδοτες οτι ου φθαρτοις αργυριω η χρυσιω ελυτρωθητε εκ της ματαιας υμων αναστροφης πατροπαραδοτου

19 Hanem drága véren, mint hibátlan és szeplõtlen bárányén, a Krisztusén:
But through holy blood, like that of a clean and unmarked lamb, even the blood of Christ:
αλλα τιμιω αιματι ως αμνου αμωμου και ασπιλου χριστου

20 A ki eleve el volt ugyan rendelve, a világ megalapítása elõtt, megjelent pedig az idõk végén ti érettetek,
Who was marked out by God before the making of the world, but was caused to be seen in these last times for you,
προεγνωσμενου μεν προ καταβολης κοσμου φανερωθεντος δε επ εσχατων των χρονων δι υμας

21 A kik õ általa hisztek Istenben, a ki feltámasztotta õt a halálból és dicsõséget adott néki; hogy a ti hitetek reménység is legyen Istenben.
Who through him have faith in God who took him up again from the dead into glory; so that your faith and hope might be in God.
τους δι αυτου πιστευοντας εις θεον τον εγειραντα αυτον εκ νεκρων και δοξαν αυτω δοντα ωστε την πιστιν υμων και ελπιδα ειναι εις θεον

22 Lelketeket az igazság iránt való engedelmességben képmutatás nélkül való atyafiúi szeretetre tisztítván meg a Lélek által, egymást tiszta szívbõl buzgón szeressétek;
And as you have made your souls clean, being ruled by what is true, and loving one another without deceit, see that your love is warm and from the heart:
τας ψυχας υμων ηγνικοτες εν τη υπακοη της αληθειας δια πνευματος εις φιλαδελφιαν ανυποκριτον εκ καθαρας καρδιας αλληλους αγαπησατε εκτενως

23 Mint a kik újonnan születtetek nem romlandó magból, de romolhatatlanból, Istennek ígéje által, a mely él és megmarad örökké.
Because you have had a new birth, not from the seed of man, but from eternal seed, through the word of a living and unchanging God.
αναγεγεννημενοι ουκ εκ σπορας φθαρτης αλλα αφθαρτου δια λογου ζωντος θεου και μενοντος εις τον αιωνα

24 Mert minden test olyan, mint a fû, és az embernek minden dicsõsége olyan, mint a fû virága. Megszárad a fû, és virága elhull:
For it is said, All flesh is like grass, and all its glory like the flower of the grass. The grass becomes dry and the flower dead:
διοτι πασα σαρξ ως χορτος και πασα δοξα ανθρωπου ως ανθος χορτου εξηρανθη ο χορτος και το ανθος αυτου εξεπεσεν

25 De az Úr beszéde megmarad örökké. Ez pedig az a beszéd, a mely néktek hirdettetett.
But the word of the Lord is eternal. And this is the word of the good news which was given to you.
το δε ρημα κυριου μενει εις τον αιωνα τουτο δε εστιν το ρημα το ευαγγελισθεν εις υμας

1 Levetvén azért minden gonoszságot, minden álnokságot, képmutatást, irígykedést, és minden rágalmazást.
So putting away all wrongdoing, and all tricks and deceits and envies and evil talk,
αποθεμενοι ουν πασαν κακιαν και παντα δολον και υποκρισεις και φθονους και πασας καταλαλιας

2 Mint most született csecsemõk, a tiszta, hamisítatlan tej után vágyakozzatok, hogy azon növekedjetek;
Be full of desire for the true milk of the word, as babies at their mothers' breasts, so that you may go on to salvation;
ως αρτιγεννητα βρεφη το λογικον αδολον γαλα επιποθησατε ινα εν αυτω αυξηθητε

3 Mivelhogy ízleltétek, hogy jóságos az Úr.
If you have had a taste of the grace of the Lord:
ειπερ εγευσασθε οτι χρηστος ο κυριος

4 A kihez járulván, mint élõ, az emberektõl ugyan megvetett, de Istennél választott, becses kõhöz,
To whom you come, as to a living stone, not honoured by men, but of great and special value to God;
προς ον προσερχομενοι λιθον ζωντα υπο ανθρωπων μεν αποδεδοκιμασμενον παρα δε θεω εκλεκτον εντιμον

5 Ti magatok is mint élõ kövek épüljetek fel lelki házzá, szent papsággá, hogy lelki áldozatokkal áldozzatok, a melyek kedvesek Istennek a Jézus Krisztus által.
You, as living stones, are being made into a house of the spirit, a holy order of priests, making those offerings of the spirit which are pleasing to God through Jesus Christ.
και αυτοι ως λιθοι ζωντες οικοδομεισθε οικος πνευματικος ιερατευμα αγιον ανενεγκαι πνευματικας θυσιας ευπροσδεκτους τω θεω δια ιησου χριστου

6 Azért van meg az Írásban: Ímé szegeletkövet teszek Sionban, a mely kiválasztott, becses; és a ki hisz abban, meg nem szégyenül.
Because it is said in the Writings, See, I am placing a keystone in Zion, of great and special value; and the man who has faith in him will not be put to shame.
διο και περιεχει εν τη γραφη ιδου τιθημι εν σιων λιθον ακρογωνιαιον εκλεκτον εντιμον και ο πιστευων επ αυτω ου μη καταισχυνθη

7 Tisztesség azért néktek, a kik hisztek; az engedetleneknek pedig: A kõ, a melyet az építõk megvetettek, az lett a szegeletnek fejévé és megütközésnek kövévé s botránkozásnak sziklájává;
And the value is for you who have faith; but it is said for those without faith, The very stone which the builders put on one side, was made the chief stone of the building;
υμιν ουν η τιμη τοις πιστευουσιν απειθουσιν δε λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας

8 A kik engedetlenek lévén, megütköznek az ígében, a mire rendeltettek is.
And, A stone of falling, a rock of trouble; the word is the cause of their fall, because they go against it, and this was the purpose of God.
και λιθος προσκομματος και πετρα σκανδαλου οι προσκοπτουσιν τω λογω απειθουντες εις ο και ετεθησαν

9 Ti pedig választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek Annak hatalmas dolgait, a ki a sötétségbõl az õ csodálatos világosságára hívott el titeket;
But you are a special people, a holy nation, priests and kings, a people given up completely to God, so that you may make clear the virtues of him who took you out of the dark into the light of heaven.
υμεις δε γενος εκλεκτον βασιλειον ιερατευμα εθνος αγιον λαος εις περιποιησιν οπως τας αρετας εξαγγειλητε του εκ σκοτους υμας καλεσαντος εις το θαυμαστον αυτου φως

10 A kik hajdan nem nép [voltatok], most pedig Isten népe [vagytok;] a kik nem kegyelmezettek [voltatok,] most pedig kegyelmezettek [vagytok.]
In the past you were not a people, but now you are the people of God; then there was no mercy for you, but now mercy has been given to you.
οι ποτε ου λαος νυν δε λαος θεου οι ουκ ηλεημενοι νυν δε ελεηθεντες

11 Szeretteim, kérlek titeket, mint jövevényeket és idegeneket, tartóztassátok meg magatokat a testi kívánságoktól, a melyek a lélek ellen vitézkednek;
My loved ones, I make this request with all my heart, that, as those for whom this world is a strange country, you will keep yourselves from the desires of the flesh which make war against the soul;
αγαπητοι παρακαλω ως παροικους και παρεπιδημους απεχεσθαι των σαρκικων επιθυμιων αιτινες στρατευονται κατα της ψυχης

12 Magatokat a pogányok közt jól viselvén, hogy a miben rágalmaznak titeket mint gonosztévõket, a jó cselekedetekbõl, ha látják [azokat,] dicsõítsék Istent a meglátogatás napján.
Being of good behaviour among the Gentiles; so that though they say now that you are evil-doers, they may see your good works and give glory to God when he comes to be their judge.
την αναστροφην υμων εν τοις εθνεσιν εχοντες καλην ινα εν ω καταλαλουσιν υμων ως κακοποιων εκ των καλων εργων εποπτευσαντες δοξασωσιν τον θεον εν ημερα επισκοπης

13 Engedelmeskedjetek azért minden emberi rendelésnek az Úrért: akár királynak, mint felebbvalónak;
Keep all the laws of men because of the Lord; those of the king, who is over all,
υποταγητε ουν παση ανθρωπινη κτισει δια τον κυριον ειτε βασιλει ως υπερεχοντι

14 Akár helytartóknak, mint a kiket õ küld a gonosztévõk megbüntetésére, a jól cselekvõknek pedig dícsérésére.
And those of the rulers who are sent by him for the punishment of evil-doers and for the praise of those who do well.
ειτε ηγεμοσιν ως δι αυτου πεμπομενοις εις εκδικησιν μεν κακοποιων επαινον δε αγαθοποιων

15 Mert úgy van az Isten akaratja, hogy jót cselekedvén, elnémítsátok a balgatag emberek tudatlanságát;
Because it is God's pleasure that foolish and narrow-minded men may be put to shame by your good behaviour:
οτι ουτως εστιν το θελημα του θεου αγαθοποιουντας φιμουν την των αφρονων ανθρωπων αγνωσιαν

16 Mint szabadok, és nem mint a kiknél a szabadság a gonoszság palástja, hanem mint Istennek szolgái.
As those who are free, not using your free position as a cover for wrongdoing, but living as the servants of God;
ως ελευθεροι και μη ως επικαλυμμα εχοντες της κακιας την ελευθεριαν αλλ ως δουλοι θεου

17 Mindenkit tiszteljetek, az atyafiúságot szeressétek; az Istent féljétek; a királyt tiszteljétek.
Have respect for all, loving the brothers, fearing God, honouring the king.
παντας τιμησατε την αδελφοτητα αγαπατε τον θεον φοβεισθε τον βασιλεα τιματε

18 A cselédek teljes félelemmel engedelmeskedjenek az uraknak; nem csak a jóknak és kíméleteseknek, de a szívteleneknek is.
Servants, take orders from your masters with all respect; not only if they are good and gentle, but even if they are bad-humoured.
οι οικεται υποτασσομενοι εν παντι φοβω τοις δεσποταις ου μονον τοις αγαθοις και επιεικεσιν αλλα και τοις σκολιοις

19 Mert az kedves dolog, ha valaki Istenrõl való meggyõzõdéséért tûr keserûségeket, méltatlanul szenvedvén.
For it is a sign of grace if a man, desiring to do right in the eyes of God, undergoes pain as punishment for something which he has not done.
τουτο γαρ χαρις ει δια συνειδησιν θεου υποφερει τις λυπας πασχων αδικως

20 Mert micsoda dicsõség az, ha vétkezve és arczul veretve tûrtök? de ha jót cselekedve és [mégis] szenvedve tûrtök, ez kedves dolog Istennél.
What credit is it if, when you have done evil, you take your punishment quietly? but if you are given punishment for doing right, and take it quietly, this is pleasing to God.
ποιον γαρ κλεος ει αμαρτανοντες και κολαφιζομενοι υπομενειτε αλλ ει αγαθοποιουντες και πασχοντες υπομενειτε τουτο χαρις παρα θεω

21 Mert arra hívattatok el; hiszen Krisztus is szenvedett érettetek, néktek példát hagyván, hogy az õ nyomdokait kövessétek:
This is God's purpose for you: because Jesus himself underwent punishment for you, giving you an example, so that you might go in his footsteps:
εις τουτο γαρ εκληθητε οτι και χριστος επαθεν υπερ ημων ημιν υπολιμπανων υπογραμμον ινα επακολουθησητε τοις ιχνεσιν αυτου

22 A ki bûnt nem cselekedett, sem a szájában álnokság nem találtatott:
Who did no evil, and there was no deceit in his mouth:
ος αμαρτιαν ουκ εποιησεν ουδε ευρεθη δολος εν τω στοματι αυτου

23 A ki szidalmaztatván, viszont nem szidalmazott, szenvedvén nem fenyegetõzött; hanem hagyta az igazságosan ítélõre:
To sharp words he gave no sharp answer; when he was undergoing pain, no angry word came from his lips; but he put himself into the hands of the judge of righteousness:
ος λοιδορουμενος ουκ αντελοιδορει πασχων ουκ ηπειλει παρεδιδου δε τω κρινοντι δικαιως

24 A ki a mi bûneinket maga vitte fel testében a fára, hogy a bûnöknek meghalván, az igazságnak éljünk: a kinek sebeivel szógyultatok meg.
He took our sins on himself, giving his body to be nailed on the tree, so that we, being dead to sin, might have a new life in righteousness, and by his wounds we have been made well.
ος τας αμαρτιας ημων αυτος ανηνεγκεν εν τω σωματι αυτου επι το ξυλον ινα ταις αμαρτιαις απογενομενοι τη δικαιοσυνη ζησωμεν ου τω μωλωπι αυτου ιαθητε

25 Mert olyanok valátok, mint tévelygõ juhok; de most megtértetek lelketek pásztorához és felvigyázójához.
Because, like sheep, you had gone out of the way; but now you have come back to him who keeps watch over your souls.
ητε γαρ ως προβατα πλανωμενα αλλ επεστραφητε νυν επι τον ποιμενα και επισκοπον των ψυχων υμων

1 Hasonlóképen az asszonyok engedelmeskedjenek az õ férjöknek, hogy ha némelyek nem engedelmeskednének is az ígének, feleségük magaviselete által íge nélkül is megnyeressenek;
Wives, be ruled by your husbands; so that even if some of them give no attention to the word, their hearts may be changed by the behaviour of their wives,
ομοιως αι γυναικες υποτασσομεναι τοις ιδιοις ανδρασιν ινα και ει τινες απειθουσιν τω λογω δια της των γυναικων αναστροφης ανευ λογου κερδηθησωνται

2 Szemlélvén a ti félelemben való feddhetetlen életeteket.
When they see your holy behaviour in the fear of God.
εποπτευσαντες την εν φοβω αγνην αναστροφην υμων

3 A kiknek ékessége ne legyen külsõ, hajuknak fonogatásából és aranynak felrakásából vagy öltözékek felvevésébõl való;
Do not let your ornaments be those of the body such as dressing of the hair, or putting on of jewels of gold or fair clothing;
ων εστω ουχ ο εξωθεν εμπλοκης τριχων και περιθεσεως χρυσιων η ενδυσεως ιματιων κοσμος

4 Hanem a szívnek elrejtett embere, a szelíd és csendes lélek romolhatatlanságával, a mi igen becses az Isten elõtt.
But let them be those of the unseen man of the heart, the ever-shining ornament of a gentle and quiet spirit, which is of great price in the eyes of God.
αλλ ο κρυπτος της καρδιας ανθρωπος εν τω αφθαρτω του πραεος και ησυχιου πνευματος ο εστιν ενωπιον του θεου πολυτελες

5 Mert így ékesítették magokat hajdan ama szent asszonyok is, a kik Istenben reménykedtek, engedelmeskedvén az õ férjöknek.
And these were the ornaments of the holy women of the past, whose hope was in God, being ruled by their husbands:
ουτως γαρ ποτε και αι αγιαι γυναικες αι ελπιζουσαι επι τον θεον εκοσμουν εαυτας υποτασσομεναι τοις ιδιοις ανδρασιν

6 Miként Sára engedelmeskedett Ábrahámnak, urának nevezvén õt, a kinek gyermekei lettetek, ha jót cselekesztek, és semmi félelemtõl nem rettegtek.
As Sarah was ruled by Abraham, naming him lord; whose children you are if you do well, and are not put in fear by any danger.
ως σαρρα υπηκουσεν τω αβρααμ κυριον αυτον καλουσα ης εγενηθητε τεκνα αγαθοποιουσαι και μη φοβουμεναι μηδεμιαν πτοησιν

7 A férfiak hasonlóképen, együtt lakjanak értelmes módon [feleségükkel,]az asszonyi nemnek, mint gyöngébb edénynek, tisztességet tévén, mint a kik örökös társaik az élet kegyelmében; hogy a ti imádságaitok meg ne hiúsuljanak.
And you husbands, give thought to your way of life with your wives, giving honour to the woman who is the feebler vessel, but who has an equal part in the heritage of the grace of life; so that you may not be kept from prayer.
οι ανδρες ομοιως συνοικουντες κατα γνωσιν ως ασθενεστερω σκευει τω γυναικειω απονεμοντες τιμην ως και συγκληρονομοι χαριτος ζωης εις το μη εκκοπτεσθαι τας προσευχας υμων

8 Végezetre mindnyájan [legyetek] egyértelmûek, rokonérzelmûek, atyafiszeretõk, irgalmasak, kegyesek:
Last of all, see that you are all in agreement; feeling for one another, loving one another like brothers, full of pity, without pride:
το δε τελος παντες ομοφρονες συμπαθεις φιλαδελφοι ευσπλαγχνοι φιλοφρονες

9 Nem fizetvén gonoszszal a gonoszért, avagy szidalommal a szidalomért; sõt ellenkezõleg áldást mondván, tudva, hogy arra hivattatok el, hogy áldást örököljetek,
Not giving back evil for evil, or curse for curse, but in place of cursing, blessing; because this is the purpose of God for you that you may have a heritage of blessing.
μη αποδιδοντες κακον αντι κακου η λοιδοριαν αντι λοιδοριας τουναντιον δε ευλογουντες ειδοτες οτι εις τουτο εκληθητε ινα ευλογιαν κληρονομησητε

10 Mert a ki akarja az életet szeretni, jó napokat látni, tiltsa meg nyelvét a gonosztól, és ajkait, hogy ne szóljanak álnokságot:
For it is said, Let the man who has a love of life, desiring to see good days, keep his tongue from evil and his lips from words of deceit:
ο γαρ θελων ζωην αγαπαν και ιδειν ημερας αγαθας παυσατω την γλωσσαν αυτου απο κακου και χειλη αυτου του μη λαλησαι δολον

11 Forduljon el a gonosztól, és cselekedjék jót; keresse a békességet, és kövesse azt.
And let him be turned from evil and do good; searching for peace and going after it with all his heart.
εκκλινατω απο κακου και ποιησατω αγαθον ζητησατω ειρηνην και διωξατω αυτην

12 Mert az Úr szemei az igazakon [vannak], és az õ fülei azoknak könyörgésein; az Úr orczája pedig a gonoszt cselekvõkön.
For the eyes of the Lord are on the upright, and his ears are open to their prayers: but the face of the Lord is against those who do evil.
οτι οι οφθαλμοι κυριου επι δικαιους και ωτα αυτου εις δεησιν αυτων προσωπον δε κυριου επι ποιουντας κακα

13 És kicsoda az, a ki bántalmaz titeket, ha a jónak követõi lesztek?
Who will do you any damage if you keep your minds fixed on what is good?
και τις ο κακωσων υμας εαν του αγαθου μιμηται γενησθε

14 De ha szenvedtek is az igazságért, boldogok [vagytok,]azoktól való félelembõl pedig ne féljetek, se zavarba ne essetek;
But you are happy if you undergo pain because of righteousness; have no part in their fear and do not be troubled;
αλλ ει και πασχοιτε δια δικαιοσυνην μακαριοι τον δε φοβον αυτων μη φοβηθητε μηδε ταραχθητε

15 Az Úr Istent pedig szenteljétek meg a ti szívetekben. Mindig készek [legyetek] megfelelni mindenkinek, a ki számot kér tõletek a bennetek levõ reménységrõl, szelídséggel és félelemmel:
But give honour to Christ in your hearts as your Lord; and be ready at any time when you are questioned about the hope which is in you, to give an answer in the fear of the Lord and without pride;
κυριον δε τον θεον αγιασατε εν ταις καρδιαις υμων ετοιμοι δε αει προς απολογιαν παντι τω αιτουντι υμας λογον περι της εν υμιν ελπιδος μετα πραυτητος και φοβου

16 Jó lelkiismeretetek lévén; hogy a miben rágalmaznak titeket, mint gonosztevõket, megszégyenüljenek a kik gyalázzák a ti Krisztusban való jó élteteket.
Being conscious that you have done no wrong; so that those who say evil things about your good way of life as Christians may be put to shame.
συνειδησιν εχοντες αγαθην ινα εν ω καταλαλωσιν υμων ως κακοποιων καταισχυνθωσιν οι επηρεαζοντες υμων την αγαθην εν χριστω αναστροφην

17 Mert jobb ha jót cselekedve szenvedtek, ha így akarja az Isten akarata, hogynem gonoszt cselekedve.
Because if it is God's purpose for you to undergo pain, it is better to do so for well-doing than for evil-doing.
κρειττον γαρ αγαθοποιουντας ει θελει το θελημα του θεου πασχειν η κακοποιουντας

18 Mert Krisztus is szenvedett egyszer a bûnökért, mint igaz a nem igazakért, hogy minket Istenhez vezéreljen; megölettetvén ugyan test szerint, de megelevenítttetvén lélek szerint;
Because Christ once went through pain for sins, the upright one taking the place of sinners, so that through him we might come back to God; being put to death in the flesh, but given life in the Spirit;
οτι και χριστος απαξ περι αμαρτιων επαθεν δικαιος υπερ αδικων ινα ημας προσαγαγη τω θεω θανατωθεις μεν σαρκι ζωοποιηθεις δε τω πνευματι

19 A melyben elmenvén, a tömlöczben lévõ lelkeknek is prédikált,
By whom he went to the spirits in prison, preaching to those
εν ω και τοις εν φυλακη πνευμασιν πορευθεις εκηρυξεν

20 A melyek engedetlenek voltak egykor, mikor egyszer várt az Isten béketûrése a Noé napjaiban, a bárka készítésekor, a melyben kevés, azaz nyolcz lélek tartatott meg víz által;
Who, in the days of Noah, went against God's orders; but God in his mercy kept back the punishment, while Noah got ready the ark, in which a small number, that is to say eight persons, got salvation through water:
απειθησασιν ποτε οτε απαξ εξεδεχετο η του θεου μακροθυμια εν ημεραις νωε κατασκευαζομενης κιβωτου εις ην ολιγαι τουτεστιν οκτω ψυχαι διεσωθησαν δι υδατος

21 A mi minket is megtart most képmás gyanánt, mint keresztség, a mi nem a test szenyjének lemosása, hanem jó lelkiismeret keresése Isten iránt, a Jézus Krisztus feltámadása által;
And baptism, of which this is an image, now gives you salvation, not by washing clean the flesh, but by making you free from the sense of sin before God, through the coming again of Jesus Christ from the dead;
ο και ημας αντιτυπον νυν σωζει βαπτισμα ου σαρκος αποθεσις ρυπου αλλα συνειδησεως αγαθης επερωτημα εις θεον δι αναστασεως ιησου χριστου

22 A ki Istennek jobbján van, felmenvén a mennybe; a kinek alávettettek az angyalok, hatalmasságok és erõk.
Who has gone into heaven, and is at the right hand of God, angels and authorities and powers having been put under his rule.
ος εστιν εν δεξια του θεου πορευθεις εις ουρανον υποταγεντων αυτω αγγελων και εξουσιων και δυναμεων

1 Minthogy azért Krisztus testileg szenvedett, fegyverkezzetek fel ti is azzal a gondolattal, hogy a ki testileg szenved, megszûnik a bûntõl,
So that as Jesus was put to death in the flesh, do you yourselves be of the same mind; for the death of the flesh puts an end to sin;
χριστου ουν παθοντος υπερ ημων σαρκι και υμεις την αυτην εννοιαν οπλισασθε οτι ο παθων εν σαρκι πεπαυται αμαρτιας

2 Hogy többé ne embereknek kívánságai, hanem Isten akarata szerint éljétek a testben hátralevõ idõt.
So that you may give the rest of your lives in the flesh, not to the desires of men, but to the purpose of God.
εις το μηκετι ανθρωπων επιθυμιαις αλλα θεληματι θεου τον επιλοιπον εν σαρκι βιωσαι χρονον

3 Mert elég nékünk, hogy életünk elfolyt idejében a pogányok akaratát cselekedtük, járván feslettségekben, kívánságokban, részegségekben, dobzódásokban, ivásokban és undok bálványimádásokban.
Because for long enough, in times past, we have been living after the way of the Gentiles, given up to the desires of the flesh, to drinking and feasting and loose behaviour and unclean worship of images;
αρκετος γαρ ημιν ο παρεληλυθως χρονος του βιου το θελημα των εθνων κατεργασασθαι πεπορευμενους εν ασελγειαις επιθυμιαις οινοφλυγιαις κωμοις ποτοις και αθεμιτοις ειδω λολατρειαις

4 A mi miatt csudálkoznak, hogy nem futtok velök együtt a kicsapongásnak ugyanabba az áradatába, szitkozódván.
And they are wondering that you no longer go with them in this violent wasting of life, and are saying evil things of you:
εν ω ξενιζονται μη συντρεχοντων υμων εις την αυτην της ασωτιας αναχυσιν βλασφημουντες

5 A kik számot adnak majd annak, a ki készen van megítélni élõket és holtakat.
But they will have to give an account of themselves to him who is ready to be the judge of the living and the dead.
οι αποδωσουσιν λογον τω ετοιμως εχοντι κριναι ζωντας και νεκρους

6 Mert azért hirdettetett az evangyéliom a holtaknak is, hogy megítéltessenek emberek szerint testben, de éljenek Isten szerint lélekben.
For this was the reason why the good news of Jesus was given even to the dead, so that they might be judged as men in the flesh, but might be living before God in the spirit.
εις τουτο γαρ και νεκροις ευηγγελισθη ινα κριθωσιν μεν κατα ανθρωπους σαρκι ζωσιν δε κατα θεον πνευματι

7 A vége pedig mindennek közel van. Annakokáért legyetek mértékletesek és józanok, hogy imádkozhassatok.
But the end of all things is near: so be serious in your behaviour and keep on the watch with prayer;
παντων δε το τελος ηγγικεν σωφρονησατε ουν και νηψατε εις τας προσευχας

8 Mindenek elõtt pedig legyetek hajlandók az egymás iránti szeretetre; mert a szeretet sok vétket elfedez.
And most of all be warm in your love for one another; because in love there is forgiveness for sins without number:
προ παντων δε την εις εαυτους αγαπην εκτενη εχοντες οτι αγαπη καλυψει πληθος αμαρτιων

9 [Legyetek] egymáshoz vendégszeretõk, zúgolódás nélkül.
Keep open house for all with a glad heart;
φιλοξενοι εις αλληλους ανευ γογγυσμων

10 Kiki amint kegyelmi ajándékot kapott, [úgy] sáfárkodjatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai;
Making distribution among one another of whatever has been given to you, like true servants of the unmeasured grace of God;
εκαστος καθως ελαβεν χαρισμα εις εαυτους αυτο διακονουντες ως καλοι οικονομοι ποικιλης χαριτος θεου

11 Ha valaki szól, mintegy Isten ígéit [szólja:] ha valaki szolgál, mintegy azzal az erõvel [szolgáljon,] a melyet Isten ád: hogy mindenben dícsõíttessék a Jézus Krisztus által, a kinek dicsõség és hatalom örökkön-örökké. Ámen.
If anyone has anything to say, let it be as the words of God; if anyone has the desire to be the servant of others, let him do it in the strength which is given by God; so that in all things God may have the glory through Jesus Christ, whose are the glory and the power for ever.
ει τις λαλει ως λογια θεου ει τις διακονει ως εξ ισχυος ης χορηγει ο θεος ινα εν πασιν δοξαζηται ο θεος δια ιησου χριστου ω εστιν η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων αμην

12 Szeretteim, ne rémüljetek meg attól a tûztõl, a mely próbáltatás végett támadt köztetek, mintha valami rémületes dolog történnék veletek;
Dear brothers, do not be surprised, as if it was something strange, if your faith is tested as by fire:
αγαπητοι μη ξενιζεσθε τη εν υμιν πυρωσει προς πειρασμον υμιν γινομενη ως ξενου υμιν συμβαινοντος

13 Sõt, a mennyiben részetek van a Krisztus szenvedéseiben, örüljetek, hogy az õ dicsõségének megjelenésekor is vígadozva örvendezhessetek.
But be glad that you are given a part in the pains of Christ; so that at the revelation of his glory you may have great joy.
αλλα καθο κοινωνειτε τοις του χριστου παθημασιν χαιρετε ινα και εν τη αποκαλυψει της δοξης αυτου χαρητε αγαλλιωμενοι

14 Boldogok [vagytok,] ha Krisztus nevéért gyaláznak titeket; mert megnyugszik rajtatok a dicsõségnek és az Istennek Lelke, [a mit] amazok káromolnak ugyan, de ti dicsõítitek azt.
If men say evil things of you because of the name of Christ, happy are you; for the Spirit of glory and of God is resting on you.
ει ονειδιζεσθε εν ονοματι χριστου μακαριοι οτι το της δοξης και το του θεου πνευμα εφ υμας αναπαυεται κατα μεν αυτους βλασφημειται κατα δε υμας δοξαζεται

15 Mert senki se szenvedjen közületek mint gyilkos, vagy tolvaj, vagy gonosztévõ, vagy mint más dolgába avatkozó:
Let no one among you undergo punishment as a taker of life, or as a thief, or as an evil-doer, or as one who is over-interested in other men's business;
μη γαρ τις υμων πασχετω ως φονευς η κλεπτης η κακοποιος η ως αλλοτριοεπισκοπος

16 Ha pedig mint keresztyén [szenved,] ne szégyelje, sõt dicsõítse azért az Istent.
But if he undergoes punishment as a Christian, that is no shame to him; let him give glory to God in this name.
ει δε ως χριστιανος μη αισχυνεσθω δοξαζετω δε τον θεον εν τω μερει τουτω

17 Mert [itt] az ideje, hogy elkezdõdjék az ítélet az Istennek házán: ha pedig elõször mi rajtunk [kezdõdik], mi lesz azoknak a végök, a kik nem engedelmeskednek az Isten evangyéliomának?
For the time has come for the judging, starting with the church of God; but if it makes a start with us, what will be the end of those who are not under the rule of God?
οτι ο καιρος του αρξασθαι το κριμα απο του οικου του θεου ει δε πρωτον αφ ημων τι το τελος των απειθουντων τω του θεου ευαγγελιω

18 És ha az igaz [is] alig tartatik meg, hová lesz az istentelen és bûnös?
And if it is hard for even the good man to get salvation, what chance has the man without religion or the sinner?
και ει ο δικαιος μολις σωζεται ο ασεβης και αμαρτωλος που φανειται

19 Annakokáért a kik az Isten akaratából szenvednek is, ajánlják [néki] lelköket mint hû teremtõnek, jót cselekedvén.
For this reason let those who by the purpose of God undergo punishment, keep on in well-doing and put their souls into the safe hands of their Maker.
ωστε και οι πασχοντες κατα το θελημα του θεου ως πιστω κτιστη παρατιθεσθωσαν τας ψυχας εαυτων εν αγαθοποιια

1 A köztetek lévõ presbitereket kérem én, a presbitertárs, és a Krisztus szenvedésének tanuja, és a megjelenendõ dicsõségnek részese;
I who am myself one of the rulers of the church, and a witness of the death of Christ, having my part in the coming glory, send this serious request to the chief men among you:
πρεσβυτερους τους εν υμιν παρακαλω ο συμπρεσβυτερος και μαρτυς των του χριστου παθηματων ο και της μελλουσης αποκαλυπτεσθαι δοξης κοινωνος

2 Legeltessétek az Istennek köztetek lévõ nyáját, gondot viselvén arra nem kényszerítésbõl, hanem örömest; sem nem rút nyerészkedésbõl, hanem jóindulattal;
Keep watch over the flock of God which is in your care, using your authority, not as forced to do so, but gladly; and not for unclean profit but with a ready mind;
ποιμανατε το εν υμιν ποιμνιον του θεου επισκοπουντες μη αναγκαστως αλλ εκουσιως μηδε αισχροκερδως αλλα προθυμως

3 Sem nem úgy, hogy uralkodjatok a gyülekezeteken, hanem mint példányképei a nyájnak.
Not as lords over God's heritage, but making yourselves examples to the flock.
μηδ ως κατακυριευοντες των κληρων αλλα τυποι γινομενοι του ποιμνιου

4 És mikor megjelenik a fõpásztor, elnyeritek a dicsõségnek hervadatlan koronáját.
And at the coming of the chief Keeper of the sheep, you will be given the eternal crown of glory.
και φανερωθεντος του αρχιποιμενος κομιεισθε τον αμαραντινον της δοξης στεφανον

5 Hasonlatosképen ti ifjabbak engedelmeskedjetek a véneknek: mindnyájan pedig, egymásnak engedelmeskedvén, az alázatosságot öltsétek fel, mert az Isten a kevélyeknek ellene áll, az alázatosaknak pedig kegyelmet ád.
And in the same way, let the younger men be ruled by the older ones. Let all of you put away pride and make yourselves ready to be servants: for God is a hater of pride, but he gives grace to those who make themselves low.
ομοιως νεωτεροι υποταγητε πρεσβυτεροις παντες δε αλληλοις υποτασσομενοι την ταπεινοφροσυνην εγκομβωσασθε οτι ο θεος υπερηφανοις αντιτασσεται ταπεινοις δε διδωσιν χ αριν

6 Alázzátok meg tehát magatokat Istennek hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket annak idején.
For this cause make yourselves low under the strong hand of God, so that when the time comes you may be lifted up;
ταπεινωθητε ουν υπο την κραταιαν χειρα του θεου ινα υμας υψωση εν καιρω

7 Minden gondotokat õ reá vessétek, mert néki gondja van reátok.
Putting all your troubles on him, for he takes care of you.
πασαν την μεριμναν υμων επιρριψαντες επ αυτον οτι αυτω μελει περι υμων

8 Józanok legyetek, vigyázzatok; mert a ti ellenségetek, az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár, keresvén, kit elnyeljen:
Be serious and keep watch; the Evil One, who is against you, goes about like a lion with open mouth in search of food;
νηψατε γρηγορησατε οτι ο αντιδικος υμων διαβολος ως λεων ωρυομενος περιπατει ζητων τινα καταπιη

9 A kinek álljatok ellen, erõsek lévén a hitben, tudva, hogy a világban lévõ atyafiságotokon ugyanazok a szenvedések telnek be.
Do not give way to him but be strong in your faith, in the knowledge that your brothers who are in the world undergo the same troubles.
ω αντιστητε στερεοι τη πιστει ειδοτες τα αυτα των παθηματων τη εν κοσμω υμων αδελφοτητι επιτελεισθαι

10 A minden kegyelemnek Istene pedig, a ki az õ örök dicsõségére hívott el minket a Krisztus Jézusban, titeket, a kik rövid ideig szenvedtetek, õ maga tegyen tökéletesekké, erõsekké, szilárdakká és állhatatosokká,
And after you have undergone pain for a little time, the God of all grace who has given you a part in his eternal glory through Christ Jesus, will himself give you strength and support, and make you complete in every good thing;
ο δε θεος πασης χαριτος ο καλεσας ημας εις την αιωνιον αυτου δοξαν εν χριστω ιησου ολιγον παθοντας αυτος καταρτισαι υμας στηριξαι σθενωσαι θεμελιωσαι

11 Övé a dicsõség és a hatalom örökkön-örökké. Ámen.
His is the power for ever. So be it.
αυτω η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων αμην

12 Silvánus által, a ki, a mint gondolom, hû atyátokfia, röviden írtam, intve és bizonyságot téve, hogy az az Istennek igaz kegyelme, a melyben állotok.
I have sent you this short letter by Silvanus, a true brother, in my opinion; comforting you and witnessing that this is the true grace of God; keep to it.
δια σιλουανου υμιν του πιστου αδελφου ως λογιζομαι δι ολιγων εγραψα παρακαλων και επιμαρτυρων ταυτην ειναι αληθη χαριν του θεου εις ην εστηκατε

13 Köszönt titeket a [veletek] együtt választott babiloni [gyülekezet] és Márk, az én fiam.
She who is in Babylon, who has a part with you in the purpose of God, sends you her love; and so does my son Mark.
ασπαζεται υμας η εν βαβυλωνι συνεκλεκτη και μαρκος ο υιος μου

14 Köszöntsétek egymást szeretet csókjával. Békesség mindnyájatoknak, a kik Krisztusban vagytok.
Give one another the kiss of love. Peace be to you all in Christ.
ασπασασθε αλληλους εν φιληματι αγαπης ειρηνη υμιν πασιν τοις εν χριστω ιησου αμην

1 Simon Péter, Jézus Krisztus szolgája és apostola, azoknak, a kik velünk egyenlõ drága hitet nyertek a mi Istenünknek és megtartónknak Jézus Krisztusnak igazságában:
Simon Peter, a servant and Apostle of Jesus Christ, to those who with us have a part in the same holy faith in the righteousness of our God and Saviour Jesus Christ:
συμεων πετρος δουλος και αποστολος ιησου χριστου τοις ισοτιμον ημιν λαχουσιν πιστιν εν δικαιοσυνη του θεου ημων και σωτηρος ιησου χριστου

2 Kegyelem és békesség adassék néktek bõségesen az Istennek és Jézusnak a mi Urunknak megismerésében.
May grace and peace ever be increasing in you, in the knowledge of God and of Jesus our Lord;
χαρις υμιν και ειρηνη πληθυνθειη εν επιγνωσει του θεου και ιησου του κυριου ημων

3 Mivelhogy az õ isteni ereje mindennel megajándékozott minket, a mi az életre és kegyességre való, Annak megismerése által, a ki minket a saját dicsõségével és hatalmával elhívott;
Because by his power he has given us everything necessary for life and righteousness, through the knowledge of him who has been our guide by his glory and virtue;
ως παντα ημιν της θειας δυναμεως αυτου τα προς ζωην και ευσεβειαν δεδωρημενης δια της επιγνωσεως του καλεσαντος ημας δια δοξης και αρετης

4 A melyek által igen nagy és becses ígéretekkel ajándékozott meg bennünket; hogy azok által isteni természet részeseivé legyetek, kikerülvén a romlottságot, a mely a kívánságban van e világon.
And through this he has given us the hope of great rewards highly to be valued; so that by them we might have our part in God's being, and be made free from the destruction which is in the world through the desires of the flesh.
δι ων τα μεγιστα ημιν και τιμια επαγγελματα δεδωρηται ινα δια τουτων γενησθε θειας κοινωνοι φυσεως αποφυγοντες της εν κοσμω εν επιθυμια φθορας

5 Ugyanerre pedig teljes igyekezetet is fordítván, a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt,
So, for this very cause, take every care; joining virtue to faith, and knowledge to virtue,
και αυτο τουτο δε σπουδην πασαν παρεισενεγκαντες επιχορηγησατε εν τη πιστει υμων την αρετην εν δε τη αρετη την γνωσιν

6 A tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tûrést, a tûrés mellé pedig kegyességet,
And self-control to knowledge, and a quiet mind to self-control, and fear of God to a quiet mind,
εν δε τη γνωσει την εγκρατειαν εν δε τη εγκρατεια την υπομονην εν δε τη υπομονη την ευσεβειαν

7 A kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet.
And love of the brothers to fear of God, and to love of the brothers, love itself.
εν δε τη ευσεβεια την φιλαδελφιαν εν δε τη φιλαδελφια την αγαπην

8 Mert ha ezek megvannak és gyarapodnak bennetek, nem tesznek titeket hivalkodókká, sem gyümölcstelenekké a mi Urunk Jézus Krisztus megismerésére nézve.
For if you have these things in good measure, they will make you fertile and full of fruit in the knowledge of our Lord Jesus Christ.
ταυτα γαρ υμιν υπαρχοντα και πλεοναζοντα ουκ αργους ουδε ακαρπους καθιστησιν εις την του κυριου ημων ιησου χριστου επιγνωσιν

9 Mert a kiben ezek nincsenek meg, az vak, rövidlátó, elfelejtkezvén a régi bûneibõl való megtisztulásáról.
For the man who has not these things is blind, seeing only what is near, having no memory of how he was made clean from his old sins.
ω γαρ μη παρεστιν ταυτα τυφλος εστιν μυωπαζων ληθην λαβων του καθαρισμου των παλαι αυτου αμαρτιων

10 Annakokáért, atyámfiai, igyekezzetek inkább a ti elhívatástokat és kiválasztatásotokat erõssé tenni; mert ha ezeket cselekszitek, nem ütköztök meg soha.
For this reason, my brothers, take all the more care to make your selection and approval certain; for if you do these things you will never have a fall:
διο μαλλον αδελφοι σπουδασατε βεβαιαν υμων την κλησιν και εκλογην ποιεισθαι ταυτα γαρ ποιουντες ου μη πταισητε ποτε

11 Mert ekképen gazdagon adatik majd néktek a mi Urunknak és megtartónknak, a Jézus Krisztusnak örök országába való bemenetel.
For so the way will be open to you into the eternal kingdom of our Lord and Saviour Jesus Christ.
ουτως γαρ πλουσιως επιχορηγηθησεται υμιν η εισοδος εις την αιωνιον βασιλειαν του κυριου ημων και σωτηρος ιησου χριστου

12 Annakokáért nem mulasztom el, hogy mindenkor emlékeztesselek titeket ezekre, hogy tudjátok [ezeket], és erõsek vagytok a jelenvaló igazságban.
For this reason I will be ready at all times to keep your memory of these things awake, though you have the knowledge of them now and are well based in your present faith.
διο ουκ αμελησω υμας αει υπομιμνησκειν περι τουτων καιπερ ειδοτας και εστηριγμενους εν τη παρουση αληθεια

13 Méltónak vélem pedig, a míg ebben a sátorban vagyok, hogy emlékeztetés által ébresztgesselek titeket;
And it seems right to me, as long as I am in this tent of flesh, to keep your minds awake by working on your memory;
δικαιον δε ηγουμαι εφ οσον ειμι εν τουτω τω σκηνωματι διεγειρειν υμας εν υπομνησει

14 Mint a ki tudom, hogy hamar leteszem sátoromat, a miképen a mi Urunk Jézus Krisztus is megjelentette nékem.
For I am conscious that in a short time I will have to put off this tent of flesh, as our Lord Jesus Christ has made clear to me.
ειδως οτι ταχινη εστιν η αποθεσις του σκηνωματος μου καθως και ο κυριος ημων ιησους χριστος εδηλωσεν μοι

15 De igyekezni fogok azon, hogy ti az én halálom után is mindenkor megemlékezhessetek ezekrõl.
And I will take every care so that you may have a clear memory of these things after my death.
σπουδασω δε και εκαστοτε εχειν υμας μετα την εμην εξοδον την τουτων μνημην ποιεισθαι

16 Mert nem mesterkélt meséket követve ismertettük meg veletek a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és eljövetelét; hanem mint a kik szemlélõi voltunk az õ nagyságának.
For when we gave you news of the power and the coming of our Lord Jesus Christ, our teaching was not based on stories put together by art, but we were eye-witnesses of his glory.
ου γαρ σεσοφισμενοις μυθοις εξακολουθησαντες εγνωρισαμεν υμιν την του κυριου ημων ιησου χριστου δυναμιν και παρουσιαν αλλ εποπται γενηθεντες της εκεινου μεγαλειοτητος

17 Mert a mikor az Atya Istentõl azt a tisztességet és dicsõséget nyerte, hogy hozzá a felséges dicsõség ilyen szózata jutott: Ez az én szeretett Fiam, a kiben én gyönyörködöm:
For God the Father gave him honour and glory, when such a voice came to him out of the great glory, saying, This is my dearly loved Son, with whom I am well pleased.
λαβων γαρ παρα θεου πατρος τιμην και δοξαν φωνης ενεχθεισης αυτω τοιασδε υπο της μεγαλοπρεπους δοξης ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος εις ον εγω ευδοκησα

18 Ezt az égbõl jövõ szózatot mi hallottuk, együtt lévén vele a szent hegyen.
And this voice came from heaven even to our ears, when we were with him on the holy mountain.
και ταυτην την φωνην ημεις ηκουσαμεν εξ ουρανου ενεχθεισαν συν αυτω οντες εν τω ορει τω αγιω

19 És igen biztos nálunk a prófétai beszéd [is], a melyre jól teszitek, ha figyelmeztek, mint sötét helyen világító szövétnekre, míg nappal virrad, és hajnalcsillag kél fel szívetekben;
And so the words of the prophets are made more certain; and it is well for you to give attention to them as to a light shining in a dark place, till the dawn comes and the morning star is seen in your hearts;
και εχομεν βεβαιοτερον τον προφητικον λογον ω καλως ποιειτε προσεχοντες ως λυχνω φαινοντι εν αυχμηρω τοπω εως ου ημερα διαυγαση και φωσφορος ανατειλη εν ταις καρδ ιαις υμων

20 Tudván elõször azt, hogy az írásban egy prófétai szó sem támad saját magyarázatból.
Being conscious in the first place that no man by himself may give a special sense to the words of the prophets.
τουτο πρωτον γινωσκοντες οτι πασα προφητεια γραφης ιδιας επιλυσεως ου γινεται

21 Mert sohasem ember akaratából származott a prófétai szó; hanem a Szent Lélektõl indíttatva szólottak az Istennek szent emberei.
For these words did not ever come through the impulse of men: but the prophets had them from God, being moved by the Holy Spirit.
ου γαρ θεληματι ανθρωπου ηνεχθη ποτε προφητεια αλλ υπο πνευματος αγιου φερομενοι ελαλησαν οι αγιοι θεου ανθρωποι

1 Valának pedig hamis próféták is a nép között, a miképen ti köztetek is lesznek hamis tanítók, a kik veszedelmes eretnekségeket fognak becsempészni, és az Urat, a ki megváltotta õket, megtagadván, önmagokra hirtelen való veszedelmet hoznak.
But there were false prophets among the people, as there will be false teachers among you, who will secretly put forward wrong teachings for your destruction, even turning away from the Lord who gave himself for them; whose destruction will come quickly, and they themselves will be the cause of it.
εγενοντο δε και ψευδοπροφηται εν τω λαω ως και εν υμιν εσονται ψευδοδιδασκαλοι οιτινες παρεισαξουσιν αιρεσεις απωλειας και τον αγορασαντα αυτους δεσποτην αρνουμενοι επαγοντες εαυτοις ταχινην απωλειαν

2 És sokan fogják követni azoknak romlottságát; a kik miatt az igazság útja káromoltatni fog.
And a great number will go with them in their evil ways, through whom the true way will have a bad name.
και πολλοι εξακολουθησουσιν αυτων ταις απωλειαις δι ους η οδος της αληθειας βλασφημηθησεται

3 És a telhetetlenség miatt költött beszédekkel vásárt ûznek belõletek; kiknek kárhoztatásuk régtõl fogva nem szünetel, és romlásuk nem szunnyad.
And in their desire for profit they will come to you with words of deceit, like traders doing business in souls: whose punishment has been ready for a long time and their destruction is watching for them.
και εν πλεονεξια πλαστοις λογοις υμας εμπορευσονται οις το κριμα εκπαλαι ουκ αργει και η απωλεια αυτων ου νυσταζει

4 Mert ha nem kedvezett az Isten a bûnbe esett angyaloknak, hanem mélységbe taszítván, a sötétség lánczaira adta oda õket, hogy fenntartassanak az ítéletre;
For if God did not have pity for the angels who did evil, but sent them down into hell, to be kept in chains of eternal night till they were judged;
ει γαρ ο θεος αγγελων αμαρτησαντων ουκ εφεισατο αλλα σειραις ζοφου ταρταρωσας παρεδωκεν εις κρισιν τετηρημενους

5 És [ha] a régi világnak sem kedvezett, de Nóét az igazság hirdetõjét, nyolczad magával megõrizte, özönvízzel borítván el az istentelenek világát;
And did not have mercy on the world which then was, but only kept safe Noah, a preacher of righteousness, with seven others, when he let loose the waters over the world of the evil-doers;
και αρχαιου κοσμου ουκ εφεισατο αλλ ογδοον νωε δικαιοσυνης κηρυκα εφυλαξεν κατακλυσμον κοσμω ασεβων επαξας

6 És [ha] Sodoma és Gomora városait elhamvasztotta, végromlásra kárhoztatta, például tévén azokra nézve, a kik istentelenkedni fognak;
And sent destruction on Sodom and Gomorrah, burning them up with fire as an example to those whose way of life might in the future be unpleasing to him;
και πολεις σοδομων και γομορρας τεφρωσας καταστροφη κατεκρινεν υποδειγμα μελλοντων ασεβειν τεθεικως

7 És [ha] megszabadította az igaz Lótot, a ki az istenteleneknek fajtalanságban való forgolódása miatt elfáradt;
And kept safe Lot, the upright man, who was deeply troubled by the unclean life of the evil-doers
και δικαιον λωτ καταπονουμενον υπο της των αθεσμων εν ασελγεια αναστροφης ερρυσατο

8 (Mert amaz igaz, azok között lakván, a gonosz cselekedeteket látva és hallva, napról-napra gyötri vala az õ igaz lelkét):
(Because the soul of that upright man living among them was pained from day to day by seeing and hearing their crimes):
βλεμματι γαρ και ακοη ο δικαιος εγκατοικων εν αυτοις ημεραν εξ ημερας ψυχην δικαιαν ανομοις εργοις εβασανιζεν

9 Meg tudja szabadítani az Úr a kegyeseket a kísértésekbõl, a gonoszokat pedig az ítélet napjára büntetésre fenntartani.
The Lord is able to keep the upright safe in the time of testing, and to keep evil-doers under punishment till the day of judging;
οιδεν κυριος ευσεβεις εκ πειρασμου ρυεσθαι αδικους δε εις ημεραν κρισεως κολαζομενους τηρειν

10 Fõképen pedig azokat, a kik a testet követvén, tisztátalan kívánságban járnak, és a hatalmasságot megvetik. Vakmerõk, magoknak kedveskedõk, a kik a méltóságokat káromolni nem rettegnek:
But specially those who go after the unclean desires of the flesh, and make sport of authority. Ready to take chances, uncontrolled, they have no fear of saying evil of those in high places:
μαλιστα δε τους οπισω σαρκος εν επιθυμια μιασμου πορευομενους και κυριοτητος καταφρονουντας τολμηται αυθαδεις δοξας ου τρεμουσιν βλασφημουντες

11 Holott az angyalok, a kik erõre és hatalomra nézve nagyobbak, nem szólnak azok ellen az Úr elõtt káromló ítéletet.
Though the angels, who are greater in strength and power, do not make use of violent language against them before the Lord.
οπου αγγελοι ισχυι και δυναμει μειζονες οντες ου φερουσιν κατ αυτων παρα κυριω βλασφημον κρισιν

12 De ezek, mint oktalan természeti állatok, a melyek megfogatásra és elpusztításra valók, azokat, a miket nem ismernek, káromolván, azoknak pusztulásával fognak el is pusztulni,
But these men, like beasts without reason, whose natural use is to be taken and put to death, crying out against things of which they have no knowledge, will undergo that same destruction which they are designing for others;
ουτοι δε ως αλογα ζωα φυσικα γεγενημενα εις αλωσιν και φθοραν εν οις αγνοουσιν βλασφημουντες εν τη φθορα αυτων καταφθαρησονται

13 Megkapván gonoszságuk díját, mint a kik gyönyörûségnek tartják a naponkénti dobzódást; undokságok és fertelmek, a kik kéjelegnek az õ csalárdságukban, mikor együtt lakmároznak veletek;
For the evil which overtakes them is the reward of their evil-doing: such men take their pleasure in the delights of the flesh even in the daytime; they are like the marks of a disease, like poisoned wounds among you, feasting together with you in joy;
κομιουμενοι μισθον αδικιας ηδονην ηγουμενοι την εν ημερα τρυφην σπιλοι και μωμοι εντρυφωντες εν ταις απαταις αυτων συνευωχουμενοι υμιν

14 A kiknek szemei paráznasággal telvék, bûnnel telhetetlenek; elhitetik az állhatatlan lelkeket, szívök gyakorlott a telhetetlenségben, átok gyermekei;
Having eyes full of evil desire, never having enough of sin; turning feeble souls out of the true way; they are children of cursing, whose hearts are well used to bitter envy;
οφθαλμους εχοντες μεστους μοιχαλιδος και ακαταπαυστους αμαρτιας δελεαζοντες ψυχας αστηρικτους καρδιαν γεγυμνασμενην πλεονεξιαις εχοντες καταρας τεκνα

15 A kik elhagyván az egyenes útat, eltévelyedtek, követvén Bálámnak, Bosor fiának útját, a ki a gonoszság díját kedvelte.
Turning out of the true way, they have gone wandering in error, after the way of Balaam, the son of Beor, who was pleased to take payment for wrongdoing;
καταλιποντες την ευθειαν οδον επλανηθησαν εξακολουθησαντες τη οδω του βαλααμ του βοσορ ος μισθον αδικιας ηγαπησεν

16 De megfeddetett az õ törvénytelenségéért: egy igavonó néma állat emberi szóval szólván, megakadályozta a próféta esztelenségét.
But his wrongdoing was pointed out to him: an ass, talking with a man's voice, put a stop to the error of the prophet.
ελεγξιν δε εσχεν ιδιας παρανομιας υποζυγιον αφωνον εν ανθρωπου φωνη φθεγξαμενον εκωλυσεν την του προφητου παραφρονιαν

17 Ezek víztelen kútfõk, széltõl hányatott fellegek, a kiknek a sötétség homálya van fenntartva örökre.
These are fountains without water, and mists before a driving storm; for whom the eternal night is kept in store.
ουτοι εισιν πηγαι ανυδροι νεφελαι υπο λαιλαπος ελαυνομεναι οις ο ζοφος του σκοτους εις αιωνα τετηρηται

18 Mert hiábavalóság kevély [szavait] szólván, testi kívánsággal, bujálkodással elhitetik azokat, a kik valóban elszakadtak a tévelygésben élõktõl,
For with high-sounding false words, making use of the attraction of unclean desires of the flesh, they get into their power those newly made free from those who are living in error;
υπερογκα γαρ ματαιοτητος φθεγγομενοι δελεαζουσιν εν επιθυμιαις σαρκος ασελγειαις τους οντως αποφυγοντας τους εν πλανη αναστρεφομενους

19 Szabadságot ígérvén azoknak, holott õk magok a romlottság szolgái; mert a kit valaki legyõzött, az annak szolgájává lett.
Saying that they will be free, while they themselves are the servants of destruction; because whatever gets the better of a man makes a servant of him.
ελευθεριαν αυτοις επαγγελλομενοι αυτοι δουλοι υπαρχοντες της φθορας ω γαρ τις ηττηται τουτω και δεδουλωται

20 Mert ha az Úrnak, a megtartó Jézus Krisztusnak megismerése által a világ fertelmeit elkerülték, de ezekbe ismét belekeveredve legyõzetnek, az õ utolsó állapotjuk gonoszabbá lett az elsõnél.
For if, after they have got free from the unclean things of the world through the knowledge of the Lord and Saviour Jesus Christ, they are again taken in the net and overcome, their last condition is worse than their first.
ει γαρ αποφυγοντες τα μιασματα του κοσμου εν επιγνωσει του κυριου και σωτηρος ιησου χριστου τουτοις δε παλιν εμπλακεντες ηττωνται γεγονεν αυτοις τα εσχατα χειρονα τω ν πρωτων

21 Mert jobb volna rájok nézve, ha meg sem ismerték volna az igazság útját, mint hogy megismervén, elpártoljanak a nekik adott szent parancsolattól.
For it would have been better for them to have had no knowledge of the way of righteousness, than to go back again from the holy law which was given to them, after having knowledge of it.
κρειττον γαρ ην αυτοις μη επεγνωκεναι την οδον της δικαιοσυνης η επιγνουσιν επιστρεψαι εκ της παραδοθεισης αυτοις αγιας εντολης

22 De betelt rajtok az igaz példabeszéd [szava:] Az eb visszatért a saját okádására, és a megmosódott disznó a sárnak fertõjébe.
They are an example of that true saying, The dog has gone back to the food it had put out, and the pig which had been washed to its rolling in the dirty earth.
συμβεβηκεν δε αυτοις το της αληθους παροιμιας κυων επιστρεψας επι το ιδιον εξεραμα και υς λουσαμενη εις κυλισμα βορβορου

1 Ez immár második levélírásom néktek, szeretteim, amelylyel a ti tiszta gondolkozástokat emlékeztetés által serkentgetem;
My loved ones, this is now my second letter to you, and in this as in the first, I am attempting to keep your true minds awake;
ταυτην ηδη αγαπητοι δευτεραν υμιν γραφω επιστολην εν αις διεγειρω υμων εν υπομνησει την ειλικρινη διανοιαν

2 Hogy megemlékezzetek a szent prófétáktól ezelõtt mondott beszédekrõl, és az Úrnak és Megtartónak általunk, az apostolok által közölt parancsolatjáról:
So that you may keep in mind the words of the holy prophets in the past, and the law of the Lord and Saviour which was given to you by his Apostles.
μνησθηναι των προειρημενων ρηματων υπο των αγιων προφητων και της των αποστολων ημων εντολης του κυριου και σωτηρος

3 Tudván elõször azt, hogy az utolsó idõben csúfolkodók támadnak, a kik saját kívánságaik szerint járnak,
Having first of all the knowledge that in the last days there will be men who, ruled by their evil desires, will make sport of holy things,
τουτο πρωτον γινωσκοντες οτι ελευσονται επ εσχατου των ημερων εμπαικται κατα τας ιδιας αυτων επιθυμιας πορευομενοι

4 És ezt mondják: Hol van az õ eljövetelének ígérete? Mert a mióta az atyák elhunytak, minden azonképen marad a teremtés kezdetétõl fogva.
Saying, Where is the hope of his coming? From the death of the fathers till now everything has gone on as it was from the making of the world.
και λεγοντες που εστιν η επαγγελια της παρουσιας αυτου αφ ης γαρ οι πατερες εκοιμηθησαν παντα ουτως διαμενει απ αρχης κτισεως

5 Mert kész-akarva nem tudják azt, hogy egek régtõl fogva voltak, és föld, mely vízbõl és víz által állott elõ az Isten szavára;
But in taking this view they put out of their minds the memory that in the old days there was a heaven, and an earth lifted out of the water and circled by water, by the word of God;
λανθανει γαρ αυτους τουτο θελοντας οτι ουρανοι ησαν εκπαλαι και γη εξ υδατος και δι υδατος συνεστωσα τω του θεου λογω

6 A melyek által az akkori világ vízzel elboríttatván elveszett:
And that the world which then was came to an end through the overflowing of the waters.
δι ων ο τοτε κοσμος υδατι κατακλυσθεις απωλετο

7 A mostani egek pedig és a föld, ugyanazon szó által megkíméltettek, tûznek tartatván fenn, az ítéletnek és az istentelen emberek romlásának napjára.
But the present heaven and the present earth have been kept for destruction by fire, which is waiting for them on the day of the judging and destruction of evil men.
οι δε νυν ουρανοι και η γη αυτου λογω τεθησαυρισμενοι εισιν πυρι τηρουμενοι εις ημεραν κρισεως και απωλειας των ασεβων ανθρωπων

8 Ez az egy azonban ne legyen elrejtve elõttetek, szeretteim, hogy egy nap az Úrnál olyan, mint ezer esztendõ, és ezer esztendõ mint egy nap.
But, my loved ones, keep in mind this one thing, that with the Lord one day is the same as a thousand years, and a thousand years are no more than one day.
εν δε τουτο μη λανθανετω υμας αγαπητοι οτι μια ημερα παρα κυριω ως χιλια ετη και χιλια ετη ως ημερα μια

9 Nem késik el az ígérettel az Úr, mint némelyek késedelemnek tartják; hanem hosszan tûr érettünk, nem akarván, hogy némelyek elveszszenek, hanem hogy mindenki megtérésre jusson.
The Lord is not slow in keeping his word, as he seems to some, but he is waiting in mercy for you, not desiring the destruction of any, but that all may be turned from their evil ways.
ου βραδυνει ο κυριος της επαγγελιας ως τινες βραδυτητα ηγουνται αλλα μακροθυμει εις ημας μη βουλομενος τινας απολεσθαι αλλα παντας εις μετανοιαν χωρησαι

10 Az Úr napja pedig úgy jõ majd el, mint éjjeli tolvaj, a mikor az egek ropogva elmúlnak, az elemek pedig megégve felbomlanak, és a föld és a rajta lévõ dolgok is megégnek.
But the day of the Lord will come like a thief; and in that day the heavens will be rolled up with a great noise, and the substance of the earth will be changed by violent heat, and the world and everything in it will be burned up.
ηξει δε η ημερα κυριου ως κλεπτης εν νυκτι εν η οι ουρανοι ροιζηδον παρελευσονται στοιχεια δε καυσουμενα λυθησονται και γη και τα εν αυτη εργα κατακαησεται

11 Mivelhogy azért mindezek felbomlanak, milyeneknek kell lennetek néktek szent életben és kegyességben,
Seeing then that all these things are coming to such an end, what sort of persons is it right for you to be, in all holy behaviour and righteousness,
τουτων ουν παντων λυομενων ποταπους δει υπαρχειν υμας εν αγιαις αναστροφαις και ευσεβειαις

12 A kik várjátok és sóvárogjátok az Isten napjának eljövetelét, a melyért az egek tûzbe borulva felbomlanak, és az elemek égve megolvadnak!
Looking for and truly desiring the coming of the day of God, when the heavens will come to an end through fire, and the substance of the earth will be changed by the great heat?
προσδοκωντας και σπευδοντας την παρουσιαν της του θεου ημερας δι ην ουρανοι πυρουμενοι λυθησονται και στοιχεια καυσουμενα τηκεται

13 De új eget és új földet várunk az õ ígérete szerint, a melyekben igazság lakozik.
But having faith in his word, we are looking for a new heaven and a new earth, which will be the resting-place of righteousness.
καινους δε ουρανους και γην καινην κατα το επαγγελμα αυτου προσδοκωμεν εν οις δικαιοσυνη κατοικει

14 Annakokáért szeretteim, ezeket várván , igyekezzetek, hogy szeplõ nélkül és hiba nélkül valóknak találjon titeket békességben.
For this reason, my loved ones, as you are looking for these things, take great care that when he comes you may be in peace before him, free from sin and every evil thing.
διο αγαπητοι ταυτα προσδοκωντες σπουδασατε ασπιλοι και αμωμητοι αυτω ευρεθηναι εν ειρηνη

15 És a mi Urunknak hosszútûrését idvességnek tartsátok; a miképen a mi szeretett atyánkfia Pál is írt néktek a néki adott bölcsesség szerint.
And be certain that the long waiting of the Lord is for salvation; even as our brother Paul has said in his letters to you, from the wisdom which was given to him;
και την του κυριου ημων μακροθυμιαν σωτηριαν ηγεισθε καθως και ο αγαπητος ημων αδελφος παυλος κατα την αυτω δοθεισαν σοφιαν εγραψεν υμιν

16 Szinte minden levelében is, a mikor ezekrõl beszél azokban; a melyekben vannak némely nehezen érthetõ dolgok, a miket a tudatlanok és állhatatlanok elcsûrnek-csavarnak, mint egyéb írásokat is, a magok vesztére.
And as he said in all his letters, which had to do with these things; in which are some hard sayings, so that, like the rest of the holy Writings, they are twisted by those who are uncertain and without knowledge, to the destruction of their souls.
ως και εν πασαις ταις επιστολαις λαλων εν αυταις περι τουτων εν οις εστιν δυσνοητα τινα α οι αμαθεις και αστηρικτοι στρεβλουσιν ως και τας λοιπας γραφας προς την ιδιαν α υτων απωλειαν

17 Ti azért szeretteim elõre tudván [ezt], õrizkedjetek, hogy az istentelenek tévelygéseitõl elragadtatva, a saját erõsségetekbõl ki ne essetek;
For this reason, my loved ones, having knowledge of these things before they take place, take care that you are not turned away by the error of the uncontrolled, so falling from your true faith.
υμεις ουν αγαπητοι προγινωσκοντες φυλασσεσθε ινα μη τη των αθεσμων πλανη συναπαχθεντες εκπεσητε του ιδιου στηριγμου

18 Hanem növekedjetek a kegyelemben és a mi Urunknak és megtartó Jézus Krisztusunknak ismeretében. Néki [legyen] dicsõség, mind most, mind örökkön-örökké. Ámen.
But be increased in grace and in the knowledge of our Lord and Saviour Jesus Christ. May he have glory now and for ever. So be it.
αυξανετε δε εν χαριτι και γνωσει του κυριου ημων και σωτηρος ιησου χριστου αυτω η δοξα και νυν και εις ημεραν αιωνος αμην

1 A mi kezdettõl fogva vala, a mit hallottunk, a mit szemeinkkel láttunk , a mit szemléltünk, és kezeinkkel illettünk, az életnek Ígéjérõl.
That which was from the first, which has come to our ears, and which we have seen with our eyes, looking on it and touching it with our hands, about the Word of life
ο ην απ αρχης ο ακηκοαμεν ο εωρακαμεν τοις οφθαλμοις ημων ο εθεασαμεθα και αι χειρες ημων εψηλαφησαν περι του λογου της ζωης

2 (És az élet megjelent és láttuk és tanubizonyságot teszünk róla és hirdetjük néktek az örök életet, a mely az Atyánál vala és megjelent nékünk;)
(And the life was made clear to us, and we have seen it and are witnessing to it and giving you word of that eternal life which was with the Father and was seen by us);
και η ζωη εφανερωθη και εωρακαμεν και μαρτυρουμεν και απαγγελλομεν υμιν την ζωην την αιωνιον ητις ην προς τον πατερα και εφανερωθη ημιν

3 A mit hallottunk és láttunk, hirdetjük néktek, hogy néktek is közösségtek legyen velünk, és pedig a mi közösségünk az Atyával és az õ Fiával, a Jézus Krisztussal.
We give you word of all we have seen and everything which has come to our ears, so that you may be united with us; and we are united with the Father and with his Son Jesus Christ:
ο εωρακαμεν και ακηκοαμεν απαγγελλομεν υμιν ινα και υμεις κοινωνιαν εχητε μεθ ημων και η κοινωνια δε η ημετερα μετα του πατρος και μετα του υιου αυτου ιησου χριστου

4 És ezeket azért írjuk néktek, hogy örömetek teljes legyen.
And we are writing these things to you so that our joy may be made complete.
και ταυτα γραφομεν υμιν ινα η χαρα ημων η πεπληρωμενη

5 És ez az az üzenet, a melyet tõle hallottunk és hirdetünk néktek, hogy az Isten világosság és nincsen õ benne semmi sötétség.
This is the word which came to us from him and which we give to you, that God is light and in him there is nothing dark.
και αυτη εστιν η επαγγελια ην ακηκοαμεν απ αυτου και αναγγελλομεν υμιν οτι ο θεος φως εστιν και σκοτια εν αυτω ουκ εστιν ουδεμια

6 Ha azt mondjuk, hogy közösségünk van vele, és sötétségben járunk; hazudunk és nem az igazságot cselekeszszük.
If we say we are joined to him, and are walking still in the dark, our words are false and our acts are untrue:
εαν ειπωμεν οτι κοινωνιαν εχομεν μετ αυτου και εν τω σκοτει περιπατωμεν ψευδομεθα και ου ποιουμεν την αληθειαν

7 Ha pedig a világosságban járunk, a mint õ maga a világosságban van: közösségünk van egymással, és Jézus Krisztusnak, az õ Fiának vére megtisztít minket minden bûntõl.
But if we are walking in the light, as he is in the light, we are all united with one another, and the blood of Jesus his Son makes us clean from all sin.
εαν δε εν τω φωτι περιπατωμεν ως αυτος εστιν εν τω φωτι κοινωνιαν εχομεν μετ αλληλων και το αιμα ιησου χριστου του υιου αυτου καθαριζει ημας απο πασης αμαρτιας

8 Ha azt mondjuk, hogy nincsen bûn mi bennünk, magunkat csaljuk meg és igazság nincsen mi bennünk.
If we say that we have no sin, we are false to ourselves and there is nothing true in us.
εαν ειπωμεν οτι αμαρτιαν ουκ εχομεν εαυτους πλανωμεν και η αληθεια ουκ εστιν εν ημιν

9 Ha megvalljuk bûneinket, hû és igaz, hogy megbocsássa bûneinket és megtisztítson minket minden hamisságtól.
If we say openly that we have done wrong, he is upright and true to his word, giving us forgiveness of sins and making us clean from all evil.
εαν ομολογωμεν τας αμαρτιας ημων πιστος εστιν και δικαιος ινα αφη ημιν τας αμαρτιας και καθαριση ημας απο πασης αδικιας

10 Ha azt mondjuk, hogy nem vétkeztünk, hazuggá teszszük õt, és az õ ígéje nincsen mi bennünk.
If we say that we have no sin, we make him false and his word is not in us.
εαν ειπωμεν οτι ουχ ημαρτηκαμεν ψευστην ποιουμεν αυτον και ο λογος αυτου ουκ εστιν εν ημιν

1 Én fiacskáim, ezeket azért írom néktek, hogy ne vétkezzetek. És ha valaki vétkezik, van Szószólónk az Atyánál, az igaz Jézus Krisztus.
My little children, I am writing these things to you so that you may be without sin. And if any man is a sinner, we have a friend and helper with the Father, Jesus Christ, the upright one:
τεκνια μου ταυτα γραφω υμιν ινα μη αμαρτητε και εαν τις αμαρτη παρακλητον εχομεν προς τον πατερα ιησουν χριστον δικαιον

2 És õ engesztelõ áldozat a mi vétkeinkért; de nemcsak a mienkért, hanem az egész világért is.
He is the offering for our sins; and not for ours only, but for all the world.
και αυτος ιλασμος εστιν περι των αμαρτιων ημων ου περι των ημετερων δε μονον αλλα και περι ολου του κοσμου

3 És arról tudjuk meg, hogy megismertük õt, ha az õ parancsolatait megtartjuk.
And by this we may be certain that we have knowledge of him, if we keep his laws.
και εν τουτω γινωσκομεν οτι εγνωκαμεν αυτον εαν τας εντολας αυτου τηρωμεν

4 A ki ezt mondja: Ismerem õt, és az õ parancsolatait nem tartja meg, hazug az, és nincs meg abban az igazság.
The man who says, I have knowledge of him, and does not keep his laws, is false, and there is nothing true in him:
ο λεγων εγνωκα αυτον και τας εντολας αυτου μη τηρων ψευστης εστιν και εν τουτω η αληθεια ουκ εστιν

5 A ki pedig megtartja az õ beszédét, abban valósággal teljessé lett az Isten szeretete. Errõl tudjuk meg, hogy õ benne vagyunk;
But in every man who keeps his word, the love of God is made complete. By this we may be certain that we are in him:
ος δ αν τηρη αυτου τον λογον αληθως εν τουτω η αγαπη του θεου τετελειωται εν τουτω γινωσκομεν οτι εν αυτω εσμεν

6 A ki azt mondja, hogy õ benne marad, annak úgy kell járnia, a mint õ járt.
He who says that he is living in him, will do as he did.
ο λεγων εν αυτω μενειν οφειλει καθως εκεινος περιεπατησεν και αυτος ουτως περιπατειν

7 Atyámfiai, nem új parancsolatot írok néktek, hanem régi parancsolatot, a mely elõttetek volt kezdettõl fogva; a régi parancsolat az íge, a melyet hallottatok kezdettõl fogva.
My loved ones, I do not give you a new law, but an old law which you had from the first; this old law is the word which came to your ears.
αδελφοι ουκ εντολην καινην γραφω υμιν αλλ εντολην παλαιαν ην ειχετε απ αρχης η εντολη η παλαια εστιν ο λογος ον ηκουσατε απ αρχης

8 Viszont új parancsolatot írok néktek, a mi igaz õ benne és ti bennetek; mert a sötétség szûnni kezd, és az igaz világosság már fénylik.
Again, I give you a new law, which is true in him and in you; for the night is near its end and the true light is even now shining out.
παλιν εντολην καινην γραφω υμιν ο εστιν αληθες εν αυτω και εν υμιν οτι η σκοτια παραγεται και το φως το αληθινον ηδη φαινει

9 A ki azt mondja, hogy a világosságban van, és gyûlöli az õ atyjafiát az még mindig a sötétségben van.
He who says that he is in the light, and has hate in his heart for his brother, is still in the dark.
ο λεγων εν τω φωτι ειναι και τον αδελφον αυτου μισων εν τη σκοτια εστιν εως αρτι

10 A ki szereti az õ atyjafiát a világosságban marad, és nincs benne botránkozásra való.
He who has love for his brother is in the light, and there is no cause of error in him.
ο αγαπων τον αδελφον αυτου εν τω φωτι μενει και σκανδαλον εν αυτω ουκ εστιν

11 A ki pedig gyûlöli az õ atyjafiát, a sötétségben van, és a sötétségben jár, és nem tudja hová megy, mert a sötétség megvakította az õ szemeit.
But he who has hate for his brother is in the dark, walking in the dark with no knowledge of where he is going, unable to see because of the dark.
ο δε μισων τον αδελφον αυτου εν τη σκοτια εστιν και εν τη σκοτια περιπατει και ουκ οιδεν που υπαγει οτι η σκοτια ετυφλωσεν τους οφθαλμους αυτου

12 Írok néktek, gyermekek, mert a ti bûneitek megbocsáttattak az õ nevéért.
I am writing to you, my children, because you have forgiveness of sins through his name.
γραφω υμιν τεκνια οτι αφεωνται υμιν αι αμαρτιαι δια το ονομα αυτου

13 Írok néktek atyák, mert megismertétek azt, a ki kezdettõl fogva van. Írok néktek ifjak, mert meggyõztétek a gonoszt. Írok néktek fiacskák, mert megismertétek az Atyát.
I am writing to you, fathers, because you have knowledge of him who was from the first. I am writing to you, young men, because you have overcome the Evil One. I have sent a letter to you, children, because you have knowledge of the Father.
γραφω υμιν πατερες οτι εγνωκατε τον απ αρχης γραφω υμιν νεανισκοι οτι νενικηκατε τον πονηρον γραφω υμιν παιδια οτι εγνωκατε τον πατερα

14 Írtam néktek atyák, mert megismertétek azt, a ki kezdettõl fogva van. Írtam néktek ifjak, mert erõsek vagytok, és az Isten ígéje megmarad bennetek, és meggyõztétek a gonoszt.
I have sent a letter to you, fathers, because you have knowledge of him who was from the first. I have sent a letter to you, young men, because you are strong, and the word of God is in you, and because you have overcome the Evil One.
εγραψα υμιν πατερες οτι εγνωκατε τον απ αρχης εγραψα υμιν νεανισκοι οτι ισχυροι εστε και ο λογος του θεου εν υμιν μενει και νενικηκατε τον πονηρον

15 Ne szeressétek a világot, se azokat, a mik a világban vannak. Ha valaki a világot szereti, nincs meg abban az Atya szeretete.
Have no love for the world or for the things which are in the world. If any man has love for the world, the love of the Father is not in him.
μη αγαπατε τον κοσμον μηδε τα εν τω κοσμω εαν τις αγαπα τον κοσμον ουκ εστιν η αγαπη του πατρος εν αυτω

16 Mert mindaz, a mi a világban van, a test kívánsága, és a szemek kívánsága, és az élet kérkedése nem az Atyától van, hanem a világból.
Because everything in the world, the desire of the flesh, the desire of the eyes, and the pride of life, is not of the Father but of the world.
οτι παν το εν τω κοσμω η επιθυμια της σαρκος και η επιθυμια των οφθαλμων και η αλαζονεια του βιου ουκ εστιν εκ του πατρος αλλ εκ του κοσμου εστιν

17 És a világ elmúlik, és annak kívánsága is; de a ki az Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké.
And the world and its desires is coming to an end: but he who does God's pleasure is living for ever.
και ο κοσμος παραγεται και η επιθυμια αυτου ο δε ποιων το θελημα του θεου μενει εις τον αιωνα

18 Fiacskáim, itt az utolsó óra; és a mint hallottátok, hogy az antikrisztus eljõ, így most sok antikrisztus támadt; a honnan tudjuk, hogy itt az utolsó óra.
Little children, it is the last hour; and as you were given word that the Antichrist would come, so now a number of Antichrists have come to you; and by this we are certain that it is the last hour.
παιδια εσχατη ωρα εστιν και καθως ηκουσατε οτι ο αντιχριστος ερχεται και νυν αντιχριστοι πολλοι γεγονασιν οθεν γινωσκομεν οτι εσχατη ωρα εστιν

19 Közülünk váltak ki, de nem voltak közülünk valók; mert ha közülünk valók lettek volna, velünk maradtak volna; de hogy nyilvánvalóvá legyen felõlük, hogy nem mindnyájan közülünk valók.
They went out from us but they were not of us; if they had been of us they would still be with us: but they went out from us so that it might be made clear that they were not of us.
εξ ημων εξηλθον αλλ ουκ ησαν εξ ημων ει γαρ ησαν εξ ημων μεμενηκεισαν αν μεθ ημων αλλ ινα φανερωθωσιν οτι ουκ εισιν παντες εξ ημων

20 És néktek kenetetek van a Szenttõl, és mindent tudtok.
And you have the Spirit from the Holy One and you all have knowledge.
και υμεις χρισμα εχετε απο του αγιου και οιδατε παντα

21 Nem azért írtam néktek, mivel nem ismeritek az igazságot, hanem mivel ismeritek azt, és mivel semmi sincsen az igazságból, a mi hazugság.
I have not sent you this letter because you have no knowledge of what is true, but because you have knowledge, and because that which is false has nothing in common with that which is true.
ουκ εγραψα υμιν οτι ουκ οιδατε την αληθειαν αλλ οτι οιδατε αυτην και οτι παν ψευδος εκ της αληθειας ουκ εστιν

22 Ki a hazug, ha nem az, a ki tagadja hogy a Jézus a Krisztus? Ez az antikrisztus, a ki tagadja az Atyát és a Fiút.
Who is false but he who says that Jesus is not the Christ? He is the Antichrist who has no belief in the Father or the Son.
τις εστιν ο ψευστης ει μη ο αρνουμενος οτι ιησους ουκ εστιν ο χριστος ουτος εστιν ο αντιχριστος ο αρνουμενος τον πατερα και τον υιον

23 Senkiben nincs meg az Atya, a ki tagadja a Fiút. A ki vallást tesz a Fiúról, abban az Atya is megvan.
He who has no belief in the Son has not the Father: he who makes clear his belief in the Son has the Father.
πας ο αρνουμενος τον υιον ουδε τον πατερα εχει

24 A mit azért ti kezdettõl hallottatok, az maradjon meg bennetek. Ha bennetek marad az, a mit kezdettõl fogva hallottatok, ti is az Atyában és a Fiúban maradtok.
But as for you, keep in your hearts the things which were made clear to you from the first. If you keep these things in your hearts you will be kept in the Father and the Son.
υμεις ουν ο ηκουσατε απ αρχης εν υμιν μενετω εαν εν υμιν μεινη ο απ αρχης ηκουσατε και υμεις εν τω υιω και εν τω πατρι μενειτε

25 És az az ígéret, a melyet õ ígért nékünk: az örök élet.
And this is the hope which he gave you, even eternal life.
και αυτη εστιν η επαγγελια ην αυτος επηγγειλατο ημιν την ζωην την αιωνιον

26 Ezeket írtam néktek azok felõl, a kik elhitetnek titeket.
I am writing these things to you about those whose purpose is that you may be turned out of the true way.
ταυτα εγραψα υμιν περι των πλανωντων υμας

27 És az a kenet, a melyet ti kaptatok tõle, bennetek marad, és [így] nincs szükségetek arra, hogy valaki tanítson titeket; hanem a mint az a kenet megtanít titeket mindenre, úgy igaz [is] az és nem hazugság, és a miként megtanított titeket, úgy maradjatok õ benne.
As for you, the Spirit which he gave you is still in you, and you have no need of any teacher; but as his Spirit gives you teaching about all things, and is true and not false, so keep your hearts in him, through the teaching which he has given you.
και υμεις το χρισμα ο ελαβετε απ αυτου εν υμιν μενει και ου χρειαν εχετε ινα τις διδασκη υμας αλλ ως το αυτο χρισμα διδασκει υμας περι παντων και αληθες εστιν και ουκ εστιν ψευδος και καθως εδιδαξεν υμας μενειτε εν αυτω

28 És most, fiacskáim, maradjatok õ benne; hogy mikor megjelenik, bizodalmunk legyen, és meg ne szégyenüljünk elõtte az õ eljövetelekor.
And now, my children, keep your hearts in him; so that at his revelation, we may have no fear or shame before him at his coming.
και νυν τεκνια μενετε εν αυτω ινα οταν φανερωθη εχωμεν παρρησιαν και μη αισχυνθωμεν απ αυτου εν τη παρουσια αυτου

29 Ha tudjátok, hogy õ igaz, tudjátok, hogy a ki az igazságot cselekszi, az mind tõle született.
If you have knowledge that he is upright, it is clear to you that everyone who does righteousness is his offspring.
εαν ειδητε οτι δικαιος εστιν γινωσκετε οτι πας ο ποιων την δικαιοσυνην εξ αυτου γεγεννηται

1 Lássátok milyen nagy szeretetet adott nékünk az Atya, hogy Isten fiainak neveztetünk! A világ azért nem ismer minket, mert nem ismerte meg Õt.
See what great love the Father has given us in naming us the children of God; and such we are. For this reason the world does not see who we are, because it did not see who he was.
ιδετε ποταπην αγαπην δεδωκεν ημιν ο πατηρ ινα τεκνα θεου κληθωμεν δια τουτο ο κοσμος ου γινωσκει ημας οτι ουκ εγνω αυτον

2 Szeretteim, most Isten gyermekei vagyunk, és még nem lett nyilvánvalóvá, hogy mivé leszünk. De tudjuk, hogy ha nyilvánvalóvá lesz, hasonlókká leszünk Õ hozzá; mert meg fogjuk õt látni, a mint van.
My loved ones, now we are children of God, and at present it is not clear what we are to be. We are certain that at his revelation we will be like him; for we will see him as he is.
αγαπητοι νυν τεκνα θεου εσμεν και ουπω εφανερωθη τι εσομεθα οιδαμεν δε οτι εαν φανερωθη ομοιοι αυτω εσομεθα οτι οψομεθα αυτον καθως εστιν

3 És a kiben megvan ez a reménység Õ iránta, az mind megtisztítja õ magát, a miképen Õ is tiszta.
And everyone who has this hope in him makes himself holy, even as he is holy.
και πας ο εχων την ελπιδα ταυτην επ αυτω αγνιζει εαυτον καθως εκεινος αγνος εστιν

4 Valaki a bûnt cselekszi, az a törvénytelenséget is cselekszi; a bûn pedig a törvénytelenség.
Everyone who is a sinner goes against the law, for sin is going against the law.
πας ο ποιων την αμαρτιαν και την ανομιαν ποιει και η αμαρτια εστιν η ανομια

5 És tudjátok, hogy õ azért jelent meg, hogy a mi bûneinket elvegye; és õ benne nincsen bûn.
And you have knowledge that he came to take away sin: and in him there is no sin.
και οιδατε οτι εκεινος εφανερωθη ινα τας αμαρτιας ημων αρη και αμαρτια εν αυτω ουκ εστιν

6 A ki õ benne marad, egy sem esik bûnbe; a ki bûnbe esik, egy sem látta õt, sem meg nem ismerte õt.
Anyone who is in him does no sin; anyone who is a sinner has not seen him and has no knowledge of him.
πας ο εν αυτω μενων ουχ αμαρτανει πας ο αμαρτανων ουχ εωρακεν αυτον ουδε εγνωκεν αυτον

7 Fiacskáim! senki el ne hitessen benneteket: a ki az igazságot cselekszi, igaz az, a miként Õ is igaz:
My little children, let no man take you out of the true way: he who does righteousness is upright, even as he is upright;
τεκνια μηδεις πλανατω υμας ο ποιων την δικαιοσυνην δικαιος εστιν καθως εκεινος δικαιος εστιν

8 A ki a bûnt cselekszi az ördögbõl van; mert az ördög kezdettõl fogva bûnben leledzik. Azért jelent meg az Istennek Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa.
The sinner is a child of the Evil One; for the Evil One has been a sinner from the first. And the Son of God was seen on earth so that he might put an end to the works of the Evil One.
ο ποιων την αμαρτιαν εκ του διαβολου εστιν οτι απ αρχης ο διαβολος αμαρτανει εις τουτο εφανερωθη ο υιος του θεου ινα λυση τα εργα του διαβολου

9 Senki sem cselekszik bûnt, a ki az Istentõl született, mert benne marad annak magva; és nem cselekedhetik bûnt, mivelhogy Istentõl született.
Anyone who is a child of God does no sin, because he still has God's seed in him; he is not able to be a sinner, because God is his Father.
πας ο γεγεννημενος εκ του θεου αμαρτιαν ου ποιει οτι σπερμα αυτου εν αυτω μενει και ου δυναται αμαρτανειν οτι εκ του θεου γεγεννηται

10 Errõl ismerhetõk meg az Isten gyermekei és az ördög gyermekei: a ki igazságot nem cselekszik, az egy sem az Istentõl való, és az [sem], a ki nem szereti az õ atyjafiát.
In this way it is clear who are the children of God and who are the children of the Evil One; anyone who does not do righteousness or who has no love for his brother, is not a child of God.
εν τουτω φανερα εστιν τα τεκνα του θεου και τα τεκνα του διαβολου πας ο μη ποιων δικαιοσυνην ουκ εστιν εκ του θεου και ο μη αγαπων τον αδελφον αυτου

11 Mert ez az üzenet, a melyet kezdettõl fogva hallottatok, hogy szeressük egymást;
Because this is the word which was given to you from the first, that we are to have love for one another;
οτι αυτη εστιν η αγγελια ην ηκουσατε απ αρχης ινα αγαπωμεν αλληλους

12 Nem úgy, mint Kain, [aki] a gonosztól vala, és meggyilkolá az õ testvérét. És miért gyilkolta meg azt? Mivel az õ cselekedetei gonoszok valának, a testvéreié pedig igazak.
Not being of the Evil One like Cain, who put his brother to death. And why did he put him to death? Because his works were evil and his brother's works were good.
ου καθως καιν εκ του πονηρου ην και εσφαξεν τον αδελφον αυτου και χαριν τινος εσφαξεν αυτον οτι τα εργα αυτου πονηρα ην τα δε του αδελφου αυτου δικαια

13 Ne csodálkozzatok atyámfiai, ha gyûlöl titeket a világ!
Do not be surprised, my brothers, if the world has no love for you.
μη θαυμαζετε αδελφοι μου ει μισει υμας ο κοσμος

14 Mi tudjuk, hogy általmentünk a halálból az életbe, mert szeretjük a mi atyánkfiait. A ki nem szereti az õ atyjafiát, a halálban marad.
We are conscious that we have come out of death into life because of our love for the brothers. He who has no love is still in death.
ημεις οιδαμεν οτι μεταβεβηκαμεν εκ του θανατου εις την ζωην οτι αγαπωμεν τους αδελφους ο μη αγαπων τον αδελφον μενει εν τω θανατω

15 A ki gyûlöli az õ atyjafiát, mind embergyilkos az: és tudjátok, hogy egy embergyilkosnak sincs örök élete, a mi megmaradhatna õ benne.
Anyone who has hate for his brother is a taker of life, and you may be certain that no taker of life has eternal life in him.
πας ο μισων τον αδελφον αυτου ανθρωποκτονος εστιν και οιδατε οτι πας ανθρωποκτονος ουκ εχει ζωην αιωνιον εν αυτω μενουσαν

16 Arról ismertük meg a szeretetet, hogy Õ az õ életét adta érettünk: mi is kötelesek vagyunk odaadni életünket a mi atyánkfiaiért.
In this we see what love is, because he gave his life for us; and it is right for us to give our lives for the brothers.
εν τουτω εγνωκαμεν την αγαπην οτι εκεινος υπερ ημων την ψυχην αυτου εθηκεν και ημεις οφειλομεν υπερ των αδελφων τας ψυχας τιθεναι

17 A kinek pedig van mibõl élnie e világon, és elnézi, hogy az õ atyjafia szükségben van, és elzárja attól az õ szívét, miképen marad meg abban az Isten szeretete?
But if a man has this world's goods, and sees that his brother is in need, and keeps his heart shut against his brother, how is it possible for the love of God to be in him?
ος δ αν εχη τον βιον του κοσμου και θεωρη τον αδελφον αυτου χρειαν εχοντα και κλεισῃ τα σπλαγχνα αυτου απ αυτου πως η αγαπη του θεου μενει εν αυτω

18 Fiacskáim, ne szóval szeressünk, se nyelvvel; hanem cselekedettel és valósággal.
My little children, do not let our love be in word and in tongue, but let it be in act and in good faith.
τεκνια μου μη αγαπωμεν λογω μηδε γλωσση αλλ εργω και αληθεια

19 És errõl ismerjük meg, hogy mi az igazságból vagyunk, és így tesszük bátorságosakká õ elõtte a mi szíveinket.
In this way we may be certain that we are true, and may give our heart comfort before him,
και εν τουτω γινωσκομεν οτι εκ της αληθειας εσμεν και εμπροσθεν αυτου πεισομεν τας καρδιας ημων

20 Hogy ha vádol minket a szív, mivelhogy nagyobb az Isten a mi szívünknél, és mindent tud.
When our heart says that we have done wrong; because God is greater than our heart, and has knowledge of all things.
οτι εαν καταγινωσκη ημων η καρδια οτι μειζων εστιν ο θεος της καρδιας ημων και γινωσκει παντα

21 Szeretteim, ha szívünk nem vádol minket, bizodalmunk van az Istenhez;
My loved ones, if our heart does not say that we have done wrong, we have no fear before him;
αγαπητοι εαν η καρδια ημων μη καταγινωσκη ημων παρρησιαν εχομεν προς τον θεον

22 És akármit kérjünk, megnyerjük tõle, mert megtartjuk az õ parancsolatait, és azokat cselekeszszük, a mik kedvesek elõtte.
And he gives us all our requests, because we keep his laws and do the things which are pleasing in his eyes.
και ο εαν αιτωμεν λαμβανομεν παρ αυτου οτι τας εντολας αυτου τηρουμεν και τα αρεστα ενωπιον αυτου ποιουμεν

23 Ez pedig az õ parancsolata, hogy higyjünk az õ Fiának, a Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást, a mint megparancsolta nékünk.
And this is his law, that we have faith in the name of his Son Jesus Christ, and love for one another, even as he said to us.
και αυτη εστιν η εντολη αυτου ινα πιστευσωμεν τω ονοματι του υιου αυτου ιησου χριστου και αγαπωμεν αλληλους καθως εδωκεν εντολην ημιν

24 És a ki az õ parancsolatait megtartja, az Õ benne marad és Õ is abban; és abból ismerjük meg, hogy bennünk marad, abból a Lélekbõl, a melyet nékünk adott.
He who keeps his laws is in God and God is in him. And the Spirit which he gave us is our witness that he is in us.
και ο τηρων τας εντολας αυτου εν αυτω μενει και αυτος εν αυτω και εν τουτω γινωσκομεν οτι μενει εν ημιν εκ του πνευματος ου ημιν εδωκεν

1 Szeretteim, ne higyjetek minden léleknek, hanem próbáljátok meg a lelkeket, ha Istentõl vannak-é; mert sok hamis próféta jött ki a világba.
My loved ones, do not put your faith in every spirit, but put them to the test, to see if they are from God: because a great number of false prophets have gone out into the world.
αγαπητοι μη παντι πνευματι πιστευετε αλλα δοκιμαζετε τα πνευματα ει εκ του θεου εστιν οτι πολλοι ψευδοπροφηται εξεληλυθασιν εις τον κοσμον

2 Errõl ismerjétek meg az Isten Lelkét: valamely lélek Jézust testben megjelent Krisztusnak vallja, az Istentõl van;
By this you may have knowledge of the Spirit of God: every spirit which says that Jesus Christ has come in the flesh is of God:
εν τουτω γινωσκετε το πνευμα του θεου παν πνευμα ο ομολογει ιησουν χριστον εν σαρκι εληλυθοτα εκ του θεου εστιν

3 És valamely lélek nem vallja Jézust testben megjelent Krisztusnak, nincsen az Istentõl: és az az antikrisztus [lelke,] a melyrõl hallottátok, hogy eljõ; és most e világban van már.
And every spirit which does not say this is not from God: this is the spirit of Antichrist, of which you have had word; and it is in the world even now.
και παν πνευμα ο μη ομολογει τον ιησουν χριστον εν σαρκι εληλυθοτα εκ του θεου ουκ εστιν και τουτο εστιν το του αντιχριστου ο ακηκοατε οτι ερχεται και νυν εν τω κοσμω εστιν ηδη

4 Ti az Istentõl vagytok fiacskáim, és legyõztétek azokat; mert nagyobb az, a ki bennetek van, mint az, a ki e világban van.
You are of God, my little children, and you have overcome them because he who is in you is greater than he who is in the world.
υμεις εκ του θεου εστε τεκνια και νενικηκατε αυτους οτι μειζων εστιν ο εν υμιν η ο εν τω κοσμω

5 Azok a világból valók; azért a világ szerint beszélnek, és a világ hallgat rájok.
They are of the world, so their talk is the world's talk, and the world gives ear to them.
αυτοι εκ του κοσμου εισιν δια τουτο εκ του κοσμου λαλουσιν και ο κοσμος αυτων ακουει

6 Mi az Istentõl vagyunk: a ki ismeri az Istent, hallgat reánk, a ki nincsen az Istentõl, nem hallgat reánk. Errõl ismerjük meg az igazságnak lelkét és a tévelygésnek lelkét.
We are of God: he who has the knowledge of God gives ear to us; he who is not of God does not give ear to us. By this we may see which is the true spirit, and which is the spirit of error.
ημεις εκ του θεου εσμεν ο γινωσκων τον θεον ακουει ημων ος ουκ εστιν εκ του θεου ουκ ακουει ημων εκ τουτου γινωσκομεν το πνευμα της αληθειας και το πνευμα της πλανης

7 Szeretteim, szeressük egymást: mert a szeretet az Istentõl van; és mindaz, a ki szeret, az Istentõl született, és ismeri az Istent.
My loved ones, let us have love for one another: because love is of God, and everyone who has love is a child of God and has knowledge of God.
αγαπητοι αγαπωμεν αλληλους οτι η αγαπη εκ του θεου εστιν και πας ο αγαπων εκ του θεου γεγεννηται και γινωσκει τον θεον

8 A ki nem szeret, nem ismerte meg az Istent; mert az Isten szeretet.
He who has no love has no knowledge of God, because God is love.
ο μη αγαπων ουκ εγνω τον θεον οτι ο θεος αγαπη εστιν

9 Az által lett nyilvánvalóvá az Isten szeretete bennünk, hogy az õ egyszülött Fiát elküldte az Isten e világra, hogy éljünk általa.
And the love of God was made clear to us when he sent his only Son into the world so that we might have life through him.
εν τουτω εφανερωθη η αγαπη του θεου εν ημιν οτι τον υιον αυτου τον μονογενη απεσταλκεν ο θεος εις τον κοσμον ινα ζησωμεν δι αυτου

10 Nem abban van a szeretet, hogy mi szerettük az Istent, hanem hogy õ szeretett minket, és elküldte az õ Fiát engesztelõ áldozatul a mi bûneinkért.
And this is love, not that we had love for God, but that he had love for us, and sent his Son to be an offering for our sins.
εν τουτω εστιν η αγαπη ουχ οτι ημεις ηγαπησαμεν τον θεον αλλ οτι αυτος ηγαπησεν ημας και απεστειλεν τον υιον αυτου ιλασμον περι των αμαρτιων ημων

11 Szeretteim, ha így szeretett minket az Isten, nekünk is szeretnünk kell egymást.
My loved ones, if God had such love for us, it is right for us to have love for one another.
αγαπητοι ει ουτως ο θεος ηγαπησεν ημας και ημεις οφειλομεν αλληλους αγαπαν

12 Az Istent soha senki nem látta: Ha szeretjük egymást, az Isten bennünk marad, és az õ szeretete teljessé lett bennünk:
No man has ever seen God: if we have love for one another, God is in us and his love is made complete in us:
θεον ουδεις πωποτε τεθεαται εαν αγαπωμεν αλληλους ο θεος εν ημιν μενει και η αγαπη αυτου τετελειωμενη εστιν εν ημιν

13 Errõl ismerjük meg, hogy benne maradunk és õ mibennünk; mert a maga Lelkébõl adott minékünk.
And his Spirit which he has given us is the witness that we are in him and he is in us.
εν τουτω γινωσκομεν οτι εν αυτω μενομεν και αυτος εν ημιν οτι εκ του πνευματος αυτου δεδωκεν ημιν

14 És mi láttuk és bizonyságot teszünk, hogy az Atya elküldte a Fiút a világ üdvözítõjéül.
And we have seen and give witness that the Father sent the Son to be the Saviour of the world.
και ημεις τεθεαμεθα και μαρτυρουμεν οτι ο πατηρ απεσταλκεν τον υιον σωτηρα του κοσμου

15 A ki vallja, hogy Jézus az Istennek Fia, az Isten megmarad abban, és õ [is] az Istenben.
Everyone who says openly that Jesus is the Son of God, has God in him and is in God.
ος αν ομολογηση οτι ιησους εστιν ο υιος του θεου ο θεος εν αυτω μενει και αυτος εν τω θεω

16 És mi megismertük és elhittük az Istennek irántunk való szeretetét. Az Isten szeretet; és a ki a szeretetben marad, az Istenben marad, és az Isten [is] õ benne.
And we have seen and had faith in the love which God has for us. God is love, and everyone who has love is in God, and God is in him.
και ημεις εγνωκαμεν και πεπιστευκαμεν την αγαπην ην εχει ο θεος εν ημιν ο θεος αγαπη εστιν και ο μενων εν τη αγαπη εν τω θεω μενει και ο θεος εν αυτω

17 Azzal lesz teljessé a szeretet közöttünk, hogy bizodalmunk van az ítélet napjához, mert a mint õ van, úgy vagyunk mi is e világban.
In this way love is made complete in us, so that we may be without fear on the day of judging, because as he is, so are we in this world.
εν τουτω τετελειωται η αγαπη μεθ ημων ινα παρρησιαν εχωμεν εν τη ημερα της κρισεως οτι καθως εκεινος εστιν και ημεις εσμεν εν τω κοσμω τουτω

18 A szeretetben nincsen félelem; sõt a teljes szeretet kiûzi a félelmet, mert a félelem gyötrelemmel jár: a ki pedig fél, nem lett teljessé a szeretetben.
There is no fear in love: true love has no room for fear, because where fear is, there is pain; and he who is not free from fear is not complete in love.
φοβος ουκ εστιν εν τη αγαπη αλλ η τελεια αγαπη εξω βαλλει τον φοβον οτι ο φοβος κολασιν εχει ο δε φοβουμενος ου τετελειωται εν τη αγαπη

19 Mi szeressük õt; mert õ elõbb szeretett minket!
We have the power of loving, because he first had love for us.
ημεις αγαπωμεν αυτον οτι αυτος πρωτος ηγαπησεν ημας

20 Ha azt mondja valaki, hogy: Szeretem az Istent, és gyûlöli a maga atyjafiát, hazug az: mert a ki nem szereti a maga atyjafiát, a kit lát, hogyan szeretheti az Istent, a kit nem lát?
If a man says, I have love for God, and has hate for his brother, his words are false: for how is the man who has no love for his brother whom he has seen, able to have love for God whom he has not seen?
εαν τις ειπη οτι αγαπω τον θεον και τον αδελφον αυτου μιση ψευστης εστιν ο γαρ μη αγαπων τον αδελφον αυτου ον εωρακεν τον θεον ον ουχ εωρακεν πως δυναται αγαπαν

21 Az a parancsolatunk is van õ tõle, hogy a ki szereti az Istent, szeresse a maga atyjafiát is.
And this is the word which we have from him, that he who has love for God is to have the same love for his brother.
και ταυτην την εντολην εχομεν απ αυτου ινα ο αγαπων τον θεον αγαπα και τον αδελφον αυτου

1 Mindaz, a ki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, Istentõl született; és mindaz, a ki szereti a szülõt, azt is szereti, a ki attól született.
Everyone who has faith that Jesus is the Christ is a child of God: and everyone who has love for the Father has love for his child.
πας ο πιστευων οτι ιησους εστιν ο χριστος εκ του θεου γεγεννηται και πας ο αγαπων τον γεννησαντα αγαπα και τον γεγεννημενον εξ αυτου

2 Abból ismerjük meg, hogy szeretjük az Isten gyermekeit, hogyha az Istent szeretjük, és az õ parancsolatait megtartjuk.
In this way, we are certain that we have love for the children of God, when we have love for God and keep his laws.
εν τουτω γινωσκομεν οτι αγαπωμεν τα τεκνα του θεου οταν τον θεον αγαπωμεν και τας εντολας αυτου τηρωμεν

3 Mert az az Isten szeretete, hogy megtartjuk az õ parancsolatait; az õ parancsolatai pedig nem nehezek.
For loving God is keeping his laws: and his laws are not hard.
αυτη γαρ εστιν η αγαπη του θεου ινα τας εντολας αυτου τηρωμεν και αι εντολαι αυτου βαρειαι ουκ εισιν

4 Mert mindaz, a mi az Istentõl született, legyõzi a világot; és az a gyõzedelem, a mely legyõzte a világot, a mi hitünk.
Anything which comes from God is able to overcome the world: and the power by which we have overcome the world is our faith.
οτι παν το γεγεννημενον εκ του θεου νικα τον κοσμον και αυτη εστιν η νικη η νικησασα τον κοσμον η πιστις ημων

5 Ki az, a ki legyõzi a világot, ha nem az, a ki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia?!
Who is able to overcome the world but the man who has faith that Jesus is the Son of God?
τις εστιν ο νικων τον κοσμον ει μη ο πιστευων οτι ιησους εστιν ο υιος του θεου

6 Ez az, a ki víz és vér által jõ vala, Jézus a Krisztus; nemcsak a vízzel, hanem a vízzel és a vérrel. És a Lélek az, a mely bizonyságot tesz, mert a Lélek az igazság.
This is he who came by water and by blood, Jesus Christ; not by water only but by water and by blood.
ουτος εστιν ο ελθων δι υδατος και αιματος ιησους ο χριστος ουκ εν τω υδατι μονον αλλ εν τω υδατι και τω αιματι και το πνευμα εστιν το μαρτυρουν οτι το πνευμα εστιν η αληθεια

7 Mert hárman vannak, a kik bizonyságot tesznek a mennyben, az Atya, az Íge és a Szent Lélek: és ez a három egy.
And the Spirit is the witness, because the Spirit is true.
οτι τρεις εισιν οι μαρτυρουντες εν τω ουρανω ο πατηρ ο λογος και το αγιον πνευμα και ουτοι οι τρεις εν εισιν

8 És hárman vannak, a kik bizonyságot tesznek a földön, a Lélek, a víz és a vér; és ez a három [is] egy.
There are three witnesses, the Spirit, the water, and the blood: and all three are in agreement.
και τρεις εισιν οι μαρτυρουντες εν τη γη το πνευμα και το υδωρ και το αιμα και οι τρεις εις το εν εισιν

9 Ha elfogadjuk az emberek bizonyságtételét, az Isten bizonyságtétele nagyobb: mert az Isten bizonyságtétele az, a melylyel bizonyságot tett az õ Fiáról.
If we take the witness of men to be true, the witness of God is greater: because this is the witness which God has given about his Son.
ει την μαρτυριαν των ανθρωπων λαμβανομεν η μαρτυρια του θεου μειζων εστιν οτι αυτη εστιν η μαρτυρια του θεου ην μεμαρτυρηκεν περι του υιου αυτου

10 A ki hisz az Isten Fiában, bizonyságtétele van önmagában. A ki nem hisz az Istennek, hazuggá tette õt; mert nem hitt abban a bizonyságtételben, a melylyel bizonyságot tett Isten az õ Fiáról.
He who has faith in the Son of God has the witness in himself: he who has not faith in God makes him false, because he has not faith in the witness which God has given about his Son.
ο πιστευων εις τον υιον του θεου εχει την μαρτυριαν εν εαυτω ο μη πιστευων τω θεω ψευστην πεποιηκεν αυτον οτι ου πεπιστευκεν εις την μαρτυριαν ην μεμαρτυρηκεν ο θεος π ερι του υιου αυτου

11 És ez az a bizonyságtétel, hogy örök életet adott nékünk az Isten és ez az élet az õ Fiában van.
And his witness is this, that God has given us eternal life, and this life is in his Son.
και αυτη εστιν η μαρτυρια οτι ζωην αιωνιον εδωκεν ημιν ο θεος και αυτη η ζωη εν τω υιω αυτου εστιν

12 A kié a Fiú, azé az élet: a kiben nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban.
He who has the Son has the life; he who has not the Son of God has not the life.
ο εχων τον υιον εχει την ζωην ο μη εχων τον υιον του θεου την ζωην ουκ εχει

13 Ezeket írtam néktek, a kik hisztek az Isten Fiának nevében, hogy tudjátok meg, hogy örök életetek van, és hogy higyjetek az Isten Fiának nevében.
I have put these things in writing for you who have faith in the name of the Son of God, so that you may be certain that you have eternal life.
ταυτα εγραψα υμιν τοις πιστευουσιν εις το ονομα του υιου του θεου ινα ειδητε οτι ζωην εχετε αιωνιον και ινα πιστευητε εις το ονομα του υιου του θεου

14 És ez az a bizodalom, a melylyel õ hozzá vagyunk, hogy ha kérünk valamit az õ akarata szerint, meghallgat minket:
And we are certain that if we make any request to him which is right in his eyes, he will give ear to us:
και αυτη εστιν η παρρησια ην εχομεν προς αυτον οτι εαν τι αιτωμεθα κατα το θελημα αυτου ακουει ημων

15 És ha tudjuk, hogy meghallgat bennünket, akármit kérünk, tudjuk, hogy megvannak a kéréseink, a melyeket kértünk õ tõle.
And if we are certain that he gives ear to all our requests, we are equally certain that we will get our requests.
και εαν οιδαμεν οτι ακουει ημων ο αν αιτωμεθα οιδαμεν οτι εχομεν τα αιτηματα α ητηκαμεν παρ αυτου

16 Ha valaki látja, hogy az õ atyjafia vétkezik, [de] nem halálos bûnt, könyörögjön, és [az] [Isten] életet ad annak, a ki nem halálos bûnnel vétkezik. Van halálos bûn; nem az ilyenért mondom, hogy könyörögjön.
If a man sees his brother doing a sin which is not bad enough for death, let him make a prayer to God, and God will give life to him whose sin was not bad enough for death. There is a sin whose punishment is death: I do not say that he may make such a request then.
εαν τις ιδη τον αδελφον αυτου αμαρτανοντα αμαρτιαν μη προς θανατον αιτησει και δωσει αυτω ζωην τοις αμαρτανουσιν μη προς θανατον εστιν αμαρτια προς θανατον ου περι εκεινης λεγω ινα ερωτηση

17 Minden igazságtalanság bûn; de van nem halálos bûn [is].
All evil-doing is sin: but death is not the punishment for every sort of sin.
πασα αδικια αμαρτια εστιν και εστιν αμαρτια ου προς θανατον

18 Tudjuk, hogy valaki Istentõl született, nem vétkezik: hanem a ki Istentõl született, megõrzi magát, és a gonosz nem illeti õt.
We are certain that one who is a child of God will do no sin, but the Son of God keeps him so that he is not touched by the Evil One.
οιδαμεν οτι πας ο γεγεννημενος εκ του θεου ουχ αμαρτανει αλλ ο γεννηθεις εκ του θεου τηρει εαυτον και ο πονηρος ουχ απτεται αυτου

19 Tudjuk, hogy Istentõl vagyunk, és az egész világ a gonoszságban vesztegel.
We are certain that we are of God, but all the world is in the power of the Evil One.
οιδαμεν οτι εκ του θεου εσμεν και ο κοσμος ολος εν τω πονηρω κειται

20 De tudjuk [azt is,] hogy az Isten Fia eljött, és értelmet adott nékünk arra, hogy megismerjük az igazat, és [hogy] mi az igazban, az õ Fiában, a Jézus Krisztusban vagyunk. Ez az igaz Isten és az örök élet.
And we are certain that the Son of God has come, and has given us a clear vision, so that we may see him who is true, and we are in him who is true, in his Son Jesus Christ. He is the true God and eternal life.
οιδαμεν δε οτι ο υιος του θεου ηκει και δεδωκεν ημιν διανοιαν ινα γινωσκωμεν τον αληθινον και εσμεν εν τω αληθινω εν τω υιω αυτου ιησου χριστω ουτος εστιν ο αληθινος θεος και η ζωη αιωνιος

21 Fiacskáim, oltalmazzátok meg magatokat a bálványoktól. Ámen!
My little children, keep yourselves from false gods.
τεκνια φυλαξατε εαυτους απο των ειδωλων αμην

1 A presbiter a kiválasztott asszonynak és az õ gyermekeinek, a kiket én igazán szeretek, és nem csak én, hanem mindenki, a ki megismerte az igazságot.
I, a ruler in the church, send word to the noble sister who is of God's selection, and to her children, for whom I have true love; and not only I, but all who have knowledge of what is true;
ο πρεσβυτερος εκλεκτη κυρια και τοις τεκνοις αυτης ους εγω αγαπω εν αληθεια και ουκ εγω μονος αλλα και παντες οι εγνωκοτες την αληθειαν

2 Az igazságért, a mely megmarad bennünk, és velünk lesz mindörökké:
Because of this true knowledge which is in us, and will be with us for ever:
δια την αληθειαν την μενουσαν εν ημιν και μεθ ημων εσται εις τον αιωνα

3 Kegyelem, irgalom, békesség legyen veletek az Atya Istentõl, és az Úr Jézus Krisztustól az Atyának Fiától igazsággal és szeretettel.
May grace, mercy, and peace be with us from God the Father, and from Jesus Christ, the Son of the Father, in all true love.
εσται μεθ ημων χαρις ελεος ειρηνη παρα θεου πατρος και παρα κυριου ιησου χριστου του υιου του πατρος εν αληθεια και αγαπη

4 Felettébb örültem, hogy olyanokat találtam gyermekeid között, a kik igazságban járnak, a mint parancsolatot vettünk az Atyától.
It gave me great joy to see some of your children walking in the true way, even as we were ordered to do by the Father.
εχαρην λιαν οτι ευρηκα εκ των τεκνων σου περιπατουντας εν αληθεια καθως εντολην ελαβομεν παρα του πατρος

5 És most kérlek téged, Asszonyom, nem mintha új parancsolatot írnék néked, hanem, a melyet kezdettõl fogva vettünk, hogy szeressük egymást!
And now, my sister, I make a request to you, not sending you a new law, but the law which we had from the first, that we have love for one another.
και νυν ερωτω σε κυρια ουχ ως εντολην γραφω σοι καινην αλλα ην ειχομεν απ αρχης ινα αγαπωμεν αλληλους

6 És ez a szeretet, hogy járjunk az õ parancsolatai szerint. Ez a parancsolat, a mint kezdettõl fogva hallottátok, hogy abban járjatok.
And love is the keeping of his laws. This is the law which was given to you from the first, so that you might keep it.
και αυτη εστιν η αγαπη ινα περιπατωμεν κατα τας εντολας αυτου αυτη εστιν η εντολη καθως ηκουσατε απ αρχης ινα εν αυτη περιπατητε

7 Mert sok hitetõ jött e világra, a kik nem vallják a Jézust testben megjelent Krisztusnak. Ez a hitetõ és az antikrisztus.
Because a number of false teachers have gone out into the world, who do not give witness that Jesus Christ came in the flesh. Such a one is a false teacher and Antichrist.
οτι πολλοι πλανοι εισηλθον εις τον κοσμον οι μη ομολογουντες ιησουν χριστον ερχομενον εν σαρκι ουτος εστιν ο πλανος και ο αντιχριστος

8 Vigyázzatok magatokra, hogy el ne veszítsük, a mit munkáltunk, hanem teljes jutalmat nyerjünk.
Keep watch over yourselves, so that you do not make our work of no effect, but may get your full reward.
βλεπετε εαυτους ινα μη απολεσωμεν α ειργασαμεθα αλλα μισθον πληρη απολαβωμεν

9 A ki félrelép és nem marad meg a Krisztus tudománya mellett, annak egynek sincs Istene. A ki megmarad a Krisztus tudománya mellett, mind az Atya, mind a Fiú az övé.
Anyone who goes on and does not keep to the teaching of Christ, has not God: he who keeps to the teaching has the Father and the Son.
πας ο παραβαινων και μη μενων εν τη διδαχη του χριστου θεον ουκ εχει ο μενων εν τη διδαχη του χριστου ουτος και τον πατερα και τον υιον εχει

10 Ha valaki elmegy hozzátok és nem ezt a tudományt viszi, ne fogadjátok azt be házatokba, és azt ne köszöntsétek;
If anyone comes to you not having this teaching, do not take him into your house or give him words of love:
ει τις ερχεται προς υμας και ταυτην την διδαχην ου φερει μη λαμβανετε αυτον εις οικιαν και χαιρειν αυτω μη λεγετε

11 Mert a ki köszönti azt, részes annak gonosz cselekedeteiben.
For he who gives him words of love has a part in his evil works.
ο γαρ λεγων αυτω χαιρειν κοινωνει τοις εργοις αυτου τοις πονηροις

12 Sok írni valóm volna néktek, de nem akartam papirossal és tintával, hanem reménylem, hogy elmegyek hozzátok, és szemtõl szembe beszélhetünk, hogy örömünk teljes legyen.
Having much to say to you, it is not my purpose to put it all down with paper and ink: but I am hoping to come to you, and to have talk with you face to face, so that your joy may be full.
πολλα εχων υμιν γραφειν ουκ ηβουληθην δια χαρτου και μελανος αλλα ελπιζω ελθειν προς υμας και στομα προς στομα λαλησαι ινα η χαρα ημων η πεπληρωμενη

13 Köszöntenek téged a te kiválasztott nõtestvérednek gyermekei. Ámen.
The children of your noble sister, who is of God's selection, send you their love.
ασπαζεται σε τα τεκνα της αδελφης σου της εκλεκτης αμην

1 A presbiter a szeretett Gájusnak, a kit én igazán szeretek.
I, a ruler in the church, send word to the well loved Gaius, for whom I have true love.
ο πρεσβυτερος γαιω τω αγαπητω ον εγω αγαπω εν αληθεια

2 Szeretett [barátom,] kívánom, hogy mindenben jól legyen dolgod, és légy egészséges, a mint jó dolga van a lelkednek.
My loved one, it is my prayer that you may do well in all things, and be healthy in body, even as your soul does well.
αγαπητε περι παντων ευχομαι σε ευοδουσθαι και υγιαινειν καθως ευοδουται σου η ψυχη

3 Mert felettébb örültem, a mikor atyafiak jöttek és bizonyságot tettek a te igazságodról, úgy, a mint te az igazságban jársz.
For it gave me great joy when some of the brothers came and gave witness that you had the true faith and were walking in the true way.
εχαρην γαρ λιαν ερχομενων αδελφων και μαρτυρουντων σου τη αληθεια καθως συ εν αληθεια περιπατεις

4 Nincs annál nagyobb örömem, mintha hallom, hogy az én gyermekeim az igazságban járnak.
I have no greater joy than to have news that my children are walking in the true way.
μειζοτεραν τουτων ουκ εχω χαραν ινα ακουω τα εμα τεκνα εν αληθεια περιπατουντα

5 Szeretett [barátom,] híven cselekszel mindenben, a mit az atyafiakért, és pedig az idegenekért teszel,
My loved one, you are doing a good work in being kind to those brothers who come from other places;
αγαπητε πιστον ποιεις ο εαν εργαση εις τους αδελφους και εις τους ξενους

6 A kik bizonyságot tettek a te szeretetedrõl a gyülekezet elõtt; a kiket jól teszed, ha Istenhez méltóan bocsátasz útjokra.
Who have given witness to the church of your love for them: and you will do well to send them on their way well cared for, as is right for servants of God:
οι εμαρτυρησαν σου τη αγαπη ενωπιον εκκλησιας ους καλως ποιησεις προπεμψας αξιως του θεου

7 Mert az õ nevéért mentek ki, semmit sem fogadván el a pogányoktól;
For they went out for love of the Name, taking nothing from the Gentiles.
υπερ γαρ του ονοματος εξηλθον μηδεν λαμβανοντες απο των εθνων

8 Nékünk azért be kell fogadnunk az ilyeneket, hogy munkatársaikká lehessünk az igazságban.
So it is right for us to take in such men as guests, so that we may take our part in the work of the true faith.
ημεις ουν οφειλομεν απολαμβανειν τους τοιουτους ινα συνεργοι γινωμεθα τη αληθεια

9 Írtam a gyülekezetnek; de Diotrefesz, a ki elsõséget kíván közöttük, nem fogad el minket.
I sent a letter to the church, but Diotrephes, whose desire is ever to have the first place among them, will not have us there.
εγραψα τη εκκλησια αλλ ο φιλοπρωτευων αυτων διοτρεφης ουκ επιδεχεται ημας

10 Ezért, ha odamegyek, felemlítem az õ dolgait, a melyeket cselekszik, gonosz szavakkal csácsogván ellenünk; sõt nem elégedvén meg ezzel, maga sem fogadja be az atyafiakat, és a kik ezt akarnák, azokat is akadályozza, és az egyházból kiveti.
So if I come, I will keep in mind the things he does, talking against us with evil words: and as if this was not enough, he does not take the brothers into his house, and those who are ready to take them in, he keeps from doing so, putting them out of the church if they do.
δια τουτο εαν ελθω υπομνησω αυτου τα εργα α ποιει λογοις πονηροις φλυαρων ημας και μη αρκουμενος επι τουτοις ουτε αυτος επιδεχεται τους αδελφους και τους βουλομενους κωλυει και εκ της εκκλησιας εκβαλλει

11 Szeretett [barátom,] ne a rosszat kövesd, hanem a jót. A ki jót cselekszik, az Istentõl van; a ki pedig rosszat cselekszik, nem látta az Istent.
My loved one, do not be copying what is evil, but what is good. He who does good is of God: he who does evil has not seen God.
αγαπητε μη μιμου το κακον αλλα το αγαθον ο αγαθοποιων εκ του θεου εστιν ο δε κακοποιων ουχ εωρακεν τον θεον

12 Demeter mellett mindenki bizonyságot tett, maga az igazság is; de mi is bizonyságot teszünk, és tudjátok, hogy a mi bizonyságtételünk igaz.
Demetrius has the approval of all men and of what is true: and we give the same witness, and you are certain that our witness is true.
δημητριω μεμαρτυρηται υπο παντων και υπ αυτης της αληθειας και ημεις δε μαρτυρουμεν και οιδατε οτι η μαρτυρια ημων αληθης εστιν

13 Sok írni valóm volna, de nem akarok tintával és tollal írni néked:
I had much to say to you, but it is not my purpose to put it all down with ink and pen:
πολλα ειχον γραφειν αλλ ου θελω δια μελανος και καλαμου σοι γραψαι

14 Hanem reménylem, hogy csakhamar meglátlak téged és szemtõl szembe beszélhetünk.
But I am hoping to see you in a short time, and to have talk with you face to face.\
ελπιζω δε ευθεως ιδειν σε και στομα προς στομα λαλησομεν ειρηνη σοι ασπαζονται σε οι φιλοι ασπαζου τους φιλους κατ ονομα

1 Júdás, Jézus Krisztusnak szolgája, Jakabnak pedig atyafia, az elhívottaknak a kik az Atya Istentõl megszenteltettek és Jézus Krisztustól megtartattak:
Jude, a servant of Jesus Christ and the brother of James, to those of God's selection who have been made holy by God the Father and are kept safe for Jesus Christ:
ιουδας ιησου χριστου δουλος αδελφος δε ιακωβου τοις εν θεω πατρι ηγιασμενοις και ιησου χριστω τετηρημενοις κλητοις

2 Irgalmasság, békesség és szeretet adassék néktek bõségesen.
May mercy and peace and love be increased in you.
ελεος υμιν και ειρηνη και αγαπη πληθυνθειη

3 Szeretteim, mivelhogy minden igyekezettel azon vagyok, hogy írjak néktek a közös üdvösség felõl, kénytelen voltam, hogy intõleg írjak néktek, hogy tusakodjatok a hitért, a mely egyszer a szenteknek adatott.
My loved ones, while my thoughts were full of a letter which I was going to send you about our common salvation, it was necessary for me to send you one requesting you with all my heart to go on fighting strongly for the faith which has been given to the saints once and for ever.
αγαπητοι πασαν σπουδην ποιουμενος γραφειν υμιν περι της κοινης σωτηριας αναγκην εσχον γραψαι υμιν παρακαλων επαγωνιζεσθαι τη απαξ παραδοθειση τοις αγιοις πιστει

4 Mert belopózkodtak valami emberek, a kik régen elõre beírattak ezen ítéletre, istentelenek, kik a mi Istenünknek kegyelmét bujálkodásra fordítják, és az egyedüli Urat, az Istent, és a mi Urunkat, a Jézus Krisztust megtagadják.
For certain men have come among you secretly, marked out before in the holy Writings for this evil fate, men without the fear of God, turning his grace into an unclean thing, and false to our only Master and Lord, Jesus Christ.
παρεισεδυσαν γαρ τινες ανθρωποι οι παλαι προγεγραμμενοι εις τουτο το κριμα ασεβεις την του θεου ημων χαριν μετατιθεντες εις ασελγειαν και τον μονον δεσποτην θεον και κυριον ημων ιησουν χριστον αρνουμενοι

5 Emlékeztetni akarlak továbbá titeket, mint a kik egyszer [már] tudjátok, hogy az Úr, a mikor a népet Égyiptom földéből kiszabadította, viszontag azokat, a kik nem hittek, elvesztette.

Now it is my purpose to put you in mind, though you once had knowledge of all these things, of how the Lord, having taken a people safely out of Egypt, later sent destruction on those who had no faith;

υπομνησαι δε υμας βουλομαι ειδοτας υμας απαξ τουτο οτι ο κυριος λαον εκ γης αιγυπτου σωσας το δευτερον τους μη πιστευσαντας απωλεσεν

6 És az angyalokat is, a kik nem tartották meg fejedelemségöket, hanem elhagyták az õ lakóhelyöket, a nagy nap ítéletére örök bilincseken, sötétségben tartotta.

And the angels who did not keep to their kingdom but went out from the place which was theirs, he has put in eternal chains and in dark night till the great day of the judging.

αγγελους τε τους μη τηρησαντας την εαυτων αρχην αλλα απολιποντας το ιδιον οικητηριον εις κρισιν μεγαλης ημερας δεσμοις αιδιοις υπο ζοφον τετηρηκεν

7 Miképen Sodoma és Gomora és a körültök lévõ városok [is], a melyek azokhoz hasonlóan paráználkodtak, és más test után jártak, például vannak [elõttünk,] örök tûznek büntetését szenvedvén.

Even as Sodom and Gomorrah, and the towns near them, having like these, given themselves up to unclean desires and gone after strange flesh, have been made an example, undergoing the punishment of eternal fire.

ως σοδομα και γομορρα και αι περι αυτας πολεις τον ομοιον τουτοις τροπον εκπορνευσασαι και απελθουσαι οπισω σαρκος ετερας προκεινται δειγμα πυρος αιωνιου δικην υπεχο υσαι

8 Hasonlóképen mégis ezek is álomba merülvén, a testet megfertõztetik, a hatalmasságot megvetik, és a méltóságokat káromolják.

In the same way these dreamers make the flesh unclean, having no respect for authorities, and say evil of rulers.

ομοιως μεντοι και ουτοι ενυπνιαζομενοι σαρκα μεν μιαινουσιν κυριοτητα δε αθετουσιν δοξας δε βλασφημουσιν

9 Pedig Mihály arkangyal, mikor az ördöggel vitatkozván Mózes teste felett vetélkedett, nem mert arra káromló ítéletet mondani, hanem azt mondá: Dorgáljon meg téged az Úr!

Now when Michael, one of the chief angels, was fighting against the Evil One for the body of Moses, fearing to make use of violent words against him, he only said, May the Lord be your judge.

ο δε μιχαηλ ο αρχαγγελος οτε τω διαβολω διακρινομενος διελεγετο περι του μωσεως σωματος ουκ ετολμησεν κρισιν επενεγκειν βλασφημιας αλλ ειπεν επιτιμησαι σοι κυριος

10 Ezek pedig azokat káromolják, a miket nem tudnak; a miket pedig természet szerint tudnak, mint az oktalan állatok, azok által megromolnak.

But these men say evil about such things as they have no knowledge of; and the things of which they have natural knowledge, like beasts without reason, are the cause of their destruction.

ουτοι δε οσα μεν ουκ οιδασιν βλασφημουσιν οσα δε φυσικως ως τα αλογα ζωα επισταντα ι εν τουτοις φθειρονται

11 Jaj nékik! mert a Kain útján indultak el, és a Bálám tévelygéseivel bérért szakadtak ki, és a Kóré ellenkezésével vesztek el.

A curse on them! They have gone in the way of Cain, running uncontrolled into the error of Balaam for reward, and have come to destruction by saying evil against the Lord, like Korah.

ουαι αυτοις οτι τη οδω του καιν επορευθησαν και τη πλανη του βαλααμ μισθου εξεχυθησαν και τη αντιλογια του κορε απωλοντο

12 Ezek szennyfoltok a ti szeretetvendégségeiteken, tartózkodás nélkül veletek lakmároznak, magokat hízlalják; víztelen, szelektõl hányt-vetett fellegek; elhervadt, gyümölcstelen, kétszer meghalt és tõbõl kiszaggatott fák;

These men are unseen rocks at your love-feasts, when they take part in them with you, keepers of sheep who without fear take the food of the sheep; clouds without water rushing before the wind, wasted trees without fruit, twice dead, pulled up by the roots,

ουτοι εισιν εν ταις αγαπαις υμων σπιλαδες συνευωχουμενοι αφοβως εαυτους ποιμαινοντες νεφελαι ανυδροι υπο ανεμων περιφερομεναι δενδρα φθινοπωρινα ακαρπα δις αποθαν οντα εκριζωθεντα

13 Tengernek megvadult habjai, a magok rútságát tajtékozók; tévelygõ csillagok, a kiknek a sötétség homálya van fenntartva örökre.

Violent waves of the sea, streaming with their shame, wandering stars for whom the darkest night is kept in store for ever.

κυματα αγρια θαλασσης επαφριζοντα τας εαυτων αισχυνας αστερες πλανηται οις ο ζοφος του σκοτους εις τον αιωνα τετηρηται

14 Ezekrõl is prófétált pedig Énok, a ki Ádámtól fogva a hetedik volt, mondván: Ímé eljött az Úr az õ sok ezer szentjével,
The prophet Enoch, who was the seventh after Adam, said of these men, The Lord came with tens of thousands of his saints,
προεφητευσεν δε και τουτοις εβδομος απο αδαμ ενωχ λεγων ιδου ηλθεν κυριος εν μυριασιν αγιαις αυτου

15 Hogy ítéletet tartson mindenek felett, és feddõzzék mindazok ellen, a kik közöttök istentelenek, istentelenségöknek minden cselekedetéért, a melyekkel istentelenkedtek, és minden kemény beszédért, a melyet az istentelen bûnösök szóltak õ ellene.
To be the judge of all, and to give a decision against all those whose lives are unpleasing to him, because of the evil acts which they have done, and because of all the hard things which sinners without fear of God have said against him.
ποιησαι κρισιν κατα παντων και εξελεγξαι παντας τους ασεβεις αυτων περι παντων των εργων ασεβειας αυτων ων ησεβησαν και περι παντων των σκληρων ων ελαλησαν κατ α υτου αμαρτωλοι ασεβεις

16 Ezek zúgolódók, panaszolkodók, a magok kívánságai szerint járók; szájok kevélységet szól, haszonlesésbõl személyimádók.
These are the men who make trouble, ever desiring change, going after evil pleasures, using high-sounding words, respecting men's position in the hope of reward.
ουτοι εισιν γογγυσται μεμψιμοιροι κατα τας επιθυμιας αυτων πορευομενοι και το στομα αυτων λαλει υπερογκα θαυμαζοντες προσωπα ωφελειας χαριν

17 Ti azonban, szeretteim, emlékezzetek meg azokról a beszédekrõl, a melyeket a mi Urunk Jézus Krisztus apostolai mondottak.
But you, my loved ones, keep in memory the words which were said before by the Apostles of our Lord Jesus Christ,
υμεις δε αγαπητοι μνησθητε των ρηματων των προειρημενων υπο των αποστολων του κυριου ημων ιησου χριστου

18 Mert azt mondták néktek, hogy az utolsó idõben lesznek csúfolódók, a kik az õ istentelen kívánságai szerint járnak.
How they said to you, In the last days there will be men who, guided by their evil desires, will make sport of holy things.
οτι ελεγον υμιν οτι εν εσχατω χρονω εσονται εμπαικται κατα τας εαυτων επιθυμιας πορευομενοι των ασεβειων

19 Ezek azok, a kik különszakadnak, érzékiek, kikben nincsen [Szent]Lélek.
These are the men who make divisions, natural men, not having the Spirit.
ουτοι εισιν οι αποδιοριζοντες ψυχικοι πνευμα μη εχοντες

20 Ti pedig szeretteim, épülvén a ti szentséges hitetekben, imádkozván Szent Lélek által,
But you, my loved ones, building yourselves up on your most holy faith, and making prayers in the Holy Spirit,
υμεις δε αγαπητοι τη αγιωτατη υμων πιστει εποικοδομουντες εαυτους εν πνευματι αγιω προσευχομενοι

21 Tartsátok meg magatokat Istennek szeretetében, várván a mi Urunk Jézus Krisztusnak irgalmasságát az örök életre.
Keep yourselves in the love of God, looking for life eternal through the mercy of our Lord Jesus Christ.
εαυτους εν αγαπη θεου τηρησατε προσδεχομενοι το ελεος του κυριου ημων ιησου χριστου εις ζωην αιωνιον

22 És könyörüljetek némelyeken, megkülönböztetvén õket.
And have pity on those who are in doubt;
και ους μεν ελεειτε διακρινομενοι

23 Másokat pedig rettentéssel mentsetek meg, kiragadva õket a tûzbõl, és útálva még a ruhát is, a melyet a test beszennyezett.
And to some give salvation, pulling them out of the fire; and on some have mercy with fear, hating even the clothing which is made unclean by the flesh.
ους δε εν φοβω σωζετε εκ του πυρος αρπαζοντες μισουντες και τον απο της σαρκος εσπιλωμενον χιτωνα

24 Annak pedig, a ki titeket a bûntõl megõrízhet, és az õ dicsõsége elé állíthat feddhetetlenségben nagy örömmel,
Now to him who is able to keep you from falling, and to give you a place in his glory, free from all evil, with great joy,
τω δε δυναμενω φυλαξαι αυτους απταιστους και στησαι κατενωπιον της δοξης αυτου αμωμους εν αγαλλιασει

25 Az egyedül bölcs Istennek, a mi megtartónknak, dicsõség, nagyság, erõ és hatalom most és mind örökké. Ámen.
To the only God our Saviour, through Jesus Christ our Lord, let us give glory and honour and authority and power, before all time and now and for ever. So be it.
μονω σοφω θεω σωτηρι ημων δοξα και μεγαλωσυνη κρατος και εξουσια και νυν και εις παντας τους αιωνας αμην

1 Jézus Krisztus kijelentése, a melyet adott néki az Isten, hogy megmutassa az õ szolgáinak, a miknek meg kell lenniök hamar: Õ pedig elküldvén [azt] az õ angyala által, megjelenté az õ szolgájának Jánosnak,

The Revelation of Jesus Christ which God gave him so that his servants might have knowledge of the things which will quickly take place: and he sent and made it clear by his angel to his servant John;

αποκαλυψις ιησου χριστου ην εδωκεν αυτω ο θεος δειξαι τοις δουλοις αυτου α δει γενεσθαι εν ταχει και εσημανεν αποστειλας δια του αγγελου αυτου τω δουλω αυτου ιωαννη

2 A ki bizonyságot tett az Isten beszédérõl és Jézus Krisztus bizonyságtételérõl, mindenrõl, a mit látott.

Who gave witness of the word of God, and of the witness of Jesus Christ, even of all the things which he saw.

ος εμαρτυρησεν τον λογον του θεου και την μαρτυριαν ιησου χριστου οσα τε ειδεν

3 Boldog, a ki olvassa, és a kik hallgatják e prófétálásnak beszédeit, és megtartják azokat, a melyek megírattak abban; mert az idõ közel van.

A blessing be on the reader, and on those who give ear to the prophet's words, and keep the things which he has put in the book: for the time is near.

μακαριος ο αναγινωσκων και οι ακουοντες τους λογους της προφητειας και τηρουντες τα εν αυτη γεγραμμενα ο γαρ καιρος εγγυς

4 János a hét gyülekezetnek, a mely Ázsiában van: Kegyelem néktek és békesség attól, a ki van, a ki vala és a ki eljövendõ; és a hét lélektõl, a mely az õ királyiszéke elõtt van,

John to the seven churches which are in Asia: Grace to you and peace, from him who is and was and is to come; and from the seven Spirits which are before his high seat;

ιωαννης ταις επτα εκκλησιαις ταις εν τη ασια χαρις υμιν και ειρηνη απο του ο ων και ο ην και ο ερχομενος και απο των επτα πνευματων α εστιν ενωπιον του θρονου αυτου

5 És a Jézus Krisztustól, a ki a hû tanúbizonyság, a halottak közül az elsõszülött, és a föld királyainak fejedelme. Annak, a ki minket szeretett, és megmosott bennünket a mi bûneinkbõl az õ vére által,

And from Jesus Christ, the true witness, the first to come back from the dead, and the ruler of the kings of the earth. To him who had love for us and has made us clean from our sins by his blood;

και απο ιησου χριστου ο μαρτυς ο πιστος ο πρωτοτοκος εκ των νεκρων και ο αρχων των βασιλεων της γης τω αγαπησαντι ημας και λουσαντι ημας απο των αμαρτιων ημων εν τω αιματι αυτου

6 És tett minket királyokká és papokká az õ Istenének és Atyjának: annak dicsõség és hatalom mind örökkön örökké! Ámen.

And has made us to be a kingdom and priests to his God and Father; to him let glory and power be given for ever and ever. So be it.

και εποιησεν ημας βασιλεις και ιερεις τω θεω και πατρι αυτου αυτω η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων αμην

7 Ímé eljõ a felhõkkel; és minden szem meglátja õt, még a kik õt által szegezték is; és siratja õt e földnek minden nemzetsége. Úgy van. Ámen.

See, he comes with the clouds, and every eye will see him, and those by whom he was wounded; and all the tribes of the earth will be sorrowing because of him. Yes, so be it.

ιδου ερχεται μετα των νεφελων και οψεται αυτον πας οφθαλμος και οιτινες αυτον εξεκεντησαν και κοψονται επ αυτον πασαι αι φυλαι της γης ναι αμην

8 Én vagyok az Alfa és az Omega, kezdet és vég, ezt mondja az Úr, a ki van és a ki vala és a ki eljövendõ, a Mindenható.

I am the First and the Last, says the Lord God who is and was and is to come, the Ruler of all.

εγω ειμι το α και το ω αρχη και τελος λεγει ο κυριος ο ων και ο ην και ο ερχομενος ο παντοκρατωρ

9 Én János, a ki néktek atyátokfia is vagyok, társatok is a Jézus Krisztus szenvedésében és királyságában és tûrésében, a szigeten valék, a mely Páthmósnak neveztetik, az Isten beszédéért és a Jézus Krisztus bizonyságtételéért.

I, John, your brother, who have a part with you in the trouble and the kingdom and the quiet strength of Jesus, was in the island which is named Patmos, for the word of God and the witness of Jesus.

εγω ιωαννης ο και αδελφος υμων και συγκοινωνος εν τη θλιψει και εν τη βασιλεια και υπομονη ιησου χριστου εγενομην εν τη νησω τη καλουμενη πατμω δια τον λογον του θεο υ και δια την μαρτυριαν ιησου χριστου

10 Lélekben valék ott az Úrnak napján, és hallék hátam megett nagy szót, mint egy trombitáét,

I was in the Spirit on the Lord's day, and a great voice at my back, as of a horn, came to my ears,

εγενομην εν πνευματι εν τη κυριακη ημερα και ηκουσα οπισω μου φωνην μεγαλην ως σαλπιγγος

11 A mely ezt mondja vala: Én vagyok az Alfa és az Omega, az Elsõ és Utolsó; és: A mit látsz, írd meg könyvben, és küldd el a hét gyülekezetnek, a mely Ázsiában van, Efézusban, Smirnában, Pergámumban, Thiatirában, Sárdisban, Filadelfiában és Laodiczeában.
Saying, What you see, put in a book, and send it to the seven churches; to Ephesus and to Smyrna and to Pergamos and to Thyatira and to Sardis and to Philadelphia and to Laodicea.
λεγουσης εγω ειμι το α και το ω ο πρωτος και ο εσχατος και ο βλεπεις γραψον εις βιβλιον και πεμψον ταις εκκλησιαις ταις εν ασια εις εφεσον και εις σμυρναν και εις περγαμον και εις θυατειρα και εις σαρδεις και εις φιλαδελφειαν και εις λαοδικειαν

12 Megfordulék azért, hogy lássam a szót, a mely velem beszéle; megfordulván pedig, láték hét arany gyertyatartót;
And turning to see the voice which said these words to me, I saw seven gold vessels with lights burning in them;
και επεστρεψα βλεπειν την φωνην ητις ελαλησεν μετ εμου και επιστρεψας ειδον επτα λυχνιας χρυσας

13 És a hét gyertyatartó között hasonlót az ember Fiához, bokáig érõ ruhába öltözve, és mellénél aranyövvel körülövezve.
And in the middle of them one like a son of man, clothed with a robe down to his feet, and with a band of gold round his breasts.
και εν μεσω των επτα λυχνιων ομοιον υιω ανθρωπου ενδεδυμενον ποδηρη και περιεζωσμενον προς τοις μαστοις ζωνην χρυσην

14 Az õ feje pedig és a haja fehér vala, mint a fehér gyapjú, mint a hó; és a szemei olyanok, mint a tûzláng;
And his head and his hair were white like wool, as white as snow; and his eyes were as a flame of fire;
η δε κεφαλη αυτου και αι τριχες λευκαι ωσει εριον λευκον ως χιων και οι οφθαλμοι αυτου ως φλοξ πυρος

15 És a lábai hasonlók valának az izzó fényû érczhez, mintha kemenczében tüzesedtek volna meg; a szava pedig olyan, mint a sok vizek zúgása.
And his feet like polished brass, as if it had been burned in a fire; and his voice was as the sound of great waters.
και οι ποδες αυτου ομοιοι χαλκολιβανω ως εν καμινω πεπυρωμενοι και η φωνη αυτου ως φωνη υδατων πολλων

16 Vala pedig a jobb kezében hét csillag; és a szájából kétélû éles kard jõ vala ki; és az õ orczája, mint a nap [a mikor] fénylik az õ erejében.
And he had in his right hand seven stars: and out of his mouth came a sharp two-edged sword: and his face was like the sun shining in its strength.
και εχων εν τη δεξια αυτου χειρι αστερας επτα και εκ του στοματος αυτου ρομφαια διστομος οξεια εκπορευομενη και η οψις αυτου ως ο ηλιος φαινει εν τη δυναμει αυτου

17 Mikor pedig láttam õt, leesém az õ lábaihoz, mint egy holt. És reám veté az õ jobbkezét, mondván nékem: Ne félj; én vagyok az Elsõ és az Utolsó,
And when I saw him, I went down on my face at his feet as one dead. And he put his right hand on me, saying, Have no fear; I am the first and the last and the Living one;
και οτε ειδον αυτον επεσα προς τους ποδας αυτου ως νεκρος και επεθηκεν την δεξιαν αυτου χειρα επ εμε λεγων μοι μη φοβου εγω ειμι ο πρωτος και ο εσχατος

18 És az Élõ; pedig halott valék, és ímé élek örökkön örökké Ámen, és nálam vannak a pokolnak és a halálnak kulcsai.
And I was dead, and see, I am living for ever, and I have the keys of death and of Hell.
και ο ζων και εγενομην νεκρος και ιδου ζων ειμι εις τους αιωνας των αιωνων αμην και εχω τας κλεις του αδου και του θανατου

19 Írd meg, a miket láttál és a mik vannak és a mik ezek után lesznek:
Put in writing, then, the things which you have seen, and the things which are, and the things which will be after these;
γραψον α ειδες και α εισιν και α μελλει γινεσθαι μετα ταυτα

20 A hét csillag titkát, a melyet láttál az én jobb kezemben, és a hét arany gyertyatartót. A hét csillag a hét gyülekezet angyala, és a mely hét gyertyatartót láttál, az hét gyülekezet.
The secret of the seven stars which you saw in my right hand, and of the seven gold vessels with burning lights. The seven stars are the angels of the seven churches: and the seven lights are the seven churches.
το μυστηριον των επτα αστερων ων ειδες επι της δεξιας μου και τας επτα λυχνιας τας χρυσας οι επτα αστερες αγγελοι των επτα εκκλησιων εισιν και αι επτα λυχνιαι ας ειδες επτα εκκλησιαι εισιν

1 Az Efézusbeli gyülekezet angyalának írd meg: Ezeket mondja az, a ki az õ jobbkezében tartja a hét csillagot, a ki jár a hét arany gyertyatartó között:
To the angel of the church in Ephesus say: These things says he who has the seven stars in his right hand, who is walking in the middle of the seven gold lights:
τω αγγελω της εφεσινης εκκλησιας γραψον ταδε λεγει ο κρατων τους επτα αστερας εν τη δεξια αυτου ο περιπατων εν μεσω των επτα λυχνιων των χρυσων

2 Tudom a te dolgaidat, és a te fáradságodat és tûrésedet, és hogy a gonoszokat nem szenvedheted, és megkísértetted azokat, a kik apostoloknak mondják magokat, holott nem azok, és hazugoknak találtad õket;

I have knowledge of your doings, and of your hard work and long waiting, and that you will not put up with evil men, and have put to the test those who say they are Apostles and are not, and have seen that they are false;

οιδα τα εργα σου και τον κοπον σου και την υπομονην σου και οτι ου δυνη βαστασαι κακους και επειρασω τους φασκοντας ειναι αποστολους και ουκ εισιν και ευρες αυτους ψευδεις

3 És [terhet] viseltél, és béketûrõ vagy, és az én nevemért fáradoztál és nem fáradtál el.

And you have the power of waiting, and have undergone trouble because of my name, without weariness.

και εβαστασας και υπομονην εχεις και δια το ονομα μου κεκοπιακας και ου κεκμηκας

4 De az a [mondás]om ellened, hogy az elsõ szeretetedet elhagytad.

But I have this against you, that you are turned away from your first love.

αλλ εχω κατα σου οτι την αγαπην σου την πρωτην αφηκας

5 Emlékezzél meg azért honnét estél ki, és térj meg, és az elõbbi cselekedeteket cselekedd; ha pedig nem, hamar eljövök ellened, és a te gyertyatartódat kimozdítom helyébõl, ha meg nem térsz.

So keep in mind where you were at first, and be changed in heart and do the first works; or I will come to you, and will take away your light from its place, if your hearts are not changed.

μνημονευε ουν ποθεν εκπεπτωκας και μετανοησον και τα πρωτα εργα ποιησον ει δε μη ερχομαι σοι ταχει και κινησω την λυχνιαν σου εκ του τοπου αυτης εαν μη μετανοησης

6 De az megvan benned, hogy a Nikolaiták cselekedeteit gyûlölöd, a melyeket én is gyûlölök.

But at least you have the credit of hating the works of the Nicolaitans, as I do.

αλλα τουτο εχεις οτι μισεις τα εργα των νικολαιτων α καγω μισω

7 A kinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek. A gyõzedelmesnek enni adok az élet fájáról, a mely az Isten paradicsomának közepette van.

He who has ears, let him give ear to what the Spirit says to the churches. To him who overcomes I will give of the fruit of the tree of life, which is in the Paradise of God.

ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις τω νικωντι δωσω αυτω φαγειν εκ του ξυλου της ζωης ο εστιν εν μεσω του παραδεισου του θεου

8 A Smirnabeli gyülekezet angyalának pedig írd meg: Ezt mondja az Elsõ és Utolsó, a ki halott vala és él:

And to the angel of the church in Smyrna say: These things says the first and the last, who was dead and is living:

και τω αγγελω της εκκλησιας σμυρναιων γραψον ταδε λεγει ο πρωτος και ο εσχατος ος εγενετο νεκρος και εζησεν

9 Tudom a te dolgaidat és nyomorúságodat és szegénységedet (de gazdag vagy), és azoknak káromkodását, a kik azt mondják, hogy õk zsidók, és nem azok, hanem a Sátán zsinagógája.

I have knowledge of your troubles and how poor you are (but you have true wealth), and the evil words of those who say they are Jews, and are not, but are a Synagogue of Satan.

οιδα σου τα εργα και την θλιψιν και την πτωχειαν πλουσιος δε ει και την βλασφημιαν των λεγοντων ιουδαιους ειναι εαυτους και ουκ εισιν αλλα συναγωγη του σατανα

10 Semmit ne félj azoktól, a miket szenvedned kell: Ímé a Sátán egynéhányat ti közületek a tömlöczbe fog vetni, hogy megpróbáltassatok; és lesz tíz napig való nyomorúságtok. Légy hív mind halálig, és néked adom az életnek koronáját.

Have no fear of the things which you will have to undergo: see, the Evil One will send some of you into prison, so that you may be put to the test; and you will have great trouble for ten days. Be true till death, and I will give you the crown of life.

μηδεν φοβου α μελλεις πασχειν ιδου μελλει βαλειν εξ υμων ο διαβολος εις φυλακην ινα πειρασθητε και εξετε θλιψιν ημερων δεκα γινου πιστος αχρι θανατου και δωσω σοι τον στεφανον της ζωης

11 A kinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek. A ki gyõz, annak nem árt a második halál.

He who has ears, let him give ear to what the Spirit says to the churches. He who overcomes will not come under the power of the second death.

ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις ο νικων ου μη αδικηθη εκ του θανατου του δευτερου

12 A Pergámumbeli gyülekezet angyalának írd meg: Ezt mondja az, a kinél a kétélû éles kard van:
And to the angel of the church in Pergamos say: These things says he who has the sharp two-edged sword:
και τω αγγελω της εν περγαμω εκκλησιας γραψον ταδε λεγει ο εχων την ρομφαιαν την διστομον την οξειαν

13 Tudom a te dolgaidat, és hogy hol lakol, a hol a Sátán királyiszéke van; és az én nevemet megtartod, és az én hitemet nem tagadtad meg Antipásnak, az én hû bizonyságomnak napjaiban sem, a ki megöletek nálatok, a hol a Sátán lakik.
I have knowledge that your living-place is where Satan has his seat: and you are true to my name, and were not turned away from your faith in me, even in the days of Antipas, my true witness, who was put to death among you, where Satan has his place.
οιδα τα εργα σου και που κατοικεις οπου ο θρονος του σατανα και κρατεις το ονομα μου και ουκ ηρνησω την πιστιν μου και εν ταις ημεραις εν αις αντιπας ο μαρτυς μου ο πιστ ος ος απεκτανθη παρ υμιν οπου κατοικει ο σατανας

14 De van valami kevés [panasz]om ellened, mert vannak ott nálad, a kik a Bálám tanítását tartják, a ki Bálákot tanította, hogy vessen botránykövet az Izráel fiai elé, hogy egyenek a bálványáldozatokból, és paráználkodjanak.
But I have some things against you, because you have with you those who keep the teaching of Balaam, by whose suggestion Balak made the children of Israel go out of the right way, taking food which was offered to false gods, and going after the desires of the flesh.
αλλ εχω κατα σου ολιγα οτι εχεις εκει κρατουντας την διδαχην βαλααμ ος εδιδασκεν εν τω βαλακ βαλειν σκανδαλον ενωπιον των υιων ισραηλ φαγειν ειδωλοθυτα και πορνευσα ι

15 Így vannak nálad is, a kik a Nikolaiták tanítását tartják, a mit gyûlölök.
And you have those who keep the teaching of the Nicolaitans.
ουτως εχεις και συ κρατουντας την διδαχην των νικολαιτων ο μισω

16 Térj meg: ha pedig nem, ellened megyek hamar, és vívok azok ellen számnak kardjával.
See, then, that you have a change of heart; or I will come to you quickly, and will make war against them with the sword of my mouth.
μετανοησον ει δε μη ερχομαι σοι ταχυ και πολεμησω μετ αυτων εν τη ρομφαια του στοματος μου

17 A kinek van füle hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek. A gyõzedelmesnek enni adok az elrejtett mannából, és adok annak fehér kövecskét, és a kövecskén új írott nevet, a melyet senki nem tud, csak az, a ki kapja.
He who has ears, let him give ear to what the Spirit says to the churches. To him who overcomes I will give of the secret manna, and I will give him a white stone, and on the stone a new name, of which no one has knowledge but he to whom it is given.
ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις τω νικωντι δωσω αυτω φαγειν απο του μαννα του κεκρυμμενου και δωσω αυτω ψηφον λευκην και επι την ψηφον ονο μα καινον γεγραμμενον ο ουδεις εγνω ει μη ο λαμβανων

18 A Thiatirabeli gyülekezet angyalának pedig írd meg: Ezt mondja az Isten Fia, a kinek szemei olyanok, mint a tûzláng, és a kinek lábai hasonlók az ízzó fényû érczhez:
And to the angel of the church in Thyatira say: These things says the Son of God, whose eyes are like a flame of fire, and his feet like polished brass:
και τω αγγελω της εν θυατειροις εκκλησιας γραψον ταδε λεγει ο υιος του θεου ο εχων τους οφθαλμους αυτου ως φλογα πυρος και οι ποδες αυτου ομοιοι χαλκολιβανω

19 Tudom a te dolgaidat, és szeretetedet, szolgálatodat, és hitedet és tûrésedet, és hogy a te utolsó cselekedeteid többek az elsõknél.
I have knowledge of your works, and your love and faith and help and strength in trouble, and that your last works are more than the first.
οιδα σου τα εργα και την αγαπην και την διακονιαν και την πιστιν και την υπομονην σου και τα εργα σου και τα εσχατα πλειονα των πρωτων

20 De van valami kevés [panasz]om ellened, mert megengeded amaz asszonynak, Jézabelnek, a ki magát prófétának mondja, hogy tanítson és elhitesse az én szolgáimat, hogy paráználkodjanak és a bálványáldozatokból egyenek.
But I have this against you, that you let the woman Jezebel say she is a prophet and give false teaching, making my servants go after the desires of the flesh and take food offered to false gods.
αλλ εχω κατα σου ολιγα οτι εας την γυναικα ιεζαβηλ την λεγουσαν εαυτην προφητιν διδασκειν και πλανασθαι εμους δουλους πορνευσαι και ειδωλοθυτα φαγειν

21 Adtam néki idõt is, hogy megtérjen az õ paráználkodásából; és nem tért meg.
And I gave her time for a change of heart, but she has no mind to give up her unclean ways.
και εδωκα αυτη χρονον ινα μετανοηση εκ της πορνειας αυτης και ου μετενοησεν

22 Íme én ágyba vetem õt, és azokat, a kik vele paráználkodnak, nagy nyomorúságba, ha meg nem térnek az õ cselekedeteikbõl.
See, I will put her into a bed, and those who make themselves unclean with her, into great trouble, if they go on with her works.
ιδου εγω βαλλω αυτην εις κλινην και τους μοιχευοντας μετ αυτης εις θλιψιν μεγαλην εαν μη μετανοησωσιν εκ των εργων αυτων

23 És az õ fiait megölöm halállal; és megtudják a gyülekezetek mind, hogy én vagyok a vesék és szívek vizsgálója; és mindeniteknek megfizetek a ti cselekedeteitek szerint.
And I will put her children to death; and all the churches will see that I am he who makes search into the secret thoughts and hearts of men: and I will give to every one of you the reward of your works.
και τα τεκνα αυτης αποκτενω εν θανατω και γνωσονται πασαι αι εκκλησιαι οτι εγω ειμι ο ερευνων νεφρους και καρδιας και δωσω υμιν εκαστω κατα τα εργα υμων

24 Néktek pedig azt mondom és mind a többi Thiatirabelieknek is, a kiknél nincsen e tudomány, és a kik nem ismerik a Sátán mélységeit, a mint õk nevezik: nem vetek reátok más terhet,
But to you I say, to the rest in Thyatira, even to those who have not this teaching, and have no knowledge of the secrets of Satan, as they say; I put on you no other weight.
υμιν δε λεγω και λοιποις τοις εν θυατειροις οσοι ουκ εχουσιν την διδαχην ταυτην και οιτινες ουκ εγνωσαν τα βαθη του σατανα ως λεγουσιν ου βαλω εφ υμας αλλο βαρος

25 Hanem a mi nálatok van, azt tartsátok meg addig, míg eljövök.
But what you have, keep safe till I come.
πλην ο εχετε κρατησατε αχρις ου αν ηξω

26 És a ki győz, és a ki mindvégig megõrzi az én cselekedeteimet, annak hatalmat adok a pogányokon;
He who overcomes, and keeps my works to the end, to him I will give rule over the nations,
και ο νικων και ο τηρων αχρι τελους τα εργα μου δωσω αυτω εξουσιαν επι των εθνων

27 És uralkodik rajtuk vasvesszõvel, mint a fazekas edényei széttöretnek; a miképen én is vettem az én Atyámtól:
And he will be ruling them with a rod of iron; as the vessels of the potter they will be broken, even as I have power from my Father:
και ποιμανει αυτους εν ραβδω σιδηρα ως τα σκευη τα κεραμικα συντριβεται ως καγω ειληφα παρα του πατρος μου

28 És adom annak a hajnalcsillagot.
And I will give him the morning star.
και δωσω αυτω τον αστερα τον πρωινον

29 A kinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek.
He who has ears, let him give ear to what the Spirit says to the churches.
ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις

1 A Sárdisbeli gyülekezet angyalának is írd meg: Ezt mondja az, a kinél van az isteni hét lélek és a hét csillag: Tudom a te dolgaidat, hogy az a neved, hogy élsz, és halott vagy.
And to the angel of the church in Sardis say: These things says he who has the seven Spirits of God and the seven stars: I have knowledge of your works, that you seem to be living but are dead.
και τω αγγελω της εν σαρδεσιν εκκλησιας γραψον ταδε λεγει ο εχων τα πνευματα του θεου και τους επτα αστερας οιδα σου τα εργα οτι το ονομα εχεις οτι ζης και νεκρος ει

2 Vigyázz, és erõsítsd meg a többieket, a kik haló félben vannak; mert nem találtam a te cselekedeteidet Isten elõtt teljeseknek.
Be on the watch, and make strong the rest of the things which are near to death; because as judged by me your works have not come up to God's measure.
γινου γρηγορων και στηριξον τα λοιπα α μελλει αποθανειν ου γαρ ευρηκα σου τα εργα πεπληρωμενα ενωπιον του θεου

3 Megemlékezzél azért, hogyan vetted és hallottad; és tartsd meg, és térj meg. Hogyha tehát nem vigyázol, elmegyek hozzád, mint a tolvaj, és nem tudod, mely órában megyek hozzád.
Keep in mind, then, the teaching which was given to you, and be ruled by it and have a change of heart. If then you do not keep watch, I will come like a thief, and you will have no knowledge of the hour when I will come on you.
μνημονευε ουν πως ειληφας και ηκουσας και τηρει και μετανοησον εαν ουν μη γρηγορησης ηξω επι σε ως κλεπτης και ου μη γνως ποιαν ωραν ηξω επι σε

4 De van Sárdisban egy kevés neved, azoké a kik nem fertõztették meg a ruháikat: és fehérben fognak velem járni; mert méltók [arra.]
But you have some names in Sardis who have kept clean their robes; and as a reward they will go in white with me.
εχεις ολιγα ονοματα και εν σαρδεσιν α ουκ εμολυναν τα ιματια αυτων και περιπατησουσιν μετ εμου εν λευκοις οτι αξιοι εισιν

5 A ki gyõz, az fehér ruhákba öltözik; és nem törlöm ki annak nevét az élet könyvébõl, és vallást teszek annak nevérõl az én Atyám elõtt és az õ angyalai elõtt.
He who overcomes will be dressed in white, and I will not take his name from the book of life, and I will give witness to his name before my Father, and before his angels.
ο νικων ουτος περιβαλειται εν ιματιοις λευκοις και ου μη εξαλειψω το ονομα αυτου εκ της βιβλου της ζωης και εξομολογησομαι το ονομα αυτου ενωπιον του πατρος μου και εν ωπιον των αγγελων αυτου

6 A kinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek.
He who has ears, let him give ear to what the Spirit says to the churches.
ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις

7 A Filadelfiabeli gyülekezet angyalának is írd meg: Ezt mondja a Szent, az Igaz, a kinél a Dávid kulcsa van, a ki megnyitja és senki be nem zárja, és bezárja és senki meg nem nyitja:
And to the angel of the church in Philadelphia say: These things says he who is holy, he who is true, he who has the key of David, opening the door so that it may be shut by no one, and shutting it so that it may be open to no one.
και τω αγγελω της εν φιλαδελφεια εκκλησιας γραψον ταδε λεγει ο αγιος ο αληθινος ο εχων την κλειδα του δαβιδ ο ανοιγων και ουδεις κλειει και κλειει και ουδεις ανοιγει

8 Tudom a te dolgaidat (ímé adtam elõdbe egy nyitott ajtót, a melyet senki be nem zárhat), hogy kevés erõd van, és megtartottad az én beszédemet, és nem tagadtad meg az én nevemet.
I have knowledge of your works (see, I have put before you an open door which may be shut by no one), and that you have a little strength, and have kept my word, and have been true to my name.
οιδα σου τα εργα ιδου δεδωκα ενωπιον σου θυραν ανεωγμενην και ουδεις δυναται κλεισαι αυτην οτι μικραν εχεις δυναμιν και ετηρησας μου τον λογον και ουκ ηρνησω το ονομ α μου

9 Ímé én adok a Sátán zsinagógájából, azok közül, a kik zsidóknak mondják magukat és nem azok, hanem hazudnak; ímé azt mívelem, hogy azok eljõjjenek és leboruljanak a te lábaid elõtt, és megtudják, hogy én szerettelek téged.
See, I will make those of the Synagogue of Satan who say they are Jews, and are not, but say what is false; I will make them come and give worship before your feet, and see my love for you.
ιδου διδωμι εκ της συναγωγης του σατανα των λεγοντων εαυτους ιουδαιους ειναι και ουκ εισιν αλλα ψευδονται ιδου ποιησω αυτους ινα ηξωσιν και προσκυνησωσιν ενωπιον τ ων ποδων σου και γνωσιν οτι εγω ηγαπησα σε

10 Mivel megtartottad az én béketûrésre [intõ] beszédemet, én is megtartalak téged a megpróbáltatás idején, a mely az egész világra eljõ, hogy megpróbálja e föld lakosait.
Because you have kept my word in quiet strength, I will keep you from the hour of testing which is coming on all the world, to put to the test those who are on earth.
οτι ετηρησας τον λογον της υπομονης μου καγω σε τηρησω εκ της ωρας του πειρασμου της μελλουσης ερχεσθαι επι της οικουμενης ολης πειρασαι τους κατοικουντας επι της γ ης

11 Ímé eljövök hamar: tartsd meg a mi nálad van, hogy senki el ne vegye a te koronádat.
I come quickly: keep that which you have, so that no one may take your crown.
ιδου ερχομαι ταχυ κρατει ο εχεις ινα μηδεις λαβη τον στεφανον σου

12 A ki gyõz, oszloppá teszem azt az én Istenemnek templomában, és többé onnét ki nem jõ; és felírom õ reá az én Istenemnek nevét, és az én Istenem városának nevét, az új Jeruzsálemét, a mely az égbõl száll alá az én Istenemtõl, és az én új nevemet.
Him who overcomes I will make a pillar in the house of my God, and he will go out no more: and I will put on him the name of my God, and the name of the town of my God, the new Jerusalem, which comes down out of heaven from my God, and my new name.
ο νικων ποιησω αυτον στυλον εν τω ναω του θεου μου και εξω ου μη εξελθη ετι και γραψω επ αυτον το ονομα του θεου μου και το ονομα της πολεως του θεου μου της καινης ι ερουσαλημ η καταβαινουσα εκ του ουρανου απο του θεου μου και το ονομα μου το καινον

13 A kinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek.
He who has ears, let him give ear to what the Spirit says to the churches.
ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις

14 A Laodiczeabeli gyülekezet angyalának is írd meg: Ezt mondja az Ámen, a hû és igaz bizonyság, az Isten teremtésének kezdete:
And to the angel of the church in Laodicea say: These things says the true and certain witness, the head of God's new order:
και τω αγγελω της εκκλησιας λαοδικεων γραψον ταδε λεγει ο αμην ο μαρτυς ο πιστος και αληθινος η αρχη της κτισεως του θεου

15 Tudom a te dolgaidat, hogy te sem hideg nem vagy, sem hév; vajha hideg volnál, vagy hév.
I have knowledge of your works, that you are not cold or warm: it would be better if you were cold or warm.
οιδα σου τα εργα οτι ουτε ψυχρος ει ουτε ζεστος οφελον ψυχρος ειης η ζεστος

16 Így mivel lágymeleg vagy, sem hideg, sem hév, kivetlek téged az én számból.
So because you are not one thing or the other, I will have no more to do with you.
ουτως οτι χλιαρος ει και ουτε ψυχρος ουτε ζεστος μελλω σε εμεσαι εκ του στοματος μου

17 Mivel ezt mondod: Gazdag vagyok, és meggazdagodtam és semmire nincs szükségem; és nem tudod, hogy te vagy a nyomorult és a nyavalyás és szegény és vak és mezítelen:
For you say, I have wealth, and have got together goods and land, and have need of nothing; and you are not conscious of your sad and unhappy condition, that you are poor and blind and without clothing.
οτι λεγεις οτι πλουσιος ειμι και πεπλουτηκα και ουδενος χρειαν εχω και ουκ οιδας οτι συ ει ο ταλαιπωρος και ελεεινος και πτωχος και τυφλος και γυμνος

18 Azt tanácslom néked, hogy végy tõlem tûzben megpróbált aranyat, hogy gazdaggá légy; és fehér ruhákat, hogy öltözeted legyen, és ne láttassék ki a te mezítelenségednek rútsága; és szemgyógyító írral kend meg a te szemeidet, hogy láss.
If you are wise you will get from me gold tested by fire, so that you may have true wealth; and white robes to put on, so that your shame may not be seen; and oil for your eyes, so that you may see.
συμβουλευω σοι αγορασαι παρ εμου χρυσιον πεπυρωμενον εκ πυρος ινα πλουτησης και ιματια λευκα ινα περιβαλη και μη φανερωθη η αισχυνη της γυμνοτητος σου και κολλουριον εγχρισον τους οφθαλμους σου ινα βλεπης

19 A kiket én szeretek, megfeddem és megfenyítem: légy buzgóságos azért, és térj meg.
To all those who are dear to me, I give sharp words and punishment: then with all your heart have sorrow for your evil ways.
εγω οσους εαν φιλω ελεγχω και παιδευω ζηλωσον ουν και μετανοησον

20 Ímé az ajtó elõtt állok és zörgetek; ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz és vele vacsorálok, és õ én velem.
See, I am waiting at the door and giving the sign; if my voice comes to any man's ears and he makes the door open, I will come in to him, and will take food with him and he with me.
ιδου εστηκα επι την θυραν και κρουω εαν τις ακουση της φωνης μου και ανοιξη την θυραν εισελευσομαι προς αυτον και δειπνησω μετ αυτου και αυτος μετ εμου

21 A ki gyõz, megadom annak, hogy az én királyiszékembe ûljön velem, a mint én is gyõztem és ültem az én Atyámmal az õ királyiszékében.
To him who overcomes I will give a place with me on my high seat, even as I overcame, and am seated with my Father on his high seat.
ο νικων δωσω αυτω καθισαι μετ εμου εν τω θρονω μου ως καγω ενικησα και εκαθισα μετα του πατρος μου εν τω θρονω αυτου

22 A kinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek.
He who has ears, let him give ear to what the Spirit says to the churches.
ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις

1 Ezek után látám, és ímé egy megnyílt ajtó [vala] a mennyben, és az elsõ szó, a melyet mint egy velem beszélõ trombitának szavát hallék, ezt mondja vala: Jõjj fel ide, és megmutatom néked, a miknek meg kell lenni ezután.

After these things I saw a door open in heaven, and the first voice came to my ears, like the sound of a horn, saying, Come up here, and I will make clear to you the things which are to come.

μετα ταυτα ειδον και ιδου θυρα ηνεωγμενη εν τω ουρανω και η φωνη η πρωτη ην ηκουσα ως σαλπιγγος λαλουσης μετ εμου λεγουσα αναβα ωδε και δειξω σοι α δει γενεσθαι με τα ταυτα

2 És azonnal elragadtatám lélekben: és ímé egy királyiszék vala letéve a mennyben, és üle [valaki] a királyiszékben;

Straight away I was in the Spirit: and I saw a high seat in heaven, and one was seated on it;

και ευθεως εγενομην εν πνευματι και ιδου θρονος εκειτο εν τω ουρανω και επι του θρονου καθημενος

3 És a ki üle, tekintetére nézve hasonló vala a jáspis és sárdius kõhöz; és a királyiszék körül szivárvány [vala,] látszatra smaragdhoz hasonló.

And to my eyes he was like a jasper and a sardius stone: and there was an arch of light round the high seat, like an emerald.

και ο καθημενος ην ομοιος ορασει λιθω ιασπιδι και σαρδινω και ιρις κυκλοθεν του θρονου ομοιος ορασει σμαραγδινω

4 És a királyiszék körül huszonnégy királyiszék [vala;] és a királyiszékekben látám ülni a huszonnégy Vénet fehér ruhákba öltözve: és a fejökön arany koronák valának.

And round about the high seat were four and twenty seats: and on them I saw four and twenty rulers seated, clothed in white robes; and on their heads crowns of gold.

και κυκλοθεν του θρονου θρονοι εικοσι και τεσσαρες και επι τους θρονους ειδον τους εικοσι και τεσσαρας πρεσβυτερους καθημενους περιβεβλημενους εν ιματιοις λευκοις και εσχον επι τας κεφαλας αυτων στεφανους χρυσους

5 A királyiszékbõl pedig villámlások és mennydörgések és szózatok jõnek [vala] ki. És hét tûzlámpás ég [vala] a királyiszék elõtt, a mely az Istennek hét lelke;

And out of the high seat came flames and voices and thunders. And seven lights of fire were burning before the high seat, which are the seven Spirits of God;

και εκ του θρονου εκπορευονται αστραπαι και βρονται και φωναι και επτα λαμπαδες πυρος καιομεναι ενωπιον του θρονου αι εισιν τα επτα πνευματα του θεου

6 És a királyiszék elõtt üvegtenger [vala,] hasonló a kristályhoz; és a királyiszék közepette és a királyiszék körül négy lelkes állat, szemekkel teljesek elõl és hátul.

And before the high seat there was, as it seemed, a clear sea of glass; and in the middle of the high seat, and round about it, four beasts full of eyes round about.

και ενωπιον του θρονου θαλασσα υαλινη ομοια κρυσταλλω και εν μεσω του θρονου και κυκλω του θρονου τεσσαρα ζωα γεμοντα οφθαλμων εμπροσθεν και οπισθεν

7 És az elsõ lelkes állat hasonló [vala] az oroszlánhoz, és a második lelkes állat hasonló a borjúhoz, és a harmadik lelkes állatnak olyan arcza [vala,] mint egy embernek, és a negyedik lelkes állat hasonló [vala] a repülõ sashoz.

And the first beast was like a lion, and the second like an ox, and the third had a face like a man, and the fourth was like an eagle in flight.

και το ζωον το πρωτον ομοιον λεοντι και το δευτερον ζωον ομοιον μοσχω και το τριτον ζωον εχον το προσωπον ως ανθρωπος και το τεταρτον ζωον ομοιον αετω πετωμενω

8 És a négy lelkes állat, a melyek közül mindeniknek hat-hat szárnya [vala], körüskörül és belül teljes [vala] szemekkel; és meg nem szûnik [vala] nappal és éjjel ezt mondani: Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, a ki vala és a ki van és a ki eljövendõ,

And the four beasts, having every one of them six wings, are full of eyes round about and inside: and without resting day and night, they say, Holy, holy, holy, Lord God, Ruler of all, who was and is and is to come.

και τεσσαρα ζωα εν καθ εαυτο ειχον ανα πτερυγας εξ κυκλοθεν και εσωθεν γεμοντα οφθαλμων και αναπαυσιν ουκ εχουσιν ημερας και νυκτος λεγοντα αγιος αγιος αγιος κυριος ο θεος ο παντοκρατωρ ο ην και ο ων και ο ερχομενος

9 És mikor a lelkes állatok dicsõséget, tisztességet és hálát adnak annak, a ki a királyiszékben ül, annak, a ki örökkön örökké él,

And when the beasts give glory and honour to him who is seated on the high seat, to him who is living for ever and ever,

και οταν δωσουσιν τα ζωα δοξαν και τιμην και ευχαριστιαν τω καθημενω επι του θρονου τω ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων

10 Leesik a huszonnégy Vén az elõtt, a ki a királyiszékben ül, és imádja azt, a ki örökkön örökké él, és az õ koronáit a királyiszék elé teszi, mondván:

The four and twenty rulers go down on their faces before him who is seated on the high seat, and give worship to him who is living for ever and ever, and take off their crowns before the high seat, saying,

πεσουνται οι εικοσι και τεσσαρες πρεσβυτεροι ενωπιον του καθημενου επι του θρονου και προσκυνουσιν τω ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων και βαλλουσιν τους στεφανους αυτων ενωπιον του θρονου λεγοντες

11 Méltó vagy Uram, hogy végy dicsõséget és tisztességet és erõt; mert te teremtettél mindent, és a te akaratodért vannak és teremttettek.
It is right, our Lord and our God, for you to have glory and honour and power: because by you were all things made, and by your desire they came into being.
αξιος ει κυριε λαβειν την δοξαν και την τιμην και την δυναμιν οτι συ εκτισας τα παντα και δια το θελημα σου εισιν και εκτισθησαν

1 És láték annak jobbkezében, a ki a királyiszékben üle, egy könyvet , a mely be volt írva belõl és hátul, és le volt pecsételve hét pecséttel.
And I saw in the right hand of him who was seated on the high seat, a book with writing inside it and on the back, shut with seven stamps of wax.
και ειδον επι την δεξιαν του καθημενου επι του θρονου βιβλιον γεγραμμενον εσωθεν και οπισθεν κατεσφραγισμενον σφραγισιν επτα

2 És láték egy erõs angyalt, a ki nagy szóval kiálta: Ki volna méltó arra, hogy felnyissa a könyvet, és felbontsa annak pecséteit?
And I saw a strong angel saying in a loud voice, Who is able to make the book open, and to undo its stamps?
και ειδον αγγελον ισχυρον κηρυσσοντα φωνη μεγαλη τις εστιν αξιος ανοιξαι το βιβλιον και λυσαι τας σφραγιδας αυτου

3 És senki, sem mennyen, sem földön, sem föld alatt, nem tudta a könyvet felnyitni, sem ránézni.
And no one in heaven, or on the earth, or under the earth, was able to get the book open, or to see what was in it.
και ουδεις ηδυνατο εν τω ουρανω ουδε επι της γης ουδε υποκατω της γης ανοιξαι το βιβλιον ουδε βλεπειν αυτο

4 Én azért igen sírok vala, hogy senki nem találtaték méltónak a könyv felnyitására és elolvasására, a ránézésre sem:
And I was very sad, because there was no one able to get the book open or to see what was in it.
και εγω εκλαιον πολλα οτι ουδεις αξιος ευρεθη ανοιξαι και αναγνωναι το βιβλιον ουτε βλεπειν αυτο

5 És egy a Vének közül monda nékem: Ne sírj: ímé gyõzött a Júda nemzetségébõl való oroszlán, Dávid gyökere, hogy felnyissa a könyvet és felbontsa annak hét pecsétét.
And one of the rulers said to me, Do not be sad: see, the Lion of the tribe of Judah, the Root of David, has overcome, and has power to undo the book and its seven stamps.
και εις εκ των πρεσβυτερων λεγει μοι μη κλαιε ιδου ενικησεν ο λεων ο ων εκ της φυλης ιουδα η ριζα δαβιδ ανοιξαι το βιβλιον και λυσαι τας επτα σφραγιδας αυτου

6 És láték a királyiszék és a négy lelkes állat között és a Vének között egy Bárányt állani, mint egy megölöttet, hét szarva és hét szeme vala, a mi az Istennek hét Lelke, a mely elküldetett az egész földre.
And I saw in the middle of the high seat and of the four beasts, and in the middle of the rulers, a Lamb in his place, which seemed as if it had been put to death, having seven horns and seven eyes, which are the seven Spirits of God, sent out into all the earth.
και ειδον και ιδου εν μεσω του θρονου και των τεσσαρων ζωων και εν μεσω των πρεσβυτερων αρνιον εστηκος ως εσφαγμενον εχον κερατα επτα και οφθαλμους επτα οι εισιν τα επτα του θεου πνευματα τα απεσταλμενα εις πασαν την γην

7 És eljöve és elvevé a könyvet a királyiszékben ülõnek jobbkezébõl.
And he came and took it out of the right hand of him who was seated on the high seat.
και ηλθεν και ειληφεν το βιβλιον εκ της δεξιας του καθημενου επι του θρονου

8 És mikor elvevé a könyvet, a négy lelkes állat és a huszonnégy Vén leborula a Bárány elõtt, mindeniknél hárfák és aranypoharak lévén, jóillatokkal tele, a mik a szentek imádságai.
And when he had taken the book, the four beasts and the four and twenty rulers went down on their faces before the Lamb, having every one an instrument of music, and gold vessels full of perfumes, which are the prayers of the saints.
και οτε ελαβεν το βιβλιον τα τεσσαρα ζωα και οι εικοσιτεσσαρες πρεσβυτεροι επεσον ενωπιον του αρνιου εχοντες εκαστος κιθαρας και φιαλας χρυσας γεμουσας θυμιαματων αι εισιν αι προσευχαι των αγιων

9 És éneklének új éneket, mondván: Méltó vagy, hogy elvedd a könyvet és megnyisd annak pecséteit: mert megölettél, és megváltottál minket Istennek a te véred által, minden ágazatból és nyelvbõl és népbõl és nemzetbõl,
And their voices are sounding in a new song, saying, It is right for you to take the book and to make it open: for you were put to death and have made an offering to God of your blood for men of every tribe, and language, and people, and nation,
και αδουσιν ωδην καινην λεγοντες αξιος ει λαβειν το βιβλιον και ανοιξαι τας σφραγιδας αυτου οτι εσφαγης και ηγορασας τω θεω ημας εν τω αιματι σου εκ πασης φυλης και γλ ωσσης και λαου και εθνους

10 És tettél minket a mi Istenünknek királyokká és papokká; és uralkodunk a földön.
And have made them a kingdom and priests to our God, and they are ruling on the earth.
και εποιησας ημας τω θεω ημων βασιλεις και ιερεις και βασιλευσομεν επι της γης

11 És látám, és hallám a királyiszék, a lelkes állatok, és a Vének körül sok angyalnak szavát; és az õ számuk tízezerszer tízezer és ezerszer ezer vala;
And I saw, and there came to my ears the sound of a great number of angels round about the high seat and the beasts and the rulers; and the number of them was ten thousand times ten thousand, and thousands of thousands;
και ειδον και ηκουσα φωνην αγγελων πολλων κυκλοθεν του θρονου και των ζωων και των πρεσβυτερων και χιλιαδες χιλιαδων

12 Nagy szóval ezt mondván: Méltó a megöletett Bárány, hogy vegyen erõt és gazdagságot és bölcseséget és hatalmasságot és tisztességet és dicsõséget és áldást.
Saying with a great voice, It is right to give to the Lamb who was put to death, power and wealth and wisdom and strength and honour and glory and blessing.
λεγοντες φωνη μεγαλη αξιον εστιν το αρνιον το εσφαγμενον λαβειν την δυναμιν και πλουτον και σοφιαν και ισχυν και τιμην και δοξαν και ευλογιαν

13 Sõt hallám, hogy minden teremtett állat, a mely van a mennyben és a földön, és a föld alatt és a tengerben, és minden, a mi ezekben van, ezt mondja vala: A királyiszékben ülõnek és a Báránynak áldás és tisztesség és dicsõség és hatalom örökkön örökké.
And to my ears came the voice of everything in heaven and on earth and under the earth and in the sea, and of all things which are in them, saying, To him who is seated on the high seat, and to the Lamb, may blessing and honour and glory and power be given for ever and ever.
και παν κτισμα ο εστιν εν τω ουρανω και εν τη γη και υποκατω της γης και επι της θαλασσης α εστιν και τα εν αυτοις παντα ηκουσα λεγοντας τω καθημενω επι του θρονου και τω αρνιω η ευλογια και η τιμη και η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων

14 És a négy lelkes állat monda: Ámen. És a huszonnégy Vén leborult és imádá az örökkön örökké élõt.
And the four beasts said, So be it. And the rulers went down on their faces and gave worship.
και τα τεσσαρα ζωα ελεγον αμην και οι εικοσιτεσσαρες πρεσβυτεροι επεσαν και προσεκυνησαν ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων

1 És látám, mikor a Bárány a pecsétekbõl egyet felnyitott, és hallám, hogy a négy lelkes állat közül egy monda, mintegy mennydörgésnek szavával: Jõjj és lásd.
And I saw when the Lamb undid one of the stamps, and the voice of one of the four beasts came to my ears, saying as with a voice of thunder, Come and see.
και ειδον οτε ηνοιξεν το αρνιον μιαν εκ των σφραγιδων και ηκουσα ενος εκ των τεσσαρων ζωων λεγοντος ως φωνης βροντης ερχου και βλεπε

2 És látám, és ímé egy fehér ló, és a rajta ülõnél íjj vala; és adaték néki korona; és kijöve gyõzve, és hogy gyõzzön.
And I saw a white horse, and he who was seated on it had a bow; and there was given to him a crown: and he went out with power to overcome.
και ειδον και ιδου ιππος λευκος και ο καθημενος επ αυτω εχων τοξον και εδοθη αυτω στεφανος και εξηλθεν νικων και ινα νικηση

3 És mikor a második pecsétet felnyitotta, hallám, hogy a második lelkes állat ezt mondá: Jõjj és lásd.
And when the second stamp was undone, the voice of the second beast came to my ears, saying, Come and see.
και οτε ηνοιξεν την δευτεραν σφραγιδα ηκουσα του δευτερου ζωου λεγοντος ερχου και βλεπε

4 És elõjöve egy másik, veres ló, és a ki azon üle, megadaték annak, hogy a békességet elvegye a földrõl, és hogy [az emberek] egymást öljék; és adaték annak egy nagy kard.
And another horse came out, a red horse; and it was given to him who was seated on it to take peace from the earth, so that people might put one another to death: and there was given to him a great sword.
και εξηλθεν αλλος ιππος πυρρος και τω καθημενω επ αυτω εδοθη αυτω λαβειν την ειρηνην απο της γης και ινα αλληλους σφαξωσιν και εδοθη αυτω μαχαιρα μεγαλη

5 És mikor felnyitotta a harmadik pecsétet, hallám, hogy a harmadik lelkes állat mondá: Jõjj és lásd. Látám azért, és ímé egy fekete ló; és annak, a ki azon üle, egy mérleg vala kezében.
And when the third stamp was undone, the voice of the third beast came to my ears, saying, Come and see. And I saw a black horse; and he who was seated on it had scales in his hand.
και οτε ηνοιξεν την τριτην σφραγιδα ηκουσα του τριτου ζωου λεγοντος ερχου και βλεπε και ειδον και ιδου ιππος μελας και ο καθημενος επ αυτω εχων ζυγον εν τη χειρι αυτου

6 És hallék a négy lelkes állat közt szózatot, a mely ezt mondja vala: A búzának mérczéje egy dénár, és az árpának három mérczéje egy dénár; de a bort és az olajt ne bántsd.

And a voice came to my ears, from the middle of the four beasts, saying, A measure of grain for a penny, and three measures of barley for a penny: and see that you do no damage to the oil and the wine.

και ηκουσα φωνην εν μεσω των τεσσαρων ζωων λεγουσαν χοινιξ σιτου δηναριου και τρεις χοινικες κριθης δηναριου και το ελαιον και τον οινον μη αδικησης

7 És mikor felnyitotta a negyedik pecsétet, hallám a negyedik lelkes állat szavát, a mely ezt mondja vala: Jõjj és lásd.

And when the fourth stamp was undone, the voice of the fourth beast came to my ears, saying, Come and see.

και οτε ηνοιξεν την σφραγιδα την τεταρτην ηκουσα φωνην του τεταρτου ζωου λεγουσαν ερχου και βλεπε

8 És látám, és ímé egy sárgaszínû ló; és a ki rajta üle, annak a neve halál, és a pokol követi vala azt; és adaték azoknak hatalom a földnek negyedrészén, hogy öljenek fegyverrel és éhséggel és halállal és a földnek fenevadai által.

And I saw a grey horse, and the name of him who was seated on it was Death; and Hell came after him. And there was given to them authority over the fourth part of the earth, to put to destruction by the sword, and by taking away their food, and by death, and by the beasts of the earth.

και ειδον και ιδου ιππος χλωρος και ο καθημενος επανω αυτου ονομα αυτω ο θανατος και ο αδης ακολουθει μετ αυτου και εδοθη αυτοις εξουσια αποκτειναι επι το τεταρτον τη ς γης εν ρομφαια και εν λιμω και εν θανατω και υπο των θηριων της γης

9 És mikor felnyitotta az ötödik pecsétet, látám az oltár alatt azoknak lelkeit, a kik megölettek az Istennek beszédéért és a bizonyságtételért, a melyet kaptak.

And when the fifth stamp was undone, I saw under the altar the souls of those who had been put to death for the word of God, and for the witness which they kept.

και οτε ηνοιξεν την πεμπτην σφραγιδα ειδον υποκατω του θυσιαστηριου τας ψυχας των εσφαγμενων δια τον λογον του θεου και δια την μαρτυριαν ην ειχον

10 És kiáltának nagy szóval, mondván: Uram, te szent és igaz, meddig nem ítélsz még, és nem állasz bosszút a mi vérünkért azokon, a kik a földön laknak?

And they gave a great cry, saying, How long will it be, O Ruler, holy and true, before you take your place as judge and give punishment for our blood to those on the earth?

και εκραζον φωνη μεγαλη λεγοντες εως ποτε ο δεσποτης ο αγιος και ο αληθινος ου κρινεις και εκδικεις το αιμα ημων απο των κατοικουντων επι της γης

11 Akkor adatának azoknak egyenként fehér ruhák; és mondaték nékik, hogy még egy kevés ideig nyugodjanak, a míg beteljesedik mind az [õ] szolgatársaik[nak], mind az õ atyjokfiai[nak száma,]a kiknek meg kell öletniök, a mint õk is [megölettek.]

And there was given to every one a white robe, and they were ordered to take their rest for a little time, till the number was complete of the other servants, their brothers, who would be put to death, even as they had been.

και εδοθησαν εκαστοις στολαι λευκαι και ερρεθη αυτοις ινα αναπαυσωνται ετι χρονον μικρον εως ου πληρωσονται και οι συνδουλοι αυτων και οι αδελφοι αυτων οι μελλοντες αποκτεινεσθαι ως και αυτοι

12 Azután látám, mikor a hatodik pecsétet felnyitotta, és ímé nagy földindulás lõn, és a nap feketévé lõn mint a szõrzsák, és a hold egészen olyan lõn, mint a vér;

And I saw when the sixth stamp was undone, and there was a great earth-shock; and the sun became black as haircloth, and all the moon became as blood;

και ειδον οτε ηνοιξεν την σφραγιδα την εκτην και ιδου σεισμος μεγας εγενετο και ο ηλιος εγενετο μελας ως σακκος τριχινος και η σεληνη εγενετο ως αιμα

13 És az ég csillagai a földre hullának, miképen a fügefa hullatja éretlen gyümölcseit, mikor nagy szél rázza.

And the stars of heaven were falling to the earth, like green fruit from a tree before the force of a great wind.

και οι αστερες του ουρανου επεσαν εις την γην ως συκη βαλλει τους ολυνθους αυτης υπο μεγαλου ανεμου σειομενη

14 És az ég eltakarodék, mint mikor a papírtekercset összegöngyölítik; és minden hegy és sziget helyébõl elmozdíttaték.

And the heaven was taken away like the roll of a book when it is rolled up; and all the mountains and islands were moved out of their places.

και ουρανος απεχωρισθη ως βιβλιον ειλισσομενον και παν ορος και νησος εκ των τοπων αυτων εκινηθησαν

15 És a földnek királyai és a fejedelmek és a gazdagok és a vezérek és a hatalmasak, és minden szolga és minden szabad, elrejték magokat a barlangokba és a hegyeknek kõszikláiba;

And the kings of the earth, and the rulers, and the chief captains, and the men of wealth, and the strong, and every servant and free man, took cover in the holes and the rocks of the mountains;

και οι βασιλεις της γης και οι μεγιστανες και οι πλουσιοι και οι χιλιαρχοι και οι δυνατοι και πας δουλος και πας ελευθερος εκρυψαν εαυτους εις τα σπηλαια και εις τας πετρας τ ων ορεων

16 És mondának a hegyeknek és a kõszikláknak: Essetek mi reánk és rejtsetek el minket annak színe elõl, a ki a királyiszékben ül, és a Bárány haragjától:
And they say to the mountains and to the rocks, Come down on us, covering us from the face of him who is seated on the high seat, and from the wrath of the Lamb:
και λεγουσιν τοις ορεσιν και ταις πετραις πεσετε εφ ημας και κρυψατε ημας απο προσωπου του καθημενου επι του θρονου και απο της οργης του αρνιου

17 Mert eljött az õ haragjának ama nagy napja; és ki állhat meg?
For the great day of their wrath is come, and who may keep his place?
οτι ηλθεν η ημερα η μεγαλη της οργης αυτου και τις δυναται σταθηναι

1 Ezek után láték négy angyalt állani a földnek négy szegletén, a földnek négy szélét tartva, hogy szél ne fújjon a földre, se a tengerre, se semmi élõfára.
After this I saw four angels in their places at the four points of the earth, keeping back the four winds in their hands, so that there might be no moving of the wind on the earth, or on the sea, or on any tree.
και μετα ταυτα ειδον τεσσαρας αγγελους εστωτας επι τας τεσσαρας γωνιας της γης κρατουντας τους τεσσαρας ανεμους της γης ινα μη πνεη ανεμος επι της γης μητε επι της θαλασσης μητε επι παν δενδρον

2 És láték más angyalt feljõni napkelet felõl, a kinek kezében vala az élõ Istennek pecséte; és nagy szóval kiálta a négy angyalnak, a kinek adatott, hogy ártson a földnek és a tengernek,
And I saw another angel coming up from the east, having the mark of the living God: and he said with a great voice to the four angels, to whom it was given to do damage to the earth and the sea,
και ειδον αλλον αγγελον αναβαντα απο ανατολης ηλιου εχοντα σφραγιδα θεου ζωντος και εκραξεν φωνη μεγαλη τοις τεσσαρσιν αγγελοις οις εδοθη αυτοις αδικησαι την γην και την θαλασσαν

3 Ezt mondván: Ne ártsatok se a földnek, se a tengernek, se a fáknak addig, míg meg nem pecsételjük a mi Istenünk szolgáit az õ homlokukon.
Do no damage to the earth, or the sea, or the trees, till we have put a mark on the servants of our God.
λεγων μη αδικησητε την γην μητε την θαλασσαν μητε τα δενδρα αχρις ου σφραγιζωμεν τους δουλους του θεου ημων επι των μετωπων αυτων

4 És hallám a megpecsételtek számát: Száznegyvennégyezer, az Izráel fiainak minden nemzetségébõl elpecsételve.
And there came to my ears the number of those who had the mark on their brows, a hundred and forty-four thousand, who were marked out of every tribe of the people of Israel.
και ηκουσα τον αριθμον των εσφραγισμενων ρμδ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ πασης φυλης υιων ισραηλ

5 A Júda nemzetségébõl tizenkétezer elpecsételt [vala;] a Ruben nemzetségébõl tizenkétezer elpecsételt; a Gád nemzetségébõl tizenkétezer elpecsételt;
Of the tribe of Judah were marked twelve thousand: of the tribe of Reuben twelve thousand: of the tribe of Gad twelve thousand:
εκ φυλης ιουδα ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης ρουβην ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης γαδ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι

6 Az Áser nemzetségébõl tizenkétezer elpecsételt; a Nafthali nemzetségébõl tizenkétezer elpecsételt; a Manassé nemzetségébõl tizenkétezer elpecsételt;
Of the tribe of Asher twelve thousand: of the tribe of Naphtali twelve thousand: of the tribe of Manasseh twelve thousand:
εκ φυλης ασηρ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης νεφθαλειμ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης μανασση ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι

7 A Simeon nemzetségébõl tizenkétezer elpecsételt; a Lévi nemzetségébõl tizenkétezer elpecsételt; az Izsakhár nemzetségébõl tizenkétezer elpecsételt;
Of the tribe of Simeon twelve thousand: of the tribe of Levi twelve thousand: of the tribe of Issachar twelve thousand:
εκ φυλης συμεων ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης λευι ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης ισαχαρ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι

8 A Zebulon nemzetségébõl tizenkétezer elpecsételt; a József nemzetségébõl tizenkétezer elpecsételt; a Benjámin nemzetségébõl tizenkétezer elpecsételt.
Of the tribe of Zebulun twelve thousand: of the tribe of Joseph twelve thousand: of the tribe of Benjamin were marked twelve thousand.
εκ φυλης ζαβουλων ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης ιωσηφ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης βενιαμιν ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι

9 Azután látám, és ímé egy nagy sokaság, a melyet senki meg nem számlálhatott, minden nemzetbõl és ágazatból, és népbõl és nyelvbõl; és a királyiszék elõtt és a Bárány elõtt állnak vala, fehér ruhákba öltözve, és az õ kezeikben pálmaágak;

After these things I saw a great army of people more than might be numbered, out of every nation and of all tribes and peoples and languages, taking their places before the high seat and before the Lamb, dressed in white robes, and with branches in their hands,

μετα ταυτα ειδον και ιδου οχλος πολυς ον αριθμησαι αυτον ουδεις ηδυνατο εκ παντος εθνους και φυλων και λαων και γλωσσων εστωτες ενωπιον του θρονου και ενωπιον του α ρνιου περιβεβλημενοι στολας λευκας και φοινικες εν ταις χερσιν αυτων

10 És kiáltanak nagy szóval, mondván: Az idvesség a mi Istenünké, a ki a királyiszékben ül, és a Bárányé!

Saying with a loud voice, Salvation to our God who is seated on the high seat, and to the Lamb.

και κραζοντες φωνη μεγαλη λεγοντες η σωτηρια τω καθημενω επι του θρονου του θεου ημων και τω αρνιω

11 Az angyalok pedig mindnyájan a királyiszék, a Vének és a négy lelkes állat körül állnak vala, és a királyiszék elõtt arczczal leborulának, és imádák az Istent,

And all the angels were round about the high seat, and about the rulers and the four beasts; and they went down on their faces before the high seat, and gave worship to God, saying,

και παντες οι αγγελοι εστηκεσαν κυκλω του θρονου και των πρεσβυτερων και των τεσσαρων ζωων και επεσον ενωπιον του θρονου επι προσωπον αυτων και προσεκυνησαν τω θεω

12 Ezt mondván: Ámen: áldás és dicsõség és bölcseség és hálaadás és tisztesség és hatalom és erõ a mi Istenünknek mind örökkön örökké, Ámen.

So be it. Let blessing and glory and wisdom and praise and honour and power and strength be given to our God for ever and ever. So be it.

λεγοντες αμην η ευλογια και η δοξα και η σοφια και η ευχαριστια και η τιμη και η δυναμις και η ισχυς τω θεω ημων εις τους αιωνας των αιωνων αμην

13 Akkor felele egy a Vének közül, és monda nékem: Ezek, a kik a fehér ruhákba vannak öltözve, kik és honnét jöttek?

And one of the rulers made answer, saying to me, These who have on white robes, who are they, and where did they come from?

και απεκριθη εις εκ των πρεσβυτερων λεγων μοι ουτοι οι περιβεβλημενοι τας στολας τας λευκας τινες εισιν και ποθεν ηλθον

14 És mondék néki: Uram, te tudod. És monda nékem: Ezek azok, a kik jöttek a nagy nyomorúságból, és megmosták az õ ruháikat, és megfehérítették ruháikat a Bárány vérében.

And I said to him, My lord, you have knowledge. And he said to me, These are they who came through the great testing, and their robes have been washed and made white in the blood of the Lamb.

και ειρηκα αυτω κυριε συ οιδας και ειπεν μοι ουτοι εισιν οι ερχομενοι εκ της θλιψεως της μεγαλης και επλυναν τας στολας αυτων και ελευκαναν στολας αυτων εν τω αιματι το υ αρνιου

15 Ezért vannak az Isten királyiszéke elõtt; és szolgálnak neki éjjel és nappal az õ templomában; és a ki a királyiszékben ül, kiterjeszti sátorát felettök.

This is why they are before the high seat of God; and they are his servants day and night in his house: and he who is seated on the high seat will be a tent over them.

δια τουτο εισιν ενωπιον του θρονου του θεου και λατρευουσιν αυτω ημερας και νυκτος εν τω ναω αυτου και ο καθημενος επι του θρονου σκηνωσει επ αυτους

16 Nem éheznek többé, sem nem szomjúhoznak többé; sem a nap nem tûz rájok, sem semmi hõség:

They will never be in need of food or drink: and they will never again be troubled by the burning heat of the sun:

ου πεινασουσιν ετι ουδε διψησουσιν ετι ουδε μη πεση επ αυτους ο ηλιος ουδε παν καυμα

17 Mert a Bárány, a ki a királyiszéknek közepette van, legelteti õket, és a vizeknek élõ forrásaira viszi õket; és eltöröl Isten az õ szemeikrõl minden könyet.

For the Lamb who is on the high seat will be their keeper and their guide to fountains of living water: and God will make glad their eyes for ever.

οτι το αρνιον το αναμεσον του θρονου ποιμανει αυτους και οδηγησει αυτους επι ζωσας πηγας υδατων και εξαλειψει ο θεος παν δακρυον απο των οφθαλμων αυτων

1 És mikor felnyitotta a hetedik pecsétet, lõn nagy csendesség a mennyben, mintegy fél óráig.

And when the seventh stamp was undone there was quiet in heaven for about half an hour.

και οτε ηνοιξεν την σφραγιδα την εβδομην εγενετο σιγη εν τω ουρανω ως ημιωριον

2 És látám azt a hét angyalt, a ki az Isten elõtt álla; és adaték nékik hét trombita.
And I saw the seven angels who had their place before God; and seven horns were given to them.
και ειδον τους επτα αγγελους οι ενωπιον του θεου εστηκασιν και εδοθησαν αυτοις επτα σαλπιγγες

3 És jöve egy másik angyal, és megálla az oltárnál, arany tömjénezõt tartva; és adaték annak sok tömjén, hogy tegye minden szenteknek könyörgéseihez az arany oltárra, a mely a királyiszék elõtt vala.
And another angel came and took his place at the altar, having a gold vessel for burning perfume; and there was given to him much perfume, so that he might put it with the prayers of all the saints on the gold altar which was before the high seat.
και αλλος αγγελος ηλθεν και εσταθη επι το θυσιαστηριον εχων λιβανωτον χρυσουν και εδοθη αυτω θυμιαματα πολλα ινα δωση ταις προσευχαις των αγιων παντων επι το θυσια στηριον το χρυσουν το ενωπιον του θρονου

4 És felméne a tömjén füstje a szentek könyörgéseivel az angyal kezébõl az Isten elébe.
And the smoke of the perfume, with the prayers of the saints, went up before God out of the angel's hand.
και ανεβη ο καπνος των θυμιαματων ταις προσευχαις των αγιων εκ χειρος του αγγελου ενωπιον του θεου

5 Azután vevé az angyal a tömjénezõt; és megtölté azt az oltárnak tüzével, és leveté a földre; és lõnek mennydörgések és szózatok és villámlások és földindulás.
And the angel took the vessel; and he made it full of the fire of the altar, and sent it down on the earth: and there came thunders and voices and flames and a shaking of the earth.
και ειληφεν ο αγγελος το λιβανωτον και εγεμισεν αυτο εκ του πυρος του θυσιαστηριου και εβαλεν εις την γην και εγενοντο φωναι και βρονται και αστραπαι και σεισμος

6 És a hét angyal, a kinél a hét trombita vala, készüle a trombitáláshoz.
And the seven angels who had the seven horns made ready for sounding them.
και οι επτα αγγελοι εχοντες τας επτα σαλπιγγας ητοιμασαν εαυτους ινα σαλπισωσιν

7 Az elsõ angyal azért trombitála, és lõn jégesõ és tûz, vérrel elegy, és vetteték a földre; és a földnek harmadrésze megége, és az élõfáknak harmadrésze megége, és minden zöldelõ fû megége.
And at the sounding of the first, a rain of ice and fire, mixed with blood, was sent on the earth: and a third part of the earth, and of the trees, and all green grass was burned up.
και ο πρωτος αγγελος εσαλπισεν και εγενετο χαλαζα και πυρ μεμιγμενα αιματι και εβληθη εις την γην και το τριτον των δενδρων κατεκαη και πας χορτος χλωρος κατεκαη

8 A második angyal is trombitált, és mint egy tûzzel égõ nagy hegy vetteték a tengerbe; és a tengernek harmadrésze vérré lõn;
And at the sounding of the second angel, it was as if a great mountain burning with fire was sent into the sea: and a third part of the sea became blood,
και ο δευτερος αγγελος εσαλπισεν και ως ορος μεγα πυρι καιομενον εβληθη εις την θαλασσαν και εγενετο το τριτον της θαλασσης αιμα

9 És meghala a tengerben lévõ teremtett állatoknak harmadrésze, a melyekben élet vala; és a hajóknak harmadrésze elvesze.
And destruction came on a third part of the living things which were in the sea, and on a third part of the ships.
και απεθανεν το τριτον των κτισματων των εν τη θαλασση τα εχοντα ψυχας και το τριτον των πλοιων διεφθαρη

10 A harmadik angyal is trombitált, és leesék az égrõl egy nagy csillag, égve, mint egy fáklya, és esék a folyóvizeknek harmadrészére, és a vizek forrásaira;
And at the sounding of the third angel, there went down from heaven a great star, burning like a flame, and it came on a third part of the rivers, and on the fountains of water.
και ο τριτος αγγελος εσαλπισεν και επεσεν εκ του ουρανου αστηρ μεγας καιομενος ως λαμπας και επεσεν επι το τριτον των ποταμων και επι τας πηγας υδατων

11 A csillagnak neve pedig üröm: változék azért a folyóvizek harmadrésze ürömmé; és sok ember meghala a vizektõl, mivel keserûkké lõnek.
And the name of the star is Wormwood: and a third part of the waters became bitter; and a number of men came to their end because of the waters, for they were made bitter.
και το ονομα του αστερος λεγεται αψινθος και γινεται το τριτον εις αψινθον και πολλοι ανθρωπων απεθανον εκ των υδατων οτι επικρανθησαν

12 A negyedik angyal is trombitált, és megvereték a napnak harmadrésze, és a holdnak harmadrésze, és a csillagoknak harmadrésze; hogy meghomályosodjék azoknak harmadrésze, és a nap az õ harmadrészében ne fényljék, és az éjszaka hasonlóképen.

And at the sounding of the fourth angel, a third part of the sun, and of the moon, and of the stars was made dark, so that there was no light for a third part of the day and of the night.

και ο τεταρτος αγγελος εσαλπισεν και επληγη το τριτον του ηλιου και το τριτον της σεληνης και το τριτον των αστερων ινα σκοτισθη το τριτον αυτων και η ημερα μη φαινη το τριτον αυτης και η νυξ ομοιως

13 És láték és hallék az égnek közepette egy angyalt repülni, a ki ezt mondja vala nagy szóval: Jaj, jaj, jaj a föld lakosainak a három angyal trombitájának többi szavai miatt, a kik még trombitálni fognak.

And there came to my ears the cry of an eagle in flight in the middle of heaven, saying with a great voice, Trouble, trouble, trouble, to all on the earth, because of the other voices of the horns of the three angels, whose sounding is still to come.

και ειδον και ηκουσα ενος αγγελου πετωμενου εν μεσουρανηματι λεγοντος φωνη μεγαλη ουαι ουαι ουαι τοις κατοικουσιν επι της γης εκ των λοιπων φωνων της σαλπιγγος των τριων αγγελων των μελλοντων σαλπιζειν

1 Az ötödik angyal is trombitált, és látám, hogy egy csillag esett le az égrõl a földre, és adaték annak a mélység kútjának kulcsa.

And at the sounding of the fifth angel I saw a star falling from heaven to the earth: and there was given to him the key of the great deep.

και ο πεμπτος αγγελος εσαλπισεν και ειδον αστερα εκ του ουρανου πεπτωκοτα εις την γην και εδοθη αυτω η κλεις του φρεατος της αβυσσου

2 Megnyitá azért a mélységnek kútját: és füst jöve fel a kútból, mint egy nagy kemenczének füstje; és meghomályosodék a nap és a levegõég a kút füstje miatt.

And he made the great deep open and a smoke went up from it, like the smoke of a great oven; and the sun and the air were made dark because of the smoke.

και ηνοιξεν το φρεαρ της αβυσσου και ανεβη καπνος εκ του φρεατος ως καπνος καμινου μεγαλης και εσκοτισθη ο ηλιος και ο αηρ εκ του καπνου του φρεατος

3 A füstbõl pedig sáskák jövének ki a földre; és adaték azoknak hatalom, mint hatalmuk van a föld skorpióinak.

And from the smoke locusts came out on the earth; and power was given them, like the power of scorpions.

και εκ του καπνου εξηλθον ακριδες εις την γην και εδοθη αυταις εξουσια ως εχουσιν εξουσιαν οι σκορπιοι της γης

4 És megmondaték nékik, hogy a földnek füvét ne bántsák, se semmi zöldelõt, se semmi élõfát, hanem csak azokat az embereket, a kiknek homlokukon nincsen az Istennek pecséte.

And they were ordered to do no damage to the grass of the earth, or any green thing, or any tree, but only to such men as have not the mark of God on their brows.

και ερρεθη αυταις ινα μη αδικησωσιν τον χορτον της γης ουδε παν χλωρον ουδε παν δενδρον ει μη τους ανθρωπους μονους οιτινες ουκ εχουσιν την σφραγιδα του θεου επι των μετωπων αυτων

5 És adaték azoknak, hogy meg ne öljék õket, hanem hogy kínoztassanak öt hónapig; és azoknak kínzása olyan, mint a skorpió kínzása, mikor megmarja az embert.

And orders were given them not to put them to death, but to give them great pain for five months: and their pain was as the pain from the wound of a scorpion.

και εδοθη αυταις ινα μη αποκτεινωσιν αυτους αλλ ινα βασανισθωσιν μηνας πεντε και ο βασανισμος αυτων ως βασανισμος σκορπιου οταν παιση ανθρωπον

6 Annakokáért azokban a napokban keresik az emberek a halált, de nem találják meg azt; és kívánnának meghalni, de a halál elmegy elõlük.

And in those days men will be hoping for death, and it will not come to them; and they will have a great desire for death, and death will go in flight from them.

και εν ταις ημεραις εκειναις ζητησουσιν οι ανθρωποι τον θανατον και ουχ ευρησουσιν αυτον και επιθυμησουσιν αποθανειν και φευξεται ο θανατος απ αυτων

7 A sáskáknak formája pedig hasonló vala a viadalhoz felkészített lovakhoz; és a fejökön mintegy aranyhoz hasonló koronák valának, és az orczáik olyanok valának, mint az emberek orczái.

And the forms of the locusts were like horses made ready for war; and on their heads they had crowns like gold, and their faces were as the faces of men.

και τα ομοιωματα των ακριδων ομοια ιπποις ητοιμασμενοις εις πολεμον και επι τας κεφαλας αυτων ως στεφανοι ομοιοι χρυσω και τα προσωπα αυτων ως προσωπα ανθρωπων

8 És olyan hajuk vala, mint az asszonyok haja; és fogaik olyanok valának, mint az oroszlánoknak.

And they had hair like the hair of women, and their teeth were as the teeth of lions.

και ειχον τριχας ως τριχας γυναικων και οι οδοντες αυτων ως λεοντων ησαν

9 És olyan mellvértjeik valának, mint a vas mellvértek; és az õ szárnyaik zúgása olyan vala, mint a viadalra száguldó sok lovas szekerek zúgása.
And they had breastplates like iron, and the sound of their wings was as the sound of carriages, like an army of horses rushing to the fight.
και ειχον θωρακας ως θωρακας σιδηρους και η φωνη των πτερυγων αυτων ως φωνη αρματων ιππων πολλων τρεχοντων εις πολεμον

10 És skorpiókhoz hasonló farkuk vala és fulánkjuk; és a farkukban vala a hatalmuk, hogy ártsanak az embereknek öt hónapig.
And they have pointed tails like scorpions; and in their tails is their power to give men wounds for five months.
και εχουσιν ουρας ομοιας σκορπιοις και κεντρα ην εν ταις ουραις αυτων και η εξουσια αυτων αδικησαι τους ανθρωπους μηνας πεντε

11 Királyukul pedig a mélység angyala vala felettök; annak a neve zsidóul Abaddon, görögül pedig Apollion, [azaz Vesztõ] a neve.
They have over them as king the angel of the great deep: his name in Hebrew is Abaddon, and in the Greek language Apollyon.
και εχουσιν εφ αυτων βασιλεα τον αγγελον της αβυσσου ονομα αυτω εβραιστι αβαδδων και εν τη ελληνικη ονομα εχει απολλυων

12 Az elsõ jaj elmúlék; ímé ezután még két jaj következik.
The first Trouble is past: see, there are still two Troubles to come.
η ουαι η μια απηλθεν ιδου ερχονται ετι δυο ουαι μετα ταυτα

13 A hatodik angyal is trombitált, és hallék egy szózatot az arany oltárnak négy szarvától, a mely az Isten elõtt van,
And at the sounding of the sixth angel a voice came to my ears from the horns of the gold altar which is before God,
και ο εκτος αγγελος εσαλπισεν και ηκουσα φωνην μιαν εκ των τεσσαρων κερατων του θυσιαστηριου του χρυσου του ενωπιον του θεου

14 Mondván a hatodik angyalnak, a kinél a trombita vala: Oldd el azt a négy angyalt, a ki a nagy folyóvíznél, az Eufrátesnél van megkötve.
Saying to the sixth angel who had the horn, Make free the four angels who are chained at the great river Euphrates.
λεγουσαν τω εκτω αγγελω ος ειχε την σαλπιγγα λυσον τους τεσσαρας αγγελους τους δεδεμενους επι τω ποταμω τω μεγαλω ευφρατη

15 Eloldaték azért a négy angyal, a ki el vala készítve az órára és napra és hónapra és esztendõre, hogy megölje az emberek harmadrészét.
And the four angels were made free, who were ready for the hour and day and month and year, that they might put to death a third part of men.
και ελυθησαν οι τεσσαρες αγγελοι οι ητοιμασμενοι εις την ωραν και ημεραν και μηνα και ενιαυτον ινα αποκτεινωσιν το τριτον των ανθρωπων

16 És a lovas seregek száma két tízezerszer tízezer vala; hallottam a számukat.
And the number of the armies of the horsemen was twice ten thousand times ten thousand: the number of them came to my ears.
και ο αριθμος στρατευματων του ιππικου δυο μυριαδες μυριαδων και ηκουσα τον αριθμον αυτων

17 És így látám a lovakat látásban, és a rajtuk ülõket, a kiknek tûzbõl és jáczintból és kénkõbõl való mellvértjeik valának; és a lovak feje olyan vala, mint az oroszlánok feje; és szájukból tûz és füst és kénkõ jõ vala ki.
And so I saw the horses in the vision, and those who were seated on them, having breastplates of fire and glass and of burning stone: and the heads of the horses were as the heads of lions; and out of their mouths came fire and smoke and a smell of burning.
και ουτως ειδον τους ιππους εν τη ορασει και τους καθημενους επ αυτων εχοντας θωρακας πυρινους και υακινθινους και θειωδεις και αι κεφαλαι των ιππων ως κεφαλαι λεοντ ων και εκ των στοματων αυτων εκπορευεται πυρ και καπνος και θειον

18 E háromtól öleték meg az emberek harmadrésze, a tûztõl és a füsttõl és a kénkõtõl, a mely azoknak szájából jõ vala ki.
By these evils a third part of men was put to death, by the fire, and the smoke, and the burning smell which came out of their mouths.
υπο των τριων τουτων απεκτανθησαν το τριτον των ανθρωπων εκ του πυρος και εκ του καπνου και εκ του θειου του εκπορευομενου εκ των στοματων αυτων

19 Mert az õ hatalmuk az õ szájukban van, és az õ farkukban; mert az õ farkaik a kígyókhoz hasonlók, a melyeknek fejeik vannak; és azokkal ártanak.
For the power of the horses is in their mouths and in their tails: because their tails are like snakes, and have heads, and with them they give wounds.
αι γαρ εξουσιαι αυτων εν τω στοματι αυτων εισιν αι γαρ ουραι αυτων ομοιαι οφεσιν εχουσαι κεφαλας και εν αυταις αδικουσιν

20 A többi emberek pedig, a kik meg nem ölettek e csapásokkal, nem tértek meg az õ kezeik csinálmányaitól, hogy ne imádnák a gonosz lelkeket, és az arany és ezüst és ércz és kõ és fa bálványokat, a melyek nem láthatnak, sem hallhatnak, sem járhatnak;

And the rest of the people, who were not put to death by these evils, were not turned from the works of their hands, but went on giving worship to evil spirits, and images of gold and silver and brass and stone and wood which have no power of seeing or hearing or walking:

και οι λοιποι των ανθρωπων οι ουκ απεκτανθησαν εν ταις πληγαις ταυταις ουτε μετενοησαν εκ των εργων των χειρων αυτων ινα μη προσκυνησωσιν τα δαιμονια και ειδωλα τα χρυσα και τα αργυρα και τα χαλκα και τα λιθινα και τα ξυλινα α ουτε βλεπειν δυναται ουτε ακουειν ουτε περιπατειν

21 És nem tértek meg az õ gyilkosságaikból, sem az õ ördöngösségeikbõl, sem paráználkodásaikból, sem lopásaikból.

And they had no regret for putting men to death, or for their use of secret arts, or for the evil desires of the flesh, or for taking the property of others.

και ου μετενοησαν εκ των φονων αυτων ουτε εκ των φαρμακειων αυτων ουτε εκ της πορνειας αυτων ουτε εκ των κλεμματων αυτων

1 És láték egy másik, erõs angyalt az égbõl leszállani, a ki felhõbe vala öltözve; és a fején szivárvány vala, és az orczája olyan vala, mint a nap, és a lábai mint a tûoszlopok;

And I saw another strong angel coming down out of heaven, clothed with a cloud; and an arch of coloured light was round his head, and his face was like the sun, and his feet like pillars of fire;

και ειδον αλλον αγγελον ισχυρον καταβαινοντα εκ του ουρανου περιβεβλημενον νεφελην και ιρις επι της κεφαλης και το προσωπον αυτου ως ο ηλιος και οι ποδες αυτου ως στυ λοι πυρος

2 És a kezében egy nyitott könyvecske vala; és tevé a jobb lábát a tengerre, a bal lábát pedig a földre;

And he had in his hand a little open book: and he put his right foot on the sea, and his left on the earth;

και ειχεν εν τη χειρι αυτου βιβλαριδιον ανεωγμενον και εθηκεν τον ποδα αυτου τον δεξιον επι την θαλασσαν τον δε ευωνυμον επι την γην

3 És kiálta nagy szóval, mint mikor az oroszlán ordít; és mikor kiálta, megszólaltatá a hét mennydörgés az õ szavát.

And he gave a loud cry, like the angry voice of a lion: and at his cry the voices of the seven thunders were sounding.

και εκραξεν φωνη μεγαλη ωσπερ λεων μυκαται και οτε εκραξεν ελαλησαν αι επτα βρονται τας εαυτων φωνας

4 És mikor a hét mennydörgés megszólaltatta az õ szavát, le akarám írni; és az égbõl szózatot hallék, a mely ezt mondá nékem: Pecsételd be, a miket a hét mennydörgés szóla, és azokat meg ne írd.

And when the seven thunders had given out their voices, I was about to put their words down: and a voice from heaven came to my ears, saying, Keep secret the things which the seven thunders said, and do not put them in writing.

και οτε ελαλησαν αι επτα βρονται τας φωνας εαυτων εμελλον γραφειν και ηκουσα φωνην εκ του ουρανου λεγουσαν μοι σφραγισον α ελαλησαν αι επτα βρονται και μη ταυτα γρ αψης

5 És az angyal, a kit láték állani a tengeren és a földön, felemelé kezét az égre,

And the angel which I saw taking his position on the sea and on the earth, put up his right hand to heaven,

και ο αγγελος ον ειδον εστωτα επι της θαλασσης και επι της γης ηρεν την χειρα αυτου εις τον ουρανον

6 És megesküvék arra, a ki örökkön örökké él, a ki teremtette az eget és a benne valókat, és a földet és a benne valókat, és a tengert és a benne valókat, hogy idõ többé nem lészen:

And took his oath by him who is living for ever and ever, who made the heaven and the things in it, and the earth and the things in it, and the sea and the things in it, that there would be no more waiting:

και ωμοσεν εν τω ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων ος εκτισεν τον ουρανον και τα εν αυτω και την γην και τα εν αυτη και την θαλασσαν και τα εν αυτη οτι χρονος ουκ εσται ε τι

7 Hanem a hetedik angyal szavának napjaiban, mikor trombitálni kezd, akkor elvégeztetik az Istennek titka, a mint megmondotta az õ szolgáinak a prófétáknak.

But in the days of the voice of the seventh angel, when the sound of his horn is about to come, then will the secret of God be complete, of which he gave the good news to his servants the prophets.

αλλα εν ταις ημεραις της φωνης του εβδομου αγγελου οταν μελλη σαλπιζειν και τελεσθη το μυστηριον του θεου ως ευηγγελισεν τοις εαυτου δουλοις τοις προφηταις

8 És a szózat, a melyet hallottam az égbõl, ismét szóla nékem, és monda: Menj el, és vedd el azt a nyitott könyvecskét, [mely] a tengeren és a földön álló angyal kezében [van.]
And the voice came to me again from heaven, saying, Go, take the book which is open in the hand of the angel who has his place on the sea and on the earth.
και η φωνη ην ηκουσα εκ του ουρανου παλιν λαλουσα μετ εμου και λεγουσα υπαγε λαβε το βιβλαριδιον το ηνεωγμενον εν τη χειρι αγγελου του εστωτος επι της θαλασσης και επι της γης

9 Elmenék azért az angyalhoz, mondván néki: Add nékem a könyvecskét. És monda nékem: Vedd el és edd meg; és megkeseríti a te gyomrodat, de a te szádban édes lesz, mint a méz.
And I went to the angel, and said to him, Give me the little book. And he said to me: Put it in your mouth; and it will make your stomach bitter, but in your mouth it will be sweet as honey.
και απηλθον προς τον αγγελον λεγων αυτω δος μοι το βιβλαριδιον και λεγει μοι λαβε και καταφαγε αυτο και πικρανει σου την κοιλιαν αλλ εν τω στοματι σου εσται γλυκυ ως μελι

10 Elvevém azért a könyvecskét az angyal kezébõl, és megevém azt; és az én számban olyan édes vala mint a méz; és mikor megettem azt, megkeseredék az én gyomrom.
And I took the little book out of the angel's hand and did as he said; and it was sweet as honey in my mouth: and when I had taken it, my stomach was made bitter.
και ελαβον το βιβλαριδιον εκ της χειρος του αγγελου και κατεφαγον αυτο και ην εν τω στοματι μου ως μελι γλυκυ και οτε εφαγον αυτο επικρανθη η κοιλια μου

11 És monda nékem: Ismét prófétálnod kell néked sok népek és nemzetek, és nyelvek és királyok felõl.
And they said to me, You are to give word again of what is coming in the future to the peoples and nations and languages and kings.
και λεγει μοι δει σε παλιν προφητευσαι επι λαοις και εθνεσιν και γλωσσαις και βασιλευσιν πολλοις

1 És adának nékem vesszõhöz hasonló nádszálat, és angyal áll vala mellém és monda: Kelj fel, és mérd meg az Isten templomát és az oltárt, és azokat, a kik abban imádkoznak.
And there was given to me a measuring rod: and one said, Go up and take the measure of the house of God, and the altar, and the worshippers in it.
και εδοθη μοι καλαμος ομοιος ραβδω λεγων εγειραι και μετρησον τον ναον του θεου και το θυσιαστηριον και τους προσκυνουντας εν αυτω

2 De a tornáczot, a mely a templomon kívül van, kihagyd, és azt meg ne mérd; mert a pogányoknak adatott, és a szent várost tapodják negyvenkét hónapig.
But do not take the measure of the space outside the house; because it has been given to the nations: and the holy town will be under their feet for forty-two months.
και την αυλην την εσωθεν του ναου εκβαλε εξω και μη αυτην μετρησης οτι εδοθη τοις εθνεσιν και την πολιν την αγιαν πατησουσιν μηνας τεσσαρακοντα δυο

3 És adom az én két tanúbizonyságomnak, hogy prófétáljanak, gyászruhákba öltözve, ezer kétszáz hatvan napig.
And I will give orders to my two witnesses, and they will be prophets for a thousand, two hundred and sixty days, clothed with haircloth.
και δωσω τοις δυσιν μαρτυσιν μου και προφητευσουσιν ημερας χιλιας διακοσιας εξηκοντα περιβεβλημενοι σακκους

4 Ezek az a két olajfa, és a két gyertyatartó, a melyek a földnek Istene elõtt állanak.
These are the two olive-trees and the two lights, which are before the Lord of the earth.
ουτοι εισιν αι δυο ελαιαι και δυο λυχνιαι αι ενωπιον του θεου της γης εστωσαι

5 És ha valaki akar nékik ártani, tûz származik az õ szájokból, a mely megöli az õ ellenségeiket; és ha valaki akar nékik ártani, úgy kell annak megöletni.
And if any man would do them damage, fire comes out of their mouth and puts an end to those who are working against them: and if any man has a desire to do them damage, in this way will he be put to death.
και ει τις αυτους θελη αδικησαι πυρ εκπορευεται εκ του στοματος αυτων και κατεσθιει τους εχθρους αυτων και ει τις αυτους θελη αδικησαι ουτως δει αυτον αποκτανθηναι

6 Ezeknek van hatalmuk arra, hogy bezárják az eget, hogy az õ prófétálásuknak idejében esõ ne legyen; és hatalmuk van a vizeken, hogy azokat vérré változtassák, és megverjék a földet akármi csapással, valamennyiszer akarják.
These have the power to keep the heaven shut, so that there may be no rain in the days when they are prophets: and they have power over the waters to make them into blood, and to send every sort of disease on the earth as their pleasure is.
ουτοι εχουσιν εξουσιαν κλεισαι τον ουρανον ινα μη βρεχη υετος εν ημεραις αυτων της προφητειας και εξουσιαν εχουσιν επι των υδατων στρεφειν αυτα εις αιμα και παταξαι την γην παση πληγη οσακις εαν θελησωσιν

7 És mikor elvégezik az õ bizonyságtételöket, a mélységbõl feljövõ fenevad hadakozik ellenök, és legyõzi õket, és megöli õket.
And when they have come to the end of their witness, the beast which comes up out of the great deep will make war on them and overcome them and put them to death.
και οταν τελεσωσιν την μαρτυριαν αυτων το θηριον το αναβαινον εκ της αβυσσου ποιησει πολεμον μετ αυτων και νικησει αυτους και αποκτενει αυτους

8 És az õ holttesteik [feküsznek] ama nagy városnak utczáin, a mely lélek szerint Sodomának és Égyiptomnak hivatik, a hol a mi Urunk is megfeszíttetett.
And their dead bodies will be in the open street of the great town, which in the spirit is named Sodom and Egypt, where their Lord was put to death on the cross.
και τα πτωματα αυτων επι της πλατειας πολεως της μεγαλης ητις καλειται πνευματικως σοδομα και αιγυπτος οπου και ο κυριος ημων εσταυρωθη

9 És a népek és ágazatok, és nyelvek és nemzetek közül valók látják azoknak holttestét három és fél nap, és azoknak holttestét nem engedik sírba tenni.
And the peoples and tribes and languages and nations will be looking on their dead bodies three days and a half, and will not let their dead bodies be put in the earth.
και βλεψουσιν εκ των λαων και φυλων και γλωσσων και εθνων τα πτωματα αυτων ημερας τρεις και ημισυ και τα πτωματα αυτων ουκ αφησουσιν τεθηναι εις μνηματα

10 És a földnek lakosai örülnek és örvendeznek rajtok, és ajándékokat küldenek egymásnak; mivelhogy e két próféta gyötörte a földnek lakosait.
And those who are on the earth will have pleasure and delight over them; and they will send offerings one to another because these two prophets gave great trouble to all on the earth.
και οι κατοικουντες επι της γης χαρουσιν επ αυτοις και ευφρανθησονται και δωρα πεμψουσιν αλληλοις οτι ουτοι οι δυο προφηται εβασανισαν τους κατοικουντας επι της γης

11 De három és fél nap mulva életnek lelke adaték Istentõl õ beléjök, és lábaikra állának; és nagy félelem esék azokra, a kik õket nézik vala.
And after three days and a half the breath of life from God went into them, and they got up on their feet; and great fear came on those who saw them.
και μετα τας τρεις ημερας και ημισυ πνευμα ζωης εκ του θεου εισηλθεν επ αυτους και εστησαν επι τους ποδας αυτων και φοβος μεγας επεσεν επι τους θεωρουντας αυτους

12 És hallának nagy szózatot az égbõl, a mely ezt mondja vala nékik: Jõjjetek fel ide. És felmenének az égbe felhõben; és láták õket az õ ellenségeik.
And a great voice from heaven came to their ears, saying to them, Come up here. And they went up into heaven in the cloud, and were seen by those desiring their death.
και ηκουσαν φωνην μεγαλην εκ του ουρανου λεγουσαν αυτοις αναβητε ωδε και ανεβησαν εις τον ουρανον εν τη νεφελη και εθεωρησαν αυτους οι εχθροι αυτων

13 És lõn abban az órában nagy földindulás, és a városnak tizedrésze elesék; és megöleték a földindulásban hétezer ember neve; és a többiek megrémülének, és a menny Istenének adának dicsõséget.
And in that hour there was a great earth-shock and a tenth part of the town came to destruction; and in the earth-shock seven thousand persons came to their end: and the rest were in fear, and gave glory to the God of heaven.
και εν εκεινη τη ωρα εγενετο σεισμος μεγας και το δεκατον της πολεως επεσεν και απεκτανθησαν εν τω σεισμω ονοματα ανθρωπων χιλιαδες επτα και οι λοιποι εμφοβοι εγενοντ ο και εδωκαν δοξαν τω θεω του ουρανου

14 A második jaj elmúlt; ímé a harmadik jaj hamar eljõ.
The second Trouble is past: see, the third Trouble comes quickly.
η ουαι η δευτερα απηλθεν ιδου η ουαι η τριτη ερχεται ταχυ

15 A hetedik angyal is trombitála, és nagy szózatok lõnek a mennyben, a melyek ezt mondják vala: E világnak országai a mi Urunkéi és az õ Krisztusáéi lettek, a ki örökkön örökké uralkodik.
And at the sounding of the seventh angel there were great voices in heaven, saying, The kingdom of the world has become the kingdom of our Lord, and of his Christ, and he will have rule for ever and ever.
και ο εβδομος αγγελος εσαλπισεν και εγενοντο φωναι μεγαλαι εν τω ουρανω λεγουσαι εγενοντο αι βασιλειαι του κοσμου του κυριου ημων και του χριστου αυτου και βασιλευσει εις τους αιωνας των αιωνων

16 És a huszonnégy Vén, a ki az Isten elõtt ül az õ királyiszékeiben, esék az õ orczájára és imádá az Istent,
And the four and twenty rulers, who are seated before God on their high seats, went down on their faces and gave worship to God, saying,
και οι εικοσι και τεσσαρες πρεσβυτεροι οι ενωπιον του θεου καθημενοι επι τους θρονους αυτων επεσαν επι τα προσωπα αυτων και προσεκυνησαν τω θεω

17 Ezt mondván: Hálát adunk néked Uram, mindenható Isten, a ki vagy és a ki valál és a ki eljövendõ vagy; mert a te nagy hatalmadat kezedhez vetted, és a te országlásodat elkezdetted.

We give you praise, O Lord God, Ruler of all, who is and who was; because you have taken up your great power and are ruling your kingdom.

λεγοντες ευχαριστουμεν σοι κυριε ο θεος ο παντοκρατωρ ο ων και ο ην και ο ερχομενος οτι ειληφας την δυναμιν σου την μεγαλην και εβασιλευσας

18 És megharagudtak a pogányok, és eljött a te haragod, és a halottak ideje, hogy megítéltessenek, és jutalmat adj a te szolgáidnak, a prófétáknak és a szenteknek, és a kik a te nevedet félik, kicsinyeknek és nagyoknak; és elpusztítsd azokat, a kik a földet pusztítják.

And the nations were angry, and your wrath has come, and the time for the dead to be judged, and the time of reward for your servants, the prophets, and for the saints, and for those in whom is the fear of your name, small and great, and the time of destruction for those who made the earth unclean.

και τα εθνη ωργισθησαν και ηλθεν η οργη σου και ο καιρος των νεκρων κριθηναι και δουναι τον μισθον τοις δουλοις σου τοις προφηταις και τοις αγιοις και τοις φοβουμενοις τ ο ονομα σου τοις μικροις και τοις μεγαλοις και διαφθειραι τους διαφθειροντας την γην

19 És megnyilatkozék az Isten temploma a mennyben, és megláttaték az õ szövetségének ládája az õ templomában; és lõnek villámlások és szózatok és mennydörgések, és földindulás és nagy jégesõ.

And the house of God which is in heaven was open; and the ark of his agreement was seen in his house, and there were flames and voices and thunders and an earth-shock and a rain of ice.

και ηνοιγη ο ναος του θεου εν τω ουρανω και ωφθη η κιβωτος της διαθηκης αυτου εν τω ναω αυτου και εγενοντο αστραπαι και φωναι και βρονται και σεισμος και χαλαζα μεγ αλη

1 És láttaték nagy jel az égben: egy asszony, a ki a napba vala felöltözve, és lábai alatt vala a hold, és az õ fejében tizenkét csillagból korona;

And a great sign was seen in heaven: a A woman clothed with the sun, and with the moon under her feet, and on her head a crown of twelve stars.

και σημειον μεγα ωφθη εν τω ουρανω γυνη περιβεβλημενη τον ηλιον και η σεληνη υποκατω των ποδων αυτης και επι της κεφαλης αυτης στεφανος αστερων δωδεκα

2 A ki terhes vala, és akarván szûlni, kiált vala, és kínlódik vala a szûlésben.

And she was with child; and she gave a cry, in the pains of childbirth.

και εν γαστρι εχουσα κραζει ωδινουσα και βασανιζομενη τεκειν

3 Láttaték más jel is az égben, és ímé [vala] egy nagy veres sárkány, a kinek hét feje vala és tíz szarva, és az õ fejeiben hét korona;

And there was seen another sign in heaven; a great red dragon, having seven heads and ten horns, and on his heads seven crowns.

και ωφθη αλλο σημειον εν τω ουρανω και ιδου δρακων μεγας πυρρος εχων κεφαλας επτα και κερατα δεκα και επι τας κεφαλας αυτου διαδηματα επτα

4 És a farka utána vonszá az ég csillagainak harmadrészét, és a földre veté azokat; és álla az a sárkány a szûlõ asszony elé, hogy mikor szûl, annak fiát megegye.

And his tail was pulling a third part of the stars of heaven down to the earth, and the dragon took his place before the woman who was about to give birth, so that when the birth had taken place he might put an end to her child.

και η ουρα αυτου συρει το τριτον των αστερων του ουρανου και εβαλεν αυτους εις την γην και ο δρακων εστηκεν ενωπιον της γυναικος της μελλουσης τεκειν ινα οταν τεκη το τεκνον αυτης καταφαγη

5 És szûle fiú-magzatot, a ki vasvesszõvel legeltet minden nemzetet; és ragadtaték annak fia Istenhez és az õ királyiszékéhez.

And she gave birth to a son, a male child, who was to have rule over all the nations with a rod of iron: and her child was taken up to God and to his high seat.

και ετεκεν υιον αρρενα ος μελλει ποιμαινειν παντα τα εθνη εν ραβδω σιδηρα και ηρπασθη το τεκνον αυτης προς τον θεον και τον θρονον αυτου

6 Az asszony pedig elfuta a pusztába, hol Istentõl készített helye van, hogy ott táplálják õt ezer kétszáz hatvan napig.

And the woman went in flight to the waste land, where she has a place made ready by God, so that there they may give her food a thousand, two hundred and sixty days.

και η γυνη εφυγεν εις την ερημον οπου εχει τοπον ητοιμασμενον απο του θεου ινα εκει τρεφωσιν αυτην ημερας χιλιας διακοσιας εξηκοντα

7 És lõn az égben viaskodás: Mihály és az õ angyalai viaskodnak vala a sárkánynyal; és a sárkány is viaskodik vala és az õ angyalai;

And there was war in heaven: Michael and his angels going out to the fight with the dragon; and the dragon and his angels made war,

και εγενετο πολεμος εν τω ουρανω ο μιχαηλ και οι αγγελοι αυτου επολεμησαν κατα του δρακοντος και ο δρακων επολεμησεν και οι αγγελοι αυτου

8 De nem vehetének diadalmat, és az õ helyök sem találtaték többé a mennyben.

And they were overcome, and there was no more place for them in heaven.

και ουκ ισχυσαν ουτε τοπος ευρεθη αυτων ετι εν τω ουρανω

9 És vetteték a nagy sárkány, ama régi kígyó, a ki neveztetik ördögnek és a Sátánnak, ki mind az egész föld kerekségét elhiteti, vetteték a földre, és az õ angyalai [is] õ vele levettetének.

And the great dragon was forced down, the old snake, who is named the Evil One and Satan, by whom all the earth is turned from the right way; he was forced down to the earth, and his angels were forced down with him.

και εβληθη ο δρακων ο μεγας ο οφις ο αρχαιος ο καλουμενος διαβολος και ο σατανας ο πλανων την οικουμενην ολην εβληθη εις την γην και οι αγγελοι αυτου μετ αυτου εβληθη σαν

10 És hallék nagy szózatot az égben, a mely ezt mondja vala: Most lett meg az idvesség és az erõ, és a mi Istenünknek országa, és az õ Krisztusának hatalma; mert a mi atyánkfiainak vádolója levettetett, ki vádolja vala õket éjjel és nappal a mi Istenünk elõtt.

And a great voice in heaven came to my ears, saying, Now is come the salvation, and the power, and the kingdom of our God, and the authority of his Christ: because he who says evil against our brothers before our God day and night is forced down.

και ηκουσα φωνην μεγαλην λεγουσαν εν τω ουρανω αρτι εγενετο η σωτηρια και η δυναμις και η βασιλεια του θεου ημων και η εξουσια του χριστου αυτου οτι κατεβληθη ο κατηγορος των αδελφων ημων ο κατηγορων αυτων ενωπιον του θεου ημων ημερας και νυκτος

11 És õk legyõzték azt a Bárány véréért, és az õ bizonyságtételöknek beszédéért; és az õ életöket nem kímélték mind halálig.

And they overcame him through the blood of the Lamb and the word of their witness; and loving not their lives they freely gave themselves up to death.

και αυτοι ενικησαν αυτον δια το αιμα του αρνιου και δια τον λογον της μαρτυριας αυτων και ουκ ηγαπησαν την ψυχην αυτων αχρι θανατου

12 Annakokáért örüljetek egek és a kik lakoztok azokban. Jaj a föld és a tenger lakosainak; mert leszállott az ördög ti hozzátok, nagy haraggal teljes, úgymint a ki tudja, hogy kevés ideje van.

Be glad then, O heavens, and you who are in them. But there is trouble for the earth and the sea: because the Evil One has come down to you, being very angry, having the knowledge that he has but a short time.

δια τουτο ευφραινεσθε οι ουρανοι και οι εν αυτοις σκηνουντες ουαι τοις κατοικουσιν την γην και την θαλασσαν οτι κατεβη ο διαβολος προς υμας εχων θυμον μεγαν ειδως οτι ολιγον καιρον εχει

13 Mikor azért látta a sárkány, hogy õ levettetett a földre, kergetni kezdé az asszonyt, a ki a fiút szûlte.

And when the dragon saw that he was forced down to the earth, he made cruel attacks on the woman who gave birth to the male child.

και οτε ειδεν ο δρακων οτι εβληθη εις την γην εδιωξεν την γυναικα ητις ετεκεν τον αρρενα

14 De adaték az asszonynak két nagy sasszárny, hogy a kígyó elõl elrepüljön a pusztába az õ helyére, hogy tápláltassék ott ideig, idõkig, és az idõnek feléig.

And there were given to the woman two wings of a great eagle, so that she might go in flight into the waste land, to her place, where she is given food for a time, and times, and half a time, from the face of the snake.

και εδοθησαν τη γυναικι δυο πτερυγες του αετου του μεγαλου ινα πετηται εις την ερημον εις τον τοπον αυτης οπου τρεφεται εκει καιρον και καιρους και ημισυ καιρου απο προσωπου του οφεως

15 És bocsáta a kígyó az õ szájából az asszony után vizet, mint egy folyó vizet, hogy azt a folyóvízzel elragadtassa.

And the snake sent out of his mouth after the woman a river of water, so that she might be taken away by the stream.

και εβαλεν ο οφις οπισω της γυναικος εκ του στοματος αυτου υδωρ ως ποταμον ινα ταυτην ποταμοφορητον ποιηση

16 De segítségül lõn a föld az asszonynak, és megnyitá a föld az õ száját, és elnyelé a folyóvizet, a melyet a sárkány az õ szájából bocsátott.

And the earth gave help to the woman, and with open mouth took up the river which the dragon sent out of his mouth.

και εβοηθησεν η γη τη γυναικι και ηνοιξεν η γη το στομα αυτης και κατεπιεν τον ποταμον ον εβαλεν ο δρακων εκ του στοματος αυτου

17 Megharagvék azért a sárkány az asszonyra, és elméne, hogy hadakozzék egyebekkel az õ magvából valókkal, az Isten parancsolatainak megõrzõivel, és a kiknél vala a Jézus Krisztus bizonyságtétele;

And the dragon was angry with the woman and went away to make war on the rest of her seed, who keep the orders of God, and the witness of Jesus:

και ωργισθη ο δρακων επι τη γυναικι και απηλθεν ποιησαι πολεμον μετα των λοιπων του σπερματος αυτης των τηρουντων τας εντολας του θεου και εχοντων την μαρτυριαν το υ ιησου χριστου

1 És láték egy fenevadat feljõni a tengerbõl, a melynek hét feje és tíz szarva vala, és az õ szarvain tíz korona, és az õ fejein a káromlásnak neve.

\13:1\And I saw a beast coming up out of the sea, having ten horns and seven heads, and on his horns ten crowns, and on his heads unholy names.

και εσταθην επι την αμμον της θαλασσης και ειδον εκ της θαλασσης θηριον αναβαινον εχον κεφαλας επτα και κερατα δεκα και επι των κερατων αυτου δεκα διαδηματα και επι τας κεφαλας αυτου ονομα βλασφημιας

2 És e fenevad, a melyet láték, hasonló vala a párduczhoz, és az õ lábai, mint a medvéé, és az õ szája, mint az oroszlán szája; és a sárkány adá az õ erejét annak, és az õ királyiszékét, és nagy hatalmat.

And the beast which I saw was like a leopard, and his feet were as the feet of a bear, and his mouth as the mouth of a lion: and the dragon gave him his power and his seat and great authority.

και το θηριον ο ειδον ην ομοιον παρδαλει και οι ποδες αυτου ως αρκτου και το στομα αυτου ως στομα λεοντος και εδωκεν αυτω ο δρακων την δυναμιν αυτου και τον θρονον α υτου και εξουσιαν μεγαλην

3 És látám, hogy egy az õ fejei közül mintegy halálos sebbel megsebesíttetett; de az õ halálos sebe meggyógyíttaték; és csodálván, az egész föld [követé] a fenevadat.

And I saw one of his heads as if it had been given a death-wound; and his death-wound was made well: and all the earth was wondering at the beast.

και ειδον μιαν των κεφαλων αυτου ως εσφαγμενην εις θανατον και η πληγη του θανατου αυτου εθεραπευθη και εθαυμασθη εν ολη τη γη οπισω του θηριου

4 És imádák a sárkányt, a ki a hatalmat adta a fenevadnak; és imádák a fenevadat, ezt mondván: Kicsoda hasonló e fenevadhoz? kicsoda viaskodhatik õ vele?

And they gave worship to the dragon, because he gave authority to the beast; and worshipping the beast, they said, Who is like the beast? and who is able to go to war with him?

και προσεκυνησαν τον δρακοντα ος εδωκεν εξουσιαν τω θηριω και προσεκυνησαν το θηριον λεγοντες τις ομοιος τω θηριω τις δυναται πολεμησαι μετ αυτου

5 És adaték néki nagy dolgoknak és káromlásoknak szóló szája; és adaték néki hatalom, hogy cselekedjék negyvenkét hónapig.

And there was given to him a mouth to say words of pride against God; and there was given to him authority to go on for forty-two months.

και εδοθη αυτω στομα λαλουν μεγαλα και βλασφημιας και εδοθη αυτω εξουσια ποιησαι μηνας τεσσαρακοντα δυο

6 Megnyitá azért az õ száját Isten ellen való káromlásra, hogy szidalmazza az õ nevét és az õ sátorát, és azokat, a kik a mennyben laknak.

And his mouth was open to say evil against God, and against his name and his Tent, even against those who are in heaven.

και ηνοιξεν το στομα αυτου εις βλασφημιαν προς τον θεον βλασφημησαι το ονομα αυτου και την σκηνην αυτου και τους εν τω ουρανω σκηνουντας

7 Az is adaték néki, hogy a szentek ellen hadakozzék, és õket legyõzze; és adaték néki hatalom minden nemzetségen, nyelven és népen.

And it was given to him to make war on the saints and to overcome them: and there was given to him authority over every tribe and people and language and nation.

και εδοθη αυτω πολεμον ποιησαι μετα των αγιων και νικησαι αυτους και εδοθη αυτω εξουσια επι πασαν φυλην και γλωσσαν και εθνος

8 Annakokáért imádják õt a földnek minden lakosai, a kiknek neve nincs beírva az életnek könyvébe, a mely a Bárányé, a ki megöletett, e világ alapítása óta.

And all who are on the earth will give him worship, everyone whose name has not been from the first in the book of life of the Lamb who was put to death.

και προσκυνησουσιν αυτω παντες οι κατοικουντες επι της γης ων ου γεγραπται τα ονοματα εν τη βιβλω της ζωης του αρνιου εσφαγμενου απο καταβολης κοσμου

9 Ha van füle valakinek, hallja!

If any man has ears, let him give ear.

ει τις εχει ους ακουσατω

10 Ha valaki fogságba visz [mást], [õ is] fogságba megy; ha valaki fegyverrel öl, fegyverrel kell annak megöletni. Itt van a szentek békességes tûrése és hite.
If any man sends others into prison, into prison he will go: if any man puts to death with the sword, with the sword will he be put to death. Here is the quiet strength and the faith of the saints.
ει τις αιχμαλωσιαν συναγει εις αιχμαλωσιαν υπαγει ει τις εν μαχαιρα αποκτενει δει αυτον εν μαχαιρα αποκτανθηναι ωδε εστιν η υπομονη και η πιστις των αγιων

11 Azután láték más fenevadat feljõni a földbõl, a kinek két szarva vala, a Bárányéhoz hasonló, de úgy szól vala, mint a sárkány;
And I saw another beast coming up out of the earth; and he had two horns like a lamb, and his voice was like that of a dragon.
και ειδον αλλο θηριον αναβαινον εκ της γης και ειχεν κερατα δυο ομοια αρνιω και ελαλει ως δρακων

12 És az elõbbi fenevadnak minden hatalmasságát cselekszi õ elõtte; és azt is cselekszi, hogy a föld és annak lakosai imádják az elsõ fenevadat, a melynek halálos sebe meggyógyult vala;
And he makes use of all the authority of the first beast before his eyes. And he makes the earth and those who are in it give worship to the first beast, whose death-wound was made well.
και την εξουσιαν του πρωτου θηριου πασαν ποιει ενωπιον αυτου και ποιει την γην και τους κατοικουντας εν αυτη ινα προσκυνησωσιν το θηριον το πρωτον ου εθεραπευθη η πλ ηγη του θανατου αυτου

13 És nagy jeleket tesz, annyira, hogy tüzet is hoz alá az égbõl a földre, az emberek láttára.
And he does great signs, even making fire come down from heaven on the earth before the eyes of men.
και ποιει σημεια μεγαλα ινα και πυρ ποιη καταβαινειν εκ του ουρανου εις την γην ενωπιον των ανθρωπων

14 És elhiteti a földnek lakosait a jelekkel, a melyek adatának néki, hogy cselekedje a fenevad elõtt; azt mondván a föld lakosainak, hogy csinálják meg a fenevadnak képét, a ki fegyverrel megsebesíttetett vala, de megelevenedett.
And those who are on the earth are turned from the true way by him through the signs which he was given power to do before the beast; giving orders to those who are on the earth to make an image to the beast, who was wounded by the sword, and came to life.
και πλανα τους κατοικουντας επι της γης δια τα σημεια α εδοθη αυτω ποιησαι ενωπιον του θηριου λεγων τοις κατοικουσιν επι της γης ποιησαι εικονα τω θηριω ο εχει την πλη γην της μαχαιρας και εζησεν

15 És adaték néki, hogy a fenevad képébe lelket adjon, hogy a fenevad képe szóljon is, és azt mívelje, hogy mindazok, a kik nem imádják a fenevad képét, megölessenek,
And he had power to give breath to the image of the beast, so that words might come from the image of the beast, and that he might have all those who did not give worship to the image of the beast put to death.
και εδοθη αυτω δουναι πνευμα τη εικονι του θηριου ινα και λαληση η εικων του θηριου και ποιηση οσοι αν μη προσκυνησωσιν την εικονα του θηριου ινα αποκτανθωσιν

16 Azt is teszi mindenkivel, kicsinyekkel és nagyokkal, gazdagokkal és szegényekkel, szabadokkal és szolgákkal, hogy az õ jobb kezökre vagy a homlokukra bélyeget tegyenek;
And he gives to all, small and great, the poor and those who have wealth, the free and those who are not free, a mark on their right hand or on their brows;
και ποιει παντας τους μικρους και τους μεγαλους και τους πλουσιους και τους πτωχους και τους ελευθερους και τους δουλους ινα δωση αυτοις χαραγμα επι της χειρος αυτων τ ης δεξιας η επι των μετωπων αυτων

17 És hogy senki se vehessen, se el ne adhasson [semmit,] hanem csak a kin a fenevad bélyege van, vagy neve, vagy nevének száma.
So that no man might be able to do trade but he who has the mark, even the name of the beast or the number of his name.
και ινα μη τις δυνηται αγορασαι η πωλησαι ει μη ο εχων το χαραγμα η το ονομα του θηριου η τον αριθμον του ονοματος αυτου

18 Itt van a bölcseség. A kinek értelme van, számlálja meg a fenevad számát; mert emberi szám: és annak száma hatszázhatvanhat.
Here is wisdom. He who has knowledge let him get the number of the beast; because it is the number of a man: and his number is Six hundred and sixty-six.
ωδε η σοφια εστιν ο εχων τον νουν ψηφισατω τον αριθμον του θηριου αριθμος γαρ ανθρωπου εστιν και ο αριθμος αυτου χξς

1 És látám, és ímé egy Bárány áll vala Sion hegyén, és õ vele száznegyvennégy ezeren, a kiknek homlokán írva vala az õ Atyjának neve.
And I saw the Lamb on the mountain of Zion, and with him a hundred and forty-four thousand, marked on their brows with his name and the name of his Father.
και ειδον και ιδου αρνιον εστηκος επι το ορος σιων και μετ αυτου εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρες χιλιαδες εχουσαι το ονομα του πατρος αυτου γεγραμμενον επι των μετωπων αυτων

2 És hallék szózatot az égbõl, mint sok vizeknek zúgását és mint nagy mennydörgésnek szavát; és hallám hárfásoknak szavát, a kik az õ hárfájokkal hárfáznak vala;

And a voice from heaven came to my ears, like the sound of great waters, and the sound of loud thunder: and the voice which came to me was like the sound of players, playing on instruments of music.

και ηκουσα φωνην εκ του ουρανου ως φωνην υδατων πολλων και ως φωνην βροντης μεγαλης και φωνην ηκουσα κιθαρωδων κιθαριζοντων εν ταις κιθαραις αυτων

3 És énekelnek vala mintegy új éneket a királyiszék elõtt, és a négy lelkes állat elõtt és a Vének elõtt; és senki meg nem tanulhatja vala azt az éneket, csak a száz negyvennégy ezer, a kik áron vétettek meg a földrõl.

And they made as it seemed a new song before the high seat, and before the four beasts and the rulers: and no man might have knowledge of the song but the hundred and forty-four thousand, even those from the earth whom God has made his for a price.

και αδουσιν ως ωδην καινην ενωπιον του θρονου και ενωπιον των τεσσαρων ζωων και των πρεσβυτερων και ουδεις ηδυνατο μαθειν την ωδην ει μη αι εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρες χιλιαδες οι ηγορασμενοι απο της γης

4 Ezek azok, a kik asszonyokkal nem fertõztették meg magokat; mert szûzek. Ezek azok, a kik követik a Bárányt, valahová megy. Ezek áron vétettek meg az emberek közül Istennek és a Báránynak zsengéiül.

These are they who have not made themselves unclean with women; for they are virgins. These are they who go after the Lamb wherever he goes. These were taken from among men to be the first fruits to God and to the Lamb.

ουτοι εισιν οι μετα γυναικων ουκ εμολυνθησαν παρθενοι γαρ εισιν ουτοι εισιν οι ακολουθουντες τω αρνιω οπου αν υπαγη ουτοι ηγορασθησαν απο των ανθρωπων απαρχη τω θεω και τω αρνιω

5 És az õ szájokban nem találtatott álnokság; mert az Istennek királyiszéke elõtt feddhetetlenek.

And in their mouth there was no false word, for they are untouched by evil.

και εν τω στοματι αυτων ουχ ευρεθη δολος αμωμοι γαρ εισιν ενωπιον του θρονου του θεου

6 És láték más angyalt az ég közepén repülni, a kinél vala az örökkévaló evangyéliom, hogy a föld lakosainak hirdesse az evangyéliomot, és minden nemzetségnek és ágazatnak, és nyelvnek és népnek,

And I saw another angel in flight between heaven and earth, having eternal good news to give to those who are on the earth, and to every nation and tribe and language and people,

και ειδον αλλον αγγελον πετωμενον εν μεσουρανηματι εχοντα ευαγγελιον αιωνιον ευαγγελισαι τους κατοικουντας επι της γης και παν εθνος και φυλην και γλωσσαν και λαον

7 Ezt mondván nagy szóval: Féljétek az Istent, és néki adjatok dicsõséget: mert eljött az õ ítéletének órája; és imádjátok azt, a ki teremtette a mennyet és a földet, és a tengert és a vizek forrásait.

Saying with a loud voice, Have fear of God and give him glory; because the hour of his judging is come; and give worship to him who made heaven and earth and the sea and the fountains of water.

λεγοντα εν φωνη μεγαλη φοβηθητε τον θεον και δοτε αυτω δοξαν οτι ηλθεν η ωρα της κρισεως αυτου και προσκυνησατε τω ποιησαντι τον ουρανον και την γην και θαλασσαν και πηγας υδατων

8 És más angyal követé azt, mondván: Leomlott, leomlott Babilon, a nagy város! mert az õ paráznaságának haragborából adott inni minden pogány népnek.

And a second angel came after, saying, Destruction has come to Babylon the great, which gave to all the nations the wine of the wrath of her evil ways.

και αλλος αγγελος ηκολουθησεν λεγων επεσεν επεσεν βαβυλων η πολις η μεγαλη οτι εκ του οινου του θυμου της πορνειας αυτης πεποτικεν παντα εθνη

9 És harmadik angyal [is] követé azokat, mondván nagy szóval: Ha valaki imádja a fenevadat és annak képét, és bélyegét felveszi vagy homlokára vagy kezére,

And a third angel came after them, saying with a loud voice, If any man gives worship to the beast and his image, and has his mark on his brow or on his hand,

και τριτος αγγελος ηκολουθησεν αυτοις λεγων εν φωνη μεγαλη ει τις το θηριον προσκυνει και την εικονα αυτου και λαμβανει χαραγμα επι του μετωπου αυτου η επι την χειρα αυτου

10 Az is iszik az Isten haragjának borából, a mely elegyítetlenül töltetett az õ haragjának poharába: és kínoztatik tûzzel és kénkõvel a szent angyalok elõtt és a Bárány elõtt;

To him will be given of the wine of God's wrath which is ready unmixed in the cup of his wrath and he will have cruel pain, burning with fire before the holy angels and before the Lamb:

και αυτος πιεται εκ του οινου του θυμου του θεου του κεκερασμενου ακρατου εν τω ποτηριω της οργης αυτου και βασανισθησεται εν πυρι και θειω ενωπιον των αγιων αγγελων και ενωπιον του αρνιου

11 És az õ kínlódásuknak füstje felmegy örökkön örökké; és nem lesz nyugalmuk éjjel és nappal, a kik imádják a fenevadat és annak képét, és ha valaki az õ nevének bélyegét felveszi.

And the smoke of their pain goes up for ever and ever; and they have no rest day and night, who give worship to the beast and his image, and have on them the mark of his name.

και ο καπνος του βασανισμου αυτων αναβαινει εις αιωνας αιωνων και ουκ εχουσιν αναπαυσιν ημερας και νυκτος οι προσκυνουντες το θηριον και την εικονα αυτου και ει τις λαμβανει το χαραγμα του ονοματος αυτου

12 Itt van a szenteknek békességes tûrése, itt a kik megtartják az Isten parancsolatait és a Jézus hitét!

Here is the quiet strength of the saints, who keep the orders of God, and the faith of Jesus.

ωδε υπομονη των αγιων εστιν ωδε οι τηρουντες τας εντολας του θεου και την πιστιν ιησου

13 És hallék az égbõl szózatot, a mely ezt mondja vala nékem: Írd meg: Boldogok a halottak, a kik az Úrban halnak meg mostantól fogva. Bizony, azt mondja a Lélek, mert megnyugosznak az õ fáradságuktól, és az õ cselekedeteik követik õket.

And a voice from heaven came to my ears, saying, Put in writing, There is a blessing on the dead who from now on come to their end in the Lord: yes, says the Spirit, that they may have rest from their troubles; for their works go with them.

και ηκουσα φωνης εκ του ουρανου λεγουσης μοι γραψον μακαριοι οι νεκροι οι εν κυριω αποθνησκοντες απαρτι ναι λεγει το πνευμα ινα αναπαυσωνται εκ των κοπων αυτων τα δε εργα αυτων ακολουθει μετ αυτων

14 És látám, és ímé vala egy fehér felhõ; és a felhõn üle [valaki,] hasonló az embernek Fiához, a fején arany korona, és a kezében éles sarló.

And I saw a white cloud, and on the cloud I saw one seated, like a son of man, having on his head a crown of gold, and in his hand a sharp curved blade.

και ειδον και ιδου νεφελη λευκη και επι την νεφελην καθημενος ομοιος υιω ανθρωπου εχων επι της κεφαλης αυτου στεφανον χρυσουν και εν τη χειρι αυτου δρεπανον οξυ

15 És más angyal jöve ki a templomból, nagy szóval kiáltván annak, a ki a felhõn ül vala: Indítsd a sarlódat és arass; mert a földnek aratni valója megszáradt.

And another angel came out from the house of God, crying with a loud voice to him who was seated on the cloud, Put in your blade, and let the grain be cut: because the hour for cutting it is come; for the grain of the earth is over-ready.

και αλλος αγγελος εξηλθεν εκ του ναου κραζων εν μεγαλη φωνη τω καθημενω επι της νεφελης πεμψον το δρεπανον σου και θερισον οτι ηλθεν σοι η ωρα του θερισαι οτι εξηρανθη ο θερισμος της γης

16 Bocsátá azért, a ki a felhõn ül vala az õ sarlóját a földre; és learattaték a föld.

And he who was seated on the cloud sent in his blade on the earth; and the grain of the earth was cut.

και εβαλεν ο καθημενος επι την νεφελην το δρεπανον αυτου επι την γην και εθερισθη η γη

17 És más angyal jöve ki a mennyben való templomból, s annál is éles sarló vala.

And another angel came out from the house of God which is in heaven, having a sharp curved blade.

και αλλος αγγελος εξηλθεν εκ του ναου του εν τω ουρανω εχων και αυτος δρεπανον οξυ

18 Más angyal is jöve ki az oltártól, a kinek hatalma vala a tûzön, és kiálta nagy szóval annak, a kinél vala az éles sarló, ezt mondván: Bocsásd a te éles sarlódat, és szedd meg a föld szõleinek gerézdeit; mert megértek annak szõlei.

And another angel came out from the altar, who has power over fire; and he gave a loud cry to him who had the sharp curved blade, saying, Put in your sharp blade, and let the grapes of the vine of the earth be cut; for her grapes are fully ready.

και αλλος αγγελος εξηλθεν εκ του θυσιαστηριου εχων εξουσιαν επι του πυρος και εφωνησεν κραυγη μεγαλη τω εχοντι το δρεπανον το οξυ λεγων πεμψον σου το δρεπανον το οξυ και τρυγησον τους βοτρυας της γης οτι ηκμασαν αι σταφυλαι αυτης

19 Bocsátá azért az angyal az õ éles sarlóját a földre, és a földnek szõleit megszedé, és veté az Isten haragjának nagy borsajtójába.

And the angel sent his blade into the earth, and the vine of the earth was cut, and he put it into the great wine-crusher of the wrath of God.

και εβαλεν ο αγγελος το δρεπανον αυτου εις την γην και ετρυγησεν την αμπελον της γης και εβαλεν εις την ληνον του θυμου του θεου την μεγαλην

20 És megtaposták a borsajtót a városon kívül, és vér jöve ki a borsajtóból a lovak zablájáig, ezer hatszáz futamatnyira.

And the grapes were crushed under foot outside the town, and blood came out from them, even to the head-bands of the horses, two hundred miles.

και επατηθη η ληνος εξω της πολεως και εξηλθεν αιμα εκ της ληνου αχρι των χαλινων των ιππων απο σταδιων χιλιων εξακοσιων

1 És láték mennyben más nagy és csodálatos jelt: hét angyalt, a kinél vala a hét utolsó csapás; mert az által teljesedett be az Istennek haragja.

And I saw another sign in heaven, great and strange; seven angels having the seven last punishments, for in them the wrath of God is complete.

και ειδον αλλο σημειον εν τω ουρανω μεγα και θαυμαστον αγγελους επτα εχοντας πληγας επτα τας εσχατας οτι εν αυταις ετελεσθη ο θυμος του θεου

2 És láték úgymint üvegtengert tûzzel elegyítve; és azokat, a kik diadalmasok a fenevadon és az õ képén, és bélyegén és az õ nevének számán, látám állani az üvegtenger mellett, a kiknek kezében valának az Istennek hárfái.

And I saw a sea which seemed like glass mixed with fire; and those who had overcome the beast and his image and the number of his name, were in their places by the sea of glass, with God's instruments of music in their hands.

και ειδον ως θαλασσαν υαλινην μεμιγμενην πυρι και τους νικωντας εκ του θηριου και εκ της εικονος αυτου και εκ του χαραγματος αυτου εκ του αριθμου του ονοματος αυτου ε στωτας επι την θαλασσαν την υαλινην εχοντας κιθαρας του θεου

3 És énekelik vala Mózesnek az Isten szolgájának énekét, és a Báránynak énekét, ezt mondván: Nagyok és csodálatosak a te dolgaid, mindenható Úr Isten; igazságosak és igazak a te útaid, óh szentek Királya!

And they give the song of Moses, the servant of God, and the song of the Lamb, saying, Great and full of wonder are your works, O Lord God, Ruler of all; true and full of righteousness are your ways, eternal King.

και αδουσιν την ωδην μωσεως δουλου του θεου και την ωδην του αρνιου λεγοντες μεγαλα και θαυμαστα τα εργα σου κυριε ο θεος ο παντοκρατωρ δικαιαι και αληθιναι αι οδοι σου ο βασιλευς των αγιων

4 Ki ne félne téged, Uram! és [ki] ne dicsõítené a te nevedet? mert csak egyedül vagy szent. Mert eljõnek mind a pogányok és lehajolnak elõtted; mert a te ítéleteid nyilvánvalókká lettek.

What man is there who will not have fear before you, O Lord, and give glory to your name? because you only are holy; for all the nations will come and give worship before you; for your righteousness has been made clear.

τις ου μη φοβηθη σε κυριε και δοξαση το ονομα σου οτι μονος οσιος οτι παντα τα εθνη ηξουσιν και προσκυνησουσιν ενωπιον σου οτι τα δικαιωματα σου εφανερωθησαν

5 És ezeknek utána látám, és ímé megnyittaték a mennyben a bizonyságtétel sátorának temploma,

And after these things I saw, and the house of the Tent of witness in heaven was open:

και μετα ταυτα ειδον και ιδου ηνοιγη ο ναος της σκηνης του μαρτυριου εν τω ουρανω

6 És kijöve a templomból a hét angyal, a kinél a hét csapás vala, tiszta és fehér gyolcsba öltözve, és mellöknél arany övekkel körülövezve.

And the seven angels who had the seven punishments came out from the house of God, clothed with linen, clean and bright and with bands of gold about their breasts.

και εξηλθον οι επτα αγγελοι εχοντες τας επτα πληγας εκ του ναου ενδεδυμενοι λινον καθαρον και λαμπρον και περιεζωσμενοι περι τα στηθη ζωνας χρυσας

7 És egy a négy lelkes állat közül ada a hét angyalnak hét aranypoharat, a mely az örökkön örökké élõ Istennek haragjával teljes vala.

And one of the four beasts gave to the seven angels seven gold vessels full of the wrath of God, who is living for ever and ever.

και εν εκ των τεσσαρων ζωων εδωκεν τοις επτα αγγελοις επτα φιαλας χρυσας γεμουσας του θυμου του θεου του ζωντος εις τους αιωνας των αιωνων

8 És megtelék a templom füsttel az Isten dicsõségének és erejének miatta, és senki a templomba be nem mehet vala, mígnem a hét angyal hét csapása bevégeztetik.

And the house of God was full of smoke from the glory of God, and from his power, and no one was able to go into the house of God, till the seven punishments of the seven angels were ended.

και εγεμισθη ο ναος καπνου εκ της δοξης του θεου και εκ της δυναμεως αυτου και ουδεις ηδυνατο εισελθειν εις τον ναον αχρι τελεσθωσιν αι επτα πληγαι των επτα αγγελων

1 És hallék nagy szózatot a templomból, a mely mondja vala a hét angyalnak: Menjetek el és töltsétek ki a földre az Isten haragjának hét poharát.

And a great voice out of the house of God came to my ears, saying to the seven angels, Go, and let that which is in the seven vessels of the wrath of God come down on the earth.

και ηκουσα φωνης μεγαλης εκ του ναου λεγουσης τοις επτα αγγελοις υπαγετε και εκχεατε τας φιαλας του θυμου του θεου εις την γην

2 Elméne azért az elsõ, és kitölté az õ poharát a földre; és támada gonosz és ártalmas fekély azokon az embereken, a kiken vala a fenevad bélyege, és a kik imádják vala annak képét.
And the first went, and let what was in his vessel come down on the earth; and it became an evil poisoning wound on the men who had the mark of the beast, and who gave worship to his image.
και απηλθεν ο πρωτος και εξεχεεν την φιαλην αυτου επι την γην και εγενετο ελκος κακον και πονηρον εις τους ανθρωπους τους εχοντας το χαραγμα του θηριου και τους τη εικονι αυτου προσκυνουντας

3 A másik angyal is kitölté az õ poharát a tengerbe; és olyanná lõn, mint a halott vére; és minden élõ állat meghala a tengerben.
And the second let what was in his vessel come out into the sea; and it became blood as of a dead man; and every living thing in the sea came to an end.
και ο δευτερος αγγελος εξεχεεν την φιαλην αυτου εις την θαλασσαν και εγενετο αιμα ως νεκρου και πασα ψυχη ζωσα απεθανεν εν τη θαλασση

4 A harmadik angyal is kitölté az õ poharát a folyóvizekbe és a vizek forrásaiba; és lõn vér.
And the third let what was in his vessel come out into the rivers and the fountains of water; and they became blood.
και ο τριτος αγγελος εξεχεεν την φιαλην αυτου εις τους ποταμους και εις τας πηγας των υδατων και εγενετο αιμα

5 És hallám, hogy a vizek angyala ezt mondja vala: Igaz vagy Uram, a ki vagy és a ki valál, te Szent, hogy ezeket ítélted;
And the voice of the angel of the waters came to my ears, saying, True and upright is your judging, O Holy One, who is and was from all time:
και ηκουσα του αγγελου των υδατων λεγοντος δικαιος κυριε ει ο ων και ο ην και ο οσιος οτι ταυτα εκρινας

6 Mivelhogy szentek és próféták vérét ontották, vért adál nékik inni; mert méltók arra.
For they made the blood of saints and prophets come out like a stream, and blood have you given them for drink; which is their right reward.
οτι αιμα αγιων και προφητων εξεχεαν και αιμα αυτοις εδωκας πιειν αξιοι γαρ εισιν

7 És hallám, hogy más az oltárról ezt mondja vala: Jól van Uram, mindenható Isten, igazak és igazságosak a te ítéleteid.
And a voice came from the altar, saying, Even so, O Lord God, Ruler of all, true and full of righteousness is your judging.
και ηκουσα αλλου εκ του θυσιαστηριου λεγοντος ναι κυριε ο θεος ο παντοκρατωρ αληθιναι και δικαιαι αι κρισεις σου

8 A negyedik angyal is kitölté az õ poharát a napra; és adaték annak, hogy az embereket tikkaszsza tûzzel.
And the fourth let what was in his vessel come out on the sun; and power was given to it that men might be burned with fire.
και ο τεταρτος αγγελος εξεχεεν την φιαλην αυτου επι τον ηλιον και εδοθη αυτω καυματισαι τους ανθρωπους εν πυρι

9 És tikkadának az emberek nagy hévséggel; és az Istennek nevét káromlák, a kinek hatalma vala e csapásokon; és nem térének meg, hogy neki dicsõséget adjanak.
And men were burned with great heat: and they said evil things against the name of the God who has authority over these punishments; and they were not turned from their evil ways to give him glory.
και εκαυματισθησαν οι ανθρωποι καυμα μεγα και εβλασφημησαν το ονομα του θεου του εχοντος εξουσιαν επι τας πληγας ταυτας και ου μετενοησαν δουναι αυτω δοξαν

10 Az ötödik angyal is kitölté az õ poharát a fenevad királyiszékére; és lõn az õ országa setét; és rágják vala az õ nyelvöket a kín miatt,
And the fifth let what was in his vessel come out on the high seat of the beast; and his kingdom was made dark; and they were biting their tongues for pain.
και ο πεμπτος αγγελος εξεχεεν την φιαλην αυτου επι τον θρονον του θηριου και εγενετο η βασιλεια αυτου εσκοτωμενη και εμασσωντο τας γλωσσας αυτων εκ του πονου

11 És káromlák a menny Istenét az õ kínjaik és fekélyeik miatt; és meg nem térének az õ cselekedeteikbõl.
And they said evil things against the God of heaven because of their pain and their wounds; and they were not turned from their evil works.
και εβλασφημησαν τον θεον του ουρανου εκ των πονων αυτων και εκ των ελκων αυτων και ου μετενοησαν εκ των εργων αυτων

12 A hatodik angyal is kitölté az õ poharát a nagy folyóvízre, az Eufrátesre; és kiszárada annak vize, hogy a napkelet felõl jövõ királyoknak út készíttessék.
And the sixth let what was in his vessel come out on the great river Euphrates; and it became dry, so that the way might be made ready for the kings from the east.
και ο εκτος αγγελος εξεχεεν την φιαλην αυτου επι τον ποταμον τον μεγαν τον ευφρατην και εξηρανθη το υδωρ αυτου ινα ετοιμασθη η οδος των βασιλεων των απο ανατολων ηλιου

13 És láték a sárkány szájából és a fenevad szájából és a hamis próféta szájából három tisztátalan lelket kijõni, a békákhoz hasonlókat;
And I saw coming out of the mouth of the dragon, and out of the mouth of the beast, and out of the mouth of the false prophet, three unclean spirits, like frogs.
και ειδον εκ του στοματος του δρακοντος και εκ του στοματος του θηριου και εκ του στοματος του ψευδοπροφητου πνευματα τρια ακαθαρτα ομοια βατραχοις

14 Mert ördögi lelkek azok, a kik jeleket tesznek; a kik elmennek a földnek és az egész világnak királyaihoz, hogy egybe gyûjtsék azokat a mindenható Isten ama nagy napjának viadalára.
For they are evil spirits, working signs; who go out even to the kings of all the earth, to get them together to the war of the great day of God, the Ruler of all.
εισιν γαρ πνευματα δαιμονων ποιουντα σημεια εκπορευεσθαι επι τους βασιλεις της γης και της οικουμενης ολης συναγαγειν αυτους εις πολεμον της ημερας εκεινης της μεγαλης του θεου του παντοκρατορος

15 (Imé eljövök, mint a tolvaj. Boldog, a ki vigyáz és õrzi az õ ruháit, hogy mezítelenen ne járjon, és meg ne lássák az õ rútságát.)
(See, I come as a thief. Happy is he who is watching and keeps his robes, so that he may not go unclothed, and his shame be seen.)
ιδου ερχομαι ως κλεπτης μακαριος ο γρηγορων και τηρων τα ιματια αυτου ινα μη γυμνος περιπατη και βλεπωσιν την ασχημοσυνην αυτου

16 Egybegyûjték azért õket a helyre, a melyet zsidóul Armageddonnak neveznek.
And they got them together into the place which is named in Hebrew Armageddon.
και συνηγαγεν αυτους εις τον τοπον τον καλουμενον εβραιστι αρμαγεδδων

17 A hetedik angyal is kitölté az õ poharát a levegõégre; és nagy szózat jöve ki a mennyei templomból a királyiszéktõl, a mely ezt mondja vala: Meglett!
And the seventh let what was in his vessel come out on the air; and there came out a great voice from the house of God, from the high seat, saying, It is done.
και ο εβδομος αγγελος εξεχεεν την φιαλην αυτου εις τον αερα και εξηλθεν φωνη μεγαλη απο του ναου του ουρανου απο του θρονου λεγουσα γεγονεν

18 És lõnek zendülések és mennydörgések és villámlások; és lõn nagy földindulás, a milyen nem volt, mióta az emberek a földön vannak, ilyen földindulás, ilyen nagy.
And there were flames and voices and thunders; and there was a great earth-shock so that never, from the time when men were on the earth, had there been so great an earth-shock, so full of power.
και εγενοντο φωναι και βρονται και αστραπαι και σεισμος εγενετο μεγας οιος ουκ εγενετο αφ ου οι ανθρωποι εγενοντο επι της γης τηλικουτος σεισμος ουτως μεγας

19 És a nagy város három részre szakada, és a pogányok városai elesének; és a nagy Babilon megemlítteték az Isten elõtt, hogy adjon annak inni az õ búsult haragja borának poharából.
And the great town was cut into three parts, and the towns of the nations came to destruction: and Babylon the great came into mind before God, to be given the cup of the wine of his wrath.
και εγενετο η πολις η μεγαλη εις τρια μερη και αι πολεις των εθνων επεσον και βαβυλων η μεγαλη εμνησθη ενωπιον του θεου δουναι αυτη το ποτηριον του οινου του θυμου της οργης αυτου

20 És minden sziget elmúlék, és hegyek nem találtatának többé.
And every island went in flight, and the mountains were seen no longer.
και πασα νησος εφυγεν και ορη ουχ ευρεθησαν

21 És nagy jégesõ, mint egy-egy tálentom, szálla az égbõl az emberekre; és káromlák az Istent az emberek a jégesõ csapásáért; mert annak csapása felette nagy.
And great drops of ice, every one about the weight of a talent, came down out of heaven on men: and men said evil things against God because of the punishment of the ice-drops; for it is very great.
και χαλαζα μεγαλη ως ταλαντιαια καταβαινει εκ του ουρανου επι τους ανθρωπους και εβλασφημησαν οι ανθρωποι τον θεον εκ της πληγης της χαλαζης οτι μεγαλη εστιν η πληγη αυτης σφοδρα

1 És jöve egy a hét angyal közül, a kinél a hét pohár vala, és szóla velem, mondván nékem: Jövel, és megmutatom néked a nagy paráznának kárhoztatását, a ki a sok vizen ül;
And one of the seven angels who had the seven vessels came and said to me, Come here, so that you may see the judging of the evil woman who is seated on the great waters;
και ηλθεν εις εκ των επτα αγγελων των εχοντων τας επτα φιαλας και ελαλησεν μετ εμου λεγων μοι δευρο δειξω σοι το κριμα της πορνης της μεγαλης της καθημενης επι των υδατων των πολλων

2 A kivel paráználkodtak a föld királyai, és az õ paráznaságának borával megrészegedtek a föld lakosai.
With whom the kings of the earth made themselves unclean, and those who are on the earth were full of the wine of her evil desires.
μεθ ης επορνευσαν οι βασιλεις της γης και εμεθυσθησαν εκ του οινου της πορνειας αυτης οι κατοικουντες την γην

3 És lélekben elvitt engem egy pusztába és láték egy asszonyt ülni egy veres fenevadon, a mely teljes vala káromlásnak neveivel, a melynek hét feje és tíz szarva vala.
And he took me away in the Spirit into a waste land: and I saw a woman seated on a bright red beast, full of evil names, having seven heads and ten horns,
και απηνεγκεν με εις ερημον εν πνευματι και ειδον γυναικα καθημενην επι θηριον κοκκινον γεμον ονοματων βλασφημιας εχον κεφαλας επτα και κερατα δεκα

4 Öltözött vala pedig az asszony bíborba és skárlátba, és megékesíttetett vala aranynyal és drágakõvel és gyöngyökkel, kezében egy aranypohár vala, tele útálatosságokkal és az õ paráznaságának tisztátalanságával,
And the woman was clothed in purple and bright red, with ornaments of gold and stones of great price and jewels; and in her hand was a gold cup full of evil things and her unclean desires;
και η γυνη η περιβεβλημενη πορφυρα και κοκκινω και κεχρυσωμενη χρυσω και λιθω τιμιω και μαργαριταις εχουσα χρυσουν ποτηριον εν τη χειρι αυτης γεμον βδελυγματων κα ι ακαθαρτητος πορνειας αυτης

5 És az õ homlokára egy név vala írva: Titok; a nagy Babilon, a paráznáknak és a föld útálatosságainak anyja.
And on her brow was a name, SECRET, BABYLON THE GREAT, THE MOTHER OF THE EVIL WOMEN AND OF THE UNCLEAN THINGS OF THE EARTH.
και επι το μετωπον αυτης ονομα γεγραμμενον μυστηριον βαβυλων η μεγαλη η μητηρ των πορνων και των βδελυγματων της γης

6 És látám, hogy az asszony részeg vala a szentek vérétõl és a Jézus bizonyságtevõinek vérétõl; és nagy csodálkozással csodálkozám, mikor látám õt.
And I saw the woman overcome as with the wine of the blood of the saints, and the blood of those put to death because of Jesus. And when I saw her, I was overcome with a great wonder.
και ειδον την γυναικα μεθυουσαν εκ του αιματος των αγιων και εκ του αιματος των μαρτυρων ιησου και εθαυμασα ιδων αυτην θαυμα μεγα

7 És monda nékem az angyal: Miért csodálkozol? Én megmondom néked ez asszonynak titkát és a fenevadét, a mely õt hordozza, a melynek hét feje és tíz szarva van.
And the angel said to me, Why were you surprised? I will make clear to you the secret of the woman, and of the beast on which she is seated, which has the seven heads and the ten horns.
και ειπεν μοι ο αγγελος διατι εθαυμασας εγω σοι ερω το μυστηριον της γυναικος και του θηριου του βασταζοντος αυτην του εχοντος τας επτα κεφαλας και τα δεκα κερατα

8 A fenevad, a melyet láttál, volt és nincs; és a mélységbõl jõ fel és megy a veszedelemre. És a föld lakosai csodálkoznak (a kiknek neve nincs beírva az életnek könyvébe e világ alapítása óta) látván a fenevadat, a mely vala és nincs, noha van.
The beast which you saw was, and is not; and is about to come up out of the great deep, and to go into destruction. And those who are on the earth, whose names have not been put in the book of life from the first, will be full of wonder when they see the beast, that he was, and is not, and still will be.
θηριον ο ειδες ην και ουκ εστιν και μελλει αναβαινειν εκ της αβυσσου και εις απωλειαν υπαγειν και θαυμασονται οι κατοικουντες επι της γης ων ου γεγραπται τα ονοματα επι τ ο βιβλιον της ζωης απο καταβολης κοσμου βλεποντες το θηριον ο τι ην και ουκ εστιν καιπερ εστιν

9 Itt az elme, a melyben van bölcseség. A hét fõ a hét hegy, a melyen az asszony ül;
Here is the mind which has wisdom. The seven heads are seven mountains, on which the woman is seated:
ωδε ο νους ο εχων σοφιαν αι επτα κεφαλαι ορη εισιν επτα οπου η γυνη καθηται επ αυτων

10 Király is hét van; az öte elesett, és az egyik van, a másik még el nem jött; és mikor eljõ, kevés [ideig] kell annak megmaradni.
And they are seven kings; the five have come to an end, the one is, the other has not come; and when he comes, he will have to go on for a little time.
και βασιλεις επτα εισιν οι πεντε επεσαν και ο εις εστιν ο αλλος ουπω ηλθεν και οταν ελθη ολιγον αυτον δει μειναι

11 A fenevad pedig, a mely vala és nincs, az maga a nyolczadik, és a hét közül való; és a veszedelemre megy.
And the beast which was, and is not, is himself the eighth, and is of the seven; and he goes into destruction.
και το θηριον ο ην και ουκ εστιν και αυτος ογδοος εστιν και εκ των επτα εστιν και εις απωλειαν υπαγει

12 A tíz szarv pedig, a melyet láttál, tíz király, olyanok, a kik még birodalmat nem kaptak; de hatalmat kapnak mint királyok egy óráig a fenevaddal.
And the ten horns which you saw are ten kings, which still have been given no kingdom; but they are given authority as kings, with the beast, for one hour.
και τα δεκα κερατα α ειδες δεκα βασιλεις εισιν οιτινες βασιλειαν ουπω ελαβον αλλ εξουσιαν ως βασιλεις μιαν ωραν λαμβανουσιν μετα του θηριου

13 Ezeknek egy a szándékuk; erejöket és hatalmokat is a fenevadnak adják.
These have one mind, and they give their power and authority to the beast.
ουτοι μιαν γνωμην εχουσιν και την δυναμιν και την εξουσιαν εαυτων τω θηριω διαδιδωσουσιν

14 Ezek a Bárány ellen viaskodnak, és a Bárány meggyõzi õket, mert uraknak Ura és királyoknak Királya; és az õ vele való hivatalosok és választottak és hívek [is.]
These will make war against the Lamb, and the Lamb will overcome them, because he is the Lord of lords and King of kings; and those who are with him are named, marked out, and true.
ουτοι μετα του αρνιου πολεμησουσιν και το αρνιον νικησει αυτους οτι κυριος κυριων εστιν και βασιλευς βασιλεων και οι μετ αυτου κλητοι και εκλεκτοι και πιστοι

15 És monda nékem: A vizek, a melyeket láttál, a hol a parázna ül, népek azok és sokaságok és nemzetek és nyelvek.
And he said to me, The waters which you saw, where the evil woman is seated, are peoples, and armies, and nations and languages.
και λεγει μοι τα υδατα α ειδες ου η πορνη καθηται λαοι και οχλοι εισιν και εθνη και γλωσσαι

16 És a tíz szarv, a melyet láttál a fenevadon, ezek meggyûlölik a paráznát, és kifosztják és mezítelenné teszik, és eszik annak húsát, és megégetik õt tûzzel.
And the ten horns which you saw, and the beast, these will be turned against the evil woman, and will make her waste and uncovered, and will take her flesh for food, and will have her burned with fire.
και τα δεκα κερατα α ειδες επι το θηριον ουτοι μισησουσιν την πορνην και ηρημωμενην ποιησουσιν αυτην και γυμνην και τας σαρκας αυτης φαγονται και αυτην κατακαυσουσιν εν πυρι

17 Mert az Isten adta azoknak szívébe, hogy az õ szándékát cselekedjék, és egy szándékon legyenek, és adják az õ birodalmukat a fenevadnak, míglen betelnek az Isten beszédei.
Because God has put it in their hearts to do his purpose, and to be of one mind, giving their kingdom to the beast, till the words of God have effect and are complete.
ο γαρ θεος εδωκεν εις τας καρδιας αυτων ποιησαι την γνωμην αυτου και ποιησαι μιαν γνωμην και δουναι την βασιλειαν αυτων τω θηριω αχρι τελεσθη τα ρηματα του θεου

18 És az asszony, a melyet láttál, ama nagy város, a melynek királysága van a földnek királyain.
And the woman whom you saw is the great town, which is ruling over the kings of the earth.
και η γυνη ην ειδες εστιν η πολις η μεγαλη η εχουσα βασιλειαν επι των βασιλεων της γης

1 És ezek után láték más angyalt leszállani a mennybõl, a kinek nagy hatalma vala; és a föld fénylett annak dicsõségétõl.
After these things I saw another angel coming down out of heaven, having great authority; and the earth was bright with his glory.
και μετα ταυτα ειδον αγγελον καταβαινοντα εκ του ουρανου εχοντα εξουσιαν μεγαλην και η γη εφωτισθη εκ της δοξης αυτου

2 És kiálta [teljes] erejébõl, nagy szóval mondván: Leomlott, leomlott a nagy Babilon, és lett ördögöknek lakhelyévé, minden tisztátalan léleknek tömlöczévé, és minden tisztátalan és gyûlölséges madárnak tömlöczévé.
And he gave a loud cry, saying, Babylon the great has come down from her high place, she has come to destruction and has become a place of evil spirits, and of every unclean spirit, and a hole for every unclean and hated bird.
και εκραξεν εν ισχυι φωνη μεγαλη λεγων επεσεν επεσεν βαβυλων η μεγαλη και εγενετο κατοικητηριον δαιμονων και φυλακη παντος πνευματος ακαθαρτου και φυλακη παντος ορνεου ακαθαρτου και μεμισημενου

3 Mert az õ paráznasága haragjának borából ivott valamennyi nép, és a földnek királyai õ vele paráználkodtak, és a földnek kalmárai az õ dobzódásának erejébõl meggazdagodtak.
For through the wine of the wrath of her evil desires all the nations have come to destruction; and the kings of the earth made themselves unclean with her, and the traders of the earth had their wealth increased by the power of her evil ways.
οτι εκ του οινου του θυμου της πορνειας αυτης πεπωκεν παντα τα εθνη και οι βασιλεις της γης μετ αυτης επορνευσαν και οι εμποροι της γης εκ της δυναμεως του στρηνους αυτης επλουτησαν

4 És hallék más szózatot a mennybõl, a mely ezt mondja vala: Fussatok ki belõle én népem, hogy ne legyetek részesek az õ bûneiben, és ne kapjatok az õ csapásaiból:
And another voice from heaven came to my ears, saying, Come out of her, my people, so that you may have no part in her sins and in her punishments.
και ηκουσα αλλην φωνην εκ του ουρανου λεγουσαν εξελθετε εξ αυτης ο λαος μου ινα μη συγκοινωνησητε ταις αμαρτιαις αυτης και ινα μη λαβητε εκ των πληγων αυτης

5 Mert az õ bûnei az égig hatottak, és megemlékezett az Isten az õ gonoszságairól.
For her sins have gone up even to heaven, and God has taken note of her evil-doing.
οτι ηκολουθησαν αυτης αι αμαρτιαι αχρι του ουρανου και εμνημονευσεν ο θεος τα αδικηματα αυτης

6 Fizessetek úgy néki, a mint õ fizetett néktek, és kétszerrel kettõztessétek meg néki az õ cselekedetei szerint; a mely pohárból itatott, ugyanabból két annyit töltsetek néki.
Give to her as she gave, even an increased reward for her works; in the cup which was mixed by her, let there be mixed as much again for herself.
αποδοτε αυτη ως και αυτη απεδωκεν υμιν και διπλωσατε αυτη διπλα κατα τα εργα αυτης εν τω ποτηριω ω εκερασεν κερασατε αυτη διπλουν

7 A mennyire dicsõítette magát és dobzódott, annyi kínnal és gyászszal fizessetek néki; mert ezt mondja az õ szívében: Úgy ülök, mint királynéasszony, és nem vagyok özvegy, és semmi gyászt nem látok.
As she gave glory to herself, and became more evil in her ways, in the same measure give her pain and weeping: for she says in her heart, I am seated here a queen, and am no widow, and will in no way see sorrow.
οσα εδοξασεν εαυτην και εστρηνιασεν τοσουτον δοτε αυτη βασανισμον και πενθος οτι εν τη καρδια αυτης λεγει καθημαι βασιλισσα και χηρα ουκ ειμι και πενθος ου μη ιδω

8 Ennekokáért egy nap jõnek õ reá az õ csapásai: a halál, a gyász és az éhség; és tûzzel égettetik meg; mert erõs az Úr, az Isten, a ki megbünteti õt.
For this reason in one day will her troubles come, death and sorrow and need of food; and she will be completely burned with fire; for strong is the Lord God who is her judge.
δια τουτο εν μια ημερα ηξουσιν αι πληγαι αυτης θανατος και πενθος και λιμος και εν πυρι κατακαυθησεται οτι ισχυρος κυριος ο θεος ο κρινων αυτην

9 És siratják õt, és jajgatnak õ rajta a föld királyai, a kik vele paráználkodtak és dobzódtak, mikor az õ égésének füstjét látják,
And the kings of the earth, who made themselves unclean with her, and in her company gave themselves up to evil, will be weeping and crying over her, when they see the smoke of her burning,
και κλαυσονται αυτην και κοψονται επ αυτη οι βασιλεις της γης οι μετ αυτης πορνευσαντες και στρηνιασαντες οταν βλεπωσιν τον καπνον της πυρωσεως αυτης

10 Nagy távol állva az õ kínjától való félelem miatt, mondván: Jaj! jaj! te nagy város, Babilon, te hatalmas város, hogy egy órában jött el ítéleted!
Watching from far away, for fear of her punishment, saying, Sorrow, sorrow for Babylon, the great town, the strong town! for in one hour you have been judged.
απο μακροθεν εστηκοτες δια τον φοβον του βασανισμου αυτης λεγοντες ουαι ουαι η πολις η μεγαλη βαβυλων η πολις η ισχυρα οτι εν μια ωρα ηλθεν η κρισις σου

11 A föld kalmárai is siratják és jajgatják õt, mert az õ árúikat immár senki nem veszi;
And the traders of the earth are weeping and crying over her, because no man has any more desire for their goods,
και οι εμποροι της γης κλαιουσιν και πενθουσιν επ αυτη οτι τον γομον αυτων ουδεις αγοραζει ουκετι

12 Arany és ezüst, és drágakõ és gyöngy, és gyolcs és bíbor, és selyem és skárlátczikkeket; és minden thinfát és minden elefántcsontedényt, és drágafából és rézbõl és vasból és márványkõbõl [csinált] minden edényt;
Gold, and silver, and stones of great price, and jewels, and delicate linen, and robes of purple and silk and red; and perfumed wood, and every vessel of ivory, and every vessel made of fair wood, and of brass, and iron, and stone;
γομον χρυσου και αργυρου και λιθου τιμιου και μαργαριτου και βυσσου και πορφυρας και σηρικου και κοκκινου και παν ξυλον θυινον και παν σκευος ελεφαντινον και παν σκευος εκ ξυλου τιμιωτατου και χαλκου και σιδηρου και μαρμαρου

13 És fahajat és illatszereket, és kenetet és tömjént, és bort és olajat, és zsemlyelisztet és gabonát, és barmokat és juhokat, és lovakat és kocsikat, és rabokat és emberek lelkeit.
And sweet-smelling plants, and perfumes, and wine, and oil, and well crushed grain, and cattle and sheep; and horses and carriages and servants; and souls of men.
και κιναμωμον και θυμιαματα και μυρον και λιβανον και οινον και ελαιον και σεμιδαλιν και σιτον και κτηνη και προβατα και ιππων και ρεδων και σωματων και ψυχας ανθρωπων

14 És a gyümölcs, a mit a te lelked kívánt, eltávozott tõled, és minden a mi ínyes és pompás, eltávozott tõled, és többé azokat meg nem találod.
And the fruit of your soul's desire has gone from you, and all things delicate and shining have come to an end and will never again be seen.
και η οπωρα της επιθυμιας της ψυχης σου απηλθεν απο σου και παντα τα λιπαρα και τα λαμπρα απηλθεν απο σου και ουκετι ου μη ευρησης αυτα

15 Ezeknek árosai, a kik meggazdagodtak õ tõle, távol állanak az õ kínjától való félelem miatt, sírván és jajgatván,
The traders in these things, by which their wealth was increased, will be watching far off for fear of her punishment, weeping and crying;
οι εμποροι τουτων οι πλουτησαντες απ αυτης απο μακροθεν στησονται δια τον φοβον του βασανισμου αυτης κλαιοντες και πενθουντες

16 És ezt mondván: Jaj! jaj! a nagy város, a mely öltözött gyolcsba és bíborba és skarlátba, és megékesíttetett aranynyal, drágakövekkel és gyöngyökkel; hogy elpusztult egy órában annyi gazdagság!
Saying, Sorrow, sorrow for the great town, she who was clothed in delicate linen, and purple, and red; with ornaments of gold and stones of great price and jewels!
και λεγοντες ουαι ουαι η πολις η μεγαλη η περιβεβλημενη βυσσινον και πορφυρουν και κοκκινον και κεχρυσωμενη εν χρυσω και λιθω τιμιω και μαργαριταις

17 És minden hajósmester és a hajókon levõk mind, a sokaság és az evezõk, és valakik a tengeren kereskednek, távol állának.
For in one hour such great wealth has come to nothing. And every shipmaster, and all who are sailing on the sea, and sailors and all who get their living by the sea, were watching from far away,
οτι μια ωρα ηρημωθη ο τοσουτος πλουτος και πας κυβερνητης και πας επι των πλοιων ο ομιλος και ναυται και οσοι την θαλασσαν εργαζονται απο μακροθεν εστησαν

18 És kiáltának, látván az õ égésének füstjét, és ezt mondják vala: Mi hasonló e nagy városhoz?
And crying out when they saw the smoke of her burning, saying, What town is like the great town?
και εκραζον ορωντες τον καπνον της πυρωσεως αυτης λεγοντες τις ομοια τη πολει τη μεγαλη

19 És port hányván az õ fejökre, kiáltának sírván és jajgatván, és ezt mondván: Jaj! jaj! az a nagy város, a melyben meggazdagodott mindenki, a kinek hajói voltak a tengeren, annak drágaságaiból, hogy elpusztult egy órában!
And they put dust on their heads, and were sad, weeping and crying, and saying, Sorrow, sorrow for the great town, in which was increased the wealth of all who had their ships on the sea because of her great stores! for in one hour she is made waste.
και εβαλον χουν επι τας κεφαλας αυτων και εκραζον κλαιοντες και πενθουντες λεγοντες ουαι ουαι η πολις η μεγαλη εν η επλουτησαν παντες οι εχοντες πλοια εν τη θαλασση εκ της τιμιοτητος αυτης οτι μια ωρα ηρημωθη

20 Örülj õ rajta menny, és ti szent apostolok és próféták; mert az Isten büntette meg õt érettetek való büntetéssel.
Be glad over her, heaven, and you saints, and Apostles, and prophets; because she has been judged by God on your account.
ευφραινου επ αυτην ουρανε και οι αγιοι αποστολοι και οι προφηται οτι εκρινεν ο θεος το κριμα υμων εξ αυτης

21 És egy erõs angyal egy nagy malomkõhöz hasonló követ felvõn és a tengerbe veté, ezt mondván: Ilyen módon nagy sebességgel vettetik el Babilon, ama nagy város, és többé meg nem találtatik.
And a strong angel took up a stone like the great stone with which grain is crushed, and sent it into the sea, saying, So, with a great fall, will Babylon, the great town, come to destruction, and will not be seen any more at all.
και ηρεν εις αγγελος ισχυρος λιθον ως μυλον μεγαν και εβαλεν εις την θαλασσαν λεγων ουτως ορμηματι βληθησεται βαβυλων η μεγαλη πολις και ου μη ευρεθη ετι

22 És hárfásoknak és muzsikásoknak, és síposoknak és trombitásoknak szava te benned többé nem hallatik; és semmi mesterségnek mestere nem találtatik többé te benned; és malomnak zúgása sem hallatik többé te benned;
And the voice of players and makers of music will never again be sounding in you: and no worker, expert in art, will ever again be living in you; and there will be no sound of the crushing of grain any more at all in you;
και φωνη κιθαρωδων και μουσικων και αυλητων και σαλπιστων ου μη ακουσθη εν σοι ετι και πας τεχνιτης πασης τεχνης ου μη ευρεθη εν σοι ετι και φωνη μυλου ου μη ακουσθη εν σοι ετι

23 És szövétneknek világossága többé te benned nem fénylik; és võlegénynek és menyasszonynak szava sem hallatik többé te benned; mert a te kalmáraid valának a földnek fejedelmei; mert a te bûvöléseidtõl eltévelyedtek mind a népek.

And never again will the shining of lights be seen in you; and the voice of the newly-married man and the bride will never again be sounding in you: for your traders were the lords of the earth, and by your evil powers were all the nations turned out of the right way.

και φως λυχνου ου μη φανη εν σοι ετι και φωνη νυμφιου και νυμφης ου μη ακουσθη εν σοι ετι οτι οι εμποροι σου ησαν οι μεγιστανες της γης οτι εν τη φαρμακεια σου επλανηθη σαν παντα τα εθνη

24 És abban prófétáknak és szenteknek vére találtatott, és mindeneknek, a kik megölettek a földön.

And in her was seen the blood of prophets and of saints, and of all who have been put to death on the earth.

και εν αυτη αιμα προφητων και αγιων ευρεθη και παντων των εσφαγμενων επι της γης

1 És ezek után hallám mintegy nagy sokaságnak nagy szavát az égben, a mely ezt mondja vala: Aleluja! az idvesség és a dicsõség, és a tisztesség és a hatalom az Úré, a mi Istenünké!

After these things there came to my ears a sound like the voice of a great band of people in heaven, saying, Praise to the Lord; salvation and glory and power be to our God:

και μετα ταυτα ηκουσα φωνην οχλου πολλου μεγαλην εν τω ουρανω λεγοντος αλληλουια η σωτηρια και η δοξα και η τιμη και η δυναμις κυριω τω θεω ημων

2 Mert igazak és igazságosak az õ ítéletei, és azt a nagy paráznát, a mely a földet megrontotta az õ paráznaságával, elítélte, és megbosszúlta az õ szolgáinak vérét annak kezén.

For true and upright are his decisions; for by him has the evil woman been judged, who made the earth unclean with the sins of her body; and he has given her punishment for the blood of his servants.

οτι αληθιναι και δικαιαι αι κρισεις αυτου οτι εκρινεν την πορνην την μεγαλην ητις εφθειρεν την γην εν τη πορνεια αυτης και εξεδικησεν το αιμα των δουλων αυτου εκ της χειρ ος αυτης

3 És másodszor is mondának: Aleluja! és: Annak füstje felmegy örökkön örökké.

And again they said, Praise to the Lord. And her smoke went up for ever and ever.

και δευτερον ειρηκαν αλληλουια και ο καπνος αυτης αναβαινει εις τους αιωνας των αιωνων

4 És leborula a huszonnégy Vén és a négy lelkes állat, és imádá az Istent, a ki a királyiszékben ül vala, mondván: Ámen! Aleluja!

And the four and twenty rulers and the four beasts went down on their faces and gave worship to God who was seated on the high seat, saying, Even so, praise to the Lord.

και επεσαν οι πρεσβυτεροι οι εικοσι και τεσσαρες και τα τεσσαρα ζωα και προσεκυνησαν τω θεω τω καθημενω επι του θρονου λεγοντες αμην αλληλουια

5 És a királyiszéktõl szózat jöve ki, a mely ezt mondja vala: Dícsérjétek a mi Istenünket mindnyájan õ szolgái, a kik félitek õt, kicsinyek és nagyok!

And a voice came from the high seat, saying, Give praise to our God, all you his servants, small and great, in whom is the fear of him.

και φωνη εκ του θρονου εξηλθεν λεγουσα αινειτε τον θεον ημων παντες οι δουλοι αυτου και οι φοβουμενοι αυτον και οι μικροι και οι μεγαλοι

6 És hallám mintegy nagy sokaság szavát, és mintegy sok vizek zúgását, és mintegy erõs mennydörgések szavát, mondván: Aleluja! mert uralkodik az Úr, a mi Istenünk, a mindenható.

And there came to my ears the voice of a great army, like the sound of waters, and the sound of loud thunders, saying, Praise to the Lord: for the Lord our God, Ruler of all, is King.

και ηκουσα ως φωνην οχλου πολλου και ως φωνην υδατων πολλων και ως φωνην βροντων ισχυρων λεγοντας αλληλουια οτι εβασιλευσεν κυριος ο θεος ο παντοκρατωρ

7 Örüljünk és örvendezzünk, és adjunk dicsõséget néki, mert eljött a Bárány menyegzõje, és az õ felesége elkészítette magát,

Let us be glad with delight, and let us give glory to him: because the time is come for the Lamb to be married, and his wife has made herself ready.

χαιρωμεν και αγαλλιωμεθα και δωμεν την δοξαν αυτω οτι ηλθεν ο γαμος του αρνιου και η γυνη αυτου ητοιμασεν εαυτην

8 És adatott annak, hogy felöltözzék tiszta és ragyogó fehér gyolcsba; mert a fehér gyolcs a szenteknek igazságos cselekedetei.

And to her it was given to be clothed in delicate linen, clean and shining: for the clean linen is the righteousness of the saints.

και εδοθη αυτη ινα περιβαληται βυσσινον καθαρον και λαμπρον το γαρ βυσσινον τα δικαιωματα εστιν των αγιων

9 És monda nékem: Írd meg: Boldogok azok, a kik a Bárány menyegzõjének vacsorájára hivatalosak. És monda nékem: Ezek az Istennek igaz beszédei.
And he said to me, Put in the book, Happy are the guests at the bride-feast of the Lamb. And he said to me, These are the true words of God.
και λεγει μοι γραψον μακαριοι οι εις το δειπνον του γαμου του αρνιου κεκλημενοι και λεγει μοι ουτοι οι λογοι αληθινοι εισιν του θεου

10 És leborulék annak lábai elõtt, hogy imádjam õt, de monda nékem: Meglásd , ne tedd; szolgatársad vagyok néked és a te atyádfiainak, a kiknél a Jézus bizonyságtétele van; Istent imádd, mert a Jézus bizonyságtétele a prófétaság lelke.
And I went on my face before his feet to give him worship. And he said to me, See you do it not: I am a brother-servant with you and with your brothers who keep the witness of Jesus: give worship to God: for the witness of Jesus is the spirit of the prophet's word.
και επεσον εμπροσθεν των ποδων αυτου προσκυνησαι αυτω και λεγει μοι ορα μη συνδουλος σου ειμι και των αδελφων σου των εχοντων την μαρτυριαν του ιησου τω θεω προσκυνησον η γαρ μαρτυρια του ιησου εστιν το πνευμα της προφητειας

11 És látám, hogy az ég megnyílt, és ímé vala egy fehér ló, és a ki azon ül vala, hivatik vala Hívnek és Igaznak, és igazságosan ítél és hadakozik.
And the heaven was open; and I saw a white horse, and he who was seated on it was named Certain and True; and he is judging and making war in righteousness.
και ειδον τον ουρανον ανεωγμενον και ιδου ιππος λευκος και ο καθημενος επ αυτον καλουμενος πιστος και αληθινος και εν δικαιοσυνη κρινει και πολεμει

12 És az õ szemei olyanok, mint a tûzláng; és az õ fején sok korona; az õ neve fel vala írva, a mit senki nem tud, csak õ maga.
And his eyes are a flame of fire, and crowns are on his head; and he has a name in writing, of which no man has knowledge but himself.
οι δε οφθαλμοι αυτου ως φλοξ πυρος και επι την κεφαλην αυτου διαδηματα πολλα εχων ονομα γεγραμμενον ο ουδεις οιδεν ει μη αυτος

13 És vérrel hintett ruhába vala öltöztetve és a neve Isten ígéjének neveztetik.
And he is clothed in a robe washed with blood: and his name is The Word of God.
και περιβεβλημενος ιματιον βεβαμμενον αιματι και καλειται το ονομα αυτου ο λογος του θεου

14 És mennyei seregek követik vala õt fehér lovakon, fehér és tiszta gyolcsba öltözve.
And the armies which are in heaven went after him on white horses, clothed in delicate linen, white and clean.
και τα στρατευματα εν τω ουρανω ηκολουθει αυτω εφ ιπποις λευκοις ενδεδυμενοι βυσσινον λευκον και καθαρον

15 És az õ szájából éles kard jõ vala ki, hogy azzal verje a pogányokat; és õ fogja azokat legeltetni vasvesszõvel; és õ nyomja a mindenható Isten haragja hevének borsajtóját.
And out of his mouth comes a sharp sword, with which he overcomes the nations: and he has rule over them with a rod of iron: and he is crushing with his feet the grapes of the strong wrath of God the Ruler of all.
και εκ του στοματος αυτου εκπορευεται ρομφαια οξεια ινα εν αυτη πατασση τα εθνη και αυτος ποιμανει αυτους εν ραβδω σιδηρα και αυτος πατει την ληνον του οινου του θυμου και της οργης του θεου του παντοκρατορος

16 És az õ ruháján és tomporán oda vala írva az õ neve: királyoknak Királya, és uraknak Ura.
And on his robe and on his leg is a name, KING OF KINGS, AND LORD OF LORDS.
και εχει επι το ιματιον και επι τον μηρον αυτου το ονομα γεγραμμενον βασιλευς βασιλεων και κυριος κυριων

17 És láték egy angyalt állani a napban, és kiálta nagy szóval, mondván minden madaraknak, a melyek repdesnek vala az égnek közepette: Jõjjetek el, és gyûljetek egybe a nagy Istennek vacsorájára;
And I saw an angel taking his place in the sun; and he was crying with a loud voice, saying to all the birds in flight in the heavens, Come together to the great feast of God;
και ειδον ενα αγγελον εστωτα εν τω ηλιω και εκραξεν φωνη μεγαλη λεγων πασιν τοις ορνεοις τοις πετωμενοις εν μεσουρανηματι δευτε και συναγεσθε εις το δειπνον του μεγαλου θεου

18 Hogy egyétek a királyok húsát, és vezérek húsát és hatalmasok húsát, és lovaknak és rajtok ülõknek húsát, és mindenkinek húsát, szabadokét és szolgákét, és kicsinyekét és nagyokét.
So that you may take for your food the flesh of kings, and of captains, and of strong men, and of horses and of those who are seated on them, and the flesh of all men, free and unfree, small and great.
ινα φαγητε σαρκας βασιλεων και σαρκας χιλιαρχων και σαρκας ισχυρων και σαρκας ιππων και των καθημενων επ αυτων και σαρκας παντων ελευθερων και δουλων και μικρων και μεγαλων

19 És látám, hogy a fenevad és a föld királyai és az õ seregeik egybegyûltek, hogy hadakozzanak az ellen, a ki a lovon ül vala és az õ serege ellen.
And I saw the beast, and the kings of the earth, and their armies, come together to make war against him who was seated on the horse and against his army.
και ειδον το θηριον και τους βασιλεις της γης και τα στρατευματα αυτων συνηγμενα ποιησαι πολεμον μετα του καθημενου επι του ιππου και μετα του στρατευματος αυτου

20 És megfogaték a fenevad, és õ vele együtt a hamis próféta, a ki a csodákat tette õ elõtte, a melyekkel elhitette azokat, a kik a fenevad bélyegét felvették, és a kik imádták annak képét: õk ketten elevenen a kénkõvel égõ tüzes tóba vettetének:
And the beast was taken, and with him the false prophet who did the signs before him, by which they were turned from the true way who had the mark of the beast, and who gave worship to his image: these two were put living into the sea of ever-burning fire.
και επιασθη το θηριον και μετα τουτου ο ψευδοπροφητης ο ποιησας τα σημεια ενωπιον αυτου εν οις επλανησεν τους λαβοντας το χαραγμα του θηριου και τους προσκυνουντας τη εικονι αυτου ζωντες εβληθησαν οι δυο εις την λιμνην του πυρος την καιομενην εν τω θειω

21 A többiek pedig megöletének a lovon ûlõnek kardjával, a mely az õ szájából jõ vala ki; és a madarak mind megelégedének azoknak húsával.
And the rest were put to death with the sword of him who was on the horse, even the sword which came out of his mouth: and all the birds were made full with their flesh.
και οι λοιποι απεκτανθησαν εν τη ρομφαια του καθημενου επι του ιππου τη εκπορευομενη εκ του στοματος αυτου και παντα τα ορνεα εχορτασθησαν εκ των σαρκων αυτων

1 És láték egy angyalt leszállani a mennybõl, a kinél vala a mélységnek kulcsa, és egy nagy láncz a kezében.
And I saw an angel coming down out of heaven, having the key of the great deep and a great chain in his hand.
και ειδον αγγελον καταβαινοντα εκ του ουρανου εχοντα την κλειδα της αβυσσου και αλυσιν μεγαλην επι την χειρα αυτου

2 És megfogá a sárkányt, azt a régi kígyót, a ki az ördög és Sátán, és megkötözé azt ezer esztendõre,
And he took the dragon, the old snake, which is the Evil One and Satan, and put chains on him for a thousand years,
και εκρατησεν τον δρακοντα τον οφιν τον αρχαιον ος εστιν διαβολος και σατανας και εδησεν αυτον χιλια ετη

3 És veté õt a mélységbe, és bezárá azt és bepecsételé õ felette, hogy többé el ne hitesse a népeket, míg betelik az ezer esztendõ; azután el kell néki oldoztatni egy kevés idõre.
And put him into the great deep, and it was shut and locked over him, so that he might put the nations in error no longer, till the thousand years were ended: after this he will be let loose for a little time.
και εβαλεν αυτον εις την αβυσσον και εκλεισεν αυτον και εσφραγισεν επανω αυτου ινα μη πλανηση τα εθνη ετι αχρι τελεσθη τα χιλια ετη και μετα ταυτα δει αυτον λυθηναι μικρον χρονον

4 És láték királyiszékeket, és leülének azokra, és adaték nékik ítélettétel; és [látám] azoknak lelkeit, a kiknek fejöket vették a Jézus bizonyságtételéért és az Isten beszédéért, és a kik nem imádták a fenevadat, sem annak képét, és nem vették annak bélyegét homlokukra és kezeikre; és éltek és uralkodtak a Krisztussal ezer esztendeig.
And I saw high seats, and they were seated on them, and the right of judging was given to them: and I saw the souls of those who were put to death for the witness of Jesus, and for the word of God, and those who did not give worship to the beast, or to his image, and had not his mark on their brows or on their hands; and they were living and ruling with Christ a thousand years.
και ειδον θρονους και εκαθισαν επ αυτους και κριμα εδοθη αυτοις και τας ψυχας των πεπελεκισμενων δια την μαρτυριαν ιησου και δια τον λογον του θεου και οιτινες ου προσεκυνησαν τω θηριω ουτε την εικονα αυτου και ουκ ελαβον το χαραγμα επι το μετωπον αυτων και επι την χειρα αυτων και εζησαν και εβασιλευσαν μετα χριστου τα χιλια ετη

5 A többi halottak pedig meg nem elevenedének, mígnem betelik az ezer esztendõ. Ez az elsõ feltámadás.
The rest of the dead did not come to life again till the thousand years were ended. This is the first coming back from the dead.
οι δε λοιποι των νεκρων ουκ ανεζησαν εως τελεσθη τα χιλια ετη αυτη η αναστασις η πρωτη

6 Boldog és szent, a kinek része van az elsõ feltámadásban: ezeken nincs hatalma a második halálnak; hanem lesznek az Istennek és a Krisztusnak papjai, és uralkodnak õ vele ezer esztendeig.
Happy and holy is he who has a part in this first coming: over these the second death has no authority, but they will be priests of God and of Christ, and will be ruling with him a thousand years.
μακαριος και αγιος ο εχων μερος εν τη αναστασει τη πρωτη επι τουτων ο θανατος ο δευτερος ουκ εχει εξουσιαν αλλ εσονται ιερεις του θεου και του χριστου και βασιλευσουσιν μετ αυτου χιλια ετη

7 És mikor eltelik az ezer esztendõ, a Sátán eloldatik az õ fogságából.
And when the thousand years are ended, Satan will be let loose out of his prison,
και οταν τελεσθη τα χιλια ετη λυθησεται ο σατανας εκ της φυλακης αυτου

8 És kimegy, hogy elhitesse a föld négy szegletén lévõ népeket, a Gógot és a Magógot, hogy egybegyûjtse õket háborúra, a kiknek száma, mint a tenger fövenye.
And will go out to put in error the nations which are in the four quarters of the earth, Gog and Magog, to get them together to the war, the number of whom is like the sands of the sea.
και εξελευσεται πλανησαι τα εθνη τα εν ταις τεσσαρσιν γωνιαις της γης τον γωγ και τον μαγωγ συναγαγειν αυτους εις πολεμον ων ο αριθμος ως η αμμος της θαλασσης

9 És feljövének a föld szélességére, és körülvevék a szentek táborát és a szeretett várost; és Istentõl a mennybõl tûz szálla alá, és megemészté azokat.
And they went up over the face of the earth, and made a circle about the tents of the saints, and the well loved town: and fire came down out of heaven for their destruction.
και ανεβησαν επι το πλατος της γης και εκυκλωσαν την παρεμβολην των αγιων και την πολιν την ηγαπημενην και κατεβη πυρ απο του θεου εκ του ουρανου και κατεφαγεν αυτ ους

10 És az ördög, a ki elhitette õket, vetteték a tûz és kénkõ tavába, a hol van a fenevad és a hamis próféta; és kínoztatnak éjjel és nappal örökkön örökké.
And the Evil One who put them in error was sent down into the sea of ever-burning fire, where the beast and the false prophet are, and their punishment will go on day and night for ever and ever.
και ο διαβολος ο πλανων αυτους εβληθη εις την λιμνην του πυρος και θειου οπου το θηριον και ο ψευδοπροφητης και βασανισθησονται ημερας και νυκτος εις τους αιωνας των αιωνων

11 És láték egy nagy fehér királyiszéket, és a rajta ülõt, a kinek tekintete elõl eltûnék a föld és az ég, és helyök nem találtaték.
And I saw a great white seat, and him who was seated on it, before whose face the earth and the heaven went in flight; and there was no place for them.
και ειδον θρονον λευκον μεγαν και τον καθημενον επ αυτου ου απο προσωπου εφυγεν η γη και ο ουρανος και τοπος ουχ ευρεθη αυτοις

12 És látám a halottakat, nagyokat és kicsinyeket, állani az Isten elõtt; és könyvek nyittatának meg, majd egy más könyv nyittaték meg, a mely az életnek [könyve;] és megítéltetének a halottak azokból, a mik a könyvekbe voltak írva, az õ cselekedeteik szerint.
And I saw the dead, great and small, taking their places before the high seat; and the books were open, and another book was open, which is the book of life; and the dead were judged by the things which were in the books, even by their works.
και ειδον τους νεκρους μικρους και μεγαλους εστωτας ενωπιον του θεου και βιβλια ηνεωχθησαν και βιβλιον αλλο ηνεωχθη ο εστιν της ζωης και εκριθησαν οι νεκροι εκ των γεγ ραμμενων εν τοις βιβλιοις κατα τα εργα αυτων

13 És a tenger kiadá a halottakat, a kik õ benne voltak; és a halál és a pokol is kiadá a halottakat, a kik õ nálok voltak; és megítéltetének mindnyájan az õ cselekedeteik szerint.
And the sea gave up the dead which were in it; and death and Hell gave up the dead which were in them; and they were judged every man by his works.
και εδωκεν η θαλασσα τους εν αυτη νεκρους και ο θανατος και ο αδης εδωκαν τους εν αυτοις νεκρους και εκριθησαν εκαστος κατα τα εργα αυτων

14 A pokol pedig és a halál vetteténe a tûznek tavába. Ez a második halál, a tûznek tava.
And death and Hell were put into the sea of fire. This is the second death, even the sea of fire.
και ο θανατος και ο αδης εβληθησαν εις την λιμνην του πυρος ουτος εστιν ο δευτερος θανατος

15 És ha valaki nem találtatott beírva az élet könyvében, a tûznek tavába vetteték.
And if anyone's name was not in the book of life, he went down into the sea of fire.
και ει τις ουχ ευρεθη εν τη βιβλω της ζωης γεγραμμενος εβληθη εις την λιμνην του πυρος

1 Ezután láték új eget és új földet; mert az elsõ ég és az elsõ föld elmúlt vala; és a tenger többé nem vala.
And I saw a new heaven and a new earth: for the first heaven and the first earth were gone; and there was no more sea.
και ειδον ουρανον καινον και γην καινην ο γαρ πρωτος ουρανος και η πρωτη γη παρηλθεν και η θαλασσα ουκ εστιν ετι

2 És én János látám a szent várost, az új Jeruzsálemet, a mely az Istentõl szálla alá a mennybõl, elkészítve, mint egy férje számára felékesített menyasszony.
And I saw the holy town, new Jerusalem, coming down out of heaven from God, like a bride made beautiful for her husband.
και εγω ιωαννης ειδον την πολιν την αγιαν ιερουσαλημ καινην καταβαινουσαν απο του θεου εκ του ουρανου ητοιμασμενην ως νυμφην κεκοσμημενην τω ανδρι αυτης

3 És hallék nagy szózatot, a mely ezt mondja vala az égbõl: Ímé az Isten sátora az emberekkel van, és velök lakozik, és azok az õ népei lesznek, és maga az Isten lesz velök, az õ Istenök.

And there came to my ears a great voice out of the high seat, saying, See, the Tent of God is with men, and he will make his living-place with them, and they will be his people, and God himself will be with them, and be their God.

και ηκουσα φωνης μεγαλης εκ του ουρανου λεγουσης ιδου η σκηνη του θεου μετα των ανθρωπων και σκηνωσει μετ αυτων και αυτοι λαοι αυτου εσονται και αυτος ο θεος εσται μετ αυτων θεος αυτων

4 És az Isten eltöröl minden könyet az õ szemeikrõl; és a halál nem lesz többé; sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsõk elmúltak.

And he will put an end to all their weeping; and there will be no more death, or sorrow, or crying, or pain; for the first things have come to an end.

και εξαλειψει ο θεος παν δακρυον απο των οφθαλμων αυτων και ο θανατος ουκ εσται ετι ουτε πενθος ουτε κραυγη ουτε πονος ουκ εσται ετι οτι τα πρωτα απηλθον

5 És monda az, a ki a királyiszéken ül vala: Ímé mindent újjá teszek. És monda nékem: Írd meg, mert e beszédek hívek és igazak.

And he who is seated on the high seat said, See, I make all things new. And he said, Put it in the book; for these words are certain and true.

και ειπεν ο καθημενος επι του θρονου ιδου καινα παντα ποιω και λεγει μοι γραψον οτι ουτοι οι λογοι αληθινοι και πιστοι εισιν

6 És monda nékem: Meglett. Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég. Én a szomjazónak adok az élet vizének forrásából ingyen.

And he said to me, It is done. I am the First and the Last, the start and the end. I will freely give of the fountain of the water of life to him who is in need.

και ειπεν μοι γεγονεν εγω ειμι το α και το ω η αρχη και το τελος εγω τω διψωντι δωσω εκ της πηγης του υδατος της ζωης δωρεαν

7 A ki gyõz, örökségül nyer mindent; és annak Istene leszek, és az fiam lesz nékem.

He who overcomes will have these things for his heritage; and I will be his God, and he will be my son.

ο νικων κληρονομησει παντα και εσομαι αυτω θεος και αυτος εσται μοι ο υιος

8 A gyáváknak pedig és hitetleneknek, és útálatosoknak és gyilkosoknak, és paráznáknak és bûbájosoknak, és bálványimádóknak és minden hazugoknak, azoknak része a tûzzel és kénkõvel égõ tóban [lesz], a mi a második halál.

But those who are full of fear and without faith, the unclean and takers of life, those who do the sins of the flesh, and those who make use of evil powers or who give worship to images, and all those who are false, will have their part in the sea of ever-burning fire which is the second death.

δειλοις δε και απιστοις και εβδελυγμενοις και φονευσιν και πορνοις και φαρμακευσιν και ειδωλολατραις και πασιν τοις ψευδεσιν το μερος αυτων εν τη λιμνη τη καιομενη πυρι και θειω ο εστιν δευτερος θανατος

9 És jöve hozzám egy a hét angyal közül, a kinél a hét utolsó csapással telt hét pohár vala, és szóla nékem, mondván: Jer, megmutatom néked a menyasszonyt, a Bárány feleségét.

And one of the seven angels who had the seven vessels in which were the seven last punishments, came and said to me, Come here, and see the bride, the Lamb's wife.

και ηλθεν προς με εις των επτα αγγελων των εχοντων τας επτα φιαλας τας γεμουσας των επτα πληγων των εσχατων και ελαλησεν μετ εμου λεγων δευρο δειξω σοι την νυμφην του αρνιου την γυναικα

10 És elvive engem lélekben egy nagy és magas hegyre és megmutatá nékem azt a nagy várost, a szent Jeruzsálemet, a mely Istentõl szállott alá a mennybõl.

And he took me away in the Spirit to a great and high mountain, and let me see the holy town Jerusalem, coming down out of heaven from God,

και απηνεγκεν με εν πνευματι επ ορος μεγα και υψηλον και εδειξεν μοι την πολιν την μεγαλην την αγιαν ιερουσαλημ καταβαινουσαν εκ του ουρανου απο του θεου

11 Benne vala az Isten dicsõsége; és annak világossága hasonló vala a legdrágább kõhöz, úgymint kristálytiszta jáspis kõhöz;

Having the glory of God: and her light was like a stone of great price, a jasper stone, clear as glass:

εχουσαν την δοξαν του θεου και ο φωστηρ αυτης ομοιος λιθω τιμιωτατω ως λιθω ιασπιδι κρυσταλλιζοντι

12 És nagy és magas kõfala vala, tizenkét kapuja, és a kapukon tizenkét angyal, és felírott nevek, a melyek az Izráel fiai tizenkét törzsének [nevei:]

She had a wall great and high, with twelve doors, and at the doors twelve angels; and names on them, which are the names of the twelve tribes of the children of Israel.

εχουσαν τε τειχος μεγα και υψηλον εχουσαν πυλωνας δωδεκα και επι τοις πυλωσιν αγγελους δωδεκα και ονοματα επιγεγραμμενα α εστιν των δωδεκα φυλων των υιων ισραηλ

13 Napkeletrõl három kapu; északról három kapu; délrõl három kapu: napnyugotról három kapu.
And on the east were three doors; and on the north three doors; and on the south three doors; and on the west three doors.
απ ανατολης πυλωνες τρεις απο βορρα πυλωνες τρεις απο νοτου πυλωνες τρεις απο δυσμων πυλωνες τρεις

14 És a város kõfalának tizenkét alapja vala, és azokon a Bárány tizenkét apostolának nevei.
And the wall of the town had twelve bases, and on them the twelve names of the twelve Apostles of the Lamb.
και το τειχος της πολεως εχον θεμελιους δωδεκα και εν αυτοις ονοματα των δωδεκα αποστολων του αρνιου

15 A ki pedig én velem beszéle, annál vala egy arany vesszõ, hogy megmérje a várost, és annak kapuit és kõfalát.
And he who was talking with me had a gold measuring-rod to take the measure of the town, and of its doors, and its wall.
και ο λαλων μετ εμου ειχεν καλαμον χρυσουν ινα μετρηση την πολιν και τους πυλωνας αυτης και το τειχος αυτης

16 És a város négyszögben fekszik, és a hossza annyi, mint a szélessége. És megméré a várost a vesszõvel tizenkétezer futamatnyira: annak hosszúsága és szélessége és magassága egyenlõ.
And the town is square, as wide as it is long; and he took the measure of the town with the rod, one thousand and five hundred miles: it is equally long and wide and high.
και η πολις τετραγωνος κειται και το μηκος αυτης τοσουτον εστιν οσον και το πλατος και εμετρησεν την πολιν τω καλαμω επι σταδιων δωδεκα χιλιαδων το μηκος και το πλατος και το υψος αυτης ισα εστιν

17 És megméré annak kõfalát száznegyvennégy singre, ember mértékével, azaz angyaléval.
And he took the measure of its wall, one hundred and forty-four cubits, after the measure of a man, that is, of an angel.
και εμετρησεν το τειχος αυτης εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρων πηχων μετρον ανθρωπου ο εστιν αγγελου

18 És kõfalának rakása jáspisból vala; a város pedig tiszta arany, tiszta üveghez hasonló.
And the building of its wall was of jasper, and the town was clear gold, clear as glass.
και ην η ενδομησις του τειχους αυτης ιασπις και η πολις χρυσιον καθαρον ομοια υαλω καθαρω

19 És a város kõfalának alapjai ékesítve valának mindenféle drágakövekkel. Az elsõ alap jáspis; a második zafir; a harmadik kálczédon; a negyedik smaragd;
The bases of the wall of the town had ornaments of all sorts of beautiful stones. The first base was jasper; the second, sapphire; the third, chalcedony; the fourth, emerald;
και οι θεμελιοι του τειχους της πολεως παντι λιθω τιμιω κεκοσμημενοι ο θεμελιος ο πρωτος ιασπις ο δευτερος σαπφειρος ο τριτος χαλκηδων ο τεταρτος σμαραγδος

20 Az ötödik sárdonix; a hatodik sárdius; a hetedik krizolitus; a nyolczadik berillus; a kilenczedik topáz; a tizedik krisopráz; a tizenegyedik jáczint; a tizenkettedik amethist.
The fifth, sardonyx; the sixth, sardius; the seventh, chrysolite; the eighth, beryl; the ninth, topaz; the tenth, chrysoprase; the eleventh, jacinth; the twelfth, amethyst.
ο πεμπτος σαρδονυξ ο εκτος σαρδιος ο εβδομος χρυσολιθος ο ογδοος βηρυλλος ο ενατος τοπαζιον ο δεκατος χρυσοπρασος ο ενδεκατος υακινθος ο δωδεκατος αμεθυστος

21 A tizenkét kapu pedig tizenkét gyöngy; minden egyes kapu egy-egy gyöngybõl vala; és a város utczája tiszta arany, olyan mint az átlátszó üveg.
And the twelve doors were twelve pearls; every door was made of one pearl; and the street of the town was clear gold, as clear as glass.
και οι δωδεκα πυλωνες δωδεκα μαργαριται ανα εις εκαστος των πυλωνων ην εξ ενος μαργαριτου και η πλατεια της πολεως χρυσιον καθαρον ως υαλος διαφανης

22 És templomot nem láttam abban: mert az Úr, a mindenható Isten annak temploma, és a Bárány.
And I saw no Temple there; because the Lord God, the Ruler of all, and the Lamb are its Temple.
και ναον ουκ ειδον εν αυτη ο γαρ κυριος ο θεος ο παντοκρατωρ ναος αυτης εστιν και το αρνιον

23 És a városnak nincs szüksége a napra, sem a holdra, hogy világítsanak benne; mert az Isten dicsõsége megvilágosította azt, és annak szövétneke a Bárány.
And the town has no need of the sun, or of the moon, to give it light: for the glory of God did make it light, and the light of it is the Lamb.
και η πολις ου χρειαν εχει του ηλιου ουδε της σεληνης ινα φαινωσιν εν αυτη η γαρ δοξα του θεου εφωτισεν αυτην και ο λυχνος αυτης το αρνιον

24 És a pogányok, a kik megtartatnak, annak világosságában járnak; és a föld királyai az õ dicsõségöket és tisztességöket abba viszik.
And the nations will go in its light: and the kings of the earth will take their glory into it.
και τα εθνη των σωζομενων εν τω φωτι αυτης περιπατησουσιν και οι βασιλεις της γης φερουσιν την δοξαν και την τιμην αυτων εις αυτην

25 És annak kapui be nem záratnak nappal (éjszaka ugyanis ott nem lesz);
And the doors of it will never be shut by day (for there is no night there):
και οι πυλωνες αυτης ου μη κλεισθωσιν ημερας νυξ γαρ ουκ εσται εκει

26 És a pogányok dicsõségét és tisztességét abba viszik.
And the glory and honour of the nations will come into it:
και οισουσιν την δοξαν και την τιμην των εθνων εις αυτην

27 És nem megy abba be semmi tisztátalan, sem a ki útálatosságot és hazugságot cselekszik, hanem csak a kik beírattak az élet könyvébe, a mely a Bárányé.
And nothing unclean may come into it, or anyone whose works are cursed or false; but only those whose names are in the Lamb's book of life.
και ου μη εισελθη εις αυτην παν κοινουν και ποιουν βδελυγμα και ψευδος ει μη οι γεγραμμενοι εν τω βιβλιω της ζωης του αρνιου

1 És megmutatá nékem az élet vizének tiszta folyóját, a mely ragyogó vala, mint a kristály, az Istennek és a Báránynak királyiszékébõl jövén ki
And I saw a river of water of life, clear as glass, coming out of the high seat of God and of the Lamb,
και εδειξεν μοι καθαρον ποταμον υδατος ζωης λαμπρον ως κρυσταλλον εκπορευομενον εκ του θρονου του θεου και του αρνιου

2 Az õ utczájának közepén. És a folyóvízen innen és túl életnek fája vala, mely tizenkét gyümölcsöt terem vala, minden hónapban meghozván gyümölcsét; és levelei a pogányok gyógyítására valók.
In the middle of its street. And on this side of the river and on that was the tree of life, having twelve sorts of fruits, giving its fruit every month; and the leaves of the tree give life to the nations.
εν μεσω της πλατειας αυτης και του ποταμου εντευθεν και εντευθεν ξυλον ζωης ποιουν καρπους δωδεκα κατα μηνα ενα εκαστον αποδιδουν τον καρπον αυτου και τα φυλλα του ξυλου εις θεραπειαν των εθνων

3 És semmi elátkozott nem lesz többé; és az Istennek és a Báránynak királyiszéke benne lesz; és õ szolgái szolgálnak néki;
And there will be no more curse: and the high seat of God and of the Lamb will be there; and his servants will be worshipping him;
και παν καταναθεμα ουκ εσται ετι και ο θρονος του θεου και του αρνιου εν αυτη εσται και οι δουλοι αυτου λατρευσουσιν αυτω

4 És látják az õ orczáját; és az õ neve homlokukon [lesz.]
And they will see his face; and his name will be on their brows.
και οψονται το προσωπον αυτου και το ονομα αυτου επι των μετωπων αυτων

5 És ott éjszaka nem lesz; és nem lesz szükségök szövétnekre és napvilágra; mert az Úr Isten világosítja meg õket, és országolnak örökkön örökké.
And there will be no more night; and they have no need of a light or of the shining of the sun; for the Lord God will give them light: and they will be ruling for ever and ever.
και νυξ ουκ εσται εκει και χρειαν ουκ εχουσιν λυχνου και φωτος ηλιου οτι κυριος ο θεος φωτιζει αυτους και βασιλευσουσιν εις τους αιωνας των αιωνων

6 És monda nékem: E beszédek hívek és igazak: és az Úr, a szent próféták Istene bocsátotta el az õ angyalát, hogy megmutassa az õ szolgáinak [azokat,] a miknek meg kell lenni hamar.
And he said to me, These words are certain and true: and the Lord, the God of the spirits of the prophets, sent his angel to make clear to his servants the things which are now to come about.
και ειπεν μοι ουτοι οι λογοι πιστοι και αληθινοι και κυριος ο θεος των αγιων προφητων απεστειλεν τον αγγελον αυτου δειξαι τοις δουλοις αυτου α δει γενεσθαι εν ταχει

7 Ímé eljövök hamar. Boldog, a ki megtartja e könyv prófétálásának beszédeit.
See, I come quickly. A blessing on him who keeps the words of this book of the prophet.
ιδου ερχομαι ταχυ μακαριος ο τηρων τους λογους της προφητειας του βιβλιου τουτου

8 És én János vagyok az, a ki ezeket hallottam és láttam: és mikor hallottam és láttam, leborulék az angyal lábai elõtt, hogy õt imádjam, a ki nékem ezeket megmutatta vala.
And I, John, am he who saw these things and to whose ears they came. And when I had seen and given ear, I went down on my face to give worship at the feet of the angel who made these things clear to me.
και εγω ιωαννης ο βλεπων ταυτα και ακουων και οτε ηκουσα και εβλεψα επεσα προσκυνησαι εμπροσθεν των ποδων του αγγελου του δεικνυοντος μοι ταυτα

9 Az pedig monda nékem: Meglásd, ne [tedd;] mert szolgatársad vagyok néked, és a te atyádfiainak a prófétáknak, és azoknak, a kik megtartják e könyvnek beszédeit. Az Istent imádd.

And he said to me, See you do it not; I am a brother-servant with you and with your brothers the prophets, and with those who keep the words of this book: give worship to God.

και λεγει μοι ορα μη συνδουλος σου γαρ ειμι και των αδελφων σου των προφητων και των τηρουντων τους λογους του βιβλιου τουτου τω θεω προσκυνησον

10 Azután monda nékem: Be ne pecsételd e könyv prófétálásának beszédeit, mert az idõ közel van.

And he said to me, Let not the words of this prophet's book be kept secret, because the time is near.

και λεγει μοι μη σφραγισης τους λογους της προφητειας του βιβλιου τουτου οτι ο καιρος εγγυς εστιν

11 A ki igazságtalan, legyen igazságtalan ezután is; és a ki fertelmes, legyen fertelmes ezután is; és a ki igaz, legyen igaz ezután is; és a ki szent, szenteltessék meg ezután is.

Let the evil man go on in his evil: and let the unclean be still unclean: and let the upright go on in his righteousness: and let the holy be holy still.

ο αδικων αδικησατω ετι και ο ρυπων ρυπωσατω ετι και ο δικαιος δικαιωθητω ετι και ο αγιος αγιασθητω ετι

12 És ímé hamar eljövök; és az én jutalmam velem [van,] hogy megfizessek mindenkinek, a mint az õ cselekedete lesz.

See, I come quickly; and my reward is with me, to give to every man the outcome of his works.

και ιδου ερχομαι ταχυ και ο μισθος μου μετ εμου αποδουναι εκαστω ως το εργον αυτου εσται

13 Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég, az elsõ és utolsó.

I am the First and the Last, the start and the end.

εγω ειμι το α και το ω αρχη και τελος ο πρωτος και ο εσχατος

14 Boldogok, a kik megtartják az õ parancsolatait, hogy joguk legyen az életnek fájához, és bemehessenek a kapukon a városba.

A blessing on those whose robes are washed, so that they may have a right to the tree of life, and may go in by the doors into the town.

μακαριοι οι ποιουντες τας εντολας αυτου ινα εσται η εξουσια αυτων επι το ξυλον της ζωης και τοις πυλωσιν εισελθωσιν εις την πολιν

15 De kinn [maradnak] az ebek és a bûbájosok, és a paráznák és a gyilkosok, és a bálványimádók és mind a ki szereti és szólja a hazugságot.

Outside are the dogs, and those who make use of evil powers, those who make themselves unclean, and the takers of life, and those who give worship to images, and everyone whose delight is in what is false.

εξω δε οι κυνες και οι φαρμακοι και οι πορνοι και οι φονεις και οι ειδωλολατραι και πας ο φιλων και ποιων ψευδος

16 Én Jézus küldöttem az én angyalomat, hogy ezekrõl bizonyságot tegyen néktek a gyülekezetekben. Én vagyok Dávidnak ama gyökere és ága: ama fényes és hajnali csillag.

I, Jesus, have sent my angel to give witness to you of these things in the churches. I am the root and the offspring of David, the bright and morning star.

εγω ιησους επεμψα τον αγγελον μου μαρτυρησαι υμιν ταυτα επι ταις εκκλησιαις εγω ειμι η ριζα και το γενος του δαβιδ ο αστηρ ο λαμπρος και ορθρινος

17 És a Lélek és a menyasszony ezt mondják: Jövel! És a ki hallja, ezt mondja: Jövel! És a ki szomjúhozik, jõjjön el; és a ki akarja, vegye az élet vizét ingyen.

And the Spirit and the bride say, Come. And let him who gives ear, say, Come. And let him who is in need come; and let everyone desiring it take of the water of life freely.

και το πνευμα και η νυμφη λεγουσιν ελθε και ο ακουων ειπατω ελθε και ο διψων ελθετω και ο θελων λαμβανετω το υδωρ ζωης δωρεαν

18 Bizonyságot teszek pedig mindenkinek, a ki e könyv prófétálásának beszédeit hallja: [Hogy] ha valaki ezekhez hozzá tesz, e könyvben megírt csapásokat veti Isten arra;

For I say to every man to whose ears have come the words of this prophet's book, If any man makes an addition to them, God will put on him the punishments which are in this book:

συμμαρτυρουμαι γαρ παντι ακουοντι τους λογους της προφητειας του βιβλιου τουτου εαν τις επιτιθη προς ταυτα επιθησει ο θεος επ αυτον τας πληγας τας γεγραμμενας εν βιβλι ω τουτω

19 És ha valaki elvesz e prófétálás könyvének beszédeibõl, az Isten annak részét eltörli az élet könyvébõl, és a szent városból, és azokból, a mik e könyvben megírattak.

And if any man takes away from the words of this book, God will take away from him his part in the tree of life and the holy town, even the things which are in this book.

και εαν τις αφαιρη απο των λογων βιβλου της προφητειας ταυτης αφαιρησει ο θεος το μερος αυτου απο βιβλου της ζωης και εκ της πολεως της αγιας και των γεγραμμενων εν βιβλιω τουτω

20 **Ezt mondja, a ki ezekrõl bizonyságot tesz: Bizony hamar eljövök. Ámen, bizony jövel Uram Jézus!**
He who gives witness to these things says, Truly, I come quickly. Even so come, Lord Jesus.
λεγει ο μαρτυρων ταυτα ναι ερχομαι ταχυ αμην ναι ερχου κυριε ιησου

21 **A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme [legyen] mindnyájan ti veletek. Ámen.**
The grace of the Lord Jesus be with the saints. So be it.
η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου μετα παντων υμων αμην